LÜĞƏT VƏ ENSİKLOPEDİYALAR

İNGİLİSCƏ-AZƏRBAYCANCA LÜĞƏT

Ш 143
А-51

Humanitar
Ədəbiyyat Zalı

242393

İNGİLİSCƏ-AZƏRBAYCANCA LÜĞƏT

A – Z

Lüğətə təxminən 80000 söz, söz birləşməsi və cümlə daxil edilmişdir.

M.F.Axundov adına
Azərbaycan Milli
Kitabxanası

"ŞƏRQ-QƏRB"
BAKI-2004

A, B, C, D, P, R, S, V hərfləri ilə başlanan sözlərin lüğətini f.e.d., prof. *O.İ.Türksevər (Musayev)*, **E, F** hərfləri ilə başlanan sözlərin lüğətini baş müəllim *T.İ.Əliyev*, **I, J, K** hərfləri ilə başlanan sözlərin lüğətini baş müəllim *Q.Q.Məmmədov*, **G, H, Q** hərfləri ilə başlanan sözlərin lüğətini baş müəllim *N.Q.Səfərov*, **L, M** hərfləri ilə başlanan sözlərin lüğətini baş müəllim *V.S.Ərəbov (Türksoy)*, **O, N** hərfiləri ilə başlanan sözlərin lüğətini f.e.n. *P.O.Musayev*, **W, X, Y, Z** hərfləri ilə başlanan sözlərin lüğətini f.e.n., dos. *M.M.Paşayeva*, **T, U** hərfləri ilə başlanan sözlərin lüğətini və lüğətin "Əlavə" hissəsini baş müəllim *N.Ə.Nəbiyeva* tərtib etmişlər.

Redaktor: Q.Q.Məmmədov

494.361'321 - dc 21
AZE
İngiliscə-Azərbaycanca lüğət. Bakı, "Şərq-Qərb", 2004, 1320 səh.

ISBN 9952-418-06-7

© "ŞƏRQ-QƏRB", 2004

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
İLHAM ƏLİYEVİN
"Azərbaycan dilində latın qrafikası ilə kütləvi nəşrlərin həyata keçirilməsi haqqında"
12 yanvar 2004-cü il tarixli sərəncamı ilə nəşr olunur və ölkə kitabxanalarına hədiyyə edilir

LÜĞƏTİN TƏRTİBİ PRİNSİPLƏRİ

1. Morfoloji quruluşundan asılı olmayaraq, yəni sadə, düzəltmə yaxud mürəkkəb olmasına baxmayaraq müasir ingilis dilinə xas olan sözlər bu lüğətə baş söz kimi daxil edilmişdir. Bu o deməkdir ki, ingilis dilində mövcud olan **book, table, pen, ten, window** və s. sadə sözlər, **beautiful, writer, friendship, wisdom, darkness** və s. düzəltmə sözlər, eləcə də **headache, handkerchief, nutshell, manmade, handbreak** və s. kimi mürəkkəb sözlər də bu lüğətə baş söz olaraq daxil edilir.

2. Müasir ingilis dilində elə sözlər var ki, onlar eyni morfoloji formada müxtəlif distribusiyaya malik olur. Yəni bu qəbildən olan sözlər morfoloji şəkillərini hifz edərək müxtəlif nitq hissələri funksiyasında işlənə bilir. Belə sözlərə misal olaraq **home, cold, that, like, still, stay, row, level, dirty, dark, dance, bribe** və s. sözləri göstərmək olar. Bu sözlərdən hər biri nitqdə ən azı iki distribusiyaya malikdir. Məsələn, **home** sözü eyni morfoloji formada iki funksiyada – həm isim, həm də sifət funksiyasında işlənə bilir: 1) isim funksiyasında: to come **home;** 2) sifət funksiyasında: **home** address; **cold** sözü eyni morfoloji formada həm **isim,** həm **sifət,** həm də **zərf** funksiyasında işlənə bilir: 1) isim funksiyasında: **Don't go for a walk in the cold;** 2) sifət funksiyasında: **a cold day;** 3) zərf funksiyasında: **When he asked her to marry him, she refused him cold.**

Yaxud **that** sözünü götürək. Bu söz bir halda işarə əvəzliyi, **(That is a book),** digər halda nisbi əvəzlik **(The book that I bought yesterday is very readable),** üçüncü halda bağlayıcı funksiyasında **(I know that she will come)** işlənə bilir.

Bu qəbildən olan sözlərdən eləsinə də təsadüf etmək mümkündür ki, onlar nitqdə daha çox distribusiyaya malik olur. Məsələn, **like** sözünün 6 distribusiyaya malik olduğunu demək lazım gəlir: **like**^{1} (*isim*), **like**^{2} (*sifət*), **like**^{3} (*fel*), **like**^{4} (*zərf*), **like**^{5} (*sözönü*), **like**^{6} (*bağlayıcı*) (Bax: *Longman Dictionary of Contemporary English*, səh. 634–635).

Bu qəbildən olan ingilis sözləri bu lüğətə onların distribusiyasına müvafiq olaraq müxtəlif nitq hissələri kimi daxil edilmişdir, onların hər biri qarşısında onun hansı nitq hissəsi funksiyasında işlənməsi göstərilmiş və üstünə qoyulmuş rəqəmlə sıralanmışdır. Məsələn, **cold**^{1} *n*, **cold**^{2} *adj.*, **cold**^{3} *adv.*

3. Lüğətə daxil edilmiş hər bir baş sözdən sonra onun morfoloji xarakteristikası verilmişdir, yəni lüğətə daxil edilmiş baş sözlərin hansı nitq hissəsinə aid olması da göstərilir. Məsələn, **hand** *n.*, **quick** *adj.*, **quickly** *adv.*, **and** *conj.*, **on** *prep.* və s.

4. Eyni morfoloji formada müxtəlif distribusiyaya malik olan sözlərin düzülüşü müəyyən bir prinsipə tabe edilmişdir. Burada əvvəlcə **isim,** sonradan **sifət, əvəzlik, fel, zərf** verilir. Əgər hər hansı bir söz həm əsas, həm də köməkçi nitq hissəsi funksiyasında işlənə bilirsə, belə halda əvvəlcə həmin sözün əsas nitq hissəsi kimi işlənən variantı və ya variantları, sonra isə onun köməkçi nitq hissəsi kimi işlənən variantı və ya variantları verilir. Buna misal olaraq **before** sözünü göstərmək olar. Bu söz öz morfoloji formasını dəyişmədən həm əsas nitq hissəsi, daha dəqiq desək **zərf**, həm də köməkçi nitq hissəsi – **sözönü** və **bağlayıcı** kimi işlənə bilir. Lüğətdə **before** sözü əvvəlcə əsas nitq hissəsi, yəni **zərf** kimi, sonra isə köməkçi nitq hissəsi kimi, yəni **sözönü** və **bağlayıcı** kimi verilmişdir. Lüğətdə sözlərin bu tərzdə yerləşdirilməsi təsadüfi olmayıb, nitq hissələrinin ənənəvi təsnifatına əsaslanır.

5. Müasir ingilis dilində sözlərin yazılışı ənənəvi-tarixi prinsipə əsaslanır. Bunun da sayəsində sözlərin hərf tərkibi ilə səs tərkibi arasında ciddi fərqlər mövcuddur. Digər tərəfdən də ingilis dilinə xas olan saitlər söz tərkibindəki yerindən asılı olaraq müxtəlif cür oxunur və s. Müasir ingilis dilinə xas olan bu və ya bu kimi xüsusiyyətlər ingilis dilində sözlərin oxunuşunu xeyli çətinləşdirir. Məhz buna görə də ingilis dili lüğətlərində hər bir sözün qarşısında ənənəvi olaraq onun oxunuşu, transkripsiyası verilmişdir. Bu ənənəyə sadiq qalaraq bu lüğətdə də hər bir sözün qarşısında transkripsiya işarəsi ilə onun tələffüzü verilir. Bu işdə İngiltərədə qəbul edilmiş beynəlxalq transkripsiya işarələrindən istifadə edilmişdir (bax: səh. 16).

6. Vurğu ingilis sözlərinə xas olan əsas xüsusiyyətlərdən biridir. O, sözün daxilindəki saitlərin, bununla əlaqədar olaraq da sözlərin oxunuşuna ciddi təsir göstərir, bəzən isə onların (sözlərin) qrammatik və nominativ mənasını dəyişdirir. Buna misal olaraq **present** sözünü göstərmək olar: əgər vurğu həmin sözün birinci hecası üzərinə düşərsə ([ˈprezənt]), o, isim olur və **hədiyyə** mənası kəsb edir; vurğu həmin sözün ikinci hecasına düşərsə ([prɪˈzent]), o, fel olur və **hədiyyə vermək** mənasına malik olur. Yaxud ingilis dilində olan saitlər vurğunun sözdəki yerindən asılı olaraq müxtəlif cür oxunur, müxtəlif səslər ifadə edir. Buna misal olaraq **a, i** və s. sait hərflərini göstərmək olar. Məsələn, **a** hərfi vurğulu qapalı hecada [æ], – **map** [mæp], vurğulu açıq hecada [eɪ], – **page** [peɪdʒ], vurğusuz hecada [ə] oxunur – **assistance** [əˈsɪstəns]; **i** hərfi vurğulu qapalı hecada [ɪ] – **pin** [pɪn], vurğulu açıq hecada [aɪ] – **five** [faɪv] oxunur və s. Müasir ingilis dilində vurğunun belə ciddi əhəmiyyət kəsb etməsini nəzərə alaraq bu lüğətə daxil edilmiş iki və daha çox hecaya malik olan bütün baş sözlərin üzərinə vurğu işarəsi qoyulur.

7. Müasir ingilis dilində iki növ vurğu işlədilir: 1) birinci dərəcəli vurğu (primary stress); 2) ikinci dərəcəli vurğu (secondary stress). Bunların nitqdəki əhəmiyyətinə uyğun olaraq birinci dərəcəli vurğu hecanın üstündə yuxarıdan, ikinci dərəcəli vurğu isə hecanın altında aşağıdan qoyulur. Məsələn, **memory** [ˈmemərɪ], **definition** [ˌdefɪˈnɪʃn], **antimatter** [ˈæntɪˌmætə'] və s.

8. Bu lüğətə gündəlik işlənən ümumi sözlərlə yanaşı, bir sıra elm sahəsində işlənən terminlər də daxil edilmişdir. Belə halda hər bir termindən sonra onun hansı elm sahəsinə aid olduğu da göstərilir. Məsələn, **daizy** sözü çiçək adıdır və

təbiidir ki, o, botanikaya aiddir. Bunu göstərmək üçün həmin sözdən sonra qısa olaraq *bot.* yazılır. Yəni, haqqında danışılan termin botanika elmində işlənir. Yaxud **dysentry** sözündən sonra *tib.* yazılmışdır. Bu isə o deməkdir ki, həmin termin tibb sahəsində işlənir və s. Lüğətə daxil edilmiş digər terminlər də bu tərzdə işarə edilmişdir. Elm sahələrinə aid olan terminlər haqqında işlədilən ixtisarların ayrıca siyahısı verilmişdir (bax: səh. 10-3).

9. Bu lüğətdə sinonim sözlərdən çox işlək olanı izah edilir, az işlək olanı izah edilmir. Onun qarşısında ona sinonim olan sözə baxmaq məsləhət görülür və bərabərlik işarəsi (=) ilə qeyd olunur. Məsələn, **admittance** və **admission** ingilis dilində sinonim kimi işlənən sözlərdir. Bunlardan birincisi daha geniş işlədilir, ona görə də bu sözlərdən birincisi (**admittance**) izah edilir, ikincisinin (**admission**) qarşısında bərabərlik işarəsi (=) qoyulur və **admittance** yazılır: **admission...** *n* = **admittance.**

10. Müasir ingilis dilində bəzən elə sözlərə təsadüf edilir ki, onlar eyni morfoloji formada, eyni nitq hissəsi kimi tamam başqa mənaya malik olur. Belə sözlər bu lüğətə ayrı-ayrı baş söz kimi daxil edilmişdir. Onlar qarşısında rum rəqəmi qoymaqla fərqləndirilir. Məsələn, **ball** bu qəbildən olan sözdür. Həmin söz bir halda **top,** digər halda **bal** (*ziyafət*) mənası kəsb edir. Hər iki halda bü söz isim olaraq işlənir. Bu söz lüğətdə belə verilmişdir: **ball** *n* I top, **ball** *n* II bal, ziyafət.

11. Müasir ingilis dilində işlənən sözlərin bir qismi dilimizdə bir deyil, bir neçə mənaya malik olur. Bu mənaların bir qismi bir-birinə yaxın, digər qismi isə uzaq olur. Eyni ingilis sözünə xas olan yaxın mənalar arasında vergül işarəsi, qismən uzaq mənalar arasında isə nöqtəli vergül işarəsi qoyulur və bu mənalar rəqəmlə sıralanır. Məsələn, **cynical** [ˈsınıkəl] *adj* **1.** abırsız, utanmaz; **2.** ədəbsiz; **effect** [ıˈfekt] *n* **1.** nəticə; **2.** məqsəd; **3.** təsir.

12. Bəzi ingilis sözlərini dilimizə tərcümə edərkən, onların müxtəlif mənalarını dəqiqləşdirmək üçün əlavə izahlar vermək lazım gəlir. Bu növ izahlar həmin sözdən ya əvvəl, ya da sonra mötərizədə verilir. Belə sözlərdən biri **corn** sözüdür. Bu söz lüğətdə belə verilir: **corn** [kɔ:n] *n* **1.** taxıl; dən; buğda (*xüs. İngiltərədə*); **2.** (*Amerikada*) qarğıdalı; **3.** dənə (*kofe / istiot dənəsi*).

13. Bəzi hallarda eyni bir isme aid bir neçə təyin işlənə bilir. Belə halda qənaət xatirinə baş söz tərcümədə təkrar edilmir; baş sözə aid olan təyinlər arasında çəpəki xətt işarəsi (/) qoyulur. Məsələn, **cynical behaviour** abırsız / ədəbsiz davranış.

14. İngilis dilində elə sözlər var ki, onlar ancaq ya təkdə (**singularia tantum**), ya da cəmdə (**pluralia tantum**) işlənir. Yalnız təkdə işlənən isimlərin qarşısında *sing.*, yalnız cəmdə işlənən isimlərin qarşısında *pl.* yazılır. Məsələn: **information** *sing.*, **tongs** *pl.*

15. Lüğətə daxil edilmiş baş sözlərlə yanaşı, həmin baş sözlə işlənə biləcək sərbəst və qeyri-sərbəst söz birləşmələri də verilmişdir. Bu halda yenə qənaət xatirinə söz birləşmələrində baş söz əvəzinə tilda işarəsindən (~) istifadə edilmişdir. Məsələn, **to drag** sözü ilə əlaqədar olaraq verilən söz birləşməsi lüğətə bu

şəkildə daxil edilmişdir: **to ~ *one's* feet ayaqlarını sürümək**, yəni həmin söz birləşməsində **to drag** feli əvəzinə ancaq **to** yazılmış, sonra isə **drag** sözü əvəzinə tilda işarəsi (~) qoyulmuşdur.

16. Lüğətə müasir ingilis dilində işlənməkdə olan frazeoloji birləşmələr – zərbi-məsəllər, atalar sözləri də daxil edilmişdir. Bu da məlumdur ki, bir dildən digərinə tərcümə məqamında, eləcə də ikidilli lüğətlərin tərtibi işində çətin məsələlərdən biri də bu qəbildən olan dil vahidlərinin ekvivalentlərinin tapılmasından ibarətdir. Bu lüğətin tərtibi işində biz də həmin çətinliklərlə qarşılaşdıq. Bu problemi biz iki yolla həll etməyə çalışmışıq: 1) müasir ingilis dilində işlənən zərbi-məsəllərin və atalar sözlərinin ana dilimizdə ekvivalentini tapmaq yolu ilə. Məsələn, **to fish in troubled waters** – *bulanıq suda balıq tutmaq*; **A friend in need is a friend indeed** – *Yaxşı dost yaman gündə tanınar*; 2) müasir ingilis dilində işlənən zərbi-məsəlləri və atalar sözlərini kalka etmək yolu ilə. Məsələn, **If you sell your cow, you sell your milk, too.** – *Əgər inəyini satırsansa, demək südünü də satırsan*; yaxud **There is no rule without exception** – *İstisnasız qayda yoxdur*.

17. İngilis dili felləri keçmiş zaman qeyri-müəyyən və feli sifət II formalarının düzəldilməsi baxımından iki qrupa bölünür: qaydalı fellər (***regular verbs***) və qaydasız fellər (***irregular verbs***). Qaydalı fellərin keçmiş zaman qeyri-müəyyən forması müəyyən qaydaya əsasən, daha doğrusu felin sonuna **-ed** şəkilçisi əlavə etməklə düzəldilir, qaydasız fellərin eyniadlı formaları müxtəlif yollarla düzəldilir. Burada müəyyən qaydaya riayət edilmir. Buna görə də ingilis dilinə xas olan qaydasız fellərin keçmiş qeyri-müəyyən zaman formasını və feli sifət II şəklini ayrıca leksem kimi öyrənib yadda saxlamaq lazım gəlir. Məsələnin bu cəhətini nəzərə alaraq həmin lüğətdə müasir ingilis dilinə xas olan qaydasız fellərin özləri ilə yanaşı onların keçmiş zaman qeyri-müəyyən forması və feli sifət II forması da verilmişdir. Bu formalar lüğətə baş söz kimi daxil edilmiş qaydasız fellərdən sonra mötərizədə verilir. Mötərizədə birinci həmin felin keçmiş zaman qeyri-müəyyən forması, sonra isə feli sifət II forması verilir. Məsələn, **write** [raıt] *v* (*pt* **wrote** [rout], *pp* **written** [ˈritn]).

18. Bəzi ingilis sözləri yazıda həmin sözün amerikan variantından fərqlənir. Bü qəbildən olan sözlərin hər iki variantı həmin lüğətə baş söz olaraq daxil edilir. Onların ingilis variantı lüğətdə adi söz kimi izah edilir, amerikan variantı isə izah edilmir. Söz lüğətə daxil edilir, onun qarşısında *amer.*, yəni amerikan variantı yazılır, sonra bərabərlik işarəsi qoyulur, daha sonra isə həmin sözün ingilis variantı verilir. Məsələn:

center [ˈsentəʳ] *n amer.* = **centre**
color [ˈkʌləʳ] *n amer.* = **colour**

19. Müasir ingilis dilində bəzi sifətlərin müqayisə və üstünlük dərəcə formalarının düzəldilməsində çətinlik mövcuddur: ya son samit dəyişir, ya da qoşalaşır. Məsələn: **easy** – **easier** – **easiest** ; big – **bigger** – **biggest**. Bununla əlaqədar olaraq, bu lüğətdə sifətlərin son hecası mötərizədə verilir, sözün kökü əvəzinə defis işarəsi qoyulur və sonra onların morfoloji forması göstərilir. Məsələn: **easy** və **big** sifətlərinin dərəcə formaları lüğətdə aşağıdakı kimi verilir:

easy [ˈiːzɪ] *adj* **(-ier, - iest)**
big [bɪg] *adj* **(- gger, - ggest)**

20. Müasir ingilis dilində bir sıra fellərin **pt, pp,** və **pr.p** formalarını düzəldərkən son samit qoşalaşır. İngilis dili felinə xas olan bu xüsusiyyət bu lüğətdə belə işarə edilir: baş söz kimi verilmiş felin transkripsiyasından sonra mötərizədə qoşalaşan samit göstərilir. Məsələn:

permit [pəˈmɪt] *v* **(- tt -)**

21. Müasir ingilis dilində mövcud olan **you** şəxs əvəzliyi və **your** yiyəlik əvəzliyi Azərbaycan dilinə iki cür tərcümə edilir: **you** – sən, siz; **your** – sənin, sizin. Bu tərcümə variantlarının hansının seçilməsi həmin əvəzliklərin işləndiyi kontekstdən asılı olur. Məlumdur ki, lüğətdə kontekst olmur. Bununla belə, iki dil (ingilis dili və Azərbaycan dili) arasında mövcud olan bu xüsusiyyəti bu lüğətdə əks etdirmək vacibdir. Lüğətdə bu məsələ belə həll edilmişdir: **you** və **your** əvəzliklərinin işləndiyi hər bir məqamda onların dilimizə tərcüməsi edilə biləcək hər iki variantı verilir, bu variantlar arasında çəpəki xətt (/) işarəsi qoyulur. Məsələn:

You must go home Sən / Siz evə getməlisən / getməlisiniz
Where's your father? Sənin/ Sizin atan / atanız haradadır?

22. Müasir ingilis dilində, xüsusilə onun amerikan variantında, bir sıra sözləri tələffüz edərkən [r] səsi eşidilir, lakin bu hal orfoqrafiyada özünü büruzə vermir. Bu qəbildən olan sözlərin axırında [r] səsinin tələffüz edilməli olduğunu göstərmək üçün həmin sözlərin transkripsiyasının sonunda yuxarıdan kiçik [ʳ] işarəsi qoyulur, məsələn: **writer** [ˈraɪtəʳ] , **sailor** [ˈseɪləʳ], **pour** [pɔːʳ], **nature** [ˈneɪtʃəʳ], **labour** [ˈleɪbəʳ], **car** [kaːʳ], **pair** [peəʳ] və s.

Filologiya elmləri doktoru,
prof. **O.İ.Türksevər (Musayev)**

LÜĞƏTDƏ İSTİFADƏ EDİLMİŞ ŞƏRTİ İŞARƏLƏR VƏ ONLARIN MƏNASI

1. ~ (*tilda*) işarəsi. Bu işarə baş sözün əvəzində işlədilir. Məs.:
keen knife = ~ knife
musical comedy = ~ comedy
to cover ***one's*** **head = to ~** ***one's*** **head**
to demand insistently = to demand ~

2. ◊ (*romb*) işarəsi. Bu işarə altında frazeoloji birləşmələr – atalar sözü və zərbi-məsəllər verilir. Məs.:
God sends a curst cow short horns.
Who keeps company with the wolf will learn to howl.

3. ≡ (*təxminilik*) işarəsi. Bu işarə mənası təxmini olaraq verilən atalar sözləri, zərbi-məsəllər və ya digər birləşmələrdən sonra qoyulur. Məs.:
to take counsel of ***one's*** **pillow** ≡ *Axşamın xeyrindən, səhərin şəri yaxşıdır;*
Knives are out ≡ *Xəncər çıxdı, qan çıxdı;* **When the cat's away, the mice will play** *Pişik olmayanda siçanlar bayram edər,* ≡ *Dərə xəlvət, tülkü bəy.*

4. / (*çəpəki xətt*) işarəsi. Bu işarə üç halda işlədilir:
- hər iki dildə mənaca bir-birinə yaxın olan, bir-birini əvəz edə biləcək sözlər arasında; məs.:
  ingiliscə: **to ask / to inquire;**
  Azərbaycan dilində: **ötən / keçən.**
- hər iki dildə eyni fel işlənə bilən isimlərin arasında; məs.:
  ingiliscə: to read **a book / a newspaper / a letter / a story** *etc.*
  Azərbaycan dilində: **kitab / məktub / hekayə / qəzet** *və s.* oxumaq.
- hər iki dildə eyni bir isimlə işlənə biləcək sifətlərin arasında; məs.:
  ingilis dilində: **progressive / religious / philosophical** views;
  Azərbaycan dilində: **mütərəqqi / elmi / fəlsəfi** baxışlar.

5. İngilis dilində mövcud olan **you** şəxs və **your** yiyəlik əvəzliyi Azərbaycan dilində iki cür tərcümə edilir: **you – sən, siz; your – sənin, sizin.** Lüğətdə bu əvəzliklərin hər iki mümkün variantı verildikdə onlar arasında *çəpəki xətt* (/) işarəsi qoyulmuşdur.

LÜĞƏTDƏ İSTİFADƏ OLUNMUŞ İXTİSARLAR

Azərbaycanca

amer. amerikan variantı – American variant
anat. anatomiya termini – anatomical term
antr. antropologiya termini – anthropological term
ara. söz. ara söz – parenthesis
arx. arxaik söz – archaism
arxeol. arxeologiya termini – archaeological term
astr. astronomiya termini – astronomical term
aşp. aşpazlıq termini – cooking term
at. söz. atalar sözü – proverb
av. aviasiya termini – aeronautics term
bağ. bağlayıcı – conjunction
bağç. bağçılıq termini – horticultural term
bakt. bakteriologiya termini – bacteriological term
bayt. baytarlıq termini – veterinary term
biol. biologiya termini – biological term
bot. botanika termini – botanical term
coğ. coğrafiya termini – geographical term
d.d. danışıq dili – spoken language
dəft. dəftərxana termini – office term
dən. dənizçilik termini – nautical term
dial. dialekt sözü – dialect word
dilç. dilçilik termini – linguistic term
din. dini termin – term of religion
dip. diplomatiya termini – diplomatic term
d.y. dəmiryol termini – railway term
ekol. ekologiya termini – ecology term
el. elektrotexnika termini – electrical engineering term
elm. elmi termin – scientific term
emf. var. emfatik variant – emphatic variant
etnoqr. etnoqrafiya termini – ethnographic term
evf. evfimizm – euphemism
əcz. əczaçılıq termini – pharmacological term
ədəb. ədəbiyyatşünaslıq termini – term of literature
əs. əsatir – mythology
fəls. fəlsəfə termini – philosophical term
fiz. fizika termini – term of physics
fiziol. fiziologiya termini – physiological term
folk. folklor termini – folklore

fon. fonetik termin – phonetic term
fot. fotoqrafiya termini – term of photography
fr. fransız mənşəli söz – French
geod. geodeziya termini – term of geodesy
geol. geologiya termini – geological term
hənd. həndəsə – geometrical term
hərb. hərbi termin – military term
hüq. hüquqşünaslıq termini – term of law
xüs. xüsusən – especially
id. idman termini – sports term
idiom. idiomatik ifadə – idiomatic expression
iqt. iqtisadiyyat termini – term of economy
in. incəsənət termini – art term
inc. İncil – Bible
inş. inşaat termini – building term
istehz. istehza – irony
jar. jarqon – jargon
kil. kilsə termini – church term
kim. kimya termini – term of chemistry
kin. kinayəli – ironical
kino kino – movie
kob. kobud söz – rude word
k.t. kənd təsərrüfatı termini – agricultural term
qram. qrammatika termini – grammatical term
lat. Latın dili – Latin
mal. maliyyə termini – term of finance
mem. memarlıq termini – term of architecture
məc. məcazi məna – figurative meaning
mənt. məntiq termini – logic term
mət. mətbəə termini – printing
mətb. mətbuat termini – term of press
miner. mineralogiya termini – term of mineralogy
mus. musiqi termini – term of music
müh. mühasibat termini – book-keeping term
nəz. nəzakət forması – polite
opt. optika – optics
ovç. ovçuluq termini – sporting term
poliqr. poliqrafiya termini – printing term
psixol. psixologiya termini – term of psychology
rad. radiotexnika termini – term of radio
r.d. rəsmi dil – official language
rəs. rəssamlıq termini – painting term

riyaz. riyaziyyat termini – term of mathematics
s. bil. isimlərlə sayıla bilən isimlərlə – with countable nouns
sənətş. sənətşünaslıq termini – art term
siya. siyasi termin – political term
siya. iq. siyasi-iqtisad termini – term of political economy
stat. statistika termini – term of statistics
şair. şairanə söz – poetic word
şahm. şahmat termini – chess term
tab. s. tabu söz (*ictimai yerdə işlənməsi yasaq edilən söz*) – taboo
tar. tarixi termin – term of history
teatr. teatrşünaslıq termini – theatrical term
tex. texnika termini – technical term
tel. televiziya – television
tib. tibb termini – medical term
tic. ticarət termini – term of commerce
tik. tikinti termini – term of building
tipoqr. tipoqrafiya termini – typographical term
toxuc. toxuculuq termini – textile term
top. i. toplu isim – collective noun
uşaq d. uşaq dili – baby language
vulq. vulqar söz – vulgar word
zaraf. zarafatyana – jocular
zərb. məs. zərbi -məsəl – saying
zool. zoologiya termini – zoological ter

adj adjective – sifət
adv adverb – zərf
conj conjunction – bağlayıcı
conj. pron conjunctive pronoun – bağlayıcı əvəzlik
demon. pron demonstrative pronoun – işarə əvəzliyi
emph. pron emphatic pronoun – emfatik əvəzlik
indef. adv indefinite adverb – qeyri-müəyyən zərf
indef. pron indefinite pronoun – qeyri-müəyyən əvəzlik
inter interjection – nida
interrog. adv interrogative adverb – sual zərfi
interrog. pron interrogative pronoun – sual əvəzliyi
n noun – isim
num numeral – say
part particle – ədat
pers. pron personal pronoun – şəxs əvəzliyi
pl plural – cəm forması
poss. pron possessive pronoun – yiyəlik əvəzliyi
pref prefix – ön qoşma
prep preposition – sözönü
pr.p present participle – indiki zaman feli sifəti
pron pronoun – əvəzlik
p.p past participle – keçmiş zaman feli sifəti
p.t past tense – keçmiş zaman
reflex. pron reflexive pronoun – qayıdış əvəzliyi
relat. adv relative adverb – nisbi zərf
relat. pron relative pronoun – nisbi əvəzlik
sing. singular – tək forma
sl slang – sləng
smb. somebody – bir kəs, kimsə
smth. something – bir şey, nəsə
s.o. someone – bir kəs, kimsə
suff suffix – şəkilçi
v verb – fel

LÜĞƏTDƏ İSTİFADƏ EDİLMİŞ FONETİK İŞARƏLƏR

SAMİTLƏR		SAİTLƏR	
samit simvollar	açar sözlər	sait simvollar	açar sözlər
p	pen	i:	keep
b	bag	ɪ	tin
t	ten	e	bed
d	day	æ	map
k	kite	a:	calm
g	garden	ɔ	hot
tʃ	cheese	ɔ:	bought
dʒ	jam	u	put
f	five	u:	roof
v	view	ʌ	cut
θ	thing	ə:	girl
ð	this	ə	cupboard
s	soon	eɪ	make
z	zero	aɪ	kite
ʃ	fish	au	now
ʒ	measure	ɔɪ	boy
h	hot	ou	note
m	sum	ɪə	here
n	son	eə	there
ŋ	sing	uə	poor
l	lamp	eɪə	player
r	red	ouə	lower
j	yes	aɪə	tire
w	way	auə	tower
		ɔɪə	employer

LÜĞƏTİN TƏRTİBİNDƏ İSTİFADƏ EDİLMİŞ MƏNBƏLƏR

1. Longman Dictionary of Contemporary English, printed in Great Britain at the Pitman Press, 1978.
2. The New American Dictionary of Good English, printed in the United States of America, 1987.
3. A.S.Hornby with the assistance of Christina Ruse, Oxford Student's Dictionary of Current English, Special edition for the USSR, Moscow, Oxford, Prosveshentye Publishers, Oxford University Press, 1983.
4. The New Method English Dictionary by Michael Philip West, M.A., D. Phil, & James Gareth Endicott, M.A., The third edition, Longman, Green & Co., London, New York, Toronto.
5. Oxford-Russian Dictionary, Oxford University Press, Oxford, New York, 1995.
6. Webster's Dictionary of the English Language, New Revised Edition for School, Home and Office, 1991, by Thomas Nelson.
7. E.A.M.Wilson. The Modern Russian Dictionary for English Speakers. Pergamon Press. Oxford–New York–Toronto. Sidney–Paris–Frankfurt. 1982.
8. Learner's Dictionary of Current English. A.S.Hornby. Two volume edition. Oxford University Press, 1982.
9. Azərbaycanca-İngiliscə Lüğət, 1 cilddə, prof. O.I.Türksevərin (Musayev) redaktəsi ilə, Bakı – 1998.
10. Англо-русский словарь, составитель В.Л.Мюллер, Гос. из-во иностранных и национальных словарей, Москва, 1963.
11. Большой Англо-русский словарь, под общим руководством док. фил. наук, проф. И.И.Гальперина, изд. "Советская Энциклопедия", том 1, том 2, Москва, 1972.
12. Англо-русский фразеологический словарь, составитель А.В.Кунин, Гос. из-во иностранных и национальных словарей, Москва, 1955.
13. Русско-английский словарь, составители А.М.Таубе, А.В.Литвинова, А.Д.Миллер, Р.К.Даглиш, под редакцией Р.К.Даглиша, магистра гуманитарных наук Кембриджского университета, из-во "Советская Энциклопедия", Москва, 1965.

İNGİLİS ƏLİFBASI

A a [eɪ]	**B b** [bi:]	**C c** [si:]	**D d** [di:]
E e [i:]	**F f** [ef]	**G g** [dʒi:]	**H h** [eɪtʃ]
I i [aɪ]	**J j** [dʒeɪ]	**K k** [keɪ]	**L l** [el]
M m [em]	**N n** [en]	**O o** [ou]	**P p** [pi:]
Q q [kju:]	**R r** [a:]	**S s** [es]	**T t** [ti:]
U u [ju:]	**V v** [vi:]	**W w** ['dʌblju:]	**X x** [eks]
Y y [waɪ]	**Z z** [zed]		

Aa

A, a [eɪ] *n* (*pl* **A's, a's** [eɪz] *ingilis əlifbasının 1-ci hərfi*

a [eɪ, ə] **1.** *qeyri-müəyyənlik artikli: reduksiya olunmamış forması* [eɪ]; *reduksiya olunmuş forması* [ə]; **2.** bir; **a minute** bir dəqiqə; *Wait a minute, please Zəhmət olmasa, bir dəqiqə gözlə / gözləyin;* **a man** bir kişi; *A man wants to see you Bir kişi səni / sizi görmək istəyir;* **3.** *Hər hansı bir sinfə daxil olan əşya və şəxslərdən biri haqqında danışılarkən həmin şəxs və ya əşyanı bildirən ismin qarşısında işlədilir. Bu halda qeyri-müəyyənlik artikli dilimizə tərcümə edilmir;* **a book** kitab; **a acher** müəllim; *She is a teacher O, müəllimdir;* **4.** *Hər hansı bir zümrəyə daxil olan isimlərin haqqında ümumi mənada danışarkən ismin qarşısında işlədilir. Bu halda qeyri-müəyyənlik artikli dilimizə ya tərcümə edilmir, ya da* **hər (bir)** *söz birləşməsi vasitəsilə tərcümə edilir: A horse has four legs Atın (hər bir atın) dörd ayağı olur / var;* **5.** biri; **a friend of mine** dostlarımdan biri; **6.** *Sayıla bilməyən isimlərin qarşısında işlənərək növ bildirir. Bu halda qeyri-müəyyənlik artikli dilimizə tərcümə edilmir. "Chinar" is a good wine "Çinar" yaxşı şərabdır;* **7.** *Xüsusi isimlərin qarşısında işlənərək onun ümumi isme çevrildiyini bildirir. Bu halda qeyri-müəyyənlik artikli dilimizə tərcümə edilmir: He thinks himself a Napoleon O özünü lap Napoleon hesab edir;* **8.** *Xüsusi isimlərin qarşısında işlənir və ailənin bir üzvünün haqqında danışıldığını bildirir. Bu halda qeyri-müəyyənlik artikli dilimizə* **biri** *sözü vasitəsilə tərcümə edilir. She married a Forsyte O, Forsaytlardan birinə ərə getdi*

abacus ['æbəkəs] *n* (*pl* **-ci, -ses**) çötkə, sayğac

abandon [ə'bændən] *v* **1.** tərk etmək; çıxıb getmək, atıb getmək; **to ~ *smb.*** bir kəsi tərk etmək; **to ~ a sinking ship** batan gəmini tərk etmək; **to ~ *one's* family** ailəsini atıb getmək; *He abandoned his family O, ailəsini atıb getdi;* **2.** dayandırmaq, əl çəkmək; **to ~ all hopes** bütün ümidlərindən əl çəkmək; *The search was abandoned when night came Gecə düşəndə axtarış dayandırıldı / təxirə salındı;*
◊ **to ~ *smb.* to his fate** bir kəsi taleyin ümidinə buraxmaq

abandoned [ə'bændənd] *adj* **1.** atılmış, tərk edilmiş; **2.** pozğun, əxlaqsız; **~ woman** pozğun / əxlaqsız qadın

abase [ə'beɪs] *v* hörmətdən salmaq; alçaltmaq; **to ~ oneself** özünü hörmətdən salmaq / alçaltmaq

abasement [ə'beɪsmənt] *n* alçaltma, hörmətdən salma

abash [ə'bæʃ] *v* utandırmaq, pərt etmək; karıxdırmaq

abashed [ə'bæʃt] *adj* xəcalət çəkmiş, pərt olmuş; *She wasn't a bit abashed at / by this O bundan zərrə qədər də xəcalət çəkmədi*

abashment [ə'bæʃmənt] *n* utanma, sıxılma, karıxma; xəcalət

abate [ə'beɪt] *v* **1.** zəiflətmək; kütləşdirmək; **to ~ the pain** ağrını zəiflətmək / kütləşdirmək; **2.** endirmək, aşağı salmaq; **to ~ of / from the price** qiyməti endirmək / aşağı salmaq; **3.** zəifləmək (*tufan, epidemiya və s. haq.*); *The storm has abated Tufan zəifləyib*

abatement [ə'beɪtmənt] *n* zəifləmə, azalma; yumşalma; **~ of a storm** tufanın zəifləməsi / azalması

abbey ['æbɪ] *n* **1.** monastır; **2.** *top.i* rahiblər; rahibələr

abbreviate [ə'bri:vieɪt] *v* qısaltmaq, ixtisar etmək; **to ~ a story** hekayəni qısaltmaq / ixtisar etmək

abbreviation [ə,bri:vi'eɪʃn] *n* **1.** ixtisar, qısaltma, ixtisar etmə; **2.** sözün qısa / ixtisar edilmiş forması

abbreviator [ə'bri:vieɪtə'] *n* qısaldan / ixtisar edən adam

ABC ['eɪ'bi:'si:] *n* **1.** əlifba; **2.** əlifba kitabı; **3.** başlanğıc, əsas; **~ physics** fizikanın əsasları

ABC-book ['eɪbi:si:buk] *n* əlifba kitabı

242393

M.F.Axundov adına
Azərbaycan Milli
Kitabxanası

abdicate [ˈæbdɪkeɪt] *v* **1. (from)** imtina etmək, əl çəkmək (*rəsmi vəzifədən*); **to ~ (from) the Throne** taxt-tacdan imtina etmək / əl çəkmək; **2.** boynundan atmaq, imtina etmək (*məsuliyyətdən, hüquqdan və s.*)

abdication [ˌæbdɪˈkeɪʃn] *n* **1.** əlçəkmə, imtina etmə (*taxt-tacdan, hakimiyyətdən*); **2.** üzərindən atma, üzərindən götürmə (*məsuliyyəti, vəzifəni*)

abdomen [ˈæbdəmən] *n* **1.** *anat.* qarın; qarın boşluğu, **2.** qarıncıq (*həşəratlarda*)

abdominal [æbˈdɔmɪnl] *adj* qarın; **~ murmur** qarın qurultusu; **~ cavity** *anat.* qarın boşluğu

abdominous [æbˈdɔmɪnəs] *adj* yekəqarın, yoğunqarın; kök

abduct [æbˈdʌkt] *v* oğurlamaq, qaçırmaq (*zorla, aldatmaqla: xüsusən qadını, qızı və ya uşağı*); *The police think that the missing girl has been abducted Polis bu fikirdədir ki, yoxa çıxmış qız qaçırılıb / oğurlanıb*

abduction [æbˈdʌkʃn] *n* oğurlama, zorla qaçırma (*xüs. qızı, qadını və ya uşağı*)

abductor [æbˈdʌktəʳ] *n* oğru, oğurlayan, qaçıran (*xüs. qızı, qadını, uşağı*)

aberrant [æˈberənt] *adj* doğru yoldan çıxmış, azmış

aberration [ˌæbɪˈreɪʃn] *n* doğru yoldan azma / çıxma; azma, çaşma

abet [əˈbet] *v* qızışdırmaq, fitləmək, təhrik / sövq etmək (*bir işi görməyə*); **to ~ *smb.* in a crime** bir kəsi cinayətə təhrik / sövq etmək

abetment [əˈbetmənt] *n* təhrikçilik, qızışdırma

abettor [əˈbetəʳ] *n* **1.** cinayət yoldaşı; **2.** təhrikçi, fitnəçi

abhor [əbˈhɔːʳ] *v* **(-rr-)** nifrət etmək, nifrət bəsləmək; *I abhor flattery Mən yaltaqlığa nifrət edirəm*

abhorrence [əbˈhɔrəns] *n* nifrət, ikrah

abhorrent [əbˈhɔrənt] *adj* ikrah doğuran; nifrətəlayiq, iyrənc, alçaq, mənfur, rəzil; *Cruelty is abhorrent to him Qəddarlıq onda ikrah doğurur*

abide [əˈbaɪd] *v* I **1.** dözmək, tab gətirmək; *I cannot abide to see / seeing such cruelty Mən belə qəddarlığa dözə bilmirəm*; **2.** gözləmək; **to ~ *one's* time** münasib vaxt gözləmək

abiding [əˈbaɪdɪŋ] *adj* möhkəm, davamlı; **an ~ friendship** möhkəm / davamlı dostluq

ability [əˈbɪlɪtɪ] *n* **1.** bacarıq, qabiliyyət; **a man of ~** bacarıqlı / qabiliyyətli adam; **2.** istedad; zəka; **a man of great musical ~** böyük musiqi istedadı olan adam

abject [ˈæbdʒekt] *adj* miskin, alçaq, rəzil; **an ~ slave** miskin qul

abjuration [ˌæbdʒuəˈreɪʃn] *n* dönmə, üz döndərmə; imtina etmə, boyun qaçırma

abjure [əˈbdʒuəʳ] *v* əl çəkmək, üz döndərmək; **to ~ a claim** tələbdən / iddiadan əl çəkmək; **to ~ *one's* religion** dinindən dönmək / üz döndərmək / əl çəkmək

ablative [ˈæblətɪv] *n gram.* ablativ

ablaut [ˈæblaut] *n dilç.* ablaut

ablaze [əˈbleɪz] *adj* yanan, parlayan, işığa qərq olan; **to be ~** alovlanmaq, yanmaq, işığa qərq olmaq, şölələnmək, parlamaq; *The house was soon ablaze Ev tez bir zamanda alovlandı; The room was ablaze Otaq işığa qərq olmuşdu*;
◊ **~ with anger** acıqdan / hirsdən alışıb yanan / alovlanan

able [ˈeɪbl] *adj* **1.** bacarıqlı, qabiliyyətli; **an ~ student** bacarıqlı / qabiliyyətli tələbə; **2.** ağıllı, istedadlı; **an ~ actor** istedadlı aktyor

able-bodied [ˈeɪblˈbɔdɪd] *adj* möhkəm bədənli, sağlam, sağlam bədənli; yarayan, yararlı (*hərbi xidmətə*)

ablutions [əˈbluːʃnz] *n* **1.** yuma, yuyub təmizləmə; yuyunma, yuyunub təmizlənmə; **2.** dəstəmaz alma, dəstəmaz

ably [ˈeɪblɪ] *adv* bacarıqla, məharətlə, ustalıqla; **to play a horn ~** məharətlə / ustalıqla şeypur çalmaq

abnormal [æbˈnɔːməl] *adj* anormal, qeyri-normal; **an ~ child** anormal uşaq

abnormality [ˌæbnɔːˈmælɪtɪ] *n* anormallıq, qeyri-normallıq; **physical ~** fiziki anormallıq

abolish [əˈbɔlɪʃ] *v* ləğv etmək; **to ~ slavery** quldarlığı ləğv etmək; **to ~ taxes** vergiləri ləğv etmək; **to ~ exploitation** istismarı ləğv etmək

abolishment [əˈbɔlɪʃmənt] *n* ləğv, ləğv etmə

abolition [ˌæbəˈlɪʃn] *n* ləğv etmə, ləğv; ləğv edilmə; **the ~ of capital punishment** ölüm cəzasının ləğvi / ləğv edilməsi; **the ~ of slavery** quldarlığın ləğvi / ləğv edilməsi

abolitionist [ˌæbəˈlɪʃənɪst] *n* ləğvin tərəfdarı, ləğvedilməni istəyən / müdafiə edən

A-bomb [ˈeɪ bɔm] *n* atom bombası

abominable [əˈbɔmɪnəbəl] *adj* iyrənc, ikrah doğuran, çox pis; **~ weather** çox pis / iyrənc hava

abominate [əˈbɔmɪneɪt] *v* nifrət etmək, nifrət bəsləmək

abomination [əˌbɔmɪˈneɪʃn] *n* nifrət, ikrah; **to hold in ~** nifrət bəsləmək

aboriginal [ˌæbəˈrɪdʒənl] *adj* yerli (*xüs. Avstraliyada*); **~ citizens** yerli vətəndaşlar

aborigines [ˌæbəˈrɪdʒɪniːz] *n* aborigenlər, yerli əhali (*xüs. Avstraliyada yaşayanlar*)

abort [əˈbɔːt] *v* **1.** uşaq salmaq; **2.** boşa çıxmaq, baş tutmamaq; *Our plans aborted Bizim planlarımız boşa çıxdı / baş tutmadı*

abortion [əˈbɔːʃn] *n* **1.** abort, uşaqsalma; **2.** yarımçıq doğulmuş uşaq

abortionist [əˈbɔːʃənɪst] *n* xəlvəti / qeyri-qanuni abortla məşğul olan adam / həkim

abortive [əˈbɔːtɪv] *adj* **1.** vaxtından əvvəl (*doğum haq.*); **2.** faydasız, boş, bihudə; **~ attempt** faydasız / boş cəhd

abortively [əˈbɔːtɪvlɪ] *adv* boş yerə, bihudə, faydasız, boş-boşuna

abound [əˈbaund] *v* **1.** bol olmaq, çox olmaq; *Fish abound in this sea Bu dənizdə balıq boldur*; **2. (in, with)** zəngin olmaq; **land ~ in oil** neftlə zəngin torpaq

about[1] [əˈbaut] *adv* **1.** hər tərəfdə / yerdə, hər tərəfə / yerə, hara gəldi; *Don't leave papers lying about Kağızları hara gəldi qoyma / qoymayın. There is a rumour about Hər tərəfdə şayiə gəzir*; **2.** təxminən, demək olar ki, **~ two o'clock** təxminən saat iki; **~ your size** təxminən / demək olar ki, sənin / sizin ölçün / ölçünüz; **3.** *Özündən sonra işlənən məsdərlə bir işi görməyə hazır olmanı göstərir*; **to be ~ to do *smth.*** bir işi görməyə hazırlaşmaq, bir işi görmək fikrində olmaq; *He was about to leave the room when I entered in Mən içəri girəndə o, otağı tərk etmək istəyirdi*;
◊ **to look ~** ətrafa baxmaq

about[2] [əˈbaut] *prep* **1.** *İsmin qarşısında işlənərək məkan mənasını bildirir: ətrafında*, dövrəsində; **~ the garden** bağın ətrafında; *There was a fence about the garden Bağın ətrafında hasar vardı*; **2.** *İsmin qarşısında işlənərək yer, məkan bildirir. Bu halda dilimizə ismin yerlik hal şəkilçisi (-da, -də) vasitəsilə tərcümə edilir*: **to walk ~ the garden** bağda gəzmək; **3.** haqqında, barəsində; **to speak / to think / to write about *smb.* / *smth.*** bir kəs / bir şey haqqında danışmaq / fikirləşmək / yazmaq; **4.** yanında; *Have you any money about you? Yanında / Yanınızda heç pulun / pulunuz varmı? What is wrong about him? Ona nə olub?*

above[1] [əˈbʌv] *adj* yuxarıdakı; **the ~ sentence** yuxarıdakı cümlə

above[2] [əˈbʌv] *adv* **1.** yuxarıda; **the facts mentioned ~** yuxarıda xatırladılmış faktlar; **2.** çox, daha çox; **10 and ~** 10 və daha çox

above[3] [əˈbʌv] *prep* **1.** üstündə; **~ the clouds** buludların üstündə; *Our plane was flying above the clouds Bizim təyyarəmiz buludların üstündə uçurdu*; **2.** yuxarı (*çincə, rütbəcə*), üst; *A colonel is above a major Polkovnik mayordan yuxarıdır (yuxarı rütbədədir)*; **3.** çox, artıq; **~ hundred** yüzdən çox / artıq;
◊ **~ all** hər şeydən artıq / vacib; *He longs above all to see his family again O hər şeydən artıq / vacib ailəsini görmək istəyir*

above-mentioned [əˈbʌvˈmenʃnd] *adj* yuxarıda xatırladılmış / deyilmiş; **the ~ facts** yuxarıda xatırladılmış faktlar / dəlillər

abovesaid [əˈbʌvˈsed] *adj d.d.* = **above-mentioned**

abrade [əˈbreɪd] *v* **1.** soymaq, sıyırmaq (*dərini*); **2.** *tex.* cilalamaq, pardaqlamaq, sürtmək, sürtüb təmizləmək

abrasion [əˈbreɪʒən] *n* **1.** sürtünmə, sürtülmə; sürtülüb yeyilmə; **2.** *tex.* cilalanma, sürtülüb yeyilmə

abrasive [əˈbreɪsɪv] *adj* **1.** *tex.* cilalayıcı; **an ~ disc** cilalayıcı disk (*dairəşəkilli lövhə*); **2.** əsəbiləşdirici, əsəblərə toxunan; **a ~ voice** əsəbiləşdirici səs

abreast [ə'brest] *adv* cərgə ilə, yanaşı, bir cərgədə; **to keep – of / with** cərgə ilə getmək, cərgədən qalmamaq; **lines of soldiers marching 5 –** 5 cərgə ilə gedən əsgərin cərgələri;
◊ **to be / to keep – of the times** zamanla ayaqlaşmaq, həyatdan geri qalmamaq

abridge [ə'brɪdʒ] *v* **1.** qısaltmaq, ixtisar etmək; **to – a story** hekayəni qısaltmaq; **2.** məhdudlaşdırmaq (*hüququ, imtiyazı və s.*)

abridged [ə'brɪdʒd] *adj* qısaldılmış; **an – story** qısaldılmış hekayə

abridgement [ə'brɪdʒmənt] *n* qısaldılma, qısalma; **– of a story** hekayənin qısaldılması

abridgment [ə'brɪdʒmənt] *n* = **abridgement**

abroad[1] [ə'brɔ:d] *adv* **1.** xaricə, xarici ölkəyə; **to go –** xaricə / xarici ölkəyə getmək; **2.** xaricdə, xarici ölkədə; **to live –** xaricdə / xarici ölkədə yaşamaq; **3.** hər tərəfə, hər yana; *The news soon spread abroad Tezliklə xəbər hər tərəfə yayıldı;* **4.** çöldə, bayırda; *There was no one abroad at that early hour Belə erkən saatda bayırda heç kim / kəs yox idi*

abroad[2] [ə'brɔ:d] *prep d.d.* hər tərəfdə, hər yerdə, bütün; **– the world** dünyanın hər tərəfində / hər yerində, bütün dünyada

abrogate ['æbrougeɪt] *v* ləğv etmək (*qanunu və s.*); **to – a law** qanunu ləğv etmək

abrupt [ə'brʌpt] *adj* **1.** gözlənilməz, gözlənilməyən, birdən, qəfil; **– departure** gözlənilmədən yola düşmə / getmə; **– stop** qəfil dayanma; **2.** kəskin, kobud (*hərəkət, davranış və s.*); **3.** sıldırım, sıldırımlı, yalçın; **– coast** sıldırım(lı) sahil

abruptly [ə'brʌptlɪ] *adv* **1.** gözlənilmədən, qəflətən, birdən, kəskin; *He left abruptly O, qəflətən çıxıb getdi;* **2.** qırıq-qırıq, kəsik-kəsik, rabitəsiz; **to speak –** qırıq-qırıq / kəsik-kəsik danışmaq

abruptness [ə'brʌptnɪs] *n* **1.** gözlənilməzlik, anilik; **2.** kəskinlik, kobudluq (*davranış və s.*); **3.** rabitəsizlik, əlaqəsizlik (*üslub haq.*)

abscission [æb'sɪʒn] *n* **1.** *tib.* kəsmə, amputasiya; **2.** *bot.* tökülmə (*yarpaq, meyvə və s. haq.*); **– of leaves / fruits** yarpaqların / meyvələrin tökülməsi

abscond [əb'skɔnd] *v* qaçmaq, qaçıb gizlənmək (*təqibdən, məhkəmədən*), aradan çıxmaq

absence ['æbsəns] *n* **1.** olmama, yoxluq; buraxma; **– from school** dərs buraxma; **– from work** proqul (*üzürsüz işə gəlməmə*); **during / in** ***smb.*****'s –** bir kəs olmayanda; *Did anything happen in my absence? Mən olmayanda bir şey baş verdimi?* **to be sentenced in** ***one's*** **–** *hüq.* qiyabi olaraq məhkum olunmaq; **2.** çatışmazlıq, yoxluq, çatmama; **in the – of** çatmadığına / olmadığına görə; **in the – of evidence** dəlil / sübut olmadığından / olmadığına görə; **the – of witnesses** şahidlərin olmaması;
◊ *Absence makes the heart grow fonder* *at söz* = *Ayrılıq məhəbbəti artırır / artırar, Ayrılıq ürəyi yumşaldır / yumşaldar*

absent ['æbsənt] *adj* **1.** olmayan, gəlməyən, iştirak etməyən; **to be –** iştirak etməmək, olmamaq; **to be – from school** dərsə / məktəbə gəlməmək; **to be – from work** işə gəlməmək; *How many students are absent today? Bu gün neçə tələbə gəlməyib?* **2.** dalğın, fikirli; **– look** dalğın / fikirli baxış

absentee [,æbsən'ti:] *n* **1.** iştirak etməyən (*şəxs*); *There were many absentees from the meeting İclasda çoxlu / xeyli adam iştirak etmirdi;* **2.** *hərb.* icazəsiz gedən (*əsgər*); **3.** proqulçu, üzürsüz işə gəlməyən adam

absent-minded [,æbsənt'maɪndɪd] *adj* huşsuz, dalğın, unutqan, fikirli; **an – man** huşsuz adam / kişi

absent-mindedly [,æbsənt'maɪndɪdlɪ] *adv* huşsuz, dalğın, huşsuz / dalğın halda

absent-mindedness [,æbsənt'maɪndɪdnɪs] *n* huşsuzluq, unutqanlıq, dalğınlıq

absolute ['æbsəlu:t] *adj* **1.** mütləq, kamil, şərtsiz; **– majority** mütləq çoxluq; **– indifference** tam laqeydlik; **– beauty** kamil gözəllik; **– promise** şərtsiz vəd; **– power** qeyri-məhdud / mütləq hakimiyyət; **– control** qeyri-məhdud / tam nəzarət; **2.** təmiz, qatışıqsız; **– alcohol** təmiz spirt; **3.** həqiqi, şübhəsiz, şübhə doğurmayan; **– fact** həqiqi / şübhəsiz / şübhə doğurmayan fakt / dəlil

absolutely ['æbsəlu:tlɪ] *adv* büsbütün, tamamilə; əlbəttə

absolutism ['æbsəlu:tɪzm] *n* absolyutizm, absolyutluq (*hakimiyyət haq.*)

absolutist ['æbsəlu:tɪst] *n* absolyutizm / mütləqiyyət tərəfdarı

absolve [əb'zɔlv] *v* **1.** bəraət vermək; **2.** **(from)** bağışlamaq; **to – from blame** günahı / təqsiri bağışlamaq

absorb [əb'sɔ:b] *v* **1.** özünə / canına çəkmək, hopdurmaq, udmaq, sormaq; **to – heat** istini udmaq; **paper which –s ink** mürəkkəbi özünə çəkən kağız; **2.** *məc.* bilik kəsb / əldə etmək; cəlb etmək (*diqqəti*); **3.** dalmaq, qərq olmaq (*fikrə, xəyala və s.*); **to be – ed in thought** fikrə / xəyala dalmaq

absorbable [əb'sɔ:bəbl] *adj* udan, özünə çəkə bilən, udma qabiliyyətinə / xüsusiyyətinə malik olan

absorbency [əb'sɔ:bənsɪ] *n* udma / hopdurma qabiliyyəti

absorbent[1] [əb'sɔ:bənt] *n* özünə / canına çəkən maddə, uducu maddə

absorbent[2] [əb'sɔ:bənt] *adj* özünə çəkən, hopdurma qabiliyyəti olan; aktivləşdirilmiş; **– coal** aktivləşdirilmiş kömür

absorbing [əb'sɔ:bɪŋ] *adj* **1.** çox maraqlı, cəzbedici; əyləncəli; **an – book** çox maraqlı / əyləncəli kitab; **2.** udma, canına çəkmə; **– capacity / power** udma / canına çəkmə qabiliyyəti

absorption [əb'sɔ:pʃn] *n* **1.** udma, özünə çəkmə, hopdurma (*mayeni*); **2.** dalma (*fikrə və s.*)

abstain [əb'steɪn] *v* **1.** çəkinmək, vaz keçmək; **to – from force** güc / zor işlətməkdən çəkinmək / vaz keçmək; **to – from drinking** içməkdən əl çəkmək; **2.** bitərəf qalmaq (*seçkidə*); **to – from voting** səsvermədə bitərəf qalmaq

abstainer [əb'steɪnə'] *n* **1.** içki içməyən adam, dilinə içki vurmayan adam; **2.** seçkidə bitərəf qalan adam

abstemious [æb'sti:mjəs] *adj* **1.** nəfsini saxlayan, özünü saxlayan, pəhrizkar; **2.** qənaətcil, qənaətkar

abstention [æb'stenʃn] *n* **1.** özünü saxlama, çəkinmə; nəfsini saxlama; **2.** bitərəflik (*səsvermədə*)

abstentious [æb'stenʃəs] *adj* təmkinli, toxtaq; nəfsini saxlayan, çəkinən; səbirli

abstinency ['æbstɪnənsɪ] *n* özünü saxlama, tamah etməmə; orucu gözləmə

abstinent[1] ['æbstɪnənt] *n* **1.** təmkinli / toxtaqlı adam; **2.** nəfsini saxlayan adam

abstinent[2] ['æbstɪnənt] *adj* **1.** təmkinli, toxtaq, nəfsini saxlayan (*yeməkdən*); **2.** pəhriz saxlayan

abstract[1] ['æbstrækt] *adj* **1.** mücərrəd; **– nouns** mücərrəd isimlər; **2.** çətin başa düşülən / anlaşılan

abstract[2] ['æbstrækt] *v* **1.** mücərrədləşdirmək; **2.** məruzə oxumaq, xülasə etmək

abstraction [æb'strækʃn] *n* **1.** mücərrədlik; **2.** fikri dağınıqlıq, huşsuzluq, unutqanlıq

absurd [əb'sə:d] *adj* cəfəng, mənasız, boş; **– things** cəfəng / mənasız şeylər; **– suggestion** cəfəng / mənasız təklif

absurdity [əb'sə:dɪtɪ] *n* cəfəngiyyat, cəfənglik, axmaqlıq, ağılsızlıq

absurdly [əb'sə:dlɪ] *adv* cəfəng, boş, mənasız, axmaq-axmaq, boş-boş

absurdness [əb'sə:dnɪs] *n* cəfənglik, axmaqlıq, səfehlik; mənasızlıq

abundance [ə'bʌndəns] *n* bolluq, zənginlik; **to live in –** bolluq / zənginlik içərisində yaşamaq

abundant [ə'bʌndənt] *adj* bol, çox, çoxlu; **to be –** bol / çox olmaq

abuse[1] [ə'bju:s] *n* **1.** söyüş; danlaq; təhqir; **to exchange –** bir-birini təhqir etmək; **2.** səhv işlənmə; təhqir olunma; **– of words / terms** sözlərin / terminlərin təhrif olunması; **3.** sui-istifadə; **– of power** hakimiyyətdən sui-istifadə

abuse[2] [ə'bju:z] *v* **1.** təhqir etmək; danlamaq, abrını almaq; **2.** pis rəftar etmək, kobud yanaşmaq / rəftar etmək; **3.** sui-istifadə etmək; **to – rights / privileges** hüquqdan / imtiyazdan sui-istifadə etmək; **4.** təhrif etmək, düz işlətməmək (*sözü və s.*); **5.** yoldan / başdan çıxarmaq, pis yola çəkmək, pozmaq (*azyaşlıları*)

abusive [ə'bju:sɪv] *adj* **1.** təhqiredici, alçaldıcı; **an – letter** təhqiredici məktub; **2.** ədəbsiz, nalayiq; **– language** nalayiq söz, söyüş

acacia [ə'keɪʃə] *n bot.* akasiya

academic[1] [ˌækəˈdemık] *n* **1.** professor, elmi işçi; **2.** ali məktəb müəllimi

academic[2] [ˌækəˈdemık] *adj* **1.** akademik; **~ hour** akademik saat; **~ year** akademik il, tədris ili; **2.** universitet, kollec; **~ dress** universitet / kollec geyimi; **3.** nəzəri; **~ subjects** nəzəri fənlər

academician [əˌkædəˈmıʃn] *n* akaˈdemik

academy [əˈkædəmı] *n* **1.** akademiya; **2.** ali məktəb, xüsusi imtiyazı olan özəl orta təhsil müəssisəsi; **a military ~** hərbi məktəb; **an ~ of music** musiqi məktəbi, musiqi akademiyası

accede [əkˈsiːd] *v* **1.** razılaşmaq; bəyənmək; **to ~ to a request / to a proposal** xahişlə / təkliflə razılaşmaq; **2.** qoşulmaq, tərəfdar çıxmaq; **to ~ to a treaty / to a confederacy** müqaviləyə / ittifaqa qoşulmaq; **3.** çıxmaq; taxta əyləşmək; **to ~ to the throne** taxta əyləşmək / çıxmaq

accelerate [ækˈseləreıt] *v* **1.** sürətləndirmək, sürətini artırmaq; **2.** sürətlənmək, sürəti artmaq

accelerating [əkˈseləreıtıŋ] *adj* sürətləndirici, sürətləndirən; **~ force** *fiz.* sürətləndirici qüvvə

acceleration [ækˌseləˈreıʃn] *n* sürətləndirmə; sürətini artırma

accelerator [ækˈseləreıtə'] *n* **1.** *tex.* sürətləndirici, sürətləndirici cihaz; **2.** *kim.* katalizator

accelerometer [ækˌseləˈrɔmıtə'] *n tex.* akselerometr (*sürətlənməni ölçən cihaz*)

accent[1] [ˈæksənt] *n* **1.** vurğu, vurğu işarəsi; **to put the ~ on the first / last syllable** birinci / axırıncı heca üzərinə vurğu işarəsi qoymaq; **2.** tələffüz; aksent; **to speak with a foreign ~** xarici / yabançı aksentlə danışmaq; **to speak with a perfect ~** yaxşı / kamil tələffüzlə danışmaq; **to give ~ to** ***smth.*** bir şeyi vurğulamaq

accent[2] [ækˈsent] *v* **1.** vurğu qoymaq; **2.** vurğulamaq, xüsusilə nəzərə çarpdırmaq

accentuate [ækˈsentjueıt] *v* **1.** vurğulu etmək, vurğulamaq; **2.** vurğu işarəsi qoymaq

accentuation [ækˌsentjuˈeıʃn] *n* **1.** tələffüz tərzi; **2.** ayırma, nəzərə çarpdırma; **3.** vurğu qoyma; **4.** *poliqr.* başqa hərflə ayırma

accept [əkˈsept] *v* **1.** qəbul etmək, almaq, götürmək; **to ~ an invitation** dəvəti qəbul etmək; **to ~ a present** hədiyyə qəbul etmək / götürmək / almaq; **2.** etiraf etmək, razılaşmaq; **to ~ the fact** faktı etiraf etmək

acceptable [əkˈseptəbl] *adj* **1.** qəbul edilə bilən, münasib, əlverişli; *The gift is acceptable Hədiyyəni qəbul etmək olar;* **2.** faydalı, yararlı; *Your work is not acceptable, do it again Sənin / Sizin işin / işiniz yaramır, onu yenidən gör / görün*

accepted [əkˈseptıd] *adj* qəbul edilmiş, etiraf olunmuş; **~ definition** qəbul edilmiş tərif; **~ truth** hamının qəbul etdiyi həqiqət

access [ˈækses] *n* **1.** yol, giriş, giriş yolu, **~ to world market** dünya bazarına yol / giriş; **2.** keçid; **~ to the island** adaya keçid; **~ to the mountain** dağa yol / keçid

accessibility [ækˌsesıˈbılıtı] *n* mümkünlük, əlverişlilik

accessible [ækˈsesəbl] *adj* **1.** əldə edilə bilən, tapıla bilən; **2.** təsirə düşən, meyilli; **~ to bribery** rüşvətə meyilli

accession [əkˈseʃn] *n* **1.** yol, giriş; **2.** başlama; daxil olma (*vəzifəyə və s.*); **~ to the throne** taxta çıxma / oturma; **3.** qoşulma (*müqaviləyə və s.*)

accessory [əkˈsesərı] *adj* əlavə, yardımçı, köməkçi; **~ material** əlavə / yardımçı material

accidence [ˈæksıdəns] *n* **1.** *qram.* morfologiya; **2.** başlanğıc, əsas

accident [ˈæksıdənt] *n* **1.** hadisə, təsadüf; **pure ~** tam təsadüf; **by ~** təsadüfən; **2.** bədbəxt hadisə, qəza; **to have / to meet with / an ~** qəzaya uğramaq; **railway / motor ~** dəmiryol / avtomobil qəzası

accidental [ˌæksıˈdentl] *adj* **1.** təsadüfi, gözlənilməz; **~ coincidence** təsadüfi oxşarlıq; **2.** ikinci dərəcəli, əlavə

accidentally [ˌæksıˈdentəlı] *adv* təsadüfən, gözlənilmədən

acclaim [əˈkleım] *v* **1.** səs-küylə salamlamaq; **to ~ the winner** qalibi hərarətlə qarşılamaq, qalibə hərarətlə əl çalmaq; **2.** elan etmək; **to ~ *smb.* (*the*) winner** bir kəsi qalib elan etmək

acclamation [ˌækləˈmeıʃn] *n* səs-küylə / hərarətlə bəyənmə; **~s of the multitude** kütlənin hərarətlə alqışlaması; **to hail with ~s** hərarətlə qarşılamaq / alqışlamaq

acclimatization, -sation [əˌklaımətaıˈzeıʃn] *n* iqlimləşmə, iqlimə uyğunlaşma

acclimatize, -ise [əˈklaımətaız] *v* mühitə uyğunlaşdırmaq; uyğunlaşdırmaq; **to ~ oneself to the surroundings** özünü ətraf mühitə uyğunlaşdırmaq

accommodate [əˈkɔmədeıt] *v* **1.** uyğunlaşdırmaq; **to ~ oneself to *smth.*** özünü bir şeyə uyğunlaşdırmaq; **2.** öyrəşmək; **to ~ oneself to *smb.*** bir kəsə öyrəşmək; **3.** yerləşdirmək, yer vermək; **to ~ for the night** bir gecəlik yer vermək; **4.** xidmət etmək, kömək göstərmək; **to ~ a client** müştəriyə xidmət etmək; **5.** borc vermək; təmin etmək; **to ~ *smb.* with a loan** bir kəsə pul borc vermək; **6.** barışdırmaq; yoluna qoymaq, qaydaya salmaq; **to ~ opinions** fikirləri barışdırmaq

accommodating [əˈkɔmədeıtıŋ] *adj* **1.** iltifatlı; **2.** yola gedən, xoşrəftar, ünsiyyətli, qılıqlı, üzüyola, yola gələn, sözəyatan, sözəbaxan

accommodation [əˌkɔməˈdeıʃn] *n* **1.** uyğunlaşdırma, düzəltmə; uyğunlaşma, öyrəşmə; **2.** yurd, sığınacaq, daldalanacaq yer; otaq; **hotel ~** mehmanxana otağı; **3.** yerləşdirmə, yerbəyer etmə (*ordunu*); **4.** *pl amer.* yer (*qatarda, gəmidə və s.*); **5.** rahatlıq, şərait; **a flat with all modern ~s** hər cür müasir şəraiti olan mənzil; **for your ~** sizin rahatlığınız üçün

accompaniment [əˈkʌmpənımənt] *n* **1.** müşayiət, müşayiət etmə; **2.** *mus.* akkompanement

accompanist [əˈkʌmpənıst] *n* akkompaniator, müşayiətçi

accompany [əˈkʌmpənı] *v* **1.** müşayiət etmək; birlikdə / yanınca getmək; **to ~ *one's* explanations with illustrations** izahatını misallarla müşayiət etdirmək; **2.** *mus.* müşayiət etmək

accomplish [əˈkɔmplıʃ] *v* **1.** yerinə yetirmək, icra etmək, həyata keçirmək; **to ~ a task / a promise** tapşırığı / vədi yerinə yetirmək; **2.** göstərmək, nümayiş etdirmək; **to ~ a feat** igidlik göstərmək; **3.** qət etmək; **to ~ a distance** məsafə qət etmək

accomplished [əˈkɔmplıʃt] *adj* **1.** bitişik, tamamlanmış, başa çatdırılmış; **2.** mahir, məharətli, qabil, usta; **an ~ singer** mahir / məharətli / qabil müğənni; **an ~ musician** usta / mahir musiqiçi

accomplishment [əˈkɔmplıʃmənt] *n* **1.** yerinə yetirilmə, həyata keçirmə; **2.** nailiyyət, müvəffəqiyyət; **3.** *pl* ləyaqət, məziyyət; yaxşı cəhət; **a man of many ~s** çoxlu məziyyətlərə malik olan adam

accord[1] [əˈkɔːd] *n* **1.** razılıq; birlik, uyğunluq, harmoniya; **true ~ of hearts** ürəklərin / qəlblərin birliyi / razılığı; **to be in ~s, to be in one ~** eyni fikirdə olmaq, razılaşmaq, razılığa gəlmək; **to bring into ~** razılaşdırmaq; uyğunlaşdırmaq; **2.** harmoniya, harmonik birləşmə (*rəng və s. haq.*); ◊ **of its own ~** öz-özünə, öz xoşuna, öz razılığı ilə; **of *one's* own ~** könüllü, öz istəyi ilə

accord[2] [əˈkɔːd] *v* **1.** uyğun gəlmək; uyğunlaşmaq; *His conduct and his principles do not well accord Onun hərəkətləri onun prinsipləri ilə uyğun gəlmir;* **2.** icazə / razılıq vermək; *She was accorded permission to use the library Ona kitabxanadan istifadə etməyə icazə verdilər*

accordance [əˈkɔːdəns] *n* **1.** razılıq; həmrəylik; həmahənglik; **2.** vermə, təqdim etmə; **the ~ of a privilege** imtiyaz vermə; ◊ **in ~ with** uyğun (*olaraq*), müvafiq

accordingly [əˈkɔːdıŋlı] *adv* müvafiq / uyğun olaraq; **to act ~** müvafiq hərəkət etmək

according to [əˈkɔːdıŋtə] *prep* **1.** üzrə, görə; **~ rule** qaydaya görə / əsasən, qayda üzrə; **~ his promise** onun vədinə görə; **2.** müvafiq olaraq; *Each man will be paid according to his ability Hər adama bacarığına müvafiq olaraq əməkhaqqı veriləcək*

accordion [əˈkɔːdjən] *n* akkordeon

account[1] [əˈkaunt] *n* **1.** hesab; **bank ~** bank hesabı; **current ~** cari hesab; **joint ~** ümumi / birgə hesab; **on *smb.*'s ~** bir kəsin hesabına; **to open an ~** hesab açmaq (*bankda və s.*); **to close an ~** hesabı bağlamaq (*mağazada, bankda və s.*); **to pay / to settle an ~** hesab vermək; **to settle / to square ~s with *smb.*** **1)** bir kəslə hesablaşmaq; **2)** *məc.* bir kəslə hesablaşmaq,

bir kəslə hesabı çürütmək; **2.** doklad; hesabat; **to give / to render an ~** hesabat vermək; **to call / to bring to ~** hesabat tələb etmək; **to give an ~ of** ***smth.*** bir şey haqqında hesabat vermək; **3.** rəy, fikir, mülahizə; **according to all ~s, by all ~s** ümumi rəyə / fikrə görə

account[2] [ə'kaunt] *v* **1. (for)** izah etmək; **to ~ for** ***one's*** **being late** gecikməsinin səbəbini izah etmək; *I cannot account for his behaviour Mən onun hərəkətini izah edə bilmirəm;* **2.** hesab etmək, saymaq; etiraf etmək; *I account him a hero Mən onu qəhrəman sayıram / hesab edirəm;* **3. (for)** hesabat vermək; *He accounted for the money O aldığı pulun hesabatını verdi;* **4.** *məc.* hesablaşmaq; *He accounted for five of the enemy O, düşmənlərdən beşi ilə hesablaşdı;* **5.** cavab vermək; *He will account for his crime O etdiyi cinayətə görə cavab verəcək*

accountable [ə'kauntəbl] *adj* **1.** cavabdeh; **to be ~ for** ***one's*** **actions** öz hərəkətinə cavabdeh olmaq; **2.** izah edilə bilən, başa salına bilən

accountant [ə'kauntənt] *n* buxalter; hesabdar, mühasib

accountant-general [ə'kauntənt'dʒenərəl] *n* baş buxalter / hesabdar, baş mühasib

account-book [ə'kauntbuk] *n* buxalter / mühasibat kitabı

accredit [ə'kredit] *v* **1.** vəkil etmək, vəkalət / səlahiyyət vermək; **2.** təyin etmək (*diplomatik nümayəndəni*); **3.** etibar etmək, inanmaq

accredited [ə'kreditid] *adj* **1.** vəkil edilmiş, vəkalət verilmiş, vəkalətli; **2.** *dipl.* təyin edilmiş

accrue [ə'kru:] *v* artmaq, çoxalmaq, yığılmaq; *If you keep your money in the Savings Bank, interest accrues Əgər pulunu / pulunuzu əmanət kassasında saxlasan / saxlasanız, artar*

accumulate [ə'kju:mjuleit] *v* **1.** yığmaq, toplamaq; **to ~ a large fortune** böyük var-dövlət yığmaq / toplamaq; **2.** yığılmaq, toplanmaq; *Dust soon accumulates if the room is not swept Otaq süpürülməsə, tezliklə toz yığılar*

accumulative [ə'kju:mjulətiv] *adj* yığılan, toplanan

accuracy ['ækjurəsi] *n* dəqiqlik; düzlük; doğruluq; **~ of a translation** tərcümənin dəqiqliyi

accurate ['ækjurit] *adj* dəqiq, düz; **~ translation** dəqiq / düz tərcümə; *Clocks in airport should be accurate Hava limanında / Aeroportda saatlar dəqiq olmalıdır*

accurately ['ækjuritli] *adv* dəqiq, düz, doğru, səhvsiz; **to speak ~** dəqiq / səhvsiz danışmaq

accurateness ['ækjuritnis] *n* doğruluq, dəqiqlik

accurse [ə'kə:s] *v* lənətləmək, lənət yağdırmaq / oxumaq

accursed [ə'kə:st] *adj* **1.** lənətlənmiş, lənətə gəlmiş, mənhus; **2.** mənfur, nifrət / ikrah doğuran / oyadan

accurst [ə'kə:st] *adj* = **accursed**

accusation [,ækju:'zeiʃn] *n* **1.** ittiham; **to bring an ~ against** ***smb.*** bir kəsə qarşı ittiham irəli sürmək; **2.** *hüq.* ittihamnamə, təqsirnamə

accusative [ə'kju:zətiv] *adj*: *qram.* **~ case** təsirlik hal

accuse [ə'kju:z] *v* **(of) 1.** təqsirləndirmək, suçlamaq; müqəssir hesab etmək, günahkar bilmək; **2.** *hüq.* ittiham etmək; **to ~** ***smb.*** **of a crime** bir kəsi cinayətdə ittiham etmək

accused [ə'kju:zd] *adj* müqəssir, təqsirkar, suçlu

accuser [ə'kju:zə] *n* **1.** *hüq.* ittihamçı; **2.** şikayətçi

accustom [ə'kʌstəm] *v* **(to)** öyrətmək, öyrəşdirmək, alışdırmaq; **to ~ oneself to the cold weather** özünü soyuq havaya öyrətmək / alışdırmaq; **to be ~ ed (to)** bir şeyə alışmaq / adət etmək

ace[1] [eis] *n* **1.** xal (*oyunda*); **2.** tuz (*kart oyununda*); **3.** tennis oyununda rəqibin topu geri qaytara bilməməsi;

◊ **the ~ of ~s** yaxşıların yaxşısı

ace[2] [eis] *v* xal qazanmaq (*oyunda*)

acerbate ['æsəbeit] *v* **1.** turşutmaq, turş etmək; **2.** qeyzləndirmək, qəzəbləndirmək, hirsləndirmək, acıqlandırmaq

acerbic [ə'sə:bik] *adj* **1.** turş, ağızbüzüşdürən; ağız büzüşdürücü; **2.** kəskin, xoşagəlməyən, pis

acerbity [ə'sə:biti] *n* **1.** turşluq, büzüşdürücülük, ağzı qamaşdırma; **2.** kəskinlik (*xasiyyət, nitq və s. haq.*)

acetic [ə'si:tik] *adj* **1.** sirkə; **~ acid** sirkə turşusu

ache[1] [eik] *n* ağrı (*xüs. davamlı*); **to have an ~** ağrı hiss etmək; **to give an ~** ağrı vermək

ache[2] [eik] *v* **1.** ağrımaq; *My head / ear / tooth aches Mənim başım / qulağım / dişim ağrıyır; I ache all over Mənim hər yerim ağrıyır;* **2.** həsrət çəkmək, çox istəmək, həsrətində olmaq; *She was aching to see you O səni / sizi görmək həsrətində idi*

acheless ['eiklis] *adj* ağrısız

achievable [ə'tʃi:vəbl] *adj* əldə edilə bilən, mümkün olan

achieve [ə'tʃi:v] *v* nail olmaq, əldə etmək; **to ~** ***one's*** **purpose / aim** məqsədinə nail olmaq

achievement [ə'tʃi:vmənt] *n* nailiyyət, müvəffəqiyyət; **the ~s of science** elmin nailiyyətləri; **to be proud of** ***one's*** **~s** öz nailiyyətləri ilə fəxr etmək

aching ['eikiŋ] *adj* ağrıyan, sızıldayan; **an ~ tooth** ağrıyan / sızıldayan diş

acid[1] ['æsid] *n* **1.** turşuluq; **2.** *kim.* turşu; *Vinegar contains acetic acid Sirkənin tərkibində sirkə turşusu var*

acid[2] ['æsid] *adj* **1.** turş; **~ fruits** turş meyvələr; *A lemon is an acid fruit Limon turş meyvədir;* **2.** çılğın, tünd; (*xasiyyət haq.*); kəskin, iti; **to pass ~ remarks to each other** bir-birinə kəskin sözlər demək

acidify [ə'sidifai] *v* **1.** *kim.* turşutmaq; **2.** turşumaq

acidity [ə'siditi] *n* turşuluq; **to suffer from ~ of the stomach** mədə turşuluğundan əziyyət çəkmək

acidulate [ə'sidjuleit] *v* turşlaşdırmaq, turşuluğunu artırmaq (*şirniyyatın, içkinin*)

acidulated [ə'sidjuleitid] *adj* turşlaşdırılmış, turş dad verilmiş (*içki, şirniyyat və s.*)

acidulous [ə'sidjuləs] *adj* turşməzə, turştəhər

acknowledge [ək'nɔlidʒ] *v* **1.** etiraf etmək, boynuna götürmək; **to ~** ***one's*** **mistakes** öz səhvlərini etiraf etmək; **2.** təsdiq etmək; *He was acknowledged as our leader O bizim rəhbərimiz kimi təsdiq edilmişdir;* **3.** razılıq bildirmək, təşəkkür etmək; **to ~** ***smb.'s*** **kindness** bir kəsə mehribanlıq üçün təşəkkür etmək; **4.** təsdiq etmək

acknowledged [ək'nɔlidʒd] *adj* tanınmış, qəbul edilmiş; mötəbər

acknowledgement [ək'nɔlidʒmənt] *n* **1.** etiraf, tanıma; **2.** təsdiq etmə, razılaşma; **3.** təşəkkür, minnətdarlıq

acne ['ækni] *n tib.* sızanaq, civzə

acoustic [ə'ku:stik] *adj* **1.** akustik; **2.** eşitmə; **~ apparatus** eşitmə cihazı / aparatı

acoustically [ə'ku:stikəli] *adv* akustik baxımından

acoustics [ə'ku:stiks] *n* akustika

acquaint [ə'kweint] *v* **1.** tanış etmək; **to ~** ***smb.*** **with** ***smth.*** bir kəsi bir şeylə tanış etmək; **2.** tanış olmaq; **to ~ oneself with the situation** vəziyyətlə tanış olmaq

acquaintance [ə'kweintəns] *n* **1.** tanışlıq; **~ with a book** kitabla tanışlıq; **to drop an ~** tanışlığı kəsmək; **2.** tanış; *She is my acquaintance O mənim tanışımdır*

acquainted [ə'kweintid] *adj* **1.** tanış (*bir şeylə*), bilən (*bir şeyi*); **2.** tanış (*bir kəslə*), tanıyan (*bir kəsi*)

acquire [ə'kwaiə] *v* əldə etmək, nail olmaq; almaq (*bilik*), qazanmaq (*vərdiş və s.*); **to ~ friends** dostlar qazanmaq

acquired [ə'kwaiəd] *adj* sonradan qazanılmış; sonradan əldə edilmiş; **~ character / characteristic** *biol.* sonradan qazanılmış xasiyyət

acquirement [ə'kwaiəmənt] *n* **1.** qazanma, əldə etmə (*adət, vərdiş və s.*); **2.** bilik, bacarıq, vərdiş

acquisition [,ækwi'ziʃn] *n* əldə etmə; ələ keçirmə; **~ of land** torpaq əldə etmə

acquit [ə'kwit] *v* **1. (-tt-) (of)** təmizə çıxartmaq, bəraət vermək, haqq qazandırmaq; *He was acquitted of the crime Onun cinayətdə əli olmadığını etiraf etdilər;* **2. (of, from)** azad etmək (*məsuliyyətdən, borcdan və s.*); **3.** ödəmək, vermək; (*borcu*); yerinə yetirmək (*vədi*); **to ~ oneself of a promise** vədini yerinə yetirmək, vədinə əməl etmək; **4.** hesablaşmaq, cavab

vermək; **to ~ evil for evil** pisliyə pisliklə cavab vermək; **5.** özünü aparmaq, davranmaq; *He acquitted himself rather badly O özünü xeyli pis apardı*; **to ~ oneself like a man** özünü kişi kimi aparmaq

acquittal [ə'kwɪtl] *n* **1.** bəraət, bəraət qazandırma, təmizə çıxartma (*məhkəmə prosesində*); **2.** azad etmə (*borcdan, məsuliyyətdən və s.*); **3.** yerinə yetirmə; həyata keçirmə (*vədi, vəzifəni və s.*)

acrid ['ækrɪd] *adj* **1.** kəskin, tünd (*dad və s.*); **2.** kəskin, iti (*iy və s.*)

acridity [æ'krɪdɪtɪ] *n* **1.** kəskinlik; tündlük; **2.** acıdillik

acridness ['ækrɪdnɪs] *n* = **acridity**

acrimonious [,ækrɪ'mounjəs] *adj* **1.** ətiacı, qanıacı, tünd; diliacı; **2.** istehzalı, kinayəli, acı; kəskin; **an ~ quarrel** kəskin mübahisə

acrimony ['ækrɪmənɪ] *n* **1.** tündlük, kəskinlik (*xasiyyət haq.*); **2.** acı, zəhərli (*söz, dil və s.*); **3.** tündlük, acılıq (*yemək, içmək və s.*)

acrobat ['ækrəbæt] *n* akrobat, canbaz

acrobatic [,ækrə'bætɪk] *adj* akrobat, canbaz, akrobatik

acrobatically [,ækrə'bætɪkəlɪ] *adv* akrobat / canbaz kimi

acrobatics [,ækrə'bætɪks] *n* akrobatika, canbazlıq

across[1] [ə'krɔs] *adv* **1.** köndələn; köndələninə, eninə; **to lie ~ the bed** çarpayıda köndələn / köndələninə uzanmaq; **a line drawn ~** köndələn / köndələninə çəkilmiş xətt; **2.** o taya, o tayda; *When did he come across? O, o taya nə vaxt keçdi?* **3.** çal-çarpaz; üst-üstə; *The 2 lines cut across each other İki xətt bir-birini çal-çarpaz kəsir*

across[2] [ə'krɔs] *prep* **1.** üstündən; *They built a bridge across the river Onlar çayın üstündən körpü saldılar / tikdilər*; **2.** *Azərbaycan türkcəsində ismin təsirlik hal şəkilçilərinə* (**-i, -ı, -u, -ü; -a, -ə; -ya, -yə**) *uyğun gəlir*: **to swim ~ the river** çayı üzüb keçmək; **to run ~ the road** yolu qaçaraq keçmək

act[1] [ækt] *n* **1.** iş; hərəkət; **~ of kindness** yaxşı iş; **a foolish ~** axmaq iş; **2.** qanun; akt; **Act of Parliament** Parlament qanunu; **3.** *teatr.* pərdə

◊ **~ of God** Allah işi

act[2] [ækt] *v* **1.** iş görmək, hərəkət etmək; **to ~ immediately** dərhal hərəkət etmək; **to ~ wisely / foolishly** müdrik / axmaq hərəkət etmək; *Think before you act! Hərəkət etməzdən əvvəl fikirləş! / fikirləşin!*; **2.** işləmək; **to ~ as interpreter** dilmanc işləmək; **3.** *teatr.* ifa etmək, rol oynamaq; **to ~ a part** rol ifa etmək; **4.** (**on**) təsir etmək; kömək etmək (*dərman*); *This medicine acts on the heart Bu dərman ürəyə təsir edir*

acting[1] ['æktɪŋ] *n* ifa, ifa etmə, oynama (*rolu*)

acting[2] ['æktɪŋ] *adj* **1.** müvəqqəti vəzifə icra edən; vəzifəsini icra edən; **~ manager** müdir / menecer vəzifəsini müvəqqəti icra edən; **2.** fəaliyyət göstərən, hazırda işləyən / vəzifə icra edən; **the ~ President** fəaliyyət göstərən prezident

action ['ækʃn] *n* **1.** hərəkət; fəaliyyət; **in ~** işləyən, fəaliyyət göstərən; qüvvədə olan; **to take ~ 1)** hərəkət etməyə başlamaq; **2)** ölçü götürmək; **to bring / to put into ~** hərəkətə gətirmək; **~ of the bowels** bağırsaqların fəaliyyəti; **physical ~** fiziki fəaliyyət; **~ of the heart** ürəyin fəaliyyəti; **mental ~** əqli fəaliyyət; **to be responsible for** ***one's*** **~s** öz hərəkətlərinə görə məsuliyyət daşımaq; **collective ~** birgə / kollektiv hərəkət; **2.** təsir, təsir etmə; **the ~ of a drug / of sunlight** dərmanın / günəş şüasının təsiri; **3.** süjet, hadisə (*pyesdə, romanda və s.*); **the development of the ~** süjetin inkişafı; **unity of ~** hərəkətin vəhdəti; **4.** iş, məsələ; *hüq.* **to bring / to enter an ~ against** ***smb.*****, to take ~ against** ***smb.*** bir kəsə qarşı iş qaldırmaq (*məhkəmə yolu ilə*); **5.** *hərb.* döyüş, döyüşmə, vuruşma; **to bring / to put into ~** döyüşə başlamaq; **to go into ~** döyüşə girmək; **to be killed / to fall in ~** döyüşdə / vuruşda həlak olmaq;

activate ['æktɪveɪt] *v* fəallaşdırmaq, fəaliyyətini artırmaq / yüksəltmək

activated ['æktɪveɪtɪd] *adj kim.* aktivləşdirilmiş; **~ carbon** aktivləşdirilmiş kömür

activator ['æktɪveɪtə'] *n kim.* aktivator (*fermentlərin təsirini gücləndirən kimyəvi maddə*)

active ['æktɪv] *adj* **1.** fəal; fəaliyyətli, cəld, çalışqan, səyli; diri, diribaş, çevik, zirək, qıvraq; **an ~ child** diribaş / çevik / zirək uşaq; **to be ~ for** ***one's*** **age** yaşına görə zirək / diribaş / çevik olmaq; **to become ~** fəallaşmaq, çevikləşmək, zirəkləşmək; **2.** təsirli, əsl; həqiqi; **~ help** əsl / təsirli / həqiqi kömək; **3.** təsir qüvvəsi olan, təsir edən; **~ laws** təsir qüvvəsi olan qanunlar; **4.** *hərb.* həqiqi; **~ forces** həqiqi ordu; **~ service** həqiqi xidmət (*orduda*); **5.** radioaktiv xassəyə malik olan; *Be careful! That dangerous chemical is still active Ehtiyatlı olun! Bu kimyəvi maddə hələ aktivdir*

actively ['æktɪvlɪ] *adv* fəal, fəal surətdə, diribaş, cəld

activist ['æktɪvɪst] *n* aktivist

activity [æk'tɪvɪtɪ] *n* **1.** fəaliyyət, iş; **literary activities** ədəbi fəaliyyət; **2.** fəallıq, aktivlik, çalışqanlıq

activize ['æktɪvaɪz] *v* aktivləşdirmək, fəallaşdırmaq

actor ['æktə'] *n* aktyor

actress ['æktrɪs] *n* aktrisa

actual ['æktʃuəl] *adj* **1.** mövcud olan, həqiqi; əsl, real; **~ amount** həqiqi miqdar; **2.** cari, hazırkı; **~ position of affairs** işlərin mövcud / hazırkı vəziyyəti; **~ president** hazırkı prezident

actuality [,æktʃu'ælɪtɪ] *n* **1.** gerçəklik, varlıq; **2.** fakt, həqiqət

actualize, -ise ['æktʃuəlaɪz] *v* reallaşdırmaq, həyata keçirmək

actually ['æktʃuəlɪ] *adv* **1.** əslində, faktiki olaraq; **2.** hazırda; *Which is the political group actually in power? Hazırda hansı siyasi qrup həqiqətdə hakimiyyətdədir?*

actuate ['æktʃueɪt] *v* **1.** hərəkətə gətirmək; **2.** vadar / təhrik etmək, həvəs oyatmaq

acuity [ə'kju:ɪtɪ] *n* itilik, kəskinlik (*görmə, ağıl və s. haq.*); **~ of vision** görmə qabiliyyətinin itiliyi

acumen [ə'kju:mən] *n* fərasət, zəka, zirəklik

acute [ə'kju:t] *adj* **1.** iti, sivri; **~ angle** iti bucaq; **~ mind** iti ağıl / zəka; **2.** həssas; fərasətli, ağıllı, açıqgözlü; **~ observer** həssas müşahidəçi; **an ~ man** ağıllı / fərasətli adam; **3.** kəskin, güclü, qızğın (*hissiyyat haq.*); **~ pain** kəskin ağrı; **~ jealousy** qızğın / kəskin qısqanclıq

acutely [ə'kju:tlɪ] *adv* kəskin, iti, kəskin surətdə, çox kəskin tərzdə

acuteness [ə'kju:tnɪs] *n* kəskinlik; itilik

AD ['eɪ'di:] *n* **in the year since the birth of Christ** bizim erada / eramızda

Adam ['ædəm] *n* Adəm (*Bibliyaya görə Allahın yaratdığı ilk adam / insan*)

adamant ['ædəmənt] *adj* mətanətli, möhkəm, dayanıqlı, fikrindən dönməyən, sarsılmaz, yenilməz; **to be ~** yenilməz / mətanətli / sarsılmaz olmaq

adapt [ə'dæpt] *v* **1.** uyğunlaşdırmaq, düzəltmək; **to ~ a plan to suit the new circumstance** planı yeni şəraitə uyğunlaşdırmaq; **to ~ oneself to / for** özünü uyğunlaşdırmaq / öyrətmək; **2.** asanlaşdırmaq, adaptə etmək; (*mətni, kitabı və s.*); **to ~ a book for use in schools** kitabı orta məktəblərdə istifadə etmək üçün asanlaşdırmaq

adaptable [ə'dæptəbl] *adj* asan uyğunlaşan, uyğunlaşdırıla / asanlaşdırıla bilən

adaptation [,ædæp'teɪʃn] *n* **1.** uyğunlaşdırma; uyğunlaşma; **2.** yenidən işlənmə; **~ of a novel** romanın səhnələşdirilməsi; **3.** *biol.* mühitə uyğunlaşma, adaptasiya

adapted [ə'dæptɪd] *adj* uyğunlaşdırılmış; asanlaşdırılmış; **an ~ text** asanlaşdırılmış mətn

add [æd] *v* **1.** (**to**) əlavə etmək; **to ~ some wood to fire** ocağa bir az odun əlavə etmək; **2.** *riyaz.* (**to, together**) gəlmək, toplamaq;

◊ **to ~ insult to injury** yara üstündən yara vurmaq

addendum [ə'dendəm] *n* əlavə (*kitaba və s.*)

adder ['ædə'] *n zool.* **1.** gürzə; **2.** *amer.* su ilanı

addict[1] ['ædɪkt] *n* narkoman

addict[2] [ə'dɪkt] *v* **1.** uymaq, qurşanmaq, aludə olmaq; **to ~ oneself to** ***smth.*** bir şeyə uymaq; **to ~ oneself to drink** içkiyə qurşanmaq; **2.** (**to**) həsr etmək; **to ~** ***one's*** **mind to business** ancaq biznes haqqında düşünmək

addicted [ə'dıktıd] *adj* meyilli, həvəsli; **~ to drink** içkiyə meylli

addiction [ə'dıkʃn] *n* **1.** həvəs, meyl, zərərli vərdiş; **2.** narkomaniya

addition [ə'dıʃn] *n* **1.** əlavə, əlavə etmə; **in ~ to it** buna əlavə olaraq; **2.** *riyaz.* üstəgəlmə, toplama

additional [ə'dıʃənl] *adj* əlavə; **~ charges** əlavə xərclər

additionally [ə'dıʃnəlı] *adv* əlavə olaraq; bundan əlavə

addle ['ædl] *v* **1.** xarab etmək / olmaq; **to ~ an egg** yumurtanı xarab etmək; **2.** dolaşdırmaq, qarışdırmaq; **to ~ *one's* brain / head** beynini / başını qarışdırmaq

addled ['ædld] *adj* xarab olmuş, lax; **an ~ egg** lax yumurta

addle-brain ['ædlbreın] *n* başıboş, gic, qanmaz

addle-brained ['ædl'breınd] *adj* **1.** başsız, beyinsiz, başıboş, gic, qanmaz; **2.** dəli, ağıldankəm

addle-head ['ædlhed] *n* = **addle-brain**

addle-headed ['ædl'hedıd] *adj* = **addle-brained**

address[1] [ə'dres] *n* **1.** ünvan, adres; **to change *one's* ~** ünvanı dəyişmək, köçmək; **2.** müraciət, xitab; nitq; **opening ~** giriş nitqi; **to give / to deliver an ~** nitq söyləmək; **3.** danışıq tərzi

address[2] [ə'dres] *v* **1.** göndərmək, ünvana göndərmək / yollamaq; **to ~ a letter to *smb.*** bir kəsə məktub göndərmək; məktubun üstünə ünvan / adres yazmaq; **2.** xitab / müraciət etmək; *Were your words addressed to me? Sənin / Sizin sözün / sözləriniz mənim ünvanımadır?* **3.** çıxış etmək (*iclasda*); **to ~ a meeting** iclasda çıxış etmək

addressed [ə'drest] *adj* ünvanlanmış, göndərilmiş

addressee [,ædre'si:] *n* adresat, ünvan sahibi

adduce [ə'dju:s] *v* gətirmək, göstərmək (*sitat, sübut*)

adequacy ['ædıkwəsı] *n* **1.** uyğunluq, müvafiqlik, adekvatlıq; **2.** kafilik

adequate ['ædıkwıt] *adj* **1.** lazımi qədər, kifayət qədər; kifayət; *We took adequate food for the short holiday Biz qısa istirahət üçün lazımi qədər ərzaq götürdük;* **2.** müvafiq; səriştəli; *He is an adequate man for your job O sənin / sizin işin / işiniz üçün səriştəli adamdır*

adequately ['ædıkwıtlı] *adv* **1.** lazımınca, kifayət qədər; **2.** adekvat; müvafiq olaraq, müvafiq surətdə

adhere [əd'hıə'] *v* **(to) 1.** yapışmaq; *Mud adhered to our shoes Palçıq bizim ayaqqabılarımıza yapışdı;* **2.** əməl etmək, sadiq qalmaq (*əqidəyə, görüşə və s.*); **to ~ to a decision** qərara əməl etmək

adherence [əd'hıərəns] *n* sədaqət, bağlılıq, vəfa; **~ to a cause** bir işə sədaqət / bağlılıq

adherent[1] [əd'hıərənt] *n* tərəfdar, ardıcıl

adherent[2] [əd'hıərənt] *adj* yapışqan, suvaşqan, yapışqanlı, yapışan

adhesive[1] [əd'hi:sıv] *n* yapışqan, yapışqan maddə

adhesive[2] [əd'hi:sıv] *adj* yapışqan, suvaşqan, yapışqanlı; **~ plaster** yapışqan plastır

adhesiveness [əd'hi:sıvnıs] *n* yapışqanlıq, yapışma

adieu [ə'dju:] *n* xudahafizləşmə, sağollaşma; **to make / to take *one's* ~, to bid / to say ~ to *smb.*** bir kəslə xudahafizləşmək

adipose[1] ['ædıpous] *n* heyvan yağı / piyı

adipose[2] ['ædıpous] *adj* yağlı, piyli

adjacent [ə'dʒeısənt] *adj* yanında / yanaşı / bitişik olan, qonşu; **~ villages** bitişik / qonşu kəndlər; **~ angles** *riyaz.* qonşu bucaqlar

adjacently [ə'dʒeısəntlı] *adv* qonşuluqda, yan-yana

adjectival [,ædʒek'taıvəl] *adj* sifəti, sifət kimi işlənən; **an ~ pronoun** sifəti əvəzlik

adjoin [ə'dʒɔın] *v* yanaşı / qonşu / bitişik olmaq; *The two houses adjoin Bu iki ev bitişikdir*

adjoining [ə'dʒɔınıŋ] *adj* **1.** qonşu; yanaşı olan; **2.** *qram.* yanaşma

adjourn [ə'dʒə:n] *v* **1.** təxirə salmaq; **to ~ a meeting / a journey, *etc.*** iclası / səyahəti və s. təxirə salmaq; **2.** fasilə elan etmək; *Parliament adjourned at five o'clock Saat beşdə Parlamentin iclası təxirə saldı;* **3.** keçmək, getmək (*başqa yerə xüsusən istirahət üçün*); **to ~ to the sitting-room** *d.d.* qonaq otağına keçmək

adjournment [ə'dʒə:nmənt] *n* **1.** təxir, təxirə salma (*iclası və s.*); **2.** fasilə (*iclasda və s.*)

adjudge [ə'dʒʌdʒ] *v* **1.** qərar / hökm çıxarmaq; **to ~ *smb.* to be guilty** bir kəsin günahkar olması haqda hökm çıxartmaq; **2.** vermək (*mükafat, müavinət, kompensasiya və s.*), hökm çıxarmaq / vermək

adjudgement [ə'dʒʌdʒmənt] *n* **1.** məhkəmə qərarı; hökm çıxarma; **2.** kəsmə, kəsilmə (*məhkəmənin qərarı ilə*)

adjudicate [ə'dʒu:dıkeıt] *v* **1. (on, upon)** mühakimə etmək, işə baxmaq, iş kəsmək (*məhkəmədə*); hakimlik etmək, qərar çıxarmaq / vermək; **2.** işi / mübahisəni həll etmək

adjudication [ə,dʒu:dı'keıʃn] *n* **1.** məhkəmə qərarı / hökmü; **2.** qərar çıxarma; hökm vermə

adjudicator [ə'dʒu:dıkeıtə'] *n* münsiflər hakimi

adjunct ['ædʒʌŋkt] *n* **1.** əlavə; **2.** köməkçi; adyutant; **2.** *qram.* təyin; zərflik

adjunction [ə'dʒʌŋkʃn] *n* əlavə, əlavə etmə; artırma, qoşma

adjuration [,ædʒuə'reıʃn] *n* **1.** yalvarış, yalvarma; **2.** and, and içmə

adjure [ə'dʒuə'] *v* yalvarmaq, and vermək; *She adjured him to tell the truth O, yalvardı / and verdi ki, o, həqiqəti danışsın*

adjust [ə'dʒʌst] *v* **1.** nizamlamaq, nizama salmaq; yoluna qoymaq, düzəltmək, həll etmək (*mübahisəni və s.*); *I must adjust my watch, it is slow Mən saatımı düzəltməliyəm, o, geri qalır;* **2.** uyğunlaşmaq, uyğunlaşdırmaq; *He adjusted himself very quickly to the heat O, istiyə çox tez uyğunlaşdı*

adjustable [ə'dʒʌstəbl] *adj* tənzim edilən, nizamlaşdırılan; **~ spanner** açılan / tənzim edilən açar (*alət*), qayka açarı

adjuster [ə'dʒʌstə'] *n* **1.** quraşdırıcı, montajçı; **2.** quraşdırıcı qurğu

adjustment [ə'dʒʌstmənt] *n* **1.** tənzimləmə, uzlaşdırma, tənzim etmə; **to make ~ to** uyğunlaşmaq, uyğunlaşdırmaq; **2.** qaydaya salma, idarə etmə; **3.** kökləmə (*musiqi alətini*)

adjutant ['ædʒutənt] *n* *hərb.* adyutant

ad-lib [,æd'lıb] *adv* **1.** hüdudsuz, sərbəst, istənilən qədər; **to eat ~** istənilən qədər yemək; **2.** spontan, hazırlıqsız, bədahətən

adman ['ædmæn] *n* reklamçı, reklam müvəkkili

admass ['ædmæs] *n d.d.* sadəlövh kütlə, reklama / təbliğata tez inanan adamlar

administer [əd'mınıstə'] *v* **1.** idarə etmək, aparmaq; **to ~ *smb.*'s affairs** bir kəsin işini idarə etmək / aparmaq; **to ~ the affairs of the state** dövləti idarə etmək, dövlət işləri aparmaq; **2.** ehtiyacını ödəmək; **to ~ to *smb.*'s needs** bir kəsin ehtiyacını ödəmək; **3.** tətbiq etmək; **to ~ punishment** cəza tətbiq etmək; **4.** endirmək, vurmaq; **to ~ a blow to smb / smth** bir kəsə / bir şeyə zərbə endirmək / vurmaq; **5.** təyin etmək, yazmaq (*dərman*)

administration [əd,mınıs'treıʃn] *n* **1.** idarə; müdiriyyət; **military ~** hərbi idarə; **2.** hökumət; **last ~** axırıncı hökumət; **3.** nazirlik

administrative [əd'mınıstrətıv] *adj* **1.** inzibati; **~ duties** inzibati vəzifələr; **~ responsibility** inzibati məsuliyyət; **2.** icra, icraedici

administrator [əd'mınıstreıtə'] *n* administrator, müdir, idarə başçısı

admirable ['ædmərəbl] *adj* çox gözəl / yaxşı / qəşəng; əla

admiral ['ædmərəl] *n* **1.** admiral; **2.** flaqman gəmisi

admirality ['ædmərəltı] *n* **1.** admirallıq; hərbi-dəniz nazirliyi (*İngiltərədə*); **2.** admiral rütbəsi

admiration [,ædmə'reıʃn] *n* **1.** məftunluq; heyranlıq; **profound / sincere ~** dərin / əsl məftunluq; **to excite general ~** ümumi heyranlıq yaratmaq; **2.** sitayiş, sitayiş / pərəstiş etmə; məftun olma

admire [əd'maıə'] *v* heyran / valeh / məftun olmaq; **to ~ *smb.*** bir kəsə heyran / məftun / valeh olmaq

admirer [əd'maıərə'] *n* **1.** pərəstişkar, aşiq; *He is one of his sister's admirers O onun bacısının pərəstişkarlarından biridir;* **2.** həvəskar; vurğun; **an ~ of music** musiqi həvəskarı

admissible [əd'mısıbl] *adj* yol verilən; münasib, qəbul oluna bilən, məqbul

admission [əd'mɪʃn] *n* **1.** yol, giriş; *Admission free Giriş azaddır;* **2.** qəbul, daxil olma; *Admission to the school is by examination Məktəbə qəbul imtahanladır;* **3.** boynuna alma, etiraf etmə; etiraf; **~ of guilt** günahı etiraf etmə

admit [əd'mɪt] *v* (-tt-) **1.** qəbul etmək; ehtimal / fərz etmək, mümkün hesab etmək; **to ~ a hypothesis** fərziyyəni qəbul / mümkün hesab etmək; **to ~ the truth of the story** hekayənin doğruluğunu qəbul etmək; **2.** boynuna almaq, etiraf etmək; *The thief admitted his crime Oğru öz cinayətini etiraf etdi / boynuna aldı;* **3.** tutmaq; yeri olmaq; *The hall admits only 200 people Zal ancaq 200 adam tutur;* **4.** buraxmaq, qəbul etmək; **to ~ *smb.* into the house** bir kəsi evə buraxmaq; **to ~ into school** məktəbə qəbul etmək

admittance [əd'mɪtəns] *n* giriş; *No admittance Giriş qadağandır, Giriş yoxdur*

admitted [əd'mɪtɪd] *adj* qəbul olunmuş; hamının qəbul etdiyi; **~ fact** hamının qəbul etdiyi fakt; *He is an admitted thief O hamıya məlum olan oğrudur*

admixture [əd'mɪkstʃə'] *n* **1.** qarışdırma, **2.** qatışıq, qarışıq; aşqar

admonish [əd'mɔnɪʃ] *v* **1.** öyüd-nəsihət vermək, düz yola çağırmaq; **2.** xəbərdarlıq etmək; *The teacher admonished the boys against being late Müəllim xəbərdarlıq etdi ki, oğlanlar dərsə gecikməsinlər;* **3.** inandırmaq; **to ~ *smb.* to do *smth.*** bir kəsi bir iş görməyə inandırmaq

admonishment [əd'mɔnɪʃmənt] *n* **1.** öyüd, nəsihət; nəsihət / öyüd vermə; **2.** təlimat

admonition [,ædmə'nɪʃn] *n* **1.** xəbərdarlıq; saqındırma, çəkindirmə; **2.** məzəmmət; göstəriş

admonitory [əd'mɔnɪtərɪ] *n* **1.** saqındırıcı, xəbərdaredici; öyüdverici, nəsihətverici; **~ remarks** nəsihətverici / saqındırıcı məzəmmətlər

ado [ə'du:] *n* **1.** talaş; vurnuxma, çapalama, çaxnaşma, vəlvələ, səs-küy; **to make much ~ about *smth.*** bir şey barədə çaxnaşma salmaq; **much ~ about nothing** heç nədən çaxnaşma / vəlvələ / səs-küy; **2.** çətinlik, qayğı, zəhmət, başağrısı; **to have much ~** böyük çətinlik çəkmək

adolescence [,ædou'lesns] *n* gənclik, cavanlıq

adolescent[1] [,ædou'lesnt] *n* gənc, yeniyetmə

adolescent[2] [,ædou'lesnt] *adj* gənclik, cavanlıq

adopt [ə'dɔpt] *v* **1.** övladlığa götürmək; **to ~ a child** uşağı övladlığa götürmək; **2.** qəbul etmək, əxz etmək, mənimsəmək; **to ~ *smb.*'s ideas** bir kəsin ideyalarını qəbul etmək / mənimsəmək

adopted [ə'dɔptɪd] *adj* **1.** övladlığa götürülmüş; **an ~ child** övladlığa götürülmüş uşaq; **2.** mənimsənilmiş, əxz edilmiş / olunmuş; **3.** *dilç.* alınma; **~ words** alınma sözlər

adoption [ə'dɔpʃn] *n* **1.** övladlığa götürmə; **2.** qəbul etmə; **~ of the agenda** gündəliyi qəbul etmə (*iclasda və s.*)

adoration [,ædɔ:'reɪʃn] *n* məftunluq; pərəstiş, sitayiş; **object of ~** pərəstiş obyekti, sitayiş obyekti

adore [ə'dɔ:] *v* **1.** pərəstiş etmək, məftun olmaq; **2.** həddən artıq sevmək; **to ~ music** musiqini çox sevmək; **to ~ children** uşaqları çox sevmək

adorer [ə'dɔ:rə'] *n* pərəstişkar, pərəstiş edən; aşiq

adorn [ə'dɔ:n] *v* **1.** bəzəmək; **to ~ a room with flowers** otağı çiçəklərlə bəzəmək

adornment [ə'dɔ:nmənt] *n* **1.** bəzək, bəzək-düzək; **beautiful ~s** gözəl bəzəklər; **2.** bəzənmə, bəzənib-düzənmə, geyinib-keçinmə

adroit [ə'drɔɪt] *adj* zirək, diribaş, mahir, fəndgir, məharətli, bacarıqlı, qabil, usta, fərasətli; **~ debater** mahir / bacarıqlı mübahisəçi

adroitly [ə'drɔɪtlɪ] *adv* məharətlə, ustalıqla, bacarıqla, fərasətlə, cəld, zirək

adroitness [ə'drɔɪtnɪs] *n* cəldlik, zirəklik, çeviklik, diribaşlıq

adulate ['ædjuleɪt] *v* yaltaqlanmaq, yaltaqlıq etmək, quyruq bulamaq, qılığına girmək

adulation [,ædju'leɪʃn] *n* yaltaqlıq; alçalma

adulator ['ædjuleɪtə'] *n* yaltaq; ikiüzlü, riyakar

adulatory [,ædju'leɪtərɪ] *adj* yaltaq

adult[1] ['ædʌlt] *n* **1.** böyük, yaşlı; **courses for ~s** yaşlılar / böyüklər üçün kurs; *For adults only! Ancaq böyüklər üçün!* (*film və s.*); **2.** *hüq.* 14 yaşından yuxarı gənc, 12 yaşından yuxarı qız

adult[2] ['ædʌlt] *adj* böyük, yekə, yaşlı; **an ~ film** böyüklər üçün film

adulterate[1] [ə'dʌltrɪt] *adj* qatılmış (*ərzaq və s. haq.*); **~ milk** qatılmış süd (*su ilə*)

adulterate[2] [ə'dʌltəreɪt] *v* qarışdırmaq, qatmaq (*su və s.*); **to ~ milk with water** südə su qatmaq

adulterer [ə'dʌltərə'] *n* zinakar, zina edən kişi

adulteress [ə'dʌltərɪs] *n* zinakar qadın, zina edən qadın

adulterize [ə'dʌltəraɪz] *v* zina etmək

adulterous [ə'dʌltərəs] *adj* zina edən, ər-arvadlıq sədaqətini pozan

adultery [ə'dʌltərɪ] *n* zina; **to commit ~** zina etmək

adumbrate ['ædʌmbreɪt] *v* gələcəkdən xəbər vermək (*təxminən*)

adumbration [,ædʌm'breɪʃn] *n* **1.** əlamət; işarə; **2.** eskiz, layihə

advance[1] [ə'dva:ns] *n* **1.** irəliyə hərəkət; yayılma; **~ of an epidemic** epidemiyanın yayılması; **2.** *hərb.* hücum; **~ in force** iri qüvvə ilə hücum; **3.** tərəqqi; proqres; **industrial ~** sənayenin tərəqqisi / irəliləyişi; **~ in rank** vəzifədə / rütbədə irəliləyiş; **~ of science** elmdə tərəqqi / irəliləyiş; **4.** avans, əsuda; borc; beh; **to pay in ~** avans vermək

advance[2] [ə'dva:ns] *v* **1.** irəliləmək, qabağa getmək; **to ~ 20 miles** 20 mil irəliləmək, **2.** hücum etmək, yerimək; **to ~ on the enemy** düşmən üzərinə yerimək; *The soldiers advanced on the enemy Əsgərlər düşmən üzərinə yeridilər;* **3.** irəli çəkmək; **to ~ the date of the meeting** iclasın tarixini irəli çəkmək; **4.** əvvəldən pul vermək; **to ~ a month's salary** bir aylıq əmək haqqını əvvəldən vermək

advanced [əd'va:nst] *adj* **1.** qabaqcıl, mütərəqqi, müasir; **~ ideas** mütərəqqi / qabaqcıl ideyalar; **2.** qoca, yaşlı; **~ in years, in ~ years** qoca, çox qoca, pirani

advantage[1] [əd'va:ntɪdʒ] *n* **1.** üstünlük; imtiyaz; **the ~s of a good education** yaxşı təhsilin üstünlükləri; **to gain / to get / to win / to have an ~ of / over *smb.*** bir kəsə üstün gəlmək, bir kəs üzərində üstünlük qazanmaq; **2.** mənfəət, xeyir, fayda; **to take ~ of *smth.*** bir şeydən mənfəət / xeyir / fayda götürmək; **to take ~ of opportunity** imkandan istifadə etmək; **3.** *id.* (*hesabda*) üstünlük (*xüs. tennis oyununda*)

advantage[2] [əd'va:ntɪdʒ] *v* üstünlük vermək; şərait yaratmaq; təkan vermək; **to ~ agriculture** kənd təsərrüfatına üstünlük vermək

advantageous [,ædvən'teɪdʒəs] *adj* xeyirli, faydalı, sərfəli, qazanclı; əlverişli; **~ position** əlverişli vəziyyət; **~ business** xeyirli / faydalı / sərfəli iş; **~ offer** faydalı / sərfəli / əlverişli təklif

adventitious [,ædven'tɪʃəs] *adj* **1.** gözlənilmədən, təsadüfi; **the ~ birth of a child** uşağın gözlənilmədən doğulması; **2.** *bot.* əlavə; **~ bud** əlavə törəyən / əmələ gələn tumurcuq; **~ roots** yana gedən köklər (*bitkilərdə*)

adventure [əd'ventʃə'] *n* **1.** macəra; **the ~s of Tom Sawyer** Tom Soyerin macəraları, **2.** risk, təhlükə; **to put *one's* life in ~** həyatını təhlükəyə məruz qoymaq, həyatı ilə risk etmək

adventurer [əd'ventʃərə'] *n* avantürist, fırıldaqçı; macəra axtaran, macəra sevən

adventuress [əd'ventʃərɪs] *n* avantürist / macəra axtaran qadın; fırıldaqçı qadın

adventurous [əd'ventʃərəs] *adj* **1.** macəraçı, macəra sevən; **2.** təhlükəli, qorxulu, xatalı; **an ~ voyage** macəralı / təhlükəli dəniz səyahəti

adverb ['ædvə:b] *n gram.* zərf

adverbial[1] [əd'və:bjəl] *n gram.* zərflik

adverbial[2] [əd'və:bjəl] *adj gram.* zərflik; **~ clauses** zərflik budaq cümlələri

adversary ['ædvəsərɪ] *n* rəqib; düşmən; ◊ **the (old) Adversary** *evf.* Şeytan, iblis

adversative [əd'və:sətɪv] *adj* **1.** əks məna bildirən (*söz və ya termin*); **2.** *gram.* ziddiyyət bildirən (*bağlayıcı haq.*); **~ conjunctions** ziddiyyət bildirən bağlayıcılar

adverse [ˈædvəːs] *adj* **1.** əks, əleyhinə; **an ~ decision** zidd / əleyhinə qərar; **2.** əlverişsiz, namünasib; **~ winds** əks / əks istiqamətdə əsən küləklər

adversity [ədˈvəːsɪtɪ] *n* bədbəxtlik, bəla, müsibət, bəxtin dönüklüyü, fəlakət; **to show courage under ~** çətin anlarda cəsarət göstərmək / cəsarətli olmaq; **to meet adversities** bədbəxtliyə düçar olmaq

advertise [ˈædvətaɪz] *v* **1.** elan vermək; **to ~ for** ***smth.*** bir şey üçün elan vermək; **2.** reklam etmək; **to ~ goods** malları / əmtəələri reklam etmək

advertisement [ədˈvəːtɪsmənt] *n* elan, reklam; **office for ~s** reklamlar / elanlar bürosu; **to insert / to put an ~** elan vermək (*qəzetdə*)

advertizing[1] [ˈædvətaɪzɪŋ] *n* reklam / elan vasitəsilə bildirmə, reklam etmə

advertizing[2] [ˈædvətaɪzɪŋ] *adj*: **~ media** reklam vasitələri

advice [ədˈvaɪs] *n* **1.** məsləhət; **a piece / a bit / a word of ~** bir məsləhət; **to ask** ***smb.*'s ~** bir kəslə məsləhətləşmək; **to take** ***smb.*'s ~** bir kəsin məsləhətini qəbul etmək; **to follow** ***smb.*'s ~** bir kəsin məsləhətinə qulaq asmaq; **2.** *pl* xəbər; **disagreeble ~s** xoşa gəlməyən xəbər / məlumat

advisability [əd,vaɪzəˈbɪlɪtɪ] *n* məqsədəmüvafiqlik, məqsədəuyğunluq; **the ~ of holding a conference** konfrans keçirməyin məqsədəuyğunluğu

advisable [ədˈvaɪzəbl] *adj* məqsədəuyğun, əlverişli; ağlabatan; məsləhət görülən

advise [ədˈvaɪz] *v* **1.** məsləhət vermək; **to ~** ***smb.*** **to do** ***smth.*** bir işi görməyi bir kəsə məsləhət görmək; **2.** məsləhətləşmək, məsləhət almaq; **3.** xəbər vermək, xəbərdar etmək; **to ~ the authority about** ***smth.*** bir şey haqqında müdiriyyətə xəbər çatdırmaq / vermək

adviser [ədˈvaɪzəʳ] *n* müşavir, məsləhətçi, məsləhət verən (*adam*), konsultant; **technical ~** texniki məsləhətçi / konsultant

advisory [ədˈvaɪzərɪ] *adj* məşvərətçi, məsləhətçi

advocacy [ˈædvəkəsɪ] *n* müdafiə; vəkil fəaliyyəti; advokatlıq, vəkillik

advocate[1] [ˈædvəkɪt] *n* **1.** vəkil; **2.** müdafiəçi, tərəfdar; **~ of peace** sülh tərəfdarı

advocate[2] [ˈædvəkeɪt] *v* müdafiə etmək; tərəfdar olmaq; **to ~ peace** sülhü müdafiə etmək

aegis [ˈiːdʒɪs] *n* himayə, sayə; **under the ~** himayəsi altında; **~ of the UNO** BMT-nin himayəsi altında

aerate [ˈeəreɪt] *v* **1.** havasını dəyişmək, havaya vermək; **2.** aerasiya etmək; havalandırmaq

aerial [ˈeərɪəl] *adj* hava; **~ camera** hava kamerası; **~ navigation** aeronaviqasiya

aerobomb [ˈeəroubɔm] *n* təyyarə bombası

aerodrome [ˈeərədroum] *n* aerodrom, təyyarə meydanı

aero-engine [,eərouˈendʒɪn] *n* təyyarə mühərriki

aerography [eəˈrɔgrəfɪ] *n* aerologiya

aeroplane [ˈeərouplein] *n* hidroplan, təyyarə

aerosol [ˈeərəsoul] *n kim.* aerozol

afar [əˈfaːʳ] *adv* uzaqdan, uzaq məsafədən; **to see from ~** uzaqdan görmək

affability [,æfəˈbɪlɪtɪ] *n* mehribanlıq, mehribançılıq, üzügülərlik, lütfkarlıq

affable [ˈæfəbl] *adj* mehriban, iltifatlı, gülərüzlü, lütfkar, xoşsifət

affably [ˈæfəblɪ] *adv* mehribanlıqla, lütfkarlıqla, lütfkarcasına, mehribancasına

affair [əˈfeəʳ] *n* **1.** iş; **important ~s** vacib işlər; *It's not your affair Bu sənin / sizin işin / işiniz deyil*; **2.** *pl* işlər, məşğuliyyət; **man of ~s** işgüzar adam; **foreign ~s** xarici işlər; **internal / domestic ~s** daxili işlər; **~s of state** dövlət işləri; **Ministry of Home Affairs** Daxili İşlər Nazirliyi; **Ministry of Foreign Affairs** Xarici İşlər Nazirliyi; **3.** macəra; **love ~s** məhəbbət macərası

affect [əˈfekt] I *v* **1.** təsir etmək / göstərmək, təsirə məruz qoymaq; *The cold climate affected her health Soyuq hava onun səhhətinə təsir etdi*; **to ~ public opinion** ictimai rəyə təsir etmək; **2.** həyəcana gətirmək, narahat etmək; *The news affected her greatly Xəbər onu çox narahat etdi, Xəbər ona çox təsir etdi*; **3.** ziyan vermək / vurmaq, zərər yetirmək; **to ~** ***smb.*'s interest** bir kəsin marağına ziyan vurmaq;

4. *tib.* təsir etmək, ziyan vurmaq; **to ~** ***smb.*'s heart / eyes / lungs** bir kəsin ürəyinə / gözünə / ciyərlərinə təsir etmək

affect [əˈfekt] II *v* **1.** hiylə / riyakarlıq etmək, yalandan özünü ... göstərmək / oxşatmaq... / qoymaq; **to ~ ignorance** özünü nadanlığa qoymaq; *He affected not to hear me O özünü eşitməməzliyə vurdu*; **2.** sevmək, xoşlamaq; tez-tez istifadə etmək, geyinmək; **to ~ black suit** qara kostyum geyməyi sevmək; **to ~ long sentences** uzun cümlələr işlətməyi xoşlamaq

affectation [,æfekˈteɪʃn] *n* sünilik, riyakarlıq, yalançılıq, ikiüzlülük; **to fall into ~** özünü naza qoymaq, əzilib-büzülmək

affected [əˈfektɪd] *adj* **1.** ikiüzlü, süni, riyakar, qeyri-təbii, saxta; **~ smile** süni / riyakar / saxta təbəssüm; **2.** mütəəssirlənmiş; **deeply ~ by the sad news** kədərli xəbərdən bərk mütəəssirlənmiş

affectedly [əˈfektɪdlɪ] *adv* **1.** nazla, qəmzə ilə, ədabaz; **2.** riyakarcasına, hiyləgərcəsinə, riyakarlıqla

affectedness [əˈfektɪdnɪs] *n* **1.** yalançılıq, hiyləgərlik, riyakarlıq, sünilik; **2.** naz, qəmzə, işvə

affecting [əˈfektɪŋ] *adj* təsirli, riqqətli, həyəcanlandırıcı, riqqətə gətirən, riqqət doğuran; **~ parting** təsirli / riqqətləndirici / həyəcanlandırıcı ayrılıq

affection [əˈfekʃn] *n* **1.** məhəbbət, bağlılıq; rəğbət, hüsn-rəğbət; **sincere ~** səmimi məhəbbət / rəğbət; **to have an ~ towards** ***smb.*** bir kəsə rəğbət göstərmək; **2.** xəstəlik, mərəz; **~ of the throat / the heart / the lung** boğaz / ürək / ciyər xəstəliyi

affectionate [əˈfekʃnɪt] *adj* sevən, istəyən; **~ mother** sevən ana; **~ wife** sevən arvad

affectionately [əˈfekʃnɪtlɪ] *adv* hörmətlə, məhəbbətlə, sevgi ilə; **Yours ~** Sizə hörmət bəsləyən..., Hörmətlə sizin... (*məktubun sonunda yazılır*)

affianced [əˈfaɪənst] *adj* nişanlı, adaxlı, nişanlanmış

affiliate [əˈfɪlɪeɪt] *v* **1.** birləşdirmək (*xüs. cəmiyyəti, təşkilatı*); birləşmək; **to ~ to** ***smth.*** bir şeyə birləşmək; **2.** üzvlüyə götürmək

affiliation [ə,fɪlɪˈeɪʃn] *n* **1.** birləşdirmə; üzvlüyə qəbul etmə; üzvlük; **2.** *hüq.* atalığı müəyyənləşdirmə; müəllifliyi müəyyənləşdirmə (*məhkəmə yolu ilə*); **3.** *hüq.* oğulluğa götürmə

affinity [əˈfɪnɪtɪ] *n* **1.** yaxınlıq, oxşarlıq; **close ~ between** ***smb.*** kimlərinsə arasında yaxın oxşarlıq; **spiritual ~** mənəvi yaxınlıq; **2.** qohumluq (*ər və ya arvad tərəfindən*); **3.** oxşarlıq, quruluş oxşarlığı; **~ of languages** dillərin oxşarlığı; **4.** rəğbət, meyl, cazibə, simpatiya

affirm [əˈfəːm] *v* **1.** təsdiq etmək; **to ~ a decision** qərarı təsdiq etmək; **to ~ the truth of the statement** bəyanatın doğruluğunu təsdiq etmək; **2.** təntənəli şəkildə elan etmək

affirmation [,æfəˈmeɪʃn] *n* bəyanat, inandırma; təsdiq, təsdiqləmə

affirmative [əˈfəːmətɪv] *adj* **1.** müsbət, təsdiq; **an ~ answer** təsdiq cavab; **an ~ sentence** təsdiq cümlə; **to answer in the ~** təsdiq / müsbət cavab vermək; **2.** *riyaz.* müsbət

affix[1] [ˈæfɪks] *n qram.* affiks, şəkilçi

affix[2] [əˈfɪks] *v* **1. (to, on, upon)** yapışdırmaq; vurmaq; **to ~ a stamp to the envelope** zərfə marka yapışdırmaq; **to ~ a seal to a document** sənədə möhür vurmaq; **2.** əlavə etmək; **to ~ a letter to a word** sözə hərf əlavə etmək

affixation [,æfɪkˈseɪʃn] *n dilç.* şəkilçiləşmə

affluence [ˈæfluəns] *n* **1.** zənginlik, bolluq; var-dövlət; **to live in ~** bolluq / zənginlik içərisində yaşamaq; **2.** axın, axıb gəlmə; **an ~ of foreigners** xaricilərin / əcnəbilərin axını; **3.** *coğr.* qol (*çayda*)

affluent [ˈæfluənt] *adj* bol, varlı, zəngin; **the ~ society** varlı / zəngin cəmiyyət

afford [əˈfɔːd] *v* **1.** imkanı olmaq, imkan əldə etmək; **2.** vermək, təqdim etmək; **to ~ an instance** imkan vermək; **to ~ shelter** sığınacaq / daldalanacaq vermək

afforest [əˈfɔrɪst] v meşə salmaq

affray[1] [əˈfreɪ] *n* dava, dava-dalaş

affray[2] [əˈfreɪ] v qorxutmaq, hürkütmək

affricate [ˈæfrɪkɪt] *n fon.* afrikat (*novlu samit*)

affront[1] [əˈfrʌnt] *n* təhqir

affront[2] [əˈfrʌnt] *v* **1.** təhqir etmək; alçaltmaq; **to be greatly ~ed** bərk təhqir olunmaq; **2.** cəsarətlə qarşılamaq, sinə gər-

mək; **to ~ death** ölümü cəsarətlə qarşılamaq, ölümə sinə gərmək

affronted [əˈfrʌntıd] *adj* **1.** bərk təhqir olunmuş / edilmiş; incidilmiş, küsdürülmüş

Afghan[1] [ˈæfgæn] *n* **1.** əfqan, Əfqanıstan vətəndaşı; **the ~s** *top.i* əfqanlar; **2.** əfqan dili

Afghan[2] [ˈæfgæn] *adj* əfqan

afield [əˈfi:ld] *adv* uzağa, uzaq; **to go too far** ~ çox uzağa getmək

afire[1] [əˈfaıəʳ] *adv* od içində; **to set ~** yandırmaq, odlamaq, oda qalamaq, od vurmaq

afire[2] [əˈfaıəʳ] *adj* oda qalanmış, oda tutulmuş, od içində olan

aflame[1] [əˈfleım] *adj* alova bürünmüş, alova qərq olmuş

aflame[2] [əˈfleım] *adv* od / alov içində; *The house was aflame Ev od içində idi*

afloat[1] [əˈflout] *adj* **1.** suyun səthində / üzərində üzən; **a boat ~** üzən qayıq; **2.:** *məc.* **to be ~** gəzmək, dolaşmaq; *Rumours are afloat Şayiələr gəzir / dolaşır*

afloat[2] [əˈflout] *adv* suda, suyun üzündə, suyun səthində; **to keep ~ 1)** su üzərində / səthində durmaq / üzmək; **2)** *məc.* borc içində batmamaq

afoot [əˈfut] *adv* ayağı üstə, hərəkətdə; **to be early ~** erkən qalxmaq / durmaq (*yuxudan*), ayağı üstə olmaq

aforesaid [əˈfɔ:sed] *adj* yuxarıda deyilmiş, yuxarıda qeyd edilmiş

aforethought [əˈfɔ:θɔ:t] *adj* əvvəldən / qabaqcadan düşünülmüş, əvvəlcədən fikirləşilmiş

afraid [əˈfreıd] *adj* **1.** qorxmuş, hürkmüş, qorxudulmuş, hürküdülmüş; **to be ~ (of) 1)** qorxmaq; **to be ~ of** ***smb.*** **/ *smth.*** bir kəsdən / şeydən qorxmaq; **to be ~ of a dog** itdən qorxmaq; **to be ~ of hard work** ağır işdən qorxmaq; **2)** *Baş vermiş və ya verəcək bir şey üçün təəssüf bildirmək məqamında işlədilir; I'm afraid I've lost your pen Qorxuram sənin / sizin qələmini / qələminizi itirmiş olum*

afresh [əˈfreʃ] *adv* yenidən, təzədən; **to start ~** yenidən / təzədən başlamaq

African[1] [ˈæfrıkən] *n* afrikalı; **the ~s** *top.i* afrikalılar

African[2] [ˈæfrıkən] *adj* Afrika; **~ languages** Afrika dilləri

after[1] [ˈa:ftəʳ] *adj* sonrakı; **an ~ period of life** həyatın sonrakı dövrü / müddəti

after[2] [ˈa:ftəʳ] *adv* sonra; ondan sonra; bir daha; *You speak first, I shall speak after Əvvəlcə sən danış, sonra mən danışacam*

after[3] [ˈa:ftəʳ] *prep* **1.** *Zaman bildirir:* sonra; **~ performance** tamaşadan sonra; *After winter comes spring Qışdan sonra yaz gəlir;* **~ two years** iki ildən sonra; **2.** *Məkan / Yer bildirir:* arxasında, dalında; *The school is just after the club Məktəb düz klubun arxasındadır;* **3.** arxasınca, dalınca; **to run ~ *smb.*** bir kəsin dalınca / arxasınca qaçmaq; **one ~ another** bir-birinin dalınca; **4.** uyğun / müvafiq olaraq; *He behaved after his nature O öz xasiyyətinə uyğun olaraq hərəkət edi;* **5.** -a, -ə; *She takes after her mother O, anasına oxşayır*

after[4] [ˈa:ftəʳ] *conj* sonra; *I left home after the rain had stopped Mən yağış kəsdikdən sonra evdən çıxdım*

afterbirth [ˈa:ftəbə:θ] *n* **1.** *anat.* son, cift; **2.** yaşlı valideynlərdən doğulan uşaq

after-care [ˈa:ftəkeəʳ] *n* qulluq, qulluq etmə (**1)** *xəstəlikdən sağalmış adama;* **2)** *doğuşdan sonra qadına*)

afterdays [ˈa:ftədeız] *n pl.* sonrakı günlər

after-effect [ˈa:ftərı,fekt] *n* sonrakı nəticə, sonrakı təsir

afterglow [ˈa:ftəglou] *n* **1.** şəfəq (*gün batandan sonra səmada qalan parıltı*); **2.** *məc.* xoş xatirə

after-life [ˈa:ftəlaıf] *n* **1.** ömrün son hissəsi; **2.** axirət, axirət dünyası

afternoon[1] [,a:ftəˈnu:n] *n* günortadan sonra; **in the ~** gündüz, günortadan sonra; *I'll sleep in the afternoon Mən gündüz yatacam; Good afternoon! Günortan / Günortanız xeyir!*

afternoon[2] [,a:ftəˈnu:n] *adj* **1.** gündüz, günortadan sonra; **an ~ sleep** gündüz yuxusu; **2.** ömrün son hissəsi; **in the ~ of *smb.'s* life** qoca çağlarında, sinli vaxtlarında

after-pain [ˈa:ftəpeın] *n pl tib.* doğuşdan sonrakı ağrı

afters [ˈa:ftəz] *n pl* **1.** ikinci yeyilən xörək; **2.** dessert

aftershave [ˈa:ftəʃeıv] *n* üzü qırxdıqdan sonra işlədilən xoş ətirli maye

after-taste [ˈa:ftəteıst] *n* **1.** damaqda qalan dad; **2.** *məc.* ağır təsir / təəssürat

afterthought [ˈa:ftəθɔ:t] *n* **1.** gecikmiş fikir, başa çox gec gələn fikir; **2.** gecikmiş izahat / cavab; **3.** hiylə, kələk, fənd, biclik

after-touch [ˈa:ftətʌtʃ] *n fot.* retuş

after-treatment [ˈa:ftə,tri:tmənt] *n tib.* müalicəni başa çatdırma (*əsas müalicədən sonra*)

afterward [ˈa:ftəwəd] *adv amer.* = **afterwards**

afterwards [ˈa:ftəwədz] *adv* sonra, sonradan; nəticədə

after-winter [ˈa:ftə,wıntəʳ] *n* qışın qayıtması (*yəni yenidən soyuqların düşməsi*)

again [əˈgeın, əˈgen] *adv* təkrarən, təkrar, bir də, bir daha, yenidən; **~ and ~** yenidən və yenidən, dəfələrlə, təkrarən;
◊ **now and ~, ever and ~** bəzən, hərdənbir, arabir, ara-sıra

against[1] [əˈgeınst] *prep* **1.** əleyhinə, ziddinə; **to vote ~** əleyhinə səs vermək; **2.** -a, -ə, qarşı; **to fight ~ *smb.* / *smth.*** bir kəsə / şeyə qarşı mübarizə aparmaq

against[2] [əˈgeınst] *conj* -a, -ə qədər, -a, -ə kimi; **~ the winter comes** qış girənə qədər / kimi

age[1] [eıdʒ] *n* **1.** yaş; *What is your age? Sənin / Sizin neçə yaşın / yaşınız var?*; **a man of middle ~** orta yaşlı adam / kişi; **school ~** məktəb yaşı; **at the ~ of twelve** on iki yaşda; **of my ~** mənim yaşıdım; **to act *one's* ~** öz yaşına müvafiq hərəkət etmək; **to look *one's* ~** öz yaşına müvafiq görünmək; **2.** əsr, dövr; **the Stone Age** Daş Dövrü; **the Ice Age** Buzlaq Dövrü; **the Middle Ages** Orta Əsrlər; **the ~ of atom** atom dövrü / əsri; **3.** uzun vaxt / müddət, əbədi; **~s ago** çoxdan, lap çoxdan; *I have not seen you for ages Mən səni / sizi lap çoxdan görməmişəm*

age[2] [eıdʒ] *v* **1.** qocaltmaq; **2.** qocalmaq; *He's aging / ageing fast O, sürətlə qocalır*

aged [eıdʒd] *adj* **1.** qoca, qocalmış, çox qoca, piranı; **an ~ man / woman** qoca kişi / qadın; **2.** yaşlı; **a girl ~ fifteen** on beş yaşlı qız; **3.** qocalıq; **~ wrinkles** qocalıq qırışları; **4. the ~** *top.i* qocalar

ageing [ˈeıdʒıŋ] *n* yetişmə, yetirmə; **~ of wine** şərabın yetişməsi

ageless [ˈeıdʒlıs] *adj* **1.** qocalmayan, həmişəcavan; **2.** əbədi

agelessness [ˈeıdʒlısnıs] *n* qocalıq; piranilik

agelong [ˈeıdʒlɔŋ] *adj* **1.** əsrlik, yüzillik; **2.** çox qədim / köhnə; **~ tradition** çox qədim / köhnə adət

agency [ˈeıdʒənsı] *n* **1.** agentlik; nümayəndəlik; **tourist ~** turizm agentliyi / nümayəndəliyi; **2.** vasitəçilik; **by / through the ~ of *smb.*** bir kəsin vasitəçiliyi ilə; **3.** güc; amil, faktor; **~ of destruction** dağıdıcılıq gücü / faktoru

agenda [əˈdʒendə] *n* gündəlik, gündəlik məsələ (*iclasda və s.*); **an item on the ~** gündəlikdə duran məsələ; **to adopt the ~** gündəliyi qəbul etmək

agent [ˈeıdʒənt] *n* **1.** agent, nümayəndə; vəkil; **commercial ~** ticarət nümayəndəsi; **travelling ~** *amer. d.d.* turizm işləri üzrə agent; **to act as *smb.'s* ~** bir kəsin vəkili kimi hərəkət etmək; **2.** səbəb, amil, faktor; vasitə; *Rain and sun are the agents which help plants to grow Yağış və günəş bitkiləri inkişaf etdirən vasitədir / faktordur;* **3.** xəfiyyə, casus; **secret-service ~** casus, gizli xəfiyyə

age-old [ˈeıdʒˈould] *adj* qədim, çoxillik; çox qədim, çox köhnə; **~ dream of men** insanların çoxəsrlik / çoxillik arzusu; **~ traditions of nations** millətlərin qədim / çox köhnə adətləri

agglutinate[1] [əˈglu:tınıt] *adj* **1.** yapışan; **2.** *dilç.* aqqlütinativ; **~ languages** aqqlütinativ dillər

agglutinate[2] [əˈglu:tıneıt] *v* **1.** yapışdırmaq, birləşdirmək; **2.** yapışmaq, birləşmək; **3.** yapışqana dönmək / çevrilmək; **4** *dilç.* aqqlütinativ keyfiyyət kəsb etmək

agglutination [ə,glu:tıˈneıʃn] *n* **1.** yapışma, **2.** *dilç.* aqqlütinasiya

agglutinative [əˈglu:tınətıv] *adj* **1.** yapışqanlı, yapışan; **2.** *dilç.* aqqlütinativ; **~ language** aqqlütinativ dil

aggravate [ˈægrəveıt] *v* kəskinləşdirmək, ağırlaşdırmaq, pisləşdirmək; **to ~ an illness** xəstəliyi kəskinləşdirmək / ağırlaşdırmaq; **2.** əsəbiləşdirmək, acıqlandırmaq; *If you aggravate me any more, I'll hit you Sən / Siz məni bir də əsəbiləşdirsən / əsəbiləşdirsəniz, səni / sizi vuracam*

aggravating [ˈægrəveɪtɪŋ] *adj* **1.** pisləşən, dərinləşən; **– circumstances** pisləşən vəziyyət / şərait; **2.** əsəbiləşdirən; qanqaraldan

aggravation [ˌægrəˈveɪʃn] *n* **1.** pisləşmə, xarablaşma; ağırlaşma; **– of guilt** günahın / suçun ağırlaşması; **the – of situation** vəziyyətin ağırlaşması / pisləşməsi; **2.** ağırlaşdırıcı vəziyyət

aggravator [ˈægrəveɪtəʳ] *n* **1.** qıcıqlandırıcı; **2.** ağırlaşdırıcı vəziyyət

aggregate¹ [ˈægrɪgət] *adj* **1.** birləşmiş, müştərək; **2.** ümumi; **– membership** üzvlərin ümumi sayı; **– forces** müştərək qüvvələr

aggregate² [ˈægrɪgeɪt] *v* bir yerə toplamaq, birləşdirmək

aggregation [ˌægrɪˈgeɪʃn] *n* **1.** hissələrin birləşməsi; **2.** konqlomerat

aggression [əˈgreʃn] *n* **1.** təcavüz, təcavüzkarlıq; **direct –** birbaşa təcavüz; **indirect –** dolayısı ilə / bilavasitə təcavüz; **war of –** təcavüzkar müharibə; **2.** bir kəsin hüquqlarını / imtiyazlarını məhdudlaşdırma

aggressive [əˈgresɪv] *adj* **1.** aqressiv, təcavüzkar; **– war** təcavüzkar müharibə; **– policy** təcavüzkar siyasət; **2.** fəal, aktiv; təsirli; **– defence** *hərb.* aktiv / fəal müdafiə

aggressively [əˈgresɪvlɪ] *adv* **1.** təcavüzkarcasına, təcavüzkarlıqla, təcavüzkar bir tərzdə / surətdə; **2.** təkidlə, israrla, inadla

aggressiveness [əˈgresɪvnɪs] *n* təcavüzkarlıq

aggressor [əˈgresəʳ] *n* təcavüzkar; **potential –** potensial təcavüzkar

aggrieved [əˈgriːvd] *adj* incidilmiş, küsdürülmüş, təhqir edilmiş, könlü sındırılmış

agile [ˈædʒaɪl] *adj* zirək, çevik, diri; qıvraq, cəld; **– wit** çevik / iti ağıl

agility [əˈdʒɪlɪtɪ] *n* cəldlik, çeviklik; diribaşlıq, zirəklik

agitate [ˈædʒɪteɪt] *v* **1.** həyəcanlandırmaq, əsəbiləşdirmək, təşvişə salmaq, narahat etmək; **2.** həyəcanlanmaq, narahat olmaq, təşvişə düşmək; **to be deeply –d about** ***smth.*** bir şey haqqında bərk / dərin təşviş keçirmək / həyəcanlanmaq / narahat olmaq; **3.** təşviqat aparmaq; **to – for** ***smth.*** bir şeyin lehinə / xeyrinə təşviqat aparmaq; **to – against** ***smth.*** bir şeyin əleyhinə təşviqat aparmaq; **4.** qızışdırmaq; **5.** çalxalamaq, çalxalayıb qarışdırmaq

agitated [ˈædʒɪteɪtɪd] *adj* əsəbiləşdirilmiş, həyəcanlandırılmış, narahat

agitation [ˌædʒɪˈteɪʃn] *n* **1.** həyəcan, çaxnaşma, təşviş, narahatlıq; vəlvələ, təlatüm; **visible –** görünən / zahiri təşviş; **inner –** daxili həyəcan / təşviş / narahatlıq; **to keep in –** həyəcan / təlaş / vəlvələ içərisində saxlamaq; **to provoke / to produce –** vəlvələ / təşviş / narahatlıq yaratmaq; **2.** təşviqat; **to carry on – for** ***smth.*** bir şeyin lehinə təşviqat aparmaq; **to carry on – against** ***smth.*** bir şeyin əleyhinə təşviqat aparmaq

agitator [ˈædʒɪteɪtəʳ] *n* təşviqatçı

ago [əˈgou] *adv* əvvəl, bundan əvvəl / qabaq; **many years –** çox illər əvvəl / bundan əvvəl / qabaq; **long –** çox əvvəllər

agonize [ˈægənaɪz] *v* **1.** güclü / bərk əzab çəkmək, əzab içində qıvrılmaq; **2.** əzab vermək

agonized [ˈægənaɪzd] *adj* kədərli, əzablı, üzücü, kədər dolu; **– cry** kədərlə dolu hönkürtü

agony [ˈægənɪ] *n* **1.** əzab, əziyyət; iztirab; **2.** ölüm əzabı; **the – / agonies of death** ölüm əzabları

agrarian [əˈgreərɪən] *adj* aqrar, torpağa və əkinçiliyə aid olan; **– laws / reforms** aqrar qanunlar / islahatlar

agree [əˈgriː] *v* **1.** razılaşmaq, razı olmaq; **to – with** ***smb.*** bir kəslə razılaşmaq; *He agreed with me O, mənimlə razılaşdı;* **2.** razılığa gəlmək; **to – on** ***smth.*** bir şey barədə razılığa gəlmək; **to – to do** ***smth.*** bir iş görmək üçün razılığa gəlmək / razılaşmaq; **3.** yola getmək; *The children can never agree Uşaqlar heç vaxt yola getmirlər;* **5.** müvafiq gəlmək, həmahəng olmaq; **to – with facts** faktlara müvafiq olmaq / gəlmək; **to – with original** orijinala müvafiq olmaq / gəlmək; **6.** *qram.* uzlaşmaq

agreeable [əˈgrɪəbl] *adj* **1.** xoşagələn, xoşagedən, zövqverən, sevindirici, fərəhləndirici; **– person** xoşagələn / xoşsifət adam; **an – voice** xoş / xoşagələn səs; **– weather** xoşagedən / nəşəverən / xoş hava; **to make oneself – to** ***smb.*** bir kəsə xoş gəlməyə çalışmaq; **2.** *d.d.* razı; **to be – to** ***smth.*** bir şeylə razılaşmaq

agreeably [əˈgrɪəblɪ] *adv* **1.** xoş, yaxşı, gözəl; mehribanlıqla, xoş sifətlə; **2.** müvafiq / uyğun olaraq; **– to my instructions** mənim göstərişimə müvafiq / uyğun olaraq

agreement [əˈgriːmənt] *n* **1.** razılaşma; razılıq; **to come to an – on / about** ***smth.*** **with** ***smb.*** bir şey barədə bir kəslə razılığa gəlmək; **to reach –** razılıq əldə etmək; **2.** saziş, müqavilə; **collective –** birgə saziş / müqavilə; **armistice –** sülh / barışıq müqaviləsi; **disarmament –** tərksilah üzrə müqavilə; **to come to an –** razılığa gəlmək; **3.** razılıq; birlik; **by mutual –** qarşılıqlı razılıq əsasında; **to be in – with** ***smb.*** bir kəslə razılaşmaq; **4.** *qram.* uzlaşma

agricultural [ˌægrɪˈkʌltʃərəl] *adj* kənd təsərrüfatı; **– labourers** kənd təsərrüfatı işçiləri; **– show** kənd təsərrüfatı sərgisi; **– engineering** kənd təsərrüfatı üçün maşınqayırma; **– implements** kənd təsərrüfat alətləri / inventarları / avadanlıqları

agriculturalist [ˌægrɪˈkʌltʃərəlɪst] *n* **= agriculturist**

agriculture [ˈægrɪkʌltʃəʳ] *n* kənd təsərrüfatı; əkinçilik

agriculturist [ˌægrɪˈkʌltʃərɪst] *n* **1.** aqronom; **2.** fermer, əkinçi

agrobiologic [ˈægrouˌbaɪəˈlɔdʒɪk] *adj* aqrobioloji

agrobiology [ˌægroubaɪˈɔlədʒɪ] *n* aqrobiologiya

agronome [ˈægrənoum] *n* **= agronomist**

agronomist [əˈgrɔnəmɪst] *n* aqronom

agronomy [əˈgrɔnəmɪ] *n* **1.** aqronomiya; əkinçilik; **2.** əkinçilik və kənd təsərrüfatı haqqında elm

ahead [əˈhed] *adv* irəli, qabağa; qabaqcadan, irəlicədən; **to look – 1)** irəli / qabağa baxmaq; **2)** gələcəyə hazır olmaq; **to go –** əvvəlcədən / qabaqcadan getmək; ◊ *Go ahead! d.d. Davam et, İrəli!* **– of time** vaxtından əvvəl; **to get –** irəliləmək, müvəffəqiyyət qazanmaq

aid¹ [eɪd] *n* **1.** yardım, kömək; **first –** ilk / birinci yardım / kömək; **to give first –** ilk / təcili / birinci yardım / kömək göstərmək; **to render / to lend –** kömək / yardım göstərmək, kömək etmək; **to come to the – of** ***smb.*** bir kəsə kömək etmək / göstərmək; *He came to the aid of the hurt man O, yaralanmış kişinin köməyinə gəldi;* **2.** köməkçi; **my chief – in business** biznesdə / işdə mənim əsas köməkçim; *A dictionary is an important aid in learning a new language Yeni dil öyrənməkdə lüğət vacib köməkçidir*

aid² [eɪd] *v* yardım / kömək etmək; köməklik göstərmək; **to – a poor family** kasıb ailəyə kömək / yardım etmək

aidless [ˈeɪdlɪs] *adj* **1.** köməksiz, yardımsız; **2.** təkbaşına; **3.** faydasız; **– medicine** faydasız dərman / dava

ail [eɪl] *v* **1.** naxoşlamaq, xəstələnmək, azarlamaq; *She is ailing O, xəstədir / naxoşdur;* **2.** narahat etmək, dərd / azar / əziyyət vermək; *What ails him? Onu nə incidir?*

ailment [ˈeɪlmənt] *n* xəstəlik, naxoşluq, kefsizlik, nasazlıq, əzginlik; **hereditary / chronic / incurable / grave –** irsi / xroniki / sağalmaz / ağır xəstəlik

aim¹ [eɪm] *n* **1.** məqsəd, niyyət, murad, məram, arzu, plan; **noble –** nəcib məqsəd / niyyət / arzu; ***one's*** **– in life** bir kəsin həyatda məqsədi / niyyəti / məramı; **ambitious –** qərəzli niyyət / məqsəd / plan; **sinister –** nəhs / məşum niyyət / məqsəd / plan; **sordid –** alçaq / rəzil məqsəd / niyyət / plan; **to gain / to attain** ***one's*** **–** öz məqsədinə / niyyətinə / muradına çatmaq; *What is your aim in working so hard Sənin / Sizin belə ciddi işləməkdə məqsədin / məqsədiniz nədir?* **2.** nişan, hədəf; **to miss** ***one's*** **–** hədəfi / nişanı vura bilməmək, hədəfə düşə bilməmək; **to take – at** ***smth.*** bir şeyi nişan almaq / hədəfə götürmək; **to take – at** ***smb.*** bir kəsi nişan almaq / hədəfə götürmək; **to take careful –** diqqətlə / səliqə ilə nişan almaq; **to take careful – at the target** hədəfi diqqətlə nişan almaq

aim² [eɪm] *v* **1.** nişan almaq, hədəfə götürmək; **to – at** ***smb.*** **/ at** ***smth.*** bir kəsi / şeyi

hədəfə götürmək, bir kəsi / şeyi nişan almaq; **to fire without ~ ing** nişan almadan atəş açmaq; **2.** yönəltmək, cəhd etmək; **to ~ *one's* efforts at *smth.*** səyini bir şeyə yönəltmək; **to ~ satire / criticism at *smb.*** tənqidi / satiranı bir kəsə yönəltmək; **3.** cəhd / səy etmək, cəhd / səy göstərmək, can atmaq; **to ~ to do *smth.*** bir şeyi etməyə cəhd etmək / səy göstərmək; **4.** atmaq, tullamaq; qımçırlamaq; **to ~ a book at *smb.*** bir kəsin üstünə kitab qımçırlamaq; **to ~ a stone at *smb.*** bir kəsin üstünə daş qımçırlamaq; **5.** işarə vurmaq, nəzərdə tutmaq;

◊ **to ~ at, to ~ for** bir işin yerinə yetirilməsinə səy göstərmək / cəhd etmək

aimless [ˈeɪmlɪs] *adj* məqsədsiz, məramsız, niyyətsiz

aimlessly [ˈeɪmlɪslɪ] *adv* məqsədsiz, niyyətsiz; faydasız; **to speak ~** məqsədsiz danışmaq

air^{1} [eəʳ] *n* **1.** hava; **fresh ~** təmiz hava; **night ~** gecə havası; **stale ~** üfunətli / pis hava; **winter ~** qış havası; **in the open ~** açıq havada; **to travel by ~** təyyarə ilə səyahət etmək; **to command the ~** havada hakim olmaq; **to be in the ~ 1)** havadan asılı qalmaq; *Still we may be going skiing, but it is all up in the air Biz, ola bilsin ki, xizəklə sürüşməyə gedək, amma bu havadan asılıdır;* **2)** yayılmaq, gəzmək; *Rumours are in the air Şayiələr gəzir / yayılır;* **2.** atmosfer, vəziyyət, şərait; **friendly ~** dostluq şəraiti; **hostile ~** düşmənçilik şəraiti; **a change of ~** vəziyyətin / şəraitin dəyişməsi; **to clear the ~ 1)** havanı dəyişmək (*otağın və s.*); **2)** şəraiti yaxşılaşdırmaq; **3.** meh, xəfif yel; **4.** görünüş, sifətin ifadəsi; davranış; **with a decisive ~** qətiyyətli görkəmlə; **5.** *pl* iddia / təşəxxüs satma; lovğalanma; naz-qəmzə, işvə, işvə satma; **~s and graces** naz-qəmzə, işvə, naz / işvə satma; **to give oneself ~s** naz / qəmzə / işvə satmaq;

◊ **castles in the ~** havada qəsr, xam xəyal; **to build castles in the ~** havada qəsr tikmək, dəryada balıq sövdası etmək

air^{2} [eəʳ] *adj* **1.** hava; hava ilə doldurulmuş; **~ travel / traffic** hava səyahəti / nəqliyyatı; **~ sports** aviasport, hava idmanı; **~ offen sive** hava hücumu; **~ passage** hava keçidi / kanalı; **~ navigation** hava naviqasiyası

air^{3} [eəʳ] *v* **1.** havasını dəyişmək; **to ~ the room** otağın havasını dəyişmək; **2.** qurutmaq; **3.** faş etmək, hamıya bildir-mək; **to ~ *one's* opinions** öz fikrini faş etmək / hamıya bildirmək

air-balloon [ˌeəbəˈluːn] *n* hava şarı; aerostat

air-base [ˈeəbeɪs] *n av.* təyyarə bazası

air-bed [ˈeəbed] *n* hava ilə doldurulmuş döşək

air-bladder [ˈeəˌblædəʳ] *n* **1.** üzgəc (*balıqda*); **2.** hava qabarcığı (*şüşədə*)

air-box [ˈeəbɔks] *n* hava kamerası

air-brake [ˈeəbreɪk] *n tex.* hava əyləci / tormozu, pnevmatik əyləc / tormoz

air-chute [ˈeəʃuːt] *n* paraşüt

air-cooled [ˈeəkuːld] *adj* hava ilə soyudulmuş

air-cooler [ˈeəˌkuːləʳ] *n* hava soyuducusu

aircraft^{1} [ˈeəkrɑːft] *n* təyyarə; *top.i* təyyarələr; aviasiya

aircraft^{2} [ˈeəkrɑːft] *adj* təyyarə; aviasiya

aircraftman [ˈeəkrɑːftmən] *n* (*pl* **-men** [-mən] aviasiyanın sıravi əsgəri

aircrew [ˈeəkruː] *n* təyyarə heyəti / ekipajı

aircrewman [ˈeəkruːmən] *n* (*pl* **-men** [-mən] təyyarə heyətinin üzvü

air-cushion [ˈeəˌkuʃɪn] *n* hava ilə doldurulmuş yastıq / balış

air-defense [ˈeədɪˈfens] *n hərb.* hərbi hava müdafiəsi, HHM

airdrome [ˈeədroum] *n* aerodrom (*təyyarə meydanı*)

airdrop [ˈeədrɔp] *v* təyyarədən atmaq / tökmək (*sursat, vərəqə və s.*)

air-engine [ˈeərˌendʒɪn] *n* təyyarə mühərriki

air-field [ˈeəfiːld] *n* = **airdrome**

Air Force [ˈeəˈfɔːs] *n hərb.* hərbi hava qüvvələri

air-gun [ˈeəgʌn] *n* pulverizator

air-hammer [ˈeəˌhæməʳ] *n tex.* pnevmatik çəkic

air-highway [ˈeəˌhaɪweɪ] *n* hava yolu

air-hole [ˈeəhoul] *n* nəfəslik; dudkeş (*ocaqda, buxarıda*)

air-hostess [ˈeəˌhoustɪs] *n* styuardessa

airing [ˈeərɪŋ] *n* **1.** havasını təmizləmə / dəyişmə; **to give an ~ to *smth.*** bir şeyi havaya vermək / qurutmaq; **2.** gəzinti, gəzmə, seyr, ayaqseyri; **to take an ~, to go for an ~** gəzintiyə çıxmaq / getmək

air-jacket [ˈeəˌdʒækɪt] *n* hava ilə doldurulmuş xilasedici jaket

air-jet [ˈeədʒet] *n tex.* forsunka

airless [ˈeəlɪs] *adj* **1.** küləksiz, sakit; **2.** havasız; **~ room** havasız otaq

airline [ˈeəlaɪn] *n* **1.** hava yolu; **2.** hava nəqliyyatı kompaniyası

air-liner [ˈeəˌlaɪnəʳ] *n* reys təyyarəsi, hava layneri, nəqliyyat təyyarəsi

airmail^{1} [ˈeəmeɪl] *n* aviapoçt, təyyarə poçtu

airmail^{2} [ˈeəmeɪl] *v* təyyarə ilə göndərmək

airman [ˈeəmæn] *n* (*pl* **-men** [mən]) təyyarəçi, təyyarə sürən

airmanship [ˈeəmənʃɪp] *n* təyyarə sürmə sənəti

air-map [ˈeəmæp] *n* aeronaviqasiya xəritəsi

air-marshal [ˈeəˌmɑːʃəl] *n* aviasiya marşalı

airometer [eəˈrɔmɪtəʳ] *n* aerometr

air-pillow [ˈeəˌpɪlou] *n* = **air-cushion**

air-port [ˈeəpɔːt] *n* aeroport, hava limanı

airpost [ˈeəpoust] *n* = **air-mail**

air-proof [ˈeəpruːf] *adj* havakeçirməyən; sıx, germetik

air-pump [ˈeəpʌmp] *n* **1.** *tex.* hava nasosu; **2.** velosiped üçün nasos

air-raid [ˈeəreɪd] *n* hava hücumu

air-raider [ˈeəˌreɪdəʳ] *n av.* hava basqınında iştirak edən təyyarə

air scout [ˈeəˈskaut] *n av.* kəşfiyyatçı təyyarə

airscrew [ˈeəskruː] *n* propeller, hava vinti

airship [ˈeəʃɪp] *n* dirijabl, hava gəmisi

air-show [ˈeəʃou] *n* **1.** aviasiya sərgisi; **2.** əyani uçuş, nümayiş uçuşu

airsick [ˈeəsɪk] *adj*: **to be ~** hava xəstəliyindən əziyyət çəkən (*yəni təyyarədə uçarkən başı fırlanan, ürəyi qalxan*)

air-sickness [ˈeəˌsɪknɪs] *n* hava xəstəliyi (*yəni təyyarədə uçarkən ürək bulanması*)

air-space [ˈeəspeɪs] *n* **1.** fəza; **2.** boşluq

air-stone [ˈeəstoun] *n* meteorit

air-stop [ˈeəstɔp] *n* vertolyot stansiyası

airstream [ˈeəstriːm] *n* hava axını

air-strip [ˈeəstrɪp] *n av.* uçma və enmə zolağı

airway [ˈeəweɪ] *n* **1.** hava yolu, hava xətti; **2.** aviasiya kompaniyası; **British Airways** Britaniya hava yolları kompaniyası; **Azerbaijan Airways** Azərbaycan hava yolları kompaniyası

airwoman [ˈeəˌwumən] *n* (*pl* **-women** [ˌwɪmɪn]) təyyarəçi qadın / qız

airy [ˈeərɪ] *adj* **1.** havalı, hava ilə dolu; **~ room** havalı / havası çox olan otaq; **2.** külək tutan; **~ place** külək tutan yer; **3.** yüngül, çəkisiz, boş; **~ dress** yüngül paltar; **~ promises** boş vədlər; **4.** incə, zərif; **~ figure** incə / zərif fiqura; **5.** şən, qayğısız; **~ laughter** şən / qayğısız gülüş; **6.** real olmayan, qeyri-real, uydurma

ajar [əˈdʒɑːʳ] *adv* yarıaçıq, yaxşı örtülməmiş; *The door is ajar Qapı aralıdır / yarıaçıqdır / yaxşı örtülməyib*

akin [əˈkɪn] *adj* **1.** qohum, doğma, qan qohumu; **~ to *smb.*** bir kəsə qohum; **2.** eynigörünüşə malik olan, eyni görünüşü olan, bənzər, oxşar; **~ to *smth.*** bir şeyə oxşar oxşayan; *His beautiful writing is akin to drawing Onun gözəl əlyazısı / xətti şəklə bənzəyir / oxşayır*

alabaster [ˈæləbɑːstəʳ] *n tex.* alebastr, gəc, kirəc

alarm^{1} [əˈlɑːm] *n* **1.** həyəcan / təhlükə siqnalı, təhlükə haqqında xəbərdarlıq; **false ~** yalançı həyəcan; **midnight ~** gecə siqnalı; **to give / to raise the ~** həyəcan qaldırmaq; **2.** fit, fit səsi; **shrill ~** kəskin həyəcan doğuran fit; **3.** *hərb.* hərbi həyəcan; **~ for instruction** təlim həyəcanı; **4.** qorxu, vəlvələ, çaxnaşma, təlaş; **in ~** qorxu / vəlvələ / çaxnaşma içərisində; *He jumped up in alarm O, həyəcan içərisində dik atıldı*

alarm^{2} [əˈlɑːm] *v* **1.** həyəcan qaldırmaq, həyəcan siqnalı vermək; xəbərdarlıq etmək (*təhlükə haq.*); **2.** *hərb.* həyəcan siqnalı ilə ayağa qaldırmaq; **to ~ the camp** düşərgəni həyəcan siqnalı ilə ayağa qaldırmaq; **3.** həyəcanlandırmaq, qorxuya / vəlvələyə / çaxnaşmaya salmaq; qorxutmaq; **to ~ the birds** quşları qorxuya salmaq

alarm-bell [ə'la:mbel] *n* həyəcan / təhlükə siqnalı, fəlakət bildirən zəng

alarm-clock [ə'la:mklɔk] *n* zəngli saat

alarmed [ə'la:md] *adj* həyəcanlanmış, həyəcanlandırılmış; narahat edilmiş

alarming [ə'la:mɪŋ] *adj* **1.** həyəcanlı, səksəkəli; **2.** təhlükə bildirən, təhlükə xəbəri verən (*siqnal*)

alarmist [ə'la:mist] *adj* hay-küyçü, küyçü, çaxnaşma / vəlvələ salan

alas [ə'la:s] *inter* heyhat, vaxsey; əfsus

Albanian[1] [æl'beɪnjən] *n* **1.** Arnaut, alban, albaniyalı, Albaniya vətəndaşı; **the ~s** *top.i* arnautlar; albanlar; **2.** arnaut / alban dili

Albanian[2] [æl'beɪnjən] *adj* arnaut, alban

albatross ['ælbətrɔs] *n zool.* albatros (*dəniz quşu*)

albescent [æl'besənt] *adj* ağtəhər, ağa çalan

albiness ['æl'bi:nɪs] *n biol.* albinos qadın / qız

albinism ['ælbɪnɪzm] *n biol.* albinizm

album ['ælbəm] *n* albom

albumen ['ælbjumɪn] *n* **1.** yumurtanın ağı; **2.** *biol.* zülal, albumin

albumen-free ['ælbjumɪn'fri:] *adj biol.* zülalsız

alchemic [æl'kemɪk] *adj* əlkimya

alchemical [æl'kemɪkəl] *adj* = **alchemic**

alchemist ['ælkɪmɪst]*n* əlkimyagər (*yalançı kimya ilə məşğul olan adam*)

alchemistry [æl'kemɪstrɪ] *n d.d.* = **alchemy**

alchemy ['ælkɪmɪ] *n* əlkimya, yalançı kimya

alcohol ['ælkəhɔl] *n* spirt, **absolute ~** təmiz spirt; **methyl ~** ağac spirti

alcoholic[1] [,ælkə'hɔlɪk] *n* alkoqolik, içki düşkünü, əyyaş

alcoholic[2] [,ælkə'hɔlɪk] *adj* **1.** alkoqollu, spirtli; **~ drinks** alkoqollu / spirtli içkilər; **2.** spirtlənmiş, spirtə qoyulmuş

alcoholicity [,ælkəhɔ'lɪsɪtɪ] *n* alkoqolluq

alcoholism ['ælkəhɔlɪzm] *n* alkoqolizm, keflilik, sərxoşluq, əyyaşlıq; **chronic ~** xroniki sərxoşluq / əyyaşlıq

alcoholize ['ælkəhɔlaɪz] *v* **1.** *kim.* spirtə çevirmək; **2.** *kim.* spirtlə doydurulmaq, spirt hopdurulmaq

alcoholometer [,ælkəhɔ'lɔmɪtə'] *n* spirtometr

Alcoran [,ælkɔ'ra:n] *n* Quran

ale [eɪl] *n* pivə; **fresh ~** təzə pivə; **strong ~** tünd pivə (*alkoqolu yüksək olan*); **bitter ~** acı pivə; **to brew ~** pivə bişirmək

ale-barrel ['eɪl,bærl] *n* pivə çəlləyi

ale-brewer ['eɪl,bru:ə'] *n* pivəbişirən

ale-house ['eɪlhauz] *n* pivəxana

alert[1] [ə'lə:t] *n* **1.** *hərb.* hərbi hazırlıq vəziyyəti; **2.** həyəcan, həyəcan siqnalı;
◊ **on the ~** hazır, sayıq, ayıq, ayıq-sayıq; **to be on the ~** hazır olmaq, ayıq-sayıq olmaq

alert[2] [ə'lə:t] *adj* **1.** sayıq, ayıq; ehtiyatlı; **extremely ~** çox ehtiyatlı; **~ to / for the opportunity** əlverişli / münasib fürsət gözləyən; **2.** diri, diribaş, çevik, zirək, qıvraq; **amazingly ~** heyrətli / heyrətə səbəb ola biləcək qədər diribaş / zirək / çevik

alert[3] [ə'lə:t] *v hərb.* həyəcanla ayağa qaldırmaq

alertness [ə'lə:tnɪs] *n* **1.** sayıqlıq, ayıqlıq; ehtiyatlılıq; ehtiyat; **practical ~** əməli sayıqlıq / ayıqlıq, gündəlik sayıqlıq / ayıqlıq; **2.** zirəklik, çeviklik; **3.** *hərb.* hərbi hazırlıq

ale-tap ['eɪltæp] *n* pivə çəlləyinin kranı / lüləyi

ale-wife ['eɪlwaɪf] *n* (*pl* **-wives** [-waɪvz]) pivəxana sahibəsi

algebra ['ældʒɪbrə] *n* cəbr

algebraic [,ældʒɪ'breɪk] *adj* cəbr

algebraical [,ældʒɪ'breɪkəl] *adj* = **algebraic**

algebraist [,ældʒɪ'breɪɪst] *n* cəbr mütəxəssisi

Algerian[1] [æl'dʒɪərɪən] *n* əlcəzairli; **the ~s** *top.i* əlcəzairlilər

Algerian[2] [æl'dʒɪərɪən] *adj* əlcəzairli; **~ guest** əlcəzairli qonaq

algid ['ældʒɪd] *adj* soyuq, soyumuş

algorism ['ælgərɪzm] *n* **1.** sayın ərəb sistemi; **2.** alqoritm

algorithm ['ælgərɪðm] *n cəb.* alqoritm; **~ of syntactic analysis** sintaktik analizin alqoritmi

alias ['eɪlɪæs] *adv* başqa cür, ləqəbli; ayamalı; **John Smith, ~ the Baby** Con Smit, Beybi ləqəbi ilə tanınan / məşhur olan

alibi[1] ['ælɪbaɪ] *n* (*pl* **alibis** ['æləbɪz]) *hüq.* **1.** alibi; **dubious ~** şübhəli alibi; **faked ~** uydurulmuş alibi; **to prove an ~** alibini sübut etmək; **to establish ~** alibi tapmaq / müəyyən etmək; **2.** *d.d.* bəraət, bəraət / haqq qazandırma

alibi[2] ['ælɪbaɪ] *v hüq.* **1.** sübut / alibi təqdim etmək / göstərmək, bəraət verilmək, təmizə çıxarılmaq; **2.** *d.d.* təmizə çıxmaq, bəraət qazanmaq

alien[1] ['eɪljən] *n* **1.** əcnəbi, xarici, yabançı; **resident ~** ölkədə yaşayan əcnəbi / xarici; **2.** dönük adam, cəmiyyətdən qovulmuş adam

alien[2] ['eɪljən] *adj* **1.** xarici, yadelli; əcnəbi; yad, özgə, yabançı; **~ soil** yad / özgə torpaq; **~ tongue** xarici / yabançı dil; **~ word** xarici / özgə / yabançı / yad söz; **2.** xas / aid olmayan, yad; *Vanity is alien to his nature Şöhrətpərəstlik onun təbiətinə xas deyil / yaddır*; **~ to his nature** onun təbiətinə aid / xas olmayan; **3.** bədxah, qeyri-səmimi

alienability [,eɪljənə'bɪlɪtɪ] *n hüq.* özgəlik, uzaqlıq

alienage ['eɪljənɪdʒ] *n hüq.* vəziyyət, vətəndaşlığı olmayan əcnəbinin statusu; **declaration of ~** vətəndaşlığa qəbul etməkdən imtina etmək haqqında bəyannamə

alienate ['eɪljəneɪt] *v* **1.** ayırmaq, yadlaşdırmaq, soyutmaq (*dostluğu, münasibəti və s.*); **to be temporarily ~d** müvəqqəti ayrılmaq / soyumaq (*dostluqda, münasibətdə və s.*); **2.** *hüq.* müsadirə / zəbt etmək, almaq (*əmlakı*)

alienation [,eɪljə'neɪʃn] *n* **1.** özgələşdirmə, özgələşdirilmə (*mülkü, malı, dövləti*); **2.** uzaqlaşma, soyuma, soyuqluq (*əlaqədə, dostluqda və s.*)

alif ['a:lɪf] *n* əlif (*ərəb əlifbasının birinci hərfi*)

alight[1] [ə'laɪt] *adj* **1.** yanan, yandırılmış, alova / oda bürünmüş; **to be ~** yanmaq; *Lamps are alight Lampalar yanır*; **2.** parıldayan, parlayan, parlaq, şəfəqsaçan; **~ faces** parlayan / şəfəqsaçan sifətlər

alight[2] [ə'laɪt] *v* **1.** düşmək, enmək (*avtobusdan, tramvaydan və s.*); **2.** oturmaq, qonmaq, enmək; *Birds alight on a tree Quşlar ağaca qonur*; **3.** düşmək; **to ~ on one's feet** ayaqları üstə düşmək (*atdanarkən, hoppanarkən*); **4.** düşmək (*mehmanxanaya və s.*), qalmaq (*mehmanxanada və s.*)

align [ə'laɪn] *v* **1.** bir cərgəyə düzmək (*əsgəri və s.*); **2.** bir cərgəyə düzülmək; *They aligned themselves with us Onlar bizimlə bir cərgəyə düzüldülər*; **3.** nişan almaq; **to ~ the sights of a rifle and the mask** hədəfi nişan almaq, hədəfə götürmək

alignment [ə'laɪnmənt] *n* bir cərgədə dayanma / durma; cərgəyə düzülmə / düzmə

alike[1] [ə'laɪk] *adj* **1.** oxşar; **to be ~** oxşar olmaq; **2.** eyni, eyni cür; **~ in value** qiymətdə eyni / eyni cür; **~ in beauty** gözəllikdə eyni

alike[2] [ə'laɪk] *adv* eyni, eyni cür, oxşar; **to act ~** eyni / eyni cür hərəkət etmək

aliment[1] ['ælɪmənt] *n* **1.** qida, yem; **2.** *məc.* müdafiə etmə, tərəfdar olma

aliment[2] ['ælɪmənt] *v* **1.** saxlamaq; bəsləmək; **2.** aliment vermək

alimentary [,ælɪ'mentərɪ] *adj* **1.** yeyinti, qida; **~ canal** *anat.* qida borusu; **2.** qidalı, bəsləyici; **3.** *fiziol.* həzm; **~ system** həzm sistemi

alimony ['ælɪmənɪ] *n* **1.** saxlama, saxlanma; **2.** aliment; **to entitle to ~** aliment alma hüququ vermək; **to sue for ~** aliment almaq üçün məhkəməyə vermək

alive[1] [ə'laɪv] *adj* **1.** diri, sağ; canlı; diribaş; **to be ~** sağ / diri olmaq, yaşamaq; **~ or dead** diri yaxud ölü; **to come ~** cana gəlmək, dirilmək; **to come ~ again** yenidən cana gəlmək; **2.** mövcud / qüvvədə olan, yaşayan; **traditions ~** yaşayan ənənələr; **to keep *smth.* ~** bir şeyi ölməyə qoymamaq; **3.** çevik, gümrah, qıvraq; **very much ~** çox çevik / gümrah / diribaş; *Her eyes were wonderfully intelligent and alive Onun gözləri heyrət doğuracaq dərəcədə ağıllı və diri idi*;
◊ **~ and kicking** sağ və salamat, gümrah; *Look alive! Tələs! Tərpən! Cəld ol / olun!*

alive[2] [ə'laɪv] *adv* diri-diri, diri; **to bury *smb.* ~** bir kəsi diri-diri basdırmaq; **to burn *smb.* ~** bir kəsi diri-diri yandırmaq

alkalize ['ælkəlaɪz] *v kim.* qələviləşdirmək

alkalization [,ælkəlaɪ'zeɪʃn] *n kim.* qələviləşmə; **~ of soil** torpağın qələviləşməsi

all[1] [ɔ:l] *adj* **1.** bütün, tam; ~ **his life** onun bütün həyatı; *He lived here all his life O bütün həyatını burada yaşadı / yaşayıb;* ~ **the time** bütün vaxtı; ~ **the year round** bütün il / ili; ~ **men** bütün adamlar; ~ **things** bütün şeylər, ~ **countries** bütün ölkələr; *All countries unite! Bütün ölkələr birləşin!* **2.** hər; hər cür, istənilən; **in ~ directions** bütün / hər istiqamətdə, **in ~ respects** hər (*bir*) cəhətdən, hər (*bir*) baxımdan; **at ~ events** hər nə olur olsun, necə olur olsun; **3.** tam, ən çox, son, ən artıq, ən böyük, mümkün olan bütün, hər cür; **with ~ respect** tam / mümkün olan, hər cür hörmətlə, tam hörmətlə; **4.** hər cür; **beyond ~ doubt** şübhəsiz, hər cür şübhədən kənar; *He was all ears O çox diqqətlə qulaq asırdı*

all[2] [ɔ:l] *pron* hamı, hamısı, hər şey; *All agree Hamı razıdır; All are present Hamı iştirak edir; We all want peace Biz hamımız sülh istəyirik; All is lost Hər şey itdi,* ~ **of them** onların hamısı; *All of them must work Onların hamısı işləməlidirlər; I love him most of all Mən onu hamıdan çox sevirəm;* **at ~ 1)** ümumiyyətlə; *If he comes at all Ümumiyyətlə o gəlsə;* **2)** əgər bir az; *If he coughs at all, his mother runs to the doctor Əgər o bir az öskürsə, anası həkimə qaçır;* **not at ~ 1)** əsla, qətiyyən, heç;

◊ ~ **for nothing** nahaq, nahaq / əbəs yerə, boş / hədər yerə

all[3] [ɔ:l] *adv* bütün, təmiz, tamam, tamamilə, bütövlükdə, büsbütün; *The spoon is all gold Qaşıq bütün / təmiz / büsbütün / bütövlükdə qızıldır; He lived all alone O tamamilə tək yaşadı;* ~ **at once** qəflətən, birdən, gözlənilmədən; *He came all at once O qəflətən / gözlənilmədən gəldi;* ~ **of a sudden** birdən, birdən-birə, qəfildən, qəflətən; *They left the city all of a sudden Onlar şəhəri qəflətən / birdən tərk etdilər;* ~ **the same 1)** fərqi yoxdur, birdir; *It is all the same to me Mənim üçün fərqi yoxdur / birdir;* **2)** hər halda, buna baxmayaraq, yenə də, bununla belə; *All the same I wish you hadn't done it Bununla belə mən istərdim ki, sən / siz bunu etməmiş olaydın / olaydınız*

Allah [ˈælə] *n* Allah

allay [əˈleɪ] *v* I zəiflətmək, yüngülləşdirmək, azaltmaq, sakitləşdirmək (*ağrını, qorxunu və s.*); **to ~ pain** ağrını yüngülləşdirmək / zəiflətmək; **to ~ excitement** həyəcanı yüngülləşdirmək / zəiflətmək

allay [əˈleɪ] *v* II qatışdırmaq, qatmaq

all-clear [ˈɔ:lklɪəʳ] *n* "təhlükə bitdi / sovuşdu" (*siqnal*)

all-day [ˌɔ:lˈdeɪ] *adj* bütün gün davam edən; **an ~ event** bütün gün davam edən hadisə

allegation [ˌæləˈgeɪʃn] *n* **1.** təsdiq, təsdiqləmə, təsdiq etmə (*səs vermə ilə*); **2.** fikir, müddəa (*əsası olmayan*); **to prove an ~** fikri / müddəanı təsdiq etmək; **to refute an ~** fikri / müddəanı təkzib etmək

allege [əˈledʒ] *v* **1.** təsdiq etmək; əsaslandırmaq, məlumat vermək (*əsas, dəlil gətirmədən*); **to ~ insistently** qətiyyətlə təsdiq etmək; **to ~ *smth.* as a fact** bir şeyi fakt / dəlil kimi təsdiq etmək; **2.** bəraət qazandırmaq (*bir şeylə*); əsaslanmaq (*bir şeyə*)

alleged [əˈledʒd] *adj* əsassız, əsası olmayan; saxta, uydurma; **the ~ refusal** əsli olmayan / əsassız imtina

allegiance [əˈli:dʒəns] *n* **1.** sədaqət, vəfa, etibar; loyallıq (*adət. dövlətə, hökumətə və s.*); **firm ~** möhkəm sədaqət / loyallıq; **absolute ~** mütləq sədaqət / loyallıq; **to pledge ~** sədaqətli olmaq haqqında and içmək; **to declare ~** öz sədaqətini elan etmək; **to swear ~** sədaqətli olmaq haqqında and içmək

allegoric [ˌæleˈgɔrɪk] *adj* alleqorik, kinayəli; ~ **story / poem** alleqorik hekayə / poema

allegorical [ˌæleˈgɔrɪkəl] *adj* **allegoric**

allegorically [ˌæleˈgɔrɪkəlɪ] *adv* kinayə ilə, eyhamla, alleqorik bir tərzdə; **to speak ~** kinayə ilə / eyhamla danışmaq

allegorist [ˈælɪgərɪst] *n* alleqorist, alleqorik əsər yazan

allegory [ˈælɪgərɪ] *n* alleqoriya

allergic [əˈlə:dʒɪk] *adj* allergiya; **to be ~ to *smth.*** bir şeydən allergiya tutmaq

allergy [ˈælədʒɪ] *n tib.* allergiya

alley [ˈælɪ] *n* alleya, xiyaban; **shady ~** kölgəli alleya / xiyaban

alliance[1] [əˈlaɪəns] *n* **1.** ittifaq (*adətən dövlətlər arasında*); alians; **defensive ~** müdafiə ittifaqı / aliansı; **military ~** hərbi ittifaq / alians; **an ~ between states** dövlətlər arasında ittifaq / alians; **to make / to form an ~** ittifaq / alians təşkil etmək, ittifaq / alians yaratmaq; **to be in ~ with *smb.*** bir kəslə ittifaqa daxil olmaq; **to unite in ~** ittifaqda birləşmək; **2.** kəbin; **unhappy ~** uğursuz kəbin

alliance[2] [əˈlaɪəns] *v* ittifaqa daxil olmaq; birləşmək

alligator [ˈælɪgeɪtəʳ] *n zool.* alliqator (*Amerika timsahı*)

all-important [ˈɔ:lɪmˈpɔ:tənt] *adj* çox vacib, çox önəmli

all-knowing [ˈɔ:lˈnouɪŋ] *adj* hər şeyi bilən, hər şeydən xəbəri olan, hər şeydən xəbərdar olan

all-might [ˈɔ:lˈmaɪt] *n şair.* hər şeyə qadirlik

all-night [ˈɔ:lˈnaɪt] *adj* **1.** bütün gecə davam edən; **an ~ game of cards** bütün gecə davam edən qumar oyunu; **2.** bütün gecə açıq olan; **an ~ shop** bütün gecə açıqolan mağaza

allocate [ˈæləkeɪt] *v* **1.** bölüşdürüb pay olaraq vermək; **2.** pul ayırmaq / buraxmaq / təxsis etmək

allocation [ˌæləˈkeɪʃn] *n* **1.** pul buraxma; **2.** lokallaşdırma; yayılmağa qoymama, məhdudlaşdırma (*yanğını, müharibəni və s.*)

allot [əˈlɔt] *v* **(-tt-)** **1.** irəlicədən / qabaqcadan təyin etmək; **2.** tapşırmaq; *Our class was allotted the garden Bizim sinfə bağda işləmək tapşırılmışdır;* **to ~ credits** kredit vermək / ayırmaq; **to ~ a task** tapşırıq vermək; **3.** bölüşdürmək, bölmək; **to ~ profits** gəliri bölüşdürmək

allotment [əˈlɔtmənt] *n* **1.** bölmə, bölgü, təqsim; bölüşdürmə, bölünmə; paylama; **2.** arendaya verilmiş sahə; **3.** payçıya aksiya ayrılması

all-over [ˌɔ:lˈouvəʳ] *adv* **1.** *d.d.* örtülmüş; *His hands are all over scratches Onun əlləri cızıqla örtülmüşdür;* **2.** *d.d.* hər yerə, hər yerdə, hər tərəfə, hər tərəfdə; ~ **the room** otağın hər yerində; ~ **the country** ölkənin hər tərəfində / hər yerində; ~ **the world** dünyanın hər yerində / hər tərəfində; **3.** son verilmə, sona çatma; **to be ~** sona çatmaq / tamam qurtarmaq

allow [əˈlau] *v* **1.** icazə / izin vermək; **to ~ *smb.* to do *smth.*** bir kəsə bir iş görmək üçün icazə / izin vermək; *Smoking is not allowed here Burada papiros / siqaret çəkməyə icazə verilmir;* **2.** imkan yaratmaq / vermək; *This gate allows access to the garden Bu darvaza bağa girməyə imkan verir;* **3.** vermək (*adət. pul, pərə*), təqdim etmək; **to ~ regularly** ardıcıl / müntəzəm olaraq vermək / ödəmək (*pul və s.*); **4.** etiraf / qəbul etmək; razılaşmaq; **to ~ a claim / an argument** tələbi / arqumenti qəbul etmək; *One must allow his cleverness / that he is clever Onun ağıllı olmasını hamı etiraf etməlidir;* **5.** güzəştə getmək, güzəşt etmək; **to ~ a shilling in the pound** hər bir funtda bir şillinq güzəştə getmək / güzəşt etmək

allowable [əˈlauəbl] *adj* yol / icazə verilə bilən, mümkün olan, münasib

allowance [əˈlauəns] *n* **1.** nəzərə / hesaba alınma; düzəliş, təshih; təmizə çıxartma, bəraət qazandırma, haqlı çıxartma; **to make ~** nəzərə / hesaba almaq (*bir şeyi*), bəraət qazandırmaq (*bir şeydə*); **2.** güzəşt; **to make ~ for waste** zay olan mal üçün güzəşt etmək; **3.** pul müavinəti, pul yardımı; cib xərcliyi; **dress ~** paltar almaq üçün pul; **regular ~** müntəzəm pul yardımı; **4.** pay, porsiya, ərzaq payı; ~ **of food** ərzaqvermə payı; **water / bread ~** su / çörək payı

all-powerful [ˈɔ:lˈpauəfl] *adj* hər şeyə qadir, hər şeyi edə bilən / bacaran

all-purpose [ˌɔ:lˈpə:pəs] *adj* universal; geniş işlədilən; ~ **tractor** universal traktor

all-right[1] [ˈɔ:lˈraɪt] *adj* **1.** kafi, kifayət qədər, kifayətləndirici, qənaətbəxş, qənaətləndirici; lazımı qədər; **2.** müvafiq, uyğun gələn, münasib, əlverişli; **3.** yaxşı, sağlam; *She was ill but she is all-right again O, xəstə idi, lakin indi yenə də yaxşıdır*

allright[2] [ˈɔ:lˈraɪt] *adv* kafi, münasib, necə lazımdır; qaydasında; *His work is all-right Onun işləri qaydasındadır*

all-round [ˈɔ:lˈraund] *adj d.d.* **1.** hərtərəfli, çoxtərəfli; ~ **man** hərtərəfli / məlumatlı adam; ~ **sportsman** çoxtərəfli idmançı; **2.** *id.* mütləq; ~ **champion** mütləq çempion; **3.** dairəvi; ~ **defence** *hərb.* dairəvi müdafiə

all-rounder [ˌɔ:lˈraundəʳ] *n d.d.* **1.** yaxalıq, yaxa; **2.** xalta, boyunluq; **3.** *id.* çoxcəhətli

all-star [ˈɔ:lsta:ʳ] *adj teatr. kin.* ancaq ulduzlardan ibarət olan (*truppa-artistlər dəstəsi haq.*)

all-time [ˈɔ:ltaim] *adj* görünməmiş, misilsiz, tayı-bərabəri olmayan, son dərəcə; ~ **record** misilsiz / tayı-bərabəri olmayan rekord; ~ **low** son dərəcə alçaq (*qiymətin səviyyəsi və s. haq.*)

allude [əˈlu:d] *v* **1.** isnad etmək, əsaslanmaq, istinad / müraciət etmək; qeyd etmək, xatırlatmaq, adını çəkmək, anmaq; **to ~ to recent facts** son hadisələrə / faktlara əsaslanmaq / istinad etmək; **to ~ to a situation** vəziyyətə əsaslanmaq / isnad etmək; **to ~ to** ***smb.*** bir kəsə isnad / istinad etmək / əsaslanmaq; **2.** nəzərdə tutmaq, eyham vurmaq, işarə etmək

all-Union [ˈɔ:lˈju:njən] *adj* ümumittifaq; ~ **election** ümumittifaq seçkisi

allure [əˈljuəʳ] *v* **1.** şirnikdirmək; **2.** yoldan / başdan çıxarmaq, azdırmaq, tamahsılandırmaq; **to be ~d by** ***smb.*** bir kəs tərəfindən yoldan / başdan çıxarılmaq; **3.** heyran / məftun etmək; **to be ~d to music** musiqiyə heyran / məftun olmaq

alluring [əˈljuəriŋ] *adj* **1.** şirnikdirici, tamahsılandırıcı; yoldan / başdan çıxaran; cazibəli, cəzbedici; ~ **proposal** cəzbedici / şirnikdirici təklif; **2.** heyranedici, məftunedici, cazibədar, füsunkar

allusion [əˈlu:ʒn] *n* **1.** əsaslanma, istinad etmə; sitat gətirmə; **2.** yada salma, xatırlama, anma; **to make an ~ to** əsaslanmaq; **3.** eyham; **crude ~** kobud eyham

allusive [əˈlu:siv] *adj* **1.** sitatla / dəlillə dolu; **2.** eyhamlı

allusively [əˈlu:sivli] *adv* **1.** eyhamla, eyham işlətməklə; **2.** kinayə ilə; **to speak ~** eyhamla / kinayə ilə danışmaq

all-work [ˈɔ:lwə:k] *n* hər cür ev işi ilə məşğul olan (*adam*); **maid of ~** hər cür ev işi görən qarabaş / qulluqçu

ally[1] [ˈælai] *n* **1.** müttəfiq; **faithful ~** sadiq müttəfiq; **loyal ~** etibarlı / mötəbər müttəfiq; **2.** köməkçi; xidmətçi

ally[2] [əˈlai] *v* **1.** ittifaqa daxil olmaq, birləşmək (*müqavilə vasitəsilə*); **2. (with, to)** ittifaqda birləşmək

almighty [ɔ:lˈmaiti] *adj* **1.** hər şeyə qadir, qüdrətli; **Almighty God, the Almighty** qadir / hər şeyə qadir / qüdrətli Allah; **2.** dəhşətli, müdhiş, şiddətli, faciəli; ~ **nonsense** dəhşətli / müdhiş cəfəngiyyat; ~ **cold** dəhşətli / şiddətli soyuq

almond[1] [ˈa:mənd] *n* **1.** *bot.* badam; **2.** badam içi / ləpəsi

almond[2] [ˈa:mənd] *adj* **1.** badam; ~ **taste** badam dadı; ~ **blossom** badam çiçəyi; ~ **tree** badam ağacı; **2.** badamı; ~ **eyes** badamı gözlər

almond-butter [ˈa:mənd,bʌtəʳ] *n* badam yağı

almond-eyed [ˈa:mənd aid] *adj* badamgözlü; ~ **woman / girl** badamgözlü qadın / qız

almond-oil [ˈa:məndˈɔil] *n* badam yağı

almondy [ˈa:məndi] *adj* badamı, badama bənzər / oxşar

almost [ˈɔ:lmoust] *adv* demək olar ki, az qala, təxminən, təqribən; ~ **always** demək olar ki, həmişə; ~ **never** demək olar ki, heç vaxt; ~ **everybody** demək olar ki, hamı

alms [a:mz] *n* (*cəmdə dəyişmir*) sədəqə; **to ask / to beg ~** sədəqə istəmək / yığmaq; **to give ~** sədəqə vermək; **to support** ***smb.*** **by ~** bir kəsə ianə verməklə kömək etmək

alms-basket [ˈa:mz,ba:skit] *n* nəzir-niyaz qutusu;
◊ **to live on the ~** nəzir / sədəqə ilə yaşamaq

alms-house [ˈa:mzhaus] *n* əlillər evi

almsman [ˈa:mzmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) kasıb, yoxsul, sədəqə ilə dolanan / yaşayan

alone[1] [əˈloun] *adj* **1.** kimsəsiz, tək, yalqız; **to be ~** tək / yalqız / kimsəsiz olmaq; **all / quite ~** tamamilə tək / yalqız; **2.** ancaq, tamamilə, yeganə, təkcə, bircə; **3.** təklikdə; ~ **with** ***smb.*** bir kəslə təklikdə

alone[2] [əˈloun] *adv* tək, yalqız; kimsəsiz; **to live ~** tək / yalqız / kimsəsiz yaşamaq; **to sit ~** tək / yalqız oturmaq; **to die ~** kimsəsiz ölmək

along[1] [əˈlɔŋ] *adv* **1.** irəli, irəliyə; **to go ~** irəli hərəkət etmək; öz yolu ilə getmək; *They were told to move along Onlara irəli hərəkət etmək tapşırıldı;* **2. (with)** *Come along! Gedək!; Come along with us Bizimlə gedək;* **3.** artıq, daha; *The afternoon was well along Artıq günortadan keçib; A man is well along in the years Kişi artıq / daha yaşa dolub*

along[2] [əˈlɔŋ] *prep Məkan mənasında işlənir:* boyunca, uzunu; **to walk ~ the river** çay boyunca gəzmək, çay uzunu getmək; **to sail ~ the coast** sahil boyu üzmək (*qayıqla və s.*)

alongside[1] [əˈlɔŋˈsaid] *adv* yaxınlığında, yan-yana; böyür-böyürə

alongside[2] [əˈlɔŋˈsaid] *prep* yanında, yaxınlığında; böyründə; **to sit ~ of** ***smb.*** bir kəsin yanında / böyründə oturmaq

aloof [əˈlu:f] *adv* **1.** uzaq, uzaqda, uzaqlarda; ~ **from the commotion** çaxnaşmadan / hərc-mərclikdən / hay-küydən uzaq; ~ **from excitement** həyəcandan uzaq; **2.** tək, tək-tənha, qərib kimi; laqeyd; **to keep oneself ~** laqeyd olmaq / qalmaq

aloofness [əˈlu:fnis] *n* soyuqluq, uzaqlıq (*əlaqədə, münasibətdə*), laqeydlik, etinasızlıq

aloud [əˈlaud] *adv* ucadan, hündürdən, bərkdən; **to speak / to read ~** ucadan danışmaq / oxumaq; **to laugh ~** ucadan / bərkdən gülmək; **to call ~ for help** ucadan / bərkdən köməyə çağırmaq

alphabet [ˈælfəbit] *n* **1.** əlifba; **the English / Azerbaijani / Russian** *etc.* ~ ingilis / Azərbaycan / rus əlifbası; **2.** *məc.* hər hansı bir elm haqqında elementar bilik; elmin əsası; ~ **of Chemistry** kimyanın əsasları

alphabetic [ˌælfəˈbetik] *adj* əlifba; ~ **arrangement** əlifba sırası

alphabetical [ˌælfəˈbetikəl] *adj* əlifba; ~ **order** əlifba sırası

alphabetically [ˌælfəˈbetikəli] *adv* əlifba sırası ilə, əlifba üzrə; *Put down these words alphabetically Bu sözləri əlifba üzrə düzün / yazın*

alphabetize [ˈælfəbitaiz] *v* əlifba sırası ilə vermək / düzmək

alpha rays [ˈælfəˈreiz] *fiz.* alfa şüaları

alpinist [ˈælpinist] *n* alpinist

already [ɔ:lˈredi] *adv* **1.** artıq; *When I came, they had already left the town Mən gələndə, onlar artıq şəhəri tərk etmişdilər;* **2.** əvvəllər; *I have been there already Mən əvvəllər orada olmuşam*

also [ˈɔ:lsou] *adv* da, də, həmçinin; *She is also a doctor O həm də həkimdir*

altar [ˈɔ:ltəʳ] *n* **1.** mehrab, səcdəgah; **2.** qurbangah, qurban kəsilən yer

alter [ˈɔ:ltəʳ] *v* **1.** dəyişdirmək; **to ~** ***one's*** **way of living / mode of life** yaşayış / həyat tərzini dəyişdirmək; **to ~** ***one's*** **mind** fikrini dəyişdirmək; **2.** dəyişiklik etmək, düzəltmək, şəklini dəyişmək; **to ~ a decree** dekretdə dəyişiklik etmək; **to ~ clothes** paltarı (*yenidən*) düzəltmək; **to ~ quantitatively** miqdarca dəyişdirmək; **3.** dəyişmək; *Baki has altered a great deal since 1990 1990-cı ildən Bakı xeyli dəyişib*

alteration [ˌɔ:ltəˈreiʃn] *n* **1.** dəyişmə, dəyişdirmə; dəyişiklik; **basic ~s** əsaslı / köklü dəyişikliklər; **to undergo important ~s** dərin / əsaslı / köklü dəyişikliklərə uğramaq / məruz qalmaq; **2.** hazır paltarı lazımi hala salmaq; **trifling ~s** kiçik / cüzi / balaca dəyişmələr; **to make ~s** dəyişikliklər etmək

alterative [ˈɔ:ltərətiv] *adj* dəyişiklik yarada bilən / edə bilən

altercate [ˈɔ:ltə:ˈkeit] *v* mübahisə etmək, deyişmək, höcətləşmək, çənələşmək, küsüşmək, arası dəymək

altercation [ˌɔ:ltə:ˈkeiʃn] *n* **1.** söyüşmə, deyişmə; söyüş; **2.** dalaşma, dava, qovğa; söz-söhbət; didişmə; **domestic ~** ailə dalaşması / didişməsi / söz-söhbəti

alternate[1] [ɔ:lˈtə:nit] *n* **1.** dəyişmə; növbələşmə; **2.** *dilç.* əvəzlənmə

alternate[2] [ˌɔ:lˈtə:nət] *adj* **1.** dəyişən, növbəli, növbələşən; ~ **day and night** bəzən gündüz, bəzən gecə; gah gündüz, gah gecə; ~ **capital and small letters** baş hərflərlə növbələşən sətri hərflər; **2.** *el.* dəyişən (*cərəyan haq.*); **3.** hər ikidən bir; **on ~ days, each ~ day** bir gündən bir, günaşırı

alternate[3] [ɔ:ltə:neit] *v* **1.** növbələşmək, növbələnmək, növbə ilə bir-birini əvəz etmək; *Wet days alternate with fine days Yağışlı günlərlə aydın günlər (yağışsız günlər) bir-birini əvəz edir;* **2.** növbələşdirmək; növbə ilə birini başqası ilə əvəz etmək; *Snow alternated with rain Gah qar, gah da yağış yağırdı*

alternately [ɔ:lˈtə:nətlı] *adv* növbə ilə, bir-birinin ardınca

alternating [ˈɔ:ltə:neitıŋ] *adj* növbələşən, bir-birini əvəz edən; dəyişən; ~ **current** *el.* dəyişən cərəyan

alternation [ˌɔ:ltə:ˈneıʃn] *n* **1.** növbələşmə, növbə ilə bir-birini əvəz etmə; **periodical** ~ vaxtaşırı / dövri növbələşmə; **the ~ of day and night** günün və gecənin bir-birini əvəz etməsi / növbələşməsi; **2.** *dilç.* əvəzlənmə; **sound** ~ səslərin əvəzlənməsi

alternative[1] [ɔ:lˈtə:nətıv] *n* alternativ; seçim; **undesirable** ~ arzuedilməz alternativ; **to propose** ~ alternativ təklif etmək; *There is no other alternative Başqa alternativ yoxdur*

alternative[2] [ɔ:lˈtə:nətıv] *adj* alternativ; ~ **way** alternativ yol

alternatively [ɔ:lˈtə:nətıvlı] *adv* alternativ olaraq, alternativ kimi

although [ɔ:lˈðou] *conj* baxmayaraq ki, hərçənd, da, də; *They are generous although they are poor Kasıb olsalar da, onlar əliaçıqdırlar*

altitude [ˈæltıtju:d] *n* **1.** hündürlük, yüksəklik *(dəniz səthinə nisbətən)*; **considerable** ~ nəzərəçarpacaq hündürlük; **dizzy** ~ başgicəlləndirici hündürlük / yüksəklik; **to gain an ~ of** müəyyən yüksəkliyə çatmaq / yetmək; *At high altitudes it is difficult to breathe Hündür yüksəkliklərdə nəfəs almaq çətin olur*

altogether [ˌɔ:ltəˈgeðəʳ] *adv* bütünlükdə, büsbütün; *It is not altogether bad Bu bütünlüklə pis deyil*

alum [ˈæləm] *n* zəy

aluminium [ˌæljuˈmınjəm] *n* alüminium, alüminium

alvine [ˈælvın] *adj* bağırsaq; ~ **discharge** nəcis ifraz etmə, qarnını boşaltma

always [ˈɔ:lweız] *adv* həmişə, daim, hər vaxt / zaman, müdam; **not** ~ həmişə yox, hər zaman / vaxt yox; *The sun always rises in the east Günəş hər zaman şərqdən çıxır*

am *tam forması:* [æm], *reduksiya olunmuş formaları:* [əm, m] **to be** *felinin 1-ci şəxs tək forması*

a.m. [ˈeı, ˈem] **ante meridiem** *söz birləşməsinin qısa forması. Zaman bildirən rəqəmlərdən sonra işlədilir: 8 a.m. Səhər saat səkkiz*

amalgamate [əˈmælgəmeıt] *v* **1.** birləşdirmək; **to ~ companies** kompaniyaları birləşdirmək; **2.** civə ilə birləşdirmək, metalın üzünə civə çəkmək; amalqamalamaq; civə vasitəsilə filizdən qızılı və gümüşü ayırmaq

amalgamation [əˌmælgəˈmeıʃn] *n* **1.** birləşmə; qovuşma; ~ **of railway companies** dəmiryol şirkətlərinin birləşməsi; **industrial** ~ sənaye müəssisələrinin birləşməsi; **2.** qarışma; **racial** ~ irqi qarışma; **ethnic** ~ etnik qarışma

amass [əˈmæs] *v* yığmaq, toplamaq *(pul, mal, məlumat və s.)*; **to ~ riches** var-dövlət yığmaq / toplamaq

amassment [əˈmæsmənt] *n* **1.** yığışma, toplaşma; **2.** güruh, dəstə, yığnaq

amateur[1] [ˈæmətə:ʳ] *n* **1.** həvəskar, qeyri-professional; **gifted** ~ istedadlı həvəskar; **2.** diletant *(hər hansı bilik sahəsində səthi məlumatı olan adam)*; **complacent** ~ özündən razı diletant, müştəbeh diletant

amateur[2] [ˈæmətə:ʳ] *adj* həvəskar, qeyri-professional; ~ **football** həvəskar / qeyri-professional futbol; ~ **painter / composer / musician,** *etc.* həvəskar rəssam / bəstəçi / musiqiçi və s.; ~ **sportsman** həvəskar idmançı; **an ~ actor** həvəskar aktyor

amateurishness [ˌæməˈtə:rıʃnıs] *n* diletantlıq, qeyri-professionallıq, naşılıq

amateurism [ˌæməˈtə:rızm] *n* diletantizm, diletantlıq

amateurship [ˈæməˈtə:ʃıp] *n* diletantizm, diletantlıq; naşılıq

amatory [ˌæmətərı] *adj* şəhvani, aşiqanə; **an ~ look** aşiqanə / şəhvani baxış

amaze[1] [əˈmeız] *n şair* heyranlıq, məftunluq

amaze[2] [əˈmeız] *v* heyrətə salmaq, heyrətləndirmək; heyran etmək, mat qoymaq; **to ~ *smb.* by / with *smth.*** bir kəsi bir şeylə heyrətə salmaq

amazed [əˈmeızd] *adj* heyrətlənmiş, mat qalmış, valeh olmuş

amazedly [əˈmeızdlı] *adv* heyrətlə, təəccüblə, mat-mat, heyranlıqla

amazedness [əˈmeızdnıs] *n* təəccüb, heyrət, heyranlıq

amazement [əˈmeızmənt] *n* heyrət, təəccüb; **blank** ~ tam heyrət; **sheer** ~ son dərəcə heyrət; ~ **at *smth.*** bir şeydən təəccüblənmə / heyrətlənmə; **with** ~ təəccüblənmiş halda, heyrətlə; *To my amazement I came first Təəccüblü olsa da, mən birinci gəldim*

amazing [əˈmeızıŋ] *adj* qəribə, təəccüblü; valehedici, heyranedici; ~ **skill** valehedici / heyranedici bacarıq; ~ **speed** təəccübləndirici / heyranedici sürət; ~ **woman** qəribə / heyranedici qadın

amazingly [əˈmeızıŋlı] *adv* son dərəcə gözəl, çox gözəl, valehedici tərzdə; **to speak** ~ çox gözəl / valehedici bir tərzdə danışmaq

ambassador [æmˈbæsədəʳ] *n* **1.** səfir; fövqəladə səfir; **Ambassador Plenipotentiary** səlahiyyətli səfir; **Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary** fövqəladə və səlahiyyətli səfir; **Ordinary / Resident** ~ daimi səfir; **to exchange ~s** səfir mübadiləsi etmək; **to raise to the rank of** ~ səfir rütbəsinə qaldırmaq; **2.** elçi, nümayəndə; carçı, müjdəçi; **an ~ of peace** sülh müjdəçisi / carçısı

ambassadorial [æmˌbæsəˈdɔ:rıəl] *adj* səfir; ~ **talks** səfir səviyyəsində aparılan danışıqlar

ambassadorship [æmˈbæsədəʃıp] *n* **1.** səfir rütbəsi; **2.** səfir, səfir səlahiyyəti və funksiyası

ambassadress [æmˈbæsədrıs] *n* **1.** səfirin arvadı; **2.** qadın səfir; **3.** qadın elçi / nümayəndə

amber[1] [ˈæmbəʳ] *n* **1.** kəhrəba; **2.** kəhrəba rəngi

amber[2] [ˈæmbəʳ] *adj* kəhrəba; ~ **bracelet** kəhrəba qolbağı; ~ **beads** kəhrəba muncuq

ambiguity [ˌæmbıˈgju:ıtı] *n* aydın / bəlli olmama; qeyri-müəyyənlik, anlaşılmazlıq; ikimənalılıq; *There is a slight ambiguity in her words Onun sözlərində bir az / balaca anlaşılmazlıq var*

ambiguous [æmˈbıgjuəs] *adj* **1.** ikimənalı, eyhamlı; **an ~ reply** ikimənalı cavab; **2.** aydın olmayan; anlaşılmaz; ikibaşlı; ~ **answer** anlaşılmaz / ikibaşlı cavab; ~ **statement** ikimənalı / iki cür başa düşülə biləcək bəyanat; ~ **style** anlaşılmaz üslub

ambiguously [æmˈbıgjuəslı] *adv* qeyri-dəqiq, anlaşılmaz bir tərzdə, müəmmalı, ikibaşlı; **to speak** ~ müəmmalı / ikibaşlı danışmaq

ambiguousness [æmˈbıgjuəsnıs] *n* anlaşılmazlıq, qeyri-müəyyənlik, müəmmalılıq

ambit [ˈæmbıt] *n* hədd, hüdud, sərhəd, diapazon; **within the ~ of** həcmində, hüdudunda

ambition [æmˈbıʃn] *n* **1.** şöhrətpərəstlik, hakimiyyətpərəstlik, mənsəbpərəstlik; **tremendous** ~ son dərəcə / çox böyük şöhrətpərəstlik / hakimiyyətpərəstlik / mənsəbpərəstlik; **2.** *pl* şöhrətpərəst fikir / niyyət; **to achieve ~s** şöhrətpərəst arzuları həyata keçirmək; **3.** can atma, cəhd; arzu; **lifelong** ~ ömür boyu can atma / cəhd göstərmə; **sole** ~ tək / yeganə arzu; **absurd** ~ boş / mənasız arzu; **lofty ~s** nəcib arzu / cəhd; ~ **to do *smth.*** bir şeyi etməyə cəhd göstərmək

ambitionist [æmˈbıʃənıst] *n* şöhrətpərəst

ambitious [æmˈbıʃəs] *adj* **1.** şöhrətpərəst; **an ~ man** şöhrətpərəst adam; ~ **artist / writer / poet / painter,** *etc.* şöhrətpərəst aktyor / yazıçı / şair / rəssam *və s.*; **2.** *(bir şeyə)* can atan; ~ **for / of power** hakimiyyətə can atan; ~ **of wealth / honour** dövlətə / şöhrətə can atan; **3.** təmtəraqlı, ibarəli, qəliz; ~ **style** qəliz / təmtəraqlı üslub

ambitiously [æmˈbıʃəslı] *adv* şöhrətpərəstcəsinə; şöhrətpərəst bir tərzdə / qaydada / surətdə; **to speak / to act / to behave,** *etc.* ~ şöhrətpərəstcəsinə danışmaq / hərəkət etmək / davranmaq *və s.*

ambitiousness [æmˈbıʃəsnıs] *n* şöhrətpərəstlik

ambivalent [æm'bɪvələnt] *adj* **1.** ikili, ikitərəfli, iki tərəfə meyl edən; **to display an ~ attitude to** ***smth.*** bir şeyə ikitərəfli münasibət göstərmək; **2.** ikiüzlü

amble[1] ['æmbl] *n* **1.** yorğa, yorğa yeriş (*at və s.*); **2.** yüngül yeriş

amble[2] [æmbl] *v* **1.** yorğa qaçmaq; yorğa at minmək; **2.** yüngül yerişlə getmək

ambler ['æmblə'] *n* yorğa at

ambling ['æmblɪŋ] *n* yorğa yeriş

ambolic[1] [æm'bɒlɪk] *n tib.* uşaq salma üçün işlədilən vasitə / dərman / dava

ambolic[2] [æm'bɒlɪk] *adj tib.* abort / uşaq salma törədən

ambulance[1] ['æmbjuləns] *n* **1.** səhra xəstəxanası; **2.** təcili yardım maşını, ambülans

ambulance[2] ['æmbjuləns] *adj* təcili yardım; **~ airplane** sanitar / təcili yardım təyyarəsi; **~ station for accidents** təcili yardım stansiyası; **~ car** sanitar maşını / avtomobili

ambulant ['æmbjulənt] *adj* **1.** səyyar, bir yerdən digərinə hərəkət edən; **~ merchant** xırdavatçı, çərçi; **2.** gəzən, bədənin bir yerindən başqa yerinə keçən (*ağrı haq.*)

ambush[1] ['æmbuʃ] *n* pusqu, marıq; **to lie / to lurk in ~** pusquda / marıqda durmaq; **to make / to lay an ~** pusqu düzəltmək, pusquda durmaq, marığa yatmaq

ambush[2] ['æmbuʃ] *v* pusqudan hücum etmək; pusqu qurmaq

amen[1] ['a:'men] *n* amin; **to say ~ to** ***smth.*** bir şeyə amin demək

amen[2] ['a:'men] *inter Amin, Qoy belə olsun*

amend [ə'mend] *v* **1.** düzəltmək, yaxşılaşdırmaq, yaxşılığa doğru dəyişdirmək; **to ~** ***one's*** **way of living** həyat tərzini dəyişdirmək (*yaxşılığa doğru*); *Amend your manners Özünü / Özünüzü yaxşı apar! / aparın!* **2.** yaxşılaşmaq, qüsurlardan qurtarmaq; *It is never late to amend Özünü düzəltmək heç vaxt gec deyil;* **3.** düzəliş aparmaq / etmək; **to ~ a text** mətndə düzəliş aparmaq / etmək

amendable [ə'mendəbl] *adj* islah oluna / düzəldilə / yaxşılaşdırıla bilən

amendment [ə'mendmənt] *n* **1.** yaxşılaşma, yaxşılaşdırma; təkmilləşmə; islah olunma; **2.** düzəliş, təshih, təshih etmə; **to move / to propose an ~ to the Bill** qanun layihəsinə düzəliş təklif etmək; **to move / to propose an ~ to the resolution** qətnaməyə düzəliş irəli sürmək / təklif etmək; **to propose / to move an ~ to the text** mətndə düzəliş edilməsini təklif etmək

amends [ə'mendz] *n* **1.** yüngülləşdirmə, yumşaltma; **to make ~** günahı yüngülləşdirmək / yumşaltmaq; **2.** *hüq.* kompensasiya (*əvəz, qarşılıq*)

amenity [ə'mi:nɪtɪ] *n* **1.** xoşluq, yaxşılıq; gözəllik, qəşənglik; yumşaqlıq; **the ~ of the Californian climate** Kaliforniya iqliminin / ab-havasının gözəlliyi; **the ~ of temper** xarakterin yumşaqlığı; **2.** gülərüzlülük; iltifat, lütfkarlıq; **3.** *pl* gözəllik, qəşənglik; məlahət, zəriflik, cazibə; **amenities of nature** təbiətin gözəlliyi / cazibəsi; **amenities of home life** ailə həyatının ləzzəti / gözəlliyi; **4.** rahatlıq, uyğunluq, qolaylıq

American[1] [ə'merɪkən] *n* **1.** amerikalı; **the ~** *top.i.* amerikalılar; **2.** Amerika sakini, Amerika qitəsində doğulan; **3.** ingilis dilinin Amerika variantı

American[2] [ə'merɪkən] *adj* Amerika, amerikan; **~ Revolution** Amerika inqilabı; **~ Indian** Şimali Amerika hindusu

Americanism [ə'merɪkənɪzm] *n* **1.** amerikanizm (*Amerikada işlədilən söz və ya ifadə*); **2.** amerikan adəti

Americanize [ə'merɪkənaɪz] *v* **1.** amerikanlaşdırmaq; **2.** (*nitqində*) amerikanizm işlətmək; **3.** Amerika vətəndaşlığı vermək

amiability [,eɪmjə'bɪlɪtɪ] *n* **1.** mehribanlıq, səmimilik, xeyirxahlıq; gülərüzlülük, iltifat, lütfkarlıq; **sincere ~** səmimi iltifat / lütfkarlıq; **2.** mehribançılıq, üzügülərlik, xoşsözlülük

amiable ['eɪmjəbl] *adj* **1.** gülərüzlü, mehriban, lütfkar, iltifatlı; **an ~ woman** gülərüz / mehriban qadın; **2.** qəşəng, sevimli; **an ~ child** qəşəng / sevimli uşaq

amiably ['eɪmjəblɪ] *adv* gülərüzlə, iltifatla, mehribanlıqla, lütfkarlıqla; **to speak ~** gülərüzlə / mehribanlıqla / xoşsifətlə / lütfkarlıqla danışmaq

amicability [,æmɪkə'bɪlɪtɪ] *n* mehribanlıq, səmimilik

amicable ['æmɪkəbl] *adj* **1.** dost, dostluq; səmimi, xeyirxah; **~ relations** dostluq əlaqələri; **~ meeting** dostcasına / səmimi görüş; **2.** sülh, sülh yolu ilə; razılıqla olan; mübahisəsiz, dostcasına; **to settle difficulties in an ~ way** çətinlikləri sülh yolu ilə / razılıqla / xoşluqla / dostcasına həll etmək

amicably ['æmɪkəblɪ] *adv* dostcasına, mehribancasına, dostyana, səmimiyyətlə, xeyirxahlıqla; sakitcə; **to live ~** dostcasına / mehribancasına / sakitcə yaşamaq

amid [ə'mɪd] *prep.* arasında; əhatəsində; içərisində; **~ the trees** ağacların arasında; **villages ~ the woodlands** meşələrin əhatəsindəki kəndlər; **to be unseen ~ the throng** izdiham içərisində görünməz olmaq

amiss [ə'mɪs] *adv* **1.** səhvən, səhv / yanlış olaraq, düzgün olmayaraq, pis; **to take** ***smth.*** **~** bir şeyi səhvən / səhv olaraq başa düşmək; **to act / to do ~** pis hərəkət etmək; **2.** yersiz, namünasib; **to come ~** namünasib vaxtda gəlmək;

◊ *Nothing comes amiss to a hungry stomach at. söz. Ac qarın üçün hər şey yarayar, Ac qarına nə versən qəbul edər*

amity ['æmɪtɪ] *n* mehribanlıq, səmimilik, razılıq; *They lived in amity with their neighbour Onlar qonşuları ilə mehriban yaşayırdılar*

ammeter ['æmɪtə'] *n el.* ampermetr

ammoniac [ə'mounɪæk] *adj kim.* ammonyaklı, ammonyak

ammunition[1] [,æmju'nɪʃn] *n* **1.** *hərb.* döyüş sursatı; **2.** *məc.* müdafiə, mühafizə; himayə, dayaq

ammunition[2] [,æmju'nɪʃn] *adj:* **1.** patron; **~ bearer / number** patron daşıyan / gətirən; **~ belt** patrondaş, patron qabı, patron lenti; **~ clip** patron darağı; **2.** hərbi sursat **~ dump** hərbi sursatın səhra anbarı;

◊ **~ leg** ayaq protezi, ağacdan düzəldilmiş ayaq

ammunition[3] [,æmju'nɪʃn] *v hərb.* hərbi sursatla təmin etmək

amnesty[1] ['æmnestɪ] *n* amnistiya, əfv etmə; **general / complete / partial ~** ümumi / tam / qismən amnistiya; **to proclaim / to grant ~** amnistiya elan etmək / vermək; **to be included in the ~** amnistiya siyahısına daxil olunmaq

amnesty[2] ['æmnestɪ] *v hüq.* amnistiya vermək, əfv etmək

among [ə'mʌŋ] *prep* **1.** arasında; **a village ~ the hills** təpələr arasında kənd; **a house ~ the trees** ağaclar arasında ev; *Among guests were two actors Qonaqların arasında iki aktyor vardı;* **to divide property ~ the heirs** əmlakı varislər arasında bölmək; **lasting peace ~ the peoples** xalqlar arasında davamlı sülh; **2.** öz aralarında; öz aramızda *və s.*; *They quarrel among themselves Onlar öz aralarında mübahisə edirlər;* **3.** birlikdə, bəhəm; *Do it among you! Bunu birlikdə / bəhəm edin!;* **4.** -dan, -dən, içərisindən; *He passed among the crowd O, izdihamın içərisindən keçdi*

amoral [æ'mɒrəl] *adj* əxlaqsız, ədəbsiz, pozğun; **an ~ child** əxlaqsız / ədəbsiz / pozğun uşaq

amorality [,æmɒ'rælɪtɪ] *n* əxlaqsızlıq, ədəbsizlik, pozğunluq

amorous ['æmərəs] *adj* **1.** tez vurulan, tez bənd / aşiq olan; **2.** aşiq, vurğun, məftun; **sweetly ~** hərarətlə sevən; **passionately ~** ehtirasla sevən; **3.** eşq, sevgi, məhəbbət, aşiqanə; **~ songs / letters** aşiqanə mahnılar / məktublar; **~ looks** aşiqanə baxışlar

amorously ['æmərəslɪ] *adv* məhəbbətlə, aşiqanə; sevə-sevə

amorphism [ə'mɔ:fɪzm] *n* amorfizm, formasızlıq, şəkilçisizlik

amorphous [ə'mɔ:fəs] *adj* **1.** amorf, formasız; **~ plans** amorf / formasız planlar; **2.** xaotik, nizamsız, qarmaqarışıq, qarışıq; anlaşılmaz; qeyri-müəyyən; **3.** *tex.*, *biol.* amorf, quruluşu olmayan

amorphousness [ə'mɔ:fəsnɪs] *n* **1.** amorfluq, formasızlıq; **2.** xaotiklik, qarmaqarışıqlıq; anlaşılmazlıq

amortization, -sation [ə,mɔ:tɪ'zeɪʃn] *n* **1.** *hüq.* amortizasiya (*avadanlığın işlənməsi nəticəsində onun qiymətinin azalması*); **2.** *hüq.* borcun tədriclə ödənilməsi; **3.** *tex.* avtomobil, təyyarə və sairədə zərbə təsirinin azaldılması; **4.** *id.* yerə enərkən və ya təkan zamanı zərbəni azaltma (*yüngül atletika*)

amount[1] [ə'maunt] *n* **1.** miqdar, say, kəmiyyət; **small / large / considerable / trifling** ~ kiçik / böyük / xeyli / cüzi miqdar; **in** ~ miqdarca, sayca, kəmiyyətcə; **the ~ of clouds** buludluluq balı / dərəcəsi; **2.** ümumi məbləğ, yekun; *What is the amount of the debt? Borcun ümumi məbləği nə qədərdir?* **3.** *müh.* ümumi məbləğ və onun faizi

amount[2] [ə'maunt] *v* **1.** ibarət olmaq; *The bill amounts to £ 25 Hesab 25 funtdan ibarətdir;* **2.** bərabər olmaq; **to ~ to a refusal / threat** imtinaya / hədəyə bərabər olmaq

amour [ə'muə'] *n* **1.** gizli məhəbbət əlaqəsi; **2.** məhəbbət əlaqəsində olan adam (*xüsusən qadın*)

amove [ə'mu:v] *v hüq.* azad etmək, kənar etmək, çıxarmaq (*işdən, vəzifədən*)

ampere ['æmpeə'] *n el.* amper

ampere-hour [,æmpeər'auə'] *n el.* amper-saat

amperometer [,æmpə'rɔmitə'] *n el.* ampermetr

amphibian [æm'fibiən] *n* **1.** *zool.* amfibiya (*həm suda, həm də quruda yaşayan heyvan və bitki*); **2.** amfibiya (*quruda və suda gedən tank və avtomobil; suda və quruda enib qalxa bilən təyyarə*)

amphibious [æm'fibiəs] *adj* suda və quruda yaşayan / yaşaya bilən (*heyvan və bitki haq.*); suda və quruda hərəkət edən / edə bilən (*nəqliyyat haq.*)

ample ['æmpl] *adj* **1.** bol; bolluca; zəngin; çox; **~ resources** bol / zəngin mənbə / ehtiyat / vəsait mənbəyi; **~ supply of bread / of water** bol çörək / su ehtiyatı; **~ opportunities** geniş imkanlar; **~ room for *smth.*** bir şey üçün çox / bol yer; **to make ~ promises** bolluca / çox vəd vermək; **2.** geniş, tutumlu, həcmli; **an ~ room / house** geniş otaq / ev; **3.** geniş, ətraflı, müfəssəl; **~ description** geniş / ətraflı / müfəssəl təsvir

ampliation [,æmplı'eıʃn] *n d.d.* **1.** artırma, artma, çoxalma, çoxaldılma, böyümə; **2.** *hüq.* əlavə istintaqa ehtiyacla əlaqədar olaraq işi təxirə salma

amplification [,æmplıfı'keıʃn] *n* **1.** artırma, genişləndirmə; *The matter requires amplification Məsələ işi dərindən öyrənməyi tələb edir;* **2.** inkişaf (*fikir, təklif*); genişlənmə; **3.** *radio* güclənmə, gücləndirilmə; **4.** böyütmə (*optik cihaz haq.*)

amplifier ['æmplıfaıə'] *n el. radio* qüvvətləndirici

amplify ['æmplıfaı] *v* **1.** böyütmək, artırmaq, genişləndirmək; gücləndirmək; **2.** inkişaf etdirmək (*fikri və s.*); ətraflı / hərtərəfli təsvir etmək

amplitude ['æmplıtju:d] *n* **1.** genişlik; böyüklük; böyük tutum; **2.** fikrin / baxışın genişliyi; **3.** hərəkətin radiusu

amply ['æmplı] *adv* **1.** kifayət qədər; bol, bol-bol, bolluca, çoxluca; **2.** geniş, geniş surətdə / tərzdə; **3.** müfəssəl, müfəssəl surətdə / tərzdə, təfərrüatı / təfsilatı ilə

amputate [''æmpjuteıt] *v* **1.** *tib.* amputasiya etmək, kəsmək (*bədən üzvünü*); **2.** kəsmək, kəsib atmaq, budamaq (*ağacı və s.*)

amputation [,æmpju'teıʃn] *n* **1.** *tib.* amputasiya; **2.** budama (*ağacı*)

amputator ['æmpjuteıtə'] *n* amputasiya edən

amputee [,æmpju'ti:] *n* ayağı və ya əli kəsilən şəxs / adam

amulet ['æmjulıt] *n* həmayil, dua, gözmuncuğu, tilsim

amuse [ə'mju:z] *v* **1.** əyləndirmək; güldürmək; **to ~ *smb.* with jokes** bir kəsi zarafatla əyləndirmək; **to ~ *smb.* by doing *smth.*** bir şey etməklə bir kəsi əyləndirmək; *Your jokes amused me Sənin / Sizin zarafatların / zarafatlarınız məni əyləndirdi;* **2.** vaxt keçirmək (*yaxşı mənada*), əylənmək; **to ~ *one's* leisure** vaxtını yaxşı keçirmək; **to ~ oneself with *smth.*** bir şeylə əylənmək; *The new toys amused the child for hours Yeni oyuncaq uşağı saatlarla əyləndirdi*

amused [ə'mju:zd] *adj* razı, məmnun, xoşhal; **~ spectators** razı / məmnun / xoşhal tamaşaçılar

amusement [ə'mju:zmənt] *n* **1.** əyləncə; şənlik, tamaşa; **plenty of ~s – plays, moving pictures, football matches, and *so on*** çoxlu əyləncələr – teatr, kino, futbol yarışları və *s.*; **2.** zövq, ləzzət; kef, səfa; **to drive much ~ in reading** oxumaqdan çox ləzzət / zövq almaq; **to seek time-killing ~** vaxt öldürmək üçün əyləncə axtarmaq; **3.** şənlik, nəşə, şadlıq; sevinc; **unconcealed ~** açıq sevinc / nəşə; **to cause / to provoke great ~** ümumi sevinc / şənlik yaratmaq

amuser [ə'mju:zə'] *n* məzəli adam, zarafatçı

amusing [ə'mju:zıŋ] *adj* məzəli, gülməli; əyləndirici; **an ~ story** məzəli əhvalat / hekayə

amusingly [ə'mju:zıŋlı] *adv* gülməli; məzəli

amylum ['æmıləm] *n* nişasta, kraxmal

an *tam forması* [æn]; *reduksiya olunmuş formaları* [ən, n]; *qeyri-müəyyənlik artiklinin saitlə başlanan sözlərin qarşısında işlənən forması* **an** elephant, **an** hour

anaconda [,ænə'kɔndə] *n zool.* anakonda (*iri ilan*)

anaesthesia [,ænıs'θı:zjə] *n tib.* anesteziya, keyləşmə, keyləşdirmə

anaesthetic[1] [,ænıs'θetık] *n tib.* keyləşdirici; **a local ~** yerli keyləşdirmə

anaesthetic[2] [,ænıs'θetık] *adj* anesteziyaedici, keyləşdirici

anaesthetist [æ'ni:sθıtıst] *n tib.* anestezioloq

anaesthetize [æ'ni:sθıtaız] *v* keyləşdirmək, hissizləşdirmək

analog ['ænəlɔg] *n* analoq, bənzərlik, oxşarlıq

analogical [,ænə'lɔdʒıkəl] *adj* analoji; **~ languages** analoji dillər

analogize [ə'nælədʒaız] *v* **1.** analogiyaya əsaslanaraq izah etmək, analogiyadan istifadə etmək; **2.** *arx.* müvafiq gəlmək, uyğun olmaq

analogous [ə'næləgəs] *adj* oxşar, oxşayan, bənzər, bənzəyən; **relatively ~** nisbi oxşar / bənzər; **strikingly / approximately ~** son dərəcə / təxmini oxşar

analogy [ə'nælədʒı] *n* **1.** analogiya, oxşarlıq, bənzərlik, eynilik; **~ between organs** üzvlər arasında oxşarlıq / bənzərlik / eynilik; **to bear ~ to *smth.*** bir şeylə oxşar olmaq; **2.** *cəb.* nisbətlərin bərabərliyi

analysable ['ænəlaızəbl] *adj* analiz edilə bilən, təhlil oluna / edilə bilən

analyse ['ænəlaız] *v* **1.** təhlil / analiz etmək; **to ~ carefully / profoundly / chemically / scientifically** diqqətlə / dərindən / kimyəvi baxımdan / elmi baxımdan təhlil etmək; *If we analyse water, we find that it is made up of two parts of hydrogen and one part of oxygen Əgər biz suyu təhlil etsək məlum olar ki, o, iki hissə hidrogendən və bir hissə oksigendən ibarətdir;* **2.** *qram.* təhlil etmək (*cümləni*)

analysis [ə'næləsıs] *n* (*pl* **-ses**) **1.** analiz, təhlil; araşdırma, öyrənmə, tədqiq etmə; **2.** *qram.* təhlil; **spectral ~** spektral təhlil / analiz;
◊ **in the last ~** axır nəticədə, nəhayətdə

analytical [,ænə'lıtıkəl] *adj* analitik; **~ languages** analitik dillər

analyze ['ænəlaız] *v* = **analyse**

ananas [ə'na:nəs] *n bot.* ananas

anarchism ['ænəkızm] *n* anarxizm

anarchist ['ænəkıst] *n* anarxist

anarchy ['ænəkı] *n* anarxiya

ancestor ['ænsıstə'] *n* **1.** ulu baba, cədd; **remote ~s** uzaq ulu babalar, ata-baba, əcdad; **2.** *hüq.* əvvəlki sahib

ancestral [æn'sestrəl] *adj* irsi; ata-baba, soy; **~ estates** dədə-baba mülkləri; **~ forms of life** ata-babalardan miras qalmış həyat tərzi; **~ feature** *biol.* irsi əlamət / nişanə; **~ property** *hüq.* ata-babadan qalma əmlak / mülk

ancestress ['ænsıstrıs] *n* böyük ana, ulu nənə

ancestry ['ænsıstrı] *n* **1.** nəsil; şəcərə, nəsil şəcərəsi, nəsil tarixi; **2.** ata-baba, ulu baba

anchor[1] ['æŋkə'] *n dən.* lövbər, ləngər; **sea ~** üzən lövbər / ləngər; **to be at ~** lövbərdə olmaq; **to lie / to ride at ~** lövbərdə dayanmaq; **to cast / to drop ~** lövbər / ləngər salmaq; **to weigh / to raise ~ 1)** lövbəri / ləngəri qaldırmaq; **2)** dənizə çıxmaq; **3)** *məc.* dayandırılmış işi davam etdirmək

anchor[2] ['æŋkə'] *adj* lövbər, ləngər; **~ cable** lövbər / ləngər zənciri

anchor[3] ['æŋkə'] *v* lövbərdə dayandırmaq; **to ~ a ship** gəmini lövbərə qoymaq, gəmini dayandırmaq; **to be ~ed** lövbərdə olmaq, limanda dayanmaq;
◊ **to ~ *one's* hopes** ümid olmaq / bağlamaq

anciency ['eınʃənsı] *n d.d.* qədimlik; köhnəlik

ancient [ˈeɪnʃənt] *adj* **1.** antik, qədim; **~ art / literature** antik incəsənət / ədəbiyyat; **~ languages** qədim dillər

anciently [ˈeɪnʃəntli] *adv* qədimdən, köhnədən

ancientness [ˈeɪnʃəntnɪs] *n* qədimlik, köhnəlik

and [ænd] *conj (qüvvətli forması:* [ænd]; *zəif formaları:* [ən, nd, n]); **1.** *Həmcins üzvləri və müstəqil cümlələri bir-birinə bağlamaq üçün işlədilir:* və; *Tom and Nick were at home* Tom və Nik evdə idilər; *The teacher came and the lesson began* Müəllim gəldi və dərs başlandı / başladı; **bread ~ butter** çörək və yağ; **coffee ~ milk** kofe və süd; **2.** *Aşağıdakı hallarda işlənir və Azərbaycan dilinə tərcümə olunmur:* **1)** *onluq bildirən rəqəmlərlə təklik bildirən rəqəmlərin arasında:* **four ~ three quarters** dörd tam dörddə üç; **2)** *saat bildirən rəqəmlərlə dəqiqə bildirən rəqəmlərin arasında:* **an hour ~ twenty minutes** bir saat iyirmi dəqiqə; **3)** *pens və şillinq bildirən rəqəmlərin arasında:* **three ~ ten pence** iki şillinq on pens; **3.** *Sadalama məqamında işlədilir: There were apples, pears and plums in the basket* Səbətdə alma, armud və gavalı vardı; **4.** *Prosesin davamlılığını bildirir: He talked and talked* O, ara vermədən / hey danışdı; **5.** *Aşağıdakı birləşmələrdə işlədilir:* **~ so on, ~ so forth** və s. və ilaxirə; **~ then** sonra; **~ yet, ~ still** yenə də; **6.** *ziddiyyət ifadə edir:* amma, lakin; *You stay at home and I'll go to the village* Sən / Siz evdə qal / qalın, amma mən kəndə gedəcəyəm; **7.** *d.d. sual cümlələrinin əvvəlində işlənərək:* **1)** *təəccüb ifadə edir. Bu halda* **and** *Azərbaycan dilinə* **bəs** *deyə tərcümə edilir: I am a teacher. And you?* Mən müəllimən. Bəs sən / siz?

anecdote [ˈænɪkdout] *n* anekdot, lətifə, gülməli əhvalat; **witty / amusing / interesting ~** ağıllı / əyləndirici / maraqlı lətifə

anecdotic [ˌænekˈdɔtɪk] *adj* gülməli, anekdota oxşayan, qəribə

anecdotist [ˈænekdoutɪst] *n* anekdot / lətifə söyləyən adam

anemometer [ˌænɪˈmɔmɪtəʳ] *n* anemometr *(küləyin sürət və qüvvəsini təyin etmək üçün cihaz)*

anew [əˈnju:] *adv* **1.** yenidən, təzədən, bir də, bir daha, yenə də; **2.** başqa cür, özgə cür

angel [ˈeɪndʒəl] *n* **1.** mələk; **2.** *şair.* pəri; mərhəmətli / rəhmdil qadın; **good ~** rəhmli / mərhəmətli / rəhmdil mələk; **~ of death** ölüm mələyi, əzrail; **fallen ~** şeytan, iblis

angelic [ænˈdʒelɪk] *adj* mələk, pəri; **~ voices** mələk səsləri; **an ~ expression of countenance** mələksimalı, mələk görkəmli

angelica [ænˈdʒelɪkə] *n bot.* angelika, mələkotu

angelical [ænˈdʒelɪkəl] *adj d.d.* = **angelic**

angelically [ænˈdʒelɪkəlɪ] *adv* mələkcəsinə, mələk kimi, məsumcasına

angel-like [ˈeɪndʒəllaɪk] *adj* mələyəbənzər; mələk kimi, mələyəoxşar

anger[1] [ˈæŋgəʳ] *n* qəzəb, qeyz, hirs; **controlled / sham / hot ~** qarşısı alına bilən / süni / qızğın qəzəb

anger[2] [ˈæŋgəʳ] *v* hirsləndirmək, qeyzləndirmək, qəzəbləndirmək; **to ~ *smb.*** bir kəsi qəzəbləndirmək; **to be ~ed by *smth.*** bir şeydən qəzəblənmək

angina [ænˈdʒaɪnə] *n tib.* angina

angle[1] [æŋgl] *n* **1.** bucaq; **acute / right / obtuse ~** iti / düz / kor bucaq; **~ of approach** yaxınlaşma bucağı; **~ of attack** hücum bucağı *(təyyarənin)*; **~ of climb** *av.* yüksəklik götürmə bucağı; **~ of dive** *av.* şığıma bucağı; **2.** nöqteyi-nəzər, yanaşma, baxış; **special / legal / humanitarian / odd ~** ictimai / yuridik / humanist / qeyri-adi baxış / yanaşma *(məsələyə)*; **divergent ~s** müxtəlif nöqteyi-nəzərlər / baxışlar; **3.** balıq qarmağı; tilov; **to fish with an ~** qarmaqla / tilovla balıq tutmaq

angle[2] [æŋgl] *v* **1.** bucaq altında hərəkət etmək; **2.** qarmaqla / tilovla balıq tutmaq; **to ~ for trout** tilovla farel tutmaq; **3.** əldə etmək, nail olmaq, müvəffəq olmaq

Anglistics [æŋˈglɪstɪks] *n* anglistika

Anglo-Saxon [ˈæŋglouˈsæksən] *n* **1.** *tar.* anqlosaks, əsl ingilis; **2.** qədim ingilis dili

Anglo-Saxondom [ˈæŋglouˈsæksəndəm] *n top.i* **1.** anqlosakslar *(ingilislər və amerikanlar)*; **2.** anqlosakson dövləti *(Böyük Britaniya və ABŞ)*

Angora[1] [æŋˈgɔ:rə] *n* **1.** Anqora *(zərif yun verən keçi cinsi)*; **2.** Anqora keçisinin yunundan toxunmuş parça

Angora[2] [æŋˈgɔ:rə] *adj* Anqora; **~ goat** *zool.* Anqora keçisi; **~ cat** Anqora pişiyi

angrily [ˈæŋgrɪlɪ] *adv* hiddətlə, qeyzlə, qəzəblə, acıqla, hirslə

angry [ˈæŋgrɪ] *adj* **1.** hirsli, acıqlı, qeyzli, tündxasiyyət, qəzəbli, hiddətli; **~ voices** acıqlı / qeyzli / qəzəbli / hirsli səslər; **to be ~** acıqlı / qəzəbli / hirsli olmaq; *I'll be angry if you come late* Gec gəlsən / gəlsəniz, mən acıqlanacam; **to get / to grow ~** hirslənmək, acıqlanmaq, qəzəblənmək; **to make *smb.* ~** bir kəsi acıqlandırmaq / hirsləndirmək / qəzəbləndirmək / qeyzləndirmək; **2.** səyriqlamış, qızarmış *(yara, xora və s. haq.)*

anguish [ˈæŋgwɪʃ] *n* əzab, əziyyət; iztirab, cəfa, möhnət, dərd; **~ of body and mind** fiziki və mənəvi əzab / əziyyət / iztirab; **to be in ~ at *smth.*** bir şeyə görə əzab / əziyyət / dərd / cəfa çəkmək; **to suffer ~** əzab / əziyyət / məşəqqət / iztirab çəkmək

anguished [ˈæŋgwɪʃt] *adj* dərdli, kədərli, əzablı, iztirablı, möhnətli; **~ cries** dərdli / kədərli ah-nalə

angular [ˈæŋgjuləʳ] *adj* **1.** bucaq, künc; **~ point** bucağın ucu / başı / zirvəsi; **2.** kələ-kötür; **~ figure** kələ-kötür fiqura; **~ youth** yöndəmsiz / biçimsiz gənc oğlan; **3.** arıq, sısqa; **4.** *tex.* dirsəkli

angularity [ˌæŋgjuˈlærɪtɪ] *n* kələ-kötürlük, yöndəmsizlik; dəyişkən; **~ of character** dəyişkən xarakter

angulate [ˈæŋgjulɪt] *adj* bucaqlı, bucağı olan, künclü; bucaqvarı, bucağaoxşar

anhydrous [ænˈhaɪdrəs] *adj kim.* susuz; **~ alcohol** qatışıqsız spirt, təmiz spirt

anility [æˈnɪlɪtɪ] *n* qocalıq, zəiflik, gücsüzlük, taqətsizlik *(qadın haq.)*

animal[1] [ˈænɪməl] *n* heyvan; **domestic ~s** ev heyvanları; **four-footed ~s** dördayaqlı heyvanlar; **herbivorous ~s** otyeyən heyvanlar; **fur-bearing ~s** xəzverən heyvanlar; xəzli heyvanlar

animal[2] [ˈænɪməl] *adj* **1.** heyvan; **the ~ kingdom** heyvanlar aləmi; **2.** *məc.* heyvani; **~ fear** heyvani qorxu; **3.** heyvandarlıq, heyandarlığa aid; **~ breeder** heyvandar, maldar, maldarlıq / heyvandarlıq mütəxəssisi; **~ farm** heyvandarlıq ferması / təsərrüfatı; **~ husbandary 1)** heyvandarlıq, maldarlıq; **2)** heyvandarlıq / maldarlıq təsərrüfatı; **~ breeding / raising** heyvan yetişdirmə; mal-qara bəsləmə

animalist [ˈænɪməlɪst] *n* animalist *(heyvan şəkilləri çəkən rəssam)*

animate[1] [ˈænɪmɪt] *adj* **1.** canlı, yaşayan *(heyvan və bitki haq.)*; **~ nature** canlı təbiət; **2.** *məc.* hərəkət edə bilən; *The clock was the only animate thing in the quiet room* Sakit otaqda hərəkət edə bilən yeganə şey saat idi; **3.** qızğın, coşğun, ehtiraslı, həyəcanlı

animate[2] [ˈænɪmeɪt] *v* **1.** canlandırmaq; **to ~ *smb.*'s courage** bir kəsin cəsarətini canlandırmaq; **2.** ruhlandırmaq, ruh vermək, şövqə gətirmək

animated [ˈænɪmeɪtɪd] *adj* canlı; qızğın; **~ conversation** qızğın / canlı söhbət; ◊ **~ cartoons** cizgi filmi

animater [ˈænɪmeɪtəʳ] *n* = **animator**

animation [ænɪˈmeɪʃn] *n* **1.** canlandırma, canlanma; **with ~** canlı, həvəslə; **2.** *kino* cizgi filmi hazırlanması

animator [ˈænɪmeɪtəʳ] *n* cizgi filmi hazırlayan rəssam

animosity [ˌænɪˈmɔsɪtɪ] *n* düşmənçilik, ədavət; **with ~** düşməncəsinə, ədavətlə

anise [ˈænɪs] *n bot.* cirə

aniseed [ˈænɪsi:d] *n* cirə toxumu

ankle [ˈæŋkl] *n* topuq, topuq çıxıntısı

ankle-joint [ˈæŋkldʒɔɪnt] *n* baldır oynağı

anklet [ˈæŋklɪt] *n* **1.** ayaq biləziyi, ayaq halqəsi; **2.** gödəkboğaz corab

annalist [ˈænəlɪst] *n* salnaməçi, salnaməyazan, tarixçi

annals [ˈænlz] *n pl.* **1.** salnamələr; **2.** tarixi salnamələr; **3.** illik *(dövri elmi nəşr)*

annex[1] [æˈneks] *n* **1.** əlavə tikili, sonradan əlavə edilmiş tikili; **2.** əlavə, əlavə etmə *(kitaba, sənədə və s.)*; **~ to a treaty / to a**

convention müqaviləyə / konvensiyaya əlavə

annex[2] [ə'neks] *v* **1.** birləşdirmək; qatmaq; ilhaq etmək, zorla birləşdirmək, qəsb / zəbt etmək; **to ~ territory** ərazini ilhaq etmək / zorla birləşdirmək / qəsb etmək / zəbt etmək; **2.** əhatə etmək, tərkibinə daxil olmaq; *Districts were annexed by the city Rayonlar şəhərin tərkibinə daxil idi;* **3.** xas / məxsus olmaq, verilmək; **privileges ~ed to royalty** kral ailəsinə verilən imtiyazlar; **4.** təsdiq etmək (*möhür, imza vasitəsilə*); **5.** əlavə etmək (*xəmadə, kitaba və s.*)

annexation [,ænek'seiʃn] *n* birləşdirmə, zəbt etmə; anneksiya; **forcible ~** zorla / güclə birləşdirmə / anneksiya etmə

annihilate [ə'naiəleit] *v* tamamilə məhv etmək; yox etmək; ləğv etmək, aradan qaldırmaq (*qanunu və s.*); *The invasion force was annihilated İstilaçı qoşun tamamilə məhv edildi*

annihilation [ə,naiə'leiʃn] *n* tam ləğv edilmə, yox edilmə, aradan qaldırılma

anniversarily [,æni'və:sərili] *adv* hər il

anniversary[1] [,æni'və:səri] *n* **1.** ildönümü; ildönümünü bayram etmə; **the ~ of Shakespeare's birth** Şekspirin anadan olmasının ildönümünü bayram etmə; **a wedding ~** toyun ildönümü; **2.** ildönümü ilə əlaqədar olaraq keçirilən bayram

anniversary[2] [,æni'və:səri] *adj* illik, hər ilki, hər il olan, ildə bir dəfə olan / baş verən; **~ celebrations** hər il keçirilən bayram şənlikləri

annotate ['ænouteit] *v* annotasiya yazmaq, qısa izahat vermək

annotated ['ænouteitid] *adj* **1.** şərh edilmiş, izah edilmiş; **2.** kommentariya ilə təchiz edilmiş

annotation [,ænou'teiʃn] *n* annotasiya

annotator ['ænouteitə'] *n* **1.** annotator (*annotasiya verən / yazan*); **2.** kommentator

announce [ə'nauns] *v* **1.** elan etmək, bildirmək, bəyan etmək, məlumat / xəbər / bəyanat vermək; **to ~ *smb.'s* arrival / departure / birth / death** bir kəsin gəlməsi / getməsi / doğulması / ölümü haqqında xəbər vermək; *They announced the date of their wedding in the newspaper Onlar toyları barədə qəzetdə elan / məlumat verdilər;* **2.** bildirmək, xəbərdar etmək; **to ~ *smth.* by a peal of bells** bir şeyi zəng səsi ilə bildirmək; **3.** *id.* hündür səslə elan etmək; **to ~ the lap-time** hər bir dairədən sonra qaçışın nəticəsini elan etmək

announcement [ə'naunsmənt] *n* elan; bildiriş, məlumat

announcer [ə'naunsə'] *n* diktor

annoy [ə'nɔi] *v* əvqatını təlx etmək, qanını qaraltmaq, pərt etmək; təngə / cana gətirmək, bezdirmək, zəhlə tökmək; bezar etmək; *These flies are annoying me Bu milçəklər mənim zəhləmi tökür;* **to ~ *smb.*** bir kəsi bezdirmək

annoyance [ə'nɔiəns] *n* **1.** pərtlik, dilxorluq, əvqatıtəlxlik; **2.** zəhlətökmə, cana gətirmə

annoyed [ə'nɔid] *adj* narazı, acıqlı, hirsli, qıcıqlandırılmış, hirsləndirilmiş, əsəbiləşdirilmiş; **in an ~ voice** narazı / əsəbi səslə

annoying [ə'nɔiiŋ] *adj* əsəbiləşdirici, əsəbiləşdirən; zəhlətökən, bezikdirici, usandırıcı, təngə gətirən

annual[1] ['ænjuəl] *n* **1.** birillik, birillik bitki; **2.** illik, ildə bir dəfə çıxan (*jurnal, məcmuə və s.*)

annual[2] ['ænjuəl] *adj* illik, hər il olan, ildə bir dəfə olan; birillik; **~ fair** ildə bir dəfə olan yarmarka; **~ income / balance / examination** illik gəlir / balans / imtahan; **his ~ income** onun illik gəliri

annually ['ænjuəli] *adv* hər il; **to celebrate ~** hər il qeyd etmək / bayram etmək

annuary ['ænjuəri] *n* salnamə; illik, ildə bir dəfə çıxan (*məcmuə, jurnal və s.*)

annul [ə'nʌl] *v* ləğv etmək; **to ~ a law / a decree** qanunu / dekreti ləğv etmək; **to ~ agreement** müqaviləni ləğv etmək; **to ~ marriage** kəbini ləğv etmək

annular ['ænjulə'] *adj* üzüyəbənzər, üzükvari

annulment [ə'nʌlmənt] *n* ləğv etmə, ləğv edilmə; aradan qaldırma

anomalism [ə'nɔməlizm] *n* anomaliya, anomalizm

anomalist [ə'nɔməlist] *n dilç.* anomalist

anomalistic [ə,nɔmə'listik] *adj* **1.** anomaliya, qeyri-adi; **2.** *dilç.* anomalistik

anomalistical [ə'nɔməlistikəl] *adj* = **anomalistic**

anomalous [ə'nɔmələs] *adj* qeyri-adi, qeyri-normal, qeyri-düzgün

anomaly [ə'nɔməli] *n* **1.** anomaliya; *A cat with no tail is an anomaly Quyruqsuz doğulmuş pişik anomaliyadır;* **2.** ardıcıl olmama, məntiqsizlik (*davranışda, xasiyyətdə*); paradoksallıq

anonym ['ænənim] *n* anonim

anonymity [,ænə'nimiti] *n* anonimlik

anonymous [ə'nɔniməs] *adj* anonim, imzasız; **~ letters** anonim / imzasız məktublar; **to receive ~ letters** anonim / imzasız məktublar almaq

anorganic [,ænɔ:'gænik] *adj* qeyri-üzvi, cansız

another [ə'nʌðə'] *pron* **1.** başqa, başqa bir, özgə; *That is quite another matter Bu tamamilə başqa məsələdir;* **2.** bu kimi, oxşar; bənzər, belə, bu cür; *There is not such another man Bunun kimi / Buna oxşar / Buna bənzər adam yoxdur*

answer[1] ['a:nsə'] *n* **1.** cavab; **to give an ~** cavab vermək; **to have / to receive / to get an ~** cavab almaq; **in ~ to *smth.*** bir şeyə cavab olaraq; **favourable / ready / evasive ~** müsbət / hazır / ikibaşlı cavab; **an ~ in the affirmative / in the negative** təsdiq / inkar cavab; **to find the ~ to *smth.*** bir şeyə cavab tapmaq; **2.** *riyaz.* həlli, cavabı (*tapşırığın*)

answer[2] [a:nsə'] *v* **1.** cavab vermək; **to ~ the question / letter** suala / məktuba cavab vermək; **to ~ *smb.*** bir kəsə cavab vermək; *Have you answered his letter? Sən / Siz onun məktubuna cavab vermisənmi? / vermisinizmi?* **to ~ instantly / frankly / ironically** dərhal / açıq / kinayə ilə cavab vermək; **to ~ a call 1)** haraya / çağırışa cavab vermək; **2)** telefona cavab vermək; **to ~ blows with blows** zərbəyə zərbə ilə cavab vermək; **2.** müvafiq olmaq / gəlmək; doğrultmaq; **to ~ hopes** ümidi doğrultmaq; **3.** müyəssər / müvəffəq olmaq, baş tutmaq; *The plan / The experiment has not answered Plan / Təcrübə baş tutmadı;* **4.** yerinə yetirmək; **to ~ orders / demands** sifarişləri / tələbləri yerinə yetirmək; **5.** təmin etmək; **to ~ claims** şikayəti təmin etmək; **6.** cavab vermək, zamin olmaq / durmaq, məsuliyyət daşımaq; **to ~ for *smb.*** bir kəsə zamin olmaq; **to ~ for *smb.*'s honesty** bir kəsin düzlüyünə / sədaqətinə / səmimiyyətinə zamin durmaq / olmaq; **to ~ back** qabarmaq, söz / cavab qaytarmaq, qaba cavab vermək; *Don't answer back! Söz qaytarma! / qaytarmayın!*

answerable ['a:nsərəbl] *adj* **1.** məsuliyyətli, məsuliyyət daşıyan; cavabdeh; **to be ~ to *smb.* for *smth.*** bir kəs qarşısında bir şey üçün məsuliyyət daşımaq; *I am answerable to the government Mən dövlət qarşısında cavabdehəm / məsuliyyət daşıyıram;* **2.** cavab verilə / etiraz edilə bilən; *Her arguments are not answerable Onun arqumentlərinə qətiyyən etiraz etmək olmaz*

answerer ['a:nsərə'] *n* cavabdeh, cavabdeh olan (*adam*)

ant [ænt] *n* qarışqa

antagonism [æn'tægənizm] *n* **1.** antaqonizm; düşmənçilik, ədavət; **great / sharp / obstinate ~** dərin / kəskin / qatı düşmənçilik; **to be in ~ with *smb.*** bir kəslə düşmənçilik münasibətində olmaq; **2.** antaqonist ziddiyyət; **to come into ~ with *smb.*** bir kəslə antaqonist münasibətdə olmaq; **the ~ between two men** iki adam arasında düşmənçilik

antagonist [æn'tægənist] *n* antaqonist

antagonistic [æn,tægə'nistik] *adj* antaqonist, bir-birinə zidd, qəti əleyhinə olan; *He is antagonistic to the proposal O, təklifin qəti əleyhinədir*

antagonistically [æn,tægə'nistikəli] *adv* düşməncəsinə, ədavətlə, antaqonist bir tərzdə

antagonize [æn'tægənaiz] *v* düşmənçilik / antaqonizm yaratmaq, düşmənçilik törətmək; *I advise you not to antagonize him Mən sənə / sizə məsləhət görürəm ki, onunla düşmənçilik etməyəsən / etməyəsiniz*

antalgic [æn'tældʒik] *adj* ağrıkəsən; **~ medicine** ağrıkəsən dərman

Antarctic [ænt'a:ktik] *n*: **the ~** Antarktika

antarctic [ænt'a:ktık] *adj* antarktik; **Antarctic pole** cənub qütbü

antecedent[1] [,ænti'si:dənt] *n* **1.** qabaq, əvvəl; **2.** *pl* keçmiş həyat, keçmiş vaxtlar; **his ~s** onun tərcümeyi-halı, onun keçmişi; **3.** *qram.* təyin olunan; **4.** əvvəl / yuxarıda deyilən; əvvəl / yuxarıda göstərilən

antecedent[2] [,ænti'si:dənt] *adj* **1.** əvvəlki, qabaqkı, keçən; **2.** aprior, təcrübədən qabaq mövcud olan

antecessor [,ænti'sesə'] *n* sələf

antechamber ['ænti,tʃeımbə'] *n* vestibül, dəhliz

antedate[1] ['ænti'deıt] *n* əvvəlki tarixlə yazılmış, əvvəlki tarix qoyulmuş (*məktub və s.*)

antedate[2] ['ænti'deıt] *v* **1.** əvvəlki tarixi yazmaq / qoymaq; **to ~ a letter** məktuba əvvəlki tarixi qoymaq; **2.** qabaqca olmaq, əvvəl gəlmək, qabaq olmaq; *This old carriage antedates the invention of the car Bu kareta maşın ixtira olunmamışdan qabaq yaranıb*

antelope ['æntıloup] *n zool.* antilop, qəzal

antemeridian ['æntımə'rıdıən] *adj* səhər, günortaya qədərki

ante meridiem ['æntımı'rıdıəm] *adv* (*qısa forması* **a.m.**) günortaya qədər

ante mortem ['ænti'mɔ:təm] *adj* ölümqabağı; **~ statement** ölümqabağı şəhadət / ifadə

antenatal [,ænti 'neıtl] *adj* ana bətnində, ana bətnində inkişaf; **an ~ clinic** qadın məsləhətxanası

antenna [æn'tenə] *n* (*pl* **-nae**, **-as** [-əz]) **1.** (*pl* **-as**) radio antenna

ante-room ['æntıru:m] *n* dəhliz, qəbul otağı

antetype ['æntıtaıp] *n* prototip

anthem ['ænθəm] *n* **1.** himn; **2.** İngiltərənin dövlət himni; **national ~** dövlət himni

anthill ['ænthıl] *n* qarışqa yuvası, qarışqa topası / yığını

anthological [,ænθə'lɔdʒıkəl] *adj* antoloji

anthologist [æn'θɔlədʒıst] *n* antologiya tərtib edən

anthologize [æn'θɔlədʒaız] *v* **1.** antologiya tərtib etmək; **2.** antologiyaya daxil etmək

anthology [æn'θɔlədʒı] *n* antologiya

anthracite ['ænθrəsaıt] *n* antrasit (*daş kömürün ala növü*)

anthropoid[1] ['ænθrəpɔıd] *n* antropoid, insanabənzər meymun

anthropoid[2] ['ænθrəpɔıd] *adj* insanabənzər, insanaoxşar

anthropological [,ænθrəpə'lɔdʒıkəl] *adj* antropoloji; **an ~ museum** antropoloji muzey

anthropologically [,ænθrəpə'lɔdʒıkəlı] *adv* antropoloji baxımdan / cəhətdən

anthropologist [,ænθrə'pɔlədʒıst] *n* antropoloq

anthropology [,ænθrə'pɔlədʒı] *n* antropologiya

anthropophagie [,ænθrə'pɔfəgaı] *n pl* kanniballar, adamyeyənlər, yamyamlar, insan əti yeyən adamlar

anthropophagic [,ænθrəpə'fædʒık'] *adj* adam əti yeyən, adamyeyən

anthropophagism [,ænθrə'pɔfədʒızm] *n* kannibalizm; adam əti yemə, yamyamlıq

anthropophagite [,ænθrə'pɔfədʒaıt] *n* kannibal, yamyam, adamyeyən

anthropophagous [,ænθrə'pɔfəgəs] *adj* adamyeyən, yam-yam

anthropophobia [,ænθrəpə'foubjə] *n* antropofabiya, adam əti yemə; insansevməzlik, insana qarşı kin / nifrət, adama qarşı nifrət

anthropotomy [,ænθrə'pɔtəmı] *n* antropotomiya, insan anatomiyası

anti ['æntı] *n d.d.* müxalifətçi, əks fikirli adam

antiager ['æntı'eıdʒə'] *n* qocalmaya qarşı dərman

antiairborne ['æntı'eəbɔ:n] *n* hava desantı əleyhinə; **~ troops** hava desantı əleyhinə qoşunlar

anti-aircraft[1] ['æntı'eəkra:ft] *n hərb. top.i* hava hücumuna qarşı istifadə olunan vasitələr

anti-aircraft[2] ['æntı'eəkra:ft] *adj* hava hücumuna qarşı; **~ artillery** zenit topu; **~ fire** hava hücumuna qarşı atəş; **~ defence** hava hücumundan müdafiə; **~ gun** zenit topu; **~ missile** idarəolunan reaktiv zenit mərmisi, **~ gunner** zenit topçusu

antibiotic [,æntıbaı'ɔtık] *n* antibiotik

anticipant [æn'tısıpənt] *adj* gözləyən, intizar çəkən

anticipate [,æn'tısıpeıt] *v* **1.** gözləmək (*nə baş verəcəyini*); *Are you anticipating any trouble when the factory opens again? Zavod yenidən açıldıqda bir əngəl olacağını gözləyirsənmi / gözləyirsinizmi?* **2.** duymaq, əvvəlcədən təsəvvür etmək; *I tried to anticipate the kind of questions they were likely to ask me at the interview Mən onların müsahibə zamanı mənə hansı sualları verə biləcəklərini təsəvvür etməyə çalışırdım*; **3.** qabaqlamaq; **to ~ *smb.* in doing *smth.*** bir kəsi bir iş görməkdə qabaqlamaq; **4.** yaxınlaşdırmaq, tezləşdirmək; **to ~ *one's* ruin** özünün məhvini yaxınlaşdırmaq / tezləşdirmək; **5.** bir işi vaxtından əvvəl görmək

anticipation [æn,tısı'peıʃn] *n* gözləmə; intizar; ümid; qabağı / gələcəyi görmə; qabaqcadan hiss etmə, ürəyinə damma

anticipative [æn'tısıpeıtıv] *adj* qabaqcadan hiss olunan / edilən

anticipatory [æn'tısıpeıtərı] *adj* **1.** ilkin, ilk, ibtidai, xəbərdar edən, əvvəldən xəbər verən; **~ actions** ilkin / ilk tədbirlər; **2.** vaxtından əvvəl / qabaq

anticlerical ['æntı'klerıkl] *adj* din və ruhanilərə qarşı

anticlericalism ['æntı'klerıkəlızm] *n* antiklerikalizm (*din və ruhanilərə qarşı hərəkət*)

anticlockwise [,æntı'klɔkwaız] *adj* saat əqrəbinin əksinə

anticonstitutional[,æntı'kɔnstı'tju:ʃənl] *adj* antikonstitusiya, konstitusiya əleyhinə, konstitusiyaya qarşı / zidd

anticyclone ['æntı'saıkloun] *n meteor.* antisiklon

antidemocrat ['æntı'deməkræt] *n* antidemokrat

antidemocratic ['æntı,demə'krætık] *adj* antidemokratik, demokratiyaya zidd / qarşı, demokratiya əleyhinə

antidotal ['æntı'doutl] *adj* zəhər əleyhinə, zəhərə qarşı

antidote ['æntı'dout] *n* padzəhr, padzəhər

anti-fascist ['æntı'fæʃıst] *n* antifaşist, faşizm əleyhinə olan adam

antifederalist ['æntı'fedərəlıst] *n amer.* antifederalist, federasiya əleyhinə olan adam

antifreeze ['æntı'fri:z] *n* antifriz, donmayan maye qatışığı

anti-gas ['æntı'gæs] *adj hərb.* qazdan qoruyucu, zəhərləyici maddələrdən qoruyucu; **~ cape** qazdan müdafiə üçün başlıq; **~ clothing** qazdan müdafiə üçün geyim; **~ equipment 1)** zəhərləyici maddələrdən müdafiə xidməti üçün avadanlıq; **2)** zəhərləyici maddələrdən müdafiə üçün vasitələr

anti-imperaialistic ['æntıım,pıərıə'lıstık] *adj* antiimperialist, imperializmə zidd

antijamming ['æntı'dʒæmıŋ] *n rad.* maneəni aradan qaldırma, maneədən müdafiə

anti-mechanized ['æntı'mekənaızd] *adj amer. hərb.* tank əleyhinə, tanka qarşı; **~ defense** tanka qarşı müdafiə

antimilitarism ['æntı'mılıtərızm] *n* antimilitarizm

antimilitarist ['æntı'mılıtərıst] *n* antimilitarist

antimilitaristic ['æntı'mılıtərıstık] *adj* antimilitarist, militarizmə zidd / qarşı

antimonarchical ['æntımɔ'na:kıkəl] *adj* antimonarxist, monarxizm əleyhinə / ziddinə olan

antimonarchist ['æntı'mɔnəkıst] *n* antimonarxist, monarxiya düşməni

antimony ['æntımənı] *n kim.* sürmə

antinational ['æntı'næʃnəl] *adj* millət əleyhinə, millətə zidd / qarşı

antinomy [æn'tınəmı] *n hüq.* qanunda ziddiyyət, iki qanun arasında ziddiyyət

antipathetic [æn,tıpə'θetık] *adj* qanısoyuq, xoşa gəlməyən, mənfur, nifrət oyadan, çiyrəndirici

antipathy [æn'tıpəθı] *n* antipatiya, xoşa gəlməmə

antipersonnel ['æntı,pə:sə'nel] *adj hərb.* piyadaya qarşı, piyada qoşunlar əleyhinə; **~ bomb** qəlpəli bomba; **~ mine / obstacle** piyada qoşunlara qarşı mina / maneə

antipodal [æn'tıpədl] *adj* antipod

antipode ['æntıpoud] *n* antipod

antiproton [,æntı'proutɔn] *n fiz.* antiproton

antiquary ['æntıkwərı] *n* **1.** antikvar, əntiqəçi; **2.** antikvar; **3.** bukinist

antiquated ['æntıkweıtıd] *ad* **1.** köhnəlmiş, köhnə; dəbdən düşmüş / çıxmış; **2.** öm-

rünü sürmüş, dövrünü keçirmiş, vaxtı keçmiş; köhnəlmiş; ~ **notions** köhnəlmiş təsəvvürlər / anlayışlar; ~ **words** köhnəlmiş sözlər; ~ **laws** köhnə / qüv-vəsini itirmiş qanunlar

antique [æn'ti:k] *n* qədim abidə, qədim incəsənət əsəri

antiquities [æn'tıkwıtız] *n pl* qədim abidələr; **Greek and Roman ~** yunan və Roma abidələri

antiquity [æn'tıkwıtı] *n* **1.** qədimlilik, qədimdən qalma şey / əşya; **nations / history of ~** qədim dünya xalqları / tarixi; **2.** çox qədim; *Athens is a city of great antiquity Afina çox qədim şəhərdir*

anti-revolutionary ['ænti,revə'lu:ʃnərı] *adj* əksinqilabi, əksinqilabçı

anti-Semite [,ænti'si:maıt] *n* antisemit (*yəhudiləri sevməyən adam*)

anti-semitic [,æntısı'mıtık] *adj* antisemit

anti-Semitism [,ænti'semıtızm] *n* antisemitizm

antiskid ['ænti'skıd] *adj* sürüşməyən, sürüşmənin qarşısını alan

antisocial ['ænti'souʃl] *adj* **1.** antisosial; cəmiyyətə zidd; **2.** adamayovuşmayan, adamdan qaçan, ünsiyyətsiz; *Jane is very friendly, but her husband's antisocial Ceyn çox mehribandır, amma onun əri adamayovuşmazdır*

anti-tank ['ænti'tæŋk] *adj hərb.* tanka qarşı, tank əleyhinə; ~ **defence** tanka qarşı müdafiə; ~ **weapon** tank əleyhinə silah

antithesis [æn'tıθısıs] *n* (*pl* **-ses**) **1.** *fəls.* antitezis; **2.** tam əkslik; **striking / complete ~** kəskin / tam əkslik

antiwar [,ænti'wɔ:] *adj* müharibəyə qarşı, müharibə əleyhinə; ~ **demonstration** müharibə əleyhinə nümayiş

antonym ['æntənım] *n dilç.* antonim

antonymous [æn'tɔnıməs] *adj dilç.* antonim

antonymy [æn'tɔnımı] *n dilç.* antonimlik

anus ['eınəs] *n anat.* anus

anxiety [æŋ'zaıətı] *n* **1.** həyəcan, təlaş, təşviş, əndişə, iztirab, nigaranlıq, narahatlıq; qorxu; **slight / vague / acute ~** yüngül / anlaşılmaz / güclü narahatlıq / təlaş / təşviş / iztirab; **hidden / torturing / mental ~** gizli / əzablı / ruhi iztirab; **to betray / to manifest ~** təlaş / təşviş / əndişə / nigaranlıq / narahatlıq göstərmək; **to be in ~ about** *smth.* bir şey haqqında narahatlıq / əndişə keçirmək; **2.** *pl* qayğılar, başağrıları, dərdlər; *All these anxieties made her look pale and thin Bütün bu dərdlər / qayğılar onun çöhrəsinin solmasına və arıqlamasına səbəb oldu;* **3.** hərarətli / qızğın arzu; cəhd, səy, həvəs; ~ **for knowledge** bilik almağa həvəs / cəhd / səy / arzu; ~ **to find a basis for negotiations** söhbət aparmaq üçün əsas tapmağa səy / cəhd etmə

anxious ['æŋkʃəs] *adj* **1.** narahat olan, həyəcan keçirən; **to be / to feel ~ about** *smb.***'s health / future / welfare** bir kəsin səhhəti / gələcəyi / rifahı haqqında narahat olmaq; ~ **upon** *smth.* bir şeydən narahat olan; **2.** həyəcanlı, iztirablı; narahat, qərarsız; ~ **moment** narahat / qərarsız dəqiqə; **to have an ~ period** həyəcanlı / iztirablı dövr keçirmək; **3.** qızğın həvəs göstərən, qızğın cəhd / səy göstərən (*bir şeyə*); ~ **for success / for safety / for peace** nəaliyyətə / təhlükəsizliyə / sülhə can atan; **to be eagerly / deeply / keenly / terribly ~ to get** *smth.* bir şeyi əldə etmək üçün alışıb yanmaq; *He is anxious to do his best O çox çalışır ki, əlindən gələni etsin;*

◊ **on the ~ seat** ≡ narahatlıq içində, iynə / tikan üstündə oturan kimi

anxiously ['æŋkʃəslı] *adv* həyəcanla, narahatlıqla, narahat bir tərzdə / halda

any[1] ['enı] *adj* **1.** *sual və şərt budaq cümlələrində işlədilərkən:* **1)** hər-hansı bir, bir; *Did you meet any difficulties? Sən / Siz hər-hansı bir çətinliyə rast gəldinmi / gəldinizmi? He knows English if any man does Əgər bir adam ingilis dili bilirsə, o da odur;* **2)** bir az, bir qədər; *Have you any milk? Sənin / Sizin bir az südün / südünüz varmı?* **2.** *inkar cümlələrdə işlədilərkən:* heç bir; əsla; *He cannot see any difference between these two books O bu iki kitab arasında heç bir fərq görmür?* **3.** *Təsdiq cümlələrdə işlədilərkən:* **1)** istənilən, hər kəs, hər kim; hər hansı *Ask any person you meet Rast gəldiyin / gəldiyiniz hər kəsdən soruş / soruşun;* **2)** heç bir; *In his book we miss any attempt to explain the matter Biz onun kitabında məsələni izah edəcək heç bir cəhd görmürük*

any[2] ['enı] *pron* **1.** *sual və şərt budaq cümlələrində işlənərkən:* biri, birisi; kimsə, nəsə; *Have you any of these? Səndə / Sizdə bunlardan biri / birisi varmı? If any think so, they are mistaken Kimlərsə belə düşünürlərsə, onlar səhv edirlər;* **2.** *inkar cümlələrdə işlənərkən:* heç biri, heç nə; *I don't know any of these actors Mən bu aktyorlardan heç birini tanımıram;* **3.** *təsdiq cümlələrdə işlənərkən:* **1)** hər kim, hər kəs, hər bir; hər hansı, hər birisi; *He is free to choose any of these books Bu kitablardan hər hansı birini seçməkdə o, sərbəstdir;* **2)** kim olur-olsun, nə olur-olsun; *It is ridiculous to suppose there are any who would run risks Riskə gedə biləcək bir kəsin olmasını güman etmək axmaqlıq olardı*

any[3] ['enı] *adv* **1.** *sual və şərt budaq cümlələrində işlənərkən:* hələ, az-çox, bir qədər, bir az; yenə; *Will you have any more tea? Sən / Siz yenə çay içəcəksənmi? / içəcəksinizmi?* ~ **longer** artıq; *If you stay here any longer… Əgər sən / siz burada bir az artıq qalsan / qalsanız…;* **2.** *inkar cümlələrdə işlənərkən:* heç, bir az da, bir az da olsa, zərrə qədər də (olsa), qətiyyən, əsla, heç, daha; *He does not live there any longer O daha orada yaşamır; I am not any better Mən qətiyyən / əsla yaxşı deyiləm;* **3.** *təsdiq cümlələrdə işlənərkən:* yenə də, bir də; *I am surprised you come here any more Mən təəccüblənirəm ki, sən / siz bir də bura gəlmisən / gəlmisiniz*

anybody ['enı,bɔdı] *pron* **1.** *sual və şərt budaq cümlələrində işlənərkən:* kimsə, bir kəs, kim olursa olsun, hər kəs olursa olsun; *Is there anybody here? Burada kimsə / bir kəs varmı? If anybody thinks this question is not settled, let him speak up Əgər kimsə / bir kəs bu məsələnin həll edilmədiyini fikirləşirsə, qoy dursun danışsın; Is there anybody else who thinks so Daha belə fikirləşən bir kəs varmı?* **2.** *inkar cümlələrdə işlənərkən:* heç kim, heç kəs; *She has not see anybody in the street O, küçədə heç kəsi / heç kimi görməyib;* **3.** *təsdiq cümlələrdə işlənərkən:* hər bir kəs, hər / istənilən adam; *Anybody can do it Bunu hər kəs / hər adam / istənilən adam edə bilər*

anyhow ['enıhau] *adv* **1.** nə olur olsun, necə olur olsun, hər halda; *Anyhow, you must admit I was right Hər halda sən / siz etiraf etməlisən / etməlisiniz ki, mən haqlı idim; I shall go anyhow whether it rains or not Yağış yağsa da, yağmasa da, hər halda mən gedəcəm; I may fail, but anyhow I intend to try hard Ola bilsin ki, mən heç şey əldə edə bilməyim, lakin nə olur olsun əlimdən gələnin etmək fikrindəyəm;* **2.** heç cür; *We could not get into the building anyhow Biz binaya heç cür daxil ola bilmədik;* **3.** səliqəsiz, necə gəldi, bir təhər; *The work was done anyhow İş necə gəldi görülmüşdü;*

◊ **to feel ~** özünü bir təhər hiss etmək

anyone ['enıwʌn] *pron* = **anybody**

anything[1] ['enıθıŋ] *pron* **1.** *sual cümlələrində və şərt budaq cümlələrində işlənərkən:* bir şey, bir zad; *Is there anything you want Sənin / Sizin istədiyin / istədiyiniz bir şey varmı? If you need anything, they will help you Əgər sənə / sizə bir şey lazım olsa, onlar sənə / sizə kömək edəcəklər; If anything should happen to him… Əgər ona bir şey olsa…;* **2.** *inkar cümlələrdə işlənərkən:* heç şey, heç nə; *He hasn't taken anything O heç nə / heç şey götürməyib; He doesn't do anything at all O əsla heç nə / heç şey etmir;* **3.** *təsdiq cümlələrdə işlənərkən:* nə lazımdırsa, hər şeyi, nə olsa, əlindən gələni; *He will do anything to help you O, əlindən gələni edəcək ki, sənə / sizə kömək etsin*

anything[2] ['enıθıŋ] *adv* az-çox, az da olsa, bir qədər, bir az; *Is her dress anything like mine? Məgər onun paltarı az da olsa mənimkinə oxşayır?*

anytime ['enıtaım] *adv* həmişə, istənilən vaxt, hər vaxt; *You can come anytime you like İstədiyin / İstədiyiniz vaxt gələ bilərsən / bilərsiniz*

anywhere ['enıweə'] *adv* **1.** (*adət. sual və inkar cümlələrdə işlənir*) hər yerdə, hər tərəfdə, hər yanda; bir yerə, heç yerə / yerdə; *Did you go anywhere yesterday? Sən / Siz dünən bir yerə getmişdinmi /*

getmişdinizmi? I can't find it anywhere Mən onu heç yerdə tapa bilmirəm; **2.** harada ...otrada, istədiyin yerdə; *Sit anywhere you like Harada istəyirsən / istəyirsiniz orada otur / oturun;* **3.** haradasa; **~ from 40 to 60 students** haradasa 40-dan 60-a qədər tələbə; *It costs anywhere from five to ten dollars Bu haradasa 5-10 dollar dəyərindədir*

aorta [eɪˈɔːtə] *n anat.* aorta

apace [əˈpeɪs] *adv* tez, sürətlə; *Old age comes on apace Qocalıq tez / sürətlə gəlir*

apart [əˈpaːt] *adv* **1. 1)** ayrı, ayrı-ayrı; bir-birindən aralı; *The 2 buildings are 3 miles apart Bu 2 bina bir-birindən 3 mil aralıdır;* **to live / to dwell ~** ayrı / ayrı-ayrı yaşamaq; **2)** kənar, aralı; *The new boy stood apart from his classmates Təzə oğlan sinif yoldaşlarından kənar dayanmışdı, We planted the trees apart Biz ağacları aralı-aralı əkdik / basdırdıq;* **3)** kənara; **to set the English books ~** ingilis kitablarını kənara qoymaq; **2.** parça-parça; *He tore the cooked chicken apart and began to eat it O, bişmiş toyuğu parça-parça etdi, sonra onu yeməyə başladı*

apartment [əˈpaːtmənt] *n* **1.** mebellə döşənmiş otaq; **2.** *amer.* mənzil; **private / spacious ~** xüsusi / geniş mənzil; **3.** otaq

apathetic [ˌæpəˈθetɪk] *adj* laqeyd, etinasız, maraqsız; süst, ölgün, hissiz, key

apathetical [ˌæpəˈθetɪkəl] *adj* = **apathetic**

apathetically [ˌæpəˈθetɪkəlɪ] *adv* laqeydliklə, etinasızlıqla, etinasız, laqeyd

apathist [ˈæpəθɪst] *n* laqeyd / etinasız adam

apathize [ˈæpəθaɪz] *v* laqeydləşdirmək, etinasız etmək, süstləşdirmək, keyləşdirmək

apathy [ˈæpəθɪ] *n* laqeydlik, etinasızlıq, süstlük, keylik; **complete ~ towards** *smth.* bir şeyə qarşı tam laqeydlik / etinasızlıq

ape¹ [eɪp] *n* meymun; **manlike ~** insanabənzər meymun; **to play the ~** meymunluq etmək;
◊ **God's ~** Allahın səfehi / axmağı / gici / sarsağı

ape² [eɪp] *v* **1.** meymunluq etmək, təqlid etmək; **2.** cırnatmaq, ağzını əymək; **to ~ fashions / habits** dəbi / adəti təqlid etmək

aperient [əˈpɪərɪənt] *adj tib.* işlətmə

apex [ˈeɪpeks] *n* (*pl* **-es** *yaxud* **apicez** [ˈeɪpɪsiːz]) zirvə; baş, təpə, uc; ən son nöqtə; **the ~ of** *one's* **career** bir kəsin karyerasının zirvəsi

aphorism [ˈæfərɪzm] *n* aforizm, hikmətli söz

aphorist [ˈæfərɪst] *n* aforizmlərin müəllifi, aforizm yaradan

aphorize [ˈæfəraɪz] *v* **1.** aforizm ilə danışmaq; **2.** aforizm yaratmaq

aphyllous [əˈfɪləs] *adj bot.* yarpaqsız, yarpağı tökülmüş

aphylly [əˈfɪlɪ] *n bot.* yarpaqsızlıq

apiarist [ˈeɪpjərɪst] *n* arıçı, arısaxlayan, arıxana işçisi

apiary¹ [ˈeɪpjərɪ] *n k.t.* arıxana, pətəklik

apiary² [ˈeɪpjərɪ] *adj.* **~ house** arıxana

apiculture [ˈeɪpɪkʌltʃəˈ] *n* arıçılıq; arıçılıq təsərrüfatı

apiece [əˈpiːs] *adv* hər birinə, bir dənəsinə; **six pence ~** hər birinə / bir dənəsinə altı pens; **to give the boys two books ~** hər bir oğlana iki kitab vermək

apish [ˈeɪpɪʃ] *adj* meymunaoxşar, meymunabənzər

apishly [ˈeɪpɪʃlɪ] *adv* meymun kimi, meymuncasına

apishness [ˈeɪpɪʃnɪs] *n* meymunluq etmə, yamsılama; əzilib-büzülmə

apism [ˈeɪpɪzm] *n* meymunluq, təqlidçilik

apivorous [əˈpɪvərəs] *adj* arıyeyən

aplastic [əˈplæstɪk] *adj* qeyri-plastik, plastik olmayan

Apollo [əˈpɔləu] *n* Apollon (*qədim yunan əsatirində qəhrəman*); gözəl kişi / oğlan

apologetic [əˌpɔləˈdʒetɪk] *adj* üzr istəyən; öz günahını / suçunu hiss edən; **to be ~** üzr istəmək; üzr istəyəcək bir tonda danışmaq; **to be ~ for / about** *smth.* bir şeyə görə üzr istəmək; **to write an ~ letter** yazılı surətdə üzr istəmək, məktub vasitəsilə üzr istəmək; **to make an ~ speech** açıq tərzdə / camaat qarşısında üzr istəmək; **to be sincerely / reluctantly / humbly ~** səmimiyyətlə / könülsüz / itaətkarlıqla üzr istəmək; **to be deeply / profoundly ~** səhvini dərindən başa düşmək, tam peşman olmaq

apologetically [əˌpɔləˈdʒetɪkəlɪ] *adv* üzr istəyərək, üzr istəyirmiş kimi; **to speak ~** üzr istəyirmiş kimi danışmaq

apologize [əˈpɔlədʒaɪz] *v* üzr istəmək; **to ~ to** *smb.* bir kəsdən üzr istəmək; *I apologized (to her) for stepping on her foot Ayağını basdaladığım üçün ondan üzr istədim*

apology [əˈpɔlədʒɪ] *n* **1.** bağışlama, günahından / təqsirindən / suçundan keçmə, əfv etmə; **sincere / public / suitable ~** səmimi / açıq / layiqli üzr istəmə; **to make / to offer an ~** üzr istəmək; **to accept an ~** üzrü qəbul etmək; **to express an ~ 1)** üzr istəmək; **2)** izah etmək; *I must offer her an apology for not going to her party Onun qonaqlığına getmədiyim üçün ondan üzr istəməliyəm;* **2.** mədh; müdafiə; **3.** izahat; **4.** təmizə çıxarma, bəraət

apostasy [əˈpɔstəsɪ] *n* dönüklük (*prinsipdən, inamdan və s.*); satqınlıq (*partiyaya, işə və s.*); xainlik, mürtədlik

apostate¹ [əˈpɔstɪt] *n* dönük, xain, mürtəd (*adam*)

apostate² [əˈpɔstɪt] *adj* xain, xəyanətkar; dönük; kafir, dinsiz, mürtəd; xain

apostatize [əˈpɔstətaɪz] *v* əl çəkmək; əlaqəsini kəsmək, uzaqlaşmaq, üz döndərmək (*inamdan, prinsipdən və s.*); xəyanət etmək, xain çıxmaq

appal(l) [əˈpɔːl] *v* bərk qorxutmaq, dəhşətə salmaq / gətirmək, vahiməyə salmaq; sarsıtmaq; *They were appalled at the news Onlar bu xəbərdən sarsıldılar*

appalling [əˈpɔːlɪŋ] *adj* **1.** dəhşətli, qorxulu, müdhiş, qorxunc; dəhşətə / qorxuya salan; sarsıdıcı, **2.** son dərəcə pis / aşağı keyfiyyətli; *Jane is an appalling cook Ceyn çox pis aşpazdır*

apparatus¹ [ˌæpəˈreɪtəs] *n* (*pl* **-tuses** *və ya* **-tus**) **1. 1)** cihaz, alət; qurğu; **heating ~** istilik cihazı / qurğusu; **to apply an ~** cihazdan / qurğudan istifadə etmək; **to adjust an ~** cihazı / qurğunu / aləti qaydaya salmaq; **to modernize an ~** cihazı / qurğunu / aləti müasirləşdirmək; **to improve an ~** qurğunu / cihazı təkmilləşdirmək; **2)** aparatura, aparatlar; **monitoring ~** siqnalizasiya aparaturası; **chemical / physical ~** kimyəvi / fiziki aparatura; **3)** maşın, mexanizm; **simple / elaborate ~** sadə / mürəkkəb mexanizm; **2.** *fizool.* üzvlər; **the digestive / respiratory ~** həzm / tənəffüs üzvləri; **perceptive ~** qavrama / dərk etmə üzvləri; **3. 1)** dövlət maşını; **2)** partiya, dövlət aparatı; **4.** alət (*gimnastika avadanlığı*)

apparatus² [ˌæpəˈreɪtəs] *adj.* **~ activities** gimnastika alətlərində təmrinlər

apparency [əˈpærənsɪ] *n* aydınlıq, aşkarlıq; şübhəsizlik

apparent [əˈpærənt] *adj* **1.** görünən; aydın, aşkar; asan fərqləndirilən; **plainly / clearly / easily ~** aydın / dəqiq / asan fərqləndirilən; **~ to the naked eye** adi gözlə görünən; **~ horizon** görünən üfüq; **2.** açıq, açıqdan-açığa, aşkar, şübhəsiz; **~ error / deceit / contradiction** açıq-aydın səhv / yalan / ziddiyyət; **~ to everybody** hər kəsə aydın / aşkar olan; **to become ~** məlum / aşkar / açıq-aşkar olmaq

apparently [əˈpærəntlɪ] *adv* **1.** açıq, açıqcasına, açıq-aydın, açıqdan açığa; şübhəsiz; görünür (ki), yəqin (ki), şübhəsiz; *He apparently likes this work Görünür (ki) / Yəqin (ki) bu iş onun xoşuna gəlir;* **2.** aydındır ki, göründüyü kimi; *He is apparently friendly Göründüyü kimi, o, mehribandır*

apparition [ˌæpəˈrɪʃn] *n* **1.** qarabasma, kabus, vahimə; **horrible / fantastic ~** dəhşətli / fantastik kabus, *The apparition vanished Kabus qeyb oldu,* **2.** görünmə, zühur olma; **the sudden ~ of a dark figure** qara bir vücudun qəfildən qaranlıqda zühur olması

apparitional [ˌæpəˈrɪʃnl] *adj* xəyali, qeyri-həqiqi, kölgə kimi görünən, kabusa bənzər

appeal¹ [əˈpiːl] *n* **1.** müraciətnamə, çağırış, müraciət; **World Peace Council's Appeal** Ümumdünya Sülh Şurasının müraciəti; **to support an ~** müraciəti müdafiə etmək, müraciətə tərəfdar çıxmaq; **to make an ~ to force / to arms** gücə / silaha əl atmaq; **2.** xahiş, rica, təvəqqe, yalvarma, yalvarış (*kömək üçün*); **urgent ~** təkidli yalvarış / xahiş; **to respond to an ~** xahişə / ricaya / yalvarışa cavab vermək;

3. şikayət vermə, şikayət; *hüq.* apellyasiya; **Court of Appeal** Apellyasiya Məhkəməsi; **right of ~** şikayət etmə hüququ; **by way of ~** şikayət etmək yolu ilə; **to file an ~** şikayət vermək; **to grant an ~** şikayəti təmin etmək; **to refuse an ~** şikayəti rədd etmək

appeal² [ə'pi:l] *v* **1.** xahiş / müraciət etmək, yalvarmaq; *They are appealing for money to build a new bridge Onlar təzə körpü tikmək məqsədi ilə pul almaq üçün xahiş edirlər; I don't like appealing, but I need help Mənim yalvarmaqdan xoşum gəlmir, lakin mənim köməyə ehtiyacım var;* **2.** *hüq.* apellyasiyaya vermək; **to ~ against the judge's decision** məhkəmənin qərarına qarşı apelyasiya vermək; *I will appeal against being found guilty Mən müqəssir bilindiyimə görə apellyasiya verəcəm;* **3.** diqqətini cəlb etmək, maraqlandırmaq, oxşamaq; **to ~ to the eye** göz oxşamaq; *The paintings / Bright colours appeal to him Şəkillər onun gözünü oxşayır*

appealable [ə'pi:ləbl] *adj* **1.** xahişə / yalvarışa görə keçilə bilən; **2.** *hüq.* apellyasiya oluna bilən

appealing [ə'pi:lıŋ] *adj* **1.** yalvaran, yalvarıcı, yalvarış ifadə edən; **~ glance / tone / gesture** yalvarıcı baxış / ton / jest; **2.** cəzbedici, cazibəli, cazibədar, valehedici, məlahətli, məftunedici

appealingly [ə'pi:lıŋlı] *adv* **1.** yalvara-yalvara, riqqətlə, şəfqətlə; **2.** cəlbedici bir tərzdə

appear [ə'pıə'] *v* **1.** peyda olmaq, görünmək, zahir olmaq, gəlmək; *He promised to come at 4 but didn't appear yet O, söz verdi ki, saat 4-də gələcək, lakin hələ də gəlməyib; A car appeared over the hill Təpənin o tayından bir maşın göründü / peyda oldu;* **2.** cəmiyyətdə olmaq; **to ~ in society** cəmiyyətdə görünmək; **to ~ at social gatherings** ictimai yığıncaqlarda iştirak etmək; **3.** çıxış etmək, rol oynamaq / aparmaq; **to ~ as / in the character of Hamlet** Hamlet rolunda çıxış etmək, Hamlet rolunu oynamaq; **4.** işıq üzü görmək, nəşr olunmaq; *This book appeared last year Bu kitab keçən il nəşr olundu / işıq üzü gördü*

appearance [ə'pıərəns] *n* **1.** xarici görkəm, görkəm; sima, zahir; **to have a noble / a charming / a repulsive ~** alicənab / məftunedici / iyrənc görkəmə malik olmaq; **youthful / emaciated ~** cavan / üzgün görkəm; *The child had the appearance of being half-starved Uşağın xarici görkəmi onun yarımac həyat keçirdiyinə dəlalət edirdi;* **to judge by ~s** xarici görkəmə görə mühakimə yürütmək; *Appearances are deceitful Xarici görkəm aldadıcı olur;* **2.** mümkünlük, ehtimal, yəqinlik, həqiqətə uyğunluq; doğruya oxşarlıq; **in all ~(s)** yəqin ki, (*hər şeydən*) göründüyü kimi; **3.** zühur olma, doğma, üzə çıxma, görünmə; **the time of the sun's ~** günəşin doğma / çıxma vaxtı; **4.** səhnəyə çıxma; **to make *one's* first ~ on the stage** ilk dəfə səhnəyə çıxmaq; **5.** çıxma, işıq üzü görmə (*kitab, jurnal və s.*); **6.** gəlmə, gəliş (*məhkəməyə*); çıxış, çıxış etmə (*məhkəmədə*); **to make *one's* ~** təyin edilmiş / olunmuş vaxt məhkəmə iclasına gəlmək; **7.** hadisə (*adət. qeyri-adi*); **a queer ~ in the sky** səmada qəribə hadisə; **8.** kabus, qarabasma;

◊ **to keep up / to preserve / to save ~s** ədəb qaydalarını gözləmək

appearingly [ə'pıərıŋlı] *adv* ehtimal ki, göründüyü kimi, yəqin ki...

appeasable [ə'pi:zəbl] *adj* yolayaxın, üzüyola, sözəbaxan, yola gələn / gedən

appease [ə'pi:z] *v* **1.** sakitləşdirmək, sakit etmək; yumşaltmaq; soyutmaq; **to ~ passion** ehtirası yatırmaq / soyutmaq; **to ~ wrath** qəzəbi soyutmaq; **to ~ a madman** dəlini / dəli adamı sakitləşdirmək; **2.** yatırmaq, söndürmək; **to ~ hunger** aclığı yatırmaq; **3.** yüngülləşdirmək, azaltmaq; **to ~ pain** ağrını yüngülləşdirmək / azaltmaq; **to ~ sorrow / grief** dərdi / qəmi yüngülləşdirmək / azaltmaq

appeasement [ə'pi:zmənt] *n* **1.** sakitləşdirmə, barışma, barışdırma; **a policy of ~** barışdırma siyasəti; **2.** söndürmə, yatırma; azaltma, sakitləşdirmə (*ağrını və s.*)

appellant [ə'pelənt] *n* *hüq.* apellyasiya verən tərəf

appellate [ə'pelıt] *adj* apellyasiya; **an ~ court** apellyasiya məhkəməsi (*ABŞ-da*)

appellation [,æpe'leıʃn] *n* **1.** ad, işarə, termin; **2.** nomenklatura

append [ə'pend] *v* əlavə etmək, artırmaq, qoşmaq; **to ~ a list of names** adların siyahısını əlavə etmək

appendage [ə'pendıdʒ] *n* **1.** əlavə; **2.** *bot.* zoğ; **3.** *anat.* çıxıntı; **4.** əlavə etmə, əlavə edilmə; tamamlama; *This dance is merely an appendage to the song Bu rəqs sadəcə olaraq mahnını tamamlayır*

appendix [ə'pendıks] *n* (*pl* **-dixes** *yaxud* **-dices**) **1.** əlavə (*kitaba, sənədə və s.*); **2.** *anat.* apendiks

appetite ['æpıtaıt] *n* **1.** iştaha; **good ~** yaxşı iştaha; **poor ~** pis iştaha; *The child has poor appetite Uşağın iştahası pisdir;* **to loose *one's* ~** iştahasını itirmək; **to spoil *one's* ~** iştahasını küsdürmək; *I have lost my appetite Mən iştahamı itirmişəm; Fresh air gives one an appetite Təmiz hava adama iştaha gətirir;* **2.** coşğun həvəs / arzu, şövq, ehtiras; hərislik; meyl; **human ~s** insan ehtirasları; **sexual ~** cinsi ehtiras; **~ for fame** şöhrət hərisliyi; **~ for reading** oxumaq arzusu / meyli; **~ for music** musiqi həvəsi / ehtirası; **~ for work** işləmək həvəsi / arzusu / ehtirası / meyli; **to whet *someone's* ~** bir kəsin iştahasını itiləmək

◊ *The appetite comes with eating İştaha diş altındadır*

appetizer ['æpıtaızə'] *n* iştaha açan / gətirən

appetizing ['æpıtaızıŋ] *adj* **1.** iştaha açan / artıran; **2.** cəzbedici, xoşa gələn

applaud [ə'plɔ:d] *v* **1.** alqışlamaq, əl çalmaq / vurmaq; **to ~ an actor / a musician** aktyoru / musiqiçini alqışlamaq, aktyora / musiqiçiyə əl çalmaq; **to ~ loudly / vigorously** ucadan / gurultulu alqışlamaq; **2.** heyran / valeh / məftun olmaq; bəyənmək; **to ~ *smb.*'s skill** bir kəsin sənətkarlığına valeh / heyran olmaq

applause [ə'plɔ:z] *n* **1.** alqış, alqışlar, əl çalma / vurma; **a storm of ~** gurultulu / sürəkli alqışlar; **prolonged ~** uzun və sürəkli alqışlar; **2.** bəyənmə, təqdir etmə; tərifləmə, tərif; **to win general ~** ümumi tərif / təqdir qazanmaq

apple¹ ['æpl] *n* alma; **a red / a yellow ~** qırmızı / sarı alma;

◊ **Adam's ~** xirtdək; **~ of the eye** göz bəbəyi; **~ of discord** nifaqa səbəb olan şey, narazılıq törədən şey; **~ of love, love ~** *d.d.* pomidor

apple² ['æpl] *adj* alma; **~ butter** alma povidlosu; **~ brandy** alma arağı

apple-cart ['æplka:t] *n* alma arabası

apple-pie ['æpl'paı] *n* alma piroqu;

◊ **~ order** nöqsansız / qüsursuz qayda-qanun; **to do *smth.* in ~ order** bir işi qüsursuz yerinə yetirmək

apple-tree ['æpltri:] *n* alma ağacı

apple-woman ['æpl,wumən] *n* (*pl* **-women** [-,wımın]) alma satan arvad / qadın

appliance [ə'plaıəns] *n* **1.** qurğu, cihaz, mexanizm, aparat; **2.** məişət elektrik cihazları

applicability [,æplıkə'bılıtı] *n* faydalılıq, yararlılıq, işə yarama, kara gəlmə

applicable ['æplıkəbl] *adj* tətbiq edilə / işlədilə bilən, kara gələn; yararlı, münasib; **~ to all cases** bütün hallarda yarayan / kara gələn / tətbiq edilən

applicant ['æplıkənt] *n* ərizəçi, iddiaçı, namizəd; **an ~ for the position** vəzifəyə namizəd

application [,æplı'keıʃn] *n* **1.** ərizə; tələbnamə; **written ~** yazılı ərizə; **~ for the position / for the job** vəzifəyə qəbul edilmə / işə götürülmə haqqında ərizə; *I wrote 5 applications for the job but got nothing Mən iş üçün 5 ərizə yazdım, lakin heç nə çıxmadı;* **~ to *smb.*** bir kəsin adına ərizə; **to send / to put in an ~** ərizə vermək; **to be successful in *one's* ~** ərizəsinə müsbət cavab almaq; **2.** xahiş, müraciət; **~ for help** kömək üçün xahiş / müraciət; **to refuse an ~** xahişi / ərizəni rədd etmək; **~ to *smb.*** bir kəsə müraciət; **3.** qoyma; *tib.* **~ of dressing to a wound** yaraya sarğı qoyma; **~ of ice to the forehead** alına buz qoyma; **4.** soyuq kompres

applied [ə'plaıd] *adj* tətbiqi, əməli, təcrübi; **~ science / art** tətbiqi elm / sənət; **~ chemistry** tətbiqi kimya; **~ linguistics** tətbiqi dilçilik; **~ mathematics** tətbiqi riyaziyyat

applique [ə'pli:keı] *v* applikasiya etmək, qurama ilə bəzəmək

apply [ə'plaı] *v* **1.** xahiş / müraciət etmək, istəmək (*bir şeyi*); **to ~ for aid** kömək üçün

xahiş / müraciət etmək; *I will apply for the job today Mən bu gün iş üçün müraciət / xahiş edəcəm;* **to ~ as a teacher / doctor / driver,** *etc.* müəllim / həkim / sürücü və s. vəzifəsini tutmaq üçün ərizə vermək; **2.** istifadə / tətbiq etmək, işlətmək, sərf etmək; *Apply as much force as is necessary Nə qədər güc lazımdırsa, o qədər sərf et / edin;* **to ~ an epithet** epitetdən istifadə etmək; **3.** qoymaq; **to ~ glass-cups / leeches** *tib.* banka / zəli qoymaq; **to ~ a bandage** sarğı qoymaq; **4.** tətbiq edilmək, işlədilmək; *This rule does not always apply Bu qanun / qayda həmişə tətbiq edilmir / işlədilmir;* **5.** aid olmaq; *This applies to all Bu hamısına aiddir / aid olur;* **6.** bir şey üzərində səylə / şövqlə / cidd-cəhdlə işləmək; özünü həsr etmək; **to ~ oneself to mathematics** özünü riyaziyyata həsr etmək; *He applied himself to his new job O, yeni işi ilə səylə / şövqlə / cidd-cəhdlə məşğul oldu;*

◊ **to ~ the screw on / upon** təzyiq göstərmək

appoint [ə'pɔint] *v* **1.** təyin etmək (*vəzifəyə*), təsdiq etmək (*qulluğa*); **to ~ *smb.* ambassador** bir kəsi səfir təyin etmək; **to ~ *smb.* to a post** bir kəsi bir qulluğa təyin etmək; *He applied for the job and was appointed O, işə girmək haqqında ərizə verdi və vəzifəyə təyin edildi;* **2.** təyin etmək; **to ~ a day for the wedding / for the meeting / for the trial** toyun / görüşün / məhkəmənin gününü təyin etmək; *Let's appoint a day to have dinner together Gəlin birgə nahar etmək üçün gün təyin edək*

appointed [ə'pɔintid] *adj* **1.** təyin edilmiş / olunmuş; **~ meeting** təyin edilmiş / olunmuş iclas; **~ time** təyin / müəyyən edilmiş vaxt; **2.** mebellə təchiz / təmin edilmiş; **well / badly ~ house** mebellə yaxşı / pis təchiz edilmiş ev

appointment [ə'pɔintmənt] *n* **1.** təyin etmə / edilmə / olunma (*vəzifəyə*); **~ of trustees** qəyyumların təyin olunması / edilməsi; ***smb.'s* ~ as ambassador** bir kəsin səfir təyin edilməsi / olunması; **2.** *hərb.* rütbə verilməsi; **3.** vəzifə, yer, təyinat; **to have / to hold an ~ as a professor / as an engineer** professor / mühəndis vəzifəsi tutmaq; **to receive / to get / to obtain an ~** təyinat / vəzifə almaq; **4.** görüş; **to make an ~** görüş təyin etmək; **to keep / to break an ~** görüşə gəlmək / görüşə gəlməmək; **5.** qəbul (*həkimin və s.*); **to have an ~ with the doctor** həkimlə görüş təyin etmək, həkimin qəbuluna yazılmaq

appointments [ə'pɔintmənts] *n* ev əşyaları

apportion [ə'pɔ:ʃn] *v* bölüşdürmək, bölmək; **to ~ *one's* time between various occupations** vaxtını müxtəlif işlər üçün bölüşdürmək / bölmək

appose [ə'pouz] *v* basmaq, vurmaq (*möhür*); **to ~ a seal** möhür basmaq / vurmaq

apposition [,æpə'ziʃn] *n* **1.** *d.d.* açıq disput; **2.** şifahi imtahan; **3.** basma, vurma (*möhür*); **the ~ of a seal** möhür basma / vurma; **4.** *qram.* əlavə; **close ~** qeyri-sərbəst əlavə; **loose ~** sərbəst əlavə

appraisal [ə'preizəl] *n* qiymət qoyma; dəyərini müəyyən etmə

appraise [ə'preiz] *v* qiymətləndirmək, qiymət qoymaq, dəyərini müəyyən etmək; **to ~ property for taxation** vergi almaq üçün mülkiyyətə qiymət qoymaq

appraiser [ə'preizə'] *n* qiymət / nırx / məzənnə qoyan; rəsmi qiymət qoyan / qiymət təyin edən

appreciable [ə'pri:ʃəbl] *adj* **1.** qiymət verilə bilən, qiymətləndirilə bilən; **2.** hiss olunan; gözəçarpan, əhəmiyyətli; **~ quantity** gözəçarpan miqdar; **~ difference** / gözəçarpan fərq

appreciably [ə'pri:ʃəblı] *adv* hiss olunacaq / ediləcək dərəcədə, gözəçarpan / nəzərəçarpan dərəcədə, əhəmiyyətli dərəcədə; xeyli

appreciate [ə'pri:ʃieit] *v* **1.** qiymətləndirmək, yüksək tutmaq; **to ~ *smb.'s* friendship / kindness** bir kəsin dostluğunu / mehribançılığını qiymətləndirmək / yüksək tutmaq; *I appreciate your help Mən sənin / sizin köməyini / köməyinizi qiymətləndirirəm;* **2.** mənasını / qiymətini başa düşmək; **to ~ the difficulty** çətinliyi düzgün qiymətləndirmək; **to ~ a rest after hard work** ağır işdən sonra istirahətin

mənasını anlamaq; *I fully appreciate your difficulties Mən sənin / sizin çətinliklərini / çətinliklərinizi tamamilə başa düşürəm;* **3.** yaxşı baş çıxarmaq (*bir şeydən*); bir şeyin bilicisi olmaq; **to ~ poetry / music** poeziyanı / musiqini başa düşmək, poeziyadan / musiqidən baş çıxarmaq

appreciation [ə,pri:ʃi'eiʃn] *n* qiymətləndirmə; razılıq; təşəkkür, minnətdarlıq; **~ of friendship / of kindness** dostluğu / mehribanlığı qiymətləndirmə

appreciative [ə'pri:ʃətıv] *adj* **1.** razı, minnətdar; **~ of favour / of kindness / of advice** xidmətə / yaxşı münasibətə / məsləhətə görə minnətdar; **2.** həssas; **~ audience** həssas tamaşaçılar

apprehend [,æpri'hend] *v* **1.** tutmaq, həbs etmək; **to ~ a thief** oğrunu həbs etmək / tutmaq; **2.** başa düşmək, anlamaq, dərk etmək; **to ~ the intentions of an author** müəllifin fikrini / niyyətini başa düşmək; **to ~ the meaning of a text** mətnin mənasını başa düşmək / anlamaq; **3.** hiss / güman etmək, qabaqcadan görmək; **to ~ a danger** təhlükəni qabaqcadan görmək / hiss etmək

apprehension [,æpri'henʃn] *n* **1.** həbs edilmə / etmə, tutma, tutulma; **2.** ehtiyat, qorxu, əndişə, qabaqcadan duyma (*pis mənada*), ürəyə damma; **vague ~** aydın olmayan əndişə / qorxu; **in the tone of ~** əndişəli tonla; **3.** qavrama, anlama, anlama bacarığı; **weak ~** zəif qavrama; **quick / dull of ~** tez / zəif qavrayan; **4.** təsəvvür; **dull / clear ~** dumanlı / aydın təsəvvür; **5.** hissi qavrayış

apprehensive [,æpri'hensıv] *adj* **1.** ehtiyat edən, təlaş / həyəcan keçirən, bir şeyi narahatçılıqla / qorxu ilə gözləyən; *He is always apprehensive before an exam O həmişə imtahandan qabaq həyəcan keçirir;* **2.** başa düşən, dərrakəli, zehinli, anlaqlı

apprehensively [,æpri'hensıvlı] *adv* qorxu ilə, əndişə ilə, narahatlıqla

apprehensiveness [,æpri'hensıvnıs] *n* qorxu hissi; ehtiyat, əndişə

apprentice¹ [ə'prentıs] *n* **1.** şagird, usta köməkçisi; **to bind ~ to a tailor / to a shoemaker** dərziyə / çəkməçiyə şagirdliyə vermək; **2.** *amer. hərb.* gəmiçi şagirdi

apprentice² [ə'prentıs] *v* şagirdliyə vermək; **to ~ *smb.* to a tailor / to a shoemaker** bir kəsi dərziyə / çəkməçiyə şagird vermək; *The boy was apprenticed to a tailor Oğlanı dərziyə şagird verdilər*

apprenticement [ə'prentısmənt] *n* sənət öyrənmə, şagird olma (*müddəti*)

apprenticeship [ə'prentıʃıp] *n* **1.** sənət öyrənmə; **to serve *one's* ~** şagird olmaq, usta yanında şagird olmaq; *He served his apprenticeship with a carpenter O, xarratın yanında şagird olmuşdu;* **2.** şagirdlik müddəti

apprise [ə'praiz] *v* xəbər / məlumat vermək, məlumatlandırmaq, xəbərdar etmək; *He was apprised of our arrival Bizim gəlişimiz haqqında ona xəbər verilmişdi*

approach¹ [ə'proutʃ] *n* **1.** yaxınlaşma; gəlmə, gəliş; **the ~ of winter** qışın yaxınlaşması / gəlməsi; *Our approach drove away the wild animals Bizim yaxınlaşmamız / gəlişimiz vəhşi heyvanları hürkütdü; The approach of winter brings cold weather Qışın yaxınlaşması soyuq hava gətirir;* **2.** yanaşma; yanaşma yolu / tərzi; **an ~ to strangers** xaricilərə / yadlara yanaşma tərzi; **an ~ to a problem** problemə yanaşma; **one-sided / unified ~** birtərəfli yanaşma; **the best ~ to the study of the spoken language** danışıq dilini öyrənməyə ən yaxşı yanaşma yolu; *Her approach to this question is quite different Onun bu məsələyə yanaşma tərzi tamamilə başqadır;* **3.** giriş; **the ~ to the town** şəhərə giriş; *All the approaches to the town were blocked Şəhərə bütün girişlər bağlanmışdı*

approach² [ə'proutʃ] *v* **1.** yaxınlaşmaq; **to ~ *smb.*** bir kəsə yaxınlaşmaq; **to ~ the town** şəhərə yaxınlaşmaq; **to ~ the house** evə yaxınlaşmaq; *Spring was approaching Bahar yaxınlaşırdı;* **2.** özünə yaxınlaşdırmaq; **to ~ the book / the lamp** kitabı / lampanı özünə yaxınlaşdırmaq; **3.** müraciət etmək; **to ~ a commander** *hərb.* komandirə müraciət etmək; *Did he approach you about lending some money?*

O, pul borc almaq üçün sənə / sizə yaxınlaşdımı?

approachable [ə'proutʃəbl] *adj* əldə edilə bilən, mümkün olan; *He is very approachable Ona həmişə müraciət etmək mümkündür*

approbation [,æprə'beiʃn] *n* **1.** bəyənmə, təqdir etmə, təsdiqləmə; razılıq; *We have not yet received the approbation of the council for holding a meeting Biz hələlik iclas keçirmək üçün şuranın razılığını almamışıq;* **2.** icazə; sanksiya

approbatory ['æprou'beitəri] *adj* təqdiredici, razılıq bildirən / ifadə edən; ~ **remarks** razılıq bildirən qeydlər

appropriate[1] [ə'proupriit] *adj* uyğun gələn / olan, müvafiq olan / gələn; müvafiq, münasib; ~ **instruments** müvafiq / lazımi alətlər; ~ **examples** münasib / müvafiq gələn misallar; **a dress ~ for work** işə müvafiq / münasib paltar; ~ **to the theme** mövzuya müvafiq; *Her bright clothes were not appropriate for a funeral Onun əlvan paltarı yas mərasiminə uyğun deyildi*

appropriate[2] [ə'prouprieit] *v* **1.** ayırmaq; **to ~ money for smth.** bir şey üçün pul ayırmaq; *The government appropriated a large sum of money for building a hospital Hökumət xəstəxana tikmək üçün böyük məbləğdə pul ayırdı;* **2. (for, to)** yiyələnmək, mənimsəmək, ələ keçirmək; **to ~ a piece of property / of land** özgənin əmlakını / torpağını mənimsəmək

appropriately [ə'proupriitli] *adv* müvafiq, müvafiq olaraq, uyğun, uyğun olaraq

appropriateness [ə'proupriitnis] *n* uyğunluq, müvafiqlik; münasiblik

appropriation [ə,proupri'eiʃn] *n* **1.** mənimsəmə, yiyələnmə *(adət. qeyri-qanuni);* ~ **of a piece of property** özgənin əmlakına yiyələnmə; **2.** müəyyən məqsəd üçün pul ayırma / buraxma; **the ~ of money for a new hospital** yeni xəstəxana üçün pul ayırma

approval [ə'pru:vl] *n* **1.** bəyənmə; razılıq; **to nod in ~** razılıq əlaməti olaraq başını yırğalamaq; **sign of ~** razılıq / bəyənmə əlaməti; **to receive ~** razılıq almaq; **2.** təsdiq etmə, sanksiya, razılıq; *The plan was submitted for approval Plan təsdiq edilmək üçün təqdim edildi*

approve [ə'pru:v] *v* **1.** bəyənmək, doğru hesab etmək; **to ~ *smb.*'s answer** bir kəsin cavabını bəyənmək / doğru hesab etmək; **2.** təsdiq etmək; **to ~ a report / a plan** məruzəni / planı təsdiq etmək

approvingly [ə'pru:viŋli] *adv* razılıqla, razılıq əlaməti olaraq, razı bir tərzdə

approximate[1] [ə'prɔksimit] *adj* təxminən, təqribən, təxmini; ~ **cost / distance** təxmini qiymət / məsafə; ~ **value** təxmini dəyər

approximate[2] [ə'prɔksimeit] *v* təxmini yaxınlaşmaq, təxmini düz / bərabər / oxşar olmaq; **to ~ to the description** təsvirə yaxın olmaq

approximately [ə'prɔksimitli] *adv* təxminən, təqribən

approximation [ə,prɔksi'meiʃn] *n* **1.** yaxınlaşdırma, təxmin; təxmini uyğun gəlmə / olma; **a very close ~ to the truth** həqiqətə çox yaxınlaşma; **2.** yaxınlaşma, yaxın olma

appurtenance [ə'pə:tinəns] *n* **1.** vacib ləvazimat; aksessuar; **2.** *tex.* əlavə qurğu / alət / cihaz / mexanizm / aparat

apricot ['eiprikɔt] *n* **1.** ərik; **2.** *bot.* ərik ağacı

April[1] ['eiprəl] *n* aprel; **in ~** apreldə

April[2] ['eiprəl] *adj* aprel; ~ **days** aprel günləri

April-fool ['eiprəlfu:l] *n* aprel zarafatına məruz qalan adam, aprelin birində aldadılan adam

April-fool-day ['eiprəlfu:ldei] *n* aldatma günü *(aprelin biri)*

a priori[1] [,eiprai'ɔ:rai] *adj* apirior, təcrübədən öncə / əvvəlcə

a priori[2] [,eiprai'ɔ:rai] *adv* öncə / əvvəlcə / qabaqcadan güman edilən

apron[1] ['eiprən] *n* döşlük, önlük

apron[2] ['eiprən] *v* döşlüklə / önlüklə örtmək

apronless ['eiprənlis] *adj* döşlüksüz, önlüksüz, döşlüyü / önlüyü olmayan

apron-string ['eiprən,striŋ] *n* döşlük / önlük bağı;
◊ **to be tied to *one*'s wife's ~s** ≡ arvadının qulu olmaq; **to be tied to *one*'s mother's ~s** ≡ ana uşağı olmaq

apropos[1] ['æprəpou] *adv* **1.** yerində; yeri gəlmişkən; *The remark was very apropos Bu irad tamam yerində idi;* **2.** o ki, qaldı, əlaqədar olaraq; *Apropos of our talk Söhbətimizlə əlaqədar olaraq*

apropos[2] ['æprəpou] *adj* yerində deyilən, yeri gəlmişkən deyilən, məqamında söylənilmiş / deyilmiş

apt [æpt] *adj* **1.** yaraşan, uyğun gələn, münasib, əlverişli; ~ **quotation / remark / comparison** münasib iqtibas / irad / müqayisə; **2.** meylli; ~ **to rust** paslanmağa meylli; ~ **to take offence** tez küsən, küsəyən, küsməyə meylli, dəymədüşər; *I am apt to hurry Mən həmişə / müdam tələsirəm;* **3.** bacarıqlı, tez anlayan, zəkalı, zehinli, tez qavrayan; **an ~ pupil** bacarıqlı / zəkalı / fərasətli / zehinli şagird

aptitude ['æptitju:d] *n* **1.** yararlılıq, faydalılıq, münasiblik, müvafiqlik; **2.** meyl, təmayül; meyli olma; **3.** qabiliyyət, istedad, bacarıq; fərasət, zəka; istedadlılıq; **natural ~** təbii istedad

aptly ['æptli] *adv* müvafiq tərzdə, lazımi şəkildə

aptness ['æptnis] *n* uyğunluq, müvafiqlik; münasiblik, uyğunluq; **2.** qabiliyyət, istedad, fərasət; **3.** meyl, təmayül

aqualung ['ækwəlʌŋ] *n* akvalanq

aqualunger [,ækwə'lʌŋə'] *n* akvalanqist

aquarium [ə'kweəriəm] *n* akvarium

aquatic [ə'kwætik] *adj* su; ~ **sports** su idmanı, ~ **plants** su bitkiləri

aquatics [ə'kwætiks] *n* su idmanı

aquiline ['ækwilain] *adj* qartal; qartal dimdiyinə oxşar; **an ~ nose** qartal dimdiyinə oxşar burun

Arab ['ærəb] *n* **1.** ərəb, ərəb qadını / qız; **the ~s** *top.i* ərəblər; **2.** ərəb atı;
◊ **city ~, street ~** küçə uşağı, sahibsiz uşaq

Arabian [ə'reibiən] *adj* ərəb qadını / qızı;
◊ ~ **Nights** *"Min bir gecə"*

Arabian camel [ə'reibiən,kæməl] *n zool.* ərəb dəvəsi *(birhörgüclü dəvə növü)*

Arabic[1] ['ærəbik] *n* ərəb dili; *She is studying Arabic O, ərəb dilini öyrənir*

Arabic[2] ['ærəbik] *adj* ərəb; ~ **literature** ərəb ədəbiyyatı; ~ **numeral** ərəb rəqəmi *(məs. 1, 2, 3 və s.)*

arable ['ærəbl] *adj* şumluq, əkin üçün yararlı; ~ **land** əkin yeri, şum; ~ **layer** şumlanan qat

arbiter ['a:bitə'] *n* **1.** *hüq.* arbitr; **2.** ali hakim; hökmdar; ~ **of our fate / of our destinies** bizim taleyimizi / müqəddəratımızı həll edən; **3.** *id.* baş hakim, arbitr

arbitrage ['a:bitridʒ] *n* **1.** arbitraj *(mübahisəli məsələləri həll edən idarə);* **2.** münsiflər məhkəməsi

arbitrament [a:'bitrəmənt] *n hüq.* arbitrajın qərarı

arbitrarily ['a:bitrərili] *adv* **1.** *(kefi)* istədiyi kimi, özbaşına, sərbəst; **2.** despot kimi, despotcasına

arbitrariness ['a:bitrərinis] *n* **1.** özbaşınalıq, özü istədiyi kimi hərəkət etmə; **2.** despotizm

arbitrary ['a:bitrəri] *adj* **1.** sərbəst, ixtiyari; özbaşına; ~ **choice** ixtiyari / sərbəst seçim, ~ **decision** ixtiyari / sərbəst qərar; **2.** dəyişkən, qərarsız; özbaşına; **3.** zalım, müstəbid

arbitrate ['a:bitreit] *v* **1.** münsiflər hakimi kimi çıxış etmək; **2.** həll etmək

arbitration [,a:bi'treiʃn] *n hüq.* **1.** mübahisənin münsiflər hakimi tərəfindən həll edilməsi / arbitrajda baxılması; **2.** münsiflər məhkəməsi, arbitraj; **to settle by ~** mübahisəni münsiflər məhkəməsində həll etmək

arc [a:k] *n mem.* tağtavan, qübbə

arch [a:tʃ] *n mem.* **1.** tağ, tağtavan; **the ~es of a bridge** körpünün tağları; **triumphal ~** qələbə tağı; **2.** tağlı keçid; **3.** qövs; tağ formalı bir şey; ~ **of the ribs** *anat.* qabırğa qövsü; ~ **of the aorta** *anat.* aorta qövsü; **4.** *məc.* göy qübbəsi, səma, göy; **the starry ~** ulduzlu səma

archaeologer [,a:ki'ɔlədʒə'] *n* = **archaeologist**

archaeologic [,a:kiə'lɔdʒik] *adj* arxeoloji

archaeological [,a:kiə'lɔdʒikəl] *adj* = **archaeologic**

archaeologist [,a:ki'ɔlədʒist] *n* arxeoloq

archaeology [,a:ki'ɔlədʒi] *n* arxeologiya

archaic [a:'keiik] *adj* arxaik, köhnəlmiş, köhnə

archaism ['a:keiizm] *n* arxaizm

archbishop [ˌa:tʃˈbɪʃəp] *n* baş yepiskop, baş keşiş

arched [a:tʃt] *adj* tağşəkilli, tağabənzər, tağlı

arch-enemy [ˌa:tʃˈenɪmɪ] *n* qatı düşmən

archer [ˈa:tʃəʳ] *n* **1.** oxatan; **2.** *astr.* Oxatan bürcü

arch-foe [ˌa:tʃˈfou] *n* insan nəslinin düşməni, şeytan, iblis

architect [ˈa:kɪtekt] *n* **1.** memar, arxitektor; **2.** yaradıcı, yaradan, qurucu; **~ of** ***one's*** **own happiness** öz xoşbəxtliyinin yaradıcısı / ağası

architectural [ˌa:kɪˈtektʃərəl] *adj* arxitektura; tikinti; **~ engineer** tikinti mühəndisi

architecturalist [ˌa:kɪˈtektʃərəlɪst] *n* memarlıq / arxitektura üzrə mütəxəssis / ixtisasçı

architecturally [ˌa:kɪˈtektʃərəlɪ] *adv* arxitektura / memarlıq baxımından, arxitektura / memarlıq cəhətdən

architecture [ˈa:kɪtektʃəʳ] *n* **1.** arxitektura, memarlıq; **the ~ of ancient Greece** qədim Yunanıstanın arxitekturası / memarlığı; **2.** quruluş; **the ~ of snow** qarın quruluşu

archival [a:ˈkaɪvəl] *adj* arxiv; **~ depository** arxiv materiallarının saxlanıldığı yer

archives [ˈa:kaɪvz] *n* arxiv

archivist [ˈa:kɪvɪst] *n* arxiv müdiri

arch-traitor [ˈa:tʃˈtreɪtə] *n* **1.** əsas satqın; **2.** şeytan, iblis

arch-villain [ˈa:tʃˈvɪlən] *n* əsas cani / cinayətkar

archwise [ˈa:tʃwaɪz] *adv* tağ formasında / şəklində

arciform [ˈa:sɪfɔ:m] *adj* qövsşəkilli, qövsəoxşar, qövsvari

Arctic[1] [a:ktɪk] *n* Arktika

arctic[2] [ˈa:ktɪk] *adj* **1.** arktik, şimal, qütb; **Arctic Pole** Şimal qütbü; **~ fox** *zool.* şimal tülküsü; **2.** çox soyuq, bərk soyuq, buz kimi soyuq; **~ weather** buz kimi soyuq hava

ardent [ˈa:dənt] *adj* qızğın, alovlu, atəşin, atəşli, coşğun, ehtiraslı; **~ love** qızğın / atəşin / alovlu / coşğun məhəbbət; **~ hate** şiddətli / alovlu / kəskin nifrət; **~ longing** alovlu / coşğun arzu; **~ admirer** qızğın / alovlu pərəstişkar; **~ supporter** alovlu tərəfdaş; *He is an ardent supporter of our team O bizim komandanın qızğın tərəfdarıdır*

ardently [ˈa:dəntlɪ] *adv* qızğın, alovlu, atəşin; hərarətlə, coşğunluqla, ehtirasla, şövqlə; **to love ~** hərarətlə / ehtirasla sevmək

ardour [ˈa:dəʳ] *n* **1.** ehtiras, böyük həvəs, coşğunluq, qızğınlıq; **to fight with ~** coşğunluqla / ehtirasla mübarizə aparmaq; **to argue with ~** hərarətlə / qızğınlıqla / böyük həvəslə mübahisə etmək; **2.** çox isti hava; hərarət, isti

arduous [ˈa:djuəs] *adj* **1.** çətin, gərgin; **~ task** çətin tapşırıq; **~ duty** çətin / gərgin vəzifə; **2.** yorulmaz, çalışqan; üzücü; **an ~ manual labour** çox ağır / üzücü əl əməyi

arduousness [ˈa:djuəsnɪs] *n* **1.** çətinlik, gərginlik; **2.** yorulmazlıq, çalışqanlıq

area [ˈeərɪə] *n* **1.** sahə, torpaq sahəsi; **vast ~** geniş sahə; **sown ~** səpilmiş sahə; **~ of a room** otağın sahəsi; **2.** *riyaz.* sahə; **~ of a triangle** üçbucağın sahəsi; **3.** rayon, məntəqə, zona, vilayət, sahə; **geographic ~** coğrafi rayon; **populated ~** yaşayış məntəqəsi, insan yaşayan sahə / yer; **4.** fəaliyyət sahəsi; *There have been many developments in the area of language teaching Dil öyrətmə sahəsində xeyli inkişaf olmuşdur*

areal [ˈeərɪəl] *adj* areal; məhəlli; **~ linguistics** areal dilçilik

arena [əˈri:nə] *n* arena, səhnə, meydan; **~ for boxing match ring** boks meydanı; **in the world ~** dünya arenasında; **the ~ of politics** siyasət arenası; *The small country became the arena of war between the 2 big powers Bu kiçik ölkə 2 böyük dövlət arasında gedən müharibənin meydanına çevrildi*

arguable [ˈa:gjuəbl] *adj* mübahisəli, sübut tələb edən; **~ point** mübahisəli məsələ

argue [ˈa:gju:] *v* **1. (with, against, about)** mübahisə etmək, bəhs etmək; *What are you arguing about? Sən / Siz nə barədə mübahisə edirsən / edirsiniz?*; **2.** dəlil / sübut gətirmək, isbat etmək, əsaslandırmaq; **to ~ against** ***smth.*** bir şey əleyhinə sübut gətirmək; **3. (into)** inandırmaq, yola gətirmək; sübut etmək; **4. (out of)** fikrindən daşındırmaq / döndərmək; **to ~** ***smb.*** **out of an opinion** bir kəsi fikrindən / rəyindən daşındırmaq; **5.** sübut etmək; **to ~ that black is white** qaranın ağ olduğunu sübut etmək

argument [ˈa:gjumənt] *n* **1.** sübut, dəlil, arqument; **weak / unconvincing ~** tutarsız / əsassız dəlil; **to refute ~s** sübutları / dəlilləri təkzib etmək; **2.** diskussiya, mübahisə

argumentation [ˌa:gjumenˈteɪʃn] *n* əsaslandırma, dəlil gətirmə, sübut göstərmə

argute [a:ˈgju:t] *adj* **1.** kəskin; şiddətli; qulaqbatıran (*səs haq.*); **2.** ağıllı, fərasətli; gözüaçıq

aria [ˈa:rɪə] *n mus.* ariya

arid [ˈærɪd] *adj* **1.** susuz; quraq, yağışsız, yağmursuz; **an ~ zone** quraq / yağışsız zona; **2.** bəhrəsiz, barsız; **an ~ desert** barsız / bəhər verməyən səhra; **3.** maraqsız, darıxdırıcı, cansıxıcı, ürəksıxan; **~ studies** maraqsız / darıxdırıcı məşğələlər

aridity [ˈærɪdɪtɪ] *n* **1.** quruluq, quraqlıq; **2.** səmərəsizlik, faydasızlıq; **3.** sıxıntı, darıxma, üzüntü

aright [əˈraɪt] *adv* düz, doğru, düzgün; **to set ~** düzəltmək, qaydaya salmaq

arise [əˈraɪz] *v* **1.** meydana gəlmək / çıxmaq, peyda olmaq; yaranmaq; *A question arose Məsələ meydana çıxdı*; **2. (from, out of)** irəli gəlmək, alınmaq, çıxmaq; *Nothing arises out of his statement Onun bəyanatından heç nə çıxmır / alınmır*

arisen [əˈrɪzn] **arise** *felinin pp forması*

aristocracy [ˌærɪsˈtɔkrəsɪ] *n* aristokratiya, zadəganlıq, zadəgan

aristocrat [ˈærɪstəkræt] *n* aristokrat, əsilzadə

aristocratic [ˌærɪstəˈkrætɪk] *adj* aristokratik, zadəgan, kübar; **an ~ family** kübar ailə

aristocratically [ˌærɪstəˈkrætɪkəlɪ] *adv* aristokratcasına, aristokrata məxsus bir tərzdə

aristocraticism [ˌærɪstəˈkrætɪsɪzm] *n* aristokratlıq, zadəganlıq, kübarlıq

arithmetic [əˈrɪθmətɪk] *n* **1.** hesab; **four operations of ~** hesabın dörd əməliyyatı; **2.** *d.d.* hesab haqqında bilik; *His arithmetic is poor O, hesabdan zəifdir*

arithmetical [ˌærɪθˈmetɪkəl] *adj* hesab; **~ progression** hesab silsiləsi

arithmetically [ˌærɪθˈmetɪkəlɪ] *adv* hesab baxımından

arithmograph [əˈrɪθməgra:f] *n* arifmoqraf (*avtomat hesab maşını*)

arithmometer [ˌærɪθˈmɔmɪtəʳ] *n* arifmometr (*hesablama maşını*)

arm[1] [a:m] *n* I **1.** qol (*çiyindən ələ qədər*); **right ~** sağ qol; **at ~s length** qol uzunluqda; **to run / to rush / to fling / to fly into** ***smb.'s*** **~s** bir kəsin qolları arasına atılmaq; **2.** güc, hakimiyyət, qüdrət; **the ~ of the law** qanunun gücü; **3.** heyvanların qabaq ayaqları; **4.** paltarın qolu; **5.** ensiz dəniz körfəzi;

◊ **infant in ~** südəmər uşaq; **to fold** ***one's*** **~s** heç nə etmədən oturmaq, boş-bikar / avara gəzmək, veyllənmək; **to receive / to welcome** ***smb.*** **with open ~s** bir kəsi açıq ürəklə qəbul etmək; *Stretch your arm no further than your sleeve will reach at söz ≡ Ayağını yorğanına görə uzat*

arm [a:m] *n* II **1.** *pl* silah; **in ~s** silahlı, silah altında; **~s of precision** hücuma lazım olan dəqiq silah; **under ~s** silah altında; **to be under ~s** hərbi xidmətdə olmaq; *To arms! Silahı götürün!*; **to carry ~s** silah gəzdirmək; **to bear ~s** orduda xidmət etmək; **to rise in ~s (*against*)** silaha sarılmaq; **to throw down** ***one's*** **~s** silahını atmaq / yerə qoymaq; təslim olmaq; **2.** müharibə

arm[2] [a:m] *v* silahlandırmaq; silahlanmaq; *A warship was armed with nuclear weapons Hərbi gəmi atom silahı ilə silahlandırılmışdı; I warn you that I am armed Mən sizi xəbərdar edirəm ki, mən silahlıyam*

armada [a:ˈma:də] *n* armada (*böyük hərbi flot*); **the invincible / Spanish Armada** *tar.* "Məğlubedilməz armada

armament [ˈa:məmənt] *n* **1.** silahlanma; **2.** *pl* silah, yaraq; **conventional ~s** adi silahlar; **nuclear ~s** nüvə silahları; **rush of ~s** sürətlə silahlanma

armature [ˈa:mətjuəʳ] *n* **1.** *hərb.* zireh; **2.** müdafiə silahları; **3.** *tex.* armatur

armchair [ˈa:mtʃeəʳ] *n* kreslo, qoltuqlu kürsü

armed [a:md] *adj* silahlı, yaraqlı, silahlanmış; ~ **neutrality** silahlı bitərəflik; ~**forces** *amer.* silahlı qüvvələr, qoşunlar; ◊ ~ **to the teeth** dişinə qədər silahlanmış

Armenian[1] [a:'mi:njən] *n* erməni, erməni qadını; **the ~s** *top.i* ermənilər

Armenian[2] [a:'mi:njən] *adj* erməni; **the ~ language** erməni dili

armful ['a:mful] *n* **1.** bir qucaq, qucaq dolusu; ~ **of hay** bir qucaq ot (*quru*); **2.** böyük miqdar, çox

armhole ['a:mhoul] *n* qol yeri (*paltarda*)

arm-in-arm ['a:min'a:m] *adv* **1.** qol-qola; **to walk** ~ qol-qola gəzmək; **2.** əl-ələ; sıx əlaqədə

armipotence [a:'mipoutəns] *n* hərbi güc / qüdrət / qüvvə

armipotent [a:'mipoutənt] *adj* qüvvətli; qüdrətli, güclü, hərbi cəhətdən qüvvətli

armistice ['a:mistis] *n* barışıq, sülh, hərbi əməliyyatın dayandırılması; **general / partial** ~ ümumi / qismən barışıq

armless ['a:mlis] *adj* I **1.** qolsuz; **2.** budaqsız

armless ['a:mlis] *adj* II silahsız, əliyalın

armour[1] ['a:mə'] *n* **1.** *top.i.* yaraq (*qalxan, dəmir geyim, dəbilqə və s.*); **2.** zireh (*gəmidə, tankda və s.*); **3.** skafandr (*dalğıc, kosmonavt üçün geyim*)

armour[2] ['a:mə'] *v* zirehlə örtmək

armoured ['a:məd] *adj* zirehli; **an ~ car** zirehli avtomobil; **an ~ train** zirehli qatar

armourer ['a:mərə'] *n* **1.** silah zavodunun sahibi; **2.** silah ustası, tüfəngsaz

armpit ['a:mpit] *n* qoltuq, qoltuqaltı çökəklik;
◊ **to be in debt up to the ~s** ≡ *amer.* boğaza qədər borc içində olmaq

arm-saw ['a:msɔ:] *n* əl mişarı

army[1] ['a:mi] *n* **1.** ordu; **the Azerbaijani** ~ Azərbaycan ordusu; **Army in the field** döyüşən ordu; **standing** ~ daimi ordu; **to join / to enter the** ~ orduda xidmətə başlamaq; **to go into the** ~ əsgərliyə getmək; ~ **of occupation** istilaçı ordu; **2.** *amer.* quru qoşunları; **3.** qoşun; külli miqdar; **an ~ of children** bir qoşun uşaq; ~ **of insects** bir qoşun həşərat

army[2] [a:mi] *adj* ordu; hərbi; ~ **troops** ordu hissələri

army-corps ['a:mi'kɔ:] *n* ordu korpusu

army-list ['a:mi'list] *n* ordunun zabitlər heyətinin siyahısı

aroma [ə'roumə] *n* **1.** ətir, rayihə, aromat, xoşagələn iy; **delicate** ~ zərif ətir / rayihə; **2.** xüsusiyyət, güclə sezilən əlamət

aromatic [,ærə'mætik] *adj* xoş iyli, ətirli; ~ **plants** ətirli / xoş iyli bitkilər

aromatization [ə,roumətı'zeıʃn] *n* ədva əlavə etmə, ədva vurma

arose [ə'rouz] **arise** *felinin pt forması*

around[1] [ə'raund] *adv* **1.** ətrafda, hər tərəfdə, hər yana, hər tərəfə; *He looked around but could see nobody O, ətrafa baxdı, lakin heç kəsi görə bilmədi;* **2.** təxminən; ~ **five miles** təxminən beş mil; ~ **30 years** təxminən 30 il; **3.** geri; *He turned around when he heard a noise behind him O, arxasında səs eşidərkən geri döndü;* **4.** dövrəsi; **a tree three meters** ~ dövrəsi üç metr olan ağac

around[2] [ə'raund] *prep* **1.** *Azərbaycan dilinə təsirlik şəkilçisi: -ı, -i, -u, -ü; vasitəsilə tərcümə edilir;* **to travel ~ the world** dünyanı səyahət etmək; *She gave a glance around the room O, otağa göz gəzdirdi;* **2.** *amer. d.d.* yaxınlıqda, yaxınlığında; *The child was playing around the house Uşaq evin yaxınlığında oynayırdı*

arouse [ə'rauz] *v* **1.** oyatmaq, oyandırmaq; **to ~ *smb.* from his sleep** bir kəsi yuxusundan oyatmaq; *We arouse him from his sleep Biz onu yuxudan oyatdıq;* **2.** oyanmaq; *The village began to arouse Kənd oyanmağa başladı;* **3.** doğurmaq, törətmək; **to ~ pity / sorrow / suspicions** rəhm / kədər / şübhə doğurmaq; *Her strange behaviour aroused the suspicions of the police Onun qəribə hərəkəti polisdə şübhə doğurdu*

arraign [ə'rein] *v* **1.** *hüq.* məhkəməyə cəlb etmək (*cinayət işi üzrə*); **2.** təqsirləndirmək; günahkar bilmək; məsuliyyətə cəlb etmək; **to ~ before the bar of public opinion** ictimai rəy məhkəməsinə cəlb etmək

arraignment [ə'reinmənt] *n* **1.** *hüq.* məhkəməyə cəlb etmə (*cinayət işi üzrə*), ittiham irəli sürmə; **2.** kəskin / ciddi tənqid, töhmət

arrange [ə'reindʒ] *v* **1.** qaydaya salmaq; **to ~ *one's* hair / *one's* dress / *one's* tie** saçını / paltarını / qalstukunu qaydaya salmaq; **to ~ affairs** işi qaydasına salmaq; **2.** düzmək; qaydaya salmaq; təsnif etmək; **to ~ books in alphabetical order** kitabları əlifba sırası ilə düzmək; **to ~ the children according to height** uşaqları boy sırasına görə düzmək; *He arranged his papers before starting to write O, yazmağa başlamazdan əvvəl kağızlarını qaydaya saldı;* **3.** şərtləşmək, razılaşmaq, razılığa gəlmək; **to ~ about transportation** yükdaşıma haqqında razılığa gəlmək; **to ~ for an appointment** görüş haqqında razılaşmaq / razılığa gəlmək; **4.** yoluna qoymaq, düzəltmək, həll etmək; *Differences have been arranged Fikir ayrılığı yoluna qoyuldu;* **5.** ölçü götürmək, hazırlıq işləri görmək; **6.** yenidən işləmək; dəyişdirmək; işləmək; **to ~ a novel for the stage** romanı səhnə üçün işləmək

arranged [ə'reindʒd] *adj* qaydaya salınmış, düzəltmə; işlənmiş; **a symphony ~ for the piano** piano üçün işlənmiş simfoniya

arrangement [ə'reindʒmənt] *n* **1.** qaydaya salma; yerbəyer etmə, yerləşdirmə, sistemləşdirmə; sistemə / nizama salma; **the ~ of a library** kitabxananı sistemləşdirmə / sistemə salma; **2.** razılıq, razılaşma; **to come to an** ~ razılığa gəlmək, razılaşmaq; **to make an** ~ razılıq əldə etmək; **3.** həll etmə (*mübahisəli məsələləri*); ~ **of a conflict** ixtilafın / münaqişənin həlli / həll edilməsi; **4.** *pl* tədbir; **to make ~s (for)** tədbir görmək

arrant ['ærənt] *adj* əsl, həqiqi, tam; qatı, qəddar; ~ **fool** tam gic / axmaq; **an ~ thief** əsl / qatı oğru; ~ **hypocrite** qatı riyakar / ikiüzlü

array[1] [ə'rei] *n* **1.** cərgə, sıra, səf, hərbi düzülüş; sıraya durma; **2.** ordu, qoşun; **3.** kütlə; çoxlu, külli miqdar; **4.** *şair.* geyim, paltar; libas; **holiday** ~ bayram paltarı / libası; **in military** ~ hərbi paltarda / geyimdə / libasda

array[2] [ə'rei] *v* geyindirmək, bəzəndirmək, geyindirib-kecindirmək; **to ~ oneself** geyinmək, geyinib-kecinmək

arrest[1] [ə'rest] *n* **1.** həbs, həbs / dustaq etmə; **to put *smb.* under** ~ bir kəsi həbs etmək / tutmaq; ~ **to the room** ev dustağı, gözdustağı; **2.** başını bağlama; **to put *smth.* under** ~ bir şeyin başını bağlamaq; **3.** ləngitmə, yubatma, gecikdirmə; dayandırma; ~ **of development** inkişafı ləngitmə / yubatma ~ **of judgement** *hüq.* **1)** hökmün yerinə yetirilməsini dayandırma; **2)** hökm çıxarmanı təxirə salma

arrest[2] [ə'rest] *v* **1.** tutmaq, həbs etmək; başını bağlamaq; **to ~ goods** malın başını bağlamaq; **2.** dayandırmaq, qarşısını almaq; ləngitmək; **to ~ growth** inkişafı ləngitmək; **to ~ inflation** inflyasiyanın qarşısını almaq; **3.** cəlb etmək (*diqqəti və s.*), yetirmək, vermək; **to ~ attention / interest / sight** diqqəti / marağı / baxışı cəlb etmək

arrival[1] [ə'raivəl] *n* **1.** gəlmə, gəliş (*minik*lə), varid olma; **unexpected** ~ gözlənilməz gəlmə / gəliş; **port of** ~ varid olma / gəlmə limanı; **2.** qəbul etmə, əldə etmə (*razılıq və s.*); ~ **at a decision** qərar qəbul etmə

arrival[2] [ə'raivəl] *adj* gəlmə, çatma; ~ **time** gəlmə vaxtı (*qatarın və s.*)

arrive [ə'raiv] *v* **1.** (**at, in, upon**) gəlmək, gəlib çatmaq, varid olmaq; **to ~ home** evə gəlmək; **to ~ safely** sağ-salamat gəlib çatmaq; **to ~ in London** Londona varid olmaq; **to ~ at the station** vağzala gəlmək / gəlib çatmaq; **2.** (**at**) əldə etmək, gəlmək; **to ~ at understanding** anlaşma əldə etmək; **to ~ at a decision** qərar qəbul etmək; **3.** müəyyən yaşa / səviyyəyə çatmaq; **to ~ at the age of fifteen** on beş yaşına çatmaq; **4.** çatmaq, gəlmək (*vaxt haq.*) *At last the day arrived Nəhayət həmin gün gəlib çatdı;* **5.** doğulmaq, dünyaya gəlmək (*uşaq haq.*) *Her baby arrived during the night Onun uşağı gecə vaxtı doğuldu / dünyaya gəldi*

arrogance ['ærəgəns] *n* lovğalıq, təkəbbür, təşəxxüs, iddia; **intolerable** ~ dözülməz lovğalıq

arrogant ['ærəgənt] *adj* lovğa, təşəxxüslü, təkəbbürlü, iddialı, dikbaş, özünübəyənən; ~ **manners** lovğa / təkəbbürlü hərəkətlər

arrogantly [ˈærəgəntlı] *adj* lovğalıqla, təkəbbürlə; **to speak ~** lovğalıqla / təkəbbürlə danışmaq

arrogate [ˈærougeıt] *v* **1.** dikbaşlıqla / təkəbbürlə / israrla tələb etmək; **2.** mənimsəmək, yiyələnmək; *They arrogated to themselves this right Onlar bu hüququ mənimsədilər;* **3.** əsası olmadan aid etmək, istinad etmək

arrogation [ˌærouˈgeıʃ(ə)n] *n* **1.** əsası olmayan / əsaslandırılmamış tələb; **2.** mənimsəmə, sahib çıxma, yiyələnmə

arrow[1] [ˈærou] *n* **1.** ox; **to shoot an ~** ox atmaq; **2.** ox işarəsi *(istiqamət bildirmək üçün)*

arrow[2] [ˈærou] *v* **1.** ox atmaq; **2.** ox ilə işarə etmək

arrowy [ˈærouı] *adj* **1.** oxşəkilli, oxabənzər, şiştəpəli; **2.** ox kimi cəld / tez; **3.** iti, tikanlı, acı, yandırıcı; **~ words** tikanlı / acı / yandırıcı sözlər; **~ wit** iti ağıl; **~ tongue** tikanlı / zəhərli dil

arsenal [ˈaːsənl] *n* **1.** cəbbəxana; **2.** topxana; silah anbarı

arson [ˈaːsn] *n hüq.* qəsdən od vurma / yandırma

art[1] [aːt] *n* **1.** incəsənət; **antique ~** qədim incəsənət; **fork ~** xalq incəsənəti; **work of ~** incəsənət əsəri; **to be concerned in ~** incəsənətlə maraqlanmaq / məşğul olmaq; **2.** sənət, peşə; ustalıq; **the ~ of painting** rəssamlıq sənəti; **the ~ of making bread** çörək bişirmək ustalığı;
◊ **black ~** sehrbazlıq, cadugərlik

art[2] [aːt] *adj* incəsənət; **~ gallery** incəsənət qalereyası

arterial [aːˈtıərıəl] *adj anat.* **1.** arterial; **~ bleeding** arterial qanaxma; **2.** magistral; **~ road** magistral / əsas yol; **~ traffic** əsas küçə / yol ilə hərəkət

artery [ˈaːtərı] *n* **1.** arteriya *anat. (ürəkdən bədənin müxtəlif üzvlərinə qan aparan damar)*; **2.** magistral; əsas yol / kanal

artesian [aːˈtiːzjən] *adj* artezian; **an ~ well** artezian quyusu

artful [ˈaːtfl] *adj* **1.** bic, hiyləgər, kələkbaz, fəndgir; cəld, diribaş, zirək; **to be ~** bic / hiyləgər / kələkbaz / fəndgir olmaq; **2.** mahir, məharətli, bacarıqlı

artfully [ˈaːtfulı] *adv* ustalıqla, məharətlə; **~ made** ustalıqla / məharətlə düzəldilmiş

artfulness [ˈaːtfulnıs] *n* biclik, hiyləgərlik, kələkbazlıq, fəndgirlik

arthritis [aːˈθraıtıs] *n tib.* artrit *(oynaq xəstəliyi)*

article [ˈaːtıkl] *n* I **1.** maddə, bənd, paraqraf; **final ~** axırıncı maddə; **2.** *pl* müqavilə, razılıq; saziş, razılaşma; **to be under ~s** müqavilə / saziş ilə bağlı olmaq; **3.** məqalə; **leading ~** baş məqalə *(qəzetdə)*; **4.** şey, əşya, mal, cisim, maddə; **~s of daily necessity** gündəlik tələbat şeyləri / malları; **saleable ~** tezsatılan mal / şey; **unsaleable ~s** pis satılan / çətin satılan mallar; **5.** *qram.* artikl; **the indefinite ~** qeyri-müəyyənlik artikli; **the definite ~** müəyyənlik artikli

article [ˈaːtıkl] *n* II maddə; *Article of 12 of the agreement states that… Sazişin 12-ci maddəsində deyilir ki,…*

articulate[1] [aːˈtıkjulıt] *adj* **1.** aydın, səhih, yaxşı anlaşılan, yaxşı başa düşülən; **~ speech** aydın / səhih / yaxşı başa düşülən nitq; *The child is not very articulate Uşaq o qədər də aydın / səlis danışmır;* **2.** yaxşı əsaslandırılmış; **~ argument** yaxşı əsaslandırılmış dəlil

articulate[2] [aːˈtıkjuleıt] *v* **1.** aydın / dəqiq tələffüz etmək; *He articulates badly O, sözləri aydın tələffüz etmir;* **2.** aydın / dəqiq ifadə etmək

articulation [aːˌtıkjuˈleıʃən] *n* **1.** birləşdirmə, bağlama; **2.** birləşmə; **3.** dəqiq / aydın tələffüz; **4.** *fon.* artikulyasiya

artificial [ˌaːtıˈfıʃəl] *adj* **1.** süni, qeyri-təbii; **~ ice / silk** süni buz / ipək; **~ butter** süni yağ, marqarin; **~ fertilizer** süni gübrə; **~ selection** *biol.* süni seçmə; **~ pollination** *k.t.* süni tozlama; **~ satellite** süni peyk; **~ eye / denture** süni göz / diş; **~ respiration** süni nəfəs; **~ feeding** süni yedirmə; **2.** yalançı, hiyləgər, riyakar, ikiüzlü, saxta; **~ smile** yalançı / hiyləgər / riyakar / saxta təbəssüm

artificiality [ˌaːtıfıʃıˈælıtı] *n* **1.** sünilik, qeyri-təbiilik; **2.** süni / qeyri-təbii olan şey

artificialness [ˌaːtıˈfıʃəlnıs] *n* = **artificiality**

artificials [ˌaːtıˈfıʃəlz] *n pl* **1.** süni olan hər hansı bir şey; **2.** *amer.* süni çiçəklər; **3.** süni gübrə

artillerist [aːˈtılərıst] *n* **1.** topçu; **2.** topçuluq / artilleriya üzrə mütəxəssis

artillery [aːˈtılərı] *n* **1.** artilleriya, topçuluq; **2.** topçular; topdan istifadə edən ordu hissəsi

artilleryman [aːˈtılərımən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) topçu

artisan [ˌaːtıˈzæn] *n* sənətkar, fəhlə

artist [ˈaːtıst] *n* **1.** rəssam; **2.** öz işinin ustası; **~ in words** söz ustası; **3.** artist

artiste [aːˈtiːst] *n* estrada artisti, peşəkar / professional müğənni / rəqqas / aktyor

artistic [aːˈtıstık] *adj* **1.** gözəl, məharətli, **2.** bədii; **~ skill** bədii ustalıq

artistical [aːˈtıstıkəl] *adj* = **artistic**

artistically [aːˈtıstıkəlı] *adv* mahiranə, məharətlə, ustalıqla; **to do *smth.* ~** bir şeyi məharətlə / ustalıqla etmək

artistry [aːˈtıstrı] *n* **1.** artistizm, yüksək sənətkarlıq, virtuozluq; *The artistry of the violinist charmed everybody Skripkaçının virtuozluğu hamını valeh etdi;* **2.** rəssam sənəti

artless [ˈaːtlıs] *adj* **1.** sadə, adi; **~ grace** adi / təbii qəşənglik / zəriflik / məlahət; **2.** sadədil, ürəyiaçıq, sadəlövh; **plain ~ people** adi sadədil adamlar; **an ~ village girl** sadədil kənd qızı; **3.** kobud, pis düzəldilmiş; **4.** bacarıqsız, məharətsiz, qabiliyyətsiz; **an ~ artist** bacarıqsız / qabiliyyətsiz rəssam

artlessly [ˈaːtlıslı] *adv* sadəcə, sadəcə olaraq; saf ürəklə, hiyləsiz, ürəyiaçıqlıqla; *He admired it artlessly like a child O buna saf ürəklə uşaq kimi sevindi*

artlessness [ˈaːtlısnıs] *n* təbiilik, sadəlik

arts [aːts] *n* **1.** humanitar elmlər; *History is an arts subject Tarix humanitar fənndir;* **2.** sənət; **useful ~** faydalı sənət

arty-and-crafty [ˈaːtıəndˈkraːftı] *adj* iddialı, təşəxxüslü, lovğa

as[1] (*tam forması* [æz], *qısa formaları* [əz, z]) *rel. pron. Təyin budaq cümləsini baş cümləyə bağlayır. Bu halda* **as** *Azərbaycan dilinə* **kimi** *deyə tərcümə edilir; təyin budaq cümləli tabeli mürəkkəb cümlə dilimizə sadə geniş cümlə vasitəsi ilə tərcümə edilir. Məsələn, Use such examples as occur in the text Mətndə təsadüf edilən misallar kimisini işlət / işlədin; I don't like such books as he reads Onun oxuduğu kitablar kimi kitabı mən xoşlamıram*

as[2] (*tam forması* [æz], *qısa formaları* [əz, z]) *adv* **1.** məsələn; *Some animals as the fox and the squirrel have bushy tails Bəzi heyvanların, məsələn, tülkünün və dələnin şələ quyruğu var;* **2.** eyni, kimi; *Tom runs fast but I run just as fast Tom bərk qaçır, mən də onun kimi bərk qaçıram*

as[3] (*tam forması:* [æz], *qısa formaları* [əz, z]) *conj Bağlayıcı kimi aşağıdakı budaq cümlələrində işlədilir:* **1.** *zaman budaq cümlələrində:* -da, -də, vaxt, zaman; *As I was coming here I lost my key Mən bura gələndə / gələn vaxt / gələn zaman açarımı itirdim;* **2.** *səbəb budaq cümlələrində:* indi ki, bir halda ki, madam ki; *As I am here I'd better stay Madam ki, / Bir halda ki, burdayam, yaxşısı budur ki, qalım;* **3.** *tərzi-hərəkət budaq cümlələrində:* kimi; *He will do as he likes O istədiyi kimi edəcək; They rose as one man Onlar bir adam kimi ayağa qalxdılar;* **4.** *güzəşt budaq cümlələrində:* baxmayaraq (ki), hərçənd; *Tired as they were, they continued their way Yorğun olmalarına baxmayaraq, onlar yollarına davam etdilər*

as … as [æz … æz] *conj* **1.** *Müqayisə bildirir:* kimi, belə, elə, necə … elə, kimi, qədər; *He runs as fast as Tom O, Tom kimi bərk qaçır; Is it as interesting as that? Məgər bu onun kimi maraqlıdır? He speaks English as easily as he speaks French O, ingiliscə necə asan danışırsa, fransızca da elə danışır*

asbestos [æzˈbestɔs] *n* asbest

ascend [əˈsend] *v* **1.** qalxmaq, çıxmaq; **to ~ a mountain** dağa qalxmaq; **to ~ the throne** taxta çıxmaq; *The mist ascended from the valley Dərədən duman qalxdı;* **2.** yüksəlmək *(vəzifədə və s.)*; **to ~ to the climax of *one's* glory** şöhrətin zirvəsinə yüksəlmək; **3.** *astr.* çıxmaq, doğmaq *(günəş və s.)*; **4.** *av.* yuxarı qalxmaq

ascendant[1] [əˈsendənt] *n* **1.** ağalıq, hakimiyyət, üstünlük; **to be in the ~** hakim

olmaq, ağalıq / hökmranlıq etmək; böyük nüfuzu / təsiri olmaq; 2. ulduzların cədvəli; 3. əcdad, ulu baba

ascendant² [ə'sendənt] *adj* **1.** qalxan, yüksələn; doğan, çıxan; **~ Venus** *astr.* doğan / qalxan / yüksələn Venera / Zöhrə ulduzu; **2.** hakim, üstün, hökmran; ağalıq edən, hökmranlıq edən; **~ position** hakim / üstün vəziyyət

ascension [ə'senʃn] *n* **1.** qalxma, çıxma; yüksəlmə; **2.** gəlmə (*hakimiyyətə*); **~ to the throne** taxta çıxma; **3.** *astr.* çıxma (*göy cisimlərinin üfüqdə görünməsi*)

ascensional [ə'senʃənl] *adj* **1.** qalxan, yüksələn; doğan, çıxan; **2.** qaldırıcı; **~ power** *av.* qaldırıcı qüvvə

ascent [ə'sent] *n* **1.** qalxma, çıxma; yüksəlmə; **to make an ~ of a mountain** dağa qalxmaq / çıxmaq; *The ascent of the mountain was not difficult Dağa qalxmaq / çıxmaq çətin olmadı;* **to make an ~ of the stairs** pilləkənlərlə yuxarı qalxmaq / çıxmaq; **2.** yoxuş, yuxarı qalxan yol, diklik; sıldırım; **rapid ~** sərt diklik / yoxuş; **3.** irəliləmə (*vəzifədə və s.*)

ascertain [ˌæsə'teɪn] *v* müəyyənləşdirmək, müəyyən / təyin etmək; aşkar etmək; sübut etmək; **to ~ *smb.*'s address** bir kəsin ünvanını müəyyənləşdirmək / müəyyən etmək; **to ~ the facts** dəlilləri müəyyən etmək; **to ~ what really happened** əslində nə baş verdiyini müəyyənləşdirmək

ascertainment [ˌæsə'teɪnmənt] *n* müəyyənləşdirmə, müəyyən etmə, təyin etmə; **~ of facts** faktların / dəlillərin müəyyən edilməsi

ascetic¹ [ə'setɪk] *n* asket, tərki-dünya, zahid

ascetic² [ə'setɪk] *adj* **1.** asketik, **2.** nəfsini / özünü saxlayan, çəkinən

ascetically [ə'setɪkəlɪ] *adv* asketcəsinə, zahidcəsinə, asket / zahid kimi

asceticism [ə'setɪsɪzm] *n* asketizm, zahidlik, dünya ləzzətindən əl çəkmə

ascorbic acid [əs'kɔːbɪk'æsɪd] *n* *acz. kim.* askorbin turşusu (*C vitamini*)

ascribe [əs'kraɪb] *v* **1.** aid etmək, istinad etmək, ayağına yazmaq, adına çıxmaq; **to ~ a quality to *smb.*** keyfiyyəti bir kəsə aid etmək / bir kəsin ayağına yazmaq; *This play is sometimes ascribed to Shakespeare Bu pyes bəzən Şekspirin adına yazılır; No one knows who wrote this poem, but it is usually ascribed to Vagif Heç kəs bilmir, bu şeri kim yazıb, lakin adətən onu Vaqifin adına çıxırlar;* **2.** hesab etmək; *Her death was ascribed to poison Onun zəhərdən öldüyünü zənn edirlər*

ascription [əs'krɪpʃn] *n* aid / istinad etmə, ayağına yazma; *The ascription of their failure to lack of money is not convincing Onların uğursuzluğunu pulun çatışmazlığına aid etmə inandırıcı deyil*

asexual [æ'sekʃuəl, æ'seksjuəl] *adj* **1.** cinsiyyətsiz (*erkəklik və ya dişilik əlaməti olmayan*); **2.** seksə həvəs göstərməyən, cinsi əlaqəyə laqeyd olan

ash [æʃ] *n* **1.** kül; **a heap of ~ (es)** kül topası; **to lay / to burn / to reduce to ~ es** yandırıb külə döndərmək; *The house was burnt to ashes Ev yanıb külə döndü;* **2.** *pl* meyit yandırıldıqdan sonra qalan kül; *Her ashes were scattered over the sea Onun külünü dənizə səpdilər;*

◊ **to turn to dust and ~ es** puça çıxmaq

ashame [ə'ʃeɪm] *v* utandırmaq, qızartmaq; xəcalət vermək

ashamed [ə'ʃeɪmd] *adj* utancaqlıq hissi keçirən, xəcalət çəkən, xəcalətli; **to be / to feel ~ of *smth.*** bir şeyə görə utanmaq / xəcalət çəkmək; **to feel ~ for *smb.*** bir kəsə görə utanmaq / xəcalət çəkmək; *I am ashamed to confess Etiraf etməyə utanıram / xəcalət çəkirəm;* **to make *smb.* ~** bir kəsi utandırmaq / qızartmaq

ash-bin ['æʃbɪn] *n* **1.** zibil üçün qutu / yeşik; **2.** *tex.* küllük

ash-box ['æʃbɔks] *n* küllük; küllü əhəng məhlulu; dəmkeş

ash-cake ['æʃkeɪk] *n* *amer.* küllü kömbə, küldə bişirilmiş kömbə / kökə

ash-can ['æʃkæn] *n* = **ash-bin**

ashen ['æʃn] *adj* **1.** kül; küldən; **2.** kül rəngli; külü rəng; *His ashen face showed how shocked he was Onu kül rəngində sifəti göstərdi ki, o necə sarsıntı keçirib*

ashman ['æʃmən] *n* (*pl* **-men** [mən]) *amer.* zibilçi, zibilyığan, zibildaşıyan

ashore [ə'ʃɔː] *adv* **1.** sahilə; **to go / to come ~** sahilə çıxmaq; **to run / to be driven ~** lilə batmaq; **2.** sahildə, quruda

ash-tray ['æʃtreɪ] *n* külqabı

ashy ['æʃɪ] *adj* **1.** kül; küldən; **2.** kül rəngi; **3.** solğun, rəngi qaçmış

Asian ['eɪʃn, 'eɪʒn] *n* asiyalı, asiyalı qadın / qız

Asiatic [ˌeɪʃɪ'ætɪk] *adj* Asiya; **~ states** Asiya dövlətləri

aside¹ [ə'saɪd] *n* **1.** aktyorun səhnədə kənara dediyi sözlər; **2.** ikinci dərəcəli hadisələr; **the ~s of the history** tarixin ikinci dərəcəli hadisələri

aside² [ə'saɪd] *adv* **1.** kənara, qırağa; *Step aside! Kənara dur / durun!* **to take *smb.* ~** bir kəsi kənara çəkmək (*danışmaq üçün*); *She drew the curtain aside O, pərdəni kənara çəkdi;* **2.** yığma, qırağa qoyma, təxirə salma; **to put / to set money ~** qırağa / kənara pul qoymaq; *I have put some money aside Mən kənara bir az pul qoymuşam;* **to lay ~ bad habits** pis adətlərdən imtina etmək / əl çəkmək; *Put aside gloomy thoughts Pis fikirləri başından / başınızdan çıxar / çıxarın;* **to put ~ a verdict / a judgement** *hüq.* hökmü / qərarı ləğv etmək; *Joking aside Zarafatsız, Zarafat bir yana qalsın;*

◊ **to speak ~** kənara danışmaq (*aktyor haq.*)

as if [æz ɪf] *conj* **1.** elə ... ki, ...elə bil; *He looks as if he had been seriously ill O elə görünür ki, elə bil ağır xəstəlikdən qalxıb / durub; He fought as if his life was / were in danger O elə vuruşdu ki, elə bil həyatı təhlükədə idi;* **2.** adama elə gəlir ki; *It seemed as if the night would never end Adama elə gəlirdi ki, gecə heç vaxt qurtarmayacaq*

asinine ['æsɪnaɪn] *adj* gic, axmaq, sarsaq; **an ~ remark** gic / axmaq irad; *What an asinine remark! Bu nə axmaq iraddır!*

asininity [ˌæsɪ'nɪnɪtɪ] *n* axmaqlıq, sarsaqlıq, səfehlik, ağılsızlıq, giclik

ask [ɑːsk] *v* **1.** soruşmaq; xəbər almaq; **to ~ a question** sual vermək; **to ~ the way** yolu soruşmaq; **to ~ the time** vaxtı soruşmaq; *Did you ask the price? Qiymətİ soruşdunmu? / soruşdunuzmu? She asked me about my work O məndən işim haqqında soruşdu;* **to ~ after *smb.*'s health** bir kəsin səhhəti barədə soruşmaq; *Has anybody asked for me? Bir kəs məni soruşubmu?;* **2.** xahiş etmək, kömək istəmək; **to ~ for help / for money** kömək / pul istəmək; **to ~ *smth.* of / from *smb.*** bir kəsdən bir şey istəmək; **3.** icazə istəmək; *He asked to speak O, danışmaq üçün icazə istədi*

askance [əs'kæns] *adv* **1.** əyri, çəp, çəpəki, çəpinə, köndələn; əyri-əyri; **to eye ~ at *smb.*** bir kəsə çəpəki / əyri-əyri baxmaq; *She looked askance at me;* **2.** şübhəli, şübhəli-şübhəli; *The girl looked at the dirty man askance Qız üst-başı çirkli kişiyə şübhəli-şübhəli baxdı*

askew¹ [əs'kjuː] *adj* əyri, çəp, çəpəki

askew² [əs'kjuː] *adv* əyri, çəp, çəpəki; yanakı

aslant¹ [ə'slɑːnt] *adv* maili, çəpəki, çəpinə; *The rain was falling aslant Yağış çəp / çəpəki yağırdı*

aslant² [ə'slɑːnt] *prep* köndələninə, çəpinə, çəpəki; *The car stood aslant the track Maşın yolda köndələninə dayanmışdı*

asleep [ə'sliːp] *adj* **1.** yatan; **fast / sound ~** bərk yatan, **to be ~** yatmaq, yatmış vəziyyətdə olmaq; **to fall ~** yuxuya getmək

asp [æsp] *n* I *bot.* ağcaqovaq

asp [æsp] *n* II **1.** *zool.* gürzə; **2.** aspid (*zəhərli ilan*); **3.** *d.d.* ilan; *Cleopatra was bitten by an asp Kleopatranı gürzə dişlədi / çaldı*

asparagus [əs'pærəgəs] *n* *bot.* qulançar

aspect ['æspekt] *n* **1.** xarici görkəm, üz-gözün ifadəsi; **to have / to bear an ~** görkəmi olmaq; **2.** baxış, nöqteyi-nəzər, cəhət; **to view the matter in / under this ~** məsələyə bu cəhətdən baxmaq; **3.** *gram.* tərz; **~ of the verb** felin tərzi

aspen ['æspən] *adj* ağcaqovaq; **an ~ leaf** ağcaqovaq yarpağı;

◊ **to quake / to tremble like an ~ leaf** ağcaqovaq yarpağı kimi əsmək / titrəmək

asperity [æs'perɪtɪ] *n* **1.** əyri-üyrülük, kələ-kötürlük, nahamarlıq; **asperities of the**

moon ay səthinin kələ-kötürlüyü / nahamarlığı; **2.** kobudluq, qabalıq; kəskinlik (*xasiyyət haq.*); **3.** çətinlik, məhrumiyyət; **asperities of a cold winter** soyuq / sərt qışın çətinlikləri

asperse [əs'pə:s] *v* biabır etmək, şər atmaq; ləkələmək, bədnam etmək; **to ~ *smb.*'s name** bir kəsin adını ləkələmək, bir kəsi bədnam etmək

aspersion [əs'pə:ʃn] *n* böhtan, söyüş; **to cast ~s on / upon *smb.*** bir kəsə böhtan atmaq

asphalt[1] ['æsfælt] *n* **1.** asfalt; **2.** bitum

asphalt[2] ['æsfælt] *v* asfaltlamaq, asfalt döşəmək / tökmək / salmaq

asphaltic [æs'fæltɪk] *adj* asfaltlı, asfalt

asphyxiant [æs'fɪksɪənt] *adj* boğucu; **~ gas** boğucu qaz

asphyxiate [æs'fɪksɪeɪt] *v* **1.** boğmaq; *The men in the coalmine were asphyxiated by bad gas Adamlar kömür şaxtasında pis qazdan boğulmuşlar*

aspirant[1] [əs'paɪərənt] *n* iddiaçı, iddia edən, tələb edən, namizəd; *There are many aspirants for / after the president's job Prezidentliyə çoxlu namizəd var*

aspirant[2] [əs'paɪərənt] *adj* can atan, səy göstərən (*bir şeyə*)

aspirate ['æspɪreɪt] *v* nəfəsli tələffüz etmək

aspiration [,æspə'reɪʃn] *n* **1.** cəhd, can atma, güclü arzu / meyl, təşəbbüs; **2.** nəfəs alma, nəfəs çəkmə

aspirator ['æspəreɪtə'] *n* aspirator (*hava, qaz, toz və sairəni sormaq üçün cihaz*)

aspire [əs'paɪə'] *v* can atmaq, cəhd göstərmək, cəhd etmək, əlləşmək, çalışmaq; **to ~ to honours / to riches** şərəfə / var-dövlətə can atmaq; **to ~ after glory** şərəfə / şöhrətə can atmaq

aspirin ['æspərɪn] *n əcz.* **1.** aspirin; **2.** aspirin həbi

asquint [ə'skwɪnt] *adv* çəp, çəpəki, çəpinə, köndələn; **to look ~ 1)** çəp / çəpəki baxmaq; **2)** əyri-əyri / şübhəli baxmaq

ass[1] [æs] *n* **1.** *zool.* eşşək, uzunqulaq; **2.** səfeh / sarsaq / ağılsız / axmaq adam;
◊ **to act / to play the ~** özünü eşşək yerinə qoymaq

ass[2] [æs] *v koh.* eşşəklik etmək; eşşək kimi hərəkət etmək / davranmaq; *Don't ass! Eşşəklik etmə / etməyin!*

assail [ə'seɪl] *v* **1.** hücum etmək, hücuma keçmək; *The army assailed the town Ordu şəhərə hücum etdi*; **2.** *məc.* yağdırmaq, basmaq; **to ~ a speaker with questions** natiqi suala basmaq, natiqə sual yağdırmaq; *He was assailed with questions Ona sual yağdırdılar*; **3.** kəskin tənqid etmək; istehza / rişxənd etmək; **to ~ *smb.* with epigrams** bir kəsi həcv ilə lağa qoymaq

assassin [ə'sæsɪn] *n* **1.** siyasi və ya ictimai xadimi qətlə yetirmə; **2.** muzdla tutulmuş qatil

assassinate [ə'sæsɪneɪt] *v* **1.** siyasi motivə görə qətlə yetirmək; **2.** xaincəsinə / namərdcəsinə öldürmək

assassination [ə,sæsɪ'neɪʃn] *n* **1.** siyasi motivə görə qətl; **2.** xaincəsinə / qəsdən qətl

assassinator [ə'sæsɪneɪtə'] *n* = **assassin** (*2-ci mənada*)

assault[1] [ə'sɔ:lt] *n* **1.** hücum, həmlə; **to make an ~ upon *smb.*** bir kəsə hücum etmək; **to make an ~ upon a fortress** qalaya hücum etmək; **to withstand an ~** hücuma / həmləyə tab gətirmək; **2.** kəskin çıxış, hücum (*bir kəsə qarşı*)

assault[2] [ə'sɔ:lt] *v* **1.** qəflətən hücum / həmlə etmək; **to ~ a city / a fortress** şəhərə / qalaya qəfildən hücum etmək; **2.** kəskin / kobud / xoşagəlməyən bir tərzdə hərəkət etmək; **3.** kəskin tənqid etmək; **to ~ *smb.*'s reputation** bir kəsin nüfuzunu korlamaq; **4.** zorlamaq

assemblage [ə'semblɪdʒ] *n* **1.** toplantı, toplanış; **an ~ of all ages and nations** bütün yaşlardan və millətlərdən olan adamların toplantısı; **2.** kolleksiya

assemble [ə'sembl] *v* **1.** toplamaq, yığmaq, toplanmaq, yığışmaq; **to ~ friends** dostları bir yerə yığmaq; **to ~ pupils** şagirdləri toplamaq / yığmaq; *The parliament has assembled Parlament toplandı / yığışdı; The pupils assembled in the school hall Şagirdlər məktəbin zalına toplaşdılar*

assembly[1] [ə'semblɪ] *n* **1.** toplanış, yığıncaq, iclas; cəmiyyət; **~ of stockholders** aksionerlərin cəmiyyəti; **the Legislative Assembly** Qanunvericilik məclisi; **the school ~** məktəb toplantısı / yığıncağı;

2. məclis, iclas; **constituent ~** təsis / təsisedici iclas / yığıncaq; **to convoke / to summon an ~** iclas çağırmaq; **to hold an ~** iclas keçirmək

assembly[2] [ə'semblɪ] *adj* montaj, quraşdırma; **~ drawing** montaj sxemi; **~ shop / plant** quraşdırma sexi / zavodu

assembly-room [ə'semblɪru:m] *n* konsert, bal və s. üçün zal; **2.** *tex.* quraşdırma sexi

assent[1] [ə'sent] *n* razılıq; **silent ~** dinmədən razılıq; **to give *one's* ~ to a plan** planla razılaşmaq, planı bəyənmək

assent[2] [ə'sent] *v* **1.** razı olmaq, razılaşmaq; **to ~ to a proposal** təkliflə razılaşmaq; **to ~ by a nod** başını yırğalamaqla razılığını bildirmək; **2.** güzəşt etmək, güzəştə getmək; **to ~ to request** xahişə güzəştə getmək

assert [ə'sə:t] *v* **1.** müdafiə etmək, qorumaq; **to ~ *one's* rights** öz hüquqlarını müdafiə etmək / qorumaq; *She asserted her right O öz hüquqlarını qorudu*; **2.** təsdiq etmək; əsaslandırmaq, bəyan etmək; *She asserted her ideas loudly and clearly O öz fikirlərini ucadan və aydınlıqla bəyan etdi*; **3.** *hüq.* iddia / tələb irəli sürmək

assertion [ə'sə:ʃn] *n* təsdiq etmə, təsdiqləmə; **mere ~** əsassız / dəlilsiz / sübutsuz təsdiq etmə

assertive [ə'sə:tɪv] *adj* **1.** təsdiq; **in an ~ form** təsdiq formada; **2.** həddən artıq inadlı / təkidli / israrlı, sözünün üstündə duran; qətiyyətli; **~ tone** qətiyyətli ton; **~ manner** qətiyyətli davranış

assertively [ə'sə:tɪvlɪ] *adv* inadla, qətiyyətlə

assertiveness [ə'sə:tɪvnɪs] *n* israrlılıq, inadlılıq

assess [ə'ses] *v* **1.** vergi qoymaq, cərimə müəyyənləşdirmək; **to ~ taxis** verginin miqdarını müəyyənləşdirmək; **to ~ the damage caused by a storm** tufanın vurduğu ziyanı müəyyənləşdirmək; **2.** qiymətləndirmək, dəyərləndirmək; *His work was assessed at its true worth Onun işi lazımınca qiymətləndirildi*

assessable [ə'sesəbl] *adj* vergi / qiymət qoyula bilən, qiymətləndirilən

assessment [ə'sesmənt] *n* **1.** vergi almaq üçün əmlakın qiyməti; **2.** vergi qoyma; **3.** verginin həcmi; **4.** qiymət

assessor [ə'sesə'] *n* vergi məmuru

asset ['æset] *n* **1.** müəyyən dəyəri olan və borcları ödəmək üçün satıla bilən əmlak; **personal / real ~s** daşınmaz / daşınan əmlak; **2.** *pl mal.* aktiv; **~s and liabilities** aktiv və passiv (*müəssisənin bütün borc və təəhhüdlərinin məcmusu*); **3.** nemət, qiymətli keyfiyyət; *Health is a great asset Sağlamlıq böyük nemətdir*

asseverate [ə'sevəreɪt] *v* təntənəli surətdə bəyan etmək

asseveration [ə,sevə'reɪʃn] *n* təntənəli şəkildə bəyan etmə

assiduity [,æsɪ'dju:ɪtɪ] *n* cəhd, səy, çalışqanlıq, çalışma, cidd-cəhd

assiduous [ə'sɪdjuəs] *adj* çalışqan, səyli, işə can yandıran; **to be ~ in *one's* work** işinə can yandırmaq, işində çalışqan / səyli olmaq

assiduously [ə'sɪdjuəslɪ] *adv* çalışqanlıqla, səylə

assign [ə'saɪn] *n hüq.* vərəsə

assign [ə'saɪn] *v* **1.** təyin etmək (*müddət, vaxt*); **to ~ a day for a meeting** görüş üçün gün təyin etmək; **2.** müəyyənləşdirmək, müəyyən etmək (*sərhədi, hüdudu*); **3.** vəzifəyə təyin etmək; **4.** pul buraxmaq / ayırmaq, pul təxsis etmək

assignable [ə'saɪnəbl] *adj* aid edilə bilən, istinad edilən, izah edilə bilən

assignation [,æsɪg'neɪʃn] *n* **1.** təyin etmə, təyinat; **2.** ayırma; verilmə; **3.** şərti görüş; aşiqlə məşuqun gizli görüşü; **4.** kağız pul, əskinas

assignment [ə'saɪnmənt] *n* **1.** təyin olunma, təyin edilmə; **~ to a position** vəzifəyə təyin olunma / edilmə; **2.** ayırma, bölmə, bölünmə; **~ of lands** torpaq sahələrinin bölünməsi; **3.** ezamiyyət, ezam edilmə; **4.** vəzifə, borc; *The policeman's assignment was to discover the murderer Polis nəfərinin vəzifəsi qatili tapmaq idi*

assimilate [ə'sɪmɪleɪt] *v* **1.** həzm etmək; mənimsəmək; **to ~ food** qidanı həzm etmək; **to ~ ideas** ideyanı mənimsəmək; **2.** assimilyasiya etmək, özünə oxşatmaq; *The USA has assimilated people from many European countries so that they are Americans ABŞ bir sıra Avropa ölkələri*

xalqlarını elə assimilyasiya etmişdir ki, onlar amerikalı olmuşlar; **to ~ a breathed sound to a voiced sound** *fon.* kar səsi cingiltili səsə oxşatmaq; **3.** assimilyasiya olunmaq, oxşadılmaq, bənzədilmək

assimilate to [ə'sımıleıttə] *v* uyğunlaşdırmaq, oxşatmaq; *The laws of the defeated country were assimilated to those of the stronger country Məğlub olmuş ölkənin qanunları daha qüvvətli ölkənin qanunlarına uyğunlaşdırıldı*

assimilation [ə,sımı'leıʃn] *n* assimilyasiya; oxşatma, bənzətmə; **~ of sounds / languages** səslərin / dillərin assimilyasiyası

assist [ə'sıst] *v* kömək / yardım etmək; **to ~ *smb.* with money** bir kəsə pulla kömək / yardım etmək; **to ~ *smb.* into the carriage** bir kəsə faytona minməyə kömək etmək; *Can you assist me to lift the box? Qutunu qaldırmaqda mənə kömək edə bilərsənmi / bilərsinizmi?*

assistance [ə'sıstəns] *n* kömək; **mutual ~** qarşılıqlı kömək; **technical ~** texniki yardım; **to render / to give / to lend ~** kömək / yardım göstərmək

assistant[1] [ə'sıstənt] *n* **1.** köməkçi, assistent; **2.** *hüq.* məhkəmənin köməkçisi

assistant[2] [ə'sıstənt] *adj* kömək edən, köməkçi; **Assistant Secretary of State** Dövlət katibinin köməkçisi; **an ~ cook** aşpaz köməkçisi

assize [ə'saız] *n* məhkəmədə işə baxma

associate[1] [ə'souʃııt] *n* **1.** ortaq, şərik, yoldaş, kompanyon, kolleqa; **2.** yoldaş, dost; **3.** müttəfiq, silahdaş; **4.** müxbir üzvü (*elmi cəmiyyətin*); **~s of the Academy of Sciences** Elmlər Akademiyasının müxbir üzvü

associate[2] [ə'souʃııt] *adj* **1.** birləşmiş, birləşdirilmiş, birgə; **~ societies** birləşmiş cəmiyyətlər; **2.** köməkçi; **~ producer** rejissor köməkçisi; **~ editor** *amer.* redaktor köməkçisi

associate[3] [ə'souʃıeıt] *v* **1.** birləşdirmək; bağlamaq; **to ~ one thing with another** bir şeyi digəri ilə bağlamaq / birləşdirmək; **2.** əlaqələndirmək; *I don't associate the 2 ideas Mən bu iki fikri əlaqələndirə bilmirəm. I associate politics with war Mən siyasəti müharibə ilə əlaqələndirirəm;* **3.** birləşmək; **to ~ oneself** həmrəy / həmfikir olmaq; **4.** durub-oturmaq; tanışlıq etmək; ünsiyyət saxlamaq; **to ~ with men much older than oneself** özündən xeyli yaşlı adamlarla oturub-durmaq / ünsiyyət saxlamaq; **5.** birləşdirmək, qatmaq, tərkibinə daxil etmək; **gold ~d with copper** mislə qatılmış qızıl

association [ə,sousı'eıʃn] *n* **1.** cəmiyyət, birlik, ittifaq; təşkilat, birləşmə; **International Phonetic Association** Beynəlxalq Fonetika Cəmiyyəti; **3.** *psixol.* assosiasiya (*şüurda ayrı-ayrı təsəvvürlər arasındakı əlaqə*); **4.** ünsiyyət, yaxınlıq, dostluq

assort [ə'sɔ:t] *v* **1.** növlərə ayırmaq, çeşidləmək; təsnif etmək; dərəcələrə ayırmaq; **to ~ goods** malları / əmtəələri çeşidləmək / növlərə ayırmaq; **2.** uyğun gəlmək / olmaq, həmahəng olmaq; *This doesn't assort with his earlier statement Bu onun əvvəl dediyinə uyğun gəlmir*

assorted [ə'sɔ:tıd] *adj* **1.** çeşidlənmiş, seçilmiş; **~ goods** çeşidlənmiş / seçilmiş mal; **2.** uyğun gələn, bir-birinə tay / tay gələn; *That husband and wife are a well-assorted pair O ər-arvad bir-birinə yaxşı taydır*

assorting engine [ə'sɔ:tıŋ'endʒın] *k.t.* çeşidləyici / çeşidləşdirici maşın

assortment [ə'sɔ:tmənt] *n* **1.** sortlara / növlərə ayırma / ayrılma, çeşidlərə ayırma / ayrılma; **2.** çeşid, assortiment; **rich ~ of goods** malların geniş çeşidi; **3.** dəst, komplekt; **~ of tools** alətlərin dəsti / komplekti

assuage [ə'sweıdʒ] *v* **1.** sakitləşdirmək (*ehtirası, qəzəbi və s.*); **2.** azaltmaq, yüngülləşdirmək (*ağrını, əziyyəti, arzunu və s.*); **3.** söndürmək, yatırmaq (*susuzluğu, acliğı*); **to ~ *one's* thirst** susuzluğunu söndürmək / yatırmaq

assuagement [ə'sweıdʒmənt] *n* **1.** sakitləşdirmə, rahatlandırma, təskin etmə; **2.** ağrıkəsən dava-dərman

assuasive [ə'sweısıv] *adj* sakitləşdirən, sakitləşdirici; **~ voice** sakitləşdirici səs

assume [ə'sju:m] *v* **1.** qəbul etmək; öz üzərinə götürmək; **to ~ a new name** yeni ad qəbul etmək; **to ~ responsibility** məsuliyyəti öz üzərinə götürmək; **2.** görmək,

götürmək; **to ~ measures** tədbir görmək, ölçü götürmək; **3.** qəbul etmək, almaq; **to ~ the original form** ilkin formanı almaq; **4.** mənimsəmək, yiyələnmək; qəsb etmək; *He assumed the reins of government O, hakimiyyəti mənimsədi / qəsb etdi;* **5.** hiylə / riyakarlıq etmək; yalandan özünü ... göstərmək / ... oxşatmaq, ... / qoymaq; **to ~ a look of innocence** özünü günahsız göstərmək; **6.** güman / hesab / ehtimal / fərz etmək; *Let's assume that it is true ... Fərz edək ki, bu doğrudur ...*

assumed [ə'sju:md] *adj* **1.** yalançı, hiyləgər, saxta; **2.** uydurma, qondarma; **an ~ name** uydurma / qondarma ad; **3.** mənimsənilmiş, qəsb edilmiş; **4.** təxmin / güman / ehtimal / fərz edilən

assuming [ə'sju:mıŋ] *adj* lovğa, təkəbbürlü, dikbaş, təşəxxüslü

assumption [ə'sʌmpʃn] *n* **1.** öz üzərinə götürmə (*məsuliyyəti, vəzifəni və s.*); **2.** mənimsəmə, qəsb etmə; **~ of power** hakimiyyəti mənimsəmə / qəsb etmə; **3.** riyakarlıq, hiyləgərlik, yalançılıq; **~ of friendliness** yalançı mehribanlıq / səmimilik; **4.** lovğalıq, dikbaşlıq, saymazlıq; **5.** güman, fərz, təxmin, ehtimal

assumptive [ə'sʌmptıv] *adj* **1.** təxmini, təqribi, ehtimal / güman edilə bilən; **2.** özünə güvənən; lovğa, təkəbbürlü; **an ~ tone** lovğa / təkəbbürlü ton

assurance [ə'ʃuərəns] *n* **1.** inandırma, inam, təminat, zaminlik, zəmanət; **~s of support** müdafiə etmək üçün zəmanət / zaminlik; **to give ~s** zəmanət vermək; *In spite of all his assurance, he did not come Təminat verməsinə baxmayaraq o gəlmədi;* **2.** inam, əminlik, yəqinlik; **to speak with ~** inamla danışmaq; **3.** özünə inam, qətilik, mətanət, səbat; **to meet danger with ~** təhlükəni mətanətlə qarşılamaq; **4.** özünə qürrələnmə / güvənmə / inanma; lovğalıq; həyasızlıq, abırsızlıq, sırtıqlıq; **5.** sığorta; sığorta etmə / edilmə; **life ~** həyat sığortası

assure [ə'ʃuə'] *v* **1.** inandırmaq, əmin etmək; **to ~ *smb.* of *smth.*** bir kəsi bir şeyə inandırmaq; *He assures me that I am mistaken O məni inandırır ki, mən səhv edirəm;* **2.** zəmanət vermək; **to ~ good work** yaxşı iş üçün zəmanət vermək; **3.** sakitləşdirmək, inam yaratmaq; *The news assured us Xəbər bizi sakitləşdirdi;* **4.** sığortalamaq; **to ~ *one's* life** həyatını sığorta etdirmək

assured [ə'ʃuəd] *adj* **1.** əmin, arxayın, xatircəm; **2.** özünə qürrələnən / güvənən / inanan; həyasız, sırtıq, utanmaz; **~ ignorance** həyasız kobudluq / ədəbsizlik; **3.** zəmanətli; zəmanət verilmiş; **~ sale** zəmanətli satış; **~ income** zəmanətli gəlir; **4.** sığortalanmış, sığorta edilmiş; **~ life** sığorta edilmiş həyat

assuredly [ə'ʃuərıdlı] *adv* **1.** inamlı, inamla, əminliklə; *He speaks very assuredly O çox inamla danışır;* **2.** əlbəttə, şübhəsiz; *Assuredly, he will come tomorrow Əlbəttə, o sabah gələcək*

assuredness [ə'ʃuərıdnıs] *n* **1.** yəqinlik, əminlik, xatircəmlik; qətiyyət; **to encounter with ~ any opposition** hər cür maneəni qətiyyətlə qarşılamaq; **2.** cəsarət, cürət; həyasızlıq, sırtıqlıq, abırsızlıq

asteroid[1] ['æstərɔıd] *n* **1.** *astr.* asteroid, kiçik planet; **2.** *zool.* dəniz ulduzu

asteroid[2] ['æstərɔıd] *adj* ulduzaoxşar, ulduzşəkilli

asthenic [æs'θenık] *adj tib.* astenik, zəif, gücsüz

asthma ['æsmə] *n tib.* astma, təngnəfəslik

asthmatic[1] [æs'mætık] *n* astmatik, astma xəstəliyinə tutulmuş adam

asthmatic[2] [æs'mætık] *adj* **1.** astmadan əziyyət çəkən; **2.** astma əleyhinə (*dərman haq*)

asthmatical [æs'mætıkəl] *adj* = **asthmatic**[2]

astir [ə'stə:'] *adj* **1.** hərəkətdə olan; **2.** ayaq üstə, yataqdan qalxmış; **3.** həyəcanlı, əsəbi, təlatümlü; *Everybody was astir with the news Xəbərdən hamı həyəcanlandı*

astonish [əs'tɔnıʃ] *v* təəccübləndirmək, heyrətləndirmək; heyrətə salmaq; **to be ~ed at *smth.*** bir şeyə təəccüblənmək / heyrətlənmək; The *news astonished everybody Xəbər hamını təəccübləndirdi / heyrətləndirdi*

astonishing [əs'tɔnıʃıŋ] *adj* təəccübləndirici, təəccüblü, qəribə; heyrətləndirici; **age of ~ events** qəribə hadisələr əsri;

man of ~ memory heyrətləndirici yaddaşı olan adam

astonishment [əs'tɒnɪʃmənt] *n* təəccüb, heyrət; *To my astonishment he was there before us Məni təəccübləndirən o idi ki, o bizdən qabaq orada idi*

astound [əs'taund] *v* heyrətləndirmək, heyrətə salmaq, mat qoymaq; **to ~ the world with great events** dünyanı böyük hadisələrlə heyrətləndirmək

astrakhan [,æstrə'kæn] *n* qaragül, qaragül dərisi, buxara dərisi

astray [ə'streɪ] *adv*: **to go / to run ~** azmaq, yolunu çaşmaq, yolundan çıxmaq

astringency [əs'trɪndʒənsɪ] *n* büzücü / büzüşdürücü xassə; **the ~ of tea** çayın büzücü / büzüşdürücü xassəsi

astringent[1] [əs'trɪndʒənt] *n* büzüşdürücü / büzücü maddə

astringent[2] [əs'trɪndʒənt] *adj* **1.** büzüşdürücü, büzücü; qankəsici; **~ substances / medicines** büzüşdürücü maddələr / dərmanlar; **2.** kəskin, sərt, ciddi; **~ remarks** ciddi / kəskin iradlar

astrology [ə'strɔlədʒɪ] *n* astrologiya, nücum elmi, münəccimlik

astrological [ə'strɔlədʒɪkəl] *adj* astroloji, astrologiyadan bəhs edən

astronaut ['æstrənɔ:t] *n* astronavt

astronautics [,æstrə'nɔ:tɪks] *n* astronavtika

astronomer [ə'strɔnəmə'] *n* astronom

astronomic [,æstrə'nɔmɪk] *adj* = **astronomical**

astronomical [,æstrə'nɔmɪkəl] *adj* astronomik; **~ year** astronomik il; **~ unit** astronomik vahid

astronomy [ə'strɔnəmɪ] *adj* astronomiya; **physical ~** fiziki astronomiya

astrophysics [,æstrou'fɪzɪks] *n* astrofizika

astrophysicist [,æstrə'fɪzɪsɪst] *n* astrofizik

astute [ə'stju:t] *adj* **1.** bic, hiyləgər, kələkbaz, fəndgir; məkrli, xain; **2.** ağıllı, fərasətli, gözüaçıq

astutely [əs'tju:tlɪ] *adv* **1.** hiyləgərcəsinə, fəndgirliklə; **2.** ağılla, fərasətlə

astuteness [ə'stju:tnɪs] *n* **1.** hiyləgərlik, biclik, hiylə, fənd; fəhm; **2.** fərasət, ağıllılıq, fərasətlilik, gözüaçıqlıq

asunder [ə'sʌndə'] *adv* parən-parən, ayrı-ayrı, bir-birindən aralı, ayrı, ayrıca, tək; **to drive ~** parən-parən salmaq; **to rush ~** parən-parən düşmək; *The war forced the parents and children asunder Müharibə valideynləri və uşaqları parən-parən saldı*; **2.** bir-birindən uzaq / aralı; *The two houses lay asunder Bu iki ev bir-birindən aralı yerləşir*

asylum [ə'saɪləm] *n* **1.** sığınacaq, daldalanacaq yer; yetimxana; qocalar evi; **an orphan ~** yetimxana; **an ~ for the poor** kasıblar üçün qocalar evi; **2.** sığınacaq; **a political ~** siyasi sığınacaq; **to grant political ~** siyasi sığınacaq vermək

asymmetry [æ'sɪmɪtrɪ] *n* asimmetriya, simmetriyasızlıq, uyğunsuzluq

asyndetic [,æsɪn'detɪk] *adj* asindetik, bağlayıcısız

at (*tam forma:* [æt], *qısa forma:* [ət]) *prep* **1.** *Məkan mənası bildirərkən aşağıdakı hallarda işlənir:* **1)** *əşya və ya şəxsin bir şeyin yaxınlığında olduğunu göstərir:* yanında, yaxınlığında; **~ the door / the window / the sea** qapının / pəncərənin / dənizin yanında / yaxınlığında; *The teacher was standing at the door Müəllim qapının yanında dayanmışdı*. **2)** *Bir şey və ya əşyanın müəyyən bir məkanda olduğunu göstərir;* -da, -də; **~ the tram stop** tramvay dayanacağında; **~ the foot of the mountain** dağın ətəyində; **~ the station** vağzalda; *I met him at the station Mən onu vağzalda qarşıladım*; **3)** *Müəyyən bir məkana çatmağı göstərir:* -a, -ə; **to arrive ~ the station** vağzala çatmaq; *The train arrived at the station in time Qatar vağzala vaxtında çatdı*; **2.** *Zaman bildirərkən aşağıdakı mənaları ifadə edir:* **1)** *Zaman göstərir:* -da, -də; **~ two o'clock** saat ikidə; **~ an appointed date** müəyyən edilmiş tarixdə; **~ the time** həmin vaxtda, **~ the beginning of this century** bu əsrin başlanğıcında; **2)** *Yaş göstərir:* -da, -də; **~ an early age** erkən yaşda; *He lost his father at an early age O, atasını erkən yaşında itirdi*. **3)** *Bəzi hallarda Azərbaycan dilinə tərcümə edilmir;* **~ noon** günorta, **~ night** gecə; *He turned home at noon / at night O, evə günorta / gecə qayıdı*; **3.** *Fəaliyyət və ya proses bildirir:* -da, -də; **~ school** məktəbdə; **~ court** məhkəmədə, **~ factory** fabrikdə; **~ table** stol arxasında; **~ the concert** konsertdə; **~ the theatre** teatrda; **~ the meeting** iclasda; **4.** *Hərəkətin istiqamətini bildirir:* -a, -ə; **to look ~ *smb.* / *smth.*** bir kəsə / bir şeyə baxmaq; **5.** *Hərəkətin tərzini bildirir:* **1)** -da, -də; **~ a flash** bir anda; **~ one blow** bir zərbədə; **2)** ilə, -la, -lə; **~ intervals** fasilələrlə, ara-sıra; **6.** *Sifətin üstünlük dərəcə forması ilə işlədilir:* **~ best** ən yaxşı halda; **~ worst** ən pis halda; **7.** *ölçü, miqdar, qiymət bildirən sözlərlə işlədilir:* **~ 2 shillings** 2 şillinqə; **8.** *Məsafə bildirir:* **~ a distance** uzaqda; **to keep *smb.* ~ arm's length** bir kəsi yaxına buraxmamaq; **9.** üzərində, ilə; **to work ~ *smth.*** **1)** bir şey üzərində işləmək; **to work ~ physics** fizika ilə məşğul olmaq; **10.** *Aşağıdakı birləşmələrdə işlədilir:* **good ~ languages** dil öyrənməkdə qabiliyyəti olma; **good ~ mathematics** riyaziyyata qabiliyyəti olma; **~ first** əvvəlcə, öncə; **~ length** **1)** nəhayət, axırda, nəticədə; **2)** müfəssəl (*surətdə*), təfsilatı ilə, təfərrüatı ilə, ətraflı; **~ once** **1)** dərhal, əlüstü, o saat, **2)** birdən, birdən-birə, qəfildən, qəflətən; *At ease! hərb. Azad! At attention! hərb. Farağat!;* **to arrive ~ a conclusion / a decision** bir nəticəyə / qərara gəlmək; **~ all** qətiyyən, əsla; *He doesn't smoke at all O, qətiyyən / əsla papiros çəkmir*

atelier ['ætəlɪeɪ] *n* atelye

atheism ['eɪθɪɪzm] *n* ateizm, allahsızlıq

atheist ['eɪθɪɪst] *n* ateist, allahsız

atheistic [,eɪθɪ'ɪstɪk] *adj* ateist

atheistically [,eɪθɪ'ɪstɪkəlɪ] *adv* ateistcəsinə, allahsızcasına

athlete ['æθli:t] *n* **1.** idmançı; yüngül atlet; **2.** atlet, pəhləvan

athletic [æθ'letɪk] *adj* **1.** idman, sport; **~ ground** idman / sport meydanı; **2.** atletik, güclü, qüvvətli; pəhləvan; **~ build** pəhləvan bədənli / cüssəli

athletics [æθ'letɪks] *n* atletika; idmanla / sportla məşğul olma; **track-and-field ~** yüngül atletika; **to engage in ~** yüngül atletika ilə məşğul olmaq; **to compete in ~** yüngül atletika yarışlarında iştirak etmək

a-tiptoe [ə'tɪptou] *adv* ayaq barmaqlarının ucunda

Atlantic [ət'læntɪk] *adj* atlantik; **~ islands** Atlantik okeanının adaları

at large [ət'la:dʒ] **1.** azad, azadlıqda; genişlikdə; **to set ~** azad etmək, azadlığa buraxmaq; *She will soon be at large O tezliklə azad olacaq*; **2.** geniş, əsaslı, ətraflı, hərtərəfli; **to talk / to write ~** ətraflı danışmaq / yazmaq; **to go into the question ~** məsələni geniş / ətraflı / hərtərəfli izah etmək; **3.** bütün; **country ~** bütün ölkə; **people ~** bütün insanlar

atlas ['ætləs] *n* I atlas

atlas ['ætləs] *n* II atlaz (*ipək parça növü*)

atmosphere ['ætməsfɪə'] *n* **1.** atmosfer; **2.** hava; **a smoky ~** tüstülü hava; **3.** mühit, şərait; **friendly ~** dostluq mühiti / şəraiti; **tense ~** gərgin mühit / şərait

atmospheric [,ætməs'ferɪk] *adj* atmosfer; **~ condensation** atmosfer çöküntüləri

atom[1] ['ætəm] *n* **1.** atom; **tagged ~** nişanlı atom; **2.** zərrə; damla; *There's not an atom of truth in that statement Bu bəyanatda zərrə qədər həqiqət yoxdur*

atom[2] ['ætəm] *adj* atom; **~ bomb** atom bombası; **~ test** atom bombasının sınağı

atomaniac [,ætə'meɪnɪæk] *n* atom müharibəsini təbliğ edən

atom-bomb ['ætəmbɔm] *v* atom bombası atmaq

atomic [ə'tɔmɪk] *adj* atom; **~ energy** atom enerjisi; **~ nucleus** atom nüvəsi; **~ structure** atomun quruluşu; **~ weight** atom çəkisi; **~ pile** atom reaktoru / qazanı; **~ waste** radioaktiv tullantı; **~ weapon** atom silahı; **an ~ ship** atom gəmisi; **~ scientists** atomla məşğul olan alimlər;
◊ **Atomic age** atom əsri; **~ diplomacy** atom diplomatiyası / siyasəti

atomist ['ætəmɪst] *n* atom mütəxəssisi; atomizm nəzəriyyəsinin tərəfdarı (*fəlsəfədə*)

atomization, -isation [,ætəmaɪ'zeɪʃn] *n* nazik toz halına salma; xırdalama (*bərk maddə haq.*)

atomize, -ise ['ætəmaɪz] *v* xırdalamaq; tozlamaq

atom-monger ['ætəm,mʌŋgə'] *n d.d.* atom müharibəsini qızışdıran

atone [ə'toun] *v* **1.** yumaq, təmizləmək (*günahını*), **to ~ sin** günahını yumaq / təmizləmək; **2.** **(for)** əvəzini vermək, yerini doldurmaq, ödəmək; *He atoned for his crimes O öz cinayətlərinin əvəzini verdi*

atonement [ə'tounmənt] *n* **1.** kompensasiya, əvəz, bağışlanma, günahını təmizləmə; **2.** kompensasiya, əvəzini vermə, ödəmə; əvəz; **to make / to offer ~ (for)** kompensasiya / əvəz təklif etmək

atonic [æ'tɔnik] *adj* **1.** *fon.* vurğusuz; **~ syllable** vurğusuz heca; **2.** səssiz, kar

atop [ə'tɔp] *adv* **1.** üstündə, üstdə; **a glass of beer with white foam ~** üstündə ağ köpük olan bir stəkan pivə; **2.** **~ of** təpəsində, başında; **~ of the cliff** sıldırım qayanın təpəsində / başında

atrocious [ə'trouʃəs] *adj* **1.** dəhşətli, müdhiş; **~ crime** dəhşətli / müdhiş cinayət; **~ deed** dəhşətli hərəkət / əməl; **2.** iyrənc, çox pis, murdar; **~ weather** iyrənc / murdar hava; **~ handwriting** çox pis xətt; **an ~ meal** iyrənc yemək

atrociously [ə'trouʃəsli] *adv* çox pis, qəddarcasına; *The soldiers tread atrociously with prisoners Əsgərlər əsirlərlə qəddarcasına davranırlar*

atrocity [ə'trɔsiti] *n* **1.** dəhşət, amansızlıq, qəddarlıq, zalımlıq; **atrocities of war** müharibənin dəhşətləri; **to commit ~** cinayət etmək; *Shooting prisoners of war is an atrocity Hərbi əsirləri güllələmək qəddarlıqdır;* **2.** *d.d.* kobud səhv; **atrocities in spelling** orfoqrafiyada kobud səhvlər; **3.** iyrənclik, mənfurluq; *That picture is an atrocity O şəkil çox iyrəncdir*

atrophic [æ'trɔfik] *adj* arıqlamış, üzgün, üzülmüş, gücdən düşmüş

atrophied ['ætrəfid] *adj* **1.** ölgünləşmiş, fəaliyyətdən qalmış, həyat qabiliyyətini itirmiş; **~ muscles** ölgünləşmiş / fəaliyyətdən qalmış əzələlər; **2.** əldən / haldan / gücdən / tabdan / taqətdən düşmüş, üzülmüş, üzgün, tabsız

atrophy¹ ['ætrəfi] *n tib.* **1.** atrofiya, həyat fəaliyyətini itirmə; **2.** *biol.* inkişafdan qalma, inkişafın dayanması; **3.** kütləşmə, kütləşdirmə (*hisslər haq.*), itirmə (*əlaməti*), itki; **~ of conscience** vicdanın kütləşməsi

atrophy² ['ætrəfi] *v* **1.** ölgünləşmək, həyat qabiliyyətini itirmək; *The disease atrophied his legs Xəstəlik onun qıçlarını ölgünləşdirdi;* **2.** çox yormaq, taqətdən / əldən salmaq, üzmək; **3.** zəifləmək, əldən düşmək, üzülmək

attach [ə'tætʃ] *v* **1.** birləşdirmək, bənd etmək, bərkitmək, qoşmaq; bağlamaq; yapışdırmaq; **to ~ a label to a parcel** bağlamanın üstünə etiket bağlamaq / yapışdırmaq; **to ~ a stamp** marka yapışdırmaq; **to ~ a seal to a document** sənədə möhür vurmaq; *I attached a wire to the radio Mən radioya məftil bağladım;* **2.** əlavə etmək, qoşmaq; **to ~ documents to a letter** məktuba sənədlər qoşmaq; **3.** göndərmək; *He was attached to a regiment O, alaya göndərildi;* **to ~ oneself** qoşulmaq, daxil olmaq; *He attached himself to the society O, təşkilata daxil oldu;* **4.** bağlanmaq; *He is deeply attached to the girl O, qıza çox bağlanıb;* **5.** *hüq.* qüvvəyə minmək; *The insurance attaches from the moment the goods leave the warehouse Mal anbardan çıxarılan andan sığorta qüvvəyə minir*

attaché [ə'tæʃei] *n fr.* attaşe; **military ~** hərbi attaşe

attached [ə'tætʃt] *adj* **1.** bərkidilmiş; əlavə edilmiş; **copies ~ to the document** sənədə əlavə edilmiş nüsxələr; **2.** sadiq, sədaqətli; **~ to *one's* friends** öz dostlarına sadiq / sədaqətli; *The brothers were deeply attached Qardaşlar bir-birinə çox sadiq idilər*

attachedly [ə'tætʃidli] *adv* sədaqətlə, məhəbbətlə; **yours ~** sizə sədaqətlə (*məktubun sonunda yazılır*)

attachment [ə'tætʃmənt] *n* **1.** birləşdirmə; qoşma, yapışdırma; **2.** bağlılıq, məhəbbət, sədaqət, vəfa; **~ to a friend** dosta məhəbbət / sədaqət / vəfa; **3.** qüvvəyə minmə; **~ of insurance** sığortanın qüvvəyə minməsi; **4.** *hüq.* başını bağlama (*mal, mülk haq.*); bir şəxsin həbs edilməsi və ya əmlakın başının bağlanması haqqında əmr

attack¹ [ə'tæk] *n* **1.** hücum, həmlə, basqın; **sudden ~** qəfil hücum / həmlə / basqın; **armed ~** silahlı hücum / basqın; **to make an ~** hücum etmək; **to carry / to deliver an ~** hücuma keçmək; **to return to the ~** yenidən / təkrarən hücuma keçmək; **to repel / to repulse an ~** hücumu / həmləni dəf etmək; **2.** hücum, məzəmmət; düşməncəsinə tənqid; **~ against the policy of government** dövlətin siyasətinə qarşı hücum; **3.** *tib.* tutma; **heart ~** ürək tutması

attack² [ə'tæk] *adj* hücum; **~ plane** *av.* hücumçu təyyarə; **~ aviation** hücum təyyarələri; **~ position** *hərb.* hücum üçün başlanğıc mövqe; **~ order** *hərb.* hücum əmri

attack³ [ə'tæk] *v* **1.** hücum / həmlə etmək; **to ~ a town** şəhərə hücum etmək; **to ~ an enemy** düşmənə hücum etmək; *The enemy attacked us at night Düşmən bizə gecə hücum etdi;* **2.** tənqid etmək; **to ~ *smb.'s* conduct** bir kəsin hərəkətlərini / davranışını tənqid etmək; *His proposals were attacked in the newspapers Onun təklifləri qəzetlərdə tənqid edildi;* **3.** işə ciddi girişmək; **to ~ a problem** problemi həll etməyə ciddi girişmək; **4.** üstünə düşmək, hücum çəkmək; **to ~ the food** yeməyin üstünə düşmək; *He attacked the food as if he had not eaten for a week O, yeməyin üstünə elə düşdü ki, elə bil bir həftə heç nə yeməmişdi;* **5.** ziyan vurmaq, korlamaq; *The disease attacked his bones Xəstəlik onun sümüklərini korladı;* **6.** xarab etmək, dağıtmaq; *The damp is attacking the wall Nəm divarı korlayır / dağıdır;* **7.** məhv etmək, ziyan vurmaq; *Crops were attacked by locusts Çəyirtkələr taxılı məhv etdi;* **8.** *tex.* yemək, korlamaq, xarab etmək; *Acid attacks metals Turşu metalı yeyir;* **9.** *id.* hücum etmək, hücuma keçmək

attacker [ə'tækə'] *n* hücumçu; hücum edən adam

attain [ə'tein] *v* **1.** çatmaq, yetişmək; *We attained the top of the mountain Biz dağın zirvəsinə çatdıq;* **2.** nail / müvəffəq olmaq, əldə etmək; **to ~ aims** məqsədə çatmaq / nail olmaq; *He attained the position of minister O, nazir vəzifəsinə çatdı / nail oldu*

attainability [ə,teinə'biliti] *n* mümkün olma, imkan; **~ of certain knowledge** müəyyən bilik əldə etmə imkanı

attainable [ə'teinəbl] *adj* əldə edilə bilən, mümkün olan; **the highest pitch of perfection ~** kamilliyin mümkün olan ən yüksək nöqtəsi

attainment [ə'teinmənt] *n* **1.** nailiyyət / müvəffəqiyyət əldə etmə; **above / beyond ~** əldə edilməz, əlçatmaz, mümkün olmayan; **2.** *adət. pl* bacarıq, bilik, bilgi; **a man of ~s** geniş biliyi olan adam

attar ['ætə'] *n*: **~ of roses** qızılgül yağı

attempt¹ [ə'tempt] *n* **1.** cəhd, təşəbbüs; **~ to save *smb.'s* life** bir kəsin həyatını xilas etmək üçün təşəbbüs; **to make an ~** cəhd etmək, təşəbbüs göstərmək; **2.** qəsd, qəsd etmə; sui-qəsd; **~ upon the life of *smb.*** bir kəsin həyatına qəsd / sui-qəsd

attempt² [ə'tempt] *v* səy etmək, təşəbbüs / cəhd göstərmək, cəhd etmək; **to ~ flying / to fly** uçmağa səy / cəhd etmək; **to ~ to climb the mountain** dağa çıxmağa / dırmanmağa səy etmək

attend [ə'tend] *v* **1.** iştirak etmək, getmək, olmaq; **to ~ a lecture / a meeting** mühazirədə / iclasda iştirak etmək; **to ~ a concert** konsertdə olmaq; **to ~ school** məktəbə getmək; **2.** **(to)** diqqət yetirmək, diqqətli olmaq; **to ~ to what is said** deyilənə diqqət yetirmək; *Please attend! Zəhmət olmasa, diqqət yetirin / diqqətli olun!;* **3.** qeydinə qalmaq; **to ~ to the education of *one's* children** uşaqların təhsilinin qeydinə qalmaq; **4.** qulluq etmək, baxmaq (*xəstə haq.*) *She was attended by the best doctors Ona ən yaxşı həkimlər qulluq edirdi;* **5.** **(to)** xidmət etmək, xidmət göstərmək; **to ~ to a customer** müştəriyə xidmət etmək; **6.** müşayiət etmək; *They attended the party on their journey Onlar səyahət zamanı qrupu müşayiət etdilər; Success attend you! Sənə / Sizə uğur olsun!*

attendance [ə'tendəns] *n* **1.** olma, iştirak etmə, iştirak; *Your attendance is necessary Sənin / Sizin iştirakın / iştirakınız vacibdir;* **2.** davamiyyət; *Attendance at school is compulsory Məktəbə davamiyyət məcburidir;* **3.** auditoriya, kütlə; tamaşaçı, camaat; *There was a large attendance at the meeting İclasda çoxlu camaat vardı;*

4. svita, rəiyyət (*böyük bir şəxsin müşayiətçiləri*); 5. qulluq, xidmət; **medical ~** tibbi qulluq / xidmət; **to be in ~ on *smb.*** bir kəsin qulluğunda / xidmətində durmaq / olmaq;

◊ **to dance ~ on / upon *smb.*** bir kəsə yaltaqlıq etmək, bir kəsə yaltaqlanmaq

attendant[1] [ə'tendənt] *n* **1.** müşayiətçi, müşayiət edən şəxs; **2.** xidmətçi, xidmət göstərən şəxs, xəstəyə baxan (*qadın*); **cloakroom ~** qarderobçu, paltarsaxlayan; **3.** svita (*böyük şəxsin müşayiətçiləri*); **4.** iclasda, yığıncaqda və s. iştirak edən şəxs / adam

attendant[2] [ə'tendənt] *adj* **1.** eyni vaxtda baş verən / yaranan, doğan; **~ circumstances** eyni vaxtda baş verən / yaranan vəziyyət; **war and its ~ horrors** müharibə və ondan doğan dəhşətlər, müharibə və onun yaratdığı dəhşətlər; *One of the attendant difficulties during the war was lack of food Müharibənin yaratdığı / doğurduğu çətinliklərdən biri ərzaq çatışmazlığı idi*; **2.** xidmətçi, xidmət göstərən / edən, qulluq edən; **the ~ nurse** növbətçi tibb bacısı; **to be ~ on *smb.*** bir kəsin xidmətində olmaq, bir kəsə xidmət göstərmək / etmək; **3.** iştirak edən; **~ crowd** iştirak edən kütlə / camaat

attention [ə'tenʃn] *n* **1.** diqqət, diqqətlilik; **to attract ~** diqqəti cəlb etmək / çəkmək; **to call / to draw *smb.*'s ~ to *smth.*** bir kəsin diqqətini bir şeyə cəlb etmək; **to pay ~ to *smb.* / to *smth.*** bir kəsə / bir şeyə diqqət vermək; *You must pay attention to the teacher Sən / Siz müəllimə diqqət verməlisən / verməlisiniz*; **to slip *smb.*'s ~** bir kəsin diqqətindən qaçmaq; **2.** qayğı; **to need ~** qayğı tələb etmək; *Old cars need a lot of attention to keep them working Köhnə maşınları saz saxlamaq üçün çox qayğı tələb olunur*; **3.** *pl* iltifat göstərmə, meyl etmə (*qadına*); **to pay ~s to a lady** qadına pərəstişkarlıq etmək; **4.** farağat vəziyyət *hərb. Attention! Farağat!* **to come to ~ / to stand at ~** farağat dayanmaq; **to call to ~** farağat komandası vermək

attentive [ə'tentɪv] *adj* **1.** diqqətli; **to be ~ to *one's* duty** öz vəzifəsinə diqqətli olmaq; **an ~ audience** diqqətli auditoriya; **2.** qayğıkeş, qeydə qalan; *The girl was very attentive to her little brother Qız balaca qardaşına qarşı çox qayğıkeş idi*; **3.** nəzakətli, xoşrəftar, iltifatlı; **to be ~ to ladies** xanımlara qarşı nəzakətli / iltifatlı olmaq

attentively [ə'tentɪvlɪ] *v* diqqətlə, iltifatla, qayğıkeşliklə, nəzakətlə; **to listen ~** diqqətlə qulaq asmaq

attentiveness [ə'tentɪvnɪs] *n* **1.** diqqətlilik; **2.** iltifatlılıq, nəzakətlilik

attenuate[1] [ə'tenjuɪt] *adj* **1.** arıq, arıqlamış; **~ hands** arıq əllər; **2.** sıyıqlaşdırılmış, durulaşdırılmış; **~ substance** sıyıqlaşdırılmış maddə

attenuate[2] [ə'tenjueɪt] *v* **1.** arıqlatmaq, zəifləmək, əldən salmaq, üzmək; **2.** əritmək, yumşaltmaq; sıyıqlatmaq; **3.** küsdürmək, korlamaq; **to ~ appetite** iştahasını korlamaq / küsdürmək

attenuated [ə'tenjueɪtɪd] *adj* **1.** arıqlamış, əldən düşmüş, üzülmüş; **2.** əridilmiş, həll edilmiş; sıyıqlaşdırılmış, durulaşdırılmış

attenuating [ə'tenjueɪtɪŋ] *adj* yumşaldıcı; **~ circumstances** yumşaldıcı vəziyyətlər

attenuation [ə,tenju'eɪʃn] *n* **1.** arıqlama, əldən düşmə, üzülmə, haldan düşmə; **2.** yumşaltma, yumşalma; **3.** sıyıqlaşdırma, sıyıqlaşma, durulaşdırma, durulaşma

attest[1] [ə'test] *n* **1.** sübut, dəlil; **2.** bir şeyi sübut edən imza

attest[2] [ə'test] *v* **1.** təsdiqləmək; təsdiq etmək; **to ~ a signature** imzanı təsdiq etmək; **2.** **(to)** şahidlik etmək, şəhadət vermək

attestation [,ætes'teɪʃn] *n* **1.** şahid ifadəsi, şahid ifadəsi vermə; **2.** təsdiq etmə (*sənəd haq.*)

attested [ə'testɪd] *adj* təsdiq edilmiş / olunmuş; **~ copy** təsdiq olunmuş / edilmiş nüsxə; **~ document** təsdiq edilmiş / olunmuş sənəd

attire[1] [ə'taɪə'] *n* geyim, paltar, libas; **in formal ~** rəsmi libasda

attire[2] [ə'taɪə'] *v* geyindirmək, geydirmək; bəzəmək, zinət vermək; geyindirib-keçindirmək

attitude ['ætɪtju:d] *n* **1.** münasibət, mövqe; **friendly ~ towards *smb.*** bir kəsə qarşı dost münasibət; *What is your attitude towards this question? Bu məsələyə sənin / sizin münasibətin / münasibətiniz necədir?*; **wait-and-see ~** gözləmə mövqeyi; **~ of mind** təfəkkür tərzi; **2.** duruş, poza, görkəm; **~ of pride / arrogance** vüqarlı / təkəbbürlü duruş; **hesitating ~** qətiyyətsiz görkəm; **melancholy ~** fikirli / qayğılı görkəm

attorney [ə'tə:nɪ] *n hüq.* vəkil; müvəkkil; hüquqşünas; ədliyyə orqanlarının məmuru; prokuror (*ABŞ-da*); **~ general** baş prokuror

attorneyship [ə'tə:nɪʃɪp] *n* vəkil peşəsi; vəkil rütbəsi / vəzifəsi

attract [ə'trækt] *v* **1.** cəzb etmək, özünə çəkmək; *Magnit attracts steel Maqnit dəmiri cəzb edir*; *Salt attracts moisture Duz nəmi özünə çəkir*; **2.** heyran / valeh / məftun / cəlb etmək; **to ~ attention** diqqəti cəlb etmək, diqqəti çəkmək; *The girl cried to attract attention Qız qışqırdı ki, diqqəti cəlb etsin*

attraction [ə'trækʃn] *n* **1.** cazibə, cəzb etmə, cazibə qüvvəsi; **magnetic ~** maqnit cazibəsi; **Earth's ~** yerin cazibə qüvvəsi; **universe ~** ümumdünya cazibə qüvvəsi; **the ~s of a big city** böyük şəhərin cazibə qüvvəsi / cazibəsi; **2.** cazibədarlıq, məlahət; gözəllik, qəşənglik; lətafət, füsunkarlıq; *The girl possesses many attractions Qız çox məlahətlidir / cazibədardır / gözəldir*; **3.** attraksion

attractive [ə'træktɪv] *adj* **1.** füsunkar, cazibədar, məlahətli; **~ smile** cazibədar / füsunkar / cazibəli təbəssüm; **~ offer** cəlbedici / aldadıcı təklif; **~ prices** cəlbedici qiymətlər

attractively [ə'træktɪvlɪ] *adv* heyranlıqla, məftunluqla, füsunkarcasına

attractiveness [ə'træktɪvnɪs] *n* cazibədarlıq, məlahətlilik, füsunkarlıq

attribute[1] ['ætrɪbju:t] *n* **1.** əsas əlamət, fərqləndirici xüsusiyyət; *Darkness is an attribute of night Qaranlıq gecənin əsas əlamətidir*; **2.** simvol, atribut; *The sword is an attribute of the fighter Qılınc döyüşçünün atributudur*

attribute[2] ['ætrɪbju:t] *v* **(to)** aid etmək, istinad etmək, ayağına yazmaq, izah etmək; *He attributed his success to hard work O öz nailiyyətini gərgin işlə izah etdi*; *This play is attributed to Shakespeare Bu pyes Şekspirə aid edilir*

attribution [,ætrɪ'bju:ʃn] *n* **1.** aid etmə, ehtimal edilmə, adına yazılma; atribusiya; **2.** kompetensiya, səlahiyyət

attributive [ə'trɪbjutɪv] *adj qram.* təyin, təyinedici, atributiv; **an ~ clause** təyin budaq cümləsi

attrition [ə'trɪʃn] *n* **1.** sürtünmə; sürtülmə, sürtülüb yeyilmə; **2.** üzülmə, qüvvədən düşmə, tükənmə

attune [ə'tju:n] *v* **(to)** **1.** həmahəng etmək, uyğunlaşdırmaq; *You must attune your ears to modern music Sən / Siz qulağını / qulağınızı müasir musiqiyə vərdiş etdirməlisən / etdirməlisiniz*; **2.** köklәmәk (*musiqi alətini, radionu*)

atypical [ə'tɪpɪkəl] *adj* qeyri-tipik, qeyri-səciyyəvi, tipik / səciyyəvi olmayan

aubergine ['oubədʒi:n] *n bot.* badımcan

auction[1] ['ɔ:kʃn] *n* auksion, hərrac; **to sell by ~, to put up to ~** *amer.* **to sell / to put at ~** auksiona / hərraca qoymaq, auksion / hərrac yolu ilə satmaq; *The house is for sale by auction Ev auksion / hərrac yolu ilə satılır*

auction[2] ['ɔ:kʃn] *adj* auksion, hərrac; **~ sale** hərrac / auksion satışı; **~ room** auksion / hərrac otağı

auction[3] ['ɔ:kʃn] *v* auksion / hərrac yolu ilə satmaq

auctioneer [,ɔ:kʃə'nɪə'] *n* auksionist, auksionçu

audacious [ɔ:'deɪʃəs] *adj* **1.** cəsur, cəsarətli, fədakar; **~ explorer** fədakar / cəsarətli tədqiqatçı / səyyah; **2.** ötkəm, ədəbsiz, qaba, kobud; həyasız, sırtıq, utanmaz

audacity [ɔ:'dæsɪtɪ] *n* **1.** ötkəmlik, cəsarət, cürət, igidlik, qoçaqlıq; **2.** həyasızlıq, abırsızlıq, sırtıqlıq

audibility [,ɔ:dɪ'bɪlɪtɪ] *n* eşidilmə, eşidilmə dərəcəsi

audible ['ɔ:dəbl] *adj* eşidilən, eşidilə bilən, aydın, anlaşılan; **~ whisper** eşidilən pıçıltı

audibly ['ɔ:dəblɪ] *adv* açıq, aydın; **to speak ~** aydın / açıq danışmaq; *Her heart throbbed audibly Onun ürəyinin döyünməsi aydın eşidilirdi*

audience [ˈɔːdjəns] *n* **1.** tamaşaçılar, kütlə, dinləyicilər, auditoriya; **to perform before a large ~** geniş / böyük kütlə qarşısında çıxış etmək; **2.** audensiya, qəbul; **private ~** xüsusi qəbul; **to give / to grant ~** audensiya vermək, rəsmi qəbul etmək; **3.** *hüq.* işə baxmaq (*məhkəmədə*)

audit[1] [ˈɔːdɪt] *n* **1.** yoxlama; təftiş, təftiş etmə; *The yearly audit takes place each December Hər dekabrda illik yoxlama keçirilir;* **2.** balans

audit[2] [ˈɔːdɪt] *v* yoxlamaq, təftiş etmək

auditing [ˈɔːdɪtɪŋ] *adj*: **~ committee** təftiş komissiyası

audition[1] [ɔːˈdɪʃn] *n* **1.** dinləmə, qulaq asma; **2.** eşitmə, eşitmə qabiliyyəti; **3.** qulaq asma (*vokalistlərə, aktyorlara və s.*)

audition[2] [ɔːˈdɪʃn] *v* **1.** dinləmək, qulaq asmaq (*vokalistlərə, aktyorlara və s.*) **2.** sınaqdan keçmək (*vokalisti, müğənnini və s.*)

auditor [ˈɔːdɪtəʳ] *n* **1.** müfəttiş, yoxlayıcı (*haqq-hesabı, hesabat işlərini*); **2.** sərbəst dinləyici (*tədris müəssisələrində*)

auditorium [ˌɔːdɪˈtɔːrɪəm] *n* tamaşa zalı, auditoriya

auditory [ˈɔːdɪtərɪ] *adj anat.* eşitmə; **~ acuity** eşitmə itiliyi; **~ canal** eşitmə kanalı; **~ nerve** eşitmə əsəbi; **~ difficulties** eşitmə çətinlikləri

auger [ˈɔːgəʳ] *n* burğu, matqab

aught [ɔːt] *n* mülk, əmlak; mülkiyyət, mal-mülk, xüsusi mülkiyyət

augment[1] [ɔːgˈment] *n* artırma, çoxaltma, gücləndirmə, böyütmə

augment[2] [ɔːgˈment] *v* artırmaq, çoxaltmaq, gücləndirmək, böyütmək; *He augments his wages by working in his free time O, boş vaxtında işləməklə əmək haqqını artırır*

augmentation [ˌɔːgmenˈteɪʃn] *n* **1.** artırma, çoxaltma, böyütmə, artma, artım; **2.** üstünə artırma, əlavə

augur [ˈɔːgəʳ] *v* qabaqcadan xəbər vermək / bildirmək, gələcəkdən xəbər vermək; *This closeness augurs a thunderstorm Bu bürkü tufan olacağını xəbər verir*

augury [ˈɔːgjurɪ] *n* **1.** əlamət, nişanə, **2.** ürəyə damma, duyma; **3.** fal açma, fala baxma; gələcəyi qabaqcadan xəbər vermə

August [ˈɔːgəst] *n* avqust; **in ~** avqustda

august [ɔːˈgʌst] *adj* **1.** əzəmətli, möhtəşəm, böyük; **~ personage** zəhmli / vahiməli şəxs **2.** əlahəzrət

aunt [aːnt] *n* xala, bibi

aura [ˈɔːrə] *n* **1.** hava; qoxu; **an ~ of decay** çürüntü qoxusu; **2.** zərif ətir / rayihə / iy

aural [ˈɔːrəl] *adj* qulaq, eşitmə; **~ department** qulaq şöbəsi (*xəstəxanada*); **~ surgeon** qulaq xəstəlikləri üzrə mütəxəssis

aurally [ˈɔːrəlɪ] *adv* şifahi, şifahi olaraq

auricle [ˈɔːrɪkl] *n anat.* **1.** qulaq seyvanı; **2.** ürək qulaqcığı

auriferous [ɔːˈrɪfərəs] *adj* tərkibində qızıl olan, qızıllı; **~ goldfield** qızıl yatağı olan rayon / sahə; **~ rock** tərkibində qızıl olan dağ süxuru

aurora [əˈrɔːrə, ɔːˈrɔːrə] *n* Avrora, dan, şəfəq

auspice [ˈɔːspɪs] *n* **1.** *pl* himayə, havadarlıq, himayəçilik; hamilik; **meeting under the ~s of the World Peace Council** Ümumdünya Sülh Şurasının himayəsi ilə çağırılmış iclas; **2.** əlamət, nişanə

auspicious [ɔːsˈpɪʃəs] *adj* **1.** əlverişli, münasib, yararlı; yaxşı, xoş; **~ event / circumstance / beginning** əlverişli hadisə / vəziyyət / başlanğıc; **~ moment** münasib / əlverişli an; **2.** rəhmli, rəhmdil, mərhəmətli; xoşxasiyyət

austere [ɔːsˈtɪəʳ] *adj* **1.** ciddi, zabitəli, sərt, kəskin, acıqlı; **an ~ face** ciddi / acıqlı sifət; **an ~ look** kəskin / sərt baxış; **an ~ man** ciddi / zabitəli / acıqlı adam; **2.** ağır, əzablı; **~ life** ağır / əzablı həyat; **3.** adi, israfsız; **~ repast** adi qida; **4.** dəqiq, təmiz (*üslub haq.*); **5.** ağız büzüşdürücü; **~ wine** ağız büzüşdürücü şərab

austerity [ɔːsˈterɪtɪ] *n* **1.** ciddilik, ciddiyyət, qətilik, zabitəlilik, zabitə; sərtlik, kəskinlik, şiddət; **2.** sadəlik; bəsitlik; **3.** ağız büzücülük, büzücülük

authentic [ɔːˈθentɪk] *adj* **1.** əsl, həqiqi; orijinal; əslinə uyğun, əslinə mütabiq; **an ~ ignature** əsl / əslinə mütabiq imza; **an ~ picture** orijinal / əslinə uyğun şəkil; **an ~ text** orijinal / əslinə uyğun mətn; **2.** *hüq.* həqiqi, qanuni əsası olan, qanunla sübut edilən; **3.** doğru, gerçək; etibarlı, mötəbər, səhih; **~ news** doğru / mötəbər / səhih xəbər

authenticate [ɔːˈθentɪkeɪt] *v* **1.** təsdiq etmək, təsdiqləmək; sübut etmək; inandırmaq; **2.** həqiqiliyini təsdiq etmək / təsdiqləmək; **~ a signature** imzanın həqiqiliyini / həqiqi olduğunu təsdiq etmək

authentication [ɔːˌθentɪˈkeɪʃn] *n* təsdiq etmə; təsdiqləmə (*sənəd və s. haq.*); **the use of seals for ~ of a contract** müqavilənin doğruluğunu təsdiq etmək üçün möhürdən istifadə etmə

authenticity [ˌɔːθenˈtɪsɪtɪ] *n* doğruluq, gerçəklik, həqiqilik, səhihlik, orijinallıq; *The painting's authenticity is not in doubt, it is a real Rembrant Şəklin orijinallığına şübhə yoxdur, o həqiqətən də Rembrantındır*

author [ˈɔːθəʳ] *n* müəllif, yazıçı; **~'s copy** müəllif nüsxəsi

authoress [ˈɔːθərɪs] *n* qız / qadın müəllif

authoritative [ɔːˈθɔrɪtətɪv] *adj* **1.** nüfuzlu, mötəbər, sözükeçən; **~ statement** mötəbər bəyanat; **~ opinion** mötəbər / nüfuzlu fikir; **2.** etibarlı, mötəbər; **~ information** mötəbər / etibarlı məlumat; **to have *smth.* from an ~ source** mötəbər / nüfuzlu mənbədən məlumat almaq; **an ~ dictionary** etibarlı / mötəbər lüğət; **3.** amiranə, hökmlü, səlahiyyətli, **~ tone** amiranə / hökmlü ton; **~ manner** hökmlü davranış

authority [ɔːˈθɔrɪtɪ] *n* hakimiyyət; **supreme ~** ali hakimiyyət; **executive ~** icra hakimiyyəti; **the ~ of Parliament** Parlament hakimiyyəti; **2.** ixtiyar, səlahiyyət, vəkalət, hüquq; **to give / to receive ~ to do *smth.*** bir şey etmək üçün ixtiyar / səlahiyyət / vəkalət vermək / almaq; *What authority have you for entering this house? Hansı hüquqla / ixtiyarla sən / siz bu evə daxil olmusan / olmusunuz?* **to act on *smb.*'s ~** bir kəsin vəkaləti ilə hərəkət etmək; **3.** nüfuz, avtoritet; çəki, təsir; **to have ~ over / with *smb.*** bir kəsin yanında nüfuza / avtoritetə malik olmaq; **4.** avtoritet, böyük mütəxəssis; *She is an authority on phonetics O, fonetika sahəsində böyük mütəxəssisdir / avtoritetdir*

authorization, -sation [ˌɔːθəraɪˈzeɪʃn] *n* **1.** səlahiyyət / vəkalət vermə; **2.** icazə / izin / ixtiyar vermə

authorize, ise [ˈɔːθəraɪz] *v* icazə / izin vermək; **to ~ the substitution** dəyişikliyə / dəyişiklik etməyə icazə vermək; **2.** vəkalət vermək; vəkil etmək, səlahiyyət vermək; **to ~ *smb.* to act for a person** bir şəxsin adından hərəkət etmək üçün bir kəsə səlahiyyət / vəkalət vermək; **3.** izah etmək; *His action is authorized by the situation Onun hərəkəti vəziyyətlə izah edilir;* **4.** *hüq.* leqallaşdırmaq, qanunilaşdırmək

authorized, -ised [ˈɔːθəraɪzd] *adj* **1.** vəkil edilmiş; **~ agent** vəkil edilmiş agent, **2.** izin / icazə / yol / rüsxət verilmiş, təsdiq edilmiş; **~ edition** təsdiq edilmiş / icazə verilmiş nəşr; **3.** müəllifin icazəsi ilə buraxılmış nəşr; **~ translation** müəllif tərəfindən bəyənilmiş tərcümə

authorless [ˈɔːθəlɪs] *adj* müəllifi olmayan, imzasız, anonim

authorship [ˈɔːθəʃɪp] *n* **1.** müəlliflik, avtorluq; **a book of doubtful ~** müəllifi şübhəli olan kitab; **2.** yazıçılıq peşəsi, yazıçılıq, **3.** mənbə; **~ of crime** cinayətin mənbəyi

autobiographic [ˈɔːtouˌbaɪouˈgræfɪk] *adj* avtobioqrafik

autobiography [ˈɔːtoubaɪˈɔgrəfɪ] *n* avtobioqrafiya, tərcümeyi-hal

autocracy [ɔːˈtɔkrəsɪ] *n* mütləqiyyət, istibdad

autocrat [ˈɔːtəkræt] *n* **1.** hökmdar, padşah; **2.** diktator, müstəbid

autocratic [ˌɔːtəˈkrætɪk] *adj* mütləqiyyətçi, diktator

autograph[1] [ˈɔːtəgrɑːf] *n* **1.** avtoqraf; **2.** əlyazmasının orijinalı

autograph[2] [ˈɔːtəgrɑːf] *adj* müəllifin öz əli ilə yazılan; **~ will** vəsiyyət verənin öz əli ilə yazılmış vəsiyyətnamə

autograph[3] [ˈɔːtəgrɑːf] *v* avtoqraf yazmaq, öz əli ilə imza atmaq

automate [ˈɔːtəmeɪt] *v* avtomatlaşdırmaq

automatic[1] [ˌɔːtəˈmætɪk] *n* **1.** avtomatik mexanizm; **2.** avtomat silah

automatic[2] [ˌɔːtəˈmætɪk] *adj* **1.** avtomatik, avtomat; **~ telephone** avtomat telefon; **2.** qeyri-şüuri, qeyri-iradi, mexaniki; **~ blinking of the eyelids** qeyri-şüuri / qeyri-iradi / mexaniki göz qırpma / kirpik çalma

automatically [ˌɔ:tə'mætikəlı] *adv* **1.** avtomatik, avtomatik olaraq, öz-özünə; **2.** qeyri-şüuri, qeyri-ixtiyari

automation [ˌɔ:tə'meiʃn] *n* avtomatlaşdırma

automatism [ɔ:'tɔmətizm] *n* avtomatizm

automatize [ɔ:'tɔmətaız] *v* avtomatlaşdırmaq

automobile[1] ['ɔ:təməbi:l] *n* avtomobil

automobile[2] ['ɔ:təməbi:l] *adj* avtomobil; ~ **transportation** avtomobillə yükdaşıma

automobilist [ˌɔ:tə'moubılıst] *n* avtomobilist

autonomist [ɔ:'tɔnəmist] *n* muxtariyyətçi, muxtariyyət tərəfdarı

autonomous [ɔ:'tɔnəməs] *adj* muxtar, muxtariyyəti olan; ~ **republic** muxtar respublika

autonomy [ɔ:'tɔnəmı] *n* **1.** muxtariyyət; **2.** özünüidarə hüququ; **3.** muxtar dövlət, muxtar vilayət

autopsy[1] ['ɔ:təpsı] *n* meyiti yarma

autopsy[2] ['ɔ:təpsı] *v* meyiti yarmaq

auto-racing [ˌɔ:tou'reisıŋ] *n* avtomobil sportu / idmanı, avtomobil yarışı

autostrada ['ɔ:tə,stra:də] *n* avtomagistral

autosuggestion ['ɔ:tousə'dʒestʃn] *n* özünü inandırma, özünə təlqin etmə

autumn[1] ['ɔ:təm] *n həm də məc.* payız; **late** ~ payızdan xeyli keçmiş; *He has reached the autumn of his life O, ömrünün payızına çatmışdır*

autumn[2] ['ɔ:təm] *adj* payız; ~ **sowing** *k.t.* payız səpini; ~ **fruit** payız meyvəsi; ~ **month** payız ayı; ~ **wind** payız küləyi

auxiliary[1] [ɔ:g'zıljərı] *n* **1.** köməkçi, yardımçı; **2.** *qram.* köməkçi fel; **3.** xarici vətəndaşlardan muzdla tutulmuş ordu

auxiliary[2] [ɔ:g'zıljərı] *adj* **1.** köməkçi, yardımçı; ~ **verb** *qram.* köməkçi fel; ~ **engine** köməkçi / yardımçı mühərrik; **2.** ehtiyat; ~ **landing field** *hərb.* ehtiyat aerodrom / təyyarə meydanı

avail[1] [ə'veil] *n* fayda, xeyir, mənfəət, qazanc; **of** ~ faydalı, xeyirli, mənfəətli; **of no** ~, **without** ~ faydasız, xeyirsiz, mənfəətsiz; *We tried and tried, but it was all to no avail Biz çox çalışdıq, lakin heç bir fayda olmadı*

avail[2] [ə'veil] *v* **1.** faydalı / xeyirli / yararlı olmaq; kömək etmək; *The medicine did not avail against the disease Dərman xəstəliyə kömək etmədi;* **2.** (**of**) istifadə etmək; *He availed himself of his position O öz vəziyyətindən istifadə etdi*

availability [ə,veılə'bılıtı] *n* **1.** yararlılıq, faydalılıq, işə yarama, lazım olma, xeyirlilik, sərfəlilik; **2.** mövcudluq, mövcud olma; **export** ~ ixrac imkanları, ixrac mallarının mövcudluğu

available [ə'veıləbl] *adj* **1.** yararlı, əlverişli, faydalı, xeyirli, sərfəli; **2.** hazırda / əldə olan; mövcud olan; ~ **supplies** mövcud olan ehtiyat; **to make** *smth.* ~ bir şeyi mümkün etmək; **by all** ~ **means** mövcud olan bütün vasitələrlə; **3.** etibarlı; qüvvədə olan; *Tickets are available for five days Biletlər beş gün müddətinə etibarlıdır;* **4.** *amer.* məşhur, tanınmış (*prezidentliyə namizəd haq.*)

avalanche ['ævəla:nʃ] *n* **1.** *fr.* uçqun; ~ **of snow** qar uçqunu; **2.** axın, sel; ~ **of letters** məktub axını

avant-garde[1] [ˌævɔ:ŋ'ga:d] *n fr.* avanqard, qabaqcıl dəstə

avant-garde[2] [ˌævɔ:ŋ'ga:d] *adj* avanqard; ~ **painters** avanqard rəssamlar

avarice ['ævərıs] *n* xəsislik, acgözlük, tamahkarlıq, gözüdoymazlıq, hərislik; **insatiable** ~ gözüdoymazlıq; **pecuniary** ~ pula hərislik; **to hoard in** ~ həddən artıq tamahkar / acgöz olmaq

avaricious [ˌævə'rıʃəs] *adj* tamahkar, acgöz, gözüdoymaz, həris

avariciously [ˌævə'rıʃəslı] *adv* tamahkarlıqla, acgözlüklə, hərisliklə

avenge [ə'vendʒ] *v* intiqam / qisas almaq; **to** ~ **insult** təhqirə görə qisas almaq; **to** ~ **on** *smb.* bir kəsdən intiqam / qisas almaq; **to** ~ **oneself** öz qisasını almaq; *They avenged themselves on the enemy Onlar düşməndən qisaslarını aldılar*

avengeful [ə'vendʒful] *adj* intiqamçı, kinli, kin saxlayan

avenger [ə'vendʒə'] *n* intiqamçı, intiqam alan, qisasçı

avenue ['ævınju:] *n* **1.** küçə, xiyaban, alleya (*iki cərgə ağac*); **2.** prospekt, geniş küçə (*xüs. ABŞ-da*); **3.** yol, vasitə; ~ **to success** / **to fame** / **to wealth** müvəffəqiyyətə / şöhrətə / zənginliyə aparan yol; ~ **of contact** əlaqə yaratmaq yolu / vasitəsi; **to explore every** ~ bütün vasitələrdən / yollardan istifadə etmək

average[1] ['ævərıdʒ] *n* **1.** orta, orta rəqəm; **above** / **below the** ~ orta rəqəmdən yuxarı / aşağı; *He is above average in his lessons O, dərslərində ortadan bir az yuxarıdır;* **on an** / **the** ~ orta hesabla; *On average we receive 5 letters each day Orta hesabla biz hər gün beş məktub alırıq;* **2.** *riyaz.* ortaq bölən

average[2] ['ævərıdʒ] *adj* **1.** orta; ~ **temperature** orta temperatur; ~ **output** orta səviyyədə məhsul buraxılışı; ~ **life** orta ömür; **2.** adi; **an** ~ **man** adi adam; **an** ~ **family** adi ailə; **an** ~ **reader** adi oxucu

average[3] ['ævərıdʒ] *v* **1.** ibarət olmaq; **2.** *riyaz.* ortaq böləni tapmaq

averse [ə'və:s] *adj* rəğbəti / meyli / könlü / xoşu / ürəyi olmayan; əksinə / əleyhinə olan; ~ **to do** *smth.* bir şey etməyə meyli / xoşu / könlü olmayan

aversion [ə'və:ʃn] *n* **1.** xoşa gəlməmə, antipatiya; **to take an** ~ **to** *smb.* bir kəsə qarşı nifrət hiss etmək **2.** nifrətə layiq şəxs / şey

avert [ə'və:t] *v* **1.** qarşısını almaq; **to** ~ **war** / **danger** / **illness** / **accident** müharibənin / təhlükənin / xəstəliyin / hadisənin qarşısını almaq; *Accidents can be averted by careful driving Ehtiyatlı maşın sürmək bədbəxt hadisələrin qarşısını ala bilər;* **2.** çəkmək (*gözünü, əlini və s.*); **to** ~ *one's* **gaze** gözünü çəkmək; **3.** yayındırmaq, sapdırmaq, azdırmaq (*fikri*)

aviary ['eıvjərı] *n* quş damı, quşxana

aviate ['eıvıeıt] *v* **1.** təyyarədə uçmaq; **2.** təyyarə sürmək, təyyarəni idarə etmək

aviation[1] [ˌeıvı'eıʃn] *n* aviasiya

aviation[2] [eıvı'eıʃn] *adj* aviasiya; ~ **cadet** təyyarəçilik məktəbinin kursantı; ~ **engine** təyyarə motoru / mühərriki

aviator ['eıvıeıtə'] *n* təyyarəçi, təyyarəsürən

aviculture ['eıvıkʌltʃə'] *n* quşçuluq

avid ['ævid] *adj* **1.** tamahkar, acgöz; *She is avid for praise O, tərifi çox sevir;* **2.** ehtirasla arzu edən, həsrətində olan, can atan, susamış, ehtiraslı; ~ **of power** / **of fame** hakimiyyət / şöhrət həsrətində olan

avidity [ə'vıdıtı] *n* acgözlük, hərislik; **to eat with** ~ acgözlüklə / hərisliklə yemək; **to read with** ~ acgözlüklə / hərisliklə oxumaq

avidly ['ævıdlı] *adj* **1.** acgözlüklə, tamahkarlıqla, tamahkarcasına; **2.** böyük həvəslə / şövqlə / hərarətlə

avitaminosis [ə'vaıtəmı'nousıs] *n tib.* avitaminoz (*vitaminsizlik xəstəliyi*)

avocation [ˌævou'keıʃn] *n* **1.** peşə, sənət; *She is a musician by avocation O, sənətinə görə musiqiçidir;* **2.** məşğuliyyət, hobbi; *Reading is my avocation Oxumaq mənim məşğuliyyətimdir / hobbimdir*

avoid [ə'vɔıd] *v* **1.** çəkinmək, qaçınmaq, özünü gözləmək, kənar gəzmək; **to** ~ *smb.* bir kəsdən qaçmaq / kənar gəzmək; **to** ~ **danger** təhlükədən özünü gözləmək; **to** ~ **doing** *smth.* bir şeyi etməkdən çəkinmək; **2.** *hüq.* ləğv etmək; **to** ~ **a sentence** hökmü ləğv etmək

avoidable [ə'vɔıdəbl] *adj* qaçınması mümkün olan

avoidance [ə'vɔıdəns] *n* **1.** çəkinmə, qaçınma; kənar gəzmə, özünü gözləmə; uzaqlaşma, kənara çıxma, qaçma; ~ **of danger** təhlükədən qaçma / uzaqlaşma; **2.** *hüq.* ləğv etmə; **the** ~ **of the marriage** kəbini ləğv etmə

avow [ə'vau] *v* **1.** etiraf etmək; açıq elan etmək; **to** ~ *one's* **errors** öz səhvini etiraf etmək; **to** ~ **a fault** günahı etiraf etmək; *He avowed himself (to be) a Christian O özünün xristian olduğunu açıq elan etdi;* **2.** *hüq.* hər-hansı bir faktı təsdiq etmək

avowal [ə'vauəl] *n* açıq etiraf

avowed [ə'vaud] *adj* hamıya məlum olan, hamı tərəfindən etiraf edilən; **an** ~ **enemy** hamı tərəfindən etiraf edilən / hamıya məlum olan düşmən

avowedly [ə'vauıdlı] *adj* açıqca, açıqdan-açığa; **to be** ~ **in the wrong** açıqca / açıqdan-açığa səhv etmək

await [ə'weıt] *v* **1.** gözləmək; **to** ~ *smb.* bir kəsi gözləmək; **to** ~ *smth.* bir şeyi gözləmək; **to** ~ *smb.'s* **answer** bir kəsin cavabını gözləmək; *I am awaiting your answer Mən sənin / sizin cavabını / cavabınızı gözləyirəm* **2.** gözləmək; *Death awaits all men Bütün insanları ölüm gözləyir*

awake[1] [ə'weɪk] *adj* **1.** oyaq, oyanmış; **to be ~** oyaq olmaq; **to lie ~ all night** bütün gecə oyaq qalmaq / olmaq; **2.** aydın başa düşən, ehtiyatlı; sayıq; **to be ~ to the danger** təhlükəni aydın başa düşmək

awake[2] [ə'weɪk] *v* oyatmaq; **to ~** *smb.* bir kəsi oyatmaq; **to ~ interest in** *smb.* bir kəsdə maraq oyatmaq

awaken [ə'weɪkən] *v* oyatmaq; doğurmaq; **to ~ jealousy / suspicion** qısqanclıq / şübhə oyatmaq

award[1] [ə'wɔ:d] *n* **1.** mükafat; **to give ~** mükafat vermək; **2.** *hüq.* arbitraj qərarı, qərar

award[2] [ə'wɔ:d] *v* **1.** təltif etmək, mükafat vermək, mükafatlandırmaq, bəxş etmək; **2.** vermək; **to ~** *smb.* **the first prize** bir kəsə birinci mükafat vermək; **to ~ additional time** *id.* əlavə vaxt vermək; **3.** *hüq.* qərar çıxarmaq; **to ~ a new sentence** yeni hökm çıxarmaq

aware [ə'weə'] *adj* başa düşən, bilən; məlumatlı olan; **to be ~ of danger** təhlükəni başa düşmək; **to be ~ of** *one's* **uselessness** özünün faydasız olduğunu başa düşmək

awash [ə'wɔʃ] *adj* **1.** suyun üzündə / üstündə; dalğada; *The box floats awash Qutu suyun üzərində üzür;* **2.** su ilə yuyulub aparılmış; *Everything on the deck was awash Göyərtədə olan hər şeyi su yuyub aparmışdı;* **3.** su basmış, su altında qalmış

away[1] [ə'weɪ] *adj* **1.** iştirak etməyən, olmayan; **to be ~** olmamaq, iştirak etməmək; *He is away from home O, evdə yoxdur;* **2.** aralı, aralı məsafədə; **a small town ten miles ~ from here** *buradan on mil aralı olan kiçik şəhər;* **3.** *id.* öz meydançasında keçirilməyən *(oyun haq.)*; **home and ~ games** öz meydançasında və özgə meydançasında keçirilən oyunlar

away[2] [ə'weɪ] *adv* **1.** kənara, uzağa, o yana; **to go ~** getmək, çıxıb getmək; **to run ~** qaçmaq, qaçıb getmək; **to throw ~** atmaq, tullamaq *(bir kənara)*; **to lay ~** kənara qoymaq; **2.** *Uzaqlıq bildirir:* **1)** *məkanca;* uzaq; **~ from home** evdən uzaqda; **far ~** uzaqda; **~ off** *amer.* uzaqda; **2)** *zamanca;* çoxdan; **~ back** lap çoxdan; **3.** *Yox / Qeyb olma bildirir;* **to boil ~** qaynayıb yox olmaq *(su və s.)*; **to pass ~** ölmək; **to waste ~, to pine ~** arıqlamaq, zəifləmək; qurumaq, solmaq; **to make ~ with** *smb.* **/ with** *smth.* bir kəsi / şeyi yox / məhv etmək

away-team [ə'weɪ'ti:m] *n id.* qonaq komanda

aweary [ə'wɪərɪ] *adj* yorğun, yorulmuş, əldən düşmüş, üzülmüş

awearied [ə'wɪərɪd] *adj* yorğun, yorulmuş, əldən salınmış

a-week [ə'wi:k] *adv* hər həftə, həftədə bir

aweless ['ɔ:lɪs] *adj* **1.** qorxmaz, qoçaq, cəsarətli; **2.** hörmətsiz, saygısız, hörmət etməyən, adamsaymayan

awesome ['ɔ:səm] *adj* qorxu yaradan / törədən; qorxulu, vahiməli

awful ['ɔ:fl] *adj* **1.** dəhşətli, qorxulu, qorxunc, müdhiş, vahiməli; **~ tragedy** dəhşətli faciə; **~ storm** dəhşətli tufan; *The pain was awful Ağrı dəhşətli;* **2.** çox pis; **~ weather** çox pis hava

awfully [ɔ:fəlɪ] *adv* olduqca, çox, həddən artıq, son dərəcə; **to be ~ sorry** çox təəssüflənmək; **to be ~ glad** həddindən artıq şad olmaq

awhile [ə'waɪl] *adv* qısa müddət, bir az; *Wait awhile! Bir az gözlə! / gözləyin!*

awkward ['ɔ:kwəd] *adj* **1.** yöndəmsiz, biçimsiz, təhərsiz, ləng, ağır; **~ movement** yöndəmsiz hərəkət; **~ gait** ləng / ağır yeriş; **to be ~ in** *one's* **speech** ləng danışmaq; **2.** narahat, namünasib; **~ door** namünasib qapı; **~ handle** narahat / namünasib dəstək; **3.** ağır, çətin, müşkül; **~ situation** çətin / ağır vəziyyət; **~ question** çətin sual; **4.** təhlükəli, çətin *(adam haq.)*; **~ blow** təhlükəli zərbə

awkwardly ['ɔ:kwədlɪ] *adv* **1.** yöndəmsiz, biçimsiz; rabitəsiz; **2.** narahat, ağır, çətin

awkwardness ['ɔ:kwədnɪs] *n* **1.** yöndəmsizlik, ağırlıq, lənglik, biçimsizlik; **2.** narahatlıq

awl [ɔ:l] *n* biz *(alət)*

awn [ɔ:n] *n bot.* qılçıq *(sünbüldə)*

awned [ɔ:nd] *adj bot.* qılçıqlı; **~ wheat** qılçıqlı buğda

awning ['ɔ:nɪŋ] *n* tent, örtü, günlük, talvar, çardaq

awningless ['ɔ:nɪŋlɪs] *adj* tentsiz, günlüksüz

awnless ['ɔ:nlɪs] *adj bot.* qılçıqsız; **~ wheat** qılçıqsız buğda

awry[1] [ə'raɪ] *adj* **1.** əyri, qıyqac, çəp; **a face ~ with pain** ağrıdan əyilmiş üz; **2.** yanlış, düzgün olmayan; uğursuz

awry[2] [ə'raɪ] *adv* **1.** çəp, çəpəki, köndələn, əyri-əyri; **to look ~** çəpinə / çəpəki / əyri-əyri baxmaq; **2.** yanlış olaraq, düzgün olmayaraq; qeyri-düzgün, yanlış; uğursuz; *Our plans have gone awry Bizim planlarımız baş tutmadı / alt-üst oldu;* **to go / to run / to step / to walk ~** doğru yoldan sapmaq / çıxmaq

axe[1] [æks] *n* **1.** balta; **2.** boynunu vurma; *He died by the axe Onun boynunu vurdular.* ◊ **to lay the ~ to the root of** *smth.*, **to set the ~ to** *smth.* bir şeyi yerli-köklü məhv etmək; **to hang up** *one's* **~** işdən əl götürmək / çəkmək, işi dayandırmaq

axe[2] [æks] *v* baltalamaq, balta ilə işləmək / kəsmək

axe-man ['æksmən] *n (pl* **-men** [-mən]) baltaçı, odunçu, ağackəsən

axiom ['æksɪəm] *n* aksioma

axiomatic [,æksɪə'mætɪk] *adj* aksiomatik, aydın, aşkar

axiomatically [,æksɪə'mætɪkəlɪ] *adv* aksiomatik / aydın olaraq

axis ['æksɪs] *n* ox; **terrestrial ~** yer kürəsinin oxu

axle ['æksl] *n tex.* ox, mehvər; **front ~** qabaq ox; **rear ~** arxa / dal ox

Azerbaijan [a:,zə:baɪ'dʒa:n] *adj* Azərbaycan; **the ~ Republic** Azərbaycan Respublikası

Azerbaijanian [a:,zə:baɪ'dʒa:njən] *adj* = **Azerbaijan**

Azerbaijani [,a:zə:baɪ'dʒa:nɪ] *n* **1.** azərbaycanlı; **the ~** *top.* azərbaycanlılar; **2.** Azərbaycan dili

azimuth[1] ['æzɪməθ] *n astr.* azimut; **magnetic ~** maqnit azimutu

azimuth[2] ['æzɪməθ] *adj*: **~ compass** azimut kompası; **~ sight** pelengator *(gəminin, təyyarənin və s. olduğu yeri müəyyən etmək üçün cihaz)*

azote [ə'zout] *n kim.* azot

azotic [ə'zɔtɪk] *adj kim.* azot; **~ acid** azot turşusu

azure[1] ['æʒə'] *n* göy rəng, mavi rəng

azure[2] ['æʒə'] *adj* göy rəngdə, mavi, lacivərd; **a dress of ~ silk** mavi / lacivərd rəngdə ipək don

Bb

B b [bi:] *n* (*pl* **B's, b's** [bi:z] **1.** *ingilis əlifbasının 2-ci hərfi;*

baa[1] [ba:] *n* mələmə (*qoyun*)

baa[2] [ba:] *v* mələmək (*qoyun*)

babble[1] [ˈbæbl] *n* **1.** vağ-vuğ (*uşaq danışığı*); **child's ~** uşaq vağ-vuğu; **2.** öz-özünə danışma; donquldanma, burun altında danışma; **3.** boş söhbət / danışıq, cəfəngiyyat, boşboğazlıq, çərənçilik; **4.** anlaşılmaz səs-küy / hay-küy; **a ~ of voices** anlaşılmaz səs-küy; **5.** şırıltı, şırıldama; **the ~ of the brook** çayın şırıltısı; **6.** civiltı, cikkiltı; **the ~ of birds** quşların civiltisi / cikkiltisi

babble[2] [ˈbæbl] *v* **1.** vağ-vuğ etmək (*uşaq*); **2.** donquldanmaq, öz-özünə aydın danışmamaq; *He babbled something in response Cavab olaraq o nəsə donquldandı;* **3.** naqqallıq / boşboğazlıq etmək, çərənləmək, laqqırtı vurmaq; *He babbled without stopping O, dayanmadan çərənlədi;* **4.** ağzından qaçırmaq, açıb söyləmək, açmaq (*sirri*); **to ~ (out) a secret** sirri ağzından qaçırmaq; **5.** şırıldamaq (*su haq.*); **6.** civildəmək, cik-cik etmək

babbler [ˈbæblər] *n* **1.** boşboğaz, çoxdanışan, çərənçi; **2.** sirr saxlaya bilməyən, ağzıboş

babbling [ˈbæblıŋ] *adj* **1.** boşboğaz, naqqal, çoxdanışan, çərənçi; **2.** şırıltılı, şırıldayan; **~ brook** şırıltılı çay

babe [beıb] *n* **1.** *şair.* çağa, uşaq; **~ of love** biç, kəbinsiz doğulan uşaq; **2.** *amer. d.d.* gözəl / qəşəng qız, nazənin; **~s and sucklings** sadədil / sadəlövh adamlar

babel [ˈbeıbl] *n* hay-küy, çığır-bağır, həngamə, mərəkə, qiyamət, ərəsat; *What a babel! Nə hay-küydür!*

baby[1] [ˈbeıbı] *n* **1.** çağa, uşaq; **the ~ of the family** ailənin uşağı; **2.** bala (*heyvanların və quşların*); **3.** qrupda ən kiçik; **the ~ of the class** sinfin ən kiçiyi

baby[2] [ˈbeıbı] *adj* **1.** uşaq; **~ clothes** uşaq paltarı; **~ act** uşaq hərəkəti; **2.** balaca; **a ~ car** balaca maşın; **~ carriage / buggy** *amer.* uşaq arabası; 3. bala; **a ~ monkey** bala meymun

babyhood [ˈbeıbıhud] *n* **1.** körpəlik / uşaqlıq dövrü; **in my ~** körpəlik / uşaqlıq dövründə; **2.** *top.i.* balaca uşaqlar, körpələr; **3.** uşaqlıq, uşaq hərəkəti; *This is no place for babyhood Burada uşaq hərəkətinə yer yoxdur*

babyish [ˈbeıbıı∫] *adj* **1.** uşaq, körpə; **to have a ~ look** uşaq kimi görünmək; uşağa oxşamaq / bənzəmək; **2.** sadə, uşağın başa düşə biləcəyi; *It's a babyish problem, Bu problemi uşaq da həll edə bilər;* **3.** səfeh, sadəlövh; sarsaq, axmaq, ağılsız, uşaqlıq edən

babyism [ˈbeıbıızm] *n* **1.** *top.i.* balacalar, körpələr; **2.** uşaqların işlətdiyi söz və ifadələr

baby-like[1] [ˈbeıbılaık] *adj* uşaq kimi, uşağa oxşar

baby-like[2] [ˈbeıbılaık] *adv* uşaqcasına, uşaq kimi; **to speak ~** uşaq kimi danışmaq

baby-snatcher [ˈbeıbı,snæt∫ər] *n* uşaq oğrusu

baby-snatching [ˈbeıbı,snæt∫ıŋ] *n* uşaq oğurluğu

baby-talk [ˈbeıbı,tɔ:k] *n* uşaq danışığı

baby-tooth [ˈbeıbı,tu:θ] *n* süd dişi

baccalaurean [,bækəˈlɔ:rıən] *adj* subaylıq; **~ life** subaylıq həyatı

baccalaureate [,bækəˈlɔ:rııt] *n* bakalavr dərəcəsi, bakalavrlıq

bachelor [ˈbæt∫ələr] *n* **1.** subay kişi; **old ~** evlənməmiş subay kişi; *He is a bachelor O, evlənməmiş subay kişidir;* **2.** bakalavr; **B. of Arts** humanitar elmlər üzrə bakalavr; **~'s degree** bakalavr dərəcəsi

bachelor girl [ˈbæt∫ələ,gə:l] *n* ərsiz arvad (*xüs. gənc və müstəqil*)

bachelorhood [ˈbæt∫ələhud] *n* **1.** subaylıq həyatı; **2.** bakalavr dərəcəsi; **to receive** ***one's*** **~** bakalavr dərəcəsi almaq

bachelorship [ˈbæt∫ələ∫ıp] *n* **1.** = **bachelorhood**; **2.** humanitar elmlər üzrə bakalavr dərəcəsi

back[1] [bæk] *n* **1.** kürək, arxa, dal; **broad ~** enlikürək; **to carry** ***smth.*** **on** ***one's*** **~** bir şeyi dalında / kürəyində aparmaq; **to lie on** ***one's*** **~** arxası üstə / dalı üstə uzanmaq; *He was on his back and looking at the stars O, arxası üstə uzanıb ulduzlara baxırdı;* **to fall on** ***one's*** **~** arxası üstə / dalı üstə yıxılmaq; **to be on** ***one's*** **~** yataqda (*xəstə*) olmaq; **to stab in the ~ 1)** kürəyinə bıçaq soxmaq; **2)** *məc.* satmaq, ələ vermək; **to pat on the ~ 1)** kürəyinə vurmaq (*razılıq əlaməti olaraq*); **2)** bir kəsə dayaq durmaq, bir kəsi müdafiə etmək; *He has a strong back* **1)** *Onun enli kürəyi var;* **2)** *məc. O hər şeyə dözə bilər;* **2.** bel sütunu; onurğa, bel sümüyü; *He has broken his back O, bel sütununu / onurğasını sındırıb;* **3.** bel; **a sharp pain in the ~** beldə kəskin ağrı; **4.** bir şeyin arxa / dal tərəfi; *The back of the knife won't cut Bıçağın dal tərəfi kəsmir;* **the ~ of the house** evin dal tərəfi; *The back of the house looks out into the river Evin dal tərəfi çaya baxır;* **the ~ of the hand** əlin arxa tərəfi; **5.** dal, söykənəcək; **the ~ of the chair / sofa** stulun / divanın söykənəcəyi; **at the ~** arxada, dalda; **a garden at the ~ of the house** evin arxasındakı / dalındakı bağ; **6.** astarı, astar üzü, tərs üzü; **the ~ of the cloth / rug** parçanın / gəbənin tərs üzü; 7. müdafiəçi (*futbolda*)

◊ **~ to ~** arxa-arxaya, kürək-kürəyə; **to stand behind** ***smb.'s*** **~, to be at the ~ of** ***smb.*** bir kəsin arxasında durmaq / dayanmaq; **to put** ***one's*** **~ into** ***one's*** **work** həvəslə / ciddiyyətlə işləmək; **to bow** ***one's*** **~** boyun əymək; yaltaqlanmaq, ikiqat əyilmək;

◊ *Scratch my back and I'll scratch yours ≡ Əl əli yuyar, əl də üzü*

back[2] [bæk] *adj* **1.** arxa, dal, daldakı, geridəki; **the ~ door** arxa qapı; **~ rows** arxa sıralar; **~ entrance** dal / arxa giriş; **~ tooth** dal / arxa diş; **2.** uzaq; **~ settlement** uzaq yaşayış məntəqəsi; **3.** əks, tərs; **~ current** əks axın; **4.** köhnə; **a ~ number of a magazine** jurnalın köhnə nömrəsi;

◊ **~ seat driver** *amer. maşında oturub sürücüyə maşını necə sürmək haqqında göstəriş verən sərnişin*

back[3] [bæk] *v* **1.** müdafiə etmək; tərəfini saxlamaq; tərəfdar çıxmaq, bəyənmək; **to ~ a plan** planı müdafiə etmək, planı tərəfdar çıxmaq; **to ~** ***smb.*** bir kəsə tərəfdar çıxmaq; *The union leaders decided to back the Government Həmkarlar təşkilatının rəhbərləri dövləti müdafiə etmək qərarına gəldilər; I ask you to back my plan Səndən / Sizdən xahiş edirəm mənim planımı müdafiə edəsən / edəsiniz;* **2.** geri vermək (*maşını və s.*); **to ~ a car** maşını geri vermək; **to ~ the troops into position** qoşunu əvvəlki mövqeyinə qaytarmaq; *He backed a step to let the old woman pass O, bir addım geri durdu ki, qoca qadın keçsin*

back[4] [bæk] *adv* **1.** geri, geriyə, dala; **to take ~** geri almaq; **to send ~** geri göndərmək; **to bring ~** geri gətirmək; **to come ~** geri / dala qayıtmaq; **to look ~** dala / geri baxmaq; **to pay ~** borcu geri qaytarmaq; **to answer ~** söz qaytarmaq; **2.** öncə, əvvəl; **an hour ~** bir saat öncə / əvvəl; **a few years ~** bir neçə il öncə / əvvəl; **3.** arxaya, arxada, arxadan; **to tie** ***one's*** **hair ~** saçını arxadan bağlamaq; **to stand ~** arxada durmaq; *He stood back in the crowd O, camaatın arxasında dururdu*

backache [ˈbækeık] *n* kürək ağrısı

back-answer [ˈbæk,a:nsər] *n* çəmkirmə, kobudcasına sözqaytarma

backbite[1] [ˈbækbaıt] *n* qeybət, dedi-qodu, dalınca danışma, qeybət etmə

backbite[2] [ˈbækbaıt] *v* dalınca danışmaq, qeybət etmək, yamanlamaq

backblow [ˈbækblou] *n* **1.** arxadan zərbə; **2.** *məc.* gözlənilməz / qəfil zərbə; **~s of fortune** fələyin gözlənilməz zərbələri

backbone [ˈbækboun] *n* **1.** əsas, mahiyyət; **the ~ of the theory** nəzəriyyənin əsası / mahiyyəti; **2.** dayaq; dirək; **the ~ of the feodal system** feodal quruluşunun dayağı; **3.** iradə; xarakterin möhkəmliyi; **to lack ~** iradəsiz olmaq; **4.** kötük (*kitabda, dəftərdə və s.*); **the ~ of the book** kitabın kötüyü; **5.** *anat.* onurğa sütunu / sümüyü; ◊ **to the ~** iliyinə kimi; *He is a patriot to his very backbone O, iliyinə kimi vətənpərvərdir*

backboned [ˈbækbound] *adj* **1.** qətiyyətli; möhkəm; **2.** *zool.* onurğalı; **~ animals** onurğalı heyvanlar

backbreaking [ˈbækbreɪkɪŋ] *adj* çox ağır, belsındıran, əldən salan, həddən artıq zəhmət tələbedən; dözülməz, məşəqqətli; ~ **job** çox ağır / dözülməz / həddən artıq çətin iş; ~ **load** çox ağır / belsındıran yük
backchat [ˈbæktʃæt] *n* çəmkirmə, sözqaytarma
back-comb [ˈbækkoum] *n* saçı əks istiqamətdə darama
back-country [ˈbæk.kʌntrı] *n* az əhalisi olan / mərkəzdən uzaq / tənha yer
back-countryman [ˈbæk.kʌntrımən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) əyalət adamı, avam adam
back-court [ˈbækkɔ:t] *n* **1.** *id.* müdafiə zonası; **2.** *k.t.* quş və ya heyvan üçün həyət
backdate [.bækˈdeit] *v* köhnə / əvvəlki tarixlə həyata keçirmək (*bir şeyi*); *The pay increase agreed in June will be backdated to January İyun ayında məvacibin artırılması haqqında razılaşma yanvar ayından həyata keçiriləcək*
back door [ˈbækˈdɔ:ʳ] *n* **1.** dal qapı
backdown[1] [ˈbækdaun] *n* geri çəkilmə, uzaqlaşma; mövqedən çəkinmə; təslim olma
backdown[2] [ˌbækdaun] *v* geri çəkilmək, təslim olmaq
backfall [ˈbækfɔ:l] *n* arxası üstə yıxılma
backgammon [ˈbækgæmən] *n* nərd
background [ˈbækgraund] *n* **1.** arxa plan, fon; *The house stood out against the background of the forest Ev meşənin fonunda dayanmışdı;* **to stay in the ~** arxa planda qalmaq; **2.** *kino.* şərait, hərəkət məkanı / yeri, ikinci dərəcəli hərəkət; **3.** əsl səbəb; gizli səbəb, işin iç üzü; *The background of the deal was easy to explain Sazişin əsl səbəbini izah etmək asan idi;* **4.** hazırlıq, səriştə, təcrübə; **5.** əsil, mənşə; **a young man of excellent ~** əla mənşəyə malik gənc (*adam*)
back-hair [ˈbækˈheəʳ] *n* uzun qadın saçı
backlog [ˈbæklɔg] *n* geriqalma; ~ **of work** işdə geriqalma; **to catch up with the ~** geriqalmanı aradan qaldırmaq
backmost [ˈbækmoust] *adj* ən / lap arxa; **the ~ row of seats** cərgərin ən arxa yerləri
back-room[1] [ˈbækru:m] *n* **1.** arxa otaq (*burda və s.*); **2.** gizli fəaliyyət göstərilən yer (*xüs. siyasi*); **3.** gizli laboratoriya, gizli elmi-tədqiqat müəssisəsi
back-room[2] [ˈbækru:m] *adj* **1.** gizli, xəlvəti; ~ **compromise** gizli kompromis; **2.** gizli, hərbi mənası olan; ~ **boys** yeni silah növü üzərində işləyən alim və konstruktorlar, gizli laboratoriya əməkdaşları
back seat [ˌbækˈsi:t] *n* maşının arxa oturacağı
back-talk [ˈbæktɔ:k] *n* söz qaytarma, çəmkirmə; **to give ~** mırıldamaq, çəmkirmək
backtrack[2] [ˈbæktræk] *v* **1.** geri çəkilmək; imtina etmək; *The government is already backtracking from its promise Hökumət artıq öz vədindən imtina edir;* **2.** geri qayıtmaq, geri dönmək
backward[1] [ˈbækwəd] *adj* **1.** dala, geriyə; **a ~ look** dala / geriyə baxış; **2.** geridə, dala qalmış, inkişaf etməmiş; ~ **child** geri qalmış / inkişaf etməmiş uşaq; ~ **country** inkişaf etməmiş ölkə; *Some backward parts of the country do not have electricity Ölkənin bəzi geri qalmış hissələrində elektrik yoxdur;* **3.** gecikmiş; yubanmış, ləngimiş ~ **spring** / **autumn** gecikmiş yaz / payız; **4.** həvəssiz, ürəksiz; cəsarətsiz
backward[2] [ˈbækwəd] *adv* **1.** geri; **to step ~** bir addım geri durmaq; *He stepped backward O, bir addım geri durdu;* **to look ~** geri baxmaq; **to turn *one's* head ~** başını çevirmək, çevrilib dala baxmaq; **to cast ~ a light** işığı əks etdirmək; **to turn ~ from his beliefs** öz inamından dönmək / əl çəkmək; **2.** əks istiqamətə; **to go ~ and forward** irəli geri getmək, vargəl etmək; **3.** əksinə, əks istiqamətdə; **to walk ~** daldalı getmək; **to say the alphabet ~** əlifbanı əksinə / əks istiqamətdə demək;
◊ **to lean over ~** 1) geriyə/dala əyilmək; 2) dəridən-qabıqdan çıxmaq
backwardness [ˈbækwədnıs] *n* gerilik
backwater [ˈbæk.wɔ:təʳ] *n* kiçik körfəz (*çayda, göldə*), nohur
backway [ˈbækwei] *n* **1.** dal qapı; **2.** dolayı yol
backwoods[1] [ˈbækwudz] *n pl.* meşədə tənha / xəlvəti yer

backwoods[2] [ˈbækwudz] *adj* **1.** meşədə tənha yerdə yaşayan; **2.** avam, cahil, mədəniyyətcə geridə qalmış;
backwoodsman [ˈbækwudzmən] *n* (*pl* **-men** [mən]) **1.** meşədə tənha yerdə yaşayan adam; **2.** *zaraf.* vəhşi, ayı
back-yard [ˈbækˈja:d] *n* **1.** evin arxasında olan məhlə və ya bağça; **2.** həyətyanı sahə
backyard [ˈbækja:d] *adj* yerli; xüsusi; ~ **production** yerli istehsal
backyarder [ˈbæk.ja:dəʳ] *n* kiçik istehsalçı
bacon [ˈbeıkən] *n* **1.** bekon; **a gammon of ~** vetçina (*qaxac edilmiş donuz əti / donuz budu*); ~ **and eggs** donuzun hisə verilmiş döş əti ilə bişirilmiş qayğanaq; **2.** *d.d.* mükafat; gəlir; uduş; **to bring home the ~** 1) nailiyyət / müvəffəqiyyət qazanmaq; 2) kifayət qədər qazanmaq;
◊ **to save *one's* ~** (*öz*) canını qurtarmaq
bacony [ˈbeıkənı] *adj* piyli, piybasmış
bacterial [bækˈtıərıəl] *adj* bakterial; ~ **cultivation** bakteriya yetişdirmə / əkmə
bacteriological [bæk.tıərıəˈlɔdʒıkəl] *adj* bakterioloji; ~ **warfare** bakterioloji müharibə; ~ **weapons** bakterioloji silah
bacteriologist [bæk.tıərıˈɔlədʒıst] *n* bakterioloq
bacteriology [bæk.tıərıˈɔlədʒı] *n* bakteriologiya (*bakteriyalardan bəhs edən elm*), mikrobiologiya
bacterium [bækˈtıərıəm] *n* (*pl* **-ria**) mikrob, bakteriya
bactrian [ˈbæktrıən] *n zool.* ikihürgüclü dəvə
bad [bæd] *adj* **1.** pis, yaman, iyrənc, yaramaz, çirkin, ağır; ~ **work** pis iş, **a ~ worker** pis işçi; ~ **action** pis / yaramaz / çirkin hərəkət; ~ **handwriting** pis xətt; ~ **food** pis / iyrənc yemək; ~ **novel** pis roman; ~ **reputation** pis / yaman ad; ~ **habit** pis / çirkin/iyrənc vərdiş; ~ **news** pis / ağır xəbər; ~ **taste** pis / iyrənc dad; **2.** əxlaqsız, pozğun, ədəbsiz; **a ~ woman** əxlaqsız / pozğun qadın; ~ **words** ədəbsiz sözlər; ~ **language** hədyan, nalayiq sözlər, söyüş; **3.** iyimiş, iylənmiş, qoxumuş; ~ **fish** iyimiş / qoxumuş balıq; ~ **water** yararsız / pis su (*içməyə yaramayan*), ~ **tooth** çürük diş; **4.** qeyri-səmimi, şərəfsiz, namussuz; **a ~ man** qeyri-səmimi / ikiüzlü / şərəfsiz adam; **5.** iyrənc, xoşagəlməz; **a ~ smell** xoşagəlməz / iyrənc iy; **a ~ taste** xoşagəlməz / iyrənc dad; **6.** əlverişsiz, yaramayan; münasib olmayan; *ziyan;* ~ **food for the young** uşaqlar üçün yaramayan qida; *The weather is bad for tennis Hava tennis üçün münasib deyil; Smoking is bad for you Siqaret çəkmək sənə / sizə ziyandır;* **7.** saxta, qəlp; süni; qondarma; ~ **coin** qəlp sikkə / dəmir pul; ~ **passport** saxta pasport; **8.** uğursuz, baş tutmayan; ~ **try** uğursuz cəhd / səy; **9.** səhv, yalan; qeyri-dəqiq; ~ **spelling** səhv yazı; ~ **grammar** qrammatik səhv / xəta; **10.** (**at**) bacarıqsız, zəif, qabiliyyətsiz; ~ **at figures** hesabdan zəif; **to be ~ at tennis** tennisi zəif oynamaq; **11.** bərk; kəskin; ağır; **a ~ cold** bərk soyuqdəymə; ~ **pain** kəskin ağrı; ~ **crime** ağır cinayət; **12.** kinli, qəzəbli; hirsli, acıqlı; **to give *smb.* a ~ look** bir kəsə acıqlı / hirsli / qəzəbli baxmaq;
◊ ~ **disease** pis xəstəlik (*sifilis*); ~ **case** ağır xəstəlik; **to make ~ blood between persons** insanlar arasında düşmənçilik / qovğa salmaq; **to keep ~ hours** qeyri-normal həyat sürmək, gec yatıb, gec durmaq; *Too bad! Çox əfsus!* **to be in a ~ way** pis yolda olmaq; **from ~ to worse** getdikcə pisləşmə; **to exchange the ~ for better** işləri qaydaya salmaq / yaxşılaşdırmaq; *Bad is the best Qarşıda yaxşı heç nə görünmür*
badge[1] [bædʒ] *n* **1.** nişan, emblem, rəmz; *The delegates exchanged badges Nümayəndələr bir-birinə nişan verdilər;* **2.** *hərb.* fərqləndirmə nişanı; ~ **of rank** rütbəni bildirən fərqləndirmə nişanı; **3.** əlamət, işarə
badge[2] [bædʒ] *v* nişanla işarə etmək
badged [ˈbædʒd] *adj* nişanlanmış, damğalanmış, damğa vurulmuş, işarə edilmiş
badgeless [ˈbædʒlıs] *adj* işarəsiz, nişansız, fərqləndirici əlaməti olmayan
badger[1] [ˈbædʒəʳ] *n* **1.** *zool.* porsuq; **2.** porsuq mexi
badger[2] [ˈbædʒəʳ] *v* cırnatmaq; yapışmaq, dalınca düşmək, əl çəkməmək; təngə gətirmək; qəmiş olmaq; *You are always badgering me Sən / Siz mənə həmişə qəmiş olursan / olursunuz*

badlands [ˈbædlændz] *n k.t.* münbit olmayan / məhsul verməyən torpaq

badly [ˈbædlı] *adv* **1.** pis, xarab; **~ made clothes** pis tikilmiş paltar; **to play ~** pis oynamaq; **2.** ağır, ciddi; bərk; **~ wounded** ağır / ciddi/bərk yaralanmış; **to be ~ ill** ağır / ciddi xəstə olmaq
◊ **to be ~ -off** ehtiyacı olmaq, çətin vəziyyətə düşmək; *He is badly-off for friends Onun dosta ehtiyacı var*

badminton[1] [ˈbædmıntn] *n* badminton

badminton[2] [ˈbædmıntn] *adj* badminton; **~ bird** badminton oynamaq üçün valan

badness [ˈbædnıs] *n* pislik, yaramazlıq; **the ~ of the weather / climate** havanın / iqlimin pisliyi

baffle[1] [ˈbæfl] *n* **1.** uğursuzluq, müvəffəqiyyətsizlik; ümidsizlik; **2.** maneə, əngəl, çətinlik

baffle[2] [ˈbæfl] *v* **1.** çaşdırmaq, karıxdırmaq; yolundan döndərmək / azdırmaq; *The last examination question baffled me completely Axırıncı imtahan sualı məni tamam çaşdırdı;* **2.** mane olmaq; pozmaq, alt-üst etmək; dağıtmaq, pəl vurmaq; **to ~ the enemy's plan** düşmənin planını pozmaq / alt-üst etmək;
◊ **to ~ description** təsviri qeyri-mümkün etmək

baffled [ˈbæfld] *adj* **1.** çaşdırılmış, çətinliyə salınmış; **2.** ağla sığmayan, anlaşılmaz; **~ question** anlaşılmaz məsələ / sual

baffling [ˈbæflıŋ] *adj* **1.** çətin, zor, müşkül; zəhmətli, əziyyətli; **~ problem** çətin / müşkül problem; **2.** qarşı; arzu edilməyən / olunmayan; **~ wind** qarşıdan əsən külək; **3.** anlaşılmaz; müəmmalı, qəribə; **~ person** anlaşılmaz / müəmmalı şəxs

baft [ba:ft] *n* bafta *(parça növü)*

bag[1] [bæg] *n* **1.** kisə, torba; **paper ~** kağız torba / kisə; **2.** sumka, portfel, çanta; **shopping ~** bazar sumkası; **evening ~** axşam sumkası *(teatra gedərkən ələ götürülən)*; **3.** çamadan; **gladstone ~** dəri çamadan; **4.** ovçunun əldə etdiyi qənimət *(ov)*;
◊ **~ and baggage 1)** əlli-ayaqlı; hər şeyi ilə birlikdə; *They threw her out of the house bag and baggage Onlar onu şeyşüyü ilə birlikdə evdən bayıra atdılar;* **2)** bütünlüklə, tamamilə, başdan-başa; **a ~ of bones** bir dəri, bir sümük *(çox arıq adam və ya heyvan)*; **a ~ of wind** boşboğaz, gəvəzə, lovğa, gopçu, özünü öyən;
◊ **to let the cat out of the ~** ≅ ağzından qaçırmaq, sirr vermək, ağzıyırtıqlıq etmək; **~s of time** həddən çox vaxt; *We have bags of time Bizim həddən çox vaxtımız var;* **~s under the eyes** gözlərin altında şiş / torba

bag[2] [bæg] *v* **(-gg-) 1.** kisəyə / torbaya qoymaq; **2.** şarı luzaya salmaq *(bilyard oyununda)*; *He bagged the ball nicely O, şarı məharətlə luzaya saldı;* **3.** ovlanmış quşu ovçu çantasına qoymaq; **4.** vurmaq *(çox miqdarda heyvan, quş)*; *He bagged a hare O, bir dovşan vurdu;* **5.** *d.d.* yığmaq, toplamaq; **to ~ subscription** imza toplamaq; **to ~ butterflies** kəpənək toplamaq / yığmaq *(kolleksiya düzəltmək üçün)*; **6.** qabarmaq, şişmək; torbalanmaq; *His trousers bagged (out) at the knees Onun şalvarı dizlərindən torbalanıb*

bagful [ˈbægful] *n* **1.** kisə / torba dolusu, bir torba / kisə; **2.** *məc.* çoxlu, hədsiz, hədsiz-hesabsız, saysız-hesabsız; **a ~ of money** çoxlu / saysız-hesabsız pul

baggage [ˈbægıdʒ] *n* **1.** *amer.* baqaj, yük; **2.** *kob.* gəzəyən qadın, fahişə, əxlaqsız qadın; **3.** kifir / zəhlətökən qoca arvad

baggage-car [ˈbægıdʒˈka:ʳ] *n amer.* yük vaqonu

baggage-check [ˈbægıdʒˈtʃek] *n amer.* baqaj qəbzi

baggage-man [ˈbægıdʒmæn] *n (pl* **-men** [-men]) = **baggage-master**

baggage-master [ˈbægıdʒˌma:stəʳ] *n amer.* hambal, yükdaşıyan

baggage-room [ˈbægıdʒˈru:m] *n amer.* yüksaxlama kamerası

baggy [ˈbægı] *adj* **1.** torbayaoxşar, kisəyəoxşar, torba kimi; **~ skin under** *one's* **eyes** gözün altında torbayaoxşar dəri; **~ trousers** torbayaoxşar şalvar; **2.** təmtəraqlı; dəbdəbəli; ibarəli *(nitq haq.)*

bagpipes [ˈbægpaıps] *n* tuluq zurnası; **to play the ~** tuluq zurnası çalmaq

bags [bægz] *n* I çox / həddən artıq miqdar; **to have ~ of money** çox / həddən ziyadə pulu olmaq

bags [bægz] *n* II kişilər üçün enli şalvar

bail[1] [beıl] *n* I *hüq.* **1.** girov; zəmanət, zaminlik; **to stand ~ for** *smb.* bir kəsə zamin durmaq; **to let to ~** zəmanətlə həbsdən azad etmək; **to accept / to take ~ for the prisoner** dustağı zaminə götürmək; **to** *one's* **~** vaxtında məhkəməyə gəlmək; **2.** zamin, zəmanətçi, zamin olan; **to be / to go ~** zamin olmaq; **3.** dustağı müvəqqəti olaraq zaminə buraxma; *He is out on short bail Onu müvəqqəti olaraq zaminə buraxıblar;* **4.** *d.d.* cavabdeh olma; *I'll go bail for that Mən buna cavabdeh olacam*

bail [beıl] *n* II vedrə; parç, tayqulp

bail[2] [beıl] *v* **(out)** I. zaminə götürmək

bail [beıl] *v* II suyu qayıqdan vedrə ilə çıxartmaq

bait[1] [beıt] *n* **1.** tələ yemi; yem; *Worms are good bait for fish Soxulcanlar balıqlar üçün yaxşı tələ yemidir;* **2.** şirnikdirici şey; nəfs, tamah; *He fell for the bait immediately O dərhal tamahlandı;* **to jump at the ~, to rise to the ~, to swallow the ~** qarmağa / tələyə düşmək; **3.** yem *(at üçün)*; **4.** qıs vurma *(itləri)*

bait[2] [beıt] *v* **1.** qısqırtmaq, qıs vurmaq; **to ~** *smb.* **with dogs** itləri bir kəsin üstünə qısqırtmaq; **2.** rahatlıq verməmək, incitmək, cana / təngə gətirmək; **3.** tələ yemi ilə / qarmaqla tutmaq; **4.** tamahlandırmaq, şirnikləndirmək; **to ~** *smb.* **with promises** bir kəsi vədlərlə aldatmaq / şirnikləndirmək; **5.** atı yemləmək *(yolda)*

bake [beık] *v* **1.** bişirmək; **to ~ bread** çörək bişirmək; **to ~ a pie** piroq bişirmək; **2.** qurutmaq, qurumaq; *His lips were baked with heat Onun dodaqları istidən qurumuşdu;* **3.** bişmək, yanmaq *(günəş altında)*; özünü günəşə vermək

baked [beıkt] *adj* **1.** bişmiş, bişirilmiş; **~ apple** bişmiş / bişirilmiş alma; **~ potatoes** bişmiş / bişirilmiş kartof; **2.** qurumuş; **lips -d with heat** istidən qurumuş dodaqlar;

bake-house [ˈbeıkhaus] *n* çörəkxana, çörək bişirilən yer

baker [ˈbeıkəʳ] *n* çörəkçi, çörəkbişirən; **the ~'s (shop)** çörəkxana, çörək dükanı;
◊ **~' dozen** on üç;

bakery [ˈbeıkərı] *n* çörək bişirilən və ya satılan yer, çörəkxana, çörəkçixana; bulka dükanı

balance[1] [ˈbæləns] *n* **1.** tərəzi; **quick / Roman ~** yaylı əl tərəzisi; **2.** tərəzinin gözləri; **a pair of ~** tərəzinin gözü / qapağı; **3.** müvazinət; **stable ~** sabit / sarsılmaz / möhkəm / davamlı müvazinət; **~ of power** qüvvələrin müvazinəti; **to hold the ~ even** müvazinəti düz saxlamaq; **to keep / to hold / to preserve** *one's* **~** müvazinətini saxlamaq / mühafizə etmək; *The unexpected blow threw him off his balance Gözlənilməz zərbə onu müvazinətdən çıxardı;* **4.** ruhi müvazinət, sakitlik, müvazinət; **to be off** *one's* **~** müvazinətini / sakitliyini itirmək; **to lose** *one's* **~** özündən çıxmaq, müvazinətini itirmək; *His character shows a perfect balance of mind and body Onun xarakteri göstərir ki, o həm mənəvi, həm də cismani cəhətdən kamil müvazinətə malikdir;* **5.** həmahənglik; **the ~ of colours** rənglərin həmahəngliyi; **6.** kəfkir, rəqqas *(saatda)*; **a clock with a ~** kəfkirli saat; **7.** *mal.* balans, qalıq; saldo *(gəlir və çıxar yekunları arasındakı fərq – debet və kredit)*; **~ of payments** ödəmə balansı; **trade ~, ~ of trade** ticarət balansı; **favourable / unfavourable ~** aktiv / passiv balans; **to strike the ~** balansı yekunlaşdırmaq; balansa yekun vurmaq
◊ **upon / on a ~** vəziyyəti ölçüb-biçərək, hər şeyi nəzərə alaraq; **to be in the ~** qeyri-müəyyən vəziyyətdə olmaq;

balance[2] [ˈbæləns] *v* **1.** müvazinət saxlamaq; taraz olmaq; *Do these scales balance? Bu tərəzi tarazdırmı?;* **2.** tarazlaşdırmaq; taraz vəziyyətə gətirmək; nizama, qaydaya salmaq; **to ~ foreign trade** xarici ticarəti tarazlaşdırmaq; **3.** *müh.* balans; yekun vurmaq; bağlamaq *(hesabı)*; ödəmək; **to ~ an account** hesabı ödəmək; **4.** balans vermək; *The accounts don't balance Hesab balans vermir;* **5.** götür-qoy etmək, ətraflı düşünmək, fikirləşmək; *It was ne-*

cessary to balance the matter before reaching any decision Hər hansı bir qərara gəlməzdən əvvəl məsələni ətraflı şəkildə götür-qoy etmək lazım idi; **7.** tərəddüd etmək; **to ~ in indecision** qərara gəlməkdə tərəddüd etmək

balance-beam [ˈbæləns bi:m] *n* **1.** tərəzi qolu, porsong; **2.** əks ağırlıq; **3.** gimnastika tiri

balanced [ˈbælənst] *adj* **1.** tarazlaşdırılmış, bərabərləşdirilmiş, tənləşdirilmiş; **2.** müvazinətli; təmkinli, sakit; *She is very well balanced O, çox təmkinlidir;* **3.** düşünülmüş; ağıllı; ~ **judgement** düşünülmüş mühakimə; **4.** proporsional; mütənasib; ~ **reduction of armaments** silahların proporsional surətdə azaldılması

balance-master [ˈbæləns,ma:stəʳ] *n* kəndirbaz, canbaz

balance-mistress [ˈbæləns,mıstrıs] *n* kəndirbaz qadın / qız, canbaz qadın / qız

balancer [ˈbælənsəʳ] *n* akrobat, canbaz

balconied [ˈbælkənıd] *adj* balkonlu, eyvanlı; ~ **house** balkonlu / eyvanlı ev

balcony [ˈbælkənı] *n* **1.** balkon, eyvan; **2.** *teat.* balkon

bald [bɔ:ld] *adj* **1.** daz, dazbaş; *He is going bald Onun başının tükü tökülür, O keçəlləşir;* **2.** çılpaq; örtüksüz; ~ **hill** çılpaq təpə; **3.** açıq, aydın; ~ **egoism** çılpaq / açıq xudbinlik / eqoizm; ~ **rudeness** açıq / aydın kobudluq; **4.** təpəl (*heyvan haq.*)

bald-coot [ˈbɔ:ldku:t] *n* **1.** *zool.* qaşqaldaq (*quş*); **2.** dazbaş / keçəl adam

balderdash [ˈbɔ:ldədæʃ] *n* cəfəngiyyat, mənasız danışıq və ya yazı; uydurma

bald-faced [ˈbɔ:ldˈfeıst] *adj* **1.** təpəl, qaşqa (*at haq.*); **2.** açıq, aşkar, aydın; ~ **lie** açıq / aşkar / ağ yalan

bald-head [ˈbɔ:ldhed] *n* **1.** dazbaş adam; **2.** təpəl / qaşqa heyvan

balding [ˈbɔ:ldıŋ] *adj* dazlaşan, keçəlləşən; ~ **man / head** dazlaşan adam / baş

baldly [ˈbɔ:ldlı] *adv* **1.** açıq, açıqcasına, açıq-açığına; üzünə; **to speak** ~ açıq / açıqcasına demək; **2.** kasıb, dilənçi şəklində; *The room was baldly furnished Otaq çox kasıb şəkildə döşənmişdi*

baldness [ˈbɔ:ldnıs] *n* **1.** dazlıq; keçəllik; **2.** çılpaqlıq; **the ~ of the hill** təpənin çılpaqlığı

baldric [ˈbɔ:ldrık] *n* **1.** asqı qayışı, çiyin qayışı

bale[1] [beıl] *n* top; topa; tay; yığın; bağlama; **a ~ of cotton** bir tay pambıq; **~s of clothes** paltar bağlamaları

bale[2] [beıl] *v* topa / tay bağlamaq

baleful [ˈbeılfl] *adj* **1.** hirsli, acıqlı, qəzəbli, kinli; ~ **look** hirsli / acıqlı/kinli / qəzəbli baxış; **to give a ~ look** hirsli / acıqlı nəzər salmaq / baxmaq

balefully [ˈbeılfəlı] *adv* acıqla, hirslə, kinli-kinli, acıqlı-acıqlı; **to look** ~ acıqlı-acıqlı / kinli-kinli baxmaq

baleless [ˈbeıllıs] *adj d.d.* zərərsiz, ziyansız

balk[1] [bɔ:k] *n* **1.** əngəl, çətinlik; maneə; **to proceed without ~s** maneəsiz hərəkət etmək; **2.** səhv, xəta, yanlışlıq; nöqsan; **to make a** ~ xəta etmək, nöqsan buraxmaq; **3.** məğlubiyyət; **to meet with a** ~ məğlub olmaq, məğlubiyyətə uğramaq; **to have a sad** ~ bərk məyus olmaq;

◊ **to make a ~ of good ground** əlverişli imkanı əldən vermək

balk[2] [bɔ:k] *v* **1.** mane olmaq, maneçilik törətmək; **to ~ progress** tərəqqiyə mane olmaq; **2.** əldən vermək, ötürmək, yan keçmək; diqqət verməmək; **to ~ an opportunity** imkanı əldən vermək; **to ~ *one's* turn** növbəsini buraxmaq; *Death balks no creature Ölüm heç bir canlıdan yan keçmir;* **3.** rədd etmək, razı olmamaq, qəbul etməmək; boyun qaçırmaq; **to ~ an unpleasant duty** xoşagəlməz vəzifədən boyun qaçırmaq; **4.** inad / tərslik etmək; qəfildən dayanmaq; tərsliyi tutmaq; *The horse balked a leap At maneəni dəf etməyə tərslik etdi*

balky [bɔ:kı] *adj* tərs, inad; harın (*at haq.*)

ball[1] [bɔ:l] *n* I **1.** kürə; şar; yumaq; **the terrestrial** ~ yer kürəsi / şarı; *The Earth is a ball Yer kürə / şar şəklindədir;* **a ~ of wool** yun yumağı; ~ **of eye** *anat.* göz almacığı; **2.** top; *The ball is in the play Top oyundadır;* **good** ~ dəqiq zərbə (*topa*); **wide** ~ dəqiq olmayan zərbə (*topa*); **adopted** ~ hesaba alınan top; **3.** güllə, mərmi; **powder and ~s** barıt və güllələr; **smoke** ~ *hərb.* tüstü mərmisi / bombası

ball [bɔ:l] *n* II bal, rəqs gecəsi; **costume** ~ bal-maskarad; **to give a ~ ball** bal təşkil etmək

ball[2] [bɔ:l] *adj* şaraoxşar, şarvarı; ~ **lightning** şaraoxşar ildırım;

◊ ~ **of fortune** taleyin oyuncağı; **to carry the** ~ *amer.* fəal hərəkət etmək;

ball[3] [bɔ:l] *v* yumağa dönmək, yumaq kimi olmaq; yumrulamaq, bürmələmək

ballad [ˈbæləd] *n* ballada; xalq nəğmələri

ballade [ˈbæla:d] *n* ballada (*şerin xüsusi növü*)

ball-bearing [ˈbɔ:lbeərıŋ] *n* *tex.* diyircəkli podşipnik

ballerina [,bæləˈri:nə] *n* balerina, rəqqasə

ballet[1] [ˈbæleı] *n* balet

ballet[2] [ˈbæleı] *adj* balet; ~ **slippers** balet tuflisi; ~ **music** balet musiqisi

ballet-dancer [ˈbæleı,da:nsəʳ] *n* balet artisti, rəqqas; balet aktrisası, balerina

ballet-master [ˈbæleı,ma:stəʳ] *n* baletmeyster

balletomane [,bælətəˈmeın] *n* balet həvəskarı

ballistic [bəˈlıstık] *adj* ballistik; ~ **rocket** ballistik raket; ~ **missile** ballistik reaktiv mərmi; ~ **guided missile** idarə olunan ballistik mərmi

ballistics [bəˈlıstıks] *n* ballistika

balloon[1] [bəˈlu:n] *n* **1.** hava şarı; **toy** ~ oyuncaq hava şarı; **2.** balon

balloon[2] [bəˈlu:n] *v* **1.** köpmək, şişmək; **2.** doldurmaq (*hava ilə*), üfürüb şişirtmək;

ballot[1] [ˈbælət] *n* **1.** seçki bülleteni; *Don't spoil your ballot by writing in the wrong place Səhv yazmaqla seçki bülletenini korlama / korlamayın;* **3.** səs vermə, səsə qoyma; gizli səsvermə; **to vote / to elect by** ~ gizli səsvermə yolu ilə seçmək; **to take a** ~ səsvermə keçirmək; **4.** səsverməyə qoymaq üçün namizədlərin siyahısı; **5.** səsvermənin nəticəsi; **6.** verilən səslərin sayı

ballot[2] [ˈbælət] *v* **1.** gizli seçki keçirmək; **2.** səs vermək; **to ~ for *smb.*** bir kəsə səs vermək; **3.** püşk çıxartmaq (*qutudan və s.*)

ballot-box [ˈbælətbɔks] *n* seçki qutusu

ballot-paper [ˈbælət,peıpəʳ] *n* seçki bülleteni

ball-point pen [ˈbɔ:lpɔıntˈpen] *n* diyircəkli qələm

ball-room [ˈbɔ:lru:m] *n* rəqs otağı / zalı

ballyhoo [,bælıˈhu:] *n* **1.** səs-küy, qalmaqal, hay-haray; *What's all the ballyhoo about? Bu nə səs-küydür?;* **2.** cəfəngiyyat, laqqırtı

balm[1] [ba:m] *n* **1.** balzam, mumiya; **2.** *məc.* müalicə vasitəsi, dərman, dava; **3.** ruhi sakitləşdirici vasitə; məlhəm; *Your kind words come like balm to my hurt feelings Sənin / Sizin sözlərin / sözləriniz mənim təhqir olunmuş hisslərimə elə bil məlhəm oldu;* **4.** *bot.* balzam ağacı

balm[2] [ba:m] *v* **1.** sakitləşdirmək, rahatlaşdırmaq; **2.** balzamlamaq, mumiyalamaq

balmy [ˈba:mı] *adj* **1.** ətirli, xoşiyli; ~ **sap** ətirli şirə; **the ~ breath of spring** baharın xoş ətirli nəfəsi; **2.** zərif, incə, şirin; **the ~ slumbers of youth** gəncliyin şirin yuxusu; **3.** müalicəvi, sakitləşdirici, sakitedici; ~ **ointment** sakitləşdirici məz

balsam[1] [ˈbɔ:lsəm] *n* **1.** balzam; **2.** balzam verən şam ağacı

balsam[2] [ˈbɔ:lsəm] *v* **1.** balzamlamaq, balzam sürtmək; **2.** *məc.* sakitləşdirmək, rahatlaşdırmaq, ağrını kəsmək

balsamic [bɔ:lˈsæmık] *adj* **1.** ətirli; **2.** sakitləşdirən, sakitləşdirici

bamboo[1] [bæmˈbu:] *n* *bot.* bambuk

bamboo[2] [bæmˈbu:] *v* bambuk ağacı ilə döymək

ban[1] [bæn] *n* **1.** yasaq, qadağa, qadağan / yasaq etmə; **to be under a** ~ qadağan olunmaq, yasaq edilmək; **to put under a** ~ qadağa qoymaq, yasaq etmək; **to lift the** ~ qadağanı götürmək; **2.** qovulma, sürgün etmə; **to keep *one's*** ~ sürgündə yaşamaq; **to break *one's*** ~ qovulma haqqında əmri pozmaq

ban[2] [bæn] *v* (**-nn-**) qadağan / yasaq qoymaq / etmək; **to ~ a play / a demonstration / a meeting** pyesi / nümayişi / toplantını qadağan etmək

banal [bəˈna:l] *adj* mənasız, boş, çürük, bayağı, çeynənmiş; **a ~ remark** mənasız / bayağı irad; ~ **idea** çeynənmiş / mənasız fikir

banality [bə'nælıtı] *n* mənasızlıq, məzmunsuzluq; bayağılıq; **to utter banalities** mənasız / bayağı danışmaq

banana [bə'na:nə] *n* **1.** *bot.* banan; **2.** banan (*meyvə*); **a bunch of ~s** bir salxım banan

band¹ [bænd] *n* **1.** tesma, lent, şerid, bağ, sargı; **crepe ~** matəm sarğısı; **2.** əlaqə; **the ~s of matrimony** kəbin əlaqələri

band² [bænd] *v* **1.** bağlamaq, birləşdirmək; **to ~ people together** adamları birləşdirmək; **2.** birləşmək, ittifaqa daxil olmaq; *The people banded together against the common enemy Xalq ümumi düşmənə qarşı birləşdi*

bandage¹ ['bændıdʒ] *n* bint, sarğı; **to put a ~** sarımaq, sarğı qoymaq

bandage² ['bændıdʒ] *v* sarımaq, bağlamaq; sarğı qoymaq; **to ~ *smb.*'s eyes** bir kəsin gözünü sarımaq; *The doctor bandaged (up) his broken leg Həkim onun sınmış ayağına sarğı qoydu*

bandit ['bændıt] *n* quldur, yolkəsən, çapqınçı, soyğunçu, bandit

banditry ['bændıtrı] *n* quldurluq, çapqınçılıq, soyğunçuluq, banditlik

bandmaster ['bænd,ma:stə'] *n* drijor (*züy. nəfəsli orkestrdə*)

bandog ['bændɔg] *n* **1.** sərt it, quduz köpək; **2.** axtarıcı it

bandsman ['bændzmən] *n* (*pl* **-men** [mən]) orkestrdə çalan musiqiçi

bandstand ['bændstænd] *n* orkestr üçün estrada

bandy¹ ['bændı] *adj* əyri (*ayaq haq.*)

bandy² ['bændı] *v* **1.** bir-birinə atmaq (*topu və s.*); **to ~ a ball** topu bir-birinə atmaq; **2.** *məc.* deyişmək, bir-birinə söz atmaq; **to ~ words** mübahisə etmək, deyişmək, çənələşmək; **to ~ looks** bir-birinə baxmaq, gözləşmək; **3.** müzakirə etmək, ağızdan-ağıza salmaq; **to ~ a rumour** şayiə yaymaq; **4.** rəqabət aparmaq; mübarizə etmək

bandy-legged ['bændılegd] *adj* əyriayaq, əyriqıç

bane [beın] *n* zəhər, ağı

baneful [beınfəl] *adj* **1.** məhvedici, öldürücü, xətərli; fəlakətli, zərərli; **a ~ influence** zərərli / məhvedici təsir; **the ~ effect of alchohol** alkoqolun məhvedici / zərərli təsiri; **2.** zəhərli; **~ mushroom** zəhərli göbələk

bang¹ [bæŋ] *n* I **1.** güclü zərbə; *He got a nasty bang on the head O, başından bərk zərbə aldı;* **2.** qəfil səs; partlayış; atəş; **to shut the door with a ~** qapını bərk çırpmaq;

◊ **to go over with a ~** çox yaxşı / çox gözəl keçmək (*tamaşa və s. haq.*)

bang [bæŋ] *n* II tel, alında düz kəsilmiş saç

bang² [bæŋ] *v* I **1.** vurmaq; zərbə endirmək; **to ~ the table with *one*'s fist** yumruqla stola vurmaq; **2.** çalmaq; **to ~ a drum** təbil çalmaq; **3.** dəymək, toxunmaq; **to ~ against *smth.*** bir şeyə dəymək; *He banged his head as he went through the doorway Qapıdan içəri girərkən onun başı qapının üst tirinə dəydi;* **4.** örtmək, çırpmaq (*qapını*); **to ~ the door** qapını çırpmaq; **5.** örtülmək, çırpılmaq; *The door banged after him Qapı onun arxasınca çırpıldı;* **6.** guruldamaq; partlamaq; *The gun banged Top guruldadı*

bang [bæŋ] *v* II saçı kəkil kəsmək

bang³ [bæŋ] *adv* düz, tən, lap; *The lights went out bang in the middle of the performance İşıqlar düz / lap tamaşanın ortasında söndü*

bangle ['bæŋgl] *n* **1.** qolbaq, biləzik; **2.** pilək

bang-tail ['bæŋteıl] *n* qısa qırxılmış quyruq (*atlarda*)

banish ['bænıʃ] *v* **1.** qovmaq, sürgün etmək; **to ~ from the house** evdən qovmaq; **2.** başından çıxartmaq, özündən uzaqlaşdırmaq, unutmaq; (*fikri və s.*); *The doctor said that she must banish fear Həkim dedi ki, o, qorxunu başından çıxartmalıdır*

banishment ['bænıʃmənt] *n* qovma, qovulma; sürgün; **~ for life** ömürlük sürgün

banister ['bænıstə'] *n* məhəccər

bank¹ [bæŋk] *n* I **1.** bənd, sədd; qum / torpaq təpəsi; damba, torpaq bənd; **to dig up a ~ of earth** torpaq bəndi / səddi çökmək; **2.** dik / sərt/sıldırımlı eniş, dik / sərt yamac; **3.** sahil (*çayın, gölün*); **the ~ of the river** çayın sahili; *The river overflowed its banks Çay daşıb sahili basdı;* **4.** dayaz yer, banka; yığın, qalaq, təpə; **snow ~s** qar yığını; **5.** bilyard stolunun bortu / kənarı

bank [bæŋk] *n* II **1.** bank; **B. of England, the B.** İngilis Bankı (*İngiltərənin dövlət bankı*); **branch ~** şahə bankı; **to keep an account at a ~** bankda hesabı olmaq; **2.** fond, ehtiyat; ümumi ehtiyat; **blood ~ 1**) qan fondu / ehtiyatı (*köçürmək üçün*); **2**) donor məntəqəsi; **3.** bank (*qumar oyununda*); **to keep the ~** bank qoymaq; **to break the ~** bankı udmaq (*qumarda*);

bank² [bæŋk] *adj* bank; **~ account** bank hesabı; **~ deposit** bank əmanəti; **~ clerk** bank işçisi

bank³ [bæŋk] *v* I **1.** kürümək, kürəyib yığmaq; **to ~ snow** qarı kürəyib yığmaq; **2.** bir-birinin üstünə yığmaq, topalamaq; **to ~ chairs one upon the other** stulları bir-birinin üstünə yığmaq; **3.** əhatələnmək; *The lake was banked by the forest from three sides Göl üç tərəfdən meşə ilə əhatələnmişdi*

bank [bæŋk] *v* II **1.** banka pul qoymaq, pulu bankda saxlamaq; *Where do you bank? Sən / Siz pulunu / pulunuzu hansı bankda saxlayırsan / saxlayırsınız?*; **2.** bankir olmaq, bank sahibi olmaq, **3.** bank atmaq (*qumarda*)

bank-book ['bæŋkbuk] *n* əmanət kitabçası

banker ['bæŋkə'] *n* **1.** bankir, bank sahibi; **2.** bank işçisi; **3.** bank qoyan, kart paylayan oyunçu (*qumarda*)

banking ['bæŋkıŋ] *n mal.* bank işi

banking-house ['bæŋkıŋhaus] *n* bank, bank idarəsi

bank-note ['bæŋknout] *n* kağız pul, kredit bileti

bankrupt¹ ['bæŋkrəpt] *n* bankrot, müflis; **moral ~** mənəviyyatca müflisləşmiş; **a ~ in love** məhəbbətdə uğursuz adam; **~ in honour** şərəfsiz adam

bankrupt² ['bæŋkrəpt] *adj* bankrot olmuş, müflisləşmiş, var-yoxdan çıxmış; **to be / to turn / to become ~** müflis olmaq; var-yoxdan çıxmaq; **to make ~ 1**) müflisləşdirmək, müflis etmək, var-yoxdan çıxarmaq; **2**) borcunu ödəyə bilməmək; **to be morally ~** mənəviyyatca müflisləşmək, mənəviyyatını itirmək, **to go ~** müflisləşmək, bankrot olmaq; *The company went bankrupt Şirkət müflisləşdi / bankrot oldu*

bankrupt³ ['bæŋkrəpt] *v* bankrot etmək, müflisləşdirmək, var-yoxdan çıxartmaq

bankruptcy ['bæŋkrəptsı] *n* **1.** *mal. hüq.* bankrotluq, müflislik, var-yoxdan çıxma; **2.** müvəffəqiyyətsizlik, uğursuzluq, iflas, iflasa uğrama (*siyasətçilər və s. haq.*)

bank-stock ['bæŋkstɔk] *n* bankın aksioner kapitalı

banner¹ ['bænə'] *n* bayraq; **red ~** qırmızı / qızıl bayraq; **the ~ of revolution / freedom / peace / independence** inqilab / azadlıq / sülh / müstəqillik bayrağı; **to join / to follow the ~ of 1**) bayrağı altında olmaq; **2**) *məc.* bir kəsin tərəfini saxlamaq;

banner² ['bænə'] *v* **1.** bayraqla bəzəmək; **2.** bayraq altına toplamaq / yığmaq

banner-bearer ['bænə,bεərə'] *n* bayraqdar, bayraqçı, bayraq aparan

banquet¹ ['bæŋkwıt] *n* ziyafət, banket; **to give a ~** ziyafət / banket vermək

banquet² ['bæŋkwıt] *adj* ziyafət, banket; **~ hall** ziyafət / banket zalı

banquet³ ['bæŋkwıt] *v* banket / ziyafət vermək

banqueter ['bæŋkwıtə'] *n* ziyafətdə / banketdə iştirak edən qonaq

bantam ['bæntəm] *adj* **1.** kiçik, balaca; xırda; kiçik qabaritli; portativ, yüngül; **~ car** balaca yük maşını, cip; **2.** alçaq, qısaboy, alçaqboylu, bəstəboy

bantam-weight ['bæntəmweıt] *n id.* ən yüngül çəkili boksçu / güləşçi

banter¹ ['bæntə'] *n* zarafat; zarafatyana söhbət

banter² ['bæntə'] *v* **1.** mehribanlıqla zarafat etmək; **2.** sataşmaq, ələ salmaq, lağa qoymaq

banterer ['bæntərə'] *n* rişxəndçi, masqaraçı

baptism ['bæptızm] *n* xaç suyuna salma, xristianlığa qəbul olunma mərasimi

baptist [bæptıst] *n* **1.** xaç suyuna salan; **2.** baptist, baptizm tərəfdarı

baptize, -ise [bæp'taız] *v* **1.** xaç suyuna salmaq; xaç suyuna salma mərasimi keçirmək; **2.** xaç suyuna salınmaq, xristian olmaq

bar¹ [ba:] *n* I **1.** parça, bir parça; tir, dirək; **wooden ~** ağac tir, **~ of metal** dəmir parçası; **a ~ of soap** bir parça sabun; **a ~ of**

chocolate bir plitka şokolad; **2.** briket (*kərpic şəklində preslənmiş kömür, torf, filiz və s.*); **3.** əridilib qəlibə tökülmüş polad; külçə; **a ~ of copper** mis külçəsi; **a ~ of gold** qızıl külçəsi; **4.** rəzə, siyirmə; qapı sürgüsü; **5.** şlaqbaum; **6.** zolaq; *As the sun went down, there was a bar of red across the sky Günəş batarkən səmada qırmızı zolaq əmələ gəldi;* **7.** *pl* barmaqlıq; **behind the ~s** barmaqlıq arxasında, məhbəsdə; **8.** köndələn tir (*gimnastik alət*); **9.** paralel (*gimnastika qurğusu*); **10.** maneə, baryer; **~ to happiness** xoşbəxtlik üçün maneə; **~ to economic development** iqtisadi inkişaf yolunda maneə; **language ~** dil baryeri;
◊ **to cross the ~** dünyasını dəyişmək, ölmək

bar [ba:] *n* II bar, bufet, qəlyanaltı

bar[2] [ba:] *v* (**-rr-**) **1.** rəzələmək, bağlamaq; **to ~ the door** qapını rəzələmək; **2.** pəncərəyə barmaqlıq vurmaq; **3.** bağlamaq, tutmaq; kəsmək; *The exits were barred Çıxışlar bağlanmışdır / kəsilmişdir; The soldiers barred the way Əsgərlər yolu kəsmişdilər;* **4.** mane olmaq, qarşısını almaq; **to ~ progress** tərəqqiyə mane olmaq; **to ~ economic development** iqtisadi inkişafa mane olmaq; *What bars you from coming to the theatre with us? Bizimlə teatra getməyə sənə / sizə nə mane olur?;* **5.** qadağan / yasaq etmək; **to ~ from fishing** balıq tutmağı yasaq / qadağan etmək

barbarian[1] [ba:'beəriən] *n* **1.** *tar.* barbar; **2.** vəhşi

barbarian[2] [ba:'beəriən] *adj* barbar; **~ tribes** barbar qəbilələr

barbaric [ba:'bærık] *adj* **1.** barbar; **~ people** barbar xalq; **~ customs** barbar adətlər; **2.** qəddar, amansız; **~ punishment** qəddar cəza

barbarically [ba:'bærıkəlı] *adv* **1.** barbarcasına, vəhşicəsinə; **2.** qəddarcasına, amansızcasına; **to punish ~** qəddarcasına / amansızcasına cəzalandırmaq

barbarism ['ba:bərızm] *n* **1.** barbarizm, barbarlıq; **2.** zalımlıq, kobudluq; **3.** *dilç.* varvarizm (*əcnəbi sözlərin yersiz işlənməsi*)

barbarity [ba:'bærıtı] *n* **1.** qəddarlıq, vəhşilik; amansızlıq; **2.** *dilç.* varvarizm (*əcnəbi sözlərin yersiz işlənməsi*)

barbarize ['ba:bəraız] *v* **1.** vəhşiləşdirmək, qəddarlaşdırmaq; *The people had been barbarized by years of bad treatment İllərlə pis rəftar nəticəsində insanlar qəddarlaşdırılmışdı;* **2.** yerli-yersiz əcnəbi sözlər işlətmək

barbarous ['ba:bərəs] *adj* **1.** varvar; qəddar, qəddarcasına, qeyri-insani; **~ warfare** müharibəni varvar metodla aparma, müharibədə vəhşilik etmə; **~ aspect of nuclear war** nüvə müharibəsinin qeyri-insani mahiyyəti; **2.** *məc.* varvar, vəhşi; **~ conduct** vəhşi rəftar

barbecue[1] ['ba:bıkju:] *n* **1.** barbekyu (*cəmdəyi bütövlükdə bişirmək / qızartmaq üçün qurğu*); **2.** bütövlükdə qızardılmış donuz / qoyun və s. cəmdəyi; **3.** açıq havada verilən qonaqlıq

barbecue[2] ['ba:bıkju:] *v* cəmdəyi bütövlükdə qızartmaq

barbed [ba:bd] *adj* **1.** tikanlı, tikanı olan; **2.** acı, zəhərli; **~ words** acı / zəhərli sözlər; **a ~ remark** zəhərli irad

barbed-wire ['ba:bd'waıə'] *adj* tikanlı məftil; **a ~ fence** tikanlı məftillə çəkilmiş hasar

barber[1] ['ba:bə'] *n* bərbər, dəllək; **at the ~'s** dəlləkxanada, bərbərxanada

barber[2] ['ba:bə'] *adj* dəllək, bərbər; **~ shop** dəllək / bərbər dükanı, dəlləkxana, bərbərxana

barberry ['ba:bərı] *n bot.* zirişk, zərinc

bare[1] [beə'] *adj* **1.** çılpaq, lüt, üryan, yalın; açıq; **~ knees** çılpaq dizlər; **~ feet** yalın ayaqlar; **~ to the waist** qurşağa qədər çılpaq; **with *one's* head ~** başı açıq; **2.** açılmış, ifşa edilmiş; **to lay ~** açmaq; açıb göstərmək, aşkara çıxartmaq, ifşa etmək; *He laid bare his heart before the girl O, qəlbini qıza açdı;* **3.** boş; örtülməmiş, quru; **~ walls** boş divarlar (*şəkilsiz*); **~ floor** döşənməmiş döşəmə; **to sleep on ~ boards** quru taxta üstündə yatmaq; **to fight with ~ hands** boş (*silahsız*) əllə vuruşmaq; **~ flank** *hərb.* açıq cinah; **4.** *el.* çılpaq, izolə edilməmiş, açıq; **5.** (**of**) -sız, -siz, -suz, -süz; **a room ~ of furniture** mebelsiz otaq; **~ of thought / ideas** fikirsiz, mənasız; **~ of fear** qorxusuz, qorxu bilməyən; **6.** sadə, çılpaq; **~ facts** çılpaq faktlar / dəlillər; **7.** minimal, ən az, ən kiçik; cüzi, xırda; **~ possibility / chance** cüzi imkan / şans; **elected by a ~ majority** cüzi səsçoxluğu ilə seçilmiş;
◊ **~ weight** xalis çəki; **in *one's* ~ skin** tamamilə çılpaq / lüt, üryan

bare[2] [beə'] *v* **1.** açmaq, çılpaq etmək, soyundurmaq; **to ~ *one's* arm for vaccination** peyvənd vurdurmaq üçün qolunu açmaq; **to ~ *one's* head** başını açmaq; **to ~ *one's* heart / soul** ürəyini / qəlbini açmaq; **2.** dağıtmaq, məhv / bərbad etmək, xaraba qoymaq; *They burned the houses and bared the gardens Onlar evləri yandırdılar, bağları məhv etdilər*

bareback ['beəbæk] *adv* yəhərsiz; **to ride ~** yəhərsiz at minmək, atı yəhərsiz minmək

barebacked ['beəbækt] *adj* **1.** kürəyiaçıq, qurşağa qədər çılpaq; **2.** yəhərsiz; **~ horse** yəhərsiz at

barefaced ['beəfeıst] *adj* **1.** üzüaçıq, maskasız; **2.** saqqalsız, bığsız; **~ youth** *məc.* təcrübəsiz gənc; **3.** açıq, açıq-aydın; **the ~ and open tyranny** açıq-aydın müstəbidlik; **4.** utanmaz, qızarmaz, həyasız; **~ lie** ağ yalan

barefacedly ['beə,feıstlı] *adv* **1.** utanmadan, utanmazcasına, həyasızcasına, həyasız-həyasız; **2.** açıq-açığına, açıqcasına, açıq-aydın

barefacedness ['beə,feıstnıs] *n* həyasızlıq, abırsızlıq, sırtıqlıq; ədəbsizlik; utanmazlıq

barefoot ['beəfut] *adv* ayaqyalın; **to walk ~** ayaqyalın gəzmək

barefooted ['beə'futıd] *adj* ayaqyalın; **a ~ child** ayaqyalın uşaq

barehanded[1] ['beə'hændıd] *adj* əliyalın (*əlcəksiz, silahsız*)

barehanded[2] ['beə'hændıd] *adv* əliyalın; **to fight ~** əliyalın vuruşmaq

bareheaded[1] [,beəhedıd] *adj* açıqbaş, başıaçıq

bareheaded[2] [,beəhedıd] *adv* papaqsız, başını açaraq

barelegged ['beə'legd] *adj* corabsız, qıçıaçıq, baldıraçıq

barely ['beəlı] *adv* **1.** ancaq-ancaq, ancaq; güclə, zorla; çətinliklə; *We barely caught the train Biz qatara güclə çatdıq;* **2.** çılpaq; yoxsul, zəif

barenecked ['beə'nekt] *adj* boynuaçıq; dekolteli, dekolte; **~ dress** dekolte don

bargain[1] ['ba:gın] *n* **1.** razılaşma; sövdə; sövdələşmə; **good ~** faydalı saziş; **bad / hard / losing ~** faydasız saziş / sövdə / sövdələşmə; **to make a ~** razılaşmaq, razılığa gəlmək; **to settle / to conclude a ~ with *smb.*** bir kəslə saziş əldə etmək, bir kəslə sövdələşmək / razılaşmaq; **to strike a ~ 1)** sövdələşmək; **2)** ucuz qiymətə almaq, faydalı saziş bağlamaq; **to be off (*with*) *one's* ~** sazişi ləğv etmək; **2.** faydalı qiymətə satın alma, ucuz alınmış şey; **to buy at a ~** ucuz / ucuz qiymətə almaq; *I picked up a bargain accidentally Mən bunu təsadüfən çox ucuz aldım*

bargain[2] ['ba:gın] *adj* satış; **~ counter** ucuzlaşdırılmış malların satış piştaxtası

bargain[3] ['ba:gın] *v* **1.** qiymətləşmək, qiymət danışmaq; sövdələşmək; **2.** saziş bağlamaq, razılaşmaq; *We bargained with her about the price Biz onunla qiymət barəsində razılığa gəldik*

barge[1] [ba:dʒ] *n* **1.** barja; barka; **2.** kater; **3.** ekskursiya / turist paroxodu

barge[2] [ba:dʒ] *v* **1.** barja ilə daşımaq; **2.** yavaş-yavaş hərəkət etmək

bargee [ba:'dʒi:] *n* qayıqçı; barkaçı, barka sahibi

bargemaster ['ba:dʒ,ma:stə'] *n* barjanın sahibi

baritone ['bærıtoun] *n mus.* bariton

bark[1] [ba:k] *n* I hürüş, hürmə, it səsi; gurultu; **the ~ of the guns** topların gurultusu

bark [ba:k] *n* II qabıq; **~ of the tree** ağacın qabığı;
◊ **to come / to go between the ~ and a tree** ≅ ətlə dırnaq arasına girmək

bark[2] [ba:k] *v* **1.** hürmək; *The dog barks at strangers İt yad adamlara hürür;* **2.** gurlamaq (*top haq.*); *The guns barked Toplar gurladı*

◊ **to ~ at the moon** aya hürmək; boş-boş danışmaq

bark [ba:k] *v* II **1.** qabığını soymaq; **to ~ a tree** ağacın qabığını soymaq; **2.** qabıqlamaq, qabıq bağlamaq, qabıqla örtülmək (*ağac haq.*); **3.** dərisi sıyrılmaq; *He barked his knee / elbow O, dizini / dirsəyini sıyırdı;*

◊ **to ~ up the wrong tree** ünvanı səhv salmaq

bark beetle [ˈba:k.bi:tl] *n* qabıqyeyən böcək

barkeeper [ˈba:ki:pəʳ] *n* **1.** bufetçi, bufet qulluqçusu; **2.** bufet sahibi; mehmanxana sahibi

barker [ˈba:kəʳ] *n* **1.** boş-boş hürən it; **2.** qışqırıqçı; **3.** auksionist, auksionçu

barkery [ˈba:kəri] *n* dabbaqxana

barking[1] [ˈba:kiŋ] *n* hürmə, hürüş, it səsi; *The barking kept me awake İt səsi məni yatmağa qoymadı*

barking[2] [ˈba:kiŋ] *adj* **1.** hürən; **a ~ dog** hürən it; **2.** tutqun, xırıltılı; **a ~ voice** xırıltılı səs;

◊ *A barking dog doesn't bite at. söz. Hürən it dişləməz / tutmaz*

barky [ˈba:ki] *adj* **1.** qabıqlı; **2.** kobud, qaba, sərt, cod

barley[1] [ˈba:li] *n* arpa; **peeled ~** qabığı alınmış arpa, arpa yarması; **pearl / French ~** arpa yarması

barley[2] [ˈba:li] *adj* arpa; **~ meal** üyüdülmüş arpa unu; **~ coffee** arpa kofesi

barley-broth [ˈba:libroθ] *n* bərk arpa pivəsi

barley-wine [ˌba:liˈwain] *n* çox bərk pivə

barmaid [ˈba:meid] *n* **1.** bufetçi qadın / qız; **2.** barda / pivəxanada işləyən xidmətçi qadın / qız

barman [ˈba:mən] *n* (*pl* **-men** [mən]) **1.** bufetçi; bufet sahibi; **2.** aşxanaçı, meyxanaçı, aşxana sahibi

barmy [ˈba:mi] *adj* **1.** köpüklü, qıcqırmış; **~ beer** köpüklü pivə; **2.** *d.d.* axmaq, sarsaq

barn [ba:n] *n* **1.** anbar; mərək; taxıl anbarı; mal-qara saxlanılan yer, ağıl; pəyə, tövlə; **2.** park (*nəqliyyat vasitələrinin durduğu yer*), depo, qaraj; **car ~** *amer.* tramvay parkı;

◊ **born in a ~** *amer.* tərbiyəsiz, özünü apara bilməyən

barnyard [ˈba:nˈja:d] *n* **1.** anbar, samanlıq; **2.** mal-qara saxlanılan yer, ağıl

barometer [bəˈrɔmitəʳ] *n* barometr

barometric [ˌbærəˈmetrik] *adj* barometrik; **~ pressure** barometrik təzyiq, atmosfer təzyiqi

barometrical [ˌbærəˈmetrikəl] *adj* = **barometric**

baron [ˈbærən] *n* **1.** baron (*qrafdan kiçik zadəgan rütbəsi*); **2. the ~s** *top.i.* lordlar, perlər (*İngiltərədə, Fransada yüksək zadəgan rütbəsi*); **3.** maqnat (*iri kapitalist*); **an oil ~** neft maqnatı; **a cattle ~** iri maldar; maldar-maqnat

baronage [ˈbærənidʒ] *n* **1.** baronluq, baron rütbəsi; **2.** *top.i.* baronlar, lordlar, perlər, aristokratlar, əyyanlar, zadəganlar

baroness [ˈbærənis] *n* baronessa (*baronun arvadı*)

baronetsy [ˈbærənitsi] *n* baronet rütbəsi

baronial [bəˈrounjəl] *adj* **1.** baron; **~ rank** baron rütbəsi; **2.** təmtəraqlı, dəbdəbəli, möhtəşəm; **a ~ hall** təmtəraqlı / dəbdəbəli / möhtəşəm zal;

◊ **~ mansion 1)** feodal qəsri; **2)** dəbdəbəli ev

barony [ˈbærəni] *n* **1.** baronluq, baron rütbəsi; **2.** baron malikanəsi / mülkü

barrack[1] [ˈbærək] *n*

barrack[2] [ˈbærək] *adj* kazarma; hərbi; **~ song** əsgər mahnısı

barrack[3] [ˈbærək] *v* kazarmada / barakda yerləşdirmək

barrack-room[1] [ˈbærəkru:m] *n* kazarma, kazarma binası

barrack-room[2] [bærəkru:m] *adj* əsgər, ədəbsiz; nalayiq; **~ language** söyüş, nalayiq sözlər; **~ joke** ədəbsiz / nalayiq zarafat, əsgər zarafatı

barrage [ˈbæridʒ, bəˈra:ʒ] *n* **1.** çəpər, maneə; **2.** bənd; sədd; dəhnə; damba; **~ of fire** atəş üçün torpaq, səngər

barrator [ˈbærətəʳ] *n* **1.** məhkəməbaz; böhtançı, fitnəçi, dedi-qoduçu; **2.** *hüq.* rüşvətxor (*xüs. məhkəmələr haq.*)

barred [ba:d] *adj* **1.** üstü örtülmüş, bağlanmış; **2.** barmaqlıqla çəpərlənmiş; **3.** zolaq-zolaq

barrel [ˈbærəl] *n* **1.** çəllək, boçka; **a beer ~** pivə boçkası / çəlləyi; **a ~ of beer** bir boçka / çəllək pivə; **2.** çox, bir aləm, bir yığın, hədsiz, hədsiz-hesabsız, saysız-hesabsız; **a ~ of money** saysız-hesabsız pul; **3.** *hərb.* lülə (*odlu silahlarda*); **a gun with two ~s** qoşalülə / tüfəng

barrel [ˈbærəl] *v* **1.** boçkalara tökmək; **2.** anbarda saxlamaq

barrel-bellied [ˈbærəlˈbelid] *adj* yekəqarın, qarnıyoğun, boçkaqarın

barrel-bulk [ˈbærəlbʌlk] *n* böyük / tutumlu çəllək

barrel-house [bærəlhaus] *n* **1.** meyxana, içkixana, aşxana; **2.** fahişəxana, qəhbəxana

barrelled [ˈbærəld] *adj* **1.** çəlləyə / boçkaya qablaşdırılmış; **2.** çəlləkvarı, boçkavarı, çəlləyəbənzər, boçkayaoxşar

barrel-organ [ˈbærəl.ɔ:gən] *n* şarmanka (*musiqi aləti*)

barrel-shaped [ˈbærəlˈʃeipt] *adj* çəlləyəoxşar, çəlləyəbənzər, çəlləkvarı, boçkavarı

barren[1] [ˈbærən] *n* xam yer

barren[2] [ˈbærən] *adj* **1.** qısır, doğmayan; bala verməyən (*heyvan haq.*); **2.** qeyri-məhsuldar, məhsul verməyən, münbit olmayan (*torpaq haq.*); **~ land / soil** qeyri-məhsuldar / məhsul verməyən torpaq; **3.** sonsuz, doğmayan, uşağı olmayan; **~ woman** doğmayan / uşağı olmayan qadın; **4.** *bot.* barsız, bar verməyən, bar gətirməyən; **~ trees** barsız / bar verməyən / bar gətirməyən ağaclar; **5.** boş, mənasız; **~ praise** boş tərif; **~ life** mənasız həyat / ömür; **6.** laqeyd, maraqsız; **~ spectators** laqeyd tamaşaçılar

◊ **~ fig-tree 1)** uşaqsız / sonsuz qadın; **2)** məğmun / ümidi boşa çıxan adam

barrener [ˈbærənəʳ] *n* qısır / doğmayan inək

barricade[1] [ˌbæriˈkeid] *n* **1.** barrikada; **2.** *məc.* sədd, çəpər, maneə, əngəl

barricade[2] [ˌbæriˈkeid] *v* **1.** barrikada qurmaq; *Streets were barricaded Küçələrdə barrikada qurulmuşdu;* **2.** (**from, against**) qorumaq, mühafizə etmək

barrier[1] [ˈbæriəʳ] *n* **1.** çəpər, alçaq divar; sürahı, məhəccər, barmaqlıq; *The police put up barriers to control the crowd Kütləyə nəzarət etmək üçün polis çəpər çəkdi;* **2.** zastava, qarovulxana; şlaqbaum; *The watchman drew up the barrier and let the car pass Keşikçi / Gözətçi şlaqbaumu qaldırdı və maşının keçməsinə icazə verdi;* **3.** *id.* maneə; **4.** *hərb.* maneə; **5.** *məc.* əngəl, çətinlik; maneə

barrier[2] [ˈbæriəʳ] *adj* mühafizə, maneə; **~ works** müdafiə tikililəri; **~ light** maneə projektoru

barrier[3] [ˈbæriəʳ] *v* ətrafına çəpər çəkmək, ətrafını çəpərləmək, məhəccərlə dövrələmək

barrow [ˈbærou] *n* I **1.** təpə, təpəlik; alçaq dağ; **2.** kurqan (*qədim qəbirlər üzərində təpə*)

barrow[1] [ˈbærou] *n* II **1.** əlarabası; **2.** xərək

barrow[2] [bærou] *v* əlarabası ilə daşımaq

barter[1] [ba:təʳ] *n* dəyişdirmə, dəyişmə, əvəz etmə, mübadilə ticarəti

barter[2] [ba:təʳ] *v* dəyişdirmək, dəyişmək; mübadilə etmək; **to ~ ware for ware** əmtəə mübadiləsi etmək, malı mala dəyişmək

barton [ˈba:tn] *n* **1.** mülk, həyət; təsərrüfat; **2.** *k.t.* toyuq hini, quş damı, quşxana

base[1] [beis] *n* **1.** əsas, özül, bünövrə, təməl; **the ~ of the great pyramids** böyük piramidaların özülü / əsası; **the ~ of a building** binanın özülü / bünövrəsi / təməli; **2.** baza; **air ~** hərbi-hava bazası, **military ~** hərbi baza; **3.** *riyaz.* oturacaq (*həndəsi fiqurda*)

base[2] [beis] *adj* **1.** alçaq, rəzil; **~ act** alçaq hərəkət; **~ man** alçaq / rəzil adam; **2.** alçaq, yavaş, aşağı; **~ sound** alçaq / yavaş səs; **3.** saxta (*sikkə haq.*); **4.** paslanan, oksidləşən (*metallar haq.*); **5.** sadə, adi (*adam haq.*); vulqar, loru (*dil haq.*); **~ Latin** vulqar / loru latın dili; **~ language** loru / vulqar dil

base[3] [beis] *v* **1.** (**on, upon**) əsaslanmaq; *These conclusions are based on facts Bu nəticələr faktlara əsaslanır;* **2.** əsasını / binasını qoymaq; **3.** ordu yerləşdirmək; **4.** yerləşmək, baza yaratmaq; *Where is your company based? Sizin şirkət harada yerləşir?*

base-ball [beisbɔ:l] *n id.* beysbol (*oyun növü*)

base-born [ˈbeisbɔ:n] *adj* **1.** rəiyyət, aşağı silkdən olan; **2.** alçaq, yaramaz; əclaf,

mənfur, rəzil; ~ **cad** alçaq / yaramaz / rəzil adam; **3.** qeyri-qanuni doğulmuş; əsli-nəcabəti olmayan

baseless [ˈbeɪslɪs] *adj* əsassız, boş, əsası olmayan; ~ **fear / rumours / gossip** əsassız qorxu/şayiələr / qeybət

baselessness [ˈbeɪslɪsnɪs] *n* əsassızlıq, dəlilsizlik, sübutsuzluq

baseline [ˈbeɪslaɪn] *n* **1.** əsas, bazis, əsas xətt; **2.** *id.* meydanın arxa xətti

basely [ˈbeɪslɪ] *adv* alçaqcasına, namərdcəsinə, əclafcasına

basement [ˈbeɪsmənt] *n* **1.** əsas, özül; təməl, bünövrə; **2.** zirzəmi; *She lives in a basement O, zirzəmidə yaşayır*

base metal [ˌbeɪsˈmetl] *n* paslanan metallar

baseness [ˈbeɪsnɪs] *n* **1.** alçaqlıq, rəzillik

bash[1] [bæʃ] *n* güclü / ağır zərbə

bash[2] [bæʃ] *v* vurmaq, güclü zərbə endirmək;
◊ **to ~ *one's* head against a stone wall** başını daş divara vurmaq; *He bashed the door in and entered the room O, qapını içəri itələdi və otağa girdi*

bashful [ˈbæʃfl] *adj* utancaq, həyalı; cəsarətsiz, ağciyər; ~ **young girl** utancaq gənc qız; ~ **child** qorxaq / ağciyər uşaq

bashfully [ˈbæʃfəlɪ] *adv* **1.** utana-utana, həyalı; **to smile ~** utana-utana gülümsəmək; **2.** qorxaqcasına, qorxa-qorxa

bashfulness [ˈbæʃfulnɪs] *n* **1.** utancaqlıq, həyalılıq, qorxaqlıq, cəsarətsizlik; **2.** təvazökarlıq

basic [ˈbeɪsɪk] *adj* **1.** əsas, başlıca, ən vacib / zəruri; ~ **principles** əsas prinsiplər; ~ **fact** əsas / ən vacib fakt; ~ **argument** əsas / başlıca mülahizə; ~ **issues** əsas / başlıca / ən vacib məsələlər; ~ **industry** 1) sənayenin əsas sahəsi; 2) ağır sənaye; ~ **research** nəzəri tədqiqat; **2.** elementar; ən sadə; sadələşdirilmiş; **Basic English** Besik İnqliş (*Ç. Oqden tərəfindən təqdim edilmiş və 850 sözdən ibarət elementar ingilis dili*)

basically [ˈbeɪsɪkəlɪ] *adv* əsasən, əsas etibarı ilə

basil [ˈbæzɪl] *n bot.* reyhan

basin [ˈbeɪsn] *n* **1.** kasa; tas, ləyən; ləşt; cam; **earthenware ~** saxsı kasa / cam; **copper ~** mis tas / ləyən; **2.** rezervuar, hovuz, göl, nohur; **the ~ of a fountain** fəvvarənin nohuru / gölü; **3.** hövzə; **The Thames ~** Temzanın hövzəsi

basinful [ˈbeɪsnful] *n* **1.** camdolusu, ləyəndolusu; **a ~ of gruel** camdolusu sıyıq; **2.** *d.d.* çox, bir aləm; hədsiz, saysız-hesabsız; **a ~ of work** çox / bir aləm iş; ~ **of trouble** çoxlu / bir yığın dərd

basin-hat [ˈbeɪsnhæt] *n hərb. d.d.* dəmir papaq, şlem, dəbilqə

basis [ˈbeɪsɪs] *n* (*pl* **bases**) **1.** bazis; əsas; ~ **and superstructure** bazis və üstqurum; **on this ~** bu əsasda; *What is the basis of your opinion? Sənin / Sizin mülahizənin / mülahizənizin əsasında nə dayanır?*; **2.** əsas komponent / hissə, əsas; *The basis of this beverage is milk Bu içkinin əsasını süd təşkil edir*; **3.** özül; *This tower stood on a solid basis Bu qüllə möhkəm özül üstündə dayanıb*

bask [ˈbaːsk] *v* **1.** qızınmaq; istidən həzz almaq; **to ~ in the sun** günəş altında qızınmaq; **2.** *məc.* həzz almaq; nəşələnmək, zövq / ləzzət almaq; **to ~ in fame** şöhrətdən ləzzət / həzz almaq

basket[1] [ˈbaːskɪt] *n* **1.** səbət; **clothes ~** paltar səbəti; **waste-paper ~** işlənmiş kağız üçün səbət; **a ~ of apple** bir səbət alma; **2.** basketbol oyununda səbət

basket[2] [baːskɪt] *v* **1.** səbətə yığmaq / qoymaq; **2.** zibil səbətinə atmaq / tullamaq

basket-ball [ˈbaːskɪtbɔːl] *n id.* **1.** basketbol; **2.** basketbol topu

basketballer [ˈbaːskɪtˌbɔːlə^r] *n* basketbolçu, basketbolist

basketful [baːskɪtful] *n* səbətdolusu; **two ~s of apples** iki səbət(dolusu) alma

basketry [baːskɪtrɪ] *n* **1.** səbəthörmə, səbəttoxuma; **2.** bir-birinə dolaşma (*ağacın budaqları haq.*)

basket-willow [ˈbaːskɪtˈwɪlou] *n bot.* səbət hörmək üçün söyüd

basket-work [baːskɪtwəːk] *n* səbətçilik məmulatı

basking-shark [ˈbaːskɪŋʃaːk] *n zool.* nəhəng köpək balığı

Basque[1] [bæsk] *n* **1.** bask (*xalq*); **2.** bask dili

Basque[2] [bæsk] *adj* bask, basklara aid olan; **the ~ language** bask dili

bass[1] [bæs] *n* I *zool.* xanı balığı

bass [bæs] *n* II bass (*pivə növü*)

bass [beɪs] *n* III *mus.* **1.** bas; **2.** bas səsə malik adam / kişi

bass[2] [beɪs] *adj* bas; alçaq; ~ **clef** bas açarı; ~ **voice** bas səs

bass clarinet [ˈbeɪsˌklærɪˈnet] *n* bas-klarnet

bassinet [ˈbæsɪˈnet] *n* **1.** hörmə uşaq arabası; **2.** çağa üçün çöpdən hörülmüş beşik / çarpayı

bassoon [bəˈsuːn] *n mus.* faqot (*nəfəsli musiqi aləti*)

bassoonist [bəˈsuːnɪst] *n* faqot çalan, faqotist

bass-viol [ˈbeɪsˌvaɪəl] *n mus.* **1.** violonçel; **2.** kontrabas

bastard[1] [ˈbæstəd] *n* **1.** kəbinsiz doğulmuş / zinadan əmələ gəlmiş uşaq; **2.** *kob.* düdəmə, bədzad, haramzada

bastard[2] [ˈbæstəd] *adj* **1.** kəbinsiz, qanunsuz; qeyri-qanuni, bic; kəbinsiz doğulmuş; **2.** aşağı keyfiyyətli, keyfiyyətsiz; ~ **diamonds** aşağı keyfiyyətli almaz; **3.** süni, saxta, qəlp; yalançı, riyakar; uydurma, ~ **charity** yalançı / süni mərhəmət, ~ **patriotism** saxta / süni / yalançı vətənpərvərlik

bastardize, -ise [ˈbæstədaɪz] *v* **1.** uşağın qeyri-qanuni doğulmasını sübut etmək; **2.** xarab etmək, korlamaq, pisləşdirmək; **to ~ the language** dili korlamaq; **3.** nəsli pozulmaq, əslini itirmək

bastardy [ˈbæstədɪ] *n* **1.** kəbinsiz doğulma; qeyri-qanuni doğulma; **2.** əxlaqsızlıq, əxlaq pozğunluğu

baste [beɪst] *v* I kökləmək, kök atmaq, sırımaq
◊ **to ~ up a story** hekayə uydurmaq / qondarmaq

baste [beɪst] *v* II **1.** kötəkləmək, əzişdirmək; **2.** *məc.* tənqid etmək; sual yağdırmaq, masqaraya / lağa qoymaq

bastille [bæsˈtiːl] *n* **1.** qala; istehkam; **2.** qala-həbsxana; **the Bastille** Bastiliya; **Bastille day** Bastiliyanın alınması günü (*fransızların milli bayramı*)

bastinado[1] [ˌbæstɪˈneɪdou] *n* (*pl* **-os** [-ouz]) **1.** ağacla / dəyənəklə vurulan zərbə; **2.** dabana döymə (*bəzi şərq ölkələrində cəza növü*); **3.** ağac, dəyənək

bastinado[2] [ˌbæstɪˈneɪdou] *v* **1.** ağacla dabana döymək; **2.** dəyənəklə əzişdirmək / döymək

bastion [ˈbæstɪən] *n hərb.* istehkam; möhkəm dayaq; **a ~ of peace / freedom** sülhün / azadlığın möhkəm dayağı

bat[1] [bæt] *n* I **1.** *zool.* yarasa; **2.** deyingən arvad;
◊ **as blind as a ~** yarasa kimi kor

bat [bæt] *n* II **1.** dəyənək, ağac; **2.** lapta, toxmaq; **3.** *d.d.* zərbə; **4.** *d.d.* addım, sürət, temp; **to go full ~** var gücü ilə təqib etmək;
◊ **to be at ~** əsas / başlıca rol oynamaq

bat[2] [bæt] *v* (**-tt-**) I **1.** kötəkləmək, dəyənəklə döymək; **2.** *id.* lapta ilə / toxmaqla topa vurmaq

bat [bæt] *v* (**-tt-**) II **1.** gözlərini döymək; göz qırpmaq, kirpik çalmaq; göz vurmaq, göz eləmək; **2.** çalmaq (*qanad*).
◊ **without batting an eyelid** heç bir reaksiya vermədən

bat-blind [ˈbætblaɪnd] *adj* kor, koruş

batch [bætʃ] *n* I **1.** bir dəfəyə bişirilən çörək; **2.** kiçik yığın, partiya, paçka, bağlı; **a ~ of books / letters / documents** bir paçka kitab / məktub / sənəd; **a ~ of goods** bir partiya mal; **3.** qrup, dəstə; **a ~ of visitors** bir dəstə qonaq

batch [bætʃ] *n* II *d.d.* subay kişi

bate [beɪt] *v* **1.** azaltmaq, aşağı salmaq; **to ~ expense** xərci azaltmaq; **to ~ demands** tələbi azaltmaq; **2.** korşaltmaq, kütləşdirmək; **to ~ the edge of a sword** qılıncı korşaltmaq; **3.** zəifləmək, sönmək; arıqlamaq, sıxışmaq; *Hope bated day by day Ümid günbəgün sönürdü;*
◊ **to ~ *smb.'s* pride** bir kəsin mənliyini alçaltmaq

bated [ˈbeɪtɪd] *adj* saxlanılan, qarşısı alınan; **with ~ breath** nəfəs almadan, nəfəsini içinə çəkərək

bath[1] [baːθ] *n* **1.** çimmə (*hamamda, vannada*); yuyunma; **to have / to take a ~** çimmək, vanna qəbul etmək; **shower ~** duş; **2.** vanna; vanna otağı; **two bedrooms, kitchen and ~** iki yataq otağı, mətbəx və vanna otağı

bath[2] [baːθ] *v* **1.** çimdirmək; **to ~ the baby** uşağı çimdirmək; **2.** çimmək, yuyunmaq

(vannada); He can't see you now; he is bathing O indi sizi qəbul edə bilməz, o çimir

bath-chair [ˈbɑ:θtʃeəʳ] *n* xəstələr üçün təkərli kreslo

bathe[1] [beɪð] *n* çimmə *(çayda, dənizdə)*; **to have a ~** çimmək, yuyunmaq; *Let's go for a bathe today Gəlin bu gün çimməyə gedək*

bathe[2] [beɪð] *v* **1.** yumaq; **to ~ *one's* eyes / face / feet, *etc.*** gözlərini / üzünü / ayaqlarını *və s.* yumaq; **2.** çimmək; *I like to bathe in the sea Mən dənizdə çimməyi sevirəm*

bathhouse [ˈbɑ:θhaus] *n* **1.** hamam; **2.** soyunma-geyinmə yeri *(çimərlikdə)*

bathing[1] [ˈbeɪðɪŋ] *n* çimmə; *Mixed bathing (by men and women) is allowed in this swimming pool Bu üzgüçülük hovuzunda qatışıq (kişi və qadınlar birgə) çimməyə icazə verilir*

bathing[2] [ˈbeɪðɪŋ] *adj*: **~ costumes / suits / caps** çimmək üçün kostyum / papaq; **~ beach** çimərlik

bathing-beauties [ˈbeɪðɪŋˈbju:tɪz] *n amer* çimərlik paltarında olan gözəl qızlar

bathing-place [ˈbeɪðɪŋpleɪs] *n* dəniz kurortu

bathrobe [ˈbɑ:θroub] *n* çimmək üçün xalat

bathroom [ˈbɑ:θru:m] *n* **1.** vanna otağı; **2.** *tab.* ayaqyolu

baths [bɑ:ðz, bɑ:θz, bæθs] *n* hamam; **the public ~** ictimai hamam

bath-towel [ˈbɑ:θ,tauəl] *n* hamam məhrəbəsi

battalion [bəˈtæljən] *n hərb.* batalyon; *amer.* artilleriya divizionu

battery [bəˈtrɪ] *n* **1.** *hərb.* batareya; **to bring a ~ into action** topları işə salmaq; **2.** *tex.* batareya *(bir-birinə birləşdirilmiş bir neçə elektrik elementi və ya akkumulyator sırası)*; **3.** dəst; **a ~ of pots / knives** bir dəst qazan / bıçaq

battle[1] [ˈbætl] *n* **1.** döyüş, vuruş, savaş, dava; **the Battle of Waterloo** Vaterlo döyüşü / vuruşu; **~ of Chaldran** Çaldıran döyüşü / vuruşu; **to fight a battle** vuruşmaq, döyüşmək; **to join ~** döyüşə / vuruşa / davaya qoşulmaq; **to refuse ~** döyüşdən / vuruşdan / savaşdan / vuruşmadan imtina etmək; **2.** mübarizə; **the ~ of life** həyat / yaşamaq uğrunda mübarizə; **to fight *one's* ~** öz inamı / marağı uğrunda mübarizə aparmaq

battle[2] [ˈbætl] *adj* döyüş, vuruş, dava, savaş; **~ scene** döyüş / vuruş / dava / savaş səhnəsi; **~ area** cəbhə rayonu; vuruş / döyüş meydanı; **~ losses** döyüşdə verilmiş itkilər; **~ dress** döyüş geyimi / paltarı
◊ **half the ~** nailiyyətin / müvəffəqiyyətin rəhni; **to fight *smb.*'s ~s for him** bir kəsə görə davaya girişmək; *The battle is to the strong Qələbə güclülərin tərəfində olur*

battle[3] [ˈbætl] *v* **1.** vuruşmaq, döyüşmək; **to ~ against the wind** küləyə qarşı getmək; **2.** mübarizə aparmaq; **to ~ for the title of champion** çempion adı uğrunda mübarizə aparmaq

battle-field [ˈbætlfi:ld] *n* döyüş / vuruş meydanı

battle-ground [ˈbætlgraund] *n* **1.** = **battle-field**; **2.** hərbi əməliyyat / müharibə meydanı

battlements [ˈbætlmənts] *n* **1.** diş-diş divar; **2.** *hərb.* sipər

battle-order [ˈbætlˈɔ:dəʳ] *n* **1.** hərbi intizam / nizam; **2.** hərbi əmr

battle-plane [ˈbætlpleɪn] *n* döyüş təyyarəsi

battleship [ˈbætlʃɪp] *n dan.* xətt gəmisi / hərb gəmisi

battle-tested [ˈbætlˈtestɪd] *adj hərb.* döyüşdə sınaqdan çıxmış, hərbi / döyüş təcrübəsi olan

battle-tried [ˈbætltraɪd] *adj* = **battle-tested**

battle-worthy [ˈbætl,wə:ðɪ] *adj hərb.* döyüş qabiliyyəti / bacarığı olan

battology [bəˈtɔlədʒɪ] *n* eyni sözü yersiz təkrar etmə, tavtologiya; boşboğazlıq, naqqallıq

batty [ˈbætɪ] *adj* **1.** ağlını itirmiş, ağlı başından çıxmış; *She is quite batty O, tamamilə ağlını itirib;* **2.** yarısayaoxşar, yarasayabənzər

bauble [ˈbɔ:bl] *n* **1.** bəzək-düzək *(ucuz)*, oyun-oyuncaq; şax-şax *(oyuncaq)*; **2.** *məc.* boş / dəyərsiz şey; **3.** oyuncaq, oyun-oyuncaq

bawd[1] [bɔ:d] *n* **1.** aradüzəldən qadın, fahişəxana sahibəsi; **2.** fahişə

bawd[2] [bɔ:d] *v* ara düzəltmək, oğraşlıq etmək

bawdily [ˈbɔ:dɪlɪ] *adv* ədəbsiz, ədəbsizcəsinə, həyasızcasına; **to behave ~** ədəbsiz hərəkət etmək

bawdiness [ˈbɔ:dɪnɪs] *n* ədəbsizlik, həyasızlıq, abırsızlıq

bawdry [ˈbɔ:drɪ] *n* **1.** ədəbsizlik, həyasızlıq; ədəbsiz söhbətlər / hərəkətlər; **2.** aradüzəltmə, oğraşlıq

bawdy [ˈbɔ:dɪ] *adj* ədəbsiz, həyasız, utanmaz, yaramaz, nalayiq *(lətifə və s. haq.)*; **~ jokes** ədəbsiz / nalayiq zarafatlar

bawdy-house [ˈbɔ:dɪhaus] *n d.d.* fahişəxana, qəhbəxana

bawl[1] [bɔ:l] *n* fəryad, nalə, fəğan, şivən, inilti; qışqırıq; ucadan ağlama; hıçqıraraq ağlama

bawl[2] [bɔ:l] *v* qışqırmaq, çığırmaq, bağırmaq; fəryad / fəğan etmək; ucadan ağlamaq; *The child was bawling all night Uşaq bütün gecəni qışqırırdı;* **to ~ at *smb.*** bir kəsin üstünə qışqırmaq; *He bawled at me O mənim üstümə qışqırdı; Don't bawl like that: I can hear you well Belə bağırma / bağırmayın, mən səni / sizi yaxşı eşidirəm;*

bawler [ˈbɔ:ləʳ] *n kob.* qışqırıqçı, çığıran; bağıran / çığıran adam

bay[1] [beɪ] *n* I kürən at

bay [beɪ] *n* II **1.** hürüş, hürmə, it səsi; **2.** qovulub əldən salınmış heyvanın vəziyyəti; **3.** *məc.* çıxılmaz vəziyyət; **an animal at ~** qovularaq çıxılmaz vəziyyətə salınmış vəhşi heyvan; **to be / to stand at ~** çıxılmaz vəziyyətdə qalmaq / olmaq; **to bring / to drive to ~ 1)** qovub əldən salmaq *(vəhşi / yırtıcı heyvanı)*; **2)** divara dirəmək, çətin / çıxılmaz vəziyyətə salmaq

bay [beɪ] *n* III **1.** *coğ.* buxta *(kiçik körfəz)*, körfəz; **2.** dirsək *(dağda, çayda)*

bay [beɪ] *n* IV **1.** dəfnə ağacı; **2.** *pl.* dəfnə çələngi

bay[2] [beɪ] *adj* I kəhər; **~ horse** kəhər at

bay [beɪ] *adj* II dəfnə; **~ leaf** dəfnə yarpağı; **~ tree** dəfnə ağacı

bay[3] [beɪ] *v* **1.** hürmək; **2.** itlə təqib etmək *(vəhşi heyvanı)*; gəmişdirmək; **3.** dəf etmək, var gücü ilə müdafiə olunmaq;
◊ **to ~ at the moon** aya hürmək; mənasız işlə məşğul olmaq

bayonet[1] [ˈbeɪənɪt] *n* **1.** süngü; **to fix / to unfix a ~** süngünü taxmaq / çıxartmaq; **2.** *pl.* əsgər

bayonet[2] [ˈbeɪənɪt] *adj* süngü; **~ charge / assault** süngü hücumu

bayonet[3] [ˈbeɪənɪt] *v* süngüləmək, süngü ilə vurmaq; *The enemy bayoneted him in the back Düşmən onu arxadan süngü ilə vurdu*)

be[1] [bi:] *(tam forma)*; [bɪ] *(qısa forma)* *v* *(indiki zaman 1-ci şəxs forması:* **am** [æm]; 3-cü şəxs tək forması **is** [ɪz]; qalan şəxslərin tək və cəm formaları **are** [ɑ:]; keçmiş zaman tək forması **was** [wɔz], cəm forması **were** [wə:]; **1.** olmaq, var / mövcud olmaq; *I think, therefore I am Mən düşünürəm, deməli mən varam; He will be here all the year round O, bütün ili burada olacaq;* **2.** bərabər olmaq; ibarət olmaq; *Two and two is four İki üstəgəl iki dördə bərabərdir; Let **x** be ten Fərz edək ki, **x** ona bərabərdir;* **3. there** *sözü ilə başlanan ifadələrdə* **olmaq, mövcud olmaq; var olmaq**; *There is a tree in the yard Həyətdə bir ağac var; Is there life in the Mars? Marsda həyat varmı?*

be[2] [bi:] *bağlayıcı fel:* **-dır, -dir, -dur, -dür; idi**; *He is a doctor O, həkimdir; The box is heavy Qutu ağırdır; The bag is empty Çanta boşdur; The sentence is correct Cümlə düzdür; What is it? Bu nədir?*

be[3] [bi:] *modal fel;* **-malı, -məli**; *I was to buy a book Mən kitab almalı idim; He was to go home O, evə getməli idi*

be[4] [bi:] *köməkçi fel:* **1.** *Davamedici zaman formalarını düzəltmək üçün işlədilir:* **-maqda, -məkdə**; -dır, -dir, -dur, -dür; *I am working Mən işləyirəm / işləməkdəyəm; The child is sleeping Uşaq yatır / yatmaqdadır*

beach[1] [bi:tʃ] *n* **1.** okeanın / dənizin / gölün çayın sahili; **2.** çimərlik
◊ **on the ~** işsiz, pulsuz

beach[2] [bi:tʃ] *adj* çimərlik; **~ umbrella** böyük çimərlik günlüyü / zontu; **~ ball** çimərlik topu

beach² [bi:tʃ] *v* **1.** suya oturtmaq (*paroxod haq.*); **2.** sahilə çıxartmaq (*qayığı və s.*); **to ~ a boat** qayığı sahilə çıxartmaq

beachwear [bi:tʃweə'] *n* çimərlik paltarı / geyimi

beach-sand ['bi:tʃsænd] *n* sahil / dəniz / çay qumu

beacon¹ ['bi:kən] *n* **1.** mayak; yolgöstərən ulduz; **~s of hope** ümid çırağı; **2.** dəniz fənəri; işıq mayağı; radiomayak;

beacon² ['bi:kən] *v* **1.** siqnal işığı ilə işıqlandırmaq; **2.** *məc.* işıqlandırmaq; yol göstərmək

bead¹ [bi:d] *n* **1.** muncuq; muncuq dənəsi; şar, kürəcik; **to thread ~s** muncuq dənələrini sapa taxmaq; *She was wearing a string of green beads O, bir qatar yaşıl muncuq taxmışdı;* **2.** damcı (*tər, şeh və s. haq.*); **~s of blood / of sweat** qan / tər damcıları

bead² [bi:d] *v* **1.** muncuqla bəzəmək; **2.** düzmək; **3.** damcı əmələ gətirmək; suluqlatmaq; suluq əmələ gətirmək

beaded ['bi:dɪd] *adj* **1.** muncuqla bəzənmiş / bəzədilmiş; **2.** tər damcıları ilə örtülmüş; **a face ~ with sweat** tər damcıları ilə örtülmüş sifət

bead-house ['bi:dhaus] *n* əlillər evi

beadle ['bi:dl] *n* universitet nəzarətçisi (*bəzi Britaniya universitetlərində*)

beadledom ['bi:dldəm] *n* süründürməçilik, bürokratizm, rəsmiyyətçilik

beadwork ['bi:dwə:k] *n* muncuqla tikmə, muncuqlu haşiyə

beady ['bi:dɪ] *adj* **1.** muncuq kimi, muncuqvarı, muncuğabənzər, muncuğaoxşar; **~ eyes** muncuq kimi gözlər; **2.** damcı ilə örtülmüş (*tər və s.*)

beagle ['bi:gl] *n* **1.** qısaayaqlı tazı (*it növü*); **2.** axtarıcı it; **3.** *məc.* xəfiyyə, casus

beak¹ [bi:k] *n* **1.** dimdik; **2.** dimdikşəkilli burun; **3.** lülək (*çaynikdə və s.*); **4.** diş (*mişarda, darağda və s.*)

beak² [bi:k] *v* **1.** dimdikləmək; **2.** dimdiklə vurmaq

beaked [bi:kt] *adj* dimdikli, dimdiyi olan

beaker ['bi:kə'] *n* **1.** menzurka laboratoriya stəkanı; **2.** şərab stəkanı, qədəh (*ayaqcıqsız*)

beaky ['bi:kɪ] *adj* **1.** dimdikli; **2.** dimdikvarı, dimdiyəoxşar; dimdiyəbənzər

beam¹ [bi:m] *n* **1.** şüa, şölə; işartı; **a ~ of the sun** günəş şüası / şöləsi; **a ~ of hope** ümid şöləsi / işartısı; **a ~ of truth** həqiqət işartısı; **2.** *fiz.* işıq seli; **3.** tir, şalban; **4.** tərəzi qolu;

◊ **on the ~** tarazı, düz, necə lazımdırsa; **off the ~** səhv, yanlış, yalan

beam² [bi:m] *v* **1.** şüa saçmaq / vermək; nur saçmaq, parlamaq; *The sun beamed through the clouds Günəş buludlar arasından parladı / işıq saçdı;* **2.** üzü gülmək, sevinmək, gül kimi açılmaq, sevincdən gülümsəmək; **to ~ at / upon *smb.*** bir kəsin üzünə mehribanlıqla gülümsəmək; **3.** *fiz.* işıq seli buraxmaq; **4.** yönəltmək, göndərmək, istiqamətləndirmək (*radio və televiziya siqnallarını*); *The news was beamed to East Africa by satellite Xəbər Şərqi Afrikaya Yerin süni peyki vasitəsilə göndərildi / yayıldı*

bean [bi:n] *n* **1.** lobya, maş, paxla; **coffee ~s** kofe paxlası; **horse ~s** atlı lobya; **2.** noxud dənəsi;

◊ **old ~** *Dost! Dostum!* (*müraciət*); **not to care a ~ for / about *smth.*** bir şeyə qarşı tamamilə laqeyd olmaq / qalmaq

beanpole ['bi:npoul] *n* **1.** lobyanın dırmaşması üçün paya; **2.** şüvül; **3.** *d.d.* uzundıraz / uzunboy adam

bean-stick ['bi:nstɪk] *n* = **beanpole**

bear¹ [beə'] *n* **1.** ayı; **to play the ~** ayı kimi hərəkət etmək; **2.** *astr.* **Great Bear** Böyük Ayı bürcü; **Little / Lesser Bear** Kiçik Ayı bürcü; **3.** ayaqaltı; payəndaz

bear² [beə'] *v* **1.** aparmaq, daşımaq; *The ship bore him to a distant country Gəmi onu uzaq ölkəyə apardı;* **to ~ banner** bayraq aparmaq; **2.** getmək, yollanmaq, yola düşmək, hərəkət etmək; **to ~ east / north / south / west** şərqə / şimala/cənuba / qərbə tərəf hərəkət etmək / yollanmaq; **3.** dönmək; **to ~ to the right / to the left** sağa / sola dönmək; **4.** olmaq, malik olmaq, **to ~ the sign / trace** işarəsi / izi olmaq; *Her face bore signs of tears Onun sifətində göz yaşlarının izləri vardı;* **5.** tab gətirmək, davam gətirmək, dözmək (*iz-*

gəncəyə, ağrıya, ağırlığa və s.); **to ~ pain** ağrıya dözmək / tab gətirmək; **to ~ torture** işgəncəyə / tab gətirmək / dözmək; **6.** çıxmaq (*imtahandan, sınaqdan*); **to ~ a test** sınaqdan çıxmaq; **7.** qatlaşmaq, dözmək; **to ~ strain** gərginliyə dözmək; **8.** çəkmək; boynuna götürmək (*xərci, itkini*); **to ~ losses** itkini boynuna götürmək; **to ~ expenses** xərcləri çəkmək; *Let him bear the expenses Qoy xərcləri o boynuna götürsün / çəksin;* **9.** yaymaq, intişar etdirmək; **to ~ tales** şayiə yaymaq; **to ~ good news** yaxşı xəbər yaymaq; **10.** doğmaq; *His wife has borne 6 fine children Onun arvadı 6 qəşəng uşaq doğub.*

◊ **to ~ arms** 1) silah daşımaq; 2) orduda qulluq etmək; **to ~ a part in *smth.*** bir şeydə iştirak etmək; **to ~ in mind** yadda saxlamaq; **to ~ a hand** kömək etmək; *Bear a hand! Kömək et / edin!*

bearable ['beərəbl] *adj* **1.** dözülə bilən, dözümlü; **~ pain** dözülə bilən ağrı; *The doctor said that the pain would be just bearable Həkim dedi ki, ağrı dözülə bilən olacaq;* **2.** mümkün ola bilən, yol verilə bilən; **~ load** mümkün ola bilən/yol verilə bilən yük

beard¹ [bɪəd] *n* **1.** saqqal; **long / grey / red ~** uzun /çal / qırmızı saqqal; **2.** *bot.* qılçıq (*sünbüldə*); rişə (*bitkidə*)

◊ **to *one's* ~** açıq, açıq-açığına; üzünə; **to speak in *one's* ~** anlaşılmaz bir tərzdə danışmaq; **to laugh in *one's* ~** bığaltı gülmək

beard² [bɪəd] *v* **1.** cəsarətlə əleyhinə çıxmaq / çıxış etmək; *She bearded the committee and demanded an explanation O, komitəyə qarşı cəsarətlə çıxdı və izahat tələb etdi;* **2.** saqqalını qırxmaq

bearded ['bɪədɪd] *adj* saqqallı; **a ~ man** saqqallı kişi; *I don't remember his name, but he was a tall bearded man Mən onun adını xatırlamıram, lakin o, ucaboy saqqallı bir kişi idi*

bearded wheat ['bɪədɪd'wi:t] *n bot.* qılçıqlı buğda

beardless ['bɪədlɪs] *adj* **1.** saqqalsız; **2.** *bot.* qılçıqsız;

bearer ['beərə'] *n* **1.** aparan, daşıyan; **2.** dəfn mərasimində cənazə aparan adam; **3.** yükdaşıyan, hambal; **4.** barverən; *This tree is a good bearer Bu ağac yaxşı barverəndir*

bearing¹ ['beərɪŋ] *n* **1.** duruş, qamət, vüqar, görkəm, boy-buxun; **upright / proud ~** vüqarlı görkəm / duruş / boy-buxun; **2.** gəzdirmə; daşıma; **the ~ of arms** silah gəzdirmə; **3.** doğma, doğuş; **4.** barvermə, bargətirmə; **to keep trees in ~** bar vermək üçün ağaclara xidmət etmək; **5.** bar, bəhər, meyvə; **rich mellow ~s** yetişmiş bol bəhər; **6.** rəftar, davranış, hərəkət / davranış tərzi

bearing² ['beərɪŋ] *adj* **1.** daşıyıcı, aparıcı, dayaq; **~ cable** aparıcı kabel; **~ pile** dayaq dirək; **2.** barverən, meyvəverən; **3.** doğan, törədən

bearish ['beərɪʃ] *adj* qaba, kobud, ədəbsiz, nəzakətsiz; yonulmamış, mədəniyyətsiz

bearishly ['beərɪʃlɪ] *adv* kobudcasına, qabacasına, ədəbsizliklə, ədəbsiz / kobud / qaba tərzdə

bearishness ['beərɪʃnɪs] *n* kobudluq, qabalıq, ədəbsizlik, mədəniyyətsizlik

bear-pit ['beəpɪt] *n* ayı zağası

bearskin ['beəskɪn] *n* **1.** ayı dərisi; ayı xəzi; **2.** ayı dərisindən hazırlanmış örtük; **3.** Britaniya əsgərlərinin müəyyən mərasimlərdə geydikləri hündür xəz papaq

bear up ['beər 'ʌp] *v* **1.** cəsarət göstərmək, mətanətlə dözmək; **to ~ against misfortune** bədbəxtliyə mətanətlə dözmək; **2.** çətinə düşmüş bir adamın əl tutmaq / kömək etmək; **3.** müdafiə etmək; **to ~ a principle** prinsipi / mövqeyi müdafiə etmək

bear with ['beə 'wɪð] *v* dözmək, dözüm göstərmək, dözümlü / səbirli olmaq; tab gətirmək

beast [bi:st] *n* **1.** (*vəhşi*) heyvan, (*yırtıcı*) heyvan; (*məməli*) heyvan; **a ~ of burden** yük heyvanı; **a ~ of prey** yırtıcı heyvan; **wild ~** vəhşi heyvan; **heavy ~s** mal-qara, iribuynuzlu mal-qara; **light ~s** davar, xırdabuynuzlu mal-qara; **2.** (*insan haq.*) heyvan, qanmaz, əclaf; **to make a ~ of oneself** özünü heyvan kimi aparmaq, özünü heyvan yerinə qoymaq

beast-fly [ˈbi:stflaı] *n zool.* mozalan, heyvan milçəyi

beastliness [ˈbi:stlınıs] *n* heyvanlıq; əclaflıq, yaramazlıq; **to live in a state of ~** heyvan kimi yaşamaq

beastly[1] [ˈbi:stlı] *adj* **1.** qaba, yaramaz, əclaf, çirkin, heyvan kimi; **a ~ person** çox pis / heyvan kimi adam; **2.** xoşagəlməz; çox bərk / pis, iyrənc; **~ weather** çox pis hava; **a ~ cold** çox bərk soyuq; *What beastly weather! Nə iyrənc havadır!*

beastly[2] [ˈbi:stlı] *adv* **1.** çox, bərk, dəhşətli; *It's beastly cold today Bu gün dəhşətli soyuqdur;* **2.** donuz / heyvan kimi; *He is beastly drunk O, donuz / heyvan kimi sərxoşdur*

beat[1] [bi:t] *n* **1.** vurma, çalma (*zəng*); **the ~ of a drum** təbil səsi; **the ~ of heart** ürəyin vurması; **2.** ritm, ahəng, vəzn; takt; *Every member of the band must follow the beat very closely Orkestrin hər bir üzvü ritmi / taktı ciddi surətdə izləməlidir;* **3.** keşikdə olma, keşik / patrul çəkmə; **to be on the ~** keşik marşrutunu dolanmaq;
◊ **to be off *one's* ~** səlahiyyəti olmamaq; *It is off my beat Bu mənim səlahiyyətim xaricindədir*

beat[2] [bi:t] *adj* yorğun, əldən düşmüş; *I am beat after all that work Mən bütün bu işlərdən sonra yorulmuşam / əldən düşmüşəm*

beat[3] [bi:t] *v* **1.** vurmaq, döymək; döyəcləmək; **to ~ on / at the door** qapını döymək; *The rain was beating against the window Yağış pəncərəni döyəcləyirdi; The hailstorm has beaten the wheat Dolu taxılı vurub;* **to ~ with a stick** ağacla döymək; **to ~ with a whip** qamçı ilə döymək; **to ~ to death** ölənə qədər / ölüncə döymək; **to ~ black and blue** döyüb bədənini gömgöy / qapqara etmək; **2.** çırpmaq (*mütəkkəni və s.*), çalmaq (*yumurtanı və s.*); **to ~ pillows** balışları çırpmaq; **to ~ egg whites** yumurtanın ağını çalmaq; **3.** udmaq, qalib gəlmək; *Their team was beaten Onların komandası uduzdu;* **4.** üstün / daha yaxşı olmaq; **to ~ all** hamıdan üstün olmaq; **5.** döyünmək, çırpınmaq; *His heart was beating Onun ürəyi döyünürdü / çırpınırdı;* **6.** dalğalanmaq; *The flag was beating in the winds Bayraq küləkdə dalğalanırdı;* **7.** çırpılmaq; *The waves were beating against the shore Dalğalar sahilə çırpılırdı;* **8.** axtarmaq (*bir şeyi tapmaq üçün*), sürək təşkil etmək; **to ~ the jungle for monkeys** meymun tutmaq üçün cəngəllikdə sürək təşkil etmək; **to ~ the woods** meşəni axtarmaq; **to ~ the town for *smb.*** bir kəsi tapmaq üçün şəhəri axtarmaq / ələk-vələk etmək; **9.** üyütmək (*taxılı*); **10.** didmək (*kətanı*);
◊ **to ~ up and down 1)** çapalamaq, çırpınmaq, vurnuxmaq; **2)** tərəddüd etmək, qərarsızlıq/qətiyyətsizlik göstərmək; **to ~ the streets** küçələrdə veyllənmək / veyl-veyl gəzmək / avaralanmaq;

beaten[1] [ˈbi:tn] *adj* **1.** məğlub edilmiş / olmuş; **~ army** məğlub olmuş / edilmiş ordu; **~ enemy** məğlub olmuş düşmən; **~ champion** məğlub olmuş çempion; *The beaten army ran before the victorious enemy Məğlub olmuş ordu qalib düşmənin qabağından qaçdı;* **2.** döyülmüş; *The doors of the palace were of beaten gold Sarayın qapıları döyülmüş qızıldan idi;* **3.** tapdalanmış, tapdanmış; **~ path / track** tapdanmış cığır

beaten[2] [ˈbi:tn] **to beat** *felinin pp forması*

beater [ˈbi:tə] *n* **1.** sürəkçi (*ov heyvanlarını və quşlarını ovçunun üstünə qovan adam*); **2.** dəstə (*həvəngdə*); xalçaçırpan (*xalça-palaz çırpmaq üçün alət*); çalan (*yumurta və s.*); **an egg ~** yumurtaçalan

beatific [ˌbı:əˈtıfık] *adj* bəxtiyar, fərəhli, şad, sevinclə dolu; **~ smile** / fərəhli / sevinclə dolu təbəssüm

beatify [bı:ˈætıfaı] *v* **1.** xeyir-dua vermək; **2.** *din.* övliyalar sırasına keçirmək

beating [ˈbi:tıŋ] *n* **1.** döymə, vurma; döyülmə; **to give a ~** döymək; *His father gave him a beating Atası onu döydü;* **2.** çalma (*yumurtanı və s.*); **3.** ahəngdar tıqqıltı; **the ~ of a watch** saatın tıqqıltısı; **4.** döyünmə, döyüntü; **the ~ of the heart** ürəyin döyünməsi / döyüntüsü;

beautiful [ˈbju:təfl] *adj* **1.** gözəl; əla, çox yaxşı; **a ~ face / poem / painting** gözəl sifət / şer / şəkil; **a ~ woman / girl** gözəl qadın / qız; **~ weather** əla / gözəl hava

beautifully [ˈbju:təfəlı] *adv* gözəl, qəşəng, qəşəngcə; **to play the piano ~** gözəl / qəşəng piano çalmaq; **to write / to read / to speak ~** gözəl yazmaq / oxumaq / danışmaq; *She speaks English beautifully O, ingiliscə gözəl danışır*

beautify [ˈbju:tıfaı] *v* gözəlləşdirmək, gözəl etmək, bəzəmək, zinət / bəzək vermək

beauty[1] [ˈbju:tı] *n* **1.** gözəllik; **~ of form / voice / verse** formanın / səsin / şerin gözəlliyi; **spiritual ~** mənəvi gözəllik; **beauties of nature** təbiətin gözəllikləri; *Smile was one of her beauties Təbəssüm onun gözəlliklərindən biri idi;* **2.** gözəl; "Seven Beauties" "Yeddi gözəl" (*Nizami*)

beauty[2] [ˈbju:tı] *adj* gözəllik; **~ parlour / shop / salon** kosmetika / gözəllik salonu; **~ soap** gözəllik sabunu; **~ doctor** kosmetoloq;
◊ **~ is but skin-deep** gözəllik əbədi / daimi deyil; *Beauty is in the eye of the beholder / lover at. söz.* ≅ *Könül sevən göyçək olar*

beaver[1] [ˈbi:və] *n* **1.** *zool.* qunduz; **2.** qunduz dərisi;
◊ **to work like a ~** var gücü ilə işləmək

beaver[2] [ˈbi:və] *adj* qunduz; **~ collar** qunduz yaxalıq

becall [bıˈkɔ:l] *v* söymək, adlandırmaq (*pis sözlə*)

becalm [bıˈka:m] *v* sakitləşdirmək, sakit etmək, rahatlaşdırmaq, rahat etmək; təskinlik vermək, ovundurmaq

became [bıˈkeım] **to become** *felinin pt forması*

because [bıˈkɔz] *conj* çünki, ona görə ki; *We stayed at home because it rained Biz evdə qaldıq, çünki yağış yağırdı;* **~ of me** mənə görə; **~ of the children** uşaqlara görə

beck[1] [bek] *n* hərəkət, işarə; əl hərəkəti ilə / başı tərpətməklə verilən işarə və s.; **to give a ~** işarə vermək;
◊ **to be at *smb.*'s ~ and call** tamamilə bir kəsin əlində (*təsiri altında*) olmaq; əmrə hazır / müntəzir olmaq

beck[2] [bek] *v* **1.** işarə vermək (*başı tərpətməklə, əllə*); **2.** başdan / yoldan çıxarmaq, tovlamaq

beckon[1] [ˈbekən] *n* **1.** baş hərəkəti, başla işarə; razılıq və s. mənasında baş əymə; **2.** ovçu tüfəyi, şimşə

beckon[2] [ˈbekən] *v* **1.** baş hərəkəti / işarəsi ilə yanına çağırmaq; **to ~ with the hand** əl işarəsilə yanına çağırmaq; **2.** heyvanları / quşları xüsusi səsli alətlə çağırıb ovlamaq

becloud [bıˈklaud] *v* **1.** örtmək, bürümək, çulğalamaq (*bulud haq.*); **2.** qarışdırmaq (*fikri*); **3.** gizləmək, gizlətmək; **to ~ unpleasant facts** xoşagəlməz sübutları / dəlilləri / faktları gizlətmək

become[1] [bıˈkʌm] *v* **1.** olmaq; *He became a teacher O, müəllim oldu; It became clear that he was right Məlum oldu ki, o, haqlıdır;* **2.** yaraşmaq, tutmaq (*paltar haq.*); *This new dress becomes you, my dear Bu təzə don sənə / sizə yaraşır, əzizim.* **to ~ angry** hirslənmək; **to ~ cold** soyuqlaşmaq; **to ~ thin** arıqlamaq; **to ~ red** qızarmaq; **to ~ accustomed** öyrəşmək, alışmaq

becoming[1] [bıˈkʌmıŋ] *n* əmələ gəlmə, təşəkkül tapma

becoming[2] [bıˈkʌmıŋ] *adj* yaraşan, layiq / münasib olan, münasib, uyğun; **words ~ to the occasion** vəziyyətə münasib / uyğun sözlər; **conduct not ~ to a lady** xanıma yaraşmayan hərəkət;

becomingly [bıˈkʌmıŋlı] *adv* ədəblə, layiqli, yaraşan; **to dress ~** layiqli / ədəblə geyinmək

bed[1] [bed] *n* **1.** çarpayı, yatacaq, yorğan-döşək; yataq; **a comfortable ~** rahat çarpayı / yatacaq; **folding ~** açılıb-yığılan / qatlanan çarpayı; **single ~** biradamlıq çarpayı; **double ~** ikiadamlıq çarpayı; **soft ~** yumşaq çarpayı; **hard ~** bərk çarpayı; **spring ~** yaylı çarpayı; **2.** kəbin; **the eldest son of the second ~** ikinci kəbindən olan böyük oğul; **3.** lək, kərdi; **a ~ of onions** bir lək soğan, soğan ləki;
◊ **to go to ~** yatmaq; *I go to bed at twelve at night Mən gecə saat on ikidə yatıram;* **to put a child to ~** uşağı yatırtmaq; **to make the ~ 1)** yer salmaq; **2)** yeri yığmaq (*səhər*); **to change the ~** yataq dəyişəyini dəyişmək

bed[2] [bed] *adj*: ~ **sheet** mələfə; ~ **linen** yataqaq dəyişəyi; ~ **jacket** gecə koftası

bed[3] [bed] *v* (**-dd-**) **1.** yatırtmaq; **2.** yatmaq, yatacağa uzanmaq; **to ~ with** *smb.* bir kəslə yatmaq; **3.** əkmək, basdırmaq (*bitkini*); **to ~ out flowers** çiçək / gül əkmək; **4.** cinsi əlaqədə olmaq

bedaub [bɪˈdɔ:b] *v* çirkləndirmək, batırmaq, bulamaq; **to ~ a wall with mud** divarı palçıqla çirkləndirmək / bulamaq

bedazzle [bɪˈdæzl] *v* parıltı ilə gözü qamaşdırmaq

bedbug [ˈbedbʌg] *n* taxtabiti

bedcap [ˈbedkæp] *n* gecə papağı

bedclothes [ˈbedkloʊðz] *n* yataq dəyişəyi

bedcover [ˈbed,kʌvəʳ] *n* örtük (*çarpayı üçün*)

bedding [ˈbedɪŋ] *n* **1.** yorğan-döşək, döşək; **2.** heyvan yatan yerə tökülmüş quru peyin, kövşən, saman və s.

bedeck [bɪˈdek] *v* bəzəmək, zinət / bəzək vermək

bedevil [bɪˈdevl] *v* (**-ll-**) **1.** dolaşıq / pırtlaşıq salmaq, qarışdırmaq; azdırmaq, yoldan çıxartmaq; çaşdırmaq; *That difficult question has been bedevilling me for some time O çətin sual məni bir neçə müddətdir ki, çaş-baş salıb;* **2.** əziyyət / əzab vermək, incitmək; **3.** xarab etmək, korlamaq; zay etmək, pisləşdirmək; təhrif etmək, saxtalaşdırmaq; **4.** ovsunlamaq, sehrləmək, cadulamaq, tilsimə salmaq

bedew [bɪˈdju:] *v* **1.** islatmaq; *Her face was bedewed with tears Onun sifəti yaşla islanmışdı;* **2.** yaş etmək, şeh salmaq; çiləmək, səpmək

bedewed [bɪˈdju:d] *adj* islanmış; **eyes ~ with tears** yaşla islanmış gözlər

bedfellow [ˈbed,felou] *n* **1.** yataqyoldaşı, bir yataqda yatan adamlar,

bedizen [bɪˈdaɪzn] *v* əlvan / parlaq tərzdə bəzəmək; **to ~ with flags** əlvan bayraqlarla bəzəmək; **to ~ with jewels** daş-qaşla bəzəmək

bedlam [ˈbedləm] *n* **1.** Bedləm (*Londonda ruhi xəstələr üçün xəstəxana*); **2.** dəlixana; **3.** səs-küylü / çirkli yer

bedlinen [ˈbed,lɪnɪn] *n* yataq dəyişəyi

bedmate [ˈbedmeɪt] *n* **1.** çarpayı yoldaşı, bir çarpayıda yatanlar; **2.** ər-arvad

bed-quilt [ˈbedkwɪlt] *n* sırınmış / sırıqlı yorğan

bedraggled [bɪˈdrægld] *adj* çirklənmiş, ləkələnmiş, batmış, bulanmış; ~ **skirt** çirklənmiş / ləkələnmiş yubka; ~ **shirt** ləkələnmiş / bulanmış köynək

bedrid [ˈbedrɪd] *adj* əldən düşmüş, zəif, halsız, taqətsiz; ~ **argument** zəif dəlil / sübut

bedridden [ˈbed,rɪdn] *adj* yataq dustağı olan, yatağa düşən, yataqdan qalxa bilməyən (*xəstəlikdən yaxud qocalıqdan*)

bedroom[1] [ˈbedrum] *n* **1.** yataq otağı; **2.** cinsi əlaqə otağı

bedroom[2] [ˈbedrum] *adj*: ~ **suit** yataq dəsti; ~ **slippers** yataq otağında geyilən şap-şap / başmaq

bedside[1] [ˈbedsaɪd] *n* çarpayının yanı; **to sit at** *smb.*'s ~ bir kəsin çarpayısının yanında oturmaq, xəstə olan kəsə qulluq etmək

bedside[2] [bedsaɪd] *adj*: ~ **rug** çarpayının qabağına salınan balaca xalça; ~ **literature** yatmazdan əvvəl oxunan ədəbiyyat

bedsocks [ˈbedsɔks] *n pl* gecə geyilən qalın yun corab

bedsore [ˈbedsɔ:r] *n* yataq yarası

bedspread [ˈbedspred] *n* çarpayı örtüyü

bedstead [ˈbedsted] *n* çarpayı (*döşəksiz*), çarpayının gövdəsi

bedtime [ˈbedtaɪm] *n* yatmaq vaxtı; *My bedtime is 11 o'clock Mənim yatmaq vaxtım saat 11-dir*

bee[1] [bi:] *n* **1.** arı, bal arısı; **female / queen** ~ beçəverən arı; **working** ~ işlək arı

bee[2] [bi:] *adj* arı; ~ **venom** arı zəhəri; ~ **veil** arıdan qorunmaq üçün üzə geyilən örtük; ◊ **busy as a** ~ arı kimi zəhmətkeş / zəhmətsevər

beebread [ˈbi:bred] *n bot.* tozcuq

beech [bi:tʃ] *n* **1.** *bot.* fıstıq (*ağac*); **2.** fıstıq oduncağı

beechen [ˈbi:tʃn] *adj* fıstıq

beechnut [ˈbi:tʃnʌt] *n* fıstıq (*meyvə*)

beech-wheat [ˈbi:tʃwi:t] *n bot.* qarabaşaq

bee-eater [ˈbi:,i:təʳ] *n zool.* arıyeyən (*quş*)

beef[1] [bi:f] *n* **1.** mal əti; **horse** ~ at əti; **2.** ətlik heyvan; **3.** ət cəmdəyi

beef[2] [bi:f] *adj* ətlik; ~ **cattle** ətlik heyvan

beefeater [ˈbi:f,i:təʳ] *n* **1.** London qülləsinin gözətçi əsgəri; **2.** ətyeyən, ət yeyən adam

beef-head [ˈbi:fhed] *n kob.* malbaş, giç, küt, axmaq, korazehin; qanmaz, kütbeyin (*adam*)

beefsteak [ˈbi:fsteɪk] *n aşp.* bifşteks

beef-tea [ˈbi:fˈti:] *n* qatı ət suyu, bulyon

beefy [ˈbi:fi] *adj* **1.** yekə, zorba, çox böyük (*adam haq.*); möhkəm, qüvvətli; **2.** ətli, yağlı, kök

beehive [ˈbi:haɪv] *n* arı pətəyi/səbəti / təknəsi

beehouse [ˈbi:haus] *n* pətəklik; arıxana

beekeeper [ˈbi:,ki:pəʳ] *n* arıçı, arıxana işçisi

beekeeping [ˈbi:,ki:pɪŋ] *n* arıçılıq; arıçılıq təsərrüfatı

bee-master [ˈbi:,ma:stəʳ] *n* = **beekeeper**

been [bi:n] **to be** *felinin pp forması*

beer[1] [bɪəʳ] *n* pivə

beer[2] [bɪəʳ] *adj* pivə; ~ **mug / bottle / glass** pivə kuruşkası / butulkası / stəkanı; ◊ **small** ~ **1)** zəif pivə; **2)** mənasız / əhəmiyyətsiz şey

beer-money [ˈbɪə,mʌnɪ] *n* pivə pulu

beery [ˈbɪərɪ] *adj* pivə; ~ **smell** pivə iyi

bees-wax[1] [ˈbi:zwæks] *n* arı mumu

bees-wax[2] [ˈbi:zwæks] *v* mumla sürtmək

beet[1] [bi:t] *n bot.* çuğundur, pazı; **red** ~ qırmızı çuğundur / pazı; **white/sugar** ~ ağ / şəkər çuğunduru

beet[2] [bi:t] *adj* çuğundur; ~ **sugar** çuğundur şəkəri / qəndi

beetle[1] [ˈbi:tl] *n* I **1.** böcək; **2.** *d.d.* tarakan, mətbəxböcəyi;
◊ **blind as** ~ tamamilə kor

beetle [ˈbi:tl] *n* II toxac, döyəc; toxmaq;
◊ **to be between the ~ and the block** çəkiclə zindan arasında olmaq; çıxılmaz vəziyyətə düşmək

beetle[2] [ˈbi:tl] *v* **1.** döyəcləmək; toxaclamaq, toxaclayıb bərkitmək (*yolu və s.*); **2.** tez / cəld çıxıb getmək; *After work we beetled off for a drink İşdən sonra biz tez çıxıb içməyə getdik*

beetle-browed [ˈbi:tl,braud] *adj* **1.** sallaqaş; ~ **man** sallaqaş kişi; **2.** qaşqabaqlı, qaraqabaq

beetle-head [ˈbi:tlhed] *n* axmaq, korazehin, qanmaz, kütbeyin (*adam*)

beet-root[1] [ˈbi:tru:t] *n* çuğundur, pazı

beet-root[2] [ˈbi:tru:t] *adj* çuğundur; ~ **soup** çuğundur şorbası, borş

befall [bɪˈfɔ:l] *v* baş / üz vermək, vaqe olmaq; *What has fallen him? Ona nə olub?*

befallen [bɪˈfɔ:lən] **to befall** *felinin pp forması*

befell [bɪˈfel] **to befall** *felinin* ***pt*** *forması*

befit [bɪˈfɪt] *v* (**-tt-**) yaraşmaq, uyğun / münasib olmaq, əl vermək; *Your behaviour doesn't befit you Sənin / Sizin hərəkətin / hərəkətiniz sənə / sizə yaraşmır*

befitting [bɪˈfɪtɪŋ] *adj* yarayan, uyğun gələn, müvafiq olan

befog [bɪˈfɔg] *v* pərdələmək, dumanlandırmaq

befool [bɪˈfu:l] *v* ələ salmaq, oynatmaq, aldatmaq, axmaq yerinə qoymaq

before[1] [bɪˈfɔ:ʳ] *adv* **1.** tez; qabaqlar, əvvəllər, keçmişdə; *Come at five o'clock, not before Saat beşdə gəl / gəlin, tez yox; I have never been to London before Mən əvvəllər / qabaqlar Londonda olmamışam;* **2.** qabaqda, öndə, qarşıda; *There were trees before Qabaqda / Öndə / Qarşıda ağaclar vardı;* **3.** öncə, əvvəl, qabaq; **a day** ~ bir gün əvvəl / öncə / qabaq; **a moment** ~ bir an əvvəl / qabaq

before[2] [bɪˈfɔ:ʳ] *prep* **1.** kimi, -dək, əvvəl, öncə; *Come before six o'clock Saat altıya kimi/altıyadək gəl / gəlin;* ~ **breakfast** səhər yeməyindən əvvəl / öncə; *Before answering the letter, he reread it twice Cavab verməzdən əvvəl / öncə o, məktubu iki dəfə oxudu;* **the generations ~ us** bizdən əvvəlki nəsillər; **2.** qabağında, qarşısında, önündə; *I saw a path before me Mən qarşımda bir cığır gördüm;* ~ **smb's eyes** bir kəsin gözü qarşısında / qabağında; *He appeared before the judge O, məhkəmə qarşısında dayandı;* **3.** *Birləşmələrdə işlədilir:* **the day ~ yesterday** srağagün; ~ **everything else** hər şeydən əvvəl / öncə; ~ **now** əvvəlcə, öncə, qabaqca

before[3] [bɪfɔ:ʳ] *conj* əvvəl / qabaq / öncə; *Put out the lights before you go to bed Yatmamışdan qabaq işıqları söndür / söndürün; I must finish my work before I go home Mən evə getməzdən əvvəl / öncə işimi qurtarmalıyam*

beforehand [bɪˈfɔːhænd] *adv* qabaqcadan, əvvəlcədən; **to pay rent ~** ev kirayəsini qabaqcadan / əvvəlcədən ödəmək; **to make preparations ~** əvvəldən / qabaqcadan hazırlıq görmək; **to be ~ in *one's* conclusions** vaxtından əvvəl nəticə çıxartmaq

befoul [bɪˈfaul] *v* **1.** çirklətmək, kirlətmək, bulamaq; **2.** murdarlamaq; təhqir etmək

befriend [bɪˈfrend] *v* kömək etmək, imkan yaratmaq; **to ~ *one's* self** öz qeydinə qalmaq, özündən muğayat olmaq

befringe [bɪˈfrɪndʒ] *v* haşiyələmək, haşiyə çəkmək; saçaq tikmək

befuddle [bɪˈfʌdl] *v* **1.** kefləndirmək, sərxoş/məst etmək; **2.** bihuş etmək, beynini zəhərləmək

beg [beg] *v* (**-gg-**) **1.** istəmək, diləmək; **to ~ money of *s.o.*** bir kəsdən pul istəmək; **to ~ bread** çörək istəmək / dilənmək; *He begged (for) money from the people in the street O, küçədə adamlardan pul dilənirdi;* **2.** xahiş etmək, rica etmək, yalvarmaq; *I beg of you not to get into danger Səndən / Sizdən xahiş edirəm özünü / özünüzü təhlükəyə salmayasan / salmayasınız;* **to ~ for help** kömək istəmək; **to ~ for mercy** aman istəmək, diləmək, aman üçün yalvarmaq; **to ~ from door to door** qapı-qapı dilənmək; **to ~ *one's* bread** dilənib dolanmaq, dilənməklə yaşamaq

began [bɪˈgæn] **to begin** *felinin pt forması*

beget [bɪˈget] *v* **1.** əkmək (*uşaq*), ata olmaq; *Abraham begat / begot Isaac (Bibliya) İbrahim İsanı əkmişdi, İbrahim İsanın atası olmuşdu;* **2.** doğurmaq, yaratmaq; törətmək; *Hunger begets crime Aclıq cinayət törədir*

beggar[1] [ˈbegə] *n* **1.** dilənçi; yolçu; **2.** kasıb, yoxsul; **poor ~** yazıq, fağır, biçarə, zavallı; **unfortunate ~** bəxtsiz / talesiz adam;
◊ **a ~ on horseback** bambılı, cırtqoz

beggar[2] [ˈbegə] *v* yoxsullaşdırmaq, kasıblatmaq, dilənçi vəziyyətinə salmaq; **to ~ oneself** özünü var-yoxdan çıxartmaq, özünü dilənçi halına salmaq

beggardom [ˈbegədəm] *n* **1.** *top.i* dilənçilər; **2.** dilənçilik; son dərəcə yoxsulluq / kasıblıq

beggarhood [ˈbegəhud] *n* **1.** yoxsulluq, kasıblıq, səfalət; **2.** dilənçilər; dilənçilik

beggarliness [ˈbegəlɪnɪs] *n* **1.** kasıblıq, yoxsulluq; **2.** dilənçi görkəmi; üst-başı tökülmüş / dağılmış (adam)

beggarly[1] [ˈbegəlɪ] *adj* **1.** dilənçi; **~ life** dilənçi həyatı; **~ hovel** dilənçi daxması / koması; **2.** miskin, dəyərsiz, yararsız, əsassız; **~ arguments** dəyərsiz / yararsız / əsassız dəlillər; **3.** alçaq, yaramaz, əclaf, rəzil; **~ doings** alçaq / yaramaz hərəkətlər

beggarly[2] [ˈbegəlɪ] *adv* dilənçi kimi / sayağı

beggary[1] [ˈbegərɪ] *n* **1.** yoxsulluq, kasıblıq, səfalət; ehtiyac; **to reduce to ~** dilənçi halına / kökünə salmaq; **2.** *top.i* dilənçilər

begging [ˈbegɪŋ] *n* dilənçilik, son dərəcə yoxsulluq; **to go a ~** dilənmək, dilənçilik etmək

begin [bɪˈgɪn] *v* **1.** başlamaq; başlanmaq; *He began studying / to study English O, ingilis dilini öyrənməyə başladı; The rain began Yağış başladı;*
◊ **to ~ with** əvvələ, hər şeydən əvvəl / öncə; *To begin with, I don't know him Əvvələ / Hər şeydən öncə mən onu tanımıram*

beginner [bɪˈgɪnə] *n* təcrübəsiz adam; başlayan; **English for ~s** başlayanlar üçün ingilis dili dərsliyi

beginning [bɪˈgɪnɪŋ] *n* **1.** əvvəl, başlanğıc; baş; **to read a book from the ~ to end** kitabı başdan / əvvəldən axıra kimi oxumaq; *He knows the subject from beginning to end O, fənni əvvəldən axıra kimi bilir;* **2.** başlanğıc; mənbə; **the ~s of English poetry** ingilis poeziyasının başlanğıcı / mənbəyi;
◊ *A good beginning is half the battle at. söz. Yaxşı başlanğıc işin yarısı deməkdir*

begirdle [bɪˈgəːdl] *v* qurşamaq; dolamaq; dövrələmək, mühasirəyə almaq

begloom [bɪˈgluːm] *v* kədərləndirmək, qəmləndirmək, əhvalını təlx etmək, əhvalını pozmaq, qanını qaraltmaq, pərt etmək

beguile [bɪˈgaɪl] *v* **1.** aldatmaq; dilə tutmaq, tovlamaq, aldadaraq cəlb etmək; **to ~ *smb.* into doing *smth.*** bir kəsi aldadaraq bir işi görməyə cəlb etmək; *They beguiled the man into giving them his money Onlar kişini tovlayaraq pulunu aldılar;* **2.** heyran / məftun / valeh etmək; *Her voice and eyes beguiled me Onun səsi və gözləri məni heyran / məftun etdi*

begun [bɪˈgʌn] **to begin** *felinin pp forması*

behalf [bɪˈhaːf] *n*: **on ~ of *smb.*, on *smb.'s* ~** bir kəsin adından; *I am speaking on my husband's behalf / on behalf of my husband Mən ərimin adından danışıram;* **to speak on ~ of all progressive men and women** bütün tərəqqipərvər kişi və qadınlar adından danışmaq

behave [bɪˈheɪv] *v* **1.** özünü aparmaq; rəftar etmək, davranmaq; **to ~ well / badly / courageously** yaxşı / pis / cəsarətlə davranmaq; **to ~ with gallantry** özünü alicənabcasına aparmaq; **to ~ with insolence** vicdansızcasına hərəkət etmək; **2.** özünü yaxşı / layaqətli aparmaq; *Behave yourself! Özünü/Özünüzü yaxşı apar / aparın!*

behaviour [bɪˈheɪvjə] *n* **1.** əxlaq; rəftar, hərəkət, davranış; **good / bad / courageous ~** yaxşı / pis / cəsarətli davranış; **ill ~** çirkin hərəkət; *The children were on their best behaviour Uşaqlar özlərini çox yaxşı aparırdılar;* **2.** nümunəvi əxlaq / davranış; tərbiyə, ədəb, nəzakət; **to be on / upon *one's* ~** mətanət / səbr / dözüm / təmkin nümayiş etdirmək

behaviourism [bɪˈheɪvjərɪzm] *n psix.* biheviorizm

behaviourist [bɪˈheɪvjərɪst] *n* biheviorizm tərəfdarı

behead [bɪˈhed] *v* başını kəsmək; boynunu vurmaq

beheld [bɪˈheld] **to behold** *felinin pt, pp forması*

behind[1] [bɪˈhaɪnd] *n* sağrı; *I gave him a good swift kick in the behind Mən onun sağrısına cəld bir təpik vurdum*

behind[2] [bɪˈhaɪnd] *adv* **1.** arxasınca, dalınca; arxada, dalda; **to run ~** arxasınca / dalınca qaçmaq; *The dog was running behind It arxada / dalda qaçırdı;* **to leave ~** arxada qoymaq, ötüb keçmək; *My school-years are far behind Mənim məktəb illərim çoxdan arxada qalıb;* **2.** geri, arxaya; **to look ~** arxaya / geriyə baxmaq; *Don't look behind Arxaya / Geriyə baxma / baxmayın;* **to be ~** geri qalmaq, gecikmək; **to be ~ in / with *one's* studies** təhsildə geri qalmaq; *The clock runs behind Saat geri qalır*

behind[3] [bɪˈhaɪnd] *prep* arxada, arxasına, arxasınca, dalında; **to be ~ of *smth.*** bir şeyin dalında / arxasında olmaq; *The house is behind the mountain Ev dağın arxasındadır / dalındadır;* **2.** dala, geri; **to be ~ the schedule** plandan geri qalmaq; *He is behind the plan O, plandan geri / dala qalır;* **to be ~ *smb.* in knowledge** bilikdə bir kəsdən geri qalmaq; **3.** sonra: *He left three children behind him O, özündən sonra üç uşaq qoyub (getdi)*

behindhand[1] [bɪˈhaɪndhænd] *adj* **1.** borcu olan, borca düşən; **~ in rent** ev kirayəsində borcu olan; **2.** gecikən, gecikmiş; geri qalmış, geri qalan; **~ with answer** cavab verməkdə gecikmiş; **to be ~ in *one's* work** işdə geri qalmaq
◊ **to be ~ with the world** 1) həyatdan geri qalmaq, həyatla ayaqlaşmamaq; 2) işi / bəxti gətirməmək

behindhand[2] [bɪˈhaɪndhænd] *adv* **1.** gec; *You are behindhand with the rent this month Bu ay sən / siz ev kirayəsini gecikdirmisən / gecikdirmisiniz;* **2.** ləng; *She was never behindhand in offering advice O məsləhət verməkdə heç vaxt ləngiməzdi*

behoof [bɪˈhuːf] *n* xeyir, gəlir, mənfəət; **in / for / to his ~** onun xeyrinə

behove [bɪˈhouv] *v* lazım / gərək / vacib olmaq; (*adətən **it** şəxssiz əvəzliyi ilə işlənir*) *It does not behove you to act in this manner Sən / Siz gərək belə hərəkət etməyəsən / etməyəsiniz*

being[1] [ˈbiːɪŋ] *n* **1.** varlıq, mövcudiyyət, həyat, yaşayış, var / mövcud olma; dirilik; **to come into / in ~** yaranmaq, həyata gəlmək; **to call / to bring *smth.* into ~** bir şeyi yaratmaq, həyata gətirmək, bir şeyə həyat vermək; **Southern Caucasian states recently come into ~** Cənubi Qafqaz dövlətləri; yaxınlarda yaranmışdır; *What is the real nature of being? Varlığın əsl / real təbiəti nədir?;* **2.** (*canlı*) varlıq; **a**

living ~ bəşəriyyət; **human** ~**s** insanlar, adamlar

being[2] [ˈbi:ŋ] *adj* hazırki, indiki, mövcud olan; **the time** ~ hazırki / indiki zaman

bejewel [bɪˈdʒu:ɪl] *v* (**-ll-**) daş-qaşla bəzəmək

bejewelled [bɪˈdʒu:əld] *adj* daş-qaşla bəzədilmiş

belabour [bɪˈleɪbəʳ] *v* **1.** kötəkləmək, döymək, əzişdirmək; **to** ~ **with a stick** ağacla döymək / əzişdirmək / döyəcləmək; **2.** danlaq altında qoymaq, danlaq yağdırmaq

belate [bɪˈleɪt] *v* gecikdirmək, yubatmaq, ləngitmək

belated [bɪˈleɪtɪd] *adj* gecikmiş, yubadılmış, ləngidilmiş; ~ **excuse** gecikmiş üzr / üzrxahlıq

belatedly [bɪˈleɪtɪdlɪ] *adv* gec; *The letter arrived belatedly Məktub gec gəldi*

belch[1] [beltʃ] *n* **1.** gəyirmə, gəyirti; **to give a loud** ~ ucadan gəyirmək; *Everyone turned round when a loud belch came from the end of the room Otağın axırından gələn uca gəyirti səsinə hamı geri boylandı*; **2.** püskürmə (*tüstü və s.*)

belch[2] [beltʃ] *v* **1.** gəyirmək; **2.** qusmaq; **3.** (*out, forth*) püskürmək; *Chimneys belch (out) smoke Bacalar tüstü püskürür*

beldam [ˈbeldəm] *n* **1.** küpəgirən / cadugər qarı, əcinnə; **2.** qoca arvad

beleaguer [bɪˈli:gəʳ] *v* mühasirəyə almaq, mühasirə / ahatə etmək; **to** ~ **a city** şəhəri mühasirəyə almaq

beleaguered [bɪˈli:gəd] *adj* **1.** mühasirəyə alınmış, mühasirə edilmiş; **a** ~ **city** mühasirəyə alınmış şəhər; **2.** daima narahatçılıq / təlaş keçirən; ~ **parents** daima təlaş keçirən valideynlər

belfry [ˈbelfrɪ] *n* **1.** zəng qülləsi (*kilsədə*); **2.** bürc, qüllə; **3.** *k.t.* anbar, dam, mərək

Belgian[1] [ˈbeldʒən] *n* belçikalı

Belgian[2] [beldʒən] *adj* belçika

belie [bɪˈlaɪ] *v* **1.** yalan təsəvvür yaratmaq, ört-basdır etmək, gizlətmək; *Her smile belied her real feelings of displeasure Təbəssümü onun əsl narazılıq hisslərini ört-basdır etdi / gizlətdi*; **2.** inkar etmək; zidd olmaq; *His acts belie his words Onun hərəkətləri sözlərini inkar edir, Onun hərəkətləri sözləri ilə ziddiyyət təşkil edir*; **to** ~ **oneself** özünü inkar etmək, özünə qarşı çıxmaq; **3.** doğrultmamaq (*ümidi və s.*); *The poor sales of the product belied our hopes Məhsulun zəif satışı bizim ümidimizi doğrultmadı*; **4.** əl çəkmək, uzaqlaşmaq, üz döndərmək; **to** ~ *one's* **principles** öz prinsipindən əl çəkmək; **to** ~ *one's* **faith** öz inamından üz döndərmək / əl çəkmək

belief [bɪˈli:f] *n* **1.** inam, etiqad; **beyond** / **past** ~ inanılmayacaq dərəcədə, son dərəcə, fövqəladə; **hard of** ~ heç kəsə inanmayan / etibar etməyən, hər şeydən şübhələnən; **unworthy of** ~ inama layiq olmayan (*şayiə və s. haq.*); *I haven't much belief in his honesty Mən onun səmimiyyətinə o qədər də inanmıram*; **2.** məslək, əqidə, etiqad; **a man of strong** ~**s** möhkəm əqidəli / məsləkli adam; **3.** inanma, etiqad etmə; ~ **in God** Allaha inanma / etiqad; ~ **in afterlife** o dünyaya inanma

believable [bɪˈli:vəbl] *adj* inanıla bilən, mümkün ola bilən, ağlabatan, ağılkəsən

believably [bɪˈli:vəblɪ] *adv* inandırıcı tərzdə / surətdə, inanılacaq bir tərzdə

believe [bɪˈli:v] *v* **1.** inanmaq; **to** ~ **a rumour** / **a lie** şayiəyə / yalana inanmaq; *I believe you Mən sənə / sizə inanıram*; **to** ~ **someone** bir kəsə inanmaq / etibar etmək; **to** ~ **in God** Allaha inanmaq; **to** ~ *smb.* **on his word** bir kəsin sözünə inanmaq; **2.** hesab etmək, zənn etmək, sanmaq, güman / mülahizə etmək; *I believe (that) you are right Mən zənn edirəm ki, sən / siz haqlısan / haqlısınız*; *People believed the earth to be flat İnsanlar yerin yastı olduğunu zənn / güman edirdilər*

believer [bɪˈli:vəʳ] *n* **1.** *din.* mömin, Allaha inanan, dindar; **2.** (**in**) inanan (*bir şeyə*); *He is believer in fresh air as a cure for illness O, təmiz havanın xəstəliyi müalicə edəcəyinə inanandır*

belike [bɪˈlaɪk] *adv* ehtimal (ki), yəqin (ki), güman (ki), ola bilsin (ki), görünür (ki)

belittle [bɪˈlɪtl] *v* azaltmaq, əskiltmək; alçaltmaq, hörmətdən / qiymətdən salmaq; kiçiltmək; **to** ~ *smb.'s* **accomplishments**

bir kəsin qədir-qiymətini azaltmaq; *Don't belittle yourself! Özünü / Özünüzü alçaltma! / alçaltmayın!*

bell[1] [bel] *n* **1.** zəng; zınqırov; qumrov; **Tom** ~ böyük zəng; **passing** ~ dəfn zəngi; **2.** zəng səsi; **to answer the** ~ zəng səsinə qapını açmaq; *There is the bell! Qapının zəngini çalırlar!*; **3.** kurant, qüllə saatı; **a chime of** ~**s** qüllə saatının səsi / vurması;

◊ **to bear the** ~ **1)** birincilik qazanmaq; **2)** birinci getmək; başçı olmaq; **to carry away the** ~ birinci priz almaq

bell[2] [bel] *v* zəng asmaq; zınqırovla bəzəmək, zınqırov düzmək, zınqırovla haşiyələmək;

◊ **to** ~ **the cat** cəsarət etmək

bell-boy [ˈbelbɔɪ] *n* koridor xidmətçisi (*mehmanxanada bir neçə nömrəyə xidmət edən*)

belle [bel] *n* gözəl, gözəl qız / qadın; dilbər; **the** ~ **of the ball** balın (*rəqs gecəsinin*) gözəli

belles-lettres [ˈbelˈletr] *n fr.* bədii ədəbiyyat; belletristika

bellflower [ˈbel,flauəʳ] *n bot.* zəngçiçəyi

bellicose [ˈbelɪkous] *adj* döyüşkən, mübariz, davakar; ~ **statement** davakar bəyanat; ~ **tribe** davakar qəbilə; ~ **boy** dalaşqan / davakar oğlan

bellicosity [,belɪˈkɔsɪtɪ] *n* davakarlıq, dalaşqanlıq

bellied [ˈbelɪd] *adj* qarnıyoğun, yekəqarın; **a** ~ **man** yekəqarın kişi

belligerence [bɪˈlɪdʒərəns] *n* **1.** davakarlıq; cəngavərlik; **2.** müharibə vəziyyəti

belligerency [bɪˈlɪdʒərənsɪ] *n* **1.** müharibə vəziyyəti; **2.** davakarlıq, dalaşqanlıq; *I don't like his belligerency Mən onun davakarlığını sevmirəm*

belligerent[1] [bɪˈlɪdʒərənt] *n* müharibə aparan tərəflər; **the** ~**s** müharibə vəziyyətində olan dövlətlər

belligerent[2] [bɪˈlɪdʒərənt] *adj* **1.** müharibə vəziyyətində olan, müharibə aparan, ~ **powers** müharibə aparan dövlətlər; **2.** davakar, mürtəce; hədələyici; **to speak in a** ~ **tone** hədələyici tonla danışmaq; ~ **language** davakar danışıq

bellow[1] [ˈbelou] *n* **1.** böyürmə, böyürtü (*heyvanlar haq.*); **2.** *məc.* gurultu; uğultu; **the deafening** ~ **of the sea** dənizin qulaqbatırıcı gurultusu; **the** ~ **of the cannon** topun gurultusu; **the** ~ **of the storm** tufanın gurultusu / uğultusu

bellow[2] [ˈbelou] *v* **1.** böyürmək; qışqırmaq, bağırmaq; **to** ~ **like a bull** buğa kimi böyürmək; **to** ~ **(out) with pain** ağrıdan qışqırmaq / bağırmaq; **2.** *məc.* gurlamaq, uğuldamaq; *The wind bellowed in the night Tufan gecə uğuldayırdı*

bellows [ˈbelouz] *n pl* **1.** körük; **2.** *tex.* büzməli / qat-qat membran; **3.** *d.y.* qarmonika (*vaqonlar arasında olan qat-qat keçid örtüyü*), bəzi fotoaparatlarda onun qat-qat olan hissəsi; **4.** tuluq (*nəfəsli musiqi alətində*)

bell-ringer [ˈbel,rɪŋəʳ] *n* zəngçi, zəngçalan (*kilsədə*)

bell-tower [ˈbel,tauəʳ] *n* zəng qülləsi (*kilsədə*)

belly [ˈbelɪ] *n* **1.** qarın; **the lower** ~ qarnın aşağı hissəsi; **to crawl on** *one's* ~ **1)** qarnı üstə sürünmək; **2)** *məc.* yaltaqlıq etmək, yaltaqlanmaq; **on an empty** ~ acqarına; **to have a full** ~ doyunca yemək, tox olmaq; **2.** *anat.* qarıncıq (*həşəratlarda və s.*);

◊ *The belly is not filled with fair words ат. söz. Gözəl sözlər adamı doyuzdurmaz*; ≡ *Halva-halva deməklə ağız şirin olmaz*

belly [ˈbelɪ] *v* doldurmaq (*hava ilə*)

belly-ache[1] [ˈbelɪeɪk] *n* **1.** qarınağrısı; **2.** şikayət, narazılıq; *I'm sick of listening to your belly-aches Mən sənin / sizin şikayətlərinə / şikayətlərinizə qulaq asmaqdan təngə gəlmişəm*

belly-ache[2] [ˈbelɪeɪk] *v* şikayət etmək, inildəmək, zarıldamaq; ağlayıb-sıxqamaq; *Stop belly-aching and get on with your job! Şikayəti kəs / kəsin, işinlə / işinizlə məşğul ol / olun!*

belly-band [ˈbelɪbænd] *n* **1.** tapqır, qarınaltı; **2.** bandaj (*sarğı, kəmər*)

belly-dance [ˈbelɪdʌns] *n* göbəkatma (*rəqs növü*)

belly-dancer [ˈbelɪdʌnsəʳ] *n* göbəkatan rəqqasə

bellyful ['belɪfl] *n* **1.** toxluq; **to have a ~** doyana qədər yemək; **2.** *məc.* doyma, təngə gəlmə

belly-gut ['belɪgʌt] *n* qarınqulu, acgöz

belong [bɪ'lɔŋ] *v* **(to)** aid / məxsus / mənsub olmaq; -dır, -dir, -dur, -dür; *This dictionary / book / pen / pencil, etc belongs to me Bu lüğət / kitab / qələm / karandaş və s. mənə məxsusdur / mənimdir;* **2. (to)** üzv olmaq; *What party do you belong to? Sən / Siz hansı partiyanın üzvüsən / üzvüsünüz?*

belongings [bɪ'lɔŋɪŋz] *n pl* **1.** şəxsi əşyalar / şeylər; *I left my belongings in the hotel Mən şeylərimi mehmanxanada qoydum;* **2.** ləvazimat; hissə, detal (*maşına və s. aid*); **3.** qohumlar, yaxın adamlar, ailə; **to be trouble enough to** ***one's*** **~** ailəyə / qohumlarına başağrısı olmaq

beloved[1] [bɪ'lʌvd] *n* **1.** istəkli, sevimli; sevgili; canan (*qadın, qız*); **2.** (*dini dildə*) əzizlər, əziz dostlar; *Dearly beloved, we have met here today to witness the marriage of these 2 young people Əziz dostlar, biz bu gün burada bu 2 gəncin evlənməsinə şahidlik etmək üçün toplaşmışıq*

beloved[2] [bɪ'lʌvd] *adj* sevimli, istəkli; **his ~ wife** onun sevimli / istəkli arvadı

below[1] [bɪ'lou] *adj* aşağıda, aşağıda verilmiş / göstərilmiş; **the information ~** aşağıda verilmiş məlumat

below[2] [bɪ'lou] *adv* aşağıda, aşağıdan; aşağı; **to be ~** aşağıda olmaq; **to go ~** aşağı düşmək

below[3] [bɪ'lou] *prep* **1.** aşağı; **~ sea level** dəniz səviyyəsindən aşağı; **2.** altında; aşağı; **~ the bridge** körpünün altında; **~ zero** sıfırdan aşağı; **temperature ~ normal** normal temperaturdan aşağı; *A captain is below a general in rank Kapitan rütbəcə generaldan aşağıdır*

belt[1] [belt] *n* **1.** toqqa, qayış, kəmər; **a nice new leather ~** qəşəng təzə dəri toqqa / qayış; **2.** korset (*bədəni düz saxlamaq üçün enli kəmər*), bandaj (*sarğı, kəmər*); **3.** qurşaq, zona, rayon, zolaq; **shelter ~** tarlaqoruyucu meşə zolağı; **a green ~ around the city** şəhərətrafı yaşıl qurşaq / zolaq; **a ~ of ice** buz qurşağı; **4.** şpalər (*yolun hər iki tərəfində əkilmiş ağac və ya kol sırası*); **5.** *hərb.* pulemyot lenti; **6.** *coğ.* nazik boğaz; **7.** *astr.* halqa; **the ~s of Jupiter** Yupiter halqaları;

◊ **to hit / to strike below the ~ 1)** qurşaqdan aşağı zərbə endirmək (*güləşdə, boksda*); **2)** yasaq / qadağan edilmiş priyomdan istifadə etmək; **to tighten** ***one's*** **~ 1)** toqqanı bərkitmək (*çox yemək*); **2)** yoxsulluğa / ehtiyaca dözmək

belt[2] [belt] *v* **1.** toqqalamaq, kəmərləmək, qurşaq / toqqa / kəmər bağlamaq; *She belted (up) her coat O, paltosunun toqqasını bağladı;* **2.** qurşamaq; *He belted in his sword O, qılıncını qurşadı (belinə bağladı);* **3.** toqqa ilə / qayışla döymək; *He belted his son O, oğlunu toqqa ilə / qayışla döydü*

belt-conveyor ['beltkən'veɪə'] *n* lentli transportyor / konveyer

belted ['beltɪd] *adj* **1.** toqqalı, kəmərli; **a ~ coat** kəmərli / toqqalı palto; **2.** zolaq-zolaq, zolaqlı; **~ cattle** hollandiya cinsli mal-qara (*zolaqlı heyvan*)

beltline ['beltlaɪn] *n amer.* konveyer

belt-line ['beltlaɪn] *n amer.* dairəvi tramvay / trolleybus xətti; dairəvi metro xətti

belt-saw ['beltsɔ:] *n* lentvarı mişar

belt-way ['beltweɪ] *n* dairəvi avtomobil yolu

beluga [bɪ'lu:gə] *n zool.* **1.** ağbalıq; **2.** ağ delfin

bemist [bɪ'mɪst] *v* dumanlandırmaq, tutqunlaşdırmaq; pərdələmək

bemoan [bɪ'moun] *v* ağlamaq; acımaq; sızlamaq; məyus olmaq; *She bemoaned her bitter fate O, uğursuz taleyinə acıdı*

bemock [bɪ'mɔk] *v* ələ salmaq, istehza etmək; masqaraya qoymaq

bemuse [bɪ'mju:z] *v* **1.** son dərəcə heyrətləndirmək, heyrətə salmaq; mat qoymaq; **2.** məst / bihuş etmək, keflendirmək

bench[1] [bentʃ] *n* **1.** skamya; **a park ~** park skamyası; **2.** zalda məhkəmənin oturduğu yer; **3.** hakim, hakim vəzifəsi; *The bench declared… Məhkəmə …elan etdi;* **4.** *top.* məhkəmə kollegiyası; **back ~es** parlamentin adi üzvləri; **5.** uzun / ağır iş stolu; **a carpenter's ~** xarrat stolu;

◊ **the ~ and the bar** hakimlər və vəkillər; **to be raised to the ~** hakim vəzifəsinə təyin olunmaq

bench[2] [bentʃ] *v* **1.** skamya qoymaq; **2.** skamyada oturtmaq; **3.** *id.* oyunçunu meydandan çıxartmaq / uzaqlaşdırmaq / kənar etmək

bench-show ['bentʃʃou] *n* heyvan nümayişi

bend[1] [bend] *n* **1.** büküк, büküş, dirsək; qövs; **~ of the arm** dirsək büküyü; **2.** döngə; **a sharp ~ in a road** yolda sərt döngə; **a ~ of a river** çayın dirsəyi;

◊ **above** ***one's*** **~** *amer.* gücü xaricində, bacarığı xaricində

bend[2] [bend] *v* **1.** əymək, bükmək, qatlamaq; **to ~ the iron rod / the wire** dəmir çubuğu / məftili əymək; **to ~ a pipe at the right angle** borunu düz bucaq altında əymək; **to ~** ***one's*** **head in worship** hörmət əlaməti olaraq baş əymək; **to ~ down with age** qocalıqdan beli əyilmək / bükülmək; **to ~ over** üstünə əyilmək; **to ~ back / forward** geri/irəli (qabağa) əyilmək; **2.** əyilmək, bükülmək, qatlanmaq; *Lead bends easily Qurğuşun asan əyilir;* **to ~ under a strain** təzyiq altında əyilmək; **to ~ beneath a burden** ağırlıq / yük altında əyilmək; **3.** əymək; **to ~** ***one's*** **body** bədənini əymək; **to ~** ***one's*** **head over a book** başını kitab üzərinə əymək; **4.** dönmək; döndərmək; *The road / The river bends to the right Yol / Çay sağa dönür;* **5.** özünə tabe etmək, öz təsirinə salmaq; **to ~** ***smb.*** **to** ***one's*** **will** bir kəsi öz istəyinə tabe etmək; **to ~** ***smb.*** **to a strict discipline** bir kəsi ciddi nizam-intizama tabe etmək; **6.** tabe olmaq, boyun əymək; **to ~ to** ***smb.'s*** **will** bir kəsin arzusuna tabe olmaq; *I bent to her wishes Mən onun arzusuna tabe oldum;* **7.** çevirmək, yetirmək, yönəltmək (*diqqəti, nəzəri və s.*); **to ~** ***one's*** **gaze on** ***smth.*** baxışını bir şeyə yönəltmək / çevirmək; **8.** istiqamətləndirmək; sərf / həsr etmək (*güc, cəhd və s.*); **to ~ all** ***one's*** **energies to** ***smth.*** bütün qüvvəsini bir şeyə sərf / həsr etmək; **to ~** ***one's*** **mind to study** özünü oxumağa həsr etmək;

◊ **to ~ the knee 1)** diz çökmək; **2)** dua etmək; **to ~ the neck** boyun əymək, təslim olmaq;

beneath[1] [bɪ'ni:θ] *adv* aşağıda; *The sky above, the earth beneath Yuxarıda göy, aşağıda yer*

beneath[2] [bɪ'ni:θ] *prep* **1.** aşağı; **~** ***smb.'s*** **dignity** bir kəsin ləyaqətindən aşağı; **2.** altında; **~ the yoke of the conqueror** istilaçının boyunduruğu / zülmü altında; **to bend ~ a burden** yük altında əyilmək; *He sat beneath a shady tree O, kölgəli bir ağacın altında oturdu*

benediction [,benɪ'dɪkʃn] *n* **1.** xeyir-dua vermə, xoşbəxtlik arzulama; *The priest pronounced a benediction over the happy pair Keşiş xoşbəxt evlənənlərə xeyir-dua verdi;* **2.** razılıq, təşəkkür, minnətdarlıq; **3.** dua etmə (*yeməkdən əvvəl və sonra*)

benefaction [,benɪ'fækʃn] *n* **1.** yaxşılıq, kömək, xeyriyyəçilik; **2.** ianə, ianə vermə

benefactor [,benɪ,fæktə'] *n* hami, hamilik edən adam

benefactress ['benɪfæktrɪs] *n* hami qadın / qız; xeyirxah qadın / qız

beneficence [bɪ'nefɪsəns] *n* **1.** yaxşılıq, kömək, əltutma; **2.** mərhəmət, şəfqət; mehribanlıq, rəhmdillik

beneficent [bɪ'nefɪsənt] *adj* **1.** mərhəmətli, şəfqətli; rəhmli, rəhmdil; **2.** xeyirli, faydalı, səmərəli; **~ bacteria** faydalı bakteriyalar

beneficial [,benɪ'fɪʃl] *adj* xeyirli; faydalı, səmərəli, şəfaverən, şəfalı, sağaldıcı; *I hope your holiday will be beneficial Ümid edirəm ki, məzuniyyətin / məzuniyyətiniz sənin / sizin üçün faydalı olacaq*

benefit[1] ['benɪfɪt] *n* **1.** üstünlük, imtiyaz; **2.** fayda, xeyir, mənfəət; **for the ~ of** ***smb.*** bir kəsin xeyrinə; **to be for the ~ of** ***one's*** **health** sağlamlığına faydalı olmaq; **to give** ***smb.*** **the ~ of** ***one's*** **experience** bir kəslə təcrübəsini bölüşdürmək; **to get / to derive ~ from** ***smth.*** bir şeydən fayda götürmək; **3.** yaxşılıq, kömək, əltutma; mərhəmət; **to confer ~s on / upon** ***smb.*** bir kəsə çox kömək etmək; **4.** təqaüd, müavinət (*işsizlik və s. üçün*); **maternity / sickness / unemployment ~** analığa / xəstəliyə / işsizliyə görə verilən müavinət

benefit[2] ['benɪfɪt] *adj* xeyriyyə; **~ concert / performance** xeyriyyə konserti/tamaşası

benefit[2] [ˈbenɪfɪt] *v* xeyir / fayda vermək; xeyir gətirmək; kömək etmək; *The sea air will benefit you Dəniz havası sənə / sizə kömək edəcək*

benefit-society [ˈbenɪfɪtsəˈsaɪətɪ] *n* qarşılıqlı yardım cəmiyyəti

benevolence [bɪˈnevələns] *n* **1.** xeyirxahlıq; iltifat; **2.** mehribanlıq, xoşxasiyyət, mərhəmət; **a man of great ~ character** çox mərhəmətli adam, böyük mərhəmət sahibi; **3.** xeyriyyəçilik, səxavətlilik; **4.** kömək, əlturma, ianə

benevolent [bɪˈnevələnt] *adj* **1.** xeyirxah, iltifatlı; **2.** səxavətli, əliaçıq

benevolently [bɪˈnevələntlɪ] *adv* **1.** xeyirxahcasına, iltifatla; **2.** səxavətlə, mərdcəsinə, comərdcəsinə

benign [bɪˈnaɪn] *adj* **1.** mərhəmətli, lütfkar, rəhmli, rəhmdil, ürəyinazik; **2.** həlim, yumşaq, sakit; mehriban; nəvazişli; **3.** yumşaq; mülayim (*iqlim haq.*); **4.** münbit, məhsulverən (*torpaq haq.*); **5.** xoşxassəli (*şiş haq.*); **a ~ tumour** xoşxassəli şiş

benignant [bɪˈnɪgnənt] *adj* xeyirxah, iltifatlı; xoşxasiyyət, mərhəmətli

benignity [bɪˈnɪgnɪtɪ] *n* mehribanlıq, rəhmdillik, mərhəmət

benignly [bɪˈnaɪnlɪ] *adv* **1.** mərhəmətlə, lütfkarlıqla; **2.** mülayimcəsinə; **3.** sakitcə, xəfif; **to smile ~** xəfifcə gülümsəmək

bent[1] [bent] *n* **1.** meyl, həvəs, təmayül, arzu; **to have a ~ for study / music / poetry** təhsilə / musiqiyə / poeziyaya meyli olmaq; **2.** darılma, gərilmə

bent[2] [bent] *adj* **1.** bükülmüş, qatlanmış; *He was bent with age Yaş onun qəddini / belini bükmüşdü;* **2.** namussuz, şərəfsiz; **3.** homoseksual

bent[3] [bent] **to bend** *felinin pt, pp formaları*

benumb [bɪˈnʌm] *v* keyləşdirmək; *Her hands were benumbed by / with cold Onun əlləri soyuqdan keyləşmişdi*

benumbed [bɪˈnʌmd] *adj* **1.** keyimiş, keyləşmiş; **2.** kütləşmiş, kütləşdirilmiş

benzine [ˈbenziːn, benˈziːn] *n* benzin

bequeath [bɪˈkwiːð] *v* vəsiyyət etmək; *He has bequeathed me his gold watch O, qızıl saatını mənə vəsiyyət edib*

bequeather [bɪˈkwiːðəʳ] *n* vəsiyyət edən

bequest [bɪˈkwest] *n* varis üçün qalan əmlak / var-dövlət / pul

berate [bɪˈreɪt] *v* məzəmmət etmək, danlamaq

bereave [bɪˈriːv] *v* itirmək; **to be ~d of *one*'s parents / wife / friend** valideynlərini / arvadını / dostunu itirmək; *He was bereaved of his wife O, arvadını itirdi;* **to be ~d of all hope** bütün ümidlərini itirmək; **to be bereft of *one*'s joy / life / last hope** sevincini / həyatını / son ümidini itirmək

bereaved [bɪˈriːvd] *adj* qohumunu / yaxın dostunun itirmiş (*ölüm nəticəsində*); ağır itki vermiş ana; **the ~ husband** arvadını itirmiş ər; **a ~ mother** uşağını itirmiş ana

bereavement [bɪˈriːvmənt] *n* **1.** ağır itki (*xüs. yaxın qohumun ölümü*); **2.** məhrumiyyət; məhrum etmə / olma

bereft [bɪˈreft] **to bereave** *felinin pt, pp formaları*

beret [ˈbereɪ, bəˈreɪ] *n* beret (*baş geyimi*)

berg [bəːg] *n* aysberq, üzən buz dağı

berry[1] [ˈberɪ] *n* **1.** giləmeyvə; **2.** kürü dənəsi; **3.** dən (*kofe və s.*)

berry[2] [ˈberɪ] *v* **1.** giləmeyvə yığmaq; **to go ~ing** giləmeyvə yığmağa getmək; **2.** giləmeyvə gətirmək (*ağac haq.*)

berth[1] [bəːθ] *n* **1.** gəminin limanda bağlandığı yer; **2.** gəmidə / qatarda yatmaq üçün yer; **3.** kayut (*gəmidə ayrıca otaq*)

berth[2] [bəːθ] *v* **1.** yanaşdırıb bağlamaq (*gəmini və s.*); **2.** yataq yeri vermək; **3.** yan almaq, yanaşmaq (*gəmi və s.*)

beseech [bɪˈsiːtʃ] *v* yalvarmaq, yalvarıb yaxarmaq, xahiş / rica etmək; **to ~ *smb.* for *smth.*** bir kəsdən bir şey üçün xahiş / rica etmək; **to ~ *smb.* to do *smth.*** bir kəsdən bir şeyi etməyi xahiş / rica etmək; *I beseech you to listen Yalvarıram / Xahiş edirəm, qulaq as / asın*

beseecher [bɪˈsiːtʃəʳ] *n* xahiş edən, yalvaran

beseem [bɪˈsiːm] *v* yaraşmaq, layiq olmaq, münasib olmaq; *It ill beseems you to refuse İmtina etmək sizə yaraşmır*

beset [bɪˈset] *v* (**-tt-**) **1.** mühasirəyə almaq, əhatə etmək; *The enemy beset the city with a strong army Düşmən şəhəri güclü ordu ilə mühasirəyə aldı;* **2.** tutmaq, kəsmək (*yolu və s.*); **3.** bürümək, əhatə etmək, çulğalamaq; *He was beset by doubts Şübhələr onu çulğamışdı*

beside [bɪˈsaɪd] *prep* **1.** yanında, yaxınlığında, böyründə; **to sit ~ *smb.*** bir kəsin yanında / böyründə oturmaq; **to stand ~ *smb.*** bir kəsin yanında / yaxınlığında / böyründə durmaq; *He sat beside his friend O, dostunun yanında oturdu;* **a town ~ the sea** dənizin yaxınlığındakı şəhər; **2.** müqayisədə, yanında; *Beside him all poets are insignificant Onunla müqayisədə qalan şairlər bir şeyə dəymaz;* **3.** boyunca; *There is a path beside the river Çay boyunca cığır var;* **4.** xaric, kənar; **~ the mark 1)** hədəfdən kənar; **2)** yersiz; **~ the point / the question** məsələdən kənar; *It is beside our purpose Bunun bizim məqsədimizə dəxli yoxdur;* **5.** başqa; *He has nothing beside this Onun bundan başqa heç nəyi / şeyi yoxdur*

besides[1] [bɪˈsaɪdz] *adv* bundan əlavə / başqa, bununla yanaşı, həm də; *It is too late. Besides, I am tired Çox gecdir. Bundan əlavə, mən yorulmuşam*

besides[2] [bɪˈsaɪdz] *prep* əlavə, başqa; *I want nothing besides this Bundan əlavə / başqa mən heç nə / şey istəmirəm*

besiege [bɪˈsiːdʒ] *v* **1.** *hərb.* mühasirəyə almaq, mühasirə etmək; (*şəhəri, qalanı və s.*); **to ~ a town** şəhəri mühasirəyə almaq; **2.** əhatə etmək, əhatəyə almaq; *He was besieged by his fans Tərəfdaşları onu əhatəyə almışdılar*

besiegement [bɪˈsiːdʒmənt] *n* mühasirə, mühasirəyə alma

besieger [bɪˈsiːdʒəʳ] *n* mühasirəyə alan tərəf

beslave [bɪˈsleɪv] *v* qul etmək, əsarət altına almaq; kölə halına salmaq

besmear [bɪˈsmɪəʳ] *v* yağa batırmaq; *After his work on the car his hands were besmeared with dirt Maşının üzərində işdən sonra onun əlləri yağa batmışdı*

besmirch [bɪˈsməːtʃ] *v* **1.** çirkləndirmək, çirk etmək; **2.** ləkələmək, ləkə salmaq; **3.** *məc.* ləkələmək; **to ~ *one*'s reputation** öz adını ləkələmək

besmoke [bɪˈsmouk] *v* tüstü vermək, tüstülətmək

besom[1] [ˈbiːzəm] *n* süpürgə; çalğı

besom[2] [ˈbiːzəm] *v* süpürmək, süpürüb təmizləmək, çalğılamaq

besot [bɪˈsɔt] *v* (**-tt-**) **1.** kefləndirmək, sərxoş / məst etmək; bihuş etmək; **2.** ələ salmaq, axmaq yerinə qoymaq

besought [bɪˈsɔːt] **to beseech** *felinin pt, pp formaları*

bespatter [bɪˈspætəʳ] *v* çirkləndirmək; batırmaq (*çirkə*), sıçratmaq (*çirki*); ləkələmək, ləkə yaxmaq; üstünə böhtan atmaq

bespeak [bɪˈspiːk] *v* **1.** əvvəlcədən sifariş etmək; **to ~ a box at the theatre** teatrda əvvəlcədən loja sifariş etmək; *Every room in this hotel is already bespoken Bu mehmanxanada bütün otaqlar əvvəlcədən tutulub;* **2.** arxayın olmaq; *May I bespeak your help? Mən sənin / sizin köməyinə / köməyinizə arxayın ola bilərəmmi?;* **3.** sifarişlə tikdirmək (*ayaqqabı, paltar və s.*)

bespeckle [bɪˈspekl] *v* al-əlvan bəzəmək, müxtəlif boya ilə rəngləmək

bespectacled [bɪˈspektəkld] *adj* eynəkli, eynək geymiş / geyən

bespoke [bɪˈspouk] **to bespeak** *felinin pt forması*

bespoken [bɪˈspoukn] **to bespeak** *felinin pp forması*

best[1] [best] *n* ən yaxşı hissə / vəziyyət; *The best part of life is past Ömrün ən yaxşı hissəsi keçdi*

best[2] [best] *adj* ən yaxşı; **the ~ thing** ən yaxşı şey; **the ~ driver** ən yaxşı sürücü; *He is the best driver in our village O bizim kənddə ən yaxşı sürücüdür;*
◊ **at ~** ən yaxşı halda; **to do / to try *one*'s ~** əlindən gələni etmək

best[3] [best] *v* qalib gəlmək, məğlub etmək; *After a long struggle we bested them Uzun mübarizədən sonra biz onları məğlub etdik*

best[4] [best] *adv* **1.** ən yaxşı; **to work ~** hamıdan yaxşı işləmək; *Saturday would suit me best Mənim üçün ən əlverişli şənbə günüdür;* **2.** ən çox, hər şeydən çox; *Which do you like best? Sənin/Sizin ən çox nədən xoşun / xoşunuz gəlir?*
◊ **at ~** ən yaxşı halda; *At best we can do only half as much as last year Ən yaxşı*

halda biz keçən il gördüyümüz işin yarısını görə bilərik; **had ~** ən yaxşısı; *You had best stay at home Ən yaxşısı budur ki, sən / siz evdə qalasan /qalasınız*

bestial [ˈbestıəl,ˈbestjəl] *adj* **1.** qaba, kobud, alçaq, heyvan, yırtıcı, vəhşi; **2.** utanmaz, həyasız; **3.** iyrənc, çirkin, mənfur; natəmiz

bestiality [ˌbestıˈælıtı] *n* **1.** qabalıq, alçaqlıq, əclaflıq; kobudluq; **2.** utanmazlıq, həyasızlıq, ədəbsizlik

bestially [ˈbestıəlı] *adv* **1.** heyvancasına, heyvan kimi, qaba, kobud, kobudcasına; vəhşicəsinə **2.** utanmazcasına, həyasızcasına, utanmadan

bestir [bıˈstə:] *v* oyatmaq, oyandırmaq; hərəkət etməyə həvəsləndirmək, təhrik etmək, **to ~ oneself** özünü fəallaşdırmaq; *We must bestir ourselves to take the necessary decision Lazımi qərar qəbul etmək üçün biz gərək ciddi olaq*

bestman [ˈbestˈmæn] *n* sağdış, soldış

bestow [bıˈstou] *v* (**on, upon**) **1.** vermək, bağışlamaq, hədiyyə etmək / vermək; mükafatlandırmaq; ənam vermək; *Several gifts were bestowed on the guests Qonaqlara bir neçə hədiyyə verildi;* **2.** həsr etmək, sərf etmək (*vaxt, güc*); *He bestowed much time on the project O bu layihəyə çox vaxt sərf etdi*

bestrew [bıˈstru:] *v* **1.** səpələmək, səpmək; tökmək; *They bestrewed flowers the grave of the dead child Onlar ölmüş uşağın qəbrinin üstünə gül səpdilər;* **2.** döşəmək; **to ~ the floor with papers** döşəməni qəzetlə döşəmək

bestrewn [bıˈstru:n] **to bestrew** *felinin pp forması*

bestridden [bıˈstrıdn] **to bestride** *felinin pp forması*

bestride [bıˈstraıd] *v* **1.** at belində oturmaq; **~ a chair** stulu at kimi / paçaayırma minmək; **2.** qıçlarını aralı qoyaraq dayanmaq; **3.** adlayıb / üstündən keçmək

bestrode [bıˈstroud] **to bestride** *felinin pt forması*

bet[1] [bet] *n* mərc, bəhs; **even ~** eyni şanslı mərc; **to make / to lay a ~** mərc gəlmək; **to lose / to win a ~** mərci uduzmaq / udmaq; *Let's make a bet Gəl / Gəlin mərc gələk*

bet[2] [bet] *v* (**-tt-**) mərc gəlmək; **to ~ on** ***smth.*** bir şeydən mərc gəlmək; *I never bet Mən heç vaxt mərc gəlmirəm*

beta [ˈbı:tə] *n* beta (*yunan əlifbasının ikinci hərfi*)

beta-particles [ˈbı:təˈpa:tıklz] *n fiz.* beta-hissəciklər

beta rays [ˈbı:təˈreız] *n fiz.* beta şüalar

bethel [ˈbeθəl] *n* **1.** müqəddəs yer; **2.** *amer.* dənizçilərin ibadət yeri

bethink [bıˈθıŋk] *v* yadına salmaq, xatırlamaq

bethought [bıˈθɔ:t] **to bethink** *felinin pt, pp formaları*

betid [bıˈtıd] **to betide** *felinin pt, pp formaları*

betide [bıˈtaıd] *v* baş / üz vermək; *Whatever betide Nə olur olsun*

betoken [bıˈtoukən] *v* xəbər vermək, göstərmək, *Those black clouds betoken a storm O qara buludlar tufan olacağını xəbər verir / göstərir*

beton [beıˈtɔ:ŋ, ˈbetən] *n tik.* beton

betook [bıˈtuk] **to betake** *felinin pt forması*

betray [bıˈtreı] *v* **1.** xəyanət etmək, xain çıxmaq, satqınlıq etmək; *He betrayed his principles O öz prinsiplərinə xəyanət etdi;* **2.** ələ vermək, satmaq; **to ~ oneself 1)** özünü ələ vermək; **2)** bilmədən ağzından qaçırmaq; *His face betrays his fear Onun üzündən görünür ki, o qorxur;* **3.** doğrultmamaq (*etimadı, ümidi*); *He betrayed my trust in him O mənim ona olan etimadımı doğrultmadı*

betrayal [bıˈtreıəl] *n* xəyanət, satqınlıq

betrayer [bıˈtreıə^r] *n* satqın, xain, xəyanətkar, dönük; vəfasız, namərd

betroth [bıˈtrouð] *v* nişanlamaq, adaxlamaq, ad etmək / eləmək; **to ~ oneself to** ***smb.*** bir kəslə adaxlanmaq / nişanlanmaq; *His father betrothed him at an early age Atası onu kiçik yaşında nişanladı / adaxladı*

betrothal [bıˈtrouðəl] *n* nişanlama, nişanlanma, adaxlama, adaxlanma

betrothed [bıˈtrouðd, bıˈtrouθt] *n* nişanlı (*oğlan*); adaxlı (*oğlan*); *She was at the theatre with her betrothed O, adaxlısı ilə teatrda idi*

better[1] [ˈbetə^r] *n* mərc gələn adam

better[2] [ˈbetə^r] *adj* **1. good** *sifətinin müqayisə dərəcə forması:* daha / nisbətən yaxşı; daha münasib; *This is good but that is better Bu yaxşıdır, amma o daha yaxşıdır; He is a better man than his brother O, qardaşından daha yaxşı adamdır;* **2.** daha böyük, daha çox; **the ~ part / half of** ***smth.*** bir şeyin daha böyük hissəsi; ◊ ***one's*** **~ half** arvadı; **to think (all) the ~ of** ***smb.*** bir kəs haqqında yüksək fikirdə olmaq

better[3] [ˈbetə^r] *v* **1.** yaxşılaşdırmaq; təkmilləşdirmək; **to ~** ***one's*** **living conditions** yaşayış şəraitini yaxşılaşdırmaq; **to ~ last year's results** keçən ilin nəticələrini yaxşılaşdırmaq; **2.**: **to ~ oneself** irəliləmək (*vəzifədə, təhsildə*); çoxlu pul qazanmaq; *She hopes to better herself O ümid edir ki, vəziyyətini yaxşılaşdıracaq;* **3.** ötüb keçmək, üstün gəlmək

better[4] [ˈbetə^r] *adv* **well** *zərfinin müqayisə dərəcəsi:* daha / nisbətən yaxşı; *He swims better than I do O məndən daha yaxşı üzür* ◊ **to think ~ of** ***smth.*** bir şey haqqında fikrini dəyişmək (*yaxşı mənada*); *Better late than never at. söz. Heç vaxt olmamaqdansa, gec olmaq yaxşıdır; The sooner the better Nə qədər tez olsa, o qədər yaxşıdır*

betterment [ˈbetəmənt] *n* **1.** yaxşılaşma, yaxşılaşdırma; təkmilləşmə, təkmilləşdirmə; **2.** *k.t.* meliorasiya; **3.** *hüq.* varı / dövləti artırma

betters [ˈbetəz] *n* yüksək rütbəli və hörmətli adamlar; böyüklər; *Don't speak that way to your betters, young man! Öz böyüklərinlə bu tərzdə danışma, cavan oğlan!*

between[1] [bıˈtwı:n] *adv* araya, arada, arasında; *I attended the two lectures and had lunch in between Mən hər iki mühazirədə iştirak etdim, arada günorta yeməyi yedim*

between[2] [bıˈtwı:n] *prep* **1.** arasında; **a railway ~ 2 cities** 2 şəhər arasında dəmiryolu; **to divide** ***smth.*** **~ two persons** bir şeyi iki adam arasında bölmək; **a quarrel ~ two friends** iki dost arasında mübahisə, **a football match ~ Neftchi and Shamkir** Neftçi və Şəmkir komandaları arasında futbol yarışı; **2.** birlikdə, bir yerdə; *Let's do it between Gəl / Gəlin bunu birlikdə / bir yerdə edək*

bevel[1] [ˈbevəl] *adj* əyri, qıyqac, çəp, çəpbucaqlı

bevel[2] [ˈbevəl] *v* çəpləşdirmək, əymək, çəp kəsmək

beverage [ˈbevərıdʒ] *n* içki; **alcoholic ~s** spirtli içkilər; **hot ~s** isti içkilər (*çay, kofe və s.*)

bevy [ˈbevı] *n* **1.** böyük dəstə, kampaniya; **a ~ of beauties** bir dəstə gözəl; **2.** komplekt, dəst; **3.** sürü, qatar, dəstə(*süz. quş*)

bewail [bıˈweıl] *v* kədərlənmək, qəmlənmək, qüssələnmək; xiffət çəkmək; **to ~ the death of a friend** dostun ölümünə kədərlənmək / qəmlənmək; *He was bewailing his failure in the examination O, imtahanda kəsildiyi üçün xiffət çəkirdi*

beware [bıˈweə^r] *v* **1.** özünü gözləmək, ehtiyatlı olmaq; *Beware of the dog! İtdən özünü / özünüzü gözlə/ gözləyin! Beware of the pickpockets! Cibgirlərdən özünü / özünüzü gözlə / gözləyin!*

bewilder [bıˈwıldə^r] *v* pərt etmək, utandırmaq; karıxdırmaq, çətinliyə / çıxılmaz vəziyyətə salmaq; *Big city traffic bewilders me Böyük şəhərin gediş-gəlişi məni karıxdırır / çaşdırır*

bewilderment [bıˈwıldəmənt] *n* **1.** utanma, sıxılma, çaşma, karıxma; xəcalət, pərtlik, özünü itirmə, çaşma, çaşıb qalma; **2.** qarışıqlıq, çaşqınlıq; anlaşılmazlıq, dolaşıqlıq; *Imagine my bewilderment when the girl said it Qız onu deyəndə mənim çaşqınlığımı təsəvvür et / edin*

bewitch [bıˈwıtʃ] *v* **1.** ovsunlamaq, sehrləmək, cadulamaq, tilsimə salmaq; **2.** məftun / valeh etmək; *The girl's sweet smile had bewitched him Qızın şirin təbəssümü onu məftun etdi / ovsunladı*

bewitchment [bıˈwıtʃmənt] *n* cadugərlik, sehrbazlıq, ovsunçuluq; məftunluq

beyond[1] [bıˈjɔnd] *adv* kənar, xaric, xaricində, o yana, o yanında; *I will go with you to the bridge, but not a step beyond Mən səninlə / sizinlə körpüyə qədər gedəcəm, bir addım da o yana yox*

beyond[2] [bɪˈjɔnd] *prep* **1.** o tərəfində, arxasında, dalında: *What lies beyond the mountains? Dağların o tərəfində nə yerləşir? The house is beyond the bridge Ev körpünün o tərəfindədir;* **2.** artıq, o yana; *Don't stay there beyond midnight Orada gecəyarısından o yana qalma / qalmayın;* **3.** əlavə, başqa, savayı; *I own nothing beyond the clothes on my back Əynimdəki paltarımdan başqa mənim heç nəyim yoxdur; Beyond that, there is nothing more I can say Bundan başqa / savayı deyə biləcəyim bir şey yoxdur*

biannual [baɪˈænjuəl] *adj* ikiillik, bir ildə iki dəfə baş verən

bias[1] [ˈbaɪəs] *n* **1.** meyl; **2.** maillik, yatıqlıq; eniş, enişlik; **3.** tərəfgirlik, üzgörənlik, qərəz, qərəzli münasibət; **political ~** siyasi qərəzlilik; **without ~** qərəzsiz; **to have a ~ towards / against** ***smb.*** bir kəsə qarşı qərəzli münasibət bəsləmək; **to be free from ~** qərəzsiz olmaq

bias[2] [ˈbaɪəs] *adj* əyri, çəpəki, çəpəki kəsilmiş

bias[3] [ˈbaɪəs] *v* meyilləndirmək, təhrik etmək, təsir altına salmaq; **to ~** ***smb.*** **favourably / unfavourably** bir kəsə yaxşı / pis təsir göstərmək; **to ~** ***smb.'s*** **opinion** bir kəsin fikrinə / mülahizəsinə təsir etmək

biathlon [baɪˈæθlən] *n id.* biatlon

biaxial [baɪˈæksəl] *adj* ikioxlu

bib [bɪb] *n* **1.** döşlük (*südəmər uşaqlar üçün*); **2.** döşlüyün / önlüyün yuxarı hissəsi;
◊ ***one's*** **best ~ and tucker** bir kəsin ən yaxşı paltarı

bibb [bɪb] *n* cəftə, rəzə, tıxac, probka

bibble-babble [ˈbɪblˈbæbl] *n d.d.* boş danışıq, çərənçilik

Bible [ˈbaɪbl] *n* **1.** bibliya (*tövrat və incil*); **2.** bibliyanın bir nüsxəsi; **3.** stolüstü kitab

Bible-oath [ˈbaɪblouθ] *n* bibliyaya andiçmə

biblic [ˈbɪblɪk] *adj* = **biblical**

biblical [ˈbɪblɪkəl] *adj* bibliya; **~ legends** bibliya əfsanələri; **~ style** bibliya üslubu; **to write in a ~ style** bibliya üslubunda yazmaq

bibliographer [ˌbɪblɪˈɔgrəfəʳ] *n* biblioqraf

bibliographic [ˈbɪblɪˈɔgræfɪk] *adj* = **bibliographical**

bibliographical [ˌbɪblɪəˈgræfɪkəl] *adj* biblioqrafik; **~ information** biblioqrafik məlumat

bibliography [ˌbɪblɪˈɔgrəfɪ] *n* biblioqrafiya

bibliology [ˌbɪblɪˈɔlədʒɪ] *n* bibliogiya, kitabşünaslıq

bibliomania [ˌbɪblɪouˈmeɪnjə] *n* bibliomaniya, kitabyığma həvəsi / istəyi

bibliomanic [ˈbɪblɪouˈmeɪnɪæk] *n* kitab həvəskarı, kitab aludəsi

bibliophile [ˈbɪblɪoufaɪl] *n* kitab həvəskarı

bibliopole [ˈbɪblɪoupoul] *n* kitabsatan; bukinist

biblus [ˈbɪbləs] *n* papirus (*çoxillik tropik bitki*)

bibulous [ˈbɪbjuləs] *adj* **1.** nəmçəkən; **~ paper** nəmçəkən kağız; suçəkən; **2.** sərxoş, məst; kefli

bicentenary[1] [ˌbaɪsenˈtɪ:nərɪ] *n* ikiyüzillik; ikiyüzillik müddət

bicentenary[2] [ˌbaɪsenˈtɪ:nərɪ] *adj* ikiyüzillik; ikiyüz il davam edən

bicker[1] [ˈbɪkəʳ] *n* **1.** deyişmə, sözləşmə, çəkişmə; mübahisə etmə; mübahisə; **constant ~** daimi mübahisə; **petty ~** kiçik mübahisə; **2.** toqquşma; dalaşma, söyüşmə; **3.** şırıltı, şırıldama (*çay, bulaq və s. haq*)

bicker[2] [ˈbɪkəʳ] *v* **1.** deyişmək, sözləşmək, sözə gəlmək, çəkişmək; mübahisə etmək; **2.** dalaşmaq, savaşmaq; söyüşmək, küsüşmək; *The two children were always bickering with each other over small matters Bu iki uşaq xırda məsələlər üstündə həmişə bir-biri ilə dalaşırdı;* **3.** şırıldamaq (*bulaq, çay haq.*); **4.** döymək (*yağış haq.*)

bicolour [baɪˈkʌləʳ] *adj* ikirəngli

bicycle[1] [ˈbaɪsɪkl] *n* velosiped

bicycle[2] [ˈbaɪsɪkl] *v* velosiped sürmək

bicycler [ˈbaɪsɪkləʳ] *n* = **bicyclist**

bicyclist [baɪsɪklɪst] *n* velosipedçi, velosiped sürən

bid[1] [bɪd] *n* **1.** qiymət təklif etmə (*auksionda*); sifariş, tələbnamə; **2.** təklifedilən qiymət; qiymətə əlavə (*hərracda, alverdə*); **higher ~** təklif edilən daha yüksək qiymət; **last ~** son qiymət; **to make a ~ for** ***smth.*** 1) bir şey haqqında qiymət təklif etmək; 2) bir şey almaq üçün cəhd göstərmək; **3.** təklif; təklif etmə; **~ for disarmament** tərk-silah üçün təklif; **4.** cəhd; **to make a ~ for power** hakimiyyətə gəlmək üçün cəhd etmək

bid[2] [bɪd] *v* **1.** qiymət təklif etmək (*auksionda*); **to ~ a fair price** yaxşı qiymət təklif etmək; **2.** arzulamaq; **to ~ good morning** yaxşı gün arzulamaq; **to ~ good bye / farewell** xudahafizləşmək, əlvida demək; **4.** dəvət etmək; **to ~** ***smb.*** **to dinner** bir kəsi nahara dəvət etmək;
◊ **to ~ beads** təsbeh çevirməklə dua oxumaq; **to ~ for votes** səs toplamağa çalışmaq

biddable [ˈbɪdəbl] *adj* itaətli, itaətkar, sözəbaxan, sözə qulaq asan, üzüyola

bidder [ˈbɪdəʳ] *n* müştəri, alıcı; **the highest / the best ~** ən yüksək qiymət təklif edən müştəri / alıcı

biennial [baɪˈenɪəl] *adj* iki ildən bir baş verən; ikiildə bir dəfə; **~ election** iki ildən bir keçirilən seçki

bier [bɪəʳ] *n* **1.** dəfn arabası; **2.** qəbir, tabut; **to weep round** ***smb.'s*** **~** bir kəsin tabutu yanında hönkür-hönkür ağlamaq

biff[1] [bɪf] *n* qəfil ağır zərbə

biff[2] [bɪf] *v* zərbə endirmək; vurmaq; **to ~** ***smb.*** **on the nose** bir kəsin burnuna zərbə endirmək / vurmaq

biforked [baɪˈfɔ:kt] *adj* haçalanmış, ayrılmış, aralanmış; ikiyə bölünmüş

bifurcate[1] [ˈbaɪfə:kɪt] *adj* haçalanmış, haçalanan, ikiyə ayrılmış (*budaq, çay, yol və s. haq.*); **a ~ river** haçalanmış çay

bifurcate[2] [ˈbaɪfə:keɪt] *v* **1.** haçalamaq, ikiyə ayırmaq / bölmək; **2.** haçalanmaq, ikiyə ayrılmaq / bölünmək (*çay, yol, budaq*)

bifurcation [ˌbaɪfə:ˈkeɪʃn] *n* **1.** haçalanma, haçalama; **2.** ikiyə bölünmə / bölmə, ikiyə ayırma / ayrılma

big[1] [bɪg] *adj* **1.** böyük, iri, yekə; **a ~ boy** böyük oğlan; **a ~ box** böyük / iri / yekə qutu; **a ~ book** böyük kitab; **a ~ hotel** böyük mehmanxana; **2.** hündür; **a ~ man / tree** hündür adam / ağac; **3.** enli; **~ shoulders** enli kürəklər; **4.** gur, güclü, yüksək; **a ~ noise** gur səs; **~ roar** yüksək nərilti; **4.** hörmətli, görkəmli; **a ~ man** hörmətli / görkəmli adam; **5.** vacib, mühüm; **~ news** vacib / mühüm xəbər
◊ **the ~ eater** qarınqulu; **~ talk** lovğalıq, gopçuluq; **~ toe** baş barmaq (*ayaqda*)

big[2] [bɪg] *adv d.d.* lovğalıqla, lovğa-lovğa; yekə-yekə; **to talk ~** lovğa-lovğa / yekə-yekə danışmaq, özünü öymək

bigam(e) [ˈbɪgəm] *n* ikiarvadlı kişi, ikiərli arvad

bigamist [ˈbɪgəmɪst] *n* ikiarvadlı (*kişi*); ikiərli (*arvad*)

bigamous [ˈbɪgəməs] *adj* ikiarvadlı; ikiərli

bigamy [ˈbɪgəmɪ] *n* ikiarvadlılıq; ikiərlilik

big-name [bɪgneɪm] *adj* **1.** məşhur, tanınmış; **~ guests at a hotel** mehmanxanada yaşayan tanınmış / məşhur adamlar; **2.** görkəmli, məşhur; **a ~ novel** görkəmli / məşhur roman

bigness [bɪgnɪs] *n* **1.** böyüklük, əzəmət; **2.** həcm

bigot [ˈbɪgət] *n* kor-koranə inanan, fanatik

bijouterie [bɪˈʒu:tərɪ:] *n fr* **1.** daş-qaş, qızıl-gümüş, cəvahirat; **2.** zinət, bəzək-düzək şeyləri

bike[1] [baɪk] *n d.d.* velosiped

bike[2] [baɪk] *v* velosiped sürmək

bikini [bɪˈki:nɪ] *n d.d.* bikini (*qadınlar üçün çox qısa tumanlı çimərlik paltarı*)

bilabial [baɪˈleɪbjəl] *adj dilç.* dodaqlanan; **~ sound** dodaqlanan səs

bilateral [baɪˈlætərəl] *adj* ikitərəfli; **~ connection** ikitərəfli əlaqə; **~ treaty** ikitərəfli müqavilə; **~ agreement** ikitərəfli razılaşma / saziş

bilberry [ˈbɪlbərɪ] *n bot.* **1.** qaragilə kolu; **2.** qaragilə (*meyvəsi*)

bile[1] [baɪl] *n* **1.** öd; **2.** əsəbilik, tündməcazlıq; səbirsizlik

bile[2] [baɪl] *adj* öd; **~ cyst** *anat.* öd kisəsi; **~ duct** *anat.* öd kanalı

bile-stone [ˈbaɪlstoun] *n tib.* öd daşı

biliary [ˈbɪljərɪ] *adj* öd; **~ calculus** *tib.* öd daşı; **~ colic** *tib.* öd sancısı

bilingual[1] [baɪˈlɪŋgwəl] *n* iki dildə danışan adam

bilingual[2] [baɪˈlɪŋgwəl] *adj* **1.** iki dilli; iki dildə yazılmış; **~ Azerbaijani-English dictionary** iki dilli Azərbaycanca-İngiliscə lüğət; **2.** iki dildə danışan

bilk[1] [bɪlk] *n* **1.** fırıldaq, fırıldaqçılıq, kələkbazlıq; yalan, hiylə, kələk; **2.** cəfəngiyyat, mənasız söz

bilk[2] [bɪlk] *v* aldatmaq, boyun qaçırmaq *(borcu verməkdən və s.)*

bilker [ˈbɪlkəʳ] *n* kələkbaz, fırıldaqçı, dələduz

bill[1] [bɪl] *n* I **1.** dimdik; **the ~ of a bird** quş dimdiyi; **2.** *coğ.* burun; **Portland Bill** Portland burnu

bill [bɪl] *n* II **1.** hesab; *Have you paid the hotel bill? Sən / Siz mehmanxananın haqqını ödəmisənmi / ödəmisinizmi?* **padded ~s** şişirdilmiş hesablar; **payable ~s** ödənilməli hesablar; **to meet a ~** hesabı ödəmək; **2.** siyahı; **to make out a ~** siyahı tərtib etmək; **3.** sənəd; **~ of health** sağlamlıq haqqında sənəd; **~ of entry** gömrük deklarasiyası; **4.** bill, qanun layihəsi; **private ~** məhəlli məna kəsb edən qanun layihəsi; **to introduce / to bring in a ~** qanun layihəsi təklif etmək / irəli sürmək; **to pass a ~** qanun layihəsini qəbul etmək; **to throw out a ~** qanun layihəsini rədd etmək; **5.** proqram *(teatrın, konsertin və s.)*; **to change (the) ~** proqramı dəyişmək; **6.** afişa, plakat; **7.** *amer.* banknot; xəzinə bileti, kağız pul; **five-dollar ~** beş dollarlıq xəzinə bileti / kağız pul; **8.** veksel *(borc sənədi)*

bill[2] [bɪl] *v* I dimdik-dimdiyə öpüşmək *(göyərçinlər haq.)*; **to ~ and coo** sevişmək, bir-birini oxşamaq, bir-birini əzizləmək

bill [bɪl] *v* II **1.** afişa vasitəsi ilə elan etmək; **2.** afişa yapışdırmaq; **3.** hesab yazmaq; hesab göndərmək; *I can't pay now; Please bill me for it later Mən indi ödəyə bilmirəm; zəhmət olmasa, hesabı mənə sonra göndər / göndərin;* **4.** faktura yazmaq; **5.** elan etmək

billboard [ˈbɪlbɔːd] *n* bildiriş və elanlar üçün lövhə

billet[1] [ˈbɪlɪt] *n* I **1.** *hərb.* əsgərlərin yerləşdirilməsi üçün mənzil / ev / yer; **2.** əsgərləri xüsusi evlərdə müvəqqəti yerləşdirmə; **3.** vəzifə; **good / bad ~** yaxşı / pis maaşlı vəzifə

billet [ˈbɪlɪt] *n* II kötük, girdin, ağac lövhə

billet[2] [ˈbɪlɪt] *v hərb.* *(mənzillərdə)* yerləşdirmək *(əsgərləri)*; *The soldiers were billeted at / in a village Əsgərlər kənddə yerləşdirildi*

billiard [ˈbɪljəd] *adj* bilyard; **a ~ table** bilyard stolu; **a ~ ball** bilyard şarı

billiard-cue [ˈbɪljədkjuː] *n* kiy *(bilyard oynamaq üçün ağac)*

billiard-room [ˈbɪljədruːm] *n* bilyardxana bilyard oynanılan otaq

billiards [bɪljədz] *n pl* bilyard

billiard-table [ˈbɪljəd.teɪbl] *n* bilyard stolu

billion [ˈbɪljn] *n* **1.** billion *(İngiltərədə)*; **2.** milyard *(Amerikada, Fransada)*

billionaire [ˌbɪljəˈneə] *n* milyarder, milyonçu

billman [ˈbɪlmən] *n* *(pl* **-men** [-mən]*)* toxa / kərki ilə işləyən fəhlə

billowy [ˈbɪloui] *adj* **1.** qabaran, yuxarı qalxan *(dalğa və s. haq.)*; **~ skirts** *d.d.* enli / qabaran yubka; **2.** dalğalı, kələ-kötür *(yer haq.)*

bill-poster [ˈbɪl.poustəʳ] *n* **1.** afişa / bildiriş yapışdıran; **2.** afişa, plakat

bill-sticker [ˈbɪl.stɪkəʳ] *n* = **bill-poster**

billy [ˈbɪlɪ] *n* polis dəyənəyi

billyboy [ˈbɪlɪbɔɪ] *n* yelkənli sahil gəmisi, bir göyərtəli barja

billy-goat [ˈbɪlɪgout] *n* erkək keçi, təkə

bim [bɪm] *n amer.* **1.** arvad, qadın; qız; **2.** gözəyən qadın / arvad, fahişə, qəhbə

bimonthly [baɪˈmʌnθlɪ] *adj* ikiayda bir baş verən / çıxan; **a ~ magazine** ikiayda bir çıxan jurnal

bimotored [baɪˈmoutəd] *adj* ikimotorlu, ikimühərrikli

bin[1] [bɪn] *n* **1.** daqqa, iri yeşik / sandıq; anbar; bunker; rezervuar, çən; **2.** qab; **a bread ~** çörək qabı; **a rubbish ~** zibil qabı; **3.** qəfəs *(şərab anbarında butulka yığmaq üçün)*; **4.** şərab növü; **5.** silos quyusu

bin[2] [bɪn] *v* daqqada / anbarda / bunkerdə / çəndə saxlamaq

binary [ˈbaɪnərɪ] *adj* qoşalanmış, ikiləşmiş; **~ stars** *astr.* qoşalaşmış ulduzlar

bind[1] [baɪnd] *n* sıxıntı, darıxma, üzüntü, zəhlətökən / bezikdirici / usandırıcı iş

bind[2] [baɪnd] *v* **1.** bağlamaq; **to ~ hand and foot** əl və ayayğını bağlamaq; *Bind the prisoner's arms Dustağın əllərini bağla / bağlayın;* **2.** bir yerə toplayıb bağlamaq; *She bound (up) her hair O, saçını bir yerə toplayıb bağladı;* **3.** sarımaq; **to ~ (up) wounds** yaranı sarımaq; **4.** bənd etmək, bağlamaq; *The dog was bound to the tree It ağaca bağlanmışdı;* **5.** cild çəkmək, cildləmək *(kitabı və s.)*; **to ~ a book** kitab cildləmək; **6.** haşiyələmək, köbələmək, köbə tikmək; **7.** bərkitmək, bərk etmək; *Frost binds the ground in winter Qışda şaxta torpağı bərkidir;* **8.** məcbur / vadar etmək, öhdəsinə qoymaq, bir vəzifə olaraq tapşırmaq *(qanunda və s.)*; bağlamaq, əlaqələndirmək *(müqavilə və s. ilə)*; *His words binds him to good behaviour Verdiyi sözlər onu yaxşı davranmağa vadar edir;* **9.** təsdiq etmək, imzalamaq; **to ~ a bargain** sazişi / razılaşmanı təsdiq etmək

binder [ˈbaɪndəʳ] *n* **1.** cildçi; *My book is still at the binder's Mənim kitabım hələ də cildçidədir;* **2.** bağlayan *(dərz və s.)*; **3.** sarıq, sarğı; ip, kəndir; bağ

bindery [ˈbaɪndərɪ] *n* cildxana

binding[1] [ˈbaɪndɪŋ] *n* **1.** cildləmə, cildləmə işi; *Binding is hard to learn Cildləmə işini öyrənmək çətin işdir;* **2.** cild; *The binding of this book is torn Bu kitabın cildi cırılıb*

binding[2] [ˈbaɪndɪŋ] *adj* **1.** əlaqələndirən, əlaqə yaradan; **~ effect** əlaqələndirən təsir; **2.** büzücü, büzüşdürücü; **~ agent / medium** büzüşdürücü / büzücü vasitə; **3.** bir vəzifə kimi tapşırılan, məcburi, vacib; *A promise given under compulsion is not binding Məcburiyyət altında verilmiş vəd məcburi ola bilməz*

bindweed [ˈbaɪndwiːd] *n bot.* sarmaşıq

binge [bɪndʒ] *n* kef, eyş-işrət, içki məclisi

bingo [ˈbɪŋgou] *n* binqo *(lotoya oxşar oyun növü)*

binocular [bɪˈnɔkjulə] *adj*; **~ vision** iki gözlə görmə

binoculars [baɪˈnɔkjuləz, bɪˈnɔkjuləz] *n pl* binokl, durbin

binomial[1] [baɪˈnoumjəl] *n riyaz.* binom, ikihədli

binomial[2] [baɪˈnoumjəl] *adj riyaz.* binomial, ikihədli; **~ equation** ikihədli tənlik

biochemical [ˈbaɪouˈkemɪkəl] *adj* biokimyəvi

biochemist [ˈbaɪouˈkemɪst] *n* biokimyaçı

biochemistry [ˈbaɪouˈkemɪstrɪ] *n* biokimya

biographic [ˌbaɪouˈgræfɪk] *adj* bioqrafik; tərcümeyi-hala aid

biographical [ˌbaɪouˈgræfɪkəl] *adj* = **biographic**

biography [baɪˈɔgrəfɪ] *n* bioqrafiya, tərcümeyi-hal

biologic [ˌbaɪəˈlɔdʒɪk] *adj* = **biological**

biological [ˌbaɪəˈlɔdʒɪkəl] *adj* bioloji; **~ environment** bioloji mühit; **~ warfare** bioloji müharibə; **~ ripeness** bioloji / fizioloji yetkinlik

biologist [baɪˈɔlədʒɪst] *n* bioloq

biology [baɪˈɔlədʒɪ] *n* biologiya

biosphere [ˈbaɪəsfɪəʳ] *n* biosfera

biophysics [ˌbaɪəˈfɪzɪks] *n* biofizika; bioloji fizika

biplane [ˈbaɪpleɪn] *n av.* biplan *(üst-üstə qoşaqanadlı təyyarə)*

birch[1] [bəːtʃ] *n* **1.** *bot.* tozağacı; **2.** çubuq, şüvül

birch[2] [bəːtʃ] *v* çubuqla / şüvül ilə döymək *(cəza olaraq)*

birchen [ˈbəːtʃən] *adj* tozağacı, tozağacından qayrılmış / hazırlanmış

bird[1] [bəːd] *n* **1.** quş; **~ of passage** köçəri quş; **~ of prey** vəhşi quş; **2.** yüngülxasiyyət arvad / qız; **3.** oğlan, adam;
◊ **~ of Juno** tovuz; **~ of wonder** simurq; **to do *smth.* like a ~** bir işi quş kimi görmək; **a ~ in the bush** ≅ dəryada balıq; **a ~ in the hand** həqiqətdə əldə olan; *A bird in the hand is worth two in the bush at. söz ≅ Soğan olsun, nağd olsun; Birds of a feather flock together at. söz ≅ Taylı tayını tapar;* **to kill two ~s with one stone** bir oxla iki dovşan vurmaq

bird[2] [bəːd] *v* ovlamaq, tutmaq *(quşu və s.)*

bird-brained [ˈbəːdbreɪnd] *adj* quşbeyin, başıboş; **a ~ man** quşbeyin adam

bird-cage [ˈbəːdkeɪdʒ] *n* quş qəfəsi

bird-call [ˈbəːdkɔːl] *n* **1.** quş səsi, quşların çıxardığı səs; **2.** ovçu tütəyi, sümsü *(quşları aldadıb çağırmaq üçün alət)*

bird-cherry [ˈbəːd.tʃerɪ] *n bot.* gilas, şirin gilas

bird-dog [ˈbəːddɔg] *n* **1.** quş ovuna öyrədilmiş tula; **2.** axtarıcı it; xəfiyyə

birder [ˈbəːdəʳ] *n* quşçu *(quşçuluq mütəxəssisi)*

bird-fancier [ˈbə:d,fænsıə'] *n* **1.** quşbaz, quş sevən; **2.** quş satan
birdie [ˈbə:dı] *n* **1.** quşcuğaz, balaca quş; quş balası
bird-nest [ˈbə:dnest] *n* quş yuvası
bird of paradise [bə:dəvˈpærədaıs] *n zool* cənnət quşu
bird-seed [ˈbə:dsı:d] *n* quş yemi
bird's-eye [ˈbə:dzaı] *n bot.* novruzgülü
bird's-nest [ˈbə:dznest] *n* quş yuvası
bird-watch [ˈbə:dwɔtʃ] *v* quşları təbii şəraitdə müşahidə etmək
birth[1] [bə:θ] *n* **1.** doğma, doğulma, doğum, doğuluş; **the ~ of a child** uşağın doğulması; **~, marriage and death** doğuluş, evlənmə və ölüm; *Last year there were more births than death Keçən il ölümdən daha çox doğum olmuşdur;* **2.** başlanğıc; **to crush a movement at ~** hərəkatı başlanğıcda boğmaq; **3.** əsil, mənşə, yaranma, əmələ gəlmə; **the ~ of an idea** ideyanın yaranması; **French by ~** mənşəcə fransız; **English by ~** mənşəcə ingilis
birth[2] [bə:θ] *v* doğmaq
birth control [ˈbə:θkən,troul] *n* doğumu tənzimləmək, hamiləliyin qarşısını almaq üçün tədbirlər
birthday [ˈbə:θdeı] *n* ad günü, doğum günü; *When is your birthday? Sənin / Sizin ad günün / ad gününüz nə vaxtdır? Happy birthday to you! Ad günün / gününüz mübarək olsun!*
birthmark [ˈbə:θma:k] *n* xal *(anadangəlmə)*
birthnight [ˈbə:θnaıt] *n* doğum gecəsi
birthplace [bə:θpleıs] *n* doğulduğu yer, vətən, yurd; *Ganja is the birthplace of Great Nizami Gəncə böyük Nizaminin vətənidir / doğulduğu yerdir*
birthrate [ˈbə:θreıt] *n* doğum sayı, doğum əmsalı
birthright [ˈbə:θraıt] *n* **1.** ilkinlik hüququ; **2.** *hüq.* anadangəlmə hüquq; *It is yours by birthright Anadangəlmə hüququ görə bu səninidir / sizindir;* **3.** *məc.* alınmaz / alına bilməz / alınması mümkün olmayan hüquq
biscuit [ˈbıskıt] *n* quru peçenye, **water ~** qalet;
bisect [baıˈsekt] *v* iki bərabər hissəyə bölmək, tən bölmək
bisection [baıˈsekʃn] *n* tən bölünmə, ikiyə bölünmə
bisexual [,baıˈsekʃuəl] *adj* ikicinsli
bishop [ˈbıʃəp] *n* **1.** yepiskop *(baş keşiş);* **2.** *şahm.* fil
bison [ˈbaısn] *n zool.* bizon *(vəhşi öküz)*
bissextile [bıˈsekstaıl] *n* **1.** uzun il *(hər dörd ildən bir günlərinin sayı 366 gün olan il);* **2.** uzun ilin artıq günü
bit[1] [bıt] *n* I **1.** cilov, çaralğa *(yüyənin atın ağzına verilən dəmir hissəsi);* **to draw ~ 1)** cilovu çəkmək; **2)** sürəti azaltmaq; **2.** burğu; burov *(qazma maşını);* **3.** qələm *(dəmir və daş yonmaq üçün alət);*
◊ **to take the ~ between *one's* teeth** ≡ zəncir çeynəmək; baş götürüb qaçmaq *(at haq.)*
bit [bıt] *n* II **1.** parça, hissə; tikə; bir tikə / parça; **~s of sugar** qənd parçaları; **every ~ of the food** yeməyin hər bir tikəsi; **2.** bir az; **a ~ at a time** hər dəfə bir az; *I am a bit tired Mən bir az yorğunam / yorulmuşam; He is a bit late O, bir az gecikib.*
◊ **~ by ~** yavaş-yavaş, tədriclə, tədricən;
bit[2] [bıt] *v* I **1.** cilovlamaq; **2.** cilovu çəkmək
bit [bıt] *n* II **to bite** *felinin pt, pp formaları*
bitbrace [ˈbıtbreıs] *n* burğu, matqab
bitch[1] [bıtʃ] *n* **1.** qancıq, dişi; **2.** *kob.* qancıq; **son of a ~** qancıq oğlu; *That son of a bitch stole my car O qancıq oğlu mənim maşınımı oğurladı;*
bitch[2] [bıtʃ] *v* şikayət etmək, şikayətlənmək, donquldanmaq
bitchy [ˈbıtʃı] *adj* qeybətedən, sözbaz, sözgəzdirən *(adam haq.);* **a ~ person** sözbaz / sözgəzdirən adam
bite[1] [baıt] *n* **1.** dişlək, dişləmə; **to take a ~** bir dişlək götürmək; *He took a bite out of the apple O, almadan bir dişlək götürdü.* **2.** bir tikə; *He is hungry because he hasn't had a bite all day O, acdır, çünki o, səhərdən ağzına bir tikə də almayıb;* **3.** kəskin ağrı; sancı; **the ~ of the wound** yaranın sancısı
bite[2] [baıt] *v* **1.** dişləmək, tutmaq; qapmaq; *The dog bit the postman İt poçtalyonu dişlədi / tutdu;* **2.** yemək, dişləmək *(həşərat haq.); Mosquitoes bit the child last night Ağcaqanadlar uşağı keçən gecə yeyib / dişləyib;* **3.** vurmaq, çalmaq *(ilan və s. haq.); Be careful, the snake will bite you Ehtiyatlı ol/olun, ilan səni / sizi vurar / çalar;* **4.** tilova gəlmək *(balıq haq.); I've been sitting here for hours but the fish just aren't biting today Mən neçə saatdır ki, burada oturuiram, lakin balıqlar bu gün tilova gəlmir;* **5.** ağrıtmaq; yandırmaq *(istiot və s. haq.);*
◊ **to ~ off more than one can chew** gücü çatmayan işdən yapışmaq; **to ~ *one's* lips** dodaqlarını dişləmək, əsəbiləşmək; **to ~ the tongue** dilini dişləmək; susmaq, dinməmək
biting [ˈbaıtıŋ] *adj* **1.** kəskin, güclü; **a ~ wind** kəskin / güclü külək; **2.** acı, zəhərli, kinayəli; **~ words** acı / zəhərli sözlər; **~ satire** acı / kəskin satira
bitten [ˈbıtn] **to bite** *felinin pp forması*
bitter[1] [ˈbıtə'] *n* acı pivə
bitter[2] [ˈbıtə'] *adj* **1.** acı; **~ taste** acı dad; **~ almond** acı badam; **the ~ truth** acı həqiqət; **2.** qəddar; amansız; **~ enemies** qəddar düşmənlər; **3.** bərk, dəhşətli; **~ cold** bərk / dəhşətli soyuq
◊ **to the ~ end** son həddə qədər, lap sona kimi / qədər; **to fight to ~ end** ölənə qədər / kimi vuruşmaq; **~ as gall** öd kimi acı
bitter[3] [ˈbıtə'] *v* acı dad vermək / dadmaq
bitter-cress [ˈbıtəkres] *n bot.* vəzəri
bitterly [ˈbıtəlı] *adv* **1.** acı-acı; **2.** bərk, çox; *It was bitterly cold Çox / Bərk soyuq idi*
bitterness [ˈbıtənıs] *n* acılıq, acı təm / dad
bitter-sweet[1] [ˈbıtəswi:t] *n* kədərlə qarışıq sevinc; **~ (s) of daily life** gündəlik həyatın kədəri və sevinci
bitter-sweet[2] [ˈbıtəswi:t] *adj* acılı-şirinli; şirin-acı, acı ilə qarışıq şirin; **~ memories of my childhood** uşaqlığımın acılı-şirinli xatirələri
bitumen [ˈbıtju:mın] *n* bitum, asfalt
bituminous [bıˈtju:mınəs] *adj* bitumlu; asfalt; **~ concrete** asfaltbeton
bivalent [ˈbaıveılənt] *adj* ikivalentli
bivocal [baıˈvoukəl] *n fon.* ikisaitli, diftonq
bi-weekly[2] [ˈbaıwi:klı] *adj* ikihəftəlik; həftədə iki dəfə çıxan; **a ~ magazine** ikihəftəlik jurnal, iki həftədə bir dəfə çap edilən jurnal
bizonal [bıˈzounl] *adj* ikizonalı
blab [blæb] *n* **1.** boşboğaz, çoxdanışan, söz saxlamayan; **2.** boşboğazlıq, boş danışıq
blab [blæb] *v* **(-bb-) 1.** boşboğazlıq etmək, çənə / laqqırtı vurmaq; **2.** ağzından qaçırtmaq *(sirri);* xəbərçilik etmək, çuğullamaq; *Here come the police! Someone must have blabbed Budur polis gəlir! Yəqin ki, kimsə xəbərçilik edib!*
blabber [ˈblæbə'] *n* boşboğaz, çoxdanışan, çərənçi;
black[1] [blæk] *n* **1.** qaralıq, qara rəng; **2.** qara boya / rəng; **3.** qara don, matəm paltarı; *After her husband's death, she dressed in black for a year Ərinin ölümündən sonra o, bir il qara paltar geydi;* **4.** çirk, his, qara ləkə; *You have some black on your hand Sənin / Sizin əlində / əlinizdə qara ləkə var;* **5.** qaradərili *(zənci)*
◊ **to swear / to prove ~ is white** qaraya ağ demək
black[2] [blæk] *adj* **1.** qara; **~ suit / coat / trousers / shirt, *etc.*** qara kostyum / palto / şalvar / köynək və s.; **~ diamond** qara almaz; **~ powder** qara barıt; **~ clouds** qara buludlar; **~ race** qara irq; **2.** qaranlıq; **~ night** qaranlıq gecə; **3.** çirkli; kirli; **~ hands** çirkli / kirli əllər; *Your hands are black! Go and wash them Sənin / Sizin əlin / əliniz çirklidir! Get / Gedin yu / yuyun;* **~ linen** çirkli / kirli dəyişək; **4.** ümidsiz, kədərli, qəmgin, qaşqabaqlı; *Things look black İşlər ümidsiz vəziyyətdədir;* **5.** qorxulu, dəhşətli; ağır; **~ deed** qorxulu iş, çirkin hərəkət;
◊ **~ frost** qırovsuz şaxta; **~ market** qara bazar;
black[3] [blæk] *v* **1.** qara rəngə boyamaq; **to ~ shoes** ayaqqabını qara kremlə silmək; **2.** vurub qaraltmaq; **to ~ *smb.'s* eye** bir kəsin gözünü vurub qaraltmaq
black-and-white [ˈblækəndˈwaıt] *adj* **1.** ağ-qara; **~ television** ağ-qara televizor; **3.** barışmaz, qəti; **~ judgement** qəti hökm
blackberry [ˈblækbərı] *n* **1.** böyürtkən; **2.** qara qarağat
blackbird [ˈblækbə:d] *n zool.* qaratoyuq
blackboard [ˈblækbɔ:d] *n* yazı lövhəsi, taxtası

black-browed [ˈblækˈbraud] *adj* **1.** qaraqaş, qaraqaşlı; **2.** qaşqabaqlı, üzügülməz, qəmgin

black currant [ˈblæk ˈkʌrənt] *n bot.* qara qarağat

black earth [ˈblækˈə:θ] *n* qaratorpaq

blacken [ˈblækən] *v* **1.** qaraltmaq, vakslamaq; **2.** ləkələmək, şər / böhtan atmaq; **3.** qaralmaq, yanmaq (*günəşdən*)

black-eyed [ˈblækaıd] *adj* qaragöz, qaragözlü

black-face [blækfeıs] *n* **1.** qaraağız heyvan; **2.** *amer.* **1)** zənci-müğənni; **2)** zənci rolunda oynayan / çıxış edən aktyor; **to appear in ~** zənci rolunda çıxış etmək / oynamaq; **3.** *poliqr.* qara şrift

black gold [ˈblækˈgould] *n* qara qızıl, neft

blackguard[1] [ˈblæga:d] *n* alçaq, əclaf, namərd, yaramaz

blackguard[2] [ˈblæga:d] *v* **1.** söymək, yamanlamaq; **2.** alçaqcasına / namərdcəsinə hərəkət etmək

blackguardly [ˈblæga:dlı] *adv* alçaqcasına, əclafcasına, namərdcəsinə

black-head [ˈblækhed] *n* civzə, sızanaq (*üzdə*)

black-hearted [ˈblækˈha:tıd] *adj* zalım, qəlbiqara, mərdimazar

black-hole [ˈblækhoul] *n* **1.** zindan, həbsxana, məhbəs; **2.** qauptvaxta (*hərbi qulluqçular üçün dustaqxana*)

blacking [ˈblækıŋ] *n* vaksa (*ayaqqabı mazı*)

blacking-out [ˈblækıŋˈaut] *n* pozma, qaralama (*tekst haq.*)

black-jack[1] [ˈblækˈdʒæk] *n* **1.** pivə üçün bardaq; **2.** dəniz quldurlarının bayrağı

black-jack[2] [ˈblækˈdʒæk] *v amer.* dəyənəkləmək, dəyənəklə döymək

black-kite [ˈblækˈkaıt] *n zool.* çalağan

blackleg[1] [ˈblækˈleg] *n* ştreykbrexer (*tətili pozan adam*), xain, satqın

blackleg[2] [ˈblækleg] *v* ştreykbrexer olmaq

blacklist[1] [ˈblæklıst] *n* qara siyahı; **to be on the ~** qara siyahıda olmaq

blacklist[2] [ˈblæklıst] *v* qara siyahıya salmaq

blackly [ˈblæklı] *adv* **1.** hirsli, acıqlı; **2.** qəmgin-qəmgin, kədərlə

black magic [ˌblækˈmædʒık] *n* sehrbazlıq, cadugərlik, ovsunçuluq; cadu, ovsun

blackmail[1] [ˈblækmeıl] *n* **1.** şantaj; **2.** zorakılıq; zorla alma, qoparma (*pul və s.*)

blackmail[2] [ˈblækmeıl] *v* hədə-qorxu gəlmək, şantaj etmək

blackmailer [ˈblækˌmeılə'] *n* şantajçı, şantajla məşğul olan adam

black market [ˌblæk ˈma:kıt] *n* qara bazar

black marketeer [ˌblækˈma:kıtıə'] *n* qara bazarda mal satan / alver edən adam

black mulberry [ˈblækˌmʌlbərı] *n bot.* qara tut

blackness [ˈblæknıs] *n* **1.** qaralıq; **2.** qaranlıq; **3.** qaşqabaqlılıq

black oil [ˈblækˈɔıl] *n* mazut

blackout [ˈblækˈaut] *v* **1.** işıqları söndürmək, qaranlıq etmək; **2.** huşunu itirmək; *After the accident she blacked out and couldn't remember what had happened Qəzadan sonra o, huşunu itirdi və nə baş verdiyini xatırlaya / yadına sala bilmədi*

black poplar [ˈblækˈpɔplə] *n bot.* qaraqovaq (*ağac*)

blackshirt [ˈblækʃə:t] *n* qaraköynəklilər, faşistlər

blacksmith [ˈblækˈsmıθ] *n* dəmirçi

black swan [ˈblækswɔn] *n zool.* qara qu quşu

black-thorn [ˈblækθɔ:n] *n bot.* çaqqal gavalısı, göyəm

bladder [ˈblædə'] *n* **1.** qabar, suluq; **2.** *anat.* sidik kisəsi; **3.** kamera (*hava ilə doldurulmuş rezin kisə*); **football ~** futbol topunun kamerası

blade[1] [bleıd] *n* **1.** tiyə; dil, ağız; **2.** ot gövdəsi/saplağı; uzun nazik yarpaq; **3.** ağız; **the ~ of the oar** avarın ağzı; **4.** qanad (*ventilyatorda*)

blade[2] [bleıd] *adj fon.* dilönü; **~ consonants** dilönü samitlər

blade[3] [bleıd] *v* **1.** tiyəni soxmaq / sancmaq; **2.** zoğ atmaq

blake [bleık] *adj* solğun, rəngiqaçmış, xəstəhal

blame[1] [bleım] *n* **1.** günah, suç, təqsir; *The blame is partly mine Günah / Təqsir qismən məndədir*; **to bear the ~** günahı / təqsiri öz üzərinə götürmək; **to lay / to cast / to put the ~ for smth. upon smb.** bir şeyə görə günahı / suçu / təqsiri bir kəsin boynuna qoymaq; **to take the ~ upon oneself** günahı / suçu / təqsiri öz üzərinə götürmək; **2.** məzəmmət, töhmət, danlaq, tənə, qınaq; **to deserve ~** töhmətə / tənəyə layiq olmaq

blame[2] [bleım] *v* günahlandırmaq, günahkar / suçlu bilmək, təqsirləndirmək; məzəmmətləmək, qınamaq, məzəmmət etmək; *Who is to blame? Kimdir günahkar / təqsirkar?*; **to ~ smb. for smth.** bir kəsi bir şeyə görə günahlandırmaq / günahkar bilmək;

◊ *A bad workman often blames his tools Pis işçi tez-tez öz alətlərini günahkar hesab edir*

blameful [ˈbleımfl] *adj* **1.** qınağa / məzəmmətə layiq; **2.** digərlərini qınamağa / məzəmmət etməyə meylli olan

blameless [bleımlıs] *adj* suçsuz, günahsız, qüsursuz, ləkəsiz, nöqsansız; **a ~ life** qüsursuz / ləkəsiz / nöqsansız həyat

blamelessness [ˈbleımlısnıs] *n* nöqsansızlıq, eyibsizlik, qüsursuzluq; günahsızlıq

blameworthy [ˈbleımˌwə:ðı] *adj* **1.** qınağa / məzəmmətə layiq; **2.** cəzalanmalı, cəzaya layiq

blanch [bla:ntʃ, blæntʃ] *v* **1.** ağartmaq, ağ rəngə boyamaq; *Age had blanched his hair İllər onun saçını ağartdı*

bland [blænd] *adj* **1.** ədəbli, nəzakətli, mərifətli, mehriban, nəvazişli; **a voice sweetly ~** şirin mehriban bir səs; **2.** yaltaq, hiyləgər, qılığagirən; **~ smile** yaltaq təbəssüm; **3.** yumşaq (*iqlim və s. haq*); **~ air** ılıq / yumşaq hava

blandish [ˈblændıʃ] *v* **1.** nəvaziş göstərmək, dilə tutmaq; **2.** başdan çıxarmaq, tovlamaq, qılığına girmək

blandishment [ˈblændıʃmənt] *n* **1.** nəvaziş göstərmə, ələ alma, dilə tutma; **2.** yaltaqlıq, yaltaqlanma, yaltaqlıqla tərifləmə

blandly [ˈblændlı] *adv* **1.** ədəblə, nəzakətlə, mehribanlıqla, nəvazişlə; **2.** yaltaq-yaltaq, hiyləgərliklə, hiyləgərcəsinə

blandness [ˈblændnıs] *n* **1.** ədəblilik; mehribanlıq

blank[1] [blæŋk] *n* **1.** boş / yazılmamış yer; *Leave a blank for his signature Onun imzası üçün yer qoy/qoyun*; **2.** blank; **3.** tire (*buraxılmış sözün əvəzinə qoyulmuş*); **4.** boşluq, çatışmazlıq; *He must fill in the blanks in his education O, təhsilindəki çatışmazlığı aradan qaldırmalıdır*; **5.** uduşsuz lotereya bileti; **to draw a ~ 1)** uduşu olmayan lotereya bileti çəkmək; **2)** müvəffəqiyyətsizliyə uğramaq

blank[2] [blæŋk] *adj* **1.** təmiz, yazılmamış (*kağız haq.*); **~ paper / sheet / space** təmiz kağız / səhifə / yer; **2.** doldurulmamış (*sənəd haq.*); **~ bulletin** doldurulmamış seçki bülleteni; **~ map** lal xəritə; **3.** ifadəsiz, mənasız, məzmunsuz; **~ face** ifadəsiz üz / sifət; **~ look** ifadəsiz / mənasız baxış; **4.** tam, tamam, tamamilə; **~ silence** tam sakitlik; **to decline ~** tamamilə rədd etmək; **to deny *smth.* ~** bir şeyi tamamilə inkar etmək

blanket[1] [ˈblæŋkıt] *n* **1.** yun yorğan; **2.** çul; **3.** örtük, örtü; **a ~ of snow** qar örtüyü; **~ of smoke** tüstü örtüyü;

◊ **to put / to play a wet ~ on *smb.*** bir kəsin həvəsini öldürmək

blanket[2] [ˈblæŋkıt] *adj* ümumi, tam, şərtsiz; **~ price** ümumi qiymət (*alınmış malların ümumi qiyməti*); **~ rules** ümumi qaydalar

blanket[3] [ˈblæŋkıt] *v* **1.** örtmək (*həm də yorğanla*); *The country was blanketed with snow Kənd qarla örtülmüşdü*; **2.** bürümək, əhatə etmək, ehtiva etmək; **3.** ört-basdır etmək, üstünü örtmək; (*məsələnin və s.*); **to ~ a question** məsələni ört-basdır etmək

blanketed [ˈblæŋkıtıd] *adj* **1.** yorğana bürünmüş; **2.** bürünmüş, bələnmiş; **a hill ~ in fog** dumana bürünmüş təpə

blanketing [ˈblæŋkıtıŋ]*n* yorğanlıq (*parça*)

blankly [ˈblæŋklı] *adv* **1.** laqeydcəsinə, laqeyd olaraq; **to stare ~ at *smb.*** bir kəsə laqeydcəsinə baxmaq; **2.** qəti, açıq, açıqdan-açığa, üzünə; **to deny *smth.* ~** bir şeyi qəti olaraq inkar etmək; **3.** əsl, qatı; *He is blankly atheistic O, qatı ateistdir*

blare[1] [bleə'] *n* **1.** truba səsi (*musiqi*), gurultu, uğultu; **the ~ of the radio** radionun uğultusu; **the ~ of the horns** şeypurların səsi; **the ~ of the brass band** nəfəsli orkestrin gurultusu; **2.** bağırtı, böyürtü; kəskin xoşagəlməz səs (*radio və s.*); **3.** avtomobilin fiti / fit səsi

blare[2] [bleər] *v* **1.** şeypur / truba çalmaq; *The band blared (out) a march Nəfəsli orkestr marş çaldı;* **2.** gurultu salmaq; *The radio is blaring: turn it off Radio gurultu salır, onu söndür / söndürün;* **3.** fiti vermək (*avtomobil*); **to ~ (out) a warning** avtomobil fiti ilə xəbərdarlıq etmək

blarney[1] [ˈblaːni] *n* şirin danışıq / dil; yaltaqlıq

blarney[2] [ˈblaːni] *v* aldatmaq, tovlamaq (*yaltaqlıqla*)

blast[1] [blaːst] *n* **1.** ani şiddət, həmlə, küləyin ani və şiddətli əsməsi; **a ~ of wind** küləyin ani şiddəti; **2.** hava axını, axın; **a ~ of steam** buxar axını; **3.** nəfəsli alətin xoşagəlməz səsi; **to blow a ~ on the horn** şeypur çalmaq

blast[2] [blaːst] *v* **1.** partlatmaq (*qayanı və s.*); **2.** vurmaq (*şaxta*); *Frost blasted the plants Şaxta bitkiləri vurdu;* **3.** puç etmək, alt-üst etmək (*ümidi və s.*); *Her death blasted all hopes Onun ölümü bütün ümidləri alt-üst etdi;* **4.** söymək, lənətləmək; *Blast you! Səni / Sizi lənətə gələsən / gələsiniz!*

blasted [ˈblaːstɪd] *adj* **1.** ildırım vurmuş; **an old ~ apple-tree** ildırım vurmuş qoca alma ağacı; **2.** puça çıxmış, alt-üst olmuş; **~ hopes** alt-üst olmuş / puça çıxmış ümidlər; **3.** lənətə gəlmiş; **~ dog** lənətə gəlmiş it

blast-off [ˈblaːstɔf] *n* uçma, qalxma; start (*kosmik gəmi haq.*)

blatant [ˈbleɪtənt] *adj* **1.** qışqırıqçı, çığıran, çığırtı-bağırtı salan; **2.** gurultulu, səs-küylü; **3.** eşidilməmiş, görülməmiş; **~ injustice** görünməmiş ədalətsizlik; **4.** açıq, aşkar, açıq-aydın; **~ lie** açıq-aşkar / ağ yalan

blaze[1] [bleɪz] *n* I **1.** alov, parlaq işıq; **in a ~** alovda, alov içində; **to set *smth.* in a ~** bir şeyi yandırmaq; *The fire burst into a blaze Ocaq alovlandı;* **2.** parlayış, parlama (*hirsdən, ehtirasdan və s.*); **in a ~ of anger** qəzəbin şiddətli zamanı; **3.** dəhşətli yanğın; **to put the ~ out** yanğını söndürmək; **4.** parlaq işıq / rəng, gözqamaşdırıcı işıq; **a ~ of search-lights** projektorların parlaq / gözqamaşdırıcı işığı

blaze [bleɪz] *n* II **1.** qaşqa (*heyvan, xüs. at haq.*); **2.** nişan (*ağacda*)

blaze[2] [bleɪz] *v* I **1.** alovla yanmaq, alovlanmaq; *A wood fire was blazing (away) in the hearth, but there was no other light in the room Odunla qalanmış ocaq alovla yanırdı, lakin otaqda ondan başqa işıq yox idi;* **2.** aləmə yaymaq, hamıya bildirmək / car çəkmək (*şayiəni və s.*); **to ~ a rumour (abroad)** şayiə yaymaq;

◊ **to ~ away 1)** atəş açmaq; **2)** *d.d.* cəld / tez-tez danışmaq, üdülləmək, üdüləyib tökmək

blaze [bleɪz] *v* II **1.** nişan qoymaq, nişanlamaq (*ağacda*); **2.** *məc.* yol açmaq; **to ~ a trail into space** kainata yol açmaq

blazing [ˈbleɪzɪŋ] *adj* **1.** alovla yanan, qızğın, alovlanan; alovlu; **a ~ quarrel** alovlu / qızğın mübahisə; **a ~ building** alovla yanan / alov bürümüş bina; *People were led out of the blazing building Adamları alovlanan binadan çıxartdılar;* **2.** görünməmiş, eşidilməmiş; **~ lie** görünməmiş yalan

blazon [ˈbleɪzn] *v* **1.** bildirmək, xəbərdar etmək, xəbər vermək; aləmə yaymaq, hamıya bildirmək / xəbər vermək; açmaq (*sirri*); **2.** gerbi təsvir etmək

blazoner [ˈbleɪznər] *n* carçı

blazonery [ˈbleɪznrɪ] *n* **1.** heraldika (*gerblər və onların tarixinin təsviri*); **2.** mahiranə / məharətlə nümayiş etdirmə

bleach[1] [bliːtʃ] *n* ağardıcı maddə; *My shirt was so dirty that I had to use bleach on it Mənim köynəyim elə çirkli idi ki, ağardıcı maddədən istifadə etməli oldum*

bleach[2] [bliːtʃ] *v* ağartmaq; ağ rəng çəkmək

bleaching [ˈbliːtʃɪŋ] *n* ağartma, ağardılma

bleaching powder [ˈbliːtʃɪŋ,paudər] *n* xlorlu məhlul / əhəng

bleak [bliːk] *adj* **1.** açıq, müdafiəsiz, müdafiə olunmayan; **2.** soyuq, sərt, şiddətli (*iqlim, hava haq.*); **~ wind** soyuq külək; **3.** bitkisi olmayan, yalın, quru (*yer haq.*); **4.** qəmgin, məyus, kədərli, həzin; **~ smile** qəmgin / kədərli təbəssüm

blear[1] [blɪər] *adj* **1.** dumanlı, dumanlandırılmış (*göz yaşından*); **2.** *məc.* aydın / aşkar olmayan, anlaşılmaz

blear[2] [blɪər] *v* **1.** tutqunlaşdırmaq, dumanlandırmaq (*baxışı, cilalanmış səthi*); **to ~ the eyes 1)** baxışı dumanlandırmaq; **2)** aldatmaq, yolundan çıxartmaq; **2.** dumanlandırmaq

blear-eyed [ˈblɪərəɪd] *adj* **1.** gözü torlanmış; **2.** *məc.* uzaqgörməyən; korazehin, fəhmsiz

bleat[1] [bliːt] *n* mələmə; mövuldama, böyürmə

bleat[2] [bliːt] *v* **1.** mələmək; mövuldamaq, böyürmək; **2.** axmaqlamaq, gicləmək, axmaq-axmaq / gic-gic danışmaq

bleed [bliːd] *v* **1.** qan axmaq, qan gəlmək; çox qan itirmək; **to ~ to death** qan itirməkdən ölmək; *He is bleeding at the nose Onun burnundan qan axır / qan gəlir;* **2.** *məc.* qan ağlamaq; *My heart bleeds Mənim ürəyim qan ağlayır;* **3.** qan tökmək (*döyüşdə*); **4.** qan almaq; **5.** zorla almaq, qoparmaq (*pul və s.*);

◊ **to ~ white 1)** gücdən / əldən salmaq; **2)** var-yoxunu almaq, talan etmək

bleeding[1] [ˈbliːdɪŋ] *n* **1.** qanaxma, qanama; **~ at the nose** burundan qanaxma; **2.** qanalma

bleeding[2] [ˈbliːdɪŋ] *adj* **1.** ürəyindən qara qanlar axan; **2.** gücdən / əldən salınmış, zəifləditmiş, zəif salınmış; **~ country** zəiflədilmiş ölkə (*müharibə nəticəsində*)

blemish[1] [ˈblemɪʃ] *n* **1.** nöqsan, qüsur, eyib; **without ~** eyibsiz, qüsursuz, kamil; **to find a ~ in *smth.*** nədəsə qüsur / eyib / nöqsan tapmaq; **2.** biabırçılıq, rüsvayçılıq; ləkə; **a name without ~** ləkəsiz ad

blemish[2] [ˈblemɪʃ] *v* **1.** xarab etmək, korlamaq; *Her beautiful face was blemished by the marks of an old wound Köhnə yaranın nişanələri onun gözəl sifətini korlamışdı;* **2.** ləkələmək; *Her name had been blemished by a newspaper article Onun adı qəzetdə verilmiş məqalə ilə ləkələndirilmişdi*

blench [blentʃ] *v* **1.** boyun qaçırmaq, yayınmaq; geri çəkilmək, əl çəkmək, uzaqlaşmaq; **to ~ the facts** faktlara / dəlillərə əhəmiyyət verməmək; **2.** səksənmək, diksinmək; *He blenched as the bright light suddenly shone on him Parlaq işıq onun üstünə düşdükdə, o diksindi*

blend[1] [blend] *n* **1.** qarışıq, qatışıq; *This coffee is a blend of two sorts Bu kofe iki növün qarışığıdır;* **2.** qarışdırma, qatışdırma; **3.** bir rəng çalarından digərinə keçmə; **4.** *dilç.* hibrid söz

blend[2] [blend] *adj* qatışdırılmış; **~ tea / coffee / wine** qatışdırılmış çay / kofe / şərab

blend[3] [blend] *v* **1.** qatışdırmaq; **to ~ paints** rəngləri / boyaları qatışdırmaq; **to ~ tea / coffee / wine** çay/kofe / şərab növlərini qatışdırmaq; *Blend the sugar, flour and eggs together Qəndi, unu və yumurtaları bir yerdə qatışdır / qatışdırın;* **2.** qarışmaq; *Oil and water do not blend Yağ və su qarışmır;* **3.** birləşdirmək; **to ~ parties** partiyaları birləşdirmək

blended [ˈblendɪd] *adj* qatışdırılmış, qatılmış; **~ fuel** qatışdırılmış yanacaq; **~ product** qatılmış / qatışdırılmış məhsul

blent [blent] **to blend** *felinin pt, pp formaları*

bless [bles] *v* **1.** xeyir-dua vermək; *The priest blessed the ship before it left the port Limanı tərk etməzdən əvvəl keşiş gəmiyə xeyir-dua verdi;* **2.** təşəkkür etmək, razılıq / minnətdarlıq etmək; **to ~ *one's* stars** taleyimdən razılıq etmək; **3.** müqəddəs saymaq, əziz tutmaq; **4.** həddindən artıq tərifləmək / mədh etmək; **5.** əta / bəxş etmək; *He was blessed with good health Allah ona yaxşı sağlamlıq əta / bəxş etmişdi;*

◊ *Bless me / my soul! Allah özün saxla / hifz et! Bless my heart and soul! Allah eləməsin!*

blessed [ˈblesɪd] *adj* xoşbəxt, bəxtiyar; müqəddəs; **~ days** xoşbəxt günlər; *These were the blessed days O günlər xoşbəxt / bəxtiyar günlər idi*

blessedness [ˈblesɪdnɪs] *n* xoşbəxtlik, səadət

blessing [ˈblesɪŋ] *n* **1.** xeyir-dua vermə, xoşbəxtlik arzu etmə, xeyir-dua; **2.** xoşbəxtlik, səadət, mərhəmət; *The blessing of the Lord be upon you all Qoy Allah sizin hamınıza mərhəmət etsin;* **3.** dua (*yeməkdən əvvəl və sonra edilən*)

blest [blest] **to bless** *felinin pt, pp formaları*

blether[1] [ˈbleðər] *n d.d.* cəfəngiyyat, boşboğazlıq, uydurma, yalan

blether[2] ['bleðə'] *v d.d.* boşboğazlıq / naqqallıq etmək, çərənləmək
blew [blu:] **to blow** *felinin pt forması*
blight[1] [blaɪt] *n* **1.** bitkilərdə olan parazit-həşərat; **2.** kefi / nəşəni pozan şey; **3.** düşkünlük, tənəzzül
blight[2] ['blaɪt] *v* **1.** ziyan vermək (*bitkilərə*); **2.** puç / məhv etmək (*ümidi*); **3.** zəhərləmək, korlamaq (*kefi, nəşəni və s.*)
blighter ['blaɪtə'] *n* **1.** məhvedici, həlakedici; **2.** *d.d.* yaramaz, heç bir əhəmiyyəti olmayan adam
blind[1] [blaɪnd] *n* **1.** pəncərə pərdəsi; **2.** bəhanə; maska, yalan; *That's only a blind Bu sadəcə olaraq maskadır / yalandır*
blind[2] [blaɪnd] *adj* **1.** kor; görməyən; **~ in / of an eye** bir gözdən kor; **to go / to become ~** kor olmaq; **2.** kor-koranə; **~ obedience** kor-koranə itaət; **3.** korlar üçün; **~ asylum** korlar üçün sığınacaq; **a ~ school** korlar üçün məktəb; **4.** aydın / aşkar / bəlli olmayan, örtülü; anlaşılmaz; **~ letter** ünvansız / ünvanı oxunmayan məktub; **5.** çıxışı olmayan; **~ path** dalan; **6.** donuq, tutqun (*boya haq.*)
blind[3] [blaɪnd] *v* **1.** kor etmək; *The soldier was blinded in battle Əsgər döyüşdə / vuruşda kor oldu;* **2.** qaranlıqlaşdırmaq, qaranlıq etmək; *Shrubbery blinded all the windows Kol-kos bütün pəncərələri qaranlıqlaşdırmışdı;* **3.** gizlətmək, ört-basdır etmək; **to ~ the real state of affairs** işin əsl mahiyyətini gizlətmək / ört-basdır etmək
blindage ['blaɪndɪdʒ] *n* blindaj, istehkam
blind alley[1] ['blaɪnd'ælɪ] *n* **1.** dalan, tupik; **2.** çıxılmaz vəziyyət; **to be trapped in a ~** çıxılmaz vəziyyətə düşmək
blind-coal ['blaɪndkoul] *n* antrasit, alovsuz yanan kömür;
blinded ['blaɪndɪd] *adj* **1.** kor edilmiş, gözü çıxardılmış; gözləri qamaşmış; **2.** pərdə tutulmuş / asılmış
blinders ['blaɪndəz] *n pl* gözlük (*atda*)
blindfold[1] ['blaɪndfould] *adj* **1.** gözübağlı; **2.** kor-koranə hərəkət edən
blindfold[2] ['blaɪndfould] *v* gözünü bağlamaq; **to ~ *smb.*** bir kəsin gözünü bağlamaq
blindfold[3] ['blaɪndfould] *adv* **1.** gözübağlı; *I could do it blindfold Mən onu gözübağlı edərdim;* **2.** kor-koranə, düşünmədən; **to act ~** kor-koranə / düşünmədən hərəkət etmək
blind gut ['blaɪndgʌt] *n anat.* kor bağırsaq
blinding ['blaɪndɪŋ] *adj* qamaşdıran, kor edən (*gözləri*); **a ~ flash** gözqamaşdırıcı işıq / alov
blindly ['blaɪndlɪ] *adv* kor-koranə, düşünmədən; qeyri-şüuri, mexaniki; **to believe ~** kor-koranə inanmaq
blind man's holiday [,blaɪndmænz'hɔlədɪ] *n* toran, qaşqaralan vaxt, alaqaranlıq
blindness ['blaɪndnɪs] *n* **1.** korluq; kor olma; **2.** ağılsızlıq, düşüncəsizlik
blink[1] [blɪŋk] *n* **1.** parıldama, titrək işıq vermə, sayrışma; **2.** qırpım, göz qırpımı, ləhzə, an; **like a ~** dərhal, o saat
blink[2] [blɪŋk] *adj* sayrışan; göz vuran
blink[3] [blɪŋk] *v* **1.** göz qırpmaq, kirpik çalmaq; **2.** göz vurmaq / eləmək; *Don't blink your eyes Göz vurmayın / eləməyin;* **3.** gözlərini qıymaq; *She blinked her eyes as the bright light shone on her Parlaq işıq onun üstünə düşdükdə o, gözlərini qıydı;* **4.** sayrışmaq, titrək işıq saçmaq / vermək; *The lights of a steamer blinked out at the sea Paroxodun işıqları dənizdə sayrışırdı;* **5.** turşumaq (*süd haq.*); **6.** çəkinmək, qaçınmaq; **to ~ the question** sualdan qaçınmaq; **to ~ the facts** faktlara məhəl qoymamaq; **7.** göz yummaq; **to ~ at *smth.*** bir şeyə göz yummaq
blinking[1] ['blɪŋkɪŋ] *n* **1.** göz qırpma, kirpik çalma; **2.** göz vurma / eləmə; **3.** göz yumma, diqqət yetirməmə; **~ of a fact** fakta göz yumma / diqqət yetirməmə
blinking[2] ['blɪŋkɪŋ] *adj* gözvuran; sayrışan, titrəyən (*işıq haq.*)
blister[1] ['blɪstə'] *n* **1.** qabar, suluq; **2.** qabarcıq, şiş (*təkərdə və s.*)
blister[2] ['blɪstə'] *v* qabar / suluq etmək; qabarcıq əmələ gətirmək; *Her shoes blistered her feet Onun ayaqqabısı ayağını qabar etdi*
blistery ['blɪstərɪ] *adj* suluqlu, suluqla örtülmüş
blitz[1] [blɪts] *n* güclü bombalama, güclü təyyarə / hava hücumu; *During the blitz everyone used to spend the night in underground shelters Güclü hava hücumu zamanı hamı gecəni yeraltı sığınacaqda keçirdi*
blitz[2] [blɪts] *v hərb.* bombalamaq; *The East End of London was badly blitzed in 1940 1940-cı ildə Londonun İst End hissəsi güclü surətdə bombalandı*
blizzard ['blɪzəd] *n* **1.** boran, çovğun, qar tufanı; **2.** *amer.* top / yaylım atəşi; **3.** düz / sərrast atəş; **to take a ~ at *smth.*** bir şeyə sərrast atəş açmaq
bloat [blout] *v* I **1.** şişmək; kökəlmək; *He begins to bloat O kökəlməyə başlayır;* **2.** doldurmaq (*hava ilə*)
bloat [blout] *v* II hisə vermək (*balığı*)
bloated ['bloutɪd] *adj* I **1.** şişman, çox kök, köpmüş; **~ body / face** şişman bədən / üz; **the ~ body of a drowned animal** suda batmış heyvanın köpmüş cəsədi; **2.** şişirdilmiş; **~ budget** şişirdilmiş büdcə
bloated ['bloutɪd] *adj* II hisə verilmiş, hisdə qurudulmuş
blob[1] [blɔb] *n* **1.** damcı; gilə; rəng ləkəsi; **a ~ of ink / paint / wax** mürəkkəb / rəng / parafin ləkəsi; **2.** kürəcik
blob[2] [blɔb] *v* (**-bb-**) ləkə salmaq; *My fountain-pen is blobbing Mənim avtomat qələmim ləkə salır*
bloc [blɔk] *n* blok, birləşmə; **opposing ~s** bir-birinə qarşı duran bloklar
block[1] [blɔk] *n* **1.** kötük; qaya; iri daş / buz və s. parçası; **a ~ of ice** iri buz parçası; **2.** *tar.* cəllad kötüyü; **to be sent to the ~** ölüm cəzasına məhkum edilmək; **3.** yaşayış massivi; məhəllə; **to walk three ~s** üç məhəllə gəzmək / getmək; *He lives two blocks from us O bizdən iki məhəllə aralı yaşayır;* **4.** maneə; əngəl, tıxanma; hərəkətin dayanması; **traffic ~** tıxanma, tıxac (*küçə hərəkətində*); *There was a block in the pipe and the water could not flow Borunun içində tıxac vardı və su axmırdı;* **5.** blok; parça; **a ~ of cigarettes** bir blok siqaret; **a ~ of soap** bir parça sabun ◊ **to cut ~s with razor** boş yerə zəhmət çəkmək, boş işlə məşğul olmaq
block[2] [blɔk] *v* **1.** kəsmək (*yolu*), sədd çəkmək; blokadaya almaq; **to ~ the access** keçidi kəsmək; *All the roads were blocked by the heavy snowfalls Güclü qar bütün yolları kəsmişdi;* **2.** mane olmaq, çətinlik yaratmaq / törətmək; **to ~ the enemy's advance** düşmənin irəliləməsinə mane olmaq; **to ~ an appointment** təyinata mane olmaq; **3.** qanun layihəsinin qəbul edilməsini ləngitmək (*parlamentdə və s.*); **4.** yolunu kəsmək, tutmaq; **to ~ up a hole** deşiyi tutmaq; *My nose is blocked Burnum tutulub*
blockade[1] [blɔ'keɪd] *n* blokada, mühasirə, dövrəyə alma; **long-distance ~** uzaq məsafədən blokada; **notified / pacific / war ~** nota ilə bildirilmiş / dinc / hərbi blokada; **paper ~** təsirsiz blokada; **to break ~** blokadanı yarmaq; **to establish / to set up a ~** blokadaya almaq; **to raise the ~** blokadanı qaldırmaq / götürmək; **to run the ~** blokadanı yarmaq
blockade[2] [blɔ'keɪd] *v* **1.** blokadaya / dövrəyə almaq; **2.** mane olmaq, maneçilik törətmək / yaratmaq
blockage ['blɔkɪdʒ] *n* **1.** tıxac, tıxanma; tutulma; *There is a blockage in the pipe somewhere Truba haradasa tıxaclanıb / tutulub;* **2.** maneə qurğusu
blockhead ['blɔkhed] *n* gic, axmaq, küt, korazehin
blockish ['blɔkɪʃ] *adj* küt, korazehin, anlamaz, qanmaz, fəhmsiz
block-letter ['blɔk'letə'] *n* çap hərfi; *Please write your name in block-letters Zəhmət olmasa, adını/adınızı çap hərfləri ilə yaz / yazın*
blond [blɔnd] *n* sarışın, sarıyanız
blonde[1] [blɔnd] *n* sarışın, sarıyanız, sarısaç qadın / qız
blonde[2] [blɔnd] *adj* sarışın, açıq sarısaçlı
blood[1] [blʌd] *n* **1.** qan; **to shed / to spill ~** qan tökmək; **to give *one's* ~ for *one's* country** özünü vətəninə qurban vermək; *Blood rushed to his head Qan onun başına vurdu;* **to stain *one's* hands with ~** əllərini qanla ləkələmək; **to dip *one's* hand in ~** əlini qana batırmaq; **2.** nəsil; **high ~** ali nəsil; **the ties of ~** qan əlaqəsi; **3.** temperament, xarakter, ehtiras; *Blood is up Ehtiraslar coşub*

blood² [blʌd] *adj* **1.** qan; ~ **feud** qan düşməni; ~ **test / examination** qan analizi; ~ **serum** qan laxtalanması; ~ **pressure** *tib.* qan təzyiqi; ~ **bank** qan ehtiyatı, ~ **group / type** qan qrupu;
◊ **to be out for** ~ qana susamaq; **to make bad** ~ **between** *smb.* bir kəs arasında düşmənçilik yaratmaq; **to make** *smb.'s* ~ **boil** bir kəsin qanını coşdurmaq

blood³ [blʌd] *v* **1.** qan almaq; **2.** qana qanıxdırmaq (*ov itini*)

blood-bath [ˈblʌdba:θ] *n* qırğın, qan gölü

blood-brother [ˈblʌd,brʌðəˈ] *n* **1.** atadan bir anadan ayrı / atabir anaayrı qardaş; **2.** siğə qardaş

blood-curdling [ˈblʌd,kə:dlıŋ] *adj* qandonduran, dəhşətli, ~ **sight** dəhşətli mənzərə

blood-donor [ˈblʌdˈdounəˈ] *n tib.* donor

blooded [ˈblʌdıd] *adj* **1.** cins, əsl, safqanlı; ~ **horse** cins at; ~ **dog** cins it; **2.** qana boyanmış, qana batmış

blood-guilty [ˈblʌd,gıltı] *adj hüq.* qətldə günahı olan

blood-heat [ˈblʌdhi:t] *n* bədənin normal temperaturu / hərarəti

blood-horse [ˈblʌdhɔ:s] *n* cins at

bloodhound [ˈblʌdhaund] *n* **1.** axtarıcı it (*cinayətkarı və ya oğurlanmış şeyi axtarıb tapan cins it*); **2.** xəfiyyə; **3.** qana susamış / qaniçən / qana həris adam

bloodiness [ˈblʌdınıs] *n* **1.** qaniçicilik, qansorանlıq, qana hərislik; **2.** qan tökmə

bloodless [ˈblʌdlıs] *adj* **1.** qansız, solğun, rəngi qaçmış; ~ **lips** qansız /solğun dodaqlar; ~ **victory** qansız / qan axıtmadan əldə edilən qələbə; **2.** cansız, ölü, ölgün; **3.** rəhmsiz, daşürəkli

blood-letting [ˈblʌd,letıŋ] *n* qan alma, qan buraxma

blood-lust [ˈblʌdlʌst] *n* qana susama

blood-money [ˈblʌd,mʌnı] *n* **1.** qatilə verilən pul; **2.** qətlə şahidlik edən adama verilən pul

blood-poisoning [ˈblʌd,pɔıznıŋ] *n* qanın zəhərlənməsi

blood-red [ˈblʌdˈred] *adj* qanqırmızı, qan kimi qırmızı

bloodshed [ˈblʌdʃed] *n* qantökmə, qırğın

bloodshot [ˈblʌdʃɔt] *adj* qızarmış (*göz haq.*)

bloodstain [ˈblʌdsteın] *n* qan ləkəsi

bloodstained [ˈblʌdsteınd] *adj* **1.** qanlı, qana bulanmış; **2.** qanla ləkələnmiş

blood-stroke [ˈblʌdstrouk] *n tib.* qansızma

blood-sucker [ˈblʌd,sʌkəˈ] *n* **1.** zəli; **2.** qaniçən, parazit; **3.** istismarçı

bloodthirsty [ˈblʌd,θə:stı] *adj* qaniçən, qansoran, qana hərís, qana susamış

blood-transfusion [ˈblʌdtransˈfju:ʒn] *n tib.* qanköçürmə

blood-vessel [ˈblʌd,vesl] *n* qan damarı

bloody¹ [ˈblʌdı] *adj* **1.** qana boyanmış, qanlı; qana bulaşmış / batmış; **2.** qanayan; ~ **nose** qanayan burun; **3.** qanlı, ~ **battle** qanlı döyüş / vuruş; ~ **flux** *tib.* qanlı ishal; ~ **vomit** qanlı qusuntu; **4.** lənətə gəlmiş (*söyüş*), ~ **liar** lənətə gəlmiş yalançı;
◊ **to wave a** ~ **shirt** *amer.* ehtirasları qızışdırmaq

bloody² [ˈblʌdı] *v* qanatmaq, qana boyamaq / bulamaq

bloody-minded [ˈblʌdıˈmaındıd] *adj* **1.** rəhmsiz, amansız, insafsız, qəddar, zalım, daşürəkli; **2.** qaniçən, qansoran, qana hərís

bloom¹ [blu:m] *n* **1.** çiçək, çiçəkləmə; **to burst into** ~ çiçəkləmək, çiçək açmaq; **2.** çiçəklənmə, yüksəliş, tərəqqi, inkişaf; **in full** ~ tam çiçəklənmə (*güc, qüvvə və s.*); ~ **of youth** gəncliyin çiçəklənməsi

bloom² [blu:m] *v* **1.** çiçəkləmək, çiçək / gül açmaq; *The apple trees are blooming Alma ağacları çiçək açır / çiçəkləyir;* **2.** gülzara çevirmək; **to make the desert** ~ səhranı gülzara çevirmək; **3.** gül / çiçək kimi açılmaq (*xüs. qadın haq.*); *She is / looks blooming after her holiday Məzuniyyətdən sonra o, çox gümrah görünür;* **4.** inkişaf / tərəqqi etmək

blossom¹ [ˈblɔsəm] *n* çiçək (*adət. meyvə verən ağac və kol bitkilərində*); **apple ~s** alma çiçəkləri; **a tree covered in** ~ çiçəklə örtülmüş ağac; **to bear** ~ çiçək açmaq, çiçəkləmək

blossom² [ˈblɔsəm] *v* **1.** çiçəkləmək, çiçək açmaq; *The apple trees are blossoming Alma ağacları çiçəkləyir / çiçək açır;* **2.** inkişaf / tərəqqi etmək; çiçəklənmək

blot¹ [blɔt] *n* **1.** ləkə; **a** ~ **of ink on the paper** kağız üzərində mürəkkəb ləkəsi,

~ **on** *smb.'s* **honour / reputation** bir kəsin ficdanında / adında ləkə; **2.** biabırçılıq, rüsvayçılıq, təhqir, həqarət

blot² [blɔt] *v* **1.** ləkə salmaq; çirkləndirmək; çirklənmək; **fabric that blots** çirk götürən parça; **2.** ləkələmək, biabır / rüsvay etmək; **3.** suyunu çəkmək, qurutmaq (*su çəkən kağızla*); **4.** qabağını tutmaq / kəsmək, pərdələmək; *The Moon was blotted by the Earth's shade Yerin kölgəsi ayın qabağını tutdu;*
◊ **to** ~ *one's* **copybook** öz adını ləkələmək

blotch [blɔtʃ] *n* **1.** sızanaq, civzə; **2.** ləkə; **a** ~ **of ink** mürəkkəb ləkəsi

blotchy [ˈblɔtʃı] *adj* **1.** sızanaqlı; **a** ~ **skin** sızanaqlı dəri; **2.** ləkəli; **a** ~ **dress** ləkəli paltar

blotter [ˈblɔtəˈ] *n* **1.** qurudan / basma / suçəkən kağız; **2.** cızma-qaraçı, qaralamaçı (*pis / dəyərsiz yazıçı və s.*); **3.** polis idarələrində qeydiyyat kitabı

blotting [ˈblɔtıŋ] *n* **1.** islanma, su çəkmə; **2.** silmə (*yazı haq.*), pozma; **3.** mürəkkəb ləkəsi

blotting-paper [ˈblɔtıŋ,peıpəˈ] *n* qurudan / basma / suçəkən kağız

blouse [blauz] *n* **1.** bluzka; **2.** bluza (*üst köynəyi*); **3.** *hərb.* gödəkçə; tujurka; kitel

blow¹ [blou] *n* I **1.** zərbə; **retaliatory** ~ cavab zərbəsi; qisas; **illegal** ~ *id.* qadağan olunmuş zərbə; **at a / one** ~ bir zərbə ilə, bir zərbədə; *He knocked them both down with one blow O onların hər ikisini bir zərbə ilə yerə sərdi;* **to administer / to deal / to deliver / to strike a** ~ zərbə endirmək; **to rain ~s upon** *smb.* bir kəsin üstünə zərbələr yağdırmaq; **to strike a** ~ **against** əks-təsir, müqavimət göstərmək; **to aim a** ~ **at** *smb.'s* **authority** bir kəsi nüfuzdan salmaq; **2.** bədbəxtlik, taleyin zərbəsi;
◊ *The first blow is half the battle at. söz* ≅ *Birinci zərbə döyüşün yarısıdır*

blow [blou] *n* II **1.** əsmə; küləyin əsməsi; **to get oneself a** ~ təmiz hava ilə nəfəs almaq; **2.** nəfəsli musiqi alətinin səsi

blow² [blou] *v* **1.** əsmək (*külək haq.*); *It was blowing hard Güclü külək əsirdi;* **2.** üfürmək; **to** ~ *one's* **food to make it cool** yeməyini soyutmaq üçün onu üfürmək; *I blew the dust off the book Mən tozu kitabın üstündən üfürdüm;* **3.** aparmaq (*külək haq.*); *The wind has blown my hat Külək papağımı aparıb;* **4.** çalmaq (*şeypur*); **to** ~ **a horn** şeypur çalmaq; **5.** töyşümək; **6.** göyə sovurmaq, puça çıxarmaq; *I blew $ 1000 at cards Mən kartda 1000 $ göyə sovurdum;* **7.** qaçmaq, aradan çıxmaq; *Let's blow before they catch us? Gəl / Gəlin onlar bizi tutmamış qaçaq / aradan çıxaq;* **8.** burnunu silmək; *Blow your nose well Burnunu / Burnunuzu yaxşı-yaxşı sil / silin;*
◊ **to** ~ *one's* **brain** başına güllə sıxmaq; özünü güllə ilə öldürmək; **to** ~ **a kiss** öpüş göndərmək (*uzaqdan*); **to** ~ **hopes** ümidləri puç etmək

blow [blou] *v* II **1.** çiçəklənmək, çiçək açmaq; **2.** inkişaf / tərəqqi etmək

blow down [ˈbloudaun] *v* yıxmaq; *The storm blew several trees down in the park Tufan parkda bir neçə ağacı yıxdı*

blower [ˈblouəˈ] *n* **1.** truba / boru çalan, kərənayçı; **2.** balina, kit; **3.** *amer.* lovğa, özünü öyən, gopçu; **4.** *kob.* fahişə, qəhbə; **5.** çərənçi, boşboğaz, naqqal

blow-fly [ˈblouflaı] *n* ət milçəyi

blowhard [ˈblouha:d] *n d.d.* özünü öyən / gopçu adam

blow in [ˈblouın] *v* qəfildən / gözlənilmədən gəlmək; *Jim has just blown in, we weren't expecting him till Sunday Cim bu saat gözlənilmədən gəlib; biz onu bazar gününə kimi gözləmirdik*

blow out [ˈblouaut] *v* **1.** söndürmək; üfürüb söndürmək; *Jane blew the flame out Ceyn alovu üfürüb söndürdü;* **2.** partlamaq; *The tyre blew out as I was driving to work Mən işə gedərkən təkər partladı*

blow over [ˈblououvəˈ] *v* dayanmaq, kəsmək; *The storm has blown over Tufan dayanıb / kəsib / sovuşub*

blow up [ˈblouʌp] *v* **1.** uçurmaq, partlatmaq; **to** ~ **a bridge** körpünü uçurmaq / partlatmaq; **2.** hava ilə doldurmaq; *Blow up the tyre before you set off Yola düşməzdən öncə / əvvəl təkəri doldur / doldurun;*

3. böyütmək (*şəkli*); **4.** qəzəblənmək, hirslənmək; cin atına minmək; *His father blew up when she arrived home in the morning O, səhər evə gələndə atası qəzəbləndi / cin atına mindi*

blowy [ˈbloui] *adj* küləkli; **a ~ day** küləkli gün

blub [blʌb] *n* **1.** şişmə, köpmə, qabarma; şiş, köp (*suvaq və s. haq.*); **2.** suluq, qabar, hava tuluğu

blubber [ˈblʌbəʳ] *v* ucadan ağlamaq, hönkürmək, fəryad etmək; *Do stop blubbering! I can't hear what you are saying Hönkürtünü kəs / kəsin! Nə dediyini / dediyinizi anlaya bilmirəm*

blubber out [ˈblʌbəʳaut] *v* hönkürə-hönkürə danışmaq / demək

bludgeon[1] [ˈblʌdʒən] *n* dəyənək; **to strike with a ~** dəyənəklə vurmaq

bludgeon[2] [ˈblʌdʒən] *v* dəyənəkləmək, dəyənəklə döymək / vurmaq; *The thief bludgeoned the old man to death Oğru qoca kişini ölənə qədər dəyənəklə döydü*

blue[1] [blu:] *n* **1.** göy / mavi rəng; **Oxford ~** tünd göy / mavi rəng; **Cambridge ~** açıq göy / mavi rəng; **light ~** açıq mavi / göy; *Light blue would be a nice colour for the curtains Pərdə üçün açıq mavi gözəl rəng ola bilərdi;* **2.** mavi / göy boya; **3.** lil (*paltar üçün*); **4.: the ~** səma; dəniz, okean; **5.** göy / mavi paltar; **men / gentlemen / boys in ~** polis; dənizçi; **6.** tori (mühafizəkarlar) partiyasının rəngi; tori / mühafizəkarlar partiyasının üzvü; **true ~** əsl tori; **7.** universitet komandasının üzvü; **Dark Blues** Oxford komandası; **Light Blues** Kembric komandası;

◊ **to be in the ~ 1)** yolunu azmaq, yolundan çıxmaq; **2)** müvəffəqiyyətsizliyə uğramaq, məğlub olmaq;

blue[2] [blu:] *adj* **1.** göy, mavi; **~ sea** göy / mavi dəniz; **~ sky** mavi səma; **~ dress** göy / mavi paltar; **dark ~** tünd göy / mavi; **light ~** açıq göy / mavi; **~ eyes 1)** göy / mavi gözlər; **2)** gözün altında göyərti; **2.** göyərmiş; **to go / to be ~ with cold** soyuqdan göyərmək; **3.** qorxmuş; qəmgin, kədərli, hüznlü; **to look ~** qüssəli / qəmgin / kədərli/hüznlü görünmək; **4.** sədaqətli, etibarlı; *He is true blue to his principles O öz prinsiplərinə sadiqdir;* **5.** tori partiyasına aid olan; **to vote ~** tori partiyasına səs vermək; **6.** *d.d.* ədəbsiz, nalayiq, yaramaz; **to tell ~ stories** nalayiq / ədəbsiz lətifələr danışmaq;

◊ **~ baby** ürəyi xəstə doğulmuş uşaq; **~ water** açıq dəniz; **~ blood** aristokrat, söyüş söymək

blue[3] [blu:] *v* **1.** göy / mavi boyamaq; göy / mavi rəngə boyamaq; **2.** göyərmək; **3.** paltarı lilləmək

blue-bell [ˈblu:bel] *n bot.* **1.** zəngçiçəyi

blue-berry [ˈblu:bəri] *n bot.* qaragilə

blue-bird [ˈblu:bə:d] *n zool.* qaratoyuq

blue-black [ˈblu:blæk] *adj* göy-qara

blue-eyed [ˈblu:aid] *adj* göygöz, mavi gözlü

blue-film [ˌblu:ˈfilm] *n* pornoqrafiya filmi

blue-law [ˈblu:lɔ:] *n* seks qaydalarına nəzarət edən qanun

blue-moon [ˌblu:ˈmu:n] *n* uzun müddət / vaxt; *Where have you been? I haven't seen you in a blue moon Harada idin / idiniz? Mən səni / sizi uzun müddətdir görməmişəm*

blueness [ˈblu:nis] *n* göylük, mavilik

blue plant [ˈblu:pla:nt] *n bot.* küncüt

blueprint[1] [ˈblu:ˈprint] *n* **1.** lil; **2.** plan, layihə, proqram; **a ~ for a control system** nəzarət sistemi üçün layihə

blueprint[2] [ˈblu:ˈprint] *v* **1.** həssas kağız üzərində çertyojun surətini çıxarmaq; **2.** planlaşdırmaq, sxemini cızmaq

bluey [ˈblu:i] *adj* abı, göyümtül

bluff[1] [blʌf] *n* I uçurum, sıldırım sahil / qaya; *They were sitting on a bluff and watched the sea Onlar sıldırımın başında oturub dənizi seyr edirdilər*

bluff [blʌf] *n* II **1.** *d.d.* yalan, uydurma, qaraqorxu; *The offer was a bluff Bu təklif yalan / uydurma idi;* **to call *smb.*'s ~** yalana uymamaq; bir kəsin yalanını ifşa etmək / tutmaq; **2.** yalançı, yalan danışan (*adam*)

bluff[2] [blʌf] *adj* **1.** dik; sərt; sıldırımlı; **2.** qabatəhər; **a ~ but not unpleasant countenance** qabatəhər lakin xoşa gələn sifət / görkəm

bluff[3] [blʌf] *v d.d.* aldatmaq, yalandan hədə-qorxu gəlmək; *He was bluffed by his opponent Düşməni ona hədə-qorxu gəldi*

bluffer [ˈblʌfəʳ] *n* yalançı, adamaldadan

bluffy [ˈblʌfi] *adj* **1.** girintili-çıxıntılı (*sahil xətti haq.*); dik, dimdik, sıldırım, yalçın; şaquli; **2.** qabatəhər, kobudtəhər; **a fat, sturdy ~ old woman** şişman, enlikürək qabatəhər qoca arvad / qadın

bluish [ˈblu:iʃ] *adj* göyümtül, mavitəhər, göytəhər

blunder[1] [ˈblʌndəʳ] *n* kobud səhv; *He committed / made a blunder O, kobud səhv etdi*

blunder[2] [ˈblʌndəʳ] *v* **1.** kobud səhv etmək / buraxmaq; *He blundered through his examination paper O, imtahan yazısında səhv buraxdı / etdi;* **2.** korlamaq, xarab etmək, dolaşdırmaq, dolaşıq salmaq, qarışdırmaq, qarışıq salmaq; *The negotiation was blundered by him O, danışıqları dolaşdırdı / dolaşığa saldı;* **3.** kor-korana getmək (*əl ilə yoxlaya-yoxlaya*); *He blundered through the dark forest O, qaranlıq meşədə kor-korana dolaşdı;* **to ~ *one's* way** yolunu kor-korana getmək; **to ~ through *one's* work** kor-korana işləmək; **4. (on, upon)** təsadüfən rast gəlmək / olmaq; **to ~ against *smb.* / *smth.*** bir kəsə / bir şeyə təsadüfən rast gəlmək; **to ~ away *one's* chance** imkanı / şansı əldən buraxmaq; **to ~ out** ağzından qaçırmaq; *He blundered a secret O, sirri ağzından qaçırdı*

blunderer[1] [ˈblʌndərəʳ] *n* axmaq, gic, sarsaq

blunderhead [ˈblʌndəhed] *n d.d.* gic, axmaq, küt, qanmaz, korazehin, sarsaq, səfeh

blundering [ˈblʌndəriŋ] *adj* **1.** səhv, yanlış; **~ citations and erroneous interpretations** yanlış iqtibaslar və səhv izahatlar; **2.** bacarıqsız, ləng, ağırtərpənən

blunt[1] [blʌnt] *adj* **1.** küt (*bıçaq, qayçı, karandaş və s.*); **a ~ knife** küt bıçaq; **~ pencil** küt karandaş; **to make ~** kütləşdirmək; **2.** kobud, qaba; **a ~ man** kobud / qaba adam

blunt[2] [blʌnt] *v* **1.** kütləşdirmək; **to ~ the edge of the pain** ağrının kəskinliyini kütləşdirmək; **2.** korşalmaq, kütləşmək; *The edge of this knife will never blunt Bu bıçağın ağzı heç vaxt korşalmayacaq*

bluntly [ˈblʌntli] *adv* açığı, açıq-aydın; düzünü; *To speak bluntly, this student is sure to fail Açığını desək, bu tələbə kəsiləcək / imtahan verə bilməyəcək*

blur[1] [blə:ʳ] *n* **1.** mürəkkəb ləkəsi; **2.** qaralama, qaraltı; *The houses appeared as a blur in the mist Evlər çənin / dumanın içində qaraltı kimi görünürdü;* **3.** ləkə, qüsur; **a ~ on his honour** onun vicdanında ləkə

blur[2] [blə:ʳ] *v* **(-rr-) 1.** çirklətmək, ləkə salmaq, bulamaq; **2.** dumanlandırmaq, kütləşdirmək; *Tears blurred her eyes Göz yaşı onun gözlərini dumanlandırdı;* **3.** ləkələmək (*adı, şöhrəti və s.*)

blurb[1] [blə:b] *n* reklam elanı (*kitabın cildində və s.*)

blurb[2] [blə:b] *v* reklam elanı vermək, reklam vasitəsi ilə elan etmək

blurred [blə:d] *adj* **1.** çirklənmiş, mürəkkəbə bulaşmış; **~ finger** mürəkkəbə batmış / bulaşmış barmaq; **2.** anlaşılmayan, anlaşılmaz; dumanlı; **~ impression** dumanlı təəssürat, **to have a ~ vision of *smth.*** bir şey haqqında dumanlı təsəvvürə malik olmaq

blurt [blə:t] *v* **(out)** ağzından qaçırmaq, fikirləşmədən demək; açıb danışmaq; *He blurted out the whole story O, bütün əhvalatı açıb danışdı*

blush[1] [blʌʃ] *n* **1.** utanma, xəcalət, xəcalət çəkmə, pərtlik; **to put someone to the ~** bir kəsi utandırmaq, bir kəsə xəcalət vermək; **2.** al, qırmızımtıl

blush[2] [blʌʃ] *v* qızarmaq, utanmaq; xəcalət çəkmək; **to ~ like a rose** lalə kimi qızarmaq; **to ~ to the roots of *one's* hair** tüklərinin dibinə qədər qızarmaq

blushful [ˈblʌʃfl] *adj* **1.** utancaq; həyalı; **2.** al, qırmızı, çəhrayı

blushing [ˈblʌʃiŋ] *adj* utancaq, utanan, həyalı; **~ bride** həyalı gəlin

blushingly [ˈblʌʃiŋli] *adv* utana-utana, qızara-qızara, utancaqlıqla

bluster[1] [ˈblʌstəʳ] *n* **1.** tufanın uğultusu / gurultusu; **2.** nəfəsli alətlərin səsi; **3.** görünməmiş səs-küy; **4.** gurultulu / təmtəraqlı sözlər

bluster[2] [ˈblʌstəʳ] *v* **1.** guruldamaq, vıyıldamaq; coşmaq (*tufan haq.*); **2.** səs / səs-küy

salmaq; gurultu qoparmaq (*dəniz*), uğuldamaq (*külək*)
blusterer [ˈblʌstərəʳ] *n* **1.** səs-küylü / dalaşqan / davakar adam; **2.** lovğa, özünü öyən, gopçu
blusterous [ˈblʌstərəs] *adj* **1.** coşqun; azğın, qızğın, qudurğan; boranlı, tufanlı, küləkli; **a ~ winter day** boranlı / tufanlı qış günü; **2.** səsli-küylü, gurultulu
blustery [ˈblʌstəri] *adj* = **blusterous**
boar [bɔː] *n zool.* **1.** qaban, erkək donuz; **2.** vəhşi qaban; **3.** qaban əti
board[1] [bɔːd] *n* **1.** taxta; lövhə; *The teacher wrote the sum on the board Müəllim nəticəni lövhədə yazdı;* **notice ~** elan lövhəsi; **ironing ~** paltar ütüləmək üçün taxta; **2.** səhnə; **to go on the ~s** səhnəyə çıxmaq, aktyor olmaq; **3.** rəf, ləmə, taxça; **4.** yataq yeri (*vaqonda*); **to come / to go on ~** gəmiyə minmək; **5.** idarə, idarə etmə; şura; kollegiya; komissiya; **~ of examiners** imtahan komissiyası
board[2] [bɔːd] *v* **1.** döşəmə / taxta vurmaq, taxta ilə örtmək, taxtalamaq; **to ~ a window / a door** pəncərəni / qapını taxtalamaq; *Board the window Pəncərəni taxtala / taxtalayın;* **2.** nahar etmək, xörək yemək; **to ~ with** *smb.* bir kəslə nahar etmək; **3.** pulunu ödəməklə yataq və yemək vermək; *She boards two boys O, iki oğlana yataq və yemək verir*
boarding [ˈbɔːdɪŋ] *n* **1.** taxta ilə haşiyələmə / kəbələmə, taxta vurma; **2.** lövhə; taxta; *The windows were covered with boarding Pəncərələr taxta ilə örtülmüşdü*
boarding-house [ˈbɔːdɪŋhaus] *n* pansion
boarding-school [ˈbɔːdɪŋskuːl] *n* internat məktəb
boarish [ˈbɔːrɪʃ] *adj* **1.** qaban; **~ bristle** qaban tükü / qılı; **2.** kobud, qaba; ədəbsiz, nəzakətsiz
boast[1] [boust] *n* lovğalıq; **to make ~ of** *smth.* bir şeylə lovğalanmaq
boast[2] [boust] *v* (**of, about**) lovğalanmaq, özünü öymək / tərifləmək; **to ~ of / about** lovğalanmaq; (*bir şeyə görə*) *He boasted of / about the big fish he had caught O, tutduğu iri balıqla lovğalandı*
boaster [ˈboustəʳ] *n* lovğa, gopçu, özünü öyən
boastful [ˈboustfl] *adj* lovğa, özünü öyən; **a ~ king** lovğa kral
boastfully [ˈboustfəlɪ] *adv* lovğa-lovğa; **to speak ~** lovğa-lovğa danışmaq
boastfulness [ˈboustfəlnɪs] *n* lovğalıq, gopçuluq
boat[1] [bout] *n* **1.** qayıq; **pair-oar ~** ikiavarlı qayıq; **four-oar ~** dördavarlı qayıq; **a small fishing ~** balaca balıqçı qayığı; **to cross the river by ~** çayı qayıqla keçmək; **2.** gəmi; **to go by ~** gəmi ilə getmək;
◊ **to be in the same ~** eyni vəziyyətdə olmaq; **to sail in the same ~** əlbir olmaq, birgə hərəkət etmək; **to miss the ~** imkanı / şansı əldən vermək; **to have an oar in every ~** hər işə qarışmaq, başını hər işə soxmaq
boat[2] [bout] *v* **1.** su ilə daşımaq; **2.** qayıqla gəzmək / getmək
boater [ˈboutəʳ] *n* **1.** qayıqçı; **2.** qayıqda gəzən; avarçəkən; **3.** iri həsir şlyapa
boating [ˈboutɪŋ] *n* **1.** qayıq idmanı; **2.** avarçəkmə; **to go ~** qayıqda gəzmək / gəzintiyə çıxmaq
boatman [ˈboutmən] *n* (*pl* **-men**) qayıqçı, qayıqsürən
boat-race [ˈboutreɪs] *n id.* qayıqsürmə yarışı
boatswain [ˈbousn] *n* (*bay*) bosman
boat-woman [ˈbout,wumən] *n* (*pl* **-women**) qayıqçı qadın / qız
bob[1] [bɔb] *n* I **1.** qısa vurulmuş saç; qısa vurulmuş saç fasonu (*qadınlarda*); **to wear** *one's* **hair in a ~** saçını gödək kəsdirmək; **2.** buruq, burum, qıvrım (*saçda*); **3.** dəstə (*saç*); **to twist up** *one's* **hair in a ~** saçını burub dəstədə bağlamaq; **4.** qısa kəsilmiş quyruq (*atda, itdə*)
bob [bɔb] *n* II **1.** kəskin hərəkət, itələmə, təkan; **to bear / to shift a ~** tələsmək, tələsik hərəkət etmək; **2.** reverans (*qadınların / qızların nəzakətlə əyilərək salam verməsi*); **3.** nəqərat; **to bear a ~** nəqərata qoşulmaq
bob[2] [bɔb] *v* (**-bb-**) I **1.** saçını qısa kəsdirmək (*qadın haq.*); **to have** *one's* **hair -bed** saçını qısa kəsdirmək (*qadın haq.*); **2.** quyruğu qısa kəsmək (*atda, itdə*)
bob [bɔb] *v* (**-bb-**) II **1.** yırğalanmaq, yellənmək; *A bottle was bobbing about in*

the sea Bir butulka dənizdə yırğalanırdı; **2.** (**up and down**) dingildəmək, atılmaq, tullanmaq, sıçramaq; *A boy was bobbing up and down on the horse: Oğlan atın üstündə atılıb düşürdü;* **3.** reverans etmək
bobbed [bɔbd] *adj* gödək qırxılmış / kəsilmiş (*saç, quyruq və s. haq.*)
bobbin [ˈbɔbɪn] *n* **1.** tağalaq, çarx (*sap üçün*); **2.** makara (*tikiş və toxuma maşınlarında*)
bobby [ˈbɔbɪ] *n* bobbi, polis nəfəri
bobby-pin [ˈbɔbɪpɪn] *n* saç üçün sancaq
bobcat [ˈbɔbkæt] *n zool.* vaşaq, yazıpişiyi
bob-tail[1] [ˈbɔbteɪl] *n* **1.** gödək qırxılmış / kəsilmiş quyruq; **2.** gödək qırxılmış at / it
bob-tail[2] [ˈbɔbteɪl] *v* **1.** quyruğunu gödək kəsmək / qırxmaq (*at, it haq.*); **2.** gödəltmək, qısaltmaq; *He bob-tailed his coat O, paltosunu gödəltdi*
bob-tailed [ˈbɔbteɪld] *adj* quyruğu gödək qırxılmış / kəsilmiş
bock [bɔk] *n* **1.** sərt tünd pivə (*alman pivəsi*); **2.** bir stəkan pivə
bode [boud] *v* qabaqcadan xəbər vermək / bildirmək; boyun olmaq, söz vermək; **to ~ ill / well** qabaqcadan pis / yaxşı xəbər vermək
bode[2] [boud] **to bide** *felinin pt, pp formaları*
bodeful [ˈboudfl] *adj* qorxunc, məşum, qorxulu; *There was a bodeful pause Məşum / qorxunc bir sükut çökdü*
bodement [ˈboudmənt] *n* **1.** qabaqcadan xəbər vermə; gələcəyi xəbər vermə; **2.** əlamət, nişanə; **3.** bəd əməl, bəd fal
bodice [ˈbɔdɪs] *n* **1.** korsaj (*qadın tumanının enli kəməri*); **2.** lifçik, döşlük
bodiless [ˈbɔdɪlɪs] *adj* cisimsiz, qeyri-maddi, qeyri-cismani
bodily[1] [ˈbɔdɪlɪ] *adj* cismani, cismi, fiziki; **~ suffering** cismani əziyyət; *He likes to be sure of his bodily comforts O özünün cismani rahatlığına əmin olmaq istəyir*
bodily[2] [ˈbɔdɪlɪ] *adv* şəxsən; şəxsən özü; *He came bodily O şəxsən özü gəldi*
body [ˈbɔdɪ] *n* **1.** cisim; əndam, vücud; **2.** bədən, gövdə; **to be wounded on** *one's* **~** bədənindən yaralanmaq; *He had a wound on his leg and two more on his body Onun ayağında bir və bədənində daha iki yara vardı;* **3.** cəsəd; *Where did they bury his body? Onlar onun cəsədini harada basdırdılar / dəfn etdilər;* **4.** *d.d.* adam; **a decent ~** ədəbli / tərbiyəli / nəzakətli adam; **5.** əsas hissə / bölmə; **the main ~** əsas hissə / bölmə; **the ~ of the book** kitabın əsas hissəsi / bölməsi (*girişsiz, əlavəsiz*); **6.** maddə, cisim; **solid bodies** bərk maddələr / cisimlər; **liquid ~** maye cisim; **heavenly bodies** göy / səma cisimləri; *The sun, moon and stars are heavenly bodies Günəş, ay və ulduzlar göy cisimləridir;* **7.** heyət; *The House of Commons is an elected body İcmalar Palatası seçilmiş heyətdən ibarətdir;* **8.** gövdə, çanaq (*maşında, gəmidə və s.*); **the ~ of a car** maşının gövdəsi; **10.** korpus; **diplomatic ~** diplomatik korpus; **12.** orqan, şura, hakimiyyət; **governing ~** inzibati şura / sovet; **legislative/ executive ~** qanunverici / icraedici orqan / hakimiyyət;
◊ **to keep ~ and soul together** çətin / birtəhər dolanmaq
body blow [ˈbɔdɪˈblou] *n id.* yasaq / qadağan edilmiş zərbə (*boksda*)
body-colour [ˈbɔdɪ,kʌləʳ] *n* ət rəngi
bodyguard [ˈbɔdɪgaːd] *n* cangüdən
body-snatcher [ˈbɔdɪ,snætʃəʳ] *n* meyit oğurlayan
body-type [ˈbɔdɪtaɪp] *n poliqr.* əsas mətnin yığıldığı şrift
bodywork [ˈbɔdɪwəːk] *n* korpusda aparılan iş (*gəminin, maşının təmiri zamanı*)
bog[1] [bɔg] *n* **1.** bataqlıq; **the ~s of Ireland** İrlandiya bataqlıqları; **2.** ayaqyolu
bog[2] [bɔg] *adj* (**-gg-**) cəsarətli, qoçaq, ötkəm, məğrur; *He is a bog fellow O, cəsarətli / qoçaq / ötkəm oğlandır*
bog[3] [bɔg] *v* (**-gg-**) **1.** batmaq, batıb / ilişib qalmaq; *The car bogged down in the mud Maşın palçığa / palçıqda batıb qaldı;* **2.** fəaliyyətsiz olmaq; **3.** pozmaq, qarşısını almaq; **to ~ down an attack** hücumun qarşısını almaq; *The attack was bogged down Hücumun qarşısı alındı*
boggle[1] [ˈbɔgl] *n* **1.** qorxu, hürkü (*əsas. at haq.*); **2.** qarma-qarışıqlıq, pis görülmüş iş; *What a boggle he did make of it! O, ələ-*

mi qatıb qarışdırdı! **3.** tərəddüd, şübhə; **to make ~** tərəddüd etmək

boggle[2] [ˈbɔgl] *v* **1.** qorxmaq, hürkmək; **2.** dartılmaq, çəkilmək; **3. (at, about, over)** tərəddüd etmək, şübhələnmək; **4. (at, over)** bir işi yöndəmsiz görmək; xarab etmək; **to ~ at a lock** qıfılı xarab etmək

boggy[1] [ˈbɔgı] *n tib.* ishal (*uşaqlarda*)

boggy[2] [ˈbɔgı] *adj* **1.** bataqlı; **~ hollows** bataqlı çökəklər; **2.** zəif, süst; **~ flesh** zəif bədən

bog-house [ˈbɔghaus] *n* ayaqyolu

bog-trot [ˈbɔgtrɔt] *v* **1.** bataqlıqda yaşamaq; **2.** bataqlıqla getmək / yerimək

bogy [ˈbougı] *n* **1.** cin, damdabaca; qarabasma, kabus; **2.** uyuq, qorxuluq

boil[1] [bɔil] *n* **1.** qaynama; **to bring to the ~** qaynatmaq, qaynama dərəcəsinə çatdırmaq; **to come to the ~** qaynamaq

boil[2] [bɔil] *v* **1.** qaynatmaq, bişirmək; **to ~ potatoes** kartof bişirmək / qaynatmaq; **to ~ clothes** paltar qaynatmaq; **2.** coşmaq, həyəcana gəlmək; **to make *smb.*'s blood ~** bir kəsi hiddətləndirmək / cin atına mindirmək; **3.** hirslənmək, əsəbiləşmək; **to ~ away** qaynayıb çəkilmək, suyu çəkilmək, qaynayıb buxar olmaq.
◊ **to ~ the pot, to make the pot ~, to keep the pot ~ing** qazan qaynatmaq; bir tikə çörək qazanmaq

boiled [bɔıld] *adj* **1.** bişmiş, qaynadılmış; **~ egg** qaynadılmış / bişirilmiş yumurta; **soft ~ egg** boş bişirilmiş yumurta; **hard ~ egg** bərk bişirilmiş yumurta;
◊ **~ shirt 1)** kraxmallanmış köynək; **2)** zabitəli / lovğa / təkəbbürlü adam

boiler [ˈbɔılə'] *n* **1.** buxar qazanı; **2.** paltar qaynatmaq üçün bak; **3.** bişirən; **a soap ~** sabun bişirən

boiler-house [ˈbɔıləhaus] *n* qazanxana

boiler-room [ˈbɔılərum] *n* ocaqxana

boiling [ˈbɔılıŋ] *adj* **1.** qaynayan; qaynar, coşan, coşğun, təlatümlü, dalğalanan; **~ sun** qaynar günəş; **~ water** coşan / təlatümlü su; **~ waves** coşğun / təlatümlü dalğalar; **~ with anger** acıqdan coşan; **2.** qaynama; **~ point** qaynama nöqtəsi; **~ temperature** qaynama temperaturu; **3.** qızmar; **~ weather** qızmar hava

boisterous [ˈbɔıstərəs] *adj* **1.** coşğun, hiddətli, qudurğan; **2.** boranlı, tufanlı; **3.** səsli-küylü, gurultulu

boisterousness [ˈbɔıstərəsnıs] *n* **1.** coşğunluq, qudurğanlıq; **2.** kəskinlik, şiddətlilik; **3.** səs-küylülük

bold [bould] *adj* **1.** cəsur, qoçaq, qorxmaz, cəsarətli; **~ thinker** cəsarətli mütəfəkkir; **~ speech** cəsarətli nitq; **~ man** cəsur / qoçaq adam; **a very ~ action** çox cəsarətli hərəkət; **2.** utanmaz, həyasız, ədəbsiz; **a ~ girl** utanmaz / həyasız / ədəbsiz qız; **3.** özündən bədgüman, özünə güvənən; **4.** güclü, qüvvətli; **~ flames** güclü alov;
◊ **to be so ~ as, to make so ~** cəsarət / cürət / ürək etmək

bolden [ˈbouldən] *v* **1.** ürəkləndirmək, ürək vermək, cürətləndirmək, cəsarətləndirmək; **2.** qərar vermək, qərara gəlmək

bold-face [ˈbouldfeıs] *n* **1.** sırtıq, utanmaz, abırsız, həyasız, ədəbsiz; **2.** *poliqr.* qara şrift / hərf

bold-faced [ˈbouldfeıst] *adj* **1.** sırtıq, abırsız, həyasız, utanmaz, ədəbsiz; **2.** *poliqr.* qara; **~ type** qara şrift / hərf

boldliness [ˈbouldlınıs] *n* sırtıqlıq, abırsızlıq, həyasızlıq, ədəbsizlik

boldly [ˈbouldlı] *adv* **1.** cürətlə, cəsarətlə; **to go at it ~** işə cürətlə / cəsarətlə girişmək; **2.** həyasızcasına, həyasız-həyasız, sırtıq-sırtıq, sırtıqcasına

boll [boul] *n bot.* qoza (*pambıqda*)

boll breaker [ˈboul,breıkə'] *n* pambıqyığan maşın (*açılmamış qozalar yığan*)

bolster [ˈboulstə'] *v* **1.** mütəkkəyə dirsəklənmək; **2.** müdafiə etmək, tərəfdar olmaq; **to ~ (up) a theory with *one's* authority** öz nüfuzu ilə nəzəriyyəni müdafiə etmək; **4.** qızışdırmaq, təhrik etmək, fitləmək, fitva vermək; **5.** *hərb.* kömək / müdafiə etmək, gücləndirmək; **6.** mütəkkə / yastıq ilə vuruşmaq (*məktəb jarqonu*)

bolt[1] [boult] *n* I **1.** rəzə, sıyırma, sürgü; **behind ~ and bar** qıfıl altında; **2.** bolt; **3.** qaçaqaç, sürətlə geri çəkilmə; **to make / to do a ~ for it** bərk qaçmaq; bərk çapmaq (*atı*); atılmaq, hücum etmək, şığımaq; *His horse made a bolt Onun atı şığıdı;* **4.** ildırım, ildırım zərbəsi;

◊ **to go off like a ~** ox kimi qaçıb getmək

bolt [boult] *n* II ələk; şadara

bolt[2] [boult] *v* **1.** rəzə ilə bağlamaq; **to ~ *smb.* in** bir kəsi dama salıb bağlamaq; **2.** boltla bağlamaq / bərkitmək; **3.** irəli cummaq / atılmaq; **4.** qaçmaq, qaçıb getmək; **5.** baş aparmaq **(at)**; **6.** öz partiyasından çıxmaq / uzaqlaşmaq; **7.** yeməyi çeynəmədən udmaq; **to ~ *one's* dinner** naharı tələsik çeynəmədən yemək

bolt [boult] *v* II **1.** ələmək, ələkdən / şadaradan keçirmək; **2.** *məc.* diqqətlə nəzərdən keçirmək / tədqiq etmək

bolter [ˈboultə'] *n* I **1.** qaçaq, qaçqın; **2.** tərs / inad / harın at; **3.** *amer.* fərari, düşmən tərəfinə keçən adam

bolter [ˈboultə'] *n* II ələk; xəlbir; şadara

bomb[1] [bɔm] *n* bomba; **air ~** aviasiya bombası; **flying / winged ~** uçan / qanadlı mərmi; **to drop a ~** bomba tökmək; **to go like a ~ 1)** bərk getmək; *My new car goes like a bomb Mənim təzə maşınım bomba kimi gedir* (*yəni sürətlə gedir*); **2)** müvəffəqiyyətlə keçmə; *The party went like a bomb Qonaqlıq bomba kimi keçdi*

bomb[2] [bɔm] *v* **1.** bombalamaq, bomba salmaq / atmaq; **2.** qumbara atmaq

bombard [ˈbɔmba:d] *v* bombardman etmək, bombalamaq, topa tutmaq

bombardier [,bɔmbəˈdıə'] *n* bombardir; topçu

bombardment [bɔmˈba:dmənt] *n* bombardman, bombalama; topa tutma

bombast [ˈbɔmbæst] *n* təmtəraqlılıq, ibarəlilik

bombastic [bɔmˈbæstık] *adj* təmtəraqlı, ibarəli, məğrur; **a ~ speech** təmtəraqlı / ibarəli nitq

bombastically [bɔmˈbæstıkəlı] *adv* təmtəraqla, məğrurluqla; **to speak ~** təmtəraqla danışmaq

bomber [ˈbɔmə'] *n hərb.* bombardmançı təyyarə

bombing [ˈbɔmıŋ] *n* **1.** bombalama, bombardman; **2.** əl qumbarası atma / tullama

bombproof[1] [ˈbɔmpru:f] *n* bomba sığınacağı

bombproof[2] [ˈbɔmpru:f] *adj* bombayadavamlı; **a ~ shelter** bombayadavamlı sığınacaq

bomb raid [ˈbɔmreıd] *n hərb.* bombardmançı təyyarələrin hücumu

bombshell [ˈbɔmʃel] *n* **1.** bomba; **2.** əl qumbarası

bon [bɔn] *adj fr.* yaxşı, iyi

bona [ˈbounə] *n pl* daşınar və daşınmaz əmlak

bona fide [ˈbounəˈfaıdı] *adj lat.* **1.** vicdanlı, insaflı, namuslu, düz, təmiz, səmimi; **~ purchaser** vicdanlı / insaflı alıcı; **~ competition** *id.* eyni şəraitə söykənən / eynişəraitli yarış; **2.** əsl, həqiqi, xalis; **the ~ poor** əsl / həqiqi kasıblar

bonanza [bəˈnænzə] *n* **1.** *amer.* gəlirli / xeyirli müəssisə; **2.** uğur, müvəffəqiyyət; **3.** çiçəklənmə, tərəqqi / inkişaf etmə; **4.** bol / yaxşı məhsul; **5.** iri / böyük mağaza

Bonapartism [ˈbounəpa:tızm] *n* bonapartizm

Bonapartist [ˈbounəpa:tıst] *n* bonapartist, bonapartizm tərəfdarı

bond[1] [bɔnd] *n* I **1.** borc / borc qəbzi; **~ of obligation** *hüq.* borc iltizamı; **2.** girov; **3.** zamin, zəmanətçi; **to stand ~ for *smb.*** bir kəsə zamin durmaq / olmaq; **4.** öhdəçilik; təəhhüd; müqavilə, saziş; **5.** əlaqə; **~s of friendship** dostluq əlaqələri; **6.** *pl* buxov, qandal; zəncir; həbsxana; **in ~s** həbsxanada; **to break *one's* ~s** buxovunu / qandalını sındırmaq

bond [bɔnd] *v* **1.** borc iltizamını / qəbzini imzalamaq; girov müqaviləsi tərtib etmək; **2.** əlavə girov qoymaq; **3.** *mal.* istiqraz buraxmaq

bondage [ˈbɔndıdʒ] *n* **1.** quldarlıq, təhkimçilik; **2.** asılılıq, köləlik, əsarət

bondager [ˈbɔndıdʒə'] *n* muzdur qadın / qız, təhkimli qadın / qız

bond-creditor [ˈbɔnd,kredıtə'] *n mal.* istiqraz vərəqəsi üzrə kreditor (*borcu olan*)

bond-debt [ˈbɔndˈdet] *n mal.* istiqraz vərəqəsi üzrə borc

bonded [ˈbɔndıd] *adj* **1.** *mal.* istiqraz vərəqəsi ilə ödənmiş (*borc haqq*); **2.** gömrük anbarında saxlanılan; **~ goods** gömrük anbarında saxlanılan mallar

bondholder [ˈbɔnd,houldə'] *n* istiqraz vərəqələri sahibi

bondsman [ˈbɔndzmən] *n* (*pl* **-men**) **1.** zamin, zəmanətçi, zamin olan; **2.** təhkimli kəndli; qul

bone[1] [boun] *n* **1.** sümük; *He broke a bone in his leg O, ayağının bir sümüyünü sındırdı;* **2.** skelet; **3.** *pl* cənazə, meyit; **4.** aşıq (*oyun üçün sümük*); **5.** kastanyet (*barmağa taxılaraq rəqs edərkən musiqi taktına uyğun şaqqıldadılan şaxşax*); **6.** krujeva mili (*krujeva hörmək üçün iynə*);
◊ **hard / dry as a ~** sümük kimi bərk / quru; **to the ~** sümüyə qədər / kimi; **drenched to the ~** sümüyə qədər islanmış; **frozen to the ~** sümüyə / iliyə qədər donmuş (*bərk üşümüş*); **a bag of ~s** bir dəri, bir sümük (*yəni çox arıq*); **to have a ~ to pick with** *smb.* bir kəslə haqq-hesab çəkmək / çürütmək; *The nearer the bone the sweeter the flesh* *at söz* ≡ *Sümüyə yaxın əti dadlı olar; What is bread in the bone will not go out of the flesh* ≡ *Qozbeli qəbir də düzəltməz*

bone[2] [boun] *v* əti sümükdən çıxarmaq, ətin sümüyünü çıxartmaq

bone-ash [ˈbounæʃ] *n* sümük külü

boned [bound] *adj* sümükdən təmizlənmiş / çıxarılmış; **~ meat** sümüyü çıxardılmış

bone-dry [ˈboundraı] *adj* sümük kimi quru, tam quru, qupquru

bone-dust [ˈboundʌst] *n* = **bone-meal**

bone-idle [ˌbounˈaıdl] *adj* lap / həddən artıq tənbəl

boneless [ˈbounlıs] *adj* **1.** sümüksüz, sümükdən çıxarılmış; **2.** onurğasız

bone marrow [ˈboun,mærou] *n* ilik

bone-meal [ˈbounmi:l] *n* sümük unu (*gübrə*)

bone-setter [ˈboun,setə'] *n* sınıqçı

bon-fire [ˈbɔn,faıə'] *n* tonqal; **to make** tonqal qalamaq

bonnet [ˈbɔnıt] *n* **1.** kənarı olmayan qadın şlyapası; **2.** kapor (*çənə altından bağlanan qadın və ya uşaq papağı*); **3.** beret; **4.** lələkdən hazırlanmış baş geyimi (*amerikan hindularının geyindiyi*)

bony [ˈbounı] *adj* **1.** sümük; sümüyü çıxmış, **her ~ hands** onun sümüyü çıxmış əlləri; **2.** sümüklü; **~ fish** sümüklü balıq; **a ~ man** sümüklü adam / kişi

bony-cotton [ˈbounıˈkɔtn] *n* uzunlifli pambıq

boo [bu:] *v* **1.** fitə / küyə basmaq; **2.** qovmaq; **to ~ a dog** iti qovmaq

booby [ˈbu:bı] *n* **1.** gic, axmaq, korazehin, qanmaz; sarsaq, səfeh; **2.** ən pis şagird; **3.** *id.* finiş xəttinə ən axırıncı gələn, ən az xal toplayan (*idmançı*);
◊ **to beat the ~ 1)** qızınmaq üçün əllərini bir-birinə vurmaq; **2)** axırıncı gəlmək (*yarışda*)

booby hatch [ˈbu:bıhætʃ] *n* dəlilər üçün xəstəxana

booby-prize [ˈbu:bıpraız] *n* zarafat olaraq finişə axırıncı gələnə verilən priz / mükafat

boohoo[1] [ˌbu:ˈhu:] *n* **1.** hıçqırtı, hönkürtü; hönkür-hönkür ağlama; **2.** ucadan gülmə, qəhqəhə, qəhqəhə çəkmə

boohoo[2] [ˌbu:ˈhu:] *v* **1.** hönkür-hönkür ağlamaq, hönkürmək; **2.** qəhqəhə ilə gülmək, qəhqəhə çəkmək

book[1] [buk] *n* **1.** kitab; **picture ~** şəkil kitabı; **2. the Book** Bibliya (*tövrat və incil*);
◊ **a ~ of fate** tale kitabı; **a ~ of life** həyat kitabı; **a ~ of God** bibliya; **to take** *smb.***'s name off the ~s** bir kəsin adını siyahıdan çıxartmaq; **to close the ~s 1)** işi müvəqqəti olaraq dayandırmaq; **2)** nəticə vurmaq, yekunlaşdırmaq; **to shut the ~s** işi bağlamaq, işə xitam vermək; **a closed ~ (to)** örtülü kitab, *Politics is a closed book to me, so don't ask me questions about it Siyasət mənim üçün örtülü kitabdır, bu barədə mənə sual vermə / verməyin*

book[2] [buk] *v* **1.** kitaba yazmaq / qeyd etmək; registrasiya etmək (*sifarişi və s.*); *He booked all names O, bütün adları kitaba yazdı;* **2.** əvvəlcədən sifariş etmək (*mehmanxanada otaq, bilet və s.*); **to ~ seats for a performance** tamaşa üçün bilet sifariş etmək; *All seats are booked Bütün yerlər (biletlər) satılıb;* **3.** sifariş qəbul etmək, *We are heavily booked Bizə çoxlu sifariş veriblər;* **4.** *d.d.* dəvət etmək; *I want to book you to dinner Mən səni / sizi nahara dəvət etmək istəyirəm;* **5.** razılaşmaq; razılığa gəlmək; *I am booked to go to London next week Mən gələn həftə Londona getməyə razıyam*

bookbinder [ˈbuk,baındə'] *n* cildçi

bookbindery [ˈbuk,baındərı] *n* **1.** cildxana, cildçi emalatxanası; **2.** cildləmə sənəti

bookbinding [ˈbuk,baındıŋ] *n* cildçilik, cildçilik işi / sənəti

bookcase [ˈbukkeıs] *n* kitab şkafı, kitab rəfi

book-club [ˈbukklʌb] *n* kitabsevərlər klubu

booked [bukt] *adj* **1.** qeyd olunmuş, siyahıya alınmış, **2.** sifariş edilmiş / olunmuş; **3.** təsis / bərqərar edilmiş, qanuna salınmış; **the recognized and ~ principles** hamı tərəfdən qəbul edilmiş və bərqərar olmuş prinsiplər

book-ends [ˈbukendz] *n* kitabaltı

booker [ˈbukə'] *n* mühasib, hesabdar, buxalter

book-holder [ˈbuk,houldə'] *n* kitabaltı, kitabı saxlamaq üçün dayaq / altlıq

book-hunter [ˈbuk,hʌntə'] *n* nadir kitablar toplayan

booking-clerk [ˈbukıŋkla:k] *n* kassir (*bilet / teatr kassasında işləyən*)

booking-office [ˈbukıŋ,ɔfıs] *n* bilet kassası

bookish [ˈbukıʃ] *adj* **1.** kitab; **a ~ way of speaking** kitab dilində danışıq tərzi; **~ words** kitab dilində işlənən sözlər; **2.** həyatı kitablardan öyrənən

book-keeper [ˈbuk,ki:pə'] *n* buxalter, hesabdar

book-keeping [ˈbuk,ki:pıŋ] *n* buxalteriya, mühasibat; hesabdarlıq

book-learning [ˈbuk,lə:nıŋ] *n* kitab biliyi; həyatdan uzaqlıq, həyatdan uzaq olma

bookless [ˈbuklıs] *adj* **1.** kitabsız; **2.** *şair.* savadsız, oxumamış, təhsilsiz, cahil

booklet [ˈbuklıt] *n* buklet, kitabça

book-maker [ˈbuk,meıkə'] *n* kompilyator, kompilyasiyaçı, kompilyasiya ilə məşğul olan adam (*müstəqil tədqiqat aparmadan, başqalarının əsərlərindən istifadə yolu ilə kitab yazan adam*)

bookman [ˈbukmən] *n* (*pl* **-men**) **1.** alim; **2.** nəşriyyatçı; **3.** kitabsatan

bookmark [ˈbukma:k] *n* əlfəcin, nişan (*kitabın arasına qoymaq üçün*)

bookmobile [ˈbuk,moubaıl] *n* səyyar kitabxana

book-oath [ˈbukouθ] *n* bibliyaya and içmə

book-post [ˈbukpoust] *n* kitab göndərmək üçün poçt şöbəsi

book-postage [ˈbuk,poustıdʒ] *n* kitab göndərmək üçün poçt xərcləri

bookseller [ˈbuk,selə'] *n* kitab satan

bookselling [ˈbuk,selıŋ] *n* kitab ticarəti

book-shelf [ˈbukʃelf] *n* (*pl* **-shelves**) kitab rəfi

book-shop [ˈbukʃɔp] *n* kitab mağazası

book-stall [ˈbukstɔ:l] *n* kitab köşkü / kiosku

book-stand [ˈbukstænd] *n* **1.** = **book-stall**; **2.** kitab stendi / sərgisi

bookstore [ˈbukstɔ:'] *n amer.* kitab mağazası

book-wise [ˈbukwaız] *adj* alim, oxumuş, savadlı

bookwork [ˈbukwə:k] *n* kitab üzərində iş

bookworm [ˈbukwə:m] *n* **1.** kitab qurdu; **2.** hərfgüdən, hərfxor, pedant

boom[1] [bu:m] *n* I **1.** uğultu, gumbultu, gurultu; (*atəşin, ildırımın və s. səsi*); **2.** vızıldama, vızıltı; **the ~ of beetles** böcəklərin vızıltısı

boom [bu:m] *n* II **1.** canlanma, sürətli yüksəliş; *The great boom in building set in Tikintidə sürətli yüksəliş başladı;* **2.** səs-küy, hay-küy, gurultu; səs-küylü reklam, ajiotaj

boom[2] [bu:m] *v* I **1.** sürətlə inkişaf etmək / qalxmaq (*qiymət, tələb və s.*); *The trade is booming Ticarət sürətlə inkişaf edir;* **2.** səs-küy / hay-haray qaldırmaq, reklam etmək

boom [bu:m] *v* II **1.** uğuldamaq, guruldamaq, vızıldamaq; *The guns boomed Toplar guruldadı;* **2.** sürətlə inkişaf etmək / canlanmaq; *Business is booming these days Biznes bu günlərdə sürətlə inkişaf edir*

boomerang[1] [ˈbu:məræŋ] *n* bumeranq

boomerang[2] [ˈbu:məræŋ] *v* bumeranq kimi hərəkət etmək (*yəni əks təsir göstərmək*); *His argument boomeranged Onun dəlili özünə qarşı çevrildi*

booming [ˈbu:mıŋ] *n* **1.** uğultu, uğuldama; gurultu; **2.** vızıltı, vızıldama

boon[1] [bu:n] *n* kömək; rahatlıq; xoşbəxtlik; *The radio is a great boon for the blind Radio korlar üçün böyük köməkdir / nemətdir*

boon[2] [bu:n] *adj* xeyirxah; mehriban, gülərüzlü, üzügülər; xoşrəftar; **~ companion** xeyirxah / mehriban / gülərüz dost

boor [bɔːʳ] *n* kobud / tərbiyəsiz / qaba adam
boorish [ˈbuərɪʃ] *adj* cahil, kobud, qaba, tərbiyəsiz
boorishly [ˈbuərɪʃlɪ] *adv* kobudcasına, qabacasına, cahilcəsinə, tərbiyəsizcəsinə
boorishness [ˈbuərɪʃnɪs] *n* kobudluq, qabalıq, cahillik, tərbiyəsizlik
boost[1] [buːst] *n* **1.** ürək vermə, ruhlandırma; kömək, arxa, yardım; **to give *smb.* a ~** bir kəsə kömək etmək; **2.** artma, yüksəlmə (*qiymət haq.*)
boost[2] [buːst] *v* **1.** altdan qaldırmaq, kömək etmək; *If you boost me up, I can just reach the window Sən / Siz məni altdan qaldırsan / qaldırsanız, mən pəncərəyə çataram;* **2.** qaldırmaq, çoxaltmaq, artırmaq; **to ~ prices** qiymətləri qaldırmaq; **to ~ production** istehsalı artırmaq
booster [ˈbuːstəʳ] *n* **1.** qızğın tərəfdar / tərəfkeş, alovlu müdafiəçi; **a great ~ of *one's* country** öz vətəninin alovlu müdafiəçisi; **2.** təkan verən, təkanverici, kömək edən (*adam*)
booster fuel [ˈbuːstəˈfjuəl] *n* raket daşıyıcısının yanacağı
boot[1] [buːt] *n* **1.** botinka, çəkmə; **high / riding ~** uzunboğaz çəkmə; **2.** *pl id.* buts (*futbol oyunu üçün xüsusi ayaqqabı*); **nailed ~s** alpinistlər üçün ayaqqabı; **3.** minik maşınının yük yeri; **4.** botinka / çəkmə ilə vurulan zərbə; təpik; **5.** qovmaq (*işdən*); *They gave him the boot for coming late Gecikdiyinə görə onu işdən qovdular,*
◊ *The boot is on the other foot İndi o dövran deyil;* **to die in *one's* ~s / with *one's* ~s on 1)** vaxtsız / vaxtından əvvəl ölmək; **2)** iş başında ölmək; **to have *one's* heart in *one's* ~s** ürəyi ağzına gəlmək (*bərk qorxmaq*); **to lick the ~s** ayaqqabı yalamaq, yaltaqlanmaq
boot[2] [buːt] *v* I **1.** botinka / çəkmə geymək; **2.** təpiklə vurmaq, təpikləmək
boot [buːt] *v* II kömək etmək, faydalı olmaq; *What boots it? Bundan nə fayda? It boots not Bu faydasızdır, Bunun faydası yoxdur*
boot-black [ˈbuːtblæk] *n* çəkməsilən
booted [ˈbuːtɪd] *adj* çəkməli
bootee [ˈbuːtiː] *n* **1.** qadın çəkməsi (*isti*); **2.** uşaqlar üçün hörülmüş ayaqqabı
booth [buːð] *n* **1.** kiosk, budka; **a telephone ~** telefon budkası; **2.** səsvermə üçün budka
bootlace [ˈbuːtleɪs] *n* qaytan
boot-last [ˈbuːtlɑːst] *n* ayaqqabı qəlibi
boot-leg[1] [buːtleg] *n* çəkmə boğazı; **long ~** uzun çəkmə boğazı
boot-leg[2] [buːtleg] *adj* qadağan / yasaq edilmiş (*spirtli içkilər haq.*)
bootless[1] [ˈbuːtlɪs] *adj* I çəkməsiz, ayaqyalın, yalınayaq, ayaqqabısız
bootless[2] [buːtlɪs] *adj* II mənasız, boş, əbəs, səmərəsiz, faydasız; **~ care** mənasız / faydasız qayğı; **~ effort** boş / əbəs / faydasız cəhd
bootmaker [ˈbuːtˌmeɪkəʳ] *n* çəkməçi, çəkmətikən
boot-top [ˈbuːttɔp] *n* çəkmənin boğazı
boot-tree [ˈbuːttriː] *n* = **boot-last**
booty [ˈbuːtɪ] *n* **1.** qənimət; **2.** oğurluqla / qarətlə əldə edilmiş mal / şey;
◊ **to play ~ 1)** udmaq üçün oyundaşa kömək etmək; **2)** yarışda fırıldaq / biclik işlətmək
booze[1] [buːz] *n* *d.d.* **1.** içki; spirtli içki; **2.** içki məclisi; **to be on the ~** sərxoşluq / əyyaşlıq etmək
booze[2] [buːz] *v* *d.d.* sərxoşluq / əyyaşlıq etmək, içkiyə meylli olmaq / həvəs göstərmək
boozer [ˈbuːzəʳ] *n* *d.d.* **1.** əyyaş, içki düşkünü; **2.** pivəxana
boozily [ˈbuːzɪlɪ] *adv* sərxoş halda / vəziyyətdə, sərxoş-sərxoş
booziness [ˈbuːzɪnɪs] *n* sərxoşluq, əyyaşlıq
boozy [ˈbuːzɪ] *adj* *d.d.* **1.** sərxoş, əyyaş; **2.** əyyaşlıq / sərxoşluq edən
bop [bɔp] v (**-pp-**) **1.** caz musiqisinə oynamaq; **2.** *amer.* əl ağacı ilə vurmaq
bopper [ˈbɔpəʳ] *n* *d.d.* caz musiqisi çalan musiqiçi
boppist [ˈbɔpɪst] *n* = **bopper**
border[1] [ˈbɔːdəʳ] *n* **1.** bordyur, haşiyə, köbə, yelən; *Her handkerchief had a white border Onun əl yaylığının ağ yelənı vardı,* **2.** sərhəd; **on the ~** sərhəddə, sərhəd rayonlarında; **out of ~s** sərhəddən kənarda; **over the ~** sərhədin o tayında;

within our ~s sərhədlərimiz daxilində, ölkəmizdə; *No man within our borders knows it Bizim ölkəmizdə heç kim bunu bilmir;* **3.** həd, hüdud; **beyond the ~ of science** elmin hüdudundan kənarda
border[2] [ˈbɔːdəʳ] *v* **1.** həmsərhəd olmaq, yanaşı / qonşu olmaq; *The two countries border on / upon one another Bu iki ölkə bir-biri ilə həmsərhəddir;* **2.** oxşamaq, oxşar olmaq, bənzəmək, bənzər olmaq; *This borders upon truth Bu, həqiqətə oxşayır / bənzəyir;* **3.** dövrələmək, haşiyələmək; *The fields are bordered by large forests Sahələr böyük meşələrlə əhatə olunmuşdur*
bordered [ˈbɔːdəd] *adj* haşiyələnmiş, haşiyə çəkilmiş; köbələnmiş
borderer [ˈbɔːdərəʳ] *n* sərhəd zonasında yaşayan adam, sərhəd zonasının sakini
border-land [ˈbɔːdəlænd] *n* **1.** sərhəd rayonu / zolağı; **2.** aralıq sahə (*elmdə*)
border-line [ˈbɔːdəlaɪn] *n* sərhəd, sərhəd / demarkasiya xətti; **the ~ between France and Germany** Fransa ilə Almaniya arasında sərhəd xətti
bore[1] [bɔːʳ] *n* I **1.** burğu ilə açılmış deşik / dəlik; **2.** silahın kalibri
bore [bɔːʳ] *n* II **1.** darıxma, sıxıntı, üzüntü; *What a bore! Nə darıxdırıcıdı!;* **2.** darıxdırıcı / usandırıcı adam; *He is a terrible bore O, dəhşətli darıxdırıcı / usandırıcı adamdır*
bore[2] [bɔːʳ] *v* I **1.** deşmək, dəlmək (*burğu ilə*); **2.** qazmaq (*quyu*)
bore [bɔːʳ] *v* II cana gətirmək, zəhləsini tökmək, təngə gətirmək, bezikdirmək, usandırmaq; *He bores me stiff O məni lap təngə gətirir / bezikdirir / usandırır*
boredom [ˈbɔːdəm] *n* **1.** sıxıntı, darıxma, üzüntü; **2.** maraqsızlıq, darıxdırıcılıq
borehole [ˈbɔːhoul] *n* buruq quyusu
bore-well [ˈbɔːwel] *n* **1.** artezian quyusu; **2.** buruq quyusu
borer [ˈbɔːrəʳ] *n* **1.** burğu, matqab, burov (*qazma maşını*); **2.** qazmaçı, buruq fəhləsi
boring [ˈbɔːrɪŋ] *n* I **1.** deşmə, dəlmə, burğu ilə deşmə; oyma; **2.** qazıma, qazma; **3.** buruq quyusu; **4.** burğu ilə açılmış deşik / dəlik
boring [ˈbɔːrɪŋ] *n* II zəhlə tökmə, cana gəlmə, cana gətirmə, usandırma
boring[2] [ˈbɔːrɪŋ] *adj* I **1.** deşmə, deşən, deşici; **~ tool** deşmə aləti
boring [ˈbɔːrɪŋ] *adj* II zəhlətökən, təngə gətirən, bezikdirici, usandırıcı, ürəksıxan, cansıxan; **~ day** cansıxıcı / usandırıcı gün
born[1] [bɔːn] *adj* **1.** anadangəlmə, anadandoğulma; fitri; **a ~ poet / actor / singer *etc.*** anadangəlmə şair / aktyor / müğənni və s.; **to be ~ 1)** anadan olmaq, doğulmaq; *The baby was born at 8 o'clock Uşaq saat 8-də anadan oldu / doğuldu; I was born in 1929 Mən 1929-cu ildə anadan olmuşam;* **2)** yaranmaq; *This party was born at a small meeting Bu partiya kiçicik bir iclasda yarandı,* **2.** əslən, zatən; **nobly ~** əslən / zatən zadəgan; **to be nobly ~** əslən / zatən zadəgan olmaq; **~and bred** doğulub boya-başa çatma;
◊ **~ with a silver spoon in *one's* mouth** ≡ xoşbəxt ulduz altında doğulmuş
born[2] [bɔːn] **to bear** *felinin pp forması*
borough [ˈbʌrə] *n* **1.** kiçik şəhər, yaşayış məntəqəsi; müəyyən hüquqlara malik olan məntəqə / ərazi; **Parliamentary ~** ingilis parlamentində təmsil olunan şəhər; **2.** parlamentə bir və ya bir neçə nümayəndə seçən şəhər; **3.** *amer.* Nyu-Yorkun beş rayonundan biri
borrow [ˈbɔrou] *v* **1.** borc almaq / etmək; **to ~ *smth.* of / from *smb.*** bir kəsdən bir şeyi borc almaq; **to ~ fifty dollars from a friend** dostlarını birindən əlli dollar borc almaq; **2.** götürmək, almaq; mənimsəmək, iqtibas etmək; *He borrowed my theory O mənim nəzəriyyəmi mənimsəyib;*
◊ **to ~ trouble** özünü xataya / bəlaya salmaq
borrowed [ˈbɔroud] *adj* **1.** borc alınmış / götürülmüş; **2.** başqa, özgə; *He travelled under a borrowed name O, başqa ad altında səyahət etdi*
borrowing [ˈbɔrouɪŋ] *n* **1.** borc alma / götürmə; **to go ~** borc istəmək; **2.** *dilç.* alınma söz; *English has many borrowings from other languages İngilis dilində başqa dillərdən alınma çoxlu söz var*
bosh [bɔʃ] *n* boş / cəfəng danışıq; *Don't talk bosh! Boş-boş danışma!*

bosom[1] [ˈbuzəm] *n* **1.** *şair.* döş, məmə; *She had a well developed bosom Onun iri döşü vardı;* **2.** köks, sinə; *She held the child to her bosom O, uşağı köksünə basdı;* **3.** qoyun; *She hid the letter in the bosom O, məktubu qoynunda gizlətdi;* **4.** səth, üz; **the calm ~ of the lake** gölün sakit səthi; **5.** sinə, yaxa *(paltarda)*; **the ~ of his shirt** onun köynəyinin sinəsi; **6.** ağuş, qucaq; **in the ~ of nature** təbiətin ağuşunda;
◊ **to take** *smb.* **to** *one's* **~ 1)** bir kəsə yaxınlaşmaq, bir kəslə dostlaşmaq; **2)** bir kəslə evlənmək

bosom[2] [ˈbuzəm] *adj* çox yaxın, səmimi; **~ friend** yaxın / səmimi dost

bosomy [ˈbuzəmı] *adj* yekədöşlü, iridöşlü; **a ~ woman** iridöşlü / yekədöşlü qadın

boss[1] [bɔs] *n* boss, sahibkar; müəssisə sahibi

boss [bɔs] *n* II şiş, çıxıntı, fır

boss[2] [bɔs] *v* I **1.** ağa / sahib olmaq; **2.** əmr / göstəriş / sərəncam vermək, rəhbərlik / başçılıq etmək

boss [bɔs] *v* II **1.** hədəfi vura bilməmək, hədəfdən yan keçmək, *He had six shots at the target and he bossed every time O, hədəfə altı dəfə atəş açdı, lakin heç birində hədəfi vura bilmədi;* **2.** qarışdırmaq, korlamaq; *You are simply bossing up the whole show Sən / Siz sadəcə olaraq bütün işləri korlayırsan / korlayırsınız*

boss-eyed [ˈbɔsaid] *adj d.d.* **1.** çəpgöz, taygöz; **2.** biryanlı, birtərəfli; **3.** hiyləgər, fırıldaq, dələduz

bossy [ˈbɔsı] *adj* amiranə; **a ~ person** əmr verməyi sevən adam

botanic [bəˈtænık] *adj* botanika

botanical [bəˈtænıkəl] *adj* **1.** botanika; **a beautiful ~ garden** gözəl botanika bağı; **2.** bitkilərdən alınmış; **~ drugs** bitkilərdən alınmış dərmanlar

botanist [ˈbɔtənıst] *n* botanik, nəbatatçı

botanize [ˈbɔtənaız] *v* öyrənmək məqsədilə bitki toplamaq; **to ~ in the Caucasus** öyrənmək üçün Qafqazda bitki toplamaq

botany [ˈbɔtəni] *n* botanika

botch[1] [bɔtʃ] *n* **1.** yamaq, pinə; **2.** pis / yöndəmsiz görülmüş iş; **3.** pis işçi, işi pis görən adam

botch[2] [bɔtʃ] *v* xarab etmək, korlamaq; **to ~ a block of marble** bir blok mərməri xarab etmək / korlamaq

botched [bɔtʃd] *adj* pis görülmüş, uydurulmuş, başdansovma; **a ~ job** pisgörülmüş / başdansovma görülmüş iş

botcher [ˈbɔtʃəˈ] *n* pis işçi

botchy [ˈbɔtʃı] *adj* bacarıqsız, qabiliyyətsiz

both[1] [bouθ] *adj* hər iki(si), ikisi də; **~ feet** hər iki ayaq; **~ his eyes** onun hər iki gözü

both[2] [bouθ] *pron* hər iki, ikisi də, həm bu, həm də o; *I see them both Mən onların hər ikisini də görürəm;* **~ of them** onlardan hər ikisi; *Both of them joined us Onların hər ikisi bizə qoşuldu*

both[3] [bouθ] *adv* də, da, həm də, həmçinin; eyni zamanda; *I have seen both your son and daughter Mən sənin / sizin oğlunu / oğlunuzu da, qızını / qızınızı da görmüşəm.*

bother[1] [ˈbɔðəˈ] *n* **1.** əziyyət, narahatlıq, təlaş, nigarançılıq; *We had a lot of bother finding our way here Biz buraya yolumuzu tapmaq üçün çox əziyyət çəkdik;* **2.** yük, əziyyət; *I don't want to be a bother to you Mən sənə / sizə əziyyət vermək / yük olmaq istəmirəm*

bother[2] [ˈbɔðəˈ] *v* **1.** bezikdirmək, cana gətirmək, usandırmaq, təngə gətirmək, bezar etmək; *Don't bother me with foolish questions Axmaq suallarla məni təngə gətirmə / gətirməyin;* **2.** narahat etmək; *I'm sorry to bother you, but can you tell me the time? Səni / Sizi narahat etdiyim üçün üzr istəyirəm, sən / siz vaxtın neçə olduğunu deyə bilərdinmi / bilərdinizmi?;* **3.** narahat etmək; *His heart has been bothering him Ürəyi onu narahat edir;*
◊ **to ~** *one's* **head / brains** baş sındırmaq

bothersome [ˈbɔðəsəm] *adj* **1.** təngəgətirən, zəhlətökən, usandıran; cansıxan, darıxdıran; **~ people** zəhlətökən / təngəgətirən adamlar; **2.** narahat, aramsız

bottle[1] [ˈbɔtl] *n* **1.** butulka, şüşə; **a ~ of wine** bir butulka şərab; **2.** *məc.* içki, şərab, çaxır, araq; **to be too fond of the ~** içki dəlisi / həristi olmaq; **3.** əmzik şüşəsi; **to bring up a child on the ~** uşağı əmzik şüşəsi ilə böyütmək;

◊ **to crack a ~ together** bir kəslə butulkanı boşaltmaq / içmək

bottle[2] [ˈbɔtl] *v* butulkalara tökmək; **to ~ wine** şərabı butulkalara tökmək; **to ~ up 1)** kip bağlamaq, tıxamaq, **2)** saxlamaq, gizlətmək; **to ~ up** *one's* **anger** acığını / hirsini gizlətmək

bottle-brush [ˈbɔtlbrʌʃ] *n* **1.** butulka yumaq üçün şotka; **2.** *bot.* qatırquyruğu *(bitki)*

bottle-glass [ˈbɔtlglaːs] *n* butulka şüşəsi

bottle-green [ˈbɔtlgriːn] *adj* tünd-yaşıl

bottleful [ˈbɔtlful] *n* butulka dolusu, bir butulka; **~ of wine** bir butulka şərab

bottle-holder [ˈbɔtl,houldəˈ] *n* **1.** sekundant *(boksda)*; **2.** tərəfdar, tərəfkeş

bottle-neck [ˈbɔtlnek] *n* **1.** butulkanın boğazı; **2.** dar keçid; dalan

bottle-opener [ˈbɔtl,oupənəˈ] *n* butulka ağzı açan

bottle-screw [ˈbɔtlskruː] *n* burğu, probkaaçan

bottle-washer [ˈbɔtl,wɔʃəˈ] *n* butulka yuyan

bottom[1] [ˈbɔtəm] *n* **1.** dib; **the ~ of the sea / lake / ocean,** *etc.* dənizin / gölün / okeanın *və s.* dibi; **at the ~ of the sea** dənizin dibində; **to go to the ~** dibinə getmək; **2.** dib, alt; **the ~ of a bucket / of a cup** vedrənin / parçın altı; **3.** ətək, aşağı, aşağı hissə; **the ~ of a mountain** dağın ətəyi / dibi; **at the ~ of a page** səhifənin aşağısında; **4.** oturacaq *(stul haq.)*; **5.** *d.d.* sağrı, göt, yanbız; **to fall on** *one's* **~** götü üstə yıxılmaq; **6.** möhkəmlik, dözümlülük; **a horse of good ~** dözümlü at; **7.** qurtaracaq, son; *I'll walk with you to the bottom of the road Mən səninlə / sizinlə yolun qurtaracağına qədər gedəcəm.*
◊ **at the ~ of the heart** ürəyin ən dərin guşəsində; **from the ~ of the heart** ürəyin ən dərin guşəsindən; **to stand on** *one's* **own ~** müstəqil olmaq, asılı olmamaq

bottom[2] [ˈbɔtəm] *adj* **1.** aşağı; **~ shelf** aşağı rəf; **~ row** aşağı cərgə; **2.** sonuncu, axırıncı; **~ price** sonuncu / axırıncı qiymət

bottom[3] [ˈbɔtəm] *v* **1.** oturacaq qayırmaq / düzəltmək; **to ~ a chair** stula oturacaq düzəltmək; **2.** dibə toxunmaq; dərinliyi ölçmək; **3.** mahiyyətə varmaq, səbəbini axtarmaq; **to ~** *smb.'s* **plans** bir kəsin planının mahiyyətinə varmaq

bottomless [ˈbɔtəmlıs] *adj* **1.** dibsiz, çox dərin, dibi olmayan; **~ abyss** çox dərin uçurum; **2.** *məc.* hədsiz, hüdudsuz, həddi-hüdudu olmayan; **3.** dərkedilməz, anlaşılmaz, ağlasığmaz; **~ mystery** anlaşılmaz / dərkedilməz sirr; **4.** əsaslandırılmamış; **~ arguments** əsaslandırılmamış arqumentlər; **5.** oturacaqsız; **~ chair** oturacaqsız stul

bought [bɔːt] **to buy** *felinin pt, pp formaları*

bouillon [buːˈjɔːŋ] *n fr.* bulyon, ət suyu

boulevard [ˈbuːlvaːd] *n fr.* bulvar

bounce[1] [bauns] *n* **1.** hoppanma, tullanma, sıçrama; sıçrayış; **with a ~** bir sıçrayışla; **to run / to spring up the stairs in four or five ~s** pilləkəni dörd və ya beş sıçrayışda qalxmaq; **2.** yerə enərkən atlanma *(təyyarə haq.)*; yolda atılıb düşmə *(avtomobil haq.)*

bounce[2] [bauns] *v* **1.** sıçramaq, hoppanmaq; atılıb düşmək; *The boy was bouncing up and down on the bed Oğlan çarpayının üstündə atılıb düşürdü;* **2.** atıb-tutmaq, yerə enərkən atıb-tutmaq *(təyyarə)*; yolda atıb-tutmaq *(avtomobil)*; **3.** dəyib geri qayıtmaq, sapmaq *(güllə və s.)*; **4.** atılıb düşə-düşə yerimək; **5. (into)** soxulmaq; **to ~ into the room** otağa soxulmaq

bounciness [ˈbaunsınıs] *n* **1.** elastiklik; **2.** cəldlik, diribaşlıq, zireklik; oynaqlıq

bouncing [ˈbaunsıŋ] *adj* **1.** sağlam, böyük, boylu-buxunlu, yekəpər, gövdəli; **five ~ boys** beş boylu-buxunlu oğlan; **2.** özünü öyən, lovğa, gopçu

bouncy [ˈbaunsı] *adj* **1.** elastiki; **a ~ ball** elastiki top; **2.** cəld, oynaq, şux, diri, diribaş, zirək, qıvraq; **a ~ person** cəld / diribaş / zirək adam

bound[1] [baund] *n* I **1.** sərhəd, hüdud; **the farthest ~s of ocean** okeanın uzaq hüdudları; **2.** hədd, hüdud; **to overstep all the ~s** bütün hüdudları aşmaq; **to keep within ~s** hüdudu gözləmək / aşmamaq / keçməmək; **to pass all ~s** bütün hədləri / hüdudları keçmək; **to put / to set ~s to** *smth.* bir şeyə hədd / hüdud qoymaq

bound [baund] *n* II **1.** sıçrama, sıçrayış, hoppanma; **with one ~** bir sıçrayışla; **a ~ forward** irəli sıçrama / sıçrayış; **2.** *harb.*

qaçaraq düşmən tərəfə keçmə; 3. dəyib qalxma (*top haq.*); **to catch a ball on the ~** topu yerə dəyib qalxanda tutmaq; 4. rikoşet, dəyib yana sıçrama, sapma

bound² [baund] *adj* I 1. qeyri-sərbəst, bağlı; **~ morphemes** *gram.* qeyri-sərbəst morfemlər; 2. mükəlləfiyyətli, borclu; **~ to military service** hərbi mükəlləfiyyətli, hərbi xidmət keçməyə borclu; 3. hökmən, labüd, mütləq; *He is bound to come O hökmən gəlməlidir; This horse is bound to win Bu at mütləq qalib gəlməlidir* (*cıdırda*); 4. cildlənmiş, cildli (*kitab və s. haq.*); **a book ~ in leather** dəridən cild çəkilmiş kitab, dəri cildli kitab; **to be ~ up with** asılı olmaq

bound [baund] *adj* II 1. hazırlaşan, hazır olan (*əsasən yola düşməyə*); *The ship is bound for a voyage Gəmi səyahətə hazırdır*; 2. istiqamət alan / götürən; **a ship ~ for / to London** Londona istiqamət götürən gəmi

bound³ [baund] *v* I 1. hədd qoymaq, həmsərhəd olmaq; *The US is bounded on the north by Canada and on the south by Mexico Birləşmiş Ştatlar şimalda Kanada ilə, cənubda Meksika ilə həmsərhəddir*; 2. məhdudlaşdırmaq, hüdudlaşdırmaq

bound [baund] *v* II 1. atılmaq, atılmaq, hoppanmaq, tullanmaq, sıçramaq; *His dog came bounding to meet him Onun iti qaçaraq onu qarşılamağa gəldi*; 2. bərk / sürətlə döyünmək, çırpınmaq; *His heart bounded with joy Onun ürəyi sevincdən bərk döyündü / çırpındı*; 3. tullanmaq, sıçramaq, yerə dəyib geri qayıtmaq (*top və s. haq.*); 4. *hərb.* sapmaq, dəyib kənara getmək (*güllə və s. haq.*)

bound⁴ [baund] **to bind** *felinin pt, pp formaları*

boundary¹ ['baundəri] *n.* sərhəd; **natural ~** təbii sərhəd; **land boundaries** quru sərhədlər; **to draw / to extend boundaries** sərhədləri müəyyənləşdirmək / genişləndirmək

boundary² ['baundəri] *adj* sərhəd; **~ river** sərhəd çayı; **~ line** sərhəd xətti; **the ~ line between two countries** iki ölkə arasında sərhəd xətti

boundless ['baundlıs] *adj* sərhədsiz, hüdudsuz; **~ wealth** hədsiz dövlət; **~ imagination** hüdudsuz təxəyyül

boundlessness ['baundlısnıs] *n* hədsizlik, intəhasızlıq, sonsuzluq, nəhayətsizlik; **the ~ of his imagination** onun təxəyyülünün intəhasızlığı / nəhayətsizliyi

bounds [baundz] *n* hüdud, hədd, hədd-hüdud; *There were no bounds to his foolishness Onun axmaqlığının hədd-hüdudu yox idi*

bounteous ['bauntıəs] *adj* 1. səxavətli, əliaçıq; 2. bol, çox, zəngin, çoxlu; **~ harvest** bol məhsul

bounteously ['bauntıəslı] *adv* bol-bol, bolluca, çoxluca

bountiful ['bauntıfl] *adj* = **bounteous**

bounty ['bauntı] *n* 1. comərdlik, səxavət, əliaçıqlıq; 2. hədiyyə, bəxşiş; **~ of nature** təbiətin hədiyyəsi; 3. həvəsləndirici dövlət mükafatı

bouquet ['bukeı] *n* 1. buket; 2. tərif, mədh, alqış

bourgeois ['buəʒwa:] *n* 1. burjua (*burjuaziya sinfindən olan adam*); 2. *tar.* şəhərli, şəhər əhli

bourgeoisie [,buəʒwa:'zi:] *n* burjuaziya; **petty ~** xırda burjuaziya

bout [baut] *n* 1. dəfə; **this ~** bu dəfə; **at one ~** bir dəfədə, bir oturuma; 2. tutma (*xəstəlik*) **~ of fever** qızdırma tutması; **a bad coughing ~** pis öskürək tutması; 3. yarış, yarışma; **boxing ~** boks yarışı

bovine ['bouvaın] *adj* 1. buğa, inək, mal-qara; 2. gic, axmaq, sarsaq; 3. gectərpənən, ağırtərpənən

bow¹ [bou] *n* I 1. yay, kaman (*silah*); 2. *mus.* kaman yayı; 3. yayşəkilli / yayformalı hər bir şey; 4 bant; **a ~ of red ribbon** qırmızı lentdən bağlanmış bant;
◊ **to draw a / the long ~** çox şişirtmək, yalan-palan danışmaq

bow [bau] *n* II təzim, baş əymə / endirmə, səcdə; səcdə etmə; **to give *smb.* a ~** bir kəsə təzim / səcdə etmək; **to make *one's* ~** 1) təzim edib vidalaşmaq / xudahafizləşmək; 2) *məc.* istefaya getmək

bow² [bau] *v* 1. təzim etmək, baş əymək; **to ~ to *smb.*** bir kəsə təzim etmək; 2. başını əymək; *The guilty man bowed his head in shame Suçlu kişi utandığından başını aşağı əydi*; 3. (**down to**) əyilmək; *We shall never bow down to our enemies Biz heç vaxt düşmənimiz qarşısında əyilməyəcəyik*; 4. tabe olmaq; **to ~ to *smb.*'s decision** bir kəsin qərarına tabe olmaq; 5. əyilmək; *The branches were bowed down with the weight of the snow Qarın ağırlığından budaqlar əyilmişdi*

bow-backed ['baubækt] *adj* əyilmiş, bükülmüş (*bel haqqında*)

bowed [baud] *adj* əyilmiş, bükülmüş; **~ down with age** qocalıqdan qəddi əyilmiş / bükülmüş; **branches ~ down with snow** qarın ağırlığından əyilmiş budaqlar

bowel¹ ['bauəl] *n* 1. *anat.* bağırsaq; 2. *pl anat.* bağırsaqlar; həzm orqanları; 3 *pl* yerin təki, yeraltı; **the ~s of the earth** yerin altı / təki

bowel² ['bauəl] *v* içalatını təmizləmək / çıxartmaq

bowelled ['bauəld] *adj* içalatı çıxarılmış / təmizlənmiş

bower¹ ['bauə'] *n* 1. yay evi, bağ, daça, kottec; 2. köşk, çardaq

bower² ['bauə'] *v* dövrələmək, mühasirəyə almaq, əhatə etmək

bow-hand ['bouhænd] *n* 1. kaman tutan əl (*sol əl*); 2. *mus.* kamanı tutan əl (*sağ əl*)

bow-instrument ['bou,instrumənt] *n mus.* kamanla çalınan musiqi aləti

bowk [bauk] *n* badya (*qab*)

bowl [boul] *n* 1. kasa, cam; **soup ~** sup kasası; 2. fincan; piyalə; **tea ~** çay piyaləsi / fincanı; 3. çən, rezervuar; 4. unitaz (*ayaqyolu çanağı*); 5. qədəh; 6. vaza (*gül, meyvə üçün*); 7. qənddan, qəndqabı; *There are two bowls of sugar left İki qəndqabı şəkər / qənd qalıb*

bowman ['boumən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) oxatan; yay-oxla silahlanmış adam

box¹ [bɔks] *n* 1. qutu, yeşik; **~ of matches** kibrit qutusu; **a wooden ~** taxta qutu; **a ~ of chocolates** bir qutu şokolad; 2. *teatr.* loja; **a ~ at the theatre** teatrda loja; 3. budka (*qarovulçunun, gözətçinin və s.*);
◊ **to be in a ~** ağır vəziyyətdə olmaq; **to be in the same ~ with *smb.*** bir kəslə eyni çətin vəziyyətdə olmaq; **to go home in a ~** ölmək, öldürülmək

box [bɔks] *n* II zərbə (*əllə, xüsusilə yumruqla vurulan*)

box² [bɔks] *v* I 1. qutuya / yeşiyə qoymaq; qutuya / yeşiyə qablamaq; *The oranges were boxed and sent off quickly Portağal qutulara / yeşiklərə qablandı və dərhal yola salındı*; 2. torla / çənbərlə tutmaq (*balıq və s.*)

box [bɔks] *v* II *id.* boks etmək; boks qaydası ilə yumruqlaşmaq

boxer ['bɔksə'] *n* I *id.* boksyor, boksçu

boxer ['bɔksə'] *n* II boksyor (*it növü*)

boxful ['bɔksful] *n* bir yeşik / qutu; yeşik / qutu dolusu

boxing ['bɔksıŋ] *n* I qablaşdırma (*qutuya, yeşiyə*)

boxing ['bɔksıŋ] *n* II boks; **professional ~** peşəkar boks; **amateur ~** həvəskar boks

boxing-glove ['bɔksıŋglʌv] *n* boksçu əlcəyi

box-office ['bɔks'ɔfıs] *n* kino-teatr kassası

box-seat ['bɔksi:t] *n* 1. lojada oturacaq; 2. eşşək (*inşaat işlərində işlədilən hündür skamya*)

boy [bɔı] *n* 1. oğlan; 2. oğul; *My boy Oğlum*

boycott¹ ['bɔıkət] *n* boykot; **to apply the ~** boykot tətbiq etmək

boycott² ['bɔıkət] *v* boykot etmək; **to ~ a meeting** yığıncağı / iclası boykot etmək

boy-friend ['bɔıfrend] *n* sevgili; aşiq; cavan oğlan

boyhood ['bɔıhud] *n* yeniyetməlik çağı, ilk gənclik dövrü

boyish ['bɔıı∫] *adj* 1. yeniyetməlik; **my ~ days** mənim yeniyetməlik günlərim; 2. uşaq, uşaqcasına; özünü uşaq kimi aparan; qeyri-ciddi; 3. təcrübəsiz, naşı, xam

boyishness ['bɔıı∫nıs] *n* yüngüllük; uşaq hərəkəti, qeyri-ciddilik

brace¹ [breıs] *n* 1. bənd; maili dirək; tir, dayaq; dəmir bənd, çənbər; 2. cüt; **a ~ of pheasants** bir cüt qırqovul; 3. *pl* aşırma, çiyinbağı

brace² [breıs] *v* 1. bağlamaq, sarımaq; bənd etmək; möhkəmlətmək, bərkitmək; *Let's brace this wall! Gəlin bu divarı möhkəm-*

lədək; **2.** dayaq vurmaq / vermək, dayaq vurub saxlamaq; **3.** qucaqlamaq; **4.** dartmaq, gərmək, çəkmək; **to ~ a bow** yayı dartmaq; **5.** şalvarı aşırma ilə geymək

bracelet [ˈbreɪslɪt] *n* qolbaq, bilərzik

braces [ˈbreɪsɪz] *n* aşırma, çiyin bağı; **a pair of ~** aşırma

bracing [ˈbreɪsɪŋ] *adj* **1.** canlandırıcı, gümrahlaşdırıcı, qıvraqlaşdırıcı, möhkəmləndirici; **~ sea air** möhkəmləndirici / gümrahlandırıcı dəniz havası; **2.** sağlam; **~ climate** sağlam iqlim / ab-hava

bracken [ˈbrækən] *n bot.* ayıdöşəyi, qıjı

bracket[1] [ˈbrækɪt] *n* **1.** *pl* mötərizə; **round ~s** kiçik mötərizə; **square ~s** böyük mötərizə; **2.** dəmir bənd, çənbər, toxmaq, çax-çax (*qapını döymək üçün*)

bracket[2] [ˈbrækɪt] *v* **1.** mötərizəyə almaq; **2.** eyni qrupa / cərgəyə qoymaq; **3.** çənbər ilə bərkitmək

brackish [ˈbrækɪʃ] *adj* **1.** şortəhər, şor (*su haq.*); şoran (*torpaq haq.*); **~ water** şor su; **~ soil** şoran torpaq; **2.** xoşagəlməyən, iyrənc (*dad haq.*)

brackishness [ˈbrækɪʃnɪs] *n* şorluq, şoranlıq; **~ of the soil** torpağın şoranlığı

bradawl [ˈbrædɔːl] *n* biz

brag[1] [bræg] *n* **1.** lovğalıq, gopçuluq; özünü öymə; **2.** lovğa, gopçu, özünü öyən (*adam*)

brag[2] [bræg] *v* (**-gg-**) özünü tərifləmək / öymək; öyünmək, lovğalanmaq; **to ~ of / about** *one's* **courage** öz igidliyi ilə öyünmək / lovğalanmaq

braggart[1] [ˈbrægət] *n* lovğa, gopçu, özünü öyən

braggart[2] [ˈbrægət] *adj* özünü öyən, lovğa

braggery [ˈbrægərɪ] *n* lovğalıq, gopçuluq

braid[1] [breɪd] *n* **1.** qaytan, bağ, hörülmüş təsmə; **2.** bafta, güləbətin; **3.** hörük (*saç*)

braid[2] [breɪd] *v* **1.** hörmək (*saçı*); **2.** lentlə bağlamaq; **3.** təsmə ilə bəzəmək

brain[1] [breɪn] *n* **1.** *tib.* baş beyin; **disease of the ~** baş beyin xəstəliyi; **2.** *pl* beyindən bişirilən xörək; **3.** ağıl, əqli qabiliyyət; dərrakə, idrak; intellekt; **powerful / weak / clear ~** güclü / zəif / aydın dərrakə / idrak; **4.** elektron hesablama maşını;

◊ **to have** *smth.* **on the ~** ancaq bir şey haqqında düşünmək / fikirləşmək; **to cudgel / to beat / to puzzle** *one's* **~s about / with** *smth.* bir şey üstündə baş sındırmaq; **to turn** *smb.'s* **~ 1)** bir kəsi çaşdırmaq / karıxdırmaq; **2)** bir kəsi yoldan çıxartmaq; **to have** *one's* **~s on ice** təmkinli / səbirli olmaq

brain[2] [breɪn] *v* **1.** başını əzmək / xıncımxıncım etmək; **2.** başına ağır zərbə endirmək

brain-case [ˈbreɪnkeɪs] *n* beyin çanağı, kəllə tası

brain-cortex [ˈbreɪnˈkɔːteks] *n* beyin qabığı

brain-fag [ˈbreɪnfæg] *n* əsəb yorğunluğu

brain-fever [ˈbreɪn.fiːvəʳ] *n* **1.** beyin soyuqlaması; **2.** *tib.* meningit

brain-growth [ˈbreɪngrouθ] *n* beyində şiş

brainless [ˈbreɪnlɪs] *n* beyinsiz, ağılsız

brain-pan [ˈbreɪnpæn] *n* kəllə, qafa tası

brainsick [ˈbreɪnsɪk] *adj* dəli

brain-surgeon [ˈbreɪnˈsəːdʒn] *n* neyrocərrah

brainteaser [ˈbreɪn.tiːzəʳ] *n d.d.* başsındıran, tapmaca, bağlama

brainy [ˈbreɪnɪ] *adj d.d.* ağıllı, fəhmli, başlı, fərasətli, zəkalı

braise [breɪz] *v* əti pörtlətmək, əti buğda bişirmək

brake[1] [breɪk] *n* I **1.** əyləc, tormoz; **to put on the ~** əyləci basmaq, tormoz vermək; **2.** *məc.* ləngitmək, yubandırmaq, mane olmaq

brake [breɪk] *n* II *bot.* ayıdöşəyi, qıjı

brake [breɪk] *n* III **1.** lifdidən / lifdarayan alət (*kətan və sairənin lifini didmək üçün*); **2.** xəmiryoğuran / xəmirqatan maşın; **3.** *k.t.* böyük dırmıq / mala

brake [breɪk] *n* IV **1.** at nallamaq üçün dəzgah; **2.** *tar.* işgəncə aləti (*keçmiş zamanlarda insana əzab vermək üçün istifadə edilən*)

brake[2] [breɪk] *v* I tormozlamaq, tormoz vermək; **to ~ a car** maşına tormoz vermək, maşını tormozlamaq

brake [breɪk] *v* II **1.** didmək (*kətanı*); **2.** maşınla yoğurmaq / qatmaq (*xəmiri*); **3.** kəsəyi mala ilə / dırmıqla əzmək

brake-gear [breɪkˈgɪəʳ] *n tex.* tormoz sistemi

braking [ˈbreɪkɪŋ] *n* tormozlama, tormoz vermə

bran [bræn] *n* kəpək.

◊ **to bolt to the ~** ciddi / ətraflı surətdə nəzərdən keçirmək / yoxlamaq

branch[1] [brɑːntʃ] *n* **1.** budaq; **2.** sahə (*elmdə, sənayedə və s.*); **~ of knowledge** bilik sahəsi; **~ of learning** elm sahəsi; *Grammar is a branch of linguistics Qrammatika dilçiliyin bir sahəsidir*; **3.** bölmə, şöbə; **a ~ of the city library** şəhər kitabxanasının bölməsi / şöbəsi; **4.** qol; qrup; **~ of the river** çayın qolu;

◊ **to hold out the oliver ~** işləri sülh yolu ilə qaydaya salmaq

branch[2] [brɑːntʃ] *v* **1.** budaq atmaq; **2.** haçalanmaq, haçalaşmaq; *The road branches here Burada yol haçalanır / haçalaşır*

branched [brɑːntʃt] *adj* budaqlanmış, qolbudaq atmış, şaxələnmiş

branchless [ˈbrɑːntʃlɪs] *adj* **1.** budaqsız, qolsuz-budaqsız; **2.** haçalanmayan (*yol və s. haq.*)

branchy [ˈbrɑːntʃɪ] *adj* budaqlı, qollu-budaqlı, şaxəli

brand[1] [brænd] *n* **1.** kösöv; **2.** damğa (*heyvanlara vurulan*); **3.** fabrik nişanı; **4.** damğa basmaq / vurmaq üçün alət; **5.** *tar.* cinayətkarlara vurulan damğa; biabırçılıq / rüsvayçılıq damğası; **6.** növ; keyfiyyət; **good ~ of flour** yaxşı növ un

brand[2] [brænd] *v* **1.** damğalamaq, damğa vurmaq / basmaq; **2.** *məc.* yaddaşa həkk olmaq; *It is branded in my mind Bu mənim yaddaşıma həkk olunub*; **3.** biabır etmək; damğalamaq; **to ~** *smb.* **as a liar / a thief** bir kəsi yalançı / oğru kimi damğalamaq, bir kəsə yalançı / oğru damğası vurmaq

brandied [ˈbrændɪd] *adj* brendi (*konyak*) ilə qarışdırılmış, brendi / konyak qatılmış; **~ peaches** brendi / konyak qatılmış şaftalı

brandish [ˈbrændɪʃ] *v* havada oynatmaq / yelləmək (*silah və s.*)

brand-new [ˈbrændˈnjuː] *adj* təptəzə, qottəzə; **a ~ car** təptəzə maşın

brandy [ˈbrændɪ] *n* brendi, konyak

brandy-bottle [brændɪ.bɔtl] *n* brendi (*ingilis konyakı*) doldurmaq üçün butulka, brendi butulkası

brass[1] [brɑːs] *n* **1.** latun, bürünc, sarı mis; **red ~** qırmızı latun / bürünc; **2. the ~** *top.i.* misdən düzəldilmiş nəfəsli musiqi alətləri; **3.** misdən düzəldilmiş xatirə lövhəsi; **4.** *d.d.* həyasızlıq, sırtıqlıq, abırsızlıq;

◊ **as bold as ~** utanmaz, sırtıq, abırsız, həyasız

brass[2] [brɑːs] *adj* latun, mis; **~ plate 1)** mis lövhə (*soyadı yazılaraq qapının üstünə vurulan*); **2)** xatirə lövhəsi (*misdən hazırlanmış*)

brass[3] [brɑːs] *v* **1.** latunla / mislə örtmək; **2.** özünü həyasız / abırsız aparmaq, həyasızlıq / abırsızlıq etmək

brass band [ˈbrɑːsˈbænd] *n* misdən hazırlanmış nəfəsli alətlər orkestri

brassed [brɑːst] *adj* **1.** latundan qayrılmış; **2.** üzərinə mis / latun çəkilmiş

brass-works [ˈbrɑːswəːks] *n* misəridən zavod

brassy [ˈbrɑːsɪ] *adj* **1.** latun, üzərinə latun / mis çəkilmiş; **2.** mis rəngi; **3.** *d.d.* utanmaz, həyasız, abırsız

brave[1] [breɪv] *adj* **1.** cəsur, igid, cəsarətli, qorxmaz, cürətli, ürəkli, qoçaq; **a ~ soldier** igid / cəsur / qoçaq / qorxmaz əsgər; **~ actions** cəsarətli hərəkət; **2. the ~** *top.i.* igidlər, qorxmazlar; *Let's remember the brave who died in the last war Gəlin keçən müharibədə ölən igidləri xatırlayaq / yad edək*

brave[2] [breɪv] *v* **1.** igidcəsinə / cəsarətlə / qəhrəmancasına qarşılamaq; **to ~** *one's* **enemy** düşməni igidcəsinə / cəsarətlə / qəhrəmancasına qarşılamaq; **to ~ danger** təhlükəni cəsarətlə qarşılamaq; **2.** meydan oxumaq; **to ~ public opinion** ictimai fikrə meydan oxumaq / məhəl qoymamaq

bravery [ˈbreɪvərɪ] *n* **1.** igidlik, cəsurluq, qəhrəmanlıq, mərdlik; **2.** calal, dəbdəbə, təmtəraq, əzəmət

bravo[1] [.brɑːˈvou] *n* (*pl* **-oes, -os**) *tar.* bravo, muzdlu qatil

bravo[2] [.brɑːˈvou] *inter Bravo! Əhsən! Afərin!*

brawl[1] [brɔːl] *n* səs-küylü dava-dalaş, küçə savaşı

brawl[2] [brɔːl] *v* **1.** qalmaqal / dava / qovğa salmaq; **2.** şırıldamaq, şırıltı ilə axmaq (*su haq.*)

brawler [ˈbrɔːləʳ] *n* davakar, qalmaqalçı

brawn[1] [brɔ:n] *n* **1.** yaxşı inkişaf etmiş əzələ, əzələ gücü; **2.** bədənin ətli hissəsi, cəmdək; **3.** duzlanmış donuz əti; **4.** ətlik üçün yemlənmiş donuz

brawn[2] [brɔ:n] *v* **1.** bərkitmək, qatılatmaq; **2.** ətlik üçün yemləmək (*donuzu*)

brawniness [ˈbrɔ:nınıs] *n* əzələlilik, güclülük, qüvvətlilik, yekəpərlik

brawny [ˈbrɔ:nı] *adj* əzələli, güclü, qüvvətli, yekəpər

bray[1] [breı] *n* **1.** anqırtı, anqırma; **2.** xoşagəlməz / eşşək anqırtısına oxşar səs

bray[2] [breı] *v* **1.** anqırmaq; **2.** anqırtıya oxşar səs çıxartmaq

brayer [ˈbreıəʳ] *n* eşşək, uzunqulaq

brazen [ˈbreızn] *adj* **1.** mis, tunc, tuncdan qayrılmış; **2.** tunc / mis rəngli, misəbənzər, misəoxşar, mis kimi; ~ **sky** mis kimi qırmızı səma; **3.** qulaqbatıran, kəskin (*səs haq.*); ~ **tones of voice** səsin kəskin / qulaqbatırıcı tonu; **4.** utanmaz, abırsız, həyasız, ədəbsiz;

◊ ~ **age** mis dövrü

brazen [ˈbreızn] *v*: **~out** həyasızcasına / abırsızcasına inkar etmək

brazenly [ˈbreıznlı] *adv* həyasızcasına, abırsızcasına, həyasız / abırsız bir tərzdə

brazen-face [ˈbreıznfeıs] *n* abırsızlıq, həyasızlıq, utanmazlıq, ədəbsizlik

brazen-faced [ˈbreıznfeıst] *adj* həyasız, sırtıq, utanmaz

brazier [ˈbreızıəʳ] *n* I misgər

brazier [ˈbreızıəʳ] *n* II kürə, manqal

Brazilian[1] [brəˈzıljən] *n* braziliyalı, Braziliyada yaşayan adam

Brazilian[2] [brəˈzıljən] *adj* Braziliya; ~ **films** Braziliya filmləri

breach[1] [bri:tʃ] *n* **1.** deşik, dəlik; **to get out through a** ~ deşikdən / dəlikdən keçib xilas olmaq; **2.** *hərb.* yarıq, deşik; *The guns made a breach in the wall Toplar divarda yarıq / deşik açdı;* **3.** kəsilmə, qırılma (*əlaqə haq.*); ~ **between friends** dostlar arasında əlaqənin kəsilməsi / qırılması;

◊ **to stand in the** ~ zərbənin bütün gücünü öz üzərinə götürmək

breach[2] [bri:tʃ] *v* dəlik / deşik / yarıq açmaq

bread [bred] *n* **1.** çörək; **white** ~ ağ çörək; **new** ~ təzə çörək; **stale** ~ bayat çörək; **black** ~ qara çörək; **a slice of** ~ bir dilim çörək; ~ **and butter 1)** yağ-çörək, buterbrod; **2)** yaşayış vasitəsi;

◊ **daily** ~ gündəlik ruzi; ~ **and cheese 1)** pendir-çörək; **2)** *məc.* adi / sadə qida; **to make / to earn** ***one's*** ~ gündəlik ruzi / çörək qazanmaq;

to take ~ out of ***smb.'s*** **mouth** bir kəsin çörəyini əlindən almaq, bir kəsin çörəyinə bais olmaq; ~ **and salt** duz-çörək; **to break ~ with** ***smb.*** **1)** bir kəslə süfrə yoldaşı olmaq / çörək kəsmək; **2)** bir kəsin qonaqpərəstliyindən sui-istifadə etmək; **to know on which side** ***one's*** **~ is buttered** öz xeyrini / mənfəətini bilmək

breadbasket [ˈbred,ba:skıt] *n* **1.** çörək səbəti; **2.** ölkənin əsas taxılçılıq rayonu

breadgrain [ˈbredgreın] *n* çörək bişirmək üçün taxıl

breadmaking [ˈbred,meıkıŋ] *n* çörəkbişirmə, çörəkçilik

breadslicer [ˈbred,slaısəʳ] *n* çörəkdoğrayan maşın

bread-stuff [ˈbredstʌf] *n adət. pl* **1.** taxıl, un; **2.** çörək məmulatı

breadth [bredθ] *n* **1.** en; *What is the breadth of this river? Bu çayın eni nə qədərdir?*; **2.** genişlik (*dünya baxışının, marağın və s.*); ~ **of mind** əqlin /dərrakənin genişliyi

breadthways [ˈbredθweız] *adv* eninə; *Files stored breadways on a shelf Qovluqlar rəfdə eninə yığılmışdı*

breadthwise [ˈbredθwaız] *adv* = **breadthways**

bread-ticket [ˈbred,tıkıt] *n* çörək kartoçkası

bread-winner [ˈbred,wınəʳ] *n* ailə başçısı, ailəni dolandıran

break[1] [breık] *n* **1.** deşik, dəlik; ~ **in the pipe-line** boru kəmərində deşik / dəlik; **2.** yarma, yarıb keçmə, yarılma, deşilmə, yırtılma; **long / short pass** ~ uzun / qısa ötürmə ilə yarma / yarıb keçmə (*basketbol oyununda*); **3.** fasilə, pauza; tənəffüs (*məktəbdə və s.*); **a ~ in the concert** konsertdə fasilə; **a tea** ~ çay fasiləsi; **without a** ~ fasiləsiz olaraq; *After the break the lesson began again Fasilədən sonra dərs yenidən başlandı;* **4.** dəyişiklik, dəyişmə; **a ~ in the weather** havada dəyişmə; **5.** dan, şəfəq; **the ~ of dawn / day** dan yerinin sökülməsi; **6.** parçalanma; təfriqə, ayrılma; münasibətlərin / əlaqələrin kəsilməsi; **to make a ~ with** ***smb.*** bir kəslə əlaqəni kəsmək; **7.** başlanma, başlanğıc; **a ~ of storm** tufanın başlanması; **8.** imkan, şans; **to get the ~s** əlverişli imkandan istifadə etmək; *Give him a break and he'll succeed Ona imkan ver/verin, o, müvəffəqiyyət qazanacaq;*

◊ **a ~ in the clouds** ümid işığı / işartısı

break[2] [breık] *v* **1.** qırmaq, sındırmaq; **to ~ a window** pəncərə sındırmaq / qırmaq; **to ~** ***one's*** **leg** qıçını sındırmaq / qırmaq; **to ~ a branch of a tree** ağacın budağını sındırmaq; *He broke his wristwatch by dropping it O qol saatını salıb sındırdı;* **2.** qırılmaq, sınmaq; *The rope broke İp qırıldı;* **to ~ into pieces** çilik-çilik / parça-parça olmaq; *The window broke into pieces Pəncərə parça-parça oldu;* **3.** pozmaq; **to ~ the law** qanunu pozmaq; **to ~ a promise** vədi pozmaq; **4.** ram etmək; öyrətmək (*atı*) **to ~ a horse** atı ram etmək / öyrətmək; **5.** qazanmaq, təzələmək; **to ~ record in sports** idmanda yeni rekord qazanmaq, idmanda rekordu təzələmək; **6.** məhv etmək; *If that young man tries to marry my daughter, I'll break him O cavan oğlan mənim qızımla evlənməyə cəhd etsə, mən onu məhv edəcəm;* **7.** məğlub etmək; *We broke the enemy at the battle Biz düşməni döyüşdə məğlub etdik;* **8.** demək, xəbər vermək; *Break the bad news to him gently, please Zəhmət olmasa, qara / pis xəbəri ona ehmalca de/deyin;* **9.** pozmaq; **to break the silence** sakitliyi pozmaq; **10.** başlamaq; *The storm broke early in the morning Tufan səhər tezdən başladı;* **11.** korlanmaq, xarab olmaq; *His health broke Onun sağlamlığı korlandı;* **12.** dayandırmaq, təxirə salmaq; *We broke our journey to Rome at Venice Biz Romaya səyahətimizi Venesiyada dayandırdıq;* **13.** sirri öyrənmək / açmaq; *The police broke the case and caught the criminal Polis məsələni öyrəndi və cinayətkarı həbs etdi;* **14.** partlatmaq; *The bad news broke his heart Qara xəbər onun ürəyini partlatdı;* **15.** pozmaq; mane olmaq; **to ~ the peace** asayişi / sakitliyi pozmaq; **to ~** ***smb.'s*** **rest** bir kəsin istirahətini pozmaq; **to ~** ***smb.'s*** **sleep** bir kəsin yuxusuna mane olmaq; **16.** soxulmaq; **to ~ into a house** evə soxulmaq; **17.** zəifləmək, zəiflətmək; **to ~ the blow** zərbəni zəiflətmək; *The frost broke Şaxta sındı / zəiflədi;* **18.** dağılmaq, səpələnmək, dağılıb getmək; çəkilmək; *Clouds broke Buludlar dağıldı;* **19.** müflisləşdirmək; *I was completely broken Mən tamamilə müflisləşdim;* **20.** qaçmaq, qaçıb qurtarmaq; **to ~ out of prison** həbsxanadan qaçmaq; **21.** partlamaq, çırtlamaq; *The buds are breaking Tumurcuqlar partlayır / çırtlayır;*

◊ **to ~ the neck (of** ***smth.*****) 1)** məhv / yox / darmadağın etmək, sarsıtmaq; **2)** bir şeyin ən çətin hissəsinin öhdəsindən gəlmək; **3)** ən çətin işə tab gətirmək; **to ~ stones** ağır işlə məşğul olmaq, çörəyi daşdan çıxarmaq; **to ~ the camel's back** ≅ səbri tükənmək, səbr kasası dolmaq

breakable[1] [ˈbreıkəbl] *n* tez/asan sınan şey / əşya

breakable[2] [ˈbreıkəbl] *adj* tezsınan, kövrək, davamsız; ~ **glass** tezsınan şüşə

breakage [ˈbreıkıdʒ] *n* sınma; qırılma; sınmış / qırılmış yer / hissə; **a ~ in the gas pipes** qaz borularında sınmış / qırılmış yer

break away [ˈbreıkəweı] *v* **1.** qaçmaq, xilas olmaq; *The criminal broke away from the 2 policemen who were holding him Cinayətkar onu tutan 2 polis nəfərinin əlindən qaçıb;* **2.** əlaqəni kəsmək / dayandırmaq; *He has broken away from his family O, ailəsi ilə əlaqəni kəsib*

breakdown [ˈbreıkdaun] *n* **1.** mexanizmin / maşının sınması / qırılması; **2.** hərəkətin pozulması (*dəmir yolunda və s.*); **3.** gücün zəifləməsi; **nervous** ~ əsəb pozulması; **4.** dağılma, süqut, süqut etmə; ~ **of the Roman Empire** Roma İmperiyasının dağılması / süqutu; **5.** ayırma, tədqiq / təhlil etmə; hissələrə ayırma

breaker [ˈbreıkəʳ] *n* **1.** oğru; **2.** pozan (*qayda-qanunu və s.*); **3.** heyvan təlimçisi, heyvan öyrədən; **4.** *tex.* daşqıran maşın;

◊ *Breakers ahead! Ehtiyatlı ol! / olun! Qarşıda təhlükə var!*

breakfast[1] [ˈbrekfəst] *n* səhər yeməyi; **to have ~** səhər yeməyi yemək

breakfast[2] [ˈbrekfəst] *v* səhər yeməyi yemək; səhər yeməyi vermək

breaking [ˈbreɪkɪŋ] *n* **1.** sındırma, sınma; sınıq, sınıq / sınmış yer; **2.** dağıtma, uçurma, viran / xarab etmə; **3.** at təlimi, atı yerişə öyrətmə; **4.** başlama; gəlmə, yaxınlaşma; **~ of spring / summer / autumn / winter** yazın / yayın / payızın / qışın gəlməsi / yaxınlaşması

breaking-up [ˈbreɪkɪŋˈʌp] *n* fiqurların bir-birindən ayrı düşməsi (*şahmat oyununda*)

break-neck [ˈbreɪknek] *adj* təhlükəli, qorxulu, xətərli; **at ~ speed / pace** bərk / cəld / iti / başgicəldici sürətlə; **to drive at ~** başgicəldici sürətlə sürmək

break off [ˈbreɪkɔf] *v* **1.** dayandırmaq, saxlamaq, kəsmək (*söhbəti və s.*); *He broke off speaking to answer the telephone O, telefona cavab vermək üçün söhbəti kəsdi;* **2.** sındırmaq, qopartmaq; *He broke off a branch and gave it to me O, bir budaq sındırıb mənə verdi*

breakpromise [ˈbreɪk,prɔmɪs] *n* sözünün üstündə durmayan / sözündən qaçan adam; qırdı-qaçdı adam

breakout [ˈbreɪkaut] *n* **1.** çətin vəziyyətdən çıxma; **2.** *hərb.* mühasirədən çıxma; **3.** həbsxanadan qaçma (*kütləvi şəkildə*)

break out [ˈbreɪkaut] *v* **1.** qəfildən / qəflətən başlamaq; *War / A fire broke out Müharibə / Yanğın qəflətən başladı;* **2.** qaçmaq, qaçıb qurtarmaq; **to ~ of prison** həbsxanadan / qaladan qaçmaq / qaçıb qurtarmaq

breakthrough [ˈbreɪkθru:] *n* **1.** yuma, yuyub aparma (*su haq.*); **2.** *hərb.* yarıb keçmə; *A military breakthrough was made at night Silahlı yarıb keçmə əməliyyatı gecə keçirildi*

break through [ˈbreɪkˈθru:] *v* **1.** peyda olmaq, görünmək, zühur etmək; *It was a cloudy day, but the sun at last broke through Buludlu bir gün idi, lakin nəhayət günəş göründü;* **2.** çox əhəmiyyətli kəşf etmək; *Scientists hope to break through soon in their fight against heart disease Alimlər ürək xəstəliyi üzrə apardıqları çalışmada tezliklə çox əhəmiyyətli kəşf edəcəklərinə ümid bəsləyirlər;* **3.** *hərb.* yarıb keçmək, yarmaq (*düşmən xəttini*)

breakup [ˈbreɪkʌp] *n* **1.** uçma, dağılma, sökülmə; pozulma; süqut; **2.** pozma, pozulma; **the ~ of a marriage** kəbinin pozulması; **3.** xırda hissələrə parçalanma / bölünmə; **the ~ of the large farms** böyük təsərrüfatların (fermaların) parçalanması; **4.** parlamentin buraxılması

break up [ˈbreɪkʌp] *v* **1.** çat-çat etmək, çatlatmaq; *Freezing weather will break up the soil Şaxtalı hava torpağı çat-çat edəcək;* **2.** pozulmaq; *Their marriage broke up Onların kəbini pozuldu;* **3.** dağıtmaq, qovmaq; *The police broke up the crowd Polis camaatı dağıtdı;* **4.** fəaliyyətini dayandırmaq; tətilə buraxılmaq, bağlanmaq; *When does your school break up? Sizin məktəbdə dərslər haçan / nə vaxt qurtarır?;* **5.** məhv etmək; *The bad news will break him up Bu qara xəbər onu məhv edəcək*

breakwater [ˈbreɪk,wɔ:tə'] *n* dalğasındıran, dalğaqıran

break with [,breɪk ˈwɪð] *v* **1.** əlaqəni kəsmək; **to ~ with *one's* former friends** keçmiş / əski dostlarla əlaqəni kəsmək; **2.** rədd etmək, əl çəkmək; **to ~ old ideas** köhnə fikirlərdən əl çəkmək

breast[1] [brest] *n* **1.** döş, əmcək, məmə; **to give the ~ to a child** uşağa döş vermək; **2.** *məc.* qida mənbəyi; **3.** süd / döş vəzi; **4.** yaxa, paltarın yuxarı qabaq hissəsi;
◊ **to make a clean ~ of *smth.*** bir şeyi açıq ürəklə etiraf etmək

breast[2] [brest] *adj* döş; **~ pocket** döş cibi; **~ milk** döş südü; **~ nipple** döş giləsi

breast[3] [brest] *v* sinə gərmək (*çətinliyə*); mübarizə aparmaq; müqavimət göstərmək; **to ~ the waves** dalğaya sinə gərmək

breast-band [ˈbrestbænd] *n* döş qayışı (*atda, itdə*)

breastbone [ˈbrestboun] *n* döş sümüyü

breast-collar [ˈbrestˈkɔlə'] *n* sinəbənd (*qoşqu ləvazimatı*)

breast-fed [ˈbrestˈfed] *adj* südəmər/döşəmər; **~ baby** döşəmər uşaq

breast-pin [ˈbrestpɪn] *n* sancaq (*qalstuk üçün*)

breast-plate [ˈbrestpleɪt] *n* döşü mühafizə etmək üçün geyilən zireh

breast-rail [ˈbrestreɪl] *n* tutacaq; məhəccər, sürahı

breath [breθ] *n* **1.** nəfəs; **the ~ of spring** baharın nəfəsi; **to draw ~** nəfəs almaq; **to be out of ~** təngənəfəs olmaq; **to lose *one's* ~** boğulmaq, təngnəfəs olmaq; **to bate / to hold *one's* ~** nəfəs almamaq, bir qədər nəfəsini dayandırmaq; **to take a deep ~** dərindən nəfəs almaq; **2.** əsmə; **a ~ of fresh air** təmiz küləyin əsməsi; **3.** xoş iy, ətir, rayihə; **the ~ of flowers** çiçəklərin xoş iyi / ətri / rayihəsi;
◊ **to draw the first ~** doğulmaq, anadan olmaq; **to draw *one's* last ~** son dəfə nəfəs almaq; ölmək

breathe [bri:ð] *v* **1.** nəfəs / hava almaq; **to ~ freely** azad nəfəs almaq; **2.** yaşamaq, mövcud olmaq; *He is still breathing O hələ yaşayır;* **3.** ahəstə demək, pıçıldamaq; *He breathed words of love into the girl's ear O, qızı sevdiyini onun qulağına ahəstə bir səslə / pıçıltı ilə dedi;*
◊ **to ~ down *smb.'s* neck** bir kəsə göz verib işıq verməmək

breathing[1] [ˈbri:ðɪŋ] *n* **1.** nəfəs, nəfəs alma; **heavy ~** ağır nəfəs alma, tövşümə; **rough / smooth ~** çətin / sərbəst nəfəs alma; **2.** ahəstə əsmə (*külək*); **3.** xoş iy, ətir, rayihə; **4.** an, qısa müddət

breathing[2] [ˈbri:ðɪŋ] *adj* nəfəs alan, canlı, elə bil canlı (*şəkil, heykəl və s. haq.*)

breathing-space [bri:ðɪŋspeɪs] *n* fasilə, tənəffüs

breathless [ˈbreθlɪs] *adj* **1.** boğulan, təngnəfəs olan, tövşüyən; *By the time I got to the top of the mountain, I was completely breathless Mən dağın kəlləsinə çatanda tamamilə təngnəfəs idim;* **2.** nəfəs almadan, nəfəsini içəri çəkərək; *They listened to the story with breathless attention Onlar əhvalata nəfəs almadan / nəfəslərini içəri çəkərək diqqətlə qulaq asdılar;* **4.** gərgin; **~ silence** ölü sükut; **5.** küləksiz, yelsiz; **~ weather** küləksiz hava; **~ day** küləksiz gün

breathlessness [ˈbreθlɪsnɪs] *n* təngnəfəslik, tövşümə, tövşük

breech-block [ˈbri:tʃblɔk] *n hərb.* çaxmaq

breeches [ˈbri:tʃɪz] *n pl* brici, minici şalvarı;
◊ **to wear the ~** **1)** kişi xasiyyətində olmaq; **2)** evə rəhbərlik etmək (*qadın haq.*)

breech-sight [bri:tʃsaɪt] *n hərb.* nişan, arpacıq (*silahda*)

breed[1] [bri:d] *n* **1.** cins; **a new ~ of horse / cattle** yeni cins at / mal-qara; **2.** əsl, həqiqi; **people of true English ~** əsl / həqiqi ingilis; **3.** nəsil; **4.** növ; kateqoriya; **men of the same ~** eyni fikrə / məsləkə malik olan adamlar

breed[2] [bri:d] *v* **1.** artmaq, çoxalmaq; artıb çoxalmaq, doğub törəmək; **to ~ like rabbits** krolik kimi törəyib artmaq / artıb çoxalmaq; *Those peoples breed like rabbits O xalqlar krolik kimi artırlar;* **2.** doğub böyütmək (*bala*); **3.** kürt yatıb bala çıxartmaq (*toyuq, quş və s.*); *Some animals will not breed when kept in cage Bəzi heyvanlar qəfəsdə saxlanıldıqda bala vermir;* **4.** yetişdirmək, becərmək, saxlamaq; **to ~ cattle / hens / ducks** mal-qara / toyuq / ördək yetişdirmək; *The pond breeds fish Bu hovuzda balıq yetişdirilir;* **5.** tərbiyə etmək, təhsil vermək; oxutmaq; **to ~ *smb.* to the law** bir kəsə hüquq təhsili vermək; **6.** törətmək, doğurmaq; **to ~ wars** müharibələr törətmək;
◊ **to ~ in and in** qohumlar arasında nəsildən nəslə nigah bağlamaq; **to ~ out and out** qohumlar arasında nigah bağlamamaq

breeder [ˈbri:də'] *n* **1.** törədən, artıran; **cattle ~** maldar, maldarlıq mütəxəssisi; **poultry ~** quşçu, quşçuluq mütəxəssisi; **2.** döllük, damazlıq (*buğa, qoç, ayğır və s.*)

breeding[1] [ˈbri:dɪŋ] *n* **1.** artma, çoxalma, doğub-törəmə (*heyvan, quş*); *Spring is the season of breeding for birds Yaz quşların bala çıxarma fəslidir;* **2.** yetişdirmə, becərmə, becərilmə (*heyvan*); **sheep ~** qoyun yetişdirmə; **3.** tərbiyə olunma; təhsil alma; *He received his breeding at Oxford O, təhsilini Oksfordda aldı*

breeding[2] [ˈbri:dɪŋ] *adj* **1.** damazlıq, cins, döllük; **~ sow** cins / döllük / damazlıq do-

nuz; ~ **stock** damazlıq / döllük heyvan, **2.** *k.t.* cütləşmə; ~ **place** cütləşmə yeri; ~ **season** cütləşmə dövrü

breeding-ground [ˈbri:dıŋgraund] *n* **1.** balalama / bala çıxarma yeri; *Sea cliffs are the breeding-ground of many sea-birds Dənizkənarı qayalar bir çox dəniz quşlarının balalama / bala çıxarma yeridir;* **2.** törəmə / əmələgəlmə mənbəyi; *Dirt is the breeding-ground of disease Çirk xəstəliyin əmələgəlmə / törəmə mənbəyidir*

breeze[1] [bri:z] *n* meh, sahil küləyi

breeze[2] [bri:z] *v* **1.** ahəstə / mülayim əsmək (*külək haq.*); **2.** sürətlə getmək; *She breezed along, smiling at everyone Hər kəsin üzünə gülərək o, sürətlə gedirdi*

breeziness [ˈbri:zınıs] *n* oynaqlıq, şənlik, təmizlik (*hava haq.*)

breezy [ˈbri:zı] *adj* **1.** sərin, küləkli; *It's breezy today Bu gün hava küləklidir;* **2.** təmiz (*hava haq.*); **3.** şən, qayğısız

brevity [ˈbrevıtı] *n* **1.** azömürlülük, az yaşama; **the ~ of human life** insan həyatının / ömrünün qısalığı; **2.** qısalıq, müxtəsərlik; ~ **of speech** nitqin qısalığı / müxtəsərliyi

brew[1] [bru:] *n* **1.** bişirmə (*pivə və s.*); dəm, dəmləmə; *I like a strong brew (of tea) Mən tünd dəmlənmiş çay xoşlayıram*

brew[2] [bru:] *v* **1.** bişirmək (*pivə və s.*); **2.** dəmləmək (*çay, qəhvə*); *Don't pour the tea yet – it's still brewing Çayı hələ süzmə / süzməyin, o hələ dəm alır;* **3.** yetişmək, yaxınlaşmaq; *A storm is brewing Tufan yaxınlaşır;*

◊ *As you brew so you must drink at. söz ≡ İti öldürənə sürüdürlər, Öz cəzandır, çək Balaş*

brewage [ˈbru:ıdʒ] *n* pivəbişirmə

brewer [ˈbru:ə'] *n* pivəçəkən, pivə zavodu işçisi, pivəbişirən

brewery [ˈbru:ərı] *n* pivəbişirən zavod

brewing [ˈbru:ıŋ] *n* **1.** pivəbişirmə; **2.** bir dəfəyə bişirilmiş pivənin həcmi

bribability [ˌbraıbəˈbılıtı] *n* pula satılma, satqınlıq

bribable [ˈbraıbəbl] *adj* satqın, pula satılan; **a ~ man** satqın adam

bribe[1] [braıb] *n* rüşvət; ələ alma, öz tərəfinə çəkmə (*pulla, rüşvət və s. verməklə*); **to take ~s** rüşvət almaq / götürmək

bribe[2] [braıb] *v* **1.** rüşvət vermək; *The criminal bribed the policeman to let him go free Cinayətkar polis nəfərinə rüşvət verdi ki, onu buraxsın;* **2.** aldatmaq, ələ almaq, tovlamaq, tərəfinə çəkmək; (*rüşvət, pul, bəxşiş və s. verməklə*)

briber [ˈbraıbə'] *n* rüşvət verən (*adam*)

bribery [ˈbraıbərı] *n* **1.** rüşvətxorluq; **2.** satqınlıq; **judicial ~ 1)** hakimə rüşvət vermə; hakimi rüşvətlə ələ alma; **2)** seçiciləri rüşvət / bəxşiş və s. verməklə öz tərəfinə çəkmə

bribetaker [ˈbraıb.teıkə'] *n* rüşvətxor, rüşvət alan

brick[1] [brık] *n* **1.** kərpic; **red ~s** qırmızı kərpic; **yellow ~s** sarı kərpic; *He used red bricks to build his house O, evini qırmızı kərpicdən tikdirdi / tikdi;* **2.** kubşəkilli uşaq oyuncağı

brick[2] [brık] *adj* kərpic, klinker; ~ **pavement** kərpic / klinker döşənmiş səki

brick[3] [brık] *v* kərpic hörmək, kərpiclə örtmək

brick-bread [ˈbrıkbred] *n* kərpic formalı çörək

brick-earth [ˈbrıkə:θ] *n* kərpic kəsmək üçün palçıq

brick-field [ˈbrıkfi:ld] *n* kərpic zavodu

brick-kiln [brıkkıln] *n* kərpic bişirmək üçün soba / peç

bricklayer [ˈbrık.leıə'] *n* bənna, kərpic hörən bənna

brickwork [ˈbrıkwə:k] *n* kərpiclə hörmə / tikmə

brickworks [ˈbrıkwə:ks] *n* kərpic zavodu

bricky [ˈbrıkı] *adj* **1.** kərpicdən düzəldilmiş; **2.** kərpic rəngli

brick-yard [ˈbrıkja:d] *n* kərpic zavodu

bridal [ˈbraıdl] *adj* toy; ~ **banquet** toy qonaqlığı; ~ **party** qız evindən gəlmiş qonaqlar

bride [braıd] *n* gəlin

bride-couple [ˈbraıd.kʌpl] *n* yeni evlənmiş ər-arvad

bridegroom [ˈbraıdgrum] *n* **1.** nişanlı / adaxlı (*oğlan*); evlənmək yaşına çatmış oğlan; **2.** yeni evlənmiş kişi

bridehouse [ˈbraıdhaus] *n* toy evi

brideman [ˈbraıdmən] *n* = **bridesman**

bridesmaid [braıdzmeıd] *n* gəlinin rəfiqəsi / dostu

bridesman [ˈbraıdzmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) sağdış, soldış

bridewell [ˈbraıdwəl] *n* islahedici həbsxana / ev

bridge[1] [brıdʒ] *n* **1.** körpü; **to throw a ~** körpü salmaq; **2.** burnun üst hissəsi; **3.** xərək (*musiqi alətlərində simlərin altına qoyulan taxta və ya sümük parçası*); **4.** körpü (*süni dişlər üçün*);

◊ **to burn** *one's* **~s** ≡ oturduğu budağı kəsmək, özünü çətin / çıxılmaz vəziyyətə salmaq; *Don't cross the bridges before you come to them at. söz ≡ Çay gəlməmiş keçmək üçün çırmanma*

bridge[2] [brıdʒ] *v* **1.** körpü salmaq / tikmək; **to ~ a river** çay üzərindən körpü salmaq / tikmək; **2.** aradan / ortadan qaldırmaq; **to ~ over the difficulties** çətinliyi ortadan / aradan qaldırmaq;

bridgemaster [ˈbrıdʒ.ma:stə'] *n* körpü gözətçisi

bridle[1] [ˈbraıdl] *n* **1.** yüyən; **to give a horse the ~ 1)** atın yüyənini buraxmaq; **2)** tam azadlıq vermək

bridle[2] [ˈbraıdl] *v* **1.** cilovlamaq, yüyənləmək; **2.** cilovunu çəkmək, qarşısını almaq; **to ~** *one's* **passions** ehtirasını cilovlamaq

bridle-rein [ˈbraıdlreın] *n* cilov, yedək

bridoon [brıˈdu:n] *n* qantarğa, çaralğa

brief[1] [bri:f] *n* **1.** ifadə, xülasə, şərh, izah; şərh / izah / ifadə etmə; **2.** məlumat, məlumat vərəqəsi; **3.** *məc.* müdafiə etmək (*bir kəsi*); **to have plenty of ~s** böyük təcrübəsi olmaq (*vəkillik işində*)

brief[2] [bri:f] *adj* **1.** qısa, ötəri, qısamüddətli, ~ **review** qısa xülasə / icmal; **a ~ look at the newspaper** qəzetə ötəri baxış; **a ~ letter** qısa məktub; **2.**: **in a ~** qısası; *It's a long letter, but in brief, he says "No" Bu uzun məktubdur, lakin qısası "Yox" deyir;* **3.**: **~ and to the point** (*söhbət və yazı haq.*); qısa və məqsədyönlü; *The letter was brief and to the point Məktub qısa və məqsədyönlü idi;*

brief[3] [bri:f] *v* **1.** qısa ifadə etmək; yekun vurmaq, yekunlaşdırmaq; **2.** *hüq.* **1)** vəkilə təlimat vermək; **2)** işi aparmağı vəkilə həvalə etmək / tapşırmaq

brief-bag [ˈbri:fbæg] *n* = **brief-case**

brief-case [ˈbri:fkeıs] *n* portfel

briefing[1] [ˈbri:fıŋ] *n* təlimat / göstəriş vermə; **to give a ~** təlimat / göstəriş vermək üçün iclas

briefly [ˈbri:flı] *adv* qısa, qısaca, müxtəsər; qısa / yığcam tərzdə

briefness [ˈbri:fnıs] *n* qısalıq, müxtəsərlik, yığcamlıq

brier [ˈbraıə'] *n* **1.** *bot.* itburnu; **2.** *top.* / pöhrəlik

brig [brıg] *n* **1.** ikidorlu gəmi; **2.** qauptvaxta (*hərbi qulluqçular üçün dustaqxana*)

brigade [brıˈgeıd] *n* briqada; komanda; dəstə; **the Fire Brigade** yanğınsöndürən briqada

brigadier [ˌbrıgəˈdıə'] *n hərb.* briqadir (*Böyük Britaniya ordusunda*)

brigadier-general [ˈbrıgədıəˈdʒenərəl] *n* briqada generalı (*ABŞ ordusunda*)

brigand [ˈbrıgənd] *n* quldur, yolkəsən, çapqınçı

brigandage [ˈbrıgəndıdʒ] *n* quldurluq, qarət, soyğunçuluq, talan, çapqınçılıq, banditizm

bright[1] [braıt] *n* parlaqlıq, işıqlılıq, işıq

bright[2] [braıt] *adj* **1.** parlaq, işıqlı; aydın; ~ **star** işıqlı / parlaq ulduz; ~ **colours** parlaq rənglər; ~ **day** parlaq / aydın gün; ~ **eyes** parlaq / aydın gözlər; ~ **future** parlaq/işıqlı gələcək; ~ **sound** / **voice** aydın səs; *The sun is brighter than the moon Günəş aydan daha işıqlıdır;* **2.** şəffaf, dupduru; ~ **wine** şəffaf / dupduru / saf şərab; **3.** cilalanmış, parlaqlaşdırılmış; **4.** çox yaxşı / gözəl; ~ **plan** / **reply** çox gözəl plan / cavab; **5.** bacarıqlı, fərasətli, ~ **boy** bacarıqlı / fərasətli oğlan; **6.** şən, şad, oynaq, şux, optimist; **to keep ~ in spite of** *one's* **misfortune** bədbəxtliyə baxmayaraq öz şuxluğunu saxlamaq

brighten [ˈbraıtn] *v* **1.** açılmaq, aydınlaşmaq; *The sky is brightening Səma açılır / aydınlaşır;* **2.** təmizləmək; parıldatmaq (*metalı*); **3.** bəzəmək; *These flowers brighten the room Bu çiçəklər otağı bəzəyir*

brightness [ˈbraıtnıs] *n* parlaqlıq; aydınlıq

brill [brɪl] *n zool.* kambala, qalxan balığı

brilliance [ˈbrɪljəns] *n* **1.** parlaqlıq; **the ~ of the lamp** lampanın parlaqlığı; **2.** calal, dəbdəbə, təmtəraq, əzəmət

brilliant[1] [ˈbrɪljənt] *n* brilyant

brilliant[2] [ˈbrɪljənt] *adj* parlaq, parlayan, işıqlı; gözqamaşdırıcı; **~ sunshine** gözqamaşdırıcı / parlaq günəş işığı; **~ mind** parlaq zəka

brim[1] [brɪm] *n* **1.** qıraq, kənar (*şlyapada*); **2.** ağız; **full to the ~** ağzına qədər dolu; *The bucket is full to the brim Vedrə ağzına qədər doludur*

brim[2] [brɪm] *v* **(-mm-) 1.** ağzına qədər doldurmaq; **2.** ağzına qədər dolmaq; *Her eyes brimmed (over) with tears Onun gözləri yaşla doldu*

brimful [ˈbrɪmfl] *adj* **1.** ağzına qədər dolu; **to fill a glass ~** stəkanı ağzına qədər doldurmaq; **2.** dolu; *Her eyes were brimful of tears Onun gözləri yaşla dolu idi*

brimless [ˈbrɪmlɪs] *adj* qıraqsız, qırağı olmayan (*şlyapa*)

brimmed [ˈbrɪmd] *adj* **1.** ağzına qədər doldurulmuş; **2.** qırağı olan, qıraqlı (*şlyapa haq.*)

brimmer [ˈbrɪmə] *n* ağzına qədər doldurulmuş qədəh / bokal

brindled [ˈbrɪndld] *adj* zolaqlı, xallı (*inək, pişik və s. haq.*)

brine [braɪn] *v* duza qoymaq, duzlamaq, duzlu suya salmaq

brine-bath [ˈbraɪnba:θ] *n* duzlu vanna (*müalicə məqsədilə istifadə edilən*)

brinespring [ˈbraɪn.sprɪŋ] *n* duzlu çeşmə / qaynaq

bring [brɪŋ] *v* **1.** gətirmək; *Bring me the book Kitabı mənə gətir / gətirin;* **2.** səbəb / bais olmaq, törətmək, doğurmaq, oyatmaq; *This sad news brought tears to her eyes Bu qəmli xəbər onun gözlərinin yaşla dolmasına səbəb oldu;* **3.** çatdırmaq; **to ~ water to the boil** suyu qaynama dərəcəsinə çatdırmaq; **to ~ to ruin** xaraba vəziyyətinə salmaq; **to ~ to an end / to close** sona / başa çatdırmaq; **to ~ into action 1)** hərəkətə gətirmək, işə salmaq; **2)** cəbhəyə atmaq; **4.** gəlir gətirmək / vermək; *The goods brought low prices Mal aşağı qiymətə satıldı;* **5.** qaldırmaq (*iş*); **to ~ an action against** *smb.* bir kəsə qarşı iş qaldırmaq; **6.** təqdim etmək; irəli sürmək (*iddia, şikayət, sübut*); **to ~ charges against a person** bir şəxsə qarşı ittiham irəli sürmək / qaldırmaq; **7.** inandırmaq, vadar / məcbur etmək; **to ~** ***smb.*** **to do** ***smth.*** bir kəsi bir iş görməyə məcbur etmək; *I cannot bring myself to believe Mən özümü inandıra bilmirəm;* **to ~** ***smb.*** **to his sense** bir kəsin ağlını başına gətirmək;

◊ **to ~ to account** məsuliyyətə cəlb etmək, izahat tələb etmək; izahat istəmək; **to ~ to light** aşkar / müəyyən etmək; **to ~ to naught 1)** heçə / yoxa çıxartmaq; **2)** var-yoxdan çıxartmaq; **to ~ to a hammer** hərraca qoymaq; **to ~ into being** yaratmaq, həyata gətirmək, həyat vermək; **to ~ the water to** ***smb.*****'s mouth** bir kəsin ağzını sulandırmaq / iştahasını açmaq; **to ~ back** qaytarmaq, qaytarmağa məcbur etmək; *All library books must be brought back before June Kitabxana kitabları iyun ayının 20-sinə kimi geri qaytarılmalıdır;* **to ~ down 1)** endirmək; enmək; *The pilot brought the plane down gently Pilot təyyarəni ehmalca endirdi;* **2)** enməyə məcbur etmək; **to ~ a plane with gunfire** təyyarəni atəşlə yerə enməyə məcbur etmək; **to ~ on 1)** səbəb olmaq; *Going out in the rain brought on a fever Yağışda çölə çıxmaq qızdırmaya səbəb oldu;* **2)** kömək etmək; *More study should bring you on in English Çox işləmək sənin / sizin ingilis dilini öyrənməyinə / öyrənməyinizə kömək edəcək;* **to ~ round** özünə gətirmək; *Tom has fainted: try to bring him round Tom huşunu itirib; çalış / çalışın onu özünə gətir/gətirin;* **to ~ up 1)** böyütmək, tərbiyə etmək / vermək; **to ~ children** uşaqları böyütmək / tərbiyə etmək; **2)** qusmaq / qaytarmaq; *He brought up his dinner O, yediyini qusdu / qaytardı*

brink [brɪŋk] *n* **1.** kənar, qıraq (*uçurumun, sıldırımın, yarğanın*); **2.** hədd, kənar; **to be on the ~ of ruin** dilənçilik / səfalət həddində olmaq; **to be on the ~ of grave** bir ayağı gorda olmaq; **to be on the ~ of tears** ağlamaq həddində / dərəcəsində olmaq; **to be on ~ of war** müharibə həddində olmaq;

◊ **to stand shivering on the ~** tərəddüd etmək, qərarsızlıq göstərmək

briny [ˈbraɪnɪ] *adj* **1.** çox duzlu, qır duz; **2.** *şair.* acı; **~ tears** acı göz yaşları; **to shed ~ tears** acı göz yaşları axıtmaq / tökmək

brisk[1] [brɪsk] *adj* **1.** diri, diribaş, çevik, zirək, qıvraq; cəld; **a ~ old man** diribaş / zirək / çevik / qıvraq qoca; **a ~ walker** cəld yeriyən; **a ~ walk** cəld yeriş; **2.** qızğın, canlı; **~ trade** qızğın ticarət; **3.** parlaq; **~ fire 1)** parlaq od / işıq; **2)** *hərb.* intensiv atəş; **4.** təzə, sərin (*xüs. külək, hava və s. haq.*); **~ morning air** sərin təzə səhər havası; **5.** qazlı, qaynayan, fısıldayan (*içki haq.*)

brisk[2] [brɪsk] *v* **(up)** canlandırmaq; **to ~ up a fire** ocağı üfürmək / yelləyib qızışdırmaq

briskly [ˈbrɪsklɪ] *adv* cəld, zirək; **to walk ~** cəld yerimək

briskness [ˈbrɪsknɪs] *n* cəldlik, zirəklik, diribaşlıq, çeviklik

brisket [ˈbrɪskɪt] *n* **1.** *anat.* sinə sümüyü; **2.** *aşp.* döş əti (*heyvanlarda*)

bristle[1] [ˈbrɪsl] *n* **1.** qıl, cod tük; **2.** kəndir, çətənə lifi;

◊ **to set up** ***one's*** **~s** tüklərini qabartmaq

bristle[2] [ˈbrɪsl] *v* **1.** tüklərini qabartmaq / pırpızlaşdırmaq; tükləri biz-biz olmaq; *His hair bristled with anger Acıqdan / Hirsdən onun tükləri biz-biz oldu;* **2.** acıqlanmaq, acığı tutmaq; **3. (with)** bol olmaq; dolu olmaq

bristly [ˈbrɪslɪ] *adj* **1.** cod, sərt (*tük*); *This brush is bristly, please give me a soft one Bu şotka çox coddur, zəhmət olmasa, mənə yumşağını ver / verin;* **2.** çılğın, hövsələsiz, çətin (*adam haq.*)

Briticism [ˈbrɪtɪsɪzm] *n* **1.** anqlisizm (*ingilis dilindən alınmış söz və ya ifadə*); **2.** tipik ingilis xüsusiyyəti (*xasiyyətdə və s.*)

British[1] [ˈbrɪtɪʃ] *n* ingilislər, britaniyalılar; *The British drink a great deal of tea İngilislər çox çay içirlər*

British[2] [ˈbrɪtɪʃ] *adj* Britaniya, ingilis; **the ~ Museum** Britaniya muzeyi; **the ~ English** ingilis dilinin Britaniya variantı; **a ~ citizen** Britaniya vətəndaşı

Briton [ˈbrɪtn] *n* **1.** britaniyalı, ingilis; **North ~** şotlandiyalı; **2.** *tar.* brits, britlər (*İngiltərənin qədim əhalisi – keltlər*)

brittle [ˈbrɪtl] *adj* **1.** kövrək, tezsınan; **a ~ glass** kövrək / tezsınan şüşə; **2.** çox zərif / incə, tez pozula bilən; **a ~ friendship** tezpozulan / çox incə dostluq; **a ~ nature** çox zərif təbiət

brittleness [ˈbrɪtlnɪs] *n* kövrəklik; zəriflik, incəlik

broach [brəutʃ] *v* **1.** deşmək, deşik açmaq; *He was cruelly broached to death with a dagger Onu xəncərlə ölümcül halda deşik-deşik etmişdilər;* **2.** elan etmək (*ucadan*); **3.** açmaq (*butulkanı*); mayeni boşaltmaq üçün kran qoymaq (*çəlləyə*); **4.** müzakirə etməyə başlamaq (*məsələni*); *We broached the third point Biz üçüncü bəndi müzakirə etməyə başladıq;* **5.** yonmaq (*daşı*)

broad[1] [brɔ:d] *n* **1.** enli hissəsi (*kürəyin, söykənəcəyin*); **2.** *amer.* gənc qadın / qız

broad[2] [brɔ:d] *adj* **1.** enli, geniş; **~ chest** enli sinə / köks; **~ shoulders** enli çiyinlər; **a ~ river** enli çay; **~ fields** geniş çöllər; **in a ~ sense** geniş mənada; **2.** aydın, açıq; **~ purpose** açıq / aydın məqsəd; **~ statement** açıq bəyanat; **3.** nəzərəçarpan, açıq, güclü (*aksent haq.*); **~ Scotch accent** açıq / nəzərəçarpan şotland aksenti; **4.** kobud, qaba, ədəbsiz, nalayiq, yaraşmaz; **~ joke** kobud / ədəbsiz / nalayiq zarafat

broad[3] [brɔ:d] *adv* **1.** geniş, geniş surətdə / tərzdə; **2.** sərbəst, açıq; **3.** tamamilə, tam, lap; **~ awake** yuxudan tam/tamamilə oyanmış; **4.** aydın nəzərə çarpan, aydın hiss edilən

broad-brim [ˈbrɔ:dbrɪm] *n* yanları enli şlyapa

broadcast[1] [ˈbrɔ:dka:st] *n* **1.** veriliş (*yayım*); **television ~** televiziya verilişi/yayımı; **2.** radioverilişi

broadcast[2] [ˈbrɔ:dka:st] *adj* radioveriliş; **~ time** radioveriliş vaxtı

broadcast[3] [ˈbrɔ:dka:st] *v* radioverilişi aparmaq; *The BBC will broadcast the news at 10 o'clock BBC xəbərləri saat 10-da ve-*

racak; **2.** yaymaq, xəbər verməl, *He broadcast the news to all his friends O, xəbəri bütün dostlarına yaydı*

broadcaster [ˈbrɔːdkaːstəʳ] *n* **1.** diktor; **2.** radio / televiziya proqramları şirkəti

broadcasting [ˈbrɔːdkaːstɪŋ] *n* radioverilişi

Broadcasting-House [ˈbrɔːdkaːstɪŋˈhaus] *n* Londonda BBC-nin yerləşdiyi bina

broadcasting station [ˈbrɔːdkaːstɪŋˈsteɪʃn] *n* radio / televiziya verilişləri stansiyası

broaden [ˈbrɔːdn] *v* genişləndirmək; genişlənmək; **to ~ *one's* outlook** biliyini / görüş dairəsini genişləndirmək

broad-faced [ˈbrɔːdfeɪst] *adj* enlisifət, enlisifətli

broad-guade [ˈbrɔːdgeɪd] *adj* **1.** *d.y.* enli xətli *(dəmir yolu haq.)*; **2.** geniş, hortoəfli *(masaləyə yanaşma haq.)*; **3.** liberal *(barışdırıcı, güzəştə gedən)*

broad jump [ˈbrɔːdˈdʒʌmp] *n id.* uzununa hoppanma / tullanma

broad-leaved [ˈbrɔːdˈliːvd] *adj bot.* enliyarpaq, enliyarpaqlı; **~ trees** enliyarpaq ağaclar

broadly [ˈbrɔːdlɪ] *adv* **1.** geniş, geniş surətdə / tərzdə; **2.** açıq, açıq-aydın, açıqdan-açığa, açıqcasına, heç bir şey gizlətmədən; qətiyyətlə; *He looked at me broadly in the face O, qətiyyətlə mənim üzümə baxdı;* **to talk ~** açıq /açıq-açığına / heç bir şey gizlətmədən danışmaq

broad-minded [ˈbrɔːdˈmaɪndɪd] *adj* geniş dünyagörüşlü, genişfikirli

broad-mindedness [ˈbrɔːdˈmaɪndɪdnɪs] *n* geniş dünyagörüşünə malik olma

broadness [ˈbrɔːdnɪs] *n* **1.** en; **2.** kobudluq, qabalıq *(zarafatda, danışıqda)*

broadseal [ˈbrɔːdsiːl] *n* böyük dövlət möhürü

broadstone [ˈbrɔːdstən] *n tik.* piltə, tava daşı, yastı daş

broadsword [ˈbrɔːdsɔːd] *n* **1.** qəmə, gərdə; **2.** *pl* qəmə ilə silahlanmış əsgərlər

Broadway [ˈbrɔːdweɪ] *n* Brodvey *(Nyu-Yorkda teatrların, universal mağazaların və s. yerləşdiyi küçə)*

brocade[1] [brəˈkeɪd] *n* zərxara

brocade[2] [brəˈkeɪd] *adj* zərxara; **~ gown** zərxaradan tikilmiş don

brochure [ˈbrouʃjuəʳ] *n* kitabça, broşür

brock [brɔk] *n* **1.** *zool.* porsuq; **2.** alçaq, əclaf

broil[1] [brɔɪl] *n* I dalaşma, vuruşma, qovğa, dava; səs-küy, qalmaqal; **to fight in every ~** hər bir davada / qalmaqalda iştirak etmək

broil [brɔɪl] *n* II isti, istilik, hərarət; **2.** açıq odda qızardılmış ət və ya balıq

broil[2] [brɔɪl] *v* I dalaşmaq, savaşmaq, söyüşmək

broil [brɔɪl] *v* II **1.** açıq odda qızartmaq; açıq odda qızarmaq; **2.** *d.d.* günəşdə yanmaq; **3.** bərk isti olmaq; *It's really broiling today Bu gün həqiqətən bərk istidir*

broiler [ˈbrɔɪləʳ] *n* I *d.d.* davakar, dalaşqan, sataşqan *(adam)*

broiler [ˈbrɔɪləʳ] *n* II **1.** rəşper *(cücə və s. qızartmaq üçün soba)*; **2.** broyler *(qızartmaq üçün cücə)*; **3.** çox / bərk isti gün

broiling [ˈbrɔɪlɪŋ] *adj* isti, qızmar; **a ~ day** qızmar gün

brokage [ˈbroukɪdʒ] *n* **1.** rüşvət *(vəzifə almaq üçün verilən)*; **2.** vasitəçilik, aradüzəltmə; oğraşlıq; elçilik

broke[1] [brouk] *adj* **1.** müflisləşmiş, var-yoxdan çıxmış; **to be dead / stony ~** tam şəkildə müflisləşmək / var-yoxdan çıxmaq; **to go ~** var-yoxdan çıxmaq, dilənçi halına düşmək, müflisləşmək; *His firm has gone broke Onun firması tam müflisləşmişdir;* **2.** *amer.* təlim verilmiş, yerişə öyrədilmiş *(at haq.)*

broke[2] [brouk] *v* dəllallıq etmək

broke[3] [brouk] **to break** *felinin pt forması*

broken[1] [ˈbroukən] *adj* **1.** sınmış, sındırılmış, qırıq, qırılmış, sınıq; **~ cup** sınıq / sınmış / sındırılmış fincan; **~ leg** qırılmış / sınıq qıç; **2.** korlanmış, pozulmuş; **a ~ marriage** pozulmuş kəbin; **3.** sarsıdılmış *(sağlamlıq haq.)*; **4.** kələ-kötür, nahamar *(torpaq haq.)*; **~ ground 1)** əkilmiş torpaq; **2)** kələ-kötür yer; **5.** pozulmuş, yerinə yetirilməmiş; **a ~ law** pozulmuş qanun; **a ~ promise** yerinə yetirilməmiş vəd; **6.** dağılmış; **a ~ home** dağılmış ev; **7.** pozuq *(dil haq.)*; **~ English** pozuq ingilis dili; **8.** yerişə öyrədilmiş *(at haq.)*; **9.** dəyişkən, tez-tez dəyişən *(hava haq.)*;
◊ **~ money** xırda pul; **~ water** ləpədöyən

broken[2] [ˈbroukən] **to break** *felinin pp forması*

broken-down [ˈbroukənˈdaun] *adj* **1.** əldən düşmüş, üzgün *(xəstəlikdən)*; **2.** taqətdən salınmış *(dərddən, kədərdən və s.)*; **3.** köhnə, sıradan / istifadədən çıxmış *(maşın və s.)*; **a ~ old car** köhnə sınıq-salxaq maşın

brokerage [ˈbroukərɪdʒ] *n* **1.** dəllallıq; **2.** dəllal / dəllallıq haqqı

broking [ˈbroukɪŋ] *n* **1.** dəllal / dəllallıq işi; **2.** vasitəçilik; aradüzəltmə

bromic [ˈbroumɪk] *adj kim.* bromlu

bromine [ˈbroumɪn] *n kim.* brom

bronchial [ˈbrɔŋkɪəl] *adj* bronxial; **~ disease** bronxial xəstəlik; **~ tube** bronxial boru

bronze[1] [brɔnz] *n* **1.** tunc; **2.** tuncdan qayrılmış / hazırlanmış şeylər; **3.** tunc tozu; **4.** tunc rəngi

bronze[2] [brɔnz] *adj* **1.** tunc; **2.** tuncdan qayrılmış / hazırlanmış; **~ ornaments** tuncdan qayrılmış bəzək şeyləri;
◊ **~ age** tunc dövrü

bronze[3] [brɔnz] *v* **1.** tunc çəkmək, tuncla örtmək; tunc rəngi vermək; **2.** yanmaq, qaralmaq *(günəşdən)*; *He was richly bronzed by the summer sun Yay günəşi onu qapqara qaraltmışdı*

brooch [broutʃ] *n* broşka *(bəzək sancağı)*

brood[1] [bruːd] *n* **1.** nəsil; **2.** anasından ayrılmamış balalar *(quş və ya heyvanlarda)*; nəsil vermə, törəyib artma; **3.** sürü, dəstə, qatar; yığın; **4.** ailə; uşaqlar; **a widow with a ~ of daughters** bir sürü qızla qalmış dul qadın; **5.** dəstə; **a ~ of scoundrels** bir dəstə əclaf / yaramaz / alçaq; **6.** arı balası; arı sürfəsi

brood[2] [bruːd] *v* **1.** kürt yatmaq; **2.** *məc.* təskin etmək, təskinlik vermək; **3. (on, over)** fikirləşmək, düşünmək; fikrə getmək *(keçmiş bir şey haqqında kədərlə)*; **to ~ on the past** keçmiş haqda fikrə dalmaq; **to ~ over schemes of vengeance** intiqam almaq fikri ilə yaşamaq; **4. (on, over)** ağuşuna almaq, çulğamaq

brooder [ˈbruːdəʳ] *n* **1.** *k.t.* bruder *(inkubatordan çıxmış cücələri və başqa ev quşlarının balalarını isti saxlamaq üçün cihaz)*; **2.** tinglik, şitillik, istixana; **3.** kürt / qırt toyuq; **4.** həmişə keçmiş haqqında fikrə dalan adam *(qəmlə, kədərlə)*

brood-hen [ˈbruːdˈhen] *n* kürt / qırt toyuq

broody [ˈbruːdɪ] *adj* **1.** kürt, qırt; kürtyatan, qırtyatan; **2.** *d.d.* fikirli, dalğın, fikrə dalmış

brook [bruk] *n* kiçik çay

broom [bruːm] *n* süpürgə
◊ *A new broom sweeps clean at. söz Təzə süpürgə təmiz süpürər*

broth [brɔθ] *n* bulyon, ət suyu; **chicken ~** çolpa / toyuq bulyonu;

brothel [ˈbrɔθl] *n* fahişəxana, qəhbəxana

brother [ˈbrʌðəʳ] *n* **1.** qardaş; **sworn ~s** siğə qardaşlar; **2.** (*pl* **brethren**) bir qrupa / təşkilata mənsub adam, sənət / peşə yoldaşı; **~ in arms** silahdaş; **~ of brush** firça yoldaşı

brother-german [ˈbrʌðəˈdʒəːmən] *n* (*pl* **brothers**) doğma qardaş

brotherhood [ˈbrʌðəhud] *n* **1.** qardaşlıq; **~ of blood** qan qardaşlığı; **the great ~ of nations** millətlərin böyük qardaşlığı; **2.** qardaşlıq / dostluq münasibəti

brother-in-law [ˈbrʌðərɪnlɔː] *n* (*pl* **brothers-in-law**) qayın *(ərin qardaşı)*, yeznə *(bacının əri)*; qayın *(arvadın qardaşı)*; bacanaq

brotherly[1] [ˈbrʌðəlɪ] *adj* qardaş, qardaşlıq; **~ love** qardaş / qardaşlıq məhəbbəti

brotherly[2] [ˈbrʌðəlɪ] *adv* qardaş kimi, qardaşcasına; **to love *smb.* ~** bir kəsi qardaş kimi sevmək

brothership [ˈbrʌðəʃɪp] *n* qardaşlıq, dostluq, yoldaşlıq

brother-uterine [ˈbrʌðəˈjuːtəraɪn] *n* (*pl* **brothers-uterine**) anadan bir / anabir qardaş

brotherwort [ˈbrʌðəwəːt] *n bot.* kəklikotu, kəkotu

brought [brɔːt] **to bring** *felinin pt, pp formaları*

brow [brau] *n* **1.** qaş; **to knit *one's* ~s** qaşlarını çatmaq; **2.** çıxıntı, çıxıq *(qayada və s.)*

brow-ague [ˈbrauˈeɪgjuː] *n tib.* miqren, yarımbaş

brown[1] [braun] *n* palıdı rəng / boya, xurmayı rəng, mixəyi rəng

brown[2] [braun] *adj* **1.** darçını, qəhvəyi, mixəyi, xurmayı; şabalıdı, palıdı; **~ hair** şabalıdı / xurmayı saç; **~ shoes** şabalıdı / palıdı ayaqqabı; **2.** əsmər, qara, qarabuğdayı; günəşdən qaralmış / yanmış; **thin**

~ **hands** günəşdən qaralmış arıq əllər; **3.** qonur (*göz haq.*); ~ **eyes** qonur gözlər

brown[2] [braun] *v* **1.** mixəyi / darçını / qəhvəyi / xurmayı / palıdı rəngə salmaq; **2.** mixəyi / darçını / qəhvəyi / palıdı rəng almaq; *The meat takes some time to brown properly when cooking Bişirilərkən ətin darçını / mixəyi rəng alması üçün bir müddət keçir;* **3.** qızarmaq, qovrulmaq; **4.** yandırmaq, qaraltmaq; *The hot sun had parched and browned him Günəşdən onun dərisi qurudu və qaraldı*

brown bear [ˈbraunˈbeəˈ] *n zool.* boz / qonur ayı

brown bread [ˈbraunˈbred] *n* **1.** ələnməmiş undan bişirilmiş çörək (*İngiltərədə*); **2.** qarğıdalı unu qatılmış buğda və ya çovdar unundan bişirilmiş çörək

brown coal [ˈbraunkoul] *n* liqnit (*boz daş-kömür*)

brown hare [ˈbraunˈheəˈ] *n zool.* boz dovşan

browning[1] [ˈbrauniŋ] *n* I *hərb.* brauninq, brauninq tapançası

browning [ˈbrauniŋ] *n* II **1.** qızartma, qovurma; **2.** şirələmə (*saxsı qabları*)

browning[2] [ˈbrauniŋ] *adj* brauninq; ~ **automatic rifle** Brauninq avtomat tüfəngi, ~ **machine gun** Brauninq pulemyotu

brown paper [ˈbraunˈpeipəˈ] *n* sarğı / sarğılıq kağızı (*şey bükmək üçün sarıtəhər kağız*)

brown rice [ˌbraunˈrais] *n* çəltik, döyülməmiş düyü

brownshirt [ˈbraunʃə:t] *n* mixəyi / qonur köynəkli, faşist, hitlerçi

brown soil [ˈbraunˈsɔil] *n* qonur torpaq

brown ware [ˈbraunweəˈ] *n* saxsı qab

browny [ˈbrauni] *adj* qonur rəngə çalan, mixəyi rəngə oxşar

browse[1] [brauz] *n* cavan budaq, zoğ

browse[2] [brauz] *v* **1.** yemək, qırpmaq (*yarpağı, zoğu*); **2.** otlamaq; **3.** oradan-buradan oxumaq, nəzərdən keçirmək (*kitabı, jurnalı və s.*); **to ~ through / among** ***someone's*** **books** bir kəsin kitablarını oradan-buradan oxumaq

bruise[1] [bru:z] *n* **1.** əzik, zədə; əzilmiş / zədələnmiş yer, zədə yeri; göy, qançır (*bədəndə*); **2.** əzik-üzük yer, zədə (*meyvədə*)

bruise[2] [bru:z] *v* **1.** əzmək, zədələmək; burub göyərtmək; *She fell and bruised her knee O yıxıldı və dizini əzdi / zədələdi;* **2.** zədələnmək, əzilmək; *Pack the peaches carefully so that they don't bruise Şaftalıları ehtiyatla qablayın ki, əzilməsin / zədələnməsin;* **3.** əzmək, zədələmək (*meyvəni, tərəvəzi*)

bruised [bru:zd] *adj* əzilmiş, zədələnmiş; **a ~ knee** əzilmiş / zədələnmiş diz; ~ **fruit** əzilmiş / zədələnmiş meyvə

bruiser [ˈbru:zəˈ] *n* **1.** yekəpər / kobud / güclü adam; **2.** *id.* professional boksçu; pəhləvan; **3.** qüvvətli / güclü davakar adam

bruising [ˈbru:ziŋ] *adj* amansız; **a ~ battle between two fighters** iki dalaşan arasında amansız döyüş

bruit[1] [bru:t] *n* **1.** şayiə, söhbət; **2.** *tib.* səs (*ciyərlərə və ya ürəyə qulaq asarkən eşidilən*)

bruit[2] [bru:t] *v* şayiə / söz gəzdirmək; *It's been bruited abroad that you're going to get married Şayiə gəzir ki, sən / siz evlənmək fikrinə düşmüsən / düşmüsünüz*

brume [bru:m] *n* duman; tüstü; buxarlanma

brumous [ˈbru:məs] *adj* dumanlı, sisli, dumana bürünmüş, duman basmış

brunt [brʌnt] *n* zərbənin gücü, əsas zərbə, əsas ağırlıq; **to bear the ~** əsas zərbəyə tab gətirmək; *The Soviet Union bore the brunt of the war Sovet İttifaqı müharibənin əsas ağırlığına dözdü / tab gətirdi*

brush[1] [brʌʃ] *n* I **1.** şotka; **a hard ~** cod / qaba şotka; **a sweeping ~** döşəmə şotkası; **a ~ for clothes** paltar şotkası; **to shine with a ~** şotka ilə təmizləmək; **2.** paltarı təmizləmə (*şotka ilə*); **to have a ~** şotka ilə üst-başını təmizləmək; **to give** ***one's*** **clothes a good ~** paltarını şotka ilə yaxşı-yaxşı təmizləmək; **3.** kist, tük qələm; **whitewashing ~** rəngsaz kisti; **writing ~** tük qələm; **painter's ~** rəssam kisti; **4.** fırça; **the ~ of Raphael** Rafaelin fırçası; **5.** yumşaq tüklü quyruq (*tülküdə, dələdə*); ◊ **to show** ***one's*** **~** qaçmaq, qaçıb gizlənmək

brush [brʌʃ] *n* II toqquşma, döyüşmə, dalaşma, pəncələşmə, əlbəyaxa olma; **a ~ with the enemy** düşmənlə toqquşma / əlbəyaxa olma

brush[2] [brʌʃ] *v* I **1.** şotka ilə təmizləmək; **to ~ clothes / teeth** paltarı / dişləri şotka ilə təmizləmək; **2.** daramaq, sığallamaq; **3.** fırça ilə yazmaq, fırça ilə boya çəkmək; **4.** kol-kosdan təmizləmək; **5.** *toxuc.* xovu darayıb qaldırmaq

brush [brʌʃ] *v* II **1.** (*ehmalca*) toxunmaq / dəymək, ilişmək; *The foliage brushed my cheeks as I ran through the wood Meşənin içi ilə qaçarkən yarpaqlar yanaqlarıma toxunurdu;* **2.** tumarlamaq, oxşamaq; *The woman brushed the child's cheek with her fingers Qadın uşağın yanaqlarını barmaqları ilə tumarladı;* **3.** saymazyana / etinasız bir halda keçib getmək (*ədətən yavaşca toxunaraq*)

brushwood [ˈbrʌʃwud] *n* **1.** pöhrəlik, kolluq, cəngəllik; **2.** xırda ağaclıq (*meşədə*); **3.** çör-çöp, çırpı, şax, çıl-çırpı, yerə tökülmüş quru budaqlar

brushy [ˈbrʌʃi] *adj* I pöhrəlik, kol-kos basmış

brushy [ˈbrʌʃi] *adj* II **1.** qalıntüklü; **2.** pırtlaşıq saçlı; **3.** cod / sərt tüklü, şotkayabənzər, şotkayaoxşar; *His hair was thick and brushy Onun saçı sıx və cod idi*

brusque[1] [brusk] *adj* kobud, qaba, sərt, ədəbsiz, hörmət gözləməyən; **a ~ person** kobud / qaba adam; **a ~ behaviour** qaba davranış

brusque[2] [brusk] *v* qaba / kobud hərəkət etmək

brusqueness [ˈbrusknis] *n* kobudluq, qabalıq

brutal [ˈbru:tl] *adj* amansız, insafsız, rəhmsiz, qəddar, zalım, daşürəkli; **a ~ person** amansız / insafsız/qəddar/zalım / rəhmsiz adam; **a ~ attack** amansız hücum; **2.** kobud, qaba, ədəbsiz; **a ~ lie** kobud / qaba yalan; ~ **manners** kobud / ədəbsiz davranış; ~ **amusements** ədəbsiz / biabırçı əyləncələr; **3.** acı, kəskin, dözülməz, ağır, ~ **truth** acı həqiqət; **4.** iyrənc, xoşagəlməz, sərt; ~ **weather** iyrənc / xoşagəlməz hava

brutally [ˈbru:təli] *adv* amansızcasına, insafsızcasına, rəhmsizcəsinə, qəddarcasına, zalımcasına

brutality [bru:ˈtæliti] *n* **1.** zalımlıq, qəddarlıq, insafsızlıq; **2.** sərtlik, dəhşət, amansızlıq; **the brutalities of war** müharibənin amansızlıqları / dəhşətləri

brutalization, -isation [ˌbru:təlaiˈzeiʃn] *n* **1.** amansızlaşma, qəddarlaşma, rəhmsizləşmə; **2.** vəhşiləşmə, quduzlaşma

brutalize, -ise [ˈbru:təlaiz] *v* **1.** amansızlaşdırmaq, rəhmsizləşdirmək, qəddar / zalım / daşürəkli etmək; **2.** vəhşi kimi rəftar etmək; *He brutalized the children O, uşaqlarla vəhşi kimi rəftar etdi*

brute[1] [bru:t] *n* **1.** heyvan, canlı məxluq; **2.** həşərat; **gnats and other little ~s** ağcaqanad və digər başqa xırda həşəratlar; **3.** heyvan (*xüs. böyük*); *The horse broke its leg when it fell and the poor brute had to be destroyed At yıxılanda qıçını sındırdı və yazıq heyvanı öldürməli oldular;* **4.** kobud / qaba / hissiyyatsız / ədəbsiz adam

brute[2] [bru:t] *adj* **1.** kobud, qaba, heyvani; ~ **force** heyvani güc, ~ **strength** heyvani qüvvə; **2.** amansız, şiddətli, dəhşətli, dözülməz, ağır; ~ **forces of nature** təbiətin amansız / dəhşətli gücü; **3.** ağılsız, düşüncəsiz; ~ **creature** düşüncəsiz varlıq; **4.** cansız; ~ **matter** cansız materiya

brutish [ˈbru:tiʃ] *adj* **1.** heyvani; amansız, rəhmsiz, daşürəkli; **to eat with ~ enjoyment** heyvani həvəslə yemək; **2.** axmaq, səfeh, küt, anlamaz

bubble[1] [ˈbʌbl] *n* **1.** qabarcıq, suluq; **to blow soap ~s** sabun qabarcığı buraxmaq; **~s on a boiling liquid** qaynayan mayenin üstündə qabarcıqlar; **2.** pıqqıldama (*qaynayan qazanın səsi*); qur-qur axma (*su və s.*); ~ **of water** suyun qur-qur axması; **3.** dalğalanma, ləpələnmə, təlatüm

bubble[2] [ˈbʌbl] *v* **1.** qabarcıqlamaq, qabarcıqlarla örtülmək; qaynamaq; **2.** coşmaq, fəvvarə vurmaq; **3.** şırıldamaq, şırıltı ilə axmaq (*su və s. haq.*)

bubblegum [ˈbʌblˈgʌm] *n* (*çeynəyərkən qabarcıqlanan*) saqqız

bubbly[1] [ˈbʌbli] *n jarq.* şampan şərabı

bubbly[2] [ˈbʌbli] *adj* **1.** qabarcıqlı; köpüklənən (*şərab haq.*); **2.** qabarıq-qabarıq, qabarcıqlı; **3.** şən, şad; ~ **people at a party** qonaqlıqda özünü şən aparan adamlar

buccaneer[1] [ˌbʌkəˈniəˈ] *n* pirat, dəniz qulduru

buccaneer[2] [ˌbʌkəˈniəˈ] *v* dəniz quldurluğu etmək

buck[1] [bʌk] *n* **1.** hər cür heyvanın erkəyi; (*məs. maralın, dovşanın, siçovulun və s.*); **2.** *d.d.* dendi; modabaz, son dəbdə geyinən adam; *Old buck! Dost! Dostum!* (*müraciət forması*); **3.** igid / cəsur / qorxmaz adam

buck[2] [bʌk] *v* **1.** şıllaq atmaq, şıllaqlamaq, təpik atmaq (*at haq.*); **2.** dartmaq, dartınmaq (*avtomaşın haq.*); **3.** sürmək, cütləşdirmək, basdırmaq (*heyvanlar haq.*)

buck-basket [ˈbʌk,bɑːskɪt] *n* çirkli paltar qoymaq üçün səbət

bucket[1] [ˈbʌkɪt] *n* **1.** vedrə; badya; **2.** çəllək; ◊ **to give the ~** çıxarmaq, qovmaq (*işdən, vəzifədən*)

bucket[2] [ˈbʌkɪt] *v* I **1.** (**down**) bərk / güclü yağış yağmaq; *It's been bucketing down all day Bütün günü güclü yağış yağır;* **2.** atlana-atlana getmək; *The car bucketed down the steep road Maşın enişli-yoxuşlu yolla atlana-atlana aşağıya doğru hərəkət etdi*

bucket [ˈbʌkɪt] *v* II **1.** götürmək, **2.** aldatmaq, dələduzluq / hiyləgərlik / fırıldaqçılıq etmək; **4.** möhtəkirlik etmək, alverlə məşğul olmaq (*birjada*)

bucketing [ˈbʌkɪtɪŋ] *n* birjada ehtikarlıq / alver / spekulyasiya

buckle[1] [ˈbʌkl] *n* toqqa, qayış

buckle[2] [ˈbʌkl] *v* **1.** toqqa ilə bağlamaq / bərkitmək; *He buckled (up) his belt tightly O, toqqasını/qayışını bərk bağladı;* **2.** bağlamaq, qurşamaq; *He buckled on his sword O, qılıncını belinə bağladı / qurşadı;* **3.** *zaraf.* evlənmək; *Soon they were buckled Tezliklə onlar evləndilər;* **5.** saç hörmək

buckram [ˈbʌkrəm] *n* **1.** qalın kətan, kiş; **2.** müşəmbə

buckshee[1] [,bʌkˈʃiː] *adj* pulsuz; **~ ticket** pulsuz bilet

buckshee[2] [,bʌkˈʃiː] *adv* pulsuz, pul vermədən; *We can get in buckshee Biz içəri pulsuz girə / daxil ola bilərik*

buck-saw [ˈbʌksɔː] *n* yayşəkilli mişar

buck-shot [ˈbʌkʃɔt] *n* qırma, saçma

buckwheat [ˈbʌkwiːt] *n bot.* qarabaşaq

bud[1] [bʌd] *n* **1.** *bot.* tumurcuq, düymə; **in the ~** tumurcuqda / beşikdə, yetişməmiş; **2.** qönçə; **in ~** qönçəli, çiçəklənən, çiçəklənmə üzrə olan; **3.** *d.d.* yeniyetmə qız; ◊ **to nip / to crush in the ~** ≅ tumurcuqda məhv etmək / boğmaq

bud[2] [bʌd] *adj* qönçələnmə, tumurcuqlanma; **~ stage** *bot.* qönçələnmə / tumurcuqlanma dövrü

bud[3] [bʌd] *v* (**-dd-**) **1.** puçurlamaq; qönçələmək; **2.** cücərti / zoğ vermək; **3.** *həm də məc.* çiçəklənmək, çiçəkləmək, çiçək açmaq; **4.** *k.t.* tumurcuqdan calaq etmək

Buddha [ˈbudə] *n* Budda

Buddhism [ˈbudɪzm] *n* buddizm (*budda dini*)

Buddhist [ˈbudɪst] *n* buddist

buddhistic [buˈdɪstɪk] *adj* budda

budding[1] [ˈbʌdɪŋ] *n* **1.** *k.t.* peyvənd etmə, calama; **2.** tumurcuqlama, tumurcuqlanma; **3.** tumurcuqdan peyvənd etmə; **4.** qönçələmə, qönçələnmə

budding[2] [ˈbʌdɪŋ] *adj* **1.** peyvənd; **~ knife** peyvənd bıçağı; **2.** çiçəklənən; oyanan, oyanmış; **~ hopes** oyanmış ümidlər; **3.** ümidverən; **~ diplomat** ümidverən diplomat

budge[1] [bʌdʒ] *n* aşılanmış qoyun dərisi

budge[2] [bʌdʒ] *v* **1.** tərpənmək, tərpətmək; **2.** *məc.* dəyişmək; *She won't budge from her opinion O, öz fikrini dəyişməyəcək*

budget[1] [ˈbʌdʒɪt] *n* büdcə; **a family ~** ailə büdcəsi; **a weekly ~** həftəlik büdcə; **a government ~** dövlət büdcəsi

budget[2] [ˈbʌdʒɪt] *v* **1.** büdcədə nəzərdə tutmaq; büdcədən pul buraxmaq / ayırmaq; **2.** nəzərdə tutmaq, planlaşdırmaq; nəzərə almaq; *Budget your time Vaxtını / Vaxtınızı nəzərə al / alın*

budgetary [ˈbʌdʒɪtərɪ] *adj* büdcə; **~ year** büdcə ili

buff[1] [bʌf] *n* **1.** camış gönü; **2.** *d.d.* insan dərisi; **to strip to the ~** lüt soyundurmaq

buff[2] [bʌf] *adj* camış gönündən hazırlanmış

buff[3] [bʌf] *v* zərbəni udmaq, zərbəni amortizasiya etmək

buffalo [ˈbʌfəlou] *n* (*pl* **-oes** [ouz]) *zool.* camış

buffer [ˈbʌfə*r*] *v* bufer rolunu oynamaq, bufer vəzifəsi daşımaq

buffet[1] [ˈbʌfɪt] *n* I zərbə (*xüs. əllə vurulan, həm də məc.*); **the ~ of fate** taleyin zərbəsi

buffet [ˈbʌfɪt] *n* II bufet (*qab-qacaq üçün*)

buffet [ˈbʌfɪt] *n* III bufet

buffet[2] [ˈbʌfɪt] *v* **1.** zərbə endirmək / vurmaq; **2.** mübarizə aparmaq (*xüs. dalğa ilə*); **3.** itələyib / yarıb keçmək

bufflehead [ˈbʌflhed] *n* gic, axmaq, qanmaz

buffleheaded [ˈbʌflˈhedɪd] *adj* beyinsiz, ağılsız, başıboş

buffoon[1] [bʌˈfuːn] *n* kloun, oyunbaz; təlxək

buffoon[2] [bʌˈfuːn] *v* təlxəklik / oyunbazlıq etmək

buffoonery [bʌˈfuːnərɪ] *n* təlxəklik, oyunbazlıq

bug[1] [bʌg] *n* **1.** taxtabiti, **2.** böcək; həşərat; **3.** dəli, ruhi xəstə, gic; **4.** entuziast (*var qüvvəsilə, böyük həvəslə işləyən adam*); **5.** yoluxucu xəstəlik; **6.** başqalarının danışığını dinləmək üçün cihaz; **7.** *amer.* maşında nasazlıq; **8.** özü aralanan şöbə (*kosmik gəmidə*); **lunar / moon ~ 1)** *insanı kosmik gəmidən aya endirən və geri qaytaran uçan aparat;* **2)** *ayda hərəkət etmək üçün apparat;*
◊ **big ~** vacib adam (*zarafat*)

bug[2] [bʌg] *v* (**-gg-**) xəlvəti / gizli qulaq asmaq üçün mikrofon qoymaq / yerləşdirmək; **2.** əsəbiləşdirmək, hirsləndirmək; **3.** zəhləsini tökmək

bugaboo [ˈbʌgəbuː] *n* uyuq, qorxuluq

bughouse [ˈbʌghaus] *n amer.* dəlixana, dəlilər üçün xəstəxana

bugle[1] [ˈbjuːgl] *n* ovçu şeypuru; şeypur

bugle[2] [ˈbjuːgl] *v* **1.** şeypur çalmaq; **2.** şeypurla siqnal vermək

bugler [ˈbjuːglə*r*] *n* şeypurçu, şeypurçalan

build[1] [bɪld] *n* forma, quruluş; bədən quruluşu; *We are of the same build Bizim bədən quruluşumuz eynidir;* **a man of sturdy ~** möhkəm bədənli adam

build[2] [bɪld] *v* **1.** tikmək; çəkmək; **to ~ a bridge / a house** *etc.* körpü / ev və s. tikmək; **to ~ a railway** dəmir yolu çəkmək; **2.** formalaşdırmaq, yaratmaq; *Hard work builds (up) character Ağır iş xarakter formalaşdırır;* **3.** (**upon**) əsaslandırmaq

builder [ˈbɪldə*r*] *n* **1.** inşaatçı, inşaat işçisi; **a firm of local ~s** məhəlli inşaatçılar firması; **2.** dülgər; bənna

building [ˈbɪldɪŋ] *n* **1.** bina, tikili; *Houses are a building Evlər / Binalar tikilir;* **2.** tikmə, tikilmə; bina etmə / edilmə; **3.** inşaat; tikinti

built[1] [bɪlt] **to build** *felinin pt, pp forması*

Bulgarian[1] [bʌlˈgeərɪən] *n* **1.** bolqar; **the ~s** *top.i* bolqarlar; **2.** bolqar dili

Bulgarian[2] [bʌlˈgeərɪən] *adj* bolqar, Bolqarıya; **the ~ language** bolqar dili

bulge[1] [bʌldʒ] *n* **1.** qabarıqlıq; qabarıq yer; **2.** üstünlük; **to have / to get the ~ on** *smb.* bir kəsin üzərində üstünlüyə malik olmaq

buldge[2] [bʌldʒ] *v* **1.** qabartmaq, basıb çıxartmaq; şişirtmək, dombaltmaq; **to ~ *one's* cheeks** yanaqlarını şişirtmək / dombaltmaq; **2.** öz formasını / şəklini dəyişmək; **3.** köpmək, şişmək

bulging[1] [ˈbʌldʒɪŋ] *n* **1.** qabarma, qabağa çıxma; **2.** şişmə, köpmə; **3.** əyrilik

bulging[2] [ˈbʌldʒɪŋ] *adj* **1.** şişmiş, köpmüş; **2.** qabarıq, qabağa / irəli çıxmış; dombalan; **~ eyes** dombalan gözlər

bulk[1] [bʌlk] *n* I **1.** böyüklük, həcm; çoxlu, külli; çoxlu miqdar; **to buy in ~** külli miqdarda almaq; **to sell in ~ 1)** topdan satış yolu ilə satmaq; **2)** bütövlükdə satmaq (*qablanmamış halda*), **2.** əsas hissə / kütlə; *The bulk of the work has already been done İşin əsas hissəsi artıq görülüb*

bulk [bʌlk] *n* II piştaxta; alver budkası, dükança

bulk[2] [bʌlk] *v* **1.** bir yerə yığmaq; tığ vurmaq, üst-üstə yığmaq / qalamaq; **2.** bütün yükü təqdim etmək (*gömrüyə*)

bulker [ˈbʌlkə*r*] *n* I *rüsumu / vergini müəyyənləşdirmək üçün gəmiyə vurulacaq müxtəlif malların həcmini müəyyən edən mütəxəssis*

bulker [ˈbʌlkə*r*] *n* II **1.** fahişə; **2.** *jarq.* cibgir, cibəgirən, cibkəsən; xırda şeylər oğrusu

bulkiliness [ˈbʌlkɪlɪnɪs] *n* yöndəmsizlik, lənglik, yekəpərlik, biçimsizlik

bulky [ˈbʌlkɪ] *adj* **1.** böyük, irihəcmli; **2.** yekə; yöndəmsiz, təhərsiz, yekəpər, biçimsiz; **a ~ woolen garment** biçimsiz / yöndəmsiz yun geyim

bull[1] [bul] *n* I **1.** *zool.* buğa, kəl; **2.** iribuynuzlu heyvanların erkəyi (*fil, balina və s.*); **3.** səsli-küylü yöndəmsiz adam; **4.** *amer.* polis, xəfiyyə; **5.** *astr.* Buğa bürcü; **to be born under the Bull** Buğa bürcü altında

doğulmaq; **6.** birjalarda qiymətlərin qalxması sayəsində möhtəkirlik edən şəxs;
◊ **to take the ~ by the horns** işə ciddi girişmək, həlledici həlqədən yanaşmaq

bull [bul] *n* II boş / axmaq / səfeh / mənasız söhbət, cəfəngiyyat; **a lot of ~** bir aləm cəfəngiyyat

bull[2] [bul] *adj* **1.** buğa, kələ; **~ skin** buğa / kələ dərisi; **2.** güclü, zorba, qüvvətli, sağlam; **3.** qiymətlərin qalxmasından bəhrələnən / istifadə edən (*birjalarda*)

bull[3] [bul] *v* **1.** qiymətləri qaldırmaq (*birjalarda*); **2.** qiymətlərin qalxmasından öz xeyri üçün istifadə etmək (*birjalarda*)

bull-calf [ˈbulka:f] *n* **1.** cöngə; **2.** səfeh, sarsaq, gic, axmaq (*adam*)

bull-dog [ˈbuldɔg] *n* **1.** buldoq (*it cinsi*); **2.** inadkar adam; **3.** iri kalibrli revolver; **4.** *amer.* mozalan

bulldoze [ˈbuldouz] *v* **1.** buldozerlə sıyırmaq / hamarlamaq; **to ~ the ground before building** tikinti aparmazdan əvvəl yeri buldozerlə sıyırmaq / hamarlamaq; **2.** zorla keçirmək, **3.** məcbur etmək

bulldozer [ˈbul,douzəʳ] *n* **1.** buldozer; **2.** buldozerçi

bullet[1] [ˈbulıt] *n* **1.** güllə; **2.** *tar.* qumbara; top gülləsi (*şarşəkilli*)

bullet[2] [ˈbulıt] *adj* güllə; **~ wound** güllə yarası

bulletheaded [ˈbulıtˈhedıd] *adj* **1.** girdəbaşlı; şamamabaşlı; **2.** höcət, tərs, inadkar, inadcıl, kəc

bulletin[1] [ˈbulıtın] *n* **1.** bülleten (*qısa rəsmi məlumat*); **2.** bülleten (*müxtəlif idarə və ya müəssisələr tərəfindən dövrəyi nəşr edilən əsərin adı*); **to read the news ~** xəbərlər bülletenini oxumaq

bulletin[2] [ˈbulıtın] *v* **1.** bülleten buraxmaq; **2.** bülleten vasitəsilə məlumat vermək

bulletproof [ˈbulıtpru:f] *adj* gülləkeçirməyən; **a ~ car** güllə keçirməyən maşın

bullfight [ˈbulfaıt] *n* öküz / buğa döyüşü

bullfighter [ˈbulfaıtəʳ] *n* toreador, matador (*buğa döyüşündə baş döyüşçü*)

bullhead [ˈbulhed] *n* **1.** *zool.* çayda yaşayan xul balığı; **2.** *zool.* iri naqqa balığı; **3.** gic, axmaq, səfeh, sarsaq, korazehin, anlamaz

bullheaded [ˈbulˈhedıd] *adj* **1.** özbaşına, öz bildiyini edən, kefi istədiyi kimi hərəkət edən; höcət, inadkar; **2.** azğın; haqq-hesabını bilməyən

bulling heifer [ˈbulıŋˈhefəʳ] *n* düyə

bullnecked [ˈbulnekt] *adj* buğaboyun, öküzboyun

bullock [ˈbulək] *n* **1.** öküz, axtalanmış öküz; **2.** cöngə

bullring [ˈbul,rıŋ] *n* öküz / buğa döyüşdürmək üçün meydan

bull-pen [ˈbulpen] *n* buğa / kələ üçün burdaq

bull's-eye [ˈbulzaı] *n* **1.** *dan.* illüminator; **2.** siqnal fənəri; **3.** qısa fokslu linza; **4.** *hərb.* hədəfin mərkəzi

bully[1] [ˈbulı] *n* I **1.** xuliqan, dələduz; talançı; **2.** davakar, dalaşqan, sataşqan; **3.** sutenyor (*aşnası fahişənin xərcilə yaşayan kişi*); **4.** bandit; muzdlu cani;
◊ *A bully is always a coward* *at.söz.* *Dələduz həmişə qorxaq olar*

bully [ˈbulı] *v* **1.** qorxutmaq, qorxuya salmaq; tabe / məcbur etmək **to ~ into submission** güc işlətməklə tabe etmək; **2.** sataşmaq; incitmək, zəhlə tökmək

bully[4] [ˈbulı] *int.* *Afərin! Bravo!; Bully for you!* *d.d.* *Afərin sənə / sizə! Bravo!*

bullyboy [ˈbulıbɔı] *n* qaba / kobud oğlan

bully off [ˈbulıˈɔf] *v* hokkey oyununu başlamaq

bulwark[1] [ˈbulwək] *n* **1.** qala, bürc, istehkam; **2.** dayaq, istinadgah; **a ~ of peace** sülhün dayağı; **3.** bənd, dalğaqıran

bulwark[2] [ˈbulwək] *v* **1.** bəndlə bərkitmək, bənd çəkmək; **2.** dayaq / istinadgah olmaq

bum[1] [bʌm] *n* I dal, oturacaq

bum [bʌm] *n* II *amer.* *d.d.* tənbəl, avara, veyl; yaramaz, əlindən iş gəlməyən, vecsiz (*adam*);
◊ **to go on the ~** səfil-sərgərdan gəzmək, avaralanmaq, veyllənmək

bum [bʌm] *n* III **1.** dilənçi (*qapı-qapı gəzən*); **2.** dilənçi həyatı

bum[2] [bʌm] *adj* **1.** çox pis, yararsız; **some ~ advice** yararsız məsləhət; **2.** işə yaramayan, əl verməyən, yararsız; **a ~ knife** yararsız bıçaq

bum[3] [bʌm] *v* (**-mm-**) I *amer.* **1.** *d.d.* boş-bikar gəzmək, heç bir iş görməmək, veyllənmək; **to ~ around the city** şəhərdə avaralanmaq / veyllənmək; **2.** əyyaşlıq etmək

bum [bʌm] *v* (**-mm-**) II **1.** ucadan vızıldamaq; **2.** *məc.* səs-küy / hay-haray salmaq

bum [bʌm] *v* (**-mm-**) III istəmək; dilənmək, dilənçilik etmək

bumble[1] [ˈbʌmbl] *n* **1.** *dial.* *zool.* eşşəkarısı

bumble [ˈbʌmbl] *n* II dolaşıqlıq, qarışıqlıq, nizamsızlıq, qaydasızlıq

bumble[2] [ˈbʌmbl] *v* I **1.** vızıldamaq, uğuldamaq; **2.** ittiham etmək, günahlandırmaq, suçlamaq

bumble [ˈbʌmbl] *v* II dolaşdırmaq, qarışdırmaq, dolaşıqlıq / qarışıqlıq salmaq

bumblebee [ˈbʌmblbı] *n* *zool.* eşşəkarısı

bump[1] [bʌmp] *n* **1.** küt zərbə, **2.** toqquşma, **3.** şiş

bump[2] [bʌmp] *v* **1.** (**against, into**) dəymək, toqquşmaq; *The car bumped the tree Maşın ağaca dəydi; The two cars bumped each other Bu iki maşın toqquşdu;* **2.** birdən / gözlənilmədən rast gəlmək, rastlaşmaq; *I bumped into an old friend of mine yesterday Mən dünən gözlənilmədən köhnə dostlarımdan birinə rast gəldim*

bump[3] [bʌmp] *adv* qəfildən, birdən, gözlənilmədən; *He wasn't looking, and ran bump into a tree O baxmırdı və qəfildən / birdən ağaca toxundu*

bumper[1] [ˈbʌmpəʳ] *n* **1.** ağzına qədər / kimi doldurulmuş stəkan / qədəh (*xüs. sağlıq demək məqamında*); **2.** *tex.* **1)** amortizator; **2)** bufer

bumper[2] [ˈbʌmpəʳ] *adj* görünməmiş, misilsiz; çox bol, görünməmiş miqdarda; **~ crop / harvest** çox bol məhsul

bumper[3] [ˈbʌmpəʳ] *v* **1.** qədəhi ağzına kimi / qədər doldurmaq; **2.** bir kəsin sağlığına badə qaldırmaq

bumpiness [ˈbʌmpınıs] *n* **1.** çala-çuxurluq, kələ-kötürlük; **2.** eniş-yoxuşluq

bumping [ˈbʌmpıŋ] *adj* böyük, iri, yekə, çox böyük / yekə

bumpkin [ˈbʌmpkın] *n* yontalanmamış / kobud oğlan

bumpy [ˈbʌmpı] *adj* **1.** çala-çuxur, kələ-kötür; **a ~ road** çala-çuxur yol; **2.** enişli-yoxuşlu; yamanlı-yaxşılı; **3.** qeyri-rəvan, dəyişkən

bun [bʌn] *n* **1.** yağlı / şirin kökə; **2.** saç dəstəsi

bunch[1] [bʌntʃ] *n* (**of**) **1.** dəstə, qom; **a ~ of flowers** bir dəstə / qom gül; **a nice ~ of girls** bir dəstə qəşəng qız; **a ~ of keys** bir dəstə açar; **2.** salxım; **a ~ of grapes** bir salxım üzüm

bunch[2] [bʌntʃ] *v* **1.** dəstə / qom bağlamaq; **2.** qırçınlamaq (*paltarı*)

bunched [bʌntʃt] *adj* **1.** dəstələnmiş, qomlanmış; **2.** qırçınlanmış (*paltar haq.*)

bunch-onion [ˈbʌntʃˈʌnjən] *n* dəstəyə yığılmış soğan, göy soğan

bunchy [ˈbʌntʃı] *adj* **1.** qabarıq; dombalan; **2.** qozbel, beli bükülmüş, donqar; **3.** salxım halında bitən

bundle[1] [ˈbʌndl] *n* **1.** bağlama, boğça, düyünçə; **a ~ of clothes** bir bağlama / boğça paltar, **2.** paçka, dəstə

bundle[2] [ˈbʌndl] *v* dəstə / qom bağlamaq; **2.** şeyləri qablamaq

bung[1] [bʌŋ] *n* I **1.** tıxac, qapaq; **2.** aşxanaçının / meyxanaçının / aşxana sahibinin köməkçisi

bung[2] [bʌŋ] *v* tıxmaq, tutmaq, qapamaq, kip bağlamaq

bung[3] [bʌŋ] *adv* o saat, dərhal; *She went bung into sleep O dərhal yuxuya getdi*

bungalow [ˈbʌŋgəlou] *n* bunqalo (*eyvanı olan birmərtəbəli bağ evi*)

bungle[1] [ˈbʌŋgl] *n* **1.** pis / yaramaz / zay iş

bungle[2] [ˈbʌŋgl] *v* **1.** korlamaq, zay etmək (*işi*); **to ~ a job** işi korlamaq; **2.** özünü dolaşdırmaq / çətin vəziyyətə salmaq (*mübahisə zamanı*)

bungle up [ˈbʌŋglˈʌp] tutmaq, tıxamaq; **to ~ a hole** deşiyi tutmaq / tıxamaq

bunk bed [ˈbʌŋkˈbed] *n* ikiqat çarpayı (*üst-üstə bərkidilən və adətən uşaqlar üçün nəzərdə tutulan*)

bunker [ˈbʌŋkəʳ] *n* **1.** *dən.* kömür anbarı (*gəmidə*); **2.** bunker, silos quyusu; **3.** iri yeşik / sandıq; daqqa

bunk feeder [ˈbʌŋk,fi:dəʳ] *n* *k.t.* avtomatik yemləmə (*axurda, yem təknəsində*)

bunkhouse [ˈbʌŋkhaus] *n* fəhlələrin yatdığı bina / ev

bunk off [ˈbʌŋkˈɔf] *v* qaçmaq (*xüs. məktəbdən*)

buoyant [ˈbɔıənt] *adj* **1.** üzən, üzə bilən, suyun üzündə dura bilən, **~ mine** *hərb.*

üzən mına; **2.** suyun üzərində saxlama qabiliyyəti; *Salt water is more buoyant than fresh Duzlu su bir şeyi üzərində şirin sudan daha yaxşı saxlayır*

burble[1] [ˈbəːbl] *n* **1.** mırtıldama, öz-özünə danışma / mızıldama / donquldanma, burun altında danışma; **2.** cəfəngiyyat, boşboğazlıq, boş danışma

burble[2] [ˈbəːbl] *v* **1.** mırtıldamaq, öz-özünə danışmaq, donquldanmaq, burnunun altında mızıldamaq / danışmaq; **2.** naqqallıq / boşboğazlıq etmək, laqqırtı vurmaq

burden[1] [ˈbəːdn] *n* I yük, ağır yük; ağırlıq; **~ of taxation** vergi yükü; **~ of armaments** silahlanmanın ağır yükü; **to be a ~ to** ***smb.*** bir kəsə (*ağır*) yük olmaq

burden [ˈbəːdn] *n* II **1.** nəqərat; **2.** mövzu; mahiyyət, əsas fikir / məna

burden[2] [ˈbəːdn] *v* **1.** yükləmək, yük vurmaq; **2.** zəhmət vermək, zəhmətə / çətinə salmaq; yükləmək; **to ~ *one's* memory with useless facts** yaddaşını faydasız faktlarla yükləmək

burdensome [ˈbəːdnsəm] *adj* **1.** ağır zəhmətli, məşəqqətli, yorucu; **~ duties** ağır / məşəqqətli vəzifə; **2.** qıcıqlandırıcı, əsəbiləşdirici; təngə gətirən, zəhlətökən, usandırıcı; cansıxıcı

bureau [bjuəˈrou] *n* **1.** büro; **information ~** məlumat bürosu; **2.** şöbə; idarə; komitə; **3.** yazı stolu / mizi

bureaucracy [bjuəˈrɔkrəsı] *n* **1.** bürokratiya, bürokratizm; **2.** *top.i* bürokratlar

bureaucrat [ˈbjuəroukræt] *n* bürokrat

bureaucratic [ˌbjuərouˈkrætık] *adj* bürokratik; **~ government** bürokratik dövlət

bureaucratically [ˌbjuərouˈkrætıkəlı] *adv* bürokratcasına

bureaucratism [bjuəˈrɔkrətızm] *n* bürokratizm, süründürməçilik

burial [ˈberıəl] *n* **1.** dəfn, dəfn mərasimi; **2.** basdırma, dəfn etmə

burial-ground [ˈberıəlgraund] *n* **1.** qəbiristanlıq; **2.** radioaktiv qalıqları basdırmaq üçün yer

burial-place [ˈberıəlpleıs] *n* basdırma / dəfn etmə yeri

burial-service [ˈberıəlˌsəːvıs] *n din.* cənazə duası, matəm iclası

burn[1] [bəːn] *n* **1.** yanma; yanıq, yanıq yeri; **to die of ~s** yanıqdan ölmək; **2.** damğa

burn[2] [bəːn] *v* **1.** yandırmaq; *He burnt all his old papers O, bütün köhnə kağızlarını yandırdı;* **to ~ *one's* hands** əllərini yandırmaq; **2.** yanmaq; alışıb-yanmaq; *Paper burns easily Kağız asanlıqla yanır;* **to ~ with fever** qızdırmadan yanmaq; **to ~ with love / hatred** məhəbbətdən / nifrətdən alışıb-yanmaq; **3.** gündə qaralmaq/yanmaq; *Delicate skins burn easily in the sun Zərif dərilər günəşdə asanlıqla qaralır / yanır;* **4.** parlamaq, işıq saçmaq (*günəş və s. haq.*); *Stars were burning dimly Ulduzlar zəif işıq saçırdı;* **5.** qızdırmaq (*xörəyi*); **6.** dağ basmaq (*heyvana*), damğalamaq (*heyvanı*);
◊ **to ~ the water** işıq vasitəsilə balıq tutmaq; **to ~ daylight 1)** gündüz işıq yandırmaq; **2)** əbəs yerə zəhmət çəkmək

burning[1] [ˈbəːnıŋ] *n* **1.** yanma, alışma, od tutma; **2.** yandırma, bişirmə (*kərpic və s.*), **3.** közərtmə, qızartma

burning[2] [ˈbəːnıŋ] *adj* **1.** isti, qaynar; **~ sand** isti / qaynar qum; **2.** yanan; **a ~ house** yanan ev; **3.** güclü, çox vacib; **a ~ question** çox vacib məsələ; **4.** dəhşətli, müdhiş, heybətli; **~ disgrace** dəhşətli biabırçılıq

burnish[1] [ˈbəːnıʃ] *n* **1.** pardaqlama, parıldatma; cilalama; **2.** parıltı, şölə, nur

burnish[2] [ˈbəːnıʃ] *v* **1.** təmizləmək; pardaqlamaq, **2.** parıldatmaq, cilalamaq; **3.** parlamaq, işıldamaq

burnisher [ˈbəːnıʃəʳ] *n* **1.** pardaqçı, cilalayıcı; **2.** *tex.* sığallayıcı / pardaqlayıcı alət

burnt [bəːnt] **to burn** *felinin pt, pp formaları*

burrow[1] [ˈbʌrou] *n* **1.** yuva, yuvacıq; çala, çuxur; **2.** *məc.* sığınaq, sığınacaq, daldalanacaq

burrow[2] [ˈbʌrou] *v* **1.** yuva/çala qazmaq; **to ~ a hole in the sand** qumda yuva / çala qazmaq; **2.** yuvada yaşamaq / gizlənmək; **3.** eşələnmək; axtarmaq, əlləşmək (*arxivdə, siyirmədə və s.*)

burst[1] [bəːst] *n* **1.** partlayış, partlama; **a ~ of a shell** mərminin partlaması; **a ~ of a bomb** bomba partlayışı; **2.** alışma, şölələnmə; **a ~ of flame** alovun şölələnməsi,

3. aşıb-daşma, coşma; **~ of energy** enerjinin coşması / aşıb-daşması

burst[2] [bəːst] *v* **1.** partlamaq; *The bomb burst Bomba partladı;* **2.** parçalanmaq; **to ~ into fragments** parça-parça olmaq, **3.** cırılmaq, söküklmək; *The sack burst Kisə cırıldı;* **4.** qırmaq; parça-parça/tikə-tikə etmək; **to ~ *one's* chain** zəncirini qırmaq; **5.** yarıb keçmək, özünə yol açmaq; **to ~ *one's* way through the crowd** izdihamın arasından yarıb keçmək, izdihamı yarıb özünə yol açmaq; *The moon burst through the clouds Ay buludları yarıb çıxdı;* **6.** (**into**) qəfildən girmək, (*içəri*) soxulmaq; **to ~ into a room** qəfildən otağa soxulmaq; **7.** qopmaq, başlamaq; *The storm burst Qəflətən tufan qopdu;* **to ~ open 1)** sındırmaq; **to ~ the door open** qapını sındırmaq; **2)** taybatay açılmaq; *The door / The window burst open Qapı / Pəncərə taybatay açıldı;* **to ~ into a rage** qəzəblənmək, qeyzlənmək, azğınlaşmaq, hiddətlənmək; **to ~ into song** mahnı oxumağa başlamaq; **to ~ into applause** sürəkli alqışlamağa başlamaq, alqışlamaq; *The audience burst into applause Zalda sürəkli alqış qopdu;* **to ~ into flame** alovlanmaq, yanmaq, alov tutmaq; **to ~ into leaf** yarpaqlamaq; **to ~ out laughing** gülmək, gülüşmək; **to ~ out crying** ağlamaq; **to ~ with indignation** qəzəbdən / hiddətdən zəncir çeynəmək; **to ~ the door in** qapını sındırıb içəri girmək; **to ~ out** qəflətən başlamaq, *War burst out Müharibə qəflətən başladı;*
◊ **to ~ *one's* side with laughing / laughter** gülməkdən qarnı cırılmaq / partlamaq

bury [ˈberı] *v* **1.** basdırmaq, dəfn etmək; **to ~ a dead person** ölmüş adamı basdırmaq / dəfn etmək; **to ~ *smb.* with all due honours** bir kəsi layiqincə dəfn etmək; **2.** quylamaq, basdırmaq; **to ~ *smth.* in sand / in snow** bir şeyi qumda / qarda basdırmaq; **3.** unutmaq, yaddan çıxartmaq; batırmaq; **to ~ *smth.* under a mountain of words** bir şeyi hap-gopla ört-basdır etmək; **4.** gizlətmək; **to ~ *one's* face in *one's* hands** üzünü əlləri ilə gizlətmək; **5.** qərq olmaq, dalmaq; **to be buried in thought** fikrə qərq olmaq / dalmaq; **to ~ oneself in the country** kənddə tənha həyat keçirmək

bus[1] [bʌs] *n* avtobus; *I saw him on the bus Mən onu avtobusda gördüm* **to travel by ~** avtobusla səyahət etmək; **to catch the ~** avtobusa çatmaq; **to miss the ~ 1)** avtobusu ötürmək, avtobusa çatmamaq; **2)** *məc.* imkanı əldən vermək / qaçırmaq

bus[2] [bʌs] *v* avtobusla aparmaq / daşımaq (*xüs. şagirdləri məktəbə*)

bus-conductor [ˈbʌskənˈdʌktəʳ] *n* avtobus konduktoru

bus-conductress [ˈbʌskənˈdʌktrıs] *n* avtobus konduktoru (*qadın, qız*)

bus-driver [ˈbʌsˌdraıvəʳ] *n* avtobus sürücüsü, avtobussürən

bush[1] [buʃ] *n* **1.** kol; **rose ~** qızılgül kolu; **2.** *top.i* kolluq; kol-kos
◊ **to take to the ~ 1)** meşədə gizlənmək; **2)** səfil olmaq; **3)** polisdən gizlənmək; **to beat about the ~** əsas məsələdən deyil oradan-buradan danışmaq; **to beat around the ~** *amer.* = **to beat about the ~**; *Tell me the truth don't beat about the bush, man! A kişi, ordan-burdan danışma, mənə həqiqəti de!*

bush[2] [buʃ] *v* **1.** kol əkmək / basdırmaq; **2.** kollanmaq, qol-budaq atmaq; sıx şaxələnmək

bushel [ˈbuʃəl] *n* buşel (*İngiltərədə 36,3 ABŞ-da 35,2 litrə bərabər tutum ölçüsü*);
◊ **to measure others' corn by *one's* own ~** *at. söz.* öz arşını ilə ölçmək

bushiness [ˈbuʃınıs] *n* **1.** kolluq, kol-kosluq; **2.** tüklülük, qalınlıq (*quyruq, saqqal və s. haq.*)

bushwhack [ˈbuʃwæk] *v* **1.** kolluqda yaşamaq; **2.** pusqudan hücum etmək

bushwhacker [ˈbuʃˌwækəʳ] *n* **1.** *amer.* sərsəri, səfil, avara; **2.** kol-kos kəsmək üçün bıçaq / dəhrə / çapacaq

bushy [ˈbuʃı] *adj* **1.** kol-koslu, kol-kos basmış; **~ banks** kol-koslu/kol-kos basmış sahillər; **2.** qalın; tüklü; **~ eye-brows** qalın / tüklü qaşlar; **~ beard** qalın saqqal; **3.** sıx bitən

busily [ˈbızılı] *adv* **1.** işgüzarcasına, işgüzarlıqla, işgüzar bir tərzdə; **2.** ciddi, ciddiy-

yətlə, qızğın surətdə; **3.** sırtıqlıqla, zəhlə tökərək, təngə gətirərək

business[1] [bɪznɪs] *n* **1.** iş, məşğuliyyət, ixtisar, sənət, peşə; *What's his business? Onun işi / peşəsi / sənəti nədir? His business was that of a tailor Onun sənəti dərzilik idi; I am here on business, not for pleasure Mən bura işə gəlmişəm, kefə yox; What is your business with him? Sənin / Sizin onunla nə işin / işiniz var?*; **2.** gündəlik məsələ; **the ~ of the meeting** iclasın gündəliyi; **3.** iş, borc, vəzifə; **a doctor's / a teacher's ~** həkimin / müəllimin vəzifəsi; *A soldier's business is to defend his country Hər bir əsgərin borcu / vəzifəsi (öz) vətənini müdafiə etməkdir*; **to go about / to attend to** ***one's*** **~** öz işi ilə məşğul olmaq; *That's no business of yours Bu sənin / sizin işin / işiniz deyil; Mind your own business Öz işinlə / işinizlə məşğul ol / olun*; **4.** ticarət, ticarət fəaliyyəti; **retail / wholesale ~** pərakəndə/topdansatış ticarət; **to go into ~** ticarətlə məşğul olmaq; **5.** ticarət məsələsi; ticarət müəssisəsi, firma; **to buy/to sell a ~** ticarət müəssisəsi almaq / satmaq; **banking ~** bank işi

◊ **big ~** böyük kapital; **to send** ***smb.*** **about his ~ 1)** bir kəsi qovmaq; **2)** bir kəsə öz yerini göstərmək; *Business is business at söz. ≅ Bəxşiş var dinar-dinar, haqq-hesab var qəpik-qəpik*

business[2] [bɪznɪs] *adj* iş, işgüzar, rəsmi; **~ address** iş ünvanı, xidməti ünvan; **~ hours** iş saatları; **~ letter** rəsmi məktub; **~ call / visit** işgüzar vizit; **~ relations 1)** rəsmi münasibətlər; **2)** ticarət əlaqələri; **~ year** ticarət ili; **the ~ part of the town** şəhərin ticarət mərkəzi

business-like [ˈbɪznɪslaɪk] *adj* **1.** işgüzar, işcil, bacarıqlı, işbacaran; **~ person** işgüzar / işcil adam; **2.** dəqiq, dürüst, düzgün; səliqəli, tədbirli

businessman [ˈbɪznɪsmən] *n* (*pl* **-men** [mən]) **1.** biznesmen, iş adamı, kommersant; **2.** işbaz, işbaz adam

busman [ˈbʌsmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) avtobus sürücüsü, avtobussürən;

◊ **~'s holiday** adi iş başında keçirilən bayram və ya boş gün

bus-stop [ˈbʌs,stɔp] *n* avtobus dayanacağı

bus-ticket [ˈbʌs,tɪkɪt] *n* avtobus bileti

bust[1] [bʌst] *n* I **1.** büst (*insan bədəninin beldən yuxarı hissəsinin heykəli*); **2.** büst (*qadının döşü*)

bust [bʌst] *n* II **1.** tam uğursuzluq; *His new play was a complete bust! Onun yeni pyesi tam uğursuzluğa düçar oldu*; **2.** həbs; *The bust was made at 3 o'clock in the morning Həbs səhər saat 3-də baş verdi / həyata keçirildi*

bust[2] [bʌst] *adj* sınmış, sınıq; *My watch is bust Mənim saatım sınıb*

bust[3] [bʌst] *v* I qırmaq, sındırmaq (*xüs. güc işlətməklə*); **to ~ the lock** qıfılı sındırmaq

bust [bʌst] *v* II **1.** həbs etmək, tutmaq; polis məntəqəsinə aparmaq; **2.** axtarış aparmaq (*polis haq.*); **3.** rütbəni aşağı salmaq (*xüs. hərbdə*)

bustard [ˈbʌstəd] *n zool.* dovdaq

buster [ˈbʌstəʳ] *n amer.* cavan oğlan

bustle[1] [ˈbʌsl] *n* qarışıqlıq, çaxnaşma, hərcmərclik, mərəkə, vəlvələ, vurnuxma, səs-küy, hay-küy; *The town was in a bustle Şəhər çaxnaşma / hay-küy içərisində idi*; **the ~ of the big city** böyük şəhərin səs-küyü / hay-küyü

bustle[2] [ˈbʌsl] *v* **1.** vurnuxmaq, çalışıb çapalamaq, boş-boşuna əlləşmək / çalışmaq; eşələnmək; *She is always bustling about the house O həmişə evdə eşələnir / əlləşir*; **2.** qovmaq; bayıra çıxarmaq; **to ~ people out of the house** adamları evdən bayıra çıxarmaq

busy[1] [ˈbɪzɪ] *adj* **1.** məşğul, çox işi olan; həmişə başı qarışıq; **a ~ man** məşğul / çox işi olan adam; **a ~ day** işlə dolu olan gün; **~ signal** telefonun məşğul olduğunu bildirən siqnal; **to be ~ with some important work** vacib bir işlə məşğul olmaq; **to be ~** məşğul olmaq; *The doctor is just busy now Həkim indi məşğuldur*; **to be ~ with / about / over** ***one's*** **task** tapşırığını yerinə yetirməklə məşğul olmaq; **to be ~ about the house** ev işləri ilə məşğul olmaq; *In the morning I'm busy with my lessons Səhər mən dərslərimlə məşğul oluram*; **2.** fəal, işgüzar, işcil, çalışqan; işlək, zəhmətsevər; **a ~ man** işgüzar / işcil / çalışqan / zəhmətsevər adam; **the ~ bee** çalışqan / zəhmətsevər arı; **to be as ~ as a bee** arı kimi çalışqan / zəhmətsevər olmaq; **3.** gərgin, intensiv; gediş-gəlişli; səsli-küylü; **a ~ day** gərgin gün; **the ~ hours** pik saatları; **~ streets** gediş-gəlişli / səs-küylü küçələr

busy[2] [ˈbɪzɪ] *v* məşğul olmaq (*bir şeylə*); **to ~ oneself with / in / about arranging a concert / preparing a wedding** konsertin / toyun təşkili ilə məşğul olmaq; **to ~ oneself about / in the house** ev işləri ilə məşğul olmaq

but[1] [bʌt] *n* amma, lakin; *Your ifs and buts make me tired Sənin / Sizin ammaların / ammalarınız məni cana / təngə gətirib; But me no buts Mənimlə mübahisə / cəhl etmə*

but[2] [bʌt] (*qüvvətli forma*); [bət] (*zəif forma*) *adv* **1.** da; də; *He is still but a child O, hələ də uşaqdır*

but[3] [bʌt] (*qüvvətli forma*); [bət] (*zəif forma*) *conj* **1.** amma, lakin; *That is the rule, but there are many exceptions Qanun budur, amma / lakin çoxlu müstəsnalar da var*; **2.** başqa, savayı, özgə; *All but he were present Ondan başqa hamı iştirak edirdi; No one saw him, but I Məndən başqa onu heç kim görmədi; He works all day but Sunday O, bazar günündən başqa bütün günləri işləyir*; **3.** **all** *sözü ilə birləşmədə*: **all ~** az qala; *He all but fell O, az qala yıxıla*; **4.** yox; *He is anything but a poet Ona hər şey demək olar, lakin şair yox*

but[4] [bʌt] (*qüvvətli forma*); [bət] (*zəif forma*) *part.* ancaq; hələ; *He is but fifteen O ancaq / hələ on beş yaşındadır*

butcher[1] [ˈbutʃəʳ] *n* **1.** qəssab; **2.** ətsatan; **3.** cəllad, zalım / rəhmsiz / daşürəkli qatil

butcher[2] [ˈbutʃəʳ] *v* **1.** kəsmək (*heyvan*); **2.** heyvan cəmdəyini və ya balığı kəsib satışa hazırlamaq; **3.** amansızcasına və mənasız yerə öldürmək; amansız qırğın törətmək

butchering [ˈbutʃərɪŋ] *n* **1.** kəsmə (*heyvanı*); **2.** dərisini soyma (*heyvanın*); cəmdəyi kəsib hazırlama (*satışa*)

butchery [ˈbutʃərɪ] *n* **1.** sallaqxana; **2.** ət ticarəti; **3.** ət dükanı; **4.** qanlı müharibə, kütləvi qırğın

butt[1] [bʌt] *n* I **1.** yoğun uc (*alətdə, silahda və s.*); **the ~ of a fishing-rod** tilov ağacı; **the ~ of a whip** qamçının dəstəyi / sapı; **the ~ of a rifle** tüfəngin qundağı / küpü; **2.** kötükdən kəsilmiş tir / dirək; **3.** kök (*bitkidə, saçda, buynuzda və s.*), ağacın kökə yaxın yoğun hissəsi; **4.** papiros kötüyü / qırıntısı

butt [bʌt] *n* II **1.** atəş valı (*fırlanan silindr*); **2.** *pl* atəş meydanı, poliqon; **3.** nişan, hədəf; **4.** gülüş hədəfi, təhqir obyekti

butt [bʌt] *n* III **1.** zərbə, təkan (*adət. baş və ya buynuzla*); **2.** *id.* başla zərbə (*vurma*)

butt [bʌt] *n* IV böyük çəllək (*şərab və ya pivə üçün*)

butt [bʌt] *n* V lək, kordi; şırım (*kotanın və s. torpaqda açdığı iz*)

butt[2] [bʌt] *v* **1.** başla zərbə vurmaq, kəllə vurmaq; buynuzlamaq, buynuzla vurmaq; **to ~** ***smb.*** **in the stomach** bir kəsin qarnına kəllə vurmaq; **2.** buynuzlaşmaq, kəlləşmək

butter[1] [ˈbʌtəʳ] *n* I **1.** kərə yağı; **bread and ~** yağ çörək; **vegetable ~** bitki yağı; **2.** *amer.* povidlo; **apple ~** alma povidlosu

butter [ˈbʌtəʳ] *n* II vurağan heyvan

butter[2] [ˈbʌtəʳ] *v* **1.** yağ çəkmək / yaxmaq / sürtmək; **to ~ a slice of bread** bir parça / dilim çörəyə yağ yaxmaq / çəkmək; **2.** *d.d.* kobud şəkildə yaltaqlanmaq

buttercup [ˈbʌtəkʌp] *n bot.* qaymaqçiçəyi

butter-fingered [ˈbʌtə,fɪŋgəd] *adj* küt, hər şeyi əlindən salan, tutumsuz

butter-fingers [ˈbʌtə,fɪŋgəz] *n pl d.d.* küt / hər şeyi əlindən salan (*adam*), maymaq

butter flower [ˈbʌtə,flauəʳ] *n* = **buttercup**

butterfly [ˈbʌtəflaɪ] *n* **1.** kəpənək; pərvanə; **2.** yüngülxasiyyət gözəl qadın

butterine [ˈbʌtəri:n] *n* yağ əvəzi, marqarin

butter-knife [ˈbʌtənaɪf] *n* (*pl* **-knives** [-naɪvz]) yağ bıçağı

butter-man [ˈbʌtəmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) yağsatan, yağ alveri edən adam

buttermilk [ˈbʌtəmɪlk] *n* ayran

buttery [ˈbʌtərɪ] *adj* **1.** yağlı; yağ çəkilmiş / sürtülmüş, yağlanmış; **2.** *d.d.* yaltaq, qulluq göstərən

buttock [ˈbʌtək] *n* I sağrı, yan, dal; **the left / the right ~** sol / sağ sağrı

button[1] [ˈbʌtn] *n* **1.** düymə; **to sew on a ~** düymə tikmək; **to undo ~s** düymələri açmaq; **2.** basma düymə, düymə; **to press the ~** düyməni basmaq (*zəngin, maşının və s.*); *Push the button to start the machine Maşını işə salmaq üçün düyməni bas / basın;*
◊ **to have a ~ loose / missing** vinti çatmamaq (*yəni səfeh / gic olmaq*)

button[2] [ˈbʌtn] *v* **1.** düymələmək; düymələnmək; **to ~ (up)** ***one's*** **shirt** köynəyini düymələmək; *My shirt doesn't button (up) Mənim köynəyim düymələnmir*; **2.** düymə tikmək;
◊ **to ~ up** düymələmək; *Button up your coat Paltonu / Paltonuzu düymələ / düymələyin*; **to ~ up** ***one's*** **mouth** ağzını yummaq; **to ~ up** ***one's*** **purse** xəsislik etmək

button-hole [ˈbʌtnhoul] *n* ilgək, ilmə; *This button-hole is torn Bu ilgək cırılıb*

buxom [ˈbʌksəm] *adj* **1.** kök, şişman, iridöşlü, dolğundöşlü, dikdöşlü (*qadın haq.*); **2.** gözəşirin, yapışıqlı, xoşsifət

buxomness [ˈbʌksəmnıs] *n* **1.** sağlam köklük; **2.** cazibədarlıq, qanışirinlik, gözəşirinlik

buy[1] [baı] *n d.d.* **1.** alma, satın alma; **2.** satın alınmış şey; bazarlıq; **bad ~** pis bazarlıq; **good ~** yaxşı bazarlıq

buy[2] [baı] *v* **1.** almaq, satın almaq; **to ~** ***smth.*** **from / of** ***smb.*** bir kəsdən bir şey almaq; **to ~ for cash / on credit / at a reasonable price** bir şeyi nağd pula / kreditə / münasib qiymətə almaq; **2.** əldə etmək, ələ keçirmək; qazanmaq; **to ~ fame with** ***one's*** **life** həyatı bahasına şöhrət qazanmaq; **3.** ələ almaq, rüşvət vermək yolu ilə öz tərəfinə çəkmək; **to ~ electors** seçiciləri rüşvət verməklə ələ almaq / öz tərəfinə çəkmək; **5.** bir şeyə inanmaq, bir şeyi həqiqət kimi qəbul etmək, bir şeylə razılaşmaq; *I don't buy that nonsense Mən bu cəfəngiyyata inanmıram*

buyer [baıəʳ] *n* alıcı; müştəri

buzz[1] [bʌz] *n* **1.** vızıltı, vızıldama; *I heard a buzz just now Mən indicə bir vızıltı eşitdim*; **2.** səs-küy, hay-küy; uğultu, uğuldama

buzz[2] [bʌz] *v* **1** **1.** vızıldamaq, vızıltı salmaq; *The bees are buzzing Arılar vızıldayırlar / vızıldaşırlar*; **2.** səs-küy / hay-küy salmaq; uğuldamaq; **3.** vurnuxmaq, gedib-gəlmək, səs-küylə / hay-küylə hərəkət etmək; *Students were buzzing out of the building Tələbələr səs-küylə binadan çölə çıxırdılar*; **4.** şayiə yaymaq / gəzdirmək; **to ~ about** vurnuxmaq, ora-bura hərəkət etmək; **to ~ up** ***smb.*** *d.d.* bir kəsə telefon / zəng etmək

buzzer [ˈbʌzəʳ] *n* **1.** vızıldayan hər bir şey; **2.** elektrik cihazının səsi

by[1] [baı] *adv* **1.** yanından, yandan; *He walked / passed by without noticing me O, məni görmədən yanımdan keçdi / keçib getdi*; **in days gone ~** keçən günlərdə; **2.** yaxınlıqda, yaxın; *No one was by Yaxınlıqda heç kim yox idi*; **to stand ~** yaxında / yanaşı durmaq; **3.** kənara; *Stand / Step by! Kənara dur! / durun!*

by[2] [baı] *prep* **1.** Məkan bildirərək aşağıdakı mənaları ifadə edir: **1)** *Nəyinsə bir şeyin yanında olduğunu bildirir. Bu halda* **by** *Azərbaycan dilinə* **yanında, yaxınlığında, yan-yana, yanaşı** *sözlərilə tərcümə edilir*: **~ the fire / window** ocağın / pəncərənin yanında; **~ the road** yolun yaxınlığında; **~ the sea** dənizin yaxınlığında; **to sit ~** ***smb.*** bir kəsin yanında oturmaq; **to stand ~** ***smb.*** bir kəsin yanında dayanmaq; **to pass ~** ***smb.*****'s window** bir kəsin pəncərəsinin yanından keçmək; **2)** *Bir məkanda baş verən hərəkəti bildirir. Bu halda* **by** *Azərbaycan dilinə çıxışlıq hal şəkilçisi* **-dan, -dən** *vasitəsilə tərcümə edilir*: **to travel ~ Moscow** Moskvadan keçib getmək; **to come ~ the door** içəri qapıdan girmək; **3.** *Zaman mənasında hər hansı bir vaxta yaxınlaşmanı və ya müəyyən vaxtı məhdudlaşmanı bildirir. Bu halda* **by** *Azərbaycan dilinə yönlük hal şəkilçisi* **(-a, -ə, -ya, -yə)** *vasitəsilə tərcümə edilir*: **~ two o'clock** saat ikiyə yaxın; **~ the end of the year** ilin sonuna yaxın; **4.** *Məchul növdə olan fellə işlənərək aşağıdakı mənaları bildirir*: **1)** *Hərəkətin icraçısını göstərir: Bu halda* **by** *Azərbaycan dilinə* ***tərəfindən*** *sözü ilə tərcümə*

edilir: *The novel was written by a young writer Roman gənc bir yazıçı tərəfindən yazılıb*; **2)** *Hərəkətin hansı vasitələrlə icra edildiyini bildirir. Bu halda* **by** *Azərbaycan dilinə* **-la, -lə, ilə şəkilçiləri və ya vasitəsilə** *sözü ilə tərcümə edilir*; **roads linked ~ a bridge** körpü vasitəsilə birləşdirilmiş yollar; **engines driven ~ electricity** elektrik vasitəsilə hərəkətə gətirilən maşınlar; **to get** ***one's*** **living ~ teaching** dolanışığını dərs deməklə qazanmaq; **~ air** təyyarə ilə; **~ bus** avtobusla; **~ rail** dəmir yolu ilə / dəmir yolu vasitəsilə; **~ water** su ilə; **~ post** poçta ilə / poçt vasitəsilə; **5.** *Aşağıdakı birləşmələrdə* **by** *Azərbaycan dilinə tərcümə edilmir*: **drop ~ drop** damcı-damcı; **one ~ one** bir-bir; **day ~ day** günbəgün; gündən-günə; **step ~ step** addım-addım; **two ~ two** iki-iki; **~ chance** təsadüfən; **~ night** gecə; **~ himself** özü

by-election [ˈbaıı,lekʃn] *n* əlavə seçki (*boşalmış yerləri doldurmaq üçün*)

bygone [ˈbaıgɔn] *adj* çəkilmiş, duyulmuş (*dərd, bəla və s.*), keçmişə aid, keçmiş; **~ sorrows** keçmişə aid / keçmişdə yaşanmış dərd / iztirab / müsibət

bygones [ˈbaıgɔnz] *n* keçmiş, başa gəlmiş, yaşanmış (*hadisə, qəza və s.*) keçmiş inciklik / incimə / küsü; *Let us forget bygones Gəl / Gəlin keçmişdə olanları / incikliyi unudaq*;
◊ *Let bygones be bygones at. söz. Keçənə güzəşt deyərlər. Keçmiş olsun*

by-lane [ˈbaıleın] *n* xəlvət / adamsız dalan

bylaw [ˈbaılɔ:] *n* **1.** yerli hökumət orqanlarının qərarı; **2.** daxili davranış qaydası (*cəmiyyətdə*)

by-line [ˈbaılaın] *n* **1.** müəllifin soyadı yazılan sətir (*qəzet və ya jurnal məqalələrinin başlanğıcında*); **2.** müəllifin imzası; **under his ~** onun imzası ilə

by-matter [ˈbaı,mætəʳ] *n* ikinci dərəcəli məsələ

by name [ˈbaıneım] *n* ləqəb, ayama

bypass[1] [ˈbaıpa:s] *n* dolayı yol, şəhərə girmədən, onun ətrafı ilə gedən yol

bypass[2] [ˈbaıpa:s] *v* **1.** dolayı yolla getmək; **2.** *məc.* yan / üstündən keçmək, ötürmək

bypast [ˈbaıpa:st] *adj* keçmiş, ötmüş, ötüb keçmiş, ötən, keçən, keçmişdə qalmış

bypath [ˈbaıpa:θ] *n* uzaq / xəlvəti yol / cığır

byproduct [ˈbaı,prɔdəkt] *n* əlavə məhsul

byre [ˈbaıəʳ] *n* pəyə, mal damı, inək pəyəsi

by-reaction [ˈbaıri:ˈækʃn] *n kim.* əlavə reaksiya

by-road [ˈbaıroud] *n* **1.** kəndarası yol; **2.** dolama / dolayı yol

bystander [ˈbaı,stændəʳ] *n* şahid, görən; müşahidəçi; **causal ~** təsadüfi şahid / görən

by-street [ˈbaıstri:t] *n* **1.** uzaq / sakit / səssiz-səmirsiz / adamsız küçə; **2.** döngə

byway [ˈbaıweı] *n* **1.** kəndarası yol, sakit gediş-gəlişin az olduğu yol; **dark ~s** qaranlıq kəndarası yollar; **2.** ən yaxın yol

byword [ˈbaıwə:d] *n* **1.** atalar sözü və ya zərbi-məsəl; **2.** sevimli söz (*bir adamın danışıq məqamında yerli-yersiz işlətdiyi söz*); **his favourite ~** onun yerli-yersiz işlətdiyi sevimli sözü; **3.** simvol, timsal; **4.** ləqəb, ayama

bywork [ˈbaıwə:k] *n* **1.** əlavə / kənar iş, ikinci dərəcəli iş; **2.** boş vaxt yerinə yetirilən / görülən iş

Byzantian[1] [bıˈzæntıən] *n tar.* **1.** bizanslı; **2.** Bizans qızıl pulu

Byzantian[2] [bıˈzæntıən] *adj* Bizans; **~ style** Bizans üslubu; **~ church** Bizans kilsəsi; **~ architecture** Bizans memarlığı / arxitekturası

Cc

C c [si:] *n* (*pl* **C's, c's** [si:z]) *ingilis əlifbasının 3-cü hərfi*

cab[1] [kæb] *n* **1.** arabaçı, faytonçu, sürücü; **2.** taksi; **to take a ~** taksi tutmaq, **2.** idarəetmə kabinəsi; maşinistin budkası; **3.** kuzov, gövdə (*avtomobildə və s.*)

cab[2] [kæb] *adj* taksi; **a ~ driver / man** taksi sürücüsü; **~ fare** taksidə gediş haqqı; **~ stop** taksi dayanacağı

cabal[1] [kə'bæl] *n* **1.** siyasi qrup / dəstə; **2.** sui-qəsdçilər qrupu, fitnəçilər / intriqaçılar qrupu / dəstəsi; **3.** intriqa, fitnə; **4.** saray çevrilişi; gizli qəsd / sui-qəsd; **the ~ against president** prezidentə qarşı qəsd / sui-qəsd

cabal[2] [kə'bæl] *v* **1.** intriqa salmaq / aparmaq; **2.** dilbir / əlbir olmaq, dilləşmək, sözləşmək; intriqaya qoşulmaq; sui-qəsddə iştirak etmək

cabaret ['kæbərei] *n* **1.** *fr.* kabare (*estradası olan restoran, kafe*); **2.** kiçik yeməkxana, meyxana

cabbage[1] ['kæbidʒ] *n bot.* baş kələm

cabbage[2] ['kæbidʒ] *adj* kələm; **~ leaf** kələm yarpağı; **~ soup** kələm supu / şorbası; **~ stalk** kələm özəyi; **~ butterfly** kələm kəpənəyi; **~ caterpillar** kələm tırtılı

cabbage[3] ['kæbidʒ] *v* baş bağlamaq (*kələm haq.*)

cabbage-head ['kæbidʒhed] *n* **1.** baş kələm; **2.** *d.d.* küt, korazehin, kütbeyin, gic, axmaq, qanmaz (*adam*)

cabbage-lettuce ['kæbidʒ'letis] *n bot.* kahı

cabber ['kæbə'] *n* qoşqu atı

cabby ['kæbi] *n d.d.* **1.** taksi sürücüsü / şoferi; **2.** arabaçı, faytonçu

cabin[1] ['kæbin] *n* **1.** koma; daxma; dəyə; ağacdan tikilmiş daxma, **Uncle Tom's ~** Tom dayının koması / daxması; **2.** kottec, balaca ev; **3.** kabinə (*gəmidə, təyyarədə və s.*); **4.** kayut (*gəmidə ayrıca otaq*)

cabin[2] ['kæbin] *v* daxmada / komada / dəyədə yaşamaq; **to ~ in a cave** mağarada yaşamaq; **2.** dar yerdə saxlamaq

cabin-boy ['kæbinbɔi] *n dən.* **1.** gəmidə xidmətçi, gəmi xidmətçisi; **2.** gəmi şagirdi (*matros olmağa hazırlaşan uşaq*)

cabinet[1] ['kæbinit] *n* **1.** servant; komod (*siyirməli paltar şkafı*), balaca şkaf; **kitchen ~** mətbəx şkafı; **2.** mücrü, sandıqça; kiçik qutu; **medicine ~** dərman qutusu; **3.** gövdə, korpus (*radioqəbuledicidə, televizıyada və s.*); **4.** *d.d.* balaca otaq; kabinet

cabinet[2] ['kæbinit] *adj* kabinet; **~ piano** kabinet pianosu (*yəni kiçik*); **2.** kabinet, hökumət; **~ crisis** kabinet böhranı

cable[1] ['keibl] *n* **1.** kanat, haşiyə; **2.** *dən. tex.* tros, buraz; **3.** *dən.* lövbər zənciri; **4.** kabel; **5.** teleqram; kabloqram (*sualtı kabellə göndərilən*)

cable[2] [keibl] *v* **1.** sualtı kabellə teleqram göndərmək / vurmaq; **news ~d from Brazil** Braziliyadan sualtı kabel teleqrafı vasitəsilə alınmış xəbər; **2.** trosla / burazla bağlamaq

cable railway ['keibl,reilwei] *n* kanat dəmir yolu

cableway ['keiblwei] *n* kanat yolu

cab-stand ['kæbstænd] *n* taksi dayanacağı

cacao [kə'ka:ou] *n bot.* **1.** kakao; **2.** kakao ağacı

cacao-butter [kə'ka:ou'bʌtə'] *n* kakao yağı

cacao-tree [kə'ka:outri:] *n* kakao ağacı

cache [kæʃ] *v* gizləmək; *The thieves cached the stolen money Oğrular oğurladıqları pulu gizlətdilər*

cackle[1] ['kækl] *n* **1.** qaqqıldama (*toyuq və s.*), qığıldama; qağıltı; **2.** qəhqəhə, qəhqəhə çəkmə, qəhqəhə ilə gülmə; **~s of amusement** əyləncədən qəh-qəhə çəkmə; **3.** boş / cəfəng söhbət; *Cut the cackle! Cəfəng söhbəti kəs! / kəsin!*

cackle[2] ['kækl] *v* **1.** qaqqıldamaq (*toyuq*); qağıldamaq (*qaz*); **2.** qəhqəhə çəkmək, qəhqəhə ilə gülmək; **3.** lağa qoymaq, istehza / rişxənd etmək, ələ salmaq; **4.** naqqallıq / boşboğazlıq etmək, çərənləmək, laqqırtı vurmaq

cackler ['kæklə'] *n* **1.** qaqqıldayan / qağıldayan quş; **2.** boşboğaz, çoxdanışan, çərənçi; **3.** xəbərçi, sözgəzdirən

cactaceous [kæk'teiʃəs] *adj* kaktus

cactus ['kæktəs] *n bot.* kaktus

cacuminal[1] [kæ'kju:minl] *n fon.* kakuminal səslər

cacuminal[2] [kæ'kju:minl] *adj* kakuminal

cad [kæd] *n* qaba, kobud, ədəbsiz; nadan, tərbiyəsiz, qanmaz, qanacaqsız (*adam*); *That man is a cad; have nothing to do with him! O kişi nadandır / tərbiyəsizdir / qanacaqsızdır, onunla işin / işiniz olmasın*

cadaver [kə'deivə'] *n* cəsəd, meyit, naş

cadaverous [kədæ'vərəs] *adj* **1.** meyit, leş, cəmdək; **~ smell** meyit / cəmdək / leş iyi; **2.** ölü / meyit kimi solğun; **~ countenance** ölü / meyit kimi solğun sifət

caddish ['kædiʃ] *adj* kobud, ədəbsiz, nadan; **~ behaviour** kobud / ədəbsiz davranış

caddy ['kædi] *n* I xəyal, kölgə, qarabasma, kabus

caddy ['kædi] *n* II **1.** top və ağac gətirən oğlan (*qolf oyunu zamanı*); **2.** *jarq.* təsadüfi iş görməklə yaşayan adam

caddy ['kædi] *n* III çayqabı, çayrız

cade[1] [keid] *n* I balaca çəllək

cade [keid] *n* II əl quzusu, ələ öyrədilmiş quzu

cade[2] [keid] *adj* əl, ələ öyrədilmiş, əhliləşdirilmiş

cadenced ['keidənst] *adj* **1.** ritmik; ritmli, **2.** vəznli, ahəngli; ölçülü

cadet [kə'det] *n* **1.** kiçik oğul, kiçik qardaş; **2.** *hərb.* hərbi məktəbin dinləyicisi / tələbəsi

cadge[1] [kædʒ] *n d.d.* **1.** dilənçilik, yolçuluq; **2.** müftəxorluq, yaltaqlıq, qab dibi yalama

cadge[2] [kædʒ] *v d.d.* **1.** dilənçilik / yolçuluq etmək, dilənmək; **2.** *d.d.* yalvarıb / yalvarıb-yaxarıb / xahiş edib almaq; **to ~ a meal** yalvarıb-yaxarıb yemək almaq

cadger ['kædʒə'] *n* **1.** çərçi, səyyar satıcı; **2.** dilənçi, yolçu; **3.** müftəxor, qab dibi yalayan

cadre ['ka:də, 'ka:drə, 'keidə] *n* **1.** kadr heyəti; **2.** *pl* şəxsi heyət; ştat; **3.** *top.* rəhbərlikedici kadrlar

cadreman ['kædrimən] *n hərb.* təcrübəli hərbi qulluqçu

cafe ['kæfei] *n* kafe; qəhvəxana

cafeteria [,kæfi'tiəriə] *n* kafeteri

caffeine ['kæfi:n] *n əcz.* kofein

cage[1] [keidʒ] *n* **1.** qəfəs; **2.** *jarq.* həbsxana, qazamat; **3.** kabinə (*liftdə*); **4.** *id.* qapı (*hokkeydə*)

cage[2] [keidʒ] *v* qəfəsə salmaq; **2.** *jarq.* həbsxanaya salmaq

caged [keidʒd] *adj* qəfəsə salınmış; qəfəsdə saxlanılan; **~ birds** qəfəsdə saxlanılan quşlar; **~ animal** qəfəsə salınmış heyvan

cajole [kə'dʒoul] *v* **1.** (**into, from, out of**) dilə tutmaq, dilə tutub razı salmaq, yalvarıb yola gətirmək / razı salmaq; aldadıb yoldan çıxartmaq; **to ~ *smb.* into doing *smth.*** bir iş görmək üçün bir kəsi dilə tutub razı salmaq; **2.** nəvaziş göstərmək, ələ almaq; yaltaqlanmaq, tovlamaq; *This fellow would cajole the devil Bu oğlan şeytanın / iblisin özünü tovlayar*

cake[1] [keik] *n* **1.** tort; keks; şirin piroq; **a piece of ~** bir parça keks; **bride / wedding ~** toy piroqu; **2.** pirojna; **3.** qoğal, kökə; **4.** parça, qəlib (*sabun və s.*); **5.** *k.t.* jmıx; ◊ **~s and ale** şən / qayğısız həyat; *Life is not all cakes and ale Dərdsiz, kədərsiz həyat yoxdur*; **to have *one's* ~ baked 1)** bolluq içində yaşamaq ≡ hazırca kökə tapmaq; **2)** nailiyyət qazanmaq

cake[2] [keik] *v* **1.** qalın yaxmaq; *We caked the wall with mud Biz divara qalın palçıq yaxdıq*; **2.** bərkimək, bişmək; bişib bərkimək; *The food had caked in the pan Yemək tavada bişib bərkimişdi*

caked [keikt] *adj* **1.** bərkimiş, bərk; **2.** laxtalanmış; **~ blood** laxtalanmış qan; **~ mud** bərkimiş palçıq

calabash ['kæləbæʃ] *n bot.* balqabaq (*uzunboğaz*), boranı

calaboose [,kælə'bu:s] *n amer.* həbsxana, dustaqxana; həbsxana / dustaqxana kamerası

calamitous [kə'læmitəs] *adj* fəlakətli, fəlakət gətirən; **~ flood** fəlakətli daşqın; *In the calamitous flood 50 people died Fəlakətli daşqında 50 nəfər adam öldü*

calamity [kə'læmiti] *n* **1.** fəlakət, bəla, bədbəxtlik, müsibət; qəza, faciə; *50 people were killed in the calamity Qəzada 50 adam öldü*; **2.** dərd, qəm, qüssə, kədər

calcification [,kælsifi'keiʃn] *n* **1.** bərkimə; daşlaşma, daşa dönmə; **2.** əhəngləşdirmə, əhəng hopdurma

calcify [ˈkælsıfaı] *v* **1.** əhəngə çevirmək; **2.** əhəngləmək; **3.** əhəng əlavə etməklə qatılaşdırmaq

calcination [ˌkælsıˈneıʃn] *n* **1.** *tex.* susuzlaşdırma; **2.** közərtmə, qızartma; yandırma, bişirmə (*kərpic və s.*)

calcium [ˈkælsıəm] *n kim.* kalsium

calculability [ˌkælkjuləˈbılıtı] *n* **1.** ölçülə bilmə; **2.** sayıla bilmə

calculable [ˈkælkjuləbəl] *adj* **1.** sayıla / ölçülə bilən, hesabagələn, ölçüyəgələn; **2.** etibarlı, mötəbər

calculate [ˈkælkjuleıt] *v* **1.** hesablamaq, hesablayıb tapmaq; *Have you calculated the result? Sən / Siz nəticəni hesablamısanmı / hesablamısınızmı?* **2. (on)** ümid etmək; bel bağlamaq, arxayın olmaq; *We can't calculate having fine weather for our holidays Məzuniyyətimiz vaxtı biz yaxşı havanın olacağına ümid edə bilmirik;* **3.** kalkulyasiya etmək, hesablamaq; **4.** nəzərdə tutmaq; nəzərə almaq; hesab etmək; *I calculate we're going to have rain Mən hesab edirəm ki, yağış yağacaq*

calculated [ˈkælkjuleıtıd] *adj* **1.** hesablanmış; ~ **weight** hesablanmış çəki; **2.** qəsdən / qərəzlə edilmiş, bilə-bilə edilən; ~ **murder** qəsdən / qərəzlə törədilən qətl; ~ **insult** bilə-bilə edilən təhqir

calculating [ˈkælkjuleıtıŋ] *adj* **1.** hesablayıcı; ~ **machine** hesablayıcı maşın; **2.** öz xeyrini bilən

calculation [ˌkælkjuˈleıʃn] *n* **1.** hesablama, hesablanma, hesab; **analytical** ~**s** analitik hesablamalar; **to be out in** *one's* ~ hesablamada / hesabda səhv etmək; ~ **of exchange** *mal.* valyuta məzənnəsinin hesablanması; **2.** kalkulyasiya, smeta; ~ **of costs** xərclərin smetası; **3.** götür-qoy etmə, düşünmə, fikirləşmə; **after much** ~ ətraflı götür-qoy etdikdən / düşündükdən / fikirləşdikdən sonra

calculative [ˈkælkjulətıv] *adj* hesablama, hesablayıcı

calculator [ˈkælkjuleıtəʳ] *n* **1.** kalkulyator, kalkulyasiyaçı; **2.** hesablama maşını; arifmometr

calculus [ˈkælkjuləs] *n* I (*pl həm də* **-li**) **1.** *riyaz.* hesablama; **the differential** ~ diferensial hesablama; **2.** kalkulyasiya

calendar[1] [ˈkælındəʳ] *n* **1.** kalendar, təqvim; tarix; **Julian Calendar** Yuliyan Kalendarı / təqvimi, Roma təqvimi (*köhnə təqvim*); **Gregorian Calendar** Qreqoryan təqvimi / kalendarı; yeni kalendar / təqvim; **Christian** ~ Xristian kalendarı / təqvimi (*bizim era: İsanın anadan olduğu gündən hesablanan tarix*); **Jewish** ~ yəhudi təqvimi / kalendarı; **pull-off** / **tear-off** ~ stolüstü kalendar / təqvim, tabel-kalendar; **2.** siyahıyaalma, siyahı; cədvəl, reyestr; **the** ~ **of past endeavours 1)** keçmiş xidmətlərin siyahısı; **2)** göstərici; indeks; **3.** almanax (*müxtəlif yazıçıların əsərlərindən ibarət məcmuə*); **4.** *hüq.* baxılacaq / dinlənəcək işlərin siyahısı

calendar[2] [ˈkælındəʳ] *v* **1.** siyahıya / qeydə almaq, inventarizasiya etmək; **2.** göstərici tərtib etmək; **3.** gündəlik yazmaq

calender[2] [ˈkælındəʳ] *v* parıldatmaq, parlatmaq, pardaxlamaq; cilalamaq; sığal vermək

calf [ka:f] *n* (*pl* **calves**) **1.** buzov; **in** / **with** ~ boğaz (*inək*); **2.** bala (*maral, fil, balina və s. heyvan balası*);
◊ ~**'s teeth** süd dişi

calfish [ˈka:fıʃ] *adj* **1.** dana; **2.** gənc, cavan, körpə, dəyməmiş, yontalanmamış

calf-love [ˈka:flʌv] *n* uşaq məhəbbəti / sevgisi

calf-skin [ˈka:fskın] *n* buzov / dana dərisi

calibrate [ˈkælıbreıt] *v* **1.** kalibrləmək, kalibrini ölçmək (*tüfəng, boru və s.*); **2.** yoxlamaq, yoxlayıb düzəltmək

calibration [ˌkælıˈbreıʃn] *n tex.* **1.** kalibrləmə, kalibrini ölçmə; **2.** dərəcələrini yoxlama; dərəcələrə bölmə / ayırma; **3.** tarasını təyin etmə; ərvasını tutma, yerini çəkmə; **4.** standartlaşdırma

calibre [ˈkælıbəʳ] *n* **1.** kalibr (*silah lüləsinin və ya borunun daxili ölçüsü / diametri*); **2.** patronun / güllənin ölçüsü; **a 32** - ~ **bullet** 32 kalibrli patron; **3.** miqyas, vüsət; **4.** məziyyət; keyfiyyət; *This doctor's of a very different calibre to the other Bu həkim digərinə nisbətən başqa məziyyətə malikdir*

calico [ˈkælıkou] *n* (*pl* **-os, -oes** [ouz]) *toxuc.* **1.** kolenkor (*pambıq parça növü*)

calk[1] [kɔ:k] *n* **1.** tikan (*bitkidə*); **2.** mil, uc, diş, çıxıntı; **3.** *amer.* nal

calk[2] [kɔ:k] *v* **1.** nallamaq (*atı və s.*); **2.** *amer.* nal vurmaq (*çəkmənin dabanına*)

call[1] [kɔ:l] *n* **1.** çığırtı, qışqırtı, qışqırıq, bağırtı; ~ **for help** kömək üçün qışqırtı / qışqırıq; *They heard a call for help Onlar köməyə çağıran bir bağırtı / qışqırtı eşitdilər;* **loud** ~ uca qışqırtı / bağırtı; **2.** çağırış; müraciət; **a** ~ **for peaceful coexistence** dinc yanaşı yaşamağa çağırış; ~ **to arms** silahlanmaq üçün çağırış / müraciət; **3.** çağırış (*məhkəməyə və s.*), rəsmi dəvət; ~ **of the House** parlamentin bütün üzvlərinin parlamentə çağırılması; **4.** zəng, zəng səsi, telefonla danışıq; **telephone** ~ telefon zəngi; **to take the** ~ **1)** telefona / telefon zənginə cavab vermək; **2)** telefon vasitəsilə sifariş qəbul etmək; **to make a** ~ *amer.* telefonla zəng etmək / vurmaq; *Give me a call amer. Mənə zəng et / edin;* **5.** çağırış, səda, hay, haraylama; **the** ~ **of the sea** dənizin çağırışı / harayı; **6.** meyl, həvəs, qabiliyyət, istedad; **7.** vizit, gəlmə, baş çəkmə; **return** ~ cavab viziti; **to make** ~**s** görüşə gəlmək, ziyarət etmək; **to pay a** ~ baş çəkmək; **to receive a** ~ qonaq qəbul etmək; **8.** ixtiyar, səlahiyyət, vəkalət, hüquq; *He had no call to do that Onun bunu etməyə ixtiyarı yox idi;* **9.** ehtiyac, lüzum, zərurət; *I don't know what call she had to blush so Mən bilmirəm onu belə qızartmağa nə lüzum vardı;* **10.** quşların səsi / səs-küyü, quşların qağıltısı; oxuması; **the** ~ **of nightingale** bülbülün oxuması;

call[2] [kɔ:l] *v* **1.** qışqırmaq, bağırmaq, çığırmaq; **2.** çağırmaq, səsləmək; *Did you call me? Məni çağırdınmı? / çağırdınızmı? He is in the next room, call him O, qonşu otaqdadır, çağır / çağırın gəlsin;* **3.** adlanmaq, adlandırmaq, ad vermək, ad qoymaq; *What is this thing called? Bu şey nə adlanır? What do you call this in English? Bu ingiliscə necə adlanır / adlandırılır?* **4.** çağırmaq; təşkil etmək; **to** ~ **a meeting** iclas çağırmaq; **to** ~ **Parliament** parlamenti çağırmaq **to** ~ **a taxi** taksi çağırmaq; **to** ~ **a doctor** həkim çağırmaq; **5.** oyatmaq; **to** ~ ***smb.*** bir kəsi oyatmaq; *It's too early to call him Onu oyatmaq hələ çox tezdir;* **6.** elan etmək; **to** ~ **a strike** tətil elan etmək; **to** ~ **the banns** kəbini kəsilənlərin adlarını elan etmək; **7.** baş çəkmək, görüşə gəlmək; *I was out when he called O mənə baş çəkəndə mən evdə deyildim;* **8.** *amer.* zəng etmək / vurmaq; telefonla danışmaq; *He called me from London O mənə Londondan zəng vurdu / etdi;* **9.** hesab etmək; *Do you call English an easy language? Sən / Siz ingilis dilini asan dil hesab edirsən / edirsiniz?*; **to** ~ **back 1)** geri çağırmaq; **2)** geri götürmək (*sözü, vədi*); **3)** ləğv etmək (*əmri və s.*); **4)** xatırlamaq, yada salmaq; **5)** *amer.* telefonla zəng etmək (*zəngə cavab olaraq*); *I'll call you back Mən sənə / sizə bir də zəng edəcəm;* **to** ~ **in 1)** dəvət etmək (*evə*); **2)** çağırmaq; **to** ~ **in a doctor** həkim çağırmaq; **to** ~ **off 1)** geri çağırmaq; **2)** təxirə salmaq (*tədbiri və s.*); *The match was called off Yarış təxirə salındı;* **3)** yayındırmaq (*diqqəti*); **to** ~ **out 1)** qışqırmaq, bağırmaq (*ağrıdan və s.*), **2)** çağırmaq (*aktyoru və s.*); **3)** duelə çağırmaq;
◊ **to** ~ **the roll** adbaad oxumaq (*siyahıdan*); **to** ~ **attention to** diqqət yetirmək (*bir şeyə*); **to** ~ **to mind** yada salmaq, xatırlamaq; **to** ~ **to order 1)** qayda-qanuna dəvət etmək; **2)** *amer.* iclası açmaq; *I call the meeting to order Mən iclası açdım;* **to** ~ **to account** məsuliyyətə çağırmaq / dəvət etmək; **to** ~ **in evidence** şəhadət vermək üçün məhkəməyə çağırmaq

call-board [ˈkɔ:lbɔ:d] *n* elanlar lövhəsi; qatarların hərəkət cədvəli; növbətçilik cədvəli

call-box [ˈkɔ:lbɔks] *n* telefon-avtomat

call-boy [ˈkɔ:lbɔı] *n* xidmətçi oğlan (*mehmanxanada və s.*)

caller [ˈkɔ:ləʳ] *n* qonaq, görüşə gələn adam

call-girl [ˈkɔ:lgə:l] *n* çağırışa gələn fahişə / qəhbə

calligraph[1] [ˈkəˈlıgrəf] *n* kalliqraf, xəttat

calligraph[2] [ˈkælıgra:f] *v* kalliqrafik / gözəl xətlə yazmaq

calligrapher [ˈkəˈlıgrəfəʳ] *n* kalliqraf, xəttat

calligraphic [ˌkælıˈgræfık] *adj* kalliqrafik

calligraphy [kəˈlɪgrəfi] *n* kalliqrafiya, xəttatlıq

calling[1] [ˈkɔ:lɪŋ] *n* **1.** həvəs, meyl, istedad; **divine ~** ilahi istedad; **2.** sənət; peşə; **to make *one's* choice of a ~** özünə sənət / peşə seçmək

callosity [kæˈlɔsɪtɪ] *n* qabar, döyənək

callous [ˈkæləs] *adj* **1.** qabarlı, döyənəkli; **~ hands** qabarlı əllər; **2.** daşürəkli, rəhmsiz, insafsız; **a ~ man** daşürəkli / insafsız / rəhmsiz adam; **3.** laqeyd, qayğısız; **a ~ answer** laqeyd cavab

calloused [ˈkæləst] *adj* qabarlı; döyənəkli

callously [ˈkæləslɪ] *adj* laqeydcəsinə, laqeyd, rəhmsiz bir tərzdə / surətdə; amansızcasına, insafsızcasına, rəhmsizcəsinə

callousness [ˈkæləsnɪs] *n* daşürəklilik, rəhmsizlik, insafsızlıq

callow [ˈkælou] *n* **1.** tüklənməmiş, ətcə (*quş haq.*); cavan; **2.** yetkinləşməmiş, təcrübəsiz, naşı (*adam haq.*); **~ youth** xam / təcrübəsiz / naşı gənc

callowness [ˈkælounɪs] *n* **1.** təcrübəsizlik, naşılıq, xamlıq; **2.** gənclik, yetişməmazlik, kallıq

call-up[1] [ˈkɔ:lˈʌp] *n hərb.* hərbi xidmətə çağırış

call-up[2] [ˈkɔ:lˈʌp] *v* **1.** yada salmaq, xatırlamaq; **2.** hərbi xidmətə çağırmaq; *He was called up in 1992 O, 1992-ci ildə hərbi xidmətə çağırıldı*; **3.** *amer.* telefon / zəng etmək, zəng vurmaq; *I'll call you up this evening Mən sənə / sizə bu axşam zəng edəcəm*

calm[1] [ka:m] *n* **1.** sakitlik, küləksizlik; **2.** *dən.* tam sakitlik (*dənizdə, göldə*); *There was a calm on the sea Dənizdə bir sakitlik vardı*; **~ before the storm** tufandan əvvəl sakitlik; **3.** sükut, səssizlik, dinclik, rahatlıq; **4.** asayiş, əmin-amanlıq

calm[2] [ka:m] *adj* **1.** küləksiz, sakit (*hava və s. haq.*); **2.** sakit (*dəniz haq.*); *The sea was calm Dəniz sakit idi*; **3.** rəvan, normal (*nəbz haq.*); **4.** sakit, soyuqqanlı, təmkinli (*insan haq.*); *Pray, be calm! Yalvarıram, sakitləşin / sakit olun!*

calm[3] [ka:m] *v* sakitləşdirmək, sakit / rahat / təskin etmək; **to ~ oneself** sakitləşmək; **to ~ a child** uşağı sakitləşdirmək; *Calm yourself! Sakitləş!, Sakitləşin!*

calm down [ˈka:mdaun] *v* sakitləşmək; sakitləşdirmək; *The excited girl quickly calmed down Həyəcanlanmış qız tezliklə sakitləşdi*

calmness [ˈka:mnɪs] *n* **1.** sakitlik, sükut; **2.** soyuqqanlılıq, təmkin

caloric [kəˈlɔrɪk] *adj fiz.* kalorili; **~ content** kalorilik, kalori miqdarı; **~ unit** kaloriya vahidi

caloricity [ˌkæləˈrɪsɪtɪ] *n fiz.* istilik doğurma / yaratma qabiliyyəti

calorie [ˈkælərɪ] *n fiz.* **1.** kalori; **great / small ~** böyük / kiçik kalori; **low ~ food** az kalorili ərzaq; **2.** yeməyin yaratdığı kalori; *One thin piece of bread has 90 calories Bir nazik parça çörək 90 kaloriyə malikdir*; ◊ **to watch *one's* ~s** *amer.* rejim saxlamaq, yeməyini həddində saxlamaq

calorific [ˌkæləˈrɪfɪk] *adj fiz.* istilik yaradan, istilik; **~ value** istilik yaratma / doğurma qabiliyyəti; *This coal has a high calorific value Bu kömürün yüksək istilik yaratma keyfiyyəti var*

calorification [kəˌlɔrɪfɪˈkeɪʃn] *n fiz.* istilik ayrılması

calorifics [ˌkæləˈrɪfɪks] *n* istilik texnikası

calorifier [kəˈlɔrɪfaɪə'] *n* qızdırıcı cihaz

calorimeter [ˌkæləˈrɪmɪtə'] *n fiz.* kalorimetr

calory [ˈkælərɪ] *n* = **caloric**

calumniate [kəˈlʌmnɪeɪt] *v* **1.** böhtan / şər atmaq; dalınca danışmaq, qeybət etmək; **2.** pisləmək, ləkələmək, bədnam etmək

calumniation [kəˌlʌmnɪˈeɪʃn] *n* böhtan, şər; yalan / uydurma ittiham

calumnious [kəˈlʌmnɪəs] *adj* böhtanlı, şərli, böhtanla / şərlə / iftira ilə dolu

calumny [ˈkæləmnɪ] *n* **1.** böhtan, şər, iftira; **to spread calumnies** böhtan / şər / iftira yaymaq; **2.** *hüq.* yalan / uydurulmuş ittiham

calve [ka:v] *v* buzovlamaq; doğmaq, balalamaq, bala doğmaq (*inək, fil, balina və s. haq.*)

calver [ˈka:və'] *n* boğaz inək

calves [ka:vz] **calf** *isminin cəm forması*

calvish [ˈka:vɪʃ] *adj* gicbəsər, gictəhər, kütəhər

came [keɪm] **to come** *felinin pt forması*

camel [ˈkæməl] *n zool.* dəvə; **Arabian ~** ərəb dəvəsi, birhürgüclü dəvə; **Bactrian ~** ikihürgüclü dəvə

camel-back [ˈkæməlbæk] *adj* qozbel; donqar

camel-bird [ˈkæməlbə:d] *n zool.* dəvəquşu

camelcade [ˈkæməlkeɪd] *n* dəvə karvanı

cameleer [ˌkæmɪˈlɪə'] *n* dəvə sürən, sarban, sarvan

camel-hair [ˈkæməlheə'] *n* = **camel's hair**

camelish [ˈkæməlɪʃ] *n* dəvə kimi inadkar

camel's hair [ˈkæməlzˈheə'] *n* **1.** dəvəyunu; **2.** dəvə yunundan toxunmuş parça

camera [ˈkæmərə] *n* **1.** fotoaparat, fotokamera; **2.** kino aparatı, kinokamera;
◊ **to be ~ shy** fotokamera / kinokamera / telekamera qarşısında özünü itirmək

cameraman [ˈkæmərəmæn] *n* (*pl* **-men** [-mən]) **1.** fotoqraf, fotoqrafçı; **2.** kinooperator

camerawork [ˈkæmərəwə:k] *n* kino / film çəkmə, kinoçəkmə işi

camerist [ˈkæmərɪst] *n amer.* fotoqraf

camisole [ˈkæmɪsoul] *n* **1.** lifçik, döşlük; **2.** kofta (*yataqda, evdə geyilən*); **3.** *tib.* dəli köynəyi (*coşğun dəlilərə geydirilən xüsusi paltar*)

camouflage[1] [ˈkæmufla:ʒ] *n* **1.** gizlətmə, gizlədilmə; kamuflaj (*binanı, təyyarəni, topu və sairəni maskalamaq üçün onları xüsusi rənglə boyama üsulu*); **2.** biclik, hiyləgərlik; hiylə, fənd; gözdən pərdə asma, aldatma

camouflage[2] [ˈkæmufla:ʒ] *v* **1.** maskalamaq; **2.** gizlətmək, üstünü ört-basdır etmək / pərdələmək; **3.** gözdən pərdə asmaqla məşğul olmaq, biclik etmək

camp[1] [kæmp] *n* **1.** düşərgə; **base ~** baza, əsas düşərgə; *When we were on holiday, we stayed in a camp İstirahətdə olarkən biz düşərgədə qaldıq*; **summer ~** yay düşərgəsi (*uşaqlar, gənclər üçün*); **concentration ~** həbs düşərgəsi; **death ~** ölüm düşərgəsi; **2.** *amer.* bağ, villa, şəhərkənarı ev; yay iqamətgahı; **to go to a summer ~** bağa / yay iqamətgahına getmək; *He is going to a summer camp O, bağa gedir*; **3.** düşərgə, lager; tərəf; **opposition ~** müxalifət düşərgəsi / lageri; **to be in different ~s** müxtəlif lagerlərdə olmaq

camp[2] [kæmp] *adj* düşərgə; **~ site** düşərgənin yerləşdiyi yer; turbaza; kemping; **~ commander** düşərgə rəisi; **~ service** *hərb.* düşərgə xidməti; **~ hospital** *hərb.* düşərgə qospitalı / xəstəxanası; **~ bed** düşərgə çarpayısı; **~ chair** düşərgə stulu (*açılıb-örtülən yüngül stul*); **~ telephone** *hərb.* düşərgə / səyyar telefon; **~ stove** *amer.* səyyar mətbəx

camp[3] [kæmp] *v* düşərgə salmaq; düşərgədə yerləşmək; **to ~ down** çadır qurmaq

campaign[1] [kæmˈpeɪn] *n* **1.** *hərb.* yürüş, hərbi əməliyyat; *The campaign to seize Moscow was a failure Moskvanı zəbt etmək yürüşü boşa çıxdı*; **2.** kampaniya, mübarizə; **electoral ~** seçki kampaniyası; *The campaign succeeded and he won the election Seçki kampaniyası uğurlu oldu və o, seçkidə qalib gəldi*

campaign[2] [kæmˈpeɪn] *adj*: **~ conditions** yürüş vəziyyəti; **~ medal** hərbi yürüşdə / əməliyyatda iştirakına görə medal; **~ biography** *amer.* seçkidə iştirak edən namizədin tərcümeyi-halı

campaign[3] [kæmˈpeɪn] *v* **1.** *hərb.* yürüşdə / hərbi əməliyyatda iştirak etmək; **2.** kampaniya keçirmək; **to ~ for *smb.*** bir kəs üçün təbliğat aparmaq (*seçkidə*); **3.** mübarizə aparmaq; *Jane is campaigning for equal rights for women Ceyn qadınların bərabər hüquqa malik olmaları uğrunda mübarizə aparır*

campaigner [kæmˈpeɪnə'] *n* yürüş / əməliyyat iştirakçısı; **old ~** hərbi yürüşdə iştirak etmiş veteran

camper [ˈkæmpə'] *n* **1.** düşərgə sakini, düşərgədə yaşayan adam; turist; **2.** bağçı, bağda yaşayan adam

campfire [ˈkæmpfaɪə'] *n* düşərgə tonqalı

camphor [ˈkæmfə'] *n əcz.* kamfora

can[1] [kæn] *n* **1.** dəmir qutu, dəmir banka; **2.** *amer.* konserv qutusu və ya bankası; **3.** bidon (*mayelər üçün*); **4.** kanistr (*benzin, yağ və s. üçün*); **5.** krujka, parç, birəlli; tayqulp (*su qabı*); dolça; **6.** susəpələyən, susəpən (*cihaz*); **7.** *amer.* zibil qutusu

can[2] [kæn] *v* **1.** konservləşdirmək, konserv hazırlamaq; **2.** bidona tökmək

can [kæn] (*tam forma*); [kən, kn] (*qısa formalar*) *modal v Bu fel aşağıdakı mənaları*

ifadə edir: **1)** bacarmaq, bilmək; *I can swim Mən üzməyi bacarıram, Mən üzə bilirəm;* **2)** ixtiyarı / haqqı olmaq *The Lower House alone can initiate financial measures Ancaq aşağı palatanın maliyyə haqqında qanun layihəsi təqdim etmək hüququ var;* **3)** *amer. d.d.* xahiş, müraciət *(sual cümlələrində). Bu halda* **can** *feli əksərən Azərbaycan dilinə tərcümə edilmir və sual cümləsi nəqli cümləyə çevrilir. Can I have some more bread, please? Zəhmət olmasa, mənə bir az da çörək verin;* **4)** icazə: **-a, -ə+bil-** *(təsdiq və inkar cümlələrdə) You can go now İndi sən / siz gedə bilərsən / bilərsiniz;* **5)** şübhə: **-a / -ə+bil-** *(sual və inkar cümlələrdə): Can it be true? Bu, həqiqət ola bilərmi? Bu doğrumu?*

Canadian¹ [kəˈneɪdjən] *n* kanadalı; **the ~s** *top.i* kanadalılar; **French ~s** fransız dilində danışan / fransız mənşəli kanadalılar

Canadian² [kəˈneɪdjən] *adj* Kanada; **~ forests** Kanada meşələri; **~ wheat** Kanada buğdası

canal¹ [kəˈnæl] *n* **1.** kanal; **irrigation ~s** suvarma kanalları; **2.** qanov, ensiz arx, xəndək; çuxur

canal² [kəˈnæl] *adj* kanal; **~ boat** kanal qayığı

canal³ [kəˈnæl] *v* kanalla / kanal vasitəsilə keçirmək; kanal vasitəsilə birləşdirmək

canalization, -isation [ˌkænəlaɪˈzeɪʃn] *n* **1.** kanal çəkmə; **2.** kanallar sistemi; **3.** kanalizasiya

canalize, -ise [ˈkænəlaɪz] *v* **1.** kanal çəkmək; **2.** dərinləşdirmək, genişləndirmək *(çayı)*; **3.** müəyyən məcraya / istiqamətə salmaq

canape [ˌkaːnaːˈpeɪ] *n amer.* üstünə kürü / pendir / balıq / ət və s. qoyulub qızardılmış bir parça çörək

canard [kæˈnaːd] *n* şayiə, uydurma

canary¹ [kəˈneəri] *n* **1.** = **canary bird**; **2.** açıq-sarı rəng

canary² [kəˈneəri] *adj* açıq-sarı

canary bird [kəˈneəribəːd] *n zool.* sarıbülbül

canary-seed [kəˈneərisiːd] *n* bülbül dəni *(yem)*

cancel¹ [ˈkænsl] *n* **1.** pozma, qaralama; silmə; **2.** ləğv etmə

cancel² [ˈkænsl] *v* **(-ll-) 1.** pozmaq, qaralamaq, silmək; **2.** ləğv etmək; **to ~ a treaty** müqaviləni ləğv etmək; **to ~ a debt** borcu ləğv etmək; **to ~ a contract** bağlaşmanı / müqaviləni ləğv etmək; **3.** *riyaz.* ixtisar etmək, ixtisara salmaq

cancellation [ˌkænseˈleɪʃn] *n* **1.** pozma, qaralama, silmə; **2.** ləğv etmə; dayandırma; **~ of race** startın dayandırılması *(yelkənli idmanda)*; **3.** ödəmə *(borcu)*, ödənmə, ödəniş *(borcu marka almaqla)*; **4.** *riyaz.* ixtisar etmə, ixtisar

cancer¹ [ˈkænsəʳ] *n tib.* xərçəng

cancer² [kænsəʳ] *adj* xərçəng; **~ activity / control** *tib.* xərçəngə qarşı tədbirlər; xərçəngə qarşı mübarizə; **~ carrier / case** xərçəng xəstəliyinə tutulmuş xəstə; **~ detection centre** *tib.* onkoloji mərkəz; **~ research** xərçəng xəstəliyi üzrə aparılan tədqiqat

cancerate [ˈkænsəreɪt] *v tib.* xərçəng xüsusiyyəti kəsb etmək

canceration [ˌkænsəˈreɪʃn] *n tib.* xərçəng şişinin inkişafı, bədxassəli şiş əlamətlərinin aşkar olunması

cancerous [ˈkænsərəs] *adj* **1.** *tib.* xərçəng; **~ tumour** xərçəng şişi; **2.** fəsadlı, zərərli; *He had a cancerous growth on his neck Onun boynunda fəsadlı xərçəng şişi vardı*

candid [ˈkændɪd] *adj* səmimi, ürəyiaçıq; aşkar, apaşkar; təmizürəkli, açıqürəkli; **to be ~** səmimi olmaq; *He was not candid with me O mənə qarşı səmimi olmadı*

candidacy [ˈkændɪdəsɪ] *n* namizədlik

candidate [ˈkændɪdɪt] *n* namizəd; **the Republican ~ for governor** qubernatorluğa Respublikaçı partiyasının namizədi

candidly [ˈkændɪdlɪ] *adv* səmimi, açıqürəklə, açıq; **to speak to *smb.* ~** bir kəslə açıq / səmimi danışmaq; *He spoke to me candidly O mənimlə açıq / səmimi danışdı*

candidness [ˈkændɪdnɪs] *n* səmimilik, səmimiyyət

candied [ˈkændɪd] *adj* **1.** şəkərlənmiş, şəkərli *(meyvə və s. haq.)*; **~ peel** şəkərlənmiş meyvə qabığı; **2.** xarlamış *(mürəbbə və s. haq.)*; **3.** bal kimi, şirin; **~ tongue** şirin dil

candle [ˈkændl] *n* şam;
◊ **to hold a ~ to *smb.*** bir kəsə kömək etmək; **to hold a ~ to the devil** ≡ **1)** həqiqi yolundan çıxarmaq / azdırmaq; **2)** cinayətə kömək etmək; **to burn the ~ at both ends 1)** pozğun həyat keçirmək, ömrünü puç eləmək; **2)** gücünü / sağlamlığını mənasız yerə sərf etmək; *The game is not worth the candle* ≡ *Zəhmətinə dəyməz*

candle-light [ˈkændllaɪt] *n* şam işığı; **to dine by ~** şam işığında nahar etmək; **to dress by ~** şam işığında geyinmək

candle-lighter [ˈkændlˌlaɪtəʳ] *n* kilsədə şam yandıran *(adam)*

candle-power [ˈkændlˌpauəʳ] *n* işıq gücü *What is the candlepower of this lamp? Bu lampanın işıq gücü neçədir? Bu lampa neçə şamlıqdır?*

candlestick [ˈkændlˌstɪk] *n* şamdan

candlewick [ˈkændlˌwɪk] *n* **1.** şam piltəsi; **2.** xüsusi sapla vurulmuş qabarıq naxış *(xüs. çarpayı örtüyünə)*; **3.** qabarıq naxışlı parça

candour [ˈkændəʳ] *n* **1.** səmimilik, ürəyiaçıqlıq, səmimiyyət; **2.** *d.d.* mehribanlıq, mərhəmət, xoşxasiyyətlilik; **3.** *d.d.* təmizlik, saflıq

candy¹ [ˈkændɪ] *n* **1.** nabat *(şirni)*; **2.** *amer.* konfet

candy² [ˈkændɪ] *adj* konfet, qənnadı; **~ store** konfet / qənnadı dükanı

candy³ [ˈkændɪ] *v* **1.** qənddə bişirmək; **2.** xarlandırmaq, qəndə qoymaq *(meyvəni)*; **3.** xarlanmaq, şəkərlənmək *(mürəbbə və s. haq.)*

cane¹ [keɪn] *n* **1.** qamış; qarğı; **2.** tənək, meynə; **3.** əl ağacı; **4.** qənd / şəkər qamışı

cane² [keɪn] *adj* qamış; **~ sugar** qamış qəndi / şəkəri

cane³ [keɪn] *v* əl ağacı / əsa ilə vurmaq / döymək, cəzalandırmaq, cəza vermək; *The teacher used to cane me when I behaved badly Mən özümü pis aparanda müəllim məni cəzalandırardı*

cane-chair [ˈkeɪntʃeəʳ] *n* qamışdan hörülmüş stul / kreslo

canella [kəˈnelə] *n* darçın

cane-mill [ˈkeɪnmɪl] *n* press *(qamışı sıxıb şirəsini çıxarmaq üçün)*

canister [ˈkænɪstəʳ] *n* **1.** çayqabı, çay, qəhvə, ədviyyat və s. üçün banka; **2.** kanistr *(benzin, yağ və s. üçün)*; **3.** səbət *(çörək, gül üçün)*; **4.** *hərb.* əleyhqazın qutusu

canker² [ˈkæŋkəʳ] *v* **1.** yemək, korlamaq, xarab etmək *(pas, turşu və s.)*; **2.** yoluxdurmaq; **3.** tələf / məhv etmək; əxlaqını korlamaq; **4.** çürümək, çürüyüb dağılmaq

canker-berry [ˈkæŋkəˌberɪ] *n* itburnu meyvəsi

canker-bloom [ˈkæŋkəbluːm] *n* itburnu çiçəyi

cankered [ˈkæŋkəd] *adj* **1.** yeyilmiş; yara basmış; **2.** xəstəliyə yoluxmuş; **3.** çox pis, qəzəbli, acıqlı, kinli, paxıl

cankerous [ˈkæŋkərəs] *adj* **1.** yeyən; **2.** məhvedici, öldürücü, tələfedici, həlakedici; ziyanlı, xətərli; fəlakətli; **3.** yoluxucu, yoluxan

cankerworm [ˈkæŋkəwəːm] *n* meyvə qurdu

canned [kænd] *adj* konservləşdirilmiş; **~ fish** konservləşdirilmiş balıq; **~ meat** konservləşdirilmiş ət

cannery [ˈkænərɪ] *n* konserv zavodu

cannibal¹ [ˈkænɪbəl] *n* kannibal, adamyeyən

cannibal² [ˈkænɪbəl] *adj* adamyeyən, kannibal; **~ tribe** adamyeyən qəbilə

cannibalic [ˌkænɪˈbælɪk] *adj* **1.** kannibal, adamyeyən; **2.** insanlığa zidd, vəhşicəsinə, vəhşiyanə

cannibalizm [ˈkænɪbəlɪzm] *n* kannibalizm, vəhşilik

cannily [ˈkænɪlɪ] *adv* **1.** ağılla, kamalla, tədbirlə, ehtiyatla; **2.** işgüzarlıqla, bacarıqla; **3.** rahatlıqla; **4.** qənaətlə; **5.** hiyləgərliklə, bicliklə, kələkbazlıqla

cannon¹ [ˈkænən] *n* **1.** top; kiçik kalibrli avtomatik top; *The general decided to use cannon against the enemy General düşmənə qarşı topdan istifadə etməyi qərara aldı;* **2.** təyyarədən atəş açmaq üçün güclü top

cannon² [ˈkænən] *v* **1.** topdan atəş açmaq, topa tutmaq; **2.** **(with)** toqquşmaq, toxunmaq; **to ~ against / into *smb.*** bir kəslə toqquşmaq

cannonade¹ [ˌkænəˈneɪd] *n* iri toplardan aramsız açılan atəş

cannonade² [ˌkænəˈneɪd] *v* toplardan atəşə tutmaq, topa tutmaq

cannon-bone [ˈkænənboun] *n anat.* baldır sümüyü

cannon-proof [ˈkænənpru:f] *adj* top güllosi deşməyən / götürməyən

cannonry [ˈkænənri] *n* **1.** *top.i.* top, artilleriya; **2.** güclü top atəşi, topa tutma

canny [ˈkæni] *adj* **1.** ağıllı, kamallı; işgüzar, bacarıqlı, təcrübəli; **2.** sərfəli, əlverişli; **3.** ehtiyatlı, tədbirli; **4.** rahat; **5.** xoşagələn, cazibədici, qəşəng, gözoxşayan; **6.** qənaətçi, qənaətcil

canoe[1] [kəˈnu:] *n* baydarka; kanoe (*yüngül idman qayığı*);
◊ **to paddle** *one's* **own** ~ yalnız özünə inanmaq / güvənmək, öz yolu ilə getmək

canoe[2] [kəˈnu:] *v* baydarkada üzmək

canoeing [kəˈnu:ɪŋ] *n id.* baydarka yarışı

cannoe-pair [kəˈnu:peə] *n id.* ikiavarlı baydarka

canoe-single [kəˈnu:sɪŋgl] *n id.* biravarlı baydarka

canon [ˈkænən] *n* **1.** qayda, qanun, qayda-qanun; **ethical** ~ əxlaq qanunları, etik qaydalar; **2.** meyar; **~s of criticism** tənqid meyarları

canonical [kəˈnɒnɪkəl] *adj* **1.** qanuna / qaydaya uyğun; **2.** qəti müəyyən edilmiş, nümunə olaraq / nümunə kimi qəbul edilmiş

canonry [ˈkænənri] *n kils.* keşiş vəzifəsi / rütbəsi

canoodle [kəˈnu:dl] *v d.d.* **1.** oxşamaq, əzizləmək, **2.** nazı ilə oynamaq; **3.** qucaqlaşmaq, bir-birinə sığınmaq / sarmaşmaq (*süx. kişi və qadın haq.*); *Tom and Jane were canoodling in the back row of the cinema Tom və Ceyn kinoteatrın axırıncı sırasında qucaqlaşmışdılar*

canopy[1] [ˈkænəpi] *n* **1.** örtük; tent; **cloud** ~ bulud örtüyü; **2.** alaçıq, xeymə; **~ of leaves** yarpaqdan tikilmiş alaçıq / xeymə; **3.** qübbə; günbəz; **the ~ of heaven** göy qübbəsi

canopy[2] [ˈkænəpi] *v* tentlə / örtüklə örtmək

cant[1] [kænt] *n* I **1.** maillik, meyl, yatıqlıq; eniş; mail vəziyyət; **2.** təkan, zərbə; *The bus gave a cant and an old lady fell down Avtobus təkan verdi və yaşlı xanım yıxıldı*; **to give a ball a ~** topa zərbə vurmaq; **3.** yonulmuş tir / şalban

cant [kænt] *n* II **1.** jarqon; **thieves' ~** oğruların jarqonu, oğru / cani jarqonu; **2.** şablon ifadə; **3.** riyakarlıq, riyakar hərəkət

cant[2] [kænt] *v* I **1.** çəpləşdirmək, meylləndirmək; maili vəziyyətə salmaq; **2.** əyilmək, meyl etmək, maili vəziyyət almaq; **3.** arxası üstə çevrilmək

cant [kænt] *v* II **1.** jarqon dilində danışmaq; **2.** riyakarlıqla / ikiüzlülüklə danışmaq, ikiüzlülük / riyakarlıq etmək; **3.** yalvarmaq, yalvarıb almaq (*dilənçi haq.*); **4.** söymək, şər atmaq

cantankerous [kənˈtæŋkərəs] *adj d.d.* deyingən, danışqan, davakar, dalaşqan; hər şeyə irad tutan, bəhanəçi, bəhanə axtaran; **a ~ old woman** deyingən qoca qadın

cantankerousness [ˌkənˈtæŋkərəsnɪs] *n* deyingənlik, davakarlıq, dalaşqanlıq, cəncəllik, inəçəkənlik

cantata [kænˈta:tə] *n* kantata (*musiqi əsərinin xorla oxunan təntənəli hissəsi*)

canteen [kænˈti:n] *n* yeməkxana, bufet (*təhsil müəssisələrində, zavodda və s.*)

cantiniere [ˌkæntiˈnjer] *n* aşxanaçı qadın, meyxana sahibəsi

cantle [ˈkæntl] *n* dilim, fal (*çörək*); parça, tikə (*tort, pendir*)

cantlet [ˈkæntlɪt] *n* kiçik / balaca parça

canvas[1] [ˈkænvəs] *n* **1.** qalın kətan, giş, **2.** yağlı boyalarla çəkilmiş şəkil; **3.** parusin; **4.** brezent; **5.** yelkən

canvas[2] [ˈkænvəs] *v* **1.** kətanla / brezentlə örtmək; **2.** yelkənlə təmin etmək

canvass[1] [ˈkænvəs] *n* **1.** səs toplama (*seçki ərəfəsində*); **2.** müzakirə, təhlil (*təfərrüatı ilə*); **3.** *amer.* səslərin rəsmi hesablanması (*seçki komissiyaları tərəfindən*); **4.** sorğu (*xalq arasında aparılan*)

canvass[2] [ˈkænvəs] *v* **1.** səs toplamaq (*seçkiqabağı*); **2.** əldə etmək, nail / müvəffəq olmaq; **3.** ətraflı şəkildə təhlil etmək; **to ~ a subject** məsələni hərtərəfli təhlil etmək; **4.** *amer.* səsləri rəsmi şəkildə hesablamaq; **5.** sorğu yolu ilə, tərəfdarların miqdarını müəyyənləşdirmək; **to ~ public opinion** ictimai rəyi müəyyənləşdirmək üçün sorğu aparmaq

cany [ˈkeɪni] *adj* qamış, qamışdan qayrılmış, qarğı, qarğıdan qayrılmış

caoutchouc[1] [ˈkautʃuk] *n* **1.** kauçuk, rezin; **2.** süni rezin

caoutchouc[2] [ˈkautʃuk] *adj* kauçuk, **~ tree** kauçuk ağacı

cap[1] [kæp] *n* I **1.** papaq, şapka; **fur ~** xəz papaq; **2.** kepka, furajka; **jockey ~** jokey furajkası; **3.** *hərb.* pilotka, pilot papağı; **4.** ləçək (*evdə geyilən*); **5.** örtük; **~ of snow** qar örtüyü; **cloud ~** bulud örtüyü; **7.** piston, kapsul (*güllədə, bombada*); **8.** beynəlxalq yarışlarda ölkəsini təmsil edən idmançı (*milli gerb olan papaq geyən*); **to win** *one's* **~** beynəlxalq yarışlarda öz ölkəsini təmsil etmək hüququ qazanmaq;
◊ **~ and gown 1)** ingilis professorlarının və tələbələrinin forması (*paltarı*); **2)** tələbə; **~ and bells** təlxək papağı (*zınqırovlu*); **to send the ~ round** papaq açıb pul yığmaq; **to touch** *one's* **~ to** *smb.* papağını çıxarıb bir kəsə rəsmi təzim etmək; **to put on** *one's* **thinking ~** papağını qarşısına qoyub fikirləşmək

cap[2] [kæp] *adj* = **capital** *sözünün qısaldılmış forması*; **~ letter** böyük / baş hərf

cap[3] [kæp] *v* (**-pp-**) **1.** papaq / kepka geymək, başını örtmək, **2.** çexolla / ləçəklə örtmək; **3.** örtmək; *Snow caps the mountains Qar dağların başını örtür*;
◊ **to ~ an anecdote / a proverb** lətifəyə / atalar sözünə lətifə ilə / atalar sözü ilə cavab vermək (*oyunda, yarışda*)

capability [ˌkeɪpəˈbɪlɪti] *n* qabiliyyət, istedad, bacarıq; *We compared the capabilities of the 2 boys and found the first to be much cleverer Biz bu iki oğlanın qabiliyyətlərini müqayisə etdik və məlum oldu ki, birincisi daha ağıllıdır*

capable [ˈkeɪpəbl] *adj* **1.** qabiliyyətli, istedadlı, bacarıqlı; **a very ~ doctor** çox bacarıqlı / qabiliyyətli həkim; *My son's capable as a driver Mənim oğlum sürücü kimi bacarıqlıdır*; **2.** qadir, əlindən gələn, bilən; *She's capable of any crime O hər cür cinayət etməyə qadirdir*; **~ of every wickedness** hər cür alçaqlıq etməyə qadir

capably [ˈkeɪpəblɪ] *adv* bacarıqla, məharətlə, ustalıqla

capacious [kəˈpeɪʃəs] *adj* tutumlu, həcmli, geniş, çoxtutan, çox şey tutan; **~ pocket** tutumlu / geniş / çox şey tutan cib; **a ~ bottle** həcmli / tutumlu butulka; **~ mind** geniş / dərin ağıl

capaciousness [kəˈpeɪʃəsnɪs] *n* tutumluluq, genişlik, həcmlilik

capacity [kəˈpæsɪti] *n* **1.** tutum, həcm; *The seating capacity of this theatre is 500 Bu teatr 500 adam tutur*; **~ of vehicle** nəqliyyatın yükgötürmə / adamdaşıma tutumu; **~ to pay** ödəmə qabiliyyəti; **a ~ for work** işləmək / iş qabiliyyəti; **2.** əqli qabiliyyət; **a person of ~** əqilli / bacarıqlı adam; **3.** kompetensiya, səriştə, bilik, təcrübə, səlahiyyət; **4.** vəzifə, qulluq; **in the ~ of an engineer** mühəndis vəzifəsində; **5.** *hüq.* hüquqa malik olma; səlahiyyətli; **~ to marry** evlənmə hüququna malik olma

caparison[1] [kəˈpærɪsən] *n* **1.** yəhəraltı, çul; **2.** geyim, paltar, libas

caparison[2] [kəˈpærɪsən] *v* **1.** çullamaq, yəhərləmək (*atı*); **2.** bəzəmək; geyindirmək, geyindirib-keçindirmək

cape [keɪp] *n* I **1.** plaş, yağmurluq; çiyinlik, bürüncək; *A cape gives a man good protection in wet weather Plaş adamı nəmli havada yaxşı qoruyur*. **2.** başlıq (*paltarın yaxasına tikili*);
◊ **~ and dagger fiction / novel** casus romanı, macəra ədəbiyyatı

cape [keɪp] *n* II *coğr.* burun; **the Cape of Good Hope** Ümid burnu

caped [keɪpt] *adj* **1.** plaş geymiş; **2.** başlıqlı; **~ jacket** başlıqlı kurtka / gödəkcə

caper[1] [ˈkeɪpə] *n* I **1.** atılma, hoppanma, tullanma, sıçrama; **2.** nadincلik, şitlik, şuluqluq

caper[2] [ˈkeɪpə] *v* **1.** atılmaq, hoppanmaq, sıçramaq, atılıb-düşmək; *The lambs were capering in the field Quzular çöldə atılıb-düşürdülər*; **2.** gic-gic zarafat etmək, şitlik etmək

capful [ˈkæpful] *n* bir papaq, papaq dolusu

capias [ˈkeɪpɪæs] *n hüq.* həbs haqqında order

capital [ˈkæpɪtl] *n* I **1.** paytaxt; *Paris is one of the world's beautiful capitals Paris dünyanın gözəl paytaxtlarından biridir*; **2.** böyük / baş hərf; **3.** əsas, ən vacib; **~ point** əsas / ən vacib məsələ; **~ error** əsas səhv; **4.** əsaslı; **~ repairs** əsaslı təmir;

5. ölüm cəzasına layiq; ~ **punishment** ölüm cəzası; ~ **sentence** ölüm hökmü; 6. *d.d.* əla, çox gözəl / yaxşı; ~ **idea** əla fikir; ~ **fellow** çox gözəl / yaxşı oğlan;
◊ ~ **ship** iri hərbi gəmi

capital [ˈkæpɪtl] *n* II 1. *siya. iq.* kapital; **circulating / floating / working** ~ dövriyyə kapitalı; **fixed / constant** ~ sabit kapital; **variable** ~ dəyişən kapital; 2. *mal.* əsas kapital; 3. *mal.* auksioner kapitalı; ~ **of a company** kompaniyanın auksioner kapitalı; 4. əsas məbləğ; ~ **and interest** əsas məbləğ və faiz; 5. kapital, kapitalist; **labour and** ~ əmək və kapital; 6. mənfəət, üstünlük; **to make** ~ **by / out of** *smth.* bir şeydən mənfəət əldə etmək / götürmək

capitalism [ˈkæpɪtəlɪzm] *n* kapitalizm

capitalist[1] [ˈkæpɪtəlɪst] *n* kapitalist

capitalist[2] [ˈkæpɪtəlɪst] *adj* kapitalist; ~ **class** kapitalist sinfi; **the** ~ **countries of the West** Qərbin kapitalist ölkələri

capitalistic [ˈkæpɪtəˈlɪstɪk] *adj* = **capitalist**[2]

capitalization, -isation [kəˌpɪtəlaɪˈzeɪʃn] *n* 1. kapitallaşdırma, kapitallaşma (*izafi dəyərin kapitala çevrilməsi*); 2. baş hərfin yazıda işlənməsi

capitalize, -ise [ˈkæpɪtəlaɪz] *v* 1. kapitallaşdırmaq; 2. (**on**) kapital qazanmaq, mənfəət əldə etmək; 3. baş hərflə yazmaq

Capitol [ˈkæpɪtl] *n* Kapitolya; ştatların qanunvericilik məclisinin binası

capitulate [kəˈpɪtjuleɪt] *v* təslim olmaq; məcburi güzəştə getmək; **to** ~ **to overwhelming numbers** üstün olan güc qarşısında təslim olmaq

capitulation [kəˌpɪtjuˈleɪʃn] *n* təslim olma; istəmədən güzəştə getmə

capon[1] [ˈkeɪpən] *n* 1. axta xoruz; 2. qorxaq, ağciyər; cəsarətsiz (*adam*), arvadxasiyyət kişi; 3. sevgi məktubu

capon[2] [ˈkeɪpən] *v k.t.* axtalamaq (*xoruzu*)

caponize, -ise [ˈkeɪpənaɪz] *v k.t.* axtalamaq (*quşları*)

capriccio [kəˈprɪtʃɪou] *n* (*pl* **-cci**) 1. kapriççio (*sərbəst və oynaq xarakterli musiqi əsəri*); 2. şıltaq hərəkət / davranış; 3. yalan-palan, uydurma; 4. şıltaq, şıltaqlıq, şıltaqçılıq

caprice [kəˈpri:s] *n* 1. şıltaqlıq, ədabazlıq; 2. qərarsızlıq; səbatsızlıq; dəyişkənlik

capricious [kəˈprɪʃəs] *adj* şıltaqçı, şıltaq; dəyişkən, qərarsız, özünəməxsus, orijinal

capriciously [kəˈprɪʃəslɪ] *adv* 1. sırtıqcasına, sırtıq; 2. ədabazlıqla, qəribə bir halda / tərzdə

capriciousness [kəˈprɪʃəsnɪs] *n* 1. sırtıqlıq, dəyişkənlik, qərarsızlıq; 2. orijinallıq, ədabazlıq, əcaiblik

Capricorn [ˈkæprɪkɔ:n] *n* Oğlaq bürcü

caprine [ˈkæpraɪn] *adj* keçi

capsicum [ˈkæpsɪkəm] *n bot.* qırmızı bibər

capsize[1] [kæpˈsaɪz] *n* çevirmə, çevrilmə, aşma (*qayıq haq.*)

capsize[2] [kæpˈsaɪz] *v* çevirmək; çevrilmək, aşmaq (*gəmi, qayıq və s.*); *The large wave capsized the boat Böyük dalğa qayığı aşırdı / çevirdi*

captain[1] [ˈkæptɪn] *n* 1. kapitan; **the** ~ **of the team** komandanın kapitanı; 2. rəis, başçı, müdir; **Captain of the guard** qarovul rəisi (*İngiltərədə*); 3. starşina, komandir; zabit; növbətçi; ~ **of the day** hissə üzrə günün növbətçisi

captain[2] [ˈkæptɪn] *v* 1. rəhbərlik etmək, aparmaq; 2. başçılıq etmək (*komandaya və s.*); 3. kapitan olmaq (*gəmidə*)

captainship [ˈkæptɪnʃɪp] *n* 1. kapitan rütbəsi / vəzifəsi; 2. sərkərdəlik məharəti / bacarığı

captation [kæpˈteɪʃn] *n* yaltaqlıq, tülkülük, yaltaqlanma, yaltaqlıq etmə, qılığa girmə

captious [ˈkæpʃəs] *adj* 1. bəhanə axtaran, bəhanəçi, hər şeyə irad tutan; ~ **criticism** xırdaçı tənqid, yersiz irad / tənqid; 2. çaşdırıcı, dolaşdırıcı; aldadıcı; saxta, yalançı, ikimənalı; ~ **question** çaşdırıcı / dolaşdırıcı sual

captivate [ˈkæptɪveɪt] *v* 1. əsir etmək / almaq; 2. *məc.* məftun / valeh / cəzb / bənd / heyran etmək; *The girl's beauty captivated him Qızın gözəlliyi onu məftun / valeh etdi*

captivating [ˈkæptɪveɪtɪŋ] *adj* heyranedici, cazibədar, füsunkar, çox gözəl, çox qəşəng, məftunedici, valehedici, füsunkar, cazibəli; ~ **smile** füsunkar / cazibəli / məftunedici təbəssüm

captivation [ˌkæptɪˈveɪʃn] *n* cazibədarlıq, füsunkarlıq, lətafət, məlahət

captive[1] [ˈkæptɪv] *n* 1. əsir; **to be taken** ~ 1) əsir alınmaq / götürülmək

captive[2] [ˈkæptɪv] *adj* 1. əsir, əsir alınmış / götürülmüş; **to hold** ~ əsir saxlamaq; 2. azadlıqdan məhrum edilmiş; əsarət altına alınmış; ~ **nations** azadlıqdan məhrum edilmiş xalqlar; 3. əsir / məftun / cəzb edilmiş

captivity [kæpˈtɪvɪtɪ] *n* 1. əsirlik, əsarət; **to be in** ~ əsirlikdə olmaq; 2. əsarət altına alma; əsarət, köləlik

capture[1] [ˈkæptʃəʳ] *n* 1. əsir alma / götürmə; tutma, ələ keçirmə (*cinayətkarı*); 2. zəbt / istila / işğal etmə

capture[2] [ˈkæptʃəʳ] *v* 1. əsir almaq; **to** ~ **1,000 of the enemy** düşmənin 1000 nəfərini əsir almaq; 2. tutmaq, ələ keçirmək; *The cat has captured a mouse Pişik bir siçan tutub*; 3. zəbt / istila / işğal etmək; **to** ~ **a city** şəhəri zəbt / istila / işğal etmək; 4. cəzb / cəlb / məftun / valeh etmək; **to** ~ **all hearts** bütün qəlbləri / ürəkləri məftun etmək

captured [ˈkæptʃəd] *adj* 1. zəbt / istila / işğal / qəsb edilmiş; tutulmuş; ələ keçirilmiş; 2. qənimət, qənimət olaraq alınmış / ələ keçirilmiş; ~ **documents / equipment** qənimət olaraq ələ keçirilmiş sənədlər / ləvazimat; 3. heyran / valeh / məftun olmuş, vurulmuş

car[1] [ka:ʳ] *n* 1. maşın (*minik*), (avto)maşın; **to come by** ~ maşınla gəlmək; **to get into the** ~ maşına minmək; **to get out of the car** maşından düşmək; **goods** ~ yük maşını; 2. *amer.* vaqon; **the ~s** qatar; **goods / freight** ~ yük vaqonu; **sleeping** ~ yataqlı vaqon; **smoking** ~ papiros çəkənlər üçün vaqon; **dining** ~ vaqon-restoran

car[2] [ka:] *adj* maşın; ~ **driver** maşın sürən, şofer; ~ **operation** maşın istismarı; ~ **crew** maşın ekipajı

caracul[1] [ˈkærəkəl] *n* 1. qaragül (*qıvrım yunlu quzu dərisi, Buxara dərisi*); 2. qaragül qoyunu

caracul[2] [ˈkærəkəl] *adj* qaragül, Buxara; ~ **coat** qaragül dərisindən palto; ~ **sheep** qaragül qoyunu

carafe [kəˈra:f] *n* qrafin

caramel [ˈkærəmel] *n* karamel

caravan [ˌkærəˈvæn] *n* 1. karvan; 2. qatar, sıra, düzüm (*quş, bulud və s.*); 3. furqon, örtülü qaraçı arabası

caravaneer [ˌkærəvəˈnɪəʳ] *n* sarvan, karvan başçısı

caraway[1] [ˈkærəweɪ] *n bot.* zirə

caraway[2] [ˈkærəweɪ] *adj* zirə; ~ **oil** zirə yağı; ~ **seed** zirə toxumu

carbide [ˈka:baɪd] *n kim.* karbid

carbine [ˈka:baɪn] *n hərb.* karabin

carbo [ˈka:bou] *n əcz.* ağac kömürü

carbon [ˈka:bən] *n kim.* 1. karbon; 2. kömür, kimyəvi baxımdan təmiz kömür; 3. qrafit

carbonated [ˈka:bəneɪtɪd] *adj* karbon qazı ilə doydurulmuş; ~ **water** qazlı su

carbonation [ˌka:bəˈneɪʃn] *n* karbon qazı vurma, karbonlaşdırma

carbonic [ka:ˈbɔnɪk] *adj* kömür; karbonlu, karbon

carbonization, -isation [ˌka:bənaɪˈzeɪʃn] *n* 1. kokslaşma, kokslaşdırma; 2. kömürə döndərmə, kömürə dönmə

carbonize, -ise [ˈka:bənaɪz] *v* 1. kokslaşdırmaq; kömürü koksa çevirmək; 2. yandırıb kömürə döndərmək, kömürləşdirilmək

carbon-paper [ˈka:bənˌpeɪpəʳ] *n* kopiya kağızı

carcass [ˈka:kəs] *n* 1. cəmdək (*heyvanın*); **the** ~ **of a lion** şir cəmdəyi; 2. meyit, nəş, cəsəd (*insan haq.*); 3. can; **to save** *one's* ~ canını xilas etmək / qurtarmaq; 4. *tik.* armatura

card [ka:d] *n* 1. qumar kağızı / kartı; **trump** ~ kozır (*kart oyununda baş xal*); **pack of ~s** bir dəst oyun kartı / qumar kağızı; **to play / to lead a** ~ hər hansı bir kartla getmək; **to cut ~s** qumar kağızını / kartını kəsmək; **to play** *one's* **~s badly** 1) pis oynamaq; 2) imkandan istifadə etməmək, imkanı əldən vermək / qaçırmaq; 2. kartoçka; **calling / visiting** ~ vizit kartoçkası; **to leave a** ~ **upon** *smb.* bir kəs üçün vizit kartoçkası qoymaq; **wedding** ~ toy dəvətnaməsi; **library** ~ abonement kartoçkası; 3. bilet; dəvət; **invitation** ~ dəvətnamə; **a membership** ~ üzvlük bileti;
◊ *one's* **best** ~ əsas kozır, ən əsas sübut; **to play a wrong** ~ yanlış addım atmaq; **to**

throw / to fling up *one's* **~s 1)** öz fikrindən əl götürmək / imtina etmək; **2)** oyundan çıxmaq; təslim olmaq

cardamom [ˈka:dəməm] *n* hil (*ədviyyə*)

cardboard [ˈka:dbɔ:d] *adj* karton; kartondan düzəldilmiş; **~ binding** karton cildləmə; **~ cover** karton / bərk cild (*kitab və s. haq.*)

card-case [ˈka:dkeıs] *n* vizit kartoçkası üçün qutu

card-catalogue [ˈka:dˈkætələg] *n* kartoçka kataloqu; kartoteka

cardiac [ˈka:dıæk] *adj anat.* ürək, ürəyə aid olan; **~ disease** ürək xəstəliyi; **~ defect** ürək qüsuru

cardinal[1] [ˈka:dınl] *n* **1.** kardinal (*Roma katolik kilsəsində baş ruhani rütbəsi*); **2.** al-qırmızı rəng

cardinal[2] [ˈka:dınl] *adj* **1.** əsas; başlıca, ən mühüm; **~ arguments** əsas dəlil / sübut; **~ events** əsas / başlıca hadisə; **~ problem** başlıca / əsas problem; **2.** al-qırmızı

cardinally [ˈka:dınəlı] *adv* köklü surətdə

cardiology [ˌka:dıˈɔlədʒı] *n* kardiologiya

care[1] [keəʳ] *n* **1.** qayğı, qeyd; kömək, himayə; **free from ~** qayğısız; **under the doctor's ~** həkimin qayğısı altında, həkimin himayəsində; **~ of public health** ictimai səhiyyə qayğısı; **in ~ of** *smb.* bir kəsin himayəsində; *The baby was left in Mary's care Uşaq Merinin himayəsində qaldı;* **to take ~ of** *smb.* bir kəsin qayğısına / qeydinə qalmaq; **to take ~ of veterans** veteranların qeydinə / qayğısına qalmaq; **2.** diqqətlilik; ehtiyatlılıq; *You should give more care to your work Sən / Siz işində / işinizdə daha çox diqqətli olmalısan / olmalısınız; Glass: Handle with care! Şüşədir, diqqətli olun! Take care! Ehtiyatlı olun!* **3.** dərd, kədər, qayğı; **the ~s of the day** günün qayğıları; *He hasn't a care in the world Onun dünyada heç bir dərdi yoxdur*

care[2] [keəʳ] *v* **1. (for, of, about)** qayğısına / qeydinə / dərdinə qalmaq; **to ~ about** *smb. / smth.* bir kəsin / şeyin qeydinə / qayğısına qalmaq; **2.** narahat olmaq, həyəcan keçirmək, əsəbiləşmək; *He failed at the examination, but I don't think he cares very much O, imtahandan kəsilib, məncə, bu, onun çox da vecinə deyil;* **3.** istəmək, həvəsi olmaq; *I don't care to be seen here Mən heç istəmirəm ki, məni burada görsünlər;* **to ~ for** maraqlanmaq, maraq / həvəs göstərmək; **to ~ for music** musiqiyə maraq göstərmək; *I don't care for gardening Mən bağçılığa maraq göstərmirəm;*

◊ **not to ~ a fig** qətiyyən fikir verməmək

career[1] [kəˈrıəʳ] *n* **1.** mənsəb, karyera; nailiyyət, müvəffəqiyyət; **to make a ~ for oneself** özünə karyera qazanmaq; *He has a brilliant career before him Onun parlaq gələcəyi var;* **2.** həyat yolu; **~ of great men** böyük adamların həyat yolu; **4.** sənət, peşə; iş; məşğuliyyət; **~s open to women** qadınların görə biləcəyi işlər / məşğuliyyətlər; *She had the choice between a home and a career O, ailə və iş arasında seçim qarşısında qalmışdı*

career[2] [kəˈrıəʳ] *adj* peşəkar, professional; **~ diplomat / diplomatist** peşəkar / professional diplomat

career[3] [kəˈrıəʳ] *v* **1.** sürətlə / çaparaq getmək, yüyürmək; **2.** çaparaq sürmək (*at və s.*)

careerism [kəˈrıərızm] *n* vəzifəpərəstlik, mənsəbpərəstlik

careerist [kəˈrıərıst] *n* vəzifəpərəst, mənsəbpərəst, karyerist

carefree [ˈkeəfri:] *adj* qayğısız, qəmsiz, dərdsiz; **to be ~** qayğısız / qəmsiz olmaq; *On a fine spring day like this I feel quite carefree Belə gözəl bir yaz günündə mən özümü tam qayğısız hiss edirəm*

careful [ˈkeəfl] *adj* **1.** qayğıkeş, qeydəqalan, qayğıçəkən; **~ mother** qayğıkeş ana; **to be ~ of** *one's* **health** sağlamlığının qeydinə qalmaq; **2.** çalışqan, səyli; **a ~ worker** çalışqan fəhlə; **3.** diqqətli; ehtiyatlı; *If you'd been more careful crossing the road, you wouldn't have been hit by the car Əgər sən / siz yolu keçərkən bir az ehtiyatlı olsaydın / olsaydınız, səni / sizi maşın vurmazdı;* **4.** dəqiq (*hesab və s.*); **5.** *d.d.* bir az xəsis / simic; qənaətçi, qənaətcil; **a ~ housewife** qənaətcil evdar qadın

carefully [ˈkeəfəlı] *adv* **1.** ehtiyatla, ehmallı, üsulla; **to handle ~** ehtiyatla davranmaq, **2.** diqqətlə, səliqə ilə; **to listen / to read ~** diqqətlə dinləmək / oxumaq

carefulness [ˈkeəfəlnıs] *n* **1.** qayğı, qayğıkeşlik, qeydə qalma; **2.** diqqətlilik, dəqiqlik; **3.** ehtiyatlılıq, ehtiyat; **4.** dəqiqlik, dürüstlük

careless [ˈkeələs] *adj* **1.** diqqətsiz; **a ~ driver** diqqətsiz sürücü; *A careless driver is a danger to us all Diqqətsiz sürücü bizim hamımız üçün təhlükədir;* **2.** səliqəsiz, səhlənkar; **3.** qeydsiz, qayğısız, dərdsiz, qəmsiz, fikirsiz

carelessly [ˈkeələslı] *adv* **1.** səliqəsiz, diqqətsiz, başdansovma, saymazyana; **2.** dərdsiz, dərdsiz-qəmsiz

carelessness [ˈkeələsnıs] *n* **1.** səliqəsizlik, diqqətsizlik; **2.** başısoyuqluq, qayğısızlıq

caress[1] [kəˈres] *n* nəvaziş, oxşama, nazlama; iltifat, mehribanlıq; **to respond to the ~** nəvazişə cavab vermək; **to shower ~es upon** *smb.* bir kəsə həddən artıq nəvaziş göstərmək

caress[2] [kəˈres] *v* oxşamaq, əzizləmək, nazlamaq, nəvaziş göstərmək; **to ~** *one's* **child** uşağını oxşamaq / əzizləmək / nazlamaq; *He caressed his wife lovingly O, arvadını məhəbbətlə oxşadı*

caressingly [kəˈresıŋlı] *adv* sevgilə, şəfqətlə, nəvazişlə, sevə-sevə

care-taker [ˈkeəˌteıkəʳ] *n* **1.** gözətçi, nəzarətçi; süpürgəçi; **2.** ev xidmətçisi;

◊ **Care-taker Government** ümumi seçkilərə qədər müvəqqəti olaraq ölkəni idarə edən hökumət

careworn [ˈkeəwɔ:n] *adj* əldəndüşmüş, haldandüşmüş, yorğun, üzgün; **~ face** qayğıdan / dərddən üzgün sifət

cargo[1] [ˈka:gou] *n* (*pl.* **-oes, -os** [ouz]) yük (*gəmi, təyyarə və s. ilə daşınan*); **deck ~** göyərtədə daşınan yük; **homeward / return ~** qayıdan baş gətirilən yük; **inward / outward ~** idxal / ixrac edilən yük; **to take in ~** yükləmək, yüklənmək, yük götürmək; **to carry ~** yük aparmaq / daşımaq; **to discharge ~** yükü boşaltmaq

cargo[2] [ˈka:gou] *adj* yük; yükdaşıyan; **~ plane** *hərb.* yükdaşıyan təyyarə; **~ ship** yük gəmisi, yükdaşıyan gəmi; **~ and passenger ship** yük və sərnişin gəmisi; **~ truck** yük avtomobili

caricature[1] [ˌkærıkəˈtjuəʳ] *n* karikatura

caricature[2] [ˌkærıkəˈtjuəʳ] *v* **1.** karikatura / şarj çəkmək; **2.** ələ salmaq, masqaraya / lağa qoymaq

caricaturist [ˌkærıkəˈtjuərıst] *n* karikaturaçı

carious [ˈkeərıəs] *adj* çürüyən, çürük, kariozlu, çürümüş (*sümük, diş haq.*)

carnage [ˈka:nıdʒ] *n* qırğın, qırhaqır; *The battle field was a scene of carnage Döyüş meydanı əsl qırğın səhnəsi idi*

carnal [ˈka:nl] *adj* **1.** cismani, şəhvani; **~ pleasures** şəhvani zövq / ləzzət / nəşə; **2.** cismi, cismani, fiziki; **his ~ mother** onu doğan ana; **3.** *d.d.* qanlı, qaniçən, qansoran, qana həris, qana susamış

carnality [ka:ˈnælıtı] *n* **1.** cismanilik, şəhvanilik; şəhvət; ehtiras; **2.** mənəvi / ruhi marağın olmaması

carnalize [ˈka:nəlaız] *v* şövqdən məhrum etmək

carnation [ka:ˈneıʃn] *n* **1.** *bot.* qərənfil; **2.** qərənfil rəngi

carneous [ˈka:nıəs] *adj* ət rəngi

carney [ˈka:nı] *v d.d.* yaltaqlanmaq, yaltaqlıq etmək

carnival [ˈka:nıvəl] *n* karnaval

carnivorous [ka:ˈnıvərəs] *adj* **1.** yırtıcı, ətyeyən; *Tigers are carnivorous animals Pələnglər yırtıcı heyvandır;* **2.** həşəratyeyən, cücüyeyən; **~ plants** həşəratyeyən / cücüyeyən bitkilər

carousal [kəˈrauzəl] *n* içki və şənlik məclisi

carouse[1] [kəˈrauz] *n* içki məclisi

carouse[2] [kəˈrauz] *v* sərxoşluq / əyyaşlıq etmək

carp [ka:p] *n zool.* çəki balığı

carp [ka:p] *v* **1.** bəhanə axtarmaq, yersiz irad tutmaq, ötcəşmək; qərəzkarlıqla / qərəzlə tənqid etmək; **to ~ at a writer** axtarıb yazıçının qüsurlarını / çatışmayan cəhətlərini tapmaq; **2.** deyinmək, söylənmək

carpenter[1] [ˈka:pıntəʳ] *n* dülgər; xarrat; **to be a ~** dülgər / xarrat olmaq

carpenter[2] [ˈka:pıntəʳ] *v* dülgərlik / xarratlıq etmək

carpentry [ˈka:pıntrı] *n* **1.** dülgərlik, xarratlıq; **2.** ağac emalı, ağac emal etmə işi

carper [ˈka:pəʳ] *n* **1.** bəhanə axtaran / yersiz irad tutan / öcəşkən tənqidçi; **2.** deyingən adam

carpet[1] [ˈka:pɪt] *n* **1.** xalça, xalı, gəbə; **runner ~** ayaqaltı xalça, yol örtüyü, payəndaz; **magic ~** sehrli xalça; **2.** örtük; **~ of leaves** yarpaq / xəzəl örtüyü;
◊ **red ~** təntənəli görüş; **to roll out the red ~ for *smb.*** bir kəsi təntənəli surətdə / hörmətlə qarşılamaq

carpet[2] [ˈka:pɪt] *v* **1.** döşəmək, örtmək, salmaq, sərmək (*xalça haq.*), xalça döşəmək / salmaq; **2.** günahlandırmaq, irad tutmaq; *He was carpeted for bad work Pis işinə görə ona irad tutdular*

carpetbag [ˈka:pɪtbæg] *n* xurcun

carpetless [ˈka:pɪtlɪs] *adj* xalçasız, xalça ilə döşənməmiş, xalça salınmamış

carpet-moth [ˈka:pɪtmɔθ] *n* xalça güvəsi

carpet-slippers [ˈka:pɪt,slɪpəz] *n pl* isti ev ayaqqabısı, isti çəkələk

carping [ˈka:pɪŋ] *adj* **1.** acı, kəskin; **~ tongue** acı dil; **2.** bədxah, qərəzkar

carriage [ˈkærɪdʒ] *n* **1.** fayton, minik arabası; **2.** sərnişin vaqonu; **3.** duruş, qamət, vüqar, boy-buxun; **a graceful ~ of the head** başın vüqarlı duruşu;
◊ **~ trade** zəngin tamaşaçılar (*teatrda*); zəngin alıcılar

carriageable [ˈkærɪdʒəbl] *adj* **1.** rahat, işlək (*yol haq.*); **2.** portativ, yığcam, yanda gəzdirilə bilən

carriageway [ˈkærɪdʒweɪ] *n* yolun nəqliyyat gedə bilən hissəsi

carrier[1] [ˈkærɪəʳ] *n* **1.** yükdaşıyan, yükçü, hambal; **2.** kuryer; *He worked as a carrier between banks in the city O. şəhərdə banklar arasında kuryer işləyirdi;* **3.** *amer.* poçtalyon; **4.** arabaçı, yükdaşıyan, kirayəçi; **5.** nəqliyyat agentliyi / idarəsi; nəqliyyat gəmisi; **cargo ~** yük gəmisi, yükdaşıyan gəmi; **timber ~** taxta-şalban / ağac daşıyan (*gəmi, avtomobil, vaqon və s.*); **6.** yük yeri (*motosikletdə*); **7.** poçt göyərçini

carrier[2] [ˈkærɪəʳ] *adj*: **~ point** nəqliyyata yükvurma məntəqəsi; **~ truck** *amer.* iri-həcmli və ağır yükləri daşımaq üçün yük maşını; **~ vehicle 1)** nəqliyyat vasitəsi; **2)** raket daşıyıcısı

carrier-dog [ˈkærɪədɔg] *n* **1.** yükdaşıyan it; **2.** *hərb.* rabitə iti

carrier-pigeon [ˈkærɪə,pɪdʒɪn] *n* poçt göyərçini

carrier-rocket [ˈkærɪə,rɔkɪt] *n* raket daşıyıcısı

carrion[1] [ˈkærɪən] *n* leş, cəmdək

carrion[2] [ˈkærɪən] *adj* çürük, iyimiş, qoxumuş

carrion crow [ˈkærɪənˈkrou] *n zool.* leşyeyən iri qara qarğa; çalağan

carrot [ˈkærət] *n bot.* kök, yerkökü

carroty [ˈkærətɪ] *adj* **1.** kök rəngi; **2.** kürən, sarı-qırmızı, sarı (*xüs. saç haq.*)

carrousel [,kæruˈzel] *n* karusel

carry[1] [ˈkærɪ] *n* **1.** daşıma, aparma; **2.** uzaqvurma qabiliyyəti (*top haq.*); uçma məsafəsi (*mərmi, güllə və s. haq.*)

carry[2] [ˈkærɪ] *v* **1.** aparmaq, daşımaq, gətirmək; **to ~ a bundle in *one's* arms** əlində bağlama aparmaq; *Porters carried trunks on their shoulders Hamballar çamadanları çiyinlərində daşıdılar; A taxi carried me to the station Taksi məni vağzala apardı;* **2.** keçirmək; **to ~ the war into the enemy's country** müharibəni düşmənin ölkəsinə keçirtmək; **3.** gəzdirmək, geymək, taxmaq; **to ~ a watch** saat geymək / taxmaq; *I never carry a walking-stick Mən heç vaxt əl ağacı gəzdirmirəm;* **4.** olmaq, daxilində / tərkibində olmaq; *The book carries many tables Kitabda çoxlu cədvəl var;* **to ~ a price / a value** qiyməti / dəyəri olmaq; **5.** satmaq, alver etmək; *This shop does not carry fruit Bu mağaza meyvə satmır;* **6.** keçirmək, yaymaq, yetirmək; *Wires carry sound Məftillər səs keçirir; He carried the news to everyone in the village O, xəbəri bütün kəndə yaydı;* **7.** eşidilmək, çatmaq, gəlmək (*səs, xəbər haq.*); *The sound of the firing carried many miles Atəş səsi bir neçə mil məsafədə eşidilirdi;* **8.** ələ etmək, sahib olmaq, zəbt etmək; **to ~ a position** vəziyyəti ələ almaq; **9.** qələbə qazanmaq, udmaq (*yarış və s. haq.*); **to ~ an election** seçkini udmaq, seçkidə qələbə qazanmaq; **10.** tutmaq, almaq, ələ keçirmək, zəbt etmək; **to ~ a fortress** qalanı zəbt etmək / ələ keçirmək; **11.** qələbə çalmaq / qazanmaq, udmaq (*yarışı, oyunu və s.*); **12.** nail olmaq; müdafiə etmək, qorumaq; sübut etmək; **to ~ *one's* point** öz mövqeyini müdafiə etmək; **13.** qəbul etmək (*qərar*); *The resolution / The bill was carried Qətnamə / Qanun layihəsi qəbul edildi;* **14.** irəli sürmək (*namizəd haq.*); **15.** hamilə olmaq; **to ~ a boy** oğlan uşağına hamilə / boylu olmaq; **16.** *hərb.* tüfəngi çiyinə götürmək; **to ~ away 1)** aparmaq, götürüb aparmaq / getmək; *The storm carried away the sails Tufan yelkənləri götürüb apardı;* **2)** son dərəcə maraqlandırmaq, cəlb / cəzb etmək; *He was carried away by the music Musiqi onu məftun / valeh etdi;* **to ~ back 1)** geri qaytarmaq; **2)** geri qayıtmaq, geriyə nəzər salmaq; *That carries me back to my youth Bu məni gəncliyimə qaytarır;* **to ~ on** davam etdirmək; **to ~ on a conversation with *smb.*** bir kəslə söhbəti davam etdirmək; **to ~ out 1)** bitirmək, sona çatdırmaq, başa vurmaq; **2)** yerinə yetirmək (*planı, tapşırığı və s.*), keçirmək (*təcrübə tədbir və s.*) **to ~ out tests** təcrübə keçirmək; **to ~ through 1)** yerinə yetirmək, həyata keçirmək; **2)** kömək / müdafiə etmək;
◊ **to ~ into effect** həyata keçirmək, icra etmək; **to ~ conviction** inandırmaq, sübut etmək; razı salmaq, qane etmək; **to ~ weight (*with*)** çəkisi / təsiri olmaq

carryall [ˈkærɪˈɔ:l] *n* iri həcmli çamadan

carry-tale [ˈkærɪteɪl] *n d.d.* xəbərçi, sözgəzdirən

carsick [ˈka:sɪk] *adj* maşında / tramvayda və s. gedərkən ürəyi bulanan

cart[1] [ka:t] *n* **1.** araba; **2.** əl arabası;
◊ **to put / to set the ~ before the horse** işi tərsinə / baş-ayaq görmək

cart[2] [ka:t] *v* araba ilə getmək / aparmaq

cartable [ˈka:təbl] *adj* **1.** araba ilə daşına bilən / daşınması mümkün olan; **2.** araba ilə getməyə yararlı olan (*yol haq.*)

cartage [ˈka:tɪdʒ] *n* **1.** araba ilə daşınma (*yük haq.*); **2.** araba ilə aparılan yükün daşınma xərci

carter [ˈka:təʳ] *n* arabaçı, araba sürən

cartful [ˈka:tful] *n* bir araba, araba dolusu

cart-horse [ˈka:thɔ:s] *n* araba / yük atı

cart-house [ˈka:thaus] *n* araba saxlamaq üçün çardaq / talvar

cartilage [ˈka:tɪlɪdʒ] *n* qığırdaq, xımırçək, xırtdənək

cartilaginous [,ka:tɪˈlædʒɪnəs] *adj tib.* qığırdaq, qığırdağabənzər, qığırdağaoxşar

cart-load [ˈka:tloud] *n* araba; **two ~s of hay** iki araba ot

cart-man [ˈka:tmən] *n* (*pl* **-men** [mən]) arabaçı, kirəçi

cartographer [ka:ˈtɔgrəfəʳ] *n* kartoqraf, xəritəçi

cartographic [,ka:touˈgræfɪk] *adj* kartoqrafiya

cartographical [,ka:touˈgræfɪkl] *adj* = **cartographic**

cartography [ka:ˈtɔgrəfɪ] *n* kartoqrafiya

cartomancy [ˈka:toumænsɪ] *n* qumar kağızı ilə fala baxma / fal açma

carton [ˈka:tn] *n* karton qutu, faner qutu

cartoon[1] [ka:ˈtu:n] *n* **1.** karikatura; **2.** *komik və ya satirik məzmuna malik olan şəkil*

cartoon[2] [ka:ˈtu:n] *v* **1.** karikatura çəkmək; **2.** karikatura şəklində təsvir etmək

cartoonist [ka:ˈtu:nɪst] *n* karikaturist

cartridge [ˈka:trɪdʒ] *n hərb.* patron, güllə

cartridge-belt [ˈka:trɪdʒbelt] *n* patrondaş

cartridge-body [ˈka:trɪdʒ,bɔdɪ] *n hərb.* gilizin gövdəsi

cartridge-box [ˈka:trɪdʒbɔks] *n* **1.** patron qutusu; **2.** patrondaş (*patron qabı*)

cartridge-case [ˈka:trɪdʒkeɪs] *n* **1.** *hərb.* patron gilizi; **2.** patrondaş (*patron qabı*)

cartridge-chamber [ˈka:trɪdʒ,tʃeɪmbəʳ] *n hərb.* xəznə, sandıq (*tüfəngdə*)

cartridge-clip [ˈka:trɪdʒklɪp] *n hərb.* patron darağı

cart-track [ˈka:ttræk] *n* = **cart-way**

cart-way [ka:tweɪ] *n* araba yolu, kəndarası yol

cart-wheel [ˈka:twɪ:l] *n* araba təkəri

cart-whip [ˈka:twɪp] *n* araba qamçısı, uzun qamçı

carve [ka:v] *v* **1.** oymaq, həkk etmək; **2.** bölmək; **to ~ in two** ikiyə bölmək; **3.** kəsmək, doğramaq (*bişmiş əti*)

carven [ˈka:vən] *adj* oyulmuş, kəsilmiş, naxışlanmış, naxış açılmış (*sümük haq.*); tarəşlanmış; yonulmuş (*mərmər haq.*)

carver [ˈkaːvəʳ] *n* **1.** həkkak, oymaçı; **2.** heykəltəraş

carving [ˈkaːvɪŋ] *n* **1.** oyma, naxış (*ağac, sümük və s. üzərində*); naxış ornamenti / bəzəyi; **2.** naxış işi; **3.** kəsmə, doğrama; kərtmə, çərtmə; **4.** kəsmə, doğrama (*bişmiş əti və s.*)

cascade[1] [kæsˈkeɪd] *n* şəlalə, kiçik şəlalə; **to fall in ~s** şəlalə kimi tökülmək; *Her hair fell over her shoulders in a cascade of curls Onun saçları qıvrılaraq çiyinlərinə şəlalə kimi tökülmüşdü*

cascade[2] [kæsˈkeɪd] *v* şəlalə kimi yuxarıdan aşağı axmaq / tökülmək; *When it rained, water would cascade down the window Yağış yağanda su pəncərədən şəlalə kimi axırdı / tökülərdi*

case[1] [keɪs] *n* I **1.** hadisə, macəra, sərgüzəşt, qəza, qəziyyə, əhvalat; **the ~ in point 1)** həmin / bu məsələ; **2)** müvafiq misal; **in any ~** hər halda, nə təhər olsa; **in no ~** əsla, qətiyyən, heç bir vəchlə; **as the ~ may / might be** vəziyyətdən asılı olaraq, **as the ~ stands** indiki vəziyyətdə; **to meet the ~ 1)** tələbə cavab vermək; **2)** məsələni həll etmək; **as the ~ may require** vəziyyətin tələb etdiyi kimi; **2.** dəlil, sübut, əsas; arqument; fikir, mülahizə; **the ~ for / against** lehinə / əleyhinə arqument; **the ~ for disarmament** tərksilah lehinə gətirilən sübut / dəlil; **to have a good ~ here** tutarlı əsası / dəlili olmaq; **to make out a ~** sübut etmək (*nəyisə*); **to base *one's* ~ on *smth.*** arqumentini bir şeylə əsaslandırmaq; **to press *one's* ~** öz nöqteyi-nəzərini ciddiyyətlə sübut etmək; **3.** *hüq.* məhkəmə işi; **criminal ~s** cinayət işləri; **4.** nəzarət altında olan şəxs / xəstə / yaralı; **walking ~** ambulator / ayaqüstə olan xəstə; **mental ~** ruhi xəstə; *tib.* **~ history** xəstəlik tarixi; **5.** vəziyyət; hal, əhval; **out of ~** xəstə olma; **6.** *qram.* hal; **genitive ~** yiyəlik halı; **accusative ~** təsirlik halı;
◊ **just in ~** hər cür halda, hər ehtimala qarşı

case [keɪs] *n* II **1.** qutu, yeşik; mücrü, sandıqça; konteyner; **cigarette ~** port-siqar, papirosqabı, papirosqutusu; **2.** çanta, sumka; çamadan; **3.** futlyar, qab, çexol; **4.** qın (*xəncər, qılınc və s. üçün*); **5.** papaq, örtük; şin (*avtomobildə*); çexol (*futbol topunda*); **6.** gövdə, korpus, çanaq (*saatda və s.*); **7.** *tex.* karter (*içərisində mexanizm olan metal qutu*); **8.** komplekt, dəst (*alət və s.*); **~ of drawing instruments** qotovalnya (*çertyoj alətləri komplekti*)

case[2] [keɪs] *v* **1.** qutuya / yeşiyə qoymaq, qutuya / yeşiyə qablamaq; **2.** sağanağa / çərçivəyə salmaq; **3.** **(with, in)** örtmək; çəkmək; *The copper was cased with silver Misin üzərinə gümüş çəkilmişdi;* **4.** köhələmək, göbə tikmək; üz vurmaq / çəkmək; **to ~ a brick wall with stone** kərpic divara daşdan üz çəkmək

case ending [ˈkeɪs,endɪŋ] *n qram.* hal şəkilçisi

cash[1] [kæʃ] *n* **1.** nağd pul; *I have no cash on me Mənim üstümdə / yanımda nağd pul yoxdur;* **2.** kassa

cash[2] [kæʃ] *adj*: **~ remittance** pul köçürmə, **~ payment** nağd pulla ödəmə / ödəniş; **~ sale** nağd pula satma; **~ price** nağd pulla ödəmə qiyməti; **~ audit** kassanı təftiş etmə; kassanın təftişi; **~ register** kassa aparatı, kassa

cash[3] [kæʃ] *v* nağd pula çevirmək; nağdlaşdırmaq; *Can you cash this postal order Sən / Siz bu baratı ödəyə bilərsənmi / bilərsinizmi?*

cash-book [ˈkæʃbuk] *n* kassa kitabı

cashier[1] [kæˈʃɪəʳ] *n* kassir

cashier[2] [kæˈʃɪəʳ] *v* **1.** yaramaz hərəkətə görə hərbi xidmətdən kənar etmək; **2.** vəzifəsini / rütbəsini alçaltmaq, vəzifədən kənarlaşdırmaq

cashmere [kæʃˈmɪəʳ] *n* **1.** kəşmir, kəşmiri şal; **2.** yun iplik (*keçi yunundan əyirilmiş*)

casing [ˈkeɪsɪŋ] *n* **1.** haşiyə tikmə / vurma, köbələmə; **2.** örtük; sağanaq; **3.** *tex.* karter

casing-paper [ˈkeɪsɪŋ,peɪpəʳ] *n* qablamaq üçün kağız, qablama kağızı

casings [ˈkeɪsɪŋz] *n pl* bağırsaq (*kolbasa məmulatı üçün*)

casino [kəˈsiːnou] *n* (*pl* **-nos**) kazino

cask[1] [kaːsk] *n* boçka, çəllək

cask[2] [kaːsk] *v* boçkaya tökmək

casket[1] [ˈkaːskɪt] *n* **1.** mücrü, sandıqça, qutu; **2.** *amer.* tabut

casket[2] [ˈkaːskɪt] *v* **1.** mücrüdə / sandıqçada gizlətmək; **2.** *amer.* tabuta qoymaq

cassation [kæˈseɪʃn] *n hüq.* kassasiya; **court of ~** kassasiya məhkəməsi

cassette [kəˈset] *n* **1.** mücrü, sandıqça; **2.** *foto* kaset

cast[1] [kaːst] *n* **1.** tullama; tolazlama; atma; **~ of net** tor atma (*balıq tutmaq üçün*); **2.** atma (*aşıq oyununda*); **3.** risk, şans; **to stake / to set / to put on a ~** risk etmək, qumara qoymaq; **the last ~** son imkan / şans; **4.** tale, alın yazısı; qismət, bəxt; **5.** istehsal edilən / olunan məhsulun miqdarı; **a year's ~ of lambs** *k.t.* illik quzu doğumu; **6.** tullanan; dəyişilən (*ilan qabığı və s.*); **7.** *teatr. kino* **1)** iştirakçıların tərkibi; **2)** rolların bölünməsi; **3)** iştirakçılar heyəti; **good ~** güclü / yaxşı tərkib; **to choose the ~** iştirakçıları seçmək; **8.** nümunə; örnək, timsal; **a ~ of *smb.'s* trade** bir kəsin ustalığının nümunəsi; **a ~ of cunning** məkrliliyin timsalı; **9.** xasiyyət, xüsusiyyət, tərz; **~ of mind** düşüncə tərzi; **men of one ~** eyni xasiyyətə malik adamlar; **10.** surət (*heykəl və s. surəti*); **to take a ~ of *smth.*** bir şeyin surətini çıxarmaq; **11.** *tib.* gips, sarğı; **12.** çalar, çalarlıq, rəngə çalma; **greenish ~** yaşıl rəngə çalma

cast[2] [kaːst] *v* **1.** tullamaq, atmaq; salmaq; tolazlamaq; **to ~ *smth.* ashore** bir şeyi sahilə atmaq; **to ~ into prison** həbsxanaya atmaq; **to ~ a shoe** nalı salmaq (*at haq.*); *The fishermen cast their nets into the sea Balıqçılar torlarını dənizə atdılar;* **2.** salmaq, yıxmaq, çıxartmaq; *The horse cast its rider At süvarini yıxdı;* **to ~ *one's* clothes** paltarını çıxartmaq / çıxarıb atmaq; **to ~ from the throne** taxt-tacdan salmaq; **to ~ oneself** atılmaq (*bir kəsin ayağına*); **3.** *hüq.* hökm çıxartmaq; **to ~ for transportation** sürgün olunmağa məhkum etmək; **4.** yaramaz hesab etmək (*at və s.*); **5.** azad / kənar etmək, çıxarmaq (*işdən, vəzifədən*), buraxmaq; qovmaq; **6.** dəyişmək; tökmək; (*dişi, yarpağı, buynuzu, qabığı*); **to ~ its coat** qabıqdan çıxmaq, tükünü tökmək; *The snake casts (off) its skin every year İlan hər il qabığını dəyişir;* **7.** *teatr. kino* rol vermək, rolları bölüşdürmək; **to ~ actors for parts** aktyorları rollara təyin etmək; **8.** yerləşdirmək, yerbəyer etmək, sahmanlamaq; **to ~ facts under heads** faktları müvafiq bölmələr üzrə yerləşdirmək; **9.** bala salmaq; **10.** salmaq (*nəzər, işıq, kölgə və s.*); **to ~ a look / a glance / an eye at / over / on *smth.*** bir şeyə nəzər salmaq / baxmaq; **to ~ light upon *smth.*** bir şeyin üstünə işıq salmaq; **to ~ the blame on *smb.*** günahı bir kəsin boynuna atmaq; **to ~ a shadow** kölgə salmaq; **to ~ *one's* thoughts back on the past** fikrən keçmişə dönmək / qayıtmaq; **to ~ down 1)** dağıtmaq, yıxmaq, uçurmaq, viran etmək; **2)** devirmək; yıxmaq; **3)** endirmək, salmaq (*gözü və s.*);
◊ **to ~ a vote** səs vermək (*seçkidə*); **to ~ a spell upon *smb.*** bir kəsi məftun etmək, bir kəsi ovsunlamaq; **to ~ lots** püşk atmaq

castigate [ˈkæstɪgeɪt] *v* **1.** qamçılamaq, şallaqlamaq, qırmaclamaq; kəskin tərzdə tənqid etmək; **2.** cəzalandırmaq, cəza vermək; döymək (*çubuqla*); **3.** düzəltmək; islah etmək (*çatışmazlıqları*); aradan qaldırmaq (*qüsurları, nöqsanları*)

castigation [,kæstɪˈgeɪʃn] *n* **1.** qamçılama, şallaqlama; ifşa etmə; ciddi tənqid; şiddətli töhmət; **2.** cəzalandırma, cəza vermə; **3.** islah etmə, düzəliş, təshih

castigator [ˈkæstɪgeɪtəʳ] *n* **1.** qamçılayan, şallaqlayan; **2.** ifşaçı, ifşa edən; **3.** cəza verən, cəzalandıran (*adam*)

castigatory [ˈkæstɪgeɪtərɪ] *adj* **1.** qamçılayan, qırmaclayan; ifşa edən; şiddətli; ifşaedici; amansız; **2.** cəzalandıran, cəzaverici; **3.** islahedici, düzəldici

casting[1] [ˈkaːstɪŋ] *n* **1.** atma, tullama; **2.** dəyişmə (*buynuzu, qabığı və s.*); **3.** hesablama, yekun, nəticə; **4.** *teatr. kino* rolların bölünməsi; aktyorların seçilməsi; **5.** *tex.* tökmə (*polad və s.*)

casting[2] [ˈkaːstɪŋ] *adj* **1.** atan, tullayan; **2.** həll edici; *The chairman has the casting vote / voice Səslər eyni olduqda sədrin səsi həlledici olur*

casting-bottle [ˈkaːstɪŋ,bɔtl] *n* ətir üçün şüşə

cast-iron [ˈkaːst,aɪən] *adj* **1.** çuqun, çuqundan qayrılmış / hazırlanmış; **2.** möhkəm,

inadlı, sarsılmaz; **~ nature** möhkəm / sarsılmaz xarakter; **~ will** sarsılmaz iradə; **~ policy** dönməz siyasət

castle[1] [ˈka:sl] *n* **1.** qəsr, qala; saray; *An Englishman's house is his castle İngilisin evi onun qəsridir;* **2.** *şahm.* top;
◊ **to build ~s in the air** ≡ xəyala qapılmaq, xəyalplov yemək

castle[2] [ˈka:sl] *v* **1.** qalaya / qəsrə salmaq; **2.** *şahm.* rokirovka etmək, qala qurmaq

castle-builder [ˈka:sl,bıldəʳ] *n* xəyalpərəst; fantaziyaçı (*adam*)

castle-building [ˈka:sl,bıldıŋ] *n* boş xəyallar / arzular

castle-guard [ˈka:slga:d] *n tar.* qəsr / qala gözətçisi

castling [ˈka:slıŋ] *n şahm.* rokirovka, qala qurma; **queen's side ~** uzun rokirovka

cast-off[1] [ˈka:stˈɔf] *n* **1.** atılmış, unudulmuş, kimsəsiz, tək-tənha (*adam*); **2.** gərəksiz / lazımsız / dəyərsiz şey; **3.** köhnə / cındır / nimdaş paltar; yemək artığı, qabaqdan qalan (*yemək*); *As a child I used to wear my sister's cast-offs Uşaqlıqda mən bacımın köhnə-küruş paltarlarını geyərdim*

cast-off[2] [ˈka:stˈɔf] *adj* **1.** atılmış, tullanmış, rədd edilmiş; **~ lover** rədd edilmiş / olunmuş aşiq; **2.** lazımsız, dəyərsiz, yaramaz, pis; **~ clothing** köhnə / cındır / nimdaş paltar

castor [ˈka:stəʳ] *n* I **1.** təkərcik, diyircək, çarx (*ağır mebelin asan hərəkət etdirilməsi üçün onların ayaqlarına bənd edilmiş kiçik çarx*); **2.** istiotqabı, bibərqabı, duzqabı, nəməkdan

castor [ˈka:stəʳ] *n* II **1.** qunduz; **2.** qunduz xəzi

castor oil [ˈka:stərˈɔıl] *n* gənəgərçək yağı

castrate [ˈkæstreıt] *v* **1.** axtalamaq; burmaq; **2.** *məc.* məzmunsuzlaşdırmaq, məhrum etmək (*mənadan və s.*); **3.** kəsmək, qısaltmaq (*mətni*)

castration [kæsˈtreıʃn] *n* **1.** axtalama, burma; **2.** *məc.* məzmunsuzlaşdırma, saxtalaşdırma; **3.** qısaltma, ixtisar etmə

casual [ˈkæʒjuəl] *adj* **1.** təsadüfi, gözlənilməyən; **a ~ meeting** təsadüfi görüş; **~ discovery** gözlənilməyən / təsadüfi kəşf; **to talk of ~ things** təsadüfi şeylərdən danışmaq; **2.** qəsdsiz, qərəzsiz, qəsdən edilməyən; **3.** qeyri-ciddi, səthi; **~ attitude** qeyri-ciddi / səthi münasibət; **to be ~ towards dress** geyimə laqeyd olmaq, necə gəldi geymək; **a ~ friendship** qeyri-ciddi dostluq; **4.** *d.d.* yüngülxasiyyət, dəmdəməki; etibarsız; **~ man** etibarsız adam; **5.** təsadüfi, qeyri-müntəzəm; müvəqqəti; **~ worker** müvəqqəti işlə məşğul olan fəhlə; **~ reader** qeyri-müntəzəm oxucu; *John's a casual worker, he can't find a proper job anywhere Con müvəqqəti işlə məşğul olur, özünə daimi iş tapa bilmir*

casually [ˈkæʒjuəlı] *adv* **1.** təsadüfi olaraq, təsadüfən, təsadüfi; bilmədən; **2.** ötəri, sözgəlişi; **3.** qərəzsiz olaraq, qeyri-ixtiyari, bilməyərək, bilmədən, qəflətən, qəfildən; **4.** səliqəsiz, diqqətsiz, bir təhər, başdansovdu

casualness [ˈkæʒjuəlnıs] *n* **1.** təsadüfilik; **2.** qərəzsizlik; **3.** səliqəsizlik; diqqətsizlik

casualty[1] [ˈkæʒjuəltı] *n* **1.** bədbəxt hadisə; qəza; **2.** *hərb.* sıradan çıxan; yaralı; zərbə almış; öldürülmüş (*adam*); **to become a ~** yaralanmaq, öldürülmək; **to clear / to dispose off casualties** yaralıları döyüş meydanından çıxartmaq; **3.** *pl* canlı qüvvənin itirilməsi, insan itkisi, tələfat; *The regiment suffered heavy casualties Alay ciddi / ağır itkiyə məruz qaldı*

casualty[2] [ˈkæʒjuəltı] *adj*; **~ list** *hərb.* ölənlərin və yaralıların siyahısı; **~ report** *hərb.* döyüşdəki itki haqqında məlumat; **~ return** *hərb.* şəxsi heyətdə itki haqqında məlumat; **~ clearing** yaralanmış və zədələnmişlərin döyüş meydanından çıxarılması

cat [kæt] *n* **1.** pişik; **tom ~** erkək pişik; **2.** *zool.* pişik fəsiləsinə daxil olan heyvanlar; (*məs. pələng, şir və s.*); **wild ~** vəhşi pişik; **3.** deyingən, bədxah qadın / arvad, sözgəzdirən, qeybətçi, dedi-qoduçu qadın / qız;
◊ **fat ~** *amer.* pullu, varlı, dövlətli; **to send not a ~ for lard** ≡ qoyunu qurda tapşırmaq; **to bell the ~** cəsarətlənmək, cürətlənmək; *A cat has nine lives Pişiyin yeddi canı var;* **to see how / which way the ~ jumps** ≡ hadisələrin necə cərəyan edəcəyini gözləmək; *When the cat's away, the mice will play Pişik olmayanda siçanlar bayram edir;* ≡ *Dərə xəlvət, tülkü bəy*

cataclysm [ˈkætəklızm] *n* kataklizm

cataclysmic [,kætəˈklızmık] *adj* **1.** qəti, həlledici; sərt; **2.** *fəls.* dağıdıcı, məhvedici

catafalque [ˈkætəfælk] *n* katafalk (*cənazə / ölü arabası*)

catalepsy [ˈkætəlepsı] *n* **1.** *tib.* katalepsiya, tetanus (*yoluxucu xəstəlik*); **2.** donma, donub / quruyub qalma, mat qalma (*təəccübdən, qorxudan*)

catalogue[1] [ˈkætəlɔg] *n* **1.** kataloq; **card ~** kartoçka kataloqu; **~ by authors' names** müəllif kataloqu; **2.** *amer.* sorğu / soraq / arayış kitabçası, salnamə; ildə bir dəfə çıxan (*məcmuə, jurnal və s.*); **3.** preyskurant (*malların qiymət siyahısı*); **4.** siyahı, reyestr

catalogue[2] [ˈkætəlɔg] *adj* **1.** kataloq; **~ card** kataloq kartoçkası; **~ librarian** kataloqçu, kataloq tərtibçisi (*kitabxanada*)

catalogue[3] [ˈkætəlɔg] *v* **1.** kataloqa salmaq, kataloq düzəltmək; **2.** preyskuranta / siyahıya daxil etmək; **3.** bir-bir saymaq, qeyd etmək, qeydə almaq

cataloguer [ˈkætə,lɔgəʳ] *n* kataloqçu, kataloq tərtibçisi / tərtib edən

cataloguist [ˈkætəlɔgıst] *n* = **cataloguer**

cataloguize [ˈkætəlɔgaız] *v* kataloqa salmaq, kataloq düzəltmək / tərtib etmək

catalyst [ˈkætəlıst] *n kim.həm də məc.* katalizator

catalyzator [ˈkætəlaızeıtəʳ] *n* = **catalyst**

catapult[1] [ˈkætəpʌlt] *n* sapand, quşatan, roqatka

catapult[2] [ˈkætəpʌlt] *v* **1.** atmaq, tullamaq; *When I tried to catch the thief, he catapulted through the window and escaped Mən oğrunu tutmağa cəhd edərkən o, pəncərədən atıldı və aradan çıxdı;* **2.** *av.* katapulta etmək; **3.** sapand / roqatka atmaq

cataract[1] [ˈkætərækt] *n* **1.** şəlalə (*böyük*); **2.** fəvvarə; axın (*göz yaşı və s. haq.*); **3.** *tib.* katarakta

cataract[2] [ˈkætərækt] *v* şəlalə kimi axıb tökülmək

catastrophe [kəˈtæstrəfı] *n* **1.** qəza, bədbəxt hadisə; **2.** faciə, müsibət, fəlakət, bəla; *The war was a terrible catastrophe Müharibə dəhşətli fəlakət / bəla idi;* **3.** kataklizm, dağıdıcı / kəskin / məhvedici hadisə
◊ **nuclear ~** 1) *fiz.* nüvənin parçalanması; 2) nüvə fəlakəti

catastrophic [,kætəˈstrɔfık] *adj* fəlakətli, faciəli, çox ağır

catastrophically [,kætəˈstrɔfıkəlı] *adv* fəlakətli / faciəli bir tərzdə / surətdə

catcall[1] [ˈkætkɔ:l] *n* fitəbasma, fıştırığabasma (*teatrda, idman yarışlarında və s.*)

catcall[2] [ˈkætkɔ:l] *v* fitə / fışdırığa basmaq

catch[1] [kætʃ] *n* **1.** tutma; yaxalama; ələ keçmə, zəbt / işğal / istila etmə; **2.** ov, balıq ovu; birdəfəyə tutulan balığın miqdarı; **a fine ~ of fish** yaxşı balıq ovu; **3.** *d.d.* biclik, tələ, hiylə, kələk, fənd; *There must be a catch somewhere Burada nə isə bir kələk / hiylə var;* **4.** ani dayanma (*nəfəs almada*), ani olaraq səsini itirmə; **to speak with a ~ in** ***one's*** **voice** səsi kəsilə-kəsilə danışmaq; **5.** rəzə, siyirmə

catch[2] [kætʃ] *v* **1.** tutmaq, yaxalamaq, ələ keçirmək; **to ~** ***smb.*** **red-handed / in the act** bir kəsi cinayət başında tutmaq / yaxalamaq; **to ~ in a word** sözdə tutmaq; *The policeman caught the thief Polis oğrunu tutdu;* **2.** düşmək; **to be caught in the rain** yağışa düşmək; *A rat was caught in the trap Tələyə bir siçovul düşüb;* **3.** istifadə etmək; **to ~ an opportunity** imkandan istifadə etmək; **4.** başa düşmək; *I don't catch your meaning Mən sizi başa düşmürəm;* **5.** çatmaq, yetişmək, qovub çatmaq; **to ~ a horse near the winning-post** ata finiş dirəyinin yaxınlığında çatmaq; **6.** düşmək, dəymək; *The blow caught him in the abdomen Zərbə onun qarnına dəydi;* **7.** xəstələnmək, yoluxmaq, tutmaq (*xəstəlik və s.*); **to ~ scarlet fever** skarlatinlə yoluxmaq; **to ~ a chill / (a) cold** soyuq dəymək; *You will catch (a) cold if you don't put a coat on Sən / Siz palto geyinməsən / geyinməsəniz sənə / sizə soyuq dəyəcək;* **to ~** ***one's*** **death of cold** soyuqlamadan ölmək; **8.** çatmaq, yetişmək; **to ~ the train** qatara çatmaq; *We had to drive very quickly in order to catch the*

train Qatara çatmaq üçün biz maşını çox tez sürməli olduq; **9.** gözünə dəymək; **to ~ sight / a glimpse / a glance of *smth.*** bir şeyi anı görmək; *I caught sight / a glimpse / a glance of her in the crowd O, izdihamın içində bir an gözümə dəydi;* **10.** cəlb etmək, çəkmək (*diqqəti və s.*); *Bright colours catch a baby's eye Parlaq rənglər körpəni cəlb edir / körpənin diqqətini çəkir;* **11.** bağlanmaq (*rəzə, cəftə və s. haq.*); *The lock won't catch Qıfıl bağlanmır;* **to ~ at 1)** yapışmaq, bərk-bərk tutmaq; **2)** əmmə qoymaq, irad tutmaq; *He catches at everything O hər şeyə əmmə qoyur / irad tutur;* **to ~ away** oğurlamaq, xəlvəti götürmək, çırpışdırmaq; **to ~ up 1)** qapmaq, götürmək, qamarlamaq; *He caught up his hat and rushed out O, papağını götürdü və qaçmağa üz qoydu;* **2)** götürmək, istifadə etmək (*yeni fikri, şüarı və s.*); **3)** çatmaq; **to ~ up and surpass** çatmaq və ötüb keçmək; **to ~ up with *smb.*** bir kəsə çatmaq; *I'll soon catch you up / catch up with you Mən tezliklə sənə / sizə çatacam;*

◊ **to ~ it** qulaqburması almaq; *I caught it Mən qulaqburması aldım;* **to ~ *one's* foot 1)** büdrəmək, ayağı dolaşmaq; **2)** *məc.* çaşmaq, çaşıb qalmaq, duruxmaq; **to ~ fire** yanmaq, od tutmaq, alovlanmaq; **to ~ *one's* breath 1)** nəfəsini saxlamaq; **2)** sakit olmaq (*tövşükdən*); **to ~ hold of *smth.*** bir şeydən yapışmaq

◊ *A drowning man will catch at a straw at. söz. Suda boğulan adam saman çöpündən yapışar*

catching [ˈkætʃɪŋ] *adj* **1.** yoluxucu, yoluxma, keçici; *Yawning is catching Əsnəmək keçicidir;* **2.** cəlbedən, cazibədar, cazibəli, məlahətli; **3.** dəyişkən, qeyri-sabit (*hava haq.*)

catchy [ˈkætʃɪ] *adj d.d.* **1.** nəzəri cəlb edən, nəzərə çarpan, cazibədar, cazibəli; **2.** asan yadda qalan (*melodiya və s.*); **3.** aldadıcı, etibarsız; **4.** coşğun, şiddətli (*külək haq.*)

categoric [ˌkætɪˈgɔrɪk] *adj* = **categorical**

categorical [ˌkætɪˈgɔrɪkəl] *adj* qəti surətdə / olaraq, şərtsiz, danışıqsız; **~ assertions** qəti / şərtsiz təsdiq etmə / təsdiqləmə; **~ denial** qəti olaraq imtina; **~ answer** aydın / qəti cavab; *One should never make a categorical statement without being sure of one's facts Faktlara əmin olmadan qəti hökm verməmək olmaz*

categoricalness [ˌkætɪˈgɔrɪkəlnɪs] *n* qətilik, şərtsizlik

categorize, -ise [ˈkætɪgəraɪz] *v* kateqoriyalar üzrə müəyyənləşdirmək, kateqoriyanı müəyyənləşdirmək

category [ˈkætɪgərɪ] *n* **1.** kateqoriya; sinif; **2.** *fəls.* kateqoriya; **3.** idman dərəcəsi; **weight ~** çəki dərəcəsi (*boksda, güləşdə*)

cater [ˈkeɪtəʳ] *v* **1.** azuqə / ərzaq göndərmək / tədarük etmək, ərzaqla / azuqə ilə təmin etmək; **2. (for)** xidmət etmək (*teatrda, restoranda və s.*); **to ~ for the best public** seçmə / imtiyazlı adamlara xidmət etmək; **to ~ for weddings** toylara xidmət etmək; **3. (for)** yedirtmək, qidalandırmaq; **4.** ehtiyac zamanı kömək etmək; saxlamaq

cateran [ˈkætərən] *n* quldur, pirat, qaçaq

catering [ˈkeɪtərɪŋ] *n* **1.** ərzaq / azuqə tədarükü; **2.** toya, qonaqlığa və s. xidmət göstərmə

caterpillar [ˈkætəpɪləʳ] *n* **1.** *zool.* tırtıl; **2.** *məc.* qaniçən, qansoran, zəli; parazit, tüfeyli; **3.** tırtıllı traktor

caterwaul [ˈkætəwɔːl] *v* **1.** pişik kimi qışqırmaq; pişik kimi hay-küy salmaq; **2.** ahəngsiz çalmaq (*orkestr haq.*); **3.** cinsi həvəs / ehtiras vəziyyətində olmaq; **4.** arvad / qadın dalınca düşmək

cathartic[1] [kəˈθɑːtɪk] *n tib.* işlətmə dərmanı

cathartic[2] [kəˈθɑːtɪk] *adj* **1.** *tib.* işlətmə; **2.** *məc.* təmizləyən, təmizləyici, saflaşdırıcı

cathedra [kəˈθiːdrə] *n* **1.** kafedra; **2.** *kils.* kilsədə keşişin taxtı; **3.** yüksək vəzifə / mənsəb

cathedral [kəˈθiːdrəl] *n kils.* baş kilsə, came; **~ of science** elm məbədi

catheter [ˈkæθɪtəʳ] *n tib.* kateter; **a urinary ~** sidik kateteri

catheterize, -ise [ˈkæθɪtəraɪz] *v tib.* kateter salmaq / yeritmək

cathodal [ˈkæθədəl] *adj fiz.* katod; **~ lamp** katod lampası

cathode[1] [ˈkæθoud] *n fiz.* katod

cathode[2] [ˈkæθoud] *adj* katod; **~ beam** katod şüası; **~ stream** katoddan çıxan elektron axını

cat-hole [ˈkæthoul] *n* **1.** pişik üçün deşik / baca (*qapıda*)

Catholic[1] [ˈkæθəlɪk] *n kils.* **1.** katolik; **2.** katolik dininə mənsub olan adam / şəxs

Catholic[2] [ˈkæθəlɪk] *adj kils.* **1.** katolik; **~ school** katolik məktəbi; **~ children** katolik uşaqlar; **2.** apostol; ortodoksal, ortodoks (*öz məsləkində sabit və ardıcıl olan*)

catholic [ˈkæθəlɪk] *adj* **1.** ümumdünya, dünya; **~ war** dünya / ümumdünya müharibəsi; **~ humanity** bütün bəşəriyyət / insanlıq; **2.** geniş, hərtərəfli, hər şeydən xəbərdar; **a man of ~ taste** geniş maraqları olan adam; **~ vocabulary** zəngin söz ehtiyatı; **3.** genişdüşünən; azadfikirli

catholically [kəˈθɔlɪkəlɪ] *adj* geniş, hərtərəfli; **~-minded person** hərtərəfli / geniş biliyə malik olan şəxs

Catholically [kəˈθɔlɪkəlɪ] *adv* katolikcəsinə, katolik kimi

catholicate [kəˈθɔlɪkeɪt] *n kils.* katolikos rütbəsi / mənsəbi (*erməni kilsəsində başçı*)

Catholicism [kəˈθɔlɪsɪzm] *n kils.* katolisizm (*katolik dini*)

catholicity [ˌkæθəˈlɪsɪtɪ] *n* **1.** hərcəhətlilik, genişlik (*maraq və s.*); **2.** ümumilik; universallıq; **3.** liberallıq, azadfikirlilik

Catholicize, -ise [kəˈθɔlɪsaɪz] *v kils.* katolik dinini qəbul etmək

catholicize, -ise [kəˈθɔlɪsaɪz] *v* genişləndirmək, artırmaq

cat-like [ˈkætlaɪk] *adj* pişiyəoxşar, pişiyəbənzər, pişik kimi

cat-nap [ˈkætnæp] *n* pişik yuxusu, qısa yuxu, mürgü (*kresloda və s.*)

cat's-eye [ˈkætsaɪ] *n* **1.** pişik gözü (*magistral yolda maşın işığı düşərkən parıldayan balaca işarə*); **2.** qiymətli daş

cat's-tail [ˈkætsteɪl] *n* **1.** *bot.* su qamışı; **2.** qorjet (*qadınların boynuna saldıqları ensiz xəz*)

cattish [ˈkætɪʃ] *adj* **1.** hirsli, acıqlı, qəzəbli; kinli; acı, zəhərli; **2.** bic, fəndgir, hiyləgər, kələkbaz

cattle[1] [ˈkætl] *n* **1.** iribuynuzlu mal, qaramal (*xüs. öküz, inək*); mal-qara; **ten ~** on iribuynuzlu mal / mal-qara; **one head of ~** bir baş inək / öküz; **small ~** xırdabuynuzlu mal (*qoyun, keçi*); **pedigree ~** cins mal-qara; **~ on the hoof** ərzaq üçün mal-qara naxırı; **2.** kiçikbuynuzlu heyvan, həm də at, donuz

cattle[2] [ˈkætl] *adj* qaramal; **~ farm** qaramal ferması; **~ management** qaramal saxlama; **~ house** pəyə, tövlə, mal damı; inək damı; pəyə; **~ box / truck** qaramal daşımaq üçün vaqon / maşın; **~ farmer** qaramal fermasının sahibi; **~ dealer** mal-qara alverçisi

cattle-crush [ˈkætlkrʌʃ] *n k.t.* heyvanların buynuzunu kəsmək üçün dəzgah

cattle-dealer [ˈkætlˌdiːləʳ] *n* mal-qara alverçisi, mal-qara saxlayan

cattle-feeder [ˈkætlˌfiːdəʳ] *n* yemverən maşın (*heyvanlara*)

cattle-lifter [ˈkætlˌlɪftəʳ] *n k.t.* malotaran, naxırçı

cattleman [ˈkætlmən] *n* (*pl* **-men** [mən]) **1.** naxırçı, çoban; malabaxan, mal-qaraya baxan; **2.** *amer.* maldar, maldarlıq mütəxəssisi

cattle-plague [ˈkætlpleɪg] *n bayt.* heyvan / mal-qara taunu

cattle-ranch [ˈkætlrɑːntʃ] *n* heyvandarlıq ferması / təsərrüfatı

cattle-range [ˈkætlreɪndʒ] *n* = **cattle-run**

cattle-run [ˈkætlrʌn] *n k.t.* böyük / geniş örüş, otlaq

cattle-show [ˈkætlʃou] *n* mal-qara sərgisi

Caucasian[1] [kɔːˈkeɪzjən] *n* qafqazlı, Qafqaz sakini, Qafqazda doğulmuş adam; **the ~s** *top.* qafqazlılar

Caucasian[2] [kɔːˈkeɪzjən] *adj* **1.** Qafqaz, Qafqaza / qafqazlılara aid olan; **2.** Qafqaz irqinə aid olan; **~ goat** dağkeçisi; **~ milk** qatıq

caucus [ˈkɔːkəs] *n* **1.** *amer.* namizəd irəli sürmək üçün partiya rəhbərlərinin gizli / xəlvəti iclası; **2.** konqresin hər hansı fraksiyasının gizli iclası; **3.** rəhbər işçilərin məhdud tərkibi; **4.** *amer.* partiya tərəfdarlarının seçkiqabağı mitinqi

cauliflower [ˈkɔːlɪˌflauəʳ] *n bot.* gülkələm

caliform [ˈkɔːlɪfɔːm] *adj* saplağabənzər, saplağaoxşar

causal [ˈkɔːzəl] *adj* **1.** səbəbiyyət; ~ **connection** səbəbiyyət əlaqəsi; **the ~ connection between events** hadisələr arasında səbəbiyyət əlaqəsi; **2.** təsadüfi; **a ~ meeting** təsadüfi görüş; **3.** *qram.* səbəb; ~ **clause** səbəb budaq cümləsi

causality[1] [kɔːˈzælıtı] *n fəls.* **1.** səbəb, səbəbiyyət; səbəbiyyət əlaqəsi; *The law of causality says that all effect have a cause Səbəbiyyət qanununa görə bütün hadisələrin səbəbi olur*

causality[2] [ˈkɔːˈzælıtı] *adj*; ~ **list** ölən və yaralıların siyahısı; ~ **ward** təcili yardım otağı / palatası

causation [kɔːˈzeıʃn] *n* **1.** səbəb olma; **2.** *tib.* etiologiya (*xəstəliyin səbəbləri haq elm*); ~ **of disease** xəstəliyin səbəbləri, xəstəliyi törədən səbəblər; **3.** *fəls.* səbəbiyyət, səbəb

causative[1] [ˈkɔːzətıv] *n qram.* kauzativ, icbar növ

causative[2] [ˈkɔːzətıv] *adj* **1.** *fəls.* səbəbiyyət; **2.** *qram.* icbar, kauzativ

causativity [ˌkɔːzəˈtıvıtı] *n fəls.* səbəbiyyət, hadisələr arasında səbəb əlaqəsi

cause[1] [kɔːz] *n* **1.** səbəb, əsas; ~ **and effect** səbəb və nəticə; **prime ~** əsas / başlıca səbəb; **first ~ of all ~s** səbəblərin səbəbi; ~ **of death** ölümün səbəbi; **the ~s of war** müharibənin səbəbləri; **to stay away from school without good ~** üzürlü səbəb olmadan dərs buraxmaq; **2.** **(for, of)** motiv, bəhanə, səbəb; **just ~** inandırıcı motiv; **a ~ of action** hərəkət üçün əsas / motiv; **without ~** əsassız olaraq; ~ **for divorce** boşanmaq üçün səbəb; ~ **for rejoicing** şadlıq / sevinc üçün səbəb; **3.** iş; ümumi iş; **the ~ of peace** sülh işi; **the ~ of the workers** fəhlə sinfinin ümumi işi; **good ~** ədalətli / yaxşı iş; **lost ~** ümidsiz / uduzulmuş iş; **to fight in the ~ of the oppressed** məzlumların tərəfində mübarizə aparmaq; **4.** *hüq.* məhkəmə işi, proses; **to plead a ~** məhkəmə işi aparmaq

cause[2] [kɔːz] *v* **1.** əsas / səbəb olmaq; *What caused his death? Onun ölümünə səbəb nə oldu?* **2.** məcbur etmək; *He caused me to go O məni getməyə məcbur etdi*

causeless [ˈkɔːzlıs] *adj* səbəbsiz, əsassız, əsası / səbəbi olmayan

causelessly [ˈkɔːzlıslı] *adv* səbəbsiz, səbəbsiz olaraq, səbəb olmadan

causeway[1] [ˈkɔːzweı] *n* **1.** döşəmə, döşənmiş yol; küçənin döşənmiş hissəsi; **2.** şax / çırpı döşənək (*bataqlıq və ya palçıq yerlərə*); **3.** kiçik damba / torpaq bənd

causeway[2] [ˈkɔːzweı] *v* **1.** döşəmək (*daşla və s.*); **2.** bənd / damba tikmək

caustic[1] [ˈkɔːstık] *n* **1.** yeyici / aşındırıcı maddə; istehza, kinayə; **full of ~** istehzalı, istehza ilə dolu

caustic[2] [ˈkɔːstık] *adj* **1.** *kim.* yeyici, aşındırıcı; **2.** acı, zəhərli, kinayəli, istehzalı; ~ **tongue** acı / zəhərli dil; ~ **remarks** istehzalı / kinayəli iradlar

caustically [ˈkɔːstıkəlı] *adv* acı, acı-acı, istehza ilə; **to smile ~** istehza ilə gülümsəmək

causticity [kɔːsˈtısıtı] *n* **1.** yeyicilik, aşındırıcılıq; **2.** acılıq, acıdillilik, zəhərlilik

cauterize, -ise [ˈkɔːtəraız] *v* **1.** *tib.* yandırmaq, dağlamaq; **2.** *məc.* damğalamaq, damğa basmaq

caution[1] [ˈkɔːʃn] *n* **1.** ehtiyat, ehtiyatlılıq; **to do** ***smth.*** **with great ~** bir şeyi çox ehtiyatla etmək; **2.** tədbir, ehtiyat tədbiri; tədbirlilik; **3.** xəbərdarlıq; çəkindirmə, xəbərdarlıq etmə; *Caution! Ehtiyatlı olun! Xəbərdar!* **4.** *hüq.* girov, zəmanət, zaminlik

caution[2] [ˈkɔːʃn] *adj* xəbərdarlıq; ~ **signal** xəbərdarlıq siqnalı

caution[3] [ˈkɔːʃn] *v* xəbərdar etmək, xəbər vermək; çəkindirmək; *I cautioned him against being late Mən onu xəbərdar etdim ki, gecikmək olmaz*

cautionary [ˈkɔːʃənərı] *adj* **1.** xəbərdaredici, saqındırıcı; ibrətamiz; ~ **example** ibrətamiz misal; ~ **tales** ibrətamiz əhvalatlar; ~ **advice** saqındırıcı məsləhət / öyüd / nəsihət

cautioner [ˈkɔːʃənəʳ] *n hüq.* zamin, zəmanətçi

caution-money [ˈkɔːʃn.mʌnı] *n* girov qoyulan pul

cautious [ˈkɔːʃəs] *adj* ehtiyatlı, ehmallı, üsullu, tədbirli; **a ~ man** ehtiyatlı / tədbirli adam; ~ **policy** ehtiyatlı / tədbirli siyasət; **a ~ choice of words** sözlərin ehtiyatla / dəqiqliklə seçilməsi; *Be cautious of her! d.d. Ondan ehtiyatlı ol! / olun!*

cavalcade [ˌkævəlˈkeıd] *n* **1.** kavalkada, dəstə (*gəzməyə çıxmış atlılar dəstəsi*); **2.** təntənəli nümayiş, kütləvi yeriş; təntənəli mərasim; **3.** gediş, inkişaf (*hadisə haq.*); ~ **of history** tarixin gedişi / inkişafı

cavalier[1] [ˌkævəˈlıəʳ] *n* **1.** atlı; **2.** *tar.* atlı əsgər

cavalier[2] [ˌkævəˈlıəʳ] *adj* **1.** sərbəst; ~ **treatment** sərbəst rəftar; ~ **manners** sərbəst davranış; **2.** təkəbbürlü, iddialı, mütəkəbbir; ~ **tone** təkəbbürlü / iddialı ton

cavalry[1] [ˈkævəlrı] *n* süvari qoşun / əsgər

cavalry[2] [ˈkævəlrı] *adj* süvari; atlı; ~ **soldier** süvari / atlı əsgər

cavalryman [ˈkævəlrımən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) süvari / atlı əsgər

cave[1] [keıv] *n* **1.** mağara, kaha, zağa; **2.** boşluq; çuxur, oyuq, batıq, çala

cave[2] [keıv] *v* **1.** sıxmaq, sıxıb çıxartmaq; **2.** qazmaq; eşələmək; **3.** uçmaq; uçub dağılmaq / tökülmək; **to ~ in 1)** çökmək, uçub dağılmaq, uçmaq, sökülmək (*bina, suvaq və s.*); *The roof of the old house caved in during the storm Tufan zamanı köhnə evin damı uçub dağıldı;* **2)** təslim olmaq, geri durmaq, güzəşt etmək; güzəştə getmək; *When I argued he caved in and was silent Mən mübahisə etdikdə, o təslim oldu və sakitləşdi*

caviar [ˈkævıɑːʳ] *n* kürü;

◊ ~ **to the general** ≡ əşşəyə zəfəran

cavil[1] [ˈkævıl] *n* ücəşmə, sataşma, yersiz irad

cavil[2] [ˈkævıl] *v* **1.** **(at, about)** irad tutmaq, günah axtarmaq; **to ~ about the arrangements** işin qoyuluşu haqqında narazılıq bildirmək; **2.** süründürməçiliklə məşğul olmaq

caviller [ˈkævıləʳ] *n* **1.** böhtançı, iradçı, hər şeyə irad tutan adam; **2.** deyingən / daim donquldanan adam; **3.** əngəlçi, süründürməçi; **4.** fitnəçi, intriqaçı, fitnəkar, kələkbaz

cavity [ˈkævıtı] *n* **1.** çala, çökək, oyuq; çuxur, batıq; **2.** boşluq; boş yer; **abdominal ~** qarın boşluğu; **mouth ~** ağız boşluğu; **3.** deşik, oyuq (*dişdə*); **to fill cavities** oyuqlara plomb qoymaq (*dişdə*)

caw[1] [kɔː] *n* qarıldama

caw[2] [kɔː] *v* qarıldamaq, qar-qar etmək

cawk[1] [kɔːk] *n* qarıldama; quş qışqırtısı

cawk[2] [kɔːk] *v* qarıldamaq; qışqırmaq (*quş haq.*)

cay [keı, kiː] *n* **1.** banka (*dənizin dibindəki hündürlüklər*); **2.** rif (*sualtı qayalar*)

cayenne [keıˈen] *n bot.* qırmızı istiot, bibər

cease [siːs] *v* **1.** kəsmək, qurtarmaq, dayanmaq; **to ~** ***one's*** **efforts** cəhdini / səyini dayandırmaq; **to ~ talking** danışığı dayandırmaq; *The snow never ceased falling Qar heç vaxt dayanmırdı; She ceased driving a car O, maşın sürməyi dayandırdı;* ~ **fire / firing** *hərb.* atəşkəs, atəşi kəsmə / dayandırma; **to ~ to be** yox olmaq; **2.** dayanmaq, kəsmək; *The rain has ceased Yağış kəsib / dayanıb*

cease-fire [ˈsiːs,faıəʳ] *n* atəşkəs

ceaseless [ˈsiːslıs] *adj* fasiləsiz, aramsız, dayanmayan, arasıkəsilmədən; arasıkəsilməz; ~ **activity** fasiləsiz fəaliyyət

ceaselessly [ˈsiːslıslı] *adv* arası kəsilmədən, aramsız, fasiləsiz olaraq, durmadan, daim, dalbadal; *She cried ceaselessly O, aramsız / fasiləsiz olaraq ağladı; It was raining all day long ceaselessly Yağış bütün günü ara vermədən / aramsız / fasiləsiz olaraq yağdı*

cedar[1] [ˈsiːdəʳ] *n bot.* sidr, sidr ağacı

cedar[2] [ˈsiːdəʳ] *adj* sidr; ~ **forest** sidr meşəsi

cede [siːd] *v* **1.** vermək, təslim etmək (*qalanı, ərazini*); **2.** təhvil vermək; güzəşt etmək, güzəştə getmək, vermək (*ərazini, hüququ və s.*); *They ceded some of their rights Onlar bəzi hüquqlarını güzəştə getdilər;* **3.** güzəşt etmək (*mübahisədə*)

ceiling [ˈsiːlıŋ] *n* **1.** tavan; **high ~** hündür tavan; **low ~** alçaq tavan; **2.** maksimum, hədd, hüdud; sərhəd; **3.** *məc.* dondurma; **to put a ~ on conventional weapons** adi silahları dondurmaq

celadon [ˈselədɔn] *n* **1.** açıq-yaşıl rəng; dəniz dalğasının rəngi; **2.** seladon (*Çin farfor növü*); **3.** arvadbaz, şorgöz, arvad düşkünü

celandine [ˈseləndaın] *n bot.* **1.** dəmrovotu; **2.** balzamin, xınaçiçəyi

celebrate [ˈselıbreıt] *v* **1.** bayram etmək, təntənəli surətdə qeyd etmək (*ildönü-*

münü və s.); şənlik / şadlıq etmək (*qələbə münasibətilə*); **2.** məşhur etmək, şöhrətləndirmək, tərifləmək, mədh etmək; **to ~ a hero** qəhrəmanı tərifləmək / mədh etmək

celebrated [ˈselıbreıtıd] *adj* məşhur, şöhrətli; **a ~ painter** məşhur / şöhrətli rəssam, **to be ~** məşhur olmaq; *Venice is celebrated for its beautiful buildings Venesiya özünün gözəl tikililəri ilə məşhurdur*

celebration [ˌselıˈbreıʃn] *n* **1.** bayram etmə; **2.** təntənə, şadlıq, şənlik, bayram; **3.** şöhrətləndirmə, tərifləmə, mədh etmə

celebrity [sıˈlebrıtı] *n* **1.** şöhrət, məşhurluq, ad, san; **2.** bayram etmə, şənlik, şadlıq, bayram

celerity [sıˈlerıtı] *n* tezlik, yeyinlik, itilik, **with ~** tez, cəld, sürətlə, tələsik

celery [ˈselərı] *n bot.* **1.** kərəviz; **2.** kərəviz gövdəsi / yarpağı / qıçası; *The cook put a stick of celery on everyone's plate Aşpaz hərənin boşqabına bir qıça kərəviz qoydu*

celestial [sıˈlestjəl] *adj* **1.** göy; səma; **~ bodies** göy cisimləri; *The sun, the stars and the moon are celestial bodies Günəş, ulduzlar və ay göy cisimləridir;* **2.** ilahi, göy, **~ bliss** cənnət kefi / ləzzəti; **~ happiness** ilahi / fövqəladə xoşbəxtlik; **~ food** allahların azuqəsi

celibacy [ˈselıbəsı] *n* **1.** subaylıq, nikahsızlıq; **2.** *kils.* nikahsızlıq, daimi subaylıq (*katolik ruhanilərdə*); **3.** *zaraf.* subaylıq həyatı

celibatarian[1] [ˌselıbəˈteərıən] *n* **1.** kəbinsizlik tərəfdarı; **2.** *zaraf.* möhkəm əqidəli subay kişi (*yəni subaylıqdan əl çəkməyən*)

celibatarian[2] [ˌselıbəˈteərıən] *adj* kəbin əleyhinə olan, kəbinsizlik tərəfdarı

celibate[1] [ˈselıbıt] *adj* **1.** nikaha girməmiş, ərə getməmiş; **2.** subay; ərsiz

celibate[2] [ˈselıbıt] *v kils.* nikahsızlığa məcbur etmək, subay qalmağa vadar etmək

cell [sel] *n* **1.** kamera, bölmə, şöbə; **2.** həbsxana kamerası; **condemned ~** ölümə məhkum olunanlar üçün kamera; **3.** hücrə; monastır; **4.** *biol.* hüceyrə; **5.** fotoelement

cellar[1] [ˈseləʳ] *n* **1.** zirzəmi; **2.** anbar, çaxır anbarı; **to keep a good ~** yaxşı şərab / çaxır ehtiyatı olmaq; **3.** yol sandıqçası;

◊ **from ~ to garret** bütün evdə, evin hər yerində / tərəfində

cellar[2] [ˈseləʳ] *v* zirzəmidə / anbarda saxlamaq

cellarage [ˈselərıdʒ] *n* **1.** zirzəmilər; anbarlar; anbar tikililəri / binaları; **2.** zirzəmilərdə saxlama

cellaret [ˌseləˈret] *n* bar (*ayaqüstü restoran*)

cellophane [ˈseləfeın] *n* sellofan;

◊ **wrapped in ~ 1)** əlçatmaz; möhkəm, ələ keçməz, alınmaz; **2)** dəyməduşər

cellular [ˈseljuləʳ] *adj* **1.** hüceyrəli, hüceyrə quruluşlu; **~ issue** *anat.* hüceyrə; **2.** gözgöz, dəlik-dəlik, deşik-deşik, toraoxşar, **~ concrete** deşik-deşik / dəlik-dəlik beton; **3.** məsaməli, deşik-deşik; **~ rubber** məsaməli / deşik-deşik rezin; **4.** seksiyalara bölünmüş;

◊ **~ team** *hərb.* ehtiyat taqımı / komandası

Celt [kelt] *n* kelt (*Qərbi Avropada yaşamış qədim xalqın adı*); **the Celt** Keltlər

Celtic[1] [ˈkeltık] *n* kelt dili

Celtic[2] [ˈkeltık] *adj* kelt; **the ~ language** kelt dili

cement[1] [sıˈment] *n* sement

cement[2] [sıˈment] *adj* sement; **~ mortar / grouting** sement məhlulu

cement[3] [sıˈment] *v* **1.** sementləmək, **2.** möhkəm əlaqə yaratmaq; **to ~ a friendship** dostluğu möhkəmlətmək

cementation [ˌsi:menˈteıʃn] *n* sementləmə, sementlə bərkitmə / möhkəmləndirmə

cemetery [ˈsemıtrı] *n* qəbiristan

cenotaph [ˈsenəta:f] *n* abidə; **the Cenotaph** birinci dünya müharibəsində həlak olanların xatirəsinə ucaldılmış abidə (*Londonda*)

censor[1] [ˈsensəʳ] *n* **1.** senzor; **2.** nəzarətçi, gözətçi, keşikçi (*kolleclərdə*); **3.** kritikan, tənqidbaz (*hər bir şeydə eyib axtaran*)

censor[2] [ˈsensəʳ] *v* **1.** senzor nəzarətindən / senzuradan keçirmək; **2.** senzorun təklifi ilə dəyişdirmək

censorial [senˈsɔ:rıəl] *adj* senzor; senzura; senzora aid olan

censorious [senˈsɔ:rıəs] *adj* ciddi, zabitəli, tələbkar; **~ remarks** ciddi iradlar; **~ people** ciddi / tələbkar / zabitəli adamlar; **to read with a ~ eye** tələbkarlıqla oxumaq (*mətni*)

censoriously [senˈsɔ:rıəslı] *adv* tənqidi, tənqidi tərzdə / surətdə

censoriousness [senˈsɔ:rıəsnıs] *n* öcəşkənlik, bəhanə axtarma

censorship [ˈsensəʃıp] *n* **1.** senzura; **2.** senzor vəzifəsi

censure[1] [ˈsenʃəʳ] *n* **1.** qınama, tənə, töhmət, danlaq, məzəmmət; *He received a public censure for his dishonourable behaviour Yaramaz hərəkətlərinə görə o, ictimai məzəmmətə məruz qaldı;* **2.** ciddi hökm / ittihamnamə; **3.** senzura; **4.** düzəliş (*mətn haq.*)

censure[2] [ˈsenʃəʳ] *v* **1.** məzəmmətləmək, danlamaq, pisləmək, tənə vurmaq; **2.** mühakimə / mülahizə yürütmək, fikir söyləmək

census [ˈsensəs] *n* **1.** siyahı; siyahıyaalma; **to take the ~** siyahıya almaq (*əhalini*); **2.** senz (*bir şəxsin hüquqlarının həyata keçirilməsini məhdudlaşdıran şərt*)

census-paper [ˈsensəsˌpeıpəʳ] *n* siyahıya almaq üçün blank, sorğu blankı

cent [sent] *n* 1 sent (0,01 dollar);

◊ **to pay to the last ~** son qəpiyinə qədər ödəmək

centenarian[1] [ˌsentıˈneərıən] *n* yüz və yüzdən artıq yaşı olan adam

centenarian[2] [ˌsentıˈneərıən] *adj* yüzyaşlı

centennial [senˈtenjəl] *adj* **1.** yüzillik, **2.** yüz ildə bir dəfə olan / baş verən

center [ˈsentnəʳ] *n amer.* = **centre**[1,2]

centimeter [ˈsentıˌmi:təʳ] *n amer.* = **centimetre**

centimetre [ˈsentıˌmi:təʳ] *n* santimetr

centner [ˈsentnəʳ] *n* sentner

central [ˈsentrəl] *n amer.* mərkəzi telefon stansiyası;

◊ **Weather Central** hava məlumat bürosu

central [ˈsentrəl] *adj* **1.** mərkəzi; **Central Asia** Mərkəzi Asiya; **2.** əsas, ən vacib; aparıcı, başlıca; **~ idea** əsas fikir / ideya; **to be ~ to *smth.*** bir işdə əsas / aparıcı olmaq; *This is central to his criticism Onun tənqidində ən əsas məsələ budur;* **3.** mərkəzi, baş; **~ station** əsas / mərkəzi elektrik stansiyası; **~ nervous system** mərkəzi sinir sistemi

centralism [ˈsentrəlızm] *n* mərkəzçilik; mərkəziyyət

centralist [ˈsentrəlıst] *n* mərkəzçi; mərkəzçilik tərəfdarı

centrality [ˈsentrəlıtı] *n* **1.** mərkəzlik; **2.** toplululuq, bir yerə toplanma

centralization, -isation [ˌsentrəlaıˈzeıʃn] *n* **1.** mərkəzləşdirmə, mərkəzləşmə; **2.** bir yerə toplama / yığma

centralize, -ise [ˈsentrəlaız] *v* **1.** mərkəzləşdirmək; toplamaq, yığmaq (*bir yerə*); **2.** toplaşmaq, yığışmaq (*bir yerə*)

centrally [ˈsentrəlı] *adv* mərkəzdə, mərkəzdən; **~ situated** mərkəzdə yerləşmiş; **~ guided** mərkəzdən idarə olunan

centre[1] [ˈsentəʳ] *n* **1.** mərkəz, orta; mərkəzi nöqtə; **~ of the table / of the square** stolun / meydanın mərkəzi; **2.** mərkəz, məntəqə; **~ of learning** elm mərkəzi; **information ~** məlumat mərkəzi

centre[2] [ˈsentəʳ] *v* **1.** toplamaq, yığmaq (*bir yerə*); **2.** cəmləşmək, toplanmaq; *Our thoughts centred on the young girl about to be married Bizim əsas fikirlərimiz ərə getməyə hazırlaşan gənc qızın üzərində cəmləşmişdi*

centrifugal [senˈtrıfjugəl] *adj fiz.* mərkəzdənqaçan; **~ force** mərkəzdənqaçan qüvvə

centripetal [senˈtrıpıtl] *adj fiz.* mərkəzəqaçan; **~ force** mərkəzəqaçan qüvvə

centripetency [senˈtrıpıtənsı] *n* = **centripetence**

centrist[1] [ˈsentrıst] *n siya.* sentrist, mərkəzçi

centrist[2] [ˈsentrıst] *adj siya.* sentrizm, mərkəzçilik

centuple[1] [ˈsentjupl] *adj* yüz qat, yüz dəfə

centuple[2] [ˈsentjupl] *v* yüz dəfə artırmaq, yüzə vurmaq

century [ˈsentʃərı] *n* əsr, yüzillik dövr / vaxt / zaman; **from the 17th ~** on yeddinci əsrdən; **in the 21st ~** 21-ci əsrdə; **a ~ of great inventions** böyük kəşflər əsri

ceramic [sıˈræmık] *adj* **1.** keramika; **2.** dulusçuluq

ceramics [sıˈræmıks] *n* **1.** keramika; **2.** dulusçuluq istehsalı; **3.** keramika / dulusçuluq məmulatları

ceramist [ˈserəmıst] *n* keramika mütəxəssisi; dulusçu

ceratoid [ˈserətɔıd] *adj* buynuzaoxşar, buynuzvarı, buynuzabənzər; buynuz kimi

cereal[1] [ˈsɪərɪəl] *n* dənli bitkilər

cereal[2] [ˈsɪərɪəl] *adj* taxıl, dənli

cerebellum [ˌserɪˈbeləm] *n anat.* beyincik

cerebral [ˈserɪbrəl] *adj* **1.** *anat. tib.* qafa tası, beyin; baş beynə aid olan; ~ **cortex** baş-beyin qabığı; ~ **hemisphere** beyin yarımkürəciyi; ~ **haemorrhage** beynə qan sızma; ~ **concussion** beyin silkələnməsi; **2.** *fon.* serebral; ~ **consonants** serebral samitlər (*dil ucunun damağa tərəf əyilməsilə əmələ gələnlər*); **3.** mücərrəd, quru; ~ **music** mücərrəd / quru musiqi

cerebrate [ˈserɪbreɪt] *v* fikirləşmək; götür-qoy etmək

cerebration [ˌserɪˈbreɪʃn] *n* beyin fəaliyyəti

cerebrology [ˌserɪˈbrɔlədʒɪ] *n* baş-beyin haqqında elm

cerebropathy [ˌserɪˈbrɔpəθɪ] *n tib.* baş-beynin xəstələnməsi, baş-beyin xəstəliyi

ceremonial[1] [ˌserɪˈmounjəl] *n* **1.** mərasim; qayda, üsul, nizam, nizam qaydaları (*etiket və ya diplomatik protokolla müəyyənləşdirilmiş*); *According to church ceremonial the priest kisses the Bible before reading from it Kilsə mərasimi qaydasına görə oxumazdan əvvəl keşiş Bibliyanı öpür;* **the ~ of the court** saray etiketi / mərasimi; **2.** *hərb.* qələbə / zəfər bayramını keçirmə qaydaları; **3.** adət, qayda; **4.** ayinlər kitabı

ceremonial[2] [ˌserɪˈmounjəl] *adj* **1.** formal, tam rəsmi; protokol; mərasimə / adətə aid olan, etiketə uyğun; ~ **call** protokol görüşü (*səfirin prezidentlə və s.*); **to bud ~ welcome** rəsmi olaraq salamlamaq (*hörmətli qonağı*); **2.** təntənəli, dəbdəbəli, təmtəraqlı; əzəmətli, həşəmətli; parad; ~ **dress** parad geyim forması; dəbdəbəli / təmtəraqlı geyim; ~ **parade** *hərb.* hərbi parad

ceremonious [ˌserɪˈmounjəs] *adj* **1.** ədəb / nəzakət gözləyən, çox ədəbli / nəzakətli; nazlı, ədalı, əzilib-büzülən; **2.** zabitəli, ciddi; rəsmi; ~ **politeness** ciddi / rəsmi nəzakət; ~ **bow** rəsmi təzim

ceremony [ˈserɪmənɪ] *n* **1.** mərasim; təntənə; **wedding ~** toy mərasimi; *The wedding ceremony was beautiful Toy mərasimi gözəl idi;* **2.** rəsmiyyət, etiket; mərasim; **to stand upon ~ 1)** özünü ciddi aparmaq / tutmaq / saxlamaq; **2)** etiketə ciddi riayət etmək; **3.** boş / mənasız rəsmiyyət; **4.** adət, qayda; ayin;

◊ **master of ceremonies 1)** konferansye; **2)** aparıcı (*televiziya verilişini və s.*); **3)** başçılıq edən (*bal-maskarada və s.*)

certain [ˈsə:tn] *adj* **1.** müəyyən; dəyişməz, dəyişməyən, daimi; **on ~ days** müəyyən edilmiş / təyin olunmuş günlərdə; **under ~ conditions** müəyyən vəziyyətlərdə; **2.** bəzi, bəziləri, bir para; **for ~ reasons** bəzi mülahizələrə görə; **to a ~ degree** müəyyən dərəcədə; **to feel ~** əmin olmaq; *I'm not certain Mən əmin deyiləm;* **to make ~** yoxlamaq, yəqin etmək; *Make certain your facts before you argue Mübahisə etməzdən əvvəl faktlarını / faktlarınızı yoxla / yoxlayın;* **3.** biri, birisi, bir nəfər; **a ~ Mr. Brown** Cənab Braun adlı biri / birisi; **4.** sadiq, sədaqətli; vəfalı; etibarlı; şübhəsiz; şəksiz; **to face ~ death** şəksiz ölümə getmək; **to regard** ***smth.*** **as ~** bir şeyi şübhəsiz hesab etmək; *He is certain to come O hökmən gələcək;* **5.** əmin, arxayın, xatircəm;

◊ **for ~** şübhəsiz, qəti, yəqin, mütləq, hökmən; *I don't know for certain Mən əmin deyiləm, qəti deyə bilmərəm*

certainly [ˈsə:tnlɪ] *adv* **1.** əlbəttə, əlbət, şübhəsiz, qəti, yəqin, hökmən, mütləq; *He will certainly visit you O əlbəttə / şübhəsiz / mütləq / hökmən sənə / sizə baş çəkəcək;* **2.** *Suala cavab verərkən işlədilir: - May I go home now? -Certainly -Mən indi evə gedə bilərəmmi? – Əlbəttə*

certainty [ˈsə:tntɪ] *n* **1.** əminlik, yəqinlik, arxayınlıq; xatircəmlik; **with ~** əminliklə, inamla, qəti olaraq; *I can't say with certainty Mən qəti olaraq deyə bilmərəm;* **scientific ~** elmi əminlik / qənaət / yəqinlik; **2.** qaçılmazlıq, labüdlük; **~ of death** ölümün labüdlüyü / qaçılmazlığı; **to know** ***smth.*** **for a ~** bir şeyi şübhəsiz / tam bilmək

certifiable [ˈsə:tɪfaɪəbl] *adj* təsdiq edilə bilən, əminliklə etiraf edilən

certificate[1] [səˈtɪfɪkɪt] *n* **1.** şəhadətnamə, sertifikat (*vəsiqə, şəhadətnamə*); arayış; **~ of birth** doğum şəhadətnaməsi; metrika, **~ of character** xasiyyətnamə; **~ of health** sağlamlıq haqqında arayış; **~ of service** *hərb.* xidməti xasiyyətnamə; **~ of discharge** *hərb.* xidmətdən tərxis olunma arayışı; **2.** *amer.* məktəb, yaxud kurs qurtarmaq haqqında arayış; attestat; **3.** akt; **~ of audit** yoxlama aktı

certificate[2] [səˈtɪfɪkeɪt] *v* **1.** təsdiq etmək, təsdiqləmək (*imza və möhürlə*); **2.** arayış / şəhadətnamə vermək; attestat vermək; **3.** *hüq.* bir kəsin hüququnu təsdiq etmək (*yazılı*)

certification [ˌsə:tɪfɪˈkeɪʃn] *n* **1.** arayış / şəhadətnamə vermə; **2.** şəhadətnamə, vəsiqə

certificatory [səˈtɪfɪkətərɪ] *adj* təsdiq edən, şəhadət verən, təsdiqləyən

certified [ˈsə:tɪfaɪd] *adj* **1.** təsdiq edilmiş, təsdiqlənmiş; **~ copy** təsdiq edilmiş / təsdiqlənmiş nüsxə; **~ invoice** *tic.* təsdiq edilmiş / təsdiqlənmiş faktura (*buraxılan və ya yola salınan malların siyahısı*), **2.** yoxlanmış, zəmanət / qarantiya verilmiş; bəyənilmiş, icazə verilmiş (*rəsmi olaraq*); **~ milk** yoxlanılmış / istifadəsinə icazə verilmiş süd; **~ seeds** kondision / kondisiyaya uyğun (*yəni keyfiyyətli*) toxumlar; **3.** müvafiq hüququ olan; diplomlu, rəsmi olaraq təyin edilmiş; **~ public accountant** diplomlu ictimai buxalter, mühasib-müfəttiş

certify [ˈsə:tɪfaɪ] *v* **1.** təsdiq etmək, təsdiqləmək; **to ~ a death** ölümü təsdiq etmək; ölüm haqqında şəhadətnamə / arayış vermək; *The bank certified my account Bank mənim hesabımı təsdiq etdi;* **2.** inandırmaq, təsdiq etmək (*imza və möhürlə*); **to ~** ***smb.*** **of** ***smth.*** bir kəsi bir şeyə inandırmaq; *I certify to his character Mən ona zamin dururam;* **3.** xəstə olmağı haqqında şəhadət vermək (*xüs. psixi*); **to ~** ***smb.*** **as insane** bir kəsin dəli olduğunu rəsmi olaraq etiraf etmək; *The doctors certified him Həkimlər onun ruhi xəstə olduğunu təsdiq etdilər*

certiorate [ˌsə:tɪɔ:ˈreɪt] *v hüq.* rəsmi olaraq xəbər vermək / xəbərdar etmək / bildirmək

certitude [ˈsə:tɪtju:d] *n* **1.** şəxsi inam / etimad; **2.** *d.d.* şübhəsizlik, labüdlük

cerumen [sɪˈru:men] *n* qulaq çirki

cervical [ˈsə:vɪkəl] *adj anat.* boyun; peysər; **~ nerves** boyun sinirləri; **~ cord** onurğa beynin / haram iliyin boyun hissəsi; **~ vertebra** boyun fəqərələri

cessation [seˈseɪʃn] *n* **1.** kəsmə, dayandırma; **~ of arms / of hostilities** müharibəni dayandırma; **a momentary ~ of breathing** nəfəsi / nəfəs almanı bir an dayandırma; **2.** fasilə; *We arranged a week-long cessation of fighting with the enemy Biz düşmənlə vuruşda bir həftəlik fasilə etmək üçün razılığa gəldik*

cession [ˈseʃn] *n* **1.** güzəşt etmə, güzəştə getmə; **2.** *hüq.* güzəştə getmə, vermə (*əmlakı, hüququ*); **~ of rights** hüquqları güzəştə getmə

chafe[1] [tʃeɪf] *n* **1.** sıyrıntı, sıyrıntı yeri, döyüb yara etmə (*ayaqqabı və s. haq.*); **2.** acıqlanma; əsəbiləşmə, əsəbiləşdirmə; **in a ~** acıqlı / əsəbi halda

chafe[2] [tʃeɪf] *v* **1.** sürtmək, sürtülmək; əzmək; *Her skin chafes easily Onun dərisi tez sürtülür;* **2.** sürtüb yara etmək (*paltar, ayaqqabı və s.*); *Her shoes chafed the skin on her feet Onun ayaqqabıları ayaqlarını sürtdü;* **3.** (**on, upon, against**) sürtünmək; **4.** acıqlanmaq, hirslənmək, əsəbiləşmək, hiddətlənmək; **to ~ against restraints** məhdudiyyətə qarşı şikayətlənmək; **to ~ under teasing** istehzaya məruz qaldığına görə hiddətlənmək; *He chafes at a mere nothing O hər xırda şeydən ötrü özündən çıxır;* **5.** hirsləndirmək, hiddətləndirmək, acıqlandırmaq; *The delay chafed her Ləngimə onu əsəbiləşdirdi;*

◊ **to ~ at the bit** hövsələsizlik etmək

chaff[1] [tʃa:f] *n* I cırnatma, lağ, lağa / ələ salma

chaff [tʃa:f] *n* II **1.** saman, küləş, pürə; **2.** navala (*heyvan yemi*)

chaff[2] [tʃa:f] *v* I sataşmaq, lağa / araya qoymaq, ələ salmaq

chaff [tʃa:f] *v* II xırda-xırda doğramaq (*kövşəni*)

chaff-cutter [ˈtʃa:fˌkʌtə] *n k.t.* kövşən doğrayan dəzgah, yemdoğrayan maşın

chaffer[1] [ˈtʃa:fə] *n* I istehzaçı, rişxəndçi, masqaraçı

chaffer [ˈtʃa:fə] *n* II şadara

chaffer[2] [ˈtʃɑːfəʳ] *v* **1.** qiymət haqqında mübahisə etmək, sövdələşmək, qiymətləşmək; **2.** boş-boş danışmaq, çərənçilik etmək; **3.** *d.d.* alver etmək

chafferer [ˈtʃæfərəʳ] *n d.d.* alverçi, çərçi

chaffy [ˈtʃɑːfi] *adj* **1.** yumşaq, püfə ilə örtülmüş; **2.** boş, mənasız, gərəksiz; **~ thoughts** mənasız / boş fikirlər

chafing [ˈtʃeɪfɪŋ] *n* **1.** sürtülmə, sürtmə; çəkmə (*dərman və s.*); **2.** sürtüb yara etmə (*dərini bir şeylə*); **3.** acıqlanma, əsəbiləşmə; **4.** *tex.* sürtülmədən yırtılma / dağılma; **5.** qızdırma, istilətmə, qızışdırma

chain[1] [tʃeɪn] *n* **1.** zəncir; **iron ~** dəmir zəncir; *The bridge was supported by heavy iron chains hanging from 2 towers Körpünü 2 qüllədən asılmış ağır dəmir zəncirlər saxlayırdı;* **2.** dağ silsiləsi, silsilə dağlar; **3.** *pl* qandal, zəncir, buxov; **in ~s** qandalda; **~s of colonialism** müstəmləkəçilik buxovu; **4.** ardıcıllıq, əlaqə, sıra, cərgə, silsilə; **~ of events** hadisələrin silsiləsi / ardıcıllığı; **~ of discourse** mühakimənin gedişi; **5.** *fiz.* zəncirvari; **nuclear fission ~** *fiz.* zəncirvari nüvə reaksiya

chain[2] [tʃeɪn] *v* **1.** zəncirlə bağlamaq, zəncirləmək; **to ~ prisoners together** dustaqları bir zəncirlə bağlamaq; **to ~ (up) the dog** iti zəncirləmək; **2.** zəncirdə saxlamaq

chain-bridge [ˈtʃeɪnˈbrɪdʒ] *n* zəncirli körpü

chained [tʃeɪnd] *adj* zəncirlənmiş, zəncirlə bağlanmış / bərkidilmiş; **~ to the wall** zəncirlə divara bağlanmış

chain-gang [ˈtʃeɪngæŋ] *n* bir zəncirə buxovlanmış dustaqlar / dustaqlar qrupu

chainless [ˈtʃeɪnlɪs] *adj* **1.** zəncirsiz; **2.** *şair.* azad, asılı olmayan, sərbəst

chainlet [ˈtʃeɪnlɪt] *n* balaca zəncir

chair[1] [ˈtʃeəʳ] *n* **1.** stul; kreslo; **folding ~** örtülüb-açılan / bükülən / qatlanan stul; **2.** sədrlik; sədrin yeri; **to take the ~** iclasın sədri olmaq; **to put in the ~** sədr seçmək (*iclasa*); *The chair is taken İclas açıq elan edilir;* **to be / to sit in the ~** sədrlik etmək (*iclasa*); **to leave the ~** iclası bağlamaq; **3.** sədr (*iclasda*); **to address the ~** iclasın sədrinə müraciət etmək; **4.** kafedra (*auditoriyada mühazirəçi və ya məruzəçi üçün hündür yer*); **5.** professorluq, professor vəzifəsi; **6.** hakimlik, məhkəmə vəzifəsi; **7.** *amer.* elektrik stulu; **to go to the ~, to get the ~** elektrik stulunda edam olunmaq; **8.** kafedra; *She's holding a chair of chemistry O, kimya kafedrasına rəhbərlik edir;*

◊ **~ days** qocalıq

chair[2] [tʃeəʳ] *v* **1.** oturtmaq, əyləşdirmək (*bir kəsi*); **2.** yüksəltmək, böyütmək (*vəzifədə*); **3.** taxta əyləşdirmək / oturtmaq; **4.** sədr seçmək

chair-bed [ˈtʃeəˈbed] *n* kreslo-çarpayı

chairman [ˈtʃeəmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) sədr; *He is our best and most experienced chairman O bizim ən yaxşı və ən təcrübəli sədrimizdir*

chairmanship [ˈtʃeəmənʃɪp] *n* sədrlik, sədr vəzifəsi

chairwoman [ˈtʃeəˌwumən] *n* (*pl* **-women** [-ˌwɪmɪn]) sədr qadın / qız

chalcographer [kælˈkɔgrəfəʳ] *n* oymaçı (*mis üzərində oyma açan*)

chalcographist [kælˈkɔgrəfist] *n* = **chalcographer**

chalcography [kælˈkɔgrəfi] *n* mis üzərində oyma açma

chalk[1] [tʃɔːk] *n* təbaşir; **to write in ~** təbaşirlə yazmaq;

◊ **as like as ~ and cheese, as different as chalk and cheese** ≡ tamamilə fərqli, əsla oxşarı olmayan

chalk[2] [tʃɔːk] *v* **1.** təbaşirlə yazmaq; **2.** təbaşirə bulaşdırmaq; *His coat was chalked all over Onun paltosu bütün / başdan-başa təbaşirə bulaşmışdı;* **3.** ağartmaq, rəngini qaçırtmaq / bozartmaq; *Fear chalked her face Qorxudan o, ağappaq oldu*

chalk-pit [ˈtʃɔːkpɪt] *n* təbaşir karxanası

chalk-stone [ˈtʃɔːkstoun] *n* **1.** *miner.* əhəngdaşı; **2.** *tib.* oynaqlarda podaqranın qalınlaşması

challenge[1] [ˈtʃælɪndʒ] *n* **1.** çağırış; çağırma (*yarışa və s.*); meydan oxuma; **to launch a ~ against** ***smb.*** bir kəsi yarışa çağırmaq; bir kəsə meydan oxumaq; **to meet the ~** çağırışı / təklifi / dəvəti qəbul etmək; *He accepted his friend's challenge to swim across the river O, yoldaşının çayı üzüb keçmək haqqındakı təklifini / dəvətini qəbul etdi;* **2.** duelə çağırma; **to address a ~ to** ***smb.*** bir kəsi duelə çağırmaq; **3.** sual altına qoyma; şübhə etmə; **to bring** ***smth.*** **into ~** bir şeyi şübhə altına almaq; **4.** *hüq.* məhkəmə iclasçısına etiraz etmə; **5.** prosesin gedişinə etiraz / etiraz etmə; **6.** *amer.* seçicini səsverməyə buraxmama; **7.** seçkinin nəticələrini ləğv etmə tələbi

challenge[2] [ˈtʃælɪndʒ] *v* **1.** **(to)** yarışa çağırmaq, təklif etmək; meydan oxumaq; **to ~** ***smb.*** **to run a race** bir kəsi qaçış yarışına çağırmaq; *I challenged him to a game of tennis Mən onu bir əl tennis oynamaqda yarışa çağırdım;* **2.** şübhələnmək, şübhə etmək; **to ~** ***smb.*****'s knowledge** bir kəsin biliyinə şübhə etmək; **3.** tələb etmək (*hörmət, diqqət və s.*), istəmək; *This idea challenges attention Bu fikir diqqət tələb edir;* **4.** rədd / etiraz etmək, qəbul etməmək; **5.** *amer.* seçiciyə etiraz etmək (*seçki hüququ olmadığına görə*); **6.** seçki bülleteninin və ya səsvermənin nəticələrinin qeyri-qanuni hesab edilməsini tələb etmək; **7.** *hərb.* səsləmək, haraylamaq, səsləyib çağırmaq (*qarovulçu haq.*); parol / buraxılış vərəqəsi tələb etmək

challengeable [ˈtʃælɪndʒəbl] *adj* şübhəli, şübhə doğuran / yaradan

challenger [ˈtʃælɪndʒəʳ] *n* **1.** yarışa çağıran; meydan oxuyan; **2.** iddiaçı, iddia edən, tələbkar, tələb edən; **3.** etiraz edən

chamber[1] [ˈtʃeɪmbəʳ] *n* **1.** otaq (*yaşayış evində*); otaq (*kəndli evində*); apartament (*böyük, qəşəng otaq / mənzil*); mənzil; **privy ~** kral otağı; əlahəzrətin kabineti; **2.** zal, imarət, saray; iclas zalı; **senate ~** senatın iclas zalı; **3.** qəbul otağı (*yüksək vəzifəli şəxsin*); **4.** *tib.* palata, otaq (*xəstəxanada*); **5.** mebellə təchiz edilmiş otaq; mebelli otaq; **to live in ~s** mebelli otaqlarda yaşamaq; **6.** palata (*parlamentdə*); **Lower / Upper Chamber** aşağı / yuxarı palata; *In Britain the Upper Chamber is the House of Lords, the Lower the House of Commons Britaniyada Lordlar palatası yuxarı, İcmalar palatası isə aşağı palatadır;* **Chamber of Commerce** ticarət palatası

chamber[2] [ˈtʃeɪmbə] *adj mus.* kamera; **~ orchestra / music** kamera orkestri / musiqisi

chamber[3] [ˈtʃeɪmbəʳ] *v* **1.** kameraya salmaq; **2.** *tex.* deşmək, deşik açmaq (*burğu ilə*)

chambered [ˈtʃeɪmbəd] *adj* **1.** kameralara bölünmüş / ayrılmış; **2.** kameraya salınmış

chambermaid [ˈtʃeɪmbəmeɪd] *n* ev qulluqçusu

chamber-master [ˈtʃeɪmbəˌmɑːstəʳ] *n* gedib evlərdə işləyən çəkməçi

chamber-pot [ˈtʃeɪmbəˌpɔt] *n* gecə qabı

chameleon [kəˈmiːljən] *n* **1.** *zool.* buqələmun; **2.** öz fikrini tez-tez dəyişən / prinsipsiz adam / şəxs

chameleonic [kəˌmiːlɪˈɔnɪk] *adj* buqələmun kimi, buqələmunaoxşar, dəyişkən

chameleon-like [kəˈmiːljənlaɪk] *adj* = **chameleonic**

champ[1] [tʃæmp] *n* ağzını marçıldatma; marçıltı

champ[2] [tʃæmp] *v* **1.** ağzını marçıldatmaq; **2.** çeynəmək; gövşəmək; **3.** gəmirmək (*cəralğanı*); *The horses were champing their bit Atlar yüyənlərinin cəralğasını gəmirirdilər / çeynəyirdilər;* **4.** hövsələsizlik etmək, tələsmək; can atmaq; *The boys were champing to start Oğlanlar yürüşə can atırdılar*

champagne [ʃæmˈpeɪn] *n* şampan şərabı

champion[1] [ˈtʃæmpjən] *n* **1.** *id.* çempion; **world / European ~** dünya / Avropa çempionu; **Olympic ~** Olimpiya çempionu; **three times ~** üçqat çempion; **2.** qalib, qalibgələn, birinci priz alan; *This dog is only young but already you can tell he's a champion Bu it hələ cavandır, lakin demək olar ki, o çempiondur;* **3.** müdafiəçi, tərəfdar; mübariz (*bir şey uğrunda*); **~s of peace** sülh uğrunda mübarizlər

champion[2] [ˈtʃæmpjən] *adj d.d.* əla, çox gözəl; *"How do you feel?" – "Champion, thank you!" Necəsən? / Necəsiniz?" – "Əla, çox sağ ol / olun!"*

champion[3] [ˈtʃæmpjən] *v* müdafiə etmək, qorumaq; mübarizə etmək / aparmaq; **to ~ the cause of peace** sülh uğrunda mübarizə aparmaq; **to ~ disarmament** tərk-silah uğrunda mübarizə etmək

championship [ˈtʃæmpjənʃip] *n* **1.** *id.* birincilik, çempionat; **individual ~** şəxsi birincilik; **team ~** komanda birinciliyi; **2.** çempion adı / titulu; **3. (of)** müdafiə, müdafiə etmə; mübarizə aparma; *His championship of women's rights is well known Onun qadınların hüquqlarını müdafiə etməsi çox yaxşı məlumdur*

chance[1] [tʃa:ns] *n* **1.** hadisə, sərgüzəşt, əhvalat; **happy / unexpected ~** xoşbəxt / gözlənilməz hadisə; **2.** təsadüf, təsadüfilik, təsadüfi olan; **by a lucky ~** xoşbəxt təsadüf nəticəsində; *By what chance? Sən hara, bura hara?*; **to put oneself beyond the reach of ~** özünü təsadüfdən qorumaq; *It was a chance that they met on the road Onların yolda görüşmələri təsadüf idi*; **3.** əlverişli / münasib fürsət / vaxt; **a ~ to do *smth.*** bir iş görmək üçün münasib imkan; **to lose the ~** münasib imkan itirmək; **to give *smb.* a / the ~** bir kəsə imkan vermək; *Give me another chance! Mənə bir imkan da ver / verin!*; **4.** müvəffəqiyyət, uğur, bəxt; xoşbəxtlik; **to take *one's* ~ with *smth.*** bir şeydə bəxtini sınamaq; **5.** şans, imkan; **to have a good / a fair ~** yaxşı şansı olmaq; **to stand little ~ of success** müvəffəqiyyət / uğur qazanmaq üçün az şansı / imkanı olmaq; **not the slightest ~** heç bir şans; *There is no chance of success Müvəffəqiyyət üçün heç bir şans yoxdur; He has every chance Onun hər cür şansı / imkanı var*; **the theory of ~s** *riyaz.* ehtimal nəzəriyyəsi;
◊ **to have an eye for the main ~** imkandan / şansdan istifadə etmək; *Let chance decide! Qoy tale deyən olsun!*; **to leave things to ~** məsələni taleyin ixtiyarına buraxmaq

chance[2] [tʃa:ns] *adj* təsadüfi; gözlənilməyən; **~ encounter** təsadüfi qarşılaşma; **~ meeting** təsadüfi görüş

chance[3] [tʃa:ns] *v* **1.** cəsarət / ürək / risk etmək; *Let's chance it Gəlin risk edək*; **to ~ *one's* luck** bəxtini / qismətini sınamaq; **2.** təsadüfən baş vermək; *She chanced to be in the park when I was there Mən parkda olanda o da təsadüfən orada idi*

chanceable [ˈtʃa:nsəbl] *adj* təsadüfi, gözlənilməyən

chance-child [ˈtʃa:nstʃaɪld] *n* qeyri-qanuni uşaq, bic

chance-comer [ˈtʃa:n,kʌmə'] *n* gözlənilməz qonaq, gözlənilmədən gələn qonaq

chanceful [ˈtʃa:nsful] *adj* **1.** hadisələrlə dolu / zəngin; **2.** təsadüfdən asılı olan, təsadüfi

chancellery [ˈtʃa:nsələri] *n* **1.** kansler vəzifəsi, kanslerlik; **2.** kansler idarəsi / təsisatı; **3.** dəftərxana (*səfirliyin, konsulluğun iş yeri*)

chancellor [ˈtʃa:nsələ'] *n* **1.** kansler; **Federal Chancellor** federal kansler (*Almaniyada*); **2.** *dip. amer.* səfirliyin birinci katibi; **3.** universitet rektoru (*İngiltərədə, ABŞ-da*)

chancellorship [ˈtʃa:nsələʃip] *n* kansler adı / rütbəsi, kanslerlik

chancery [ˈtʃa:nsəri] *n* **1.** lord-kansler məhkəməsi; **2.** *hüq.* ədalət məhkəməsi (*ABŞ-ın bəzi ştatlarında*); **3.** dəftərxana; arxiv

chancy [ˈtʃa:nsi] *adj d.d.* qorxulu, təhlükəli, xətərli, xatalı; *That was a chancy thing to do, you could have been killed O, qorxulu / təhlükəli iş idi; səni / sizi öldürə bilərdilər*

chandelier [,ʃændɪˈlɪə'] *n* çilçıraq, qəndil, lüstr

change[1] [tʃeɪndʒ] *n* I **1.** dəyişmə, dəyişdirmə; dəyişiklik; təbəddülat; **~ of weather** havanın dəyişməsi; **~ of scene** səhnənin dəyişməsi; **~ of the scenes** *teatr.* dekorasiyanın dəyişməsi / dəyişdirilməsi; **~ of front 1)** *hərb.* cəbhənin dəyişməsi / dəyişdirilməsi; **2)** köklü dəyişiklik / dəyişmə; **to make a ~ in the agenda** gündəlik məsələdə dəyişiklik etmək; **2.** dəyişdirmə, dəyişmə, dəyişdirilmə; əvəz etmə / edilmə / olunma; **a ~ of underwear** alt paltarını dəyişdirmə / dəyişmə; **3.** xırda (*pul*), xırdalama (*pulu*); **to give ~ for a pound note** bir funtu xırdalamaq; **4.** dəyişmə (*başqa valyutaya*); **5.** qalıq, artıq, artığı qaytarma / vermə (*pul haq.*); *He got ninepence change O, doqquz pens qalıq aldı; Keep the change! Qalığı qaytarma / qaytarmayın*; **6.** xırda pul; **7.** *d.y.* qatar / paroxod və s. dəyişmə, bir minikdən düşüb o birisinə / başqasına minmə;
◊ **to get no ~ out of *smb.*** bir kəsdən heç bir kömək gözləməmək; **to take the ~ out of *smb.*** bir kəsdən qisas almaq

change[2] [tʃeɪndʒ] *v* **1.** dəyişmək, dəyişdirmək; mübadilə etmək; **to ~ the course** *dən.* kursu dəyişmək; **to ~ *one's* address** ünvanını dəyişmək; **to ~ *one's* mind** fikrini dəyişmək; **to ~ colour 1)** rəngini dəyişmək; **2)** bənizi / rəngi qaçmaq, saralmaq, qızarmaq; *The weather changes very often Hava tez-tez dəyişir; Times change Vaxt dəyişir; The wind has changed from north to east Külək şimaldan şərqə dəyişib*; **2.** paltarını dəyişmək; **to ~ into a new suit** köhnəni çıxarıb təzə kostyum geymək; *He changed his clothes O, paltarını dəyişdi*; **3.** xarab olmaq, korlanmaq; *This colour changes Bu boya / rəng xarab olur*; **4.** çürümək; *The milk is changed Süd çürüdü*; **5.** xırdalamaq (*pulu*); **to ~ a pound note** bir funtu xırdalamaq; **6.** bir qatardan, gəmidən və s. düşərək başqasına minmək; **to ~ from one train to another** bir qatardan düşüb digərinə minmək; **to ~ into** dönmək, çevrilmək; *Caterpillars change into butterflies Tırtıllar kəpənəyə çevrilir*; **to ~ over** yerini dəyişmək / dəyişdirmək; *During the dance, they had to change over Rəqs müddətində onlar yerlərini dəyişməli oldular*;
◊ **to ~ hands** əldən-ələ keçmək; *The house has changed hands four times Ev dörd dəfə əldən-ələ keçib*; **to ~ sides** düşmən tərəfə keçmək; **to ~ horses in midstream** təhlükəli anda ciddi dəyişiklik etmək

changeability [,tʃeɪndʒəˈbɪlɪtɪ] *n* dəyişkənlik, səbatsızlıq, qərarsızlıq

changeable [ˈtʃeɪndʒəbl] *adj* **1.** dəyişkən, səbatsız, qərarsız, tez-tez dəyişən; **~ weather** dəyişkən / tez-tez dəyişən hava; **a ~ sort of person** hərdəmxəyal / vəfasız / səbatsız adam; **2.** rəngdən-rəngə çalan, cürbəcür rəng verən (*ipək və b. material haq.*)

changeableness [ˈtʃeɪndʒəblnɪs] *n* = **changeability**

changeless [ˈtʃeɪndʒlɪs] *adj* **1.** dəyişməyən, dəyişməz, daimi; sədaqətli, vəfalı; **2.** dəyişməyə meylli olmayan, dəyişməyə məruz qalmayan

changelessly [ˈtʃeɪndʒlɪslɪ] *adv* dəyişmədən, sədaqətlə

changeling [ˈtʃeɪndʒlɪŋ] *n* körpə vaxtı gizli olaraq dəyişdirilən uşaq

change-over [ˈtʃeɪndʒ,ouvə'] *n* **1.** keçmə, keçid; **the ~ from English to Russian** ingilis dilindən rus dilinə keçmə; **2.** dəyişmə, dəyişdirmə; **~ in editors** redaktorların dəyişdirilməsi

changer [ˈtʃeɪndʒə'] *n tex.* dəyişdirici açar (*elektrikdə, mexanizmdə və s.*)

channel[1] [ˈtʃænəl] *n* **1.** coğ. boğaz; **The English Channel** La-Manş; *The English Channel separates England from France La-Manş İngiltərəni Fransadan ayırır*; **2.** kanal; **~ for irrigation** suvarma kanalı; arx; **3.** yol, vasitə; mənbə, kanal; **~s of information** məlumat kanalları; **ordinary diplomatic ~s** adı diplomatik kanallar; **the great ~s of trade** böyük ticarət yolları

channel[2] [ˈtʃænəl] *v* **1.** kanal çəkmək, kanal / arx qazmaq; **2.** istiqamətləndirmək, yönə salmaq; *Try to channel your abilities into something useful Çalış / Çalışın öz bacarığını / bacarığınızı müəyyən bir faydalı səmtə yönəlt / yönəldin*

chantage [ˈtʃa:ntɪʒ] *n* zorakılıq, şantaj; zorla / hədələməklə / fırıldaqla alma (*pul və s.*)

chaos [ˈkeɪɔs] *n* xaos; qarma-qarışıqlıq, hərc-mərclik

chaotic [keɪˈɔtɪk] *adj* xaotik, qarma-qarışıq, qaydasız, nizamsız; **~ state** xaotik / qarma-qarışıq vəziyyət; *The capital was in a chaotic state after the enemy had seized the airport Düşmən aeroportu tutduqdan / zəbt etdikdən sonra paytaxt qarma-qarışıq bir vəziyyətdə idi*

chaotically [keɪˈɔtɪkəlɪ] *adv* xaotik / qarma-qarışıq bir vəziyyətdə

chap[1] [tʃæp] *n* I *d.d.* oğlan, yeniyetmə; **a nice ~** yaxşı oğlan; *John's a nice chap, he'll always help a friend Con yaxşı oğlandır, o həmişə dostlarına kömək edir*; **old ~** köhnə / əski dost

chap [tʃæp] *n* II **1.** alt çənə; **2.** ağız, cəhəng (*heyvanlarda*); *Open your chaps zarafat. Ağzını / Ağzınızı aç / açın*; **3.** yanaq

chap[2] [tʃæp] *v* (**-pp-**) I **1.** çat / yarıq əmələ gətirmək (*xüs. dəridə*); *Cold weather chaps the skin Soyuq hava dərini çatladır*

My skin chaps easily Mənim dərim asanlıqla çatlayır; **2.** vurmaq; *The hour chaps Saat vurur*

chap [tʃæp] *v* II *dial.* ticarət / alver etmək

chapel [ˈtʃæpəl] *n kils.* **1.** kiçik kilsə, sovməə; **2.** ibadətxana, ibadətgah, məbəd; **3.** kapella (*katolik kilsəsində xor dəstəsi*); **4.** ibadət; **to miss a ~** ibadəti buraxmaq

chaplainship [ˈtʃæplɪnʃɪp] *n* keşiş mənsəbi və ya vəzifəsi

chaplet [ˈtʃæplɪt] *n* **1.** əklil, çələng, tac (*çiçəklərdən hörülmüş*), çiçək börüyü, zəncirə; **a ~ of roses** qızılgül çələngi / əklili; **2.** təsbeh; təsbehlə edilən ibadət; **3.** muncuq; həmail, boyunbağı

chapman [ˈtʃæpmən] *n* (*pl* **-men** [mən]) xırdavatçı, çərçi; lotokçu

chapped [tʃæpt] *adj* **1.** çatlamış, çat vermiş, çat-çat olmuş; **~ ground** çatlamış / çat-çat olmuş yer (*torpaq*); **~ hands** çat-çat olmuş əllər; **2.** doğranmış, xırda-xırda doğranmış (*ət və s.*)

chapt [tʃæpt] **to chap** *felinin pt, pp formaları*

chapter [ˈtʃæptəʳ] *n* **1.** fəsil, bölmə (*kitabda*); **to the end of the ~** fəslin sonuna qədər / kimi; **2.** filial, şöbə (*klubda və s.*); yerli / aşağı təşkilat; **4.** *amer.* tələbə təşkilatı, həmyerlilər birliyi / cəmiyyəti; **5.** mövzu, tema; *Enough on that chapter Bu mövzu barəsində bəsdir*;

◊ **the ~ of possibilities** hadisələrin mümkün gedişi

char[1] [tʃɑːʳ] *n* I **1.** günəmuzd / gündəlik iş; **2.** *pl* ev işləri

char [tʃɑːʳ] *n* II **1.** kösöv, qalıq; **2.** ağac kömürü

char[2] [tʃɑːʳ] *v* (**-rr-**) I **1.** günəmuzd / gündəlik iş görmək; **2.** ev yığışdırmaq, ev işləri görmək

char [tʃɑːʳ] *v* II (**-rr-**) **1.** yandırmaq; **2.** yandırıb kömürə döndərmək / kömür halına salmaq; **3.** yanıb kömürə dönmək

char [tʃɑːʳ] *v* III (**-rr-**) yonmaq, yonub düzəltmək / hamarlamaq (*daşı*)

charabanc [ˈʃærəbæŋ] *n* uzaq məsafəyə gedən avtobus

character[1] [ˈkærɪktəʳ] *n* **1.** xarakter, xasiyyət; iradə; **a man of ~** xarakterli adam; *He has no character at all Onun əsla iradəsi yoxdur*; **2.** keyfiyyət; təbiət, xüsusiyyət; **to see a thing in its true ~** hər hansı bir şeyi olduğu kimi görmək; **3.** rəsmi keyfiyyət; *He spoke in the character of lawyer O, vəkil kimi danışdı*; **4.** səciyyəvi / fərqləndirici xüsusiyyət / əlamət; **innate ~s** anadangəlmə xüsusiyyətlər; **5.** ad, şöhrət, etibar; **to redeem *one's* ~** yaxşı adını özünə qaytarmaq; **6.** yazılı zəmanət; xasiyyətnamə; *The servant came with a good character Xidmətçi yaxşı zəmanətlə gəldi*; **7.** şəxsiyyət, şəxs, adam, xadim; **public ~** ictimai xadim; *He was a great character in his day O öz dövründə böyük şəxsiyyət olub*; **8.** *ədəb.* surət, qəhrəman, personaj; **9.** rol (*səhnə əsərində*); **to play the ~ of Macbeth** Maqbet rolunu oynamaq / ifa etmək

character[2] [ˈkærɪktəʳ] *v* **1.** üstünə / üstünü yazmaq; **2.** oyub yerləşdirmək; yonmaq, rəndələmək; **3.** təsvir etmək; **4.** xarakterizə etmək, səciyyələndirmək

characteristic[1] [ˌkærɪktəˈrɪstɪk] *n* **1.** xarakterik / səciyyəvi xüsusiyyət; xüsusiyyət, xassə; **general ~s** ümumi xüsusiyyətlər; **2.** əlamət, nişanə; **~ of classification / of division** təsnifatın əlaməti

characteristic[2] [ˌkærɪktəˈrɪstɪk] *adj* səciyyəvi, xarakterik; tipik; **the ~ enthusiasm of youth** gənclik üçün tipik / səciyyəvi ruh yüksəkliyi

characterization, -isation [ˌkærɪktəraɪˈzeɪʃn] *n* xarakteristika, xasiyyətnamə (*yazılı*)

characterize, -ise [ˈkærɪktəraɪz] *v* **1.** xarakterizə etmək, xarakteristika vermək; **to ~ *smb.*** bir kəsi xarakterizə etmək; **2.** təsvir etmək, xüsusiyyətlərini göstərmək; **to ~ *smth.*** bir şeyi təsvir etmək; **3.** fərqləndirmək, fərqli cəhətlərini göstərmək

characterless [ˈkærɪktəlɪs] *adj* xaraktersiz, iradəsiz, zəif iradəli

charcoal[1] [ˈtʃɑːkoul] *n* ağac kömürü

charcoal[2] [ˈtʃɑːkoul] *adj* kömür; **~ burner** kömür sənayesi fəhləsi; kömürbasan; **~ dealer** kömürsatan

charcoal[3] [ˈtʃɑːkoul] *v* **1.** kömürlə işarə etmək; **2.** buxar / dəm qazı ilə zəhərləmək

charge[1] [tʃɑːdʒ] *n* **1.** yük; yükləmə; **additional ~** əlavə yükləmə / yük vurma; **2.** güllə; **3.** qayğı, himayə; nəzarət etmə, göz yetirmə; **to be in ~ of 1)** bir kəsin himayəsində olmaq; **2)** bir kəsin nəzarətində olmaq; **4.** yetişdirmə; **her little ~s** onun balaca yetişdirmələri; *He became a public charge Cəmiyyət onu öz himayəsinə götürdü*; **5.** *d.d.* həbs olunan, dustaq, məhbus; **6.** vəzifə, borc; məsuliyyət, cavabdehlik; rəhbərlik; *He is in sole charge of the matter Bu iş üçün təkcə o, məsuliyyət daşıyır*; **7.** başında durma, başçı olma (*qrup və s. haq.*); *Who is in charge here? Burada başçı kimdir?*; **8.** növbətçilik etmə; növbətçi olma; **officer in ~** növbətçi zabit; **9.** əmr etmə / vermə; göstəriş, sərəncam; **10.** ittiham etmə, təqsirləndirmə; **to lay *smth.* to *smb.'s* ~** bir kəsi bir şeyə görə ittiham etmək; **to meet the ~** ittihamı rədd etmək; *He was arrested on a charge of murder O, qətldə ittiham edilərək həbs olundu*; **11.** qiymət, muzd, haqq (*əsasən xidmətə görə*); **free of ~** pulsuz, muzdsuz, haqq vermədən; **~ for admission** daxil olma haqqı; **extra ~** əlavə haqq; **12.** *pl* xərc, çıxar, məsarif; hesab; **at his own ~ (s)** öz hesabına; **bill of ~s** xərcin haqq-hesabı; *The sum has been placed to your charge Məbləğ sənin / sizin hesabına / hesabınıza keçirilib*; **to bring / to take on ~** mədaxilə / gəlirə yazmaq; **13.** vergi, rüsum; əlavə etmə

charge[2] [tʃɑːdʒ] *v* **1.** yükləmək, yük vurmaq; *The lorry was charged to the full Yük maşını ağzına qədər yükləndi*; *The air was charged with steam Hava buxarla dolmuşdu*; **2.** doldurmaq (*silahı, akkumulyatoru*); **3.** tapşırmaq, tapşırıq vermək; *I'm charged to give you this letter Mənə tapşırdılar ki, bu məktubu sənə / sizə verim*; **to ~ with individual responsibility** məsuliyyəti şəxsən üzərinə qoymaq; **4.** əmr / sərəncam vermək (*yazılı surətdə*); *I charge you to open the door! Əmr edirəm qapını aç! / açın! The watchmen were charged to remain at their posts Əmr etdilər ki, gözətçilər öz yerlərində qalsınlar*; **5.** *hüq.* ittiham etmək, ittiham irəli sürmək; **to ~ *smb.* with a crime, to ~ a crime upon *smb.*** bir kəsi cinayət işlətməkdə ittiham etmək; **6.** təqsirləndirmək, məsuliyyətə cəlb etmək; **to ~ a fault on / upon *smb.*** səhvi bir kəsin ayağına yazmaq; **7.** qiymət qoymaq; almaq; **to ~ a high price** yüksək qiymət qoymaq; *How much do you charge for mending a pair of shoes? Çəkməni təmir etmək neçəyə başa gələcək / neçə tutacaq?* **8.** borca yazmaq; *müh.* debetə daxil etmək / yazmaq; **to ~ to account** hesaba yazmaq

chargeable [ˈtʃɑːdʒəbl] *adj* **1.** (**with**) irada / ittihama layiq olan; **2.** məsul, cavabdeh; **~ with money** pula məsul / cavabdeh; **3.** (*bir kəsin*) hesabına keçirilə bilən, ödənilməli olan; *These debts are chargeable to my account Bu borclar mənim hesabıma yazıla bilər*; **4.** vergi qoyula bilən, vergi qoyulmalı olan

charged [ˈtʃɑːdʒd] *adj* doldurulmuş, yüklənmiş; **~ with electricity** elektriklə yüklənmiş

chargeful [ˈtʃɑːdʒful] *adj arx.* **1.** ağır, zəhmətli, məşəqqətli; **2.** dağıdıcı, dağıdan, viranedici, talanedici

chargeless [ˈtʃɑːdʒlɪs] *adj* **1.** pulsuz, havayı, müftə; **2.** vergi qoyulmayan, vergiyə cəlb edilməyən

charging desk [ˈtʃɑːdʒɪŋdesk] *n* kitab verilən stol (*kitabxanada*)

charily [ˈtʃeərɪlɪ] *adv* **1.** ehtiyatla, ehmalla, üsullu; **2.** qənaətlə

chariness [ˈtʃeərɪnɪs] *n* **1.** ehtiyat, ehtiyatlılıq, ehti-yatkarlıq; **2.** qənaətcillik, qənaətkarlıq, yığıcılıq

charitable [ˈtʃærɪtəbl] *adj* **1.** xeyriyyə; **~ institution** xeyriyyə müəssisəsi; **a ~ club** xeyriyyə klubu; **2.** mərhəmətli, şəfqətli, rəhmli; xeyirxah; *Let's be charitable Gəl / Gəlin xeyirxah olaq*; **to put the ~ construction on *smth.*** bir şeyə mərhəmətlə / xeyirxahlıqla yanaşmaq; **3.** səxavətli, əliaçıq

charitably [ˈtʃærɪtəblɪ] *adv* mərhəmətlə, lütfkarlıqla, xeyirxahlıqla; iltifatla

charity [ˈtʃærɪtɪ] *n* **1.** mərhəmət, şəfqət, xeyirxahlıq; **Sister of Charity** şəfqət bacısı; *Charity made her give food to the poor Mərhəmət onu kasıblara yemək verməyə sövq etdi*; **2.** yumşaqlıq, iltifat, rəhmdil-

lik; **3.** xeyriyyəçilik, xeyriyyəçi təşkilat; **4.** yetimxana; əlillər evi; **5.** *pl* xeyirxahlıq fəaliyyəti / işi; *He left his money to charities O, pulunu xeyriyyə işlərinə sərf etmək / xərclənmək üçün verdi*; **6.** sədəqə, ehsan; ◊ *Charity begins at home* ≡ *Mərhəmət evdən başlanır*

charity-boy [ˈtʃærɪtɪbɔɪ] *n* yetimxanada böyümüş / tərbiyə almış oğlan

charity-girl [ˈtʃærɪtɪgə:l] *n* yetimxanada böyümüş / tərbiyə almış qız

Charity-school [ˈtʃærɪtɪsku:l] *n* yetimlər / kasıblar üçün məktəb, yetimxana

charlatan [ˈʃa:lətən] *n* **1.** şarlatan, yalançı, fırıldaqçı, cüvəllağı; **2.** ara həkimi, türkəçarəçi

charlatanry [ˈʃa:lətənrı] *n* ara həkimliyi, türkəçarəçilik, şarlatanlıq

Charleston [ˈtʃa:lstən] *n* Çarlston (*rəqs növü*)

charm[1] [tʃa:m] *n* I **1.** cazibə, lətafət, məlahət, zəriflik, cazibədarlıq, gözəllik, füsunkarlıq, hüsn; **~ of style** üslubun zərifliyi / incəliyi / qəşəngliyi / gözəlliyi; *She has charm O, gözəldir / lətafətlidir / məlahətlidir*; **2.** ovsun, sehr; ovsunlama; **to act like a ~** möcüzə yaratmaq (*dərman haq.*); **to be under a ~** ovsunlanmaq; **3.** tilsim, dua, gözmuncuğu

charm [tʃa:m] *n* II gurultu, səs-küy, hay-küy

charm[2] [tʃa:m] *v* **1.** heyran / valeh / məftun / cəzb etmək; *She charms every man she meets O görüşdüyü hər bir kişini məftun / cəzb edir*; **2.** ovsunlamaq, tilsimləmək, tilsimə salmaq; *The witch charmed the princess and she fell asleep Cadugər qadın şahzadə xanımı ovsunladı və o yuxuya getdi / yatdı*; **3.** ilanı öyrətmək / əhliləşdirmək / ovsunlamaq

charmer [ˈtʃa:mə^r] *n* **1.** afət, dilrüba, dilbər, canalıcı; **2.** cazibəli / məlahətli adam; **3.** ovsunçu, cindar, cadugər; **4.** ilan ovsunlayan

charmful [ˈtʃa:mfl] *adj* füsunkar, məftunedici, sehrli, ovsunlu

charming [ˈtʃa:mɪŋ] *adj* heyranedici, cazibədar, füsunkar; çox gözəl / qəşəng, canalan, könülovlayan, cazibəli, cəzbedici, məlahətli; **a ~ girl** məlahətli / cazibəli / canalan qız; **a ~ smile** cazibəli / məlahətli / valehdici / cəzbedici təbəssüm

charmless [ˈtʃa:mlɪs] *adj* cazibəsiz, görkəmsiz, cəzb / cəlb etməyən, ürəyəyatmayan, xoşagəlməyən

charmlike [ˈtʃa:mlaɪk] *adj* möcüzəli, əczakar; yaxşı təsir edən (*dərman haq.*)

charnel [ˈtʃa:nl] *adj* **1.** qəbiristan, dəfn; kədərli; **2.** qorxunc, qorxulu, dəhşətli, vahiməli

charnel house [ˈtʃa:nlhaus] *n* **1.** sərdabə, mavzoley; **2.** meyitxana, ölüxana (*xəstəxanada*)

chart[1] [tʃa:t] *n* **1.** dəniz xəritəsi; **Marine Survery ~** hərbi-dəniz xəritəsi; **2.** xəritə; **aviation ~** aeronaviqasiya / uçuş xəritəsi; **3.** diaqram, sxem, cədvəl, plan, qrafik; **barometric ~** meteoroloji cədvəl; **calculating / calculation ~** hesablama diaqramı; **periodic ~** *kim.* Mendeleyevin dövri sistemi; **4.** xartiya, fərman; sənəd

chart[2] [tʃa:t] *v* **1.** xəritəyə köçürmək, xəritədə qeyd etmək; **2.** cızmaq, çəkmək (*xətt, cizgi*); cizgi çəkmək; xəritə çəkmək; **3.** cədvəl / diaqram / sxem / plan / qrafik tərtib etmək

charter[1] [ˈtʃa:tə^r] *n* **1.** xartiya, fərman; **The Great Charter** *tar.* Azadlıq Sevənlərin Xartiyası; **The People's Charter** Çartistlərin xartiyası / proqramı (*1838-ci il*); **2.** hüquq; imtiyaz, güzəşt, patent; **3.** nizamnamə; **Charter of the United Nations** Birləşmiş Millətlər Təşkilatının nizamnaməsi

charter[2] [ˈtʃa:tə^r] *v* **1.** imtiyaz / güzəşt vermək; **2.** kirayəyə vermək; kirayəyə götürmək (*avtobus, gəmi və s. haq.*)

chartered [ˈtʃa:təd] *adj* **1.** imtiyazlı; **2.** sifariş edilmiş, sifarişli; kirayə edilmiş; icarəyə götürülmüş (*avtobus, təyyarə və s.*)

chartism [ˈtʃa:tɪzm] *n tar.* çartizm (*XIX əsrin birinci yarısında İngiltərədə fəhlələrin kütləvi inqilabi hərəkatı*)

chartist [ˈtʃa:tɪst] *n tar.* çartist (*çartizm hərəkatının tərəfdarı*)

charwoman [ˈtʃa:ˌwumən] *n* **1.** gəlib ev yığışdıran qulluqçu qadın; **2.** süpürgəçi qadın / qız

chary [ˈtʃeərı] *adj* **1.** ehtiyatlı, ehmallı; **to be ~ of crossing a main road** şose yolunu keçərkən ehtiyatlı olmaq; *She is chary of crossing a main road O, şose yolunu keçərkən ehtiyatlı olur*; **2.** utancaq, utanan; **~ of strangers** yadlardan utanan; **3.** qənaətcil, qənaətkar, ehtiyatlı; **4.** təmkinli, səbirli, özünü saxlaya bilən; **~ of praise** tərif etməkdə təmkinli; **5.** xırdaçı, vasvası, ehtiyatlı

chase[1] [tʃeɪs] *n* **1.** təqib, təqib etmə, dalınca qaçma, dalına düşmə, izləmə; **to give ~ to** ***smb.*** bir kəsi təqib etmək; *The criminal gave us a long chase before we caught him Biz cinayətkarı tutana kimi onu xeyli təqib etdik*; **2.** *d.d.* güdmə, pusma, tazıları heyvan üzərinə salma; **3.** ov; ovçular; **4.** ovçuların izlədiyi / dalınca düşdüyü heyvan; ov quşları

chase[2] [tʃeɪs] *v* I **1.** arxasınca / dalınca qaçmaq, təqib etmək; *The cat chased the mouse, but could not catch it Pişik siçanın dalınca qaçdı, lakin onu tuta bilmədi*; **to ~ riches** var-dövlət dalınca qaçmaq; **2.** ov etmək, ova çıxmaq, ovlamaq; **to ~ the fox** tülkü ovlamaq / ovuna çıxmaq; **3.** qovmaq, qovub çıxartmaq; *We chased the wasp from the room Biz eşşəkarısını qovub otaqdan çıxartdıq*; **4.** dağıtmaq, qovmaq; **to ~ fears / suspicion, *etc.* from *one's* mind** qorxunu / şübhəni başından qovmaq;
◊ *Go chase yourself amer. kob. Rədd ol / olun!*

chase [tʃeɪs] *v tex.* II **1.** yiv açmaq (*vintdə*); **2.** oymaq, qazımaq, həkk etmək, naxış açmaq; **3.** sağanağa salmaq / oturtmaq (*qiymətli daşı*)

chaser [ˈtʃeɪsə^r] *n* I **1.** oymaçı (*metal üzərində*); zərb edən, sikkəvuran, naxışbasan (*usta*); **2.** *tex.* yivaçan (*alət*)

chaser [ˈtʃeɪsə^r] *n* II **1.** təqibçi, təqib edən (*adam*); **2.** *av.* qırıcı təyyarə

chasing [ˈtʃeɪsɪŋ] *n* I təqib etmə; təqib; dalınca düşmə, izləmə

chasing [ˈtʃeɪsɪŋ] *n* II oyma işi, oyma, naxış (*ağac, sümük və s. üzərində*)

chasm [ˈkæzəm] *n* **1.** dərin yarğan / dərə; **volcanic ~s** vulkandan / vulkan nəticəsində əmələ gəlmiş yarğanlar; **2.** dərin uçurum, dərinlik, sıldırım; **3.** dərin fərq, barışmaz ziddiyyət (*məsələyə münasibətdə, fikirdə və s.*); **4.** fasilə; **~ of two centuries** iki əsrlik fasilə

chasmal [ˈkæzməl] *adj* dərin, dibsiz, dibi olmayan, çox dərin

chassis [ˈʃæsı] *n tex.* **1.** şassi (*avtomobilin əsas hissəsi – kuzov, motor, bütün mexanizmlər və detalların yerləşdiyi çərçivə*), işlək hissələr; şassi (*təyyarədə*); **2.** çərçivə

chaste [tʃeɪst] *adj* **1.** əxlaqlı, ismətli, bakir, təmiz, saf, məsum, günahsız, namuslu; **~ wife** əxlaqlı / ismətli / namuslu arvad; **2.** ciddi, tələbkar, zabitəli; təmiz, sadə; təvazökar, utancaq, ədəbli; **~ deportment** təvazökar / ədəbli / sadə davranış; **~ taste** sadə zövq; **~ style** sadə üslub

chastely [ˈtʃeɪstlı] *adv* **1.** ismətlə, ismətli bir tərzdə, məsum bir halda; **2.** ciddiliklə, ciddi bir tərzdə, təvazökarlıqla

chasten [ˈtʃeɪsn] *v* **1.** cəzalandırmaq, cəza vermək (*islah etmək məqsədilə*); *5 years in prison had not chastened him 5 illik həbsxana həyatı onu islah etmədi*; **2.** ayıltmaq, ağlını başına gətirmək; dayandırmaq, qabağını almaq; cilovlamaq, cilovunu çəkmək, həddini bildirmək, qarşısını almaq; *Time has chastened him Zaman onu ayıldıb*

chastise [tʃæsˈtaɪz] *v* cəza vermək (*xüs. bədən cəzası*); döymək (*çubuqla*)

chastisement [ˈtʃæstɪzmənt] *n* cəza (*xüs. bədən cəzası*); döymə, döyülmə (*çubuqla*)

chastity [ˈtʃæstıtı] *n* **1.** əxlaq, ismət; *Defend your chastity if you want to stay morally pure Əgər mənəviyyatca təmiz qalmaq istəyirsənsə / istəyirsinizsə, ismətini / ismətinizi qoru / qoruyun*; **2.** ciddilik, sadəlik, təvazökarlıq; **~ of dress** paltarın sadəliyi; **~ of style** üslubun ciddiliyi; **3.** çəkinmə, özünü / nəfsini saxlama; təmkinlilik, təmkin

chasuble [ˈtʃæzjubl] *n kils.* **1.** cübbə; **2.** xələt (*zərli-zibalı şah paltarı*)

chat[1] [tʃæt] *n* söhbət, gap; boşboğazlıq, boş danışıq / söhbət; **to have a ~** söhbət / gap etmək; boşboğazlıq etmək; *I had a long chat with him Mən onunla uzun müddət gap / söhbət etdim*

chat[2] [tʃæt] *v* naqqallıq / boşboğazlıq etmək, çənə / laqqırtı vurmaq

chatter[1] [ˈtʃætə'] *n* **1.** boşboğazlıq, boş danışıq / söhbət, laqqırtı, çərən-pərən, hədyan; *I dislike chatter Mən boşboğazlığı / boş danışığı / laqqırtını sevmirəm;* **2.** cıvıltı, cikkgiltı; cəh-cəh (*quş haq.*); **3.** şırıldama, şırıltı (*su haq.*); **4. 1)** cingiltı, cingildəmə; **2)** taqqıltı, tıqqıltı; **– of typewriter keys** yazı makinasının dillərinin tıqqıltısı; **5.** gurultu; *The chatter of the enemy's guns could be heard in the city Düşmən toplarının gurultusu şəhərdə eşidilirdi*

chatter[2] [ˈtʃætə'] *v* **1.** naqqallıq / boşboğazlıq etmək, çərənləmək, laqqırtı vurmaq; **to – like a magpie** sağsağan kimi ötmək; **2.** ağızdan qaçırtmaq, açıb demək (*sirri*); **3.** cıvıldəmək, cikkildəmək (*quş haq.*); **4.** şırıldamaq, şırıltı ilə axmaq (*su haq.*); **5.** cingildəmək; **6.** döymək, taqqıldamaq, taqqıldatmaq; döymək (*diş*); *I was so cold my teeth were chattering Mən elə üşüyürdüm ki, dişim dişimə dəyirdi;* **7.** qeybət etmək, dalça danışmaq;
◊ *Who chatters to you will chatter of you* at. söz *Başqasından sənə / sizə qeybət edən, səndən / sizdən də başqasına qeybət edəcək*

chatterbox [ˈtʃætəbɔks] *n* boşboğaz, çoxdanışan, çərənçi

chatterer [ˈtʃætərə'] *n* boşboğaz, çoxdanışan, naqqal, hərzə, çərənçi (*adam*)

chattery [ˈtʃætərı] *adj* boşboğaz, naqqal, çoxdanışan, çərənçi

chattiness [ˈtʃætınıs] *n* boşboğazlıq, naqqallıq, çərənçilik; söhbətcillik

chauffeur[1] [ˈʃoufə] *n* muzdlu sürücü

chauffeur[2] [ˈʃoufə] *v* sürücü / şofer işləmək (*muzdla*)

chauvinism [ˈʃouvınızm] *n* şovinizm (*ifrat millətçilik*)

chauvinist[1] [ˈʃouvınıst] *n* şovinist (*qatı millətçi*)

chauvinist[2] [ˈʃouvınıst] *adj* şovinist, millətçi

chaw[1] [tʃɔ:] *n* **1.** çeynəmə; marçıltı, ağzını marçıldatma; **2.** gövşəmə; kövşək

chaw[2] [tʃɔ:] *v* **1.** çeynəmək; gövşəmək; **2.** ağzını marçıldatmaq

cheap[1] [tʃi:p] *adj* **1.** ucuz; *Vegetables are very cheap in summer Tərəvəz yayda çox ucuz olur;* **2.** asan, asan əldə edilən; **– victory** asan / asan əldə edilən qələbə; *The army won a cheap victory over the enemy Ordu düşmən üzərində asan qələbə çaldı;* **3.** pis, dəyəri olmayan, bir şeyə dəyməyən; **– jewelry** saxta daş-qaş; **5.** yaramaz, alçaq, rəzil; **– trick** yaramaz zarafat; **to hold** ***smth.*** **–** bir şeyi ucuz tutmaq; *He held his wife's love cheap so she left him O, arvadının məhəbbətini ucuz tutdu, buna görə də arvadı onu tərk etdi;* **to make oneself –** özünü alçaltmaq / gözdən salmaq; *He's made himself cheap by his unpleasant behaviour Xoşagəlməz davranışı ilə o özü özünü gözdən saldı*

cheap[2] [tʃi:p] *adv* **1.** ucuz, ucuz qiymətə; **to buy / to sell –** ucuz almaq / satmaq; *I was very lucky to get the coat so cheap Bəxtim gətirdi, paltonu belə ucuz aldım;* **2.** asanca, yüngül; **to come / to get off –** asanca xilas olmaq; *I wish she wouldn't act so cheap Kaş o belə yüngül hərəkət etməyəydi*

cheapen [ˈtʃi:pən] *v* **1.** ucuzlaşmaq, qiymətdə aşağı düşmək / enmək; **2.** ucuzlaşdırmaq, qiymətini aşağı salmaq / endirmək; **to – production** istehsalın maya dəyərini aşağı salmaq

cheap-jack [ˈtʃi:pdʒæk] *adj* keyfiyyətsiz, pis, pis / aşağı keyfiyyətli, ucuz; yaramaz; **– films** pis / pis keyfiyyətli filmlər

cheaply [ˈtʃi:plı] *adv* **1.** ucuz, ucuz qiymətə; **to buy / to sell** ***smth.*** **–** bir şeyi ucuz almaq / satmaq; **2.** *məc.* asanca, yüngülcə, asanlıqla; *She got off cheaply O, asanlıqla canını qurtardı*

cheapness [ˈtʃi:pnıs] *n* ucuzluq; **– of vegetables** tərəvəzin ucuzluğu

cheat[1] [tʃi:t] *n* **1.** fırıldaq, hiyləgərlik, adam aldatma, dələduzluq, kələkbazlıq, kələk; **2.** fırıldaqçı, hiyləgər, dələduz, kələkbaz, yalançı, hiyləbaz (*adam*)

cheat[2] [tʃi:t] *v* fırıldaqçılıq / hiyləgərlik / dələduzluq etmək, adam aldatmaq; **to – at examination** imtahanda fırıldaqçılıq / dələduzluq etmək; **to –** ***smb.*** **out of his money** fırıldaqçılıq / hiyləgərlik / kələkbazlıqla bir kəsin pulunu almaq; **to – at cards** qumar oyununda fırıldaq / hiyləgərlik işlətmək

cheatable [ˈtʃi:təbl] *adj* tez aldanan / inanan, sadəlövh, sadədil, hər şeyə inanan

cheatee [ˈtʃi:ti:] *n d.d.* aldadılmış, aldanmış (*adam*)

cheater [ˈtʃi:tə'] *n* yalançı, fırıldaqçı, kələkbaz, adam aldadan

check [tʃek] *n* II **1.** maneə, əngəl, çətinlik; dayanma, əyləmə, durma, dayandırma; ləngimə, yubanma, gecikmə; **to serve as a – 1)** mane / əngəl olmaq, pozmaq; **2)** cilovlamaq, qarşısını almaq; *Wind acts as a check on speed Külək sürətli hərəkətə mane / əngəl olur; His illness gave a check to our plans Onun xəstəliyi bizim planımıza mane / əngəl oldu;* **to keep in –** əldə saxlamaq, nəzarət etmək / altına almaq; *Keep your emotions in check Hisslərinizi cilovlayın;* **to keep a – on** ***smth.*** bir şeyə nəzarət etmək, bir şeyi əlində saxlamaq; *Keep a check on your tongue Düşünmədən danışma / danışmayın;* **2.** yoxlama, nəzarət, kontrol; **accuracy –** dəqiqliyin yoxlanılması; **spot –s** *poligr.* seçmə yolu ilə korrektura (*nabor səhvlərinin düzəldilməsi, təshih edilməsi*); **3.** işarə, nişan, quş, qeyd etmə / edilmə (*yoxlama zamanı qoyulan işarə*); **4.** nömrə (*qarderobda*); **hat –** papağın əvəzinə verilən nömrə (*qarderobda*); **5.** yarlıq (*malların üstünə yapışdırılan və onların adını, növünü, çəkisini, qiymətini və s. göstərən kağız*), baqaj qəbzi; **a – for a suit-case** çamadana görə qəbz; **6.** hesab (*restoranda*); **7.** kontramarka (*bilet əvəzində verilən pətə, talon*); **8.** dama-dama (*parçanın üstündə şəkil*); dama-dama parça; şotlandka (*iri xanalı parça növü*); **9.** *şahm.* şah; **double –** iki qat şah; **– to the king** şaha şah; **perpetual –** daimi şah; **10.** *ovç.* izi itirmə (*ov iti haq.*)

check[2] [tʃek] *adj* **1.** kontrol, nəzarət; yoxlama; sınama, sınaq; **– analysis** sınaq analizi; **– experiment** yoxlama sınağı / təcrübəsi; **– flight** *av.* sınaq uçuşu; **– point** nəzarət-buraxılış məntəqəsi; **– station** *hərb.* texniki yoxlama məntəqəsi; **– sample / specimen** kontrol nümunə; **– test** yoxlama testi; **2.** dama-dama; **– handkerchief / coat / trousers,** ***etc.*** dama-dama əl yaylığı / palto / şalvar və s.; **3.** saxlayan, qarşısını alan, ləngidən, qarşısını kəsən; **– dam** qarşısını kəsən / alan bənd / sədd;
◊ **– wine** əla şərab (*yoxlanılmış, testdən keçmiş*)

check[3] [tʃek] *v* **1.** yoxlamaq, nəzarət / tədqiq / təftiş etmək, düzəltmək; **to – figures** rəqəmləri yoxlamaq; **to – by sight** gözəyarı müəyyən etmək / yoxlamaq; **to – for errors** səhvləri düzəltmək; **to – an instrument** cihazı yoxlamaq; **to – the examination papers** imtahan biletlərini yoxlamaq; **2.** dayandırmaq, qabağını almaq, mane olmaq, maneçilik törətmək, qarşısını almaq / kəsmək; **to – the advance of the enemy** düşmənin irəliləməsinin qarşısını almaq, düşmənin irəliləməsinə mane olmaq; **to – anger / laugh / love** hirsi / gülməyi / məhəbbəti cilovlamaq; **to – the growth** inkişafı ləngitmək, inkişafa mane olmaq; **to – a fire** yanğının qarşısını almaq; **3.** *amer.* təhvil vermək, saxlamaq üçün vermək; *They checked their coats before taking their seats in the theatre Onlar teatrda yerlərini tutmazdan əvvəl paltolarını qarderoba verdilər;* **4.** quş qoymaq (*yoxlama zamanı*) işarə etmək; **5.** *şahm.* şah demək / vermək

checkable [ˈtʃekəbl] *adj* **1.** qarşısı alına bilən, qarşısını almaq mümkün olan; **2.** yoxlanıla bilən

checkage [ˈtʃekıdʒ] *n* çıxma, çıxılma, tutma, tutulma, çıxılan / tutulan pul (*əmək haqqından*)

checkback [ˈtʃekbæk] *n amer.* təkrar yoxlama

checked [tʃekt] *adj* **1.** saxlanmış, qabağı alınmış, yubadılmış, ləngidilmiş, gecikdirilmiş; dayandırılmış; **2.** təmkinli, səbirli; qarşısı alınmış (*qəzəb, qeyz, hirs və s.*); **3.** yoxlanılmış, "yoxlanılmışdır" (*sənədə yazılmış yazı*)

checker [ˈtʃekə'] *n* I **1.** nəzarətçi, hesablayıcı; yoxlayıcı, mətni tutuşdurub yoxlayan (*mətbəədə, nəşriyyatda*)

checker [ˈtʃekə'] *n* II *amer.* dama, dama oyunu

checkerboard [ˈtʃekəbɔ:d] *n* şahmat taxtası

checking [ˈtʃekıŋ] *n* **1.** yoxlama, sınama, sınaq; **2.** ləngimə, yubanma, gecikmə; ləngitmə, yubatma, gecikdirmə

checkless ['tʃeklɪs] *adj* maneəsiz, əngəlsiz, sərbəst

check-list ['tʃeklɪst] *n* kontrol siyahı; siyahı

checkman ['tʃekmən] *n* (*pl* **-men** [mən]) 1. kontrolçu; 2. hesablayıcı

checkmate[1] ['tʃek'meɪt] *n* 1. *şahm.* şah və mat; 2. tam məğlubiyyət, darmadağın etmə; tar-mar etmə; tar-mar; yerlə yeksan etmə, xarabaya döndərmə; **to give ~ to** dağıtmaq, darmadağın / tar-mar etmək

checkmate[2] ['tʃek'meɪt] *v* 1. *şahm.* mat etmək; 2. tar-mar / darmadağın etmək (*düşməni*); 3. dalaşdırmaq, aranı vurmaq, savaşdırmaq

check-nut ['tʃeknʌt] *n tex.* kontrqayka (*tərs yivli qayka*)

checkoff ['tʃekɔf] *n* = **checkage**

check-out ['tʃek'aut] *n* 1. kontrol, nəzarət, yoxlama; təcrübədən / sınaqdan keçirmə; 2. *av.* təyyarə ilə tanışlıq (*təyyarəçi haq.*)

check over ['tʃekouvə'] *v* yoxlamaq; *Please, check this piece of work over and say if you see any mistakes Zəhmət olmasa, bu işi yoxla / yoxlayın və orada hər-hansı səhvin olub-olmadığını de / deyin*

check-point ['tʃekpɔɪnt] *n* kontrol-buraxılış məntəqəsi; *There are a number of check-points on the border between the two countries Bu iki ölkənin sərhədində bir sıra nəzarət-buraxılış məntəqəsi var*

check-room ['tʃekru:m] *n* 1. qarderob (*paltar şkafı*); 2. qarderob otağı, paltarsaxlanan yer (*ictimai binalarda*)

checkrow[1] ['tʃekrou] *adj k.t.* kvadrat yuva; **~ pocket planting** kvadrat yuva üsulu ilə əkmə / basdırma

checkrow[2] ['tʃekrou] *v k.t.* kvadrat-yuva üsulu ilə əkmək / səpmək

check-taker ['tʃek,teɪkə'] *n* 1. *teatr.* biletə baxan, bilet yoxlayan işçi; 2. *d.y.* konduktor (*vaqonlarda bilet satan və yoxlayan işçi*)

check-till ['tʃektɪl] *n* kassa cihazı (*çek vurmaq üçün*)

checkup ['tʃek'ʌp] *n* 1. yoxlama, müayinə etmə (*texniki, tibbi*); **to enter a hospital for a ~** müayinə üçün xəstəxanaya daxil olmaq; **to give** *smb.* **a ~** bir kəsi müayinədən keçirmək / müayinə etmək; *His doctor gave him a checkup and found nothing wrong Həkimi onu müayinə etdi və hər şeyin qaydasında olduğunu müəyyən etdi;* 2. kontrol, nəzarət; 3. təftiş etmə, təftiş, yoxlanış

checky ['tʃekɪ] *adj* dama-dama, xana-xana

cheek[1] [tʃi:k] *n* I 1. yanaq; **rosy ~s** al yanaqlar; 2. yanbız;

◊ **~ by jowl** yanaşı, yan-yana; dostcasına, səmimi; **to sit ~** yanaşı oturmaq

cheek [tʃi:k] *n* II 1. həyasızlıq, sırtıqlıq, abırsızlıq; ədəbsizlik; utanmazlıq; **to have the ~ to say** *smth.* bir şeyi deməyə üzü olmaq; **to give ~** qabarmaq, söz qaytarmaq, ədəbsizlik / kobudluq etmək; 2. qabalıq, kobudluq, hörmətsizlik, özünə qürrələnmə / güvənmə / inanma / arxayın olma;

◊ **~ brings success** həyasızlıq / sırtıqlıq qələbənin rəhnidir

cheek[2] [tʃi:k] *v* sırtıqlıq / həyasızlıq / abırsızlıq / utanmazlıq / ədəbsizlik etmək; *He cheeked me O mənə qarşı kobudluq / ədəbsizlik etdi; Pupils should never cheek their teachers Şagirdlər heç vaxt müəllimlərinə qarşı kobudluq / ədəbsizlik etməməlidir*

cheek-bone ['tʃi:kboun] *n anat.* almacıq sümüyü

cheekly ['tʃi:klɪ] *adv* sırtıqcasına, həyasızcasına, utanmazcasına; sırtıq-sırtıq, həyasız-həyasız, utanmaz-utanmaz

cheekiness ['tʃi:kɪnɪs] *n* həyasızlıq, abırsızlıq, ədəbsizlik, sırtıqlıq

cheek-tooth ['tʃi:ktu:θ] *n anat.* azı diş

cheep[1] [tʃi:p] *n* civilti, ciyilti

cheep[2] [tʃi:p] *v* civildəmək, ciyildəmək

cheeper ['tʃi:pə'] *n* 1. çığırğan, ağlağan (*uşaq haq.*); 2. quş balası; ətcəbala

cheepy ['tʃi:pɪ] *adj* 1. cırsəsli; çığırğan; 2. ağlağan, qışqırıqçı (*uşaq haq.*)

cheer[1] [tʃɪə'] *n* 1. şadlıq, şənlik, nəşə; sevinc, fərəh; **to meet with good ~** mehribanlıqla / səmimiyyətlə / hərarətlə qarşılamaq; 2. əhval, əhvali-ruhiyyə; kef; sevinc; **to be of good / glad ~** yaxşı əhvali-ruhiyyədə / kefdə olmaq; 3. qonaq etmə, qonaqlıq; **to make good ~** kef etmək, qonaqlıqda olmaq; 4. ruhlandırma, təbrik nidası; *Cheers! Ura! Three cheers for our visitors! Yaşasın bizim qonaqlar! Qonaqlarımıza eşq olsun!* 5. təsəlli, təskinlik; fərəh, sevinc; **words of ~** təsəlliverici sözlər

cheer[2] [tʃɪə'] *v* 1. alqışlamaq, əl çalmaq, salamlamaq; *The speaker was cheered loudly Natiqi ucadan alqışladılar;* **to ~ a hero** qəhrəmanı sürəkli alqışlarla qarşılamaq; 2. ürəkləndirmək, cəsarətləndirmək; ruhlandırmaq (*fit verməklə, əl çalmaqla və s.*); *Everyone was cheered by the good news Yaxşı xəbər hamını ruhlandırdı;* 3. *ovç.* çağırmaq, haraylamaq (*iti*); 4. şənləndirmək, ürəyini / könlünü açmaq, əyləndirmək

cheerer ['tʃɪərə'] *n* ruhlandıran, ürək-dirək verən (*adam*), təsəlli / təskinlik verən (*adam*)

cheerful ['tʃɪəfl] *adj* 1. gümrah, qıvraq; ruhdan düşməyən, məyus olmayan, ümidini kəsməyən; sevincli, şad, şən; **a ~ face / man / boy, etc.** şad sifət / adam / oğlan və s.; **~ mood** şad / şən əhval; *He is always cheerful O həmişə şən əhval ruhiyyədə olur;* 2. *məc.* ürəkaçan; könüloxşayan, ürəyəyatan; **a ~ room** ürəkaçan otaq; **~ colours** ürəyəyatan / ürəkaçan rənglər; **a ~ day** ürəkaçan / ürəksevindirən gün; **~ conversation** ürəyəyatan söhbət

cheerfully ['tʃɪəfəlɪ] *adv* 1. şad, şən; ruh yüksəkliyi ilə; 2. ürəklə, ruh yüksəkliyi ilə; sevinə-sevinə, məmnuniyyətlə

cheerio ['tʃɪərɪou] *int. d.d. Salamat qal! / qalın!, Sağ ol / olun!, Salam olsun!*

cheerless ['tʃɪəlɪs] *adj* sevincsiz, fərəhsiz, məyus, qəmli, kədərli; **a ~ day** fərəhsiz / tutqun gün; **~ prospect** aydın olmayan gələcək

cheerly ['tʃɪəlɪ] *adv d.d.* qıvraq, gümrah; ruh yüksəkliyi ilə, həvəslə, sevinclə

cheers ['tʃɪəz] *inter Sənin / Sizin sağlığına / sağlığınıza!*

cheery ['tʃɪərɪ] *adj d.d.* 1. gümrah, diribaş, qıvraq; 2. qızğın; çevik, zirək; **~ smile** sevincli / fərəhli təbəssüm; 3. sevindirən, ürəkaçan, sevindirici; ürəkverici, ürəkləndirici; **~ cup** ruhlandırıcı qədəh

cheese[1] [tʃi:z] *n* pendir; **a ~** baş pendir; **to make ~** pendir tutmaq / hazırlamaq; **a very good ~** çox yaxşı pendir; *Cheese is made from milk of cows, sheep or goats Pendir inək, qoyun və ya keçi südündən tutulur;* **green ~** təzə pendir

cheese[2] [tʃi:z] *adj* pendir; **~ dairy / factory** pendir zavodu

cheesecake ['tʃi:zkeɪk] *n* 1. tvorojnik (*kəsmik qoğalı*); 2. *amer.* yarımçılpaq gözəl / qəşəng qız; 3. çılpaq baldırlar; 4. tamahsılandırıcı / cəzbedici / cazibəli / ehtiras oyadan foto (*jurnallarda və s.*)

cheesecloth ['tʃi:zklɔθ] *n* 1. tənzif, cuna; 2. paltar (*xüs. köynək*) tikmək üçün pambıq parça

cheese-making ['tʃi:z,meɪkɪŋ] *n* pendir tutma

cheesemonger ['tʃi:z,mʌŋgə'] *n* pendir satan, pendir alverçisi

cheeseparing ['tʃi:z,peərɪŋ] *adj* xəsis, simic, xırdaçı, qəpiyigüdən

chef [ʃef] *n fr.* baş aşpaz, aşpazbaşı

chef-d'oeuvre [ʃeɪ'də:vr] *n fr.* şedevr, şah əsər

chemical ['kemɪkəl] *adj* 1. kimyəvi; **~ affinity** kimyəvi oxşayış; **~ symbol** kimyəvi rəmz; **~ decay** kimyəvi parçalanma; **~ agent** *hərb.* hərbi kimyəvi maddə; **~ war gases** kimyəvi silah, hərbi zəhərləyici qazlar; 2. *hərb.* qazdan / zəhərləyici maddələrdən qoruyucu; **~ defence** *hərb.* zəhərli maddələrdən qorunma

chemically ['kemɪkəlɪ] *adv* kimyəvi baxımdan / cəhətdən; **to analyse ~** kimyəvi baxımdan təhlil etmək

chemicals ['kemɪkəlz] *n pl* kimyəvi preparatlar (*dərmanlar*)

chemist ['kemɪst] *n* 1. kimyaçı; 2. aptekçi, əczaçı

chemistry ['kemɪstrɪ] *n* kimya; **organic ~** üzvi kimya; **inorganic ~** qeyri-üzvi kimya; **applied ~** tətbiqi kimya; **atom / nuclear ~** nüvə kimyası

chemotherapy [,keməu'θerəpɪ] *n tib.* kimyəvi üsulla müalicə

chenar ['tʃɪna:'] *n bot.* çinar

cheque ['tʃek] *n mal.* çek; **~ to bearer, bearer ~** təqdim edənə verilən çek; **~ to order, order ~** order çeki; **to ~ out** çek vasitəsilə almaq

cheque-book ['tʃekbuk] *n* çek kitabı

chequered [ˈtʃekəd] *adj* **1.** dama-dama, xana-xana; **2.** şahmatvarı, şahmat qaydası ilə; **3.** müxtəlif, çeşidli; dəyişən; ~ **light and shade** dəyişən işıq və kölgə (*rəsmdə*)

chequers [ˈtʃekəz] *n* **1.** şahmat taxtası; **2.** dama-dama parça, şotlandka

cherish [ˈtʃeriʃ] *v* **1.** oxşamaq, əziz tutmaq; nazlamaq; *He cherished the memory of his dead wife O, mərhum arvadının xatirəsini əziz tuturdu;* **2.** *məc.* bəsləmək; **to ~ hopes** ümid bəsləmək; **to ~ a hatred** nifrət bəsləmək; **3.** unutmamaq; saxlamaq; **to ~ the memory of** ***smb.*** **/** ***smth.*** bir kəsi / şeyi xatirində saxlamaq; *The girl still cherished an affection for him Qızın qəlbində hələ də ona qarşı məhəbbət vardı;* **4.** yüksək qiymətləndirmək; qədrini bilmək; *He was a man who cherished his friends O, dostlarının qədrini bilən adam idi;* **to ~ ideals of freedom and independence** azadlıq və müstəqillik ideallarını yüksək qiymətləndirmək; **to ~ a just and lasting peace** ədalətli və möhkəm sülhün qədrini bilmək; **5.** saxlamağa çalışmaq, yapışmaq; üstün tutmaq; **to ~ fame** şöhrəti / adı saxlamağa çalışmaq; *He cherishes fame O, şöhrəti hər şeydən üstün tutur;* **6.** əzizləmək, nazını çəkmək, qayğıkeşliklə böyütmək (*uşağı*); *She cherishes her children O, uşaqlarını qayğıkeşliklə böyüdür;* **7.** *d.d.* nəvaziş göstərmək, sevmək; *The old man cherished the girl as if she were his daughter Qoca kişi qıza elə nəvaziş göstərirdi ki, elə bil öz qızı idi*

cherishingly [ˈtʃeriʃiŋli] *adv* qayğıkeşliklə, qayğı ilə, sevə-sevə

cherry[1] [ˈtʃeri] *n* **1.** *bot.* albalı; **sweet ~** şirin gilas, şpanka; **to sell cherries** albalı satmaq; **2.** albalı rəngi, tünd qırmızı;
◊ **the whole tree or not a ~** ya hamısı ya da heç nə

cherry[2] [ˈtʃeri] *adj* **1.** albalı; **~ orchard** albalı bağı; **~ jam** albalı mürəbbəsi; **2.** albalı rəngli; tünd-qırmızı; **~ silk dress** albalı rəngli ipək don; **~ lips** albalı rəngli dodaqlar

cherry-blossom [ˈtʃeri,blɔsəm] *n* albalı çiçəyi

cherry-stone [ˈtʃeristoun] *n* albalı çəyirdəyi

cherry-tree [ˈtʃeritri:] *n bot.* albalı ağacı

cherry-wine [ˈtʃeriwain] *n* albalı şərabı

chess[1] [tʃes] *n* şahmat (*oyun*); **to play ~** şahmat oynamaq

chess[2] [tʃes] *adj* şahmat; **~ piece** şahmat fiquru; **~ champion** şahmat üzrə çempion; **~ tournament** şahmat yarışı

chessboard [ˈtʃesbɔ:d] *n* şahmat taxtası

chess-clock [ˈtʃesklɔk] *n* şahmat saatı (*şahmat oynayarkən istifadə edilən*)

chessman [ˈtʃesmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) şahmat fiquru

chessplayer [ˈtʃes,pleiəʳ] *n* şahmatçı, şahmatist, şahmat oynayan

chest[1] [tʃest] *n* **1.** *anat.* döş qəfəsi; döş, sinə; **2.** qutu, yeşik; sandıq; **medicine ~** dərman qutusu (*evdə*); **surgeon's ~** cərrah qutusu (*içərisində cərraha lazım olan müxtəlif alətlər yığılan*); **3.** qutu, yeşik (*ölçü vahidi*); **a ~ of tea / cigarette / soap** ***etc.*** bir yeşik çay / siqaret / sabun və s.;
◊ **to get** ***smth.*** **off** ***one's*** **~** ürəyini boşaltmaq, bir şeyi səmimiyyətlə etiraf etmək

chest[2] [tʃest] *adj* döş, sinə; **~ pain** döş / sinə ağrısı

chest[3] [tʃest] *v* **1.** qutuya / sandığa qoymaq / yığmaq; **2.** tabuta / qəbirə qoymaq

chesterfield [ˈtʃestəfi:ld] *n* **1.** məxmər yaxalığı olan beldən yığılmış palto; **2.** böyük yumşaq divan

chestnut[1] [ˈtʃesnʌt] *n* **1.** *bot.* şabalıd; şabalıd ağacı (*oduncaq*); **2.** şabalıdı rəng; **3.** kəhər at;
◊ **to pull** ***smb.'s*** **~s out of the fire** ≡ ilanı Seyid Əhməd əli ilə tutmaq

chestnut[2] [ˈtʃesnʌt] *adj* **1.** şabalıd; **~ tree** şabalıd ağacı; **2.** şabalıdı, şabalıdı rəng; **3.** kəhər (*at haq.*); **4.** xurmayı, açıq-şabalıdı (*saç, tük haq.*)

chesty [ˈtʃesti] *adj* **1.** genişsinəli; **2.** hündürdöşlü, iridöşlü, şişmandöşlü (*qadın haq.*); **3.** özünə qürrələnən / inanan / arxayın olan; lovğa, özünü öyən; **4.** ciyəri zəif, vərəmli, vərəm xəstəliyi olan; **5.** sinədən gələn; **~ cough** sinədən gələn öskürək

chew[1] [tʃu:] *v* **1.** çeynəmək; gövşəmək; *You must chew your food well before you swallow it Udmazdan əvvəl yeməyini / yeməyinizi yaxşı-yaxşı çeynəməlisən / çeynəməlisiniz;* **2.** düşünmək, fikirləşmək, ətraflı düşünmək / fikirləşmək, götür-qoy etmək; **to ~ revenge** intiqam / qisas almaq haqqında düşünmək;
◊ **to ~ the cud 1)** saqqız çeynəmək; **2)** eyni fikri dəfələrlə təkrar etmək

chewing [ˈtʃu:iŋ] *n* çeynəmə; gövşəmə

chewing-gum [ˈtʃu:iŋgʌm] *n* saqqız

chew out [ˈtʃu:aut] *v amer.* danlamaq; *The teacher chewed me out for being late Gecikdiyim üçün müəllim məni danladı*

chic[1] [ʃi:k] *n d.d.* şıq, zahiri bəzək / zinət / dəbdəbə, qəşənglik, zəriflik

chic[2] [ʃi:k] *adj d.d.* qəşəng, zərif, gözəl; *This is a chic hat Bu, gözəl papaqdır;* **~ appearance** qəşəng / gözəl görkəm

chick [tʃik] *n* **1.** cücə, çolpa; **2.** quş balası

chicken[1] [ˈtʃikin] *n* **1.** çolpa; **2.** beçə, fərə; **3.** toyuq əti; **spring ~** yaz çolpası (*yemək*); *I don't like chicken Mən toyuq əti xoşlamıram;* **4.** quş balası

chicken[2] [ˈtʃikin] *adj*; **~ coop** toyuq hini; **~ house** *amer.* toyuq hini / damı; **~ feed** toyuq yemi;
◊ **to count** ***one's*** **~s before they are hatched** cücəni yumurtadan çıxmamış saymaq

chicken-heart [ˈtʃikinha:t] *n* qorxaqlıq, ürəksizlik, cəsarətsizlik

chicken-hearted [ˈtʃikinˈha:tid] *adj* qorxaq, ürəksiz, cəsarətsiz, ağciyər

chicken-meat [ˈtʃikinmi:t] *n* toyuq yemi

chicken-pox [ˈtʃikinpɔks] *n tib.* toyuq çiçəyi, suçiçəyi

chickery [ˈtʃikəri] *n* cücə damı / hini

chickling [ˈtʃikliŋ] *n* yumurtadan yenicə çıxmış cücə, ətcəbala

chid [tʃid] **to chide** *felinin pt, pp formaları*

chidden [ˈtʃidn] **to chide** *felinin p.t. forması*

chide [tʃaid] *v* **1.** danlamaq, məzəmmət etmək, təqsirləndirmək, qınamaq; **to ~ a pupil for being lazy** tənbəl olduğuna görə şagirdi danlamaq; **2.** vıyıldamaq, uğuldamaq, guruldamaq (*külək, dəniz haq.*)

chief[1] [tʃi:f] *n* **1.** rəhbər; lider; rəis; şef; müdir; **~ of a library** kitabxana müdiri; **Republican party ~s** respublikaçılar partiyasının rəhbərləri / liderləri; **~ of police** polis rəisi; **2.** başçı (*qəbilənin, klanın*); hökmdar, əmir, padşah; **Red Indian ~** hindu tayfasının başçısı; **robber ~** quldurbaşı, quldurların başçısı;
◊ **in ~** əsasən, başlıca olaraq

chief[2] [tʃi:f] *adj* **1.** baş, böyük; **~ editor** baş redaktor; **~ engineer 1)** baş mühəndis; **2)** baş mexanik; **~ librarian** kitabxana müdiri; **2.** əsas, vacib, başlıca; **the ~ problem / question,** ***etc.*** başlıca problem / məsələ və s.; *The chief thing to discuss is this Başlıca müzakirə edilməli məsələ budur;* **the ~ thing to do** görülməli başlıca iş; **the ~ rivers in Azerbaijan** Azərbaycanın əsas çayları; **~ business** əsas məşğuliyyət / iş; *Smoking is one of the chief causes of lung cancer Ciyər xərçənginin başlıca səbəblərindən biri papiros çəkməkdir;*
◊ **~ mourner** rəhmətə gedənin ən yaxın qohumu / dostu

chiefly[1] [ˈtʃi:fli] *adj* rəhbərə / başçıya yaraşan, rəhbərə / başçıya məxsus olan

chiefly[2] [ˈtʃi:fli] *adv* əsasən, başlıca olaraq

chieftain [ˈtʃi:ftən] *n* **1.** başçı (*qəbilə başçısı*); **2.** *şair.* sərkərdə, qoşun başçısı; **3.** ataman, quldurbaşı, dəstəbaşı

chiffon[1] [ˈʃifɔn] *n toxuc.* şifon (*nazik ipək və ya pambıq parça*)

chiffon[2] [ˈʃifɔn] *adj* şifon; **~ blouse** şifon kofta

chiffonier [,ʃifəˈniəʳ] *n* şifoner (*paltar şkafı*)

chignon [ʃi:ˈnjɔ:ŋ] *n fr.* şinyon, qadın parikı

child [tʃaild] *n* (*pl* **children**) uşaq, bala, çağa, körpə; **male / female ~** yeni doğulmuş oğlan / qız uşağı; **mother and ~** ana və uşaq; **to be with ~** hamilə olmaq; **children and adults** uşaqlar və böyüklər; *What a sweet child! Nə qəşəng / şirin uşaqdır!;* **little children** balaca / kiçik uşaqlar; **high-school children** yuxarı sinif uşaqları / məktəbliləri; *You speak as a child Sən / Siz uşaq kimi danışırsan / danışırsınız;* **Children and parents** uşaqlar və valideynlər;
◊ **~'s play** uşaq oyuncağı; boş iş, çox asan məsələ

childbearing [ˈtʃaild,bεəriŋ] *n* **1.** uşaq doğma; *The woman was too old for child-*

bearing when she married Qadın ərə gedəndə uşaq doğmaq üçün çox yaşlı idi; **2.** hamiləlik, bala vermə

childbed [ˈtʃaɪldbed] *n* doğma, doğum, doğuş; **to die in ~** doğuş zamanı ölmək

child-birth [ˈtʃaɪldbə:θ] *n* **1.** doğma, doğuş, doğum; **to die in ~** doğuş zamanı ölmək; **2.** doğum sayı

childhood[1] [ˈtʃaɪldhud] *n* uşaqlıq, uşaqlıq çağı / dövrü; **to spend** *one's* **~ in the village** uşaqlığını kənddə keçirmək; *I spent my childhood in the village Mən uşaqlığımı kənddə keçirdim*

childhood[2] [ˈtʃaɪldhud] *adj* uşaqlıq, uşaq; **~ friend** uşaqlıq dostu; **~ disease** uşaq xəstəliyi

childish [ˈtʃaɪldɪʃ] *adj* uşaq, uşaqlıq edən, özünü uşaq kimi aparan; sadəlövh; **~ argument** sadəlövh dəlil / arqument; **~behaviour** uşaq hərəkəti; **~ sports** uşaq oyunları / idmanı; **~ voice** uşaq səsi; *The girl spoke in a childish voice Qız uşaq səsi ilə danışdı*

childishly [ˈtʃaɪldɪʃlɪ] *adv* uşaq kimi, uşaqcasına; **to act ~** uşaq kimi / uşaqcasına hərəkət etmək

childishness [ˈtʃaɪldɪʃnɪs] *n* uşaqlıq, sadəlik, sadəlövhlük

childless [ˈtʃaɪldlɪs] *adj* uşaqsız, sonsuz, övladsız; **a ~ family** uşaqsız / övladsız ailə

childlessness [ˈtʃaɪldlɪsnɪs] *n* uşaqsızlıq, sonsuzluq, övladsızlıq

childlike [ˈtʃaɪldlaɪk] *adj* günahsız, təmiz, səmimi, sadə

children [ˈtʃɪldrən] **child** *isminin cəm forması*

childship [ˈtʃaɪldʃɪp] *n* **1.** qızlıq / oğulluq statusu; **2.** oğulluğa / qızlığa götürmə

chill[1] [tʃɪl] *n* **1.** soyuq, soyuq hava; şaxta; **the ~s of night** gecənin soyuğu / şaxtası; *There was a chill in the air this morning Bu səhər havada (bir) şaxta vardı;* **2.** soyuqluq, soyutma, soyudulma; **to take the ~ off** bir az isitmək / qızdırmaq; **3.** soyuqdəymə, soyuqlama; **to catch a ~** soyuqlamaq, soyuq dəymək; **4.** soyuqluq, soyuq münasibət; **5.** məyus olma, ümidsizlik; **to cast / to throw a ~** əlini soyutmaq; həvəsdən / ruhdan salmaq; kədərləndirmək, qəmləndirmək, əvqatını təlx etmək; *The bad news cast a chill over the gathering Pis xəbər toplanışdakıların əvqatını təlx etdi*

chill[2] [tʃɪl] *adj* **1.** soyuq, buz kimi; **~ breeze** soyuq / buz kimi meh; **2.** soyuq, sərin; **~ welcome** soyuq qəbul; **3.** hissiz, sərt, soyuq; **~ box** soyuducu

chill[3] [tʃɪl] *v* soyutmaq; *I want this wine to chill Mən bu şərabı soyutmaq istəyirəm*

chilled [tʃɪld] *adj* soyudulmuş; **~ wine / beer** soyudulmuş şərab / pivə

chilli [ˈtʃɪlɪ] *n bot.* qırmızı bibər

chilliness [tʃɪlɪnɪs] *n* **1.** soyuqluq, sərinlik; **2.** quruluq, soyuqluq *(münasibət və s. haq.)*

chilling-room [ˈtʃɪlɪŋrum] *n* dondurucu kamera

chillness [tʃɪlnɪs] *n* **1.** soyuqluq; pislik *(havada)*; **2.** sərinlik, ayaz

chilly[1] [ˈtʃɪlɪ] *adj* **1.** soyuq, sərin; pis, korlanmış; nəm, yağmurlu *(hava haq.)*; **a ~ room** soyuq otaq; **~ morning** yağmurlu səhər; *It is getting chilly Sərinləşir, Soyuqlaşır;* **2.** tez üşüyən, soyuğa davamsız; **to feel ~** üşümək, titrəmək, əsmək *(soyuqdan)*; **3.** quru, soyuq; *The king was given a chilly welcome when he arrived on the island Kral adaya təşrif gətirəndə onu soyuq qarşıladılar;* **~ smile** soyuq təbəssüm

chilly[2] [ˈtʃɪlɪ] *adv* **1.** üşüyə-üşüyə, soyuqdan əsə-əsə, büzüşərək; **2.** soyuq, qaşqabaqlı

chime[1] [tʃaɪm] *n* **1.** zəng dəsti / komplekti; qüllə saatı; **2.** zəng səsi; qüllə saatının səsi; **3.** saatın vurması / çalması; *The chime of the clock woke him up Saatın vurması onu yuxudan oyatdı*

chime[2] [tʃaɪm] *v* **1.** hava çalmaq *(zəng / qüllə saatı vasitəsilə)*; zəng çalmaq, vurmaq; *The bells are chiming Kilsə zəngləri çalınır;* **2.** vurmaq; *The clock chimed midnight Saat gecəyarısını vurdu;* **3.** uyğun gəlmək; **to ~ (*in*) with** ***smb.*'s idea** bir kəsin fikrinə / ideyasına uyğun gəlmək; *I think your plans will chime in with mine Mən belə hesab edirəm ki, sənin / sizin planın / planınız mənim planıma uyğun gələcək;*

◊ **to ~ in with** *-a, -ə* qoşulmaq; **to ~ in with the laughter** ümumi gülüşə qoşulmaq

chimer [ˈtʃaɪməʳ] *n* zəngçalan *(kilsədə)*

chimney [ˈtʃɪmnɪ] *n* baca; dudkeş, boru; **factory ~s** fabrika bacaları

chimney-cap [ˈtʃɪmnɪkæp] *n* tüstü borusunun qapağı

chimney-corner [ˈtʃɪmnɪ,kɔ:nəʳ] *n* **1.** buxarının yaxınlığında / qabağında yer; **2.** rahat isti yer

chimney-stack [ˈtʃɪmnɪstæk] *n* baca, dudkeş

chimney-stalk [ˈtʃɪmnɪstɔ:k] *n* fabrik-zavod bacası / borusu

chimney-swallow [ˈtʃɪmnɪˈswɔlou] *n* kənd qaranquşu

chimney-sweep [ˈtʃɪmnɪswi:p] *n* bacatəmizləyən

chimney-sweeper [ˈtʃɪmnɪ,swi:pəʳ] *n* = **chimney-sweep**

chimpanzee [,tʃɪmpænˈzi:] *n zool.* şimpanze

chin[1] [tʃɪn] *n* çənə; **double ~** buxaq;

◊ **up to the ~** ≡ boğaza qədər; *Keep your chin up ≡ Başını / Başınızı dik tut / tutun!*

chin[2] [tʃɪn] *v* çənəsinə yaxınlaşdırmaq; çənəsi ilə tutmaq *(skripkanı və s.)*; **to ~ oneself up** çənəyə qədər dartınıb qalxmaq *(gimnastika)*

china[1] [ˈtʃaɪnə] *n* **1.** farfor, çini; **2.** farfor məmulatı, çini qab;

◊ **to break ~** vəlvələ / çaxnaşma salmaq

China[2] [ˈtʃaɪnə] *adj* I Çin; **~ tea** çin çayı

china [ˈtʃaɪnə] *adj* II farfor, çini; **~ vase** farfor / çini vaza

china-closet [ˈtʃaɪnə,klɔzɪt] *n* bufet; qab şkafı

chinawoman [ˈtʃaɪnə,wumən] *n (pl* **-women** [-,wɪmɪn] çinli qadın

chine[1] [tʃaɪn] *n* **1.** bel sütunu *(heyvanlarda)*; **2.** *aşp.* can əti; sümüyü çıxarılmış ət parçası

chine[2] [tʃaɪn] *v* **1.** can ətini kəsmək; **2.** bel sümüyünü sındırmaq; *I'll chine the villain Bu əclafın / yaramazın belini sındıracam*

Chinese[1] [ˈtʃaɪˈni:z] *n (Cəmdə dəyişmir)* **1.** çinli; **the ~** *top.i* çinlilər; **2.** Çin dili; **to speak ~** Çin dilində danışmaq, çincə danışmaq

Chinese[2] [ˈtʃaɪˈni:z] *adj* Çin; **~ wall** Çin səddi; **~ paper** Çin kağızı *(bambukdan hazırlanmış)*;

◊ **~ puzzle** dolaşıq iş / məsələ, mürəkkəb / çox çətin tapşırıq

chink[1] [tʃɪŋk] *n* I yarıq, çatlaq, çat; *The boy watched the girls through a chink in the wall Oğlan divarın yarığından qızlara tamaşa etdi*

chink [tʃɪŋk] *n* II **1.** zəng səsi; zınqıltı; cingilti *(stəkan, dəmir pul və s. səsi)*; **2.** cırıldama *(cırcırama haq.)*; **3.** sikkə, metal pul, nağd pul

chink[2] [tʃɪŋk] *v* I **1.** suvaqlamaq, malalamaq; yarığı / çatlağı tutmaq; *He chinked the hole in the wall with clay O, divardakı deşiyi / yarığı gillə tutdu;* **2.** çat-çat olmaq, çatla örtülmək, çatlamaq

chink [tʃɪŋk] *v* II cingildəmək *(stəkan, dəmir pul və s.)*

chinky [ˈtʃɪŋkɪ] *adj* yarıq-yarıq, çatlaq-çatlaq; kəsik-kəsik / doğram-doğram / tikə-tikə edilmiş; çat-çat olmuş

chinstrap [ˈtʃɪnstræp] *n* çənəaltı qayış / lent *(papağı başda saxlamaq üçün)*

chip[1] [tʃɪp] *n* I **1.** talaşa, tilişkə; **2.** yonqar; **3.** ağac lifi, alt qabıq, lif; **4.** qırıntı, parça, qırıq, qəlpə *(daşın, şüşənin)*; **5.** zədə, qüsur, nöqsan; çopur yeri, çopurluq; kələ-kötürlük; **a ~ in the edge of a plate** boşqabın qırağında kələ-kötürlük; **6.** *pl* çınqıl, qırma daş / kərpic; **7.** nazik dilim / fal / tikə *(alma, kartof və s. haq.)*; **orange ~s** şəkərli portağal dilimləri; **8.** *pl* kartof dilimi *(nazik-nazik kəsilib qızardılmış)*; **fish and ~s** balıq və nazik-nazik kəsilib qızardılmış kartof; **9.** fişka *(müxtəlif oyunlarda işlənən daş, marka və s.)*; **10.** yararsız / dəyərsiz şey, dadsız şey;

◊ **dry as a ~** quru, maraqsız, maraq doğurmayan; **to have / to wear a ~ on** ***one's*** **shoulder** dalaşmağa hazır olmaq / bəhanə axtarmaq; **to knock a ~ from / off** ***smb.*'s shoulder** bir kəslə davaya girişmək / dava etmək;

◊ *Such carpenter, such chips at. söz. ≡ Kor atın kor nalbəndi olar; ≡ Mal sahibinə oxşar*

chip [tʃɪp] *n* II **1.** badalaq *(güləşdə)*; **2.** dalaşma, vuruşma

chip[2] [tʃɪp] *v (-pp-)* **1.** yonmaq, rəndələmək; **2.** doğramaq; *I have chipped pota-*

toes Mən kartofu doğramışam; **3.** parçalamaq, yarmaq (*odunu*); **4.** çapmaq, sındırmaq (*buzu və s.*); **5.** xırdalamaq, doğramaq (*daşı*); **6.** oymaq, deşmək, dəlmək; **7.** bölünmək, parçalanmaq, qırılmaq; *This rock chips easily Bu qaya asanlıqla parçalanır / qırılır;* **8.** kənarını sındırmaq (*qabın və s.*); kələ-kötür etmək; *These plates chip if you are not careful Sən / Siz ehtiyatlı olmasan / olmasanız bu boşqabların kənarları sınacaq;* **9.** kartofu dilim-dilim doğrayıb qızartmaq

chip-ax [ˈtʃɪpæks] *n* qiyməkeş; dəhrə

chipped [tʃɪpt] *adj* **1.** kələ-kötür, nahamar; **2.** qıraqları sınmış (*qab haq.*); **3.** çınqılla / qırmadaşla örtülmüş; **~ surface** çınqılla / qırmadaşla örtülmüş səth (*yol haq.*)

chipping [ˈtʃɪpɪŋ] *n* **1.** qələm (*dəmir və ya daş yonmaq üçün alət*) ilə təmizləmə; **2.** *pl* qəlpə, qırıntı, qırıq; **3.** yonqar; **4.** çınqıl, qırmadaş

chippy [ˈtʃɪpɪ] *n* bişirilmiş kartof və qızardılmış balıq satan mağaza

chippy[2] [ˈtʃɪpɪ] *adj* **1.** dişənmiş, diş-diş (*bıçaq haq.*); **2.** sındırılmış, qırılmış, sınıq, qırılıb tökülmüş (*qab-qacağın qırağı haq.*); **3.** kəsilmiş, yarılmış, doğranmış; parçalanmış; **4.** sıyrılmış, yonulmuş, rəndələnmiş; **5.** başı ağır / tutqun (*sərxoşluqdan sonra*)

chirk[2] [tʃə:k] *v* **1.** *amer.* şadlandırmaq, əyləndirmək, ürəyini açmaq; **2.** ürəkləndirmək, ürək vermək, cürətləndirmək; **3.** canlanmaq; **4.** cikkildəmək, civildəmək, cik-cik etmək (*quş*)

chirl[1] [tʃə:l] *n* cəh-cəh, zəngulə

chirl[2] [tʃə:l] *v* cəh-cəh etmək, zəngulə vurmaq; oxumaq (*quş haq.*)

chirognomist [kaɪəˈrɔgnəmɪst] *n* **1.** falçı, əl falçısı, ələ baxıb fal açan; **2.** falçı qadın

chirognomy [kaɪəˈrɔgnəmɪ] *n* əl falı, ələ baxıb fal açma; falçılıq

chiromancy [ˈkaɪərəmænsɪ] *n* əlfalı, ələ baxaraq fal açma

chiropodist [kɪˈrɔpədɪst] *n* pedikür ustası; pedikürçü, pedikür edən qadın

chiropody [kɪˈrɔpədɪ] *n* pedikür

chirp[1] [tʃə:p] *n* cik-cik, cik-cik etmə, cikkildəmə; cırıldama (*cırcırama və s.*)

chirp[2] [tʃə:p] *v* **1.** cikkildəmək, cik-cik etmək, civildəmək (*quş haq.*); vızıldamaq, vıyıldamaq (*ağcaqanad və s.*); cırıldamaq (*cırcırama haq.*); **2.** mızıldamaq (*adam haq.*)

chirper [ˈtʃə:pəʳ] *n* **1.** qışqırıqçı / hay-haray salan quş; vızıldayan həşərat; **2.** çoxdanışan / naqqal / çərənçi qadın

chirpy [ˈtʃə:pɪ] *adj* **1.** həmişə şən, həmişə şad, gülərüzlü; **2.** dırıbaş, çevik, zirək

chirr[1] [tʃə:ʳ] *n* cırıldama; tırıldama, xışıltı, xışıldama

chirr[2] [tʃə:ʳ] *v* **1.** tırıldamaq, cırıldamaq, çatırdamaq, şıqqıldamaq; **2.** xışıldamaq (*qarğı, qamış haq.*)

chirrup[1] [ˈtʃɪrəp] *n* **1.** boş danışıq, boşboğazlıq, cəfəngiyyat; **2.** muşqurma

chirrup[2] [ˈtʃɪrəp] *v* civildəmək, cikkildəmək (*quş*), cik-cik etmək, cırıldamaq (*cırcırama və s. haq.*)

chisel[1] [ˈtʃɪzl] *n* I **1.** kəpək un; **2.** ələnməmiş un

chisel [ˈtʃɪzl] *n* II iskənə, zubilo

chisel[2] [ˈtʃɪzl] *v* **1.** oymaq, qazımaq, hökk etmək, taraşlamaq; **2.** kəsmək, kəsib çıxartmaq (*ağac*); **3.** zərb etmək; naxış basmaq (*metala*); yiv açmaq; **4.** iskənə / zubilo ilə işləmək; **5.** *d.d.* aldatmaq, tovlamaq, kələk / hiylə / fırıldaq gəlmək, dələduzluq / hiyləgərlik / fırıldaqçılıq etmək

chiseller [ˈtʃɪzləʳ] *n* **1.** kəsən, zərb edən, naxış vuran / basan (*usta*), oymaçı; həkkak, oyucu; **2.** *d.d.* fırıldaqçı, hiyləgər, dələduz, adamaldadan, fırıldaqçı

chiselling [ˈtʃɪzlɪŋ] *n* **1.** oyma, qazıma; hökk etmə, taraşlama; naxış açma; **2.** zərb etmə, kəsmə (*pul, medal*); naxış (*metalda*); **3.** *tex.* iskənə ilə işləmə / düzəltmə / hazırlama

chit[1] [tʃɪt] *n* I uşaq, bala; **~ of a girl** cavan / yetişmiş / yetkin qız

chit[2] [tʃɪt] *n* II **1.** *d.d.* qısa məktub, kağız; **2.** qəbz (*yemək və içki üçün pul yerinə verilən*); hesab

chit [tʃɪt] *n* III zoğ, cücərti

chit[2] [tʃɪt] *v* zoğ buraxmaq, cücərmək, cücərti vermək

chit-chat [ˈtʃɪttʃæt] *n* **1.** boşboğazlıq, boş danışıq, laqqırtı, ordan-burdan danışma; **2.** qeybət, dedi-qodu

chivied [ˈtʃɪvɪd] *adj* incidilmiş, əzab verilmiş, əldən / haldan düşmüş; yorğun, üzgün, tabsız

chlorinate [ˈklɔ:rɪneɪt] *v kim.* xlorlamaq

chlorinated [ˈklɔ:rɪneɪtɪd] *adj* xlorlanmış, xlorlaşdırılmış

chlorination [ˌklɔ:rɪˈneɪʃn] *n kim.* xlorlama, xlorlaşdırma

chlorine [ˈklɔ:ri:n] *n kim.* xlor

chloroform [ˈklɔrəfɔ:m] *n tib.* xloroform

chlorous [ˈklɔ:rəs] *adj kim.* xlorlu; **~ acid** xlor turşusu

chocolate[1] [ˈtʃɔkəlɪt] *n* **1.** şokolad; **a bar of ~** bir plitka şokolad; **2.** *pl* şokolad konfeti; **a box of ~s** bir qutu şokolad konfeti

chocolate[2] [ˈtʃɔkəlɪt] *adj* **1.** şokoladlı; **~ ice** şokoladlı dondurma; **2.** şokolad rəngli

choice[1] [tʃɔɪs] *n* **1.** seçmə, seçilmə, seçib götürmə; **to make a ~ of *smth.*** bir şeyi seçmək; **to make *one's* ~** seçmək; *Take your choice of rooms İstədiyin / İstədiyiniz otağı seç / seçin;* **2.** çeşid, assortiment; **wide / poor ~** böyük / az çeşid; **3.** alternativ, seçmə imkanı; *I have no choice in the matter Mənim bu məsələdə seçmə imkanım yoxdur;* **4.** seçim; *This is my choice Bu mənim seçimidir;* **5.** seçilmiş nümayəndə; *He was the people's choice O, xalqın seçilmiş nümayəndəsi idi*

choice[2] [tʃɔɪs] *adj* **1.** seçmə, seçilmiş; ən yaxşı, əla; **~ goods** seçmə mal; **~ apples** seçmə alma; *The shop is selling choice apples Bu mağaza seçmə alma satır;* **~ passage / piece** seçilmiş hissə (*kitabdan*); **2.** gözəl, zərif, incə, nəfis

choiceful [ˈtʃɔɪsful] *adj* **1.** ehtiyatlı, tələbkar, çətin bəyənən; **2.** seçməyə imkan verən

choiceness [ˈtʃɔɪsnɪs] *n* yüksək keyfiyyət; yüksək dəyanət / ləyaqət

choir[1] [ˈkwaɪəʳ] *n* **1.** xor; **a church ~** kilsə xoru; **a school ~** məktəb xoru; **2.** xor ansamblı, kapella (*xor dəstəsi*)

choir[2] [ˈkwaɪəʳ] *v* xorla oxumaq

choir-boy [ˈkwaɪəbɔɪ] *n* xorda oxuyan oğlan

choir-master [ˈkwaɪəˌma:stəʳ] *n* xormeystr

choke[1] [tʃouk] *n* **1.** təngnəfəslik, nəfəs tutulması, təngişmə; **2.** boğma, boğulma; **3.** bağlanmış uc (*kisənin, torbanın və s.*)

choke[2] [tʃouk] *v* **1.** boğmaq; **to ~ to death** boğub öldürmək; **to ~ the life out of *smb.*** bir kəsi boğub öldürmək; *Tears choked her Göz yaşı onu boğdu;* **2.** boğulmaq; **to ~ with smoke** tüstüdən boğulmaq; **to ~ with rage** hiddətdən / qəzəbdən boğulmaq; **3.** qəhərlənmək, çeçəmək; **to ~ on a bone** boğazında sümük qalmaq; **4.** söndürmək; **to ~ a fire** ocağı söndürmək; **5.** basmaq; **to ~ a plant** bitkini basmaq (*alaq otları haq.*); *The garden is choked (up) with weeds Alaq otları bağı basıb;* **6.** zibilləmək, yolunu tutmaq; *The chimney is choked (up) with soot Boru / Baca hislə dolub, His bacanın yolunu tutub;* **7.** bağlamaq; tıxaclamaq, tıxac əmələ gətirmək; **to ~ the highway** şose yolunu bağlamaq, şose yolunda tıxac əmələ gətirmək

choke-damp [ˈtʃoukdæmp] *n* boğucu qaz

choker [ˈtʃoukəʳ] *n* **1.** boğucu, boğan; **2.** hündür kraxmallı yaxalıq; **3.** yuxarıdan bağlanmış qalstuk / şərf

choking[1] [ˈtʃoukɪŋ] *n* **1.** təngnəfəslik, təngişmə, boğulma; **2.** bağlanma, tutulma, tıxanma, dolma

choking[2] [ˈtʃoukɪŋ] *adj* **1.** boğulan, təngnəfəs olan; tövşüyən; **2.** boğucu; **~ gas** *hərb.* boğucu qaz

chokingly [ˈtʃoukɪŋlɪ] *adv* boğula-boğula, təngnəfəs surətdə / halda

choky [ˈtʃoukɪ] *adj* **1.** boğulan, təngnəfəs olan, tövşəyən; *I feel choky Boğuluram, Nəfəsim daralır / tutulur;* **2.** bürkü, bürkülü, boğanaq; boğucu

cholecyst [ˈkɔlɪsɪst] *n anat.* öd kisəsi

cholecystitis [ˌkɔlɪsɪsˈtaɪtɪs] *n tib.* xolesistit (*öd kisəsinin iltihabı*)

choler [ˈkɔləʳ] *n d.d.* **1.** öd; **2.** qəzəb, qeyz, hirs

cholera [ˈkɔlərə] *n tib.* vəba, ovma (*xəstəlik*); **Asiatic ~** Asiya vəbası

choleric [ˈkɔlərɪk] *adj* **1.** vəba, vəbalı; **2.** qıcıqlandırıcı; **3.** qəzəblənmiş, qeyzlənmiş, acıqlanmış, hirslənmiş

choose [tʃu:z] *v* **1.** seçmək; **to ~ an apple / a friend / a book, *etc.*** alma / dost / kitab və s. seçmək; **to ~ books for the library** kitabxana üçün kitab seçmək; **to ~ a leader**

/ **a chairman** rəhbər / sədr seçmək; **2.** üstün tutmaq, daha yaxşı bilmək; *Choose for yourself Özün / Özünüz seç / seçin; He chose to hide O gizlənməyi üstün tutdu;*
◊ *I cannot ~ but ... Mən məcburam..., I cannot choose but to agree Mənim razılaşmaqdan başqa əlacım yoxdur*

choosey [ˈtʃu:zı] *adj* = **choosy**

choosy [ˈtʃu:zı] *adj* vasvası, şıltaq, inadcıl; tələbkar, çətin bəyənən; **to be ~** vasvası olmaq; *Don't be so choosy Belə vasvası olma / olmayın*

chop[1] [tʃɔp] *n* I **1.** zərbə (*balta, çapacaq və s. ilə endirilən*); **2.** əzmə kotlet; **mutton / pork ~** qoyun / donuz ətindən əzmə kotlet; **3.** dilim, fal, parça, tikə; **4.** xırda / xəfif / kiçik ləpə (*dənizdə*)

chop [tʃɔp] *n* II **1.** sümüklü ət parçası; *We're having lamb chops for dinner Biz naharda quzu ətindən soyutma yeyəcəyik;* **2.** dalğaların zərbəsi; *We could feel the chop of the waves moving the boat up and down Biz qayığı atıb-tutan dalğaların zərbələrini hiss edə bilirdik*

chop [tʃɔp] *n* III dəyişmə, dəyişdirmə (*küləyin istiqaməti, fikir, rəy və s. haq.*); **~s and changes** mütəmadi dəyişmə; tərəddüd, qərarsızlıq

chop [tʃɔp] *n* IV **1.** damğa; möhür; fabrik markası; **2.** növ, çeşid, sort; **first / second ~** birinci / ikinci növ; **3.** lisenziya

chop[2] [tʃɔp] *v* (**-pp-**) I **1.** doğramaq, kəsmək, yarmaq (*balta və s. ilə*); *He chopped the block of wood in two with a single blow O, kötüyü bircə zərbə ilə ikiyə böldü;* **2.** xırda-xırda doğramaq; *Chop the onions up, please Zəhmət olmasa, bu soğanları xırda-xırda doğra / doğrayın;* **3. (at)** əl qaldırmaq; zərbə endirmək; *He chopped at me with his knife, but missed O, bıçağı ilə mənə zərbə endirdi, lakin əli boşa çıxdı;* **to ~ away** kəsib / qoparıb atmaq; **to ~ down a tree** ağacı kəsib yıxmaq

chop [tʃɔp] *v* (**-pp-**) II **1.** kəskin surətdə dəyişmək; **2.** mübadilə etmək, dəyişdirilmək; **3.** mübahisə etmək, sözləşmək;
◊ **to ~ and change** arasız / mütəmadi olaraq dəyişmək, tez-tez dəyişmək; *The wind keeps about, so it might be dangerous to go sailing Külək aramsız olaraq istiqamətini dəyişir, buna görə açıq dənizə çıxmaq təhlükəli ola bilər*

chop-house [ˈtʃɔphaus] *n* **1.** ət xörəyi verən restoran; **2.** aşxana, yeməkxana, kababçı dükanı, kababxana

chopped [tʃɔpt] *adj* döyülmüş; **~ meat** döyülmüş ət; **~ straw** saman

chopper [ˈtʃɔpəʳ] *n* **1.** bıçaq (*qəssab bıçağı*); **2.** dəhrə; **3.** balta (*odun yarmaq üçün*); **4.** çapacaq, qiyməkeş

chopping[1] [ˈtʃɔpıŋ] *n* **1.** kəsmə, yarma, doğrama (*odun, küləş və s.*); **2.** əti maşından keçirmə; **3.** *k.t.* seyrəltmə

chopping[2] [tʃɔpıŋ] *adj* ucaboy, boylu-buxunlu; gövdəli, yekəpər

choppy [ˈtʃɔpı] *adj* **1.** istiqamətini tez-tez dəyişən; coşğun, kəskin (*külək haq.*); **2.** dəyişkən, qərarsız, səbatsız, qeyri-sabit, külək kimi dəyişkən, **~ market** qeyri-sabit bazar; **3.** narahat, həyəcanlı, təlatümlü (*dəniz haq.*); **4.** kəskin, coşğun (*hərəkət haq.*); qırıq, qırıq-qırıq, kəsik-kəsik, rabitəsiz; yarıq-yarıq

chord[1] [kɔ:d] *n mus.* akkord (*bir-birindən aralı olan bir neçə tonun ahəngdar bir surətdə səslənməsi*)

chord[2] [kɔ:d] *v* I **1.** həmahəng / uyğun olmaq, uyğun gəlmək; **2.** birləşdirmək; uyğunlaşdırmaq

chorded [ˈkɔ:dıd] *adj* həmahəng, ahəngdar, uyğun, müvafiq

chore [tʃɔ:] *n amer.* **1.** gündəlik / gündəmuzd iş; **2.** (*əsasən pl*) ev işləri; **daily ~s** gündəlik ev işləri; *Her chore is washing the dishes Onun gündəlik işi qab-qacağı yumaqdır;* **3.** zəhlətökən / xoşagəlməz iş; *It is such a chore to do the shopping every day Hər gün bazarlıq etmək zəhlətökən işdir*

choreograph [ˈkɔrıəgra:f] *n* = **choreographer**

choreographer [ˌkɔrıˈɔgræfəʳ] *n* baletmeyster (*balet rəhbəri, rəqs müəllimi*)

choreographic [ˌkɔrıəˈgræfik] *adj* rəqs, balet

choreography [ˌkɔrıˈɔgrəfı] *n* xoreoqrafiya, rəqs sənəti

chorist [ˈkɔrıst] *n* **1.** xorist, xorda iştirak edən (*qədim yunan teatrında*); **2.** xorda oxuyan, xor ansamblında iştirak edən

chorus[1] [ˈkɔ:rəs] *n* **1.** xor, xor qrupu; **in ~** xorla; *The minister's speech was met with a chorus of shouts Nazirin çıxışı kəskin etirazla qarşılandı;* **2.** *məc.* kommentator, şərhçi, izahçı; **3.** *mus.* nəqərat; **4.** xor üçün yazılmış musiqi əsəri

chorus[2] [ˈkɔ:rəs] *v* **1.** xorla oxumaq; xorla demək / danışmaq / oxumaq və s.; **2.** təkrarlamaq, təkrar etmək, bəli-bəli demək

chosen [tʃouzn] **to choose** *felinin pp forması*

Christ [kraıst] *n* İsa; **Jesus Christ** İisus Xristos

christen [ˈkrısn] *v* **1.** xristian etmək, xaç suyuna salmaq; **2.** xaç vurmaq / çevirmək / çəkmək; **3.** xaç atası və ya xaç anası olmaq; **4.** xaç suyuna salarkən ad vermək

Christendom [ˈkrısndəm] *n* **1.** xristian dünyası / ölkələri; **2.** *top.i* xristianlar, xaçpərəstlər

christening [ˈkrısnıŋ] *n* xaç suyuna salma (*xristianlığa qəbul olunma mərasimi*)

Christian[1] [ˈkrıstjən] *n* xristian, xaçpərəst

Christian[2] [ˈkrıstjən] *adj* xristian; xristianlıq; **~ name** xristian adı; **~ era** xristianlıq dövrü / erası

Christianity [ˌkrıstıˈænıtı] *n* **1.** xristianlıq, xristian dini, xaçpərəstlik; **2.** *top.i* xristianlar

Christianize [ˈkrıstjənaız] *v* xristian etmək, xristianlaşdırmaq, xristian dinini qəbul etdirmək / etmək

Christianlike [ˈkrıstjənlaık] *adj* xristian kimi, xristiana layiq

Christless [ˈkraıstlıs] *adj din.* Xrista / İsaya inanmayan, xaçpərəst dinini qəbul etməyən

Christmas[1] [ˈkrısməs] *n kils.* milad günü

Christmas[2] [ˈkrısməs] *adj*: **~ card** Milad bayramını təbrik etmək üçün kartoçka; **~ gifts** Milad bayramı hədiyyələri

christmas[3] [ˈkrısməs] *v* **1.** *d.d.* Milad bayramı üçün bəzəmək; **2.** Milad bayramını qeyd etmək

Christmas-box [ˈkrısməsbɔks] *n* Milad bayramı üçün hədiyyələr qoyulmuş qutu, Milad bayramı hədiyyələri

Christmas-day [ˈkrısməsdeı] *n* Milad bayramının birinci günü (*25 dekabr*)

Christmas-eve [ˈkrısməsi:v] *n* Milad axşamı; xaçaçuran axşamı; Milad bayramı ərəfəsi (*24 dekabr*)

Christmas-tide [ˈkrısməstaıd] *n* Milad bayramı günləri (*24 dekabrdan 6 yanvara qədər olan müddət*)

Christmas-tree [ˈkrısməstri:] *n* Milad bayramı yolkası

christ's thorn [ˈkraısts ˈθɔ:n] *n bot.* yemişan

chromatic [krəˈmætık] *adj* xromatik, rəngli; **~ press** *poliqr.* rəngli çap üçün maşın; **~ printing** *poliqr.* rəngli çap

chromic [ˈkroumık] *adj kim.* xromlu, xrom qarışığı olan; **~ dyeing** xromlu rəngləmə

chromize [ˈkroumaız] *v tex.* xromlamaq, xromla örtmək, üzünə xrom çəkmək (*metal şeylərin*)

chromosome [ˈkrouməsoum] *n biol.* xromosom

chronic [ˈkrɔnık] *adj* **1.** xroniki, uzunsürən, çox davam edən (*xəstəlik haq.*); **2.** xronik xəstəliyi olan, xroniki xəstəliyə tutulan; **~ rheumatizm** xroniki revmatizm / yel; **3.** daimi; arasıkəsilməz, arası kəsilməyən; **~ headache** daimi başağrısı; **~ doubts** daimi şübhələr; **~ wars** arasıkəsilməyən / daimi müharibələr

chronical [ˈkrɔnıkəl] *adj* = **chronic**

chronically [ˈkrɔnıkəlı] *adv* **1.** xroniki olaraq / bir tərzdə; uzun müddət / zaman; **2.** həmişə, daim, həmişəlik

chronicle[1] [ˈkrɔnıkl] *n* **1.** salnamə (*hadisələrin tarixi ardıcıllıqla yazılışı*); **2.** xronika (*siyasi, ictimai, ailə və s. hadisələrin tarixini təsvir edən ədəbi əsər*); **3.** xronika (*qəzetdə yerli xəbərlər şöbəsi*)

chronicle[2] [ˈkrɔnıkl] *v* yazmaq, qeyd etmək (*gündəliyə, salnaməyə*)

chronographer [krəˈnɔgrəfəʳ] *n* salnaməçi, salnamə yazan; xronologiya tərtib edən adam

chronography [ˌkrɔnəˈgræfı] *n* hadisələri xronoloji olaraq şərh / izah etmə

chronologer [krəˈnɔlədʒəʳ] *n* xronologiya tərtib edən mütəxəssis

chronologic [ˌkrɔnəˈlɔdʒık] *adj* xronoloji, xronologiya

chronological [ˌkrɔnəˈlɔdʒɪkəl] *adj* = **chronologic**
chronologist [krəˈnɔlədʒɪst] *n* = **chronologer**
chronologize [krəˈnɔlədʒaɪz] *v* xronoloji qaydada yerləşdirmək
chronology [krəˈnɔlədʒɪ] *n* **1.** xronologiya; **2.** xronoloji cədvəl / göstərici
chronometer [krəˈnɔmɪtəʳ] *n* xronometr (*cihaz*)
chronometric [ˌkrɔnəˈmetrɪk] *adj* xronometr, xronometrik
chronometry [krəˈnɔmɪtrɪ] *n* xronometriya
chubbiness [ˈtʃʌbɪnɪs] *n* girdəsifətlik, yumrusifətlik, köklük, koppuşluq
chubby [ˈtʃʌbɪ] *adj* girdəsifət, yumrusifət, koppuşsifət; kök; ~ **cheeks** koppuş / yumru yanaqlar; ~ **baby** kök / koppuş uşaq
chub-faced [ˈtʃʌbfeɪst] *adj* girdəsifət, yumrusifət
chuck[1] [tʃʌk] *n* I **1.** cücə; **2.** qaqqıldama (*toyuq və s.*)
chuck [tʃʌk] *n* II **1.** tullama, tullanma; atma; sıçrayış, sıçrama; **2.** oryol-reşka oyunu
chuck [tʃʌk] *n* III girdin, odun, odun parçası, kötük
chuck[2] [tʃʌk] *v* I **1.** qaqqıldamaq (*toyuq və s.*); **2.** səsləmək, çağırmaq (*ev quşlarını*); **3.** tələsdirmək, qısnamaq (*atı*)
chuck [tʃʌk] *v* II **1.** atmaq, tullamaq; tolazlamaq; **2.** imtina etmək, əl çəkmək; **to ~ work** işi atmaq, işdən imtina etmək; **to ~ a friend** dostdan əl çəkmək; **3.** tumarlamaq, oxşamaq; **4.** oryol-reşka oynamaq
chuckle[1] [ˈtʃʌkl] *n* **1.** boğuq gülüş; fınxırma, fınxırtı; hırıldama, hırıltı, bığaltı gülmə (*həzz alaraq*); **2.** qaqqıltı, qaqqıldama (*toyuq səsi*); qağıltı, qağıldama (*qaz səsi*); vağıltı, vağıldama (*ördək səsi*)
chuckle[2] [ˈtʃʌkl] *v* **1.** rişxənd etmək, altdan-altdan gülmək; bığaltı gülmək; *He was chuckling to himself over the letter Məktubu oxuyarkən o, öz-özünə bığaltı gülürdü;* **2.** qaqqıldamaq; qağıldamaq (*qaz haq.*)
chuckle-headed [ˈtʃʌklˈhedɪd] *adj d.d.* axmaq, səfeh, gic, sarsaq, ağılsız, qanmaz, başıboş, yelbeyin
chug[1] [tʃʌg] *n* **1.** tövşümə, ləhləmə; **2.** fısıldama (*maşın, parovoz və s. haq.*)
chug[2] [tʃʌg] *v* (**-gg-**) **1.** tövşümək, ləhləmək; **2.** fısıldamaq (*maşın haq.*); *I heard the engine chugging along Mən maşının fısıldayaraq yol boyu getdiyini eşitdim*
chum[1] [tʃʌm] *n* **1.** *d.d.* yoldaş, dost, səmimi dost; **2.** bir yerdə / bir otaqda yaşayan, otaq yoldaşı (*yataqxanada, həbsxanada və s.*), məktəb yoldaşı
chum[2] [tʃʌm] *v* (**-mm-**) **1.** (**with, together**) birlikdə / birgə yaşamaq (*bir otaqda, bir yataqxanada və s.*); *He is going to chum with a friend next year O, gələn il dostlarından biri ilə bir yerdə yaşamaq fikrindədir;* **2.** (**with**) dostluq etmək; **3.** bir yerə köçürmək (*yaşamaq üçün*)
chummery [ˈtʃʌmərɪ] *n* **1.** tələbələrin və s. birgə yaşayışı (*bir otaqda*); **2.** bir neçə dostun / yoldaşın birgə kirayə etdiyi otaq
chummy[1] [ˈtʃʌmɪ] *n d.d.* dost, aşna
chummy[2] [ˈtʃʌmɪ] *adj* adamayovuşan, ünsiyyətli, mehriban
chump[1] [tʃʌmp] *n* **1.** kötük; **2.** *məc.* gic, səfeh, qanmaz, kütbeyin
chump[2] [tʃʌmp] *v amer.* **1.** çeynəmək, gəmirmək; **2.** çırtlamaq (*tum*)
chumpish [ˈtʃʌmpɪʃ] *adj amer. d.d.* **1.** küt, korazehin, kütbeyin, malbaş; **2.** tutqun, qaşqabaqlı, üzügülməz; **3.** hirsli, acıqlı, qeyzli
chunk[1] [tʃʌŋk] *n d.d.* **1.** dilim, fal; hissə, tikə; böyük parça; **2.** iri qaya, buz parçası; **3.** *amer.* şişman / kök kişi, kök qadın / arvad; yumru, koppuş; tutuq (*uşaq, qız haq.*);
◊ **to bite off a big ~** çətin işdən / gücü çatmayan işdən yapışmaq
chunk[2] [tʃʌŋk] *v amer.* atmaq, tullamaq; tolazlamaq (*daş və s.*); **to ~ up** yanacaq tullamaq (*ocağa*)
chunking[1] [ˈtʃʌŋkɪŋ] *n* **1.** cingilti, cingilti (*metal səsi*); **2.** şırıltı, qurultu (*qarında*); gurultu, şaqqıltı, gumbultu
chunking[2] [ˈtʃʌŋkɪŋ] *adj* böyük, yekə, iri; **a ~ piece of beef** bir yekə parça mal əti
chunky [ˈtʃʌŋkɪ] *adj* **1.** gödək və yoğun (*girdin, odun haq.*); **2.** gödək kök (*adam haq.*); **a ~ little man** gödək kök kişi
church[1] [tʃəːtʃ] *n* **1.** kilsə; **to go to ~** kilsəyə getmək; **Holy Church** müqəddəs kilsə (*katolik kilsəsi*); **2.** ibadət; *Church is over*

İbadət qurtardı / sona çatdı; **3.** *top.i* ruhanilər; **to go into the ~** yüksək dini rütbə qəbul etmək;
◊ *Let the church stand in the churchyard at. söz ≡ Qoy hər şey öz yerində qalsın*
church[2] [tʃəːtʃ] *adj* kilsə; **~ attire** kilsə libası; **~ book** kilsə / dua kitabı; **~ burial** kilsədə dəfn mərasimi; **~ door** kilsəyə giriş, kilsə artırması; **to abandon at the ~ door** toy qabağı nişanı pozmaq, gəlini və ya bəyi rədd etmək; **~ law** *hüq.* kilsə hüququ;
◊ **poor as a ~ mouse** kilsə siçanı kimi kasıb
church[3] [tʃəːtʃ] *v* **1.** kilsəyə gətirmək / aparmaq (*xaç suyuna çəkmək üçün və s.*); **2.** dini ayinləri / mərasimləri yerinə yetirmək; təmizləyici / pak edən dua oxumaq (*zahı qadın üçün*)
churchdom [ˈtʃəːtʃdəm] *n* **1.** kilsə idarəsi; kilsə hakimiyyəti; **2.** dini mənsəb / rütbə
church-goer [ˈtʃəːtʃˌgouəʳ] *n* dindar / mömin adam; kilsəyə gedən adam
church-going [ˈtʃəːtʃˌgouɪŋ] *n* müntəzəm / daim olaraq kilsəyə getmə
church-house [ˈtʃəːtʃhaus] *n* **1.** kilsə binası; **2.** ibadət evi
churchless [ˈtʃəːtʃlɪs] *adj* **1.** heç bir dini etiqada inanmayan; **2.** kilsəsiz (*kəbin və s. haq.*); **3.** kilsəsi olmayan, kilsəsiz (*kənd və s.*)
churchlet [ˈtʃəːtʃlɪt] *n* kilsəcik, balaca kilsə
churchlike [ˈtʃəːtʃlaɪk] *adj* kilsə kimi, kilsə ruhunda, kilsəyəbənzər; **~ organization** kilsəyəbənzər təşkilat
churchman [ˈtʃəːtʃmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) **1.** din / kilsə xadimi; **2.** dindar, mövhumatçı
church-robber [ˈtʃəːtʃˌrɔbəʳ] *n* **1.** kilsə oğrusu; **2.** kafir, küfr edən, laməzhəb
church-ward [ˈtʃəːtʃwɔːd] *n tar.* kilsə gözətçisi
church-warden [ˈtʃəːtʃˈwɔːdn] *n* **1.** kilsə başçısı / ağsaqqalı; **2.** *d.d.* uzun qəlyan
church-wardenship [ˈtʃəːtʃˈwɔːdnʃɪp] *n* kilsə başçısının vəzifəsi
church-woman [ˈtʃəːtʃˈwumən] (*pl* **-women** [-ˌwɪmɪn]) *n* qadın din xadimi, dindar / mövhumatçı qadın
churchy [ˈtʃəːtʃɪ] *adj* **1.** mömin, dindar; **2.** ikiüzlü, riyakar
churchyard [ˈtʃəːtʃˈjaːd] *n* qəbiristan (*kənddə*), qəbiristan (*kilsə yanında*);
◊ *A piece of a churchyard fits everybody at. söz ≡ Hamının son məkanı qəbiristandır*
churl [tʃəːl] *n* **1.** qaba, kobud, nəzakətsiz, ədəbsiz, qanmaz, qanacaqsız, tərbiyəsiz (*adam*); **2.** xəsis, simic, zıqqı; **3.** rəiyyət
churlish [ˈtʃəːlɪʃ] *adj* **1.** kobud, qaba, nəzakətsiz; ədəbsiz; **~ reply** kobud / qaba cavab; **2.** xəsis, simic, acgöz, tamahkar; **3.** inad, inadlı, inadcıl, höcət, yolagəlməz
churlishly [ˈtʃəːlɪʃlɪ] *adv* kobud, kobudcasına, qaba, qabacasına; ədəbsiz, ədəbsiz bir tərzdə
churlishness [ˈtʃəːlɪʃnɪs] *n* kobudluq, qabalıq, ədəbsizlik, nəzakətsizlik
churly [ˈtʃəːlɪ] *adj* = **churlish**
churn[1] [tʃəːn] *n* nehrə
churn[2] [tʃəːn] *v* **1.** çalxamaq (*nehrə*), çalmaq (*yağ, yumurta və s.*); **2.** qarışdırmaq, çalxamaq, çalmaq; **3.** köpüklətmək, köpükləndirmək, çalxayıb köpükləndirmək
churr[1] [tʃəːʳ] *n* **1.** cırıldama, zırıldama; şırıltı; qurultu (*qarında*); **2.** mırıltı (*it*); **3.** vızıltı, vızıldama (*arı və s.*)
churr[2] [tʃəːʳ] *v* **1.** cırıldamaq; cığıldamaq, vızıldamaq, zırıldamaq; **2.** şırıldamaq (*su və s.*); **3.** quruldamaq (*qarın*); **4.** mırıldamaq (*it*); **5.** vızıldamaq (*arı*)
chute[1] [ʃuːt] *n* I **1.** qijov, çayın / selin gur axan yeri; **2.** sıldırım, uçurum, sərt eniş / yamac; **3.** təpə, kiçik dağ; **4.** enmə, düşmə, əskilmə, azalma
chute [ʃuːt] *n* II *d.d.* paraşüt
chute[2] [ʃuːt] *v* **1.** sürətlə tökülmək (*su və s.*); **2.** dağdan / təpədən sürüşmək
chutist [ˈʃuːtɪst] *n d.d.* paraşütçü
cider [ˈsaɪdəʳ] *n* **1.** sidr (*alma şərabı*); **2.** alma şirəsi; **3.** meyvədən hazırlanmış içki; **raspberry ~** moruqdan hazırlanmış içki, moruq içkisi;
◊ *All talk and no cider amer. Səs-küy çox, amma faydası yox*
cider-brandy [ˈsaɪdəˌbrændɪ] *n* almadan hazırlanmış araq / likör
ciderkin [ˈsaɪdəkɪn] *n* almadan hazırlanmış içki

cigarette[1] [ˌsɪgəˈret] *n* siqaret, papiros

cigarette[2] [ˌsɪgəˈret] *adj* siqaret, papiros; **~ end** siqaret / papiros kötüyü

cigarette-case [ˌsɪgəˈretkeɪs] *n* portsiqar; siqaretqabı

cigarette-holder [ˌsɪgəˈretˌhouldəʳ] *n* müştük

cigarette-lighter [ˌsɪgəˈretˌlaɪtəʳ] *n* alışqan, papirosyandıran

cigarette-paper [ˌsɪgəˈretˌpeɪpəʳ] *n* papiros kağızı

cigar-holder [sɪˈgɑːˌhouldəʳ] *n* siqar müştüyü

cigar-shaped [sɪˈgɑːʃeɪpt] *adj* siqaraoxşar, siqarabənzər, siqarşəkilli, siqar kimi

cinch[1] [sɪntʃ] *n amer.* **1.** tapqır, qarınaltı; **2.** etibarlı, mötəbər, möhkəm, düz / doğru iş; *It is a cinch that horse will win the race Əvvəlcədən məlumdur ki, o at yarışı udacaq;* **3.** asanlıqla görülmüş iş; *My examination was a cinch Mənim imtahanım halva yemək kimi idi;*
◊ **to have a ~ on** *smb.* bir kəsi itaətdə saxlamaq, bir kəsin cilovunu əldə saxlamaq

cinch[2] [sɪntʃ] *v* **1.** *amer.* tapqırı / qarınaltını bərkitmək; **2.** təmin etmək; möhkəmlətmək; *The king cinched his party's victory in the election by imprisoning the opposition leaders Kral öz partiyasının seçkidəki qələbəsini müxalifət liderlərini həbs etməklə möhkəmlətdi*

cinchonic [sɪŋˈkɔnɪk] *adj əcz.* kina

cinder[1] [ˈsɪndəʳ] *n* **1.** közərmiş kömür; qor; **2.** *pl* kül, kömür qırıntısı / xəkəsi; şlak; *The volcano ejected cinders Vulkan kül püskürdü;* **3.** yanıq dəmir (*qızdırılmış metal üzərində əmələ gələn oksid*); **4. (the ~s)** *id.* daş kömür külü tökülmüş yol

cinder[2] [ˈsɪndəʳ] *v* yandırmaq, yandırıb külə döndərmək

cinder-box [ˈsɪndəbɔks] *n tex.* küllük, kül yığılan qutu / qab

cinder-path [ˈsɪndəpɑːθ] *n id.* daş kömür külü tökülmüş qaçış yolu

cindery [ˈsɪndərɪ] *adj* **1.** kül; **2.** şlak

cine-camera [ˈsɪnɪˈkæmərə] *n* kinoaparat, kinokamera

cine-film [ˈsɪnɪfɪlm] *n* kino plyonkası

cinema[1] [ˈsɪnɪmə] *n* **1.** kino, kinematoqrafiya (*kino işləri*); *He's worked in the cinema all his life O, bütün ömrü boyu kinoda işləyib;* **2.** kinoteatr, kino; *Let's go to the cinema tonight Gəl / Gəlin bu axşam kinoya gedək*

cinema[2] [ˈsɪnɪmə] *adj* kino; **~ hall** kinozal; **~ manager** kinoteatrın direktoru; **~ theatre** kinoteatr

cinemactor [ˈsɪnɪmˌæktəʳ] *n amer.* kino aktyoru

cinemactress [ˈsɪnɪmˌæktrɪs] *n amer.* kino aktrisası

cine-magazine [ˈsɪnɪˌmægəˈziːn] *n* kinojurnal

cinema-goer [ˈsɪnɪməˌgouəʳ] *n* kino həvəskarı, kinosevər

cinemascopic film [ˈsɪnɪməˌskɔpɪkˈfɪlm] *n* genişekranlı film

cinematic [ˌsɪnɪˈmætɪk] *adj* kinematoqraf, kinematoqrafiya

cinematography [ˌsɪnɪməˈtɔgrəfɪ] *n* **1.** kino, kinematoqrafiya (*kino işləri*); **2.** film çəkmə

cinerary [ˈsɪnərərɪ] *n* dəfn urnası (*yandırılmış meyitin külünü saxlamaq üçün vazəkilli qab*)

cinerator [ˈsɪnəreɪtəʳ] *n* krematori (*meyit yandırılan bina*)

cinereous [sɪˈnɪərɪəs] *adj* kül rəngi, küli

cingle [ˈsɪŋgl] *n* **1.** toqqa, qayış, kəmər; **2.** tapqır, qarınaltı

cinnamon [ˈsɪnəmən] *n* **1.** *bot.* darçın, darçın ağacı; **2.** darçını rəng, darçın rəngi

cipher[1] [ˈsaɪfəʳ] *n* **1.** *riyaz.* sıfır; **2.** cüzilik, heçlik, heç bir əhəmiyyəti olmayan adam; *He is a cipher O, əhəmiyyətsiz adamdır;* **3.** şifr, kriptoqrafiya (*şərti gizli yazı, kod*); **in ~** şifrlənmiş, şifr qoyulmuş; **to translate into ~** şifrləmək; **to translate out of ~** şifrini açmaq

cipher[2] [ˈsaɪfəʳ] *adj*: **~ code** şifrləmə kodu; **~ device** şifrləmə maşını; **~ clerk** şifr qoyan, şifrləyici; **~ text** şifrlənmiş mətn

cipher[3] [ˈsaɪfəʳ] *v* **1.** hesablamaq; yekun vurmaq; rəqəmlərlə əməliyyat aparmaq; **to read, to write and ~** oxumaq, yazmaq və hesablamaq; **2.** şifrini açmaq / tapmaq / yazmaq

ciphered [ˈsaɪfəd] *adj* şifrlənmiş, şifr qoyulmuş; **~ code** şifrlənmiş kod

cipherer [ˈsaɪfərəʳ] *n* şifrləyici, şifr qoyan / yazan

cipher-key [ˈsaɪfəkiː] *n* şifrin / kodun açarı

circle[1] [ˈsəːkl] *n* **1.** dövrə; **to move in ~s** dövrə vurmaq; *The aeroplane made two circles and landed Təyyarə iki dövrə vurub yerə endi;* **2.** halqa, dövrəyə alma, əhatəyə alma; **in a ~ of trees / of hills** ağacların / təpələrin əhatəsində; **3.** sahə, dairə; **a wide ~ of interests** geniş maraq dairəsi / sahəsi; **4.** əhatə, mühit; **family ~** ailə mühiti / əhatəsi; **a ~ of friends** dostların əhatəsi; **5.** dərnək; **a sewing ~** tikmə / tikiş dərnəyi; **6.** *pl* dairələr; **ruling ~s** hökmdar dairələr; **political ~s** siyasi dairələr; **7.** dövr etmə, dəyişmə, bir-birini əvəz etmə; **~ of seasons** fəsillərin dəyişməsi / bir-birini əvəz etməsi; **8.** nazik haşiyə, nazik dairə, kiçik halqa, çənbər; parlayan dairə (*ayın ətrafında*); **9.** *teatr.* yarus (*teatr binasının içərisindəki mərtəbə*); **dress ~** beletaj (*teatrda ikinci mərtəbədə lojalar*); **10.** sirkin səhnəsi / meydanı; **11.** *astr.* orbit; disk (*ayın və s. göy cisimlərinin ətrafındakı dairə*); **12.** *id.* atmaq üçün dairə (*nizə və s.*);
◊ **to square the ~** mümkün olmayan işlə məşğul olmaq

circle[2] [ˈsəːkl] *v* **1.** hərlənmək, fırlanmaq, dövrə vurmaq, dolanmaq; hərlətmək, fırlatmaq; *The Sputnik circled the Earth several thousand times Sputnik yer ətrafında bir neçə min dəfə fırlandı / dövrə vurdu;* **2.** dairələmək, dairəyə almaq; *The teacher circled the pupils' spelling mistakes in red ink Müəllim şagirdlərin imla səhvlərini qırmızı mürəkkəblə dairəyə aldı;* **3.** dolaşmaq, arasında olmaq; **to ~ among the voters** seçicilərin arasında dolaşmaq

circled [ˈsəːkld] *adj* **1.** dövrələnmiş, mühasirəyə alınmış, əhatə edilmiş, araya alınmış; **2.** girdə, dəyirmi, yumru

circlet [ˈsəːklɪt] *n* **1.** dairəcik; **2.** çiçək tacı, çələng, əklil; **~ of flowers** çiçək çələngi; **3.** halə, parıltı, şəfəq; **4.** üzük; **5.** bilərzik, qolbaq; **6.** boyunbağı, həmail

circuit[1] [ˈsəːkɪt] *n* **1.** dövr, dolanma, dövr etmə; dövri hərəkət; dairəvi hərəkət; **the Moon's ~ of the Earth** ayın yer ətrafına dolanması / fırlanması; **2.** çevrə; çevrənin uzunluğu; **~ of the globe** yer kürəsinin çevrəsi; **3.** gəzib dolanma, baş çəkmə, yoxlama; *The commanding officer made a circuit of the camp Komandir düşərgəni gəzib dolandı / yoxladı;* **4.** sahə, dairə (*fəaliyyət haq.*); **5.** dövr, dövrə; silsilə; **6.** şəbəkə; sxem; sistem; **7.** dolanıb getmə / keçmə; dolama yol; **to fetch / to take / to make ~** dolama yolla getmək

circuit[2] [ˈsəːkɪt] *v* dolanmaq (*ətrafına*), dövrə vurmaq; **to ~ the globe** yer kürəsini dolanmaq

circuitous [səːˈkjuːɪtəs] *adj* dolanbac, dolayı, dolama (*yol, çay və s. haq.*); **the river's ~ course** çayın dolanbac yatağı

circuitously [səːˈkjuːɪtəslɪ] *adv* dolayı / dolama yolla

circuity [səːˈkjuɪtɪ] *n* **1.** dairə üzrə hərəkət; **2.** uzanma, yubanma, ləngimə; **~ of action** məhkəmə istintaqının uzanması / ləngiməsi

circular[1] [ˈsəːkjuləʳ] *n* **1.** direktiv, göstəriş, sərəncam; **2.** reklam, elan, ticarət preyskurantı (*evlərə göndərilən*)

circular[2] [ˈsəːkjuləʳ] *adj* **1.** girdə, dəyirmi, yumru, dolama; **~ pool / tower** girdə / dəyirmi çarhovuz / qüllə; **~ staircase** dolama pilləkən; **~ saw** *tex.* dairəvi mişar; **2.** dairə üzrə fırlanan, dairəvi; **~ motion** dairəvi hərəkət; **3.** dolanbac, dolayı (*yol, cavab və s. haq.*)

circularity [ˌsəːkjuˈlærɪtɪ] *n* **1.** dairəvilik, dairəşəkillilik; dairə formalı; **2.** girdəlik, dəyirmilik, yumruluq; **3.** dolayılıq, dolanbaclıq

circularization, -isation [ˌsəːkjuləraɪˈzeɪʃn] *n* **1.** məktubların dövri şəkildə göndərilməsi; **2.** üzü çıxarılmış sənədlərin yayılması; **3.** reklamların / ticarət preyskurantlarının göndərilməsi (*evlərə*)

circularize, -ise [ˈsəːkjuləraɪz] *v* **1.** göndərmək, yollamaq (*reklam, prospekt və s.*); **2.** girdə / yumru şəklə salmaq, dəyirmiləmək

circulate [ˈsəːkjuleɪt] *v* **1.** dövr etmək, dövran etmək, dolaşmaq; **2.** yayılmaq; əldən-ələ keçmək / düşmək, ağızdan-ağıza düş-

mək; *Bad news circulates quickly Pis / Qara xəbər tez yayılır;* **3.** yaymaq, göndərmək, vermək; **to ~ a document** sənəd göndərmək / yaymaq; **4.** *mal.* dövriyyəyə buraxmaq (*vəsaiti*)

circulating [ˈsəːkjuleɪtɪŋ] *adj* **1.** dövriyyə; dövriyyədə / tədavüldə olan; **~ assets** *iqt.* dövriyyə vəsaiti; **~ medium** *mal.* ödəmə vəsaiti; **2.** **~ library** evə kitab verən kitabxana

circulation[1] [ˈsəːkjuˈleɪʃn] *n* **1.** dövr etmə, dövr, dövran; **air ~** havanın dövranı / dövr etməsi; **2.** yayma, yayılma; intişar, ötürmə (*şayiəni və s.*); **3.** tiraj (*qəzet və s.*); *This paper has a circulation of more than a million Bu qəzetin tirajı milyondan artıqdır;* **4.** *mal.* tədavül; **~ of money** pulun tədavülü; **~ of commodities** malların tədavülü; **to withdraw from ~** tədavüldən çıxarmaq; **to put into ~** tədavülə buraxmaq (*pulu*)

circulation[2] [ˌsəːkjuˈleɪʃn] *adj:* **~ desk** abunəçi stolu (*kitabxanada*); **~ file** kitab kartotekasının formulyarı (*kitabxana kartoçkası*); **~ department** abonement şöbəsi (*kitabxanada*); **~ map** marşrut xəritəsi

circulator [ˈsəːkjuleɪtəʳ] *n* **1.** yayan (*şayiəni və s.*); **~ of infection** *tib.* yoluxucu xəstəlik yayan; **2.** *riyaz.* dövri kəsr

circulatory [ˈsəːkjuleɪtərɪ] *adj* **1.** dövr edən; keçən, keçici; **2.** dövr; **3.** *fiziol.* qandaşıyan

circumcise [ˈsəːkəmsaɪz] *v* **1.** *din.* sünnət etmək; **2.** *tib.* dairəvi kəsmək

circumcision [ˌsəːkəmˈsɪʒn] *n* **1.** *din.* sünnət, sünnət etmə; **2.** *tib.* dairəvi kəsmə

circumduct [ˌsəːkəmˈdʌkt] *v* *hüq.* ləğv / rədd etmək

circumduction [ˌsəːkəmˈdʌkʃn] *n* **1.** dövri hərəkət; **2.** *hüq.* ləğv / rədd etmə

circumference [səˈkʌmfərəns] *n* **1.** *riyaz.* çevrə; *The earth's circumference is nearly 25 000 miles Yer kürəsi orbitinin çevrəsi təxminən 25 000 mildir;* **2.** ətraf, ətraf yerlər; **3.** həcm; **~ of chest** döş qəfəsinin həcmi

circumflex[2] [ˈsəːkəmfleks] *v* əyib geydirmək / keçirmək; qurşamaq, dolamaq

circumflexion [ˌsəːkəmˈflekʃn] *n* əyrilik, əyri / əyilmiş yer, bükük, əyri

circumfluent [səˈkʌmfluənt] *adj* yapışan (*bədənə*), əhatə edən, yuyan, yuyub təmizləyən

circumfluous [səˈkʌmfluəs] *adj* **1.** su ilə əhatə olunmuş / edilmiş, su ilə yuyulan; **2.** = **circumfluent**

circumjacent [ˌsəːkəmˈdʒeɪsənt] *adj* dövrələyən, əhatə edən; ətrafda yerləşən

circumlittoral [ˌsəːkəmˈlɪtərəl] *adj* sahil boyu, sahil boyundakı, sahil boyunda olan

circumlocution [ˌsəːkəmləˈkjuːʃn] *n* **1.** sözçülük, uzunçuluq, boşboğazlıq, naqqallıq; **2.** ikimənalı / qeyri-səmimi nitq; **3.** kinayə, eyham

circumlocutional [ˌsəːkəmləˈkjuːʃənl] *adj* **1.** çoxdanışan, uzunçu; uzun, uzundanışan; **2.** qeyri-müəyyən, qeyri-səmimi, ikimənalı

circumlocutory [ˌsəːkəmˈlɔkjutərɪ] *adj* **1.** uzunçu, uzundanışan; **2.** təsviri

circumlunar [ˌsəːkəmˈljuːnəʳ] *adj astr.* ay ətrafı, ayın ətrafına dolanan / fırlanan; **~ rocket** ayın ətrafına dolanıb yerə qayıdan raket

circum-meridian [ˌsəːkəmməˈrɪdɪən] *adj* meridiana yaxın

circumnavigate [ˌsəːkəmˈnævɪgeɪt] *v* ətrafında üzmək; **to ~ the globe / the earth** yer kürəsi / yer ətrafına gəmi ilə səyahət etmək; **to ~ the world** dövr-aləm / dünya səyahətinə çıxmaq

circumnavigation [ˈsəːkəmˌnæviˈgeɪʃn] *n* dövraləm səyahəti (*gəmi ilə*)

circumnavigator [ˈsəːkəmˈnævɪgeɪtəʳ] *n* gəmi ilə dövr-aləm səyahətinə çıxan adam

circumnavigatory [ˈsəːkəmˈnævɪgeɪtərɪ] *adj* dövr-aləm

circumrotation [ˌsəːkəmrouˈteɪʃn] *n* **1.** fırlanma, dolanma (*öz oxu ətrafına*); hərlənmə, dövr etmə; **2.** tam dövrə / dövr

circumrotatory [ˌsəːkəmrouˈteɪtərɪ] *adj* **1.** fırlandırıcı, hərlənən, fırlanan; **2.** tam dövr edən

circumscribe [ˈsəːkəmskraɪb] *v* **1.** çevrəsini cızmaq / çəkmək; dairəyə almaq; *The teacher asked the pupils to circumscribe the square Müəllim şagirdlərə dedi ki, kvadratı çəksinlər;* **2.** məhdud etmək, məhdudlaşdırmaq, hədd qoymaq

circumscription [ˌsəːkəmˈskrɪpʃn] *n* **1.** çevrə, sərhəd; hədd, hüdud; **2.** sərhədi / həddi / hüdudu müəyyənləşdirmə, hüdudlaşdırma, məhdudlaşdırma (*hüququ və s.*); **to put into ~** təzyiq etmək; məhdudlaşdırmaq, əl-qolunu bağlamaq; **3.** rayon; sahə, mahal, dairə; **4.** dövrəsindəki yazı (*dəmir pulun, markanın*); **5.** mühit, vəziyyət, şərait

circumspect [ˈsəːkəmspekt] *adj* **1.** ehtiyatlı, ehtiyatkar; **2.** hər şeyi əvvəldən görən, hər şeyə fikir verən

circumscriptive [ˌsəːkəmˈskrɪptɪv] *adj* məhdudlaşdırıcı, məhdudiyyət qoyan

circumstance [ˈsəːkəmstəns] *n* **1.** *pl* vəziyyət, şərait, işlərin vəziyyəti, şərt; **under the ~s** bu vəziyyətdə / halda, belə halda / vəziyyətdə; **under / in no ~s** heç, heç bir halda / vəziyyətdə, heç vaxt; **unforeseen ~** gözlənilməz hal / vəziyyət; *Circumstances alter cases Vəziyyət hər şeyi dəyişdirir;* **2.** hadisə, təsadüf; əhvalat; *He was the victim of circumstances O, təsadüfün / qəzanın qurbanı oldu;* **lucky ~** xoşbəxt təsadüf; **3.** təfsilat, təfərrüat; **to omit no essential ~** lazım olan heç bir şeyi buraxmamaq; **4.** mükəmməllik, təfərrüat; *The story was told with great circumstance Əhvalat tam təfərrüatı ilə nəql edildi;* **5.** həyat, mühit; **creature of ~s** mühitin məhsulu (*insan haq.*); **6.** *sing.* təmtəraq, ehtişam, dəbdəbə, busat; **to receive with ~** dəbdəbə ilə / ehtişamla qəbul etmək

circumstantial[1] [ˌsəːkəmˈstænʃəl] *n* **1.** təfsilat, təfərrüat; **2.** *pl* təsadüfi / kənardan daxil olmuş şərtlər; ikinci dərəcəli şərtlər

circumstantial[2] [ˌsəːkəmˈstænʃəl] *adj* **1.** müfəssəl, ətraflı, dolğun, təfsilatlı; **~ report** ətraflı / müfəssəl / dolğun məruzə; **2.** təsadüfi, gözlənilməyən, kənar (*vəziyyət, şərait haq.*); **things essential and things ~** zəruri və ikinci dərəcəli şeylər; **3.** vəziyyətdən asılı olan; **4.** *hüq.* dolayı; **~ evidence** dolayı sübut / dəlil

circumstantially [ˌsəːkəmˈstænʃəlɪ] *adv* **1.** müfəssəl, ətraflı, təfsilatilə, təfərrüatı ilə, ətraflı / müfəssəl surətdə; **2.** təsadüfən, təsadüfi, bilmədən, təsadüfi olaraq

circumvent [ˌsəːkəmˈvent] *v* **1.** aldatmaq, çaşdırmaq; tovlamaq; **2.** tora salmaq, kələk gəlmək; **3.** fikir verməmək; pis vəziyyətdə qoymaq; **4.** pəl vurmaq, şətəl qatmaq, dağıtmaq, pozmaq (*planı*); **5.** dövrələmək, əhatə etmək, mühasirəyə almaq

circumvention [ˌsəːkəmˈvenʃn] *n* **1.** aldatma, aldanma; yalan, kələk, fırıldaq; **2.** biclik, fənd, hiyləgərlik, yalançılıq

circumvolation [ˌsəːkəmvəˈleɪʃn] *n* uçma, uçuşma, pərvaz etmə, pırıldayıb uçma

circumvolute [ˌsəːkəmvəˈljuːt] *v* **1.** burmaq; eşmək, fırlatmaq; dolamaq; **2.** sarımaq, bürümək

circumvolution [ˌsəːkəmvəˈljuːʃn] *n* **1.** əyrilik, əyri-üyrülük; girinti-çıxıntı; döngə, dirsək; **2.** hərlənmə, fırlanma; **3.** dövr, dönmə; **4.** dolama yol, hiylə, biclik; **5.** lüzumsuz söz, yersiz təfsilat

circus[1] [ˈsəːkəs] *n* **1.** sirk; **2.** səhnə, meydan; manej (*sirkdə*); **3.** sirk tamaşası

circus[2] [ˈsəːkəs] *adj* sirk; **~ performer** sirk artisti; **~ horse** sirk atı

cirrus [ˈsɪrəs] *n* **1.** bığcıq (*həşərat və bitkidə*); **2.** kəkil, təpəli (*quşlarda*); **3.** yüksəkdə olan yarımşəffaf uzunsov bulud

cislunar [sɪsˈluːnəʳ] *n* yer və ay arasında olan məkan

cistern [ˈsɪstən] *n* **1.** bak (*su, benzin və s. üçün*); **2.** rezervuar, çən (*maye və qaz üçün*); **2.** nohur, hovuz; su anbarı

citable [ˈsaɪtəbl] *adj* əsas verən, etibarlı (*mənbə, müəllif və s. haq.*)

citadel [ˈsɪtədl] *n* **1.** iç qala, bürc, istehkam; **2.** istinadgah; dayaq; **3.** sığınacaq, daldalanacaq (*yer*)

citation [saɪˈteɪʃn] *n* **1.** sitat gətirmə; əsaslanma, istinad etmə; **2.** sitat, dəlil; **3.** sadalama; bir-bir sayma; **~ of facts** faktların sadalanması, faktları sadalama; **4.** *hüq.* çağırış, çağırma (*məhkəməyə*)

citatory [ˈsaɪtətrɪ] *adj* mənbə ilə təsdiq edilmiş, mənbəyə əsaslanan, sitat / dəlil gətirilən, isnad edilən

cite [saɪt] *v* **1.** əsaslanmaq, istinad etmək; **to ~ law** qanuna əsaslanmaq; **2.** sitat gətirmək; **to ~ a passage** bir parçanı sitat gətirmək; **3.** sadalamaq, bir-bir demək / yada salmaq; **4.** *hüq.* məhkəməyə çağırmaq (*müttəhim və ya şahid kimi*)

citify [ˈsɪtɪfaɪ] *v* **1.** şəhər görkəmi vermək, şəhər görkəminə salmaq; **2.** *məc.* yonmaq, rəndələmək (*kənd əhlini*)
citish [ˈsɪtɪʃ] *adj* şəhər, şəhərsayağı (*davranış, geyim haq.*)
citizen [ˈsɪtɪzn] *n* **1.** vətəndaş; **fellow ~s** həmvətənlər; **Azerbaijan ~** Azərbaycan vətəndaşı; **to be a ~ of Azerbaijan** Azərbaycan vətəndaşı olmaq; **2.** şəhər sakini / əhli; **a ~ of Boston** Boston sakini; **3.** əhali (*xüs. seçki yaşına çatmış*); mülki; **a mass meeting of ~s** əhalinin kütləvi mitinqi
citizenhood [ˈsɪtɪznhud] *n* **1.** = **citizenship**; **2.** *top.i* vətəndaşlar
citizenry [ˈsɪtɪznrɪ] *n top.i* vətəndaşlar; əhali, camaat
citizenship [ˈsɪtɪznʃɪp] *n* **1.** vətəndaşlıq; **to be admitted to ~** vətəndaşlığa qəbul olunmaq; **to loose *one's* ~** vətəndaşlığını itirmək; **to apply for ~** vətəndaşlıq almaq üçün müraciət etmək, **2.** vətəndaşlıq hüququ və vəzifələri
citizens-in-arms [ˈsɪtɪznzɪnˈaːmz] *n* yığma qoşun
citrate [ˈsɪtreɪt] *n kim.* sitrat, limon turşusu duzu
citreous [ˈsɪtrɪəs] *adj* limon, limon rəngi
citric [ˈsɪtrɪk] *adj kim.* limon; **~ acid** limon turşusu
citriculturist [ˌsɪtrɪˈkʌltʃrɪst] *n* sitrus bitkiləri ilə məşğul olan mütəxəssis
citron [ˈsɪtrən] *n bot.* sitrus bitkiləri
citrus [ˈsɪtrəs] *adj* sitrus; **~ fruits** sitrus meyvələri
city[1] [ˈsɪtɪ] *n* **1.** şəhər, böyük şəhər (*İngiltərədə*); bələdiyyə, bələdiyyə idarəsi olan şəhər (*ABŞ-da*); **to live in the ~** şəhərdə yaşamaq; **in the ~ of Baki** Bakı şəhərində; **capital ~** mərkəz şəhər, paytaxt; **2. the City** Siti (*Londonun işgüzar hissəsi*)
city[2] [ˈsɪtɪ] *adj* şəhər; **~ council** bələdiyyə şurası; **~ hall** *amer.* şəhər idarəsi, bələdiyyə; **~ government** şəhər muxtariyyəti; **~ manager** *amer.* şəhər bələdiyyə başçısı; **~ library** şəhər kitabxanası; **~ entrances** şəhərə girişlər;
◊ **Federal City** *amer.* ABŞ-ın mərkəzi (*Vaşinqton*); **Eternal City** Əbədi şəhər (*Roma*)
city-born [ˈsɪtɪbɔːn] *adj* şəhərdə doğulan / anadan olan
city-bred [ˈsɪtɪbred] *adj* şəhərli, şəhərdə böyümüş / boya-başa çatmış
city-folk [ˈsɪtɪfouk] *n top.i amer.* şəhərlilər, şəhər əhalisi
cityscape [ˈsɪtɪskeɪp] *n* şəhər mənzərəsi
city-wide [ˈsɪtɪwaɪd] *adj* ümumşəhər, bütün şəhər
civic [ˈsɪvɪk] *adj* **1.** vətəndaşlıq; mülki; **~ rights** vətəndaşlıq hüquqları; **~ duties** vətəndaşlıq borcu; **2.** şəhər; **~ event** şəhər hadisəsi
civics [ˈsɪvɪks] *n* **1.** vətəndaşlığın əsasları, vətəndaşlıq hüququ; **2.** mülki işlər
civil [ˈsɪvɪl] *adj* I **1.** mülki; vətəndaş, vətəndaşlıq; **~ rights** mülki hüquqlar; **~ duties** vətəndaşlıq borcu; **~ war** vətəndaş müharibəsi; **~ disobedience** vətəndaş itaətsizliyi; **2.** mülki, qeyri-hərbi, sivil; **to enter ~ life** mülki həyata qayıtmaq; **~ defence** mülki müdafiə; **3.** *hüq.* mülki; **~ case** mülki iş; **~ law** mülki qanun
civil [ˈsɪvɪl] *adj* II nəzakətli, ədəbli, mərifətli; **to keep a ~ tongue** dilini sakit qoymaq; *His answer was civil but not inviting Onun cavabı nəzakətli idi, lakin danışığı davam etdirmək üçün əsas vermirdi*
civilian [sɪˈvɪljən] *adj* mülki, sivil, qeyri-hərbi (*adam haq.*); **~ occupation** mülki sənət / peşə; *I asked the soldier what his civilian occupation was Mən əsgərdən onun mülki peşəsinin nə olduğunu soruşdum*; **~ clothes** mülki paltar / geyim
civility [sɪˈvɪlɪtɪ] *n* **1.** nəzakətlilik, ədəblilik, mərifətlilik; **forms of ~** ədəblilik / nəzakətlilik formaları; **2.** iltifat, lütfkarlıq; **an exchange of civilities** qarşılıqlı iltifat / lütfkarlıq
civilization, -isation [ˌsɪvɪl(a)ɪˈzeɪʃn] *n* **1.** mədəniyyət; mədənilik; **Greek ~** yunan mədəniyyəti; **ancient China ~** qədim Çin mədəniyyəti; **2.** mədəni aləm / dünya
civilizational [ˌsɪvɪl(a)ɪˈzeɪʃənəl] *adj* mədəniyyətə aid olan
civilize, -ise [ˈsɪvɪlaɪz] *v* **1.** mədəniləşdirmək, tərbiyələndirmək; **2.** mədəniləşmək, mədəni olmaq
civilized, -ised [ˈsɪvɪlaɪzd] *adj* **1.** mədəni; **2.** tərbiyəli, qanacaqlı

civilizer, -iser [ˈsɪvɪlaɪzəʳ] *n* mədəniləşdirici, mədəniyyət yayan / gətirən
civilly [ˈsɪvɪlɪ] *adv* ədəblə, nəzakətlə
clabber[1] [ˈklæbəʳ] *n* qatıq
clabber[2] [ˈklæbəʳ] *v* tutmaq (*süd haq.*), qatıq olmaq
clack[1] [klæk] *n* **1.** çatırtı, şaqqıltı; **2.** gurultu, səs-küy; cırıldama (*cırcırama haq.*); **3.** *məc.* laqqırtı, çərən-pərən; **4.** şaxşax (*uşaq oyuncağı*)
clack[2] [klæk] *v* **1.** taqqıldatmaq, şaqqıldatmaq; **to ~ a whip** qamçını şaqqıldatmaq; *The teacher told the boy to stop clacking his pencil Müəllim oğlana dedi ki, karandaşı ilə taqqıldatmağı dayandırsın*; **2.** ucadan çərənləmək / çərənçilik etmək, ucadan laqqırtı vurmaq / boş-boş danışmaq, naqqallıq etmək; **3.** qaqqıldamaq (*toyuq*)
clacker [ˈklækəʳ] *n* **1.** şaxşax (*uşaq oyuncağı*); **2.** çərənçi, naqqal, boş-boş danışan, boşboğazlıq edən (*adam*)
clad [klæd] *adj* **1.** geyinmiş, geyimli; *She was poorly clad O, pis / kasıb geyinmişdi*; **2.** çulğalanmış, bürünmüş; **to be ~ in mist** dumana / çənə bürünmək; *The mountain was clad in mist Dağ dumana bürünmüşdü*; **3.** qızıla / gümüşə tutulmuş
claim[1] [kleɪm] *n* **1.** tələb, tələbnamə, iddia; **territorial ~s** ərazi iddiaları / tələbi; **to set up a ~ to *smth.*, to lay ~ to *smth.*, to put in a ~ for *smth.*** bir şey haqqında iddia qaldırmaq, *Does anyone make a claim to this purse? Bu pul kisəsi haqqında bir kəs iddia qaldırıbmı?* **2.** ixtiyar; **moral ~** mənəvi ixtiyar; *What claim has he to the property? Onun bu əmlakа nə ixtiyarı çatır / var?*; **3.** *hüq.* dəyən ziyanın ödənilməsi üçün iddia qaldırma
claim[2] [kleɪm] *adj*: **~ check** sifarişi almaq üçün qəbz (*kimyəvi təmizləmə məntəqəsindən və s.*)
claim[3] [kleɪm] *v* **1.** tələb etmək; **to ~ *one's* right** haqqını tələb etmək; **to ~ attention** 1) diqqət tələb etmək; 2) sahib çıxmaq; *Does anyone claim this pen? Bu qələmə sahib çıxan varmı?*; **2.** iddiasında olmaq; tələb irəli sürmək; **to ~ the throne** taxt-tac iddiasında olmaq; *I claim that the hearing should be postponed Mən tələb edirəm ki, işə baxılması təxirə salınsın*
claimant [ˈkleɪmənt] *n* iddiaçı, tələbkar
claimer [ˈkleɪməʳ] *n* = **claimant**
clam [klæm] *v* **1.** çalmaq (*zəngi*); **2.** zəngə vurmaq (*zərbə*)
clamant [ˈkleɪmənt] *adj* **1.** yolverilməz, görünməmiş, eşidilməmiş (*çatışmazlıq, qüsur və s. haq.*); **~ abuses** görünməmiş / eşidilməmiş sui-istifadə; yolverilməz xəyanət / cinayət; **2.** çox zəruri / lazımlı / gərəkli (*ehtiyac haq.*); **3.** gurultulu, səs-küylü, çığırğan, qışqırıqçı; **~ for food** yemək üçün hay-küy / qışqırıq salan
clamber [ˈklæmbəʳ] *v* dırmaşmaq; **to ~ up the mountain** dağa dırmaşmaq
clamberer [ˈklæmbərəʳ] *n* **1.** alpinist, dağa dırmaşan (*adam*); **2.** sarılan / sarmaşan bitkilər
clambering [ˈklæmbərɪŋ] *adj* dırmaşan; sarılan, sarmaşan; **~ plants** dırmaşan / sarmaşan bitkilər
clamminess [ˈklæmɪnɪs] *n* **1.** yapışqanlıq, yapışma qabiliyyəti, suvaşqanlıq; **2.** nəmlik, rütubət, rütubətlilik
clammy [ˈklæmɪ] *adj* **1.** yapışqan, suvaşqan; **2.** nəm, rütubətli; **~ fogs** nəm / rütubətli duman / çən
clamorous [ˈklæmərəs] *adj* **1.** səs-küylü, səsli-küylü, qışqırıqçı, hay-haray salan; **2.** səsli, gursəsli; **3.** inadlı, təkidli, əl çəkməyən, israrlı; **4.** təxirəsalınmaz; **~ debts** təxirəsalınmaz / yubadılmaz borclar
clamour[1] [ˈklæməʳ] *n* **1.** səs-küy, qışqırtı, qışqırıq, bağırtı; **the ~ of an angry crowd** acıqlı camaatın qışqırtısı / səs-küyü / bağırtısı; **2.** etiraz, səs-küylü protest / etiraz / tələb; **~ against the bill** qanun layihəsi əleyhinə etiraz; **3.** xalq qəzəbi / hiddəti; **~ against colonial oppression** müstəmləkə zülmünə qarşı xalq narazılığı / hiddəti; **4.** arasıkəsilməz / sürəkli səs (*külək, dalğa və s. haq.*); **5.** gurultu, səs-küy, hay-küy
clamour[2] [ˈklæməʳ] *v* çığırmaq, qışqırmaq, bağırmaq; səs salmaq, səs-küy qaldırmaq / salmaq; qızğın surətdə etiraz etmək; **to ~ against the Cabinet** Kabinetin istefasını tələb etmək; **to ~ against colonialism** müstəmləkəçilik əleyhinə ayağa qalxmaq / qiyam qaldırmaq

clamp^{1} [klæmp] *n* I **1.** *tex.* qısqac, sıxac; məngənə; **screw** ~ vintli sıxac / məngənə; **2.** dəmir bənd, pərçim, çənbər
clamp [klæmp] *n* II **1.** yığın, topa, qalaq; **2.** sıra ilə yığılmış qalaq (*quru torf*); **3.** torpağın altında saxlamaq üçün tərəvəz topası / qalağı (*xüs. kartof*)
clamp [klæmp] *n* III ağır yeriş; tappıltı (*ayaq səsi*)
clamp^{2} [klæmp] *v* I topa yığmaq, topalamaq, qalaq vurmaq, qalaqlamaq
clamp [klæmp] *v* II *tex.* bəndləmək, bərkitmək, möhkəmlətmək, sıxmaq, sıxıb bərkitmək;
◊ **to ~ down** ciddi olmaq, tələbkarlığı artırmaq
clamp [klæmp] *v* III ağır-ağır yerimək; ayaq döymək
clamper [ˈklæmpəʳ] *v* yamamaq, yamaqlamaq, yamaq salmaq / vurmaq
clan^{1} [klæn] *n* **1.** qəbilə; **2.** klan (*Şotlandiyada və İrlandiyada qəbilə icmalarının adı*); **3.** qrup, kampaniya, dəstə, güruh
clan^{2} [klæn] *v* bir qrupda / dəstədə birləşmək, güruh / dəstə yaratmaq
clandestine [klænˈdestın] *adj* gizli; gizlin; üstüörtülü, məxfi; qeyri-leqal (*təşkilat və s. haq.*); **~ meeting** gizli iclas; **~ marriage** gizli kəbin / izdivac
clandestinity [ˌklændesˈtınıtı] *n* gizlilik, məxfilik, qeyri-leqallıq
clang^{1} [klæŋ] *n* **1.** cingilti, cınqıltı (*metal səsi*); **2.** qağıltı, qaqqıldama (*quş səsi*); qaqqıldaşma (*durna haq.*)
clang^{2} [klæŋ] *v* cingildətmək, cınqıldatmaq; cınqıldamaq; *The metal tool clanged when it hit the stone Metal alət daşa dəyəndə cingildədi / cınqıldadı*
clangour [ˈklæŋgəʳ] *n* cingilti, cingildəmə, dınqıltı, dınqıldama (*bir-birinə dəyən iki metaldan çıxan səs*)
clangourous [ˈklæŋgərəs] *adj* cingildəyən, cınqıldayan; qulaqbatırıcı (*maşın səsi və s. haq.*)
clank^{1} [klæŋk] *n* cingilti, cingildəmə, cınqıltı (*metaldan çıxan səs*), zınqıltı, zəng səsi
clank^{2} [klæŋk] *v* **1.** cingildətmək, cınqıldatmaq; **2.** şaqqıldamaq; *The prisoners ankle chains clanked as they walked Dustaqlar yeridikcə topuq zəncirləri cingildədi*
clannish [ˈklænıʃ] *adj* **1.** klana / nəslə aid olan; qəbilə; **2.** öz nəslinə meylli; **3.** ailəbaz, dostbaz
clanship [ˈklænʃıp] *n* **1.** öz nəslinə / ailəsinə / klanına bağlılıq; **2.** qrupbazlıq, ailəbazlıq
clansman [ˈklænzmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) klanın / qəbilənin üzvü; **a ~ of mine** mənim qohumum / nəslimdən olan (*adam*)
clap^{1} [klæp] *n* I **1.** əl çalma / vurma, alqışlama; **~ of hands** əl çalma / vurma, alqış; **2.** göy gurultusu; **3.** şapalaq; şappıldatma;
◊ **at a / one ~** bir dəfəyə, bir zərbədə; **in a ~** gözlənilmədən, qəfildən, qəflətən, bir anda
clap [klæp] *n* II süzənək
clap^{2} [klæp] *v* (**-pp-**) I **1.** əl çalmaq / vurmaq, alqışlamaq; *The audience clapped the actor Tamaşaçılar aktyoru alqışladılar*; **2.** çırpmaq, vurmaq (*qapını*); **to ~ the door** qapını çırpmaq; **3.** vurmaq, şappıldatmaq, çalmaq (*qanad*); **to ~ on the shoulder** çiyninə vurmaq / şappıldatmaq (*razılıq əlaməti olaraq*); **4.** basmaq, salmaq (*həbsxanaya*); **to ~ in prison** həbsxanaya basmaq / salmaq;
◊ **to ~ eyes on *smb.*** bir kəsi görmək; *I've never clapped eyes on him O heç vaxt mənim gözümə dəyməyib*
clap [klæp] *v* II süzənək olmaq
clapper^{1} [ˈklæpəʳ] *n* **1.** dil (*zəngdə*); **2.** şaxşax (*quşu qovmaq üçün*)
clapper^{2} [ˈklæpəʳ] *v* **1.** zəng çalmaq (*kilsədə və s.*); **2.** şaqqıldatmaq; şaqqıldamaq
claptrap [ˈklæptræp] *n* **1.** mənasız / boş ifadə; **2.** yüngül effekt
clarification [ˌklærıfıˈkeıʃn] *n* **1.** təmizləmə, laşdırma, saflaşdırılma; **2.** aydınlaşma, aydınlaşdırma
clarifier [ˈklærıfaıəʳ] *n* **1.** şəffaflaşdırıcı; durulaşdırıcı (*maddə*); **2.** *rad.* maneəni yox etmək üçün qurğu
clarify [ˈklærıfaı] *v* **1.** təmizləmək; saflaşdırmaq; süzmək; süzgəcdən keçirmək; **2.** izah etmək, aydınlaşdırmaq; *Clarify your meaning Fikrini / Fikrinizi aydınlaşdır / aydınlaşdırın*; **3.** yoluna qoymaq, qaydasına salmaq, aydınlıq gətirmək (*münasibətlərə və s.*); **to ~ disputes** mübahisəni qaydaya salmaq / həll etmək

clarinet [ˌklærıˈnet] *n* klarnet
clarinettist [ˌklærıˈnetıst] *n* klarnet çalan, klarnetçi
clarity [ˈklærıtı] *n* **1.** təmizlik, saflıq; şəffaflıq; xalislik; **~ of water** suyun şəffaflığı; **2.** aydınlıq; **~ of thinking** fikrin aydınlığı
clash^{1} [klæʃ] *n* **1.** cingilti, zınqıltı (*qılınc səsi*); **2.** dınqıltı, danqıltı (*qazan və s. səsi*); **3.** vuruşma, çarpışma, döyüşmə, əlbəyaxa olma; **~ es with the police** polislə döyüşmə / əlbəyaxa olma; **4.** konflikt, toqquşma; ziddiyyət; **~ of interest** maraqların toqquşması; **~ of opinions** baxışların ziddiyyəti
clash^{2} [klæʃ] *v* **1.** toqquşmaq (*bir-birilə*), bir-birinə dəymək (*dəmir şeylər, xüs. dəmir silah*); *Their swords clashed Onların qılıncları bir-birinə dəydi / toqquşdu*; *Their interests clash Onların marağı toqquşur*; **2.** eyni vaxtda baş vermək, bir-birinə mane olmaq (*vaxt baxımından*); *It's a pity the two football matches clash Heyf ki, iki futbol oyunu toqquşur*; **3.** düz / uyğun gəlməmək, həmahəng olmamaq; *These colours clash Bu rənglər uyğun gəlmir*; **4. (into, against)** üstünə çıxmaq; *I clashed into him as I went round the corner Mən tini dönən kimi onun üstünə çıxdım*
clasp^{1} [klaːsp] *n* **1.** dil (*toqqada*), qarmaq (*boyunbağında*); **2.** bənd (*orden və ya medal lentində*)
clasp^{2} [klaːsp] *v* **1.** düymələmək, bağlamaq; geyinmək; *He clasped the bracelet round the girl's wrist O, qızın biləyinə qolbağı bağladı*; **2.** qucaqlamaq; **to ~ in *one's* arms** qolları arasına / ağuşuna almaq; *The sisters were clasped in each other's arms Bacılar qucaqlaşmışdılar*; **to ~ *smb.*'s hand** bir kəsin əlini sıxmaq
clasper [ˈklaːspəʳ] *n* **1.** düymə, çarpaz, bənd, qarmaq; **2.** *bot.* bığcıq (*bitki və həşəratlarda*)
clasp-knife [ˈklaːspnaıf] *n* qatlanan / bükülən bıçaq
clasp-pin [ˈklaːsppın] *n* **1.** ingilis sancağı; **2.** sancaq (*saça taxılan*)
class^{1} [klaːs] *n* I sinif (*ictimai*); **the working ~** işçi / fəhlə sinfi; **the upper ~ 1)** aristokratlar, dvoryanlar, zadəganlar; **2)** cəmiyyətin yüksək təbəqəsi; iri burjuaziya
class [klaːs] *n* II **1.** sinif (*məktəbdə*); qrup, dərəcə, kateqoriya, növ, cür, qəbil; **first ~** birinci dərəcə; **~ es of weight** *id.* çəki dərəcələri; **two ~ es of poets** iki qəbildən olan şairlər; **the best ~ of hotel** birinci dərəcəli mehmanxana; **2.** kurs; **to take ~ es in** oxumaq, öyrənmək; (*peşə və s.*) **to take ~ es in cookery** aşpazlıq kursunda oxumaq; **3.** dərs; *What time does the class begin? Dərs nə vaxt başlanır?*
class^{2} [klaːs] *adj* sinifli, sinfi; **~ society** sinifli cəmiyyət; **~ struggle** sinfi mübarizə
class^{3} [klaːs] *v* **1.** təsnif etmək, çeşidləmək, sortlara / növlərə / dərəcələrə ayırmaq; **2.** fərqləndirmək (*imtahan nəticəsində*); *Smith got a degree but was not classed Smit diplom aldı, ancaq fərqlənmə diplomu yox*; **3.** hesab etmək; *I class that as wickedness Mən onu qəddarlıq hesab edirəm*
classable [ˈklaːsəbl] *adj* təsnif edilə / oluna bilən
class-book [ˈklaːsbuk] *n* sinif jurnalı
class-conscious [ˈklaːsˈkɔnʃəs] *adj* sinfi şüur, sinfi şüuru olan
class-consciousness [ˈklaːsˈkɔnʃəsnıs] *n* sinfi şüur
class-fellow [ˈklaːsˌfelou] *n* sinif yoldaşı
classic^{1} [ˈklæsık] *n* **1.** klassik (*xüs. qədim dövr yazarları*); **2.** qədim filologiya mütəxəssisi; **3.** klassik əsər; **4.** *pl* klassik dillər, klassik ədəbiyyat
classic^{2} [ˈklæsık] *adj* **1.** klassik, antik; **~ authors** antik yazıçılar, yunan və Roma klassikləri; **~ music** klassik musiqi; *Bach and Beethoven wrote classic music Bax və Bethoven klassik musiqi yazmışlar*
classical [ˈklæsıkəl] *adj* klassik; **the ~ music of India** Hindistanın klassik musiqisi; **~ education** klassik təhsil
classicism [ˈklæsısızm] *n* *ədəb.* klassisizm (*ədəbiyyatda və incəsənətdə antik nümunələri təqlid edən cərəyan*)
classification [ˌklæsıfıˈkeıʃn] *n* **1.** təsnifat, təsnif etmə; **~ of parts of speech** nitq his-

sələrinin təsnifatı; **2.** sortlara / növlərə ayırma, çeşidləmə (*bitkiləri, heyvanları və s.*)

classified [ˈklæsıfaıd] *adj* klassifikasiya edilmiş, sistemli şöbələrə / qruplara / sortlara / növlərə ayrılmış

classifier [ˈklæsıfaıəʳ] *n* **1.** təsnifçi, təsnif edən; klassifikator (*aparat*); **2.** çeşidləyici, malı növlərə / sortlara ayıran adam

classify [ˈklæsıfaı] *v* **1.** təsnif etmək; **to ~ by date** xronologiyaya görə təsnif etmək; **2.** növə görə təsnif etmək; növlərə ayırmaq, çeşidləmək

classless [ˈklaːslıs] *adj* sinifsiz; **~ society** sinifsiz cəmiyyət

class-list [ˈklaːslıst] *n* **1.** məktəblilərin (*şagirdlərin, tələbələrin*) siyahısı; **2.** fərqlənmə diplomu alan tələbələrin / şagirdlərin siyahısı; **3.** siyahı

class-man [ˈklaːsmæn] *n* (*pl* **-men** [-mən]) fərqlənmə diplomu alan

classmate [ˈklaːsmeıt] *n* bir sinifdə oxuyan, sinif yoldaşı; *He is my classmate O mənim sinif yoldaşımdır*

classroom¹ [ˈklaːsruːm] *n* sinif otağı

classroom² [ˈklaːsruːm] *adj* tədris; **~ discipline** tədris fənni; **~ film** tədris filmi

clatter¹ [ˈklætəʳ] *n* **1.** tıqqıltı, taqqıltı; dınqıltı, cingilti, zınqıltı (*qabların bir-birinə və s. dəyməsi nəticəsində çıxan səs*); **a ~ of metal plates** dəmir boşqabların dınqıltısı / cingiltisi; **2.** gurultu, partıltı, xarıltı, şaqqıltı; gumbultu; **3.** tappıltı (*ayaq səsi*)

clatter² [ˈklætəʳ] *v* **1.** döymək, taqqıldatmaq, taqqıldamaq; tıqqıldatmaq, tıqqıldamaq; danqıldatmaq, danqıldamaq; *Dishes were clattering in the kitchen Qablar mətbəxdə danqıldayırdı*; **2.** gumbuldamaq; guruldamaq (*göy*); **3.** naqqallıq / boşboğazlıq etmək, dil boğaza qoymamaq; **to ~ down** gumbultu ilə düşmək (*rəfdən və s.*)

clause [klɔːz] *n* **1.** maddə, bənd (*müqavilə, vəsiyyət və s.-də*), qeyd, qeyd-şərt; **political and territorial ~s** siyasi və ərazi maddələri (*müqavilə və s.-də*); **under ~5 of the agreement** müqavilənin 5-ci bəndinə müvafiq olaraq; **2.** *qram.* cümlə; **principal / subordinate ~** baş / budaq cümlə

clavier [ˈklæviəʳ] *n mus.* klaviatura; klavişlər, dillər (*pianoda, qarmonda və s.*)

claw¹ [klɔː] *n* caynaq; dırnaq (*heyvanlarda*); **~ of eagle** qartal caynağı;

◊ **in** *smb.***'s ~s** bir kəsin caynaqlarında; **to get** *one's* **~s into** *smb.* bir kəsə caynaq atmaq

claw² [klɔː] *v* **1.** cırmaqlamaq, caynaqlamaq, caynağı ilə cırıb dağıtmaq; *The cat clawed the door open Pişik cırmaqlayıb qapını açdı*; **2.** tutmaq (*caynaqla*); **to ~ hold of** *smth.* bir şeyi caynağı ilə tutmaq;

◊ *Claw me and I'll claw thee* ≡ *Əl əli yuyar, əl də üzü*

clawed [klɔːd] *adj* caynaqlı, caynağı olan

clawless [ˈklɔːlıs] *adj* caynaqsız, caynağı olmayan

clay¹ [kleı] *n* **1.** gil, gil torpaq; **2.** lil, lehmə, palçıq, zığ

clay² [kleı] *v* gillə suvamaq

clay-brained [ˈkleıˈbreınd] *adj* axmaq, gic, sarsaq, səfeh, başıboş, yelbeyin

clay-cold [ˈkleıkould] *adj* soyuq, cansız, ölü

clayey [ˈkleıı] *adj* gilli; **~ soil** gilli torpaq, gil torpaq

clean¹ [kliːn] *adj* **1.** təmiz; **~ hands** təmiz əllər; **~ clothes** təmiz paltar; **2.** səliqəli; **~ room** səliqəli otaq; **to keep oneself ~** özünü səliqəli saxlamaq; **to keep** *one's* **house ~** evini təmiz / səliqəli saxlamaq; **3.** yaxşı, comərd, səxavətli; **to lead a ~ life** yaxşı həyat sürmək; **4.** təzə, işlənməmiş, təmiz; **~ sheet of paper** təmiz (*yazılmamış*) vərəq; **~ linen** təmiz alt paltarı; **5.** xalis, qarışığı olmayan; **~ gold** xalis qızıl; **~ diamond** xalis brilliant;

◊ **to keep a ~ tongue** nalayiq / ədəbsiz ifadələr işlətməmək; **to have ~ hands in a matter** günahsız olmaq, bir işdə əli olmamaq; **to make a ~ breast of** *smth.* bir şeyi tam etiraf etmək / boynuna almaq

clean² [kliːn] *v* **1.** təmizləmək; **to ~ teeth / nails / shoes** diş / dırnaq / ayaqqabı təmizləmək; **2.** səliqəyə / qaydaya salmaq, silib süpürmək, yığışdırmaq; **to ~ a room** otağı qaydaya salmaq / silib süpürmək; **3.** silmək, yumaq, təmizləmək; **to ~ a window** pəncərəni silmək / təmizləmək / yumaq; **to ~ a floor** döşəməni silmək / təmizləmək; **4.** saflaşdırmaq, yumaq (*qızılı*); **5.** cilalamaq (*metalı*);

◊ **to ~ the slate** köhnə təəhhüddən qurtarmaq; **to ~ the problem out of head-lines** məsələyə baxmağı qeyri-müəyyən müddətə təxirə salmaq

clean³ [kliːn] *adv* **1.** tamam, tam, büsbütün, tamamilə; *He is clean mad O tamamilə dəlidir*; **2.** düz; *The bullet went clean through his shoulder Güllə düz onun çiynindən keçdi*

clean-cut [ˈkliːnˈkʌt] *adj* **1.** səliqəli, təmiz, yaraşıqlı; **a ~ young man** yaraşıqlı / səliqəli cavan oğlan; **2.** aydın, dəqiq; **a ~ explanation** aydın, dəqiq izahat

cleaner [ˈkliːnəʳ] *n* **1.** təmizləyən, təmizləyici (*adam*); süpürgəçi; **2.** kimyəvi təmizləmə məntəqəsinin sahibi / işçisi; **3.** ləkə və s. aparan / təmizləyən vasitə

clean-fingered [ˈkliːnˈfıŋgəd] *adj* düz, təmiz, doğru, vicdanlı, namuslu, səmimi

clean-handed [ˈkliːnˈhændıd] *adj* düz, təmiz, əli təmiz

cleaning¹ [ˈkliːnıŋ] *n* **1.** təmizləmə, təmizlənmə; qaydaya salma / salınma; **the ~ of the streets / of the yards / of the gardens,** *etc.* küçələrin / həyətlərin / bağların təmizlənməsi; **2.** *k.t.* sortlara / növlərə / çeşidlərə ayırma (*toxumu və s.*)

cleaning² [ˈkliːnıŋ] *adj* təmizləyən, təmizləyici, saflaşdırıcı; **~ rod** sünbə (*tüfəngin lüləsini təmizləmək üçün alət*)

clean-limbed [ˈkliːnˈlımd] *adj* boylu, qamətli, boylu-buxunlu, qədd-qamətli

cleanliness [ˈklenlınıs] *n* təmizlik; səliqə, səliqəlilik, təmizkarlıq

cleanly [ˈklenlı] *adj* təmiz, təmizkar, səliqəli

cleanness [ˈkliːnnıs] *n* təmizlik, saflıq; mükəmməllik; **~ of style** üslubun təmizliyi / mükəmməlliyi

cleanout¹ [ˈkliːnˈaut] *n* lyük

cleanout² [ˈkliːnˈaut] *v* **1.** təmizləmək, qaydaya salmaq (*otağı, şkafı, sandığı və s.*); **2.** bir kəsin pulunu bütünlüklə əlindən almaq (*oğurlamaq və ya oyunda udmaq yolu ilə*)

cleanse [klenz] *v* **1.** təmizləmək; dezinfeksiya etmək; **to ~ a wound** yaranı təmizləmək / dezinfeksiya etmək; **2.** mədəni boşaltmaq / təmizləmək (*işlətmə dərmanı vasitəsilə*)

cleanser [ˈklenzəʳ] *n* kimyəvi maye və ya toz (*paltar, qab-qacaq və s. yumaq üçün*)

clear¹ [klıəʳ] *adj* **1.** aydın, işıqlı; **~ day** aydın gün; **~ sky** təmiz / aydın səma (*buludsuz*); **2.** təmiz, şəffaf; **~ conscience** təmiz vicdan; **~ skin** təmiz dəri; **~ glass 1)** şəffaf / təmiz şüşə; **2)** təmiz / şəffaf güzgü; **3.** cingiltili, təmiz (*səs haq.*); **~ tone** aydın / cingiltili səs; **~ voices of the children** uşaqların cingiltili səsi; **4.** aydın başa düşülən, şübhə doğurmayan; **~ conclusion** aydın nəticə; **to make a ~ statement** aydın fikir söyləmək; **5.** ağıllı, kəskin, iti (*ağıl, zəka haq.*); **~ intellect** kəskin ağıl; **~ head** ağıllı baş; **6.** açıq, maneəsiz; **~ passage** açıq keçid; **~ line** *d.y.* açıq xətt; **7.** bütün, tam; **~ month** bütün / tam bir ay;

◊ **in ~** şifrlənməmiş, açıq şəkildə; **in the ~** şübhə doğurmayan, şübhəsiz; **to see** *one's* **way ~** yolunu aydın görmək; **as ~ as day** gün kimi aydın

clear² [klıəʳ] *v* **1.** təmizlənmək; açılmaq; *After the storm the sky cleared Tufandan sonra səma açıldı; This soap should help to clear your skin Bu sabun sənin / sizin dərinin / dərinizin təmizlənməsinə kömək edəcək*; **2.** yığışdırmaq; **to ~ the table** stolu yığışdırmaq; **3.** izah etmək, aydınlaşdırmaq; **to ~** *one's* **meaning** öz fikrini izah etmək / aydınlaşdırmaq; **4.** azad etmək, maneəni aradan götürmək / qaldırmaq, təmizləmək; **to ~ the stones from the road** yolu daşlardan təmizləmək; **to ~ the snow from the walk** cığırı qardan təmizləmək; **to ~ the room of people** adamları otaqdan çıxarmaq; *Clear the way! Yoldan çəkil! / çəkilin! Yol ver! / verin!* **to ~** *one's* **mind of doubts / suspicions** şübhələri / tərəddüdləri başından çıxarmaq; **5.** maneələri aşmaq; **to ~ a hedge** hasarın üstündən aşmaq; **6.** *hərb.* köçürmək; **to ~ casualties** yaralıları köçürmək; **7.** boşaltmaq; **to ~ a ship of her cargo** gəmini yükdən boşaltmaq; **8.** borcu vermək / ödəmək; *This sum will clear all his debts Bu məbləğ onun bütün borclarını ödəyəcək*; **9.** satmaq, satıb qurtarmaq / sovmaq; **to ~ goods** malı satıb sov-

maq / qurtarmaq; **to ~ off 1)** yarımçıq qalmış işi bitirmək / qurtarmaq; **2)** çıxıb getmək, uzaqlaşmaq; *I'm buzy. Clear off at once Mən məşğulam. Bu saat çıxıb get / gedin.* **3)** açılmaq, aydınlaşmaq (*hava haq.*); **to ~ out 1)** yuyub təmizləmək, təmizləmək (*çirkdən, zibildən*); *Clear out the cupboard, please Zəhmət olmasa qab şkafını / dolabı təmizlə / təmizləyin;* **2)** *d.d.* pulsuz qoymaq; *Clear out of my way! Yolumdan çəkil / çəkilin;*

◊ **to ~ an examination paper** imtahan biletində olan bütün suallara cavab vermək; **to ~ *one's* throat** boğazını təmizləmək / arıtlamaq; **to ~ a score / scores** hesablaşmaq, haqq-hesab çürütmək

clearance [ˈklıərəns] *n* **1.** təmizləmə, saflaşdırma; saflaşdırılma; **2.** əkin üçün meşənin qırılması; **3.** satma, satılma; satıb / satılıb qurtarma; **4.** gömrük rüsumundan / vergisindən azad olma; **5.** gömrük şəhadətnaməsi; **6.** *id.* qapıdan zərbə (*futbol oyununda*)

clear-cut [ˈklıəˈkʌt] *adj* aydın, dəqiq, müəyyən; **~ path to a future** gələcəyə aydın / müəyyən yol; **~ policy** dəqiq siyasət

clear-eyed [ˈklıəraıd] *adv* **1.** yaxşı / dəqiq görən; **2.** *məc.* uzaqgörən, ağıllı, fərasətli, gözüaçıq, açıqgözlü

clear-headed [ˈklıəˈhedıd] *adj* ağıllı, dərrakəli, zəkalı

clearing [ˈklıərıŋ] *n* **1.** təmizləmə, saflaşdırma; **2.** əkin üçün nəzərdə tutulan təmizlənmiş sahə; **3.** tala, açıqlıq, açıq yer, çəmən (*meşədə*); **4.** qüsurun aradan qaldırılması

clearly [ˈklıəlı] *adv* **1.** parlaq; aydın; *The sun shone clearly Günəş parlaq işıq saçırdı;* **to speak ~** aydın danışmaq; **to see ~** aydın görmək; **to understand ~** aydın başa düşmək; **2.** şübhəsiz, qeyd-şərtsiz; *This version is clearly wrong Bu variant şübhəsiz düz deyil*

clearness [ˈklıənıs] *n* aydınlıq, parlaqlıq, təmizlik; **~ of voice / sound** səsin aydınlığı

clear-sighted [ˈklıəˈsaıtıd] *adj* ağıllı, fərasətli, açıqgözlü

clear-sightedly [ˌklıəˈsaıtıdlı] *adv* ağılla, fərasətlə, bəsarətlə

clear-sightedness [ˌklıəˈsaıtıdnıs] *n* ağıllılıq, fərasətlilik, bəsarətlilik, gözüaçıqlıq, açıqgözlülük

clear-starch [ˈklıəstaːtʃ] *v* kraxmallamaq

cleat [kliːt] *n* **1.** planka, reyka, tamasa (*ensiz hamar lövhə*); **2.** paz, çiv; **3.** klemma, sıxac

cleavable [ˈkliːvəbl] *adj* asan doğranan / yarılan (*odun*)

cleavage [ˈkliːvıdʒ] *n* **1.** yarma, yarılma, parçalama, parçalanma; **2.** fikir ayrılığı, ixtilaf, ziddiyyət; **a sharp ~ in society between rich and poor** cəmiyyətdə dövlətlilərlə kasıblar arasında kəskin ziddiyyət; **3.** *fiz.* parçalanma, hissələrə bölünmə / ayrılma

cleave [kliːv] *v* **1.** yarmaq, doğramaq; *The axe cleaved the piece of wood Balta odun parçasını yardı;* **2.** parçalamaq, təfriqə / ikitirəlik salmaq; **3.** yarılmaq; *This wood cleaves easily Bu odun asan yarılır;* **4.** sadiq qalmaq (*bir kəsə / şeyə*); **to ~ to a principle** bir prinsipə sadiq qalmaq

cleaver [ˈkliːvəʳ] *n* **1.** kərənti; **2.** çapacaq, iri qəssab bıçağı

clef [klef] *n mus.* açar (*not sətrinin başında olub, onların mənasını müəyyən edən işarə*); **bass ~** bas açarı; **treble ~** skripka açarı

cleft[1] [kleft] *n* **1.** çat, çatlaq, yarıq, çatlamış yer; **2.** uçurum; **a sharp ~ in society between rich and poor** cəmiyyətdə dövlətlilərlə kasıblar arasında kəskin uçurum

cleft[2] [kleft] *adj* **1.** yarılmış, doğranmış, parçalanmış; **2.** ikiyə ayrılmış / bölünmüş; **~ lip** ikiyə bölünmüş dodaq, dovşandodaq; **~ palate** ikiyə bölünmüş damaq, qurdağızlı

cleft[3] [kleft] **to cleave** *felinin pt, pp formaları*

clemency [ˈklemənsı] *n* **1.** mərhəmət, şəfqət, rəhm; yumşaqlıq, iltifat; **2.** yumşaqlıq, mülayimlik (*iqlim haq.*)

clement [ˈklemənt] *adj* **1.** mərhəmətli, şəfqətli, rəhmli, rəhmdil; **2.** yumşaq, mülayim (*iqlim haq.*)

clench[1] [klentʃ] *n* **1.** sıxma (*yumruğunu*), **2.** basma (*dişlərini*)

clench[2] [klentʃ] *v* **1.** sıxmaq, qısmaq; yummaq; *He clenched his hands into hard fists O, yumruqlarını bərk-bərk sıxdı;*

2. qəti qərar qəbul etmək; **to ~ a matter** məsələni qəti həll etmək

clenched [klentʃt] *adj* möhkəm sıxılmış, yumulmuş; **~ fists** sıxılmış yumruqlar

clergy [ˈkləːdʒı] *n* **(the ~)** *top.* ruhanilər

clergyman [ˈkləːdʒımən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) ruhani, keşiş

clerical[1] [ˈklerıkəl] *n* **1.** ruhani; **2.** klerikal (*klerikalizm tərəfdarı; klerikal partiyasının üzvü*)

clerical[2] [ˈklerıkəl] *adj* **1.** ruhi, mənəvi; **~ garment** *kils.* ibadət libası; **2.** klerikal

clericalism [ˈklerıkəlızm] *n* klerikalizm

clericalist [ˈklerıkəlıst] *n* klerikalizm tərəfdarı

clerk[1] [klaːk] *n* **1.** dəftərxana / kontor işçisi; **bank ~** bank işçisi / qulluqçusu; **telegraph ~** teleqrafçı; **2.** çinovnik, məmur, hökumət qulluqçusu

clerk[2] [klaːk] *v d.d.* dəftərxanaçı işləmək; mirzəlik etmək

clerkly [ˈklaːklı] *adj* **1.** yaxşı xətti olan, qəşəng yazan; **~ hand** yaxşı xətt; **2.** ruhani

clerkship [ˈklaːkʃıp] *n* katiblik vəzifəsi

clever [ˈklevəʳ] *adj* **1.** ağıllı, kamallı; **to be ~** ağıllı / kamallı olmaq; **a ~ child** ağıllı / kamallı uşaq; **a ~ student** ağıllı tələbə; *He is a clever child O, ağıllı uşaqdır;* **2.** bacarıqlı, ağıllı, məharətli, mahir, qabil; **~ workman** bacarıqlı / qabiliyyətli işçi

cleverly [ˈklevəlı] *adv* ağılla, fərasətlə, bacarıqla, məharətlə

cleverness [ˈklevənıs] *n* **1.** ağıllılıq, istedadlılıq, istedad, zəka; **2.** bacarıq, qabiliyyət, məharət

click[1] [klık] *n* **1.** şaqqıldama, şaqqıltı; mırçıltı; **2.** *tex.* dilçə, tətik (*silahda*); **3.** maşqab, burğu

click[2] [klık] *v* **1.** bağlamaq (*qapını*), cəftəsini vurmaq; **to ~ the door** qapının cəftəsini vurmaq; **2.** şıqqıldatmaq; **to ~ *one's* tongue** dili ilə şıqqıldatmaq; **to ~ *one's* heels (together)** dabanlarını bir-birinə vurub şaqqıldatmaq

clicker [ˈklıkəʳ] *n* ayaqqabı üzü biçən çəkməçi

client [ˈklaıənt] *n* müştəri

clientage [ˈklaıəntıdʒ] *n top.* müştərilər

cliff [klıf] *n* **1.** sıldırım, sıldırım qaya; **2.** dərin uçurum

cliffy [ˈklıfı] *adj* qayalı, qayalıq, sıldırımlı

climatal [ˈklaımətəl] *adj* iqlimi; **~ influence** iqlimin təsiri

climate[1] [ˈklaımıt] *n* **1.** iqlim, ab-hava; **mild / healthy / dry / humid / wet ~** yumşaq / sağlam / quru / nəm / yaş iqlim; **moderate ~** mülayim / mötədil iqlim / ab-hava; **2.** mühit, şərait; fikir, rəy; **~ of opinion** ictimai rəy; **international ~** beynəlxalq şərait

climate[2] [ˈklaımıt] *v amer.* **1.** yeni iqlimə uyğunlaşdırmaq, yeni mühitə alışdırmaq; **2.** yeni mühitə / şəraitə uyğunlaşmaq

climatic [klaıˈmætık] *adj* iqlimi; **~ conditions** iqlim şəraiti

climatology [ˌklaıməˈtɔlədʒı] *n* klimatologiya (*iqlimi öyrənən elm*)

climax[1] [ˈklaımæks] *n* yüksək / ən yüksək nöqtə; **the ~ of a dramatic action** dramatik hərəkətin ən yüksək nöqtəsi

climax[2] [ˈklaımæks] *v* ən yüksək nöqtəyə çatmaq / çatdırmaq

climb[1] [klaım] *n* qalxma, dırmaşma, çıxma; **difficult ~** çətin dırmaşma / çıxma

climb[2] [klaım] *v* **1.** dırmaşmaq, qalxmaq; **to ~ a tree / mountain** ağaca / dağa dırmaşmaq; *The old lady climbs up the stairs with difficulty Qoca xanım pilləkənləri çətinliklə qalxır;* **2.** sarılmaq, sarmaşmaq (*bitki haq.*); *The ivy is climbing up the wall Sarmaşıq divara sarmaşır;* **3.** mənsəbə çatmaq; **to ~ the heights of power** hakimiyyətin yuxarı pilləsinə çatmaq; **4.** *av.* yüksəkliyə qalxmaq;

◊ **to ~ up the ladder** müvəffəqiyyət qazanmaq, mənsəbə çatmaq

climbable [ˈklaıməbl] *adj* dırmaşıla bilən, dırmaşmaq / qalxmaq mümkün olan; *Is the tree climbable Bu ağaca dırmaşmaq mümkündürmü?*

climb-down [ˈklaımˈdaun] *n* **1.** enış; **2.** güzəşt (*mübahisədə*); **3.** həqarət, təhqir, təhqir etmə

climber [ˈklaıməʳ] *n* **1.** alpinist; **2.** sarmaşan bitki; **3.** mənsəbpərəst, şöhrətpərəst; **4.** *pl* montyor caynağı (*sütuna dırmaşmaq / çıxmaq üçün*);

◊ *Hasty climbers have sudden falls at. söz.* ≡ *Tələsən təndirə düşər*

clinch[1] [klıntʃ] *n* **1.** sıxma; sıxac; sancaq; **2.** bir-birini tutma (*boks oyununda*)

clinch[2] [klıntʃ] *v* **1.** əymək, qatlamaq, bükmək (*mismarı*); pərçimini açmaq (*boltun*); **2.** tutmaq (*boks oyununda rəqibi*); **3.** razılaşmaq, işləri yoluna qoymaq; **to ~ the case** məsələni həll etmək; **4.** *d.d.* qucaqlamaq, ağuşuna almaq

clincher [ˈklıntʃəʳ] *n* **1.** pərçimçi, pərçim ustası; **2.** çənbər, dəmir bənd

cling [klıŋ] *v* **1.** yapışmaq; ilişmək; tutmaq; bərk-bərk yapışmaq; *Mud clings to the boots Palçıq ayaqqabıya yapışır; Wet clothes cling to the body Yaş paltar bədənə yapışır;* **2.** sallanmaq; *Heavy clouds clung to the mountains Ağır buludlar dağların üstünə sallanmışdı;* **3.** yapışmaq / oturmaq (*paltar haq.*);
◊ **to ~ like grim death** var qüvvəsi ilə yapışmaq

clinging [ˈklıŋıŋ] *adj* yapışan (*bədənə*); **~ dress** yapışan paltar

clingstone [ˈklıŋstoun] *n* çıxmayan çəyirdək (*şaftalıda və s.*)

clingy [ˈklıŋı] *adj* yapışan, yapışqan

clinic [ˈklınık] *n* **1.** *tib.* klinika; müalicəxana; **2.** şəxsi xəstəxana; **3.** poliklinika (*xəstəxananın nəzdində*)

clinical [ˈklınıkl] *adj* klinika, klinik; **~ record** xəstəliyin tarixi; xəstəliyin tarixini yazmaq üçün blank

clink[1] [klıŋk] *n* cingilti (*şüşənin, açarların, dəmir pulun*)

clink[2] [klıŋk] *v* **1.** cingildəmək; *Glasses / Keys / Coins clink Şüşələr / Açarlar / Dəmir pullar cingildəyir;* **2.** cingildətmək; **to ~ glasses** badələri cingildətmək

clip[1] [klıp] *n* I **1.** sıxac; sancaq, qısqac, dəftərxana sancağı; **paper ~** kağız sancağı; *Fasten these sheets of paper together with a clip Bu kağız vərəqlərini dəftərxana sancağı ilə bir yerə bərkit / bərkidin;* **2.** pərçim, dəmir bənd; **3.** sıxmaq üçün kəlbətin; **4.** broşka (*bəzək sancağı*); **5.** patron darağı

clip [klıp] *n* II **1.** saç fasonu; kəsmə (*dırnağı*); yun qırxma; **2.** cəld zərbə; *He hit the child a clip O, uşağa cəld zərbə vurdu;* **3.** *d.d.* cəld yeriş; **to go at a good ~** cəld addımlarla getmək

clip[2] [klıp] *v* (**-pp-**) I sıxmaq; bərkitmək (*dəftərxana sancağı ilə*); **to ~ sheets of paper together** kağız vərəqlərini bir yerə bərkitmək

clip [klıp] *v* (**-pp-**) II **1.** kəsmək (*qayçı və s. ilə*); **to ~ an article / a picture from a newspaper** qəzetdən məqalə / şəkil kəsmək; **2.** kəsmək; *I'll clip your ear if you don't behave Özünü / Özünüzü yaxşı aparmasan / aparmasanız qulağını / qulağınızı kəsəcəm;* **2.** qırxmaq, gödəltmək (*saç və s.*); **to ~ sheep** qoyunu qırxmaq; **3.** *dilç.* qısaltmaq (*sözü*);
◊ **to ~ someone's wings** bir kəsin qol-qanadını sındırmaq / kəsmək

clipped [klıpt] *adj* **1.** qırxılmış, kəsilmiş; **~ hair** qırxılmış saç; **2.** qısaldılmış; **~ word** qısaldılmış söz

clipper [ˈklıpəʳ] *n* I **1.** bağ qayçısı; **2.** baş qırxmaq üçün maşın; **3.** heyvan qırxmaq üçün maşın, qırxılıq; **4.** *tex.* itiağız kəlbətin

clippie [ˈklıpı] *n* *d.d.* qadın konduktor (*avtobusda, tramvayda*)

clipping [ˈklıpıŋ] *n* **1.** qəzetdən kəsilmiş parçalar; **2.** qayçılama, qırxma, kəsmə; **3.** yonqar, qırıntı; **nail ~s** dırnaq yonqarı / qırıntıları; **4.** qırxım, yun qırxımı

clique[1] [kli:k] *n* dəstə, güruh, kampaniya

clique[2] [kli:k] *v* dəstə / güruh yaratmaq

cloak[1] [klouk] *n* **1.** plaş, yağmurluq; **2.** bəhanə, maska; **under the ~ of charity** mərhəmət maskası altında; **3.** örtük; pərdə; **~ of snow** qar örtüyü

cloak[2] [klouk] *v* **1.** bürüncəklə örtmək; **2.** gizlətmək, örtmək, maskalamaq; *He cloaked his wicked purpose appearing to be friendly Özünü dost kimi göstərməklə o, öz məkrli məqsədini maskaladı*

cloak-room [ˈkloukru:m] *n* **1.** qarderob (*paltar saxlanılan yer*); **2.** *d.y.* saxlama kamerası; **3.** tualet, ayaqyolu (*müs. ictimai yerlərdə*)

clobber [ˈklɔbəʳ] *n* *dd* **1.** geyim, paltar; *I like your new clobber Mən sənin / sizin təzə paltarını / paltarınızı xoşlayıram;* **2.** şey-şüy; bir kəsə məxsus şeylər

clock[1] [klɔk] *n* saat (*stolüstü, divar, qüllə*); **hanging ~** asma saat; **talking ~** danışan saat; **the face of a ~** saatın siferblatı; *The clock is fast / slow Saat irəlidir / geridir;*

◊ **~ watcher** tənbəl işçi (*saatı gözləyən*); **like a ~** saat kimi (*dəqiq, düz*); **to sleep / to work the ~ round** 12 saat ara vermədən yatmaq / işləmək

clock[2] [klɔk] *v* **1.** xronometraj vasitəsilə ölçmək (*vaxtı: müxtəlif yarışlar zamanı*); **2.** *id.* vaxt göstərmək; **3.** işə gəlmə və işdən getmə vaxtını qeyd etmək

clockcase [ˈklɔkkeıs] *n* saat qabı

clock-face [ˈklɔkfeıs] *n* siferblat (*saat və ölçü cihazlarında üzərində rəqəmlər olan lövhəcik*)

clocking [ˈklɔkıŋ] *n* vaxtı qeydə alma

clocking-hen [ˈklɔkıŋhen] *n* qırt / kürt toyuq

clockmaker [ˈklɔk,meıkəʳ] *n* saatsaz, saatqayıran

clockwise [ˈklɔkwaız] *adv* saat əqrəbi istiqamətində

clod[1] [klɔd] *n* **1.** kəsək; qaya; **to break the ~s** kəsəyi / qayanı qırmaq; **2.** laxta (*qan haq.*); **3.** səfeh / axmaq / gic adam

clod[2] [klɔd] *v* **1.** yapışmaq, yatmaq (*bir vəziyyətdə çox qalmaq nəticəsində*); **2.** laxtalanmaq (*qan haq.*)

cloddish [ˈklɔdıʃ] *adj* **1.** sarsaq, səfeh, axmaq, gic, ağılsız, başıboş, yelbeyin; **2.** fleqmatik, soyuqqanlı, laqeyd, süst; qaraqabaq, üzügülməz; ləng

cloddy [ˈklɔdı] *adj* kəsəkli, nahamar, dübür-dübür, kələ-kötür

clod-hopper [ˈklɔd,hɔpəʳ] *n* **1.** əkinçi, cütçü; **2.** tənbəl, yöndəmsiz / ağırtərpənən adam

clog[1] [klɔg] *n* **1.** ağırlıq (*heyvanların hərəkətini məhdudlaşdırmaq və ya çətinləşdirmək üçün onların ayağından asılmış*); **2.** maneə, əngəl, çətinlik; **3.** zibilləmə; tutulma (*boru və s. haq.*); **4.** altı taxtadan olan ayaqqabı

clog[2] [klɔg] *v* (**-gg-**) **1.** mane olmaq, çətinlik / əngəl törətmək; **to ~ *smb.*'s movement** bir kəsin hərəkətinə mane olmaq / əngəl törətmək; **2.** zibilləmək, çirkləndirmək; tutmaq (*kanalı, borunu və s.*); bağlanmaq, tutulmaq; *The road was clogged with cars Maşınlar yolu bağlamışdı / tutmuşdu;* **3.** zibillənmək, tutulmaq, çirklənmək; **4.** ayaqqabıya taxtadan altlıq vurmaq

cloggy [ˈklɔgı] *adj* **1.** kəsəkli, nahamar, dübür-dübür; **2.** sıvaşqan, yapışqan; qatı; **3.** asanlıqla çirklənən

cloister[1] [ˈklɔıstəʳ] *n* monastır; **to retire to a ~** monastıra getmək (*yaşamaq üçün*); **to confine / to shut up *smb.* in a ~** bir kəsi monastıra salmaq / göndərmək

cloister[2] [ˈklɔıstəʳ] *v* **1.** monastıra salmaq / göndərmək; **2.** tənha bir yerə çəkilmək, adamlardan uzaqlaşmaq

cloistered [ˈklɔıstəd] *adj* **1.** salınmış, sürgün edilmiş (*monastıra və s.*); **2.** tənha, yalqız, tək-tənha

cloistral [ˈklɔıstrəl] *adj* **1.** monastır, asket, zahid; **~ life** asket / zahid həyatı; **2.** monastıra salınmış / göndərilmiş / sürgün edilmiş; **3.** guşənişin

close[1] [klous] *n* I **1.** divarla əhatələnmiş / ətrafına divar çəkilmiş yer (*evin və ya kilsənin yaxınlığında*); **2.** oyun meydançası (*məktəbin yanında*);

close [klous] *n* II **1.** son, axır; qurtaracaq, nəticə; **at the ~ of the party** qonaqlığın sonunda / axırında; *At the close of the party there were few guests who weren't drunk Qonaqlığın sonunda demək olar ki, hamı sərxoş idi;* **at the ~ of *one's* days** ömrünün sonunda / axırında; **to draw to a ~** sona / axıra yaxınlaşdırmaq; **2.** bağlama, işin qurtarması; **at the ~ of the shop** mağaza bağlananda

close[2] [klous] *adj* I **1.** bağlı, qapalı, örtülü; **~ carriage** bağlı / örtülü minik (*fayton, araba və s.*); **~ vowel** *fon.* qapalı sait; **~ time / season** bağlı mövsüm (*ovçuluq üçün*); **~ election** qapalı / gizli seçki; **2.** tənha, yalqız, tək-tənha; **to keep oneself ~** tənha / yalqız yaşamaq; **3.** gizli, gizlin; üstüörtülü, məxfi; **~ intent** gizli niyyət / məram; **to lie / to keep ~** gizlənmək, gözdən itmək; **to keep *smth.* ~** bir şeyi gizli saxlamaq

close [klous] *adj* II **1.** yaxın; *Our house is close to the station Bizim evimiz vağzala yaxındır;* **2.** çox yaxın; səmimi; *He is a close friend of mine O mənim çox yaxın / səmimi dostlarımdan biridir;* **3.** sıx; **~ contact** sıx əlaqə; **4.** qalın (*parça və s. haq.*); **~ texture** qalın parça; **~ thicket** qa-

lın cəngəllik / meşə; **5.** bədənə yapışan (*paltar haq.*); **6.** sıx, yığcam (*xətt*); **7.** boğucu, ağır, bürkü, boğanaq; bürkülü (*hava haq.*); **~ air** boğucu / ağır hava; **~ day** bürkülü gün; **8.** əsaslı, ətraflı; **~ investigation** əsaslı / ətraflı tədqiqat; **9.** dəqiq, düz; **~ translation** dəqiq tərcümə; **10.** xəsis, simic, dargöz; *He is close with his money O, xəsisdir / simicdir*

close[2] [klouz] *v* I **1.** örtmək, bağlamaq; yummaq; **to ~ a door / a window** qapını / pəncərəni örtmək; **to ~ *one's* mouth** ağzını yummaq; **2.** örtülmək, bağlanmaq; *The window / The door won't close Pəncərə / Qapı örtülmür*; **4.** *el.* qapamaq; **to ~ down 1)** bağlamaq, işini / fəaliyyətini dayandırmaq; qapanmaq; *Schools were closed down by the influenza epidemic Qrip epidemiyası ilə əlaqədar olaraq məktəblər bağlandı*; **to ~ down a factory** fabriki bağlamaq; **2)** bağlanmaq, ləğv olunmaq; *The theatre closes down Teatr ləğv olunur*; **3)** boğmaq, susdurmaq; **to ~ up 1)** bağlamaq (*zərfi*); **2)** örtülmək, bitişmək (*yara haq.*); **3)** kip bağlamaq;
◊ **to have *one's* eyes ~d** bir şeyə göz yummaq; **to ~ *one's* parent's eyes** valideynin gözünü bağlamaq, valideynin ölümünün şahidi olmaq; **to ~ *smb.*'s eye** bir kəsin gözünü vurub əzmək / göyərtmək / zədələmək; **to ~ *one's* ear to** qulaqardına vermək / vurmaq

close [klouz] *v* II **1.** qurtarmaq, tamamlamaq, başa çatdırmaq; **to ~ a speech** nitqi / çıxışı qurtarmaq; **2.** bağlamaq; **to ~ a meeting** iclası bağlamaq; **to ~ an account** *mal.* hesabı bağlamaq; **3.** qurtarmaq, başa çatmaq / gəlmək; *His short life closed Onun qısa ömrü qurtardı / başa çatdı*;
◊ **to ~ *one's* days** günlərini / ömrünü başa vurmaq, dünyasını dəyişmək, ölmək

close [klouz] *v* III yaxınlaşmaq, yaxına gəlmək; birləşmək; *We must close the ranks to secure peace Sülhü təmin etmək üçün biz birləşməliyik*; **to ~ in 1)** düşmək; bürümək, çulğalamaq; *Night closed in Gecə düşdü*; *Mist closed in upon us Duman bizi bürüdü / çulğaladı*; **2)** ehatə / mühasirə etmək; *The enemy now closed in upon us Düşmən bizi mühasirəyə aldı*

close-cropped [ˈklousˈkrɔpt] *adj* qısa qırxılmış, qısa kəsilmiş

closed [klouzd] *adj* bağlı; bağlanmış; örtülü, örtülmüş, qapalı; **~ syllable** *fon.* qapalı heca;
◊ **with ~ doors** örtülü / bağlı qapılar arxasında

close-down [ˈklouzˈdaun] *n* işin dayanması / dayandırılması (*müəssisənin bağlanması ilə əlaqədar olaraq*)

close-fisted [ˈklousˈfistıd] *adj* xəsis, simic

close-handed [ˈklousˈhændıd] *adj* əlbəyaxa; **~ fight** əlbəyaxa vuruş / vuruşma

close-harbour [ˈklousˈha:bəˈ] *n* bağlı / qapalı liman

closely [ˈklouslı] *adv* **1.** yaxından; yaxın; *He resembles his father very closely O, atasına çox oxşayır*; **2.** sıx; sıx-sıx; kip, möhkəm; **~ packed** kip qablaşdırılmış; **to work ~ with *smb.*** bir kəslə sıx əlaqədə işləmək; **3.** diqqətlə, əsaslı tərzdə / surətdə; **to examine a case ~** işi diqqətlə nəzərdən keçirmək; **to look ~ at *smb.*** bir kəsə diqqətlə baxmaq

closeness [ˈklousnıs] *n* **1.** bürkü, boğanaq, isti, boğunuqluq (*hava haq.*); **~ of atmosphere** havanın ağırlığı / boğunuqluğu; **~ of the room** otağın bürküsü / boğanağı; **2.** sıxlıq, kiplik; qalınlıq; **~ of texture** parçanın qalınlığı; **3.** xəsislik, simiclik

closet[1] [klɔzıt] *n* **1.** *amer.* kiçicik anbar, anbarça; **2.** kabinet (*kabinet üçün mebel komplekti*); **bed ~** balaca yataq otağı; **3.** tualet, ayaqyolu

closet[2] [ˈklɔzıt] *adj* **1.** gizli; gizlədilmiş, məxfi, üstüörtülü; **~ vows** gizli əhd-peyman; **2.** kabinet; həyatdan uzaq; **~ politician** həyatdan uzaq siyasətçi

closet[3] [klɔzıt] *v* bağlamaq, çəkilmək (*bir yerə*); **to be ~ed with *smb.*, to be ~ed together** bir kəslə təklikdə məsləhətləşmək

close-tongued [ˈklousˈtʌŋd] *adj* azdanışan, dilini sakit saxlayan

closing [ˈklouzıŋ] *adj* son, yekun, axır; **~ speech** son söz, yekun sözü; **~ stock inventory** son inventarizasiya, yekun inventarizasiyası

closing switch [ˈklouzıŋˈswitʃ] *n el.* elektrik açarı, rubilnik (*güclü elektrik cərəyanını kəsən açar*)

closing-time [ˈklouzıŋtaım] *n* bağlanma vaxtı (*müəssisələrin, mağazaların və s.*)

closure[1] [ˈklouʒəˈ] *n* **1.** bağlama, bağlanma, dayanma; **a one-week ~ of schools** məktəblərdə dərslərin bir həftəlik dayandırılması; **2.** müzakirənin / mübahisənin dayandırılması; **to move the ~** müzakirəni dayandırmağı təklif etmək; **3.** *fon.* kipləşmə

closure[2] [ˈklouʒəˈ] *v* müzakirəni qurtarmaq / kəsmək (*parlamentdə və s.*)

clot[1] [klɔt] *n* **1.** kəsək, kəltən; **2.** qan laxtası, laxtalanmış qan; tromb; **3.** küt, korazehin, kütbeyin, gic (*adam*)

clot[2] [klɔt] *v* **1.** laxtalanmaq; qatılaşmaq; **2.** kəltənləşmək, kəltənə dönmək

cloth [klɔ:θ] *n* parça (*yundan, pambıqdan və s. toxunmuş*); **American ~ 1)** müşəmbə; **2)** dermatin; **3)** süni dəri

clothe [klouð] *v* **1.** geyindirmək, geydirmək; **to ~ *one's* family** ailəni geydirmək, ailəni paltarla təmin etmək; **2.** geymək, geyinmək; **to ~ oneself** geyinmək; *She clothed herself in her best O ən yaxşı paltarını geydi*; **3.** örtmək, bürümək, çulğamaq; *Mist clothed the mountains Duman / Çən dağları bürüdü / çulğadı / örtdü*; **4.** qərq etmək; *The sun clothed the village with light Günəş kəndi işığa qərq etmişdi*

clothes [klouðz] *n pl* **1.** geyim, libas; üst-baş; **Sunday ~** bayram paltarı; **work-day ~** iş paltarı; **plain ~** mülki paltar; **2.** yataq dəyişəyi (*döşəkağı, balışüzü və s.*)

clothes-basket [ˈklouðz,ba:skıt] *n* paltar səbəti

clothes-brush [ˈklouðzbrʌʃ] *n* paltar şotkası

clothes-line [ˈklouðzlaın] *n* paltar kəndiri, ziyə

clothes-moth [ˈklouðzmɔθ] *n* paltar güvəsi

clothes-peg [ˈklouðzpeg] *n* sancaq, sıxac

clothes-pin [ˈklouðzpın] *n amer.* = **clothes-peg**

clothing [ˈklouðıŋ] *n* **1.** paltar, geyim, üst-baş; **articles of ~** geyim şeyləri; **ready-made ~** hazır paltar; **2.** hərbi geyim / paltar

clothing-store [ˈklouðıŋstɔ:] *n amer.* parça mağazası

cloth-line [ˈklɔ:θlaın] *n d.d.* radio antennası

cloth-maker [ˈklɔ:θ,meıkə] *n* mahud ustası

clotted [ˈklɔtıd] *adj* **1.** kəsəkli, nahamar, kəltənli; dübür-dübür; **2.** qatılaşdırılmış, qatılmış, laxtalanmış; **~ blood** laxtalanmış qan; **~ cream** qaynadılmış qatı qaymaq;
◊ **~ nonsense** tam cəfəngiyat

clotty [ˈklɔtı] *adj* **1.** qatılaşdırılmış, qatılaşmış; **2.** kəsəkli, kəltənli, dübür-dübür

cloud[1] [klaud] *n* **1.** bulud, qara bulud; *There wasn't a cloud in the sky Göydə / Səmada bir dənə də bulud yox idi*; **2.** burum, sütun, bulud (*tüstü haq.*); **~ of dust / steam** toz / buxar burumu / sütunu; **3.** bir yığın, minlərcə, çoxlu, külli miqdar; **~ of mosquitoes** külli miqdar ağcaqanad; **~ of flies** saysız-hesabsız milçək; **4.** örtük, örtü; pərdə;
◊ **~ buster 1)** göydələn; **2)** sürətli təyyarə; **to blow a ~** papiros çəkmək; **to have *one's* head in the ~s, to be in the ~s** göylərdə uçmaq (*dünyadan xəbərsiz olmaq*); **to drop from the ~s** göydən düşmək, gözlənilmədən baş vermək; **to lose oneself in the ~s** çaşıb qalmaq;
◊ *Every cloud has a / its silver lining ≡ Hər bir yamanda bir yaxşılıq var, Yaxşısız yaman olmaz*

cloud[2] [klaud] *v* **1.** buludla örtmək / örtülmək; *The moon is clouded Ay buludla örtülüb*; *The sky clouded over Göy / Səma buludla örtüldü*; **2.** kədərləndirmək, qəmləndirmək, əhvalını pozmaq / korlamaq; **to ~ the happiness** xoşbəxtliyi korlamaq; **3.** əhvalı pozulmaq, qanı qaralmaq, pərt olmaq; **4.** ləkələmək (*adını, şərəfini*); **5.** dumanlanmaq, dumanlandırmaq; bulandırmaq; *Her eyes clouded over Onun gözü dumanlandı*

cloudberry [ˈklaud,berı] *n bot.* sarı böyürtkən

cloud-burst [ˈklaudbə:st] *n* leysan

cloud-capped [ˈklaudkæpt] *adj* buluda bürünmüş, buludla çulğalanmış (*dağın başı haq.*)

cloud-capt [ˈklaudkæpt] *adj* = **cloud-capped**

clouded [ˈklaudıd] *adj* donuq, tutqun; **~ glass** donuq / tutqun şüşə

cloudiness [ˈklaudınıs] *n* **1.** buludluluq, buludluq; **2.** dumanlanma, tutqunlaşma

cloudless [ˈklaudlıs] *adj* buludsuz, aydın; **~ sky** buludsuz / aydın səma

cloudy [ˈklaudı] *adj* 1. buludlu; **~ sky** buludlu səma / göy; 2. dumanlanmış, dumanlı; aydın / aşkar olmayan; örtülü; **~ knowledge** dumanlı məlumat / bilik; **~ idea** dumanlı ideya; 3. tutqun; qaşqabaqlı; 4. bulanıq; **~ liquid** bulanıq maye

clouted [ˈklautıd] *adj* I yamanmış, gözənmiş, yamaq qoyulmuş / salınmış

clouted [ˈklautıd] *adj* II qatılaşmış, qəlizləşmiş, laxtalanmış, laxtalandırılmış; laxta

clouted-cream [ˈklautıdˈkri:m] *n* qaynadılmış qatı qaymaq

clout-nail [ˈklautneıl] *n* yastıbaşlı mısmar / mıxça

clove [klouv] *n* mixək; **oil of ~s** mixək yağı

clove[2] [klouv] *v* mixək qatmaq / vurmaq

clove[3] [klouv] **to cleave** *felinin pt, pp formaları*

cloven[1] [ˈklouvn] *adj* 1. haçalanmış; ayrılmış, ikiləmiş; **~ hoof / foot** haçalanmış / ikiyə ayrılmış ayaq / dırnaq (*məməli heyvanlarda*); 2. pis / yaman məramlı; şeytan, fitnə-fəsadlı

cloven[2] [ˈklouvn] **to cleave** *felinin pp forması*

cloven-footed [ˈklouvnˈfutıd] *adj* 1. qoşadırnaqlı, cütdırnaqlı (*heyvan haq.*); 2. şeytan, iblisanə, məkrli, kinli, qeyzli

cloven-hoofed [ˈklouvnˈhu:ft] *adj* = **cloven-footed**

clove-pink [ˈklouvpıŋk] *n bot.* bağ qərənfili

clover [ˈklouvəʳ] *n bot.* yonca;

◊ **to be / to live in ~** dəbdəbə / cah-calal içərisində yaşamaq

clover [ˈklouvəʳ] *v* yonca səpmək

clover-leaf [ˈklouvəli:f] *adj* yonca yarpağı

clove-tree [ˈklouvtri:] *n bot.* mixək ağacı

clow [klau] *n* şlüz qapısı

clown[1] [klaun] *n* 1. kloun; 2. təlxək

clown[2] [klaun] *v* 1. təlxəklik etmək; 2. axmaq-axmaq / səy-səy hərəkət etmək

clownish [ˈklaunıʃ] *adj* kloun, təlxək; **~ dress** kloun / təlxək paltarı; **~ behaviour** kloun / təlxək hərəkəti

clownishness [ˈklaunıʃnıs] *n* klounluq, təlxəklik, oyunbazlıq

cloy [klɔı] *v* doydurmaq; çiyrindirmək; ürəyini vurmaq; *Chocolates start to cloy if you eat too many Şokoladı həddən artıq yeyəndə adam çiyrinir / adamın ürəyini vurur*

club[1] [klʌb] *n* I 1. dəyənək, kötək; 2. *id.* hokkey ağacı; 3. qundaq (*tüfəngdə*)

club [klʌb] *n* II 1. klub; *He started for the club in the afternoon Günortadan sonra o, kluba getdi*

club [klʌb] *n* III *pl* xaç, xaç xallı qumar kağızları

club[2] [klʌb] *v* (**-bb-**) I dəyənəklə / kötəklə / qundaqla döymək

club [klʌb] *v* (**-bb-**) II (*adət.* **to ~ together**) bir yerə yığılmaq / toplanmaq; *We clubbed together to buy them a new television Biz onlara yeni televiziya almaq üçün bir yerə yığışdıq (yəni pul topladıq)*

clubfoot [ˌklʌbˈfut] *n* əyrıqıç (*anadangəlmə*)

clubfooted [ˈklʌbˈfutıd] *adj* əyriayaq, ayağı əyri

club-house [ˈklʌbˈhaus] *n* klub binası

club-law [ˈklʌbˈlɔ:] *n* I zorakılıq, yumruq qanunu

club-law [ˈklʌbˈlɔ:] *n* II klubun nizamnaməsi

club-man [ˈklʌbmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) klub üzvü

clubwoman [ˈklʌbˌwumən] *n* (*pl* **-women** [-ˌwımın]) klub üzvü və ya həmişə kluba gedən qadın

cluck[1] [klʌk] *n* qaqqıldama (*toyuq haq.*)

cluck[2] [klʌk] *v* 1. qaqqıldamaq (*toyuq və s.*); 2. deyinmək, şikayət etmək, donquldanmaq

clue[1] [klu:] *n* 1. çətinlikdən çıxmaq üçün açar, yolgöstərən xətt; **~ to a puzzle** tapmacanı açmaq üçün açar; 2. sübut, dəlil

clue[2] [klu:] *v amer.* 1. xəbər vermək (*bir kəsə bir şey haqqında*); 2. aşkar etmək (*yeni faktları və s.*); 3. sirri açmaq / faş etmək

clump[1] [klʌmp] *n* 1. qaya, qayma (*iri doğ. buz və s. parçası*); kəsək; 2. kötük; 3. kol; **~ of lilacs** yasəmən kolu; 4. ağır addım səsi

clump[2] [klʌmp] *v* 1. bir qrupa yığmaq; 2. qrup halında əkmək; 3. ağır-ağır və yöndəmsiz yerimək; 4. ikiqat ayaqaltı salmaq / vurmaq (*ayaqqabıya*)

clumsiness [ˈklʌmzınıs] *n* 1. ağırlıq,ləngilik; yöndəmsizlik; ağır tərpənmə; 2. kobudluq, qabalıq, ədəbsizlik

clumsy [ˈklʌmzı] *adj* 1. ağır, ləng, təhərsiz; **~ gesture** ağır / ləng jest (*əl-qol hərəkəti*); 2. yöndəmsiz, qaba, yaraşıqsız; **~ furniture** yöndəmsiz / yaraşıqsız mebel; **~ shoes** yöndəmsiz ayaqqabı; **~ verse** biçimsiz şer; 3. kobud, ədəbsiz, yersiz

cluster[1] [ˈklʌstəʳ] *n* 1. salxım; dəstə; **~ of grapes** bir salxım üzüm; **a ~ of bees** bir dəstə arı; **a ~ of flowers** bir dəstə gül; 2. qrup; **a ~ of islands** bir qrup ada; **~ of stars** bir qrup ulduz

cluster[2] [ˈklʌstəʳ] *v* 1. salxım halında böyümək; 2. qrup halında yığışmaq / toplaşmaq; *A group of old women clustered round her Bir qrup qoca qadın onun ətrafına toplaşdı;* 3. sıx əlaqədə olmaq, assosiasiya üzrə əlaqə yaratmaq

clustered [ˈklʌstəd] *adj* 1. salxım şəklində inkişaf edən / böyüyən; 2. dəstəyə vurulmuş, dəstələnmiş

clutch[1] [klʌtʃ] *n* I 1. *pl* caynaq; pəncə, ayaq; 2. sıxma, sıxılma; tutma, yapışma; **to make a ~ (at)** tutmaq, yapışmaq (*bir şeydən*);

◊ **to get / to fall into** *smb.'s* **~ es** bir kəsin caynağına keçmək; **to get out of** *smb.'s* **~ es** bir kəsin caynağından xilas olmaq / qurtarmaq

clutch [klʌtʃ] *n* II 1. yumurta olan yuva; 2. anasından ayrılmış balalar (*quş və ya heyvanlar*)

clutch[2] [klʌtʃ] *v* I yapışmaq, tutmaq; *The child clutched my hand Uşaq əlimdən möhkəm yapışdı;*

◊ *A drowning man will clutch at a straw at. söz. Suda boğulan adam saman çöpündən yapışar*

clutch [klʌtʃ] *v* II qırt / kürt yatıb bala çıxartmaq (*quşlar haq.*)

clutter[2] [ˈklʌtəʳ] *v* 1. qarışıqlıq / xaos yaratmaq; töküb-töküşdürmək; *The desk was cluttered up with books Kitablar necə gəldi yazı stolunun üstünə tökülmüşdü;* 2. səs / səs-küy salmaq, gurultu qoparmaq; 3. anlaşılmaz bir surətdə danışmaq

clyster[1] [ˈklıstəʳ] *n tib.* imalə

clyster[2] [ˈklıstəʳ] *v tib.* imalə etmək

clyster-pipe [ˈklıstəpaıp] *n tib.* imalə borusu

coach[1] [koutʃ] *n* I 1. karet, minik (*fayton və s.*); 2. *d.d.* poçt kareti; 3. kupelərə bölünmüş sərnişin vaqonu; 4. *amer.* yataq yeri olan vaqon; 5. şəhərlərarası turist avtobusu

coach [koutʃ] *n* II 1. *d.d.* repetitor; 2. *id.* məşqçi; **a football ~** futbol məşqçisi

coach[2] [koutʃ] *v* I 1. karetdə aparmaq; 2. karetlə / faytonla getmək

coach [koutʃ] *v* II 1. təkrar etmək; zəif oxuyan şagirdə / tələbəyə kömək etmək; 2. repetitorla məşğul olmaq; şagirdi / tələbəni imtahana hazırlamaq; 3. *id.* məşq etmək, yarışa hazırlaşmaq

coach-box [ˈkoutʃbɔks] *n* eşşək (*tikintidə işlədilən hündür ayaqaltı*)

coachee [kouˈtʃi:] *n d.d.* faytonçu, arabaçı

coacher [ˈkoutʃəʳ] *n* qoşqu / fayton atı

coachful [ˈkoutʃfl] *n* bir karet dolusu, bir karet / fayton dolusu

coach-horse [ˈkoutʃhɔ:s] *n* = **coacher**

coachman [ˈkoutʃmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) faytonçu, arabaçı

coach-whip [ˈkoutʃwıp] *n* 1. faytonçu qamçısı; 2. loskut, parça kəsikləri

coact [kouˈækt] *v* birgə hərəkət etmək

coagulability [kouˌægjuləˈbılıtı] *n* laxtalanma (*qan haq.*)

coagulable [kouˈægjuləbl] *adj* laxtalanmağa / qatılaşmağa qabiliyyətli

coagulate [kouˈægjuleıt] *v* qatılaşdırmaq, laxtalandırmaq; qatılaşmaq, laxtalanmaq

coagulation [kouˌægjuˈleıʃn] *n* qatılaşma, qatılanma; laxtalanma

coagulative [kouˈægjuleıtıv] *adj* laxtalaşan; qatılaşan

coal[1] [koul] *n* 1. kömür, daş kömür; **brown ~** boz kömür, liqnit; **hard / anthracite ~** antrasit (*daş kömürün əla növü*); 2. yanan kömür; kömür parçası; 3. *pl d.d.* kömür (*yanacaq*); **to lay in ~s for the winter** qışa kömür ehtiyatı görmək;

◊ **to be on hot ~s** ≡ iynə / tikan üstündə oturmaq; **to bear / to carry ~s** 1) ağır işlə məşğul olmaq; 2) özünün təhqiramiz vəziyyəti ilə razılaşmaq; **to carry ~s to Newcastle** Nyukaslа kömür daşımaq / aparmaq; ≡ Naxçıvana duz aparmaq (*yəni mənasız / yararsız işlə məşğul olmaq*)

coal^{2} [koul] *v* **1.** kömürləşmək, kömürə dönmək / çevrilmək, yanıb kömür olmaq; **2.** kömür yükləmək

coal-basin [ˈkoul,beisn] *n* daş kömür hövzəsi

coal-bearing [ˈkoul,beərıŋ] *adj* daş kömür olan

coal-bed [ˈkoulbed] *n* daş kömür qatı / layı

coal-black [ˈkoulˈblæk] *adj* kömür kimi qara

coal-breaker [ˈkoul,breikəʳ] *n* kömürdoğrayan maşın

coal-dust [ˈkouldʌst] *n* kömür tozu / xəkəsi

coaler [ˈkouləʳ] *n* **1.** *d.y. dan.* **1.** kömürçü; **2.** kömüryükləyən fəhlə

coalesce [,kouəˈles] *v* **1.** birləşmək, bitişmək (*sınmış sümük və s. haq.*)

coalescence [,kouəˈlesns] *n* **1.** yapışma, qovuşma, bitişmə, örtülmə (*göz haq.*); **2.** birləşmə (*qruplarda və s.*)

coalescent [,kouəˈlesnt] *adj* bitişən, qaynayıb qarışan, yapışan

coal-face [ˈkoulfeis] *n* kömür kəsmə; kəsilmiş kömürün qədəri

coal-field [ˈkoulfi:ld] *n* kömür yatağı

coal-gas [ˈkoulˈgæs] *n* işıq qazı

coal-heaver [ˈkoul,hi:vəʳ] *n* kömürdaşıyan

coal-hole [ˈkoulhoul] *n* kömür saxlamaq üçün zirzəmi

coal-house [ˈkoulhaus] *n* kömür anbarı

coaling-station [ˈkouliŋ,steiʃn] *n* **1.** *d.y.* kömür yüklənən stansiya; **2.** *dan.* kömür yüklənən liman

coalition [,kouəˈliʃn] *n* koalisiya, ittifaq, birləşmə; **to form a ~** koalisiya təşkil etmək; **to enter a ~** koalisiyaya daxil olmaq

coalitional [,kouəˈliʃnl] *adj* koalisiya, koalision

coalitionist [,kouəˈliʃnist] *n* koalisiya iştirakçısı

coalize, -ise [ˈkouəlaiz] *v* koalisiya təşkil etmək, koalisiyaya daxil olmaq / girmək

co-ally [kouˈælai] *n* müttəfiq

coalman [ˈkoulmæn] *n* (*pl* **-men** [-mən]) **1.** qazmaçı, kömürçıxaran (*fəhlə*); **2.** kömür sənayesi sahibi

coal-mine [ˈkoulmain] *n* daş kömür şaxtası / mədəni

coal-miner [ˈkoul,mainəʳ] *n* qazmaçı; kömürçıxaran (*fəhlə*)

coal-oil [ˈkoulˈɔil] *n* **1.** xam neft; **2.** mineral yağ

coal-owner [ˈkoul,ounəʳ] *n* daş kömür şaxtasının sahibi, şaxta sahibi

coal-pit [ˈkoulpit] *n* = **coal-mine**

coal-sack [ˈkoulˈsæk] *n* kömür kisəsi

coal-tar [ˈkoulˈta:] *n* daş kömür qətranı

coaly [ˈkouli] *adj* **1.** kömürlü, tərkibində kömür olan; **2.** kömür / qətran kimi qara

coaptation [,kouæpˈteiʃn] *n* **1.** uyğunlaşdırma, düzəltmə; **2.** birləşdirmə və ya yaxınlaşdırma (*sınmış sümüklərin*)

coarctate [kouˈa:kteit] *adj* sıx bitişən, sıx əlaqədə olan (*bədən üzvləri və s. haq.*)

coarse [kɔ:s] *adj* **1.** qaba, kobud; **~ clothes** qaba paltar; **~ food** qaba yemək; **~ behaviour / joke** kobud rəftar / zarafat; **2.** iri, iridənəli; **~ sand** iri / iridənəli qum; **3.** kələ-kötür, nahamar; **4.** kobud; tərbiyəsiz, ədəbsiz; **~ manners** ədəbsiz / kobud xasiyyət; **5.** nalayiq; vulqar; **~ language** vulqar dil

coarse-grained [ˈkɔ:sgreind] *adj* iridənəli

coarsely [ˈkɔ:sli] *adv* kobud, qaba

coarsen [ˈkɔ:sn] *v* **1.** kobudlaşdırmaq, qabalaşdırmaq; **2.** kobud / qaba danışmaq

coarseness [ˈkɔ:snis] *n* kobudluq, qabalıq, nəzakətsizlik

coarticulate [,koua:ˈtikjuleit] *v* birləşdirmək, bağlamaq

coast^{1} [koust] *n* dəniz sahili / kənarı; sahil boyu; **on the ~** dəniz kənarında / sahilində; **flat / steep / rocky ~** düz / sıldırımlı / qayalı sahil

coast^{2} [koust] *adj* sahil; **Coast Air Forces** *hərb.* sahil mühafizə aviasiyası; **Coast Defence** *hərb.* sahil mühafizəsi / müdafiəsi; **~ watch post** *amer.* sahil gözətçi postu;

◊ *The coast is clear Yol açıqdır. Maneə yoxdur*

coast^{3} [koust] *v* **1.** sahil boyu üzmək; **2.** *amer.* kirşə ilə dağdan sürüşmək; **3.** vəcdə / cuşa gəlmək (*narkotik maddənin və ya musiqinin təsiri ilə*)

coastal [ˈkoustəl] *adj* sahil; **~ waters** sahil suları; **~ state** sahil boyunda yerləşən ştat; **~ patrol service** *hərb.* sahil patrul xidməti

coaster [ˈkoustəʳ] *n* **1.** sahil gəmisi; **2.** sahil rayonlarının sakini; **3.** *amer.* dağdan sürüşmək üçün kirşə

coaster break [ˈkoustəbreik] *n tex.* velosipeddə ayaq tormozu / əyləci

coast-guard^{1} [ˈkoustga:d] *n* **1.** sahil keşikçi dəstəsi; **2.** sahil gömrük mühafizə dəstəsi

coast-guard^{2} [ˈkoustga:d] *adj* sahil; **~ station** *hərb.* sahil sərhəd postu / məntəqəsi

coasting [ˈkoustiŋ] *n* **1.** sahil gəmiçiliyi; **2.** *id.* inersiya ilə qaçma

coasting-trade [ˈkoustiŋˈtreid] *n* sahil ticarəti

coasting-vessel [ˈkoustiŋˈvesl] *n* sahil gəmisi

coast-line [ˈkoustlain] *n* sahil xətti

coast-man [ˈkoustmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) sahil zolağında yaşayan sakin

coast-waiter [ˈkoust,weitəʳ] *n* gömrükxana yoxlayıcısı

coastwise [ˈkoustwaiz] *adv* sahil boyunca; **to sail ~** sahil boyunca üzmək

coat^{1} [kout] *n* **1.** pencək; mundir (*rəsmi paltar*); **tail ~** frak, palto; **~ and skirt** qadın kostyumu; **2.** xəz, yun; dəri (*heyvan dərisi*); tük, lələk (*quşlarda*); **3.** *anat.* pərdə, qişa; **4.** örtük, qat; **~ of snow** qar örtüyü; **5.** üz vurma / çəkmə, üz; **to give the walls a second ~ of paint** divarlara ikinci dəfə boya / rəng vurmaq / çəkmək;

◊ **to wear the king's / the queen's ~** ingilis ordusunda xidmət etmək; **to turn *one's* ~** əqidəsini dəyişmək, düşmən tərəfə keçmək; **to take off *one's* ~** dalaşmağa / vuruşmağa hazırlaşmaq; **to cut the / *one's* ~ according to the / *one's* cloth** ≡ ayağını yorğanına görə uzatmaq

coat^{2} [kout] *v* **1.** qatla örtmək; örtülmək, basmaq; **to ~ wood with paint** taxtanı rəngləmək; *The table was coated with / in dust Stolu toz örtmüşdü / basmışdı*; **2.** astarlamaq, astar çəkmək (*rənglə*); **3.** üz çəkmək

coated [ˈkoutid] *adj* **1.** örtülü, örtülmüş (*bir şeylə*); **pills ~ with sugar** şəkərlə örtülmüş həblər; **2.** üz çəkilmiş

coating [ˈkoutiŋ] *n* **1.** qat, lay; təbəqə (*boya və s. haq.*), örtük; **~ of white** ağ boya / rəng qatı; **2.** palto tikmək üçün parça

coat-tail [ˈkoutteil] *n* dal ətək (*sürtükdə, frakda*)

co-author [kouˈɔ:θəʳ] *n* həmmüəllif

coax^{1} [kouks] *n* **1.** yaltaq, qılığa girən (*adam*); **2.** yaltaq nitq

coax^{2} [kouks] *v* **1.** tovlamaq, ələ almaq, dilə tutmaq; öz tərəfinə çəkmək; **2.** yaltaqlıq / dilə tutma yolu ilə əldə etmək (*nəyisə*); **to ~ *smb.* out of his money** bir kəsdən pul qoparmaq (*tovlamaq, dilə tutmaq yolu ilə*)

coaxing [ˈkouksiŋ] *n* tovlama, dilə tutma, qılığına girmə

cob^{1} [kɔb] *n* I **1.** erkək qu (*quş*); **2.** *bot.* qarğıdalı qıçasının cecəyi; **3.** qısa qıçlı, alçaq, möhkəm gövdəli at

cob [kɔb] *n* II *zool.* qağayı

cob^{2} [kɔb] *v* **1.** külçəni / filizi əllə parçalamaq / xırdalamaq; **2.** vurmaq, zərbə endirmək; **3.** *dən.* dənizçiyə cəza vermək; **4.** döymək (*taxılı*)

cobalt [kəˈbɔ:lt] *n kim.* kobalt

cobble^{1} [ˈkɔbl] *n* I çay / çaylaq daşı

cobble [ˈkɔbl] *n* II kobud / yöndəmsiz yamaq (*ayaqqabıda*)

cobble^{2} [ˈkɔbl] *v* I yola çay / çaylaq daşı döşəmək

cobble [ˈkɔbl] *v* II kobud tərzdə yamamaq (*adət. ayaqqabını*)

cobbler [ˈkɔbləʳ] *n* pinəçi (*ayaqqabı yamayan*)

cobblers [ˈkɔbləz] *n sl.* cəfəngiyat, boş danışıq

cobby [ˈkɔbi] *adj* **1.** alçaqboylu, qısaboy, qısaboylu; **2.** özbaşına, kefi istədiyi kimi hərəkət edən, öz bildiyini edən

cob crusher [ˈkɔb,krʌʃəʳ] *n k.t.* qarğıdalı təmizləyən maşın (*qarğıdalını dənələyən*)

co-belligerent [ˈkɔbiˈlidʒərənt] *n* müttəfiq (*müharibədə*)

cob-loaf [ˈkɔbloufˌ] *n* kökə, qoğal

cob-nut [ˈkɔbnʌt] *n* **1.** *bot.* fındıq ağacı (*meşədə*); **2.** fındıq (*meyvə*); **3.** qoz-qoz oyunu (*uşaq oyunu*)

cobra [ˈkoubrə] *n zool.* kobra, eynəkli ilan

co-brother [kouˈbrʌðəʳ] *n* yoldaş, sənət / peşə yoldaşı

cobweb [ˈkɔbweb] *n* **1.** hörümçək toru; **2.** *pl* hiylə, kələk, biclik, fırıldaq; **3.** tor, tələ;

◊ **~ morning** dumanlı səhər

cobwebbed [ˈkɔbwebd] *adj* torla örtülmüş

cobweb bird [ˈkɔbwebˈbə:d] *n zool.* milçəktutan (*quş*)

coca [ˈkoukə] *n bot.* koka, kokain ağacı
Coca-Cola [ˈkoukəˈkoulə] *n* koka-kola
cocaine[1] [kəˈkeın] *n əcz.* kokain (*narkotik maddə*)
cocaine[2] [kəˈkeın] *adj* kokain
cocainize [kəˈkeınaız] *v* kokain vurmaq (*iynə ilə*)
co-chairman [ˈkouˈtʃeəmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) həmsədr, sədrlərdən biri
cock[1] [kɔk] *n* I **1.** xoruz; **fighting** ~ döyüşən xoruz; **2.** xoruz banı; **3.** hərdəmxəyal / fikrini tez-tez dəyişən adam; **4.** *d.d.* davakar, dalaşqan adam; **~ of the school** məktəbdə ən davakar (*şagird*); **5.** *hərb.* tətik (*silahda*); **6.** *av.* təyyarəçinin oturduğu yer; **7.** *tabu.* cinsi orqan (*kişilərdə*), penis; ◊ **old ~** dost; **~ of the walk, ~ of the dunghill 1)** vacib adam / şəxs; **2)** vəziyyətin sahibi; **to live like a fighting ~** dəbdəbə / cah-calal içərisində yaşamaq; **~ and bull story / tale** uydurma, yalan, yalan-palan
cock [kɔk] *n* II yuxarı ayağa qoyulmuş / yuxarı qaldırılmış tətik (*silahda*)
cock [kɔk] *n* III xotma, taya
cock [kɔk] *n* IV mənalı / təsirli hərəkət
cock[2] [kɔk] *v* I **1.** qaldırmaq, şəkləmək (*qulağı; heyvan haq.*); **to ~ the ears** qulaqlarını şəkləmək (*heyvan haq.*); **to ~ the hat** papağı yan / çəp qoymaq; **2.** xoruz öyrətmək;
◊ **to ~ *one's* nose** ölmək
cock [kɔk] *v* II tətiyi yuxarı ayağa qoymaq / qaldırmaq
cock [kɔk] *v* III taya / xotma vurmaq (*quru otdan*)
cockade [kɔˈkeıd] *n* kokarda (*rəsmi papaqlara vurulan dəmir nişan*)
cock-a-doodle-doo [ˈkɔkədu:dlˈdu:] *n* quqqulu-qu (*xoruz banlaması*)
cock-crow [ˈkɔkkrou] *n* **1.** xoruz banı (*səs*); **2.** *məc.* şəfəq, dan yeri
cock-crowing [ˈkɔkkrouıŋ] *n* = **cock-crow**
cocked [kɔkt] *adj* yuxarı qatlanmış / əyilmiş; **~ hat** yanları yuxarı qatlanmış üçkünclü şlyapa
cocker[1] [ˈkɔkəʳ] *n* I **1.** xoruz döyüşü həvəskarı; **2.** döyüşən xoruz sahibi; **3.** kokerspaniel (*ov iti*)

cocker [ˈkɔkəʳ] *n* II tayavuran (*adam*)
cocker[2] [ˈkɔkəʳ] *v* oxşamaq, əzizləmək, nazlamaq; nəvaziş göstərmək, ərköyün böyütmək (*uşağı*)
cockerel [ˈkɔkərəl] *n* beçə
cock-eye [ˈkɔkaı] *n* çəpgöz (*adam*)
cock-eyed [ˈkɔkaıd] *adj* **1.** çəpgöz, çaş; **2.** sərxoş, kefli
cock-fight [ˈkɔkfaıt] *n* xoruz döyüşü
cock-fighting [ˈkɔk,faıtıŋ] *n* xoruz döyüşməsi
cock-horse [ˈkɔkˈhɔ:s] *n* **1.** oyuncaq at; **2.** böyük yekəpər at; ayğır;
◊ **to ride a ~** lovğalanmaq, iddia satmaq, özünü öymək
cockle [ˈkɔkl] *v* **1.** büzüşmək, qırışmaq; qırışla örtülmək; əyilmək, qabarmaq (*istidən, nəmdən; kağız, cild və s.*); **2.** köpüklü dalğalarla örtülmək (*dəniz haq.*)
cockle-stairs [ˈkɔklsteəz] *n pl* dolama pilləkən
cockney [ˈkɔknı] *n* **1.** kokni (*Londonda danışılan ləhcə dil*); **2.** Londonlu (*xüs. şərq hissədə yaşayan*)
cockpit [ˈkɔkpıt] *n* **1.** xoruz döyüşü üçün meydan; **2.** *dən.* kubrik (*gəmidə alt paluba*); **3.** *av.* açıq kabinə; **4.** açıq kuzov (*yarış avtomobilində*)
cockroach [ˈkɔkroutʃ] *n* tarakan
cockscomb [ˈkɔkskoum] *n* **1.** xoruz pipiyi; **2.** təlxək papağı
cock-shut [ˈkɔkʃʌt] *adj* toran; **~ light / time** toran, toyuqların tərlənən / tara yığılan vaxtı
cockspur [ˈkɔkspə:ʳ] *n bot.* yemişan
cock-sure [ˈkɔkˈʃuəʳ] *adj d.d.* **1.** (**of, about**) əmin, arxayın, xatircəm, inanmış; **2.** özünə güvənən / güvənən / inanan / arxayın olan; **3.** labüd, qaçılmaz, zəruri (*hadisə haq.*)
cocksy [ˈkɔksı] *adj* **1.** özünə güvənən / güvənən; **2.** cəsarətli, iraklı, ötkəm; **3.** sırtıq, utanmaz, abırsız, həyasız, ədəbsiz
cocktail [ˈkɔkteıl] *n* **1.** kokteyl; **2.** quyruğu kəsilmiş at; **3.** bambılı, layiq olmadığı mövqeyi tutan adam
cock-tailed [ˈkɔkteıld] *adj* quyruğu kəsilmiş (*at haq.*)
cockweed [ˈkɔkwi:d] *n bot.* vəzəri, acıtərə

cocky [ˈkɔkı] *adj d.d.* ədəbsiz, qaba, kobud, sözqaytaran
coco [ˈkoukou] *n bot.* **1.** hind qozu ağacı; **2.** hind qozu (*meyvə*)
cocoa [ˈkoukou] *n* **1.** kakao; **2.** kakao içkisi
cocoa bean [ˈkoukouˈbi:n] *n* kakao paxlası
cocoa nib [ˈkouˈkouˈnıb] *n* qabıqdan çıxarılmış kakao dənəsi
cocoa powder [ˈkoukouˈpaudəʳ] *n* boz barıt
coconut [ˈkoukənʌt] *n* hind qozu
coconut tree [ˈkoukənʌtˈtri:] *n* hind qozu ağacı
cocoon[1] [kəˈku:n] *n* barama
cocoon[2] [kəˈku:n] *v* barama istehsal etmək
cocotte [kəˈkɔt] *n fr.* yüngülxasiyyətli qadın, fahişə
coddle[1] [ˈkɔdl] *n d.d.* ərköyün, nazlı; nadinc, dəcəl, ərköyün uşaq
coddle[2] [ˈkɔdl] *v* I qulluq etmək, baxmaq (*xəstəyə və s.*); nazlamaq, nazı ilə oynamaq
coddle [ˈkɔdl] *v* II qaynatmadan yavaş-yavaş bişirmək (*xüs. meyvəni*)
code[1] [koud] *n* **1.** kodeks; **civil ~** mülki kodeks; **criminal ~** cinayət kodeksi; **~ of commerce** ticarət kodeksi; **2.** qanunlar, qaydalar, prinsiplər (*əxlaq, şərəf və s. haq.*); **moral ~** əxlaq qaydaları; **3.** kod; (*şərti ixtisarlar sistemi*); **Morse ~** Morze kodu; **telegraphic ~** teleqraf kodu
code[2] [koud] *v* **1.** kodifikasiya etmək, kodeks halına / sistemə salmaq (*qanunları*); **2.** kodlamaq, şifrələmək
co-debtor [kouˈdetəʳ] *n hüq.* borc şəriki / ortağı
co-defendant [ˈkoudıˈfendənt] *n hüq.* başqası ilə birlikdə cavabdeh olan (*şəxs*)
codeine [ˈkoudi:n] *n əcz.* kodein (*ağrıkəsən dərman*)
co-education [ˈkou,edju:ˈkeıʃn] *n* oğlan və qızların birgə təhsil alması
co-educational [ˈkou,edju:ˈkeıʃnl] *adj* birgə təhsilə (*oğlanlarla qızların*) aid olan; birgə təhsil; **~ system** birgə təhsil sistemi
coefficient[1] [,kouıˈfıʃənt] *n* **1.** əmsal; **~ of efficiency** faydalı iş əmsalı; **~ of expansion** genişlənmə əmsalı; **2.** təsiredici faktor
coefficient[2] [,kouıˈfıʃənt] *adj* təsiredici, təsir göstərən
coenobite [ˈsi:nəbaıt] *n* rahib; zahid, asket

coenoby [ˈsi:nəbı] *n* monastır
coequal [kouˈi:kwəl] *adj* başqasına bərabər (*rütbəcə və s.*)
coerce [kouˈə:s] *v* **1.** tutmaq, saxlamaq, tutub saxlamaq; **2.** məcbur / vadar etmək; **to ~ *smb.* into silence** bir kəsi susmağa məcbur / vadar etmək; **to ~ *smb.* to sign a document** bir kəsi bir sənədə qol çəkməyə məcbur / vadar etmək
coercion [kouˈə:ʃn] *n* **1.** saxlama, tutub saxlama (*güclə*); cilovlama; **2.** məcbur / vadar etmə; **3.** iğtişaşın / qarışıqlığın qarşısını almaq üçün zor işlətmə
coercive [kouˈə:sıv] *adj* məcburi, icbari; **~ methods** məcburi / icbari metodlar
coeval[1] [kouˈi:vel] *n* **1.** yaşıd, həmyaş; **2.** həməsr, bir əsrin / dövrün adamı
coeval[2] [kouˈi:vəl] *adj* **1.** eyni vaxtda baş verən / mövcud olan; *The custom is coeval with Christianity in England Bu adət İngiltərədə xristianlıqla eyni vaxtda yaranıb.* **2.** eyniyaşlı, həmyaş, yaşıd
co-exist [ˈkouıgˈzıst] *v* (**with, together with**) bir yerdə yaşamaq, yanaşı yaşamaq
coexistence [ˈkouıgˈzıstəns] *n* bir yerdə yaşama, yan-yana / yanaşı yaşama; **peaceful ~** dinc yanaşı yaşama
coexistent [ˈkouıgˈzıstənt] *adj* bir yerdə yaşayan, yan-yana / yanaşı yaşayan
coffee [ˈkɔfı] *n* **1.** qəhvə; **black ~** qara qəhvə; **white ~** südlü qəhvə; **2.** bir fincan qəhvə; *We'll have two coffees, please Zəhmət olmasa, bizə iki fincan qəhvə ver / verin;*
◊ **~ cooler** özünü işə verməyən adam, asan yolla pul qazanmaq istəyən adam
coffee-bean [ˈkɔfıˈbi:n] *n* qəhvə paxlası
coffee-berry [ˈkɔfıˈberı] *n bot.* qəhvə ağacı / meyvəsi
coffee-cup [ˈkɔfıkʌp] *n* qəhvə fincanı
coffee-grinder [ˈkɔfı,graındəʳ] *n* qəhvəüyüdən maşın
coffee-house [ˈkɔfıhaus] *n* qəhvəxana, kafe
coffee-mill [ˈkɔfımıl] *n* qəhvə dəyirmanı, qəhvəüyüdən
coffee-palace [ˈkɔfı,pælıs] *n* = **coffee-house**
coffee-pot [ˈkɔfıpɔt] *n* qəhvədan, qəhvə bişirilən qab
coffee-room [ˈkɔfıru:m] *n* kafe, ümumi yeməkxana (*mehmanxanada*)

coffee shop [ˈkɔfiʃɔp] *n* bufet, kafe (*adətən mehmanxanada*)

coffee-stall [ˈkɔfistɔːl] *n* isti qəhvə satmaq üçün səyyar laryok / alver budkası / piştaxta

coffee-tree [ˈkɔfiˈtriː] *n bot.* qəhvə ağacı

coffer [ˈkɔfəʳ] *n* pul, zinət şeyləri və s. saxlamaq üçün sandıqça

coffin¹ [ˈkɔfin] *n* tabut

coffin² [ˈkɔfin] *v* tabuta qoymaq

coffle [ˈkɔfl] *n* karvan

coffret [ˈkɔfrit] *n* sandıqça, mücrü

cog [kɔg] *n* I balaca balıqçı qayığı

cog [kɔg] *n* II diş (*mişarda, təkərdə, darağda, çarxda və s.*)

cogency [ˈkoudʒənsi] *n* **1.** inandırıcılıq, əsaslılıq, sübutluluq, danılmazlıq, şəksizlik, şübhəsizlik; *The cogency of the priest's arguments made me believe in God Keşişin dəlillərinin qətiliyi / şəksizliyi məni Allaha inanmağa təhrik etdi;* **2.** inandırıcı dəlil / sübut / əsas

cogent [ˈkoudʒənt] *adj* inandırıcı, əsaslı; danılmaz, təkzibedilməz, şübhəsiz; ~ **reason** əsaslı / inandırıcı səbəb; ~ **argument** təkzibedilməz / əsaslı sübut

cogged [kɔgd] *adj* dişli, diş-diş

cogger [ˈkɔgəʳ] *n* **1.** haramzadə, hiyləbaz; kələkbaz, fırıldaqçı, kartbasan; **2.** cibgir, oğru

cogitable [ˈkɔdʒitəbl] *adj* düşünülən, fikrə gələn, ağlasığan, ağlabatan

cogitate [ˈkɔdʒiteit] *v* **1.** fikirləşmək, götür-qoy etmək, düşünmək; **to ~ over the past** keçmiş haqda düşünmək / fikirləşmək; **2.** fikirləşib tapmaq, hazırlamaq, icad etmək; **to ~ a scheme** plan hazırlamaq

cogitation [ˌkɔdʒiˈteiʃn] *n* **1.** ətraflı şəkildə fikirləşmə / götür-qoy etmə; **2.** *pl* fikir, plan

cogitative [ˈkɔdʒitətiv] *adj* **1.** təfəkkür; ~ **faculties** təfəkkür qabiliyyəti; **2.** fikirləşən, düşünən; düşüncəli

cognac [ˈkounjæk] *n* konyak

cognate¹ [ˈkɔgneit] *n* **1.** *hüq.* qan qohumu; **2.** qohum dil

cognate² [ˈkɔgneit] *adj* **1.** qan qohumluğu olan, həmqəbilə; **2.** qohum, mənşəyi ümumi olan (*dil və s. haq.*); **geometry and the ~ sciences** həndəsə və ona qohum olan elmlər; **3.** eyni kökdən əmələ gəlmiş (*söz haq.*); ~ **object** *qram.* koqneyt tamamlıq (*felə eyni kökdən olan isimlə ifadə olunmuş*); **4.** oxşar, yaxın, bənzər; ~ **tastes** oxşar zövqlər

cognation [kɔgˈneiʃn] *n* **1.** soy qohumluğu; **2.** qohumluq (*söz, dil haq.*)

cognition [kɔgˈniʃn] *n* **1.** bilik, məlumat; **2.** dərk etmə qabiliyyəti / bacarığı

cognitive [ˈkɔgnitiv] *adj* idrak, dərketmə; ~ **power** idrak / dərketmə qabiliyyəti

cognizable [ˈkɔgnizəbl] *adj* **1** məhkəməyə aid; **2.** *fəls.* dərk edilən

cognizance [ˈkɔgnizəns] *n* **1.** bilik, məlumat; **to have ~ of** ***smth.*** bir şey haqqında məlumatı olmaq; **2.** kompetensiya, səriştə; **3.** *hüq.* yurisdiksiya, məhkəməlik; **to fall under the ~ of a court** məhkəməlik olmaq, məhkəmə yurisdiksiyasına aid olmaq; **4.** fərqləndirici nişan

cognize, -ise [kɔgˈnaiz] *v* **1.** görmək, müşahidə etmək; sezmək, anlamaq, duymaq; hiss etmək; **2.** *fəls.* dərk etmək

cohabit [kouˈhæbit] *v* **1.** birgə / yanaşı yaşamaq; **2.** nikahsız yaşamaq; *They were cohabiting Onlar kəbinsiz / nikahsız yaşayırdılar*

cohabitation [ˌkouhæbiˈteiʃn] *n* **1.** birgə / yanaşı yaşama; **2.** nikahsız yaşama

coheir [ˈkouˈeəʳ] *n hüq.* ortaq vərəsə, miras şəriki

coheiress [ˈkouˈeəris] *n hüq.* ortaq vərəsə (*qız*), miras şəriki (*qız*)

cohere [kouˈhiəʳ] *v* **1.** bağlı olmaq, yapışdırılmaq; **2.** uzlaşmaq, uyğun gəlmək, həmahəng olmaq; *His version doesn't cohere with the known facts Onun izahatı məlum faktlarla uyğun gəlmir*

coherence [kouˈhiərəns] *n* **1.** əlaqə; bağlama, yapışqanlıq; ~ **of soil** *k.t.* torpağın yapışqanlığı; **2.** rabitə, rabitəlilik, ardıcıllıq

coherent [kouˈhiərənt] *adj* **1.** əlaqəli, məntiqi; ~ **thought** əlaqəli / məntiqi fikir; ~ **speech** məntiqi / əlaqəli nitq; **2.** anlaşılan, anlaşıla bilən, başa düşülən / düşülə bilən

cohesion [kouˈhiːʒn] *n* **1.** əlaqə, birlik, həmrəylik, yekdillik; ~ **of the party** partiyanın birliyi / həmrəyliyi / yekdilliyi; **2.** ilişmə, yapışma; **3.** *bot.* bitişmə, qovuşma

cohesive [kouˈhiːsiv] *adj* **1.** yapışan; *Is water cohesive by nature or not? Su təbiətcə yapışandır ya yox?* **2.** əlaqəli, yekdil, əlaqədar; ~ **forces in society** cəmiyyətdə yekdil qüvvələr

cohesiveness [kouˈhiːsivnis] *n* əlaqəlilik, yekdillik, yapışqanlıq, yapışıqlıq

coif [kɔif] *n* **1.** papaq, şapka; ləçək; **2.** dəbilqənin boyunu qoruyan hissəsi; **3.** ali rütbəli vəkillərin geydiyi ağ papaq

coil¹ [kɔil] *n* I **1.** burum, halqa; qıvrım; **the ~ of snake** ilanın qıvrımı; **2.** buxta (*səliqə ilə burulub yığılmış buraz*); **3.** *el.* qarqara, makara

coil [kɔil] *n* II *dial.* ot tayası

coil² [kɔil] *v* **1.** halqa şəklində yumrulamaq (*kəndiri, məftili və s.*); **2.** sarımaq, dolamaq; *A serpent coiled round a tree İlan ağaca dolandı*

coin¹ [kɔin] *n* **1.** pul, sikkə; **gold / silver / copper ~** qızıl / gümüş / mis pul; **small ~** xırda pul; **base ~** saxta pul / sikkə; **2.** *amer.* xırda pul; **false ~** saxta pul / sikkə; **current ~ 1)** işlək pul; **2)** *məc.* geniş yayılmış fikir

◊ **to pay** ***smb.*** **back in his own ~** eyni yolla əvəzini çıxmaq / vermək

coin² [kɔin] *v* **1.** zərb etmək / kəsmək (*sikkə, medal*); **2.** uydurmaq, özündən düzəltmək; **to ~ a lie** yalan uydurmaq; **3.** yeni söz / ifadə düzəltmək; **to ~ a word** yeni söz düzəltmək

coinage [ˈkɔinidʒ] *n* **1.** zərb etmə / edilmə, kəsmə (*pul, medal*); **2.** sikkə; naxış (*metalda*); **3.** dəmir pul; **4.** yeni söz və ifadə yaratma; **words of modern ~** yeni yaradılmış sözlər, neologizm; **5.** uydurma; özündən düzəltmə, xəyal, əfsanə; *This is merely the coinage of your brain Bu sadəcə olaraq sənin uydurmandır*

coincide [ˌkouinˈsaid] *v* **1.** uyğun olmaq, uyğun / düz / tən gəlmək; *Our tastes coincide Bizim zövqlərimiz uyğun gəlir;* **2.** bir vaxtda olmaq, bir vaxta düşmək; **events that ~** eyni vaxta düşən hadisələr; **3.** uyğun / bərabər olmaq, düz gəlmək; *His expenditure coincides with his income Onun xərci gəlirinə uyğun gəlir;*

coincidence [kouˈinsidəns] *n* **1.** təsadüf; təsadüf etmə, bir vaxtda olma; ~ **of space / of time / of number** məkanca / zamanca / miqdarca uyğun gəlmə; **2.** uyğunluq

coincident [kouˈinsidənt] *adj* uyğun gələn, üst-üstə düşən, *His mother's death was coincident with his birth Anasının ölümü onun doğumu ilə üst-üstə düşdü*

coiner [ˈkɔinəʳ] *n* **1.** saxta / qəlp pul kəsən; **2.** saxtakar, fırıldaqçı, uydurmaçı

cold¹ [kould] *n* **1.** soyuq, soyuqluq; şaxta; **intense / dreadful / murderous / piercing ~** bərk / dəhşətli / son dərəcə bərk / sümüyə işləyən soyuq; **to shiver / to tremble with ~** soyuqdan əsmək; **2.** soyuqlama, soyuqdəymə, zökəm, zümov; **to catch / to take (a) ~** soyuqlamaq, özünü soyuğa vermək; **to have a ~** soyuq dəymək;

◊ **to be dead with ~** bərk soyuqlamaq, soyuq sümüyünə işləmək

cold² [kould] *adj* **1.** soyuq; ~ **day / wind / room** soyuq gün / külək / otaq; **to be ~** üşümək; **2.** soyuq, quru, qaşqabaqlı; ~ **welcome** soyuq qəbul; ~ **heart** soyuq ürək; ~ **greeting** quru / soyuq salamlaşma; **to give** ***smb.*** **a ~ look** bir kəsə soyuq nəzərlə baxmaq; **3.** laqeyd, etinasız, marağsız, hissiz; **4.** sakit, təmkinli, ağır (*xasiyyət haq.*);

◊ ~ **steel** soyuq silah; ~ **war** soyuq müharibə; **to act in ~ blood** soyuqqanlıqla hərəkət etmək; **to show / to give** ***smb.*** **the ~ shoulder** bir kəsə qarşı laqeydlik göstərmək / laqeyd olmaq

cold-arms [ˈkouldaːmz] *n* soyuq silah

cold-blooded [ˈkouldˈblʌdid] *adj* **1.** soyuqqanlı, laqeyd, **2.** amansız, insafsız, rəhmsiz, zalım, daşürəkli; ~ **murderer** amansız / zalım / rəhmsiz / daşürəkli qatil; **3.** tez üşüyən, soyuğa davamsız / dözməyən; **4.** *biol.* soyuqqanlı (*heyvanlar haq.*)

cold-bloodedly [ˈkouldˈblʌdidli] *adv* soyuqqanlılıqla, amansızcasına, insafsızcasına

cold-bloodedness [ˈkouldˈblʌdidnis] *n* soyuqqanlılıq, daşürəklilik, amansızlıq, rəhmsizlik

cold-hearted [ˈkouldˈhaːtid] *adj* daşürəkli, rəhmsiz; insafsız

cold-heartedly [ˈkouldˈhaːtidli] *adv* soyuqqanlılıqla, insafsızcasına

cold-heartedness [ˈkouldˈhaːtɪdnɪs] *n* daş-ürəklilik, rəhmsizlik, soyuqqanlılıq

coldish [ˈkouldɪʃ] *adj* soyuqtəhər, bir az soyuq; *Rather coldish to-day, isn't it? Bu gün bir az soyuqdur, elə deyilmi?*

coldly [ˈkouldlɪ] *adv* **1.** soyuq; *The wind blows coldly Soyuq külək əsir;* **2.** quru, soyuq, qaşqabaqla; **to meet** ***smb.*** **–** bir kəsi quru / soyuq qarşılamaq; **3.** səbirlə, təmkinlə; **to consider –** səbirlə / təmkinlə götür-qoy etmək

coldness [ˈkouldnɪs] *n* **1.** soyuq; **2.** soyuqluq, quruluq; **the – of reception** qəbulun soyuqluğu

cold-shoulder [ˈkouldˈʃouldə(r)] *v* etina etməmək, saymamaq, məhəl qoymamaq

coleseed [ˈkoulsiːd] *n bot.* turpəng, çölkələmi

colewort [ˈkoulwəːt] *n bot.* yem kələmi

colibri [ˈkɔlɪbriː] *n zool.* kolibri, milçəkquşu (*isti ölkələrdə yaşayan əlvan tüklü kiçik quş*)

colic [ˈkɔlɪk] *n* sancı, kəskin ağrı

colitis [kɔˈlaɪtɪs] *n tib.* kolit (*yoğun bağırsağın iltihabı*)

collaborate [kəˈlæbəreɪt] *v* əməkdaşlıq etmək, bir yerdə işləmək

collaboration [kəˌlæbəˈreɪʃn] *n* **1.** əməkdaşlıq; **2.** düşmənlə əməkdaşlıq etmə, satqınlıq

collaborator [kəˈlæbəreɪtə(r)] *n* **1.** əməkdaş, iş yoldaşı; **2.** kollaborasionist (*İkinci dünya müharibəsi zamanı öz vətənini işğal etmiş faşist işğalçıları ilə əməkdaşlıq edən vətən xaini*)

collapse[1] [kəˈlæps] *n* **1.** uçma, çökmə; yıxılma, dağılma; süqut; **– of a roof** damın uçması / dağılması; **– of the Soviet Union** Sovet İttifaqının dağılması / süqutu; *Collapse of the empire can't be prevented İmperiyanın dağılması labüddür;* **2.** puça / boşa çıxma; iflasa / müvəffəqiyyətsizliyə uğrama; **– of plans** planların puça çıxması; **– of hopes** ümidlərin boşa çıxması; **– of negotiations** danışıqların boşa çıxması; **3.** iflas, iflas etmə / olma; **– of a bank** bankın iflası

collapse[2] [kəˈlæps] *v* **1.** uçmaq, dağılmaq, tökülmək; uçurmaq; *The tent collapsed Çadır uçdu / yıxıldı;* **2.** əldən düşmək; bərk zəifləmək; **3.** sərilmək; *He collapsed into his chair O, stoluna sərildi;* **4.** ruhdan düşmək; **5.** boşa / puça çıxmaq, baş tutmamaq, iflasa uğramaq (*plan, ümid, arzu və s. haq.*); *Negotiations collapsed Danışıqlar baş tutmadı;* **6.** *tex.* sıradan çıxmaq, xarab olmaq

collapsible [kəˈlæpsəbl] *adj* sökülən, sökülüb yığılan / quraşdırılan, qatlanan; açılan, qaldırılan; **– boat** qatlanan / bükülən / sökülüb yığılan qayıq; **– table** qatlanan / qatlama stol; **– seat** açılan / qatlanan oturacaq

collar[1] [ˈkɔlə(r)] *n* **1.** yaxalıq, yaxa; **stand-up –** dik yaxalıq; **2.** boyunbağı, həmail; **– pearls** mirvari boyunbağı; **3.** xalta; **4.** xamıt (*at üçün qoşqu aləti*);

◊ **white – unions** idarə işçilərinin / qulluqçuların həmkarlar ittifaqı; **to slip the –** xaltadan / boyunduruqdan azad olmaq; **to work up to the –** can-başla / həvəslə / yorulmadan işləmək

collar[2] [ˈkɔlə(r)] *v* **1.** yaxalıq geymək, xamıt / xalta taxmaq; **2.** yaxalamaq, yaxasından yapışmaq; **to –** ***smb.*** bir kəsin yaxasından yapışmaq; *She collared the boy in the hall O, oğlanı zalda yaxaladı;* **3.** bürmələmək, bükmək, yumrulamaq (*əti və s.*)

collar-bone [ˈkɔləboun] *n anat.* körpücük sümüyü

collate [kɔˈleɪt] *v* **1.** müqayisə etmək, tutuşdurmaq, tutuşdurub yoxlamaq; **to – with the original** orijinalla müqayisə etmək / tutuşdurmaq; **2.** *poliqr.* çap olunan kitabların vərəqlərini yoxlamaq

collateral[1] [kɔˈlætərəl] *n* **1.** qohum; **2.** əlavə təminat

collateral[2] [kɔˈlætərəl] *adj* **1.** əlavə, kənar, ikinci dərəcəli; **– facts** *hüq.* ikinci dərəcəli faktlar / sübutlar; **2.** paralel; **– fibres** paralel liflər; **3.** əlavə (*təminat və s. haq.*)

collation [kɔˈleɪʃn] *n* **1.** müqayisə, tutuşdurma; tutuşdurulma, tutuşdurub yoxlama; **2.** çap olunan kitabın vərəqlərinin yoxlanılması

colleague [ˈkɔliːg] *n* kolleqa, bir yerdə işləyən

collect [kəˈlekt] *v* **1.** yığmaq, toplamaq; **to – pupils in the hall** şagirdləri zala toplamaq / yığmaq; **to – information** məlumat toplamaq; **to – signatures** imza toplamaq; **2.** toplaşmaq, toplanmaq; *A crowd soon collected Tezliklə camaat toplaşdı;* **3.** yığmaq, kolleksiya toplamaq; **to – stamps / books / pictures** marka / kitab / şəkil yığmaq; **4.** yığmaq (*ianə*); **5.** almaq, yığmaq, toplamaq (*vergi, rüsum, gömrük və s.*); **6.** *mal.* inkasso etmək (*ödənilmək üçün sənəd təqdim etmək və sənədlər üzrə pul almaq*); **7.** götürmək, almaq; **to – goods from the station** malı vağzaldan almaq / götürmək; **8.** diqqətini / fikrini toplamaq / cəmləşdirmək; **to –** ***one's*** **thoughts / energies** fikrini / gücünü toplamaq; **to –** ***one's*** **courage** cəsarətini toplamaq

collected [kəˈlektɪd] *adj* **1.** seçilmiş; **– edition / works** seçilmiş əsərlər; **2.** təmkinli, səbirli; *He was calm and collected O, sakit və təmkinli idi*

collection [kəˈlekʃn] *n* **1.** toplu, külliyyat; **– of stories** hekayələr toplusu; **2.** yığma; toplama; **–s of letters** məktubları yığma / toplama (*poçt qutusundan*); **– of facts** dəlillərin toplanması / yığılması; **3.** pul ianəsi yığma (*xüs. kilsədə*); **to make / to take up a –** ianə toplamaq; **–s for refugees** qaçqınlar üçün pul ianəsi toplama; **4.** pul yığma / toplama; **– of taxes** vergi toplama / yığma; **5.** kolleksiya; **– of books / plants / stamps** kitabların / bitkilərin / markaların kolleksiyası; **to make a –** kolleksiya düzəltmək / tərtib etmək; *Tom has a very good collection of foreign coins Tomun xarici sikkələrdən ibarət yaxşı bir kolleksiyası var*

collective[1] [kəˈlektɪv] *n* **1.** kollektiv; *The workers' collective won't like the new industrial plan Fəhlə kollektivi yeni sənaye planını bəyənmir;* **2.** *qram.* kollektiv isim

collective[2] [kəˈlektɪv] *adj* **1.** kollektiv; ümumi, ellik, birgə, müştərək; **– leadership** kollegial rəhbərlik; **– ownership of land** torpaq üzərində ümumi sahiblik; **– petition** birgə / kollektiv ərizə; **– agreement** kollektiv müqavilə; **– security** kollektiv təhlükəsizlik; **the – body of the university** universitetin kollektivi; **2.** *qram.* kollektiv; **– nouns** kollektiv isimlər

collectively [kəˈlektɪvlɪ] *adv* kollektiv surətdə, elliklə, birgə, bir yerdə; **to work –** birgə / bir yerdə işləmək

collectivism [kəˈlektɪvɪzm] *n* kollektivizm

collectivity [ˌkɔlekˈtɪvɪtɪ] *n* **1.** ümumilik, bərabərlik; **2.** kollektiv; **3.** birgə sahib olma; **– of the soil** torpağa birgə sahib olma

collectivization, -isation [kəˌlektɪvaɪˈzeɪʃn] *n* kollektivləşdirmə, kollektivləşmə

collectivize, -ise [kəˈlektɪvaɪz] *v* kollektivləşdirmək

collectivized, -ised [kəˈlektɪvaɪzd] *adj* kollektivləşdirilmiş; **– industry** kollektivləşdirilmiş sənaye

collector [kəˈlektə(r)] *n* **1.** toplayıcı, toplayan; **2.** kolleksiyaçı, kolleksiya toplayan; **3.** toplayan, yığan (*vergi və s.*); **4.** kontroller (*bilet yoxlayan*); **5.** *mal.* inkassator

college [ˈkɔlɪdʒ] *n* **1.** kollec; **medical –** tibb kolleci; **teachers' training –** pedaqoji kollec; **3.** *amer.* universitet; **4.** korporasiya (*bir peşəyə, silkə və s. mənsub adamların ittifaqı*)

collegian [kɔˈliːdʒjən] *n* kollec tələbəsi; kollec təhsili almış; universitet təhsilli

collide [kəˈlaɪd] *v* toqquşmaq; *The motor cars collided Avtomobillər toqquşdular; Our interests collided Bizim maraqlarımız toqquşdu*

collier [ˈkɔlɪə(r)] *n* **1.** mədən fəhləsi, şaxtaçı, kömürçıxaran; **2.** *dan.* kömürçü, ocaqçı (*gəmidə*); **3.** kömür daşıyan gəmi

colligate [ˈkɔlɪgeɪt] *v mənt.* əlaqələndirmək, ümumiləşdirmək (*sübutları, faktları*)

colligation [ˌkɔlɪˈgeɪʃn] *n mənt.* əlaqələndirmə, ümumiləşdirmə (*sübutları, faktları*)

collision [kəˈlɪʒn] *n* toqquşma; **– of trains / ships** qatarların / gəmilərin toqquşması; **to come in / into –** toqquşmaq, bir-birinə dəymək; **the – of interests** maraqların toqquşması

collocate [ˈkɔləkeɪt] *v* **1.** yerləşdirmək, yerbəyer etmək (*kitabları və s.*); **2.** uzlaşmaq, əlaqəyə girmək

collocation [ˌkɔləˈkeɪʃn] *n* **1.** yerləşdirmə; yerbəyer etmə; **2.** *dilç.* söz birləşməsi, sözlərin birləşməsi; **dictionary of –s** frazeoloji birləşmələr lüğəti; **3.** əlaqəyə girmə

colloquial [kəˈləkwɪəl] *adj* danışıq (*söz, ifadə, üslub və s. haq.*); danışıqda çox / tez-tez işlənən

colloquialism [kəˈloukwɪəlɪzm] *n* danışıq dilində / danışıqda çox işlənən söz və ya ifadələr

colloquist [ˈkɔloukwɪst] *n* həmsöhbət, müsahib

colloquium [kəˈloukwɪəm] *n* (*pl* **-quia**) kollokvium; **to hold colloquia** kollokvium keçirmək

colloquy [ˈkɔləkwɪ] *n* **1.** rəsmi söhbət; müzakirə; konfrans; **2.** yazılı şəkildə mükalimə / dialoq

collusion [kəˈlu:ʒn] *n* **1.** gizli razılaşma / dilbir olma; **2.** *hüq.* iddiaçı ilə cavabdeh arasında gizli sövdələşmə / razılaşma

collusive [kəˈlu:sɪv] *adj* **1.** gizli olaraq təşkil edilmiş, gizli razılıq ilə; **~ treaty with the enemy** düşmənlə gizli sövdələşmə / razılaşma; **2.** sövdələşmədə iştirak edən, dilbir olan

colon [ˈkoulən] *n* I *anat.* yoğun bağırsaq

colon [ˈkoulən] *n* II iki nöqtə

colonel [ˈkə:nl] *n* polkovnik

colonelcy [ˈkə:nlsɪ] *n* polkovnik rütbəsi

colonial[1] [kəˈlounjəl] *n* müstəmləkə sakini / əhalisi

colonial[2] [kəˈlounjəl] *adj* müstəmləkə; **~ system** müstəmləkə sistemi

colonialism [kəˈlounjəlɪzm] *n* kolonializm, müstəmləkəçilik

colonist [ˈkɔlənɪst] *n* kolonist, koloniyada yaşayan

colonitis [ˌkɔləˈnaɪtɪs] *n tib.* yoğun bağırsağın iltihabı

colonization, -isation [ˌkɔlənaɪˈzeɪʃən] *n* müstəmləkələşmə, müstəmləkəyə çevirmə

colonize, -ise [ˈkɔlənaɪz] *v* **1.** müstəmləkələşdirmək, müstəmləkəyə çevirmək; **2.** məskun etmək, məskunlaşdırmaq (*boş yerlərə əhali köçürüb yerləşdirmək*)

colonizer, - iser [ˈkɔlənaɪzə] *v* **1.** müstəmləkəçi; **2.** kolonist, koloniyada yaşayan

colony [ˈkɔlənɪ] *n* **1.** müstəmləkə; **2.** koloniya; **the first Anglo-Saxon colonies in Britain** Britaniyada Anqlo-Saksonların ilk koloniyaları; **3.** qəsəbə; **~ of artists** rəssamların qəsəbəsi

color [ˈkʌlə] *n amer.* = **colour**[1]

Colorado beetle [ˌkɔləˈra:douˈbi:tl] *n* Kolorado böcəyi (*kartof böcəyi*)

coloration [ˌkʌləˈreɪʃn] *n* **1.** rəngləmə, boyama; rənglənmə, boyanma; **2.** əlvan bəzəmə

colorific [ˌkɔləˈrɪfɪk] *adj* **1.** boyayıcı, boyayan, boyaqçı; **2.** parlaq, gözəl, canlı, aydın (*üslub haq.*); **3.** əlvan, rəngbərəng

colossal [kəˈlɔsl] *adj* **1.** nəhəng, çox iri, çox böyük, azman, əzəmətli; **a ~ building** nəhəng / çox iri / əzəmətli bina; **2.** heyranedici, valehedici, fövqəladə

colossally [kəˈlɔsəlɪ] *adv* həddən artıq, çox; *That was colossally interesting O çox maraqlı idi*

colour[1] [ˈkʌlə] *n* **1.** rəng; **bright / dark / dull / faded ~s** əlvan / tünd / tutqun / solmuş rənglər; **all ~s of the rainbow** göy qurşağının bütün rəngləri; **without ~** rəngsiz; **to dress in ~s** al-əlvan geymək; **2.** boya, boyaq, rəng; boyaq maddəsi; piqment; **to mix ~s** boyaları / rəngləri qarışdırmaq; **3.** üzün rəngi; allıq, qızartı; *She has very little colour O çox solğundur; She has a fresh colour Onun sifətinin rəngi sağlamdır;* **to lose ~** solmaq, rəngi / bənizi qaçmaq; **4.** kolorit (*səciyyəvi xüsusiyyət*); **local ~** yerli kolorit

colour[2] [ˈkʌlə] *v* **1.** rəngləmək, boyamaq (*xüs. karandaşla*); *The child is colouring the picture Uşaq şəkli rəngləyir;* **2.** rənglənmək, boyanmaq; *The leaves have already started to colour; it will soon be winter Artıq yarpaqlar rəngini dəyişməyə başlayıb; tezliklə qış gələcək;* **3.** iz buraxmaq; *His experience has coloured his views Onun həyat təcrübəsi həyata baxışlarında iz buraxıb;* **4.** artırmaq, üstünə qoymaq, mübaliğə etmək; **5.** qızarmaq; *As soon as he started to argue, he coloured quickly O, mübahisə etməyə başlayan kimi qızardı*

colourable [ˈkʌlərəbl] *adj* **1.** rəng / boya götürən; **2.** uğurlu; yaxşı; **~ imitation** yaxşı təqlid; **3.** saxta, uydurma, yalan

colour-blind [ˈkʌləblaɪnd] *adj tib.* rəngləri fərqləndirməyən, daltonizm xəstəliyinə tutulmuş

colour-blindness [ˈkʌləˌblaɪndnɪs] *n tib.* rəngləri fərqləndirə bilməmə, daltonizm

colour-book [ˈkʌləbuk] *n* rəngli şəkilləri olan kitab

colourcast [ˈkʌləka:st] *n* rəngli televiziya verilişi

colour-cinematography [ˈkʌləˌsɪnɪməˈtɔgrəfɪ] *n* rəngli kino

coloured [ˈkʌləd] *adj* **1.** boyanmış, rənglənmiş, əlvan; bəzənmiş; **2.** əlvan; rəngli; **~ shirt** əlvan köynək; **~ photograph** rəngli fotoşəkil; **3.** rəngli (*zəncilər, mulattlar haq.*)

colour film [ˈkʌləˈfɪlm] *n* rəngli film

colourful [ˈkʌləfl] *adj* rəngli, əlvan, al-əlvan, rəngbərəng

colouring [ˈkʌlərɪŋ] *n* **1.** boyaq maddəsi; **2.** boya (*rəssamların istifadə etdiyi*); **3.** rəng seçmə hissiyyatı (*rəssamlarda*); **4.** kolorit (*boyaların uyğunluğu*); **5.** rəng (*sifətin, saçın və s.*); *People always think I'm ill because of my colouring Sifətimin rənginə görə camaat həmişə elə bilir ki, mən xəstəyəm;* **6.** şişirtmə, bəzəmə; **to tell a story without ~** əhvalatı şişirtmədən / olduğu kimi danışmaq

colorless [ˈkʌləlɪs] *adj amer.* = **colourless**

colourless [ˈkʌləlɪs] *adj* **1.** rəngsiz, şəffaf; **a ~ liquid** şəffaf / rəngsiz maye; *Water is colourless Su rəngsizdir / şəffafdır;* **2.** solğun, rəngi qaçmış; *He was so colourless we thought he was ill Onun rəngi elə qaçmışdı ki, biz fikirləşdik ki, o, xəstədir;* **3.** sönük, maraqsız, ifadəsiz, təsirsiz; **a ~ speech** sönük / maraqsız nitq; **4.** laqeyd, adamayovuşmaz, qarayaqovuşmaz (*adam haq.*); **a ~ existence** adi / maraqsız həyat

colourlessness [ˈkʌləlɪsnɪs] *n* **1.** şəffaflıq; rəngsizlik, solğunluq; **2.** sönüklük, ifadəsizlik, maraqsızlıq

colours [ˈkʌləz] *n* **1.** *hərb.* bayraq; **regimental ~** alay bayrağı; **enemy ~** düşmən bayrağı; **to sail under false ~** *dan.* saxta bayraq altında üzmək (*gəmi haq.*); **to join the ~** hərbi xidmətə başlamaq; **to desert the ~** fərarilik etmək, hərbi xidmətdən boyun qaçırmaq; **to call to the ~** səfərbərliyə almaq, orduya çağırmaq;

◊ **to stick to *one's* ~** mövqeyini verməmək, öz dediyinin üstündə möhkəm dayanmaq; **to sail under false ~** 1) əsl adını gizləmək; 2) maskalanmaq; **to wear *smb.'s* ~** bir kəsin tərəfində olmaq; **to come off with flying ~** qalib gəlmək, qələbə çalmaq; **to pass an examination with flying ~** imtahanı çox gözəl vermək

colour-wash[1] [ˈkʌləˈwɔʃ] *n* yapışqanlı boya

colour-wash[2] [ˈkʌləˈwɔʃ] *v* yapışqanlı boya ilə rəngləmək

colporteur [ˈkɔlˌpɔ:tə] *n* paylayan (*qəzet və s.*); küçədə ucuz kitablar satan (*İngiltərədə*)

colt [koult] *n* qulan; qodaq, xotuq (*eşşək balası*); dəvə balası, köşək

coltish [ˈkoultɪʃ] *adj* oynaq, oynayan, şux, şən, işvəli, şivəli

coltishly [ˈkoultɪʃlɪ] *adv* oynaq, şux, şən, işvəli / şivəli bir tərzdə

coltishness [ˈkoultɪʃnɪs] *n* oynaqlıq, şuxluq, işvəlilik

coltsfoot [ˈkoultsfut] *n bot.* dəvədabanı

colt's tail [ˈkoultsteɪl] *n bot.* qatırquyruğu (*bitki*)

column [ˈkɔləm] *n* **1.** *mem.* sütun; **2.** sütun; **~ of smoke** tüstü sütunu; **~ of mercury** civə sütunu (*termometrdə*); **newspaper ~** qəzet sütunu; **the spinal ~** *anat.* bel sütunu, onurğa

columnist [ˈkɔləmnɪst] *n amer.* felyetonçu, felyeton yazan

coma [ˈkoumə] *n* I *tib.* koma, koma vəziyyəti, huşunu itirmə; **to go into a ~** koma vəziyyətinə düşmək

co-mate [ˈkouˈmeɪt] *n* məsləkdaş, yoldaş, şərik, ortaq

comatose [ˈkoumətous] *adj tib.* **1.** komatoz, komalı, koma vəziyyətində olan; tam huşsuz; **2.** komayaoxşar, komayabənzər; **a deep ~ sleep** komayabənzər dərin yuxu; **3.** süst və yuxulu; **to be a bit ~ after dinner** nahardan sonra bir az süst və yuxulu vəziyyətdə olmaq

comb[1] [koum] *n* **1.** daraq; **2.** qaşov; **3.** *texn.* daraq (*yun və s. daramaq üçün*); **4.** pipik (*xoruzda*), kəkil (*quşlarda*); **5.** dumda at başı şəklində bəzək; **6.** şan, arı şanı

comb[2] [koum] *adj* şan; **~ honey** şan balı

comb[3] [koum] *v* **1.** daramaq; **to ~ *one's* hair** saçını daramaq; **2.** qaşovlamaq; **to ~ a**

horse atı qaşovlamaq; **3.** daramaq (*yunu və s.*); **to ~ wool** yun daramaq; **to ~ flax** kətan daramaq; **4.** *hərb.* araq-varaq etmək; *The police combed the woods for the missing boy Polis itmiş oğlanı tapmaq üçün meşəni araq-varaq etdi;*
◊ **to ~ *smb.*'s hair the wrong way** bir kəsin əksinə çıxmaq / ziddinə danışmaq

combat¹ [ˈkɔmbət] *n* **1.** döyüş, dava, vuruş; **single ~** təkbətək vuruş / döyüş; **2.** mübarizə; **continuous ~** arasıkəsilməyən mübarizə; *The combat between good and evil will continue for ever Xeyirlə şər arasında mübarizə əbədi olaraq davam edəcək*

combat² [ˈkɔmbət] *adj* hərbi; **~ operations** hərbi əməliyyatlar; **~ aviation** hərbi aviasiya; **~ area 1)** hərbi əməliyyat rayonu; **2)** müdafiə / hücum zolağı

combat³ [ˈkɔmbət] *v* (**-tt-**) mübarizə aparmaq / etmək, döyüşmək, vuruşmaq; **to ~ unemployment** işsizliyə qarşı mübarizə aparmaq; *We must combat the enemy everywhere until victory is ours Qələbə bizim olana qədər biz hər yerdə düşmənə qarşı mübarizə aparmalıyıq*

combatant¹ [ˈkɔmbətənt] *n* **1.** vuruşan, döyüşən, çarpışan; **2.** döyüşən / vuruşan tərəflər

combatant² [ˈkɔmbətənt] *adj* hərbi, nizami; **~ forces** hərbi qüvvələr; **~ officer** nizami zabit; **~ ships** hərbi gəmilər

combative [ˈkɔmbətɪv] *adj* hərbi; davakar, mübariz, cəngavər; *He is combative by nature O təbiətən davakardır / mübarizdir*

combatively [ˈkɔmbətɪvlɪ] *adv* mübarizcəsinə, davakarlıqla

combat-ready [ˈkɔmbətˈredɪ] *adj* hücuma hazır; **~ rocket** hücuma hazır raket

comber [ˈkoumə] *n* *toxuc.* darayıcı, darayan fəhlə / maşın

combination [ˌkɔmbɪˈneɪʃn] *n* **1.** birləşmə, kombinasiya; **in ~** birləşmədə, əlaqədə; **phraseological ~** *dilç.* frazeoloji birləşmə; **2.** ittifaq, cəmiyyət, güruh, banda, dəstə; **3.** *pl* kombinasiya (*alt qadın paltarı*); **4.** kolyaskası olan motosiklet; **5.** *kim.* birləşmə; *Water is a combination of hydrogen and oxygen Su hidrogen və oksigenin birləşməsindən ibarətdir*

combination-room [ˌkɔmbɪˈneɪʃnruːm] *n* Kembric universitetində professorlar üçün otaq

combinative [ˈkɔmbɪnətɪv] *adj* birləşdirilmiş, kombinə edilmiş

combine¹ [ˈkɔmbaɪn] *n* *amer. d.d.* **1.** kartel, birləşmə, birlik, ittifaq, təşkilat; **political ~** siyasi ittifaq / birlik; **commercial ~** ticarət birliyi / təşkilatı; **2.** *k.t.* kombayn

combine² [kəmˈbaɪn] *v* **1.** birləşdirmək; **to ~ forces / efforts** qüvvələri / səyləri birləşdirmək; **2.** (**together, with**) birləşmək; *The two countries combined together against their enemy Bu iki ölkə düşmənlərinə qarşı birləşdilər;* **3.** kombayn vasitəsi ilə yığmaq (*məhsulu*)

combined [kəmˈbaɪnd] *adj* kombinasiya edilmiş, birləşdirilmiş; **~ efforts** birləşdirilmiş səylər / cəhdlər; **~ drill** *k.t.* kombinasiya edilmiş toxumsəpən maşın;
◊ **~ arms operation** *hərb.* ümumqoşun əməliyyatı

combing [ˈkoumɪŋ] *n* **1.** darama; daranma; **2.** darанmadan sonra darаqda qalan saç; **3.** diqqətlə yoxlama (*ərazini*); **4.** təmizləmə (*müəssisəni və s.*)

combing-machine [ˈkoumɪŋməˌʃiːn] *n* *toxuc.* yunatan maşın

comb-out¹ [ˈkoumˈaut] *n* **1.** darama, darayıb təmizləmə; daranma, daranıb təmizlənmə; *Her hair needs a good comb-out Onun saçını yaxşı-yaxşı daramaq lazımdır;* **2.** təmizləmə (*partiyada, həmkarlar ittifaqında və s.*)

comb-out² [ˈkoumˈaut] *v* **1.** daramaq, darayıb təmizləmək; *Comb out the tangles Dolaşığı dara / darayın;* **2.** təmizləmək (*təşkilatı, müəssisəni artıq adamlardan*); **3.** axtarmaq; *The student spent many hours in the library combing out the facts he wanted Lazım olan faktları axtarmaq üçün tələbə kitabxanada saatlarla vaxt itirdi*

combustible¹ [kəmˈbʌstəbl] *n* tezalışan / tezalovlanan maddə

combustible² [kəmˈbʌstəbl] *adj* yanan, tezalovlanan, asanlıqlayanan; **~ mixture** tezyanan / tezalovlanan qatışıq; *Petrol is highly combustible so don't smoke here Benzin / Petrol tezalışandır, burada siqaret çəkmə / çəkməyin*

combustion¹ [kəmˈbʌstʃn] *n* **1.** yanma; alovlanma; **2.** *kim.* oksidləşmə

combustion² [kəmˈbʌstʃn] *adj* yanma; **~ chamber** *tex.* daxili yanma kamerası

come [kʌm] *v* I *əsas fel kimi:* **1.** gəlmək; çatmaq, gəlib çatmaq; **to ~ to the office / meeting** işə / iclasa gəlmək; **to ~ home** evə gəlmək; *She comes here every day O hər gün bura gəlir;* **to ~ late / early** gec / tez gəlmək; *The teacher hasn't come yet Müəllim hələ gəlməyib; He came to London last night O, Londona dünən gəldi;* **2.** (**to**) yaxınlaşmaq; *The train is coming to the station; Qatar vağzala yaxınlaşır; Come near! Yaxına gəl / gəlin!* **3.** keçmək; *I now come to the second point Mən indi ikinci məsələyə keçirəm;* **4.** çatmaq; *The dress comes to her knees Don onun dizinə çatır;* **5.** əldə etmək, razılaşmaq; **to ~ to an understanding** razılığa gəlmək, razılıq əldə etmək, razılaşmaq; **to ~ to a decision** qərara gəlmək; **6.** baş vermək; irəli gəlmək; *This comes from disobedience Bu itaətsizlikdən irəli gəlir;* **7.** qalmaq, çatmaq; *The house is coming to his son after his death Ölümündən sonra ev onun oğluna qalacaq / çatacaq;* **to ~ across *smb.* / *smth.*** bir kəslə / bir şeylə təsadüfən rastlaşmaq; **to ~ after *smth.*** bir şey üçün əlləşmək / çalışmaq; **to ~ after *smb.*** bir kəsi izləmək; **to ~ against *smb.*** bir kəsə hücum etmək / çəkmək; *The enemy now came against us in larger number İndi düşmən bizim üzərimizə daha böyük qüvvə ilə hücum etdi;* **to ~ into *smth.*** bir şeyi irsən əldə etmək / almaq, bir şeyə irsən sahib olmaq; *He came into some money / a property O irsən bir az pul / daşınmaz əmlak aldı;* **to ~ into office** vəzifəyə başlamaq, hakimiyyətə gəlmək; *He came into power O, hakimiyyətə gəldi;* **to ~ into use** istifadə olunmaq; **to ~ into effect / force** qüvvəyə minmək; **to ~ into fashion** dəbə düşmək; **to ~ into being / existence** meydana gəlmək; **to ~ into the world** dünyaya gəlmək, doğulmaq; **to ~ into conflict** konfliktə girmək; **to ~ into bloom / flower** çiçəkləmək, çiçək açmaq; **to ~ into ear** sünbülləmək, sünbül açmaq; **to ~ upon *smb.*** **1)** rast gəlmək, təsadüf etmək, rastlaşmaq; **to ~ upon *smth.*** bir şeyə təsadüfən rast gəlmək; *We came upon them in London Biz təsadüfən onlarla Londonda qarşılaşdıq;* **2)** bir kəsə / bir şeyə hücum etmək; *The enemy came upon us unawares Düşmən gözlənilmədən bizə hücum etdi;* **to ~ to a sudden stop** qəflətən dayanmaq

come [kʌm] *v* II *bağlayıcı fel kimi: İsmi xəbərin tərkib hissəsi olaraq işlənir:* olmaq; **to ~ undone** açılmaq; *Your shoe-laces have come undone Sənin / Sizin ayaqqabının / ayaqqabınızın qaytanı açılıb;* **to ~ of age** həddi-büluğa çatmaq; **to ~ true** həyata keçmək, yerinə yetmək; *Some day our dream will come true Bir gün bizim arzumuz həyata keçəcək;* **to ~ about** baş vermək; *It came about this way Bu belə baş verdi;* **to ~ after** sonra / dalınca gəlmək; *After winter comes spring Qışdan sonra yaz gəlir;*
◊ **to ~ in handy / useful** yaramaq, yararlı olmaq; **to ~ home** hədəfə düşmək; **to ~ to good** yaxşı nəticə vermək; **to ~ to no good** pis nəticə vermək, pis qurtarmaq; **to ~ out on top** *id.* yarışda qalib gəlmək; **to ~ to grief** xataya / bəlaya düşmək; **to ~ short of *smth.*** bir şeydə ehtiyac hiss etmək; *Her money came short of her expenditure Onun pulu xərclərinə çatmırdı;* **to ~ to life** özünə gəlmək, canlanmaq (*ürəkgetmədən sonra*); **to ~ to light** aşkar olmaq, üzə çıxmaq, məlum olmaq; **to ~ in (to) sight / into view** görünmək; **to ~ to the point** əsl məsələdən / mahiyyətdən danışmaq; **to ~ to pieces 1)** parça-parça / qırıq-qırıq / çilik-çilik olmaq; **2)** sağlamlığını korlamaq; **3)** sıradan çıxmaq, xarab olmaq

come-back [ˈkʌmbæk] *n* **1.** *d.d.* geri qayıtma / dönmə (*hakimiyyətə və s.*); **2.** sağalma; **3.** *amer.* əvəz / əvəzini vermə / çıxma; intiqam, intiqam alma

come-between [ˈkʌmbɪˈtwiːn] *n* vasitəçi; araduzəldən; münsif

come-by-chance [ˈkʌmbaɪˈtʃɑːns] *n* *d.d.* **1.** təsadüfi şey; **2.** qanunsuz / kəbinsiz doğulmuş uşaq, bic

comedian [kə'mi:djən] *n* **1.** komik (*komik rolları ifa edən aktyor*), məzəli adam; **2.** komediya müəllifi / yazan

comedienne [kə,medi'en] *n* komik rol ifa edən / oynayan aktrisa

come-down[1] ['kʌmdaun] *n* **1.** yıxılma, dağılma; süqut; **2.** təhqir, həqarət

come down[2] ['kʌm,daun] *v* **1.** qalmaq; gəlmək; *This song comes down to us from the 18th century Bu mahnı bizə 18-ci əsrdən qalıb;* **2.** ucuzlaşmaq, qiyməti aşağı düşmək; *I don't think meat will come down this year, do you? Mən belə hesab edirəm ki, ət bu il ucuzlaşmayacaq, sən / siz necə?* **3.** gözdən düşmək, hörmətini itirmək; *John came down in my opinion after his bad behaviour at the dance Rəqs zamanı etdiyi yaramaz hərəkətindən sonra Con mənim gözümdən düşdü / düşüb*

comedy ['kɔmıdı] *n* **1.** komediya; **musical ~** musiqili komediya; *I like Shakespear's comedies Mən Şekspirin komediyalarını xoşlayıram / sevirəm;* **2.** komik / gülməli əhvalat

comeliness ['kʌmlınıs] *n* gözəşirinlik, qanışirinlik, xoşsifətlilik

comely ['kʌmlı] *adj* **1.** sevimli, xoşsifət, gözəşirin, qanışirin, yapışıqlı; göyçək, qəşəng; **2.** ədəbli, əxlaqlı, ləyaqətli

comer ['kʌmə'] *n* **1.** gəlmə, özgə, yad, qərib; **2.** gələn (*tamaşaya, görüşə və s.*); **first ~** birinci gələn; **~s and goers** gələnlər və gedənlər, gəlib-gedənlər

comet ['kɔmıt] *n astr.* kometa

comfort[1] ['kʌmfət] *n* **1.** təsəlli, təskinlik; *This news is a great comfort to me Bu xəbər mənim üçün böyük təsəllidir / təskinlikdir;* **to find ~ in one's children** övladlarından təsəlli tapmaq; *My wife was a great comfort to me when I was ill Mən xəstə olanda arvadım mənim üçün böyük təsəlli idi;* **2.** rahatlıq; sakitlik, dinclik, asudəlik; **the ~ of solitude** tənhalığın / təkliyin rahatlığı; **3.** komfort; səliqə, qayda; **4.** (*adət. pl*) rahatlıq; **home ~s** ev / məişət rahatlığı; **to enjoy ~s** rahatlıqdan həzz almaq; *This hotel offers every modern comfort Bu mehmanxanada hər cür müasir rahatlıq var*

comfort[2] ['kʌmfət] *v* təskinlik / təsəlli vermək, sakitləşdirmək, sakit etmək; *I tried to comfort Jane after her mother's death Anasının ölümündən sonra mən Ceynə təsəlli / təskinlik verməyə çalışdım*

comfortable ['kʌmfətəbl] *adj* **1.** rahat, qolay; əlverişli, münasib; **a ~ chair / room / bed, etc.** rahat stul / otaq / çarpayı və s.; **a ~ job** əlverişli / münasib iş; **to be ~** rahatlaşmaq; rahat olmaq; **2.** təsəlliverici, sakitləşdirici; **~ words** təsəlliverici / sakitləşdirici sözlər; **3.** *d.d.* kifayət / lazımı qədər, münasib, yaxşı (*əmək haqqı, gəlir və s. haq.*)

comfortably ['kʌmfətəblı] *adv* rahat, rahat bir tərzdə / surətdə

comforter ['kʌmfətə'] *n* **1.** təsəlli / təskinlik verən, sakit edən, ovunduran; **2.** boş əmzik

comfortless ['kʌmfətlıs] *adj* **1.** narahat; **2.** naməünasib, münasib olmayan; səliqəsiz (*otaq və s. haq.*)

comfort station ['kʌmfət,steıʃn] *n* ictimai ayaqyolu; *d.d.* rahatxana

comic[1] ['kɔmık] *n* **1.** komik (*komik rollar oynayan aktyor*), məzəli adam; **2.** *d.d.* komediya

comic[2] ['kɔmık] *adj* **1.** komik, məzəli, gülməli, məzhəkəli; **a ~ performance** komik / gülməli tamaşa; **a ~ story** məzəli / gülməli əhvalat; **2.** komediya; **~ writer** komediya yazan / müəllifi

comical ['kɔmıkl] *adj* gülməli, gülüş doğuran; **~ hat** gülməli / gülüş doğuran papaq

comically ['kɔmıklı] *adv* gülməli, əyləncəli, məzəli; **to speak ~** məzəli / gülməli danışmaq

comics ['kɔmıks] *n pl* bulvar ədəbiyyatı; komik / gülməli kitablar

coming[1] ['kʌmıŋ] *n* gəlmə, yetişmə; *With the coming of winter days get shorter Qışın gəlməsi ilə günlər gödəlir;* **~s and goings** gəliş-gediş; *We watched the comings and goings of the guests Biz qonaqların gəlib-getməsini müşahidə etdik*

coming[2] ['kʌmıŋ] *adj* **1.** yaxınlaşan, gözlənilən; **~ storm** gözlənilən / yaxınlaşan tufan; **during the ~ summer** gələn yay ərzində / müddətində; **2.** ümidverən, ümidverici; **a ~ young man** ümidverən gənc

Comintern ['kɔmın'tə:n] *n* Komintern (*Kommunist İnternasionalı*)

comity ['kɔmıtı] *n* ədəb, nəzakət, mərifət; xoşrəftarlıq, mülayimlik

comma ['kɔmə] *n* vergül; **inverted ~s** dırnaq (*durğu işarəsi*)

command[1] [kə'ma:nd] *n* **1.** əmr, hökm, sərəncam, komanda; **at / by *smb.'s* ~** kiminsə əmri ilə; **to give a ~** əmr / komanda vermək; **2.** *hərb.* komandirlik etmə; **to suspend from ~** komandirlik etməkdən kənarlaşdırmaq; **to take ~** komandirlik etməyi öz üzərinə götürmək; **to be in ~ of a regiment** polka / alaya komandirlik etmək; **3.** *hərb.* hissə, birləşmə; hərbi dairə; **4.** hökmranlıq, üstünlük; nəzarət; **~ of the sea** dənizdə hökmranlıq / üstünlük; *He felt that he was really in command of the situation O, hiss etdi ki, həqiqətən vəziyyətin ağasıdır;* **5.** sərəncam, əmr; **to be at *smb.'s* ~** bir kəsin əmrinə hazır / müntəzir olmaq; *I'm at your command Mən sənin / sizin əmrinə / əmrinizə müntəzirəm;*
◊ **chain of ~** xidməti pillə, subordinasiya

command[2] [kə'ma:nd] *v* **1.** əmr etmək / vermək; **to ~ silence** susmağı əmr etmək; *He commanded us to come at once O əmr etdi ki, biz dərhal gələk;* **2.** komandirlik etmək; **to ~ a battalion / a ship** batalyona / gəmiyə komandirlik etmək; *The king commands the armed forces Kral silahlı qüvvələrə komandirlik edir;* **3.** gizlətmək, saxlamaq (*hissi və s.*); *I advised him to command his temper Mən ona məsləhət gördüm ki, özünü ələ alsın;* **4.** ixtiyarında / sərəncamında olmaq; *He commands vast sums of money Onun sərəncamında böyük məbləğdə pul var;* **5.** ağalıq / hökmranlıq etmək; **to ~ the seas** dənizlərdə ağalıq / hökmranlıq etmək

commandant [,kɔmən'dænt] *n* **1.** komandir, rəis; **2.** komendant

commander [kə'ma:ndə'] *n* komandir, rəis; komandanlıq edən, komandan; *He became (the) commander of our group at the age of 25 İyirmi beş yaşında o bizim qrupun komandiri oldu;* **~ of an expedition** ekspedisiyanın rəisi; **~ of the guard** keşikçi rəisi

commander-in-chief [kə'ma:ndərın'tʃi:f] *n* (*pl* **commanders-** [kə'ma:ndəz-]) *hərb.* baş komandan

commandership [kə'ma:ndəʃıp] *n* rəis vəzifəsi, rəislik, komandirlik, komandir vəzifəsi

commanding [kə'ma:ndıŋ] *adj* **1.** komandanlıq edən; **~ officer** komandir; *Who's your commanding officer? Sənin / Sizin komandirin / komandiriniz kimdir?* **~ general** komandanlıq edən general; **2.** hakim, hökmran, hökmranlıq edən; **~ views in literature** ədəbiyyatda hakim mövqe tutan fikirlər / görüşlər; **3.** zəhmli; amiranə, təsirli; çox böyük; **~ influence** çox böyük / qüvvətli təsir; **~ speech** təsirli nitq; **~ look** zəhmli / vahiməli / amiranə baxış; **~ voice** amiranə / zəhmli / təsirli səs; *My wife has such a commanding voice that everyone obeys her Mənim arvadımın elə bir amiranə / zəhmli səsi var ki, hamı ona tabe olur*

commandment [kə'ma:ndmənt] *n* **1.** əmr, hökm, sərəncam; **2.** ehkam; **the Ten Commandments** *bibl.* On ehkam

commando [kə'ma:ndou] *n* (*pl* **-dos, -does** [-douz]) *hərb.* desant-təxribatçı dəstə (*İngiltərədə*)

commemorable [kə'memərəbl] *adj* unudulmaz, yaddançıxmaz

commemorate [kə'meməreıt] *v* **1.** qeyd etmək, bayram etmək / keçirmək; **to ~ the revolution** inqilabın ildönümünü qeyd / bayram etmək; **2.** təntənəli şəkildə qeyd / yad etmək, xatırlamaq

commemoration [kə,memə'reıʃn] *n* **1.** qeyd / bayram etmə (*ildönümünü və s.*); **2.** *kils.* rəhmət duası oxuma

commemorative [kə'memərətıv] *adj* xatirə; **~ tablet** xatirə lövhəsi

commence [kə'mens] *v* **1.** başlamaq; **to ~ a lawsuit** məhkəmə işini başlamaq; **2.** universitetdə elmi dərəcə almaq;
◊ *He who commences many things finishes but few at.söz. ≅ Bir əldə iki qarpız tutmaq olmaz*

commencement [kə'mensmənt] *n* başlanğıc

commend [kə'mend] *v* **1.** qiymətləndirmək, tərifləmək, mədh etmək; *His work was*

highly commended Onun işini yüksək qiymətləndirdilər; **2.** heyran / valeh / cəzb etmək

commendable [kəˈmendəbl] *adj* tərifəlayiq, tərifli

commendation [ˌkɔmenˈdeɪʃn] *n* **1.** tərif, mədh; **2.** zəmanət, tövsiyə, məsləhət; **3.** *amer. hərb.* təşəkkür; *He was given a commendation for bravery after he saved the little children from the fire Balaca uşaqları yanğından xilas edərkən göstərdiyi igidliyə görə ona təşəkkür verdilər*

commendatory [kəˈmendətəri] *adj* **1.** tərifləyici, mədhedici; **2.** zəmanət; **a ~ letter** zəmanət məktubu

commensal [kəˈmensəl] *n* yemək yoldaşı, həmsüfrə, bir yerdə yeyib-içən, kef yoldaşı

commensurable [kəˈmenʃərəbl] *adj* müqayisə oluna / edilə bilən; proporsional

commensurate [kəˈmenʃərɪt] *adj* uyğun gələn / olan, müvafiq olan, müvafiq; *He was given a job commensurate with his abilities Onu bacarığına müvafiq iş verdilər*

comment[1] [ˈkɔment] *n* kommentari, izah, şərh; **to make ~s on a text** mətnə izahat / şərh vermək; *No comments, please! İzahata / Şərhə ehtiyac yoxdur!*

comment[2] [ˈkɔment] *v* kommentari vermək, izah / şərh etmək; **to ~ on a text** mətnə izahat vermək; *The king refused to comment on the election results Kral seçkinin nəticələri haqqında izahat verməkdən imtina etdi*

commentary [ˈkɔməntəri] *n* **1.** kommentari; izah, şərh; **running ~ 1)** radio reportajı; **to keep up a running ~ on a match** yarış haqqında radio reportajı aparmaq; **2)** sətiraltı izahat / şərh; **2.** *kino.* diktor mətni

commentator [ˈkɔmenteitəʳ] *n* kommentator, şərhçi

commerce [ˈkɔməːs] *n* **1.** topdansatış, ticarət, kommersiya; **home ~** daxili ticarət; **Chamber of Commerce** Ticarət palatası; **2.** ünsiyyət, əlaqə; **to have but little ~ with** *one's* **neighbours** qonşularla az əlaqə saxlamaq

commercial [kəˈməːʃl] *adj* **1.** ticarət, kommersiya; **~ treaty** ticarət / kommersiya müqaviləsi; **~ custom** ticarət adəti; **~ law** ticarət qanunu; **~ attache** ticarət üzrə attaşe; **2.** gəlirli, qazanclı, mənfəətli, səmərəli; *Oil has been found in commercial quantities in the Caspian Sea Xəzər dənizində neft qazanc / fayda verəcək miqdarda tapılıb*; **~ film** kommersiya filmi (*qazanclı, gəlirli*)

commercialism [kəˈməːʃəlɪzm] *n* mənfəətpərəstlik, pulgirlik; gəlir / mənfəət güdmə prinsipi

commercialize, -ise [kəˈməːʃəlaɪz] *v* mənfəət / gəlir / qazanc götürmək

commercially [kəˈməːʃəlɪ] *adv* ticarət / kommersiya baxımından

commination [ˌkɔmɪˈneɪʃn] *n* təhlükələr, hədələr

comminatory [ˈkɔmɪnətəri] *adj* təhlükəli, qorxulu, hədələyici

commingle [kɔˈmɪŋgl] *v* qarışdırmaq, qatmaq; birləşdirmək

comminute [ˈkɔmɪnjuːt] *v* **1.** xırda-xırda doğramaq, toz halına salmaq, toza döndərmək; **2.** bölmək, xırda hissələrə ayırmaq (*əmlakı və s.*)

comminution [ˌkɔmɪˈnjuːʃn] *n* xırdalaşma, parçalanma, doğranma

commiserable [kəˈmɪzərəbl] *adj* yazıq gələli, mərhəmətə / şəfqətə layiq

commiserate [kəˈmɪzəreɪt] *v* ürəyi yanmaq, dərdinə şərik olmaq; başsağlığı vermək; **to ~ with** *smb.* **on his loss** bir kəsə baş vermiş itki ilə əlaqədar olaraq başsağlığı vermək

commiseration [kəˌmɪzəˈreɪʃn] *n* dərdinə şərik olma, başsağlığı, başsağlığı vermə

commissar [ˌkɔmɪˈsaː] *n* komissar

commissariat [ˌkɔmɪˈseərɪət] *n* komissariat, komissarlıq

commissary [ˈkɔmɪsəri] *n* **1.** komissar; **2.** müvəkkil; **3.** təsərrüfat-ərzaq anbarı

commission[1] [kəˈmɪʃn] *n* **1.** etibarnamə, səlahiyyət, vəkalətnamə, vəkalət; **to hold a ~ from the government** dövlət səlahiyyəti / vəkaləti olmaq; **to act within** *one's* **~** öz səlahiyyəti dairəsində hərəkət etmək; **to go beyond** *one's* **~** öz səlahiyyətini aşmaq; **2.** tapşırıq, tapşırılmış iş; **to carry out a ~ successfully** tapşırığı müvəffəqiyyətlə yerinə yetirmək; **3.** komis-

siya, komitet; **~ of inquiry** yoxlama / istintaq komissiyası; **permanent ~** daimi komissiya / komitet; **to appoint / to establish a ~** komissiya təşkil etmək; **4.** ilk zabit rütbəsi; **5.** günah / xəta etmə; **~ of murder** qətlə yetirmə, öldürmə

commission[2] [kəˈmɪʃn] *v* **1.** səlahiyyət / vəkalət vermək; tapşırıq vermək; **2.** vəzifəyə təyin etmək; **to ~ an officer** *hərb.* rütbə vermək; *I was commissioned a general in 1939 Mənə general rütbəsi 1939-cu ildə verildi*

commissionaire [kəˌmɪʃəˈneəʳ] *n* **1.** xidmətçi (*mehmanxanada*); **2.** qapıçı (*mehmanxanada, teatrda və s.*)

commission-broker [kəˈmɪʃənˌbroukəʳ] *n* dəllal, makler

commissioned [kəˈmɪʃənd] *adj* **1.** səlahiyyətli, səlahiyyət / vəkalət verilmiş; **2.** tapşırıq verilmiş / almış; **3.** *hərb.* zabit rütbəsi almış

commissioner [kəˈmɪʃnəʳ] *n* **1.** xüsusi səlahiyyət verilmiş komissar; nümayəndə; **2.** komissiya üzvü

commit [kəˈmɪt] *v* (**-tt-**) **1.** etmək; **to ~ an error / a sin** səhv / günah etmək; **to ~ suicide** intihar etmək; **2.** pozmaq (*asayişi və s.*); **to ~ a breach of the peace** ictimai asayişi pozmaq; **2.** tapşırmaq, tapşırıq vermək, həvalə etmək; **to ~ a task to** *smb.* bir kəsə tapşırıq vermək; **3.** vermək; **to ~ for trial** müttəhimi məhkəməyə vermək; **4.** (**to**) tapşırmaq; **to ~ a body to the ground / to the earth** cənazəni torpağa tapşırmaq; **5.** salmaq, qoymaq; yerləşdirmək; **to ~ to prison / to jail** həbsxanaya / qalaya salmaq; *He was committed to a lunatic asylum Onu ruhi xəstələr xəstəxanasına qoydular*

commitment [kəˈmɪtmənt] *n* **1.** təəhhüd, öhdəlik, öhdəçilik; **treaty ~s** müqavilə təəhhüdlər; **to meet ~s** öhdəlikləri yerinə yetirmək; **to make no ~s** heç bir öhdəlik götürməmək; **2.** vermə, təhvil vermə; **3.** həbs / dustaq etmə

committed [kəˈmɪtɪd] *adj* **1.** ideyalı, öz ideyasına sadiq, əqidəli; **~ writer** ideyalı / əqidəli yazıçı; **2.** öz işinə / peşəsinə vurğun; **~ teacher** öz peşəsinə vurğun müəllim

committee [kəˈmɪtɪ] *n* **1.** komitet, komissiya; **executive / preparatory ~** icraiyyə / hazırlıq komitəsi; **credentials ~** mandat komissiyası; **standing ~** daimi komissiya; **strike ~** tətil komitəsi; **to appoint / to set up a ~** komitə / komissiya təşkil etmək; **2.** qəyyum

committeeman [kəˈmɪtɪmən] *n* (*pl.* **-men** [-mən]) komitənin / komissiyanın üzvü

commode [kəˈmoud] *n* **1.** komod (*siyirməli paltar şkafı*); **2.** gecə qazşoku üçün oturacaq; **3.** *amer.* ayaqyolu

commodious [kəˈmoudjəs] *adj* **1.** geniş (*xüs. otaq, ev, mənzil haq.*); **2.** *d.d.* rahat, qolay, əlverişli, münasib

commodity [kəˈmɔdɪtɪ] *n* (*əsas. pl*) əmtəə, mal; **staple commodities** əsas ərzaqlar / mallar; **scarce commodities** aztapılan / defisit mallar

common[1] [ˈkɔmən] *n* **1.** icma torpaqları; **2.** ümumi otlaq / örüş; **3.** birgə / ellikə istifadə hüququ (*torpaqdan və s.*); **~ of pasturage** örüşdən birgə / ellikə istifadə hüququ; **4.** çəpərlənməmiş boş torpaq

common[2] [ˈkɔmən] *adj* **1.** ümumi; birgə, bir yerdə; **~ language / market** ümumi dil / bazar; **~ kitchen** ümumi mətbəx; **~ effort** birgə səy / cəhd; **~ interests** ümumi maraqlar; **by ~ consent** birgə razılıqla; **to make ~ cause** ümumi iş görmək; **2.** ictimai, icma; **~ property 1)** icma torpağı; **2)** *hüq.* ümumi mülkiyyət / əmlak; **3.** geniş yayılmış, çoxişlənən; adi; **~ error** adi / tez-tez təsadüf edilən səhv; **~ salt** xörək duzu; **~ honesty** adi təvazökarlıq; *This sort of weather is quite common Bu növ hava adi haldır*; **4.** *riyaz.* adi; **~ fraction** adi kəsir; **5.** kobud, qaba, vulqar; **~ manners** kobud davranış; **6.** *qram.* ümumi; **~ case** ümumi hal; **~ gender** ümumi cins; **7.** *riyaz.* ortaq; **~ multiple** ortaq vuran;

◊ **~ council** bələdiyyə soveti; şəhər soveti; **~ school** *amer.* ibtidai məktəb; **~ woman** fahişə, qəhbə; **in ~** birlikdə, bir yerdə, bərabər; **to have nothing in ~** ümumi heç nəyi olmamaq

commonage [ˈkɔmənɪdʒ] *n* ictimai / ümumi örüş

commoner [ˈkɔmənəʳ] *n* **1.** əsli-kökü bilinməyən adam; **2.** təqaüd almayan və ye-

mək üçün pul verən tələbə (*Oksford universitetində*); **3.** icma hüquqlarına sahib olan adam

commonly [ˈkɔmənli] *adv* **1.** adətən, adət üzrə, bir qayda olaraq; *His name is John, but he is commonly known as Jack Onun adı Condur, lakin o, Cək kimi tanınır;* **2.** pis, ucuz, orta

commonness [ˈkɔmənnɪs] *n* **1.** adilik; mənasızlıq, məzmunsuzluq; **2.** babatlıq, orta dərəcədə olma

commonplace[1] [ˈkɔmənpleɪs] *n* **1.** adi / bayağı / çeynənmiş / köhnə ifadə; mənasızlıq, məzmunsuzluq; **2.** qeyd, qeydə alma / götürmə

commonplace[2] [ˈkɔmənpleɪs] *adj* **1.** adi; ümumi; *Soon it will be commonplace for men to travel to the moon Tezliklə aya səyahət adamlar üçün adi şey olacaq;* **2.** maraqsız, mənasız; adi; **a ~ book** mənasız / maraqsız kitab; **a ~ person** adi adam; **3.** çoxişlənən; **a ~ expressions** çoxişlənən ifadələr

commonplace[3] [ˈkɔmənpleɪs] *v* **1.** qeyd kimi dəftərə yazmaq; **2.** çeynənmiş / çoxişlənən ifadələri təkrar etmək

commonplace-book [ˈkɔmənpleɪsˈbuk] *n* qeyd və s. üçün dəftər

common room [ˈkɔmənrum] *n* ümumi otaq (*ictimai müəssisələrdə*); **senior ~** professorlar otağı (*ali məktəblərdə*); **junior ~** tələbələr üçün ümumi otaq (*Oksford universitetlərində*)

commons [ˈkɔmənz] *n* **1. the Commons** icmalar palatası / məclisi; **2.** adi adamlar, **3.** üçüncü zümrə / təbəqə

commonwealth [ˈkɔmənwelθ] *n* dövlət; respublika; **the Commonwealth of England** *tar.* İngiltərənin respublikası (1649–61-ci illər); birlik, dostluq; federasiya; **the (British) Commonwealth (of Nations)** Xalqların Britaniya Dostluğu

commotion [kəˈmouʃn] *n* **1.** həyəcan, çaxnaşma, təşviş, vəlvələ; **2.** sarsıntı, sarsıma; **~ of the nerves** əsəb sarsıntısı; **~ of the spirits** ruhi sarsıntı; **3.** iğtişaş, qarışıqlıq; **political ~** siyasi iğtişaş;

◊ **to put / to set in ~** hərəkətə gətirmək, həyəcanlandırmaq, iğtişaş salmaq

communal [ˈkɔmjunl, kəˈmju:nl] *adj* **1.** icma; **2.** kommunal; **~ property** ictimai mülkiyyət

commune [ˈkɔmju:n] *n* **1.** icma; **2.** kommuna; **the Commune of Paris** Paris Kommunası

communicable [kəˈmju:nɪkəbl] *adj* **1.** keçən, keçə / keçirilə bilən; **~ disease** keçə bilən / infeksion xəstəlik, yoluxucu xəstəlik; **2.** mehriban, gülərüzlü, üzügülər, xoşrəftar; səmimi, lütfkar

communicant [kəˈmju:nɪkənt] *n* xəbər verən, xəbərçi, məlumat verən

communicate [kəˈmju:nɪkeɪt] *v* **1.** xəbər / məlumat vermək, keçirmək, yoluxdurmaq (*xəstəliyi*); **to ~ news to** *smb.* bir kəsə xəbər vermək / çatdırmaq; **to ~ a disease** xəstəliyi keçirmək; **2. (with)** əlaqəyə girmək, əlaqə saxlamaq; **to ~ with** *one's* **neighbours** qonşularla əlaqə saxlamaq; **to ~ by telephone / by telegram** telefonla / teleqramla əlaqə saxlamaq / əlaqəyə girmək

communication [kə,mju:nɪˈkeɪʃn] *n* **1.** məlumat / xəbər vermə, veriliş; *All communications with France were stopped when the enemy gained control of the sea Düşmən dənizə nəzarəti ələ aldıqdan sonra Fransa ilə bütün əlaqələr / verilişlər dayandırıldı;* **2.** yayma, yoluxdurma (*xəstəliyi*); **~ of disease** xəstəliyin yayılması; **3.** ünsiyyət, əlaqə; **to be in ~ with** *smb.* bir kəslə ünsiyyət / əlaqə saxlamaq; **to receive a ~** məlumat / xəbər almaq; **4.** rabitə, kommunikasiya; əlaqə; **telegraphic ~** teleqraf rabitəsi; **wireless ~** radio ilə / vasitəsilə əlaqə

communication[2] [kə,mju:nɪˈkeɪʃn] *adj* əlaqə, rabitə; məlumat; **~ channel** əlaqə / rabitə kanalı

communicative [kəˈmju:nɪkətɪv] *adj* adamayovuşan, ünsiyyətli, mehriban

communion [kəˈmju:njən] *n* **1.** ümumilik, birlik; **2.** *şair.* əlaqə, rabitə; **close ~ with nature** təbiətlə sıx əlaqə; **~ with** *one's* **fellows** yoldaşları ilə əlaqə

communism [ˈkɔmjunɪzm] *n* kommunizm

communist[1] [ˈkɔmjunɪst] *n* kommunist

communist[2] [ˈkɔmjunɪst] *adj* kommunist; **the Communist Party** Kommunist Partiyası

community [kəˈmju:nɪtɪ] *n* **1.** icma, koloniya; **foreign ~ in a country** xaricilərin hər hansı bir ölkədə icması / koloniyası; **religious ~** dini icma / cəmiyyət; **2. (the ~)** cəmiyyət; **the welfare of the ~** cəmiyyətin rifahı / firavanlığı; **3.** cəmiyyət; **international ~** beynəlxalq cəmiyyət; **4.** ümumilik, birlik; **~ of opinions** fikir birliyi; **~ of race** irq birliyi

commutation[1] [,kɔmju:ˈteɪʃn] *n* **1.** dəyişmə, dəyişdirmə, əvəz etmə; **2.** cəzanı yumşaltma; **~ of the death-penalty to penal servitude for life** ölüm cəzasını ömürlük katorqa cəzası ilə əvəz etmə

commutation[2] [,kɔmju:ˈteɪʃn] *adj*: **~ ticket** *amer.* 1) mövsümi bilet; 2) güzəştli bilet

commutator [ˈkɔmju:teɪtə'] *n el.* **1.** kollektor; **2.** kommutator

commute [kəˈmju:t] *v* **1. (into, for)** dəyişdirmək, əvəz etmək; **2. (for, to, into)** *hüq.* cəzanı yumşaltmaq; **to ~ the death-penalty to imprisonment for life** ölüm cəzasını ömürlük həbs cəzası ilə əvəz etmək; **3.** *amer.* mövsümi biletdən istifadə etmək

compact[1] [ˈkɔmpækt] *n* I razılaşma, razılıq, saziş, müqavilə; **by ~** razılaşma üzrə, müqaviləyə görə

compact [ˈkɔmpækt] *n* II pudra / kirşan qutusu

compact[2] [kəmˈpækt] *adj* **1.** sıxcam, kip, sıx; möhkəm; *The trees grow in a compact mass Ağaclar toplu halında sıx bitmişdi;* **2.** yığcam, qısa (*üslub haq.*); **a ~ style** yığcam üslub

compact[3] [kəmˈpækt] *v* **1.** birləşdirmək; **2.** sıxlaşdırmaq, kipləşdirmək; **3.** müqavilə / saziş bağlamaq; *In 1733 France compacted with Spain 1733-cü ildə Fransa İspaniya ilə saziş / müqavilə bağladı*

compaction [kəmˈpækʃn] *n* **1.** sıxma, qısma; sıxlaşdırma, sıxlaşma; **2.** sıxlıq, kiplik, yığcamlıq

compactness [kəmˈpæktnɪs] *n* kiplik, sıxcamlıq, yığcamlıq

companion[1] [kəmˈpænjən] *n* **1.** yoldaş; **faithful ~** sadiq / sədaqətli / vəfalı yoldaş; **~ of** *one's* **youth** gənclik illərinin dostu; **~ in crime** cinayət yoldaşı; **2.** *d.d.* kompanyon, partnyor, oyundaş (*idmanda, səhnədə, kart oyununda və s.*); **3.** həmsöhbət, müsahib, söhbət yoldaşı; **poor ~** maraqsız / maraq oyatmayan həmsöhbət; **boon ~** kef yoldaşı, kefcil içki yoldaşı; **4.** yol yoldaşı, təsadüfi qonşu; **my ~ in the railway-carriage** mənim vaqondakı yol yoldaşım; **5.** cüt şeyin tayı, *Here's the glove for my left hand but where's its companion? Mənim sol əlcəyim buradadır, bəs onun o biri tayı hanı?* **7.** *d.d.* soraq / arayış / məlumat kitabçası; **The Gardener's Companion** bağbanın məlumat kitabçası

companion[2] [kəmˈpænjən] *v* **1.** yoldaş / kampanyon / yol yoldaşı / partnyor olmaq; **2.** *d.d.* dostluq etmək

companionable [kəmˈpænjənəbl] *adj* adamayovuşan, ünsiyyətli, mehriban; gülərüzlü, üzügülər

companionship [kəmˈpænjənʃɪp] *n* yoldaşlıq / dostluq münasibəti; **to enjoy the ~ of** *smb.* bir kəslə dostluq etmək, **~ of many years** çoxillik yoldaşlıq münasibətləri

company[1] [ˈkʌmpənɪ] *n* **1.** cəmiyyət, kampaniya, yoldaşlıq, dostluq; *I'll come with you for company Mən sizinlə / sizinlə dostluq xatirinə gedəcəm;* **to keep / to bear** *smb.* **~** bir kəsə yoldaş / dost olmaq; **to keep ~ with** *smb.* bir kəslə görüşmək / dostluq etmək (*xüs. gənc oğlan və qız haq.*); **to keep good ~** yaxşı mühitdə olmaq, yaxşı adamlarla oturub-durmaq / əlaqə saxlamaq; **to get into bad ~** pis mühitə / kampaniyaya düşmək; **to fall into ~ with** *smb.* bir kəslə təsadüfi tanış olmaq; **to part ~ with** *smb.* bir kəslə tanışlığı kəsmək; **to be good / bad / poor ~** yaxşı / maraqlı / pis / maraqsız həmsöhbət olmaq; **2.** *iqt.* cəmiyyət, kompaniya, şirkət, **insurance ~** sığorta cəmiyyəti; **Joint Stock Company** Səhmdar Cəmiyyəti; **3.** *d.d.* qonaq, qonaqlar; **to receive a great deal of ~** çoxlu qonaq qəbul etmək; **4.** daimi truppa (*aktyorların*), **theatrical ~** teatr truppası;

◊ **to know a man by his ~** ≡ adamı dostları vasitəsilə tanımaq; *Two is company but three is none at.söz.* ≡ *İki adam olduğu yerdə üçüncünün olması artıqdır;*

As a man is, so is his company at.söz *Adam necədirsə, onun dostu da elə olur*

company² [ˈkʌmpəni] *v* əlaqə / ünsiyyət saxlamaq, tanışlıq etmək; oturub-durmaq

comparable [ˈkɔmpərəbl] *adj* müqayisə oluna bilən / edilə bilən

comparative [kəmˈpærətıv] *adj* **1.** müqayisəli; ~ **method of investigation** müqayisəli tədqiqat metodu; **a ~ study of European languages** Avropa dillərinin müqayisəli öyrənilməsi; ~ **linguistics** tarixi-müqayisəli dilçilik; ~ **grammar** müqayisəli grammatika; **2.** müqayisə, ~ **degree of adjectives** sifətlərin müqayisə dərəcəsi

compare² [kəmˈpɛəʳ] *v* **1.** **(with)** müqayisə etmək, tutuşdurmaq; **to ~ a translation with the original** tərcüməni orijinalla tutuşdurmaq; *He can't compare with you O səninlə / sizinlə müqayisə edilə bilməz;* **2.** dərəcə formalarını düzəltmək *(sifətin və ya zərfin)*

comparison [kəmˈpærısn] *n* müqayisə; **to draw / to make a ~ (between)** müqayisə aparmaq *(arasında)*; **to bring into ~** müqayisə etmək; **to bear / to stand ~ with** müqayisəyə layiq olmaq; *There is no comparison between them Onları müqayisə etmək olmaz;* **without ~, out of all ~** müqayisəsiz,

◊ **~s are odious** = *Hər cür müqayisə eybəcərlikdir*

compartment [kəmˈpa:tmənt] *n* şöbə; kupe; *We sat in the third compartment from the front of the carriage Biz vaqonun əvvəlindən üçüncü kupedə oturduq*

compass¹ [ˈkʌmpəs] *n* **1.** kompas; **2.** çevrə, dairə; ətraf, ətraf yerlər; **to go / to set / to take a ~** dolayı yolla getmək; **3.** hüdud, sərhəd, hədd *(zaman və məkan haq.)*; müddət, ərz; **within the ~ of a lifetime** insan ömrü müddətində / ərzində

compass² [ˈkʌmpəs] *v* **1.** əldə etmək; çatmaq, yetişmək; həyata keçirmək; **to ~ *one's* purpose** məqsədini həyata keçirmək; **2.** fikirləşmək, düşünmək, niyyətində / fikrində / qəsdində olmaq *(bir işi görməyin)*; **to ~ murder** qətlə yetirmək qəsdində / fikrində / niyyətində olmaq; **3.** dairə vurmaq, fırlanmaq, dolanmaq

compassion¹ [kəmˈpæʃn] *n* canı yanma; mərhəmət, yazığı gəlmə; **to have ~ upon / on *smb.*** bir kəsə ürəyi / canı yanmaq, bir kəsə yazığı gəlmək

compassion² [kəmˈpæʃn] *v* ürəyi / canı yanmaq, yazığı gəlmək

compassionate [kəmˈpæʃənıt] *adj* rəhmli, rəhmdil, şəfqətli, yumşaqürəkli; ~ **heart** rəhmli / şəfqətli ürək

compassionately [kəmˈpæʃənıtlı] *adv* xeyirxahlıqla, mərhəmətlə, hüsn-rəğbətlə; şəfqətlə

compatibility [kəm,pætəˈbılıtı] *n* bir yerdə ola bilmə, bir araya sığa / yerləşə bilmə, uyğunluq; uzlaşma; birləşmə, əlaqələnmə

compatible [kəmˈpætəbl] *adj* uyğunlaşa / birləşə bilən; bir yerdə ola / bir yerə sığa bilən

compatriot [kəmˈpætrıət] *n* vətəndaş, yurddaş, həmvətən, həmyerli

compel [kəmˈpel] *v* **(-ll-)** **1.** məcbur / vadar etmək; *The rain compelled us to stay at home Yağış bizi evdə qalmağa məcbur / vadar etdi;* **2.** əldə etmək, nail / müvəffəq olmaq; **to ~ obedience / silence** itaətə / sakitliyə nail olmaq; **3.** tabe etmək, güzəştə getməyə məcbur / vadar etmək; **to ~ *smb.* to *one's* will** bir kəsi öz iradəsinə tabe etmək

compelling [kəmˈpelıŋ] *adj* dəfedilməz; ~ **force** dəfedilməz / qarşısıalınmaz qüvvə

compendious [kəmˈpendıəs] *adj* qısa, yığcam, müxtəsər

compensate [ˈkɔmpenseıt] *v* **1.** **(for)** əvəzini vermək, yerini doldurmaq, ödəmək, kompensasiya vermək; **to ~ *smb.* for a loss / for a damage** bir kəsə itki / ziyan üçün əvəz vermək; **to ~ injury** itki üçün kompensasiya vermək; **2.** mükafatlandırmaq, mükafat vermək; **3.** tarazlamaq; bərabərləşdirmək

compensation [,kɔmpenˈseıʃn] *n* **1.** əvəzi verilmə, əvəzini vermə, ödəmə; kompensasiya *(əvəz)*; **to make / to pay ~ for *smth.*** bir şey üçün kompensasiya / əvəz vermək; **2.** mükafatlandırma, mükafat vermə; **the ~ of employees** qulluqçulara pul mükafatı vermə; **3.** müvazinət, tarazlıq, müvazinət saxlama

compensatory [kəmˈpensətərı] *adj* **1.** əvəzedici, ödəyən, kompensasiya verən; ~ **tariff** *siya. iq.* kompensasiya / ödəmə tarifi; **2.** mükafatlandırıcı, mükafat verən; **3.** tarazlayıcı, tarazedən, balanslaşdırıcı

compete [kəmˈpi:t] *v* **1.** yarışmaq, yarışda iştirak etmək; **to ~ in a race** cıdırda / cıdır yarışında iştirak etmək; **2.** rəqabət aparmaq; *Tradesmen compete with one another Ticarətçilər bir-biri ilə rəqabət aparırlar*

competence [ˈkɔmpıtəns] *n* **1.** bacarıq, qabiliyyət; məharət, istedad; ~ **to direct the enterprise** müəssisəni idarə etmək qabiliyyəti / məharəti / bacarığı; **2.** bolluq, firavanlıq, rifah; varlılıq; **to enjoy a modest ~** cüzi maddi təminatı olmaq; **3.** *hüq.* səlahiyyət; *This case is beyond this court's competence Bu məsələ bu məhkəmənin səlahiyyətindən kənardır*

competent [ˈkɔmpıtənt] *adj* **1.** səriştəli, mötəbər, bilikli; ~ **teacher** təcrübəli / bilikli müəllim; ~ **authority** səriştəli mütəxəssis; **2.** tələbə cavab verən, lazımi, lazım gələn / olan; *He has a competent knowledge of law O, hüquq sahəsində lazımi biliyə malikdir;* **3.** *hüq.* səlahiyyətli, səlahiyyəti olan; *This court is not competent to deal with your case Bu məhkəmə sənin / sizin işinə / işinizə baxmaq üçün səlahiyyətli deyil*

competition [,kɔmpıˈtıʃn] *n* **1.** yarış, yarışma; müsabiqə; **boxing / swimming ~** boks / üzgüçülük üzrə yarış; **qualifying ~s** *id.* seçmə yarışı; **chess ~** şahmat yarışı; **to enter a ~** yarışa qoşulmaq / qatılmaq; **to win a ~** yarışda qalib gəlmək; **to be in ~ with *smb.*** bir kəslə yarışmaq; **2.** rəqabət; ~ **between two countries** iki ölkə arasında rəqabət; **3.** konkurs, konkurs imtahanı

competitioner [,kɔmpıˈtıʃnəʳ] *n* **1.** rəqib; **2.** yarış iştirakçısı

competitive [kəmˈpetıtıv] *adj* **1.** yarışan, yarışda iştirak edən; **2.** konkurs; ~ **examination** konkurs imtahanı; **3.** rəqabətə tab gətirən; rəqabətə dözümlü; ~ **price** rəqabətə dözümlü / rəqabətə tab gətirən qiymət

competitor [kəmˈpetıtəʳ] *n* rəqib

compilation [,kɔmpıˈleıʃn] *n* **1.** tərtib etmə; **2.** faktların / statistik rəqəmlərin toplanması

compile [kəmˈpaıl] *v* **1.** tərtib etmək; **to ~ a dictionary / an anthology** lüğət / antologiya tərtib etmək; **2.** yığmaq, toplamaq *(material, statistik rəqəmlər və s.)*

compiler [kəmˈpaıləʳ] *n* tərtibçi; kompilyator, kompilyatorçu

complacency [kəmˈpleısnsı] *n* **1.** özünü bəyənmə, özündən razı olma; **2.** razılıq, məmnunluq

complacent [kəmˈpleısnt] *adj* **1.** özünübəyənən, özündən razı olan, məğrur; ~ **smile** məğrur təbəssüm; **2.** xidmət / qulluq göstərən; iltifatlı

complain [kəmˈpleın] *v* **1.** şikayət / narazılıq etmək, şikayətlənmək, gileylənmək; **to ~ of headaches / of loneliness** başağrısından / təklikdən şikayət etmək; **2.** *hüq.* şikayət vermək, cinayət işi açmaq / qaldırmaq

complainant [kəmˈpleınənt] *n* *hüq.* şikayətçi, iddiaçı

complaint [kəmˈpleınt] *n* **1.** narazılıq; narazılığın səbəbi; *My chief complaint is that... Mənim əsas narazılığım ondan ibarətdir ki,...;* **2.** şikayət, giley; *She is full of complaints O həmişə şikayət edir;* **to make a ~** şikayət / giley etmək; **3.** *hüq.* iddia, tələb; cinayət işi qaldırma; **to lodge / to make / to prefer a ~ against *smb.*** bir kəs qarşısında iddia qaldırmaq; bir kəsə qarşı cinayət işi qaldırmaq; **bill of ~** iddia ərizəsi; yazılı şikayət; **4.** xəstəlik, naxoşluq; kefsizlik; ağrı; **a ~ of the liver** qaraciyər ağrısı; *He's suffering from a heart complaint O, ürək ağrısından əziyyət çəkir;* ◊ *He who makes constant complaints gets little compassion Aramsız olaraq şikayətlənən adama yazığı gəlməz*

complaisance [kəmˈpleızəns] *n* iltifat, lütfkarlıq; **to abuse *smb.*'s ~** bir kəsin lütfkarlığından sui-istifadə etmək

complaisant [kəmˈpleızənt] *adj* iltifatlı, gülərüzlü, lütfkar; hörmətli, ehtiramlı

complement¹ [ˈkɔmplımənt] *n* **1.** tamamlama, tamamlayıcı şey; **2.** *gram.* tamamlıq; **3.** komplekt, dəst

complement² [ˈkɔmplɪmənt] *v* tamamlamaq, doldurmaq; *This wine complements the food perfectly Bu şərab yeməyi əla tamamlayır*

complemental [ˌkɔmplɪˈmentl] *adj* tamamlayan, tamamlayıcı

complementary [ˌkɔmplɪˈmentərɪ] *adj* əlavə; ~ **factor** əlavə amil / faktor; ~ **colours** əlavə rənglər

complete¹ [kəmˈpliːt] *adj* **1.** bütöv, tam; ~ **set** tam / bütöv dəst; ~ **edition of Shakespeare's works** Şekspirin əsərlərinin tam / bütöv nəşri; ~ **disarmament** tam silahsızlaşma; ~ **independence** tam müstəqillik; **2.** bitmiş; *His work is now complete Onun işi artıq bitib;* **3.** tamamilə, büsbütün; ~ **stranger** tamamilə yad adam; ~ **fool** tamamilə axmaq / səfeh / gic / sarsaq; **4.** mahir, məharətli, kamil; **a ~ master** mahir / məharətli / kamil usta

complete² [kəmˈpliːt] *v* **1.** qurtarmaq, tamamlamaq; yerinə yetirmək; **to ~ a task** tapşırığı yerinə yetirmək; **to ~ a second / third year** ikinci / üçüncü kursu qurtarmaq; **2.** komplektləşdirmək; **3.** yerinə yetirmək, həyata keçirmək (*arzunu, andı, istəyi və s.*)

completely [kəmˈpliːtlɪ] *adv* büsbütün, tamamilə, tam, bütün; *He is completely convinced / satisfied O tamamilə əmindir / razıdır*

completeness [kəmˈpliːtnɪs] *n* tamlıq, bütövlük, bitkinlik, tamamlıq, mükəmməllik

completion [kəmˈpliːʃn] *n* **1.** qurtarma, tamamlama, başa çatdırılma; ~ **of a task / of a plan / of an undertaking** tapşırığın / planın / tədbirin tamamlanması / başa çatdırılması; ~ **of education** təhsilin bitməsi / başa çatması / qurtarması; **to reach ~ 1)** qurtarmaq; **2)** kamilliyə çatmaq; **2.** icra etmə, yerinə yetirmə, əməl etmə; həyata keçirmə (*arzunun, ideyanın və s.*)

completive [kəmˈpliːtɪv] *adj* tamamlayıcı, həlledici

complex¹ [ˈkɔmpleks] *n* kompleks; **a sport ~** idman kompleksi, **a big industrial ~** böyük sənaye kompleksi

complex² [ˈkɔmpleks] *adj* **1.** mürəkkəb; **a ~ system** mürəkkəb sistem; ~ **machinery** mürəkkəb maşınlar; ~ **apparatus** mürəkkəb cihazlar; **2.** çətin, qarışıq, dolaşıq, mürəkkəb; ~ **situation** çətin / mürəkkəb / dolaşıq vəziyyət; **3.** *gram.* mürəkkəb; ~ **sentence** mürəkkəb cümlə

complexion [kəmˈplekʃn] *n* **1.** üzün / sifətin rəngi; **dark / rosy / fair ~** qara / al / ağ sifət; **2.** görkəm, görünüş, təhdidedici sifət / baxış, nöqteyi-nəzər; **the threatening ~ of the sky** səmanın təhdidedici / qorxunc görkəmi

complexity [kəmˈpleksɪtɪ] *n* mürəkkəblik, dolaşıqlıq

compliance [kəmˈplaɪəns] *n* **1.** razılıq, icazə; **in ~ with your wish** sənin / sizin arzunla / arzunuzla; **in ~ with her request** onun xahişi ilə, onun xahişinə uyğun olaraq; **2.** güzəştə getmə, tez razılaşma; qulluq göstərmə, yaltaqlıq, yaltaqlanma; **base ~** çirkin yaltaqlıq / riyakarlıq / ikiüzlülük

compliant [kəmˈplaɪənt] *adj* **1.** tez razılaşan / təsir altına düşən / yola gələn / ipə yatan; **2.** qulluq göstərən, yaramağa çalışan; yaltaq

complicacy [ˈkɔmplɪkəsɪ] *n* mürəkkəblik, dolaşıqlıq, ~ **of the subject** mövzunun mürəkkəbliyi / dolaşıqlığı

complicate [ˈkɔmplɪkeɪt] *v* mürəkkəbləşdirmək, dolaşdırmaq; **to ~ matters** məsələləri mürəkkəbləşdirmək / dolaşdırmaq; **to ~ a situation** vəziyyəti mürəkkəbləşdirmək / dolaşdırmaq

complicated [ˈkɔmplɪkeɪtɪd] *adj* **1.** mürəkkəb, dolaşıq, çətin; ~ **system** mürəkkəb / çətin sistem; ~ **problem** mürəkkəb / dolaşıq / çətin problem; **2.** mürəkkəb

complicatedly [ˈkɔmplɪkeɪtɪdlɪ] *adv* başa düşülməyəcək bir tərzdə, dolaşıq bir tərzdə; **to speak ~** çətin başa düşüləcək bir tərzdə danışmaq

complicatedness [ˈkɔmplɪkeɪtɪdnɪs] *n* mürəkkəblik, çətinlik, dolaşıqlıq

complicity [kəmˈplɪsɪtɪ] *n* iştirak etmə, əlbir olma, əli olma (*cinayətdə, pis işdə*)

compliment¹ [ˈkɔmplɪmənt] *n* **1.** kompliment, xoş söz, iltifat, tərif; **to pay / to make a ~** kompliment / xoş söz demək; **to return the ~** komplimentə komplimentlə cavab vermək; **left-hand / doubtful ~** şübhəli / ikibaşlı kompliment; **2.** lütfkarlıq; **to do *smb.* the ~ of inviting him to dinner** lütfkarlıq göstərib bir kəsi nahara dəvət etmək; **3.** *pl* salam, təzim; təbrik; *Give my compliments to your wife Mənim salamımı arvadına / arvadınıza yetir / yetirin*

compliment² [ˈkɔmplɪmənt] *v* **1.** kompliment demək, tərifləmək; **to ~ a lady on her appearance** xanıma xarici görünüşünə aid kompliment demək; **2.** salamlamaq, təbrik etmək; **to ~ *smb.* on his progress** bir kəsi nailiyyətinə görə təbrik etmək; **3.** (**with**) bağışlamaq, hədiyyə / peşkəş vermək

complimentary [ˌkɔmplɪˈmentərɪ] *adj* **1.** təbrik; ~ **speech** təbrik nitqi; **2.** pulsuz; **a ~ ticket** pulsuz bilet; **a ~ ticket for concert** konsertə dəvətnamə / pulsuz bilet; **3.** kompliment deməyi sevən; **to be ~ about the performance / the scenery** tamaşa / dekorasiya haqqında yaltaqcasına fikir söyləmək

comply [kəmˈplaɪ] *v* **1.** (**with**) yerinə yetirmək; **to ~ with *smb.*'s request / *smb.*'s wish** bir kəsin xahişini / arzusunu yerinə yetirmək; **2.** (**with**) tabe olmaq; **to ~ with the rules** qayda-qanuna tabe olmaq; *People who refuse to comply with the law will be punished Qanuna tabe olmayan / itaət etməyən adamlar cəzalandırılacaq;* **3.** razılaşmaq, güzəştə getmək

component¹ [kəmˈpounənt] *n* komponent, hissə, tərkib hissəsi; **the ~s of an engine** motorun hissələri

component² [kəmˈpounənt] *adj* tərkib, tərkibinə daxil olan; ~ **parts** tərkib hissələr; ~ **parts of a sentence** cümlənin tərkib hissələri / üzvləri

comport¹ [ˈkɔmpɔːt] *n* hündür oturacaqlı vaza

comport² [kəmˈpɔːt] *v* **1.** aparmaq (*özünü*), davranmaq; **to ~ oneself** özünü aparmaq, davranmaq; **to ~ decently** özünü ədəbli / ləyaqətli aparmaq; **2.** (**with**) uyğun / müvafiq / münasib olmaq, düz gəlmək; *His conduct doesn't comport with his position in society Onun hərəkəti cəmiyyətdə tutduğu mövqeyə uyğun gəlmir*

compose [kəmˈpouz] *v* **1.** yazmaq, yaratmaq, bəstələmək (*ədəbi və ya musiqi əsəri*); **2.** *poliqr.* yığmaq; **3.** yoluna qoymaq, qaydaya salmaq, həll etmək (*mübahisəni*); **4.** sakitləşdirmək; **to ~ oneself** sakitləşmək; *Jane was nervous at first but soon composed herself Ceyn əvvəlcə əsəbi idi, lakin tezliklə sakitləşdi;* **5.** ibarət olmaq; **to be ~d of ingredients** müxtəlif tərkiblərdən ibarət olmaq; *Water is composed of hydrogen and oxygen Su hidrogendən və oksigendən ibarətdir*

composer [kəmˈpouzə] *n* bəstəkar, bəstəçi; *Ü.Hajibayov is one of the well-known composers of the 20th century Ü.Hacıbəyov 20-ci əsrin tanınmış bəstəçilərindən biridir*

composing [kəmˈpouzɪŋ] *adj* **1.** bəstələyən; **2.** sakitləşdirici, sakitedici; ~ **medicine** sakitləşdirici / sakitedici dərman

composite [ˈkɔmpəzɪt] *adj* tərkibi, mürəkkəb; qarışıq; ~ **style** qarışıq üslub; ~ **photograph** fotomontaj; ~ **book** bir neçə müəllifin əsərindən ibarət məcmuə / toplu; ~ **carriage** *d.y.* kombinə edilmiş vaqon; ~ **vessel** qarışıq materiallardan tikilmiş gəmi

composition [ˌkɔmpəˈzɪʃn] *n* **1.** tərtib etmə, tərtib; **2.** tərkib; **a chemical ~** kimyəvi tərkib; **3.** inşa; **to write ~** inşa yazmaq; **4.** *gram.* mürəkkəb söz düzəltmə; **5.** *poliq.* nabor, düzüm; **6.** musiqi əsəri, ədəbi əsər, təsviri sənət əsəri; **7.** kompozisiya, quruluş; **the ~ of a picture** şəklin kompozisiyası; **the ~ of speech** nitqin quruluşu; **8.** tərkib; ~ **of a ministry / parliament** nazirliyin / parlamentin tərkibi

compositor [kəmˈpɔzɪtə] *n* mürəttib, düzücü (*mətbəədə hərf düzən işçi*)

composure [kəmˈpouʒə] *n* soyuqqanlılıq, özünüsaxlama, özünüitirməmə; təmkin; **to keep / to guard *one's* ~** soyuqqanlılığını / təmkinini saxlamaq; **to act with ~** soyuqqanlı hərəkət etmək; **to lose ~** özündən çıxmaq, səbri tükənmək

compote [ˈkɔmpout] *n fr.* kompot

compound¹ [ˈkɔmpaund] *n* **1.** *fiz., kim.* birləşmə, qarışıq, tərkib; **2.** *dilç.* mürəkkəb söz

compound^{2} [ˈkɔmpaund] *adj* mürəkkəb; **~ word** *dilç.* mürəkkəb söz; **~ sentence** *qram.* tabesiz mürəkkəb cümlə

compound^{3} [kəmˈpaund] *v* düzəltmək; hazırlamaq; **to ~ a medicine** dərman hazırlamaq / düzəltmək; **to ~ a riddle** tapmaca düzəltmək

comprehend [ˌkɔmprɪˈhend] *v* başa düşmək, dərk etmək; **to ~ a question / a purpose** məsələni / məqsədi başa düşmək

comprehensibility [ˌkɔmprɪˌhensəˈbɪlətɪ] *n* asan başa düşülmə, asan anlaşılma, ağlabatma

comprehensible [ˌkɔmprɪˈhensəbl] *adj* aydın, başa düşülən, anlaşılan, anlaşıla bilən, ağlabatan; **a book that is ~ only to specialists** ancaq mütəxəssislərin başa düşə biləcəyi kitab

comprehension [ˌkɔmprɪˈhenʃn] *n* **1.** anlama, başa düşmə; *It's beyond my comprehension Bunu mən anlamıram / başa düşmürəm;* **2.** qanacaq, fərasət, anlaq

comprehensive [ˌkɔmprɪˈhensɪv] *adj* **1.** ətraflı, mükəmməl, müfəssəl, əsaslı, tam; hər şeyi əhatə edən; **a ~ explanation** ətraflı / mükəmməl / müfəssəl izahat; **~ account** ətraflı / müfəssəl hesabat; **~ description** müfəssəl / ətraflı təsvir; **2.** hərtərəfli; hərcəhətli; **~ knowledge** hərtərəfli bilik

comprehensiveness [ˌkɔmprɪˈhensɪvnɪs] *n* **1.** ətraflılıq, mükəmməllik, müfəssəllik; **2.** əhatəlilik

compress^{1} [ˈkɔmpres] *n tib.* kompres; **a cold / hot ~** soyuq / isti kompres

compress^{2} [kəmˈpres] *v* sıxmaq; **to ~ an artery** *tib.* arteriyanı sıxmaq

compressed [kəmˈprest] *adj* sıxılmış; **~ air** sıxılmış hava; **~ lips** sıxılmış dodaqlar

compressible [kəmˈpresəbl] *adj* sıxıla bilən, sıxılma qabiliyyəti olan; *Air is a compressible gas Hava sıxıla bilən qazdır*

compression [kəmˈpreʃn] *n* sıxma, sıxılma; yumma; sıxlaşdırma; **~ of ideas** fikrin ifadəsinin sıxlaşdırılması

compressive [kəmˈpresɪv] *adj* sıxan, sıxma; **~ force** *fiz.* sıxan qüvvə, sıxma qüvvəsi

compressor [kəmˈpresəʳ] *n* **1.** *tex.* kompressor; **2.** *tib.* mənganə, sıxac (*operasiya zamanı qan damarını sıxmaq üçün alət*)

comprise [kəmˈpraɪz] *v* olmaq, ibarət / var olmaq; əhatə etmək; *His course of study comprises English, French, History and Mathematics Onun təhsil proqramı ingilis dili, fransız dili, tarix və riyaziyyatdan ibarətdir*

compromise^{1} [ˈkɔmprəmaɪz] *n* kompromis; **to agree to a ~** kompromisə gəlmək;
◊ *A lean compromise is better than a fat lawsuit ≅ Dava-dalaşdan bir büküm halva yaxşıdır*

compromise^{2} [ˈkɔmprəmaɪz] *v* **1.** kompromisə getmək, razılaşmaq; *We shall have to compromise on this point Bu məsələ barəsində biz kompromisə getməli olacağıq;* **2.** etibardan / nüfuzdan / gözdən salmaq, ləkələmək; **to ~ oneself** özünü etibardan / nüfuzdan / gözdən salmaq, özünü ləkələmək

compromiser [ˈkɔmprəmaɪzəʳ] *n* sazişçi, barışdırıcı (*adam*)

comprometer [kəmˈprɔmɪtəʳ] *n* arifmometr (*hesablama maşını*)

compulsion [kəmˈpʌlʃn] *n* məcbur / vadar etmə; məcburiyyət; **to act under / upon ~** məcburiyyət altında hərəkət etmək

compulsive [kəmˈpʌlsɪv] *adj* = **compulsory**

compulsory [kəmˈpʌlsərɪ] *adj* məcburi, icbari; vacib; **~ education** icbari təhsil; **~ subject** məcburi fənn; **~ payment** məcburi ödəmə; **~ military service** məcburi hərbi mükəlləfiyyət

compunction [kəmˈpʌŋkʃn] *n* **1.** vicdan əzabı, peşmanlıq; **to have no ~ about doing *smth.*** bir şeyi etdiyinə görə vicdan əzabı çəkməmək / peşman olmamaq; **2.** təəssüf, heyfsilənmə; mərhəmət; **to do *smth.* without ~** bir şeyi təəssüflənmədən / heyfsilənmədən etmək

compunctious [kəmˈpʌŋkʃəs] *adj* peşman olan, peşmanlıq / peşmançılıq çəkən

computable [kəmˈpjuːtəbl] *adj* hesablana bilən

computation [ˌkɔmpjuːˈteɪʃn] *n* **1.** hesablama; **2.** hesab; yekun; **3.** hesablama texnikası

compute [kəmˈpjuːt] *v* hesablamaq, hesab etmək, hesablayıb tapmaq

computer^{1} [kəmˈpjuːtəʳ] *n* **1.** kompyuter, hesablayıcı maşın; **2.** saygac, elektron-hesablayıcı maşın – EHM

computer^{2} [kəmˈpjuːtəʳ] *adj* hesablayıcı; **~ man** hesablayıcı adam

computerize, -ise [kəmˈpjuːtəraɪz] *v* **1.** kompyuterləşdirmək, kompyuterlə təmin etmək; **2.** məlumatları kompyuterə salmaq / kompyuterə yerləşdirmək

computerization, -isation [kəmˌpjuːtəraɪˈzeɪʃn] *n* kompyuterləşdirmə, kompyuterlə təmin etmə

comrade [ˈkɔmrɪd] *n* yoldaş; şərik, kompanyon; **my old ~ of hunting days** köhnə ov / ovçuluq dostum

comrade-in-arms [ˈkɔmrɪdɪnˈaːmz] *n* silah yoldaşı, silahdaş

comradeship [ˈkɔmrɪdʃɪp] *n* yoldaşlıq, yoldaşlıq münasibəti

con^{1} [kɔn] *v* I öyrənmək, əzbər öyrənmək; **to ~ (over) a lesson** dərsi əzbər öyrənmək

con [kɔn] *v* II təyyarə / gəmi sürmək

concatenation [kɔnˌkætˈneɪʃn] *n* qarşılıqlı əlaqə; **~ of events / ideas** hadisələrin / fikirlərin qarşılıqlı əlaqəsi

concave^{1} [ˈkɔnˈkeɪv] *n* **1.** çökük / batıq / çuxur / əyilmiş (*içəri*) səth; **2.** çökük / batıq linza

concave^{2} [ˈkɔnˈkeɪv] *adj* batıq, çökük; **~ mirror** çökük / batıq güzgü

concave^{3} [ˈkɔnˈkeɪv] *v* batırmaq, çökəltmək, əymək (*içəri*)

concavity [kɔnˈkævɪtɪ] *n* **1.** çökük / batıq səth; **2.** çöküklük, batıqlıq, çuxurluq

conceal [kənˈsiːl] *v* gizləmək, ört-basdır etmək, üstünü basdırmaq; gizli saxlamaq; **to ~ a fugitive** qaçqını gizlətmək; **to ~ *one's* name** adını gizli saxlamaq; **to ~ *one's* origin / ignorance / fear** mənşəyini / nadanlığını / qorxusunu gizlətmək; **to ~ the truth** həqiqəti gizlətmək / ört-basdır etmək

concealed [kənˈsiːld] *adj* gizli, örtülü; **~ wiring** *el.* örtülü məftil / tel

concealer [kənˈsiːləʳ] *n* gizlədən, ört-basdır edən (*adam*)

concealment [kənˈsiːlmənt] *n* **1.** gizlətmə, gizlində saxlama, ört-basdır etmə; cinayəti ört-basdır etmə; **to keep ~** gizlətmək; **~ of birth** doğum tarixini / gününü gizlətmə; **2.** gizli sığınacaq yeri; **3.** *hərb.* örtülü səngər / sığınacaq, sipər

concede [kənˈsiːd] *v* **1.** güzəşt etmək, güzəştə getmək; razılaşmaq, boynuna almaq; **to ~ a point / in an argument** mübahisədə / müəyyən məsələdə güzəştə getmək; **to ~ a right / a privilege** hüququ / imtiyazı güzəştə getmək; **2.** ehtimal / güman / fərz etmək; **3.** *id.* vermək; **to ~ point** xal vermək

conceit [kənˈsiːt] *n* şöhrətpərəstlik, şöhrət düşkünlüyü, lovğalıq, təkəbbür; *The girl is full of conceit Qız çox şöhrətpərəstdir;* **to have a great ~ of oneself** özü haqqında yüksək fikirdə olmaq;
◊ **to be out of ~ with *smb.* / *smth.*** bir kəsə / şeyə olan ümidini itirmək

conceited [kənˈsiːtɪd] *adj* **1.** şöhrətpərəst, özündənrazı, iddialı, lovğa, təşəxxüslü, təkəbbürlü; **to become ~** lovğalanmaq; *Joan became very conceited after she passed her examinations Coan imtahanlarını verdikdən sonra çox lovğalandı;* **to look ~** iddialı / lovğa / təkəbbürlü / təşəxxüslü görünmək; **2.** *d.d.* qəribə, əcaib; ədabaz, şıltaq

conceitedly [kənˈsiːtɪdlɪ] *adv* şöhrətpərəstcəsinə, təkəbbürlə, təşəxxüslə

conceitedness [kənˈsiːtɪdnɪs] *n* şöhrətpərəstlik, təkəbbürlülük, təşəxxüslülük

conceivable [kənˈsiːvəbl] *adj* **1.** ağlabatan, ağlasığan; *I suppose it is just conceivable that girl might have helped him escape Mənə, onun xilas olmasına qızın kömək etməsi ağlabatandır;* **2.** mümkün olan; **to take every ~ precaution** mümkün olan hər cür ehtiyat tədbiri görmək

conceive [kənˈsiːv] *v* **1.** başa düşmək, anlamaq, dərk etmək; *I can't conceive where he has gone Mən başa düşə bilmirəm ki, o hara gedib;* **2.** duymaq, hiss etmək; **to ~ an affection for *smb.*** bir kəsə rəğbət bəsləmək; **3.** fikirləşmək, düşünmək; **to ~ a plan** plan fikirləşmək; **4. (of)** güman / təsəvvür etmək; *We conceive it to be expedient Biz belə hesab edirik ki, bu məqsədəmüvafiqdir; In ancient times the world was conceived of as flat Qədim zamanlarda dünyanın yastı olması fərz edilirdi;* **5.** uşağa qalmaq, hamilə olmaq; *She was told she couldn't conceive Ona dedilər ki, o, hamilə ola bilməz*

concentrate[1] [ˈkɔnsəntreɪt] *n* **1.** konsentrat, zənginləşdirilmiş ərzaq; **2.** *k.t.* zənginləşdirilmiş yem; **3.** yeyinti konsentratı; **an orange ~** portağal konsentratı

concentrate[2] [ˈkɔnsəntreɪt] *v* **1.** toplamaq, yığmaq, bir yerə cəmləşdirmək; **to ~ troops** qoşunları bir yerə toplamaq / cəmləşdirmək; **to ~ all** *one's* **thoughts / forces / attention** bütün fikrini / qüvvəsini / diqqətini bir yerə cəmləşdirmək / toplamaq; **2.** cəmlənmək, toplanmaq (*bir yerə*); *The crowds concentrated in the centre of the town Camaat şəhərin mərkəzində bir yerə cəmləşdi / toplaşdı;* **3.** zənginləşdirmək (*filizi*); **4.** qatılaşdırmaq, qəlizləşdirmək

concentrated [ˈkɔnsəntreɪtɪd] *adj* **1.** toplanmış, yığılmış, cəmlənmiş; **2.** *kim.* qatılaşdırılmış; **3.** zənginləşdirilmiş (*filiz haq.*); **4.** qatılaşdırılmış (*maye haq.*); **a ~ solution** qatılaşdırılmış maye; **a ~ fruit juice** qatılaşdırılmış meyvə şirəsi

concentration[1] [ˌkɔnsənˈtreɪʃn] *n* **1.** bir yerə toplama / yığma, toplanma, yığılma (*bir yerə*); **~s of enemy troops** düşmən qoşunlarının bir yerə cəmlənməsi / toplanması; **2.** *kim.* mayenin qatılığı; **3.** zənginləşdirmə (*filizi*); **4.** qatılaşdırma (*mayeni*)

concentration[2] [ˌkɔnsənˈtreɪʃn] *adj*: **~ camp** hərbi düşərgə (*əsirlərin saxlanıldığı yer*); **Nazi ~ camps** hərbi faşist düşərgələri

concentre [kɔnˈsentəʳ] *v* toplamaq, cəmləmək, cəmləşdirmək (*fikri və s.*); **to ~ the mind on one sole object** bütün fikri bir məsələyə cəmləşdirmək

concentric [kɔnˈsentrɪk] *adj* konsentrik, ortaq mərkəzli

concentrical [kɔnˈsentrɪkəl] *adj* = **concentric**

concentual [kɔnˈsentʃuəl] *adj* ahəngli, həmahəng

concept [ˈkɔnsept] *n* məfhum, anlayış, fikir; konsepsiya

conception [kənˈsepʃn] *n* **1.** anlama, dərk etmə, başa düşmə; **beyond** *one's* **~** anlamından kənarda; *I have no conception of what he means Mən onun nə demək istədiyini başa düşmürəm;* **2.** anlayış, təsəvvür, fikir; **3.** konsepsiya; **his ~ of honour** onun vicdan konsepsiyası; **4.** fikir, niyyət; plan; ideya (*yazıçının, rəssamın, alimin və s.*); **poetic ~** poetik fikir / ideya

conceptive [kənˈseptɪv] *adj* başa düşülə bilən, başadüşülən

conceptual [kənˈseptʃuəl] *adj* **1.** anlama, dərketmə; **2.** mücərrəd, abstrakt

concern[1] [kənˈsəːn] *n* **1.** yanaşma, münasibət; dəxli olma; **to have no ~ with** heç bir əlaqəsi / dəxli olmamaq; *It's no concern of mine Bunun mənə dəxli yoxdur;* **2.** narahatlıq; həyəcan, təlaş, nigaranlıq; qeydinə qalma; qayğı; **to show ~ for an invalid** əlilin qeydinə qalmaq; **a nurse's ~ for a sick man** dayənin xəstəyə qayğısı; **3.** maraq, iştirak etmə; **4.** firma, müəssisə; **paying ~** gəlirli / gəlir verən müəssisə; **to have a ~ in a business** hər hansı bir işdə marağı olmaq; **5.** vaciblik; məna; **matter of great ~** çox vacib məsələ

concern[2] [kənˈsəːn] *v* **1.** aid / dəxli olmaq; *That doesn't concern you at all Bunun əslə / qətiyyən sənə / sizə dəxli yoxdur;* **2.** narahat olmaq, qeydinə qalmaq; **to be ~ed about** *one's* **health** öz sağlamlığının qeydinə qalmaq; **to be ~ed about the future** gələcək haqqında narahat olmaq; **3.** narahat etmək; təşvişə salmaq; *Don't let my illness concern you Qoy mənim xəstəliyim səni / sizi narahat etməsin;* **4.** maraqlanmaq, məşğul olmaq; **to ~ oneself with literature / with politics** ədəbiyyatla / siyasətlə maraqlanmaq, ədəbiyyatla / siyasətlə məşğul olmaq

concerned [kənˈsəːnd] *adj* **1.** aid / dəxli olan (*bir şeyə*), əlaqəli; **to be ~ with** bəhs etmək; *This story is concerned with fairies and wicked magicians Bu hekayə sehrbazlar və qəddar cadugərlərdən bəhs edir;* **2.** narahat, qayğılı, əndişəli; təşvişli; *I am very concerned about my mother's illness Anamın xəstəliyi məni çox narahat edir*

concerning [kənˈsəːnɪŋ] *prep.* aid, haqqında, barəsində, dair; *Concerning your letter I can say nothing, because I haven't got it yet Sənin / Sizin məktubun / məktubunuz haqqında mən heç bir şey deyə bilmərəm, çünki mən onu hələ almamışam*

concert[1] [ˈkɔnsəːt] *n* konsert; **to give a ~** konsert vermək

concert[2] [ˈkɔnsət] *adj* **1.** konsert; **~ hall** konsert zalı; **~ music** konsert musiqisi

concert[3] [kənˈsəːt] *v* razılaşmaq, şərtləşmək, sözləşmək, dilbir olmaq, razılığa gəlmək; **to ~ on method** metod haqqında razılığa gəlmək

concerted [kənˈsəːtɪd] *adj* uyğunlaşdırılmış, razılaşdırılmış; yekdil, birgə; **to take ~ action** yekdil hərəkət etməyə təşəbbüs göstərmək

concert-goer [ˈkɔnsətgouəʳ] *n* konsert həvəskarı

concertmaster [ˈkɔnsətˌmaːstəʳ] *n amer* konsertmeyster (*orkestrdə ifaçılar dəstəsinin rəhbəri*)

concession [kənˈseʃn] *n* güzəşt etmə; güzəştə getmə; güzəşt; **~ to public opinion** ictimai fikrə güzəştə getmə; **to make ~s** güzəşt etmək; **by mutual ~** qarşılıqlı güzəşt vasitəsi / yolu ilə

concessive [kənˈsesɪv] *adj* **1.** güzəştə gedən, tez razılaşan, yolayaxın; **2.** *qram.* güzəşt; **~ clause** güzəşt budaq cümləsi

concha [ˈkɔŋkə] *n anat.* qulaq seyvanı

conciliate [kənˈsɪlɪeɪt] *v* **1.** (**to, for**) etimad / məhəbbət və s. qazanmaq, dostluq yaratmaq; **2.** sakitləşdirmək, sakit / rahat / təskin etmək; **3.** barışdırmaq, razılaşdırmaq

conciliation [kənˌsɪlɪˈeɪʃn] *n* barışdırma, barışma, barışıq, sakitləşdirmə, sakitləşmə; *She ignored the man's attempts at conciliation O, kişinin barışdırmaq istəndəki səylərini nəzərə almadı*

conciliator [kənˈsɪlɪeɪtəʳ] *n* barışdırıcı; sülh yaradan (*adam*)

conciliatory [kənˈsɪlɪətrɪ] *adj* barışdırıcı, sakitləşdirici; **~ measures** barışdırıcı / sakitləşdirici tədbirlər; **~ smile** sakitləşdirici təbəssüm

concilium [kənˈsɪlɪəm] *n* (*pl* **-lia**) konsilium

concise [kənˈsaɪs] *adj* qısa, yığcam; **a ~ dictionary** qısa lüğət; **a ~ summary** yığcam icmal; **clear and ~ instructions** aydın və qısa təlimatlar

concisely [kənˈsaɪslɪ] *adv* qısa, yığcam, ifadəli; **to speak ~** qısa / yığcam danışmaq

conciseness [kənˈsaɪsnɪs] *n* qısalıq, yığcamlıq

conclave [ˈkɔnkleɪv] *n* gizli müşavirə / iclas; **to sit / to meet in ~** gizli müşavirə / iclas keçirmək; **a ~ of judges** hakimlərin gizli müşavirəsi / iclası

conclude [kənˈkluːd] *v* **1.** qurtarmaq, bitirmək, tamamlamaq, başa çatdırmaq; **to ~ a lecture / a chapter / a letter / a dictation, etc.** mühazirəni / fəsli / məktubu / imlanı və s. qurtarmaq / başa çatdırmaq; **to ~ a sitting / a meeting** iclası / yığıncağı qurtarmaq; *He concluded his address with a poem O, nitqini şerlə qurtardı / tamamladı;* **2.** başa çatmaq, tamamlanmaq; *The meeting concluded unexpectedly İclas gözlənilmədən qurtardı;* **3.** bağlamaq, imzalamaq; **to ~ a treaty** müqavilə bağlamaq; **4.** nəticəyə gəlmək, nəticə çıxarmaq; *What do you conclude from his behaviour? Onun hərəkətindən / davranışından sən / siz nə nəticə çıxardırsan / çıxardırsınız?* **5.** qərar qəbul etmək; qərara almaq; *It was concluded to bring him to trial Qərara alındı ki, onu məhkəməyə cəlb etsinlər*

concluding [kənˈkluːdɪŋ] *adj* son, axır; **~ speech** son söz / nitq

conclusion [kənˈkluːʒn] *n* **1.** son, axır; *I found the conclusion of this book very interesting indeed Həqiqətən də bu kitabın axırı mənə çox maraqlı gəldi;* **2.** nəticə; **the ~ of a speech / investigation / observation** nitqin / tədqiqatın / müşahidənin nəticəsi; **to bring to a ~** sona çatdırmaq, başa vurmaq; **to draw a ~** nəticə çıxartmaq; **to arrive at / to reach a ~** nəticəyə gəlmək; **3.** *hüq.* hakimin qərarı

conclusive [kənˈkluːsɪv] *adj* **1.** son, axır; **2.** həlledici, qəti; **2.** inandırıcı, qənaətedici, əsaslı; **~ evidence** əsaslı / inandırıcı sübut

conclusiveness [kənˈkluːsɪvnɪs] *n* inandırıcılıq, sübutluluq, əsaslılıq

concoct [kənˈkɔkt] *v* **1.** bişirmək (*sürək- al altında olan müxtəlif ərzaqlardan*); **2.** uydurmaq, qondarmaq, düzəltmək, quraşdırmaq; **to ~ a story / an excuse / a plot for a novel** əhvalat / bəhanə / roman üçün süjet uydurmaq / fikirləşmək

concoction [kənˈkɔkʃn] *n* **1.** biş-düş, bişirdüşür, bişirmə, hazırlama (*yemək, içmək*

haq.); ayından-oyundan bişirilmiş yemək; **2.** uydurma, özündən düzəltmə (*hekayə, plan, intriqa və s.*)

concomitant² [kən'kɔmıtənt] *adj* müşayiət edən; əlaqədar; eyni vaxtda baş verən; **travel and all its ~ discomforts** səyahət və onunla əlaqədar narahatçılıqlar

concord¹ ['kɔŋkɔ:d] *n* **1.** razılıq, dostluq, dinclik, dostluq / dinclik şəraiti; **to live in ~** dinclik / dostluq şəraitində yaşamaq; *The two tribes had lived in concord for many years Bu iki qəbilə uzun illər dinclik / dostluq şəraitində yaşadı.* **2.** saziş; *Both sides willingly signed the concord Hər iki tərəf məmnuniyyətlə saziş imzaladı;* **3.** *qram.* uzlaşma; *There must be concord between a verb and its subject Fellə onun mübtədası arasında uzlaşma olmalıdır;* **4.** *mus.* ahəng, harmoniya, həmahənglik

concord² ['kɔnkɔ:d] *v* razılaşmaq, sazişə / razılığa gəlmək

concordance [kən'kɔ:dəns] *n* **1.** müqavilə, razılıq; harmoniya, həmahənglik, müvafiqlik; **in ~ with your wishes** sənin / sizin arzuna / arzunuza müvafiq olaraq; **2.** kitablarda təsadüf edilən əlifba göstəricisi; **~ of Shakespeare** Şekspir əsərlərinə aid olan əlifba göstəricisi

concordant [kən'kɔ:dənt] *adj* **1.** razı, mütabiq, müvafiq, uyğun; müvafiq / uyğun olan; **~ with wishes** arzulara müvafiq / uyğun olaraq; **2.** *mus.* ahəngdar, həmavaz

concourse ['kɔŋkɔ:s] *n* **1.** toplaşma, yığışma, bir yerə yığışma (*adam və s. haq.*); *The whole admiring concourse gazed on him Bütün toplaşan adamlar ona məftunluqla baxırdılar;* **2.** publikanın toplaşdığı yer və ya zal

concrete¹ ['kɔnkri:t] *n* beton

concrete² ['kɔnkri:t] *adj* I beton, betondan qayrılmış; **reinforcement ~** beton armaturu

concrete ['kɔnkri:t] *adj* II konkret; **~ fact** konkret fakt / dəlil; **~ noun** *qram.* konkret isim

concrete³ ['kɔnkri:t] *v* betonlamaq, beton tökmək; **to ~ a road** yolu betonlamaq, yola beton tökmək

concrete-mixer ['kɔnkri:t'mıksə^r^] *n* betonqarışdıran

concreting ['kɔnkri:tıŋ] *n* betonlama, beton tökmə

concretion [kən'kri:ʃn] *n* **1.** bitişmə, qovuşma; **2.** bərkimə, qatılaşma

concretize, -ise ['kɔnkri:taız] *v* konkretləşdirmək

concubine ['kɔŋkjubaın] *n* **1.** məşuqə; kəniz; **2.** kiçik arvad (*çoxarvadlılığa icazə verilən ölkələrdə*); *The sultan's wives and concubines live in the harem Sultanın arvadları və kənizləri hərəmxanada yaşayırlar*

concupiscence [kən'kju:pısəns] *n* şəhvət hissi / arzusu; ehtiras

concupiscent [kən'kju:pısənt] *adj* şəhvətli, ehtiraslı

concur [kən'kə:^r^] *v* **1.** uyğun gəlmək / olmaq, üst-üstə düşmək; *Our opinions on this matter concur Bu məsələdə bizim fikirlərimiz uyğun gəlir / üst-üstə düşür,* **2.** razılaşmaq, fikri uyğun gəlmək; *I concur with the speaker in this respect Bu barədə mən natiqlə razıyam / razılaşıram*

concurrence [kən'kʌrəns] *n* uyğun gəlmə / olma, düz gəlmə; üst-üstə düşmə; **~ of ideas / opinions** fikirlərin / rəylərin uyğun gəlməsi / üst-üstə düşməsi

concurrent [kən'kʌrənt] *adj* eyni vaxtda baş verən / mövcud olan; **the ~ existence of two different systems** iki müxtəlif sistemin eyni vaxtda mövcud olması; **the ~ views of several experts** bir neçə ekspertin uyğun gələn / yekdil fikri / rəyi

concuss [kən'kʌs] *v* **1.** sarsıtmaq; zərbə endirmək, vurmaq, məğlub etmək; **2.** hədə-qorxu gəlmək

concussion [kən'kʌʃn] *n* **1.** silkələnmə, sarsıntı; **~ of the brain** beyin sarsıntısı / silkələnməsi; **2.** *tib.* kontuziya

condemn [kən'dem] *v* **1.** qınamaq, töhmətləndirmək, pisləmək, məzəmmət etmək; **to ~ a person for his conduct** bir şəxsi hərəkətinə görə qınamaq / pisləmək; *We all condemn cruelty to children Biz hamımız uşaqlara qarşı qəddarlığı pisləyirik;* **2.** *hüq.* günahkar hesab etmək, həbs / məhkum etmək; **to ~ to death** ölümə məhkum etmək; **3.** brak etmək, yararsız / zay hesab etmək; **4.** müsadirə etmək, həbs qoymaq (*xüs. gəmiyə*); zəbt / müsadirə etmək, almaq (*zorla*); **5.** ifşa etmək, cinayət başında tutmaq

condemnation [,kɔndem'neıʃn] *n* **1.** məzəmmət, töhmət; **2.** hökm, ittihamnamə; **3.** müsadirə; zəbt etmə

condemnatory [kən'demnətərı] *adj hüq.* ittihamedici, ittiham

condemned [kən'demd] *adj* **1.** məhkum edilmiş, pislənmiş, qınanmış; **2.** yararsız / zay hesab edilmiş

condensable [kən'densəbl] *adj* qatılaşa bilən

condensation [,kɔnden'seıʃn] *n* **1.** kondensasiya; qəlizləşmə, qatılaşma; **2.** buxar suya çevrilərkən əmələ gələn damcı; *There was a lot of condensation on the window Pəncərədə çoxlu su damcıları vardı,* **3.** yığcamlıq, qısalıq (*üslub haq.*)

condense [kən'dens] *v* **1.** kondensasiya etmək; qəlizləşdirmək; **2.** qısa / yığcam şəkildə ifadə etmək (*fikri və s.*)

condensed [kən'denst] *adj* **1.** kondensasiya vasitəsilə alınmış, qatılaşdırılmış, qəlizləşdirilmiş; **~ milk** qatılaşdırılmış / qəlizləşdirilmiş süd; **2.** qısa, sıxılmış; **~ account of an event** hadisənin qısa şərhi / izahı

condenser [kən'densə^r^] *n tex.* kondensator (*buxarı sıxlaşdıran cihaz*)

condensery [kən'densərı] *n* qatılaşdırılmış süd istehsal edən zavod

condensible [kən'densəbl] *adj* = **condensable**

condensity [kən'densıtı] *n* qısalıq, müxtəsərlik, yığcamlıq

condescend [,kɔndı'send] *v* **1.** iltifat / mərhəmət göstərmək; *The general condescended to eat with the soldiers General iltifat göstərərək əsgərlərlə yemək yedi;* **2.** alçalmaq

condescending [,kɔndı'sendıŋ] *adj* mərhəmətli, iltifatlı, yumşaq; təkəbbürlü; **naughty and ~ manner** dəcəl və təkəbbürlü xasiyyət

condescension [,kɔndı'senʃn] *n* mərhəmət, iltifat

condign [kən'daın] *adj* layiq; ləyaqətli; **~ censure / punishment** layiqli məzəmmət / cəza

condiment ['kɔndımənt] *n* **1.** xuruş, sous; **2.** ədva

condition¹ [kən'dıʃn] *n* **1.** vəziyyət, hal; **to be in good / bad / terrible ~** yaxşı / pis / dəhşətli vəziyyətdə olmaq; *This car / ship / boat, etc. is in good condition Bu maşın / gəmi / qayıq yaxşı vəziyyətdədir; The house is in a terrible condition Ev dəhşətli vəziyyətdədir;* **~ of the market** bazarın vəziyyəti; **2.** *pl* şərait; **~s of the life / living ~s** yaşayış / həyat şəraiti; **to better / to amend ~s** şəraiti yaxşılaşdırmaq; **climatic ~s** iqlim / hava şəraiti; **the ~s of weightlessness** çəkisizlik şəraiti; **3.** şərt, qeyd-şərt; **to meet the ~s** şərti yerinə yetirmək; **to lay down ~s** şərt qoymaq

condition² [kən'dıʃn] *v* **1.** şərtləşmək, səbəb olmaq; nizama / qaydaya salmaq; tənzim etmək; *The size is conditioned by the requirements Ölçü tələblə müəyyən edilir / müəyyənləşir;* **2.** *k.t.* bordaqlamaq, kökəltmək; **3.** şərt qoymaq, şərtləşdirmək

conditional [kən'dıʃənl] *adj* **1.** şərt, şərti; şərtli, şərtləşdirilmiş; **to be ~ on smth.** hər hansı bir şərtdən asılı olmaq; **~ promise** şərti öhdəlik; **2.** *qram.* şərt; **~ sentence** şərt budaq cümləsi

conditionally [kən'dıʃnəlı] *adv* şərti olaraq, şərti

conditioned [,kən'dıʃnd] *adj* şərti; **~ reflex** şərti refleks

condole [kən'doul] *v* başsağlığı vermək; *I condole with you upon the loss of your mother Ananın / Ananızın ölümü ilə əlaqədar olaraq sənə / sizə başsağlığı verirəm*

condolence [kən'douləns] *n* (*çox vaxt pl*) başsağlığı, başsağlığı vermə; **to present one's ~s to smb.** bir kəsə başsağlığı vermək; *Please accept my condolences on your father's death Atanın / Atanızın ölümü ilə əlaqədar lütfən mənim başsağlığımı qəbul et / edin*

condom ['kɔndəm] *n* prezervativ, kondom

condonation [,kɔndou'neıʃn] *n* unutma, yaddan çıxarma, bağışlama, günahından / təqsirindən / suçundan keçmə

condone [kən'doun] *v* **1.** bağışlamaq (*cinayəti və s.*); **2.** *hüq.* ər-arvad arasındakı vəfasızlığı bağışlamaq

conduce [kən'dju:s] *v* kömək etmək, imkan yaratmaq, səbəb olmaq (*bir şeyə*); **to ~ to success** müvəffəqiyyətə səbəb olmaq / imkan yaratmaq; **to ~ to health** sağlamlığa kömək etmək

conducive [kən'dju:sɪv] *adj* kömək edən, səbəb olan; *Early rising is conducive to health Erkən durmaq (yuxudan) sağlamlığa kömək edir / səbəb olur*; **~ to appetite** iştaha açan / gətirən

conduct[1] ['kɔndəkt] *n* **1.** əxlaq; rəftar, davranış; **good ~** yaxşı əxlaq / davranış; **bad ~** pis əxlaq / davranış / rəftar; **examplary ~** nümunəvi əxlaq / davranış / rəftar; **the rules of ~** əxlaq qaydaları; **to observe the rules of ~** əxlaq qaydalarına riayət etmək; **2.** idarə etmə, rəhbərlik / başçılıq etmə; **~ of a business** işə rəhbərlik / başçılıq etmə

conduct[2] [kən'dʌkt] *v* **1.** aparmaq (*dərs, iclas və s.*); başçılıq / idarə etmək; **to ~ a meeting** iclas aparmaq; **to ~ negotiations** danışıqlar aparmaq; **to ~ an expedition** ekspedisiyaya başçılıq etmək; **to ~ business** işə başçılıq etmək; *She was appointed to conduct the advertising campaign Onu reklam kampaniyasına başçı təyin etdilər*; **2.** dirijorluq etmək; **3.** müşayiət etmək; *A guide conducted us round the museum Bələdçi muzeydə bizi müşayiət etdi*; **4.** davranmaq; **to ~ oneself** özünü aparmaq; *He conducts himself well O özünü yaxşı aparır*; **5.** *el.* keçirmək (*istilik, elektrik*); *Plastic and rubber won't conduct electricity Kauçuk və rezin elektrik keçirmir*; **6.** konduktor işləmək

conduction [kən'dʌkʃn] *n* **1.** *fiz.* keçiricilik qabiliyyəti / xassəsi; **~ of heat** istilikkeçirmə xassəsi / qabiliyyəti; **2.** keçirmə (*suyu boru ilə və s.*)

conductivity [,kɔndʌk'tɪvɪtɪ] *n fiz.* **1.** keçirmə əmsalı; **2.** elektrik nəqletmə qabiliyyəti

conductor [kən'dʌktə'] *n* **1.** konduktor (*avtobusda, tramvayda*); **2.** *amer. d.y.* bələdçi; konduktor (*vaqonda*); **3.** gid, bələdçi; **~ of a party** qrupun bələdçisi; **4.** dirijor; **5.** *fiz.* keçirici; məftil; **6.** elektrik siperi / ötürücüsü

conduit ['kɔndjuɪt] *n* **1.** boru kəməri; su borusu (*yeraltı*); **2.** *fiz.* izolə edilmiş boru; **3.** yeraltı keçid, gizli yol

cone[1] [koun] *n* **1.** *riyaz.* konus; **2.** ağzı genlik, qıfa bənzərlik; **3.** pik, konus (*vulkanda*); **4.** balaca stəkan (*dondurma üçün*)

cone[2] [koun] *v* konus formasına salmaq

confect [kən'fekt] *v* **1.** şirniyyat hazırlamaq / bişirmək; **2.** konservləşdirmək, konserv hazırlamaq; turşu qoymaq

confection[1] [kən'fekʃn] *n* **1.** şirni qatmaqla xörək və s. hazırlama; **2.** dərman hazırlama; **3.** qənnadı malları, şirniyyat

confection[2] [kən'fekʃn] *v* **1.** konfet və s. bişirmək, dondurma hazırlamaq; **2.** qadın paltarı hazırlamaq

confectionary [kən'fekʃnərɪ] *n* şirniyyat fabriki

confectioner [kən'fekʃənə'] *n* qənnadıçı, şirniyyatçı (*usta*)

confectionery [kən'fekʃnərɪ] *n* qənnadı / şirniyyat mağazası

confederacy [kən'fedrəsɪ] *n* konfederasiya, dövlətlərin ittifaqı

confederal [kən'fedərəl] *adj* federativ, federasiyaya aid olan

confederate[1] [kən'fedərɪt] *n* **1.** müttəfiq, federasiyanın üzvü; **2.** *hüq.* cinayət yoldaşı

confederate[2] [kən'fedərɪt] *adj* birləşmiş, müttəfiq, federativ

confederate[3] [kən'fedəreɪt] *v* **1.** ittifaqda / federasiyada birləşdirmək; **2.** konfederasiyada / ittifaqda birləşmək

confederation [kən,fedə'reɪʃn] *n* konfederasiya, ittifaq; **the Confederation of British Industry** Britaniya sənayesinin konfederasiyası

confederative [kən'fedərətɪv] *adj* konfederativ, müttəfiq

confer [kən'fə:'] *v* (**-rr-**) **1.** vermək; bağışlamaq, təltif etmək; **to ~ a title upon *smb.*** bir kəsə titul vermək; **to ~ a degree** elmi dərəcə vermək; **to ~ knighthood** zadəganlıq titulu vermək / bəxş etmək; **2.** məsləhətləşmək; **to ~ with *one*'s lawyer** vəkili ilə məsləhətləşmək

conferee [,kɔnfə'ri:] *n* danışıqların / konfransın iştirakçısı

conference ['kɔnfərəns] *n* **1.** konfrans, toplantı, müşavirə; **party ~** partiya konfransı / müşavirəsi; **international ~** beynəlxalq konfrans / müşavirə; **round-table ~** dəyirmi stol konfransı / müşavirəsi; **summit ~** yüksək səviyyəli konfrans; **press ~** mətbuat konfransı; **2.** fikir mübadiləsi, məsləhət, müzakirə, məsləhətləşmə; **to be in ~ 1)** iclasda / müşavirədə olmaq; *The director is in conference Direktor müşavirədədir*; **2)** məsləhətləşmək, konsultasiya / məsləhət almaq; **to hold a ~** müşavirə / konfrans aparmaq / keçirmək

conferment [kən'fə:mənt] *n* vermə, verilmə (*ad, dərəcə*)

confess [kən'fes] *v* **1.** etiraf etmək, boynuna almaq; **to ~ a fault** səhvi etiraf etmək / boynuna almaq; *The prisoner refused to confess his crime Dustaq cinayəti boynuna almaqdan imtina etdi*; **2.** *kils.* tövbə etmək

confessant [kən'fesənt] *n kils.* tövbə edən

confession [kən'feʃn] *n* **1.** etiraf etmə, boynuna alma, etiraf; **~ of signature** imzasını etiraf etmə; **2.** inam rəmzi; **3.** *kils.* tövbə, tövbə etmə

confessor [kən'fesə'] *n* **1.** tövbə edən

confidant [,kɔnfɪ'dænt] *n* **1.** yaxın adam, istəkli, sirdaş; dost

confidante [,kɔnfɪ'dænt] *n* **1.** yaxın adam (*qadın, qız*), sirdaş (*qadın, qız*), dost (*qadın, qız*); **2.** vəkil edilmiş şəxs (*qadın, qız*)

confide [kən'faɪd] *v* **1.** (**in**) etibar etmək, inanmaq; *We confide in our friends Biz dostlarımıza etibar edirik / inanırıq*; **2.** gizlicə olaraq demək, sirr vermək; *He confided his troubles to his friend O öz dərdini dostuna açdı*; **3.** tapşırmaq, həvalə etmək; *The children were confided to the care of the nurse Uşaqları dayənin himayəsinə verdilər*; **4.** (**in**) ümid olmaq, güvənmək, bel bağlamaq, inanmaq

confidence ['kɔnfɪdəns] *n* **1.** inam, etibar, etimad; **~ in the government** hökumətə inam / etibar; **to enjoy *smb.*'s ~** bir kəsin etimadından istifadə etmək; **to gain *smb.*'s ~** bir kəsin etimadını qazanmaq; **2.** gizli məlumat, sirr; **to hear ~s** etirafı dinləmək; **strict ~** tam məxfi; **3.** qətiyyət, yəqinlik, əzm, əminlik, inanma; **to answer with ~** yəqinliklə / əzmlə / inamla cavab vermək; *He answered all the questions with confidence O, bütün suallara inamla cavab verdi*; **to have ~ in future** gələcəyə inamı olmaq; **to shake ~** inamı / etibarı sarsıtmaq;

◊ **~ game / trick** fırıldaq, hiyləgərlik, dələduzluq; etibardan sui-istifadə etmə; **~ man** dələduz, fırıldaqçı, adamaldadan

confident ['kɔnfɪdənt] *adj* **1.** əmin, arxayın, xatircəm; möhkəm, qəti, əzmli; **~ of victory / of success** qələbəyə / müvəffəqiyyətə əmin olan; *He is confident that everything will go well O, əmindir ki, hər şey yaxşı olacaq*; **2.** qətiyyətli, cəsarətli, inamlı, cürətli

confidential [,kɔnfɪ'denʃl] *adj* **1.** gizli, məxfi; **~ document** gizli / məxfi sənəd; **~ information** gizli / məxfi məlumat; **~ correspondence** gizli / məxfi yazışma; **~ letters** gizli / məxfi məktublar; **2.** tez inanan, hər kəsə inanan, sadəlövh; **to become ~ with strangers** tanış olmayan adamlara inanmaq

confidentially [,kɔnfɪ'denʃəlɪ] *adv* məxfi, gizli, məxfi / gizli olaraq, gizli bir tərzdə

configuration [kən,fɪgju'reɪʃn] *n* konfiqurasiya, forma, xarici görünüş; **the ~ of the earth's surface** yer səthinin konfiqurasiyası

confine [kən'faɪn] *v* **1.** məhdudlaşdırmaq, məhdud etmək, hədd qoymaq; **to ~ the use of a word** sözün işlənməsini məhdudlaşdırmaq; **2.** bağlı yerdə saxlamaq (*qəfəsdə və s.*), salmaq (*həbsxanaya və s.*); **to ~ a bird in a cage** quşu qəfəsə salmaq; **to ~ a prisoner in a cell** dustağı kameraya salmaq; **3.** yataqda saxlamaq, yatızdırmaq (*xüs. hamilə qadını*); *She was confined for some days before she gave birth to a child in time Doğmazdan əvvəl onu bir neçə gün yatızdırdılar və o vaxtında doğdu*

confined [kən'faɪnd] *adj* **1.** məhdud, dar; **a ~ space** məhdud / dar məkan; **2.** həbs edilmiş, həbsə salınmış; **3.** doğmasına / azad olmasına az qalmış (*qadın haq.*)

confinement [kən'faɪnmənt] *n* **1.** qalaya / həbsə salma, dustaq etmə; **solitary ~** bir adamlıq kamerada saxlama (*dustağı*);

2. *d.d.* doğuş; uşaq doğmaq üçün qadının yataqda yatması

confines [ˈkɔnfaınz] *n* sərhəd, hüdud, çərçivə; **within the ~ of family life** ailə həyatı çərçivəsində; **within the ~ of one country** bir ölkənin sərhədi / hüdudları daxilində

confirm [kənˈfə:m] *v* təsdiq etmək; doğru olduğunu sübut etmək; *The rumours of an attack were later confirmed Hücum haqqındakı şayiələr sonralar təsdiq edildi; The king confirmed that the election would be on June 20th Kral seçkinin iyunun 20-də olacağını təsdiq etdi*

confirmation [ˌkɔnfəˈmeıʃn] *n* **1.** sübut, dəlil, əsas, fakt; təsdiq etmə; **~ of a statement / news / a promise / rumours** məlumatı / xəbəri / vədi / şayiələri təsdiq etmə; *The report lacked confirmation Hesabat təsdiq edilmədi;* **2.** təsdiqlənmə, təsdiqləmə; ratifikasiya edilmə

confirmative [kənˈfə:mətıv] *adj* təsdiq edən, təsdiqləyən

confirmatory [kənˈfə:mətrı] *adj* = **confirmative**

confirmed [kənˈfə:md] *adj* **1.** islahedilməz; **~ drunkard** islahedilməz əyyaş; **2.** möhkəm əqidəli / məsləkli

confiscate[1] [ˈkɔnfıskeıt] *adj* müsadirə edilmiş

confiscate[2] [ˈkɔnfıskeıt] *v* müsadirə etmək, əlindən almaq; *The teacher confiscated Tom's catapult Müəllim Tomun quşatanını əlindən aldı*

confiscation [ˌkɔnfısˈkeıʃn] *n* müsadirə, müsadirə etmə

conflagrant [kənˈfleıgrənt] *adj* odda / alovda yanan, alova bürünmüş, alov bürümüş

conflagrate [ˈkɔnˈfləgreıt] *v* **1.** yanmaq, alışıb yanmaq, od tutmaq; **2.** yandırmaq; həyəcanlandırmaq

conflagration [ˌkɔnfləˈgreıʃn] *n* böyük yanğın (*xüs. meşələri, şəhərləri və s. bürüyən*)

conflate [kənˈfleıt] *v* **1.** birləşdirmək, əridib bitişdirmək; **2.** iki mətni / məlumatı və s. bir yerə birləşdirmək / qatmaq; *The results of the two experiments were conflated İki eksperimentin nəticəsi birləşdirildi*

conflation [kənˈfleıʃn] *n* **1.** birləşmə; ərinti; xəlitə, qatışıq; **2.** iki məlumatı, mətni birləşdirmə

conflict[1] [ˈkɔnflıkt] *n* **1.** münaqişə, ixtilaf, toqquşma; **armed ~** silahlı toqquşma / münaqişə; *Armed conflict could start at any time Hər an / vaxt silahlı toqquşma baş verə bilərdi;* **2.** barışmazlıq, ziddiyyət; **the ~ between *one's* duty and *one's* desires** bir kəsin əməli və arzuları arasında ziddiyyət

conflict[2] [ˈkɔnflıkt] *v* **1.** (**with**) zidd olmaq; ziddiyyət təşkil etmək; **2.** mübarizə aparmaq / etmək

conform [kənˈfɔ:m] *v* **1.** (**to**) uyğunlaşdırmaq; **2.** uyğunlaşmaq; uzlaşmaq; düz gəlmək; *His ideas do not conform with mine Onun fikirləri mənimki ilə düz gəlmir*

conformability [kən.fɔ:məˈbılıtı] *n* uyğunluq, mütabiqlik, müvafiqlik

conformable [kənˈfɔ:məbl] *adj* (**to**) uyğun gələn, uyğun / müvafiq olan; *I've tried to be conformable to your wishes Mən sənin / sizin arzuna / arzunuza uyğun olmağa çalışmışam*

conformation [ˌkɔnfɔ:ˈmeıʃn] *n* **1.** forma, quruluş; **2.** uyğunlaşma, uyğun hala salma; **3.** tabe etmə / edilmə; **4.** *qram.* tabelilik

conformist [kənˈfɔ:mıst] *n* konformist (*cəmiyyətdəki qayda-qanuna, ənənəyə, adətə və s. uyğun hərəkət edən / tabe olan adam*)

conformity [kənˈfɔ:mıtı] *n* **1.** uyğunluq, müvafiqlik; razılıq; **~ between the testimony and the facts** şahidlik və dəlillər arasında uyğunluq; **2.** tabe olma, itaət etmə; **3.** ortodoksallıq, ortodoksluq

confound [kənˈfaund] *v* **1.** pərt etmək, utandırmaq; təşvişə / həyəcana salmaq; çətin vəziyyətə salmaq / vəziyyətdə qoymaq; **2.** qarışdırmaq, dolaşdırmaq, çaşdırmaq; **to ~ words / date / address / the meaning of words** sözləri / tarixi / ünvanı / sözlərin mənasını qarışdırmaq / dolaşdırmaq; *I always confound him with his brother Mən həmişə onu qardaşı ilə qarışdırıram*

confounded [kənˈfaundıd] *adj* **1.** utanan, xəcalət çəkən; **to feel ~** utanmaq, xəcalət çəkmək; *I felt confounded by your bad manners Sənin / Sizin yaramaz hərəkətindən / hərəkətinizdən mən utandım / xəcalət çəkdim;* **2.** lənətə gəlmiş; *That confounded boy's bad behaviour annoyed me O lənətə gəlmiş oğlanın yaramaz davranışı məni əsəbiləşdirdi*

confront [kənˈfrʌnt] *v* **1.** qarşı / əks durmaq; *My house confronts yours Mənim evim səninki ilə / sizinki ilə qarşı-qarşıyadır;* **2.** üz-üzə gəlmək; **to be ~ ed by *smb.*** bir kəslə üz-üzə gəlmək; *The soldiers were confronted by two terrorists as they left their camp Düşərgələrindən çıxanda əsgərlər iki terroristlə üz-üzə gəldilər;* **3.** qarşılaşmaq; **to be ~ ed by difficulties** çətinliklərlə qarşılaşmaq; **4.** qarşılaşdırmaq, üzləşdirmək, üz-üzə qoymaq; *They confronted the prisoner with his accusers Onlar məhbusu ittihamçıları ilə üzləşdirdilər;* **5.** müqayisə etmək, tutuşdurmaq

confrontation [ˌkɔnfrʌnˈteıʃn] *n hüq.* üzləşmə, üzləşdirmə, qarşıdurma; **a ~ between the government and the unions** dövlət və həmkarlar ittifaqları arasında qarşıdurma

confuse [kənˈfju:z] *v* **1.** çaşdırmaq; **to ~ a pupil by asking difficult questions** çətin suallar verməklə şagirdi çaşdırmaq; **2.** qarışdırmaq, dəyişik salmaq; **to ~ authors** müəllifləri dəyişik salmaq; **to ~ two words of the same spelling** eyni yazılan iki sözü qarışdırmaq; **3.** çaşdırmaq, aldatmaq; *We tried to confuse the enemy by swimming along the river Biz çay uzunu / boyunca üzməklə düşməni çaşdırmağa çalışdıq*

confused [kənˈfju:zd] *adj* **1.** çaşdırılmış, karıxdırılmış, çətin vəziyyətə salınmış; **to become ~** çaşmaq, karıxmaq; *The old lady easily gets confused Bu qoca xanım asanlıqla karıxır;* **2.** qarışdırılmış, dolaşıq, qarışıq, aydın olmayan; **~ sounds** aydın olmayan səslər; **~ account** dolaşıq hesabat; **~ statement** dolaşıq / qarışıq bəyanat

confusion [kənˈfju:ʒn] *n* **1.** utanma, sıxılma, çaşma, karıxma; özünü itirmə, çaşıb qalma; **to put *smb.* to ~** bir kəsi karıxdırmaq / qarıxdırmaq / çaşdırmaq; **2.** səliqəsizlik, qarışıqlıq; **to leave *one's* papers in ~** kağızlarını səliqəsiz atıb getmək; **3.** dolaşıqlıq, qarışıqlıq; **~ of thoughts** fikirlərin dolaşıqlığı; **~ of sounds** səslərin qarışdırılması; **4.** ictimai qarışıqlıq, iğtişaş, həyəcan, qarmaqarışıqlıq

confutation [ˌkɔnˈfju:teıʃn] *n* təkzib etmə / edilmə

confute [kənˈfju:t] *v* təkzib etmək, yalana çıxartmaq

congeal [kənˈdʒi:l] *v* **1.** qurumaq, donmaq; laxtalanmaq; *His blood congealed Onun qanı qurudu (dəhşətdən və s.);* **2.** dondurmaq; **3.** laxtalanmaq; *The blood had congealed Qan laxtalanmışdı*

congenial [kənˈdʒi:njəl] *adj* **1.** (**with, to**) yaxın, qohum; uyğun (*ağılca, ruhca və s.*); **~ tastes** oxşar / yaxın zövqlər; **2.** yarașan, uyğun gələn, uyğun, münasib, əlverişli; **~ employment** münasib iş / vəzifə; **climate ~ to health** sağlamlıq üçün uyğun / münasib ab-hava / iqlim

congenital [kənˈdʒenıtl] *adj* anadangəlmə; **~ blindness** anadangəlmə korluq; **~ defect** anadangəlmə qüsur

congested [kənˈdʒestıd] *adj* **1.** çox əhali yerləşdirilmiş; əhalisi həddindən çox / artıq olan, əhalisi çox sıx olan (*şəhər, rayon və s. haq.*); **2.** sıx; **~ population** sıx əhali

congestion [kənˈdʒestʃn] *n* sıxlıq; **traffic ~** nəqliyyatın sıxlığı; **~ of population** əhalinin sıxlığı

conglomerate[1] [kənˈglɔmərıt] *n* **1.** konqlomerat (*müxtəlif şeylərin və hissələrin nizamsız yığını*); **2.** müxtəlif firmaların birləşməsindən ibarət geniş korporasiya

conglomerate[2] [kənˈglɔmərıt] *adj* yığılmış, birləşdirilmiş, bir yerə toplanmış

conglomerate[3] [kənˈglɔmərıt] *v* ümumi kütləyə çevirmək / çevrilmək

conglomeration [kən.glɔməˈreıʃn] *n* konqlomerasiya (*bir neçə şeyin öz xassələrini saxlamaqla birləşməsi*)

congratulate [kənˈgrætjuleıt] *v* (**on, upon**) təbrik etmək; **to ~ *smb.* (on / upon)** bir kəsi təbrik etmək

congratulation [kən.grætjuˈleıʃn] *n* (*adət. cəmdə*) təbrik, təbrik etmə, gözaydınlığı vermə; **a letter of ~** təbrik məktubu; *I thank you for your congratulations on my marriage Evlənməyim münasibəti ilə təbrikinə / təbrikinizə görə sənə / sizə təşəkkürümü bildirirəm*

congratulatory [kənˈgrætjulətərı] *adj* təbrik; **~ speech** təbrik nitqi; **~ telegram** təbrik teleqramı

congregate [ˈkɔŋgrɪgeɪt] *v* yığışmaq, toplaşmaq; *A crowd quickly congregated round the speaker Adamlar tezliklə natiqin ətrafına toplaşdı*

congregation [ˌkɔŋgrɪˈgeɪʃn] *n* **1.** bir yerə toplaşmış adamlar / camaat, bir yerə toplanmış kütlə; **2.** *kils.* konqreqasiya (*kilsə icmalarının birləşməsi*); **3.** müəyyən bir kilsəyə ibadətə gələn adamlar

congress [ˈkɔŋgres] *n* **1.** konqres; qurultay; **the Congress of Vienna** Vyana Konqresi; **a medical ~** tibb işçilərinin konqresi; **The World Peace Congress** Sülh tərəfdarlarının Ümumdünya konqresi / qurultayı; **2.** seçki yolu ilə seçilmiş qanunvericilik orqanı / parlamentin adı (*ABŞ-da və bəzi digər ölkələrdə*)

congressional [kɔŋˈgreʃənl] *adj* konqres; **~ elections** konqres seçkiləri; **a ~ committee** konqres komissiyası; **~ debates** konqres müzakirələri

Congressman [ˈkɔŋgresmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) konqresmen, konqres üzvü (*xüs. ABŞ-da*)

congruence [ˈkɔŋgruəns] *adj* uyğunluq, müvafiqlik, mütabiqlik, **~ with the law** qanuna müvafiqlik / uyğunluq

congruity [kɔŋˈgru:ɪtɪ] *n* uyğunluq, müvafiqlik, münasiblik; **to lack ~ with one another** bir-biri ilə uyğun olmamaq / gəlməmək

congruous [ˈkɔŋgruəs] *adj* **1.** (**with, to**) müvafiq / uyğun olan, həmahəng, uyğun, uyğun gələn; **measures ~ with the seriousness of the situation** vəziyyətin ciddiliyinə uyğun / müvafiq olan tədbirlər

conic [ˈkɔnɪk] *adj* konus, konusşəkilli, konusformalı, konusvarı

conical [ˈkɔnɪkəl] *adj* konusşəkilli; **a ~ hat** konusşəkilli papaq

conifer [ˈkɔnɪfəˈ] *n bot.* iynəyarpaqlı ağac

coniferous [kouˈnɪfərəs] *adj* iynəyarpaqlı; **~ trees** iynəyarpaqlı ağaclar

conjectural [kənˈdʒektʃərəl] *adj* təxmini, təqribi, təxmin / güman edilən; **a ~ hypothesis** təxmini / təqribi fərziyyə

conjecture [kənˈdʒektʃəˈ] *v* təxmin / güman / fərz / ehtimal / zənn etmək; fikrində tutmaq, niyyətində olmaq; **to ~ the cause of** *smth.* bir şeyin səbəbini təxmin / güman etmək

conjoin [kənˈdʒɔɪn] *v* birləşdirmək; bitişdirmək; birləşmək, bitişmək

conjoined [kənˈdʒɔɪnd] *adj* birləşmiş, bitişmiş

conjoint [ˈkɔndʒɔɪnt] *adj* birləşmiş, birləşdirilmiş, birgə; **~ action** birgə hərəkət

conjointly [ˈkɔndʒɔɪntlɪ] *adv* birgə, bir yerdə, birlikdə, əlbir olaraq

conjugal [ˈkɔndʒugəl] *adj* ər-arvad; kəbin; **~ bed** ər-arvad çarpayısı / yatağı; **~ happiness** ər-arvadlıq xoşbəxtliyi

conjugality [ˌkɔndʒuˈgælɪtɪ] *n* ər-arvadlıq, izdivac

conjugate[1] [ˈkɔndʒugɪt] *adj* **1.** birləşmiş, birləşdirilmiş; **2.** qoşa, cüt (*yarpaq haq.*); **3.** bir-birinə bağlanmış; ortaq; əlaqədar; **~ angles** *riyaz.* bitişik / ortaq bucaqlar

conjugate[2] [ˈkɔndʒugeɪt] *v* **1.** *gram.* təsrif etmək; **2.** *biol.* birləşmək, qarışmaq

conjugation [ˌkɔndʒuˈgeɪʃn] *n* **1.** birləşmə, birləşdirmə, **2.** *gram.* dəyişmə, təsrif (*fel haq.*)

conjunct [kənˈdʒʌŋkt] *adj* birləşmiş, birgə; **~ attempt** birgə səy

conjunction [kənˈdʒʌŋkʃn] *n* **1.** birləşdirmə, birləşmə; əlaqə; rabitə; **in ~ with** birlikdə, bir yerdə, birgə; **2.** təsadüf etmə, bir vaxta düşmə, bir vaxtda olma (*hadisə haq.*); **3.** *gram.* bağlayıcı; **coordinating ~s** tabesizlik bağlayıcıları; **subordinating ~s** tabelilik bağlayıcıları; **4.** *astr.* eyni istiqamətdə hərəkət edən iki göy cisminin zahiri yaxınlaşması

conjunctive[1] [kənˈdʒʌŋktɪv] *n gram.* **1.** bağlayıcı; **2.** felin lazım forması

conjunctive[2] [kənˈdʒʌŋktɪv] *adj* **1.** bağlayıcı, birləşdirici, bitişdirici; **~ tissue** *anat.* birləşdirici toxuma; **2.** *gram.* bağlayıcı; **~ pronoun** bağlayıcı əvəzlik

conjure [ˈkʌndʒəˈ] *v* **1.** cadugərlik etmək, cadulamaq, tilsimləmək; **2.** ruhu çağırmaq; **to ~ up the spirits of the dead** ölənlərin ruhunu çağırmaq; **3.** ruhu qovmaq; **4.** təsəvvürə gətirmək, təsəvvür etmək; **to ~ up visions of the past** keçmiş mənzərəni təsəvvürə gətirmək / təsəvvür etmək

conjurer [ˈkʌndʒərəˈ] *n* **1.** fokusçu, hoqqabaz; cadugər

conk [kɔŋk] *v* **1.** başa ağır zərbə endirmək; **2.** işləməyi dayandırmaq, sönmək (*maşın haq.*); *The car conked out halfway up the hill Maşın təpəyə qalxanda yarı yolda dayandı*

connate [ˈkɔneɪt] *adj* **1.** anadangəlmə, fitri; **2.** qohum, qohumluq

connect [kəˈnekt] *v* **1.** (**with, to**) birləşdirmək, bağlamaq; **to ~ the two banks of a river by a bridge** çayın iki sahilini körpü ilə birləşdirmək, *This road connects London with Edinburgh Bu yol Londonu Edinburqla birləşdirir;* **2.** bağlanmaq, əlaqələnmək; *This sentence does not seem to connect with the context Bu cümlə kontekstə uyğun gəlmir;* **3.** əlaqəsi olmaq (*qohumluq*); **4.** əlaqələndirmək; **to ~ two ideas in** *one's* **mind** iki fikri başında birləşdirmək, **5.** düz / uyğun gəlmək (*cədvəl üzrə: qatar, gəmi və s. haq.*)

connected [kəˈnektɪd] *adj* **1.** (**with**) rabitəli, əlaqələndirilmiş; **2.** qohumluq əlaqəsi olan, *Most European royal families are connected with each other Əksər Avropa zadəgan ailələrinin bir-biri ilə qohumluq əlaqələri var;* **3.** məntiqli, əlaqəli, rabitəli; **~ speech** məntiqli / rabitəli nitq

connecting [kəˈnektɪŋ] *adj* birləşdirici, bitişdirici; bağlayıcı; **~ link** birləşdirici halqa

connection [kəˈnekʃn] *n* **1.** əlaqə; **~ between two ideas** iki fikir arasında əlaqə; **2.** birləşdirilmə, birləşdirmə; qoşma, qoşulma, bağlanma; **the ~ of a new telephone** yeni telefonun qoşulması (*xətə*); **3.** əlaqə / rabitə vasitəsi; *The Steamer is the only connection between the island and mainland Paroxod materiklə ada arasında yeganə əlaqə vasitəsidir;* **4.** vaxt cədvəllərinin uyğun / düz gəlməsi (*qatarların, gəmilərin və s.*); **to miss** *one's* **~** başqa qatara və ya paroxoda minməyə gecikmək; **5.** *pl* əlaqələr, dostluq; *He's a man with good connections Onun geniş əlaqələri var;* **to form useful ~s** faydalı əlaqələr yaratmaq; **6.** qohum, qohumluq; **7.** alıcı, müştəri; **to establish a ~** müştəri yığmaq; **8.** cinsi əlaqə; **to form a ~** cinsi əlaqədə olmaq; **9.** birlik, birləşmə (*siyasi, ticarət və ya dini baxımdan*)

connective[1] [kəˈnektɪv] *n* **1.** *gram.* birləşdirici / bağlayıcı söz; bağlayıcı ədat; **2.** *bot.* tozluq; **3.** *anat.* birləşdirici toxuma

connective[2] [kəˈnektɪv] *adj* bağlayıcı, birləşdirici; **~ word** *gram.* bağlayıcı söz

connexion [kəˈnekʃn] *n* = **connection**

connexity [kəˈneksɪtɪ] *n* əlaqə, əlaqəlilik; rabitə

connive [kəˈnaɪv] *v* göz yummaq, yol / imkan vermək (*pis işə*), görməməzliyə vurmaq; **to ~ at the violation of the rules** qanun pozuntusuna göz yummaq

connivance [kəˈnaɪvəns] *n* göz yumma, görməməzliyə vurma (*pis işi*), səhlənkarlıq

connotation [ˌkɔnoˈteɪʃn] *n* əlavə məna çaları; *"Home" has a connotation of comfort "Ev" sözünün əlavə məna çaları rahatlıqdır*

connote [kəˈnout] *v* **1.** əlavə mənaya malik olmaq; **2.** *d.d.* göstərmək, bildirmək, ifadə etmək

connubial [kəˈnju:bɪəl] *adj* ər-arvad; **~ life** ər-arvad həyatı; **~ bliss** ər-arvad xoşbəxtliyi / səadəti

conquer [ˈkɔŋkəˈ] *v* **1.** istila / zəbt etmək, almaq; **to ~ a country / a new territory** ölkə / yeni ərazi istila etmək / almaq; **2.** qalib gəlmək; **to ~ the enemy** düşmənə qalib gəlmək; **3.** fəth etmək; *She has conquered the hearts of many men O, çox kişilərin ürəyini fəth edib;* **4.** aradan qaldırmaq; tərgitmək; **to ~ bad habits** pis vərdişləri tərgitmək; **to ~ difficulties** çətinlikləri aradan qaldırmaq; **5.** cilovlamaq; saxlamaq; **to ~ passion** ehtirası cilovlamaq

conquered [ˈkɔŋkərəd] *adj* istila / fəth edilmiş; **a ~ city / country** istila edilmiş şəhər / ölkə; **~ hearts** fəth edilmiş ürəklər / könüllər

conquering [ˈkɔŋkərɪŋ] *adj* istilaçı; **a ~ army** istilaçı ordu; **a ~ country** istilaçı ölkə

conqueror [ˈkɔŋkərəˈ] *n* fateh, istilaçı, istila edən; **William the Conqueror** Fateh Vilyam (*İngiltərənin kralı I Vilyam*)

conquest [ˈkɔŋkwest] *n* istila, istila etmə, alma, fəth / zəbt etmə, zorla alma; **the**

Norman ~ *tar.* Norman İstilası (*1066-cı ildə Normanların İngiltərəni istila etməsi*); **the ~ of cancer** xərçəngə (*xəstəlik*) qalib gəlmə; **the ~ of outer space** kosmosun fəthi

consanguinity [ˌkɒnsæŋˈgwɪnɪtɪ] *n* qan qohumluğu; **close ties of ~** sıx / yaxın qan qohumluğu

conscience [ˈkɒnʃəns] *n* **1.** vicdan; **clear / good ~** təmiz vicdan; **pangs / pricks of ~** vicdan əzabı, **freedom / liberty of ~** vicdan azadlığı; **to go against *one's* ~** vicdanın ziddinə / əleyhinə getmək; **to act according to *one's* ~** vicdanla hərəkət etmək; **2.** şüur, düşüncə, idrak; **public ~** ictimai şüur.
◊ *A good conscience is a constant feast at.söz.* ≡ *Vicdanı təmiz adam rahat yatar*

conscienceless [ˈkɒnʃənslɪs] *adj* vicdansız, insafsız

conscientious [ˌkɒnʃɪˈenʃəs] *adj* vicdanlı, insaflı, namuslu; **~ piece of work** vicdanla görülmüş iş; **~ worker** vicdanlı fəhlə;
◊ **~ objector** dini və ya başqa səbəbdən hərbi xidmətdən boyunqaçıran şəxs

conscious [ˈkɒnʃəs] *adj* **1.** başa düşən, anlayan, dərkedən; **to be ~ of *one's* guilty** öz günahını / suçunu dərk etmək; *He was conscious that his strength was failing O başa düşürdü ki, onun gücü qurtarır / tükənir;* **2.** şüurlu; başa düşən, huşu / ağlı başında; *He is badly hurt, but still conscious O, bərk zədə alıb, lakin ağlı üstündədir / huşu başındadır;* **3.** duyan, hiss edən; **~ of pain / of cold** ağrını / soyuğu hiss edən; **4.** düşünən, fikirləşən; *Man is a conscious being İnsan düşünən varlıqdır*

consciously [ˈkɒnʃəslɪ] *adv* şüurlu olaraq, başa düşə-düşə, qəsdən, bilərəkdən, bilə-bilə

consciousness [ˈkɒnʃəsnɪs] *n* **1.** huş; **to lose ~** huşunu itirmək; **to regain / to recover ~** huşa / özünə gəlmək, ayılmaq; **2.** dərk etmə, başa düşmə; **~ of *one's* guilt / innocence** öz günahını / günahsızlığını dərk etmə / başa düşmə; **3.** özünü dərk etmə; **national ~** milli özünü dərk etmə

conscript [kənˈskrɪpt] *v* hərbi xidmətə çağırmaq, səfərbərliyə almaq

conscription [kənˈskrɪpʃn] *n* **1.** əsgəri borc; **2.** hərbi xidmətə çağırış

consecrate [ˈkɒnsɪkreɪt] *v* **1.** həsr etmək, sərf etmək; **to ~ *one's* life to the service of the country** həyatını ölkəsinə xidmətə həsr / sərf etmək; **2.** müqəddəs saymaq / tutmaq; **to ~ a church** kilsəni müqəddəs saymaq

consecration [ˌkɒnsɪˈkreɪʃn] *n* **1.** həsr etmə; **the ~ of *one's* life to study** ömrünü elmə / oxumağa / təhsilə həsr etmə; **2.** əziz tutma, təqdis etmə

consecution [ˌkɒnsɪˈkjuːʃn] *n* məntiqi ardıcıllıq

consecutive [kənˈsekjutɪv] *adj* **1.** sonrakı, ardınca / sonradan gələn; **~ days** sonrakı / ardınca gələn günlər; **2.** ardıcıl, müntəzəm, sistematik; *The numbers 4, 5, 6 are consecutive 4, 5, 6 rəqəmləri ardıcıldır;* **3.** *qram.* nəticə; **~ clause** nəticə budaq cümləsi

consensus [kənˈsensəs] *n* razılıq, həmrəylik, fikir birliyi, razılaşma; **~ of opinion** fikir birliyi, həmrəylik; **the general ~** ümumi rəy / fikir

consent¹ [kənˈsent] *n* razılıq, icazə; **to give ~** razılıq / icazə vermək; **half-hearted ~** ürəksiz / könülsüz razılıq; **common ~** ümumi razılıq; **by common ~** ümumi razılıqla; **to win / to obtain *smb.'s* ~** bir kəsin razılığını almaq; **with ~ of the author** müəllifin razılığı ilə;
◊ **age of ~** həddi-büluğ; *Silence gives consent at.söz.* ≡ *Susmaq razılıq əlamətidir*

consent² [kənˈsent] *v* razı olmaq, razılıq vermək, razılaşmaq; **to ~ to a suggestion** təklifə razılaşmaq, təklifə razılıq vermək; **to ~ to an operation** operasiyaya / əməliyyata razılıq vermək

consentaneity [kənˌsentəˈniːɪtɪ] *n* yekdillik, müvafiqlik, birlik

consequence [ˈkɒnsɪkwəns] *n* **1.** nəticə; **the ~s of an action** hərəkətin nəticələri; **2.** məna, imkan; **a matter of great ~** böyük mənası olan məsələ

consequent [ˈkɒnsɪkwənt] *adj* **1.** (*bir şeyin*) nəticəsi olan; **the rise in prices ~ upon the failure of the crops** məhsulun olmaması nəticəsində qiymətlərin qalxması;

2. dalınca gələn; ondan sonra gələn; **the ~ confusion upon the earthquake** zəlzələdən sonrakı çaxnaşma / həyəcan / vəlvələ

consequential [ˌkɒnsɪˈkwenʃl] *adj* **1.** vacib, əhəmiyyətli; **~ decision** vacib qərar; **2.** məntiqdən doğan

consequently [ˈkɒnsɪkwəntlɪ] *adv* beləliklə, nəticə etibarilə, bu səbəbdən; *My car broke down, consequently I arrived rather later Mənim maşınım sındı, bu səbəbdən də mən xeyli gec gəldim*

conservancy [kənˈsəːvənsɪ] *n* təbiətin mühafizəsi; **The Nature Conservancy Council** Təbiəti Mühafizə Şurası

conservation [ˌkɒnsəːˈveɪʃn] *n* **1.** saxlama, mühafizə, mühafizə etmə; qoruma (*nadir heyvanları, meşəni və s.*); **2.** konservləşdirmə (*meyvəni və s.*)

conservatism [kənˈsəːvətɪzm] *n* konservatizm, mühafizəkarlıq

conservative¹ [kənˈsəːvətɪv] *n* **1.** konservativ, mühafizəkar; **to go ~** konservativ / mühafizəkar olmaq; **2.** konservatorlar / mühafizəkarlar partiyasının üzvü

conservative² [kənˈsəːvətɪv] *adj* **1.** mühafizəkar, köhnəliyi sevən, köhnəliyin tərəfdarı; **~ in tastes / in habits** zövqdə / adət-ənənədə mühafizəkar (*köhnəlik tərəfdarı*); **2.** konservatorlar / mühafizəkarlar partiyasına aid (*İngiltərədə*)

conservatively [kənˈsəːvətɪvlɪ] *adv* mühafizəkarcasına

conservatoire [kənˈsəːvətwaːʳ] *n* konservatoriya

conservatory [kənˈsəːvətrɪ] *n* **1.** istixana, oranjereya; **2.** *amer.* konservatoriya

conserve [kənˈsəːv] *v* saxlamaq, mühafizə etmək; qorumaq; **to ~ *one's* strength / health** gücünü / sağlamlığını mühafizə etmək / qorumaq

consider [kənˈsɪdəʳ] *v* **1.** müzakirə etmək, müzakirəyə qoymaq; **to ~ a question / a proposal / a request / a claim** məsələ / təklif / xahiş / iddia müzakirə etmək; **2.** fikirləşmək, ətraflı düşünmək, götür-qoy etmək; *Have you considered how to get there? Sən / Siz ora necə getməyi götür-qoy etmisənmi / etmisinizmi?* **3.** hesab / güman / zənn / fərz etmək, sanmaq; **4.** nəzərə almaq (*bir kəsi*), hesablaşmaq (*bir kəslə*); **to ~ others** digərləri ilə hesablaşmaq

considerable [kənˈsɪdərəbl] *adj* **1.** böyük, çoxlu, xeyli; **~ sum of money** böyük məbləğ pul; **~ distance** böyük məsafə; **~ income** çoxlu gəlir; **~ weight** böyük çəki; **~ expense** xeyli xərc; **2.** görkəmli, hörmətli; **~ citizens** görkəmli vətəndaşlar; **to become ~ personage** hörmətli şəxsiyyət olmaq

considerably [kənˈsɪdərəblɪ] *adv* xeyli; əhəmiyyətli / mühüm dərəcədə

considerate [kənˈsɪdərɪt] *adj* diqqətli; iltifatlı; qayğıkeş; ədəbli; **to be ~ towards children** uşaqlara qarşı qayğıkeş / diqqətli olmaq

considerateness [kənˈsɪdərɪtnɪs] *n* diqqətlilik, iltifatlılıq, ədəblilik, qayğıkeşlik

consideration [kənˌsɪdəˈreɪʃn] *n* **1.** baxma, gözdən / nəzərdən keçirmə; müzakirə etmə; **under ~** müzakirədə; *The question is now under consideration Məsələ indi müzakirə olunur;* **2.** düşünmə, ölçüb-biçmə, götür-qoy etmə; **to take into ~** nəzərə almaq, diqqət yetirmək; **3.** diqqət, hörmət, iltifat, xoşrəftarlıq; **to show great ~ for *smb.*** bir kəsə qarşı çox diqqətli / iltifatlı olmaq; **4.** əvəzini vermə, yerini doldurma, kompensasiya; **to do *smth.* for a ~** əvəzini vermək üçün bir şey etmək

considered [kənˈsɪdəd] *adj* **1.** düşünülmüş, ətraflı düşünülmüş, götür-qoy edilmiş; **~ opinion** götür-qoy edilmiş fikir / mülahizə; **2.** hörmətli, hörmətəlayiq; **a very highly ~ general** çox yüksək hörmətli general

considering [kənˈsɪdərɪŋ] *prep* nəzərə alsaq, nəzərə alsanız və s.; *It's excusable considering his age Yaşını nəzərə alsaq, onu bağışlamaq olar*

consign [kənˈsaɪn] *v* **1.** tapşırmaq, himayəsinə vermək; **to ~ a child to the care of its teacher** uşağı onun müəlliminin himayəsinə vermək; **to ~ the body to the grave** cəsədi torpağa tapşırmaq; **2.** təyin etmək, vermək; **to ~ a room to *smb.'s* use** otağı bir kəsin istifadəsinə vermək;

3. *tic.* göndərmək, yola salmaq (*malı satılmaq üçün*)

consignment [kən'saınmənt] *n tic.* yük; mal partiyası; **new ~ of tea** yeni partiya çay

consignor [kən'saınə'] *n tic.* yük / mal göndərən

consist [kən'sıst] *v* **1. (of)** ibarət olmaq; *Water consists of hydrogen and oxygen Su hidrogendən və oksigendən ibarətdir;* **2. (in)** müəyyənləşdirmək; *National strength consists not only in national armies Ölkənin gücü ancaq onun ordusunun gücü ilə müəyyənləşdirilmir*

consistency [kən'sıstənsı] *n* **1.** ardıcıllıq, məntiqlilik; *Your actions lack consistency Sənin / Sizin hərəkətində / hərəkətinizdə məntiq / ardıcıllıq yoxdur;* **2.** sabitlik, daimilik, dəyişməzlik; **3.** uyğunluq, uzlaşma, yekdillik; birlik; **~ of opinions** fikir / rəy birliyi

consistent [kən'sıstənt] *adj* **1. (with)** uyğunlaşa / birləşə bilən, bir araya sığa bilən; *This is not consistent with that you told me yesterday Sənin / Sizin dünən mənə dediyinlə / dediyinizlə bu bir araya sığmır;* **2.** ardıcıl, məntiqli, əsaslı; *He is not consistent in his actions O, hərəkətlərində ardıcıl deyil*

consistently [kən'sıstəntlı] *adv* **(with)** uyğun, müvafiq, uyğun / müvafiq olaraq

consociate[1] [kən'souʃııt] *n* məsləkdaş, yoldaş

consociate[2] [kən'souʃıeıt] *v* **1.** şərik etmək / olmaq; **2.** birləşdirmək, bağlamaq; **3.** birləşmək, əlaqələnmək, əlaqəyə girmək

consociation [kən,sousı'eıʃn] *n* **1.** birləşmə, ittifaq; **the ~ of tribes** qəbilələrin birləşməsi / ittifaqı; **2.** yoldaşlıq; şirkət, cəmiyyət

consolation[1] [,kɔnsə'leıʃn] *n* təsəlli, təsəlli tapma; *Music was his only consolation Musiqi onun yeganə təsəllisi idi*

consolation[2] [,kɔnsə'leıʃn] *adj* təsəlliverici; **~ race** təsəlliverici cıdır yarışı (*əvvəlki cıdırda uduzanlar üçün*); **~ match** *id.* təsəlliverici matç (*əvvəlki yarışda uduzanlar üçün*); **~ prize** *id.* təsəlliverici priz

consolatory [kən'sɔlətərı] *adj* təsəlliverici, təskinlikverici; **~ words** təsəlliverici / təskin edici sözlər

console [kən'soul] *v* təsəlli / təskinlik vermək, ovundurmaq

console-mirror ['kɔnsoul,mırə] *n* bədənnüma ayna / güzgü

consolidate [kən'sɔlıdeıt] *v* **1.** möhkəmlətmək; **to ~ peace / power / position** sülhü / hakimiyyəti / mövqeyi möhkəmləndirmək; **2.** birləşdirmək; **to ~ territories / banks / armies** əraziləri / bankları / orduları birləşdirmək; **3.** birləşmək, qarışmaq; **4.** toplamaq, cəmləmək, birləşdirmək, ümumiləşdirmək; **to ~ various reports** müxtəlif məlumatları ümumiləşdirmək

consolidated [kən'sɔlıdeıtıd] *adj* **1.** ümumi; **~ balance sheet** *müh.* ümumi balans; **~ return** ümumi məlumat; **~ index** ümumi göstərici; **2.** bərkimiş; **~ mud** bərkimiş palçıq

consolidation [kən,sɔlı'deıʃn] *n* **1.** birləşdirilmə, birləşmə, birlik; **2.** möhkəmlətmə; **~ of peace** sülhü möhkəmləndirmə

consonant[1] ['kɔnsənənt] *n fon.* samit səs, samit səs ifadə edən hərf

consonant[2] ['kɔnsənənt] *adj* **1. (to)** uyğun, müvafiq; *My opinion is consonant to law Mənim mühakiməm qanuna uyğundur;* **2. (with)** uyğunlaşa bilən, bir araya sığa bilən; *Your actions do not appear to be consonant with your principles Sənin / Sizin hərəkətin / hərəkətiniz prinsiplərinlə / prinsiplərinizlə bir araya sığmır;* **3.** həmahəng, uyğun; **~ words / syllables** həmahəng sözlər / hecalar

consort[2] [kən'sɔ:t] *v* **1.** əlaqə saxlamaq, tanışlıq etmək, ünsiyyət saxlamaq, durub-oturmaq; *He'd been consorting with known criminals O, məlum cinayətkarlarla oturub-dururdu;* **2. (with, to)** uyğun / müvafiq olmaq, düz gəlmək, uyğun / müvafiq olmaq

consortium [kən'sɔ:tjəm] *n lat. mal.* konsorsium

conspectus [kən'spektəs] *n lat.* konspekt (*bir əsərin, nitqin, mərüzənin və s. xülasəsi*)

conspicuous [kən'spıkjuəs] *adj* **1.** görünən, zahiri, gözəçarpan, aydın, aşkar; **~ errors** görünən / gözəçarpan səhvlər; *Traffic signs should be conspicuous Yol hərəkəti işarələri aydın / aşkar görünməlidir;* **2.** məşhur, tanınmış, görkəmli; **~ statesman** məşhur / tanınmış / görkəmli dövlət xadimi

conspiracy [kən'spırəsı] *n* **1.** qəsd, sui-qəsd; əlbirlik (*cinayət işində*); **~ to overthrow the government** dövləti yıxmaq üçün sui-qəsd; **2.** konspirasiya (*öz fəaliyyətini bildirməmək üçün gizli təşkilatın iş üsulu*)

conspirator [kən'spırətə'] *n* sui-qəsdçi, cinayətdə / sui-qəsddə iştirak edən adam

conspire [kən'spaıə'] *v* **1.** sui-qəsd təşkil etmək / hazırlamaq; **to ~ against *smb.*** bir kəsə qarşı qəsd / sui-qəsd təşkil etmək; **2.** birgə / əlbir / birlikdə hərəkət etmək

constancy ['kɔnstənsı] *n* **1.** sabitlik, daimilik, dəyişməzlik; **~ of purpose** məqsədin sabitliyi / dəyişməzliyi; **~ of love / of friendship** məhəbbətin / dostluğun daimiliyi; **2.** sadiqlik, mətanət, vəfa; **a husband's ~** ər sədaqəti / vəfası

constant ['kɔnstənt] *adj* **1.** daimi, həmişəlik; arasıkəsilməyən, aramsız, arasıkəsilməz; **~ reader** daimi oxucu; **~ complaints** daimi / arasıkəsilməz şikayətlər; **~ anxiety** daimi narahatlıq; **~ rain** aramsız / arasıkəsilməz yağış; **2.** dəyişməz, sabit, dəyişməyən; **~ current** *el.* sabit cərəyan; **3.** sadiq, sədaqətli, vəfalı; **~ friend** sədaqətli / vəfalı dost;

◊ *Constant dropping wears away a stone* ≡ Damar, damar, daşı dələr

constantly ['kɔnstəntlı] *adv* həmişə, daimi, daima, fasiləsiz, fasiləsiz olaraq, durmadan, aramsız, dalbadal

consternate ['kɔnstə:neıt] *v* bərk qorxutmaq, dəhşətə / vahiməyə salmaq

consternation [,kɔnstə'neıʃn] *n* dəhşət, vahimə, qorxu; *They looked at each other in consternation Onlar dəhşət / vahimə içərisində bir-birinə baxdılar;* **to cause / to create ~ among people** insanlar / adamlar arasında vahimə yaratmaq

constipate ['kɔnstıpeıt] *v tib.* qəbz olmaq; *I am constipated again Mən yenə qəbz olmuşam*

constipated ['kɔnstıpeıtıd] *adj* qəbz olmuş / olan, qəbz; *If you are constipated, you should eat more vegetables and fruits Əgər sən / siz qəbz olubsansa / olubsunuzsa, daha çox tərəvəz və meyvə yeməlisən / yeməlisiniz*

constipation [,kɔnstı'peıʃn] *n tib.* qəbz

constituency [kən'stıtjuənsı] *n* **1.** *top.i.* seçicilər; **2.** seçki dairəsi; **3.** *d.d.* müştərilər, sifarişçilər

constituent [kən'stıtjuənt] *adj* **1.** səsvermə hüququna malik, səsvermə hüququ olan, seçici; **2.** qanunverici; **~ assembly** təsis yığıncağı; **~ power** qanunverici hakimiyyət; **3.** tərkib; **~ part** tərkib hissəsi

constitute ['kɔnstıtju:t] *v* **1.** təyin etmək; **2.** yaratmaq, təsis etmək, təşkil etmək; **to ~ a committee** komitə yaratmaq; **3.** qüvvəyə mindirmək (*qanunu*); **4.** təşkil etmək; *Twelve months constitute a year On iki ay bir ili təşkil edir*

constitution [,kɔnstı'tju:ʃn] *n* I **1.** konstitusiya, ana yasa; **2.** nizamnamə

constitution [,kɔnstı'tju:ʃn] *n* II **1.** bədən quruluşu, qədd-qamət; **2.** tərkib, quruluş; **~ of the air** havanın tərkibi

constitutional [,kɔnstı'tju:ʃnl] *adj* konstitusiyalı; **~ government** konstitusiyalı dövlət; **~ monarchy** konstitusiyalı monarxiya

constitutionally [,kɔnstı'tju:ʃnəlı] *adv* konstitusiyaya uyğun olaraq, qanunla

constitutive ['kɔnstıtju:tıv] *adj* təsisedici, təsis, əməli

constrain [kən'streın] *v* **1.** məcbur / vadar etmək; **to be ~ed** məcbur olmaq; **2.** dayandırmaq, qabağını almaq; **3.** həbsxanaya salmaq

constrained [kən'streınd] *adj* naçar, məcburi, çarəsiz, könülsüz; qeyri-təbii, süni; **~ smile** süni təbəssüm; **~ voice** qeyri-təbii səs

constraint [kən'streınt] *n* **1.** məcburiyyət, məcbur / vadar etmə; **to act under ~** məcburiyyət altında hərəkət etmək; **2.** əl-qolu bağlı olma, qeyri-sərbəstlik; sıxılma, sıxıntı; **~ of money** pul sıxıntısı; **~ of time** vaxt sıxıntısı (*çatmazlığı, azlığı*); **~ of space** məkan / yer sıxıntısı; **to feel ~ in *smb.*'s presence** bir kəsin qarşısında sıxıntı keçirmək / hiss etmək; **3.** həbsxana, qala

constrict [kən'strɪkt] *v* sıxmaq, daraltmaq; **to ~ muscle** əzələni sıxmaq; **to ~ the blood vessel** qan damarını sıxmaq

constricted [kən'strɪktɪd] *adj* dar; sıxılmış, yığılmış (*bir yerə*); **~ outlook** dar dünyagörüşü

constriction [kən'strɪkʃn] *n* sıxma, daraltma; daralma, sıxılma; **the ~ of the chest** sinənin daralması; **the ~ of life** həyatın daralması

construct [kən'strʌkt] *v* **1.** tikmək; **to ~ a house / a bridge** ev / körpü tikmək; **2.** çəkmək (*xətt*); **to ~ a geometrical figure / a triangle** həndəsi fiqur / üçbucaq çəkmək; **3.** yaratmaq, düzəltmək; **to ~ a theory** nəzəriyyə yaratmaq; **to ~ a plot of a play** pyesin süjetini yaratmaq

construction[1] [kən'strʌkʃn] *n* **1.** çəkmə, tikmə, tikinti; **the ~ of a road** yol çəkmə / tikmə; **housing ~** ev tikintisi; **to be under ~** tikilməkdə olmaq; *The new road is still under construction Təzə yol hələ də çəkilməkdədir / çəkilir;* **2.** quruluş; bina; *A chair is an object of simple construction Stul sadə quruluşlu əşyadır;* **4.** *qram.* quruluş, tərkib; **infinitive ~** məsdər tərkibi

construction[2] [kən'strʌkʃn] *adj* tikinti; **~ engineering** tikinti texnikası; **~ plant / site** tikinti meydanı; **~ work** tikinti işləri

constructional [kən'strʌkʃnl] *adj* **1.** tikinti, inşaat; **~ defect** tikinti / inşaat qüsuru; **2.** struktur

constructive [kən'strʌktɪv] *adj* **1.** tikinti, konstruksiya; **2.** yaradıcı, qurucu; əməli; **~ criticism / policy** yaradıcı tənqid / siyasət

constructively [kən'strʌktɪvlɪ] *adv* əməli olaraq, yaradıcı tərzdə

constructor [kən'strʌktəʳ] *n* **1.** konstruktor; **2.** inşaatçı

consul ['kɔnsl] *n* konsul; **The British Consul in Bakı** Britaniyanın Bakıdakı konsulu

consular ['kɔnsjuləʳ] *adj* konsul; **~ corps** konsul korpusu; **~ convention** konsul konvensiyası; **~ fees** konsul rüsumu / vergisi

consulate ['kɔnsjulɪt] *n* **1.** konsulluq; **2.** konsul rütbəsi; **3.** konsulun vəzifədə qalma müddəti

consulate general ['kɔnsjulɪt 'dʒenərəl] *n* baş konsul

consulship ['kɔnsəlʃɪp] *n* konsulluq; konsul vəzifəsi

consult [kən'sʌlt] *v* **1.** məsləhətləşmək, məsləhət almaq; **to ~ a lawyer / *one*'s friend** vəkildən / dostundan məsləhət almaq; **to ~ a doctor** həkimə müraciət etmək; **2.** baxmaq (*kitaba və s. məlumat almaq üçün*), məlumat almaq; **to ~ a map / a dictionary / an encyclopaedia** xəritəyə / lüğətə / ensiklopediyaya baxmaq; **3.** nəzərə almaq, diqqət yetirmək; **to ~ *smb.*'s interests** bir kəsin mənafeyini nəzərə almaq

consultant [kən'sʌltənt] *n* **1.** konsultant; **an industrial relations ~** sənaye əlaqələri üzrə konsultant; **2.** konsultant-həkim; **a ~ surgeon** konsultant-cərrah

consultation[1] [ˌkɔnsəl'teɪʃn] *n* konsultasiya; iclas; **legal ~** hüquq konsultasiyası; **in ~ with** məsləhətilə, məsləhət üzrə; **to hold a ~** məsləhətləşmək

consultation[2] [ˌkɔnsəl'teɪʃn] *adj* məsləhət; **~ hours** qəbul saatları; **~ room** həkimin qəbul otağı

consultative [kən'sʌltətɪv] *adj* məsləhətçi, məşvərətçi, konsultativ; **~ committee** məşvərətçi / konsultativ komitə; **~ voice** məşvərətçi səs

consulting [kən'sʌltɪŋ] *adj* məsləhətverən, məsləhətçi; **~ physician** həkim-məsləhətçi; **~ engineer** məsləhətçi mühəndis; **~ hours** qəbul saatları (*həkimin və s.*)

consume [kən'sju:m] *v* **1.** qırmaq, məhv / tələf etmək, yoxa çıxarmaq, aradan qaldırmaq; *The fire soon consumed the wooden hut Yanğın tezliklə ağac komanı məhv etdi;* **2.** yemək, yeyib içmək; *He consumed everything that was put before him O, qabağına qoyulmuş nə vardısa hamısını yedi;* **3.** sərf / israf etmək, dağıtmaq; **to ~ *one's* money** pulunu boş yerə xərcləmək; *He consumed all his money on women and drink O, bütün pulunu qadınlara və içkiyə sərf etdi;* **4.** bürümək, çulğamaq; boğmaq; *He is consumed with hatred Nifrət hissi onu boğur*

consumer [kən'sju:məʳ] *n* **1.** istehlakçı, müştəri; **2.** abunəçi

consumership [kən'sju:məʃɪp] *n iqt.* xalq istehlakı

consummate[1] [kən'sʌmɪt] *adj* çox gözəl / yaxşı / qəşəng, əla; **~ taste** çox yaxşı / gözəl zövq

consummate[2] ['kɔnsʌmeɪt] *v* **1.** tamamlamaq, başa çatdırmaq, qurtarmaq; **2.** kəbin əlaqəsini tamamlamaq (*cinsi əlaqədə olmaqla*)

consummation [ˌkɔnsʌ'meɪʃn] *n d.d.* **1.** qurtarma, tamamlama; başa çatdırma; **the ~ of work** işi tamamlama / başa çatdırma; **2.** kəbin əlaqələrini həyata keçirmə (*yəni cinsi əlaqədə olma*); **3.** son, axır, qurtaracaq; **4.** nail olma, çatma, əldə etmə (*məqsəd və s. haq.*); **the ~ of *one*'s ambitions** arzularına çatma

consumption [kən'sʌmpʃn] *n* **1.** işlətmə; **~ of food** ərzağın işlənməsi; **home ~** daxili istehlak; **2.** *tex.* işlətmə, sərf etmə (*yağ, yanacaq və s.*); *Gas and oil consumption always increases in cold weather Soyuq havada qaz və benzin çox işlədilir;* **3.** *tib.* vərəm, ciyərlərin vərəmi; **4.** solma, saralma (*xəstəlikdən*)

consumptive [kən'sʌmptɪv] *adj* vərəmli; vərəm xəstəliyinə tutulan

contact[1] ['kɔntækt] *n* əlaqə, rabitə; təmas; **to come in / into ~ with *smb.*** bir kəslə əlaqəsi olmaq; *Have you been in contact with your brother? Sənin / Sizin qardaşınla / qardaşınızla əlaqən / əlaqəniz varmı?* **to make ~** əlaqə yaratmaq; **diplomatic / cultural ~s** diplomatik / mədəni əlaqələr; *There is no diplomatic contact between these two countries Bu iki ölkə arasında heç bir diplomatik əlaqə yoxdur*

contact[2] ['kɔntækt] *adj*: **~ number** əlaqə saxlamaq üçün telefon nömrəsi

contact[3] [kən'tækt] *v* **1.** əlaqəyə girmək, əlaqə yaratmaq (*telefonla*), əlaqə saxlamaq; *He succeeded in contacting the secretary Katibə ilə əlaqə yaratmaq ona müyəssər oldu;* **2.** *el.* qoşmaq, birləşdirmək; **3.** *tex.* işə salmaq

contact-breaker ['kɔntækt,breɪkəʳ] *n* rubilnik

contagion [kən'teɪdʒn] *n* **1.** yoluxma, yoluxucu xəstəlik; **2.** *məc.* yayılma; *A contagion of fear seems to be spread all through the city Görünür, qorxu bütün şəhərə yayılıb*

contagious [kən'teɪdʒəs] *adj* **1.** yoluxucu, yoluxan; **~ disease** yoluxucu / yoluxan xəstəlik; **2.** *məc.* sirayətedici, başqalarına keçən; **~ laughter** sirayətedici gülüş

contain [kən'teɪn] *v* **1.** olmaq, ehtiva etmək; *This book contains a great deal of useful information Bu kitabda çoxlu faydalı məlumat var;* **2.** tutmaq, yerləşmək; *This barrel contains 50 litres Bu çəllək 50 litr tutur;* **3.** saxlamaq, cilovlamaq; **to ~ *one*'s anger** acığını cilovlamaq

container [kən'teɪnəʳ] *n* **1.** qab (*qutu, butulka və s.*); *Food will last longer if stored in an airtight container Hava keçirməyən qabda saxlanılan ərzaq uzun müddət xarab olmur;* **2.** konteyner

contaminate [kən'tæmɪneɪt] *v* **1.** çirkləndirmək; bulamaq; batırmaq; **to ~ a river with waste** çayı (axar) tullantılarla çirkləndirmək; **2.** yoluxdurmaq; infeksiya salmaq; *Flies contaminate food Milçəklər ərzağa infeksiya salır;* **3.** korlamaq (*şüuru və s.*)

contaminated [kən'tæmɪneɪtɪd] *adj* zəhərlənmiş, zəhərli, çirklənmiş; **~ ground / area** *hərb.* zəhərlənmiş torpaq / ərazi; **a river ~ by chemicals** kimyəvi tullantılarla çirklənmiş çay; **~ drinking water** çirklənmiş içməli su

contamination [kən,tæmɪ'neɪʃn] *n* **1.** çirklənmə (*həm də radioaktiv*); **~ of water / of air** suyun / havanın çirklənməsi; **radioactive ~** radioaktiv çirklənmə; **2.** korlanma; çürümə; **3.** murdarlama, ləkələmə, təhqir etmə

contemn [kən'tem] *v* nifrət etmək, xor / həqarətlə baxmaq, zəhləsi getmək

contemplate ['kɔntempleɪt] *v* **1.** tamaşa / seyr etmək, baxmaq; **2.** düşünmək, fikirləşmək, götür-qoy etmək; *The doctor contemplated the difficult operation he had to perform Həkim etməli olduğu cərrahiyyə əməliyyatı haqqında fikirləşdi / götür-qoy etdi;* **3.** fikrində / niyyətində / qəsdində olmaq; *He contemplates going to London next week O, gələn həftə Londona getmək fikrindədir*

contemplation [ˌkɔntem'pleɪʃn] *n* **1.** seyr / tamaşa etmə; **2.** dərin düşüncə / fikir, fikrə getmə; *He sat in deep contemplation*

O, dərin fikrə dalaraq oturmuşdu; **3.** niyyət, məram, məqsəd; **to have** ***smth.*** **in ~** bir şey etmək fikrində / niyyətində olmaq; **4.** gözləmə

contemplative [ˈkɔntempleɪtɪv] *adj* fikirli, dalğın; **~ person** fikirli / dalğın adam; **~ look** dalğın baxış

contemporaneous [kən,tempəˈreɪnjəs] *adj* müasir, çağdaş; **~ styles in women's clothing** qadın geyimində müasir / çağdaş dəb

contemporaneousness [kən,tempəˈreɪnjəsnɪs] *n* **1.** müasirlik; **2.** eyni zamanda / vaxtda olma, bir vaxta təsadüf etmə

contemporary[1] [kənˈtemprərɪ] *n* **1.** həməsr, müasir, bir dövrün / zamanın / əsrin adamı; **2.** həmyaş, yaşdaş, yaşıd; *John is my contemporary; we are both 60. Con mənim həmyaşıdımdır / yaşıdımdır, biz hər ikimiz 60 yaşındayıq;* **3.** müasir dövrdə yaşayan adam; *Is this composer a contemporary? Bu bəstəçi müasirdirmi?*

contemporary[2] [kənˈtemprərɪ] *adj* müasir, həməsr; **~ writers / literature** müasir yazıçılar / ədəbiyyat; **~ English** müasir ingilis dili; **~ society** müasir cəmiyyət

contempt [kənˈtempt] *n* **1.** nifrət; **to feel ~ for a liar** yalançıya nifrət bəsləmək / etmək; **to have / to hold** ***smb.*** **in ~** bir kəsə nifrət etmək / bəsləmək; *I feel nothing but contempt for people who treat children so cruelly Uşaqlarla belə qəddar rəftar edən adamlara mən ancaq və ancaq nifrət edirəm / bəsləyirəm;* **2.** *hüq.* hörmətsizlik (*məhkəməyə və s.*); təhqir etmə (*dövlət orqanlarını və s.*); **direct ~** məhkəməni təhqir etmə (*birbaşa məhkəmədə*); **~ of Congress** *amer.* konqresə hörmətsizlik; **3.** məhkəmənin göstərişini yerinə yetirməmə

contemptible [kənˈtemptəbl] *adj* mənfur, rəzil; alçaq; **~ conduct** alçaq / rəzil / mənfur davranış; **~ action** alçaq / rəzil hərəkət

contemptuous [kənˈtemptʃuəs] *adj* nifrətli, həqarətli, nifrət ifadə edən; lovğa, təkəbbürlü, iddialı; **~ look** lovğa / təkəbbürlü / iddialı / təşəxxüslü baxış; **~ remark** nifrət ifadə edən irad; **a ~ person** iddialı / lovğa təkəbbürlü adam

contemptuously [kənˈtemptʃuəslɪ] *adv* təşəxxüslə, təkəbbürlə, lovğalıqla, lovğa-lovğa

contend [kənˈtend] *v* **1.** mübarizə aparmaq, çarpışmaq, vuruşmaq; **to ~ for truth** həqiqət uğrunda mübarizə aparmaq / çarpışmaq; **to ~ with difficulties** çətinliyə qarşı mübarizə aparmaq; **2.** yarışmaq; *Several teams are contending for the prize Bir neçə komanda priz / mükafat uğrunda yarışır;* **3.** mübahisə etmək; **to ~ against the opponents** rəqiblə mübahisə etmək; *He is ready to contend about everything O hər şey haqqında mübahisə etməyə hazırdır*

contender [kənˈtendəʳ] *n* rəqib; iddiaçı; **~ to the title** *id.* çempion adına iddiaçı

contending [kənˈtendɪŋ] *adj* zidd; **~ interests** zidd maraqlar / mənafelər

content[1] [ˈkɔntent] *n* I **1.** ...da, ...də, içindəki,... içində olan şey; **the ~s of a bag / of a pocket** çantanın / cibin içindəkilər; **2.** məğz, mahiyyət, məzmun; **the ~ of a speech / a book / an article** nitqin / kitabın / məqalənin məğzi; **form and ~** forma və məzmun; **3.** həcm, tutum; **the ~ of a barrel** çəlləyin tutumu

content [kənˈtent] *n* II məmnunluq, məmnuniyyət, razılıq, razı qalma; **to** ***one's*** **heart's ~** istədikcə, istədiyi qədər; **to live in peace and ~** əmin-amanlıq və bolluq içərisində yaşamaq

content[2] [kənˈtent] *adj* **1.** xoşhal, məmnun; razı olan / qalan; **~ with food** yeməkdən razı olan / qalan; *I am content to remain at home Mən evdə qalmağa razıyam;* **2.** təklifə səs verən (*Lordlar Palatasında*)

content[3] [kənˈtent] *v* razı salmaq, qane etmək; *My apology appeared to content her Mənim üzr istəməyim göründü ki, onu razı saldı*

contentedness [kənˈtentɪdnɪs] *n* razılıq, məmnunluq, məmnuniyyət

contention [kənˈtenʃn] *n* çəkişmə, mübahisə; *This is not a time for contention Mübahisə vaxtı deyil;* **2.** baxış, nöqteyi-nəzər, fikir

contentious [kənˈtenʃəs] *adj* **1.** mübahisə etməyi sevən; hər şeyə bəhanə axtaran / irad tutan, öcəşkən; **2.** mübahisəli, mübahisə doğuran / yaradan; **a ~ clause in a treaty** müqavilənin mübahisəli / mübahisə doğuran maddəsi

contentiousness [kənˈtenʃəsnɪs] *n* deyingənlik, davakarlıq, dalaşqanlıq, öcəşkənlik

contents [ˈkɔntents] *n* mündəricat, kitabın içindəkilər; **the ~ of a book** kitabın mündəricatı

contest[1] [ˈkɔntest] *n* **1.** mübahisə; **2.** mübarizə, yarış; **a ~ for the leadership of the party** partiyada rəhbərlik uğrunda mübarizə; **international ~** beynəlxalq yarış; **a boxing ~** boks yarışı; **3.** konkurs; **musical ~** musiqi konkursu

contest[2] [kənˈtest] *v* **1.** etiraz etmək, razı olmamaq, qəbul etməmək; **to ~ a point / a right / a statement** bəndə / hüququ / bəyanata etiraz etmək; **2.** mübarizə aparmaq; **to ~ every inch of ground** torpağın hər qarışı uğrunda mübarizə aparmaq; **3.** yarışda iştirak etmək, rəqabət aparmaq; **to ~ a match / a race** yarışda / cıdırda iştirak etmək

contestant [kənˈtestənt] *n* **1.** rəqib; **2.** yarış iştirakçısı, iştirakçı; *There were 50 contestants from all parts of the country in this dancing competition Bu rəqs yarışında ölkənin bütün yerlərindən 50 nəfər iştirakçı vardı*

context [ˈkɔntekst] *n* **1.** kontekst; *Can't you guess the meaning of the word from the context? Sən / Siz bu sözün mənasını kontekstdən başa düşə bilmirsən / bilmirsiniz?* **2.** vəziyyət, şərait, hadisələrin gedişi; **in the ~ of to-day's Russia** Rusiyanın hazırki / bugünkü vəziyyətində

contextual [kənˈtekstʃuəl] *adj* kontekst, kontekstual, kontekstlə əlaqədar (olan); **the ~ meaning of the word** sözün kontekstual mənası

contextually [kənˈtekstʃuəlɪ] *adv* mətnlə əlaqədar, kontekstual şəkildə / tərzdə; **~ use of the word** sözün kontekstlə əlaqədar işlənməsi

contexture [kənˈtekstʃəʳ] *n* **1.** toxuma, hörmə; **2.** hadisələrin və s. bir-birinə qarışması; dolaşıqlıq; **~ of truth and lies** həqiqət və yalanların bir-birinə qarışması; **3.** ədəbi əsərin quruluşu, kompozisiya

conticent [ˈkɔntɪsənt] *adj* dinməz, danışmaz, sakit, azdanışan

contiguity [,kɔntɪˈgjuːɪtɪ] *n* qonşuluq, yanaşılıq, bitişiklik, təmas

contiguous [kənˈtɪgjuəs] *adj* qonşu, həmhüdud, yanaşı; yapışıq, bitişik; həmsərhəd, eyni sərhədli olan

continence [ˈkɔntɪnəns] *n* **1.** təmkinlilik, səbirlilik, təmkin; **~ in speech** nitqdə təmkinlilik; **2.** özünü / nəfsini saxlaya bilmə, çəkinmə (*xüs. cinsi əlaqədə olmadan*)

continent[1] [ˈkɔntɪnənt] *n* materik, kontinent, qitə; *Africa is a continent, Greenland is not Afrika materikdir / qitədir, Qrenlandiya yox;* **the Continent** Avropa qitəsi

continent[2] [ˈkɔntɪnənt] *adj* **1.** təmkinli, səbirli; **2.** özünü / nəfsini saxlaya bilən, çəkinən (*xüs. cinsi əlaqədən*), əxlaqlı, ismətli, bakir, təmiz, saf

continental[2] [,kɔntɪˈnentl] *adj* **1.** kontinental; **~ climate** kontinental iqlim; **~ glacier** kontinental buz örtüyü; **2.** Avropa qitəsinə / materikinə aid olan; **~ wars** Avropa müharibələri; **~ alliance** Avropa ittifaqı

continentalism [,kɔntɪˈnentəlɪzm] *n* Avropa qitəsinə / materikinə xas olan həyat tərzi / adət / ənənə və s. (*Britaniya adalarından fərqli olaraq*)

continently [ˈkɔntɪnəntlɪ] *adv* **1.** təmkinlə, səbirlə, özünü / nəfsini saxlayaraq; **2.** ismətlə, əxlaqlı bir tərzdə

contingency [kənˈtɪndʒənsɪ] *n* **1.** mümkünlük, ehtimal, yəqinlik; **2.** hadisə, təsadüf, gözlənilməyən vəziyyət; **fatal ~** faciəli / fəlakətli / bədbəxtlik gətirən hadisə; **unforeseen ~** gözlənilməyən təsadüf

contingent[1] [kənˈtɪndʒənt] *n* **1.= contingency**; **2.** pay, proporsional miqdar (*iştirakçılar və s. arasında*); **the British ~ at the Olympic games** Olimpiya oyunlarında iştirak edən britaniyalılar; **3.** *hərb.* şəxsi heyət, kontingent; **a small British ~ in the UNO peace-keeping force** BMT-nin asayişi qoruyan qüvvələrinin tərkibində Britaniyanın kiçik kontingenti; **4.** yığıncaqda / konfransda iştirak edən qrup

contingent[2] [kənˈtɪndʒənt] *adj* **1.** mümkün, mümkün ola bilən, ağlagələn; **2.** təsadüfi, gözlənilməz, qabaqcadan nəzərə alınm

bilməyən; ~ **expenses** qabaqcadan nəzərdə tutulmayan / nəzərə alınmayan xərclər; **3.** vəziyyətdən və s. asılı olan

contingently [kən'tındʒəntlı] *adv* şərti, şərti olaraq

continual [kən'tınjuəl] *adj* **1.** arasıkəsilməyən, arasıkəsilməz, fasiləsiz, aramsız; ~ **rain** arasıkəsilməyən / aramsız / fasiləsiz yağış; **2.** daim, daima; **a ~ increase in output of animal products** heyvandarlıq məhsullarının daim / daima artması

continually [kən'tınjuəlı] *adv* **1.** dəfələrlə, dönə-dönə; *I continually have to remind him of his responsibilities Mən ona məsuliyyəti haqqında dönə-dönə xatırlatmalı oluram;* **2.** həmişə, daim, daima; *They're continually arguing Onlar həmişə / daim mübahisə edirlər*

continuance [kən'tınjuəns] *n* süreklilik, davam; müddət; **during the ~ of the war** dava / müharibə müddətində; *The continuance of this drought will ruin the harvest Quraqlığın belə davam etməsi məhsulu məhv edəcək*

continuation [kən,tınju'eıʃn] *n* **1.** davam, davam etdirmə / etmə; ardı; ~ **of a story / of an article** hekayənin / məqalənin davamı / ardı; *The Baltic Sea is a continuation of the North Sea Baltik dənizi Şimal dənizinin davamıdır;* **2.** yenidən başlama, təzələmə; ~ **of the studies after the holidays** tətildən / kanikuldan sonra yenidən dərslərə başlama

continue [kən'tınju:] *v* **1.** davam etdirmək / etmək; **to ~ work / the trip** işi / səyahəti davam etdirmək; *The fighting around the airport continued for a week before we defeated the enemy Biz düşməni məğlub edənədək vuruşma aeroportun ətrafında bir həftə davam etdi;* **2.** işdə / vəzifədə saxlamaq; *The king decided to continue John as minister Kral Conu nazir vəzifəsində saxlamağı qərara aldı;* **3.** qalmaq *(əvvəlki vəziyyətdə)*; **to ~ in power / at one's post** hakimiyyətdə / öz vəzifəsində qalmaq; **4.** uzanmaq; *The road continues for miles Yol bir neçə mil uzanır*

continued [kən'tınju:d] *adj* aramsız, daimi, daima; ~ **opposition** daimi müxalifət; ~ **resistance** daimi müqavimət; ~ **fraction** *riyaz.* sonsuz kəsir

continuer [kən'tınjuə'] *n* davamçı, davam etdirən

continuing [kən'tınjuıŋ] *adj* davamedən, arasıkəsilməz, aramsız, daimi; ~ **discussions** arasıkəsilməz / aramsız müzakirələr

continuity [,kɔntı'nju:ıtı] *n* **1.** arasıkəsilməzlik, fasiləsizlik, aramsızlıq; **2.** ardıcıllıq; **to break the ~ of *smb.'s* ideas** bir kəsin fikrinin ardıcıllığını qırmaq

continuous [kən'tınjuəs] *adj* **1.** arasıkəsilməyən, arasıkəsilməz, fasiləsiz, aramsız, uzunsürən, sürəkli, uzunmüddətli; *The brain needs a continuous supply of blood Beynin arasıkəsilməz / fasiləsiz qan təminatına ehtiyacı var;* ~ **laughter** aramsız / fasiləsiz gülüş; ~ **coughing** aramsız / fasiləsiz öskürək; **2.** *el.* sabit *(cərəyan haq.)*; **3.** *qram.* davamedici; ~ **forms** davamedici formalar *(fel haq.)*; **the present / the past ~ form** indiki / keçmiş zamanın davamedici forması

continuously [kən'tınjuəslı] *adv* arasıkəsilmədən, fasiləsiz olaraq, durmadan, aramsız, daima; *That tap was dripping continuously through the night O kran bütün gecəni aramsız olaraq damırdı*

contort [kən'tɔ:t] *v* **1.** əymək; **to ~ tree-trunk** ağacın gövdəsini əymək; **2.** dəyişdirmək, əyri etmək; *His face was contorted with pain Onun sifəti ağrıdan əyildi;* **3.** mənasını dəyişdirmək, təhrif etmək; **to ~ a word out of its ordinary meaning** sözün adi mənasını təhrif etmək / dəyişdirmək

contorted [kən'tɔ:tıd] *adj* əyri, əyilmiş; ~ **branches** əyilmiş budaqlar; **a face ~ with anger** hirsdən / acıqdan əyilmiş sifət

contortion [kən'tɔ:ʃn] *n* **1.** əymə; **2.** təhrif etmə

contortionist [kən'tɔ:ʃnıst] *n* akrobat, yoq

contour[1] ['kɔntuə'] *n* kontur, ümumi şəkil / təsəvvür; çevrə; **the ~s of the human body / of the continent** insan bədəninin / kontinentin konturu / çevrəsi

contour[2] ['kɔntuə'] *v* konturunu çəkmək

contraband ['kɔntrəbænd] *adj* qaçaq, kontraband; ~ **goods** qaçaq mallar, kontraband / qaçaq mal ticarəti

contrabandist ['kɔntrəbændıst] *n* kontrabandçı, qaçaq mal gətirən

contrabass [,kɔntrə'beıs] *n* kontrabas *(musiqi aləti)*

contra-bassoon [,kɔntrəbə'su:n] *n* kontrafaqot *(musiqi aləti)*

contraception [,kɔntrə'sepʃn] *n* **1.** hamiləliyin qarşısını alma, hamilə olmağa imkan verməmə; **2.** hamiləliyin qarşısını alan dərman qəbul etmə

contraceptive[1] [,kɔntrə'septıv] *n tib.* hamiləliyin qarşısını alan vasitə

contraceptive[2] [,kɔntrə'septıv] *adj* hamiləliyin qarşısını alan

contract[1] ['kɔntrækt] *n* **1.** müqavilə, kontrakt, razılaşma; ~ **of purchase / of sale** alğı-satqı müqaviləsi / kontraktı; ~ **of insurance** sığorta müqaviləsi; **to make / to enter into a ~** müqavilə / kontrakt bağlamaq; **to break a ~** müqaviləni / kontraktı pozmaq; **to annul a ~** müqaviləni / kontraktı ləğv etmək; **2.** kəbin müqaviləsi

contract[2] ['kɔntrækt] *adj* müqavilə, kontrakt; ~ **price** müqavilə / kontrakt qiyməti; ~ **value** müqavilə / kontrakt ilə alınan / satılan malların dəyəri

contract[3] [kən'trækt] *v* I **1.** müqavilə / kontrakt bağlamaq; **to ~ to build a house** ev tikmək üçün müqavilə bağlamaq; **to ~ a marriage with *smb.*** bir kəslə kəbin müqaviləsi bağlamaq; **2.** yaratmaq, bağlamaq *(ittifaq və s.)*; **to ~ an alliance with a foreign country** xarici ölkə ilə ittifaq yaratmaq; **3.** əldə etmək, qazanmaq *(vərdiş və s.)*; **to ~ good / bad habits** yaxşı / pis vərdiş qazanmaq

contract [kən'trækt] *v* II **1.** azaltmaq, sıxmaq, qısaltmaq; **to ~ expenses** xərcləri azaltmaq; **to ~ a word** sözü qısaltmaq; **2.** sıxılmaq, yığılmaq; *The heart contracts by the action of the muscles Ürək əzələlərin hərəkəti ilə sıxılır;* **3.** qaşqabağını tökmək; **to ~ *one's* eyebrows** qaşqabağını tökmək

contracted [kən'træktıd] *adj* I **1.** müqavilə ilə müəyyənləşdirilmiş; **2.** *arx.* nişanlanmış, adaxlanmış; adaxlı, nişanlı

contracted [kən'træktıd] *adj* II **1.** qaşqabaqlı, tutqun *(insan sifəti haq.)*; büzülmüş, qırışmış; ~ **forehead** qırışmış alın; ~ **kidney** *tib.* büzüşmüş böyrək; **2.** dar, məhdud; ~ **mind** kəm ağıl; ~ **ideas / views** məhdud fikir / baxış; **3.** *dilç.* qısaldılmış, qısa; ~ **word** qısaldılmış söz

contractile [kən'træktaıl] *adj* sıxılıb-açılan, açılıb-yığılan; *The heart is a highly contractile organ Ürək yüksək dərəcədə açılıb-yığılan bədən üzvüdür*

contractility [,kɔntræk'tılıtı] *n* sıxılma / sıxlaşma qabiliyyəti

contracting [kən'træktıŋ] *adj* razılığa gələn, razılaşan; ~ **parties** razılığa gələn partiyalar / tərəflər

contraction [kən'trækʃn] *n* **1.** ixtisar etmə, ixtisara salma; daralma; **2.** *dilç.* qısa / qısaldılmış forma

contractive [kən'træktıv] *adj* sıxılıb-açılma, açılıb-yığılma; sıxılma / qısalma qabiliyyəti olan

contractor [kən'træktə'] *n* podratçı, podrata götürən, podratla iş görən *(adam)*

contractual [kən'træktʃuəl] *adj* müqavilə, müqavilədə göstərilmiş, müqavilə təəhhüdü

contradict [,kɔntrə'dıkt] *v* **1.** zidd olmaq; *The two reports contradict each other Bu iki məlumat bir-birinə ziddir;* **2.** etiraz etmək, razılaşmamaq, əks getmək; *Don't contradict me Mənə etiraz etmə / etməyin;* **3.** inkar / təkzib etmək, yalana çıxartmaq; **to ~ a statement / a report** bəyanatı / məlumatı təkzib etmək; **to ~ facts** dəlilləri / faktları inkar etmək

contradiction [,kɔntrə'dıkʃn] *n* **1.** ziddiyyət, təzad; uyğun gəlməmə, müvafiq olmama, düz gəlməmə; **2.** təkzib, təkzib etmə

contradictious [,kɔntrə'dıkʃəs] *adj* **1.** mübahisə etməyi sevən; uyğun gəlməyən, zidd olan; **2.** inkar / təkzib edən

contradictive [,kɔntrə'dıktıv] *adj* zidd, bir-birinə zidd, bir-birinə uymayan, bir-biri ilə düz gəlməyən

contradictory [,kɔntrə'dıktərı] *adj* **1.** ziddiyyətli; ~ **assertions / news / directions / statements** ziddiyyətli müddəalar / xəbərlər / göstərişlər / bəyanatlar; **2.** zidd olan, uyğun gəlməyən, bir yerə sığma-

yan; **schemes ~ to common sense** sağlam düşüncə ilə bir yerə sığmayan planlar

contradistinct [ˌkɒntrədɪsˈtɪŋkt] *adj* zidd, əks, əks / zidd keyfiyyəti ilə fərqlənən

contradistinction [ˌkɒntrədɪsˈtɪŋkʃn] *n* müqayisə etmə, tutuşdurma, qarşı qoyma

contradistinguish [ˌkɒntrədɪsˈtɪŋgwɪʃ] *v* müqayisə etmək, tutuşdurmaq

contrahent[1] [ˈkɒntrəhənt] *n* razılığa gələn tərəflər

contrahent[2] [ˈkɒntrəhənt] *adj* razılığa gələn, razılaşan

contranatural [ˈkɒntrəˈnætʃrəl] *adj* qeyri-təbii, qeyri-normal

contrapose [ˈkɒntrəˈpouz] *v* müqayisə etmək, tutuşdurmaq

contraposition [ˌkɒntrəpəˈzɪʃn] *n* müqayisə etmə, tutuşdurma, qarşı-qarşıya qoyma; **in ~ to / with** ziddinə olaraq

contrariety [ˌkɒntrəˈraɪəti] *n* ziddiyyət, zidlik; təzad; bir araya sığmazlıq, bir araya sığa bilməmə; **~ to sound reason** sağlam düşüncəyə zidd

contrarily [ˈkɒntrərɪli] *adv d.d.* **1.** əksinə, ziddinə, ziddinə olaraq, **to testify ~** əksinə / ziddinə şəhadət / ifadə vermək; **2.** əksinə, tərsinə, əks istiqamətə

contrariness [kənˈtrɛərɪnɪs] *n* inad, inadcıllıq, inadkarlıq, tərslik, öz bildiyini etmə

contrariwise [ˈkɒntrərɪwaɪz] *adv* **1.** tərsinə, əksinə; **2.** digər tərəfdən

contrarotation [ˌkɒntrərouˈteɪʃn] *n* əks istiqamətə fırlanma

contrary[1] [ˈkɒntrərɪ] *n*: **on the ~** əksinə; *-I believe you like your job -On the contrary, I hate it Mən inanıram ki, sənin / sizin işindən / işinizdən xoşun gəlir / xoşunuz gəlir -Əksinə, mənim ondan zəhləm gedir*

contrary[2] [ˈkɒntrərɪ] *adj* **1.** zidd, əks; **~ news / directions / measures** əks xəbərlər / göstərişlər / tədbirlər; **2.** əks istiqamətli, qarşı; **~ wind** qarşı külək; **to look the ~ way** əks tərəfə baxmaq; **3.** arzu edilməyən, əlverişsiz (*hava haq.*)

contrary to [ˈkɒntrərɪtu:] *prep* əksinə, ziddinə, zidd olaraq; **to act ~ the rules** qaydaya zidd hərəkət etmək; *He acted contrary to my wishes O mənim arzularımın əleyhinə / əksinə hərəkət etdi;* **to act ~ nature** təbiətə zidd hərəkət etmək

contrarily [ˈkɒntrərɪli] *adv* əksinə, ziddinə; **to speak ~** əksinə / ziddinə danışmaq

contrariness [ˈkɒntrərɪnɪs] *n* əkslik, ziddiyyət

contrast[1] [ˈkɒntræst] *n* **1.** kontrast, təzad, ziddiyyət, fərq; *There is a striking contrast between the two friends İki dost arasında ciddi fərq var;* **2.** müqayisə etmə, tutuşdurma; **in ~ with** müqayisədə; *In contrast with your brother you are more careful Qardaşınla müqayisədə sən / siz daha diqqətlisən / diqqətlisiniz*

contrast[2] [kənˈtræst] *v* (**with**) **1.** müqayisə etmək, tutuşdurmaq, qarşılaşdırmaq, qarşı-qarşıya qoymaq; **to ~ two books** iki kitabı müqayisə etmək / tutuşdurmaq; *It is interesting to contrast the two writers Bu iki yazıçını müqayisə etmək / tutuşdurmaq maraqlıdır;* **2.** zidd / əks olmaq, təzad / ziddiyyət təşkil etmək; *The two brothers contrasted sharply Bu iki qardaş bir-birilə tam ziddiyyət / təzad təşkil edir*

contravene [ˌkɒntrəˈvi:n] *v* **1.** pozmaq, riayət / əməl etməmək; **to ~ a custom / regulation** adəti / qaydanı pozmaq, adətə / qaydaya əməl etməmək; **to ~ a law** qanunu pozmaq, qanuna riayət / əməl etməmək; **2.** mübahisə / etiraz etmək; **to ~ a statement** bəyanata etiraz etmək **3.** zidd / əks olmaq

contravention [ˌkɒntrəˈvenʃn] *n* pozma (*qanunu, müqaviləni və s.*)

contribute [kənˈtrɪbju:t] *v* ianə vermək, kömək etmək; bağışlamaq; **to ~ to the Red Cross** Qırmızı Xaç cəmiyyəti fonduna ianə vermək; **to ~ food and clothing for the relief of the refugees** qaçqınlara kömək olaraq ərzaq və paltarla yardım etmək; **2.** töhfə vermək (*elmə və s.*), imkan yaratmaq, kömək etmək, səbəb olmaq; *He contributed greatly to the improvement of national music / literature etc. O, milli musiqinin / ədəbiyyatın və s. təkmilləşməsinə böyük kömək etmişdir.* **3.** əməkdaşlıq etmək (*qəzetdə, jurnalda*)

contribution [ˌkɒntrɪˈbju:ʃn] *n* **1.** ianə vermə, bağışlama; *I give a small contribution to the church each week Mən hər həftə kilsəyə bir az ianə verirəm;* **2.** töhfə, hədiyyə; **~ to the cause of peace** sülh işinə töhfə / hədiyyə; **to make a ~ to *smth.*** bir şeyə töhfə / hədiyyə vermək; **3.** əməkdaşlıq (*qəzetdə, jurnalda*); **4.** qəzetə / jurnala verilən məqalə; **5.** kömək, yardım; **6.** kontribusiya, təzminat (*müharibə zamanı düşmənin işğal etdiyi yerlərdəki əhalidən zorla yığılan pul, ərzaq və s.*)

contributor [kənˈtrɪbjutə^r] *n* **1.** ianəçi, ianə verən; **2.** əməkdaş (*qəzetdə, jurnalda*)

contributory [kənˈtrɪbjutərɪ] *adj* **1.** ianəçi, ianə verən; **2.** əməkdaşlıq edən; **3.** kömək edən, imkan yaradan; **a ~ factor** kömək edən / imkan yaradan amil

contrition [kənˈtrɪʃn] *n* peşmançılıq; **tears of ~** peşmançılıqdan axıdılan göz yaşları

contrivance [kənˈtraɪvəns] *n* **1.** fikir, niyyət (*xüs. satqınlıq haq.*); **2.** ixtiraçılıq, ixtiraçılıq qabiliyyəti; **3.** *tex.* ixtira / icad etmə; **4.** cihaz *The scientists invented a new contrivance for milking cows Alimlər inəkləri sağmaq üçün yeni cihaz ixtira etdilər*

contrive [kənˈtraɪv] *v* kəşf / icad etmək; fikirləşib tapmaq; **to ~ a new type of machine / radio / airship, etc.** yeni növ maşın / radio / hava gəmisi və s. kəşf / icad etmək; **to ~ a means of escape** qaçmaq üçün fikirləşib vasitə tapmaq; *The prisoners contrived a way of escaping / to escape Dustaqlar / Məhbuslar qaçmaq üçün fikirləşib yol tapdılar*

contrived [kənˈtraɪvd] *adj* uydurulmuş; **a novel with a ~ plot** uydurulmuş süjetli roman

contriver [kənˈtraɪvə^r] *n* uydurmaçı, qondarmaçı, yalançı, böhtançı

control[1] [kənˈtroul] *n* **1.** idarə, nəzarət, idarə / nəzarət etmə; *The teacher had good control over his class Müəllim sinfə yaxşı nəzarət edirdi;* **under government ~** hökumətin nəzarəti altında; **to get beyond / out of ~** təsir dairəsindən çıxmaq; **to bring under ~** nəzarət altına almaq; nəzarətə götürmək; **social ~** ictimai nəzarət; **disarmament ~** tərk-silah üzərində nəzarət; **to exercise ~ over *smb.* / *smth.*** bir kəsə / bir şeyə nəzarət etmək; **to have ~ over *smth.*** bir şeyi öz nəzarəti altında saxlamaq; **to be under ~** nəzarət altında olmaq, nəzarətə götürülmək; **2.** təmkinlilik, səbirlilik, təmkin; səbir, hövsələ; *Don't lose control of your temper Səbirli ol / olun, Hövsələni / Hövsələnizi bas / basın;* **to write / to read without ~** sıxılmadan yazmaq / danışmaq; **to keep *one's* feeling under ~** hissini cilovlamaq, özünü ələ almaq; **3.** tənzimləmə, idarə etmə; nizamlama; **rent ~** ev kirayəsini / arenda haqqını tənzim etmə; **traffic ~** küçə hərəkətini nizamlama; **birth ~** doğumu nizamlama; **remote ~** uzaqdan / uzaq məsafədən idarə etmə; **to lose ~ of a motor-car** avtomaşına nəzarəti itirmək; **to go out of ~** *av. dan.* idarəni itirmək; **4.** *rad.* nizamlama

control[2] [kənˈtroul] *adj* yoxlama, kontrol, idarə; **~ experiment** kontrol sınaq; **~ organization / commission** yoxlama təşkilatı / komissiyası

control[3] [kənˈtroul] *v* (**-ll-**) **1.** rəhbərlik / idarə etmək; **a car which is hard to ~ at high speed** yüksək süratlə gedərkən çətin idarə olunan maşın; *He knows how to control his horse O, atını necə idarə etməyi bilir;* **2.** özünü ələ almaq / saxlamaq; *I was so furious I couldn't control myself Mən elə qeyzli idim ki, özümü ələ ala bilmədim;* **3.** tənzimləmək, nizamlamaq, nizama salmaq; **to ~ traffic** küçə hərəkətini nizamlamaq / tənzimləmək; **to ~ prices** qiymətləri tənzimləmək

controllable [kənˈtrouləbl] *adj* **1.** idarə olunan, idarə oluna bilən, tənzim oluna bilən; **2.** nəzarət oluna bilən; **3.** cilovlana bilən, qarşısıalına bilən

controlled [kənˈtrould] *adj* idarə olunan, idarə oluna bilən, tənzim edilən, nizamlaşdırılan; **~ disarmament** idarə edilə / oluna bilən tərk-silah; **~ nuclear reaction** *fiz.* nəzarət edilə / oluna bilən nüvə reaksiyası

controller [kənˈtroulə^r] *n* **1.** kontrolçu (*yoxlayıcı, nəzarətçi*); müfəttiş; təlimatçı; **2.** *tex.* avtomatik nizamlayıcı; **3.** operator

controversial [ˌkɒntrəˈvə:ʃl] *adj* **1.** mübahisəli; mübahisə doğuran; **~ question** mü-

bahisəli məsələ; ~ **book** mübahisə doğuran kitab; ~ **decision** mübahisəli qərar; **2.** mübahisə etməyi sevən; ~ **person** mübahisə etməyi sevən adam

controversy [ˈkɔntrəvə:si] *n* **1.** mübahisə, bəhs, polemika; çəkişmə, münaqişə; **border** ~ sərhəd münaqişəsi; **2.** *hüq.* hüquqi münaqişə, mülki məhkəmə işi

controvert [ˈkɔntrəvə:t] *v* **1.** mübahisə / bəhs etmək, höcətləşmək, sözə gəlmək, çəkişmək; **2.** təkzib etmək

contumacious [ˌkɔntju:ˈmeıʃəs] *adj* **1.** tərs, inad, inadcıl, inadkar, kəc, itaət etməyən, itaətsiz, ipəyatmayan; **2.** *hüq.* məhkəmənin hökmünə tabe olmayan

contumacy [ˈkɔntjuməsı] *n* **1.** tərslik, inad, inadkarlıq, kəclik; itaətsizlik, itaət etməmə, sözə baxmama; **2.** *hüq.* məhkəməyə gəlməmə, məhkəmənin hökmünə tabe olmama

contumelious [ˌkɔntju:ˈmı:ljəs] *adj* təhqiredici, həqarətli, alçaldıcı; ~ **taunt** həqarətli / təhqiredici rişxənd

contumely [ˈkɔntju:mlı] *n* **1.** təhqir, həqarət, təhqir etmə (*əsas söz və ya hərəkətlə*); **2.** ədəbsizlik, qabalıq, kobudluq, hörmətsizlik; **3.** biabırçılıq, rüsvayçılıq

contuse [kənˈtju:z] *v* kontuziya etmək, əzmək, zədələmək

contusion [kənˈtju:ʒn] *n* kontuziya; əzmə, zədələmə

conundrum [kəˈnʌndrəm] *n* tapmaca, bağlama; **to speak in ~s** eyhamla / üstüörtülü danışmaq

conurbation [ˌkɔnə:ˈbeıʃn] *n* böyük şəhər (*şəhərətrafı ilə birlikdə*); **the Baku** ~ böyük Bakı

convalescent [ˌkɔnvəˈlesnt] *adj* yaxşılaşan, sağalan; ~ **care** xəstəlikdən durmuş adama göstərilən qayğı; ~ **home** sanatoriya, istirahət evi / ocağı

convene [kənˈvi:n] *v* **1.** çağırmaq; təşkil etmək, toplamaq, yığmaq; **to ~ a meeting / a council / an assembly** iclas / şura / yığıncaq çağırmaq; **2.** məhkəməyə çağırmaq

convenience [kənˈvi:njəns] *n* **1.** rahatlıq, münasiblik, uyğunluq; **for ~'s sake** rahatlıq üçün / naminə; **to suit / to await** ***smb.'s*** ~ bir kəsin rahatlığını nəzərə almaq; *We hope that this will suit your convenience Biz ümid edirik ki, bu sənin / sizin üçün rahat olacaq*; **2.** rahatlıq, komfort; **a house full of ~s of every sort** hər cür rahatlığı olan ev; **3.** *evf.* ayaqyolu;

◊ **marriage of** ~ məqsədli evlənmə

convenient [kənˈvi:njənt] *adj* rahat, münasib; ~ **time / place** münasib vaxt / yer; ~ **tool** münasib / rahat alət; ~ **method** münasib metod / üsul

conveniently [kənˈvi:njəntlı] *adv* rahat, qolay, rahatca

convention [kənˈvenʃn] *n* **1.** iclas, qurultay; **teachers'** ~ müəllimlərin qurultayı; **the recent ~ of the party** partiyanın bu günlərdəki / yaxınlardakı qurultayı; **to hold a** ~ iclas / qurultay çağırmaq; **2.** müqavilə, saziş, konvensiya (*beynəlxalq saziş / müqavilə*); **international** ~ beynəlxalq konvensiya / saziş; **multilateral** ~ çoxtərəfli konvensiya / saziş; **diplomatic** ~ diplomatik saziş; **the Geneva Convention** Cenevrə Konvensiyası

conventional [kənˈvenʃənl] *adj* **1.** ədəbli, ləyaqətli, tərbiyəli, nəzakətli, kübar; ~ **manners** ədəbli / kübar davranışlar; ~ **clothes** ədəbli / ləyaqətli geyim; *She is very conventional in her clothes O, çox ədəbli paltar geyir*; **2.** *hərb.* adi, adət, ənənəvi; ~ **weapon** adi silah; ~ **armed forces** adi silahlı qüvvələr; **a ~ power station** adi elektrik stansiyası (*yəni atomla işləməyən*); **3.** razılaşdırılmış, qərarlaşdırılmış, şərtləşdirilmiş; ~ **rate** *tic.* şərtləşdirilmiş məzənnə; **4.** normal; ~ **yield** *k.t.* normal məhsul; **5.** şərti; ~ **sign** şərti işarə

conventionalizm [kənˈvenʃnəlızm] *n* **1.** şərtilik; şablonluq, trafaretlik; **2.** *fəls.* konvensionalizm

conventionalist [kənˈvenʃnəlıst] *n* şərtilik / ənənəvilik tərəfdarı; formalist

conventionality [kənˌvenʃəˈnælıtı] *n* şərtilik, ənənəvilik

conventionally [kənˈvenʃnəlı] *adv* ədəblə, nəzakətlə, ləyaqətlə; **to dress** ~ ləyaqətlə geyinmək; **to behave** ~ ədəblə / ləyaqətlə davranmaq

converge [kənˈvə:dʒ] *v* bir nöqtədə birləşmək (*xətt, yol və s. haq.*); *Railway lines seem to converge when one looks at them from a distance Uzaqdan baxanda adama elə gəlir ki, dəmir yol xətləri bir nöqtədə birləşir*

convergence [kənˈvə:dʒəns] *n* **1.** görüşmə; **2.** *fiz.* konvergensiya

convergent [kənˈvə:dʒənt] *adj* **1.** *riyaz.* görüşən, bir nöqtədə kəsişən; **2.** *fiz.* konvergent (*konvergensiya nəticəsində yaxınlaşan*)

conversable [kənˈvə:səbl] *adj* **1.** danışqan, söhbətcil, çoxdanışan; **2.** ünsiyyətli, adamayovuşan, mehriban; **3.** söhbətə yararlı (*mövzu haq.*)

conversant [kənˈvə:sənt] *adj* məlumatlı, tanış (*bir şeylə*), təcrübəli, bilikli, səriştəli; ~ **with a subject / a person** mövzu ilə / adamla tanış olan; *I can't claim conversant with any of the sciences because I've never studied them Mən bu elmlərin heç biri üzrə səriştəli olduğumu iddia edə bilmərəm, çünki mən onlarla heç vaxt məşğul olmamışam*

conversation [ˌkɔnvəˈseıʃn] *n* danışıq, söhbət; **to have / to hold a ~ with** ***smb.*** bir kəslə danışıq aparmaq; **to enter / to get into** ~ danışığa qoşulmaq; **to resume a** ~ danışığa yenidən başlamaq; **to give a ~ another turn** söhbəti / danışığı başqa mövzuya keçirmək; **to keep up a** ~ söhbəti davam etdirmək; *It's time we had a serious conversation about your career Sənin / Sizin karyeran / karyeranız haqqında ciddi danışmaq vaxtıdır*

conversational [ˌkɔnvəˈseıʃənl] *adj* **1.** danışıq; ~ **style** danışıq üslubu; ~ **French / Azerbaijani / Russian / English,** *etc.* fransız / Azərbaycan / rus / ingilis və s. danışıq üslubu; **2.** danışqan, çoxdanışan

converse[1] [ˈkɔnvə:s] *n* əks, əksi olma; ***Empty*** *is the converse of* ***full*** ***Empty*** *(boş)* ***full*** *(dolu)-nun əksidir*

converse[2] [ˈkɔnvə:s] *adj* əksinə, əks; ~ **opinion** zidd / əks fikir; *I hold the converse opinion Mən əks fikirdəyəm*

converse[3] [kənˈvə:s] *v* **1.** danışmaq, söhbət etmək; **2.** ünsiyyət saxlamaq

conversely [ˈkɔnvə:slı] *adv* əksinə, ziddinə; *You can add water to flour or conversely flour to water Sən / Siz ya suyu una, və ya əksinə, unu suya qata bilərsən / bilərsiniz*

conversion [kənˈvə:ʃn] *n* **1.** (**to, into**) çevrilmə, dönmə; **the ~ of cream into butter** qaymağın / xamanın yağa çevrilməsi; **2.** başqa dinə keçmə / dini qəbul etmə; ~ **to Christianity** xristianlığı qəbul etmə; *There were many conversions to Christianity among the ancient Romans Qədim Romalıların arasında xristianlığı qəbul edənlər çox olmuşdur*; **3.** əqidənin / inamın dəyişməsi, bir partiyadan başqasına / digərinə keçmə; **4.** dəyişmə; **the ~ of teachers to new methods of teaching** təlimdə müəllimlərin yeni metoda keçməsi; **5.** *mal.* konversiya, dəyişmə (*bir pul vahidini digərinə*); ~ **of pounds into dollars** funtun dollara dəyişilməsi; **6.** *dilç.* konversiya

convert [ˈkɔnvə:t] *v* **1.** çevirmək; **to ~ water into steam** suyu buxara çevirmək; **2.** keçmək, qəbul etmək (*başqa dini və s.*); **3.** *hüq.* etibar edilmiş əmlakı öz adına çevirmək / keçirmək

convertibility [kənˌvə:təˈbılıtı] *n* **1.** dönmə, qayıtma, dönmə qabiliyyəti; **2.** *mal.* valyutanın sərbəst dəyişə bilməsi; ~ **of the pound** funt sterlinqin dəyişmə qabiliyyəti

convertible[1] [kənˈvə:təbl] *n* üstü açılan avtomobil

convertible[2] [kənˈvə:təbl] *adj* **1.** dəyişdirilə / çevrilə bilən, çevrilmə qabiliyyətinə malik olan; ~ **currencies** çevrilə bilən valyutalar; **2.** qatlanan, açılan, örtülüb açılan; **a ~ bed** qatlanan / örtülüb açılan çarpayı

convex [ˈkɔnˈveks] *adj* qabarıq; **a ~ mirror** qabarıq güzgü; **a ~ lens** qabarıq linza

convexity [kənˈveksıtı] *n* qabarıqlıq

convey [kənˈveı] *v* **1.** aparmaq (*miniklə*), daşımaq, gətirmək (*miniklə*); **to ~ goods / luggage / passengers** mal / yük / sərnişin daşımaq; **2.** keçirmək (*xüs. işı, səsi və s.*); **to ~ electricity** elektriki keçirmək; *Wires convey electricity Məftil elektriki keçirir*; **3.** yetirmək, çatdırmaq, göndərmək; **to ~ greetings / information** salam / məlumat göndərmək; **4.** ifadə etmək; *Words fail to convey my feelings Mənim hisslərimi*

mi ifadə etməkdə sözlər acizdir; **5.** *hüq.* əmlak / hüquq vermək

conveyance [kən'veıəns] *n* **1.** daşıma, daşınma, göndərmə; **air ~** hava yolu ilə daşıma; **the ~ of goods by rail** malların / yükün dəmir yolu ilə daşınması; **2.** daşıma vasitəsi; nəqliyyat vasitəsi; **a public ~** ictimai nəqliyyat; **3.** göndərmə, yetirmə, ötürmə *(məlumat və s.)*; **4.** *hüq.* əmlak vermə *(rüs. daşınmayan)*

conveyancer [kən'veıənsə'] *n* daşınmaz əmlakın verilməsi ilə məşğul olan hüquqşünas

conveyer [kən'veıə'] *n tex.* konveyer

conveyor [kən'veıə'] *n* = **conveyer**

convict[1] ['kɔnvıkt] *n* məhkum, dustaq; cani, katorqa çəkmiş adam; **returned ~** həbsxanadan buraxılan / azad edilən adam / cani

convict[2] ['kɔnvıkt] *adj* **1.** katorqa; **~ prison** katorqa həbsxanası; **2.** məhkum / həbs edilmiş

convict[3] [kən'vıkt] *v* **1.** *hüq.* günahkar hesab etmək, hökm çıxarmaq; **2.** öz günahını boynuna almağa məcbur etmək

conviction [kən'vık∫n] *n* **1.** *hüq.* ittiham etmə, hökm, ittihamnamə; **2.** inam, əqidə, məslək, etiqad; *He is an internationalist by conviction O, inamına / əqidəsinə görə beynəlmiləlçidir;* **3.** qətilik, əzm, möhkəmlik; əminlik

convictive [kən'vıktıv] *adj* inandırıcı, əsaslı; **~ answer** inandırıcı / əsaslı cavab

convince [kən'vıns] *v* inandırmaq, əmin etmək; **to ~ *smb.* of *one's* sincerity** bir kəsi öz səmimiyyətinə inandırmaq; **to ~ *smb.* that he is mistaken** bir kəsi səhv etdiyinə inandırmaq

convinced [kən'vınst] *adj* inanan, inanmış, əqidəli, etiqadlı, inamlı, əzmli; **to be ~ of *smth.*** bir şeyə əmin olmaq; *I am convinced of her innocence Mən onun günahsız olduğuna əminəm / inanıram*

convincing [kən'vınsıŋ] *adj* inandırıcı, qənedici, sübutlu, əsaslı, qəti, qətiyyətli; **a ~ argument** inandırıcı / əsaslı dəlil; **a ~ victory** qəti qələbə; *Their claim to have developed atomic weapons is not convincing Onların atom silahlarını inkişaf etdirmək haqqındakı iddiası inandırıcı deyil*

convincingly [kən'vınsıŋlı] *adj* inandırıcı, inandırıcı / əsaslı surətdə / tərzdə; *Her proposal was convincingly argued Onun təklifi əsaslı surətdə müzakirə doğurdu*

convivial [kən'vıvıəl] *adj* **1.** şən, şad, kefcil, yeyib-içən; **~ companions** kefcil / yeyib-içməyi sevən dəstə / kampaniya; **2.** *(hadisə və ya vəziyyət haqqında)* xoş, xoşagələn, şən; qonaqlıq, ziyafət; **~ surroundings** şən / xoş mühit; **~ evening** ziyafət gecəsi

conviviality [kən,vıvı'ælıtı] *n* **1.** təntənəlilik, təmtəraqlılıq; **2.** şadlıq, şənlik, nəşə, dilxoşluq

convocation [,kɔnvə'keı∫n] *n* **1.** çağırma; **the ~ of Parliament** parlamentin çağırılması; **2.** Oksford və ya Darem universitetinin şurası

convoke [kən'vouk] *v* çağırmaq, toplamaq; **to ~ Parliament** parlamenti çağırmaq

convoluted ['kɔnvəlu:tıd] *adj* **1.** buruq, əyri-üyrü; girintili-çıxıntılı; əyilmiş; *Some sheep have convoluted horns Bəzi qoyunların buruq buynuzu olur;* **2.** dolaşıq, qarışıq, anlaşılması çətin; **a ~ explanation** dolaşıq / qarışıq / anlaşılması çətin izahat; **a ~ argument** dolaşıq / anlaşılmaz dəlil

convolution [,kɔnvə'lu:∫n] *n* **1.** burma, eşmə; **2.** buruqluq; büküklük, əyrilik; **3.** *anat.* beyin qırışları

convolve [kən'vɔlv] *v* burmaq, eşmək

convolvulus [kən'vɔlvjuləs] *n bot.* sarmaşıq

convoy[1] ['kɔnvɔı] *n* **1.** müşayiət etmə, yanınca getmə; **2.** nəqliyyat; **3.** konvoyun nəzarəti altında olan əsirlərin kolonnası / sırası; **4.** dəfn mərasimi

convoy[2] ['kɔnvɔı] *v hərb.* müşayiət etmək *(mühafizə məqsədilə)*

convulse [kən'vʌls] *v* **1.** titrətmək, əsdirmək, tərpətmək, silkələmək; *The island was convulsed by an earthquake Zəlzələ adanı titrətdi / silkələdi;* **2.** ürpəşdirmək, qıc etmək; **to be ~d with colic** sancıdan əziyyət çəkmək / əzilib-büzülmək; **to be ~d with anger** acıqdan / qəzəbdən qovrulmaq; **3.** qıc olub çırpınmaq

convulsion [kən'vʌl∫n] *n* **1.** qıc, qıc olma, spazma, konvulsiya *(qıc olma)*; **to fall into a fit of ~** qıc tutmasına məruz qalmaq, qıc olmaq; *He fell into a fit of convulsion O qıc oldu;* **2.** *ekol.* kataklizm, kəskin / məhvedici / dağıdıcı çevriliş *(təbiətdə, cəmiyyətdə)*; **~ of nature** təbiətin kataklizmi; **3.** sarsıntı, sarsıma, ictimai və siyasi həyəcan / qarışıqlıq

convulsive [kən'vʌlsıv] *adj* **1.** coşğun, həyəcanlı, konvulsiv; **~ laughter** coşğun gülüş; **2.** dağıdıcı, məhvedici; *The French Revolution was a convulsive historical event Fransa inqilabı dağıdıcı tarixi hadisə idi*

convulsively [kən'vʌlsıvlı] *adv* coşğun, hönkürə-hönkürə, tələsik; **to weep ~** hönkürə-hönkürə ağlamaq

cony ['kounı] *n d.d. zool.* krolik, evdovşanı

conyburrow ['kounı,bʌrou] *n* krolik yuvası

cony-catcher ['kounı,kæt∫ə'] *n* yalançı, adamaldadan, hiyləgər, kələkbaz, fırıldaqçı

coo[1] [ku:] *n* **1.** quruldama *(göyərçin səsi)*; **2.** şirin söhbət

coo[2] [ku:] *v* **1.** quruldamaq *(göyərçin haq.)*; **2.** şirin-şirin söhbət etmək,

◊ **to bill and ~** əzizləmək, nazlamaq, oxşamaq

cook[1] [kuk] *n* **1.** aşpaz; **2.** *dən.* kok;

◊ *Every cook praises his own broth ≡ Heç kim öz ayranına turş deməz; Too many cooks spoil the broth ≡ Mamaça çox olanda, uşaq tərs gələr*

cook[2] [kuk] *v* **1.** hazırlamaq *(yemək)*, bişirmək; **2.** bişmək, qızarmaq *(xörək haq.)*; *These apples don't cook well Bu almalar yaxşı bişmir;* **3.** bişmək, qovrulmaq *(isti havadan)*; **to be ~ed alive in the tropics** tropik istidən diri-diri yanmaq / qovrulmaq; **4.** *d.d.* saxtalaşdırmaq, saxtakarlıq etmək, uydurmaq, özündən düzəltmək, qondarmaq, toxumaq *(ən çox* **to ~ up**); **to ~ up a story** özündən əhvalat uydurmaq / toxumaq; **to ~ up charge** ittiham uydurmaq; **to ~ up account** hesabı saxtalaşdırmaq;

◊ **to ~ *one's* own goose** özü-özünə quyu qazmaq; **to ~ *smb.'s* goose** bir kəsə quyu qazmaq

cookee [ku:'kı] *n amer.* aşpaz köməkçisi / şagirdi

cooker ['kukə'] *n* **1.** plitə, peç, soba; **2.** bişirilməli olan ərzaq; **3.** bişirilə bilən meyvə *(heyva, alma və s.)*

cookery ['kukərı] *n* aşpazlıq; *Boys as well as girls must be taught cookery in school Məktəbdə qızlar kimi oğlanlara da aşpazlıq öyrədilməlidir*

cookery-book ['kukərıbuk] *n* aşpazlıq kitabı

cook-house ['kukhaus] *n* **1.** səyyar mətbəx; **2.** *dən.* kambuz *(gəmi mətbəxi)*

cooking ['kukıŋ] *adj* **1.** mətbəx, yemək; **~ utensils** mətbəx qabları; **~ salt** mətbəx / yemək duzu; **~ butter** mətbəx / yemək yağı; **2.** bişirilə bilən, bişirilmək üçün yarayan; **~ apples / cherries** bişirməyə yarayan alma / albalı

cookout ['kukaut] *n* gəzinti zamanı açıq havada hazırlanan xörək

cook-room ['kukru:m] *n* **1.** mətbəx; **2.** kambuz *(gəmidə mətbəx)*

cook up ['kukʌp] *v* uydurmaq, özündən düzəltmək; *Tom cooked up a story to explain why he was late for work, but his employer did not believe him Tom işə gecikməyinin səbəbini izah etmək üçün bir əhvalat uydurdu, lakin sahibkar ona inanmadı*

cool[1] [ku:l] *n* **1.** sərinlik; **the ~ of the morning / of the evening / of the forest, etc.** səhərin / axşamın / meşənin sərinliyi; **2.** sakitlik, soyuqqanlılıq, təmkin; **to keep *one's* ~** öz təmkinini saxlamaq / itirməmək; **to blow / to lose *one's* ~** təmkinini / sakitliyini itirmək, özündən çıxmaq; *Don't loose your cool! Özündən / Özünüzdən çıxma / çıxmayın*

cool[2] [ku:l] *adj* **1.** sərin; təmiz; **~ morning / weather** sərin səhər / hava; **~ wind** sərin külək; *A cool wind blew off the sea Dənizdən sərin külək əsdi;* **to get ~** sərinləşmək; **2.** yüngül *(paltar haq.)*; **~ dress** yüngül paltar; **3.** sakit, soyuqqanlı; özünü itirməyən, tələsə düşməyən, təmkinli; *Keep cool! Özündən / Özünüzdən çıxma / çıxmayın; He has a cool head O, sakit / təmkinli / soyuqqanlı adamdır;* **4.** qaba, ədəbsiz, kobud; həyasız; **~ behaviour** həyasız / ədəbsiz / qaba / kobud davranış

cool[3] [ku:l] *v* **1.** soyutmaq, sərinləşdirmək; **to ~ *one's* tea** çayını soyutmaq; *The rain*

cooled the air Yağış havanı sərinləşdirdi; **2.** sərinləşmək, soyumaq; *Let your tea cool a little before you drink it İçməzdən əvvəl qoy / qoyun çayın / çayınız bir az soyusun*

cooler [ˈkuːləʳ] *n* **1.** sərinləşdirici içki və s.; **2.** *tex.* soyuducu; radiator; **3.** *id.* oyundan kənar edilən / qovulmuş oyunçuların oturduğu skamya

cool-headed [ˈkuːlˈhedɪd] *adj* sakit, təmkinli, soyuqqanlı; **a ~ gentleman** sakit / təmkinli centlmən

coolish [ˈkuːlɪʃ] *adj* soyuqtəhər

coolly [ˈkuːlɪ] *adv* **1.** soyuq, sərin; *He received my suggestion coolly O mənim təklifimi soyuq qarşıladı;* **2.** soyuqqanlılıqla, təmkinlə

coolness [ˈkuːlnɪs] *n* **1.** sərinlik; **the ~ of the evening** axşamın sərinliyi; **2.** soyuqqanlılıq, sakitlik; **3.** soyuqluq; *There is a coolness between the two friends İki dost arasında bir soyuqluq var*

coom [kuːm] *n* I **1.** kömür külü; **2.** taxta kəpəyi, mişarağzı

coop[1] [kuːp] *n* **1.** toyuq hini; quş və ya ev-dovşanı üçün qəfəs; **2.** torba, tor *(balıq tutmaq üçün)*

coop[2] [kuːp] *v* toyuq hininə / qəfəsə salmaq

cooper[1] [ˈkuːpəʳ] *n* çəlləkçi, boçkaçı, çəllək / boçka qayıran

cooper[2] [ˈkuːpəʳ] *v* **1.** çəllək / boçka qayırmaq; **2.** çəlləkdə / boçkada saxlamaq

cooperage [ˈkuːpərɪdʒ] *n* **1.** çəllək / boçka qayırma sənəti; **2.** çəllək / boçka qayırma emalatxanası

co-operant [kouˈɔpərənt] *adj* kömək / yardım edən; **~ factors of human progress** bəşəriyyətin inkişafına kömək edən amillər

cooperate [kouˈɔpəreɪt] *v* **1.** əməkdaşlıq etmək, bir yerdə işləmək; **to ~ with friends in starting a newspaper** dostlarla bir yerdə qəzet buraxmaq; **2.** kömək etmək, imkan yaratmaq, səbəb olmaq; **to ~ to the success of *smth.*** bir şeydə müvəffəqiyyətə nail olmaq üçün imkan yaratmaq / kömək etmək; *The weather and the scenery co-operated to make our holiday a success Hava və mühit bizim istirahətimizin yaxşı keçməsinə səbəb oldu / şərait yaratdı;* **3.** birləşmək, birləşdirmək, kooperativləşmək; **4.** qarşılıqlı təsir etmək, bir-birinə təsir göstərmək

cooperation [kouˌɔpəˈreɪʃn] *n* **1.** əməkdaşlıq, əməkdaşlıq etmə, bir yerdə işləmə; **international / scientific / cultural ~** beynəlxalq / elmi / mədəni əməkdaşlıq; **to work in close ~ with *smb.*** bir kəslə sıx əməkdaşlıqda işləmək; **2.** qarşılıqlı təsir; **3.** kooperasiya

cooperative[1] [kouˈɔpərətɪv] *n* **1.** kooperativ təşkilatı / cəmiyyəti; **2.** kooperativ təşkilatının üzvü

cooperative[2] [kouˈɔpərətɪv] *adj* **1.** birgə, birləşmiş, kollektiv, müştərək; **~ bank** birləşmiş bank; **2.** korporasiya, kooperativ; **a ~ firm** kooperativ firma; **~ society** kooperativ / korporasiya cəmiyyəti; *The farmer and his neighbours decided to establish a cooperative farm Fermer və onun qonşuları kooperativ ferma təşkil etməyi qərara aldılar*

cooperator [kouˈɔpəreɪtəʳ] *n* **1.** əməkdaş; **2.** kooperator

coopery [ˈkuːpərɪ] *n* **1.** çəlləkçilik / boçkaçılıq işi; **2.** çəllək / boçka qayırma emalatxanası

coordinate[1] [kouˈɔːdnɪt] *n* **1.** bərabər, tən, eyni, tay, tay-tuş *(vəziyyətə və s. görə)*; **2.** *riyaz.* koordinat

coordinate[2] [kouˈɔːdnɪt] *adj* **1.** bərabər, eyni qəbildən, sərbəst; **2.** *qram.* tabesiz *(cümlə haq.)*; **~ clause** tabesiz cümlə; **a ~ composite sentence** tabesiz mürəkkəb cümlə

coordinate[3] [kouˈɔːdɪneɪt] *v* **1.** uyğunlaşdırmaq, uzlaşdırmaq, əlaqələndirmək; **to ~ *one's* movements in swimming** üzən zaman hərəkətləri uzlaşdırmaq / əlaqələndirmək; **to ~ policies** siyasi kursu əlaqələndirmək / uzlaşdırmaq; **2.** birgə hərəkət etmək

coordinating [kouˈɔːdɪneɪtɪŋ] *adj* birləşdirici; **~ conjunctions** *qram.* birləşdirici bağlayıcılar

coordination [kouˌɔːdɪˈneɪʃn] *n* **1.** koordinasiya, uyğunlaşdırma, əlaqələndirmə; **the ~ of the work of several people** bir

neçə adamın işini əlaqələndirmə; **2.** *qram.* tabesiz / tabesizlik əlaqəsi

coot [kuːt] *n* **1.** *zool.* qaşqaldaq *(quş)*; **2.** *d.d.* sadədil, sadəlövh; gic, axmaq, avara, səfeh;

◊ **as bald as a ~** daz, dazbaş

co-owner [kouˈounəʳ] *n* şərik, ortaq

cop[1] [kɔp] *n* I *d.d.* **1.** polis nəfəri; **2.** tutma, tutulma, yaxalama, yaxalanma, ələ keçmə; **fair ~** cinayət yerində yaxalanma

cope [koup] *v* I **(with)** öhdəsindən gəlmək, bacarmaq; **to ~ with difficulties** çətinliyin öhdəsindən gəlmək

copeck [ˈkoupek] *n* qəpik

copier [ˈkɔpɪəʳ] *n* üzünü köçürən / ağardan, surət çıxardan

copilot [kouˈpaɪlət] *n av.* ikinci pilot / təyyarəçi

copious [ˈkoupjəs] *adj* bol, çox; zəngin; **~ harvest** bol məhsul; **~ information** zəngin / ətraflı məlumat; **~ supply of goods** çox / bol ərzaq ehtiyatı; **~ vocabulary** zəngin söz ehtiyatı;

◊ **~ style** təmtəraqlı üslub

copiously [ˈkoupjəslɪ] *adv* bol, bol-bol, bolluca, çoxluca

copiousness [ˈkoupjəsnɪs] *n* bolluq, çoxluq, zənginlik

copper[1] [ˈkɔpəʳ] *n* **1.** mis, qırmızı mis; **2.** mis və ya gümüşdən kəsilmiş pul; **3.** mis qazan

copper[2] [ˈkɔpəʳ] *adj* mis; **~ kettle / wire** mis çaydan / məftil

copper[3] [ˈkɔpəʳ] *v* üzərinə mis çəkmək

copper-bit [ˈkɔpəbɪt] *n* lehim aləti, hövnə

copper-bottomed [ˈkɔpəˈbɔtəmd] *adj* **1.** etibarlı, mötəbər; **~ promises** etibarlı vədlər; **a ~ guarantee** etibarlı zəmanət; **2.** altına mis örtük çəkilmiş *(gəmi, qazan və s.)*

copper-coloured [ˈkɔpəˈkʌləd] *adj* mis rəngli

copper-faced [ˈkɔpəfeɪst] *adj* utanmaz, abırsız, həyasız, sırtıq

copper-nose [ˈkɔpənouz] *n* qırmızı burun

coppery [ˈkɔpərɪ] *adj* **1.** misli; tərkibində mis olan; **2.** mis rəngli; misəbənzər *(rəng haq.)*

co-production [ˈkouprəˈdʌkʃn] *n kino* birgə istehsal

copulate [ˈkɔpjuleɪt] *v biol.* cinsi əlaqədə olmaq, cinsi əlaqəyə girmək; cütləşmək *(heyvan və s.)*, cütləşdirmək *(heyvanı və s.)*

copulation [ˌkɔpjuˈleɪʃn] *n* **1.** birləşmə, birləşdirmə; əlaqə; **~ of ideas** fikirlərin / ideyaların əlaqəsi; **2.** *bot.* çubuq calağı, peyvənd

copulative[1] [ˈkɔpjulətɪv] *n qram.* birləşdirici bağlayıcı

copulative[2] [ˈkɔpjulətɪv] *adj qram.* **1.** birləşdirici; **a ~ conjunction** birləşdirici bağlayıcı; **2.** *biol.* cinsiyyət

copy[1] [ˈkɔpɪ] *n* **1.** nüsxə; **to have some copies of a book** kitabın bir neçə nüsxəsinə malik olmaq; **advance / complimentary ~** siqnal / müəllif nüsxəsi; **2.** surət; **~ of a letter / document** məktubun / sənədin surəti; **rough ~** qaralama; **fair ~** ağlama *(yazının təmiz yazılmış variantı)*; **true ~** həqiqi surət; **to take / to make a ~ of a document** sənədin surətini çıxartmaq; **3.** reproduksiya, surət *(portretin və s.)*; **4.** əlyazması, çapa hazırlanan material

copy[2] [ˈkɔpɪ] *v* **1.** üzünü / surətini çıxartmaq; **to ~ a document** sənədin üzünü / surətini çıxartmaq; **2.** köçürmək *(başqasından)*; **3.** təqlid etmək; oxşatmaq *(özünü bir kəsə)*

copybook [ˈkɔpɪbuk] *n* **1.** yazı nümunəsi; **2.** *amer.* dəftər

copycat [ˈkɔpɪkæt] *n* **1.** kor-koranə başqalarını təqlid edən adam *(davranışda, geyimdə və s.)*; **2.** məktəbdə həmişə özgələrinin işini köçürən uşaq / şagird

copist [ˈkɔpɪst] *n* **1.** üzünü köçürən, surət çıxardan; **2.** təqlidçi, təqlid edən *(adam)*

copyright[1] [ˈkɔpɪraɪt] *n* müəlliflik hüququ; **~ reserved** müəlliflik hüququ saxlanılır

copyright[2] [ˈkɔpɪraɪt] *v* müəlliflik hüququnu təmin etmək

coquet [kouˈket] *v* **(with)** naz etmək, əzilib-büzülmək

coquetry [ˈkoukɪtrɪ] *n* naz, işvə, qəmzə; əzilib-büzülmə

coquette [kouˈket] *n fr.* işvəkar, cilvəli, nazlı, qəmzəli

coquettish [kouˈketɪʃ] *adj* nazlı, işvəli; qəmzəli, cilvəli; **a ~ smile** qəmzəli / işvəli təbəssüm; **a ~ manner** işvəli / qəmzəli / nazlı davranış

cor [kɔ:] *n mus.* valtorna *(musiqi aləti)*

coral[1] [ˈkɔrəl] *n* **1.** mərcan; **2.** mərcan rəngli; **3.** cilalanmış mərcandan qayrılmış oyuncaq

coral[2] [ˈkɔrəl] *adj* mərcan rəngli; **~ lipstick** mərcan rəngli pomada

coral-island [ˈkɔrəl,aɪlənd] *n* mərcan adası

Coran [kɔˈra:n] *n* Quran

cord[1] [kɔ:d] *n* **1.** kəndir *(nazik)*; **2.** *anat.* tel; **vocal ~s** səs telləri; **3.** *anat.* onurğa beyni, haram ilik; **4.** *anat.* göbəkbağı

cord[2] [kɔ:d] *v* kəndirlə bağlamaq

corded [ˈkɔ:dɪd] *adj* kəndirlə bağlanmış

cordial[1] [ˈkɔ:djəl] *n* **1.** ürək fəaliyyətinə kömək edən dərman; **2.** bərk ətirli şirinləşdirilmiş içki *(likör və s.)*

cordial[2] [ˈkɔ:djəl] *adj* **1.** səmimi; mehriban; **~ thanks** səmimi təşəkkür; **~ welcome** səmimi qəbul; **~ smile** səmimi təbəssüm; **2.** dərin, böyük; **3.** tünd, bərk; **~ drink** tünd / bərk içki

cordiality [,kɔ:dɪˈælɪtɪ] *n* **1.** səmimilik, sədaqət, mehribanlıq, istiqanlılıq, üzügülərlilik; **2.** mehribanlıq, səmimilik

cordially [ˈkɔ:djəlɪ] *adv* səmimiyyətlə, hərarətlə, sədaqətlə, mehribanlıqla, ürəkdən

cordiform [ˈkɔ:dɪ:fɔ:m] *adj* ürəyəoxşar, ürəkşəkilli, ürəyəbənzər

core[1] [kɔ:] *n* **1.** özək; iç; **the ~ of an apple** almanın özəyi / içi; **2.** mahiyyət, can, məğz; **the ~ of a subject** məsələnin canı / məğzi / mahiyyəti

core[2] [kɔ:] *v* özəyini çıxartmaq *(almanın və s.)*

coreless [ˈkɔ:lɪs] *adj* özəksiz, özəyi olmayan; içiboş

corer [ˈkɔ:rəʳ] *n* meyvənin özəyini çıxartmaq üçün maşın

coriaceous [,kɔrɪˈeɪʃəs] *adj* **1.** dərili, dəri / gön kimi, bərk; **2.** dəridən / göndən hazırlanmış

cork[1] [kɔ:k] *n* **1.** probka ağacının qabığı; **2.** tıxac, probka; **3.** üzgəc

cork[2] [kɔ:k] *v* probka ilə bağlamaq

corkage [ˈkɔ:kɪdʒ] *n* butulkanı tıxama / bağlama

corked [kɔ:kt] *adj* probka ilə bağlanmış

corker [ˈkɔ:kəʳ] *n* butulka bağlamaq üçün maşın

corking [ˈkɔ:kɪŋ] *adj d.d.* çox gözəl / yaxşı, heyran doğurucu

cork-oak [ˈkɔ:kˈouk] *n bot.* probka palıdı

corkscrew [ˈkɔ:kskru:] *n* burğu, probkaaçan

cork-tree [ˈkɔ:ktri:] *n bot.* probka ağacı

corkwood [ˈkɔ:kwud] *n bot.* probka ağacı

cormorant [ˈkɔ:mərənt] *n zool.* **1.** qarabataq *(böyük quş)*; **2.** qarınqulu, çoxyeyən

corn[1] [kɔ:n] *n* I **1.** *top.i.* taxıl; buğda *(xüs. İngiltərədə)*; vələmir *(xüs. Şotlandiyada)*; qarğıdalı *(xüs. Amerikada)*; **2.** dənli bitkilər; **3.** tum, çəyirdək *(almada, bibərdə və s.)*;

◊ **to measure another's ~ by** *one's* **own bushel** başqasının taxılını öz çanağı ilə ölçmək, ≅ öz arşını ilə ölçmək

corn [kɔ:n] *n* II döyənək, qabar;

◊ **to tread on** *smb.***'s pet ~** bir kəsin döyənəyini basmaq / yaralı yerinə toxunmaq

corn[2] [kɔ:n] *v* **1.** taxıl *(buğda)*, qarğıdalı və s. səpmək; **2.** duzlamaq, duza qoymaq *(ət və s.)*; **3.** dən bağlamaq *(sünbül)*

cornchop [ˈkɔ:ntʃɔp] *n* qarğıdalı yarması, yem üçün qarğıdalı unu

corn cleaner [ˈkɔ:nkli:nəʳ] *n* taxıltəmizləyən maşın

corn-cob [ˈkɔ:nkɔb] *n amer. bot.* qarğıdalı qıçasının özəyi

corn crusher [ˈkɔ:n,krʌʃəʳ] *n k.t.* qarğıdalı döyən maşın

corn cutter [ˈkɔ:n,kʌtəʳ] *n k.t.* qarğıdalı doğrayan / kəsən *(maşın)*

corn ear [ˈkɔ:nɪəʳ] *n* qarğıdalı qıçası

corned [kɔ:nd] *adj* **1.** dən-dən edilmiş, dənələnmiş; **2.** duzlu, duzlanmış; **~ beef** duzlanmış / qaxac ət

cornel [ˈkɔ:nəl] *n bot.* zoğal

cornelian cherry [kɔˈni:ljən,tʃerɪ] *n bot.* = **cornel**

corneous [ˈkɔ:nɪəs] *adj* buynuzşəkilli, buynuzaoxşar, buynuzvarı, buynuz kimi

corner[1] [ˈkɔ:nəʳ] *n* **1.** künc; guşə; tin; **in the ~ of the room** otağın küncündə; **at the ~ of the street** küçənin tinində; **to turn the ~** tini dönmək; **to cut off a ~** küncü kəsmək, birbaşa / düz getmək; **to watch** *smb.* **out of the ~** bir kəsə gözünün ucu ilə baxmaq; **2.** dalan; xəlvəti yer / künc; **murky ~s** qaranlıq / xəlvəti yer; **3.** bölgə, rayon, hissə; **the four ~s of the earth** dünyanın dörd hissəsi; **4.** *id.* **1)** meydanın küncü; **2)** künc zərbəsi;

◊ **tight ~** çətin və ya təhlükəli vəziyyət; **to turn the ~ 1)** çətin yaxud təhlükəli vəziyyətdən çıxmaq; *He has been seriously ill, but has turned the corner O, ciddi xəstə idi, lakin təhlükə sovuşub;* **2)** *hərb.* fərarilik etmək, əsgəri xidmətdən qaçmaq; **to drive / to put** *smb.* **into a ~** bir kəsi küncə sıxmaq

corner[2] [ˈkɔ:nəʳ] *v* **1.** küncə sıxmaq, çıxılmaz vəziyyətə salmaq; *That question cornered me O məsələ məni çətin / çıxılmaz vəziyyətə saldı;* **2.** küncə qoymaq

cornered [ˈkɔ:nəd] *adj* **1.** künclü, küncü olan; **a three-cornered hat** üç künclü papaq; **a four-cornered table** dördkünclü stol / miz; **2.** çətin / çıxılmaz vəziyyətə düşmüş

corner-kick [ˈkɔ:nəkɪk] *n id.* künc zərbəsi

corner-stone [ˈkɔ:nəstoun] *n* **1.** künc daşı; **2.** təməl daşı; **the ~ of a phylosophical system** fəlsəfi sistemin təməl daşı *(əsası)*

corn-exchange [ˈkɔ:nɪksˈtʃeɪndʒ] *n* taxıl birjası

cornfactor [ˈkɔ:n,fæktəʳ] *n* taxıl alverçisi

cornfield [ˈkɔ:nfi:ld] *n* **1.** tarla, taxıl zəmisi; **2.** *amer.* qarğıdalı tarlası

corn-flag [ˈkɔ:nflæg] *n bot.* qladiolus, qarğasoğanı *(iri çiçəkli dekorativ bitki)*

corn-flakes [ˈkɔ:nfleɪks] *n pl amer.* qarğıdalı partlağı

corn-flour [ˈkɔ:nflauəʳ] *n* qarğıdalı unu

cornice [ˈkɔ:nɪs] *n mem.* karniz; çıxıntı, zeh, qıraq, kənar

corny [ˈkɔ:nɪ] *adj* I köhnə dəbli, dəbdən düşmüş; bayağı, çeynənmiş, şit; **a ~ joke** bayağı / şit zarafat; **a ~ song** bayağı / dəbdən düşmüş mahnı; **a ~ film** dəbdən düşmüş film

corny [ˈkɔ:nɪ] *adj* II qabarlı, döyənəkli; **~ hands** qabarlı əllər

corporal [ˈkɔ:pərəl] *adj* cismi, cismani; bədəni; **~ punishment** cismani cəzası; **~ needs** cismani tələbatlar

corporality [,kɔ:pəˈrælɪtɪ] *n* maddilik, cismilik

corporate [ˈkɔ:pərɪt] *adj* korporativ, korporasiyaya aid olan; **~ property** korporativ əmlak

corporation [,kɔ:pəˈreɪʃn] *n* **1.** təşkilat, ittifaq, cəmiyyət, korporasiya; **trading ~** ticarət korporasiyası; **2.** *amer.* səhmdar cəmiyyəti

corporator [ˈkɔ:pəreɪtəʳ] *n* korporasiya üzvü

corporeal [kɔ:ˈpɔ:rɪəl] *adj* cismani; maddi

corporeity [,kɔ:pɔ:ˈri:ɪtɪ] *n* cismanilik

corps [kɔ:ʳ] *n* [kɔ:z] **1.** korpus; **Corps diplomatique** *fr.* diplomatik korpus; **2.** *hərb.* korpus *(hərbi vahid)*

corpse [kɔ:ps] *n* cəsəd, meyit; *The corpse was not recognizable Meyit / Cəsəd tanınmaz idi*

corpulence [ˈkɔ:pjuləns] *n* köklük, tosqunluq, piylənmə

corpulent [ˈkɔ:pjulənt] *adj* kök, tosqun; dolğun

corpus [ˈkɔ:pəs] *n (pl* **corpora***) lat.* **1.** bədən, gövdə *(insan və ya heyvan haq.)*; **2.** toplu, külliyat, məcmuə *(sənəd və s. haq.)*; **the ~ of Azerbaijani poetry** Azərbaycan poeziyası külliyatı / antologiyası

corpuscle [ˈkɔ:pʌsl] *n* zərrəcik, cisimcik; **red / white ~s** *fiziol.* qırmızı / ağ qan cisimcikləri

corral[1] [kɔˈra:l] *n* **1.** heyvan üçün ağıl / xalxal; **2.** vəhşi heyvanları tutmaq üçün xalxal

corral[2] [kɔˈra:l] *v* heyvanı ağıla / xalxala salmaq

correct[1] [kəˈrekt] *adj* **1.** düz, doğru, dəqiq; **~ answer** doğru / düz cavab; **~ calculation** doğru / dəqiq kalkulyasiya; **~ time** dəqiq vaxt; *The description is absolutely correct Təsvir tamamilə doğrudur;* **2.** müvafiq, uyğun gələn; *What's the correct dress for a wedding? Toy üçün uyğun olan paltar hansıdır?*

correct[2] [kəˈrekt] *v* **1.** düzəltmək; **to ~ mistakes / translation** səhvləri / tərcüməni düzəltmək; **to ~** *one's* **watch by the radio** saatını radio ilə düzəltmək; *Please correct my pronunciation if I go wrong Zəhmət olmasa, səhv etsəm mənim tələffüzümü düzəlt / düzəldin;* **2.** düzəltmək, yoxlayıb düzəltmək; **to ~ printer's proofs** qrankanı düzəltmək / oxuyub səhvləri düzəltmək

correction [kəˈrekʃn] *n* düzəliş, təshih; **to make ~** düzəliş / təshih etmək; *Teachers usually make correction in red ink Müəllimlər adətən düzəlişi qırmızı mürəkkəblə edirlər*

corrective[1] [kəˈrektɪv] *n* düzəliş, islah

corrective[2] [kəˈrektɪv] *adj* islahedici, düzəldici; **~ punishment** islahedici cəza

correctly [kəˈrektlɪ] *adv* **1.** düz, doğru, düzgün; **to answer ~** düz / düzgün / doğru cavab vermək; *The student answered quite correctly Tələbə tamamilə düz / doğru / düzgün cavab verdi;* **2.** ədəblə, nəzakətlə; **to behave ~** ədəblə / nəzakətlə davranmaq

correctness [kəˈrektnɪs] *n* doğruluq, düzgünlük, dürüstlük; **~ of the answer** cavabın doğruluğu / dürüstlüyü; **~ of the address** ünvanın doğruluğu

corrector [kəˈrektə] *n* korrektor

correlate[1] [ˈkɔrɪleɪt] *n* korrelyat, nisbi məfhum; əlaqədar olan bir şey; *Smoking and disease of the lungs are thought to be correlates Belə fikirləşirlər ki, ağ ciyərlərin xəstəliyi papiros çəkməklə əlaqədardır*

correlate[2] [ˈkɔrɪleɪt] *v* **(with, to)** münasibətdə olmaq, müəyyən bir münasibətə gətirmək

correlation [ˌkɔrɪˈleɪʃn] *n* münasibət, əlaqə, nisbət, qarşılıqlı əlaqə / rabitə; **the ~ between unemployment and crime** işsizliklə cinayət arasında qarşılıqlı əlaqə; **the ~ between climate and crops** iqlim və məhsul arasında qarşılıqlı əlaqə

correlative[1] [kɔˈrelətɪv] *n* **1.** korrelyat; **2.** *dilç.* korrelyat, korrelyat söz və ya ifadə

correlative[2] [kɔˈrelətɪv] *adj* korrelyativ, əlaqəsi / münasibəti olan, əlaqəli; **~ words** korrelyativ / qoşa sözlər

correspond [ˌkɔrɪsˈpɔnd] *v* **1. (with, to)** uyğun / müvafiq / münasib olmaq; cavab vermək, ödəmək; *The house corresponds to my needs Ev mənim ehtiyaclarımı ödəyir;* **2.** yazışmaq, bir-birinə məktub yazmaq; *We have not corresponded for some years Biz bir neçə il yazışmadıq*

correspondence[1] [ˌkɔrɪsˈpɔndəns] *n* **1.** uyğunluq, müvafiqlik, mütabiqlik; bərabərlik; **very little ~ with reality** həqiqətə az uyğunluq; **a close ~ between the two accounts** iki məlumat / hesab arasında yaxın uyğunluq; *There is a close correspondence between the two accounts Bu iki məlumat / hesab arasında yaxın uyğunluq var;* **2.** yazışma, korrespondensiya; **diplomatic / commercial ~** diplomatik / ticarət korrespondensiyası; **to be in ~ with** *smb.* bir kəslə yazışmaq; **to carry on a ~** yazışmaq, yazışma aparmaq; **to keep (up) a ~** yazışmanı davam etdirmək

correspondence[2] [ˌkɔrɪsˈpɔndəns] *adj* qiyabi; **~ school / courses** qiyabi məktəb / kurslar

correspondent[1] [ˌkɔrɪsˈpɔndənt] *n* **1.** müxbir, korrespondent; **2.** müxbir; **sports ~** idman müxbiri; **a foreign / war ~** xarici / hərbi müxbir

correspondent[2] [ˌkɔrɪsˈpɔndənt] *adj* müvafiq / uyğun gələn, münasib olan

corresponding [ˌkɔrɪsˈpɔndɪŋ] *adj* **1.** müvafiq; **~ period** müvafiq dövr / vaxt; **2.** yazışma aparan; **~ bank** *tic.* yazışma aparan bank

correspondingly [ˌkɔrɪsˈpɔndɪŋlɪ] *adv* müvafiq / uyğun olaraq; *The new exam is longer and correspondingly more difficult Yeni imtahan daha uzunmüddətlidir və müvafiq olaraq çətindir*

corridor [ˈkɔrɪdɔː] *n* koridor, aralıq, dəhliz; *Room 101 is at the end of the corridor 101-ci otaq koridorun sonundadır;* **to go along the ~** koridorla getmək

corrigible [ˈkɔrɪdʒəbl] *adj* düzəldilə / islah oluna bilən; **~ fault** düzəldilə / islah oluna bilən səhv

corroborant [kəˈrɔbərənt] *adj* təsdiq edən, möhkəmləndirən

corroborate [kəˈrɔbəreɪt] *v* təsdiq etmək, doğru olduğunu sübut etmək *(nəzəriyyənin və s.); The facts corroborate his statement Dəlillər onun bəyanatını təsdiq edir*

corroborated [kəˈrɔbəreɪtɪd] *adj* təsdiq edilmiş; **a diagnosis ~ by further tests** sonrakı testlərlə təsdiq edilmiş diaqnoz; **a ~ theory** təsdiq edilmiş nəzəriyyə

corroboration [kəˌrɔbəˈreɪʃn] *n* təsdiq etmə *(fikri, məlumatı, inamı və s.)*

corroborative [kəˈrɔbərətɪv] *adj* təsdiqləyici, təsdiq edən; möhkəmləndirici

corrode [kəˈroud] *v* **1.** yemək, korlamaq *(pas, turşu və s. haq.); Rust corrodes iron Pas dəmiri yeyir / korlayır;* **2.** paslanmaq, pas tutmaq / basmaq

corrosion [kəˈrouʒən] *n* paslanma, korroziya

corrosive [kəˈrousɪv] *adj* yeyici, aşındırıcı, korroziyaya səbəb olan; *Rust and acid are corrosive Pas və turşu aşındırıcıdır / korroziyaya səbəb olandır*

corrugate [ˈkɔrugeɪt] *v* **1.** qırışdırmaq, büzüşdürmək; **to ~ the forehead** alnını qırışdırmaq; **2.** qırışmaq, büzüşmək

corrugated [ˈkɔrugeɪtɪd] *adj* **1.** büzülmüş, qırışmış; əzilmiş; **~ paper** əzilmiş kağız; **2.** büzməli, büzmələnmiş; **~ iron** büzmələnmiş dəmir

corrugation [ˌkɔruˈgeɪʃn] *n* **1.** qırış *(alında)*, büzmə; **2.** çuxur, kələ-kötür *(yolda)*

corrupt[1] [kəˈrʌpt] *adj* **1.** xarab olmuş / edilmiş, korlanmış, pozulmuş; əxlaqsız, tərbiyəsiz; **~ air** korlanmış hava; **a ~ film full of sex and violence** seks və zorakılıqla dolu əxlaqsız / tərbiyəsiz film; **2.** səhvlə dolu; **a ~ manuscript** səhvlə dolu əlyazması; **3.** satqın, mənəviyyatca pozğun; **~ officials** satqın məmurlar; **4.** korrupsiyaya qurşanmış; **a ~ judge** korrupsiyaya qurşanmış hakim

corrupt[2] [kəˈrʌpt] *v* **1.** korlamaq, korlanmaq; **to ~ the character** xasiyyətini / təbiətini korlamaq; **to ~ morals** əxlaqını korlamaq, yoldan çıxarmaq; **2.** rüşvət vermək; **3.** xarab olmaq / etmək; **4.** təhrif etmək *(mətni və s.)*

corruptibility [kəˌrʌptəˈbɪlɪtɪ] *n* **1.** puçluq, fanilik; **2.** satqınlıq

corruptible [kəˈrʌptəbl] *adj* **1.** xarab ola bilən; xarab olmağa meylli; **2.** satqın, pula satılan, rüşvətə meylli; **~ judges** pula satılan / rüşvət alan hakimlər

corruption [kəˈrʌpʃn] *n* **1.** korlama, korlanma; çürümə; **~ of the body** cəsədin / meyitin çürüməsi; **the ~ of a language** dilin korlanması; **2.** mənəviyyatca korlanma, əxlaqsızlıq, pozğunluq; **3.** satqınlıq, korrupsiya; **4.** təhrif, təhrif olunma *(mətn və s. haq.)*;

corset [ˈkɔːsɪt] *n* = **corslet**

corslet [ˈkɔːslɪt] *n* korset *(bədəni düz saxlamaq üçün geyilən enli kəmər)*

cortex [ˈkɔːteks] *n* **1.** *anat.* beyin qabığı; **2.** *bot.* qabıq

coryza [kəˈraɪzə] *n tib.* zökəm, zunov

cosh[1] [kɔʃ] *n* *(süz. Britaniyada)* qurğuşunla doldurulmuş ağır dəyənək / kötək

cosh[2] [kɔʃ] *v* qurğuşunla doldurulmuş dəyənəklə vurmaq

cosignatory [ˈkouˈsɪgnətərɪ] *n* **(to, of)** *hüq.* başqa dövlətlərlə müqaviləyə qol çəkən / imza atan şəxs

cosily [ˈkouzɪlɪ] *adv* rahat, rahatca

cosine [ˈkousaɪn] *n riyaz.* kosinus

cosiness [ˈkouzɪnɪs] *n* rahatlıq, səliqəlilik, əlverişlilik

cosmetic[1] [kɔzˈmetɪk] *n* kosmetik vasitə; **a bag full of ~s** kosmetik vasitələrlə dolu çanta

cosmetic[2] [kɔzˈmetɪk] *adj* kosmetik; **~ surgery** kosmetik cərrahiyyə

cosmetical [kɔzˈmetɪkəl] *adj* = **cosmetic**

cosmetician [ˌkɔzmɪˈtɪʃn] *n* kosmetoloq

cosmetologist [ˌkɔzmɪˈtɔlədʒɪst] *n* = **cosmetician**

cosmetology [ˌkɔzmɪˈtɔlədʒɪ] *n* kosmetologiya

cosmic [ˈkɔzmɪk] *adj* **1.** kosmik; **~ flight** kosmik uçuş; **~ research** kosmik tədqiqat; **~ dust** kosmik toz; **~ fog** *astr.* kosmik duman; **2.** nəhəng, çox böyük; **a disaster of ~ proportions** nəhəng / olduqca böyük fəlakət

cosmodrome [ˈkɔzmədroum] *n* kosmodrom

cosmogony [kɔzˈmɔgənɪ] *n* kosmoqoniya

cosmonaut [ˈkɔzmənɔːt] *n* kosmonavt

cosmonautics [ˌkɔzməˈnɔːtɪks] *n* kosmonavtika

cosmopolitan [ˌkɔzməˈpɔlɪtən] *n* kosmopolit

cosmopolitism [ˌkɔzməˈpɔlɪtɪzm] *n* kosmopolitizm

cosmos [ˈkɔzmɔs] *n* **1** kosmos, kainat

cosset[1] [ˈkɔsɪt] *n* **1.** əldə bəslənən quzu; **2.** ərköyün uşaq

cosset[2] [ˈkɔsɪt] *v* əzizləmək; ərköyün böyütmək

cost[1] [kɔst] *n* **1.** qiymət; dəyər; **prime ~** maya dəyəri; **the ~ of living** yaşayış minimumu; **2.** *pl* xərc, çıxar, məxaric, məsarif; **~s of production** istehsal xərcləri; *Their prices are high because pro-*

duction costs are very great Onların qiyməti yüksəkdir, çünki istehsal xərcləri çox böyükdür; **capital -s** əsas xərclər;
◊ **at great – of life** həyat bahasına; **at a heavy –** çox çətinliklə, ağır zəhmətlə; **at all –s, at any –** nəyin bahasına olur olsun

cost[2] [kɔst] *v* **1.** qiyməti / dəyəri olmaq, oturmaq, başa gəlmək; *Your crime will cost you your life Sənin / Sizin cinayətin / cinayətiniz həyatın / həyatınız bahasına başa gələcək;* **to – much / little** baha / ucuz başa gəlmək; **2.** tələb etmək; *Making a dictionary costs much time and care Lüğət tərtib etmək çox vaxt və diqqət tələb edir;* **3.** *tic.* qiymətləndirmək, qiymət qoymaq (*mala, əmtəəyə*);
◊ *Cost what it may (be) Nəyin hesabına olur olsun*

co-star[1] [ˈkouˈsta:ʳ] *n* tərəf-müqabil

co-star[2] [ˈkouˈsta:ʳ] *v* kinoda baş rolda tərəf-müqabil olmaq

coster-monger [ˈkɔstə,mʌŋgəʳ] *n* küçədə (*xüs. Londonda*) meyvə / tərəvəz / balıq və s. satan alverçi

costless [ˈkɔstlɪs] *adj* **1.** müftə, havayı, pulsuz; **2.** bahalı, qiymətsiz, qiyməti olmayan (*müsbət mənada*); *It's a costless ring Bu qiymətsiz (yəni çox baha) üzükdür*

costly [ˈkɔstlɪ] *adj* baha, bahalı, baha qiymətli; **– furniture** bahalı / baha qiymətli mebel / avadanlıq; **– victory** baha başa gələn qələbə; **– mistake** baha oturan səhv

costume[1] [ˈkɔstju:m] *n* **1.** paltar, geyim, kostyum; **national –** milli geyim / paltar; **2.** qadın kostyumu; **3.** aktyorların səhnədə geydikləri paltar; **a clown –** kloun / təlxək paltarı

costume[2] [ˈkɔstju:m] *v* geydirmək (*teatr və ya maskarad kostyumu*)

costumier [kɔsˈtju:mɪəʳ] *n* kostyumçu (*teatrda kostyumlara baxan adam*)

cosy [ˈkouzɪ] *adj* **1.** rahat, səliqəli; əlverişli, münasib; **a – room / chair** rahat otaq / stul; **2.** dostcasına, məhrəm; **a – chat by the fire** ocağın qırağında dostcasına söhbət

cot [kɔt] *n* I **1.** balaca ev / daxma; **2.** yanları olan uşaq çarpayısı; **3.** düşərgə çarpayısı (*ensiz, sadə*); **4.** xəstəxana çarpayısı

cote[1] [kout] *n* *k.t.* ağıl, xalxal (*mal-qara üçün*); küz (*buzov, quzu, çəpiş üçün*); pəyə; arxac (*davar üçün*)

cote[2] [kout] *v* ağıla / xalxala / pəyəyə salmaq

cottage[1] [ˈkɔtɪdʒ] *n* kottec, bağ evi; **summer –** yay evi

cottage[2] [ˈkɔtɪdʒ] *adj*: **– cheese** şor; **– hospital** kənd xəstəxanası; **– loaf** kənd çörəyi

cottager [ˈkɔtɪdʒəʳ] *n* **1.** kəndli; **2.** kottecdə yaşayan

cotton[1] [ˈkɔtn] *n* **1.** *bot.* pambıq kolu / bitkisi; **2.** pambıq; **– in seed** təmizlənməmiş / çiyidli pambıq; **long-staple –** uzunlifli pambıq; **raw –** xam pambıq; **3.** pambıq, vata; **4.** pambıq parça; **5.** pambıq sap / iplik

cotton[2] [ˈkɔtn] *adj* pambıq, pambıq parça; **– oil** pambıq yağı; **– manufacture** pambıq parça istehsalı; **– yarn** pambıq iplik; **a – dress** pambıq parçadan tikilmiş paltar; **– wool** pambıq (*tibbdə işlənən*); **– gin** pambıqtəmizləyən (*maşın*)

cotton[3] [ˈkɔtn] *v* **1.** (**with, together**) yola getmək, arası saz olmaq; **2.** uyğun / düz gəlmək; **3.** (**to**) bağlanmaq, vurulmaq, sevmək, uymaq, aludə olmaq; *I cottoned to him at once Dərhal o mənim xoşuma gəldi*

cotton boll [ˈkɔtnboul] *n bot.* pambıq qozası

cotton-cake [ˈkɔtnkeɪk] *n* pambıq çiyidindən istehsal edilmiş jmıx

cotton-mill [ˈkɔtnmɪl] *n* pambıqəyirən fabrik

cotton-picker [ˈkɔtn,pɪkəʳ] *n* **1.** pambıqyığan; **2.** pambıqyığan maşın

cotton-plant [ˈkɔtnpla:nt] *n bot.* pambıq kolu

cotton-planter [ˈkɔtn,pla:ntəʳ] *n* pambıqçı, pambıq əkən

cottonseed [ˈkɔtnsi:d] *n* pambıq toxumu, çiyid

cotton-spinner [ˈkɔtn,spɪnəʳ] *n* **1.** pambıqəyirən; **2.** pambıqəyirən fabrik sahibi; **3.** pambıqəyirən maşın

cotton-wood [ˈkɔtnˈwud] *n bot.* qovaq ağacı

cotton-worm [ˈkɔtnˈwə:m] *n zool.* pambıq qurdu, sovka

couch[1] [kautʃ] *n* **1.** taxt; **2.** psixoanalizlə müalicə; **to put *smb.* on the –** bir kəs üzərində psixoanaliz aparmaq; **3.** yuva, yataq; daxma, koma, mağara, kaha; **4.** astar, əvvəlcə çəkilən rəng (*rəssamlıqda*)

couch[2] [kautʃ] *v* **1.** uzandırmaq, yatırtmaq; **2.** örtülü / müəmmalı tərzdə ifadə etmək; **3.** marığa yatmaq (*heyvan haq.*); *The cat couched (itself) ready to spring Pişik atılmaq üçün marığa yatmışdı*

cough[1] [kɔf] *n* öskürək; **to give a slight –** yüngülcə öskürmək, öskürüb boğazını arıtlamaq; **to have a bad –** bərk / pis öskürmək

cough[2] [kɔf] *v* öskürmək; **to – out** öskürüb tüpürmək

cough-drop [ˈkɔfdrɔp] *n* öskürək həbi, öskürək əleyhinə həb

could [kud] *qüvvətli forma, reduksiya olunmuş forması* [kəd]: **can** *felinin keçmiş zaman forması:* **1.** *Sadə məsdərlə işlənərək, şərt budaq cümlələrində real imkan bildirir, məs. He could do it if he wanted İstəsə idi, o bunu edə bilərdi;* **2.** ***Perfect*** *məsdərlə işlənərək aşağıdakı mənaları ifadə edir:* **1)** *keçmişdə həyata keçməyən imkan: məs. He could have done it a week ago O bunu keçən həftə edə bilərdi;* **2)** *əminsizlik bildirən təsdiq cümlələrdə, məs. He could have done it; nobody knows Ola bilsin ki, o bunu edib; heç kəs bilmir;* **3)** *yüksək dərəcədə şübhə (sual və inkar cümlələrdə); She couldn't have said it? Ola bilməz ki, o bunu demiş olsun;* **4)** *nəzakət formasında xahiş; məs. Could you tell me the right time? Sən / Siz mənə dəqiq vaxtı deyə bilərsənmi / bilərsinizmi?*

couldn't [ˈkudnt] **could not***un qısa forması*

coulisse [ku:ˈli:s] *n teatr. fr.* kulisa (*səhnədə yan dekorasiyalar*); **gossip of the –s** gizli / məxfi / xəlvəti qeybət

council [ˈkaunsl] *n* **1.** şura, sovet; **World Peace Council** Dünya Sülh Şurası; **Security Council** Təhlükəsizlik Şurası; **Council of War** Müharibə Şurası; **to be a member of the city / town –** şəhər / bələdiyyə şurasının üzvü olmaq; **2.** məsləhət, müzakirə, məsləhətləşmə; **family –** ailə məsləhətləşməsi / məsləhəti; **to be / to meet in –** məsləhətləşmək, məsləhətə yığışmaq; **– of physicians** həkimlərin məsləhəti

council-board [ˈkaunslbɔ:d] *n* şura iclası

council-chamber [ˈkaunsl,tʃeɪmbəʳ] *n* = **council-hall**

council-hall [ˈkaunslhɔ:l] *n* şuranın iclas zalı

councillor [ˈkaunsləʳ] *n* şura üzvü; məsləhətçi

councilman [ˈkaunslmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) şura üzvü (*xüs. bələdiyyə şurasının*)

counsel[1] [ˈkaunsl] *n* **1.** məsləhət; **wise –** ağıllı / müdrik məsləhət; *Listen to the counsel of your elders Böyüklərin məsləhətinə qulaq as / asın;* **to take / to hold – with *smb.*** bir kəslə məsləhətləşmək; **to give good –** yaxşı məsləhət vermək; **2.** müzakirə, müzakirə etmə; **3.** *hüq.* vəkil, hüquq konsultantı, hüquq məsləhətçisi; **King's / Queen's Counsel** kralın / kraliçanın vəkili; **– for the defendant / the defence** müttəhimin müdafiəçisi / vəkili

counsel[2] [ˈkaunsl] *v* məsləhət vermək / görmək / bilmək; tövsiyə etmək; **to – instant action** dərhal hərəkət etməyi məsləhət görmək

counsellor [ˈkaunsələʳ] *n* **1.** məsləhətçi, məşvərətçi; **– of embassy** səfirliyin məsləhətçisi; **2.** vəkil, advokat; **3.** tərbiyəçi, başçı (*xüs. uşaq düşərgəsində*)

count[1] [kaunt] *n* I **1.** hesab, hesablama, sayma; haqq-hesab; **to keep –** hesab aparmaq; **to take – of votes** səsləri hesablamaq; **2.** diqqət; **to take no – of** diqqət verməmək / yetirməmək; **3.** *hüq.* ittihamın / iddianın bəndi;
◊ **in the final –** nəticədə, nəticə olaraq

count [kaunt] *n* II qraf (*qeyri-ingilis mənşəli*)

count[2] [kaunt] *adj* = **countable**

count[3] [kaunt] *v* **1.** hesablamaq, saymaq; **to – to ten** ona qədər saymaq; *John's only 4, but he can count to 20 Conun cəmi 4 yaşı var, lakin o, 20-yə qədər saya bilir; Count the apples in this box Bu qutudakı almaları say / sayın;* **2.** hesab etmək, saymaq; **to – *smb.* as / for dead** bir kəsi ölmüş bilmək / hesab etmək; **3.** mənası olmaq; *Money counts with him more than anything Onun üçün pul hər şey deməkdir;* **4.** *hüq.* işi izah / şərh / bəyan etmək;

to ~ for a great deal (çox) böyük mənası / əhəmiyyəti olmaq; **to ~ for little** böyük mənası / əhəmiyyəti olmamaq; **to ~ for nothing** heç bir mənası / əhəmiyyəti olmamaq; **to ~ on a friend to help** dostun köməyinə bel bağlamaq / arxayın olmaq; ◊ **to ~ heads / noses** iştirak edənləri saymaq; **to ~ *one's* chickens before they are hatched** ≡ çayı keçməmiş, hop demək, payız gəlməmiş cücələri saymaq

countable[1] [kauntəbl] *n* sayılan / sayıla bilən isim

countable[2] [ˈkauntəbl] *adj* **1.** sayılan, sayıla bilən; **~ nouns** sayılan / sayıla bilən isimlər

countdown [ˈkauntdaun] *n* əks istiqamətdə sayma (*xüs. idarə olunan raketi buraxmaq üçün*)

count down [ˈkauntdaun] *v* əks istiqamətdə saymaq (*kosmik aparatları və s. buraxmaq məqamında*)

countenance[1] [ˈkauntınəns] *n* **1.** sifət, üz, üzün ifadəsi; **an expressive ~** ifadəli sifət; **to change *one's* ~** sifətinin ifadəsini dəyişmək; **to keep *one's* ~** üzünün ifadəsini dəyişməmək; **2.** soyuqqanlılıq, özünü saxlama, özünü itirməmə, təmkin; **to lose ~** özünü ələ ala bilməmək, soyuqqanlılığını itirmək

countenance[2] [ˈkauntınəns] v **1.** tərəf olmaq / durmaq; mənəvi kömək göstərmək; **2.** bəyənmək; icazə vermək; *Your father won't countenance you / your marrying a foreigner Sənin / Sizin atan / atanız sənin / sizin əcnəbiyə ərə getməyini / getməyinizi bəyənməyəcək*

counter[1] [ˈkauntə*ʳ*] *n* I piştaxta (*mağazada və s.*); **to sell under the ~** piştaxtanın altından satmaq; *During the war some shopkeepers made a lot of money by selling scarce goods under the counter at high prices Müharibə zamanı bəzi mağaza sahibləri aztapılan malları piştaxta altından baha qiymətə satmaqla çoxlu pul qazandılar*

counter [ˈkauntə*ʳ*] *n* II **1.** sayğac (*insan və ya cihaz*); **2.** fişka (*müxtəlif oyunlarda işlənən daş, marka və s.*); **3.** jeton (*metal nişan, marka, medal*)

counter [ˈkauntə*ʳ*] *n* III əks-zərbə (*boks yarışında*)

counter[2] [ˈkauntə*ʳ*] v I qarşı çıxmaq, müqavimət göstərmək; zidd getmək / olmaq, etiraz etmək

counter [ˈkauntə*ʳ*] *v* II zərbəni dəf edərək zərbə vurmaq (*boks oyununda*)

counter[3] [ˈkauntə*ʳ*] *adv* əks istiqamətdə, əksinə; **to act ~ to *smb.'s* wishes** bir kəsin arzularının əksinə hərəkət etmək

counteract [ˌkauntəˈrækt] *v* **1.** mane olmaq, əks-təsir göstərmək; **to ~ *smb.'s* influence** bir kəsin təsirinə əks-təsir göstərmək; **2.** neytrallaşdırmaq; **to ~ the effect of a poison** zəhərin təsirini neytrallaşdırmaq

counteraction [ˌkauntəˈrækʃn] *n* **1.** əks-təsir, müqavimət; **2.** neytrallaşdırma

counteractive [ˌkauntəˈræktıv] *adj* **1.** əks-təsir göstərən; **2.** neytrallaşdıran

counter-attack[1] [ˈkauntərəˌtæk] *n* əks-hücum

counter-attack[2] [ˌkauntərəˌtæk] *v* əks-hücuma keçmək

counter-attacker [ˈkauntərətækə*ʳ*] *n* əks-hücum edən, əks-hücuma keçən

counter-attraction [ˌkauntərəˈtrækʃn] *n* **1.** *fiz.* əks-cazibə; **2.** yayındırıcı vasitə

counterblow [ˈkauntəblou] *n* **1.** əks-zərbə, cavab zərbəsi; **2.** qarşılıqlı zərbə (*boksda*)

counter-claim[1] [ˈkauntəkleım] *n* qarşılıqlı tələb / iddia

counter-claim[2] [ˈkauntəkleım] *v* qarşılıqlı tələb / iddia irəli sürmək

counter-clockwise [ˈkauntəˈklɔkwaız] *adv* saat əqrəbinin əksinə

counter-espionage [ˌkauntərˈespıənaːʒ] *n* əks-kəşfiyyat

counter-evidence [ˈkauntərˌevıdəns] *n hüq.* digər sübutları / dəlilləri inkar edən sübut

counterfeit[1] [ˈkauntəfit] *n* saxtakarlıq etmə; qəlb, saxta

counterfeit[2] [ˈkauntəfit] *adj* **1.** saxta, qəlp, qondarma, süni; **a ~ coin** saxta sikkə / pul; **2.** yalançı, riyakar, süni, saxta; **~ tears** yalançı göz yaşları

counterfeit[3] [ˈkauntəfit] *v* **1.** saxtalaşdırmaq, saxtalıq etmək, saxtasını düzəltmək; **to ~ *smb.'s smb.'s* signature** bir kəsin imzasını saxtalaşdırmaq; **to ~ coin** saxta sikkə kəsmək / zərb etmək; *It is against the law to counterfeit coin Saxta sikkə zərb etmək qanuna ziddir*; **2.** aldatmaq, hiylə / riyakarlıq etmək, yalandan özünü ... göstərmək; **to ~ sorrow** özünü dərdli göstərmək; **3.** təqlid etmək; **to ~ *smb.'s* voice** bir kəsin səsini təqlid etmək

counterfeiter [ˈkauntəfitə*ʳ*] *n* **1.** saxta / qəlp pul kəsən; saxtakar, qəlb şey qayıran; **2.** yalançı, adamaldadan, riyakar

counterfoil [ˈkauntəfɔıl] *n* kötük (*bilet, qəbz və s. kaq.*); talon, pətə

counter-hitting [ˈkauntəˌhıtıŋ] *n* əks-zərbə (*boksda*)

counter-hold [ˈkauntəhould] *n* əks-fənd (*güləşdə*)

counterman [ˈkauntəmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) satıcı, mağaza xidmətçisi

counter-motion [ˈkauntəˌmouʃn] *n* **1.** əks-təklif; **2.** əks-hərəkət, əksinə hərəkət

counter-move [ˈkauntəmuːv] *n* əksinə / dalı hərəkət

counter-offensive [ˈkauntərəˌfensıv] *n hərb.* əks-hücum

counterpart [ˈkauntəpaːt] *n* **1.** həmkar (*eyni vəzifə sahibi*); *The Minister of Defence is meeting his counterpart in Washington today Bu gün müdafiə naziri Vaşinqtonda öz həmkarı ilə görüşəcək*; **2.** dublikat, surət (*sənədin ikinci nüsxəsi*); **3.** ayrılmaz hissə; **4.** rəqib (*məhkəmə prosesində*)

counterplan [ˈkauntəplæn] *n* əks təklif / plan

counterplot[1] [ˈkauntəplɔt] *n* əks sui-qəsd

counterplot[2] [ˌkauntəˈplɔt] *v* əks sui-qəsd hazırlamaq

counterpoise [ˈkauntəpɔız] *v* tarazlamaq, taraz etmək; tənləşdirmək, bərabərləşdirmək

counterpoison [ˈkauntəˌpɔızn] *n* padzəhər; çarə, tədbir

counter-revolution [ˌkauntəˌrevəˈluːʃn] *n* əksinqilab; **the forces of ~** əksinqilabi qüvvələr

counter-revolutionary[1] [ˌkauntəˌrevəˈluːʃnərı] *n* əksinqilabçı

counter-revolutionary[2] [ˌkauntəˌrevəˈluːʃnərı] *adj* əksinqilabi; **~ rebellion** əksinqilabı üsyan / qiyam

countersign[1] [ˈkauntəsaın] *n* **1.** *hərb.* şərti cavab siqnalı; parol; **2.** ikinci / əlavə imza; *When you've signed this agreement, it will be countersigned by one of the directors Sən / Siz bu razişi imzaladıqdan sonra direktorlardan biri də onu əlavə olaraq imzalayacaq*

countersign[2] [ˈkauntəsaın] *v* ikinci / əlavə imza atmaq (*sənədə*)

counter-vote [ˈkauntəˈvout] *v* əleyhinə səs vermək

counterweigh [ˌkauntəˈweı] *n* əks ağırlıq

counterwork[1] [ˈkauntəwəːk] *n* əks-təsir, müqavimət

counterwork[2] [ˈkauntəˈwəːk] *v* əks-təsir / müqavimət göstərmək, mane olmaq

counterwrought [ˌkauntəˈrɔːt] **counterwork** *felinin pt, pp formaları*

counting board [kauntıŋbɔːd] *n* hesablayıcı komissiya (*seçkidə*)

counting-house [ˈkauntıŋhaus] *n* mühasibat, buxalteriya

counting-room [ˈkauntıŋruːm] *n amer.* = **counting-house**

countless [ˈkauntlıs] *adj* hədsiz, qədərsiz, saysız, saysız-hesabsız, miqdarsız, miqdarı bilinməyən, saya-hesaba gəlməyən

country[1] [ˈkʌntrı] *n* **1.** ölkə, məmləkət, **dependant ~** asılı ölkə; **colonial ~** müstəmləkə ölkəsi; **under-developed countries** iqtisadi baxımdan / cəhətdən zəif inkişaf etmiş ölkələr; **Euro-Asian countries** Avrasiya ölkələri; **2.** vətən, yurd, ana yurdu; **our ~** bizim vətənimiz; **3.** kənd, kənd yeri; **to go to the ~** kəndə getmək; **to live in the ~** kənddə yaşamaq; **4.** yer, ərazi, məkan; **hilly / sandy / wooded / mountainous ~** təpəlik / qumluq / meşəlik / dağlıq yer; **a mashy ~** bataqlıq yer; **5.** sahə; *This is an unknown country to me Bu mənim üçün tanış olmayan sahədir*

country[2] [ˈkʌntrı] *adj* kənd; **~ road** kənd yolu; **~ life** kənd həyatı; **a ~ house** kənd evi; **~ council** kənd soveti / şurası; **~ club** kənd klubu

country-folk [ˈkʌntrıfouk] *n top.i* kənd əhli / sakinləri, kəndlilər

countryman [ˈkʌntrımən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) **1.** həmyerli, yurddaş, həmvətən; **2.** kənd əhli, kəndli

country-people [ˈkʌntrɪˌpiːpl] *n* = **country-folk**

country-wide [ˈkʌntrɪˈwaɪd] *adj* **1.** ümumxalq, ümumi; **2.** hər yerdə / yanda, bütün ölkəni bürüyən

countrywoman [ˈkʌntrɪˌwumən] *n* (*pl* **-women** [-wɪmɪn]) kəndli qadını / qızı

county [ˈkauntɪ] *n* **1.** qraflıq (*İngiltərədə inzibati ərazi bölgüsü*); **2.** dairə (*ABŞ-da ərazi bölgü vahidi*); **3.** qrafın mülkü / malikanəsi

couple[1] [ˈkʌpl] *n* **1.** cüt, cüt şey; iki; **a ~ of apples** iki / cüt alma; **to work in ~s** iki-iki işləmək; **a ~ of girls** iki qız; **2.** *d.d.* bir neçə; **in a ~ of days** bir neçə gündən sonra; **3.** ər-arvad, bəy və gəlin; **married** ~ ər-arvad; **loving ~** sevgililər (*oğlan, qız*); **to go / to hunt, to run in ~s** cüt gəzmək, ayrılmaz olmaq

couple[2] [ˈkʌpl] *v* **1.** birləşdirmək, bağlamaq, qoşmaq; **2.** əlaqələndirmək; **3.** evlənmək; **4.** cütləşdirmək (*heyvan haq.*)

coupled [ˈkʌpld] *adj* **1.** bağlanmış, əlaqələndirilmiş, qoşulmuş; **2.** *tex.* qoşulmuş, birləşdirilmiş; **3.** cütləşdirilmiş (*heyvan haq.*)

coupler [ˈkʌplə^r] *n* **1.** qoşucu, qoşan (*vagonu bir-birinə və ya parovoza / elektrovoza qoşan dəmir yol işçisi*); **2.** *tex.* mufta (*halqa, bilərzik*)

couplet [ˈkʌplɪt] *n* bir-birinin ardınca gələn, sonu eyni səslə qurtaran iki sətirli şer, məsnəvi

coupling [ˈkʌplɪŋ] *n* **1.** birləşdirmə, qoşma; **2.** birləşmə (*kosmik gəmilər haq.*); **3.** *tex.* mufta

coupon [ˈkuːpɔn] *n* kupon (*qiymətli kağızların faiz talonu*)

courage [ˈkʌrɪdʒ] *n* cəsarət, igidlik, qoçaqlıq, mərdlik, mətanət, şücaət; **unshaken ~** sarsılmaz şücaət / mətanət; **to lose ~** cəsarətini / mətanətini itirmək; *Don't lose courage! Cəsarətli ol / olun!* **to take / to pluck up ~** cəsarətlənmək

courageous [kəˈreɪdʒəs] *n* cəsarətli, mətanətli, qeyrətli; **a ~ action** cəsarətli hərəkət; **a ~ decision** cəsarətli qərar

courageously [kəˈreɪdʒəslɪ] *adj* cəsarətlə, igidliklə, şücaətlə, hünərlə; **to speak ~** cəsarətlə / hünərlə danışmaq

courageousness [kəˈreɪdʒəsnɪs] *n* cəsarətlilik, igidlik, şücaətlilik, hünərlilik, qoçaqlıq

courier [ˈkurɪə^r] *n* **1.** kuryer; xidmətçi; **2.** səyahətçilərə xidmət edən agent

course[1] [kɔːs] *n* **1.** yol, səmt, istiqamət; **the ~ of a stream** axının istiqaməti; *The ship is on her right course Gəmi düzgün istiqamət götürüb*; **to hold / to lay a ~ for** istiqamət almaq / götürmək; **2.** axın; **the ~ of a river** çayın axını; **3.** gediş; **the ~ of a disease** xəstəliyin gedişi; **the ~ of events** hadisələrin gedişi; **the ~ of the game** *id.* oyunun gedişi; **in the ~ of a month** bir ay müddətində; *The enemy should be defeated in the course of the year Düşmən bir il müddətinə məhv edilməlidir*; **4.** *id.* cığır; **indoor ~** örtülü binada cığır; **inner / outside ~** daxili / xarici cığır; **5.** kurs (*təhsildə, müalicədə və s.*); **an evening ~** axşam kursu; **a French ~** fransız dili kursu; **compulsory / optional / supplementary ~** icbari / fakultativ / əlavə kurs; **~ of training** hazırlıq kursu; **~ of treatment** müalicə kursu; **to complete a ~** kurs bitirmək; **6.** *pl.* **short-time ~s** qısamüddətli hazırlıq kursları; **preliminary ~s** giriş kursları; **extension ~** ixtisasartırma kursu; **7.** xörək; **dinner of five ~s** beş xörəkdən ibarət nahar; **8.**: **~ of exchange** valyuta kursu

course[2] [kɔːs] *v* **1.** ov iti ilə ov etmək (*qaçaraq*); **2.** dovşanı qovmaq; **3.** var gücü ilə qaçmaq; **4.** axmaq; *Tears coursed down her cheeks Onun yanaqlarından yaş axdı*

courser [kɔːsə^r] *n* *şair.* **1.** bərkqaçan / löhrəm at; **2.** dovşan dalınca qaçan it

court[1] [kɔːt] *n* I məhkəmə; **Supreme Court** Ali Məhkəmə; **Supreme Court of the United States** ABŞ-ın ali məhkəməsi; **International Court of Justice** Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsi; **police ~** polis məhkəməsi; **district ~** dairə məhkəməsi

court [kɔːt] *n* II **1.** saray (*kralın və s.*); **to hold a ~** sarayda qəbul təşkil etmək; *The British court is in London Britaniya kral sarayı Londondadır*; **2.** saray əhli; *The court moves to the country in the summer Saray əhli yayda kəndə gedir*

court [kɔːt] *n* III *id.* kort (*tennis meydançası*), meydança; **a tennis ~** tennis kortu; **indoor ~** örtülü kort

court [kɔːt] *n* IV qadınlara pərəstişkarlıq etmə; **to make / to pay ~ to *smb.*** bir kəsə pərəstişkarlıq etmək

court[2] [kɔːt] *v* **1.** pərəstişkarlıq etmək; **to ~ the ladies** xanımlara pərəstişkarlıq etmək; **2.** nəvaziş göstərmək, dilə tutmaq, ələ almaq; *Both candidates courted the voters Hər iki namizəd seçiciləri dilə tutdu / ələ almağa çalışdı*; **3.** (**to, into, from**) tamahlandırmaq, cəlb etmək, aldatmaq, yoldan çıxartmaq

court-dress [ˈkɔːtdres] *n* saray paltarı, saray əyanlarının geydiyi paltar

courteous [ˈkəːtjəs] *adj* nəzakətli, ədəbli, mərifətli, iltifatlı, lütfkar; **to be ~** nəzakətli / lütfkar / ədəbli olmaq

courteously [ˈkəːtjəslɪ] *adv* nəzakətlə, ədəblə, mərifətlə; **to behave ~** nəzakətlə / ədəblə davranmaq; *He courteously stood aside to let us pass O, nəzakətlə kənara çəkildi ki, biz keçək*

courtesan [ˌkɔːtɪˈzæn] *n* kurtizanka (*yüngül əxlaqlı qadın*), xoşu, varlı kişilərlə yaşayan fahişə

courtesy [ˈkəːtɪsɪ] *n* ədəb, nəzakət, mərifət, qanacaq, xoşrəftarlıq, lütfkarlıq; *We were treated with great courtesy Bizimlə çox nəzakətlə rəftar etdilər*

courtezan [ˈkɔːtɪˈzæn] *n* = **courtesan**

court-house [ˈkɔːthaus] *n* məhkəmə binası

courtier [ˈkɔːtjə^r] *n* **1.** saray əhli / adamı; **2.** yaltaq

courtliness [ˈkɔːtlɪnɪs] *n* **1.** nəzakətlilik, nəzakət; **2.** yaltaqlıq

courtly [ˈkɔːtlɪ] *adj* **1.** nəzakətli, ədəbli, iltifatlı, qanacaqlı; **~ manners** nəzakətli / qanacaqlı davranış; **2.** yaltaq, qulluq göstərən, xoşa gəlməyə çalışan; **~ language** yaltaq dil

court-martial[1] [ˈkɔːtˈmaːʃəl] *n* hərbi məhkəmə, tribunal

court-martial[2] [ˈkɔːtˈmaːʃəl] *v* hərbi məhkəməyə vermək

court-room [ˈkɔːtrum] *n* məhkəmə otağı

courtship [ˈkɔːtʃɪp] *n* **1.** pərəstişkarlıq (*qadına*); **2.** erkək heyvanın dişi tərəfi özünə cəzb etmək üçün etdiyi hərəkət (*xüs. quşlarda*)

courtyard [ˈkɔːtˈjaːd] *n* qalanın / böyük evin / mehmanxananın və s. həyəti

cousin [ˈkʌzn] *n* **1.** əmioğlu, əmiqızı; dayıoğlu, dayıqızı, xalaqızı, xalaoğlu, bibiqızı, bibioğlu; **second ~** əmizadə (*qız və oğlan*); **2.** qohum; **to call ~s with *smb.*** bir kəsi qohum hesab etmək; *We are cousins Biz qohumuq*; **a distant ~** uzaq qohum; ◊ **forty-second ~** uzaq qohum; **~ seven / several times removed** lap uzaq qohum

cove [kouv] *n* kiçik buxta / körfəz

covenant[1] [ˈkʌvɪnənt] *n* **1.** müqavilə, razılıq, saziş; **2.** müqavilənin / sazişin ayrı-ayrı bəndləri

covenant[2] [ˈkʌvɪnənt] *v* **1.** müqavilə / saziş bağlamaq; **2.** müqaviləyə / sazişə görə üzərinə təəhhüd / öhdəlik götürmək

cover[1] [ˈkʌvə^r] *n* **1.** qapaq; üz, sarğı; sarıma; örtük; çexol; futlyar; qab; **a ~ for a saucepan** qazan qapağı; **a ~ for a chair** stul örtüyü; **glass ~** şüşə qapaq / örtük / futlyar; **2.** zərf, konvert, paket; **3.** örtük, pərdə; **under ~ of darkness / of night** qaranlığın / gecənin örtüyü altında; **4.** cild; **the ~ of the book** kitabın cildi; **to read a book from ~ to ~** kitabı əvvəldən axıra kimi / qədər oxumaq; **5.** sığınacaq, daldalanacaq; **to take ~** sığınacaq tapmaq; **6.** *id.* müdafiə; **7.** pərdə, maska; **under ~ of patriotism** vətənpərvərlik pərdəsi altında; **8.** meşə örtüyü; **9.** *bot.* toxumun qabığı

cover[2] [ˈkʌvə^r] *v* **1.** örtmək, qapamaq, bağlamaq; **to ~ a saucepan** qazanı örtmək; **to ~ plants with straw** bitkiləri samanla örtmək; **to ~ *one's* head** başını örtmək; **2.** himayə etmək, qorumaq; **3.** gizlətmək, örtmək; **to ~ *one's* face with his hands** üzünü əlləri ilə örtmək; **to ~ *one's* shame / confusion / anxiety / mistake** öz utanmağını / xəcalətini / həyəcanını / səhvini gizlətmək; **4.** (**with**) bulamaq, basmaq; *A passing motor covered me with mud Yanımdan keçən maşın məni palçığa buladı*; **5.** üz çəkmək; çəkmək (*kağız və s.*); **to ~ the seat of a chair with leather** sta-

lun oturacağına dəridən üz çəkmək; **6.** basmaq, örtmək; yayılmaq; *Snow covered the ground Qar yeri basmışdı / örtmüşdü;* **7.** əhatə etmək; *His researches cover a wide field Onun tədqiqatları bir çox sahələri əhatə edir;* **8.** ödəmək, yerini doldurmaq; **to ~ *one's* expenses** xərcləri ödəmək; **to ~ *one's* losses** itkisinin yerini doldurmaq; **9.** sığorta etmək; *My policy covers me against loss from fire Mənim əmlakım yanğına qarşı sığortalanıb;* **10.** getmək, qət etmək (*məsafəni*); *He covered the distance in an hour O, məsafəni bir saata getdi / qət etdi;* **11.** əhatə etmək, nəzərdə tutmaq (*təlimat, müqavilənin bəndi və s. haq.*); *The rules cover all cases Qanun bütün halları əhatə edir;* **12.** kürt yatmaq (*yumurta üstündə*); **13.** *hərb.* atəş altında saxlamaq

coverage [ˈkʌvərɪdʒ] *n* **1.** cəlb olunma, əhatə etmə; **a good dictionary with good ~ of American words** amerikan sözlərini əhatə edən yaxşı lüğət; **2.** təsir / müşahidə / eşitmə dairəsi (*radio haq.*); **3.** reportaj, işıqlandırma, izah etmə (*mətbuat, radio və s. haq.*)

covered [ˈkʌvəd] *adj* **1.** örtülü, bağlı; **2.** başörtülü, papaqlı; **3.** müdafiə olunmuş / edilmiş

covering[1] [ˈkʌvərɪŋ] *n* örtük

covering[2] [ˈkʌvərɪŋ] *adj* bərabər göndərilən; qoşma; **a ~ letter** qoşma məktub

coverlet [ˈkʌvəlɪt] *n* çarpayı örtüyü, örtük

covert [ˈkʌvət] *adj* gizlin, gizli, oğrun; örtülü; **a ~ reason** gizli / gizlin səbəb; **~ dislike** gizli / gizlin antipatiya

covertly [ˈkʌvətlɪ] *adv* gizlincə, gizlin-gizlin, oğrunca, oğrun-oğrun; **to look ~** gizlin / oğrun-oğrun baxmaq

covet [ˈkʌvɪt] *v* çox istəmək; can atmaq, əldə etməyə çalışmaq (*xüs. özgəyə məxsus olan bir şeyi*); **to ~ *smb.*'s job** başqasının işinə / vəzifəsinə can atmaq, başqasının işini ələ keçirməyə çalışmaq

covetous [ˈkʌvɪtəs] *adj* acgöz, tamahkar, doymaz, gözüdoymaz; dargöz; var-dövlətə can atan; xəsis, simic; **a ~ look / glance** acgöz baxış; *He has a covetous look Onun acgöz baxışı var*

covetously [ˈkʌvɪtəslɪ] *adv* acgözlüklə, tamahkarlıqla; **to look ~** acgözlüklə / tamahkarlıqla baxmaq

covetousness [ˈkʌvɪtəsnɪs] *n* acgözlük, tamahkarlıq, gözüdoymazlıq

cow [kau] *n zool.* **1.** inək; **~ in calf** boğaz inək; **~ in milk** sağılan / sağmal inək; **~ not in milk** sağılmayan / qısır inək; **2.** dişi fil / balina / suiti / morj və s.; **3.** *kob. jarq.* qadın (*yöndəmsiz, yekəpər*).

◊ **to make ~ eyes** mal kimi baxmaq

coward[1] [ˈkauəd] *n* qorxaq, ağciyər; **to be ~** qorxaq / ağciyər olmaq

coward[2] [ˈkauəd] *adj* qorxaq, ağciyər, ürəksiz, cəsarətsiz

cowardice [ˈkauədɪs] *n* qorxaqlıq, cəsarətsizlik

cowardly[1] [ˈkauədlɪ] *adj* qorxaq, qorxacaq, ürəksiz, cəsarətsiz; ağciyər; **~ conduct** qorxaq / cəsarətsiz davranış

cowardly[2] [ˈkauədlɪ] *adv* ürəksiz, qorxaqcasına, qorxa-qorxa, çəkinə-çəkinə

cowboy [ˈkaubɔɪ] *n* **1.** naxırçı, inək otaran; **2.** *amer.* kauboy

cower [ˈkauə] *v* sıxılmaq, yığılmaq, büzüşmək (*soyuqdan*), qısılmaq (*qorxudan*)

cow-girl [ˈkaugə:l] *n amer.* inəyəbaxan qız

cow-heel [ˈkauhi:l] *n* xaş

cowherd [ˈkauhə:d] *n* naxırçı, malotaran

cow-hide [ˈkauhaɪd] *n* **1.** inək / öküz gönü; **2.** inək gönündən hörülmüş qamçı

cow-house [ˈkauhaus] *n* inək damı, pəyə

cow-leech [ˈkauli:tʃ] *n d.d.* baytar, mal həkimi

cowlick [ˈkaulɪk] *n* kəkil, cıqqa

cowlike [ˈkaulaɪk] *adj* inək kimi, inəyəoxşar, inəyəbənzər (*kök qadın haq.*)

cowman [ˈkaumən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) **1.** *amer.* maldar, çodar; **2.** mal fermanı işçisi

co-work [kouˈwə:k] *v* birgə işləmək, əməkdaşlıq etmək

cowshed [ˈkauʃed] *n* pəyə, mal damı

coxcomb [ˈkɔkskoum] *n* **1.** ədabaz, modabaz, yüngül (*adam*), pijon; **2.** təlxək papağı

coxcombical [ˌkɔksˈkɔmɪkl] *adj* ədabaz, modabaz; özündən razı olan

coxcombry [ˈkɔksˌkoumrɪ] *n* ədabazlıq, özünübəyənmə, yüngüllük, təkəbbürlük

coy [kɔɪ] *adj* **1.** utancaq, təvazökar, ədəbli (*əsas. qadın haq.*); **2.** tənha, yalqız, tək-tənha, xəlvət, uzaq (*yer haq.*)

coyly [ˈkɔɪlɪ] *adv* utana-utana, sıxıla-sıxıla

coyness [ˈkɔɪnɪs] *n* utancaqlıq, təvazökarlıq

coze [kouz] *v* dostcasına söhbət etmək

cozen [ˈkʌzn] *v* aldatmaq, hiyləgərlik / dələduzluq etmək, kələk / hiylə gəlmək

cozener [ˈkʌznə] *n* yalançı, fırıldaqçı, hiyləgər, dələduz

crack[1] [ˈkræk] *n* **1.** çat, çatlaq, çatlamış yer; **dangerous ~s in the ice** buzda təhlükəli çatlar; *The ground was full of cracks after the hot, dry summer İsti və quraq yaydan sonra torpaqda çatlar əmələ gəlmişdi;* **2.** yarıq; *She peeped through a crack in the curtains O, pərdənin arasındakı yarıqdan baxdı;* **3.** qəfil kəskin səs; **the ~ of a pistol shot** qəfil tapança atəşinin səsi; **4.** səsi eşidilən qəfil zərbə; **to give *smb.* a ~ on the head** bir kəsin başına qəfil zərbə endirmək; **5.** bir az açma; **to open the window a ~** pəncərəni bir az açmaq; *Open the door a crack Qapını bir az aç / açın!*

◊ **in a ~** bir anda, göz açıb yumunca, göz qırpınca; **at the ~ of dawn** dan yeri çatlayanda / ağaranda (*yəni səhər çox erkən*); **to get up at the ~ of dawn** dan yeri çatlayanda / ağaranda durmaq

crack[2] [kræk] *adj d.d.* birinci dərəcəli / ən əla; məşhur, şöhrətli; **a ~ shot** əla atıcı; *He's a crack shot O, əla / birinci dərəcəli atıcıdır;* **~ team** birinci dərəcəli komanda

crack[3] [kræk] *v* **1.** çatlamaq, çatlatmaq; *The ice cracked as I stepped into it Mən buzun üstünə çıxarkən o çatladı;* **2.** sındırmaq, qırmaq; **to ~ a nut** fındıq sındırmaq / qırmaq; **to ~ a safe** seyfi sındırmaq; **3.** açılmaq, gurlamaq (*silah haq.*); *The hunter's rifle cracked and the deer fell dead Ovçunun tüfəngi açıldı / gurladı və ceyran yerə yıxıldı;* **4.** şaqqıldatmaq; **to ~ a whip** qamçını şaqqıldatmaq; **to ~ the joints of the fingers** barmağını şaqqıldatmaq; **5.** çırtıldamaq; *The damp wood cracked in the fire Yaş odun ocaqda çırtıldayırdı;*

◊ **to ~ a bottle** butulkanı içib boşaltmaq; **a hard nut to ~ 1)** çətin / həlləolunmaz problem / məsələ; **2)** çətin / yolagəlməz adam

crack-brain [ˈkrækbreɪn] *n d.d.* dəli, ruhi xəstə

crack-brained [ˈkrækˈbreɪnd] *adj d.d.* **1.** kəmağıl, ruhi xəstə; **2.** mənasız, boş, əbəs, bihudə; **3.** ağılsız, düşüncəsiz; lazımınca düşünülməmiş / götür-qoy edilməmiş; **a ~ plan** lazımınca düşünülməmiş / götür-qoy edilməmiş plan

cracked [ˈkrækt] *adj* **1.** çatlamış; çatlaq; **~ cup** çatlamış / çatlaq fincan; **~ plate** çatlamış / çatlaq boşqab; **2.** ağılsız, gic, sarsaq

cracker [ˈkrækə] *n* **1.** fındıqsındıran, qozsındıran; **2.** kreker (*nazik quru peçenye*); **3.** *d.d.* lovğa, gopçu, özünü öyən

crackers [ˈkrækəz] *adj* dəli, gic; ağılsız

crack-headed [ˈkrækˈhedɪd] *adj* = **crack-brained**

crackjaw [ˈkrækdʒɔ:] *adj d.d.* çənəsındıran, çətin tələffüz edilən / tələffüz olunan (*söz haq.*)

crackle[1] [ˈkrækl] *n* xışıltı; çırtıltı; **the ~ of the burning twigs** yanan çırpıların çırtıltısı

crackle[2] [ˈkrækl] *v* çatlamaq, çırtıldamaq; *The fire crackled Ocaq çırtıldayırdı*

cracknel [ˈkræknl] *n* **1.** quru peçenye; **2.** *pl* cızdaq

crackpot[1] [ˈkrækpɔt] *n* dəli, gic, səy, səfeh; *He's a complete crackpot O tamamilə gicdir / səfehdir*

crackpot[2] [ˈkrækpɔt] *adj* qəribə, sərsəri, gic; **a ~ scientist** qəribə / sərsəri alim

crack-rope [ˈkrækroup] *n* **1.** dar ağacından asılmış adam; **2.** dar ağacından asılmağa layiq adam

cracksman [ˈkræksmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) evyaran oğru

cracky [ˈkrækɪ] *adj* **1.** çatlamış; **2.** tez çatlayan, tez çatlaya bilən; **3.** *d.d.* dəli, gic, anormal, səfeh

cradle[1] [ˈkreɪdl] *n* **1.** beşik, nənni; *She rocked the baby to sleep in its cradle O, uşağı yırğaladı ki, beşiyində yatsın;* **2.** bir şeyin yarandığı məkan / beşik; **the ~ of the literature and art** ədəbiyyat və incəsənətin beşiyi; *Greece was the cradle of Western civilization Yunanıstan qərb mədəniyyətinin beşiyi olmuşdur;*

◊ **from the ~ to the grave** beşikdən qəbirə kimi, ömür boyu

cradle² [ˈkreɪdl] *v* beşiyi yırğalamaq, layla çalmaq, layla çalıb yatırtmaq; **to ~ a child in** ***one's*** **arms** uşağa qollar üstə layla çalmaq; *John cradled the child in his arms Con uşağa qolları üstündə layla çaldı*; **2.** yumaq (*qızıllı torpağı*)

craft [krɑːft] *n* **1.** sənət, peşə; iş; **the jeweller's ~** zərgərlik sənəti / peşəsi; **2.** bacarıq, qabiliyyət, məharət; **3.** biclik, yalan, hiylə, məkr, kələk; **to get** ***smth.*** **by ~** bir şeyi biclikIə / hiylə ilə / kələklə əldə etmək

crafthrother [ˈkrɑːft.brʌðəʳ] *n* sənət / peşə yoldaşı

craftily [ˈkrɑːftɪlɪ] *adv* cəld, bacarıqla, məharətlə

craftiness [ˈkrɑːftɪnɪs] *n* biclik, məkrlilik, hiyləgərlik

craftsman [ˈkrɑːftsmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) **1.** peşəkar, sənətkar; **2.** mahir / qabil / məharətli / bacarıqlı usta

craftsmanship [ˈkrɑːftsmənʃɪp] *n* ustalıq, sənətkarlıq, məharət, zərif / məharətlə görülmüş iş

craftsmaster [ˈkrɑːfts.mɑːstəʳ] *n* **1.** mahir / qabil / məharətli usta; **2.** ekspert

crafty [ˈkrɑːftɪ] *adj* **1.** bic, hiyləgər, kələkbaz, fəndgir, xain, məkrli, şeytan, iblis; **~ politician** bic / hiyləgər / kələkbaz siyasətçi; *He is as crafty as a fox O, tülkü kimi bicdir / hiyləgərdir*; **2.** *d.d.* cəld, diribaş, zirək, çevik, mahir, bacarıqlı

craftily [ˈkrɑːftɪlɪ] *adv* biclikIə, hiyləgərliklə, kələkbazlıqla, fəndgirliklə

crag [kræg] *n* qaya, sıldırım qaya, sıldırım

craggy [ˈkrægɪ] *adj* **1.** qayalı, sıldırımlı; **a ~ coastline** qayalı / sıldırımlı dəniz sahili; **2.** cod, görkəmcə kobud; **his ~ face** onun cod / görkəmcə kobud sifəti

cragsman [ˈkrægzmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) alpinist

cram¹ [kræm] *n* *d.d.* **1.** basabas, basırıq, tünlük; **2.** əzbərləmə; əzbərçilik; **3.** yalan, uydurma; aldatma, fırıldaq; **to tell a ~** yalan demək / danışmaq

cram² [kræm] *v* (**-mm-**) **1.** doldurmaq, çox / ağzınacan doldurmaq; *The hall was crammed Zal ağzına qədər dolu idi*; **to ~ people into a railway carriage** adamları sərnişin vaqonuna doldurmaq; *The car was crammed full Maşın ağzına kimi dolu idi*; **2.** basmaq, basışdırmaq, tıxamaq; **to ~ food into** ***one's*** **mouth** yeməyi ağzına basmaq / tıxamaq; **to ~ papers into a drawer** qəzetləri siyirtməyə basışdırmaq; *The streets were crammed with people waving flags Küçələr əllərində bayraq yelləyən adamlarla dolu idi*; **3.** tələsik əzbərləmək; **to ~ (*up*) history (*for*) an examination** tarixi imtahan üçün əzbərləmək / əzbərdən öyrənmək; **4.** doyana qədər yedirtmək (*quşu*); **5.** aldatmaq, yalan danışmaq

crammer [ˈkræməʳ] *n* **1.** repetitor, məşqçi, öyrədən (*zəif şagirdi evdə hazırlayan müəllim*); **2.** əzbərçi (*dərsini anlamadan əzbərləyən şagird*)

cramp¹ [kræmp] *n* qıc, cəng; qıc / cəng olma; **~ in the calf muscles** *tib.* baldır əzələlərinin qıc olması

cramp² [kræmp] *adj* **1.** ensiz, dar, sıx, məhdud; **2.** aydın olmayan, anlaşılmaz; qəribə; **~ reason** qəribə / anlaşılmaz səbəb; **~ hand** anlaşılmaz xətt

cramp³ [kræmp] *v* sıxmaq, sıxışdırmaq, mane olmaq; məhdudlaşdırmaq (*inkişafı, hərəkəti və s.*)

cramped [kræmpt] *adj* I qıc olmuş

cramped [kræmpt] *adj* II **1.** sıxılmış, basılmış, doldurulmuş, dar, darısqal; **a ~ little flat** balaca dar / darısqal mənzil; **2.** sıx, oxunmaz (*əlyazması haq.*); **~ writing** sıx yazı / əlyazması; *Cramped writing is difficult to read Sıx xətti / əlyazmasını oxumaq çətindir*; **3.** dardüşüncəli, darfikirli, məhdud (*adam haq.*)

cranberry [ˈkrænbərɪ] *n* *bot.* mərcanı, quşüzümü

crane¹ [kreɪn] *n* **1.** *zool.* durna; **2.** *tex.* kran (*yükqaldıran*)

crane² [kreɪn] *adj*: **~ attendant** kranççı (*kranda işləyən fəhlə*); **~ truck** avtokran

crane³ [kreɪn] *v* **1.** uzatmaq (*boynunu*); **to ~ the neck** boynunu uzatmaq (*yaxşı görmək üçün*); **2.** kranla yük qaldırmaq

cranial [ˈkreɪnjəl] *adj* *anat.* beyin; **~ cavity** beyin boşluğu; **~ nerve** kəllə-beyin əsəbi

cranium [ˈkreɪnjəm] *n* *anat.* kəllə, qafa tası

crank¹ [kræŋk] *n* **1.** şıltaq, şıltaqlıq, qəribəlik, ədabazlıq; **2.** qəribə / əcaib adam; **3.** manyak, düşkün

crank² [kræŋk] *adj* **1.** laxlamış, laxladılmış, boşalmış, boşaldılmış (*mexanizm və s. haq.*); **2.** zəif (*sağlamlıq haq.*)

crank³ [kræŋk] *v* kəskin qulaqbatıran səs çıxarmaq

crank-case [ˈkræŋkkeɪs] *n* *tex.* karter

crankle¹ [ˈkræŋkl] *n* dirsək; büküük; ziqzaq, döngə

crankle² [ˈkræŋkl] *v* burulmaq, qıvrılmaq, əyilmək, bükülmək

crank-shaft [ˈkræŋkʃɑːft] *n* *tex.* dirsəkli val

cranky [ˈkræŋkɪ] *adj* **1.** laxlamış, laxladılmış, korlanmış (*mexanizm haq.*); **2.** acıqlandırılmış, hirsləndirilmiş, əsəbiləşdirilmiş; **3.** şıltaqçı, şıltaq

cranny [ˈkrænɪ] *n* çat, çatlaq, yarıq, çatlamış yer

crap¹ [kræp] *n* **1.** zir-zibil; *Clear all this crap off the table Bütün bu zir-zibili stoldan yığışdır / yığışdırın*; **2.** mənasızlıq, cəfəngiyyat; *His speech was just a load of crap Onun nitqi cəfəngiyyatla dolu idi*

crap² [kræp] *v* *tab.* nəcis ifraz etmək

crape [kreɪp] *n* krep

crappy [ˈkræpɪ] *adj* pis, əhəmiyyətsiz, yararsız, heç nəyə yaramayan; **a ~ book / programme** yararsız kitab / proqram

crapulence [ˈkræpjuləns] *n* **1.** bərk sərxoşluqdan sonra süstləşmə / özünü pis hiss etmə; **2.** sərxoşluq, əyyaşlıq, həddən artıq içkiyə qurşanma; eyş-işrət

crapulent [ˈkræpjulənt] *adj* **1.** sərxoşluğa, acgözlüyə və s. meylli; **2.** bərk sərxoşluqdan sonra süst vəziyyətdə olan

crash¹ [kræʃ] *n* **1.** gurultu, partıltı, şaqqıltı, gumbultu; səs-küy; **the ~ of breaking glass** sınan şüşənin şaqqıltısı; *The tree fell with a loud crash Ağac gurultu / şaqqıltı ilə yıxıldı*; **a ~ of thunder** ildırım gurultusu / şaqqıltısı; **~ of artillery** topların gurultusu; **2.** sınma, sındırma, qəza, avariya (*xüs. təyyarənin*); **3.** iflas, müflislik, bankrotluq

crash² [kræʃ] *v* **1.** düşmək, tökülmək, uçulmaq; *The dishes crashed to the floor Qab-qacaq şaqqıltı ilə yerə / döşəməyə töküldü*; **2.** qəzaya uğramaq; *The car crashed on the bend Maşın döngədə qəzaya uğradı*; **3.** gurlamaq, şaqqıldamaq; *The lightning flashed and thunder crashed Şimşək çaxdı və ildırım gurladı*; **4.** iflasa uğramaq, iflas etmək; **5.** sınmaq, qırılmaq; *The vase crashed as it struck the floor Döşəməyə dəyən kimi vaza sındı / qırıldı*

crash-ambulance [ˈkræʃˈæmbjuləns] *n* növbətçi təcili yardım maşını (*təyyarə meydanında*)

crash-helmet [ˈkræʃ.helmɪt] *n* qoruyucu şlem / dəbilqə

crash-land [ˈkræʃlænd] *v* *av.* **1.** məcburi yerə enmək; **2.** yerə enərkən qəzaya uğramaq

crass [kræs] *adj* tam, büsbütün, tamamilə; **~ stupidity** tam / büsbütün axmaqlıq; **~ ignorance** tam avamlıq / cahillik

crassly [ˈkræslɪ] *adv* gic, gic-gic, axmaq, səfeh, ağılsız; **to speak ~** gic / gic-gic danışmaq

crassness [ˈkræsnɪs] *n* giclik, axmaqlıq, səfehlik

crate [kreɪt] *n* **1.** mal daşımaq üçün iri taxta konteyner; **2.** butulka yığmaq üçün metaldan və ya plastikdən hazırlanmış və kiçik hissələrə ayrılmış qab / qutu, kletka

cravat [krəˈvæt] *n* *d.d.* qalstuk; boynuna bağlanan yaylıq (*kişilər üçün*)

crave [kreɪv] *v* **1.** (**for**) susamaq; həsrət çəkmək, həsrətində olmaq, çox arzu etmək; **2.** ürəkdən istəmək; **to ~** ***smb.'s*** **forgiveness** bir kəsdən bağışlanılmasını ürəkdən istəmək

craven [ˈkreɪvən] *adj* qorxaq, qorxacaq, ürəksiz, cəsarətsiz, ağciyər

craving [ˈkreɪvɪŋ] *n* qızğın istək / arzu, cəhd, can atma, meyl

crawfish¹ [ˈkrɔːfɪʃ] *n* *zool.* çay və ya göl xərçəngi

crawfish² [ˈkrɔːfɪʃ] *v* **1.** *amer. d.d.* xərçəng kimi geri-geri / daldalı getmək; **2.** yayınmaq, geri çəkilmək (*bir şeydən*)

crawl¹ [krɔːl] *n* **1.** sürünmə; iməkləmə; **2.** yavaş hərəkət; **to go at a ~** yavaş getmək / hərəkət etmək; **3.** yaltaqlıq, quyruq bulama; **4.** *id.* üzmə üslubu "krol" (*ən iti üzmə üsulu*)

crawl[2] [krɔ:l] *v* **1.** sürünmək; iməkləmək; *The baby crawled across the room Uşaq otağın bu başından o başına iməklədi;* **2.** yavaş-yavaş getmək / yerimək; *There's an insect crawling up your back Sənin / Sizin kürəyində / kürəyinizdə bir həşərat yeriyir;* **3.** yaltaqlanmaq, yaltaqlıq etmək, quyruq bulamaq; *I don't like crawling to my boss Mən müdirimə quyruq bulamağı xoşlamıram*

crayon[1] [ˈkreɪən] *n* rəngli karandaş / tabaşir

crayon[2] [ˈkreɪən] *v* rəngli karandaşla / tabaşirlə çəkmək (*xətt və s.*)

craze[1] [kreɪz] *n* **1.** maniya (*bir şeyə, fikrə həddindən artıq mübtəla olmaqdan ibarət ruhi xəstəlik*); **2.** həvəs, maraq; **a ~ for stamp-collecting** marka toplamaq həvəsi / marağı

craze[2] [kreɪz] *v* **1.** ağlını başından almaq, dəli etmək; **2.** nazik çat əmələ gətirmək (*fincanda, boşqabda və s.*)

crazed [kreɪzd] *adj* **1.** dəli; ruhi xəstə; **2.** (**about**) bir şeyin dəlisi; **to be ~ about** ***smb.*** bir kəsin vurğunu / dəlisi olmaq

craziness [ˈkreɪzɪnɪs] *n* dəlilik, ağılsızlıq

crazy [ˈkreɪzɪ] *adj* **1.** dəli, ağılsız; **to go ~** dəli olmaq, ağlını itirmək; *He is crazy with pain O, ağrıdan ağlını itirir; That noise is driving me crazy O səs məni dəli edir;* **2.** (**about**) bir şeyin dəlisi olmaq; bir şeyi çox sevmək; *I'm crazy about Turkish music Mən türk musiqisinin dəlisiyəm,* **to be ~ about** ***smb.*** bir kəsdən ötrü dəli-divanə olmaq; *I'm crazy about you, darling Mən səndən / sizdən ötrü dəli-divanəyəm, əzizim;*
◊ **like ~** dəli kimi

crazy-house [ˈkreɪzɪhaus] *n d.d.* dəlixana

creak[1] [kri:k] *n* cırıltı, cığıltı, xışıltı; **to hear a series of ~** davamlı xışıltı eşitmək

creak[2] [kri:k] *v* xışıldamaq, cırıldamaq; *The staircases creaked when I went down under my feet Mən aşağı düşəndə pillələr ayağımın altında cırıldadı*

creaker [ˈkri:kəʳ] *n d.d.* qoca, qoca qadın

creaking [ˈkri:kɪŋ] *adj* cırıldayan; **~ shoes** cırıldayan ayaqqabı

creaky [ˈkri:kɪ] *adj* cırıldayan, xışıldayan; **~ door / staircases / bed,** *etc.* cırıldayan qapı / pilləkən / çarpayı və s.

cream[1] [kri:m] *n* **1.** qaymaq; **to skim the ~ from the milk** südün qaymağını almaq / yığmaq; **2.** krem; **3.** bir şeyin ən yaxşı hissəsi, qaymağı; **the ~ of the society** cəmiyyətin qaymağı

cream[2] [kri:m] *v* **1.** çalmaq (*yağı çıxana qədər*), qatmaq, qarışdırmaq; *Cream the butter and sugar (together) Yağı və qəndi (bir yerdə) qarışdır / qarışdırın;* **2.** qaymağını / üzünü almaq (*südün*); **to ~ milk before using it** istifadə etməzdən əvvəl südün qaymağını / üzünü almaq; **3.** ən yaxşısını seçmək (*bir şeyin*); *We cream off the cleverest pupils and send them to a special school Biz şagirdlərin ən ağıllılarını seçib xüsusi məktəbə göndəririk;* **4.** köpükləmək; **5.** qaymaq tökmək / əlavə etmək (*çaya və s.*)

cream-cake [ˈkri:mkeɪk] *n* kremli tort / pirojna

creamer [ˈkri:məʳ] *n* qaymaq qabı

creamery[1] [ˈkri:mərɪ] *n* yağ zavodu

creamery[2] [ˈkri:mərɪ] *adj:* **~ butter** kərə yağı

creaminess [ˈkri:mɪnɪs] *n* qaymaqlılıq, yağlılıq

creamy [ˈkri:mɪ] *adj* **1.** qaymaqlı, yağlı; **~ milk** qaymaqlı / yağlı süd; **2.** krem rəngli, açıq-sarı rəngli; **3.** kremli; **~ soap** kremli sabun; **4.** yumşaq, məlahətli, zərif (*səs haq.*); **a ~ voice** yumşaq / məlahətli / zərif səs

crease[1] [kri:s] *n* **1.** qat, bükük; qırış; *You have got a crease in your dress where you've been sitting? Sənin / Sizin paltarında / paltarınızda qırış var, harada oturmusan / oturmusunuz?;* **2.** at başı şəklində bəzək (*damda*)

crease[2] [kri:s] *v* **1.** qat salmaq / əmələ gətirmək; **2.** qırışmaq, bürüşmək; *This material creases very easily Bu parça çox asanlıqla qırışır / bürüşür;* **3.** qırışmaq, qırış-qırış olmaq

create [krɪˈeɪt] *v* **1.** yaratmaq, törətmək, vücuda gətirmək; *God created the world Allah dünyanı yaratdı;* **to ~ a difficulty** çətinlik yaratmaq; **to ~ a disturbance** narahatlıq yaratmaq; **to ~ an army** ordu yaratmaq; **2.** oyatmaq, doğurmaq; **to ~ a feeling** hiss oyatmaq; **to ~ a feeling of surprise** təəccüb hissi oyatmaq / doğurmaq; **3.** ad vermək; **to ~** ***smb.*** **a peer** bir kəsə per (*İngiltərədə, Fransada yüksək zadəgan titulu*) adı vermək

creation [kri:ˈeɪʃn] *n* **1.** yaranma, yaratma, vücuda gətirmə; **the ~ of the world** dünyanın yaranması; **2.** əsər (*elmi, ədəbi və s.*); **~ of genius** dahiyanə əsər; **3.** dünya, kainat; **the whole ~** bütün dünya / kainat

creative [krɪˈeɪtɪv] *adj* yaradıcı, yaradıcılıq; **~ work** yaracıdı iş; **~ thinking** yaradıcı təfəkkür; **~ ability** yaradıcılıq qabiliyyəti

creativeness [krɪˈeɪtɪvnɪs] *n* = **creativity**

creativity [ˌkri:eɪˈtɪvɪtɪ] *n* yaradıcılıq; *Someone with creativity is needed for this job Bu işə yaradıcılıq qabiliyyəti olan bir adam lazımdır*

creator [kriˈeɪtəʳ] *n* **1.** yaradan, yaradıcı; qurucu; **2. the Creator** Allah, Tanrı

creature [ˈkri:tʃəʳ] *n* **1.** yaratma, yaranma, yaranış; **2.** varlıq, insan, adam; **a strange ~ from Mars** Marsdan gəlmiş qəribə varlıq / canlı; *She was a charming young creature O, cazibədar gənc bir varlıq idi*

credence [ˈkri:dəns] *n* inam, inanma, etibar, etimad; **to give ~ to gossip** dedi-qoduya inanmaq; **to give ~ to** ***smb.*** bir kəsə etibar etmək / inanmaq; **to refuse ~** etimad göstərməmək

credentials [krɪˈdenʃəlz] *n* **1.** mandat; şəxsiyyəti təsdiq edən vəsiqə; **committee on ~** mandat komissiyası; **2.** etimadnamə

credibility [ˌkredɪˈbɪlɪtɪ] *n* həqiqətə uyğunluq

credible [ˈkredəbl] *adj* doğruya oxşayan, həqiqətə uyğun, ağılkəsən, etibar edilə bilən; **a ~ witness** etibar edilə bilən şahid; **a ~ news report** inanılacaq / ağlabatan qəzet məlumatı

credit[1] [ˈkredɪt] *n* **1.** inam, etibar; **to give ~ to** ***smth.*** bir şeyə inanmaq; **to put / to place ~ in hearsay** şayiəyə inanmaq; **to lose ~** etibarını itirmək; **2.** ad, şöhrət, yaxşı ad; **3.** namus, vicdan, şərəf, heysiyyət; məziyyət, ləyaqət; **4.** təsir, nüfuz; əhəmiyyət, hörmət, ehtiram; *He resolved to employ all his credit in order to prevent the marriage O, bu izdivaca mane olmaq üçün bütün nüfuzundan istifadə etdi;* **5.** *tic.* kredit; **to buy / to sell on ~** kreditlə almaq / satmaq; *No credit is given in this shop Bu mağazada kreditlə heç nə verilmir / satılmır;* **long-term / short-term ~** uzunmüddətli / qısamüddətli kredit; **6.** *mü h.* kredit; **to place to the ~ of an account** kredit hesabına yazmaq

credit[2] [ˈkredɪt] *v* **1.** inanmaq, etibar etmək; **to ~ a statement / an author** bəyanata / müəllifə inanmaq; **2.** adına yazmaq (*bir kəsin*); **3.** kredit vermək, pul buraxmaq; borc vermək; **to ~ a sum to** ***smb.*****, to ~** ***smb.*** **with a sum** bir kəsə müəyyən məbləğ pul vermək

creditable [ˈkredɪtəbl] *adj* tərifəlayiq, tərifli; şərəf / şöhrət gətirən; **~ attempt** tərifəlayiq səy

creditor [ˈkredɪtəʳ] *n* kreditor, kredit / borc verən

creed [kri:d] *n* **1.** məslək, əqidə, dünyagörüşü; **political ~** siyasi dünyagörüşü; **religious ~** dini əqidə / məslək

creep [kri:p] *v* **1.** sürünmək; iməkləmək; *The cat crept silently towards the mouse Pişik sakitcə siçana tərəf süründü;* **2.** sürünə-sürünə getmək, çox ağır yerimək (*xəstə, qoca adamlar haq.*); **3.** dırmaşmaq, sarmaşmaq (*bitki haq.*); *Ivy had crept the walls Sarmaşıq divarlara dırmaşmışdı / sarmaşmışdı;* **4.** yavaş-yavaş / gizlincə / xəlvəti yaxınlaşmaq; **5.** yaltaqlanmaq, yaltaqlıq etmək, quyruq bulamaq; **6.** üstünü almaq, qəfildən yaxalamaq (*zaman, yaş və s. haq.*); **7.** ürpərmək, ürpəşmək; *This made her flesh creep Bu onun ətini ürpəşdirdi;* **to ~ away** sürünərək getmək / aradan çıxmaq; **to ~ in / into** sürünə-sürünə girmək; **8.** qılığa girmək; **to ~ into** ***smb.'s*** **favour** bir kəsin qılığına girmək; **to ~ out** çıxmaq, sürünə-sürünə / yavaş-yavaş çıxmaq;
◊ *Learn to creep before you leap at. söz. Yeriməyi öyrənməzdən əvvəl iməkləməyi öyrən*

creeper [ˈkri:pəʳ] *n* **1.** *bot.* dırmaşan / sarmaşan bitki; **2.** polzunka (*iməkləyən uşaq üçün geyim*); **3.** *zool.* sürünən heyvan

creeps [kri:ps] *n* bədən ürpərdici vahimə / qorxu

creepy [ˈkri:pɪ] *adj* ətürpəşdirici, xoşa gəlməz, iyrənc, mənfur, nifrətoyadan; **a**

~ **old house** xoşagəlməz köhnə ev; **a ~ old man** iyrənc / nifrətoyadan qoca kişi

cremate [krɪˈmeɪt] *v* yandırmaq (*meyiti*)

cremation [krɪˈmeɪʃn] *n* kremasiya (*meyitlərin xüsusi peçlərdə yandırılması*)

cremator [krɪˈmeɪtə'] *n* **1.** meyit yandırmaq üçün xüsusi peç; **2.** zibilləri / tullantıları və s. yandırmaq üçün peç

crematorium [ˌkreməˈtɔːrɪəm] *n* krematori

crematory [ˈkremətərɪ] *n* = **crematorium**

crep [kreɪp] *n fr.* **1.** *toxuc.* krep (*qara rəngli zərif, nazik qırış-qırış parça*); **2.** matəm sarğısı

crepitate [ˈkrepɪteɪt] *v* **1.** xırtıldamaq, xırçıldamaq; **2.** cırıldamaq; **3.** xırıldamaq

crepitation [ˌkrepɪˈteɪʃn] *n* **1.** xırtıltı, xışıltı; **2.** cırıldama; **3.** *tib.* xışıltılı səs (*ciyərlərdə*)

crept [krept] **to creep** *felinin pt, pp formaları*

crescent [ˈkresnt] *n* **1.** aypara, hilal; **2.** aypara şəkilli hər hansı bir şey; **3.** türk dövlətinin rəmzi; **4.** islam; **the Crescent** İslam dini

cress [kres] *n bot.* vəzəri

crest [krest] *n* **1.** pipik (*xoruzda*); **2.** kəkil (*quşda*); **3.** zirvə (*dağ, dalğa və s. haq.*); **4.** at başı şəklində bəzək (*damda*)

crestfallen [ˈkrestˌfɔːlən] *adj* məyus; dilxor; *He returned empty-handed and crestfallen O, əliboş və məyus halda qayıtdı*

crevice [ˈkrevɪs] *n* çat, çatlaq, çatlamış yer, yarıq

crew[1] [kruː] *n* **1.** ekipaj (*gəminin və s.*); **airplane ~** təyyarə ekipajı; **2.** bir yerdə / birgə işləyən adamlar, komanda; **racing ~** avarçəkənlər qrupu / komandası; **3.** dəstə; **the ~ of jobbers and swindlers** fırıldaqçılar və dələduzlar dəstəsi

crew[2] [kruː] *v* **to crow** *felinin pt forması*

crewman [ˈkruːmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) heyətin / komandanın üzvü

crib[1] [krɪb] *n* **1.** körpələr evi, yaslı; **2.** yem təknəsi / qutusu, axur; **3.** koma, daxma, kiçik otaq; **4.** uşaq çarpayısı (*kənar divarları olan*); **5.** daqqa, iri yeşik / sandıq; **6.** şparqalka

crib[2] [krɪb] *v* (**-bb-**) **1.** salmaq (*qapalı bir yerə*); **2.** yemlə təmin etmək; **3.** ədəbi oğurluq etmək; **4.** şparqalkadan istifadə etmək

crick[1] [krɪk] *n* əzələ dartılması

crick[2] [krɪk] *v* I əzələsini dartmaq; **to ~ *one's* neck** boyun əzələsini dartmaq

crick [krɪk] *v* II **1.** kəsik-kəsik bərk səs çıxarmaq; cırıldamaq; **2.** bədənin müəyyən hissəsini xırtdatmaq (*barmağı və s.*)

cricket[1] [ˈkrɪkɪt] *n id.* kriket (*ağacla oynanılan top oyunu*)

cricket[2] [ˈkrɪkɪt] *v* kriket oynamaq

cricketer [ˈkrɪkɪtə'] *n* kriket oynayan

crier [ˈkraɪə'] *n* **1.** çığırqan, qışqırıqçı; **2.** *tar.* carçı

crime [kraɪm] *n* **1.** cinayət; **war ~s** hərbi cinayətlər; **~s against humanity** bəşəriyyətə qarşı cinayətlər; **to commit a ~** cinayət etmək; **an increase in ~** cinayətin artımı; **organized ~** mütəşəkkil cinayət; *He took to a life of crime O, cinayətə qurşandı*; **2.** yaramaz / yersiz hərəkət; cinayət

crimeful [ˈkraɪmfʊl] *adj* cinayətkar; **~ deeds** cinayətkar əməllər

crimeless [ˈkraɪmlɪs] *adj* günahsız, günahı / cinayəti / suçu olmayan

criminal[1] [ˈkrɪmɪnl] *n* cinayətkar, cani; **war ~** hərbi cani; **habitual ~** peşəkar cani / cinayətkar, residivist; *The judge sent the criminal to prison for 4 years Hakim cinayətkara 4 il həbs cəzası kəsdi*

criminal[2] [ˈkrɪmɪnl] *adj* cinayətkar, cinayət; **~ action 1)** cinayət əməli / işi; **2)** cinayət iddiası; **~ case** cinayət işi; **~ code** cinayət kodeksi / məcəlləsi

criminalist [ˈkrɪmɪnəlɪst] *n* kriminalist (*kriminalistika mütəxəssisi olan hüquqşünas*)

criminalistics [ˌkrɪmɪnəˈlɪstɪks] *n hüq.* kriminalistika

criminality [ˌkrɪmɪˈnælɪtɪ] *n* cinayət; cinayət xarakteri daşıma

criminally [ˈkrɪmɪnəlɪ] *adv* cinayət qanununa müvafiq olaraq; **to proceed against *smb.* ~** bir kəsi cinayət qanununa uyğun olaraq məhkəməyə cəlb etmək

criminate [ˈkrɪmɪneɪt] *v* **1.** cinayətdə təqsirləndirmək, müqəssir bilmək; **2.** ittiham hökmü çıxarmaq

criminator [ˈkrɪmɪneɪtə'] *n hüq.* ittihamçı

criminology [ˌkrɪmɪˈnɔlədʒɪ] *n* kriminologiya

crimson[1] [ˈkrɪmzn] *n* **1.** moruq rəngi; **2.** tünd-qırmızı rəng

crimson[2] [ˈkrɪmzn] *adj* moruq rəngli, tünd qırmızı

crimson[3] [ˈkrɪmzn] *v* **1.** moruq rənginə boyamaq; **2.** bərk qızarmaq

cringe[1] [krɪndʒ] *n* yaltaqlıq, alçalma, köləcəsinə səcdə / sitayiş etmə

cringe[2] [krɪndʒ] *v* **1.** yaltaqlıq / riyakarlıq / ikiüzlülük etmək; **2.** büzüşmək, qısılmaq; *The dog cringed at the sight of the whip Qamçını görəndə it büzüşdü / qısıldı*

cringer [ˈkrɪndʒə'] *n* yaltaq, riyakar, ikiüzlü, alçaq

crinkle[1] [ˈkrɪŋkl] *n* qat, bükük; qırış, qırış-qırış olma

crinkle[2] [ˈkrɪŋkl] *v* **1.** burulmaq, qıvrılmaq, qatlanmaq; *The paper blackened, crinkled (up) and burned to ashes Kağız qaraldı, buruldu və yanıb kül oldu / külə döndü*; **2.** qırışmaq, qırışdırmaq; **3.** burmaq; burdurmaq (*saçı*); **4.** xışıldamaq; yumşaq xışıltı səsi çıxartmaq

crinkled [ˈkrɪŋkld] *adj* qırışmış, qırış-qırış olmuş; *I can't wear this dress, it's all crinkled Mən bu paltarı geyə bilmirəm, o, bütün qırış-qırışdır*

crinkly [ˈkrɪŋklɪ] *adj* **1.** qırışıq, qırış-qırış; **2.** qıvrımsaç, buruqsaç

cripple[1] [ˈkrɪpl] *n* çolaq, şil, şikəst, əlil; **war ~s** müharibə əlilləri;

◊ *He that lives with cripples learns to limp Çolaqla yaşayan axsamaq öyrənər*

cripple[2] [ˈkrɪpl] *v* **1.** çolaq / şikəst / əlil etmək; **2.** zədə almaq, xarab etmək, korlamaq; *The ship was crippled in the storm Tufan zamanı gəmi zədə aldı*

crises [ˈkraɪsiːz] **crisis** *isminin cəm forması*

crisis [ˈkraɪsɪs] *n* (*pl* **crises**) **1.** böhran; **economic / industrial / financial / governmental ~** iqtisadi / sənaye / maliyyə / hökumət böhranı; **the general ~ of capitalism** kapitalizmin ümumi böhranı; **2.** kritik / həlledici an; **to bring to a ~** kritik ana çatdırmaq; **to pass through a ~** kritik anı keçirmək; **3.** *tib.* xəstəliyin kritik / ən ağır anı; *The fever has passed its crisis Qızdırmanın kritik anı keçib*

crisp[2] [krɪsp] *adj* **1.** xırtıldayan, xırçıldayan; kövrək; **~ snow / apples / vegetables** xırtıldayan qar / alma / tərəvəz; **~ biscuit** kövrək / təzəvulan peçenye; **a ~ new banknote** təzə, xırtıldayan kağız pul; **2.** *tər*, təzə; **~ lettuce** tər kahı; **3.** canlandıran, ruhlandıran; soyuq, sərin; **the ~ air of an autumn morning** payız səhərinin sərin havası; **4.** canlı, əla, gözəl (*üslub, nitq haq.*); **~ repartee** əla / çox gözəl hazırcavablıq; **5.** qətiyyətli, cəsarətli, ürəkli, səbatlı (*hərəkət və s. haq.*); **6.** buruq, burulmuş, qıvrım-qıvrım, buruq-buruq (*saç haq.*); **7.** çopurlu, çopurla örtülü

crisp[3] [krɪsp] *v* **1.** xırtıldamaq; **to ~ *one's* fingers** barmaqlarını xırtıldatmaq; **2.** kövrək / xırtıldayan etmək; **3.** burmaq; hörmək; **4.** çopurlaşmaq; **5.** dalğalandırmaq, ləpələndirmək; *A cooling breeze crisps the river Sərin meh çayı ləpələndirir*

crisply [krɪsplɪ] *adv* cəsarətlə, əzmlə, mətanətlə, qətiyyətlə, əzmkarlıqla

crispy [ˈkrɪspɪ] *adj* **1.** *şair.* qıvrım-qıvrım, buruq-buruq (*saç haq.*); **~ locks** qıvrım tellər; **2.** xırtıldayan; **~ crust** xırtıldayan qazmaq; **3.** təzə, təmiz, sərin (*hava haq.*)

criss-cross[1] [ˈkrɪskrɔs] *adj* çarpazlaşan, çarpaz; **~ lines** çarpazlaşan / çarpaz xətlər

criss-cross[2] [krɪskrɔs] *v* **1.** üstündən xaç çəkmək; çarpaz qoymaq; kəsişmək; **2.** çarpazlaşdırmaq

criss-cross[3] [ˈkrɪskrɔs] *adv* **1.** çal-çarpaz; **2.** çəpinə, çəpəki; **3.** *məc.* əksinə, tərsinə; *Everything went criss-cross from the start Başlanğıcdan hər şey tərsinə / əksinə getdi*

criteria [kraɪˈtɪərɪə] *n* **criterion** *isminin cəm forması*

criterion [kraɪˈtɪərɪən] *n* kriteriya, meyar, ölçü

critic [ˈkrɪtɪk] *n* **1.** tənqidçi; **2.** tənqidbaz

critical [ˈkrɪtɪkəl] *adj* **1.** tənqidi; **~ analysis** tənqidi təhlil; **~ remarks** tənqidi qeydlər; **a ~ report** tənqidi məruzə; **2.** kritik; böhranlı, ağır; **the ~ stage of a disease** xəstəliyin kritik / böhranlı mərhələsi; *The patient's condition is critical Xəstənin vəziyyəti çox ağırdır*; **3.** həlledici, dönüş; *We are at a critical time in our country's history Biz vətənimizin tarixində dönüş / həlledici dövründəyik*

critically [ˈkrıtıkəlı] *adv* tənqidi, tənqidi surətdə; **to speak ~ of** ***smb.*** **/ of** ***smth.*** bir kəs / bir şey haqqında tənqidi surətdə danışmaq

critisism [ˈkrıtısızm] *n* **1.** tənqid; **slashing / violent / bitter ~** məhvedici / amansız / kəskin tənqid; **to suffer harsh ~ from** ***smb.*** bir kəs tərəfindən amansız tənqidə məruz qalmaq; *He hates / can't take criticism O, tənqidə nifrət edir / tənqidi qəbul edə bilmir;* **2.** tənqidi qeyd / məqalə; **literary ~** ədəbi tənqid

criticize, -ise [ˈkrıtısaız] *v* **1.** tənqid etmək; **to ~ an author / a play** *etc.* müəllifi / pyesi və s. tənqid etmək; **2.** fikir / mülahizə bildirmək

critique [krıˈti:k] *n* **1.** tənqid; **Marx's ~ of Hegel** Marksın Hegeli tənqidi; **2.** tənqidi fikir / mülahizə

croak[1] [krouk] *n* **1.** vaqqıltı, quruldama; **2.** qarıldama, **3.** qurultu (*qarında*)

croak[2] [krouk] *v* **1.** quruldamaq (*qurbağa haq.*), vaqqıldamaq (*bayquş haq.*); **2.** qarıldamaq (*qarğa haq.*); **3.** donquldanmaq, deyinmək; mırtıldanmaq

Croat [ˈkrouət] *n* **1.** xorvat; **the ~s** *top.i* xorvatlar; **2.** xorvat dili; **to speak ~** xorvat dilində danışmaq

Croatian [krouˈeıʃıən] *adj* xorvat; **the ~ language** xorvat dili

crockery [ˈkrɔkəri] *n* qab-qacaq

crocodile [ˈkrɔkədaıl] *n* **1.** *zool.* timsah; **2.** timsah dərisi;

◊ **to shed ~ tears** yalançı göz yaşları axıtmaq

crocus [ˈkroukəs] *n bot.* krokus, zəfəran

crook[1] [kruk] *n* **1.** qarmaq, çəngəl; cəftə, əyri başlı əl ağacı; **2.** əyri başlı çoban çomağı; **3.** döngə, əyri (*çay, yol və s. haq.*); **4.** qoz, donqar; **a ~ in the back** beldə qoz / donqar

crook[2] [kruk] *adj* nasaz, naxoş, xəstə; *I'm a bit crook Mən bir az nasazam / naxoşam*

crook[3] [kruk] *v* **1.** əymək, bükmək, qatlamaq; **2.** eşmək, əyirmək; **3.** belini bükmək / əymək; **4.** qarmaqla tutmaq

crooked [ˈkrukıd] *adj* **1.** əyri, əyri-üyrü; **a ~ branch** əyri budaq; **a ~ street** əyri-üyrü küçə; **2.** yalançı, qeyri-səmimi; **a ~ smile** qeyri-səmimi / yalançı təbəssüm; *All the officials are crooked Bütün məmurlar yalançıdırlar / qeyri-səmimidirlər*

crookedly [ˈkrukıdlı] *adv* **1.** əyri, çəp, çəpinə, qıyğac, qıyğacı; **2.** riyakarcasına, qeyri-səmimi; **to smile ~** riyakarcasına gülümsəmək

crookedness [ˈkrukıdnıs] *n* **1.** əyrilik, əyri yer; **2.** əyri-üyrülük

croon [kru:n] *v* pəsdən oxumaq; **to ~ a song** pəsdən mahnı oxumaq; **to ~ to oneself** öz-özünə pəsdən mahnı oxumaq

crooner [ˈkru:nəʳ] *n* estrada müğənnisi

crop[1] [krɔp] *n* **1.** məhsul; **the rice ~** düyü məhsulu; **a good ~ of apples** yaxşı alma məhsulu; **the potato ~** kartof məhsulu; **a bumper ~** çox böyük / rekord məhsul; **2.** biçilməmiş taxıl; **3.** *k.t.* bitki, dənli bitkilər; **to spray the ~ with chemicals** bitkiləri kimyəvi maddələrlə çiləmək; **4.** çinədan (*quşlarda*); **5.** bolluq, çoxluq, çox, çoxlu; bir qucaq; **a ~ of letters** çoxlu / bir qucaq məktub

crop[2] [krɔp] *v* **(-pp-) 1.** otu yolmaq; kolkosu yemək (*heyvan haq.*); *Sheep cropped the grass Qoyunlar otları yedilər;* **2.** məhsul vermək / gətirmək; *The potatoes cropped well this year Bu il kartof yaxşı məhsul verdi;* **3.** qısa kəsmək, vurmaq (*xüs. saçı*); **to ~ the hair** saçı kəsmək / vurmaq; **to ~ the ears** qulaqları kəsmək (*xüs. it haq.*); **4.** budamaq, kəsmək (*budağı*); **5.** qopartmaq (*çiçəyi*); **6.** səpmək, basdırmaq; **to ~ a field with wheat** tarlaya buğda səpmək; *Unexpected difficulties cropped up Gözlənilməz çətinliklər peyda oldu / meydana çıxdı;*

◊ **to ~** ***smb.'s*** **feathers** bir kəsin burnunu ovmaq

crop-eared [ˈkrɔpıəd] *adj* kəsikqulaq, qulağıkəsik; **~ dog** kəsikqulaq / qulağıkəsik it

cropper [ˈkrɔpəʳ] *n* **1.** biçinçi, otçalan, kərəntiçi; **2.** fermer (*xüs. ABŞ-ın pambıq əkilən rayonlarında*); **3.** otçalan / taxılbiçən maşın; **4.** bol / yaxşı məhsulverən bitki

cross[1] [krɔs] *n* **1.** xaç; **to make** ***one's*** **~, to sign with a ~** xaç qoymaq (*imza əvəzinə*); *The cities are marked on the map with a cross Şəhər xəritədə xaç işarəsilə işarə edilib;* **to make the sign of the ~** xaç çevirmək; **2.** çarmıx; çarmıxa çəkmə; **3.** xaçşəkilli başdaşı; **4. the Cross** xristianlıq, xristian dini, xaçpərəstlik; **5.** xaç formasında orden;

◊ **International Red Cross** Beynəlxalq Qırmızı Xaç

cross[2] [krɔs] *adj* I **1.** köndələn; kəsişən; çarpaz; **2.** qarşı, əks; **~ wind** qarşı külək; **3.** zidd, əks; **~ interests** zidd maraqlar; **4.** əlverişsiz; **~ weather** əlverişsiz hava;

◊ **~ voting** öz partiyasının əleyhinə səsvermə

cross [krɔs] *adj* II *d.d.* acıqlı, hirsli, qəzəbli, qeyzli; tündxasiyyət; **to be ~ with** ***smb.*** bir kəsə acığı tutmaq; **to make** ***smb.*** **~** bir kəsi hirsləndirmək / qəzəbləndirmək; **~ words** acı / kəskin sözlər; **~ answer** acıqlı / kəskin cavab

cross[3] [krɔs] *v* **1.** keçmək; **to ~ the Atlantic** Atlantik okeanını keçmək; **to ~ a bridge / a road** körpünü / yolu keçmək; **to ~ the finish line** *id.* **1)** finiş xəttini keçmək; **2)** qalib gəlmək, udmaq; **2.** üstündən xətt çəkmək; **to ~ a "t"** "t" hərfinin başından xətt çəkmək; **3.** ayrılmaq, aralanmaq; *We crossed each other on the way Biz yolda bir-birimizdən ayrıldıq;* **4.** çarpazlamaq, üst-üstə qoymaq / aşırmaq; **to ~** ***one's*** **legs** ayağını-ayağının üstünə aşırmaq; **to ~** ***smb.'s*** **name off the list** bir kəsin adını siyahıdan pozmaq / çıxartmaq; **to ~ out words / sentences** sözləri / cümlələri pozmaq;

◊ **to ~** ***one's*** **mind** başına / ağlına fikir gəlmək; **to ~** ***smb.'s*** **path 1)** həyat yolunda bir şeyə təsadüf etmək; **2)** bir kəsə mane olmaq, bir kəsə əngəl törətmək; **to ~ the floor of the House** bir partiyadan digərinə keçmək (*parlamentdə*); **to ~ the river 1)** maneəni aradan qaldırmaq / götürmək; **2)** ölmək

cross-bearer [ˈkrɔs,bɛərəʳ] *n* xaç gəzdirən

cross-bench [ˈkrɔsbentʃ] *n* ingilis parlamentində müstəqil deputatlar üçün skamya

cross-bencher [ˈkrɔs,bentʃəʳ] *n* parlamentin müstəqil deputatı (*ingilis parlamentində*)

cross-birth [ˈkrɔsbə:θ] *n tib.* tərs gəlmiş uşağın doğulması

cross-breed [ˈkrɔsbri:d] *n* calaq; metis, mələs, hibrid

cross-country [ˈkrɔsˈkʌntrı] *n id.* kross

cross-cut [ˈkrɔskʌt] *n* **1.** ən qısa yol; **2.** köndələn kəsik

cross-eye [ˈkrɔsaı] *n* çəpgözlük, çaşlıq, çəplik (*gözdə*)

cross-fire [ˈkrɔs,faıə] *n hərb.* çarpaz atəş

cross-heading [ˈkrɔs,hedıŋ] *n* yarımsərlövhə; ikinci / əlavə sərlövhə (*qəzetdə*)

cross-headwind [ˈkrɔsˈhedwınd] *n* yandan / qarşıdan əsən külək

crossing [ˈkrɔsıŋ] *n* **1.** pozma; **2.** kəsişmə; kəsişmə nöqtəsi; qovuşuq yer; **3.** dördyol ağzı, dörd yol, keçid (*küçədən*); **4.** *biol.* cütləşdirmə, cütləşmə

cross-light [ˈkrɔslaıt] *n* **1.** çəpəki işıq, çəpəki işıqla işıqlandırma; **2.** kəsişən işıq şüaları

crossline [ˈkrɔslaın] *n* = **cross-heading**

crossly [ˈkrɔslı] *adv* hirslə, acıqla; acıqlı-acıqlı, hirsli-hirsli

crossness [ˈkrɔsnıs] *n* **1.** acıqlılıq, hirslilik, tündməcazlıq; **2.** deyingənlik, davakarlıq, dalaşqanlıq, öcəşkənlik

crossover [ˈkrɔs,ouvəʳ] *n amer.* keçid; kəsişən yollar üstündən salınan körpü

cross-patch [ˈkrɔspætʃ] *n d.d.* deyingən / daim donquldanan qadın / qız

cross-piece [ˈkrɔspi:s] *n* **1.** köndələn atılan tir; **2.** *tex.* çarpaz, krestavina

cross-road[1] [ˈkrɔsroud] *n* **1.** kəsişən yol; iki magistralı birləşdirən yol; **2.** *pl* dördyol ağzı; **3.** yolayrıcı; həlledici an; **at the ~s** yolayrıcında

cross-road[2] [krɔsroud] *adj* **1.** yol arasında olan; **~ hotel / tavern** yolayrıcında olan mehmanxana / aşxana; **2.** tərəddüd edən; **~ politician** tərəddüd edən / qətiyyətsiz siyasətçi

cross-talk [ˈkrɔstɔ:k] *n* əngəl, maneə; telefon danışığına mane olma

cross-tie [ˈkrɔstaı] *n d.y.* şpal

cross-way [ˈkrɔsweı] *n* = **cross-road[1]**

cross-wind [ˈkrɔswınd] *n* qarşıdan əsən külək

cross-wise [ˈkrɔswaız] *adv* çəpəki / çarpaz şəkildə

crossword [ˈkrɔswə:d] *n* krossvord; **to do a ~** krossvord həll etmək

crotch [krɔtʃ] *n* paça; **the ~ of the trousers** şalvarın paçası

crotchet [ˈkrɔtʃɪt] *n* **1.** qarmaq, çəngəl; **2.** fantaziya, ədabazlıq, qəribəlik, şıltaqlıq; **3.** *mus.* dörddə bir not

crotchety [ˈkrɔtʃɪtɪ] *adj* **1.** qəribə, əcaib; şıltaqçı, şıltaq; **2.** hövsələsiz, səbirsiz, mübahisə / şikayət etməyi sevən

crouch[1] [krautʃ] *n* **1.** əyilmə, sinmə; **2.** yarı çömbəlmə (*yüngül atletikada*)

crouch[2] [krautʃ] *v* **1.** çömbəlmək, sinmək; *The cat crouched, ready to pounce Pişik atılmağa hazır vəziyyətdə sinmişdi;* **2.** dizüstə çökmək, ayağına düşmək

croup [kru:p] *n* sağrı (*atlarda*)

crow[1] [krou] *n* I *zool.* alaqarğa;
◊ **white ~** əcaib adam; *Crow will not pick out crow's eyes* *at. söz.* ≡ *It itin ayağını basmaz*

crow [krou] *n* II **1.** quqquldama (*xoruz*); **2.** sevincək səs çıxarma (*uşaq haq.*)

crow[2] [krou] *v* **1.** quqquldamaq, banlamaq (*xoruz haq.*), **2.** sevincək səs çıxarmaq (*uşaq haq.*)

crowbill [ˈkroubɪl] *n* cərrah qayçısı

crowd[1] [kraud] *n* **1.** izdiham, dəstə, yığın, camaat; **a ~ waiting for a bus** avtobus gözləyən camaat; *He pushed his way through the crowd O, izdihamın arasında özünə yol açdı;* **2. the ~** adi adamlar, xalq, qara camaat; *He writes all his books for the crowd rather than for specialists O, kitablarının hamısını mütəxəssislərdən daha çox qara camaat üçün / adi adamlar üçün yazır;* **3.** basabas, basırıq; tünlük; *The audience was large, but there was no crowd Tamaşaçılar çox idi, lakin basabas yox idi;* **4.** çox, çoxlu, bir aləm; *There was a crowd of books and papers on his table Onun stolunun üstündə çoxlu / bir aləm kitab və kağız vardı;*
◊ **to follow / to go with the ~** ≡ palaza bürünüb ellə sürünmək; *Follow the crowd* ≡ *at. söz. Palaza bürün, ellə sürün*

crowd[2] [kraud] *v* **1.** yığışmaq, toplaşmaq; **to ~ round *smb.* / *smth.*** bir kəsin / şeyin ətrafına toplaşmaq; *We all crowded round the table Biz hamımız stolun ətrafına toplaşdıq;* **2.** doldurmaq, dolmaq; *The room was crowded with furniture Otaq mebellə doldurulmuşdu;* **3.** basabas salmaq, basmaq; *Don't crowd so; stand back! Belə basabas salma! / salmayın!; bir az geri dur! / durun!*

crowded [ˈkraudɪd] *adj* **1.** ağzına qədər dolmuş; qədərindən artıq doldurulmuş; ağzınacan dolu, dopdolu; **a ~ hall** ağzına qədər dolu zal; **a ~ bus** ağzına qədər dolu avtobus; **~ rooms** dopdolu / ağzına qədər dolu otaqlar; *Our bus was crowded Bizim avtobus ağzına qədər dolu idi;* **2.** dar; *The horses were too crowded in one small stable Atların yeri balaca bir tövlədə çox dar idi*

crown[1] [kraun] *n* **1.** tac; taxt-tac (*hakimiyyət mənasında*); **to succeed to the ~** taxt-tacı irsən ələ almaq; **to relinquish the ~** taxt-tacdan imtina etmək; **2.** çələng; əklil; **3.** halə (*göy cisimləri ətrafında görünən işıq dairəsi*); **4.** kəllə, təpə, baş (*bir şeydə*); **the ~ of a tree** ağacın kəlləsi / təpəsi; **to break *smb.*'s ~** bir kəsin başını yarmaq, bir kəsin kəlləsini dağıtmaq; **5.** pipik (*quşda*); **6.** koronka (*dişə taxılan*)

crown[2] [kraun] *v* **1.** tac qoymaq; **2.** çələng / əklil qoymaq; **to be ~ed** hakimiyyətə gətirilmək; **3.** mükafatlandırmaq, təltif etmək; **to ~ *smb.* with glory** bir kəsi şöhrətləndirmək; **4.** dişə koronka qoymaq

crowned [ˈkraund] *adj* **1.** tac qoyulmuş, tac qoymuş; **~ head** padşah, hökmdar; **2.** çələng qoyulmuş; mükafatlandırılmış; təltif edilmiş; **3.**: **~ tooth** koronka qoyulmuş diş

crown law [ˈkraunlɔ:] *n* cinayət qanunu

crown lawyer [ˈkraun,lɔ:jə] *n* cinayət işləri üzrə vəkil

crucial [ˈkru:ʃjəl] *adj* **1.** həlledici, əsas, ən mühüm, başlıca; **~ test** əsas test; **~ experiment** həlledici təcrübə; **~ question** əsas / başlıca məsələ; **2.** kritik; böhranlı; **~ period / moment** kritik dövr / an

crucifix [ˈkru:sɪfɪks] *n* çarmıxa çəkmə; çarmıx

cruciform [ˈkru:sɪfɔ:m] *adj* xaçvarı, xaçaoxşar, xaçabənzər, xaç formasında

crucify [ˈkru:sɪfaɪ] *v* **1.** çarmıxa çəkmək; **2.** söndürmək, yatırmaq (*arzunu, ehtirası və s.*); **3.** əzab / əziyyət vermək

crude [kru:d] *adj* **1.** təmizlənməmiş, xam, işlənməmiş; **~ spirit** təmizlənməmiş spirt; **~ oil** xam / təmizlənməmiş neft; **2.** lazımınca işlənməmiş / düşünülməmiş; **~ plan / scheme** lazımınca düşünülməmiş plan / layihə; **~ theories / methods** lazımınca düşünülməmiş nəzəriyyələr / metodlar; **3.** kobud, yonulmamış, ədəbsiz, qaba; **~ people** kobud / qaba adamlar; **~ behaviour** qaba / kobud / ədəbsiz davranış; *He told us some rather crude jokes O bizə bir neçə ədəbsiz lətifə danışdı;* **4.** quru; **~ facts** quru dəlillər; **5.** *d.d.* yetişməmiş, kal, dəyməmiş; turş; **~ fruit** dəyməmiş / yetişməmiş / kal meyvə

crudeness [ˈkru:dnɪs] *n* = **crudity**

crudity [ˈkru:dɪtɪ] *n* **1.** işlənməmə, lazımınca işlənməmə; **2.** lazımınca / ətraflı düşünülməmə; **3.** kobudluq, qabalıq, ədəbsizlik, nəzakətsizlik; *The crudity of his language offended the girl Onun kobud danışığı (dilinin kobudluğu) qızın xətrinə dəydi*

cruel [ˈkruəl] *adj* **1.** rəhmsiz, amansız, insafsız, qəddar, zalım, daşürəkli; **a ~ dictator** insafsız / qəddar / zalım diktator; **a ~ master** rəhmsiz / insafsız sahibkar; **~ fate** amansız tale; *The cruel master beat his slaves mercilessly with a whip Zalım sahibkar qullarını qamçı ilə amansızcasına döydü;* **2.** əziyyətli, əzablı; **~ disease** əzab-əziyyətli xəstəlik; **3.** dəhşətli, qorxunc, müdhiş; **~ suffering** dəhşətli / müdhiş əzab; **~ war** dəhşətli müharibə; **~ and unusual punishment** dəhşətli və qeyri-adi cəza; **~ cold** dəhşətli soyuq

cruelly [ˈkru:əlɪ] *adv* **1.** rəhmsizcəsinə, amansızcasına, insafsızcasına; acımadan; **2.** əziyyətlə, əzabla

cruelty [ˈkruəltɪ] *n* **1.** rəhmsizlik, amansızlıq, qəddarlıq, zalımlıq; **cruelties of war** müharibənin amansızlıqları; **~ to animals** heyvanlara qarşı amansızlıq / qəddarlıq; **2.** sərtlik, şiddət, ağırlıq; **the ~ of fate** taleyin sərtliyi

cruet [ˈkru:ɪt] *n* duz, istiot, sirkə, xardal və s. üçün qab dəsti

cruise[1] [kru:z] *n* dəniz səyahəti; **round-the-world ~** dövr-aləm səyahəti (*dənizdə*)

cruise[2] [kru:z] *v* **1.** müəyyən marşrut üzrə üzmək; **2.** reysə çıxmaq; **3.** kef / istirahət məqsədilə səyahət etmək

cruiser [ˈkru:zə] *n* **1.** kreyser (*yüksək sürətli böyük hərbi gəmi*); **2.** dəniz səyahətinə çıxan gəmi; **3.** dənizdə səyahətə çıxan adam; **4.** sürətli / sürətlə gedən / iti gedən tank

crumb[1] [krʌm] *n* **1.** zərrəcik, cüzi miqdar; **2.** qırıntı (*xüs. çörək qırıntısı*); *Sweep up the crumbs from under the table Stolun altından çörək qırıntılarını süpür / süpürün;* **3.** zərrə; **~s of knowledge** biliyin zərrələri

crumb[2] [krʌm] *v* **1.** ufalamaq, doğramaq, ovub tökmək; ufalayıb tökmək; **2.** üstünə qırıntı səpmək; **3.** *d.d.* qırıntıları süpürmək / təmizləmək; **to ~ the table** stoldan qırıntıları süpürmək

crumb-brush [ˈkrʌmbrʌʃ] *n* qırıntıları yığmaq üçün şotka

crumble [ˈkrʌmbl] *v* **1.** xırda-xırda doğramaq, xırdalamaq; döymək, əzmək (*həvəngdə*), ovxalamaq; **to ~ bread** çörəyi ovxalamaq / xırda-xırda doğramaq; *He crumbled the bread O, çörəyi ovxaladı;* **2.** uçmaq, sökülmək, uçub dağılmaq / sökülmək; *As the years passed, the old church crumbled İllər keçdikcə köhnə kilsə sökülüb dağıldı;* **3.** dağılmaq, uçmaq, məhv olmaq; *The great empires of the past have crumbled and fallen Keçmişin böyük imperiyaları məhv oldu*

crumbling [ˈkrʌmblɪŋ] *adj* ovulan, ovulub tökülən; ufalanan, uçub tökülən; sökülüb tökülən; **~ walls** sökülüb tökülən divarlar

crumbly [ˈkrʌmblɪ] *adj* **1.** ovulan, ovxalanan; kövrək, tez ovulan; **~ bread** ovulan / tez ovulan çörək; **2.** boş (*torpaq haq.*); **~ soil** yumşaq / boş torpaq

crump[1] [krʌmp] *n* **1.** xırtıltı / xırçıltı səsi; **2.** *d.d.* ağır zərbə

crump[2] [krʌmp] *v* **1.** xırtıldamaq, xırçıldamaq; **2.** *d.d.* ağır zərbə endirmək; **3.** ağır mərmi ilə atəşə tutmaq

crumple[1] [ˈkrʌmpl] *n* büzüşük, büzüş, qırış

crumple[2] [ˈkrʌmpl] *v* **1.** büzüşdürmək, qırışdırmaq, əzmək; **to ~ *one's* clothes** pal-

larını qırışdırmaq / büzüşdürmək / əzmək; **2.** əzilmək, büzüşmək, qırışmaq; *This cloth crumples easily Bu parça asanlıqla / tez əzilir;* **3.** bürmələmək, əlində əzmək; **to – up a piece of paper** bir parça kağızı bürmələmək; *He crumpled the paper into a ball O, kağızı top kimi bürmələdi;* **4.** qırmaq, sındırmaq (*müqaviməti*), darmadağın etmək; **to – up an opposing army** düşmən ordusunun müqavimətini qırmaq / sındırmaq; **5.** uçmaq, uçub dağılmaq / tökülmək; *The walls crumpled up Divarlar sökülüb dağıldı / uçdu*

crunch[1] [krʌntʃ] *n* xırtıltı, xışıltı; cığıltı, cırıltı

crunch[2] [krʌntʃ] *v* **1.** xırt-xırtla / xırtıltı ilə / xırçıltı ilə yemək; *The dog was crunching a bone It sümüyü xırtıltı ilə yeyirdi;* **2.** xırçıldatmaq, xırçıldamaq (*diş və s. haq.*)

crunchy [ˈkrʌntʃɪ] *adj* **1.** kövrək, tezsınan; **– biscuits** kövrək peçenye; **2.** xırtıldayan; **– snow** xırtıldayan qar

crusade[1] [kruːˈseɪd] *n* **1.** *tar.* səlib müharibələri; **2.** müdafiə kampaniyası (*bir şeyi müdafiə etmək üçün*); **peace –** sülhü müdafiə yürüşü; **3.** mübarizə, kampaniya; **a – against corruption** korrupsiyaya qarşı kampaniya / mübarizə

crusade[2] [kruːˈseɪd] *v* **1.** səlib yürüşündə iştirak etmək; **2.** kampaniya aparmaq, mübarizə etmək / aparmaq

crusader [kruːˈseɪdəʳ] *n* **1.** əhl-səlib (*səlib müharibəsində iştirak edən adam*); **2.** ictimai kampaniyada iştirak edən (*adam*)

crush[1] [krʌʃ] *n* **1.** əzilmə, parçalama; xırdalanma, xırdalama, doğrama; **2.** meyvə şirəsi; **lemon –** limon şirəsi; **3.** basabas, basırıq, tünlük; *I couldn't get through the crush Mən tünlükdən keçib gedə bilmədim;* **4.** vurulma, aludə / bənd olma, vurğunluq; başını itirmə; **to have / to get a – on** ***smb.*** bir kəsə aludə olmaq, bir kəsə görə başını itirmək

crush[2] [krʌʃ] *v* **1.** əzmək; sıxmaq; **to – grapes** üzümü əzmək / sıxmaq; *Don't crush the box, it has flowers in it Qutunu əzmə / əzməyin, onun içində gül var; The tree fell on the top of the car and crushed it Ağac maşının üstünə düşdü və onu əzdi;* **2.** əzilmək, büzüşmək; *The clothes were badly crushed in the suitcase Paltarlar çamadanda bərk əzilmişdi;* **3.** əzib xırdalamaq / toza döndərmək; *Huge hammers crush (up) the rocks Nəhəng çəkiclər qayaları əzib xırdalayır;* **4.** yatırmaq; *The rebellion was crushed by government forces Qiyam hökumət qüvvələri tərəfindən yatırıldı;* **5. (out of)** sıxıb çıxarmaq; **to – the juice out of the orange** portağalın şirəsini sıxıb çıxarmaq;

◊ **to – a bottle of wine** bir butulka şərab / çaxır boşaltmaq / içmək; **to – in the bud / in the egg** kökünü kəsmək, beşikdə boğmaq

crushed [krʌʃt] *adj* **1.** əzilmiş, büzülmüş; doğranmış; **2.** xırdalanmış; **– stone** xırdalanmış daş, çınqıl, qırma daş; **3.** məyus, dilxor

crusher [ˈkrʌʃəʳ] *n* **1.** daşdoğrayan maşın; **2.** *d.d.* sarsıdıcı / çaşdırıcı hadisə (*xəbər*); *The decision was a crusher on him Qərar onu sarsıtdı / çaşdırdı*

crushing [ˈkrʌʃɪŋ] *adj* sarsıdıcı, məhvedici, dağıdıcı; **– defeat** sarsıdıcı məğlubiyyət; **– answer** məhvedici cavab; **– blow** sarsıdıcı zərbə

crust[1] [krʌst] *n* **1.** qabıq (*çörəyin*); **– of bread** çörək qabığı; *Cut the crusts off when you make sandwiches Sendviç düzəldərkən çörəyin qabığını kəs / kəsin;* **2.** çörək dilimi (*xüs. nazik və quru*); **3.** *tib.* qabıq, qartmaq, köz (*yarada*); **4.** çanaq (*tısbağada*); zireh (*bəzi heyvanlarda*);

◊ **the upper – 1)** cəmiyyətin yuxarı qatı; **2)** baş

crust[2] [krʌst] *v* **1.** qabıq / qartmaq / köz bağlamaq; **2.** qabıqla / qartmaqla örtülmək; qartmaqlamaq; *The snow crusted over during the night Gecə qarın üstü qartmaq / qabıq bağladı;* **3.** çöküntü vermək (*şərab haq.*)

crusted [ˈkrʌstɪd] *adj* **1.** qartmaqlı, qabıqlı, qartmaqla örtülmüş, qartmaqlamış, köz bağlamış; **2.** çöküntülü (*şərab haq.*)

crusty [ˈkrʌstɪ] *adj* **1.** qabıqlı, qartmaqlı, qabıqla / qartmaqla örtülmüş; köz bağlamış (*yara haq.*); **2.** bərk; möhkəm; **3.** kilkəli (*şərab haq.*)

crutch [krʌtʃ] *n* **1.** qoltuqağacı; **a pair of – es** bir cüt qoltuqağacı; **to walk / to go on – es** qoltuqağacı ilə gəzmək; **2.** dayaq, söykənəcək, tərəfdar, ürək-dirək verən

crux [krʌks] *n* əsas mətləb, məğz, mahiyyət

cry[1] [kraɪ] *n* **1.** çığırtı, qışqırtı, bağırtı; fəryad, fəryad qoparma; **a – of anger / pain / fear** acıqdan / ağrıdan / qorxudan fəryad qoparma; **to be deaf to** ***smb.*** **'s cries** bir kəsin qışqırtısına / fəryadına əhəmiyyət verməmək; **to give a –** qışqırmaq, fəryad qoparmaq; **2.** ağlama; oxşama; **to have a good –** doyunca ağlamaq, ağlayıb sakit olmaq, ağlayıb ürəyini boşaltmaq; **3.** heyvanların / quşların çıxardığı səs;

◊ **last –** son moda / dəb; **great / much – and little wool** ≡ milçəkdən fil düzəltmə

cry[2] [kraɪ] *v* **1.** qışqırmaq, bağırmaq, fəryad qoparmaq; **to – aloud** ucadan qışqırmaq / bağırmaq, fəryad qoparmaq; *The little boy cried out with pain when he burnt his fingers Barmaqları yananda balaca oğlan bağırdı / fəryad qopardı;* **2.** ağlamaq, göz yaşı axıtmaq; **to – with pain / hunger** ağrıdan / acından ağlamaq; **to – for joy** sevincdən ağlamaq; *The child was crying for its mother Uşaq anası üçün / anasından ötrü ağlayırdı;* **to – over** göz yaşı tökmək, yas saxlamaq; **to – over** ***one's*** **loss** itkiyə yas saxlamaq; **3.** səs çıxartmaq (*heyvanlar və quşlar haq.*); **4.** yalvarmaq; yalvarıb-yaxarmaq; **to – for quarter** aman / əfv üçün yalvarmaq, aman diləmək; **to – for** çağırmaq, təkidlə tələb etmək; **to – for help** köməyə çağırmaq; *The blood of the murdered men cried for vengeance Qətlə yetirilmiş adamların qanı intiqama çağırırdı;* **5.** cırıldamaq (*əyyələr haq.*);

◊ **to – for the moon** mümkün olmayan bir şeyi istəmək / tələb etmək; **to – shares** öz payını tələb etmək; **to – with one eye and laugh with the other** bir gözü ilə ağlamaq, o biri gözü ilə gülmək; **to – over spilt milk** düzəlməsi mümkün olmayan bir şey üçün kədərlənmək / qüssələnmək; *There is no use crying over spilt milk* ≡ *Keçənə güzəşt deyərlər. Olan oldu, keçən keçdi*

cry-baby [ˈkraɪˌbeɪbɪ] *n d.d.* **1.** ağlağan (*uşaq*), zır-zır (*uşaq*); **2.** daim ağlayan / sızlayan / şikayət edən adam

crying [ˈkraɪɪŋ] *adj* **1.** ağlağan, ağlayan, qışqırıqcı; **2.** görünməmiş, eşidilməmiş; **– shame** görünməmiş / eşidilməmiş biabırçılıq; **– evil** görünməmiş / eşidilməmiş pislik; **to supply the – wants of the people** adamların ən vacib / ən zəruri ehtiyaclarını ödəmək

crypt [krɪpt] *n* sərdabə (*dəfn yeri*)

crystal[1] [ˈkrɪstl] *n* **1.** kristal; **2.** büllur (*təmizlik, saflıq rəmzi*); **as clear as –** büllur kimi təmiz / şəffaf; **3.** büllur qab-qacaq

crystal[2] [ˈkrɪstl] *adj* **1.** kristal; **2.** büllur; **a – vase** büllur vaza; **a – chandelier** büllur çilçıraq; **3.** təmiz, şəffaf; **– stream** şəffaf axın

crystal-clear [ˈkrɪstlˈklɪə] *adj* büllur kimi təmiz, şəffaf

crystallize, -ise [ˈkrɪstəlaɪz] *v* **1.** kristallaşdırmaq, büllurlaşdırmaq; **3.** *kim.* kristala çevrilmək; *His vague ideas crystallized into a definite plan Onun qeyri-müəyyən fikirləri müəyyən plan şəklini aldı;* **4.** xarlandırmaq, şəkərləşdirmək

crystallized, -ised [ˈkrɪstəlaɪzd] *adj* **1.** kristallaşmış, büllurlaşmış; **2.** xarlanmış; şəkərli; **– jam** xarlanmış mürəbbə; **– fruit** şəkərli meyvə

cub[1] [kʌb] *n* **1.** bala (*heyvanların*); **2.** *zaraf. kin.* uşaq, körpə (*təcrübəsiz mənasında*), tərbiyə görməmiş gənc

cub[2] [kʌb] *v* **1.** doğmaq, balalamaq, küçükləmək (*it*), çoşkalamaq (*donuz*), kürü tökmək (*balıq*); **2.** tülkü ovlamaq

cubish [ˈkʌbɪʃ] *adj* **1.** yöndəmsiz, təhərsiz, biçimsiz, yaraşıqsız; **2.** pis tərbiyə görmüş / olunmuş

cube[1] [kjuːb] *n* **1.** *riyaz.* kub; **2.** kub

cube[2] [kjuːb] *v* **1.** *riyaz.* kuba yüksəltmək; **2.** kub formasında kəsmək; **to – ice** buzu kub formasında doğramaq / kəsmək

cubic [ˈkjuːbɪk] *adj* kubik, kub; **– metre** kub metr

cubiform [ˈkjuːbɪfɔːm] *adj* kubvarı, kubaoxşar, kubşəkilli, kubformalı

cuboid [ˈkjuːbɔɪd] *adj* kubşəkilli, kubaoxşar

cuckold[1] [ˈkʌkəld] *n* deyyus, qurumsaq (*arvadı tərəfindən aldadılan ər*)

cuckold[2] [ˈkʌkəld] *v* xəyanət etmək (*ərinə*)

cuckoo [ˈkuku:] *n* **1.** *zool.* ququ quşu; **2.** ququldama

cucumber [ˈkju:kʌmbəʳ] *n bot.* xiyar; **fresh ~** təzə / tər xiyar; **pickled ~** duza qoyulmuş xiyar;
◊ **cool as a ~** sakit, soyuqqanlı, təmkinli

cud [kʌd] *n* **1.** gövşəmə; **2.** saqqız; **to chew the ~ 1)** saqqız çeynəmək, **2)** çürükçülük etmək

cuddle[1] [ˈkʌdl] *n* qucaq, ağuş; *As soon as I opened the door my little daughter ran up to me for a cuddle Mən qapını açan kimi balaca qızım qucağıma / ağuşuma atıldı*

cuddle[2] [ˈkʌdl] *v* **1.** qucaqlamaq, ağuşuna / qucağına almaq; **to ~ a baby in *one's* arms** uşağı ağuşuna / qucağına almaq; **2.** qucaqlaşmaq, bir-birini qucaqlamaq

cudgel[1] [ˈkʌdʒəl] *n* dəyənək, kötək;
◊ **to take up the ~s for *smb.* / *smth.*** bir kəsin / bir şeyin müdafiəsinə qalxmaq; *He took up the cudgels for women's rights O, qadın hüquqlarının müdafiəsinə qalxdı*

cudgel[2] [ˈkʌdʒəl] *v* (**-ll-**) kötəkləmək, dəyənəkləmək; *He had been cudgelled to death Onu dəyənəklə ölümcül surətdə döymüşdülər;*
◊ **to ~ *one's* brains** başını sındırmaq

cue [kju:] *n* I **1.** *teatr.* replika; **to miss *one's* ~** replikanı eşitməmək; **2.** işarə, eyham, him; **to take *one's* ~ from *smb.*** bir kəsin eyhamını başa düşmək; **to give *smb.* a ~** bir kəsə işarə vermək / eyham vurmaq

cue [kju:] *n* II kiy (*bilyard ağacı*)

cueist [ˈkju:ɪst] *n d.d.* bilyard oynayan

cuff[1] [kʌf] *n* I **1.** manjet (*paltar qolunun qatlanmış hissəsi*); **2.** *amer.* şalvarın ayağında bükük / qatlama

cuff [kʌf] *n* II *kin.* xəsis / simic / zıqqı qoca

cuff [kʌf] *n* III **1.** zərbə (*xüs. əllə başa*); **2.** sillə, şillə, şapalaq; **to be at ~s** şilləlşmək

cuff[2] [kʌf] *v* I qandallamaq, qandal vurmaq

cuff [kʌf] *v* II silləmək

cuffer [ˈkʌfəʳ] *n* boksçu

cuff-link [ˈkʌflɪŋk] *n* zaponka

cuisine [kwɪˈzi:n] *n fr.* mətbəx; aşpazlıq sənəti

culch [kʌltʃ] *n* zibil, tullantı, tör-töküntü

culinary [ˈkʌlɪnərɪ] *adj* aşpazlıq; **~ skills** aşpazlıq məharəti / bacarığı

culminate [ˈkʌlmɪneɪt] *v* **1.** başa çatmaq / çatdırılmaq; *The battle culminated in total victory Döyüş tam qələbə ilə başa çatdı*; **2.** *astr.* meridiandan keçmək (*göy cismi haq.*)

culmination [ˌkʌlmɪˈneɪʃn] *n* **1.** ən yüksək nöqtə; başa çatma, tamamlanma; **2.** *astr.* meridiandan keçmə, kulminasiya; **3.** *astr.* zenit

culpability [ˌkʌlpəˈbɪlɪtɪ] *n hüq.* təqsir, günahkarlıq, müqəssirlik

culpable [ˈkʌlpəbl] *adj* təqsirli, müqəssir, günahkar, cəzaya layiq; **~ of punishment / of death** cəzaya / ölümə layiq

culpableness [ˈkʌlpəblnɪs] *n* = **culpability**

culprit [ˈkʌlprɪt] *n* **1.** cinayətkar, cani **2.** *hüq.* müttəhim, müqəssir

cult [kʌlt] *n* **1.** kult; ibadət, sitayiş; **the ~ of Apollon** Apollona sitayiş, Apollonun kultu; **2.** dini mərasim; **3.** *məc.* sitayiş / ibadət etmə, ilahiləşdirmə; **to make a ~ of *smth.*** bir şeyi kulta çevirmək / ilahiləşdirmək

cultivable [ˈkʌltɪvəbl] *adj* **1.** becərməyə yararlı (*bitki haq.*); **2.** əkinə yararlı / yarayan (*torpaq haq.*); **~ land / soil** əkinə yararlı torpaq / yer

cultivate [ˈkʌltɪveɪt] *v* **1.** şumlamaq, sürmək, əkmək (*yeri*); **2.** yetişdirmək, becərmək (*torpağı, bitkini*); **3.** inkişaf etdirmək, yaxşılaşdırmaq, təkmilləşdirmək; **to ~ the mind** ağlı / dərrakəni inkişaf etdirmək; **4.** nail olmaq (*dostluğa və s.*); **to ~ *smb.'s* friendship / acquaintance** bir kəsin dostluğa / tanışlığa nail olmaq; *John always tries to cultivate people who are useful to him Con ona faydalı olan adamlarla həmişə dostluğa nail olmağa çalışır*

cultivated [ˈkʌltɪveɪtɪd] *adj* **1.** *k.t.* becərilmiş; becərilən; **~ land** becərilmiş torpaq **2.** mədəni; **~ plants** mədəni bitkilər; **3.** mədəni, inkişaf etmiş; **~ man** mədəni / inkişaf etmiş adam; **a ~ young woman** gənc mədəni qadın

cultivation [ˌkʌltɪˈveɪʃn] *n* **1.** becərilmə (*torpaq haq.*); yetişdirmə; **the ~ of the soil** torpağın becərilməsi; **the ~ of roses** qızılgül yetişdirməsi; *The field has been under cultivation for many years Bu sahə uzun illərdir ki, becərilir*; **2.** inkişaf etdirmə; **~ of the mind** ağlın / zəkanın inkişafı

cultivator [ˈkʌltɪveɪtəʳ] *n* **1.** əkinçi; **2.** *k.t.* kultivator (*torpaqbecərən maşın*)

cultural [ˈkʌltʃərəl] *adj* **1.** mədəni, mədəniyyət; **~ centre** mədəniyyət mərkəzi; **2.** becərilən; süni yolla yetişdirilmiş

culture[1] [ˈkʌltʃəʳ] *n* **1.** mədəniyyət; **Greek ~** yunan mədəniyyəti; **a period of high / low ~** yüksək / alçaq mədəniyyət dövrü; *Universities should be centres of culture Universitetlər mədəniyyət mərkəzi olmalıdır*; **Western ~** qərb mədəniyyəti; *She is a woman of considerable culture O, çox böyük mədəniyyətə malik olan bir qadındır;* **2.** inkişaf etdirmə; *The culture of mind is vital Ağlın / Zəkanın inkişaf etdirilməsi həyati əhəmiyyət kəsb edir;* **3.** becərmə; **~ of silk / of cotton** ipək / pambıq becərmə

culture[2] [ˈkʌltʃəʳ] *v* **1.** becərmək; yetişdirmək; **2.** inkişaf etdirmək, təkmilləşdirmək

cultured [ˈkʌltʃəd] *adj* **1.** mədəni, savadlı, inkişaf etmiş; **a ~ mind** inkişaf etmiş zəka; **2.** insan tərəfindən süni yolla yetişdirilmiş / düzəldilmiş / istehsal edilmiş

culver [ˈkʌlvəʳ] *n zool.* çöl göyərçini

cumber[1] [ˈkʌmbəʳ] *n* çətinlik, manеə, əngəl

cumber[2] [ˈkʌmbəʳ] *v* çətinləşdirmək; çətinliyə / çətin vəziyyətə / çətinə salmaq

cumbersome [ˈkʌmbəsəm] *adj* **1.** ağır, yekə; **the ~ old table** ağır / yekə köhnə stol; **a ~ box** ağır qutu; **2.** ağır zəhmətli, məşəqqətli, yorucu; **~ ceremonies** məşəqqətli / yorucu mərasimlər

cumbrous [ˈkʌmbrəs] *adj* = **cumbersome**

cumulate[1] [ˈkju:mjulɪt] *adj* bir yerə toplanmış

cumulate[2] [ˈkju:mjuleɪt] *v* bir yerə yığmaq / toplamaq

cumulation [ˌkju:mjuˈleɪʃn] *n* **1.** yığma, toplama; **2.** *tib.* kumulyasiya (*orqanizmdə dərman maddələrinin və ya zəhərlərin toplanması*)

cumulative [ˈkju:mjulətɪv] *adj* yığılmış, toplanmış; **~ evidence / proof** toplanmış sübutlar / dəlillər

cunning[1] [ˈkʌnɪŋ] *n* hiyləgərlik, biclik, hiylə, fənd, məkr, tülkülük; **to play ~** *d.d.* biclik / hiyləgərlik etmək, hiylə / biclik / fənd işlətmək

cunning[2] [ˈkʌnɪŋ] *adj* hiyləgər, şeytan, iblis, kələkbaz, bic, fəndgir; **as ~ as a fox** tülkü kimi bic

cunningly [ˈkʌnɪŋlɪ] *adv* bacarıqla, məharətlə, hiyləgərliklə, hiylə ilə, bicliklə

cunt [kʌnt] *n tab.* **1.** qadının cinsi orqanı; **2.** gicbəsər, gicdilləq; *You stupid cunt! Ay gicdilləq!*

cup[1] [kʌp] *n* **1.** fincan, kasa; **china ~s and saucers** çini fincanlar və nəlbəkilər; **a ~ of tea** bir fincan çay; **2.** cam; badə; qədəh, piyalə; **to drink the parting ~** ayrılıq badəsi içmək; **3.** *id.* kubok; **challenge ~** keçici kubok; **to win the ~** kuboku udmaq;
◊ ***one's* ~ of tea** həvəs, şövq, meyl, maraq; *He is not my cup of tea O mənim istəyimə uyğun adam deyil;* **to fill up the ~, to make the ~ run over** səbrini tükəndirmək, səbr kasasını doldurmaq

cup[2] [kʌp] *v* (**-pp-**) **1.** fincan formasına salmaq; *He cupped his hands round his mouth and shouted O, əllərini ağzında fincan şəklində girdələyərək qışqırdı*; **2.** ovuc; **to ~ *one's* chin in *one's* hands** çənəsini ovcu içinə almaq; **3.** *tib.* banka / küpə salmaq

cupboard [ˈkʌbəd] *n* **1.** şkaf, dolab; **2.** anbarça, kiçik / balaca anbar

cupboard-love [ˈkʌbədlʌv] *n* məqsədli məhəbbət / istək (*xüs. uşaqlarda*)

cupful [ˈkʌpful] *n* (*pl* **cupfuls**) fincan / cam dolusu; **three ~s of water** üç fincan dolusu su

cupidity [kju:ˈpɪdɪtɪ] *n* tamahkarlıq, acgözlük, gözüdoymazlıq, tamah; hərislik

cupola [ˈkju:pələ] *n* **1.** günbəz, qübbə; **2.** *d.d.* təpə

cupping [ˈkʌpɪŋ] *n tib.* bankalama, banka qoyma, küpə salma

cupping-glass [ˈkʌpɪŋglɑ:s] *n tib.* banka

cupreous [ˈkju:prɪəs] *adj* misli, tərkibində mis olan

cur [kə:] *n* **1.** həyət iti (*xüs. sərt*); **2.** tərbiyəsiz / kobud adam

curable [ˈkjuərəbl] *adj* müalicə oluna / sağala bilən, müalicəsi mümkün olan

curative [ˈkjuərətıv] *adj* **1.** müalicəvi; tibbi; şəfaverici, şəfalı; sağaldıcı; **~ value of sunshine** günəş şüasının müalicəvi / şəfaverici xassəsi; **2.** islahedici, düzəldici

curator [kjuəˈreıtəʳ] *n* **1.** muzeyi / kitabxananı və s. saxlayan / mühafizə edən / qoruyan; **2.** kurator, universitetin idarə heyətinin üzvü

curb¹ [kə:b] *n* **1.** yüyən, cilov, cilovlama, noxtalama; qarşısını alma; **~ to violence** zorakılığın qarşısını alma; **~ to passion** ehtirası cilovlama; **to put a ~ on *one's* anger** öz qəzəbini / acığını cilovlamaq; **2.** *bayt.* atın ayağında şiş; **3.** kəsmə, kəsilmə, doğrama, doğranma (*ağac haq.*); **4.** kənar, qıraq (*yol haq.*)

curb² [kə:b] *v* **1.** yüyənləmək (*atı*); **2.** cilovlamaq, saxlamaq, basmaq; **to ~ *one's* temper** acığını / hirsini cilovlamaq; **to ~ *one's* tongue** dilini saxlamaq; **to ~ inflation** inflyasiyanın qarşısını almaq; **3.** bordyur daşı qoymaq (*yolun kənarına*)

curb-stone [ˈkə:bstoun] *n* **1.** bordyur daşı; **2.** papiros / siqar kötüyü

curd [kə:d] *n* **1.** kəsmik, şor

curdle [ˈkə:dl] *v* **1.** çürütmək (*südü*); *Lemon juice curdles milk Limu şirəsi südü çürüdür*; **2.** dondurmaq, qatılaşdırmaq (*qanı*); **3.** çürümək (*süd*), qatılaşmaq, donmaq (*qan*); *The milk has curdled Süd çürüyüb*

cure¹ [kjuəʳ] *n* **1.** dərman, çarə, tədbir; **~ for a cough** öskürək dərmanı; **~ for unemployment** işsizliyi aradan qaldırmaq üçün tədbir; **2.** müalicə; müalicə kursu; **to undergo a ~** müalicə kursu keçmək / qəbul etmək; **the hot water ~** isti vanna ilə müalicə

cure² [kjuəʳ] *v* **1.** müalicə etmək, sağaltmaq; **to ~ a patient** xəstəni müalicə etmək / sağaltmaq; **to ~ a disease / a headache** xəstəliyi / başağrısını müalicə etmək; **2.** uzaqlaşdırmaq (*pis adətlərdən və s.*); **to ~ *smb.* of bad habits** bir kəsi pis adətlərdən uzaqlaşdırmaq; **3.** hisə vermək, konservləşdirmək; **to ~ fish** balığı hisə vermək

cureless [ˈkjuəlıs] *adj* sağalmaz, əlacsız, müalicəolunmaz, çarəsiz, çarəsi olmayan

curfew [ˈkə:fju:] *n* komendant saatı; **to impose a ~** komendant saatı qoymaq; **to list / to end a ~** komendant saatını götürmək; *You must go out after curfew Sən / Siz komendant saatından sonra çıxıb getməlisən / getməlisiniz*

curing [ˈkjuərıŋ] *n* **1.** müalicə; **2.** sağalma; **3.** konservləşdirmə, konserv hazırlama; duzlama (*ət, balığı*), qurutma (*ət, balıq və s. haq.*); hisləmə, hisə vermə (*balıq, ət və s. haq.*)

curiosity [ˌkjuərıˈɔsıtı] *n* **1.** biliyə həvəs / maraq, hər şeyi öyrənmək / bilmək arzusu; **~ about unknown lands** naməlum ölkələr / torpaqlar haqqında bilik əldə etmək arzusu / həvəsi; **2.** maraq, hər şeyi bilmək həvəsi / arzusu; **to burn with (a) ~** çox böyük maraq göstərmək

curious [ˈkjuərıəs] *adj* **1.** hər şeyi bilmək istəyən; hər şeylə maraqlanan; *I am curious to know what… Mənim üçün çox maraqlıdır ki, …*; **2.** maraqlanan, maraq dolu; *She stole a curious look at me O, mənə maraq dolu bir nəzər saldı*; **3.** qəribə, təəccüblü, qeyri-adi, məzəli, maraq doğuran

curiously [ˈkjuərıəslı] *adv* **1.** maraqla; qəribə, təəccüblə, təəccüblü bir surətdə; **2.** son / görünməmiş dərəcədə; *She is curiously ugly O çox / görünməmiş dərəcədə eybəcərdir*

curiousness [ˈkjuərıəsnıs] *n* **1.** diqqətələyiqlik, nadirlik; əntiqə şey; **2.** zəriflik, qəşənglik

curl¹ [kə:l] *n* **1.** zülf, saç, tel; **2.** burma, burulma, burulmuş saç, zavivka; **3.** həlqə, burum (*tüstü*)

curl² [kə:l] *v* **1.** hörmək; eşmək, burmaq, burdurmaq (*saçı*); *She has curled her hair O, saçını burdurub*; **2.** burulmaq; *Her hair curls naturally Onun saçı təbii olaraq burulur*; **3.** həlqələnmək, burulmaq (*tüstü və s. haq.*); **4.** büzmək (*dodağı*); **to ~ *one's* lips** dodaqlarını büzmək; **to ~ up 1)** qatlamaq; **to ~ up the corners of a book** kitabın künclərini qatlamaq; **2)** qatlanmaq, bürüşmək; *The frost made the leaves curl up Şaxtadan yarpaqlar bürüşmüşdü*

curler [ˈkə:ləʳ] *n* biqudi (*saçları burmaq üçün lüləcik*)

curly [ˈkə:lı] *adj* **1.** dalğalı, qıvrım, buruq; qıvrım-qıvrım; **~ hair** qıvrım-qıvrım saç; **2.** əyilmiş; **a chair with ~ legs** əyilmiş qıçlı stul

curly-headed [ˈkə:lıhedıd] *adj* qıvrımsaç, qıvrımbaş; **a ~ girl** qıvrımsaç qız

curr [kə:ʳ] *v* **1.** quruldamaq (*göyərçin haq.*); **2.** xoruldamaq (*pişik haq.*)

currant [ˈkʌrənt] *n bot.* qarağat; **black ~** qara qarağat; **red ~** qırmızı qarağat

currency [ˈkʌrənsı] *n* **1.** işlənmə / yayılma dərəcəsi; **words in common ~** çoxişlənən / geniş yayılmış sözlər; **to give ~ to *smth.*** bir şeyi dövriyyəyə buraxmaq / yaymaq; **2.** pul dövriyyəsi; **3.** *mal.* valyuta, pul; **paper ~** kağız pul; **gold / silver ~** qızıl / gümüş valyuta; **foreign ~** xarici valyuta; **4.** davamlılığı, təsir müddəti (*bir şeyin*); **during the ~ of the contract** müqavilənin təsir müddətində

current¹ [ˈkʌrənt] *n* **1.** axın; **~ of warm air** isti hava axını; *The current is the strongest in the middle of the river Çayın ortasında axın lap güclüdür*; **2.** gediş, inkişaf; **the ~ of events** hadisələrin inkişafı / gedişi; **~ of time** zamanın gedişi; **3.** *fiz.* elektrik cərəyanı;

◊ **against ~** axının əksinə, axına qarşı; **to breast the ~** axına sinə gərmək; **to go with the ~** axın istiqamətində getmək, həyatla ayaqlaşmaq

current² [ˈkʌrənt] *adj* **1.** cari, indiki, bugünkü, hazırkı; **~ month / year** cari ay / il; **~ expenses** cari xərclər; **~ price** hazırkı / bugünkü qiymət; **~ fashions** hazırkı dəblər; **~ problems** bugünkü problemlər; **the ~ year's account** cari ilin hesabatı; **2.** geniş işlənən / yayılmış; **words in ~ use** geniş / çox işlənən sözlər; **3.** dövriyyədə olan, işlənən; **~ coin** dövriyyədə olan sikkə / dəmir pul;

◊ **~ news / events 1)** cari xəbərlər / hadisələr; **2)** xronika (*qəzetdə yerli xəbərlər şöbəsi*)

curriculum [kəˈrıkjuləm] *n* **1.** tədris kursu; tədris planı (*məktəbdə, universitetdə və s.*); **2.** cədvəl

currier [ˈkʌrıəʳ] *n* **1.** gön-dəri istehsalı ustası / fəhləsi; dabbaq; **2.** mehtər, atabaxan

currish [ˈkə:rıʃ] *adj* qaba, kobud; ədəbsiz, nəzakətsiz; deyingən

curry² [ˈkʌrı] *v* **1.** qaşovla təmizləmək (*atı*); **2.** aşılamaq (*dərini*);

◊ **to ~ favour with *smb.*** bir kəsə yaltaqlanmaq; bir kəsin qılığına girmək

curry-comb [ˈkʌrıkoum] *n* at təmizləmək üçün şotka, qaşov

curse¹ [kə:s] *n* **1.** lənət, nifrin, qarğış; **to call down / to lay ~s upon *smb.*** bir kəsə qarğış etmək, bir kəsə lənətlər yağdırmaq; **to put a ~ on *smb.*** bir kəsi lənətləmək; **2.** söyüş; **3.** bəla, fəlakət; *He's a curse to his family O, ailəsi üçün bəladır*; **4.** *tab.* aybaşı; *I got the curse today Mən bu gün aybaşı olmuşam*;

◊ **not to give a ~ for *smth.*** bir şeylə əsla maraqlanmamaq

curse² [kə:s] *v* **1.** lənətləmək, lənət yağdırmaq; *She cursed the day she was born O doğulduğu günü lənətlədi*; **2.** söyüş söymək; yamanlamaq; *He cursed loudly O ucadan söyüş söydü*; **3.** pislik / yamanlıq etmək, pisliyə / yamanlığa bais olmaq

cursed [ˈkə:sıd] *adj* **1.** lənətə gəlmiş, lənətlənmiş; **a ~ dog** lənətə gəlmiş it; **2.** nifrətəlayiq, nifrət doğuran; **3.** *d.d.* tərs, inad, inadcıl; **a ~ boy** tərs / inadcıl oğlan

cursorily [ˈkə:sərılı] *adv* ötəri, səthi, başdansovdu

cursory [ˈkə:sərı] *adj* səthi, müxtəsər, ötəri; **to get a ~ view of *smth.*** bir şey haqqında ötəri / səthi təsəvvür əldə etmək; **~ inspection** başdansovdu / ötəri yoxlama; **to give a ~ glance** ötəri nəzər salmaq

curt [kə:t] *adj* **1.** qısa, yığcam; gödək; **2.** kəsə, iti, kəskin (*cavab və s.*); **a ~ answer** qəti / kəskin cavab

curtness [ˈkə:tnıs] *n* qısalıq, yığcamlıq

curtail [kə:ˈteıl] *v* qısaltmaq, gödəltmək; **to ~ a speech / lecture** nitqi / mühazirəni qısaltmaq; **to ~ words** sözləri qısaltmaq

curtailment [kə:ˈteılmənt] *n* ixtisar etmə, ixtisara salma, ixtisar; gödəltmə

curtain¹ [ˈkə:tn] *n* pərdə; **to draw the ~** pərdəni çəkmək; *The curtain rises / falls at eight sharp Pərdə düz səkkizdə qalxır /*

enir; ~ **of fire** *hərb.* atəş pərdəsi; ~ **of smoke** *hərb.* tüstü pərdəsi;
◊ *The curtain rises Tamaşa başlanır; The curtain falls / drops* **1)** *Tamaşa qurtarır;* **2)** *Həyat qurtarır*

curtain[2] ['kə:tn] *v* pərdə tutmaq / asmaq; **to ~ a window** pəncərəyə pərdə asmaq / tutmaq

curtain-call ['kə:tnkɔ:l] *n* aktyoru səhnəyə çağırma

curtained ['kə:tnd] *adj* pərdəli; ~ **windows** pərdəli pəncərələr

curtain-fire ['kə:tn,faiə'] *n hərb.* atəş pərdəsi

curtsy[1] ['kə:tsı] *n* reverans (*əyilərək salam vermə / təşəkkür etmə üsulu*);
◊ **to make / to drop a ~** reverans etmək

curtsy[2] ['kə:tsı] *v* reverans etmək

curvature ['kə:vətʃə'] *n* əymə, əyilmə; ~ **of the spine** onurğanın / bel sümüyünün əyilməsi

curve[1] [kə:v] *n* döngə (*yolda*); ~ **in the road** yolda döngə

curve[2] [kə:v] *v* **1.** əymək, bükmək, qatlamaq; **to ~ the back** belini əymək / bükmək; **2.** dönmək; *The road curved sharply to the right Yol sərt bir tərzdə sağa döndü*

curved [kə:vd] *adj* əyilmiş, qatlanmış, donqar; əyri; ~ **nose** donqar burun

cushion ['kuʃn] *n* **1.** divan mütəkkəsi; iynə-sancaq üçün balaca yastıq; krujeva hörmək üçün balaca yastıq; **2.** bilyardın bortu

cushiony ['kuʃənı] *adj* yastıqvarı, yastığaoxşar, yastıq kimi yumşaq

custom[1] ['kʌstəm] *n* **1.** adət, qayda, vərdiş; **international ~** beynəlxalq qayda; **~s of war** müharibə qaydaları; **the manners and ~s of a country** ölkənin qayda və adətləri

custom[2] ['kʌstəm] *adj amer.* sifarişlə hazırlanmış; ~ **clothes** sifarişlə tikilmiş paltar

customary ['kʌstəmərı] *adj* adi, həmişəki, adət olunmuş / edilmiş; ~ **practice** adi təcrübə; **as is ~** adəti üzrə; *It's customary to give people gifts on their birthday Ad günü münasibətilə adamlara hədiyyə vermək adi haldır*

customer ['kʌstəmə'] *n* müştəri; *The new shop across the road has taken away most of my customers Yolun o tərəfindəki yeni mağaza mənim əksər müştərilərimi əlimdən alıb*

custom-house ['kʌstəmhaus] *n* gömrükxana

customs[1] ['kʌstəmz] *n pl* gömrük rüsumu; ~ **free** gömrüksüz, gömrük rüsumu olmayan; **to pass / to get through the ~** gömrük yoxlamasından keçmək

customs[2] ['kʌstəmz] *adj* gömrük; ~ **officer** gömrükxanaçı, gömrükxana xidmətçisi; ~ **check** gömrük yoxlaması; ~ **duty** gömrük haqqı

cut[1] [kʌt] *n* **1.** kəsik; kəsilmiş yer; **a ~ on the finger** barmaqda kəsik; **~s on the face after shaving** təraşdan sonra üzdə kəsiklər; **2.** güclü zərbə (*qamçı ilə, qılıncla və s.*); *The boy got six cuts with a cane Əl ağacı ilə oğlana altı zərbə vurdular;* **to give a horse a ~ across the flank** atın yanbızına qamçı ilə zərbə vurmaq; **3.** can əti; **4.** qırxım, yun qırxımı; kəsmə, kəsilmə (*parça haq.*); **5.** çevrə, kontur; **6.** biçim, ülgü, paltar fasonu; **7.** azalma, kəsmə; aşağı salınma / düşmə; **a ~ in prices / in salary** qiymətlərin / məvacibin aşağı salınması / düşməsi; **8.** düz / kəsə / ən yaxın yol; **to take / to make a short ~** kəsə / ən yaxın yolla getmək; **9.** ağac üzərində qravüra / oyma naxış; **10.** *d.y.* açma, ayırma (*vaqonu*);
◊ **a ~ above** xeyli yaxşı / üstün; **to be a ~ above *one's* neighbour** qonşudan xeyli üstün olmaq

cut[2] [kʌt] *adj* **1.** kəsilmiş; doğranmış; yaralanmış; ~ **finger** kəsilmiş / yaralanmış barmaq; ~ **flowers** kəsilmiş güllər / çiçəklər; ~ **nails** kəsilmiş dırnaqlar; **2.** biçilmiş (*paltar haq.*); **3.** cilalanmış; yonulmuş, taraşlanmış, taraş edilmiş; ~ **glass** yonulmuş / taraşlanmış şüşə; **4.** azaldılmış, aşağı salınmış; ~ **prices** aşağı salınmış qiymətlər; ~ **expenditures** azaldılmış xərclər; **5.** axtalanmış, burulmuş

cut[3] [kʌt] *v* (**-tt-**) **1.** kəsmək, doğramaq; **to ~ *smth.* in two / in three / in four *etc.*** bir şeyi iki / üç / dörd və s. yerə kəsmək; **to ~ *smth.* in half** bir şeyi yarı kəsmək; **to ~ *smth.* to / in pieces** bir şeyi parça-parça etmək / kəsmək; **to ~ bread** çörək doğramaq; **to ~ a slice of cheese** bir dilim pendir kəsmək; **to ~ *one's* nails** dırnaqlarını kəsmək; *This knife won't cut Bu bıçaq kəsmir; I cut my finger Mən barmağımı kəsdim;* **2.** kəsilmək, doğranmaq; *The butter was frozen hard and did not cut easily Yağ bərk donmuşdu və çətin kəsilirdi; Cheese cuts easily Pendir asan kəsilir;* **3.** qoparmaq, kəsmək; **to ~ flowers** gül kəsmək; *I'll cut away the dead branches Mən qurumuş budaqları kəsəcəm;* **4.** vurdurmaq (*saçı*), qırxmaq (*saçı*); **to have *one's* hair ~** saçını vurdurmaq / qırxdırmaq; **5.** aşağı endirmək; azaltmaq; **to ~ prices** qiymətləri aşağı endirmək, qiymətləri azaltmaq; **6.** biçmək; **to ~ a coat** palto biçmək; *His coat is well cut Onun paltosu yaxşı biçilib;* **7.** *d.d.* kəsmək, dayandırmaq; *Cut the noise Səsi kəs / kəsin!* **8.** bölmək, kəsmək (*qumar kağızını*); **9.** qırmaq (*meşəni*); **10.** açmaq, salmaq, çəkmək (*yol, tunel*); **to ~ a tunnel through a mountain** dağdan tunel çəkmək; **11.** cilalamaq, taraş etmək; yonmaq (*daşı*); oymaq; **to ~ a figure in stone** daşdan fiqur yonmaq; **12.** çıxarmaq (*diş*); *The baby is cutting its teeth Uşaq diş çıxarır;* **13.** axtalamaq, burmaq (*heyvanı*); **14.** azaltmaq; **to ~ down expenses** xərcləri azaltmaq;
◊ **to ~ loose 1)** azad etmək, açmaq; **to ~ a boat loose** qayığı açmaq; **to ~ oneself loose from *one's* family** ailəsi ilə əlaqəsini kəsmək; **2)** özünü sərbəst hiss etmək, sərbəstləşmək; *She cut loose and told me her story O özünü sərbəst hiss etdi və başına gələnləri mənə danışdı;* **to ~ a speech short** gözlənilmədən nitqini / çıxışını kəsmək; **to ~ a long story short** qısası, qısa desək

cute [kju:t] *adj d.d.* ağıllı, zəkalı, kamallı; fərasətli, düşüncəli, fəhmli; tez başa düşən; gözüaçıq; anlaqlı; bic; ~ **idea** ağıllı fikir; *He is as cute as a fox O, tülkü kimi bicdir*

cutely ['kju:tlı] *adv* ağılla, fərasətlə, gözüaçıqlıqla, düşüncəli bir tərzdə

cuteness ['kju:tnıs] *n* ağıllılıq, fərasətlilik, düşüncəlilik, fəhmlilik; gözüaçıqlıq

cutler ['kʌtlə'] *n* bıçaqçı (*usta*); bıçaq satan

cutlery ['kʌtlərı] *n* **1.** *top.* çəngəl-bıçaq; bıçaq dəsti; **2.** bıçaqçılıq, bıçaq qayırma

cutlet ['kʌtlıt] *n* əzmə kotlet

cutter ['kʌtə'] *n* **1.** həkkak, oyucu (*daş, ağac, sümük və s. üzərində naxış açan usta*); **2.** biçici (*paltar, ayaqqabı biçən usta*); **3.** *k.t.* qoyunqırxan, dəvəqırxan; qırxıcı (*yunqırxan maşında işləyən fəhlə*); **4.** qazmaçı (*mədən fəhləsi*); **5.** kəsər, tiyə, bıçaq, çapacaq **a pastry ~** xəmir kəsən (*fəhlə və ya maşın*)

cutthroat[1] ['kʌtθrout] *n* cani, başkəsən

cutthroat[2] ['kʌtθrout] *adj* sərt, amansız, şiddətli, kəskin; ~ **competition** amansız / kəskin rəqabət

cutting[1] ['kʌtıŋ] *n* **1.** kəsmə, kəsib çıxma; ~ **of the teeth** dişlərin çıxması; **2.** kəsmə, kəsib götürmə (*qəzetdən, jurnaldan*); **3.** ucuzlaşdırma, aşağı salınma; ~ **of prices / of wages** qiymətlərin / maaşların aşağı salınması; **4.** kəsmə, qırma (*meşə haq.*); **5.** *k.t.* qələm, çilik; şitil; ~ **of a vine** tənək qələmi / çiliyi

cutting[2] ['kʌtıŋ] *adj* **1.** kəsən, kəsici; **the ~ edge of a knife** bıçağın / tiyənin kəsən tərəfi; ~ **tool** kəsici alət; **2.** şiddətli, çox güclü (*külək haq.*); **3.** kəskin, acı, zəhərli, toxunan; ~ **irony** acı istehza / rişxənd

cutting-back ['kʌtıŋbæk] *n* kəsmə, budama, budanma (*ağac haq.*)

cutting tooth ['kʌtıŋtu:θ] *n* kəsici / ön diş

cycle[1] ['saıkl] *n* **1.** dövr, dövrə, tam dövrə; **the ~ of the seasons** ilin fəsillərinin dövrü; **lunar ~** *astr.* ayın dövrü; **2.** silsilə; **a ~ of songs** mahnıların silsiləsi

cycle[2] ['saıkl] *v* **1.** inkişaf etmə dövrü keçmək; dövri olaraq dəyişmək; **2.** velosiped sürmək

cycler ['saıklə'] *n* = **cyclist**

cycling ['saıklıŋ] *n* velosiped idmanı

cyclist ['saıklıst] *n* velosipedçi, velosiped sürən

cyclone ['saıkloun] *n* siklon, qasırğa

cylinder ['sılındə'] *n* **1.** *riyaz.* silindr; **2.** *tex.* silindr (*daxiliyanacaqlı mühərrik*); val;
◊ *He has a cylinder missing amer.* ≡ *Onun bir vinti çatmır*

cylindric [sı'lındrık] *adj* silindrşəkilli, silindrik

cylindrical [sɪˈlɪndrɪkəl] *adj* = **cylindric**

cylindriform [sɪˈlɪndrɪfɔ:m] *adj* silindr formalı, silindrəoxşar, silindrvari

cynical [ˈsɪnɪkəl] *adj* abırsız, həyasız, utanmaz, arsız; **a ~ smile** arsız təbəssüm; **a ~ remark** həyasız irad

cynically [ˈsɪnɪkəlɪ] *adv* abırsızcasına, həyasızcasına; arsız-arsız; utanmaz-utanmaz

cypress [ˈsaɪprɪs] *n bot.* sərv, sərv ağacı

Cyprian[1] [ˈsɪprɪən] *n* **1.** Kipr / Kıbrıs vətəndaşı, kiprli, kıbrıslı; **2.** *d.d.* əxlaqsız / pozğun adam; fahişə

Cyprian[2] [ˈsɪprɪən] *adj* **1.** Kipr, Kıbrıs; **north ~** şimali / quzey Kıbrıs / Kipr; **2.** əxlaqsız, pozğun (*xüs. qadın haq.*)

Cypriot(e)[1] [ˈsɪprɪout] *n* kiprli, kıbrıslı, Kipr / Kıbrıs vətəndaşı; **Greek ~s** yunan kiprliləri / kıbrıslıları; **Turkish ~s** türk kiprliləri / kıbrıslıları

Cypriot(e)[2] [ˈsɪprɪout] adj Kipr, Kıbrıs, Kiprə / Kıbrısa aid olan

Cyrilic [ˈsɪrɪlɪk] *adj*: **~ alphabet** Kiril əlifbası

cyst [sɪst] *n tib.* kista (*içi maye ilə dolu kisəşəkilli şiş*)

Czech[1] [tʃek] *n* **1.** çex; **2.** çex dili

Czech[2] [tʃek] *adj* çex; **the ~ language** çex dili; **to speak the ~ language** çex dilində danışmaq

Dd

D, d [di:] *n* (*pl* **D's, d's** [di:z]) **1.** ingilis əlifbasının 4-cü hərfi

dab[1] [dæb] *n* I **1.** yüngül zərbə; dürtmə; **to give** *smb.* **a ~** bir kəsə dürtmə vurmaq; **to make / to have a ~ at** *smb.* bir kəsin üstünə atılmaq / tullanmaq / hücum etmək; **2.** yüngülcə toxunma; **to give** *one's* **face a ~ with a wet sponge** yaş qubka ilə üzünə toxunmaq; **3.** dimdikləmə; **~ of / with a beak** dimdiklə zərbə vurma; **4.** cüzi, az miqdarda; **~ of money** cüzi / az miqdarda pul

dab [dæb] *n* II *d.d.* yaxşı bilən / tanıyan, bələd, öz işinin ustası, təcrübəli adam; **a ~ in literature** ədəbiyyatı yaxşı bilən, ədəbiyyata yaxşı bələd olan; *He is a dab at (playing) tennis O, əla tennis oynayır;*
◊ **to be a ~ hand at** *smth.* bir şeyin cikinibikini bilmək

dab[2] [dæb] *v* **(-bb-) 1. (at)** yüngülcə toxunmaq; **to ~ at** *smb.* **with** *one's* **finger** bir kəsə barmağı ilə yüngülcə toxunmaq; *She dabbed at the cut with a wet cloth O, yaraya / kəsik yerə yaş dəsmalla yüngülcə toxundu;* **2.** boyamaq (*rənglə*); örtmək (*suvaqla*); zərif lay çəkmək (*firça ilə*); **to ~ paint on canvas** kətan üzərinə boya çəkmək; **to ~ (***at***)** *one's* **lips with a lipstick** dodaqlarına yüngülcə pomada çəkmək

dabble [ˈdæbl] *v* **1.** çapalamaq, əlləşmək; **to ~ in the mud** palçığın içində çapalamaq; **2.** yaxalamaq, oynatmaq (*suda və s.*); **to ~** *one's* **hands in the river** əllərini çayda yaxalamaq / oynatmaq; **3.** səpmək, çiləmək; **to ~ the wound with** *smth.* yaraya bir şey çiləmək / səpmək; **4.** bulanmaq; **to be ~d in blood** qana bulanmaq

dad [dæd] *n uşaq d.* dədə, ata, atacan

daddy [ˈdædɪ] *n d.d.* ata, atacan

daffodil [ˈdæfədɪl] *n* **1.** *bot.* nərgizgülü; **2.** açıq-sarı rəng

daffy [da:fɪ] *adj d.d.* axmaq, sarsaq, gic, ağılsız, səfeh, anormal

daft [da:ft; *amer.* dæft] *adj* **1.** axmaq, gic, sarsaq, səfeh, dəli; *Don't be so daft?: Axmaq olma / olmayın!;* **to drive** *smb.* **~** bir kəsi dəli etmək; **2.** mənasız, boş; *The idea isn't as daft as it sounds İdeya səsləndiyi qədər də mənasız / boş deyil*

daftness [ˈda:ftnɪs] *n* axmaqlıq, sarsaqlıq, giclik, səfehlik; anormallıq, dəlilik

dagger [ˈdægəʳ] *n* xəncər; **to stab** *smb.* **with a ~** bir kəsə xəncər soxmaq;
◊ **to look ~s at** *smb.* bir kəsə acıqlı-acıqlı / kinli-kinli baxmaq

daily[1] [ˈdeɪlɪ] *n* gündəlik / gündə çıxan qəzet

daily[2] [ˈdeɪlɪ] *adj* **1.** gündəlik, hər gün, hərgünkü, adi; **~ paper** gündəlik / gündə çıxan qəzet; **~ cares** gündəlik / adi qayğılar; **~ wants** gündəlik tələbatlar / ehtiyaclar;
◊ **~ bread** gündəlik ruzi / çörək; **to gain** *one's* **~ bread** gündəlik ruzi / çörək qazanmaq

daily[3] [ˈdeɪlɪ] *adv* **1.** hər gün; *The train runs daily Qatar hər gün gedir;* **2.** həmişə, daima, daim; **to happen ~** həmişə baş vermək

dainty [ˈdeɪntɪ] *adj* **1.** zərif, incə, gözəl, qəşəng; **~ flower** zərif / incə / gözəl çiçək; **a ~ child** gözəl / qəşəng uşaq; **2.** dadlı, ləzzətli, zərif; **~ dishes** dadlı / ləzzətli yeməklər; **3.** tələbkar, vasvası; **~ eater** yeməkdə vasvası adam;
◊ **to have a ~ tooth** yeməkdə vasvası / tələbkar olmaq

daintily [ˈdeɪntɪlɪ] *adv* zövqlə, qəşəng, gözəl, incə; **dressed ~** gözəl / qəşəng / zövqlə geyinmiş

daintiness [ˈdeɪntɪnɪs] *n* **1.** qəşənglik, incəlik; **2.** tələbkarlıq, vasvasılıq (*yeməkdə və s.*)

dairy[1] [ˈdeərɪ] *n* **1.** yağ zavodu; pendir istehsal edən müəssisə; **2.** süd zavodu; **3.** südçülük təsərrüfatı

dairy[2] [ˈdeərɪ] *adj* süd; **~ products** süd məhsulları; **~ farmer** sağmal heyvan yetişdirən fermer; **~ cattle** sağmal / sağılan mal-qara

dairy[3] [ˈdeərɪ] *v* sağmal mal-qara yetişdirmək

dairy-farm [ˈdeərɪfa:m] *n* südçülük ferması / təsərrüfatı

dairy-farmer [ˈdeərɪ,fa:məʳ] *n* **1.** südçülük təsərrüfatının sahibi; **2.** sağmal heyvan yetişdirən fermer

dairy husbandary [ˈdeəriˈhʌzbəndri] *n* südçülük təsərrüfatı
dairymaid [ˈdeərimeid] *n* sağıcı
dairyman [ˈdeərimən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) **1.** südçülük fermasının sahibi; **2.** sağıcı (*kişi*); **3.** südçü, südsatan
dairy-woman [ˈdeəri,wumən] *n* (*pl* **-women** [-,wimin]) südçülük fermasının sahibəsi
dais [deiis] *n* kafedra (*auditoriyalarda mühazirəçi və ya məruzəçi üçün hündür yer*)
daisy [ˈdeizi] *n bot.* qızçiçəyi
dale [deil] *n* torpaq sahəsi, tarla, zəmi, əkin yeri
dalliance [ˈdæliəns] *n* **1.** əyləncə; boş-boş vaxt keçirmə; **to live in idle ~** vaxtını boş-boş keçirmək; **2.** qeyri-ciddi münasibət; dəcəllik, şuluqluq, zarafat; **3.** eşqbazlıq, mazaqlaşma
dally [ˈdæli] *v d.d.* **1.** boş yerə vaxt itirmək; boş-bekar gəzmək, veyllənmək, avara gəzmək; **to ~ over *one's* work** canfəşanlıqla / güc-bəla ilə işləmək; **2.** boş / mənasız işlə məşğul olmaq; qeyri-ciddi yanaşmaq (*bir kəsə / şeyə*); **to ~ with the business** işə qeyri-ciddi yanaşmaq; **3.** naz etmək, əzilib-büzülmək, məzələnmək, mazaqlaşmaq; **to ~ with a woman's affections** bir qadının hissləri ilə oynamaq
daltonism [ˈdɔːltənizm] *n* daltonizm
daltonist [ˈdɔːltənist] *n* daltonik
dam[1] [dæm] *n* I **1.** damba, torpaq bənd, dalğaqıran; **2.** dəhnə, qabağı bağlanmış / kəsilmiş su
dam [dæm] *n* II balalıq (*heyvanlarda*)
dam[2] [dæm] *v* **1.** bənd tikmək, bəndlə qabağını kəsmək / bağlamaq (*suyun*), qabağını kəsmək / bağlamaq (*çayın*); **2.** qabağını kəsmək, əngəl yaratmaq / törətmək, mane olmaq; **to ~ a passage** keçidi kəsmək; **to ~ up *one's* feelings** hisslərini cilovlamaq
damage[1] [ˈdæmidʒ] *n* **1.** zərər, ziyan, korlama, zədə; itki, tələfat; **brain ~** beyin zədəsi; *The vandals did a lot of damage to the car Vəhşilər maşına çox ziyan vurdular*; **to the ~ of *smth.*** bir şeyin ziyanına / zərərinə; *Please let me pay for the damage Zəhmət olmasa, qoy / qoyun mən ziyanı ödəyim*; **to do / to cause ~ (to)** ziyan / zərər / tələfat vermək, xarab etmək; *The fire caused great damage to the house Yanğın evə çox böyük ziyan / zərər vurdu*; **2.** *hüq.* zərəri / ziyanı / zədəni / tələfatı ödəmək üçün tələb olunan pul; **to claim ~s** zərərin / ziyanın ödənilməsini tələb etmək; **3.** zərər / ziyan üçün kompensasiya, zərəri / ziyanı ödəmə; **action for / of ~s** ziyanı ödəmək haqqında iddia; **to be awarded ~s** itkini / ziyanı ödəmək hüququ almaq
damage[2] [ˈdæmidʒ] *v* zədələmək, zərər / ziyan vurmaq; korlamaq, xarab etmək; **to ~ a house / a ship / a car** evi / gəmini / maşını xarab etmək; *The house was badly damaged by fire Ev yanğından çox zərər çəkdi*
damaging [ˈdæmidʒiŋ] *adj* korlayan, xarab edən, ziyan / zərər vuran; **~ chemicals** ziyan / zərər verən kimyəvi maddələr
damn[1] [dæm] *n* lənət, qarğış, nifrin; söyüş; **to give *smb.* ~s and curses** bir kəsə qarğış və lənət yağdırmaq;
◊ **not worth a ~** bir qara qəpiyə dəyməz
damn[2] [dæm] *v* **1.** lənət oxumaq, nifrin etmək, qarğamaq, lənətləmək; *I'll be damned if I'll go there Əgər mən ora getsəm, lənətə gəlim! Damn you all! Hamınız lənətə gələsiniz!* **2.** pisləmək, bəyənməmək, qınamaq, töhmət / məzəmmət etmək; **to ~ a play / a book *etc.*** pyesi / kitabı pisləmək
damn[3] [dæm] *interj. Acıq, hirs, narazılıq və s. ifadə edir; Lənətə gəlsin / gəlmiş; Damn (it)! I've lost my knife Lənətə gəlsin, Bıçağımı itirmişəm*
damnable [ˈdæmnəbl] *adj* iyrənc, yaramaz, çox pis, dəhşətli, müdhiş; **~ lies** iyrənc yalanlar; **~ weather** çox pis / dəhşətli hava; *The dinner was damnable Nahar çox pis idi*
damnation [dæmˈneiʃn] *n* lənət, nifrin; *May damnation take him Qoy o, lənətə gəlsin*
damned [ˈdæmd] *adj* çox pis, çirkin, iyrənc, mənfur; *She is a damned fool O tamam sarsaq qadındır*
damp[1] [dæmp] *n* nəmlik, nəmişlik, rütubət, rütubətlilik; **a smell of ~ in the old house** köhnə evdə nəmişlik iyi

damp[2] [dæmp] *adj* **1.** nəm, rütubətli, yaş; **~ bed / sheet** nəm yataq / mələfə; **~ linen** nəm tuman-köynək, dəyişək / alt paltarı; **~ summer** rütubətli yay; **~ weather** nəm / rütubətli / yağmurlu hava; **2.** məyus, qəmgin, kədərli, hüznlü, dilxor
damp[3] [dæmp] *v* **1.** nəm etmək, islatmaq, nəmləndirmək, yaş eləmək / etmək; *The dew damped the path Şeh cığırı nəmləndirmişdi / nəm etmişdi*; **2.** zəiflətmək; qarşısını almaq; söndürmək; **to ~ (*down*) a fire** ocağı / alovu söndürmək; **to ~ *one's* appetite** iştahasını korlamaq; **to ~ trade** ticarəti zəiflətmək; **3.** çaşdırmaq, sarsıtmaq, inamını qırmaq, sarsıtmaq, ruhdan salmaq; **to ~ *smb.*'s ardour** bir kəsin ehtirasını söndürmək; **to ~ *smb.*'s hopes** bir kəsin ümidlərini boşa çıxartmaq
dampen [ˈdæmpən] *v* islatmaq, yaş etmək; *The rain dampened the ground Yağış torpağı islatdı*
dampish [ˈdæmpiʃ] *adj* nəmtəhər, höyüş, bir qədər nəm / rütubətli
damp-proof [ˈdæmppruːf] *adj* nəm / rütubət keçirməyən, nəmə / rütubətə davamlı
dance[1] [dɑːns] *n* **1.** rəqs, oyun; **to go to a ~** rəqsə getmək; **to study a ~** rəqs öyrənmək; *The waltz is a beautiful dance Vals gözəl rəqsdir*; **2.** oyun havası; **to compose ~s** oyun havası bəstələmək; **to give a ~** rəqs gecəsi təşkil etmək; **3.** rəqs etmə, oynama; bal / rəqs gecəsi; *May I have the next dance with you? İcazə ver / verin səni / sizi növbəti rəqsə dəvət edim*
dance[2] [dɑːns] *adj* rəqs, oyun; **~ hall** rəqs zalı; **~ floor** rəqs meydançası
dance[3] [dɑːns] *v* **1.** rəqs etmək, oynamaq; **to ~ to fast music** cəld musiqiyə oynamaq; **2.** oynamaq; *The waves danced in the sunlight Dalğalar günəş şüaları altında oynayırdı*; **3.** atılıb-düşmək; **to ~ for joy** sevincdən atılıb-düşmək; **4.** yellənmək, yırğalanmaq, fırlanmaq; **to ~ in the wind** küləkdə fırlanmaq (*yarpaq, qar dənəciyi haq.*); **5.** oynatmaq, yırğalamaq; atıb-tutmaq; **to ~ a child on *one's* knee** uşağı dizi üstündə atıb-tutmaq / oynatmaq;
◊ **to ~ to / after *smb.*'s pipe / piping, to ~ to *smb.*'s tune** bir kəsin çaldığına oynamaq; **to ~ on a volcano** ≅ odla oynamaq
dancer [ˈdɑːnsə*r*] *n* rəqqas, rəqqasə; oynayan; **ballet ~** balerina
dancing[1] [dɑːnsiŋ] *n* rəqs, oynama, rəqs etmə; atılıb düşmə
dancing[2] [dɑːnsiŋ] *adj* rəqs; **~ lesson** rəqs dərsi; **~ shoes** rəqs ayaqqabısı
dancing-school [ˈdɑːnsiŋskuːl] *n* rəqs məktəbi
dandelion [ˈdændilaiən] *n bot.* zəncirotu
dandle [ˈdændl] *v* yellətmək, yırğalamaq; **to ~ a child in *one's* arms / on *one's* lap** uşağı qolları üstündə / dizi üstə yırğalamaq
dandruff [ˈdændrəf] *n* kəpək (*başda*)
dandy [ˈdændi] *adj* çox şıq, yaraşıqlı, bahalı, çox bəzəkli, çox yaxşı, əla; **a ~ idea** əla ideya
Dane [dein] *n* danimarkalı (*xalq*); **the ~** *top.* danimarkalılar
danger [ˈdeindʒə*r*] *n* təhlükə, qorxu, hədə, təhdid, xətər; **to expose *smb.* to ~** bir kəsi təhlükəyə məruz qoymaq; *His life is in danger Onun həyatı təhlükədədir*; **to be out of ~** təhlükəsiz olmaq; **~ to a country / to peace** vətən / sülh üçün təhlükə
dangerous [ˈdeindʒrəs] *adj* təhlükəli; təhdidedici, hədələyici; qorxulu; **a ~ illness / journey / bridge** təhlükəli xəstəlik / səyahət / körpü; **~ to health** sağlamlıq üçün təhlükəli / qorxulu
dangerously [ˈdeindʒrəsli] *adv* təhlükəli, qorxulu, təhlükəli / qorxulu tərzdə; **to drive a car ~** maşını təhlükəli tərzdə sürmək; **to be ~ ill** ağır xəstə olmaq
dangle [ˈdæŋgl] *v* **1.** yellənmək, sallanmaq; yellətmək, oynatmaq, əsdirmək; **to ~ *one's* feet** ayaqlarını yellətmək; **to ~ *smth.* before *smb.*'s eyes** bir şeyi bir kəsin gözləri qarşısında yellətmək; *He dangled his watch in front of the baby O, saatını uşağın qarşısında yellətdi*; **2.** (**after**) qaçmaq (*bir kəsin arxasınca*), ...ətrafında fırlanmaq / dolanmaq, başına dolanmaq; sürünmək; **3.** başdan / yoldan çıxarmaq, tovlamaq, şirnikdirmək; **to ~ hopes in *smb.*'s sight** bir kəsi ümidlərlə yoldan / başdan çıxartmaq / azdırmaq
Danish [ˈdeiniʃ] *n* Danimarka dili
Danish [ˈdeiniʃ] *adj* Danimarka

dank [dæŋk] *adj* nəm, rütubətli; **~ weather** nəm / rütubətli hava; **a ~ cave** nəm / rütubətli mağara

dapper [ˈdæpə] *adj* **1.** şıq geyinmiş / geyinən; gözəl, qəşəng; **~ flower** gözəl / qəşəng çiçək; **2.** cəld, yeyin, tez, zirək, çevik, dırıbaş (*adət. alçaqboylu adamlar barədə*)

dare [deə] *v* **1.** cürət / cəsarət etmək; cürətlənmək, ürəklənmək; həyasız / abırsız olmaq; *I dare not / daren't go there Mən ora getməyə cəsarət etmirəm; How dare you say such a thing? Sən / Siz belə şey deməyə necə cəsarət edirsən / edirsiniz?*; **2.** təhlükəyə məhəl qoymamaq, təhlükəni saymamaq, təhlükədən qorxmamaq, risk etmək, riskə getmək; *He dared the danger of the girl's family O, qızın ailəsinin qəzəbinə məhəl qoymadı;*
◊ **to ~ all things** hər bir iş görməyə hazır olmaq; *I dare say Məncə, Mənə görə, Mənə elə gəlir ki,...; I dare say he will come by the night train Məncə / Mənə belə gəlir ki, o, gecə qatarı ilə gələcək*

daredevil [ˈdeə,devl] *n* qoçaq, igid, cəsur, dəliqanlı, qoçu, dəlibaş

daring[1] [ˈdeərıŋ] *n* cürət, cəsarət, igidlik, qoçaqlıq, ürəklilik, hünər

daring[2] [ˈdeərıŋ] *adj* cürətli, cəsarətli, ürəkli, qoçaq, igid; **a ~ person** cəsur adam; **~ plan** cəsarətli plan

dark[1] [da:k] *n* **1.** qaranlıq, zülmət; gecə; *All the lights went out and we were left in the dark Bütün işıqlar söndü və biz qaranlıqda qaldıq;* **after ~** qaranlıq düşəndən sonra; **before ~** qaranlıq düşməzdən əvvəl; **to sit in the ~** qaranlıqda oturmaq; **2.** məlumatsızlıq, xəbəri olmama, cəhalət; **to keep someone in the ~** bir kəsi cəhalətdə saxlamaq; **business done in the ~** xəlvətdə / gizli görülən iş

dark[2] [da:k] *adj* **1.** qaranlıq; **a ~ room / street** qaranlıq otaq / küçə; **~ night** qaranlıq gecə; **2.** tutqun; **~ day** tutqun gün; **3.** qara; **~ dress** qara paltar; **~ hair** qara saç; **~ days** *məc.* qara günlər; **~ times** ağır vaxtlar; **4.** tünd; **~ red / green / yellow** tünd-qırmızı / yaşıl / sarı; **5.** qarayanız, qarabuğdayı; **a ~ complexion** qarayanız çöhrə; **6.** gizli, sirli; əsrarəngiz; **a ~ secret** gizli sirr; **7.** müəmmalı, dumanlı; dolaşıq; **~ hint** müəmmalı eyham; **~ problem** dolaşıq problem

darken [ˈda:kn] *v* qaranlıqlaşmaq, qaralmaq; tündləşdirmək (*həm də məc.*); *The sky quickly darkened after sunset Günəş batdıqdan sonra tezliklə səma qaranlıqlaşdı;* **to ~ *smb.*'s light** bir kəsin işığını kəsmək;
◊ *Don't darken my door again! Bir də ayağın / ayağınız mənim qapıma dəyməsin!*

darkness [ˈda:knıs] *n* **1.** qaranlıq; zülmət; gecə; **2.** cəhalət, avamlıq, mədəniyyətsizlik; **3.** sirr, gizlilik, məxfilik

darling[1] [ˈda:lıŋ] *n* **1.** əziz, doğma, sevimli; *My darling Əzizim;* **2.** istəkli, sevimli; nadinc, dəcəl; **the ~ of the people** hamının sevimlisi; **the ~ of fortune** bəxtəvər, xoşbəxt; **3.** çox yaxşı adam

darling[2] [ˈda:lıŋ] *adj* **1.** əziz, istəkli, çox sevilən; ***one's* ~ child** istəkli uşaq; *My darling daughter Mənim əziz / sevimli / istəkli qızım;* **2.** qəşəng, çox gözəl; zərif, incə, füsunkar, cazibəli; *What a darling little baby! Nə qəşəng uşaqdır! What a darling little room! Nə qəşəng balaca otaqdır!*

darn[1] [da:n] *n* gözəmə, yamama, gözənmiş / yamanmış yer

darn[2] [da:n] *v* I gözəmək, çitəmək; **to patch and ~** yamamaq və gözəmək

darning-needle [ˈda:nıŋ,ni:dl] *n* gözəmək / çitəmək üçün iynə

dart[1] [da:t] *n* **1.** mizraq, cida; **2.** neştər, iynə (*arıda, əqrəbdə və s.*); **3.** tikiş yeri, tikiş kökatma (*tikiş*); **4.** sıçrayış, sıçrama; **to make a ~ for the door** qapıya tərəf sıçramaq

dart[2] [da:t] *v* **1.** atmaq; **to ~ an arrow** ox atmaq; **2.** *məc.* salmaq; **to ~ an angry look at *smb.*** bir kəsə acıqlı nəzər salmaq; **3.** atılmaq, tullanmaq; **to ~ forward** irəli atılmaq; **4.** şığımaq (*təyyarə, quş və s. haq.*); *Swallows are darting through the air Qaranquşlar havada şığıyırlar*

dash[1] [dæʃ] *n* **1.** çox iti / sürətli / ani hərəkət; sıçrayış, sıçrama, cumma, tullanma; hücum; **to make a ~ for the door** qapıya tərəf cummaq / sıçramaq; **to make a ~ against / at the enemy** düşmənin üzərinə sürətlə hücuma keçmək; **2.** qətiyyət, qeyrət, əzm, səbat, möhkəmlik, inadcıllıq; **~ and courage** əzm və cəsarət; **3.** güclü zərbə; **a ~ with *one's* hand** əllə zərbə; **at (the) first ~, at one / a ~** dərhal, bir zərbədə; **4.** tire, defis, cizgi, ştrix, xətt; **paralel ~** paralel xətt

dash[2] [dæʃ] *v* **1.** atılmaq, tullanmaq, sıçramaq; üstünə getmək, hücum etmək; **to ~ from / out of the room** otaqdan çölə / bayıra atılmaq; **2. (into, to, against)** tullamaq, atmaq, çırpmaq, tolazlamaq, fırıldatmaq; **to ~ a ship against the rocks** gəmini qayalara çırpmaq; **to ~ *smb.* to the ground** bir kəsi vurub yıxmaq; **3.** vurmaq; zərbə endirmək; sındırmaq, qırmaq; **to ~ *smth.* to pieces** bir şeyi parça-parça qırmaq / sındırmaq; *The windows were dashed by the hail Dolu pəncərələri sındırdı*

data [ˈdeıtə] *n* I məlumat, rəqəmlər, faktlar; əsas, sübut, dəlil; *The data is / are still being analysed Məlumat hələ təhlil edilir*

date[2] [deıt] *n* II **1.** tarix, gün, vaxt; *Has the date of the next meeting been fixed? Növbəti iclasın günü müəyyənləşdirilibmi?* **~ of birth** anadan olma tarixi; *What's the date today? Bu gün ayın neçəsidir?*; **2.** müddət, dövr, vaxt, zaman, əsr; **Roman ~** qədim Roma dövrü; **the ~ of youth** cavanlıq dövrü; *All has its date Hər şeyin öz vaxtı / zamanı var;* **3.** yaş, sinn; *His date is thirty Onun otuz yaşı var;*
◊ **out-of-~ 1)** köhnə, köhnəlmiş; dəbdən düşmüş; **out-of ~ ideas** köhnə / köhnəlmiş fikirlər; **out-of ~ clothes** dəbdən düşmüş paltar; **2)** vaxtı / müddəti keçmiş; **out-of ~ passport** vaxtı / müddəti keçmiş pasport; **up to ~ 1)** çağdaş, müasir, dəbdə olan, dəbli; *She always wears clothes that are right up to date O, həmişə dəbdə olan paltar geyir;* **to go out of ~** köhnəlmək, dəbdən düşmək; **2)** bu günə kimi; *The problem has not been settled up to date Problem bu günə qədər həll olunmayıb;* **to bring *smth.* up to ~** bir şeyi təzələmək / təkmilləşdirmək; **to bring *smb.* up to ~** bir kəsi son məlumatlardan agah etmək; **to keep *smth.* up to ~** bir şeyi təkmilləşdirmək / müasir səviyyəyə qaldırmaq

date [deıt] *n* II *amer. d.d.* görüş; **to make a ~ with *smb.*** bir kəslə görüş təyin etmək; *I've got a date with him Mənim onunla görüşüm var*

date [deıt] *n* III xurma

date[2] [deıt] *v* I **1.** tarix yazmaq / qoymaq, yerini və vaxtını göstərmək; **to ~ a document / a letter / a picture** sənədə / məktuba / şəklə tarix qoymaq; *Her last letter was dated 24 May Onun son məktubunda 24 may tarixi yazılmışdı;* **2.** tarixi olmaq, vaxtı və yeri göstərilmək; *The letter dates from London Məktub Londondan gəlib;* **3.** tarix qoymaq; tarixini müəyyən etmək (*hadisənin və s.*); **to ~ *smb.*'s birth** bir kəsin doğulma tarixini müəyyənləşdirmək; **4.** tarixi müəyyən edilmək, tarixi müəyyənləşdirilmək; **5.** hesab etmək, hesablamaq; *Geological time is not dated by year Geoloji vaxt illərlə hesablanmır;* **6.** köhnəlmək

date [deıt] *v* II görüş təyin etmək (*bir kəslə*)

dated [ˈdeıtıd] *adj* köhnə, köhnəlmiş, dəbdən çıxmış / düşmüş, köhnə dəbli; **~ words** köhnəlmiş sözlər; *She uses a lot of dated words O çoxlu köhnəlmiş sözlər işlədir*

dative [ˈdeıtıv] *adj qram.* yönlük; **~ case** yönlük hal

daughter [ˈdɔ:tə] *n* qız, qız övladı

daughter-in-law [ˈdɔ:tərınlɔ:] *n* gəlin, oğlun arvadı

dawdle[1] [ˈdɔ:dl] *n* tənbəl, avara, yaramaz, əlindən iş gəlməyən, vecsiz (*adam*)

dawdle[2] [ˈdɔ:dl] *v* boş-boş vaxt keçirmək, heç bir iş görməmək, tənbəllik etmək, veyllənmək, avara gəzmək; **to ~ over *smth.*** bir şeylə həvəssiz məşğul olmaq; **to ~ along the road** yol boyu avaralanmaq; **to ~ away *one's* time** vaxtını boş-boşuna keçirmək

dawn[1] [dɔ:n] *n* **1.** şəfəq; dan yeri; **at ~** dan yeri ağaranda, şəfəq söküləndə; *Dawn is breaking Dan yeri ağarır / sökülür;* **to work from ~ till dark** dan yeri ağarandan qaranlıq düşənə kimi işləmək; **2.** yaranma, başlanğıc, ilk çağ; **the ~ of civiliza-**

tion / of life mədəniyyətin / həyatın başlanğıcı

dawn^2 [dɔ:n] *v* **1.** işıqlanmaq, dan yeri ağarmaq, sübh açılmaq; **2.** işıqlandırmaq, şəfəqə boyamaq (*günəşin ilk şüaları ilə*); **3.** başlamaq, oyanmaq, meydana çıxmaq; *His fame is just dawning O məşhurlaşır / məşhurlaşmağa başlayır*; **4. (on, upon)** ağla / xəyala gəlmək, oyanmaq; *It has just dawned upon me O, indicə ağlıma gəldi*

day [deɪ] *n* **1.** gün; **every ~** hər gün; **any ~** istənilən gün; **twice a ~** gündə iki dəfə; **all ~** bütün gün(ü); **Victory Day** Qələbə günü; *There are seven days in a week Həftədə yeddi gün var*; **a few ~s ago / before** bir neçə gün bundan əvvəl; **~ after ~, ~ by ~, ~ in and ~ out** günbəgün, gündən günə; **~ of rest, ~ off** istirahət günü; **2.** vaxt, zaman, gün; dövr; **men and women of the ~** o dövrün adamları; **men of the ~** zamanın / dövrün məşhur adamları; **(in) these ~s** bu günlərdə; **in our ~s** bizim dövrümüzdə; **in the ~ (s) of Shakespeare** Şekspirin dövründə / zamanəsində; **at the present ~** hazırkı zamanda; **in ~s to come** gələcəkdə, gələcək günlərdə; **in the ~s of old, in olden ~s** keçmiş günlərdə / zamanlarda; **some ~** bir gün, nə vaxtsa; *I can help you some day Mən sənə / sizə bir gün kömək edə bilərəm*; **3.** gündüz; **~ and night** gecə-gündüz; **by ~** gündüz; **break of ~** işıqlanma, şəfəq, günəşin çıxması; *The day breaks İşıqlaşır, Şəfəq sökülür*;

◊ **Day of Doom / Judgement** *din.* məhşər, məhşər / qiyamət günü; **All Fools' ~, April Fool's ~** 1 aprel; **one ~ 1)** günlərin bir günü, bir dəfə, günlərin birində (*nağıllarda*); **2)** bu yaxın günlərdə; *I'll see you one day Bu günlərdə sizə gələcəm*; *Good day! Gün aydın!* **black-letter ~** həftənin adi / iş günü; **red-letter ~** bayram, bayram günü; **to name the ~** toy gününü təyin etmək; **to keep** *one's* **~** dəqiq olmaq, vaxtında gəlmək; **to make a ~ of it** günü əla keçirmək; **clear / plain as ~** gün kimi aydın;

◊ *Every day is not Sunday at. söz. Hər gün bayram olmaz*

daybreak [ˈdeɪbreɪk] *n* şəfəq; **at ~** dan yeri ağaranda

day-dream [ˈdeɪdri:m] *n* xəyal, şirin xəyal, arzu, xam xəyal

day-labourer [ˈdeɪˌleɪbərəˈ] *n* günəmuzdçu, günəmuzd işləyən / fəhlə

daylight [ˈdeɪlaɪt] *n* **1.** gündüz işığı; günəş işığı; **in broad ~ 1)** gün işığında, parlaq işıqda; **2)** *məc.* açıq, camaat içində / qarşısında; **2.** şəfəq, gün; **at ~** dan yeri ağaranda / ağararkən; **to work from ~ till dark** səhərdən axşama kimi işləmək; **3.** açıqlıq, aşkarlıq; xəbərdar / məlumatlı olma; **to throw ~ upon** *smth.* bir şeyi aydınlaşdırmaq / işıqlandırmaq;

◊ **as clear as ~** gün kimi aydın; **to see ~** vəziyyətdən çıxış yolu görmək

daylight-saving [ˈdeɪlaɪtˌseɪvɪŋ] *n* yayvaxtına keçmə (*dövlət miqyasında*)

day-time [ˈdeɪtaɪm] *n* gün; **in the ~** gündüz, gündüz vaxtı

day-to-day [ˈdeɪtəˈdeɪ] *adj* gündəlik, hərgünkü, adi, həmişəki; **in our ~ life** bizim gündəlik həyatımızda

daze^1 [deɪz] *n* donma, donub / quruyub / mat qalma; *He was in a daze O, heyrət içərisində donub qalmışdı*

daze^2 [deɪz] *v* heyrətləndirmək, heyrətə salmaq, təəccübləndirmək; **to be ~d** donub qalmaq, mat qalmaq

dazed [ˈdeɪzɪd] *adj* heyrətli, heyran; sarsıdılmış, çaşdırılmış, karıxdırılmış

dazzle [ˈdæzl] *v* **1.** qamaşdırmaq; *The lights of the car dazzled me Maşının işıqları mənim gözlərimi qamaşdırdı*; **2.** *məc.* valeh / heyran etmək

dazzling [ˈdæzlɪŋ] *adj* gözqamaşdırıcı; valehedici, heyranedici

dead^1 [ded] *n* **1. the ~** *top. i* ölülər; **the ~ and the living** ölülər və dirilər; **2.** durğunluq / tənəzzül dövrü; **the ~ of winter** qışın axırlarında; **in the ~ of night** gecədən xeyli keçmiş

dead^2 [ded] *adj* **1.** ölü, ölmüş; gəbərmiş, murdar olmuş (*heyvan haq.*); **a ~ man** ölmüş adam; **a ~ cat** gəbərmiş pişik; **~ languages** ölü dillər; **~ body** meyit, nəş, cəsəd; cəmdək, leş (*heyvan haq.*); **~ news** ölüm xəbəri, qara xəbər; **2.** solğun, cansız, ölü kimi; **~ eyes** solğun / cansız gözlər; **3.** solmuş, soluq, rəngi solmuş; qurumuş; **~ leaves** solmuş / qurumuş yarpaqlar; **4.** cansız; **~ matter** cansız materiya; **5.** məhsul verməyən, münbit olmayan; **~ sand soil** məhsul verməyən qumsal torpaq; **6.** dərin, bərk **~ sleep** dərin / bərk yuxu; **~ hush / silence** dərin sükut; **7.** keyləşmiş, keyimiş; hissini itirmiş; *My fingers have gone dead Mənim barmaqlarım keyləşib / keyiyib*; **to be ~ with cold** soyuqdan ölmək; *I'm dead with cold Mən soyuqdan ölürəm*;

◊ **more ~ than alive** bərk yorulmuş

dead^3 [ded] *adv* **1.** tamamilə, tam, çox, son dərəcə; ölü kimi; **~ drunk** tamamilə sərxoş; **~ ripe** tam dəymiş / yetişmiş; **~ tired** son dərəcə yorulmuş; **to drop / to fall ~ on the floor** ölü kimi döşəməyə yıxılmaq; **2.** dəqiq, düz, birbaşa; tam; **in an hour ~** düz bir saatdan sonra; **coming ~ towards us** birbaşa / düz biz tərəfə gələn

deaden [ˈdedn] *v* **1.** öldürmək, kütləşdirmək; keyləşdirmək; **to ~ the nerve of the tooth** dişin əsəbini öldürmək / keyləşdirmək; **to ~ the pain** ağrını keyləşdirmək; **2.** azaltmaq, zəiflətmək, batırmaq; **to ~ the force of a blow** zərbənin gücünü azaltmaq

deadline [ˈdedlaɪn] *n* sərhəd; hədd, hüdud; son hədd / nöqtə / hüdud; **the ~ for the submission of a document** sənədin təqdim edilməsi üçün son hədd

deadlock [ˈdedlɔk] *n* ölü nöqtə; dalan; çıxılmaz vəziyyət, durğunluq; **to come to a ~** çıxılmaz vəziyyətə düşmək; **to bring** *smb.* **to a ~** bir kəsi çıxılmaz vəziyyətə salmaq

deadly^1 [ˈdedlɪ] *adj* **1.** öldürücü, ölümcül, məhvedici; **~ blow / poison** öldürücü zərbə / zəhər; **~ weapon** ölümsaçan silah; **~ wound** öldürücü yara; **2.** bağışlanılmaz, çox ağır; **~ sin** bağışlanılmaz günah; **the seven ~ sins** yeddi bağışlanılmaz günah; **3.** qəddar, rəhmsiz, amansız; **~ enemy** amansız / qəddar düşmən; **~ combat** amansız döyüş

deadly^2 [ˈdedlɪ] *adv* **1.** son / hədsiz dərəcədə; **~ pale** son dərəcə solğun; **~ tired** sonsuz dərəcədə yorğun; **~ cold** həddən artıq / hədsiz dərəcədə soyuq; **2.** ölümcül halda / dərəcədə, ölümcül

deaf^1 [def] *n*: *the ~ top. i* karlar

deaf^2 [def] *adj* **1.** kar, ağıreşidən; **to be ~ in one ear** bir qulaqdan kar olmaq; **a special school for the ~** karlar üçün xüsusi məktəb; **~ and dumb** lal-kar; **2.** qulaq asmayan, əhəmiyyət verməyən, etina etməyən; **~ to advice** məsləhətə qulaq asmayan;

◊ **to turn a ~ ear to** saymamaq, məhəl qoymamaq, qulaqardına vurmaq

deafen [ˈdefn] *v* kar etmək, qulaq batırmaq, qulağını batırmaq; *This noise will deafen us all! Bu səs bizim hamımızı kar edəcək*

deafening [ˈdefnɪŋ] *adj* qulaqbatırıcı, qulaqbatıran, çox bərk; **~ applause** qulaqbatıran alqış

deaf-mute [ˈdefˈmju:t] *adj* lal-kar

deal^1 [di:l] *n* I **1.** müəyyən miqdar, hissə; **a good ~ of money** xeyli miqdar pul; **a good ~ of time** xeyli vaxt; *We have a good deal of time Bizim xeyli / çox vaxtımız var*; **a good ~ better / worse** xeyli yaxşı / pis; **to know a good ~** xeyli yaxşı bilmək; **2.** *d.d.* çox miqdar, yığın, topa, qalaq, çoxlu, bir yığın; *There's a good deal of truth in it Bunda xeyli həqiqət var*; *He feels a good deal better O özünü xeyli yaxşı hiss edir*; **3.** kart paylama; *Whose deal is it? My deal Kart paylamaq kimin növbəsidir? Mənim növbəmdir*

deal [di:l] *n* II saziş, razılaşma; sövdə, alver; **fair ~ 1)** təmiz sövdə; **2)** vicdanlı hərəkət; **3)** ədalətli münasibət; **rough / raw ~** çox ədalətsiz münasibət; **to give** *smb.* **a square ~** bir kəsə vicdanla yanaşmaq; **to make / to do a ~ with** *smb.* bir kəslə sövdələşmək; bir kəslə razılıq əldə etmək; *Well, that's a deal Oldu! Razıyam!*

deal^2 [di:l] *adj* **1.** şam, küknar; **~ apple** şam / küknar qozası; **2.** şam / küknar ağacından qayrılmış / istehsal edilmiş; **a ~ table** şam taxtasından qayrılmış stol

deal^3 [di:l] *v* **1.** bölmək, paylamaq, vermək, təmin etmək; *The money must be dealt fairly Pul düz / ədalətlə bölünməlidir*; **to ~ out gifts** hədiyyələr vermək / paylamaq; **2.** paylamaq; **to ~ (out) cards** kart payla-

maq; **3.** endirmək, vurmaq (*zərbə*); **to ~ *smb.* a blow, to ~ a blow at *smb.*** 1) bir kəsə zərbə endirmək; 2) bir kəsə əzab-əziyyət vermək; **4. (in, with)** məşğul olmaq (*bir şeylə*); **to ~ in politics** siyasətlə məşğul olmaq; **to ~ in leather** dəri alveri ilə məşğul olmaq; **5. (with)** bəhs etmək; *Arithmetic deals with numbers Hesab rəqəmlərdən bəhs edir;* **6. (with)** qarşılaşmaq; mübarizə aparmaq; **to ~ with a difficulty** çətinliyə qarşı mübarizə aparmaq; **7. (with)** keçinmək, dolanmaq; rəftar etmək; özünü aparmaq (*bir kəsə qarşı*); **to ~ cruelly with *smb.*** bir kəsə qarşı qəddarlıq etmək

dealer [ˈdiːlə'] *n* (*adət.* **the ~**) **1.** qumar kağızını paylayan; **2.** alverçi, tacir; ehtikarçı, spekulyant; **a drug ~** narkotik maddələr alverçisi; **retail / wholesale ~** pərakəndə / topdansatışla məşğul olan alverçi

dealing [ˈdiːlɪŋ] *n* **1.** *adətən pl* **1)** işgüzar əlaqə, münasibət; *Have no dealings with him Ona baş qoşma. Onunla münasibət saxlama.* **2)** ticarət razılaşması / sövdəsi; **to have ~s with *smb.*** bir kəslə ticarət əlaqəsi olmaq; **2.** rəftar, hərəkət, davranış; **honest ~** vicdanlı / düz rəftar; **double ~** ikiüzlülük, riyakarlıq

dean [diːn] *n* **1.** dekan; **~ of the faculty of law** hüquq fakültəsinin dekanı

dear[1] [dɪə'] *n* əziz, sevimli, istəkli (*müraciət məqamında işlədilir*); *My dear Əzizim*

dear[2] [dɪə'] *adj* **1.** əziz, sevimli, istəkli; doğma; *Dear father / mother Əziz / İstəkli / ata / ana;* **~ friend** əziz istəkli / sevimli dost; **~ land** doğma torpaq; **to be ~ to *smb.*** bir kəs üçün əziz olmaq; **2.** çox hörmətli (*müraciət məqamında işlənərkən*); *Dear Sir Çox hörmətli cənab;* **3.** gözəl, qəşəng, xoşagələn, gözoxşayan, sevimli, çox yaxşı; **a ~ little thing** gözəl / qəşəng / gözoxşayan balaca şey; **4.** baha, baha qiymətli; **~ furs / pictures** baha qiymətli xəzlər / şəkillər

dear[3] [dɪə'] *adv* baha (*həm də məc.*); **to sell ~** baha satmaq; **to cost ~** baha başa gəlmək / olmaq

dear[4] [dɪə'] *int.* *Təəccüb, nifrət, arzu və s. ifadə edir; Dear me! Oh dear! Dear heart! Bay Allah! Belə-belə işlər!*

dearly [ˈdɪəlɪ] *adj* **1.** səvə-səvə, sevgi ilə, şəfqətlə, nəvazişlə; qızğın, alovlu, hərarətlə, atəşin; **to love ~** atəşin bir tərzdə sevmək; **2.** baha başa gələn, baha qiymətə başa gələn; *She paid dearly for her mistake Səhvi ona çox baha başa gəldi*

dearth [dɜːθ] *n* **1.** azlıq, çatmama, əskik gəlmə; **2.** aclıq

death[1] [deθ] *n* **1.** ölüm; **natural ~** təbii ölüm; **violent ~** qətl, zoraki ölüm; **a question of life and ~** ölüm-dirim məsələsi; **to *one's* ~** ölənə kimi, həyatının sonuna qədər; son nəfəsinə qədər / kimi; **to die a hero's ~** qəhrəman kimi ölmək; **to beat *smb.* to ~** bir kəsi ölənə kimi / qədər döymək; **a sudden ~** qəfil ölüm; **a peaceful ~** rahat ölüm; **2.** ölgünləşmə, cansızlaşma, keyləşmə; **the ~ of the tissues** toxumaların ölgünləşməsi; **3.** ölüm cəzası; **to suffer ~ / the penalty of ~** edam edilmək; **to put *smb.* to ~** bir kəsi edam etmək; **4.** axır, son; yox / qeyb olma; məhv olma; **~ of a memory** yaddaşı itirmə; **the ~ of hopes / plans** ümidlərin / planların məhv olması / boşa çıxması;

◊ **to be at ~'s door** bir ayağı qəbirdə olmaq; **to be in the jaws of ~** ölümün pəncəsində olmaq

death[2] [deθ] *adj* ölüm; **~ certificate** ölüm haqqında şəhadətnamə; **~ angel** ölüm mələyi, Cəbrail; **~ sentence** ölüm hökmü

deathly [ˈdeθlɪ] *adj* öldürücü, ölümcül, ölümlə nəticələnən; fəlakətli; tam; **~ wound** öldürücü yara; **a ~ stillness** tam sakitlik

death-penalty [ˈdeθˌpenltɪ] *n* ölüm cəzası

death-rate [ˈdeθreɪt] *n* ölüm faizi, ölənlərin sayı, ölüm miqdarı

debacle [deɪˈbaːkl] *n fr.* məğlubiyyət, dağılma, alt-üst olma; **a political ~** siyasi məğlubiyyət; **an economic ~** iqtisadi məğlubiyyət

debar [dɪˈbaː] *v* rədd etmək; məhrum / qadağan / yasaq etmək; **to ~ *smb.* from the joys of life** bir kəsi həyatın sevincindən məhrum etmək; **to ~ *smb.* from voting** bir kəsi səsvermə hüququndan məhrum etmək

debase [dɪˈbeɪs] *v* keyfiyyəti / dəyəri azaltmaq; xarab etmək; **to ~ *one's* character**

öz adını / şöhrətini korlamaq; **to ~ the coinage** məzənnəni aşağı salmaq (*valyuta haq.*)

debatable [dɪˈbeɪtəbl] *adj* mübahisəli, mübahisə doğuran, mübahisəyə səbəb olan; **~ problem** mübahisə doğuran problem

debate[1] [dɪˈbeɪt] *n* **1.** diskussiya, müzakirə; **rules of ~** müzakirənin qaydası; **to open the ~** müzakirəni açmaq; **2.** polemika, mübahisə, bəhs; **beyond ~** şəksiz, şübhəsiz (*olaraq*); **after much ~** uzun mübahisədən sonra; **3. (the ~s)** *pl* parlament iclasları haqqında rəsmi hesabat

debate[2] [dɪˈbeɪt] *v* **1.** müzakirə etmək; **to ~ a question** məsələ müzakirə etmək; **2.** götür-qoy etmək, ölçüb-biçmək, mülahizə yürütmək; **to ~ a matter in *one's* mind** hər hansı bir məsələni öz beynində ölçüb-biçmək / götür-qoy etmək; **to ~ with oneself** bir şeyi özlüyündə götür-qoy etmək / ölçüb-biçmək

debauch[1] [dɪˈbɔːtʃ] *n* içki məclisi, kef, eyş-işrət, əyyaşlıq; **the night's ~** gecə içki məclisi / eyş-işrəti

debauch[2] [dɪˈbɔːtʃ] *v* əxlaqını pozmaq, yoldan çıxartmaq, pis yola çəkmək; mənəviyyatını pozmaq; zorlamaq, qızlığı almaq; *He has debauched many innocent girls O, çox məsum qızları yoldan çıxarıb*

debauched [dɪˈbɔːtʃt] *adj* əxlaqsız, pozğun, əxlaqı pozulmuş, tərbiyəsiz; yolunu azmış; **a ~ life** pozğun həyat

debilitating [dɪˌbɪlɪˈteɪtɪŋ] *adj tib.* zəiflədən, zəif salan, taqətdən salan, üzücü; **~ disease** üzücü xəstəlik

debit[1] [ˈdebɪt] *n müh.* debet (*gəlir-çıxar dəftərində çatacaq məbləğlərin yazıldığı sol tərəf*); **~ and credit** gəlir və çıxar

debit[2] [ˈdebɪt] *v müh.* **1.** debetə yazmaq / daxil etmək; **to ~ a sum against / to *smb.*'s account** bir kəsin debitinə müəyyən məbləğ daxil etmək

debris [ˈdebriː] *n fr.* **1.** qəlpə, qırıntı, qırıq, parça; *After the crash debris from the plane was spread over a large area Qəzadan sonra təyyarənin qırıqları geniş əraziyə səpələnmişdi;* **2.** xarabalıq, viranəlik, xarabazarlıq

debt [det] *n* borc; **small ~s** xırda borclar; **national ~** dövlət borcu; **~ of honour** vicdan borcu; **to pay *one's* ~** borcunu vermək / ödəmək; **to be deep / deeply in ~** çox / çoxlu borcu olmaq; **to be head and ears in ~** boğaza qədər borc içində olmaq; **to be out of ~** borcunu verib qurtarmaq; **to be in *smb.*'s ~, to be in ~ to *smb.*** bir kəsə borclu olmaq

debtor [ˈdetə'] *n müh.* borclu, verəcəkli, debitor; **~ for *one's* life to *smb.*** həyatı üçün bir kəsə borclu olma

debunk [ˈdiːˈbʌŋk] *v* hörmətdən / etibardan / gözdən salmaq

debut [ˈdeɪbuː] *n fr.* debüt; **to make *one's* ~** ilk dəfə çıxış etmək (*səhnədə və s.*)

decade [ˈdekeɪd] *n* onillik; dekada

decadent [ˈdekədənt] *adj* xarab olmuş, qeyri-sağlam; çürüyən; **a ~ society** çürüyən cəmiyyət

decamp [dɪˈkæmp] *v* gizlənmək, qaçıb gizlənmək; qaçmaq, əkilmək; *The criminal had decamped Cinayətkar qaçıb gizləndi*

decant [dɪˈkænt] *v* süzmək, süzüb ayırmaq, tökmək; **to ~ wine** şərabı (şüşədən) qrafinə tökmək

decanter [dɪˈkæntə'] *n* **1.** qrafin, **2.** durulducu qab / çən / hovuz

decapitate [dɪˈkæpɪteɪt] *v* **1.** başını kəsmək / vurmaq; **2.** *amer. d.d.* dövlət müəssisələrinin başçısını dəyişmək

decay[1] [dɪˈkeɪ] *n* **1.** çürümə, iylənmə, qoxuma; **moral ~** mənəvi çürümə; **2.** solma, saralıb solma; **the ~ of leaves** yarpaqların solması; **3.** dağılma, korlanma, pozulma, uçma, uçub dağılma; **the ~ of a building** binanın uçub dağılması; **to fall into ~** dağılmaq; uçub dağılmaq, məhv olmaq; **4.** xarab olma, köhnəlmə; **the ~ of health** sağlamlığın pozulması

decay[2] [dɪˈkeɪ] *v* **1.** çürümək; pozulmaq (*mənəvi cəhətdən*), pozmaq, mənəviyyatını / əxlaqını pozmaq; xarab olmaq / etmək (*həm də diş haq.*); *Sugar decays your teeth Şəkər sənin / sizin dişlərini / dişlərinizi xarab edəcək / çürüdəcək;* **2.** köhnəlmək, dağılmaq (*bina haq.*); **3.** solmaq, soluxmaq, solub saralmaq (*bitki haq.*); **4.** zəifləmək, sınıxmaq, arıqlamaq, sısqalaşmaq, yox olmaq, yox olub getmək; dağılmaq, tamamilə dağılmaq (*dövlət haq.*); pozmaq

(*zahiri haq.*); korlamaq, zay etmək (*gözəlliyi*)

decayed [dı'keıd] *adj* **1.** korlanmış, çürümüş, xarab olmuş; ~ **tooth** çürümüş / xarab olmuş diş; **2.** solmuş, soluxmuş; ~ **vegetables** soluxmuş tərəvəzlər; **3.** pozulmuş, dağılmış; ~ **family** dağılmış ailə

decease [dı'si:s] *n* ölüm, vəfat etmə

deceased[2] [dı'si:st] *adj* vəfat etmiş, rəhmətlik; *one's* ~ **father** / **uncle** rəhmətlik atası / dayısı / əmisi

deceit [dı'si:t] *n* aldatma, yalan, kələk, fırıldaq; **by** ~ fırıldaqla, kələklə

deceitful [dı'si:tfl] *adj* yalançı, yalan danışan; **a** ~ **child** yalançı / yalan danışan uşaq

deceive [dı'si:v] *v* aldatmaq; **to** ~ *smb.* bir kəsi aldatmaq; *I trust him because I know he would never deceive me Mən ona etibar edirəm, çünki bilirəm ki, o məni heç vaxt aldatmaz*

decelerate [,di:'seləreıt] *v* sürəti azaltmaq / aşağı salmaq

December [dı'sembə'] *n* dekabr; **in** ~ dekabrda

decency ['di:snsı] *n* **1.** ədəb, tərbiyə, nəzakət; ləyaqət; ~ **in dress** geyimdə təvazökarlıq / abırlılıq; ~ **in conduct** tərbiyəli / nəzakətli davranış; **in common** ~ ədəbə / nəzakətə hörmət; **breach of** ~, **offence against** ~ ədəb qaydalarını pozma; **to have no idea of** ~ tərbiyədən / nəzakətdən əsla xəbəri olmamaq; **2.** mərifət, təmizlik, düzlük, alicənablıq, vicdanlılıq

decent ['di:snt] *adj* **1.** ədəbli, tərbiyəli, nəzakətli; layiqli, ləyaqətli; ~ **conduct** nəzakətli / nəcib davranış; ~ **people** vicdanlı / nəcib adamlar; ~ **conditions** çox yaxşı şərait; **a** ~ **suit of clothes** layiqli / abırlı paltar; **to look** ~ ədəbli / tərbiyəli görünmək; **2.** əməlli-başlı, çox yaxşı, ürəyin istəyən; *You can get quite a decent meal there without spending too much money Sən / Siz çox pul xərcləmədən orada ürəyin / ürəyiniz istəyən kimi xörək yeyə bilərsən / bilərsiniz*; **3.** çoxlu, xeyli; lazımi / kifayət qədər; ~ **fortune** lazımi / kifayət qədər var-dövlət; **4.** layiq, yaraşan; ~ **for a king** krala layiq / yaraşan

decently ['di:sntlı] *adv* **1.** tərbiyəli, layiqli, ləyaqətlə; ədəblə, ədəbli; abırlı; **to dress** ~ abırlı geyinmək; ~ **dressed** abırlı / ədəbli geyinmiş; **2.** yaxşı, yaraşan, münasib, əlverişli; **to speak** ~ yaxşı danışmaq; **to speak** ~ **about** *smb.* bir kəs haqqında yaxşı danışmaq; **to treat** *smb.* ~ bir kəsə yaxşı münasibət göstərmək

decentralize [dı'sentrəlaız] *v* desentralizasiya etmək (*mərkəzi orqanların bəzi vəzifələrini yerli orqanlara vermək*)

deception [dı'sepʃn] *n* yalan, aldatma, hiylə, kələk, fırıldaq; **to practise** ~ **on the public** xalqı / ictimaiyyəti aldatmaq; **to fall into** ~ yalanın qurbanı olmaq; **to obtain** *smth.* **by** ~ bir şeyi kələklə / fırıldaqla əldə etmək

deceptive [dı'septıv] *adj* aldadıcı; yalançı, saxta; ~ **weather** aldadıcı hava

decide [dı'saıd] *v* **1.** qərara almaq / gəlmək, qərar qəbul etmək; **2.** həll etmək, cavabını tapmaq (*məsələnin*); **to** ~ **a question** məsələ həll etmək; **to** ~ **a matter** / **a case in** *smb.*'**s favour** məsələni bir kəsin xeyrinə həll etmək; **to** ~ **against doing** *smth.* bir işi görməmək qərarına gəlmək; **to** ~ **against** / **in favour of plaintiff** məsələni iddiaçının xeyrinə həll etməmək; **to** ~ **by toss** püşk atmaqla həll etmək; *This day will decide her fate Onun taleyi bu gün həll ediləcək*; **3.** şübhələrə son qoymaq, qərar qəbul etməyə təhrik / sövq etmək; *That decided me O məni qərar qəbul etməyə sövq etdi*

decided [dı'saıdıd] *adj* **1.** müəyyən, qəti; şəksiz, şübhəsiz; ~ **opinion** qəti fikir; **to give a** ~ **answer** qəti cavab vermək; **2.** cəsarətli, əzmli, səbatlı, qərarından dönməyən; tərəddüd etməyən; **a person of** ~ **views** qətiyyətli / əzmli adam; **to speak in a** ~ **voice** əzmlə / qətiyyətlə danışmaq

decimal[1] ['desıml] *n* onluq kəsr

decimal[2] ['desıml] *adj* onluq; ~ **fraction** onluq kəsr; ~ **point** onluq kəsri tamdan ayıran nöqtə

decimate ['desımeıt] *v* qırmaq, öldürmək; viran etmək, xaraba qoymaq, dağıtmaq, məhv etmək; **to** ~ **a country** ölkəni viran etmək / xaraba qoymaq; *Cholera decimated the country Vəba ölkəni viran etdi / xaraba qoydu*

decimetre ['desı,mi:tə'] *n* desimetr

decipher [dı'saıfə'] *v* **1.** şifrini açmaq; izah / şərh etmək; **2.** araşdırmaq, ayırd / müəyyən etmək, aydınlaşdırmaq, oxumaq; *I can't decipher the inscription on the stone Mən daşın üzərindəki yazını oxuya bilmirəm*; **to** ~ *smb.*'**s handwriting** bir kəsin xəttini oxuyub başa düşmək

decision [dı'sıʒn] *n* **1.** qərar; **to arrive at** / **to come to a** ~, **to make** / **to take a** ~ qərar qəbul etmək / çıxarmaq; **2.** qətiyyət, qətilik; möhkəmlik; **to lack** ~ qətiyyətsiz olmaq; **to show great** ~ **in** *smth.* bir şeydə qətiyyət göstərmək; **a man of** ~ qətiyyətli adam

decisive [dı'saısıv] *adj* **1.** qəti, son; inandırıcı, əsaslı; həlledici; mühüm, başlıca; **a** ~ **victory** qəti / həlledici qələbə; **a** ~ **battle** həlledici vuruş; **a** ~ **answer** qəti cavab; **2.** cəsarətli, ürəkli, əzmli; ~ **man** cəsarətli / əzmli adam; ~ **action** cəsarətli / əzmli hərəkət; **3.** açıq-aydın, açıq-aşkar; şübhəsiz; ~ **superiority** açıq-aşkar / şübhəsiz üstünlük

deck [dek] *n dən.* göyərtə; **upper** ~ yuxarı göyərtə; **middle** ~ orta göyərtə; **lower** ~ aşağı göyərtə; **on** ~ göyərtədə; **to go on** ~ göyərtəyə çıxmaq; *All hands on deck! dən. Hamı göyərtəyə!*

declaim [dı'kleım] *v* natiqlik etmək, təmtəraqlı danışmaq

declamatory [dı'klæmətərı] *adj* **1.** natiqlik; **her high-flow** ~ **style** onun təmtəraqlı natiqlik üslubu; **2.** təmtəraqlı, təşəxxüslü, ibarəli; calallı, büsatlı, dəbdəbəli, təntənəli; ~ **style** dəbdəbəli / təmtəraqlı üslub

declaration [,deklə'reıʃn] *n* **1.** deklarasiya (*sənəd*); ~ **of income** gəlir haqqında deklarasiya; **2.** bəyannamə; ~ **of rights** hüquq bəyannaməsi; **the** ~ **of Human Rights** İnsan Hüquqları haqqında Bəyannamə; **the** ~ **of Independence** Müstəqillik haqqında Bəyannamə (1776-cı il); **3.** elan, bəyanat; elan etmə; ~ **of war** müharibə elan etmə; ~ **of the poll** səsvermənin nəticələrini elan etmə; **to make a** ~ bəyanat vermək

declare [dı'kleə'] *v* **1.** elan / bəyan etmək; bildirmək, məlumat / xəbər vermək; **to** ~ **peace** sülh elan etmək; **to** ~ **war** müharibə elan etmək; **to** ~ **war upon** / **on a country** bir ölkəyə müharibə elan etmək; **to** ~ *one's* **love** məhəbbətini izhar / elan etmək; **2.** saymaq, hesab etmək; etiraf etmək; **to** ~ *smb.* **an invalid** bir kəsi əlil hesab etmək; **3.** kozırını göstərmək (*qumar oyununda*); **to** ~ *one's* **hand 1)** kartı açmaq; **2)** niyyətini açıb söyləmək; **4.** göstərmək, bildirmək; *Nothing declares there was a human being here Burada insan övladının olmasını göstərən heç nə yoxdur*; **5.** *hüq.* iddia qaldırmaq, iddia ərizəsi vermək; **6.** gömrük haqqı verilməli şeyləri təqdim etmək; *Have you anything to declare? Gömrük haqqı alınacaq bir şeyiniz varmı?*

declension [dı'klenʃn] *n* **1.** meyl; eniş; enmə; **2.** tənəzzül; ~ **of science** elmin tənəzzülü; **3.** *qram.* hallanma; **the strong** ~ qüvvətli hallanma

decline[1] [dı'klaın] *n* **1.** süqut, iflas; devrilmə; zəifləmə; azalma; **the** ~ **of art** / **of civilization** incəsənətin / mədəniyyətin tənəzzülü; **the** ~ **of the Soviet Empire** Sovet imperiyasının süqutu; **2.** pisləşmə, zəifləmə, azalma (*səhhət haq.*); ~ **of** / **in strength** gücün / qüvvənin zəifləməsi; **the** ~ **of a fever** istiliyin / qızdırmanın aşağı düşməsi; **3.** son, qürub, ömrün son günləri; **the** ~ **of day** günün qürubu; **the** ~ **of life** ömrün qürub çağı

decline[2] [dı'klaın] *v* **1.** enmək, düşmək; aşağı enmək / düşmək; *The road declines Yol üzüaşağı enir*; **2.** əyilmək, baş endirmək / əymək, boyun əymək; **3.** batmaq (*günəş haq.*); *The sun is declining Günəş batır*; **4.** azalmaq; *His influence declined after he lost the election Seçkini uduzduqdan sonra onun nüfuzu azaldı*; **5.** düşmək, kiçilmək, qısalmaq; *The fever has declined Hərarət düşüb (xəstə haq.)*; **6.** tənəzzül etmək; durğunlaşmaq; pisləşmək; *Business declined Biznes pisləşdi*; **7.** rədd etmək, qəbul etməmək, imtina etmək; **to** ~ **an offer** / **an invitation** təklifi / dəvəti rədd etmək; *I invited her to join us, but she declined my invitation Mən onu bizə qoşulmağa dəvət etdim, lakin o mənim dəvətimi rədd etdi*; **8.** *qram.* hallandırmaq

decode [dɪ'koud] *v* şifrəni açmaq; *məc.* oxumaq (*çətin oxunan yazını*); izah / şərh etmək)

decompose [,di:kəm'pouz] *v* **1.** tərkib hissələrinə ayırmaq; **to ~ a force** *fiz.* qüvvələri paylamaq; **2.** çürümək; **3.** *məc.* pozulmaq

decontaminate ['di:kən'tæmɪneɪt] *v* qazdan təmizləmək, dezinfeksiya etmək; reaktiv maddələrdən təmizləmək

decor ['deɪkɔ:'] *n fr. teatr.* dekor, dekorasiya (*səhnə bəzəyi*)

decorate ['dekəreɪt] *n* **1.** bəzəmək, zinət vermək, zinətləndirmək; **to ~ a Christmas tree** Yeni il yolkasını bəzəmək; **to ~ a room with flowers** otağı güllə bəzəmək; **2.** rəngləmək, divar kağızı çəkmək, bəzək vurmaq; *We're decorating the kitchen again this summer Biz bu yay mətbəxi yenidən rəngləyəcəyik;* **3.** təltif etmək, nişan / orden vermək; **to ~ *smb.* with an order** bir kəsi ordenlə təltif etmək

decoration [,dekə'reɪʃn] *n* **1.** bəzəmə, bəzək vermə; bədii tərtibat vermə; **~ of Christmas tree** yeni il yolkasını bəzəmə; **2.** bəzək, yaraşıq, bəzək-düzək; **3.** orden, medal; mükafat

decorative ['dekərətɪv] *adj* dekorativ; bəzək; **~ art** dekorativ / tətbiqi sənət

decorator ['dekəreɪtə'] *n* **1.** dekorator, bəzəkçi; bəzək-düzək verən; **2.** rəngsaz; üzçəkən (*mebelə və s.*), divar kağızı çəkən (*usta*)

decorous ['dekərəs] *adj* ədəbli, tərbiyəli; ləyaqətli, layiqli

decoy[1] [dɪ'kɔɪ] *n* tələ, tor, cələ, duzaq

decoy[2] [dɪ'kɔɪ] *v* aldatmaq, aldadıb tələyə salmaq

decrease[1] ['di:kri:s] *n* azalma, əskilmə; azaltma, əskiltmə; zəiflətmə, zəiflədilmə, zəifləmə; **~ of a swelling** şişin azalması; **~ in population** əhalinin azalması; **some ~ in birth-rate** doğumun bir qədər azalması

decrease[2] [di:'kri:s] *v* **1.** azaltmaq; aşağı salmaq; qısaltmaq, gödəltmək; **2.** aşağı düşmək; azalmaq, yığılmaq, büzüşmək; *Temperature decreases Temperatur aşağı düşür; Student numbers have decreased by 500 Tələbələrin sayı 500 nəfər azalıb*

decree[1] [dɪ'kri:] *n* **1.** fərman; dekret, əmr, hökm, sərəncam; qanun; **to issue a ~** fərman / sərəncam vermək; **2.** *hüq.* hökm, qərar (*məhkəmənin*); **to pronounce a ~** hökm çıxartmaq

decree[2] [dɪ'kri:] *v* fərman / əmr / dekret vermək; *The governor decreed a day of mourning Qubernator matəm günü haqqında fərman verdi*

decrepit [dɪ'krepɪt] *adj* zəif, gücsüz, taqətsiz; qocalıb əldən düşmüş, qoca; **a ~ person** qocalıb əldən düşmüş adam; **a ~ bicycle** köhnə / köhnəlmiş velosiped

dedicate ['dedɪkeɪt] *v* həsr / sərf etmək; **to ~ *one's* life to work** həyatını işə sərf etmək; **to ~ *one's* life to *one's* children** həyatını (öz) uşaqlarına həsr etmək; **to ~ *one's* time to pleasure** vaxtını eyş-işrətə sərf etmək; *He dedicated his first book to his mother O, özünün birinci kitabını anasına həsr etdi*

dedication [,dedɪ'keɪʃn] *n* **1.** həsr etmə; ithaf etmə; **2.** yazı, ithaf (*kitabda*); **3.** əziz tutma, təqdis etmə, müqəddəs sayma (*kilsəni və s.*)

deduce [dɪ'dju:s] *v* nəticə çıxarmaq, nəticəyə gəlmək

deduct [dɪ'dʌkt] *v* **1.** tutmaq, çıxmaq (*verilən puldan*); **to ~ a sum from *smb.*'s pay** bir kəsin maaşından müəyyən məbləğ tutmaq / çıxmaq; **to ~ the cost of the transportation** nəqliyyat xərclərini çıxmaq

deduction [dɪ'dʌkʃn] *n* **1.** çıxma, tutma; **~ from pay for insurance and pension** sığorta və təqaüd üçün əmək haqqından tutulan (*pul*); **2.** *riyaz.* çıxılan; **3.** nəticə, əqli nəticə; əqli nəticəyə gəlmə; **to draw a ~** əqli nəticə çıxarmaq

deductive [dɪ'dʌktɪv] *adj* deduktiv; **~ method** deduktiv metod

deed [di:d] *n* **1.** əməl, rəftar, iş, hərəkət; **good / evil ~** yaxşı / pis əməl; *Their deeds do not agree with their words Onların əməlləri sözləri ilə uzlaşmır / uyğun gəlmir;* **to be rewarded for *one's* good ~s** yaxşı əməllərinə görə mükafatlandırılmaq; **2.** qocalıq, igidlik, rəşadət, hünər, fədakarlıq; **the ~s of a hero** qəhrəmanın igidliyi; **3.** *hüq.* iş, möhürlənmiş sənəd

deem [di:m] *v* güman / zənn / fərz / hesab etmək, sanmaq; fikirləşmək; **to ~ well / highly of *smth.*** bir şey haqqında yüksək fikirdə olmaq; *I deem it fair Mən bunu ədalətli hesab edirəm*

deep[1] [di:p] *adj* **1.** dərin; **~ river / snow / wound / well** dərin çay / qar / yara / quyu; **~ sleep** dərin yuxu; **to take a ~ breath** dərin nəfəs almaq; **2.** dalmış, getmiş (*fikrə*); **~ in thought** dərin fikrə dalmış; **~ in debt** borc içində itib-batmış; **3.** tünd (*rəng haq.*); **~ blue** tünd-mavi, tünd-göy; **4.** ciddi; əsaslı; fundamental; **~ study** fundamental tədqiqat; **~ argument** ciddi arqument / dəlil; **~ problem** ciddi problem; ◊ **to be in ~ waters** çətin vəziyyətdə olmaq; **to get into ~ waters** çətin vəziyyətə düşmək

deep[2] [di:p] *adv* dərin; **to dig ~** dərin qazmaq

deepen ['di:pn] *v* **1.** dərinləşdirmək; dərin etmək; **to ~ a channel** kanalı dərinləşdirmək; **2.** dərinləşmək; daha dərin olmaq; *The lake deepened after the dam was built Bənd tikildikdən sonra göl dərinləşdi;* **3.** *məc.* dərinləşdirmək; **to ~ *one's* knowledge** biliyini dərinləşdirmək

deepfreeze ['di:pfri:z] *n* dondurucu kamera (*soyuducu cihazda*)

deeply [di:plɪ] *adv* **1.** dərin, **to dig ~** dərin qazmaq; **to feel ~** dərin həyəcan keçirmək; **2.** dərindən, hərtərəfli; **to consider the subject ~** məsələni hərtərəfli götür-qoy etmək; **~ interested** dərindən maraqlanan; **~ impressed** dərindən mütəəssirlənən; **3.** çox, çox bərk; **~ offended** çox bərk incimiş

deep-rooted ['di:p'ru:tɪd] *adj* dərin kök salmış, islahedilməz; **~ habits** islahedilməz vərdişlər; **~ traditions** dərin kök salmış adətlər

deer [dɪə'] *n* (*cəmdə dəyişmir*) *zool.* maral

deface [dɪ'feɪs] *v* korlamaq, xarab etmək, eybəcər hala salmaq; təhrif etmək; **to ~ a work of art** incəsənət əsərini xarab etmək

de facto [,di:'fæktou] *adv* de-fakto, faktik surətdə, həqiqətdə

defamatory [dɪ'fæmətərɪ] *adj* hörmətdən / etibardan / nüfuzdan salan; böhtançı, biabır edici; **a ~ statement** böhtançı bəyanat

defame [dɪ'feɪm] *v* bədnam etmək, ləkələmək; rüsvay etmək, hörmətdən salmaq

default[1] [dɪ'fɔ:lt] *n* **1.** diqqətsizlik, səhlənkarlıq, başısoyuqluq; **through *smb.*'s ~** bir kəsin səhlənkarlığı üzündən; **2.** *hüq.* məhkəməyə gəlməmə; **to make ~** məhkəmənin çağırışına gəlməmək

default[2] [dɪ'fɔ:lt] *v* **1.** öhdəliyini / təəhhüdünü yerinə yetirməmək (*xüs. pula aid*); **2.** *hüq.* məhkəmənin çağırışına gəlməkdən boyun qaçırmaq

defeat[1] [dɪ'fi:t] *n* məğlubiyyət, məğlub olma; darmadağın etmə; tar-mar etmə; tar-mar; **the ~ of a party** partiyanın məğlubiyyəti (*seçkidə və s.*); **the ~ on points** *id.* xal hesabı ilə məğlubiyyət; **to inflict / to administer a ~ upon *smb.*** bir kəsi məğlubiyyətə düçar etmək / uğratmaq; **to suffer / to sustain a ~** məğlubiyyətə düçar olmaq / uğramaq

defeat[2] [dɪ'fi:t] *v* məğlub etmək, məğlubiyyətə düçar etmək / uğratmaq; **to ~ the enemy** düşməni məğlub etmək; **to ~ a candidate** namizədi məğlub etmək (*seçkidə*); **to ~ *smb.* on points** *id.* bir kəsi xal hesabı ilə məğlub etmək

defecate ['defɪkeɪt] *v* **1.** təmizlənmək, çökmək (*maye*); **2.** çölə çıxmaq (*bağırsaqları boşaltmaq*)

defect[1] [dɪ'fekt] *n* **1.** defekt, nöqsan, qüsur, eyib; **a ~ in a character** xarakterdə qüsur / nöqsan; **genetic ~s** genetik qüsurlar; **~ in the mechanism** mexanizmdə defekt; **~s in the education system** təhsil sistemindəki nöqsanlar; **2.** çatışmazlıq, çatışmayan miqdar

defect[2] [dɪ'fekt] *v* dəyişmək; dezertirlik / fərarilik etmək, qaçmaq, düşmən cəbhəsinə keçmək; **to ~ to the enemy** düşmən tərəfinə keçmək

defection [dɪ'fekʃn] *n* pozma (*etibarı, borcu*); xainlik, dönüklük, mürtədlik, qopma, ayrılma; dezertirlik, fərarilik, qaçma

defective [dɪ'fektɪv] *adj* **1.** natamam, yarımçıq, qüsurlu; qeyri-mükəmməl, nöqsanlı; **~ rules** nöqsanlı / qüsurlu qaydalar; **a ~ theory** qeyri-mükəmməl / natamam nəzəriyyə; *The translation is defective Tərcümə qüsurludur;* **2.** nasaz, xarab, zədə-

lənmiş, zədə almış; pis; ~ **machine** nasaz maşın; ~ **memory** pis yaddaş; **3.** əqli cəhətdən / baxımdan inkişaf etməmiş, inkişafdan qalmış; **4.** *qram.* çatışmayan fel (*yəni bəzi qrammatik formaları olmayan*); ~ **verbs** çatışmayan fellər; ***Must*** *is a defective verb* ***Must*** *çatışmayan feldir*

defector [dɪˈfektəʳ] *n* dönük; dezertir, fərari, qaçaq; düşmən tərəfinə keçən adam

defence [dɪˈfens] *n* müdafiə; mühafizə; müdafiə etmə; qoruma; **the ~ of** ***one's*** **country** vətənini qoruma / müdafiə etmə; **Department of Defence** *amer.* Müdafiə Nazirliyi; **in ~ of peace** sülhün müdafiəsi naminə; **to die in ~ of liberty** azadlıq uğrunda həlak olmaq / ölmək; **national ~** milli müdafiə, ölkənin müdafiəsi; **weapons of ~** müdafiə silahları; **2.** *hərb.* müdafiə xətti, istehkam, müdafiə sistemi; **coast ~s** sahil istehkamları; **3.** *hüq.* özünü müdafiə edən tərəf (*məhkəmədə*); **the counsel / wintnesses for the ~** müttəhimin vəkili / şahidləri

defenceless [dɪˈfenslɪs] *adj* **1.** müdafiəsiz, müdafiə olunmayan; **a ~ city** müdafiəsiz şəhər; **2.** kimsəsiz, köməksiz, arxasız; **a ~ child** kimsəsiz / köməksiz uşaq

defend [dɪˈfend] *v* **1.** müdafiə / mühafizə / himayə etmək, qorumaq; **to ~** ***one's*** **country against enemies** vətənini düşmənlərdən müdafiə etmək; **to ~** ***one's*** **cause / ideas / leader** öz işini / ideyalarını / rəhbərini müdafiə etmək; **2.** müdafiə olunmaq / qorunmaq (*həm də id.*); *When the dog attacked me, I defended myself with a stick İt mənə hücum edəndə mən özümü əl ağacı ilə qorudum;* **3.** *hüq.* məhkəmədə müdafiə etmək, vəkil kimi çıxış etmək; özünün günahkar olduğunu inkar etmək (*müttəhim haq.*);

◊ *God defend! Allah sən saxla!*

defendant [dɪˈfendənt] *n* **1.** *hüq.* cavabdeh; **2.** müqəssir, müttəhim

defender [dɪˈfendəʳ] *n* **1.** müdafiəçi, tərəfdar, havadar; **~s of human rights** insan hüquqlarının müdafiəçiləri; **2.** *id.* müdafiəçi

defensible [dɪˈfensəbl] *adj* müdafiə oluna bilən; müdafiəyə layiq; **a ~ castle** müdafiə oluna bilən qəsr; **a ~ theory** müdafiəyə layiq nəzəriyyə

defensive[1] [dɪˈfensɪv] *n* müdafiə, müdafiə mövqeyi; **to be / to stand on the ~** müdafiə mövqeyi tutmaq; **to take on the ~** müdafiəyə keçmək; **to throw** ***smb.*** **on the ~** bir kəsi müdafiə olunmağa məcbur / vadar etmək

defensive[2] [dɪˈfensɪv] *adj* **1.** qoruyucu, mühafizəedici; **~ armour** qoruyucu zireh; **~ fire** *hərb.* mühafizəedici atəş; **2.** müdafiə (*həm də id.*); **~ warfare** müdafiə əməliyyatları; **~ installations** müdafiə qurğuları; **~ position** müdafiə mövqeyi

defer [dɪˈfɜːʳ] *v* I təxirə salmaq, başqa vaxta keçirmək, sonraya qoymaq, yubatmaq; **to ~ a visit** görüşü təxirə salmaq; **to ~ payments** ödəmənin vaxtını uzatmaq; **to ~ a discussion** müzakirəni təxirə salmaq / yubatmaq

defer [dɪˈfɜːʳ] *v* II **1.** **(to)** hesablaşmaq (*bir kəsin fikri ilə*); **2.** güzəşt etmək, güzəştə getmək, qulaq asmaq (*bir kəsin arzusuna*); **to ~ to** ***smb.'s*** **opinion / judgement** bir kəsin fikrinə / rəyinə qulaq asmaq; *I'll defer to your advice Mən sənin / sizin məsləhətinə / məsləhətinizə qulaq asacam*

deference [ˈdefərəns] *n* **1.** hörmət, ehtiram; **to pay / to show ~ to** ***smb.***, **to treat** ***smb.*** **with ~** bir kəsə hörmətlə / ehtiramla yanaşmaq, bir kəsə hörmət / ehtiram göstərmək; **in / out of ~ to the court** məhkəməyə hörmət / ehtiram əlaməti olaraq

deferential [ˌdefəˈrenʃəl] *adj* hörmətli, ehtiramlı, möhtərəm

deferred [dɪˈfɜːd] *adj* təxirə salınmış, möhlət verilmiş, vaxtı / müddəti uzadılmış; **~ debt** vaxtı / müddəti uzadılmış borc

defiance [dɪˈfaɪəns] *n* ədəbsiz / həyasız davranış, açıq itaətsizlik, laqeydlik; **to bid ~ to** ***smb.***, **to set** ***smb.*** **at ~** bir kəslə hesablaşmamaq, bir kəsi heç nəyə hesab etməmək; *I set him and his threats at defiance Mən onu və onun hədələrini vecimə almıram;*

◊ **in ~ of** ***smth.*** bir şeylə hesablaşmadan, bir şeyi vecinə almadan

defiant [dɪˈfaɪənt] *adj* itaətsiz, itaət etməyən, tabe olmayan; boyun əyməyən; dikbaş,

lovğa, qaba, ədəbsiz; **a ~ manner** lovğa hərəkət; **a ~ look** ötkəm / lovğa baxış

deficiency [dɪˈfɪʃənsɪ] *n* **1.** qıtlıq, çatmama, əskik gəlmə; kəsir; defisit; **~ of food** ərzaqın qıtlığı; **~ of air** havanın çatmaması; **2.** nöqsan, qüsur, eyib; **~ of intellect** əqli çatışmazlıq; **mental ~** kəmağıllıq, ağıl zəifliyi

deficient [dɪˈfɪʃənt] *adj* **1.** məhrum (*bir şeydən*), qeyri-mükəmməl, yarımçıq, natamam, nöqsanlı; qeyri-qənaətbəxş; **a ~ supply of water** suyun qeyri-qənaətbəxş təminatı; **a diet ~ in iron** dəmir olmayan / çatışmayan pəhriz; **to be ~ in experience** təcrübəsi çatmamaq; **2.** çatmayan, çatışmayan, əskik olan; **~ amount** əskik olan məbləğ (*pul haq.*)

deficit [ˈdefɪsɪt] *n* defisit, çatışmazlıq; **a budget ~** büdcədə kəsiri; **payments ~** ödəmə balansının çatışmazlığı

defile[1] [dɪˈfaɪl, ˈdiːfaɪl] *n* dar keçid (*dağ yerində*)

defile[2] [dɪˈfaɪl] *v* **1.** çirkləndirmək, bulamaq, batırmaq, korlamaq; **to ~ the woods** meşəni çirkləndirmək; **to ~** ***smb.'s*** **minds** bir kəsin beynini / düşüncəsini korlamaq; **2.** murdarlamaq, ləkələmək, təhqir etmək (*müqəddəs yeri*)

definable [dɪˈfaɪnəbl] *adj* təyin oluna / edilə bilən, müəyyən edilə bilən, tərif verilə bilən

define [dɪˈfaɪn] *v* təyin / müəyyən etmək; müəyyənləşdirmək; **to ~ a term** termini müəyyən etmək; **to ~** ***one's*** **position** öz münasibətini / rəyini bildirmək; **to ~** ***smb.'s*** **duties** bir kəsin vəzifələrini müəyyənləşdirmək

definite [ˈdefɪnɪt] *adj* **1.** aydın, dəqiq, şübhəsiz; **~ opinion** aydın / dəqiq fikir; **~ time** dəqiq vaxt; **~ place** dəqiq yer; **~ dimensions** dəqiq ölçülər; **~ statement** dəqiq məlumat; *I have no definite plan for tomorrow Mənim sabah üçün dəqiq planım yoxdur;* **2.** *qram.* müəyyənlik; **the ~ article** müəyyənlik artikli

definitely [ˈdefɪnɪtlɪ] *adv* **1.** aydın, dəqiq, qəti, qəti / aşkar surətdə; dürüst, tamamilə düzgün; **2.** *d.d.* şübhəsiz, əlbəttə

definition [ˌdefɪˈnɪʃn] *n* təyin etmə; tərif; **to give a ~** tərif vermək

definitive [dɪˈfɪnɪtɪv] *adj* **1.** qəti, son; **~ answer / sentence** qəti cavab / hökm; **2.** tam, dürüst, dəqiq, doğru; **~ text of a poem** poemanın tam mətni

deflate [dɪˈfleɪt] *v* **1.** boşaltmaq, havanı / qazı buraxmaq (*bir şeydən*); **to ~ a balloon / a tire** şarın / şinin havasını boşaltmaq; **2.** *mal.* kağız pul buraxmağı azaltmaq; **3.** qiyməti aşağı salmaq

deflect [dɪˈflekt] *v* **1.** əymək; sapdırmaq; daşındırmaq; vaz keçmək; istiqamətini dəyişdirmək (*bir şeyin*); **to ~ a magnetic needle** maqnit əqrəbinin istiqamətini dəyişdirmək / sapdırmaq; **to ~** ***smb.'s*** **thoughts from** ***smth.*** bir kəsin fikirlərini bir şeydən yayındırmaq; **2.** əyilmək, meyl etmək; sapmaq; **to ~ to the right** sağa əyilmək / meyl etmək / sapmaq

deforest [dɪˈfɒrɪst] *v* meşəni qırmaq, meşəsizləşdirmək

deformed [dɪˈfɔːmd] *adj* eybəcər hala salınmış, şikəst edilmiş; **~ face** eybəcər hala salınmış üz / sifət; *He was born with a badly deformed foot O, anadan ayağı şikəst doğulmuşdur*

deformity [dɪˈfɔːmɪtɪ] *n* **1.** eybəcərlik, kifirlik, çirkinlik, biçimsizlik; **2.** çatışmazlıq; nöqsan, qüsur, eyib; çatmama, kəsir

defraud [dɪˈfrɔːd] *v* aldatmaq; əlindən almaq (*aldatmaqla*); dilə tutub almaq (*bir kəsdən*); **to ~** ***smb.*** **of** ***smth.*** bir şeyi bir kəsdən dilə tutub / tovlayıb almaq

defray [dɪˈfreɪ] *v mal.* ödəmək, haqqını / muzdunu / pulunu vermək; **to ~ the expenses** xərcləri ödəmək

defrost [ˌdiːˈfrɒst] *v* əritmək (*buzu, yağı və s.*); donunu açmaq; *The fridge needs defrosting Soyuducunun / Buzxananın buzunu açmaq lazımdır*

deft [deft] *adj* cəld, diribaş, zirək, çevik; bacarıqlı, əlli-ayaqlı, mahir; **~ fingers** cəld / zirək barmaqlar

defunct [dɪˈfʌŋkt] *adj* **1.** ölmüş, ölü, mərhum; **2.** yox olmuş, gözdən itmiş; sönmüş; **~ stars** sönmüş / yox olmuş ulduzlar

defy [dɪˈfaɪ] *v* **1.** açıq-açığına rədd etmək, məhəl qoymamaq, saymamaq, əhəmiyyət verməmək, etinasızlıq göstərmək; **to ~ public opinion** ictimai rəyə / fikrə eti-

nasızlıq göstərmək; *She defied her parents and got married O, valideynlərini saymayaraq ərə getdi;* **to ~ the law** qanuna məhəl qoymamaq; **2.** davana bilmək, davam gətirmək, qabağında dura bilmək; *The garrison defied enemy attacks for several days Qarnizon düşmənin hücumlarına bir neçə gün davam / tab gətirdi;* **3.** çətinlik törətmək; imkan verməmək; mümkün olmamaq; *The problem itself defies solution Problem özü öz həllinə imkan vermir*

degenerate[1] [dɪˈdʒenərɪt] *n* **1.** degenerat *(cismani və ruhi pozğunluq əlamətləri olan adam),* eybəcər; **2.** *məc.* nacins, bədzat

degenerate[2] [dɪˈdʒenərɪt] *adj* **1.** degenerativ *(bax:* **degenerate[1]***);* **2.** nəsli pozulmuş, cırlaşmış, əslini itirmiş, pisləşmiş; **3.** əxlaqsız, əxlaqı pozulmuş / pozğun, tərbiyəsiz, tənəzzülə uğramış; **~ behaviour** pozulmuş əxlaq / davranış; **~ art** tənəzzülə uğramış sənət

degenerate[3] [dɪˈdʒenəreɪt] *v* **1.** nəsli / cinsi pozulmaq, cırlaşmaq, nəsli kəsilmək; **2.** pisləşmək, pis hala düşmək; *His health is degenerating rapidly Onun səhhəti sürətlə pisləşir*

degradation [ˌdegrəˈdeɪʃn] *n* **1.** tənəzzül, düşkünlük, geri getmə; xarablaşma, xarab olma, pisləşmə; alçaltma, hörmətdən salma; **~ of meaning** *dilç.* mənanın pisləşməsi; **to undergo ~** tənəzzül etmək, geri getmək; **2.** endirmə; vəzifəsini / rütbəsini alçaltma; **~ of a general** generalın rütbəsini aşağı salma

degrade [dɪˈgreɪd] *v* **1.** pisləşdirmək, xarablaşdırmaq, xarab etmək; pisləşmək, xarablaşmaq, xarab olmaq, tənəzzül etmək, geri getmək; **to ~ the theatre** teatrı tənəzzülə uğratmaq; **2.** aşağı salmaq *(qiyməti və s.);* **3.** vəzifəni / rütbəni aşağı salmaq, məhrum etmək; **4.** alçaltmaq, hörmətdən salmaq; **to ~ oneself by cheating and telling lies** fırıldaqçılıq etmək və yalan danışmaqla özünü alçaltmaq

degrading [dɪˈgreɪdɪŋ] *adj* təhqiredici, alçaldıcı, həqarətli

degree [dɪˈgriː] *n* **1.** dərəcə; **ten ~s of heat / of cold / of frost** on dərəcə isti / soyuq / şaxta; *Water freezes at zero / nought degrees Celsius Su selsi ilə sıfır dərəcədə donur;* **~ of skill** ustalıq dərəcəsi; *I agree with you to a certain degree Mən səninlə / sizinlə müəyyən dərəcədə razıyam;* **2.** dərəcə, elmi ad; **honorary ~** fəxri dərəcə; **the ~ of bachelor / of master / of doctor** bakalavr / magistr / doktor dərəcəsi; **to take** ***one's*** **~** dərəcə almaq; **to have a London ~** London universitetində dərəcə almaq; **3.** *id.* dərəcə; **advanced ~** *id.* ikinci dərəcə; **4.** *hüq. amer.* dərəcə *(cinayət haq.);* **principal in the first ~** əsas cinayətkar; **principal in the second ~** cinayətdə əli olan; **5.** *qram.* dərəcə; **positive / comparative / superlative ~** adi / müqayisə / üstünlük dərəcəsi; **~s of comparison** müqayisə dərəcələri;

◊ **by ~s** tədricə, yavaş-yavaş

deify [ˈdiːɪfaɪ] *v* **1.** ilahiləşdirmək, təqdis etmək; **2.** *məc.* pərəstiş / sitayiş etmək; ilahiləşdirmək, çox sevmək; **to ~ money** pulu ilahiləşdirmək; *Primitive peoples deified the sun İbtidai adamlar günəşi ilahiləşdirirdilər*

deign [deɪn] *v* iltifat göstərmək / etmək, lazım bilmək, layiq görmək; *Will you deign to answer my question Bəlkə iltifat göstərib mənim sualıma cavab verəsiniz*

dejected [dɪˈdʒektɪd] *adj* qəmgin, kədərli, pərt, dilxor, məyus, ruhdan düşmüş

delay[1] [dɪˈleɪ] *n* ləngimə, yubanma, gecikmə; ləngitmə, yubatma, gecikdirmə, təxir; **unexpected ~** gözlənilməz ləngimə; **without ~** ləngimədən, yubanmadan; **a ~ of two hours, a two-hour ~** iki saatlıq ləngimə

delay[2] [dɪˈleɪ] *v* **1.** ləngitmək, yubatmaq, gecikdirmək; ləngimək, yubanmaq, gecikmək; *Don't delay! Do the work today! Ləngimə! / Ləngiməyin! İşi bu gün qurtar / qurtarın! She delayed (for) five minutes and missed the train O, beş dəqiqə yubandı və qatara çatmadı; The train has been delayed due to snow Qatar qara görə ləngiyib;* **2.** təxirə salmaq, vaxtını dəyişdirmək / uzatmaq; **to ~ the attack for four days** hücumu dörd gün təxirə salmaq

delegate[1] [ˈdelɪgɪt] *n* nümayəndə

delegate[2] [ˈdelɪgeɪt] *v* **1.** nümayəndə göndərmək; **2.** səlahiyyət / ixtiyar vermək, vəkil etmək, vəkalət vermək; **to ~ rights to** ***smb.*** bir kəsə səlahiyyət / vəkalət vermək; **to ~ the power to a deputy** millət vəkilinə səlahiyyət vermək; **to ~ (*to*) *smb.* to do *smth.*** bir kəsə bir işi görmək üçün səlahiyyət vermək

delegation [ˌdelɪˈgeɪʃn] *n* nümayəndə heyəti, nümayəndələr; **to meet the ~** nümayəndə heyətini qarşılamaq

delete [dɪˈliːt] *v* pozmaq, silmək; **to ~ a word** sözü pozmaq; *His name was deleted from the list Onun adı siyahıdan pozuldu*

deliberate[1] [dɪˈlɪbrɪt] *adj* **1.** qəsdən / qərəzlə edilən, qabaqcadan düşünülmüş; **~ action** düşünülmüş hərəkət; **2.** qəsdən, məqsədli; **~ murder** qəsdən törədilmiş qətl; **the ~ killing of unarmed civilians** silahsız vətəndaşları qəsdən qırma / öldürmə; **3.** təmkinli, ləng, astaterpənən, ağırtərpənən, tələsməyən; **to go with ~ steps** ağır addımlarla / tələsmədən getmək

deliberate[2] [dɪˈlɪbəreɪt] *v* fikirləşmək, düşünmək, götür-qoy etmək; ətraflı düşünmək, ölçüb-biçmək, mülahizə etmək; *She deliberated on my question for a moment and then spoke O mənim sualım üzərində bir an fikirləşdi və sonra danışdı;* **to ~ whether to leave or not** tərk etmək yaxud qalmaq barədə götür-qoy etmək

deliberately [dɪˈlɪbərɪtlɪ] *adv* **1.** qəsdlə, qəsdən, qərəzlə, bilə-bilə; **2.** ətraflı düşünərək; ehtiyatla, ehmallı; **3.** tələsmədən, ağır-ağır

deliberation [dɪˌlɪbəˈreɪʃn] *n* **1.** düşünmə, fikirləşmə; götür-qoy etmə; **after long ~** uzun müddət düşündükdən / götür-qoy etdikdən sonra; **2.** ehtiyat, ehtiyatlılıq, ehtiyatkarlıq; **with ~** ehtiyatla, tələsmədən

deliberative [dɪˈlɪbərətɪv] *adj* məsləhətçi, məşvərətçi; **~ body** məsləhətçi / məşvərətçi orqan

delicacy [ˈdelɪkəsɪ] *n* **1.** incəlik, zəriflik; nəfislik; **~ of taste** zövqün zərifliyi; **~ of observation** müşahidənin təfərrüatı / incəliyi; **2.** zəriflik, qəşəngliк, gözəllik; **~ of features** sifət cizgilərinin zərifliyi; **~ of skin** dərinin zərifliyi; **3.** yumşaqlıq *(boya, çalar haq.);* **4.** zəiflik, kövrəklik, xəstəlik; **~ of health** səhhətin zəifliyi; **5.** nəzakət, ədəb; mərifət, qanacaq; **to show ~ in expressing sympathy** hüsnrəğbətini nəzakətlə bildirmək; **6.** delikates, məzə, zərif / dadlı / ləzzətli yemək; **the delicacies of the season** mövsümün nübarları

delicate [ˈdelɪkɪt] *adj* **1.** incə, zərif, nazik, gözəl; **~ taste** incə / zərif zövq; **~ flowers** incə / zərif / gözəl çiçəklər; **2.** kövrək, tezsınan, zəif; **~ china** tezsınan çini qab; **a ~ mechanizm** kövrək / tezsınan mexanizm; **3.** zəif, xəstə; **~ health** zəif / xəstə səhhət; **~ lungs** zəif ağ ciyərlər; **4.** həssas, dəqiq; **~ instrument** həssas / dəqiq cihaz; **~ ear** həssas qulaq; **5.** nəzakətli, ədəbli; tərbiyəli, mərifətli; **~ manners** nəzakətli / ədəbli davranış; **6.** dadlı, ləzzətli; yüngül; **~ dish** dadlı / ləzzətli xörək

delicious [dɪˈlɪʃəs] *adj* **1.** ləzzətli, çox dadlı; **~ dinner** ləzzətli nahar; **2.** çox gözəl, cazibədici, cazibədar, füsunkar, çox qəşəng; **~ fragrance** cazibədici rayihə; **~ joke** incə zarafat

delight[1] [dɪˈlaɪt] *n* məftunluq, heyranlıq; sevinc, şadlıq, fərəh; məmnuniyyət, məmnunluq, razı qalma; **with ~** məmnuniyyətlə; **to give** ***smb.*** **~** bir kəsə zövq / ləzzət vermək; **the ~s of living in the country** kənddə yaşamağın ləzzəti / səfası

delight[2] [dɪˈlaɪt] *v* **1.** zövq / ləzzət vermək; valeh / heyran / məftun etmək; **to ~ *smb.* with *smth.*** bir kəsi bir şeylə valeh / heyran etmək; *Her singing delighted us Onun oxuması bizi məftun / valeh etdi; I'm delighted to see you Sənı / Sizi gördüyümə çox şadam;* **2.** ləzzət / zövq / həzz almaq, nəşələnmək; **to ~ to do *smth.*** bir şeyi etməkdən həzz almaq; **to ~ in music** musiqidən zövq / həzz almaq

delightful [dɪˈlaɪtfl] *adj* valehedici, heyranedici, məftunedici, çox gözəl; **a ~ melody** valehedici melodiya *(hava);* **a ~ holiday** çox gözəl bayram; **a ~ companion** çox gözəl yol yoldaşı

delightfully [dɪˈlaɪtflɪ] *adv* çox gözəl / qəşəng, füsunkarcasına; **to sing ~** çox gözəl oxumaq

delineate [dɪˈlɪnɪeɪt] *v* **1.** qarasını çəkmək, cızmaq; **to ~ *one*'s plans** planlarını cızmaq; **to ~ the resolution** qətnamənin layihəsinin ümumi formasını cızmaq; **2.** təsvir etmək, obrazını (*surətini*) yaratmaq

delinquency [dɪˈlɪŋkwənsɪ] *n* **1.** cinayət xarakteri daşıma, cinayət; **infant / juvenile ~** həddi-büluğa çatmamış uşaqlar arasında cinayət; **2.** *hüq.* qanunu pozma, cinayət; **international ~** beynəlxalq qanun pozuntusu

delinquent[1] [dɪˈlɪŋkwənt] *n* qanun pozan, cinayətkar (*xüs. azyaşlılar haq.*)

delinquent[2] [dɪˈlɪŋkwənt] *adj* təqsirli, müqəssir, günahkar; **~ teenagers** həddi-büluğa çatmamış müqəssirlər / günahkarlar

delirious [dɪˈlɪrɪəs] *adj* **1.** sayıqlayan, sayıqlama vəziyyətində olan; **to be ~** sayıqlamaq; *He is delirious from fever O, qızdırmadan sayıqlayır;* **2.** ağılsız, dəli; kütləşmiş, kütləşdirilmiş, küt; **3.** *məc.* həyəcanlı; xoşbəxt; **~ fans** həyəcanlı tərəfkeşlər / tərəfdaşlar

delirium [dɪˈlɪrɪəm] *n* **1.** sayıqlama, sayıqlama vəziyyəti; **2.** özündən / haldan çıxma, azğınlaşma, yaddaşsızlıq;
◊ **~ tremens** alkoqolizm nəticəsində əmələ gələn sayıqlama və qarabasma xəstəliyi

deliver [dɪˈlɪvəʳ] *v* **1.** vermək, təhvil vermək, təqdim / təslim etmək; **to ~ a bill to *smb.*** bir kəsə hesab təqdim etmək; **to ~ oneself up to smb.** özünü bir kəsə təslim etmək; **to ~ *smb.* into the enemy's hands** bir kəsi düşmənin əlinə vermək; **2.** aparıb paylamaq / paylaşdırmaq, çatdırmaq; **to ~ letters** məktubları aparıb paylamaq; *Letters are delivered every day Məktubları hər gün gətirib paylayırlar;* **3.** oxumaq, söyləmək; **to ~ a lecture** mühazirə oxumaq; **to ~ a speech** nitq söyləmək; **4.** azad / xilas etmək, qurtarmaq; **to ~ *smb.* from captivity** bir kəsi əsirlikdən azad etmək; **to ~ *smb.* from death** bir kəsi ölümdən xilas etmək; **5.** doğmaq, hamiləlikdən azad olmaq; **to ~ a child** uşaq doğmaq; **to be ~ed of a child** hamiləlikdən azad olmaq; **6.** uşaq tutmaq, doğuzdurmaq; *The doctor delivered her baby Həkim onun uşağını tutdu;* **7.** endirmək (*zərbə*); **to ~ a blow** zərbə endirmək

deliverance [dɪˈlɪvərəns] *n* azad / xilas etmə, qurtarma; qurtuluş, xilas, nicat vermə

delivery [dɪˈlɪvərɪ] *n* **1.** gətirmə, yetirmə, çatdırma, aparma; **~ of a telegram** teleqramı təqdim etmə; *The next postal delivery is at 2 o'clock Növbəti poçt saat 2-də gətiriləcək;* **~ of goods** malların gətirilməsi; **to make prompt ~** tez / dərhal aparmaq (*malı*); **to pay on ~** gətirilən malın dəyərini ödəmək; **2.** təhvil vermə, təhvil; təslim etmə / edilmə; tədarük, hazırlıq; **grain deliveries** taxıl tədarükü / hazırlığı, taxıl təhvili; **the ~ of a fort / a town** istehkamı / şəhəri təhvil vermə; **3.** doğuş, doğma, doğum; **an easy / a difficult ~** asan / çətin doğuş; **artificial ~** süni doğuş / doğma; **4.** *teatr.* ifa tərzi / etmə tərzi

delta [ˈdeltə] *n* *coğ.* delta (*çayın qolları*); **the Nile Delta** Nil çayının deltası

delude [dɪˈluːd] *v* çaşdırmaq, aldatmaq; **to ~ oneself** aldanmaq; **to ~ *smb.*** bir kəsi aldatmaq / çaşdırmaq; **to ~ *smb.* with empty promises** bir kəsi boş vədlərlə aldatmaq

deluge[1] [ˈdeljuːdʒ] *n* **1.** daşqın, sel; **the Deluge** *bibl.* ümumdünya daşqını / seli; **2.** *məc.* axın, sel; **~ of words** söz axını; **~ of letters** məktub seli / axını; **~ of questions** suala basma

deluge[2] [ˈdeljuːdʒ] *v* **1.** *məc.* basmaq, yağdırmaq (*sual və s.*); *The minister was deluged with questions Nazirin üstünə suallar yağdırdılar;* **2.** basmaq, daşıb basmaq (*su, sel*)

delusion [dɪˈluːʒn] *n* **1.** yanılma, yanlış fikir; illüziya; xəyal, xülya; **to labour / to be under a ~** aldanmaq; **2.** hallüsinasiya, qarabasma, gözəgörünmə

delusive [dɪˈluːsɪv] *adj* **1.** aldadıcı; saxta, yalançı; **~ appearance** aldadıcı görkəm; **~ promises** yalançı vədlər; **~ impression** aldadıcı təəssürat; **2.** xəyali, başagəlməz, qeyri-real; **~ hopes** xam xəyallar

de luxe [dəˈlʌks] *adj* *fr.* dəbdəbəli, təmtəraqlı, cah-calallı, lüks; **~ hotel** lüks hotel

delve [delv] *v* axtarmaq, araşdırmaq, eşələmək; **to ~ into documents** sənədləri araşdırmaq; **to ~ into history** tarixi axtarışlar

aparmaq; **2.** axtarmaq; *She delved in her bag for a pen O, çantasında qələm axtardı*

demand[1] [dɪˈmaːnd] *n* **1.** tələb etmə, tələb; **public ~** ictimai tələb; **to meet / to satisfy *smb.*'s ~s** bir kəsin tələblərini təmin etmək; *It's impossible to satisfy all their demands Onların bütün tələblərini yerinə yetirmək qeyri-mümkündür;* **2.** ehtiyac, tələb, tələbat; **immediate ~s** bilavasitə ehtiyaclar; **3.** *siya. iq.* tələb; **~ and supply, supply and ~** təklif və tələb; **poor ~** az tələbat; **great / strong ~** böyük tələbat; **~ for consumer goods** istehlak mallarına tələbat

demand[2] [dɪˈmaːnd] *v* **1.** tələb etmək, istəmək, tələb irəli sürmək; qətiyyətlə tələb etmək / istəmək; **to ~ an apology** üzr istəməyi tələb etmək; **to ~ an immediate answer** dərhal cavab tələb etmək; **to ~ *smth.* of / from *smb.*** bir kəsdən bir şeyi tələb etmək; **2.** ehtiyacı olmaq; tələb etmək; *The operation demands great care Cərrahiyyə əməliyyatı çox böyük diqqət tələb edir*

demarcation [ˌdiːmaːˈkeɪʃn] *n* demarkasiya (*sərhəd çəkilməsi, sərhəd təyin edilməsi*); **line of ~** demarkasiya xətti

demean [dɪˈmiːn] *v* alçaltmaq, hörmətdən salmaq, təhqir etmək; **to ~ oneself** özünü hörmətdən salmaq

demeanour [dɪˈmiːnəʳ] *n* əxlaq, rəftar, davranış

demented [dɪˈmentɪd] *adj* dəli, ağılsız, kəmağıl; **to become ~** dəli olmaq, ağlını itirmək; *It will drive me demented Bu məni dəli edəcək*

demerit [diːˈmerɪt] *n* nöqsan, qüsur, eyib; **merits and ~s of a system** sistemin məziyyətləri və qüsurları

demise [dɪˈmaɪz] *v* **1.** *hüq.* əmlakı / mülkü vəsiyyət etmək (*bir kəsə*); əmlakı / mülkü varisliyə görə vermək; *The property demised to the heir Əmlak / Var-dövlət varisə keçdi;* **2.** arendaya vermək

demobilize, – ise [diːˈmoubɪlaɪz] *v* demobilizasiya / tərxis etmək, ordudan buraxmaq

democracy [dɪˈmɔkrəsɪ] *n* demokratiya

democratic [ˌdeməˈkrætɪk] *adj* demokratik; **~ rights** demokratik hüquqlar

demolish [dɪˈmɔlɪʃ] *v* **1.** dağıtmaq, yıxmaq, uçurmaq; **to ~ a building** binanı uçurmaq / dağıtmaq; **2.** təkzib etmək, yalan olduğunu sübut etmək, yalanını çıxartmaq; **to ~ arguments** dəlilləri / sübutları təkzib etmək; **3.** *zaraf.* acgözlüklə yemək; **to ~ two big platefuls of chicken** iki böyük boşqab dolusu toyuq ətini acgözlüklə ötürmək / yemək

demolition [ˌdeməˈlɪʃn] *n* **1.** dağıtma, uçurma, viran etmə, yıxma; sökmə, sökülmə; **2.** pozma, pozulma, məhv / yox etmə, ləğv etmə / edilmə; **the ~ of rights** hüquqların ləğv edilməsi

demon [ˈdiːmən] *n* **1.** iblis, şeytan; **2.** enerjili, işgüzar; *She's a demon for work O, çox işgüzardır*

demoniac [dɪˈmounɪæk] *adj* şeytan, iblisanə, məkrli; **~ laughter** iblisanə / məkrli qəhqəhə / gülüş

demonstrably [ˈdemənstrəblɪ] *adv* açıq-aydın, əyani surətdə, aşkar

demonstrate [ˈdemənstreɪt] *v* **1.** nümayiş etdirmək, göstərmək; *Please demonstrate how the machine works Zəhmət olmasa, göstərin görək maşın necə işləyir;* **to ~ *one*'s feelings** hisslərini açıb göstərmək; **2.** sübut etmək; **to ~ proposition** fikri / müddəanı sübut etmək; **3.** nümayişdə iştirak etmək; nümayişə çıxmaq; **to ~ against *smth.*** bir şeyə qarşı nümayişdə iştirak etmək

demonstration [ˌdemənsˈtreɪʃn] *n* **1.** nümayiş; **a mass ~** kütləvi nümayiş; **May day ~** bir may nümayişi; **2.** göstərmə, nümayiş etdirmə; **armed / military ~** hərbi nümayiş; **3.** üzə çıxma, büruzə vermə (*hiss və s.*); **to give a ~ of *one*'s intentions** öz niyyətini büruzə vermək; **4.** sübut, əsaslandırma; **indirect ~** bilavasitə sübut

demonstrative [dɪˈmɔnstrətɪv] *adj* **1.** əyani, nümunəvi; **~ example** əyani misal; **~ farm** nümunəvi ferma; **2.** *qram.* işarə; **~ pronoun** işarə əvəzliyi

demonstrator [ˈdemənstreɪtəʳ] *n* **1.** nümayiş iştirakçısı, nümayişçi; **2.** göstərən, nümayiş etdirən (*şəxs*)

demoralize, – ise [dɪˈmɔrəlaɪz] *v* pozğunluq salmaq, pozğunlaşdırmaq, mənəviyyatını pozmaq

demote [dɪ'mout] *v* vəzifəsini / rütbəsini aşağı salmaq; vəzifədən çıxartmaq

demount [dɪ'maunt] *v* sökmək; **to ~ a motor** motoru sökmək

demur [dɪ'mə:ʳ] *n* etiraz, protest; **without ~** etirazsız, etiraz etmədən

demure [dɪ'mjuə] *adj* **1.** təvazökar, tərbiyəli; ədəbli, təmkinli; **a ~ reply** ədəbli cavab; **2.** süni / zahirən təvazökar

den [den] *n* **1.** yuva, yataq, ayı yuvası; **fox's / bear's / lion's ~** tülkü / ayı / şir yuvası; **2.** vəhşi heyvanlar üçün qəfəs (*heyvanxanada*); **3.** mağara, kaha; **a ~ of thieves** oğruların məskəni / yuvası

denial [dɪ'naɪəl] *n* **1.** inkar etmə, danma, inkar; təkzib etmə; **to issue a flat / strong ~** qəti təkzib dərc etmək; **to meet the charge with a flat ~** ittihamı qəti rədd etmək; **~ of facts** dəlilləri təkzib etmə; **2.** *hüq.* günahı / suçu rədd / inkar etmək; **~ of a fault / of *one's* guilt** günahkar olduğunu inkar etmə; **3.** rədd etmə; boyun qaçırma, imtina etmə; **~ of *smb.*'s request** bir kəsin xahişini yerinə yetirməkdən imtina etmə

denigrate ['denɪgreɪt] *v* ləkələmək, qara yaxmaq, bədnam / biabır etmək, böhtan atmaq

denizen ['denɪzn] *n* **1.** sakin, əhl, yaşayan; **~s of the forest** meşədə yaşayanlar; **2.** yerli şəraitə uyğunlaşmış əcnəbi / heyvan

denominate [dɪ'nɔmɪneɪt] *v* adlandırmaq, ad qoymaq / vermək

denomination [dɪ,nɔmɪ'neɪʃn] *n* **1.** ad; **known under the ~ of ...** ...adı altında tanınan; **2.** dəyər, qiymət; **of the same ~** eyni dəyərə / qiymətə malik; **3.** məzhəb

denominator [dɪ'nɔmɪneɪtəʳ] *n riyaz.* məxrəc; **to find a common ~** ümumi məxrəc tapmaq

denote [dɪ'nout] *v* **1.** göstərmək, işarə etmək, nişan vermək; **to ~ the hour** saatı (*vaxtı*) göstərmək; **~ an approaching storm** yaxınlaşan tufanı göstərmək / xəbər vermək; **2.** bildirmək, ifadə etmək; *What does this term denote? Bu termin nə bildirir?*

denounce [dɪ'nauns] *v* **1.** pisləmək, bəyənməmək, məzəmmət etmək, qınamaq; *The minister's action was denounced in the newspaper Nazirin fəaliyyəti qəzetdə pislənmişdi;* **2.** təqsirləndirmək; ittiham etmək; **to ~ *smb.* for theft** bir kəsi oğurluqda ittiham etmək; **3.** ifşa etmək; **to ~ *smb.* as an impostor** bir kəsi yalançı kimi ifşa etmək; **4.** ləğv etmək, etibarsız elan etmək (*müqaviləni və s.*); **to ~ a treaty** müqaviləni ləğv etmək

dense [dens] *adj* **1.** qatı; **~ fog** qatı duman; **2.** sıx, qalın; **~ forest** sıx / qalın meşə; **~ trees** sıx ağaclar; **~ traffic** sıx küçə hərəkəti; **3.** ifrat, tam, tamam; **~ stupidity** tam axmaqlıq / giclik; **4.** küt, sarsaq, ağılsız; qanmaz, başıboş; **~ head** gic baş

densely ['densli] *adv* sıx, qatı; **~ populated country** əhalisi sıx olan ölkə

density ['densɪtɪ] *n* sıxlıq, qalınlıq; **~ of the air** havanın sıxlığı; **~ of the population** əhalinin sıxlığı

dent[1] [dent] *n* oyuq, çuxur, çökək (*yer*), çala; batıq; əzik, batıq yer

dent[2] [dent] *v* **1.** içəri basmaq; batırmaq, çökdürmək; tıxamaq, dürtmək; əzmək; *The back of the car was badly dented in a collision Toqquşmada maşının dalı bərk əzildi;* **2.** deşik-deşik / dəlik-dəlik etmək; **to ~ *smth.* with bullets** bir şeyi güllə ilə deşik-deşik etmək; **3.** basılmaq, batmaq (*təzyiqdən*)

dental ['dentl] *adj* diş; **~ surgeon** diş həkimi; **~ decay** diş çürüməsi; **~ treatment** diş müalicəsi

dentist ['dentɪst] *n* diş həkimi, dentist

denture ['dentʃəʳ] *n* diş protezi

denude [dɪ'nju:d] *v* açmaq; soyundurmaq, lüt / çılpaq etmək; **to ~ *smb.* of clothing** bir kəsin paltarını soyundurmaq; **trees ~d of leaves** çılpaqlaşmış ağaclar

deny [dɪ'naɪ] *v* **1.** danmaq, inkar etmək; rədd etmək, qəbul etməmək; **to ~ a claim** tələbi rədd etmək; **to ~ the possibility of *smth.*** bir şeyin mümkünlüyünü inkar etmək; **to ~ a rumour** şayiəni rədd etmək; **to ~ charges** ittihamı rədd etmək; **2.** rədd cavabı vermək, imtina etmək; qıymamaq, verməmək; **to ~ a request** xahişi yerinə yetirməkdən imtina etmək; **to ~ oneself** özünə qıymamaq

deodorant [di:'oudərənt] *n* dezodorant

depart [dɪ'pa:t] *v* **1.** getmək, yola düşmək; *The train departs at 12 Qatar saat 12-də yola düşür;* **2.** çıxıb getmək, tərk etmək; **to ~ from London** Londonu tərk etmək; *It's time to depart Çıxıb getmək vaxtıdır;* **3.** (**from**) aralanmaq, uzaqlaşmaq, əl çəkmək; dönmək; **to ~ from *one's* usual mode of life** adi həyat tərzindən uzaqlaşmaq / əl çəkmək; **4.** dəyişdirmək; üz döndərmək, əməl etməmək; **to ~ *one's* intentions / plans** öz niyyətini / planını dəyişmək

department [dɪ'pa:tmənt] *n* **1.** şöbə, bölmə; **press-~** mətbuat bölməsi; **export ~** ixracat şöbəsi; **the Education Department** təhsil şöbəsi; **accounting / accountant's ~** buxalteriya, mühasibat; **2.** mağaza; **fancy goods ~** qalantereya mağazası; **3.** departament; idarə; **Factory Department** sənaye idarəsi; **Science and Art Department** elm və incəsənət işləri üzrə idarə; **4.** *amer.* nazirlik; **State Department, Department of State** Dövlət Departamenti; **Department of Health, Education and Welfare** Səhiyyə, Təhsil və İctimai Təminat Nazirliyi; **5.** fakültə, kafedra; **physics ~** fizika kafedrası; **the ~ of modern languages** müasir dillər kafedrası

departmental [,di:pa:t'mentl] *adj* **1.** şöbə, idarə, şöbəyə aid; **a question of ~ administration** şöbəyə aid məsələ; **2.** fakültə, kafedra; **a ~ meeting** kafedra iclası

department store [,dɪ'pa:tmənt'stɔ:] *n* böyük universal mağaza, univermaq

departure [dɪ'pa:tʃəʳ] *n* **1.** getmə, yola düşmə (*miniklə*), gediş, çıxma; **to take *one's* ~** çıxıb getmək; **time of ~** yola düşmə vaxtı; **the ~ of the train** qatarın yola düşməsi; **the hour of ~** getmə / yola düşmə vaxtı; **2.** uzaqlaşma, kənara çıxma; **~ from truth** həqiqətdən uzaqlaşma; **~ from the law** qanundan kənara çıxma

depend [dɪ'pend] *v* **1.** (**on, upon**) asılı / səbəb olmaq; şərtləşmək; **to ~ on / upon the size** ölçüdən asılı olmaq; *Sciences depend upon one another Dəqiq elmlər bir-birindən asılıdır;* **2.** (**on, upon**) ümid / arxayın olmaq, bel bağlamaq, etibar etmək, inanmaq; **to ~ upon what one can earn** öz qazancına bel bağlamaq / ümid etmək; **3.** (**on, upon**) kömək / yardım almaq (*bir kəsdən*), bir kəsin himayəsində olmaq; **to ~ upon *one's* parents** valideynlərin himayəsində olmaq

dependable [dɪ'pendəbl] *adj* etibarlı, sədaqətli, mötəbər; **a ~ friend** etibarlı dost

dependant [dɪ'pendənt] *n* ailə üzvü, öhdədə olan

dependence [dɪ'pendəns] *n* **1.** asılılıq, asılı olma; **his ~ on his parents** onun valideynlərindən asılılığı; **2.** tabelilik; **to live in ~ on *smb.*** bir kəsin tabeliyində yaşamaq; **3.** inam, etibar, etimad; **to place / to put ~ in / on *smb.*** bir kəsə etibar etmək

dependent [dɪ'pendənt] *adj* **1.** asılı, asılı olan; şərtləşdirilmiş; **~ on the weather** havadan asılı olan; *All things in nature are dependent on one another Təbiətdə mövcud olan hər şey bir-birindən asılıdır;* **~ country** asılı ölkə; **2.** (**on, upon**) etibar edən, inanan (*bir kəsə / şeyə*); **~ on *one's* own earnings** öz qazancına etibar edən; **3.** (**on, upon**) kömək alan (*bir kəsdən*), himayəsində olan, bir kəsin hesabına yaşayan; **~ on charity** ianə ilə yaşayan; **4.** *qram.* tabeli; **~ clause** tabeli cümlə

depict [dɪ'pɪkt] *v* çəkmək (*şəkil*), təsvir etmək; təcəssüm etdirmək; **to ~ *smb.*'s destiny** bir kəsin taleyini təsvir etmək

depilatory [dɪ'pɪlɪtərɪ] *adj* qıl / tük təmizləyən; **~ cream** tük / qıl təmizləyən krem

deplete [dɪ'pli:t] *v* tükətmək, sərf etmək; sərf edib qurtarmaq; **to ~ *one's* resources** ehtiyatı tükətmək / sərf edib qurtarmaq

deplorable [dɪ'plɔ:rəbl] *adj* çox pis, yaramaz; acınacaqlı; **~ behaviour** çox pis / yaramaz davranış; **a ~ performance** çox pis tamaşa; **in a ~ state** çox pis vəziyyətdə

deplore [dɪ'plɔ:ʳ] *v* təəssüf etmək, heyfsilənmək, acımaq, təəssüfünü bildirmək; **to ~ *one's* former errors** əvvəlki səhvləri üçün təəssüf etmək / heyfsilənmək

deploy [dɪ'plɔɪ] *v hərb.* yerləşdirmək

deployment [dɪ'plɔɪmənt] *n hərb.* cəbhə boyu düzülmə; **~ abreast** cəbhə boyu yerləşdirmə / düzmə

deport [dɪˈpɔːt] *v* sürgün etmək, sürmək, köçürmək

deportation [ˌdiːpɔːˈteɪʃn] *n* sürgün etmə, sürgün, sürmə, köçürmə; qovma, qovalama

deportment [dɪˈpɔːtmənt] *n* **1.** yeriş-duruş / özünü aparma qaydası; **lessons in ~** yeriş-duruş qaydası dərsləri; **2.** duruş, görkəm, boy-buxun

depose [dɪˈpouz] *v* **1.** kənar etmək, götürmək, çıxartmaq (*vəzifədən*), devirmək; **to ~ a king** kralı devirmək / taxtdan salmaq; **2.** *hüq.* şahidlik etmək

deposit[1] [dɪˈpɔzɪt] *n* **1.** banka qoyulan əmanət; **to place money on / upon ~** banka pul qoymaq; **2.** ödəmə, vermə; **the first ~ on the farm** fermaya birinci ödəmə (*kredit alınmış ferma*); **3.** anbar, saxlanılan yer; **~ for goods** mal anbarı; **4.** *geol.* yataq; mədən, mədən yatağı; **oil / coal ~s, ~ of oil / coal** neft / kömür yataqları; **rich ~** zəngin yataq / mədən

deposit[2] [dɪˈpɔzɪt] *v* **1.** banka və ya əmanət kassasına qoymaq, saxlamağa vermək; **to ~ the money in the bank** pulu banka qoymaq; **2.** beh vermək; **to ~ a quarter of the price** qiymətin dörddə biri həcmində beh vermək; **3.** girov qoymaq; **4.** çökdürmək, çöküntü vermək; ərp bağlamaq

depositor [dɪˈpɔzɪtəˈ] *n* əmanətçi, deponent

depot [ˈdepou] *n* **1.** anbar, …saxlanılan yer, anbar binası; **grain ~** taxıl anbarı; **2.** *hərb.* hərbi düşərgə; **3.** *amer.* dəmiryol stansiyası; **4.** park; **bus / tram ~** avtobus / tramvay parkı

deprave [dɪˈpreɪv] *v* əxlaqını pozmaq, yoldan çıxartmaq, pis yola çəkmək; mənəviyyatını pozmaq; **a film likely to ~ and to corrupt young people** gənclərin əxlaqını və mənəviyyatını pozan film

depraved [dɪˈpreɪvd] *adj* əxlaqsız, əxlaqı pozğun; pozğun; əxlaqı pozulmuş

deprecate [ˈdeprɪkeɪt] *v* qəti etiraz etmək, ciddi ittiham etmək / pisləmək

depreciate [dɪˈpriːʃɪeɪt] *v* **1.** qiymətsizləşdirmək, qiymətini / dəyərini aşağı salmaq (*bir şeyin*); **to ~ the currency** valyutanın dəyərini aşağı salmaq; **2.** alçaltmaq, qiymət verməmək, lazımi qədər qiymətləndirməmək; **to ~ oneself** özünü alçaltmaq

depreciation [dɪˌpriːʃɪˈeɪʃn] *n* **1.** qiymətdən salma / salınma; qiymətdən düşmə; dəyərini azaltma / aşağı salma; **~ of gold / silver** qızılın / gümüşün ucuzlaşması; **2.** alçaltma, təhqir etmə, hörmətdən salma; alçalma, hörmətdən düşmə; etinasızlıq, saymazlıq, laqeydlik; **to speak in a tone of ~** etinasızlıqla / laqeydliklə danışmaq

depredate [ˈdeprɪdeɪt] *v* oğurlamaq, dağıtmaq, talamaq, talan etmək

depredation [ˌdeprɪˈdeɪʃn] *n* talan, qarət, talan / qarət etmə, soyma, çapma

depress [dɪˈpres] *v* **1.** boğmaq, yatırtmaq susdurmaq; zülm / istismar etmək, əsarət altına almaq; **2.** kədərləndirmək, məyus etmək; *The bad news depressed me Qara xəbər məni kədərləndirdi;* **3.** basmaq; **to ~ a button** düyməni basmaq; **4.** zəifləmək; *The trade is depressed Ticarətdə durğunluq yaranıb;* **to ~ *one's* voice** səsini alçaltmaq

depressed [dɪˈprest] *adj* **1.** kədərli, məyus, kefsiz; hüznlü; **~ spirits** kefi pis olma, kefsiz / dilxor əvqat; **2.** zəifləmiş; azaldılmış, aşağı salınmış; **3.** geri qalmış; **~ areas of the country** ölkənin geri qalmış əraziləri

depressing [dɪˈpresɪŋ] *adj* qəmgin, kədərləndirici, qəmgətirən, qəmləndirici; **~ landscape** kədərləndirici mənzərə

depression [dɪˈpreʃn] *n* **1.** depressiya, ruh düşkünlüyü, ruh sarsıntısı; düşkünlük, pozğunluq; **nervous ~** əsəb pozğunluğu; **fit of ~** ruh düşkünlüyünə qapılma; **2.** tənəzzül, durğunluq; **~ in / of industry** sənayedə tənəzzül / durğunluq; **in a state of ~** durğunluq vəziyyətində; **3.** zəifləmə (*intensivlik baxımından*); **~ of the voice** səsin zəifləməsi; **4.** hövzə, çuxur, çala; **a slight ~ in the ground** yerdə kiçik çuxur / çala

depressive [dɪˈpresɪv] *adj* üzücü, ağır, əzici; qəmli, qəmgətirən, ürəksıxan; **a ~ illness** üzücü / ağır xəstəlik

deprivation [ˌdeprɪˈveɪʃn] *n* məhrum etmə; məhrum olma; məhrumiyyət; **widespread ~ caused by unemployment** işsizlik nəticəsində geniş yayılmış məhrumiyyət

deprive [dɪˈpraɪv] *v* məhrum etmək, əlindən almaq; almaq; **to ~ *smb.* of his property**

bir kəsin əlindən əmlakını / mülkünü almaq; **to ~ *smb.* of life** bir kəsi öldürmək; **to ~ *smb.* of his rights** bir kəsin hüquqlarını almaq

deprived [dɪˈpraɪvd] *adj* məhrum edilmiş / olmuş, ehtiyac içində olan; kasıb; **~ children** ehtiyac içində olan / kasıb uşaqlar

depth [depθ] *n* **1.** dərinlik; **the ~ of the well / of the river *etc.*** quyunun / çayın və s. dərinliyi; *Water was found at a depth of 20 metre underground Su torpağın 20 metr dərinliyində tapıldı;* **a metre in ~** bir metr dərinliyində; **2.** *məc.* dərinlik; **~ of knowledge** biliyin dərinliyi; **a man of no great ~** dayaz / səthi adam; **3.** intensivlik, güc; dərinlik; **in the ~ (s) of winter** qışın ortasında; *d.d.* qışın oğlan çağında; **the ~ of the country** ölkənin uzaq / tənha / xəlvət yeri; **in the ~ of the night** gecənin yarısında / oğlan çağında

deputation [ˌdepjuˈteɪʃn] *n* millət vəkilləri heyəti, nümayəndə heyəti, nümayəndələr

depute [dɪˈpjuːt] *v* ixtiyar / vəkalət vermək (*bir kəsə*); nümayəndə göndərmək; *They were deputed to put our views to the assembly Bizim fikrimizi iclasa / yığıncağa çatdırmaq üçün onlara ixtiyar / vəkalət verildi*

deputize [ˈdepjətaɪz] *v* təmsil etmək, bir kəsin əvəzinə nümayəndə kimi çıxış etmək; *Mr. John's ill so I'm deputized for him Cənab Con hələ xəstədir; buna görə də onu mən təmsil edirəm*

deputy [ˈdepjutɪ] *n* **1.** nümayəndə; **Chamber of Deputies** Nümayəndələr Palatası; **to appoint / to authorize a ~** nümayəndə təyin etmək; **2.** müavin, köməkçi; əvəz; **the Director General and his ~** baş direktor və onun müavini

derail [dɪˈreɪl] *v* qəza yaratmaq / törətmək (*dəmir yolunda*), qatarı yoldan çıxartmaq; **to be ~ ed** relsdən çıxmaq

deranged [dɪˈreɪndʒd] *adj* ruhi xəstə, dəli; *She is completely deranged O tamamilə ruhi xəstədir*

derelict [ˈderɪlɪkt] *adj* sahibsiz, yiyəsiz, tərk edilmiş; **a ~ building** sahibsiz bina; **a ~ land** sahibsiz / yiyəsiz torpaq; **to leave *smth.* ~** bir şeyi taleyin ümidinə buraxmaq

deride [dɪˈraɪd] *v* ələ salmaq, lağa / məsxərəyə qoymaq, rişxənd etmək, istehza etmək

derision [dɪˈrɪʒn] *n* ələ salma, lağa / məsxərəyə qoyma; rişxənd; **an object of ~** rişxənd obyekti; **to be in ~** rişxənd / məsxərə obyekti olmaq, gülünc vəziyyətə düşmək; **to speak with ~** rişxəndlə danışmaq

derisive [dɪˈraɪsɪv] *adj* istehzalı; **~ laughter** istehzalı gülüş; **~ tone** istehzalı ton

derisory [dɪˈraɪsərɪ] *adj* çox az / kiçik / cüzi

derivation [ˌderɪˈveɪʃn] *n* əmələ gəlmə; alınma; **a word of French ~** fransız dilindən alınma söz

derivative[1] [dɪˈrɪvətɪv] *n* **1.** törəmə; **2.** *dilç.* törəmə söz; *French is a derivative of Latin Fransız dili latın dilinin törəməsidir*

derivative[2] [dɪˈrɪvətɪv] *adj* **1.** törəmə; ikinci; **~ word** *dilç.* törəmə söz; **2.** təkamül; **~ laws** təkamül qanunu; **~ theory** təkamül nəzəriyyəsi

derive [dɪˈraɪv] *v* **1.** almaq, götürmək, əldə etmək; **to ~ *one's* knowledge from books** biliyini kitablardan almaq; **to ~ benefit from *smth.*** bir şeydən xeyir götürmək; **to ~ great pleasure from art** incəsənətdən böyük həzz almaq; **2.** irsən almaq; **to ~ *one's* character from *one's* father** atının xasiyyətini irsən almaq

derogatory [dɪˈrɔgətərɪ] *adj* **1.** azaldan, zəiflədən, məhdudlaşdıran; **~ from the rights** hüququ məhdudlaşdıran; **2.** alçaldan, təhqiredici, alçaldıcı; **~ to his dignity** onun ləyaqətini alçaldan

derrick [ˈderɪk] *n* **1.** derrik, kran; **2.** buruq vışkası

descend [dɪˈsend] *v* **1.** enmək, düşmək; *The lift began to descend Lift enməyə başladı;* **to ~ a ladder** nərdivanla aşağı düşmək; *Slowly she descended the stairs O, yavaş-yavaş pilləkənləri endi; At this point the path descends steeply Bu yerdə cığır kəskin surətdə aşağı enir;* **2.** törəmək, törənmək, əsli olmaq; *She is descended / descends from an ancient family O, qədim ailədəndir;* **3.** keçmək (*irsən*); **to ~ from father to son** atadan oğula keçmək; **4.** əl atmaq; **to ~ to falsehood** yalana əl atmaq; **5.** tökülüşmək, tökülüşüb gəlmək; hücum

etmək, atılmaq; **to ~ upon the enemy** düşmənin üstünə hücum etmək / tökülüşmək / atılmaq

descendant [dɪˈsendənt] *n* kök, nəsil

descent [dɪˈsent] *n* **1.** enmə, meyl, eniş; **~ of the mountain** dağın enişi; **~ to the valley** dərəyə enmə; **2.** yamac, eniş, dağın döşü; **rocky / gradual ~** qayalıq / meylli yamac; **3.** enmə, aşağı düşmə, zəifləmə; **~ of temperature** temperaturun enməsi / aşağı düşməsi; **4.** əsil, mənşə; əmələ gəlmə, törəmə; **the ~ of a man** insanın mənşəyi / əmələ gəlməsi; **5.** gözlənilməz hücum; **~ upon the enemy** düşmənə gözlənilməz hücum; **to make a ~ upon** *smb.* bir kəsə / bir kəsin üstünə hücum etmək

describe [dɪsˈkraɪb] *v* **1.** təsvir etmək; qələmə vermək; **to ~ a man / a place / an event** adamı / yeri / hadisəni təsvir etmək; *Words cannot describe the beauty of the scene Söz mənzərəni təsvir etməkdə acizdir*; **2.** xarakterizə etmək; **to ~ *smb. / smth.* as good / to be good** bir kəsi / şeyi yaxşı cəhətdən xarakterizə etmək

description [dɪsˈkrɪpʃn] *n* **1.** təsvir, təsvir etmə; **beyond ~** təsvirəgəlməz; **to give a detailed ~ of *smth.*** bir şeyin ətraflı təsvirini vermək; **2.** təhər, növ, cür, qəbil, çeşid; **books of every ~** hər cür / növ kitablar

descriptive [dɪsˈkrɪptɪv] *adj* **1.** təsviri; **~ grammar / linguistics** təsviri qrammatika / dilçilik; **2.** **~ geometry** tərsimi həndəsə

desecrate [ˈdesɪkreɪt] *v* murdarlamaq; ləkələmək, təhqir etmək; **to ~ a grave / church / temple** qəbri / kilsəni / məbədi təhqir etmək

desert[1] [ˈdezət] *n* səhra, biyaban; **the Sahara Desert** Sahara Səhrası

desert[2] [dɪˈzə:t] *v* **1.** atmaq, tərk etmək; qoyub getmək; **to ~ *one's* family** ailəsini atıb getmək; **to ~ the ship** gəmini tərk etmək; **to be ~ed** boş olmaq; *The streets were deserted after a heavy rain Bərk / Güclü yağışdan sonra küçələr boş idi*; **2.** fərarilik etmək, qaçmaq (*əsgərlikdən*)

deserted [dɪˈzə:tɪd] *adj* boş, əhalisiz, adamsız; tərk edilmiş, atılmış, baxımsız; **a ~ house** boş / adamsız / tərk edilmiş ev

deserter [dɪˈzə:tə^r] *n* dezertir, fərari; qaçaq

desertion [dɪˈzə:ʃn] *n* **1.** dezertirlik, fərarilik; **2.** buraxma; tərk etmə / edilmə; yerinə yetirməmə / yetirilməmə; **~ of *one's* duty** öz borcunu yerinə yetirməmə

deserve [dɪˈzə:v] *v* layiq olmaq; dəymək; **to ~ punishment / attention / a reward** cəzaya / diqqətə / mükafata layiq olmaq; **to ~ to be punished** cəzalanmağa layiq olmaq; **to ~ well of *one's* country** vətənə yaxşı xidmət göstərmək

deservedly [dɪˈzə:vɪdlɪ] *adv* ləyaqətinə / xidmətinə görə, haqlı / düzgün olaraq

deserving [dɪˈzə:vɪŋ] *adj* layiq, layiq olan; **to give money to a ~ cause** pulu layiq olan işə xərcləmək / sərf etmək

desiccated [ˈdesɪkeɪtɪd] *adj* qurudulmuş; **~ milk** qurudulmuş süd; **~ apples** qurudulmuş alma, alma qaxı

design[1] [dɪˈzaɪn] *n* **1.** fikir, niyyət; plan; **to frustrate *smb.*'s ~s** bir kəsin niyyətlərini / planlarını pozmaq; **criminal ~** cinayət planı; **2.** məqsəd, məram, niyyət, arzu, qərəz; **stern ~** möhkəm məqsəd / niyyət; **with a ~** məqsədilə; **without ~** qərəzsiz, niyyətsiz; **by ~** qəsdən, qəsdlə, qərəzlə, qabaqcadan düşünərək; **3.** çizgi, çertyoj, eskiz; **~ for a building** bina üçün çertyoj; **5.** naxış, bəzək; şəkil; **~ of flowers** gül bəzəyi / naxışı; **poor ~** pis çəkilmiş naxış / bəzək; **arts of ~** təsviri incəsənət; **school of ~** təsviri incəsənət məktəbi

design[2] [dɪˈzaɪn] *v* **1.** fikirləşmək, düşünmək, niyyətində / fikrində / qəsdində olmaq; planlaşdırmaq; **to ~ to invite *smb.*** bir kəsi dəvət etmək fikrində / niyyətində olmaq; **2.** irəlicədən / qabaqcadan təyin etmək; ayırmaq; **to ~ the room as to be a study** otağı kabinet üçün ayırmaq / nəzərdə tutmaq; *The book is designed for the English readers Kitab ingilis oxucuları üçün nəzərdə tutulub*; **3.** plan tutmaq, sxem çəkmək; **to ~ a new settlement** yeni qəsəbə salmağı planlaşdırmaq; **4.** çəkmək, cızmaq (*xətt və s.*), sxemini çəkmək / cızmaq; layihəsini çəkmək, yaratmaq; **to ~ a car / a tool** yeni maşın / alət yaratmaq; **to ~ a carpet** xalçanın naxışını / bəzəyini hazırlamaq / çəkmək

designate[1] [ˈdezɪgnɪt] *adj* təyin edilmiş, lakin fəaliyyətə başlamamış

designate[2] [ˈdezɪgneɪt] *v* **1.** müəyyənləşdirmək, müəyyən etmək, göstərmək; **to ~ the boundaries of a country** ölkənin sərhədlərini müəyyən etmək / göstərmək; **2.** təyin etmək (*vəzifəyə*); **to ~ a manager** menicer təyin etmək

designer [dɪˈzaɪnə^r] *n* **1.** dizayner, konstruktor; layihəçi, layihə mütəxəssisi; **2.** çizgiçi, çertyojçu; texniki hesablama mütəxəssisi; **3.** rəssam-qrafik, nəqqaş; **4.** modelçi

designing [dɪˈzaɪnɪŋ] *n* **1.** layihə düzəltmə / hazırlama / çəkmə, ...layihəsini çəkmə / düzəltmə / hazırlama; **2.** intriqançılıq, fitnəçilik, fitnəkarlıq, fəsadçılıq

desirable [dɪˈzaɪərəbl] *adj* **1.** arzu olunan, istənilən; **a ~ house / job** arzu olunan ev / iş; **2.** şirnikdirici, cazibəli, həvəs / ehtiras oyadan; **a beautiful and ~ woman** gözəl və ehtiras oyadan qadın

desire[1] [dɪˈzaɪə^r] *n* **1.** coşğun həvəs / arzu; **to have no ~ for *smth.* / to do *smth.*** bir şeyi etməyə həvəsi / arzusu olmamaq; **to satisfy *smb.*'s ~s** bir kəsin arzularını yerinə yetirmək; **2.** şəhvət hissi, ehtiras; cinsi əlaqə hissi; **3.** arzu, istək, xahiş; **passionate / burning ~s** coşğun / alovlu istəklər / arzular; **by ~** xahişə / istəyə görə; **in accordance with your ~** sənin / sizin xahişinə / xahişinizə müvafiq olaraq

desire[2] [dɪˈzaɪə^r] *v* **1.** arzu etmək, istəmək; **to ~ peace / happiness** sülh / xoşbəxtlik arzu etmək / istəmək; **2.** qətiyyətlə tələb etmək; *I desire you to go home at once Mən qətiyyətlə tələb edirəm ki, sən / siz dərhal evə gedəsən / gedəsiniz*

desirous [dɪˈzaɪərəs] *adj* arzu edən, istəyən, arzusunda olan; *She has always been desirous of fame / of being famous O, həmişə şöhrət arzusunda olub*

desist [dɪˈzɪst] *v* kəsmək, dayandırmaq; əl çəkmək; **to ~ from doing *smth.*** bir işi görməkdən əl çəkmək

desk [desk] *n* **1.** yazı / iş stolu; *He is at his desk all day long O, bütün günü stol arxasındadır / işləyir*; **2.** parta; **the children sitting at their ~s** parta arxasında oturan uşaqlar

desolate[1] [ˈdesəlɪt] *adj* **1.** atılmış, tullanmış; nəzarətsiz / başlı-başına buraxılmış; **2.** boş, adamsız, baxımsız, xaraba, bərbad; **3.** tənha, yalqız; **a ~ person** tənha / yalqız adam; **a ~ existence** tənha / yalqız həyat

desolate[2] [ˈdesəleɪt] *v* **1.** viran etmək, xaraba qoymaq, dağıtmaq; məhv / bərbad etmək; **to ~ a country** ölkəni xaraba qoymaq / viran etmək; **2.** tərk etmək, atıb getmək; **3.** bədbəxt etmək, ümidsizliyə salmaq

despair[1] [dɪsˈpeə^r] *n* ümidsizlik, ümidsiz hal / vəziyyət; **to drive *smb.* to ~** bir kəsi ümidsiz vəziyyətə salmaq; **to fall into / to sink in ~** ümidsizliyə qapılmaq, ümidsiz vəziyyətə düşmək; *Your son is the despair of all his teachers Sənin / Sizin oğlun / oğlunuz müəllimlərinin hamısını ümidsiz vəziyyətə salıb*

despair[2] [dɪsˈpeə^r] *v* ümidini kəsmək / itirmək, əlini üzmək; **to ~ of success** qələbəyə ümidini itirmək; **to ~ meeting *smb.*** bir kəslə görüşmək ümidini itirmək

desperate [ˈdespərət] *adj* **1.** ümidsiz, ümidsiz hala / vəziyyətə salınmış; *I was absolutely desperate to see her Mən onu görmək ümidimi tamam itirmişdim*; **2.** ağılsız, düşüncəsiz, ehtiyatsız, tədbirsiz; **3.** şiddətli, qorxulu, xətərli; ağılsız, düşüncəsiz; **~ attempt** ağılsız təşəbbüs; **~ daring** ağılsız cəsarət; **4.** islaholunmaz, islahedilməz; qatı; **~ gambler** qatı qumarbaz; **~ fool** islaholunmaz gic / səfeh; **~ criminal** qatı cinayətkar

desperately [ˈdespərɪtlɪ] *adv* **1.** var qüvvəsilə / gücü ilə, fədakarcasına; **to fight ~** var gücü ilə / fədakarcasına vuruşmaq; **2.** ümidsiz halda, ümidsizcəsinə; **3.** çox, son dərəcə, həddən artıq, çox bərk; *I was desperately afraid Mən çox bərk qorxurdum*; **to look ~ ill** son dərəcə xəstə görünmək

desperation [ˌdespəˈreɪʃn] *n* ümidsizlik, ümidsiz vəziyyət / hal; *In desperation I went to a doctor for help Ümidsiz halda / vəziyyətdə mən kömək üçün həkimə getdim*

despicable [ˈdespɪkəbl] *adj* nifrətoyadan / yaradan, mənfur, həqarətli, nifrətəlayiq; **a ~ action** nifrətəlayiq hərəkət; **a ~ crime** mənfur cinayət

despise [dɪs'paɪz] *v* nifrət etmək, alçaq nəzərlə / xor / həqarətlə baxmaq

despite [dɪ'spaɪt] *prep.* baxmayaraq, əksinə, ziddinə, zidd olaraq; **~ my wish** mənim arzuma zidd olaraq; *They had a wonderful holiday, despite the bad weather Havanın pis olmasına baxmayaraq, onlar yaxşı istirahət etdilər*

despond [dɪs'pɔnd] *v* ruhdan düşmək, inamını / ümidini itirmək

despondent [dɪs'pɔndənt] *adj* məyus, qəmgin, kədərli; **a ~ mood** kədərli əhval

despot ['despɔt] *n* despot, müstəbid, zalım, qəniçən

despotic [des'pɔtɪk] *adj* zalım, müstəbid; **~ ruler** zalım / müstəbid hökmdar

dessert [dɪ'zə:t] *n* desert, çərəz; *What's for dessert? Desertə nə var?*

destination [,destɪ'neɪʃn] *n* gediləcək yer / ünvan, son mənzil (*səyahət, yürüş və s. zamanı*); **to arrive at** *one's* **~** mənzilbaşına / nəzərdə tutulduğu yerə gəlib çatmaq

destine ['destɪn] *v* **1.** irəlicədən / qabaqcadan / əvvəlcədən təyin etmək; alın yazısı olmaq; *They were not destined to meet Onların görüşməsi qismət deyilmiş;* **2.** istiqamətləndirmək, yönəltmək, istiqamət vermək; **to be ~d for some place** bir yerə getmək / yola düşmək; **a vessel ~d for London** Londona yola düşən / gedən gəmi

destiny ['destɪnɪ] *n* tale, bəxt, qismət, aqibət; **strange ~** qəribə tale

destitute ['destɪtju:t] *adj* **1.** bərk ehtiyac içində olan; kasıb; **to be left ~** heç nəyi qalmamaq; *When he died, his family was left completely destitute O öləndə ailəsi heç nəsiz qaldı;* **2.** məhrum, məhrum edilmiş; **~ of feeling** hissdən məhrum edilmiş

destroy [dɪs'trɔɪ] *v* **1.** uçurmaq, sökmək, dağıtmaq; məhv etmək; **to ~ a building** binanı uçurmaq / sökmək; *The enemy destroyed the city Düşmən şəhəri dağıtdı;* **2.** *məc.* puç etmək, boşa çıxartmaq; **to ~ smb.'s hopes / plans, etc.** bir kəsin ümidlərini / planlarını və s. puç etmək

destruction [dɪs'trʌkʃn] *n* **1.** dağıtma, uçurtma, viran / xarab etmə; dağılma, uçulma, xarab / viran edilmə; məhv etmə, qırğın; **to bring to ~** dağıtmaq, viran etmək / qoymaq; **weapons of mass ~** kütləvi qırğın silahları; **2.** puça çıxma, puç olma; **~ of hopes** ümidlərin puça / boşa çıxması

destructive [dɪs'trʌktɪv] *adj* **1.** dağıdıcı; **the ~ force of the storm** tufanın dağıdıcı gücü; **2.** çox zərərli, ziyanlı, zərərverən; **to be ~ of** *smth.* bir şeyə zərərli təsir göstərmək; **~ of / to health** səhhətə / sağlamlığa zərərli

desultory ['desəltərɪ] *adj* rabitəsiz, qarışıq, dolaşıq, bir-birini tutmayan (*fikir; nitq haq.*), qırıq; qeyri-sistematik; **~ remarks** bir-biri ilə uzlaşmayan mülahizələr; **~ reading** qeyri-sistematik oxu; **~ fire / flight** nizamsız atəş / qaçış

detach [dɪ'tætʃ] *v* **1.** ayırmaq, əlaqəsini kəsmək; **to ~ a region from a country** vilayəti ölkədən ayırmaq; **2.** açmaq, aralamaq; **to ~ a wagon from a train** vaqonu qatardan açmaq; **to ~ a watch from a chain** saatı zəncirdən açmaq; **3.** *hərb.* göndərmək, yollamaq (*hərbi bölməni, gəmini*)

detached [dɪ'tætʃt] *adj* **1.** ayrı, tək, ayrı-ayrı; əlahiddə, əlaqəsi olmayan; ayrılmış, xüsusiləşmiş; **~ event** əlahiddə hadisə; **a theory ~ from the life** həyatla əlaqəsi olmayan nəzəriyyə; **~ battalion** əlahiddə batalyon; **2.** qərəzsiz, bitərəf, müstəqil, özünəməxsus; **~ view** müstəqil fikir / rəy

detachment [dɪ'tætʃmənt] *n* **1.** qərəzsizlik, üzgörməzlik, bitərəflik, müstəqillik, sərbəstlik (*fikir, mühakimə və s. haq.*); **2.** ayrılıq, əlaqəsizlik, rabitəsizlik, soyuqluq (*əlaqədə, münasibətdə*); **3.** *hərb.* topa və ya müəyyən tapşırıqla qulluq edən əsgər dəstəsi

detail[1] ['di:teɪl] *n* təfsilat, təfərrüat; **in ~** ətraflı, ətraflı surətdə; **to give all the ~s** təfsilatı ilə / təfərrüatı ilə / müfəssəl surətdə danışmaq; **to go / to enter into ~s** təfərrüata / təfsilata varmaq; **to leave out ~s** təfsilatları nəzərə almamaq

detail[2] ['di:teɪl] *v* **1.** ətraflı təsvir etmək / danışmaq; **to ~ all the facts** bütün faktları təfsilatı ilə söyləmək; **2.** *hərb.* ayırmaq, təyin etmək, göndərmək; **to ~ smb. for guard duty** bir kəsi qarovul təyin etmək

detailed ['di:teɪld] *adj* ətraflı, hərtərəfli; müfəssəl; əsaslı; **a ~ description** hərtərəfli təsvir; **a ~ analysis** əsaslı təhlil

detain [dɪ'teɪn] *v* **1.** yubatmaq, saxlamaq, ləngitmək, gecikdirmək; **to ~ smb.** bir kəsi yubatmaq; **2.** saxlamaq, həbs etmək; *The police detained him for questioning Polis onu dindirmək üçün saxladı*

detect [dɪ'tekt] *v* aşkar etmək, tapmaq, üstünü açmaq; **to ~ the murderer** qatili tapmaq; **to ~ smb. in the act** bir kəsi cinayət başında yaxalamaq

detectable [dɪ'tektəbl] *adj* sezilən, hiss edilə bilən, aşkar oluna bilən, aşkarlana bilən; **~ signs of unease among government ministers** hökumət nazirləri arasında sezilən / hissedilə bilən narahatlıq əlamətləri

detective [dɪ'tektɪv] *n* **1.** detektiv, xəfiyyə, xəfiyyə agenti; casus; **to employ a private ~** xüsusi detektiv tutmaq; **2.** detektiv roman

detente [,de'ta:ŋt] *n fr.* gərginliyin zəifləməsi (*xüs. dövlətlər arasındakı münasibətlərdə*); **a period of ~** gərginliyin zəifləməsi dövrü

detention [dɪ'tenʃn] *n* **1.** ləngitmə, ləngimə; yubanma, yubatma; saxlama, saxlanma; **~ after school hours** dərsdən sonra saxlama (*cəza növü*); **accidental ~ on a journey** səfər zamanı təsadüfən yubanma; **2.** tutma, həbs etmə, istintaq altında saxlama; **illegal ~** qeyri-qanuni olaraq həbsxanada saxlama

deter [dɪ'tə:'] *v* (**-rr-**) (**from**) tutmaq, saxlamaq, tutub saxlamaq; çəkindirmək, qorxutmaq, dayandırmaq; **to ~ smb. from trying again** bir kəsi yeni təşəbbüs göstərməkdən çəkindirmək; *The weather deterred them from going for a picnic Hava onları çölə gəzintiyə getməkdən çəkindirdi*

detergent [dɪ'tə:dʒənt] *n* **1.** yuyucu maddə; **dishwasher ~s** qab yumaq üçün yuyucu maddə; **2.** *tib.* işlətmə dərmanı

deteriorate [dɪ'tɪərɪəreɪt] *v* **1.** korlamaq, pisləşdirmək, qiymətini / dəyərini aşağı salmaq; **to ~ the value of** *smth.* bir şeyin qiymətini / dəyərini aşağı salmaq; **2.** pisləşmək, korlanmaq; *His health deteriorated rapidly and he died two weeks later Onun səhhəti sürətlə pisləşdi və o, iki həftədən sonra öldü*

deterioration [dɪ,tɪərɪə'reɪʃn] *n* **1.** pisləşmə; **a rapid ~ in relations between the two countries** iki ölkə arasında əlaqələrin sürətlə pisləşməsi; **2.** xarab olma, korlanma, yeyilmə

determinant [dɪ'tə:mɪnənt] *n* həlledici / əsas amil / faktor

determinate [dɪ'tə:mɪnɪt] *adj* **1.** bərqərar / müəyyən edilmiş, qoyulmuş; **~ order** müəyyən edilmiş qayda; **2.** qəti, son; **~ reply** qəti / son cavab

determination [dɪ,tə:mɪ'neɪʃn] *n* **1.** əzm, qətiyyət, cəsarət, qətilik, səbat; **with ~** qətiyyətlə, əzmlə; **~ to do** *smth.* bir şeyi etmək qətiyyəti; **a leader of courage and ~** cəsarətli və qətiyyətli rəhbər; **2.** müəyyən / təyin etmə; **~ of price** qiymətin müəyyən / təyin edilməsi; **3.** *hüq.* qərar, qətnamə

determine [dɪ'tə:mɪn] *v* **1.** təyin / müəyyən etmək; **to ~ a date for a meeting** iclasın tarixini müəyyən / təyin etmək; **to ~ smb.'s duties** bir kəsin vəzifəsini müəyyən etmək; *A chance meeting determined his future Təsadüfi bir görüş onun gələcəyini müəyyən etdi;* **2.** təhrik / məcbur etmək; **to ~ smb. to smth.** bir kəsi bir şeyə təhrik etmək; *This determined him to act at once Bu onu dərhal hərəkət etməyə təhrik etdi;* **3.** həll etmək, cavabını tapmaq; **to ~ the case** məsələni həll etmək; **4.** qərara gəlmək, qərar çıxartmaq; *He determined to go at once O dərhal getmək qərarına gəldi*

determined [dɪ'tə:mɪnd] *adj* **1.** qətiyyətli, cəsarətli, ürəkli, əzmli; **a ~ look** cəsarətli baxış; **a ~ character 1)** möhkəm xarakter; **2)** qətiyyətli / cəsarətli adam; **~ attack** qətiyyətli hücum; **2.** müəyyənləşdirilmiş, müəyyən edilmiş; **~ price** müəyyən edilmiş qiymət

deterrent [dɪ'terənt] *adj* qarşısını alan / saxlayan, maneçilik törədən; mane olan; qorxudan, hürküdən, vahiməyə salan; **~ weather** əlverişsiz hava; **~ diplomacy** qabağını alma siyasəti

detest [dɪ'test] *v* zəhləsi getmək, acığı gəlmək; nifrət etmək / bəsləmək; görməyə gözü olmamaq; **to ~ smb. / smth.** bir kəsdən / bir şeydən zəhləsi getmək

detestable [dɪˈtestəbl] *adj* zəhlətökən, nifrət oyadan, nifrətəlayiq; iyrənc; ~ **child** zəhlətökən uşaq

dethrone [dɪˈθroun] *v* devirmək, taxt-tacdan məhrum etmək; hakimiyyətdən salmaq

detonate [ˈdetouneɪt] *v* **1.** partlamaq; **2.** partlatmaq; **to ~ a nuclear device** nüvə qurğusunu partlatmaq

detour [dɪˈtuəˈ] *n* dolama yol; dolanma, dolayı yol; **to make a ~** dolanmaq, dolanıb keçmək

detract [dɪˈtrækt] *v* alçaltmaq; əskiltmək, kiçiltmək, azaltmaq; hörmətdən / qiymətdən salmaq; **to ~ from the value** qiymətini azaltmaq / kiçiltmək; **to ~ from worth** dəyərini aşağı salmaq / azaltmaq

detriment [ˈdetrɪmənt] *n* zərər, ziyan, itki; **to the ~ of** ***smth.*** bir şeyin zərərinə / ziyanına; *He smoked a lot, to the detriment of his health O, çox papiros çəkirdi; bu da onun sağlamlığına ziyan vururdu*

detrimental [ˌdetrɪˈmentl] *adj* ziyanlı, xətərli, zərərli; **~ to** ***one's*** **health** sağlamlıq üçün zərərli

deuce[1] [djuːs, duːs] *n* **1.** iki, du (*zərdə və s.*); **~ of hearts** ikilik qırmızıtoxmaq (*qumar kağızı*); **2.** eyni hesab (*tennisdə – 40:40*)

deuce[2] [djuːs] *int.* şeytan, iblis; *Go to the deuce Rədd ol! Rədd ol get!*

devaluation [ˌdiːvæljuˈeɪʃn] *n mal.* devalvasiya

devalue [ˈdiːˈvæljuː] *v mal.* devalvasiya etmək / keçirmək; **to ~ the dollar** dolları devalvasiya etmək

devastate [ˈdevəsteɪt] *v* **1.** viran / məhv etmək, dağıtmaq, xaraba qoymaq; **to ~ a town** şəhəri xaraba qoymaq; **2.** dərdə salmaq, bərk kədərləndirmək

devastating [ˈdevəsteɪtɪŋ] *adj* **1.** dağıdıcı, məhvedici, viranedici, fəlakətli; **~ wars** məhvedici müharibələr; **2.** çox təsirli / effektiv / gözəl; *She looked with devastating effect O, çox gözəl görünürdü*

devastation [ˌdevəˈsteɪʃn] *n* dağıdılma, xaraba qoyulma; xaraba qoyma; viranəlik

develop [dɪˈveləp] *v* **1.** inkişaf etdirmək; təkmilləşdirmək; **to ~** ***one's*** **business** işini inkişaf etdirmək; **2.** inkişaf etmək, böyümək; *The child is developing well Uşaq yaxşı böyüyür / inkişaf edir*; **3.** aydınlaşdırmaq, çıxartmaq (*şəkli*), **to ~ a photograph** şəkil çıxartmaq; **4.** göstərmək, büruzə vermək; *He developed a strange habit Onda qəribə adət əmələ gəldi*; **5.** izah / şərh / bəyan etmək, anlatmaq, başa salmaq; **to ~** ***one's*** **plans to an audience** planlarını dinləyicilərə izah / şərh etmək; **6.** təşkil etmək, yaratmaq; **to ~ a strong organization** güclü təşkilat yaratmaq

developed [dɪˈveləpt] *adj* inkişaf etmiş; **the ~ nations of the world** dünyanın inkişaf etmiş xalqları

development [dɪˈveləpmənt] *n* **1.** inkişaf; inkişaf etmə / etdirmə, irəliləmə, tərəqqi; böyümə, boy atma; **stage of ~** inkişaf dövrü / mərhələsi; **the healthy ~ of children** uşaqların sağlam böyüməsi; **~ of a plant** bitkinin böyüməsi / inkişafı; **~ from boyhood to manhood** yaşa dolma, kişiləşmə; **~ of civilization** sivilizasiyanın / mədəniyyətin inkişafı; **2.** anlatma, şərh / izah etmə; şərh, izah; **~ of a plan** planın şərhi / izahı

deviate [ˈdiːvieɪt] *v* kənara çıxmaq, meyllənmək, sapmaq, uzaqlaşmaq; **to ~ from a topic** mövzudan kənara çıxmaq; **to ~ from the truth** həqiqətdən uzaqlaşmaq; **to ~ from the subject under discussion** müzakirə edilən mövzudan kənara çıxmaq

deviation [ˌdiːviˈeɪʃn] *n* sapma, sapdırma; kənara çıxma, uzaqlaşma; **~ from the original** orijinaldan kənara çıxma

device [dɪˈvaɪs] *n* **1.** üsul, yol; vasitə; **stylistic ~s** üslub vasitələri; **2.** hiyləgər / məkrli niyyət; **the ~s of the devil** şeytan əməli; **3.** qurğu, konstruksiya, mexanizm, cihaz; **safety ~** qoruyucu mexanizm; **labour-saving ~s** məişət cihazları; **nuclear ~** nüvə qurğusu

devil [ˈdevl] *n* **1.** şeytan, iblis; **to sell** ***one's*** **soul to the ~** şeytana qulluq etmək; **to listen to the ~** şeytana qulaq asmaq; **2.** məkrli, pis niyyətli adam; *He is the very devil O, əsl şeytandır / iblisdir.*

◊ *Go to the devil! Rədd ol! / olun!; Between the devil and the deep sea di*

siz. Aşağı tüpürürsən saqqal, yuxarı tüpürürsən bığ

devilish [ˈdevlɪʃ] *adj* müdhiş, çox pis / ağır; iblisanə; **~ cunning** iblisanə biclik

devilment [ˈdevlmənt] *n* **1.** şeytanlıq, dəcəllik; yaramazlıq; **2.** hiylə, kələk, fırıldaq, hoqqa; ədəbsizlik, nəzakətsizlik

devilry [ˈdevlrɪ] *n* hiyləgərlik, xainlik, məkrlilik, iblislik, şeytanlıq; hiylə, məkr

devious [ˈdiːviəs] *adj* **1.** hiyləgər, kələkbaz, fəndgir, bic, qeyri-səmimi; **a ~ lawyer** hiyləgər vəkil; **2.** dolama, dolanbac; *The main road was blocked, so we came by a rather devious route Əsas yol tıxaclanmışdı, buna görə biz dolama marşrutla gəldik*; **3.** uzaq; tənha, yalqız

devise [dɪˈvaɪz] *v* düşünüb / fikirləşib tapmaq; icad etmək; hazırlamaq; **to ~ a plan of attack** hücumun planını hazırlamaq

devoid [dɪˈvɔɪd] *adj* **(of)** -sız, -siz, -suz, -süz; **~ of pity** insafsız, amansız; **~ of sense** düşüncəsiz; **~ of fear** qorxusuz; **~ of inhabitants** əhalisiz, əhalisi olmayan; **an argument ~ of logic** məntiqsiz arqument / sübut / dəlil

devolution [ˌdiːvəˈluːʃn] *n* vermə, təhvil vermə; verilmə (*vəzifə, səlahiyyət və s.*); **~ of authority** səlahiyyətin təhvil verilməsi

devolve [dɪˈvɔlv] *v* keçmək (*səlahiyyət, vəzifə və s.*); *When president is ill his duties devolve upon the Vice-President Prezident xəstə olduqda, onun səlahiyyətləri vitse-prezidentə keçir*

devote [dɪˈvout] *v* həsr etmək; **to ~** ***one's*** **life to art** həyatını incəsənətə həsr etmək; **to ~ oneself** özünü həsr etmək

devoted [dɪˈvoutɪd] *adj* **1.** sədaqətli, etibarlı, sadiq; **a ~ friend** sədaqətli dost; **a ~ supporter** etibarlı / sədaqətli tərəfdar; *He is very devoted to his wife O, arvadına çox sadiqdir*; **2.** mehriban, incəqəlbli, şəfqətli; **a ~ mother** mehriban / şəfqətli ana; **a ~ son** mehriban oğul

devotee [ˌdevouˈtiː] *n* **1.** azarkeş, tərəfdar; **to be a ~ of hockey** hokkey azarkeşi olmaq; **2.** sitayiş / pərəstiş edən, pərəstişkar, aşiq; **a ~ of football / music / jazz / fiction,** ***etc.*** futbol / musiqi / caz / bədii ədəbiyyat pərəstişkarı

devotion [dɪˈvouʃn] *n* **1.** sədaqət, sədaqətlilik, vəfa; **~ to the cause** işə sədaqətlilik; **2.** *pl* ibadət; **a priest at his ~s** ibadət üstündə olan keşiş

devour [dɪˈvauəˈ] *v* **1.** acgözlüklə yemək, aşırmaq; ötürmək, tələsik yemək; **to ~** ***one's*** **dinner** naharını acgözlüklə yemək / aşırmaq; *The lion devoured its prey in no time Şir şikarını bir anda yedi / aşırdı*; **2.** *məc.* çox sürətlə oxumaq; yemək; **to ~ a novel** romanı sürətlə oxumaq; **to ~** ***smb.*** **with** ***one's*** **eyes** bir kəsi gözləri ilə yemək; **3.** uçurmaq, dağıtmaq, məhv etmək; *The fire devoured the house Yanğın evi məhv etdi*

devout [dɪˈvaut] *adj* **1.** dindar, zahid, mömin; **a ~ Muslim** dindar / mömin müsəlman; **2.** müqəddəs; səmimi, mehriban; **~ wish** müqəddəs arzu

devoutly [ˈdɪvautlɪ] *adv* səmimiyyətlə; qəlbdən, ürəkdən; *I devoutly hope he does come Mən ürəkdən inanıram ki, o hökmən gələcək*

dew [djuː] *n* şeh; **wet with ~** şehdən nəm / yaş

dexterity [deksˈterɪtɪ] *n* **1.** cəldlik, zireklik, çeviklik; **2.** bacarıq, məharət

dexterous [ˈdekstrəs] *adj* zirək, çevik, diribaş; **~ hands** zirək əllər

diabetes [ˌdaɪəˈbiːtiːz] *n tib.* diabet, şəkər xəstəliyi

diabetic [ˌdaɪəˈbetɪk] *n* diabetik

diabolic [ˌdaɪəˈbɔlɪk] *adj* **1.** iblisanə, məkrli, şeytani; **a ~ plan** məkrli plan; **~ grin** məkrli təbəssüm; **2.** hirsli, acıqlı, qəzəbli, kinli, qəddarcasına; **~ cruelty** vəhşicəsinə qəddarlıq

diagnosis [ˌdaɪəgˈnousɪs] *n* (*pl* **-ses**) **1.** *tib.* diaqnoz; **to make (*out*) / to form a ~** diaqnoz qoymaq; **accurate ~** dəqiq diaqnoz; **2.** dəqiq təyin etmə / qiymət vermə; **~ of a character** xarakteri müəyyən etmə

diagnostic [ˌdaɪəgˈnɔstɪk] *adj tib.* diaqnostik; diaqnoz qoyma; **~ skill** diaqnoz qoyma məharəti / bacarığı

diagonal[1] [daɪˈægənl] *n riyaz.* diaqonal

diagonal[2] [daɪˈægənl] *adj* **1.** diaqonal; **~ lines** diaqonal xətlər; **2.** çəp, çəpinə, çəpəki, çəpinə xətləri olan; **~ cloth** çəpinə xətti / zolağı olan parça

diagram [ˈdaɪəgræm] *n* **1.** diaqram; **to present *smth.* by a ~** bir şeyi diaqram vasitəsilə təqdim etmək; **2.** sxem; **a ~ of a rail network** dəmiryol qovşağının sxemi

dial¹ [ˈdaɪəl] *n* **1.** siferblat; **2.** disk (*dairəşəkilli lövhə: televizorda və s.*)

dial² [ˈdaɪəl] *v* yığmaq (*telefon nömrəsini*); zəng etmək; *Dial the number! Telefon nömrəsini yığ! / yığın!*; **to ~ the police station** polis məntəqəsinə zəng etmək / vurmaq

dialect [ˈdaɪəlekt] *n dilç.* dialekt (*yerli şivə*); **local ~** yerli / məhəlli dialekt; **the London ~** London dialekti; **peasant ~** kəndli dialekti / nitqi

dialectic [ˌdaɪəˈlektɪk] *adj* dialektik; **~ materialism** dialektik materializm

dialectical [ˌdaɪəˈlektɪkəl] *adj* dialektik; **~ method** dialektik metod

dialectology [ˌdaɪəlekˈtɒlədʒɪ] *n dilç.* dialektologiya (*dilşünaslığın dialektləri öyrənən şöbəsi*)

dialogue [ˈdaɪəlɒg] *n* dialoq, mükalimə; **a long / a short ~** uzun / qısa dialoq; **spirited ~** qızğın mükalimə

diameter [daɪˈæmɪtəʳ] *n* diametr; **the ~ of a tree-trunk** ağac gövdəsinin diametri

diametrically [ˌdaɪəˈmetrɪkəlɪ] *adv* diametral; tamamilə, tamam, büsbütün; **to hold ~ opposite views** tam zidd fikirlərdə olmaq

diamond [ˈdaɪəmənd] *n* **1.** almaz, brilyant; **black ~** qara almaz / brilyant; **2.** almaz (*şüşə kəsmək üçün alət*);
◊ **~ cut ~** bir-birinə layiq rəqib; ≡ *Pazı pazla çıxararlar*

diaper [ˈdaɪəpəʳ] *n* **1.** naxışlı / bəzəkli / güllü parça (*süfrə, məhrəba və s. tikmək üçün*); **2.** əski, bələk

diaphragm [ˈdaɪəfræm] *n* diafraqma

diarrhoea [ˌdaɪəˈrɪə] *n tib.* ishal; *d.d.* qarın işləməsi; **to have a bad attack of ~** bərk ishala tutulmaq

diary [ˈdaɪərɪ] *n* **1.** gündəlik; **to keep a ~** gündəlik tutmaq; **2.** qeyd üçün kitabça-təqvim

diaspora [daɪˈæspərə] *n* diaspora

dice [daɪs] *n* zər; **a pair of ~** bir cüt zər; **to throw the ~** zər atmaq

dickens [ˈdɪkɪnz] *n* şeytan, iblis; **to go to the ~** dağılmaq, məhv olmaq

dicky [ˈdɪkɪ] *adj* **1.** zəif, xəstə, naxoş, nasaz; **to have a ~ heart** ürəyi zəif / xəstə olmaq; **2.** heç nəyə yaramayan / gərək olmayan, çox köhnəlmiş, əldən düşmüş; **a ~ old man** əldən düşmüş qoca

dictaphone [ˈdɪktəfoun] *n* diktafon

dictate¹ [ˈdɪkteɪt] *n* əmr etmə / vermə; sərəncam, hökm; tələb; **the ~s of the taste** zövqün hökmü / tələbi; **the ~s of reason** əqlin tələbi / hökmü; **to follow the ~s of *one's* heart** qəlbinin hökmünə müvafiq hərəkət etmək

dictate² [dɪkˈteɪt] *v* **1.** diktə etmək, imla yazdırmaq; **to ~ a letter** məktubu diktə etmək / deyib yazdırmaq; **2.** zorla qəbul etdirmək; tələb / şərt qoymaq; **to ~ terms to a defeated enemy** məğlub olmuş düşmən qarşısında şərt qoymaq; **to ~ to *smb.*** bir kəsə əmr / diktə etmək

dictation [dɪkˈteɪʃn] *n* **1.** imla, diktant; **to take ~, to write from ~** diktə ilə yazmaq; **2.** əmr, diktə, göstəriş, hökm, buyruq, fərman; **to write at *smb.'s* ~** bir kəsin diktəsi ilə yazmaq; **to take ~, to yield to ~** əmrə / fərmana tabe olmaq

dictator [dɪkˈteɪtəʳ] *n* diktator

dictatorial [ˌdɪktəˈtɔːrɪəl] *adj* **1.** diktator; **~ government / powers** diktator hökuməti / hakimiyyət; **2.** ədalı, amiranə; **~ tone** amiranə ton; **~ manner** amiranə davranış

diction [ˈdɪkʃn] *n* **1.** ifadə / danışıq tərzi, söz seçmə; **the ~ of poetry** poeziya dili, poetik dil; **2.** diksiya; **clarity of ~** diksiyanın aydınlığı

dictionary [ˈdɪkʃənrɪ] *n* lüğət; sözlük

didactic [dɪˈdæktɪk] *adj* didaktik, nəsihətedici, nəsihətverici, öyüdverici; ibrətli, ibrətamiz; **~ methods** didaktik metodlar / üsullar

die¹ [daɪ] *n* (*pl* **dice**) zər;
◊ *The die is cast / thrown Püşk atılmışdır (Qərar qəbul edilmişdir)*

die² [daɪ] *v* **1.** ölmək; **to ~ of hunger** acından ölmək; **to ~ of age** qocalıqdan ölmək; **to ~ by violence** öldürülmək; **to ~ by an enemy's hand** düşmən əlində ölmək; **to ~ in battle** vuruşda / döyüşdə ölmək; **to ~ in poverty** yoxsulluq içərisində ölmək; **to ~ a hero's death** qəhrəman kimi ölmək; **to ~ an early death** vaxtsız ölmək; **2.** *məc.* ölmək, əldən getmək; **to ~ of / with laughter / laughing** gülməkdən ölmək; **to ~ with curiosity** maraqdan əldən getmək, çox maraqlanmaq; **to ~ of boredom** qüssədən ölmək; **3.** yox / qeyb olmaq; *The smile died on her lips Təbəssüm onun dodaqlarında qeyb oldu;* **4.** ölüşkəmək, qurumaq (*bitki haq.*); **to ~ from lack of care** baxımsızlıq ucbatından qurumaq; **5.** marağı itirmək, laqeyd olmaq; **to ~ to the world** həyata marağı itirmək; **6.** *d.d.* çox / bərk istəmək, əldən getmək, həsrətində olmaq; *She is dying to learn the secret Sirri öyrənmək üçün o, əldən gedir; He is dying for a drink O susuzluqdan ölür;* **to ~ away 1)** ürəyi getmək, huşunu itirmək; **2.)** zəifləmək, kəsilmək, dayanmaq (*səs, külək haq.*); **to ~ down** yox olmaq, yoxa çıxmaq; sakitləşmək; **to ~ off 1)** bir-birinin dalınca ölmək; **2)** sakitləşmək; *The debate died off Mübahisə sakitləşdi;* **to ~ out** qurtarmaq, yoxa çıxmaq; *The candle died out Şam yanıb qurtardı;*
◊ **to ~ game** kişi kimi ölmək, mübarizədə ölmək; **to ~ dunghill** qorxaq kimi ölmək; **to ~ in *one's* bed** öz əcəlilə ölmək; *A man can die but once Kişi bir dəfə ölər;* ≡ *Ölmək ölməkdir, baş əyilməmək nə deməkdir;* **to ~ like flies** milçək kimi qırılmaq

diet¹ [ˈdaɪət] *n* **1.** qida, yeyəcək, xörək; yemək; **liquid / heavy ~** sulu / ağır xörək; **2.** pəhriz; yemək rejimi; **strict / rigid ~** möhkəm pəhriz; **to keep / to take (a) ~, to go on a ~** pəhriz saxlamaq; **to put *smb.* to / on a ~** bir kəsə pəhriz təyin etmək

diet² [ˈdaɪət] *v* pəhriz təyin etmək; **to ~ oneself** pəhriz saxlamaq, pəhrizini gözləmək

dietary [ˈdaɪətərɪ] *adj* pəhriz; **~ foods** pəhriz yeməkləri

differ [ˈdɪfəʳ] *v* **1.** fərqlənmək, ayrılmaq, seçilmək; **to ~ in appearance** xaricən bir-birindən fərqlənmək, oxşar olmamaq; *English differs from French İngilis dili fransız dilindən fərqlənir;* **2.** razılaşmamaq, başqa-başqa fikirdə olmaq; **to ~ from / with *smb.*** bir kəslə razılaşmamaq, bir kəslə başqa-başqa fikirdə olmaq; *I have to differ with you on that Mən bu işdə səninlə / sizinlə razılaşmıram;*
◊ *Tastes differ at. söz.* ≡ *Zövqlər müxtəlif olur*

difference¹ [ˈdɪfrəns] *n* **1.** fərq, təfavüt, ayrılıq, bənzərsizlik, bənzəməmə; **~ in appearance / character** xarici görünüşdə / xasiyyətdə bənzərsizlik; **~ of opinion** fikir ayrılığı; *There's not much difference in price between the two cars Bu iki maşının qiyməti arasında elə çox fərq yoxdur;* **to tell the ~** fərqini demək; **to make a ~** fərq etmək; *The sea air has made a big difference to her health Dəniz havası onun səhhətinə çox böyük fərq edib;* **2.** *riyaz.* fərq; **3.** narazılıq, mübahisə, didişmə; **to have a ~ with *smb.*** bir kəslə didişmək / mübahisə etmək; **to settle the ~** mübahisəni / narazılığı yoluna qoymaq

different [ˈdɪfrənt] *adj* **1.** cürbəcür, müxtəlif, çeşidli; **in ~ ways** cürbəcür yollarla; **a lot of ~ things** çoxlu cürbəcür şeylər; **to be ~ from other people** başqa adamlardan fərqli olmaq / seçilmək; **at ~ times** müxtəlif vaxtlarda / zamanlarda; **2.** başqa, özgə, qeyri, digər; *I feel a different man now Mən özümü indi başqa adam hiss edirəm; That's different Bu başqa məsələ*

differential¹ [ˌdɪfəˈrenʃl] *n* **1.** bir şeyin kəmiyyəti / miqdarı arasında olan fərq; **tax ~s** vergi fərqləri; **price ~s** qiymət fərqləri; **2.** *riyaz.* diferensial (*funksiya artımının bir hissəsi*)

differential² [ˌdɪfəˈrenʃl] *adj* **1.** fərqləndirici; **~ peculiarity** fərqləndirici xüsusiyyət; **~ characteristic** fərqləndirici xasiyyət; **2.** diferensial; **~ diagnosis** diferensial diaqnoz

differentiate [ˌdɪfəˈrenʃieɪt] *v* **1.** fərqləndirmək, fərq / təfavüt qoymaq; *I can't differentiate (between) these 2 flowers Mən bu iki gülü fərqləndirə / ayırd edə bilmirəm;* **2.** fərqlənmək, ayrılmaq; *Languages become differentiated Dillər fərqlənir*

difficult [ˈdɪfɪkəlt] *adj* **1.** çətin, zor, zəhmətli, əziyyətli; **a ~ problem / language / translation / question, *etc.*** çətin problem

/ dil / tərcümə / məsələ və s. **2.** çətin, ağır, müşkül, hücət; **a ~ child** çətin / bədrəftar uşaq; **~ disposition** ağır xasiyyət

difficulty [ˈdɪfɪkəltɪ] *n* **1.** çətinlik; **financial ~** maliyyə çətinliyi; **with ~** çətinliklə; **to do** *smth.* **with ~** bir şeyi çətinliklə etmək; **without ~** çətinliksiz, asanlıqla; **to lead to ~** çətinlik yaratmaq; *Bad planning will lead to difficulty later Pis planlaşdırma sonralar çətinlik yaradar;* **to meet / to face with difficulties** çətinliklərlə qarşılaşmaq / üzləşmək; **to overcome every ~** hər bir çətinliyin öhdəsindən gəlmək; **2.** *amer. danş. pl* mübahisə, münaqişə, ixtilaf

diffidence [ˈdɪfɪdəns] *n* özünə inamı olmama, ürəksizlik, cəsarətsizlik; **with ~** tərəddüdlə, inamsızlıqla

diffident [ˈdɪfɪdənt] *adj* ürəksiz, utancaq, özünə inamı olmayan; cəsarətsiz; **an able but ~ young student** bacarıqlı, lakin özünə inamı olmayan gənc tələbə

diffuse[1] [dɪˈfjuːz] *adj* **1.** dağınıq, yayılmış, səpələnmiş *(işıq və s. haq.)*; **2.** uzunçu, uzun, uzundanışan; **~ writer** uzunçu yazıçı

diffuse[2] [dɪˈfjuːz] *v* **1.** yaymaq *(həm də məc.)*; **to ~ learning** bilik yaymaq; **2.** yayılmaq *(həm də məc.)*; *The drop of blood diffused in the bowl of water, which became pink Qan damlası qabdakı suda yayıldı və su çəhrayı rəngə boyandı;* **3.** sərf / israf etmək; dağıtmaq; itirmək; **to ~ *one's* strength** qüvvəsini israf etmək

dig[1] [dɪg] *n* **1.** *d.d.* dürtmə; dümsük; **to give** *smb.* **a ~ with his elbow** dirsəyi ilə bir kəsə dümsük / dürtmə vurmaq; **2.** *d.d.* istehza, rişxənd, lağa qoyma; acılama, sancma; **to give** *smb.* **a ~, to get a ~ at** *smb.* bir kəsə istehza / rişxənd etmək; **3.** qazma, qazıb çıxarma

dig[2] [dɪg] *v* **1.** qazmaq; eşələmək; **to ~ a hole / a trench / a well** çala / arx / quyu qazmaq; **to ~ for gold** qazıb qızıl axtarmaq; **2.** çıxartmaq, qazıb çıxartmaq; **to ~ potatoes** kartof çıxarmaq; **3.** **(into, under, through)** qazmaq; qazıb yol / deşik açmaq; **to ~ through a mountain** dağın altından tunel qazmaq; **4.** əldə etmək; **to ~ out / up new facts** yeni dəlillər əldə etmək; **5.** **(in, into)** sancmaq, batırmaq, soxmaq; **to ~ *one's* hands into *one's* pockets** əllərini ciblərinə soxmaq; **6.** itələmək, dürtmələmək; **to ~** *smb.* **in the side** bir kəsi böyründən dürtmələmək;
◊ **to ~ a pit for** *smb.* bir kəsə quyu qazmaq

digamist [ˈdɪgəmɪst] *n* ikinci dəfə kəbin kəsdirən adam

digest[1] [ˈdaɪdʒest] *n* xülasə; nəticə; **a ~ of the week's news** həftənin xəbərlərinin xülasəsi

digest[2] [daɪˈdʒest] *v* **1.** həzm etmək *(qidanı)*; həzm olunmaq; *Tom can't digest fat Tom piyi həzm edə bilmir; məc. His rudeness is hard to digest Onun kobudluğunu həzm etmək çətindir;* **2.** həzm olunmaq; *Cheese doesn't digest easily Pendir asanlıqla həzm olunmur;* **3.** mənimsəmək, qavramaq, başa düşmək; **to ~ the lesson** dərsi mənimsəmək / başa düşmək; **4.** dözmək, qəbul etmək, udmaq; **to ~ an insult** təhqirə dözmək, təhqiri udmaq

digestible [daɪˈdʒestəbl] *adj* **1.** tez həzm olunan, yüngül; **~ food** tez həzm olunan qida; **2.** asanlıqla / tez başa düşülən

digestive [daɪˈdʒestɪv] *adj* həzm, həzm etmə; **~ system** həzm etmə sistemi; **~ tract** həzm borusu

digit [ˈdɪdʒɪt] *n* **1.** barmaq *(xüs. heyvanlarda)*; **2.** *riyaz.* rəqəm, birədədli rəqəm

digital [ˈdɪdʒɪtl] *adj* rəqəmli; **~ computer** rəqəmli hesablayıcı maşın; **~ clock** rəqəmli saat

dignified [ˈdɪgnɪfaɪd] *adj* şəxsi ləyaqəti olan; məğrur, qürurlu; **a ~ person** məğrur / qürurlu adam; **a ~ manner** qürurlu / ləyaqətli davranış; **an old ~ man** məğrur qoca kişi

dignitary [ˈdɪgnɪtərɪ] *adj* **1.** əsilzadə, əsilnəsilli; **2.** yüksək mənsəb / rütbə sahibi olan; **3.** *məc.* möhtərəm, hörmətli

dignity [ˈdɪgnɪtɪ] *n* **1.** ləyaqət, heysiyyət, mənlik; *It's beneath my dignity Bu mənim ləyaqətimə sığmır;* **with ~** ləyaqətlə; **to do** *smth.* **with ~** bir şeyi ləyaqətlə etmək; **2.** əzəmət, böyüklük; vüqar; **the ~ of labour** əməyin böyüklüyü; **3.** yüksək mənsəbli / mənsəb sahibi olan adam

digress [daɪˈgres] *v* kənara çıxmaq, yayınmaq *(mövzudan və s.)*; *He always digresses from his theme while speaking Danışanda o həmişə mövzudan kənara çıxır / yayınır*

digression [daɪˈgreʃn] *n* kənara çıxma, uzaqlaşma *(mövzudan və s.)*

dike [daɪk] *n* **1.** nov, novça; qanov, ensiz arx, xəndək; kanal; **2.** damba, torpaq bənd / təpəsi; **3.** *məc.* sədd; əngəl, manеə

dilapidated [dɪˈlæpɪdeɪtɪd] *adj* köhnə, çox köhnəlmiş; dağılmış; yarımdağılmış; **~ house** köhnə / dağılmış ev; **a ~ bed** çox köhnəlmiş çarpayı

dilate [daɪˈleɪt] *v* **1.** genəltmək, enlətmək; genişləndirmək; **2.** genişlənmək, genəlmək; *Her eyes dilated with terror Onun gözləri dəhşətdən genişləndi;* **3.** müfəssəl / ətraflı danışmaq, uzatmaq; **to ~ on / upon** *smth.* bir şeydən müfəssəl / ətraflı danışmaq

dilatory [ˈdɪlətərɪ, -tɔːrɪ] *adj* **1.** uzadan, süründürən, ləngidən; **~ policy** süründürməçilik siyasəti; **2.** ağır, ağırtərpənən, ləng, astagəl, yavaş *(adam haq.)*; **~ servant** ağırtərpənən / astagəl qarabaş

dilemma [dɪˈlemə, daɪ-] *n* dilemma; **to be in a ~** dilemma qarşısında qalmaq

diligence [ˈdɪlɪdʒəns] *n* səy, cəhd, çalışqanlıq, çalışma, cidd-cəhd; **to show ~** səy / cəhd göstərmək

diligent [ˈdɪlɪdʒənt] *adj* çalışqan, cidd-cəhd göstərən; **a ~ pupil** çalışqan şagird; **a ~ worker** çalışqan fəhlə

dill [dɪl] *n bot.* şüyüd

dilly-dally [ˈdɪlɪˈdælɪ] *v d.d.* uzatmaq, ləngitmək, tərəddüd etmək; *Stop dilly-dallying and make up your mind Uzatma / uzatmayın, bir qərara gəl / gəlin*

dilute [daɪˈljuːt] *v* durulaşdırmaq, qatmaq *(su və s. ilə)*; **to ~ wine** çaxıra su qatmaq

dim[1] [dɪm] *adj* **1.** tutqun; zəif; ölgün; solğun *(işıq haq.)*; **~ candle** zəif yanan şam; **~ light** zəif / sönük işıq; *His eyesight is getting dim Onun gözləri getdikcə zəif görür;* **2.** anlaşılmaz, qeyri-müəyyən, tutqun, dumanlı; **~ idea** anlaşılmaz fikir; **~ remembrance** dumanlı xatirə; **3.** gic, axmaq, səfeh; *He is pretty dim O əməlli-başlı gicdir / axmaqdır*

dim[2] [dɪm] *v* **1.** dumanlandırmaq, tutqunlaşdırmaq, pərdələmək; zəiflətmək *(işığını)*; şəffaflığını zəiflətmək; **to ~ a mirror** güzgünü tutqunlaşdırmaq; *Her eyes were dimmed with tears Onun gözləri göz yaşlarından dumanlandı;* **2.** zəifləmək, dumanlanmaq; şəffaflığını itirmək; *The light of a candle is dimmed by that of the sun Şamın işığı günəş işığında zəifləyir*

dimension [dɪˈmenʃn] *n pl* **1.** ölçü, əndazə; böyüklük; **to take the ~s of** *smth.* bir şeyin ölçüsünü götürmək; **2.** *riyaz.* ölçü; **of two ~s** ikiölçülü

diminish [dɪˈmɪnɪʃ] *v* **1.** azaltmaq, kiçiltmək, əskiltmək; **to ~ pressure** təzyiqi azaltmaq; **to ~ suspicions** şübhələri azaltmaq; **2.** azalmaq, kiçilmək, əskilmək, zəifləmək; **to ~ in bulk** həcmcə azalmaq / kiçilmək

diminution [ˌdɪmɪˈnjuːʃn] *n* azalma; azaldılma, azaltma; **~ in** *smth.* bir şeyin azalması

diminutive [dɪˈmɪnjutɪv] *adj* **1.** kiçildici, kiçiltmə; **a ~ suffix** kiçiltmə suffiksi; **2.** balaca, bambalaca, kiçicik

dimple [ˈdɪmpl] *n* **1.** zənəxdan, batıq *(üz yanağında və ya çənədə)*; **2.** zərif dalğa / qırış / ləpə *(suyun üzündə)*

din[1] [dɪn] *n* səs, səs-küy, qalmaqal, tap-tap; **to make / to kick up a ~** səs-küy / qalmaqal salmaq

din[2] [dɪn] *v* **1.** səs / səs-küy / qalmaqal salmaq / qaldırmaq; **2.** əl çəkmədən / həyasızcasına təkrar etmək; **to ~** *smth.* **into** *smb.***'s ears / head** bir şeyi bir kəsin qulağına / başına doldurmaq

dine [daɪn] *v* **1.** nahar etmək; *Don't talk about business while we're dining Biz nahar edəndə işdən danışma / danışmayın;* **to ~ late** gec nahar etmək; **to ~ with** *smb.* bir kəslə nahar etmək; **2.** nahar vermək, qonaq etmək

diner [ˈdaɪnəʳ] *n* **1.** nahar edən; nahara dəvət olunan qonaq; **2.** vaqon-restoran

ding-dong [ˈdɪŋˈdɔŋ] *adj* **1.** dınqıldayan, cınqıldayan; cingiltili; **2.** yeknəsəq / usandırıcı bir şəkildə təkrar olunan / edilən

dingy [ˈdɪndʒɪ] *adj* **1.** tutqun; rəngi qaçmış, solğun; **~ sky** tutqun səma; **2.** çirkli və qaranlıq, ürək açmayan, üreksıxıcı, can-

sıxıcı; **a ~ room in a cheap hotel** ucuz mehmanxanada çirkli və qaranlıq / cansıxıcı otaq; **a ~ street** çirkli və qaranlıq küçə

dining-car [ˈdaınıŋkaːʳ] *n* vaqon-restoran

dining-room [ˈdaınıŋruːm] *n* yemək otağı (*mənzildə*)

dinner [ˈdınəʳ] *n* ziyafət, nahar; **formal ~** rəsmi nahar / ziyafət; **to be at ~** nahar etməkdə olmaq; **to have / to take ~** nahar etmək; **to give a ~** nahar vermək; **to ask *smb.* to ~** bir kəsi nahara dəvət etmək; **a three-course ~** üç növ xörəkdən ibarət nahar

dinner-hour [ˈdınərˈauəʳ] *n* **1.** nahar vaxtı; **2.** nahar fasiləsi

dint [dınt] *n* batıq, əzik; batıq yer; çuxur, çala; iz, yer, nişanə; **a deep ~** dərin batıq / əzik / batıq / çuxur;
◊ **by ~ of** vasitəsilə; *He reached the top by dint of great effort O, zirvəyə zorla / güclə qalxdı*

dip[1] [dıp] *n* **1.** *d.d.* çimmə; çimdirmə; **to go for a ~** çimməyə getmək; **to have / to take a ~** çimmək; **to give *smb.* a ~** bir kəsi çimdirmək; **2.** *məc.* baxma, nəzər salma; nəzərdən keçirmə; **to have a ~ in / into a book** kitaba nəzər salmaq; **3.** çökək, batıq, çuxur; **~ in the road** yolda çökək / çuxur; **~ among the hills** təpələr arasında çökək / çuxur; **4.** eniş, meyl; yamac, döş

dip[2] [dıp] *v* **1.** salmaq, batırmaq, soxmaq, basmaq (*suya və s.*); **to ~ *one's* fingers in the water** barmaqlarını suya salmaq / soxmaq; **2.** batmaq, cummaq; **to ~ in / into the water** suya batmaq / cummaq; **3.** ötəri baxmaq / nəzər salmaq; **to ~ into a book** kitaba ötəri nəzər salmaq; **4.** enmək, meyllənmək; *The sun dipped (down) below the horizon Günəş üfüqün arxasına endi;* **5.** endirmək, aşağı salmaq; **to ~ the sail** yelkəni aşağı salmaq / endirmək; **to ~ the colours** bayrağı endirmək;
◊ **to ~ into *one's* means / *one's* purse, to ~ *one's* hand into *one's* purse** pulunu sağa-sola xərcləmək / havayı xərcləmək

diphtheria [dıfˈθıərıə] *n tib.* difterit

diplomatic [ˌdıpləˈmætık] *adj* **1.** diplomatik; **~ agent** diplomatik nümayəndə; **~ means** diplomatik vasitələr; **to settle disputes by ~ means** münaqişəni diplomatik vasitələrlə həll etmək; **to break off / to establish ~ relations with a country** bir ölkə ilə diplomatik əlaqələri kəsmək / əlaqələr yaratmaq; **~ immunity** diplomatik toxunulmazlıq; **2.** ədəbli, nəzakətli, mülayim; **~ conduct** nəzakətli / ədəbli davranış

dipstick [ˈdıp.stık] *n tex.* ölçü mili; səviyyə göstəricisi (*motorun içərisində yağın, çənlərdə mayenin səviyyəsini ölçmək üçün alət*)

dire [ˈdaıəʳ] *adj* dəhşətli, qorxulu, qorxunc, müdhiş; çox şiddətli; **~ revenge** dəhşətli qisas; **a ~ situation** qorxulu vəziyyət

direct[1] [dıˈrekt, daıˈrekt] *adj* **1.** düz; **a ~ road** düz yol; **~ line** düz xətt; **2.** birbaşa; bilavasitə; açıq-aydın, şübhəsiz; **a ~ lie** açıq-aydın / ağ yalan; **a ~ train** birbaşa qatar; **3.** açıq, düz, üzünə, aydın; **a ~ answer** açıq cavab; **a ~ statement** aydın bəyanat; **4.** tam; mütləq; absolyut; **~ opposite / contrary** mütləq əkslik; **5.** *el.* sabit; **~ current** sabit cərəyan

direct[2] [dıˈrekt, daıˈrekt] *v* **1.** yönəltmək, tuşlamaq; istiqamətləndirmək, istiqamət vermək; yol göstərmək; **to ~ *one's* steps to the house** evə yollanmaq; **to ~ attention to an interesting fact** diqqəti maraqlı fakta yönəltmək; **2.** rəhbərlik / idarə / nəzarət etmək; **to ~ a business** müəssisəyə rəhbərlik etmək; **3.** göstəriş vermək, təklif etmək; **to ~ *smb.* to come** gəlmək üçün bir kəsə göstəriş vermək; **4.** məsləhət / öyüd / öyüd-nəsihət vermək; **to ~ *smb.* in matters of diplomacy** bir kəsə diplomatiya məsələləri üzrə məsləhət vermək; **5.** ünvanlamaq, göndərmək, adresə / ünvana göndərmək; **to ~ a letter / a parcel to *smb.*** bir kəsə məktub / bağlama göndərmək; **6.** dirijorluq etmək; **to ~ an orchestra** orkestra dirijorluq etmək

direct[3] [dıˈrekt, daıˈrekt] *adv* düz, düzünə; birbaşa, bilavasitə; **to go / to come ~ to London** birbaşa Londona getmək / gəlmək

direction [dıˈrekʃn, daıˈrekʃn] *n* **1.** istiqamət, tərəf, səmt; **in the ~ of London** London istiqamətində / tərəfə; **from all ~s** hər tərəfdən; **2.** *məc.* sahə, xətt; **reforms in many ~s** çox sahələrdə islahatlar; **3.** rəhbərlik; **to work under *smb.*'s ~** bir kəsin rəhbərliyi altında işləmək; **4.** göstəriş, təlimat, qayda; **to give ~s to *smb.*** bir kəsə təlimat / göstəriş vermək; **5.** rejissorluq, aktyorlarla iş aparma

directive [dəˈrektıv, dı-, daı-] *n* direktiv, göstəriş, tapşırıq

directly[1] [dıˈrektlı, daıˈrektlı] *adv* **1.** düz; *He looked directly at us O düz bizə baxdı;* **2.** açıq, açıq-açığına; **to condemn *smb.* ~** bir kəsi açıq-açığına ittiham etmək; **3.** birbaşa; **to come ~ to the point** birbaşa məsələnin mahiyyətinə toxunmaq; **4.** dərhal, o saat; **~ after this** dərhal bundan sonra; *I will come directly Mən tezliklə gələcəyəm*

directly[2] [dıˈrektlı, daı-] *conj.* kimi; *I went home directly I had finished work Mən işi qurtaran kimi evə getdim*

director [dıˈrektəʳ, daı-] *n* **1.** idarə heyətinin üzvü; direktor; **board of ~s** idarə heyəti; **2.** rejissor; **assistant ~** rejissor köməkçisi

directory [dıˈrektərı] *n* soraq / arayış kitabçası; **telephone ~** telefon kitabı

dirt [dəːt] *n* **1.** çirk, kir, zibil; **to be covered with ~** çirklə / kirlə örtülü olmaq; **2.** torpaq; **3.** nalayiqlik, ədəbsizlik, alçaqlıq; **to do *smb.* ~** bir kəsə qarşı nalayiq / alçaq hərəkət etmək;
◊ **to throw / to cast ~ at *smb.*** bir kəsi rüsvay etmək / ləkələmək / alçaltmaq; **to treat *smb.* like ~** bir kəsi zibilə də hesab etməmək

dirt-cheep [ˈdəːtˈʃiːp] *adv* ucuz qiymətə, havayı; *I got it dirt cheap Mən onu çox ucuz aldım*

dirt-track [ˈdəːt.træk] *n* motosikl yarışı üçün trek

dirty [ˈdəːtı] *adj* **1.** çirkli, çirk, kirli; murdar, natəmiz; **~ hands** çirkli əllər; **to get ~** çirklənmək; **2.** alçaq, əclaf, rəzil, iyrənc; **~ war** iyrənc müharibə; **~ trick** iyrənc kələk; **3.** nalayiq, ədəbsiz, həyasız, yaramaz; **to tell ~ stories** ədəbsiz lətifələr danışmaq; **4.** pis, yağışlı, buludlu, tutqun (*hava haq.*), tufanlı, boranlı, küləkli; **~ night** tufanlı / boranlı gecə; **~ weather** yağışlı tutqun hava

disability [ˌdısəˈbılıtı] *n* qabiliyyəti / bacarığı olmama, qabiliyyətsizlik, bacarıqsızlıq; şikəstlik; **~ to do *smth.*** bir şeyi edə bilməyə qabiliyyəti olmama

disable [dısˈeıbl] *v* əmək qabiliyyətindən məhrum etmək, yararsız vəziyyətə salmaq; şikəst etmək

disabled [dısˈeıbld] *adj* şikəst; əlil; çolaq; şikəst edilmiş; **a ~ soldier** şikəst / əlil əsgər; **the ~** *top.i* əlillər, şikəstlər

disabuse [ˌdısəˈbjuːz] *v* fikrindən daşındırmaq / döndərmək; *I must disabuse you of that idea Mən səni / sizi o fikirdən daşındırmalıyam*

disaccord [ˌdısəˈkɔːd] *n* ixtilaf; fikir ayrılığı, anlaşılmazlıq

disadvantage [ˌdısədˈvaːntıdʒ] *n* **1.** əlverişsiz vəziyyət; **to be at a ~** əlverişsiz vəziyyətdə olmaq; **to put *smb.* at a ~** bir kəsi çətin vəziyyətə salmaq; **2.** defekt, çatışmazlıq, ziyan, zərər; **to sell to ~** ziyana satmaq

disadvantageous [ˌdısædvaːnˈteıdʒəs] *adj* faydasız, əlverişsiz, sərfəsiz, pis; **in a ~ position** əlverişsiz / pis vəziyyətdə

disagree [ˌdısəˈgriː] *v* **1.** razılaşmamaq, müxtəlif fikirdə olmaq; **to ~ with *smb.* over a matter** bir məsələdə bir kəslə razılaşmamaq; **2.** mübahisə etmək, höcətləşmək, sözə gəlmək; *Even friends sometimes disagree Hətta dostlar da bəzən mübahisə edirlər;* **3.** (**to, with**) razılıq verməmək; **to ~ to the amendment** düzəlişə razılıq verməmək; **4.** ziyan etmək / vermək, pis təsir göstərmək; **to ~ with** ziyan etmək, pis təsir etmək (*yemək və ya iqlim haq.*); *Chocolate always disagrees with me Şokolad mənə həmişə pis təsir edir;* **5.** zidd olmaq, uyğun gəlməmək; uyuşmamaq; *These 2 reports of the accident disagree Hadisə haqqında olan bu iki məlumat uyğun gəlmir*

disagreeable [ˌdısəˈgriːəbl] *adj* pis, xoşagəlməz, iyrənc, mənfur; **~ weather** mənfur hava

disagreement [ˌdısəˈgriːmənt] *n* **1.** fərq, təfavüt, ayrılıq; uyğunsuzluq, ziddiyyət;

~ **between the two reports** iki məlumat arasında uyğunsuzluq; **2.** fikir ayrılığı, narazılıq, ixtilaf, nifaq; **3.** pislik, toqquşma, çəkişmə, ixtilaf, mübahisə; anlaşılmazlıq

disallow [ˌdɪsəˈlau] *v* **1.** rədd / imtina etmək, rədd cavabı vermək; **to ~ a claim** *hüq.* iddianı rədd etmək; **2.** saymamaq, hesaba almamaq; **to ~ a goal** qolu saymamaq (*futbol oyununda*)

disappear [ˌdɪsəˈpɪəʳ] *v* **1.** görünməmək, gözdən itmək, görünməz olmaq; *The ship disappeared Gəmi gözdən itdi / görünməz oldu;* **2.** itmək, yox / qeyb olmaq, tapılmamaq; *My keys have disappeared off the table Mənim açarlarım stolun üstündən yoxa çıxıb*

disappearance [ˌdɪsəˈpɪərəns] *n* gözdən itmə, yox / qeyb olma; qeybə / yoxa çıxma; *At first nobody noticed the child's disappearance Əvvəlcə uşağın itməsini heç kim hiss etmədi*

disappoint [ˌdɪsəˈpɔɪnt] *v* **1.** məyus / naümid etmək; **to ~ *smb.*** bir kəsi məyus etmək; *I was disappointed not to see him there Onu orada görə bilmədiyim üçün məyus oldum;* **2.** boşa çıxartmaq, pozmaq, alt-üst etmək (*planı, ümidi və s.*); **to ~ *smb.*'s hope** bir kəsin ümidini boşa çıxartmaq; **to ~ *smb.*'s plan** bir kəsin planını pozmaq

disappointing [ˌdɪsəˈpɔɪntɪŋ] *adj* **1.** pis, təmin etməyən, kifayətləndirməyən; **2.** məyus / dilxor / pərişan edən; *What disappointing news! Nə dilxor / pərişan edici xəbər!*

disappointment [ˌdɪsəˈpɔɪntmənt] *n* ümidsizlik, ümidi kəsilmə / boşa çıxma, məyusluq, məyus olma; **to feel ~** məyusluq / ümidsizlik hiss etmək; **to give *smb.* ~** bir kəsin ümidini doğrultmamaq; **to suffer ~s** məyusluğa düçar olmaq

disapproval [ˌdɪsəˈpruːvəl] *n* bəyənməmə, pisləmə; *He shook his head in disapproval O, başını narazı halda silkələdi*

disapprove [ˈdɪsəˈpruːv] *v* bəyənməmək, pisləmək, qınamaq; **to ~ *smb.*** bir kəsi qınamaq; **to ~ of an action** bir hərəkəti pisləmək

disappovingly [ˈdɪsəˈpruːvɪŋlɪ] *adv* pis, narazı halda; **to look at *smb.* ~** bir kəsə narazı halda baxmaq

disarm [dɪsˈaːm] *v* **1.** silahsızlaşdırmaq, silahını almaq; tərk-silah etmək; **to ~ *one's* opponent** düşməni tərk-silah etmək; *həm də məc.* düşmənin silahını əlindən almaq / vurub salmaq; **2.** sakitləşdirmək, soyutmaq, iqtidarını əlindən almaq; **to ~ *smb.*'s anger** bir kəsin acığını / hirsini soyutmaq

disarmament [dɪsˈaːməmənt] *n* silahsızlaşdırma, tərk-silah; **general and complete ~** tam və hamılıqla tərk-silah

disarrange [ˈdɪsəˈreɪndʒ] *v* dağıtmaq, pozmaq, qatışdırmaq; **to ~ *one's* hair** saçını qatışdırmaq

disassemble [ˌdɪsəˈsembl] *v tex.* sökmək; **to ~ an engine** motoru / mühərriki sökmək

disaster [dɪˈzaːstəʳ] *n* fəlakət, müsibət, bəla, bədbəxtlik; **to bring ~ upon *smb.*** bir kəsə bədbəxtlik gətirmək; **to meet with ~** fəlakətə / bəlaya düçar olmaq; **an air / sea / train ~** havada / dənizdə / dəmir yolunda fəlakət

disastrous [dɪˈzaːstrəs] *adj* fəlakətli, bəlalı; müsibətli; fəlakət / bədbəxtlik gətirən; **a ~ flood** məhvedici daşqın; **~ consequences** fəlakətli nəticələr; **a ~ mistake** fəlakətli səhv

disavow [ˌdɪsəˈvau] *v* danmaq, imtina etmək, inkar etmək; etiraf etməmək; **to ~ *one's* signature** öz imzasından imtina etmək; **to ~ *one's* daughter / son** qızından / oğlundan imtina etmək

disband [dɪsˈbænd] *v hərb.* ləğv etmək, buraxmaq, dağıtmaq; **to ~ an army** ordunu buraxmaq

disbelief [ˈdɪsbɪˈliːf] *n* inanmama, etimad etməmə, inamsızlıq

disc [dɪsk] *n* = **disk**

discard [dɪsˈkaːd] *v* **1.** imtina etmək, vaz keçmək, rədd etmək; **to ~ a hypothesis** fərziyyəni qəbul etməmək; **to ~ old friends** köhnə dostlardan imtina etmək; **2.** çıxartmaq, soyunmaq; **to ~ *one's* winter clothes in spring** qış paltarlarını yazda çıxartmaq / soyunmaq

discern [dɪˈsəːn] *v* **1.** görmək, seçmək; **to ~ a spire in the distance** uzaqda dağın zirvəsini görmək; **2.** hiss etmək; **to ~ an odour** iy / qoxu hiss etmək; **3.** anlamaq,

başa düşmək, görmək; **to ~ no difference** heç bir fərq görməmək

discernible [dɪˈsəːnəbl] *adj* görünən, görünə bilən, gözəçarpan, gözə çarpa bilən; **~ signs of economic recovery** iqtisadi dirçəlişin gözə çarpan əlamətləri

discerning [dɪˈsəːnɪŋ] *adj* ağıllı, fərasətli, gözüaçıq, açıqgözlü; **a ~ man** ağıllı / gözüaçıq adam

discharge[1] [dɪsˈtʃaːdʒ] *n* **1.** tərxis olunma, buraxılma (*ordudan*); *After his discharge from the army, he went to Canada Ordudan tərxis olunduqdan sonra o, Kanadaya getdi;* **2.** boşaltma, boşaldılma; **~ of a ship** gəmini boşaltma; **the accidental ~ of a rifle** tüfəngin təsadüfən açılması; **3.** ifrazat; tökmə, boşaltma, buraxma; **~ of water from a lake** suyu göldən buraxma / boşaltma; **nazal ~** burundan gələn ifrazat; **4.** yerinə yetirmə, ifa etmə; **~ of *one's* duties** vəzifə borcunu yerinə yetirmə

discharge[2] [dɪsˈtʃaːdʒ] *v* **1.** boşaltmaq; **to ~ a ship** gəmini boşaltmaq; **2.** boşaltmaq (*tüfəngi və s.*), atəş açmaq, açılmaq; **3.** ifraz etmək, püskürmək, tullamaq; buraxmaq, açıb buraxmaq (*suyu, tüstünü və s.*); tökmək, boşaltmaq; **4.** *məc.* boşaltmaq (*ürəyini*), yüngülləşdirmək; tökmək; **to ~ *one's* anger upon *smb.*** acığını bir kəsin üstünə tökmək; **5.** (*Əsasən məchul növdə işlənir*) işdən çıxartmaq, vəzifədən azad etmək; *He was discharged from the police force for his illness O, xəstəliyinə görə polis sıralarından azad edildi;* **6.** buraxmaq; tərxis etmək; **to ~ a patient from hospital** xəstəni xəstəxanadan buraxmaq; **to ~ a soldier** əsgəri tərxis etmək

disciple [dɪˈsaɪpl] *n* şagird, davamçı

discipline[1] [ˈdɪsɪplɪn] *n* **1.** intizam, nizam-intizam; **military ~** hərbi intizam; **to keep ~** nizam-intizama riayət etmək; **2.** elm sahəsi, fənn; *History is one of the disciplines studied at school Tarix məktəbdə öyrənilən fənlərdən biridir;* **3.** cəza; *The child needs discipline Bu uşağa cəza vermək lazımdır*

discipline[2] [ˈdɪsɪplɪn] *v* **1.** nizam-intizam yaratmaq; *Parents must discipline their children Valideynlər öz uşaqlarına nizam-intizam öyrətməlidirlər;* **2.** cəzalandırmaq, cəza vermək; *Anyone who breaks the law will be severely disciplined Qanunu pozan hər bir kəs ciddi cəzalandırılacaqdır*

disclaim [dɪsˈkleɪm] *v* **1.** imtina etmək, üz döndərmək, əl çəkmək; **to ~ an estate** mülk / malikanə hüquqlarından imtina etmək; **2.** inkar etmək, rədd etmək

disclose [dɪsˈklouz] *v* açıqlamaq, üstünü açmaq, aşkar etmək, açıq demək; **to refuse to ~ *one's* name** adını açıqlamaqdan imtina etmək / boyun qaçırmaq

disclosure [dɪsˈklouʒəʳ] *n* açma, açılma; üstünü açma, üstü açılma; **the magazine's ~ of defence secrets** jurnal tərəfindən müdafiə sirlərinin üstünün açılması

discomfit [dɪsˈkʌmfɪt] *v* **1.** planı pozmaq, plana şətəl qatmaq / pəl vurmaq; **2.** pərt etmək; utandırmaq, karıxdırmaq

discomfiture [dɪsˈkʌmfɪtʃəʳ] *n* **1.** planın pozulması / puça çıxması; **2.** özünü itirmə, pərt olma, çaşıb qalma, karıxma

discomfort [dɪsˈkʌmfət] *n* narahatlıq, naqolaylıq; çətinlik; **~ of traffic** yolda hərəkətin çətinliyi; **the ~ of camping in the mountain** dağda düşərgə salmağın narahatlığı

disconcert [ˌdɪskənˈsəːt] *v* **1.** pərt / dilxor etmək, utandırmaq; **2.** pozmaq, şətəl qatmaq, pəl vurmaq (*plana*)

disconnect [ˈdɪskəˈnekt] *v* **1.** kəsmək (*suyu, qazı, telefonu və s.*); **to ~ electricity** elektriki kəsmək; **to ~ gas** qazı kəsmək; **2.** (**from**) ayırmaq, bir-birindən aralamaq; əlaqəsini kəsmək; **to ~ a TV from the power supply** televizoru elektrik xəttindən ayırmaq

disconnected [ˌdɪskəˈnektɪd] *adj* əlaqəsiz, dolaşıq, qarışıq, rabitəsiz; **~ speech** əlaqəsiz nitq

disconsolate [dɪsˈkɔnsəlɪt] *adj* çox kədərli, təsəlli tapmayan, çarəsiz, ümidsiz; **her ~ face** onun kədərli sifəti

discontent [ˈdɪskənˈtent] *n* narazılıq, məmnuniyyətsizlik; narazı olma

discontented [ˈdɪskənˈtentɪd] *adj* narazı; **to be ~ with *one's* lot / with *one's* position** öz taleyindən / vəziyyətindən narazı olmaq; **~ with *one's* job** işindən narazı

discontinue [ˌdɪskən'tɪnjuː] *v* kəsmək, dayandırmaq, saxlamaq, nəhayət vermək; **to ~ *one's* work** işini dayandırmaq; **to ~ *one's* habit** vərdişindən əl çəkmək

discontinuous ['dɪskən'tɪnjuəs] *adj* fasiləli, arasıkəsilən, qeyri-müntəzəm; qırıq-qırıq, kəsik-kəsik

discord ['dɪskɔːd] *n* **1.** fikir ayrılığı, ixtilaf, ziddiyyət, narazılıq; **~ between brothers / governments** qardaşlar / dövlətlər arasında narazılıq; **2.** ahəngsizlik, disharmoniya (*musiqidə*)

discordant [dɪs'kɔːdənt] *adj* **1.** zidd, bir-birinə zidd olan, ziddiyyətli; **~ views** ziddiyyətli baxışlar / fikirlər; **2.** *mus.* həmahəng olmayan; köklənməmiş (*musiqi aləti haq.*)

discount[1] ['dɪskaunt] *n* güzəşt; **to give 10% ~ for cash** nağd pulla ödədikdə 10 % güzəşt etmək; **at a ~** güzəştlə

discount[2] ['dɪskaunt] *v* **1.** *mal.* diskont etmək; **2.** əhvalını pozmaq, qanını qaraltmaq, ovqatını təlx etmək; **to ~ *smb.'s* enjoyment** bir kəsin əhvalını / kefini korlamaq; **3** hesaba / nəzərə almamaq, əhəmiyyət verməmək, məhəl qoymamaq; **to ~ *smb.'s* opinion** bir kəsin rəyini nəzərə almamaq

discourage [dɪs'kʌrɪdʒ] *v* **1.** ruhdan salmaq, məyus etmək, ümidsizliyə düçar etmək; **to ~ *smb.*** bir kəsi ruhdan salmaq; **2.** fikrindən daşındırmaq, həvəsdən salmaq, həvəsini öldürmək; *He discouraged them from going to the beach O onların çimərliyə getmək həvəsini öldürdü*

discouraging [dɪs'kʌrɪdʒɪŋ] *adj* kədərləndirici, məyusedici; **a ~ reply** məyusedici cavab; **a ~ result** məyusedici nəticə

discourse[1] [dɪs'kɔːs] *n* mühazirə, nitq, danışma; **to deliver a ~** nitq söyləmək

discourse[2] [dɪs'kɔːs] *v* natiqlik etmək, fikir söyləmək; **to ~ upon / of *smth.*** bir şey haqqında mühakimə yürütmək; traktat / elmi əsər yazmaq

discourteous [dɪs'kɜːtjəs] *adj* tərbiyəsiz, ədəbsiz, qaba

discover [dɪs'kʌvə'] *v* **1.** kəşf etmək, tapmaq; **to ~ a new island** yeni ada kəşf etmək; **2.** öyrənmək, bilmək, aşkar etmək, üstünü açmaq; **to ~ a plot** sui-qəsdin üstünü açmaq; *Did you discover who did it? Bunu kimin etdiyini sən / siz öyrəndinmi / öyrəndinizmi?*

discoverer [dɪs'kʌvərə'] *n* tədqiqatçı, ilk kəşf edən

discovery [dɪs'kʌvərɪ] *n* **1.** kəşf etmə / edilmə, kəşf; **~ of oil** neftin kəşfi; **to make a great ~** böyük kəşf etmək; **2.** aşkar / müəyyən etmə; aşkar / müəyyən edilmə; aşkar olma; aşkarlanma

discredit[1] [dɪs'kredɪt] *n* **1.** şübhə, inamsızlıq, etibarsızlıq, etimadsızlıq; **to throw / to cast ~ on** şübhə altına almaq; **2.** hörmətdən / etibardan / nüfuzdan salma; **to bring ~ upon oneself** özünü nüfuzdan / hörmətdən salmaq; **to bring *smb.* into ~** bir kəsi hörmətdən salmaq

discredit[2] [dɪs'kredɪt] *v* **1.** etibar etməmək, şübhələnmək, inanmamaq, şübhə altına almaq; **to ~ a report** məlumata inanmamaq; *There is no reason to discredit what she says Onun dediyinə inanmamağa heç bir əsas yoxdur*; **2.** hörmətdən / nüfuzdan / etibardan / gözdən salmaq; **to ~ oneself** özünü hörmətdən salmaq

discreet [dɪs'kriːt] *adj* ehtiyatlı; düşüncəli, dərrakəli, ağıllı; təmkinli; **~ diplomat** ehtiyatlı / təmkinli diplomat

discrepancy [dɪs'krepənsɪ] *n* uyğun gəlməmə, müvafiq olmama, düz gəlməmə; uyğunsuzluq, fikir ayrılığı, fərq

discrete [dɪ'skriːt] *adj* dağınıq, pərakəndə, ayrı-ayrı; **a series of ~ events** bir sıra hadisələr silsiləsi

discretion [dɪs'kreʃn] *n* **1.** ehtiyat, ehtiyatlılıq, ehtiyatkarlıq, düşüncəlilik, ağıllılıq; *She acted with considerable discretion O, çox ağılla / dərrakə ilə hərəkət etdi*; **age of ~, years of ~ 1)** kamillik dövrü / illəri; **2)** yetkinlik / kamillik yaşı; **to act with ~** ehtiyatla hərəkət etmək; **2.** səlahiyyət, ixtiyar; **large ~** geniş səlahiyyət / ixtiyar; *It's within my discretion to go or not Gedib, yaxud getməmək mənim işimdir;*

◊ *Discretion is the better part of valour at. söz ≡ Ehtiyat igidin yaraşığıdır*

discriminate [dɪs'krɪmɪneɪt] *v* **1.** fərqləndirmək, fərq / təfavüt qoymaq; **to ~ red from scarlet** qırmızını al-qırmızıdan fərqləndirmək; **to ~ between fact and fancy** faktı uydurmadan fərqləndirmək; *We don't discriminate people on grounds of age, sex or race Biz adamları yaşına, cinsinə və ya irqinə görə fərqləndirmirik*; **2.** qərəzlə yanaşmaq; ayrı-seçkilik etmək / göstərmək; **to ~ against *smb.'s* friends** bir kəsin dostlarına qərəzlə yanaşmaq

discriminating [dɪs'krɪmɪneɪtɪŋ] *adj* tələbkar, fərqləndirməyi / seçməyi bacaran; **~ customer** tələbkar müştəri / alıcı

discrimination [dɪsˌkrɪmɪ'neɪʃn] *n* **1.** fərqləndirə bilmə qabiliyyəti; **to show ~ in *smth.*** bir şeydən başı çıxmaq; **to show ~ in *one's* choice of friends** dost seçməyi bacarmaq; **2.** ayrı-seçkilik, ögey-doğmalıq

discursive [dɪs'kɜːsɪv] *adj* qarışıq, dolaşıq, bir-birinə zidd; **to write in a ~ style** qarışıq üslubda yazmaq

discuss [dɪs'kʌs] *v* müzakirə / diskussiya etmək; götür-qoy etmək; **to ~ a question / a problem** məsələ / problem müzakirə etmək

discussion [dɪs'kʌʃn] *n* müzakirə, diskussiya; mübahisə; **lively / keen / fruitful ~** canlı / kəskin / məhsuldar müzakirə; **heated ~** qızğın müzakirə; **to have / to hold a ~ about *smth.*** bir şeyi müzakirə etmək; **the question under ~** müzakirə olunan məsələ

disdain[1] [dɪs'deɪn] *n* nifrət; etinasızlıq, saymazlıq, sayğısızlıq, laqeydlik, etinasızlıq / sayğısızlıq göstərmə; **to treat *smb.* with ~** bir kəsə etinasızlıq / laqeydlik göstərmək

disdain[2] [dɪs'deɪn] *v* nifrət etmək, alçaq nəzərlə / xor / həqarətlə baxmaq; məhəl qoymamaq; **to ~ flattery** yaltaqlığa nifrət etmək;

disdainful [dɪs'deɪnfl] *adj* etinasız, saymaz, sayğısız, laqeyd, lovğa, təkəbbürlü, dikbaş; **a ~ smile** lovğa / təkəbbürlü təbəssüm; **a ~ air** lovğa görkəm

disease [dɪ'ziːz] *n* xəstəlik; **infectious ~s** yoluxucu xəstəliklər; **to suffer from a ~** xəstəlikdən əziyyət çəkmək

diseased [dɪ'ziːzd] *adj* xəstə, xəstələnmiş; **~ kidneys** xəstə böyrəklər; **~ plants** xəstə bitkilər; **a ~ society** *məc.* xəstə cəmiyyət

disembark ['dɪsɪm'bɑːk] *v* **1.** boşaltmaq, endirmək, düşürmək (*yükü*); **2.** düşmək, düşürmək

disenchant ['dɪsɪn'tʃɑːnt] *v* cadudan / sehrdən azad etmək

disengage ['dɪsɪn'geɪdʒ] *v* **1.** azad etmək, buraxmaq, ayırmaq, seçmək; **to ~ *one's* hand** əlini buraxmaq; **to ~ oneself from an obligation** özünü məsuliyyətdən azad etmək; **2.** *hərb.* vuruşdan / döyüşdən çıxmaq; ordunu çıxarmaq (*döyüşdən*)

disengaged ['dɪsɪn'geɪdʒd] *adj* azad, boş, məşğul olmayan

disentangle [ˌdɪsɪn'tæŋgl] *v* **1.** açmaq, açıb / çəkib çıxartmaq; qurtarmaq (*çətin / çıxılmaz vəziyyətdən*); azad etmək; **2.** seçmək, ayırd etmək; **to ~ a few facts from a mass of fable** bir neçə faktı bir aləm uydurmanın içindən ayırd etmək; **3.** açmaq; **to ~ a knot** düyünü açmaq

disfavour ['dɪs'feɪvə'] *n* **1.** bəyənməmə, pisləmə; məzəmmət, töhmət; **to regard *smb.* with ~** bir kəsi bəyənməmək; **2.** gözdən salma / düşmə, etibardan düşmə; **to fall / to come into ~** gözdən düşmək, etibarını itirmək; **3.** zərər, ziyan; **to / in (the) ~ of *smb.*** bir kəsin ziyanına

disfigure [dɪs'fɪgə'] *v* eybəcərləşdirmək, çirkinləşdirmək, eybəcər hala salmaq; **to ~ a face** sifəti eybəcər hala salmaq; *The accident disfigured him for life Bədbəxt hadisə onu ömürlük eybəcər hala saldı*

disgrace[1] [dɪs'greɪs] *n* **1.** rüsvayçılıq, biabırçılıq, bədnamlıq; **to bring ~ upon *smb.*** bir kəsi rüsvay etmək; *You are a disgrace to your family Sən / Siz ailəni / ailənizi rüsvay edirsən / edirsiniz*; **2.** gözdən / etibardan düşmə

disgrace[2] [dɪs'greɪs] *v* biabır / rüsvay / bədnam etmək, ləkələmək; **to ~ oneself** özünü biabır / rüsvay etmək

disgraceful [dɪs'greɪsful] *adj* biabırçı, rüsvayçı; **~ behaviour** biabırçı davranış

disgruntle [dɪs'grʌntl] *v* narazılıq törətmək, acıqlandırmaq, hirsləndirmək

disgruntled [dɪs'grʌntld] *adj* narazı, acıqlı, hirsli; acıqlandırılmış, hirsləndirilmiş; **a ~ look** hirsli baxış

disguise[1] [dɪs'gaɪz] *n* **1.** maskalama, maskalanma; ört-basdır etmə / edilmə; pərdələmə, pərdələnmə; gizlətmə; **to make no – of *one's* feelings** öz hisslərini gizlətməmək; **to grow a beard as a –** maskalanmaq üçün saqqal qoymaq; **2.** maska, dəyişdirilmiş xarici görünüş; **a peasant in –** başqa paltar geyinmiş kəndli; **3.** aldadıcı görkəm, iç üz, əsl sifət; üstüörtülü; **to throw off all –** maskasını atmaq, iç üzünü göstərmək

disguise[2] [dɪs'gaɪz] *v* **1.** maskalamaq, maska taxmaq (*üzünə*); gizlətmək (*hərbi obyektləri və s.*); ört-basdır etmək, pərdələmək, dəyişdirmək; qiyafəsini dəyişmək; **to – *one's* feelings / intentions** öz hisslərini / niyyətlərini gizlətmək; **to – oneself in a woman's dress** qadın paltarı geyməklə maskalanmaq; **to – *one's* voice** səsini dəyişmək; **2.** təhrif etmək, gizlətmək; **to – truth** həqiqəti təhrif etmək

disgust[1] [dɪs'gʌst] *n* nifrət; ikrah; **to excite – in *smb.*** bir kəsdə nifrət / ikrah oyatmaq; **to do *smth.* in –** bir şeyi ikrah hissi ilə etmək

disgust[2] [dɪs'gʌst] *v* nifrət / ikrah oyatmaq; *His action disgusted everybody Onun hərəkəti hamıda ikrah doğurdu*

disgusting [dɪs'gʌstɪŋ] *adj* çox pis, iyrənc, çirkin, mənfur, murdar; **– habits** murdar vərdişlər; **– food** çox pis yemək

dish[1] [dɪʃ] *n* **1.** qab; **a glass –** şüşə qab; **2.** boşqab, dövrə, iri nimçə; **the – es** *top.* qab-qacaq; **to wash / to dry / to put away the – es** qab-qacağı yumaq / qurutmaq / yığışdırmaq; **3.** yemək, xörək; **vegetable / meat –** tərəvəz / ət xörəyi; **to serve a –** yemək vermək

dish[2] [dɪʃ] *v* **1.** (*daha çox* **to – up**) qaba qoymaq; xörək çəkmək; **to – (up) a meal** stola xörək vermək; **2.** aldatmaq; tovlamaq, kələk / hiylə / fırıldaq gəlmək; **to – *one's* political opponents** siyasi rəqiblərini aldatmaq; **3.** qarışdırmaq, dolaşdırmaq, qatışdırmaq; **to – *smb.'s* schemes** bir kəsin planını dolaşdırmaq

dishcloth ['dɪʃklɔθ] *n* **1.** mətbəx dəsmalı / məhrəbası; **2.** qab yumaq üçün əsgi / cındır

dishearten [dɪs'hɑ:tn] *v* həvəsdən / ruhdan salmaq, məyus / ümidsiz etmək; *Don't be disheartened by this failure Bu uğursuzluğa görə həvəsdən düşmə / düşməyin*

dishevel [dɪ'ʃevəl] *v* **1.** əzmək (*paltarı*); **2.** qarışdırmaq, pırtlaşdırmaq, dolaşdırmaq (*saçı*)

dishevelled [dɪ'ʃevəld] *adj* **1.** əzilmiş, dağılmış (*paltar və s.*); **2.** dağınıq, pərişan, pırtlaşıq (*saç*); **– hair** pırtlaşıq saç

dishonest [dɪs'ɔnɪst] *adj* namussuz, şərəfsiz; əyri, ləyaqətsiz, pozğun; vicdansız

dishonour[1] [dɪs'ɔnə'] *n* namussuzluq, biabırçılıq, rüsvayçılıq, həqarət, təhqir; **to bring – on *one's* family** ailəsinə rüsvayçılıq gətirmək

dishonour[2] [dɪs'ɔnə'] *v* **1.** ləkələmək, biabır / rüsvay etmək, bədnam etmək; **to – *one's* name** özünü rüsvay etmək; **2.** dönmək, danmaq, inkar etmək; **to – *one's* word** sözündən dönmək; **to – *one's* promise** vədindən qaçmaq / dönmək

dishonourable [dɪs'ɔnərəbl] *adj* **1.** biabırçı, rüsvayçı; **– action** rüsvayçı hərəkət; **2.** şərəfsiz; arsız, abırsız; əclaf

dish-wash ['dɪʃwɔʃ] *n* çirkab, çirkli su, qab suyu, yaxantı

dish-washer ['dɪʃwɔʃə'] *n* qabyuyan; qabyuyan maşın

disillusion[1] [ˌdɪsɪ'lu:ʒn] *n* ümidi kəsilmə / boşa çıxma, məyus olma; ümidsizlik

disillusion[2] [ˌdɪsɪ'lu:ʒn] *v* ümidini boşa çıxartmaq, əlini soyutmaq, həvəsdən salmaq; illüziyanı dağıtmaq

disinclination [ˌdɪsɪnklɪ'neɪʃn] *n* istəməmə, meyli olmama, xoşlamama, ürəyə yatmama; **– to meet *smb.*** bir kəslə görüşməyi xoşlamama; **to have a – for *smth.*** bir şeyə həvəs / meyl göstərməmə

disincline ['dɪsɪn'klaɪn] *v* həvəsdən salmaq, həvəsini öldürmək / soyutmaq; ikrah təlqin etmək; *He felt disinclined for / to sleep Onun yatmağa meyli / həvəsi yox idi*

disinfect [ˌdɪsɪn'fekt] *v* dezinfeksiya etmək

disinfectant [ˌdɪsɪn'fektənt] *n* dezinfeksiya dərmanı

disingenuous [ˌdɪsɪn'dʒenjuəs] *adj* səmimiyyətsiz, qeyri-səmimi, ikiüzlü

disinherit ['dɪsɪn'herɪt] *v* varislikdən məhrum etmək

disinheritance [ˌdɪsɪn'herɪtəns] *n* varislikdən məhrum etmə

disintegrate [dɪs'ɪntɪgreɪt] *v* **1.** parça-parça olmaq, parçalanmaq; *The plane fell into the mountain and disintegrated Təyyarə dağa düşdü və parça-parça oldu*; **2.** xırdalamaq, parçalamaq; parçalanmaq, tərkib hissələrinə ayrılmaq; **3.** zəifləmək, birliyini itirmək, dağılmaq; *The family is starting to disintegrate Ailə dağılmağa başlayır*

disintegration [dɪsˌɪntɪ'greɪʃn] *n* dağılma, məhv olma, parçalanma, pozulma, süqut; **the – of the colonial system** müstəmləkə sisteminin dağılması / süqutu; **the gradual – of traditional values** ənənəvi dəyərlərin tədrici məhv olması

disintrested [dɪs'ɪntrəstɪd] *adj* marağı / mənfəəti olmayan; təmənnasız, şəxsi mənfəəti olmayan; **– help** təmənnasız kömək

disjoin [dɪs'dʒɔɪn] *v* ayırmaq, əlaqəsini kəsmək; ayrılmaq, əlaqəsi kəsilmək

disjointed [dɪs'dʒɔɪntɪd] *adj* **1.** ayrılmış (*tərkib hissələrinə*), parçalanmış; **2.** rabitəsiz, qarışıq, bir-birilə uyuşmayan (*fikir, nitq haq.*); **a – film** rabitəsiz / qarışıq film

disk [dɪsk] *n* **1.** disk; halqa; dairəşəkilli lövhə; **2.** qrammofon / patefon valı

dislike[1] [dɪs'laɪk] *n* istəməmə, xoşlamama, xoşu gəlməmə, ədavət, sevməmə, qərəz; antipatiya; **likes and –s** simpatiya və antipatiya; **to show a strong – for / to / of *smb.*** bir kəsdən zəhləsi getmək / xoşu gəlməmək; *I have a strong / hearty dislike of modern music Mənim müasir musiqidən lap zəhləm gedir*

dislike[2] [dɪs'laɪk] *v* xoşlamamaq, xoşu gəlməmək, zəhləsi getmək, sevməmək; **to – *smb.* / *smth.*** bir kəsi / şeyi xoşlamamaq; *I like cats but dislike dogs Mənim pişiklərdən xoşum gəlir, lakin itlərdən zəhləm gedir*

dislocate ['dɪsləkeɪt] *v* **1.** *tib.* çıxartmaq, burxutmaq; **to – *one's* ankle** topuğunu burxutmaq; **2.** pozmaq, riayət / əməl etməmək; şətəl qatmaq; **to – traffic** hərəkəti pozmaq; **to – affairs** işləri korlamaq

dislocation [ˌdɪslə'keɪʃn] *n* **1.** *tib.* çıxıq; **2.** pozma, pozulma; pozğunluq, qarışıqlıq

dislodge [dɪs'lɔdʒ] *v* **1.** sıxışdırıb çıxartmaq; kənar etmək, aradan götürmək; tərpətmək; **to – a chairman** sədri çıxartmaq; **to – a lid** qapağı tərpətmək; **2.** *hərb.* vurub çıxartmaq (*müəyyən mövqedən*); **to – the enemy from a hill** düşməni vurub yüksəklikdən çıxartmaq; **3.** vurub salmaq; *The wind dislodged some tiles from the roof Külək damdan bir neçə kirəmiti vurub saldı*

disloyal [dɪs'lɔɪəl] *adj* vəfasız, etibarsız; xain, xəyanətkar, əhdi pozan; **to be – to *one's* country** vətəninə xain çıxmaq

disloyalty [dɪs'lɔɪəltɪ] *n* vəfasızlıq, etibarsızlıq, xəyanətkarlıq

dismal ['dɪzməl] *adj* **1.** əzici, sıxıcı, ağır, nəhs; **– weather** ağır hava; **– failure** ağır məğlubiyyət; **– surroundings** əzici / sıxıcı mühit; **2.** qaranlıq; kədərli, qəmgin, dilxor; **– rooms** qaranlıq otaqlar; **a – song** kədərli / qəmgin mahnı

dismantle [dɪs'mæntl] *v* sökmək; **to – and repair a faulty motor** qüsurlu motoru söküb təmir etmək; **to – a roof of the house** evin damını sökmək

dismay[1] [dɪs'meɪ] *n* həyəcan; təlaş, təşviş; qorxu, vahimə; **in –** təlaş / vahimə içərisində

dismay[2] [dɪs'meɪ] *v* həyəcana / çaxnaşmaya / vəlvələyə / təşvişə salmaq, narahat etmək, qorxutmaq, qorxuya salmaq; *The news dismayed him Xəbər onu təşvişə saldı*

dismiss [dɪs'mɪs] *v* **1.** işdən çıxartmaq / azad etmək; **to – a servant / an official** qulluqçunu / məmuru işdən çıxartmaq; **2.** *hərb.* buraxmaq, tərxis etmək; **to be – ed from the army / from service** ordudan buraxılmaq / tərxis olunmaq; **3.** buraxmaq; *The teacher dismissed the class 10 minutes early Müəllim sinfi 10 dəqiqə tez buraxdı*; **4.** atmaq, rədd etmək; qovmaq, çıxartmaq; **to – doubts** şübhələri rədd etmək; **5.** dayandırmaq, qurtarmaq (*müzakirəni*); **to – the issue** məsələnin müzakirəsini dayandırmaq

dismissal [dɪs'mɪsl] *n* işdən azad etmə / çıxartma

dismount [dɪs'maunt] *v* **1.** düşmək, enmək; **to – from a bicycle** velosipeddən düş-

mək; **2.** götürmək, düşürmək; **to ~ a statue from the pedestal** heykəli pyedestaldan düşürmək

disobedience [ˌdɪsəˈbiːdjəns] *n* itaətsizlik, itaət etməmə, tabe olmama, qulaq asmama

disobedient [ˌdɪsəˈbiːdjənt] *adj* sözə baxmayan / qulaq asmayan, itaət etməyən; **a ~ child** sözə baxmayan uşaq

disobey [ˈdɪsəˈbeɪ] *v* qulaq asmamaq, tabe olmamaq; **to ~ *one's* parents** valideynlərinə qulaq asmamaq / tabe olmamaq; **to ~ the order** qayda-qanuna tabe olmamaq

disorder [dɪsˈɔːdəʳ] *n* **1.** nizamsızlıq, qarmaqarışıqlıq, qarışıqlıq, səliqəsizlik; **2.** kütləvi iğtişaş, şuluqluq, çaxnaşma, narahatlıq; **3.** pozğunluq, xəstəlik; **mental ~** ruhi pozğunluq; **a stomach ~** mədə pozulması

disorderly[1] [dɪsˈɔːdəlɪ] *adj* səliqəsiz, qarışıq, qarmaqarışıq, nizamsız; **a ~ room** səliqəsiz otaq; **a ~ heap of clothes** bir yığın qarmaqarışıq paltar; **papers to be in a ~ state** qarmaqarışıq vəziyyətdə olan kağızlar; **a ~ demonstration** nizamsız / qarmaqarışıq nümayiş

disorganization [dɪsˌɔːgənaɪˈzeɪʃn] *n* pozğunluq salma, intizamsızlıq törətmə, nizamsızlıq, qarışıqlıq, qaydasızlıq

disorganize [dɪsˈɔːgənaɪz] *v* pozğunluq salmaq, intizamsızlıq törətmək / salmaq; qaydanı pozmaq

disorganized [dɪsˈɔːgənaɪzd] *adj* pis təşkil edilmiş / olunmuş, qeyri-mütəşəkkil; **a ~ lesson** pis təşkil edilmiş dərs

disown [dɪsˈoun] *v* etiraf etməmək, imtina / inkar etmək; **to ~ *one's* opinion** öz fikrindən imtina etmək; **to ~ *one's* son / daughter** öz oğlundan / qızından imtina etmək

disparage [dɪsˈpærɪdʒ] *v* qiymət verməmək, lazımı qədər qiymətləndirməmək; azaltmaq, əskiltmək; hörmətdən / qiymətdən salmaq; **to ~ *smb.* 's achievements** bir kəsin nailiyyətlərini lazımi dərəcədə qiymətləndirməmək

disparaging [dɪsˈpærɪdʒɪŋ] *adj* etinasız, saygısız, saymaz, laqeyd; **~ remarks** laqeyd iradlar

disparate [ˈdɪspərɪt] *adj* müqayisəedilməz; birölçüyə gəlməyən, tutuşdurula bilməyən

disparity [dɪsˈpærɪtɪ] *n* fərq, uyğunsuzluq, bərabər olmama, tənasübsüzlük, uyğunsuzluq; *There is a big disparity in their ages Onların yaşında çox böyük fərq var*

dispassionate [dɪsˈpæʃnɪt] *adj* **1.** ehtirassız, həvəssiz, şövqsüz, soyuqqanlı, sakit, dinc; **a ~ observer** soyuqqanlı / sakit müşahidəçi; **2.** qərəzsiz, tərəfkeşlik etməyən, bitərəf

dispatch[1] [dɪsˈpætʃ] *n* **1.** göndərmə, yola salma, yollama; **~ of a letter / a telegram** məktub / teleqram göndərmə; **2.** rəsmi məlumat / xəbər; **diplomatic ~es** diplomatik yazışma; **3.** cəldlik, sürət; **to do *smth.* with ~** bir şeyi cəld / sürətlə etmək

dispatch[2] [dɪsˈpætʃ] *v* **1.** göndərmək, yola salmaq, yollamaq; **to ~ troops** qoşun göndərmək; *American warships have been dispatched to the area Əraziyə amerikan hərbi gəmiləri göndərilib*; **2.** öldürmək, qətlə yetirmək; **to ~ a wounded animal** yaralı heyvanı öldürmək

dispatch-bearer [dɪsˈpætʃˌbeərəʳ] *n* diplomatik kuryer

dispel [dɪsˈpel] *v* qovmaq, dağıtmaq; yox etmək; **to ~ *smb.* 's doubts** bir kəsin şübhələrini dağıtmaq; **to ~ clouds** buludları dağıtmaq; **to ~ sorrow** dərdi / kədəri dağıtmaq

dispensable [dɪsˈpensəbl] *adj* **1.** məcburi / vacib olmayan, əhəmiyyətsiz

dispensary [dɪsˈpensərɪ] *n* **1.** dispanser; **2.** aptek, əczaxana

dispensation [ˌdɪspenˈseɪʃn] *n* **1.** bölmə, bölüşdürmə, paylama, paylanma, paylaşdırma; bölgü; **~ of pensions** təqaüdün paylanması; **~ of food** yeməyin paylanması / verilməsi; **2.** idarə etmə, yerinə yetirmə (*rəhbərliyi və s.*); **3.** icazə, rüxsət; *She needs a special dispensation to marry to her cousin Onun əmisi oğluna ərə getməsi üçün xüsusi icazə lazımdır*

dispense [dɪsˈpens] *v* **1.** bölüşdürmək, bölmək, paylamaq; təsnif etmək; vermək; **to ~ bounties** qiymətli hədiyyələr vermək; **to ~ money** pul vermək / bağışlamaq; **2.** yazmaq, vermək (*dərman*); **3.** hazırlamaq və buraxmaq (*dərman*); **~ from** azad etmək; **to ~ from duty** vəzifəni icra etməkdən / vəzifədən azad etmək; **to ~ with** keçinmək; **to ~ with *smb.* 's help** bir kəsin köməyi olmadan keçinmək

disperse [dɪsˈpəːs] *v* **1.** dağıtmaq; qovmaq; **to ~ a crowd** izdihamı / camaatı dağıtmaq; *The wind dispersed the clouds Külək buludları dağıtdı / qovdu*; **to ~ *smb.* 's doubts** bir kəsin şübhələrini dağıtmaq; **2.** dağılmaq, dağılışmaq, dağılışıb getmək; *The crowd dispersed İzdiham dağıldı / dağılışdı*

dispirited [dɪˈspɪrɪtɪd] *adj* **1.** qəmgin, kədərli, pərt, dilxor, məyus; mütəəssir, sarsılmış; hüznlü, həzin; **a ~ air** dilxor görkəm; **2.** cansız, sönük, ölgün; **~ expressions** cansız ifadələr

displace [dɪsˈpleɪs] *v* **1.** yerini dəyişdirmək, başqa yerə qoymaq; **2.** çıxartmaq (*vəzifədən*); **to ~ an officer** zabiti vəzifədən çıxartmaq; **3.** sıxışdırıb aradan çıxartmaq

displacement [dɪsˈpleɪsmənt] *n* **1.** yerdəyişmə, yeri dəyişdirmə; bir yerdən başqa yerə keçmə; **2.** *tib.* çıxma, çıxıq; **3.** əvəz etmə, dəyişdirmə, əvəz edilmə / olunma; **~ of human labour by machinery** əl əməyinin maşınla əvəz edilməsi; **4.** çıxartma, kənarlaşdırma (*vəzifədən*); **5.** sıxışdırıb aradan çıxarma; **6.** *dən.* su basımı, tonnaj; **a vessel with a ~ of 10. 000 tons** 10.000 ton su basımı olan gəmi

display[1] [dɪsˈpleɪ] *n* **1.** göstərmə, göstərilmə; nümayiş etdirmə; sərgi; **a ~ of courage** igidlik nümayiş etdirmə; **fashion ~** moda nümayişi; **~ of pictures / goods** şəkillərin / malların sərgisi; **2.** büruzə vermə, nümayiş etdirmə; **~ of loyalty** loyallıq göstərmə / nümayiş etdirmə; **3.** özünü gözə soxma, lovğalanma; **to make a ~ of *one's* knowledge** öz biliyi ilə öyünmək

display[2] [dɪsˈpleɪ] *v* **1.** göstərmək, nümayiş etdirmək; **to ~ goods in a shop-window** malları mağaza vitrinində nümayiş etdirmək; **to ~ *one's* bravery** igidliyini nümayiş etdirmək; **2.** büruzə vermək, göstərmək; **to ~ *one's* ignorance** öz nadanlığını büruzə vermək

displease [dɪsˈpliːz] *v* xoşuna gəlməmək, xoşlamamaq, zövqünə uyğun olmamaq; *The painter's colouring displeases me Bu rəssamın boyaları mənim xoşuma gəlmir*; **to be ~d to have / to do *smth.*** bir şeyi həvəssiz etmək; **to be ~d with / at *smth.*** bir şeydən razı olmamaq / xoşa gəlməmək; *I'm displeased with myself Mən özümdən razı deyiləm*

displeasing [dɪsˈpliːzɪŋ] *adj* **1.** pis, nifrət oyadan, xoşagəlməz, iyrənc, çirkin; **2.** əsəbiləşdirici, əsəbiləşdirən, qıcıqlandırıcı

displeasure [dɪsˈpleʒəʳ] *n* narazılıq, məmnuniyyətsizlik; **to incur *smb.*'s ~** bir kəsdə narazılıq yaratmaq

disposable [dɪsˈpouzəbl] *adj* birdəfəlik, atılmalı; **~ paper plates** birdəfəlik kağız boşqablar; **~ razors** birdəfəlik ülgüclər

disposal [dɪsˈpouzəl] *n* **1.** vermə; **~ of property** əmlakı vermə; **2.** əmr / sərəncam / göstəriş vermə ixtiyarı, ixtiyar; **at / in *smb.* 's ~** bir kəsin ixtiyarında; **to place / to leave *smth.* at *smb.* 's ~** bir şeyi bir kəsin ixtiyarına vermək / buraxmaq; **3.** qoyma, yerləşdirmə, yerbəyer etmə; **~ of furniture** mebeli yerləşdirmə; **~ of troops** qoşunların yerləşdirilməsi; **4.** qaydaya salma, yoluna qoyma; **~ of a question** məsələni yoluna qoyma / qaydaya salma

dispose [dɪsˈpouz] *v* **1.** yerləşdirmək, yerbəyer etmək, düzmək, sahmanlamaq; **to ~ troops** qoşunu yerləşdirmək; **2.** qaydaya salmaq; yoluna qoymaq, həll etmək; **3.** təsir altına salmaq, meylləndirmək, təhrik etmək; **to ~ *smb.* to do *smth.*** bir kəsi bir şeyi etməyə meylləndirmək / təhrik etmək; *He's well disposed towards me Onun mənə münasibəti yaxşıdır*; **to ~ of 1)** yığmaq, yığışdırmaq; **to ~ rubbish** zibili yığışdırmaq; **2)** qurtarmaq (*yeməyi, içməyi*); **to ~ of food** yeməyi qurtarmaq; **3)** hesablaşmaq; **to ~ of *one's* enemy** düşməni ilə hesablaşmaq; **4)** qurtarmaq, bitirmək; **to ~ of a piece of business** işi qurtarmaq / bitirmək; **5)** istifadə etmək; **to ~ of *one's* time** vaxtından istifadə etmək; **6)** vermək, bəxş etmək, satmaq; **to ~ of property** əmlakın sahibi olmaq; **to ~ of goods** mal satmaq;

◊ *Man proposes (but) God disposes ≅ Sən saydığını say, gör Fələk nə sayır*

disposition [ˌdɪspəˈzɪʃn] *n* **1.** xarakter, təbiət; **to be of a cruel** ~ qəddar xarakterə malik olmaq; **2.** meyilli olma; ~ **to jealousy** qısqanclığa meyilli; **3.** yerləşmə, yerləşdirmə; düzülüş, sahman; ~ **of rooms** otaqların yerləşməsi; ~ **of enemy forces** düşmən ordusunun yerləşməsi / yerləşdirilməsi

dispossess [ˈdɪspəˈzes] *v hüq.* əmlakdan məhrum etmək, əmlak hüququnu əlindən almaq; **to** ~ *smb.* **of his land** bir kəsin torpağını əlindən almaq

disproof [ˈdɪsˈpruːf] *n* təkzib, təkzib etmə / edilmə

disproportion [ˈdɪsprəˈpɔːʃn] *n* disproporsiya, nisbətsizlik, tənasübsüzlük, uyğunsuzluq; ~ **in age** yaşda disproporsiya / uyğunsuzluq

disproportionate [ˌdɪsprəˈpɔːʃnɪt] *adj* **(to)** qeyri-proporsional, uyğun olmayan / gəlməyən

disprove [ˌdɪsˈpruːv] *v* təkzib etmək; yalan olduğunu sübuta yetirmək; yalana çıxartmaq

disputable [dɪˈspjuːtəbl] *adj* mübahisəli; sübut edilməmiş / olunmamış, şübhəli; **a** ~ **question** mübahisəli məsələ; **a** ~ **claim** mübahisəli iddia

dispute[1] [dɪsˈpjuːt] *n* **1.** disput; diskussiya, mübahisə, müzakirə; **heated** ~ qızğın mübahisə / müzakirə; **bitter** ~ kəskin mübahisə; **2.** çəkişmə, münaqişə; **border** ~ sərhəd münaqişəsi; **international** ~ beynəlxalq münaqişə / çəkişmə; **beyond / out of / without** ~ şübhəsiz, heç bir şübhə doğurmayan

dispute[2] [dɪsˈpjuːt] *v* **1.** müzakirə etmək, diskussiya aparmaq, müzakirədə iştirak etmək; **to** ~ **a decision** qərarı müzakirə etmək; **to** ~ **a question** məsələ müzakirə etmək; **to** ~ **about / on / upon** *smth.* bir şey haqqında mübahisə etmək; **2.** şübhələnmək, şübhə altına almaq; höcət etmək; **to** ~ **a statement / a fact** məlumatı / faktı şübhə altına almaq

disqualification [dɪsˌkwɒlɪfɪˈkeɪʃn] *n* hüquqdan məhrum etmə, ixtisasdan məhrum etmə, idman yarışlarında iştirakdan kənarlaşdırma / kənarlaşdırılma, diskvalifikasiya etmə / edilmə; ~ **for driving while drunk** sərxoş halda maşın sürdüyünə görə sürücülük hüququndan məhrum etmə

disqualify [dɪsˈkwɒlɪfaɪ] *v* hüququnu almaq, hüququndan məhrum etmək, ixtisasdan məhrum etmək, diskvalifikasiya etmək; **to** ~ *smb.* **for the Olympic games** bir kəsi Olimpiya oyunlarında iştirak etmək hüququndan məhrum etmək

disquiet [dɪsˈkwaɪət] *v* narahat etmək, əziyyət vermək; təşvişə salmaq, rahatlığını itirmək; **to be** ~**ed** narahat olmaq

disquieting [dɪsˈkwaɪətɪŋ] *adj* narahatlıq / nigarançılıq / təlaş / təşviş doğuran; ~ **news** narahatlıq doğuran xəbərlər

disregard[1] [ˈdɪsrɪˈɡaːd] *n* **1.** diqqətsizlik, əhəmiyyət verməmə; **2.** hörmətsizlik, etinasızlıq, saymazlıq

disregard[2] [ˈdɪsrɪˈɡaːd] *v* **1.** əhəmiyyət verməmək, etinasızlıq / laqeydlik göstərmək; **to** ~ **orders** əmri yerinə yetirməkdən boyun qaçırmaq; **2.** hörmət etməmək / göstərməmək, məhəl qoymamaq, laqeydlik göstərmək; **to** ~ *one's* **friends** dostlarına məhəl qoymamaq; **to** ~ **a warning** xəbərdarlığa məhəl qoymamaq

disrepair [ˌdɪsrɪˈpeəʳ] *n* köhnəlik, nasaz / pis vəziyyətdə olma; **to be in a state of** ~ nasaz vəziyyətdə olmaq

disreputable [dɪsˈrepjutəbl] *adj* biabırçı, rüsvayçı, əttökən; biabır / rüsvay edən; ~ **act** biabırçı hərəkət; **a** ~ **appearance** biabırçı görkəm; ~ **people** biabırçı adamlar

disrepute [ˌdɪsrɪˈpjuːt] *n* pis ad / şöhrət, şübhəli ad / şöhrət; **to fall into** ~ pis ad qazanmaq; **to bring** *smb.* / *smth.* **into** ~ bir kəsə / şeyə pis ad qazandırmaq

disrespect [ˌdɪsrɪsˈpekt] *n* hörmətsizlik, ehtiramsızlıq, saymazlıq; **to treat** *smb.* **with** ~ bir kəsə qarşı hörmətsizlik etmək

disrespectful [ˌdɪsrɪsˈpektfl] *adj* hörmətsiz, sayğısız; ehtiramsız; tərbiyəsiz; **in a** ~ **manner** hörmətsiz bir tərzdə; ~ **remark** kobud / qaba irad

disrupt [dɪsˈrʌpt] *v* pozmaq, korlamaq; parçalamaq; müvəffəqiyyətsizliyə uğratmaq; qırmaq (*əlaqəni*); **to** ~ **a meeting** iclası pozmaq; *Fog has seriously disrupted traffic* *Duman küçə hərəkətini ciddi surətdə pozdu*

disruption [dɪsˈrʌpʃn] *n* **1.** pozma, korlama, pozulma, korlanma; qırma, qırılma; **2.** iflas, dağılma, yıxılma, süqut etmə; ~ **of an empire** imperiyanın dağılması / iflası / süqut etməsi; **3.** ayrılma, parçalanma; **4.** xarabalıq, viranəlik, xarabazarlıq; **5.** *fiz.* parçalanma

disruptive [dɪsˈrʌptɪv] *adj* pozucu, dağıdıcı; ziyankar; ziyankarlıq, pozuculuq; ~ **behaviour** pozucu / dağıdıcı rəftar; *A few disruptive students can easily ruin a class Bir neçə pozucu tələbə qrupu asanlıqla dağıda bilər*

dissatisfaction [ˈdɪsˌsætɪsˈfækʃn] *n* təmin olunmama, arzusu yerinə yetməmə; narazılıq; **grave / serious** ~ ciddi narazılıq; **to express** *one's* ~ **at / with / over** *smth.* bir şeylə əlaqədar olaraq narazılığını bildirmək

dissatisfied [ˈdɪsˈsætɪsfaɪd] *adj* narazı; ~ **with / at** *smth.* bir şeydən narazı; **a** ~ **customer** narazı müştəri; *I'm thoroughly dissatisfied with your work Mən sənin / sizin işindən / işinizdən qətiyyən razı deyiləm*

dissatisfy [dɪsˈsætɪsfaɪ] *v* təmin etməmək, narazı salmaq / etmək

disseat [dɪsˈsiːt] *v* **1.** devirmək (*hökmdarı*); **2.** geri çağırmaq (*deputatı*); **3.** çıxartmaq, azad etmək (*vəzifədən*)

dissect [dɪˈsekt] *v* **1.** yarmaq, kəsmək; **to** ~ **a body** meyiti yarmaq; **2.** təhlil etmək; **to** ~ **a theory** nəzəriyyəni təhlil etmək; *Commentators are still dissecting the election results Şərhçilər hələ də seçkinin nəticələrini təhlil edirlər*

dissected [dɪˈsektɪd] *adj* **1.** kəsilmiş, yarılmış; **2.** kəsikli, yarıqlı, kəsik, yarıq; ~ **map** kəsik xəritə, ayrı-ayrı hissələrdən ibarət olan xəritə; **3.** kəsilmiş, doğranmış; kəsik-kəsik / doğram-doğram edilmiş; **4.** *bot.* çapıq; ~ **leaf** çapıq yarpaq

dissection [dɪˈsekʃn] *n* **1.** yarma; **anatomical** ~ anatomik yarma; **2.** təhlil, təhlil etmə, tədqiqat

dissemble [dɪˈsembl] *v* **1.** gizlətmək; gizli saxlamaq; bildirməmək; **to** ~ *one's* **feelings** öz hisslərini gizlətmək; **to** ~ *one's* **knowledge of** *smth.* bir şey haqqında bildiklərini gizli saxlamaq; **2.** əhəmiyyət verməmək, məhəl qoymamaq, diqqət yetirməmək; **to** ~ **an insult** təhqirə əhəmiyyət verməmək / məhəl qoymamaq; **3.** yalandan özünü ... göstərmək, ... qoymaq, riyakarlıq etmək

disseminate [dɪˈsemɪneɪt] *v* **1.** səpmək (*toxumu*); **2.** yaymaq, intişar etdirmək (*fikri, inamı və s.*); *The mass media are used to disseminate information Kütləvi informasiya vasitələri məlumat yaymaq üçün istifadə edilir*

dissemination [dɪˌsemɪˈneɪʃn] *n* **1.** səpmə, səpələmə; **2.** *bot.* səpmə (*toxumu*); **3.** yayma; **the** ~ **of knowledge** bilikləri yayma; ~ **of nuclear weapons** nüvə silahlarının yayılması

dissension [dɪˈsenʃn] *n* **1.** fikir ayrılığı; ziddiyyət; narazılıq; ~ **among government ministers** hökumət nazirləri arasında fikir ayrılığı; **2.** çəkişmə, nifaq, ədavət, ixtilaf, düşmənçilik

dissent [dɪˈsent] *v* razılaşmamaq, etiraz etmək; **to** ~ *smb.*'**s opinion** bir kəsin fikrinə / rəyinə etiraz etmək; *The committee dissented from the report's conclusions Komitə hesabatın nəticələrinə etiraz etdi*

dissenter [dɪˈsentəʳ] *n* təfriqəçi, təfriqə / nifaq / ikitirəlik / ayrılıq salan

dissertation [ˌdɪsəˈteɪʃn] *n* **1.** dissertasiya; ~ **on mathematics / on history / on botany** *etc.* riyaziyyat / tarix / botanika və s. üzrə dissertasiya; ~ **for the degree of Phylosophy Doctor** fəlsəfə üzrə elmlər doktoru dərəcəsi almaq üçün dissertasiya; **2.** elmi əsər, tədqiqat, mübahisə

dissertator [ˈdɪsəːteɪtəʳ] *n* dissertasiya müəllifi; dissertant

disserve [ˈdɪsˈsəːv] *v* pis xidmət göstərmək; ziyan / zərər vermək

disservice [ˈdɪsˈsəːvɪs] *n* zərər / ziyan vermə; zərər, ziyan; **to do a** ~ **to** *smb.* bir kəsə zərər / ziyan vurmaq; *She did her cause a great disservice by concealing the truth Həqiqəti gizlətməklə o, işinə çox böyük ziyan vurdu*

dissever [dɪsˈsevəʳ] *v* **1.** ayırmaq, aralamaq; **to** ~ **a phrase from the context** ifadəni

mətndən ayırmaq; **2.** hissələrinə bölmək / ayırmaq

dissidence [ˈdɪsɪdns] *n* razı olmama, razılaşmama, ixtilaf, narazılıq

dissident [ˈdɪsɪdənt] *n* dissident

dissimilar [dɪˈsɪmɪləʳ] *adj* oxşamayan, bənzəməyən, oxşarı / bənzəri olmayan; fərqli, müxtəlif; ~ **tastes** müxtəlif zövqlər; *These wines are dissimilar Bu şərablar bir-birinə oxşamır*

dissimilarity [ˌdɪsɪmɪˈlærɪtɪ] *n* bənzərsizlik, oxşamama; fərq, təfavüt, fərqlənmə

dissimilation [ˌdɪsɪmɪˈleɪʃn] *n* **1.** fikir ayrılığı, ziddiyyət, ixtilaf; **2.** oxşarlığı / bənzərliyi itirmə; **3.** *dilç.* dissimilyasiya

dissimulate [dɪˈsɪmjuleɪt] *v* **1.** gizlətmək, ört-basdır etmək; **to ~ *one's* feelings** hisslərini gizlətmək; **2.** riyakarlıq / ikiüzlülük etmək

dissimulation [dɪˌsɪmjuˈleɪʃn] *n* **1.** gizlətmə, gizli saxlama; **2.** *d.d.* yalançılıq, hiyləgərlik, riyakarlıq, ikiüzlülük; *Dissimulation and compromise are inevitable in politics Siyasətdə riyakarlıq və kompromis qaçılmazdır / labüddür*

dissipate [ˈdɪsɪpeɪt] *v* **1.** dağıtmaq, qovmaq; yox etmək; **to ~ clouds** buludları dağıtmaq; **to ~ darkness** qaranlığı qovmaq; **to ~ attention** diqqəti yayındırmaq / dağıtmaq; **2.** dağılmaq, yox olmaq; itmək, itib getmək; *The mist quickly dissipated as the sun rose Günəş çıxan kimi duman dərhal dağıldı;* **3.** ayırmaq (*tərkib hissələrinə*); **to ~ a substance** maddəni tərkib hissələrinə ayırmaq; **4.** xərcləmək, sərf etmək, sovurmaq (*pulunu, varını*), səmərəsiz / boş yerə xərcləmək, israf etmək; **to ~ *one's* money** pulunu boş yerə xərcləmək / israf etmək; **to ~ *one's* time** vaxtını boş yerə itirmək

dissipated [ˈdɪsɪpeɪtɪd] *adj* **1.** dağıdılmış, dağılmış, pərən-pərən salınmış / olmuş, səpələnmiş; **2.** israf edilmiş, xərclənmiş, sərf edilmiş (*pul, var haq.*); **3.** pozğun, əyyaş; **a ~ life** pozğun həyat; **to lead a ~ life** pozğun həyat sürmək

dissipater [ˈdɪsɪpeɪtəʳ] *n* **1.** bədxərc, israfçı, pul korlayan; **2.** kefcil, əyyaş, avara, gəzəyən

dissipation [ˌdɪsɪˈpeɪʃn] *n* **1.** dağılma, dağıtma, yox olma, itmə; **~ of heat** istiliyin yox olması; **~ of clouds** buludların dağılması; **2.** parçalanma; dağılma, tənəzzül, süqut; **~ of a molecule** molekulun parçalanması; **~ of a state** dövlətin dağılması / süqutu; **3.** bədxərclik, israfçılıq; dağıtma (*pulu, varı*); **~ of time** vaxtı boş-boşuna keçirmə; **4.** əylənmə, əyləncə; **to allow oneself a little ~** bir az əylənmək; **5.** pozğun həyat tərzi

dissociable [dɪˈsoʊʃəbl] *adj* **1.** adamayovuşmaz, adamdanqaçan, ünsiyyətsiz; **2.** bir araya sığışmaz, bir araya sığışa bilməyən

dissociate [dɪˈsoʊʃieɪt] *v* ayırmaq, əlaqəsini kəsmək, bir-birindən ayırmaq; **to ~ oneself from others** özünü başqalarından ayırmaq; *One must dissociate these two ideas Bu iki fikri bir-birindən ayırmaq lazımdır*

dissociation [dɪˌsoʊsɪˈeɪʃn] *n* ayırma, ayrılma; əlaqəsini kəsmə; əlaqəsizlik, rabitəsizlik

dissolubility [dɪˌsɔljuˈbɪlɪtɪ] *n* **1.** tərkib hissələrinə ayrıla bilmə; **2.** ərimə / həll olunma qabiliyyəti, həll ola bilmə

dissoluble [dɪˈsɔljubl] *adj* **1.** tərkib hissələrinə ayrıla bilən; parçalana bilən; **2.** pozula / dağıla bilən; ləğv edilə bilən (*müqavilə, kəbin və s. haq.*)

dissolute [ˈdɪsəlu:t] *adj* ədəbsiz, əxlaqsız, pozğun; **~ life** pozğun həyat; **a ~ person** əxlaqsız / pozğun adam; **to lead a ~ life** pozğun həyat sürmək

dissolutely [ˈdɪsəlu:tlɪ] *adv* əxlaqsızcasına, tərbiyəsiz, pozğun; **to speak ~** əxlaqsız / tərbiyəsiz danışmaq

dissoluteness [ˈdɪsəlu:tnɪs] *n* əxlaqsızlıq, pozğunluq, tərbiyəsizlik

dissolution [ˌdɪsəˈlu:ʃn] *n* **1.** ərimə; **~ of ice** buzun əriməsi; **2.** dağılma; parçalanma, süqut; tənəzzül; **~ of a state** dövlətin süqutu / dağılması; **3.** pozma, ləğv etmə / edilmə (*müqaviləni, kəbini*); **~ of a treaty** müqaviləni pozma / ləğv etmə; **4.** buraxma; bağlama; **~ of Parliament** parlamenti buraxma; **5.** ləğv etmə; **~ of a partnership** kampaniyanı / əməkdaşlığı ləğv etmə

dissolve [dɪˈzɔlv] *v* **1.** əritmək, həll etmək; **to ~ sugar in water** qəndi suda əritmək / həll etmək; *Water dissolves salt Su duzu əridir;* **2.** ərimək, həll olunmaq; *Salt / Sugar dissolves in water Duz / Qənd suda əriyir;* **3.** buraxmaq, fəaliyyətinə son qoymaq; **to ~ Parliament** parlamenti buraxmaq; **4.** dağıtmaq, məhv etmək; dağılmaq, məhv olmaq; **5.** pozmaq, ləğv etmək; **to ~ a marriage** kəbini pozmaq / ləğv etmək; **6.** həll etmək (*məsələni*)

dissolvent [dɪˈzɔlvənt] *adj* əridici, həlledici

dissolving [dɪˈzɔlvɪŋ] *adj* əridən, həll edən; **~ agent** *kim.* əridici / həlledici maddə

dissonant [ˈdɪsənənt] *adj* **1.** *mus.* ahəngsiz; köksüz (*mus. aləti haq.*); **2.** uyğunsuz, bir-birinə uyğun gəlməyən; **~ voices** bir-birinə uyğun gəlməyən səslər; **~ to truth** həqiqətə zidd; həqiqətə uyğun olmayan / gəlməyən

dissuade [dɪˈsweɪd] *v* fikrindən / rəyindən daşındırmaq; **to ~ *smb.* from *smth.* / from doing *smth.*** bir kəsi bir şeydən / bir şeyi etmək fikrindən daşındırmaq; *None of their warnings could dissuade her Onların heç bir xəbərdarlığı onu fikrindən daşındıra bilmədi*

distance[1] [ˈdɪstəns] *n* **1.** məsafə; **a short / long / great ~** qısa / uzun / böyük məsafə; **at a ~** uzaqda, aralı; **at a visual ~** gözün görə biləcəyi məsafədə; **the ~ from here to Moscow** buradan Moskvaya qədər olan məsafə; *The market is a good distance from here Bazar buradan xeyli uzaqdadır / aralıdır;* **in the ~** uzaqda, uzaq məsafədə; *The station is no distance at all Vağzal tamam yaxındadır;* **2.** *id.* distansiya, məsafə; **3.** fərq, bənzərsizlik, bənzəməmə, oxşamama; **the ~ between the culture of two countries** iki ölkənin mədəniyyəti arasında fərq; **4.** təmkinlilik, səbirlilik; təmkin, səbir; **to keep *one's* ~, to know *one's* ~** öz yerini bilmək; **to keep *smb.* at a ~** bir kəsi yaxına buraxmamaq; **5.** müddət, vaxt; **the ~ between two events** iki hadisə arasında müddət

distance[2] [ˈdɪstəns] *v* **1.** müəyyən məsafədə yerləşdirmək; **2.** geridə / arxada qoymaq; **to ~ *one's* rivals** öz rəqiblərini arxada qoymaq

distant [ˈdɪstənt] *adj* **1.** uzaq; uzaqlaşmış; **a ~ city / village** uzaq şəhər / kənd; **a ~ land** uzaq ölkə; **to travel to ~ lands of the world** dünyanın uzaq ölkələrinə səyahət etmək; **~ relation** uzaq qohumluq; *The two boys don't look alike, but they are distant relations Bu iki oğlan bir-birinə oxşamır, lakin onlar uzaq qohumdurlar;* **2.** zəif, yüngül, gözə çarpmayan; **~ likeness / resemblance** azca / azacıq oxşarlıq; **to have not even a ~ idea of a matter** məsələ barəsində hətta zəif təsəvvürü olmamaq; **3.** quru, soyuq; **~ politeness** quru / soyuq nəzakət

distantly [ˈdɪstəntlɪ] *adv* **1.** uzaqdan; uzaqda, uzaqlarda, uzaqdan-uzağa; *We are distantly related Biz uzaqdan-uzağa qohumuq;* **2.** təmkinlə, səbirlə, özünü / nəfsini saxlayaraq

distaste [dɪsˈteɪst] *n* **1.** antipatiya; iyrəndirmə, çirkindirmə; **~ for *smb.*** bir kəsə qarşı kin / antipatiya hissi; *He had a distaste for such work Belə iş onu çirkindirirdi;* **2.** nifrət; əyilmə

distasteful [dɪsˈteɪstfl] *adj* nifrət oyadan, xoşagəlməz, iyrənc, çirkin; ürəkbulandırıcı, ürəkbulandıran; **~ scent** xoşagəlməz iy / qoxu; *I find his use of bad language extremely distasteful Onun söyüş söyməsi məndə bərk nifrət oyadır*

distemper[1] [dɪsˈtempəʳ] *n* **1.** pis əhval-ruhiyyə / ovqat; qüssə, xiffət, darıxma, ürəyi sıxılma; **2.** *bayt.* heyvan taunu (*itlərdə*); **3.** həyəcan, qarışıqlıq; çaxnaşma, iğtişaş

distemper[2] [dɪsˈtempəʳ] *v* **1.** pərt etmək, ovqatını təlx etmək, kefini pozmaq, qanını qaraltmaq; **2.** pozmaq (*sağlamlığı*); **3.** qarışıqlıq / çaxnaşma salmaq

distend [dɪsˈtend] *v* **1.** hava doldurmaq; köpdürmək; doldurmaq (*hava ilə, qazla*); genəltmək, enlətmək; **to ~ a bladder** qovuğu hava ilə doldurmaq; **2.** dolmaq (*hava ilə*), genişlənmək; *His heart distended with pride Onun qəlbi iftixar hissi ilə doldu;* **3.** şişmək, köpmək

distil(l) [dɪsˈtɪl] *v* **1.** distillə etmək; **to ~ a liquid** mayeni distillə etmək; *This whisky is distilled in Scotland Bu viski Şotland-*

yada distillə edilib; **2.** duzdan təmizləmək, içməli hala salmaq (*suyu*); **to ~ fresh water from sea water** dəniz suyunu duzdan təmizləyib içməli hala salmaq; **3.** distillə olunmaq, təmizlənmək; **4.** çəkmək (*araq, spirt*); **to ~ wheat** buğdadan araq çəkmək; **5.** *məc.* mahiyyətini anlamaq; *He distilled a theory out of his experience Onun təcrübəsindən nəzəriyyə formalaşdı;* **6.** sıxmaq, sıxıb çıxartmaq; **to ~ a few drops of poison** sıxıb bir neçə damcı zəhər çıxartmaq; **7.** damcı-damcı tökülmək, dammaq, süzülmək; **to ~ in drops** damcı-damcı tökülmək

distillation [ˌdɪstɪˈleɪʃn] *n* **1.** distilyasiya, distillə etmə; **chemical ~** kimyəvi distillə; **2.** mahiyyət; **3.** damcı-damcı ayrılma

distiller [dɪsˈtɪlə] *n* spirt çəkən adam və ya zavod

distillery [dɪsˈtɪlərɪ] *n* araqçəkən zavod

distinct [dɪsˈtɪŋkt] *adj* **1.** aydın, açıq, parlaq, aşkar, açıqdan-açığa; **~ writing** aydın / açıq yazı / xətt; **~ memory** aydın yaddaş; **~ refusal** aşkar imtina; **~ footprints in the snow** qar üzərində açıq-aşkar ayaq izləri; **2.** müxtəlif, cürbəcür; **~ dialects** müxtəlif dialektlər; **3.** dəqiq; xüsusi; fərdi; **a person of very ~ character** xüsusi xarakterə malik adam; **to keep two things ~** iki müxtəlif şeyi qarışdırmamaq

distinction [dɪsˈtɪŋkʃn] *n* **1.** fərqləndirmə; tanıma, müəyyən etmə; **2.** fərq, təfavüt; **a fine ~** incə fərq; **vital ~** əsaslı / ciddi fərq; **~ in meaning** mənada fərq; **without ~** fərqsiz, fərq olmadan / qoymadan; **to provide social and political freedom without ~** fərq qoymadan ictimai və siyasi azadlıqla təmin etmək; *Can you make / draw a distinction between these 2 ideas? Sən / Siz bu iki ideya arasında fərq görürsənmi / görürsünüzmü?*

distinctive [dɪsˈtɪŋktɪv] *adj* fərqləndirici, səciyyəvi, xarakterik, xüsusi; **~ feature** fərqləndirici / səciyyəvi / xarakterik xüsusiyyət; **a ~ style** xüsusi üslub; **a ~ sign** fərqləndirici işarə; *Each rank in the army has a distinctive sign Orduda hər bir rütbənin fərqləndirici işarəsi var*

distinctly [dɪsˈtɪŋktlɪ] *adv* **1.** aydın, aşkar, açıq, açıq-açığına, açıqcasına; **to speak ~** aydın / aşkar danışmaq; **2.** qəti, müəyyən, birmənalı, aşkar surətdə; *It must be distinctly understood Bu qəti / birmənalı olaraq başa düşülməlidir*

distinctness [dɪsˈtɪŋktnɪs] *n* **1.** aydınlıq, açıqlıq; dəqiqlik, müəyyənlik, qətilik; **2.** xüsusiyyət, orijinallıq

distinguish [dɪsˈtɪŋgwɪʃ] *v* fərqləndirmək, fərq / təfavüt qoymaq, ayırd etmək; seçmək; **to ~ one thing from another** bir şeyi digər şeydən fərqləndirmək; *The power of speech distinguishes human beings from animals Danışıq qabiliyyəti insanları heyvanlardan fərqləndirir*

distinguishable [dɪsˈtɪŋgwɪʃəbl] *adj* fərqləndirilən, fərqləndirilə bilən; seçilən, seçilə bilən; **a hardly ~ sound** güclə / zorla fərqləndirilən səs; *A black object is not easily distinguishable on a dark night Qara şey qaranlıq gecədə asanlıqla seçilmir*

distinguished [dɪsˈtɪŋgwɪʃt] *adj* **1.** məşhur, tanınmış, görkəmli; **a ~ writer / painter / poet** *etc.* məşhur yazıçı / rəssam / şair və s.; **a ~ figure in literature** məşhur / tanınmış / görkəmli ədib; **2.** hörmətli, adlı-sanlı; **a ~ guest** hörmətli qonaq; **~ delegates** hörmətli nümayəndələr (*müraciət*); **3.** zərif, gözəl, incə, nəfis, dəqiq; qeyri-adi; **~ style** gözəl / incə üslub; *I think grey hair makes you look very distinguished Məncə, boz saç səni / sizi gözəlləşdirir*

distinguishing [dɪsˈtɪŋgwɪʃɪŋ] *adj* fərqləndirici; xarakterik, səciyyəvi; **~ features** fərqləndirici cəhətlər / xüsusiyyətlər

distort [dɪsˈtɔːt] *v* **1.** korlamaq; dəyişdirmək; əymək; **to ~ *one's* face** üz-gözünü əymək; *His face was distorted with / by pain Onun sifəti ağrıdan əyilmişdi;* **2.** pozmaq; təhrif etmək; **to ~ facts** faktları təhrif etmək; *Newspapers often distort facts Qəzetlər tez-tez faktları təhrif edir*

distorted [dɪsˈtɔːtɪd] *adj* **1.** təhrif edilmiş / olunmuş; pozulmuş; mənası dəyişdirilmiş; əyilmiş; **~ face by / with pain** ağrıdan əyilmiş sifət; **~ facts** təhrif edilmiş faktlar; **2.** *tex.* forması / şəkli dəyişmiş

distortion [dɪsˈtɔːʃn] *n* **1.** pozma, pozulma; əymə, əyilmə; **to undergo a sudden ~** qəflətən / qəfildən əyilmək (*sifət haq.*); **2.** əyri / əyilmiş yer / forma; **3.** təhrif etmə / edilmə / olunma; **~ of facts** faktların təhrif olunması / edilməsi; **4.** *tex.* deformasiya (*formanın dəyişməsi*)

distortionist [dɪsˈtɔːʃənɪst] *n* **1.** akrobat, canbaz, sirk artisti; **2.** karikaturaçı; **3.** təhrifçi, təhrif edən adam

distract [dɪsˈtrækt] *v* **1.** yayındırmaq, sapdırmaq, azdırmaq; **to ~ *smb.'s* attention / mind from *smth.*** bir kəsin diqqətini / fikrini bir şeydən yayındırmaq; **2.** çaşdırmaq, dolaşdırmaq, karıxdırmaq; *Her mind was distracted by grief Dərd / Kədər onun ağlını çaşdırmışdı*

distracted [dɪsˈtræktɪd] *adj* **1.** çaşdırılmış, pərt edilmiş; *She looked distracted O, həyəcanlı / pərt görünürdü;* **2.** ağlını itirmiş, dəli olmuş; **to drive *smb.* ~** bir kəsi dəli etmək

distractedly [dɪsˈtræktɪdlɪ] *adv* **1.** dəli kimi, dəlicəsinə; **~ in love with *smb.*** bir kəsi dəlicəsinə / dəli kimi sevmə; **2.** təşviş içində, narahat halda

distraction [dɪsˈtrækʃn] *n* **1.** ayırma, yayındırma, azdırma (*diqqəti*); **2.** huşsuzluq, unutqanlıq, diqqətsizlik; fikir yayğınlığı; **3.** diqqəti yayındıran hər bir şey (*səs və s.*); *I find it hard to work at home because there are too many distractions Evdə işləmək mənim üçün çətindir, çünki orada çox şey diqqəti yayındırır;* **4.** əyləncə; *TV can be a welcome distraction after a hard day's work Ağır iş günündən sonra televizor yaxşı əyləncə ola bilər;* **5.** çəkişmə, ixtilaf, ədavət, nifaq; **political ~s** siyasi çəkişmələr / ixtilaflar; **6.** çaxnaşma, vəlvələ; həyəcan; təlaş, təşviş; dəlilik; **to love *smb.* to ~** bir kəsi dəlicəsinə sevmək; **to drive *smb.* to ~** bir kəsi dəli etmək; *The children are driving me to distraction Uşaqlar məni dəli edirlər*

distraught [dɪsˈtrɔːt] *adj* *d.d.* **1.** həyəcanlı, əndişəli, iztirablı; **2.** ağlını / dərrakəsini itirmiş, dəli kimi olmuş; *His mother's death left him distraught Anasının ölümü onu dəli kimi etdi*

distress[1] [dɪsˈtres] *n* **1.** bəla, fəlakət, bədbəxtlik, müsibət; **a ~ signal** fəlakət siqnalı; **to send out a ~ signal** fəlakət siqnalı göndərmək; *The girl's leaving home was a great distress to her family Qızın evi tərk etməsi onun ailəsi üçün böyük müsibət / fəlakət / bədbəxtlik idi;* **2.** ehtiyac, kasıblıq, səfalət; **to live in ~** yoxsulluq / səfalət içərisində yaşamaq;

◊ *Two in distress makes sorrow less at. söz.* ≅ *El ilə gələn (qada-bala) toy-bayramdır*

distress[2] [dɪsˈtres] *v* **1.** fəlakətə / müsibətə / bədbəxtliyə salmaq; əziyyət vermək, əziyyətə salmaq, narahat etmək; **to ~ oneself** narahat olmaq, əziyyətə düşmək; **to be ~ed for *smb.*** bir kəs üçün həyəcan keçirmək / narahat olmaq; **2.** kasıblıq / yoxsulluq / səfalət vəziyyətinə salmaq

distressed [dɪsˈtrest] *adj* **1.** yoxsulluğa / kasıblığa / fəlakətə düçar olmuş; **2.** fəlakətə / müsibətə düşmüş

distressing [dɪsˈtresɪŋ] *adj* **1.** fəlakətli, bədbəxtliyə / fəlakətə səbəb olan; **2.** qəmli, kədərli; **~ news** qəmli / kədərli xəbər; *I found it very distressing when my parents divorced Valideynlərimin boşanması mənim üçün böyük fəlakət / bədbəxtlik idi*

distressful [dɪsˈtresfl] *adj* **1.** əziyyətli, əzablı, üzücü; **~ uncertainty** üzücü qeyri-müəyyənlik; **~ situation** fəlakətli / ağır vəziyyət; **2.** kədərli, qüssəli, ələmli, dərdli, iztirablı

distribute [dɪsˈtrɪbjuːt] *v* **1.** paylamaq, bölüşdürmək, bölmək; **to ~ examination-papers to the class** imtahan biletlərini sinfə paylamaq; **to ~ letters among the addresses** məktubları sahiblərinə paylamaq; **2.** səpmək, səpələmək; **to ~ fertilizer over the field** gübrəni sahəyə səpmək; **3.** yaymaq, yayılmaq; *This species is distributed all over Europe Bu çeşid / növ bütün Avropaya yayılıb;* **4.** təsnif etmək, bölmək; **to ~ plants into twenty two groups** bitkiləri iyirmi iki qrupa bölmək / təsnif etmək

distribution [ˌdɪstrɪˈbjuːʃn] *n* **1.** bölmə, bölüşdürmə, paylanma; paylaşdırma, paylaşdırılma; **~ of books** kitabları bölüşdürmə; **~s of food parcels to the refugees** ərzaq bağlamalarının qaçqınlara paylan-

masi; **2.** yerləşdirmə, yerləşdirilmə; ~ **of population** əhalini yerləşdirmə; ~ **of the stars** ulduzların yerləşməsi; **a rational geographical ~ of industry** sənayenin coğrafi baxımdan səmərəli yerləşdirilməsi; **3.** təsnifat; bölünmə; **4.** malların daşınması; **5.** *mal.* gəlirlərin bölünməsi, milli gəlirin bölünməsi; **6.** *hüq.* mirasın varislər arasında bölünməsi (*qanuna və ya vəsiyyətə görə*)

distributive [dɪsˈtrɪbjutɪv] *adj* **1.** bölüşdürücü; bölmə ilə məşğul olan; **2.** daşıma ilə məşğul olan; **3.** *qram.* bölüşdürmə; ~ **conjunctions** bölüşdürmə bağlayıcıları

distributor [dɪsˈtrɪbjutəʳ] *n* satış üzrə müvəkkil (*avtomobil və s. satışı üzrə*)

district[1] [ˈdɪstrɪkt] *n* **1.** şöbə, bölmə; dairə (*ərazi bölgüsü vahidi*), sahə; **police ~** polis şöbəsi / bölməsi; **2.** rayon; **rural ~** kənd rayonu; **agricultural ~** kənd təsərrüfatı rayonu; **3.** *amer.* seçki məntəqəsi; **congressional / senate ~** konqresə / senata seçkilər üzrə seçki məntəqəsi

district[2] [ˈdɪstrɪkt] *v* rayona və ya dairəyə bölmək; rayonlaşdırmaq, rayonlara ayırmaq

distrust[1] [dɪsˈtrʌst] *n* inamsızlıq, etibarsızlıq, etimadsızlıq; şübhə, şəkk; **to hold** ***smb.*** **in ~** bir kəsə inanmamaq, bir kəsdən şübhələnmək; **to look at** ***smb.*** **with ~** bir kəsə şübhə ilə baxmaq; *She eyed me with distrust O mənə şübhəli-şübhəli baxdı*

distrust[2] [dɪsˈtrʌst] v inanmamaq, şübhələnmək; **to ~** ***one's*** **own eyes** öz gözlərinə inanmamaq

distrustful [dɪsˈtrʌstful] *adj* heç kəsə inanmayan / etibar etməyən, hər şeydən şübhələnən; ~ **of oneself** özünə / öz gücünə inanmayan

disturb [dɪsˈtɜːb] v **1.** narahat etmək; rahatlığını pozmaq; **to ~** ***smb.*** bir kəsi narahat etmək, bir kəsin rahatlığını pozmaq; *Don't disturb father Atanı / Atanızı narahat etmə / etməyin; Don't disturb yourself Özünü / Özünüzü narahat etmə / etməyin;* **2.** pozmaq; **to ~** ***smb.'s*** **rest** bir kəsin rahatlığını pozmaq; **to ~ the peace** sakitliyi / ictimai asayişi pozmaq; **to ~** ***smb.'s*** **plans** bir kəsin planlarını pozmaq; **3.** mane olmaq; **to ~** ***smb.'s*** **work** bir kəsin işinə mane olmaq; **4.** xarab etmək, korlamaq; **to ~ the apparatus** cihazı xarab etmək / korlamaq

disturbance [dɪsˈtɜːbəns] *n* **1.** sakitliyi / rahatlığı / müvazinəti pozma; **2.** *həm də pl* vəlvələ, çaxnaşma, həyəcan, təşviş, qarışıqlıq, iğtişaş, şuluqluq; **to make / to cause a ~ 1)** qarışıqlıq / iğtişaş salmaq; **2)** səs-küy qaldırmaq, ictimai asayişi pozmaq; **3.** həyəcan, narahatlıq, ruhi pozğunluq

disunion [ˈdɪsˈjuːnjən] *n* **1.** ayırma, əlaqəsini kəsmə, əlaqəsizlik, rabitəsizlik; **2.** fikir ayrılığı, ixtilaf; ziddiyyət; ikitirəlik

disunite [ˈdɪsjuːˈnaɪt] *v* parçalamaq, əlaqəsini kəsmək; təfriqə salmaq; **to ~ parties** partiyaları parçalamaq

disuse[1] [ˈdɪsˈjuːs] *n* işlənməmə, istifadə edilməmə / olunmama, istifadədən çıxma; **to fall / to come / to get into ~** istifadə olunmama, istifadədən çıxma; *This word has fallen into disuse Bu söz istifadədən çıxıb / işlənmir*

disuse[2] [ˈdɪsˈjuːz] *v* işlənməmək, istifadədən çıxmaq

disused [ˌdɪsjuːzd] *adj* istifadə olunmayan, istifadədən çıxmış, işlənməyən; ~ **words** istifadədən çıxmış / işlənməyən sözlər

disvalue [dɪsˈvæljuː] *v* qiymət verməmək, qiymətini azaltmaq, qiymətdən salmaq

disyllabic [ˈdɪsɪˈlæbɪk] *adj* ikihecalı (*şer*)

disyoke [dɪsˈjouk] *v* **1.** azad etmək, zülmdən qurtarmaq / xilas etmək; **2.** qoşqudan açmaq, boyunduruğunu çıxartmaq, boyunduruqdan açmaq (*kəl, öküzü*)

ditch[1] [dɪtʃ] *n* **1.** xəndək, qanov, ensiz arx; kanal; küvet (*qala divarının qabağında su ilə doldurulmuş xəndək*); **2.** səngər

ditch[2] [dɪtʃ] *v* **1.** xəndək / qanov qazmaq, kanal çəkmək; **2.** drenaj kanalları çəkməklə torpağı qurutmaq; **to ~ a swamp** bataqlığı qurutmaq; **3.** xəndəyi / arxı / kanalı / qanovu təmizləmək; **4.** qanova atmaq / tullamaq; **5.** *av.* məcburi olaraq təyyarəni suya endirmək

ditcher [ˈdɪtʃəʳ] *n* **1.** yerqazan fəhlə, qazmaçı; **2.** qanovqazan maşın / ekskavator; **3.** *k.t.* ikihoplu kotan

dither[1] [ˈdɪðəʳ] *n d.d.* çaxnaşma, vəlvələ, həyəcan; tələş, təşviş; *He is in a terrible*

dither over whether to accept this new job offer O, iş haqqındakı yeni təklifi qəbul edib etməmək barədə ciddi tələş / təşviş keçirdi

dither[2] [ˈdɪðəʳ] *v* təşvişə / həyəcana / vəlvələyə salmaq; bir işi görmək haqqında tərəddüd etmək; *Stop dithering about or we'll be late! Bu tərəddüddən əl çək / çəkin, yoxsa biz gecikəcəyik*

diuretic[1] [ˌdaɪjuəˈretɪk] *n tib.* sidikqovucu dərman

diuretic[2] [ˌdaɪjuˈretɪk] *adj tib.* sidikqovan, sidikqovucu

diurnal [daɪˈɜːnl] *adj* **1.** gündüz; ~ **hours** gündüz saatları; ~ **star** *şair.* günəş; **2.** *astr.* gün uzunu; **the ~ rotation of the earth** yerin gün uzunu fırlanması

divan[1] [dɪˈvæn] *n* **1.** taxt, divan; **2.** kofe verilən / papiros çəkilən otaq

dive[1] [daɪv] *n* **1.** suya atılma / tullanma (*adət. başıaşağı*), baş vurma, dalma (*suya*); **2.** *id.* başı üstə və ya ayaqla suya girmə; **running ~** qaçaraq suya tullanma; **standing ~** yerində dayanaraq suya tullanma; **to take a running ~** qaçaraq suya tullanmaq; **compulsory ~** suya məcburi / proqram üzrə tullanma; **free ~s** suya sərbəst tullanma; **3.** qəfil hərəkət, atılma, tullanma, soxulma; **to make a ~ into a shop** dükana soxulmaq; **4.** *av.* şığıma; **5.** ucuz restoran, qəlyanaltı, qəlyanaltı dükanı; **6.** yeraltı tunel (*nəqliyyat üçün*)

dive[2] [daɪv] *v* **1.** suya tullanmaq / atılmaq; baş vurmaq, cummaq, dalmaq (*suya*); **to ~ for pearls** mirvari üçün suya baş vurmaq; *He dived from the bridge to rescue the drowning child O, batan uşağı xilas etmək üçün körpüdən suya tullandı / atıldı;* **2.** *dən.* dalmaq, suyun altına girmək (*sualtı qayıq haq.*); **3.** *av.* şığımaq; **4.** gözdən itmək, yox olmaq; **to ~ into the bushes** kol-kosun içində gözdən itmək; **5.** dalmaq; aludə olmaq; **to ~ into** ***one's*** **work** öz işinə aludə olmaq; **6.** soxmaq, əlini salmaq; **to ~** ***one's*** **hand into** ***one's*** **pocket** əlini cibinə soxmaq / salmaq

diver [ˈdaɪvəʳ] *n* **1.** dalğıc; **2.** *id.* suya hoppanan idmançı; **3.** mirvari / dürr axtaran; **4.** *d.d.* cibgir, cibəgirən, cibkəsən

diverge [daɪˈvɜːdʒ] *v* **1.** ayrılmaq, dağılmaq (*şüa, yol və s. haq.*); *Their paths diverged Onların yolları ayrıldı;* **2.** kənara çıxmaq, əl çəkmək, dönmək, aralanmaq; **to ~ from the truth / norm** həqiqətdən / normadan uzaqlaşmaq / aralanmaq; **to ~ from a straight line** düz xətdən kənara çıxmaq; **3.** fərqlənmək; *Our views diverged so greatly that we could never agree on anything Bizim baxışlarımız elə ciddi fərqlənirdi ki, biz heç vaxt heç nədə razılığa gələ bilmirdik*

divergence [daɪˈvɜːdʒəns] *n* aralanma; ziddiyyət; kənara çıxma, uzaqlaşma, fərq; **the ~ between theory and practice** nəzəriyyə ilə praktika arasında ziddiyyət

divergent [daɪˈvɜːdʒənt] *adj* müxtəlif, fərqli; ~ **paths** müxtəlif yollar / cığırlar; ~ **opinions** müxtəlif fikirlər

diverse [daɪˈvɜːs] *adj* müxtəlif, cürbəcür, çeşidli; ~ **subjects** müxtəlif mövzular / fənlər; ~ **persons** müxtəlif / cürbəcür adamlar; *Diverse persons were present at the demonstration Nümayişdə müxtəlif adamlar vardı*

diversification [daɪˌvɜːsɪfɪˈkeɪʃn] *n* **1.** ayrılma, aralanma, ayrılıq; **2.** cürbəcürlük, müxtəliflik, çeşidlilik

diversify [daɪˈvɜːsɪfaɪ] *v* cürbəcür / müxtəlif etmək, müxtəlifləşdirmək; eyni şeyi müxtəlif / cürbəcür şəkildə göstərmək; **to ~** ***one's*** **skills / interests** bacarığını / marağını müxtəlifləşdirmək

diversion [daɪˈvɜːʃn] *n* **1.** əymə, əyilmə, yana çəkmə / çəkilmə; **2.** *mac.* uzaqlaşma, boyun qaçırma, imtina etmə; **3.** yayındırma, ayırma, uzaqlaşdırma; ~ **of the mind from** ***smth.*** bir şeydən diqqəti / fikri yayındırma; **4.** əyləncə, əyləndirmə; **the ~s of the city life** şəhər həyatının əyləncələri; **out-door ~s** açıq havada keçirilən oyunlar / əyləncələr; *It's difficult to concentrate when there are so many diversions Bu qədər əyləncə olan zaman diqqəti cəmləşdirmək çətindir;* **5.** çəkmə, çəkilmə; ~ **of traffic** hərəkəti bir tərəfə çəkmə; **6.** *hərb.* yalançı / diqqəti yayındırmaq üçün hücum

diversity [daɪˈvɜːsɪtɪ] *n* **1.** cürbəcürlük, müxtəliflik, çeşidlilik; **a wide ~ of opinions** fikirlərin geniş müxtəlifliyi / çeşidliliyi; **2.** fərq, təfavüt; fərqlənmə; ayrılıq, oxşarsızlıq; **3.** xüsusiyyət, orijinallıq; **~ of tastes** zövqlərin xüsusiyyəti; **4.** növ müxtəlifliyi; növ

divert [daɪˈvɜːt] *v* **1.** başqa istiqamətə yönəltmək, dəyişmək; **to ~ the course of a river** çayın yatağını dəyişmək; **2.** yayındırmaq, uzaqlaşdırmaq; **to ~ *smb.* from a purpose** bir kəsi məqsədindən yayındırmaq; **3.** əyləndirmək; könlünü açmaq; şənləndirmək; **to ~ *smb.* with an amusing story** bir kəsi məzəli əhvalatla əyləndirmək

diverting [daɪˈvɜːtɪŋ] *adj* əyləndirici, şənləndirici

divest [daɪˈvest] *v* **1.** soyundurmaq, geyimini / paltarını çıxartmaq; **to ~ oneself of *one's* garment** geyimini soyunmaq; **2.** məhrum etmək, əlindən almaq; **to ~ *smb.* of his right** bir kəsi hüququndan məhrum etmək; **3.** imtina etmək, əl çəkmək; yaxa qurtarmaq, xilas olmaq, başından çıxartmaq; *He could not divest himself of the suspicion that his wife was being unfaithful O, arvadının ona etibarsızlıq etməsi haqda şübhədən xilas ola bilmirdi*

divide[1] [dɪˈvaɪd] *n* bölgü; təqsim;

◊ **the Great Divide** *şair.* həyatla ölüm arasındakı hədd; **to go over the Divide** dünyasını dəyişmək, ölmək, vəfat etmək

divide[2] [dɪˈvaɪd] *v* **1.** bölmək; **to ~ *smth.* into two, three, four, *etc.* parts** bir şeyi iki, üç, dörd və s. hissələrə bölmək; *The children were divided (up) into small groups Uşaqları kiçik qruplara böldülər*; **2.** bölüşdürmək; **to ~ (out / up) the money / food** pulu / ərzağı bölüşdürmək; *We divided the work between us Biz işi aramızda bölüşdürdük*; **3.** ayırmaq; **to ~ a mother from her baby** ananı balадan ayırmaq; *The English Channel divides England from France İngilis Kanalı İngiltərəni Fransadan ayırır*; **4.** bölünmək, hissələrə ayrılmaq; **to ~ into small groups** kiçik qruplara bölünmək; **5.** *riyaz.* bölmək; **to ~ 60 by 12** 60-ı 12-yə bölmək; **6.** təsnif etmək; **7.** əlaqəsini kəsmək, təcrid etmək; **to ~ *smb.* from the world** bir kəsi dünyadan ayırmaq / təcrid etmək;

◊ *Divide and rule Parçala və hökm sür*

divided [dɪˈvaɪdɪd] *adj* **1.** hissə-hissə, hissələrinə bölünmüş; **~ payments** hissə-hissə ödəmə; **2.** *bot.* yarılmış, bölünmüş (*yarpaq haq.*); **3.** fikircə / rəycə fərqlənən, başqa rəydə / fikirdə olan; **4.** dərəcələrə ayrılmış / bölünmüş

dividend [ˈdɪvɪdend] *n* **1.** dividend, qazanc payı; **to pay a ~** dividend / qazanc payı vermək; **2.** pay, bölünən

divine[1] [dɪˈvaɪn] *n* **1.** ilahiyyatçı; **2.** keşiş

divine[2] [dɪˈvaɪn] *adj* **1.** dini; ilahi; **~ will** *din.* allah / allahın əmri; **~ wisdom** ilahi müdriklik; **Divine Comedy** İlahi Komediya; **2.** müqəddəs, pak; dini; **~ service** kilsə ibadəti; ibadət; **3.** çox gözəl / qəşəng; **~ hat** çox gözəl / qəşəng şlyapa; *You look simply divine, darling Əzizim, sən / siz çox gözəl görünürsən / görünürsünüz*

divine[3] [dɪˈvaɪn] *v* **1.** qabaqcadan xəbər vermək, gələcəyi qabaqcadan bildirmək; **2.** qabaqcadan bilmək / duymaq / sezmək / anlamaq / başa düşmək; **to ~ *smb.*'s intentions** bir kəsin niyyətini / fikrini başa düşmək; **to ~ the meaning of *smth.*** bir şeyin mənasını başa düşmək / anlamaq

diviner [dɪˈvaɪnə'] *n* gələcəkdən xəbər verən, qabaqcadan xəbər verən; kahin

diving[1] [ˈdaɪvɪŋ] *n* **1.** baş vurma, cumma (*suya*); **2.** *id.* tramplindən suya tullanma; **long ~** *id.* suyun altı ilə uzununa üzmə; **head first ~** *id.* başüstə cumma (*suya*); **3.** batma (*sualtı qayıq haq.*); **4.** dalğıc işi / sənəti; **5.** *av.* şığıma

diving[2] [ˈdaɪvɪŋ] *adj* **1.** cuman, suya atılan; **2.** *av.* şığıyan

diving-bell [ˈdaɪvɪŋbel] *n* dalğıc zəngi

diving-board [ˈdaɪvɪŋbɔːd] *n* suya tullanmaq üçün tramplin

diving-dress [ˈdaɪvɪŋdres] *n* dalğıc paltarı / geyimi, skafandr

diving-helmet [ˈdaɪvɪŋ,helmɪt] *n* dalğıc dəbilqəsi / şlemi

divinify [dɪˈvɪnɪfaɪ] *v* ilahiləşdirmək, təqdis etmək; pərəstiş / sitayiş etmək

divinity [dɪˈvɪnɪtɪ] *n* **1.** ilahilik; ülviyyət; **the ~ of Christ** İsanın ilahiliyi / ülviyyəti; **2.** Allah; sitayiş, səcdəgah; **the Roman / Greek / Egyptian divinities** Roma / yunan / Misir allahları; **3.** ilahiyyat (*dini nəzəriyyələr / elm*)

divisibility [dɪ,vɪzɪˈbɪlɪtɪ] *n* bölünmə, bölünə bilmə; **~ of matter** materiyanın / maddənin bölünməsi

divisible [dɪˈvɪzəbl] *adj riyaz.* bölünən; *8 is divisible by 2 and 4, but not 3 8 2-yə və 4-ə bölünür, lakin 3-ə yox*

division [dɪˈvɪʒn] *n* **1.** bölgü; **the ~ of labour** əmək bölgüsü; **a fair / unfair ~ of money** pulun ədalətli / ədalətsiz bölgüsü / bölünməsi; **2.** *riyaz.* bölmə; **simple ~** sadə / qalıqsız bölmə; *Are you good at division? Sən / Siz bölmə əməliyyatını yaxşı bilirsən / bilirsiniz?*; **3.** narazılıq, fikir ayrılığı, ixtilaf; ziddiyyət; nifaq, çəkişmə; **to cause / to stir up ~s** narazılıq / nifaq / ixtilaf salmaq; **4.** seçki zamanı fikirlərin parçalanması / bölünməsi; *The Bill was read without a division Layihə bir səslə qəbul edildi*; **5.** təsnifat, təsnif etmə; **6.** *bot.* növ; **7.** dairə; mahal (*ərazi bölgü vahidi*); **administrative ~** inzibati bölgü; **8.** *hərb.* diviziya; **10.** *id.* divizion; qrup, dəstə; liqa; *Our team plays in the first division Bizim komanda birinci dəstədə / liqada oynayır*

divisive [dɪˈvaɪsɪv] *adj* narazılıq / fikir ayrılığı / ziddiyyət yaradan; **a ~ issue** narazılıq / fikir ayrılığı / ziddiyyət yaradan məsələ; *These issues are divisive Bu məsələlər narazılıq / fikir ayrılığı yaradır*

divisiveness [dɪˈvaɪsɪvnɪs] *n* mübahisəlilik, mübahisəli / davalı / əngəlli olma

divisor [dɪˈvaɪzə'] *n riyaz.* bölən; *When 15 is divided by 3, the number 3 is the divisor 15-i 3-ə bölərkən 3 rəqəmi bölən olur*

divorce[1] [dɪˈvɔːs] *n* **1.** boşama, boşanma, ayrılma (*ər-arvad haq.*); **bill of ~** boşanma haqqında məhkəmənin qərarı, boşanma haqqında sənəd; **to ask for a ~** boşanma haqqında məsələ qaldırmaq; **to get / to obtain a ~** boşanmaq, boşamaq; **grounds for ~** boşanmanın səbəbləri; *My uncle has divorced his wife Mənim dayım / əmim arvadını boşayıb*; **2.** uyğunsuzluq, uçurum; **the ~ between the religion and science** din və elm arasında uçurum

divorce[2] [dɪˈvɔːs] *v* **1.** boşanmaq; ayrılmaq; **to ~ *smb.*** bir kəsi boşamaq (*məhkəmə vasitəsilə*); **to be ~d from *smb.*** bir kəsdən boşanmaq; *They divorced each other Onlar boşandılar; The court divorced them Məhkəmə onları boşadı*; **2.** kəsmək, qırmaq, üzmək (*əlaqəni*); ayırmaq; **to ~ form from matter** formanı məzmundan ayırmaq; *You can't divorce science from ethical questions Elmi etik / əxlaqi məsələlərdən ayıra bilməzsən / bilməzsiniz*

divorced [dɪ,vɔːˈst] *adj* **1.** boşanmış; *Many divorced men remarry and have second families Bir çox boşanmış kişilər yenidən evlənir və ikinci dəfə ailə qururlar*; **2.** aralı, uzaq (*bir şeydən*); *He seems completely divorced from reality O, həqiqətdən tamamilə uzaq görünür*

divorcement [dɪˈvɔːsmənt] *n* boşanma; **bill of ~** boşanma haqqında arayış

divot [ˈdɪvət] *n* çim

divulgation [,daɪvʌlˈgeɪʃn] *n* yayma (*xəbəri*); açma, hamıya bildirmə (*sirri*)

divulge [daɪˈvʌldʒ] *v* hamıya bildirmək, car çəkmək, açıb söyləmək, açmaq (*sirri*); **to ~ a secret** sirri açmaq / açıb söyləmək / aləmə yaymaq

dizzily [ˈdɪzɪlɪ] *adv* başgicəlləndirici bir surətdə / tərzdə; bihuş halda

dizziness [ˈdɪzɪnɪs] *n* başgicəllənmə, başgicəllənməsi

dizzy[1] [ˈdɪzɪ] *adj* **1.** başgicəllənməsi hiss edən, ürəyi bulanan; *It made me dizzy Bu mənim başımı gicəllətdi*; **2.** başgicəldən, başgicəlləndirən, başgicəlləndirici, bihuş edən; **~ climb / height** başgicəlləndirici yoxuş / yüksəklik; *After my second glass of whisky I began to feel rather dizzy Viskidən iki qədəh içdikdən sonra mənim başım gicəllənməyə başladı*

dizzy[2] [ˈdɪzɪ] *v* **1.** baş gicəlləndirmək, bihuş etmək, kefləndirmək; **2.** son dərəcə heyrətləndirmək / heyrətə salmaq

do[1] [duː] *n* **1.** *d.d.* aldatma; aldanma, yalan, hiylə, kələk, fırıldaq, hiyləgərlik, dələduzluq; *Nothing but a do Əsl hiyləgərlik / dələduzluq*; **2.** *d.d.* əyləncə, şənlik; qo-

naqlıq; *We've got a do on tonight Bu axşam bizim qonaqlığımız / şənliyimiz var*

do² [du:] *v* (*əsas fel; tam tələffüz forması:* [du, də], *reduksiya olunmuş tələffüz forması* [d]; *indiki zamanın qeyri-müəyyən formasında üçüncü şəxs tək forması:* **does** [dʌz]) **1.** etmək; *What are you doing? Sən / Siz nə edirsən / edirsiniz? I am doing nothing Mən heç nə etmirəm; What is to be done? Nə etmək olar?;* **to ~ right / wrong** düz / səhv hərəkət etmək; *What are you going to do about it? Sən / Siz bu barədə nə etmək fikrindəsən / fikrindəsiniz?;* **2.** işləmək, məşğul olmaq; *What does he do for a living? O yaşamaq üçün nə işlə məşğul olur?;* **to ~ odd jobs** təsadüfi işlə məşğul olmaq; **3.** yerinə yetirmək, iş görmək, həyata keçirmək; **to ~ *one's* work** öz işini görmək, **to ~ *one's* duty** öz vəzifəsini yerinə yetirmək; **to ~ *smb.*'s will** bir kəsin arzusunu / istəyini yerinə yetirmək; **to ~ *one's* best / *one's* utmost** əlindən gələn hər şeyi etmək; **4.** yaramaq, kifayət etmək, yetmək, münasib olmaq, əl vermək; *This room will do for the office Bu otaq ofis üçün yarayar; That will do (Bu) yetər, (Bu) kifayətdir; One bed did for two men Bir çarpayı iki nəfərə kifayət etdi; Will these shoes do you? Bu ayaqqabı sənə / sizə yarayarmı?* **5.** keçinmək, kifayətlənmək; *Can you do without cigarettes? Sən / Siz siqaretsiz keçinə bilərsənmi / bilərsinizmi? I could do without him Mən onsuz keçinə bilərdim;* **6.** gətirmək, vermək (*xeyir və s.*); **to ~ good** xeyir gətirmək / vermək; *A long walk will do you good Uzun gəzinti sənin / sizin üçün çox faydalı olar;* **7.** vurmaq, yetirmək (*zərər, ziyan və s.*); **to ~ harm** ziyan / zərər vermək / vurmaq; **8.** göstərmək (*xidmət və s.*); **to ~ (*smb.*) a favour** bir kəsə xidmət göstərmək; **to ~ justice 1)** haqq vermək / qazandırmaq; **2)** ədalət xatirinə / naminə; *To do him justice, he is no fool Ədalət naminə demək lazımdır ki, o əsla axmaq deyil;* **9.** məşğul olmaq (*hər hansı bir fəaliyyət növü ilə*); **to ~ lecturing / painting / gardening** mühazirə oxumaqla / şəkil çəkməklə / bağçılıqla məşğul olmaq; *I have done enough reading for today Bu gün mən kifayət qədər oxumuşam;* **10.** öyrənmək (*fənni*); *He is doing English at school O, məktəbdə ingilis dili öyrənir;* **11.** yazmaq (*məqalə və s.*); **to ~ articles for a magazine** jurnala məqalələr yazmaq; *He did an article on history O, tarixə dair məqalə yazdı;* **12.** çəkmək (*şəkil və s.*); *He is doing my sister's portrait O mənim bacımın şəklini çəkir;* **13.** həll etmək (*məsələ və s.*); **to ~ a problem** məsələ həll etmək; **14.** rol oynamaq; *He does Hamlet very well O, Hamlet rolunu yaxşı oynayır;* **15.** yığışdırmaq, səliqəyə / qaydaya salmaq (*otağı və s.*); **to ~ the room** otağı yığışdırmaq; **to ~ the beds** çarpayıları yığışdırmaq; **to ~ *one's* hair** saçını qaydaya / səliqəyə salmaq; **16.** bişirmək, hazırlamaq (*yeməyi*), qızartmaq və s.; *Do the beets with vinegar Çuğunduru sirkə ilə hazırla / hazırlayın; I like my meat very well done Mən yaxşı bişmiş əti xoşlayıram;* **17.** *d.d.* **1)** baxmaq, tamaşa etmək; **to ~ a museum / a picture gallery** muzeyə / şəkil qalereyasına baxmaq; **2)** gəzmək, gəzib baxmaq; *You can't do Moscow in a day Moskvanı bir günə gəzmək olmaz;* **18.** getmək (*müəyyən məsafəni*); *I can do the distance in an hour Mən bu məsafəni bir saata gedə bilərəm;* **19.** çəkmək (*cəza və s.*); *He is doing 3 years term O, 3 illik həbs cəzası çəkir*

do³ [du:] *v köməkçi fel.* **1.** *İndiki və keçmiş zamanların qeyri-müəyyən formalarında felin sual və inkar formalarını düzəltmək üçün işlədilir; Do you speak English? Sən / Siz ingiliscə danışırsanmı / danışırsınızmı? Does she go to school? O, məktəbə gedirmi? Did he go to the cinema yesterday? Dünən o, kinoya getdimi?; I do not know English Mən ingiliscə bilmirəm; She did not come O, gəlmədi;* **2.** *Felin əmr formasının inkar şəklini düzəltmək üçün işlədilir; Do not (Don't) speak! Danışma! / Danışmayın!; Do not (don't) be afraid! Qorxma / Qorxmayın!*

do⁴ [du:] *part. Əsas felin mənasını qüvvətləndirmək üçün işlədilir; Bu halda o, Azərbaycan dilinə 1) müxtəlif sözlər (əlbəttə, şübhəsiz və s. i.) vasitəsilə tərcümə edilir: I do believe you! Mən əlbəttə sənə / sizə inanıram; I do think you ought to visit your mother Şübhəsiz fikirləşirəm ki, sən / siz anana / ananıza baş çəkməlisən / çəkməlisiniz; 2) Bəzən isə tərcümə edilmir: Do love me! Məni sev / sevin! Bu halların hamısında* **to do** *feli qüvvətli vurğuya malik olur*

docile [ˈdousaıl] *adj* **1.** itaətli, itaətkar, dinc, müti, sakit, sözəbaxan, üzüyola; **a ~ child** sözəbaxan / üzüyola uşaq; **a ~ horse** itaətkar / sözəbaxan at; **2.** zehinli, dərrakəli, anlaqlı, fərasətli

docilely [ˈdousaıllı] *adv* itaətkarlıqla, itaətlə, itaətkarcasına

docility [douˈsılıtı] *n* itaətkarlıq, boyun əymə, sözə baxma

dock¹ [dɔk] *n* I **1.** dok (*gəmilərin təmir olunduğu tərsanə*); **dry ~** quruda olan dok; **graving ~** təmir doku; **floating ~** üzən dok; **to put in ~** doka qoymaq; **to lie in ~** dokda dayanmaq; **2.** gəmi təmiri zavodu; **3.** *d.y.* tupik

dock [dɔk] *n* II müttəhimlər skamyası; **to appear in the ~, to be placed into the ~** müttəhim kimi məhkəməyə cəlb edilmək, məhkəmə olunmaq

dock [dɔk] *n* III **1.** *anat.* büzdüm, irtmək; **2.** kəsilmiş quyruq (*heyvanlarda*); **3.** quşqun

dock [dɔk] *n* IV *bot.* turşəng, quzuqulağı

dock² [dɔk] *v* I **1.** doka gətirmək (*gəmini*), doka daxil olmaq; **2.** dokda təmir etmək (*gəmini*); **3.** birləşdirmək (*kosmik gəmiləri*)

dock [dɔk] *v* II **1.** kəsmək (*quyruğu*), gödək qırxmaq / kəsmək (*saçı*); **2.** kəsmək, azaltmaq (*xərci, əmək haqqını və s.*), gödəltmək; **to ~ *smb.*'s wages** bir kəsin əmək haqqını kəsmək / azaltmaq

docker [ˈdɔkə] *n* doker, dok fəhləsi

dockyard [ˈdɔkja:d] *n* verf, tərsanə (*gəmi qayrılan və təmir edilən yer*)

doctor¹ [ˈdɔktə] *n* **1.** doktor, həkim; **to see a ~** həkimə getmək; *You'd better see a doctor Yaxşı olar ki, sən / siz həkimə gedəsən / gedəsiniz;* **to send for a ~** həkim dalınca göndərmək, həkim çağırmaq; **2.** doktor (*elmi ad*); **D. of Philosophy / Philology, *etc.*** fəlsəfə / filologiya və s. elmləri doktoru; **to take *one's* ~'s degree** doktorluq dərəcəsi almaq

doctor² [ˈdɔktə] *v* **1.** saxtalaşdırmaq; **to ~ accounts / election returns** hesabatı / seçkinin nəticələrini saxtalaşdırmaq; **2.** qatmaq, qarışdırmaq; **to ~ beer with water** pivəyə su qatmaq; *They doctored the girl's fruit juice with vodka and she got very drunk Onlar qızın (içdiyi) meyvə şirəsinə araq qatdılar və o, bərk sərxoş oldu / kefləndi;* **3.** tələsik təmir etmək, qaydaya salmaq (*arabanı, maşını*); **to ~ a cart** arabanı tələsik təmir etmək; **4.** *d.d.* müalicə etmək; **to ~ *smb.* for rheumatism** bir kəsi revmatizmdən müalicə etmək; **5.** axtalamaq (*xüs. heyvanı*); *The goat's been doctored Keçi axtalanıb;* **7.** doktorluq dərəcəsi vermək

doctoral [ˈdɔktərəl] *adj* doktor, doktorluq; **a ~ thesis / dissertation** doktorluq dissertasiyası; **a ~ degree** doktor / doktorluq dərəcəsi

doctorate¹ [ˈdɔktərıt] *n* doktor / doktorluq dərəcəsi

doctorate² [ˈdɔktəreıt] *v* doktor / doktorluq dərəcəsi vermək

doctrine [ˈdɔktrın] *n* **1.** doktrina (*elmi, fəlsəfi və ya siyasi nəzəriyyə*), nəzəriyyə, təlim; **the ~ of the atom / of relativity** atom / nisbilik nəzəriyyəsi; **2.** doqma, ehkam; **Catholic ~s** katolik doqmalar / ehkamlar; *Progress has swept many of the old doctrines away İnkişaf köhnə ehkamların çoxunu süpürüb kənara atıb*

document¹ [ˈdɔkjumənt] *n* sənəd; arayış; **confidential ~** gizli sənəd; **official ~s** rəsmi sənədlər; *Let me see all the official documents concerning the sale of this land İcazə ver / verin, bu torpağın satılmasına aid olan bütün rəsmi sənədlərə baxım*

document² [ˈdɔkjumənt] *v* **1.** sənədləşdirmək; **to ~ a sale** satışı sənədləşdirmək; **2.** əsaslandırmaq; **to ~ *one's* claim** öz iddiasını əsaslandırmaq

documentary¹ [ˌdɔkjuˈmentərı] *n* sənədli film, sənədli / sənədlər əsasında yazılmış povest / roman / oçerk

documentary[2] [ˌdɔkjuˈmentərɪ] *adj* **1.** sənədli; ~ **film** sənədli film; **2.** sənədlə sübut edilən / əsaslandırılan; **3.** öyrədici

documentation [ˌdɔkjumenˈteɪʃn] *n* **1.** sənədləşdirmə; sənədlərlə əsaslandırma; ~ **of a claim / of an agreement,** *etc.* iddianı / müqaviləni və s. sənədləşdirmə / sənədlərlə əsaslandırma; **2.** *top.i.* sənədlər; **proper** ~ lazımi sənədlər

dodder [ˈdɔdəʳ] *v* **1.** əsmək, titrəmək (*xüs. qocalıqdan*); *Poor old Aunt Mary is beginning to dodder Yazıq qoca Meri xala əsməyə başlayır;* **2.** əsə-əsə getmək / gəzmək (*xüs. qocalıqdan*); *An old man doddered down the street Bir qoca kişi əsə-əsə küçəaşağı getdi;* **3.** mızıldamaq, çeynəyə-çeynəyə / uzada-uzada danışmaq

doddery [ˈdɔdərɪ] *adj* zəif, əsən, titrəyən (*xüs. qocalıqdan*); **a group of** ~ **old men** bir qrup zəif qoca kişi; **a low** ~ **voice** alçaq titrək səs; *He spoke in a low doddery voice O, alçaq titrək səslə danışdı*

doddle [ˈdɔdl] *n* çox asan yerinə yetirilə bilən iş / tapşırıq

dodge[1] [dɔdʒ] *n* **1.** aldatma, aldanma, yalan, hiylə, kələk, fırıldaq, biclik, fənd; **to be on the** ~ hiyləgərlik / biclik / kələkbazlıq etmək; **2.** *id.* fint (*rəqibi yayındırmaq üçün edilən hərəkət*); **3.** *d.d.* bic zarafat / qurğu; ~ **for catching birds** quşu tutmaq üçün tələ

dodge[2] [dɔdʒ] *v* **1.** qorunmaq, çəkinmək, özünü kənara çəkmək; yana çəkilmək (*zərbə zamanı*); **to** ~ **a blow** zərbədən yayınmaq / qaçmaq; **to** ~ *one's* **opponent** *id.* rəqibini aldatmaq, rəqibinə kələk gəlmək; **2.** yayınmaq, boyun qaçırmaq; **to** ~ **a question** sualdan yayınmaq; **to** ~ **a problem** problemdən boyun qaçırmaq; **to** ~ **military service** hərbi xidmətdən yayınmaq; **to** ~ **paying** *one's* **tax** vergini verməkdən yayınmaq / boyun qaçırmaq; **3.** kələk / fırıldaq gəlmək, biclik / hiyləgərlik / kələkbazlıq etmək; **4.** irəli-geri hərəkət / var-gəl etmək; **5.** gizlənmək, daldalanmaq; **to** ~ **behind a tree** ağacın dalında gizlənmək

dodger [ˈdɔdʒəʳ] *n* cəld / çevik / diribaş / zirək adam; hiyləgər / bic / kələkbaz / fəndgir / cüvəllağı (*adam*)

dodgy [ˈdɔdʒɪ] *adj* **1.** diribaş, cəld, zirək, çevik, fəndgir, bacarıqlı, fərasətli; mahir; **2.** şərəfsiz, namussuz; **3.** *d.d.* bic, hazırcavab

doer [ˈduːəʳ] *n* **1.** yaradan, icraçı; yaradıcı; iş görən; *We need fewer organizers and more doers Bizə daha az təşkilatçılar və daha çox iş görənlər lazımdır;* **2.** *d.d.* fırıldaqçı, dələduz, yalançı

does [dʌz] (*tam forması*), [dəz, dz] **to do** felinin *3-cü şəxs tək forması*

doesn't [dʌznt] *d.d.* **does not**-*un qısa forması*

doff [dɔf] *v* **1.** soyunmaq, soyunub kənara atmaq (*paltarı*); **2.** papağını çıxartmaq (*salam əlaməti olaraq*)

dog[1] [dɔg] *n* **1.** it, köpək; **to take the** ~ **for a walk** iti gəzintiyə çıxarmaq; **2.** erkək (*qurd, ayı, tülkü, çaqqal*); **3.** yaramaz, alçaq, əclaf, namərd; **4.** aşağı keyfiyyətli şey; zibil; *Her last film was an absolute dog Onun son filmi lap zibil idi;*
◊ **hot** ~ *amer.* isti sosiskadan hazırlanmış buterbrod; **a** ~**'s life** it günü, it həyatı; **to lead a** ~**'s life** it kimi yaşamaq / həyat sürmək; **to die a** ~**'s death** it kimi gəbərmək; *Every dog has his day at. söz* ≡ *Hər aşiqin bir dövranı olur; Love me, love my dog at. söz Məni sevirsən, itimi də sev; A barking dog doesn't bite Hürən it dişləməz / tutmaz*

dog[2] [dɔg] *v* (**-gg-**) **1.** bir kəsi aramsız olaraq izləmək, bir kəsin arxasınca düşmək; **to** ~ *smb.* **/** *smb.'s* **footsteps** bir kəsi izləmək / təqib etmək; **2.** əl çəkməmək; sakitlik verməmək, sakit buraxmamaq; *He is dogged by misfortune Bədbəxtlik onu izləyir*

dog-collar [ˈdɔgˌkɔləʳ] *n* it xaltası

dog-days [ˈdɔgdeɪz] *n* **1.** yayın ən isti günləri (*iyul və avqust aylarında*); **2.** qara günlər, ağır vaxtlar

dog-fancier [ˈdɔgˌfænsɪəʳ] *n* **1.** itçilik mütəxəssisi; **2.** it həvəskarı, itsevər

dog-fight [ˈdɔgfaɪt] *n* **1.** *hərb. d.d.* hava vuruşması; **2.** əlbəyaxa vuruş / döyüş; **3.** it boğuşdurulması

dogged [ˈdɔgɪd] *adj* **1.** tərs, inad, inadcıl, inadkar, kəc; **2.** qəti, sarsılmaz, əzmkar;

~ **resolution** sarsılmaz / möhkəm qətiyyət; *She was not very clever, but by dogged effort she learnt a good deal at school O, çox da ağıllı deyildi, lakin inadkar səyi ilə məktəbdə çox şey öyrəndi*

doggedly [ˈdɔgɪdlɪ] *adv* tərsliklə, inadla, tərs-tərs

doggedness [ˈdɔgɪdnɪs] *n* inad, səbat, mətanət, tərslik, inadcıllıq, inadkarlıq, kəclik

doggy[1] [ˈdɔgɪ] *n* it balası; küçük (*uşaqlara deyilir*)

doggy[2] [ˈdɔgɪ] *adj* **1.** it, köpək, itə / köpəyə məxsus; **a** ~ **smell** it / köpək iyi; **2.** itsevən, itəxoşlayan

doghouse [ˈdɔghaus] *n* it damı

dogma [ˈdɔgmə] *n* **1.** doqma, ehkam; **political / social / economic** ~ siyasi / ictimai / iqtisadi ehkam; **2.** inam, etiqad

dogmata [ˈdɔgmətə] *n* **dogma** *isminin cəm forması*

dogmatic [dɔgˈmætɪk] *adj* **1.** doqmatik; ~ **philosophy** doqmatik fəlsəfə; **a** ~ **attitude / approach / view** doqmatik münasibət / yanaşma / baxış; *You can't be dogmatic in matters of taste Zövq məsələsində doqmatik olmaq mümkün deyil;* **2.** şərtsiz, qəti, danışıqsız, sözsüz; **a** ~ **statement** şərtsiz / qəti bəyanat

dogmatics [dɔgˈmætɪks] *n* doqmatika, ehkam

dogmatism [dɔgˈmætɪzm] *n* **1.** doqmatizm; **religious** ~ dini doqmatizm; **2.** doqmatiklik, qətilik

dogmatist [dɔgˈmætɪst] *n* doqmatik (*doqmatizm tərəfdarı*), ehkamçı

dog-rose [ˈdɔgrouz] *n bot.* itburnu

dog show [dɔgʃou] *n* it sərgisi

dog-tired [ˈdɔgˈtaɪəd] *adj* it kimi yorulmuş

dogwood [ˈdɔgwud] *n* **1.** *bot.* zoğal; **2.** zoğal ağacı / oduncağı

doily [ˈdɔɪlɪ] *n* salfet, xörək dəsmalı, əlsilən

doing [ˈduːɪŋ] *n* **1.** iş, iş-güc; iş görmə, əməl etmə; *Talking is one thing, doing is another Danışmaq bir şeydir, iş görmək başqa şey; Tell me about all your doings Bütün işlərin / əməllərin haqqında mənə danış / danışın;* **2.** hadisə; **great** ~**s in Africa** Afrikada böyük hadisələr; **3.** səs, səs-küy, qalmaqal; hay-haray; *There have been great doings at their house Onların evində böyük bir hay-haray / səs-küy vardı*

doldrums [ˈdɔldrəmz] *n* **1.** (**the** ~) pis əhval-ruhiyyə, kefsizlik, depressiya, ruh düşkünlüyü; **to be in the** ~ xiffət etmək, qüssələnmək; *He's been in the doldrums ever since his wife left him Arvadı onu atıb gedəndən bəri o, xiffət çəkir;* **2.** *dən.* ekvatorun tam sakit hava (*küləksiz*) olan sahəsi

dole[1] [doul] *n* I **1.** işsizliyə görə verilən müavinət / maddi yardım; **to be on the** ~ müavinət / maddi yardım almaq; **to go on the** ~ müavinətlə yaşamaq; **2.** paylama, vermə (*xüs. ianə məqsədilə*)

dole [doul] *n* II **1.** *şair.* qəm, kədər, qüssə, dərd; **2.** ah-zar, ah-uf, inilti, inildəmə; **to make** ~ ah-zar / ah-uf etmək

dole[2] [doul] *v* **1.** həvəssiz paylamaq / vermək; qənaətlə vermək / paylamaq; **2.** xeyriyyəçilik etmək, ianə vermək / paylamaq

doleful [doulfl] *adj* qəmli, qüssəli, kədərli, dərdli; **a** ~ **face** qəmli / qüssəli / kədərli sifət

dolefulness [ˈdoulfəlnɪs] *n* qəmlilik, kədərlilik, qüssəlilik

doll[1] [dɔl] *n* **1.** kukla, gəlincik (*oyuncaq*); müqəvva; **2.** qəşəng uşaq; **3.** *amer. d.d.* qız, qadın; **4.** aşna, məşuqə

doll[2] [dɔl] *v* **1.** bəzənmək, bəzənib-düzənmək; **2.** bəzəndirmək, bəzəndirib-düzəndirmək

dollar [ˈdɔləʳ] *n* dollar; **five** ~**s** beş dollar; **to pay in** ~**s** dollarla ödəmək

dollish [ˈdɔlɪʃ] *adj* kukla kimi, kuklaya bənzər / oxşar

dolphin [ˈdɔlfɪn] *n zool.* delfin

dolt [doult] *n* axmaq, səfeh, sarsaq, gic, kərizehin, qanmaz (*adam*)

doltish [ˈdoultɪʃ] *adj* gicbəsər, gictəhər, ağıldankəm, ağlı çatmayan, kütbeyin

doltishness [ˈdoultɪʃnɪs] *n* gicbəsərlik, gictəhərlik, səfehlik, sarsaqlıq, ağıldankəmlik, ağlı çatmama, kütbeyinlik

domain [dəˈmeɪn] *n* **1.** mülk, malikanə, ərazi; ağalıq / bəylik yeri; **2.** elm / fəaliyyət sahəsi; **in the** ~ **of science / literature** elm / ədəbiyyat sahəsində

dome[1] [doum] *n* **1.** günbəz, qübbə; **the ~ of a church** kilsənin günbəzi; **2.** əzəmətli bina; **3.** rəsədxana qübbəsi

dome[2] [doum] *v* **1.** günbəz / qübbə qoymaq; **2.** günbəz / qübbə forması vermək

domestic[1] [də'mestık] *n* **1.** qulluqçu, ev qulluqçusu (*qız, qadın*), nökər; **2.** ölkənin daxilində istehsal olunan mallar, yerli mallar

domestic[2] [də'mestık] *adj* **1.** ailə, ev; **~ trouble** ailə əzabı / qalmaqalı; **~ servant** ev qulluqçusu / qarabaşı; **~ cares** ailə dərd-səri / qayğıları; **~ water / gas / electricity supplies** evin su / qaz / elektriklə təmin olunması / təminatı; **~ comforts** ev rahatlığı; **2.** daxili, ölkədaxili; **~ loan / trade** daxili istiqraz / ticarət; **~ policy** daxili siyasət; **3.** yerli; **~ wine** yerli (*yəni ölkənin özündə istehsal edilən*) şərab / çaxır; **~ goods** yerli mallar; **4.** ev, ələ öyrədilmiş, əhliləşdirilmiş; **~ animals** ev heyvanları; *Horse, cow, goat, sheep are domestic animals At, inək, keçi, qoyun ev heyvanlarıdır*

domesticate [də'mestıkeıt] *v* **1.** evə məhəbbəti artırmaq, evə məhəbbət yaratmaq; **2.** ev təsərrüfatını idarə etməyi öyrətmək; **3.** əhliləşdirmək, ələ öyrətmək (*heyvanı*); **4.** mədəniləşdirmək, mədəni etmək

domesticated [də'mestıkeıtıd] *adj* əhliləşdirilmiş, ələ öyrədilmiş; **~ animals** əhliləşdirilmiş heyvanlar

domestication [də,mestı'keıʃn] *n* əhliləşdirmə, öyrətmə, öyrədilmə (*heyvanı*)

dominant[1] ['dɔmınənt] *n* **1.** dominant (*əsas əlamət*); **2.** *mus.* dominant (*diatonik qammanın beşinci pilləsi*)

dominant[2] ['dɔmınənt] *adj* əsas, başlıca, aparıcı, hakim, hökmran; **~ idea** əsas / başlıca ideya; **~ party** hökmran partiya

dominate ['dɔmıneıt] *v* **1.** ağalıq / hökmranlıq etmək; **to ~ (*over*) people** adamlar üzərində ağalıq etmək; *He has authority, but he doesn't try to dominate O, ixtiyar sahibidir, lakin ağalıq etməyə cəhd göstərmir*; **2.** saxlamaq, cilovlamaq, ələ almaq; **to ~ *one's* emotions** öz hisslərini cilovlamaq

dominator ['dɔmıneıtə^r] *n* hökmdar, hakim; idarə edən; başçı

domineer [,dɔmı'nıə^r] *v* **1. (over)** tiranlıq etmək, tiran kimi idarə etmək, təkbaşına rəhbərlik / idarə etmək; **2. (over, above)** üstün / hakim olmaq (*bir yerdə*)

dominion [də'mınıən] *n* **1.** dominion (*bir ölkənin hakimiyyəti altında olan ərazi / ölkə*); **the vast ~s of the Chinese Empire** Çin İmperiyasının geniş dominionları; **2.** hakimiyyət, hökmranlıq; **under the ~ of *smth.*** bir şeyin hakimiyyəti altında; **to hold ~ (*over*)** hökmranlıq etmək; *Alexander the Great held dominion over a large area Böyük İsgəndər geniş bir ərazidə hökmranlıq edirdi*

domino ['dɔmınou] *n* **1** domino (*oyun və oyun daşları*)

don [dɔn] *n* **1.** universitet müəllimi (*xüs. Oksford və ya Kembric universitetlərində*); **2.** ispan dilində kişi adlarının qarşısında işlədilən titul (*bu halda böyük hərflə yazılır: Don Ramon*)

donate [dou'neıt] *v* hədiyyə / bəxşiş vermək, bağışlamaq

donation [dou'neıʃn] *n* **1.** hədiyyə / bəxşiş vermə; **2.** hədiyyə, ianə, ianə vermə; bağışlama; **large ~s** böyük ianələr; **to make a ~ of *smth.* to *smb.*** bir şeyi bir kəsə bəxşiş olaraq vermək

done[1] [dʌn] **to do** *felinin pp forması*

done[2] [dʌn] *adj* **1.** yaxşı bişmiş (*yemək haq.*); *The meat isn't quite done yet Ət hələ yaxşı bişməyib*; **2.** ictimaiyyət tərəfindən qəbul edilən; *Smoking isn't done Papiros çəkmək yaramaz*; **3. (with)** qurtarmaq; *Let's get the washing-up done with and then we can relax Gəl / Gəlin yumaq işini qurtaraq, sonra dincələ bilərik*

◊ *What's done cannot be undone* *at. söz.* ≡ *Keçənə güzəşt deyərlər*

donkey ['dɔŋkı] *n* **1.** *zool.* eşşək; **2.** eşşək heyvan (*söyüş*);

◊ **~'s years** uzun vaxt / müddət; *It's donkey's years since we've seen each other Biz bir-birimizi xeyli vaxtdır / müddətdir ki, görmürük*

donor ['dounə^r] *n* **1.** hədiyyə / bəxşiş verən; ianəçi, ianə verən; **2.** *tib.* donor

do-nothing[1] ['du:,nʌθıŋ] *n* tənbəl, veyl, avara (*adam*)

do-nothing[2] ['du:,nʌθıŋ] *adj* tənbəl, avara, veyl

don't [dount] *d.d.* **do not**-*un qısa forması*

doodle[1] ['du:dl] *n d.d.* **1.** gic, axmaq, avara, səfeh (*adam*); **2.** kiçik xətt, əyri-üyrü yazı / xətt (*fikirli və ya narahat olarkən adamların kağız üzərinə boş-boşuna çəkdiyi cürbəcür mənasız xətlər, fiqurlar*)

doodle[2] ['du:dl] *v* fikirli və ya narahat olan məqamda mənasız şəkillər / xətlər / formalar çəkmək / cızma-qara etmək

doom[1] [du:m] *n* **1.** tale, qismət, qəzavü-qədər, alın yazısı; **2.** axirət; məhv olma, ölüm; **to go to *one's* ~** açıq-açığına ölümə getmək; **3.** *din.* məhşər, qiyamət; **the day of ~** məhşər / qiyamət günü

doom[2] [du:m] *v* **1.** məhkum / düçar etmək; **to be ~ ed to failure** uğursuzluğa məhkum olmaq; *The plan was doomed to failure from the start Plan lap əvvəldən uğursuzluğa məhkum olmuşdu*; **to be ~ ed to die** ölümə məhkum olmaq; *Nowadays some animals, birds, even plants are doomed to die Hazırda bəzi heyvanlar, quşlar, hətta bitkilər ölümə məhkumdur*; **2.** *hüq.* ittiham hökmü çıxarmaq, məhkum etmək, iş kəsmək; **to ~ *smb.* to exile** bir kəsi sürgün etmək haqqında hökm çıxarmaq

doomsday ['du:mzdeı] *n* **1.** *din.* məhşər / qiyamət günü; **2.** dünyanın sonu;

◊ **from now till ~** qiyamət / məhşər gününə qədər; **to wait till ~** qiyamətə qədər gözləmək

door [dɔ:^r] *n* **1.** qapı; **front ~** ön qapı; **back ~** arxa / dal qapı; **from ~ to ~** qapı-qapı; **to bang the ~** qapını çırpmaq; **to knock at the ~** qapını döymək / taqqıldatmaq; **to shut / to close the ~** qapını bağlamaq / örtmək; **to shut / to close the ~ upon *smb.*** qapını bir kəsin üzünə bağlamaq; **2.** *məc.* yol; **~ to success** müvəffəqiyyətə yol; **to open the ~ to an agreement** razılığa yol açmaq;

◊ **at death's ~** ölümün pəncəsində; **to be at death's ~** can üstündə / ölüm ayağında olmaq; **behind closed ~s** bağlı qapı arxasında, xəlvəti, gizli; **to turn *smb.* out of ~s** bir kəsi qapıdan qovmaq; **to show the ~ to *smb.*, to show *smb.* the ~** bir kəsə qapını göstərmək, bir kəsi evdən qovmaq

door-bell ['dɔ:bel] *n* qapı zəngi

door-case ['dɔ:keıs] *n* qapı çərçivəsi

door-frame ['dɔ:freım] *n* = **door-case**

door-handle ['dɔ:,hændl] *n* qapı dəstəyi

door-keeper ['dɔ:ki:pə^r] *n* qapıçı

door-knob ['dɔ:nɔb] *n* qapı dəstəyi (*girdə*)

door-knocker ['dɔ:,nɔkə^r] *n* qapı çəkici

doorman ['dɔ:mən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) = **doorkeeper**

door-mat ['dɔ:mæt] *n* ayaqaltı

door-plate ['dɔ:pleıt] *n* qapıya vurulan lövhəcik (*ad, soyad və s. yazılan*)

doorway ['dɔ:weı] *n* qapının girəcəyi; **to stand in the ~** qapının ağzında / girəcəyində dayanmaq

dope[1] [doup] *n* **1.** pasta; qatı sürtkü yağı; **2.** lak; **3.** dopinq; **4.** *məc.* narkotik; tiryək; **5.** *d.d.* narkoman; **6.** gic, sarsaq, axmaq; *You're holding the picture upside down, you dope! Şəkli sən başıaşağı tutursan, ay sarsaq!*; **7.** gizli məlumat (*xüs. cıdır atları haq.*); **to spill / to hand (out) the ~** gizli məlumatı danışmaq

dope[2] [doup] *v* **1.** pasta / lak sürtmək; lakləmaq; **2.** durulaşdırmaq, qatmaq (*su və s.*); qarışdırmaq; saxtalaşdırmaq; **3.** narkotik maddə və ya dopinq vermək; **to ~ a horse** ata dopinq vermək; *Test revealed that the winning horse had been doped Test müəyyən etdi ki, qalib gələn ata dopinq verilib*; **4.** məst / bihuş etmək; *The kidnappers had doped the child and tied him up Uşaq oğruları uşağı məst etdilər və onun əl-ayağını bağladılar*

dopy ['doupı] *adj d.d.* **1.** süst, halsız, cansız; yuxulu; məst, bihuş; *I'm feeling really dopy this morning Mən doğrudan da özümü bu səhər halsız hiss edirəm*; **2.** *sl.* gic, axmaq, sarsaq, kütbeyin

dormant ['dɔ:mənt] *adj* **1.** yatan, mürgüləyən, mürgü döyən; **~ lion** yatan / mürgüləyən şir; **2.** sakit, dinc; **3.** fəaliyyətsiz, fəaliyyətdə olmayan, qeyri-fəal; gizli; **~ volcano** sönmüş / fəaliyyətsiz vulkan; **~ passions** gizli ehtiraslar; **~ partner** işdə fəal iştirak etməyən partnyor / şərik; *The virus can lie dormant for many years Vi-*

ruş bir çox illər fəaliyyətsiz / gizli qala bilər

dormitory [ˈdɔːmɪtrɪ] *n* **1.** yataq otağı; **2.** ümumi yataqxana (*məktəblərdə*); **3.** tələbə yataqxanası

dormouse [ˈdɔːmaus] *n* (*pl* **dormice** [ˈdɔːmaɪs]) *zool.* süleysin (*dələyəoxşar heyvan*)

dorsal¹ [ˈdɔːsl] *n* **1.** bel üzgəci (*balıqda*), **2.** *anat.* onurğa fəqərəsi

dorsal² [ˈdɔːsl] *adj* bel, dorsal; **a shark's** ~ köpək balığının bel üzgəci; ~ **vertebrae** bel fəqərələri

dosage [ˈdousɪdʒ] *n* dozalara bölünmə / bölmə, hissələrə bölmə / bölünmə (*dərman haq.*); doza (*müəyyən miqdar dərman*); *Do not exceed the recommended dosage Məsləhət görülmüş dozadan artıq içmə*

dose¹ [dous] *n* doza (*müəyyən miqdar dərman*); **daily** ~ gündəlik doza; **maximum** ~ maksimum doza; **to give the correct** ~ düzgün doza vermək; **fatal / lethal** ~ öldürücü doza

dose² [dous] *v* **1.** dozalara / hissələrə bölmək; **2.** müəyyən dozalarla vermək; **3.** dərman qəbul etmək; *He dosed himself up with aspirin and went to bed O, aspirin qəbul edib yatdı*

dosser [ˈdɔsəʳ] *n sl.* evsiz / yataqxanada yaşayan (*adam*)

doss-house [ˈdɔshaus] *n d.d.* yataqxana, yataq evi (*yoxsullar üçün*)

dossier [ˈdɔsɪeɪ] *n fr.* dosye (*bir işə və ya məsələyə aid bütün sənəd və materiallar*)

dot¹ [dɔt] *n* **1.** nöqtə; **~s and dashes** nöqtələr və tirelər (*Morze əlifbasında*); **2.** ləkə; ◊ **to a** ~ ən son təfərrüata qədər; **to come on the** ~ düz vaxtında gəlmək; *He's very punctual – He always comes on the dot O, çox dəqiqdir, həmişə düz vaxtında gəlir*

dot² [dɔt] *v* **(-tt-) 1.** nöqtə qoymaq; **2.** punktirlərlə qeyd etmək / xətt çəkmək; **3.** örtmək, səpələmək, tökmək; **to** ~ **down a conversation** söhbəti qısaca olaraq qeydə almaq;
◊ **to** ~ ***one's*** **i's and to cross** ***one's*** **t's** işini tamamlamaq, tapşırığı yerinə yetirmək

dotage [ˈdoutɪdʒ] *n* qocalıqdan əmələ gələn ağıl zəifliyi; **to be in** ***one's*** ~ uşaqlaşmaq

doting [ˈdoutɪŋ] *adj* dəlicəsinə / çılğınlıqla sevən, məhəbbət bəsləyən; **a** ~ **husband** çılğıncasına sevən ər, **a** ~ **son** çılğıncasına sevən oğul

dotty [ˈdɔtɪ] *adj* qəribə; səy, sarsaq, axmaq; *He's getting a bit dotty in his old age Qoca yaşlarında o bir az sarsaqlayır / səylayir*

double¹ [ˈdʌbl] *adj* **1.** ikiqat; ikili; iki hissədən ibarət; qoşa; ~ **chin / door** ikiqat buxaq / qapı; ~ **window** ikiqat çərçivəsi olan pəncərə; ~ **bed** ikiadamlıq çarpayı; **a gun with a** ~ **barrel** qoşalülə tüfəng; **a knife with a** ~ **edge** ikiağızlı bıçaq; ~ **check** *şahm.* ikiqat şah; **to have** ~ **character** ikili xüsusiyyətə malik olmaq; *The Gerund has double character Cerund ikili xüsusiyyətə malikdir*; **2.** iki, iki cür, ikitərəfli; **3.** ikiqat; ~ **blanket** ikiqat yorğan; ~ **coat of paint** ikiqat rəng; ~ **speed** ikiqat sürət; ~ **work** ikiqat iş; *His income is double what it was Onun gəliri olduğundan ikiqat artıqdır*; **4.** ikimənalı; **to have a** ~ **meaning** ikimənalı olmaq; **5.** ikiüzlü; riyakar; ~ **conduct** ikiüzlü / riyakar davranış; **6.** *bot.* çoxləçəkli; ~ **flower** çoxləçəkli çiçək / gül

double² [ˈdʌbl] *v* **1.** ikiqat artırmaq / çoxaltmaq; **to** ~ ***one's*** **stake** banka atılan pulu ikiqat artırmaq (*qumar oyununda*); **2.** iki dəfə artmaq / çoxalmaq; *The population has doubled Əhali ikiqat artıb*; **3.** əvəz etmək; **to** ~ **for** ***smb.*** bir kəsin vəzifəsini yerinə yetirmək; **4.** ikiqat bükmək; **to** ~ **a blanket** yorğanı ikiqat bükmək; **5.** əyilmək,bükülmək, qatlanmaq; **6.** *hərb.* iri addımlarla irəliləmək / hərəkət etmək, qaçmaq, yüyürmək; **to** ~ **up 1)** qatlamaq; **to** ~ **up a sheet of paper** bir vərəq kağızı qatlamaq; **2)** qatlanmaq; *The rug won't double up Xalça qatlanmır*; **3)** qıvrılmaq, qıc olmaq; **to** ~ **up with pain** ağrıdan qıvrılmaq / qıc olmaq

double³ [ˈdʌbl] *adv* **1.** ikiqat, iki dəfə, ikiqat çox / artıq; **to cost** ~ ikiqat / iki dəfə baha olmaq; **to bend** ~ **with pain** ağrıdan ikiqat olmaq; **2.** iki-iki, cüt; **to sleep** ~ cüt yatmaq, bir yerdə yatmaq (*yəni bir çarpayıda*)

double-bass [ˌdʌblˈbeɪs] *n* kontrabas (*iri skripkaya oxşar musiqi aləti*)

double-bedded [ˈdʌbl,bedɪd] *adj* ikiçarpayılı; iki çarpayısı olan (*mehmanxana otaqları haq.*)

double-breasted [ˈdʌbˈbrestɪd] *adj* ikiyanlı, iki tərəfdən düymələnən (*paltar haq.*)

double-cross¹ [ˈdʌblˈkrɔs] *n d.d.* aldatma, aldanma; hiylə, yalan, kələk, fırıldaq; biclik, tələ

double-cross² [ˈdʌblˈkrɔs] *v d.d.* aldatmaq, tovlamaq, kələk / fırıldaq / hiylə gəlmək

double-dealer [ˈdʌblˈdɪːləʳ] *n* yalançı, adamaldadan; ikiüzlü, riyakar (*adam*)

double-dye [ˈdʌblˈdaɪ] *v* iki dəfə boyamaq / rəngləmək

double-eagle [ˈdʌblˈɪːgl] *n* **1.** ikibaşlı qartal (*qədim türklərin dövlət rəmzi*); **2.** iyirmi dollar dəyərində qədim amerikan qızıl pulu / sikkəsi

double-faced [ˈdʌblfeɪst] *adj* **1.** ikiüzlü (*parça haq.*); **2.** ikitərəfli; ~ **hammer** ikitərəfli çəkic

double-first [ˈdʌblˈfəːst] *n* **1.** iki ixtisas üzrə birinci dərəcəli diplom; **2.** iki ixtisas üzrə birinci dərəcəli diplomla universiteti qurtarmış (*adam*)

double-headed [ˈdʌbl,hedɪd] *adj* ikibaşlı; ~ **eagle** ikibaşlı qartal

doublet [ˈdʌblɪt] *n* **1.** dublikat; surət, kopiya (*sənədin ikinci nüsxəsi*); **2.** qoşa (*zərdə*)

double-tongued [ˈdʌblˈtʌŋd] *adj* ikidilli, yalançı, qeyri-səmimi

doubt¹ [daut] *n* şübhə, şəkk; qərarsızlıq; qətiyyətsizlik, mütərəddidlik, tərəddüd; *There is no room for doubt Şübhəyə yer yoxdur; Some peple have expressed / raised doubts about her honesty Bəzi adamlar onun səmimiliyinə şübhə edir*; **to be in** ~ **1)** şübhələnmək; **2)** məlum / aydın olmamaq; *The issue of the battle is still in doubt Döyüşün nəticəsi hələ də məlum deyil; No doubt Şübhəsiz*

doubt² [daut] *v* şübhə etmək, şübhələnmək, şübhə altına almaq; *I don't doubt that he'll come Mən şübhə etmirəm ki, o gələcək*

doubter [ˈdautəʳ] *n* skeptik; hər şeydən şübhələnən / hər şeyə şübhə ilə yanaşan adam

doubtful [ˈdautfl] *adj* **1.** şübhələnən, şübhə ilə dolu, tərəddüdlü, tərəddüd edən, qətiyyətsiz; **to be** ~ **of** ***smth.*** bir şeydən şübhələnmək, bir şeyə şübhə etmək; **2.** şübhəli, qeyri-məlum, aydın / aşkar olmayan; anlaşılmaz; ~ **reply** anlaşılmaz cavab; ~ **future** qeyri-məlum gələcək; ~ **case** şübhəli hadisə; **3.** ikimənalı; ~ **expression** ikimənalı ifadə

doubtfully [ˈdautfəlɪ] *adv* şübhə ilə, tərəddüdlə, mütərəddid bir tərzdə / surətdə

doubtfulness [ˈdautfəlnɪs] *n* **1.** şübhəlilik; qeyri-müəyyənlik; anlaşılmazlıq; **2.** qətiyyətsizlik, qərarsızlıq

doubtless [ˈdautlɪs] *adv* şübhəsiz; əlbəttə; *I shall doubtless see you tomorrow Şübhəsiz, mən səni / sizi sabah görəcəm*

dough [dou] *n* **1.** xəmir; **to knead** ~ xəmir yoğurmaq / qatmaq; *Knead the dough well Xəmiri yaxşı yoğur / yoğurun*; **2.** pasta

doughy [ˈdouɪ] *adj* **1.** xəmirəbənzər, xəmirəoxşar, xəmir kimi (*çörək haq.*); **2.** yumşaq (*insan dərisi haq.*)

dour [ˈduəʳ] *adj* **1.** acıqlı, qaşqabaqlı, çox zabitəli; **2.** möhkəm, mətanətli, sarsılmaz, yenilməz, fikrindən dönməyən; **3.** tutqun; **a** ~ **sky** tutqun səma

douse [daus] *v* **1.** suya salmaq, batırmaq, soxmaq, basmaq (*suya və s.*); **2.** salınmaq, batırılmaq, soxulmaq (*suya və s.*); **3.** soyunmaq, çıxarmaq (*paltarı, ayaqqabını*); **4.** söndürmək; **to** ~ **the flame / a fire** alovu / ocağı söndürmək

dove¹ [dʌv] *n* **1.** *zool.* göyərçin; ~ **of peace** sülh göyərçini; **white** ~ ağ göyərçin; *The dove was cooing softly Göyərçin zərif-zərif quruldayırdı*; **2.** müharibədən çox sülh və bu barədə danışıq tərəfdarı olan adam

dove² [dʌv] *amer.* **to dive** *felinin pt forması*

down¹ [daun] *n* **I** eniş, enmə; **ups and ~s 1)** yoxuş və eniş; **2)** uğursuzluq, iflasa uğrama; **ups and ~s of life / of fate** həyatın / taleyin dönüklüyü, həyatın enişləri, yoxuşları

down [daun] *n* **II 1.** zərif lələk, tük; *Pillows are filled with down Balınclar zərif tüklə doldurulmuşdur*; **2.** zərif tük; *The first down was beginning to appear on the young man's face Cavan oğlanın üzündə zərif tük çıxmağa başlayırdı*

down² [daun] *adj* **1.** qəmgin, qəmli, qüssəli; bədbin; **to be a bit** ~ bir az qəmli / qüs-

səli / bədbin olmaq; **2.** işləməyən (*kompüter və s. haq.*); *You'll have to wait – the system's down this morning Sən / Siz gözləməli olacaqsan / olacaqsınız, bu səhər sistem işləmir*

down[3] [daun] *v* **1.** içkini tez / cəld içmək; *We downed our beer and left Biz pivəmizi cəld içdik və çıxıb getdik;* **2.** udmaq; **to ~ medicine** dərman udmaq / cəld içmək; **3.** bir şeyi vurub salmaq (*xüs. təyyarəni*); **4.** qalib gəlmək, məğlub etmək; **to ~ opposition** müxalifətə qalib gəlmək; ◊ **to ~ tools** işi dayandırmaq, tətil etmək

down[4] [daun] *prep* aşağı; -dan, -dən; *The stone rolled down the hill Daş təpədən aşağı yumarlandı;* **to walk ~ the hill** dağ-aşağı getmək, dağdan enmək; **to fall ~ the stairs** pilləkəndən aşağı yıxılmaq

down-and-out [ˈdaunəndˈaut] *adj* **1.** var-yoxdan çıxarılmış / çıxmış, iflasa uğradılmış / uğramış, dilənçi halına salınmış / düşmüş; **2.** *id.* nokauta düşmüş

downcast[1] [ˈdaunka:st] *adj* **1.** aşağı dikilmiş (*gözlər haq.*); **2.** dilxor / pərt olmuş; qəmgin, kədərli, məyus; *He seemed very downcast at the news Xəbər onu çox dilxor / məyus etdi*

downcast[2] [ˌdaunˈka:st] *v şair.* kədərləndirmək, dilxor / məyus etmək

downcome [ˈdaunkʌm] *n* **1.** eniş, enmə, endirmə, düşmə; **2.** həqarət, təhqir

downfall [ˈdaunfɔ:l] *n* **1.** süqut, yıxılma, iflas, dağılma; məhv olma; **~ of a fortress** qalanın süqutu / məhv olması; **2.** leysan / güclü yağış; güclü qar yağma

downhearted [ˈdaunˈha:tɪd] *adj* ruhdan / həvəsdən düşmüş; *Don't be too downhearted; things will get better Çox da ruhdan düşmə / düşməyin, işlər daha yaxşı olacaq*

downhill[1] [ˈdaunˈhɪl] *n* eniş, yamac; **the ~ of life** ömrün qürub çağı

downhill[2] [ˈdaunˈhɪl] *adj* eniş, enişli, mail, maili

downhill[3] [ˈdaunˈhɪl] *adv* **1.** aşağı, aşağıya; üzüaşağı; **to run ~** üzüaşağı qaçmaq; **2.** sona doğru, pisləşməyə doğru, pisləşmə istiqamətində; **to go ~** pisləşmək, xarablaşmaq, əldən düşmək

Downing Street [ˈdaunɪŋˈstri:t] *n* **1.** Dauninq Strit (*Londonda baş nazirin iqamətgahı*); **2.** *məc.* ingilis hökuməti

downland [ˈdaunlænd] *n* dərəli-təpəli yer, dərəli-təpəli örüş

downmost[1] [ˈdaunmoust] *adj* aşağıdakı; ən alt / aşağı

downmost[2] [ˈdaunmoust] *adv* lap / ən aşağıda

down-pillow [ˈdaunˌpɪlou] *n* tük balınc

down-pour [ˈdaunpɔ:] *n* leysan, bərk / güclü / şiddətli yağış

downright[1] [ˈdaunraɪt] *adj* **1.** düz, səmimi, təmiz, vicdanlı, namuslu; **~ sort of man** vicdanlı / namuslu / səmimi adam; **2.** açıq-aydın; **~ lie** açıq-aydın / ağ yalan

downright[2] [ˈdaunraɪt] *adv* açıq, düz, açıqca, aydınca, birbaşa

downrightness [ˈdaunraɪtnɪs] *n* doğruluq, düzlük, açıqlıq; ürəyiaçıqlıq, açıqürəklilik

downside [ˈdaunsaɪd] *n* **1.** aşağı tərəf; **2.** çatışmazlıq, mənfi cəhət; *All good ideas have a downside Bütün yaxşı ideyaların bir çatışmazlığı olur*

downstairs[1] [ˈdaunˈstɛəz] *adj* aşağı, aşağıdakı; **~ rooms** birinci mərtəbədəki / aşağıdakı otaqlar

downstairs[2] [ˈdaunˈstɛəz] *adv* **1.** aşağı; **to go ~** aşağı getmək; **2.** aşağıda; **to wait ~** aşağıda gözləmək

downward [ˈdaunwəd] *adj* enən, aşağı enən / düşən, yuxarıdan aşağı; maili; **a ~ movement** üzüaşağı hərəkət; **a ~ slope** yamac; **a ~ trend in prices** qiymətlərdə aşağı düşmə meyli

downwards [ˈdaunwədz] *adv* ağzıüstə, üzüüstə; *She was lying face downwards on the grass O, üzüstə göy otun üstündə üzüüstə uzanmışdı*

downwind [ˈdaunwɪnd] *adj* dalda, küləktutmayan

downy [ˈdaunɪ] *adj* I **1.** xovlu, yumşaq tüklü; yumşaq; **2.** tük; **~ pillow** tük balınc; **3.** yüngül; **~ sleep** yüngül yuxu

downy [ˈdaunɪ] *adj* II ağıllı, zirək, fərasətli, fəndgir, bic, çoxbilmiş

downy [ˈdaunɪ] *adj* III təpəli, dərə-təpəli; **a ~ place** təpəli / dərə-təpəli yer

dowry [ˈdauərɪ] *n* **1.** cehiz; **2.** istedad, bacarıq, qabiliyyət, vergi

doze[1] [douz] *n* **1.** mürgü; **2.** çürüntü

doze[2] [douz] *v* mürgüləmək; *I dozed off during the film Filmin getdiyi müddətdə mən mürgülədim*

dozen [dʌzn] *n* **1.** düjün (*on iki ədəd*); **round ~** tam düjün; **in ~s, by the ~** düjünlərlə; **a ~ spoons** bir düjün qaşıq; **three ~ eggs** üç düjün yumurta; **2.** çox, çoxlu, külli; **~s of people** çoxlu adam; *I told you so dozens of times Mən sənə / sizə min dəfələrlə belə demişəm;*
◊ **baker's / devil's ~** on üç; *It is six of one and half a dozen of the other ≡ Ya keçəl Həsən, ya da Həsən keçəl (fərq etməz)*

dozy [ˈdouzɪ] *adj* **1.** mürgülü, yuxulu, yarıyuxulu; əzgin, süst; *I'm feeling very dozy this day Bu gün məni yaman mürgü basır;* **2.** gic, səfeh, axmaq, başıboş; *Come on, you dozy lot – use your head Ay axmaq bir tərpən, başını işlət*

drab[1] [dræb] *n* I **1.** bozbulanıq / sarı-palıdı rəng; **2.** maraqsızlıq, solğunluq, yeknəsəqlik, yekrənglik

drab [dræb] *n* II **1.** pinti; **2.** *arx.* fahişə, qəhbə, gəzəyən qadın

drab[2] [dræb] *adj* **1.** bozbulanıq, sarı-qəhvəyi; **2.** maraqsız, solğun, yeknəsəq, darıxdırıcı

drab[3] [dræb] *v* eyş-işrətlə məşğul olmaq; fahişəlik / qəhbəlik etmək

draff [dræf] *n* **1.** çirkab, çirkli su; qab suyu; tullantı, zibil; **2.** horra (*heyvan yemi*); **3.** barda (*araq və çaxır gecəsi*); **4.** zir-zibil, köhnə-kürüş

draft[1] [dra:ft] *n* **1.** plan, çertyoj; **~ for a machine / a building** maşın / bina üçün çertyoj; **to make / to draw up a ~** çertyoj çəkmək / hazırlamaq; **2.** layihə; eskiz; **~ of a bill** qanun layihəsi; **~ of a contract** kontraktın layihəsi; **to make / to draw up a ~** layihə hazırlamaq; **3.** *mal.* çek; tratt vekseli; **4.** seçmə; **~ of cattle for branding** damğalamaq üçün mal-qaranın seçilməsi

draft[2] [dra:ft] *v* **1.** layihə / eskiz / plan hazırlamaq; **to ~ a contract** kontrakt layihə hazırlamaq; **2.** seçmək; **to ~ a vice-presidential candidate** vitse-prezidentliyə namizəd seçmək; **3.** çağırmaq (*hərbi xidmətə*); **to ~ *smb.* into the army** bir kəsi orduya çağırmaq

draft-cattle [ˈdra:ftˌkætl] *n* işlək qaramal, qoşqu heyvanı

draftee [ˌdra:fˈti:] *n* hərbi xidmətə çağırılan; çağırışçı

drafting[1] [ˈdra:ftɪŋ] *n* **1.** tərtib etmə (*sənədi, qanun layihəsini*); **2.** qısaca və dürüst ifadə etmə / edilmə; *The drafting of this clause is obscure Bu bənddə fikir aydın ifadə edilməyib*

drafting[2] [ˈdra:ftɪŋ] *adj* çertyoj; cizgi; çertyoj çəkilən; **~ board** çertyoj stolu; **~ room** *amer.* çertyoj / cizgi otağı; **~ paper** çertyoj / cizgi kağızı

draftsman [ˈdra:ftsmən] *n* **1.** (*pl* **-men** [-mən]) tərtibçi (*sənədi*); müəllif (*qanun layihəsinin*); **2.** cizgiçi, çertyoçu; konstruktor

draftsmanship [ˈdra:ftsmənʃɪp] *n* cizgi çəkmə; rəsmxətt

drag[1] [dræg] *n* **1.** yavaş hərəkət; **a heavy ~ uphill** dağa qalxan çətin yoxuş; **2.** sürümə, sürüyüb çəkmə; **to walk with a ~, to have a ~ in *one's* walk** ayaqlarını sürümək; **3.** yük, ağır yük; **to be a ~ on *smb.*** bir kəsə yük olmaq; **4.** *tex.* draqa (*yerqazan maşın*)

drag[2] [dræg] *v* (**-gg-**) **1.** çəkmək, sürümək; çəkib / dartıb sürümək, sürüyə-sürüyə aparmaq; **to ~ *one's* feet** ayaqlarını sürümək; **to ~ a net** toru dartıb sürümək; *We dragged the fallen tree clear of the road Yolu təmizləmək üçün biz yıxılmış ağacı dartıb kənara sürüdük;* **2.** sürünmək; *He always drags behind O həmişə arxada sürünür;* **3.** uzanmaq; çox vaxt almaq; uzun çəkmək; *Time / The performance drags Vaxt / Tamaşa uzanır*

dragon [ˈdrægən] *n* **1.** *əs.* əjdaha; **2.** *zool.* drakon; **3.** şeytan, iblis

dragoon [drəˈgu:n] *v* bir işi görməyə vadar / məcbur etmək; **to ~ *smb.* into doing *smth.*** bir kəsi bir iş görməyə vadar / məcbur etmək (*hədə, qorxu vasitəsilə*)

drain[1] [dreɪn] *n* **1.** kanalizasiya borusu; *We had to call in a plumber to unblock the drains Biz kanalizasiya borularını təmizləmək üçün su kəməri işçisi çağırmalı ol-*

duq; **2.** drenaj *(arxlar və ya borular vasitəsilə bataqlığın qurudulması);* **3.** *d.d.* qədəh, piyalə; bir içim / qurtum; *Leave me a drain Bir qurtum mənə saxla / saxlayın;*
◊ **brain ~** "beyinlərin axını" *(alimlərin ölkədən çıxıb getməsi)*

drain[2] [drein] *v* **1.** buraxmaq *(suyu),* axıtmaq, boşaltmaq *(suyu),* nasosla çəkmək *(suyu);* **to ~ water from a tank** suyu bakdan buraxmaq / axıtmaq; **2.** sərf edib qurtarmaq; boşaltmaq; **to ~ a country of its wealth** ölkənin var-dövlətini sərf edib tükətmək; **3.** axmaq, axıb qurtarmaq; *The bath-water slowly drained away Vannanın suyu yavaş-yavaş axıb getdi;* **4.** drenaj üsulu ilə qurutmaq *(bataqlığı),* qurutmaq; **to ~ the land** torpağı drenaj üsulu ilə qurutmaq; *This river drains the whole countryside Bu çay bütün rayonun suyunu yığır;* **5.** qurumaq; *Leave the dishes to drain Qoy / Qoyun qablar qurusun;* **6.** içmək, axıra qədər içmək, içib qurtarmaq; **to ~ a glass of wine** bir stəkan şərabı axıra qədər içib qurtarmaq

drainage [ˈdreinidʒ] *n* **1.** drenaj *(arxlar və ya borular vasitəsilə bataqlığın qurudulması);* **2.** kanalizasiya

drainpipe [ˈdreinpaip] *n* drenaj borusu

drake [dreik] *n* erkək ördək, yaşılbaş

drama [ˈdra:mə] *n* **1.** drama *(pyes);* **the ~** dramaturgiya; **historical ~** tarixi drama; **2.** dramatik hadisə; *His life was full of drama Onun həyatı dramatik hadisələrlə dolu idi;*
◊ **to make a ~ out of** ***smth.*** bir şeyi dramaya çevirmək ≡ milçəkdən fil düzəltmək

dramatic [drəˈmætik] *adj* **1.** dramatik, dram; teatr, bədii; **~ performance** teatr tamaşası; **~ criticism** teatr tənqidi; **~ reading** bədii qiraət; **~ unities** dramatik vəhdət *(zaman, məkan və hərəkət birliyi);* **2.** dramatiklik; **~ results** dramatik nəticələr

dramatically [drəˈmætikəli] *adv* dramatik olaraq, gözlənilmədən; *His attitude changed dramatically Onun münasibəti gözlənilmədən dəyişdi*

dramatics [drəˈmætiks] *n* **1.** dram sənəti; **2.** tamaşa *(xüs. həvəskar aktyorlar tərəfindən oynanılan)*

dramatist [ˈdræmətist] *n* dramaturq

dramatization [ˌdræmətaiˈzeiʃn] *n* dramlaşdırma, dram şəklinə salma; səhnələşdirmə, pyes şəklinə salma

dramatize [ˈdræmətaiz] *v* **1.** dramlaşdırmaq, səhnələşdirmək; **2.** şişirtmək, mübaliğə etmək

drank [dræŋk] **to drink** *felinin pt forması*

drape[1] [dreip] *n* **1.** bəzədilmə, bəzəmə *(pərdə, xalça və s. ilə);* **2.** üzlük material

drape[2] [dreip] *v* **1.** parça ilə bəzəmək; **2.** pərdə tutmaq, üz çəkmək; bəzəmək *(pərdə, xalça və s. ilə);* **3.** geyindirmək; bürümək; **to ~ a mantle arround the shoulders** mantonu çiyninə atmaq

draper [ˈdreipə'] *n* **1.** arşınmalçı, arşın malı satan; **2.** bəzəkçi, üzçəkən, pərdəçi

drapery[1] [dreipəri] *n* **1.** üzçəkmə, pərdə çəkmə; bəzədilmə *(pərdə, xalça və s. ilə);* pərdə; bəzək; **2.** parça / arşın malı alveri; **3.** parça mağazası; **4.** geyim, paltar; **5.** pərdə, üzlük və s. üçün parça / material

drapery[2] [ˈdreipəri] *v* **1.** pərdə tutmaq / çəkmək; **2.** geyindirmək; bürümək

drastic [ˈdræstik] *adj* **1.** cəsarətli, ürəkli, əzmli, səbatlı, qərarından dönməyən; **2.** əsaslı, köklü, qəti; **~ measures** əsaslı / köklü / qəti tədbirlər; **~ changes** əsaslı / köklü dəyişikliklər; **3.** bərk təsir edən, çox təsirli / güclü; **~ remedies** çox təsirli vasitələr; **~ medicine** çox güclü dərman

drastically [ˈdræstikəli] *adv* **1.** cəsarətlə, əzmlə, mətanətlə; qətiyyətlə; **2.** əsaslı surətdə, kökündən; *Expenditure has been drastically reduced Xərc əsaslı surətdə azaldılıb*

draught [dra:ft] *n* **I 1.** yelçəkən, cərəyan edən yel; **to sit in a ~** yelçəkəndə oturmaq; *There is a draught here Burada yelçəkən var;* **2.** *tex.* hərəkət qüvvəsi, dartma qüvvəsi; **beast of ~** qoşqu heyvanı; **3.** udum, qurtum; **~ of water** bir qurtum su; **to drink** ***smth.*** **at / in / a / one ~** bir şeyi bir nəfəsə / birdən içmək; **4.** axın *(su haq.);* **5.** qullab; **deep ~** dərin qullab

draught [dra:ft] *n* **II** *pl* dama, dama oyunu; **to play ~s** dama oynamaq

draught-board [ˈdra:ftbɔ:d] *n* dama taxtası

draught-horse [ˈdra:fthɔ:s] *n* qoşqu atı

draught-net [ˈdra:ftnet] *n* balıq toru

draughty [ˈdra:fti] *adj* yelçəkənli; **~ room / corridor** yelçəkənli otaq / dəhliz

draw[1] [drɔ:] *n* **1.** çəkib / dartıb çıxartma; sıyırma *(xəncəri, qılıncı və s.);* **to beat to the ~** silahı düşməndən qabaq çıxartmaq; *He was quick on the draw O, dərhal qılıncı sıyırdı;* **2.** fitnəkar / provokasiya məqsədilə edilən irad, fitnəkar sual; **3.** püşk / çöp atma; lotereya; **4.** püşkə düşən şey; uduş

draw[2] [drɔ:] *v* **I 1.** dartmaq, çəkmək, sürümək, dartıb sürümək; **to ~ a train / a car** qatarı / maşını dartmaq; **to ~ a net** tor çəkmək / dartmaq; **2.** yavaş-yavaş getmək, sürünmək; *The cart drew slowly along the road Araba yavaş-yavaş yolla getdi;* **3.** yaxına / qabağına çəkmək, yaxınlaşdırmaq; **to ~ a book towards oneself** kitabı özünə tərəf / qabağına çəkmək; *Draw your chair nearer to the table Stulunu / Stulunuzu stola tərəf çək / çəkin;* **4.** yaxınlaşmaq; yaxınına gəlmək; *We drew near the town Biz şəhərə yaxınlaşdıq;* **5.** dartmaq, çəkmək; dartıb / çəkib uzatmaq; **to ~ a rope** kəndiri dartmaq; **to ~ a bow** kirişi dartmaq; **to ~ rein / bridle** yüyəni çəkmək *(atı dayandırmaq);* **to ~** ***smth.*** **tight** bir şeyi tarım çəkmək; **6.** əyilmək, sir-sifəti dəyişmək / əyilmək; **to ~ tight / taut** tarım çəkilmək / dartılmaq; *His face was drawn with pain Onun sifəti ağrıdan əyilmişdi;* **7.** çıxartmaq, dartıb / çəkib çıxartmaq; **to ~ a nail** mıxı / mıxçanı çəkib / dartıb çıxartmaq; **to ~ a tooth** dişi çəkmək / çıxartmaq; **8.** seçmək, müəyyənləşdirmək; **to ~ a sample** nümunə seçmək / götürmək; **9.** *id.* heç-heçə qurtarmaq; **to ~ the game** oyunu heç-heçə qurtarmaq; **10.** almaq *(cavab və s.);* **to ~ no reply** cavab almamaq; **11.** götürmək *(hesabdan pul);* **to ~ money from a bank** bankdan pul götürmək; **12.** ibrət dərsi almaq; **to ~ a lesson from** ***smth.*** bir şeydən ibrət dərsi almaq; **13.** çıxartmaq *(nəticə);* **to ~ a conclusion from** ***smth.*** bir şeydən nəticə çıxartmaq; **14.** püşk atmaq / çəkmək;
◊ **to ~ a knife** bıçaqla hədələmək *(bir kəsi);* **to ~ the sword** qılınc oynatmaq, davaya başlamaq; **to ~ first blood** birinci zərbə endirmək; **to ~ the first breath** doğulmaq; **to ~** ***one's*** **last** son dəfə nəfəs almaq, ölmək

draw [drɔ:] *v* **II 1.** çəkmək *(şəkil);* təsvir etmək; **to ~ cartoons** karikatura çəkmək; **to ~ a character** xarakteri təsvir etmək; **2.** tərtib etmək; **to ~ a document / a will** sənəd / vəsiyyət tərtib etmək

drawback [ˈdrɔ:bæk] *n* **1.** nöqsan, qüsur; *The only drawback of the plan is that it costs too much Planın yeganə nöqsanı odur ki, o çox xərc tələb edir;* **2.** maneə, əngəl; **to succeed in spite of ~s** maneələrə baxmayaraq məqsədinə nail olmaq

drawbridge [ˈdrɔ:bridʒ] *n* qaldırılan körpü

drawer [ˈdrɔ:ə'] *n* **1.** siyirmə; *You can find the envelope in the middle drawer of my desk Sən / Siz zərfi mənim yazı stolumun orta siyirməsində tapa bilərsən / bilərsiniz;* **2.** cizgiçi, çertyoçu; həvəskar rəssam, nəqqaş

drawers [drɔ:z] *n (Özündən sonra fel cəmdə işlənir)* alt tuman, kişi tumanı, dizlik

drawing [ˈdrɔ:iŋ] *n* **1.** çəkmə, dartma; gərmə, gərilmə; **2.** lotereya, **3.** *id.* püşk atma; **4.** bir çimdik çay *(dəmləmək üçün);* **5.** çertyoj; **6.** rəsmxərc; **7.** şəkil; şəkil çəkmə; **~ of a tree** ağac şəkli

drawing-board [ˈdrɔ:iŋbɔ:d] *n* çertyoj / cizgi taxtası

drawing-room [ˈdrɔ:iŋru:m] *n* qonaq otağı

drawl [drɔ:l] *v* saitləri uzada-uzada tənbəlcəsinə danışmaq

drawn[1] [drɔ:n] *adj* çox yorğun / əzgin görünən, solğun, qəvğili

drawn[2] [drɔ:n] **to draw** *felinin pp forması*

dray [drei] *n* araba *(ağır yükləri, xüs. pivə çəlləklərini daşımaq üçün yanları açıq və alçaq)*

dread[1] [dred] *n* **1.** bərk qorxu, dəhşət, vahimə; **to have a ~ of** ***smth.*** bir şeydən bərk qorxmaq / dəhşətə gəlmək; **2.** uyuq, qorxuluq; dəhşət yaradan adam

dread[2] [dred] *adj* qorxunc, dəhşətli, qorxu / dəhşət yaradan

dread[3] [dred] *v* qorxmaq, çəkinmək, ehtiyat etmək; sarsımaq; **to ~ illness / being ill** xəstəlikdən qorxmaq; **to ~ dying / to die** ölümdən qorxmaq

dreadful [ˈdredfl] *adj* **1.** dəhşətli, qorxulu, qorxunc, müdhiş; heybətli; ~ **weather** dəhşətli hava; *What dreadful weather! Nə dəhşətli havadır!*; ~ **pain** dəhşətli ağrı; *The noise was dreadful Səs dəhşətli idi*; **a ~ disease** qorxulu / dəhşətli xəstəlik; **2.** qeyzli, acıqlı, hirsli; ~ **voice** acıqlı səs, **a ~ man** acıqlı / qeyzli adam

dreadfully [ˈdredfəlı] *adv* çox, son dərəcə, həddən artıq, olduqca; *I'm dreadfully tired Mən son dərəcə / olduqca yorğunam*

dream[1] [dri:m] *n* **1.** yuxu, yuxu görmə, röya; **to see** *smth.* **in ~** bir şeyi yuxuda / röyada görmək; **to awake from a ~** yuxudan ayılmaq, oyanmaq; **2.** arzu; **the ~s of youth** gənclik / cavanlıq arzuları; **to fulfil / to realize** *one's* ~ arzusunu həyata keçirmək; **to live in a ~** arzu ilə yaşamaq; **3.** xəyal, xülya; **sweet ~** şirin xəyal / xülya

dream[2] [dri:m] *v* **1.** yuxu görmək; *You must have dreamed it Yəqin sən / siz bunu yuxuda görmüsən / görmüsünüz*; **2.** xəyal / arzu etmək; şirin xəyala dalmaq; **to ~ of happiness** xoşbəxt olmağı arzu etmək; ◊ **to ~ away / out** vaxtını *arzular aləmində* keçirmək

dreamer [ˈdri:məˈ] *n* xəyalçı, xəyalpərəst (*adam*), fantaziyaçı

dreamery [ˈdri:mri] *n* xəyalpərəstlik, xülyaçılıq

dreamily [ˈdri:mılı] *adv* **1.** yuxulu-yuxulu, yuxulu halda / tərzdə; **2.** xəyalpərəstliklə, dalğın halda

dreaminess [ˈdri:minıs] *n* **1.** xəyalçılıq, xəyalpərəstlik; **2.** dalğınlıq, fikirlilik

dreamless [ˈdri:mlıs] *adj* yuxugörməyən, röyagörməyən

dreamlike [ˈdri:mlaık] *adj* xəyali, əfsanəvi; misli görünməmiş, qeyri-adi; **a ~ landscape** misli görünməmiş / qeyri-adi mənzərə

dreamy [ˈdri:mı] *adj* **1.** xəyalpərəst; dalğın, fikirli; ~ **eyes** dalğın / fikirli gözlər; **2.** qaranlıq, tutqun, dumanlı, anlaşılmaz, qeyri-müəyyən; *I only have a dreamy recollection of what happened Baş verənlər haqqında mənim yalnız tutqun / qaranlıq təsəvvürüm var*; **3.** xoşagələn, könüloxşayan; ~ **music** könüloxşayan musiqi

drearily [ˈdrıərəlı] *adv* **1.** tutqun, qaşqabaqlı, pərt; **2.** maraqsız, darıxdırıcı, cansıxıcı, üzücü

dreariness [ˈdrıərınıs] *n* **1.** tutqunluq; qaşqabaqlılıq, pərtlik; **2.** maraqsızlıq, darıxdırıcılıq, cansıxıcılıq; **the ~ of the landscape** mənzərənin darıxdırıcılığı / cansıxıcılığı

dreary [ˈdrıərı] *adj* **1.** qaranlıq; tutqun; **a ~ room** qaranlıq otaq; **a ~ winter day** tutqun bir qış günü; **2.** maraqsız, cansıxıcı, üzücü; ~ **speech** maraqsız / cansıxıcı nitq

dredge [dredʒ] *v* I *tex.* draqa ilə dərinləşdirmək / qazmaq, draqa ilə çıxartmaq (*torpağı, lili*); *They have to dredge the canal so that ships can use it Gəmilərin istifadə edə bilməsi üçün onlar kanalı draqa ilə dərinləşdirməlidirlər*

dredge [dredʒ] *v* II səpmək; **to ~ flour over meat, to ~ meat with flour** ətin üstünə un səpmək

dredger [ˈdredʒəˈ] *n tex.* draqa (*yerqazan maşın*); çoxçömçəli ekskavator

dregs [dregz] *n* **1.** *xılt, tortu, çöküntü*; tullantı; *He drank / drained coffee to the dregs O, kofeni tortasına qədər içdi*; **2.** tör-töküntü, tullantı, pozğun ünsürlər; ~ **of society** cəmiyyətin tör-töküntüləri

drench [drentʃ] *v* **1.** islanmaq, bərk islanmaq; **to be ~ed through, to get ~ed to the skin** iliyinə / sümüyünə qədər islanmaq; **2.** nəm etmək, islatmaq; *Their faces were drenched with sweat Onların üzü tərdən nəmlənmişdi / islanmışdı*

dress[1] [dres] *n* **1.** paltar, üst-baş (*qadın üçün*); **a long / short ~** uzun / gödək paltar; **silk ~** ipək paltar; **a wedding ~** toy paltarı; **formal ~** rəsmi paltar; **traditional ~** ənənəvi paltar; **2.** libas, geyim; **spring ~** *məc.* bahar libası

dress[2] [dres] *adj:* paltar, paltarlıq; ~ **cutter** paltar biçən ~ **model** paltar fasonu; ~ **goods** paltarlıq parça

dress[3] [dres] *v* **1.** geyindirmək; geyinmək; **to ~ a child** uşaq geyindirmək; **to ~ oneself** geyinmək; **to ~ well / badly / fashionably** yaxşı / pis / dəblə geyinmək; *She takes ages to dress Onun geyinməyi çox*

uzun çəkir; **2.** bəzəmək, səliqəyə / qaydaya salmaq, yığıb-yığışdırmaq; **to ~ a shop window** dükanın vitrinini səliqəyə salmaq / bəzəmək; **to ~ streets with flags** küçələri bayraqlarla bəzəmək; **3.** qaydaya salmaq; **to have** *one's* **hair ~ed** saçını düzəltdirmək / qaydaya saldırmaq; **4.** sarımaq, sarıq qoymaq (*yaraya*)

dress-circle [ˈdresˈsə:kl] *n teatr.* beletaj (*teatrda ikinci mərtəbədəki lojalar*)

dress-coat [ˈdresˈkout] *n* frak

dressed [drest] *adj* **1.** geyinmiş; geyindirilmiş; *Aren't you dressed yet? Sən / Siz hələ geyinməmisən / geyinməmisiniz? He was beautifully dressed O, gözəl geyinmişdi*; **to get ~** geyinmək; *She got dressed and went out O geyinib getdi / çıxıb getdi*; **2.** bəzənmiş; bəzədilmiş; **3.** minilmiş, minilməyə öyrədilmiş (*at haq.*); **4.** aşılanmış (*dəri haq.*)

dresser [ˈdresəˈ] *n* **1.** mətbəx şkafı; **2.** kostyumçu (*teatrda kostyumlara baxan və aktyorları geyindirən adam*); **3.** gön-dəri istehsalı ustası / fəhləsi; dabbaq; **4.** *k.t.* toxumtəmizləyən mexanizm

dressing-gown [ˈdresıŋgaun] *n* xalat, penuar

dressing-machine [ˈdresıŋmə,ʃi:n] *n. k.t.* soyurucu / dənsoyuran maşın

dressing-out [ˈdresıŋˈaut] *n* atı öyrətmə (*minilməyə, qoşulmağa*)

dressing-room [ˈdresıŋrum] *n* **1.** paltar geyilib-soyunulan otaq (*xüs. idmançılar üçün*), **2.** qarderob (*ictimai binalarda*)

dressing-station [ˈdresıŋ,steıʃn] *n tib.* sarğı məntəqəsi

dressing-table [ˈdresıŋ,teıbl] *n* **1.** bəzək stolu; **2.** sarğı stolu

dressmaker [ˈdres,meıkəˈ] *n* dərzi (*qadın, qız*)

dressy [ˈdresı] *adj* dəblə geyinməyi sevən, modaya müvafiq geyinən; dəbli, modalı; çox bəzəkli

drew [dru:] **to draw** *felinin pt forması*

dribble[1] [ˈdrıbl] *n* **1.** kiçik çay; **2.** damcı, gilə; **3.** çiskin / narın yağış; **4.** *id.* dribling

dribble[2] [ˈdrıbl] *v* **1.** damcı-damcı buraxmaq (*mayeni*); damcılamaq, damcı-damcı axmaq; *Water was dribbling out of the tap Su krandan damcılayırdı*; **2.** selik axıtmaq (*uşaq haq.*); *Take care the baby doesn't dribble over your suit Ehtiyatlı ol / olun, uşaq kostyumuna / kostyumunuza selik salar*; **3.** *id.* dribling etmək (*rəqibi aldadaraq topu ötürmək*)

dried [draıd] *adj* quru, qurudulmuş; ~ **milk** quru / qurudulmuş süd; ~ **vegetables** qurudulmuş tərəvəzlər; ~ **fruit** qurudulmuş meyvə

dried [draıd] **to dry** *felinin pt, pp formaları*

drift[1] [drıft] *n* **1.** axın; **the ~ of current** cərəyanın axını; **the ~ of people from the country into the towns** insanların / adamların kənddən şəhərlərə axını; **2.** insanların bir şeydən yavaş-yavaş uzaqlaşması; **a ~ away from traditional values** ənənəvi dəyərlərdən yavaş-yavaş uzaqlaşma; **a slow ~ into debt** yavaş-yavaş borca düşmə; **3.** ümumi məna; gizli məqsəd; *I can't quite catch the drift of what you're saying Mən sənin / sizin nə dediyini / dediyinizi tam başa düşə bilmirəm*; **4.** gediş, meyl; ~ **of affairs** işlərin gedişi, hadisələrin inkişaf istiqaməti; **5.** *dilç.* dilin quruluşunun inkişaf istiqaməti; **6.** passivlik, fəaliyyətsizlik, laqeydlik, süstlük, ətalət; **policy of ~** laqeydlik / fəaliyyətsizlik siyasəti

drift[2] [drıft] *v* **1.** aparmaq, qovmaq, qovub aparılmaq (*axın və ya külək tərəfindən*); **to ~ logs down the stream** çayla ağac axıtmaq (*bir yerdən başqa yerə daşımaq məqsədilə*); **2.** gətirilmək, çıxarılmaq; **to ~ ashore** sahilə çıxarılmaq; **3.** axın istiqamətində üzmək; taleyin hökmünə ümid etmək / olmaq; **4.** təpə halına / şəklinə salmaq, bir yerə yığmaq; basmaq (*qar və s.*); *The snow had drifted everywhere Qar hər tərəfi basmışdı*

drifter [ˈdrıftəˈ] *n* avara, səfil, yaramaz, heç nəyə yaramayan (*adam*)

driftwood [ˈdrıftwud] *n* axıdılmış ağac, sahilə atılmış ağaclar (*dalğa vasitəsilə*)

drill[1] [drıl] *n* I **1.** *tex.* burğu, matqab; **twist ~** spiral burğu; **2.** *tex.* bur, burov (*qazma maşını*)

drill [drıl] *n* II **1.** məşq, çalışma, təmrin, məşğələ; ~ **in grammar** qrammatikadan

məşğələ; **2.** *hərb.* döyüş / sıra təlimi; **infantry ~** piyada qoşunların sıra / döyüş təlimi

drill [drıl] *n* III **1.** *k.t.* cərgəli toxumsəpən; **2.** cərgəli toxumsəpmə

drill[2] [drıl] *v* I **1.** deşmək, dəlmək (*burğu ilə*); **to ~ a hole** deşik / dəlik açmaq (*burğu ilə*); **2.** qazmaq (*quyu, tunel*); *They're drilling a new tunnel Onlar yeni tunel çəkirlər / qazırlar*

drill [drıl] *v* II **1.** çalışdırmaq; öyrətmək; məşq etdirmək (*həm də id.*); **to ~ smb. in Latin** bir kəsə latın dili öyrətmək; **to ~ a dog to do** ***smth.*** itə bir iş görməyi öyrətmək; **2.** doldurmaq; **to ~ knowledge into** ***smb.*** bir kəsin başına zorla bilik doldurmaq; **3.** *hərb.* sıra / döyüş təlimi vermək

drill [drıl] *v* III *k.t.* səpmək (*cərgə ilə*), cərgəli səpin aparmaq

drill-barrow [ˈdrıl,bærou] *n k.t.* yuva üsulu ilə səpin

drink[1] [drıŋk] *n* **1.** içmə; **food and ~** yemə və içmə; **2.** içki; **soft ~s** spirtsiz içkilər, **strong / ardent ~** spirtli / tünd içki; **3.** qurtum, udum, içim; bir udum / qurtum / içim; **~ of water / of milk** bir qurtum su / süd;
◊ **in ~** sərxoş, kefli; **to be on the ~** bərk sərxoşluq etmək

drink[2] [drıŋk] *v* **1.** içmək; **to ~ water / milk / beer / coffee,** ***etc.*** su / süd / pivə / kofe və s. içmək; **to ~ to** ***smb.*'s health** bir kəsin sağlığına içmək; **2.** sərxoşluq etmək, **to ~ hard / deep** həddən artıq / bərk içmək; **to ~ oneself drunk** keflənənə qədər içmək; **3.** sağlıq demək, sağlığa içmək; **to ~ (*to*) the host / to** ***smb.*'s health** ev yiyəsinin / bir kəsin haqqında sağlıq demək;
◊ **to ~ it** doyunca içmək, içib keflənmək / sərxoş olmaq; **to ~ like a fish** ayıq vaxtı olmamaq, *d.d.* küpünə girmək

drinkable [ˈdrıŋkəbl] *adj* içməli, içməyə yararlı; **~ water** içməli su

drinker [ˈdrıŋkəʳ] *n* **1.** əyyaş, içki düşkünü; **2.** adətən bir növ içki içən adam; **beer ~s** pivə içməyi sevənlər

drink-driver [ˈdrıŋkˈdraıvəʳ] *n* sərxoş halda / vəziyyətdə maşın sürən sürücü

drnking-water [ˈdrıŋkıŋ,wɔːtəʳ] *n* içməli su

drip[1] [drıp] *n* damcı, damcılama; **the steady ~ of water from a tap** suyun krandan arasıız olaraq damcılaması

drip[2] [drıp] *v* (**-pp-**) (**down**) damcılamaq; dammaq; axmaq; *Rain was dripping (down) from the trees Yağış ağaclardan damcılayırdı;*
◊ *He is dripping wet O, iliyinə qədər islanıb*

drip-drop [ˈdrıpdrɔp] *n* damcı səsi

dripping [ˈdrıpıŋ] *adj* **1.** daman, damcılayan, damcı-damcı axan; **2.** yaş, islanmış; **~ coat** bərk islanmış palto

dripstone [ˈdrıpstoun] *n* su daşı

drive[1] [draıv] *n* **1.** getmə, gəlmə (*minikla*); sürmə; **2.** gəzmə, gəzinti, gəzintiyə çıxma (*maşında və s.*); **to go for a ~** gəzintiyə çıxmaq (*miniklə*); **3.** qovma; təqib etmə, izləmə (*düşməni, ovu və s.*); **4.** *hərb.* hücum; zərbə; **5.** tələsmə, qaçaqaç, qaç-qov; **the constant ~ of work** işdə daim tələsmə / qaçaqaç; **6.** *amer.* kampaniya (*ictimai*); **~ for signatures** imza toplamaq üçün kampaniya; **7.** bir arzunu / istəyi təmin etmə; meyl; **a strong sexual ~** cinsi əlaqəyə meyl, cinsi əlaqə istəyi

drive[2] [draıv] *v* **1.** sürmək, idarə etmək; **to ~ a car / a tram,** ***etc.*** maşın / tramvay və s. sürmək; **to learn to ~** maşın sürməyi öyrənmək; *He drives a taxi O, taksi sürür;* **2.** sürmək (*mal-qaranı çölə*); **to ~ cattle** mal-qaranı çölə sürmək, mal-qaranı örüşə aparmaq; **3.** qovmaq; çıxarmaq; **to ~ the clouds** buludları qovmaq; **4.** vurmaq, çalmaq, mıxlamaq; **to ~ a wedge** paz çalmaq; **to ~ a nail home / to the head 1)** mıxı axıra qədər çalmaq / vurmaq; **2)** işi sona / axıra çatdırmaq; işi qaydaya salmaq; **5.** *d.d.* uzatmaq; **to ~** ***smth.*** **to the last minute** bir şeyi son dəqiqəyə qədər uzatmaq; **7.** izləmək, dalınca düşmək, qovlamaq (*vəhşi heyvanı*); **to ~ game** ov quşunu izləmək; **to ~ the invaders across the border** istilaçıları ölkədən qovmaq; **6.** etmək, aparmaq (*iş və s. haq.*); **to ~ a trade** ticarət etmək; **7.** çəkmək, tikmək, salmaq (*yol və s.*); **to ~ a railroad** dəmir yolu çəkmək;

◊ **to ~ a quill / a pen** yazmaq, yazıçı olmaq; **to ~** ***smb.*** **to the wall** bir kəsi divara dirəmək

drivel[1] [ˈdrıvl] *n* cəfəngiyat, boşboğazlıq, boş söhbət / danışıq; sayıqlama

drivel[2] [ˈdrıvl] *v* (**-ll-**) (**on, about**) boş-boş / gic-gic danışmaq; sayıqlamaq; *He was drivelling on / about the meaning of life O, həyatın mənası haqqında boş-boş danışırdı*

driven [ˈdrıvn] **to drive** *felinin pp forması*

driver [ˈdraıvəʳ] *n* **1.** sürücü, şofer; **a bus / taxi ~** avtobus / taksi sürücüsü; **a tram ~** tramvay sürücüsü; **2.** arabaçı, faytonçu

drizzle[1] [ˈdrızl] *n* xırda / narın yağış, çiskin

drizzle[2] [ˈdrızl] *v* çisəmək, çiskinləmək, narın / xırda yağmaq (*yağış haq.*); *It often drizzles in Autumn Payızda tez-tez çisələyir; It had been drizzling all day long yesterday Dünən bütün günü narın-narın yağış yağırdı*

drizzly [ˈdrızlı] *adj* çisəkli, çiskin; **a ~ autumn morning** çiskin bir payız səhəri; **a cool, ~ day** sərin çisəkli / çiskinli / bir gün; *It was a drizzly and cold day when I arrived in London Mən Londona çatanda çiskinli və soyuq bir gün idi*

droll[1] [droul] *n* zarafatçı / masqaraçı / məzəli adam, təlxək, oyunbaz; **to play the ~** təlxəklik / hoqqabazlıq etmək

droll[2] [droul] *adj* zarafatçı, məsqaraçı, məzəli; gülməli; **a ~ person** zarafatçı / məzəli adam

droll[3] [droul] *v d.d.* **1.** zarafat / hənək etmək; gic-gic zarafat / şitlik / təlxəklik / oyunbazlıq etmək; **2.** (**with, at, on**) ələ salmaq, lağa / məsqaraya qoymaq, gülmək, gülünc vəziyyətə salmaq

drollery [ˈdroulərı] *n* **1.** zarafat, hənək; nadinclik; təlxəklik, oyunbazlıq, hoqqabazlıq; **2.** gülməli / məzəli əhvalat

drolliness [ˈdroulınıs] *n* zarafatçılıq, məzəlilik, gülməlilik; təlxəklik

drolly [ˈdroulı] *adv* zarafatla, zarafatyana, məzəli, məzəli-məzəli

dromedary [ˈdrʌmədərı] *n zool.* birgüvənli / birhürgüclü dəvə, donqar dəvə

drone[1] [droun] *n* I **1.** erkək arı; **2.** müftəxor, tüfeyli, tənbəl

drone [droun] *n* II **1.** vızıltı; **the ~ of bees** arıların vızıltısı; **2.** uğultu, uğuldama; **the ~ of an aircraft / motor** təyyarənin / motorun uğultusu; **3.** *mus.* bas truba; valınka (*tuluq zurnası*)

drone[2] [droun] *v* I **1.** boş-bikar gəzmək, tənbəllik etmək, veyllənmək, avara gəzmək; **2.** məqsədsiz xərcləmək, israf etmək

drone [droun] *v* II **1.** vızıldamaq, uğuldamaq (*arı və s. haq.*); **2.** yeknəsəq tərzdə oxumaq / danışmaq / mahnı oxumaq

droop[1] [druːp] *n* **1.** maillik, meyl; eniş; enmə, aşağı düşmə / salma; **2.** bir az beli bükülülük, çiyinləri çıxma; **to walk with a ~** belini bir az əyərək yerimək / gəzmək

droop[2] [druːp] *v* (**-pp-**) **1.** əyilmək, sallanmaq; *The branches drooped over the water Budaqlar suyun üstünə sallanmışdı / əyilmişdi;* **2.** solmaq, soluxmaq; **to ~ from drought** quraqlıqdan solmaq; **3.** məyus olmaq, ruhdan / həvəsdən düşmək; **4.** aşağı salmaq / sallamaq; **to ~** ***one's*** **head** başını aşağı salmaq / sallamaq; **5.** arıqlamaq, zəifləmək; **6.** qüvvədən / haldan düşmək; yorulmaq, əldən düşmək; **to ~ in the heat** istidən haldan / əldən düşmək

droopy [ˈdruːpı] *adj* **1.** sallaq; *He had a long droopy moustache Onun uzun sallaq bığı vardı;* **2.** ruhdan / həvəsdən düşmüş, məyus

drop[1] [drɔp] *n* **1.** damcı; **a ~ of rain** yağış damcısı; **~ of dew** şeh damcısı; **~ by ~** damcı-damcı; **2.** udum, qurtum; **a ~ of water** bir qurtum su; **3.** bir udum / qurtum spirtli içki; **to take** ***one's*** **~** içmək (*spirtli içki*); **to have / to take a ~ too much** artıq içmək; *I haven't touched a drop all day Bütün günü ağzıma bir qurtum da spirtli içki dəyməyib;* **5.** sırğa, tana; **6.** enmə, aşağı enmə / düşmə (*qiymət haq.*); **a great ~ in prices** qiymətlərin xeyli aşağı düşməsi;
◊ **a ~ in the ocean** okeanda / dənizdə bir damcı (*yəni çox az*)

drop[2] [drɔp] *v* (**-pp-**) **1.** damcılamaq, damcı-damcı axmaq; **to ~ from the tree** ağacdan damcılamaq; *Sweat dropped from his forehead Tər onun alnından damcılayırdı;* **2.** düşmək; *The plate dropped out of his*

hand Boşqab onun əlindən düşdü; **3.** yıxılmaq; *The child dropped from the tree Uşaq ağacdan yıxıldı;* **4.** salmaq, əldən salmaq; **to ~ the curtain 1)** pərdəni endirmək / aşağı salmaq; **2)** *məc.* hekayəni / tamaşanı qurtarmaq, nöqtə qoymaq; **to ~ anchor** lövbər salmaq; **5.** vurub salmaq / yıxmaq; **to ~ a bird** quşu vurub salmaq; **6.** ölmək, qırılmaq; *Men dropped like flies İnsanlar milçək kimi qırıldı;* **7.** alçaltmaq, alçalmaq; **to ~ *one's* voice** səsini alçaltmaq; **8.** göndərmək; **to ~ *smb.* a note** bir kəsə kağız / məktub göndərmək; **9.** dayandırmaq, kəsmək; **to ~ *one's* studies** təhsilini dayandırmaq; **to ~ smoking** papirosu atmaq; **10.** salmaq; **to ~ a letter** məktubu salmaq *(poçt qutusuna);*
◊ **to ~ out of *smb.'s* sight** bir kəsin gözündən itmək

dropper [ˈdrɔpəʳ] *n* damcısalan, damcıtökən; pipet

dropping-bottle [ˈdrɔpɪŋ,bɔtl] *n* damcısalan

droppings [ˈdrɔpɪŋz] *n* qiğ; xırdabuynuzlu heyvanların nəcisi

drop-seat [ˈdrɔpsiːt] *n* qatlanan / açılan oturacaq

drop-table [ˈdrɔp,teɪbl] *n* açılıb-yığılan stol

drought [draut] *n* quraqlıq; **absolute ~** tam quraqlıq; *The crops died during the drought Quraqlıq dövründə məhsul məhv oldu*

drought-resistant [ˈdrautrɪˈzɪstənt] *adj k.t.* quraqlığadavamlı; **~ plants** quraqlığadavamlı bitkilər

drove[1] [drouv] *n* **1.** naxır, sürü; ilxı; **~ of cattle** mal-qara naxırı; **~ of sheep** qoyun sürüsü; **~ of horses** at ilxısı; **2.** yığın, dəstə, izdiham, camaat; **~s of watermelon** bir yığın qarpız; **~s of workers** bir dəstə fəhlə

drove[2] [drouv] *v* **1.** mal-qaranı / qoyun-keçini bazara sürmək; **2.** mal-qara / qoyun-keçi alveri etmək

drove[3] [drouv] **to drive** *felinin pt forması*

drover [ˈdrouvəʳ] *n* mal-qaranı / qoyun-keçini bazara sürən / aparan

drown [draun] *v* **1.** batmaq, boğulmaq, qərq olmaq *(suda);* **2.** batırmaq, qərq etmək *(suda);* **to be ~ed** batmaq, boğulmaq *(suda);* **3.** basmaq *(su haq.);* **streets and houses ~ed by the floods** sel basmış küçələr və evlər; **4.** **(out)** batırmaq *(səs haq.); The band drowned out our conversation Orkestr bizim söhbətimizi batırdı*

drowning [ˈdraunɪŋ] *adj* batan; boğulan *(suda);* **a ~ man / child** batan adam / uşaq;
◊ *A drowning man catches at a straw ata. söz. Suda batan / boğulan adam saman çöpündən yapışar*

drowse[1] [drauz] *n* **1.** mürgü; huş; **2.** yuxuculluq, mürgüləmə

drowse[2] [drauz] *v* **1.** mürgüləmək, yuxulu olmaq; **2.** xəyala / xülyaya qapılmaq; xəyal etmək; **to ~ the days away** günlərini şirin xəyala dalmaqla keçirmək

drowsily [drauzılı] *adv* yuxulu-yuxulu, mürgülü bir tərzdə; **to murmur *smth.* ~** bir şeyi yuxulu-yuxulu demək

drowsiness [ˈdrauzınıs] *n* mürgü, yuxuculluq; əzginlik, süstlük

drowsy [drauzı] *adj* **1.** mürgüləyən, yuxulu, yuxucul; süst, daim mürgüləyən; *I'd just woken up and was still drowsy Mən yuxudan yenicə oyanmışdım və hələ də yuxulu idim;* **2.** yuxugətirən; **~ summer weather** yuxugətirən yay havası

drub [drʌb] *v* **(-bb-) 1.** kötəkləmək, dəyənəklə döymək, döyəcləmək; **to ~ *smb.* to death** bir kəsi dəyənəklə ölüncə / ölənə qədər döymək; **2.** **(into)** yeritmək; **to ~ an idea into *smb.'s* head** bir fikri bir kəsin başına yeritmək; **3.** **(out of)** çıxartmaq; **to ~ an idea out of *smb.'s* head** bir fikri bir kəsin başından çıxartmaq; **4.** məğlub / darmadağın etmək

drudge[1] [drʌdʒ] *n* çalışqan / işlək adam;

drudge[2] [drʌdʒ] *v* ağır iş görmək, ağır işlə məşğul olmaq; **to ~ at a dictionary-making** lüğət tərtibi üzərində əlləşmək

drug[1] [drʌg] *n* **1.** dərman, dava; **a pain-killing ~** ağrıkəsən dərman; **2.** narkotik; **to use ~s** narkotik maddələrdən istifadə etmək; **to take ~s** narkotik maddələr qəbul etmək

drug[2] [drʌg] *adj* narkotik; **~ plant** narkotik bitki; **~ habit** narkomaniya; **~ addict** narkoman

drug[3] [drʌg] *v* **1.** narkotik maddələr və ya zəhər qatmaq; **2.** narkotik maddələr vermək; **3.** narkotik maddələr qəbul etmək

druggist [ˈdrʌgɪst] *n* **1.** *amer.* baqqal; **2.** əczaçı

drugstore [ˈdrʌgstɔː] *n* **1.** aptek mağazası; **2.** *amer.* dərman, kosmetik mallar və s. satan mağaza

drum[1] [drʌm] *n* **1.** baraban, təbil; **bass ~** *mus.* böyük baraban; **side / snare ~** balaca baraban *(musiqi aləti);* **to beat / to play the ~** baraban / təbil çalmaq; **2.** baraban / təbil səsi

drum[2] [drʌm] *v* **(-mm-) 1.** baraban / təbil çalmaq; **to ~ a tune** hava çalmaq *(təbildə);* **2.** döymək, döyəcləmək; **to ~ *(on)* the table with *one's* fingers** barmaqlarılə stolu döyəcləmək; **3.** vızıldamaq, uğuldamaq *(həşərat haq.);* **4.** **(into)** beyninə yeritmək; **to ~ Latin into *smb.* / into *smb.'s* head** latın dilini bir kəsin beyninə yeritmək; *Our teacher drummed multiplication tables into us till we knew them by heart Müəllimimiz vurma cədvəlini əzbər biləndə qədər onu bizim beynimizə yeritdi*

drumbeat [ˈdrʌmbiːt] *n* təbil səsi

drummer [ˈdrʌməʳ] *n* təbilçi, təbilçalan

drumming [ˈdrʌmɪŋ] *n* təbil səsi; titrək səs *(barabanda)*

drumstick[1] [ˈdrʌmstɪk] *n* **1.** təbil ağacı *(təbil çalmaq üçün bir cüt ağac);* **2.** bişirilmiş toyuğun / hinduşkanın qıçının aşağı hissəsi / budu

drunk[1] [drʌŋk] *adj* **1.** kefli, sərxoş; **to get ~** keflənmək, sərxoş olmaq; **2.** məst, sərxoş, məst / sərxoş olmuş, sərxoş, sərxoş olmuş; **~ with success** müvəffəqiyyətdən məst olmuş; **~ with happiness** xoşbəxtlikdən məst / sərxoş olmuş

drunk[2] [drʌŋk] **to drink** *felinin pt forması*

drunkard [ˈdrʌŋkəd] *n* əyyaş, içki düşkünü; alkoqolik

drunken [ˈdrʌŋkən] *adj* kefli, sərxoş; məst, içmiş *(spirtli içki);* **a ~ man** kefli / sərxoş kişi

drunkenness [ˈdrʌŋkənıs] *n* keflilik, sərxoşluq; məstlik

drunkometer [drʌŋˈkoumiːtəʳ] *n* kefliliyin / sərxoşluğun dərəcəsini ölçən cihaz

dry[1] [draı] *adj* **1.** quru; **~ bread** quru çörək; **~ clothing** quru paltar; **~ ice** quru buz; **~ battery** quru elektrik batareyası; **~ cough** *tib.* quru öskürək; **2.** quraqlıq, quraq; **~ year** quraqlıq il; **~ summer** quraq yay; **3.** qurumuş, susuz, suyu olmayan; **a ~ lake** qurumuş göl; **~ well** suyu olmayan / qurumuş quyu; **to run ~ 1)** qurumaq; **2)** tükənmək, qurtarmaq; **4.** *məc.* quru, soyuq, təmkinli, səbirli; **~ answer** soyuq / təmkinli cavab; **~ thanks** soyuq / quru təşəkkür; **5.** maraqsız, cansıxıcı, üzəksıxan, darıxdırıcı; **~ book / speech / lecture, *etc.*** maraqsız kitab / nitq / mühazirə və s.; **6.** turş, şəkər qatılmamış; **~ wine** turş şərab / çaxır

dry[2] [draı] *v* **1.** qurutmaq; **to ~ clothes by the fire** paltarları ocağın yanında qurutmaq; **to ~ *smth.* in the wind** bir şeyi küləkdə qurutmaq; *The long drought dried up all the wells Uzunsürən quraqlıq bütün quyuları quruddu;* **2.** qurulamaq; *Dry your wet hands Yaş əllərini / əllərinizi quru / qurudun;* **3.** qurumaq; *The wet clothes will soon dry (out) in the sun Yaş paltarlar tezliklə günəşdə quruyacaq*

dry-clean [ˈdraıˈkliːn] *v* quru / kimyəvi üsulla təmizləmək

dry-cleaner [ˈdraıˈkliːnəʳ] *n* **1.** kimyəvi təmizləmə emalatxanasının sahibi; **2.** kimyəvi təmizləmə emalatxanası işçisi

dry-cleaning [ˈdraıˈkliːnɪŋ] *n* kimyəvi / quru təmizləmə *(proses)*

dryer [ˈdraıəʳ] *n* **1.** qurudücu *(meyvə və s.)* qurutma mütəxəssisi; **2.** qurudücu cihaz; meyvə və s. qurudulan yer / bina

dry-goods [ˈdraıˈgudz] *n* **1.** *amer.* parça, arşın malı; **2.** qalantereya, xırdavat

dryish [ˈdraıɪʃ] *adj* qurutəhər, bir az qurumuş

dryness [ˈdraınıs] *n* quruluq; susuzluq

dual [ˈdjuːəl] *adj* **1.** iki, ikiqat; **~ citizenship** iki vətəndaşlıq; *He has dual citizenship Onun iki vətəndaşlığı var;* **2.** ikitərəfli, ikili; **to have ~ character** ikili xüsusiyyətə malik olmaq; *The participle as well as the gerund has dual character Feli sifət, cerund kimi ikili xüsusiyyətə malikdir*

dualism [ˈdjuːəlızəm] *n fəls.* dualizm

dualist [ˈdju:əlɪst] *n* dualist (*dualizm tərəfdarı*)

dualistic [ˌdju:əˈlɪstɪk] *adj fəls.* dualist; ~ **outlook** dualist dünyagörüşü / dünyabaxışı

dub [dʌb] *v* (**-bb-**) dublyaj etmək (*kinofilmi*); **to ~ a film** filmi dublyaj etmək

dubious [ˈdju:bjəs] *adj* **1.** şübhəli; ikimənalı, aydın / aşkar olmayan; ~ **answer** ikimənalı cavab; **2.** həll olunmamış / edilməmiş, sual altında olan; ~ **battle** sonu məlum olmayan döyüş / vuruş; **3.** şübhələnən, tərəddüd edən; ~ **of / about** ***smb.*'s honesty** bir kəsin namuslu / vicdanlı olmasına şübhələnən

dubiously [ˈdju:bjəslɪ] *adv* şübhəli, şübhə ilə, şübhə doğuracaq bir tərzdə; ikimənalı

dubiousness [ˈdju:bjəsnɪs] *n* şübhəlilik, ikimənalılıq

duchess [ˈdʌtʃɪs] *n* hersoginya (*hersoq arvadı / qızı*)

duck[1] [dʌk] *n* **1.** *zool.* ördək; **the sound of ~s** ördəklərin səsi; **2.** yaşılbaş, erkək ördək; **3.** ördək əti; **roast ~** qızardılmış ördək (*əti*)

duck[2] [dʌk] *v* **1.** baş vurmaq, cummaq, dalmaq (*suya*); **2.** batırmaq, basmaq (*suya*); *He ducked his head in the water to get cool O, başını suya batırdı ki, sərinləsin;* **3.** əyilmək; aşağı əyilmək; özünü kənara çəkmək; başını qaçırmaq; **to ~ *one's* head** başını əymək; *I saw the gun and ducked under the table Mən tüfəngi gördüm və stolun altına əyildim;* **4.** cəld gizlənmək; *He saw a policeman coming, and ducked behind a car O, polis nəfərinin gəldiyini görərkən cəld bir maşının dalında gizləndi*

duct [dʌkt] *n* **1.** borucuq, kapilyar (*ən kiçik qan damarı*); **2.** *anat.* yol, axacaq, kanal (*öd kanalı*); **the bile ~** öd axacağı / yolu / kanalı; **3.** *tex.* boru kəməri, boru; **a heating ~** istilik / qızdırıcı kəmər

dud [dʌd] *adj* yararsız, lazımsız, gərəksiz; səmərəsiz, əbəs, nəticəsiz

due[1] [dju:] *n* **1.** haqq (*işinə, əməlinə görə*); **to give *smb.* his ~** bir kəsə haqqını vermək; *She's a slow worker, but to give her due, she does try very hard O, astatərpənən işçidir, amma haqqına danışsaq, o, əlindən gələni edir / ciddi çalışır;* **2.** *pl* vergi, rüsum; **harbour ~s** liman rüsumu; **3.** üzvlük haqqı (*partiya və ya həmkarlar təşkilatının*); **to pay *one's* ~s** üzvlük haqqını vermək

due[2] [dju:] *adj* **1.** lazımi; uyğun; uyğun gələn / olan, müvafiq, müvafiq / münasib olan, mütabiq; **in ~ course** öz qaydası ilə; **in ~ time** öz vaxtında, lazımi vaxtda; **in ~ form** lazımi / müvafiq / münasib formada; **2.** borclu, -malı, -məli; *He is due to speak O, danışmalıdır / çıxış etməlidir;* **3.** gözlənilən; *The mail is due tomorrow Poçt sabah gəlməlidir;* **4.** layiq, layiqli, layiq olan; ~ **penalty** layiqli cəza

due[3] [dju:] *adv* düz; birbaşa (*cəhətlərin adları qarşısında işlədilir*); **to go ~ east** düz şərqə getmək; **to sail ~ north** düz / birbaşa şimala üzmək (*gəmi ilə*)

duel[1] [ˈdju:əl] *n* **1.** duel; **to fight a ~** duelə çıxmaq; **to challenge *smb.* to a ~** bir kəsi duelə çağırmaq; **2.** yarış, mübarizə; təkbətək vuruşma / döyüş; **3.** mübahisə, bəhs; **to engage in a ~ of words** söz güləşdirmək; cəhl çəkmək / etmək

duel[2] [ˈdju:əl] *v* dueldə vuruşmaq, duelə çıxmaq

dueller [ˈdju:ələˈ] *n* = **duellist**

duellist [dju:əlɪst] *n* duelçi (*dueldə iştirak edən adam*)

duet [dju:ˈet, du:ˈet] *n mus.* duet (*ikilikdə oxunan nəğmə və ya çalınan hava*); **a ~ for violin and piano** skripka və piano üçün duet

due to [ˈdju: tu:] *prep* görə, səbəbindən, ucbatından, nəticəsi olaraq; *His illness was due to bad food Onun xəstəliyi keyfiyyətsiz / pis ərzağa görə idi*

duff [dʌf] *adj* yaramaz, yararsız; lazım olmayan; **a ~ radio** yararsız radio

duffer [ˈdʌfəˈ] *n* küt, key, heç nə bacarmayan (*adam*); *I was always a bit duffer at maths Mən həmişə riyaziyyatdan bir az küt / zəif olmuşam*

dug[1] [dʌg] *n* **1.** məmə, əmcək (*heyvanlarda*); **2.** yelin

dug[2] [dʌg] **to dig** *felinin pt, pp formaları*

dug-out[1] [ˈdʌgaut] *n* **1.** qayıq (*bütöv bir ağac gövdəsindən oyma yolu ilə hazırlanmış*); **2.** qazma, qazma dam; **3.** *hərb.* blindaj, istehkam, sığınacaq

dug-out[2] [ˈdʌgˈaut] *adj* **1.** qazılmış, qazıq-qazıq edilmiş / olmuş; **2.** oyulmuş, oyulub qayrılmış / düzəldilmiş

duke [dju:k] *n* hersoq (*Qərbi Avropada yüksək zadəgan rütbələrindən biri*)

dukedom [ˈdju:kdəm] *n* **1.** hersoq titulu; **2.** hersoqluq

dull[1] [dʌl] *adj* **1.** küt, korazehin, anlamaz, qanmaz, kütbeyin, gecqanan, məlbaş; **a ~ pupil** küt / kütbeyin / korazehin şagird; **a ~ ache** küt ağrı; **2.** maraqsız, ürəksıxan, darıxdırıcı, usandırıcı, cansıxıcı; **a ~ book** maraqsız / darıxdırıcı / usandırıcı kitab; *The conference was deadly dull Konfrans çox maraqsız idi;* **3.** tutqun; **a ~ colour** tutqun boya / rəng; **a ~ weather / day** tutqun hava / gün; **4.** küt, iti olmayan; **a ~ knife** küt bıçaq; **5.** zəif, pis; aydın olmayan; ~ **hearing** zəif / pis eşitmə; ~ **sight** zəif / pis görmə

dull[2] [dʌl] *v* **1.** kütləşdirmək (*bıçağı, ağrını və s.*); *She took drugs to dull the pain Ağrını kütləşdirmək üçün o, dərman qəbul etdi;* **2.** zəifləmək; korlamaq

dullard [ˈdʌləd] *n* küt, korazehin, kütbeyin (*adam*)

dullish [ˈdʌlɪʃ] *adj* küttəhər, gictəhər, kütbeyin, korazehin

dullness [ˈdʌlnɪs] *n* kütlük, giclik, kütbeyinlik, korazehinlik

dully [ˈdʌlɪ] *adv* küt bir tərzdə / şəkildə; *His leg ached dully Onun ayaqlarında küt ağrı vardı*

duly [ˈdju:lɪ] *adv* **1.** lazımi, lazımi qaydada, lazım olduğu kimi; *I declare that Bill Clinton has been duly elected President of the United States Mən bəyan edirəm ki, Bill Klinton Amerika Birləşmiş Ştatlarının prezidentliyinə lazımi qaydada seçilmişdir;* **2.** lazımi vaxtda, öz vaxtında; **to pay tax ~** vergini vaxtında vermək / ödəmək

dumb [dʌm] *adj* **1.** lal; ~ **from birth** anadangəlmə lal; **to be ~ from birth** anadangəlmə lal olmaq; *She's been dumb from birth O, anadangəlmə laldır;* **2.** lal olmuş, dili / nitqi tutulmuş; **to be ~ with astonishment / surprise** heyrətdən / təəccübdən lal olmaq; **to strike ~** nitqini qurutmaq; danışa bilməmək; *The terrible news struck us all dumb Bu dəhşətli xəbər bizim hamımızın nitqini qurutdu;* **3.** dilsiz-ağızsız; ~ **animals** dilsiz / nitqsiz heyvanlar; **4.** dinməz, danışmaz, dinməz-danışmaz, sakit; **5.** sirr saxlayan; *History is dumb on it Tarix bu barədə susur;* **6.** danışmadan ifa edilən; ~ **show** lal səhnə, pantomima; **7.** *şair.* sakit, sükuta qərq olmuş; mürgüləyən, yatan; ~ **forest** sükuta qərq olmuş meşə; ~ **village** yatmış / sakit / sükuta qərq olmuş kənd

dumbly [ˈdʌmlɪ] *adv* danışmadan, dinmədən, dinməzcə, dinməz-danışmaz; *She was staring dumbly into the fire O, dinməzcə gözlərini ocağa zilləmişdi*

dumbness [ˈdʌmnɪs] *n* **1.** lallıq; dilsizlik; **2.** sükut, səssizlik, sakitlik

dummy[1] [ˈdʌmɪ] *n* **1.** kukla, müqəvva; maneken; **tailor's ~** dərzi manekeni; **2.** butafor insan fiquru; **3.** butaforiya; yalançı; **a ~ gun made of wood** ağacdan / taxtadan qayrılmış yalançı tüfəng; **4.** əmzik, boş əmzik; süni düzəldilmiş şey, qoyma / qayırma diş və s.; **5.** *hərb.* təlim patronu; **6.** gic, küt, sarsaq, kütbeyin, başıboş (*adam*); **7.** marionetka (*başqasının sözü ilə oturub duran adam*)

dummy[2] [ˈdʌmɪ] *adj* **1.** qəlp, saxta, süni, qondarma; yalan; ~ **watch** yalançı / oyuncaq saat; ~ **cartridge** *hərb.* boş / təlim üçün patron; **2.** lal, səssiz

dump[1] [dʌmp] *n* **1.** cır-cındır / zir-zibil təpəsi; zibil yığını / qalağı; **2.** zibillik, zibilxana, zibil tökülən yer

dump[2] [dʌmp] *v* **1.** tökmək, yığmaq (*bir yerə*); **2.** atmaq, boşaltmaq; **to ~ coal** kömür boşaltmaq; **3.** bazarı ucuz mallarla doldurmaq

dumper [ˈdʌmpəˈ] *n* yükünü özü boşaldan torpaq və s. daşımaq üçün vaqonet (*kiçik vaqon*)

dumpy [ˈdʌmpɪ] *adj* gödək və kök (*adam haq.*)

dun[1] [dʌn] *n* bozumtul-şabalıdı bozumtul / palıdı rəng

dun[2] [dʌn] *adj* bozumtul palıdı / şabalıdı; ~ **leather boots** bozumtul palıdı rəngli dəri çəkmə

dunce [dʌns] *n* **1.** key, küt, kütbeyin, korazehin, axmaq, sarsaq, səfeh (*xüs. oxuya bilməyən tələbə haq.*); **2.** *tar.* sxolast (əzbərçi), sofist (*düzgün olmayan fikri sübut etməyə çalışan adam*)

dunderhead [ˈdʌndəhed] *n* başıboş / gic / küt / qanmaz adam

dung[1] [dʌŋ] *n* peyin; **cow ~** inək peyini; **to spread ~** peyin səpmək

dung[2] [dʌŋ] *v* peyinləmək (*torpağı*), peyin səpmək / vermək (*torpağa*)

dung[3] [dʌŋ] **to ding** *felinin pt, pp formaları*

dung-beetle [ˈdʌŋ,bi:tl] *n* peyinqurdu

dung-fork [ˈdʌŋfɔ:k] *n* peyin yabası

dunghill [ˈdʌŋhil] *n* peyin topası / yığını

dung-spreader [ˈdʌŋˈspredə'] *n k.t.* peyindağıdan, peyinsəpən (*yerə, torpağa*)

dung-yard [ˈdʌŋja:d] *n k.t.* peyin saxlanılan yer, peyinlik

dunk [dʌŋk] *v* batırmaq, basmaq (*suya*); *She always dunks her biscuits in her coffee O həmişə peçenyesini qəhvəyə batırır*

duologue [ˈdjuələg] *n* dialoq (*xüs. səhnədə*)

dupe[1] [dju:p] *n* **1.** yalanın qurbanı; sadədil, sadəlövh, sadə (*adam*); **2.** axmaq, sarsaq, maymaq, fərsiz, ağzıaçıq (*adam*)

dupe[2] [dju:p] *v* ələ salmaq, oynatmaq, aldatmaq, axmaq yerinə qoymaq

duplicate[1] [ˈdju:plikət] *n* **1.** surət; *Is this a duplicate or the original? Bu surətdir, yoxsa orijinal?*; **2.** nüsxə; *You must prepare a contract in duplicate Sən / Siz müqaviləni iki nüsxədə hazırlamalısan / hazırlamalısınız*; **3.** dublikat, kopiya (*sənəd, açar və s.*)

duplicate[2] [ˈdju:plikit] *adj* **1.** tam uyğun / oxşar / bənzər; **a ~ set of keys** bir dəst / set / tam oxşar açar; **2.** ehtiyat; **~ parts** ehtiyat hissələr

duplicate[3] [ˈdju:plikeit] *v* **1.** üzünü / surətini çıxartmaq; **2.** iki dəfə artırmaq; **to ~ expenses** xərcləri iki dəfə artırmaq

duplication [,dju:pliˈkeiʃn] *n* **1.** təkrar etmə; təkrarlama, eyni işi təkrar görmə; **2.** üzünü / surətini çıxartma; **3.** dublikat, surət

duplicator [ˈdju:plikeitə'] *n tex.* surətçıxaran cihaz / aparat

duplicity [dju:ˈplisiti] *n* **1.** ikiüzlülük, riyakarlıq; **2.** yalan, aldatma

durability [,djuərəˈbiliti] *n* **1.** dözüm, davamlılıq, möhkəmlik, dözümlülük; **2.** uzunömürlülük, uzun müddət yaşama; **3.** *tex.* möhkəmlik, davamlılıq

durable [ˈdjuərəbl] *adj* **1.** möhkəm, davamlı, bərk, etibarlı; **~ cloth** möhkəm parça; **~ friendship** möhkəm / davamlı dostluq; **~ peace** möhkəm / etibarlı sülh; **2.** uzunömürlü, uzun müddət yaşayan / ömür sürən, uzunsürən, uzunmüddətli

duration [djuˈreiʃn] *n* müddət; davam, sürəklilik; **~ of human life** insan ömrünün / həyatının müddəti; **of short / long / three year's ~** qısa / uzun / üçillik müddət

duress [djuˈres] *n* hədə, qorxu, hədə-qorxu; məcburiyyət, məcbur etmə; **~ by menaces** ölüm hədəsilə məcbur etmə; **to do** *smth.* **under ~** bir şeyi hədə-qorxu altında etmək

during [ˈdjuəriŋ] *prep* ərzində, müddətində; **~ the whole week** bütün həftə ərzində; **~ last year** keçən il müddətində; *During his lifetime his work was never published Sağlığında onun əsəri heç vaxt çap olunmadı*

dusk[1] [dʌsk] *n* toran, qaşqaralan vaxt, alaqaranlıq; **till ~** qaranlıq düşənə qədər; **in the ~** qaranlıqda, toranda

dusk[2] [dʌsk] *adj şair.* toran, qaranlıq; aydın / aşkar olmayan

dusk[3] [dʌsk] *v* toranlaşmaq, qaranlıq düşmək, qaş qaralmaq

duskiness [ˈdʌskinis] *n* **1.** toran, toranlıq, alaqaranlıq; **2.** əsmərlik, qarabuğdayılıq

dusky [ˈdʌski] *adj* **1.** toran, qaranlıq, bir qədər tünd / tutqun; kölgəli; **~ cave** qaranlıq mağara; **~ vale** kölgəli dərə; **2.** qara, qarabuğdayı, əsmər; **3.** düşkün; qəmli, qəmgin, həzin, qüssəli, dərdli, kədərli

dust[1] [dʌst] *n* **1.** toz; **fine ~** narın toz; **clouds of ~ blowing in the wind** havada fırlanan toz buludu; **chalk ~** təbaşir tozu; **radioactive ~** radioaktiv toz; *The dust settled Toz çökdü / yatdı*; **2.** səs, səs-küy; qarışıqlıq, çaxnaşma, qaçaqaç; hay-küy, mərəkə; **to make / to raise / to kick up a ~** səs-küy / çaxnaşma / mərəkə qaldırmaq; **3.** kül (*meyit yandırıldıqdan sonra qalan*);

◊ **to lick the ~** yaltaqlanmaq, yaltaqlıq etmək, quyruq bulamaq; **to bite the ~** ölü kimi yıxılıb / düşüb qalmaq; **to take the ~** *amer.* dala qalmaq, quyruqda sürünmək; **to give the ~ to** *smb. amer.* bir kəsi qabaqlamaq / ötüb keçmək; **to throw ~ in** *smb.*'**s eyes / in the eyes of** *smb.* bir kəsin gözünə kül üfürmək

dust[2] [dʌst] *v* **1.** silmək (*tozu*), tozu çırpmaq; süpürmək, tozunu almaq; **to ~ the furniture / books / room** mebelin / kitabların / otağın tozunu almaq; **2.** səpmək; üstünə səpmək, tökmək (*un, şəkər tozu*); **to ~ a cake with sugar** tortun üstünə şəkər tozu səpmək; **3.** toza bulamaq; toz eləmək, tozlandırmaq, toz qaldırmaq; **to ~** *one's* **feet** ayaqlarını toza bulamaq

dust-bin [ˈdʌstbin] *n* zibil qutusu / yeşiyi

dust-cart [ˈdʌstka:t] *n* zibil arabası, zibil daşıyan araba

duster [ˈdʌstə'] *n* silgi, toz silmək üçün cındır

dust-hole [ˈdʌsthoul] *n* zibilxana, zibillik, zibil tökülən quyu / yer

dustless [ˈdʌstlis] *adj* tozsuz, tərtəmiz

dustman [ˈdʌstmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) zibilçi, zibildaşıyan, zibilyığan

dust-pan [ˈdʌstpæn] *n* xəkəndaz

dust-proof [ˈdʌstpru:f] *adj* tozkeçirməyən, tozburaxmayan

dust-storm [ˈdʌststɔ:m] *n* toz tufanı

dust-up [ˈdʌstˈʌp] *n d.d.* səs-küy, qalmaqal, hay-küy, vəlvələ, dava-dalaş; söyüşmə, deyişmə

dusty [ˈdʌsti] *adj* **1.** tozlu, toz basmış, toza bulanmış; **a ~ room / street / road** tozlu otaq / küçə / yol; **2.** tozaoxşar, tozabənzər, tozrəngli

Dutch[1] [dʌtʃ] *n* **1.** (*the ~*) *top.* hollandiyalılar; **2.** holland dili

Dutch[2] [dʌtʃ] *adj* Hollandiya, holland; **~ cheese** holland pendiri

Dutchman [ˈdʌtʃmən] *n* (*pl* **-men** [-mən] *adj* Hollandiyalı

dutiful [ˈdju:tifl] *adj* **1.** icraedici; çox çalışqan, çox səyli; **2.** itaətkar, sözəbaxan, sözə qulaq asan, üzüyola; **a ~ servant** itaətkar / sadiq xidmətçi

duty [ˈdju:ti] *n* **1.** vəzifə; borc, mənəvi borc; **to do** *one's* **~** öz borcunu / vəzifəsini yerinə yetirmək; *one's* **~ to** *one's* **country** vətəni qarşısında borcu; *It's your duty to do this Bunu etmək sənin / sizin vəzifəndir / vəzifənizdir*; **2.** funksiya, vəzifə; **the duties of a soldier** əsgərin vəzifələri; **to do ~ for** *smb.*, **to take** *smb.*'**s ~** bir kəsin vəzifəsini yerinə yetirmək; **to take up / to enter upon** *one's* **duties** öz vəzifəsini icra etməyə başlamaq; **3.** növbə, növbətçilik; **on ~** növbətçi; **to be on ~** növbətçi / vəzifə başında olmaq; **to be off ~** növbətçi olmamaq; **4.** hərbi mükəlləfiyyət; **5.** vergi, rüsum, gömrük, gerb rüsumu (*sənədlərdən alınan dövlət rüsumu*); **customs duties** gömrük rüsumu; **export / import duties** ixrac / idxal rüsumu; **to lay duties on** *smth.* bir şey üzərinə vergi qoymaq

duty-free [ˈdju:tiˈfri:] *adj* rüsum alınmayan, rüsumsuz

duty-paid [ˈdju:tipeid] *adj* rüsum alınmış, rüsumu verilmiş

dwarf[1] [dwɔ:f] *n* **1.** karlik (*kiçik boylu adam*); **2.** karlik bitki və ya heyvan; **3.** cırtdan (*Qərbi Avropa nağıllarında*)

dwarf[2] [dwɔ:f] *adj* karlik, kiçikboylu; **~ oak** karlik palıd ağacı

dwarf[3] [dwɔ:f] *v* **1.** böyüməyə / boy atmağa mane olmaq; **2.** boy atmaqdan qalmaq, inkişaf etməmək; **3.** kiçiltmək, balaca göstərmək; *The big steamer dwarfed our little boat Nəhəng gəminin yanında bizim balaca qayığımız lap kiçildi / balaca göründü*

dwell [dwel] *v* **1.** yaşamaq, sakin olmaq; ömür / həyat sürmək; **to ~ abroad / in the country** xaricdə / vətəndə yaşamaq; **to ~ in the cave / forest** mağarada / meşədə yaşamaq; **2.** (**on, upon**) ətraflı dayanmaq (*bir məsələ, problem və s. üzərində*), təfərrüata varmaq; *Let's not dwell on your last mistake Gəl / Gəlin sənin / sizin axırıncı səhvin / səhviniz üzərində ətraflı dayanmayaq*

dweller [ˈdwelə'] *n* sakin, yaşayan, əhl; **town- ~s** şəhər sakinləri; **cave ~s** mağara sakinləri; *These lions are forest dwellers Bu şirlər meşədə yaşayır*

dwelling [ˈdweliŋ] *n* mənzil, ev; **humble ~** sadə / kasıb mənzil; *Welcome to my*

humble dwelling Mənim bu kasıb mənzilimə xoş gəlmisən / gəlmisiniz

dwelling-house [ˈdwelɪŋhaus] *n* yaşayış evi

dwelling-place [ˈdwelɪŋpleɪs] *n* daimi yaşayış yeri

dwelt [dwelt] **to dwell** *felinin pt, pp formaları*

dwindle [ˈdwɪndl] *v* **1.** azalmaq, əskilmək; tükənmək, sərf olunub qurtarmaq; ixtisar olunmaq; *The number of people on the island is dwindling Adada adamların sayı azalır;* **2.** azaltmaq, tükətmək; **3.** pisləşmək, xarablaşmaq; ağırlaşmaq (*xəstəlik haq.*)

dye[1] [daɪ] *n* **1.** boya, boyaq, boyaq maddəsi; **blue / yellow / red / green ~** mavi / sarı / qırmızı / yaşıl boya; **synthetic ~** sintetik boya / boyaq maddəsi; **2.** rəng; **rainbow ~s** göy qurşağının rəngləri

dye[2] [daɪ] *v* **1.** rəngləmək; boyamaq; **to ~ *one's* hair** saçını rəngləmək; *I'm sure she dyes her hair Mən əminəm ki, o, saçını rəngləyir / boyayır;* **to ~ *smth.* red** bir şeyi qırmızı rəngləmək / boyamaq; **to ~ *one's* dress red** paltarını qırmızı rəngə boyamaq; **2.** boyanmaq, boya / rəng götürmək; **to ~ well** yaxşı rənglənmək / rəng götürmək; *Will this dress dye? Bu paltar boya götürəcəkmi?*

dye-stuff [ˈdaɪstʌf] *n* boya maddəsi, boya

dye-works [ˈdaɪwɜːks] *n* boyaxana

dying[1] [ˈdaɪɪŋ] *n* **1.** ölmə, ölüm; **2.** sönmə, keçmə; yox olma, yoxa çıxma

dying[2] [ˈdaɪɪŋ] *adj* **1.** ölən, can verən; **a ~ man** ölən / can verən adam; **2.** qurtaran, qurtarmaqda olan (*müddət, vaxt və s. haq.*); **the ~ year** qurtarmaqda olan il; **3.** məhv olan, aradan çıxan / çıxmaqda olan; **~ social order** ömrünü başa vurmaqda olan ictimai quruluş; **4.** səmərəsiz, **5.** ölümqabağı; **~ wish** ölümqabağı arzu; **~ declaration** *hüq.* ölənin ölümü haqqında verdiyi məlumat; **6.** zəif, ölgün, cansız; **~ look** zəif / ölgün baxış;

◊ **till *one's* ~ day** ölənə / ölən gününə qədər; *I will remember her till my dying day Mən onu ölənə / ölən günümə qədər xatırlayacam*

dynamic[1] [daɪˈnæmɪk] *n* **1.** = **dynamics**; **2.** dinamik (*radio aparatında olan və ya radio xəttilə birləşdirilən reproduktor*)

dynamic[2] [daɪˈnæmɪk] *adj* **1.** dinamik, dinamikalı; **a ~ period in history** tarixdə dinamik dövr; **2.** fəal, çalışqan, səyli; **a ~ person** fəal / çalışqan adam; **3.** inkişaf edən, inkişafda olan

dynamical [daɪˈnæmɪkəl] *adj* = **dynamic**[2]

dynamically [daɪˈnæmɪkəlɪ] *adv* dinamik olaraq; fəal surətdə

dynamics [daɪˈnæmɪks] *n* **1.** dinamika; **2.** hərəkətverici qüvvə

dynamism [ˈdaɪnəmɪzm] *n* dinamizm

dynamite[1] [ˈdaɪnəmaɪt] *n* dinamit (*partlayıcı maddə*)

dynamite[2] [ˈdaɪnəmaɪt] *v* dinamitlə partlatmaq

dynastic [dɪˈnæstɪk] *adj* sülalə, xanədan; **~ conflict** sülalə konflikti / münaqişəsi / ixtilafı

dynasty [ˈdɪnəstɪ] *n* sülalə, xanədan; **the founder of Safavids ~** Səfəvilər sülaləsinin banisi / əsasını qoyan

dysentery [ˈdɪsəntrɪ] *n tib.* dizenteriya, qanlı ishal

dyspathy [ˈdɪspəθɪ] *n* antipatiya (*xoşagəlməmə, nifrət*)

dystrophy [ˈdɪstrəfɪ] *n tib.* distrofiya (*toxuma və ya orqanların qidalanmasının pozulması; maddələr mübadiləsinin pozulması*)

Ee

E, e [iː] *n* (*pl* **E's, e's** [iːz]) *ingilis əlifbasının 5-ci hərfi*

each[1] [iːtʃ] *adj* hər, hər bir; **~ time** hər vaxt; **~ group** hər (bir) qrup; *Each elector has one vote Hər bir seçicinin bir səsi var*

each[2] [iːtʃ] *pron* hər, hər bir, hər kəs; *They cost five pennies each Onların hər birinin qiyməti beş pensdir;* **from ~ according to his ability** hər kəsdən qabiliyyətinə görə; **to ~ according to his work / needs** hər kəsə əməyinə / ehtiyacına görə

eager [ˈiːgəʳ] *adj* **1.** (**for, after, about**) dəlicəsinə can atan; səbirsiz, həvəsləsiz; **~ for fame** şöhrətə can atan, şöhrətin həsrətində olan; **to be ~ for knowledge** bilik əldə etməyə can atmaq; *He is eager for you to come O səbirsizliklə sənin / sizin gəlişini / gəlişinizi gözləyir;* **2.** gərgin; **~ fight** gərgin mübarizə

eagle [ˈiːgl] *n* **1.** *zool.* qartal; **2.** üzərində qartal şəkli olan sikkə; *10 dollar dəyərində olan qədim Amerika qızıl pulu;* **3.** qartal (*ABŞ-ın gerbi və emblemi*)

eagle-eyed [ˈiːglˈaɪd] *adj* qartalgözlü, itigözlü, itigörən, uzaqgörən

ear[1] [ɪəʳ] *n* **I** **1.** *anat.* qulaq; *The doctor looked into my ears Həkim mənim qulaqlarıma baxdı;* **2.** düzgün qavrama qabiliyyəti (*musiqini*); **~ for music** musiqini düzgün qavrama qabiliyyəti; *He doesn't like concerts because he has no ear for music O, konsertləri sevmir, çünki onun musiqi qavrama qabiliyyəti yoxdur;*

◊ **in at one ~ and out at the other** bir qulağından alıb, o biri qulağından vermək / buraxmaq

ear [ɪəʳ] *n bot.* **II** **1.** sünbül (*buğdada, arpada və s.*); **2.** qıça (*qarğıdalıda*)

ear[2] [ɪəʳ] *v* **1.** sünbülləmək, sünbüllənmək, sünbül bağlamaq; *The rye should soon be earing Çovdar tezliklə sünbülləyəcək / sünbül bağlayacaq;* **2.** qıça vermək / bağlamaq (*qarğıdalı haq.*)

earache [ˈɪəreɪk] *n* qulaq ağrısı

ear-drops [ˈɪədrɔps] *n pl* qulaq ağrısına qarşı damcı (*dərman*)

eardrum [ˈɪədrʌm] *n anat.* qulaq pərdəsi

ear-ring [ˈɪərɪŋ] *n* sırğa, tana; **gold ~** qızıl sırğa / tana

earless [ˈɪəlɪs] *adj* **1.** qulaqsız; **2.** musiqini qavrama qabiliyyəti olmayan

early[1] [ˈɜːlɪ] *adj* **1.** erkən, tez; fərəş; **~ spring** erkən bahar / yaz; **~ childhood** erkən uşaqlıq; *He is an early riser O tezdən qalxandır / durandır;* **2.** yaxın; **at an ~ date** yaxın vaxtda; **3.** vaxtından əvvəl; **~ election** vaxtından əvvəl erkən / seçki

early[2] [ˈɜːlɪ] *adv* **1.** erkən, tez; **to come ~** erkən / tez gəlmək; **to wake up ~** erkən oyanmaq / oyatmaq; *He died too early O çox tez vəfat etdi;* **2.** ...əvvəlində, başında; **~ (in) this year** bu ilin əvvəlində

earn [ɜːn] *v* qazanmaq; **to ~ *one's* living, to ~ *one's* daily bread** gündəlik çörəkpulu qazanmaq; *How much do you earn a day? Sən / Siz gündə nə qədər qazanırsan? / qazanırsınız?*

earner [ˈɜːnəʳ] *n* pul qazanan adam

earnings [ˈɜːnɪŋz] *n* qazanc; *I've spent all my earnings Mən bütün qazancımı xərcləmişəm*

earnest[1] [ˈɜːnɪst] *n* ciddilik; **in ~, in good ~** ciddi surətdə, çox ciddi; *I am perfectly in earnest Mən tamamilə ciddi deyirəm*

earnest[2] [ˈɜːnɪst] *adj* ciddi; **an ~ request** ciddi xahiş; **an ~ conversation** ciddi söhbət

earth [ɜːθ] *n* **1.** yer; **~'s surface** yerin səthi; **2.** torpaq; gil;

◊ **to bring *smb.'s* back / down to ~** bir kəsi göydən yerə yendirmək, xəyaldan ayıltmaq

earthen [ˈɜːθn] *adj* torpaq, torpaqdan düzəldilmiş; **~ walls** torpaq divarlar

earthenware[1] [ˈɜːθnweəʳ] *n* saxsı qablar, dulusçuluq məmulatları

earthenware[2] [ˈɜːθnweəʳ] *adj* saxsı; **an ~ bowl / jar** saxsı cam / bardaq

earthly [ˈɜːθlɪ] *adj* dünyəvi; fani, boş; **~ joys** dünyəvi ləzzətlər / kefləř

earth-nut [ˈɜːθnʌt] *n* **1.** *bot.* yerfındığı, araxis; **2.** yer badamı

earthquake [ˈɜːθkweɪk] *n* zəlzələ

earth-road [ˈə:θroud] *n* torpaq yol, kənd yolu

earthwork [ˈə:θwə:k] *n* **1.** torpaqdan düzəldilmiş istehkam; **2.** torpaq işləri

ear-witness [ˈıəˈwıtnıs] *n hüq.* özünün eşitdiyi haqqında ifadə verən şahid

ease[1] [i:z] *n* **1.** sərbəstlik, təbiilik; **to be at ~** özünü sərbəst hiss etmək, çəkinməmək; *At ease! Azad! (əsgəri komanda)*; **2.** asanlıq; **with ~** asanlıqla, asanca; **3.** yüngüllük, rahatlıq, kəsmə, qurtarma *(ağrı, həyəcan və s. haq.)*: *The medicine brought almost instant ease Dərman demək olar ki, dərhal rahatlıq gətirdi*

ease[2] [i:z] *v* **1.** yüngülləşdirmək *(əzab, əziyyət, iztirab və s. haq.)*; yumşaltmaq, yüngülləşdirmək *(həm də məc.)*; azaltmaq *(ağrını və s.)*; **to ~ pain** ağrını yüngülləşdirmək, **to ~ *smb.*'s anxiety** bir kəsin həyəcanını azaltmaq; **2.** sadələşdirmək, yumşaltmaq, zəifləmək; **to ~ customs formalities** gömrükxana qaydalarını yumşaltmaq / sadələşdirmək; **to ~ down 1)** hərəkətini / sürətini azaltmaq *(mühərrik haq.)*; **2)** gərginliyi azaltmaq; **to ~ off** sakitləşmək; *The storm eased off Tufan sakitləşdi*

easily [ˈi:zılı] *adv* sərbəst; *We can easily finish this work today Biz bu işi bu gün sərbəst qurtara bilərik*

east[1] [i:st] *n* **1.** şərq; **to the ~,** şərqə tərəf; **in the ~** şərqdə; **2.** şərq; **the Near East** Yaxın Şərq; **the Middle East** Orta Şərq

east[2] [i:st] *adj* şərq; **~ wind** şərq küləyi; **~ part of town** şəhərin şərq hissəsi

eastern [ˈi:stən] *adj* şərq, şərqi; **~ frontier** şərq sərhədi; **~ countries** şərq ölkələri

easterner [ˈi:stənəʳ] *n* ölkənin şərq regionlarının sakini

easy [ˈi:zı] *adj* **1.** asan, çətin olmayan, çətinlik törətməyən; yüngül; **~ task** asan tapşırıq; **~ work** asan iş; *It is not an easy job Bu asan iş deyil*; **2.** xoşrəftar, ünsiyyətli, yolagedən, üzüyola, sözqanan; **an ~ person to get on with** üzüyola / sözqanan adam; *He is not easy to deal with Onunla iş görmək / razılığa gəlmək asan deyil*;
◊ *Easy come, easy go* **at. söz.** *Havla gələn havla gedər. Küləklə gələn, küləklə gedər*

eat [i:t] *v* **1.** yemək; **to ~ *one's* dinner** naharını etmək / yemək; **to ~ well** yaxşı yemək; *The child doesn't eat well Uşaq yaxşı yemir*; **2.** yaxşı yeyilmək, *It eats well Bu, yaxşı yeyilir*

eat up [ˈi:tʌp] *v* yeyib qurtarmaq; **to ~ *one's* food** yeməyini yeyib qurtarmaq;
◊ **to ~ *one's* heart out** ürəyini yemək; əzab / iztirab çəkmək, üzülmək

eatable [ˈi:təbl] *adj* yeməli, dadlı, ləzzətli

eatables [ˈi:təblz] *n pl* yeməli şeylər, yeməklər

eater [ˈi:təʳ] *n* yeyən; *The child is a poor eater Uşaq pis yeyir*

eatery [ˈi:tərı] *n d.d.* qəlyanaltı

eating[1] [ˈi:tıŋ] *n* yemək; **after ~** yeməkdən sonra; *He must take the medicine after / before eating O, dərmanı yeməkdən sonra / qabaq qəbul etməlidir*

eating[2] [ˈi:tıŋ] *adj* yemək, **while ~** yeyərkən / yemək zamanı

eating-house [ˈi:tıŋhaus] *n* yeməkxana, restoran

ebb[1] [eb] *n coğ.* **1.** çəkilmə *(dəniz suyunun dövrəşəri çəkilməsi)*; **2.** *məc.* düşkünlük, tənəzzül, gerilemə, dala getmə, pisləşmə, xarablaşma; **to be at an ~** düşkünlük vəziyyətində olmaq, ağır vəziyyətə düşmək

ebb[2] [eb] *v* **1.** çəkilmək *(dəniz haq.)*, azalmaq *(su haq.)*; **2.** zəifləşmək, zəifləmək; gücdən / taqətdən düşmək; sönmək, keçmək; *Daylight is ebbing away Gün keçir, Axşam olur*; *His life is ebbing away Onun ömrü bitir, O ölür*; **3.** dəniz suyunun çəkilməsi zamanı balıq tutmaq

ebb-tide [ˈebˈtaıd] *n* dəniz suyunun çəkilməsi

ecaudate [iˈkɔ:deıt] *adj zool.* quyruqsuz

eccentric [ıkˈsentrık] *n* qəribə / əcaib / orijinal adam; *He is an eccentric man O, qəribə / qeyri-adi adamdır*

echelon [ˈeʃəlɔn] *n* **1.** *hərb.* eşelon; **attack ~** hücum eşelonu; **2.** *hərb.* dəstə; instansiya; eşelon; **~ of command** komanda heyətindən ibarət instansiya, idarə etmə orqanı

echo[1] [ˈekou] *n (pl* **-es** [-ouz]) **1.** əks-səda; **2.** əks etdirilmiş səs; **3.** əks etmə; **ground ~** səsin yerüstü əşyalardan əks etməsi

echo[2] [ˈekou] v **1.** əks-səda vermək; *The shot echoed through the woods Atəş bütün meşədə əks-səda verdi*; **2.** təkrarlamaq, yamsılamaq, "hə-hə" / "bəli-bəli" demək, təsdiq etmək; *They echoed every word of their master Onlar ağalarına "bəli-bəli" deyirdilər*

eclipse[1] [ıˈklıps] *n* **1.** *astr.* tutulma; **solar ~** günəş tutulması; **lunar ~** ay tutulması; **2.** zəiflik, zəifləmə, tənəzzül; **~ of *one's* powers** gücdən / əldən düşmə, üzülmə

eclipse[2] [ıˈklıps] *v* **1.** *astr.* qarşısını tutmaq, örtmək *(göy cisimləri haq.)*; **2.** *məc.* kölgədə qoymaq; *She was so beautiful that she eclipsed every other woman O, o qədər gözəl idi ki, başqa qadınları kölgədə qoyurdu*

ecology [ıˈkɔlədʒı] *n* ekologiya

ecologic [ˌekəˈlɔdʒık] *adj* ekoloji; **~ study** ekoloji tədqiqat

economic [ˌi:kəˈnɔmık] *adj* iqtisadi; **~ policy** iqtisadi siyasət; **international ~ relations** beynəlxalq iqtisadi əlaqələr; **~ law** iqtisadi qanun

economical [ˌi:kəˈnɔmıkl] *adj* qənaətcil; **~ housekeeper** qənaətcil ev sahibəsi; **to be ~** qənaətcil olmaq

economics [ˌi:kəˈnɔmıks] *n* **1.** iqtisadiyyat, xalq təsərrüfatı; **2.** iqtisadiyyat elmi; təsərrüfat; **home ~** ev təsərrüfatı; **rural ~** kənd təsərrüfatının iqtisadiyyatı

economize, -ise [ıˈkɔnəmaız] *v* qənaət etmək; qənaətlə işlətmək

economizer, -iser [ıˈkɔnəmaızəʳ] *n* qənaətcil adam

economy [ıˈkɔnəmı] *n* iqtisadi; **political ~** siyasi iqtisad

eczema [ˈekzımə] *n tib.* ekzema *(dəri xəstəliyi)*

eddy[1] [ˈedı] *n* **1.** girdab, burulğan *(su, tüstü, duman, toz və s.-də)*; **2.** qasırğa; *məc.* girdab, axın; küləyin ani şiddəti

eddy[2] [ˈedı] *v* **1.** burulğanda fırlanmaq; **2.** burulub qalxmaq; cəld fırlanıb qalxmaq

eddy-wind [ˈedıwınd] *n* şiddətli külək; burulğan, qasırğa

edema [ıˈdi:mə] *n (pl* **-ta**) **1.** *tib.* şiş; **2.** *tib.* vadyanka *(bədən boşluqlarına su yığılması xəstəliyi)*

edge[1] [edʒ] *n* **1.** tiyə, ağız; alətin iti kənarı; **2.** itilik; *The knife has no edge Bıçağın itiliyi yoxdur*;
◊ **on ~** səbirsiz, hövsələsiz; **to be (all) on ~** acıqlı / hirsli olmaq; əsəbiləşmək, narahat olmaq

edge[2] [edʒ] *v* **1.** itiləmək; **2.** haşiyələmək, haşiyə çəkmək / vermək, çərçivəyə salmaq; **3.** **(into)** sürüşüb getmək, gizlin qaçmaq, görünmədən keçmək; **to ~ into a room** otağa gizlin keçmək

edged [edʒd] *adj* **1.** haşiyələnmiş, dövrələnmiş; **2.** ağzı / tiyəsi olan, itilənmiş, itiləşmiş; kəsici, kəsən, iti

edgy [ˈedʒı] *adj* **1.** iti, kəsici, kəsən; **2.** tez acıqlanan, tez hirslənən; *She is very edgy today O, bu gün hər şeyə tez hirslənir*

edible [ˈedıbl] *adj* yeməli, yemək üçün yararlı, yeyilə bilən; **~ berries** yeməli / yeyilə bilən giləmeyvələr

edit [ˈedıt] *v* **1.** redaktə etmək; **to ~ a manuscript** əlyazmasını redaktə etmək; **2.** redaktor olmaq; redaktorluq etmək; **to ~ a newspaper** qəzetin redaktoru olmaq

edition [ıˈdı:ʃn] *n* **1.** nəşr, çap; **cheap ~** ucuz nəşr; **popular ~** kütləvi nəşr; **2.** tiraj; **added ~** əlavə tiraj; *The edition of the book is sold out Kitabın tirajı satılıb*

editor [ˈedıtəʳ] *n* redaktor; **~-in-chief** baş redaktor; **managing ~** məsul redaktor

editorial[1] [ˌedıˈtɔ:rıəl] *n* baş məqalə, redaksiya məqaləsi

editorial[2] [ˌedıˈtɔ:rıəl] *adj* redaktor, redaksiya; **~ slip** redaktor səhvi; **~ board / staff** redaksiya heyəti

editorialist [ˌedıˈtɔ:rıəlıst] *n* baş məqalələrin müəllifi

educate [ˈedʒukeıt] *v* **1.** tərbiyə vermək / etmək; təhsil vermək; **2.** öyrətmək, təlim vermək, alışdırmaq, inkişaf etdirmək, öyrəşdirmək; **to ~ *smb.*'s taste in literature** bir kəsdə ədəbiyyata həvəs oyatmaq

educated [ˈedʒukeıtıd] *adj* **1.** təhsilli, elmli, oxumuş, ziyalı, bilikli; inkişaf etmiş, tərbiyəli; **~ woman** təhsilli qadın; **~ at Eton** İton kollecində təhsil almış; **~ mind / taste** inkişaf etmiş ağıl / zövq; **2.** öyrədilmiş, təlim edilmiş; təlim görmüş; **~ dogs** təlim edilmiş / öyrədilmiş itlər

education[1] [ˌedʒuˈkeiʃn] *n* **1.** maarif, təhsil; **people's** ~ xalq maarifi; **political** ~ siyasi maarif, siyasi təhsil; **2.** təhsillilik, elmlilik, mədənilik, mədəniyyət; **a man of** ~ təhsilli / mədəni adam

education[2] [ˌedʒuˈkeiʃn] *adj* təhsil; ~ **centre** təhsil mərkəzi; ~ **system** təhsil sistemi

educational [ˌedʒuˈkeiʃnl] *adj* **1.** təhsil; ~ **establishment** təhsil müəssisəsi; **2.** tədris; ~ **book / film** tədris vəsaiti / filmi

educator [ˌedʒuˈkeitəʳ] *n* **1.** tərbiyə verən, tərbiyəçi, pedaqoq, müəllim; **2.** xalq maarifi xadimi / işçisi

effect[1] [iˈfekt] *n* **1.** nəticə, yekun; **cause and** ~ səbəb və nəticə; **~s of war** müharibənin nəticələri; **2.** məqsəd, niyyət; **to this** ~ bu məqsəd üçün, bu məqsədlə; **3.** təsir; **the ~ of light** işığın təsiri; **4.** həyata keçmə / keçirmə / keçirilmə, yerinə yetmə / yetirilmə; **to give ~ to** həyata keçirmək (*qanunu*); **to put / to bring / to carry into / to** ~ həyata keçirmək, yerinə yetirmək; **5.** təsir, effekt, təəssürat; **for** ~ təsir bağışlamaq üçün; **general** ~ ümumi təəssürat

effect[2] [iˈfekt] *v* həyata keçirmək, yerinə yetirmək; icra etmək; *The admission to membership in the U.N. will be effected by a decision BMT üzvlüyünə qəbul qərar ilə olacaq*

effective [iˈfektiv] *adj* **1.** səmərəli, əlverişli; ~ **co-operation** səmərəli / əlverişli əməkdaşlıq; **2.** təsirli; ~ **steps** təsirli tədbirlər / addımlar

efficiency [iˈfiʃnsi] *n* **1.** təsir, effektivlik; **2.** məhsuldarlıq, səmərəlilik; **the ~ of labour** əməyin məhsuldarlığı / səmərəliliyi

efficient [iˈfiʃnt] *adj* **1.** təsirli, effektiv, effektli; **the ~ discharge of the committee's responsibilities** komitənin vəzifələrinin effektli yerinə yetirilməsi; **2.** ixtisaslı, təcrübəli, bacarıqlı, məharətli, işini bilən, işgüzar; ~ **worker** işgüzar işçi / fəhlə; ~ **secretary** təcrübəli katib

effort [ˈefət] *n* **1.** səy, cəhd, gərginlik; **by common ~ (s)** ümumi səylə; **to make ~s** səy göstərmək; *He spoke with effort O güclə / çətinliklə danışırdı*; **2.** səy, bir şey uğrunda mübarizə; **joint / combined / concerted ~s** birgə səylər

effortless [ˈefətlis] *adj* **1.** səysiz, səy göstərməyən, passiv; **2.** səy tələb etməyən, yüngül, asan

egg[1] [eg] *n* yumurta; **hen's / goose's ~s** toyuq / qaz yumurtaları

egg[2] [eg] *adj* yumurta; ~ **yolk / white** yumurta sarısı / ağı

egg[3] [eg] *v* **1.** yumurta (*sarısı*) sürtmək / çəkmək; **2.** *d.d.* lax yumurtaya basmaq; **3.** quş yumurtası yığmaq

egg-apple [ˈegˌæpl] *n* = **egg-plant**

egg-cup [ˈegkʌp] *n* yumurta üçün qədəh, yumurta qabı

egg-glass [ˈeggla:s] *n* = **egg-cup**

egg-laying [ˈegˌleiŋ] *n* yumurtlama, yumurta vermə / qoyma

egg-plant [ˈeggpla:nt] *n bot.* badımcan

egg-plum [ˈegplʌm] *n* uzunsov sarı gavalı

egg-shaped [ˈegʃeipt] *adj* yumurtaşəkilli, yumurtavarı, yumurtayaoxşar

Egg-Sunday [ˈegˈsʌndi] *n* maslenitsadan (*xristianlarda pəhriz bayramı*) qabaq bazar günü

egoism [ˈegouizm] *n* xudbinlik, eqoizm, eqoistlik, ancaq özünü sevmə

egoist [ˈegouist] *n* xudbin, eqoist, ancaq özünü sevən adam

egoistical [ˌegouˈistikl] *adj* özünəvurğun, xudbin, eqoist, ancaq özünü sevən

egoistically [ˌegouˈistikli] *adv* eqoistcəsinə, xudbincəsinə

egotist [ˈegoutist] *n* özünə vurulan adam, fərdiyyətçi; xudbin, eqoist

Egyptian[1] [iˈdʒipʃn] *n* **1.** misirli; **the ~s** misirlilər; **2.** *pl* Misir papirosları; **3.** *arx.* qaraçı

Egyptian[2] [iˈdʒipʃn] *adj* **1.** Misir; ~ **cotton** Misir pambığı; **2.** *arx.* qaraçı;
◊ ~ **days** uğursuz günlər

Egyptologer [ˌidʒipˈtɔlədʒəʳ] *n* misirşünas

Egyptology [ˌi:dʒipˈtɔlədʒi] *n* misirşünaslıq

eight [eit] *n* **1.** səkkiz; *Eight and eight make sixteen Səkkiz üstəgəl səkkiz onaltı eylər*; ~ **of** səkkiz, səkkiz dənə; *There were eight of them Onlar səkkiz nəfər idilər*; **2.** (*nömrə*) səkkiz, səkkizinci; **chapter** ~ səkkizinci fəsil; **3.** (*müddət*) ~ **months**, ~ **-month** səkkizaylıq; **4.** (*yaş*) **of** ~, ~**-month-old** səkkizaylıq; **a child of** ~, ~**-month-old child** səkkizaylıq uşaq

eight-storeyed [ˈeitˈstɔ:rid] *n* səkkizmərtəbəli

eight-seater [ˈeitˈsi:təʳ] *n* səkkiz oturacağı / yeri olan (*maşın və s.*); **an ~ car** səkkiz yeri olan maşın

eight-digit [ˈeitˈdidʒit] *adj* = **eight-figure**

eight-figure [ˈeitˈfigəʳ] *adj* səkkizrəqəmli

eight-hour [ˈeitˈauəʳ] *adj* səkkizsaatlıq; ~ **working-day** səkkizsaatlıq iş günü

eight by eight [ˈeitˈbaiˈeit] *adv* səkkiz-səkkiz; **to count** ~ səkkiz-səkkiz saymaq

eighties [ˈeitiz] *n pl* **1.** səksəndən səksən doqquza qədər olan rəqəmlər; **2.** səksəninci; **the** ~ səksəninci illər (*əsrdə*)

eighty [ˈeiti] *n* səksən; ~**-one / -two** səksən bir / iki; ~**-first / -second** səksən birinci / ikinci

either[1] [ˈaiðəʳ] *adj* **1.** hər biri, ikisindən biri; o, ya da o biri; *You can go by either road Bu iki yolun hər biri ilə gedə bilərsən*; **without taking ~ side** nə o, nə də o biri tərəfi tutmadan; **2.** həm o, həm də o biri; hər iki; *Curtains hung on either side of the window Pərdələr pəncərənin hər iki tərəfindən asılmışdı*

either[2] [ˈaiðəʳ] *pron* hər birisi, hər biri, hansı (*kim*) olursa olsun; *You can take either of the cakes Pirojnalardan hansını istəsən götürə bilərsən*

either[3] [ˈaiðəʳ] *adv* həmçinin, habelə, ...da, də (*inkar cümlələrində*); *If he does not come I shall not either O gəlməsə, mən də gəlməyəcəyəm*

either .. or [ˈaiðəˈɔ:] *conj* ya... ya; *Either he goes or I do Ya o gedir, ya mən*

ejaculate [iˈdʒækjuleit] *v* ucadan / bərkdən demək; qışqırmaq

ejaculation [iˌdʒækjuˈleiʃn] *n* çağırma, qışqırma

eject [iˈdʒekt] *v* **1.** tullamaq, atmaq, püskürmək; *The chimney is ejecting smoke Buxarıdan tüstü püskürür*; **2.** (**from**) qovmaq, çıxartmaq; **3.** qovmaq, çıxartmaq (*işdən, vəzifədən*); **4.** *hüq.* çıxartmaq (*evdən*); **to ~ a tenant** kirayənişini (evdən) çıxartmaq; köçürtmək, köçməyə məcbur etmək

ejection [iˈdʒekʃn] *n* **1.** tullama, atma, püskürmə (*tüstü, lava və s.*); **2.** atılmış / püskürmüş kütlə / lava; **3.** qovma, çıxarma (*işdən, vəzifədən*); **4.** *hüq.* çıxartma; köçürtmə, köçməyə məcbur etmə (*evdən*)

elaborate[1] [iˈlæbrit] *adj* **1.** diqqətlə / ətraflı surətdə işlənib hazırlanmış; ~ **plan** diqqətlə düşünülmüş plan; ~ **study** diqqətlə öyrənmə; **2.** mürəkkəb; ~ **design** mürəkkəb konstruksiya (*tikintinin, maşının və s. quruluşu*)

elaborate[2] [iˈlæbəreit] *v* **1.** ətraflı surətdə / diqqətlə işləyib hazırlamaq; yaratmaq; **to ~ a plan / details** diqqətlə işləyib plan hazırlamaq / təfsilatları dəqiqləşdirmək; **2.** inkişaf etdirmək, əlavə etmək, təkmilləşdirmək (*fikir, təklif haq.*); **to ~ upon a theme** mövzunu dəqiqləşdirmək, mövzu üzərində ətraflı düşünmək

elaboration [iˌlæbəˈreiʃn] *n* **1.** diqqətlə işləyib hazırlama; **2.** təkmilləşdirmə; *The idea needs elaboration Bu fikri dürüstləşdirmək lazımdır*; **gradual** ~ tədricən təkmilləşdirmə

elastic[1] [iˈlæstik] *n* **1.** rezin, lastik; **2.** elastik, rezin, rezin ip, rezinləşmiş şnur

elastic[2] [iˈlæstik] *adj* **1.** elastik, elastiki; *Rubber is elastic Rezin elastikdir*; ~ **bandage** *tib.* elastik sarğı; **2.** elastik, müxtəlif məna verilə bilən, qeyri-müəyyən; ~ **term** qeyri-müəyyən / qeyri-dəqiq termin

elastometer [ˌelæsˈtɔmitəʳ] *n* toxumaların elastikliyini ölçmək üçün cihaz

elate[1] [iˈleit] *adj şair.* şadlıq / şənlik edən, məst olan; ~ **with victory** qələbəni şənlik edən, qələbədən məst olan

elate[2] [iˈleit] *v* **1.** əhval-ruhiyyəni / ovqatı qaldırmaq, heyran etmək; **2.** *arx.* qaldırmaq, yüksəltmək, ucaltmaq

elated [iˈleitid] *adj* ruhlanmış, yüksək əhvali-ruhiyyədə olan, şadlanan, şadlıq / şənlik edən; ~ **with success** müvəffəqiyyətdən ruhlanmış

elbow[1] [ˈelbou] *n* **1.** dirsək; **2.** yolun / çayın sərt döngəsi / dirsəyi; **3.** qoltuqaltı (*kürsüdə*);
◊ **at** *one's* ~ əlinin altında; **up to the ~s in work** boğaza qədər işi olma

elbow[2] [ˈelbou] *v* **1.** dirsəkləmək, dirsəklə vurmaq / itələmək; **2.** itələyib / yarıb keçmək (*izdihamın içindən*); **to ~** *one's* **way**

out dirsəkləyib yol açmaq; **3. (in, into)** keçmək, girmək, soxulmaq; *He elbowed his way into society O, yüksək cəmiyyətə soxuldu*

elder[1] [ˈeldəʳ] *n* **1.** *pl* böyüklər, özündən böyüklər; *I know my duty to my elders Mən özümdən böyüklərin qarşısında borcumu / vəzifəmi bilirəm;* **2.** qoca, pir, ağsaqqal

elder[2] [ˈeldəʳ] *adj* böyük (*yaşca*); **the ~ brother** böyük qardaş (*ikisindən*);
◊ **the ~ hand** birinci gedən / başlayan / oynayan oyunçu (*qumar oyununda*)

elder-born [ˈeldəbɔ:n] *adj* böyük (*qardaş, bacı haq.*)

elderly [ˈeldəlɪ] *adj* yaşlı, yaşa dolmuş, ahıl, yaşı keçmiş

eldest [ˈeldɪst] *adj* **1. old** *sifətinin üst. dərəcəsi;* **2.** ən böyük; **my ~ child** mənim ən böyük / ilk uşağım

elect[1] [ɪˈlekt] *n* seçmə / imtiyazlı adamlar; **the ~ of the land** ölkənin seçmə adamları

elect[2] [ɪˈlekt] *v* **1.** seçmək (*səsvermə yolu ilə*); **to be ~ed president** prezident vəzifəsinə seçilmək; *He was elected chairman Onu sədr seçdilər;* **2.** üstün tutmaq, qərar qəbul etmək; *I elected to remain Mən qərara gəldim ki, qalım*

electable [ɪˈlektəbl] *adj* **1.** seçilmək hüququna malik olan; **2.** seçilməyə layiq olan

electee [ˌɪlekˈti:] *n* seçilmiş adam (*səsvermə yolu ilə*)

election[1] [ɪˈlekʃn] *n* **1.** seçki; **general ~** ümumi seçki; **special / by ~** *amer.* əlavə seçki; *In America presidential elections are held every four years Amerikada prezident seçkiləri hər dörd ildən bir keçirilir;* **2.** seçmə, seçim; **to make** ***one's*** **~** seçimini etmək

election[2] [ɪˈlekʃn] *adj* seçki; **~ division** seçki dairəsi; **~ results** seçkinin nəticələri

election-committee [ɪˈlekʃnkəˌmɪtɪ] *n* seçki komissiyası

election-campaign [ɪˈlekʃnkæmˈpeɪn] *n* seçki kampaniyası

election-law [ɪˈlekʃnlɔ:] *n* seçki qanunu; seçki hüququ

elective[1] [ɪˈlektɪv] *n amer.* fakultativ fənn (*məktəbdə, kollecdə*)

elective[2] [ɪˈlektɪv] *adj* **1.** seçkili, seçki ilə təyin edilən, seçki üzrə olan; **~ office** seçkili vəzifə; **2.** seçki, seçkilərə aid olan; **the ~ constitution** seçkilər haqqında qanun

elector [ɪˈlektəʳ] *n* seçici

electoral [ɪˈlektrl] *adj* seçki; **~ district** seçki məntəqəsi; **~ system** seçki sistemi

electorate [ɪˈlektrɪt] *n* **1.** seçicilər, seçicilər kontingenti; **2.** seçki dairəsi

electric [ɪˈlektrɪk] *adj* elektrik; **~ current** elektrik cərəyanı; **~ bulb** elektrik lampası;
◊ **~ chair** elektrik stulu (*edam etmək üçün*); **~ power station** elektrik stansiyası

electrician [ɪlekˈtrɪʃn] *n* elektrik (*mütəxəssis*)

electricity [ɪlekˈtrɪsɪtɪ] *n* elektrik; **by ~** elektrik vasitəsilə

electrify [ɪˈlektrɪfaɪ] *v* **1.** elektrikləşdirmək; **2.** *məc.* həyəcanlandırmaq, həvəsə / cuşa gətirmək; **to ~ audience** tamaşaçıları həyəcanlandırmaq

electromotive [ɪˈlektroumoutɪv] *n* elektrovoz (*elektrik qüvvəsilə işləyən lokomotiv*)

electromotor [ɪˌlektrouˈmoutəʳ] *n* elektrik mühərriki / motoru

electron[1] [ɪˈlektrɔn] *n fiz.* elektron

electronic [ɪlekˈtrɔnɪk] *adj fiz.* elektron; **~ robot** elektron-avtomat; **~ computer / brain** elektron-hesablayıcı maşın

electronics [ɪlekˈtrɔnɪks] *n tex.* elektronika

elegance [ˈelɪgəns] *n* qəşənglik, zəriflik, incəlik, gözəllik; **to dress with ~** zövqlə geyinmək

elegant [ˈelɪgənt] *adj* qəşəng, zərif, incə, gözəl; **an ~ woman / coat / style** gözəl qadın / palto / üslub;
◊ **~ arts** incəsənət

elegantly [ˈelɪgəntlɪ] *adv* qəşəng, zövqlə, gözəl; **to dress ~** zövqlə / qəşəng geyinmək

element [ˈelɪmənt] *n* **1.** element, bir şeyin tərkib hissəsi; **the basic ~ of** ***one's*** **character** xarakterin əsas əlaməti; **2.** təbəqə (*cəmiyyətdə*); bir qrup (*adam*); **the criminal ~** cinayətkar element;
◊ **to be in** ***one's*** **~** özünü yaxşı hiss etmək; **to be out of** ***one's*** **~** kefi / əhvalı yaxşı olmamaq

elementary [ˌelɪˈmentrɪ] *adj* **1.** elementar, sadə, adi, asan; *This is elementary Bu olduqca asandır;* **~ exercises** sadə / asan çalışmalar; **2.** ən birinci, ilk, ibtidai; **~ school** ibtidai məktəb

elephant[1] [ˈelɪfənt] *n* **1.** *zool.* fil; **cow-~, ~cow, she-~** dişi fil; **he-~** erkək fil; **2. (the Elephant)** *amer.* Fil (*Respublikaçılar partiyasının emblemi*)

elephant[2] [ˈelɪfənt] *adj* fil; **~ calf** fil balası

elevate [ˈelɪveɪt] *v* **1.** yüksəltmək (*vəzifəyə, rütbəyə*); **2.** qaldırmaq, ucaltmaq; **to ~ the voice** səsi qaldırmaq

elevation [ˌelɪˈveɪʃn] *n* artma, yüksəlmə; **~ of temperature** temperaturun artması / yüksəlməsi; **a sudden ~ in life** həyatda gözlənilməz yüksəliş

elevator [ˈelɪveɪtəʳ] *n* **1.** yükqaldıran maşın; **2.** *amer.* qaldırıcı mexanizm / kran; lift

eleven [ɪˈlevn] *num* **1.** on bir (*say*); *Eleven and eleven make twenty-two On bir üstəgəl on bir iyirmi ikiyə bərabərdir;* **2.** **~ of** on bir; *There were eleven of them Onlar on bir nəfər idilər;* **3.** on bir, on birinci (*nömrə*); **chapter ~** on birinci fəsil; **4.** on bir (*yaş*); *He is eleven Onun on bir yaşı var*

eleventh [ɪˈlevnθ] *adj* on birinci (*sıra sayı*); *məc.* **at the ~ hour** son dəqiqədə

eliminate [ɪˈlɪmɪneɪt] *v* **1.** aradan qaldırmaq, istisna etmək, çıxartmaq; **to ~ errors** səhvləri aradan qaldırmaq; **to ~ a possibility** mümkünlüyü istisna etmək; **2.** *id.* yarışdan kənarlaşdırmaq; **3.** məhv / yox / ləğv etmək, aradan qaldırmaq; **to ~ war** müharibəni aradan qaldırmaq

elimination [ɪˌlɪmɪˈneɪʃn] *n* **1.** uzaqlaşdırma, qovma, çıxartma (*işdən, vəzifədən*); çıxarma, kənar / istisna etmə; **2.** aradan qaldırma / qaldırılma; məhv / yox etmə; **~ of errors** səhvlərin aradan qaldırılması

élite [eɪˈli:t] *n fr.* elita (*cəmiyyətin ən yaxşı hissəsi*)

elixir [ɪˈlɪksəʳ] *n* **1.** eliksir (*bitki cövhərinin spirt, efir yağları və ya turşu məhlulu*), çox gözəl təsir edən içki; **~ of life** əbəhəyat, əbədiliyin / ölməzliyin sirri; **2.** eliksir, tünd araq

ellipse [ɪˈlɪps] *n* oval (*yumurtaşəkilli çevrə*)

eloquence [ˈeləkwəns] *n* **1.** natiqlik istedadı; gözəl və aydın danışma qabiliyyəti; **2.** ritorika, bəlağət

eloquent [ˈeləkwənt] *adj* **1.** fəsahətli, bəlağətli; *He was eloquent in his own behalf O bəlağətlə öz maraqlarını müdafiə edirdi;* **2.** parlaq, mənalı, ifadəli, təsirli, tutarlı; **~ eyes** ifadəli gözlər

else [els] *adv* daha, başqa; *What else? Daha nə?; Who else? Daha kim?;* **somewhere ~** haradasa, başqa yerdə

elsewhere [ˌelsˈwɛəʳ] *adv* **1.** başqa yerdə; **2.** başqa yerə

elsewise [ˈelswaɪz] *adv* başqa / ayrı / özgə cür

elucidate [ɪˈlu:sɪdeɪt] *v* aydınlaşdırmaq, işıqlandırmaq; başa salmaq, izah etmək; **to ~ a text** mətni izah etmək

elucidation [ɪˌlu:sɪˈdeɪʃn] *n* aydınlaşdırma, izah etmə, başa salma (*mətni*)

elucidator [ɪˈlu:sɪdeɪtəʳ] *n* təfsirçi, izahçı, şərhçi, *yozucu*

elude [ɪˈlu:d] *v* **1.** çəkinmək, uzaqlaşmaq, kənar gəzmək, yayınmaq, boyun qaçırmaq; **to ~ argument** mübahisədən boyun qaçırmaq; **2.** *id.* rəqibi aldatmaq

elusion [ɪˈlu:ʒn] *n* uzaqlaşma, boyun qaçırma, imtina etmə; hiylə, kələk, fənd, biclik

elusory [ɪˈlu:sərɪ] *adj* **1.** qaçan, özünü ələ verməyən; **~ problem** həlli mümkün olmayan problem; **2.** aldadıcı, xəyali, qeyri-həqiqi, qeyri-real

emancipate [ɪˈmænsɪpeɪt] *v* **1.** azad etmək (*tabelikdən, köləlikdən*); **to ~ from civil disabilities** vətəndaş hüquqlarının məhdudluğundan azad etmək; **2.** *hüq.* həddi-büluğa çatmış elan etmək, ata-ana qayğısından azad etmək

emancipated [ɪˈmænsɪpeɪtɪd] *adj* **1.** azad, azad edilmiş (*köləlikdən, tabelikdən*); **2.** *hüq.* həddi-büluğa çatmış, ata-ana qayğısından çıxan

emancipator [ɪˈmænsɪpeɪtəʳ] *n* xilaskar

embalm [ɪmˈbɑ:m] *v* **1.** balzamlamaq, mumiyalamaq (*meyiti çürüməkdən saxlamaq üçün*); **2.** *məc.* unudulmaqdan qorumaq; *His memory is embalmed in our hearts Onun xatirəsi bizim qəlbimizdə daim yaşayacaq*

embalmed [ɪmˈbɑ:md] *adj* balzamlanmış, mumiyalanmış

embalmer [ɪmˈbɑ:məʳ] *n* **1.** balzamlayıcı, mumiyalayıcı; **2.** balzamlama / mumiyalama üçün maddələr

embank [ɪmˈbæŋk] *v* bənd / sədd / qalaq vasitəsilə müdafiə etmək

embankment [ɪmˈbæŋkmənt] *n* **1.** qalaq, bənd, səd; şax / çırpı döşənək; damba, torpaq qalağı; **2.** dəniz kənarı, çay qırağı; sahil

embargo[1] [emˈbɑːgou] *n* (*pl* **-oes** [-ouz]) **1.** embarqo; qadağan etmə, qadağan; **to lay / to place an – (on)** embarqo qoymaq; **2.** gəmiyə yaxud onun yükünə həbs qoyma

embargo[2] [emˈbɑːgou] *v* **1.** embarqo qoymaq; **to – a ship** limanda gəmini saxlamaq, gəmiyə embarqo qoymaq; **2.** gəminin üzərinə yaxud onun yükünə həbs qoymaq; **3.** müsadirə etmək

embark [ɪmˈbɑːk] *v* **1.** gəmiyə yükləmək; **2.** yükləmək, vurulmaq (*yük haq.*), gəmiyə oturmaq; **3.** başlamaq (*işə*); girişmək (*bir işə*); **to – on hostilities** hərbi əməliyyata başlamaq

embarkation [ˌembɑːˈkeɪʃn] *n* **1.** minmə, yükləmə (*gəmiyə*); **– ground** gəmilərə minmə yaxud yükləmə sahəsi; **2.** yük

embarrass [ɪmˈbærəs] *v* **1.** narahat etmək, əziyyət vermək, nigaran / pərt etmək, utandırmaq; çaşdırmaq; *It embarrassed him to admit it O bunu etiraf etməyə utanırdı*; **to feel – ed** özünü narahat hiss etmək; **2.** çətinləşdirmək, məhdudlaşdırmaq (*hərəkəti və s.*); **3.** mane olmaq; maneçilik / çətinlik törətmək; **4.** çətinləşdirmək, dolaşdırmaq (*məsələni, işi*)

embarrassing [ɪmˈbærəsɪŋ] *adj* çaşdırıcı, çətin, ağır, utancaq; **– questions** çaşdırıcı suallar; **– situation** çətin / ağır vəziyyət

embarrassment [ɪmˈbærəsmənt] *n* **1.** utanma, özünü itirmə, çaşma; **2.** tərəddüd, qərarsızlıq; **3.** dolaşıqlıq, qarışıqlıq; **4.** çətinlik, manеə, əngəl

embassy [ˈembəsɪ] *n* **1.** səfirlik; **Azerbaijan Embassy** Azərbaycan Səfirliyi; **2.** nümayəndələr

embattle [ɪmˈbætl] *v* hərbi qaydada düzmək / düzülmək; hərbi hazırlıq vəziyyətinə gətirmək

embattled [ɪmˈbætld] *adj* hərbi qaydada düzülmüş, hərbi hazırlıq vəziyyətinə gətirilmiş

embellish [ɪmˈbelɪʃ] *v* **1.** bəzəmək, zinət vermək; **to – a dress with lace** paltarı krujeva ilə bəzəmək; **2.** *məc.* şişirtmək, bəzək-düzək vermək; **to – a story** əhvalatı şişirtmək

embellishment [ɪmˈbelɪʃmənt] *n* **1.** bəzəmə, zinət vurma; **2.** şişirtmə, bəzək-düzək vermə

embezzle [ɪmˈbezl] *v* mənimsəmək, xərcləmək, israf etmək (*özgənin pullarını*)

embezzlement [ɪmˈbezlmənt] *n* israf, israfçılıq; israf edilmiş pul / mal; başqasının əmlakını / pullarını mənimsəmə

embezzler [ɪmˈbezlə*r*] *n* israfçı

embitter [ɪmˈbɪtə*r*] *v* **1.** qeyzləndirmək, qəzəbləndirmək, hirsləndirmək, sərtləşdirmək; **2.** qıcıqlandırmaq; **3.** zəhərləmək, korlamaq (*yaşayışı*); **4.** acı etmək (*dadı, tamı*)

emblem [ˈembləm] *n* emblem, simvol; **national –** ölkənin gerbi, dövlət gerbi; *A dove is an emblem of peace Göyərçin sülh simvoludur*

embodied [ɪmˈbɔdɪd] *adj* **1.** həyata keçirilmiş, təmsil / ifadə edilmiş, göstərilmiş; **2.** daxil edilmiş; **clauses – in the treaty** müqaviləyə daxil edilmiş maddələr

embody [ɪmˈbɔdɪ] *v* **1.** həyata keçirmək, reallaşdırmaq; **2.** təcəssüm / əks etdirmək, ifadə etmək; simvolu olmaq (*bir şeyin*); **3.** olmaq, …vardır; **article that embodies the following regulation** tərkibində aşağıdakı müddəalar olan məqalə

emborder [ɪmˈbɔːdə*r*] *v* haşiyələmək, haşiyə çəkmək / vermək

embosom [ɪmˈbuzəm] *v* **1.** əzizləmək, nazlamaq; **2.** saxlamaq, gizləmək, gizli saxlamaq (*sinəsində, qəlbində*); **3.** qucaqlamaq, sinəsinə sıxmaq; **4.** əhatə olunmaq

embrace[1] [ɪmˈbreɪs] *n* qucaq; **mother's –** ana qucağı; **to hold *smb.* in *one's* –** bir kəsi qucaqlamaq / qolları arasına almaq

embrace[2] [ɪmˈbreɪs] *v* I **1.** qucaqlamaq, sinəsinə sıxmaq; **to – *smb*** bir kəsi qucaqlamaq; **2.** istifadə etmək; **to – an opportunity / an offer** imkandan / təklifdən istifadə etmək

embraceable [ɪmˈbreɪsəbl] *adj* başdan çıxardan, şirnikdirici, cazibəli, cazibədar

embracement [ɪmˈbreɪsmənt] *n* qəbul etmə / edilmə; **the – of a doctrine** doktrinanın qəbul edilməsi

embrasive [ɪmˈbreɪsɪv] *adj* mehriban, nəvazişli, iltifatlı

emend [ɪˈmend] *v* düzəltmək (*mətni*); səhvləri / nöqsanları aradan qaldırmaq; düzəliş etmək

emerge [ɪˈməːdʒ] *v* **1.** (**from**) çıxmaq, görünmək, zahir / peyda olmaq; *The sun emerged from the clouds Günəş buludların arxasından çıxdı*; **2.** *dən.* suyun üzünə çıxmaq / üzündə peyda olmaq; *The submarine emerged Sualtı qayıq suyun üzünə çıxdı*

emergency[1] [ɪˈməːdʒnsɪ] *n* **1.** fövqəladə vəziyyət, gözlənilməyən hadisə; son dərəcə ehtiyac; **the state of –** fövqəladə vəziyyət (*ölkədə*); **in case of –** fövqəladə vəziyyətdə; **2.** təcili yardım; **to administer – to the wounded** yaralılara ilk / təcili yardım göstərmək

emergency[2] [ɪˈməːdʒnsɪ] *adj* **1.** ehtiyat; **– door / exit** ehtiyat qapı / çıxış; **2.** fövqəladə; **– measures / powers** fövqəladə tədbirlər / səlahiyyətlər

emesis [ˈemɪsɪs] *n tib.* qusma, qusuntu

emigrant[1] [ˈemɪgrnt] *n* mühacir

emigrant[2] [ˈemɪgrnt] *adj* **1.** başqa yerə köçən; **2.** mühacirət edən; **3.** köçəri quşlar (*haq.*)

emigrate [ˈemɪgreɪt] *v* **1.** mühacirət etmək, başqa ölkəyə köçmək; **2.** köçürtmək (*başqa yerə*), başqa yerə köçürmək (*əhalini*)

emigration[1] [ˌemɪˈgreɪʃn] *n* **1.** köçmə; köçürmə; köçürülmə; **2.** mühacirət, mühacirlik; **3.** *top.* mühacirlər

emigration[2] [ˌemɪˈgreɪʃn] *adj* mühacir, mühacirlərə aid olan; **– laws** mühacir qanunları, mühacirlərə aid olan qanunlar

eminent [ˈemɪnənt] *adj* **1.** uca, yüksək, hündür, yüksələn, qalxan, artan; **2.** görkəmli, məşhur; yüksək / məsul vəzifə tutan; **– scientist** görkəmli alim; **3.** çox gözəl / yaxşı / qəşəng; **an – work of art** çox gözəl incəsənət əsəri

emir [eˈmɪə*r*] *n* əmir

emirate [əˈmɪərɪt] *n* əmirlik

emissary [ˈemɪsərɪ] *n* **1.** emissar (*siyasi təşkilat və ya dövlət təşkilatı tərəfindən məxfi tapşırıqla başqa bir ölkəyə göndərilən şəxs*); agent; **2.** casus, kəşfiyyatçı

emolliate [ɪˈmɔlɪeɪt] *v* nazlamaq, ərköyün böyütmək

emotion [ɪˈmouʃn] *n* **1.** nigarançılıq, narahatlıq, iztirab, təşviş, həyəcan; həvəs, ehtiras; **deep –** dərin həyəcan; **2.** hiss, emosiya; **positive / negative –** müsbət / mənfi emosiya

emotional [ɪˈmouʃnl] *adj* emosional, həyəcanlandırıcı, həyəcan doğuran; **– music** emosional musiqi; **– speech** emosional nitq

emotionally [ɪˈmouʃnəlɪ] *adv* emosional, həyəcanlı; həyəcanla; **to speak –** həyəcanla / həyəcanlı danışmaq

emperor [ˈemprə*r*] *n* imperator; **the Roman –s** Roma imperatorları

empery [ˈempərɪ] *n* **1.** mütləq hakimiyyət; **2.** imperiya, imperatorluq; çarlıq, şahlıq

emphasis [ˈemfəsɪs] *n* (*pl* **-ses**) **1.** nəzərə çatdırma / çatdırılma, xüsusi nəzərə çatdırma, vurğulama; **to lay special – on *smth.*** bir şeyi xüsusi olaraq nəzərə çarpdırmaq / vurğulamaq; **2.** vurğu, aksent, ayırma

emphasize [ˈemfəsaɪz] *v* vurğulamaq, xüsusi əhəmiyyət vermək, xüsusi olaraq nəzərə çatdırmaq (*sözü, faktı, fikri*)

emphatic [ɪmˈfætɪk] *adj* **1.** mənalı, ifadəli, təsirli; xüsusi olaraq nəzərə çarpdırılan, emfatik; **2.** inadlı, təkidli (*tələb və s. haq.*); emfatik; **– stress** emfatik vurğu

emphatically [ɪmˈfætɪklɪ] *adv* **1.** mənalı-mənalı; xüsusi ifadə ilə; **2.** *dilç.* emfatik; **3.** inadla, təkidlə, cəsarətlə, qətiyyətlə, qəti surətdə

empire [ˈempaɪə*r*] *n* imperiya; **the Empire 1)** Britaniya imperiyası; **2)** müqəddəs Roma imperiyası

empirical [emˈpɪrɪkl] *adj fəls.* empirik, təcrübəyə əsaslanan; **– knowledge** təcrübəyə əsaslanan bilik

empirically [emˈpɪrɪkəlɪ] *adv* empirik, təcrübə əsasında

employ[1] [ɪmˈplɔɪ] *n* muzdla görülən iş; qulluq, xidmət; **to be in –** işi olmaq; **to be out of –** işsiz olmaq; *The company has ten stenographers in its employ Şirkətdə on stenoqrafist işləyir*

employ[2] [ɪmˈplɔɪ] *v* **1.** iş vermək, işə götürmək; işdə saxlamaq; xidmətindən istifadə etmək; *The factory employs a thou-*

and workers Fabrikdə min nəfər fəhlə işləyir; **2.** işlətmək, sərf / istifadə / tətbiq etmək; **to ~ one's time in reading** vaxtını oxumağa sərf etmək; **3.** məşğul olmaq; *How do you employ yourself in the evenings? Axşamlar nə ilə məşğul olursan / olursunuz?*; **to be ~ed on research** tədqiqatla məşğul olmaq

employed [ɪm'plɔɪd] *adj* işləyən, işi olan; **~ workers** işləyən fəhlələr

employee [,emplɔɪ'i:] *n* fəhlə; xidmətçi, qulluqçu; muzdla işləyən; **the mill's ~s** fabrikin fəhlələri və qulluqçuları

employer [ɪm'plɔɪə'] *n* **1.** işverən, işə götürən; sahibkar; **2.** sahib, yiyə, ağa

employment [ɪm'plɔɪmənt] *n* **1.** iş (*muzdla*), xidmət; **2.** iş, sənət, peşə, məşğuliyyət; **3.** məşğulluq; **full ~** tam məşğulluq

empower [ɪm'pauə'] *v* **1.** vəkil etmək, vəkalət / səlahiyyət vermək; inanmaq, etibar etmək; **to ~ *smb.* to do *smth*.** bir kəsə bir şeyi etməyə səlahiyyət vermək; *I am empowered to state Bəyanat vermək üçün mənə səlahiyyət veriblər*; **2.** imkan / hüquq / icazə vermək (*bir şey etmək üçün*)

empress ['emprɪs] *n* **1.** imperatriçə; **2.** *məc.* çariçə, məlikə, hökmdar qadın; **the ~ of his heart** onun qəlbinin hökmdarı

empty[1] ['emptɪ] *n* **1.** boş tara; **returned empties** qaytarılmış boş butulkalar / bankalar; *Empties to be returned Taralar qaytarılmalıdır*; **2.** boş vaqon, yük maşını

empty[2] ['emptɪ] *adj* **1.** boş, kimsə yaşamayan; **~ houses / streets** boş evlər / küçələr; **2.** boş, mənasız; **~ promises / words / talks, *etc*.** boş vədlər / sözlər / danışıqlar *və s.*; **3.** yüngülxasiyyət, yelbeyin, yüngül, arsız; **4.** *d.d.* ac; **to feel ~** acımaq, aclıq hiss etmək; **on an ~ stomach** acqarına; **~ stomachs** ac / aclıq çəkən adamlar

empty[3] ['emptɪ] *v* **1.** boşaltmaq; içmək, içib boşaltmaq; **2.** tökmək, boşaltmaq (*su, dən və s.*); **to ~ water out of a glass** stəkandan suyu tökmək, stəkanın suyunu boşaltmaq

empty-handed ['emptɪ'hændɪd] *adj* əliboş; **to come ~** əliboş gəlmək

empty-headed ['emptɪ'hedɪd] *adj* başıboş, qayğısız, yüngül

emulate ['emjuleɪt] *v* **1.** yarışmaq; ötüb keçməyə can atmaq; **2.** rəqabət aparmaq; *Thine eye would emulate the diamond (Shakespeare) Sənin gözlərin brilyantla rəqabət apara bilər*

emulation [,emju'leɪʃn] *n* **1.** yarış, müsabiqə; **socialist ~** sosializm yarışı; **2.** rəqabət

emulator ['emjuleɪtə'] *n* **1.** rəqib; **2.** ardıcıl, məsləkdaş

enable [ɪ'neɪbl] *v* **1.** bir kəsə bir şey etmək üçün imkan / ixtiyar vermək; *Leisure enabled him to read more Asudə vaxt ona daha çox oxumağa imkan verdi*; **2.** mümkün etmək; imkan yaratmaq, yüngülləşdirmək

enabling [ɪ'neɪblɪŋ] *adj* **1.** imkan verən; **2.** *hüq.* səlahiyyət / hüquq verən (*qanunvericilik haq.*); **~ act / statute** *əmər* fövqəladə səlahiyyətlərin verilməsi haqqında qanunverici akt

enact[1] [ɪ'nækt] *n* əzm, qətiyyət, cəsarət; aydın məqsədi olma, müəyyən məqsədə doğru yönəldilmə

enact[2] [ɪ'nækt] *v* **1.** sərəncam / göstəriş vermək, qərara almaq, qət etmək, dekret vermək; **2.** qəbul etmək (*qanunu*), qanuni qüvvə vermək (*əmrə, sərəncama və s.*), qanunvericilik yolu ilə müəyyən etmək; *The president enacted the bill Prezident qanuna qol çəkdi / qanunu təsdiq etdi*

enamel[1] [ɪ'næml] *n* **1.** mina, şir; minadan düzəldilmiş məmulatlar; **collection of ~s** minalar kolleksiyası; **2.** dişin minası (*örtüyü*)

enamel[2] [ɪ'næml] *v* **1.** mina ilə örtmək, minalamaq, mina çəkmək; **2.** şirləmək, şir çəkmək; **3.** minalı boya ilə rəngləmək

enamelled [ɪ'næmld] *adj* üstünə mina çəkilmiş, minalı; minalanmış; **~ ware** minalanmış qab-qacaq

enameller [ɪ'næmlə'] *n* minasaz (*minavuran usta*)

enamelless [ɪ'næmləs] *adj* minasız

enamour [ɪ'næmə'] *v* **1.** heyran / valeh / məftun etmək; **to be ~ed of *smb*.** bir kəsə vurulmaq / məftun olmaq; **2.** cəlb etmək, heyrətə salmaq, heyran olmaq; **to be ~ed of *smth*.** bir şeyə heyran olmaq

encage [ɪn'keɪdʒ] *v* **1.** qəfəsə salmaq; **2.** azadlıqdan məhrum etmək

encamp [ɪn'kæmp] *v* **1.** düşərgəyə malik olmaq; **2.** düşərgə salmaq

encase [ɪn'keɪs] *v* **1.** qablaşdırmaq; qutuya / futlyara qoymaq; **2.** örtmək, üz çəkmək

encased [ɪn'keɪst] *adj* örtülmüş; **banks ~ in granite** qranitlə örtülmüş sahillər

encash [ɪn'kæʃ] *v tic.* **1.** realizə etmək, pula çevirmək (*malı*); **2.** nəqd pul almaq, inkasso etmək (*ödənilmək üçün sənəd təqdim etmək və sənədlər üzrə pul almaq*)

encashable [ɪn'kæʃəbl] *adj* realizə oluna bilən, satıla bilən, nəqd pula çevrilə bilən

enceinte [a:ŋ'sænt] *adj fr* hamilə, ikicanlı, boylu; *She is enceinte O, uşaq gözləyir, O, hamilədir*

encephalitis [,enkefə'laɪtɪs] *n tib.* ensefalit (*beynin iltihabı*)

encephalocele [en'kefələsi:l] *n tib.* beyin qrıjası

encephalon [en'kefələn] *n anat.* beyin

enchain [ɪn'tʃeɪn] *v* **1.** zəncirləmək, qandallamaq; **2.** özünə mətəl çəkmək; bağlamaq; **a speaker hoping to ~ the attention of the audience** auditoriyanın diqqətini özünə cəlb etməyə ümid edən natiq

enchainment [ɪn'tʃeɪnmənt] *n* **1.** qandallama, zəncirləmə; bənd etmə (*zəncirlə*); **2.** əlqolu bağlı olma, bağlılıq, bənd edilmə

enchair [ɪn'tʃeə'] *v* **1.** kürsüyə / kresloya oturtmaq; **2.** taxt-taca əyləşdirmək

enchant [ɪn'tʃa:nt] *v* **1.** heyran / valeh / məftun etmək, məmnun olmaq; *He was enchanted by the woman's beauty Qadının gözəlliyi onu heyran etdi*; **2.** ovsunlamaq, tilsimləmək, tilsimə salmaq; *Sleeping Beauty was enchanted Yatmış Gözəl tilsimlənmişdi*

enchanted [ɪn'tʃa:ntɪd] *adj* **1.** heyran / valeh olmuş, vurulmuş; **2.** ovsunlanmış, tilsimlənmiş

enchanter [ɪn'tʃa:ntə'] *n* **1.** sehrbaz, cadugər; **2.** fokusçu; **3.** *arx.* hoqqabaz

encharge [ɪn'tʃa:dʒ] *v* həvalə etmək, üzərinə qoymaq, tapşırmaq; **to ~ with a task** tapşırıq vermək

enchase [ɪn'tʃeɪs] *v* **1.** çərçivəyə salmaq; **to ~ a gem with gold** bahalı daşı qızıl çərçivəyə salmaq; **2.** (**with**) inkrustasiya ilə bəzəmək; **3.** oyma ilə / naxışla bəzəmək

enchaser [ɪn'tʃeɪsə'] *n* **1.** oymaçı, həkkak, oyucu; **2.** inkrustasiya ilə bəzəyən (*adam*)

encipher [ɪn'saɪfə'] *v* şifrləmək, şifr yazmaq; kodlaşdırmaq, kodla işarələmək

encircle [ɪn'sə:kl] *v* **1.** əhatə etmək; *He encircled the child in his arms O, uşağı qolları arasına aldı*; **2.** (**with**) dövrələmək, dövr etmək; *The Moon encircles the Earth Ay Yerin ətrafında dövr edir*

encircled [ɪn'sə:kld] *adj* dövrələnmiş, əhatə olunmuş; **a house ~ by / with trees** ağaclarla dövrələnmiş / əhatə olunmuş ev

enclasp [ɪn'kla:sp] *v* qucaqlamaq

enclave ['enkleɪv] *n fr* **1.** *bir ərazinin daxilində olan və onunla əhatə edilmiş digər ərazi*; **2.** bir qrup adam; **privileged ~** imtiyazlı əhali qrupu

enclose [ɪn'klouz] *v* **1.** dövrələmək, mühasirəyə almaq, əhatə etmək, çəpərləmək, hasarlamaq; haşiyələmək; **to ~ with a fence** ətrafına çəpər / hasar çəkmək; **2.** qoymaq (*məktuba*); əlavə etmək

enclosed [ɪn'klouzd] *adj* bağlı, qapalı; çəpərlənmiş; **~ space** bağlı / qapalı sahə

enclosure [ɪn'klouʒə'] *n* **1.** çəpərlənmiş / hasarlanmış yer; **2.** çəpər, hasar, barı; çəpərləmə

encode [ɪn'koud] *v* kodlamaq, kodlaşdırmaq, kodla işarələmək / yazmaq, şifrləmək, şifrlə yazmaq

encoffin [ɪn'kɔfɪn] *v* tabuta qoymaq

encoffinment [ɪn'kɔfɪnmənt] *n* tabuta qoyma

encompass [ɪn'kʌmpəs] *v* **1.** dövrələmək, mühasirəyə almaq, əhatə etmək; divar çəkmək; *He was encompassed by his guards O, cangüdənləri tərəfindən əhatə olunmuşdu*; **2.** *məc.* əhatə etmək; **to ~ with care and attention** qayğı və diqqətlə əhatə etmək

encore[1] [ɔŋ'kɔ:] *n* təkrar etmə, təkrar ifa etmə / etməyə çağırma

encore[2] [ɔŋ'kɔ:] *v* bis qışqırmaq; **to ~ a singer** müğənnini bisə tutmaq, təkrar oxumağa çağırmaq

encounter[1] [ɪn'kauntə'] *n* **1.** gözlənilmədən / təsadüfən rast gəlmə; **2.** toqquşma; tutuşma, dalaşma, söyüşmə; **3.** duel; yarış

encounter² [ɪnˈkauntə'] *v* **1.** gözlənilmədən / təsadüfən rast gəlmək; **to ~ an old acquaintance** təsadüfən köhnə tanışa rast gəlmək; **2.** toqquşmaq, dalaşmaq, söyüşmək; **3.** rastlaşmaq (*çətinliklərlə və s.*)

encourage [ɪnˈkʌrɪdʒ] *v* **1.** ruhlandırmaq, ürəkləndirmək, ruh vermək; **2.** həvəsləndirmək, rəğbətləndirmək, tərəfdar olmaq, təşviq etmək; **to ~ the arts** incəsənəti təşviq etmək

encourager [ɪnˈkʌrɪdʒə'] *n* **1.** ilhamverən, ilhamçı, ruhlandırıcı; **2.** arxa, kömək, hami, himayəçi, havadar, tərəfdar

encouraging [ɪnˈkʌrɪdʒɪŋ] *adj* **1.** ruhlandırıcı, ürəkləndirici; **~ smile** ruhlandırıcı təbəssüm; **2.** arxayınedici, ümidverici; **3.** həvəsləndirici; *The results are encouraging Nəticələr ümidvericidir / həvəsləndiricidir*

encroach [ɪnˈkroutʃ] *v* **1.** zorla girmək, soxulmaq, qarışmaq (*xüs. tədricən*); zəbt / işğal etmək (*xüs. az-az*); **to ~ upon the territory of a state** tədricən dövlətin ərazisinə soxulmaq; **2.** qəsd etmək, toxunmaq; **to ~ upon / on human rights** insan hüquqlarına qəsd etmək / toxunmaq

encroachment [ɪnˈkroutʃmənt] *n* **1.** girmə, soxulma (*tədricən*); zəbt / işğal etmə; **2.** qəsd, təcavüz, qəsd etmə, əl uzatma; **~ on freedom** azadlığa qəsd etmə

encrown [ɪnˈkraun] *v* tac qoymaq; tacı həvalə etmək

encumber [ɪnˈkʌmbə'] *v* **1.** çətinliyə / çətin vəziyyətə salmaq, mane olmaq, maneçilik törətmək; əl-qolunu bağlamaq; **2.** tutmaq, qalmaq, doldurmaq

encumbrance [ɪnˈkʌmbrəns] *n* **1.** maneə, əngəl, çətinlik; çətin / ağır vəziyyət; **2.** yük, ağır yük, ağırlıq, ağır iş

encurtain [ɪnˈkə:tn] *v* **1.** pərdə / şirma ilə əhatə etmək; **2.** maskalamaq, ört-basdır etmək, pərdələmək

encyclopedia [ɪn,saɪkləˈpi:dɪə] *n* ensiklopediya;

◊ **walking ~** *məc.* "canlı" ensiklopediya (*hər şeydən məlumat verə bilən adam*), erudit (*hər hansı bir sahədə geniş məlumatı olan adam*)

encyclopedic [ɪn,saɪkləˈpi:dɪk] *adj* ensiklopediya, ensiklopedik; hər şeyi qavrayan / anlaya bilən / əhatə edən; hər şeydən xəbərdar / məlumatlı, çox bilikli; **~ knowledge** ensiklopedik bilik

end¹ [end] *n* **1.** son, axır; **the ~ of the world** dünyanın sonu; **to put an ~ to** *smth.* bir şeyə son qoymaq; *I've come to the end of my endurance Səbrim tükənib / qurtarıb*; **2.** ölüm, vəfat etmə; **to be near(ing)** *one's* **~** ölüm ayağında olmaq; **untimely ~** vaxtsız ölüm; *That will be the end of me Bu mənim axırıma çıxar*; **3.** son qoyma, yoxa çıxma, yox olma, axır; *That will be the end of all war Bu bütün müharibələrə son qoyacaq*; **4.** qıraq, kənar, uc, baş, qurtaracaq, axır; **a silver watch at the ~ of a chain** zəncirin ucundakı gümüş saat; *There is no end to it Bunun axırı / sonu yoxdur*; **5.** *məc.* tərəf; **to approach the subject from the wrong ~** məsələyə əks tərəfdən yanaşmaq; **6.** *id.* meydanın / meydançanın yarısı; **to change ~s** meydanın yarısını dəyişmək; **7.** hissə, şöbə; **our selling ~** bizim müəssisənin ticarət şöbəsi; **8.** məqsəd, niyyət, qəsd, məram; **to accomplish** *one's* **~** məqsədinə nail olmaq; *To what end? Nədən ötəri?, Hansı məqsədlə?*; **9.** nəticə, sonluq; **happy ~** müvəffəqiyyətli nəticə / sonluq;

◊ **at the ~** nəhayətdə, sonda; **in the ~** axırda, nəhayətdə, nəticədə; **to the ~ of time** əbədi, ömürlük, həmişəlik; *I am at my wits' end Mən çaşmışam, Mən özümü itirmişəm*

end² [end] *v* **1.** qurtarmaq, başa çatdırmaq, bitirmək; **to ~** ***one's*** **labour on a book** kitab üzərində öz işini qurtarmaq; **2.** kəsmək, qurtarmaq, dayandırmaq, saxlamaq; **to ~ testing now and for all time** nüvə silahlarının sınağına birdəfəlik / həmişəlik son qoymaq; **3.** nəticələnmək, qurtarmaq, başa çatmaq; **to ~ in disaster** fəlakətlə nəticələnmək; *How does the story end? Hekayə nə ilə qurtarır?*

endamage [ɪnˈdæmɪdʒ] *v* zərər / ziyan vurmaq, korlamaq, xarab etmək

endanger [ɪnˈdeɪndʒə'] *v* təhlükə altında qoymaq; qorxutmaq, hədələmək; **to ~ international peace** beynəlxalq sülhü təhlükə altına qoymaq

endear [ɪnˈdɪə'] *v* sevgi / məhəbbət oyatmaq; **to ~ oneself to** ***one's*** **friends** dostlarında özünə qarşı məhəbbət oyatmaq

endearing [ɪnˈdɪərɪŋ] *adj* məftunedici, sevimli, qəşəng, yaxşı, cazibədar, məhəbbət / sevgi oyadan; **~ smile** məftunedici / cazibədar təbəssüm

endeavour¹ [ɪnˈdevə'] *n* təşəbbüs, səy, cəhd; **to do** ***one's*** **~s** səy göstərmək

endeavour² [ɪnˈdevə'] *v* **1.** səy / cəhd etmək, cəhd göstərmək, çalışmaq; **to ~ to compromise the case** məsələni kompromislə qurtarmaq üçün çalışmaq / səy göstərmək; **2.** can atmaq, cəhd etmək, əlləşmək, əldə etmək, nail / müvəffəq olmaq; **to ~ to win** qalib gəlməyə can atmaq

ended [ˈendɪd] *adj* qurtarmış, bitmiş, başa çatmış, axıra yetmiş; bitirilmiş, tamamlanmış, başa çatdırılmış

ending¹ [ˈendɪŋ] *n* son, axır, qurtaracaq; başa çatdırma; sonluq, axırıncı hissə (*sözdə*); **happy ~** müvəffəqiyyətli sonluq

ending² [ˈendɪŋ] *adj* son, axır, sonuncu, axırıncı

end-item [ˈendˈaɪtem] *n* hazır məhsul

endless [ˈendlɪs] *adj* **1.** sonsuz; qurtarmaq bilməyən, tükənməz, nəhayətsiz; **~ debates** qurtarmaq bilməyən mübahisələr; **2.** hədsiz, qədərsiz, saysız-hesabsız, son dərəcə çox, təkrar, dönə-dönə; **~ attempts** saysız-hesabsız cəhdlər

endlessly [ˈendlɪslɪ] *adv* ardı-arası kəsilmədən, tükənməz bir surətdə, sonsuz olaraq

endorse [ɪnˈdɔ:s] *v* **1.** *mal. həvalə qeydi vermək, vekselin başqasına keçməsini təsdiq etmək üçün onun üzərinə qol çəkmək*; **to ~ a bill to** *smb.* vekseli bir kəsin adına keçirmək; **2.** sənədə qol çəkmək (*arxa tərəfdə*); sənədin arxa tərəfində qeyd etmək; **3.** təsdiq etmək (*düzgünlüyünü*)

endorsement [ɪnˈdɔ:smənt] *n* **1.** *mal.* həvalə etmə qeydi (*çek, veksel və s. üzərində*), indossament (*həvalə qeydi; vekselin başqasına keçməsini təsdiq etmək üçün veksel üzərində edilən qeyd; həvalə haqqında çek və s. pul sənədləri üzərində qeyd*); **blank / general ~** blank üzərində həvalə etmə qeydi; **2.** sənədin arxa tərəfində imza; **3.** təsdiq etmə, bəyənmə, müdafiə etmə; *This doctrine bears the endorsement of the very highest names Bu doktrinanı ən böyük avtoritetlər müdafiə edir*

endow [ɪnˈdau] *v* daimi gəlirlə təmin etmək; maddi cəhətdən təmin etmək; hədiyyə etmək (*xeyriyyə məqsədilə*); **to ~ a college / a hospital / a church** kollecin / xəstəxananın / kilsənin saxlanması üçün ianə vermək

endowed [ɪnˈdaud] *adj* **1.** hədiyyə edilən əmanətdən / ianədən və vəsiyyətnamədən daim gəlir gətirən; **2.** istedadlı, zəkalı, çox qabiliyyətli

endower [ɪnˈdauə'] *n* bir kəsə gəlir təyin edən şəxs; ianə verən, ianəçi

end product [ˈend,prɔdʌkt] *n* **1.** hazır məhsul; **2.** son məhsul; **3.** son nəticə

endue [ɪnˈdju:] *v* vermək, təmin etmək; **to ~ with force** qüvvə / güc vermək; **to ~ with citizenship** vətəndaşlıq hüququ vermək

endurable [ɪnˈdjuərəbl] *adj* **1.** dözülə bilən, dözümlü; **2.** möhkəm, bərk, davamlı, sarsılmaz

endurance [ɪnˈdjuərns] *n* **1.** dözümlülük, dözüm, hövsələ, səbirlilik, səbir; **to show remarkable powers of ~** son dərəcə dözümlülük göstərmək; **2.** möhkəmlik, bərklik,davamlılıq, uzunömürlülük; **3.** *tex.* möhkəmlik, dözüm, dağılmazlıq, köhnəlməzlik

endurant [ɪnˈdjuərnt] *adj* dözümlü, səbirli; **~ of evil** pisliyə / yamanlığa dözümlü

endure [ɪnˈdjuə'] *v* **1.** dözmək, davam / tab gətirmək (*bir şeyə*); **to ~ the rigours of an arctic winter** arktik qışın çətinliklərinə dözmək; **2.** səbirlə yanaşmaq (*bir şeyə*); *I cannot endure that man O adamdan zəhləm gedir*

enduring [ɪnˈdjuərɪŋ] *adj* möhkəm, bərk, davamlı, sarsılmaz; dözümlü, mətin; **~ peace** möhkəm / davamlı / sarsılmaz sülh

enemy¹ [ˈenɪmɪ] *n* **1.** düşmən, yağı; **bitter ~** qatı düşmən; **to be sworn enemies** qatı düşmən olmaq; **2.** *hərb.* (*Özündən sonra fel həm təkdə, həm də cəmdə işlənə bilər*) düşmən, rəqib; *The enemy is / are in large force Düşmən qüvvəsi böyük miqdardadır*;

◊ **to be** *one's* **own ~** özünün düşməni olmaq; **the great / last ~** ölüm, əcəl

enemy² [ˈenımı] *adj hərb.* düşmən; **~ camp** düşmən düşərgəsi; **~ dead** düşmənin həlak olmuş əsgərləri və zabitləri

energetic [ˌenəˈdʒetık] *adj* **1.** çalışqan, fəal, səyli; güclü; **an ~ child** çalışqan / fəal uşaq; **2.** çox güclü / təsirli, bərk təsir edən; **~ remedy** güclü / bərk təsir edən dərman

energetically [ˌenəˈdʒetıklı] *adv* səylə, çalışqanlıqla; çox bərk / güclü, fəal surətdə

energetics [ˌenəˈdʒetıks] *n* energetika

energize, -ise [ˈenədʒaız] *v* enerji oyatmaq; hərəkətə gətirmək

energy [ˈenədʒı] *n* **1.** enerji; qüvvə, qüdrət; **2.** *pl* güc, zor, qüvvət, fəallıq, çalışqanlıq, fəaliyyət; **to apply / to devote** *one's* **energies** gücünü tətbiq etmək

enfeeble [ınˈfi:bl] *v* zəiflətmək, zəifləmək; qüvvədən salmaq / məhrum etmək

enfeebled [ınˈfi:bld] *adj* zəifləmiş, əldən düşmüş, üzülmüş; **a country ~ by war** müharibədən zəifləmiş ölkə

enfever [ınˈfi:vəʳ] *v* **1.** qızdırmaya səbəb olmaq, qızdırma tutmaq; **2.** qəzəbləndirmək, qeyzləndirmək

enforce [ınˈfɔ:s] *v* **1.** məcbur / vadar etmək; **to ~ obedience** sözə baxmağa məcbur etmək, itaətə məcbur etmək; **2.** zorla boynuna qoymaq / qəbul etdirmək; **to ~ a plan upon** *smb.* planı bir kəsə zorla qəbul etdirmək; **3.** həyata keçirmək, yerinə yetirmək; **to ~ judg(e)ment** hökmü həyata keçirməyə / yerinə yetirməyə məcbur etmək; **4.** sanksiya ilə təmin etmək

enforceable [ınˈfɔ:səbl] *adj* həyata keçirilə bilən *(qanun, plan və s. haq.)*

enforcement [ınˈfɔ:smənt] *n* **1.** təzyiq, məcbur etmə, məcburiyyət; **by ~** məcbur etməklə; məcburi qaydada; **2.** həyata keçirmə *(qanunu və s.)*, qanunların yerinə yetirilməsinə nəzarət; **the ~ of morals** əxlaq normalarının gözlənilməsinə nəzarət

engage [ınˈgeıdʒ] *v* **1.** tutmaq; **to ~ a guide / a servant** bələdçi / xidmətçi tutmaq; *He engaged Smith as his lawyer O, Smiti özünə vəkil tutdu*; **2.** nişanlanmaq, adaxlanmaq *(adət. məchulda)*; *He was engaged some days ago O bir neçə gün bundan əvvəl nişanlandı*; **3. (in, on, with)** məşğul olmaq; **to ~ in teaching** dərs verməklə məşğul olmaq, müəllim olmaq; **4.** almaq, tutmaq; *Reading engages all my time Kitab oxumaq mənim bütün vaxtımı alır*; **5.** cəlb etmək *(diqqəti, nəzəri)*; **to ~ all eyes** hamının diqqətini cəlb etmək; **6.** öhdəlik götürmək; **to ~ oneself** öz üzərinə öhdəlik götürmək, vəd / söz vermək

engaged [ınˈgeıdʒd] *adj* **1.** nişanlanmış, adaxlanmış; **~ couple** nişanlılar *(oğlan və qız)*; **2.** məşğul, tutulmuş

engager [ınˈgeıdʒəʳ] *n* **1.** kirayənişin, icarədar; **2.** üzərinə öhdəlik götürən şəxs; **3.** zamin, zamin olan, zəmanətçi

engem [ınˈdʒem] *v* daş-qaşla bəzəmək

engender [ınˈdʒendəʳ] *v* doğurmaq, törətmək; səbəb olmaq, əmələ gətirmək, yaratmaq; bais olmaq, nəticələnmək; **to ~ discontent / strife / despair** narazılığa / ədavətə / ümidsizliyə səbəb olmaq

engine [ˈendʒın] *n* **1.** maşın, mühərrik; **portable ~** *tex.* yüngül / daşına bilən lokomobil *(buxarla işləyən və başqa maşınları hərəkətə gətirən motor)*; **2.** buxar maşını; ◊ **~ oil** mühərrik yağı

engine-driver [ˈendʒınˌdraıvəʳ] *n d.y.* maşinist, parovozsürən

engineer¹ [ˌendʒıˈnıəʳ] *n* **1.** mühəndis; konstruktor; **industrial ~** istehsalın təşkili üzrə mühəndis; **2.** mühəndis-mexanik; **railway ~** dəmiryol mühəndisi; **civil ~** tikinti mühəndisi

engineer² [ˌendʒıˈnıəʳ] *v* **1.** təşkil etmək; **2.** yaratmaq, tikmək, qurmaq; layihə düzəltmək; **3.** mühəndis yaxud texnik işləmək

engineering [ˌendʒıˈnıərıŋ] *n* **1.** texnika; **2.** mühəndis sənəti; **radio ~** radiotexnika *(elektrotexnikanın radiodan bəhs edən şöbəsi)*; **cinematograph ~** kino texnikası

engine house [ˈendʒınhaus] *n* parovoz deposu

engineman [ˈendʒınmən] *n* *(pl* **-men** [-mən]*)* maşinist; mexanik

English¹ [ˈıŋglıʃ] *n* **1. (the ~)** ingilislər; **2.** ingilis dili; **Old ~** qədim ingilis dili; **Modern ~** müasir ingilis dili; **to speak ~** ingiliscə danışmaq

English² [ˈıŋglıʃ] *adj* **1.** ingilis; **~ words** ingilis sözləri; **~ literature** ingilis ədəbiyyatı; **2.** ingilis dilinə aid olan; **~ teacher** ingilis dili müəllimi

engolden [ınˈgouldn] *v* qızıl suyuna çəkmək, zərləmək, zər vurmaq

engrasp [ınˈgra:sp] *v* qucaqlamaq

engrave [ınˈgreıv] *v* **1.** oymaq, həkk etmək, naxış açmaq; kəsmək *(ağac, daş, metal üzərində)*; **2. (on, upon)** dərin iz buraxmaq *(yaddaşda, hafizədə)*

engraver [ınˈgreıvəʳ] *n* **1.** oymaçı, həkkak, oyucu *(daş, ağac, sümük və s. üzərində naxış açan usta)*; **2.** oyma alətləri; **electronic ~** elektron oyma maşını

enhance [ınˈha:ns] *v* **1.** artırmaq *(təhlükəni və s.)*; ağırlaşdırmaq *(günahı)*; **2.** artırmaq *(qiyməti, keyfiyyəti, nüfuzu, əhəmiyyəti)*

enigma [ıˈnıgmə] *n* **1.** tapmaca; **answer to an ~** tapmacaya cavab; **2.** anlaşılmaz hadisə; qəribə adam; *I've known him for many years, but he remains a complete enigma to me Mən onu uzun illərdir ki, tanıyıram, lakin o hələ də mənim üçün tamamilə anlaşılmaz olaraq qalır*

enigmatic [ˌenıgˈmætık] *adj* anlaşılmaz; sirli, qəribə, müəmmalı

enigmatize, -ise [ıˈnıgmətaız] *v* **1.** tapmaca düzəltmək / quraşdırmaq; **2.** eyhamla / üstüörtülü danışmaq; **3.** anlaşılmaz etmək

enjail [ınˈdʒeıl] *v* həbsə salmaq

enjoy [ınˈdʒɔı] *v* **1.** ləzzət / həzz / zövq almaq, məzələnmək *(bir şeydən)*; **to ~ music** musiqidən ləzzət almaq; *He enjoyed himself in the Crimea O, Krımda vaxtını yaxşı keçirdi*; **2.** istifadə etmək, faydalanmaq, malik olmaq; **to ~ diplomatic privileges** diplomatik imtiyazlara / üstünlüklərə malik olmaq

enjoyable [ınˈdʒɔıəbl] *adj* xoş, zövq / ləzzət verən, ləzzətli, nəşəli

enjoyment [ınˈdʒɔımənt] *n* **1.** kef, ləzzət, sevgi, zövq, nəşə, həzz; **his ~ of music** onun musiqiyə olan sevgisi; **2.** sahib / malik olma *(bir şeyə)*, istifadə etmə / edilmə; **~ of a fortune** var-dövlətə malik olma

enlarge [ınˈla:dʒ] *v* böyütmək, genişləndirmək, artırmaq; **to ~ a hotel by building a new wing** yeni qanad tikməklə mehmanxananı genişləndirmək / böyütmək

enlarged [ınˈla:dʒd] *adj* geniş, artırılmış, böyüdülmüş; **~ meeting** geniş iclas; **~ photograph** böyüdülmüş şəkil

enlargement [ınˈla:dʒmənt] *n* genişlənmə, genişləndirmə, genişləndirilmə; yayma, yayılma, böyütmə, böyüdülmə

enlighten [ınˈlaıtn] *v* **1.** maarifləndirmək; **to ~ the masses** kütlələri maarifləndirmək; **2.** xəbər / məlumat vermək, xəbərdar etmək, bildirmək

enlightened [ınˈlaıtnd] *adj* oxumuş, elmli, bilikli, mədəni, ziyalı; **thoroughly ~ on the subject** mövzudan dərin məlumatı olan

enlightener [ınˈlaıtnəʳ] *n* **1.** maarifçi, maarifpərvər; **2.** xəbərçi, xəbərverən, məlumatverən, məlumat mənbəyi

enlist [ınˈlıst] *v* **1.** hərbi qulluğa daxil olmaq *(könüllü)*; *He enlisted at the age of 17 O, on yeddi yaşında könüllü olaraq hərbi qulluğa daxil oldu / əsgərliyə getdi*; **2.** hərbi xidmətə adam toplamaq / cəlb etmək / götürmək / qəbul etmək

enlistment [ınˈlıstmənt] *n* **1.** *hərb.* hərbi qulluğa daxil olma *(könüllü)*; **2.** hərbi qulluğa götürmə / qəbul etmə

enliven [ınˈlaıvn] *v* **1.** rövnəqləndirmək, canlandırmaq; **to ~ party** qonaqlığı canlandırmaq; **2.** ürəkləndirmək, ilham vermək, ruhlandırmaq

enlock [ınˈlɔk] *v* bağlamaq, bağlı saxlamaq

enormity [ıˈnɔ:mıtı] *n* **1.** nəhənglik; **the ~ of a task / decision** məsələnin / qərarın nəhəngliyi; **2.** dəhşətli cinayət; **3.** alçaqlıq, rəzillik

enormous [ıˈnɔ:məs] *adj* **1.** çox iri / yekə / böyük, zorba, nəhəng, sonsuz; **~ changes** çox böyük dəyişikliklər; **~ sum** çox böyük məbləğ; **2.** son dərəcə böyük; dəhşətli, alçaq, rəzil; **~ appetite** son dərəcə böyük / iri iştaha

enormously [ıˈnɔ:məslı] *adv* olduqca, son dərəcə, çox, olduqca / çox bərk; *I enjoyed it enormously Bu mənim çox xoşuma gəldi*

enormousness [ıˈnɔ:məsnıs] *n* böyüklük, irilik, zorbalıq, yekəlik, genişlik; **the ~ of a whale** balinanın iriliyi / zorbalığı

enough¹ [ıˈnʌf] *adj* lazımi / kifayət qədər; **to have ~ work / time** kifayət qədər işi / vaxtı olmaq

enough² [ɪˈnʌf] *adv* lazımınca, çox yaxşı, kifayət qədər; *This rope is not long enough Bu ip kifayət qədər uzun deyil*

enplane [ɪnˈpleɪn] *v* təyyarəyə minmək, təyyarəyə yük vurmaq / yükləmək

enrage [ɪnˈreɪdʒ] *v* qəzəbləndirmək, hirsləndirmək, acıqlandırmaq, qızışdırmaq; **to ~ *smb.*** bir kəsi hirsləndirmək / qəzəbləndirmək

enraged [ɪnˈreɪdʒd] *adj* hirslənmiş, hirsləndirilmiş, özündən çıxmış / çıxardılmış, qəzəblənmiş, qəzəbləndirilmiş; **~ at / by *smb.*'s stupidity** bir kəsin səfehliyinə hirslənmək / qəzəblənmək

enragedly [ɪnˈreɪdʒɪdlɪ] *adv* qəzəblə, qeyzlə; acıqlı, qeyzli, qəzəbli-qəzəbli, dəli kimi, quduzcasına

enragement [ɪnˈreɪdʒmənt] *n* qəzəb, acıq, qeyz, azğınlıq, quduzluq

enrapture [ɪnˈræptʃəʳ] *v* **1.** heyran / valeh / məftun etmək; **2.** ilham vermək, ruhlandırmaq

enregister [ɪnˈredʒɪstəʳ] *v* **1.** daxil etmək, qeyd etmək, qeydə almaq, yazmaq (*siyahıya / akta / protokola*); **2.** qanun kimi rəsmiləşdirmək

enrich [ɪnˈrɪtʃ] *v* **1.** zənginləşdirmək, varlandırmaq, dövlətli etmək; *The discovery of oil will enrich the nation Neftin kəşfi milləti varlandıracaq / zənginləşdirəcək*; **2.** *məc.* zənginləşdirmək, genişləndirmək, artırmaq; *Music has enriched his life Musiqi onun həyatını zənginləşdirdi*

enriched [ɪnˈrɪtʃt] *adj* **1.** zənginləşmiş, yaxşılaşdırılmış, təkmilləşdirilmiş; **~ uranium** zənginləşmiş uran (*izotop vasitəsilə*); **2.** vitaminləşdirilmiş; **~ bread** vitaminləşdirilmiş çörək

enrichment [ɪnˈrɪtʃmənt] *n* **1.** zənginləşdirmə, varlandırma; **2.** bəzəmə, bəzək / yaraşıq vurma; **3.** torpağı gübrələmə; **4.** vitaminləşdirilmə, vitaminləşdirmə

enrol [ɪnˈroul] *v* **1.** siyahıya daxil etmək, qeyd etmək, qeydə almaq, yazmaq; **2.** yazmaq (*təşkilatın və s.-nin üzvlüyünə*), cəlb etmək; **3.** *hərb.* orduya götürmək / qəbul etmək

enrolment [ɪnˈroulmənt] *n* **1.** siyahıya / reyestrə daxil etmə; qeyd etmə, qeydə alma; **2.** qeydə alma aktı; **3.** təşkilatın üzvlüyünə qəbul; **4.** *hərb.* hərbi qulluğa götürmə / qəbul etmə

ensign [ˈensaɪn] *n* **1.** nişan, emblem, kokarda (*rəsmi papaqlara vurulan dəmir nişan*); **2.** bayraq, vımpel; **blue ~** gəminin dal tərəfinə sancılan mavi ingilis bayrağı; **red ~** ingilis ticarət bayrağı

ensign-bearer [ˈensaɪn,beərəʳ] *n* **1.** bayraqdar, bayraqçı; **2.** *jarq.* əyyaş, içki düşkünü

enslave [ɪnˈsleɪv] *v* **1.** qul / kölə etmək; əsarət altına almaq; **2.** əsir etmək; **to be ~d by *one's* passions** ehtiraslarının əsiri olmaq

enslavement [ɪnˈsleɪvmənt] *n* **1.** qul etmə, əsarət altına salma / alma; **2.** köləlik, əsarət; **3.** kölə itaətkarlığı

enslaver [ɪnˈsleɪvəʳ] *n* **1.** əsarətçi, qul / əsir edən; **2.** *məc.* afət, dilbər, heyran / məftun / valeh / cəlb edən (*qız, qadın*)

ensure [ɪnˈʃuəʳ] *v* təmin etmək; zəmanət vermək, zamin olmaq; **to ~ independence** müstəqilliyi təmin etmək; müstəqilliyə zəmanət vermək; **in order to ~ prompt and effective action** sürətli və effektiv hərəkət / fəaliyyət təmin etmək üçün

entame [ɪnˈteɪm] *v* ram etmək, əhliləşdirmək, ələ öyrətmək (*vəhşi heyvanları*)

entangle [ɪnˈtæŋgl] *v* **1.** qarışdırmaq, dolaşdırmaq, dolaşıq salmaq; *My fishing line got entangled in some weeds Mənim tilovum yosunlara dolaşdı*; **2.** dolaşdırmaq (*saçı və s.*); **3.** qatmaq, cəlb etmək (*bir işə*), qarışdırmaq, sövq etmək, sürükləmək; **to ~ *smb.* in a quarrel** bir kəsi mübahisəyə cəlb etmək / sürükləmək

entangled [ɪnˈtæŋgld] *adj* dolaşıq, qarışıq

entanglement [ɪnˈtæŋglmənt] *n* **1.** dolaşıqlıq, qarışıqlıq; **2.** çətinlik, çətin vəziyyət, mürəkkəblik (*vəziyyət haq.*); **3.** cəlb etmə, çəkmə, çəkilmə; **4.** *hərb.* məftil çəpər

entente [a:nˈta:nt] *n fr.* **1.** saziş, razılıq, razılaşma, anlaşma; **2.** bir qrup dövlət arasında dostluq sazişi

enter [ˈentəʳ] *v* **1.** daxil olmaq; **to ~ a room / a city** otağa / şəhərə daxil olmaq; **to ~ the army** əsgəri / hərbi xidmətə daxil olmaq; *We were surprised to see a strange enter*

Biz yad adamın daxil olduğunu görəndə təəccübləndik; **2.** axmaq, tökülmək (*çay haq.*); **3.** girmək; **to ~ a college** kollecə girmək; **4.** yazmaq, əlavə / daxil etmək, salmaq, qeyd etmək (*kitaba, siyahıya*), qeydə almaq; **to ~ a name** adı qeydə almaq, soyadı siyahıya daxil etmək; **5.** iştirak etmək; **to ~ a race** cıdırda iştirak etmək

enterprise [ˈentəpraɪz] *n* **1.** sənaye müəssisəsi; zavod, fabrik; **small ~s** kiçik müəssisələr; **2.** sahibkarlıq; **private ~** xüsusi sahibkarlıq; **3.** işə girişmə (*xətərli*); **to embark on an ~** xətərli işə girişmək

entertain [,entəˈteɪn] *v* **1.** qonaq qəbul etmək, qonaqpərəstlik göstərmək, qəbul düzəltmək, yemək-içmək vermək; *We seldom entertain Biz gec-gec qonaq qəbul edirik*; **2.** əyləndirmək, məşğul etmək; **to ~ *smb.* with songs** bir kəsi mahnılarla əyləndirmək; **4.** nəzərə almaq; **to ~ a proposal** təklifi nəzərə almaq; **to ~ an opinion** fikri nəzərə almaq

entertainer [,entəˈteɪnəʳ] *n* **1.** estrada artisti; konferansye; **2.** ev sahibi, qonaq qəbul edən

entertainment [,entəˈteɪnmənt] *n* **1.** tamaşa; **2.** estrada konserti; **3.** əyləncə; **to give / to afford ~** əyləndirmək, məşğul etmək, güldürmək; **4.** qonaq qəbulu; banket, ziyafət; **to give an ~** qəbul / ziyafət düzəltmək, nahar / şam yeməyi vermək

enthrone [ɪnˈθroun] *v* taxta oturtmaq; *He was enthroned in 1741 O, 1741-ci ildə taxta çıxdı / oturdu*

enthronement [ɪnˈθrounmənt] *n* taxta çıxma / oturma

enthuse [ɪnˈθju:z] *v* ruh yüksəkliyi oyatmaq, heyran olmaq; *He enthused the audience with his suggestions Onun təklifləri dinləyicilərdə ruh yüksəkliyi oyatdı*; **to be ~d** heyran olmaq / etmək; *They were enthused over the painting Onlar şəklə heyran olmuşdular*

enthusiasm [ɪnˈθju:zɪæzm] *n* şövq, ruh yüksəkliyi, həyəcan; ruhlandırma

enthusiast [ɪnˈθju:zɪæst] *n* entuziast (*böyük şövq və həvəslə işləyən adam*)

enthusiastic [ɪn,θju:zɪˈæstɪk] *adj* qızğın, coşğun, ehtiraslı; **~ theatre-goer** qızğın teatr həvəskarı; *His welcome was less than enthusiastic Onu soyuq tərzdə qarşıladılar*

enthusiastically [ɪn,θju:zɪˈæstɪklɪ] *adv* şövqlə, sevinclə, şadlıqla, fərəhlə, məmnuniyyətlə, ruh yüksəkliyilə

entice [ɪnˈtaɪs] *v* **1.** yoldan çıxartmaq, şirnikdirmək, azdırmaq; **to ~ with false promises** yalan vədlərlə yoldan çıxartmaq; **2.** aldatmaq, cəlb etmək, tovlamaq, tovlayıb öz tərəfinə çəkmək; **to ~ a bird into a cage** quşu aldadıb qəfəsə salmaq

enticement [ɪnˈtaɪsmənt] *n* **1.** tovlama, aldatma; aldadıb tora / tələyə salma; yoldan çıxartma, azdırma, tamaha salma, yoldan / başdan çıxaran şey; **2.** tələ yemi; **3.** *məc.* cazibə, şirnikdirici şey

enticer [ɪnˈtaɪsəʳ] *n* azdıran / yoldan çıxaran / tamaha salan adam

enticing [ɪnˈtaɪsɪŋ] *adj* azdırıcı, aldadıcı, tovlayan, yoldan çıxaran

entire [ɪnˈtaɪəʳ] *adj* **1.** tam, tamam; bütün; **the ~ country** bütün ölkə; **the ~ world** bütün dünya; **2.** bütöv, bölünməz, vahid, toxunulmamış, əl dəyməmiş; *The fortifications were entire İstehkamlara toxunulmamışdı*; **3.** axtalanmamış (*heyvan haq.*)

entirely [ɪnˈtaɪəlɪ] *adv* **1.** tamamilə, bütünlüklə, büsbütün; *He is entirely convinced O tamamilə əmindir*; **2.** yalnız, yeganə, tək, təkcə, məhz, ancaq, fəqət; *I say it entirely for your own good Mən bunu yalnız / ancaq sənin / sizin xeyrin / xeyriniz üçün deyirəm*

entitle [ɪnˈtaɪtl] *v* **1.** ixtiyar vermək; **to be ~d to a leave** məzuniyyətə ixtiyarı olmaq; **2.** sərlövhə / ad vermək, başlıq qoymaq; **to ~ an article** məqaləyə ad vermək / başlıq qoymaq; **3.** vəkil etmək, vəkalət / səlahiyyət / ixtiyar vermək; **to be ~d** səlahiyyətli olmaq, vəkil edilmək; **4.** titul / ad / cəngavər rütbəsi və s. vermək; **5.** titulu ilə çağırmaq, rütbəsinin adı ilə çağırmaq

entitlement [ɪnˈtaɪtlmənt] *n* **1.** ad; **2.** ixtiyar (*kömək etməyə, müavinət verməyə*); qabaqcadan təyin / müəyyən edilmiş norma; **~ to furlough** məzuniyyətə ixtiyarı olma (*hərbi xidmətçilər haq.*); **~ to**

replacement əmlakın əvəz edilməsi üçün təyin edilmiş norma

entomb [ɪn'tu:m] *v* **1.** basdırmaq, quylamaq; **2.** məqbərə / sərdabə / türbə kimi xidmət etmək; **3.** örtmək, üstünü basdırmaq, gizlətmək, gizli saxlamaq

entombment [ɪn'tu:mmənt] *n* **1.** dəfn, dəfn mərasimi, basdırma; **2.** qəbir, məzar, gor, məqbərə, sərdabə, türbə

entomological [,entəmə'lɒdʒɪkl] *adj* entomologiya, entomoloji

entomologist [,entə'mɒlədʒɪst] *n* entomoloq (*entomologiya üzrə mütəxəssis*)

entomology [,entəmɒ'lɒdʒɪ] *n* entomologiya (*zoologiyanın həşəratlardan / böcəklərdən bəhs edən bölməsi*)

entrails ['entreɪlz] *n anat.* içalat, bağırsaqlar; *The dish was made from the entrails of a sheep Xörək qoyun içalatından hazırlanmışdı*

entrance[1] ['entrns] *n* **1.** giriş, giriş qapısı, alaqapı; **back** ~ dal giriş qapısı; **front** ~ ön giriş qapısı; **2.** giriş, girmə (*mənikla*); *No entrance Giriş qadağandır, Giriş yoxdur* (*mənikla*); **3.** çıxış (*aktyorun səhnəyə və s.*); **4.** girmə, daxil olma (*ittifaqa, universitetə və s.*); **his ~ to Baki University** onun Bakı Universitetinə daxil olması

entrance[2] ['entrns] *adj* giriş, qəbul; ~ **fee** giriş / daxil olma haqqı; ~ **visa** ölkəyə daxil olma vizası; ~ **examinations** qəbul imtahanları

entrancement [ɪn'tra:nsmənt] *n* **1.** trans (*hipnoz, ekstaz və s. zamanı şüurun tutulması, özünü / huşunu itirmə*), ekstaz, mat / donub / quruyub qalma; **2.** tilsimlənmə, ovsunlanma; mat qalma, ekstaz vəziyyətinə düşmə

entrant ['entrənt] *n* imtahan verən (*ali məktəbə*); iştirakçı (*yarışda*)

entreat [ɪn'tri:t] *v* **1.** yalvarmaq, yalvarıb-yaxarmaq; *I entreat you to think Yalvarıram fikirləş / fikirləşin*; **2.** yalvarıb / yalvar-yaxarla almaq; **to ~ *smth.* of *smb.*** bir kəsdən yalvar-yaxarla bir şey almaq

entreatingly [ɪn'tri:tɪŋlɪ] *adv* yalvarırcasına, yalvarmaqla, yalvarışla, yalvara-yalvara

entreaty [ɪn'tri:tɪ] *n* yalvarma, yalvarış; təkidli / çox güclü / ehtiraslı xahiş; *He was deaf to the entreaties of the girl O, qızın yalvarışlarını eşitmədi*

entrecôte [,a:ŋtrə'kout] *n fr* antrekot (*mətbəx. qabırğaarası ət; bu ətdən hazırlanan qızartma*)

entrench [ɪn'trentʃ] *v* (**upon**) pozmaq (*hüquqları və s.*), qarışmaq; **to ~ upon the privileges of parliament** parlament imtiyazlarına qarışmaq; **to ~ upon** *smb's* **leisure** bir kəsin asudə vaxtına müdaxilə etmək

entrepreneur [,ɒntrəprə'nɜ:'] *n fr* sahibkar, müəssisə sahibi; **small** ~ kiçik müəssisə sahibi

entrust [ɪn'trʌst] *v* həvalə / etibar etmək, üzərinə qoymaq, tapşırmaq, inanmaq; səlahiyyət vermək; **to ~ *smb.* with *one's* property, to ~ *one's* property to *smb.*** (öz) əmlakını bir kəsə etibar etmək

entry[1] ['entrɪ] *n* I **1.** giriş, girmə (*mənikla*); *No entry Giriş yoxdur*; **2.** *id.* suya giriş; **3.** təntənəli surətdə çıxış / çıxma; **the king's** ~ kralın çıxışı; **4.** aktyorun səhnəyə çıxışı; **5.** giriş qapısı; giriş, yol, keçid; **7.** dəhliz, vestibül

entry ['entrɪ] *n* II **1.** yazma, qeyd / daxil etmə (*siyahıya, ticarət kitabına*); **2.** yazılar, qeydlər (*kitabda, sənəddə və s.*); **to make an** ~ kitaba və s. yazmaq / qeyd etmək; ~ **on the map** xəritədə işarə / nişan / qeyd etmək; **3.** iştirakçıların siyahısı (*müsabiqədə, sərgidə, yarışda*); **large** ~ böyük müsabiqə; **4.** *id.* iştirak etmək üçün ərizə; **5.** eksponat (*sərgidə*); müsabiqəyə göndərilmiş əsər; **to judge between the entries** jürinin üzvü olmaq; **6.** *iqt.* gömrükxana deklarasiyası; ~ **inwards** / **outwards** gəlmək / getmək üçün deklarasiya

entry[2] ['entrɪ] *adj* daxil olma; ~ **visa** daxil olma vizası (*ölkəyə*); ~ **list** iştirakçıların siyahısı (*yarışda, müsabiqədə*)

entwine [ɪn'twaɪn] *v* **1.** hörmək, toxumaq; **to ~ roses with lilies** qızılgülləri zanbaqlarla hörmək; **2.** sarılmaq, dolanmaq, sarmaşmaq; *Ivy entwines itself about / around / round trees Sarmaşıq ağacları sarılır / sarmaşır*

entwinement [ɪn'twaɪnmənt] *n* **1.** toxuma, toxunma, hörmə, hörülmə; **2.** sıx əlaqə

enumerate [ɪ'nju:məreɪt] *v* **1.** bir-bir saymaq; **2.** təkrar saymaq, yenidən hesablamaq, siyahıyaalma keçirmək, təzədən yazmaq (*əhalinin sayını və s.*)

enumerated [ɪ'nju:məreɪtɪd] *adj* bir-bir sayılmış (*adları*)

enunciate [ɪ'nʌnsɪeɪt] *v* **1.** elan etmək, təntənəli surətdə bildirmək / demək; **to ~ a principle** prinsipi elan etmək; **2.** qısaca və dürüst ifadə / xülasə / şərh / izah etmək, başa salmaq

enunciation [ɪ,nʌnsɪ'eɪʃn] *n* **1.** təntənəli surətdə bildirmə / demə; **2.** qısaca və dürüst ifadə / şərh / izah etmə, başa salma

enveil [ɪn'veɪl] *v* **1.** örtüklə bürümək / sarımaq / dolamaq / bələmək, örtük / pərdə altında gizlətmək; **2.** çulğalamaq, bürümək, örtmək (*duman və s. haq.*)

envelop [ɪn'veləp] *v* **1.** çulğalamaq, bürümək, hər tərəfdən örtmək, üstünü örtmək; **2.** bükmək, sarımaq; bələmək (*uşağı*)

envelope ['envɪloup] *n* **1.** konvert, paket, zərf; **2.** dolama, sarıma, bükmə; cild, üz; **3.** *tex.* hörmə, tikmə; **4.** *fiziol.* qabıq, qişa, nazik pərdə / təbəqə, qaysaq; **5.** *bot.* sarıma (*bükü haq.*)

enveloped [ɪn'veləpt] *adj* bürünmüş, çulğalanmış, örtülmüş; batmış; ~ **in flame** alova bürünmüş; ~ **in mystery** sirlə çulğalanmış, sirrə qərq olmuş; **distant hills ~ in a haze** dumana bürünmüş uzaq dağlar; ~ **in sin** günaha batmış

envenom [ɪn'venəm] *v* **1.** zəhərləmək; zəhər tökmək; **to ~ arrows** oxları zəhərləmək; **2.** *məc.* zəhərləmək, korlamaq, dözülməz etmək; **to ~ *smb.'s* life** bir kəsin həyatını zəhərləmək

envenomed [ɪn'venəmd] *adj* **1.** qeyzli, qəzəbli, hirsli, acıqlı; **2.** *məc.* acı; ~ **tongue** acı dil; **3.** *arx.* zəhərli; ~ **cup** zəhərli qədəh / piyalə

enviable ['envɪəbl] *adj* həsəd / qibtə oyadan; ~ **position** həsəd / qibtə oyadan vəziyyət

envier ['envɪə'] *n* paxıl, paxıl adam

envious ['envɪəs] *adj* paxıl; ~ **looks** paxıl baxışlar; ~ **tongues** paxıl dillər, paxıl adamların dili

enviously ['envɪəslɪ] *adv* paxıllıqla, həsədlə

environment [ɪn'vaɪərnmənt] *n* mühit, şərait; ***one's* home** ~ ailə mühiti, ev şəraiti

environmental [ɪn,vaɪərn'mentl] *adj* mühitə aid olan; ~ **study** *ətraf mühitin təsir xüsusiyyətlərinin öyrənilməsi*

envisage [ɪn'vɪzɪdʒ] *v* **1.** gözünə baxmaq (*təhlükənin və s.*); *You must envisage realities Sən / Siz həqiqətin gözünə baxmalısan / baxmalısınız*; **2.** nəzərdə tutmaq, qabaqcadan nəzərə almaq, ehtimal etmək; **to ~ changes** dəyişiklikləri nəzərdə tutmaq / nəzərə almaq; **3.** qabaqcadan / gələcəyi görmək; **to ~ success** müvəffəqiyyəti qabaqcadan görmək

envoy ['envɔɪ] *n* **1.** diplomatik nümayəndə (*səfirdən bir rütbə aşağı diplomatik vəzifə sahibi*); **~s of good will** xoş məramlı diplomatik nümayəndələr; **2.** elçi, nümayəndə; müjdəçi

envy[1] ['envɪ] *n* **1.** paxıllıq, həsəd, qibtə; **in ~ of *smb.*** bir kəsə paxıllıqdan; **2.** paxıllıq obyekti; *She was the envy of all her friends Bütün dostları ona həsəd aparırdı*

envy[2] ['envɪ] *v* paxıllıq etmək, həsəd aparmaq; **to ~ no man** heç kəsə paxıllıq etməmək; **to ~ a man for his courage** başqa adamın cəsarətinə həsəd aparmaq

enwrap [ɪn'ræp] *v* **1.** bükmək, sarımaq, çulğalamaq; *A shabby overcoat enwrapped him O, nimdaş paltoya bürünmüşdü*; **2.** *məc.* dalmaq, qapılmaq; **to be ~ed in slumber** yuxuya dalmaq; **to be ~ed in thoughts** fikrə qapılmaq / dalmaq

epic[1] ['epɪk] *n* epik poema; epopeya, qəhrəmannamə, qəhrəmanlıq dastanı; **national** ~ milli epos / dastan; *Homer's "Iliad" is a famous epic Homerin "İliada" əsəri məşhur epik poemadır*

epic[2] ['epɪk] *adj* **1.** epik, epos; ~ **poetry** epik poeziya; **2.** qəhrəman, igid, cəsur, şücaətli

epical ['epɪkl] *adj* epik, epos

epidemic[1] [,epɪ'demɪk] *n* epidemiya (*hər hansı bir yoluxucu xəstəliyin geniş yayılması*)

epidemic[2] [,epɪ'demɪk] *adj* **1.** *tib.* yoluxma, yoluxucu; ~ **diseases** yoluxucu xəstəliklər; **2.** *məc.* ellik, ümumi, başdan-başa (*həvəs, şövq, maraq və s. haq.*)

epidemical [,epɪ'demɪkl] *adj* yoluxma, yoluxucu

epidemiography [ˌepɪˌdiːmɪˈɔgrəfɪ] *n* yoluxucu xəstəliklər haqqında elm

epidemiologic [ˌepɪˌdiːmɪəˈlɔdʒɪk] *n* epidemiologiya, epidemioloji; ~ **evidence** yoluxucu əlamət

epidemiologist [ˌepɪˌdiːmɪˈɔlədʒɪst] *n* epidemioloq (*epidemiologiya mütəxəssisi*)

epidemiology [ˌepɪˌdiːmɪˈɔlədʒɪ] *n* epidemiologiya (*yoluxucu xəstəliklərin törəyib yayılmasından və onların qarşısını alma üsullarından bəhs edən elm*)

epidermic [ˌepɪˈdəːmɪk] *adj anat.* epidermik; ~ **tissue** heyvan dərisinin üst qatı

epigram [ˈepɪgræm] *n* **1.** epiqram (*qədim yunanlarda: qəbir daşında, ictimai binalarda və s. yadigar yazı*); **2.** həcv

epigrammatist [ˌepɪˈgræmətɪst] *n* həcvyazan, həcvçi

epigrammatize [ˌepɪˈgræmətaɪz] *v* həcv yazmaq; **to ~ about** *smb.* bir kəs haqqında həcv yazmaq

epigraph¹ [ˈepɪgrɑːf] *n* epiqraf (**1**) *qədim yunanlarda: kitabə, qəbir daşları üzərində yazı;* **2**) *bir əsərin başında və ya onun ayrı-ayrı fəsillərinin başında yazılan qısaca mətn; cümlə, zərbi-məsəl, hikmətli söz*)

epigraph² [ˈepɪgrɑːf] *v* epiqrafla təmin etmək, epiqraf vermək

epilepsy [ˈepɪlepsɪ] *n tib.* epilepsiya (*özündəngetmə xəstəliyinin bir növü*)

epileptic¹ [ˌepɪˈleptɪk] *n* epileptik (*epilepsiya xəstəliyinə tutulan*)

epileptic² [ˌepɪˈleptɪk] *adj tib.* **1.** epileptik, epileptika; ~ **attack** / **fit** özündəngetmə tutması; **2.** epilepsiyadan əzab çəkən

epileptical [ˌepɪˈleptɪkl] *adj* **1.** epileptik, epileptika; **2.** tutma (*ürəkkeçmə*)

epileptiform [ˌepɪˈleptɪfɔːm] *adj tib.* epilepsiyaya oxşar

epilogize [eˈpɪlədʒaɪz] *v* **1.** epiloq yazmaq; **2.** *məc.* son qoymaq (*bir yerə*)

epilogue [ˈepɪlɔg] *n* **1.** epiloq; **2.** *məc.* son, xitam

episcopacy [ɪˈpɪskəpəsɪ] *n* **1.** yepiskopal idarə sistemi; **2.** yepiskopluq, yepiskop rütbəsi

episcopal [ɪˈpɪskəpl] *adj* **1.** yepiskop (*baş keşiş*); **2.** yepiskopal; yepiskoplar tərəfindən idarə olunan

episode [ˈepɪsoud] *n* **1.** epizod, hadisə, əhvalat; **2.** intermediya (*dram tamaşasının iki pərdəsi arasında oynanılan kiçik komik əsər*)

episodic [ˌepɪˈsɔdɪk] *adj* **1.** epizodik; **2.** təsadüfi

epithet¹ [ˈepɪθet] *n* epitet, ləqəb, ad; termin

epithet² [ˈepɪθet] *v* **1.** epitet vermək; epitetlə təmin etmək; **2.** adlandırmaq, ad vermək

epitome [ɪˈpɪtəmɪ] *n* **1.** konspekt, qısa şərh; **2.** çıxarış, sitat (*kitabdan və s.*); **3.** xülasə, nəticə; **an ~ of** *one's* **life** həyatının nəticəsi

epitomic [ˌepɪˈtɔmɪk] *adj* **1.** qısa, müxtəsər, yığcam; **2.** xülasə edilən, yekun vurulan, yekunlaşdırılan

epitomise [ɪˈpɪtəmaɪz] *v* = **epitomize**

epitomize [ɪˈpɪtəmaɪz] *v* **1.** konspektləşdirmək, konspekt yazmaq; qısa şərh etmək / vermək; ixtisar etmək (*əsəri*); **2.** xülasə etmək, yekun vurmaq, yekunlaşdırmaq

epoch [ˈiːpɔk] *n* **1.** dövr, tarix, zaman, əsr; era (*tarixin başlanğıcı*); **an ~ of scientific discoveries** elmi kəşflər əsri / dövrü; **2.** dönüş nöqtəsi (*tarixdə, həyatda və s.*); **to mark an ~** yeni əsrə / dövrə başlamaq

epoch-making [ˈiːpɔkˌmeɪkɪŋ] *adj* dövr təşkil edən, çox mühüm / əhəmiyyətli / böyük; cahanşümul; ~ **discovery** cahanşümul əhəmiyyəti olan kəşf

equability [ˌekwəˈbɪlɪtɪ] *n* **1.** bərabərlik, bir bərabərdə / ölçüdə / qərarda olma; ~ **of the sun's motion** günəş hərəkətinin bərabərliyi; **2.** bir cürlük, eynilik, oxşarlıq

equable [ˈekwəbl] *adj* **1.** bərabər, eyni bərabərlikdə / bir bərabərdə / bir ölçüdə olan, sabit; ~ **climate** sabit iqlim / ab-hava; **2.** bir cür, yeknəsəq, eyni, bir formalı, oxşar; ~ **system of taxation** oxşar vergi sistemi

equal¹ [ˈiːkwl] *n* tən, bərabər, eyni; tay, taytuş; **~s in age** yaşıdlar, həmyaşıdlar; **to have no ~ for wisdom** ağılda tay-bərabəri olmamaq; *He is not your equal O sənin / sizin tayın / tayınız deyil*

equal² [ˈiːkwl] *adj* **1.** eyni, bir, bir cür, oxşar, tən, bərabər; ~ **parts** bərabər / eyni hissələr; ~ **distance** eyni / bərabər məsafə; *Add an equal quantity of sugar Eyni qədərdə şəkər əlavə et / edin*; **2.** bərabərhüquqlu; ~ **partners** bərabərhüquqlu üzvlər (*cəmiyyətdə, müəssisədə*); **3.** (**to**) bərabər, bərabər olan; *Four times five's equal to twenty Dörd dəfə beş iyirmiyə bərabərdir*; **4.** (**to**) bacaran, iqtidarlı, iqtidarlı olan, münasib, kara gələn; *He is not equal to the task O bu tapşırığın öhdəsindən gələ bilməz*

equality [ɪˈkwɔlɪtɪ] *n* **1.** bərabərlik; **the ~ of men** insanların bərabərliyi; **sovereign ~** suveren bərabərlik; **2.** hüquq bərabərliyi, bərabər hüquq

equalize, -ise [ˈiːkwəlaɪz] *v* bərabərləşdirmək; **to ~ in rights** hüquqca bərabərləşdirmək; **to ~ the score** *id.* hesabı bərabərləşdirmək

equally [ˈiːkwəlɪ] *adv* bərabər; **to divide ~** bərabər bölmək

equanimity [ˌiːkwəˈnɪmɪtɪ] *n* soyuqqanlılıq; sakitlik, səbr, dözüm, iradə; **to bear misfortune with ~** bədbəxtliyi soyuqqanlılıqla qarşılamaq

equanimous [ɪˈkwænɪməs] *adj* **1.** soyuqqanlı, ağır, təmkinli; sakit, təlaşa düşməyən, özünü itirməyən; **2.** *arx.* qərəzsiz, tərəfgirlik etməyən, ədalətli, üz görməyən

equate [ɪˈkweɪt] *v* **1.** bərabər hesab etmək, tənləşdirmək, bərabərləşdirmək, bir / bərabər tutmaq; **to ~ art with success** sənətkarlıqla müvəffəqiyyəti eyniləşdirmək; **2.** *riyaz.* tənliyi müəyyən etmək; tənlik düzəltmək / tərtib etmək

equation [ɪˈkweɪʃn] *n* **1.** tarazlaşdırma, tarazlaşdırılma, bərabərləşdirmə, bərabərləşdirilmə, tənləşmə, tənləşdirmə, tənləşdirilmə; **error ~** təqsirlərin / səhvlərin bərabərləşdirilməsi; **2.** bərabərləşdirmə, bərabər tutma

equator [ɪˈkweɪtəʳ] *n* ekvator; **terrestrial ~** Yer ekvatoru; **north of the ~** ekvatordan şimala

equilibrist [ɪˈkwɪlɪbrɪst] *n* ekvilibrist, akrobat, sirk gimnastı, kəndirbaz, canbaz

equilibrium [ˌiːkwɪˈlɪbrɪəm] *n* (*pl* **-ia**) **1.** tarazlıq, müvazinət; **stable ~** sabit tarazlıq; **2.** *məc.* ağırlıq, müvazinət (*xasiyyətdə*); **to maintain** *one's* **~** sakitliyi qoruyub saxlamaq; **to lose** *one's* **~** müvazinətini itirmək; əsəbiləşmək, hirslənmək, hövsələdən çıxmaq

equinoctial [ˌiːkwɪˈnɔkʃl] *adj* bərabərlik; ~ **point** gecə-gündüz bərabərliyi

equip [ɪˈkwɪp] *v* (**-pp-**) **1.** təchiz etmək (*avadanlıqla*); silahlandırmaq; **to ~ a ship** gəmini təchiz etmək; **2.** təmin etmək; *The travellers were well equipped Səyyahlar yaxşı təmin edilmişdilər*; **3.** hazırlamaq, silahlandırmaq (*biliklə və s.*); *He was ill equipped for such life Belə həyat üçün o, pis hazırlanmışdı*

equipment [ɪˈkwɪpmənt] *n* **1.** təchiz etmə / edilmə; *The equipment of the laboratory took much time Laboratoriyanın təchiz edilməsi çox vaxt apardı*; **2.** avadanlıq, təchizat, ləvazimat; aparat; **rescue ~** *id.* xilasetmə ləvazimatı / avadanlığı

equitable [ˈekwɪtəbl] *adj* insaflı, ədalətli; qərəzsiz, bitərəf; ~ **conditions** ədalətli şərtlər; ~ **treaty** ədalətli müqavilə

equitableness [ˈekwɪtəblnɪs] *n* insaf, ədalət; haqq; qərəzsizlik, bitərəflik, üzgörməzlik

equity [ˈekwɪtɪ] *n* **1.** insaf, ədalət; haqq; qərəzsizlik, bitərəflik; **2.** ədalət hüququ; **~ of redemption** əmlakı girovdan çıxartma hüququ; **3.** *pl* ədalət məhkəməsi tərəfindən qəbul edilmiş hüquq; **4.** *iqt.* adi aksiya / səhm, dividenti qəti müəyyən edilməmiş aksiya

equivalence [ɪˈkwɪvələns] *n* ekvivalentlik, bərabərlik, bərabər qiymətdə olma, eyni əhəmiyyətə malik olma

equivalent¹ [ɪˈkwɪvələnt] *n* ekvivalent; qiymətcə bərabər olan əvəzedici; **the exact ~ of the English word "home"** ingiliscə **home** sözünün dəqiq ekvivalenti

equivalent² [ɪˈkwɪvələnt] *adj* qiymətcə bərabər, bərabər qiymətli; *What is $5 equivalent to in French money? 5 dollars fransız puluna çevrildikdə nəyə bərabər olur?*

equivocal [ɪˈkwɪvəkl] *adj* **1.** ikimənalı, iki mənaya malik olan; aydın / açıq olmayan, anlaşılmaz; **an ~ answer** qeyri-müəyyən cavab; **2.** şübhəli, şübhəyə səbəb olan; **an ~ mode of life** şübhəli həyat tərzi

equivocality [ɪˌkwɪvəˈkælɪtɪ] *n* **1.** ikimənalılıq; **2.** şübhəlilik; **3.** qeyri-müəyyənlik

equivocate [ɪˈkwɪvəkeɪt] *v* ikimənalı / qeyri-müəyyən tərzdə danışmaq; boyun qaçırmaq (*cavabdan*)

equivocation [ɪˌkwɪvəˈkeɪʃn] *n* **1.** boyun qaçırma (*cavabdan*); **2.** qeyri-müəyyən cavab; ikimənalı təsdiq

era [ˈɪərə] *n* **1.** dövr; əsr; **the Elizabethan ~** Yelizaveta dövrü; **the Common Era** Bizim əsr; **2.** tarix, era; **in the year 570 of our ~** bizim eranın 570-ci ilində; **in the Christian Era** Xristian tarixinə görə

eradiate [ɪˈreɪdɪeɪt] *v* buraxmaq, saçmaq, yaymaq (*şüa, işıq, isti*)

eradiation [ɪˌreɪdɪˈeɪʃn] *n* buraxma, saçma, yayma (*şüa, işıq, isti*)

eradicate [ɪˈrædɪkeɪt] *v* **1.** kökündən çıxartmaq; **2.** *məc.* kökünü kəsmək / üzmək, aradan qaldırmaq; **~ illiteracy** savadsızlığı aradan qaldırmaq

eradication [ɪˌrædɪˈkeɪʃn] *n* **1.** kökündən çıxartma; **2.** *məc.* kökünü kəsmə, məhv etmə, aradan qaldırma

erasable [ɪˈreɪsəbl] *adj* **1.** təmizlənə bilən (*rezinlə, pozanla, bıçaq vasitəsilə*), təmizlənən; **2.** azömürlü (*xatirə və s. haq.*)

erase [ɪˈreɪz] *v* **1.** pozmaq, sürtüb təmizləmək, qaşımaq, qaşıyıb təmizləmək (*rezinlə, pozanla, bıçaqla*); **2.** *məc.* silmək, silib aparmaq / yox etmək; **3.** yer üzündən götürmək, məhv etmək, külünü göyə sovurmaq

erasement [ɪˈreɪzmənt] *n* **1.** silmə, pozma (*rezinlə, pozanla, bıçaqla*), qaşıma, qaşıyıb təmizləmə; **2.** silmə, pozulmuş yer (*mətndə*)

eraser [ɪˈreɪzəʳ] *n* **1.** rezin, pozan; **pencil ~** karandaş yazısını pozan rezin; **2.** qaşıyıb təmizləmək üçün bıçaq

erect[1] [ɪˈrekt] *adj* **1.** düz, dik; vertikal, şaquli; **with head ~** başını dik tutaraq; **2.** biz-biz durmuş, ürpəşmiş (*saç, yun haq.*)

erect[2] [ɪˈrekt] *v* **1.** tikmək, qurmaq, ucaltmaq; **to ~ a house** ev tikmək; **to ~ a temple** ibadətxana / məbəd tikmək; **2.** hazırlamaq (*nəzəriyyə və s.*); **to ~ a proposition** fikir / tezis irəli sürmək; **3.** təsis etmək, əsasını qoymaq; **to ~ a new government** yeni hökumət qurmaq

erection [ɪˈrekʃn] *n* **1.** bina, qurğu, inşaat, tikinti, tikili; **2.** düzəltmə, düzəldilmə; şaquli vəziyyətdə qurma / qaldırma (*sütun və s. haq.*); **3.** təsis etmə, yaratma (*təşkilat və s. haq.*)

erode [ɪˈroud] *v* **1.** yemək, korlamaq, xarab etmək (*pas, turşu və s. haq.*); dağıtmaq, yıxmaq, uçurtmaq, məhv etmək (*tədricən*); **2.** *məc.* pozmaq, korlamaq, sarsıtmaq, qırmaq

erosion [ɪˈrouʒn] *n* eroziya, aşınma, yemə, korlama, xarab etmə (*pas, turşu və s.*); **soil ~** torpağın eroziyası

erotic[1] [ɪˈrɔtɪk] *n* **1.** aşiqanə şer; **2.** erotika (*1) şəhvətpərəstlik, şəhvani hiss; 2) aşiqanə şerlər*)

erotic[2] [ɪˈrɔtɪk] *adj* **1.** eşq, aşiqanə; **2.** şəhvani; ehtiraslı; **~ love** ehtiraslı məhəbbət

erotica [ɪˈrɔtɪkə] *n* **1.** aşiqanə ədəbiyyat / poeziya; **2.** pornoqrafiya (*ədəbsiz səhnələri təsvir edən ədəbiyyat və ya şəkillər*)

erotomania [ɪˌrɔtəˈmeɪnjə] *n tib.* şəhvətpərəstlik, şəhvət düşkünlüyü

err[1] [ə:] *v* **1.** səhv etmək, yanılmaq; **to ~ in *one's* judgement of circumstances** vəziyyəti düzgün qiymətləndirməməklə səhv etmək; **2.** günah etmək, günaha batmaq, qələt etmək

errand [ˈerənd] *n* **1.** tapşırıq, vəzifə, buyruq; **to go on an ~** buyruğa / tapşırıq dalınca getmək

errant [ˈerənt] *adj* **1.** səyahət edən (*macəra axtarışında olan*); **2.** azan, çaşan, gəzən, dolaşan (*fikir və s. haq.*); **3.** azğın, əxlaqsız, düşük; yolunu azmış

erratic [ɪˈrætɪk] *adj* **1.** dəyişkən, tərəddüd edən (*fikir və s. haq.*); **~ temperature** dəyişkən temperatur; **2.** dağınıq (*fikir haq.*); **3.** qəribə; **~ behaviour** qəribə davranış

error [ˈerəʳ] *n* **1.** səhv, yanılma; **human ~** insana xas səhv; **to make / to commit an ~** səhv etmək; yanılmaq; **2.** xəta, yanlış, günah, qələt; **spelling ~** orfoqrafiya xətası; **3.** günah, suç, təqsir; **to repent *one's* ~s** qəbahətlərini / günahlarını / suçlarını boynuna almaq

erudite[1] [ˈerudaɪt] *n* erudit (*hər hansı bir sahədə geniş məlumatı olan adam*), böyük erudisiyaya malik adam

erudite[2] [ˈerudaɪt] *adj* **1.** erudit, hərtərəfli, geniş bilik sahibi olan; alim; **2.** elmi (*kitab və s. haq.*)

escalate [ˈeskəleɪt] *v* **1.** eskalatorla qalxmaq; **2.** kəskinləşmək, gərginləşmək; kəskinləşdirmək, gərginləşdirmək (*münaqişəni, vəziyyəti*); *The conflict was escalated* *Münaqişə kəskinləşdi / gərginləşdi*; **3.** **(into)** düçar etmək; **to ~ the world into a war** dünyanı müharibəyə düçar etmək

escalation [ˌeskəˈleɪʃn] *n* gərginləşmə, kəskinləşmə, genişləndirmə, kəskinləşdirmə (*münaqişəni və s.*); **the danger of war ~** müharibənin genişlənmə təhlükəsi

escalator [ˈeskəleɪtəʳ] *n* **1.** eskalator; **2.** *amer. məc.* pillə, sıra, silsilə; **the social ~** ictimai / sosial pillə

escape[1] [ɪsˈkeɪp] *n* **1.** qaçma, qaçış, qaçaqaç; **to make good *one's* ~** uğurlu qaçış etmək; **2.** adamlardan qaçma, qapanıb qalma; **3.** qurtuluş, xilas olma, qurtulma, nicat vermə; **to have a narrow / hair-breadth ~** təhlükədən güclə xilas olmaq

escape[2] [ɪsˈkeɪp] *v* **1.** həbsxanadan qaçmaq; **2.** qurtarmaq, xilas olmaq (*təhlükədən və s.*), canını qurtarmaq, nicat tapmaq, qurtulmaq, yaxasını qurtarmaq; **to ~ a blow** zərbədən yayınmaq / xilas olmaq; **to ~ punishment** cəzadan xilas olmaq / canını qurtarmaq; **3.** qaçmaq, aradan çıxmaq, yox olmaq, itmək (*məna və s. haq.*); *Your point escapes me* *Başa düşmürəm, nəyə işarə edirsən / edirsiniz*; **4.** ağızdan qaçmaq (*söz*)

escort[1] [ˈeskɔ:t] *n* **1.** mühafizə / keşikçi dəstəsi; qarovul, keşikçi; müşayiət, müşayiət etmə, svita (*böyük şəxsin müşayiətçiləri*); **2.** cangüdən; fəxri qarovulun üzvü; **mounted ~s** atlı mühafizə dəstəsi

escort[2] [ɪsˈkɔ:t] *v* müşayiət etmək; yola salmaq, ötürmək (*fəxri qonağı*); **to ~ a lady to her home** xanımı evinə (qədər) ötürmək

especial [ɪsˈpeʃl] *adj* **1.** xüsusi, ayrı, əlahiddə, məxsus; **a matter of ~ importance** xüsusi əhəmiyyət kəsb edən məsələ; **2.** müstəsna, ən yaxşı; **his ~ friend** onun ən yaxşı dostu;

◊ **in ~** xüsusilə, o cümlədən, məsələn, konkret olaraq

especially [ɪsˈpeʃəlɪ] *adv* **1.** xüsusilə, xüsusən; *The criticism is especially deserved in this case* *Belə halda tənqid xüsusilə təqdirəlayiqdir*; **2.** başlıca olaraq, əsasən; **~ for this reason** əsasən / başlıca olaraq, bu səbəbə görə

espionage[1] [ˌespɪəˈnɑ:ʒ] *n* casusluq

espionage[2] [ˌespɪəˈnɑ:ʒ] *adj* casus; **~ ring** casus təşkilatı

espouse [ɪsˈpauz] *v* müdafiə etmək (*fikri, nəzəriyyəni və s.*), özünü həsr etmək (*işə və s.*); **to ~ the cause of peace** sülh işini müdafiə etmək

essay [ˈeseɪ] *n* **1.** oçerk, etüd, esse; **2.** təşəbbüs, sınaq, təcrübə

essayist [ˈeseɪɪst] *n* **1.** esseist, esse / oçerk yazan

essence [ˈesns] *n* mahiyyət, məğz; məna, mətləb; **the ~ of the proposal** təklifin mahiyyəti / məğzi; **in ~** həqiqətdə, əslində, əslinə baxanda

essential[1] [ɪˈsenʃl] *n* **1.** *pl* mahiyyət, məğz, əsas, məna, mətləb, ayrılmaz hissə; başlıca, ən əsas; **to learn ~s of English grammar** ingilis dilinin qrammatikasının əsaslarını öyrənmək; **2.** ilk növbədə lazım olan zəruri əşyalar

essential[2] [ɪˈsenʃl] *adj* **1.** vacib, zəruri, labüd, məcburi, gərəkli, lazımi; **~ condition** vacib / zəruri şərt; *Water is essential to life* *Həyat üçün su vacibdir*; **2.** əsas; **~ part of his character** onun xarakterinin əsas xüsusiyyəti; **3.** əhəmiyyətli, çox mühüm; **~ service** çox mühüm xidmət;

◊ **~ goods** zəruri tələbat malları

establish [ɪsˈtæblɪʃ] *v* **1.** təsis / təşkil etmək; **to ~ a newspaper** qəzet təsis etmək; **to ~ a state** dövlət qurmaq; **2.** qurmaq, düzəltmək, təyin / təşkil etmək, yaratmaq; **to ~ order** nizam / qayda yaratmaq; **to ~ a price in the market** bazarda qiymət təyin etmək; **3.** möhkəmləndirmək, bərkitmək, təsdiq etmək; **to ~ *one's* health / reputation** səhhətini / şöhrətini möhkəmləndirmək; **4.** təyin etmək (*vəzifəyə və s.*); **5.** sübut etmək; **to ~ a case** vəziyyəti sübut etmək; **to ~ a fact** faktı sübut etmək

established [ɪsˈtæblɪʃt] *adj* **1.** müəyyən / sübut edilmiş; **an ~ fact** sübut edilmiş fakt; **2.** möhkəmləndirilmiş, kök salmış; **the ~ order** kök salmış quruluş; **3.** məşhur, mötəbər; **~ author** məşhur yazıçı / müəllif

establisher [ɪsˈtæblɪʃəʳ] *n* bani, təsis edən, əsasını qoyan, müəssis, yaradan, yaradıcı

establishment [ɪsˈtæblɪʃmənt] *n* **1.** müəyyən etmə / edilmə, təyin etmə / edilmə, özül / bünövrə qoyma, təsis / təşkil etmə, yaratma; **the ~ of a new State** yeni dövlətin təsis edilməsi; **2.** idarə, müəssisə, təşkilat; **3.** elmi tədqiqat müəssisəsi

estate [ɪsˈteɪt] *n* **1.** mülk, malikanə; **2.** mal, var, dövlət; **personal / real ~** daşınan / daşınmaz əmlak; **3.** silk, təbəqə, zümrə; **the ~s of the realm** krallıq zümrələri (*İngiltərədə*); **4.** vəziyyət; **to suffer in *one's* ~** öz vəziyyətindən bezmək / cana gəlmək / doymaq

esteem¹ [ɪsˈti:m] *n* hörmət, ehtiram; **to hold in ~** hörmət etmək / bəsləmək; **to be held in ~** hörmətə malik olmaq

esteem² [ɪsˈti:m] *v* hörmət etmək / göstərmək, ehtiram göstərmək, hörmətlə qeyd etmək / anmaq, yüksək qiymətləndirmək; **to ~ learned men** elm adamlarına hörmət etmək

esteemer [ɪsˈti:məʳ] *n* ehtiram edən, hörmət bəsləyən; pərəstiş edən, pərəstişkar, aşiq

estimate¹ [ˈestɪmɪt] *n* **1.** qiymət, qiymət qoyma, fikir, rəy; **to form an ~** fikir yaratmaq, qiymətləndirmək (*vəziyyəti və s.*); **2.** smeta (*nəzərdə tutulan xərclərin cədvəli*); kalkulyasiya (*malın maya və satış qiymətinin hesablanması*), hesablama; ilkin hesablama; **~ for funds** pul buraxmaq üçün smeta

estimate² [ˈestɪmeɪt] *v* **1.** qiymətləndirmək, qiymətini təyin etmək; **to ~ the value of a gem** daş-qaşın qiymətini müəyyənləşdirmək / müəyyən etmək; **2.** mühakimə yürütmək, fikir söyləmək; **to ~ the powers of an author** yazıçının istedadı / imkanları haqqında fikir söyləmək; **3.** smeta tərtib etmək, təxmini hesablamaq

estimated [ˈestɪmeɪtɪd] *adj* **1.** təxmin / güman edilən, təxmini; **~ readership** təxmini oxucu; **2.** hesablanmış, smeta üzrə olan; güman edilən, nəzərdə tutulmuş; **~ amount** hesablanmış / nəzərdə tutulmuş miqdar; **~ cost** smeta üzrə qiymət; **~ profit** smeta üzrə olan gəlir

estimation [ˌestɪˈmeɪʃn] *n* **1.** qiymət, qiymət qoyma / vermə, fikir, mülahizə; **in my ~** mənim fikrimcə; **in the ~ of most people** əksər camaatın güman etdiyi kimi; **2.** hörmət; **to hold in ~** hörmət etmək; **3.** hesablama; kalkulyasiya; smeta; **ocular ~** gözlə müəyyən etmə / hesablama (*məsafəni*)

estrange [ɪˈstreɪndʒ] *v* **1.** uzaqlaşdırmaq, özgələşdirmək, yadlaşdırmaq; **2.** ayrılmaq, ayrı yaşamaq (*arvadından, ərindən*)

eternal¹ [ɪˈtɜ:nl] *n* **1.** (**the ~**) daim, əbədi, ömürlük; **2. the Eternal** Allah; **3.** əbədilik, daimilik; **from time ~** qədimdən, əzəldən / qədimdən bəri

eternal² [ɪˈtɜ:nl] *adj* **1.** həmişəlik, əbədi, ömürlük, ölməz; həmişəyaşar; nəhayətsiz (*vaxt hesabilə*); **~ life** əbədi həyat, ölməzlik, əbədilik; **~ God** əbədi Allah; *Matter is eternal Materiya əbədidir*; **2.** daimi, dəyişməyən, dəyişməz, əbədi; **~ truths** əbədi həqiqətlər

eternity [ɪˈtɜ:nɪtɪ] *n* **1.** əbədilik, daimilik; **2.** daimi / əbədi həyat, ölməzlik, axirət dünyası; **to send *smb.* into ~** bir kəsi o dünyaya göndərmək

eternize [ɪˈtɜ:naɪz] *v* **1.** əbədiləşdirmək, daimi / tükənməz / sonsuz etmək; **to ~ woe** kədəri əbədiləşdirmək; **2.** əbədi / ölməz şöhrət vermək

ether [ˈi:θəʳ] *n d.d.* efir, radio; **over the ~** efir vasitəsilə, radio ilə; **~ wave** radio dalğası

ethical [ˈeθɪkl] *adj* əxlaqlı, etik, etikaya aid; **~ person** əxlaqlı adam; **~ system** etik sistem; **~ code** əxlaq kodeksi / normaları; *This is not ethical Bu əxlaqdan kənardır*

ethicality [ˌeθɪˈkælɪtɪ] *n* əxlaqilik, əxlaq qaydalarına uyğunluq

ethicize [ˈeθɪsaɪz] *v* **1.** öyüd / nəsihət etmək; etik məsələləri müzakirə etmək; **2.** əxlaqlı etmək

ethics [ˈeθɪks] *n* **1.** etika, əxlaq nəzəriyyəsi; **a code of ~** əxlaq kodeksi; **2.** etika, əxlaq, tərbiyə, əxlaq qaydaları, əxlaq qaydalarına uyğunluq; **medical ~** tibbi etika; **doubtful ~** şübhəli əxlaq

ethnic [ˈeθnɪk] *adj* etnik

ethnically [ˈeθnɪkəlɪ] *adv* etnik; əhalinin etnik tərkibi haqqında

etiquette [ˌetɪˈket] *n* **1.** etiket; mərasim; **2.** ictimai yerlərdə davranış qaydaları; nəzakət / qonaqpərəstlik normaları; **the ~ governing the setting of a table for a formal dinner** rəsmi nahar üçün süfrənin hazırlanma / düzmə (*qab-qacağı, yemək-içməyi*) qaydaları

etymologer [ˌetɪˈmɒlədʒəʳ] *n* etimoloq (*etimologiya mütəxəssisi*)

etymological [ˌetɪməˈlɒdʒɪkl] *adj dilç.* etimoloji; **~ dictionary** etimoloji lüğət

etymologist [ˌetɪˈmɒlədʒɪst] *n dilç.* etimoloq

etymology [ˌetɪˈmɒlədʒɪ] *n dilç.* etimologiya (*dilçiliyin sözlərin mənşəyindən bəhs edən şöbəsi*); **2.** hər hansı bir sözün mənşəyi

eureka [juˈri:kə] Evrika! Tapdım! (*sevinc bildirir*)

European¹ [ˌjuərəˈpi:ən] *n* **1.** avropalı; **2.** ağ irqə mənsub olan adam

European² [ˌjuərəˈpi:ən] *adj* **1.** Avropa; **the ~ Recovery Plan** *tar.* Avropanın bərpa edilməsi planı, Marşal planı; **2.** ağ, ağ irqə mənsub; **an American ~** ağ irqə mənsub amerikan

evacuate [ɪˈvækjueɪt] *v* **1.** boşaltmaq, köçürtmək (*əhalini, yaralıları və s.*); **to ~ the civilians** mülki əhalini köçürtmək; **2.** köçmək, köçürülmək, boşaldılmaq

evacuation [ɪˌvækjuˈeɪʃn] *n* **1.** boşaltma, boşaldılma, köçürülmə (*əhalini, yaralıları və s.*); **2.** çıxardılma / çıxarma (*qoşunu*); **~ by road** avtomobil nəqliyyatı vasitəsilə köçürmə / çıxarma

evade [ɪˈveɪd] *v* **1.** qaçmaq (*təqibdən və s.*); **2.** özünü gözləmək (*şübhədən, cəzadan*); **3.** boyun qaçırmaq (*cavabdan, sualdan*); **4.** yayınmaq; **to ~ service** hərbi xidmətdən yayınmaq

evader [ɪˈveɪdəʳ] *n* yayınmış adam (*əsasən hərbi xidmətdən*)

evaluable [ɪˈvæljuəbl] *adj* **1.** qiymət qoyula bilən; **2.** hesaba gələn, hesablana bilən

evaluate [ɪˈvæljueɪt] *v* **1.** qiymətləndirmək, qiymət qoymaq, qiyməti təyin etmək; **2.** qiymət vermək; keyfiyyəti / əhəmiyyəti müəyyən etmək; **to ~ a work of art** incəsənət əsərinə qiymət vermək

evaluation [ɪˌvæljuˈeɪʃn] *n* **1.** qiymət, qiymət qoyma / vermə, miqdarını / sayını / keyfiyyətini təyin etmə; məlumatın / vəziyyətin təhlili; **2.** hesab, hesablama; qiyməti təyin etmə

evaporate [ɪˈvæpəreɪt] *v* **1.** buxarlandırmaq, buğlandırmaq, buxara / buğa çevirmək; **2.** buxarlanmaq, buğ almaq, buxar halına keçmək; **3.** itmək, qeyb / yox olmaq; *His anger evaporated Onun qəzəbi yox oldu*

evaporated milk [ɪˈvæpəreɪtɪdmɪlk] *n* qatılaşdırılmış / sterilləşdirilmiş süd

evaporation [ɪˌvæpəˈreɪʃn] *n* **1.** buxarlanma, buğlanma; **2.** buxar əmələ gəlmə; buxara çevrilmə

evaporator [ɪˈvæpəreɪtəʳ] *n* buxarlandırıcı / buğlandırıcı cihaz

evasion [ɪˈveɪʒn] *n* **1.** boyun qaçırma; **2.** nəzərə almama, riayət etməmə (*qanuna və s.*); **3.** hiylə, kələk, biclik, fənd; bəhanə, qeyri-müəyyən cavab; **~s and delays** bəhanələr və təxirlər

evasive [ɪˈveɪsɪv] *adj* **1.** qeyri-müəyyən, qeyri-səmimi, ikimənalı; **~ answers** qeyri-müəyyən cavablar; **2.** boyun qaçıran; **~ of the truth** həqiqətdən qaçan / yayınan

evasively [ɪˈveɪsɪvlɪ] *adv* qeyri-müəyyən, qeyri-səmimi

evasiveness [ɪˈveɪsɪvnɪs] *n* qeyri-müəyyənlik, qeyri-səmimilik, ikimənalılıq

eve [i:v] *n* **1.** ərəfə; **on the ~** ərəfədə; ...qabağı, ...ərəfəsində; **Christmas ~** milad / xaçaçuran axşamı

even¹ [ˈi:vn] *n* **1.** cüt ədəd; **~ or odd** tək və ya cüt; **2.** tam ədəd

even² [ˈi:vn] *adj* **1.** düz, hamar; **to make ~** hamarlamaq, düzləşdirmək (*üzü, səthi*); **2.** sakit, müntəzəm, bərabər; **~ breathing** sakit nəfəs alma; **~ development** bərabər inkişaf; **~ running** sakit / aramla işləmə (*maşın haq.*); **~ temperature** müntəzəm temperatur; **3.** bir, bir cür, eyni, oxşar; **to divide into ~ shares** bərabər hissələrə bölmək; **4.** bir səviyyədə; **~ with the pavement** səki ilə bir səviyyədə; **5.** müvazinətli; təmkinli, sakit, ağır; **~ temper** sakit / ağır xasiyyət; **6.** ədalətli, haqlı, təmiz, doğru, vicdanlı; **~ bargain** vicdanlı sövdələşmə

even³ [ˈi:vn] *v* **1.** düzəltmək, hamarlamaq, düz / hamar etmək; **to ~ with the soil**

1) yerlə bərabərləşdirmək; 2) *məc.* yerlə yeksan / darmadağın etmək; **2.** bərabərləşdirmək

even[4] [ˈiːvn] *adv* **1.** hətta; ~ **if** hətta, əgər; *Even if I knew Hətta mən bilsəydim*; ~ **now** hətta indi; **2.** məhz, lap, tam; *Even as he spoke, it began to rain Məhz o danışan vaxt yağış yağmağa başladı; This is even so Bu məhz belədir*

evening[1] [ˈiːvnɪŋ] *n* **1.** axşam; **in the** ~ axşamüstü, axşamçağı; **towards** ~ axşama doğru / yaxın; **2.** axşam qonaqlığı, əyləncə gecəsi; axşam; **3.** gecə; **to make an** ~ **of it** gecəni şən keçirmək; **literary** ~ ədəbi gecə

evening[2] [ˈiːvnɪŋ] *adj* axşam; gecə; ~ **meal** axşam / şam yeməyi; ~ **party** axşam qonaqlığı

evenly [ˈiːvnlɪ] *adv* **1.** bərabər, tənbətən, tənyarı; bir bərabərdə / ölçüdə; **2.** hamar, düz; **3.** bərabər, bir cür; ~ **divided** bir ölçüdə bölünmüş (*şkala haq.*)

event [ɪˈvent] *n* **1.** hadisə (*mühüm əhəmiyyəti olan*); **international** ~**s** beynəlxalq hadisələr; **quite an** ~ böyük hadisə; **2.** əgər, işdir; **in the** ~ **of** əgər, işdir; **in the** ~ **of his death** əgər o ölsə, **3.** tədbir (*qəbul, gecə, tamaşa və s.*), **social** ~ qeyri-rəsmi görüş, dostların görüşü; **formal** ~ rəsmi tədbir (*iclas və s.*)

eventful [ɪˈventfl] *adj* **1.** hadisələrlə dolu / zəngin; **2.** mühüm nəticələr doğura bilən

ever [ˈevə] *adv* **1.** bir zaman / vaxt; nə vaxt olursa olsun; **the best film we** ~ **saw** gördüyümüz filmlər arasında ən yaxşısı; **2.** həmişə, daim; həmişəlik, əbədi, ömürlük; *Pedants will ever be carping Pedantlar daim yersiz irad tuturlar*; **4.** heç vaxt, heç bir vaxt; *No man can ever understand you Səni / Sizi heç kəs heç vaxt başa düşə bilməyəcək*; **5.** çox, lap, lap çox; *This road is ever so much shorter Bu yol lap çox qısadır*;

◊ **as good as** ~ həmişəki kimi yaxşı; *The argument is as convincing as ever Dəlil həmişəki kimi inandırıcıdır*; **yours** ~, ~ **yours** həmişə sizə sadiq (*məktubun sonunda imzadan qabaq yazılır*)

everburning [ˌevəˈbɜːnɪŋ] *adj* sönməyən, sönməz

evergreen[1] [ˈevəgriːn] *n* həmişəyaşıl ağac / kol

evergreen[2] [ˈevəgriːn] *adj* həmişəyaşıl; ~ **valley** həmişəyaşıl dərə

everlasting[1] [ˌevəˈlaːstɪŋ] *n* əbədilik, daimilik; **from** ~ qədimdən, əzəldən, qədimdən bəri; **from** ~ **to** ~ həmişə, daim

everlasting[2] [ˌevəˈlaːstɪŋ] *adj* **1.** həmişəlik, əbədi, daimi, ömürlük, ölməz; **the** ~ **bonfire** (*Shakespeare*) əbədi od (*cəhənnəmdə*); ~ **fame** əbədi şöhrət; **2.** bezdirici, aramsız, ara verməyən; ~ **headaches** aramsız başağrıları

ever-living [ˌevəˈlɪvɪŋ] *adj* ölməz, əbədi, həmişə sağ; tükənməz; ~ **source** tükənməz mənbə

ever-present [ˌevəˈpreznt] *adj* **1.** hər yerdə mövcud olan; **2.** *məc.* harada aş, orada baş

every [ˈevrɪ] *adj* **1.** hər, hər bir; ~ **word** hər bir söz; *I am expecting him every minute Mən onu hər dəqiqə gözləyirəm*; **once in** ~ **week** həftədə bir dəfə, **2.** hər cür / növ, müxtəlif, cürbəcür; *There is every reason to believe that this is true Bunun düz olmasına inanmaq üçün hər cür əsas var*; **3.** *birləşmələrdə*: ~ **one** hamı, istisnasız olaraq; bütün; ~ **other** hər ikinci adam; ~ **other day** günaşırı;

◊ ~ **time** hər dəfə; ~ **time he comes** hər dəfə o gələndə

everybody [ˈevrɪbɔdɪ] *pron* hamı, hər, hər bir kəs; *Not everybody can understand it Hər kəs bunu başa düşə bilməz*

everyday [ˈevrɪdeɪ] *adj* **1.** gündəlik, hərgünkü, hərgünlük, hər gün olan; ~ **affairs** gündəlik işlər; ~ **occurrence** gündəlik / adi hadisə; **2.** adi; *He is no everyday writer O, adi yazıçı deyil*

everyman [ˈevrɪmæn] *n* adi / hər adam, hər kəs / kim; **Everyman's Library** hamı üçün kitabxana

ever-young [ˌevəˈjʌŋ] *adj* qocalmayan, həmişəcavan; solmayan, solmaz

everyplace [ˈevrɪpleɪs] *adv amer d.d.* hər yerdə / yanda / tərəfdə; *I looked everyplace Mən hər yerə baxdım*

everything [ˈevrɪθɪŋ] *pron* hər şey; *He thinks he knows everything O fikirləşir ki, o hər şeyi bilir*; ~ **for sports** hər şey idman üçün (*lövhə*);

◊ *Everything is good in its season at. söz. Hər şey vaxtında yaxşıdır. Hər şeyin öz vaxtı var*

everyway [ˈevrɪweɪ] *adv* **1.** hər cəhətdən, hər vasitə ilə, cürbəcür yollarla; *You wrong me everyway* (*Shakespeare*) *Sən / Siz hər cəhətdən mənə qarşı ədalətsizsən / ədalətsizsiniz*; **2.** bütün istiqamətlərdə

everywhere [ˈevrɪweə] *adv* hər yerdə / tərəfdə / yanda; *You'll find kind men everywhere Sən / Siz hər yanda mərhəmətli / xeyirxah adamlar taparsan / taparsınız*

evidence[1] [ˈevɪdns] *n* **1.** tapıntı; əsas; fakt, əlamət, nişanə; **archaeological** ~ arxeoloji tapıntı; **historical** ~ tarixi fakt; **2.** sübut, dəlil; **to bear** / **to give** ~ **of** sübut etmək / göstərmək, təsdiq etmək; *Let's have an evidence of good faith Bizə sənin / sizin vicdanlı olduğunu / olduğunuzu göstərən sübut lazımdır*; **to be very much in** ~ yayılmaq, adi hadisə olmaq; daim nəzərdə olmaq; **4.** *hüq.* sübut, dəlil; **circumstantial** / **indirect** ~ dolayı sübut; **documentary** ~ yazılı sübut

evidence[2] [ˈevɪdns] *v* **1.** şahidlik etmək; ifadə vermək; təsdiq etmək; **to** ~ *one's* **appreciation** razılığını göstərmək, bəyənməsini təsdiq etmək; **2.** təsdiq etmək, doğru olduğunu sübut etmək; **documents evidencing shipment** gəmiyə yüklənməni / gəmi ilə göndərməni təsdiq edən sənədlər; **3.** sübut etmək

evident [ˈevɪdənt] *adj* aydın, aşkar, bəlli, şübhəsiz, göz qabağında olan, açıq, açıqdan-açığa; *It's evident Aydındır, Görünür*; *It must be evident to all of you that... Sizin hamınıza aydın olmalıdır ki...*

evidently [ˈevɪdəntlɪ] *adv* görünür / yəqin ki, ehtimal / olsun ki, şübhəsiz

evil[1] [ˈiːvl] *n* **1.** pislik, yamanlıq, pis iş, şər; **good and** ~ yaxşılıq və yamanlıq, xeyir və şər; **to believe** ~ **of others** başqaları haqqında pis fikirləşmək; **to speak** ~ dalca danışmaq, qeybət etmək; yamanlamaq, pisləmək; *Evil comes from evil Pislik pislik doğurar / gətirər*; **to return good for** ~ pisliyin əvəzini yaxşılıqla vermək; **2.** qüsur, nöqsan, əskiklik, eyib; əxlaqsızlıq; **to lead a life of** ~ əxlaqsız həyat sürmək; **to correct the** ~**s of the system** sistemin qüsurlarını aradan qaldırmaq; **3.** fəlakət, bəla, bədbəxtlik, uğursuzluq; **4.** *din.* günah, təqsir, suç, qüsur; qəbahət, eyib, eyib iş; **to shun** ~ eyib / günah işdən əl çəkmək / uzaq olmaq

evil[2] [ˈiːvl] *adj* **1.** acıqlı, hirsli; kinli, qəzəbli, çox pis, qəlbiqara, mərdimazar, pisfikirli, pisniyyətli, qərəzli; **the Evil One** Cin, Şeytan; *Deliver us from the Evil One din. Bizi məkrdən / şərdən qoru*; ~ **spirits** cinlər, şeytanlar; ~ **tongue** dedi-qoduçu, xəbərçi, sözgəzdirən, böhtançı; **2.** yava, tərbiyəsiz, qüsurlu, nöqsanlı, eyibli; pis; ~ **conscience** ləkəli vicdan; **3.** əxlaqsız, əxlaqı pozuq / pozğun, günahkar, təqsirli, cinayətkar; ~ **deeds** cinayətlər; ~ **life** əxlaqsız / pozğun həyat; ~ **men** *din.* günahkarlar; **4.** *d.d.* çox pis, çirkin, iyrənc, mənfur; ~ **dinner** / **weather** çox pis nahar / hava; ~ **slander** iyrənc böhtan; ~ **temper** dözülməz xarakter; **the** ~ **day** qara gün;

◊ **the** ~ **eye** bədnəzər, doymacəli göz

evil-doer [ˈiːvlˈduːə] *n* **1.** cani, cinayətkar, yaramaz; **2.** günahkar, qüsurlu; suçlu (*adam*)

evil-doing [ˈiːvlduːɪŋ] *n* pis hərəkət / rəftar / əməl; zərərli fəaliyyət

evil-minded [ˈiːvlˈmaɪndɪd] *adj* acıqlı, hirsli, qəzəbli; bədxah, qərəzkar

evil-smelling [ˈiːvlˈsmelɪŋ] *adj* üfunətli, pis iy verən

evil-speaking [ˈiːvlˈspiːkɪŋ] *n* dalınca danışma, qeybət, qeybət etmə, başqasını pisləmə

evoke [ɪˈvouk] *v* **1.** səbəb / bais olmaq, törətmək, oyatmaq, doğurmaq, yada salmaq; **to** ~ **admiration** heyranlıq / məftunluq doğurmaq; **to** ~ **surprise** təəccüb doğurmaq / oyatmaq; **to** ~ **memories of the past** keçmişin xatirələrini yada salmaq; **2.** çağırmaq (*cini, şeytanı*)

evolution [ˌiːvəˈluːʃn] *n* **1.** inkişaf, dəyişmə, inkişaf / böyümə prosesi; **the** ~ **of the child** / **of the drama** / **of a language** uşağın / dramaturgiyanın / dilin inkişafı; **2.** təkamül, tədrici inkişaf; **Theory of Evolution** Təkamül nəzəriyyəsi, darvinizm; **3.** inkişaf, genişləndirmə (*fikri, sü-*

yəti və s.); **the ~ of the ages** əsrlərin inkişafı

evolutionary [,i:və'lu:ʃnəri] *adj* təkamülə / inkişafa aid olan; **~ changes / processes** təkamül dəyişiklikləri / prosesi

evolve [ı'vɔlv] *v* **1.** inkişaf etdirmək, genişləndirmək; **to ~ the powers of (the) mind** əqli bacarığı inkişaf etdirmək; **to ~ a scheme** planı genişləndirmək; **to ~ a theory** nəzəriyyəni inkişaf etdirmək; **2.** inkişaf / təkamül etmək, tədricən inkişaf etmək; *Society evolved through the ages Cəmiyyət əsrlər boyunca inkişaf edib*; **3. (into)** çevrilmək; **to ~ into a human being** insana çevrilmək; **4.** açmaq, üzə çıxartmaq; **to ~ a secret** sirri açmaq; **to ~ new talents** yeni istedadları üzə çıxartmaq

evolvement [ı'vɔlvmənt] *n* inkişaf, təkamül, tədrici inkişaf

ex[1] [eks] *n* I eks, **X** *hərfinin adı*

ex [eks] *n* II (*pl* **exes** *və ya* **ex's**) *d.d.* keçmiş arvad / ər

ex[2] [eks] *pref Rütbə / Vəzifə bildirən sözlərin əvvəlində işlənir və "keçmiş, sabiq" mənasını ifadə edir*; **ex-champion** keçmiş / sabiq çempion; **ex-president** keçmiş / sabiq prezident; **ex-prime-minister** sabiq / keçmiş baş nazir; **ex-wife** keçmiş arvad; **ex-husband** keçmiş ər

exact[1] [ıg'zækt] *adj* **1.** dəqiq, doğru, düzgün, dürüst; **~ meaning / time / size / figure** dəqiq məna / vaxt / ölçü / rəqəm; **~ directions** dəqiq / dürüst göstərişlər; **~ translation** dürüst / dəqiq tərcümə; **2.** səliqəli, diqqətli; **to be ~ in** ***one's*** **payments** səliqəli ödəmək; *He is exact in business O, işdə dəqiqdir / səliqəlidir*; **3.** möhkəm; **~ discipline** möhkəm intizam; ◊ **~ sciences** dəqiq elmlər

exact[2] [ıg'zækt] *v* **1.** nail olmaq, tələb etmək; **to ~ promises** vədlərə nail olmaq; **to ~ concessions** güzəştlərə nail olmaq; **to ~ obedience / respect from everybody** ümumi itaətə / hörmətə nail olmaq; **to ~ compliance** razılığa nail olmaq; **to ~ an account from** ***smb.*** bir kəsdən hesabat tələb etmək; *Their grey hairs exact of us a particular respect Onların ağ saçları bizdən xüsusi hörmət tələb edir*; **2.** layiq olmaq; **work that ~s very careful attention** xüsusi diqqətəlayiq iş; **3.** almaq; **to ~ payment** çatası məbləği almaq; **4.** *hüq.* zorla almaq, qoparmaq (*vergi və s.-ni həddən artıq adət. qeyri-qanuni*); almaq (*rüşvət*); **5.** *hüq.* məhkəməyə çağırmaq

exactly [ıg'zæktlı] *adv* **1.** dəqiq, düz, düm-düz, dürüst; *I don't know exactly what happened Nə baş verdiyini mən dəqiq / dürüst bilmirəm*; **2.** tam, lap, elə özüdür ki var; **~ the man for the post** bu vəzifəyə tam yararlı adam; **3.** *d.d.* əsla; qətiyyən; *Not exactly Qətiyyən belə deyil*; *He is not exactly a scholar O, qətiyyən alim deyil*

exactness [ıg'zæktnıs] *n* **1.** dəqiqlik, dürüstlük, düzgünlük; **2.** diqqət, səliqə, mükəmməllik

exactor [ıg'zæktə'] *n* **1.** tərifsevən adamlar; **2.** hədə ilə başqasından pul alan / qoparan adam; qeyri-qanuni mükafat alan məmur, rüşvətxor; **3.** *arx.* vergi toplayan

exaggerate [ıg'zædʒəreıt] *v* **1.** şişirtmək, mübaliğə etmək; **to ~ difficulties** çətinlikləri şişirtmək; **2.** artırmaq, çoxaltmaq, böyütmək, genəltmək; **to ~ in scale** miqyası böyütmək / artırmaq

exaggerated [ıg'zædʒəreıtıd] *adj* **1.** artırılmış, böyüdülmüş, şişirdilmiş, mübaliğə edilmiş; **2.** *tib.* qeyri-normal bir surətdə genişlənmiş, böyümüş (*ürək və s. haq.*)

exaggeration [ıg,zædʒə'reıʃn] *n* artırma, böyütmə, şişirtmə, mübaliğə etmə; *He told the story as it happened and without exaggeration O, əhvalatı şişirtmədən necə baş vermişdisə elə də danışdı*

exalt [ıg'zɔ:lt] *v* **1.** yüksəltmək, qaldırmaq, ucaltmaq; həddən artıq şişirtmək, göylərə qaldırmaq; yüksək rütbəyə qaldırmaq, taxta oturtmaq; **2.** həddən artıq tərifləmək; **to ~ to the skies** tərifini göylərə qaldırmaq; **3.** gücləndirmək (*təsiri və s.*), şişirtmək, mübaliğə etmək; **4.** oyatmaq (*təsəvvür*); **5.** bir kəsi heyran etmək / coşa gətirmək; **6.** *arx.* qaldırmaq; **to ~** ***one's*** **voice** səsini qaldırmaq

exaltation [,egzɔ:l'teıʃn] *n* **1.** yüksəldilmə, yüksəlmə, qalxma, ucalma; tərifləmə, tərifləmə; yüksək rütbəyə qaldırma, taxta oturtma; **2.** hədsiz həyəcan, vəcd; coşa gəlmə; ehtiras

exalted [ıg'zɔ:ltıd] *adj* **1.** yüksək (*hiss və s. haq.*); **2.** nəcib, alicənab; əzəmətli, möhtəşəm; heybətli, böyük; **3.** yüksək (*mövqe, vəzifə, rütbə haq.*); **his ~ position** onun yüksək vəzifəsi / rütbəsi; **3.** həyəcanlanmış, coşa gəlmiş, həyəcanlı, coşğun, qızğın

examination [ıg,zæmı'neıʃn] *n* **1.** yoxlama, müayinə, baxma, baxılma, təftiş; **to make an ~** baxmaq, yoxlamaq, müayinə etmək; **~ of equipment** texniki baxış; **~ by touch** *tib.* əl ilə yoxlama (*xəstəni*); **customs ~** gömrükxana nəzarəti; **post-mortem ~** basdırılandan sonra çıxarıb müayinə etmə (*meyiti*); **2.** araşdırma, araşdırılma, öyrənilmə, öyrənmə, kəşfiyyat, tədqiq etmə / edilmə; **thorough ~** hərtərəfli öyrənmə (*materialı*); **geological ~** geoloji kəşfiyyat; **3.** imtahan; **to give an ~** imtahan etmək, yoxlamaq; **to go in for / to sit for / to take an ~** imtahan vermək; **to pass an ~** imtahandan çıxmaq; **to fail in an ~** imtahanda pis qiymət almaq, imtahandan kəsilmək; **4.** sınama, baxma, gözdən keçirmə, müzakirəyə qoyma / qoyulma; ekspertiza (*bir qərara gəlmək üçün hər hansı bir məsələnin mütəxəssislər tərəfindən öyrənilməsi*); **on / upon ~** yoxlama zamanı; **~ of a claim** iddiaya baxma; **5.** *hüq.* istintaq; **6.** *hüq.* şahidin / müttəhimin dindirilməsi; **to take the ~ of** ***smb.*** bir kəsi istintaq etmək və cavabları protokola yazmaq

examination-paper [ıg,zæmı'neıʃn,peıpə'] *n* **1.** sorğu vərəqəsi / anketi; **2.** imtahan bileti

examine [ıg'zæmın] *v* **1.** baxmaq, gözdən keçirmək; müzakirə etmək; **2.** yoxlamaq, təftiş / tədqiq etmək; nəzərdən keçirmək; **to ~ accounts / facts** pul sənədlərini / faktları yoxlamaq; **to ~ a question** sualı nəzərdən keçirmək; **to ~ documents** sənədləri nəzərdən keçirmək; *He was closely examining the picture O, şəkli yaxından nəzərdən keçirirdi*; **3.** dindirmək, istintaq etmək (*əsiri, müttəhimi, şahidi*); **to ~ a witness** şahidi dindirmək; **4.** *tib.* qulaq asmaq, müayinə etmək

examinee [ıg,zæmı'ni:] *n* imtahan verən, imtahan götürən; müayinə edən, yoxlayan

examiner [ıg'zæmınə'] *n* **1.** imtahan götürən / edən, imtahançı; **to satisfy the ~s** imtahançıları qane etmək; **2.** yoxlayan, müayinə edən, müayinəçi; nəzarətçi; tədqiqatçı; **3.** ekspert (*bir məsələ haqqında qəti fikir söyləyən mütəxəssis*)

example [ıg'za:mpl] *n* **1.** misal, nümunə, örnək; **for ~** məsələn, misal üçün; **to give / to set an ~** nümunə / örnək olmaq; **to follow the ~ of** ***smb.*** bir kəsdən nümunə götürmək; **to learn by ~** nümunədən öyrənmək; **an ~ of a writer's work** yazıçı yaradıcılığının nümunəsi; **~s of the great masters** böyük sənətkar əsərlərinin nümunələri; **2.** nüsxə; **an ~ of a rare book** nadir kitabın nüsxəsi; **3.** nümunəvi cəza / dərs; xəbərdarlıq; **to make an ~ of an offender** başqalarına dərs olsun deyə cinayətkarı cəzalandırmaq; *Let this be an example to you Qoy bu sənə / sizə dərs olsun*; **4.** oxşar hadisə; **beyond ~** misilsiz / tayı-bərabəri olmayan; **without ~** misilsiz, görünməmiş, tayı-bərabəri olmayan, misli görünməmiş; **generosity without ~** görünməmiş səxavət / əliaçıqlıq

exasperate [ıg'za:spreıt] *v* **1.** acıqlandırmaq, hirsləndirmək, əsəbiləşdirmək, özündən çıxartmaq; *The teacher was exasperated at the stupidity of the pupil Şagirdin kütlüyü müəllimi əsəbiləşdirdi / özündən çıxartdı*; **2.** hiddətə / qəzəbə səbəb olmaq; qəzəbləndirmək, qeyzləndirmək, hiddətləndirmək

exasperated [ıg'za:spreıtıd] *adj* acıqlı, hirsli, özündən çıxardılmış, hirsləndirilmiş

exasperating [ıg'za:spreıtıŋ] *adj* əsəbiləşdirici, əsəbiləşdirən; dözülməz, çox pis

exasperation [ıg,za:spə'reıʃn] *n* **1.** acıq, hirs; **2.** qeyz, qəzəb; kin, ədavət; **3.** ağırlaşma (*xəstəlik, ağrı və s. haq.*)

excavate ['ekskəveıt] *v* **1.** qazımaq; **to ~ a cellar** anbar / zirzəmi qazımaq; **to ~ a tunnel** tunel qazımaq; **2.** qazıb / eşib çıxartmaq; qazıb tapmaq; **3.** *məc.* tapmaq; **to ~ a buried treasure** basdırılmış xəzi-

nəni tapmaq; **4.** torpaq çıxartmaq; torpaq işləri görmək / aparmaq; **5.** *geol.* qazıntı işləri aparmaq

excavation [ˌekskəˈveɪʃn] *n* **1.** qazıma, belləmə, qazıntı; qazıb çıxartma; qazıb tapma; **2.** qazılmış quyu, özül yeri; oyuq, çuxur, qazıq, qazıntı işləri; **3.** *geol.* qazıntı

excavator [ˈekskəveɪtə'] *n* **1.** yerqazan fəhlə, qazmaçı; **2.** *tex.* ekskavator, yerqazan maşın; **walking ~** addımlayan ekskavator

exceed [ɪkˈsiːd] *v* **1.** ötmək, keçmək, çox / artıq olmaq; *The task exceeds his ability Bu məsələyə / tapşırığa onun gücü çatmır;* **2.** ötüb keçmək, üstün gəlmək, ötmək, geridə buraxmaq; **to ~ in strength** gücdə üstün olmaq / gəlmək; *The success exceeded our expectations Müvəffəqiyyət gözlədiyimizdən artıq oldu;* **3.** pozmaq, riayət / əməl etməmək; ...kənara / cızığından çıxmaq, həddini aşmaq; **to ~ authority** səlahiyyətindən kənara çıxmaq; **to ~ instructions** göstərişləri pozmaq; **4.** vaxtını keçirmək / ötürmək, **to ~ *one*'s leave** məzuniyyətin vaxtını ötürmək

exceeding[1] [ɪkˈsiːdɪŋ] *n* **1.** ötmə, keçmə, ötüb keçmə, aşma; həddini aşma; **2.** vaxtını keçirtmə / ötürmə; **~ of leave** *hərb.* məzuniyyətin vaxtını ötürmə

exceeding[2] [ɪkˈsiːdɪŋ] *adj* hədsiz, həddən artıq, son dərəcə güclü; çox böyük / iri; **the ~ disorder of the room** otaqda çox böyük / həddən artıq səliqəsizlik

exceedingly [ɪkˈsiːdɪŋlɪ] *adv* fövqəladə, olduqca, son / müstəsna dərəcədə, çox, həddən artıq; **an ~ difficult problem** həddən artıq çətin problem

excel [ɪkˈsel] *v* **1.** ötüb keçmək, üstün gəlmək, geridə buraxmaq; **to ~ *one*'s friends in courage** dostlarını cəsarətdə ötüb keçmək; **to ~ *one*'s teacher** öz müəllimini ötüb keçmək; **2. (in, at)** seçilmək, fərqlənmək (*yaxşı mənada*); ayrılmaq; **to ~ at games** idman oyunlarında seçilmək / fərqlənmək

excellence [ˈeksləns] *n* **1.** mükəmməllik, kamillik; kamil ustalıq / sənətkarlıq; **the ~ of rendition** yüksək ifaçılıq məharəti; **the ~ of workmanship** çox gözəl iş / ustalıq; **2.** üstünlük, imtiyaz, **distinctive ~** şəksiz üstünlük

excellency [ˈekslənsɪ] *n.* **1. Excellency** zati-ali; **Your Excellencies** Zati-aliləri; **2.** *arx.* üstünlük, mühüm keyfiyyət

excellent [ˈekslənt] *adj* **1.** çox gözəl / yaxşı / qəşəng; əla; **~ song / idea** çox gözəl mahnı / fikir; **~ dinner** əla nahar; **~ man** çox yaxşı adam; **2.** *arx.* hamıdan üstün olan, misilsiz / tayı-bərabəri olmayan, ən mükəmməl; **~ hypocrite** tayı-bərabəri olmayan ikiüzlü / riyakar; **~ liar** qatı yalançı; **3.** uca, yüksək, hündür, yüksək vəzifəli / mövqe tutan; çox hörmətli, əziz

except[1] [ɪkˈsept] *v* **1.** istisna etmək; *Nobody excepted Heç kim istisna edilmir; He was excepted from the general pardon O, ümumi amnistiyaya düşmədi;* **2.** protest / qəti etiraz etmək; *I except against his statement Mən onun bəyanatına qəti etiraz edirəm*

except[2] [ɪkˈsept] *prep* müstəsna olaraq, çıxmaqla, ...başqa, ...qeyri, ...savayı; *Everyone is ready except me Məndən başqa hamı hazırdır; I take no orders except from my commander Öz komandirimdən başqa heç kəsin əmrini qəbul etmirəm*

exception [ɪkˈsepʃn] *n* **1.** istisna; başqa; **an ~ from the rule** qaydadan istisna; **by way of ~** istisna etməklə; **with the ~ of *smb.* / of *smth.*** bir kəs / şey istisna olmaqla; **without ~** istisnasız olaraq; **to make an ~** istisna etmək; **2.** etiraz; **to take ~ to *smth.*** bir şeyə qarşı etiraz etmək; **to bring in an ~ against** namizədə qarşı etiraz etmək; əleyhinə çıxış etmək; **to be beyond ~** heç bir etiraza / şikayətə səbəb olmamaq; **3.** bəyənməmə, mənfi qiymət, pisləmə; danlaq, məzəmmət, tənə, narazılıq; **to take ~ at *smth.*** bir şeydən incimək / narazılıq etmək

exceptionable [ɪkˈsepʃnəbl] *adj* eyibli, pis, qəbahətli, nəzakətsiz, nöqsanlı, etiraza səbəb olan; **~ conduct** çirkin hərəkət / davranış; **~ remark** kobud / nəzakətsiz irad; *There was nothing exceptionable in his comment Onun dediklərində / sözlərində təhqiredici heç nə yox idi*

exceptional [ɪkˈsepʃənl] *adj* müstəsna, xüsusi, qeyri-adi, qəribə; **~ opportunity** qeyri-adi / müstəsna imkan; **an ~ use of a word** sözün qeyri-adi işlənməsi

excess [ɪkˈses] *n* **1.** çoxluq, bolluq; artıq, qalıq; **~ of provisions** ərzaqın / azuqənin bolluğu; **~ of caution** lüzumsuz ehtiyat; **to dispose ~es** artığı / qalığı satmaq / satıb pula çevirmək; **in ~ of** daha çox, normadan artıq; **production in ~ of plan** plandan artıq istehsal; **2.** artıq, əlavə; *Last year there was an excess of imports over exports Keçən il idxal ixracdan artıq oldu;* **3.** ifratçılıq, hədsizlik, həddindən artıqlıq; **to ~** həddindən artıq, son dərəcə / lazım olduğundan çox; **to drink to ~** həddindən artıq yemək, sərxoşluq / əyyaşlıq etmək; *She was serious almost to excess O həddindən artıq ciddi idi;* **to control ~es** ifratçılığa yol verməmək; **to denounce ~es** ifratçılığı pisləmək; **~ of jurisdiction on the part of the House** Palatanın öz səlahiyyətlərini aşması; **4.** nəfsini saxlamama, özünü gözləməmə, hədd-hüdud bilməmə (*yeməkdə, içməkdə və s.*); **5.** *riyaz.* qalıq; artıq; **~ of nine** doqquzun qalığı (*böləndə*); **~ baggage** normadan artıq baqaj / yük; **~ energy** enerji artığı; **~ acid** *tib.* turşuluq dərəcəsinin artıqlığı

excessive [ɪkˈsesɪv] *adj* hədsiz, həddən artıq; *The price is excessive Qiymət həddən artıq yüksəkdir;* **~ praise** hədsiz / həddən artıq tərif

exchange[1] [ɪksˈtʃeɪndʒ] *n* **1.** dəyişmə, dəyişdirmə, mübadilə; **in ~ for** yerinə, əvəzinə; **to give / to offer / to take in ~** əvəzinə vermək / təklif etmək / götürmək; **to make an ~** mübadilə etmək, dəyişmək, dəyişdirmək; **~ of goods** əmtəə mübadiləsi, mal dəyişmə; **~ of views** fikir mübadiləsi; **cultural ~s** mədəniyyət mübadilələri; **~ of prisoners** *hərb.* hərbi əsirlərin dəyişdirilməsi; **2.** *mal.* xırdalama / xırdalanma (*pul*); **3.** dəyişmə, əvəz etmə / alma; **the ~ of tears for smiles** göz yaşlarının təbəssümlərlə əvəz olunması; **4.** xarici valyuta (*həmçinin* **foreign ~**); məzənnə (*xarici valyuta haq.*); *Exchange is falling / rising / steady Məzənnə düşür / qalxır / sabitdir;* **~ of the day** günün məzənnəsi; **5.** birja; **commodity / goods ~** mal / əmtəə birjası; **corn / grain ~** taxıl birjası; **stock ~** fond birjası; **rules of the ~** birja qaydaları / qanunları; **labour ~** əmək birjası; **6.** mərkəzi telefon stansiyası; kommutator

exchange[2] [ɪksˈtʃeɪndʒ] *v* **1.** dəyişmək, dəyişdirmək, mübadilə etmək; **to ~ farm products for manufactured goods** kənd təsərrüfatı məhsullarını sənaye mallarına dəyişdirmək; **to ~ a book** kitabı dəyişdirmək (*kitabxanada*); **to ~ opinions** fikir mübadiləsi etmək; **to ~ seats** yerləri dəyişmək; **to ~ prisoners** hərbi əsirləri dəyişdirmək; **to ~ greetings** bir-birilə salamlaşmaq; **2.** xırdalamaq (*pulu*); dəyişdirmək (*bir valyutanı digərinə*)

exchangeable [ɪksˈtʃeɪndʒəbl] *adj* **1.** dəyişdirilməli; **~ within five days** beş gün ərzində dəyişdirilə bilən; **not ~** dəyişdirilə bilməyən; **2.** dəyişdirmək üçün yararlı; **3.** *tex.* bir-birini əvəz edə bilən

exchequer [ɪksˈtʃekə'] *n* xəzinə; dövlət xəzinəsi; **Exchequer** maliyyə nazirliyi (*İngiltərədə*); **Chancellor of the Exchequer** xəzinə kansleri (*İngiltərədə maliyyə naziri*)

Exchequer-chamber [ɪksˈtʃekətʃeɪmbə'] *n tar.* **1.** xəzinə palatası; **2.** apellyasiya məhkəməsi

excise[1] [ekˈsaɪz] *n* **1.** aksiz, aksiz vergisi (*həm də* **~ duty**); **the ~ on beer / tobacco** pivəyə / tütünə aksiz vergisi qoyma; **to levy ~** aksiz vergisi qoymaq; **2.** lisenziya (*1) xaricə mal aparmaq və ya xaricdən mal gətirmək üçün icazə; 2) həmin icazəni təsdiq edən sənəd*)

excise[2] [ekˈsaɪz] *v* **1.** aksiz vergisi almaq / qoymaq; **2.** *d.d.* həddən artıq dəyər almaq / tələb etmək; **3.** *tib.* kəsmək, kəsib çıxartmaq / ayırmaq; **to ~ tumour** şişi kəsib çıxartmaq; **4.** çıxartmaq (*mətndən və s.*); **to ~ a reference** sitatı çıxartmaq (*mətndən*)

excite [ɪkˈsaɪt] *v* **1.** həyəcanlandırmaq, qızışdırmaq, həyəcana gətirmək / salmaq, əsəbiləşdirmək, təşvişə salmaq, narahat etmək; *The news excited them Xəbər on-*

ları həyəcanlandırdı; Don't excite yourself Həyəcanlanma! / Həyəcanlanmayın!; to ~ passions / emnity ehtirasları / ədavəti qızışdırmaq; 2. oyatmaq, oyandırmaq; törətmək, doğurmaq, qaldırmaq; to ~ interest maraq oyatmaq; to ~ envy / jealousy paxıllıq / qısqanclıq oyatmaq; to ~ a rebellion üsyan qaldırmaq

excited [ɪk'saɪtɪd] adj həyəcanlı, əsəbi, qızğın, coşğun; ~ children həyəcanlı uşaqlar

excitedly [ɪk'saɪtɪdlɪ] adv həyəcanla, təşvişlə, narahatlıqla, həyəcanlı, həyəcan içində, əsəbi, əsəbi halda

excitement [ɪk'saɪtmənt] n 1. həyəcan, təşviş, iztirab, narahatlıq, əndişə

exciting [ɪk'saɪtɪŋ] adj 1. oyadıcı, hərəkətə gətirən, həyəcanlandıran, narahat edən, təşvişə salan, əsəbiləşdirən, maraq doğuran (hekayə, xəbərlər və s. haq.); How exciting! d.d. Necə də maraqlıdır; 2. tib. səbəb; ~ cause xəstəliyin bilavasitə səbəbi

exclaim [ɪks'kleɪm] v 1. ucadan / bərkdən demək; qışqırmaq (ağrıdan, təəccübdən, əsəbdən); haraylamaq, səsləmək; 2. din. çağırmaq, bağırmaq, fəryad etmək; 3. against, at) etiraz səsini qaldırmaq; narazılıq / şikayət etmək

exclamation [ˌekskləˈmeɪʃn] n 1. çağırma, qışqırma, haraylama, səsləmə; mark / note / point of ~ nida işarəsi; 2. narazılıq, şikayət, qəti etiraz, protest

exclude [ɪks'klu:d] v 1. çıxartmaq, xaric etmək, qovmaq, buraxmamaq, içəri buraxmamaq; to ~ from a club klubun üzvlüyündən çıxartmaq / xaric etmək; to ~ from certain privileges müəyyən imtiyazlardan / güzəştlərdən məhrum etmək; to ~ the light işığın keçməsinə yol verməmək; to ~ a new war yeni müharibəyə yol verməmək; 2. götürmək, aradan qaldırmaq, kənar / xaric etmək, çıxartmaq; to ~ from consideration müzakirədən çıxartmaq; 3. hüq. to ~ evidence sübut kimi qəbul etməmək; 4. qovmaq; to ~ from a country ölkədən qovmaq

exclusion [ɪks'klu:ʒn] n 1. buraxmama, yol / icazə verməmə, çıxarma, kənar etmə; 2. qovma, sürgün etmə

exclusive [ɪks'klu:sɪv] adj 1. müstəsna, xüsusi, qeyri-adi; ~ privileges xüsusi / müstəsna imtiyazlar; ~ right müstəsna hüquq; 2. bir araya sığışmaz / sığışa bilməyən, uyuşmaz, ziddiyyətli; mutually ~ bir-birini inkar edən, bir araya sığmayan; 3. qapalı, əlçatmaz, əldə edilməz; ~ caste-system qapalı kasta sistemi; ~ school qapalı məktəb (kübarlar üçün); ~ club məhdud adamlar üçün klub; 4. birinci dərəcəli (mehmanxana və s. haq.); ~ hotel birinci dərəcəli mehmanxana; ~ shop çox bahalı mağaza

exclusively [ɪks'klu:sɪvlɪ] adv son dərəcə, yeganə, məhz, ancaq, təkcə, bircə

exclusiveness [ɪks'klu:sɪvnɪs] n 1. müstəsnalıq, xüsusilik, qeyri-adilik; 2. məhdudluq; örtülülük, qapalı

excoriate [eks'kɔ:rɪeɪt] v 1. dərisini soymaq, sıyırmaq, sürtmək, sürtüb yaralamaq; 2. bərk tənqid etmək, tənqid atəşinə tutmaq

excoriation [eksˌkɔ:rɪ'eɪʃn] n 1. sıyrıntı, cırmaq yeri / yarası; 2. amansız / bərk tənqid

excursion [ɪks'kə:ʃn] n 1. ekskursiya; tənəzzöh; turist səfəri; to go on an ~ ekskursiyaya / turist səfərinə getmək; 2. bir qrup ekskursant / ekskursiyaçı; 3. ekskurs (köməkçi məsələni aydınlaşdırmaq üçün əsas mövzudan kənara çıxma); an ~ into the historical domain tarixə ekskurs; 4. kənara çıxma, uzaqlaşma (mövzudan, fikirdən)

excursionist [ɪks'kə:ʃnɪst] n 1. ekskursant, turist; 2. d.d. ekskursiyanın təşkilatçısı; turist şirkətinin agenti / müvəkkili

excusable [ɪks'kju:zəbl] adj üzrlü, bağışlanılan, bağışlanması / keçilməsi mümkün olan

excusably [ɪks'kju:zəblɪ] adv üzrlü, bağışlana bilən; He was excusably irritated Onun hirslənməsi bağışlana bilərdi

excuse¹ [ɪks'kju:s] n 1. bağışlama, günahından / təqsirindən / suçundan keçmə, əfv etmə; üzr; There is no excuse for it Bu bağışlana bilməz; Give them my excuse Mənim adımdan onlardan üzr istə; 2. təmizə çıxartma, bəraət qazandırma; haqlı çıxartma; bəraət; bəhanə; lame / poor / thin

~ zəif / inandırıcı olmayan bəhanə; This is no excuse Buna bəraət qazandırmaq olmaz; without good ~ üzrsüz səbəb; to make / to offer ~ s özünü təmizə çıxartmaq, bəhanə tapmaq; He had numerous excuses to offer for being late Gecikməsinə bəraət qazandırmaq üçün o çoxlu bəhanələr tapdı; an ~ for a prosecution məhkəməyə cəlb etmək üçün bəhanə; an ~ for aggression təcavüz üçün bəhanə; 3. azad etmə (vəzifədən, işdən və s.)

excuse² [ɪks'kju:z] v 1. bağışlamaq; Excuse me! Bağışlayın, günahkaram!; Please, excuse my interruption Bağışla / Bağışlayın, sözünü / sözünüzü kəsirəm; Excuse my glove Bağışlayın, əlcəyimi çıxartmadım (əl verərkən); Excuse me for coming late, Excuse my coming late Gecikdiyimə görə bağışla / bağışlayın; 2. bəraət / haqq qazandırmaq; This does not excuse him Bu, ona bəraət qazandırmır; to ~ oneself üzr istəmək; özünü təmizə çıxartmaq, bəhanə gətirmək; He excused himself by saying he was not well-disposed O, naxoşluğunu bəhanə gətirərək özünü təmizə çıxartdı; 3. azad etmək (vəzifəsindən, işindən); I cannot excuse you from attending the classes Mən səni / sizi dərslərdən azad edə bilmərəm; to ~ smb. from attendance bir kəsi iştirak etmədən azad etmək; He asked to be excused from the lesson O, dərsdən buraxılmasını xahiş etdi; to ~ from military duty hərb. hərbi xidmətdən azad etmək (xəstəliyə görə)

excuseless [ɪks'kju:zlɪs] adj bağışlanılmaz; bəraəti olmayan

executable ['eksɪkju:təbl] adj yerinə yetirilə / həyata keçirilə / icra edilə bilən

execute ['eksɪkju:t] v 1. yerinə yetirmək; icra / əməl etmək, həyata keçirmək (əmri, sərəncamı və s.); to ~ a plan planı həyata keçirmək; to ~ an order sifarişi / əmri / sərəncamı yerinə yetirmək; to ~ a purpose fikri / niyyəti həyata keçirmək; to ~ the will of the president prezidentin arzusunu yerinə yetirmək; to ~ a piece of work işi yerinə yetirmək; to ~ fire hərb. atəş açmaq (topdan və s.); 2. ifa etmək, oynamaq (rol və s.); The part of Hamlet was badly executed Hamlet rolunu pis oynadılar; 3. edam etmək; The murderer was executed Qatil edam edildi; 4. hüq. həyata keçirmək; icra etmək (məhkəmənin qərarını / hökmünü və s.); 5. qanuniləşdirmək, qanuni şəklə salmaq (müqaviləni, etibarnaməni, vəsiyyətnaməni və s.)

executer ['eksɪkju:tə] n = executor

execution [ˌeksɪ'kju:ʃn] n 1. ifa, icra; əməl / ifa etmə, yerinə yetirmə, həyata keçirmə / keçirilmə; to carry smth into ~, to put smth. in ~ bir şeyi həyata keçirmək / icra etmək; ~ of an order sifarişin / əmrin yerinə yetirilməsi; ~ of the plan planın həyata keçirilməsi / icrası; ~ of an office xidməti vəzifənin yerinə yetirilməsi; a man of ~ bacarıqlı / işgüzar adam; 2. ifa etmə ustalığı (incəsənət əsərini); The pianist has marvellous execution Pianoçu çox gözəl ifaçılıq ustalığına malikdir; 3. ölüm cəzası; ~ by hanging boğazdan asmaqla ölüm cəzası; 4. hüq. həyata keçirmə, icra etmə (məhkəmə qərarını / hökmünü)

executive¹ [ɪg'zekjutɪv] n 1. (the ~) icra hakimiyyəti; (the ~) icra orqanı; Chief Executive ABŞ-ın prezidenti; 2. rəhbər, başçı, administrator, müdir; 3. amer. əməkdaş, iş yoldaşı, xidmətçi, qulluqçu

executive² [ɪg'zekjutɪv] adj 1. icra; ~ power icra hakimiyyəti; ~ secretary məsul katib; icraçı katib (BMT orqanlarında); 2. hökumət, prezident, prezidentə aid olan; the ~ head of the nation dövlət başçısı; 3. amer. dövlət başçısı, prezident; ~ agent amer. prezidentin xaricdə şəxsi nümayəndəsi; ~ order amer. hökumət sərəncamı / əmri; ~ agreement icraiyyə müqaviləsi (prezident və xarici dövlətlər tərəfindən bağlanan və senatın təsdiqini tələb etməyən); ~ discretion amer. prezidentin səlahiyyətində olan / prezident tərəfindən həll olunan bir sıra məsələlər; ~ department amer. nazirlik, idarə (müəssisə); ayrı-ayrı ştatların müdiriyyəti, idarəetmə şöbəsi; ~ business amer. inzibati məsələlər (iclasın gündəliyində); prezident tərəfindən senatın müzakirəsinə təqdim olunan / verilən məsələlər;

Executive Mansion *amer.* ştat qubernatorunun iqamətgahı; *tar.* prezidentin iqamətgahı; **4.** inzibati; təşkilatçılıq; **~ duties** inzibati vəzifələr; **~ ability** təşkilatçılıq qabiliyyəti

executive committee [ɪgˈzekjutɪvkəˈmɪtɪ] *n* **1.** icraiyyə komitəsi; **2.** *amer.* prezident yanında komissiya; prezident tərəfindən təyin olunmuş komissiya

executor [ɪgˈzekjutə] *n* **1.** qəyyum, vəsiyyətnaməni yerinə yetirən; **2.** məhkəmə iclasçısı

exemplary [ɪgˈzemplərɪ] *adj* **1.** nümunəvi, örnək; nümunə götürməyə layiq; **~ pupil** nümunəvi şagird; **~ courage** nümunəvi cəsarət; **2.** ibrətli, ibrətamiz, faydalı; *The punishment was severe but exemplary Cəza çox ağır, lakin ibrətamiz idi*

exemplify [ɪgˈzemplɪfaɪ] *v* **1.** aydınlaşdırmaq, başa salmaq, izah etmək; **to ~ a rule** qaydanı misalla başa salmaq / izah etmək; **2.** misal gətirmək, misalla aydınlaşdırmaq / izah etmək; **3.** *hüq.* surətini çıxartmaq və təsdiq etmək (*imza və möhürlə*)

exempt[1] [ɪgˈzemt] *n* imtiyazlardan / güzəştlərdən istifadə edən şəxs

exempt[2] [ɪgˈzemt] *adj* **1.** azad edilmiş; lazım olmayan; **~ from taxation / duties** vergidən / gömrükdən azad edilmiş; **2.** azad (*nöqsanlardan və s.*); **~ from passions** ehtirassız; **3.** xüsusi imtiyazlardan istifadə edən, imtiyazlı; **~ class** *amer.* imtiyazlı sinif

exempt[3] [ɪgˈzemt] *v* (*pt, pp* **exempt**) azad etmək (*vəzifədən və s.*); **to ~ from taxation** vergidən azad etmək; *Poor eyesight will exempt you from military service Zəif görmən / görməniz səni / sizi hərbi xidmətdən azad edəcək*

exemption [ɪgˈzemʃn] *n* **1.** azad etmə (*bir şeydən*); **~ from duties / from military service / from taxation** rüsumdan / hərbi xidmətdən / vergidən azad etmə; **2.** imtiyaz; aradan qaldırma / götürmə, ləğv / kənar etmə; güzəşt; **to claim ~ for dependents** öhdəsində olan adamların sayına görə imtiyaz tələb etmək

exercise[1] [ˈeksəsaɪz] *n* **1.** məşq, çalışma, təmrin, *pl* çalışmalar, məşğələlər, təlimlər kompleksi; **five-finger ~s** fortepianoda məşqlər; **map ~s** xəritə üzərində təlim məşğələləri; **compulsory ~s** *id.* məcburi təmrinlər; **voluntary / optional ~s** *id.* sərbəst təmrinlər; **floor / free ~s** *id.* sərbəst təmrinlər / hərəkətlər; **2.** çalışma (*qrammatikada*), məsələ; misal (*hesabdan*); **3.** bədən gimnastikası, gəzmə, gəzinti, ayaqseyri, üzmə, üzgüçülük; **to take ~** gəzmək, gimnastika etmək; *You do not take enough exercise Sən / Siz az hərəkət edirsən / edirsiniz*; **4.** həyata keçirmə, yerinə yetirmə, tətbiq etmə / edilmə, işlətmə, işlədilmə, göstərmə, göstərilmə; **~ of rights** hüquqların həyata keçirilməsi; **~ of parental authority** valideyn vəzifələrinin yerinə yetirilməsi; **5.** *pl amer.* mərasim, təntənə, şadlıq, şadyanalıq, şənlik, bayram, qonaqlıq; **graduation ~s** kolleci bitirmək münasibətilə təntənəli yığıncaq; **6.** *pl* adət, qayda, ənənə, ayin, mərasim; **religious ~s** dini mərasimlər, kilsə xidmətləri; **7.** *hərb.* təlim, məşq, döyüş hazırlığı; **military ~s** hərbi manevrlər / təlimlər

exercise[2] [ˈeksəsaɪz] *v* **1.** məşq etmək / etdirmək, inkişaf etdirmək, öyrətmək, təlim vermək; **to ~ the body with some labour** fiziki əməklə bədəni inkişaf etdirmək; **to ~ *smb.* in swimming** bir kəsi üzgüçülük üzrə məşq etdirmək; **2.** təlim keçmək (*həm də* **to ~ oneself**); **to ~ oneself in fencing** qılınc oynatmağı məşq etmək; **3.** gəzmək, hərəkət etmək, yerimək; *You do not exercise enough Sən / Siz kifayət qədər hərəkət etmirsən / etmirsiniz*; **4.** həyata keçirmək, yerinə yetirmək, tətbiq etmək, işlətmək; **to ~ administration** idarə etmək; **to ~ control** nəzarət / idarə etmək; **to ~ function** funksiyanı yerinə yetirmək; **5.** həyəcanlandırmaq, əsəbiləşdirmək, narahat etmək, təşvişə salmaq; **to be ~d about / over *smth.*** bir şeyə görə həyəcan keçirmək / narahat olmaq; **6.** yerinə yetirmək (*tapşırıqları*)

exert [ɪgˈzəːt] *v* germək, gərginləşdirmək, güc vermək / göstərmək; **to ~ all *one's* strength** bütün gücünü qoymaq; **to ~ every effort** hər cür səy göstərmək; **to ~ influence** təsir göstərmək; **to ~ oneself** səy / cəhd etmək, çalışmaq, can yandırmaq; *He didn't exert himself much O çox da səy göstərmədi / özünə əziyyət vermədi, O özünə zəhmət vermədi*

exertion [ɪgˈzəːʃn] *n* **1.** gərginlik; **~ of memory** hafizənin / yaddaşın gərginləşməsi; *It was so hot that it seemed too much exertion even to breathe Elə isti idi ki, hətta nəfəs almaq belə çətin idi*; **2.** səy, cəhd, can yandırma; **in spite of all his ~s** onun bütün cəhdlərinə / səylərinə baxmayaraq; **3.** istifadə etmə; **~ of *one's* authority** nüfuzundan istifadə etmə

exhalation [ˌeksəˈleɪʃn] *n* **1.** nəfəs vermə / çıxarma; **2.** buxarlanma, buğlanma, çıxma (*qaz, buxar, buğ, tər, duman, sis*); **3.** buxar, buğ, duman, sis

exhale [eksˈheɪl] *v* nəfəs buraxmaq / vermək; *Breathe deeply and then exhale slowly Dərindən nəfəs al / alın və sonra nəfəsini / nəfəsinizi yavaş-yavaş burax / buraxın*

exhaust[1] [ɪgˈzɔːst] *n tex.* **1.** buraxma, buraxılma, işlənmiş qazın çıxması (*avtomobil, təyyarə və s. motorlarından*); işlənmiş qazın çıxması üçün boru (*motorlarda*); **2.** işlənmiş qazlar (*motorda*); vakuum (*qazın seyrəklik halı*) əmələ gəlməsi; **3.** intensivlik, səmərəlilik, gərginlik, vakuumun dərinliyi; **~ system** *tex.* sorucu sistem

exhaust[2] [ɪgˈzɔːst] *v* **1.** tükətmək, qurtarmaq, sərf etmək, işlədib / sərf edib qurtarmaq, bitirmək; **to ~ resources** ehtiyatları tükətmək; **to ~ a subject** mövzunu bitirmək / qurtarmaq; **to ~ a well** quyunun suyunu işlədib / çıxarıb qurtarmaq; **2.** yormaq, taqətdən / əldən salmaq, üzmək, zəiflətmək; **to ~ *one's* health** səhhətini korlamaq / pozmaq; **to ~ the soil** torpağı gücdən salmaq; **to ~ oneself** özünü çox yormaq / taqətdən salmaq; **3.** seyrəkləşdirmək, çəkmək (*nasosla havanı*); buraxmaq (*buxarı*); **4.** sərf edib / işlədib qurtarmaq (*faydalı qazıntıları*)

exhausted [ɪgˈzɔːstɪd] *adj* **1.** əldən / gücdən düşmüş, çox üzgün / yorğun; **to feel ~** əldən düşmək, yorğunluq / zəiflik hiss etmək; **to be ~** qüvvədən / haldan düşmək, üzülmək; **2.** gücdən düşmüş, münbit olmayan, məhsul verməyən (*torpaq haq.*); **3.** tükənən, qurtaran; *My patience is exhausted Səbrim tükənib*; **~ edition** satılıb qurtarmış tiraj (*kitab və s. haq.*)

exhauster [ɪgˈzɔːstə] *n tex.* **1.** ekshauster, sorucu ventilyator; **2.** aspirator (*havanı, qazı, tozu və s.-ni sormaq üçün cihaz*); **3.** tozsoran, tüstüsoran

exhausting [ɪgˈzɔːstɪŋ] *adj* yorucu, əziyyətli, üzücü, usandırıcı, çox ağır, əldən salan; **~ day** üzücü / əziyyətli gün

exhaustingly [ɪgˈzɔːstɪŋlɪ] *adv* ətraflı surətdə / olaraq, müfəssəl

exhaustion [ɪgˈzɔːʃn] *n* **1.** üzülmə, haldan / əldən düşmə, üzgünlük, çox yorğunluq, gücdən / qüvvədən düşmə (*torpaq*); **2.** qurtarma, tükənmə; **to be in a state of ~** yorğun halda / vəziyyətdə olmaq, gücdən düşmək; **3.** çıxartma, sorma; **4.** *tex.* buraxma; işlənmiş qazın çıxması (*avtomobil, təyyarə və s.-nin motorlarından*)

exhaustive [ɪgˈzɔːstɪv] *adj* **1.** ətraflı, mükəmməl, müfəssəl, əsaslı, qəti; **~ survey** müfəssəl / ətraflı şəkildə gözdən keçirmə; **~ investigation** ətraflı araşdırma / tədqiq etmə; **2.** zəifləyən, əldən düşən

exhibit[1] [ɪgˈzɪbɪt] *n* **1.** eksponat (*sərgidə, muzeydə nümayiş etdirilən şey*); **2.** göstərmə; nümayiş etdirmə, ekspozisiya; sərgi; **the British ~ at the World Fair** dünya yarmarkasında ingilis pavilyonu; **3.** *hüq.* maddi sübut / dəlil

exhibit[2] [ɪgˈzɪbɪt] *adj* sərgi; **~ hall** sərgi zalı; **~ rack** sərgi stendi / vitrini; **~s office** sərgiləri təşkil edən şöbə

exhibit[3] [ɪgˈzɪbɪt] *v* **1.** göstərmək, nümayiş etdirmək, qoymaq; **to ~ bravery** mərdlik / mətanət göstərmək; *He exhibited his ignorance O öz nadanlığını göstərdi*; **to ~ paintings / flowers** şəkilləri / gülləri nümayiş etdirmək; **to ~ goods in a shop-window** malları mağaza vitrinində göstərmək / nümayiş etdirmək; **2.** sərgidə iştirak etmək, sərgiyə qoymaq, sərgidə nümayiş etdirmək; *This artist exhibits in all art galleries Bu rəssam bütün şəkillərini şəkil qalereyalarında nümayiş etdirir*; **3.** irəli sürmək; **to ~ a charge** ittiham irəli

sürmək; **4.** *hüq.* maddi sübut təqdim etmək; **5.** *tib.* dərman vermək

exhibition [ˌeksɪˈbɪʃn] *n* **1.** sərgi, nümayiş etdirmə; **art ~** incəsənət sərgisi; **~ of flowers** gül sərgisi; **industrial ~** sənaye malları sərgisi; **2.** göstərmə; **an ~ of bad manners** tərbiyəsizlik / ədəbsizlik göstərmə; **an opportunity for the ~ of** ***one's*** **knowledge** biliyini nümayiş etdirmə imkanı; **to make an ~ of oneself** özünü pis tərəfdən göstərmək, öz nöqsanını / eybini nümayiş etdirmək; **3.** eksponat, eksponatlar; **4.** *amer.* açıq imtahan; **5.** *dip.* təqdim etmə / edilmə (*səlahiyyətləri və s.*); **6.** *hüq.* məhkəməyə təqdim etmə (*sənədləri və s.*); **7.** *tib.* dərman təyin / qəbul etmə

exhibitioner [ˌeksɪˈbɪʃnəʳ] *n* **1.** eksponent (*sərgiyə şey qoyan adam; eksponat sahibi*); **2.** təqaüdçü, stipendiya alan

exhibitor [ɪgˈzɪbɪtəʳ] *n* **1.** eksponent (*sərgiyə şey qoyan adam*); **2.** kirayə vermə hüququ almış kinoteatr sahibi

exhibitory [ɪgˈzɪbɪtərɪ] *adj* **1.** sərgi; **2.** nümayiş üçün qabaqcadan təyin edilmiş; **3.** nümunə, nümunəvi

exhilarate [ɪgˈzɪləreɪt] *v* **1.** şənləndirmək, əyləndirmək, güldürmək; **2.** canlandırmaq, ürək / cəsarət vermək, cürətləndirmək, həvəsləndirmək, ruhlandırmaq

exhilarated [ɪgˈzɪləreɪtɪd] *adj* **1.** sevincli, şad, şən, şux; **2.** qızğın, gümrah, diribaş, möhkəm, qıvraq; **3.** sərxoş, kefli

exhilarating [ɪgˈzɪləreɪtɪŋ] *adj* **1.** həvəsləndirən, ruhlandıran, canlandıran, qızışdıran, fəaliyyətiartıran; **2.** kefləndirən, başgicəlləndirən (*hava, müvəffəqiyyət və s. haq.*)

exhilaration [ɪgˌzɪləˈreɪʃn] *n* **1.** şadlıq, şənlik, sevinc, nəşə, əyləncə; **2.** keflənmə; **3.** canlanma

exhort [ɪgˈzɔːt] *v* **1.** çağırmaq; **to ~** ***smb.*** **to good deeds** bir kəsi xeyirxah işlərə çağırmaq; **2.** öyüd / nəsihət vermək, yola gətirmək, dilə tutmaq, ağıl / dərs vermək

exhortation [ˌegzɔːˈteɪʃn] *n adəb.* **1.** arzu, niyyət, məqsəd, meyl, səbəb; **2.** öyüd, nəsihət, öyüd / nəsihət vermə; **3.** *din.* moizə

exhortative [ɪgˈzɔːtətɪv] *adj* öyüdverici, nəsihətamiz, nəsihətverici; ibrətli, ibrətamiz, ibrətverici

exhorter [ɪgˈzɔːtəʳ] *n* moizəçi, vaiz, təbliğçi

exhumation [ˈekshjuːmeɪʃn] *n* ekshumasiya (*məhkəmə tibbi müayinə üçün meyitin qəbirdən çıxarılması*)

exhume [eksˈhjuːm] *v* **1.** qazıb çıxartmaq (*torpaqdan, yerdən*); meyiti qəbirdən çıxartmaq; **2.** tapmaq, əldə etmək (*məlumat və s. haq.*)

exile[1] [ˈeksaɪl] *n* **1.** sürgün, sürgün etmə / edilmə; **to send** ***smb.*** **into ~** bir kəsi sürgün etmək; bir kəsi sürgünə göndərmək; *Napoleon was sent into exile Napoleon sürgünə göndərildi; Napoleon died in exile Napoleon sürgündə öldü;* **to live in ~** sürgündə yaşamaq; **to go into ~** mühacirət etmək (*siyasi səbəbdən*); **to condemn to ~** ölkədən sürgün olunmağa məhkum etmək; **2.** sürgün edilmiş adam; mühacir

exile[2] [ˈeksaɪl] *v* sürgün etmək; sürgünə göndərmək; *He was exiled for life O ömürlük sürgün edildi*

exist [ɪgˈzɪst] *v* **1.** var / mövcud olmaq; *Water exists in milk Südün tərkibində su var; Does life exist on Mars? Marsda həyat varmı?; There exists a number of books on the subject Bu məsələyə aid bir sıra kitab var;* **2.** yaşamaq, mövcud olmaq; *We cannot exist without air Biz havasız yaşaya bilmərik; How do they exist in such conditions Bu cür şəraitdə onlar necə yaşayırlar?;* **3.** olmaq, rastlaşmaq, təsadüf etmək; *Lime exists in many soils Çox yerlərdə əhəngə təsadüf edilir*

existence [ɪgˈzɪstns] *n* **1.** var / mövcud olma, yaşama, varlıq; **the ~ of civilization** mədəniyyətin mövcudluğu; **the ~ of a fact** faktın mövcud olması; **in ~** mövcud olan, olan (*təbiətdə*); **agreements already in ~** mövcud olan razılaşmalar / sazişlər / müqavilələr; **to call into ~** yaratmaq; **2.** həyat, mövcudiyyət; *Air and water are necessary for existence Hava və su həyat üçün vacibdir;* **to lead a dangerous ~** təhlükəli həyat sürmək

exit[1] [ˈeksɪt] *n* **1.** çıxış; **no ~** çıxış yoxdur; **~ into space** kosmosa / kainata çıxış; **2.** getmə (*aktyorun səhnədən*); yox olma, itmə, ölüm; **to make** ***one's*** **~** 1) səhnədən getmək; 2) ölmək

exit[2] [ˈeksɪt] *v* **1.** getmək, çıxıb getmək; **~ Hamlet** Hamlet çıxıb gedir (*pyesdə müəllifin verdiyi izahat*); **2.** *məc.* ölmək

exogamic [ˌeksoʊˈgæmɪk] *adj biol.* ekzoqamiya, ekzoqam; ekzoqamiya gözləyən, ekzoqamiya adətlərinə riayət edən

exogamous [ekˈsɔgəməs] *adj biol.* ekzoqamiya; **~ marriage** bir tayfanın / nəslin hüdudlarından xaricdə olan nikah; ekzoqam nikah / kəbin

exogamy [ekˈsɔgəmɪ] *n* ekzoqamiya (*öz tayfasından, qohum-əqrəbasından evlənməyi qadağan edən adət*)

exonerate[1] [ɪgˈzɔnərɪt] *adj* təmizə çıxarılmış, bəraət almış / qazandırılmış, hüququ özünə qaytarılmış

exonerate[2] [ɪgˈzɔnəreɪt] *v* azad etmək (*öhdəlikdən, məsuliyyətdən və s.*); **to ~ from duties of a citizen / from a liability** vətəndaşlıq vəzifəsindən / borcundan azad etmək; **2.** *hüq.* təmizə çıxartmaq, bəraət qazandırmaq, hüququnu özünə qaytarmaq; **to ~ from blame** ittihamı götürmək, təqsirsiz hesab etmək; **to ~** ***smb.*** **charged with theft** bir kəsdən oğurluq ittihamını götürmək; **3.: to ~ oneself** təmizə çıxmaq, bəraət qazanmaq; *He exonerated himself of a greater crime O daha böyük cinayətdə özünün günahsızlığını sübut etdi*

exoneration [ɪgˌzɔnəˈreɪʃn] *n* **1.** azad etmə (*öhdəliklərdən, məsuliyyətdən və s.*); **2.** təmizə çıxartma, bəraət qazandırma, hüququnu özünə qaytarma

exotic[1] [egˈzɔtɪk] *n* **1.** *bot.* ekzotlar (*bir yer üçün səciyyəvi olmayan, lakin həmin iqlimə uyğunlaşdırılmış ağac və kol bitkiləri*), ekzotik bitkilər; **2.** qəribə, qeyri-adi (*qadın*); **3.** xarici söz (*dildə*); **4.** yadelli, əcnəbi, gəlmə

exotic[2] [egˈzɔtɪk] *adj* **1.** ekzotik; *bot.* ekzotik, yadelli, əcnəbi (*bitkilər / quşlar haq.*); **~ flowers / birds** ekzotik çiçəklər / quşlar; **2.** cəlbedici, qeyri-adi; **~ clothes** cəlbedici / qeyri-adi paltar

expand [ɪksˈpænd] *v* **1.** genişləndirmək, inkişaf etdirmək, yaymaq; *Education expands the mind Təhsil əqli inkişaf etdirir;* **to ~ cultural exchanges** mədəniyyət mübadiləsini genişləndirmək / inkişaf etdirmək; **to ~ the volume of trade** ticarətin həcmini genişləndirmək; **2.** artmaq, inkişaf etmək; *Milk production is expanding Süd məhsulu artır;* **3.** artırmaq (*miqdarı, həcmi*); qabartmaq; **to ~ a bridgehead** *hərb.* müharibə meydanını genişləndirmək; **to ~ the chest** *id.* döş qəfəsini qabartmaq; **4.** artmaq (*ölçüdə, həcmdə*); *Metals expand when they are heated Qızdırılanda metallar genişlənir;* **5.** geniş açmaq; *The breeze expanded the flag Külək bayrağı geniş açdı;* **6.** genişlənmək, çevrilmək, ... şəklinə düşmək (*genişlənərək*); *The river expanded into a lake Genişlənərək çay gölə çevrildi;* **7.** şərh / izah etmək, təfərrüatı ilə başa salmaq; müfəssəl danışmaq; **8.** ünsiyyətli / mehriban / səmimi olmaq; **9.** açmaq (*formulu, düsturu*)

expanded [ɪksˈpændɪd] *adj* **1.** geniş; **~ edition** geniş nəşr; **~ reproduction** *iqt.* geniş təkrar istehsal; **2.** *poliqr. məc.* böyük şrift

expander [ɪksˈpændəʳ] *n* **1.** genəldici (*alət*); **2.** *tex.* borunun ağzını genəldən alət

expanding [ɪksˈpændɪŋ] *adj* **1.** genişlənən, artan, böyüyən, inkişaf edən; **~ universe** *astr.* inkişaf edən kainat; **2.** açan, açılan (*qönçə və s. haq.*); **3.** genişlənən (*həcmcə*); **4.** *tex.* sıyırma, açılan (*stol və s.*)

expanse [ɪksˈpæns] *n* **1.** məkan; fəza; boş yer; sahə; **2.** uzunluq, məsafə, genişlik, açıqlıq, geniş meydan / sahə; **the ~ of heaven** səmanın / göyün genişliyi; **the broad ~ of the ocean** okeanın ucsuz-bucaqsız səthi / sahəsi; **3.** artırma, çoxaltma, böyütmə, artım, genişlənmə

expansibility [ɪksˌpænsəˈbɪlɪtɪ] *n* genişlənmə qabiliyyəti; elastiklik

expansible [ɪksˈpænsəbl] *adj* **1.** genişlənə bilən; **readily ~ by heat** qızdırılma zamanı genişlənə bilən; **2.** *məc.* hər cür məna verilə bilən

expansion [ɪksˈpænʃn] *n* **1.** artma, genişlənmə, inkişaf, yayma / yayılma; **~ of armaments** silahlanmanın genişlənməsi / yayılması; **~ in cultural exchanges** mədəni mübadilədə inkişaf; **~ of the currency** pul tədavülünün genişlənməsi; **2.** genişlətmə, darıb artırma, artma (*həcmcə*); **3.** *tex.*

genişlənmə (*istiliyin təsiri altında*); **4.** məkan; fəza; boş yer; sahə, məsafə; genişlik, geniş meydan / sahə; **the starred ~ of the skies** göyün ucsuz-bucaqsız ulduzlu sahəsi; **5.** ekspansiya, genişlənmə, yayma (*dövlətlərin yeni torpaq, müstəmləkə və bazarlar əldə etmək məqsədilə öz siyasi və iqtisadi nüfuzunu başqa dövlətlərə yaymaq üçün yeritdikləri təcavüzkar siyasət*); **territorial ~** ərazinin genişlənməsi; **6.** təfsilatı ilə ifadə etmə, şərh / izah etmə; **7.** *riyaz.* formulun / düsturun açılması

expansionist [ɪks'pænʃənɪst] *n* ekspansionist; ekspansionizm tərəfdarı

expansive [ɪks'pænsɪv] *adj* **1.** ekspansiv, həddən artıq coşğun; hisslərini gizlədə bilməyən; **~ smile** hüsn-rəğbət oyadan təbəssüm; **2.** genişlənən; genişlənə bilən; **~ materials** genişlənən / genişlənə bilən materiallar; **3.** geniş, böyük; **~ glittering lake** böyük parlayan göl; **~ intellect** böyük ağıl / zəka; **~ forehead** gen / açıq alın; **4.** təmtəraqlı (*həyat tərzi haq.*); **5.** sərbəst, istənilən kimi; **~ interpretation** sərbəst izahat / təfsir

expansiveness [ɪks'pænsɪvnɪs] *n* ekspansivlik, həddən artıq ürəyi açıqlıq

expatriate[1] [eks'pætrɪɪt] *n* vətənini tərk etmiş adam, mühacir; **American ~s in Paris** Parisdə amerikan mühacirləri

expatriate[2] [eks'pætrɪɪt] *adj* vətənindən imtina edən; vətənini tərk edən; mühacirlik edən (*başqa ölkəyə köçən*)

expatriate[3] [eks'pætrɪeɪt] *v* **1.** vətənini tərk etmək, vətənindən qovmaq / çıxartmaq; vətəndaşlıqdan məhrum etmək; vətəndən sürgün etmək; **2.** : **to ~ oneself** mühacirət etmək, başqa ölkəyə köçmək; vətəndaşlıqdan imtina etmək

expatriation [eks,pætrɪ'eɪʃn] *n* **1.** vətənini tərk etmə, könüllü və ya məcburi olaraq öz vətənindən getmə, vətəndaşlıqdan məhrum olma / etmə; vətənindən sürgün etmə / edilmə; **2.** mühacirət, vətəndaşlıqdan imtina etmə; **right of ~** vətənini tərk etmə / mühacirət hüququ; **3.** andı içməkdən imtina etmək

expect [ɪks'pekt] *v* **1.** gözləmək; *I expected you yesterday Mən səni / sizi dünən gözlədim; Don't expect me for dinner Məni nahara gözləmə / gözləməyin; We never expected this Biz bunu heç vaxt gözləmirdik*; **2.** güvənmək, arxalanmaq, ümid olmaq, bel bağlamaq; *I expect to be back on Sunday Mən bazar günü qayıtmağa ümid edirəm; I expect you to work hard Mən ümidvaram ki, sən / siz inadla işləyəcəksən / işləyəcəksiniz*; **3.** tələb etmək; *You do not expect me to do this work in a day, do you? Sən / Siz tələb etmirsən / etmirsiniz ki, mən bu işi bir gün ərzində edim, elə deyilmi?*; **4.** *d.d.* güman / fərz / zənn etmək; *I expect he'll come Zənn edirəm ki, o gələcək; The price is expected to rise higher Güman edilir ki, qiymət daha da qalxacaq; I expect you are hungry Zənn edirəm ki, sən / siz acsan / acsınız; I expect he was there Zənn / Güman edirəm ki, o orada olub*

expectable [ɪks'pektəbl] *adj* gözlənilən, mümkün olan / ola bilən

expectance [ɪks'pektns] *n* = **expectancy**

expectancy [ɪks'pektnsɪ] *n* **1.** gözləmə; **2.** ümid, təvəkkül; **3.** mümkünlük, ehtimal; **~ of hitting** *hərb.* hədəfi vurma ehtimalı

expectant [ɪks'pektnt] *adj* **1.** gözləyən; **2.** güvənən, arxalanan, ümid olan, güman edilən; **~ heir** *hüq.* güman edilən varis; **3.** gözləmə; **~ policy** gözləmə siyasəti; **~ treatment** *tib.* simptomatik müalicə; **4.** hamilə, ikicanlı, boylu; **~ woman** ikicanlı / hamilə / boylu qadın

expectation [,ekspek'teɪʃn] *n* **1.** gözləmə, intizar; ümid; **in ~ of smth.** bir şeyin intizarında; **against / contrary to ~** gözlənildiyinin əksinə olaraq; **beyond ~** gözlənildiyindən artıq; **2.** ümid, təvəkkül; **to answer / to meet / to come up to / to live up to ~(s)** ümidləri doğrultmaq; *We have great expectations of you Biz sənə / sizə böyük ümidlər bəsləyirik*; **to fall short of / not to come up to ~(s)** ümidləri doğrultmamaq; **3.** *pl* gələcək üçün planlar, varislik üçün planlar; **4.** mümkünlük, imkan, ehtimal, yəqinlik; **~ of life** ehtimal olunan orta ömür müddəti

expected [ɪks'pektɪd] *adj* təxmin / güman / ehtimaledilən, nəzərdə tutulan, gözlənilən

expectorant [eks'pektərnt] *n tib.* bəlğəm gətirən dərman

expectorate [eks'pektəreɪt] *v* hayxırmaq, hayxırıb / öskürüb tüpürmək

expectoration [eks,pektə'reɪʃn] *n* **1.** hayxırma, hayxırıb tüpürmə; **2.** bəlğəmin / hayxırığın ifrazı

expedience [ɪks'pi:djəns] *n* **1.** məqsədəuyğunluq; **on grounds of ~** məqsədəuyğunluq əsasında; **2.** əlverişlilik, faydalılıq; səmərəlilik; münasiblik; vaxtlı-vaxtında olma

expediency [ɪks'pi:djənsɪ] *n* = **expedience**

expedient[1] [ɪks'pi:djənt] *n* məqsədə çatmaq üçün üsul / hiylə / kələk / biclik / fənd

expedient[2] [ɪks'pi:djənt] *adj* **1.** məqsədəuyğun; əlverişli, səmərəli, münasib, vaxtlı-vaxtında; *It is not expedient to interfere now İndi qarışmaq / müdaxilə etmək yersizdir*; **2.** zamanın tələblərinə uyğun olan; çevik (*gediş, addım və s. haq.*)

expedition [,ekspɪ'dɪʃn] *n* **1.** ekspedisiya; **an ~ to the North Pole** Şimal qütbünə ekspedisiya; **2.** yürüş; səfər, hücum; **a hunting ~** ova getmə; **a fishing ~** balıq ovuna getmə; **3.** göndərmə, yollanılma, yollama (*qoşun, mal, əmtəə və s.*)

expel [ɪks'pel] *v* **1.** qovmaq, çıxartmaq; xaric etmək; **to ~ a student from college** tələbəni kollecdən xaric etmək / çıxartmaq; **2.** *hüq.* sürgün etmək; **3.** itələyib / vurub çıxartmaq, tullamaq; **to ~ the enemy from his trenches** düşməni səngərindən vurub çıxartmaq; **4.** *mex.* buraxmaq; **to ~ smoke** tüstü buraxmaq

expend [ɪks'pend] *v* **1.** **(on, upon)** xərcləmək; **to ~ money on smth.** bir şeyə pul xərcləmək; **to ~ $1.000.000 upon a project** layihəyə / proyektə 1.000.000 dollar xərcləmək; **2.** sərf etmək (*vaxt, qüvvə və s.*); **to ~ blood** qan axıtmaq; **3.** sərf edib qurtarmaq, istifadə etmək (*axıra qədər*); *Having expended their arrows, they drew their swords Ox ehtiyatları qurtardıqdan sonra onlar qılınclarını çıxartdılar*; **to ~ itself** xərclənmək, sərf olunmaq, tükənmək, işlənib qurtarmaq

expendable [ɪks'pendəbl] *adj* **1.** istifadə olunan, xərc edilən, xərclənən; **~ property** xərclənən mülk / əmlak / mal / var; **2.** qayıtmaz, qaytarılmaz, qaytarıla bilməyən; **to be ~** bərpa edilməsi mümkün olmayan

expenditure [ɪks'pendɪtʃə'] *n* **1.** xərc, xərclənmə, xərc etmə, işlətmə, sərf etmə (*vəsait, material, qüvvə*); **to meet ~s** xərci təmin etmək; *A car can be a considerable expenditure Maşın saxlamaq olduqca böyük xərc tələb edə bilər*; **2.** xərc, xərclər; **receipts and ~s** mədaxil və məxaric; **~ on armaments** silahlanma üçün xərclər

expense [ɪks'pens] *n* **1.** xərc, xərcləmə, sərf etmə; **to go to ~** xərcə düşmək, pulları xərcləmək; **to go to the ~ of smth.** bir şeyə vəsait / pul ayırmaq; **2.** *məc.* hesab, qiymət; **at our ~** bizim hesabımıza; **at the ~ of one's life** həyatı bahasına / hesabına; **to profit at the ~ of another** başqasının hesabına qazanc əldə etmək; **3.** *pl* xərclər; **incidental travelling ~s** təsadüfi yol xərcləri; **law / legal ~s** məhkəmə xərcləri; **~s of production** istehsal xərcləri

expensive [ɪks'pensɪv] *adj* **1.** baha, bahalı, baha qiymətli; **~ clothes** baha / baha qiymətli paltar; **~ furs** qiymətli xəzlər; **~ education** baha başa gələn təhsil; **2.** israfçıl, bədxərc; **~ man** israfçıl / bədxərc adam; *He has an expensive wife Onun israfçıl / bədxərc arvadı var*; **3.** **(of)** həddən artıq xərc tələb edən; **~ of time** həddən artıq çox vaxt tələb edən

experience[1] [ɪks'pɪərɪəns] *n* **1.** təcrübə, həyat təcrübəsi; **to know by / from ~** təcrübədən bilmək; **to speak from ~** şəxsi təcrübəsi əsasında danışmaq; **2.** təcrübəçilik, təcrübə, səriştə; **a man of ~** təcrübəli / səriştəli adam; **3.** iş təcrübəsi, staj; **~ in teaching** müəllimlik stajı / təcrübəsi; **4.** hadisə, qəziyyə, əhvalat, macəra, sərgüzəşt; **alarming ~s** təhlükəli hadisələr; **strange / interesting / unpleasant ~** qəribə / maraqlı / xoşagəlməz hadisə; **5.** təəssürat; **childhood ~s** uşaqlıq təəssüratları; *Tell us about your experiences in Africa Afrika təəssüratlarını / təəssüratlarınız haqqında bizə danış / danışın*

experience[2] [ɪks'pɪərɪəns] *v* **1.** sınamaq, yoxlamaq, sınaqdan keçirmək, təcrübə-

dən çıxartmaq; **2.** hiss etmək, görmək, başına gəlmək, acısını dadmaq / çəkmək, çəkmək, keçirmək; **to ~ pain** ağrı hiss etmək; **to ~ joy** sevinc hissi keçirmək; **to ~ grief** qəm çəkmək;

◊ **to ~ religion** yeni din qəbul etmək

experienced [ıks'pıərıənst] *adj* **1.** təcrübəli, bilən, bilikli, bələd, məlumatlı, xəbərdar, işbilən, səriştəli; **2.** ixtisaslı; stajlı

experiment[1] [ıks'perımənt] *n* **1.** təcrübə, eksperiment, elmi təcrübə; **as an ~** eksperiment olaraq; **an ~ in chemistry / biology** kimya / biologiya sahəsində təcrübə; **2.** təcrübə aparma / qoyma; **to make / to carry out an ~** təcrübə aparmaq / qoymaq; **to prove** ***smth.*** **by ~** bir şeyi eksperiment vasitəsilə sübut etmək

experiment[2] [ıks'perıment] *v* **1.** təcrübədən keçirmək, eksperiment aparmaq; **to ~ on guinea-pigs** hind donuzları üzərində təcrübə aparmaq; **to ~ with teaching methods** tədris metodikası sahəsində eksperiment aparmaq; **2.** *arx.* sınaqdan keçirmək, təcrübədən çıxarmaq

experimental [eks,perı'mentl] *adj* **1.** eksperimental, təcrübi, təcrübə; **~ physics / chemistry** təcrübi fizika / kimya; **~ farm** təcrübə təsərrüfatı / ferması; **~ plot** təcrübə sahəsi; **~ station** təcrübə stansiyası; **2.** nümunə, nümunəli, nümunə üçün, sınaq üçün edilən; **~ service** təcrübəvi / təcrübi istismar

experimentalism [eks,perı'mentəlızm] *n* **1.** *fəls.* empirizm; **2.** təcrübə etmə; təcrübə qoyma, təcrübəçilik

experimentalist [eks,perı'mentəlıst] *n* eksperimentator (*təcrübəçi, elmi təcrübə aparan mütəxəssis*)

experimentally [eks,perı'mentəlı] *adv* təcrübə yolu ilə; təcrübənin köməyi ilə, təcrübə əsasında; əməli olaraq

experimentation [eks,perımen'teıʃ(ə)n] *n* təcrübə etmə / qoyma

expert[1] ['ekspɜ:t] *n* **1.** mütəxəssis; **chemical ~** kimyaçı mütəxəssis; **2.** yaxşı bilən / tanıyan, bələd, ekspert (*bir məsələ haqqında qəti fikir söyləyən mütəxəssis*); **3.** *amer. hərb.* əla atıcı, birinci dərəcəli atıcı

expert[2] ['ekspɜ:t] *adj* **1.** təcrübəli, bilən, bilikli, bələd, məlumatlı, xəbərdar, işdən başı çıxan, səriştəli; yüksək ixtisaslı; **~ accountant** yüksək ixtisaslı mühasib; **~ rifleman** *amer. hərb.* əla atıcı, birinci dərəcəli atıcı; **~ in / at driving a motor-car** təcrübəli avtomobil sürücüsü; **2.** mütəxəssis, ekspert; **~ opinion** mütəxəssis / ekspert rəyi

expertise [,ekspɜ:'ti:z] *n fr* **1.** bilik, səriştə, bacarıq; erudisiya (*hər hansı bir sahədə dərin bilik, geniş məlumat*); **2.** ekspertiza (*bir qərara gəlmək üçün hər hansı bir məsələnin mütəxəssislər tərəfindən öyrənilməsi*), mütəxəssislərin rəyi; **3.** cəldlik, diribaşlıq, çeviklik, məharət; **a clever piece of ~** məharətli / ağıllı gediş

expiration [,ekspaıə'reıʃ(ə)n] *n* **1.** nəfəs vermə / çıxarma; **2.** başa çatma, qurtarma; **3.** *fon.* ekspirasiya (*ağ ciyərdən havanı buraxma*), nəfəs vermə

expire [ıks'paıə*] *v* **1.** nəfəs vermək, canı çıxmaq, ölmək; *He expired his last breath O öldü;* **2.** qurtarmaq, ötmək, keçmək, bitmək (*vaxt haq.*); *The terms of five judges shall expire at the end of three years Beş hakimin səlahiyyət vaxtı üç ildən sonra qurtaracaq;* **3.** qüvvəsini itirmək (*qanun və s. haq.*)

expiry [ıks'paıərı] *n* **1.** *hüq.* ötmə, keçmə, bitmə, qurtarma (*vaxt*); **~ of a contract** müqavilənin vaxtının qurtarması; **2.** *arx.* ölüm, vəfat

explain [ıks'pleın] *v* **1.** izah etmək, anlatmaq, başa salmaq; **to ~ the meaning of a word** sözün mənasını izah etmək; *Explain this problem to me Bu məsələni mənə izah et / edin;* **2.** təmizə çıxmaq, bəraət qazanmaq, izahat vermək; *He explained that he had been delayed by the rain O, izahat verdi ki, yağışa görə ləngiyib / gecikib; When he has done wrong, he never explains O, düzgün hərəkət etməyəndə heç vaxt özünə bəraət qazandırmır;* **to ~ oneself** öz davranışı haqqında izahat vermək;

◊ **to ~ away** səthi izahatla canını qurtarmaq; boyun qaçırmaq, bəhanə etmək / gətirmək; *It will be difficult to explain away this error Bu səhvi izah etmək çətin olacaq*

explainable [ıks'pleınəbl] *adj* izah edilə / başa salına bilən

explanation [,eksplə'neıʃ(ə)n] *n* **1.** izah, izahat, izah etmə; anlatma, başa salma; aydınlaşdırma, aydınlaşdırılma, şərh; **the ~ of difficulties** çətinliklərin izahı; **after repeated ~s** dəfələrlə izah etdikdən sonra; **2.** söhbət, danışıq, razılaşma; *They had an explanation Onlar razılaşdılar;* **3.** bəraət, əsas; **in ~ of his conduct** öz davranışına bəraət üçün; **legal ~** hüquqi əsas; **satisfactory ~** kifayətləndirici / qənaətbəxş izahat

explanative [ıks'plænətıv] *adj* izahedici, izahat

explanatory [ıks'plænətrı] *adj* izahedici, izahat; aydınlaşdırıcı, şərhedici; **~ notes at the back of a book** kitabın sonunda izahlı qeydlər; **~ guide card** soraq / arayış kartoçkası (*kataloqda*)

explicable ['eksplıkəbl] *adj* izah edilə / başa salına bilən, anlaşıla bilən

explicate ['eksplıkeıt] *v* izah etmək, başa salmaq, anlatmaq

explication [,ekspli'keıʃ(ə)n] *n* izah, izahat, izah etmə / edilmə, anlatma, anladılma; başa salma / salınma; şərh, təfsir, interpretasiya

explicit [ıks'plısıt] *adj* **1.** aydın, açıq, müfəssəl, ətraflı; tamamilə aşkar / aydın, açıq-aşkar; **~ consent** açıq-aşkar razılıq; **2.** səmimi, ürəyiaçıq

explicitly [ıks'plısıtlı] *adj* aydın, aşkar, aşkarcasına, dürüst, düz, açıq, açıqcasına, açıq-açığına, düz-düzünə; *It was explicitly stated that… Açıq-açığına deyildi ki…*

explode [ıks'ploud] *v* **1.** partlatmaq; **to ~ a mine** mina partlatmaq; **2.** partlamaq; *A bomb exploded Bomba partladı;* **3.** dağıtmaq, yıxmaq, uçurtmaq, xarab / viran etmək; ifşa etmək; təkzib etmək; **to ~ a lie** yalanı ifşa etmək; **to ~ fallacy / a superstition** yanlış fikri / mövhumatı ifşa etmək; **to ~ a theory** nəzəriyyəni təkzib etmək; **4.** çiçək açmaq (*gül haq.*)

exploded [ıks'ploudıd] *adj* **1.** partladılmış, dağıdılmış; uçmuş, partlamış, uçurdulmuş; **~ custom** *məc.* köhnəlmiş / dövrü keçmiş adət; **2.** söküülmüş vəziyyətdə; **~ view** sökülmüş vəziyyətdə mexanizmin təsviri

exploit [ıks'ploıt] *v* **1.** istismar etmək; **to ~ the poor** kasıbları istismar etmək; **to ~ oil reserves** neft ehtiyatlarını istismar etmək; **2.** istifadə / sui-istifadə etmək; **to ~ solar energy** günəş enerjisindən istifadə etmək; **to ~** ***smb.'s*** **kindness** bir kəsin mehribanlığından sui-istifadə etmək; **3.** *amer.* reklam vasitəsilə elan etmək, çıxartmaq; **to ~ product** malı / əmtəəni bazara çıxartmaq; bir şeyə tələbat yaratmaq

exploitation [,eksploı'teıʃ(ə)n] *n* **1.** istismar; **the ~ of cheap labour** ucuz əməyin istismarı; **2.** istifadə etmə (*öz xeyri üçün*); **3.** işlədilmə, istismar etmə (*yataq haq.*); **full ~ of all wells** neft quyularının tam istismarı / istifadəsi

exploiter [ıks'ploıtə*] *n* istismarçı

exploration [,eksplɔ:'reıʃ(ə)n] *n* **1.** araşdırma, araşdırılma, öyrənmə, öyrənilmə, tədqiq etmə / edilmə; tədqiqat (*coğrafi və s.*); **cosmic / outer space ~** kosmosun / kainatın öyrənilməsi / tədqiq edilməsi; **2.** *geol.* kəşfiyyat, axtarış (*yataq haq.*); kəşfiyyat işləri; **3.** *tib.* müayinə, müayinə etmə / edilmə, yoxlama

exploratory [eks'plɔ:rətrı] *adj* **1.** tədqiqat, axtarış; **to drill an ~ well** axtarış / kəşfiyyat quyusu qazmaq; **2.** nümunə üçün; **~ puncture** *tib.* nümunə üçün deşmə

explore [ıks'plɔ:*] *n* **1.** tədqiq etmək, öyrənmək; **to ~ the Antarctica / outer space** Antarktidanı / kosmosu / kainatı tədqiq etmək / öyrənmək; **2.** araşdırmaq, kəşfiyyat aparmaq, üzə çıxartmaq; **to ~ possibilities of reaching an agreement** razılığa gəlmə imkanlarını araşdırmaq; **to ~ the economic conditions of the period** dövrün iqtisadi şərtlərini / şəraitini araşdırmaq; **3.** *geol.* öyrənmək, kəşfiyyat aparmaq, axtarmaq; **to ~ for oil** neft kəşfiyyatı aparmaq; **4.** *tib.* müayinə etmək; *The patient was explored Xəstə müayinə olundu / edildi*

explored [ıks'plɔ:d] *adj* öyrənilmiş, tədqiq edilmiş, araşdırılmış; **~ reserve** öyrənilmiş / tədqiq edilmiş ehtiyat

explorer [ıks'plɔ:rə*] *n* **1.** tədqiqatçı; **2.** *tib.* zond (*orqanizmin daxilini tədqiq etmək üçün cihaz*)

explosion [ɪksˈplouʒn] *n* **1.** partlayış; partlama, püskürmə; **volcanic ~** vulkan püskürməsi; **2.** qəhqəhə, qəzəb səsi; **3.** sürətli inkişaf; **cultural / culture ~** mədəniyyətin sürətli inkişafı / tərəqqisi; **population ~, ~ of population** əhalinin sürətli artımı (*ölkədə*); **4.** *tex.* partlayış, partlama (*avtomobildə işlənmiş qaz xaric olarkən çıxartdığı səs*)

explosive[1] [ɪksˈplousɪv] *n* partlayıcı maddə; **permissible ~** təhlükəsiz partlayıcı maddə

explosive[2] [ɪksˈplousɪv] *adj* **1.** partlayıcı; **~ substance** partlayıcı maddə; **~ force** partlayıcı qüvvə; **2.** sürətli; **the ~ increase of population** əhalinin sürətli artımı; **3.** hirsli, tez özündən çıxan, hövsələsiz, özünü saxlaya bilməyən (*insan, xarakter haq.*)

explosiveness [ɪksˈplousɪvnɪs] *n* partlama qabiliyyəti

export[1] [ˈekspɔ:t] *n* aparılma, aparma, daşınma, daşıma (*minikdə*); ixracat, ixrac, eksport (*xarici ölkələrə mal göndərilməsi*), ixrac etmə / edilmə; **articles of ~** xarici ölkələrə göndərilə bilən şeylər

export[2] [eksˈpɔ:t] *v* ixrac etmək, xaricə göndərmək (*mal və s.*)

exporter [eksˈpɔ:tə] *n* xarici ölkələrə mal göndərən, eksportçu

expose [ɪksˈpouz] *v* **1.** qoymaq; təsirinə məruz qalmaq (*günəşin, pis havanın və s.*); **to be ~d to rain** yağışa düşmək; **2.** düçar etmək / olmaq; **to ~ to unnecessary risks** lüzumsuz risklərə düçar etmək; **to be ~d to ridicule** gülünc obyektinə çevrilmək / düçar olmaq; **to ~ to radiation** şüalanmaya düçar etmək / məruz qoymaq, şüalanma təhlükəsi yaratmaq (*bir kəs üçün*); **to be ~d (to)** görüşmək, rastlaşmaq, təsadüf etmək, birdən / gözlənilmədən rast gəlmək; **3.** açmaq, üstünü açmaq (*sirrin və s.*), ifşa etmək; **to ~ deception / a plot** yalanın / qəsdin üstünü açmaq; **4.** göstərmək, nümayiş etdirmək; **to ~ goods for sale** malı satış üçün nümayiş etdirmək; **to ~ *one's* ignorance** avamlığını nümayiş etdirmək; **to ~ oneself** eybini / cinsi orqanlarını göstərmək; **5.** başlı-başına buraxmaq / qoymaq; **to ~ a child** uşağı başlı-başına qoymaq / buraxmaq

exposed [ɪksˈpouzd] *adj* **1.** açılmış; açıq, çılpaq, ifşa edilmiş; **2.** *məc.* aydın, aşkar; **3.** *hərb.* nəzarət üçün açıq; **4.** *tex.* müdafiə olunmayan (*çəpərlə*); təsirinə məruz qalan (*yanğının, korroziyanın və s.*); **~ wall** bayır divar

exposition [ˌekspoˈzɪʃn] *n* **1.** izah, şərh, təfsir, izah / şərh etmə; başa salma; təsvir, təsvir etmə / edilmə; **2.** sərgi, göstərmə, nümayiş, nümayiş etdirmə

express[1] [ɪksˈpres] *n* **1.** *d.y.* ekspress (*sürətli qatar, gəmi və s.*); **2.** xidmətçi, kuryer (*1) idarələrdə kağız paylayan işçi, 2) təcili tapşırıqlar üçün göndərilən xidmətçi*); **3.** *hərb.* kağızpaylayan əsgər; **4.** təcili məktub; poçtla təcili göndəriş; **5.** nəqliyyat kontoru

express[2] [ɪksˈpres] *adj* **1.** müəyyən, qəti, açıq, aydın, aşkar; dəqiq ifadə edilmiş; tamamilə aşkar / aydın; **~ command** dəqiq / aydın əmr; **~ wish** aydın ifadə olunan arzu; **~ assent** açıq ifadə olunan razılıq; **2.** dürüst, doğru, düzgün, dəqiq; **~ image of a person** bir kəsin dəqiq surəti; **3.** xüsusi, məxsus; qəsdən edilmiş; *He came with this express purpose O, xüsusi olaraq bu məqsədlə gəlib*; **4.** təcili, tələsik, sürətli, tez, fövqəladə; **~ delivery** təcili çatdırma; **~ train** ekspress / sürətli qatar, sürət qatarı

express[3] [ɪksˈpres] *v* **1.** ifadə etmək; **to ~ *one's* opinion** öz fikrini ifadə etmək; *I can't express to you how grateful I am Sənə / Sizə necə minnətdar olduğumu ifadə edə bilmirəm*; **2.** əks etmək / etdirmək, göstərmək, bildirmək; *His face expressed sorrow Onun üzü qəm / qüssə ifadə edirdi*; **to ~ oneself** öz fikrini bildirmək; **to ~ oneself on *smth.*** bir şey haqqında öz fikrini bildirmək; **to ~ oneself in English** fikrini ingiliscə ifadə etmək; **3.** təsvir etmək, təcəssüm / əks etdirmək, simvollarla göstərmək; **4.** kuryer ilə göndərmək; **5.** *amer.* nəqliyyat kontoru vasitəsilə göndərmək; **6.** sürətli qatarla / sürət qatarı ilə getmək; **7.** sıxmaq; **to ~ the juice from an apple, to ~ an apple** almanı sıxıb şirəsini çıxartmaq

express[4] [ɪksˈpres] *adv* təcili surətdə / olaraq, tələsik, çox tələsik; **to send *smth.* ~** bir şeyi təcili olaraq göndərmək; **to travel ~** sürətli qatarda / sürət qatarı ilə səyahət etmək

express highway [ɪksˈpresˈhaɪweɪ] *n* avtostrada (*ikitərəfli avtomobil yolu*)

expressible [ɪksˈpresəbl] *adj* ifadə olunan / oluna bilən

expression [ɪksˈpreʃn] *n* **1.** ifadə etmə (*bir şeyi*); **beyond ~** sözlə deyilə / ifadə edilə bilməyən; **to give ~** ifadə etmək; **to find ~** ifadəsini tapmaq; *His talent found expression in the plastic art Onun istedadı heykəltəraşlıqda öz ifadəsini tapdı*; **2.** ifadə (*üzün, gözün və s.*); *There was a quizzical expression on his face Onun üzündə tülkülük ifadəsi vardı, Onun sifətindən tülkülük yağırdı*; **3.** ifadə; fraza, ibarə; **colloquial / literary ~** danışıq dilində / ədəbi dildə işlənən ifadə; **4.** mənalılıq, ifadəlilik, təsirlilik, səlislik; ifadə qüvvəti; **to read with ~** ifadəli / təsirli oxumaq

expressionless [ɪksˈpreʃnlɪs] *adj* ifadəsiz, ifadə cəhətdən zəif; heç bir şey ifadə etməyən; **an ~ face / voice** ifadəsiz sifət / səs

expressive [ɪksˈpresɪv] *adj* **1.** ekspressiv, mənalı, ifadəli, təsirli; **~ function of language** dilin ekspressiv funksiyası; **~ voice** təsirli səs; **~ face** ifadəli / mənalı sifət; **~ smile** mənalı təbəssüm; **2.** emosional, həyəcanlı; **~ means of language** dilin emosional ifadə vasitələri; **3.** ifadə edən, ifadəyə xidmət edən; **a look ~ of hope / despair** ümid / ümidsizlik ifadə edən baxış

expressively [ɪksˈpresɪvlɪ] *adv* mənalı, ifadəli, təsirli, mənalı-mənalı, təsirli tərzdə

expressman [ɪksˈpresmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) **1.** *amer.* kuryer, ayaqçı; **2.** nəqliyyat idarəsinin qulluqçusu

expropriate [eksˈprouprieɪt] *v* **1.** qəsb etmək, əlindən almaq, mülkiyyətdən məhrum etmək; **2.** müsadirə / zəbt etmək, almaq (*zorla: ictimai ehtiyacı ödəmək üçün*); **3.** *hüq.* bir kəsi mülkiyyət hüququndan məhrum etmək

expropriation [eks,prouprɪˈeɪʃn] *n* **1.** qəsb etmə, əlindən alma, mülkiyyətdən məhrum etmə; **2.** müsadirə / zəbt etmə, alma (*zorla: ictimai ehtiyacları ödəmək üçün*); **3.** *hüq.* bir kəsi mülkiyyət hüququndan məhrum etmə

expulsion [ɪksˈpʌlʃn] *n* **1.** qovma, qovulma; sürgün etmə / edilmə; çıxarma, çıxarılma (*məktəbdən, klubdan və s.*); azad etmə / edilmə, kənar etmə / edilmə, çıxartma, çıxardılma (*nalayiq hərəkətlərinə və s. görə*); **2.** *hüq.* sürgün, sürgün etmə / edilmə; **3.** *tex.* çıxma, çıxartma; **~ of gases** işlənmiş qazın çıxması

exquisite [ˈekskwɪzɪt] *adj* **1.** gözəl, zərif, incə, nəfis, nazik; qəşəng; **~ beauty** zərif gözəllik; **~ lace** zərif / incə krujeva / tor; **~ poetry** zərif / incə poeziya; **~ taste** incə zövq; **~ workmanship** zərif / incə iş; **2.** iti, kəskin, şiddətli, bərk, ağır; **~ pain** kəskin / şiddətli ağrı; **3.** kamil, mükəmməl, əla; **an ~ ear for music** musiqini əla / düzgün qavrama qabiliyyəti; **~ gentleman** əsl / həqiqi centlmen

exquisiteness [ˈekskwɪzɪtnɪs] *n* **1.** incəlik, zəriflik, gözəllik, qəşənglik; **2.** hissin incəliyi / zərifliyi

ex-service [ˈeksˈsə:vɪs] *adj* hərbi qüvvələrdə xidmət etmiş

ex-serviceman [ˈeksˈsə:vɪsmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) **1.** keçmiş / sabiq hərbi qulluqçu; **2.** müharibə veteranı, keçmiş cəbhəçi; **an organization for ex-servicemen** müharibə veteranlarının təşkilatı

extend [ɪksˈtend] *v* **1.** uzatmaq, çəkmək, dartmaq; *The girl extended both her hands to him Qız hər iki əlini ona uzatdı*; **to ~ a rope** kəndiri / kanatı dartmaq; **2.** uzanmaq; *The garden extends as far as the river Bağ çaya qədər uzanır; The road extends hundred miles Yol yüz mil uzanır*; **3.** genişləndirmək, artırmaq; **to ~ a school building** məktəb binasını genişləndirmək; **to ~ the city boundaries** şəhərin sərhədlərini genişləndirmək; **4.** artırmaq, yaymaq; **to ~ power / influence** hakimiyyəti / nüfuzu artırmaq; **5.** uzatmaq (*vaxtı*); **to ~ a visit** səfərin vaxtını uzatmaq; **6.** vermək (*borc, kredit*); **to ~ special privilege to *smb.*** bir kəsə xüsusi imtiyaz vermək; **6.** ifadə etmək

(*hüsn-rəğbət və s.*); göstərmək, yetirmək (*diqqət*); **to ~ a welcome** səmimiyyətlə qarşılamaq, səmimilik göstərmək; 7. *tex.* uzatmaq, calamaq; calayıb uzatmaq; artırmaq (*borunu, kəməri, kabeli*);
◊ **~ shorthand notes** stenoqramın / stenoqrafik yazının şifrini açmaq

extended [ıks'tendıd] *adj* **1.** uzadılmış; çəkilmiş, uzanmış; dartılmış, gərilmiş; **2.** uzunsürən, uzunmüddətli, uzun-uzadı; **his ~ remarks** onun uzun-uzadı çıxışı; **~ storage** uzunmüddətli saxlanma / saxlanılma; **3.** geniş; **in an ~ sense** geniş mənada; **~ sentence** geniş cümlə; **4.** uzadılmış, artırılmış (*müddət, vaxt*); **~ warranty** təminatın uzadılmış müddəti

extensible [ıks'tensəbl] *adj* uzadıla bilən; **an ~ ladder** uzadıla bilən nərdivan; **~ credit** uzadıla bilən kredit

extension [ıks'tenʃn] *n* **1.** çəkmə, çəkilmə, uzatma, uzanma, dartma, dartılma, genəlmə, genəltmə; **2.** uzunluq, sahə, ölçü (*boy, uzunluq, en haq.*); **3.** genişlənmə, genişləndirmə, genişləndirilmə; uzatma, uzadılma; **~ of a railway** dəmiryol xətlərinin uzadılması; **4.** yayma, yayılma; artma, genişlənmə; **~ of useful knowledge** faydalı biliyin genişlənməsi; **the ~ of influence** təsirin / nüfuzun artması; **5.** uzadılma (*müddət, vaxt haq.*), təxirə salma / salınma; **6.** sonradan əlavə edilmiş tikili; **a house with two ~s** iki əlavə tikilisi olan ev; 7. **University Extension** universitetin nəzdində kurslar; axşam fakültəsi; **8.** vermə (*kredit, yardım*); **9.** göstərmə (*xidmət, qonaqpərəstlik və s.*)

extensive [ıks'tensıv] *adj* geniş, böyük, iri; **~ plantations** geniş / böyük plantasiyalar; **~ knowledge** geniş bilik; **~ front** *hərb.* geniş cəbhə; **~ repairs** iri təmir

extent [ıks'tent] *n* **1.** uzunluq; məsafə, sahə, ölçü; **~ of front** *hərb.* cəbhənin uzunluğu; *We were able to see the full extent of the park Biz parkın bütün sahəsini görə bildik*; **2.** genişlik, həcm, sərhəd, hədd, hüdud; *I was amazed at the extent of his knowledge Mən onun biliyinin genişliyinə valeh oldum*; **3.** dərəcə, ölçü, həcm, əndazə; **to a great ~** böyük ölçüdə / həcmdə, əhəmiyyətli dərəcədə; **to a certain ~** müəyyən dərəcədə; **to some ~** qismən, müəyyən dərəcəyə qədər; **4.** ölçü, əndazə, böyüklük; **a serpent of huge ~** çox yekə ilan; **~ of error** səhvin böyüklüyü

extenuate [eks'tenjueıt] *v* **1.** zəifətmək, azaltmaq, yumşaltmaq (*günahı*), yüngülləşdirmək (*təqsiri*); **2.** bəraət qazandırmaq, üzürlü hesab edilmək; *Nothing can extenuate his wrong-doing Onun yaramaz hərəkətinə heç nə bəraət qazandıra bilməz*; **3.** bəhanə tapmağa səy etmək

extenuating [eks'tenjueıtıŋ] *adj* yumşaldan, yüngülləşdirən, azaldan; *hüq.* **~ circumstances** təqsiri yüngülləşdirən şəraitlər

extenuation [eks,tenju'eıʃn] *n* **1.** bağışlama, günahından / təqsirindən / suçundan keçmə, əfv etmə; **2.** yorulma, üzülmə, haldan / əldən düşmə, üzgünlük, yorğunluq; arıqlama, zəifləmə

extenuative [eks'tenjuətıv] *adj* yüngülləşdirən (*təqsiri*)

extenuatory [eks'tenjuətrı] *adj* yüngülləşdirən (*təqsiri, suçu*), zəiflədən (*ağrını*)

exterior[1] [eks'tıərıə'] *n* görünüş, görkəm, zahiri görünüş / görkəm; **nice / engaging / rough ~** xoş / cazibədar / kobud görkəm; **house with imposing ~** əzəmətli fasadlı ev; *You mustn't judge people by their exteriors Adamlar haqqında onların xarici görkəminə görə mühakimə yürütmək olmaz*

exterior[2] [eks'tıərıə'] *adj* **1.** xarici, zahiri, üzdən, bayır, səthi; **the ~ features of a building** binanın xarici / bayır görünüşü; **~ angle** *riyaz.* xarici bucaq; **~ guard** *hərb.* bayır gözətçisi / keşikçisi; **~ shooting** *kino.* açıq havada çəkilən (*şəkil*); **2.** özgə, yad, kənar; **without ~ help** kənar kömək olmadan; **3.** xarici; **~ policy** xarici siyasət

exterminate [eks'tə:mıneıt] *v* **1.** məhv / tələf etmək, qırmaq, yoxa çıxartmaq; **to ~ rats** siçovulları məhv etmək / qırmaq; **2.** kökünü kəsmək; **to ~ heresy** bidyətin kökünü kəsmək

extermination [eks,tə:mı'neıʃn] *n* **1.** məhv etmə / edilmə; yox etmə / edilmə; qırma, qırıb qurtarma, tələf etmə; **2.** dezinfeksiya (*zərərli həşəratın məhv edilməsi*); **3.** deratizasiya (*siçan, siçovul və s. həşəratın kimyəvi vasitələrlə qırılması*)

external[1] [eks'tə:nl] *n* **1.** xaric, bayır, bayır tərəf; **2.** *pl* zahir, süni, yalançı; **~s of religion** dinin süniliyi; **3** *pl* zahiri görünüş, görkəm; **to judge things and people by ~s** şeylər və adamlar haqqında xarici görkəminə görə mühakimə yürütmək

external[2] [eks'tə:nl] *adj* **1.** zahiri, xarici, bayır, üzdən; **the ~ walls of the building** binanın xarici / bayır divarları; **~ angle** *riyaz.* xarici bucaq; **~ action** xarici təsir; **for ~ use only** ancaq xarici istifadə üçün; **~ cause** *tib.* xarici səbəb (*xəstəlik haq.*); **~ appearance** xarici görkəm; **~ attack** xaricdən hücum / həmlə; **~ force** xarici qüvvə; **~ loan / trade** xarici borc / ticarət; **~ relations** xarici əlaqələr; **~ affairs** xarici işlər; **2.** özgə, yad, kənar, bu məsələyə aid olmayan; **~ consideration** kənar fikirlər / mülahizələr; **3.** üzdən, zahiri, süni, yalançı; **~ politeness** süni / yalançı nəzakət

externally [eks'tə:nəlı] *adv* **1.** xaricdən, zahirdən, zahirən, üzdən; **~ secreting gland** xarici sekresiya vəziləri; **2.** bayırdan, xaricdən, kənardan, qıraqdan, üzdən

extinct [ıks'tıŋkt] *adj* **1.** sönmüş, sönük, ölgün; **~ volcano** sönmüş vulkan; **2.** yox olmuş, qırılmış; nəsli kəsilmiş, qırılıb qurtarmış (*tayfa, heyvan növləri və s. haq.*); **~ animals** yox olmuş heyvanlar; **3.** istifadədən çıxmış (*söz, adət və s. haq.*)

extinction [ıks'tıŋkʃn] *n* **1.** söndürmə / sönmə (*odu, alovu, vulkanı və s.*); **2.** aradan qaldırma (*düşmənçiliyi*); **3.** yox olma, qırılma (*tayfa, heyvan növü haq.*); **4.** ölüb getmə, aradan qalxma, silinmə (*yer üzündən*); **~ of a meteor** meteorun yox olması / itməsi; **5.** sönmə (*əhəng haq.*)

extinguish [ıks'tıŋgwıʃ] *v* **1.** söndürmək; **2.** məhv / yox / tələf etmək, qırmaq, yoxa çıxarmaq; **3.** öldürmək, boğmaq (*ümidi, sevgini*); **to ~ all memory thereof** bu haqda hər cür xatirəni yox etmək; **4.** söndürmək, pozmaq (*sevinci*); boğmaq (*ehtirası*); **5.** ödəmək (*borcu*); **6.** *hüq.* ləğv etmək (*sənədi*)

extinguished [ıks'tıŋgwıʃt] *adj* **1.** sönmüş, yox / qeyb olmuş; **~ volcano** sönmüş vulkan; **waterfall** yox / qeyb olmuş şəlalə; **2.** ödənilmiş (*borc*)

extinguisher [ıks'tıŋgwıʃə'] *n tex.* odsöndürən, yanğınsöndürən (*həm də* **fire ~**)

extort [ıks'tɔ:t] *v* **1.** qoparmaq, almaq, məcbur etmək, öyrənmək (*hədələməklə*); **to ~ a confession** etiraf etməyə məcbur etmək; **to ~ a promise from** *smb.* bir kəsi söz verməyə məcbur etmək; **to ~ taxes** vergini zorla almaq; **to ~ a secret** sirri öyrənmək; **2.** zorla / hədələməklə almaq / qoparmaq (*pulu, malı, varı və s.*)

extortion [ıks'tɔ:ʃn] *n* **1.** zorakılıq, şantaj; zorla / hədələməklə / fırıldaqla alma / qoparma (*pul və s.*); **to obtain money by ~** zorla / hədə-qorxu ilə pul qoparmaq; **2.** alma, bilmə, öyrənmə (*sirr, söz*)

extortive [ıks'tɔ:tıv] *adj* **1.** hədə ilə / zorla / fırıldaqla başqasından pul alan / qoparan; **2.** zorakı, məcburi, zorla həyata keçirilən

extra[1] ['ekstrə] *n* **1.** *pl* xüsusi ödəmə, artıq vermə, artıq verilən pul; qiymət artırma; artırılmış məbləğ; **2.** fövqəladə buraxılış (*qəzet*); **3.** əla növ; **4.** *amer. d.d.* müvəqqəti, mövsümi fəhlə

extra[2] ['ekstrə] *adj* **1.** əlavə, əlavə / üstəlik verilən; **~ time** əlavə vaxt (*futbol oyununda*); **~ care** əlavə qayğı; **~ charges** əlavə xərclər; **~ edition** əlavə tiraj; fövqəladə buraxılış (*qəzet haq.*); **~ hours** iş vaxtından əlavə saatlar; **~ pay** əlavə ödəmə; əlavə maaş; **~ postage** əlavə poçt haqqı; **~ period / time** *id.* əlavə vaxt; **~ fare / messing** *hərb.* əlavə yemək / qida / xörək; **2.** xüsusi, qeyri-adi; **~ size** böyük ölçü (*paltar*); **~ allowance / discount** xüsusi güzəşt; **~ charge** xüsusi muzd / haqq

extra[3] ['ekstrə] *adv* artıq, əlavə; əlavə olaraq; ayrı, ayrıca, əlahiddə, xüsusilə; **~ strong binding** xüsusilə möhkəm cild; **to work ~** iş vaxtından artıq / əlavə olaraq işləmək

extra- ['ekstrə] *mürəkkəb sözlərin "kənar, xaric, əlavə, qeyri" mənalarına malik olan birinci tərkib hissəsi*: **~-judicial** məhkəmədən **kənar**; **~-official** adi vəzifədən **kənar**; **~-material** **əlavə** material

extract[1] ['ekstrækt] *n* **1.** cövhər, şirə, ekstrakt; **tanning ~** aşılayıcı ekstrakt; **2.** sitat, çıxarış, parça (*kitablardan götürülmüş*); çıxarış (*sənəddən*); **3.** *hüq.* təsdiq edilmiş çıxarış (*sənəd haq.*)

extract[2] [ɪks'trækt] *v* **1.** çıxartmaq, çəkmək, çəkib / dartıb çıxartmaq; **to ~ a bullet** gülləni çıxartmaq; **to ~ a cork** probkanı (çəkib) çıxartmaq; **to ~ a tooth** diş çəkmək / çıxartmaq; **2.** sıxıb çıxartmaq; **to ~ a juice** sıxıb şirə çıxartmaq; **3.** buğa / buxara vermək, buğa verib təmizləmək; **4.** buxarlandırmaq, buxara çevirmək; **5.** ekstrakt olmaq; **6.** *kim.* ayırmaq; **7.** çətinliklə / güclə əldə etmək (*razılığı və s.*); **to ~ information** məlumat əldə etmək; **8.** seçmək (*misallar, sitatlar*); **9.** almaq, götürmək (*fayda, xeyir, həzz, zövq, ləzzət*); **10.** *riyaz.* kök almaq

extractable [ɪks'træktəbl] *adj* çıxardıla / götürülə / alına bilən

extracted [ɪks'træktɪd] *adj* əldə edilmiş, çıxarılmış; hasil edilmiş; **~ honey** süzülmüş bal

extraction [ɪks'trækʃn] *n* **1.** çıxartma; çıxarılma, çəkib çıxartma; **~ of stumps** kötükləri kökündən çıxartma; **~ of a tooth** dişin çıxarılması; **2.** sıxma, sıxıb çıxartma; çəkmə, çəkilmə, sorma; ekstraktın hazırlanması; **3.** sitatların / misalların / parçaların seçilməsi / götürülməsi; **4.** çıxartma, hasil etmə, istehsal; **~ of ore** filizin çıxarılması / istehsalı

extractor [ɪks'træktə'] *n tex.* **1.** ekstraktor, ekstrakt çıxardan cihaz / maşın / mexanizm; **2.** kəlbətin, qısqac, maşa; **3.** sıxıcı sentrifuqa (*qarışıq maddələri / mayeləri mərkəzdənqaçan qüvvə vasitəsilə tərkib hissələrinə ayıran cihaz*); **water ~** rütubət separatoru; **4.** *tib.* yad cismi çıxartmaq üçün alət

extradite ['ekstrədaɪt] *v hüq.* **1.** *bir dövlətin qanunlarını pozmuş şəxsi həmin dövlətə vermək*; **2.** *amer.* dustağı digər ştata vermək

extradition [,ekstrə'dɪʃn] *n hüq.* **1.** ekstradisiya (*bir dövlətin qanunlarını pozmuş şəxsin həmin dövlətə verilməsi*); **2.** *amer.* cinayətkarın digər ştata verilməsi; **~ treaty** cinayətkarın verilməsi haqqında müqavilə

extrajudicial ['ekstrədʒu:'dɪʃl] *adj hüq.* **1.** məhkəmədənkənar; **~ confession** məhkəmədənkənar etiraf; **2.** qeyri-rəsmi; baxılan işə aid olmayan; **3.** aid olmayan (*məhkəmə orqanına*)

extralegal ['ekstrə'li:gl] *adj hüq.* qanunun təsiri altına düşməyən; qanunda nəzərdə tutulmayan

extramarital ['ekstrəmə'raɪtl] *adj* kəbinsiz; **~ affair** kəbinsiz cinsi əlaqə

extra-military ['ekstrə'mɪlɪtrɪ] *adj hərb.* hərbi hissədən kənar

extramural ['ekstrə'mjuərl] *adj* **1.** şəhərin / qalanın divarları kənarında / arxasında baş verən; **~ interment** şəhərin xaricinə basdırma / dəfn etmə; **2.** qiyabi yaxud axşam (*fakültə, kurs haq.*); məktəbdənkənar; **~ work** məktəbdənkənar iş; **~ courses / teaching** kolleclərdə və universitetlərdə aparılan silsilə mühazirələr və praktik məşğələlər

extra-national ['ekstrə'næʃnl] *adj hüq.* bir millətin / dövlətin hüdudlarından kənara çıxan; beynəlxalq, beynəlmiləl, internasional

extraordinarily [ɪks'trɔ:dnrɪlɪ] *adv* müstəsna / görünməmiş dərəcədə, qeyri-adi olaraq, son dərəcə, olduqca; **~ beautiful / difficult** müstəsna dərəcədə gözəl / çətin

extraordinary [ɪks'trɔ:dnrɪ] *adj* **1.** müstəsna, qeyri-adi, təəccüblü, çox gözəl / yaxşı / qəşəng, görkəmli, məşhur, mühüm; **a man of ~ genius** müstəsna / qeyri-adi istedad; **~ remedies** qeyri-adi dava-dərmanlar; **2.** fövqəladə, xüsusi, müstəsna; **~ measures** fövqəladə / müstəsna tədbirlər; **~ session** fövqəladə / növbədənkənar sessiya / iclas; **on ~ occasions** xüsusi hallarda; **3.** ştatdankənar, ştatdanxaric, ştatdan artıq; müvəqqəti (*işçi haq.*); **4.** fövqəladə (*səfir, diplomatik nümayəndə haq.*)

extra-scientific ['ekstrə,saɪən'tɪfɪk] *adj* elmin xaricində olan; elmi izaha gəlməyən

extra-terrestrial ['ekstrətɪ'restrɪəl] *adj astr.* Yer kürəsindən kənar, Yer kürəsinin xaricində olan; **~ vehicle** planetlərarası gəmi

extraterritorial ['ekstrə,terɪ'tɔ:rɪəl] *adj dip.* eksterritorial, toxunulmaz

extraterritoriality ['ekstrə,terɪtɔ:rɪ'ælɪtɪ] *n dip.* eksterritoriallıq, toxunulmazlıq hüququ

extra-uterine ['ekstrə'ju:təraɪn] *adj tib.* uşaqlıq xaricində olan; **~ gestation / pregnancy** uşaqlıq xaricində olan hamiləlik

extravagant[1] [ɪks'trævɪgənt] *n* **1.** bədxərc, israfçı; **2.** qəribə / əcaib adam, dəli, dəlisov, cinli

extravagant[2] [ɪks'trævɪgənt] *adj* **1.** israfçıl, bədxərc; **~ tastes and habits** böyük xərc tələb edən zövqlər və adətlər; **~ of time** vaxtını boş yerə sərf edən; **2.** dəli, dəlisov, ağılsız, bildiyini edən

extreme[1] [ɪks'tri:m] *n* **1.** ifratçılıq, ifrat; fövqəladəlik, müstəsnalıq; **in the ~** son dərəcə, olduqca; **at the ~ of poverty** dəhşətli yoxsulluq / səfalət içində; **to run to an ~** ifrata / ifratçılığa varmaq; **to go to ~s** ifrata varmaq, ifratçılıq etmək; **2.** *pl* qəti ziddiyyət; tamamilə zidd mövzular / hadisələr; *Love and hate are extremes Sevgi və nifrət zidd hisslərdir*

extreme[2] [ɪks'tri:m] *adj* **1.** son, axır, sonuncu, axırıncı, ən son / axırıncı, son dərəcə; **at the ~ end** ən axırda; **the ~ edge / border of a field** tarlanın ən axırı; **~ range** son hədd; **~ old age** piranı qocalıq; **~ youth** vaxtından əvvəl gələn / başlayan gənclik; **~ patience** olduqca / son dərəcə böyük səbr; **~ poverty** son dərəcə yoxsulluq; **~ penalty** *hüq.* ölüm cəzası; **3.** ifrat, ifratçı, qəti, ekstremist; **to hold ~ views** ifratçı baxışlara tərəfdar olmaq; **4.** ekstremal; **~ conditions** ekstremal vəziyyətlər

extremely [ɪks'tri:mlɪ] *adv* çox, son dərəcə; fövqəladə, olduqca, müstəsna dərəcədə; *This problem is extremely difficult Bu problem çox / son dərəcə çətindir*

extremeness [ɪks'tri:mnɪs] *n* ifratçılıq, ifrat, yüksək dərəcə

extremism [ɪks'tri:mɪzm] *n* ekstremizm (*siyasətdə ifrat tədbirlər və baxışlara meyl*)

extremist[1] [ɪks'tri:mɪst] *n* **1.** ekstremist (*siyasətdə ifrat tədbirlər tərəfdarı*); ifrat baxışlar tərəfdarı olan adam; fövqəladə tədbirlər tərəfdarı; **2.** ifratçı

extremist[2] [ɪks'tri:mɪst] *adj* ekstremist; **~ views** ekstremist baxışlar

extremistic [,ekstrɪ'mɪstɪk] *adj* ekstremizm, ekstremist; fövqəladə, qəti (*tədbirlər, məsləklər haq.*)

extremity [ɪks'tremɪtɪ] *n* **1.** son, axır, qıraq, kənar, qurtaracaq; **2.** *pl anat.* əl-ayaq; **3.** son dərəcə, ifrat, ifratçılıq; **an ~ of misery / caution** son dərəcə yoxsulluq / ehtiyac; **an ~ of joy** hədsiz / həddən artıq sevinc; **4.** ağır / qorxulu / çıxılmaz vəziyyət; *Help them in their extremity Onlara ağır vəziyyətlərində kömək et / edin*; **5.** *pl* qəti / fövqəladə / sərt tədbirlər

extrude [eks'tru:d] *v* **1.** çıxartmaq, itələyib / vurub / sıxışdırıb çıxartmaq; **2.** *məc.* qovmaq, sürgün etmək; aradan götürmək; **3.** çıxmaq, qabağa çıxmaq, görünmək; **4.** əndərmək, tökmək

extrusion [eks'tru:ʒn] *n* **1.** itələyib / vurub çıxartma; **2.** *məc.* qovma, qovulma; sürgün etmə / edilmə; yox etmə, aradan qaldırma / qaldırılma; **3.** çıxıntı, çıxıq

exuberance [ɪg'zju:bərəns] *n* **1.** bolluq, çoxluq, artıqlıq; **~ of vegetable growth** sıx / qalın yaşıllıq; **~ of feeling** hisslərin çoxluğu; **~ of high spirits** yüksək əhval-ruhiyyə, qarşısıalınmaz şadlıq / şənlik; **2.** varlılıq, məhsulluluq, səmərəlilik

exuberant [ɪg'zju:bərənt] *adj* **1.** çox qəşəng, möhtəşəm, təmtəraqlı, dəbdəbəli, cah-calallı, bol, çox, çoxlu, dolu, zəngin, sıx, qalın (*yaşıllıq haq.*); **2.** daşan, qaynayan, coşan, fəvvarə vuran, qarşısıalınmaz; **~ personality** qaynar / enerjili adam; **3.** müstəsna, qeyri-adi, qəribə; **~ talent** qeyri-adi istedad; **4.** artıq; **~ population** artıq əhali; **5.** təmtəraqlı, gurultulu; qəşəng, gözəl, parlaq (*üslub və s. haq.*); **~ eloquence** gözəl danışma qabiliyyəti

exult [ɪg'zʌlt] *v* (**in, at, on, over**) şadlıq / şadyanalıq / şənlik / bayram etmək, şadlanmaq, sevinmək; **to ~ in a victory** qələbəni bayram etmək; **to ~ to find one has succeeded** öz müvəffəqiyyəti haqqında xəbəri eşidəndə sevinmək

exultant [ɪg'zʌltnt] *adj* şadlanan, sevinən, şadlıq / şadyanalıq / şənlik / bayram edən

exultation [,egzʌl'teɪʃn] *n* **1.** şadlıq, şənlik, şadyanalıq, şadlıq etmə, şadlanma, təntənə, bayram; **2.** *pl* qələbəyyət nidası / nidaları

eye[1] [aɪ] *n* **1.** göz; **blue / brown / large ~s** mavi / qonur / böyük gözlər; **the whites of one's ~s** gözünün ağı; **with naked ~** adi gözlə (*optik cihazların köməyi olmadan*);

The sun / The light is in my eyes Günəş / İşıq gözlərimə düşür; **to cast down *one's* ~s** gözlərini yerə dikmək; **to cock *one's* ~** göz vurmaq / eləmək; **to screw up *one's* ~s** gözlərini qıymaq; **to put *one's* ~s together** gözünü yummaq, yatmaq; **2.** *pl* baxış, nəzər; **to set / to lay / to clap ~s on *smth*.** bir şeyə göz yetirmək; **to run / to pass *one's* ~ over / through *smth*.** bir şeyi cəld gözdən keçirmək; **3.** *məc.* fikir, rəy, mülahizə; **in the ~(s) of *smb*.** bir kəsin fikrincə; **4.** dəlik, deşik, göz (*qapıda, iynədə və s.*); **5.** *jarq.* xəfiyyə, xəfiyyə agenti, casus; **private ~** xüsusi xəfiyyə; **6.** *jarq.* televizor ekranı; **7.** şaxtanın ağzı; **to spoil *one's* ~s** gözlərini korlamaq; **sharp / keen ~** iti göz; **to be unable to take *one's* ~ off** gözü qalmaq, gözünü ayıra bilməmək; **to be all ~s and ears** göz-qulaq olmaq; *Keep a sharp eye on this child Bu uşaqdan göz-qulaq ol / olun; The light of my eye Gözümün işığı / nuru*; **true ~** sərrast göz; **to look danger / death straight in the ~** təhlükənin / ölümün gözünə dik baxmaq; **in *smb.*'s ~s** bir kəsin gözündə; **to open *smb.*'s ~s** bir kəsin gözünü açmaq, bir kəsi başa salmaq; **to open *one's* ~s wide** gözünü bərəltmək; **to feel colic in the ~s** gözü sancımaq; **to put the evil ~s (on / upon)** göz dəymək, gözə gətirmək; **to keep *one's* ~ on** göz qoymaq; **disease of the ~** göz xəstəliyi; **to measure by ~** gözəyarı ölçmək; **with open ~** açıq gözlə; **to have an ~ for beauty** gözəlliyi görmək / seçmək; **to have a good ~ for distance** gözlə məsafəni yaxşı müəyyən etmək; **to have ~s at the back of *one's* head** *məc.* boynunun ardında gözü olmaq, hər şeyi görmək; **to have all *one's* ~s about one** bir kəs haqqında ayıq-sayıq olmaq; **with open ~s** şüurlu olaraq; **to make *smb*. open his ~s** bir kəsi təəccübləndirmək; **to close *one's* ~s** əbədi olaraq gözlərini yummaq, ölmək; **to give an ~ to the child** uşağa göz qoymaq; *Keep your eye on him! Ona göz qoy / qoyun!*; **to be in the public ~** tez-tez ictimai yerlərdə görünmək; **to wipe *smb.*'s ~s** bir kəsə təsəlli vermək; **to feast *one's* ~s** baxıb həzz / zövq almaq; **to burst upon the ~** gözə çarpmaq; *It strikes the eye, It leaps to the eye Bu gözə çarpır*

eye[2] [aı] *adj* göz; **~ disease** göz xəstəliyi; **~ specialist** göz həkimi, oftalmoloq; **~ hospital** göz xəstəxanası; **~ glasses** eynək, gözlük

eye[3] [aı] *v* **1.** baxmaq, diqqətlə baxmaq, gözdən keçirmək; **to ~ *smb*. with suspicion** bir kəsə şübhə ilə baxmaq; **to ~ with curiosity** maraqla baxmaq; **2.** nəzarət altında saxlamaq, bir kəsdən gözünü ayırmamaq / çəkməmək

eye-ball [ˈaıbɔ:l] *n* göz alması

eye-brow [ˈaıbrau] *n* qaş; **to raise the ~s** qaşları qaldırmaq (*təəccüb, narazılıq və s. əlaməti olaraq*)

eye-drop [ˈaıdrɒp] *n* **1.** göz yaşı; **2.** *pl* yaş damcıları

eye-glass [ˈaıglɑ:s] *n* **1.** linza, okulyar; **2.** monokl (*təkgözlü eynək*); **3.** *pl* gözlük, eynək, çeşmək

eye-ground [ˈaıgraund] *n anat.* gözün dibi

eye-lash [ˈaılæʃ] *n* kirpik;

◊ **without turning an ~** ≡ gözünü qırpmadan; azacıq belə utanmadan / çəkinmədən

eyeless [ˈaılıs] *adj* gözsüz; gözləri olmayan

eyelid [ˈaılıd] *n* göz qapağı;

◊ **without batting an ~** gözünü yummadan; ≡ gözünü qırpmadan, azacıq belə utanmadan / çəkinmədən

eye-memory [ˈaı,memərı] *n* görmə yaddaşı / hafizəsi

eye-muscle [ˈaımʌsl] *n anat.* göz əzələsi

eye-shadow [ˈaı,ʃædou] *n* göz üçün karandaş (*kosmetika*)

eyesight [ˈaısaıt] *n* **1.** görmə, görmə qabiliyyəti; **good / poor ~** yaxşı / pis görmə qabiliyyəti; **by / from *smb*'s ~** bir kəsin nöqteyi-nəzərindən; **2.** görüş dairəsi (*səviyyə, bilik dərəcəsi*)

eye-wink [ˈaıwıŋk] *n* **1.** göz qırpma / vurma / eləmə; **2.** gözlə edilən işarə

eye-winker [ˈaı,wıŋkə*r*] *n* kirpik; göz qapağı

eye-wise [ˈaıwaız] *adj* gözə ağıllı / müdrik görünən, dayaz, səthi (*adam*)

eye-witness [ˈaıˈwıtnıs] *n* şahid (*bir hadisəni öz gözü ilə görmüş adam*)

Ff

F, f [ef] *n* (*pl* **F's, f's** [efs]) *ingilis əlifbasının 6-cı hərfi*

fabaceous [fəˈbeıʃəs] *adj bot.* paxla, lobya

fable[1] [ˈfeıbl] *n* **1.** təmsil; **Aesop's ~s** Ezopun təmsilləri; **2.** uydurma, yalan; *This is a mere fable Bu sadəcə olaraq uydurmadır*; **old wives' / women's ~s** yalan, uydurma, arvad söhbəti; **3.** əfsanə, mif, əsatir; xurafat

fable[2] [ˈfeıbl] *adj* təmsil; **~ book** təmsil kitabı, təmsillər toplusu; **~ writer** təmsilçi, təmsil yazan

fable[3] [ˈfeıbl] *v* **1.** *şair.* təmsil yazmaq; yalan uydurmaq, nağıl / yalan danışmaq; **to say verity and not to ~** doğru / düz danışmaq, uydurmamaq; **2.** boşboğazlıq / nəqqallıq etmək

fabler [ˈfeıblə*r*] *n* **1.** təmsil uyduran / danışan adam; **2.** yalan uyduran, yalançı, uydurmaçı, iftiraçı

fabric [ˈfæbrık] *n* **1.** parça; qumaş; **silk / woolen / cotton ~s** ipək / yun / pambıq parçalar; **2.** struktur, quruluş; **the ~ of society** cəmiyyətin quruluşu; **the social ~** ictimai quruluş; **3.** məmulat, mal, məhsul, fabrikat; **4.** bina, qurğu, tikili, tikinti, inşaat; **5.** parça, arşın malı

fabricate [ˈfæbrıkeıt] *v* **1.** uydurmaq, qondarmaq, düzəltmək, quraşdırmaq; **to ~ a charge** ittiham uydurmaq / qondarmaq; **2.** saxtalaşdırmaq, saxtakarlıq etmək; **to ~ papers** sənədləri saxtalaşdırmaq; **to ~ a will** vəsiyyətnaməni saxtalaşdırmaq

fabricated [ˈfæbrıkeıtıd] *adj* yığılmış, quraşdırılmış (*hazır hissələrdən*); **~ barge** hazır hissələrdən quraşdırılmış barj; **~ house** standart / birtipli hissələrdən quraşdırılmış ev

fabrication [,fæbrıˈkeıʃn] *n* **1.** uydurma, qondarma, yalan; **2.** saxta, qəlp; *The document was undoubtedly a fabrication Sənəd, şübhəsiz saxta idi*; **3.** hazır hissələrdən yığma / quraşdırma (*ev və s.*)

fabulate [ˈfæbjuleıt] *v* **1.** yalan qondarmaq / uydurmaq; **2.** yalan / nağıl / təmsil danışmaq

fabulator [ˈfæbjuleıtə*r*] *n* **1.** yalançı, iftiraçı, böhtançı; **2.** hekayə / nağıl danışan

fabulist [ˈfæbjulıst] *n* **1.** təmsilçi, təmsil yazan; **2.** yalançı, iftiraçı, böhtançı (*adam*)

fabulize [ˈfæbjulaız] *v arx.* təmsil uydurmaq / quraşdırmaq, özündən təmsil qondarmaq; yalan uydurmaq

fabulous [ˈfæbjuləs] *adj* **1.** uydurulmuş; əfsanəvi, mifik; **~ beasts** əfsanəvi heyvanlar; **~ hero** əfsanəvi qəhrəman; **~ description** uydurulmuş təsvir; **~ wealth** əfsanəvi sərvət; **2.** təmsil / yalan uydurma

fabulously [ˈfæbjuləslı] *adv* **1.** yalan, doğruya oxşamayan / həqiqətə uyğun olmayan tərzdə; *The voyages, indeed, are fabulously narrated Dəniz səyahətləri həqiqətə uyğun olmayan bir tərzdə nağıl edilir*; **2.** çox güclü, inanılmayacaq dərəcədə, son dərəcə, ağlasığmaz dərəcədə; *Her cruelties were fabulously exaggerated Onun qəddarlığı son dərəcə şişirdilmişdi*

fabulousness [ˈfæbjuləsnıs] *n* **1.** müstəsnalıq, qeyri-adilik, əfsanəvilik; **2.** saxtalıq, yalan, uydurma, qondarma; doğruya oxşamama, həqiqətə uyğun olmama

facade [fəˈsɑ:d] *n fr* **1.** fasad (*binanın ön tərəfi*); **the stately ~ of the new building** yeni binanın əzəmətli fasadı; **2.** xarici görünüş, zahiri cəhət; **the whole ~ of this theory** bu nəzəriyyənin bütün zahiri cəhəti

face[1] [feıs] *n* **1.** üz, sifət, surət; **a pretty ~** qəşəng sifət / üz; **a handsome ~** gözəl sifət / üz; **2.** üzün ifadəsi; sir-sifət; **~ of a dying calf** üzün giciəhər / melanxolik ifadəsi; **straight ~** ehtirassız / soyuq sir-sifət (*heç bir şey ifadə etməyən*); **to straighten *one's* ~** üzünün ifadəsini dəyişməmək, sakit olmağa çalışmaq; **4.** xarici görünüş; **on / upon the ~ of (it)** zahiri görünüşünə görə; ilk baxışdan; *On the face of it you are guilty Üz-gözündən / Üz-gözünüzdən görünür ki, sən / siz təqsirkarsan / təqsirkarsınız*; **5.** *d.d.* həyasızlıq, sırtıqlıq; **to have the ~ (to say *smth*.)** bir şeyi demək üçün üzü olmaq; **6.** üz, səth (*yerin, suyun, parçanın, oyun kartlarının, medalın və s.*); **to lie on its ~** üzüstə uzanmaq

face[2] [feɪs] *adj* üz, üzlük; üz üçün; **~ powder** üz pudrası, kirşan; **~ brick** üzlük kərpic;

◊ **on the ~ of the earth** yer üzündə; **from / off the ~ of the earth** yer üzündən; **in the ~ of** baxmayaraq, əksinə, ziddinə, zidd olaraq; **to act in the ~ of orders** əmrin əksinə / ziddinə hərəkət etmək

face[3] [feɪs] *v* **1.** üzünü bir kəsə / şeyə döndərmək; *Turn round and face me Dön / Dönün və üzünü / üzünüzü mənə çevir / çevirin.* **2.** qarşılamaq, qarşılaşmaq; sinə gərmək; **to be ~d with a difficulty** çətinliklə üzləşmək / qarşılaşmaq; *He faced the difficulty with courage O, çətinliyi cəsarətlə qarşıladı;* **3.** qarşıda durmaq; *Stand facing the light İşığın qarşısında dur / durun;* **4.** baxmaq (*pəncərə, ev və s. haq.*); *My window faces north / the street Mənim pəncərəm şimala / küçəyə baxır;* **5.** cəsarətlə qarşılamaq; **to ~ danger** təhlükəni cəsarətlə qarşılamaq, təhlükənin üzünə dik baxmaq; **6.** üz çəkmək; **to ~ a building with marble** binaya mərmərdən üz çəkmək; *The front of the brick house was faced with cement Kərpic binanın fasadına sementdən üz çəkilmişdi;* **9.** cilalamaq, hamarlamaq, pardaqlamaq; yonmaq; **to ~ a stone** daşı hamarlamaq / yonmaq; *This stone has not been faced properly Bu daş lazımi tərzdə hamarlanmayıb / yonulmayıb;* *Right face!* (*komanda*) *Sağa dön!;*

◊ **to ~ the knocker** qapı-qapı gəzib sədəqə istəmək; **to ~ the music** öz hərəkətinə cavab vermək; çətinliyi / təhlükəni cəsarətlə qarşılamaq

face-bone [ˈfeɪsboun] *n* almacıq sümüyü

face-cloth [ˈfeɪsklɔθ] *n* **1.** yumşaq hamam lifi; **2.** meyitin üzünə salınmış örtük

faced [ˈfeɪst] *adj* üz çəkilmiş; **~ wall** üz çəkilmiş divar

face-guard [ˈfeɪsgɑ:d] *n* qoruyucu maska (*üz üçün*)

faceless [ˈfeɪslɪs] *adj* **1.** üzsüz, üzü olmayan; simasız; **a ~ statue** üzü şikəst edilmiş heykəl; **2.** adsız, imzasız

face-lift[1] [ˈfeɪslɪft] *n* **1.** üzün plastik operasiyası (*kosmetik məqsədlə edilən*), "kosmetik" təmir"; qırışın və s. aradan götürülməsi; **2.** *məc.* üzdən təzələmə (*binanı, otağı və s.*)

face-lift[2] [ˈfeɪslɪft] *v* **1.** üzdə plastik operasiya etmək; qırışları və s. aradan götürmək; **2.** təmir etmək (*binanı, otağı və s.*)

face-mould [ˈfeɪsmould] *n tex.* qəlib, şablon, lekal

face-painter [ˈfeɪs,peɪntəʳ] *n* **1.** yanaqları / gözləri və s. boyayan adam; yanaqlara / gözlərə bəzək verən adam; **2.** qrimçi, qrim edən; **3.** portretçi / portretçəkən rəssam

face-painting [ˈfeɪs,peɪntɪŋ] *n* kosmetikadan həddən artıq istifadə etmə

facer [ˈfeɪsəʳ] *n* **1.** *d.d.* üzə vurulan zərbə; **to give a ~** üzə zərbə vurmaq; **2.** *amer.* gözlənilməyən çətinliklər

face-saver [ˈfeɪs,seɪvəʳ] *n* şöhrətini / yaxşı adını / nüfuzunu qorumaq üçün edilən hiylə yaxud atılan addım

face-saving [ˈfeɪs,seɪvɪŋ] *n* şöhrəti / şərəfi adını qoruma; **an unsuccessful attempt at ~** adını / nüfuzunu qorumaq üçün edilən uğursuz cəhd

face-stone [ˈfeɪsstoun] *n* üzlük daş

facet [ˈfæsɪt] *v* taraş etmək, yonmaq, cilalamaq; **to ~ a diamond** almazı taraş etmək / yonmaq / cilalamaq

facete [fəˈsi:t] *adj arx.* hazırcavab; zarafatçı, zarafatcıl; hənəkçi; əyləncəli, məzəli, gülməli, qəribə, maraqlı

faceted [ˈfæsɪtɪd] *adj* taraşlı, taraş edilmiş, cilalanmış, cilalı

face-value [ˈfeɪs,vælju:] *n* **1.** nominal dəyər (*malın, pulun və s. üstündə yazılan qiymət*); **2.** zahiri qiymət; **to take / to accept smth. at its ~** bir şeyi xarici görkəminə görə qiymətləndirmək

face-wall [ˈfeɪswɔ:l] *n* fasad / üz divar

facia [ˈfeɪʃə] *n* lövhə

facial [ˈfeɪʃl] *adj* **1.** üz, sifət; **~ expression** üz ifadəsi; **~ nerve** *anat.* üz əsəbi; **2.** kosmetik; **~ massage** kosmetik masaj (*üzdə*)

facile [ˈfæsaɪl] *adj* **1.** asan, əziyyətsiz, səy / güc tələb etməyən; **~ victory / success** asan qələbə / müvəffəqiyyət; **2.** iti, çevik, zirək; sərbəst, asan (*üslub haq.*); rəvan (*nitq haq.*); **~ manners** sərbəst davranışlar; **3.** səthi, tələsik, təcili; düşünülməmiş; **~ decision** səthi / tələsik qərar; **~ answer** tələsik / düşünülməmiş cavab; **4.** yumşaqxasiyyətli, üzüyola, mərhəmətli, iltifatlı; tez təsirə düşən; **a person with a ~ disposition** üzüyola / mərhəmətli / iltifatlı adam; **~ parents** yumşaqxasiyyətli / mərhəmətli valideynlər

facility [fəˈsɪlɪtɪ] *n* **1.** yüngüllük, asanlıq, sadəlik; **the ~ of the task** tapşırığın yüngüllüyü / asanlığı; **2.** qabiliyyət, istedad, zehin, bacarıq; çeviklik, zirəklik; **to have great ~ in learning languages** dilləri öyrənməkdə yaxşı qabiliyyətə malik olmaq, **3.** rəvanlıq, səlislik (*nitq haq.*); **to speak with ~** rəvan danışmaq; **4.** *pl* rahatlıq, xidmət vasitələri; **good transportation facilities** yaxşı nəqliyyat vasitələri, **5.** imkan, əlverişli şərait; güzəşt, imtiyaz; *My way of life offers no facilities for study Oxumaq üçün mənim əlverişli şəraitim yoxdur;* **facilities for research** tədqiqat üçün əlverişli şərait; **6.** *pl* avadanlıq, təchizat, ləvazimat; vasitə; mexanizm, maşın, qurğu; **athletic facilities** idman qurğuları

facing [ˈfeɪsɪŋ] *n* **1.** üz; üzlük, üz çəkmə / çəkilmə; **the stone facing of a building** binanın daş üzlüyü; **2.** yonma, yonulma, taraşlama, taraşlanma (*səth haq.*), **3.** bəzək, naxış (*paltarda və s.*); **a black dress with red silk ~** qırmızı ipək naxışlı qara paltar / geyim;

◊ **to go through** *one's* **~s** yoxlamadan / sınaqdan keçmək; **to put** *smb.* **through his ~s** bir kəsin işə yaramasını / yararlılığını yoxlamaq

facing stone [ˈfeɪsɪŋstoun] *n* **1.** üzlük daş; **2.** bülöv, bülöv daşı

facsimile[1] [fækˈsɪmɪlɪ] *n* **1.** faksimile (*əlyazması, imza, şəkil və ya sənədin eynilə çıxarılmış surəti*); **in ~** faksimile şəklində; **2.** faks; **to send a letter by ~** faksla məktub göndərmək

fact [fækt] *n* **1.** fakt, dəlil; hadisə, qəziyyə; vəziyyət, şərait; **dry ~s** quru faktlar; **stark ~s** təbii / dürüst faktlar; **2.** həqiqət; reallıq, gerçəklik; **to look ~s in the face** faktların üzünə düz baxmaq; *But this is a fact Bu ki faktdır!;* **3.** *pl* məlumat, dəlil, sübut, əsas; *His facts are false Onun dəlilləri yalandır;*

◊ **in ~, as a matter of ~, in point of ~** həqiqətən, həqiqətdə, əslində; **in spite of the ~ that…** baxmayaraq ki,…

fact-find [ˈfæktfaɪnd] *v* yoxlamaq, araşdırmaq, öyrənmək, təhqiq etmək (*vəziyyəti*); faktları müəyyən etmək

fact-finding [ˈfækt,faɪndɪŋ] *n* yoxlama, yoxlanma, araşdırma, araşdırılma, təhqiq etmə / edilmə; faktları müəyyənləşdirmə; təfsilata varma

faction [ˈfækʃn] *n* fraksiyaçılıq; fikir ayrılığı, çəkişmə, ixtilaf, ədavət

factional [ˈfækʃnl] *adj* fraksiyaçı, fraksiyaçılıq; **~ groups** fraksiyaçı qruplar; **~ disputes** fraksiyaçılıq mübahisələri

factionalist [ˈfækʃnəlɪst] *n* fraksiyaçı

factionary[1] [ˈfækʃənrɪ] *n* **1.** fraksiya üzvü; fraksiyaçı; **2.** *arx.* növbətçi, qarovul, keşikçi, müdafiəçi, qoruyucu

factionary[2] [ˈfækʃənrɪ] *adj* fraksiyaçı

factioneer [ˈfækʃəˈnɪəʳ] *n* = **factionist**

factionist [ˈfækʃnɪst] *n* fraksiyaçı

factious [ˈfækʃəs] *adj* **1.** fraksiyaçı, **2.** təfriqəçilik, təfriqəçi; **~ activity** təfriqəçilik fəaliyyəti

factor[1] [ˈfæktəʳ] *n* **1.** amil, səbəb, hərəkətverici qüvvə; **the main ~ in this process** bu prosesdə əsas səbəb; *Soil and climate are two key factors that affect vegetation growth Torpaq və iqlim bitkilərin inkişafı üçün iki başlıca amildir / faktordur; The result will depend on a number of different factors Nəticə bir sıra faktorlardan / səbəblərdən asılı olacaq;* **2.** agent, nümayəndə; **3.** komisyoner, komisyonçu (*ticarət işlərində müəyyən faiz almaq şərtilə vasitəçilik edən şəxs*), vasitəçi, etibarlı şəxs, agent; **4.** əmsal; **~ of safety** təhlükəsizlik əmsalı; **5.** *biol.* gen; **6.** *biol.* vitamin; **7.** hormon

factor[2] [ˈfæktəʳ] *v* vasitəçi / agent kimi çıxış etmək; **to ~ an estate** mülkü / malikanəni idarə etmək

factory[1] [ˈfæktərɪ] *n* fabrik, zavod; **a car ~** maşın zavodu

factory[2] [ˈfæktərɪ] *adj* fabrik, zavod; **~ law** fabrik qanunu; **~ committee** fabrik-zavod komitəsi

factory accident [ˈfæktrɪ,æksɪdnt] *n* istehsalatda bədbəxt hadisə

factory-built [ˈfæktrɪbɪlt] *adj* zavod tərəfindən hazırlanmış / hazırlanan

factual [ˈfæktʃuəl] *adj* **1.** faktiki, faktiki olaraq, faktlarla bağlı; **to give a ~ account of events** hadisələr haqqında faktla əsaslanan hesabat vermək; **2.** həqiqi, əsl, faktiki olaraq mövcud olan, real; **~ data** həqiqi / faktiki rəqəmlər

facultative [ˈfækltətɪv] *adj* **1.** fakultativ, könüllü, qeyri-məcburi; **~ studies** fakultativ məşğələlər; **2.** təsadüfi, gözlənilməyən, sistematik / müntəzəm / daimi / məcburi / vacib olmayan

facultatively [ˈfækltətɪvlɪ] *adv* **1.** fakultativ, könüllü olaraq, məcburi olmadan; **2.** təsadüfən, təsadüfi, təsadüfi olaraq; bilmədən

faculty [ˈfækltɪ] *n* I qabiliyyət, istedad, bacarıq, zəka, vergi; **~ of speech** nitq qabiliyyəti; **the mental faculties** əqli qabiliyyətlər

faculty [ˈfækltɪ] *n* II **1.** fakültə, şöbə; **the ~ of law / of medicine** hüquq / tibb fakültəsi; **the four ~ies** ilahiyyat / hüquq / tibb və humanitar elmlər şöbəsi; **2.** professor-müəllim heyəti

fade [feɪd] *v* **1.** solmaq, saralıb solmaq, soluxmaq; təravətini itirmək; *The flowers have faded Güllər solub / soluxub;* **2.** ağarmaq, bozarmaq (*parça haq.*), rəngi qaçmaq, solmaq, saralmaq (*boya, rəng haq.*); *Guaranteed not to fade Solmur; My socks faded in the wash Corablarım yuyulanda soldu;* **3.** tədricən yavaşımaq / kəsilmək (*səs haq.*); *The music faded in the distance Musiqi sədaları uzaqda kəsildi;*
◊ **~ away** (*tədricən*) yox olmaq, yox olub getmək, sönüb getmək; *She was fading away Onun həyatı tədricən sönürdü*

faded [ˈfeɪdɪd] *adj* solmuş, rəngi solmuş / qaçmış, solğun, saralmış, ağarmış, bozarmış; **~ curtains** solmuş / bozarmış pərdələr

fadeless [ˈfeɪdlɪs] *adj* solmayan; unudulmaz, unudulmayan, əbədi; **~ glory** unudulmaz / əbədi şöhrət

fail [feɪl] *v* I **1.** uğursuzluğa / müvəffəqiyyətsizliyə uğramaq; **to ~ in life** həyatda uğursuzluğa uğramaq; **to ~ in a suit** *hüq.* məhkəmə işini uduzmaq; **2.** baş tutmamaq, boşa çıxmaq, həyata keçməmək; *All our plans failed Bizim bütün planlarımız puça çıxdı;* **3.** aldatmaq, pis vəziyyətə qoymaq, ümidi doğrultmamaq; *As usual he failed me at the last minute Adəti üzrə o, son dəqiqədə mənim ümidimi doğrultmadı;* **4.** zəifləmək, zəifləşmək, gücdən düşmək; *The wind failed Külək zəiflədi*

fail [feɪl] *v* II **1.** pis qiymət almaq, kəsilmək (*imtahanda*); *He failed in History O, tarixdən kəsildi / pis qiymət aldı;* **2.** az olmaq (*məhsul haq.*); *The potato crop failed this year Bu il kartof məhsulu az oldu;* **3.** iflasa uğramaq, müflisləşmək (*firma və s. haq.*); **to ~ to do** ***smth.*** bir şeyi etməyi bacarmamaq, bir şeyi etməkdə bacarıqsız / aciz olmaq; **4.** : **to ~ in** ***smth.*** bir şeydən kəsiri olmaq; **to ~ in beauty** çirkin / kifir olmaq; **to ~ in respect for** ***smb.*** kiməsə hörmət etməmək

failed [ˈfeɪld] *adj* **1.** uğursuz, baş tutmayan; **~ try** *id.* uğursuz səy / cəhd; **2.** müflisləşmiş; **~ firm** müflisləşmiş firma

failing[1] [ˈfeɪlɪŋ] *n* **1.** səhv; zəiflik, zəif cəhət; **2.** *məc.* nöqsan, qüsur; *We all have our failings Bizim hamımızın nöqsanımız / qüsurumuz var;* **3.** müvəffəqiyyətsizlik, uğursuzluq; iflas, uğursuzluğa / müvəffəqiyyətsizliyə uğrama

failing[2] [ˈfeɪlɪŋ] *adj* zəifləyən; **~ sight** zəifləyən görmə qabiliyyəti

failing[3] [feɪlɪŋ] *prep* ...olmadığına görə; ...olmadığı üçün; ...olmasa; ...sa / sə; *Failing his arrival we shall stay here Əgər o gəlməsə, biz burada qalacağıq*

failure [ˈfeɪljəʳ] *n* **1.** müvəffəqiyyətsizlik, uğursuzluq, iflas, müvəffəqiyyətsizliyə / iflasa uğrama; **dead ~** tam uğursuzluq; **bitter ~** acı uğursuzluq; **to end in ~** müvəffəqiyyətsizliklə başa çatmaq; **2.** kəsilmə (*imtahanda*), *d.d.* pis qiymət alma (*imtahanda*); **3.** uğursuz / bəxtsiz / işi gətirməyən adam; *He was a failure in art O, incəsənətdə uğur qazana bilmədi;* **5.** baş tutmayan iş; *His invention turned out (to be) a failure Onun ixtirası qəbul edilmədi;* **6.** yerinə yetirməmə, həyata keçirilməmə; **~ to keep a promise** vədi pozma, vədə xilaf çıxma

faint[1] [feɪnt] *n* özündən getmə, ürəyi getmə, huşunu itirmə, qəşş etmə, bihuş olma; **a dead ~** huşunu tam itirmə; **to be in a ~** huşunu itirmək, ürəyi getmək; qəşş etmək

faint[2] [feɪnt] *adj* (**-er, -est**) **1.** zəif; **a ~ sound / glow** zəif səs / parıltı; **a ~ smell of perfume** ətrin zəif iyi / rayihəsi; **a ~ resemblance** zəif oxşarlıq / oxşayış; **2.** solğun; dumanlı, aydın olmayan; **~ colour** solğun rəng; **to have a ~ idea of** ***smth.*** bir şey haqqında dumanlı təsəvvürü olmaq

faint[3] [feɪnt] *v* **1.** zəifləmək (*yorğunluqdan, aclıqdan və s.*); **2.** ürəyi getmək, huşunu itirmək; *He fainted from hunger O, aclıqdan huşunu itirdi;* **3.** tutqunlaşmaq, qaralmaq, solmaq, saralmaq, ağarmaq (*rəng və s. haq.*)

faint-heart [ˈfeɪnthɑːt] *n* qorxaq / ürəksiz / cəsarətsiz / ağciyər adam

faint-hearted [ˈfeɪntˈhɑːtɪd] *adj* qorxaq, qorxacaq, ürəksiz, cəsarətsiz, ağciyər; iradəsiz, zəif iradəli, iradəsi zəif, qətiyyətsiz, aciz

faint-heartedly [ˈfeɪntˈhɑːtɪdlɪ] *adv* ürəksiz, qorxaqcasına, cəsarətsiz, qorxa-qorxa, çəkinə-çəkinə, tərəddüdlə

faint-heartedness [ˈfeɪntˈhɑːtɪdnɪs] *n* ürəksizlik

fair[1] [feəʳ] *n* **1.** yarmarka (*vaxtaşırı təşkil edilən ticarət bazarı*); **the Leipzig Spring Fair** Yaz Leypsiq Yarmarkası; **2.** xeyriyyəçilik bazarı; **church ~** kilsə / xeyriyyəçilik bazarı; **3.** sərgi; **World Fair** Ümumdünya Sərgisi

fair[2] [feəʳ] *adj* **1.** düz, təmiz, doğru; haqlı, dürüst, qanuni, qərəzsiz, ədalətli; **by ~ means** düz yolla; **~ deal** təmiz saziş / sövdə; **2.** adi, orta, babat, orta səviyyəli; *It's only a fair movie Bu olduqca adi / orta səviyyəli filmdir;* **3.** sarışın, sarısaçlı; açıq, açıq rəngli; **~ hair** sarışın saç; **~ skin** açıq rəngli dəri; **4.** təmiz, ləkələnməmiş, ləkəsiz; **~ name** təmiz / ləkəsiz ad;
◊ **Fair enough** Ədalətlidir, Razıyam; **~ without, false within** ≡ üstü bəzək, altı təzək; *It's a fair swindle Bu tamam fırıldaqdır*

fair[3] [feəʳ] *adv* **1.** namusla, şərəflə, vicdanla; düz, doğru; **to play ~** namusla / vicdanla / qayda ilə oynamaq; **to hit ~** *id.* qayda ilə zərbə endirmək; **2.** düz; **to strike** ***smb.*** **~ on the chin** bir kəsin düz çənəsinə vurmaq

fair-copy[1] [ˈfeəˌkɒpɪ] *n* üzü ağardılmış əlyazması / nüsxə

fair-copy[2] [ˈfeəˌkɒpɪ] *v* üzünü köçürmək, təmiz yazmaq

fair-dealing[1] [ˈfeəˌdiːlɪŋ] *n* düzlük, təmizlik, doğruluq, namus, vicdan, sədaqət, səmimiyyət, açıqlıq, saflıq, açıqürəklilik, səmimilik

fair-dealing[2] [ˈfeəˌdiːlɪŋ] *adj* düz, təmiz, doğru, vicdanlı, namuslu, səmimi, ürəyiaçıq, saf

fair-faced [ˈfeəfeɪst] *adj* **1.** gözəl, göyçək; ağüzlü; **2.** açıq sifətli / üzlü; **3.** xoşgörkəm, xoşgörkəmli, sevimli, qəşəng

fair-haired [ˈfeəheəd] *adj* **1.** sarışın saçlı; **2.** *amer. d.d.* sevimli, istəkli, sevilən, əziz; **the ~ boy of the family** ailənin sevimli / istəkli oğlu

fairly [ˈfeəlɪ] *adv* **1.** namusla, şərəflə, vicdanla; düz, doğru; ədalətlə, düzgün, qanuna uyğun olaraq; qərəzsiz olaraq, üz görmədən, insafla, bitərəfanə; **to win / to gain** ***smth.*** **~** bir şeyi vicdanla / ədalətlə almaq / əldə etmək; **2.** xeyli, olduqca, çox, dedikcə; **~ good** olduqca yaxşı

fair-trade [ˌfeəˈtreɪd] *n* qanuni ticarət; **2.** qarşılıqlı ticarət (*eyni qaydaya əsaslanan*)

fairy [ˈfeərɪ] *n* pəri; cadugər, sehrbaz qadın / qız; **~ of the mine** kobold (*alman əfsanələrində cin*); cin, cırtdan (*Qərbi Avropa nağıllarında*); **bad ~** qəddar pəri; şər adam, şərçi

fairyland [ˈfeərɪlænd] *n* əfsanəvi / xəyali ölkə

fairy-tale [ˈfeərɪteɪl] *n* **1.** sehrli nağıl; **2.** *pl d.d.* uydurma, yalan, yalan-palan, əfsanə

faith [feɪθ] *n* **1.** inam, etibar, etimad; **to have ~ in** ***smth.*** bir şeyə inanmaq; **2.** din, iman, məzhəb; **the Christian ~** xristianlıq, xristian dini / məzhəbi, xaçpərəstlik

the Mohammedan ~ müsəlmanlıq, islam dini / məzhəbi; **3.** kredo, məslək, əqidə, etiqad, baxışlar; **to keep** *one's* ~ öz məsləkinə / əqidəsinə əməl etmək; **4.** vəfa, doğruluq; düzlük, namus, vicdan, sədaqət, səmimiyyət; loyallıq *(qanun dairəsində hərəkət etmə; qanuna müvafiqlik, loyal münasibət)*, **good** ~ vicdan, insaf, düzlük; sədaqət, vəfa, doğruluq; **5.** vəd, vəd etmə, söz vermə, zəmanət, zaminlik; **to give / to pledge / to plight** *one's* ~ söz vermək; **breach of** ~ vədini pozma, şərəfsiz hərəkət

faithful [ˈfeɪθfl] *adj* **1.** sadiq, vəfalı, sədaqətli; ~ **friend** sədaqətli / vəfalı dost; ~ **husband** vəfalı ər; **2.** doğru, düzgün, gerçək, dürüst, səhih, etibarlı, mötəbər; ~ **narrative** gerçək hekayə

faithfully [ˈfeɪθfəlɪ] *adv* **1.** sədaqətlə, vicdanla; **to serve** *smb.* ~ bir kəsə sədaqətlə / vicdanla xidmət etmək; **2.** dürüst, düz, dümdüz; **to reproduce** *smth.* ~ dəqiq təkrar etmək *(bütün xırdalığı ilə)*

faithfulness [ˈfeɪθfəlnɪs] *n* **1.** sədaqət, vəfa; doğruluq, loyallıq; ~ **to tradition** ənənəyə / adətə sədaqət; **2.** gerçəklik, etibarlılıq, mötəbərlik, səhihlik, yəqinlik

faithless [ˈfeɪθlɪs] *adj* **1.** xain, xəyanətkar, vəfasız, namərd; **a** ~ **wife** vəfasız / xəyanətkar arvad; **2.** etimada layiq olmayan; etibarsız, yəqin olmayan, şübhəli; **a man of** ~ **disposition** etibarsız adam

fake[1] [feɪk] *n* **1.** *d.d.* saxtakarlıq, aldatma; saxta *(sənəd, kağız)*; **2.** kələkbazlıq, biclik, hiyləgərlik, fırıldaqçılıq, adam aldatma, dələduzluq

fake[2] [feɪk] *v* **1.** saxtalaşdırmaq, saxtasını düzəltmək, saxtakarlıq etmək; **to** ~ **result** nəticəni saxtalaşdırmaq; **2.** fırıldaqçılıq / hiyləgərlik etmək, adam aldatmaq, dələduzluq etmək, ələ salmaq, oynatmaq, araya / lağa qoymaq

faked [feɪkt] *adj* saxta, qəlp, qondarma, süni; saxtalaşdırılmış; ~ **diamonds** saxta brilyantlar; ~ **report** qondarma hesabat

fall[1] [fɔ:l] *n* **1.** yıxılma, düşmə; **a** ~ **from** *one's* **horse** atından yıxılma; **the** ~ **of an apple** almanın düşməsi; **2.** *məc.* süqut, son, axır; **the rise and** ~ **of the Roman Empire** Roma imperiyasının yüksəlişi və süqutu; **3.** *pl* şəlalə; **the** ~**s of Niagara** Niaqara şəlaləsi;

◊ **to ride for a** ~ ehtiyatsız hərəkət etmək

fall[2] [fɔ:l] *v* (*pt* **fell** [fel], *pp* **fallen** [ˈfɔ:ln]) **1.** yıxılmaq; **to** ~ **to the ground** yerə yıxılmaq, **to** ~ **out of a window** pəncərədən yıxılmaq; **2.** düşmək, çatmaq, gəlmək, yaxınlaşmaq; *Darkness fell Qaranlıq düşdü;* **3.** əldən salmaq, üzmək, gic gəlmək; *Sleep fell upon them Yuxu onları əldən saldı;* **4.** sakitləşmək, zəifləmək, azalmaq, kəsilmək; *The wind fell Külək sakitləşdi;* **5.** ölmək, həlak / tələf / məhv olmaq; qırılmaq; **to** ~ **in a battle** döyüşdə həlak olmaq; **to** ~ **by sword** qılınc yarasından ölmək; *Two elephants fell to his gun O, iki fil öldürdü;* **6.** uçulmaq, dağılmaq, sökülmək, tökülmək, çökmək, enmək, yatmaq; *Many houses fell in the earthquake Zəlzələ zamanı çoxlu evlər çökdü / uçuldu / dağıldı;* **7.** (**on, upon**) düşmək; *The lot fell on him Püşk ona düşdü; May Day this year falls on Monday Bu il May bayramı bazar ertəsinə düşür;* **8.** ağzından çıxmaq; *Not a word fell from his lips Ağzından bir söz belə çıxmadı;* **9.** tökülmək *(yarpaq, diş, saç və s. haq.)*; *Blossoms fell from the trees Çiçəklər ağaclardan töküldü;* **10.** tökülmək *(çay haq.)*; **rivers that** ~ **into the sea** dənizə tökülən çaylar; **17.** düşmək *(tələyə və s.)*; **to** ~ **into a snare / a trap** tələyə düşmək; **to** ~ **into** *smb.***'s clutches** bir kəsin caynağına keçmək; **to** ~ **a prey / a victim** qurban olmaq; **to** ~ **on / upon** *smb. / smth.* bir kəsə / bir şeyə rast gəlmək, bir kəslə / bir şeylə rastlaşmaq; **to** ~ **upon** *smb.***'s neck** bir kəsin boynuna atılmaq; **to** ~ **in with** *smb.* bir kəslə rastlaşmaq, bir kəsə rast gəlmək; *On my way home I usually fall in with Smith Evə gedərkən mən adətən Smitə rast gəlirəm;* **to** ~ **among thieves** təsadüfən oğrular arasına düşmək; **to** ~ **under** *smb.***'s power** bir kəsin təsiri altına düşmək; **to** ~ **asleep** yatmaq, yuxulamaq, yuxuya getmək; **to** ~ **sick** xəstələnmək; naxoşlamaq; **to** ~ **dumb** lal olmaq, dili tutulmaq; **to** ~ **silent** susmaq, səsini kəsmək;

◊ **to** ~ **away 1)** atmaq, üz döndərmək; *All his old friends fell away from him Onun bütün köhnə dostları onu atdılar / ondan üz döndərdilər;* **to** ~ **behind** geridə / dalda qalmaq; *He fell behind the others in his work O, işində başqalarından geri qaldı;* **to** ~ **over** arxası üstə yıxılmaq, arxası üstə düşmək; **to** ~ **through** müvəffəqiyyətsizliyə uğramaq, alt-üst olmaq, puça çıxmaq, baş tutmamaq; **to** ~ **from grace** günah etmək, günaha batmaq, doğru yolunu azmaq; **to** ~ **into a habit** öyrəşmək, alışmaq, vərdiş / adət etmək; **to** ~ **out of a habit** tərgitmək, yadırğamaq, yadından çıxartmaq; **to** ~ **to the ground** yerlə yeksan olmaq, faydasız / nəticəsiz olmaq; **to** ~ **on** *one's* **face** biabır / rüsvay olmaq; iflas etmək, müvəffəqiyyətsizliyə uğramaq

fallen [ˈfɔ:ln] *adj* **1.** düşmüş, tökülmüş, yıxılmış; ~ **deadwood** yerə tökülmüş quru budaqlar / çır-çırpı; ~ **leaves** tökülmüş yarpaqlar; **2.** əxlaqsız; ~ **woman** əxlaqsız qadın

falling[1] [ˈfɔ:lɪŋ] *n* yıxılma, uçulma, sökülmə, dağılma, yağma *(qar, yağış)*; məğlub olma, süqut etmə, devrilmə, düşkünlük

falling[2] [ˈfɔ:lɪŋ] *adj* **1.** tökülən; yıxılan, düşən; ~ **leaves** tökülən yarpaqlar; **2.** uçulan, dağılan; **3.** yağan *(yağış, qar)*

falling-disease [ˈfɔ:lɪŋdɪˈzi:z] *n* = **falling-sickness**

falling-off [ˈfɔ:lɪŋˈɔf] *n* **1.** düşkünlük, tənəzzül; **2.** süqut etmə

falling-out [ˈfɔ:lɪŋˈaut] *n* dalaşma, vuruşma, dava; küsülülük; razı olmama, razılaşmama, ixtilaf; narazılıq, nifaq; küsmə, incimə

falling-sickness [ˈfɔ:lɪŋˈsɪknɪs] *n tib.* epilepsiya *(özündəngetmə xəstəliyinin növü)*

falling-star [ˈfɔ:lɪŋˈsta:ʳ] *n* meteor, axan / düşən ulduz

fall-out [ˈfɔ:lˈaut] *n* **1.** meteor, yağıntı, çöküntü; **2.** radioaktiv çöküntü; ~ **radioactive dust** radioaktiv tozun çöküntüsü / çökməsi

false[1] [fɔ:ls] *n d.d.* **1.** yalançı, yalan danışan; **2.** qəlp, saxta, saxta sənəd / kağız

false[2] [fɔ:ls] *adj* **1.** yalan, uydurma, səhv, yanlış, xəta; ~ **accusation** uydurma ittiham; **to take a** ~ **step** səhv addım atmaq; **2.** süni, yalançı, hiyləgər; xain, xəyanətkar, vəfasız, namərd; ~ **tears** süni / yalançı göz yaşları, riyakarcasına ağlama; ~ **prophet** yalançı peyğəmbər; **to be** ~ **to** *smb.***'s trust** bir kəsin inamını doğrultmamaq; **3.** qəlp, saxta, yalan; ~ **coin** saxta sikkə *(pul)*; ~ **hair** parik *(süni saç, qoyma saç)*;

◊ **to sail under** ~ **colours** başqa ölkənin bayrağı altında üzmək; özünü başqası kimi qələmə vermək

false[3] [fɔ:ls] *adv*: **to play** *smb.* ~ bir kəsi aldatmaq; bir kəsə xəyanət etmək

false-coiner [ˈfɔ:ls,kɔɪnəʳ] *n* saxta / qəlp pul kəsən

false-faced [ˈfɔ:lsˈfeɪst] *adj* saxta, iki sifəti / üzü olan, riyakar, ikiüzlü

falsehood [fɔ:lshud] *n* yalan, hiylə, kələk, fırıldaq; *He never told falsehood O heç vaxt yalan danışmayıb; His falsehood cost us much Onun yalanı bizə baha başa gəldi*

falsely [ˈfɔ:lslɪ] *adv* **1.** səhvən, səhv / yanlış olaraq; **2.** süni, yalan, yalandan, riyakarlıqla, hiylə ilə; xaincəsinə, vəfasızcasına, vəfasızlıqla, namərdcəsinə; *He was falsely accused of theft Onu səhvən oğurluqda ittiham etdilər*

falseness [ˈfɔ:lsnɪs] *n* **1.** yalan, uydurma, saxtalıq, saxtakarlıq, qəlplik, yanlışlıq; **the** ~ **of charge** ittihamın yanlışlığı / saxtalığı; **2.** səmimiyyətsizlik, ikiüzlülük; sünilik, xainlik, vəfasızlıq, namərdlik, xəyanət

falsification [ˈfɔ:lsɪfɪˈkeɪʃn] *n* **1.** saxtalaşdırma, saxtalaşdırılma, saxtakarlıq etmə, saxtakarlıq, saxtalıq; təhrif, təhrif etmə / edilmə

falsificator [ˈfɔ:lsɪfɪ,keɪtəʳ] *n* saxtakar, saxtakarlıqla məşğul olan adam

falsified [ˈfɔ:lsɪfaɪd] *adj* **1.** saxtalaşdırılmış, saxta qayrılmış; təhrif olunmuş / edilmiş, pozulmuş, korlanmış; **2.** saxta, qəlp, uydurulmuş

falsify [ˈfɔ:lsɪfaɪ] *v* **1.** saxtalaşdırmaq, saxtasını qayırmaq; təhrif etmək *(sənədləri və s.)*; **2.** ümidi doğrultmamaq; **to** ~ **a prophecy** qabaqcadan verilmiş xəbəri təkzib etmək, yalanı sübut etmək

falsism [ˈfɔ:lsızm] *n* ağ yalan

falsity [ˈfɔ:lsıtı] *n* **1.** yalan, əsassızlıq, saxtalıq, yanlışlıq, səhvlik; **the ~ of the method** metodun yanlışlığı; **2.** ikiüzlülük; sünilik, xainlik, vəfasızlıq, namərdlik, xəyanət; **the ~ of an ally** müttəfiqin xəyanəti / ikiüzlülüyü

falter [ˈfɔ:ltə^r] *v* **1.** büdrəmək, ayağı dolaşmaq; yırğalana-yırğalana getmək; tərəddüdlə getmək; **2.** hıqqanmaq, dili dolaşmaq; **to ~ out an excuse** dili dolaşa-dolaşa üzr istəmək; *His tongue falters Onun dili dolaşır*

fame[1] [feım] *n* **1.** şöhrət, məşhurluq; **love of ~** şöhrətpərəstlik, şöhrət düşkünlüyü; **to win ~** şöhrət qazanmaq

fame[2] [feım] *v* məşhur etmək, şöhrətləndirmək, şöhrət qazandırmaq

famed [feımd] *adj* şöhrətli, məşhur, şöhrət / ad qazanmış; **to be ~ for** ***smth.*** bir şeyə görə məşhur olmaq

fameful [ˈfeımfl] *adj* şöhrətli, məşhur, şöhrət / ad qazanmış

fameless [ˈfeımlıs] *adj* naməlum, məlum olmayan, tanınmayan, məşhur olmayan; nüfuzu olmayan; **one of the ~ writers of the past century** keçən əsrin tanınmayan yazıçılarından biri

familiar[1] [fəˈmıljə^r] *n* **1.** yaxın dost; **2.** ailə əhval-ruhiyyəsi

familiar[2] [fəˈmıljə^r] *adj* **1.** yaxın, çox yaxın, səmimi; **~ friends** yaxın dostlar; **2.** yaxşı tanış olan *(bir şeylə)*, bilən, bilikli, bələd *(bir şeyə)*; **to be ~ with** ***smth.*** bir şeyi yaxşı bilmək

familiarity [fə͵mılıˈærıtı] *n* **1.** dostluq, yaxınlıq, yaxın tanışlıq; **to be on terms of ~ with** ***smb.*** bir kəslə dostluq münasibətində olmaq; **2.** *pl* sərbəst hərəkət; *She allowed no familiarities O heç bir sərbəst hərəkətə yol vermədi*

familiarization, -sation [fə͵mıljəraıˈzeıʃn] *n* tanış / bələd olma

familiarize, -ise [fəˈmıljəraız] *v* tanış / bələd etmək; **to ~** ***smb.*** **with a new job** bir kəsi yeni işlə tanış etmək

familiarly [fəˈmıljəlı] *adv* **1.** yaxın, yaxından, yaxşı; **to be ~ acquainted with** ***smb.*** bir kəsi yaxşı tanımaq; **2.** adətən, bir qayda olaraq; **3.** təklifsizcəsinə, sərbəst halda; **to salute** ***smb.*** **~** bir kəsi sərbəst halda salamlamaq

family[1] [ˈfæmılı] *n* **1.** ailə; **a man of ~**, **a ~ man** ailəli / evli adam; **2.** ailə, nəsil; **a man of ~** adlı-sanlı / məşhur nəsildən olan adam; **a man of good ~** yaxşı ailədən / nəsildən olan adam

family[2] [ˈfæmılı] *adj* **1.** ailə, ailəvi; evdar / ailəsini sevən / evcanlı; **a ~ friend** ailə dostu; **a ~ doctor** ailə həkimi; **2.** irsi, nəsildən-nəslə keçən, miras, nəsil; **a ~ tree** şəcərə, nəsil şəcərəsi

famine [ˈfæmın] *n* **1.** aclıq *(təbii fəlakət)*; **in the years of ~** aclıq illərində; **2.** ac qalma, aclıq çəkmə; **to die of ~** acından / aclıqdan ölmək; **3.** kəskin ehtiyac *(bir şeyə)*; **coal ~** kömürə kəskin ehtiyac

famish [ˈfæmıʃ] *v* **1.** acından öldürmək; **2.** ac qalmaq, aclıq çəkmək

famished [ˈfæmıʃt] *adj* ac, bərk acmış, uzun müddət ac qalmış / aclıq çəkmiş

famishment [ˈfæmıʃmənt] *n* aclıq, ac qalma, aclıq çəkmə

famous [ˈfeıməs] *adj* **1.** məşhur, ad / şöhrət qazanmış; **a town ~ for its monuments** öz abidələri ilə məşhur şəhər; **2.** *arx.* əla, çox gözəl, çox yaxşı; *That's famous! Əla! He has a famous appetite Onun çox yaxşı iştahası var*

famously [ˈfeıməslı] *adv d.d.* əla, çox gözəl, çox yaxşı; *They dined famously in a Chinese restaurant Onlar Çin restoranında çox yaxşı nahar etdilər*

fan[1] [fæn] *n* I **1.** yelpik; **2.** ventilyator; **electric ~** elektrik ventilyatoru

fan [fæn] *n* II *d.d.* entuziast; tərəfdar, azarkeş; həvəskar; **football ~** futbol həvəskarı / azarkeşi; **film ~** kino həvəskarı

fan[2] [fæn] *v* **1.** yelləmək, çırpmaq, çırpıb təmizləmək; **to ~ oneself** özünü yelpiklə yelləmək; **2.** üfürmək, üfürüb alışdırmaq; **to ~ the flame** alovu üfürüb alışdırmaq;
◊ **to ~ away** qovmaq; **to ~ away the flies** milçəkləri qovmaq; **to ~ out 1)** qollara ayrılmaq / şaxələnmək; *The roads fanned out from the town in all directions Şəhərdən bütün istiqamətlərə yollar ayrılırdı*; **2)** *hərb.* cəbhə boyu düzmək

fanatic[1] [fəˈnætık] *n* fanatik; qatı mövhumatçı; **to be a ~ of** ***smth.*** bir şeyin fanatiki olmaq

fanatic[2] [fəˈnætık] *adj* fanatik, qatı mövhumatçı, qəddar mövhumatçı, vəhşi; **~ zeal** fanatik həvəs / şövq; **~ sects** fanatiklər sektaları

fanatically [fəˈnætıkəlı] *adv* fanatikcəsinə, qatı mövhumatçılıqla

fanaticize [fəˈnætısaız] *v* **1.** fanatik olmaq; **2.** fanatikə çevrilmək

fancier [ˈfænsıə^r] *n* **1.** xəyalpərəst, xəyalçı, fantaziyaçı; **2.** həvəskar, yaxşı bilən, yaxşı tanıyan, bələd

fanciful [ˈfænsıfl] *adj* **1.** şıltaqçı, şıltaq, xəyalpərəst; **a ~ child** şıltaq uşaq; **2.** fantastik, əfsanəvi; xəyali, uydurma, inanılmaz, qeyri-real; **a ~ scheme** qeyri-real plan

fancy[1] [ˈfænsı] *n* **1.** xəyal, xülya, yalan, uydurma, **the power of ~** təsəvvürün / xəyalın / təxəyyülün gücü; **2.** şıltaq, naz, kef, tərslik; **passing ~** ötüb keçən şıltaqlıq / tərslik; **3.** həvəs, meyl, təmayül, arzu, qabiliyyət, şövq; **to have a ~ for** ***smb.*** bir kəsə meyli olmaq

fancy[2] [ˈfænsı] *adj* **1.** qəribə, əcaib, qəşəng; mədəcil, şıltaq, ədabaz, maraqlı, məzəli, gülməli; **2.** xəyali; **~ picture** xəyali şəkil; **3.** modalı, modaya uyğun; dəb, dəbdə olan, gözəl, zərif, incə, nəfis, yüksək keyfiyyətli; **~ articles / goods** son moda ilə tikilmiş mallar; **4.** bəzək-düzək, qalanteriya; **~ fair** dəbdə olan şeylər bazarı;
◊ **~ girl / lady / woman** aşna, məşuqə; *amer.* fahişə; **~ man** oynaş; sutenyor *(öz aşnası fahişənin xərcilə yaşayan kişi)*

fancy[3] [ˈfænsı] *v* **1.** çox böyük fikirdə olmaq *(özü haqqında)*, təsəvvür etmək, təsəvvürə gətirmək; **2.** güman / zənn / hesab etmək; *I fancy he has gone Güman edirəm, o artıq gedib*

fancy-ball [ˈfænsıˈbɔ:l] *n* bal-maskarad; karnaval *(oyunlarla, maskaradlarla və xüsusi geyimlərlə keçirilən xalq bayramı)*

fancy-dress [ˈfænsıˈdres] *n* maskarad paltarı

fancy-free [ˈfænsıˈfri:] *adj* aşiq / vurğun / məftun olmayan

fan-magazine [ˈfæn͵mægəˈzi:n] *n* "azarkeşlər üçün jurnal" *(kinoulduzların və idmançıların həyatından bəhs edən)*

fantast [ˈfæntæst] *n* **1.** xəyalpərəst, xülyapərəst; **2.** yazıçı-fantazist, fantastik roman yazan müəllif

fantastic [fænˈtæstık] *adj* **1.** qəribə, əcaib, qəşəng, mədəcil, fantastik, əfsanəvi; **~ music** fantastik musiqi; **2.** qeyri-adi, çox qəribə; **~ acts of kindness** qeyri-adi mehribanlıq

fantasticate [fænˈtæstıkeıt] *v* xəyala qapılmaq, özündən uydurmaq / toxumaq / düzəltmək

fantasy [ˈfæntəsı] *n* **1.** xəyal, təsəvvür, təxəyyül; xülya, yalan, uydurma; **by the power of ~** təxəyyülün gücü ilə; **2.** sayıqlama, sərsəmləmə; **3.** əsassız fərziyyə

far[1] [fa:] *adj* (**farther, further; farthest, furthest**) uzaq; uzaqlaşdırılmış; **from a ~ country** uzaq ölkədən; **~ journey** uzaq səyahət

far[2] [fa:^{r}] *adv* (**farther, further; farthest, furthest**) **1.** uzaq, böyük məsafədə; dərin; **to dig ~ down** dərin qazmaq; **~ back in the past** uzaq keçmişdə; **~ into the night** gecə yarısından xeyli keçmiş; **2.** daha, daha da; xeyli çox, çox-çox; daha çox, olduqca; **~ the best of all** qalanların hamısından çox-çox yaxşı; lap yaxşı; **so ~ (as)** ...qədər, ...kimi, indiyə qədər; **so ~ as I know** mən bilənə

far-away [ˈfa:rəweı] *adj* uzaq; *He is a far-away cousin of mine O mənim uzaq qohumumdur*

far-between [ˈfa:bıˈtwi:n] *adj* az, nadir; *His visits were few and far-between O çox nadir hallarda baş çəkirdi / gəlirdi*

farcer [ˈfa:sə^r] *n* **1.** komediyanın / məzhəkənin / şit zarafatın müəllifi; **2.** komediyanın / məzhəkənin / şit zarafatın icraçısı

farceur [fa:ˈsɜ:^{r}] *n fr.* **1.** zarafatçı / zarafatcıl / məzəli adam; **2.** hazırcavab *(adam)*, məzəli danışan *(adam)*

farcical [ˈfa:sıkl] *adj* **1.** gülməli, məzhəkəli, əyləndirici, məzəli; **2.** gülünc, gülməli; mənasız, cəfəng

fare[1] [feə^r] *n* **1.** gediş haqqı *(nəqliyyatda)*; *What is the fare? Gediş haqqı nə qədərdir?, Bilet neçəyədir? All fares, please! Zəhmət olmasa, bilet alın!*; **2.** yemək, xörək, qida, yem, azuqə, ərzaq; **simple ~** sadə yemək; **spiritual ~** mənəvi qida;

◊ **bill of** ~ menyu (*yemək siyahısı*)

fare[2] [feə'] *v* **1.** yaşamaq, dolanmaq, həyat sürmək; *How did you fare during your journey? Səyahət müddətində gününüz / günləriniz necə keçdi?*; *He didn't fare very well on his last job Axırıncı iş yerində onun işləri yaxşı deyildi*; **2.** yemək, qidalanmaq; **3.** *arx. şair.* səyahət etmək;
◊ *Fare you well! Xudahafiz! Əlvida! Salamat qal! / qalın! Sağ ol! / olun!*

farewell[1] [ˈfeəwel] *int* **1.** *Salamat qal! / qalın! Xudahafiz! Əlvida!* **2.** ayrılma, vidalaşma, xudahafizləşmə; **to bid** *one's* **~, to take ~ of, to make** *one's* **~s** vidalaşmaq, xudahafizləşmək

farewell[2] [feəˈwel] *v* vidalaşmaq, xudahafizləşmək

far-famed [ˈfa:ˈfeımd] *adj* çox məşhur, çox şöhrət qazanmış

farina [fəˈraınə] *n* **1.** manna yarması; **2.** nişasta, kraxmal, kartof unu

farm[1] [fa:m] *n* **1.** ferma, təsərrüfat; **milk** ~ süd ferması; **poultry** ~ quşçuluq ferması; **2.** kəndli təsərrüfatı; **collective** ~ kolxoz; **state** ~ sovxoz; **individual** ~ fərdi / tək təsərrüfat; **3.** fermada yaşayış evi

farm[2] [fa:m] *v* **1.** kənd təsərrüfatı ilə məşğul olmaq; *He farms beef cattle O, ətlik mal-qara yetişdirir / saxlayır*; *Their younger son is farming Onların kiçik oğlu kənd təsərrüfatı ilə məşğul olur*; **2.** becərmək (*torpağı*); **3.** (*həm də* ~ **out**) icarəyə götürmək / vermək; **4.** uşağa baxmaq (*pulla*), uşağı tərbiyə etməyə götürmək

farmer [ˈfa:mə'] *n* **1.** fermer; **cattle** ~ maldar, mal-qara saxlayan fermer, heyvandarlıq ferması sahibi, icarədar, icarəyə götürən; **2.** uşağı tərbiyə etmək üçün götürən adam;
◊ **afternoon** ~ qanmaz, işi ləngidən, süründürməçi

farm-hand [ˈfa:mhænd] *n* kənd təsərrüfatı fəhləsi

farm-house [ˈfa:mhaus] *n* fermada yaşayış evi; fermer / kəndli evi

farming[1] [ˈfa:mıŋ] *n* **1.** kənd təsərrüfatı ilə məşğul olma; əkinçilik; **high** ~ intensiv / yüksək / səmərəli əkinçilik; **2.** icarəyə vermə

farming[2] [ˈfa:mıŋ] *adj* kənd təsərrüfatı; ~ **problems** kənd təsərrüfatı problemləri

farm-yard [ˈfa:mˈja:d] *n* fermanın həyəti

far-off [ˈfa:ˈɔf] *adj* uzaq; keçmiş; *It happened in those far-off days Bu, o uzaq keçmişdə baş verdi*

far-reaching [ˈfa:ˈri:tʃıŋ] *adj* **1.** uzaqməqsədli; ~ **plans** uzaqməqsədli planlar; **2.** *məc.* böyük, hədsiz, vüsətli; ciddi nəticələr doğura biləcək; ~ **effect** ciddi nəticə

far-seeing [ˈfa:ˈsi:ıŋ] *adj* uzaqgörən, gələcəyi görən; tədbirli; bəsirətli, gözüaçıq, işinin dalını-qabağını düşünən; ehtiyatlı

far-sighted [ˈfa:ˈsaıtıd] *adj* **1.** uzağı yaxşı görən; **2.** uzaqgörən, gələcəyi görən, tədbirli, bəsirətli, gözüaçıq, ehtiyatlı

far-sightedness [ˈfa:ˈsaıtıdnıs] *n* **1.** uzağı yaxşı görmə; **2.** uzaqgörənlik, gözüaçıqlıq, gələcəyi görmə qabiliyyəti, ehtiyatlılıq, tədbirlilik

farther[1] [ˈfa:ðə'] *adj* **1.** (**far**[1]-*sifətinin müq. dər.*); **2.** daha uzaq; **at the ~ shore** uzaq sahildə; **3.** sonrakı, sonra gələn / olan; **at a ~ stage of development** inkişafın sonrakı mərhələsində

farther[2] [ˈfa:ðə'] *adv* **1.** (**far** *zərfinin müq. dər.*); **2.** sonra, daha sonra, daha uzaq / uzaqda, daha artıq; *He lives farther O daha uzaqda yaşayır*

farthermost [ˈfa:ðəmoust] *adj* lap uzaq, ən uzaq; **the ~ point** ən uzaq nöqtə / məntəqə

farthest[1] [fa:ðıst] *adj* **1.** (**far** *sifətinin üst. dər.*) lap / ən uzaq; *It was the farthest point they could reach by car Bu, maşınla onların çata biləcəyi ən uzaq məntəqə idi*; **2.** ən uzun, uzunmüddətli, uzunsürən, ən gec; *He promised to be back by five o'clock at the farthest O ən gec saat beş üçün qayıtmağa söz verdi*

farthest[2] [fa:ðıst] *adv* (**far** *zərfinin üst. dər.*) lap / ən uzaq, ən / lap uzaqda; *Choose the seat farthest from the door Qapıdan lap uzaqda otur / oturun*

farthing [ˈfa:ðıŋ] *n* fartinq (*İngiltərədə ¼ pennə bərabər bürünc pul*);
◊ **the uttermost** ~ axırıncı qəpik; *It's not worth a farthing Bu, bir qəpiyə dəyməz / dəyən deyil*

fascinate [ˈfæsıneıt] *v* **1.** heyran / valeh / məftun / cazib / bənd etmək; çox maraqlandırmaq / sevindirmək; **2.** ovsunlamaq, cadulamaq, baxışı ilə hipnoz etmək; *A serpent fascinates its prey İlan öz şikarını hipnoz edir*

fascinating [ˈfæsıneıtıŋ] *adj* heyranedici, cazibədar, füsunkar, çox gözəl / qəşəng, könülaçan, məftunedici, valehedici; son dərəcə gözəl; ~ **smile** heyranedici / cazibədar təbəssüm

fascinatingly [ˈfæsıneıtıŋlı] *adv* füsunkarcasına, füsunkaranə, çox gözəl / qəşəng, heyranedici tərzdə

fascinator [ˈfæsıneıtə'] *n* sehrbaz, cadugər

fascism [ˈfæʃızm] *n* faşizm

fascist[1] [ˈfæʃıst] *n* faşist

fascist[2] [ˈfæʃıst] *adj* faşist; ~ **organization** faşist təşkilatı

fashion[1] [ˈfæʃn] *n* **1.** surət, sima, şəkil; tərz, üsul, qayda; ədə, xasiyyət, adət, tövr, sifət, növ; *He behaved in a strange fashion O özünü qəribə aparırdı*; **2.** fason, biçim, nümunə, model, əndazə, ülgü, paltar fasonu; **the ~ of a dress** paltarın fasonu; **3.** üsul, qayda, tərz; moda, dəb, adət; **to keep up with all the latest** ~ son modaya riayət / əməl etmək

fashion[2] [ˈfæʃn] *v* forma vermək, formaya salmaq; qayırmaq, hazırlamaq, istehsal etmək (*həm də* **to ~ out**); **to ~ a vase from clay** gildən vaza hazırlamaq / qayırmaq / istehsal etmək; **to ~ a hat out of leaves** yarpaqlardan papaq qayırmaq; *They fashion boats out of tree-trunks Onlar ağac gövdələrindən qayıqlar düzəldirlər*

fashionable [ˈfæʃnəbl] *adj* **1.** modalı, dəbli, modada / dəbdə olan; son moda ilə tikilmiş; ~ **clothes** son moda ilə / dəblə tikilmiş paltar; **2.** dəbdəbəli; **a ~ hotel** dəbdəbəli mehmanxana; **3.** modabaz, moda sevən; **a ~ woman** modabaz qadın

fashionably [ˈfæʃnəblı] *adv* moda ilə, dəblə; **to dress** ~ moda ilə / dəblə geyinmək

fashionless [ˈfæʃənlıs] *adj* **1.** biçimsiz, formasız; **2.** dəbdə / modada olmayan

fashion-paper [ˈfæʃnˌpeıpə'] *n* moda jurnalı

fast[1] [fa:st] *n* **1** cəftə, rəzə, sürmə; sürgü, siyirmə; **door** ~ qapı cəftəsi / rəzəsi; **window** ~ pəncərə sürgüsü

fast [fa:st] *n* II oruc, orucluq; **a day for a general** ~ ümumi orucluq günü; **to observe the ~s** oruca riayət etmək, oruc tutmaq

fast[2] [fa:st] *adj* (**-er, -est**) I **1.** möhkəm, bərk, sərt; ~ **rocks** sərt qayalar; ~ **sleep** bərk / möhkəm yuxu; **hard and ~ rules** möhkəm və sərt qaydalar; **to take / to have ~ hold of** *smth.* bir şeydən möhkəm / bərk yapışmaq; **2.** sadiq, etibarlı; **a ~ friend** sadiq / etibarlı dost; **3.** amansız, qəddar, qatı; **a ~ foe** amansız / qəddar / qatı düşmən

fast [fa:st] *adj* (**-er, -est**) II **1.** sürətli, sürət; bərk qaçan; iti / bərk gedən; **a ~ train** sürətli qatar, sürət qatarı; **2.** irəli gedən (*saat haq.*); *My watch is 5 minutes fast Mənim saatım 5 dəqiqə irəlidir*;
◊ ~ **and loose** qeyri-sabit, dəyişkən, etibarsız; **to pull a ~ one** *amer.* aldatmaq, tovlamaq, hiylə / kələk / fırıldaq gəlmək

fast[3] [fa:st] *v* **1.** oruc tutmaq; *Muslims fast during Ramadan Ramazan ayında müsəlmanlar oruc tuturlar*; **2.** heç nə yeməmək; *I have been fasting since morning Mən səhərdən bəri heç nə yeməmişəm*

fast[4] [fa:st] *adv* I bərk, bərk-bərk; möhkəm, möhkəm surətdə, möhkəmcəsinə; **to sleep** ~ bərk yatmaq

fast [fa:st] *adv* II **1.** tez, cəld, sürətlə; **to run** ~ cəld / sürətlə qaçmaq; *His health was breaking fast Onun səhhəti sürətlə pisləşirdi*; **2.** yüngül, düşüncəsiz, əxlaqsız, əxlaqsızcasına; **to live** ~ əxlaqsızcasına yaşamaq, yüngül / əxlaqsız həyat sürmək;
◊ **to play ~ and loose** məsuliyyətsiz hərəkət etmək, vədi pozmaq

fasten [ˈfa:sn] *v* **1.** bağlamaq, düyünləmək; **to ~ the window** pəncərəni bağlamaq; **to ~ shoe-laces** çəkmənin bağlarını bağlamaq; **2.** möhkəmləndirmək, bərkitmək; vintləmək, vintləyib bərkitmək, burmaq, burub bərkitmək; sıxmaq; **3.** düymələmək; *She fastened her gloves O, əlcəklərini düymələdi / bağladı*; *Her skirt wouldn't fasten Onun yubkası düymələnmirdi*; **4.** bərkimək; *The plaster fastens slowly Suvaq yavaş-yavaş bərkiyir*;
◊ **to ~ a quarrel upon** *smb.* bir kəsə yersiz irad tutmaq

fastener [ˈfa:snəʳ] *n* **1.** sürgü, siyirmə, rəzə; **2.** düymə, ilgək; çarpaz; toqqa, bənd; **3.** kağız üçün qısqac, sancaq

fastening [ˈfa:snıŋ] *n* **1.** bağlama, sarıma, bəndləmə, bənd etmə, bitişdirmə, düyünləmə; **2.** qıfıllama, kilidləmə; qıfıllanma, kilidlənmə

faster [ˈfa:stəʳ] *n* pəhriz saxlayan, oruc tutan *(adam)*

fastidious [fæsˈtıdıəs] *adj* **1.** tələbkar, şıltaq, vasvası, inadcıl, tərs; **2.** nazik, incə, zərif, həssas, iti *(qulaq, göz haq.)*; ~ **hands** zərif əllər

fastidiously [fæsˈtıdıəslı] *adv* **1.** şıltaqcasına, şıltaqlıqla, vasvasılıqla; inadcıl halda; **2.** nazik, incə

fastidiousness [fæsˈtıdıəsnıs] *n* **1.** şıltaqlıq, vasvasılıq, inadcıllıq; ehtiyatlılıq, ciddilik, tələbkarlıq; **2.** incəlik, zəriflik, həssaslıq, ustalıq, məharət; kəskinlik, itilik

fasting [ˈfa:stıŋ] *n* pəhriz, oruclıq

fasting-day [ˈfa:stıŋdeı] *n* pəhriz / orucluq günü

fastness [ˈfa:stnıs] *n* I **1.** möhkəmlik, bərklik, davamlılıq; səbat, mətanət, sarsılmazlıq, yenilməzlik; ~ **to light** işığa davamlılıq *(rənglər, boyalar haq.)*; **2.** qala, istehkam, dayaq; istinadgah; *The soldiers retired to their fastness Əsgərlər geri öz istehkamlarına çəkildilər;* **3.** immunitet *(orqanizmin yoluxan xəstəliklərə tutulmamaq qabiliyyəti)*

fastness [ˈfa:stnıs] *n* II **1.** tezlik, yeyinlik, itilik, sürət; **2.** yüngülxasiyyətlilik, dəmdəməkilik, yelbeyinlik, yüngüllük, arsızlıq; **3.** pis yola getmə, əxlaqsızlıq; ədəbsizlik; *His face bore the marks of fastness Onun üz-gözündən pozğunluq tökülürdü*

fat[1] [fæt] *n* **1.** yağ, piy, iç yağı; **vegetable** ~ bitki yağı; **to fry** *smth.* **in deep** ~ bir şeyi bol yağda qızartmaq; **2.** köklük, tosqunluq; **to be inclined to** ~ kökəlməyə meyilli olmaq; **3.** ən yaxşı hissə *(bir şeyin)*; **to live on the** ~ **of the land** çox qəşəng / yaxşı yaşamaq; bütün nemətlərdən istifadə etmək

fat[2] [fæt] *adj* **1.** yağlı, piyli; ~ **soup** yağlı sup; ~ **mutton** yağlı qoyun əti; **2.** yoğun, kök, tosqun, koppuş; **as** ~ **as a pig** donuz kimi kök / yağlı; ~ **cheeks** koppuş yanaqlar; ~ **fingers** yoğun barmaqlar; **3.** kökəldilmiş; ~ **ox** kökəldilmiş öküz; bol məhsul verən, bol məhsullu, məhsuldar, bərəkətli; *It was a fat year for fruit Bu il meyvə bol oldu;* **4.** qanmaz, fəhmsiz, kütbeyin, gecqanan, malbaş, sarsaq, axmaq; ~ **smile** axmaq təbəssüm; **5.** *poligr.* ~ **type** qara şrift

fat[3] [fæt] *v* **1.** kökəltmək *(kəsmək üçün)*; **to** ~ **up fowls** quşları kökəltmək; **2.** piylənmək, piy bağlamaq, kökəlmək

fatal [ˈfeıtl] *adj* **1.** labüd, qaçılmaz, bədbəxt, faciəli, fəlakətli, bədbəxtlik gətirən, nəticəsi pis olan, həlledici, qəti, son; **the** ~ **hour** həlledici saat / dəqiqələr; ölüm saatı / dəqiqələri; **2.** məhvedici / öldürücü, ölümlə nəticələnən; ~ **wound** öldürücü / ölümlə nəticələnən yara

fatalist [ˈfeıtəlıst] *n* fatalist *(qəzavü-qədərə / olacağa / qismətə inanan adam)*

fatalistic [ˈfeıtəˈlıstık] *adj* fatalist

fatality [fəˈtælıtı] *n* **1.** bədbəxtlik, qəza, bədbəxt hadisə, faciə, müsibət, ölüm *(müharibədə, bədbəxt hadisədə və s.)*; **a wreck with ten fatalities** on nəfərin ölümü ilə nəticələnən qəza; **2.** məhkumluq, məhkum olma; **3.** tale, alın yazısı, labüdlük, qaçılmazlıq, qarşısı alınmazlıq; **to believe in** ~ taleyə inanmaq

fatalness [ˈfeıtəlnıs] *n* **1.** labüdlük, zərurilik; **2.** fəlakət, ölümcüllük

fate[1] [feıt] *n* **1.** tale, bəxt, qismət, alın yazısı, fələk; **the irony of** ~ taleyin istehzası; **to leave** *smb.* **to his** ~ bir kəsi özbaşına / köməksiz / taleyin ümidinə buraxmaq; **2.** tələf / məhv olma, fəlakət, ölüm; **to go to** *one's* ~ ölümünü qarşılamaq; **to meet** *one's* ~ ölmək;

◊ **no flying from** ~ taledən qaçmaq olmaz

fate[2] [feıt] *v* məhkum / qismət olmaq; *They were not fated to meet Onlara görüşmək qismət olmadı*

fateful [ˈfeıtfl] *adj* **1.** bədbəxt, faciəli, fəlakətli, bədbəxtlik gətirən, nəticəsi pis olan, həlledici; **the** ~ **hour** taleyin yazdığı saat; **2.** peyğəmbərcəsinə söylənmiş; uğursuz, nəhs, məşum; **the** ~ **cawings of the crow** qarğanın nəhs qarıldaması

fat-faced [ˈfætfeıst] *adj* **1.** yekəsifət; **2.** *poligr.* qara *(şrift haq.)*; ~ **words** qara şriftlərlə yazılmış sözlər

fat-guts [ˈfætgʌts] *n d.d. kob.* kök kişi, şişman adam

fat-headed [ˈfætˈhedıd] *adj* küt, korazehin, kütbeyin, qanmaz, sarsaq, səfeh, axmaq, gic, başıboş, yelbeyin

father[1] [ˈfa:ðəʳ] *n* **1.** ata; **adoptive** ~ atalıq; **natural** ~ kəbinsiz uşağın atası; **2.** havadar, tərəfdar, müdafiəçi, himayəçi; **to be a** ~ **to** *smb.* bir kəsə atalıq etmək / ata qayğısı göstərmək; **3.** yaradan, yaradıcı; **the Fathers of the Constitution** *amer. tar.* ABŞ kostitusiyasının müəllifləri / yaradıcıları; **4.** yaşlı üzv; **city** ~**s** şəhər idarəsinin üzvləri, şəhər məsləhətçiləri; **Father of the House** *amer.* nümayəndələr palatasının yaşlı üzvü *(palatada olduğu müddətə görə)*

father[2] [ˈfa:ðəʳ] *v* **1.** doğmaq, doğurmaq, törətmək; *Cowardice fathers cowardice Qorxaqlıq qorxaqlığı törədir;* **2.** müəllif / yaradıcı / yaradan olmaq; **3.** (**on**) müəllifliyi müəyyən etmək; **4.** bir ata kimi qayğı göstərmək

fatherhood [ˈfa:ðəhud] *n* atalıq; *He was greatly proud of his fatherhood O fəxr edirdi ki, ata olub*

father-in-law [ˈfa:ðərınlɔ:] *n* (*pl* **fathers-** [ˈfa:ðəz-] **1.** qayınata *(arvadın / ərin atası)*; **2.** = **stepfather**

fatherland [ˈfa:ðəlænd] *n* vətən, ana yurd / vətən

fatherless [ˈfa:ðəlıs] *adj* **1.** atasız, atası olmayan; **to be left** ~ atasız qalmaq; **2.** müəllifi naməlum; ~ **essays** müəllifi naməlum oçerklər

fatherlike [ˈfa:ðəlaık] *adv* ata kimi, atayana, atasayağı

fatherly[1] [ˈfa:ðəlı] *adj* ata, atalıq, ataya xas olan; ~ **responsibility** atalıq məsuliyyəti; ~ **blessing** atalıq xeyir-duası

fathom [ˈfæðəm] *v* **1.** dərinliyi ölçmək *(suyun)*; **2.** anlamaq, dərk etmək, başa düşmək; **to** ~ **a mystery** sirri başa düşmək

fathomless [ˈfæðəmlıs] *adj* **1.** ölçüyə gəlməyən, ölçülə bilməyən, ölçüyəgəlməz, son dərəcə çox, çox dərin, hədsiz; **the** ~ **depths of the ocean** okeanın hədsiz dərinlikləri; **2.** anlaşılmaz, dərkedilməz, ağlasığmaz; ~ **mystery** anlaşılmaz sirr

fatigue[1] [fəˈti:g] *n* **1.** yorğunluq; **bodily** / **mental** ~ fiziki / zehni yorğunluq; **2.** yoruculuq, üzücülük, darıxdırıcılıq, usandırıcılıq; yorucu iş; **3.** *k.t.* qüvvədən düşmə *(torpaq haq.)*

fatigue[2] [fəˈti:g] *v* **1.** çox yormaq, əldən / taqətdən salmaq, üzmək; **2.** çox yorulmaq, əldən düşmək, üzülmək; **3.** *hərb.* təsərrüfat işlərini yerinə yetirmək

fatigue-call [fəˈti:g(ˈ)kɔ:l] *n hərb.* təsərrüfat işlərinin yerinə yetirilməsinə çağırış

fatigueless [fəˈti:glıs] *adj* yorulmaz, usanmaz, yorulmaq / usanmaq bilməyən

fatiguesome [fəˈti:gsəm] *adj şair.* yorucu, əziyyətli, üzücü, usandırıcı, darıxdırıcı

fatless [ˈfætlıs] *adj* yağsız *(yemək haq.)*; **a** ~ **diet** yağsız pəhriz; ~ **meat** yağsız ət

fatness [ˈfætnıs] *n* **1.** köklük, yağlılıq, yoğunluq; **2.** məhsuldarlıq, münbitlik, bərəkətlilik *(torpaq haq.)*

fat-tailed [ˈfætˈteıld] *adj* quyruqlu; ~ **sheep** quyruqlu qoyun

fatted [ˈfætıd] *adj* kökəldilmiş *(kəsmək üçün)*

fattest [ˈfættest] *n k.t.* yağlılığı müəyyən etmək üçün götürülən nümunə *(süd və s. haq.)*

fattiness [ˈfætınıs] *n* **1.** köklük; **2.** piy basma, piylənmə; həddindən artıq kökəlmə; **3.** piylilik, yağlılıq, köklük

fatty[1] [ˈfætı] *n d.d.* kök kişi, şişman adam

fatty[2] [ˈfætı] *adj* **1.** yağlı; **2.** kök, koppuş

fatuity [fəˈtju:ıtı] *n* **1.** sarsaqlıq, giclik, səfehlik, axmaqlıq, ağılsızlıq; **2.** ağıl zəifliyi, kəmağıllıq

fatuous [ˈfætjuəs] *adj* **1.** sarsaq, gic, səfeh, axmaq, ağılsız, mənasız; ~ **smile** mənasız təbəssüm; ~ **attempt** mənasız təşəbbüs; **2.** kəmağıl

fatuously [ˈfætjuəslı] *adv* gic-gic, mənasızcasına, axmaqcasına, ağılsız-ağılsız

fault[1] [fɔ:lt] *n* **1.** nöqsan, qüsur; eyib, zədə; **a** ~ **in cloth** parçada qüsur; **to acknowledge** *one's* ~**s** öz nöqsanlarını etiraf etmək; **2.** təqsir, suç, günah; **in** / **at** ~ günahkar, təqsirkar; *I am not in fault Mən təqsirkar deyiləm;* **party in** / **at** ~ *hüq.* gü-

nahkar tərəf; **3.** səhv; yanlış, xəta, diqqətsizlik; **4.** nalayiq / yaramaz hərəkət; **to be at ~** səhv etmək, yanılmaq; **a child's ~s** uşağın nalayiq hərəkətləri;
◊ **to be at ~** çətin vəziyyətdə olmaq; **to find ~ with *smb.*** bir kəsə yersiz irad tutmaq

fault² [fɔ:lt] *v* **1.** təqsirkar hesab etmək, təqsirləndirmək, müqəssir etmək; günahkar bilmək, qınamaq; yersiz irad tutmaq; **2.** səhv etmək, səhvə yol vermək

fault-finder [ˈfɔ:lt.faındəʳ] *n* **1.** bəhanə axtaran (*adam*), hər şeyə irad tutan (*adam*), bəhanəçi, hər şeydən nöqsan çıxaran; **2.** qüsuru müəyyən edən cihaz

fault-finding [ˈfɔ:lt.faındıŋ] *adj* bəhanə axtaran, hər şeyə irad tutan, bəhanəçi

faultless [ˈfɔ:ltlıs] *adj* **1.** eyibsiz, nöqsansız, qüsursuz, ləkəsiz, təmiz; **~ pronunciation** qüsursuz tələffüz; **2.** səhvsiz; **3.** günahsız, təqsirsiz, suçsuz

faultlessly [ˈfɔ:ltlıslı] *adv* **1.** nöqsansız, eyibsiz, qüsursuz olaraq, yaxşı, təmiz; **2.** səhvsiz olaraq

faulty [ˈfɔ:ltı] *adj* **1.** nöqsanları / qüsurları olan, nöqsanlı, kəsirli; **~ digestion** qüsurlu / nöqsanlı həzm etmə; **2.** yanlış, doğru / düzgün olmayan; **~ argument** yanlış dəlil

fauna [ˈfɔ:nə] *n* fauna; **~ of the Ice Age** buzlaşma dövrünün faunası

favour¹ [ˈfeıvəʳ] *n* **1.** xeyirxahlıq, iltifat, meyl, rəğbət, təvəccöh, hüsn-rəğbət; **to win *smb.*'s ~, to find ~ in *smb.*'s eyes / in th eyes of *smb.*** bir kəsin rəğbətini qazanmaq; **2.** xidmət, kömək, gülərüzlülük, mərhəmət, lütfkarlıq; *Do me / him a favour Mənə / Ona lütfkarlıq göstər / göstərin*; **to heap ~s upon *smb.*** bir kəsə qarşı çox mərhəmətli olmaq

favour² [ˈfeıvəʳ] *v* **1.** xeyirxahlıq / mərhəmət göstərmək, xeyirxah olmaq, iltifat göstərmək; *The judge favoured plaintiff Hakim iddiaçıya qarşı xeyirxahlıq göstərdi*; **2.** kömək etmək, şərait yaratmaq, asanlaşdırmaq, yardım etmək; *The darkness favoured his escape Qaranlıq onun qaçmasına kömək etdi / şərait yaratdı*

favourable [ˈfeıvrəbl] *adj* **1.** əlverişli, münasib, yararlı, müvafiq, yaraşan, uyğun gələn; yerli; **~ answer** münasib cavab; **2.** xeyirxah, iltifatlı, meyl / təvəccöh göstərən, xeyirxahlığa meylli; *He was quite favourable to our project O bizim layihəni tamamilə xeyirxahlıqla qarşıladı*

favourer [ˈfeıvərəʳ] *n* **1.** arxa, kömək, hami, himayə edən, himayəçi, havadar; **2.** köməkçi, tərəfdar

favourite¹ [ˈfeıvərıt] *n* **1.** istəkli / sevimli / əziz (*adam*); **2.** sevimli şey; *That book is a great favourite of mine Bu mənim ən sevimli kitabımdır*

favourite² [ˈfeıvərıt] *adj* sevimli, istəkli, sevilən, sevgili, *əziz*, ən çox sevilən, ən sevimli; **a ~ child** sevimli / istəkli uşaq; *My favourite novelist is Scott Mənim sevimli yazıçım Skottdur*

favouritism [ˈfeıvərıtızm] *n* favoritizm, dostbazlıq, aşnabazlıq

fawn [fɔ:n] *v* **1.** quyruq bulamaq (*it haq.*); **2.** (**on** / **upon**) yaltaqlıq etmək, qulluq göstərmək; **to ~ on / upon *smb.*** bir kəsə yaltaqlanmaq / yaltaqlıq etmək

fawner¹ [ˈfɔ:nəʳ] *n* yaltaq, qab dibi yalayan

fawning [ˈfɔ:nıŋ] *adj* **1.** mehriban, nəvazişli (*it haq.*); **2.** yaltaq, yaltaqcasına; **~ smile** yaltaq təbəssüm

fawningly [ˈfɔ:nıŋlı] *adv* **1.** mehribancasına, nəvazişlə; *The dog wagged his tail fawningly İt quyruğunu mehribancasına buladı*; **2.** yaltaqcasına, yaltaq-yaltaq; **to speak ~** yaltaqcasına / yaltaq-yaltaq danışmaq

fax¹ [fæks] *n* faks; **to send by ~** faksla göndərmək; **to receive ~** faks almaq

fax² [fæks] *adj* faks; **a ~ machine** faks maşını; **~ number** faks nömrəsi

fax³ [fæks] *v* faksla göndərmək (*sənədin və s. surətini*)

fealty [ˈfi:əltı] *n* sadiqlik, vəfalılıq, sadiqliyə and içmə; **to do / to make / to swear ~** sadiq olmağa and içmək; **to owe ~ to *one*'s friends** dostlarına sadiq olmaq

fear¹ [fıəʳ] *n* **1.** qorxu; **needless ~s** nahaq / əsassız qorxular; **in ~** qorxu / həyəcan içində; **to be in ~** qorxu içində olmaq; **for ~** qorxudan; **to put *smb.* in ~, to put ~ in *smb.*'s heart** bir kəsi qorxuya / vahiməyə salmaq; **2.** titrəmə, əsmə, lərzə, həyəcan; **to put the ~ of God into *smb.*** bir kəsi Allah xofu ilə qorxutmaq;

◊ **without ~ or favour** qərəzsiz, obyektiv, tərəf tutmadan

fear² [fıəʳ] *v* **1.** qorxmaq; *She has always feared mice O həmişə siçandan qorxub*; **2.** ehtiyat etmək, çəkinmək (*arzu edilməyən bir şeydən*); **to ~ the worst** lap pisindən qorxmaq

feared [fıəd] *adj* təşvişə / qorxuya salınmış; narahat edilmiş, bədbəxtlik gözləyən

fearful [ˈfıəfl] *adj* **1.** dəhşətli, qorxulu, qorxunc, müdhiş; **a ~ road accident** dəhşətli yol hadisəsi; **2.** bərk qorxudulmuş / hürkü-dülmüş, qorxmuş, hürkmüş; **to cast ~ glances at *smb.*** hürkək nəzərlə bir kəsə baxmaq; **3.** (**for**) qorxan, qorxu keçirən; **~ for his safety** öz təhlükəsizliyi üçün qorxan

fearfully [ˈfıəflı] *adv* olduqca, çox, həddən artıq, son dərəcə; **~ pleased** çox məmnun; **~ expensive** olduqca / çox bahalı

fearless [ˈfıəlıs] *adj* qorxmaz, qoçaq, cəsarətli, mərd, cürətli, cəsur, qorxu bilməyən; **a ~ mountaineer** qorxmaz / cəsarətli / cəsur / qorxu bilməyən alpinist

fearlessness [ˈfıəlısnıs] *n* qoçaqlıq, qorxmazlıq, cəsarət, mərdlik, cəsurluq, qorxu bilməmə

feast¹ [fi:st] *n* **1.** böyük qonaqlıq, ziyafət, kef məclisi; bayram, şənlik; şadyanalıq; qonaqlıq; banket; **marriage ~** toy ziyafəti; **to make a ~** qonaqlıqda olmaq; kef / bayram etmək; **2.** ləzzət, zövq, nəşə, həzz; **a ~ for the eyes** gözoxşayan mənzərə; **a ~ of intelligent conversation** ağıllı müsahiblərlə söhbətdən alınan ləzzət

feast² [fi:st] *adj* bayram; **~ day** bayram günü; **~ rite** bayram adətləri / qaydaları, bayram mərasimi

feast³ [fi:st] *v* **1.** qonaqlıqda olmaq, kef / bayram etmək; *They feasted the night away Onlar bütün gecəni kef etdilər*; **2.** qonaq etmək / eləmək; qəbul etmək; təbrik etmək (*təntənə ilə*); ...şərəfinə bayram düzəltmək, alqışlamaq; **to ~ *one*'s friends** dostlarını qonaq etmək; **3.** bayram etmək (*Milad və s. bayramları*)

feaster [ˈfi:stəʳ] *n* **1.** ziyafətin / bayramın iştirakçısı / təşkilatçısı; **2.** zərif və ləzzətli yeməkləri həddindən artıq sevən, ağzının dadını bilən; epikürçü (*kef və nəşəni hər şeydən üstün tutan adam, kefcil, işrətpərəst*)

feastful [ˈfi:stful] *adj* **1.** şən, xoşbəxt, məmnun, sevinc, sevincli, şad, şux; **2.** möhtəşəm, təmtəraqlı, təntənəli, dəbdəbəli, qəşəng, gözəl, parlaq; **3.** bayramlarla / ziyafətlərlə həddindən artıq maraqlanan

feat¹ [fi:t] *n* **1.** qoçaqlıq, igidlik, rəşadət, qəhrəmanlıq, hünər, fədakarlıq; **~ of arms** döyüş qəhrəmanlığı; **2.** ustalıq, bacarıq, hünər, məharət, sənətkarlıq, cəldlik, diribaşlıq, zirəklik, çeviklik;
◊ **by ~ of** ... vasitəsilə, ...köməyilə, ...yolu ilə, ...üsulu ilə; **by way of ~** zorla, güclə, zor gücü ilə; **upon the ~** haqqında, barəsində, xüsusunda

feat² [fi:t] *adj* **1.** yaraşan, uyğun gələn, yararlı; münasib, əlverişli, lazımlı, gərəkli; **2.** cəld, diribaş, zirək, çevik, bacarıqlı, mahir; məharətli, usta; **3.** səliqəli, təmizkar, təmiz; zərif, incə, gözəl, qəşəng (*paltar haq.*)

feather¹ [ˈfeðəʳ] *n* **1.** lələk, tük (*quşlarda*); **as light as a ~** tük kimi yüngül; **2.** *pl* lələklər; plümaj (*papağa vurulan quş lələyindən bəzək*); geyim, paltar, bəzək, zinət, bəzək-düzək, yaraşıq; **full ~** yaraşıqlı / bəzəkli paltar; **3.** quş, ov quşları; **4.** çox yüngül bir şey, boş / əhəmiyyətsiz şey;
◊ **to smooth *one*'s rumpled ~s** özünü qaydaya salmaq; sakitləşmək, sakit / rahat olmaq; **to be in full / fine good / great / high ~ 1)** yaxşı əhvalda və sağlam olmaq; **2)** dövlətli / çox pullu olmaq; **to show the white ~** qorxmaq, çəkinmək, ürəksizlik etmək, cəsarətsizlik / qorxaqlıq göstərmək

feather² [ˈfeðəʳ] *v* **1.** lələk vurmaq; lələklə bəzəmək; **2.** lələklə döşəmək (*yuvanı*);
◊ **to ~ *one*'s nest** cibini doldurmaq, varlanmaq

feather-brain [ˈfeðəbreın] *n* yüngül, dəmdəməki, boş adam

feather-brained [ˈfeðəˈbreınd] *adj* sarsaq, səfeh; axmaq, gic, ağılsız; qanmaz, başıboş, yelbeyin

feathered [ˈfeðəd] *adj* **1.** lələklənmiş, lələkli; **2.** lələk vurulmuş / taxılmış, lələklə bəzənmiş

feather-head [ˈfeðəhed] *n* başıboş, səfeh, sarsaq, ağılsız, gic, axmaq (*adam*)

feather-headed [ˈfeðəˈhedɪd] *adj* sarsaq, səfeh, axmaq, gic, ağılsız, qanmaz, başıboş, yelbeyin, fərasətsiz, kütbeyin (*adam haq.*)

feather-weight [ˈfeðəweɪt] *n* **1.** çox yüngül çəki; **2.** çox yüngül adam / əşya; **3.** *id.* yarımyüngül çəki

feature[1] [ˈfi:tʃə] *n* **1.** *pl* üzün cizgiləri; **a man of handsome ~s** sifəti yaraşıqlı adam; **2.** xüsusiyyət, xarakterik xüsusiyyət; əlamət, nişanə, xassə, sifət; **the geographical ~s of a district** rayonun coğrafi xüsusiyyətləri

feature[2] [ˈfi:tʃə] *v* xarakterik xüsusiyyəti fərqləndirmək, xarakterik / səciyyəvi olmaq, ayırmaq; **small hills which ~ the landscape** bu mənzərəni səciyyələndirən balaca təpələr

featured [ˈfi:tʃəd] *adj* **1.** səciyyəyə / xarakterik xüsusiyyətə malik olan; **2.** emal edilmiş / pardaqlanmış daş

feature-length [ˈfi:tʃəleŋθ] *adj* tammetrajlı; **a ~ film** tammetrajlı film

featureless [ˈfi:tʃəlɪs] *adj* **1.** gözəçarpan / xarakterik səciyyəvi xüsusiyyəti olmayan; **2.** tamam düz (*yer haq.*); **3.** ifadəsiz, yeknəng, maraqsız

feature-writer [ˈfi:tʃə,raɪtə] *n* **1.** oçerk yazan, jurnalist; **2.** radio verilişləri üçün mətnlərin müəllifi

febricula [fɪˈbrɪkjulə] *n tib.* yüngül qızdırma, hərarət

febriculose [fɪˈbrɪkjulouz] *adj tib.* yüngül qızdırması olan

febriculosity [fɪ,brɪkjuˈlɔsɪtɪ] *n tib.* qızdırma, titrətmə, qızdırmalı vəziyyət, hərarət

February [ˈfebruərɪ] *n* fevral; **in ~** fevralda; **February days** fevral günləri; **~ fair-maid** xoxcəgülü, novruzgülü, qargülü

fecund [ˈfi:kənd] *adj* **1.** münbit, məhsuldar; **~ soil** münbit / məhsuldar torpaq; **~ writer** məhsuldar yazıçı; **2.** tez artan / çoxalan, törəyib artan; **~ beasts** tez törəyib artan heyvanlar

fecundate [ˈfi:kəndeɪt] *v biol.* münbitləşdirmək, məhsuldar etmək

federacy [ˈfedərəsɪ] *n* **1.** ittifaq, birlik, müqavilə; **2.** federasiya (*birləşmiş olan ayrı-ayrı müstəqil dövlətlərdən ibarət dövlət*)

federal [ˈfedər(ə)l] *adj* **1.** federativ, federasiyaya aid; ittifaq; **2.** *amer.* federativ, hökumət, ümumdövlət; **Federal government** federativ hökumət

federalist [ˈfedərəlɪst] *n* **1.** federalist; federalizm tərəfdarı; **2.** *amer. tar.* federalist

federalistic [,fedərəˈlɪstɪk] *adj* federalizm, federalist; federalizm ideyalarına tərəfdar

federalize [ˈfedərəlaɪz] *v* federal idarə üsulu qurmaq; federasiya / ittifaq yaratmaq

federation [,fedəˈreɪʃn] *n* **1.** federasiya, ittifaq (*dövlətlərin*); cəmiyyətlərin / təşkilatların və s. ittifaqı / birliyi; **the International Women's Federation** Beynəlxalq Qadınlar Federasiyası; **2.** federasiyanın yaradılması; federasiya halında birləşmə

federative [ˈfedərətɪv] *adj* federativ

fed-up [ˈfedˈʌp] *adj d.d.* bir şeydən canı doymuş / təngə gəlmiş; **young generation ~ with sensational novels** sensasiyalı romanlardan təngə gəlmiş / bezmiş gənc nəsil

fee[1] [fi:] *n* **1.** qonorar, mükafat, haqq, əvəz, muzd; **doctor's / lawyer's ~** həkimin / vəkilin qonorarı; **officials' ~** çinovniklərin / məmurların / hökumət qulluqçularının maaşı; **2.** çaypulu, bəxşiş; *Fees are prohibited here Burada "çaypulu" verilmir* (*elan*); **3.** haqq, pul; **admission ~** daxil olma haqqı; **club ~** klub üzvlük haqqı

fee[2] [fi:] *v* **1.** qonorar / maaş vermək; **to ~ a doctor** həkimə maaş vermək; **2.** çaypulu vermək; **to ~ a waiter** ofisianta çaypulu vermək

feeble [ˈfi:bl] *adj* **1.** (**-r** [-blə]; **-st** [-blɪst]) zəif; **a ~ lamp / cry** zəif lampa / qışqırıq; **~ pulse** zəif nəbz; **2.** kiçik, balaca, cüzi, çox kiçik / az, əhəmiyyətsiz, dəyərsiz; **~ hope** cüzi / çox az ümid; **3.** arıq, cansız, gücdən düşmüş; **~ old man** gücdən düşmüş qoca kişi; **3.** zəif, davamsız; **a flower with a ~ stem** zəif saplaqlı gül; **4.** ifadəsiz, sönük; zəif, təsirsiz; **~ work** sönük / zəif əsər

feeble-minded [ˈfi:blˈmaɪndɪd] *adj* **1.** ağıldan zəif, kəmağıl; ağıldankəm, ağlı çatmayan, gicbəsər; sarsaq; **2.** iradəsiz, iradəsi zəif, qətiyyətsiz

feeble-mindedness [ˈfi:blˈmaɪndɪdnɪs] *n* **1.** ağıldan zəiflik, kəmağıllıq; **2.** iradəsizlik, iradə zəifliyi

feeblish [ˈfi:blɪʃ] *adj* zəif, zəiftəhər, cılız

feebly [ˈfi:blɪ] *adv* **1.** zəif; gücdən düşmüş / taqətsiz halda; *The patient spoke feebly Xəstə taqətsiz bir surətdə danışdı*; **2.** aydın olmayan, qeyri-müəyyən bir surətdə, solğun, sönük, zəif; *The light shone feebly through the slit Yarıqdan zəif işıq düşürdü*

feed[1] [fi:d] *n* **1.** yedirtmə, yedirmə, yedirilmə, qidalandırma, yemə, qidalanma, yemləmə, yemlənmə, yem / yemək vermə; **to have a good ~** *d.d.* doyunca yemək; **2.** yem; **~ for pigs** donuzlar üçün yem

feed[2] [fi:d] *v* (*pt, pp* **fed** [fed]) **1.** yedirmək, yem vermək, əmizdirmək, döş / süd vermək (*uşağa*); **to ~ a baby at the breast** uşağa döş vermək, uşağı əmizdirmək; **2.** yemək vermək, təmin etmək, saxlamaq, bəsləmək; *He has a family of five to feed O, beş nəfərdən ibarət ailəni saxlamalıdır*; **3.** otarmaq (*mal-qaranı*); **4.** otlamaq (*heyvanlar haq.*); *The cows are feeding in the pasture İnəklər örüşdə otlayırlar*

feeding [ˈfi:dɪŋ] *n* **1.** yedirtmə, qidalandırma; **forcible ~** *tib.* zorla yedirtmə; **2.** qida, xörək; **3.** otlaq; **4.** *id.* ötürmə (*topu*)

feeding centre [ˈfi:dɪŋ,sentə] *n k.t.* yem hazırlayan sex; yem mətbəxi (*mal-qara üçün yem hazırlanan yer*)

feeding crop [ˈfi:dɪŋkrɔp] *n k.t.* yem bitkiləri

feeding standard [ˈfi:dɪŋˈstændəd] *n k.t.* yem norması

feeding tube [ˈfi:dɪŋtju:b] *n tib.* süni qida borusu

feel[1] [fi:l] *n* **1.** toxunma hissi, toxunmaqla hiss etmə; **cold / smooth to the ~** toxunmaqla soyuq / hamar olmanı hiss etmə; **by the ~** əl ilə, əl ilə yoxlayaraq; **2.** duyğu, hiss; *This handle has a sticky / greasy feel Bu dəstək yapışqanlıdır / yağlıdır*; **3.** şərait; *The factory had a homely feel Fabrikdə səmimi şərait vardı* (*yəni rəsmiyyətçilik yox idi*)

feel[2] [fi:l] *v* (*pt, pp* **felt** [felt]) **1.** toxunmaq, dəymək, əl vurmaq / dəymək, əl ilə yoxlamaq; *He felt the coat to see if it was wet O, əli ilə paltonu yoxladı ki, onun yaş olub-olmamasını bilsin*; **2.** axtarmaq, araşdırmaq, eşələmək, əl ilə yoxlaya-yoxlaya axtarmaq; **to ~ for smth.** bir şeyi əl ilə yoxlaya-yoxlaya axtarmaq; **to ~ in one's pocket for a box of matches** kibrit qutusunu cibində axtarmaq (*əli ilə*); **3.** hiss etmək, duymaq; **to ~ smb.'s presence in the dark** qaranlıqda bir kəsin olduğunu hiss etmək; *I feel ten years younger Mən özümü on il cavan hiss edirəm*; **4.** mütəəssir olmaq, həyəcan keçirmək, hiss etmək, acısını çəkmək / dadmaq, keçirmək; *She feels her friend's death O, dostunun ölümündən mütəəssirdir*; **to ~ an insult deeply** təhqirdən hədsiz mütəəssir olmaq; **5.** başa düşmək, dərk etmək, qavramaq, mənimsəmək; **to ~ music / poetry deeply** musiqini / poeziyanı dərindən hiss etmək / başa düşmək; **to ~ up to doing smth.** bir şeyi etmək iqtidarında olmaq; *I don't feel up to walking now Mən indi getmək iqtidarında deyiləm*

feeling[1] [ˈfi:lɪŋ] *n* **1.** duyğu, hiss, hiss etmə / duyma qabiliyyəti, fikir; **~ of hunger** aclıq hissi; **2.** həssaslıq; **a sense of ~** toxunma hissi, toxunmaqla hiss etmə, lamisə; **~ of smb.'s pockets** bir kəsin ciblərini əl ilə yoxlama / axtarma; **3.** hiss, duyğu, həyəcan, təəssürat, emosiya; **a ~ of pride** iftixar hissi; **a ~ of gratitude** minnətdarlıq hissi; **to control one's ~s** özünü saxlamaq / ələ almaq, hisslərinə nəzarət etmək; **to have no ~ for smb.** bir kəsə qarşı laqeyd olmaq; **4.** qavrayış, qavrama, dərk etmə, bilmə, anlama, başa düşmə (*incəsənəti, gözəlliyi və s.*); **to have a deeper ~ for beauty** gözəlliyi dərindən hiss etmək / başa düşmək; **5.** qabaqcadan hiss etmə, ürəyə damma, duyma; **to have a ~** hiss etmək; *He had feeling that something was going to happen Onun ürəyinə dammışdı ki, nə isə baş verəcək*

feeling[2] [ˈfi:lɪŋ] *adj* **1.** həssas, təsirli, kəskin; **2.** səmimi, həyəcanlı; **~ speech** həyəcanlı / təsirli nitq; **3.** dərin (*hiss haq.*); **~ grief** dərin kədər

feign [feɪn] *v* **1.** hiylə / riyakarlıq etmək, yalandan özünü ... göstərmək / ... oxşat-

maq / ... qoymaq, ... vurmaq; **to ~ indifference / surprise** özünü yalandan laqeyd göstərmək; **to ~ a sickness** özünü xəstəliyə vurmaq; **2.** qondarmaq, düzəltmək, quraşdırmaq; **to ~ an excuse** bəhanə uydurmaq; **to ~ a story** əhvalat uydurmaq; **3.** saxtalaşdırmaq (*sənədi*)

feigned [feınd] *adj* **1.** yalançı, hiyləgər, riyakar, ikiüzlü, süni, uydurma; **~ smile** süni / saxta təbəssüm; **2.** uydurulmuş, uydurma, qondarma, xəyali; **~ name** uydurulmuş ad; **3.** saxta; *They presented him with a feigned copy, not with original Onlar ona saxta nüsxəni verdilər, əslini yox*

feignedly [ˈfeınıdlı] *adv* **1.** yalandan, hiylə ilə; **2.** saxta, süni, süni surətdə, yalan, riyakarlıqla, yanlış; qeyri-səmimi, ikiüzlülüklə

feigner [ˈfeınəʳ] *n* **1.** simulyant, hiyləgər, riyakar; **2.** yalançı, iftiraçı, böhtançı, uydurmaçı; **3.** saxtakar (*sənədi saxtalaşdıran*)

feigningly [ˈfeınıŋlı] *adv* yalandan, hiylə ilə, riyakarlıqla

feint¹ [feınt] *n* **1.** yalançılıq, hiyləgərlik, riyakarlıq, ikiüzlülük, sünilik; zahiri cəhət; **to make a ~ of doing *smth.*** özünü bir işlə məşğul olan kimi göstərmək

feint² [feınt] *adj* yalançı, hiyləgər, riyakar, ikiüzlü, süni, uydurma, saxta

feint³ [feınt] *v* yalan zərbə endirmək; yalançı hərəkət etmək

fellah [ˈfelə] *n* (*pl* **-heen -s** [-z]) fəllah (*ərəb ölkələrində oturaq əkinçi əhali*)

feller [ˈfeləʳ] *n* oduncu, ağacqıran

fellow¹ [ˈfelou] *n* **1.** *d.d.* adam, insan, oğlan, gənc, cavan; yeniyetmə; kişi; **a ~** hər bir adam / insan; **good ~** gözəl oğlan; **jolly ~** şən içki / kef yoldaşı, zarafatçı; kompaniya / məclis adamı, əhli-kef oğlan; **2.** yoldaş, sənət / peşə yoldaşı; **~s at school** məktəb yoldaşları; **~s in arms** silah yoldaşları, silahdaşlar; **3.** *amer. d.d.* cavan oğlan (*sevgili / adaxlı*), pərəstişkar, aşiq; birgə / bir yerdə / birlikdə yeyən; ◊ **to be (hail) ~ well met** hamı ilə dostluq münasibətində olmaq; *Stone dead hath no fellow at. söz. Ölü danışmaz*

fellow² [ˈfelou] *adj* yoldaş; **~ captive** əsirlik yoldaşı; **~ employee** iş yoldaşı

fellow-countryman [ˈfelouˈkʌntrımən] *n* vətəndaş, yurddaş, həmvətən, həmşəhərli, həmyerli

fellow-feeling [ˈfelouˈfi:lıŋ] *n* hüsn-rəğbət; təvəccöh, simpatiya, rəğbət; **to have a ~ for *smb.*** bir kəsə hüsn-rəğbət göstərmək / rəğbət bəsləmək

fellow-heir [ˈfelouˈeəʳ] *n* ortaq vərəsə, miras şəriki

fellowless [ˈfeloulıs] *adj* **1.** yoldaşı olmayan; **2.** *şair.* tayı / bərabəri olmayan, misilsiz, müqayisə edilməz, əla, çox gözəl

fellowship¹ [ˈfelouʃıp] *n* **1.** yoldaşlıq, qardaşlıq; həmrəylik, birlik; **~ of men** adamların / insanların qardaşlığı; cəmiyyət; **2.** üzvlük (*elmi cəmiyyətdə və s.*); şura üzvünün elmi adı (*kollecdə, elmi cəmiyyətdə və s.*); **3.** aspirantın təqaüdü / stipendiyası; elmi yaxud yaradıcılıq fəaliyyəti ilə məşğul olan adamlara verilən dotasiya; **to obtain a ~** stipendiya / dotasiya almaq

fellow-soldier [ˈfelouˈsouldʒəʳ] *n* silahdaş, silah / polk yoldaşı, bir polkda qulluq edən, döyüşçü, müharibə yoldaşı

fellow-travel [ˈfelouˈtrævl] *n* **1.** yol yoldaşı; **2.** həmfikir (*siyasi partiyada*)

female¹ [ˈfi:meıl] *n* **1.** qadın cinsinə aid fərd, qadın; **2.** *zool.* dişi, maya

female² [ˈfi:meıl] *adj* **1.** qadın cinsindən olan, qadın; **~ child** qız uşağı; **~ relations** qohum qadınlar (*qızlar*); **2.** qadın; qadınlar üçün; **~ education** qadın təhsili

feminism [ˈfemınızm] *n* **1.** feminizm (*kapitalist ölkələrində qadınlara kişilərlə bərabər hüquq verilməsini tələb edən qadın hərəkatı*); **2.** *qadın xüsusiyyətləri, qadınlar tərəfindən işlədilən söz yaxud ifadə*

feminist [ˈfemınıst] *n* feminist, feminizm tərəfdarı

femur [ˈfi:məʳ] *n* (*pl* **femurs** *və ya* **femora**) *anat.* omba sümüyü

fence¹ [fens] *n* **1.** çəpər, hasar, barı; **green ~** yaşıl çəpər (*ağaclardan və kollardan su çəpər, hasar*); **picket ~** çəpər, çağ, payə çəpər; **2.** *id.* qılıncbazlıq, qılınc təlimi; **master of ~** mahir qılıncbaz

fence² [fens] *v* **1.** çəpərləmək, hasarlamaq (*həm də* **to ~ about / in / around**); **to ~ a town about with walls** şəhərin ətrafına divardan hasar çəkmək; *The house was fenced about with olive trees Ev zeytun ağacları ilə əhatə olunmuşdu*; **2.** qılıncbazlıq etmək; **3.** müdafiə etmək, qorumaq; **to ~ *one's* head from / against blows** başını zərbədən qorumaq / qaçırmaq

fenceless [ˈfenslıs] *adj* **1.** hasarsız, çəpərsiz, açıq, çəpərlənməmiş, hasarlanmamış; **2.** müdafiə / mühafizə edilməyən, qorunmayan

fencer [ˈfensəʳ] *n* **1.** qılıncbaz; **2.** qılıncbazlıq üzrə məşqçi

fence-season [ˈfens,si:zn] *n* ov / balıq ovu qadağan olunan vaxt; bağlı mövsüm (*ov haq.*)

fencing [ˈfensıŋ] *n* **1.** çəpərləmə, hasarlama; **2.** çəpər, hasar, barı; **iron ~** dəmir hasar; **wire ~** məftil çəpər / hasar; **3.** qılıncbazlıq; **to practice ~ / to go in for ~** qılıncbazlıqla məşğul olmaq

fender-lamp [ˈfendəlæmp] *n* avtomobildə fənərcik (*avtomobilin qabaq qanadı üstündə əlavə fənər*)

fermentable [fəˈmentəbl] *adj* qıcqırma / turşuma / acıma qabiliyyətli, qıcqıra bilən

ferocious [fəˈrouʃəs] *adj* **1.** rəhmsiz, amansız, insafsız, qəddar, zalım, daşürəkli, vəhşi, çox sərt, qəzəbli; yırtıcı; **~ animal** yırtıcı heyvan; **~ look** qəzəbli baxış; **2.** dəhşətli, qorxulu, qorxunc, müdhiş; çox şiddətli, son dərəcə

ferocity [fəˈrɔsıtı] *n* rəhmsizlik, amansızlıq, qəddarlıq, zalımlıq, yırtıcılıq, vəhşilik, sərtlik, azğınlıq

ferreous [ˈferıəs] *adj* **1.** dəmir, tərkibində dəmir olan; **2.** dəmirə oxşayan (*bərkliyinə / rənginə görə*)

ferrous [ˈferəs] *adj kim.* tərkibində ikivalentli dəmir olan; **~ metal** qara metal

ferry¹ [ˈferı] *n* **1.** keçmə, keçid, gətirmə, aparma, daşıma; **to cross the ~** o biri sahilə keçmək; **2.** bərə, sal; **to take the ~** bərə ilə keçmək; **3.** *av.* sürmə, sürülmə (*başqa yerə*); **4.** *hüq.* *sərnişinlərin və yüklərin keçiddən daşınması və ona görə haqq alınma hüququ*

ferry² [ˈferı] *adj* bərə; **~ ticket** bərə bileti; **~ captain** bərə kapitanı

ferry³ [ˈferı] *v* **1.** daşımaq, aparmaq (*qayıqla, bərə ilə; həm də* **to ~ across / over**); *Will you ferry me across? Məni o biri tərəfə apararsan? / apararsınız?*; **2.** *hərb.* daşımaq, aparmaq (*özəm vasitələrlə*); **3.** *av.* hava ilə daşımaq; **4.** sürüb aparmaq (*təyyarələri*)

ferry-boat [ˈferıbout] *n* bərə (*çayda yük daşımaq üçün gəmi*), daşıma vasitəsi

fertile [ˈfə:taıl] *adj* **1.** münbit, məhsuldar, bərəkətli; bol, çox, çoxlu, dövlətli, varlı, zəngin; **~ pastures** zəngin otlaqlar; **2.** məhsuldarlığa / münbitliyə / məhsul verməyə kömək edən, əlverişli; **~ climate** əlverişli iqlim

fertility [fə:ˈtılıtı] *n* **1.** münbitlik, məhsuldarlıq, bərəkət; **~ of soil** torpağın münbitliyi; **2.** bolluq, çoxluq, zənginlik; **~ of thought** fikir zənginliyi

fertilize, -ise [ˈfə:tılaız] *v* **1.** gübrələmək; münbitləşdirmək (*torpağı*); **to ~ the intellect** zehni inkişaf etdirmək; **2.** *məc.* zənginləşdirmək; **3.** *biol.* münbitləşdirmək, məhsuldar etmək, tozlamaq (*bitki çiçəklərini*)

fertilizer [ˈfə:tılaızəʳ] *n* **1.** gübrələmə, gübrələnmə; gübrə; mineral gübrə; **2.** *biol.* tozlandırıcı; *Bees are good fertilizers Arılar yaxşı tozlandırıcıdırlar*; **~ grinder** *k.t.* mineral gübrələri xırdalayan / doğrayan cihaz

fester¹ [ˈfestəʳ] *n* **1.** irinləyən yara; **2.** irinləmə; irin

fester² [ˈfestəʳ] *v* **1.** irinləmək (*yara haq.*); *The cut began to fester Kəsik yarası irinləməyə başladı*; **2.** əziyyət / əzab vermək, incitmək, iztirab vermək, üzmək

festering [ˈfestərıŋ] *n* irinləmə, irin, abses (*irinlik*)

festival¹ [ˈfestıvl] *n* **1.** bayram, təntənə, şənlik, şadyanalıq; qonaqlıq; **harvest ~** məhsul bayramı; **2.** festival (*incəsənət bayramı*); **The World Youth ~** Ümumdünya Gənclər Festivalı; **film ~** kinofilm festivalı

festival² [ˈfestıvl] *adj* bayram; **~ dress** bayram paltarı / libası; **a ~ atmosphere** bayram şəraiti / mühiti

festive [ˈfestıv] *adj* **1.** bayram; təntənəli, təmtəraqlı; bayramsayağı, sevinc, sevincli,

şad, şən, şux, xoştəbiət; ~ **evening** təntənəli / təmtəraqlı gecə; **2.** ədəbsiz, qaba, kobud, diluzun, utanmaz, sırtıq, abırsız, həyasız (*məktəb jarqonu*)

festively [ˈfestɪvlɪ] *adv* təntənəli, təmtəraqlı, bayramsayağı, şən, şad, şadyana, sevinc, sevincək; sevinə-sevinə

festivity [fesˈtɪvɪtɪ] *n* **1.** şadlıq, şənlik, nəşə; əyləncə; təntənə, təmtəraq; bayram, şən əhval-ruhiyyə; **2.** *əsas. pl* bayram, təntənə, şənlik; şadyanalıq; qonaqlıq; **Christmas festivities** Milad şənlikləri

fetch [fetʃ] *v* **1.** gedib... gətirmək; **to go and ~ a doctor** gedib həkim gətirmək; *Fetch me a glass of water Get / Gedin mənə bir stəkan su gətir / gətirin;* **2.** səbəb olmaq (*göz yaşlarına və s.*); **to ~ a laugh from the audience** tamaşaçıların gülüşünə səbəb olmaq; **3.** *d.d.* endirmək, vurmaq (*zərbə*); **to ~ *smb.* a blow on the head** bir kəsin başına zərbə vurmaq / endirmək;

◊ **to ~ about** dolayı yolla hərəkət etmək; **to ~ away** zorla çıxmaq, canını qurtarmaq, qurtulmaq, xilas / azad olmaq; **to ~ down 1)** yıxmaq, vurub yıxmaq, öldürmək, həlak etmək; **2)** *məc.* sarsıtmaq, belini sındırmaq; **to ~ down *one's* opponent** rəqibini sarsıtmaq / vurub yıxmaq

fetching [ˈfetʃɪŋ] *adj d.d.* cəlbedici, cazibədar, cazibəli, məlahətli, heyranedici, çox gözəl / qəşəng; şirnikdirici; **a ~ girl** qəşəng / məlahətli / cazibədar qız

fetish [ˈfi:tɪʃ] *n* **1.** büt, sənəm, fetiş, həmail, dua, gözmuncuğu, tilsim; **2.** pərəstişgah, qibləgah; **to make a ~ of *smth.*** bir şeyi fetişləşdirmək; **to make a ~ of the past** keçmişi ideallaşdırmaq

fetisher [ˈfi:tɪʃəʳ] *n* cadugər, sehrbaz, ovsunçu, gözbağlayıcı, ara həkimi, türkəçarəçi

fetishist [ˈfi:tɪʃɪst] *n* **1.** bütpərəst; **2.** bir şeyə kor-koranə sitayiş edən adam

fettle[1] [ˈfetl] *n* vəziyyət, hal, əhval; **in good ~** yaxşı vəziyyətdə, əla formada (*fiziki cəhətdən*); **in fine / splendid ~** yaxşı / əla əhvali-ruhiyyədə

fettle[2] [ˈfetl] *v* **1.** qaydaya salmaq, düzəltmək, təmir etmək; **2.** bəzəmək, zinət / bəzək vermək, zinətləndirmək

fettler [ˈfetləʳ] *n* təmir fəhləsi; **road ~** yol fəhləsi, yol təmir edən fəhlə

fetus [ˈfi:təs] *n* meyvə, bar, bəhər; döl; rüşeym, embrion

feud [fju:d] *n* ədavət, düşmənçilik; çəkişmə; **blood ~** qan düşmənçiliyi; **to be at ~ with *smb.*** bir kəslə qatı düşmənçilik etmək

feudal [ˈfju:dl] *adj* feodal; ~ **lord** feodal (*feodalizm dövründə iri torpaq sahibi, təhkimçi, mülkədar*); ~ **system** feodalizm, feodalizm quruluşu / sistemi

feudalist [ˈfju:dəlɪst] *n* **1.** feodal; feodalizm quruluşunun tərəfdarı; **2.** feodalizm tarixi üzrə mütəxəssis

fever[1] [ˈfi:vəʳ] *n* **1.** isti, istilik, qızdırma, hərarət, qızdırmalı vəziyyət; *He has a high fever Onun yüksək qızdırması var;* **jungle ~** cəngəllik qızdırması; **yellow ~** sarı qızdırma; **2.** yatalaq; **spotted ~** səpmə yatalaq; **typhoid ~** qarın yatalağı;

◊ **gold ~** qızıl həyəcanı; **train ~** qatara gecikmək təlaşı / qorxusu; **stage ~** səhnəyə çıxma qorxusu / təlaşı

fever[2] [ˈfi:vəʳ] *v* hərarətə / qızdırmaya səbəb olmaq; qızdırmaq, titrədib qızdırmaq, isitmək

fevered [ˈfi:vəd] *adj* qızdırmalı; həyəcanlı

feverish [ˈfi:vərɪʃ] *adj* **1.** qızdırmalı; *The patient is feverish Xəstə qızdırmalıdır;* ~ **symptoms** qızdırma əlamətləri; *The child's forehead feels feverish Uşağın alnında qızdırma əlaməti var;* **2.** boğanaq, bürkülü, bürkü, isti; ağır; *The day was feverish Gün bürkülü idi*

feverishly [ˈfi:vərɪʃlɪ] *adv* qızğın surətdə, həyəcanlı, təlaşlı, həyəcanlı vəziyyətdə

few[1] [fju:] *n* **1.** bir para / bəzi adamlar, bəziləri, kiçik / cüzi / az miqdar; *Few of the inhabitants were to be seen Ancaq cüzi miqdarda sakinləri görmək mümkün oldu;* **2. the ~** azlıq; seçmə / imtiyazlı adamlar; **the thinking ~** düşünən azlıq;

◊ **in ~** bir neçə sözlə, qısaca

few[2] [fju:] *adj* bir para, bəzi, bir az, bir qədər, bir balaca, az; *He has but few chances of success Müvəffəqiyyət üçün onun şansı azdır;* **during the last ~ days / years** son bir neçə gün / il ərzində; *Few people are able to understand him Az adamlar onu başa düşməyə qadirdir*

fewness [ˈfju:nɪs] *n* sayca azlıq, kiçiklik

fiance [fɪˈa:nseɪ] *n fr.* nişanlı, adaxlı (*oğlan*)

fiancee [fɪˈa:nseɪ] *n fr.* **1.** gəlin; **2.** adaxlı / nişanlı qız

fib[1] [fɪb] *n* I *d.d.* **1.** uydurma, qondarma, yalan; **to tell ~s** yalan danışmaq, bir az üstünə qoyub danışmaq, gop etmək; **2.** yalançı, iftiraçı, böhtançı, boşboğaz, gopçu

fib [fɪb] *n* II *d.d.* zərbə; **to give a ~** zərbə vurmaq / endirmək

fib[2] [fɪb] *v* I *d.d.* uydurmaq, qondarmaq, düzəltmək, quraşdırmaq, yalan danışmaq, bir az üstünə qoymaq, gop etmək

fib [fɪb] *v* II *d.d.* zərbələr yağdırmaq (*boksda*)

fibrillate [ˈfaɪbrɪleɪt] *v* laxtalanmaq (*qan haq.*)

fibrillation [ˌfaɪbrɪˈleɪʃn] *n* **1.** laxtalanma (*qan haq.*); **2.** lifli kütlə

fibrin [ˈfaɪbrɪn] *n fiziol.* fibrin (*qanın laxtalanmış zülalı*)

fibrination [ˌfaɪbrɪˈneɪʃn] *n tib.* qanda fibrinin qeyri-normal miqdarı

fibrous [faɪˈbrouz] *adj* lifli (*birləşdirici toxumalardan ibarət olan*)

fibrosis [faɪˈbrouzɪs] *n* (*pl* **-ses**) *tib.* fibroz (*bədənin hər hansı bir orqanında birləşdirici lifli toxumanın inkişaf etməsindən ibarət olan patoloji proses; lifli toxumaların törəməsi*)

fictile [ˈfɪktaɪl] *adj* **1.** gildən qayrılmış, saxsı; ~ **deity** gildən qayrılmış büt; **2.** dulusçu (*saxsı qab qayıran*); ~ **art** dulusçuluq sənəti

fictility [ˈfɪktɪlɪtɪ] *n* **1.** suvaşqanlıq, qatılıq, yapışqanlıq; **2.** dulusçuluq məmulatı

fiction [ˈfɪkʃn] *n* **1.** *ədəb.* belletristika (*nəsrlə yazılan bədii ədəbiyyat; romanlar, hekayələr*), bədii ədəbiyyat; **works of ~** romanlar, povestlər (*roman süjetindən daha sadə süjetli bədii əsərlər*); **to write / to read ~** bədii əsər yazmaq / oxumaq; **2.** uydurma, əfsanə, qondarma; yalan, yalan-palan; fiksiya; **to distinguish fact from ~** faktı uydurmadan / əfsanədən fərqləndirmək

fictional [ˈfɪkʃənl] *adj* **1.** uydurulmuş, uydurma, qondarma; qondarılmış, yalan; **2.** belletristika

fictionist [ˈfɪkʃənɪst] *n* belletrist (*belletristik əsərlər yazan yazıçı*), romançı, roman yazan

fictitious [fɪkˈtɪʃəs] *adj* **1.** uydurulmuş, uydurma, qondarma, təsəvvür edilən; ~ **being** uydurulmuş məxluq; ~ **characters** uydurulmuş şəxslər / personajlar (*dramatik və ya ədəbi əsərdə iştirak edən şəxs*); **2.** yalan, yalançı, süni, saxta; ~ **marriage** saxta nikah / kəbin; ~ **tears** yalançı / süni göz yaşları

fiddle[1] [ˈfɪdl] *n* **1.** *d.d.* skripka, simli çalğı aləti; **2.** tutmaq / həbs etmək üçün order (*müəyyən əməliyyat aparmaq və ya bir şey almaq üçün yazılı əmr / sənəd*);

◊ **a face as long as a ~** hüznlü sifət; **to play first ~** əsas rol oynamaq; **to play second ~** ikinci dərəcəli rol oynamaq

fiddle[2] [ˈfɪdl] *v* **1.** *d.d.* skripka çalmaq; **2.** əlində oynatmaq; *He fiddled with the pipe until he broke it O, qəlyanını qırana qədər əlində oynatdı*

fiddle-case [ˈfɪdlkeɪs] *n* skripka üçün futlyar (*qab, qutu, çexol*)

fiddler [ˈfɪdləʳ] *n* skripkaçı, skripka çalan (*əsas. küçədə*);

◊ **to play the ~ 1)** hesablaşmaq, haqq-hesabı üzmək; **2)** cavabdeh olmaq, məsuliyyət daşımaq

fidget[1] [ˈfɪdʒɪt] *n* **1.** *pl* həyəcan, iztirab, təlaş, nigaranlıq, təşviş, narahatlıq, narahat vəziyyət, qərarsızlıq; **to have the ~s / to be in a ~** narahat olmaq, əsəbiləşmək; **2.** əsəbi, narahat, qərarsız adam, bir yerdə oturmayan / qərar tutmayan adam

fidget[2] [ˈfɪdʒɪt] *v* **1.** narahat olmaq, hərlənmək, fırlanmaq, qurdalanmaq, yerində rahat oturmamaq; **to ~ with *smth.*** bir şeylə oynamaq; **2.** həyəcana gəlmək, təşvişə düşmək, əsəbiləşmək, narahat olmaq, vurnuxmaq, boş-boşuna əlləşmək, çapalamaq, fikrini toplamağa aciz olmaq

field [fi:ld] *n* **1.** tarla, zəmi, əkin yeri; düzənlik, çöl, sahə; çəmən, otlaq; ~ **of wheat** taxıl zəmisi / tarlası; **2.** meydança, aerodrom (*hər hansı məqsəd üçün*); **flying ~** uçuş meydanı, aerodrom; **6.** döyüş meydanı; **to take / to keep the ~** hərbi əməliyyata başlamaq / əməliyyat apar-

maq; **to lose the** ~ döyüşü uduzmaq; **7.** sahə, fəaliyyət sahəsi; *This is not my field Bu mənim sahəm deyil*; **8.** dairə, sahə; ~ **of view / of vision** görüş dairəsi / sahəsi; **magnetic** ~ maqnit sahəsi

field and track [ˈfi:ldəndˈtræk] *n id.*: ~ **athletics** yüngül atletika; ~ **man** yüngül atlet

field-artillery [ˈfi:ldaˈtɪləri] *n* səhra və ya yüngül artilleriya

field-battery [ˈfi:ldˈbætəri] *n* səhra artilleriya batareyası (*bir neçə top və ya minaatanlardan ibarət hissə*)

field-book [ˈfi:ldbuk] *n* döyüş jurnalı / kitabı

field-engine [ˈfi:ld,endʒɪn] *n* traktor, lokomobil (*buxarla işləyən və başqa maşınları hərəkətə gətirən motor*)

field-events [ˈfi:ldɪˈvents] *n pl id.* idman yarışları (*qaçış zolağından kənarda*); idmanın yüngül atletika üzrə növləri (*tullanma, tullanma, atma*)

field-handball [ˈfi:ldˈhændbɔ:l] *n id.* əl topu

field-hospital [ˈfi:ldˈhɔspɪtl] *n* **1.** səyyar hospital / hərbi xəstəxana, lazaret (*hərbi xəstəxana*); **2.** sanitar maşını

fierce [fɪəs] *adj* **1.** şiddətli, azğın, kəskin, sərt, qəddar, dəhşətli, dözülməz; ~ **dog** sərt it; ~ **competition** kəskin rəqabət; **2.** şiddətli, bərk, sərt; ~ **tempest** şiddətli tufan; ~ **heat** dəhşətli isti

fife[1] [faɪf] *n* tütək, kiçik fleyta (*nəfəsli musiqi aləti*)

fife[2] [faɪf] *v* tütəkdə / fleytada çalmaq

fifer [ˈfaɪfəʳ] *n* fleytaçalan, tütəkçalan

fifteen [ˈfɪfˈti:n] *n* **1.** (*say*) on beş; *Fifteen and fifteen make thirty On beş üstə gəl on beş otuz eylər*; **2.** (*nömrə*) on beş, on beşinci nömrə; **chapter** ~ on beşinci fəsil (*kitabda*)

fifteenth [ˈfɪfˈti:nθ] *adj* **1.** on beşinci (*sıra sayı*); *He is in his fifteenth O, on beş yaşının içindədir*; **2.** (**the** ~) on beşinci (*gün, tarix, vaxt*); **on the** ~ **of May** mayın on beşində

fifth[1] [ˈfɪfθ] *adj* **1.** beşinci (*sıra sayı*); *He is in his fifth year O, beş yaşının içindədir*; ~ **form** beşinci sinif (*məktəb*); **2.** (**the** ~) beşinci (*gün, tarix, vaxt*); **on the** ~ **of May** mayın beşində

fifth[2] [ˈfɪfθ] *adv* beşinci; *He arrived fifth O, beşinci gəldi*

fifties [ˈfɪftɪz] *n pl* **1.** əllidən altmışa qədər; **2.** (**the** ~) əllinci illər (*əsrdə*); **3.** əllidən altmışa qədər yaş; *She is in the early / in the late fifties Onun yaşı əlli beşdən artıqdır / azdır*

fig[1] [fɪg] *n* **1.** əncir, əncir ağacı; **green** ~**s** təzə əncir; **2.** = **fig-tree**

fig[2] [fɪg] *v* bəzəmək; geyindirmək, geyindirib-keçindirmək

fight[1] [faɪt] *n* **1.** döyüş, müharibə, vuruşma, savaş; **2.** *hərb.* hərbi əməliyyatlar; **hand-to-hand** ~ əlbəyaxa vuruşma; ~ **in retreat** döyüşə-döyüşə geri çəkilmə; **to start the** ~ döyüşə / vuruşa başlamaq; **3.** mübarizə; **finish** ~ *amer.* axıra qədər mübarizə; **to carry on a stubborn** ~ **against** *smb.* bir kəsə qarşı inadla mübarizə aparmaq / döyüşmək

fight[2] [faɪt] *v* (*pt, pp* **fought** [fɔ:t]) **1.** döyüşmək, vuruşmaq, müharibə etmək; **to** ~ **for** *one's* **country** vətəni / yurdu uğrunda vuruşmaq / müharibə etmək; **2.** mübarizə aparmaq; **to** ~ **against disease** xəstəliyə qarşı mübarizə aparmaq;

◊ **to** ~ *one's* **way in life** həyatda özünə yol açmaq

fighter [ˈfaɪtəʳ] *n* **1.** döyüşçü, əsgər; mübariz; **2.** qırıcı təyyarə; ~ **aircraft / plane** qırıcı təyyarə; ~ **aviation** qırıcı aviasiya / təyyarələr

fighting[1] [ˈfaɪtɪŋ] *n* **1.** döyüş, vuruşma; **hand-to-hand** ~ əlbəyaxa döyüş; **street** ~ küçə döyüşləri; **2.** güləşmə, qurşaq tutma

fighting[2] [ˈfaɪtɪŋ] *adj* mübariz, döyüşkən; hərbçi, davakar; ~ **policy** davakar siyasət;

◊ **to be on** ~ **terms with** *smb.* bir kəslə qanlıbıçaq olmaq / düşmənçilik etmək

figurative [ˈfɪgjurətɪv] *adj* **1.** məcazi; **in a** ~ **sense** məcazi mənada; **2.** metaforik, bədii; ~ **style** bədii üslub; **3.** təsviri; ~ **arts** təsviri incəsənət

figure[1] [ˈfɪgəʳ] *n* **1.** rəqəm; **double / three / four** ~**s** ikirəqəmli / üçrəqəmli / dördrəqəmli ədədlər; **2.** *pl d.d.* hesab; **to be smart / quick at** ~**s** yaxşı / sürətlə saymaq / hesablamaq; **3.** diaqram, şəkil, rəsm, çertyoj (*kitabda*); *See figure 2 on page 5 Beşinci səhifədə ikinci şəklə bax / baxın!*

4. fiqura, xarici görkəm; bədən quruluşu; zahiri görünüş; *He was a fine figure of a man Onun əla bədən quruluşu vardı*; *The girl had a nice slender figure Qızın gözəl qaməti var idi*; **5.** *d.d.* qiymət; **to buy at a high / at a low** ~ yüksək / aşağı qiymətə almaq

figure[2] [ˈfɪgəʳ] *v* **1.** təsvir etmək (*grafik olaraq*); **2.** təsəvvürə gətirmək; təsəvvür etmək; *How do you figure it to yourself Sən / Siz bunu necə təsəvvür edirsən / edirsiniz?*; **3.** simvol / rəmz olmaq (*simvol / rəmz vəzifəsini görmək*), təsvir etmək

figured [ˈfɪgəd] *adj* naxışlı, güllü, bəzəkli; fiqurlu; ~ **silk** naxışlı ipək

figure-skater [ˈfɪgə,skeɪtəʳ] *n* fiqurist (*buz üzərində mürəkkəb fiqurlar göstərən idmançı*)

figure-skating [ˈfɪgə,skeɪtɪŋ] *n* buz üzərində fiqurlu sürüşmə

figurine [ˈfɪgjuri:n] *n* heykəlcik, kiçik heykəl, fiqurcuq, kiçik fiqur

filatory [ˈfɪlətəri] *n* əyirici maşın

filature [ˈfɪlətʃəʳ] *n* **1.** ipək əyirmə; **2.** ipəkəyirmə fabriki

filch[1] [fɪltʃ] *n* **1.** xırda oğurluq; **2.** oğurlanmış əşya

filch[2] [fɪltʃ] *v* oğurlamaq, çırpışdırmaq; **to** ~ **a book out of a library** kitabxanadan kitab çırpışdırmaq / oğurlamaq

filcher [ˈfɪltʃəʳ] *n* xırda şeylər oğrusu

file[1] [faɪl] *n* I **1.** əyə, törpü; çilingər mişarı; **to touch a piece up with a** ~ bir şey mişarlamaq / əyələmək **2.** *d.d.* hiyləgər, kələkbaz, aferist, bic; **an old** ~ cüvəllağı; **deep** ~ qatı fırıldaqçı

file [faɪl] *n* II **1.** kağıztikən papka; baş sancağı, sancaq; şpilka (*kağız sancmaq / taxmaq üçün*); **2.** tikilmiş sənədlər / kağızlar; **3.** dəst (*qəzet haq*); **a** ~ **of the "Times"** "Tayms"-ın dəsti

file[2] [faɪl] *v* I **1.** mişarlamaq; **2.** əyə / törpü ilə cilalamaq; **to** ~ **a saw** mişarı itiləmək; **to** ~ **away, to** ~ **down, to** ~ **off** 1) mişarlamaq; 2) *məc.* cilalamaq, pardaqlamaq

file [faɪl] *v* II müəyyən ardıcıllıqla saxlamaq / tikmək (*qəzeti və s.*); **to** ~ **letters in alphabetical order** məktubları əlifba sırası ilə düzmək

filer [ˈfaɪləʳ] *n* I **1.** kağıztikən papka; qeydçi (*idarəyə daxil olan və çıxan kağızları dəftərə qeyd edən qulluqçu*); **2.** kargüzar

filer [ˈfaɪləʳ] *n* II *jarg.* cibkəsən, cibgir

filing [ˈfaɪlɪŋ] *n* **1.** sistemləşdirilmə, sistemləşdirmə, sistemə salınma (*sənədləri arxivdə*); **2.** tikmə, tikilmə (*qəzetləri*); ~ **system** tikmə ardıcıllığı / sistemi

fill [fɪl] *v* **1.** doldurmaq, qədərindən artıq / çox / ağzınacan doldurmaq; **to** ~ **a bucket with water** vedrəni su ilə ağzınacan doldurmaq; **2.** dolmaq; *Her eyes filled with tears Onun gözləri yaşla doldu*; **3.** töküb doldurmaq; **to** ~ **a hole with sand** çalaya qum töküb doldurmaq; **4.** tutmaq (*vəzifəni, vakansiyanı*); *His place will not be easily filled Onu əvəz etmək asan olmayacaq*; **5.** icra etmək, yerinə yetirmək (*vəzifəni*); *He fills the office satisfactorily O, vəzifəsini yaxşı yerinə yetirir*

filling [ˈfɪlɪŋ] *n* **1.** doldurma, doldurulma; **2.** yükləmə, yüklənmə; tökmə, doldurma; **3.** yanacaq doldurma / tökmə; **4.** plomb qoyma (*dişə*); plomb (*çürük dişə doldurulan maddə*)

filling station [ˈfɪlɪŋ,steɪʃn] *n amer.* benzin kolonkası; yanacaq doldurma stansiyası

film[1] [fɪlm] *n* **1.** nazik pərdə / təbəqə (*bir şeyin*); **a** ~ **of oil** nazik neft təbəqəsi; **a** ~ **of dust** nazik toz təbəqəsi; **2.** fotolent, fotoplyonka; kino plyonkası; **coloured** ~ rəngli plyonka; **3.** film, kinofilm; **feature / documentary** ~ bədii / sənədli film; **full-length / short** ~ tam / qısametrajlı film; **colour** ~ rəngli film

film[2] [fɪlm] *adj* kino; ~ **actor** kinoaktyor; ~ **actress** kinoaktrisa; ~ **fans** *d.d.* kino həvəskarları / azarkeşləri

film[3] [fɪlm] *v* **1.** film çəkmək, lentə almaq; **to** ~ **a meeting** iclası kinoya çəkmək / lentə almaq; **2.** ekranlaşdırmaq (*ədəbi əsərləri*); *The story won't film well Bu hekayə ekranlaşdırılmağa yaramaz*

film-goer [ˈfɪlm,gouəʳ] *n* kino tamaşaçısı, kinoya gedən

film-maker [ˈfɪlm,meɪkəʳ] *n* kinofilmin yaradıcısı; kinorejissor

film-star [ˈfɪlmˈstɑ:ʳ] *n* kino ulduzu

filtering [ˈfɪltrɪŋ] *n* süzmə, süzülmə; süzgəcdən keçirmə / keçirilmə, təmizləmə

filter-tipped [ˈfiltətɪpt] *adj.* ~ **cigarettes** filtrli siqaret

filth [filθ] *n* **1.** çirk; iyrənclik; tullantı; zibil; **2.** əxlaqsızlıq, ədəbsizlik, əxlaq pozğunluğu, həyasızlıq; mənəvi pozğunluq; **3.** söyüş, nalayiq sözlər; **4.** yaramaz, alçaq, əclaf (*adam*)

filthify [ˈfilθɪfaɪ] *v* **1.** çirkləndirmək, çirklətmək, kirlətmək, bulamaq, ləkələmək, batırmaq; **2.** əxlaqını pozmaq, yoldan çıxartmaq, pis yola çəkmək; mənəviyyatını pozmaq

filthily [ˈfilθɪlɪ] *adv* **1.** çirkli / kirli halda, çox pis; **2.** ədəbsizcəsinə, həyasızcasına, iyrənc, çirkin, mənfur

filthiness [ˈfilθɪnɪs] *n* **1.** palçıq, çirk, kir, zibil; **2.** alçaqlıq, əclaflıq, iyrənclik; **3.** pozğunluq, əxlaqsızlıq; ədəbsizlik, həyasızlıq, nalayiqlik, yaramazlıq

filtrate [ˈfilt,reɪt] *v* süzmək, süzgəcdən keçirmək

filtration [filˈtreɪʃn] *n* süzmə, süzülmə, süzgəcdən keçirmə / keçirilmə

finable [ˈfaɪnəbl] *adj* **1.** cərimə olunmalı; ~ **offence** cərimə ilə cəzalana bilən nalayiq hərəkət; **2.** penya, cərimə qoyulmalı / qoyula bilən

final[1] [ˈfaɪnl] *n* **1.** *id.* final, həlledici oyun; **2.** *pl d.d.* buraxılış imtahanları (*əsas. universitetdə*); **to take** *one's* **~s** buraxılış imtahanlarını vermək

final[2] [ˈfaɪnl] *adj* **1.** axırıncı, son, axır, sonuncu; **the ~ day of the term** məşğələlərin axırıncı günü, **the ~ chapter** sonuncu fəsil; **2.** qəti, həlledici, əsas; ~ **judgement** qəti / əsas qərar; ~ **sentence** *hüq.* qəti qərar / hökm (*məhkəmədə*); *Is this final? Bu qətidir?*

finalist [ˈfaɪnəlɪst] *n id.* finalçı, final yarışlarının iştirakçısı; **losing / winning** ~ final oyunlarını uduzan / udan idmançı

finality [faɪˈnælɪtɪ] *n* qətilik; ~ **of a decision** qərarın qətiliyi

finalize [ˈfaɪnəlaɪz] *v amer.* **1.** qurtarmaq, tamamlamaq, başa çatdırmaq; **2.** son şəklə salmaq

finally [ˈfaɪnəlɪ] *adv* **1.** axırda, nəticədə, nəhayət; ən axırı / sonu; **2.** qəti, qəti surətdə / olaraq; birdəfəlik; *The matter was settled finally Məsələ birdəfəlik həll olundu*

finance[1] [faɪˈnæns] *n* **1.** pul vəsaiti, maliyyə, pul münasibətləri; **a system of ~** maliyyə sistemi; **2.** *pl* gəlirlər, mədaxillər, pullar; **the ~s of a state** dövlətin gəlirləri

finance[2] [faɪˈnæns] *v* **1.** pul buraxmaq, pulla / vəsaitlə təmin etmək; **2.** kreditlə satmaq

financial [faɪˈnænʃl] *adj* maliyyə; ~ **year** maliyyə ili; ~ **system / circles** maliyyə sistemi / dairələri

financially [faɪˈnænʃəlɪ] *adv* maliyyə baxımından / cəhətdən

find [faɪnd] *v* (*pt, pp* **found**) **1.** tapmaq, axtarıb tapmaq; *I can't find my book anywhere Mən kitabımı heç yanda / yerdə tapa bilmirəm;* **2.** tapmaq, kəşf etmək, aşkar etmək; *They found many interesting things in the barrow Onlar qazıntıdan çoxlu maraqlı şeylər tapdılar;* **to ~ the answer to the problem** problemin həlli üçün cavab tapmaq; **3.** tapmaq, görmək (*bir yanda*); **to ~ *smb.* at home** bir kəsi evdə tapmaq;

◊ **to ~ *one's* way** düşmək; soxulmaq, girmək, gizlincə girmək / keçmək, yol tapmaq; *How did it find its way into this book? O, bu kitaba nə cür yol tapdı?;* **to ~ fault with** bəhanə axtarmaq, yersiz irad tutmaq, qınamaq, bəyənməmək, töhmətləndirmək

fine[1] [faɪn] *n* cərimə; **heavy ~** ağır cərimə; **to impose a ~** cərimə tətbiq etmək / qoymaq

fine[2] [faɪn] *adj* **1.** təmiz, yaxşı (*hava haq.*); **a ~ day** yaxşı / xoş / açıq gün; *We sleep in the open when it's fine Yaxşı havada biz açıq havada / çöldə yatırıq;* **2.** çox gözəl / qəşəng, çox yaxşı, əla; gözəl, qəşəng; **a ~ woman** gözəl qadın; ~ **apples** əla almalar; **a ~ singer** çox yaxşı xanəndə / müğənni

fine[3] [faɪn] *v I* **1.** cərimələmək, cərimə etmək, cərimə tətbiq etmək; *He was fined $50 Onu 50 dollar cərimə etdilər;* **2.** cərimə ödəmək

fine [faɪn] *v II* **1.** təmizləmək, şəffaf etmək; **to ~ gold** qızılı təmizləmək (*qarışıqdan*); **2.** təmizlənmək, şəffaf / açıq olmaq; *The weather fined Hava açıldı*

finger[1] [ˈfiŋgəʳ] *n* **1.** barmaq; **index / first ~** şəhadət barmağı; **middle / second ~** orta barmaq; **the ring / fourth ~** adsız barmaq; **little ~** çeçələ barmaq; **to eat *smth.* with *one's* ~** bir şeyi əllə yemək; **to have a ~ in *smth.*** bir işdə iştirak etmək; **2.** barmaq (*alətlərdə və s.*); **3.** əqrəb (*saatda*); göstərici (*şkalada*);

◊ **by a ~'s breath** ancaq-ancaq; güc-bəla ilə, zorla, çətinliklə;

finger[2] [ˈfiŋgəʳ] *v* **1.** toxunmaq, əl vurmaq, əlində hərlətmək / fırlatmaq; **2.** musiqi alətində çalmaq; **to ~ the piano / a guitar** piano / gitara dınqıldatmaq / çalmaq

finger-alphabet [ˈfiŋgəʳ,ælfəbɪt] *n* lal-karlar üçün əlifba

finger-end [ˈfiŋgəʳend] *n* barmağın ucu;

◊ **to have at *one's* ~s** beş barmağı kimi bilmək / tanımaq

finger-nail [ˈfiŋgəneɪl] *n* barmaq dırnağı (*əldə*)

finger-print [ˈfiŋgəprɪnt] *n* barmaq izi

finish[1] [ˈfinɪʃ] *n* **1.** son, axır; **to be in at the ~** axırında iştirak etmək (*yarışın və s.*); **to fight to a ~** axıra qədər mübarizə etmək / aparmaq; **2.** *id.* finiş

finish[2] [ˈfinɪʃ] *v* **1.** qurtarmaq, çəkib qurtarmaq, bitirmək, tamamlamaq, başa çatdırmaq; **to ~ *one's* work** işini qurtarmaq; **to ~ *one's* military service** orduda hərbi xidmətini çəkib qurtarmaq; **2.** axıra qədər istifadə etmək, başa çatdırmaq; **to ~ up** başlanmış hər hansı bir işi başa çatdırmaq; **to ~ a book** kitabı axıra qədər oxumaq; **3.** təhsilini bitirmək / başa çatdırmaq; *I've finished University Mən universitet qurtarmışam*

finishing [ˈfinɪʃiŋ] *n* qurtarma, tamamlama; başa çatdırma; tamamlanma, başa çatdırılma

Finnish[1] [ˈfinɪʃ] *n* fin dili

Finnish[2] [ˈfinɪʃ] *adj* fin; **the ~ language** fin dili

Finno-Ugric [ˈfinouˈju:grɪk] *adj* fin-uyqur (*dillər haq.*); ~ **languages** fin-uyqur dilləri

fire[1] [ˈfaɪəʳ] *n* **1.** od, alov; işıq, atəş; **to keep up a good ~** güclü odu sönməyə qoymamaq; **to be on ~** yanmaq; od / alov içində olmaq; **to set on ~, to set ~ to** yandırmaq, odlamaq, od vurmaq; qəsdən yandırmaq; **2.** odluq, peç, ocaq, soba, buxarı, plita; **electric ~** elektrik sobası / peçi; **gas ~** qaz plitəsi; **3.** yanğın; **forest ~s** meşə yanğınları;

◊ **to miss ~** boşa çıxmaq; hədəfə düşməmək; **to open ~ 1)** atəş açmaq; **2)** *məc.* bir kəsə qarşı çıxış etmək; **to stand ~ 1)** düşmənin atəşinə tab gətirmək; **2)** *məc.* tənqidə dözmək; **to cease ~** atəşi kəsmək; **liquid ~** tünd spirtli içkilər; **to add fuel to the ~** aranı qızışdırmaq, ocağa yağ tökmək; *There is no smoke without fire* *at. söz. Od olmayan yerdən tüstü çıxmaz*

fire[2] [ˈfaɪəʳ] *v* **1.** yandırmaq, qəsdən yandırmaq, odlamaq, od vurmaq; **to ~ a house** evi yandırmaq, evə od vurmaq; **2.** *hərb.* atmaq (*tüfənglə və s.*), atəş açmaq; **to ~ blank** boş patronla atmaq; **to ~ a target** hədəfə atəş açmaq; **3.** yandırmaq, qalamaq (*peç, ocaq*)

fire-alarm [ˈfaɪərə,la:m] *n* **1.** yanğın həyəcanı; **2.** avtomatik yanğın siqnalı

fire-arm [ˈfaɪəʳa:m] *n pl* odlu silah

fire-cock [ˈfaɪəkɔk] *n* yanğın kranı

fire-department [ˈfaɪədɪˈpa:tmənt] *n* yanğın deposu (*yanğınsöndürmə avtomobillərinin durduğu yer*)

fireengine [ˈfaɪə,enʤɪn] *n* **1.** yanğın nasosu; **2.** yanğın maşını

fire-extinguisher [ˈfaɪəʳiks,tiŋwɪʃəʳ] *n* odsöndürən

firefighter [ˈfaɪə,faɪtəʳ] *n* yanğınsöndürən

fire-hose [ˈfaɪəhouz] *n* yanğın şlanqı

fire-insurance [ˈfaɪəʳɪn,ʃuərəns] *n* yanğından sığorta

fireman [ˈfaɪəmən] *n* (*pl.* **-men** [-mən]) **1.** yanğınsöndürən; **2.** ocaqçı; **3.** partlatma işləri mütəxəssisi

fire-pan [ˈfaɪəpæn] *n* kürə, manqal

fire-place [ˈfaɪəpleɪs] *n* buxarı, ocaq

fireproof [ˈfaɪəpru:f] *adj* odadavamlı

fire-watcher [ˈfaɪə,wɔtʃəʳ] *n* növbətçi yanğınsöndürən

fire-work [ˈfaɪəwə:k] *n* fişəng, atəşbazlıq, fişəngbazlıq

fire-worship [ˈfaɪə,wə:ʃɪp] *n* atəşpərəstlik, oda sitayiş

fire-worshipper [ˈfaɪə,wəːʃɪpə] *n* atəşpərəst, oda sitayiş edən (*adam*)

firing-line [ˈfaɪərɪŋlaɪn] *n hərb.* atəş xətti; ön mövqe; **to be on the ~** atəş xəttində / ön mövqedə olmaq

firing-point [ˈfaɪərɪŋpɔɪnt] *n hərb.* atəş nöqtəsi

firm[1] [fəːm] *n* firma; ticarət evi

firm[2] [fəːm] *adj* **1.** bərk, möhkəm, davamlı; **~ ground** bərk torpaq; **to be on ~ ground** ayağının altının möhkəm olduğunu hiss etmək; **2.** dəyişməyən, dəyişməz, sabit; **~ prices** dəyişməyən / sabit qiymətlər; **3.** qəti, inadlı, təkidli, israrlı; **~ measures** qəti tədbirlər; **~ offer** israrlı təklif

firm[3] [fəːm] *v* möhkəmləndirmək, bərkitmək, gücləndirmək; **to ~ the soil** torpağı bərkitmək; **to ~ the ground after planting** bitki / ağac əkdikdən sonra torpağı döyəcləyib bərkitmək

first[1] [fəːst] *n* **1.** (**the ~**) birinci (*gün, tarix, vaxt*); **on the ~ of May** mayın birində; **2.** birinci adam (*bir şey edən*); *We were the first to arrive Birinci gələn biz idik*; **3.** birinci sort, əla keyfiyyətli mallar; birinci klasda yer (*hər hansı nəqliyyatda*)

first[2] [fəːst] *adj* **1.** birinci (*sıra sayı ilə*); **the ~ three years** birinci üç il; **the ~ turning on the right** sağda birinci döngə; **2.** birinci (*vaxta görə*); ilk; **the ~ flowers of spring** yazın ilk / birinci çiçəkləri; **the ~ writer of history** birinci tarixçi; **3.** birinci sort, ən yaxşı, əla; **articles of ~ quality** birinci sort / növ mallar

first[3] [fəːst] *adv* **1.** əvvəl, əvvəlcə, əvvəlcədən; qabaqca, qabaqcadan, qabaq, təzədən, yenidən; **~ of all** hər şeydən əvvəl; *I'll go there first Əvvəlcə mən ora gedəcəm*; **2.** ilk / birinci dəfə; **when he ~ went to war**... o birinci dəfə müharibəyə gedəndə...; **3.** birinci; ilk növbədə; **to stand ~** birinci olmaq, birinci sıralarda dayanmaq; *He arrived first O, birinci gəldi*

first-aid [ˈfəːsteɪd] *n* ilk / təcili yardım; **to apply ~ to *smb.*** bir kəsə ilk yardım göstərmək; **~ post / station** ilk tibbi yardım məntəqəsi

first-born [ˈfəːstbɔːn] *n* ilk uşaq, ilkin

first cause [ˈfəːstˈkɔːz] *n* ilk / əsas / birinci səbəb

first-class[1] [ˈfəːstˈklaːs] *adj d.d.* birinci dərəcəli, ən yaxşı, əla, mükəmməl; çox yaxşı / gözəl / qəşəng; **~ hotel** birinci dərəcəli mehmanxana

first-class[2] [ˈfəːstˈklaːs] *adv* birinci klasda (*gəmidə, qatarda*); **to travel ~** birinci klasda səyahət etmək

first-cousin [ˈfəːstˈkʌzn] *n* əmi / bibi / dayı / xala oğlu / qızı

first-fruit [ˈfəːstfruːt] *n pl* ilk məhsul, növbar

first-night [ˈfəːstnaɪt] *n* premyera (*pyesin teatrda ilk tamaşası*)

first-rate[1] [ˈfəːstˈreɪt] *adj* **1.** birinci dərəcəli, əla; **~ quality** əla keyfiyyət; **2.** ən vacib, mühüm, ən görkəmli, böyük; **a book of ~ significance** çox böyük əhəmiyyət kəsb edən kitab; **3.** *d.d.* çox gözəl / yaxşı / qəşəng, dəbdəbəli, təmtəraqlı; **~ dinner** təmtəraqlı nahar

fiscal [ˈfɪskl] *adj* maliyyə; **~ year** maliyyə / büdcə ili

fiscally [ˈfɪskəlɪ] *adv* maliyyə baxımından / cəhətdən

fish[1] [fɪʃ] *n* **1.** balıq; **fresh-water ~es** şirin suda yaşayan balıqlar, çay balıqları; **salt-water ~** dəniz balığı; **2.** *d.d.* balıq ovu

fish[2] [fɪʃ] *v* **1.** balıq tutmaq; **to ~ a stream / a lake** kiçik çayda / göldə balıq tutmaq; **2.** balıq tutmaq üçün yararlı olmaq; *The pond fishes well Bu göldə balıq yaxşı tutulur*; **3.** (**for**) axtarmaq (*suda*); **to ~ for pearls** mirvari axtarmaq;

◊ **to ~ in troubled water** bulanıq suda balıq tutmaq

fish-boat [ˈfɪʃbout] *n* balıqçı qayığı

fish-culture [ˈfɪʃˈkʌltʃə] *n* balıqyetişdirmə

fish-day [ˈfɪʃdeɪ] *n* ancaq balıq yeyilən gün, pəhriz günü

fisherman [ˈfɪʃəmən] *n* balıqçı, balıqtutan, torçu

fishful [ˈfɪʃful] *adj* balıqla zəngin / dolu

fishing[1] [ˈfɪʃɪŋ] *n* balıq ovu

fishing[2] [ˈfɪʃɪŋ] *adj* balıq ovu, balıqçılıq; **~ season** balıq ovu mövsümü

fishing-net [ˈfɪʃɪŋnet] *n* balıq toru

fishing-rod [ˈfɪʃɪŋrɔd] *n* tilov ağacı, tilov, qarmaq (*balıq tutmaq üçün*)

fish-oil [fɪʃˈɔɪl] *n* balıq yağı

fish-pearl [ˈfɪʃpəːl] *n* süni mirvari (*əsas Almaniyada hazırlanmış*)

fish-works [ˈfɪʃwəːks] *n* balıq kombinatı

fishy [ˈfɪʃɪ] *adj* **1.** balıq; *There is a fishy smell Balıq iyi gəlir*; **2.** *d.d.* şübhəli; **a ~ story** şübhəli əhvalat / hekayət; **~ business** şübhəli iş; *It looks / sounds fishy Bu, şübhəli görünür, Buradan şübhə iyi gəlir*

fist[1] [fɪst] *n* **1.** yumruq; **to use *one's* ~s** yumruqlarını işə salmaq; **to shake *one's* ~ at *smb.*** bir kəsi yumruğu ilə hədələmək; **2.** *d.d.* əl; *Give us your fist Əlini / Əlinizi ver / verin*;

◊ **to grease *smb.*'s ~** bir kəsə rüşvət vermək, aldatmaq (*rüşvət, pul, bəxşiş və s. ilə*), ələ almaq, öz tərəfinə çəkmək

fist[2] [fɪst] *v* yumruqla vurmaq; **to ~ out** topu yumruq ilə qaytarmaq

fisting [ˈfɪstɪŋ] *n* yumruqla oynama (*futbolda qapıçı haq.*)

fit[1] [fɪt] *n* tutma, ürəkkeçmə, paroksizm (*xəstəliyin vaxtaşırı təkrar olması / birdən tutması*); **fainting ~** özündən getmə, ürəyi getmə, bihuş olma; **~ of coughing** öskürək tutma;

◊ **to beat / to knock *smb.* into ~s** bir kəsə asanlıqla qalib gəlmək; **to give *smb.* a ~** 1) bir kəsi heyrətləndirmək; 2) sarsıtmaq, təhqir etmək, alçaltmaq

fit[2] [fɪt] *adj* **1.** yararlı, münasib, əlverişli, yaraşan, uyğun gələn, uyğun, müvafiq; **a ~ time and place** münasib vaxt və yer; *The food was not fit to eat Ərzaq yeməyə yararsız idi*; **2.** hazır; **~ to die of shame** xəcalətdən yerə girməyə hazır; **3.** sağlam, gümrah; **to feel / to keep ~** sağlam və gümrah olmaq; *He is not yet fit to go back to work O hələ işə qayıtmaq iqtidarında deyil*;

◊ **as ~ as a fiddle** çox yaxşı əhval-ruhiyyədə; *Not fit to hold a candle to him Əlinə su tökməyə yaramamaq*

fit[3] [fɪt] *v* **1.** uyğun / müvafiq / münasib olmaq; düz gəlmək, yaramaq, yararlı / lazım olmaq; *The words fit the occasion Bu sözlər lap yerinə düşür*; **2.** uyğun gəlmək (*əyninə / boyuna / bədəninə / ayağına / ölçüsünə görə*); *The coat fits you Palto lap əynindədir / əyninizədir*; **3.** uyğunlaşdırmaq, düzəltmək, qayırmaq; salmaq, sazlamaq, quraşdırmaq; yerinə çatdırmaq / taxmaq / keçirmək; **to ~ a plank in a floor** döşəmə taxtasını yerinə taxmaq / keçirmək; **to ~ a handle to a broom** süpürgəyə sap düzəltmək; **4.** (**with**) təchiz / təmin etmək; **to ~ a library with new shelves** kitabxananı təzə rəflərlə təchiz etmək;

◊ **to ~ like a glove** əyninə olmaq, boyuna / ölçüsünə görə olmaq

fitness [ˈfɪtnɪs] *n* yararlılıq, işə yarama, lazım olma, lazımlılıq, gərəklilik, münasiblik; uyğunluq, müvafiqlik; **~ for military service** hərbi xidmətə yararlılıq

fitted [ˈfɪtɪd] *adj* **1.** uyğunlaşdırılmış, düzəldilmiş, qayrılmış; **2.** təchiz edilmiş, hazırlanmış

fitter [ˈfɪtə] *n* montyor; çilingər; mexanik, quraşdırıcı

fitting [ˈfɪtɪŋ] *adj* yaraşan, uyğun, uyğun gələn, münasib, əlverişli; lazımlı, gərəkli, lazımi, lazım gələn / olan; **~ remark** yerli məzəmmət / töhmət

fitting-room [ˈfɪtɪŋrum] *n* geyib baxma otağı

fix[1] [fɪks] *n* **1.** *d.d.* çətin vəziyyət, dilemma (*iki mümkün qərar və ya nəticədən birini qəbul etmə məcburiyyəti*); **to be in a ~** çətin / çıxılmaz vəziyyətdə olmaq; **to get into ~** bəlaya / kələyə / əngələ düşmək; **2.** olduğu yer; **in good ~** *amer.* yaxşı qaydada / vəziyyətdə; **out of ~, in bad ~** nizamsız / qaydasız / səliqəsiz vəziyyətdə

fix[2] [fɪks] *v* **1.** möhkəmləndirmək, bərkitmək, gücləndirmək, bənd etmək, yapışdırmaq; **to ~ a lid on a box** qutuya qapaq bərkitmək; **2.** təyin / müəyyən etmək; **to ~ a date for a meeting** iclasın gününü təyin etmək; **to ~ prices / rents** qiymətləri / mənzil kirayəsini təyin etmək; **3.** qeyd etmək, müəyyən etmək, təsdiq etmək (*faktı*), etiraf etmək; **to ~ a change** dəyişikliyi təsdiq / qeyd etmək; **4.** qoymaq, həvalə etmək, üzərinə qoymaq, tapşırmaq; **to ~ the blame on *smb.*** təqsiri / suçu bir kəsin üzərinə qoymaq; **to ~ responsibility** məsuliyyət qoymaq; **5.** təmir etmək, qayırmaq, təşkil etmək, sahmana salmaq; **to ~ a broken lock** qı-

rılmış kilidi təmir etmək; **8.** düzəltmək; **to ~ *smb.* up for a job** bir kəsi işə düzəltmək

fixed [fikst] *adj* **1.** hərəkətsiz, tərpənməyən, durğun; **~ star** *astr.* hərəkətsiz ulduz; **~ target** *hərb.* tərpənməyən hədəf; **2.** daimi, həmişəlik, dəyişməz, sabit; **~ prices** sabit qiymətlər; **~ income / expenses** sabit qazanc / xərclər; **3.** təyin olunmuş, müəyyən edilmiş (*müddət, vaxt və s. haq.*); **~ time** təyin olunmuş / edilmiş vaxt

fixer [ˈfiksəʳ] *n* **1.** maşınları sazlayan fəhlə; quraşdırıcı; **2.** *fot.* fiksaj (*fotoqrafiya neqativlərindəki və kağızlarındakı şəkilləri sabitləşdirmək üçün kimyəvi məhlul*)

fixing [ˈfiksıŋ] *n* **1.** qurma, quraşdırma (*əşya haq.*); bərkimə, bərkitmə, möhkəmlənmə; **2.** *fot.* fiksajlama, fiksaja salma (*neqativi, şəkli*); **3.** *pl* təchizat, ləvazimat, avadanlıq

flag^{1} [flæg] *n* **1.** bayraq; **~ of truce, white ~** parlamentyor; ağ bayraq (*müharibə zamanı düşmənlə danışığa girmək üçün göndərilən nümayəndə*); **to hang out / to show the white ~** ağ bayraq asmaq / qaldırmaq; **2.** *məc.* təslim olmaq; **black ~** pirat bayrağı; **yellow ~** sarı / karantin bayrağı;

◊ **to hoist *one's* / the ~** *dən.* komandanlığı qəbul etmək; **to keep the ~ flying** bayrağını uca tutmaq; mübariz əhval-ruhiyyəli olmaq, təslim olmamaq; **under the ~ of...** ...bayrağı altında

flag^{2} [flæg] *v* **1.** bayraqlarla bəzəmək; bayraq sancmaq / asmaq; **to ~ a house** evdən bayraq asmaq; **2.** kiçik bayraqlarla siqnal / işarə / məlumat vermək; **to ~ an order** kiçik bayraqlarla əmr vermək

flag-captain [ˈflæg,kæptın] *n* flaqman gəmisinin komandiri

Flag Day [ˈflægdeı] *n amer.* "Bayraq günü" (*14 iyun – ABŞ-ın milli bayramı*)

flag-man [ˈflægmən] *n hərb.* siqnalçı, siqnal verən (*bayraqla*)

flag-officer [ˈflæg,ɔfısəʳ] *n* admiral; komandan (*admiral rütbəsində*)

flagpole [ˈflægpoul] *n* bayraq ağacı, siqnal dirəyi

flag-rank [ˈflægræŋk] *n dən.* admiral rütbəsi

flagstaff [ˈflægstɑ:f] *n* bayraq ağacı

flag-tower [ˈflægtauəʳ] *n dən.* siqnal qülləsi

flame^{1} [fleım] *n* **1.** alov; **in ~s** alov içində, alovlanan; **to burst / to break into ~(s), to go up in ~s** alışmaq, od tutmaq, yanmaq, alışıb yanmaq; **2.** parlaq işıq, şəfəq, parıltı, şölə, nur; **silver ~ of moonlight** ayın gümüşü işığı / nuru / şöləsi; **the ~s of sunset** qürub şəfəqi / qızartısı

flame^{2} [fleım] *v* **1.** alovlanmaq, alışmaq, od tutub / alışıb yanmaq, şölələnmək; **2.** şəfəq / işıq / nur saçmaq, parıldamaq, işıq vermək, parlamaq

flame-colour [ˈfleım,kʌləʳ] *n* qırmızı-sarı və ya narıncı rəng

flame-engine [ˈfleım,endʒın] *n* qazla işləyən motor / mühərrik; qaz motoru / mühərriki

flame-proof [ˈfleımpru:f] *adj* alovadavamlı, odadavamlı, alovlanmayan, alovlana bilməyən

flaming [ˈfleımıŋ] *adj* **1.** alovlanan, alışan, şölələnən, od tutub yanan; yanan, od tutmuş, alışmış, yanar; **~ gun** *hərb.* odsaçan (*silah*); **2.** parlaq; şölələnən, alovlanan, alovlu; **~ colours** parlaq boyalar

flammable [ˈflæməbl] *adj* tez alovlanan; tez od tutan; tez alışan / yanan

flare^{1} [fleəʳ] *n* **1.** parıltı, işıltı, şəfəq; bərq; **2.** odlanma, alışma; alov dili; **3.** işıq siqnalı; **4.** işıqlandırıcı fişəng; siqnal fişəngi

flare^{2} [fleəʳ] *adj* işıqverən; **~ bomb** işıqverən bomba; **~ parachute** işıqverən paraşüt

flare^{3} [fleə] *v* **1.** parıldamaq, işıldamaq, şəfəq saçmaq; **2.** alışmaq, od almaq / tutmaq; **3.** siqnal / işarə vermək

flash^{1} [flæʃ] *n* **1.** işıq, parlaq işıq; **a ~ of lightning** şimşəyin işığı; **2.** coşma; parlaq təzahür, ifadə (*hisslərin, əhval-ruhiyyənin və s.*); **a ~ of hope** ümid işığı; **a ~ of merriment** şənliyin qızışması / coşması; **3.** lovğalıq, gopçuluq, özünü öymə; gopçu, özünü öyən / tərifləyən (*adam*)

flash^{2} [flæʃ] *adj d.d.* **1.** qəşəng, əlvan, parlaq, diqqəti cəlb edən, gözəçarpan; qeyri-adi, qəribə (*paltar və s. haq.*); zövqsüz, ucuz; **~ hotel** qəşəng mehmanxana; **2.** qəlp, saxta; süni; **~ jewelry** süni daş-qaş, cavahirat; **3.** qəfildən; tez baş verən və ötüb keçən / sovuşan; **~ fire** qəflətən baş verən yanğın

flash^{3} [flæʃ] *v* **1.** alışmaq, od tutmaq / almaq; parlaq işıq saçmaq; parıldamaq, işıldamaq, şəfəq saçmaq / vermək; *The lightning flashed across the sky Səmada şimşək çaxdı / parladı*; **2.** parlayıb / yanıb sönmək, sayrışmaq, birdən görünüb yox olmaq; arabir görünmək / nəzərə çarpmaq, sürətlə keçmək / getmək; sürətlə keçib getmək. *The express flashed through the station Ekspress stansiyadan sürətlə keçib getdi*

flash-light [ˈflæʃlaıt] *n* **1.** siqnal işığı; mayakın parıldayan işığı; parlaq titrəyən işıq (*işıq reklamlarının və s.*); **2.** elektrik cib fənəri

flashy [ˈflæʃı] *adj* **1.** zahiri, süni, yalançı; gözə çarpan, diqqəti cəlb edən, qeyri-adi, qəribə (*paltar və s. haq.*); **~ dress** diqqəti cəlb edən paltar, alabəzək, zövqsüz paltar; **2.** qısa müddətli; ani, fövri; **3.** *d.d.* coşğun, kəskin, sərt; səbirsiz, hövsələsiz, təmkinsiz, özünü saxlaya bilməyən; **~ temper** tez özündən çıxma, hövsələsiz / səbirsiz xarakter

flat^{1} [flæt] *n* I **1.** yastılıq, düzlük, düz səth; **the ~ of the hand** ovuc, ovucun / əlin içi; **2.** düzənlik, düzəngah, düz yer; dayaz yer; alçaq sahil; **3.** yastıdibli qayıq; barja; **4.** *pl* dabansız tufli

flat [flæt] *n* II **1.** mənzil (*eyni mərtəbədə yerləşən*); **block of ~s** çoxmənzilli ev; **2.** *pl* bu cür bir neçə mənzildən ibarət olan ev

flat^{2} [flæt] *adj* I **1.** yastı, düz, hamar; **~ roof** yastı dam; **as ~ as a pancake** tamamilə düz / yastı; **2.** yastısına; yanı / böyrü / dalı üstə; **to fall ~ on the ground** yerə böyrü üstə yıxılmaq; **3.** qabarıq olmayan, düz; **4.** dayaz; **~ dish / pan** dayaz boşqab / tava; **5.** yastıdibli (*gəmi haq.*); **6.** dabansız, alçaq dabanlı (*ayaqqabı haq.*)

flat [flæt] *adj* II **1.** darıxdırıcı, usandırıcı, üröksıxan, cansıxıcı, maraqsız; süst; cansız, ölüvay, ləng, həvəssiz; birtonlu, yeknəsəq, **2.** yorucu; **~ speech** maraqsız / yorucu nitq; *Life is very flat in a small village Kiçik kənddə həyat çox yeknəsəqdir*; **3.** şit, bayağı (*zarafat haq.*); *His joke fell flat Onun zarafatı bayağı / yersiz oldu*

flat-boat [ˈflætbout] *n* yastıdibli qayıq

flat-bottomed [ˈflætˈbɔtəmd] *adj* yastıdibli

flat-fish [ˈflætfıʃ] *n* **1.** yastı balıq; **2.** *zool.* kambala; qalxan balığı (*gözləri başının bir tərəfində olan yastı balıq*)

flat-foot [ˈflætfut] *n* **1.** yastı ayaq (*ayaq nöqsanı*); **2.** *jarq.* dənizçi, matros

flatly [ˈflætlı] *adv* **1.** qəti, qəti surətdə; **to refuse ~** qəti imtina etmək; **2.** darıxdırıcı, cansıxıcı, maraqsız, cansız, ölü halda; **3.** yastı, düz, hamar

flatten [ˈflætn] *v* **1.** yastılatmaq, düz / hamar / yastı etmək, qırışıqları / büzüşükləri düzəltmək / açmaq; hamarlamaq; hamarlayıb düzəltmək; əritmək; **2.** yıxmaq, ayağını yerdən üzmək; *The hurricane flattened the trees Qasırğa ağacları yıxdı*; **3.** *id.* nokaut etmək, nokautla sıradan çıxarmaq / məğlub etmək

flatter [ˈflætəʳ] *v* **1.** yaltaqlanmaq, yaltaqlıq etmək, üzə gülmək; həddindən artıq tərifləmək; *You flatter me! Sən / Siz məni həddindən artıq tərifləyirsən / tərifləyirsiniz*; **to ~ *smb.*'s vanity** bir kəsin şöhrətini həddən artıq tərifləmək

flatterer [ˈflætərəʳ] *n* yaltaq

flavorous [ˈfleıvərəs] *adj* **1.** ətirli; **2.** dadlı, tamlı, xoşagələn tamı olan

flavour^{1} [ˈfleıvəʳ] *n* ətir, xoşagələn iy / qoxu / dad / tam; ətir, xoş iy (*şərabın, çayın*); **~ of food** yeməyin iyi

flavour^{2} [ˈfleıvəʳ] *v* **1.** xörəyə dadverən şey qatmaq (*ağartı, ədviyyat və s.*); dad / iy vermək; **to ~ soup with onions** şupa soğan vurmaq / tökmək; **2.** dadmaq, dadına baxmaq, dadını bilmək

flaw [flɔ:] *n* **1.** çat, çatlamış yer, yarıq (*cavahiratda, şüşədə, farforda*); qüsur, çat (*metalda*); **2.** zədə, nöqsan; ayıb; **3.** *hüq.* səhv, xəta, nöqsan (*sənəddə və s.*)

flawy [ˈflɔ:ı] *adj* nöqsanlı / qüsurlu / eybi olan

flee [fli:] *v* (*pp, pt* **fled** [fled]) **1.** qaçmaq, qaçıb getmək, canını qurtarmaq, xilas olmaq; **to ~ the country** ölkədən qaçmaq;

The enemy fled in disorder Düşmən nizamsız halda qaçdı

fleet[1] [fli:t] *n* **1.** donanma, flot; **the ~** hərbi donanma; **Admiral of the Fleet** donanma admiralı (*Britaniyada hərbi-dəniz rütbələrindən ən yüksəyi*); **a ~ in being** hərbi əməliyyata hazır donanma; **mercantile ~** ticarət donanması; **2.** flotiliya (**1)** *müəyyən çayda, göldə, qapalı dənizdə olan bütün hərb gəmiləri; 2) gəmi dəstəsi*); **fishing ~** balıq ovlayan flotiliya;
◊ **~ of the desert** "səhra gəmiləri", dəvə karvanı

fleet[2] [fli:t] *v* **1.** tez keçmək / ötmək / sovuşmaq; **2.** sürüşmək; **3.** *dan.* mövqeyini dəyişmək

Fleet Street [ˈfli:tˈstri:t] *n* **1.** Flitstrit (*Londonda qəzetlərin redaksiyalarının cəmləşdiyi küçə*); **2.** *məc.* dövri mətbuat (*qəzet-jurnal*)

flesh[1] [fleʃ] *n* **1.** bədən, əndam, vücud; ət; **in ~** kök, ətli-canlı; **to make / to gain / to put on / to pick up ~** kökəlmək, yoğunlaşmaq; **2.** ehtiras, nəfs, şəhvət; **sins of the ~** şəhvani günah / qəbahət; **to mortify the ~** ehtirası öldürmək

flesh[2] [fleʃ] *v* **1.** qan dadızdırmaqla ova öyrəşdirmək (*iti, şahini*); qana hərislik / yırtıcılıq oyatmaq; **2.** kökəltmək, kökəlmək

flesh-bird [ˈfleʃbə:d] *n* yırtıcı / ləşyeyən quş

flesh-colour [ˈfleʃ.kʌlə'] *n* ət rəngi

flesh-coloured [ˈfleʃ.kʌləd] *adj* ət rəngli / rəngində

flesh-eating [ˈfleʃ,i:tiŋ] *adj* yırtıcı, ətyeyən; **~ birds** yırtıcı / ətyeyən quşlar

flesh-fly [ˈfleʃflaı] *n* ət milçəyi

flesh-glove [ˈfleʃglʌv] *n* masaj üçün əlcək

flesh-hook [ˈfleʃhuk] *n* ət asılan qarmaq

fleshless [ˈfleʃlıs] *adj* **1.** ətsiz, əti olmayan; **2.** arıq, cılız, zəif, cansız

fleshly [ˈfleʃlı] *adj* **1.** bədən; **~ strength** fiziki qüvvə; **2.** cismani, şəhvani, ehtiraslı; **3.** kök, yoğun, şişman

fleshy [ˈfleʃı] *adj* **1.** ətli, canlı, kök; lətli; **~ peach** ətli şaftalı; **~ nose** ətli burun; **2.** yoğun, kök, şişman

flexibility [.fleksəˈbılıtı] *n* **1.** elastiklik, asanlıqla əyilmə qabiliyyəti; **2.** çeviklik, cəldlik, manevr etmə / uyğunlaşma qabiliyyəti

flexible [ˈfleksəbl] *adj* **1.** elastik, iti, zirək, çevik, tezuyuşan, tez uyğunlaşan; **2** yumşaq, elastik; **~ wire** yumşaq məftil; **~ cable** elastik tros; **~ pipe** şlanq

flicker[1] [ˈflıkə'] *n* **1.** parıldama, titrək işıq vermə; sayrışma; **2.** titrəyən işıq; **3.** qısa işartı; **the final ~ of a dying fire** sönən ocağın / tonqalın son işartısı

flicker[2] [ˈflıkə'] *v* **1.** sayrımək, sayrışmaq; parıldamaq, parlamaq, titrək parıltı / işıq vermək; alışmaq və sönmək; *The last hope flickered and died Son ümid işığı parladı və söndü;* **2.** titrəmək, əsmək; *Leaves flicker in the wind Yarpaqlar küləkdə titrəyir / əsir*

flight[1] [flaıt] *n* I **1.** uçuş; **the ~ of bees** arıların uçuşu; **a manned ~ to other planets** insanın başqa planetlərə uçuşu; **2.** uçub getmə / köçmə, köçmə; **the spring and autumn ~s of birds** quşların yazda və payızda uçub getməsi;
◊ **maiden ~** birinci uçuş (*təyyarə haq.*); **maiden interplanetary ~** birinci planetlərarası uçuş

flight [flaıt] *n* II qaçma, sürətlə geri çəkilmə; qaçaqaç; qaçış; **wild ~** vahimə içərisində qaçaqaç; **to be in ~ from**... ...dən qaçmaq

flight[2] [flaıt] *adj* uçuş; **~ course** uçuş marşrutu; **~ strip** *hərb.* uçuş zolağı (*ehtiyatda olan*); **~ personnel / crew** *hərb.* uçuş heyəti

flight[3] [flaıt] *v* **1.** qovmaq, qaçmağa məcbur etmək; qorxutmaq, hədələmək; **2.** uçmaq, dəstə ilə uçmaq (*quş haq.*)

flight-arrow [ˈflaıt.ærou] *n* uzaq məsafəyə uçmaq üçün ox

flight-lieutenant [ˈflaıtlefˈtenənt] *n* aviasiya kapitanı

fling[1] [flıŋ] *n* **1.** atma, tullama; atım, atış, sıçrama, tolazlama; **2.** *d.d.* təşəbbüs; **to have a ~ at smth.** bir şey etməyə səy etmək / göstərmək

fling[2] [flıŋ] *v* (*pt, pp* **flung** [flʌŋ]) I **1.** atmaq, tullamaq, tolazlamaq, fırlatmaq; **to ~ a stone at smb.** bir kəsə daş atmaq; **to ~ a spear** nizə atmaq; **2** atılmaq, cumaq, hücum etmək, şığımaq; **to ~ out of a room** otaqdan bayıra atılmaq; **to ~ oneself** üstünə / üzərinə atılmaq, tullanmaq; özünü atmaq; **to ~ oneself into a chair** özünü kresloya atmaq; **3** yıxmaq, ayağını yerdən üzmək; **4** atmaq, dağıtmaq, səpələmək; havaya sovurmaq (*pulu*);
◊ **to ~ up *one's* heels** dabanına tüpürmək, daban almaq, götürülmək, qaçmaq

flint [flınt] *n* **1.** çaxmaqdaşı, xırda çay daşı, xırda dənəli qumdaşı; **~ stone** çaxmaqdaşı; **2.** *məc.* daş; *The ground was frozen to flint Torpaq donub daşa dönmüşdü;* **3.** ibtidai insanın çaxmaqdaşından düzəltdiyi alət;
◊ **a heart of ~** daş ürək; *Her heart became flint Onun ürəyi daşlaşdı / daşa döndü*

flint-gun [ˈflıntgʌn] *n* çaxmaqdaşlı tüfəng

flint-hearted [ˈflıntˈha:tıd] *adj* bərkürəkli, daşürəkli, rəhmsiz, zalım

flint-paper [ˈflınt.peıpə'] *n* sumbata kağızı

flinty-hearted [ˈflıntıˈha:tıd] *adj* bərk, mətin, möhkəm, sarsılmaz, yenilməz; bərkürəkli, daşürəkli, rəhmsiz, zalım, qəddar

flirt[1] [flə:t] *n* **1.** nazlı, qəmzəli (*geyimi və ya ədaları ilə kişilərin xoşuna gəlməyə çalışan qadın və qız*); **2.** flirtlə məşğul olma, eşqbazlıq etmə

flirt[2] [flə:t] *v* **1.** flirtlə məşğul olmaq, eşqbazlıq etmək, nazaqlaşmaq, naz etmək, əzilib-büzülmək, özünü bəyəndirməyə çalışmaq; **2.** *məc.* oynaqlaşmaq, zarafatlaşmaq, dilxoşluq etmək

flirtation [flə:ˈteıʃn] *n* eşqbazlıq, nazaqlaşma; işvə, naz; *d.d.* arvadlara pərəstişkarlıq etmə; **to carry on a little ~ with smb.** bir kəsə pərəstişkarlıq etmək, bir kəslə azacıq eşqbazlıq etmək

flirtatious [flə:ˈteıʃəs] *adj* nazlı, işvəli, qəmzəli, şux, eşqbazlıq etməyi sevən / istəyən

flirty [ˈflə:tı] *adj* eşqbazlıq etməyi sevən / istəyən, nazlı, işvəli, qəmzəli, şux

float[1] [flout] *n* **1.** üzən kütlə (*buz və s.*); **2.** probka; mantar, qarovul (*balıq tilovunda*); **3.** üzücü nişan (*dənizdə*); **4.** üzmə kəməri; üzməyi öyrənənlər üçün hava ilə doldurulan balınc və s.

float[2] [flout] *v* **1.** üzmək; durmaq / dayanmaq (*suyun yaxud başqa mayenin üzündə*); *Wood floats on water Ağac suda üzür;* **2.** basmaq, daşıb basmaq, batırmaq, doldurmaq; **to ~ oil over a swamp** bataqlığı neftlə doldurmaq; **3.** buraxmaq (*istiqraz, səhm*); **4.** işə salmaq, işlətmək (*müəssisəni*); **5.** müdafiəsini təmin etmək (*pulla*)

floatability [,floutəˈbılıtı] *n* üzmə qabiliyyəti

floatable [ˈfloutəbl] *adj* üzücü, üzən, üzə bilən

floater [ˈfloutə'] *n* **1.** sal sürən, bərəçi; **2.** *d.d.* sərsəri, səfil, avara; **3.** *amer.* müvəqqəti yaxud mövsümi fəhlə

floating[1] [ˈfloutıŋ] *n* **1.** üzmə, üzgüçülük, gəmi səfəri; **2.** *tik.* maləkeşlə / malə ilə hamarlama

floating[2] [ˈfloutıŋ] *adj* **1.** üzücü, üzən; **~ cargo** dəniz yükü; **~ island** üzən ada; **2.** oynaq, hərəkətli, azad, sərbəst; **~ earth** lil (*torpağın lil halında olan alt qatı*); axar qum

floating dock [ˈfloutıŋˈdɔk] *n* üzən dok (*gəmi təmir olunan yer*)

flock[1] [flɔk] *n* **1.** sürü, naxır; dəstə, qatar (*quşlar haq.*); qoyun sürüsü; **a ~ of wild ducks** çölördəyi dəstəsi; **2.** bir yığın / dəstə adam; **a ~ of visitors** bir dəstə qonaq

flock[2] [flɔk] *v* dəstə ilə toplaşmaq / yığışmaq / axıb gəlmək / bir yerə yığışmaq; **to ~ about smb.** bir kəsin ətrafına yığışmaq / toplaşmaq; **to ~ in** dəstə ilə daxil olmaq

flood[1] [flʌd] *n* **1.** daşqın, su / sel basma; çayların gur vaxtı (*buzlar əriyəndə*); daşma; **in ~** sahilləri su basmış (*çayın və s.-in daşması nəticəsində*); **2.** sel, axın; **~ of rain** yağış axını; **~ of light** işıq axını / seli;
◊ **at the ~** əlverişli anda; **to take at the ~** imkandan istifadə etmək, fürsəti əldən qaçırmamaq; **to row against the ~** axına qarşı getmək / üzmək

flood[2] [flʌd] *v* **1.** basmaq, daşıb basmaq (*su, sel haq.*); **2.** *məc.* söndürmək (*su ilə*); **to ~ a burning house with water** yanan evi su ilə söndürmək; **3.** qərq olmaq (*işığa*); **to ~ with light** işığa qərq olmaq

flood-light[1] [ˈflʌdlaıt] *n* projektor

flood-light[2] [ˈflʌdlaıt] *v* projektor vasitəsilə işıqlandırmaq

floor[1] [flɔ:'] *n* I **1.** döşəmə; döşənək, taxta səki, taxta meydança; **dirt ~** torpaq döşəmə; **parqueted ~** parket döşəmə; **2.** dib (*okeanın, dənizin, mağaranın*)

floor [flɔ:'] *n* II **1.** mərtəbə, qat; **ground ~** birinci mərtəbə; **first ~** ikinci mərtəbə /

qat; **2.** minimal səviyyə (*qiymətin, əmək haqqının və s.*)

floor [flɔ:ʳ] *n* III **1.** iclas zalında parlament üzvlərinin yerləri; **2.** (**the ~**) çıxış etmək hüququ; **to have / to take the ~** çıxış etmək, söz almaq; *Since I have the floor… Bir halda ki, mənə söz verilib…*

floor[2] [flɔ:ʳ] *v* **1.** döşəmə vurmaq / salmaq; **2.** döşəməyə yıxmaq; ayağını yerdən üzmək; **3.** *d.d.* pərt etmək, utandırmaq, çaşdırmaq, çıxılmaz vəziyyətə salmaq; *The argument floored him completely Bu dəlil onu tamamilə çaşdırdı*

floor-cloth [ˈflɔ:klɔθ] *n* **1.** linoleum; **2.** döşəmə əskisi

floorer [ˈflɔ:rəʳ] *n* **1.** dülgər; **2.** *d.d.* sarsıdıcı / məhvedici zərbə; **3.** heyranlıq doğuran xəbər; **4.** *jarg.* çox çətin imtahan sualı

floor-lamp [ˈflɔ:læmp] *n* torşer

floor leader [ˈflɔ:ˈli:dəʳ] *n amer.* konqresdə partiyanın təşkilatçısı; konqresdə partiya fraksiyasının rəhbəri; **Senate Democratic ~** demokrat senatorların rəhbəri / təşkilatçısı

floorman [ˈflɔ:mæn] *n* (*pl* **-men** [mən]) **1.** qaraj dispetçeri; **2.** növbətçi montyor (*qarajda, inzibati binalarda və s.*)

floor show [ˈflɔ:ʃou] *n amer.* camaat arasında tamaşa (*gecə klubunda, restoranda*)

flop[1] [flɔp] *n d.d.* **1.** şapalaq; partıltı; **to sit down with a ~** şappıltı ilə oturmaq; **2.** müvəffəqiyyətsizlik, uğursuzluq, iflas; müvəffəqiyyətsizliyə / iflasa uğrama; uğursuz / işi gətirməyən adam; *He was a flop as a reporter O, müxbir / reportyor kimi uğur qazanmadı*

flop[2] [flɔp] *v d.d.* **1.** yerə dəymək, yıxılmaq; özünü basmaq, oturmaq, şappıltı / tappıltı / guppultu ilə düşmək / yıxılmaq; *He flopped down on his knees O, guppultu ilə dizi üstə düşdü / yıxıldı*; **2.** tullamaq; **to ~ down a heavy sack** ağır kisəni guppultu ilə yerə atmaq; **3.** *d.d.* müvəffəqiyyətsizliyə uğramaq

flop[3] [flɔp] *adv* şappıltı ilə; **to fall ~ into the water** şappıltı ilə suya yıxılmaq

flour[1] [ˈflauəʳ] *n* buğda unu; əla un (*narın ağ buğda unu*); **rye ~** çovdar unu; **banana ~** banan unu

flour[2] [ˈflauəʳ] *v* **1.** un səpmək; unlamaq; **2.** *amer.* üyütmək, əzib toz halına salmaq (*taxılı*)

flouring-mill [ˈflauərıŋmıl] *n amer.* unüyüdən dəyirman

flourish[1] [ˈflʌrıʃ] *n* çiçəklənmə, çiçək açma; tərəqqi / inkişaf etmə; tərəqqi, inkişaf; **in full ~** tam çiçəklənmə dövründə / vaxtında

flourish[2] [ˈflʌrıʃ] *v* **1.** sürətlə böyümək; *All plants flourish on this soil Bu torpaqda bütün bitkilər sürətlə böyüyür*; **2.** çiçəklənmək, tərəqqi / inkişaf etmək, müvəffəqiyyət qazanmaq; **3.** bəzəmək (*güllərlə və s.*); **to ~ with silver** gümüşlə bəzəmək, gümüşdən bəzək vurmaq

flourishing [ˈflʌrıʃıŋ] *adj* **1.** çiçəklənən, tərəqqi / inkişaf edən, müvəffəqiyyət qazanan; **~ firm** inkişaf edən firma; **2.** sağlam, gümrah; *He looked flourishing O, sağlam / gümrah görünürdü*

flour-mill [ˈflauəmıl] *n* dəyirman

flow[1] [flou] *n* **1.** axma, axıntı, tökülmə; **a constant ~ of water** suyun daim axması; **2.** sel, axın, cərəyan, xəfif axın; fəvvarə; **a steady ~** fasiləsiz axın

flow[2] [flou] *v* **1.** axmaq; tökülmək; **to ~ into the sea** dənizə tökülmək (*çay haq.*); *Tears flowed from her eyes Onun gözlərindən yaş axdı / töküldü*; **2.** ötüb getmək / keçmək (*vaxt haq.*)

flower[1] [ˈflauəʳ] *n* **1.** gül; çiçək; **natural / artificial ~s** təbii / süni çiçəklər; **wild / cut ~s** yabanı / çalaq güllər; **2.** bir şeyin ən yaxşı və sağlam hissəsi, bir şeyin gülü / qaymağı; **the ~ of the army** ordunun ən yaxşı və sağlam hissəsi

flower[2] [flauəʳ] *v* **1.** çiçəkləmək, çiçək / gül açmaq; *This plant flowers in June Bu bitki iyun ayında çiçək açır*; **2.** yetişdirmək, becərmək, çiçək açmaqla nəticələnmək; **to ~ azaleas under glass** azaliyanın (*çəhrayı, ağ və qırmızı çiçəkli qışyaşıl bəzək bitkisi*) çiçək açmasına şüşəbənddə nail olmaq; **3.** çiçəklərlə bəzəmək

flower-bed [ˈflauəbed] *n* çiçək ləki / kərdisi

flower-bud [ˈflauəbʌd] *n* qönçə; çiçək tumurcuğu

flowered [ˈflauəd] *adj* **1.** çiçəklənən, çiçək açan, **2.** çiçəklərlə örtülmüş / bəzədilmiş; **~ silk** çiçəklə bəzədilmiş ipək

flowerer [ˈflauərəʳ] *n* çiçək açan bitki; **early / late ~** tez / gec çiçəkaçan bitkilər

flower-garden [ˈflauə,ga:dn] *n* çiçəklik, güllük, gülüstan, gülşən, gülzar, gül bağı

flower-pot [ˈflauəpɔt] *n* **1.** gül dibçəyi; **2.** fişəng növü

flowing[1] [ˈflouıŋ] *n* **1.** axma, axın, axıntı, tökülmə; **2.** sel, çay; dalğa, ləpə

flowing[2] [ˈflouıŋ] *adj* axan, axıcı, axar; **~ water** axar su

flu [flu:] *n d.d. tib.* qrip, influenza (*xəstəlik*)

fluctuable [ˈflʌktjuəbl] *adj* tərəddüd edən, mütərəddid, qərarsız, möhkəm olmayan

fluctuant [ˈflʌktjuənt] *adj* **1.** yellənən, tərpənən, həyəcanlanan; dalğalar üzərində yavaşca yırğalanan / yellənən; **2.** möhkəm olmayan, dəyişkən, enib-qalxan; **a ~ foreign exchange** dəyişkən xarici valyuta

fluctuate [ˈflʌktjueıt] *v* **1.** enib-qalxmaq (*qiymət haq.*); möhkəm olmamaq, dəyişkən / qərarsız / qətiyyətsiz olmaq; *The cost of sugar fluctuates Şəkərin qiyməti enib-qalxır*; **2.** yellənmək, yırğalanmaq, dalğalanmaq; həyəcanə / təşvişə gəlmək; dalğalar üzərində yavaş-yavaş yırğalanmaq / tərpənmək / yellənmək; **3.** tərpətmək, titrətmək, əsdirmək, yellətmək, yırğalandırmaq, ləpələndirmək; həyəcanlandırmaq, əsəbiləşdirmək, təşvişə salmaq, narahat etmək

fluctuating [ˈflʌktjueıtıŋ] *adj* dəyişkən, tərəddüd edən, möhkəm olmayan, dəyişilmiş, əvəz edilmiş; **~ prices** dəyişkən qiymətlər

fluctuation [ˈflʌktjuˈeıʃn] *n* tərəddüd, qərarsızlıq; dəyişmə; enib-qalxma, dəyişkənlik

flue [flu:] *n* **1.** baca; **2.** *tex.* dəm bacası; **3.** sorucu boru

fluency [ˈflu:ənsı] *n* rəvanlıq, səlislik, itilik, cəldlik (*nitq haq.*); *He speaks correctly but without fluency O düz danışır, lakin nitqində rəvanlıq çatmır*

fluent [ˈflu:ənt] *adj* **1.** rəvan, səlis, iti, cəld, tez, sürətli; **~ speech** sürətli / rəvan nitq; **to speak ~ French** fransız dilində rəvan / sərbəst danışmaq; **2.** uzunçu, uzundanışan, danışqan, söhbətcil, çoxdanışan; **~ speaker** danışqan / çoxdanışan / uzundanışan natiq

fluently [ˈflu:əntlı] *adv* rəvan / səlis bir sürətdə, iti, cəld, tez, rəvan

fluid[1] [ˈflu:ıd] *n* maye, duru maddə; mayeli / qazabənzər mühit

fluid[2] [ˈflu:ıd] *adj* **1.** maye, duru, axıcı, axar; qaz halında olan, qazaoxşar; **a ~ substance** maye maddə; **2.** qeyri-sabit, tez dəyişən, qərarsız, dəyişkən; *The situation is still fluid Vəziyyət hələ də qeyri-sabitdir*

fluidify [flu:ˈıdıfaı] *v xüs.* mayeyə / qaza çevirmək

fluidity [flu:ˈıdıtı] *n* **1.** maye vəziyyəti, **2.** axıcılıq, axarlıq; dəyişkənlik, qeyri-sabitlik; **3.** qatılıq dərəcəsi

fluidize [ˈflu:ıdaız] *v* maye / qaz halına salmaq

flush[1] [flʌʃ] *n* **1.** gözlənilmədən / qəfildən axma, yığılma, axıb gəlmə, axın (*su haq.*); **2.** coşma, yüksəliş (*hiss haq.*); **a ~ of joy** sevincin anı şiddəti; **a ~ of hope** ümid işığı

flush[2] [flʌʃ] *adj* **1.** dolu, ağzınacan dolu; *Rivers are flushing in spring-time Yazda çaylar dolu olur / daşır*; **2.** dolğun həyat, feal, şad, sağlam, gümrah; həmişə şən / şad, gülərüzlü; **3.** bol olan, zəngin (*bir şeylə*); **to be ~ of money** *d.d.* çoxlu pulu olmaq; *Money is flush d.d. Pul kifayət edir*

flush[3] [flʌʃ] *v* **1.** qızarmaq; **to ~ with shame** xəcalətdən qızarmaq; **2.** gözlənilmədən şırıltı ilə tökülmək, sel kimi / bolluca axmaq

flushy [ˈflʌʃı] *adj* qırmızımtıl, qırmızıya çalan

fluster[1] [ˈflʌstəʳ] *n* həyəcan, vəlvələ, çaxnaşma, təşviş, iztirab, əndişə, narahatlıq; **all in a ~** həyəcanlı / əsəbi halda, təşviş içində

fluster[2] [ˈflʌstəʳ] *v* **1.** həyəcanlandırmaq, əsəbiləşdirmək, təşvişə salmaq, narahat etmək; **2.** içirdib keflәndirmək (*qonağı*), bir balaca / azca içmək, balaca / yüngülcə keflənmək

flustered ['flʌstəd] *adj* 1. həyəcanlı, əsəbi, əndişəli, qızışdırılmış, əsəbiləşdirilmiş, həyəcanlandırılmış, hərarətli, coşğun; 2. bir balaca içmiş

flute¹ [flu:t] *n* 1. fleyta (*nəfəsli musiqi aləti*); 2. fleytaçalan

flute² [flu:t] *v* 1. fleyta çalmaq; 2. fit çalmaq, ötmək (*quşlar haq.*)

flutter¹ ['flʌtə'] *n* 1. titrəmə, əsmə, titrəyiş; **the ~ of wings** qanadların titrəməsi / əsməsi; 2. təşviş, lərzə, həyəcan; **all in a ~** həyəcan içində; **to fall into a ~** təşvişə düşmək, həyəcanlanmaq

flutter² ['flʌtə'] *v* 1. titrəmək, əsmək; **to ~ with joy** sevincdən əsmək; 2. yellənmək, yırğalanmaq, dalğalanmaq; *Flags flutter in the wind Bayraqlar küləkdə dalğalanır / yellənir;* 3. həyəcanlandırmaq, əsəbiləşdirmək, təşvişə salmaq, narahat etmək; 4. sürətlə / tələsik hərəkət etmək; *She fluttered about the room O, otaqda narahat halda vurnuxurdu;*
◊ **to ~ the dove-cote** ≅ çaxnaşma salmaq (*sakit ailədə*)

flux¹ [flʌks] *n* 1. axma, axın, axıntı; cərəyan; sel; çay; **a ~ of air** hava axını; **a ~ of words** sözlərin axını; 2. qabarma, yüksəlmə, artma (*dəniz suyu haq.*); **~ and reflux** qabarma və çəkilmə (*dənizdə*)

flux² [flʌks] *v* axmaq, axıb getmək / gəlmək / çıxmaq / tökülmək

fly¹ [flaɪ] *n* I 1. milçək; 2. həşərat, cücü; 3. tələ yemi, yem (*heyvan, balıq və s. ovlamaq üçün*); balıq tutmaq üçün qarmağa bağlanan lövhəcik (*balıqcıq*);
◊ *Don't let flies stick to your heels Tələs / Tələsin, vaxt itirmə / itirməyin*

fly [flaɪ] *n* II 1. *d.d.* uçuş, uçma; uçub getmə / getmə / keçmə (*quşlar haq.*); **to have a ~ in an aeroplane** təyyarə ilə getmək / uçmaq

fly² [flaɪ] *v* (*pt* **flew** [flu:], *pp* **flown** [floun]) I 1. uçmaq, uçuşmaq; *Birds are flying in the air Quşlar havada uçur / uçuşur;* **to ~ swiftly** sürətlə uçmaq; **to ~ across a desert** səhranın üstündən uçmaq; 2. sürətlə getmək, uçmaq, tələsmək; *A car flew past me Maşın yanımdan sürətlə ötüb getdi;* **to ~ into a room** ildırım sürətilə otağa girmək; **to ~ out of the room** ildırım sürətilə otaqdan çıxmaq; *How rumours do fly! Şayiələr necə də sürətlə yayılır!* 3. yellənmək, dalğalanmaq; *Flags flew from every mast Bütün bayraqlar dirəklərdə dalğalanırdı;* 4. çıxmaq, qopmaq; *Strange words flew from his lips Onun dilindən qəribə sözlər çıxdı*

fly [flaɪ] *v* (*pt* **flew** [flu:], *pp* **flown** [floun]) II 1. idarə etmək, sürmək (*təyyarəni*); *He could fly any type of plane O hər cür təyyarəni idarə edə bilirdi;* **to ~ blind** cihaz vasitəsilə idarə etmək; 2. *av.* təyyarə ilə daşımaq (*sərnişinləri, yükləri və s.*); **to ~ passengers** sərnişin daşımaq (*təyyarə ilə*); *They flew me to Paris Onlar məni Parisə apardılar (təyyarə ilə);*
◊ **to ~ high / at high pitch / at high game** şöhrətpərəst olmaq; **to ~ in the face of / in the teeth of** meydan oxumaq; **to ~ a flag** *dən.* bayraq altında üzmək; *The ship flew the British flag Gəmi Britaniya bayrağı altında üzürdü;* **to ~ off the handle** hirslənmək, qəzəblənmək, acıqlanmaq, özündən çıxmaq; **to ~ to arms** silaha sarılmaq

fly-away¹ ['flaɪə,weɪ] *n* 1. qaçaq, qaçqın; 2. xasiyyətcə müvazinətsiz / özünü saxlaya bilməyən adam

fly-boat ['flaɪbout] *n* 1. yastıdibli itigedən hollandiya qayığı; 2. itigedən qayıq

fly-catcher ['flaɪ,kætʃə'] *n* 1. milçəktutan (*quş*); 2. hörümçək

flyer ['flaɪə'] *n* I 1. təyyarəçi, təyyarəsürən; **~'s clothing** *hərb.* uçuş geyimi (*rəsmi*); 2. quş, həşərat, cücü, yarasa, gecəquşu və s., uçucu aparat; 3. ekspress (*ən sürətli qatar / gəmi və s.*)

fly-fish ['flaɪfɪʃ] *v* qarmağa / tilova milçək bağlamaqla balıq tutmaq

fly-hook ['flaɪhuk] *n* balıq ovu üçün qarmaqcıq

flying¹ [flaɪɪŋ] *n* 1. uçuş, uçuşlar; **high altitude ~** çox uca uçuşlar; 2. idarə etmə, sürmə (*təyyarə*); uçuş işi

flying² [flaɪɪŋ] *adj* 1. uçucu, uçan, uçar; **~ column** uçan dəstə; 2. *av.* uçuş; **~ field** uçuş meydanı, aerodrom (*təyyarə meydanı*); **~ hours** uçuş saatı; 3. tez, iti, cəld,

sürətli, çox sürətli; **~ squad** avtomobillərdə polis dəstəsi; çevik polis dəstəsi; **~ visit** tezkeçən səfər

flying boat ['flaɪɪŋ'bout] *n* uçan qayıq

flying cadet ['flaɪɪŋkə'det] *n amer. d.d.* aviasiya məktəbinin kursantı / tələbəsi

flying fish ['flaɪɪŋfɪʃ] *n* uçan balıq

flying machine ['flaɪɪŋmə'ʃi:n] *n* uçan aparat; aeroplan, təyyarə

fly-net ['flaɪ'net] *n* milçəklərdən qoruyan tor

fly-paper ['flaɪ,peɪpə'] *n* milçək üçün yapışqanlı kağız

fly-weight ['flaɪweɪt] *n* 1. ən yüngül çəkili güləşçi / boksçu; 2. ən yüngül çəki

foam¹ [foum] *n* köpük; **waves white with ~** köpüklü dalğalar

foam² [foum] *v* köpüklənmək; köpüklə örtülmək; **to ~ over** köpükləyib daşmaq;
◊ **to ~ at the mouth** özündən çıxmaq, hirslənmək, qəzəblənmək; ağzı köpüklənmək

foamy ['foumɪ] *adj* 1. köpüklənən, köpüklü; **~ structure** köpüklü struktur (*quruluş*); 2. köpüklə örtülmüş

focal ['foukl] *adj* fokus; **~ length** fokus məsafəsi

focalize ['foukəlaɪz] *v* 1. fokusa yığmaq; fokusu tapmaq; 2. *tib.* lokallaşdırmaq, yayılmağa qoymamaq, məhdudlaşdırmaq

focus¹ ['foukəs] *n* 1. optik fokus; **in ~** fokusda; **out of ~** fokusdan kənar; **to check the ~** fokusu tapmaq; **to bring into ~** fokusa yığmaq; aydın təsvirini vermək (*hadisənin və s.*); 2. mərkəz, əsas mərkəz; **the ~ of a disease** xəstəliyin mərkəzi

focus² ['foukəs] *v* 1. fokusa yığmaq, fokusu tapmaq; **to ~ operaglasses to suit *one's* sight** teatr binoklunu bir kəsin gözünə uyğunlaşdırmaq; 2. fokusa qoymaq

fodder¹ ['fɔdə'] *n* mal-qara üçün yem

fodder² ['fɔdə'] *adj*: **~ chopper** *k.t.* yemyığan / yemdoğrayan maşın; **~ grass** yem otu / bitkisi, yaşıl yem

fodder³ ['fɔdə'] *v* mal-qaraya yem vermək; mal-qaranı yemləmək

foe [fou] *n şair.* 1. düşmən, yağı; **sworn ~** qəddar düşmən; **to be a ~ to *smth.*** bir şeyin düşməni olmaq

fog¹ [fɔg] *n* 1. six duman; **famous London ~s** məşhur London dumanları; **ground ~** sürünən duman; 2. çən; havada olan tüstü / toz

fog² [fɔg] *v* çənə / dumana bürünmək; çənlənmək, dumanlanmaq

fogger ['fɔgə'] *n* 1. xırda mal alverçisi; 2. komisyoner, komisyonçu (*ticarət işlərində müəyyən faiz almaq şərtilə vasitəçilik edən şəxs*)

foggily ['fɔgɪlɪ] *adv* dumanlı, çənli, tutqun

foggy ['fɔgɪ] *adj* dumanlı, dumana bürünmüş, duman basmış; **~ morning** dumanlı / dumana bürünmüş səhər; *It is turning foggy Duman gəlir*

fogless ['fɔglɪs] *adj* dumansız, çənsiz

fog-light ['fɔglaɪt] *n* dumanlı hava üçün fənər (*avtomobildə / parovozda və s.*)

foist [fɔɪst] *v* 1. (**on, upon**) qəbul etdirmək, sırımaq, ötürmək, zorla boynuna qoymaq / qəbul etdirmək, vadar etmək; **to ~ a bad coin on *smb.*** saxta sikkəni bir kəsə sırımaq; 2. aid etmək, ayağına yazmaq (*müəllifliyi*)

fold¹ [fould] *n* 1. bükük, büküş, bükmə, qırçın, qat; qırış (*dəridə və s.*); **~s of fat** yağ qırışları (*boyunda və s.*); 2. əymə, qatlama, bükmə

fold² [fould] *v* 1. qatlamaq, bükmək, əymək; **to ~ a letter / a newspaper** məktubu / qəzeti qatlamaq; **to ~ clothes** paltarı qatlamaq; 2. qucaqlamaq, sıxmaq; **to ~ *smb.* in *one's* arms** bir kəsi qolları arasına almaq

folder ['fouldə'] *n* I çoban, naxırçı

folder ['fouldə'] *n* II 1. papka, qovluq, kağızlıkən papka; 2. *amer.* kitabça, prospekt (*proqram, layihə, plan, dəftər kimi bükülmüş / qatlanmış şəkildə*)

folding-bed ['fouldɪŋbed] *n* 1. qatlama / açılıb-bükülən çarpayı; 2. *hərb.* səyyar çarpayı

folding-boat ['fouldɪŋbout] *n* bükülən / qatlanan qayıq, şlyupka

folding doors ['fouldɪŋ,dɔ:z] *n* sıyırma / qatlama qapılar

folding-machine ['fouldɪŋmə'ʃi:n] *n* bükmə maşını, bükücü maşın

folding-screen ['fouldɪŋskri:n] *n* şirma (*bükülən arakəsmə*)

folding-table [ˈfouldıŋ,teıbl] *n* açılıb-yığılan stol

foliage [ˈfoulıdʒ] *n* yarpaqlar, ağacın yarpaqları; **a tree with handsome ~** gözəl yarpaqlı ağac

folk [fouk] *n* **1.** *top.i* əhali, insanlar, camaat, xalq; **country ~** kənd əhalisi / camaatı; **old ~** qocalar; **young ~** gənclər, cavanlar; **2.** *pl* adamlar; **just ~s** *d.d.* sadə adamlar; **3.** *d.d.* qohumlar, qohum-qardaş, qohum-əqrəba; **my ~s** mənim qohumlarım / yaxınlarım; **the old ~s at home** evdəki qocalar, ata-ana

folk-custom [ˈfoukˈkʌstəm] *n* xalq adəti

folk-dance [ˈfoukdaːns] *n* xalq rəqsi

folk-lore [ˈfouklɔːʳ] *n* folklor (*şifahi xalq yaradıcılığı, nağıllar, tapmacalar, dastanlar və s.*)

folk-medicine [ˈfoukːmedsən] *n* xalq təbabəti

folk-song [ˈfouksɔŋ] *n* xalq mahnısı

folk-tale [ˈfoukteıl] *n* xalq nağılı

follow [ˈfɔlou] *v* **1.** dalınca / ardınca getmək (*bir kəsin / şeyin*); *Follow me Dalımca gəl / gəlin*; **2.** müşayiət etmək, izləmək; *This thought follows me everywhere Bu fikir məni hər yerdə izləyir*; **to ~ smb. in / out** bir kəsin dalınca girmək / çıxmaq; **3.** təqib etmək (*bir kəsi*); **to ~ a retreating enemy** geri çəkilən düşməni təqib etmək; **4.** diqqətlə güdmək / izləmək (*bir kəsi*); *He thinks he's being followed Ona elə gəlir ki, onu güdürlər*; **5.** tərəfdar olmaq, əməl / riayət etmək, yerinə yetirmək, gözləmək; **to ~ a policy** bir siyasətə tərəfdar olmaq; **to ~ the custom** adəti gözləmək; **6.** ardıcılı / tərəfdarı olmaq; nümunə götürmək; **to ~ the best authorities** ən böyük avtoritetlərin (*nüfuzu, hörməti, etibarı olan adam*) ardıcılı olmaq;
◊ **as ~s** aşağıdakı kimi; *The terms are as follows Şərtlər aşağıdakı kimidir*; **to ~ smb. to his grave** bir kəsi son mənzilə yola salmaq / dəfn etmək

follower [ˈfɔlouəʳ] *n* ardıcıl, tərəfdar, məsləkdaş, şagird; **the ~s of this doctrine** bu nəzəriyyənin tərəfdarları

following¹ [ˈfɔlouıŋ] *n* **1.** *top.i* ardıcıllar, tərəfdarlar, məsləkdaşlar; pərəstişkarlar; **2.** svita, məiyyət (*böyük bir şəxsin müşayiətçiləri*); **numerous ~** böyük svita; **3.** ardınca / dalınca getmə; **4.** *məc.* əməl / riayət etmə, gözləmə

following² [ˈfɔlouıŋ] *adj* **1.** gələn, gələcək, sonrakı, ertəsi; o biri, o birisi; **on the ~ day** ertəsi gün / günü; **2.** aşağıda göstərilən / qeyd olunan, aşağıdakı; *The following persons have received honourary degrees Aşağıda göstərilən şəxslər fəxri adlar alıblar*; **3.** arxadan əsən (*külək haq.*)

folly [ˈfɔlı] *n* sarsaqlıq, giclik, səfehlik, axmaqlıq, ağılsızlıq, düşüncəsizlik; *What you propose is sheer folly! Sənin / Sizin təklifin / təklifiniz əsl axmaqlıqdır! / düşüncəsizlikdir!* **to pay for one's ~** öz düşüncəsizliyinin cəzasını çəkmək

fond [fɔnd] *adj* **1.** (**of**) sevən, istəyən; məhəbbətli; **to be ~ of *smb.* / *smth.*** bir kəsi / şeyi sevmək; **2.** mehriban, şəfqətli, ürəyi-nazik, istəyən, məhəbbətlə / eşqlə dolu; **to have a ~ expression in *one's* eyes** gözlərində məhəbbət ifadəsi olmaq; **~ wife** sevən arvad; **a ~ mother** şəfqətli sevən ana

fondly [ˈfɔndlı] *adv* sevgi ilə, şəfqətlə, riqqətlə, nəvazişlə, incəliklə, sevə-sevə; **to gaze ~ at *smb.*** bir kəsə mehribanlıqla / nəvazişlə baxmaq

fondness [ˈfɔndnıs] *n* zəriflik, incəlik, mehribanlıq, riqqət, şəfqət, məhəbbət; **his ~ for his children** onun uşaqlarına məhəbbəti / mehribanlığı

food [fuːd] *n* **1.** yemək, yeyinti, xörək, qida, yem; **wholesome ~** doydurucu / cana faydalı yemək; **plain ~** adi yemək; **tinned / canned ~** konserv

foodful [ˈfuːdful] *adj şair.* bol, çox, münbit, məhsuldar, bərəkətli

food-stuff [ˈfuːdstʌf] *n* **1.** ərzaq; qida maddələri; **green ~s of the garden** dirrik göyərtisi, tərəvəz; **2.** qida, yem

foody [ˈfuːdı] *adj* yeməli, yeyilə bilən, doydurucu

fool¹ [fuːl] *n* səfeh, axmaq, gic, sarsaq, ağılsız; **arrant ~** *d.d.* tamam gic / axmaq / kütbeyin; *What a fool I was to believe him Ona inanmaqda mən nə qədər axmaq olmuşam*;

◊ **~'s paradise** xəyali səadət; özünü aldatma, xam xəyal, xülya; **All Fool's Day** 1 aprel (*zarafatyana aldatma günü*); **to play the ~** özünü gicliyə / gic yerinə qoymaq

fool² [fuːl] *adj amer. d.d.* sarsaq, səfeh, axmaq, ağılsız, düşüncəsiz

fool³ [fuːl] *v* **1.** gic-gic zarafat etmək, şitlik etmək, nadinclik / dəcəllik etmək; **2.** ələ salmaq, oynatmaq, araya / lağa qoymaq, aldatmaq (*bir kəsi*)

fool-born [ˈfuːlbɔːn] *adj* anadangəlmə sarsaq / səfeh / axmaq / gic

fooling [ˈfuːlıŋ] *n* nadinclik, şitlik, şuluqluq, səfehlik, təlxəklik, oyunbazlıq; hoqqabazlıq, masqaraçılıq

foolish [ˈfuːlıʃ] *adj* **1.** gic, sarsaq, səfeh, axmaq, ağılsız, başıboş, düşüncəsiz; *It was a foolish thing to say Bunu demək axmaqlıq idi*; **2.** boş, mənasız, cəfəng, yöndəmsiz, qəribə; **to look ~** mənasız görünmək, axmaq vəziyyətə düşmək; **~ hope** boş ümid

foolishly [ˈfuːlıʃlı] *adv* **1.** gic-gic, mənasızcasına, axmaqcasına, ağılsızcasına, düşüncəsiz; **2.** boş-boş

foot¹ [fut] *n* (*pl* **feet**) **1.** ayaq, ayağın altı, pəncə; **big / small feet** böyük / balaca ayaqlar; **on ~** piyada, ayaqla; **to go on ~** piyada getmək; **2.** addım, qədəm; yeriş; **at a ~'s pace** addımla, addım-addım; **swift of ~** ayaqdan yüngül;
◊ **to recover *one's* feet** ayağa durmaq / qalxmaq; **to keep *one's* feet** ayaq üstə möhkəm durmaq / dayanmaq; **not to lift / to move / to stir a ~** yerindən tərpənməmək; **to be / to get on *one's* feet 1)** yerindən qalxmaq, söz almaq (*iclasda*); **2)** ayağa durmaq, sağalmaq (*xəstəlikdən sonra*); **to put / to set *one's* ~ down** qəti mövqe tutmaq, qətiyyətlə müqavimət göstərmək, etiraz etmək; **to put / to set *smb.* on his feet** adam eləmək, ayağa qaldırmaq, ortaya çıxarmaq; **with one ~ in the grave** bir ayağı gorda

foot² [fuːt] *v* **1.** uzatmaq, toxuyub uzatmaq (*corabı*); **2.** oynamaq, rəqs etmək; **3.** yekunlaşdırmaq, yekun vurmaq; nəticə çıxartmaq; **4.** *d.d.* ödəmək (*xərcləri*); **to ~ the bill** hesabı ödəmək; **5.** piyada / ayaqla getmək;
◊ **to ~ the road 1)** piyada / ayaqla getmək; **2)** oynamaq, rəqs etmək; **to ~ the bill** nəticəsi üçün məsuliyyət daşımaq (*vurulan ziyana görə*)

foot-and-mouth disease [ˈfutəndˈmauθdıˈziːz] *n bayt.* dabaq, ağız yarası (*heyvan xəstəliyi*)

football¹ [ˈfutbɔːl] *n* **1.** futbol; **to play ~** futbol oynamaq; **2.** futbol topu

football² [ˈfutbɔːl] *adj* futbol; **~ match** futbol yarışı; **~ cup** futbol kuboku; **~ cup final** futbol kuboku uğrunda son oyun

footballer [ˈfutbɔːləʳ] *n* futbolçu

footboy [ˈfutbɔı] *n* **1.** xidmətçi / qulluqçu / nökər oğlan, paj (*orta əsrlərdə saraylarda xidmət edən zadəgan nəslindən oğlan*); **2.** xidmətçi; kuryer, ayaqçı

foot-brake [ˈfutbreık] *n* ayaq tormozu

footer [ˈfutəʳ] *n d.d.* piyada, piyada gedən

footing [ˈfutıŋ] *n* **1.** istinad nöqtəsi, dayaq, dirək, söykənəcək; *The icy hill provided no footing Buzla örtülmüş təpədə ayaq qoyub dayanmağa yer yox idi*; **2.** mövqe; **to obtain a ~ in society** cəmiyyətdə möhkəm mövqe qazanmaq; **to effect / to make / to gain a ~** cəmiyyətdə mövqe tutmaq;
◊ **to put on a war ~** döyüş hazırlığı vəziyyətinə gətirmək, hərbi qaydaya salmaq

footless [ˈfutlıs] *adj* **1.** ayaqsız; **2.** boş, əsası olmayan; **~ fancies** boş arzular; **3.** *d.d.* mənasız, cəfəng, sarsaq, səfeh, axmaq; **~ rule** mənasız qayda

foot-licker [ˈfut,likəʳ] *n d.d.* yaltaq, qab dibi yalayan

footling [ˈfutlıŋ] *adj d.d.* **1.** sarsaq, səfeh, axmaq, gic, ağılsız, yelbeyin, fərasətsiz; **2.** əhəmiyyətsiz, boş, mənasız, cəfəng

footman [ˈfutmən] *n* **1.** lakey, nökər; **2.** piyada, piyada gedən

footmark [ˈfutmaːk] *n* ləpir, iz, ayaq izi / yeri

foot-pace [ˈfutpeıs] *n* addım; **at a ~** addımla, addım-addım

foot-page [ˈfutpeıdʒ] *n* xidmətçi; kuryer, ayaqçı; xidmətçi oğlan

foot-pan [ˈfutpæn] *n* ayaq yumaq üçün ləyən

foot-passenger [ˈfut͵pæsındʒə'] *n* piyada, piyada gedən

footstep [ˈfutstep] *n* **1.** addım, yeriş; **2.** addım səsləri; *I hear footsteps Mən ayaq səsləri eşidirəm*; **3.** iz, ayaq izi; **4.** ayaq yeri, pillə;
◊ **to follow / to tread / to walk in** ***smb.'s*** **~s** bir kəsin dalınca / ardınca getmək, bir kəslə dabanbasma getmək

foot-troops [ˈfuttru:ps] *n pl* piyada qoşun

foot-walk [ˈfutwɔ:k] *n* səki, piyadalar üçün yol

foot-warmer [ˈfut͵wɔ:mə'] *n* ayaq üçün qrelka

fop [fɔp] *n* qəşəng geyinməyi sevən adam, modabaz, ədabaz, yüngül *(adam)*, pijon *(şıq geyinən yüngülxasiyyətli gənc)*, təşəxxüs satan / yüngül oğlan, yelbeyin

foppery [ˈfɔpərı] *n* **1.** ədabazlıq, özünü bəyənmə, yüngüllük, modabazlıq, moda ilə geyinmə, qəşəng geyinmə, şıq geyinməyi sevmə; **2.** çox şıq *(bahalı)* paltar

foppish [ˈfɔpiʃ] *adj* **1.** çox şıq, yaraşıqlı, bahalı, modalı; **~ moustache / whiskers** modalı bığ / bakenbard; **2.** boş, şöhrətpərəst, lovğa; **a vain / ~ young man** şöhrətpərəst gənc adam

foppishness [ˈfɔpiʃnıs] *n* **1.** ədabazlıq, özünü bəyənmə, yüngüllük, pijonluq; modabazlıq, şıq geyinməyi sevmə; **2.** boşluq, boş yer, mənasızlıq; **3.** *arx.* sarsaqlıq, gicllik, səfehlik, axmaqlıq, ağılsızlıq

for¹ [fɔ:'] *prep* **1.** *Zaman mənasında aşağıdakıları bildirir: uzunluq, zaman, ərzi:* ərzində; **~ the past three weeks** son üç həftə ərzində; **~ the next three hours** sonrakı üç saat ərzində; **~ years / months / days** uzun illər / aylar / günlər ərzində; **~ the present** indi, hazırda; **~ the time being** indiki vaxtda, hal-hazırda; **2.** *Məkan mənasında aşağıdakıları bildirir:* **1)** *mənzil başını*; **the train ~ Moscow** Moskvaya gedən qatar; **to depart / to leave ~ London** Londona getmək; **to start ~ Paris** Parisə yola düşmək; **to steer ~** istiqamət almaq *(gəmi haq.)*; *The ship was bound for Africa Gəmi Afrikaya gedirdi*; **2)** *məsafəni, yolu, ölçünü*; **to run ~ a mile** bir mil qaçmaq; **3.** *Məqsəd, niyyət bildirir; What do you want this book for? Bu kitab sənin / sizin nəyinə / nəyinizə lazımdır?*; **~ this purpose** bu məqsədlə; **to fight ~ independence / freedom** müstəqillik / azadlıq uğrunda mübarizə aparmaq; **4.** *Arzu, meyl, istək, ümid, qayğı, hədəf bildirir;* **to thirst / to hunger ~ knowledge** böyük həvəslə bilik almağa can atmaq; **to be sorry ~ *smb.*** bir kəsə yazığı gəlmək; **5.** *Sevgi / meyl / həvəs / kin bəslənən şəxsi bildirir;* **affection / love ~ children** uşaqlara məhəbbət; **6.** *Əşyanın / Şəxsin təyinatını, onun yararlılığını bildirir;* **books ~ children** uşaqlar üçün kitablar; *This meat is not fit for food Bu ət yemək üçün yaramır*; **7.** *Bir şeyə qarşı dərman bildirir;* **a cure ~ toothache** diş ağrısına qarşı dərman, diş ağrısı dərmanı; **8.** *Himayə və yaxud müdafiə olunan şəxsi və ya əşyanı bildirir: A lawyer acts for his client Vəkil öz müştərisinin / sifarişçisinin işini aparır*; **10.** *Səbəb və ya bəhanə bildirir:* görə; **to condemn ~ *smth.*** bir şeyə görə pisləmək; **to blame ~ *smth.*** bir şeyə görə təqsirləndirmək / suçlamaq; **11.** *Qiymət, dəyər bildirir:* **to pay a dollar ~ a book** kitaba bir dollar vermək; **12.** *Mübadilə predmetini bildirir:* **to exchange one thing ~ another** bir şeyi başqasına dəyişmək; **13.** *Məbləğin miqdarını bildirir:* **a bill / a check ~ 50 dollars** 50 dollarlıq hesab / çek; **14.** *Mükafatı, haqqı bildirir:* **to be paid ~ *one's* service** işə görə haqq almaq; **~ the first / second / last time** birinci / ikinci / axırıncı dəfə; **once ~ all** birdəfəlik, həmişəlik; **~ good (and all)** həmişəlik, ömürlük, lap, tamam, tamamilə, büsbütün; **~ myself / ~ my part** mənə gəlincə; **to do *smth.* ~ oneself** bir şeyi özü etmək; *I must see it for myself Mən onu özüm görməliyəm*; **~ example / instance** məsələn, misal üçün

for² [fɔ:'] *conj* çünki, ondan ötrü ki, ona görə ki; *He felt no fear, for he was a brave man O, qorxu hissi keçirmirdi, çünki o, cəsur adam idi*

forage¹ [ˈfɔrıdʒ] *n* **1.** yem, cod yem; **2.** yem bitkiləri; **~ crop** yem bitkisi; yaşıl ot; **~ fodder** mal-qara üçün yem; **~ grass** yem otu, yaşıl yem

forage² [ˈfɔrıdʒ] *v* **1.** yem tədarük etmək; **2. (for, about)** ərzaq axtarıb tapmaq; **to ~ about / for a meal** yemək yeri axtarmaq; **to ~ for oneself** özünə azuqə almaq, özünə yemək hazırlamaq

forager [ˈfɔrıdʒə'] *n* furajir *(atlar üçün yem tədarük edən və yem işlərinə baxan hərbi xidmətçi)*

foray¹ [ˈfɔreı] *n* hücum, basqın, qəfildən hücum, axın; **to make / to go on ~** qəfildən hücum / basqın etmək

foray² [ˈfɔreı] *v* **1.** qəfildən basqın / hücum etmək; **2.** viran etmək, xaraba qoymaq, dağıtmaq, məhv etmək, soymaq, qarət etmək; talamaq, çalıb-çapmaq; **to ~ land / a village** ölkəni / kəndi viran etmək, xaraba qoymaq / talamaq / çalıb-çapmaq

forbid [fəˈbıd] *v* (*pt* **forbade** [fəˈbeıd], **forbad** [fəˈbæd]; *pp* **forbidden** [fəˈbıdn]) **1.** qadağan etmək; *I forbid you to go there Mən sənə / sizə ora getməyi qadağan edirəm*; **to ~ *smb.* the country** bir kəsə ölkəyə daxil olmağı qadağan etmək; **2.** izin / icazə / ixtiyar / razılıq / imkan verməmək; mane olmaq, maneçilik / əngəl / çətinlik törətmək; *My health forbids my coming Mənim səhhətim gəlməyimə imkan vermir*;
◊ *God / Heaven forbid Allah eləməsin / göstərməsin; I dread to think what it would be like if, God forbid, there was another war Mən fikirləşməyə belə qorxuram ki, əgər Allah eləməsin, başqa bir müharibə olsa, nə olardı*

forbidden [fəˈbıdn] *adj* qadağan edilmiş; **~ trick** *id.* qadağan edilmiş fənd; **~ blow** *id.* qadağan edilmiş zərbə; **~ weapons** qadağan edilmiş silahlar;
◊ **~ city** bağlı şəhər; **the ~ degrees** evlənmək üçün qadağan olan qohumluq dərəcəsi; **~ fruit** haram; yasaq edilmiş şey

forbidding [fəˈbıdıŋ] *adj* iyrənc, çirkin, nifrətli, nifrətdoğuran, çiyrəndirən, mənfur, cazibəsiz, görkəmsiz, cəlb etməyən, ürəyə yatmayan, xoşa gəlməyən; **~ face / expression** pis / xoşagəlməz üz / üzün ifadəsi; **~ appearance / look** iyrənc görkəm; **~ person** nifrət oyadan adam

force¹ [fɔ:s] *n* **1.** qüvvə, qüvvət, güc, qüdrət; **the ~ of the blow / of the explosion** zərbənin / partlayışın gücü; **with all *one's* ~** var gücü / qüvvəsi ilə; **2.** nüfuz, etibar, hörmət; **to be a ~** çəkisi olmaq; böyük nüfuza malik olmaq; **3.** təsir, təsir qüvvəsi, kəsər, aktivlik; gerçəklik, varlıq, həqiqət; **the ~ of an agreement / of a document** müqavilənin / sənədin gerçəkliyi; **the full ~ of the treaty** müqavilənin tam qüvvəsi; **to remain in ~** qüvvədə olmaq / qalmaq; fəaliyyət göstərmək; *This law remains in force till next year Bu qanun gələn ilə qədər qüvvədədir / etibarlıdır*; **4.** *pl* qoşunlar; silahlı qüvvələr; **the allied ~s** müttəfiq qoşunlar; **sea / naval ~s** hərbi-dəniz qüvvələri; **5.** inandırıcılıq, qane-edicilik, sübutluluq, əsaslılıq; məna, dəlil, əsas, məntiq; *There is force in what you say Sən / Siz deyəndə məna var*; **9.** *fiz.* qüvvət, güc, qüvvə; **attractive ~** cazibə qüvvəsi; **the ~ of steam / of electricity** buxarın / elektrikin gücü; **centrifugal ~** mərkəzdənqaçan qüvvə; **~ of gravity** ağırlıq qüvvəsi; yerin cazibə qüvvəsi;
◊ **by ~ of contrast** qarşılaşdırma / tutuşdurma yolu ilə; **in ~** *hərb.* bütün / var qüvvə ilə, **attack in ~** bütün / var qüvvə ilə hücum; **in full ~** tam heyətlə

force² [fɔ:s] *v* **1.** məcbur / vadar etmək; **to ~ *smb.* to do *smth.*** bir kəsi bir şey etməyə məcbur etmək; **to ~ a secret** sirri açmağa məcbur etmək; **2.** zor işlətmək, zor gücü ilə ələ keçirmək; **to ~ an entry** zorla basıb girmək *(otağa, evə)*; **to ~ a town / a fortress** şəhəri / qalanı zorla zəbt / işğal etmək; **3.** sürətləndirmək *(addımı, hərəkəti, inkişafı)*; **to ~ the pace** addımını yeyinlətmək; **to ~ events** hadisələri sürətləndirmək; **to ~ back** saxlamaq, gizlətmək, boğmaq; **to ~ back *one's* tears** göz yaşlarını boğmaq / saxlamaq

forced [fɔ:st] *adj* **1.** icbari, məcburi, çarəsiz, könülsüz; **~ labour** icbari iş; **~ landing** *av.* məcburi yerə enmə / oturma; **2.** qeyri-təbii, süni; **~ smile** süni təbəssüm; **~ laugh** süni gülüş; **3.** *hərb.* gücləndirilmiş, sürətləndirilmiş; **~ march** sürətləndirilmiş marş *(yürüş, hərbi manevr)*

forcedly [ˈfɔ:sıdlı] *adv* **1.** naçar, əlacsız, çarəsiz olaraq, məcburən; zorla, güclə, zor gücü ilə; **2.** qeyri-təbii olaraq, süni surətdə

force-land [ˈfɔːslænd] *v av.* məcburi yerə enmək / oturmaq
force-meat [ˈfɔːsmiːt] *n* qiymə, iç
forceps [ˈfɔːseps] *n* **1.** cərrahlıq kəlbətini; **2.** pinset, maqqaş; **3.** kəlbətin
forcible [ˈfɔːsəbl] *adj* **1.** zorla, zor gücü ilə həyata keçirilən, məcburi, icbari; **~ entry** zorla / qanunsuz girmə; **2.** güclü, qüvvətli, qüdrətli; **~ army** güclü / qüdrətli ordu
forcibly [ˈfɔːsəbli] *adv* **1.** zorla, güclə, zor gücü ilə, məcburi surətdə; **2.** bərk, güclü, şiddətli, zərbə ilə
fore- [fɔː-] *pref* **1.** *İsimlə işlənir və nəyinsə qarşısında yerləşdiyini və vaxt baxımından qabaqca olduğunu bildirir;* **forefather** ulu baba; **forerunner** sələf; **2.** *Zaman etibarilə əvvəl gələn və ya başqa bir hərəkətdən əvvəlki hərəkəti bildirən fellərlə işlədilir;* **foresee** qabaqcadan / gələcəyi görmək; **foretell** qabaqcadan / gələcəkdən xəbər vermək, gələcəyi qabaqcadan bildirmək
forebode [fɔːˈboud] *v* **1.** qabaqcadan xəbər vermək, bildirmək, əlaməti / nişanəsi olmaq; *The sky forebodes storm Səma tufan olacağından xəbər verir;* **2.** qabaqcadan hiss etmək, duymaq, ürəyinə dammaq; **to ~ disaster** fəlakət / bədbəxtlik olacağını qabaqcadan hiss etmək
fore-cabin [ˈfɔːˌkæbin] *n* **1.** gəminin qabaq hissəsində kayut (*gəmidə ayrıca otaq*); **2.** sərnişin üçün ikinci klas otaq (*ticarət gəmisində*)
forecast¹ [ˈfɔːkaːst] *n* **1.** qabaqcadan demə, gələcəyi xəbər vermə; qabaqcadan xəbər verilmiş şey; **weather ~** hava proqnozu
forecast² [fɔːˈkaːst] *v* (*pt, pp* **forecast** *və ya* **forecasted**) qabaqcadan / gələcəkdən xəbər vermək, gələcəyi qabaqcadan bildirmək, gələcək haqqında proqnoz vermək; **to ~ weather** hava haqqında qabaqcadan proqnoz vermək; **to ~ the future** gələcəyi qabaqcadan bildirmək
forecaster [fɔːˈkaːstəʳ] *n* **1.** qabaqcadan / gələcəkdən xəbər verən; **2.** hava proqnozunun tərtibçisi
forecasting [fɔːˈkaːstiŋ] *n* qabaqcadan demə, gələcəyi xəbər vermə, proqnoz
fore-cited [fɔːˈsaitid] *adj* yuxarıda deyilən / göstərilən

foreclose [fɔːˈklouz] *v* **1.** çıxarmaq, kənar / xaric etmək, qovmaq; istisna etmək; **2.** *hüq.* hüququndan məhrum etmək; girov qoyulmuş əmlakı girovdan çıxarmaq hüququndan məhrum etmək; **3.** qabaqcadan həll etmək / qərar vermək, qabaqcadan müəyyən etmək / göstərmək (*məsələni və s.*); **to attempt to ~ discussion** müzakirənin nəticələrini qabaqcadan müəyyənləşdirməyə çalışmaq
fore-dated [fɔːˈdeitid] *adj* əvvəlki / keçmiş tarixlə göstərilmiş
foredoom¹ [ˈfɔːduːm] *n* irəlicədən / qabaqcadan müəyyən etmə / edilmə, tale, qismət, alın yazısı
foredoom² [fɔːˈduːm] *v* **1.** taleyini qabaqcadan müəyyən / həll etmək; məhkum etmək, düçar etmək; **2.** qabaqcadan xəbər vermək (*taleyi*)
fore-elders [ˈfɔːreldəs] *n pl* əcdad, ata-baba, ulu babalar
forefather [ˈfɔːˌfaːðəʳ] *n pl* əcdad, ata-baba, ulu baba
forefeel [fɔːˈfiːl] *v* qabaqcadan hiss etmək, ürəyə dammaq, duymaq
forefeeling [fɔːˈfiːliŋ] *n* qabaqcadan hiss etmə, ürəyə damma, duyma
forefinger [ˈfɔːˌfiŋgəʳ] *n* şəhadət barmağı
foregate [ˈfɔːgeit] *n* əsas darvaza, alaqapı
foregoer [fɔːˈgouəʳ] *n* **1.** sələf; ulu baba, cədd; **2.** irəlidə / qabaqda gedən, başçı
forehead [ˈfɔrid] *n* **1.** alın; **large / open ~** geniş / açıq alın; **narrow ~** dar alın; **the ~ of a thinker** mütəfəkkir alnı; **2.** qabaq hissə (*bir şeydə*)
foreign¹ [ˈfɔrin] *n arx.* yadelli, əcnəbi, özgə yerli, gəlmə, yad (*adam*);
◊ **in ~** *arx.* qürbətdə, xaricdə
foreign² [ˈfɔrin] *adj* **1.** xarici, yadelli, əcnəbi; **~ policy** xarici siyasət; **~ market** xarici bazar; **~ trade** xarici ticarət; **~ relations** xarici əlaqələr; **2.** məlum olmayan, yad, özgə, tanış olmayan, yad, yabançı; *The name was foreign to me Bu ad mənə yad idi*
foreigner [ˈfɔrinəʳ] *n* **1.** əcnəbi, xarici; yadelli, gəlmə; *His speech marked him for a foreigner Onun nitqi onun əcnəbi olduğunu aşkara çıxardı;* **2.** yad, özgə, yabançı, gəlmə, kənar adam; *I'm a foreigner in these parts Bu yerlərdə mən gəlməyəm / yad adamam*

foreign-owned [ˈfɔrinˈound] *adj* xarici sahibkara məxsus / məxsus olan; **to nationalize ~ companies** xarici şirkətlərə xas olan kompaniyaları milliləşdirmək
fore-judge [fɔːˈdʒʌdʒ] *v* nəticəni qabaqcadan həll / müəyyən etmək, nəticə haqqında qabaqcadan qərar vermək
fore-judgement [fɔːˈdʒʌdʒmənt] *n* qabaqcadan qəbul olunmuş qərar
foreleg [ˈfɔːleg] *n* qabaq ayaq / pəncə
forelook [fɔːˈluk] *v* **1.** qabaqcadan / gələcəyi görmək; **2.** irəli / qabağına baxmaq
forementioned [ˈfɔːˈmenʃnd] *adj* yuxarıda deyilən / göstərilən
foremost [ˈfɔːmoust] *adj* **1.** qabaqdakı, irəlidə / qabaqda / başda gedən, birinci; **2.** əsas, başlıca, baş, vacib, ən mühüm / zəruri, ən birinci; **the ~ troops of the army** *hərb.* ordunun ən yaxşı / qabaqda gedən hissəsi
foremother [ˈfɔːˌmʌðəʳ] *n* böyük ana, ulu nənə
forenamed [ˈfɔːneimd] *adj* yuxarıda göstərilən / adı çəkilən
forepaw [ˈfɔːpɔː] *n* qabaq pəncə
fore-purpose [ˈfɔːˌpəːpəs] *n* qabaqcadan qoyulmuş məqsəd
foresee [fɔːˈsiː] *v* (*pt* **foresaw** [fɔːˈsɔː]; *pp* **foreseen** [fɔːˈsiːn]) qabaqcadan / gələcəyi görmək / bilmək; **to ~ trouble** pis hadisəni qabaqcadan görmək; **to ~ the result of** ***smth.*** bir şeyin nəticəsini qabaqcadan bilmək
foreshore [ˈfɔːʃɔː] *n* qabarma zamanı su basan / su altında qalan sahil zonası
foresighted [ˈfɔːsaitid] *adj* qabağı / gələcəyi görmə qabiliyyətinə malik olan; işinin dalını-qabağını düşünən; ehtiyatlı, ehtiyatkar, tədbirli
forest¹ [ˈfɔrist] *n* **1.** meşə; **pine ~** şam meşəsi; **oak ~** palıd meşəsi; **tropical ~** tropik meşə; **2.** ov qoruğu; ov üçün qoruq yeri; **deer ~** maral ovlamaq üçün qoruq
forest² [ˈfɔrist] *adj* meşə; **~ range** meşə sahəsi / massivi; **~ regulation 1)** meşəsalma; **2)** meşə qanunları; **~ bog** meşə bataqlığı

forest³ [ˈfɔrist] *v* meşə salmaq
forester [ˈfɔristəʳ] *n* **1.** meşə gözətçisi, meşə sənayesi fəhləsi; **2.** meşəbəyi; **3.** meşə sakini, meşədə yaşayan; **4.** meşə quşu / heyvanı
forestry [ˈfɔristri] *n* **1.** meşəçilik; meşə təsərrüfatı; **2.** meşəbəyilik; **3.** meşə massivi
foretaste¹ [ˈfɔːteist] *n* qabaqcadan ləzzətini duyma / həzz alma, xəyalən ləzzət alma, intizar; **to get a ~ of** ***smth.*** bir şey haqqında təsəvvür əldə etmək
foretaste² [fɔːˈteist] *v* qabaqcadan ləzzətini duymaq / həzz almaq, xəyalən duymaq, intizarını çəkmək; qabaqcadan təsəvvür etmək / təsəvvürə gətirmək
foretell [fɔːˈtel] *v* (*pt, pp* **foretold** [fɔːˈtould]) qabaqcadan / gələcəkdən xəbər vermək, gələcəyi qabaqcadan bildirmək
forethink [fɔːˈθiŋk] *v* (**forethought**) **1.** qabaqcadan / gələcəyi görmək; **2.** qabaqcadan fikirləşmək / düşünmək, ətraflı fikirləşmək, ölçüb-biçmək, ətraflı düşünmək, götür-qoy etmək
foretime [ˈfɔːtaim] *n* keçmiş zamanlar, keçmiş
fore-tooth [ˈfɔːtuːθ] *n* **1.** *pl* qabaq diş; **2.** *pl arx.* süd dişlər
foretype [ˈfɔːtaip] *n* örnək, nümunə, timsal
forever [fəˈrevəʳ] *adv* **1.** həmişəlik, ömürlük, əbədi, daimi; **2.** *amer.* aramsız, ara vermədən, durmadan
forewarn [fɔːˈwɔːn] *v* əvvəlcədən xəbərdar etmək, çəkindirmək, sağındırmaq, qabağını almaq
foreword [ˈfɔːwəːd] *n* müqəddimə, başlanğıc, giriş
forfeit¹ [ˈfɔːfit] *n* **1.** cərimə; **to pay the ~** cəriməni ödəmək / vermək; **2.** cəza (*cinayətə / yaramaz hərəkətə görə*); *His life was the forfeit for his carelessness Səhlənkarlığı ucbatından o, həyatını qurban verdi*
forfeit² [ˈfɔːfit] *v* **1.** məhrum olmaq, əlindən çıxmaq, itirmək (*bir şeyi*); altını / cəzasını / əziyyətini / zərərini çəkmək (*yaramaz hərəkətə / cinayətə görə*); **to ~ one's property** əmlakını itirmək (*müsadirə nəticəsində*); **to ~ liberty** azadlıqdan məhrum olmaq; **2.** hüququndan məhrum olmaq, hüququnu itirmək (*bir şeyə*); **to**

~ *smb.'s* **confidence** bir kəsin yanında etibarını itirmək

forfend [fɔ:ˈfend] *v amer.* qorumaq, mühafizə etmək, saxlamaq, qabağını / qarşısını almaq

forge¹ [fɔ:dʒ] *n* **1.** dəmirçixana; **to work in / at a ~** dəmirçixanada işləmək; **2.** dəmirçi kürəsi / ocağı

forge² [fɔ:dʒ] *v* **1.** döymək (*dəmiri*); **to ~ iron / steel** dəmiri / poladı döymək; **2.** saxtalaşdırmaq, saxtasını düzəltmək, saxtakarlıq etmək; **to ~ *smb.'s* signature / cheque** bir kəsin imzasını / çekini saxtalaşdırmaq; **3.** ixtira / icad etmək; **to ~ a scheme** plan düzəltmək / fikirləşib tapmaq

forge-man [ˈfɔ:dʒmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) dəmirçi

forger [ˈfɔ:dʒəʳ] *n* **1.** saxtakar, saxtakarlıq edən şəxs; **2.** saxta / qəlp pul kəsən; **3.** uydurmaçı, yalançı; saxtakarlıqla məşğul olan adam

forgery [ˈfɔ:dʒəri] *n* **1.** saxtakarlıq, saxtalaşdırma (*sənədləri, pulları*); **2.** saxta imza / sənəd; *The testimonial is a forgery Bu şəhadətnamə / vəsiqə saxtadır*

forget [fəˈget] *v* (*pt* **forgot** [fəˈgɔt]; *pp* **forgotten** [fəˈgɔtn]) **1.** yaddan çıxartmaq, unutmaq; *You must not forget that… Sən / Siz unutmamalısan / unutmamalısınız ki…*, **2.** : **to ~ oneself** ədəbsizlik / nəzakətsizlik etmək, həddini aşmaq, özünü apara bilməmək; **3.** unutmaq, yaddan çıxartmaq, gözdən qaçırmaq; **to ~ to do *smth.*** bir şeyi etməyi unutmaq / yaddan çıxartmaq; ◊ *Forget it! Bu haqda danışmağa dəyməz, Bunu yaddan çıxart / çıxardın*

forgetful [fəˈgetfl] *adj* unutqan, yaddaşsız, hafizəsiz, huşsuz; diqqətsiz, dalğın, fikri dağınıq; *He is forgetful of things O hər şeyi unudur. O çox huşsuzdur*

forgetfulness [fəˈgetflnis] *n* unutqanlıq, yaddaşsızlıq, huşsuzluq, dalğınlıq; **to suffer from ~** huşsuzluqdan əzab-əziyyət çəkmək

forget-me-not [fəˈgetminɔt] *n bot.* **1.** yaddaş çiçəyi; **2.** açıq-mavi rəng

forgettable [fəˈgetəbl] *adj* asanca unudulan / yaddan çıxan

forgivable [fəˈgivəbl] *adj* üzürlü, bağışlana bilən, bağışlanası, keçiləsi

forgive [fəˈgiv] *v* (*pt* **forgave** [fəˈgeiv]; *pp* **forgiven** [fəˈgivn]) **1.** bağışlamaq, əfv etmək, təqsirindən keçmək; **to ~ *smb.*** bir kəsi bağışlamaq; **to ~ *smb. smth.*** bir kəsə bir şeyi bağışlamaq; **2.** bağışlamaq, almamaq, tələb etməmək, istəməmək, imtina etmək; **to ~ a debt** borcu bağışlamaq, borcu almaqdan imtina etmək

forgiveness [fəˈgivnis] *n* **1.** bağışlama, bağışlanma; günahından / təqsirindən keçmə; **to beg / to ask for ~** bağışlamağı xahiş etmək; **to grant ~** günahından keçmək, əfv etmək; **2.** yumşaqlıq, iltifat, rəhmdillik, mərhəmət; güzəştə getmə, rəhm; **in the mood of ~** mərhəmətli əhvalda; **full of ~** tam mərhəmətli

forgiving [fəˈgiviŋ] *adj* mərhəmətli, iltifatlı, yumşaq, rəhmdil, rəhmli, alicənab, mərd, cömərd; **~ by nature** təbiətcə mərhəmətli / iltifatlı / rəhmdil / mərd / rəhmli / alicənab / cömərd

forgotten [fəˈgɔtn] *adj* unudulmuş, yaddan çıxarılmış, atılmış, tərk edilmiş; **the ~ man** unudulmuş / yaddan çıxarılmış adam

fork¹ [fɔ:k] *n* **1.** çəngəl; **2.** yaba, şana; **3.** haça, haça budaq; **4.** şaxə; ayrıc, yolayrıcı

fork² [fɔ:k] *v* **1.** yaba ilə işləmək, yaba ilə atmaq; yaba ilə qaldırmaq; **to ~ hay** otu yaba ilə yığmaq; **2.** qollara ayrılmaq, şaxələnmək

forked [fɔ:kt] *adj* haçalanmış, ikiyə bölünmüş / ayrılmış, ikiləmmiş; qollara ayrılmış, şaxələnmiş; haça, çəngəlşəkilli, çəngəlvari; **~ tongue** haçalanmış / ikiyə bölünmüş / ikiyə ayrılmış dil (*ilanda*); **~ beard** haçalanmış / ikiyə ayrılmış saqqal

form¹ [fɔ:m] *n* **1.** forma; xarici görünüş, ümumi şəkil; **without shape or ~** formasız, şəkilsiz, biçimsiz; **in any shape or ~** hər hansı şəkildə və ya formada; **in the ~ of a cube** kub şəklində / formasında; **2.** bədən, bədən quruluşu, qədd-qamət, boy-buxun, əndam; **well-portioned ~** proporsional / mütənasib bədən quruluşu, gözəl boy-buxun; **3.** vəziyyət, forma (*idman*); hazırlıq, hazır olma; **to be in good ~ 1)** yaxşı idman formasında olmaq; **2)** kefi kök olmaq; **to be in bad ~ / to be out of ~ 1)** pis idman formasında olmaq; **2)** kefi pis olmaq; **4.** sinif (*məktəbdə*); **upper / lower ~s** yuxarı / aşağı siniflər; **first ~** aşağı sinif; **5.** blank, forma, anket; **printed telegraph ~** çap edilmiş teleqraf blankı; **a ~ of application** ərizə forması

form² [fɔ:m] *v* **1.** müəyyən bir şəkil / forma / görünüş vermək; **to ~ a piece of wood into a certain shape** ağac parçasına müəyyən forma vermək; **2.** qurmaq, təşkil etmək, yaratmaq, əmələ gətirmək; *The rain formed large pools on the lawn Yağış çəmənlikdə böyük gölməçələr əmələ gətirdi*; **to ~ a class for beginners** yeni başlayanlar üçün qrup təşkil etmək; **to ~ an army** ordu yaratmaq; **to ~ a government** hökumət yaratmaq / təşkil etmək; **3.** yaratmaq, qurmaq, hazırlamaq; **to ~ an opinion** fikir yaratmaq; **to ~ a plan** plan qurmaq / hazırlamaq; **4.** təsəvvür etmək, təsəvvürə gəlmək; **5.** öyrətmək; təlim vermək, alışdırmaq, məşq keçmək, inkişaf etdirmək, tərbiyə vermək / etmək, böyütmək; yetişdirmək; **to ~ the character** xarakter tərbiyə etmək; **to ~ a child by care / by attention / by severity** uşağa qayğı ilə / diqqətlə / ciddiyyətlə tərbiyə vermək

formal [ˈfɔ:məl] *adj* **1.** rəsmi; **~ agreement / notice / protest** rəsmi saziş / xəbərdarlıq / protest; **~ dinner** rəsmi nahar / banket / ziyafət; **2.** müəyyən formaya / etiketə uyğun həyata keçirilən; lazım olan qaydada hazırlanmış; **~ charge** lazımi rəsmiyyəti gözləməklə irəli sürülmüş ittiham; **~ dress** rəsmi paltar

formalism [ˈfɔ:məlizm] *n* rəsmiyyətçilik, formalizm, pedantlıq, xırdaçılıq; **~ in art** incəsənətdə formalizm; **~ of habits** adətlərdə pedantlıq / xırdaçılıq

formalist [ˈfɔ:məlist] *n* rəsmiyyətçi, formalist, formalizm tərəfdarı; pedant, xırdaçı, vasvası

formality [fɔ:ˈmæliti] *n* **1.** rəsmiyyət, formal tərəf; qəbul olunmuş forma / üsul; **to comply with all formalities** bütün rəsmiyyətə riayət etmək; **formalities of law** qanunun rəsmiyyəti; **2.** rəsmiyyətə riayət / əməl etmə **3.** formal münasibət; pedantlıq, xırdaçılıq

formalize [ˈfɔ:məlaiz] *v* **1.** rəsmiləşdirmək, rəsmi şəklə salmaq, rəsmi status vermək; qanuniləşdirmək, qanuni şəklə salmaq; **2.** rəsmi surətdə hərəkət etmək

formally [ˈfɔ:məli] *adv* **1.** rəsmən, rəsmi surətdə / olaraq; **to act ~** rəsmi olaraq hərəkət etmək; **2.** formal olaraq, rəsmi cəhətdən, rəsmiyyət nöqteyi-nəzərdən, zahiri rəsmiyyət xatirinə; **to support *smth.* ~** bir şeyi formal olaraq müdafiə etmək

format [ˈfɔ:mæt] *n* **1.** format (*kitabda*); **2.** əndazə, ölçü; forma, nümunə; **a stamp of triangular ~** üçbucaqlı / üçkünc marka

formation [fɔ:ˈmeiʃn] *n* **1.** təşkil / təsis etmə, düzəltmə, yaratma, tərtib etmə; **the ~ of a committee** komissiyanın yaradılması; **2.** quruluş, struktur, konstruksiya (*tikintinin, maşının və s. quruluşu*); **the ~ of a flower** gülün quruluşu

formed [fɔ:md] *adj* **1.** təşkil edilmiş / olunmuş, düzəldilmiş, yaradılmış; yetkin, kamil; **2.** müəyyən, qəti; **~ intention** müəyyən niyyət

former [ˈfɔ:məʳ] *adj* **1.** əvvəlki, qabaqkı, keçmiş, bundan əvvəlki; ötmüş, ötüb keçmiş, keçən; çoxdankı; **in ~ times** keçmiş zamanlarda; **2.** (**the ~**) birinci (*iki nəfərdən*); *Of these two evils the former is the less İki bəladan birincisi daha kiçikdir*

formerly [ˈfɔ:məli] *adv* əvvəllər, keçmişdə, qabaqlar; vaxtilə, bir vaxtlar, bir vaxt; çoxdan

formidably [ˈfɔ:midəbli] *adv* **1.** qəzəblə, hiddətlə, vahiməli / qorxunc bir halda; **2.** son dərəcə; *She's formidably well-read O son dərəcə məlumatlıdır / savadlıdır*

forming [ˈfɔ:miŋ] *n* **1.** təşkil etmə, düzəltmə, yaratma, törətmə, quraşdırma; **2.** sıraya düzmə

formless [ˈfɔ:mlis] *adj* formasız, şəkilsiz, biçimsiz, yayğın, amorf, qeyri-müəyyən, müəyyən / aydın olmayan formalı; **~ mass** qeyri-müəyyən / amorf kütlə

form master [ˈfɔ:m,ma:stəʳ] *n* sinif rəhbəri

formula [ˈfɔ:mjulə] (*pl* **-lae**) *n* **1.** formul, düstur; **legal ~** hüquq formulu; *"Yours truly" is a formula used in letters "Səmimiyyətlə sizin…" məktublarda işlədilən formuldur*; **empirical / structural ~** em-

pirik / struktur formula; **2.** südlü xörək (*südəmər uşaqlar üçün*); uşaq yeməyi; **3.** *din.* ehkam; **4.** şablon, stereotip; **– paintings** standart / şablon rəsmlər

formularize [ˈfɔːmjuləraɪz] *v* düstur şəklində qısaca ifadə / təqdim etmək

formulate [ˈfɔːmjuleɪt] *v* qısaca və dürüst ifadə etmək; **to – a proposal** təklifi qısa və dürüst ifadə etmək; **to – a scientific theory** elmi nəzəriyyəni qısa və dürüst ifadə etmək

formulation [ˌfɔːmjuˈleɪʃn] *n* qısaca və dürüst ifadə / xülasə etmə; xülasə edilmiş fikir; **final –** son redaksiya (*redaktə etmə*)

form-word [ˈfɔːmwəːd] *n dilç.* köməkçi nitq hissəsi

fornicate [ˈfɔːnikeɪt] *v* kəbinsiz cinsi əlaqəyə girmək

fornication [ˌfɔːnɪˈkeɪʃn] *n* kəbinsiz cinsi əlaqəyə girmə

fornicator [ˈfɔːnikeɪtəˈ] *n* kəbinsiz cinsi əlaqəyə girən kişi

fornicatress [ˈfɔːnikeɪtrɪs] *n* kəbinsiz cinsi əlaqəyə girən qadın

forsake [fəˈseɪk] *v* (*pt* **forsook** [fəˈsuk]; *pp* **forsaken** [fəˈseɪkən]) **1.** atmaq, atıb getmək, buraxmaq, buraxıb getmək; **to –** ***one's*** **old friends** / ***one's*** **family** köhnə dostlarını / ailəsini atıb getmək; **2.** əl çəkmək, buraxmaq, tərk etmək (*bir şeyi*); imtina etmək, üz döndərmək (*bir şeydən*); **to –** ***one's*** **post** vəzifəsini tərk etmək; **to –** ***one's*** **principles** öz prinsiplərindən əl çəkmək / üz döndərmək

forsaken [fəˈseɪkn] *adj* tərk edilmiş, atılmış, unudulmuş, tək-tənha qalmış; **– house** tərk edilmiş ev; **– friend** atılmış dost

forspend [fəˈspend] *v* (*pt, pp* **forspent** [fəˈspent]) xərcləmək, sərf etmək, işlətmək, tamamilə xərcləmək / sərf etmək; tükətmək, sərf edib qurtarmaq

forswear [fəˈsweəˈ] *v* (*pt* **forswore** [fɔːˈswɔːˈ]; *pp* **forsworn** [fɔːˈswɔːn]) **1.** boyun qaçırmaq, imtina etmək, dönmək, üz döndərmək, əl çəkmək; **to – bad habits** pis adətlərdən imtina etmək / əl çəkmək; **to – smoking** papiros çəkməkdən imtina etmək; **2.** rədd etmək, qəbul etməmək, and içərək danmaq / inkar etmək

forte-piano [ˌfɔːtɪˈpjænou] *n* fortepiano (*pianinonun bir növü*)

forth [fɔːθ] *adv* **1.** irəli, sonra, daha sonra; **back and –** həm o yana, həm bu yana; hər cürə; **2.** gələcəkdə, bundan sonra, bundan belə; bir daha; **from that day –** o gündən belə

forthcoming [ˈfɔːθˈkʌmɪŋ] *adj* **1.** qarşıdakı, qarşıda / qabaqda duran, gözlənən; gələcək, gələn; gözlənilən, yaxınlaşan; **a list of – works** çıxacaq əsərlərin siyahısı; **a – book** çap ediləcək kitab; **2. to be –** tezliklə / tez bir zamanda gəlmək, görünmək, zahir olmaq; gözlənilmək (*yaxın zamanda*); *At last the truth is forthcoming Nəhayət həqiqət özünü büruzə verir*

forthright[1] [ˈfɔːθraɪt] *adj* ürəyiaçıq, səmimi, açıq, düz, doğru; təmiz, vicdanlı, namuslu, sədaqətli; **– word** açıq söz; *He has a reputation for being a forthright critic Səmimi / Vicdanlı tənqidçi olduğu üçün o, şöhrət qazanıb*

forthright[2] [fɔːθˈraɪt] *adv* **1.** düz, düzünə, açıq, açıqdan-açığa, üzünə; **2.** cəsarətlə, əzmlə, qətiyyətlə, qəti surətdə; **3.** dərhal, əlüstü, o saat

forthwith [ˈfɔːθwɪð] *adv* həmin saat, dərhal, tez, bilatəxir, cəld, dayanmadan, gecikdirmədən, təxirsiz, tezliklə

forties [ˈfɔːtɪz] *n pl* **1.** qırxdan qırx doqquza qədər olan rəqəm; **2. (the –)** qırxıncı illər; **3.** qırxdan qırx doqquza qədər yaş; *He is in the early / in the late forties Onun yaşı qırx beşdən azdır / artıqdır*

fortieth [ˈfɔːtɪɪθ] *adj* qırx, qırxıncı; *He is in his fortieth O qırx yaşındadır*

fortification [ˌfɔːtɪfɪˈkeɪʃn] *n* **1.** *hərb.* istehkam elmi (*bir yeri müharibə üçün istehkam halına gətirmək üsulları haqqında hərbi mühəndislik elmi*); istehkam / qala; **2.** *pl* möhkəmlətmə, möhkəmlənmə, bərkitmə; bərkimə; **3.** spirt qatma (*şaraba*); zənginləşdirmə, qidalılığı artırma, vitaminləşdirmə (*məhsulları*)

fortified [ˈfɔːtɪfaɪd] *adj* **1.** *hərb.* bərkidilmiş, möhkəmləndirilmiş, istehkam şəklinə salınmış; **– area / zone** möhkəmləndirilmiş rayon / sahə / zona; **2.** zənginləşdirilmiş; vitaminləşdirilmiş (*qida maddə-*

ləri haq.); **– milk** zənginləşdirilmiş süd (*vitamin, mineral maddələr və s. əlavə etməklə*)

fortify [ˈfɔːtɪfaɪ] *v* **1.** möhkəmləndirmək, bərkitmək, gücləndirmək; **to – a barrel with iron hoops** çəlləyi / boçkanı dəmir çənbərlərlə bərkitmək; **2.** *hərb.* istehkam xətti düzəltmək, müdafiə vasitələri ilə təmin etmək; **to – a town / a position** şəhəri / mövqeyi müdafiə vasitələri ilə təmin etmək; **3.** zənginləşdirmək, vitaminləşdirmək (*qida məhsullarını*)

fortnight [ˈfɔːtnaɪt] *n* iki həftə, on dörd gün; **in a –** iki həftədən sonra; **to-day –** düz iki həftədən sonra; **this –** axırıncı / sonrakı iki həftə

fortnightly [ˈfɔːtˌnaɪtlɪ] *adj* **1.** iki həftəlik, iki həftədə bir çıxan; **– magazine** iki həftədə bir çıxan jurnal; **– meeting** iki həftədə bir keçirilən iclas

fortress [ˈfɔːtrɪs] *n* qala

fortunate [ˈfɔːtʃnɪt] *adj* **1.** bəxtli, xoşbəxt, bəxtiyar; uğurlu, bəxti gətirən; **– event** xoşbəxt hadisə; *How fortunate that I have found you today Nə yaxşı ki, mən səni / sizi bu gün axtarıb tapdım*; **2.** bəxtli, münasib, yararlı, əlverişli, uğurlu, xoşbəxt, müvafiq; **– day for doing** ***smth.*** bir iş görmək üçün əlverişli / münasib gün

fortunately [ˈfɔːtʃnɪtlɪ] *adv* **1.** xoşbəxtliklə, xoşbəxtlikdən; salamat, sağ-salamat; **2.** xoşbəxtlikdən, yaxşı ki, çox şükür ki; *Fortunately, I remembered his address Xoşbəxtlikdən mən onun ünvanını xatırladım*

fortune [ˈfɔːtʃn] *n* **1.** bəxt, səadət, xoşbəxtlik; müvəffəqiyyət, uğur; **by good –** xoş təsadüfdən; **to seek** ***one's*** **–** səadətini axtarmaq; **to try** ***one's*** **–** bəxtini sınamaq; **2.** tale, qismət, nəsib; **to tempt –** taleyi / bəxti sınamaq; **to tell -s / to read** ***smb.*****'s –** bir kəsin falına baxmaq, taleyi qabaqcadan xəbər vermək; **3.** dövlət, var, sərvət; **a man of –** varlı adam; **to lose a –** var-yoxdan çıxmaq, dilənçi halına düşmək; **to marry** ***smb.*** **for a –** var-dövlət xatirinə bir kəslə evlənmək;

◊ *Fortune is variant Tale dəyişkəndir; Fortune is easily found, but hard to keep at. söz. ≅ Xoşbəxtliyi tapmaq asan, əldə saxlamaq çətindir*

fortune-book [ˈfɔːtʃnbuk] *n* fal kitabı, fal açmaq üçün kitab

fortuned [ˈfɔːtʃnd] *adj* **1.** xoşbəxt, uğurlu, bəxti gətirən, bəxtəvər; **2.** varlı

fortune-tell [ˈfɔːtʃntel] *v* fal açmaq, fala baxmaq, gələcəyi qabaqcadan xəbər vermək; cadu etmək, ovsunlamaq

fortune-teller [ˈfɔːtʃnˈteləˈ] *n* falçı, falabaxan, cadugər, ovsunçu, qabaqcadan / gələcəkdən xəbər verən

forum [ˈfɔːrəm] *n* **1.** forum; **the Forum** Roma forumu; **2.** məhkəmə; **the – of conscience** vicdan / ictimai fikir məhkəməsi; **3.** qurultay, yığıncaq, toplantı; diskussiya, müzakirə, disput (*elmi mübahisə / müzakirə*)

forward[1] [ˈfɔːwəd] *n id.* hücumçu (*oyunda*); **centre –** mərkəz hücumçusu

forward[2] [ˈfɔːwəd] *adj* **1.** qabaq, ön; qabaqdakı, irəlidə / qabaqda / başda gedən, öncül; **– echelon** *hərb.* birinci / qabaqda gedən eşelon; **2.** qabaqcıl, mütərəqqi; **– magazine** mütərəqqi jurnal; **3.** əlaçı, görkəmli, məşhur; **– pupil** əlaçı şagird; **4.** vaxtından əvvəl, həmişəkindən tez gələn / girən / başlayan; **– spring** tez girən yaz; **to be – with** ***one's*** **work** işi vaxtından əvvəl yerinə yetirmək

forward[3] [ˈfɔːwəd] *v* **1.** kömək etmək, imkan yaratmaq; sürətləndirmək, tezləşdirmək; **to – a plan** planı tezləşdirmək; **2.** vəzifədə irəli çəkmək; **to –** ***smb.*** **in rank** bir kəsin rütbəsini artırmaq; **3.** göndərmək (*bir yerdən başqa yerə*); **to – letters to a new address** məktubu yeni ünvana göndərmək

forward[4] [ˈfɔːwəd] *adv* **1.** irəli; **2.** sonra, daha sonra, daha, artıq; *Forward! İrəli!*; **to go –** davam etdirmək / etmək; **to send –** irəli göndərmək; **to put –** qabağa / irəli çəkmək, irəli sürmək;

◊ **to look – to** ***smth.*** bir şeyin intizarını çəkmək

forwarder [ˈfɔːwədəˈ] *n* ekspeditor (*mal göndərməklə məşğul olan işçi*)

forward-looking [ˈfɔːwədˈlukɪŋ] *adj* işinin dalını-qabağını düşünən, ehtiyatlı, tədbirli, uzaqgörən, gələcəyi görən

forwards-area [ˈfɔːwədzˈeərɪə] *n id.* hücum zonası

foster [ˈfɔstəʳ] *v* **1.** tərbiyə vermək / etmək; ədəb öyrətmək, böyütmək; **to ~ a child** uşaq tərbiyə etmək, uşağı böyütmək; **2.** qulluq etmək, baxmaq; **to ~ the sick** xəstəyə qulluq etmək / baxmaq; **3.** bəsləmək; **to ~ hope** ümid bəsləmək
fosterage [ˈfɔstərɪdʒ] *n* **1.** başqasının uşağını tərbiyə etmə; **2.** uşağı tərbiyə edilməyə vermə
foster-brother [ˈfɔstə,brʌðəʳ] *n* süd qardaşı
foster-child [ˈfɔstətʃaɪld] *n* övladlıq, oğulluq, qızlıq
foster-daughter [ˈfɔstə,dɔ:təʳ] *n* qızlıq
foster-father [ˈfɔstə,fɑ:ðəʳ] *n* atalıq
foster-mother [ˈfɔstə,mʌðəʳ] *n* **1.** dayə; ailə başçısı olan qadın; **2.** analıq
foster-sister [ˈfɔstə,sɪstəʳ] *n* bacılıq
foster-son [ˈfɔstəsʌn] *n* oğulluq
foul[1] [faul] *n* **1.** pis, çirkli şey; **2.** toqquşma, döyüş (*qayıqlar, atlılar və s. haq.*); **3.** *id.* oyun qaydasının pozulması; **to claim a ~** cərimə, cərimə zərbəsi və s. təyin edilməsini tələb etmək (*rəqib tərəfindən oyunun qaydası pozulduqda*), səhv
foul[2] [faul] *adj* **1.** çirkli, çox pis, çirkin, iyrənc; **~ hovel** çirkli daxma / koma; **~ rags** çirkli / cındır paltar, cır-cındır, əsgi-üsgü; **2.** üfunətli, pis, iyrənc; **~ smell** üfunətli qoxu / iy; **3.** zibillənmiş, çirklənmiş, tutulmuş; **~ chimney** his ilə tutulmuş boru / baca; **~ sewer** tutulmuş su axıdan boru; **4.** çirkli, çirklənmiş; **~ air** çirkli hava; **~ water** çirkli su; **5.** *id.* qaydadan kənar, yanlış, düzgün / doğru olmayan, səhv; **6.** boranlı, tufanlı, küləkli (*hava haq.*); əlverişsiz, yaramayan / təhlükəli (*üzgüçülük / gəmi səfəri üçün*).
◊ **~ blow** xaincəsinə zərbə; qadağan edilmiş zərbə (*boksda*)
foul[3] [faul] *v* **1.** çirkləmək, kirlətmək, bulamaq, ləkələmək, batırmaq; çirklənmək, bulanmaq, ləkələnmək, kirlənmək, batmaq; **2.** zibilləmək, tutmaq; zibillənmək, tutulmaq, yolu tutulmaq; *Grease often fouls sink drains Su boruları tez-tez yağdan-piydən tutulur;* **3.** hörmətdən / etibardan / nüfuzdan salmaq, bədnam etmək (*bir kəsi*); **to ~ smb.'s name / reputation** bir kəsin adını / şərəfini ləkələmək;
◊ **to ~ one's hands with smth. 1)** əlini bir şeylə çirkləndirmək; **2)** alçalmaq, bir şeylə özünü alçaltmaq
foul-up [ˈfaulʌp] *n d.d.* **1.** çətin vəziyyət; **to be in a ~** çətin vəziyyətdə olmaq; **2.** tıxac, maneə, tıxanma
found[1] [faund] **to find** *felinin pt, pp formaları*
found[2] [faund] *v* **I 1.** əsasını qoymaq, təsis / təşkil etmək, qurmaq; **to ~ a college / a hospital** kollecin / xəstəxananın əsasını qoymaq, kollec / xəstəxana təsis etmək; **2.** yaratmaq, banisi olmaq; **to ~ a theory / a system of philosophy** nəzəriyyə / fəlsəfi sistem yaratmaq
foundation [faunˈdeɪʃn] *n* **1.** özül, bünövrə, bina, təməl, əsas; **to lay the ~(s) of smth.** bir şeyin özülünü / əsasını qoymaq; *The rumour is without foundation Bu yayımın əsası yoxdur;* **2.** *pl* prinsiplər, əsaslar; **the ~s of the theory** nəzəriyyənin əsasları; **3.** təşkil / təsis etmə, düzəltmə; təsis, təşkil, təsisat; **the ~ of a library** kitabxana təşkil / təsis etmə
foundationless [faunˈdeɪʃnlɪs] *adj* əsassız, dəlilsiz, sübutsuz, əsası olmayan
foundation-stone [faunˈdeɪʃnstoun] *n tik.* təməl daşı; **to lay the ~** binanın təməl daşını qoymaq
founder [ˈfaundəʳ] *n* **1** bani, müəssis (*bir şeyin əsasını / özülünü / bünövrəsini qoyan adam*), təsisçi; **the ~ of a city** şəhərin bünövrəsini qoyan adam; *Mohammed was the founder of the Muslim religion Məhəmməd müsəlman dininin banisi olmuşdur*
fountain [ˈfauntɪn] *n* **1.** fəvvarə, fontan; **to put up / to build a ~** fəvvarə tikmək / qurmaq; *The fountain is playing Fontan fəvvarə vurur;* **2.** çayın mənbəyi, bulaq, çeşmə
fountain-head [ˈfauntɪnˈhed] *n* **1.** bulaq, çeşmə; **2.** ilk / birinci / əsas mənbə; **to go to the ~** ilk mənbəyə müraciət etmək
fountain-pen [ˈfauntɪnpen] *n* avtomat qələm
four [fɔ:ʳ] *num* **1.** dörd; *Four and four make eight Dörd üstəgəl dörd səkkiz edər;* **at ~** dörd yaşında; **a girl of ~** dörd yaşlı qız; **2.** dördüncü; **chapter ~** dördüncü fəsil, **Room ~** dördüncü otaq

four-cornered [ˈfɔ:ˈkɔ:nəd] *adj* dördbucaqlı, dördkünclü
four-course [ˈfɔ:ˈkɔ:s] *adj* dörd yeməkdən ibarət; **~ dinner** dörd yeməkdən ibarət nahar
four-footed [ˈfɔ:futɪd] *adj* dördayaqlı; **~ beasts** dördayaqlı heyvanlar
four-handed [ˈfɔ:ˈhændɪd] *adj* **1.** dördəlli (*meymunlar haq.*); **2.** dördadam üçün (*oyun haq.*); **3.** dörd əllə çalınan (*royal haq.*)
four-horsed [ˈfɔ:ˈhɔ:st] *adj* dörd at qoşulmuş, dördatlı
four-oar [ˈfɔ:rɔ:ʳ] *n* iki cüt avarlı / dördavarlı qayıq
four-rowed [ˈfɔ:ˈroud] *adj* dördsıralı
four-seater [ˈfɔ:ˈsi:təʳ] *n d.d.* dördyerli avtomobil
fourteen [ˈfɔ:ˈti:n] *num* **1.** on dörd; *There were fourteen of them Onlar on dörd nəfər idilər;* **2.** on dördüncü; **chapter ~** on dördüncü fəsil; **Room ~** on dördüncü otaq
fourth [fɔ:θ] *adj* dördüncü; **~ form** dördüncü sinif (*məktəbdə*)
fourth-rate [ˈfɔ:θˈreɪt] *adj* dördüncü sort / növ
four-wheel [ˈfɔ:ˈwi:l] *adj* dördtəkərli
fox[1] [fɔks] *n* **1.** tülkü, erkək tülkü; **to hunt the ~** tülkü ovlamaq, tülkü ovuna çıxmaq; **2.** tülkü xəzi; **3.** *məc.* hiyləgər, kələkbaz, biç, tülkü
fox[2] [fɔks] *v d.d.* aldatmaq, ələ salmaq, oynatmaq, axmaq yerinə qoymaq; cold / bacarıqla hərəkət etmək; **to ~ smb. by pretending to be ill** özünü xəstə yerinə qoymaqla bir kəsi aldatmaq
fox-colour [ˈfɔks,kʌləʳ] *n* qırmızımtıl-sarı / kürən rəng
fox-cub [ˈfɔkskʌb] *n* tülkü balası
foxery [ˈfɔksərɪ] *n* hiyləgərlik, biclik, hiylə, fənd, hər yerə özünü soxma xasiyyəti, diribaşlıq, cəldlik, zirəklik, çeviklik, fəndgirlik, bacarıq, fərasət
fox-fur [ˈfɔksfə:ʳ] *n* **1.** tülkü xəzi; **2.** tülkü xəzi ilə bəzədilmiş paltar
foxhole [ˈfɔkshoul] *n* tülkü yuvası
fox-hunt [ˈfɔkshʌnt] *n* tülkü ovu (*itlə*), tülkü ovlama (*itlə*)
fox-hunter [ˈfɔks,hʌntəʳ] *n* tülkü ovçusu
foxiness [ˈfɔksɪnɪs] *n* **1.** tülkülük, hiyləgərlik, biclik, hiylə, fənd; **2.** qonur-qırmızı rəng
fox-like [ˈfɔkslaɪk] *adj* **1.** tülkü kimi, tülküyə oxşar; **2.** hiyləgər, kələkbaz, fəndgir, biç; **~ behaviour** biç rəftar / davranış
fox-sleep [ˈfɔkssli:p] *n* yalançı yuxu
fox-trap [ˈfɔkstræp] *n* tülkü tələsi
fox-trot[1] [ˈfɔkstrɔt] *n* fokstrot (*rəqs növü*)
fox-trot[2] [ˈfɔkstrɔt] *v* fokstrot oynamaq
foyer [ˈfɔɪeɪ] *n fr.* foye (*teatrda, kinoda və s.-də tənəffüslərdə istirahət yeri*)
fraction [ˈfrækʃn] *n* **1.** kəsr; **common ~** adi kəsr; **decimal ~** onluq kəsr; **2.** zərrəcik, zərrə, bir zərrə / az, cüzi miqdarda; **a ~ of a second** saniyənin bir anı; **~ of distance** məsafənin kiçik bir hissəsi; **3.** *siya.* fraksiya (*parlament və ya ictimai təşkilatda hər hansı bir partiya üzvlərinin mütəşəkkil dəstəsi yaxud partiya daxilində ayrılmış qrup*)
fractional [ˈfrækʃənl] *adj* **1.** xırdalanmış; parçalanmış; kiçik; xırda; **~ currency** xırda pul; xırda kupyuralar (*qiymətli kağızın ayrıca talonu*); **2.** natamam, yarımçıq; **~ load** *tex.* natamam / yarımçıq yük; **3.** kiçik, balaca, cüzi; **4.** *riyaz.* kəsr; **5.** *siya.* fraksiyaçı
fractionist [ˈfrækʃənɪst] *n siya.* fraksiyaçı
fracture [ˈfræktʃəʳ] *v* qırmaq, sındırmaq, çatlatmaq; **to ~ an arm / a thigh** qolunu / ombasını qırmaq; **to ~ one's leg** qıçını qırmaq; **to ~ a pane of glass** şüşəni qırmaq
fractured [ˈfræktʃəd] *adj* çatı / sınığı olan; sındırılmış, qırılmış; sınıq, qırıq; **~ rib** *tib.* qırılmış qabırğa
frag bomb [ˈfrægˈbɔm] *n hərb. d.d.* qəlpəli bomba
fragile [ˈfrædʒaɪl] *adj* **1.** kövrək, tezsınan, davamsız; **a ~ china** tezsınan çini qab; **2.** kövrək, zəif; zərif, incə; **~ health** zəif səhhət
fragility [frəˈdʒɪlɪtɪ] *n* kövrəklik; zəriflik, zəiflik, incəlik, davamsızlıq; **~ of bones** sümüklərin kövrəkliyi; **an appearance of ~** zəiflik təəssüratı
fragment [ˈfrægmənt] *n* **1.** qırıntı, qırıq, parça; **2.** *məc.* qalıq, tör-töküntü; qəlpə; parça, tikə, bir tikə / parça, dilim; **~s of a**

vase vazanın qırıntıları; **~s of a statue** heykəlin qırıqları / parçaları; **to eat up the ~s** qalıqları yemək; **3.** fragment (*parça, hissə, qisim*); parça, hissə; *This poem is but a fragment Bu şer ancaq bir parçadır*

fragmentize [ˈfrægməntaɪz] *v* sındırmaq, qırmaq, doğramaq, parçalamaq, xırdalamaq, paralamaq

frail [freɪl] *adj* **1.** kövrək, tezsınan, çox zərif / zəif / incə, davamsız, tez dağılan, qərarsız, dəyişkən; **a ~ structure** davamsız tikinti; **a ~ support** zəif / davamsız dayaq; **2.** xəstə, nasaz; tez-tez xəstələnən; **a ~ child** nasaz uşaq; **a ~ old man** zəif / cansız qoca kişi; **3.** keçən, keçici, fani; müvəqqəti, etibarsız; *Man's life / happiness is frail İnsan həyatı / xoşbəxtliyi müvəqqətidir*

frame[1] [freɪm] *n* **1.** karkas (*bir şeyin skeleti / əsası*), əsas, bünövrə, gövdə, skelet; tikintinin bünövrəsi / əsası; **the ~ of a building** tikintinin karkası; **the ~ of a car** maşının gövdəsi; **the gigantic ~ of a mammoth** mamontun nəhəng skeleti; **2.** bədən quruluşu, bədən; quruluş, tərtib; **a man of iron ~** güclü / qüvvətli bədən quruluşuna malik adam; **a man of huge ~** çox nəhəng bədənli adam; **3.** quruluş, struktur, sistem (*ictimai quruluş forması*); **the ~ of a government** hökumətin quruluşu; **the ~ of society** cəmiyyətin quruluşu; **4.** çərçivə, haşiyə; **the ~ of a window** pəncərə çərçivəsi; **the ~ of a picture** şəkil üçün çərçivə; **photograph ~** fotoqrafiya üçün çərçivə; **5.** parnik (*erkən göyərti və tərəvəz yetişdirməyə məxsus bina*); **cucumber ~** xiyar parnikı; **6.** toxuma dəzgahı;

◊ **~ of mind** hal, əhval, əhval-ruhiyyə, kef, əvqat

frame[2] [freɪm] *v* **1.** yaratmaq, vücuda gətirmək, törətmək; qurmaq, təşkil etmək, hazırlamaq; hasil / istehsal etmək, tərtib etmək; **to ~ a theory** nəzəriyyə yaratmaq; **to ~ a plan** plan hazırlamaq / tərtib etmək; **2.** tikmək, qurmaq, düzəltmək; təşkil etmək; **3.** çərçivəyə salmaq, çərçivələmək; **to ~ a picture** şəkli çərçivəyə salmaq

frame-house [ˈfreɪmhaus] *n* karkaslı ev

frameless [ˈfreɪmlɪs] *adj* çərçivəsiz, çərçivəyə salınmamış; **a ~ picture** çərçivəsiz şəkil

framework [ˈfreɪmwəːk] *n* **1.** karkas, bünövrə, skelet, gövdə; **the ~ of vertebrate animals** onurğalı heyvanların skeleti; **2.** konstruksiya (*tikintinin, maşının və s.-in quruluşu*); **3.** struktur, quruluş; **the ~ of society** cəmiyyətin quruluşu

franc [fræŋk] *n* Frank (*Fransanın, Belçikanın, İsveçrənin pul vahidi*)

frangipane [ˈfrændʒɪpeɪn] *n* **1.** *bot.* qırmızı jasmin (*çiçək*); **2.** qırmızı jasmin iyi / ətri; **3.** badamlı krem; badam kremli piroj̧na

frank [fræŋk] *adj* (**-er, -est**) **1.** ürəyiaçıq, səmimi, açıq; **a ~ reply** səmimi / açıq cavab; **a ~ avowal of guilt** təqsirini səmimi etiraf etmə; **to be ~ with** ***smb.*** bir kəslə səmimi olmaq; **2.** səxavətli, əliaçıq; **3.** aydın, aşkar, şübhəsiz (*əlamət, simptom haq.*)

frank chase [ˈfræŋktʃeɪz] *n* *hüq.* meşədə azad ov etmə hüququ

frankly [ˈfræŋklɪ] *adv* açıq, açıqcasına, səmimiyyətlə; **to answer ~** səmimiyyətlə cavab vermək; *Frankly, I don't like him Açıq desək, o mənim xoşuma gəlmir*

frankness [ˈfræŋknɪs] *n* doğruluq, düzlük, açıqlıq, saflıq, açıqürəklilik, səmimilik, səmimiyyət

frantic [ˈfræntɪk] *adj* **1.** qəzəbli, qeyzli, hiddətli, dəli, divanə, ağılsız, düşüncəsiz; **to be ~ with grief / with pain / with rage** dərddən / ağrıdan / qəzəbdən ağlını itirmək, dəli olmaq; **~ appeal for help** kömək üçün acizanə yalvarma / yalvarış; **to drive** ***smb.*** **~ by worrying him with endless questions** hədsiz suallarla bir kəsi dəli / divanə etmək; **2.** dəhşətli, vahiməli, müdhiş; çox güclü / şiddətli; **a ~ toothache** dəhşətli diş ağrısı; **in a ~ hurry** dəhşətli tələsikliklə

fraternal [frəˈtəːnl] *adj* qardaş, qardaşlıq; **~ affection** qardaş məhəbbəti; **~ order / society / association** ittifaq, cəmiyyət (*əksər hallarda gizli*)

fraternity [frəˈtəːnɪtɪ] *n* **1.** qardaşlıq, dostluq, yoldaşlıq, qan qohumları / qohumlu-

ğu; **the ~ of all men** bütün insanların qardaşlığı; **2.** icma, cəmiyyət, təşkilat; **to be a member of a ~** cəmiyyətin / təşkilatın üzvü olmaq; **3.** birlik; kampaniya, həmkarlar, məsləkdaşlar; **the legal ~** hüquqşünaslar kampaniyası; **the ~ of the Press** jurnalistlər birliyi

fraternization [ˌfrætənaɪˈzeɪʃn] *n* işğal edilmiş ərazinin qadını / qızı ilə əlaqə

fraternize [ˈfrætənaɪz] *v* **1.** qardaşlıq münasibətində olmaq; **2.** işğal edilmiş ölkənin əhalisi ilə ünsiyyət saxlamaq; işğal edilmiş ölkənin qadınları ilə əlaqəyə girmək; **3.** qardaşlaşmaq, dost olmaq, qardaşlıq ittifaqı yaratmaq

fratricidal [ˌfreɪtrɪˈsaɪdl] *adj* qardaş xalqların qırğınına səbəb olan; **~ war** qardaş qırğını

fratricide [ˈfreɪtrɪsaɪd] *n* **1.** qardaş qatili; **2.** bacı qətli; bacı qatili

fratry [ˈfreɪtrɪ] *n* **1.** qardaşlıq, dostluq, yoldaşlıq; **2.** kişi monastrı

fraud [frɔːd] *n* **1.** *hüq.* aldatma, aldanma; fırıldaq, hiyləgərlik, adam aldatma, dələduzluq; **~ in fact** qəsdən / qərəzlə / qabaqcadan düşünülmüş fırıldaq / hiyləgərlik; **to get money by ~** hiylə ilə / aldadaraq pul almaq; **2.** *d.d.* saxta; qəlp, süni

fraudful [ˈfrɔːdful] *adj* fırıldaqçı, hiyləgər, fırıldaq, yalan, yalançı, saxta

Fraulein [ˈfrɔːlaɪn] *n alm.* **1.** alman dili müəllimi (*İngiltərədə*); **3.** xanım (*bəzi qərb ölkələrində ərsiz qadına müraciət forması*)

fray[1] [freɪ] *n* **1.** toqquşma, vuruşma, savaşma, dalaşma, dava; **ready / eager for the ~** vuruşmağa girməyə hazır; **to join / to enter the ~** davaya / savaşa / qalmaqala girmək; **2.** qorxu, vahimə, dəhşət

fray[2] [freɪ] *v* I **1.** toqquşma yaratmaq, dava salmaq; **2.** qorxutmaq, hədələmək; hürkütmək

fray [freɪ] *v* II pərt etmək, əvqatını təlx etmək, kefini pozmaq, qanını qaraltmaq, acıqlandırmaq, hirsləndirmək, əsəbiləşdirmək

freak[1] [friːk] *n* **1.** şıltaqlıq, qəribəlik, ədabazlıq; əcaiblik, tərslik; **out of mere ~** sadəcə olaraq şıltaqlıqdan; **2.** eybəcərlik, kifirlik, çirkinlik, bədheybətlik, idbarlıq

freak[2] [friːk] *v* şıltaqlıq / naz etmək; hoqqa çıxartmaq; sarsaqlamaq, səfehləmək; gicgic zarafat etmək

freakish [ˈfriːkɪʃ] *adj* **1.** şıltaqçı, şıltaq, nazlı, tələbkar; **~ child** şıltaq uşaq; **2.** qəribə, qeyri-adi, anlaşılmaz; əcaib; **~ behaviour** əcaib / qəribə davranış

freckle[1] [ˈfrekl] *n* çil (*dəridə, üzdə*)

freckle[2] [ˈfrekl] *v* çillə / ləkə ilə örtmək; *The sun freckles one's face and neck Günəşdən adamın üzü və boynu çillənir*

freckled [ˈfrekld] *adj* çil, çil-çil, çillə örtülmüş; **~ face** çil-çil üz; **~ nose** çilli burun

free[1] [friː] *adj* **1.** azad, müstəqil, sərbəst; **a ~ country** azad ölkə; **~ people** azad xalq; **to set / to make ~** azad etmək; **2.** sərbəst, könüllü; **~ choice** sərbəst seçmə; **3.** boş, bikar; *Are you free in the afternoon? Sən / Siz axşamüstü boşsan? / boşsunuz?*; **to have little ~ time** az boş vaxtı olmaq; *The way is free Yol boşdur;* **to make the road ~** yolu boşaltmaq; **~ access** açıq / sərbəst giriş; **4.** *iqt.* azad; **~ zone** azad zona (*gömrüksüz idxal*); **~ port** azad liman; **5.** pulsuz, havayı, müftə; **~ of charge** pulsuz; **~ education** pulsuz təhsil; **~ medical attention** pulsuz tibbi yardım; **6.** ödənilməyən, xərclərdən azad; **~ of duty** gömrüksüz; **~ imports** gömrüksüz mallar; **7.** səxavətli, əliaçıq, bol, çox, dolu, çoxlu, zəngin; **to be ~ with** ***one's*** **money** pulunu sərbəst sərf etmək, israfçıl / bədxərc olmaq; **~ spender** israfçı, bədxərc; *He seems rather free with his insults İnsanı təhqir etmək onun üçün heç bir şey deyil*; **8.** yüngül, lətif, zərif, vüqarlı; **~ gesture** zərif / incə jest; **~ step** yüngül addım / yeriş; **9.** sərbəst, azad, bitərəf; **~ position** bitərəf mövqe; **~ flight** azad / sərbəst uçuş;

◊ **~ speech** söz azadlığı; **~ labour** həmkarlar ittifaqının üzvü olmayan fəhlələr; **~ pardon** bağışlama, günahından keçmə, əfv etmə; **for ~** müftə, pulsuz, havayı; özgə hesabına; **to have / to give a ~ hand** sərbəst hərəkət etmək hüququ olmaq / vermək

free[2] [friː] *v* (*pt, pp* **freed** [friːd]) azad / xilas etmək; **to ~ the land from oppression**

ölkəni zülmdən azad / xilas etmək; **to ~ *smb.* from captivity** bir kəsi əsirlikdən azad etmək

free³ [fri:] *adv* **1.** pulsuz, müftə, havayı; *All members admitted free Giriş cəmiyyətin bütün üzvləri üçün pulsuzdur;* **2.** = **freely**

free-and-easy [ˈfri:əndˈi:zı] *adj* **1.** sərbəst, təbii, sadə; təklifsiz; **~ manners** təbii / sadə davranışlar; **2.** hörmət gözləməyən, ədəbsiz, nəzakətsiz, utanmaz, saymaz; **~ judgements** sərbəst fikirlər / mülahizələr / mühakimələr

freedom [ˈfri:dəm] *n* **1.** azadlıq, müstəqillik, istiqlaliyyət; **the ~ of a country** ölkənin müstəqilliyi; **to enjoy ~** azadlıqdan istifadə etmək, azad / müstəqil olmaq; **2. (from)** azadlıq, azad olma (*bir şeydən*); **~ from fear / care / want / taxes** qorxudan / qayğıdan / ehtiyacdan / vergidən azad olma; **3.** azadlıq; **~ of speech / of press / of conscience** söz / mətbuat / vicdan azadlığı; **4.** sərbəst istifadə etmə; **to have the ~ of a house / of a library** evdən / kitabxanadan sərbəst istifadə etmək; **5.** doğruluq, düzgünlük, açıqürəklilik, səmimilik

free enterprise [ˈfri:ˈentəpraız] *n* azad sahibkarlıq; sərbəst təşəbbüskarlıq

free-hand [ˈfri:hænd] *adj* əllə edilmiş (*şəkil haq.*)

free-handed [ˈfri:ˈhændıd] *adj* səxavətli, comərd, əliaçıq; **~ help** səxavətli kömək

free-hearted [ˈfri:ˈha:tıd] *adj* **1.** safqəlbli, təmizürəkli, açıqürəkli, səmimi, ürəyiaçıq; **~ mirth** sərbəst şənlik / şadlıq / əyləncə; **2.** səxavətli, əliaçıq

free-heartedly [ˈfri:ˈha:tıdlı] *adv* **1.** səmimi olaraq, açıq ürəklə, açıqdan-açığa, açıqcasına, heç bir şeyi gizlətmədən; **2.** bolluca, çoxlu

free list [ˈfri:ˈlıst] *n* **1.** bir yana pulsuz keçmə / daxil olma hüququna malik olan şəxslərin siyahısı; **2.** *iqt.* vergi qoyulmayan / alınmayan malların siyahısı

freely [ˈfri:lı] *adv* **1.** azad, sərbəst, azad / sərbəst surətdə; **to speak *one's* mind ~** fikrini azad surətdə bildirmək / demək; **2.** bolluca, çoxlu, çoxluca, bol-bol; geniş surətdə; **to help ~** bolluca kömək etmək

freeman [ˈfri:mən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) **1.** azad / müstəqil / bərabər hüquqlu vətəndaş; **2.** hər hansı cəmiyyətin / korporasiyanın tamhüquqlu üzvü; **3.** şəhərin fəxri vətəndaşı

free-spoken [ˈfri:ˈspoukn] *adj* səmimi, açıq (*mülahizələrində, fikirlərində*); **~ man** fikirləşdiyini deyən adam

free-style [ˈfri:staıl] *n id.* sərbəst üsulla üzmə

free-styler [ˈfri:staılə'] *n id.* sərbəst üsulla üzən üzgüçü

free-thinker [ˈfri:ˈθıŋkə'] *n* azadfikirli, ateist, azad düşünən adam

freetrade [ˈfri:ˈtreıd] *n* **1.** gömrüksüz ticarət; **2.** *iqt.* sərbəst ticarət

freewill [ˈfri:ˈwıl] *n* iradə sərbəstliyi; **of *one's* own ~** könüllü, öz arzusu / xahişi / xoşu ilə

freeze¹ [fri:z] *n* **1.** dondurma; soyuq, şaxta; **2.** bir səviyyədə saxlama; **temporary ~ of prices** qiymətlərin müvəqqəti dondurulması / bir səviyyədə saxlanılması

freeze² [fri:z] *v* (*pt* **froze** [frouz]; *pp* **frozen** [ˈfrouzn]) **1.** donmaq, buza çevrilmək; buzla örtülmək; *The lake has frozen hard Göl bərk buz bağlayıb; The water-pipe froze Su kəməri dondu;* **2.** dondurmaq; **to ~ wages** əmək haqqını dondurmaq; **to ~ prices** qiymətləri dondurmaq; **3.** şaxta vurmaq; **4.** bərk üşümək, donmaq; *I am freezing Mən donuram*

freezer [ˈfri:zə'] *n* **1.** soyuducu, dondurucu kamera; **2.** vaqon-refrijerator (*buzxanalı vaqon*)

freezing¹ [ˈfri:zıŋ] *n* **1.** donma, dondurma, dondurulma; **2.** soyuma, donma; bərkimə; **3.** dondurma (*əmək haqqını və s.*); **4.** bərk soyuq, şaxta

freezing² [ˈfri:zıŋ] *adj* **1.** dondurucu, soyuducu; **a ~ machine** dondurma qabı; **2.** buz, buzlu, soyuq; **a ~ wind** soyuq külək; **to give a ~ glance** bir kəsə soyuq baxmaq

freezing-point [ˈfri:zıŋpɔınt] *n fiz.* donma nöqtəsi

freight¹ [freıt] *n* **1.** yükdaşıma; *What will be the charges for freight and delivery? Yükdaşıma və çatdırmanın qiyməti nə qədər olacaq?;* **2.** daşıma qiyməti

freight² [freıt] *adj* yük; **~ carrier** yük gəmisi; **~ elevator** yük qaldırıcı mexanizm (*kran / lift*)

freight³ [freıt] *v* **1.** yükləmək, yük vurmaq; **to ~ a car** *amer.* vaqona yük vurmaq; **2.** kirayə etmək, kirayəyə götürmək

French¹ [frentʃ] *n* **1.** fransız dili; **to speak ~** fransız dilində danışmaq; **2. (the ~)** fransızlar, fransız xalqı; **customs of the ~** fransızların adətləri

French² [frentʃ] *adj* fransız; **a ~ lesson** fransız dili dərsi; **a ~ master** fransız dili müəllimi

French-beam [ˈfrentʃˈbi:m] *n bot.* adi maş, paxla, lobya

French bread [ˈfrentʃˈbred] *n* uzun baton (*uzunsov ağ çörək*)

French door [ˈfrentʃˈdɔ:'] *n* şüşə salınmış / şüşələnmiş laylı qapı

French-like [ˈfrentʃlaık] *adj* fransız kimi, fransızla oxşar / bənzər

Frenchman [ˈfrentʃmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) **1.** fransız; **2.** fransız gəmisi

French window [ˈfrentʃˈwındou] *n* **1.** balkon qapısı; **2.** ikitaylı / ikilaylı pəncərə (*döşəməyə qədər çatan*)

Frenchwoman [ˈfrentʃˌwumən] *n* (*pl* **-women** [-wımın]) fransız qadın

frenzied [ˈfrenzıd] *adj* qudurmuş, quduz, azğın, qızğın, hirsli, qudurğan, hirslənmiş, özündən çıxmış; **a ~ attack** dəlicəsinə / amansız hücum; **~ efforts** qızğın səylər

frenzy [ˈfrenzı] *n* **1.** dəlilik, quduzluq, hiddət, azğınlıq, qəzəb, qeyz, qudurğanlıq; **a fit of ~** dəlilik tutması; **2.** son dərəcə böyük həvəs / maraq; **a ~ for travelling** səyahətə son dərəcə böyük həvəs / maraq

frequency [ˈfri:kwənsı] *n* **1.** tezlik; **~ of the pulse** nəbzin tezliyi; **~ of milking** *k.t.* sağma / sağılma tezliyi; **2.** tez-tez təkrar etmə, təkrarlıq; *This happens with extreme frequency Bu olduqca tez-tez təkrar olunur*

frequent¹ [ˈfri:kwənt] *adj* **1.** tez-tez, sıx, sıx-sıx, bir-birinə yaxın; **~ pulse** tez-tez vuran nəbz; *His breathing is much too frequent O, olduqca tez-tez nəfəs alır;* **2.** tez-tez rast gələnən / təsadüf edilən; adi, həmişəki; **~ sight / spectacle** adi mənzərə; **3.** tez-tez təkrar olunan; **~ visits** tez-tez təkrar olan vizitlər / görüşlər; **~ pains** tez-tez təkrar olan ağrılar

frequent² [fri:ˈkwent] *v* **1.** tez-tez getmək / baş çəkmək / yoluxmaq; **to ~ a house** bir evdə tez-tez olmaq, bir evə tez-tez baş çəkmək; **to ~ concerts** konsertə tez-tez getmək; *Tourists frequent this castle Turistlər bu qalaya tez-tez gəlirlər;* **2.** həmişə / daim olmaq (*bir kəslə*); **to ~ *smb.'s* company** tez-tez bir kəslə görüşmək / olmaq; *I know him but I don't frequent him much Mən onu tanıyıram, lakin onunla tez-tez görüşmürəm / olmuram*

frequenter [fri:ˈkwentə'] *n* tez-tez / həmişə gələn / baş çəkən adam, bir yerə həmişə / daim gələn adam

frequently [ˈfri:kwəntlı] *adv* tez-tez, həmişə, daim; **to remind *smb.* of *smth.* ~** bir şeyi tez-tez bir kəsin yadına salmaq / bir kəsə xatırlatmaq

fresh¹ [freʃ] *adj* **1.** təzə, tər, təravətli; **~ flowers** təzə / tər güllər; **~ tea** təzə dəmlənmiş çay; **~ paint** təzə boya / rəng (*qurumamış*); *Fresh paint! Ehtiyatlı olun, təzə rənglənib!* **2.** təbii; təzə, konservləşdirilməmiş; **~ butter** təzə yağ; **to eat *smth.* ~** bir şeyi təzə ikən yemək; **3.** xarab olmamış, təzə; **~ eggs** təzə yumurtalar; **~ meat** təzə ət; *Take a fresh sheet of paper Təzə bir vərəq kağız götür / götürün;* **4.** sağlam, gümrah; **~ complexion** sağlam / gümrah sifət; **5.** təmiz (*hava haq.*); **~ air** təmiz hava; **6.** təcrübəsiz, təlim görməmiş / keçməmiş; **~ hand** təcrübəsiz adam / fəhlə; təzə şagird; **7.** sərin, sərinlədən (*hava və s. haq.*); **~ breeze** sərin külək; **8.** şirin (*su haq.*); **~ water** şirin su

fresh² [freʃ] *v* **1.** təzələmək, sərinlətmək, havasını təzələmək; **2.** sərinləşmək, soyuqlaşmaq; **3.** təravətlənmək, qızarmaq (*sifət*)

fresh-coloured [ˈfreʃˈkʌləd] *adj* parlaq, sağlam, təravətli (*üzün rəngi haq.*)

freshen [freʃn] *v* **1.** təzələmək, sərinlətmək, havanı təzələmək / dəyişmək; **2.** *məc.* canlandırmaq, sağlamlaşdırmaq, təravətləndirmək (*həm də* **to ~ up**); **to ~ up *one's* memory** hafizəsində canlandırmaq; **to**

– **up** *smb.*'**s memory** bir kəsin yadına salmaq, bir kəsə xatırlatmaq (*nəyisə*); **3.** şirinləşdirmək, şirinlətmək, duzdan təmizləmək, içməli hala salmaq (*suyu*);
◊ **to – way** sürəti artırmaq

fresher [ˈfreʃəʳ] *n* **1.** birinci kurs tələbəsi; **2.** *d.d.* sərin külək

fresh-keeping [ˈfreʃˌki:pɪŋ] *n* təzə vəziyyətdə saxlama (*tərəvəzi, meyvələri*)

freshly [ˈfreʃlɪ] *adv* **1.** təzə, sağlam; **2.** qıvraq, gümrah; **3.** yenidən, təzədən; **4.** bir az bundan qabaq, bu günlərdə / yaxınlarda; **– coined penny** təzə zərb olunmuş sikkə; **– washed** təzəcə yuyulmuş

freshman [ˈfreʃmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) *d.d.* **1.** təzə şagird; **2.** *amer.* birinci kurs tələbəsi; **3.** vəzifədə birinci il olan şəxs; **– year** təşkilatda birinci il olma

freshness [ˈfreʃnɪs] *n* **1.** təzəlik, yenilik, təravətlilik, sərinlik; **the – of the air** havanın sərinliyi; **2.** gümrahlıq, qıvraqlıq; **3.** parlaqlıq, aydınlıq, açıqlıq; **the – of colour** rənglərin parlaqlığı; **4.** təzəlik, yenilik, orijinallıq; **– of an idea** fikrin orijinallığı

freshwater [ˈfreʃˌwɔ:təʳ] *adj* şirin sudu yaşayan; **– fish** şirin suda yaşayan balıq

fret[1] [fret] *n* **1.** acıqlanma, əsəbiləşmə, qıcıqlanma, acıq, hirs; həyəcan, vəlvələ, çaxnaşma, təşviş, iztirab, narahatlıq; **to get/ to work oneself into a –** həyəcanlanmaq; **to be on the –** acıqlı / hirsli vəziyyətdə olmaq; **2.** qıcqırma, turşuma, acıma (*içkilər haq.*); **3.** spazma (*qıc olma, sıxılma, tutulma*), sancı; **4.** *tex.* sürtünmə, sürtülüb yeyilmə

fret[2] [fret] *v* **1.** acıqlanmaq, hirslənmək, əsəbiləşmək, narahat / nigaran olmaq, təşvişə düşmək; iztirab çəkmək; **to – over** *smth.* bir şey haqqında narahat olmaq; **2.** acıqlandırmaq, hirsləndirmək, əsəbiləşdirmək, həyəcana / təşvişə salmaq, narahat etmək; *It frets me to know that he is unhappy Onun bədbəxt olması məni narahat edir*

fretful [ˈfretfl] *adj* **1.** tez acıqlanan / hirslənən, əsəbi, şıltaqcı, şıltaq; **a – child** şıltaq uşaq; **2.** coşğun, kəskin, sərt, şiddətli (*külək haq.*); **3.** qıcqıran, turşuyan, acıyan (*içkilər haq.*)

fretted [fretɪd] *adj* **1.** acıqlı, hirsli; həyəcanlı, əsəbi, təşvişə / təlaşa salınmış; **2.** köhnəlmiş, dağılmış, yırtılmış (*çox işlənməkdən*), köhnə, sürtülüb üzülmüş / yırtılmış (*paltar haq.*); yeyilmiş (*güvə tərəfindən*)

fribble[1] [ˈfrɪbl] *adj* **1.** əhəmiyyətsiz, boş, mənasız, cəfəng; **2.** yüngülxasiyyət, yüngül, ədəbsiz

fribble[2] [ˈfrɪbl] *v* **1.** boş-bikar gəzmək, tənbəllik etmək, veyllənmək, avara gəzmək; **2.** özünü yüngül aparmaq, ədəbsizlik etmək

fricandel [ˌfrɪkænˈdel] *n fr.* frikadel (*xırda küftəyəoxşar xörək*); tefteli (*xırda küftəyəoxşar yemək*)

fricassee [ˌfrɪkəˈsi:] *n fr.* qovurma, bozartma

friction[1] [ˈfrɪkʃn] *n* **1.** sürtünmə; **to reduce –** sürtünməni azaltmaq; **2.** toqquşma, mübahisə, dartışma, çəkişmə, ixtilaf, fikir ayrılığı, ziddiyyət; *There is friction between them Onların arasında ziddiyyət / fikir ayrılığı var*

friction[2] [ˈfrɪkʃn] *v* sürtmək, ovuşdurmaq, ovxalamaq, ovmaq, masaj etmək

Friday [ˈfraɪdɪ] *n* cümə; **on –** cümə günü

fried [fraɪd] *adj* qızardılmış; **– fish** qızardılmış balıq; **– potatoes** qızardılmış kartof

friend [frend] *n* **1.** dost, aşna; **bosom / sworn –** ürək dostu, yaxın yoldaş, səmimi dost; **to be –s with** *smb.* bir kəslə dostluq etmək / dost olmaq; **to make –s with** *smb.* bir kəslə dostlaşmaq / dost olmaq; **2.** tanış; *Have you any friends here? Sənin / Sizin burada tanışın / tanışınız var? He is one of my friends O mənim tanışlarımdan biridir*; **3.** *d.d.* dost, sevgili, canan;
◊ **a – at / in court** nüfuzlu / mötəbər / sözükeçən dost; *A friend in need is a friend indeed* *at. söz.* *Yaxşı dost yaman gündə tanınar*

friendless [ˈfrendlɪs] *adj* dostsuz, tək, tək-tənha, yalqız, dostları olmayan

friendlike [ˈfrendlaɪk] *adj* dostyana, səmimi, dostcasına

friendliness [ˈfrendlɪnɪs] *n* dostluq, mehribanlıq, səmimilik, dostcasına əlaqə / münasibət, xeyirxahlıq; **to show** *smb.* **much –** bir kəsə olduqca dostcasına münasibət bəsləmək / göstərmək

friendly[1] [ˈfrendlɪ] *adj* **1.** mehriban, səmimi, dostyana münasibət göstərən; yoldaşlıq; xeyirxah, səmimi; **a – man** mehriban / xeyirxah / səmimi adam; **to receive** *smb.* **in a – manner** bir kəsi mehribanlıqla qəbul etmək; **2.** dost; **– nation** dost ölkə; **3.** *hərb.* özününkü, düşmən olmayan; öz ordusuna mənsub olan; **– troops** öz qoşunları; **– information** öz qoşunları haqqında məlumat

friendly[2] [ˈfrendlɪ] *adv* dostcasına, mehribancasına, dostyana, səmimiyyətlə, xeyirxahlıqla; dostluqla, xeyirxahcasına; **to greet** *smb.* **–** bir kəsi dostyana / mehribanlıqla / səmimiyyətlə salamlamaq

friendship [ˈfrendʃɪp] *n* **1.** dostluq; **ties of the closest –** ən yaxın dostluq telləri; *There is great friendship between them Onların arasında böyük dostluq var*; **2.** mehribanlıq, səmimilik, dostcasına əlaqə / münasibət / xeyirxahlıq; **to show –** mehribanlıq / səmimilik / xeyirxahlıq göstərmək;
◊ *Friendship cannot stand always on one side* ≅ *Dostluq həmişə qarşılıqlı olmalıdır. Dostluq heç vaxt birtərəfli ola bilməz*

frigate [ˈfrɪgɪt] *n* **1.** freqat (*üçdorlu hərbi gəmi*); **2.** keşik çəkən hərbi gəmi

fright [fraɪt] *n* **1.** qorxu, vahimə, hürkü, diksinmə; **to have / to get a –** qorxmaq, hürkmək, diksinmək, qorxuya düşmək, səksənmək; **to give** *smb.* **a –** bir kəsi qorxutmaq / hürkütmək / diksindirmək / qorxuya salmaq; **2.** *d.d.* uyuq, qorxuluq, qorxunc / bədheybət şey, div, idbar (*adam*); **to look a perfect –** çox pis görünmək; müqəvvaya oxşamaq; *Her clothes were a fright Onun geyimindən adam qorxurdu. Onun geyimi heybətli idi*

frighten [ˈfraɪtn] *v* qorxutmaq, hədələmək, hürkütmək; **to be -ed of** *smth.* bir şeydən qorxmaq / hürkmək; **to –** *smb.* **into submission** bir kəsi qorxu ilə tabe olmağa məcbur etmək

frightened [ˈfraɪtnd] *adj* qorxudulmuş, hürküdülmüş, qorxmuş, hürkmüş; **– child** qorxudulmuş / qorxmuş uşaq

frightful [ˈfraɪtfl] *adj* **1.** qorxulu, qorxunc, dəhşətli, vahiməli, müdhiş; **– tempest / accident** dəhşətli tufan / hadisə; **2.** *d.d.* eybəcər, çirkin, iyrənc, kifir, idbar, pis; **– houses** eybəcər / pis evlər; **3.** çox şiddətli, güclü, bərk; **– noise** güclü səs / səs-küy

frightfully [ˈfraɪtfəlɪ] *adv* olduqca, çox, həddən artıq, çox pis, son dərəcə; **to roar –** bərk bağırmaq / nərildəmək; **to look – well** olduqca yaxşı görünmək

frightless [ˈfraɪtlɪs] *adj* qorxmaz, qoçaq, cəsarətli, mərd

frigid [ˈfrɪdʒɪd] *adj* **1.** soyuq; **– climate** soyuq iqlim; **2.** soyuq, ehtirassız, həvəssiz, laqeyd; **– manner** soyuq davranma; **– smile** soyuq təbəssüm

frigidity [frɪˈdʒɪdɪtɪ] *n* **1.** şaxtalıq, soyuqluq; **– of the air** havanın soyuqluğu / şaxtalığı; **2.** soyuqluq; laqeydlik; **– of demeanour** davranışın / rəftarın soyuqluğu

frigidly [ˈfrɪdʒɪdlɪ] *adv* soyuq, ehtirassız, həvəssiz, soyuq bir surətdə; **to smile –** həvəssiz şəkildə gülümsəmək; **to speak –** soyuq tonda / tərzdə danışmaq

frim [frɪm] *adj* **1.** şirəli, sulu; **2.** bol, çox

fringe[1] [frɪndʒ] *n* **1.** saçaq; **the – of a curtain / of a shawl** pərdənin / şalın saçağı; **2.** zülf, tel; **3.** haşiyələnmə, haşiyələmə, haşiyə, kənar; **a – of houses round a lake** gölü əhatə edən / əhatəyə alan evlər; **4.** kənar; dar haşiyə; **on the – of the forest** meşənin kənarında; **the boy from the -s of the town** şəhər ətrafından olan oğlan; **the outer – (s) of London** Londonun kənar sərhədləri

fringe[2] [frɪndʒ] *v* **1.** saçaqla bəzəmək; **to – a rug** xalçanı saçaqla bəzəmək; **2.** dövrələmək, əhatə etmək; *Houses fringed the road on either side Yolu hər iki tərəfdən evlər əhatə edirdi*

fringy [ˈfrɪndʒɪ] *adj* **1.** saçaqlı; **2.** saçaqla bəzədilmiş; **3.** dövrələnmiş, əhatə olunmuş

frippery[1] [ˈfrɪpərɪ] *n* **1.** zahiri bəzək, bərbəzək; bəzək-düzək, oyun-oyuncaq; ucuz bəzək, zinət; **2.** iddialılıq, lovğalıq

frippery[2] [ˈfrɪpərɪ] *adj* saxta, zahiri, yalançı; süni

frisette [frɪˈzet] *n* burulmuş / buruq saçlar; zülf, tel, alında zülflər / saçlar / tellər, qırım cıqqa / cığa

frisk[1] [frisk] *n* **1.** sıçrayış, atılma, hoppanma, tullanma, sıçrama; **2.** zarafat, şadlıq, şənlik, nəşə, əyləncə

frisk[2] [frisk] *v* **1.** oynamaq, oynaqlaşmaq, gülüb-oynamaq, atılıb-düşmək, atılmaq, hoppanmaq, tullanmaq, sıçramaq (*uşaqlar, cavan heyvanlar haq.*); **2.** yelləmək (*yelpiklə*); bulamaq (*quyruğunu*); **3.** almaq, götürmək (*axtarış zamanı*)

friskiness [ˊfrıskınıs] *n* gümrahlıq, şuxluq, oynaqlıq; cəldlik; yüngüllük

frisky [ˊfrıskı] *adj* **1.** şux, oynaq, oynağan; gümrah, cəld; ~ **kitten** oynağan pişik balası; **2.** şən, işvəli, şivəli; yüngül; diri, diribaş, çevik, zirək, qıvraq

fritter[1] [ˊfrıtə'] *n* **1** oladya (*buğda unundan bişirilən kökə*) ponçik (*içi mürəbbəli / yırnılı kömbə qoğal*)

fritter [ˊfrıtə'] *n* **1l** kiçik parça / tikə; dilim, fal, qalıq, artıq

fritter[2] [ˊfrıtə'] *v* **1.** kiçik / xırda / balaca hissələrə bölmək; **2.** xırda hissələrə bölünmək / parçalanmaq

frivolous [ˊfrıvələs] *adj* **1.** yüngülxasiyyət, dəmdəməki, yelbeyin, yüngül, arsız, boş (*adam haq.*); ~ **person** yüngül / arsız (*adam*); **2.** səthi, yüngül, boş; ~ **book** səthi kitab; **3.** əhəmiyyətsiz, mənasız, cəfəng, kiçik, balaca, cüzi; ~ **argument** əhəmiyyətsiz dəlil; ~ **objection** mənasız etiraz; **4.** *hüq.* əsassız (*iddia, tələb və s. haq.*)

frivolously [ˊfrıvələslı] *adv* **1.** yüngül, düşüncəsiz; səthi, üzdən, ötəri; **2.** yüngül, ədəbsiz halda; **3.** əhəmiyyətsiz dərəcədə

frizz[1] [frız] *n* **1.** qıvrım saçlar; **2.** bərk burulmuş parik (*qoyma / süni saç*)

frizz[2] [frız] *v* **1.** hörmək, burmaq, burdurmaq (*saçı*); **2.** qıvrılmaq, burulmaq (*saç haq.*)

frizzed [ˊfrızd] *adj* hörülmüş, burulmuş, buruq

frizzle [ˊfrızl] *v* **1.** hörmək, burmaq, burdurmaq (*saçı*); **2.** burulmaq, qıvrılmaq; **3.** qızartmaq (*fışıltı ilə*); **4.** yandırmaq; **to get ~d** yanmaq, yandırmaq (*özünü*)

frizzly [ˊfrızlı] *adj* qıvrımsaç, buruqsaç, hörülmüş, burulmuş, buruq; ~ **hair** burulmuş / buruq saç

frock[1] [frɔk] *n* **1.** qadın / uşaq paltarı; **a light summer ~s** yüngül yay paltarı; **to wear short ~s** qısa paltar geymək; **2.** keşiş cübbəsi, əba; **to wear the ~** keşiş cübbəsi / əbası geymək, keşiş olmaq

frock[2] [frɔk] *v* **1.** bir kəsə paltar / keşiş cübbəsi / əba geydirmək; **2.** yüksək dini rütbəyə keçirmək

frock-coat [ˊfrɔkˊkout] *n* sürtük (*uzunətəkli kişi pencəyi*)

frog [frɔg] *n zool.* qurbağa

frog-eater [ˊfrɔg‚i:tə'] *n farq.* qurbağa yeyən fransız

froggery [ˊfrɔgərı] *n* **1.** qurbağaların toplanması; **2.** qurbağa yetişdirilən yer

froggy [ˊfrɔgı] *adj* **1.** qurbağa; ~ **eyes** qurbağa gözlər; **2.** qurbağa ilə bol olan; ~ **pond** qurbağa çox olan süni göl

from [frɔm] *prep* **1.** *Məkan mənasında aşağıdakıları bildirir:* **1)** *hərəkətin çıxış nöqtəsini:* **-dan, -dən**; **to go away ~ home** evdən getmək / çıxıb getmək; **to come ~ school** məktəbdən evə gəlmək; **to take a handkerchief ~ *one's* pocket** dəsmalı / yaylığı cibindən götürmək; **2.** *Zaman mənasında aşağıdakıları bildirir:* **1)** *prosesin ilk / başlanğıc anını: Bu halda* **from** *Azərbaycan dilində çıxışlıq hal şəkilçilərinə uyğun gəlir;* **-dan, -dən**; **five years ~ now** beş ildən sonra; **~ the very first** ələ lap başlanğıcdan; **2)** *mənbəyi və ya yeri:* **-dan, -dən**; **a present ~ his father** onun atasından hədiyyə; *He is from Minsk O, Minskdəndir;* **to buy / to borrow *smth.* ~ *smb.*** bir kəsdən bir şey almaq (*borcu*); *He borrowed a book from his friend O, yoldaşından kitab borc aldı;* **3)** *hansı dildən edilən tərcüməni:* **-dan, -dən**; **to translate ~ one language into another** bir dildən başqa dilə tərcümə etmək; **to translate ~ English into Azerbaijani Turkish** ingilis dilindən Azərbaycan dilinə tərcümə etmək; **3.** *Səbəb, arzu bildirir;* **-dan, -dən**; **to be weak / to die ~ an illness / hunger** xəstəlikdən / aclıqdan zəifləmək / ölmək; **to suffer ~ the heat** istidən əzab çəkmək; **3.** *Səbəb bildirir. Bu halda* **from** *Azərbaycan dilində yönlük və ya çıxışlıq hal şəkilçilərinə uyğun gəlir;* **-a, -ə; -dan, -dən**; **to judge ~ *smb.*'s conduct** hərəkətinə görə mühakimə etmək; **to know ~ experience** təcrübədən bilmək; **4.** *Bir kəsin / şeyin azad / xilas edilməsini bildirir. Bu halda* **from** *Azərbaycan dilində çıxışlıq hal şəkilçilərinə uyğun gəlir;* **-dan, -dən**; *He was released from prison Onu həbsxanadan azad etdilər;* **exemption ~ taxation** vergilərdən azad etmə; **to free ~ an obligation** öhdəlikdən azad etmək; *He was exempted from military service Onu hərbi xidmətdən azad etdilər;* **5.** *Əşyadan / Hadisədən məhrum edilməni bildirir: They were cut off from civilization Onlar cəmiyyətdən ayrılmışdılar / əlaqələri kəsilmişdi;* **6.** *Vidalaşmanı, ayrılmanı bildirir;* **-dan, -dən**; *The girl parted from him Qız ondan ayrıldı;* **7.** *Tutuşdurmanı, müqayisə etməni, qarşılaşdırmanı bildirir;* **-dan, -dən**; **to distinguish good ~ bad** yaxşını pisdən ayırmaq; **to differ / to be different / to be distinct ~ others** başqalarından fərqlənmək / ayrılmaq / seçilmək; **8.** *Bir şeyin hansı materialdan düzəldiyini bildirir;* **-dan, -dən**; *Wine is made from grapes Şərab üzümdən düzəldilir;* **9.** *Birləşmələrdə işlədilir;* **-dan, -dən**; **~ above** yuxarıdan; *The light falls from above İşıq yuxarıdan düşür;* **~ across** ...dalından, ...arxasından, ...o tayından, ...o tərəfindən; **~ across the sea** dənizin o tayından; **~ behind** arxasından; *He appeared from behind the house O, evin arxasından çıxdı / peyda oldu;* **~ below** aşağıdan; *I heard a voice from below Mən aşağıdan səs eşitdim;* **~ between** arasından; **~ inside** içəridən; *The door was locked from inside Qapı içəridən bağlanmışdı;* **~ off** -dan, -dən; *Take it from off my heart Bu yükü mənim ürəyimdən / qəlbimdən çıxart / çıxardın;* **~ out of depths** dərinlikdən; **~ outside** bayırdan; *He entered from outside O bayırdan içəri girdi;* **~ round** tindən; *He appeared from round the corner of the street O, küçənin tinindən çıxdı / peyda oldu;* **10.** *Başlanğıc və son nöqtəni və ya vaxtı göstərir;* **-dan, -dən ...qədər**; **~ London to Paris** Londondan Parisə qədər; **~ morning to night** səhərdən axşama qədər; **11.** *Aşağı və yuxarı həddi göstərir;* **-dan, -dən ...qədər**; *This bird lays from four to six eggs Bu quş dörddən altıya qədər yumurta qoyur;* **12.** *Zərflik ifadələrində uzanmış və ya təkrar olunan prosesi bildirir;* **-dan, -dən**; **~ day to day** gündən-günə; **~ hand to hand** əldən-ələ; **~ mouth to mouth** ağızdan-ağıza; **~ side to side** bir tərəfdən o biri tərəfə

front[1] [frʌnt] *n* **1.** qabaq, ön, üz tərəf; *Look to your front Qabağına / Qabağınıza bax / baxın;* **2.** ön plan; **to come to the ~** ön plana çıxmaq; irəli gəlmək; diqqəti özünə cəlb etdirmək; özünə qarşı maraq oyandırmaq; mühüm vəzifə tutmaq; gözə çarpmaq; **3.** fasad (*binanın ön tərəfi*); **the fine ~ of a house** evin gözəl fasadı; **4.** cəbhə, birlik, təşkilat, ittifaq, həmrəylik; **the people's / popular ~** xalq cəbhəsi; **united ~** vahid cəbhə; **5.** sahil boyunda olan zona; sahil, dəniz kənarı; dəniz sahilindəki bulvar;

◊ **to change ~** mövqeyi / münasibəti dəyişmək; **to show a bold ~** cəsarət göstərmək, ruhdan düşməmək

front[2] [frʌnt] *adj* **1.** qabaq; **~ tooth** qabaq / kəsici diş; **~ elevation** qabaq fasad; **~ seats** qabaq yerlər; qabaq sırada olan yerlər; **2.** *fon.* ön; **~ vowels** ön saitlər

front[3] [frʌnt] *v* **1.** ...a / yə baxmaq, ...ya / yə yönəldilmiş olmaq; *The house fronts the square Ev meydana baxır;* **2.** bir şeyin qarşısında olmaq / yerləşmək; **a lawn ~ing the house** evin qarşısında olan çəmənlik

frontier[1] [ˊfrʌntjə'] *n* **1.** sərhəd; **distant / long ~** uzaq / uzun sərhəd; **Italy's French ~** İtaliyanın Fransa ilə sərhədi; **to defend *one's* ~s** öz sərhədlərini müdafiə etmək / qorumaq; **2.** sərhəd boyu zona

frontier[2] [ˊfrʌntjə'] *adj* sərhəd; **a ~ town** sərhəd şəhəri; **a ~ incident** sərhəd münaqişəsi / toqquşması

frontier(s)man [frʌnˊtıə(z)mən] *n* (*pl* **-men** [mən]) **1.** sərhəd boyu zonanın sakini; **2.** *amer. tar.* təzə yerə köçürülmüşlər, mühacirlər, kolonistlər, koloniyada yaşayanlar (*Qərbdə məskən salanlar haq.*)

front page[1] [ˊfrʌntˊpeıdʒ] *n* **1.** titul vərəqi, titul; **2.** birinci səhifə (*qəzetdə*)

front page² [ˈfrʌntˈpeɪdʒ] *adj* birinci səhifədə dərc olunan (*qəzetdə*); ~ **news** fövqəladə sensasiyaya səbəb olan xəbərlər

front page³ [ˈfrʌntˈpeɪdʒ] *v* **1.** birinci səhifədə dərc etmək (*qəzetdə*); **2.** birinci səhifədə çıxmaq (*qəzetdə*)

front pager [ˈfrʌnt,peɪdʒəʳ] *n amer. d.d.* fövqəladə sensasiyaya səbəb olan xəbər; mühüm xəbər

front rank [ˈfrʌntˈræŋk] *adj* **1.** qabaqcıl, mütərəqqi; **2.** ən / lap yaxşı, əla

front runner [ˈfrʌnt,rʌnəʳ] *n* **1.** lider (*qaçışda, cıdırda*); **2.** ehtimal edilən namizəd (*hər hansı vəzifəyə*); ~ **for top nomination** seçkilərdə prezident vəzifəsinə namizəd

frost¹ [frɔst] *n* **1.** şaxta, don, ayaz; **five degrees of** ~ beş dərəcə şaxta; **black** ~ qırovsuz don / şaxta; **sharp / hard / biting** ~ bərk / kəskin şaxta; **ringing** ~ çox şiddətli soyuq, bərk şaxta; **2.** şaxtalar, soyuqlar; **early ~s** erkən düşən şaxtalar; **3.** qırov; **grass covered with** ~ qırovla örtülmüş ot

frost² [frɔst] *v* **1.** şaxta vurmaq (*bitkiləri*); **2.** soyuq / şaxta düşmək; **3.** qırovla örtülmək

frostbitten [ˈfrɔst,bɪtn] *adj* don / şaxta / ayaz vurmuş; ~ **trees** don / ayaz vurmuş ağaclar

frost-dew [ˈfrɔstdju:] *n* qırov

frosted [ˈfrɔstɪd] *adj* **1.** qırovla örtülmüş; ~ **ground** qırovla örtülmüş torpaq; **2.** tutqunlaşdırılmış, tutqun (*şüşə haq.*); ~ **glass** tutqunlaşdırılmış / kələ-kötür / nahamar şüşə

frost-hardy [ˈfrɔst,ha:dɪ] *adj* şaxtadan qorxmayan, şaxtayadavamlı (*bitki haq.*)

frost-mist [ˈfrɔstmɪst] *n* qırov

frostproof [ˈfrɔstpru:f] *adj* şaxtadan qorxmayan, şaxtayadavamlı

frosty [ˈfrɔstɪ] *adj* **1.** şaxtalı; ~ **night** şaxtalı gecə; ~ **sky** şaxtalı səma; **2.** qırovla örtülmüş; ~ **grass / ground** qırovla örtülmüş ot / torpaq; **3.** soyuq, laqeyd; ~ **nature** soyuq təbiət / xasiyyət; ~ **greeting** soyuq / laqeyd salamlama

froth¹ [frɔθ] *n* **1.** köpük; **beer covered with** ~ köpüklənən pivə; **2.** cəfəngiyyat, boş / mənasız söz, yalan; boşboğazlıq, boş danışıq / söhbət; *This talk is all froth Bu söhbət cəfəngiyyatdır / boşboğazlıqdır*

froth² [frɔθ] *v* **1.** köpüklənmək, qaynayıb köpürmək; köpük ilə örtülmək; **2.** boşboğazlıq / gəvəzəlik / lağlağılıq etmək

froth-blower [ˈfrɔθ,blouəʳ] *n* həmişə pivəxanaya gələn

frothy [ˈfrɔθɪ] *adj* **1.** köpüklü; ~ **beer** köpüklü pivə; **2.** boş, yüngül, yüngülçəkili; **3.** *məc.* boşboğaz, gəvəzə, naqqal; ~ **speaker** gəvəzə / boşboğaz / naqqal natiq

frown¹ [fraun] *n* **1.** çatılmış qaşlar; **a ~ on *smb.*'s brow** qaşqabaqlı alın; **2.** qaşqabaqlı, üzügülməz, narazı sifət / üz; **to be met / greeted with a** ~ soyuq qarşılanmaq

frown² [fraun] *v* **1.** qaşqabağını tökmək, sımsığını sallamaq; qaşlarını çatmaq; **2.** pis baxmaq, mənfi münasibət bəsləmək; **to ~ upon an evil habit** pis adətlərə mənfi münasibət bəsləmək / göstərmək; **to ~ at *smb.*** bir kəsə pis baxmaq

frowner [ˈfraunəʳ] *n* qəmgin / qaşqabaqlı adam

frowning [ˈfraunɪŋ] *adj* **1.** qaşqabaqlı; sərt, acıqlı; ~ **face** acıqlı / qaşqabaqlı üz; **2.** zəhmli, qorxulu, təhlükəli; vahiməli; ~ **cliff** təhlükəli sıldırım qaya

frowningly [ˈfraunɪŋlɪ] *adv* qaşqabaqla, qaşqabaqlı, tutqun; çox sərt / şiddətli, acıqlı, çox ciddi

frowny [ˈfraunɪ] *adj* qaşqabaqlı, qaraqabaq, üzügülməz, tutqun, sərt

frowst¹ [fraust] *n d.d.* bürkü, isti, boğanaq, ağır hava (*otaqda*)

frowst² [fraust] *v* boş-bikar gəzmək, veyllənmək, avara gəzmək

frowsty [ˈfraustɪ] *adj d.d.* üfunətli, ağır, bürkülü (*hava haq.*)

frowzy [ˈfrauzɪ] *adj* **1.** üfunətli, ağır (*hava*); boğanaqlı, bürkülü, bürkü; qoxumuş, üfunətli; ~ **room** havası dəyişilməmiş / boğanaq otaq; **2.** çirkli, pinti, səliqəsiz; daranmamış, pırpız; **3.** qıpqırmızı, tünd qırmızı (*üzün rəngi haq.*); **4.** həmahəng olmayan, düz / uyğun gəlməyən

frozen¹ [ˈfrouzn] *adj* **1.** donmuş, donub qalmış; ~ **feet** donmuş ayaqlar; ~ **to death** soyuqdan məhv olmuş; **2.** dondurulmuş; ~ **meat** dondurulmuş ət

frugal [ˈfru:gl] *adj* **1.** qənaətcil, qənaətkar, ehtiyatlı, qənaətçi; qənaətli; ~ **housekeeper** qənaətcil evdar qadın; **to be ~ of *one's* time and money** vaxta və pula qənaət etmək; **2.** kasıb, yoxsul, az, zəif, cüzi; ~ **dinner** kasıb / yoxsul nahar

frugally [ˈfru:gəlɪ] *adv* **1.** qənaətlə, qənaətkarlıqla; **2.** təvazökarlıqla, sadə, təvazökarlıqla

fruit¹ [fru:t] *n* **1.** meyvə, bar, bəhər; ~ **of the earth** adi bəhər / bar / meyvə; **to bear** ~ meyvə / bar vermək; **2.** *top.* meyvə; **green / ripe / mellow / fragrant** ~ kal / yetişmiş / şirəli / sulu / ətirli meyvə; **preserved / tinned** ~ konservləşdirilmiş meyvə; **3.** *pl* səmərə, nəticə; **the ~s of *one's* labour** öz əməyinin / zəhmətinin səmərəsi; **the ~s of learning** təhsilin səmərəsi

fruit² [fru:t] *adj* meyvə; ~ **salad** meyvə / meyvədən hazırlanmış salat; ~ **season** meyvə mövsümü

fruit³ [fru:t] *v* bar / meyvə gətirmək, bar vermək; *The apple trees have fruited well this year Alma ağacları bu ilə yaxşı bar gətirib*

fruitarian [fru:ˈteərɪən] *n* ancaq meyvələrlə qidalanan adam

fruit-bearing¹ [ˈfru:t,beərɪŋ] *n* meyvə / bar / məhsul vermə

fruit-bearing² [ˈfru:t,beərɪŋ] *adj* meyvə / bar / məhsul verən

fruit-cake [ˈfru:tkeɪk] *n* şəkərli və qozlu keks

fruiter [ˈfru:təʳ] *n* **1.** meyvə ağacı, **prolific** ~ çox məhsul verən / məhsuldar meyvə ağacı; **2.** meyvə daşıyan gəmi

fruiterer [ˈfru:tərəʳ] *n* meyvə alverçisi, meyvə mağazası satıcısı

fruit-farming [ˈfru:tˈfa:mɪŋ] *n* meyvəçilik

fruitful [ˈfru:tfl] *adj* **1.** münbit, məhsuldar, bərəkətli; meyvə / bar verən, bəhrəli; ~ **soil** məhsuldar / münbit torpaq; ~ **tree** meyvə / bar verən ağac; **2.** barlı, məhsullu, meyvəli, çox bar verən

fruitfully [ˈfru:tfəlɪ] *adv* səmərəli, səmərəli surətdə / tərzdə; *He used his time fruitfully O, vaxtını səmərəli keçirdi*

fruit-grower [ˈfru:t,grouəʳ] *n* bağçı, bağçılıq mütəxəssisi, meyvəçi, meyvə yetişdirən

fruit-growing [ˈfru:tˈgrouɪŋ] *n* bağçılıq, bağçılıq təsərrüfatı, bağçılıq elmi, meyvəçilik

fruitless [ˈfru:tlɪs] *adj* **1.** məhsul verməyən, barsız; ~ **tree** barsız / məhsul verməyən ağac; **2.** faydasız, xeyirsiz, səmərəsiz, nahaq, hədər, əbəs; müvəffəqiyyətsiz, boş, nəticəsiz; ~ **regrets** faydasız peşmançılıq; ~ **efforts** səmərəsiz / faydasız səylər; ~ **attempt** səmərəsiz təşəbbüs

fruitlessly [ˈfru:tlɪslɪ] *adv* səmərəsiz, faydasız, nəticəsiz; boş / əbəs / hədər / nahaq yerə

fruit-picker [ˈfru:t,pɪkəʳ] *n k.t.* meyvədərən (*alət*)

fruit-store [ˈfru:tstɔ:ʳ] *n* meyvə anbarı

fruit-sugar [ˈfru:t,ʃugəʳ] *n kim.* fruktoza (*meyvə şirəsi*), qlükoza (*üzüm şirəsi*)

fruit-tree [ˈfru:ttri:] *n* meyvə ağacı

fruity [ˈfru:tɪ] *adj* (**-ier, -iest**) meyvəli, meyvə dadı / tamı verən; **a ~ wine** meyvə dadı / tamı verən şərab; *The medicine had a fruity taste Dərman meyvə dadlıydı. Dərmanda meyvə dadı / tamı vardı*

frump¹ [frʌmp] *n* **1.** köhnə moda ilə və pis geyinmiş qadın; **2.** *d.d.* deyingən qarı, qoca arvad, xəbərçi; sözgəzdirən, dedi-qoduçu qadın / qız

frump² [frʌmp] *v* ələ salmaq, istehza / rişxənd etmək, lağa / masqaraya qoymaq; təhqir etmək, toxunmaq, alçaltmaq

frumpish [ˈfrʌmpɪʃ] *adj* **1.** köhnə moda ilə geyinmiş; köhnə modalı, modadan çıxmış, dəbdən düşmüş; *məc.* köhnə; pinti; ~ **dress** modadan çıxmış / köhnə modalı paltar; **2.** deyingən, davakar, dalaşqan, cəncəl; ağzını xeyrə açmayan, xeyirdanışmaz, həmişə pisliyə danışan

frustrate [frʌsˈtreɪt] *v* **1.** pozmaq, xarab etmək; dağıtmaq, müvəffəqiyyətsizliyə uğratmaq; riayət / əməl etməmək; **to ~ *smb.*'s efforts** bir kəsin təşəbbüsünü pozmaq; **to ~ plans** planları pozmaq; **2.** mənasız / səmərəsiz / nəticəsiz etmək; heçə / boşa çıxartmaq; **to ~ *smb.*'s hopes** bir kəsin ümidlərini boşa / heçə çıxartmaq

frustrated [frʌsˈtreɪtɪd] *adj* olmayan, baş tutmayan, pozulmuş, dağılmış, yox / məhv edilmiş, alt-üst edilmiş / olmuş, boşa çıxmış; ~ **hopes** boşa çıxmış ümidlər

frustration [frʌsˈtreiʃn] *n* **1.** pozma, pozulma; xarab etmə / edilmə / olma; **the ~ of** *smb.***'s plans** bir kəsin planlarının pozulması; **2.** puça / boşa çıxma, iflas etmə, iflasa uğrama; **the ~ of** *one***'s hopes** ümidlərin boşa çıxması; **the ~ of** *one***'s plans** planların iflasa uğraması

frustrative [ˈfrʌstrətiv] *adj* pozan, xarab edən, dağıdan; naümid edən, ümidini boşa çıxardan, məyus edən; həvəsdən salan, əlini soyudan

fry[1] [frai] *n* qızardılmış / qovrulmuş ət; qızartma, qovurma;
◊ **to ~ in** *one***'s own grease** əməlinə görə cəzasını çəkmək

fry[2] [frai] *v* **1.** qızartmaq, qovurmaq; **to ~ fish and chips** balıq və xırda kəsilmiş kartof qızartmaq; **2.** qızarmaq, qovrulmaq

fryer [ˈfraiəʳ] *n* **1.** *aşp.* qızartmaq üçün aparat; **2.** *pl* qızartmaq üçün balıq / cücə / çolpa və s.

frying-pan [ˈfraiiŋpæn] *n* qulplu tava;
◊ *Out of the frying-pan into the fire* ≡ *Yağışdan çıxıb, yağmura düşmək*

fuddle[1] [ˈfʌdl] *n d.d.* **1.** keflənmə, sərxoş / məst olma; sərxoşluq, məstlik; **2.** içki məclisi; içki düşkünlüyü, içkiyə aludəlik; *He is on the fuddle Onun başı kefə qızışıb*; **3.** spirtli içki

fuddle[2] [fʌdl] *v d.d.* **1.** sərxoşluq / əyyaşlıq etmək; keflənənə qədər içmək; **2.** **to ~ oneself** doyunca içmək; keflənmək, sərxoş olmaq; **3.** çaşdırmaq, aldatmaq, beynini zəhərləmək; məst / bihuş etmək

fuddle-cap [ˈfʌdlkæp] *n d.d.* = **fuddler**

fuddler [ˈfʌdləʳ] *n d.d.* içki düşkünü, əyyaş

fuel[1] [ˈfjuəl] *n* yanacaq, duru yanacaq (*neft, benzin və s.*); **liquid / solid ~** duru / bərk yanacaq; **~ consumption** yanacağın işlənməsi / sərf edilməsi;
◊ **to add fresh ~ to a quarrel** dalaşmanı / dalaşanları qızışdırmaq; **to add ~ to the flame** daha da qızışdırmaq, altına od qoymaq

fuel[2] [ˈfjuəl] *adj* yanacaq; **~ pump** yanacaq nasosu; **~ tank** yanacaq bakı

fuel[3] [fjuəl] *v* **1.** yanacaq tökmək; ehtiyat yanacaq götürmək; **2.** yanacaq doldurmaq, yanacaq ilə təmin etmək

fug[1] [fʌg] *n d.d.* bürkülü / isti / boğanaqlı / boğuq / kəsif / ağır hava

fug[2] [fʌg] *v d.d.* bürküdə oturmaq; **to ~ at home** dörd divar arasında oturmaq, oturaq həyat tərzi keçirmək

fuggy [ˈfʌgi] *adj d.d.* boğanaq, bürkülü, isti, havası təzələnməmiş, tüstü ilə doldurulmuş (*otaq haq.*)

fugitive[1] [ˈfju:dʒitiv] *n* **1.** qaçaq, qaçqın; **a ~ from justice** ədalət məhkəməsindən qaçan şəxs; **2.** qaçqın; sürgün / sürgün edilmiş adam; **a ~ from the invaded areas** düşmən tərəfindən işğal edilmiş ərazilərdən olan qaçqın

fugitive[2] [ˈfju:dʒitiv] *adj* **1.** qaçmış; **~ soldier** qaçmış əsgər; **~ debtor** qaçmış borclu; **2.** ötəri, ötüb gedən / keçən; keçən, keçici; **~ idea** ötəri fikir

fulfil [fulˈfil] *v* **1.** yerinə yetirmək, icra / ifa etmək, həyata keçirmək; **to ~ a promise** vədi yerinə yetirmək; **to ~** *one***'s duties / obligations** öz vəzifəsini / öhdəliklərini yerinə yetirmək; *Desires / Hopes have been fulfilled Arzular / Ümidlər həyata keçib*; **2.** qurtarmaq, bitirmək, tamamlamaq, başa çatdırmaq; **to ~** *one***'s work by certain date** müəyyən vaxta qədər işini qurtarmaq / başa çatdırmaq

fulfilment [fulˈfilmənt] *n* **1.** icra / əməl etmə, yerinə yetirmə; həyata keçirmə; **the ~ of a condition** şərtin yerinə yetirilməsi; **the ~ of** *one***'s desires** arzularının həyata keçməsi; **2.** qurtarma, tamamlama, başa çatdırma

full[1] [ful] *adj* **1.** dolu, ağzınacan dolu; **~ glass / bottle** dolu stəkan / butulka / şüşə; **~ audience house** ağzınacan dolu tamaşa zalı; **2.** doldurulmuş, dolmuş; **~ to the brim / to overflowing** ağzınacan dolu / dolmuş; qədərindən / həddindən artıq doldurulmuş, aşdırılıb-daşdırılmış; **3.** tam, qısaldılmamış, gödəldilməmiş, əskildilməmiş, azaldılmamış; **~ load** tam yük; **~ name** tam ad; ad və soyad; **4.** ətraflı, mükəmməl, müfəssəl, əsaslı, qəti; **~ details of a scheme / of a plan** planın müfəssəl şərhi / izahı; **a ~ account of** *smth.* bir şey haqqında müfəssəl / ətraflı hesabat; **5.** tam tərkibli; tam komplektləşdirilmiş; **~ orchestra** tam tərkibli orkestr; **~ jury** tam tərkibli məhkəmə iclasçıları; **6.** tam, bütöv, bölünməz, vahid; **~ hour** bütöv / fasiləsiz bir saat; **~ view** tam görünüş sahəsi; **7.** bol / çox olan, zəngin; **rivers ~ of fish** balığı bol olan çaylar; **a dictionary ~ of useful examples** faydalı misallarla zəngin lüğət; **8.** bol, zəngin; **~ meal** zəngin yemək (*qidalı, tez doyuran*); **very ~ harvest** bol məhsul; **9.** dolğun, kök, kopmuş, iri, cüssəli, canlı; yumru, yupyumru, dolu; **rather ~ in the face** girdəsifət, yumrusifət, sifətdən dolu; **10.** enli, geniş; **~ skirt** enli yubka; **12.** doyunca yemiş; **to eat till one is ~** doyunca / qarnı partlayınca yemək; **to enjoy** *smth.* **to the ~** bir şeydən doyunca ləzzət / zövq / həzz almaq;
◊ **~ powers** tam ixtiyar / səlahiyyət / vəkalət / hüquq; **~ brother / sister** doğma qardaş / bacı

full[2] [ful] *v* **1.** geniş biçmək / kəsmək (*paltarı*); büzmə tikmək; **to ~ a sleeve** qolu geniş tikmək (*paltarda*); **2.** *şair.* bütövlüyə çatmaq, bədirlənmək (*ay haq.*)

full age [ˈfulˈeidʒ] *n* həddi-buluğ; **to be of ~** həddi-buluğa çatmaq

full-back [ˈfulbæk] *n id.* müdafiəçi (*futbol və ya hokkey oyununda*)

full-blood [ˈfulblʌd] *adj* **1.** doğma (*qardaş, bacı haq.*); **2.** cins, əsil, xalis; safqanlı

full-blooded [ˈfulblʌdid] *adj* **1.** = **full-blood**; **2.** cüssəli, qüvvətli, sağlam, gümrah

full-bodied [ˈfulˈbɔdid] *adj* **1.** dolğun, kök, kopmuş; kökülüyə meylli; **2.** tünd (*şərab haq.*)

full-breasted [ˈfulˈbrestid] *adj* iridöşlü, dolğundöşlü, dikdöşlü, yekədöşlü

full-eyed [ˈfulˈaid] *adj* **1.** irigözlü, yekəgözlü; **2.** yaxşı görünən

full-faced [ˈfulˈfeist] *adj* girdəsifət, yumrusifət, fətirsifət

full-grown [ˈfulˈgroun] *adj* **1.** boyunmuş, yetişmiş, inkişaf etmiş; **2.** böyük, yaşlı, böyümüş; yaşa dolmuş; yekə

full pay [ˈfulˈpei] *n* tam maaş; **to be on ~** tam maaşa işləmək

full-stop [ˈfulˈstɔp] *n* nöqtə

full-term [ˈfulˈtə:m] *adj*: **~ child** vaxtında doğulan uşaq

full-time [ˈfulˈtaim] *n* **1.** tam iş günü; **2.** *id.* tam oyun vaxtı

full-timer [ˈfulˈtaiməʳ] *n* **1.** bütün dərslərə gələn şagird; **2.** bütün iş həftəsi işləyən fəhlə

full-trailer [ˈfulˌtreiləʳ] *n* bağlama, qoşma; bağlanma, qoşulma; qoşulan araba (*avtomobilə*)

fully [ˈfuli] *adv* tamamilə, büsbütün; tam, lap, çox; qətiyyən, heç; mükəmməl surətdə; **~ persuaded** tamamilə inandırılmış; **~ justified** tamamilə təmizə çıxarılmış / bəraət qazandırılmış

fulsome [ˈfulsəm] *adj* **1.** qeyri-səmimi, səmimiyyətsiz, ikiüzlü; süni; şişirdilmiş, mübaliğə edilmiş, mübaliğəli; hədsiz, həddən artıq; **~ flattery** qeyri-səmimi yaltaqlıq, yaltaqcasına tərif; **2.** şəhvətli, ehtiraslı, həvəsli; şəhvətpərəst

fulsomely [ˈfulsəmli] *adv* qeyri-səmimi / mübaliğəli tərzdə, şişirdilmiş halda, süni surətdə

fulvous [ˈfʌlvəs] *adj* qırmızımtıl-sarı; qonur, sarımtıl

fumble[1] [ˈfʌmbl] *n* yöndəmsiz / ləng rəftar (*nə iləsə*)

fumble[2] [ˈfʌmbl] *v* **1.** əlləmək, əl ilə yoxlamaq, əl ilə yoxlayıb tapmaq; **to ~ in** *one***'s pocket** cibini eşələmək / əl ilə nəyi isə axtarmaq; **2.** kobudcasına / naqolay rəftar etmək / işlətmək

fume[1] [fju:m] *n* **1.** tüstü; **factory ~s** fabrik tüstüsü; **~s of incense** ətirli maddələr tüstüsü; **2.** *pl* buxar (*sudan alınmayan*); **~s of wine** çaxır buxarı

fume[2] [fju:m] *v* **1.** tüstü vermək, tüstüləmək, hisləmək, hisə vermək, hisdə qurutmaq; **2.** tüstüləmək, tüstü buraxmaq; buxarlanmaq, buğlanmaq, buğ olmaq

fumigate [ˈfju:migeit] *v* **1.** tüstü vermək, tüstüləmək; buxarla təmizləmək, dezinfeksiya etmək; **to ~ rose-bushes** qızılgül kollarına tüstü vermək; **2.** öldürmək, qırmaq, məhv etmək (*haşərat*)

fumigator [ˈfju:migeitəʳ] *n* **1.** tüstü vermək / tüstüləmək üçün aparat; **2.** dezinfektor (*dezinfeksiya mütəxəssisi*), fumiqasiya

edən (*bitkiləri zəhərli buğ və ya qaz vasitəsilə dezinfeksiya edən*)

fumy [ˈfju:mı] *adj* tüstülü, tüstü dolmuş; tüstü basmış; tüstü verən

fun[1] [fʌn] *n* **1.** şadlıq, şənlik, nəşə, əyləncə, oyuncaq; **figure of ~** istehza / masqara obyekti; **full of ~** çox məzəli / gülməli; *It would be such fun Bu nə şənlik olardı;* **to spoil the ~** şənliyə mane olmaq, zarafatı korlamaq / pozmaq; **to have ~** əylənmək, kef çəkmək; dilxoşluq etmək; vaxtı şən keçirmək; **2.** zarafat obyekti; şənlik / ləzzət mənbəyi; *He is a great fun O, olduqca məzəlidir;*
◊ **for / in ~** zarafatla, zarafatyana, zarafat üçün; **like ~** cəld, iti, ildırım kimi, çox sürətlə; **~ and games** şənlik, şadlıq, nəşə; əyləncələr

fun[2] [fʌn] *v* zarafat etmək, zarafatlaşmaq, əylənmək, dilxoşluq etmək; gic-gic zarafat / şitlik etmək

function[1] [ˈfʌŋkʃn] *n* **1.** funksiya, vəzifə; rol, əhəmiyyət, iş; *The function of education is to develop the mind Təhsilin vəzifəsi əqli qabiliyyəti inkişaf etdirməkdir;* **2.** fəaliyyət; orqanizmin fəaliyyəti; **~s of the nerves** əsəb sisteminin fəaliyyəti; **regular ~s of the body** orqanizmin normal fəaliyyəti; **3.** təntənəli mərasim; şadyanalıq, şənlik; **to speak at a ~** təntənəli mərasimdə çıxış etmək; **to attend a great state ~** böyük dövlət şənliyində iştirak etmək; **5.** *d.d.* qəbul, gecə; **quite a small ~** xudmani bir axşam qonaqlığı / əyləncə gecəsi; **to see *smb.* at a public / social ~** bir kəsi ictimai qəbulda görmək

function[2] [ˈfʌŋkʃn] *v* **1.** işləmək, iş görmək, hərəkət etmək, fəaliyyət göstərmək; *The telephone was not functioning Telefon işləmirdi;* **2.** vəzifəni yerinə yetirmək; *The new official started functioning Yeni məmur vəzifəsini yerinə yetirməyə başladı*

functional [ˈfʌŋkʃənl] *adj* **1.** funksional; **~ architecture** funksional memarlıq; **~ disease** funksional xəstəlik; **~ heart-trouble** funksional ürək xəstəliyi; **2.** rəsmi; işgüzar

functionary [ˈfʌŋkʃnərı] *n* vəzifəli şəxs, məmur, hökumət qulluqçusu

fund[1] [fʌnd] *n* **1.** ehtiyat, *hərb.* ehtiyat hissəsi, fond (*pul vəsaiti*); **a ~ for the victims of the flood** daşqının qurbanlarına yardım fondu; **guarantee ~** təminat fondu; **2.** fond (*pul vəsaiti*), kapital; **the ~(s) of a bank** bankın fondu / kapitalı; **private ~(s)** şəxsi kapital / fond; **3.** *pl* fondlar, pul vəsaitləri; **to invest ~s** kapital qoymaq; **to be in ~s** yanında pulu olmaq; **to be out of ~s** (yanında) pulu olmamaq

fund[2] [fʌnd] *v* **1.** qiymətli kağızlara kapital qoymaq; **2.** pul buraxmaq, pulla / vəsaitlə təmin etmək; **3.** ehtiyat üçün yığmaq

fundamental[1] [ˌfʌndəˈmentl] *n* **1.** *pl* əsas qayda / qanun; prinsip; **2.** əsaslar; **the ~s of physics** fizikanın əsasları; **to agree upon ~s** əsas məsələlərdə razılaşmaq

fundamental[2] [ˌfʌndəˈmentl] *adj* **1.** əsas, əsaslı, köklü, başlıca, əhəmiyyətli, çox mühüm, zəruri, vacib; **~ reason / cause** əsas səbəb; **~ difference** əsas fərq

fund-holder [ˈfʌndˌhouldəʳ] *n* faizli dövlət kağızlarının sahibi

funeral[1] [ˈfju:nərəl] *n* dəfn; dəfn mərasimi; **quiet ~** sadə dəfn mərasimi; **to attend (at) a ~** dəfndə / dəfn mərasimində iştirak etmək; **to join the ~** dəfn mərasiminə qoşulmaq
◊ *It's not my funeral amer. Bu mənim işim deyil, Bu mənə aid deyil*

funeral[2] [ˈfju:nərəl] *adj* dəfn; matəm; **~ speech** dəfn mərasimində söylənilən nitq; **~ pyre / pile** dəfn tonqalı; **~ urn** dəfn urnası (*yandırılmış meyitin külünü saxlamaq üçün vazaşəkilli qab*); **~ escort** *hərb.* son hərbi ehtiram göstərmək üçün hərbi dəstə

funereal [ˈfju:nıərıəl] *adj* **1.** matəm; **~ garments** matəm paltarı; **2.** dəfn; qəmgin, tutqun, kədərli, dərdli; **~ expression of face** üzün kədərli / dərdli ifadəsi

funicular [fjuˈnıkjuləʳ] *n* funikulyor (*kanatla işləyən dağ dəmir yolu*)

funk[1] [fʌŋk] *n d.d.* **1.** qorxu, vahimə, hürkü, diksinmə, dəhşət; **blue ~** çaxnaşma, vəlvələ, təlaş, qarışıqlıq, çaşıb qalma; **to be in ~** qorxmaq, çəkinmək, hürkmək, qorxuya düşmək; **2.** qüssə, xiffət, məyusluq, qəm, kədər, hüzn; **3.** qorxaq, ağciyər (*adam*)

funk[2] [fʌŋk] *v d.d.* **1.** qorxmaq, çəkinmək; **to ~ pain / a scolding** ağrıdan / məzəmmətdən qorxmaq; **2.** qorxaqlıq göstərmək, çəkinmək; **3.** bir şeydən boyun qaçırmaq; qurtarmaq, xilas olmaq, yaxa qurtarmaq, canını qurtarmaq; başını / yaxasını çəkmək; **to ~ a difficulty / hard words** çətinlikdən / sərt sözlərdən yaxa qurtarmaq

funky [ˈfʌŋkı] *adj d.d.* **1.** bərk qorxudulmuş, hürküdülmüş, çaxnaşmaya / təlaşa / vəlvələyə düşmüş; **2.** qorxaq, ağciyər

funny [ˈfʌnı] *adj* **1.** gülməli, məzəli, əyləncəli, qəribə, maraqlı, əyləndirici; **a ~ story** gülməli lətifə, qaravəlli, gülməli hadisə; *It's not funny at all Bu heç də gülməli deyil;* **2.** qəribə, təəccüblü, qeyri-adi, anlaşılmaz; **~ temper / way to behave** qəribə xarakter / davranış; **~ thing** anlaşılmaz / qəribə şey; **3.** *d.d.* şübhəli, çirkli; **~ business** çirkli iş, aldatma, yalan, hiylə, kələk, fırıldaq, dələduzluq; *There is something funny about it Burada nəsə bir fırıldaq var*

funny house [ˈfʌnıˈhaus] *n amer. d.d.* **1.** dəlixana; **2.** narkomanlar üçün xəstəxana

funny-man [ˈfʌnımən] *n* **1.** hazırcavab / məzəli adam, məzəli danışan adam, zarafatçı, masqaraçı; **2.** yumorist, yumoristik əsərlər yazan yazıçı, məzhəkəçi, komik

fur[1] [fə:ʳ] *n* **1.** xəz, xəz paltar / palto; **sleek / smooth ~** sığallı xəz; **costly / valuable ~** baha qiymətli / bahalı xəz; **2.** *pl* xəz malları, xəzlik dəri; xəz paltar / palto; **beaver / sable / silver-fox ~** qunduz / samur / qara-qonur tülkü xəzi; **a cargo of ~s** xəz mallarından ibarət yük; **to trade / to deal in ~s** xəz malları alveri etmək; **3.** *tib.* ərp, irinlik, ləkə (*dildə*); **4.** ərp (*qazanda və s.*); **5.** tük (*meyvənin və s. üstündə*)

fur[2] [fə:ʳ] *adj* xəz, xəzdən tikilmiş; **~ collar** xəz yaxalıq; **~ coat** xəz kürk; **~ lining** xəz astar

fur[3] [fə:ʳ] *v* **1.** xəzlə bəzəmək, xəz astar vurmaq; **2.** ərp bağlamaq; **3.** ərpi təmizləmək (*qazandan və s.*)

furfur [ˈfə:fəʳ] *n* (*pl* **-es** [-rı:z]) kəpək (*başda*)

furious [ˈfjuərıəs] *adj* **1.** qəzəbli, qeyzli, azğın, quduz, hirslənmiş, özündən çıxmış; **~ animal** quduz / azğın heyvan; **to be ~** qəzəbli / qeyzli olmaq; **2.** şiddətli, azğın, bərk; **~ stream** şiddətli sel / axın; **~ wind** şiddətli külək

furiously [ˈfjuərıəslı] *adv* qəzəblə, hirslə, qeyzlə, acıqlı, qeyzli, qəzəbli; hiddətlə; dəli kimi, quduzcasına, azğıncasına

furiousness [ˈfjuərıəsnıs] *n* qəzəb, acıq, qeyz; hiddət; hirs, özündən çıxma, azğınlıq

furnace[1] [ˈfə:nıs] *n* **1.** peç, ocaq, soba (*texniki*), vaqranka (*zavodlarda çuqun əritmək üçün peç*); **high ~** yaxta peçi; **2.** sınaq, imtahan; ağır sınaq; **tried in the ~** ağır sınaqdan keçmiş

furnace[2] [ˈfə:nıs] *v* **1.** peçdə yandırmaq, bişirmək; **2.** peçlərlə təchiz etmək

furnish[1] [ˈfə:nıʃ] *n d.d.* bəzəmə, bəzək vurma; bəzək, zinət, bəzək-düzək, yaraşıq, naxış

furnish[2] [ˈfə:nıʃ] *v* **1.** təchiz etmək, vermək; çatdırmaq, aparmaq; **to ~ a library with books** kitabxananı kitablarla təchiz etmək / komplektləşdirmək; **to ~ *smb.* with information** bir kəsə xəbər / məlumat çatdırmaq; **2.** *hərb.* **to ~ close support** bilavasitə kömək etmək; **to ~ resistance** müqavimət göstərmək; **3.** düzəltmək, otağı səliqəyə salmaq, avadanlıq qoymaq, mebel düzmək; **to ~ a house / room tastefully / well / badly / poorly** evə / otağa zövqlə / yaxşı / pis / ucuz mebel düzmək

furnished [ˈfə:nıʃt] *adj* mebel düzülmüş; **~ rooms** mebel düzülmüş otaqlar;
◊ **a well ~ mind** hərtərəfli təhsil almış adam

furnisher [ˈfə:nıʃəʳ] *n* tədarükçü (*mebel*)

furniture [ˈfə:nıtʃəʳ] *n* mebel, avadanlıq; **cheap / costly / old-fashioned / polished ~** ucuz / bahalı / köhnə modalı / pardaxlanmış mebel; **mahogany ~** qırmızı ağacdan hazırlanmış mebel

furred [fə:d] *adj* **1.** bəzədilmiş, altından tikilmiş xəz; **2.** xəzli (*heyvan haq.*); **3.** xəz geyən; xəzli palto geyən; **4.** ərp bağlamış; **~ tongue** ərp bağlamış dil

furrier [ˈfʌrıəʳ] *n* xəzçi, xəz alverçisi

furry [ˈfɜ:ri] *adj* **1.** xəzdən tikilmiş; *xəz astarlı, altından xəz tikilmiş*; **2.** xəzlə örtülmüş; xovlu, yumşaq, tüklü; **~ animal** tüklü heyvan; **3.** ərp bağlamış, ərplə örtülmüş

fur-seal [ˈfɜ:si:l] *n zool.* dəniz pişiyi

further[1] [ˈfɜ:ðəʳ] *adj* **far** *sifətinin müqayisə dərəcəsi*; **1.** daha uzaq; **the ~ end of the village** kəndin daha uzaq qurtaracağı; **2.** gələcək, sonrakı, sonra gələn / olan; **~ improvement** sonrakı təkmilləşmə; **3.** əlavə; **to obtain ~ information** əlavə məlumat almaq / əldə etmək

further[2] [ˈfɜ:ðəʳ] *adv* **far** *zərfinin müqayisə dərəcəsi*; **1.** artıq, daha; *Unsafe to proceed further Artıq irəliləmək təhlükəlidir*; **to inquire ~** sorğu-sualları davam etdirmək; **2.** bundan başqa, bir də; sonra; *Let me further tell you İcazə ver / verin əlavə edim*

further[3] [ˈfɜ:ðə] *v* kömək / yardım etmək; imkan yaratmaq; **to ~ plans** planları həyata keçirməyə kömək etmək; **to ~ hopes** ümidləri doğrultmağa imkan yaratmaq

furtherance [ˈfɜ:ðərns] *n* kömək, yardım, kömək / yardım etmə

furthermore [ˈfɜ:ðəˈmɔ:ʳ] *adv* bundan başqa, əlavə, buna əlavə olaraq; *Furthermore, I want to add… Bundan başqa mən əlavə etmək istəyirəm…*

furthest[1] [ˈfɜ:ðɪst] *adj* **far** *sifətinin üstünlük dərəcəsi* = **farthest**[1]

furthest[2] [ˈfɜ:ðɪst] *adv* **far** *zərfinin üstünlük dərəcəsi* = **farthest**[2]

furtive [ˈfɜ:tɪv] *adj* **1.** gizli, gizlin, üstüörtülü, görünməyən, seçilməyən, hiss edilməyən; nəzərə çarpmayan, on adi; **~ smile** azca sezilən təbəssüm; **to cast a ~ glance** oğrun-oğrun baxmaq; **2.** yavaş, səssiz, xəlvəti; **~ footsteps** yavaş addımlar

furtively [ˈfɜ:tɪvli] *adv* gizlin, oğrun-oğrun, xəlvəti, gizlincə, heç kəsə bildirmədən

furuncle [ˈfjuərʌŋkl] *n tib.* çiban

fury [ˈfjuəri] *n* qəzəb, acıq, qeyz, hiddət, hirs, azğınlıq; **the ~ of an attack** hücumun azğınlığı; **the ~ of the storm** boranın / tufanın azğınlığı

fuse[1] [fju:z] *n* **1.** ərimə, əridilmə; **2.** *el.* qoruyucu (*mexanizmlərdə*), "probka" (*həm də* **~ plug**)

fuse[2] [fju:z] *v* **1.** əritmək (*metalı*); **2.** ərimək (*metal haq.*); əridib bitişdirmək (*iki metal parçasını*); qaynaq etmək (*əritməklə*); *The two metals fused Bu iki metal əriyib bitişdi*; **3.** əritmək, həll etmək; ərimək, həll olmaq; **4.** *d.d.* sönmək, keçmək (*işıq haq.*)

fuselage [ˈfju:zɪla:ʒ] *n av.* füzelyaj (*təyyarənin gövdəsi*)

fusel-oil [ˈfju:zlˈɔɪl] *n* təmizlənmiş yağ

fusible [ˈfju:zəbl] *adj* tezəriyən; **~ alloy** tez əriyən ərinti (*xəlitə, qatışıq*); **~ agent** təs flüs, aşqar; **~ welding** əritməklə qaynaq etmə

fusile [ˈfju:saɪl] *adj* **1.** əriyən, əriyə / əridilə bilən; **2.** əridilmiş (*metal və s.*)

fusing [ˈfju:zɪŋ] *n* **1.** əritmə; ərimə; **2.** yandırma; yandırılmış meşə yeri; **3.** birləşmə, qovuşma

fuss[1] [fʌs] *n* **1.** əsəbi / həyəcanlı vəziyyət; **to get into a ~** həyəcanlanmaq, əsəbiləşmək; **in a state of ~** həyəcan / təşviş içində; **2.** təlaş, tələsmə, vurnuxma, çapalama, boş-boşuna əlləşmə, qarışıqlıq, çaxnaşma, hərc-mərclik, əl-ayağa düşmə, hay-küy, mərəkə, vəlvələ; **to make a ~ of *smth.*** bir şey haqqında hay-küy qaldırmaq; **to kick up a ~** hay-küy / mərəkə qaldırmaq

fuss[2] [fʌs] *v* **1.** boş / əhəmiyyətsiz şey üçün həyəcanlanmaq / təşvişə düşmək / əsəbiləşmək / narahat olmaq / vurnuxmaq / boş-boşuna əlləşmək / çalışmaq / tələsmək / çapalamaq; *She is always fussing O daim vurnuxur / boş-boşuna əlləşir / tələsir*; **2.** bir kəsin həddən artıq qayğısına qalmaq, bir kəsə bütün diqqətini vermək; *Don't fuss over the children so much Uşaqların üstündə bu qədər əsmə / əsməyin*; **3.** təngə gətirmək, zəhlə aparmaq, bezikdirmək, narahat etmək; incitmək, əziyyət vermək; *Don't fuss me Məni təngə gətirmə / gətirməyin*; **4.** *amer.* dalaşmaq, söyüşmək, küsüşmək

fussy [ˈfʌsi] *adj* **1.** daim vurnuxan / əlləşən / tələsən / təlaşda olan, qərarsız, əsəbi; **to be ~** vurnuxmaq, boş-boşuna əlləşmək / çalışmaq; **to be ~ over *one's* clothes / food** paltarına / yeməyinə həddən artıq diqqət yetirmək; **2.** həddindən artıq yüklənmiş (*detallarla, hissələrlə*), kobud, yöndəmsiz; **~ literary style** qəliz / təmtəraqlı ədəbi üslub

fusty [ˈfʌsti] *adj* **1.** üfunətli, pis, boğuq, kəsif, ağır (*hava haq.*); **a ~ room** üfunətli, boğuq havalı otaq; **2.** köhnə, köhnə modalı, modadan çıxmış, dəbdən düşmüş; **~ book** köhnə kitab

futile [ˈfju:taɪl] *adj* **1.** faydasız, xeyirsiz, səmərəsiz, nahaq, hədər, əbəs, boş, mənasız, xeyirsiz; **~ attempt** faydasız / səmərəsiz təşəbbüs; **~ undertaking** xeyirsiz / mənasız / əbəs fikir; **2.** əhəmiyyətsiz, cəfəng; dəyərsiz, səthi, yüngül; **~ play / book** dəyərsiz pyes / kitab; **~ person** boş adam

futility [fju:ˈtɪlɪtɪ] *n* **1.** faydasızlıq, səmərəsizlik, xeyirsizlik; **the ~ of his efforts** onun səylərinin səmərəsizliyi; **2.** mənasızlıq; qeyri-ciddilik; **the ~ of *smb.*'s life** bir kəsin həyatının mənasızlığı

future[1] [ˈfju:tʃəʳ] *n* gələcək; **for the ~** gələcək üçün; **in (the) ~** gələcəkdə; **to provide for the ~ of *one's* family** ailəsinin gələcəyini təmin etmək

future[2] [ˈfju:tʃəʳ] *adj* gələcək, gələn, gözlənilən, qarşıdakı, yaxındakı; **~ events** gələcək hadisələr; **~ wife** adaxlı / nişanlı qız; **~ generation** gələcək nəsil

futureless [ˈfju:tʃəlɪs] *adj* gələcəyi olmayan, perspektivsiz

futurelessness [ˈfju:tʃəlɪsnɪs] *n* gələcəyi olmama, perspektivsizlik

futurity [ˈfju:ˈtjuərɪtɪ] *n* **1.** gələcək; **2.** *pl* gələcək hadisələr; **3.** *din.* axirətlik, axirət

fuzz-wig [ˈfʌzwɪg] *n* burulmuş / buruq parik (*qıvrım / süni saç*)

fuzzy [ˈfʌzɪ] *adj* **1.** xovlu, yumşaq tüklü; **2.** narın tüklə örtülmüş; **~ peach** narın tüklə örtülmüş şaftalı / hulu; **3.** aydın / aşkar olmayan, qeyri-müəyyən; **4.** qıvrım, buruq (*saç haq.*)

fylfot [ˈfɪlfɔt] *n* svastika (*faşist nişanı*)

Gg

G g [dʒiː] *n* (*pl* **Gs**, **g's** [dʒiːz]) **1.** ingilis əlifbasının 7-ci hərfi; **2.** *mus.* sol (*diatonik qammanın beşinci notu*)

gab [gæb] *n d.d.* **1.** cəfəngiyyat, boşboğazlıq, boş danışıq / söhbət; *Stop your gab! Yum ağzını!*; **2.** naqqallıq, çərənçilik

gabble[1] [ˈgæbl] *n* **1.** mırıldama, donquldanma, burnunun altında danışma; **2.** qaqqıldama (*qaz haq.*)

gabble[2] [ˈgæbl] *v* **1.** mırıldamaq, donquldanmaq, burnunun altında danışmaq; **2.** qaqqıldamaq (*qaz haq.*)

gabby [ˈgæbı] *adj d.d.* danışqan, çoxdanışan, naqqal

gable [geıbl] *adj* qoşaçatılı, iki tərəfə maili (*dam haq.*); **a – roof** iki tərəfə maili dam

gaby [ˈgeıbı] *n* sadədil / sadəlövh / sarsaq adam

gad [gæd] *v* veyllənmək, avara-avara / boş-boş gəzmək

gad[2] [gæd] *inter. hə?, hə da!, Yox əşi!* (*təəccüb bildirən nida*)

gadder [ˈgædəʳ] *n* avara, sərsəri, səfil

gad-fly [ˈgædflaı] *n zool.* mozalan, ovod, gökövün

gadget [ˈgædʒıt] *n d.d.* qurğu, alət, ləvazimat; **a new – for opening tin cans** konserv qabını açmaq üçün yeni alət

gaff [gæf] *n* I *ovlanmış balığı sudan çıxarmaq üçün istifadə olunan qarmaq / çəngəl*; ◊ **to stand the –** *amer. d.d.* dözümlülük göstərmək; **to give** *smb.* **the –** bir kəslə sərt rəftar etmək

gaff [gæf] *n* II cəfəngiyyat, boş söz / şey; ◊ **to blow the –** sirri faş etmək; sui-qəsdin üstünü açmaq, sirr vermək / açmaq

gaffe [gæf] *n* səhv, səhv iş, diqqətsizlik, səhv addım

gag[1] [gæg] *n tib.* **1.** ağızgenişləndirən (*diş həkiminin ağzı açıq saxlamaq üçün istifadə etdiyi alət*); **2.** zarafat; **3.** yalan, uydurma

gaga [ˈgægaː, ˈgaːgaː] *adj sl.* sarsaq, səfeh, yelbeyin, qanmaz; **to go –** səfehləmək, axmaqlamaq, giclәmək

gage[1] [geıdʒ] *n* I **1.** girov; **in – of** *smth.* bir şey üçün girov; **to give on –** girov qoymaq / vermək; **2.** meydan oxuma; **to throw down a –** meydan oxumaq, meydana / duelə çağırmaq

gage [geıdʒ] *n* II = **gauge**

gage[2] [geıdʒ] *v* **1.** zamin olmaq, girov qoymaq; **2.** *d.d.* mərc etmək / gəlmək

gaggle [ˈgægl] *n* **1.** dəstə, qatar (*qaz, durna və s. haq.*); **2.** qaz qaqqıltısı; **3.** çərənçi qız / zənən / arvad yığnağı

gaiety [ˈgeıətı] *n* **1.** şadlıq, dilxoşluq, nəşə, şənlik; **2.** şuxluq, şux görünüş; **3.** *pl* şənlik mərasimi, şənlik, əyləncə

gain[1] [geın] *n* **1.** qazanc, mənfəət; **2.** *pl* gəlir; əməkhaqqı; uduş (*oyunda*); **3.** artma, artım, qalxma; **4.** asan qazanc, zəhmətsiz gəlir; **the love of –** tamahkarlıq, acgözlük, hərislik, mənfəətgüdmə

gain[2] [geın] *v* **1.** qazanmaq, əldə etmək; **to – *one's* living** dolanacaq əldə etmək / qazanmaq; **to – experience** təcrübə qazanmaq; **2.** faydalanmaq; **3.** udmaq, nail olmaq; **to – a prize** prizə / mükafata nail olmaq, priz qazanmaq; **to – ground** üstünlük əldə etmək, irəliləmək; **4.** irəli olmaq / getmək, qabağa qaçmaq (*saat haq.*); *The clock gains three minutes a day. Bu saat gündə üç dəqiqə qabağa qaçır*; **to – touch** rəqibə / düşmənə yaxınlaşmaq; **to – the rear of the enemy** düşmənin arxasına keçmək; **to – on** haqlamaq, çatmaq, yetişmək;
◊ **to – the upper hand** qələbə qazanmaq / əldə etmək; **to – an advantage over** *smb.* bir kəs üzərində üstünlük əldə etmək

gainsay [geınˈseı] *v* **1.** etiraz etmək, razılaşmamaq; **2.** inkar etmək

gait [geıt] *n* **1.** yeriş; **an awkward –** kobud yeriş; **slouching –** yöndəmsiz ağır yeriş; **2.** *pl* atın yorğa yerişi; allyur, yortma; **3.** *amer.* sürət; **to maintain an even –** sürəti sabit saxlamaq, sürəti eyni saxlamaq

gaiter [ˈgeıtəʳ] *n* qamaş / getr (*çəkmə boğazını əvəz edən qunc*); **a pair of –s** bir cüt qamaş

gala [ˈgaːlə, ˈgeılə] *n* təntənə, şənlik, sədyanalıq

galactic [gəˈlæktık] *adj astr.* qalaktika qalaktikaya məxsus; **extra – system** qalaktikadan kənarda olan ulduzlar sistemi

galaxy [ˈgæləksı] *n astr.* **1.** qalaktika, ağ yol, süd yolu, kəhkəşan; **2.** *məc.* pleyada; **a – of talents** istedadlar pleyadası

gale [geıl] *n* fırtına, tufan, boran, 7–10 bal gücündə külək; **stiff / hard –** güclü külək / tufan; **strong –** güclü fırtına; **a – of laughter** qəhqəhə səsi; **– warning** *dən.* fırtına xəbərdarlığı

gall[1] [gɔːl] *n* I **1.** öd; **–-bladder** öd kisəsi; **–-stone** öd daşı; **2.** ətiacılıq, qanıacılıq, tündlük; **to dip *one's* pen in –** *məc.* zəhərləmək, sancmaq, acılamaq; **to vent *one's* – on** *smb.* acığını kiminsə üstünə tökmək; **3.** həyasızlıq, sırtıqlıq, abırsızlıq; **to have the – to do** *smth.* bir şeyi etmək üçün həyasız olmaq

gall [gɔːl] *n* II sıyrıntı, yağır (*atlarda*)

gall[2] [gɔːl] *v* **1.** sıyırmaq, yağır etmək (*dərini*); **2.** qəlbinə toxunmaq

gallant [ˈgælənt] *adj* **1.** cəsur, fədakar, qəhrəman; **a – soldier** cəsur əsgər; **2.** gözəl, qəşəng; **3.** nəcib, diqqətli; **4.** məhəbbət; **a – adventure** eşq / məhəbbət macərası

gallantry [ˈgæləntrı] *n* **1.** cəsurluq, qəhrəmanlıq, fədakarlıq; **2.** lütfkarlıq; **3.** eşqbazlıq

gallery [ˈgælərı] *n* **1.** qalereya (*koridor, şüşəbənd, eyvan*); **2.** incəsənət qalereyası, sərgi salonu; **picture –** şəkil qalereyası, şəkil sərgisi salonu; **to play to the –** ucuz şöhrət axtarmaq

galley-proof [ˈgælıpruːf] *n* qranka

galley-slave [ˈgælısleıv] *n* **1.** qul və ya məhkum olunmuş canı; **2.** ağır işlə məşğul olan şəxs

Gallic [ˈgælık] *adj* qall, fransız

gallivant [ˌgælıˈvænt] *v* **1.** veyllənmək, avara-avara gəzmək; **2.** eşqbazlıq etmək, mazaqlaşmaq, hənəkləşmək, dilxoşluq etmək; qır vermək, naz etmək, əzilib-büzülmək (*qadın haq.*)

gallon [ˈgælən] *n* qallon (*İngiltərədə və ABŞ-da duru və axıcı şeylər üçün 4,5 litrə bərabər ölçü vahidi*)

gallop[1] [ˈgæləp] *n* dördayaq / dördnala çapma (*at haq.*); **at full –** var gücü ilə çaparaq; **at the snail's –** tısbağa addımı ilə / ağır addımla yerimə

gallop[2] [ˈgæləp] *v* **1.** dördnala çapmaq, dördnala sürmək (*atı*); **to – a horse to death** atı çaparaq bağrını çatlatmaq; **2.** sürətlə irəliləmək; **3.** sürətlə / cəld iş görmək / oxumaq / danışmaq; **to – through *one's* work** işini tez qurtarmaq

galloper [ˈgæləpəʳ] *n* **1.** çapar at; **2.** sürətlə irəliləyən adam; **3.** çapar, qasid

gallows[1] [ˈgælouz] *n pl* **1.** dar ağacı; **2.** edam, ölüm cəzası; **to come to the –** edam olunmaq; **to send** *smb.* **to the –** bir kəsi edam olunmaqla ölümə məhkum etmək; **to ripe for the –** edama layiq olmaq;
◊ **to cheat the –** öz əcəli ilə ölmək (*cani haq.*)

gallows[2] [ˈgælouz] *adj* edama layiq, cinayətkar; əxlaqsız; **– look / air** cani sifəti, cani görünüşü / görkəmi

gallows-bird [ˈgælouzbəːd] *n d.d.* yaramaz, əclaf, dar ağacından asılmağa layiq adam

gall-pipe [ˈgɔːlpaıp] *n* öd yolu, öd kanalı

galore [gəˈlɔːʳ] *n* bolluq, çoxluq

galosh [gəˈlɔʃ] *n* qaloş; **a pair of –es** bir cüt qaloş

galumph [gəˈlʌmf] *v* **1.** sevincdən atılıb düşmək; hoppanmaq; **2.** təkəbbürlə addımlamaq

galvanic [gælˈvænık] *adj fiz.* **1.** qalvanik; **2.** spazmatik, süni; **– smile** süni təbəssüm

galvanizm [ˈgælvənızəm] *n fiz.* qalvanizm

galvanize [ˈgælvənaız] *v* **1.** qalvanizasiya etmək; sinkləmək, üzünə sink çəkmək; **2.** oyatmaq, həyəcanlandırmaq; **to –** *smb.* **into action** bir kəsi hərəkətə gətirmək

gambit [ˈgæmbıt] *n şahm.* **1.** qambit (*şahmat*); **2.** *məc.* gələcəkdə üstünlük qazanmaq məqsədilə edilən güzəşt

gamble[1] [ˈgæmbl] *n* **1.** qumar (*oyun*); **2.** xətərli iş

gamble[2] [ˈgæmbl] *v* **1.** qumar oynamaq; **to – away** qumarda uduzmaq; **2.** möhtəkirlik etmək; **to – in the Stock Exchange** hərrac bazarında möhtəkirlik etmək; **3.** **to – with** risk etmək, təhlükəli işə girişmək

gambler [ˈgæmbləʳ] *n* **1.** qumarbaz, qumarbaz oyunçu; **2.** fırıldaqçı

gamboge [gæmˈbuːʒ] *n* qummiqut (*rəssamların işlətdikləri tünd sarı rəngli maddə*)

gambol [ˈgæmbəl] *n* **1.** atılıb-düşmə, tullanma, sıçrayış (*quzu, uşaq və s. haq.*); **2.** şənlənmə, şənlik

game[1] [geɪm] *n* I **1.** oyun; **to play the ~** qayda ilə oynamaq; **2.** *məc.* alicənablıqla hərəkət etmək; **to play a good / poor ~** yaxşı / pis oyunçu olmaq; **to be off** *one's* **~** yaxşı formada olmamaq, pis oynamaq; **to have the ~ in** *one's* **hands** oyunu ələ almaq; **3.** *id.* oyun, partiya; **a ~ of tennis** bir partiya tennis; **a ~ of chess** bir partiya şahmat; **4.**: **~s** *pl* yarış; idman oyunları; **5.** zarafat; **to have a ~ with** *smb.* bir kəsi ələ salmaq; **to make ~ of** sataşmaq, lağa / araya qoymaq; **to speak in ~** zarafatla demək

game [geɪm] *n* II **1.** quş, ov quşları; **fair ~** ovlanması yasaq edilməmiş ov quşları; *məc.* hücum obyekti; **big ~** böyük heyvanlar (*fil, pələng və şirlər*); **2.** *məc.* arzu olunan qənimət

game[2] [geɪm] *adj* **1.** cəsur, mübariz, qızğın, həris; **to die ~** qəhrəman kimi ölmək; **2.** həvəslə razı olan; **to be ~ for anything** hər şeyə hazır olmaq; **3.** şikəst edilmiş, eybəcər hala salınmış; iflic olmuş (*əl, qol və s.*)

game[3] [geɪm] *v* qumar oynamaq; **to ~ away** qumarda uduzmaq (*həm də yarışda*)

game-act [ˈgeɪmækt] *n* ov qaydaları və ov müddəti haqqında parlament aktı / qanunu

game-certificate [ˈgeɪmsə,tɪfɪkɪt] *n* = **game-licence**

gameful [ˈgeɪmful] *adj d.d.* **1.** şən, zarafatcıl; **2.** ov quşu ilə dolu

gamekeeper [ˈgeɪm,ki:pəʳ] *n* ov quşlarını və ov heyvanlarını qoruyan meşəbəyi

game-law(s) [ˈgeɪmlɔ:(z)] *n ov heyvanlarının mühafizəsi və onların ovlanması qaydaları haqqında qanunlar*

game-licence [ˈgeɪm,laɪsəns] *n ov heyvanlarının ovlanması və onların ticarəti ilə məşğul olmaq üçün icazə (sənəd)*

game-pie [ˈgeɪm.paɪ] *n* ov ətindən hazırlanmış piroq

game preserve [ˈgeɪmprɪˈzə:v] *n* ov qoruğu, qoruq yeri

game-reserve [ˈgeɪmrɪˈzə:v] *n* qoruq, yasaqlıq

games-master [ˈgeɪmz.ma:stəʳ] *n* bədən tərbiyəsi / idman müəllimi

gaming-house [ˈgeɪmɪŋhaus] *n* qumarxana

gamma [ˈgæmə] *n* **1.** qamma (*yunan əlifbasının üçüncü hərfi*); **2.** *zool.* sovka

gamma rays [ˈgæmə.reɪz] *n pl fiz.* qamma şüaları

gammon [ˈgæmən] *n* I bud (*donuz budu*), qaxac edilmiş bud

gammon [gæmən] *n* II yalan

gammoner [ˈgæmənəʳ] *n* cinayət / oğurluq yoldaşı, şərik

gamut [ˈgæmət] *n mus.* **1.** qamma; **2.** səs diapazonu; **3.** tamlıq, bütövlük; **to run the whole ~ of suffering** əzab-əziyyəti tam hiss etmək

gander [ˈgændəʳ] *n* **1.** erkək qaz; **2.** *məc.* axmaq / sadəlövh adam; **3.** *sl.* evli adam, ◊ **to see how the ~ hops** hadisələrin sonrakı inkişafını gözləmək

gang[1] [gæŋ] *n* **1.** qrup, dəstə, partiya; **chain ~** qandallanmış və zəncirlə bir-birinə ilhaq edilmiş canilər; **2.** quldur dəstəsi; banda, dəstə, güruh; **~ of thieves** oğrular dəstəsi; **~ highwaymen** yolkəsən quldur dəstəsi; **press ~** qaragüruh qəzetçilər qrupu

gang[2] [gæŋ] *v* **1.** dəstə təşkil etmək; quldur dəstəsinə qoşulmaq; **2.**: **to ~ up** hücum etmək, üstünə düşmək

gang-cultivator [ˈgæŋˈkʌltɪveɪtəʳ] *n k.t.* çoxcərgəli kultivator

ganglion [ˈgæŋglɪən] *n* (*pl* **-lia**) *anat.* qanglı, əsəb düyünü; oynaq kisəsində əmələ gələn şiş

gangrene[1] [ˈgæŋgri:n] *n tib.* qanqrena

gangrene[2] [ˈgæŋgri:n] *v* qanqrenaya məruz qalmaq; qanqrena olmaq

gang-saw [ˈgæŋsɔ:] *n* ağackəsən / ağac doğrayan dəzgah

gangster [ˈgæŋstəʳ] *n* qanqster, bandit

gangway[1] [ˈgæŋweɪ] *n* **1.** taxta körpü (*gəmidə*); **2.** uzununa körpü; **3.** cərgələrarası keçid

gangway[2] [ˈgæŋweɪ] *inter. Yol ver! / verin! Yol!*

gannet [ˈgænɪt] *n zool.* qarabatdaq (*quş*)

gantry-crane [ˈgæntrɪˈkreɪn] *n* portallı kran; estakada kranı

gaol[1] [dʒeɪl] *n* **1.** həbsxana, dustaqxana; **2.** həbsxana cəzası; **three years in ~** üç il həbs cəzası

gaol[2] [dʒeɪl] *v* həbsxanaya salmaq

gaoler [ˈdʒeɪləʳ] *n* = **jailer / jailor**

gap[1] [gæp] *n* **1.** yarıq, deşik, dəlik; **to open / to rend / to cut / to clear a ~ in a hedge / in a fence / in a wall** çəpərdən / hasardan / divardan deşik / keçid açmaq; **2.** ara, məsafə, "pəncərə" (*cədvəldə*); **3.** boş yer, aralıq, boşluq; **to fill up / to close / to stop the ~** boşluğu doldurmaq; **4.** fikir ayrılığı, ziddiyyət; **5.** dağ keçidi / dərəsi; ◊ **to stand in the ~** əsas zərbəni öz üzərinə götürmək

gap[2] [gæp] *v* boşluğu doldurmaq

gape[1] [geɪp] *n* **1.** əsnəmə; **2.** təəccüblü baxış / nəzər; **3.**: **the ~s** toyuq xəstəliyi (*əsnəmə tutmasından quşların ölməsi*)

gape[2] [geɪp] *v* **1.** əsnəmək; **2.** ağzı açıq qalmaq, təəccüblənmək; **to stand gaping** heyranlıqla baxmaq, ağzı açıq qalmaq; **3.** **to ~ after / for** ehtirasla istəmək; dəlicəsinə həsrətində olmaq

gape-seed [ˈgeɪpsi:d] *n d.d.* boş-boşuna baxma, göz gəzdirmə;
◊ **to seek / to buy / to sow ~** bazar-dükanda boş-boşuna avaralanmaq, veyllənmək

garage [ˈgæra:ʒ] *n* qaraj

garb[1] [ga:b] *n* **1.** geyim, libas, paltar; **in the ~ of a sailor** dənizçi libasında / paltarında; **2.** milli geyim

garb[2] [ga:b] *v* geyindirmək

garbage [ˈga:bɪdʒ] *n* **1.** zibil, mətbəx tullantıları; **2.** maklatura; **literary ~** oxunaqlı, lakin bədii cəhətdən çox zəif əsər; **3.** içalat, iç

garbage-collector [ˈga:bɪdʒkə,lektəʳ] *n* zibilçi, süpürgəçi

garble[1] [ˈga:bl] *n* qəsdən təhrif etmə, saxtalaşdırma

garble[2] [ˈga:bl] *v* qəsdən təhrif etmək; saxtalaşdırmaq; **to ~ evidence** şahid ifadəsini saxtalaşdırmaq

garden [ˈga:dn] *n* **1.** bağ; bağça; **hanging ~** asma bağ; **medical ~** dərman bitkiləri yetişdirmək üçün bağ; **nursery ~** şitillik, tinglik; **kitchen ~** bostan; **market ~** satış üçün meyvə, tərəvəz yetişdirilən bağ; **2.** *pl* park; **botanical ~s** botanika bağı; **zoological ~s** zoologiya bağı, zoopark; ◊ **to lead** *smb.* **up the ~ path** bir kəsi tovlamaq / başdan çıxartmaq / aldatmaq

garden-bed [ˈga:dnbed] *n* lək, kərdi; çiçək ləki / kərdisi

gardener [ˈga:dnəʳ] *n* bağban, bostançı, bağçılıq mütəxəssisi

garden-gate [ˈga:dngeɪt] *n* bağ qapısı, kiçik qapı, dərbaçə (*hasarda, darvazada*)

gardening [ˈga:dnɪŋ] *n* bağçılıq; **~ tools** bağçılıq alətləri

garden-plot [ˈga:dnplɔt] *n* bağ üçün ayrılmış sahə

garden-pruner [ˈga:dn,pru:nəʳ] *n* bağ / bağban qayçısı

garden-stuff [ˈga:dnstʌf] *n* tərəvəz, göy-göyərti, pencər

garden-truck [ˈga:dntrʌk] *n amer.* satış üçün yetişdirilən meyvə və tərəvəz; **to raise ~ for the market** satış üçün meyvə və tərəvəz yetişdirmək

garish [ˈgeərɪʃ] *adj* **1.** çox şit, gəl-gəl deyən, zövqsüz; **~ clothes** çox şit / alabəzək paltar; **2.** parıldayan, göz qamaşdıran / parlaq (*rəng, işıq və s.*)

garland[1] [ˈga:lənd] *n* **1.** zəncirə, hörük; çiçək hörüyü, əklil, çələng, tac (*çiçəklərdən hörülmüş*)

garland[2] [ˈga:lənd] *v* zəncirə ilə bəzəmək, **to gain / to get / to win / to carry (away) / to go away with the ~** qələbə çalmaq, qalib olmaq, birincilik qazanmaq

garlic [ˈga:lɪk] *n bot.* sarımsaq; **a clove of ~** bir diş sarımsaq

garment [ˈga:mənt] *n* **1.** geyim əşyası; **2.** *pl* paltar, libas, don; **the upper ~s** üst geyimləri / paltarları; **3.** *məc.* don, paltar, örtük

garnet [ˈga:nɪt] *n miner.* **1.** süleyman daşı, qranat (*qiymətli daş*); **2.** tünd qırmızı rəng

garnish[1] [ˈga:nɪʃ] *n* **1.** qarnir, aş qarası; xuruş; **2.** xörəyi bəzəmə, bəzək

garnish[2] [ˈga:nɪʃ] *v* **1.** bəzəmək (*xörəyi / yeməyi*); **to ~ fish with slices of lemon** limon dilimləri ilə balıq xörəyini bəzəmək; **2.** xörəyə qarnir / aş qarası / xuruş əlavə etmək / qoymaq

garniture [ˈgɑːnɪtʃəʳ] *n* bəzək, ornament, naxış; işləmə, bəzək vurma, haşiyə

garret [ˈgærət] *n* **1.** çardaq, mansarda (*çatı altında çəp tavanlı otaq*); **2.** *d.d.* *kob.* kəllə, baş; **to be wrong in** *one's* ~ ağlı yerində olmamaq, ağlı çatmamaq, başı / kəlləsi boş olmaq

garrison [ˈgærɪsn] *n* *hərb.* qarnizon; **to be in** ~ qarnizonda xidmət etmək; ~ **commander** qarnizon rəisi

garrotte [gəˈrɔt] *n* **1.** qarrota (*edam aləti*), dəmir xalta; **2.** qarrota vasitəsilə edam etmə; **3.** qarət məqsədilə boğub öldürmə; **to tip the** ~ *jarq.* boğub qarət etmək

garrulous [ˈgærələs] *adj* boşboğaz, naqqal, çərənçi, ağzıboş; **to be as** ~ **as a magpie** sağsağan kimi boşboğazlıq etmək, qəcələ / sağsağan kimi ötmək

garter [ˈgɑːtəʳ] *n* corabbağı, dizbağı

gas[1] [gæs] *n* **1.** qaz; **natural** ~ təbii / doğal qaz; **noble** ~ təsirsiz qaz; **2.**: **the** ~ məişət qazı; **to turn the** ~ **on** qazı yandırmaq; **to turn the** ~ **off** / **out** qazı söndürmək; **to turn the** ~ **up** qazı çox açmaq; **to turn the** ~ **down** qazı azaltmaq; **to lay the** ~ qaz çəkmək; **3.** *amer.* benzin, qazolin, yanacaq; ~ **chamber** qaz kamerası; ~ **bomb** *hərb.* kimyəvi bomba; ~ **attack** kimyəvi hücum; ~ **warfare** *hərb.* kimyəvi silahlarla aparılan müharibə; ~ **defence** kimyəvi silahlardan müdafiə; ~ **signal** *hərb.* kimyəvi silahdan müdafiə üçün həyəcan siqnalı

gas[2] [gæs] *v* (**-ss-**) **1.** *hərb.* qazla zəhərləmək; boğucu qaz buraxmaq; **2.** kimyəvi silahlarla hücum etmək; zəhərli maddələrlə yoluxdurmaq; **3.** qazla doldurmaq; **4.** *amer.* yanacaqla doldurmaq; **5.** *d.d.* boş-boş danışmaq, gopa basmaq

gas-alarm [ˈgæsəˈlɑːm] *n* *hərb.* kimyəvi hücum həyəcanı

gas-alert [ˈgæsəˈlɜːt] *n* *hərb.* **1.** = **gas-alarm**; **2.** kimyəvi hücuma hazır olma, "əleyhqazı gey" vəziyyətində olma

gas-bag [ˈgæsbæg] *n* **1.** *av.* qaz balonu; **2.** aerostat; **3.** *d.d.* naqqal, gəvəzə, boşboğaz

gas-burner [ˈgæs,bɜːnəʳ] *n* = **gas-jet**

gas-cooker [ˈgæs,kukəʳ] *n* = **gas stove**

gas-field [ˈgæsfiːld] *n* təbii / doğal qaz yatağı

gas-fitter [ˈgæs,fɪtəʳ] *n* qaz çilingəri (*qaz kəməri çəkən işçi*)

gas furnace [ˈgæs,fɜːnɪs] *n* qaz sobası

gash [gæʃ] *n* **1.** dərin yara / kəsik; **2.** *tex.* çərtmə, kəsik

gas-helmet [ˈgæs,helmɪt] *n* əleyhqaz şləmi

gas-house [ˈgæshaus] *n* = **gas works**

gasification [ˈgæsɪfɪˈkeɪʃn] *n* **1.** qaz halına salma / hasil etmə; **2.** qazlaşdırma, qaz çəkmə

gasify [ˈgæsɪfaɪ] *v* **1.** qaz halına salmaq; **2.** qazlaşdırmaq, qaz çəkmək

gas-jet [ˈgæsdʒet] *n* qaz odluğu (*lampada, qaz plitəsində və s.*)

gas-mask [ˈgæsmɑːsk] *n* əleyhqaz

gas-meter [ˈgæs,miːtəʳ] *n* qaz sayğacı

gasolene-gauge [ˈgæsəliːngeɪdʒ] *n* benzin sayğacı

gasolene-station [ˈgæsəliːn,steɪʃn] *n* *amer.* benzindoldurma məntəqəsi; benzin kolonkası

gasp[1] [gɑːsp] *n* ağır nəfəs alma; boğulma; **to speak with ~s** boğula-boğula danışmaq; *He gave a gasp Heyrətdən onun ağzı açıq qaldı;*

◊ *one's* **last** ~ son nəfəs; **to breath** *one's* **last** ~ canı ağzından çıxmaq, ömrünü bağışlamaq, ölmək

gasp[2] [gɑːsp] *v* **1.** güclə nəfəs almaq; təngnəfəs olmaq, tövşümək; **to** ~ **with exertion** gərginlikdən boğulmaq; **2.** boğula-boğula danışmaq; **to** ~ **with rage** hirsindən boğulmaq; **to** ~ **for life** ölümlə mübarizə / mübarizə etmək

gas-proof [ˈgæspruːf] *adj* = **gas-tight**

gas-shell [ˈgæsʃel] *n* kimyəvi mərmi

gas-shelter [ˈgæs,ʃeltəʳ] *n* qazdan qorunmaq üçün sığınacaq

gas-stove [ˈgæsˈstouv] *n* qaz peçi / plitəsi

gas-supply [ˈgæssə,plaɪ] *n* qaz təminatı

gas-tight [ˈgæstaɪt] *adj* qazadavamlı; qaz buraxmayan

gastric [ˈgæstrɪk] *adj* *anat.* mədə, mədəyə məxsus; ~ **crises** *tib.* mədə ağırlaşmaları; ~ **juice** mədə şirəsi; ~ **lavage** mədəni yuma; ~ **ulcer** mədə yarası; ~ **fever** mədə soyuqlaması

gastritis [gæsˈtraɪtɪs] *n* (*pl* **-ides**) *tib.* qastrit

gastrologist [gæsˈtrɔlədʒɪst] *n* **1.** mədə-bağırsaq xəstəliyi üzrə mütəxəssis / həkim; **2.** aşpaz, aşpazlıq mədəniyyətini öyrənən şəxs; **3.** zərif və ləziz yeməkləri sevən adam; qurman

gastronome [ˈgæstrənoum] *n* qurman, dadlı yeməklər sevən adam

gas-warfare [ˈgæs,wɔːfeəʳ] *n* kimyəvi silahlarla aparılan müharibə

gas-works [ˈgæswɜːks] *n* qaz zavodu

gate [geɪt] *n* **1.** alaqapı, darvaza; **2.** *məc.* giriş; çıxış; **the ~s of heaven** / **paradise** haqqın dərgahı; cənnət qapıları; **3.** zastava; şlaqbaum;

◊ **to crash the** ~ **1)** biletsiz keçmək (*teatra, kinoya, idman yarışlarına və s.*); **2)** dəvətsiz gəlmək; **to get the** ~ işdən çıxarılmaq / qovulmaq

gate-crasher [ˈgeɪtkræʃəʳ] *n* **1.** çağırılmamış qonaq; **2.** biletsiz tamaşaçı

gatehouse [ˈgeɪthaus] *n* gözətçi budkası (*qapının ağzında*)

gatekeeper [ˈgeɪt,kiːpəʳ] *n* qapıçı, gözətçi

gate-money [ˈgeɪt,mʌnɪ] *n* giriş haqqı (*stadiona və s.*)

gate-post [ˈgeɪtpoust] *n* alaqapı dirəyi;

◊ **between you and me and the** ~ öz aramızda qalsın; nə dil bilsin, nə dodaq

gather [ˈgæðəʳ] *v* **1.** toplamaq; **2.** dərmək (*gülü*); toplamaq / yığmaq (*məhsulu, meyvəni və s.*); **3.** götürmək, yığmaq, qaldırmaq; **to** ~ **pieces of a broken dish** sınmış boşqabın qırıqlarını yığmaq; **4.** əldə etmək, qazanmaq, yavaş-yavaş toplamaq; **to** ~ **experience** təcrübə qazanmaq / toplamaq; **5.** qırışdırmaq (*alnı*); qırçınlamaq (*paltarı, donu*); **a shirt ~ed at the waist** qurşaq hissədə qırçınlaşdırılmış köynək; **6.** irinləmək (*çiban haq.*);

◊ **to** ~ *one's* **breath** nəfəsini dərmək; **to** ~ **oneself (together)** gücünü toplamaq; **to** ~ *one's* **wits** fikrini cəm etmək; **to be** ~**ed to** *one's* **fathers** / **people** dünyasını dəyişmək, ölmək, haqq dünyasına qovuşmaq

gathering-cry [ˈgæðərɪŋkraɪ] *n* çağırış, hay, car (*ordunu cəm etmək üçün*)

gaud [gɔːd] *n* **1.** zövqsüz bəzək; zahiri bəzək, bərbəzək; **2.** oyuncaq; bəzək-düzək; oyun-oyuncaq

gaudy [ˈgɔːdɪ] *adj* **1.** şit, zövqsüz, parlaq; **2.** alabəzək, qeyri-adi (*stil, üslub haq.*); **a** ~ **dress** şit / qeyri-adi geyim

gauge[1] [ˈgeɪdʒ] *amer.* **gage** *n* **1.** ölçü, əndazə, miqyas, kalibr; **to take the** ~ **of** ölçmək, müəyyən etmək, qiymətləndirmək; **2.** ölçü aləti, indikator; manometr; **broad** / **narrow** / **standard** ~ gen / dar / standart relslər;

◊ **to have** / **to keep the weather** ~ **of** üstünlüyə malik olmaq

gauge[2] [geɪdʒ] *v* **1.** ölçmək, yoxlamaq; **2.** müəyyən etmək, qiymətləndirmək; **to** ~ *smb.'s* **strength** bir kəsin gücünü müəyyən etmək

gauge-board [ˈgeɪdʒbɔːd] *n* ölçü cihazları yerləşdirilmiş panel

gauge-cock [ˈgeɪdʒkɔk] *n* *yanacağın və ya yağın səviyyəsini yoxlamaq üçün kran / lülək (avtomobillərdə və s.)*

gaunt [ˈgɔːnt] *adj* arıq, sısqa

gauntlet [ˈgɔːntlɪt] *n* təkbarmaq əlcək, əllik;

◊ **to throw** / **to fling down the** ~ meydan oxumaq; **to pick** / **to take up the** ~ təkbətək vuruşu / döyüşü qəbul etmək

gauze [gɔːz] *n* **1.** tənzif, cuna; **2.** zəif duman; ~ **pack** / **plug** tənzif tampon / tıxac, piltə

gave [geɪv] **give** *felinin k.z. forması*

gavel [ˈgævl] *n* çəkic (*iclas sədrinin, məhkəmənin, hərracbaşının istifadə etdiyi*)

gawk [gɔːk] *v* gözlərini bərəltmək; ağzını açaraq boş-boşuna baxmaq

gawky[1] [ˈgɔːkɪ] *n* **1.** kəndli-küllü; avam / kobud adam; **2.** sadəlövh adam

gawky[2] [ˈgɔːkɪ] *adj* **1.** sarsaq, gicbəsər; **2.** yöndəmsiz, biçimsiz, ağır (*adam*)

gay[1] [geɪ] *n* pederast, homoseksualist

gay[2] [geɪ] *adj* **1.** şən, qəmsiz, sevincli, fərəhli; **2.** pozğun, azğın, əxlaqsız; **to lead a** ~ **life** pozğun həyat sürmək / keçirmək;

◊ ~ **bird** / **dog** kef çəkməyi xoşlayan adam, kef həvəskarı; ~ **lady** yüngül / əxlaqsız qadın

gaze[1] [geɪz] *n* diqqətli, zillənmiş baxış / nəzər; **at** / **on** / **the first** ~ ilk baxışdan; **to stand at** ~ diqqətlə baxmaq

gaze[2] [geɪz] *v* (**at** / **on** / **upon**) diqqətlə baxmaq, gözünü zilləyib baxmaq; **to** ~ **at smb. with astonishment** bir kəsə təəccüblə baxmaq

gazette¹ [gəˈzet] *n* **1.** rəsmi mətbuat orqanı; hökumət bülleteni

gear¹ [gɪə] *n tex.* **1.** mexanizm, cihaz, alət; **2.** ləvazimat; **hunting** ~ ov, ovçuluq ləvazimatı; **3.** *tex.* dişli çarx; **middle / top / bottom / first / second** ~ orta / ən yüksək / ən aşağı / birinci / ikinci sürət; **in high** ~ böyük / üçüncü sürətlə; **low** ~ aşağı / birinci sürətlə; **reverse** ~ geriyə hərəkət; **to get / to put / to set / to throw into** ~ sürət ötürücüsünü qoşmaq; **to throw / to put / to get / to set out of** ~ sürət ötürücüsünü ayırmaq

gear² [gɪə] *v* **1.** ötürücü ilə təchiz etmək; **2.** hərəkətə gətirmək; işə salmaq (*mexanizmi*); **3.** qoşmaq (*dişli çarxları*); **to ~ down a car** avtomobilin sürətini azaltmaq; **to ~ up a car** avtomobilin sürətini artırmaq; **to ~ up production** məhsul istehsalını artırmaq

gear-box [ˈgɪəbɔks] *n* sürət qutusu, ötürücü qutu

gear-change lever [ˈgɪətʃeɪndʒˈliːvə] *n avt.* sürət ötürücüsünün qolu

gear-wheel [ˈgɪəwiːl] *n tex.* dişli çarx

gee [dʒiː] *int.* **1.** *hav...* *Di ha! Getdik!* **2.** *amer. Bax belə!, Bax belə!*

geese [giːs] *n* **goose** *isminin cəm forması*

geld [geld] *v* I **1.** vergi qoymaq; **2.** vergi vermək

geld [geld] *v* II axtalamaq, burmaq

gelding [ˈgeldɪŋ] *n* **1.** axtalanmış heyvan; **2.** xədim, hərəmağası, xacə; **3.** axtalama, burma

gelid [ˈdʒelɪd] *adj* soyuq, buz kimi (*rəftar, ton, davranış haq.*)

gem¹ [dʒem] *n* **1.** qiymətli daş, əlvan daş; cavahirat, daş-qaş; **real** ~ əsl / təmiz daş-qaş; **artificial / false** ~ süni daş; **2.** *məc.* ən qiymətli şey; inci; gözü (*bir şeyin*); **the ~ of the collection** kolleksiyanın gözü

Gemini [ˈdʒemɪnaɪ] *n astr.* Əkizlər bürcü

gemma [ˈdʒemə] *n* (*pl* **-ae**) *bot.* tumurcuq, düymə, puçur

gemmate [ˈdʒemeɪt] *v* tumurcuqlamaq; tumurcuqlanma yolu ilə artmaq (*mikroorqanizmlər haq.*)

gender [ˈdʒendə] *n qram.* cins; **masculine / feminine** ~ kişi / qadın cinsi; **neuter / grammatical** ~ orta / qrammatik cins

gene [dʒiːn] *n biol.* gen, qan yaddaşı

genealogy [ˌdʒiːnɪˈælədʒɪ] *n* **1.** genealogiya, nəsil / soy tarixi; **2.** nəsil / soy tarixini öyrənən yardımçı elm; **3.** şəcərə, nəsil / soy şəcərəsi

general [ˈdʒenərəl] *adj* **1.** ümumi, ümumi səciyyəli; **a matter of ~ interest** ümumi maraq doğuran məsələ; **a word that is in ~ use** hamı tərəfindən işlədilən söz; **~ meeting** ümumi yığıncaq; **~ education** ümumi təhsil; **~ elections** ümumi seçkilər; **~ strike** ümumi / hamılıqla tətil; **2.** geniş, hərtərəfli; **~ counter-attack** geniş əks-hücum; **3.** baş, əsas; **~ committee** rəyasət heyəti (*BMT-də*); **Director General, General Manager** baş direktor; **General Commanding Officer** birləşmiş qoşun komandiri; **General Headquarters** baş qərargah; **General Staff** ümumi qərargah; **General Assembly** Baş Məclis

General-in-Chief [ˈdʒenərəlɪnˈtʃiːf] *n* baş komandan

generalize, -ise [ˈdʒenərəlaɪz] *v* **1.** ümumiləşdirmək, ümumi bir nəticəyə gəlmək; **2.** şamil / aid etmək; yaymaq; **to ~ the use of a new method** yeni üsulun işlənməsini yaymaq

generally [ˈdʒenərəlɪ] *adv* **1.** adətən, adət üzrə, bir qayda olaraq; **2.** ümumiyyətlə; **~ speaking** ümumiyyətlə desək

general-purpose [ˈdʒenrəlˈpɜːpəs] *adj* universal, ümumi təyinatlı; **a ~ tractor** universal / çoxməqsədli traktor

generalship [ˈdʒenərəlʃɪp] *n* **1.** generallıq, general rütbəsi; **2.** hərb sənəti / peşəsi; **3.** məharətli / bacarıqlı rəhbərlik; **due to brilliant ~** məharətli rəhbərlik sayəsində

generate [ˈdʒenəreɪt] *v* səbəb olmaq, əmələ gətirmək; **to ~ heat** istilik hasil etmək

generation [ˌdʒenəˈreɪʃn] *n* **1.** nəsil; **the rising ~** böyüyən nəsil; **the lost ~** itirilmiş nəsil; **the young ~** gənc nəsil; **2.** dövr (= 30 il); **a ~ ago** bir nəsil / 30 il bundan əvvəl; **3.** qəbilə, soy, nəvə-nəticə

generator [ˈdʒenəreɪtə] *n* istehsal edən, enerji mənbəyi; generator

generosity [ˌdʒenəˈrɔsɪtɪ] *n* alicənablıq, mərdlik, comərdlik; **to show ~** alicənablıq göstərmək; **to do *smth.* out of pure ~** bir işi tamamilə təmənnasız görmək

generous [ˈdʒenərəs] *adj* **1.** alicənab, mərd, comərd; **~ nature** mərd xasiyyət; **2.** əliaçıq, səxavətli; **to be ~ with *one's* money** pul xərcləməkdə əliaçıq olmaq; **3.** bol; **~ harvest** bol məhsul; **4.** böyük (*ölçü haq.*); **~ of size** böyük ölçüdə

genesis [ˈdʒenɪsɪs] *n* (*pl* **-ses**) **1.** mənşə, əmələ gəlmə, genezis; **2.** Genesis *din.* Əhdi-ətiqin birinci kitabı (*Bibliyanın birinci kitabı*)

genetic [dʒɪˈnetɪk] *adj* genetik, genetika; **~ relation** genetik əlaqə

geneticist [dʒɪˈnetəsɪst] *n* genetik, genetika üzrə mütəxəssis

genetics [dʒɪˈnetɪks] *n* genetika

genial [ˈdʒiːnjəl] *adj* **1.** xeyirxah, xoşxasiyyət, rəhmli; **a ~ old man** xeyirxah qoca; **2.** mülayim, yumşaq (*hava və s. haq.*); **~ weather** mülayim hava

geniality [ˌdʒiːnɪˈælɪtɪ] *n* **1.** xeyirxahlıq, xoşxasiyyətlik, səmimilik, sevinc; **2.** mülayimlik (*hava haq.*)

genitals [ˈdʒenɪtlz] *n anat.* cinsiyyət / tənasül orqanları

genius [ˈdʒiːnjəs] *n* (*pl həm də* **-nii**) **1.** dahilik, istedadlılıq, zəka; **a man of ~** dahi şəxs; **the impress of ~** dahilik əlaməti; **2.** (*pl* **-niuses**) dühа, dahi, dahi şəxsiyyət / adam; **3.** bacarıq, istedad, talant, qabiliyyət; **to have a ~ for music** böyük musiqi qabiliyyətinə malik olmaq

genocide [ˈdʒenousaɪd] *n* soyqırım, qətliyam, genosid (*irqi, milli zəmində əhalinin, ayrı-ayrı milli qrupların məhv edilməsi*); **the Khojali ~** Xocalı qətliyamı (26 II 1992-ci ildə erməni və rus qoşunları tərəfindən Azərbaycanın Xocalı şəhəri və onun əhalisi tamamilə məhv edilib)

genre [ʒaːŋr] *n fr.* **1.** ədа, adət, tövr, tərz; **2.** janr, bədii əsər növü

genteel [dʒenˈtiːl] *adj* **1.** alicənab, kübar, ədəbli; **2.** *istеh.* nazlı, əzilib-büzülən, özünü naza qoyan

gentilic [dʒenˈtɪlɪk] *adj* **1.** milli, qəbiləyə məxsus; **2.** bütpərəstlik, bütə sitayiş edən

gentility [dʒenˈtɪlɪtɪ] *n* **1.** kübarlıq, zəriflik; kübarlıq iddiası, aristokrat şakəri / ədası; **2.** ad-san, əsillik, zadəganlıq

gentle¹ [ˈdʒentl] *adj* **1.** yumşaq, mülayim, xoşxasiyyət, incə, həlim; **~ nature** mülayim xasiyyət; **~ heart** yumşaq ürək; **~ voice** həlim səs; **~ call** mehriban çağırış; **2.** həzin, sakit, aram, ürəyaçan; **~ music** həzin musiqi; **~ river** sakit axan çay; **3.** zəif, xəfif; **~ heat** mötədil / mülayim istilik; **~ breeze** xəfif külək, meh; **4.** meylli, maili, azenişli; **~ slope** maili eniş

gentle² [ˈdʒentl] *v* yumşaltmaq; sakitləşdirmək

gentleman [ˈdʒentlmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) **1.** centlmen, yaxşı tərbiyəli şəxs; **true ~** əsl centlmen; **2.** ağa, cənab, kişi, adam; **young ~** cavan oğlan; **stout ~** kök kişi.
◊ **gentleman's / gentlemen's agreement** kişi sözü, centlmen razılaşması; **old ~, ~ in black** şeytan, iblis, məlun

gently [ˈdʒentlɪ] *adv* **1.** yumşaqlıqla, mülayim, sakitcə, sakit; **to answer ~** nəzakətlə cavab vermək; **to speak ~** nəvazişlə / ədəblə danışmaq; **2.** ehtiyatla, asta-asta, astaca, yavaşca, yavaş-yavaş; *Open the door gently! Qapını astaca aç! / açın!*; **~ born** əsilli, nəcabətli; **~ bred** əsilzadə, zadəgan, gözəl tərbiyə almış

gentry [ˈdʒentrɪ] *n* **1.** kiçik mülkü olan titulsuz zadəganlar; **2.** *zarafat* müəyyən insan qrupu;
◊ **the flash ~** oğrular; **the light-fingered ~** cibgirlər

genuflect [ˈdʒenjuflekt] *v* diz çökmək, diz çöküb ibadət etmək, səcdə etmək / qılmaq, səcdəyə düşmək (*ibadət zamanı*)

genuine [ˈdʒenjuɪn] *adj* **1.** əsl, həqiqi, orijinal; **the ~ text of the treaty** müqavilə mətninin əsli; **~ pearls** əsl mirvari; **~ wool** təmiz yun; **2.** səmimi

genuinely [ˈdʒenjuɪnlɪ] *adv* səmimiyyətlə, ürəkdən, səmimi qəlbdən; **to be ~ sorry** ürəkdən kədərlənmək

genus [ˈdʒiːnəs] *n* (*pl* **genera**) **1.** *biol.* nəsil, soy; **the ~ Homo** insan nəsli, bəşəriyyət; **2.** növ, cür, qism, qəbil

geography [dʒɪˈɔgrəfɪ] *n* coğrafiya; **physical / political ~** fiziki / siyasi coğrafiya

geologic [dʒɪəˈlɔdʒɪk] *adj* geoloji, geologiyaya aid; **~ high / low** son / qədim geoloji çöküntülər təbəqəsinə aid

geologist [dʒɪˈɔlədʒɪst] *n* geoloq, geologiya mütəxəssisi

geology [dʒɪˈɔlədʒɪ] *n* geologiya

geometrical [dʒɪəˈmetrɪkəl] *adj* həndəsi; **~ figures** həndəsi fiqurlar

geometry [dʒɪˈɔmɪtrɪ] *n* həndəsə; **descriptive ~** təsviri həndəsə

geopolitics [ˌdʒɪːəˈpɔlɪtɪks] *n* geopolitika

germ¹ [dʒəːm] *n* **1.** *biol.* rüşeym, embrion, döl; **in ~** rüşeymdə; **2.** *bot.* tozlanma, bar verən tumurcuq; **3.** mikrob, bakteriya; **~ war / warfare** bakterioloji *(silahlarla aparılan)* müharibə

germ² [dʒəːm] *v* cücərmək, inkişaf etmək

German [ˈdʒəːmən] *n* **1.** alman *(xalq)*; **the ~s** almanlar; **2.** alman dili

germane [dʒəːˈmeɪn] *adj* yerli, yerində, münasib; **~ remark** yerli irad, yerində edilmiş irad

Germanic¹ [dʒəːˈmænɪk] *n dilç.* ümumgerman dili

Germanic² [dʒəːˈmænɪk] *adj* german, alman

germ-carrier [ˈdʒəːmˌkærɪə] *n* basildaşıyan, basilyayan, mikrobyayan

germ-cell [ˈdʒəːmsel] *n biol.* rüşeym hüceyrəsi

germicide [ˈdʒəːmɪsaɪd] *n* bakteriyaları məhvedici maddə, bakterisid dərmanlar

germinate [ˈdʒəːmɪneɪt] *v* **1.** tumurcuqlanmaq, cücərmək, göyərmək; **2.** cücərtmək, göyərtmək; **3.** əmələ gətirmək, törətmək, həyat vermək

germination [ˌdʒəːmɪˈneɪʃn] *n* **1.** cücərtmə, göyərtmə, cücərdilmə; **2.** cücərmə, göyərmə; **3.** əmələ gəlmə, törəmə, böyümə, çiçəkləmə

germinative [ˈdʒəːmɪnətɪv] *adj* cücərən, göyərən, böyüyən, tumurcuqlanan

gerrymander¹ [ˈdʒerɪmændə] *n* **1.** seçkiqabağı fırıldaqlar; **2.** fırıldaq, hiylə, saxtakarlıq

gerrymander² [ˈdʒerɪmændə] *v* **1.** seçkiqabağı fırıldaq işlətmək / kələk gəlmək; **2.** faktları təhrif etmək, saxtalaşdırmaq

gestation [dʒesˈteɪʃn] *n* **1.** hamiləlik, hamiləlik dövrü; **2.** *məc.* yetkinləşmə, təkmilləşmə *(plan, layihə və s. haq.)*

gesticulate [dʒeˈstɪkjuleɪt] *v* əl-qol ilə hərəkət etmək, əl-qolunu oynatmaq, əl-qolunu ölçmək

gesticulation [dʒesˌtɪkjuˈleɪʃn] *n* əl-qol hərəkətləri

gesture¹ [ˈdʒestʃə] *n* **1.** jest *(əl-qol hərəkəti)*; **fine ~** xeyirxah jest / hərəkət; **warlike ~** davakar jest, meydan oxuma / sataşma

gesture² [ˈdʒestʃə] *v* əl-qolunu oynatmaq, əl-qolunu / əllərini ölçmək

get¹ [get] *n* törəmə, bala, bala alma, artım *(heyvanlarda)*

get² [get] *v* **1.** əldə / hasil etmək, çıxartmaq, tapmaq; **to ~ tickets** bilet əldə etmək; **to ~ coal** kömür çıxartmaq; **to ~ fish** balıq tutmaq; **2.** əldə etmək, almaq, qazanmaq, nail olmaq; **to ~ the name** ad qazanmaq; **to ~ the victory** qələbə çalmaq / qazanmaq; **to ~ the liberty** azadlığa nail olmaq; **3.** almaq, götürmək; **to ~ a leave** məzuniyyət götürmək; **4.** qazanmaq; **to ~ a living** dolanışıq *(pulu)* qazanmaq; **5.** çatmaq, gəlib çatmaq, varid olmaq; **6.** başa düşmək, anlamaq; *I don't get you* *Mən səni / sizi başa düşmürəm*; *Did you get it?, Got me? Başa düşdünmü? / düşdünüzmü?*; **7.** hiss etmək, duymaq, tutmaq, sezmək; **8.** çaşdırmaq, çətin vəziyyətə salmaq; **9.** dəymək, toxunmaq; **10.** yoluxmaq, tutmaq; **to ~ a cold** soyuqlamaq; **to ~ measles** qızılca tutmaq; **11.** məruz qalmaq, iş almaq; *He got six years O, altı il iş aldı*; **to ~ the chair** elektrik stulu vasitəsilə ölüm cəzasına məhkum olunmaq; **12.** hesablamaq, hesablayıb tapmaq, almaq; **13.** öyrənmək, əzbərləmək, yadda saxlamaq; **to ~ smth. by heart** bir şeyi əzbər öyrənmək; **14.** yemək; *Get your dinner! Naharını / Naharınızı ye! / yeyin!*; **15.** doğmaq, törəmək *(heyvanlar haq.)*; **16.** aparmaq; yola salmaq; **to ~ smb. home** bir kəsi evə yola salmaq; **to ~ into** girmək, daxil olmaq, düşmək, keçmək; **17.** satın almaq, əldə etmək; **to ~ smth. very cheap** bir şeyi çox ucuz almaq; **to ~ one's hair cut** saçını vurdurmaq, başını qırxdırmaq; **to ~ laws obeyed** qanunun gözlənilməsinə / yerinə yetirilməsinə nail olmaq; **to ~ into trouble** fəlakətə / bəlaya düşmək; **to ~ into a rage / a wax** qəzəblənmək, qeyzlənmək; **to ~ smth. ready** bir şeyi hazırlamaq / hazır etmək; **to ~ the engine under way** maşını işə salmaq; **to ~ the work done** işi qurtarmaq; **to ~ through to smb.** bir kəslə əlaqə saxlamaq; **to ~ down to smth.** bir şeylə ciddi məşğul olmaq; **to ~ round smb.** bir kəsi aldatmaq; **to ~ in with smb.** bir kəslə yaxından tanış olmaq / dostlaşmaq; **to ~ off to a state** hər hansı bir vəziyyətə gəlmək; **to ~ off to sleep** yuxuya getmək; **to ~ smb. off** bir kəsi cəzadan qurtarmaq / xilas etmək; **to ~ along / on / with smth.** bir şeylə keçinmək, dolanmaq; **to ~ along / on / by / without smth.** bir şeysiz dolanmaq / keçinmək; **to ~ on to smth.** eşitmək, bilmək; **to ~ back at smb.** bir kəsdən qisas almaq; **to ~ smth. under** qarşısını almaq, yatırtmaq, söndürmək; **to ~ smth. under control** bir şeyi nəzarətə götürmək / nəzarət altına almaq; **to have got** malik olmaq, var; **to ~ aboard** minmək; **to ~ down 1)** düşmək, enmək; **to ~ down / off the ladder** nərdivandan düşmək; **to ~ down from one's horse 1)** atından düşmək; **2)** endirmək, düşürmək; **to ~ on with people** camaatla yola getmək; **to ~ round** sağalmaq; **to ~ through 1)** keçirmək; **to ~ a bill through Parliament** qanun layihəsini parlamentdən keçirmək; **2)** nəzərdən keçirmək, baxıb qurtarmaq; **to ~ through the letters** məktubları nəzərdən keçirmək; **to ~ together** yığışmaq, toplaşmaq, görüşmək; **to ~ one's thoughts together** fikrini toplamaq / cəm etmək; **to ~ up** yataqdan qalxmaq, yuxudan durmaq;

◊ **to ~ to bed** yatmaq; **to ~ one's breath / wind** nəfəsini dərmək, özünə gəlmək; **to ~ wind of smth.** bir şeyi hiss etmək / duymaq; **to ~ the wind up, to ~ cold feet** dizi əsmək, qorxmaq; **to ~ the upper hand** qalib / üstün gəlmək; **to ~ into smb.'s confidence** bir kəsin qılığına girmək / etimadını qazanmaq; **to ~ smth. off one's chest** ürəyini boşaltmaq, hər şeyi boynuna almaq; **to ~ into a mess / into a muddle / into a scrape / into hot water** işə düşmək, bəlaya düçar olmaq, çıxılmaz vəziyyətə düşmək, ilişmək; **to ~ into deep waters** qorxulu / çıxılmaz vəziyyətdə olmaq, dara düşmək; **to ~ on smb.'s nerves, to ~ under smb.'s skin** bir kəsin əsəbləri ilə oynamaq, bir kəsi əsəbiləşdirmək / acıqlandırmaq; **to ~ smb.'s back up, to ~ smb.'s goat** bir kəsi özündən çıxartmaq / qəzəbləndirmək / hirsləndirmək; **to ~ one's blood / dander up** özündən çıxmaq, qızışmaq, qızmaq, hiddətlənmək, hirslənmək; cin atına minmək; **to ~ even with smb.** bir kəslə hesabı çürütmək, əvəzini çıxmaq, intiqam almaq; **to ~ hell, to ~ it, to ~ it hot, to ~ it in the neck, to ~ a rap on / over / the knuckles** abrını ətəyinə bükmək / vermək, həddini qandırmaq, yaxşı dərs vermək, qulaqburması vermək; **to ~ rid of smb. / smth.** bir kəsdən / şeydən yaxa qurtarmaq; **to ~ the mitten / the sack / the push / the gate** işdən azad edilmək / qovulmaq / rədd cavabı almaq; **to ~ the boot / the kick** işdən qovulmaq; **to ~ the bird** xoruzunu qoltuğuna vermək; **to ~ home** *məc.* öz məqsədinə nail olmaq; murādına yetişmək / çatmaq; **to ~ with child** hamilə etmək

get-rich-quick [ˈgetrɪtʃˈkwɪk] *n d.d.* çox sürətlə varlanmağa can atan adam

get-together [ˈgettəˌgeðə] *n* **1.** qeyri-rəsmi müşavirə; **2.** görüş; **3.** axşam qonaqlığı, əyləncə gecəsi

geyser [ˈgɪːzə] *n* qaz kolonkası *(su qızdırmaq üçün)*

ghastly [ˈgɑːstlɪ] *adj* **1.** qorxulu; dəhşətli; **~ accident** dəhşətli qəza / fəlakət; **~ murder** dəhşətli qətl

ghee [gɪː] *n* ərinmiş / sarı yağ *(camış südündən)*

ghost¹ [goust] *n* **1.** xəyal, qarabasma, kabus, kölgə; **2.** iz, əsər, əlamət; **~s of the past** keçmişin izləri;

◊ **as white as a ~** ölü kimi ağappaq, ölü sifəti kimi

ghost² [goust] *v* kölgə / kabus kimi izləmək

ghoul [guːl] *n* qulyabanı, xortdan

ghoulish [ˈguːlɪʃ] *adj* iyrənc, pis, mənfur, çirkin

GI¹ [ˈdʒɪːˈaɪ] *n* amerikan əsgəri; **~ Bill of Right** ordudan tərxis edilmiş əsgərlərə verilən güzəştlər / imtiyazlar; **~ morale** əsgərlərin mənəvi ruh yüksəkliyi

GI² [ˈdʒiːˈaɪ] *adj* **1.** dövlət, rəsmi, hərbi formalı; **2.** əsgər, əsgəri; **~ hair-cut** əsgəri qaydada qırxılmış saç / baş

giant¹ [ˈdʒaɪənt] *n* **1.** giqant, nəhəng, azman, pəhləvan; **2.** div

giant² [ˈdʒaɪənt] *adj* nəhəng, çox böyük

giant-powder [ˈdʒaɪənt,paudəʳ] *n* dinamitin bir növü

gib [dʒɪb] *n* II *tex.* dəmirbənd, pərçim, paz; **~ arm = gibbet¹**

gibber¹ [ˈdʒɪbəʳ] *n* anlaşılmaz / aydın olmayan nitq

gibber² [ˈdʒɪbəʳ] *v* anlaşılmaz bir surətdə danışmaq, aydın danışmamaq

gibbet¹ [ˈdʒɪbɪt] *n* **1.** dar ağacı; **to die on the ~** edam olunmaq, dar ağacından asılmaq; **2.** dara çəkmə

gibbet² [ˈdʒɪbɪt] *v* asmaq, edam etmək; **to be ~ed in the press** mətbuatda rüsvay edilmək

gibbosity [gɪˈbɒsɪtɪ] *n* qozbellik, donqarlıq; qoz, donqar

gibbous [ˈgɪbəs] *adj* qozbel, donqar

gibe¹ [dʒaɪb] *n* istehza, məsxərə, lağa qoyma, rişxənd

gibe² [dʒaɪb] *v* ələ salmaq, lağa qoymaq, rişxənd etmək; **to ~ at** ***smb.'s*** **mistakes** kiminsə səhvlərini lağa qoymaq

giddiness [ˈgɪdɪnɪs] *n* **1.** başgicəllənmə; **to feel / to be seized with ~** başgicəllənmə hiss etmək; *I am given to giddiness Mən-də tez-tez başgicəllənmə olur*; **2.** yüngüllük, yelbeyinlik, dəmdəməkilik

giddy [ˈgɪdɪ] *adj* **1.** başgicəllənməyə mübtəla olan; *I feel / am giddy Başım gicəllənir*; **~ with success** müvəffəqiyyətdən / uğurdan başı gicəllənən; **2.** başgicəlləndirici; **~ height** başgicəlləndirici hündürlük / yüksəklik; **3.** yüngülxasiyyət, dəmdəməki, yelbeyin;

◊ *That's the giddy limit! Bu lap ağ oldu!* **to play the ~ goat** gic-gic zarafat etmək, şitini çıxarmaq

gift¹ [gɪft] *n* **1.** hədiyyə, bəxşiş, sovqat; **to make a ~** hədiyyə etmək / vermək; **2.** bacarıq, qabiliyyət, zəka, fitri istedad; **to have a ~ for music / languages** musiqi istedadına / dilləri mənimsəmə qabiliyyətinə malik olmaq; **to be a man of great ~s** çox istedadlı adam olmaq

◊ *Don't look a gift horse in the mouth* *at. söz. Bəy verən atın dişinə baxmazlar*

gift² [gɪft] *v* hədiyyə vermək, bağışlamaq, bəxş etmək

gig [gɪg] *n* fırfıra, fırlanğıc

gigantic [dʒaɪˈgæntɪk] *adj* nəhəng, çox böyük, azman, çox iri

giggle¹ [ˈgɪgl] *n* istehza ilə gülmə, boğulu gülmə, hırıldama, hırıltı; **to burst into ~s** hırıldamaq, istehza ilə gülmək

giggle² [ˈgɪgl] *v* irişmək, hırıldamaq, hırıldamaq; **to ~ loudly** bərkdən hırıldamaq

GI Jane [ˈdʒiːˈaɪˈdʒeɪn] *n amer.* əsgər-qadın

GI Joe [ˈdʒiːˈaɪˈdʒou] *n* = **GI¹**

gild [gɪld] *v* **1.** qızıl suyuna salmaq, qızıl suyu vermək, zərləmək; **2.** bəzəmək;

◊ **to ~ the lily, to ~ refined gold** ≡ boş yerə vaxt itirmək, boş / mənasız işlə məşğul olmaq

gilder [ˈgɪldəʳ] *n* zərgər; **carver and ~** oyma və süsləmə ustası

gill [gɪl] *n* **1.** qəlsəmə; **2.** saqqal (*xoruzda*), **3.** buxaq;

◊ **to be / to look rosy about the ~s** sağlam olmaq / görünmək; **to be white about the ~s** qorxmaq, hürkmək; **to grease the ~s** doyunca yemək

gilt¹ [gɪlt] *n* **1.** qızıl suyu, zər; **2.** *d.d.* qızıl, pul;

◊ **to take the ~ off the gingerbread** 1) bir şeyi olduğu kimi göstərmək; 2) bir şeyi yaraşığından məhrum etmək

gilt² [gɪlt] **to gild** *felinin pp, pt formaları*

gimcrack [ˈdʒɪmkræk] *adj* saxta, zahiri, yalançı; əldəqayırma, pis düzəldilmiş

gimlet [ˈgɪmlɪt] *n* burğu, matqab; **eyes like ~s** iti gözlər

gimmick [ˈgɪmɪk] *n* **1.** çox incə / məharətlə düzəldilmiş mexanizm; **2.** kələk, hoqqa, oyun, biclik; **to find the ~** kələyin / bicliyin üstünü açmaq; **to pull a ~** ələ salmaq, dolamaq, hoqqa çıxarmaq; aldatmaq

gin [dʒɪn] *n* **1.** bucurqad; **2.** şkiv; **3.** quyu çarxı, dolamaçarx; **4.**: **cotton ~** pambığı çiyiddən ayıran maşın

gin-drinker's liver [ˈdʒɪnˈdrɪŋkəzˈlɪvəʳ] *n* qaraciyər sirrozu (*əyyaşlarda*)

ginger¹ [ˈdʒɪndʒəʳ, dʒɪnʒəʳ] *n* **1.** *bot.* zəncəfil; **2.** zəncəfil (*ədviyyat*); **3.** *məc.* həvəs, yüksək əhval-ruhiyyə, canlanma; **to put some ~ into it** həvəslə işləmək; **4.** şirinlik, cazibəlilik, zəriflik, duzluluq

ginger² [ˈdʒɪndʒəʳ] *v* **1.** zəncəfil əlavə etmək / vurmaq; **2.** qamçılamaq, şallaqlamaq, mahmızlamaq (*atı*); **to ~ up** canlandırmaq, ürəkləndirmək

ginger-ale [ˈdʒɪndʒəʳˈeɪl] *n* zəncəfilli pivə / abqo (*spirtsiz*)

ginger-beer [ˈdʒɪndʒəˈbɪəʳ] *n* zəncəfilli limonad / pivə

ginger-hair [ˈdʒɪndʒəˈheəʳ] *n* kürən saç

gingerly [ˈdʒɪndʒəlɪ] *adj* **1.** ehtiyatlı, sayıq; **2.** ağcıyər; **in a ~ manner** ehtiyatla, qorxa-qorxa

gin-mill [ˈdʒɪnmɪl] *n* pivəxana

ginnery [ˈdʒɪnərɪ] *n* pambıqtəmizləmə zavodu

ginny [ˈdʒɪnɪ] *adj* sərxoş; **to get ~** sərxoş olmaq, keflənmək

ginseng [ˈdʒɪnseŋ] *n bot.* jenşen

Gipsy¹ [ˈdʒɪpsɪ] *n* **1.** qaraçı, sıqan; **2.** qaraçı dili

Gipsy² [ˈdʒɪpsɪ] *v* **1.** köçəri həyat sürmək; **2.** qaraçı / sıqan kimi yaşamaq; **3.** seyrə / seyrana çıxmaq

giraffe [dʒɪˈrɑːf] *n zool.* zürafə

gird [gəːd] *v* I (**at**) ələ salmaq, rişxənd etmək

gird [gəːd] *v* II **1.** qurşamaq, bağlamaq (*qayışı*); **2.** qurşanmaq, qayışını bağlamaq; **to ~ on a sword** (*belinə*) qılınc bağlamaq; **3.** əhatə etmək, dövrələmək; **an island ~ed by the sea** dənizlə əhatə olunmuş ada; **to ~** ***smb.*** **with authority / power** bir kəsə səlahiyyət / hakimiyyət vermək

girder [ˈgəːdəʳ] *n* **1.** tir, dirək; **2.** körpü çatısı, ana dirək, dayaq tiri

girdle¹ [ˈgəːdl] *n* **1.** toqqa, qayış; **2.** *tex.* çənbər, qurşaq, kəmər; **3.** *anat.* bel, qurşaq; **4.** *coğ.* qurşaq; iqlim qurşağı;

◊ **the ~ of the world** *arx.* ekvator; **to have / to hold / to keep** ***smb.*** **under** ***one's*** **~** bir kəsi öz itaəti altında saxlamaq

girdle² [ˈgəːdl] *v* **1.** qurşaqlamaq, kəmərləmək; kəmər bağlamaq; **2.** əhatə etmək, dövrələmək, araya almaq; (*həm də* **~in / about / round**);

◊ **like a hen on a hot ~** iynə üstündə (*oturmaq*)

girl [gəːl] *n* **1.** qız, qız uşağı; **2.** xidmətçi qız

girl-friend [ˈgəːlfrend] *n* **1.** rəfiqə, **2.** sevgili, canan

girlhood [ˈgəːlhud] *n* qızlıq, qızlıq dövrü

girt [gəːt] **gird** *felinin pt və pp formaları*

gisement [ˈdʒaɪzmənt] *n* **1.** muzdla otarılan mal-qara; **2.** mal-qaranın otarılması üçün alınan pul / muzd

gist [dʒɪst] *n* **1.** mahiyyət, məğz, əsas mətləb; **the ~ of the matter** işin məğzi / mahiyyəti; **2.** *hüq.* ittihamın / müqavilənin əsas hissəsi / məğzi / mahiyyəti

gith [gɪθ] *n bot.* **1.** qaraçörəkotu; **2.** qara göbələk

give¹ [gɪv] *n* **1.** elastiklik qabiliyyəti, elastiklik, yumşaqlıq; genəlmə (*parça haq.*); **the apparent ~ in the weather** havanın xeyli yumşalması; *There is no give in this cloth Bu parça genəlmir*; **2.** *tez təsir altına düşmə*, yola yovuqluq, güzəşt, uzlaşıqlıq;

◊ **~ and take** 1) qarşılıqlı güzəşt, kompromis; 2) fikir mübadiləsi, lütfkarlıq göstərmə

give² [gɪv] *v* **1.** vermək; *I gave Nijat a book Mən Nicata kitab verdim*; **to ~ lessons** dərs keçmək / vermək; **to ~** ***one's*** **word** söz vermək; **to ~** ***smth.*** **as a keepsake** bir şeyi yadigar olaraq vermək / bağışlamaq; **2.** yetirmək, göndərmək; **to ~ regards** salam göndərmək; **3.** vəsiyyət etmək; **to ~** ***smb. smth.*** **in** ***one's*** **will** bir kəsə nəyisə vəsiyyət etmək; **4.** yoluxdurmaq; **to ~** ***smb.*** **his due** bir kəsi öz xidmətinə / ləyaqətinə görə qiymətləndirmək; **to ~ encouragement** ürək-dirək vermək, təqdir etmək; **to ~ permission** icazə vermək; **to ~ an order** əmr vermək; **to ~ birth** doğmaq, həyat vermək; **5.** yetirmək, vermək, həsr etmək; **to ~** ***one's*** **attention to** diqqət vermək / yetirmək; **to ~ a party** qonaqlıq vermək; **6.** səbəb olmaq, ziyan / zərər vurmaq / vermək; **to ~ ground, to ~ way** geri çəkilmək, tabe olmaq, tab gətirməmək; *Our troops had to give way Ordumuz geri çəkilməli oldu*; **to ~ back** qaytarmaq, bərpa etmək; **to ~ a man back his liberty** bir adamın azadlığını özünə qaytarmaq; **to ~ in** 1) tabe /

təslim olmaq, güzəştə getmək, etiraf etmək; *The rebels were forced to give in Qiyamçıları təslim olmağa məcbur etdilər;* **2)** təhvil vermək, vermək; *Please give in your examination papers now Lütfən indi imtahan yazı işlərini təhvil ver / verin;* **to ~ off** buraxmaq, vermək; **to ~ smoke off** tüstü vermək / buraxmaq; **to ~ smell off** iy buraxmaq / vermək; **to ~ on to** baxmaq, açılmaq; **to ~ out 1)** tükənmək, qurtarmaq; *Our food supplies began to give out Bizim ərzaq ehtiyatımız tükənməyə başladı;* **2)** paylamaq, göndərmək; **to ~ out books** kitabları paylamaq; **3)** xarab olmaq; *The car gave out Maşın xarab oldu;* **to ~ up 1)** tərk etmək, qoyub getmək; **2)** imtina etmək *(işdən, təklifdən, yarışda iştirakdan və s.)*, tərgitmək; **3)** əl çəkmək, atmaq *(vərdişi, papiros çəkməyi və s.)*; **to ~ *smb.* up 1)** bir kəsdən əlini üzmək; *Even his teachers have given him up Hətta müəllimləri ondan əllərini üzmüşdülər;* **2)** təslim etmək, təhvil vermək; *Shall we let the thief go or give him up to the police? Oğrunu buraxaq getsin ya onu polisə təhvil verək?*

◊ **to ~ a hand** əl vermək; kömək əlini uzatmaq; **to ~ *one's* hand** evlənmək, ərə getmək; **to ~ fits** söymək, başağrısı vermək; **to ~ it *smb.* hot / strong** bir kəsin abrını vermək / ətəyinə bükmək, bir kəsə toy tutmaq; **to ~ *smb.* hell** bir kəsə od qoymaq / toy tutmaq; **to ~ the lie to** yalanın üstünü açmaq; **to ~ ground 1)** geri çəkilmək; **2)** güzəşt etmək; **3)** əsaslandırmaq; **to ~ a handle** əlinə bəhanə / fürsət vermək; **to ~ ear to** qulaq vermək / asmaq; **to ~ oneself airs** özünü dartmaq / çəkmək, lovğalanmaq; **to ~ the bird 1)** işdən çıxarmaq; **2)** xoruzunu qoltuğuna vermək; *Give him an inch and he will take an ell = Üz verən, astar da istəyər*

give-away[1] [ˈgɪvəˌweɪ] *n d.d.* sirri açma *(bilmədən)*; qəsdən edilməyən satqınlıq

give-away[2] [ˈgɪvəˌweɪ] *adj* ucuz *(qiymət haq.)*; **at a ~ price** su qiymətinə, çox ucuz qiymətə

given [ˈgɪvn] **give** *felinin pp formaları*

glabrous [ˈgleɪbrəs] *adj* hamar, çılpaqlaşdırılmış, lüt, tüksüz

glad [glæd] *adj* **1.** şad, məmnun; **2.** sevincli, fərəhli, ürəkaçan; sevindirici, fərəhləndirici; **~ cry** sevinc harayı; **~ countenance** sevincli / fərəhlə dolu çöhrə

gladden [ˈglædn] *v* sevindirmək, şadlandırmaq

glade [gleɪd] *n* **1.** tala, açıqlıq, çəmən *(meşədə)*; **bright / lovely / sunny ~** işıqlı / gözəl / günəşli tala; **2.** *amer.* bündür ot basmış bataqlıq sahə

gladiator [ˈglædieɪtə'] *n* **1.** qladiator; **2.** *məc.* inadcıl pəhləvan

gladiatorial [ˌglædiəˈtɔːrɪəl] *adj* qladiator, qladiatora aid olan; **~ combats** qladiator döyüşləri

gladsome [ˈglædsəm] *adj* şən, şad, xürrəm, ürəkaçan; **~ morning** ürəkaçan səhər; **with ~ looks** mehriban baxışlarla, güler / xoş üzlə

glair [gleə'] *n* **1.** yumurta ağı; **2.** özlü / selikli maddə

glamour[1] [ˈglæmə'] *n* cazibə; lətafət, gözəllik, füsunkarlıq; **to cast a ~ over** məftun / heyran etmək

glamour[2] [ˈglæmə'] *v* məftun etmək, ovsunlamaq, heyran etmək

glamourous [ˈglæmərəs] *adj* **1.** qəşəng, cazibəli, cazibədar, məftunedici, sevimli; **2.** təsirli, effektli

glance[1] [glɑːns, glæns] *n* nəzər, baxış; **impatient / cool / hard / furious ~** narahat / soyuq / sərt / qəzəbli baxış; **stealthy ~** oğrun baxış; **at the first ~** ilk baxışdan; **at a ~** ilk baxışdan; **to cast / to fling / to throw / to toss a ~ at / upon** nəzər salmaq / yetirmək, ötəri baxmaq; **to dart / to flash a ~ at** cəld nəzər salmaq, baxmaq; **to steal a ~ at** oğrun-oğrun baxmaq

glance[2] [glɑːns] *v* I **1.** **(at, over, through, round, down)** ötəri nəzər salmaq, gözucu baxmaq; **to ~ *one's* eye / look at / down / upon** iti / cəld nəzər salmaq, gözucu baxmaq; **2.** parıldamaq, işıldamaq, şəfəq vermək, bərq vurmaq; *The ice was glancing in the sun Buz günəş altında bərq vururdu / parıldayırdı*

glance [glɑːns] *v* II cilalamaq, pardaqlamaq, parıldatmaq

gland [glænd] *n* I **1.** *anat.* vəz, limfa vəzi; **sweat ~** tər vəzi; **2.** *pl* boyun vəziləri; **3.** *pl* badamcıq vəziləri

gland [glænd] *n* II *tex.* kipkəc; **~ packing** kipkəc doldurması, kipkəc döşəkcəsi

glandiform [ˈglændɪfɔːm] *adj* **1.** qoza formasında; **2.** *fiziol.* adenoid, udlaq badamcığına aid; vəziyəbənzər, vəzili

glare[1] [gleə'] *n* **1.** gözqamaşdırıcı / parlaq işıq / parıltı; **2.** parıltılı bərbəzək; **3.** sərt / mərhəmətsiz / şiddətli / iti nəzər

glare[2] [gleə'] *v* **1.** işığa qərq olmaq, nur saçmaq, parlamaq; **2.** **(at / on / upon)** gözünü zilləyib hirslə baxmaq, qəzəblə baxmaq

glaring [ˈgleərɪŋ] *adj* **1.** gözqamaşdırıcı, parlaq; **~ light** gözqamaşdırıcı / parlaq işıq; **2.** çox parlaq, diqqəti cəlb edən, qeyri-adi; **~ colours** çox parlaq rənglər; **3.** hirsli, qəzəbli; **~ eyes** qəzəbli gözlər; **4.** kobud, yolverilməz, eşidilməmiş, biabırçı; **~ mistake / error** kobud səhv; **~ injustice** yolverilməz ədalətsizlik; **~ falsehood** məlum / açıq-aşkar yalan

glass [glɑːs, glæs] *n* **1.** şüşə; **2.** şüşə qab; **~ and china** şüşə və çini qab; **3.** stəkan; **to drink a ~ of milk** bir stəkan süd içmək; **4.** qədəh, piyalə, badə; **to raise *one's* ~ to *smb.*** bir kəsin sağlığına badə qaldırmaq; **5.** parnik, istixana; **6.** güzgü, ayna *(həm də* **looking ~***)*; **to look in the ~** güzgüdə özünə baxmaq; **7.** *pl* eynək, gözlük; **rimless ~es** sağanaqsız gözlük, pensne; **to wear ~** gözlük taxmaq; **8.** müşahidə borusu; **9.** teleskop; **10.** mikroskop; **11.** zərrəbin; **magnifying ~** böyüdücü zərrəbin / lupa;

◊ **to look through green ~es** həsəd aparmaq, qısqanmaq; **to see through blue ~es** bir şeyə bədbinliklə baxmaq; **to see through rose-coloured ~es** ideallaşdırmaq, nöqsanları görməmək

glass-artist [ˈglɑːsˌɑːtɪst] *n* vitrajist, şüşə naqqaşı

glass-blower [ˈglɑːsˌbloʊə'] *n* şüşəçi, üfürməklə şüşə məmulatları hazırlayan usta

glass-case [ˈglɑːskeɪs] *n* vitrin *(mağaza sərgisi)*

glass-culture [ˈglɑːsˌkʌltʃə'] *n* parnikdə / istixanada becərmə / yetişdirmə

glass-cutter [ˈglɑːsˌkʌtə'] *n* **1.** şüşə salan / kəsən fəhlə; **2.** şüşə yonan / tənziq edən usta; **3.** almaz *(şüşə kəsmək üçün)*

glass-dust [ˈglɑːsdʌst] *n* sumbata, najdak

glassed-in [ˈglɑːstˈɪn] *adj* şüşələnmiş, şüşəli

glass-eye [ˈglɑːsˈaɪ] *n* süni göz, göz protezi

glass-house [ˈglɑːshaʊs] *n* **1.** şüşə zavodu; **2.** istixana, oranjereya

glass-paper [ˈglɑːsˌpeɪpə'] *n* sumbata *(kağızı)*

glass-ware [ˈglɑːsweə'] *n* şüşə qab-qacaq

glass-wool [ˈglɑːsˈwʊl] *n tex.* steklovata, süni şüşə lif

glass-work [ˈglɑːswɜːk] *n* **1.** şüşə istehsalı; **2.** şüşə məmulatı

glaucoma [glɔːˈkoʊmə] *n tib.* qlaukoma *(göz xəstəliyi)*

glaucous [ˈglɔːkəs] *adj* **1.** bozumtul yaşıl / göy; **2.** donuq, tutqun; **3.** *bot.* kiflənmiş, bozarmış

glaze[1] [gleɪz] *n* **1.** şir, mina; **2.** *məc.* pərdə; **the ~ of death over his eyes** onun gözlərində ölüm pərdəsi

glaze[2] [gleɪz] *v* **1.** şüşə salmaq, şüşələmək; **to ~ a window** pəncərəyə şüşə salmaq; **2.** şirələmək, mina çəkmək; **to ~ earthenware / porcelain** saxsı / çini qablara mina çəkmək; **3.** *məc.* gizlətmək, ört-basdır etmək; **4.** cilalamaq, pardaqlamaq

glazier [gleɪzjə'] *n* **1.** şüşəsalan; **2.** şüşə mütəxəssisi; **3.** dulusçu

glazing-wheel [ˈgleɪzɪŋwiːl] *n* sumbata / najdak çarxı

gleam[1] [gliːm] *n* **1.** zəif / solğun işıq, işıltı; **the first ~s of the morning sun** sübh günəşinin ilk işartıları; **2.** ümid qığılcımı, işıq yeri; **not a ~ of hope** zərrə qədər işıq ucunun / ümid yerinin olmaması

gleam[2] [gliːm] *v* **1.** işıqlanmaq; işığı gəlmək, nur saçmaq, parıldamaq; **2.** əks olunmaq

glean [gliːn] *v* **1.** başaq etmək; **to ~ a field** məhsul yığımından sonra tökülmüş sünbülləri yığmaq; **2.** peşən etmək; **3.** *məc.* zərrə-zərrə toplamaq

gleanings [ˈgliːnɪŋz] *n* **1.** başaq / peşən etmə; **2.** zərrə-zərrə fakt / məlumat toplama

glee [gliː] *n* şadlıq, şənlik, şadyanalıq, sevinc; **full of ~** sevinclə dolu, şadlıq içində

gleeful [ˈgli:ful] *adj* şən, şad, sevindirici; ~ **news** şad xəbər; **in ~ mood** şən əhval-ruhiyyədə

glen [glen] *n* dərə, dar vadi

glengarry [ˌglenˈgærı] *n* şotland papağı (*həm də* ~ **bonnet / cap**)

glib[1] [glıb] *adj* **1.** zirək, dilli-dilavər; **to have a ~ tongue** dildən zirək / pərgar olmaq; **2.** danışqan, naqqal, çərənçi, gəvəzə

glide[1] [glaıd] *n* **1.** süzmə, süzüb getmə, sürüşmə; **2.** zamanın axarı; **3.** *av.* yavaş-yavaş enmə; ~ **landing** yavaş-yavaş enmə (*təyyarə haq.*)

glide[2] [glaıd] *v* **1.** sürüşmək, süzmək, rəvan hərəkət etmək; **2.** sakit-sakit axmaq; **3.** hiss etmədən ötüb keçmək (*vaxt haq.*)

glide-bomb [ˈglaıdbɔm] *n hərb.* uçan bomba, bomba-təyyarə

glider [ˈglaıdəʳ] *n* **1.** planer (*motorsuz uçaq*); **2.** *amer.* yelləncək-divan

glimmer[1] [ˈglıməʳ] *n* **1.** parıldama, titrək işıq vermə, sayrışma; zəif işıq; **a ~ of dawn** sübhün gözü, şəfəqin söküləm çağı; **2.** *məc.* işıq, qığılcım; **a ~ of hope** ümid qığılcımı, ümid işığı

glimmer[2] [ˈglıməʳ] *v* titrək işıq vermək, sayrışmaq

glimmering [ˈglımərıŋ] *n* **1.** titrək işıq vermə; çox zəif işıq, işartı; **2.** tutqun / dumanlı təsəvvür; anlaşılmaz eyham

glimpse[1] [glımps] *n* **1.** yanıb sönmə, görünüb yox olma, parlayıb sönmə; **to see by ~s** ötəri görmək; **2.** bir anlığa gözün qabağına gələn mənzərə; **to have / to get / to catch / to obtain a ~ of *smb.* / *smth.*** bir kəsi / şeyi ötəri görmək; **3.** cəld baxış; **at a ~** ilk baxışdan; **4.** bir az təsəvvür

glimpse[2] [glımps] *v* ötəri nəzər salmaq

glint[1] [glınt] *n* **1.** parıldama, şəfəq saçma, bərq, parlaq işıq; **2.** sayrışan işıq; **the earliest ~s of the morning** sübhün ilk şəfəqləri

glint[2] [glınt] *v* parıldamaq, şəfəq saçmaq, bərq vurmaq

glisten[1] [ˈglısn] *n* parıldama, parıltı; ~ **of dew-drops** jalələrin parıltısı

glisten[2] [ˈglısn] *v* parıldamaq, şəfəq saçmaq, bərq vurmaq

glitter[1] [ˈglıtəʳ] *n* **1.** parıldama, parıltı, şəfəq saçma; **2.** dəbdəbə, büsat, ehtişam, calal, cah-calal

glitter[2] [ˈglıtəʳ] *v* **1.** parıldamaq, şəfəq saçmaq; **2.** *məc.* heyran etmək, təsir bağışlamaq

gloaming [ˈgloumıŋ] *n* qaş qaralan vaxt, axşam alaqaranlığı

gloat [glout] *v* **1.** (**over / upon**) gözləri ilə yemək, heyranlıqla baxmaq; həsəd aparmaq; **2.** sevinmək, həzz almaq (*başqasının bədbəxtliyindən*); **to ~ over another's misfortune** başqasının bədbəxtliyinə sevinmək

gloating [ˈgloutıŋ] *adj* bədxah, paxıl, başqasının fəlakətindən / bədbəxtliyindən kam alan

global [ˈgloubəl] *adj* **1.** qlobal, dünya, cahanşümul, beynəlxalq; ~ **war** dünya müharibəsi; **2.** ümumi, hamılıqla; ~ **disarmament** ümumi / hamılıqla tərksilah; **3.** kürəvi, yumru

globe [gloub] *n* **1.** şar; **2.**: **the ~, this ~** yer kürəsi; **to tread the ~** bu dünyada yaşamaq; **to vanish from the surface of the ~** yer üzündən silinmək; **3.** fəza cismi; **4.** qlobus; **terrestrial ~** Yer kürəsinin qlobusu; **celestial ~** göyün / göy cisimlərinin qlobusu; **5.**: ~ **of the eye** *anat.* göz alması

globular [ˈglɔbjuləʳ] *adj* şarşəkilli, sferik; ~ **projection** *riyaz.* sferik proyeksiya

globule [ˈglɔbju:l] *n* **1.** şar, şarşəkilli hissəcik; **2.** damcı

gloom[1] [glu:m] *n* **1.** qaranlıq, yarıqaranlıq; **to cast a ~ on *smth.*** 1) bir şeyi qaranlığa qərq etmək; 2) kədərləndirmək, qəm-qüssəyə qərq etmək; **2.** qəm, qüssə, qaşqabaq, qəmginlik, kədər

gloom[2] [glu:m] *v* **1.** qaşqabağını tökmək, sımsığını sallamaq; qaşqabaqlı olmaq, məyus olmaq, kədərli olmaq; **2.** kədərləndirmək, qəmləndirmək, əhvalını təlx etmək; **3.** tutulmaq, örtülmək, çulğalanmaq (*göyün üzü haq.*); **4.** qaralmaq (*hava haq.*)

gloomy [ˈglu:mı] *adj* **1.** qaranlıq; tutqun; ~ **sky** tutqun / qaranlıq səma; ~ **weather** tutqun / buludlu hava; **2.** qaşqabaqlı, qəmgin, qaraqabaq

glorification [glɔrıfıˈkeıʃn] *n* **1.** şöhrətləndirmə; şöhrətləndirilmə; **2.** tərifləmə; tərifləmə

glorify [ˈglɔ:rıfaı] *v* **1.** şöhrətləndirmək, şöhrət gətirmək; **2.** tərifini göylərə qaldırmaq / çıxartmaq; **to ~ common life** sadə həyatı tərifləmək

glorious [ˈglɔ:rıəs] *adj* **1.** çox gözəl, cəlallı, heyranedici, məftunedici; ~ **view** heyranedici mənzərə; **2.** şanlı, şöhrətli, adlı-sanlı, tanınmış; **a ~ victory** şanlı qələbə; **3.** dəhşətli; ~ **mess / muddle** dəhşətli qarmaqarışıqlıq / dolaşıqlıq / hərc-mərclik

glory[1] [ˈglɔ:rı] *n* **1.** şöhrət; **to cover oneself with ~** özünə ad qazanmaq; **to be in all *one's* ~** şöhrətinin zirvəsində olmaq; **2.** zəfər, təntənə, triumf; **to return with ~** zəfərlə qayıtmaq; **3.** gözəllik, əzəmət; **the ~ of the woods in autumn** payızda meşələrin gözəlliyi / əzəməti;
◊ **to go to ~** dünyasını dəyişmək

glory[2] [ˈglɔ:rı] *v* **1.** (**in**) fəxr etmək; **to ~ in *one's* country's victory** öz ölkəsinin qələbəsilə fəxr etmək; **2.** zövq / həzz almaq, şadlıq etmək

gloss[1] [glɔs] *n* I **1.** parıltı, işıltı, cila, parıltı; **2.** saxta, zahiri görkəm / görünüş

gloss [glɔs] *n* II **1.** haşiyə, şərh; **2.** lüğətdə və ya qlossaridə verilən izahat; **3.** izah, təsvir, şərh

gloss[2] [glɔs] *v* I **1.** cilalamaq, parıldatmaq; **2.** parıldamaq, işıldamaq; **3.** (**over**) ört-basdır etmək, üstünü malalamaq; **to ~ over *smb.*'s faults** bir kəsin nöqsanlarını ört-basdır etmək

gloss [glɔs] *v* II **1.** qeyd aparmaq; **2.** izahat / kommentari vermək

glossary [ˈglɔsərı] *n* **1.** qlossari; **2.** lüğət (*kitabın sonunda verilən*)

glossy [ˈglɔsı] *adj* **1.** parıltılı, işıldayan, parlaq, cilalanmış, cilalı; ~ **hair** parlaq saç; **2.** gizli, üstüörtülü; ~ **deceit** üstüörtülü yalan

glove [glʌv] *n* əlcək;
◊ **to be hand in / and ~ with** yaxın dost / ürək dostu olmaq; **to fit like a ~** qutu kimi oturmaq, lap əyninə / boyuna görə olmaq; **to handle / to treat without ~s** çox sərt rəftar etmək; **to take the ~ off** qollarını çırmalamaq, qolunu çırmayıb işə girişmək; **to fight with the ~s off** amansız mübarizə aparmaq; **to throw down the ~s** rəqibə meydan oxumaq; **to take up the ~s** vuruşa dəvəti qəbul etmək

glow[1] [glou] *n* **1.** çox güclü isti, bərk qızma; **summer's scorching ~** yayın qızmar istisi; **2.** işıq, parıltı, qızartı; **3.** qızğınlıq, coşğunluq, dəliqanlılıq

glow[2] [glou] *v* **1.** pul kimi qızarmaq, qıpqırmızı qızarmaq; **2.** parıldamaq, işıq saçmaq, bərq vurmaq; **3.** od tutub yanmaq, od tökülmək (*göz, üz, yanaq və s. haq.*)

glowing [ˈglouıŋ] *adj* **1.** qıpqırmızı qızarmış; **2.** işıq saçan, şölələnən; ~ **eyes** parlayan / şölə saçan gözlər; **3.** qızğın, coşğun; ~ **patriot** qızğın vətənpərvər

glucose [ˈglu:kous] *n kim.* qlükoza (*üzüm şəkəri*)

glue[1] [glu:] *n* yapışqan; ~ **putty** yapışqanlı zamaska; ~ **dressing** *tib.* yapışqanlı sarğı;
◊ **to stick like ~ to *smb.*** qır-saqqız olub bir kəsə yapışmaq

glue[2] [glu:] *v* **1.** yapışdırmaq (*həm də məc.*); **to be ~d to *smth.* / *smb.*** bir şeyə / kəsə yapışıb qalmaq; **2.** yapışmaq; **to sit ~d to the TV** yapışıb televizorun qabağında qalmaq; **3.** birləşdirmək, bir-birinə bağlamaq; **4.** bir-birindən ayrılmamaq, həmişə bir yerdə olmaq

gluey [ˈglu:ı] *adj* **1.** yapışqan, yapışqanlı; **2.** suvuşqan, yapışqan kimi

glum[1] [glʌm] *adj* **1.** tutqun, qaşqabaqlı, qaraqabaq; **2.** qəmgin, kədərli

glum[2] [glʌm] *v* qaşqabaqlı baxmaq; qaşqabağını sallamaq

glut[1] [glʌt] *n* çoxluq, bolluq, artıqlıq, artıq; **a ~ of wealth** hesaba gəlməyən / bitməz-tükənməz sərvət

glut[2] [glʌt] *v* **1.** doydurmaq, doyundurmaq; **to ~ *one's* appetite** doyunca yemək; **2.** doldurmaq, ağzınacan doldurmaq; **to ~ the market** bazarı malla doldurmaq; **3.** gözlərilə yemək; **4.** acgözlüklə bir şeyə can atmaq

glutton [ˈglʌtn] *n* **1.** qarınqulu; **2.** tamahkar / acgöz / dargöz adam; **3.** həddindən çox yeyən heyvan; **4.** oxumaqdan / işləməkdən doymayan adam

gluttonous [ˈglʌtnəs] *adj* acgöz, gözüdoymaz, qarınqulu, çoxyeyən

G-man [ˈdʒi:mæn] *n* (*pl* **-men** [mən]) *n amer. d.d.* FTB-nın (*Federal Təhqiqat Bürosu*) zabiti

gnarled [na:ld] *adj* **1.** kələ-kötür, şiş; **~ hands** kələ-kötür / kobud əllər; **2.** yöndəmsiz, kobud, qaba (*xarici görünüş haq.*); **3.** tərs, inad

gnash [næʃ] *v* dişlərini qıcırdatmaq

gnat [næt] *n* **1.** ağcaqanad, ditdili, hünü; **2.** balaca milçək

gnaw [nɔ:] *v* **1.** gəmirmək, çeynəmək, dişləmək; **to ~ *one's* lips in rage** qəzəbdən dodaqlarını çeynəmək; **2.** ruhi əzab vermək, üzmək; *Pain gnawed (at) his heart Ağrı onun ürəyini üzürdü*

go¹ [gou] *n* (*pl* **goes** [gouz] **1.** hərəkət, yeriş, gediş; **come and ~** gediş-gəliş, var-gəl; **2.** vəziyyət, şərait, qəfildən vəziyyətin dəyişməsi; **a capital ~** çox xoş əhvalat; **a near ~** qorxulu vəziyyət, tükdən asılı vəziyyət; **3.** cəhd; **to have a ~ at** cəhd / risk etmək, bəxtini sınamaq; **4.** pay (*xörək, içki haq.*); **5.** sövdə, razılaşma, saziş; *It's a go! Oldu! Razılaşdıq!*; **6.** uğur, müvəffəqiyyət; **no ~** xeyirsiz; **7.** bəla, üzrə görüş; **main ~** həlledici görüş; **8.** növbə, oyun (*oyunda*)

go² [gou] *v* **1.** getmək, hərəkət etmək; **to ~ at full drive / tilt** tam sürətlə getmək; **to ~ on a journey** səyahətə getmək; **to ~ for a ride / a drive** miniklə gəzməyə getmək; **to ~ for a walk** gəzməyə / gəzintiyə getmək; **to ~ to a party** qonaq getmək; **to ~ by land** quru ilə getmək; **to ~ by air** uçaqla getmək; **to ~ by train / by bus / by tram / by rail / by steamer** qatarla / avtobusla / tramvayla / dəmiryolu ilə / paroxodla getmək; **to ~ in a carriage / in a motor-car** faytonda / minik maşınında getmək; **to ~ on foot** piyada / ayaqla getmək; **2.** yola düşmək; **3.** işləmək, hərəkət etmək; **4.** uzanmaq, uzanıb getmək, keçmək; **mountains that ~ from west to east** qərbdən şərqə qədər uzanan dağlar; **5.** yox / qeyb olmaq, yoxa çıxmaq, itmək; keçib getmək; *Money goes quickly Pul tez yox olur / qurtarır; The pain has gone Ağrı keçib getdi / kəsdi*; **6.** yayılmaq; *The story went all over the town; Əhvalat bütün şəhərə yayıldı*; **7.** öz üzərinə götürmək, bir şeyi etmək qərarına gəlmək; **to ~ to great expense** böyük xərci öz üzərinə götürmək; **8.** çökmək, dağılmaq; iflasa uğramaq, ləğv olmaq; *The fuse went Qoruyucu yandı; The bank may go any day Bank hər an iflasa uğraya bilər*; **9.** müraciət etmək; **to ~ to law** məhkəməyə müraciət etmək; **to ~ to facts** faktlara müraciət etmək / əl atmaq; **10.** zəng çalmaq; *The bell has gone Zəng artıq vurulub / olub*; **11.** vurmaq (*saat*); *It has just gone six İndicə saat altını vurdu*; **12.** ölmək, məhv olmaq (*adət. məc. növdə*); *She is gone O həlak oldu / öldü; He is dead and gone Artıq o, qəbirdədir*; **to ~ in for *smth.*** bir şeylə məşğul olmaq, bir şeylə həddindən artıq maraqlanmaq; **to ~ in for sports** idmanla məşğul olmaq; **to ~ through *smth.*** bir şeyi diqqətlə, bənd-bənd araşdırmaq; *Let's go through the argument again Gəl / Gəlin bütün dəlilləri bir də araşdıraq*; **to ~ into rage** qəzəblənmək, qeyzlənmək, bərk hirslənmək; **to ~ under *smb.*'s name** bir kəsə aid edilmək, bir kəsin adına yazılmaq; **to ~ to school** məktəbə getmək, şagird olmaq; **to ~ to college / to university** kollecdə / universitetdə oxumaq, tələbə olmaq; **to ~ into the army** orduya / əsgərliyə getmək; **to ~ into business** işbaz olmaq; **to ~ into Parliament** Parlamentin üzvü olmaq; **to ~ about** gəzişmək, var-gəl etmək; **to ~ ahead** irəli getmək, irəliləmək; **to ~ along** razılaşmaq; *I can't go along with you on that point Bu məsələdə mən səninlə / sizinlə razılaşa bilmərəm*; **to ~ at *smb.*** bir kəsin üstünə cummaq / hücum etmək / hücum çəkmək; *They went at each other furiously Onlar qəzəblə bir-birinin üstünə cumdular*; **to ~ behind** yenidən baxmaq, öyrənmək, araşdırmaq (*faktları*); **to ~ behind the evidence** şahid ifadəsini yenidən öyrənmək / araşdırmaq; **to ~ between** vasitəçilik etmək; **to ~ by** ötüb keçmək; *Years went by İllər ötüb keçdi*; **to ~ down 1)** batmaq; *The ship went down Gəmi batdı*; **2)** yatmaq, zəifləmək (*külək, dəniz və s. haq.*); **to ~ on 1)** davam etmək; *Go on, I am listening Davam et / edin, mən qulaq asıram*; **2)** baş vermək; *What is going on here? Burda nə olub?*; **3)** yerində olmaq, yaramaq, düz ölçüsündə olmaq; *These shoes won't go on Bu ayaqqabı ayağıma olmur*; **to ~ on for** yaxınlaşmaq (*vaxt, yaş haq.*); *She is going on for twenty O, iyirmi yaşa yaxınlaşır*; **to ~ on at** söymək, danlamaq, təhqir etmək; *She goes on at her husband continually O müntəzəm olaraq ərini təhqir edir*;

◊ **to ~ to bed / to sleep** yatmaq, yıxılıb yatmaq; **to ~ for a soldier** əsgər olmaq; **to ~ to pieces / rack and ruin / smash** parça-parça olub dağılmaq; **to ~ a long / good / great way 1)** uzun yol keçmək; **2)** həddini aşmaq; **3)** kifayət etmək; **to ~ dry** spirtli içkiləri satmağı qadağan etmək; spirtli içkilərdən imtina etmək; **to ~ into mourning** yasa batmaq; **to ~ in fear** qorxu içərisində yaşamaq; **to ~ green with envy** paxıllıqdan gömgöy göyərmək; **to ~ wet** spirtli içkilərin satışına icazə vermək; **to ~ bail** *hüq.* zamin olmaq; **to ~ over to the majority** dünyasını dəyişmək; **to ~ with the current / the tide / the stream / the crowd** axınla getmək, axına qoşulmaq; **to ~ with the times / the tides** zamanla ayaqlaşmaq; **to ~ against the stream / the tide** axına qarşı getmək, zamanla ayaqlaşmamaq; **to ~ out of *one's* mind** ağlı qaçmaq, dəli olmaq, ağlını itirmək; **to ~ to blazes / to hell / to pot / to the devil / to the dogs** var-yoxdan çıxmaq, dilənçi halına / it küftünə düşmək, məhv olmaq, iflas olmaq, sınıq çıxmaq, alt-üst olmaq; **to ~ round like a horse in a mill** ≅ *Çevir tatı, vur tatı*; **to ~ off like hot cakes** əldən qapılmaq, əlüstü alınıb qurtarmaq

goad [goud] *v* **1.** sürüb / qovub gətirmək; qovub salmaq (*naxırı, ilxını, sürünü*); **2.** vadar / məcbur / təhrik etmək, həvəs oyatmaq; **to ~ *smb.*'s curiosity** bir kəsdə maraq oyatmaq; **to ~ to madness** dəli etmək, təbdən çıxarmaq

go-ahead [ˈgouəhed] *n d.d.* **1.** start işarəsi / siqnalı; irəli hərəkət etmək icazəsi; **2.** tərəqqi, irəliləmə, irəli hərəkət

goal [goul] *n* **1.** məqsəd, məram; ***one's* ~ in life** bir kəsin həyatda məramı / məqsədi; **2.** *id.* qapı; **to keep / to stay in / the ~** qapını qorumaq, qapıda durmaq; **3.** *id.* qol, topu qapıdan keçirmə; **to kick / to make / to score a ~** qol vurmaq; **to win / to lose by three ~s** 3:0 hesabı ilə udmaq / uduzmaq

goal-keeper [ˈgoul,ki:pər] *n id.* qapıçı

goal-minder [ˈgoul,maındər] *n* qapıçı (*hokeydə*)

goat [gout] *n* **1.** keçi; **he / billy ~** təkə; **she / nanny ~** dişi keçi; **2. Goat** Oğlaq bürcü; **3.** qapazaltı; *They made him the goat Onlar onu qapazaltı etdilər*;

◊ **to get *smb.*'s ~** acıqlandırmaq, hirsləndirmək; **to lose *one's* ~** *amer.* özündən çıxmaq, cinlənmək

goatee [gouˈti:] *n* keçi saqqalı

goatsucker [ˈgout,sʌkər] *n zool.* çobanaldadan (*quş*)

go-between [ˈgoubı,twi:n] *n* **1.** vasitəçi; **to act as a ~** vasitəçilik etmək; **2.** aradüzəldən, aradüzəldən qadın / qız

go-by [ˈgoubaı] *n* ötüb keçmə (*cıdırda*);

◊ **to give the ~ 1)** məhəl qoymadan ötüb getmək; salam verməyib ötüb getmək

go-cart [ˈgouka:t] *n* **1.** körpələrə yerimeyi öyrətmək üçün təkərli çərçivə (*xodunok*); **2.** uşaq arabası (*kolyaska*)

god [gɔd] *n* **1.** allah, səcdəgah; **2. God** Allah; **Almighty God** hər şeyə qadir Allah; **3.** büt, sənəm, qibləgah;

◊ **God's fool** divanə, dəli; **God's truth** əsl həqiqət, haqq; *Gods's willing İnşallah, Allahın izni ilə*; **to be with God** haqq dünyasında olmaq; *By God! Allah haqqı!*; *Oh my / good / great / dear God Aman Allah! Allah özün kömək ol!*; *For God's sake! Allah xatirinə!*; *God forbid! Allah eləməsin!*; *God bless me!*; *Thank God Allaha şükür / şükür olsun*

goddess [ˈgɔdıs] *n* **1.** ilahə; **~ of Love** məhəbbət ilahəsi; **2.** gözəllik şahzadəsi

godfather [ˈgɔd,fa:ðər] *n* xaç atası, xaç atalığı, kirvə

godfearing [ˈgɔd,fɪərɪŋ] *adj* Allahdan qorxan, dindar, mömin, qəlbində Allah xofu olan

godforsaken [ˈgɔdfə,seɪkn] *adj* kədərli; başlı-başına buraxılmış, baxımsız

godly [ˈgɔdlɪ] *adj* dini; **a ~ society** dini cəmiyyət

Godman [ˈgɔdˈmæn] *n* İsa peyğəmbər

go-down [ˈgoudaun] *n* **1.** udum, qurtum, içim; **2.** çaya enmə yeri *(heyvanat üçün)*

God's acre [ˈgɔdz,eɪkəʳ] *n* qəbiristan, məzarıstan

godsend [ˈgɔdsend] *n* **1.** göydəndüşmə / gözlənilməz uğurlu olay; **2.** tapıntı

god-speed [ˈgɔd,spi:d] *n* uğur diləmə; **to bid / to wish** *smb.* **~** bir kəsə uğur diləmək

goggle[1] [ˈgɔgl] *n* **1.** heyrətli / ürkək baxış; **2.** dombalangöz / dəbərəgöz adam

goggle[2] [ˈgɔgl] *v* **1.** gözlərini bərəltmək, gözlərini bərəldərək baxmaq; **2.** pırtlayıb çıxmaq *(göz haq.)*

goggle-eyed [ˈgɔglaɪd] *adj* dombalangözlü, dəbərəgözlü

goggles [ˈgɔglz] *n* I **1.** qoruyucu gözlük; **2.** qoşqu ləvazimatı

goggles [ˈgɔglz] *n* II *bayt.* başgicəllənmə / dəlicə xəstəliyi *(qoyunlarda)*

goglet [ˈgɔglɪt] *n* uzunboğaz bardaq, qurqura

going[1] [ˈgouɪŋ] *n* **1.** getmə, yola düşmə *(minik)*; **2.** hərəkətin sürəti; **3.** yerimə, hərəkət etmə, yeriş; **4.** hadisə, olay, gedişat, vəziyyət; **comings and ~s** gəliş-gediş; **rough ~s** çətinliklər; pis / acı xəbər, xoşagəlməz işlər

going[2] [ˈgouɪŋ] *adj* **1.** işlək, saz; **in ~ order** işlək / saz vəziyyətdə; **a ~ concern** fəaliyyətdə olan şirkət; **to set the clock ~** saatı qurmaq / işə salmaq; **2.** mövcud, mövcud olan; **~ prices** mövcud qiymətlər

goitre [ˈgɔɪtəʳ] *n tib.* zob, ur, boğaz uru

goitrous [ˈgɔɪtrəs] *adj tib.* **1.** boğaz uru olan; **2.** zob / ur xəstəliyinə aid olan

gold [gould] *n* **1.** qızıl; **pure ~** xalis / təmiz qızıl; **black ~** qara qızıl *(neft)*; **fool's ~** rənginə görə qızılı xatırladan metal; **~ reserve** qızıl ehtiyatı; **2.** qızıl sikkə / pul; **to pay in ~** qızıl pulla ödəmək; **3.** var-dövlət, sərvət, xəzinə; **to have a heart of ~** saf qəlbli olmaq, qızıl kimi ürəyi olmaq

gold-beetle [ˈgouldˈbi:tl] *n* qızılböcək

gold-digger [ˈgould,dɪgəʳ] *n* **1.** qızılaxtaran; **2.** avantürist qadın, hədə ilə / zorakılıqla / fırıldaqla başqasından pul qoparan qadın

gold-diggings [ˈgould,dɪgɪŋz] *n* qızıl mədənləri

golden [ˈgouldən] *adj* **1.** qızılı, qızıl rəngli, sarı; **~ hair** qızılsaç, qızılı saç; **2.** ən gözəl, ən xoşbəxt, xoş; **~ age** qızıl əsr; **~ autumn** xəzan, qızıl payız;

◊ **~ wedding** qızıl toy *(evlilik həyatının 50 illiyi)*; **~ gates** cənnətin qapıları; **Golden Horde** Qızıl Orda *(qədim türk xalqlarının dövlət birləşməsi formalarından biri)*

golden-daisy [ˈgouldənˈdeɪzɪ] *n bot.* payızgülü, xrizantem

golden-eagle [ˈgouldənˈi:gl] *n zool.* bərkut

gold-fever [ˈgouldˈfi:vəʳ] *n* qızıl axtarma, qızıl dalınca qaçma

goldfish [ˈgouldfɪʃ] *n zool.* dabanbalığı

gold-rush [ˈgouldrʌʃ] *n* = **gold-fever**

goldsmith [ˈgouldsmɪθ] *n* zərgər

golf [gɔlf] *n* qolf; **to play ~** qolf oynamaq

golf-links [ˈgɔlflɪŋks] *n* qolf meydançası

golly [ˈgɔlɪ] *nid.* *By golly! İlahi!, Həqiqətən! Vallah!, Doğrudan!*

golosh, goloshoe [gəˈlɔʃ, gəˈlouʃu:] *n* = **galosh**

goluptious [gəˈlʌpʃəs] *adj* **1.** valehedici, heyranedici, çox gözəl; **2.** ləzzətli, dadlı

gombeen [gɔmˈbi:n] *n* sələmçilik, müamələçilik

gombeen-man [gɔmˈbi:nmən] *n (pl* **-men***)* sələmçi, müamələçi

gondola [ˈgɔndələ] *n* **1.** qondola; **2.** *amer.* vaqonplatforma

gone [gɔn] *adj* I **1.** ümidsiz, itmiş, itirilmiş; **~ case** ümidsiz qəziyyə / qəza / iş; **a ~ man** hər şeydən əlini üzmüş şəxs; **~ hope** itirilmiş / puç olmuş ümid; **2.** dağıdılmış, var-yoxdan çıxarılmış; **3.** keçmiş, keçən, ölən;

◊ **to be (dead) ~ on** *smb.* bir kəsə dəlicəsinə vurulmaq / bənd olmaq

gone [gɔn] II **to go** *felinin pp forması*

goner [ˈgɔnəʳ] *n* işi bitmiş / var-yoxdan çıxarılmış / dilənçi halına salınmış adam; şantaj qurbanı

gong [gɔŋ] *n* qonq, sinc

gonoph [ˈgɔnəf] *n* oğru, cibgir, qarınoğru, cibəgirən

goober [ˈgu:bəʳ] *n amer.* araxis, yerfındığı

good[1] [gud] *n* **1.** yaxşılıq, xeyirxahlıq; **to do** *smb.* **~** bir kəsə yaxşılıq / kömək etmək; **to be after / up to / no ~** bədxahlıq / pislik fikrinə düşmək; **2.** fayda, xeyir; **to do ~** xeyirli olmaq, xeyiri dəymək; **to** *smb.***'s ~** bir kəsin xeyrinə; **for the ~ of** naminə, səadəti üçün;

◊ **for ~ and all** həmişəlik, ömürlük, qəti

good[2] [gud] *adj* **(better, best) 1.** yaxşı; **~ lungs** sağlam ciyərlər; *Good Luck! Yaxşı yol! Uğur olsun!*; **2.** faydalı, xeyirli; **3.** qabiliyyətli, istedadlı; bacarıqlı, mahir, məharətli; **to be ~ at languages / mathematics** dilləri / riyaziyyatı öyrənməkdə mahir olmaq; **4.** xeyirxah, xoşxasiyyət, rəhmli, mərhəmətli, ürəyi yumşaq, təmiz; **~ nature** xeyirxahlıq; **~ intention** xeyirxah niyyət; **to live a ~ life** təmiz həyat sürmək; **a ~ child** üzüyola uşaq; **5.** lütfkar, iltifatlı, mehriban, nazik; **6.** təzə, keyfiyyətli; **~ food** təzə / keyfiyyətli ərzaq; **7.** sağlam, yaxşı; **a ~ heart** sağlam ürək; **8.** kifayət qədər bol, bəs qədər, çoxlu; **a ~ deal** bəs qədər, çoxlu; **a ~ part of the day** günün çoxu, günün əsas hissəsi; **a ~ many people** çoxlu adam; **9.** etibarlı, yaxşı; **a car with ~ breaks** etibarlı / yaxşı əyləcli maşın;

◊ **Good Friday** pasxa bayramından əvvəlki cümə günü; *Good God!, Good god!, Good gosh!, Good Gracious! Good Heavens! Ay Allah, Aman Allah; Pərvərdigara!*; **~ time** *hüq.* həbs müddətinin azaldılması; **all in ~ time** hər şey öz vaxtında; **as ~ as gold** qızıl kimi; **to be as ~ as** *one's* **word** sözünün ağası olmaq; **to stand ~** qüvvədə qalmaq; *Good for you! Afərin! Bravo!*

good-bye[1] [gudˈbaɪ] *n* xudahafizləşmə, vidalaşma; **to say ~** xudahafizləşmək, sağollaşmaq

good-bye[2] [gudˈbaɪ] *inter.* *Xudahafiz! Sağ ol! / olun!*

good-for-nothing [ˈgudfə,nʌθɪŋ] *adj* xeyirsiz, heç nəyə yaramayan, yararsız, faydasız

goodish [ˈgudɪʃ] *adj* çox böyük, uzaq

goodly [ˈgudlɪ] *adj* **1.** gözəl, sevimli, xoşsifət, qanışirin, suyuşirin; **a ~ person** suyuşirin adam; **2.** xeyli, kifayət qədər, böyük həcmdə; **a ~ sum of money** xeyli miqdarda pul; **a ~ heritage** böyük həcmdə miras

goodman [ˈgudmæn] *n (pl* **-men** [-mən]*)* sahib, ev sahibi, ailə başçısı, ər

good-natured [ˈgudˈneɪtʃəd] *adj* safqəlbli, yumşaqürəkli, ürəyiyumşaq, həlim, mehriban, xeyirxah; **~ smile** mehriban gülüş

good-neighbourhood [ˈgudˈneɪbəhud] *n* **1.** mehriban qonşuluq; **2.** xeyirxahlıq

good-neighbourliness [ˈgudˈneɪbəlɪnɪs] *n* mehriban qonşuluq / dostluq əlaqəsi

goodness [ˈgudnɪs] *n* **1.** mehribanlıq, rəhmlilik, mərhəmət; **~ of heart** ürəyiyumşaqlıq; **2.** yaxşılıq, comərdlik, səxavət; **3.** qidalılıq xüsusiyyəti; **to boil all the ~ out of meat** əti həddindən çox qaynadıb keyfiyyətdən salmaq

goods[1] [gudz] *n* **1.** mal, mallar, əmtəə; məmulat; **consumer(s') ~** istehlak malları; **2.** vasitə, məhsul; **capital ~** istehsal vasitələri; **final / finished ~** hazır məhsul; **3. fancy ~** dəbdə olan mallar; **spot ~** hazırda olan, təhvil verilməyə hazır məhsul / mal; **4.** mülk, əmlak, mal; **~ and chattels** bütün daşınar əmlak; **5.**: **the ~** məlumat, sübut, dəlil; **to have the ~ on** *smb.* bir kəsi ifşa etmək üçün dəlilləri olmaq; **6.**: **the ~** əşyayi-dəlil; **to catch with the ~** cinayət başında tutmaq

goods[2] [gudz] *adj* yük; **~ train** yük qatarı; **~ lift** yük lifti; **~ traffic** yükdaşıma; **~ circulation** mal dövriyyəsi

good sense [ˈgudˈsens] *n* sağlam düşüncə

goods shed [ˈgudzʃed] *n* anbar

goodwill[1] [ˈgudˈwɪl] *n* **1.** rəğbət, hüsn-rəğbət; **2.** xeyirxahlıq; **policy of ~** sülhsevər siyasət; **3.** qeyrət, səy, cəhd, səviq, hazır olma, amadəlik, hazırlıq; **to be full of ~** bir şeyi etməyə səmimi qəlbdən hazır olmaq; **4.** firmanın nüfuzu / qiyməti

goodwill[2] [ˈgudˈwɪl] *adj* xoşməramlı

goody [ˈgudɪ] *n* I konfet, nabat, şirni

goody [ˈgudɪ] *n* II **1.** sinli qadın / qarı; xalacan *(müraciət)*; **2.** tələbələrin otaqlarını yığışdıran qadın / xadimə

goody [ˈgudɪ] *n* III riyakar / ikiüzlü adam

goof [gu:f] *n d.d.* **1.** səfeh, gic, sarsaq; **2.** tənbəl, ağırtərpənən (*adam*)
goof-ball [ˈgu:fbɔ:l] *n jarq.* narkoman
go-off [ˈgou ˈɔ:f] *n d.d.* başlanğıc, start, **at the first** ~ əvvəlcə, əvvəl başda, ilk cəhd zamanı
goofy [ˈgu:fi] *adj d.d.* gic, gicbəsər, səfeh
goon [gu:n] *n jarq.* **1.** küt, kütbeyin, kətəzehin (*adam*); **2.** yöndəmsiz, təhərsiz, yaraşıqsız (*adam*); **3.** muzdlu bandit, quldur, soyğunçu, qatil
goose [gu:s] *n* **1.** (*pl* **geese**) *zool.* qaz; **2.** səfeh, maymaq, gic, sarsaq; **to cook** ***smb.*'s** ~ bir kəsin ümidini qırmaq;
◊ *All his geese are swans ≡ Heç kəs öz ayranına turş deməz;* **to be unable to say "*boo*" to a** ~ milçəyin də qəlbinə toxunmamaq, qarışqanı da tapdalamamaq, toyuğa da "*kiş*" deməmək
gooseberry [ˈguzbəri] *n bot.* **1.** bəktaşi üzümü, krijovnik; **2.** göyümtül çalarlı qırmızı rəng;
◊ **to play old** ~ qarışıqlıq yaratmaq, bütün işləri korlamaq
goose-cap [ˈgu:skæp] *n* maymaq, "eşşəyin quyruğu", sarsaq
goose-grass [ˈgu:sgra:s] *n bot.* buğdayarpağı
gopher[1] [ˈgoufə] *n* **1.** *zool.* sünbülqıran; **2.** Amerika siçovulu; **3.** seyf oğrusu
gopher[2] [ˈgoufə] *v* qazımaq, qazmaq
Gordian [ˈgɔ:djən] *adj*: ~ **knot** kor düyün, çolpuşik / dolaşıq iş, müşkül məsələ / əngəl; **to cut the** ~ **knot** düyünü açmaq, müşkül işi həll etmək
gore[1] [gɔ:] *n* **1.** laxtalanmış / laxta qan; **2.** döyüşdə tökülmüş / axıdılmış qan
gore[2] [gɔ:] *v* I **1.** xiştək tikmək; **2.** paz / çiv şəklinə salmaq; **3.** əkin yerini şumlamaq
gore [gɔ:] *v* II buynuzlamaq, buynuz / kəllə vurmaq
gorge[1] [gɔ:dʒ] *n* I acgözlük, qarınqululuq;
◊ **to cast the** ~ **at** ***smth.*** bir şeyi ikrahla / nifrətlə rədd etmək
gorge [gɔ:dʒ] *n* II **1.** dar dərə, dar keçid; **2.** yığın, tıxanma, əngəl, maneə; **3.** *anat.* boğaz, udlaq, hülqum; **4.** *tib.* qırtlaq; **5.** çinədan
gorge[2] [gɔ:dʒ] *v* **1.** acgözlüklə yemək, içəri ötürmək, tıxmaq; **2.** doldurmaq, qədərindən artıq doldurmaq, aşırıb-daşdırmaq
gorgeous [ˈgɔ:dʒəs] *adj* **1.** parlaq, parlaq / şux rənglənmiş; ~ **sunset** parlaq qürub; **2.** cəlallı, dəbdəbəli, çox gözəl; ~ **time** gözəl çağlar, çox gözəl keçirilmiş vaxt
gorilla [gəˈrilə] *n* **1.** *zool.* qorilla (*meymun*); **2.** *jarq.* qatil, bandit
gormandize [ˈgɔ:məndaiz] *n* qarınqululuq, acgözlük
gory [ˈgɔ:ri] *adj* **1.** qana batmış, qanla örtülmüş; **2.** qanlı; **a** ~ **battle** qanlı döyüş
gosh [gɔʃ] *int. İlahi! Ay Allah! Xudaya!*
goshawk [ˈgɔshɔ:k] *n zool.* böyük qırğı
Gospel [ˈgɔspəl] *n* əhdi-cədid, İncil; **the** ~ **of soap and water** təmizliyin / paklığın təlimi
◊ **to take** ***smth.*** **for** ~ bir şeyi kor-koranə qəbul etmək, bir şeyə dəlilsiz-sübutsuz inanmaq
gospel-truth [ˈgɔspəlˈtru:θ] *n* danılmaz həqiqət
gossip[1] [ˈgɔsip] *n* **1.** boşboğazlıq, cəfəngiyyat, boş söhbət; **2.** qeybət, dedi-qodu, şayiə; **3.** qeybətçi, şayiə yayan, söz gəzdirən
gossip[2] [ˈgɔsip] *v* **1.** boşboğazlıq etmək, laqqırtı vurmaq; **2.** qeybət qırmaq; şayiə yaymaq
gossip column [ˈgɔsipˌkɔləm] *n* kübar dairələrinə mənsub xəbərlər bölməsi (*qəzetdə*)
gossipy [ˈgɔsipi] *adj* boşboğaz, naqqal, çərənçi; ~ **neighbours** boşboğaz qonşular
got [gɔt] **to get** *felinin pt, pp formaları*
Goth [gɔθ] *n* **1.** qotlar (*qədim german tayfaları*); **2.** barbar; **3.** vəhşi, mədəniyyətsiz adam, vandal
go-to-bed [ˈgoutəbed] *n* yuxulu adam
go-to-bed-at-noon [ˈgoutəbedətˈnu:n] *n bot.* keçisaqqalı (*həm də* **goat's beard**)
gotten [ˈgɔtn] *amer.* **get** *felinin pp forması*
gouge[1] [gaudʒ] *n* **1.** yarımdairəvi iskənə; **2.** deşik, oyma
gouge[2] [gaudʒ] *v* **1.** deşmək, oyub deşmək; **to** ~ **out an eye** basıb gözü çıxarmaq; **2.** *amer.* aldatmaq
gourd [guəd] *n* **1.** balqabaq, qabaq, kudu, boranı; **2.** qurudulmuş balqabaqdan düzəldilmiş butulka / bardaq
gout [gaut] *n tib.* podaqra; **a fit / an attack of** ~ podaqra tutması; **to suffer from** ~ podaqradan əziyyət çəkmək

gouty [ˈgauti] *adj* podaqra, podaqralı
govern [ˈgʌvn] *v* **1.** idarə / başçılıq etmək; **to** ~ **a country** ölkəni idarə etmək; **2.** nizama / qaydaya salmaq, rəhbərlik etmək; **3.** müəyyənləşdirmək, şərtləndirmək; **4.** özünü ələ almaq, özünü saxlamaq / saxlaya bilmək; **to** ~ ***one's*** **passions** öz ehtiraslarını cilovlamaq; **5.** *qram.* idarə etmək
governance [ˈgʌvənəns] *n* **1.** idarəetmə, hakimiyyət, səlahiyyət; **2.** tabeçilik, asılılıq
governess [ˈgʌvənis] *n* mürəbbiyə, tərbiyəçi; **to obtain the place of** ~ tərbiyəçi yeri almaq / əldə etmək
government [ˈgʌvənmənt] *n* **1.** hökumət; **to form the** ~ hökumət təşkil etmək; **puppet** ~ oyuncaq hökumət; **2.** üsuli-idarə; **democratic / republican / federal / parliamentary** ~ demokratik / respublika / federal / parlament üsuli-idarəsi; **Constitutional** ~ konstitusiyalı üsuli-idarə; **3.** idarəetmə, rəhbərlik; **local** ~ yerli özünüidarə; **a system of** ~ idarəetmə sistemi
government-in-exile [ˈgʌvənməntinˈeksail] *n* mühacirətdə olan hökumət
governor [ˈgʌvənə] *n* **1.** hökmdar, idarə edən; **2.** qubernator; ~ **of the state** ştatın qubernatoru; **3.** rəis (*həbsxanada*)
governor-general [ˈgʌvənəˈdʒenərəl] *n* general qubernator, vali, hakim
gown[1] [gaun] *n* **1.** paltar, geyim (*qadın geyimi*); **2.** rahat, gen ev paltarı; **morning** ~ xalat; **bathing** ~ hamam xalatı; **3.** gecə köynəyi;
◊ **to take the** ~ keşiş olmaq
gown[2] [gaun] *v* geydirmək; geyindirmək;
◊ ~ **war** məhkəmədə çəkişmə / çarpışma
grab[1] [græb] *n* **1.** qamarlama, qapma; **to make a** ~ **at** ***smth.*** bir şeyi qamarlamağa cəhd etmək; **2.** zəbtetmə, tutma, mənimsəmə, yiyələnmə; **policy of** ~ zəbtetmə siyasəti
grab[2] [græb] *v* **1.** qəfildən tutmaq, qapmaq; **to** ~ ***smb.*** **by the collar** bir kəsin yaxasından yapışmaq; **2.** zəbt etmək, yiyələnmək, mənimsəmək; **to** ~ **public lands** ellik torpaqları zəbt etmək
grabble [ˈgræbl] *v* **1.** əli ilə yoxlaya-yoxlaya axtarmaq; **2.** iki əli və iki ayağı üstə iməkləmək / sürünmək
grace[1] [greis] *n* **1.** qəşənglik, incəlik, zəriflik, gözəllik; **natural** ~ təbii zəriflik; **2.** cazibə, məlahət, comərdlik, ləyaqət, səxavət; məziyyət; **3.** ədəb, nəzakət, mərifət; **4.** xeyirxahlıq, iltifat, təvəccöh, lütfkarlıq; **to be in** ***smb.*'s good** ~**s** bir kəsin iltifatından faydalanmaq; **5.** mərhəmət, bağışlama, amnistiya, əfv ümumi; **by the** ~ **of God** Allahın mərhəmətilə; **6.** dua, ibadət; **to say** ~ dua etmək / oxumaq; **7.** *mus.* zəngulə
grace[2] [greis] *v* **1.** bəzəmək, zinət vermək, zinətləndirmək; **2.** təltif etmək, mükafatlandırmaq
graceful [ˈgreisfl] *adj* **1.** qəşəng, incə, zərif, cazibəli, gözəl, dilbər, məlahətli; ~ **figure** incə / zərif qamət; ~ **gesture** zərif hərəkət / jest; **2.** xoş, xoşagələn, nəşəli
gracious[1] [ˈgreiʃəs] *adj* **1.** mərhəmətli, lütfkar, şəfqətli, rəhmli, ürəyiyumşaq, rəhmdil; **2.** iltifatlı, yumşaq; ~ **smile** iltifatlı təbəssüm
gracious[2] [ˈgreiʃəs] *inter*.: *Good gracious!, Goodness gracious! Gracious me! Aman allah!, Allah özün saxla!*
gradation [grəˈdeiʃn] *n* **1.** tədricən bir vəziyyətdən başqa bir vəziyyətə keçmə; **2.** sezilmədən rəng çalarlarının dəyişməsi; **3.** sıra, dərəcə, tədricilik, dərəcələrə bölmə
grade[1] [greid] *n* **1.** dərəcə, pillə; **2.** rütbə; ~**s of military rank** hərbi rütbələr; **3.** keyfiyyət, növ, sort; **a poor** ~ **of oats** yulafın pis növü / çeşidi; **4.** *amer.* sinif (*məktəbdə*); **5.** *amer.* qiymət; **to give** ***smb.*** **the highest** ~ bir kəsə ən yüksək qiymət vermək; **6.** eniş və ya yoxuş; **down** ~ eniş; **up** ~ yoxuş; **on the down** ~ tənəzzül, enmə, azalma; **on the up** ~ tərəqqi, yüksəliş, qalxma, artım
grade[2] [greid] *v* **1.** yerləşdirmək, düzmək (*rütbəsindən, dərəcəsindən, qrupundan asılı olaraq*); **2.** növlərə ayırmaq, çeşidləmək; **to** ~ **cotton** pambığı növlərə ayırmaq / çeşidləmək; **to** ~ **pupils** şagirdləri siniflərə bölmək; **3.** *amer.* qiymət vermək, qiymətləndirmək; **4.** tədricən dəyişmək
grade-school [ˈgreidsku:l] *n amer.* ibtidai məktəb (*həm də* **the grades**)

gradient [ˈgreɪdjənt] *n* **1.** *fiz.* qradiyent; **2.** meyl; **3.** yamac, dağın döşü

gradual [ˈgrædʒuəl] *adj* **1.** tədricə, yavaş-yavaş; **a – increase in the cost of living** istehlak dəyərinin tədricən / yavaş-yavaş artması; **2.** ardıcıl, bir-birinin ardınca gələn, sistemli

gradualism [ˈgrædʒuəlɪzm] *n* sosial islahatların tədricən həyata keçirilməsi haqqında təlim

graduate[1] [ˈgrædʒuət] *n* **1.** ali məktəb məzunu; **2.** *amer.* istənilən tədris müəssisəsini bitirmiş şəxs; **a – school** *amer.* aspirantura; **a – student** aspirant

graduate[2] [ˈgrædʒueɪt] *v* **1.** ali məktəbi bitirib bakalavr dərəcəsi almaq; **2.** *amer.* istənilən tədris müəssisəsini bitirmək; **3.** diplom / dərəcə vermək; **4.** ardıcıllığla / müəyyən bir prinsip əsasında yerləşdirmək; **5.** dərəcələrə bölmək / ayırmaq; **a ruler –d in both inches and centimetres** həm düymlərə, həm də santimetrlərə bölünmüş xətkeş

graduation [ˌgrædʒuˈeɪʃ(ə)n] *n* **1.** ali təhsil müəssisəsini bitirib bakalavr dərəcəsi alma; **2.** *amer.* hər hansı bir tədris müəssisəsini bitirmə; **3.** ura, dərəcə; **4.** dərəcələrə bölmə / ayırma, kalibrləmə

graft[1] [grɑːft, græft] *n* I **1.** *bot.* qələm / çilik peyvəndi, peyvənd, calaq (*bitkilərdə*); **2.** *tib.* toxumanın köçürülməsi əməliyyatı

graft [grɑːft, græft] *n* II **1.** rüşvət, qeyri-qanuni gəlir; **2.** rüşvətxorluq, zəhmətsiz gəlir

graft[2] [grɑːft, græft] *v* I **1.** (**in, into, on, upon**) *k.t.* peyvənd / calaq etmək / vurmaq, qələm calağı vurmaq; **2.** *tib.* canlı toxumanı köçürmək; **to – skin** dəri köçürmək

graft [grɑːft, græft] *v* II rüşvət almaq, əyri yollarla əldə edilmiş gəlirdən istifadə etmək

grafter [ˈgrɑːftə] *n* I **1.** *k.t.* calaq qələmi; **2.** *bot.* peyvəndlik bitki; **3.** bağ bıçağı

grafter [ˈgrɑːftə] *n* II **1.** rüşvətxor; **2.** fırıldaqçı, kələkbaz, lotu

grafting [ˈgrɑːftɪŋ] *n* **1.** peyvəndləmə, calaq etmə / vurma; **bark –** qabıqaltı calaqetmə; **2.** *tib.* toxuma köçürmə

grain[1] [greɪn] *n* **1.** taxıl, dən; **wheat –** buğda; **ripe –** yetişmiş taxıl; **to cut / to reap –** taxılı yığmaq / biçmək; **2.** iri üyüdülmüş un; **coarse-broken –** yarma; **3.** toxum, dən, toxumcuq; **4.** zərrə, dənəcik; **–s of gold** qızıl zərrələri / dənəcikləri; **5.** qran (*çəki vahidi = 0,065 qr*); **6.** burulma toxumu; **7.** damar, lif, tel (*ağacda*);
◊ **ass / fool in –** tamam gic, eşşəyin yekəsi; **knave / rogue in –** qatı kələkbaz / lotu

grain[2] [greɪn] *v* **1.** xırdalamaq, parçalamaq, doğramaq; **2.** dənə halına gətirmək

grain-separator [ˈgreɪnˌsepəreɪtə] *n* *k.t.* taxıltəmizləyən / taxılçeşidləyən maşın

grainy [ˈgreɪnɪ] *adj* **1.** nahamar, kələ-kötür; **2.** dənəli, dənəvər

grammar [ˈgræmə] *n* **1.** qrammatika (*elm*); **historical / comparative / general –** tarixi / müqayisəli / ümumi qrammatika; **2.** dilin qrammatik sistemi; **3.** qrammatika dərsliyi; **a modern English –** müasir ingilis dili qrammatikası

grammarian [grəˈmeərɪən] *n* **1.** qrammatika mütəxəssisi; **2.** filoloq, dilçi

grammar-school [ˈgræməskuːl] *n* **1.** klassik orta məktəb; **2.** *amer.* orta məktəbin 5-8-ci sinifləri

granary [ˈgrænərɪ] *n* **1.** anbar, taxıl anbarı; **2.** taxıl mənbəyi, taxılçılıq rayonu

grand [grænd] *adj* **1.** əzəmətli, möhtəşəm, nəhəng, qüdrətli, təntənəli; **2.** böyük, ulu; **Grand Vizier** vəzir / baş nazir (*Türkiyədə*); **Grand Turk** türk sultanı; **3.** mühüm, ciddi; **4.** əsas, baş; **– entrance** əsas giriş; **5.** nəcib, alicənab; **– conception** nəcib ideya; **6.** iddialı, lovğa; **– air** lovğa görkəm;
◊ **Grand Cross** Böyük xaç ordeni; **Grand Old Party** *amer.* Respublikaçılar partiyası

grandad [ˈgrændæd] *n* baba

grandam, grandame [ˈgrændæm, -deɪm] *n* = **1. grandmother**; **2.** qarı, qoca arvad; **3.** qeybətçi, xəbərçi

grand-child [ˈgræntʃaɪld] *n* (*pl* **-children** [tʃɪldrən]) nəvə

grand-daughter [ˈgrænˈdɔːtə] *n* nəvə (*qız*)

grandeur [ˈgrændʒə, ˈgrænʒə] *n* **1.** calal, dəbdəbə, təmtəraq, əzəmət; **the – of the nature** təbiətin calalı / əzəməti; **2.** ədalən, nəciblik, əsillik; **– of design** niyyətin nəcibliyi

grandfather [ˈgrændˌfɑːðə] *n* **1.** baba; **2.** ulu baba, cədd-aba (*ata tərəfdən*)

grandiose [ˈgrændɪous] *adj* **1.** böyük, əzəmətli, möhtəşəm, nəhəng; **2.** təmtəraqlı, təşəxxüslü, lovğa

grandiosity [ˌgrændɪˈɔsɪtɪ] *n* **1.** böyüklük, əzəmət, möhtəşəmlik; **2.** təmtəraq, dəbdəbə, əda, təşəxxüs

Grand Master [ˈgrænˈmɑːstə] *n* *şahm.* qrossmeyster

grandmother [ˈgrænˌmʌðə] *n* **1.** nənə; **2.** ulu nənə (*ana tərəfdən*);
◊ **to teach** *one's* **– (to suck eggs)** özündən böyüklərə nəsihət vermək; ≡ *Bala sərçə ana sərçəyə cik-cik öyrədir*

grand-nephew [ˈgrænˌnevjuː] *n* nəticə (*oğlan*)

grand-niece [ˈgrænˌniːs] *n* nəticə (*qız*)

grandparents [ˈgrænˌpeərənts] *n* nənə və baba

grand piano [ˈgrændˈpjænou] *n* royal

grand-uncle [ˈgrændˌʌŋkl] *n* əmi / dayı / bibi / xalaoğlunun / xalaqızının babası

grange [greɪndʒ, greɪnʒ] *n* şəhər kənarında bağlı-bağçalı, təsərrüfat tikililəri olan ev / xutor

granger [ˈgreɪndʒə] *n* **1.** fermanı idarə edən şəxs; **2.** fermerlər birliyinin üzvü; **3.** fermer; **– legislation** (*böyük*) fermerlərin maraqlarının qorunması haqqında qanunlar

granger's cattle [ˈgreɪndʒəzˌkætl] *n* *k.t.* ətlik və südlük mal-qara

granite [ˈgrænɪt] *n* **1.** qranit (*bərk süxur*); **as hard as –** qranit kimi bərk; **2.** *məc.* tərslik, inad, inadcıllıq; **3.** sərtlik (*xarakter və s. haq.*)

granny [ˈgrænɪ] *n* **1.** nənə, nənəcan; **2.** qarı, qoca arvad; **3.** *amer.* səfeh / daim vurnuxan qadın;
◊ **– knot** etibarsız düyün, "arvad" düyünü"

grant[1] [grɑːnt] *n* **1.** hədiyyə, bəxşiş, bağışlama; **a – of lands** torpaqların bağışlanması; **to bestow / to confer a – on** *smb.* bir şeyi kiməsə hədiyyə vermək / bağışlamaq; **2.** dotasiya, maliyyə yardımı; **3.** *pl* təqaüd, stipendiya

grant[2] [grɑːnt] *v* **1.** bağışlamaq, hədiyyə etmək; **to – rights** hüquq vermək; **2.** dotasiya, maliyyə yardımı vermək; **to – an allowance of**... ...həcmində pul təminatı müəyyən etmək; **3.** icazə / razılıq vermək; **4.** təmin etmək (*xahişi*); **to – request** xahişi yerinə yetirmək; **to – a petition** ərizəni təmin etmək; **to – that** *smb.* **is right** bir kəsin haqlı olmasını güman etmək; **to take for – ed** bir şeyi sübut edilmiş hesab etmək

grant-in-aid [ˈgrɑːntɪnˈeɪd] *n* **1.** (*pl* **grants-** [grɑːnts-]) dotasiya, maliyyə yardımı; **2.** yerli özünüidarə təşkilatlarına məqsədli maliyyə yardımı

grantor [ˈgrɑːntə] *n* *hüq.* hədiyyə / bəxşiş verən

granular [ˈgrænjulə] *adj* dənəvər, dən-dən, dənəli, dumur-dumur

granulate [ˈgrænjuleɪt] *v* **1.** xırdalamaq, parçalamaq, doğramaq; **2.** dənələmək, dən-dən / dənəvər etmək

granulated-sugar [ˈgrænjuleɪtɪdˈʃugə] *n* şəkər tozu

granulation [ˌgrænjuˈleɪʃn] *n* **1.** qranulyasiya; **2.** dən-dən etmə, xırdalama, dənəvərləşdirmə; **3.** *tib.* yaranın tədricən təzə toxumalarla örtülməsi / bitişməsi

grape[1] [greɪp] *n* **1.** *bot.* üzüm; **white / dark / purple / golden –** ağ / qara / çəhrayı / qızılı üzüm; **a bunch of –s** üzüm salxımı; **to cut –** üzüm yığmaq; **the juice of the –** üzüm şirəsi, şərab; **2.** üzüm giləsi; **3.** tənək, meynə;
◊ *The grapes are sour* ≡ *Pişiyin ağzı əti çatmayanda iylənib deyər. Əli ətə çatmayan bu gün orucum deyər*

grape[2] [greɪp] *adj* üzüm; **– juice / must** üzüm şirəsi; **– pomace** üzüm cecəsi

grape-louse [ˈgreɪplaus] *n* (*pl* **-lice** [-laɪs]) üzüm mənənəsi / biti

grape-stone [ˈgreɪpstoun] *n* üzüm çəyirdəyi

grape-vine [ˈgreɪpvaɪn] *n* I tənək, meynə

grape-vine [ˈgreɪpvaɪn] *n* II siqnalların köməyilə məlumat vermə sistemi; rabitə sistemi; məxfi rabitə sistemi

graph [græf] *n* qrafik, diaqram, əyri; **– paper** millimetrlik kağız

graphic [ˈgræfik] *adj* **1.** qrafik, təsviri; **~ arts** təsviri incəsənət; **2.** qrafik, cizgi və ştrixlərlə təsvir edilmiş; **~ representation** qrafik təsvir / təqdimat; **3.** əyani, mənzərəli, gözəl, aydın

graphically [ˈgræfikəlı] *adv* **1.** qrafik olaraq; **2.** əyani, canlı, gözəl, bədii surətdə

grapple [ˈgræpl] *v* **1.** əlbəyaxa olmaq, tutuşmaq, caynaqlaşmaq, pəncələşmək; **to ~ with enemy** düşmənlə əlbəyaxa olmaq; **2.** ilişmək, yaxınlaşmaq (*bir-birinə*); **3.** həll etməyə cəhd etmək / çalışmaq (*məsələni, tapşırığı və s.*); **to ~ with a task / a problem** tapşırığı / problemi həll etməyə çalışmaq

grasp[1] [gra:sp] *n* **1.** bərk yapışma / tutma / sıxma; **2.** hökmü altında / ixtiyarında / əlində olma; **to be in the ~ of enemy** düşmənin əlində olmaq; **3.** qulp, sap, tutacaq, dəstək;
◊ **beyond** ***one's*** **~** əlçatmaz, bir kəsin dərk edə / anlaya bilməyəcəyi şey; **to slip from / out of** ***one's*** **~** sürüşüb aradan çıxmaq, yox olmaq

grasp[2] [gra:sp] *v* **1.** tutmaq, yapışmaq, yaxalamaq; sıxmaq (*əlində*); **to ~** ***smb.'s*** **hand** bir kəsin əlindən yapışmaq / tutmaq; **to ~ a rope** kəndirdən tutmaq / yapışmaq; **2.** dərhal anlamaq / başa düşmək / qavramaq; **to ~ an argument** dəlili dərhal anlamaq;
◊ **to ~ the nettle** çətin bir işə cəsarətlə girişmək; **to ~ the shadow and let go the substance** nağdı qoyub nisyənin dalınca düşmək; **to ~ at a straw** saman çöpündən yapışmaq; *Grasp all, lose all* ≅ *at. söz. Bir əldə iki qarpız tutmaq olmaz*

grasper [ˈgra:spəʳ] *n* pulgir, rüşvətxor, öz mənafeyini güdən, mənfəətpərəst

grass[1] [gra:s] *n* **1.** ot; **to cut the ~** otu biçmək; **2.** çim; **3.** *bot.* dənli bitkilər; **4.** *bot.* quşqonmaz, mərəçüyüd, qulançar (*bitki*); **5.** çəmənlik, biçənək, otlaq; **6.** qazon, çəmənlik;
◊ **between / betwixt ~ and hay** gənclik yaşında / çağında; **to cut the ~ from under** ***smb.'s*** **feet** ayağının altını qazmaq; **to let no ~ grow under** ***one's*** **feet** cəld və qətiyyətlə iş görmək / hərəkət etmək; **to let the ~ grow under** ***one's*** **feet** əlini ağdan-qaraya vurmamaq; **to be / to run at ~** istirahətdə / tətildə olmaq

grass[2] [gra:s] *v* **1.** ot əkmək; çim döşəmək; **2.** ot basmaq; **3.** otlamaq; **4.** otlağa aparmaq (*mal-qaranı*)

grass-drake [ˈgra:sdreık] *n zool.* çəkçəki (*quş*)

grass-farm [ˈgra:sfa:m] *n* otlaq / çəmən təsərrüfatı

grass-hook [ˈgra:shuk] *n* oraq

grass-hopper [ˈgra:s,hɔpəʳ] *n zool.* **1.** şala cırcırama; **2.** çəyirtkə; **3.** cırcırama;
◊ **knee-high to a ~** dırnaq boyda, bir barmaq, bir qarış

grass-land [ˈgra:slænd] *n* otlaq, otlaq sahəsi

grass-mowing machine [ˈgra:s,mouıŋ məˈʃi:n] *n k.t.* otçalan maşın

grass-roots[1] [ˈgra:sru:ts] *n* sadə adamlar, geniş xalq kütlələri, siyasətdən uzaq adamlar

grass-roots[2] [ˈgra:sru:ts] *adj* kortəbii, qeyri-mütəşəkkil, qeyri-şüuri; **~ movement** kortəbii hərəkat

grass-snake [ˈgra:ssneık] *n zool.* koramal, suilanı

grassy [ˈgra:sı] *adj* **1.** otlu, ot basmış, sıx ot bitmiş; **2.** ot rəngi

grate[1] [greıt] *n* **1.** şəbəkə; **2.** buxarı şəbəkəsi; **3.** buxarı; **4.** şadara, iri xəlbir, torpaq xəlbiri

grate[2] [greıt] *v* I şəbəkəyə almaq, şəbəkə vurmaq; **to ~ a window** pəncərəyə şəbəkə vurmaq

grate [greıt] *v* II **1.** sürtkəcdən / pendirtəraşdan keçirmək; **2.** sürtmək; qıcırtmaq; **3.** cırıldamaq, qıcırdamaq, sürtmək

grateful [ˈgreıtfl] *adj* **1.** minnətdar, razılıq edən, qədirbilən, təşəkkür edən; **to be ~** minnətdar olmaq; **2.** xoşagedən, ləzzətli, səfalı, şirin; **~ shade** səfalı kölgə; **~ drink** ləzzətli içki; **~ sleep** şirin yuxu

grater [ˈgreıtəʳ] *n* sürtkəc, pendirtəraş, turptəraş

gratification [,grætıfıˈkeıʃn] *n* **1.** məmnunluq, məmnuniyyət; **2.** mükafatlandırma; **3.** sədəqə, diləncı payı

gratify [ˈgrætıfaı] *v* **1.** təmin etmək, cavab vermək; **to ~** ***smb.'s*** **taste** bir kəsin zövqünə cavab vermək; **2.** kef vermək, məmnun etmək; sevindirmək; **3.** göz yummaq, yol vermək, özünü görməməzliyə vurmaq; imkan vermək, mane olmamaq (*pis adətə*); **to ~ children's whims** uşaqların şıltaqlıqlarına göz yummaq

grating[1] [ˈgreıtıŋ] *n* **1.** şəbəkə, şəbəkəyə alma; **2.** şadaradan keçirmə, şadara ilə ələmə

grating[2] [ˈgreıtıŋ] *adj* **1.** cırıldayan; **2.** əsəbiləşdirən, qıcıqlandıran

gratis [ˈgreıtıs] *adv* havayı, pulsuz, müftə; **to admit ~ to a performance** tamaşaya pulsuz buraxmaq

gratitude [ˈgrætıtju:d] *n* təşəkkür, razılıq; minnətdarlıq; **as a token of ~** minnətdarlıq əlaməti olaraq; **to express** ***one's*** **~** öz minnətdarlığını izhar etmək / bildirmək

gratuitous [grəˈtju:ıtəs] *adj* **1.** pulsuz, müftə, havayı, məccani; **~ help** məccani kömək; **~ teaching / training** pulsuz təhsil; **2.** könüllü; **3.** səbəbsiz, əsassız; **~ lie** əsassız yalan; **~ insult** səbəbsiz təhqir

gratuity [grəˈtju:ıtı] *n* **1.** pul bəxşişi, maddi yardım; **to receive a small ~** az məbləğdə maddi yardım almaq; **2.** çaypulu, bəxşiş; **3.** rüşvət;
◊ **by way of ~** minnətdarlıq əlaməti olaraq

grave[1] [greıv] *n* **1.** qəbir, məzar, gor; **to dig a ~** qəbir / gor qazımaq; **to sink into the ~** ölmək; **to sleep in the ~** əbədi yuxuya getmək; **2.** *məc.* ölüm; **untimely ~** vaxtsız ölüm; **to dread the ~** ölümdən qorxmaq; **3.** qəbirüstü daş, sinə daşı;
◊ **on this side of the ~** bu (işıqlı) dünyada; **to dig** ***one's*** **~** özü-özünə qəbir qazımaq; özü-özünü məhv etmək; **to rise from the ~** xortlamaq, dirilmək; **to totter on the brink of the ~, to have one foot in the ~** bir ayağı gorda olmaq

grave[2] [greıv] *adj* (**-r, -st**) **1.** ciddi, tutarlı, mühüm; **~ responsibility** ciddi məsuliyyət; **~ errors** ciddi səhvlər; **to debate ~ matters** mühüm məsələləri müzakirə etmək; **2.** ağır, təhlükəli, gərgin; **~ illness** ağır xəstəlik; **3.** qəmgin, kədərli, qüssəli, həzin, acı, pərişan; **~ news** acı xəbər

grave[3] [greıv] *v* **1.** *arx.* oymaq, qazımaq, həkk etmək, naxış açmaq, yonmaq; **2.** dərin iz buraxmaq, *məc.* həkk olunmaq; **to ~ words in / on the heart** sözləri yaddaşına həkk etmək

grave-clothes [ˈgreıvklouðz] *n pl* **1.** dəfn libası; **2.** kəfən

grave-digger [ˈgreıv,dıgəʳ] *n* **1.** qəbirqazan, məzarçı; **2.** *zool.* qara böcək

gravedo [grəˈvi:dou] *n tib.* zənnov, zökəm

gravel[1] [ˈgrævl] *n* **1.** çınqıl, iri qum, çınqıl daşı; **2.** tərkibində qızıl olan qum; **pay ~** sənaye əhəmiyyətli qızılı olan torpaq layı / mədəni; **3.** *tib.* sidik daşı / qumu

gravel[2] [ˈgrævl] *v* (**-ll-**) **1.** çınqıl / qum tökmək / döşəmək; **to ~ a path / a road / a walk** cığıra / yola / xiyabana çınqıl tökmək; **2.** sözünü kəsmək, dayandırmaq

gravelly [ˈgrævəlı] *adj* **1.** çınqıllı, qumsal; **~ soil** çınqıllı / qumsal torpaq; **2.** qum / çınqıl tökülmüş

gravel-pit [ˈgrævlpıt] *n* çınqıl karxanası

gravel-stone [ˈgrævlstoun] *n* xırda çay daşı, çınqıl

grave-mound [ˈgreıvmaund] *n* kurqan, qəbirüstü təpə

graven [ˈgreıvn] **to grave** *felinin pp forması*

graveness [ˈgreıvnıs] *n* ciddilik; **to put on ~** ciddi görkəm almaq

graver [ˈgreıvəʳ] *n* **1.** həkkak, oymaçı; **2.** həkkak / heykəltəraş qələmi

grave-stone [ˈgreıvstoun] *n* **1.** qəbirüstü daş, sinə daşı; **2.** qəbirüstü abidə, başdaşı

graveyard [ˈgreıvja:d] *n* qəbiristan, məzarlıq

gravidity [grəˈvıdıtı] *n* hamiləlik, ikicanlılıq, boylu / balalı olma

gravitate [ˈgrævıteıt] *v* **1.** cəzb edilmək; cəzb etmək, can atmaq; **2.** (**towards**) çəkmək, çəkib gətirmək, çəkib yaxınlaşdırmaq

gravitation [,grævıˈteıʃn] *n* **1.** cazibə, cazibə qüvvəsi; **terrestrial ~** yerin cazibə qüvvəsi; **the Law of ~** cazibə qanunu; **to leave the radius of the earth's ~** yerin cazibə qüvvəsi radiusundan çıxmaq; **2.** can atma, meyl

gravity [ˈgrævıtı] *n* **1.** ciddilik, ciddiyyət; **the ~ of the political situation** siyasi və-

ziyyətin ciddiliyi; **2.** ağırlıq, təhlükə, qorxu (*xəstəlik, vəziyyət və s. haq.*); **3.** ciddiyyət, təmkin; **4.** cazibə qüvvəsi; **centre of ~** ağırlıq mərkəzi

gravy [ˈgreɪvɪ] *n* **1.** ət suyu; **2.** xörək şirəsi, sous; **3.** asan qazanc, zəhmətsiz gəlir; **4.** rüşvət; **to dip in the ~** dövlət pulunu mənimsəmək; **to ride the ~ train** sərfəli / gəlirli işə girmək / düzəlmək

gray [greɪ] *adj* = grey

graze[1] [greɪz] *n* **1.** toxunma, dəymə; **2.** sıyrıntı, yüngül yara

graze[2] [greɪz] *v* I **1.** yavaşca toxunmaq, ilişmək; **2.** sıyırmaq, sürtmək, sürtüb yara etmək, cızmaq, soymaq; **to ~ *one's* arm** əlini cızmaq

graze [greɪz] *v* II **1.** otarmaq; **to ~ cattle on the meadows** naxırı çəmənliklərdə otarmaq; **a field to ~ cattle** mal-qara örüşü; **2.** otlamaq; **3.** otlaq kimi istifadə etmək

grazer [ˈgreɪzə'] *n* **1.** otlayan heyvan; **2.** *pl* bəslənən heyvan

grazier [ˈgreɪzɪə'] *n* maldar, heyvandar; maldarlıq / heyvandarlıq mütəxəssisi

grease[1] [gri:s] *n* **1.** can yağı, piy, ərinmiş yağ / piy; **in prime / pride of ~** yağlı, yağlanmış (*ov quşları haq.*); **2.** sürtkü maddəsi, yağ; **axle ~** çarx yağı; **3.** *d.d.* yaltaqlıq, rüşvət; **4.** *bayt.* keçəy (*atlarda ayaq xəstəliyi*)

grease[2] [gri:z] *v* **1.** yağlamaq, yağ sürtmək; **2.** *məc.* "yağlamaq" (*rüşvət vermək mənasında*); **to ~ the hand / the palm / the fist of *smb.*** bir kəsə rüşvət vermək, bir kəsin bığını yağlamaq;
◊ **to ~ the wheels** maneəsiz hərəkəti təmin etmək, yağ kimi getmək

greaseproof [ˈgri:spru:f] *adj* yağ buraxmayan, yağ keçirməyən

grease-remover [ˈgri:sriˈmu:və'] *n* ləkətəmizləyən (*yağ ləkəsini*)

greasily [ˈgri:zɪlɪ] *adv* **1.** yağlı-yağlı; **2.** şit-şit, yaltaq-yaltaq

greasy [ˈgri:zɪ] *adj* **1.** yağlı, piyli; **~ food** yağlı yemək; **to taste ~** piy dadı vermək / gəlmək; **2.** çirkli, palçıqlı, sürüşkən (*yol haq.*); **3.** şit, yaltaq

great [greɪt] *adj* **1.** böyük, nəhəng, çox iri, zorba, azman, əzəmətli; **~ sum of money** böyük məbləğdə / külli miqdarda pul; **2.** *anat.* **~ gut** yoğun bağırsaq; **~ toe** baş barmaq (*ayaqda*); **3.** dərin, böyük, çox; **~ love** dərin məhəbbət; **~ friendship** böyük dostluq; **4.** güclü, şiddətli, gur; **~ fire** güclü yanğın; **~ light** güclü / gur işıq; **a ~ deal, a ~ many, a ~ number** külli miqdarda, böyük məbləğdə; **with a ~ deal of trouble** böyük üzüntülərlə; **the Great Charter** Böyük Hürriyyət Xartiyası; **the Great War** Birinci Dünya müharibəsi; **the Great Powers** böyük dövlətlər

greatcoat [ˈgreɪtˈkout] *n* palto (*kişi üçün*), şinel

great-hearted [ˈgreɪtˈha:tɪd] *adj* mərd, comərd, alicənab, geniş / böyük ürəkli

greatly [ˈgreɪtlɪ] *adv* **1.** çox, artıq, olduqca, son dərəcədə, xeyli; **to contribute ~ to *smth.*** bir şeyə çox böyük yardım / kömək etmək; **to be ~ surprised** çox təəccüblənmək; *He was greatly surprised O çox təəccübləndi;* **to be ~ altered** çox dəyişmək

greaves [gri:vz] *n pl* cızdaq (*əridilmiş piyin / quyruğun qalığı*)

grebe [gri:b] *n zool.* anqut (*quş*)

greed [gri:d] *n* tamahkarlıq, acgözlük, xəsislik, hərislik; **~ for / of money** pula hərislik

greedily [ˈgri:dɪlɪ] *adv* **1.** tamahkarcasına, acgözlüklə, hərisliklə, xəsisliklə; **2.** böyük maraqla / həvəslə; **to read ~** böyük həvəslə oxumaq

greedy [ˈgri:dɪ] *adj* **1.** tamahkar, xəsis, həris, acgöz; **~ for / of gold** qızıla hərislik; **with ~ eyes** həris nəzərlə; **to cast ~ eyes upon *smth.*** bir şeyə həris nəzər yetirmək / salmaq; **2.** qarınqulu; **3.** ehtirasla arzu edən / həsrət çəkən, həsrətində olan, susamış; **~ for / of fame** şöhrətpərəst, şöhrət hərisi / düşkünü

green[1] [gri:n] *n* **1.** yaşıl rəng; **2.** yaşıl boya; **3.** bitki, nəbatat; **4.** *pl* göy, göy-göyərti, tərəvəz; **5.** *məc.* gənclik, güc; **in the ~** həyatın çiçəklənmə dövründə / zamanında

green[2] [gri:n] *adj* **1.** yaşıl; **~ light** svetoforun yaşıl işığı; **to give *smb.* the ~ light** bir kəsə "yaşıl işıq" yandırmaq, bir kəsə təşəbbüs / bəyəndiyini etməyə izn / səlahiyyət vermək;

2. solğun, rəngi solmuş / qaçmış, ağarmış (*bəniz haq.*); **to grow / to go / to turn ~** göyərmək, gömgöy olmaq; **~ with envy / jealousy** paxıllıqdan / qısqanclıqdan gömgöy olmuş; **3.** yaşıl, göy, dəyməmiş, kal; **~ apple** kal / dəyməmiş alma; **4.** təzə, tər; **~ vegetable** təzə / tər tərəvəz; **5.** yaş, təzə kəsilmiş; **~ brick** çiy kərpic; **6.** sağalmamış, təzə; **~ wound** təzə yara; **7.** gənc; **the ~ years** gənclik illəri; **9.** təcrübəsiz, naşı, cavan; **a ~ hand** naşı / təcrübəsiz / gənc işçi; **10.** sadəlövh;
◊ **a ~ Christmas** qarsız, mülayim havalı Mövlud bayramı; **~ winter** qarsız / quraq / mülayim qış

greenback [ˈgri:nbæk] *n* **1.** *d.d.* banknot; **2.** kağız pul; **3.** *zool.* cüllüt fəsiləsi

green cheese [ˈgri:ntʃi:z] *n* **1.** təzə pendir; **2.** üzsüz pendir

green-crop [ˈgri:nˈkrɔp] *n k.t.* yaşıl yem

greener [ˈgri:nə'] *n* **1.** təzə / təcrübəsiz / xam / naşı işçi; **2.** təzə gəlmiş mühacir; **3.** sadəlövh adam

greenery [ˈgri:nərɪ] *n* bitki, nəbatat, yaşıllıq, göylük

green-eyed [ˈgri:naɪd] *adj* **1.** qısqanc; **2.** paxıl;
◊ **~ monster** qısqanclıq; paxıllıq

green goods [ˈgri:ngudz] *n* **1.** tər / təzə tərəvəz; **2.** *amer.jarq.* saxta kağız pul

greengrocer [ˈgri:nˌgrousə'] *n* göyərtisatan, tərəvəzsatan, səbzəvatçı; meyvə mağazası satıcısı

greengrocery [ˈgri:nˌgrousərɪ] *n* **1.** göy-göyərti / meyvə köşkü; **2.** göyərti, meyvələr

greenhouse [ˈgri:nhaus] *n* istixana, oranjereya, parnik

green-louse [ˈgri:nlaus] *n* (*pl* **-lice** [-laɪs]) yarpaq mənənəsi (*bitki biti*)

green-onion [ˈgri:nˈʌnjən] *n bot.* göy soğan

green-pea [ˈgri:npi:] *n bot.* göy noxud

green-salting [ˈgri:nˌsɔ:ltɪŋ] *n* göy halda duza qoyma (*pomidoru və s.*)

green-stuff [ˈgri:nstʌf] *n* tər tərəvəz; tər göyərti / göy

greensward [ˈgri:nswɔ:d] *n* çim; torf

greenware [ˈgri:nweə'] *n* çiy / yandırılmamış saxsı şeylər, çiy keramika

Greenwich [ˈgrɪnɪdʒ, -tʃ] *n* Qrinviç (*Londonun ətrafı*); **~ mean time** (*ixt. GMT*) Qrinviç vaxtı

greet [gri:t] *v* **1.** salamlaşmaq; salam vermək / salamlamaq; **2.** qarşılamaq (*alqış sədaları ilə*); **to ~ with applause** alqışlarla qarşılamaq

greeting [ˈgri:tɪŋ] *n* **1.** salamlama; *Greetings to all Hamıya salamlar;* **to answer *smb.*'s ~s** bir kəsin salamını almaq; **to send *smb.* *one's* best ~s** bir kəsə ətəşin salam göndərmək; **2.** alqışlarla qarşılama; səmimi qəbul; **cordial ~** səmimi görüş / qəbul

Gregorian [greˈgɔ:rɪən] *adj* qreqorian; **~ Calendar** qreqorian kalendarı / təqvimi, yeni kalendar / təqvim; **~ style** yeni üslub

grenade [grɪˈneɪd] *n* **1.** qumbara, əl bombası; **2.** içi yanğınsöndürən qarışıqla dolu şüşə qab; **3.** qumbaraatan (*silah*)

grenade-gun [grɪˈneɪdgʌn] *n* = **grenade** (*3-cü mənada*)

grew [gru:] **to grow** *felinin pt forması*

grey[1] [greɪ] *n* **1.** boz rəng; **2.** boz rəngli boya; **to dress in ~** boz paltar geymək; **3.** boz at; **4.** çal / dən düşmüş saç; **the ~ in / of his hair** onun çallaşmış / ağarmış saçları; **5.** alaqaranlıq, toran; **the ~ of the dawn** sübhün alaqaranlığı

grey[2] [greɪ] *adj* **1.** boz; kül rəngi almış; **to turn / to become ~** solmaq, bozarmaq; **2.** çal, ağarmış, dən düşmüş; **~ hair** ağ tük / saç; **~ hairs** çal / ağarmış saç; **to turn / to become ~** saçı ağarmaq, saçlarına dən düşmək; **3.** qəmgin, kədərli; **~ thoughts** kədərli düşüncələr; **~ life** qəmgin həyat;
◊ **~ market** şeytanbazar, alver meydanı; *The grey mare is the better horse ≅ at. söz. Arvad evin dirəyidir*

greybeard [ˈgreɪbɪəd] *n* **1.** ağsaqqal, qoca kişi, ixtiyar; **2.** saxsı şərab bardağı

grey-eyed [ˈgreɪaɪd] *adj* alagöz

gride[1] [graɪd] *n* cırıltı, qıcırtı, xışıltı, vızıltı

gride[2] [graɪd] *v* **1.** vızıltı ilə girmək / sancılmaq (*həm də* **to ~ along / through**); **2.** deşmək, dəlmək, sancılmaq, dəlib deşmək

gridiron [ˈgrɪdˌaɪən] *n* **1.** odluq qəfəsəsi, qəfəsə / ruşper; **2.** şəbəkə, tor, setka;

◊ **to be on the ~** tikan / iynə üstündə oturmaq, çox narahat olmaq

grief [gri:f] *n* **1.** dərd, qəm, qüssə, kədər; **great ~** böyük dərd; **to be driven mad by ~** qəm-qüssədən dəli olmaq; **to die of ~** dərddən ölmək; **2.** ürək acısı, məyusluq, pərtlik, dilxorluq;

◊ **to come to ~** zavala gəlmək, bəlaya düşmək

grief-stricken [ˈgri:fˌstrɪkən] *adj* dərd basmış, dərddən / nisgildən üzülmüş

grievance [ˈgri:vəns] *n* şikayət, narazılıq, inciklik; **to vent / to state / to air** *one's* **~s** şikayətlənmək, haqsızlıqdan danışmaq; **to redress a ~** incikliyi yumşaltmaq, umu-küsünü aradan götürmək; **~ committee** münaqişə komissiyası (*istehsalatda*)

grieve [gri:v] *v* **1.** kədərləndirmək, qüssələndirmək, qəm-qüssə gətirmək / vermək; əhvalını təlx etmək, məyus etmək; **to ~** *smb.* **to the heart** bir kəsi son dərəcə / çox kədərləndirmək; **2.** dərd / qəm çəkmək, kədərlənmək, sızlamaq; ah-nalə etmək / çəkmək, ağlayıb-sıtqamaq, ağlayıb-sızlamaq

grievous [ˈgri:vəs] *adj* **1.** qəmli, kədərli, dərdli, iztirablı; **~ farewell** qəmli-kədərli vida / ayrılıq; **~ incident** təəssüf ediləcək hadisə; **2.** ağır, dəhşətli; **~ crime** ağır cinayət; **~ sin** dəhşətli günah; **~ wrong** dəhşətli / ağlasığmaz ədalətsizlik; **3.** üzücü, şiddətli; **~ pain** şiddətli ağrı; **~ wound** qorxulu / ağır yara; **~ cry** dərdli haray

grill¹ [grɪl] *n* **1.** = **gridiron¹**; **2.** odluq qəfəsi üstündə közdə qızardılmış ət və ya balıq;

◊ **to put on the ~** işgəncə verməklə istintaq aparmaq

grill² [grɪl] *v* **1.** odluq qəfəsin üstündə qızartmaq; **2.** yandırmaq, oda vermək, qarsalamaq, ütmək; **3.** yanmaq, bişmək; **to lie ~ing in the sunshine** günün altında yanmaq / bişmək; **4.** işgəncə verməklə istintaq aparmaq

grillage [ˈgrɪlɪdʒ] *n* şəbəkə

grim [grɪm] *adj* **1.** rəhmsiz, qəddar, insafsız, zalım, daşürəkli, amansız; **~ struggle** amansız mübarizə; **2.** sərt, qəti, möhkəm, dəyişməz; **~ countenance** sərt sifət, sərt görünüş; **to keep a ~ silence** səsini / cınqırını çıxarmamaq; **~ determination** qəti qərar; **~ truth** acı həqiqət; **3.** pis, xoşagəlməz, iyrənc, acı;

◊ **to hold on / to cling like ~ death** bərk-bərk yapışmaq

grimace¹ [grɪˈmeɪs] *n* **1.** ağız-burnunu əymə, üz-gözünü büzüşdürmə / turşutma, əzilib-büzüşmə; **2.** mimika; **to make / to pull ~s** üz-gözünü büzüşdürmək, oyun çıxarmaq

grimace² [grɪˈmeɪs] *v* ağız-burnunu əymək, üz-gözünü büzüşdürmək; özünü əzib büzmək, özünü əzmək

grime¹ [graɪm] *n* bir şeyin üzərinə oturmuş / çökmüş çirk təbəqəsi / qatı; his, qurum

grime² [graɪm] *v* çirklətmək, kirlətmək, bulamaq, batırmaq, ləkələmək

grimly [ˈgrɪmlɪ] *adv* **1.** qəddarcasına, amansızcasına, zalımlıqla, rəhm etmədən; **to fight ~** amansızcasına döyüşmək / mübarizə aparmaq; **2.** qətiyyətlə, cəsarətlə, qəti surətdə

grimy [ˈgraɪmɪ] *adj* his basmış, çirkli, kirli, hisli-paslı, çirk-pasaq basmış

grin¹ [grɪn] *n* diş ağartma, irişmə, istehzalı təbəssüm; **to break into / to give a ~** irişmək / gülümsəmək

grin² [grɪn] *v* **1.** gülümsəmək, hırıldamaq, dişini ağartmaq; **to ~ from ear to ear** ağzı qulağına çatana qədər gülmək; **2.** dişlərini qıcırdatmaq

grind¹ [graɪnd] *n* **1.** üyütmə; **2.** ağır, yeknəsəq iş; **3.** *d.d.* əzbərləmə

grind² [graɪnd] *v* **1.** üyütmək, əzmək, çəkmək, döymək; **to ~ wheat in a mill** dəyirmanda buğda üyütmək; **2.** üyünmək, döyülmək; **3.** cilalamaq, pardaxlamaq, hamarlamaq; **to ~ dry / wet** quru-quru / isladaraq cilalamaq; **4.** itiləmək; **to ~ a knife / an axe** bıçağı / baltanı itiləmək; **5.** qıcırdatmaq, sürtmək; **to ~ the teeth** dişlərini qıcırdatmaq; **6.** əzbərləmək, əzbərdən öyrənmək; **to ~ at** *smth.* bir şeyi əzbərləmək; **7.** güclə qandırmaq, başa salmaq, beyninə yeritmək; **8.** əziyyət vermək, zülm etmək, incitmək; **to ~ down** 1) üyütmək; 2) üyüdülmək; 3) itiləmək; **to ~ down a knife** bıçağı itiləmək; 4) *məc.* zülm etmək, əzmək; yormaq, üzmək, təngə gətirmək;

◊ **to have an axe to ~** odu öz qabağına çəkmək; öz şəxsi mənafeyini güdmək; *The mills of God grind slowly Allah gec edər, güc edər*

grinder [ˈgraɪndə] *n* **1.** bıçaqitiləyən, çarxçı; cilalayıcı usta; **2.** bülöv daşı; **3.** azı dişi; **4.** əzbərçi

grindery [ˈgraɪndərɪ] *n* **1.** yonucu karxanası, yonma emalatxanası; **2.** çəkməçi ləvazimatları

grinding-machine [ˈgraɪndɪŋməˌʃi:n] *n* **1.** cila / cilalama maşını; **2.** itiləmə dəzgahı

grinding-mill [ˈgraɪndɪŋmɪl] *n tex.* **1.** dəyirman; **2.** daşdoğrayan maşın

grinding-wheel [ˈgraɪndɪŋˈwi:l] *n* cilalama çarxı

grindstone [ˈgraɪndstoun] *n* **1.** bülöv / çarx daşı; **2.** dəyirman daşı;

◊ **to hold / to keep / to bring / to put** *smb.'s* **nose to the ~** bir kəsin nəfəsini kəsmək

grip¹ [grɪp] *n* **1.** bərk / möhkəm tutma, sıxma, yapışma; **to come to ~s, to get to / at ~s with** 1) tutuşmaq (*güləşçilər haq.*); 2) *məc.* qəti / ciddi girişmək; **to get to ~s with a problem** problemə ciddi girişmək, problemin həllinə ciddi cəhd etmək; **2.** dərhal anlama / başa düşmə / qavrama qabiliyyəti (*məsələnin mahiyyətini*); ağlın itiliyi; **to get a ~ on oneself** özünü ələ almaq; **3.** sap, dəstək, qulp, tutacaq, saplaq; **the ~ of a hammer** çəkicin sapı / dəstəyi

grip² [grɪp] *v* **1.** möhkəm tutmaq / yapışmaq / sıxmaq; **to ~** *smb.'s* **arm / hand** bir kəsin əlindən / qolundan bərk tutmaq; **to ~ hold of** *smb.* / *smth.* bir kəsdən / şeydən möhkəm tutmaq; **2.** bürümək, əhatə etmək; **3.** anlamaq, dərhal tutmaq (*ağılla*), dərk etmək

grip [grɪp] *n* = **grippe**

gripe¹ [graɪp] *n* **1.** sıxma, sıxac, qısqac; **2.** ixtiyar, məngənə; **in the ~ of a tyrant** zalımın ixtiyarında / əsarətində olma; **3.** *pl* kəskin ağrı, sancı (*mədədə*); **4.** dəstək, qulp, tutacaq

grippe [grɪp] *n tib.* qrip

grisly [ˈgrɪzlɪ] *adj* **1.** qorxulu, dəhşətli; **2.** xoşagəlməz, pis

grist [grɪst] *n* **1.** üyüdülməli taxıl; **2.** döyülmüş taxıl; **3.** səməni, maya; **4.** *amer.* ehtiyat, çoxlu miqdarda;

◊ **to bring ~ to the mill** gəlir gətirmək, sərfəli olmaq

gristle [ˈgrɪsl] *n anat.* qığırdaq, xımırçək, xırtdək;

◊ **in the ~** inkişaf etməmiş, sısqa

gristly [ˈgrɪslɪ] *adj* qığırdaqlı, xımırçəkli, xırtdəkli

grist-mill [ˈgrɪstmɪl] *n* un dəyirmanı

grit¹ [grɪt] *n* **1.** qum, iri qum, çınqıl; **2.** metaldan tökmə şeyləri təmizləmək üçün qırma; **3.** *d.d.* möhkəmlik, səbat, dözüm, mətanət; **to have plenty of ~** güclü iradə sahibi olmaq;

◊ **to put / to throw a little ~ in the machine / bearings** = bədəlaq gəlmək, işə mane olmaq / əngəl törətmək / pəl vurmaq

grit² [grɪt] *v* **1.** qıcırdatmaq (*dişi*), cırıldamaq, xışıldamaq; **to ~** *one's* **teeth** 1) dişlərini qıcırdatmaq; 2) *məc.* canını dişinə tutmaq, mətinlik və dözümlülük nümayiş etdirmək; **2.** qum / çınqıl səpmək / tökmək

gritty [ˈgrɪtɪ] *n* **1.** qumlu, qumsal; **2.** qumu olan

grizzle¹ [ˈgrɪzl] *n* **1.** boz rəng; **2.** ağ tük, ağ / çal saç, ağarmış / çallaşmış saç; **3.** çiy kərpic

grizzle² [ˈgrɪzl] *adj* 1. boz; **2.** çal, çallaşmış

grizzle³ [ˈgrɪzl] *v* I **1.** bozartmaq; **2.** bozarmaq; **3.** çallaşmaq, ağarmaq

grizzle [ˈgrɪzl] *v* II **1.** həyəcanlanmaq, təşvişə düşmək, narahat olmaq; **2.** donquldanmaq, gileylənmək, ağlamaq, sızıldamaq, ağlayıb-sızlamaq; **3.** şıltaqlıq / naz etmək (*uşaq haq.*)

grizzled [ˈgrɪzld] *adj* **1.** ağarmış, çallaşmış; **2.** boz, bozumtul

grizzly [ˈgrɪzlɪ] *adj* **1.** boz, bozumtul; **2.** çallaşmış, ağarmış

groan¹ [groun] *n* **1.** inilti, zarıltı; **2.** boğuq cırıltı; **the ~ of the door** qapının boğuq cırıltısı; **3.** fəryad, ah-vay, səs-küy, uğultu, gurultu

groan² [groun] *v* **1.** inildəmək, zarıldamaq, ufuldamaq, ah-vay / ax-uf etmək; **to ~ in / with pain** ağrıdan inildəmək; **2.** (**to ~ under / beneath / with**) üzülmək, əldən düşmək, usanmaq, zülmdən inildəmək, ağırlıqdan sınmaq / usanmaq; **3.** içini çəkə-çəkə danışmaq / nağıl etmək; *He groaned (out) his sad story O, içini çəkə-çəkə öz başına gələn qəmli qəziyyəni / hadisəni danışdı;* **4.** cırıldamaq, şaqqıldamaq, xışıldamaq; **to ~ down** hay-küylə danışanı susmağa məcbur etmək

groaning-chair [ˈgrounɪŋˈtʃeəʳ] *n* doğum kreslosu (*doğum evində*)

groats [grouts] *n* **1.** yulaf yarması; **2.** ələnməmiş un

grocer [ˈgrousəʳ] *n* baqqal

grocery [ˈgrousərɪ] *n* **1.** baqqal köşkü / dükanı, baqqaliyyə mağazası; **2.** baqqaliyyə malları; **3.** yeyinti məhsulları malları

grocery shop [ˈgrousərɪˈʃɔp] *n* = **grocery**

groin [grɔɪn] *n anat.* qasıq

groom¹ [gru:m] *n* **1.** süvari xidmətçi, nökər; **2.** mehtər, atabaxan; **3.** bəy (*adaxlı oğlan*) (**bridegroom**-*un qısa forması*)

groom² [gru:m] *v* **1.** ata baxmaq; **2.** atı tumarlamaq / təmizləmək; **3.** qulluq etmək, tumarlamaq, bəsləmək, yaxşı baxmaq, qayğısını çəkmək, nazlamaq, pərvəriş vermək; **to be well ~ ed** yaxşı geyinib-keçinmək, səliqəli daranmaq, şux görünmək və s.; **4.** *amer.* müəyyən bir fəaliyyət sahəsi üçün hazırlamaq

groomer [ˈgru:məʳ] *n* **1.** mexaniki şotka; **2.** qaşov (*atları təmizləmək üçün*)

groomsman [ˈgru:mzmən] *n* (*pl* **-men** [mən]) sağdış, soldış (*bəyin*)

groove¹ [gru:v] *n* **1.** novça, novcuq; **2.** *tex.* nov, oyuq, yuva, yarıq; **3.** suyun yerdə açdığı yırım, uzun balaca çay yatağı; **4.** *məc.* yol, cığır, vərdiş, görənək; **to get into a ~ / to be stuck in a ~** qaydasına / yoluna düşmək; **to fall back into the old ~** əvvəlki vərdişlərə qayıtmaq, köhnə yola dönmək

groovy [ˈgru:vɪ] *adj* müasir, bugünkü dəblə səsləşən

grope [group] *v* **1.** əlləmək, əllə yoxlamaq, əlini sürtə-sürtə / fəhmlə / hisslə getmək; **to ~ in the dark** qaranlıqda əllə yoxlaya-yoxlaya / fəhmlə hərəkət etmək; **2.** (**for, after**) fəhmlə / hisslə / kor-koranə axtarmaq, əl ilə yoxlayıb tapmaq (*həm məc.*); **to ~ after the truth** həqiqəti axtarmaq

gross¹ [grous] *n* **in (the) ~ 1)** ümumiyyətlə, bütövlüklə; **2)** topdan, topdansatış; **a dealer in ~** topdansatış taciri; **the ~ of the army / of the people** hamılıqla, elliklə, əksəriyyət, dəstə ilə

gross² [grous] *adj* **1.** kobud, bayağı, ədəbsiz, şit, qaba; **to use ~ terms / language** ədəbsiz ifadələr işlətmək, söyüş söymək; **2.** biabırçı, yolverilməz, görünməmiş; **a ~ error / mistake / blunder** biabırçı / yolverilməz / görünməmiş səhv; **a ~ insult** yol-verilməz təhqir; **3.** böyük; **4.** sıx, qalın, **~ material** qalın material / parça; **~ darkness** qatı qaranlıq; **4.** ümumi, brutto (*malın tara ilə birlikdə çəkisi*); **~ output** ümumi məhsul; **~ income** ümumi gəlir; **~ amount** ümumi məbləğ; **~ weight** brutto çəki

gross³ [grous] *v* yekun məbləği / ümumi qiyməti olmaq

grossly [ˈgrouslɪ] *adv* **1.** kobud, qaba-qabası, kobudcasına; **to answer ~** kobud cavab vermək; **to be ~ mistaken** kobud səhv etmək; **2.** topdansatışla

grot [grɔt] *n* = **grotto**

grotto [ˈgrɔtou] *n* (*pl* **-oes, os** [-ouz]) mağara, zağa, kaha, küyül, dəstə

grouch¹ [grautʃ] *n* **1.** *d.d.* pis əhval-ruhiyyə, xiffət, darıxma, ürəyi sıxılma, qüssə; **2.** inciklik, incimə, küsü; **3.** deyingən, daim donquldanan, mızı (*adam*)

grouch² [grautʃ] *v d.d.* donquldanmaq, mızıldamaq, deyinmək, söylənmək

ground¹ [graund] *n* **1.** yer, yerin səthi; **on firm ~** quruda; **2.** torpaq, süxur, bərk torpaq; **fertile / barren / boggy / sandy ~** münbit / münbit olmayan / bataqlıq / qumsal torpaq; **to break ~** torpağı şumlamaq / qazmaq / qazıb açmaq; **to till the ~** torpağı becərmək; **to break fresh ~** xam torpağı əkmək / sürmək; **3.** torpaq sahəsi; **4.** *pl* bağ, park; mülkün / evin / malikanənin ətrafında olan sahə; **5.** meydança, idman meydançası (*həm də* **sports ~s**), **a building ~** tikinti meydançası; **a football ~** futbol meydançası; **6.** rayon, vilayət, ölkə, yer; **a level / flat / rising ~** düz / yastı / yoxuş yer; **7.** fon (*üzərində şəkil çəkilən əsas rəng / ton; şəklin arxa planı*), rəng astarı, astarlanma; **green upon a ~ of gold** qızıl rəng fonunda yaşıl rəng; **8.** əsas, özül, səbəb, motiv; **to have ~ (s) for saying** *smth.* bir şeyi deməyə əsası olmaq; **to have no ~ for anxiety** narahatlığa əsas olmamaq; **on the ~s of** əsasında, səbəbdən; **on both these ~s** bu iki səbəbdən; **on personal ~s** şəxsi mülahizə əsasında; **9.** mövzu, obyekt; **forbidden ~** qadağan / yasaq olunmuş mövzu; **debatable ~** mübahisə obyekti; **10.** *pl* xılt, çöküntü; **coffee ~s** kofe xıltı; **11.** bünövrə, özül, təməl; əsas, əsas prinsip; **12.** yuva;

◊ **to gain ~ on** *smb.* bir kəsə qalib gəlmək; **to gain / to gather / to get ~ 1)** irəli getmək; uğur qazanmaq; **2)** yayılmaq; **to cover much ~** uzaq məsafəni qət etmək; **to lose / to give ~** geriləmək, geri çəkilmək, öz mövqeyini itirmək; **to keep / to hold / to maintain / to stand** *one's* **~** öz mövqeyini əldən verməmək, geri çəkilməmək, öz dediyindən dönməmək

ground² [graund] *adj* I quru; **~ troops / forces** quru qoşunları; **~ defence** hava hücumundan müdafiə

ground [graund] *adj* II üyünmüş, üyüdülmüş, doğranmış; **~ coffee** üyüdülmüş qəhvə; **~ rice** üyüdülmüş düyü; **~ hay** doğranmış ot

ground³ [graund] *v* **1.** dənizin dibinə oturmaq; **2.** *av.* yerdə qalmaq, havaya qalxa bilməmək, yerdə qalmağa məcbur olmaq; **to ~ arms** *hərb.* silahları yerə qoymaq; **3.** əsaslandırmaq; **to ~** *one's* **arguments on facts** öz dəlillərini faktlarla əsaslandırmaq; **4.** astar vurmaq; özül qoymaq, bina atmaq

ground [graund] **to grind** *felinin pp, pt formaları*

ground-colour [ˈgraund.kʌləʳ] *n* astar, fon; rəng astarı

ground-floor [ˈgraundˈflɔ:ʳ] *n* birinci / aşağı / kürsülük mərtəbə

ground-in [ˈgraundˈɪn] *adj tex.* cilalanıb uyğunlaşdırılmış, sürtülüb kipləşdirilmiş

grounding [ˈgraundɪŋ] *n* **1.** suyun dibinə oturma; **2.** *av.* havaya qalxmanın qadağan olunması; **3.** əsas, özül, bünövrə; **4.** bir fənnin əsaslarını öyrənmə; **5.** *el.* yerə qoşma; **6.** astar vurma

groundless [ˈgraundlɪs] *adj* səbəbsiz, əsassız, zəminsiz; **~ fears** səbəbsiz qorxular; **~ rumours** əsassız şayiələr

ground-nut [ˈgraundnʌt] *n bot.* yerfındığı, araxis

ground-pea [ˈgraundpi:] *n* = **ground-nut**

ground-rent [graundrent] *n* torpaq rentası

ground-rice [ˈgraund.raɪs] *n* düyü yarması

ground-to-air (guided) missile [ˈgraundtə ˈeə (ˈgaɪdɪd) ˈmɪsaɪl] *n hərb.* "yer-hava" tipli idarəolunan raket

ground-to-ground missile [ˈgraundtəˈ graundˈmɪsaɪl] *n hərb.* "yer-yer" tipli raket

ground-to-plane missile [ˈgraundtəˈpleɪn ˈmɪsaɪl] *n* = **ground-to-air missile**

ground-to-sea missile [ˈgraundtəˈsi: ˈmɪsaɪl] *n hərb.* "yer-gəmi" tipli idarəolunan raket

ground-to-ship missile [ˈgraundtəˈʃɪp ˈmɪsaɪl] *n* = **ground-to-sea missile**

ground-to-underwater missile [ˈgraund tə ˌʌndəˈwɔ:tə mɪsaɪl] *n hərb.* "yer-sualtı hədəf" tipli raket

groundward [ˈgraundwəd] *adj* yerə yönəldilmiş / istiqamətləndirilmiş

ground-water [ˈgraund.wɔtəʳ] *n* torpaqaltı / yeraltı su

groundwork [ˈgraundwɔ:k] *n* əsas, süjet; **the ~ of the novel** romanın əsası / süjeti

group¹ [gru:p] *n* **1.** qrup, dəstə; **2.** *pl* dairə, təbəqə; **business ~s** işgüzar dairələr; **3.** sinif, qrup; **a ~ of fish / plants** balıqlar sinfi; bitki qrupu; **the Germanic ~ of languages** German dilləri qrupu; **4.** *hərb.* aviasiya qrupu

group² [gru:p] *v* **1.** qruplaşdırmaq, yerləşdirmək, düzmək; **2.** qruplaşmaq, toplaşmaq; ihatəyə / dairəyə almaq; **3.** qruplara bölmək / ayırmaq, təsnif etmək; **to ~ languages** dilləri təsnif etmək; **4.** yaxşı yaraşmaq, uyğun gəlmək

groupage [ˈgru:pɪdʒ] *n* qruplaşdırma; qruplaşdırılma

grouse¹ [graus] *n* I *zool.* tetra quşu

grouse [graus] *n d.d.* II **1.** donquldanma, deyinmə, mırıldama; **2.** deyingən, mızı (*adam*)

grouse² [graus] *v* II donquldanmaq, deyinmək, mırıldamaq

grove [grouv] *n* ağaclıq, balaca meşə

grovel¹ [ˈgrɔvl] *n* kölәcәsinə səcdə / sitayiş, yaltaqlıq, riyakarlıq

grovel² [ˈgrɔvl] *v* **1.** üzüüstə / üzüqoylu düşüb səcdə etmək, alçalmaq, diz çökmək; **2.** sürünmək, yaltaqlanmaq; **to ~ at** *smb.***'s feet** bir kəsin ayaqlarına düşüb yalvarmaq

grow [grou] *v* **1.** böyümək, boy atmaq, uzanmaq; **to ~ in size** ölçüsü böyümək; **2.** artmaq, güclənmək; **3.** bitmək, yetişmək; **4.** yetişdirmək, becərmək; bitmək; **5.** uzatmaq, qoymaq; **to ~ a moustache** bığ qoymaq; **to ~ angry** hirslənmək; **to ~ big** böyümək; yoğunlaşmaq, kökəlmək; **to ~ old** qocalmaq; **to ~ young** cavanlaşmaq; **to ~ dark** qaralmaq, qaranlıqlaşmaq; **to ~ light** işıqlaşmaq; **to ~ better** yaxşılaşmaq; **to ~ on / upon** *smb.* 1) kök salmaq, təsir etmək / göstərmək; **a habit that ~s on him** onda kök salan vərdiş; 2) getdikcə çox xoş / maraqlı gəlmək, maraqlandırmaq, özünə çəkmək / cəlb etmək; **to ~ down / downwards** azalmaq, qısalmaq; **to ~ in** ətə girmək / batmaq (*dırnaq haq.*); **to ~ out** cücərmək, göyərmək; **to ~ up** böyümək, həddi-büluğa çatmaq

growing¹ [ˈgrouıŋ] *n* **1.** böyümə, boyatma; **2.** yetişdirmə, becərmə; **~ of bees** arıçılıq; **~ of grapes** üzümçülük; **3.** *bot.* vegetasiya dövrü

growing² [ˈgrouıŋ] *adj* **1.** böyüyən, boy atan, güclənən; **2.** bitkinin inkişafına kömək edən

growl¹ [graul] *n* **1.** mırıltı, mırıldama; **~ of a dog** itin mırıltısı; **2.** donquldanma, deyinmə; **3.** gurultu, şaqqıltı, gumbultu (*ildırım haq.*)

growl² [graul] *v* **1.** mırıldamaq, çımxırmaq; **2.** (**out**) donquldanmaq, deyinmək, çımxırmaq, çəmkirmək; **3.** guruldamaq, şaqquldamaq, nərə çəkmək

grown¹ [groun] *adj* böyük, yaşlı, yaşa dolmuş

grown² [groun] **to grow** *felinin pp forması*

grown-up [ˈgrounʌp] *n* böyük / yaşlı adam

growth [grouθ] *n* **1.** böyümə, inkişaf; **full ~** tam inkişaf; **the rapid ~ of our economy** iqtisadiyyatımızın sürətli inkişafı; **2.** artım; **the ~ of the population** əhalinin artımı; **3.** bitki, pöhrə; **4.** tük çıxma; **5.** *tib.* şiş; **malignant / cancerous ~** bədxassəli şiş, xərçəng şişi

groyne [grɔın] *n* **1.** dalğasındıran, dalğaqıran; **2.** qum və çınqılın qarşısını almaq üçün bənd

grub¹ [grʌb] *n* I **1.** *zool.* sürfə, kəpənək qurdu, qurd, bala, arı sürfələri; **2.** çox pinti adam; **3.** *amer.* əzbərçi; **4.** torpaq təmizləndikdən sonra yerdə qalan rişə / kök

grub [grʌb] *n* II *sl.* yeməli qida, daşdan yumşaq hər şey

grub² [grʌb] *v* I **1.** belləmək; **2.** kökündən çıxartmaq, kökləmək, (*həm də* **to ~ up / out**); **to ~ up weeds** alaq otlarını kökündən çıxartmaq; **to ~ up stumps** kötükləri çıxartmaq; **3.** eşələnmək, araşdırmaq; **to ~ about in a library** kitabxanada araşdırma aparmaq, *məc.* eşələnmək; **4.** çox işləmək, işləyib əldən düşmək

grub [grʌb] *v* II aşırmaq, acgözlüklə yemək, tıxmaq (*yeməyi*)

grubby [ˈgrʌbı] *adj* **1.** pinti, səliqəsiz, çirkli; **2.** qurdlu

grudge¹ [grʌdʒ] *n* narazılıq, bədxahlıq, qərəzkarlıq, paxıllıq, həsəd, qibtə; **to have / to bear** *smb.* **a ~, to nurse / to cherish a ~ against** *smb.* bir kəsə qarşı kin saxlamaq / qərəzli olmaq

grudge² [grʌdʒ] *v* **1.** heyfi gəlmək, əsirgəmək, könülsüz izn vermək; gözü qalmaq, çox görmək; **2.** paxıllıq etmək, həsəd aparmaq, qibtə etmək

grudging [ˈgrʌdʒıŋ] *adj* **1.** xəsis; simic, dargöz; **2.** *məc.* çox az / cüzi, əhəmiyyətsiz

grudgingly [ˈgrʌdʒıŋlı] *adv* könülsüz halda, əli əsə-əsə, istəməyə-istəməyə, istəməyərək

gruel¹ [gruəl] *n* duru yulaf sıyığı / hərrəliğ, lıqqa (*sıyıq haq.*);

◊ **to have / to get / to take** *one's* **~** ciddi tənbeh olunmaq, qulaqburması almaq; **to give** *smb.* **his ~** bir kəsə qulaqburması vermək

gruel² [gruəl] *v* **1.** ciddi cəzalandırmaq, çubuqla döymək; **2.** əldən salmaq, üzmək

gruesome [ˈgru:səm] *adj* dəhşətli, qorxulu; **a ~ sight** dəhşətli mənzərə

gruff [grʌf] *adj* **1.** kobud, sərt, qaraqabaq, qaba; **2.** xırıltılı

grumble¹ [ˈgrʌmbl] *n* **1.** donquldanma, gileylənmə, deyinmə, narazılıq; **to obey without a ~** dinməz-söyləməz tabe olmaq; **2.** göy gurultusu, gurultu

grumble² [ˈgrʌmbl] *v* **1.** donquldanmaq, gileylənmək, narazılıq etmək; **to ~ at / about / over** *smth.* bir şeydən narazılıq etmək; **2.** guruldamaq, gurultu salmaq

grumbler [ˈgrʌmblə'] *n* donquldanan / deyingən adam, daim vəziyyətindən şikayətlənən adam; **an old ~** qoca deyingən (*adam*)

grumps [grʌmps] *n* xiffət, darıxma, qüssə, ürəyi sıxılma; pis əhvali-ruhiyyə

grumpy [ˈgrʌmpı] *adj* hirsli, davakar, dalaşqan, tündməcaz, əsəbi

grunt¹ [grʌnt] *n* **1.** xortuldama, xoruldama, (*heyvan haq.*); **2.** donquldanma, deyinmə, mırıldama (*insan haq.*)

grunt² [grʌnt] *v* **1.** xoruldamaq, xırıldamaq; **2.** donquldanmaq, deyinmək

grunting-ox [ˈgrʌntıŋɔks] *n* (*pl* **-oxen** [-ɔksn]) *zool.* yak, qaytağ, sarlıq (*Tibet öküzü*)

G-suit [ˈdʒi:sju:t] *n av.* reaktiv təyyarə sürən pilotun kostyumu

guano [ˈgwa:nou] *n* (*pl* **-os** [-ouz]) zınq (*quş peyini*)

guarantee¹ [ˌgærən'ti:] *n* **1.** zəmanət, təminat; **2.** girov; **to leave** *smth.* **as a ~** bir şeyi girov qoymaq; **3.** = **guaranty**; **4.** zamin, zamin olan şəxs, qarant, zəmanətçi; **a ~ test** *tex.* zəmanət sınağı; **a ~ fund** zəmanətli təminat fondu

guarantee² [ˌgærən'ti:] *v* **1.** zəmanət / qarantiya vermək, zaminlik etmək; **2.** təminat / söz vermək, zamin olmaq; **to ~** *smb.***'s debts** bir kəsin borcunun ödənilməsinə təminat vermək / zamin olmaq; **3.** (**against**) sığorta etmək / etdirmək; **to ~ against fire** yanğına qarşı sığorta etmək

guarantor [ˈgærən'tɔ:'] *n hüq.* zamin, zəmanət verən şəxs, qarant

guaranty [ˈgærəntı] *n hüq.* **1.** zəmanət, təminat, zaminlik; **2.** girov

guard¹ [ga:d] *n* **1.** mühafizə, qoruma; mühafizə / keşikçi dəstəsi; qarovul, keşikçi, konvoy; **~ of honour** fəxri qarovul; **to form a ~ of honour** fəxri qarovul düzmək; **to mount / to change the ~** qarovulu dəyişmək; **to keep / to stand ~** növbə çəkmək, qarovulda durmaq; **to keep** *smb.* **under ~** bir kəsi dustaq / həbs etmək; **to be on ~** qarovulda olmaq; **2.** növbətçi, qarovulçu, keşikçi, mühafizə əsgəri, gözətçi; **3.** sayıqlıq, ayıqlıq, ehtiyatlılıq; ehtiyat; **to be on** *one's* **~ against** *smb. / smth.* bir kəsdən / şeydən özünü qorumaq; **4.** *d.y.* bələdçi, konduktor; **5.** qoruyucu (*cihaz, alət, əşya və s.*); **fire ~** yanğınsöndürən; **~ row** *k.t.* mühafizə zolağı

guard² [ga:d] *v* **1.** mühafizə etmək, qorumaq, qarovul çəkmək, növbətçi olmaq; **to ~** *one's* **anonymity** öz anonimliyini / gizli adını qoruyub saxlamaq; **2.** qorunmaq, hifz etmək; **to ~ against infection** çalışıb infeksiyadan qorunmaq; **3.** özünü saxlamaq, nəzarət / idarə etmək; **to ~** *one's* **tongue** dilini saxlamaq

guardian [ˈga:djən] *n hüq.* qəyyum, hami, himayəçi; **to be appointed ~ to** *smb.* bir kəsə qəyyum təyin olunmaq

guardianship [ˈga:djənʃıp] *n hüq.* qəyyumluq, himayə; **under the ~ of the laws** qanunların himayəsi altında

guard-rail [ˈga:dreıl] *n* **1.** tutacaq, məhəccər, sürahi; **2.** *d.y.* istiqamətləndirici / yönəldici rels

guard-ship [ˈga:dʃıp] *n dən.* keşikçi / növbətçi gəmi

guerilla [gəˈrılə] *n* = **guerrilla**

guerrilla [gəˈrılə] *n* **1.** partizan, mücahid; **2.** partizan müharibəsi; **a ~ warfare / war** partizan müharibəsi; **a ~ warrior** partizan

guess¹ [ges] *n* **1.** güman, zənn, fərziyyə, təxmin, ehtimal; **lucky ~** uğurlu güman; **scientific ~** elmi fərziyyə / ehtimal; **by ~** fikirləşmədən, təvəkkülü, qarasına; **2.** təxmini hesablama; hesablanma, təxmin; **at a / by ~** təxminən, təqribən;

◊ **to miss** *one's* **~** gümanında yanılmaq, səhv etmək

guess² [ges] *v* **1.** güman / fərz / zənn / təxmin etmək; anlamaq; **2.** fikirləşib tapmaq, duymaq, başa düşmək, tapmaq; **to ~ a riddle** tapmacanı tapmaq; **3.** *amer.* fikirləşmək, hesab / ehtimal etmək, sanmaq

guess-work [ˈgeswəːk] *n* **1.** özündən toxuma / uydurma, heç bir əsası olmayan güman; **2.** kor-koranə görülən iş

guest¹ [gest] *n* qonaq, mehman, müsafir; **a distinguished / honorary ~** hörmətli / fəxri qonaq; **an unbidden ~** çağırılmamış qonaq

guest-chamber [ˈgest,tʃeimbəˈ] *n* qonaq otağı

guest-house [ˈgesthaus] *n* qonaq evi, pansion, mehmanxana

guest-night [ˈgestnait] *n* ziyafət / qonaqlıq axşamı

guff [gʌf] *n* **1.** küləyin anı şiddəti; **2.** *amer. d.d.* boşboğazlıq, cəfəngiyyat, mənasız boş danışıq

guffaw¹ [gʌˈfɔː] *n* ədəbsiz qəhqəhə / qaqqıltı

guffaw² [gʌˈfɔː] *v* **1.** qəhqəhə ilə gülmək, qəhqəhə çəkmək; **2.** ədəbsiz gülüşlə nəyisə demək

guggle¹ [ˈgʌgl] *n* quruldama, qur-qur etmə / axma

guggle² [ˈgʌgl] *v* quruldamaq, qur-qur / luq-luq etmək, qur-qur ilə axmaq

guidance [ˈgaidəns] *n* **1.** rəhbərlik, başçılıq; **under the ~ of** rəhbərliyi altında; **2.** *tex.* idarəetmə (*raketləri*); **the ~ of the rocket's flight** raket uçuşunun idarə olunması; raketin tuşlanması;

◊ **beam-rider ~** şüa vasitəsilə mərminin yönəldilməsi

guide¹ [gaid] *n* **1.** bələdçi, ekskursiya rəhbəri; **to take / to hire / to engage a ~** bələdçi tutmaq / götürmək; **2.** göstərici, oriyentir, səmt göstərən; **3.** məsləhətçi; **4.** nümunə, örnək; **5.** soraq / məlumat kitabçası, dərslik; **Guide to the British Museum** Britaniya Muzeyinin soraq / məlumat kitabçası; **a Guide to English Grammar** ingilis qrammatikası dərsliyi; **6.** *hərb.* istiqamətləndirici alay, kəşfiyyatçı; **7.** *tex.* səmtləndirici detal / hissə; **8.** nişan; **~ signs** yol nişanları (*yol hərəkəti üçün*)

guide² [gaid] *v* **1.** bələdçi olmaq, bələdçilik etmək; **2.** rəhbərlik / başçılıq etmək, yönəltmək; **3.** rəhbər olmaq, idarə etmək; **to ~ the state** dövləti idarə etmək; **4.** təminat / göstəriş / nəsihət etmək, düz yola çağırmaq; **to be ~d by** ***one's*** **sense of duty** vəzifə hissini rəhbər tutmaq, öz vəzifə hissinə görə hərəkət etmək

guide-board [ˈgaidbɔːd] *n* yolgöstərici işarə / lövhə

guide-book [ˈgaidbuk] *n* soraq / məlumat kitabçası

guided [ˈgaidid] *adj* idarəolunan; **~ missile** idarəolunan raket

guided-missile [ˈgaididˈmisail] *n* idarə olunan raket

guideline [ˈgaidlain] *n siyas.* direktiv, göstəriş, əmr

guide-post [ˈgaidpoust] *n* göstərici dirək (*yol ayrıcında*)

guild [gild] *n* **1.** gildiya; **2.** təşkilat, ittifaq, birlik; **a ~ of bank clerks** bank məmurları birliyi / ittifaqı

guile [gail] *n* yalan, xainlik, namərdlik, hiylə, vəfasızlıq; **a man full of ~** namərd / xain / hiyləgər / məkrli adam

guileful [ˈgailfl] *adj* xain, namərd, hiyləgər

guilt [gilt] *n* təqsir, günah, suç, günahkarlıq, təqsirkarlıq, suçluluq; **to suffer from ~** günahını anlayaraq əzab çəkmək

guilty [ˈgilti] *adj* günahkar, müqəssir, təqsirli, suçlu; **the ~ party** *hüq.* müqəssir tərəf; **to be ~ of murder** qətldə müqəssir / suçlu olmaq; **to find** ***smb.*** **~** *hüq.* bir kəsi müqəssir hesab etmək; **to plead ~** *hüq.* özünü müqəssir hesab etmək; **not to plead ~** *hüq.* özünü müqəssir hesab etməmək

guise [gaiz] *n* **1.** sifət, cild, maska; **under / in the ~ of friendship** dost maskası altında, yalandan özünü dost kimi göstərməklə; **2.** zahiri görünüş, görünüş, görkəm

gulch¹ [gʌltʃ] *n amer.* dərin və dar qayalıq dərə

gulch² [gʌltʃ] *v d.d.* tıxmaq, içəri ötürmək (*yemək mənasında*)

gulf [gʌlf] *n* **1.** körfəz, buxta (*kiçik körfəz*); **2.** uçurum; **3.** girdab, burulğan, dərya, dərinlik (*həm. məc.*); **a fiery ~, a ~ of fire** alov burulğanı; **4.** qurd / canavar iştahası

Gulf-stream [ˈgʌlfstriːm] *n* Qolfstrim

gull [gʌl] *n* I *zool.* qağayı

gull [gʌl] *n* II **1.** sadəlövh / sarsaq, gicbəsər / səfeh adam; **2.** *d.d.* yalançı, hiyləgər, kələkbaz, haramzada, cüvəlluğı (*adam*)

gullibility [,gʌliˈbiliti] *n* sadəlövhlük, sadədillik, hər şeyə inanma

gullible [ˈgʌləbl] *adj* sadəlövh, sadədil, hər şeyə inanan

gully¹ [ˈgʌli] *n* I **1.** yağış suyunun açdığı yarğan / çuxur / qobu; **2.** yağış suyunun axması üçün açılan kanal / arx / boru; **3.** novşəkilli rels; **~ control** torpağın yuyulub aparılmasına qarşı mübarizə

gulp¹ [gʌlp] *n* **1.** qurtum; **at one ~** bir qurtuma / nəfəsə; **2.** udma, udqunma

gulp² [gʌlp] *v* **1.** **(down)** udmaq, tələm-tələsik udmaq; **2.** saxlamaq, boğmaq (*həyəcanı, göz yaşını və s.*); **to ~ down sobs** hönkürtünü sıxmaq / saxlamaq / gizlətmək; **3.** sözləri yemək (*aydın danışmamaq*); **4.** hər şeyə kor-koranə inanmaq

gum¹ [gʌm] *n* I diş əti, diş ətinin kənarı

gum [gʌm] *n* II **1.** kitrə; **2.** qatran, qatran ifrazı; **3.** yapışqan; **4.** *pl* qaloş; **5.** gözün küncündə / ucunda ifraz olunan yapışqan çirk; **6.** = **chewing-gum**

gum² [gʌm] *v* **1.** yapışdırmaq (*həm də* **to ~ down / in / up / together**); **2.** kitrə / qatran ifraz etmək; **3.** *amer.* aldatmaq, çaşdırmaq;

◊ *By gum! jarq. Aman Allah!*

gum-boots [ˈgʌmbuːts] *n pl* rezin çəkmə / sapoq

gum-elastic [ˈgʌmiˈlæstik] *n* rezin, kauçuk

gummy [ˈgʌmi] *adj* **1.** yapışan, yapışqan; **2.** qatranlı, kitrəli; **3.** şişmiş; **a ~ leg** şişmiş qıç

gumption [ˈgʌmpʃn] *n d.d.* fərasət, fəhm, dərrakə, gözüaçıqlıq, zirəklik

gumptious [ˈgʌmpʃəs] *adj d.d.* zirək, diribaş, hazırcavab, gözüaçıq, fəhmli

gumshoe¹ [ˈgʌmʃuː] *n amer. d.d.* **1.** qaloş; **2.** *pl* ket; **3.** *jarq.* xəfiyyə

gumshoe² [ˈgʌmʃuː] *adj d.d.* gizli, xəlvəti, altından iş görən / fəaliyyət göstərən; **~ campaign** gizli kampaniya

gumshoe³ [ˈgʌmʃuː] *v d.d.* gizlincə / xəlvəti yaxınlaşmaq / keçmək

gum-tree [ˈgʌmtriː] *n bot.* evkalipt ağacı;

◊ **to be up a ~** çıxılmaz vəziyyətdə olmaq

gun¹ [gʌn] *n* **1.** top; **a highpower ~** uzaqvuran top; **the report of a ~** atəş səsi, top atəşi; **~ of position** *hərb.* ağır səhra topu; **to charge a ~** topu doldurmaq; **to fire a ~** topdan atəş açmaq; **2.** odlu silah, tüfəng, karabin; **a double-barrelled ~** qoşalülə tüfəng; **a sporting ~** ov tüfəngi; **a starting ~** start tapançası; **3.** *amer.* tapança, pisto; **4.** pulemyot; **5.** yaylım atəşi, salyut, salam atəşi;

◊ **a big / a great ~** iddialı adam, hörmətli zat, "böyük adam"; **as sure as a ~** gün kimi aydın, şübhəsiz; **to fire off a ~** ciddi irad tutmaq, güllə kimi açılmaq; **to strike** ***smb.'s*** **~** bir kəsin planını pozmaq; **to stand / to stick to** ***one's*** **~** mövqeyini əldən verməmək, möhkəm dayanmaq

gun² [gʌn] *v* **(-nn-)** **1.** atəş açmaq (*topdan*); **2.** vuruşmaq, müharibə etmək

gun-butt [ˈgʌnbʌt] *n* qundaq (*tüfəngdə*)

gun-carriage [ˈgʌn,kæridʒ] *n hərb.* top qundağı / altlığı

gun-fire [ˈgʌnfaiəˈ] *n* artilleriya atəşi

gunman [ˈgʌnmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) **1.** *amer.* silahlı bandit, soyğunçu, cani, qatil; **2.** silah ustası; **3.** silahlı adam

gunner [ˈgʌnəˈ] *n* **1.** topçu, artillerist, pulemyotçu; **2.** ovçu; **3.** artilleriya qoşqu atı

gunpowder [ˈgʌn,paudəˈ] *n* qara barıt; **white / smokeless ~** ağ / tüstüsüz barıt

gun-running [ˈgʌn,rʌniŋ] *n* silah qaçaqmalçılığı

gunshot [ˈgʌnʃɔt] *n hərb.* atəş mənzili / məsafəsi; **within ~** atəş məsafəsi hüdudunda; **out of ~** atəş mənzili hüdudundan kənarda

gurgle¹ [ˈgəːgl] *n* suyun luq-luq etməsi, şırıldama, qur-qur etmə, axma; **a ~ of gargling** boğazın qarqara edilməsi zamanı çıxan qur-qur səs

gurgle² [ˈgəːgl] *v* qur-qur / luq-luq etmək, quruldamaq; şırıltı ilə axmaq

gush¹ [gʌʃ] *n* **1.** leysan, şiddətli / güclü / gözlənilməz axın / fontan / fəvvarə; **a ~ of blood** qan fontanı; **a ~ of oil** neft fontanı; **2.** izhar etmə, söz seli / axını; şiddətli arzu; coşma, anı şiddət (*həm də məc.*); **a ~ of wind** küləyin anı şiddəti

gush² [gʌʃ] *v* **1.** şırıltı ilə töküilmək / axmaq, sel kimi axmaq, fışqırmaq (*həm də* **to**

– down / in / forth / out / up); **2.** fontan vurmaq; *Oil gushed from the new well Yeni quyudan neft fontan vurdu;* **3.** boşboğazlıq / naqqallıq etmək

gusher [ˈgʌʃəʳ] *n* **1.** *d.d.* uzun-uzadı öz hiss və duyğularını izhar edən şəxs, naqqal; **2.** *geol.* güclü neft fontanı; **3.** fontan vuran neft quyusu

gust[1] [gʌst] *n* **1.** küləyin / yağışın / dolunun / yanğının ani şiddəti; qasırğa; **a ~ of fire** yanğının şiddəti; **~s of smoke** tüstü burumları; **2.** coşa gəlmə, coşma; hiddət, hiddətlənmə; partlama; **a ~ of rage** coşub özündən çıxma

gust[2] [gʌst] *v* dadmaq, dadına baxmaq, dadını görmək / bilmək

gustatory [ˈgʌstətəri] *adj* dadverən, tamlı, xoştəm; dad, təm; **~ nerve** *anat.* dad siniri

gusto [ˈgʌstou] *n* (*pl* **-os** [-ouz]) **1.** məmnuniyyət, kef; **to do** ***smth.*** **with ~** bir işi məmnuniyyətlə etmək; **2.** zövq, nəşə; **3.** qızğınlıq, həvəs, coşğunluq, ehtiras

gusty [ˈgʌsti] *adj* **1.** küləkli; **a ~ day** küləkli gün; **~ weather** küləkli hava; **2.** *məc.* gur, coşğun, gurultulu

gut[1] [gʌt] *n anat.* **1.** bağırsaq, həzm kanalı; **blind ~** 1) kor bağırsaq; 2) *məc.* çıxılmaz / çətin vəziyyət, çıxmaz; **large ~s** yoğun bağırsaq; **little / small ~s** nazik bağırsaq; **2.** bağırsaq köşəsi, kiriş, tel; ketqut, sap; **3.** *pl d.d.* məzmun, məna, məğz, can; **4.** *pl d.d.* mərdlik, səbat, mətanət, cəsarət, dözüm, səbr, iradə; **a man with plenty of ~s** çox iradəli adam; **to have the ~ to do / to say** ***smth.*** bir şey etməyə / deməyə cəsarət etmək; *He has left half his guts behind him O, ruhdan düşüb, O ruhən sarsılıb;* **6.** dar keçid, boğaz, arx, kanal; **the Gut of Gibraltar** *tar.* Cəbəllütariq boğazı;

◊ **to hate** ***smb.*****'s ~s** bir kəsdən zəhləsi getmək; **to tear the ~s out** qarını sökmaq, üzmək, istismar etmək, üzüb əldən salmaq

gut[2] [gʌt] *v* **1.** içalatını təmizləmək (*balığın, quşun və s.*); **2.** viran / bərbad etmək, xaraba qoymaq, dağıtmaq; soymaq, qarət etmək, talamaq

gutter [ˈgʌtəʳ] *n* **1.** nov, novalça; **2.** çirkab / yağış sularının axması üçün arx / kanal; qurutma kanalı; **3.** yoxsullar yaşayan məhəllə, xarabalıq; **the language of the ~** kobud / lotu dil; **to rise from the ~** yoxsul təbəqədən çıxmaq; **to be born in the ~** yoxsulluq içində doğulmaq; **to take a child out of the ~** sahibsiz uşağa yiyə durmaq

gutter-child [ˈgʌtətʃaɪld] *n* (*pl* **-children** [-.tʃildrən]) sahibsiz uşaq

gutter-snipe [ˈgʌtəsnaɪp] *n* **1.** sahibsiz uşaq, küçə uşağı; **2.** *amer. d.d.* birjada qeydiyyatdan keçməmiş dəllal

guttural [ˈgʌtərəl] *adj* qırtlaq, boğaz; **the ~ orifice** qırtlaq yolu

guy[1] [gaɪ] *n* I **1.** uyuq, qorxuluq, müqəvva; **2.** gülməli geyinmiş adam; **3.** *amer. d.d.* oğlan, gənc, cavan; **regular ~** çox yaxşı oğlan; **wise ~** ağıllı oğlan / gənc

guy [gaɪ] *n* II *dən.* buraz, kanat (*gəmidə*)

guy[2] [gaɪ] *v d.d.* gülünc vəziyyətə salmaq, oyuncaq yerinə qoymaq, ələ salmaq

guzzle [ˈgʌzl] *v* **1.** *d.d.* acgözlüklə yemək və ya içmək; sərxoşluq etmək; **2.** pulu içkiyə xərcləmək, əyyaşlıq etmək

guzzler [ˈgʌzləʳ] *n d.d.* **1.** əyyaş, içki düşkünü; **2.** qarınqulu, acgöz adam

gym [dʒɪm] *n d.d.* **gymnazium** və **gymnastics** *sözlərinin qısa forması*

gymnasium [dʒɪmˈneɪzɪəm] *n* I (*pl* **-s** *həm.* **-sia** [.zjə]) gimnastika zalı

gyp [dʒɪp] *n* I xidmətçi

gyp [dʒɪp] *n* II *d.d.* cəza, tənbeh; **to give** ***smb.*** **~** bir kəsi cəzalandırmaq / döymək, canını almaq

gypsiferous [dʒɪpˈsɪfərəs] *adj* gipsli, gips olan

gypsy moth [ˈdʒɪpsɪmɔθ] *n* ipək / barama qurdu

gyrate[1] [ˈdʒaɪərɪt] *adj* spiralşəkilli / spiralvari burulmuş

gyrate[2] [dʒaɪəˈreɪt] *v* dairəvi / spiralşəkilli / spiralvari fırlanmaq

gyration [.dʒaɪəˈreɪʃn] *n* **1.** dairəvi hərəkət; **2.** dövr etmə, dövr

gyroscope [ˈgaɪərəskoup] *n* jiroskop

gyrus [ˈdʒaɪrəs] *n* (*pl* **-ri**) *anat.* beyin qırışığı

gyve [dʒaɪv] *n şair.* qandal, buxov, əsarət zənciri

Hh

H h [eɪtʃ] *n* (*pl* **H's, h's** [ˈeɪtʃɪz]) *ingilis əlifbasının 8-ci hərfi;* **to drop** ***one's*** **h's** h-in lazım olan yerdə tələffüz olunmaması (*London loru dilinə xas olan xüsusiyyət*)

ha [hɑ:] *inter* aa!, aha!, vay! (*təəccüb, qəzəb, sevinc bildirən nida*)

habeas corpus [ˈheɪbjəsˈkɔ:pəs] *n lat.* **Habeas Corpus Act** Habies Korpus

haberdasher [ˈhæbədæʃəʳ] *n* qalantereya malları satan, xırdavatçı

haberdashery [ˈhæbədæʃəri] *n* **1.** xırdavat, qalantereya malları; **2.** qalantereya dükanı / mağazası

habile [ˈhæbɪl] *adj* məharətli, mahir, qabil, bacarıqlı

habilitate [həˈbɪlɪteɪt] *v* **1.** müəyyən bir fəaliyyət göstərmək üçün hazırlaşmaq; **2.** geyindirmək

habilitation [hə.bɪlɪˈteɪʃn] *n* müəyyən bir sahədə fəaliyyət göstərməyə hazırlaşma

habit [ˈhæbɪt] *n* I **1.** adət, vərdiş, rəsm, qayda; **to be in the ~ of doing** ***smth.*** bir şeyi etmək vərdişi / şakəri olmaq; **to fall / to get into bad ~s** pis / axmaq vərdiş qazanmaq; **to fall / to get out of the ~ of** əl çəkmək, atmaq (*vərdiş haq.*); **to break (off) a ~** adəti / vərdişi tərgitmək, adətdən / vərdişdən əl çəkmək; **~ and repute** *hüq.* əxlaq normaları; **2.** xasiyyət, xarakter, təbiət, meyl; **a ~ of mind** düşüncə tərzi; **the inward ~** mənəvi aləm; **3.** *bot. zool.* zahiri görünüş; **a plant of creeping ~** döşənən / sərilən / yayılan bitki

habitable [ˈhæbɪtəbl] *adj* yaşayış üçün yararlı; **the ~ earth** yer kürəsinin məskunlaşmış / adam yaşayan sahələri

habitant [ˈhæbɪtənt] *n* I sakin

habitation [.hæbɪˈteɪʃn] *n* yaşama, bir yerdə yaşama, sakin olma, yaşayış; **fit for ~** yaşayış üçün yararlı

habitual [həˈbɪtjuəl] *adj* **1.** adi, adət halını almış, adət edilmiş; **2.** kök salmış, mübtəla / aludə olmuş; **a ~ drunkard** içki düşkünü; **a ~ liar** qatı yalançı; **a ~ criminal** islahedilməz cani, residivist; **a ~ offender** *hüq.* residivist (*dəfələrlə cinayət edən adam*); **3.** irsi, ata-babadan qalma, fitri, anadangəlmə; **~ faith** ata-babadan qalma inam

habituate [həˈbɪtjueɪt] *v* öyrətmək, alışdırmaq, öyrəşdirmək; **to ~ oneself to** ***smth.*** özünü bir şeyə alışdırmaq, bir şeyə öyrəşmək

habitude [ˈhæbɪtju:d] *n* **1.** adi hal, adət halını almış vəziyyət; meyl; **2.** xüsusiyyət, xassə, vərdiş halını almış qayda, nizam

hack[1] [hæk] *n* I **1.** toxa, kərki; külüng; dəmirkəsən çəkic; balaca çapacaq; **2.** dəmirçi qələmi; **3.** zərbə; **4.** kərtik, dərin qırış, kələkötürlük; **5.** kəsərti yarası, kəsik, çapıq; **6.** nişan, kərtik; **7.** quru öskürək

hack [hæk] *n* II **1.** kirayə verilmiş at; **2.** at (*minik və ya qoşqu atı*); **3.** yabı; **4.** hər cür ağır işi görən adam, yabı kimi işləyən adam

hack[2] [hæk] *v* I **1.** kəsmək, doğramaq; **to ~** ***smth.*** **to pieces** tikə-tikə doğramaq; **2.** kəsmək; **3.** dişəmək; **4.** kərki / toxa ilə torpağı yumşaltmaq, kərki vurmaq; **5.** budamaq (*ağacı*); **6.** yonmaq (*daşı*); **7.** *id.* badalaq vurmaq, oyunçunun ayağına vurmaq; **8.** quru-quru öskürmək

hack [hæk] *v* II **1.** kirayə / icarəyə vermək; **2.** ağır, cansıxıcı işlərdə istifadə etmək; **3.** asta-asta atla getmək

hack-hammer [ˈhæk.hæməʳ] *n* daş baltası

hackle[1] [ˈhækl] *n pl* cığa (*xoruz və bəzi quşlarda*);

◊ **to show ~s** tüklərini qabardıb davaya hazır olmaq, özündən çıxmaq; **to have** ***one's*** **~s up** hirslənmək

hackle[2] [ˈhækl] *v* I daramaq, didmək (*kətanı və s.*)

hackle [ˈhækl] *v* II **1.** doğramaq, parça-tikə etmək; **2.** çapmaq, vurub qoparmaq, sındırmaq

hack-log [ˈhæklɔg] *n* kötük, ət kötüyü

hackney [ˈhækni] *n* = **1. hack** *n* II **1, 2;** **2.** ağır və cansıxıcı iş üçün muzdla tutulmuş işçi

hackneyed [ˈhæknɪd] *adj* mənasız, bayağı, çeynənmiş, boş, çürük; **a ~ phrase / subject** çeynənmiş fraza / mövzu

hack-saw [ˈhæksɔː] *n tex.* dəmirkəsən mişar (*çilingər aləti*)
hack-work [ˈhækwəːk] *n* maraqsız / cansıxıcı iş
hacky [ˈhæki] *adj* tez-tez və quru (*öskürək*)
had [hæd] (*tam forma*); [həd, əd, d] (*zəif formalar*) **to have** *felinin pt və pp formaları*
haddock [ˈhædək] *n zool.* treska; **smoked** ~ hisə verilmiş treska;
◊ **to bring ~ to paddock** ≡ qaş düzəltdiyi yerdə vurub gözünü çıxartmaq
haemorrhage [ˈhemərɪdʒ] *n tib.* qanaxma, qansızma
haemorrhoids [ˈhemərɔɪdz] *n pl tib* babasil
haft [hɑːft] *n* dəstə, qulp, tutacaq, sap
hag [hæg] *n* **1.** küpəgirən / cadugər qarı; **2.** iyrənc; **3.** kaftar (*söyüş*)
haggard [ˈhægəd] *adj* əldən / haldan düşmüş, yorğun, üzgün
haggle [ˈhægl] *v* sövdələşmək, qiymət üstündə çənələşmək, mübahisə etmək; **to ~ about / over the terms of a bargain** sövdənin şərtləri üstündə mübahisə etmək
haggler [ˈhæglə^r] *n* **1.** qiymət üstündə həmişə mübahisə edən adam; **2.** *məc.* alverçi, çərçi
haha [ˈhɑːhɑː] *n p.* alçaq çəpər (*bağın arxında*)
hail[1] [heɪl] *n* I dolu; **~ stones** dolu dənələri; **a ~ of blows / curses** dolu kimi yağan zərbələr / söyüşlər
hail [heɪl] *n* II **1.** haylama, çağırma, səsləmə; **2.** salam, salamlama; **3.** ün çatan / yetən məsafə
hail[2] [heɪl] *v* I **1.** dolu yağmaq; **2.** yağdırmaq (*dolu kimi*); **to ~ curses / blows** söyüş / zərbələr yağdırmaq; **3.** basmaq; **to ~ with stones** daşa basmaq
hail [heɪl] *v* II **1.** salamlamaq, qarşılamaq; **2.** çağırmaq, haylamaq; **to ~ a taxi** taksi çağırmaq;
◊ *Where do you hail from? Əslən haralısan?*
hail[3] [heɪl] *int. Salam!*
hail-fellow [ˈheɪl,feləu] *n* yaxın dost, rəfiq; **to be ~ with *smb.*** bir kəslə yaxın dost olmaq
hailstorm [ˈheɪlstɔːm] *n* dolu tufanı

hain't [heɪnt] **1.** (*loru dildə*) **have not**-un *qısa forması*; **2. am / is / are not**-un *qısa forması*
hair[1] [heə^r] *n* **1.** saç, zülf; **to brush / to comb *one's* ~** saçını daramaq; **to have *one's* ~ cut** saçını vurdurmaq / kəsdirmək / qırxdırmaq; **to do *one's* ~** saçını düzəltmək / qaydaya salmaq; **2.** tük; **3.** yun, qıl, qəzil, tük; **4.** xov, narın tük (*ipəkdə*); **5.** çox az məsafə; **within a ~ of** tük qədər; **within a ~ of death** ölümdən tük qədər aralı;
◊ **to let *one's* ~ down 1)** özünü çox sərbəst aparmaq; **2)** ürəyini boşaltmaq; **not to turn a ~** özünü o yerə qoymamaq, tükü də tərpənməmək; **to tear *one's* ~** fəryad etmək, saçlarını yolmaq; **to make *smb.*'s ~ stand (on end)** tüklərini biz-biz etmək, ürəyini salmaq; **to loose *one's* ~** özündən çıxmaq; **to have more ~ than wit** ağıldan kəm olmaq, ağlı dabanında olmaq; **to take a ~ of a dog that bit you** ≡ *Donuzdan bir tük çəkmək də qənimətdir*
hair[2] [heə^r] *adj* **1.** = **hairy**; **2.** nazik, tük kimi
hairbreadth [ˈheəbredθ] *adj* tük kimi nazik, çox cüzi / az; **to have a ~ escape** güclə canını qurtarmaq
hairbrush [ˈheəbrʌʃ] *n* saç / baş şotkası
haircurler [ˈheə,kəːlə^r] *n* biqudi
haircut [ˈheəkʌt] *n* **1.** baş qırxma, saç kəsmə; **2.** saç fasonu / forması / düzümü
haircutter [ˈheə,kʌtə^r] *n* dəllək, bərbər
hair-do [ˈheəduː] *n* saç qoyma / saç düzəltmə forması; saç düzümü
hairdresser [ˈheə,dresə^r] *n* qadın dəlləyi, dəllək, bərbər
hair-dyeing [ˈheədaɪɪŋ] *n* saçın rənglənməsi, xınayaxdı
haired [ˈheəd] *adj* tük basmış, tüklü, qıllı
hairpin [ˈheəpɪn] *n* baş sancağı, şpilka
hair-raising [ˈheə,reɪzɪŋ] *adj* tüküürpədən, qorxulu, dəhşətli
hair-remover [ˈheərɪ,muːvə^r] *n* vacibat, tüktəmizləyən dərman
hair-root [ˈheəruːt] *n* tükün dibi
hair-seal [ˈheəsiːl] *n zool.* suiti
hair-splitter [ˈheə,splɪtə^r] *n* xırdaçı, pedant, vasvası, kauzist
hair-splitting [ˈheə,splɪtɪŋ] *n* xırdaçılıq, mübahisə, boş şey üstündə mübahisə

hair-spring [ˈheəsprɪŋ] *n* saat tükü; çox incə yay
hair-trigger[1] [ˈheəˈtrɪgə^r] *n hərb.* yumşaq tətik; həssas tətik
hair-trigger[2] [ˈheəˈtrɪgə^r] *adj d.d.* tündxasiyyət, tündməcaz, tez hirslənən, tez özündən çıxan, dəymədüşər
hair-waving [ˈheə,weɪvɪŋ] *n* buruq saç, burdurulmuş saç, zavivka
hairy [ˈheərɪ] *adj* tüklü, qıllı
hake [heɪk] *n zool.* xek
halcyon[1] [ˈhælsɪən] *n zool.* martin, suquzgunu (*quş*)
halcyon[2] [ˈhælsɪən] *adj* sakit, mülayim, dinc (*hava haq.*); **~ days** sakit günlər; **~ weather** mülayim hava
hale[1] [heɪl] *adj* sağlam, möhkəm, güclü, cansulu; **~ old age** gümrah / möhkəm ahıllıq; **~ and hearty** sağlam və gümrah
hale[2] [heɪl] *v* **1.** çəkmək, sürümək; **2.** getməyə məcbur etmək, zorla dartıb aparmaq
half[1] [hɑːf] *n* (*pl* **halves** [hɑːvz]) **1.** yarı, yarım; yarısı; **~ a dozen** yarım düjün; **~ an hour** yarım saat; **in / into ~, in / into halves** yarıbayarı, tən ortadan / yarı; **to cut in ~** tən yarıdan / ortadan kəsmək; **~ past 10** on birin yarısı (*vaxt*); **2.** parça, hissə; **3.** semestr, yarımil; **to stay at school three halves** məktəbdə il yarım oxumaq; **4.** *hüq.* tərəf (*müqavilədə*);
◊ **by ~** yarıyadək, yarısına qədər; **by halves** qismən; **to go halves with *smb.*** bir kəslə yarıbayarı şərik olmaq; ***one's* better ~** bir kəsin arvadı; **to see *smth.* with ~ an eye** bir şeyi dərhal anlamaq;
◊ *Half a loaf is better than no bread at.* *söz.* ≡ *Soğan olsun, nəğd olsun*
half[2] [hɑːf] *adj* **1.** yarı; **to own a ~ share in a business** hər hansı bir işdə sərmayənin / səhmlərin yarısına sahib olmaq; **2.** natamam, qismən, iki müxtəlif hissədən ibarət;
◊ *Half angel half bird* ≡ *Nə atdır, nə balıq*
half[3] [hɑːf] *adv* **1.** qismən, yarısı, yarıyadək; **2.** demək olar ki; *My leave is half up Mənim məzuniyyətim demək olar ki, qurtarır*;
◊ **~ as much** iki dəfə az; **~ as much / old again** bir yarım dəfə çox / yaşlı
half-and-half [ˈhɑːfən(d)ˈhɑːf] *adj* **1.** iki müxtəlif hissədən ibarət olan; **2.** mütərəddid, qətiyyətsiz

half-back [ˈhɑːfˈbæk] *n id.* yarımmüdafiəçi; **~ line** yarımmüdafiə xətti
half-baked [ˈhɑːfˈbeɪkt] *adj* **1.** yaxşı bişməmiş, alaçiy bişmiş; **2.** *məc.* bişməmiş, təcrübəsiz; **~ youth** bişməmiş / təcrübəsiz cavan / gənc; **3.** çiy, lazımınca düşünülməmiş; **~ theories** çiy / lazımınca düşünülməmiş nəzəriyyələr
half-blooded [ˈhɑːfˈblʌdɪd] *adj* müxtəlif irqlərə məxsus ata-anadan törəmiş, məlaz, metis
half-bred [ˈhɑːfbred] *n k.t.* yarımcins, cins olmayan heyvan
half-breed [ˈhɑːfbriːd] *n* **1.** müxtəlif irqlərə məxsus ata-anadan törəmiş şəxs; **2.** metis, məlaz; **3.** *k.t.* yarımcins
half-caste [ˈhɑːfkɑːst] *n* qarışıq irqli adam
half-circle [ˈhɑːfsəːkl] *n* yarımdairə
half-cock [ˈhɑːfkɔk] *n* qoruyucu tətik; **to go off at ~** *məc.* ehtiyatsız hərəkət etmək, lazımınca düşünmədən danışmaq
half-cocked [ˈhɑːfˈkɔkt] *adj amer. d.d.* hazırlanmamış, hazırlıqsız, təcrübəsiz
half-done [ˈhɑːfˈdʌn] *adj* **1.** yarımçıq qoyulmuş / edilmiş; **2.** alaçiy
half-dozen [ˈhɑːfˈdʌzn] *n* yarım düjün
half-fare [ˈhɑːffeə] *n* yarıbilet, 50% güzəştlə verilən bilet (*həm də* **a ~ ticket**); **to travel at ~** gediş haqqının yarısını ödəmək
half-hearted [ˈhɑːfˈhɑːtɪd] *adj* **1.** qətiyyətsiz, mütərəddid, cəsarətsiz; **a ~ attempt** cəsarətsiz cəhd; **2.** laqeyd, marağı olmayan; **in a ~ way** laqeyd halda; **3.** tamamilə bir-birinə zidd / uymayan
half-hearty [ˈhɑːfˈhɑːtɪ] *adj məc.* ürəksiz, həvəssiz
half-hourly [ˈhɑːfˈauəlɪ] *adj* **1.** hər yarım saatdan bir baş verən / təkrar olunan; **2.** yarımsaatlıq
half-mast [ˈhɑːfˈmɑːst] *n* endirilmiş vəziyyət; **flag at ~** azca endirilmiş bayraq
half-moon [ˈhɑːfˈmuːn] *n* aypara, hilal
half-pay [ˈhɑːfˈpeɪ] *n* yarım maaş; **to put *smb.* on ~** bir kəsi yarım maaşa keçirmək
half-penny [ˈheɪpnɪ] *adj d.d.* qəpik-quruşa dəyən, ucuz, aşağı növlü
half-pound [ˈhɑːfpaund] *n* yarım girvənkə
half-pounder [ˈhɑːfˈpaundə^r] *n* yarım girvənkə ağırlığında olan şey

half-price [ˈhaːfˈpraɪs] *n* yarı qiymət; **at ~** yarıqiymətə

half-round [ˈhaːfˈraund] *n* yarımdairə

half-sister [ˈhaːfˌsɪstəʳ] *n* anabir və ya atabir bacı, ögey bacı

half-seas-over [ˈhaːfsiːzˈouvə] *adj* **1.** yarı yolda (*gəmi haq.*); **to be ~ to** *smth.* bir şeyə çatmaqda yarı yolda olmaq; **2.** *d.d.* sərxoş, içkili; ≅ *Araz aşığından, Kür topuğundan (olmaq)*

half-time [ˈhaːfˈtaɪm] *n* **1.** yarım iş həftəsi / günü; **to go on ~** yarım iş həftəsinə / gününə keçmək; **2.** tam olmayan iş həftəsi / günü üçün əməkhaqqı; **3.** *id.* oyunun yarısında / taymlar arasında fasilə

half-timer [ˈhaːfˈtaɪməʳ] *n* **1.** yarı işsiz, tam həftə işləməyən fəhlə; **2.** dərslərin bir qismindən azad edilmiş şagird

half-track [ˈhaːfˈtræk] *n amer.* yarım tırtıllı maşın; **~ tank** yarım tırtıllı / yarım çarxlı tank

half-truth [ˈhaːfˈtruːθ] *n* yarıgerçəklik

half-way[1] [ˈhaːfˈweɪ] *adj* **1.** yarı yolda olan; **2.** *məc.* yarımçıq, güzəştli; **~ measures** yarımçıq tədbirlər

half-way[2] [ˈhaːfˈweɪ] *adv* **1.** yarı yolda; **to meet** *smb.* **~ 1)** bir kəsi yarı yolda qarşılamaq; **2)** *məc.* qarşılıqlı güzəştə / kompromisə getmək; **2.** demək olar ki, azqala, qismən

half-word [ˈhaːfˈwəːd] *n* eyham, üstüörtülü söz

half-year [ˈhaːfˈjəː] *n* **1.** yarımil; **2.** semestr; **first / second ~** birinci / ikinci semestr

half-yearly [ˈhaːfˈjəːli] *adj* **1.** yarımillik; **~ meeting** yarımildə / altı ayda bir dəfə keçirilən yığıncaq; **2.** altı ayda / yarımildə bir dəfə çıxan (*jurnal və s.*)

hall [hɔːl] *n* **1.** salon, zal; **a concert ~** konsert salonu; **waiting ~** gözləmə zalı; **a banqueting ~** banket zalı; **2.** universitet və ya kollec tələbələrinin məşğələ və yığıncaqları üçün bina; **3.** universitet yeməkxanası; **dinner in ~** universitet yeməkxanasında nahar yeməyi; **4.** inzibati bina; **Hall of Justice** məhkəmə binası; **5.** koridor, hol, vestibül

hall-bedroom [ˈhɔːlˈbedrum] *n* birbaşa koridora açılan yataq otağı

hall-door [ˈhɔːldɔːʳ] *n* giriş qapısı

hall-mark [ˈhɔːlˈmaːk] *n* prob / əyar möhürü / nişanı; prob, əyar

halloo [həˈluː] *int.* **1.** Hey! Hey… hey! Ho… ho… ho! (*diqqəti cəlb etmək üçün*); **2.** Tut! Qoyma! Al! (*itlərə əmr*)

hallow [ˈhælou] *v* I **1.** xeyir-dua vermək; **2.** paklamaq; **3.** müqəddəsliyini / qüdsiyyətini təsdiq etmək; **4.** hörmətlə anmaq / qeyd etmək; **5.** göz bəbəyi kimi qorumaq

Hallowmas [ˈhæloumæs] *n din.* övliyalar günü (1 noyabr)

hallucination [həˌluːsɪˈneɪʃn] *n* hallyusinasiya, qarabasma, gözəgörünmə

hallway [ˈhɔːlweɪ] *n amer.* **1.** koridor; **2.** dəhliz

halo [ˈheɪlou] *n* (*pl* **-os, oes** [ouz]) **1.** *astr.* halə, şəfəq, parıltı, nur; **2.** *məc.* zirvə; **the ~ of glory** şöhrətin ən yüksək zirvəsi

halt[1] [hɔːlt] *n* I **1.** düşərgə salma, dayanma; **to call a ~** dayanmaq, düşərgə salmaq; **2.** *hərb.* hərəkəti, irəliləməni dayandırma; **3.** dayanacaq, yarımstansiyada dayanma

halt [hɔːlt] *n* II duruxma, tutulma (*danışarkən*)

halt[1] [hɔːlt] *v* I **1.** dayandırmaq; *Halt! hərb. Dur! / Durun!* **2.** dayanmaq; düşmək, qalmaq; **to ~ at an inn** mehmanxanada qalmaq; **3. ~ and freeze** *hərb.* "fərağət" vəziyyətində dayanmaq

halt [hɔːlt] *v* II **1.** tərəddüd etmək; **to ~ between two opinions** iki fikir arasında qalmaq; **2.** hıqqanmaq, dili dolaşmaq, duruxa-duruxa danışmaq

halter[1] [ˈhɔːltəʳ] *n* **1.** cilov, yedək; **2.** ilgək (*dar ağacında*); **to come to the ~** dar ağacından asılmaq;

◊ **to put a ~ round** *one*'**s own neck** öz-özünü öz əli ilə kəndiri boğazına keçirmək

halter[2] [ˈhɔːltəʳ] *v* **1.** nöxtalamaq, övsarlamaq; **2.** cilova / yüyənə öyrətmək; **3.** *məc.* cilovlamaq

halve [haːv] *v* **1.** yarı bölmək; **to ~ the expenses** xərcləri yarı bölmək; **2.** iki dəfə azaltmaq

halves [haːvz] **half** *isminin cəm forması*

ham [hæm] *n* **1.** donuz budu, vetçina; **2.** omba, bud; **to squat on** *one*'**s ~s** çömələrək / sallağı oturmaq, çöməlmək

hamadryad [ˌhæməˈdraɪəd] *n* *mif.* **1.** nimfa, ilahə; **2.** *zool.* kobra (*gözlüklü zəhərli ilan*)

hamburger [ˈhæmbəːgəʳ] *n* hamburger

hamlet [ˈhæmlɪt] *n* **1.** balaca kənd, oba; **2.** balaca kəndin sakinləri

hammer[1] [ˈhæməʳ] *n* **1.** çəkic, gürz; **~ and sickle** oraq-çəkic; **2.** kiçik çəkic; **3.** *anat.* çəkic (*qulaqda*); **to bring / to send to the ~** hərraclа satmaq; **to come to / under the ~** hərracla satılmaq; **4.** *hərb.* çaxmaq (*tüfəngdə*)

hammer[2] [ˈhæməʳ] *v* **1.** çəkiclə vurmaq; **2.** döymək (*dəmiri*); **to ~ iron** dəmiri döymək; **3.** vurmaq, döymək, döyəcləmək; **to ~ at / on the door** qapını döyəcləmək; **4.** beyninə yeritmək, başa salmaq, qandırmaq; **5.** (**at**) bir şeyin üzərində gərgin işləmək; **to ~ away at a problem** problemin üzərində gərgin işləmək; **6.** bankrot / müflis elan etmək; **to ~ away at** *smth.* bir şeyi inadla davam etdirmək; **to ~ down** tənzimləmək, yoluna qoymaq; **to ~ down an irregularity** anlaşılmazlığı həll etmək; **to ~ out** vurub çıxarmaq

hammering [ˈhæmərɪŋ] *n* **1.** döymə (*dəmiri*), zərb etmə; **2.** taqqıltı, tıqqıltı, zərbə; **3.** *d.d.* qulaqburması vermə; **to give** *smb.* **a good ~** bir kəsi yaxşıca kötəkləmək / döymək

hamper[1] [ˈhæmpəʳ] *n* **1.** böyük qapalı toxunma səbət; **a Christmas ~** yemək, şirniyyat və şərabla dolu mövlud səbəti; **to get a fine ~ from home** evdən dadlı yeməkiçməklərlə dolu bağlama almaq

hamper[2] [ˈhæmpəʳ] *v* mane olmaq, maneçilik törətmək, əngəl / çətinlik törətmək, hərəkətə mane olmaq

hamshackle [ˈhæmʃækl] *v* sarımaq, çidarlamaq (*heyvanı*); **to ~ a horse** atı çidarlamaq

hamstring [ˈhæmstrɪŋ] *n anat.* **1.** dizaltı vətər; **2.** Axilles vətəri

hand[1] [hænd] *n* I **1.** əl; **the back of the ~** əlin arxası / üstü; **2.** pəncə, ayaq; **the ~ of the parrot** tutuquşunun ayağı; **3.** tərəf, mövqe, yer, vəziyyət; **on all ~s** hər tərəfdən; **4. 1)** nəzarət; səlahiyyət, güclü / cəsarətli / möhkəm əl; **to act with a heavy ~** amansızcasına hərəkət etmək; **to rule with a heavy ~** qəddarlıqla / vəhşicəsinə idarə etmək; **believers in the strong ~** sərt tədbir tərəfdarları; **2)** *pl* sahiblik, sərəncam, binagüzarlıq; **to change ~s** başqa ələ keçmək, satılmaq; **to be in** *smb.*'**s ~s** bir kəsin əlində / ixtiyarında / sərəncamında olmaq; **5. 1)** razılıq, vəd, söz vermə; **2)** nikaha razılıq; **to ask** *smb.*'**s ~** bir kəsə evlənməyi təklif etmək; **to be in good ~s** yaxşı əllərdə olmaq; **to get off** *one*'**s ~s** başdan eləmək, canını / yaxasını qurtarmaq; **6.** kömək, yardım, əl tutma; **to give / to lend a ~** yardım / kömək etmək, əl uzatmaq / tutmaq

hand [hænd] *n* II **1.** fəhlə, işçi; **2.** dənizçi; *pl* gəmi heyəti, ekipaj; **3.** hər bir işi bacaran, əlindən hər bir iş gələn / mahir / qabil adam; **4.** xətt; **to write a very legible ~** çox aydın / oxunaqlı xətlə yazmaq; **5.** mənbə (*xəbər, məlumat haq.*); **a story heard at a second ~** ikinci şəxsdən eşidilmiş əhvalat

hand [hænd] *n* III **1.** əqrəb (*saatda*); **minute / second ~ of a watch** saatın dəqiqə / saniyə əqrəbi; **2.** göstərici, işarə; **3.** *d.y.* semaforun cinah seksiyası; **4.** dəstə, bağlama; **a ~ of tobacco** bir bağlama tütün yarpağı; **5.** bud (*donuzda*); **a ~ of pork** donuz budu; **6.** cilov, yüyən;

◊ **the ~ of God** ilahi qüvvə, qəzavü-qədər; hikməti-ilahiyyə; **at / on ~ 1)** əlinin altında, lap yaxında; **2)** tezliklə, tez bir zamanda, bu yaxınlarda; **at the ~ of** əli ilə, əlində; **by ~** qasidlə, kuryerlə; **to send a letter by ~** qasidlə / kuryerlə məktub göndərmək; **to bring up / to feed a child by ~** uşağı süni yolla qidalandırmaq; **to bring up to** *one*'**s ~** ələ öyrətmək; **~ in ~** əl-ələ, birgə; **in ~ 1)** əldə; **2)** nəzarət altında; **to bear** *smb.* **in ~** bir kəsi öz nəzarəti / təsiri altında saxlamaq; **to keep** *smth.* **well in ~** gözünün üstündə saxlamaq, yaxşı qulluq etmək / baxmaq; **off ~, out of ~ 1)** dərhal, fövrən, göz qırpımında, göz yumub açınca, cəld, bir ləhzədə; **2)** nəzarətsiz; **to have an hour on** *one*'**s ~s** əlində bir saat vaxtı olmaq; **from ~ to ~** əldən ələ; **~ over ~, ~ over fist** əlüstü, cəld və asanca; **~ in / and glove (with)** yaxın əlaqədə / canbir qəlb olma, sıx əməkdaşlıq etmə; **to be heart and ~ for** *smth.* bir şeyi səmimi qəlbdən müdafiə etmək; **~ and foot** vicdanla, insafla; **to**

serve ~ and foot vicdanla qulluq / xidmət etmək; **to win (with) ~s down** asanlıqla qalib gəlmək; **to live from ~ to mouth** çətinliklə / güc-bəla ilə dolanmaq; **to come cap in ~ to** *smb.* xahişlə / təvəqqe ilə / rica ilə bir kəsə müraciət etmək, bir kəsin qarşısında alçalmaq; **to get better ~** üstünlük qazanmaq / əldə etmək; **to get / to have the upper ~** üstün olmaq, qalib gəlmək; **on the one ~ ...on the other ~** bir tərəfdən... digər / o biri tərəfdən; **to be on the mending ~** sağalmaq; **to keep oneself well in ~** özünü ələ almaq; **to shake ~s with** əl verib görüşmək / salamlaşmaq; əl verib xudahafizləşmək / vidalaşmaq; **to strike ~s** sövdə kəsmək, razılaşmaq, düzəlişmək; **to have one's ~s full** işi başından aşmaq, başını qaşımağa vaxtı olmamaq, işi xirtdəyə çıxmaq; **to set / to put one's ~s to a task** işə girişmək; **to put / to lay violent ~s on oneself** öz canına qəsd etmək, özünü öldürmək, intihar etmək; **at / on any ~** hər halda, nə təhər olsa; **not to move ~ or foot** əlini ağdan-qaraya vurmamaq; *Hands off! Əl / Əlinizi çək! / çəkin!; Hands up! Əllər yuxarı! Təslim ol! / olun!*
◊ *A bird in the hand is worth two in the bush at. söz.* ≡ *Soğan olsun, nəqd olsun.* ≡ *Az olsun, üz olsun*

hand² [hænd] *v* **1.** vermək, ötürmək, təqdim etmək; **to ~ smb. a discharge** *d.d.* bir kəsi işdən azad etmək; **2.** kömək etmək; **to ~ down a legend** əfsanəni ağızdan-ağıza ötürmək; **to ~ in 1)** təqdim etmək, vermək; **to ~ in an application** ərizə vermək; **4.** maşına minməyə / oturmağa / bir yerə keçməyə kömək etmək; **to ~ on** ötürmək, vermək, göndərmək; **to ~ out** paylamaq; **to ~ over** vermək; rəsmən təqdim etmək; **to ~ over one's application to court** məhkəməyə rəsmən ərizə vermək;
◊ **to ~ in one's checks** həyatla haqq-hesabını çürütmək, ölmək

hand-bag [ˈhændbæg] *n* **1.** qadın əl çantası / sumkası; **2.** yüngül əl çamadanı; **3.** yol çantası

hand-barrow [ˈhænd,hærou] *n* **1.** xərək; **2.** əl arabası

handbill [ˈhændbɪl] *n* I **1.** reklam vərəqəsi; afişa; elan; **2.** *hüq.* yazılı öhdəçilik

handbook [ˈhændbuk] *n* **1.** məlumat kitabçası; **2.** turistlər üçün məlumat kitabçası

hand-brake [ˈhændbreɪk] *n* əl tormozu / əyləci

handcuff [ˈhændkʌf] *n həm. pl* əl qandalı

handful [ˈhæn(d)ful] *n* **1.** ovuc, bir ovuc; **a ~ of nuts** bir ovuc fındıq; **2.** çox az şey, azca, bir az; **3.** *məc.* bəla, başağrısı

hand-glass [ˈhændglaːs] *n* lupa, zərrəbin, optik cihaz; **2.** dəstəkli əl güzgüsü

hand-grenade [ˈhænd,grɪneɪd] *n* **1.** əl bombası; **2.** odsöndürən

handgrip [ˈhændgrɪp] *n* **1.** əl sıxma, əl vermə; **2.** əlbəyaxa vuruşma; **to come to ~** əlbəyaxa olmaq / vuruşmaq / dalaşmaq

handhold [ˈhændhould] *n* **1.** dayaq, istinad, ilişkə, tutacaq yeri; **2.** dəstək, tutacaq, sap

handicap¹ [ˈhændɪkæp] *n* **1.** *id.* handikap; **2.** cıdır, at yarışı; maneələri dəf etməklə keçirilən digər idman yarışları; **3.** dərətəpəlik yerdə avtomobil yarışı; **4.** maneə, əngəl; **~ time** vaxt çatışmazlığı; **to be under a heavy ~** olduqca ağır vəziyyətdə olmaq

handicap² [ˈhændɪkæp] *v* **1.** *id.* müvəffəqiyyət qazanmaq üçün imkan vermək, bərabərləşdirmək; **2.** əngəl / mane olmaq

handicapped [ˈhændɪkæpt] *adj* şikəst; **~ children** şikəst uşaqlar

handicraft¹ [ˈhændɪkraːft] *n* **1.** sənət, peşə, əl işi; **2.** mahirlik, qabiliyyət, ustalıq, sənətkarın ustalığı

handicraft² [ˈhændɪkraːft] *adj* **1.** mahir, məharətli, qabil, bacarıqlı, usta; **2.** kustar, əldəqayırma, əldə düzəldilmiş

handicraftsman [ˈhændɪ,kraːftsmən] *n* (*pl* **-men** [mən]) sənətkar, peşəkar, əsnaf

handie-talkie [ˈhændɪˈtɔːkɪ] *n d.d.* portativ radiostansiya

handiwork [ˈhændɪwəːk] *n* **1.** əl işi; **2.** əllə işlənmiş məmulat / şey

handkerchief [ˈhæŋkətʃɪf] *n* **1.** cib dəsmalı, əl yaylığı; **2.** ləçək, çarqat, boyun ləçəyi
◊ **to throw the ~ to smb. 1)** bir kəsə işarə etmək / vurmaq; **2)** bir kəsi üstün tutmaq

hand-language [ˈhænd,læŋgwɪdʒ] *n* korlar üçün əlifba

handle¹ [ˈhændl] *n* **1.** dəstək, qulp, sap, tutacaq; **the ~ of an axe** baltanın sapı; **the ~ of a door** qapının dəstəyi; **2.** bəhanə, fürsət, girəvə; *məc.* əl yeri; **to give / to leave a ~ to / for smth.** əlinə bəhanə / fürsət vermək

handle² [ˈhændl] *v* I saplamaq, sap salmaq, qulp qoymaq / salmaq

handle [ˈhændl] *v* II **1.** rəftar etmək; **2.** qulluq etmək (*avtomobilə, mal-qaraya və s.*); **3.** əli ilə toxunmaq, əlində tutmaq; **4.** idarə etmək, tənzimləmək, **to ~ a tractor** traktoru idarə etmək;
◊ **to ~ without gloves / mittens** çox sərt rəftar etmək ≡ qoz qabığına soxmaq

handling [ˈhændlɪŋ] *n* **1.** rəftar; **rough ~** kobud / qaba rəftar; **delicate ~** incə rəftar; **2.** xidmət / istismar tərzi; **3.** izah, şərh; araşdırma, izah / şərh etmə, müzakirə; **4.** yerbəyer etmə, yerbəyer edilmə

handmaid¹ [ˈhændmeɪd] *n* qulluqçu qadın, xadimə

hand-me-down [ˈhændmɪˈdaun] *adj* **1.** hazır; **2.** ucuz; **3.** nimdaş, geyilmiş (*paltar, geyim haq.*)

handout [ˈhændaut] *n* I *amer. d.d.* sədəqə, ehsan

handout [ˈhændaut] *n* II mətbuata / çapa veriləcək bəyanatın mətni

hand-picked [ˈhændpɪkt] *adj* **1.** əllə seçilmiş / ayrılmış; **~ jury** məxsusən seçilmiş prisyajnılar / andlılar heyəti; **2.** əllə cecidlənmiş; **3.** əllə dərilmiş / yığılmış

hand-rail [ˈhændreɪl] *n* sürahi, məhəccər, tutacaq

hand-saw [ˈhændsɔː] *n* **1.** əl mişarı / bıçqısı; **2.** dəmirkəsən əl mişarı

handsome [ˈhænsəm] *adj* **1.** gözəl, boylu-buxunlu, qədd-qamətli, təndürüst / sərrast bədənli, əzəmətli; **a ~ woman** boylu-buxunlu / qədd-qamətli qadın; **to make a ~ fortune** əməlli-başlı / böyük var-dövlət yığmaq / toplamaq; **2.** səxavətli, əliaçıq, mərd, alicənab

hand-to-hand [ˈhændtəˈhænd] *adj* əlbəyaxa; **~ combat** əlbəyaxa döyüş; **~ fight** əlbəyaxa vuruş / dava

handwraps [ˈhændræps] *n pl* əl binti / sarğısı (*boksda*)

handwriting [ˈhænd,raɪtɪŋ] *n* **1.** xətt; **in one's own ~** *öz əlilə / öz dəst-xəttilə* yazılmış; **2.** *d.d.* əlyazma

handy [ˈhændɪ] *adj* **1.** cəld, diribaş, zirək, çevik, bacarıqlı, mahir; **to be ~ at smth., to be ~ in / at doing smth.** bir şeyi etməyi bacarmaq, bir şeyi etməkdə mahir olmaq; **2.** rahat, əlverişli, gərəkli, əlveyatımlı; **3.** yaxın, əlinin altında; **to keep smth. ~** bir şeyi əlinin altında / yaxında saxlamaq;
◊ **to come in ~** yerinə düşmək, yerində olmaq

handy-dandy [ˈhændɪˈdændɪ] *n* uşaq oyunu *"Tap görüm hansı əlimdədir!"*

handy-man [ˈhændɪmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) əlindən hər iş gələn adam, əlləri qızıl adam

hang¹ [hæŋ] *n* **1.** görünüş, tövr, cür, asılma / oturma tərzi; **2.** *d.d.* məna, ümumi məna, xüsusiyyət; **3.** eniş, yamac, meyl, dağın döşü;
◊ **to get the ~ of smb. 1)** bir kəsi anlamaq / yaxşıca tanımaq; **2)** *məc.* dişə vurmaq, sınayıb bələd olmaq

hang² [hæŋ] *v* I (*pt, pp* **hung**) **1.** asmaq, sərmək (*paltarı*), sallamaq; **to ~ one's hat / coat on a peg** papağını / paltosunu asılqandan asmaq; **2.** asılmaq, sallanmaq; **3.** təhlükə altına almaq, hədələmək, *məc.* başının üstünü almaq; **4.** gen olmaq, yellənmək; **to ~ loose** sallanmaq, yellənmək; **5.** süzmək (*havada*), havadan asılmaq; **6.** qayırmaq, bərkitmək, yapışdırmaq; **to ~ wall paper** divar kağızı yapışdırmaq; **to ~ a door** qapı asmaq / salmaq; **7.** oturmaq, durmaq (*paltar haq.*); *I don't like the way her coat hangs Onun paltosunun durmasından mənim xoşum gəlmir;* **to ~ about 1)** dövrələmək, dövrəyə / araya almaq, toplaşmaq; **2)** boş-boş gəzmək, avaralanmaq, veyllənmək, küçələri ölçmək, sülənmək; **3)** qorxulu / təhlükəli olmaq; **4)** *məc.* qorxu / təhlükə yaratmaq; **to ~ back / behind 1)** həvəsi olmamaq; **2)** geri / dala qalmaq; **3)** cürət etməmək, qorxaqlıq göstərmək; **to ~ down** sallanmaq; **to ~ on 1)** söykənmək, dirənmək, yapışmaq, tutmaq, tutub durmaq; **2)** inadla davam etdirmək, sadiq qalmaq; **to**

~ **out** 1) çıxarmaq; 2) asmaq; **to ~ out a flag** bayraq asmaq; **to ~ together** 1) bir-birinə dayaq olmaq, birlikdə olmaq, sadiq / sədaqətli / vəfalı olmaq; **to ~ up** 1) asmaq (*asılqandan və s.*); 2) süründürməyə salmaq, uzatmaq;

◊ **to ~ by a thread, to ~ by a (single) hair** tükdən asılı olmaq; **to ~ in doubt** şübhə içində olmaq / boğulmaq; **to ~ on** *smb.*'**s sleeve** bir kəsdən asılı olmaq; **to ~ upon** *smb.*'**s lips / words** bir kəsə çox diqqətlə qulaq asmaq; **to ~ up** *one's* **sword / gun** əl çəkmək (*bir işdən*), buraxmaq, tərgitmək, daşını atmaq; **to ~ up** *one's* **hat** köç salmaq, uzun müddət qalmaq; **to ~ heavy** dabanından daş asılmaq, uzanmaq, asta-asta getmək (*vaxt haq.*); **to ~ on / by the eyelids** 1) tükdən asılı olmaq; çox ümidsiz olmaq; 2) yarımçıq qalmaq; **to ~ on by** *one's* **eyelashes** / *one's* **eyebrows** 1) təkidlə tələb etmək; 2) fəlakət / ölüm qarşısında olmaq

hang [hæŋ] *v* II (*pt, pp* **hanged**) asmaq, edam etmək; **to ~** *smb.* **for murder** bir kəsi qətlə görə edam etmək / asmaq; **to ~ by the neck** boğazından asaraq edam etmək;

◊ *As well be hanged for a sheep as for a lamb ≡ Ölmək ölməkdir, xırıldamaq nə deməkdir*

hangar [ˈhæŋəʳ] *n* **1.** *av.* anqar; **2.** mərək, anbar

hangbird [ˈhæŋbəːd] *n zool.* sarıköynək, sarısəndəl, zərd (*quş*)

hangdog [ˈhæŋdɔg] *n* dar ağacından asılmağa layiq, yaramaz / alçaq / rəzil / əclaf adam

hanger [ˈhæŋəʳ] *n* **1.** cəllad, edamı icra edən şəxs; **2.** qarmaq; **3.** asılqan; **4.** asılan şey (*pərdə, kəndir və s.*); **5.** qarmaq, sırğa, tana

hanger-on [ˈhæŋərˈɔn] *n* **1.** (*pl* **hangers-on** [ˈhæŋəzˈɔn] **1.** müftəxor, qab dibi yalayan / özgə hesabına yaşayan adam; **2.** zəhlətökən / zəhində / qarayaxan adam

hanging[1] [ˈhæŋıŋ] *n* **1.** asma, asılma, sallanma; **2.** *hüq.* edam etmə, asılmaqla ölüm cəzası; **3.** *pl* pərdə; **4.** divar kağızı;

◊ **~ matter** ≡ *Bu işdən ölüm qoxusu gəlir, Bu işə görə adamı asarlar*

hanging[2] [ˈhæŋıŋ] *adj* **1.** asılan, asılı, asma, sallaq; **~ bridge** asma körpü; **heavy ~ brows** qalın sallaq qaşlar; **2.** *d.d.* dəhşətli, eybəcər, çirkin, mənfur

hang-man [ˈhæŋmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) cəllad

hang-nail [ˈhæŋneıl] *n* **1.** *tib.* qaranquş, dırnaq mayası; **2.** tilişkə, qırıntı (*metalda*)

hang-over [ˈhæŋˌouvəʳ] *n* **1.** keçmişin qalığı; miras; **2.** *d.d.* xumarlıq, bərk sərxoşluqdan sonra süstləşmə

hank[1] [hæŋk] *n* **1.** *toxuc.* kələf, yumaq; **2.** *dən.* şəliqə ilə burulub yığılmış buraz / kanat;

◊ **to have** *smb.* **at good ~** bir kəsi əldə saxlamaq, bir kəsin ipini əlində saxlamaq

hank[2] [hæŋk] *v* dolamaq, sarımaq

hanker[1] [ˈhæŋkəʳ] *n* arzu, dilək, can atma

hanker[2] [ˈhæŋkəʳ] *v* (**after, for**) ehtirasla / coşğunluqla / dəlicəsinə istəmək, susamaq, çox arzu etmək, həsrətində olmaq, həsrət çəkmək; **to ~ after the days of** *one's* **youth** əl çatmayan / itirilmiş gəncliyin həsrətini çəkmək; **to ~ about** boş-boşuna / avara-avara gəzmək, veyllənmək

hankering [ˈhæŋkərıŋ] *n* hərislik, can atma, meyl, həvəs; **~ after power** hakimiyyət hərisliyi

hanky-panky [ˈhæŋkıˈpæŋkı] *n d.d.* yalan, yalan-palan, fırıldaq, hiyləgərlik, adam aldatma, dələduzluq; **to play ~ with** *smb.* bir kəsə fırıldaq gəlmək

hansom [ˈhænsəm] *n* (*həm.* **cab** [-ˈkæb]) **1.** ikitəkərli fayton, minik arabası; **2.** *d.d.* taksi

haphazard[1] [ˈhæpˈhæzəd] *n* təsadüf; **by / at ~** təsadüfən, bəxtəbəxt, ağına-bozuna baxmadan

haphazard[2] [ˈhæpˈhæzəd] *adj* təsadüfi, ağına-bozuna baxmamış; **to act / to choose in a ~ way** lazımınca düşünmədən hərəkət etmək

happen [ˈhæpən] *v* **1.** baş vermək, olmaq, vaqe olmaq; **2.** aşkar / məlum olmaq; **3.** bəxti gətirmək, nəsib / müyəssər / müvəffəq olmaq; **to ~ in** *d.d.* 1) (**with**) rastlaşmaq, təsadüfən qarşılaşmaq; **to ~ in with an old schoolmate** təsadüfən köhnə məktəb yoldaşı ilə rastlaşmaq; 2) *amer.* baş çəkmək, dəymək; **to ~ on / upon** rast gəlmək, qarşısına çıxmaq

happening [ˈhæpnıŋ] *n* hadisə, qəziyyə, olay, əhvalat, vaqiə

happenstance [ˈhæpnstæns] *n amer.* təsadüfi hadisə / əhvalat / olay

happily [ˈhæpılı] *adv* **1.** xoşbəxt, məsud, xoşbəxt / məsud halda; şən, xürrəm, sevincək, sevinə-sevinə, şadyanalıqla; **to live / to get on ~ together** xoşbəxt / məsud halda yaşamaq; **2.** xoşbəxtlikdən; **3.** məqamında, müvəffəqiyyətlə, yaxşı, münasib, yerində; **a ~ expressed thought** yerində / məqamında ifadə olunmuş fikir

happiness [ˈhæpınıs] *n* **1.** xoşbəxtlik, səadət; **life of ~ and prosperity** ağ gün, firavanlıq; **2.** uğur, müvəffəqiyyət, xoş təsadüf

happy [ˈhæpı] *adj* **1.** xoşbəxt, məsud, bəxtiyar; **~ laughter / face / smile** məsud gülüş / çöhrə / təbəssüm; **2.** razı, xoşhal, məmnun; **3.** uğurlu, müvəffəqiyyətli, yaxşı; **a ~ retort** uğurlu cavab; **~ circumstances** yaxşı şərait;

◊ **the ~ mean** nə şiş yansın, nə kabab; **to be as ~ as the day is long / as a king / as a sand-boy / as a bird on the tree** xoşbəxt / dərdsiz / qayğısız olmaq

happy-go-lucky [ˈhæpıgouˌlʌkı] *adj d.d.* avara, veyl, arsız, qəmsiz; **to live in a ~ way** dərdsiz-qəmsiz yaşamaq; **a ~ housewife** başısoyuq evdar qadın

harangue[1] [həˈræŋ] *n* **1.** tənqid və təhqirlə dolu açıq nitq; **2.** odlu-alovlu / qızğın / ehtiraslı müraciət

harangue[2] [həˈræŋ] *v* **1.** alovlu nitq söyləmək; **2.** naqqallıq / boşboğazlıq etmək

harass [ˈhærəs] *v* **1.** narahat / rahatsız etmək, üzmək, rahatlıq verməmək; **2.** taqətdən / əldən salmaq, çox yormaq; **3.** dəfələrlə / təkrarən hücum etmək

harbinger [ˈhaːbındʒəʳ] *n* müjdəçi, müjdə

harbour[1] [ˈhaːbəʳ] *n* **1.** tərsanə, liman, port; **to leave ~** lövbər qaldırmaq, yola düşmək; **to clear the ~** limanı tərk etmək; **2.** sığınacaq; qumarxana, tiryəkxana; yuva, məskən; **to give ~ to an escaped criminal** qaçmış cinayətkara sığınacaq vermək

harbour[2] [ˈhaːbəʳ] *v* **1.** lövbər salmaq (*limanda*), limanda durmaq / dayanmaq; **2.** sığınacaq vermək, sığındırmaq, saxlamaq; **3.** kin bəsləmək; gizlətmək, məxfi saxlamaq (*qısas hissini və s.*); **to ~ a grudge against** *smb.* bir kəsə qarşı kin bəsləmək / saxlamaq, qərəzli olmaq

harbour-dues [ˈhaːbədjuːz] *n pl* liman rüsumları

hard[1] [haːd] *adj* **1.** bərk, sərt; **~ palate** *anat.* sərt damaq; **as ~ as rock** qaya / daş kimi sərt; **to get / to grow ~** bərkimək, sərtləşmək; **2.** ağır, qəliz, codd, qara (*su haq.*); **~ water** ağır / qara su; **3.** güclü, ağır; **~ blow** ağır / güclü zərbə; **4.** çətin, ağır, gərgin, müşkül; **~ work** ağır / gərgin iş; **~ labour** ağır zəhmət; **~ usage** gərgin / ağır istismar şəraiti; **5.** möhkəm, sağlam, bişmiş, bişkin, sınaqdan çıxmış; **~ muscles** möhkəm əzələlər; **6.** ciddi, qəti, amansız, rəhmsiz, zalım, qəddar; **~ bargain** ağır şərtli satış / sövdə; **~ heart** rəhmsiz ürək; **7.** ağır, çətinliklərlə və məhrumiyyətlə dolu; **~ times** ağır zəmanə / vaxtlar; **~ year** ağır / məhrumiyyətlə dolu il; **~ life / lot / luck** acı tale / qismət / bəxt, fələk; **8.** sərt, bərk, şiddətli, soyuq; **~ climate** sərt iqlim; **~ frost** şiddətli şaxta; **9.** kəskin, sərt, qaba, kobud; **~ voice** kəskin səs; **~ eyes** sərt baxış; **~ words** ağır / kobud sözlər; **10.** çalışqan, səyli, işə canyandıran; **~ worker** çalışqan / işə canyandıran fəhlə; **11.** həddini bilməyən / aşan, aludə; **a ~ drinker** əyyaş, içki düşkünü; **12.** mətin, dayanıqlı, səbatlı, yenilməz, möhkəm, dözümlü, sabit; **~ againts entreaties** xahişləri yerinə yetirməyən, xahişlərə məhəl qoymayan; **~ prices** sabit qiymətlər; **13.** xəsis, simic, acgöz, tamahkar, gözüdoymaz;

◊ **~ labour** ağır / əzablı / məşəqqətli iş; katorqa; **a ~ nut to crack** 1) həlli mümkün olmayan problem / məsələ; 2) çətin / qəliz adam

hard[2] [haːd] *adv* **1.** güclü, gərgin, qızğın, ciddi, ciddiyyətlə, cəhdlə, qızğın surətdə; **2.** inadla, təkidlə, israrla, möhkəm, ciddi-cəhdlə, səylə; **to be ~ at work on** *smth.* bir şey üzərində inadla / səylə işləmək;

to work – çox işləmək; **3.** bərk, möhkəm, bərk-bərk;
◊ **– at hand** yaxın, çox yaxın, yanında

hardboiled [ˈhaːdˈbɔɪld] *adj* **1.** bərk bişirilmiş (*yumurta haq.*); **2.** sərt, kobud, inadcıl; *amer. danq.* ömründə çox şeylər görmüş

hard currency [ˈhaːd.kʌrənsɪ] *n mal.* sərbəst dəyişdirilən / konvertə edilən valyuta / pul

harden [ˈhaːdn] *v* **1.** bərkitmək, möhkəmləndirmək; **2.** sağlamlaşdırmaq, alışdırmaq, davamlı / dözümlü etmək, öyrətmək, **to – the body against cold** bədəni soyuğa alışdırmaq / öyrətmək; **to – to labour** əməyə alışdırmaq; **4.** daşürəkli / mərhəmətsiz etmək, sərtləşdirmək; **to – *one's* heart** daşürəkli olmaq; **5.** su vermək (*poladа*); **7.** *tex.* sementləmək, sementlə bərkitmək

hardened [ˈhaːdnd] *adj* **1.** bərk, bərkimiş; **– lava** sönmüş / bərkimiş lava; **2.** kök salmış / atmış, dəyişməz, möhkəm; **– beliefs** kök salmış inamlar; **3.** daşürəkli, amansız; **4.** su verilmiş; **– steel** su verilmiş polad

hardener [ˈhaːdnəʳ] *n* aşqar, metalın möhkəmliyini təmin edən maddə, qarışıq

hardening [ˈhaːdnɪŋ] *n* **1.** möhkəmləndirmə; **2.** *tex.* sementasiya; **3.** şirələmə, minalama, cilalama, pardaxlama

hard-faced [ˈhaːdˈfeɪst] *adj* sərt, amansız, rəhmsiz

hard-fisted [ˈhaːdˈfɪstɪd] *adj* simic, xəsis, acgöz, tamahkar, əlibərk

hard-headed [ˈhaːdˈhedɪd] *adj* **1.** hiyləgər, sərhesab, qənaətcil, öz xeyrini bilən; **a – businessman** dünyagörmüş işbaz / biznesmen; **2.** tərs, inadcıl

hard-hearted [ˈhaːdˈhaːtɪd] *adj* daşürəkli, amansız, rəhmsiz, mərhəmətsiz, sərt, hissiz

hardily [ˈhaːdɪlɪ] *adv* cəsarətlə, mərdliklə, kişi kimi, cəsurcasına, cəsurluqla

hardiness [ˈhaːdɪnɪs] *n* **1.** dözümlülük, möhkəmlik, sağlamlıq; **2.** həyasızlıq, ədəbsizlik, qabalıq, kobudluq

hardly [ˈhaːdlɪ] *adv* **1.** ancaq-ancaq, ancaq, kimi; *She is hardly twenty Onun iyirmi yaşı ancaq olar;* **2.** çətin ki, çox çətin ki, çətin ola bilsin, güman ki; *It is hardly possible Çətin ki, bu mümkün olsun;* **3.** çətinliklə, güclə, zorla, güc-bəla ilə, zor-bəla ilə; *I could hardly believe my eyes / my ears Mən güclə gözlərimə / qulaqlarıma inana bildim;* **4.** kobud, kobudcasına, çox sərt, ədalətsiz, nahaqdan; *He was hardly treated Onunla çox sərt / kobud rəftar olundu;* **– ever** çox nadir halda, demək olar ki, heç vaxt

hard-mouthed [ˈhaːdˈmauðd] *adj* **1.** başıbərk (*at haq.*); **2.** özbaşına, öz bildiyini edən, tərs, inad, höcət

hardness [ˈhaːdnɪs] *n* **1.** bərklik, möhkəmlik; **2.** sərtlik (*hava haq.*); **3.** codluq, ağırlıq (*su haq.*)

hard-pan [ˈhaːdpæn] *n geol.* **1.** sərt torpaqaltı lay / təbəqə; **2.** əsas xüsusiyyət / keyfiyyət; **the – of character 1)** xarakterin əsas xüsusiyyəti; **2)** ən aşağı səviyyə / hədd

hard-rubber [ˈhaːdˈrʌbəʳ] *n tex.* ebonit

hardshell [ˈhaːdʃel] *adj* **1.** sərt qınlı / qabıqlı; **2.** möhkəm əqidəli, qatı, islaholunmaz, yekəbaş, danabaş, qalınqafa; **– segregationists** qatı seqreqasiya (ayırma) tərəfdarları

hardship [ˈhaːdʃɪp] *n* çətinlik, ağırlıq, əzab, əziyyət; qəm, qüssə, kədər; **to be / to get / to become inured to –s** çətinliklərə / əzablara / əziyyətlərə dözməyi bacarmaq; **2.** məhrumiyyət, ehtiyac, yoxsulluq; **a life of –s** məhrumiyyətlərlə dolu həyat; **to go through / to bear / to suffer many –s** çoxlu məhrumiyyətlərə dözmək / məruz qalmaq, çoxlu çətinliklərdən keçmək

hard up [ˈhaːdˈʌp] *adj* pulsuz, pula böyük ehtiyacı olan; **– for *smth.*** bir şeyə ehtiyacı olan

hardware [ˈhaːdweəʳ] *n* dəmir məmulatı

hardy [ˈhaːdɪ] *adj* **1.** dözümlü, davamlı, bişmiş; **a – soldier** dözümlü / bişmiş əsgər; **2.** cəsur, igid, cəsarətli, qoçaq, şücaətli; **– attack** cəsarətli hücum

hare [heəʳ] *n* **1.** *zool.* dovşan; **2.** *amer.* krolik, evdovşanı; **3.** krolik xəzi / dərisi; **4.** *d.d.* biletsiz (*sərnişin, tamaşaçı*);
◊ **to run with the – and hunt with hounds** ikibaşlı oyun oynamaq, dovşana qaç, tazıya tut demək

hare's foot [ˈheəzfut] *n bot.* yonca

haricot [ˈhærɪkou] *n bot.* maş, paxla, lobya (*dənəi*)

harm¹ [haːm] *n* **1.** zərər, ziyan, xəsarət; **grievous bodily –** *hüq.* ağır bədən xəsarəti; **– to the health** sağlamlığa ziyan; **2.** bəla, bədbəxtlik, müsibət, təhlükə; **to be safe from –** təhlükədən uzaq olmaq; **to keep *smb.* out of –'s way** bir kəsi təhlükədən / bəladan qorumaq

harm² [ˈhaːm] *v* ziyan vurmaq, zərər yetirmək / vermək

harmful [ˈhaːmful] *adj* zərərli, ziyanlı, ziyankar, müzür, təhlükəli, fəlakətli; **– consequences** təhlükəli nəticələr / fəsadlar

harmless [ˈhaːmlɪs] *adj* **1.** ziyansız, zərərsiz, təhlükəsiz; **– drug** zərərsiz dərman; **2.** fağır, sakit, günahsız, dinc; **3.** sağ-salamat, salamat; **to save *smth.* –** bir şeyi sağ-salamat qoruyub saxlamaq

harmonic¹ [haːˈmɔnɪk] *n mus.* harmonik / həmahəng züy / əlavə səs

harmonic² [haːˈmɔnɪk] *adj* **1.** harmonik, ahəngdar; **2.** *mus.* məlahətli, melodik, harmoniya prinsiplərinə uyğun

harmonize [ˈhaːmənaɪz] *v* **1.** uyğunlaşdırmaq, bir əndazəyə salmaq, aralarında uyğunluq yaratmaq; **to – hostile parties** düşmənçilik edən tərəfləri barışdırmaq; **2.** uyğun olmaq / gəlmək, yaraşmaq, həmahəng olmaq; **3.** əmin-amanlıq içində / dostluq şəraitində yaşamaq

harmony [ˈhaːmənɪ] *n* **1.** *mus.* ahəng, harmoniya; xoşavazlıq, həmahənglik, uyğunluq; **2.** uyğunluq, müvafiqlik, uzlaşma, münasiblik, bir əndazədə olma, yekdillik; **– between form and substance** forma və məzmun uyğunluğu; **3.** əmin-amanlıq, dinclik; **to live in full / perfect –** tam əmin-amanlıq içində / səmimilik şəraitində yaşamaq

harness¹ [ˈhaːnɪs] *n* qoşqu ləvazimatı; qoşqu, yəhər-qayış; **to put a horse in –, to put the – on a horse** atı qoşmaq (*furqona, kotana və s.*);
◊ **in –** gündəlik işlə məşğul olma; **to die in –** iş başında ölmək

harness² [ˈhaːnɪs] *v* **1.** qoşmaq; **to – a horse** at qoşmaq; **to – a horse to a carriage** atı faytona qoşmaq; **2.** *məc.* cilovlamaq; fəth etmək; **3.** yaraq-əsləhəsini geymək

harp [haːp] *n* arfa (*simli musiqi aləti*)

harrier [ˈhærɪəʳ] *n* I **1.** tazı, ov iti; **2.** *pl* ovçular və it sürüsü; **3.** kross yarışının iştirakçısı

harrier [ˈhærɪəʳ] *n* II soyğunçu, qarətçi, talançı, çapqınçı, quldur, çapovulçu, yolkəsən

harrow¹ [ˈhærou] *n* **1.** *k.t.* mala, dırmıq; **2.** çəpinə yerləşdirmə / qurma;
◊ **under the – 1)** işgəncə altında / ilə; **2)** darda, dar gündə, ağır vəziyyətdə

harrow² [ˈhærou] *v* **1.** malalamaq, dırmıqlamaq; **2.** malalamaq, dırmıqlamaq; **3.** incitmək, əzab / əziyyət vermək, üzmək

harry [ˈhærɪ] *v* **1.** qəfildən hücum / basqın etmək, soyub talamaq, viran / talan etmək, xaraba qoymaq; **2.** narahat etmək, təngə gətirmək, bezikdirmək, zəhlə aparmaq, usandırmaq

harsh [haːʃ] *adj* **1.** kobud, nahamar, cod, qaba; **a – voice** kobud səs; **2.** sərt, xoşagəlməz, şiddətli, tünd, acı; **– climate** sərt iqlim; **– wind** şiddətli külək; **– to the taste** tünd və acı dad; **– smoke** acı tüstü; **– words** nalayiq sözlər; **3.** ciddi, zabitəli, tələbkar, acıqlı, acı; **– truth** acı həqiqət; **to be – to *smb.*** bir kəsə qarşı ciddi olmaq

harshly [ˈhaːʃlɪ] *adv* kobud, qaba, sərt, ciddi, kobudcasına, qabacasına

harum-scarum [ˈheərəmˈskeərəm] *adj d.d.* yüngül, başıboş, yelbeyin, hərdəmxəyal, arsız; **– conduct** yüngül / arsız davranış / əxlaq

harum-scarum [ˈheərəmˈskeərəm] *adv* necə gəldi, gözüyumulu

harvest¹ [ˈhaːvɪst] *n* **1.** məhsul yığımı, biçin, yığım, taxıl yığımı; **wheat –** taxıl / buğda biçini / yığımı; **2.** məhsul, bəhrə; **wheat –** taxıl məhsulu; **to reap the –** yetişmiş məhsulu yığmaq, taxılı biçmək; **3.** *məc.* bəhər, səmərə, nəticə; **to reap the – of *one's* labour** öz zəhmətinin bəhrəsini / səmərəsini görmək; **4.** məhsul dövrü / mövsümü / zamanı

harvest² [ˈhaːvɪst] *v* **1.** yığmaq, toplamaq, dərmək, biçmək; **to – wheat** taxılı yığmaq / biçmək; **to – potatoes** kartofu çı-

xartmaq / yığmaq; **2.** *məc.* bəhrəsini / səmərəsini / nəticəsini görmək; **to ~ the fruit of** ***one's*** **evil acts** öz bəd əməllərinin nəticəsini görmək

harvester [ˈhɑːvɪstəʳ] *n* **1.** biçinçi; **2.** *k.t.* məhsul toplayan maşın, kombayn, biçin maşını

harvester-stacker [ˈhɑːvɪstəˈstækəʳ] *n k.t.* qotman vuran maşın

harvester-thresher [ˈhɑːvɪstəˈθreʃəʳ] *n* taxılyığan kombayn

harvest-field [ˈhɑːvɪstfiːld] *n* taxıl zəmisi / tarlası

harvestman [ˈhɑːvɪstmən] *n* (*pl.* **-men** [-mən]) mövsümi fəhlə (*məhsul yığımı dövründə*)

harvest-moon [ˈhɑːvɪstˈmuːn] *n* payız gecə-gündüzünün bərabərliyindən əvvəlki bədr / mahtab (*14 gecəlik ay*)

has [hæz] (*tam forması*); [həz, əz, z, s] (*zəif formaları*), **to have** *felinin indiki zaman forması* (*III şəxs tək*)

hash [hæʃ] *n* **1.** xırda doğranmış bişmiş ətdən və tərəvəzdən hazırlanan xörək; **2.** qarışıq, hərcmərc, dolaşıqlıq; **3.** *rad.* radioqəbuledicinin səs-küyü

hasher [ˈhæʃəʳ] *n* ətçəkən; ət maşını

hashish [ˈhæʃɪʃ] *n* həşiş (*narkotik maddə*)

hasp¹ [hɑːsp, hæsp] *n* **1.** cəftə, rəzə, siyirmə; **2.** düymə, ilgək, çarpaz, bənd; **3.** *toxuc.* kələf, yumaq

hasp² [hɑːsp, hæsp] *v* **1.** cəftələmək, siyirmə ilə bağlamaq; **2.** düymələmək

hassock [ˈhæsək] *n* **1.** nazbalış; **2.** dizaltı, döşəkcə; **3.** bir çəngə ot, ot koması

haste [heɪst] *n* **1.** tələsiklik, lüzumsuz tələsmə, tələskənlik, qaç-qov; **in ~** tez, tələsik, ayaqüstü, əlüstü, atüstü; **to be in ~** tələsmək; **to run off in ~** tələsik daban almaq / əkilmək, götürülmək / dabanına tüpürmək; **2.** diqqətsizlik, başısoyuqluq, ehtiyatsızlıq; **to act in ~** ehtiyatsız / başısoyuq hərəkət etmək;

◊ **(the) more haste (the) less speed** ≅ *Asta gedən yorulmaz;* *Fool's haste is no speed at. söz.* ≅ *Tələsən təndirə düşər*

hasten [ˈheɪsn] *v* **1.** tələsmək; **to ~ home / to** ***one's*** **office** evə / iş yerinə tələsmək; **to ~ to tell** ***smb.*** **good news** şad xəbəri bir kəsə söyləməyə tələsmək; **2.** tələsdirmək, tezləşdirmək

hastily [ˈheɪstɪlɪ] *adv* **1.** tələsik, tələm-tələsik, tez, cəld, təlasə-təlasə, tez-tez, əlüstü, ayaqüstü; **2.** fikirləşmədən, düşünmədən, çox tələsik, başısoyuqluqla; **to judge ~ of** ***smb.*** **/** ***smth.*** fikirləşmədən bir kəs / şey haqqında mühakimə yürütmək; **3.** hövsələsiz halda, hirsli-hirsli, qeyzlə, acıqlı-acıqlı

hastiness [ˈheɪstɪnɪs] *n* **1.** tələsiklik, tələsmə; **2.** lazımınca düşünülməmə, başısoyuqluq; **3.** hövsələsizlik, hirslilik, tündməcazlıq

hastings [ˈheɪstɪŋz] *n pl* faraş tərəvəz; tez-dəyən meyvələr

hasty [ˈheɪstɪ] *adj* **1.** tələsik, əlüstü, tez, təcili, cəld; **~ preparations for flight** uçuşa təcili hazırlıqlar; **2.** iti, atüstü; **~ glance** iti baxış; **3.** düşünülməmiş, başdansovdu; **~ decision** düşünülməmiş / başdansovdu qərar; **4.** hövsələsiz, hirsli, tündməcaz, sərt; **~ temper / disposition** tünd xasiyyət; **5.** sürətli, tez, tezyetişən; **~ fruits** tez-yetişən meyvələr

hat¹ [hæt] *n* **1.** şlyapa, şapka; **a high / tall / top / silk / chimney-pot / stove-pot ~** silindr (*təpəsi hündür hərk şlyapa*); **a straw ~** həsir şlyapa; **to receive the cardinal's (the red) ~** kardinal rütbəsi almaq; **to throw up / to toss** ***one's*** **~** papağını göyə atmaq (*sevinc əlaməti olaraq*); **to lift / to raise / to touch** ***one's*** **~ to** ***smb.*** bir kəsi salamlamaq;

◊ **bad ~** əclaf, yaramaz; **to take off** ***one's*** **~ to** ***smb.*** bir kəsə baş əymək; **~ in hand** yaltaqlıqla, yaltaq-yaltaq, yaltaqcasına, quyruq bulaya-bulaya; **to send / to pass round the ~, to go round with the ~** ianə toplamaq; **to talk through** ***one's*** **~** cəfəngiyyat danışmaq

hatch¹ [hætʃ] *n* I **1.** lyuk, bir yerə girmək üçün dəlik / baca; **2.** lyukun / bacanın qapağı; **3.** hərəkət edən arakəsmə

hatch [hætʃ] *n* II **1.** cücə çıxartma; **2.** anasından ayrılmamış balalar (*quş haq.*)

hatch² [hætʃ] *v* I **1.** kürt / qırt yatıb bala çıxarmaq; kürt yatmaq, qırt düşmək; **2.** yumurtadan çıxmaq; **3.** süni yolla cücə çıxarmaq; **4.** *zool.* doğulmaq, tökülmək (*sürfə haq.*); **5.** qəsdində olmaq, gizlicə hazırlamaq; **to ~ a plot** sui-qəsd hazırlamaq

hatcher [ˈhætʃəʳ] *n* **1.** *k.t.* inkubator; **2.** sui-qəsdçi, intriqan, intriqaçı, fitnə-fəsad törədən şəxs, iblis

hatchery [ˈhætʃərɪ] *n* inkubator stansiyası

hatchet [ˈhætʃɪt] *n* **1.** balta, çapacaq; **2.** iri bıçaq, ət / mətbəx bıçağı;

◊ **to bury the ~** silahı yerə qoymaq, sülhə gəlmək; **to dig / to take up the ~** müharibəyə başlamaq, müharibə elan etmək; **to throw the ~** həddi keçmək, şitini çıxartmaq, ağ eləmək

hate¹ [heɪt] *n* **1.** nifrət, kin, ikrah; **2.** nifrət obyekti / hədəfi

hate² [heɪt] *v* **1.** nifrət etmək, zəhləsi getmək, xoşu gəlməmək; **to ~ hypocrisy** ikiüzlülüyə / riyakarlığa nifrət etmək; **2.** *d.d.* təəssüflənmək, heç istəməmək

hateful [ˈheɪtful] *adj* mənfur, nifrət / ikrah hissi oyadan, çox pis, iyrənc

hatred [ˈheɪtrɪd] *n* nifrət, ikrah; **to have a ~ for** ***smb.*** **/** ***smth.*** bir kəsə / şeyə nifrət bəsləmək, bir kəsdən / şeydən zəhləsi getmək

haughty [ˈhɔːtɪ] *adj* lovğa, dikbaş, təkəbbürlü, özünüöyən, təşəxxüslü

haul¹ [hɔːl] *n* **1.** çəkmə, dartma; yedəkləmə, yedəyə alma; **2.** balıq torunu yığma; **3.** balıq ovu; **4.** *məc.* qənimət, trofey; **to make a good / fine ~** yaxşıca varlanmaq, çoxlu qənimət ələ keçirməklə varlanmaq

haul² [hɔːl] *v* **1.** çəkmək, dartmaq, çəkib / dartıb çıxarmaq, çəkib sürümək; **to ~ upon / at a rope** burazı / kanatı dartmaq; **2.** yedəkləmək, yedəyə almaq; **3.** daşımaq, çatdırmaq, gətirmək; **4.** balıq torunu dartıb çıxarmaq; **5.** yön almaq, istiqamətini dəyişmək; **to ~ down 1)** endirmək, düşürmək; **2)** yavaş-yavaş buraxmaq (*burazı, ipi*); **to ~ in** çəkmək, çəkib gətirmək, sormaq; **to ~ off 1)** uzaqlaşmaq, **2)** geri çəkilmək

haulage [ˈhɔːlɪdʒ] *n* **1.** çəkmə, dartma; yedəyə alma; **2.** daşıma, aparma (*minik*lə)

haunch [hɔːntʃ] *n* **1.** omba, bud; bud əti; **to squat / to sit on** ***one's*** **~es** çömələrək oturmaq, sallağı oturmaq; **2.** dal ayaq; **to throw a horse on its ~es** atı şahə qaldırmaq

haunt¹ [hɔːnt] *n* **1.** sevimli yer, tez-tez gedilən yer, görüş yeri; ruhların, kabusların tez-tez, təkrar-təkrar baş çəkdiyi / zühur etdiyi yer; **2.** sığınacaq, daldalanacaq, yurd

haunt² [hɔːnt] *v* **1.** tez-tez baş çəkmək / yoxlamaq / dəymək / yoluxmaq, tez-tez olmaq; **to ~** ***smb.*** **'s house** bir kəsin evində tez-tez olmaq, bir kəsə tez-tez baş çəkmək; **2.** görünmək, zahir / peyda olmaq, yaşamaq, məskən salmaq; **to ~ about a place** hər hansı bir yerdə kabus kimi dolaşmaq; **3.** kölgə kimi izləmək, dalınca getmək

have¹ [hæv] *n pl* **the ~s and the have-nots** varlılar və kasıblar (*xalq, ölkə haq.*)

have² [hæv] (*tam forması*); [həv, əv, v] (*zəif formaları*) *v* **1.** malik / var olmaq; *The door has no key to it* *Bu qapıya düşən açar yoxdur; Have you time to come with me?* *Mənimlə getməyə vaxtın / vaxtınız varmı?; Do you have time for reading?* *Sənin / Sizin oxumağa vaxtın / vaxtınız varmı?;* **2.** almaq, tutmaq, eşitmək, əldə etmək; *They had no news of him* *Onlar onun haqqında heç nə eşitməyiblər; Let me have his order as soon as possible* *Onun sifarişini mümkün qədər tez mənə göndər / göndərin;* **to ~** ***one's*** **wish** istədiyini almaq / əldə etmək; *You may have it for five pounds* *Sən / Siz bunu beş funta ala bilərsən / bilərsiniz;* **3.** baş vermək, vaqe olmaq, əmələ gəlmək; *We had an earthquake last month* *Keçən ay bizdə zəlzələ oldu / baş verdi;* **4.** bilmək, bacarmaq, əlindən gəlmək; *He has small Latin and less Greek* *O, latın dilini pis, yunan dilini isə ondan da pis bilir;* **5.** *d.d.* başa düşmək, anlamaq; *Now I have your idea* *İndi sənin / sizin fikrini / fikrinizi başa düşürəm, İndi fikrin / fikriniz mənə çatır; You have me?* *Məni başa düşdün? / düşdünüz?;* **6.** qalib / üstün gəlmək, məğlub etmək; *He had you in the first round* *Birinci raundda o səni / sizi məğlub etdi;* **7.** vaxt keçirmək; *He wants to have a pleasant evening* *O, axşamı xoş keçirmək*

istəyir; **8.** qida qəbul etmək, yemək, içmək; *I have dinner at three Mən saat üçdə nahar edirəm. What will you have? Nə yeyəcəksən? / içəcəksən?; Let me have some more meat Mənə bir az da ət ver / verin;* **9.** başına gəlmək, çəkmək, görmək, dözmək, qatlaşmaq; *They had quite an adventure Onların başına əsl macəra gəldi; She has a lot of trouble Onun başı bəlalar çəkir, Onun başı qovğadadır;* **10.** hiss etmək, ağrımaq, xəstəlik keçirmək; *He has measles O, qızılca çıxarıb / tutub; He had a bad cold in the head O, ağır zökəm keçirdi;* **11.** göstərmək *(qayğı, rəhm, mərhəmət və s.);* **to ~ pity for *smb.*** bir kəsə yazığı / rəhmi gəlmək; *He has patience with children O, uşaqlarla səbrlə davranır; Have no doubt Şübhə etməyə bilərsən / bilərsiniz;* **12.** nəticələnmək; təsir etmək / göstərmək; *This policy had the desired effect Bu siyasət arzu olunan nəticəni verdi;* **13.** doğmaq, balalamaq; dünyaya övlad gətirmək; *She is going to have a baby Onun uşağı olacaq;* **14.** arvad almaq; ərə getmək; *And now the man won't have her İndi də kişi onunla evlənmək istəmir;* **15.** bir kəsi qonaq kimi qəbul etmək, bir kəsi dəvət etmək / çağırmaq *(evə);* **to ~ *smb.* in to dinner** bir kəsi evinə nahara dəvət etmək; *I had the doctor in Mən həkimi evə çağırdım / dəvət etdim;* **to ~ a swim / a walk / a wash / a dance / a smoke** bir az üzmək / gəzmək / yuyunmaq / rəqs etmək / papiros çəkmək; **to ~ a look** nəzər salmaq / yetirmək; **to ~ *smb.* (to) do / doing *smth.*** bir kəsi bir şeyi etməyə məcbur etmək; *I will have him come Mən onu gəlməyə məcbur edəcəyəm; He had his hair cut O, saçını / başını qırxdırdı; We had our photos taken Biz şəklimizi çəkdirdik; I had my money stolen Pulumu oğurladılar; He had his leg broken O, qıçını sındırdı;* **to ~ to do with *smb.* / *smth.*** bir kəsə / şeyə dəxli olmaq, aid olmaq; *This has nothing to do with you Bunun sənə / sizə heç bir dəxli / aidiyyəti yoxdur;* **to ~ *smth.* about / on** üstündə / yanında bir şey olmaq; *He hadn't any money about / on him Onun üstündə / yanında pulu yox idi;* **to ~ rather** daha yaxşı / üstün olmaq; *I had rather do it myself Bunu mən özüm etsəydim, daha yaxşı olardı;* **one won't / can't ~ *smth.* / *smth.* done** yol / imkan verməmək, dözməmək; *I won't have such conduct Mən bu cür rəftara dözmərəm;* **one won't / can't ~ *smb.* do / doing *smth.*** bir kəsə bir şeyi etməyə imkan verməmək / dözməmək; *I won't have you say / saying such things Mən sənə / sizə imkan verməyəm ki, belə sözlər danışasan / danışasınız;* **to ~ it out (with *smb.*)** *(bir kəslə)* hər hansı bir məsələni aydınlaşdırmaq / müəyyənləşdirmək; *He decided suddenly to call upon... Miss Barlow and have the matter out with her O, birdən qərara aldı ki, xanım Barloya baş çəksin və məsələni onunla aydınlaşdırsın*

have [hæv] *v* II *modal fel kimi: zərurilik, lazımlılıq, labüdlük, vaciblik bildirir: He has (got) to help us O bizə kömək etməlidir; You will have to wait a moment Sən / Siz bir an gözləməli olacaqsan / olacaqsınız;*
◊ **to ~ in mind** düşünmək, fikrində tutmaq; nəzərə almaq; niyyətində olmaq; **to ~ it off / away with *smb.*** bir kəslə cinsi əlaqəyə girmək / əlaqədə olmaq; **to ~ the law on *smb.*** bir kəsi məhkəməyə vermək; **to ~ a go / a shy / a shot / a bash / a stab at** cəhd etmək, gücünü sınamaq; **to ~ it** qalib gəlmək; **to ~ at *smb.*** bir kəsin üstünə cummaq / şığımaq / atılmaq; *Let us have at him Gəlin onun üstünə cumaq*

having [ˈhævɪŋ] *n* **1.** sahib olma, malik olma; yiyəlik, sahiblik; **2.** *pl* mülk, mülkiyyət, mal-mülk, xüsusi mülkiyyət; **3.** davranış, manera

havoc [ˈhævək] *n* viran edilmə, xaraba qoyulma, məhv edilmə, dağıdılma, bərbad edilmə; **to make / to create dreadful ~** ağlasığmaz dərəcədə viran etmək; **to spread ~ among the enemy** düşmən arasında vəlvələ / çaxnaşma / panika salmaq; **to make ~ of, to play ~ with / among** 1) viranə qoymaq, xarabazara çevirmək; 2) vahimə / iğtişaş salmaq

haw [hɔ:] *n* I **1.** *bot.* yemişan giləmeyvəsi; **2.** = **hawthorn**; **3.** çəpər, alçaq hasar / barı; **4.** çəpərə alınmış yer / həyət

haw [hɔ:] *n* II göz zarı / pərdəsi *(heyvanda)*

hawbuck [ˈhɔ:bʌk] *n* kobud / qaba / yonulmamış cavan; qanmaz / tərbiyəsiz oğlan

hawk [hɔ:k] *n* **1.** alıcı quş, şahin, tərlan, qızılquş, qırğı; **2.** *məc.* qansoran, canavar, soyğunçu, istismarçı; **3.** *məc.* fırıldaqçı, hiyləgər, dələduz;
◊ *Hawk will not pick hawk's eyes out ≡ İt itin ayağını basmaz*

hawk [hɔ:k] *v* **1.** öskürüb tüpürmək, hayxırmaq, hayxırıb tüpürmək; **2.** öskürmək, boğazını arıtlamaq, hayxırıb bəlğəm gətirmək

hawthorn [ˈhɔ:θɔ:n] *n bot.* yemişan ağacı

hay [heɪ] *n* ot, quru ot; **to make ~** ot tədarük etmək; otu qurutmaq; **~ harvest / time** ot çalını; ot çalınan vaxt;
◊ **to make ~ of *smth.*** alt-üst etmək; qarışıq salmaq, dağıtmaq; *Neither hay nor grass ≡ Nə ətdir, nə balıq;* **between ~ and grass** *amer.* gənclik çağı; *Make hay while the sun shines at. söz. Dəmiri isti-isti döyərlər*

hay-carrier [ˈheɪˌkærɪə] *n* **1.** otyığan / ot-yükləyən maşın; **2.** yedək arabası

hay-cock [ˈheɪkɔk] *n k.t.* qotman, *dinz* / ot qalağı / qotmanı

hay-fork [ˈheɪfɔ:k] *n* yaba, ot yabası

hay-heating [ˈheɪˌhi:tɪŋ] *n k.t.* otun öz-özündən qızışması, otun yanması

hayland [ˈheɪlænd] *n k.t.* biçənək, biçənək yerləri

haymaking machine [ˈheɪˌmeɪkɪŋməˈʃi:n] *n* otbiçən maşın

haystack [ˈheɪstæk] *n k.t.* ot tayası, taya

hazard¹ [ˈhæzəd] *n* **1.** risk, təhlükə; **to take ~s** riskə getmək; **to run / to stand the ~** risk etmək; **at all ~s** nəyin bahasına olursa olsun; **2.** şans, ehtimal, güman; **to select at ~** bəxtəbəxt seçmək; **3.** aşıq atma, cay

hazard² [ˈhæzəd] *v* **1.** risk etmək, təhlükə altına qoymaq; **2.** cürətlənmək, cürət / cəsarət etmək; **to ~ a question** cürət edib sual vermək

hazardous [ˈhæzədəs] *adj* riskli, qorxulu; cəsarətli, cürətli; **a ~ enterprise** riskli müəssisə; riskli iş; **~ expedition** qorxulu ekspedisiya

haze¹ [heɪz] *n* zəif duman, çən

haze² [heɪz] *v* I **1.** bürümək, düşmək, çulğamaq *(duman haq.)*; **2.** bürünmək, örtülmək, çulğalamaq

hazel¹ [ˈheɪzl] *n bot.* **1.** fındıq / qoz ağacı *(meşədə)*; **2.** fındıq / qoz ağacından taxta-şalban; **3.** = **hazel-nut**; **4.** açıq-qəhvəyi rəng

hazel² [ˈheɪzl] *adj* açıq-qəhvəyi, qonur, fındıqçılı, şabalıdı; **~ eyes** qonur gözlər

hazel-hen [ˈheɪzlhen] *n zool.* qarabağır *(quş)*

hazel-nut [ˈheɪzlnʌt] *n* fındıq, meşə qozu

hazy [ˈheɪzɪ] *adj* **1.** dumanlı, çənli, dumana bürünmüş, tutqun; **~ weather** tutqun / dumanlı hava; **~ wood** dumana bürünmüş meşə; **2.** *məc.* qarışıq, qeyri-müəyyən, dumanlı, mübhəm

H-bomb [ˈeɪtʃbɔm] *n* hidrogen bombası

he [hi:] *(tam forma)* [i:, hɪ, ɪ] *(zəif formalar)* *pers. pron.* o *(insan haq. kişi cinsi); He is at school O, məktəbdədir; That's he Bu odur*

head¹ [hed] *n* I **1.** baş, kəllə; **a nod of the ~** başını yelləmə *(razılıq əlaməti)*; **to shake *one's* ~** başını bulamaq *(inkar, bəyənməmə əlaməti)*; **2.** bir baş boyda, bir az; *Tom is taller than Harry by a head Tom Harridən bir az / bir baş boyda hündürdür;* **3.** baş, say, hesablama vahidi; **a thousand ~ of cattle** min baş qaramal; **4.** dəstə, qatar, sürü *(quş haq.)*; **a large ~ of bird** böyük quş dəstəsi; **5.** ağıl, zəka, düşüncə, dərrakə, fərasət, qabiliyyət, bacarıq; **a clear ~** parlaq zəka; **a cool ~** soyuq baş, dərrakəli / düşüncəli adam; **a hot ~** qızmış baş, əsəbi / hirsli adam; **6.** adam, insan, şəxs; **the wiser ~s** müdrik insanlar, ağıllılar

head [hed] *n* II **1.** yuxarı hissə, yuxarı, kəllə, baş; **the ~ of the mountain** dağın başı; **at the ~ of the page** səhifənin başında; **2.** çətir; **the ~ of the tree** ağacın çətiri *(baş hissəsi)*; **3.** *tib.* yetişmiş yaranın / çibanın başı; **to come / to draw to a ~, to gather ~** yetişmək *(irinlik, yara, çiban haq.)*; **5.** əsas mənbə, çayın başı / yuxarı axarı; **the ~ waters of the Nile** Nil çayı-

nın əsas mənbəyi və yuxarı axarları; **8.** *pl* üz tərəf; *Heads and tails? "Oryol-reşka?" (püşk atma)*; **9.** köpük, üz, **with a ~ on** köpüklü; **~ of the milk** südün xaması / üzü / köpüyü

head [hed] *n* III **1.** başçı, rəis; böyük, rəhbər; **the ~ of the family** ailənin başçısı, **the ~ of a department** şöbə rəisi; **the ~ of Government / State** hökumət / dövlət başçısı; **2.** aparıcı, rəhbər vəzifə; **at the ~ of the whole business** bütün müəssisənin / başlanmış işin başında; **~ of water** yığılmış suyun müəyyən hündürlük səviyyəsi;

◊ **over ~ and ears, ~ over ears in love** bir könüldən min könülə vurulmuş, eşq divanəsi olmuş; **~ over ears in debt** xırtdəyə / boğaza qədər borc içində olan, **from ~ to foot / heel** başdan ayağa, təpədən dırnağa; **to shake *one's* ~ at *smth.*** bir şeydən şübhələnmək / şəkkə düşmək; **to lose *one's* ~** başını itirmək; **to put *one's* ~ in a noose** başını bəlaya salmaq; **to make ~** irəliləmək; **to make ~ against** baş qaldırmaq, qiyam etmək; **to have a cold in the ~** soyuqlamaq, zökəm / tumov olmaq; **to stand on *one's* ~** başına çıxmaq; **to talk *smb.'s* ~ off** bir kəsin başını / baş-beynini aparmaq; **to beat *smb.'s* ~ off** darmadağın etmək; **to go off / out of *one's* ~** dəli / başı xarab olmaq; **to be touched in the ~** ağlı başında olmamaq, giç / ağıldan kəm olmaq; **to bury *one's* ~ in the sand** başını kola soxmaq, straus siyasəti tərəfdarı olmaq; **to go about with *one's* ~ in the air** iddia / təşəxxüs satmaq, özünü çəkmək, lovğalanmaq; **to give *one's* ~ for the washing** acizanə təhqirə dözmək; **~ over heels, heels over ~ 1)** kəlləmayallaq, başı / təpəsi üstə (*gəlmək*); **2)** *məc.* təpədən-dırnağa / başdan-ayağa kimi; tamamilə; **to keep / to hold *one's* ~ over water** güc-bəla ilə dolanmaq, çulunu sudan çıxartmaq; **to knock *smth.* on the ~** bir şeyə son qoymaq; **to knock *smb.'s* ~s together** mübahisə edənləri zorla barışdırmaq; **to lay / to put ~s together** məsləhətləşmək, başbir olmaq, baş-başa vermək; **to make ~ or tail of *smth.* / *smb.*** bir şeyi / kəsi anlamaq, başa düşmək, duymaq, baş çıxarmaq

head² [hed] *v* **1.** başçılıq etmək, başında durmaq (*bir işin*), öndə dayanmaq / getmək; **to ~ an army / procession / a parade** orduya / mərasimə / parada başçılıq etmək; **2.** istiqamətləndirmək, yönəltmək; **to ~ a boat towards shore** qayığı sahilə tərəf yönəltmək; **3.** istiqamətlənmək, yönəlmək, yön / istiqamət almaq, yola düşmək; **to ~ south** cənuba yön almaq; **4.** mənbəyini almaq / götürmək; *The Potomac heads in the Alleghanies Potomak çayı öz mənbəyini Allegeniz dağlarından alır / götürür*; **5.** irinləmək, çirk eləmək; yetişmək (*yara, çiban, irinlik haq.*) **to ~ off a quarrel** davanın / mübahisənin qarşısını almaq; **to ~ *smb.* off from the wrong way** bir kəsi haqq yoluna döndərmək

headache [ˈhedeɪk] *n* başağrısı; **to suffer from ~(s)** baş ağrısından əziyyət çəkmək

headcloth [ˈhedklɔθ] *n* baş yaylığı, örpək

head-cold [ˈhedkould] *n* tumov, zökəm

head-dress [ˈheddres] *n.* **1.** baş geyimi; **2.** saç, saç qoyma forması, saç düzümü

head-feeler [ˈhed,fi:lə] *n* psixiatr

head-gear [ˈhedgɪə] *n* **1.** baş geyimi; **2.** *id.* dəbilqə, dəmir papaq; **3.** kəllə qayışları (*yüyəndə*)

heading [ˈhedɪŋ] *n* **1.** sərlövhə, başlıq, *al.* rubrika; **2.** istiqamət, kurs, səmt (*gəminin, təyyarənin*); **3. 4.** *k.t.* sünbülləmə, sünbül bağlama; **5.** başbağlama (*kələm və s.*)

headland [ˈhedlənd] *n* **1.** *coğ.* burun; **2.** *k.t.* qoruyucu zolaq, şumlanmış tarlanın kənarı; **3.** dönmə zolağı (*k.t. alətləri üçün*)

headlight [ˈhedlaɪt] *n* fara (*avtomobildə*), qabaq projektor (*lokomotivdə*); qabaq işıq (*təyyarədə, gəmidə*)

headline [ˈhedlaɪn] *n* **1.** qəzet başlığı; **2.** *pl* son xəbərlərin qısa xülasəsi (*radio, TV ilə*)

headlong¹ [ˈhedlɔŋ] *adj* **1.** başüstə; **~ fall** başüstə düşmə / yıxılma; **~ dive** başüstə suya cumma; **2.** tələsik, ehtiyatsız; **~ decision** tələsik qərar; **3.** sıldırım, yalçın; **~ rocks** yalçın qayalar

headlong² [ˈhedlɔŋ] *adv* **1.** başüstə; **to fall ~** başüstə düşmək; **2.** dəli kimi, ağılsızcasına, ağzıncasına; çox tez / iti; düşünmədən; **to rush ~ into danger** düşünmədən özünü təhlükəyə atmaq

Headmaster [ˈhedˈma:stə] *n* məktəb direktoru

Headmistress [ˈhedˈmɪstrɪs] *n* məktəb direktoru (*qadın*)

head-money [ˈhed,mʌnɪ] *n* **1.** adam başına alınan vergi; **2.** *amer.* seçki vergisi; **3.** cinayətkarın tutulması və ya düşmənin başı üçün müəyyən olunmuş mükafat

head-on [ˈhedˈɔn] *adj* ön, qabaq, üzbəüz, baş-başa; **~ attack** *hərb.* üzbəüz hücum; **~ collision of trains** qatarların baş-başa toqquşması

headphone [ˈhedfoun] *n* (*adət. cəmdə*) baş telefonu, qulaq radiosu; qulaqlıq (*telefonda, radioda*)

head-piece [ˈhedpi:s] *n* **1.** dəbilqə, kaska, taskülah; **2.** fərasət, zehin, dərrakə, fəhm, ağıl; **3.** qulaqlıq (*radioda*)

headquarters [ˈhedˈkwɔtəz] *n* **1.** *hərb.* ştab, qərargah; **General ~** baş qərargah; **2.** baş idarə / qərargah, **Permanent ~ of the United Nations** BMT-nin Daimi Baş Qərargahı; **police ~** baş polis idarəsi

headsman [ˈhedzmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) cəllad

headspring [ˈhedsprɪŋ] *n* bulaq, qaynaq (*həm də məc.*)

head-stall [ˈhedstɔ:l] *n* yüyənin kəllə qayışları; noxta, ovsar

head-stone [ˈhedstoun] *n* təməl / guşə daşı

headstone [ˈhedstoun] *n* **1.** başdaşı, qəbirdaşı; **2.** başdaşı yazısı, kitabə

headwaters [ˈhed,wɔtəz] *n pl* **1.** əsas subu-raxıcı; **2.** əsas su anbarı; **3.** suyun mənbəyi; **the ~ of the Nile** Nil çayının mənbəyi

headway [ˈhedweɪ] *n* **1.** irəliləmə, irəliləyiş; **to make ~** irəli getmək, irəliləmək; yol salmaq / çəkmək / açmaq; **2.** proqres, tərəqqi, irəliləmə

heady [ˈhedɪ] *adj* **1.** fikirsiz, tələsik, diqqətsiz; əsəbi, tez özündən çıxan, özbaşına; **~ judgement** tələsik mühakimə; **2.** çox iti / sürətli; şiddətli, gur; **~ current** şiddətli / gur axın / sel

heal [hi:l] *v* **1.** (*həm də* **to ~ up / over**) sağaltmaq (*yaranı*), bitişməyə / sağalmağa / yaxşı olmağa səbəb olmaq (*yaranın*); **2.** sağalmaq, bitişmək; **3.** şəfa vermək, sakit etmək, yüngülləşdirmək

heal-all [ˈhi:l,ɔ:l] *n* **1.** universal məlhəm (*həm də məc.*); **2.** *bot.* qarabaşlı (*ot, bitki*)

healer [ˈhi:lə] *n* **1.** şəfaverici; **2.** müalicə dərmanı

healing [ˈhi:lɪŋ] *n* **1.** müalicə, sağaltma; **~ of wounds** yaranın müalicəsi; **2.** sağalma, bitişmə (*yara haq.*)

health¹ [helθ] *n* **1.** sağlamlıq, səhhət; səhiyyə; **Ministry of Health** Səhiyyə Nazirliyi; **bill of ~** sanitar şəhadətnaməsi, karantin şəhadətnaməsi; **to have / to enjoy good ~** sağlam olmaq; **to recover / to regain / to restore *one's* ~** səhhətini bərpa etmək, sağalmaq; **to look after *one's* ~** sağlamlığına / səhhətinə fikir vermək; **to drink *smb.'s* ~** bir kəsin sağlığına içmək; **to propose *smb.'s* ~** bir kəsin sağlığına qədəh / badə qaldırmaq, bir kəsin şərəfinə tost demək; **the World Health Organization** (*qısa forması: WHO*) Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı; **the Department of Health and Social Security** (*qısa forması: DHSS*) Səhiyyə və Sosial Müdafiə Departamenti / Nazirliyi; **2.** müalicə gücü; **3.** rifah, xoş güzəran, firavanlıq, çiçəklənmə, həyat qabiliyyəti; **a menace to the economic ~ of the country** ölkənin iqtisadi çiçəklənməsinə təhlükə; **~ education** sanitariya maarifi / təhsili;

◊ *A good health is above wealth* ≡ *at söz. Neylərəm o qızıl təşti ki, içində qan qusacağam*

health² [helθ] *adj* sağlamlıq; **~ center** sağlamlıq mərkəzi, **infant ~ center** uşaq sağlamlıq mərkəzi, uşaq məsləhətxanası / dispanseri

health-officer [ˈhelθ,ɔfɪsə] *n* sanitar həkimi

health-resort [ˈhelθrɪ,zɔ:t] *n* kurort

healthy [ˈhelθɪ] *adj* **1.** sağlam; **to be of ~ constitution** sağlam / möhkəm orqanizmə malik olmaq; **2.** həyat qabiliyyəti olan, çiçəklənən, sağlam; **~ economy** sağlam / çiçəklənən iqtisadiyyat; **3.** xeyirli, faydalı, qərəzsiz, cana xeyirli, təmiz; **a ~ way of living** sağlam həyat tərzi; **~ food** faydalı / cana xeyirli qida

heap¹ [hi:p] *n* **1.** yığın, topa, qucaq, qalaq; **a ~ of books** bir yığın / qucaq kitab; **2.** *pl d.d.* çoxlu, hədsiz, hədsiz-hesabsız; **to have ~s of money** çoxlu pulu olmaq; **~s of people** hədsiz-hesabsız camaat; **~'s of times** dəfələrlə, min kərə / dəfə;
◊ **to knock / to strike** *smb.* **all of a ~** son dərəcə heyrətləndirmək / çaşdırmaq / karıxdırmaq

heap² [hi:p] *v* **1.** (*həm də* **to ~ up / together**) qalamaq, tığ vurmaq, üst-üstə qalamaq; **2.** yığmaq, toplamaq; **to ~ up riches** var-dövlət toplamaq / yığmaq; **to ~ up facts / names / dates in** *one's* **memory** həddindən çox faktları / adları / tarixləri yaddа saxlamaq; **3.** (*həm də* **to ~ with**) doldurmaq, qalamaq; **to ~ a plate with cherries** nimçəni albalı ilə qalamaq / ağzınacan doldurmaq

heaps [hi:ps] *adv* çox, xeyli çox; **to feel ~ better** özünü xeyli yaxşı hiss etmək

hear [hıə] *v* **1.** eşitmək; *Deaf people cannot hear Kar adamlar eşidə bilmirlər;* **2.** dinləmək, qulaq asmaq, müntəzəm olaraq dinləmək, daimi dinləyici olmaq; **to ~ a famous singer** məşhur müğənnini dinləmək; **to ~ a course of lectures** mühazirə kursu dinləmək; **3.** *hüq.* məhkəmə istintaqı aparmaq, işə baxmaq, araşdırmaq; *What judge will hear the case? İşə hansı hakim baxacaq?;* **4.** eşitmək, bilmək, xəbər tutmaq; *I've never heard of him Mən onun haqqında heç nə eşitməmişəm / bilmirəm;* **5.** məktub / məlumat almaq, sorağı gəlmək; *How often do you hear from your brother? Qardaşının sorağı tez-tez mi gəlir?*

heard [hə:d] **hear** *felinin pt, pp formaları*

hearing ['hıərıŋ] *n* **1.** eşitmə, eşitmə qabiliyyəti; **hard of ~** ağır eşitmə; **2.** axıra kimi dinləmə; *He gained a hearing Onu axıra kimi dinlədilər;* **4.** *hüq.* məhkəmə dinləməsi, işə baxma (*məhkəmədə*), istintaq, sorğu-sual, **~ of witnesses** şahidlərin dindirilməsi; **preliminary ~** ilkin istintaq; **~ in camera** qapalı işə baxma; **5.** *pl* iclas / dinləmə protokolları

hearing-aid ['hıərıŋ'eıd] *n* qulaq / eşitmə cihazı

hearsay ['hıəseı] *n* xəbər, şayiə, səs; *Hearsay evidence is not accepted in law courts Başqasının dilindən eşidərək verilən ifadə məhkəmə tərəfindən qəbul edilmir;* **~ testimony** şayiəyə əsaslanan ifadə

hearse [hə:s] *n* katafalk, cənazə / ölü arabası

heart [ha:t] *n* **1.** ürək; **2.** könül, qəlb; **affectionate / kind / tender / noble / stony ~** sevən / yumşaq / incə / nəcib / daş qəlb; **broken ~** sınıq qəlb; **big ~** geniş qəlb; **from the bottom of** *one's* **~** səmimi qəlbdən; **to open / to pour out** *one's* **~ to** *smb.* ürəyini bir kəsə açmaq; **to read people's ~s** adamların qəlbini oxumaq; **3.** hiss, məhəbbət, sevgi, duyğu, bağlılıq; **to lose / to give** *one's* **~ to** *smb.* bir kəsə könül vermək, birini sevmək; **to gain / to obtain** *smb.'s* **~** birinin könlünü fəth etmək, ürəyini çalmaq; **to steal** *smb.'s* **~** birinin könlünü oğurlamaq, qəlbini çalmaq; **4.** cəsarət, mərdlik, qoçaqlıq, mətanət, ürəklilik, hünər, şücaət; **to lose ~** ruhdan düşmək; **to have the ~ to do / to say** *smth.* bir şeyi etməyə / deməyə cürət / cəsarət etmək; **5.** mərkəzi hissə, orta, özək, göbək; **in the ~ of the city** şəhərin mərkəzi hissəsində; **in the ~ of Africa** Afrikanın göbəyində / mərkəzində, **the ~ of a cabbage** kələmin özəyi; **6.** məğz, mahiyyət, əsas mətləb; **to get to the ~ of the mystery** sirrin məğzinə / mahiyyətinə varmaq;
◊ *Have a heart! Rəhm et / edin!;* **~ and soul** canla-başla; **~ and hand** məmnuniyyətlə; ehtirasla; odlu-alovlu; **with half a ~** yarıkönül, həvəssiz; **by ~** əzbərdən; **to get / to learn by ~** əzbərləmək, əzbərdən öyrənmək; **to make** *smb.'s* **~ leap** bir kəsin ürəyini titrətmək; **to break** *smb.'s* **~** bir kəsin qəlbini / könlünü qırmaq / sındırmaq; **to cry** *one's* **~ out** ağlayıb ürəyini boşaltmaq; **to** *one's* **~'s consent** ürəyi istədiyi qədər; **to eat** *one's* **~** içini yemək; **to have** *one's* **~ in the right place** xeyirxah / xoş niyyətli olmaq, xeyirxah adam olmaq; **to take** *smth.* **to ~** ürəyinə salmaq; **to have** *one's* **~ in** *one's* **mouth** ürəyi ağzına gəlmək, ürəyi qopmaq / düşmək, ürəyi içinə düşmək; **to bring** *smb.'s* **~ into his mouth** bir kəsin ürəyini içinə salmaq; **to wear** *one's* **~ upon / on** *one's* **sleeve** öz hisslərini gizlədə bilməmək / açıq-aydın büruzə vermək

heart-ache ['ha:teık] *n* **1.** ürək ağrısı; **2.** qəm, qüssə, iztirab, qəlb yanğısı, *məc.* ürək ağrısı

heart-attack ['ha:tə,tæk] *n* ürəktutma, ürəktutması, ürək böhranı / krizisi

heart-break ['ha:tbreık] *n* böyük kədər, dərin hüzn; ağır dərd, ürək yanğısı

heart-breaking ['ha:t,breıkıŋ] *adj* **1.** ürəkparçalayan, ürəksızladıcı; kədərləndirici; pərişanedici; **2.** *d.d.* cansıxıcı, bezikdirici, zəhlətökən, çox maraqsız

heart-broken ['ha:t,brəukn] *adj* qəlbiqırıq, qəlbisınıq; sinəsi / ürəyi dağlı; çox qəmli, pərişan / kədərli

heart-burning ['ha:t,bə:nıŋ] *n* **1.** qısqanclıq; həsəd; **2.** *pl* övqattəlxlik, pərtlik, dilxorluq; narazılıq

hearten ['ha:tn] *v* bəyənmək, təqdir etmək; (*həm də* **to ~ up**) ürəkləndirmək, ürək vermək, cəsarətləndirmək

heart-failure ['ha:t,feıljə] *n* **1.** ürək iflici / dayanması; **2.** ürək çatışmazlığı / zəifliyi

heart-felt ['ha:tfelt] *adj* səmimi, ürəyin ən dərin guşəsindən başlanılmış, **~ sympathy** hüsn-təvəccöh, səmimi hüsn-rəğbət

hearth [ha:θ] *n* **1.** (*həqiqi və məc. mənada*) ocaq; **2.** ailə, dudman; **~ and home** ev, ailə; **3.** *məc.* mərkəz, ocaq; **4.** buxarının sal və ya kərpic döşənmiş yerliyi

heartily ['ha:tılı] *adv* **1.** səmimiyyətlə, ürəkdən, səmimi qəlbdən; **to thank ~** səmimi qəlbdən / ürəkdən təşəkkür etmək; **2.** cəhdlə, səylə, qeyrətlə, cidd-cəhdlə; odlu-odlu, ehtirasla; iştaha ilə; **to eat ~** iştaha ilə yemək

heart-to-heart ['ha:ttə'ha:t] *adj* məhrəm, səmimi, çox yaxın; **~ talk** səmimi söhbət

heartwarming ['ha:t,wɔ:mıŋ] *adj* fərəhli, sevindirici, ürəkaçan; xoş, valehedici, təsirli

hearty ['ha:tı] *adj* **1.** səmimi; dostyana, mehriban; **to give** *smb.* **a ~ welcome** bir kəsi səmimi qarşılamaq; **~ welcome** səmimi qəbul; **2.** sağlam; çalışqan, fəal, səyli; **a ~ fellow** sağlam oğlan; **3.** bərk, ağır, şiddətli; **~ curse** bərk söyüş

heat¹ [hi:t] *n* **1.** isti, çox / bərk isti, bürkü; **to suffer from the ~** istidən / bürküdən əziyyət çəkmək; **2.** hərarət, yüksək istilik; **fever ~** qızdırma istisi; **3.** *tex.* qızma, közərmə; **to raise iron to a white ~** dəmiri ağarana qədər qızdırmaq; **4.** coşğunluq, qızğınlıq, hərarət, həvəs; **to speak with considerable ~** çox həvəslə danışmaq; **in the ~ of passion** ehtiraslar qızanda / coşanda; **to cool** *one's* **~** hirsini soyutmaq; **at (a) white ~** cinlənəndə, cin atına minəndə, cin başına vuranda; **5.** bir dəfəyə / dəfədə, bir oturuma / oturumda (*edilən nə isə*); **at a ~** bir oturuma, bir dəfəyə; **6.** cərə axıtma, hövrə / kürsəyə gəlmə (*heyvanlar haq.*); **to be on / in / at ~** hövrə / kürsəyə gəlmək

heat² [hi:t] *v* **1.** qızdırmaq, isindirmək, istiləndirmək (*həm də* **to ~ up**); **2.** qızmaq, qızışmaq, isinmək; **to ~ oneself by running** qaçaraq qızışmaq; **3.** acıqlandırmaq, hirsləndirmək, əsəbiləşdirmək, qıcıqlandırmaq, hiddətləndirmək; **to get ~ed in a dispute** mübahisədə əsəbiləşmək

heated ['hi:tıd] *adj* **1.** qızdırılmış, isidilmiş; **2.** əsəbiləşdirilmiş, qızışdırılmış, acıqlandırılmış; **3.** coşğun, qızğın, ehtiraslı

heatedly ['hi:tıdlı] *adv* **1.** hərarətlə, ehtirasla, odlu-alovlu; **2.** qəzəblə, qeyzlə, acıqlı-acıqlı

heater ['hi:tə] *n* peç, soba; qızdırıcı cihaz, radiator (*qızdırıcı*)

heath [hi:θ] *n* **1.** çöl, bozqır, step, boz yer, məndəcər yer; **2.** *bot.* süpürgə kolu

heath-bell ['hi:θbel] *n* süpürgə kolu çiçəyi

heath-cock ['hi:θkɔk] *n zool.* tetra quşu; meşə xoruzu

heathen¹ ['hi:ðən] *n* **1.** bütpərəst, dinsiz, kafir; **2.** *d.d.* barbar, vəhşi; **3.** avam, cahil / bisavad adam

heathen² ['hi:ðən] *adj* **1.** bütpərəstlik; **2.** allahsız, allaha inanmayan; **3.** vəhşi, cahil, nadan, avam

heather ['heðə] *n* **1.** *bot.* süpürgə kolu; **2.** bataqlıq, süpürgə kolu ilə örtülmüş bozqır

heath-pea ['hi:θpi:] *n bot.* lərgə, güllücə

heating¹ ['hi:tıŋ] *n* **1.** qızışma, qızma; **2.** istilik, isitmə; **central ~** mərkəzi istilik sistemi

heatproof [ˈhiːtpruːf] *adj tex.* istiliyə / qızmaya davamlı; istilik buraxmayan, hərarəti sabit saxlayan

heat-spot [ˈhiːtspɔt] *n* çil *(dəridə, üzdə)*

heat-stroke [ˈhiːtstrouk] *n* isti vurma, istiyə düşmə

heave[1] [hiːv] *n* **1.** qalxma; **2.** qabarma, qalxıb-enmə; **3.** torpağın şişməsi

heave[2] [hiːv] *v* **1.** *(həm də* **to ~ up**) qaldırmaq; **to ~ an axe** baltanı qaldırmaq; **2.** *dən.* qaldırmaq, çıxartmaq, dartmaq; **to ~ up the anchor** lövbəri qaldırmaq; **3.** atmaq, tullamaq, tolazlamaq; **4.** qalxmaq və enmək, qabarmaq

heave ho [ˈhiːvˈhou] *int.* ≅ *Ya Əli! Bir-iki-üç!*

heaven [ˈhevn] *n* **1.** göy, səma; göy qübbəsi; **2.** *din.* haqq dünyası, haqqın dərgahı, cənnət; **the kingdom of ~s** haqq dünyası; **3.**: **merciful Heaven** mərhəmətli Allah; ◊ *Heaven forbid! Allah göstərməsin! By Heaven! Allah haqqı, Vallah!*

heaven-gate [ˈhevngeit] *n* behiştin qapısı

heavenly [ˈhevnli] *adj* **1.** müqəddəs; səmavi; **~ spirit** müqəddəs ruh; **2.** ilahi, valehedici, xariqüladə, müstəsna, pak; **~ beauty** ilahi gözəllik; **3.** *astr.* göy, səmavi; **~ bodies** göy cisimləri; **~ influence** atmosfer təsiri

heavily [ˈhevili] *adv* **1.** ağır, ağır surətdə; bərk; **a ~ loaded car** ağır yüklənmiş maşın; **2.** çətinliklə, əzablı, acı-acı; **to complain ~** acı-acı gileylənmək; **3.** yavaş-yavaş, güclə, ağır-ağır; **to walk ~** ağır-ağır / güclə yerimək; **4.** güclü, şiddətli, çox; **to be punished ~** şiddətli cəzalandırılmaq; **to sleep ~** bərk yatmaq

heaviness [ˈhevinis] *n* **1.** ağırlıq; **~ in the head** başda ağırlıq; **2.** ləngli; **~ of movement** hərəkətin ləngliyi; **3.** süstlük, ölüvaylıq, kəsalət; **curious ~** qəribə süstlük; **4.** ruh düşkünlüyü; **to be seized with ~** ruh düşkünlüyünə qapılmaq, dilxor olmaq; **~ of heart** qüssə, kədər, nisgil, qəm-qüssə, qəm-kədər

heavy [ˈhevi] *adj* **1.** ağır, ağırçəkili; **~ load** ağır yük; **~ train** ağır yük qatarı; **2.** güclü, qüvvətli, böyük, ağır; **~ motor** güclü mühərrik, motor; **~ industry** ağır sənaye; **~ armament** ağır silah; **~ bomber / tank** ağır bombardmançı təyyarə / tank; **3.** böyük, zor, yüksək; **~ taxes** yüksək vergilər; **~ price** yüksək qiymət; **4.** şiddətli, güclü, intensiv, gərgin; **~ traffic** intensiv / gur küçə hərəkəti; **a ~ cold** ağır zökəm / tumov; **5.** bol, çoxlu, zəngin; qatı, sıx; **~ crop** bol məhsul; **a ~ fall of snow** ağır / bərk qar yağma / düşmə; **6.** çətin, ağır; **~ work** çətin iş; **~ breathing** ağır / çətin nəfəsalma; **~ wound** ağır yara; **~ loss** ağır itki; **~ fate** qara / acı tale; **~ news** qara / acı xəbər; **~ silence** dərin / əzablı sükut; **7.** dik, sərt; çala-çuxur *(yol, eniş və s. haq.)*; **~ road** çala-çuxur yol; **8.** tutqun, buludlu; **~ sky** buludlu səma

heavy-handed [ˈheviˈhændid] *adj d.d.* **1.** ağır, ləng, ağırtərpənən, bacarıqsız; **2.** zalım, müstəbid, amansız, daşürəkli, qəddar, rəhmsiz, insafsız

heavy-headed [ˈheviˈhedid] *adj* **1.** küt, kərazehin, kütbeyin; **2.** yekəbaş, danabaş, qanmaz

heavy-hearted [ˈheviˈhaːtid] *adj* **1.** qəmli, qüssəli, dərdli, kədərli; **2.** həvəssiz, könülsüz, üröksüz

heavy-water [ˈheviˈwɔːtəʳ] *n* ağır su

heavy-weight [ˈheviˈweit] *n id.* ağırçəkili boksçu / pəhləvan

hebetude [ˈhebitjuːd] *n* kərazehinlik, kütlük, şüurun pozulması, letargiya

Hebrew [hiːˈbruː] *n* **1.** yəhudi; **2.** qədim yəhudi dili; **3.** ivrit, İsrail dövlətinin rəsmi dili

heckle [ˈhekl] *v* suallar yağdırmaq; tənqidi mülahizə / məzəmmət yağdırmaq

hectare [ˈhektaːʳ] *n* hektar

hectic [ˈhektik] *adj* vərəmli, vərəm xəstəliyi olan; **~ fever** *tib.* vərəm qızdırması; **~ cough** vərəm öskürəyi

hector [ˈhektəʳ] *n* **1.** davakar, dalaşqan, hədələyən, sataşqan, xuliqan; **2.** lovğa, gopçu, özünü öyən

hedge[1] [hedʒ] *n* **1.** canlı çəpər; **quickset / green ~** canlı çəpər; **dead ~** hörmə çəpər; **prickly ~** tikanlı çəpər; **2.** sədd, əngəl, maneə; **~s of policemen** polis səddi; **3.** çərçivə, dairə, məhdudiyyət; **a ~ of convention** adət-ənənədən irəli gələn məhdudiyyət; ◊ **by ~ or by stile** necə olursa olsun; **to sit on the ~** gözləmək, tərəddüd etmək; **to take a sheet off a ~** günün günorta çağı oğurluq etmək

hedge[2] [hedʒ] *v* **1.** canlı çəpər salmaq *(yaşıl ağac / kol əkməklə)*; çəpərləmək; **2.** hasarla ayırmaq; **3.** *məc.* əngəl / maneə yaratmaq, məhdudiyyət qoymaq, çətin vəziyyətə salmaq; **to ~ *smb.*'s path with difficulties** bir kəsin yolu üzərində maneələr ucaltmaq; **4.** boyun / baş qaçırmaq; nala-mıxa vurmaq, azdırmaq; *Answer "yes" or "no" – don't hedge Nala, mıxa vurma / vurmayın – ya "hə" de / deyin, ya "yox"*

hedgehog [ˈhedʒhɔg] *n* **1.** *zool.* kirpi; **2.** *amer.* oxlu kirpi; **3.** *d.d.* yola getməyən / qılıqsız / bədrəftar adam

hedge-marriage [ˈhedʒˌmæridʒ] *n* məxfi nikah

hedge-pig [ˈhedʒpig] *n* = **hedgehog**

hedgepress [ˈhedʒpres] *n* **1.** gizli dövri mətbuat; **2.** gizli mətbəə

hedge-rose [ˈhedʒrouz] *n bot.* itburnu

hedge-sparrow [ˈhedʒˌspærou] *n zool.* torağay, bağ torağayı *(quş)*

heed[1] [hiːd] *n* **1.** diqqət, ehtiyat, ehtiyatlılıq; **to take ~** ehtiyatlı olmaq, özünü gözləmək / qorumaq; **2.** diqqət obyekti

heed[2] [hiːd] *v* diqqət etmək, fikir vermək, nəzərə almaq, məhəl qoymaq

hee-haw [ˈhiːˈhɔː] *n* **1.** anqırma *(eşşəyin)*; **2.** qaqqıldama, gurultulu kobud gülüş; **3.** *jarq.* uzunqulaq

heel [hiːl] *n* **1.** daban; **2.** corabın dabanı; ayaqqabının dalı; **3.** mahmız, şpor *(quşlarda)*; **4.** ayaqqabı dabanı; **high ~s** hündür daban; **low ~s** yastı / alçaq daban; ◊ **heavy ~** olmazın zülmü; **the iron ~** dəmir daban; **neck and ~s** başdan ayağa, təpədən dırnağa; **~s over head, head over ~s** 1) kəlləmayallaq; 2) başıüstə, təpəsiüstə, tələsik *(gəlmək)*; **to go ~s over head** kəlləmayallaq gəlmək, təpəsiüstə getmək; **to cool *smb.*'s ~s** əbəs yerə gözləmək; **to take to *one*'s ~s** sivişib aradan çıxmaq, daban almaq; **to show a clean pair of ~s** dabanına tüpürüb aradan çıxmaq; **to have *one*'s heart at *one*'s ~s** ürəyi düşmək, bərk qorxmaq

heft[1] [heft] *n* **1.** *amer.* çəki, ağırlıq; **2.** *d.d.* əsas hissə, böyük qisim; **3.** *amer.* nüfuz, təsir, mühümlük, əhəmiyyət

heft[2] [heft] *v* **1.** çəkisini müəyyən etmək; **2.** çəkmək *(tərəzidə)*

hefty [ˈhefti] *adj* **1.** *d.d.* böyük, iri, yekəpər, zorba; **~ fellow** zorba oğlan; **2.** güclü

hegemon [ˈhigəmən, ˈhedʒəmən] *n* hegemon

hegemony [ˌhiːˈgeməni, ˈhedʒəməni] *n* hegemonluq

he-goat [ˈhiːgout] *n* təkə, dibir

heifer [ˈhefəʳ] *n* **1.** düyə; **2.** *amer. d.d.* arvad, qadın

height [hait] *n* **1.** hündürlük, ucalıq, yüksəklik; **wall six feet in ~** altı fut hündürlüyündə divar; **2.** boy; *What is your height? Boyun nə qədərdir?*; **3.** dəniz səviyyəsindən ... yüksəklikdə; **4.** təpə, uc, baş, kəllə, zirvə; **on the mountain ~** dağın kəlləsində; **5.** ən yüksək nöqtə / dərəcə; ən qızğın çağ; **in the ~ of the season** mövsümün qızğın çağında

heighten [ˈhaitn] *v* **1.** artırmaq, ucaltmaq, gücləndirmək; **to ~ interest in *smth.*** bir şeyə marağı artırmaq; **to ~ *smb.*'s anger** bir kəsin qəzəbini artırmaq; **2.** artmaq, güclənmək, ucalmaq; **3.** mübaliğə etmək, şişirtmək; **to ~ description** təsvirdə mübaliğəyə yol vermək

height-indicator [ˈhaitˈindikeitəʳ] *n* altimetr *(ucalığı təyin edən alət)*

heinous [ˈheinəs] *adj* çox pis, çirkin, iyrənc, mənfur, rəzil, alçaq, qəbih, əclaf; **~ crime** iyrənc / mənfur / alçaq cinayət; **~ charge** dəhşətli / mənfur ittiham

heir[1] [ɛəʳ] *n* varis, vərəsə; **~ general** hüquqi / qanuni varis; **~ presumptive** təxmin olunan varis; **joint ~** *hüq.* ortaq vərəsə, miras şəriki; **to make *smb.* *one*'s ~** bir kəsi özünə varis təyin etmək

heir[2] [ɛəʳ] *v* irsən almaq / varis olmaq

heir-at-law [ˈɛərətˈlɔː] *n* (*pl* **heirs-** [ɛəz-]) *hüq.* hüquqi / qanuni varis

heirdom [ˈɛədəm] *n hüq.* irsən alma / alınma; varislik, varis olma; **to come into an ~** varisliyi qəbul etmək

heiress [ˈɛəris] *n* varis, vərəsə *(qadın, qız)*

heirless [ˈɛəlis] *adj* bivaris, varisi olmayan

heirloom [ˈɛəluːm] *n* irsən / miras qalmış əşya, nəsildən-nəslə keçən əşya

held [held] **to hold** *felinin pt, pp formaları*

heliac [hiːˈlaɪək] *adj astr.* = **heliacal**

heliacal [hiːˈlaɪəkl] *adj astr.* **1.** günəş, gün; **2.** günəş doğmasından əvvəl və ya günəş batandan sonra doğan (*ulduz haq.*)

helicopt [ˈhelɪkɔpt] *v* = **helicopter**[2]

helicopter [ˈhelɪkɔptə'] *n av.* vertolyot, helikopter; **– aerial ambulance** sanitar vertolyotu, təcili yardım vertolyotu

heliometer [ˌhiːlɪˈɔmɪtə'] *n astr.* heliometr

helio-therapy [ˌhiˈlɪouˈθerəpɪ] *n* helioterapiya, günəş şüası ilə müalicə

hell[1] [hel] *n* **1.** cəhənnəm; **to make** *smb.'s* **life a –** bir kəsin həyatını cəhənnəmə döndərmək; **to go / to suffer through –** cəhənnəm əzabı çəkmək; **2.** qumarxana, tiryəkxana, oğru yuvası; **3.** *amer.* istehsal tullantılarını yandırmaq üçün soba; ◊ **a – of a noise** dəhşətli səs-küy; **to get / to catch –** bərk məzəmmət / töhmət almaq / qazanmaq; **to give** *smb.* **–** bir kəsə qulaqburması vermək; **to raise –** davadalaş salmaq, qalmaqal qaldırmaq, hay-küy salmaq / qaldırmaq; **come – or high water** nə olur olsun, nəyin bahasına olursa olsun; **– and / or high water** ağır sınaq

hell-cat [ˈhelkæt] *n* küpəgirən / cadugər qarı, ifritə, bədqılıq (*qadın*)

Hellene [ˈheliːn] *n* ellin, yunan

Hellenic [heˈliːnɪk] *adj* ellin, yunan

heller [ˈhelə'] *n amer.* azğın / arsız adam

hellion [ˈheljən] *n* dəcəl / nadinc / şuluqçu şeytan uşaq; nadinc / şuluqçu adam

hello [ˈheˈlou, həˈlou] *int.* = **hullo**

hello-girl [heˈlouˌgəːl] *n d.d.* telefonçu qız

helm [helm] *n* I dəbilqə, dəmir papaq, şləm

helm [helm] *n* II **1.** *dən.* sükan; **the man at the –** sükançı; **2.** sükan çarxı, şturval; **3.** *məc.* rəhbər, idarə edən, başçı

helm-cloud [ˈhelmklaud] *n* dağın başını alan qara bulud

helmet [ˈhelmɪt] *n* şləm; **crash / safety –** qoruyucu şləm / dəbilqə

helmsman [ˈhelmzmən] *n dən.* sükançı, şturvalı idarə edən dənizçi

helot [ˈhelət] *n* **1.** ilot (*qədim Spartada təhkimli kəndli*); **2.** qul, kölə

help[1] [help] *n* **1.** kömək, yardım; **to call out for –** köməyə çağırmaq; **to be of no –** faydasız / xeyirsiz olmaq; **to lend effective – to** *smb.* bir kəsə aktiv yardım etmək / göstərmək; **2.** köməkçi, yardımçı; **3. 1)** işçi, fəhlə (*fermada*); xidmətçi, qulluqçu, ev qulluqçusu; **lady –** təsərrüfat müdiri; **2)** *top.i* işçilər, ev qulluqçuları, xidmətçilər; **4.** çarə, əlac, xilas

help[2] [help] *v* I **1.** kömək / yardım etmək / göstərmək; **to –** *smb.* **with** *one's* **advice** bir kəsə öz məsləhəti ilə yardım / kömək etmək; **2.** səbəb / amil olmaq, imkan vermək / yaratmaq

help [help] *v* II **1.** xidmət etmək, qulluğunda durmaq, yemək vermək; **to – to the soup** şorba vermək; *I want a spoon to help to gravy with Mənə sousu tökmək üçün qaşıq lazımdır*; **2.** yüngülləşdirmək; **to – a cough** öskürməni yüngülləşdirmək / sağaltmaq; **remedies to – a cold** soyuqdəyməyə qarşı dərmanlar; **to –** *smb.* **to** *smth.* bir kəsi bir şeyə qonaq etmək / ikram etmək; **to – oneself to** *smth.* öz-özünə qulluq etmək; *Help yourself / yourselves! Qonaq ol! / olun! Lütfən yeyin!*; **3.** seçmək, götürmək, öz-özünə qulluq etmək; *May I take a book? – Help yourself Kitab götürmək olar? Buyurun götürün*; **cannot – doing** *smth.* bir şey etməkdən özünü saxlaya bilməmək; *I could not help laughing Mən gülməkdən özümü saxlaya bilmədim*; **cannot – but do** *smth.* bir şeyi etməmək iqtidarında olmamaq; *You couldn't help but tell him what happened Nə baş verdiyini ona söyləməmək sadəcə mümkün deyildi*; **to – out** dadına çatmaq / yetmək, bəladan qurtarmaq; **to – over** dadına çatmaq, qurtarmaq, kömək etmək;

◊ **to – a lame dog over a stile** dar gündə bir kəsə əl uzatmaq; *God helps him who helps himself ≡ Səndən hərəkət, Allahdan bərəkət*

helping [ˈhelpɪŋ] *n* **1.** porsiya, pay; **three –s of meat and vegetables** üç porsiya ət və tərəvəz; **2.** kömək / yardım etmə

helpmate [ˈhelpmeɪt] *n* köməkçi, yardımçı, həyat yoldaşı (*ər-arvad haq.*)

helter-skelter[1] [ˈheltəˈskeltə'] *n* qarışıqlıq, hərc-mərclik, qaçaqaç, hay-küy, mərəkə, vəlvələ

helter-skelter[2] [ˈheltəˈskeltə'] *adj* nizamsız, qarmaqarışıq, dağınıq, səliqəsiz; **– flight** nizamsız / pərakəndə qaçaqaç

helve [helv] *n* dəstək, sap (*baltanın və s.*)

hem[1] [hem] *n* **1.** sırıq, tikiş yeri (*parçada*), **2.** haşiyə, kənar

hem[2] [hem] *v* (**-mm-**) **1.** qırağını basdırmaq; **to – a handkerchief** əl yaylığının qırağını basdırmaq; **2.** haşiyələmək, haşiyə çəkmək; **to – about, to – in** dövrələmək, mühasirəyə almaq; **to be –med about / around / by foes** düşmən tərəfindən mühasirəyə alınmaq

hemisphere [ˈhemɪsfɪə'] *n* **1.** yarımkürə, yer kürəsinin yarısı; **Northern –** Şimal yarımkürəsi; **2.** *anat.* beyin yarımkürəciyi

hemispheric [ˌhemɪˈsferɪk] *adj* yarımkürəvi, yarımsferik; *amer.* **the – relations** qərb yarımkürəsi ölkələri arasındakı münasibətlər

hemlock [ˈhemlɔk] *n bot.* xallı baldırğan

hemp [hemp] *n bot.* **1.** çətənə; **2.** çətənə lifi; **3.** həşiş; **4.** *zarq.* dar ağacı, kəndir

hempen [ˈhempən] *adj* çətənə lifindən hazırlanmış

hem-stitch [ˈhemstɪtʃ] *n* bəzək tikişi; merejka (*şəbəkəli haşiyə*); şəbəkəli zərif tikmə

hen [hen] *n* **1.** toyuq; **a clucking –** qırt / kürt toyuq; **2.** bəzi quşların dişisi; **3.** *məc.* qorxaq / ağciyər adam;

◊ **to sell** *one's* **–s on a rainy day** öz malını namünasib vaxtda / ölmüyandıda satmaq

henbane [ˈhenbeɪn] *n bot.* bəngotu

henbit [ˈhenbɪt] *n bot.* ballıbaba, dalamaz

hen-hussy [ˈhenˌhʌsɪ] *n d.d.* "qızbibi", "ağabacı"

hence [hens] *adv* **1.** bu vaxtdan, bundan sonra, bu andan etibarən, bundan / bu vaxtdan belə, indidən; **a week –** bundan bir həftə sonra; **three years –** bundan üç il sonra, **2.** bu səbəbdən, buna görə də, beləliklə, nəticə etibarilə; deməli, demək ki

henceforth [ˈhensˈfɔːθ] *adv* indidən, bu andan etibarən, gələcəkdə, bundan belə

henchman [ˈhentʃmən] *n* (*pl* **men** [-mən]) **1.** tərəfdar, ardıcıl; **2.** köməkçi, əlaltı, yaltaq, quyruqbulayan

hencoop [ˈhenkuːp] *n* toyuq hini

hen-flesh [ˈhenfleʃ] *n* qovuqlu dəri (*soyuqdan, əsəbdən*)

hen-hearted [ˈhenˈhaːtɪd] *adj* qorxaq, qorxaq, ağciyər, ürəksiz, cəsarətsiz

hen-house [ˈhenhaus] *n* toyuq hini / damı

henna [ˈhenə] *n* **1.** *bot.* xınaotu; **2.** xına (*boya*)

henna-dyed [ˈhenəˈdaɪd] *adj* xına qoyulmuş, xına ilə / qırmızımtıl-qəhvəyi rəngləmmiş; **– hair** xına qoyulmuş / xına ilə rənglənmiş saç

hennery [ˈhenərɪ] *n* quşçuluq ferması

hen-party [ˈhenˌpaːtɪ] *n* **1.** *zaraf.* arvad yığıncağı, "arvad / zənənə hamamı"; **2.** *amer. d.d.* qız-gəlin məclisi

hen-pecked [ˈhenpekt] *adj d.d.* arvadının tam itaətində olan, arvadağız

hen-wife [ˈhenwaɪf] *n* (*pl* **-wives** [-waɪvz]) quşçu / quşa baxan qadın / qız

hep [hep] *adj* məlumatlı, hər şeyi bilən, hər şeydən başı çıxan

hepatic [hɪˈpætɪk] *adj* **1.** *tib.* qara ciyər, qara ciyərə aid; **– duct** qara ciyər axarı; **– disease** qara ciyər xəstəliyi

hepatitis [hepəˈtaɪtɪs] *n tib.* hepatit, qara ciyərin iltihabı

hepatolith [ˈhepətɔlɪθ] *n tib.* hepatolit, öd kisəsində / qara ciyərdə daş

her [həː'] *tam forması;* [əː, hə, ə] *zəif formaları,* I onu, ona

her [həː'] *tam forması;* [əː, hə, ə] *zəif formaları,* II *poss. pron.* onun, özünün

herald[1] [ˈherəld] *n* **1.** carçı; **2.** müjdəçi, xəbərgətirən; **a – of spring** baharın müjdəçisi

herald[2] [ˈherəld] *v* **1.** xəbər / məlumat vermək, bildirmək, elan etmək; **2.** qabaqcadan xəbər vermək, müjdə gətirmək

herb [həːb] *n* **1.** ot, bitki; **to gather –s** dərman otları toplamaq / yığmaq; **2.** *pl* göyərti, səbzəvat; ədviyyat, ədviyyə bitkiləri

herbaceous [həːˈbeɪʃəs] *adj* otlu, ot, sıx otlu / ot bitmiş

herbage [ˈhəːbɪdʒ] *n* **1.** *top.i* otlar, ot örtüyü; **scanty –** seyrək / zəif ot örtüyü; pis otlaq; **2.** *hüq.* otlaq hüququ

herbal [ˈhəːbəl] *adj* ot, ota məxsus; **– medicine** otdan / ot bitkisindən düzəldilmiş dərman

herbalist [ˈhəːbəlist] *n* **1.** ot xiridarı, otları yaxşı tanıyan; dərman otları toplayan / yığan; **2.** dərman otları satan adam; **3.** nəbatatçı, botanik

herbalize [ˈhəːbəlaɪz] *v arx.* dərman bitkiləri toplamaq / yığmaq

herbaria [həːˈbeərɪə] *n* **herbarium** *isminin cəm forması*

herbarium [həːˈbeərɪəm] *n* (*pl* **-riums** *və ya* **-ria**) *bot.* herbari (*qurudulmuş bitkilərin kolleksiyası*)

herbicide [ˈhəːbɪsaɪd] *n k.t.* herbsid (*alaq otlarını məhv etmək üçün kimyəvi maddə*)

herbivorous [həːˈbɪvərəs] *adj zool.* otyeyən (*heyvanlar*)

herd[1] [həːd] *n* **1.** naxır, sürü; **a ~ of cattle** inək naxırı; **2.** *məc.* dəstə, yığın, **a ~ of parasites** avaralar dəstəsi / yığını;
◊ **to break ~** sürüdən / naxırdan ayrı düşmək

herd[2] [həːd] *v* **1.** sürmək, örüşə aparmaq; **2.** (**with**) bir kəslə bir yerdə olmaq / gəzmək, qoşulmaq, birləşmək; **3.** otarmaq

herd-boy [ˈhəːdbɔɪ] *n* **1.** bala çoban, çoban şagirdi / köməkçisi, **2.** *amer.* kovboy

herdsman [ˈhəːdzmən] *n pl* **-men** [-mən]) çoban, naxırçı

here [hɪəʳ] *adv* **1.** burada, burda; **2.** buraya, bura; *Come here! Bura gəl! / gəlin!; Bring it here! Onu bura gətir! / gətirin!* **4.** budur, bu da, bax budur / odur, bax bu, buyurun bu da; *Here is your bag! Budur sənin / sizin çantan! / çantanız!; Here comes the bus! Budur avtobus gəlir;* **5.** *nida kimi işləndikdə: Ey! Bura bax! Here someone! Landlady! Where are you? Ey kim var? Ay ev sahibi! Haradasınız?;*
◊ **~ and there 1)** gah burda, gah orda; hər yerdə / yanda / tərəfdə; **2)** bir müddətdən sonra, bəzən; **3)** oralara; **~, there and everywhere** hər yerdə / tərəfdə / yanda; **~ below** bu dünyada; *Here goes! Başladıq! Getdik!; Here's to you!, Here's luck!, Here's how! Şərəfinə! / Şərəfinizə!, Sənin / Sizin sağlığına! / sağlığınıza!; Here's a go! Öz sağlığımıza!; Here, here! Mən razı, Mən də!*

hereabout(s) [ˈhɪərəˈbaut(s)] *adv* yaxında, yaxınlıqda, çox yaxın, lap yaxında, qonşuluqda

hereafter [ˈhɪərˈɑːftəʳ] *adv* **1.** bunun ardınca, sonra, ona görə də, ondan ötrü; aşağı, aşağıda; **2.** gələcəkdə, bundan sonra

hereat [hɪərˈæt] *adv arx.* əlavə olaraq, bununla bərabər, bununla

hereby [ˈhɪəˈbaɪ] *adv* **1.** *hüq.* bununla, bununla bərabər; **2.** beləliklə

hereditary [hɪˈredɪtərɪ] *adj* **1.** irsi / nəsildən-nəslə keçən, irsən alınmış / keçmiş; **~ instinct** anadangəlmə / irsi keçən instinkt; **~ disease** irsi xəstəlik; **2.** ənənəvi, ənənəyə əsaslanan; **~ customs and beliefs** ənənəvi adətlər və inanclar; **~ feud** ata-baba düşmənçiliyi

heredity [hɪˈredɪtɪ] *n* **1.** irsiyyət; **2.** *hüq.* irsi xüsusiyyət / əlamət / xassə

herein [ˈhɪərˈɪn] *adv* bununla, bununla bərabər

hereinafter [ˈhɪərɪnˈɑːftəʳ] *adv* gələcəkdə, bundan sonra, aşağıda

hereof [hɪərˈɔv] *adv* bu xüsusda / barədə, haqqında, barəsində

hereon [hɪərˈɔn] *adv* **1.** bu barədə / haqda; **2.** bu əsasda

heresy [ˈherəsɪ] *n* **1.** bidət, küfr; **to fall into ~** küfr danışmaq, bidət etmək

heretic [ˈherətɪk] *n* dönük, kafir

heretical [hɪˈretɪkəl] *adj* dönük, dinsiz, imansız, allahsız; **~ opinions** dinsiz baxışlar / fikirlər

hereto [ˌhɪəˈtuː] *adv dəft.* **1.** əlavə olaraq; **2.** birdə ki, üstəlik, həm də

heretofore[1] [ˈhɪətuˈfɔːʳ] *adj* əvvəlki, sabiq, keçmiş, qabaqkı

heretofore[2] [ˈhɪətuˈfɔːʳ] *adv* əvvəllər, keçmişdə, bu vaxta qədər

hereupon [ˈhɪərəˈpɔn] *adv* **1.** bunun ardınca, bundan sonra; **2.** bu xüsusda, haqqında

herewith [ˈhɪəˈwɪð] *adv* **1.** bununla, bununla bərabər; **2.** bunun vasitəsilə

heritable [ˈherɪtəbl] *adj* irsi, irsən alınmış

heritage [ˈherɪtɪdʒ] *n* miras, irs

heritor [ˈherɪtəʳ] *n* varis, vərəsə, vəliəhd

hermaphrodite [həːˈmæfrədaɪt] *n* hermafrodit, xonsa, ikicinsli xilqət; *d.d.* oğlan-qız

hermetic [ˈhəːmetɪk] *adj* kip, germetik, sukeçirməz, havakeçirməz; **~ seal / sealing** germetik lehimləmə, lehimlənmə

hermit [ˈhəːmɪt] *n* münzəvi, zahid, tərkidünya

hermitage [ˈhəːmɪtɪdʒ] *n* zahid sığınacağı, tənha ev / məskən

hermit-crow [ˈhəːmɪtˈkrou] *n zool.* qarğa (*qırmızıdimdik*)

hernia [ˈhəːnjə] *n* (*pl* **-niae, -nias** [-z]) *tib.* qrijı, yırtıq, dəlik

hero [ˈhɪərou] *n* (*pl* **-oes** [-ouz]) **1.** qəhrəman; **national ~** milli qəhrəman; **2.** əsas iştirak edən şəxs / personaj, qəhrəman; **the ~ of the story / of an adventure** hekayənin / macəranın qəhrəmanı

heroic [hɪˈrouɪk] *adj* **1.** qəhrəman, igid, cəsur, cəsarətli, şücaətli; **~ attempt** cəsarətli cəhd; **2.** *ədəb.* qəhrəmanlıq, epik; **~ poem** qəhrəmanlıq poeması, epik poema

heroine [ˈherouɪn] *n* qəhrəman qadın; əsərin əsas qəhrəmanı / surəti

heroism [ˈherouɪzm] *n* qəhrəmanlıq, igidlik, qoçaqlıq, şücaət, **arts of ~** qəhrəmanlıq hərəkətləri / əməlləri

heron [herən] *n zool.* vağ (*quş*)

herpes [ˈhəːpiːz] *n tib.* dəmrov, herpes

herring [ˈherɪŋ] *n zool.* siyənək (*balıq növü*), **salted ~** duzlanmış siyənək balığı; **kippered ~** hisə verilmiş siyənək balığı

hers [həːz] *poss. pron.* (**her** *yiyəlik əvəzliyinin müstəqil işlənən forması*) **1.** onun, onunku; **2.** onun, özünün, özününkü; *This is my pen, hers is on the table Bu mənim qələmimdir, onunku stolun üstündədir*

herself [həˈself] *pron.* **1.** *refl. pron.* (*qadın cinsi III şəxs təkdə*) öz, özü (*-nə, -ndən, özü üçün*); *She ought to be ashamed of herself O gərək özü-özündən utansın;* **2.** özü, özünü; *She told me the news herself O özü bu xəbəri mənə söylədi;* **3.** (**all**) **by ~** özü, tək, təkcə, müstəqil, heç kəsin köməyi olmadan; *Can she do it (all) by herself O özü təkcə bunu edə bilərmi?*

hesitance [ˈhezɪtəns] *n* = **hesitancy**

hesitancy [ˈhezɪtənsɪ] *n* tərəddüd, şübhə, şəkk, qətiyyətsizlik, mütərəddidlik

hesitant [ˈhezɪtənt] *adj* mütərəddid, qətiyyətsiz, tərəddüd edən, qərarsız

hesitate [ˈhezɪteɪt] *v* **1.** tərəddüd / şübhə etmək, şübhələnmək; **2.** utanmaq, çəkinmək, cürət etməmək, ehtiyat etmək; *I hesitate to affirm Təsdiq etməyə ehtiyat edirəm;* **to ~ about accepting a gift** hədiyyə qəbul etməyə utanmaq / çəkinmək

hesitatingly [ˈhezɪteɪtɪŋlɪ] *adv* **1.** tərəddüdlə, qəti olmayaraq, mütərəddid bir surətdə; **2.** duruxa-duruxa

hesitation [ˌhezɪˈteɪʃn] *n* **1.** tərəddüd, şəkk; **2.** qətiyyətsizlik, mütərəddidlik

Hesperus [ˈhespərəs] *n astr.* axşam / zöhrə ulduzu, Venera

heterogeneous [ˌhetərouˈdʒiːnjəs] *adj* geterogen, müxtəlif cinsli; müxtəlif; **the ~ population of the US** ABŞ-ın müxtəlif irqli əhalisi

hew [hjuː] *v* **1.** kəsmək, çapmaq, doğramaq, yarmaq (*balta ilə*); **to ~ trees** ağacları kəsmək; **2.** yonmaq, yonub düzəltmək / hamarlamaq, təraş etmək; **to ~ stone into a beautiful statue** daşı yonub gözəl bir heykəl düzəltmək; **to ~ off / away / out 1)** qırıb qurtarmaq; **2)** oymaq, qazımaq, həkk etmək, təraşlamaq

hewer [ˈhjuːəʳ] *n* **1.** odunçu, ağacqıran; **2.** daşyonan; təraş ustası, təraşçı

hey [heɪ] *int.* **1.** Hey!, Ey! (*çağırış*); **2.** Bəh-bəh!; Hey-hey! (*sevinc bildirir*); **3.** *Hey for Smith! Yaşasın Smit!*

hey-day [ˈheɪdeɪ] *n* zirvə, ən yüksək nöqtə; çiçəklənmə; çox gözəl əyyam, gözəl çağ; **in the ~ of youth** gəncliyin gözəl çağında; gəncliyin çiçəklənmə dövründə

hi [haɪ] *inter.* = **1. hey**; **2.** *amer. Salam!; Allo!; Hi, Jane! Salam / Xoş gördük Ceyn!*

hiatus [haɪˈeɪtəs] *n* (*pl* **-ses** [-zɪz]) boşluq, buraxılmış / boş buraxılmış yer (*yazıda*); **a ~ in a manuscript** əlyazmada boş buraxılmış yer

hibernate [ˈhaɪbəneɪt] *v* **1.** qış yuxusuna getmək (*heyvanlar haq.*); **2.** *məc.* qış yuxusuna getmək, hərəkətsiz / boş dayanmaq, fəaliyyət göstərməmək; **3.** qışlamaq, qışı isti ölkələrdə keçirmək, isti ölkələrdə qışlamaq

hibernation [ˌhaɪbəˈneɪʃn] *n* **1.** qış yuxusu; **in the state of ~** qış yuxusunda olma; **2.** qışlama; **3.** *məc.* fəaliyyətsizlik, hərəkətsizlik

hiccup[1] [ˈhɪkʌp] *n* hıçqırıq, hıçqırma; **to have the ~s** hıçqırmaq

hiccup[2] [ˈhɪkʌp] *v* hıçqırmaq; **to ~ out** hıçqıra-hıçqıra danışmaq

hick[1] [hɪk] *n amer.* kəndli, əyalət adamı, kəntli-küllü, avam

hick[2] [hɪk] *v* **1.** hıqqınmaq; hıqqına-hıqqına danışmaq; **2.** hıçqırmaq

hid [hɪd] **hide** *felinin pt və pp formaları*

hidden[1] [ˈhɪdn] *adj* gizlədilmiş, gizlin; məxfi, gizli; ~ **treasure** gizlədilmiş xəzinə; ~ **thoughts** gizli düşüncələr; ~ **meaning** gizli məna

hidden[2] [ˈhɪdn] **hide** *felinin pp forması*

hide[1] [haɪd] *n* I dəri, gön; **to have a thick** ~ qalın dərili / dərisi qalın olmaq; *məc.* gönüqalın (*adam*);

◊ **in ~ and hair** tamamilə, bütünlükdə; *Neither hide nor hair Nə izi var, nə tozu*

hide [haɪd] *n* II pusqu, marıq, bərə (*ovda*)

hide[2] [haɪd] *v* **1.** gizlətmək; **to ~ (away) a treasure** xəzinə gizlətmək; *Quick, hide yourself! Tez ol / olun, gizlən! / gizlənin!*; **2.** gizlənmək, yox olmaq (*həm də* **to ~ up**); *Where is he hiding now? İndi o harada gizlənir?*; **3.** büruzə verməmək, göstərməmək, gizlətmək (*hissini və s.*); *I have nothing to hide Mənim gizlədəsi heç nəyim yoxdur*; **4.** örtmək, tutmaq, gizlətmək; *The sun was hidden by the clouds Buludlar günəşin üzünü örtdü*

hide-and-seek [ˈhaɪdnˈsiːk] *n* gizlənpaç (*uşaq oyunu*); **to play ~** gizlənpaç oynamaq

hideous [ˈhɪdɪəs] *adj* iyrənc, mənfur, çirkin, çox pis; dəhşətli, qorxunc, müdhiş; ~ **crime** dəhşətli cinayət; ~ **uproar** qorxunc gurultu

hide-out [ˈhaɪdˈaut] *n d.d.* sığınacaq, daldalanacaq (*yer*), pənahgah; sığınaq

hiding-place [ˈhaɪdɪŋpleɪs] *n* **1.** gizli yer, xəlvətxana, məxfi yer; **2.** məxfi sığınacaq

hierarchy [ˈhaɪərɑːkɪ] *n* **1.** iyerarxiya; **the ~ of the civil service** hakimiyyət iyerarxiyası, "vəzifə pilləkəni"; **2.** kilsə hakimiyyəti, teokratiya

hieroglyph [ˈhaɪərəglɪf] *n* **1.** heroqlif; **2.** gizli işarə; **3.** *məc.* "ilan-qurbağa" (*oxunmaz yazı*)

hieroglyphic [ˌhaɪərəˈglɪfɪk] *adj* **1.** heroqlif; heroqliflə yazılmış; **2.** gizli mənası olan; **3.** qarmaqarışıq, anlaşılmaz, "ilan-qurbağa"

hi-fi [ˌhaɪˈfaɪ] *n* (**high fidelity**-*birləşməsinin qısa forması*) yüksək keyfiyyətli, əla / dəqiq cihaz

higgle [ˈhɪgl] *v* **1.** qiymətləşmək, qiymət danışmaq, qiymət danışıb ucuz almaq; **2.** səyyar mal / malı gəzdirərək satmaq

higgledy-piggledy [ˈhɪgldɪˈpɪgldɪ] *n* tam səliqəsizlik, tör-töküntü

higgler [ˈhɪglə'] *n* çərçi, səyyar satıcı, ayaqçı

high[1] [haɪ] *n* **1.** ən yüksək nöqtə; maksimum; **to be in the ~** ən yüksək səviyyədə / son həddə olmaq; **2.** pik; **3.** yüksək təzyiqli sahə, antisiklon (*hava haq.*)

high[2] [haɪ] *adj* **1.** yüksək, hündür, qəlbi; **the ~est point of the range** dağ silsiləsinin ən hündür / yüksək nöqtəsi; ~ **ground** yüksəklik, yüksək yer; **2.** müəyyən hündürlük, ucalıq; **a tree thirty meters ~** otuz metr hündürlükdə ağac; **3.** çox güclü, təsirli, yüksək; ~ **temperature** / **fever** yüksək hərarət; ~ **pressure** yüksək təzyiq; ~ **speed** yüksək sürət; ~ **pulse rate** *tib.* tez-tez vuran nəbz; **4.** baha, böyük, çox, yüksək; ~ **price** baha / yüksək qiymət; ~ **rent** yüksək kirə / icarə haqqı; ~ **rate of interest** yüksək / çox faiz (*gəlir, mənfəət və s. faizi*); **to pay ~ taxes** yüksək vergi ödəmək; **5.** güclü, böyük, möhkəm, intensiv, gərgin, qızğın; ~ **wind** güclü külək; ~ **heat** möhkəm isti; **6.** ən qızğın çağda / vaxtda olan / baş verən; ~ **summer** yayın oğlan / ən qızğın çağı; **at ~ noon** düz günorta vaxtı; ~ **day** günün günorta çağı; **7.** ali, ali təbəqə; ~ **officials** yüksək rütbəli məmurlar / rəsmi şəxslər; ~ **office** baş idarə; **8.** ən yaxşı / yüksək; ~ **quality** əla / ən yaxşı keyfiyyət; **to hold** *smb.* **in ~ respect** bir kəsə çox hörmət etmək; **in the ~est sense of the word** sözün əsl mənasında; **9.** yüksək, nəcib, alicənab; ~ **ideals** yüksək ideallar; **a man of ~ character** alicənab insan; **10.** zil, çox güclü, gur (*səs haq.*); ~ **pitch** / **tone** yüksək ton; ~ **voice** güclü səs; **11.** şən, şad, sevincli, fərəhli; ~ **spirits** şən əhval-ruhiyyə, şad əhval; **to have a ~ time** vaxtı yaxşı keçirmək, yaxşıca şənlənmək; **12.** varlı, dövlətli, dəbdəbəli, cah-calallı; ~ **living** cah-calallı həyat, firavan yaşayış; **13.** ağırlaşmış, qoxumuş; *This meat is rather high Bu ət bir az ağırlaşıb*;

◊ **the ~ sea(s) 1)** açıq dəniz; **2)** güclü dalğa; **The Most High** *din.* Haqq-taala; **on the ~ ropes** əsəbi, həyəcanlı vəziyyətdə

high[3] [haɪ] *adv* **1.** uca, hündür, yüksək; **to hold** *one's* **head ~** başını dik tutmaq; **2.** güclü, intensiv, tez-tez; *The wind blows high Güclü külək əsir*; **3.** baha, baha qiymətə; **to pay ~** baha başa gəlmək

high-born [ˈhaɪbɔːn] *adj* əsilzadə, əsil-nəcabətli, kübar

high-bred [ˈhaɪbred] *adj* **1.** cins, əsil; **2.** yaxşı tərbiyə görmüş, ədəbli, ədəb-ərkanlı

highbrow [ˈhaɪbrau] *n* **1.** ziyalılıq / incə zövqlülük iddiasında olan adam; "ağıl dəryası"; **2.** çox da dərin olmayan alim / ziyalı

high-class [ˈhaɪˈklɑːs] *adj* birinci dərəcəli, əla; ~ **hotel** birinci dərəcəli hotel, mehmanxana; ~ **cooking** əla / birinci dərəcəli mətbəx

High Court (of Justice) [ˈhaɪˈkɔːt(əv ˈdʒʌstɪs)] *n* Ali Ədalət Məhkəməsi

high-explosive [ˈhaɪɪksˈpləusɪv] *adj. hərb.* fuqas, partlayıcı; ~ **bomb 1)** fuqas bombası; **2)** fuqas minası (*minanıyotdan atılan*); ~ **shell** qəlpələnən fuqas qumbarası

high-flown [ˈhaɪfləun] *adj istehz.* göylə gedən, təmtəraqlı, dəbdəbəli, ibarəli, qəliz; ~ **phrases** / **style** təmtəraqlı nitq / üslub

high-flyer [ˈhaɪˌflaɪə'] *n* **1.** çox hündürdən uçan (*quş haq.*); **2.** göylə gedən, şöhrətpərəst (*adam*); **3.** ifrat mühafizəkar

high-grade[1] [ˈhaɪˈgreɪd] *n* **1.** yüksək keyfiyyət; **2.** dik yoxuş (*yol haq.*)

high-grade[2] [ˈhaɪˈgreɪd] *adj* yüksək keyfiyyətli, birinci dərəcəli, əla; ~ **goods** yüksək keyfiyyətli mal

high-handed [ˈhaɪˈhændɪd] *adj* **1.** özbaşına, öz bildiyini edən; **2.** ixtiyar sahibi, səlahiyyəti olan

high-hat[1] [ˈhaɪˈhæt] *n* **1.** silindr; **2.** *d.d. məc.* böyük adam, böyük zat / şəxs; **3.** lovğa / dikbaş adam

high-hat[2] [ˈhaɪˈhæt] *v d.d.* saymamaq, xor baxmaq, məhəl qoymamaq

high-hearted [haɪˈhɑːtɪd] *adj* cəsarətli, qoçaq, igid, cəsur, qurd ürəyi yemiş; geniş ürəkli, açıq qəlbli, xeyirxah

high-heat [ˈhaɪhiːt] *adj* odadavamlı

highjack [ˈhaɪdʒæk] *v* = **hijack**

high-jumper [ˈhaɪˌdʒʌmpə'] *n* hündürlüyə tullanan / hoppanan idmançı

highland [ˈhaɪlənd] *n* **1.** yayla; yüksək dağlıq yer; **2.** *pl* dağlıq ölkə / yer; **the Highlands** şimali və şimal-qərbi Şotlandiya

Highlander [ˈhaɪləndə'] *n* **1.** dağlı; **2.** Şotlandiya dağlısı; **3.** Şotlandiya alayının əsgəri; **4.** Şotlandiya cinsi (*mal-qara haq.*)

high-light [ˈhaɪlaɪt] *n* **1.** işıq effekti; işıq ləkəsi / zolağı; **2.** məğz, əsas, ən başlıca / ən əsas cəhət; **3.** məqam, an; **the ~ of the performance** tamaşanın kulminasiya məqamı; **the ~ of the week's events** həftənin mühüm / əsas hadisələri;

◊ **to be in / to hit the ~** diqqət mərkəzində olmaq

highly [ˈhaɪlɪ] *adv* **1.** çox, olduqca, artıq dedikcə, son dərəcə, hədsiz / müstəsna dərəcədə; **a ~ gifted poet** olduqca istedadlı şair; **a ~ respectable person** olduqca / çox hörmətli adam / şəxs; **to be ~ dangerous** son dərəcə qorxulu / təhlükəli olmaq; **2.** yüksək, çox; **a ~ placed official** yüksək mövqeli məmur; **a ~ developed industry** çox / yüksək inkişaf etmiş sənaye; **3.** yaxşı, xeyirxahlıqla, iltifatla, yüksək; **to think too ~ of oneself** özü haqqında çox yüksək fikirdə olmaq

high-minded [ˈhaɪˈmaɪndɪd] *adj* nəcib, alicənab, mərd, comərd

highness [ˈhaɪnɪs] *n* **1.** hündürlük, yüksəklik, alilik, ucalıq, boy; **the ~ of his aims** onun məqsədlərinin aliliyi; **2. Highness** Əlahəzrət; *Your Highness! Əlahəzrət!*

high-pressure [ˈhaɪˈpreʃə'] *adj* **1.** yüksək təzyiqli; ~ **air compressor** yüksək təzyiqli hava kompressoru; **2.** gərgin

high-ranking [ˈhaɪˌræŋkɪŋ] *adj hərb.* yüksək vəzifəli, yüksək mövqe tutan; ~ **officer** yüksək rütbəli zabit; general

high-road [ˈhaɪˈrəud] *n* = **highway**; **the ~ to fame** şöhrətə gedən düz yol

high school [ˈhaɪˈskuːl] *n* orta məktəb

high-seasoned [ˈhaɪˈsiːznd] *adj* acı, tünd, çox ədviyyat vurulmuş (*xörək*); ~ **dishes** acı / çox ədviyyat vurulmuş xörəklər

high-sounding [ˈhaɪˌsaundɪŋ] *adj* **1.** gur, gur səsli; gurultulu; **2.** *məc.* gurultulu, tən-

tərəqli; **3.** dəbdəbəli, qəşəng, gözəl (*moda haq.*)

high-speed [ˈhaɪˈspi:d] *adj* **1.** sürətli, itigedən; **2.** böyük sürətlə işləyən

high-spirited [ˈhaɪˈspɪrɪtɪd] *adj* **1.** qoçaq, igid, cəsur, ürəkli, şücaətli, cəsarətli, cürətli; **2.** coşğun, qızğın, ehtiraslı, dəliqanlı; **3.** şux, oynaq; şad, şən, sevincli, yaxşı əhval-ruhiyyəli, əhvallı

high-tension [ˈhaɪˈtenʃn] *adj el.* yüksək gərginlikli, yüksəkvoltlu

hightoned [ˈhaɪˈtound] *adj* **1.** zil (*səs haq.*); **2.** *amer d.d.* ədalı; işvəli; nəzakətli

high treason [ˈhaɪˈtri:zn] *n* dövlətə / vətənə xəyanət

high-voltage [ˈhaɪˈvoultɪdʒ] *n* = **high tension**

high-water [ˈhaɪˈwɔ:tə'] *n* **1.** = **high-tide**; **2.** sel, daşqın; güclü sel

highway[1] [ˈhaɪweɪ] *n* **1.** geniş yol, şose, magistral avtomobil yolu, ana xətt; **2.** *məc.* ana / əsas yol, şahrah; düz / ən kəsə yol; **to be on the ~ to success** müvəffəqiyyətə gedən / uğura gedən düz yolda olmaq

highway[2] [ˈhaɪweɪ] *adj*: **~ engineering** yol tikinti texnikası; **~ regulation** avtomobil yollarının tənzimlənməsi; **~ service** avtomobil nəqliyyatı / vasitəsi

highwayman [ˈhaɪweɪmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) quldur, yolkəsən, çapqınçı, soyğunçu (*şose yolunda*)

hijack [ˈhaɪdʒæk] *v* **1.** avtomobili və s. yolda saxlayıb soymaq / qarət etmək; **2.** hava quldurluğu ilə məşğul olmaq; **to ~ a plane** təyyarə qaçırmaq

hijacker [ˈhaɪ,dʒækə'] *n* quldur, çapqınçı, yolkəsən, bandit, soyğunçu, hava quldurı

hijacking [ˈhaɪ,dʒækɪŋ] *n* basqın, qarət, soyğun, talan, soyğunçuluq

hike[1] [haɪk] *n d.d.* uzun-uzadı / uzunsürən yürüş / gəzinti; ekskursiya; piyada səyahət

hike[2] [haɪk] *v* yürüşə / piyada səyahətə çıxmaq; piyada getmək; veyllənmək, avara-avara gəzmək / dolanmaq / dolaşmaq

hiking [ˈhaɪkɪŋ] *n* **1.** piyada gəzinti, ekskursiya; **2.** turizm

hilarious [hɪˈleərɪəs] *adj* şən, şux, şad, xoştəbiət, sevincli; səs-küylü, gurultulu

hilarity [hɪˈlærɪtɪ] *n* səs-küylü, gurultulu əyləncə, şənlik; şadlıq, dilxoşluq, nəşə

hill[1] [hɪl] *n* **1.** təpə; hündür yer, təpəlik; **sharp / steep ~** şiş / dik təpə; dik yoxuş; **2.** yığın, topa, qalaq; **3.** *k.t.* oyuq, çuxur, çala;

◊ **to go over the ~ 1)** *jarq.* həbsxanadan qaçmaq; **2)** *hərb.* fərarilik etmək, əsgərlikdən qaçmaq; **as old as the ~s** dağlar qədər qoca

hill[2] [hɪl] *v* **1.** qalaqlamaq, təpə düzəltmək; **2.** *k.t.* dibini doldurmaq / yumşaltmaq; **to ~ up potatoes** kartof kolunun dibini doldurmaq

hilling [ˈhɪlɪŋ] *n k.t.* dibini doldurma / yumşaltma (*bitkinin*)

hillock [ˈhɪlək] *n* təpəcik, kiçik təpə; torpaq koması / topası; iri kəsək

hill-spacing [ˈhɪl,speɪsɪŋ] *n k.t.* çalalar arasındakı məsafə, çala arası (*yapında*)

hilt [hɪlt] *n* dəstə, qəbzə (*qılıncda, xəncərdə və s.*)

him [hɪm] *tam forması*; [ɪm] *zəif forması* "he" (*III şəxs təkdə kişi cinsi üçün*) şəxs əvəzliyinin obyekt halı: onu, ona

himself [hɪmˈself] (*tam forması*); [ɪmˈself] (*zəif forması*); *refl. pron.* (*III şəxs təkdə kişi cinsi üçün*) **1.** özünü, özünə, özündən; *He came to himself in a strange room O tanımadığı bir otaqda özünə gəldi; He put himself a question O özünə sual verdi;* **2. (all) by ~** tək, tənha, təktək; *He was all by himself O tamamilə tək idi;* **3.** *emph. pron.* özü, özünü; *He drives the car himself O, maşını özü sürür*

hind[1] [haɪnd] *n zool.* xallı maral (*dişisi*)

hind[2] [haɪnd] *adj* arxa, dal; **~ leg** dal ayaq; **~ quarters** cəmdəyin arxa / dal hissəsi

hinder[1] [ˈhɪndə'] *adj* arxa, dal; **the ~ part / side** arxa tərəf; **~ part before** dalı-dalı, tərs, dalqabaq

hinder[2] [ˈhɪndə'] *v* **1.** mane olmaq, maneçilik / çətinlik / əngəl törətmək; **to ~ smb. in smth.** bir şeydə bir kəsə maneçilik törətmək / mane olmaq

hinge[1] [hɪndʒ] *n* **1.** həncamə, şarnir; qapı həncaməsi, rəzə; **2.** *məc.* mahiyyət, məğz, əsas mətləb, əsas; **the ~ of the conversation** söhbətin məğzi / əsas mahiyyəti

hinge[2] [hɪndʒ] *v* **1.** həncamədən asmaq; həncamə salmaq; **2.** həncamədə fırlanmaq, hərəkət etmək, həncamədən asılmaq; **3.** bir şeyin ətrafında fırlanmaq, bir şeydən asılı olmaq

hinny[1] [ˈhɪnɪ] *n* at qatırı

hinny[2] [ˈhɪnɪ] *v* kişnəmək

hint[1] [hɪnt] *n* **1.** işarə, eyham, him, him-cim; **to give / to drop** *smb.* **a ~** bir kəsə işarə / him etmək, eyham vurmaq; **to take a ~** eyhamı başa düşmək; **2.** məsləhət; **~s on housekeeping, ~s for housewives** evdarlıq məsləhətləri, evdar qadınlar üçün məsləhətlər

hint[2] [hɪnt] *v* işarə etmək, eyham vurmaq, söz atmaq, eyhamla başa salmaq, him-cim etmək

hinterland [ˈhɪntəlænd] *n* **1.** ölkənin içində yerləşən rayonlar, sərhəddən uzaq rayonlar; **2.** *hərb.* arxa, cəbhə arxası

hip[1] [hɪp] *n* I **1.** omba, bud (*yuxarı hissəsi*), böyür, çanağın hər tərəfi; **2.** *mem.* dam örtüyünün qabırğası

hip [hɪp] *n* II itburnu / həmərsün meyvəsi

hip [hɪp] *n* III ümidsizlik, məyusluq, ruhdan düşmə; **to have the ~** ürəyi sıxılmaq, qüssələnmək

hip[2] [hɪp] *v* **1.** ombasını çıxartmaq / burxutmaq; **2.** axsamaq, yeriyərkən dingildəmək

hip[3] [hɪp] *int.* **1.** ey!; **2.** Hip, hip, hurrah! Hop, hop, Ura!; Ura!, Ura!

hippie [ˈhɪpɪ] *n* hippi; **the ~s** hippilər

hip-pocket [ˈhɪp,pɔkɪt] *n* şalvarın dal cibi

hippodrome [ˈhɪpədroum] *n* cıdır meydanı

hippopotamus [,hɪpəˈpɔtəməs] *n* (*pl* **-es** [-ɪz] *həm də* **-mi** [-maɪ]) *zool.* hippopotam, begemot

hippy [ˈhɪpɪ] *n* = **hippie**

hire[1] [ˈhaɪə'] *n* **1.** kirayə, birovuz, kirayə etmə, kirayələmə, icarə, icarəyə götürmə; **to let** *smth.* **on ~** bir şeyi icarəyə / kirayəyə vermək; **to take** *smth.* **on ~** bir şeyi icarəyə götürmək; **2.** kirayə / icarə haqqı; muzd

hire[2] [ˈhaɪə'] *v* **1.** muzdla tutmaq / işə götürmək; **to ~ a worker by the day** günəmuzd fəhlə tutmaq; **2.** kirayə etmək, kirayəyə / icarəyə götürmək; **to ~ a car** maşın icarəyə götürmək; **to ~ oneself out for a living** dolanmaq üçün muzdla işləmək; **to ~ out** kirayəyə / icarəyə vermək

hired [ˈhaɪəd] *adj* **1.** muzdlu, muzdla tutulmuş / işləyən; **a ~ troops** muzdlu ordu; **a ~ assassin** muzdla tutulmuş qatil; **a ~ man** muzdur, fəhlə; **2.** icarəyə götürülmüş, kirə edilmiş; **~ car** icarəyə götürülmüş avtomobil

hireling [ˈhaɪəlɪŋ] *n* muzdur, satqın / pula satılmış adam, alaltı

hire-purchase [ˈhaɪəˈpə:tʃəs] *n* **1.** möhlətli alış / satış; möhlətli alışın / satışın ələhiddə bir növü; **2.** icarəyə götürülmüş şeyin müəyyən ödənişlər ödənildikdən sonra yaxşı mülkiyyətə keçməsi

hire-system [ˈhaɪəˈsɪstɪm] *n* = **hire-purchase**

hirsute [ˈhə:sju:t] *adj* **1.** tük basmış, uzun tüklü; **2.** tüklü, qıllı, qalıntüklü

his [hɪz] (*tam forması*); [ɪz] (*zəif forması*) *poss. pron.* (*III şəxs təkdə kişi cinsi üçün*) **1.** onun; **2.** *müstəqil işlənən forma:* onunku, onun; **3.** özününkü; *He took my pen and his O, mənim qələmimi də, özününkünü də götürdü*

◊ *His Majesty; His Excellency Əlahəzrət, Zati-aliləri*

hiss[1] [hɪs] *n* fışıldama; fışıltı; fışqırıq; uğultu; vızıltı, vıyıltı; **the ~ of a snake** ilanın fısıltısı

hiss[2] [hɪs] *v* **1.** fışıldamaq, vıyıldamaq, vızıldamaq; **2.** hirsindən boğula-boğula danışmaq, mızıldamaq, mırıldamaq; **3.** fitə / fışqırığa basmaq; **to ~ away / down / off / out** fitə basıb qovmaq

histology [hɪsˈtɔlədʒɪ] *n* histologiya

historian [hɪsˈtɔ:rɪən] *n* tarixçi

historic [hɪsˈtɔrɪk] *adj* tarixi; **a ~ event** tarixi hadisə

historical [hɪsˈtɔrɪkəl] *adj* tarixi, tarixə məxsus, tarixi nöqteyi-nəzərdən müəyyən olunmuş, doğru, həqiqi; **a ~ event** tarixi / doğru / həqiqətən baş vermiş hadisə; **~ studies** tarixin araşdırılması, tarix elmi

historically [hɪsˈtɔrɪkəlɪ] *adv* tarixən, tarixi baxımdan / nöqteyi-nəzərdən, tarixə görə, tarix baxımından

history [ˈhɪstərɪ] *n* tarix, tarix elmi; **ancient ~** qədim tarix; **modern ~** yeni / müasir tarix; **medieval ~** orta əsrlər tarixi; **to go**

down in ~ tarixə daxil olmaq; **the ~ of the case** *tib.* xəstəliyin tarixi

hit[1] [hɪt] *n* **1.** zərbə, itələmə, təkan; **a clever ~** sərrast zərbə; **2.** hədəfi vurma, hədəfə düşmə; **to obtain a ~** *hərb.* hədəfi vurmaq, düz hədəfə düşmək; **3.** uğur, müvəffəqiyyət, uğurlu təşəbbüs, sınaq; **lucky ~** gözlənilməz uğur, bəxti gətirmə; **4.** populyar müğənni / ifaçı, tamaşaçıların sevimlisi; **5.** hücum, düşməncəsinə çıxış; zəhərli / istehzalı / acılayan / kinayəli fikir; *That is a hit at you Bu sənə / sizə qarşı düşməncəsinə çıxışdır*

hit[2] [hɪt] *v* **1.** vurmaq, zərbə endirmək; **to ~ *smth.* hard** bir şeyə güclü zərbə endirmək, bir şeyə bərk vurmaq; **to ~ fair** *id.* qaydanı pozmadan zərbə endirmək / vurmaq; **to ~ below the belt** *id.* **1)** qurşaqdan aşağı zərbə endirmək / vurmaq; **2)** *məc.* şərəfsizcəsinə hərəkət etmək; **2.** dəymək, toxunmaq; **to ~ against a wall** divara toxunmaq / dəymək; **3.** hədəfə vurmaq / düşmək, düz / sərrast vurmaq; **to ~ a target / home** düz hədəfə vurmaq; **4.** *məc.* toxunmaq, pərt etmək, qanını qaraltmaq; *He is hit in his pride Onun şəstinə / izzəti-nəfsinə toxunulub*; **5.** ziyan vurmaq, zərər çəkmək, əziyyət vermək / çəkmək; *I was hard hit by the news Bu xəbər mənə ağır zərbə oldu*; **6.** (*həm də* **to ~ on / upon**) tapmaq, təsadüf etmək, rast gəlmək, rastlaşmaq; **to ~ the right answer** düz / düzgün cavab tapmaq; **to ~ the right road / path** doğru yol tapmaq, düz yol seçmək; **7.** *məc.* düz yol tutmaq, düzgün hərəkət etmək, düz yola düşmək, yolunu azmamaq; **to ~ a right word** münasib söz tapmaq; **8.** xoşuna gəlmək, ürəyinə yatmaq, uyğun gəlmək; **to ~ *smb.*'s taste** bir kəsin zövqünə uyğun gəlmək; *How did it hit you? Xoşuna / Xoşunuza gəldimi?*; **9.** *av.* yerə oturmaq / enmək, hündürlük yığmaq (*təyyarə haq.*); **to ~ the ceiling** *av.* maksimum hündürlük yığmaq / götürmək, maksimum hündürlüyə qalxmaq; **to ~ back** cavabını vermək, zərbəyə zərbə ilə cavab vermək;

◊ **to ~ home** zəif damarını tutmaq; **to ~ the (right) nail on the head** düz tapmaq, lap / tamamilə yerinə düşmək

hitch[1] [hɪtʃ] *n* **1.** təkan, dartınma, dartma; **to give *smth.* a ~** bir şeyə təkan vermək; **2.** əngəl, maneə; ləngimə; təxir; **a ~ in the negotiations** danışıqlarda ləngimə / təxir; **a ~ in the execution of a treaty** müqavilənin həyata keçirilməsinə əngəl / maneə; **without a ~** rəvan, maneəsiz, əngəlsiz, çox rahat, yağ kimi; **3.** azacıq axsama, qıçını çəkmə; **a ~ in *one*'s gait** yeriyərkən qıçını çəkmə; **4.** birdən / qəflətən dayanma (*işləyən mexanizm*)

hitch[2] [hɪtʃ] *v* (*həm də* **to ~ up**) **1.** dartmaq, çəkmək (*yuxarı*), təkan vermək, təkanla tərpətmək, itələmək (*dal / alt tərəfdən*); **to ~ up *one*'s chair to the table** stulunu masanın / stolun yaxınına çəkmək; **2.** (*həm də* **to ~ on / to**) ilişdirmək, bağlamaq; **to ~ a horse to a fence** atı çəpərə bağlamaq; **3.** ilişmək; *Her dress hitched on a nail Onun paltarı mıxa ilişdi*; **4.** azacıq axsamaq, qıçını çəkmək, axsaya-axsaya yerimək

hitch-hike [ˈhɪtʃhaɪk] *v* yol maşınları ilə pulsuz getmək

hitch-hiker [ˈhɪtʃˌhaɪkəʳ] *n* yol maşınları ilə pulsuz getməyi xoşlayan adam

hive[1] [haɪv] *n* **1.** arı təknəsi / pətəyi / səbəti; **2.** arı beçəsi; **3.** *məc.* arı yuvası, yığın, dəstə; **~ honey** sarı bal

hive[2] [haɪv] *v* **1.** arı ailəsini pətəyə salmaq / vurmaq; **2.** *məc.* sığınacaq vermək; **3.** beçə vermək, beçələmək; **4.** bal toplamaq / tədarük etmək; **to ~ wisdom** ağıllanmaq, başına ağıl yığmaq

hive-bee [ˈhaɪvbiː] *n* = **honey-bee**

hiver [ˈhaɪvəʳ] *n* arıçı, arısaxlayan, arıxana işçisi

hives [haɪvz] *n tib.* örə, məxmərək (*xəstəlik*)

hoar[1] [hɔːʳ] *n* **1.** qırov; **2.** qatı duman; **3.** ağ / çal saç, ağarmış / çallaşmış saç

hoar[2] [hɔːʳ] *adj* ağ, ağarmış, çal, dən düşmüş; **beard ~ with age** ağappaq / dümağ / qar kimi ağ saqqal

hoard[1] [hɔːd] *n* ehtiyat; məxfi ehtiyat, gizlədilmiş ehtiyat (*ərzaq, pul və s.*); toplanılmış və gizlədilmiş hər hansı bir şey; xəzinə, dəfinə

hoard[2] [hɔːd] *v* (*həm də* **to ~ up**) ehtiyat yığmaq / görmək; yığmaq, toplamaq, dala atmaq

hoarding [ˈhɔːdɪŋ] *n* II **1.** gizli ehtiyat toplama (*xüsusilə müharibə zamanı ərzaq ehtiyatı*); **2.** məxfi ehtiyat, xəzinə, dəfinə; **the ~s of a lifetime** ömür boyu toplanmış yığım / ehtiyat

hoar-frost [ˈhɔːˈfrɔst] *n* qırov

hoarhead [ˈhɔːhed] *n* ağ / çal baş

hoarse [hɔːs] *adj* **1.** xırıltılı, batıq, tutqun (*səs*); **to talk oneself ~** səsi batana qədər danışmaq, danışmaqdan səsini batırmaq; **2.** kobud, qaba; gurultulu, uğultulu, qulaqbatırıcı

hoary [ˈhɔːrɪ] *adj* **1.** ağ, çal, çallaşmış, dən düşmüş (*saç haq.*); **2.** qoca, ahıl; qocalıb əldən düşmüş; **3.** qədim, çox köhnə; əsrlik, yüzillik; **~ prejudices** yüzillərlə kök salmış yanlış fikirlər

hoax [houks] *n* mistifikasiya; aldatma, hiylə, kələk, fırıldaq

hob [hɔb] *n* I buxarının yan tərəfində qazan qoymaq, xörəyi isti saxlamaq və ya çay qoymaq üçün düz / yastı ətək

hobble[1] [ˈhɔbl] *n* **1.** azca axsama, axsaya-axsaya yerimə, ayaqlarını sürüyə-sürüyə yerimə; **2.** duruxa-duruxa danışma, duruxma, tutulma; kəkələmə; **3.** cidar (*at üçün*); **4.** *məc.* əsarət zənciri

hobble[2] [ˈhɔbl] *v* **1.** azacıq axsamaq, axsaya-axsaya / ayaqlarını sürüyə-sürüyə yerimək; **2.** hıqqanmaq, dili dolaşmaq, dili tutulmaq, duruxa-duruxa danışmaq, dili topuq vurmaq; **3.** cidarlamaq (*atı*)

hobbledehoy [ˈhɔbldɪˈhɔɪ] *n* yöndəmsiz / biçimsiz yeniyetmə / oğlan

hobby [ˈhɔbɪ] *n* II *zool.* alacəhrə (*quş*)

hobby-horse [ˈhɔbɪhɔːs] *n* ucunda at kəlləsi olan oyuncaq çubuq at; at şəklində minik yerləri olan karusel / fırlanğıc

hobgoblin [ˈhɔbˌgɔblɪn] *n* **1.** damdabaca, şeytan balası; cin; **2.** uyuq, qorxuluq

hobnail [ˈhɔbneɪl] *n* iribaşlı çəkmə mıxı

hob-nob [ˈhɔbnɔb] *v* bir-birinin şərəfinə / sağlığına içmək; **~ with *smb.*** bir kəslə oturub-durmaq

hobo [ˈhoubou] *n* (*pl* **-s, -es** [-z]) **1.** *amer. d.d.* gəzərgi / səyyar fəhlə; təsadüfi qazancla / muzdla gününü keçirən işsiz fəhlə; **2.** avara, səfil, sərsəri

hock[1] [hɔk] *n anat.* diz vətəri, dizin arxa tərəfi; dal qıçın orta oynağı (*heyvanlarda*)

hock[2] [hɔk] *v* I diz vətərini kəsmək

hock [hɔk] *v* II *amer. jarq.* girov qoymaq

hockey [ˈhɔkɪ] *n* hokkey; **field ~** ot üzərində oynanılan hokkey; **Canadian / ice ~** buz üzərində şayba ilə oynanılan hokkey

hockey-stick [ˈhɔkɪstɪk] *n id.* hokkey ağacı

hocus [ˈhoukəs] *n* narkotik / uyuşdurucu maddə qatılmış spirtli içki

hocus-pocus [ˈhoukəsˈpoukəs] *n* **1.** fokus, hoqqa; **2.** fokus-pokus, əl zirəkliyi; aldatma, kələk, gözdən pərdə asma

hod [hɔd] *n* **1.** çiynində kərpic daşımaq üçün tabaq / qutu / təknə; əhəng / sement məhlulu üçün təknə; **2.** kömür vedrəsi

hodden [ˈhɔdn] *n* qaba yundan hazırlanmış parça

hodge-podge [ˈhɔdʒpɔdʒ] *n* *istehz.* **1.** həftəbecər, hər şey, nə desən; **2.** ət və tərəvəzdən hazırlanmış raqu

hoe [hou] *n* **1.** toxa, kərki; qiyməkəş; **2.** çalov

hog[1] [hɔg] *n* **1.** axta donuz (*ətlik*); **2.** *amer.* donuz; **3.** birillik donuz, çöl donuzu; **4.** birinci qırxıma qədərki quzu; **5.** birillik dana; **6.** *d.d.* xudpəsənd / sırtıq / utanmaz / abırsız / ədəbsiz adam

hog[2] [hɔg] *v* **1.** belini qırmaq; **2.** əymək, bükmək; **3.** əyilmək, bükülmək, qırılmaq; qabarmaq; **4.** murdarlıq etmək, donuz kimi hərəkət etmək; **5.** *k.t.* donuzları yemləmək

hogback [ˈhɔgbæk] *n* sıldırım dağ silsiləsi, yalçın sıra dağlar

hog-backed [ˈhɔgˈbækt] *adj* qozbel; donqar; çox əyilmiş

hoggin [ˈhɔgɪn] *n* iri qum; çınqıl; ələnti; kəpək

hogweed [ˈhɔgwiːd] *n bot.* atırşah, ətirçiçəyi

hoist[1] [ˈhɔɪst] *n* **1.** qaldırma; qaldırılma, qalxızma; **to give *smb.* a ~ 1)** bir kəsi dartıb qaldırmaq; **2)** *d.d.* bir kəsi mindirmək / oturtmaq / əyləşdirmək; **2.** *tex.* qaldırıcı mexanizm / maşın / qurğu; bucurqad; **3.** *dən.* bayraqla siqnal vermə; **4.**: **~ lift** yük-qaldıran lift

hoist[2] [ˈhɔɪst] *v* qaldırmaq (*yükü, bayrağı, yelkəni və s.*; *həm də* **to ~ up**); **to ~ oneself up** dırmaşmaq, dırmaşıb çıxmaq

hoist-bridge [ˈhɔɪstbrɪdʒ] *n* qalxan / qaldırılan körpü

hoisting [ˈhɔɪstɪŋ] *n tex.* qaldırma (*yükü*); **~ appliance / device** qaldırıcı mexanizm / alət; **~ capacity** yükqaldırma qabiliyyəti; **~ jack** domkrat

hoit [ˈhɔɪt] *v* **1.** səs-küylə əylənmək, şadyanalıq etmək; **2.** dəcəllik / nadinclik etmək, şuluq / şuluqluq salmaq

hoity-toity [ˈhɔɪtɪˈtɔɪtɪ] *n* **1.** səs-küy, qarışıqlıq, şuluqluq; **2.** dəmdəməkilik, yelbeyinlik, ərsizlik; **3.** dəcəl / şuluqçu / şıltaq qız

hold[1] [hould] *n* **1** *dən.* anbar (*gəmidə*); **after / forward / main ~** arxa / ön / əsas anbar (*gəmidə*)

hold [hould] *n* II **1.** saxlama, tutub saxlama; tutma; **to take / to get / to catch / to seize / to lay ~ of** ***smth.*** bir şeyi tutmaq / tutub saxlamaq, bir şeydən yapışmaq; **to keep ~ of a thing** bir şeyi əldən buraxmamaq; **to let go / to leave / to lose / to release** ***one's*** **~ of** ***smth.*** bir şeyi əldən buraxmaq; **to get ~ of a secret** sirri öyrənmək / ələ keçirmək; **to lose** ***one's*** **~ on reality** həyatdan ayrı düşmək, reallıq hissini itirmək; **2.** (**~ on / over / upon**) təsir, ixtiyar, səlahiyyət, nüfuz, hökm; **to get ~ of** ***smb.*** bir kəsə öz nüfuzu ilə təsir göstərmək; **3.** tutmaq / yapışmaq üçün mümkün olan hər hansı bir şey; dayaq, götürüm, qulp, dəlik *və s.*; **4.** bir şey saxlanılan yer, anbar; **5.** həbsxana hücrəsi; **6.** daldalanacaq, sığınacaq

hold[2] [hould] *v* **1.** tutmaq; **to ~ fast to** ***smth.*** bir şeydən bərk-bərk tutmaq; **2.** saxlamaq, tutub saxlamaq; qoymamaq; yubatmaq, ləngitmək; **to ~** ***one's*** **breath** nəfəsini saxlamaq, nəfəs almamaq, nəfəsini dayandırmaq; **to ~ fire** *hərb.* atəşi dayandırmaq; **3.** tutmaq, yerləşdirmək; yerləşmək; var olmaq; **4.** hesab / güman / zənn etmək, sanmaq; *I hold him to be wrong* *Güman edirəm ki, o yanılır;* **5.** dustaq / həbs etmək, həbsxanada saxlamaq; *He was held 36 days O, 36 gün həbsxanada saxlanıldı;* **6.** davam / tab gətirmək, dözmək; *Will the rope hold? Bu kəndir davam gətirəcəkmi?;* **7.** davam etmək, olmaq (*hava haq.*); *The fair weather is holding Açıq / Gözəl hava davam etməkdədir;* **8.** qüvvədə qalmaq / olmaq (*qanun, vəd və s. haq.*); *Does the principle still hold good? Bu qanun / qayda hələ də qüvvədə qalırmı?;* **9.** vəzifə tutmaq, hakimiyyətdə olmaq; *The Liberals held office at that time Liberallar o zaman hakimiyyətdə idilər;* **10.** cəlb etmək; hakim kəsilmək; *He held the guests with his story O öz hekayəsilə qonaqların diqqətini cəlb etdi;* **11.** keçirmək; təşkil etmək; aparmaq (*danışıq*); düzəltmək; **to ~ a meeting** iclas keçirmək; **to ~ negotiations** danışıqlar aparmaq; **to ~ a press conference** mətbuat konfransı təşkil etmək / keçirmək; **12.** qeyd etmək (*yubileyi və s.*), bayram etmək / keçirmək; **13.** buraxmamaq (*mayeni*), su keçirməmək; **to ~ back information** məlumatı gizlətmək; **to ~ back the truth** həqiqəti ört-basdır etmək; **to ~ out** müqavimət göstərmək, qabağında durə / dayana bilmək; *How long can we hold out against these attacks? Bu hücumlara biz nə qədər davam gətirə biləcəyik?;* **to ~ over** təxirə salmaq, yubatmaq, gecikdirmək; *The matter was held over until the next week Məsələ gələn həftəyə qədər təxirə salındı;* **to ~ up** göstərmək, nümayiş etdirmək; *Don't hold me up as a model husband Məni nümunəvi ər kimi misal göstərmə / göstərməyin;*
◊ **to ~ hand** əl vermək, kömək etmək; **to ~ on like grim death** son nəfəsə qədər qorumaq, möhkəm dayanmaq; **to ~ water** tənqidə dözmək; əsaslı / məntiqi / inandırıcı olmaq; **to ~** ***one's*** **ground** mövqeyini dayanmaq, geri çəkilməmək; **to ~** ***one's*** **own** öz ləyaqətini / mövqeyini qorumaq, özünü itirməmək; davam gətirmək, müqavimət göstərmək; **to ~** ***one's*** **tongue** dilini (ağzında) saxlamaq

holder [ˈhouldəˡ] *n* **1.** icarədar, icarəyə götürən; **2.** sahib, sahibkar; təqdim edən, göstərən; **~ of pledges** girov alan, girovə pul verən adam; **3.** dəstək, tutacaq; **5.** *anat.* köpək dişi

hold-fast [ˈhouldfaːst] *n* **1.** dayaq, dirək, söykənəcək; istnad; **2.** dəmir bənd, çənbər, pərçim; **3.** qulp, dəstə; **4.** yapışma, tutma

holding [ˈhouldɪŋ] *n* **1.** torpaq sahəsi (*xüs. icarəyə götürülmüş*); **small ~s** həyətyanı sahələr; **2.** *hüq.* əmlak (*xüs. icarəyə götürülmüş daşınmaz əmlak*); **3.** *mal.* əmanət; **4.** ehtiyat; **5.** sakit olma, özünü saxlama; kirimə; kəsilmə; tutulma; sakitləşdirmə; götürmə; **~ of hostage** girov götürmə

holding company [ˈhouldɪŋˈkʌmpənɪ] *n* təsisçi şirkət; başqa şirkətlərin nəzarət səhm paketini özündə saxlayan şirkət

holdover [ˈhouldouvəˡ] *n amer.* **1.** keçmişin qalığı, keçmişdən qalmış miras; **2.** təkrar seçilmiş şəxs; **~ Senator** təkrar seçilmiş senator; **3.** istintaq altında olanlar üçün həbsxana, ibtidai / ilkin istintaq və ya ilkin həbs zamanı müttəhimlərin saxlandığı həbsxana; **4.** həbs müddətinin uzadılması

hold-up [ˈhouldʌp] *n* **1.** basqın, silahlı basqın, soyğunçuluq, qarətçilik, quldurluq, çapovulçuluq; **2.** hərəkətin dayanması, basırıq, tıxac (*hərəkətdə*); **3.** *amer.* zorakılıq, şantaj, hədələməklə, firıldaqla alma / qoparma (*pul və s.*); günün günorta vaxtı soyğunçuluq

hole[1] [houl] *n* **1.** deşik, dəlik, göz; **to wear** ***one's*** **socks into ~** corab deşilənə qədər geymək; **2.** yarıq; baca; **3.** çala, çuxur; oyuq, koğuş; **a ~ in a tooth** dişdə koğuş / oyuq; **roads full of ~s** çala-çuxurla dolu yollar; **4.** yuva, yataq, deşik; **a mouse's ~** siçan yuvası / deşiyi; **the ~ of a fox** tülkü yuvası; **5.** uzaq yer, daldalanacaq; **6.** *d.d.* çətin / çıxılmaz vəziyyət (*məc. məlhəyə çatınlıyi*); **to be in a ~** **1)** çətin vəziyyətdə olmaq; **2)** *amer.* borclu olmaq; *I am fifty dollars in the hole this month Bu ay mən əlli dollar borc almışam;* **7.** nöqsan, qüsur, eyib, nöqsanlı cəhət; **to find ~s in the argument** mühakimədə nöqsanlı cəhətlər tapmaq / hiss etmək; **8.** çayın dərin yeri, nohur, gölcük; buxta, kiçik körfəz; **9.** *av.* hava boşluğu; **10.** həbsxana kamerası

hole[2] [houl] *v* **1.** deşmək, deşik açmaq, dəlmək; deşib keçmək; **2.** qazmaq; açmaq (*tunel*); **3.** yuvaya girmək / soxulmaq

holiday [ˈhɔlədɪ, ˈhɔlədeɪ] *n* **1.** bayram, istirahət günü; **2.** *pl* məzuniyyət, tətil; **summer ~s** yay tətili; **to be away on ~** məzuniyyətə getmək; tətilə çıxmaq

holiness [ˈhoulɪnɪs] *n* **1.** müqəddəslik, ilahilik; **2.** dindarlıq, möminlik, zahidlik; **Your Holiness** Zati müqəddəsləri

holler [ˈhɔləˡ] *v d.d.* qışqırmaq, çığırmaq, bağırmaq, fəryad / fəğan etmək

hollow[1] [ˈhɔlou] *n* **1.** boşluq; **2.** çuxur, çala, çökək, oyuq, batıq; təkər izi / yeri, oyum; **3.** oyuq, koğuş; **4.** mağara, kaha, zağa

hollow[2] [ˈhɔlou] *adj* **1.** boş, içiboş, oyuq; **a ~ tree** koğuş ağac; **a ~ tooth** içioyuq / çürük diş; **2.** batıq, çuxura düşmüş, çökək; **~ cheeks** batıq / çuxura düşmüş ovurd; **~ eyes** çuxura düşmüş gözlər; **3.** ac, boş (*qarın*); **to feel ~** acımaq, aclıq hiss etmək; **4.** küt, boğuq (*səs*); **~ roar** boğuq gurultu; **5.** əhəmiyyətsiz, yüngül, səthi, boş, ciddiyyətsiz; **~ promises** boş vədlər

hollow[3] [ˈhɔlou] *v* (*həm də* **to ~ out**) **1.** oymaq, deşmək, qayırmaq, düzəltmək, oyub / qazıb çıxarmaq; **2.** çuxura salmaq, içəri oymaq, əymək; oyub aparmaq, oymaq, altdan oymaq; **3.** boşalmaq, içi boşalmaq / oyulmaq

hollow-hearted [ˈhɔlouˈhaːtɪd] *adj* dəsürəkli, hiyləgər, qeyri-səmimi, ikiüzlü, kələkbaz

hollowness [ˈhɔlounɪs] *n* **1.** boşluq; **2.** boğuqluq, boğuq səs / ton; **3.** qeyri-səmimilik, ikiüzlülük, hiyləgərlik, daşürəklilik

holm-oak [ˈhoumˈouk] *n* = **holly-oak**

holocaust [ˈhɔləkɔːst] *n* **1.** odda / alovda məhv / həlak olma (*xüs. insan haq.*); **2.** qırğın, qırhaqır, dağıdıcı müharibə; **a nuclear ~** nüvə silahı ilə məhv etmə / qırma

holster [ˈhoulstəˡ] *n* **1.** *hərb.* qobur (*tapança qabı*); **2.** özül (*maşında, dəzgahda*), dəzgah çatısı

holy [ˈhoulɪ] *adj* müqəddəs, pak, qüdsi, qutsal, əqdəs, ülvi; **the Holy Bible** müqəddəs Bibliya (*Tövrat və İncil*); **the Holy Writ** = **the Holy Bible**; **The Holy City** Qüds şəhəri (*Yerusəlim*); **the Holy Koran** müqəddəs Quran

holy-stone [ˈhoulɪstoun] *n* süngər daşı, pemza

homage [ˈhɔmɪdʒ] *n* hörmət, ehtiram, sitayiş, pərəstiş; **to do / to pay / to render ~** **1)** ehtiramını izhar etmək, hörmətini bildirmək; **2)** haqq vermək / qazandırmaq; baş əymək

home[1] [houm] *n* **1.** ev, mənzil, məskən; yurd; **at ~** evdə; **2.** daimi yaşayış yeri, olduğu yer; yaşama; **to make** *one's* **~ in the country** kənddə yaşamaq / məskən salmaq / məskunlaşmaq; köçüb oturmaq; **to give** *smb.* **a ~, to make a ~ for** *smb.* bir kəsi sığındırmaq / saxlamaq, bir kəsə sığınacaq vermək; **3.** ata evi / ocağı, ata / ana yurdu, doğma diyar; **4.** vətən, yurd; **to return to** *one's* **~** vətəninə / doğma yurduna qayıtmaq; **to fight for ~ and country** vətən uğrunda vuruşmaq; **5.** ailə, ailə həyatı, öz ailəsi; **6.** öz meydançası; **at ~** *id.* öz meydançasında;

◊ ***one's*** **last / long ~** qəbir, qəbir evi, gor, gor evi; **to be at ~** özünü rahat / sərbəst / evdəki kimi hiss etmək; **to feel at ~ = to be at ~; to be / to feel at ~ in / with** *smth.* bir şeyi yaxşı bilmək / dərindən mənimsəmək

home[2] [houm] *adj* **1.** ev, evə məxsus; **~ science** evdarlıq; **~ work** ev tapşırığı; **~ life** ailə həyatı; **2.** doğma, öz, özününkü; **~ town** doğma şəhər; **~ base** *av.* öz təyyarə bazası / meydanı; **3.** yerli; **~ team** *id.* yerli komanda, meydança sahibi; **~ industry** yerli sənaye; **4.** daxili; **~ market** daxili bazar; **~ trade** daxili ticarət; **Home Office** Daxili İşlər Nazirliyi; **Home Secretary** Daxili İşlər Naziri; **Home Guard** yerli müdafiə qoşunları

home[3] [houm] *adv* **1.** evdə; **to be ~** evdə olmaq; **2.** evə; **on** ***one's*** **way ~** evə gedərkən yolda; **to go ~** evə getmək; **to come ~** evə gəlmək; **to see** *smb.* **~** kiminsə evə ötürmək; **3.** hədəfə, yerinə; **to go / to come / to get ~** hədəfə düşmək; **4.** axıra / qurtarana / yerinə oturana qədər, tamamilə, möhkəm; **to drive a nail ~** mıxı axıra qədər vurmaq;

◊ **to bring** *smth.* **~ to** *smb.* bir şeyi bir kəsə qandırmaq / başa salmaq / beyninə yeritmək; **to bring oneself ~** özünə gəlmək, özünü düzəltmək (*çətin, ağır iqtisadi vəziyyətdən sonra*); **to pay ~** haqqını / əvəzini vermək (*xidmətinə görə*)

home[4] [houm] *v* **1.** evə qayıtmaq / dönmək; **2.** yaşamaq, sakin olmaq

home-bird [ˈhoumbəːd] *n d.d.* **1.** arvadın tam itaətində olan / arvadağız kişi; **2.** ölüvay, iradəsiz adam

homecraft [ˈhoumkraːft] *n* **1.** kustar istehsal; **2.** evdarlıq, ev işləri

home-felt [ˈhoumfelt] *adj* səmimi; dərindən hiss edilmiş; təsirli; həyəcanlı

homeland [ˈhoumlænd] *n* vətən, ana vətən

homeless [ˈhoumlɪs] *adj* **1.** evsiz; **2.** sahibsiz (*uşaqlar haq.*)

homelessness [ˈhoumlɪsnɪs] *n* **1.** evsizlik; **2.** sahibsizlik, kimsəsizlik, baxımsızlıq

homely [ˈhoumlɪ] *adj* **1.** sadə, adi, gündəlik; **~ meal** adi / gündəlik yemək; **2.** ev kimi, rahat, səliqəli; **~ home** ev rahatlığı, rahat ailə / dudman; **to be ~ with** *smb.* bir kəslə yaxın / dost olmaq, bir kəslə birevli kimi olmaq

homer [ˈhoumə'] *n* poçt göyərçini

home rule [ˈhoumruːl] *n* özünüidarə, muxtariyyət

home-sick [ˈhoumsɪk] *adj* ev / vətən həsrəti çəkən; ev / vətən həsrətli; **to be ~** ev / vətən üçün darıxmaq, ev / vətən həsrəti çəkmək

home-sickness [ˈhoum,sɪknɪs] *n* vətən həsrəti

homestead [ˈhoumsted] *n* **1.** malikanə; ferma; kəndli təsərrüfatı; **2.** homsted, ilk mühacirin torpaq sahəsi; **Homestead Act of Congress** Homsted aktı / qanunu (*ABŞ-da*)

home study [ˈhoum,stʌdɪ] *n* qiyabi təhsil; **~ school** qiyabi məktəb; qiyabi təhsil kursları

home thrust [ˈhoum θrʌst] *n* **1.** uğurlu / sərrast / dəqiq zərbə, düz hədəfə düşən / dəyən zərbə; **2.** *məc.* acı / zəhərli söz; sərrast / lap yerində deyilmiş söz / ifadə

homeward [ˈhoumwəd] *adj* evə aparan / gedən, geri / evə qayıdan

home-work [ˈhoumwəːk] *n* ev tapşırığı, dərs (*xüs. məktəblilər, tələbələr üçün*); **to do ~** dərsini etmək, dərs hazırlamaq

homey [ˈhoumɪ] *adj* rahat, səliqəli, evdəki kimi rahat; **to feel ~** özünü evdəki kimi hiss etmək

homicidal [,hɔmɪˈsaɪdl] *adj* **1.** *hüq.* qətl, qətlə aid; **2.** *tib.* ölüm qorxusuna düşmüş (*ruhi xəstələr haq.*); **~ mania** qətl maniyası / düşkünlü; ölüm qorxusu

homicide [ˈhɔmɪsaɪd] *n hüq.* **1.** qətl, öldürmə, qətlə yetirmə; **felonious ~** qəsdən qətl; **excusable ~** qəsdsiz / qeyri-ixtiyari qətl; **2.** qatil, cani, adamöldürən

homing device [ˈhoumɪŋdɪ vaɪs] *n* özünüşlanan / avtomatik tuşlanan raket başlığı

homing missile [ˈhoumɪŋˈmɪsaɪl] *n hərb.* özütuşlanan / avtomatik tuşlanan raket

homing pigeon [ˈhoumɪŋ pɪdʒɪn] *n* poçt göyərçini

homogeneity [hɔmoudʒeˈniːɪtɪ] *n* homogenlik, bircinslik, eynilik

homogeneous [,hɔməˈdʒiːnjəs] *adj* homogen, təbiətcə və quruluşca eyni olan, eynicinsli, həmcins; **~ members** *gram.* həmcins üzvlər

homograph [,hɔmouˈgræf] *n dilç.* homoqraf (*eyni cür yazılıb, müxtəlif məna kəsb edən söz*)

homologate [hɔˈmɔləgeɪt] *v* **1.** razılaşmaq, razılıq bildirmək; **2.** *hüq.* təsdiq / qəbul etmək, paraflamaq

homonym [ˈhɔmənɪm] *n dilç.* **1.** omonim; **2.** adaş

homophone [ˈhɔməfoun] *n dilç.* homofon (*eyni cür səslənən, lakin mənaca fərqlənən sözlərdən hər biri*)

homosexual [,hɔməˈsekʃuəl] *n* homoseksualist

hone[1] [houn] *n* **1.** bülöv, bülöv daşı; **2.** *tex.* xon, cilalama başlığı

hone[2] [houn] *v* **1.** itiləmək; **2.** cilalamaq

honest [ˈɔnɪst] *adj* **1.** düz, namuslu, halal, təmiz, vicdanlı; **an ~ man** təmiz / düz / vicdanlı adam; **an ~ living** halal zəhmətlə yaşama, halal zəhmət haqqı; **~ sweat** alın / zəhmət təri; **2.** doğru, düzgün, gerçək; doğruçu, düzdanışan, səmimi, ürəyiaçıq, həqiqi, saf, açıq; **3.** *məc.* ağ; **an ~ face / countenance** üzüağ, alnıaçıq, açıq, səmimi çöhrə; **~ confession** səmimi etiraf; **4.** əxlaqlı, ismətli, bakirə, təmiz, yaxşı, vəfalı; sədaqətli, sadiq; **an ~ girl** əxlaqlı / bakirə / isməli / təmiz qız; **an ~ wife** sədaqətli / vəfalı arvad; **to make an ~ woman of** *smb.* təcavüz etdiyi qıza evlənmək; nikahla öz günahını yumaq

honesty [ˈɔnɪstɪ] *n* düzlük, təmizlik, doğruluq, namusluluq; namus, vicdan, sədaqət, səmimiyyət

honey [ˈhʌnɪ] *n* **1.** bal; **comb ~** şan balı; **sugared ~** xarlanmış bal; **2.** *məc.* bal; şirinlik, dad, ləzzət, nəşə, zövq; **3.** *d.d.* müraciət formaları: quzu balam, əzizim, canım-gözüm, balaca, canım, sevgilim, göyərçinim, canım-ciyərim;

◊ **~ and hug** *amer.* oxşama, nəvaziş, əzizləmə; qucaq, ağuş; **as sweet as ~** bal kimi, şirin, dadlı

honey-bag [ˈhʌnɪbæg] *n* bal kisəciyi (*arılarda*)

honey-bee [ˈhʌnɪbɪː] *n* bal arısı

honey-buzzard [ˈhʌnɪ,bʌzəd] *n zool.* arıyeyən (*quş*)

honeycomb [ˈhʌnɪkoum] *n* şan, arı şanı

honeymoon [ˈhʌnɪmuːn] *n* evliliyin ilk ayı; **to be on ~** evliliyin ilk ayını gəzməkdə / istirahətdə / səyahətdə keçirmək; **to go for a ~** evliliyin ilk ayında səyahətə çıxmaq

honey-mouthed [ˈhʌnɪ,mauðd] *adj* **1.** şirindil, şirindanışan, şirindilli; **2.** yaltaq, üzəgülən

honk[1] [hɔŋk] *n* **1.** xoruldama, xorultu; **2.** çöl ördəklərinin çıxartdığı səs

honk[2] [hɔŋk] *v* fit / siqnal vermək (*avtomobil haq.*)

honor [ˈhɔnə'] *n amer.* = **honour**

honoraria [,ɔnəˈreərɪə] *n* = **honorarium** *isminin cəm forması*

honorarium [,ɔnəˈreərɪəm] *n* qonorar

honorary [ˈɔnərərɪ] *adj* **1.** fəxri; **~ reward** fəxri mükafat; **~ title** fəxri ad; **2.** məccani, ödəncsiz, pulsuz, müftə, ictimai əsaslarla işləyən

honour[1] [ˈɔnə'] *n* **1.** namus, vicdan; düzlük, təmizlik, doğruluq; sədaqət, səmimiyyət; **on / upon my ~, word of ~** vicdan haqqı; **to pledge** ***one's*** **~** vicdanına and içmək, söz vermək; **point of ~** namus məsələsi; **2.** təmiz ad, ad, şərəf, etibar; **to defend** ***one's*** **~** öz təmiz adını / şərəfini qorumaq; **to lose** ***one's*** **~** etibarını itirmək, namusunu ləkələmək, biabır / rüsvay olmaq; **3.** hörmət, ehtiram, şərəf, fəxr, sayğı; **guard of ~** fəxri qarovul; **peace with ~** şərəfli sülh; **in ~ of** *smb.* bir kəsin şərəfinə; **dinner in ~ of** *smb.* bir kəsin şərəfinə nahar yeməyi; **a ceremony in ~ of those killed in battle** döyüşdə həlak olanlara ehtiram əlaməti olaraq keçirilən mərasim; **to win ~ in the battle** döyüş

şöhrəti qazanmaq; **4.** *pl* dövlət tərəfindən verilən mükafatlar / rütbələr / orden və medallar; **military ~s** hərbi rütbələr; **the last / funeral ~s** dəfn mərasimi, son ehtiram; **5.** *pl* fərqlənmə *(imtahanda)*; **to graduate with ~s** fərqlənmə diplomu ilə bitirmək;
◊ *Honour bright! Vicdan haqqı!*

honour[2] [ˈɔnə] *v* **1.** saymaq, şərəfləndirmək, ehtiram etmək, iltifat göstərmək / qılmaq; **2.** **(with)** təltif etmək, layiq görmək, vermək, mükafatlandırmaq; **3.** vaxtında ödəmək; **to ~ a bill / cheque** hesabı / çeki ödəmək

honourable [ˈɔnərəbl] *adj* **1.** düz, təmiz, vicdanlı, namuslu, səmimi; nəcib, alicənab, mərd; **~ service** təmiz / qüsursuz xidmət *(orduda və s.)*; **to be ~ in one's obligations** öz vəzifəsinə vicdanla yanaşmaq; **2.** əsil, əsilzadə, adlı-sanlı, məşhur, tanınmış, əsil-nəcabətli; **3.** fəxri, şərəfli; **~ duty** şərəfli vəzifə; **~ distinctions** fərqlənmə nişanları *(orden, medal, nişan və s.)*; **~ mention** əmrdə təşəkkür elan etmə; **4.** hörmətli, möhtərəm, ehtiramlı

hood [hud] *n* I **1.** başlıq *(paltarın yaxasına tikilən)*; **2.** qatlanan / yığılan avtomobil / fayton damı; **3.** *amer.* avtomobil kapotu; **4.** qapaq; **bottle ~** butulka qapağı

hoodoo[1] [ˈhu:du:] *n* **1.** cadugərlik, ovsunçuluq; **2.** cadugər, ovsunçu, şaman; **3.** qaradaban, bədbəxtlik gətirən hər hansı bir şey; **4.** cadu nəticəsində əmələ gələn xətər / bəla / azar; bədnəzər; gözdəymə, gözə gəlmə; **to kill the ~** cadunu qırmaq, puç etmək

hoodoo[2] [ˈhu:du:] *v* **1.** uğursuzluq / bədbəxtlik gətirmək; ovsunlamaq, tilsimə salmaq, tilsimləmək; **2.** gözə / nəzərə gətirmək; **3.** tas qurmaq; **to ~ the spirits** cinləri / şeytanları / əcinnələri qovmaq

hoodwink [ˈhudwiŋk] *v* aldatmaq, ələ salmaq, oynatmaq, axmaq yerinə qoymaq; gözdən pərdə asmaq; **to be easily ~ed** asanlıqla torа düşmək, tovlanmaq

hooey [ˈhu:i] *n* cəfəngiyyat, axmaq / mənasız söz

hoof[1] [hu:f] *n* *(pl* **~s** *və ya* **hooves)** **1.** dırnaq *(bəzi məməli heyvanlarda)*; **the cloven ~** qoşadırnaq; **2.** dırnaqlı heyvan

hoof[2] [hu:f] *v* **1.** dırnaqlarını / ayaqlarını yerə vurmaq / tappıldatmaq; dırnaqla / təpiklə vurmaq, təpik atmaq; **2.** piyada / ayaqla getmək; **3.** *d.d.* işdən qovmaq, dalına bir təpik vurmaq

hoof-and-mouth disease [hu:fəndˈmauθdiˈzi:z] *n* *bayt.* dabaq, ağızyarası *(heyvan xəstəliyi)*

hoofbeat [ˈhu:fbi:t] *n* dırnaq çaqqıltısı / şaqqıltısı / şıqqıltısı

hook[1] [huk] *n* **1.** qarmaq, çəngəl, qarmaqcıq; **~ and eye** çarpaz qarmağı, çalkeçir; **2.** balıq qarmağı; **3.** *məc.* tələ, duzaq, tor, cələ; **to swallow the ~** tələyə düşmək; **4.** əyri bıçaq; oraq; dəhrə; **5. 1)** diş, çıv; **2)** *bot.* tikan; **3)** *zool.* tikan, iynə, tikanlı axça; **7.** yandan zərbə, huk *(boksda)*;
◊ **by ~ and by crook** hər vasitə ilə, nə olursa olsun

hookah [ˈhuka] *n* **1.** sulu qəlyan; **2.** boqqa

hooligan [ˈhu:ligən] *n* xuliqan; **~ gangs** xuliqan dəstəsi / bandası

hoop[1] [hu:p] *n* **1.** çənbər, sağanaq; **2.** qapı *(kroket oyununda)*; **3.** *tex.* qurşaq, kəmər, bugel *(dəmir halqa)*;
◊ **to go through the ~s** **1)** ağır sınaqdan keçmək; **2)** ağır sınaqdan keçirmək

hoop[2] [hu:p] *v* **1.** çənbərlə / qurşaqla bərkitmək, bitişdirmək; çənbər taxmaq; **to ~ a cask** çəlləyə / boçkaya çənbər taxmaq; **2.** *məc.* dövrəyə / mühasirəyə almaq, sıxmaq

hooping-cough [ˈhu:piŋkɔf] *n* *tib.* göyöskürək

hoopoe [ˈhu:pu:] *n* *zool.* hop-hop, hüd-hüd, şanəbub, şanapipik

hoot[1] [hu:t] *n* **1.** bayquş səsi / ulaması; **2.** *pl* qışqırıq, qıy vurma / çəkmə, nərə çəkmə; **~s of rage** qəzəbli nərə / qışqırıq

hoot[2] [hu:t] *v* **1.** qışqırmaq, ulamaq *(bayquş haq.)*; **2.** *(həm də* **to ~ at***)* bir kəsin üstünə qışqırmaq; qıy vurmaq; haylamaq; fitə / fısqırığa basmaq; **3.** uğuldamaq, fit vermək, ulamaq, vıyıldamaq; **to ~ away / off / out** hay-küylə qovub çıxartmaq; **to ~ down** fitə basıb susmağa məcbur etmək *(natiqi və s.)*

hoove [hu:v] *n* qarın köpü, köp *(heyvanlarda)*

hoover [ˈhu:və] *v* tozsoranla təmizləmək

hooves [hu:vz] *n* **hoof** *isminin cəm forması*

hop[1] [hɔp] *n* I hoppanma, atılma, tullanma; dingildəmə; sıçrama; tullanıb / hoppanıb / atıla-atıla yaxınlaşma

hop [hɔp] *n* II *bot.* **1.** mayaotu; **2.** *pl* mayaotu toxumu

hop[2] [hɔp] *v* I atılmaq, tullanmaq, hoppanmaq; bir ayağı üstündə hoppanmaq / sıçramaq / tullanmaq; **2.** tullanıb / hoppanıb keçmək, bir şeyin üstündən o tərəfə hoppanmaq; **to ~ over a hedge** çəpərin üstündən tullanıb keçmək; **3.** atılıb minmək; **to ~ a train** atılıb qatara minmək; **4.** axsamaq, ayağını çəkmək; **5.** atılıb-düşmək, oynamaq, rəqs etmək

hope[1] [houp] *n* I **1.** ümid; əməl, arzu, dilək; **vague ~** qeyri-müəyyən / mübhəm ümid; **~s of peace** sülh arzusu; **to pin one's ~s on smb.** bir kəsə ümid bəsləmək / bel bağlamaq; **to live in ~ of smth.** bir şeyin ümidilə yaşamaq; **to hold out a ~ of smth.** bir şeyə ümid bəsləmək imkanı vermək; **to raise smb.'s ~s** bir kəsə ümid vermək, bir kəsi arxayın etmək; **2.** ümid yeri, ümid olma, güvənmə, güvənc, inam, bel bağlama

hope [houp] *n* II **1.** çox da böyük olmayan körfəz; **2.** dərə, çuxur

hope[2] [houp] *v* **1.** arxayın olmaq, ümid etmək, bel bağlamaq, inanmaq; **to ~ for smth.** bir şeyə arxayın olmaq; **to ~ for the best** hər şeyin daha yaxşı olacağına ümid etmək; **2.** intizarını çəkmək, xəyalən duymaq / gözləmək

hopeful [ˈhoupful] *adj* **1.** ümidverici, ümidli, ümid verən; **2.** çox ümidlər verən; çox şey vəd edən; nikbin; **~ prognosis** nikbin proqnoz

hopefulness [ˈhoupfulnis] *n* **1.** nikbinlik; **2.** ümid

hopeless [ˈhouplis] *adj* **1.** ümidsiz, çarəsiz, çıxılmaz, olacaqsız; **~ struggle** ümidsiz mübarizə; **~ illness** çarəsiz xəstəlik; **~ situation** çıxılmaz vəziyyət; **2.** islaholunmaz *(insan haq.)*; **~ idiot** islaholunmaz kretin / əbləh; ağıldan kəm, gicbəsər

hopelessness [ˈhouplisnis] *n* **1.** ümidsizlik, çarəsizlik; **2.** çıxılmazlıq, çətinlik

hopple[1] [ˈhɔpl] *n* **1.** çidar; **2.** *məc.* əsarət zənciri

hopple[2] [ˈhɔpl] *v* **1.** çidarlamaq *(atı)*; **2.** *məc.* əl-qolunu bağlamaq; mane olmaq, dolaşdırmaq, çaşdırmaq

hopscotch [ˈhɔpskɔtʃ] *n* "klas-klas" *(uşaq oyunu)*

horde [hɔ:d] *n* **1.** *tar.* orda; **Golden Horde** Qızıl Orda *(qədim türk xalqlarının dövlət birləşməsi / forması)*; **2.** *pl* orda, qoşun, quldur / canilər dəstəsi, banda; **fascist ~** faşist qoşunları; **a ~ of lynchers** linççilər dəstəsi *(ABŞ-da Linç qanunu üzrə zəncilərə divan tutanlar)*; **3.** dəstə, yığın *(insan haq.)*; **~s of people** xalq kütləsi, insan yığını; **4.** sürü, dəstə; **a ~ of wolves** qurd sürüsü; **a ~ of locusts** çəyirtkə sürüsü

horizon [həˈraizn] *n* **1.** üfüq; **2.** **celestial / true ~** əsl / həqiqi göy üfüqü; **3.** *məc.* məlumat / bilik səviyyəsi; üfüq

horizontal[1] [ˌhɔriˈzɔntl] *n* üfüqi xətt, horizontal

horizontal[2] [ˌhɔriˈzɔntl] *adj* üfüqi; **a ~ line** üfüqi xətt; **~ alignement** trassanın / yolun planı

hormone [ˈhɔ:moun] *n* *fiziol.* hormon

hormonic [ˈhɔ:mɔnik] *adj* hormonal, hormona aid

horn [hɔ:n] *n* **1.** buynuz; **2.** kərənay, şeypur, sümsü; **huntsman's ~** ovçu sümsüsü; **to blow / to wind the ~** sümsü çalmaq; **3.** fit, fısqırıq, sirena *(siqnal düdüyü)*; **4.** buynuzdan düzəldilmiş qədəh; **5.** diş, xiş, qılınc *(filin)*; **6.** *zool.* böcəklərdə hiss orqanı, bığcıq;
◊ **to take the bull by the ~s** qəti hərəkət etmək; əsas məsələnin belindən yapışmaq

horn[2] [hɔ:n] *v* **1.** buynuzlamaq, buynuz vurmaq; **2.** buynuzu kəsmək; **to ~ cattle** malın buynuzunu kəsmək; **3.** əyib buynuz formasına salmaq *(bir şeyi)*

hornbeam [ˈhɔ:nbi:m] *n* *bot.* vələs, ulas *(ağac növü)*

horn blower [ˈhɔ:nˌblouə] *n* şeypurçu, şeypurçalan, kərənayçalan, sümsüçalan

hornet [ˈhɔ:nit] *n* *zool.* eşşəkarısı;
◊ **to stir up a nest of ~s, to bring a ~s' nest about one's ears** arının yuvasına çöp uzatmaq, yatmışları oyatmaq

horology [hɔ'rɔlədʒɪ] *n* **1.** vaxtın ölçülməsi; **2.** saatsazlıq peşəsi

horoscope ['hɔrəskoup] *n* **1.** horoskop, ulduzların cədvəli; **2.** ulduz / nücum falı; **to cast a ~** ulduz falı tərtib etmək; **3.** fala baxma, fal açma (*ulduzlar vasitəsilə*)

horrible ['hɔrəbl] *adj* **1.** qorxulu, qorxunc, dəhşətli, müdhiş, vahiməli, heybətli; **~ disease** qorxulu / dəhşətli xəstəlik; **2.** çox pis, son dərəcə ağır, çox güclü, iyrənc, mənfur; **~ weather** çox pis hava

horrid ['hɔrɪd] *adj d.d.* pis, iyrənc, mənfur, murdar; **~ weather** pis / murdar hava

horrific [hɔ'rɪfɪk] *adj* dəhşətli, çox pis, son dərəcə ağır

horrify ['hɔrɪfaɪ] *v* bərk qorxutmaq, dəhşətə / vahiməyə salmaq

horror ['hɔrə'] *n* **1.** nifrət, dəhşət, hövl, qorxu, vahimə; ikrah; **2.** *pl* dəhşətlər, faciəli / sarsıdıcı olaylar / hadisələr; **~s of war** müharibə dəhşətləri

horror-stricken, ~-struck [,hɔrə,strɪkən, ~ strʌk] *adj* dəhşət / vahimə bürümüş, dəhşət / vahimə içində olan

hors-d'oeuvre [ɔ:'də:vr] *n* **1.** *fr.* (*pl* ~s [z]) qəlyanaltı, məzə, çərəz; **2.** *məc.* qeyri-adi, nadir bir şey

horse¹ [hɔ:s] *n* **1.** at; **riding / saddle ~** minik atı; **proud ~** qızğın / harın at; **to take ~** ata minmək; *To horse! Atlanın!*; **2.** ayğır, axta at; **3.** süvari, atlı, süvari əsgər, yaxşı at sürən; **4.** *zolım.* at;

◊ **to flog a dead ~** xəlbirlə su daşımaq, bihudə işlə məşğul olmaq; **to spur a willing ~** vicdanlı işçini sıxışdırmaq; *Enough to make a horse laugh* ≅ *Bişmiş toyuğun gülməyi gəlir*; **to be on / to get on / to ride / to mount** ***one's*** **high ~** iddia satmaq, özünü çəkmək, lovğalanmaq, təşəxxüsləmmək; *Come off your high horse! Özünü çəkmə görək! Burax lovğalanmağı!*

horse² [hɔ:s] *adj* **1.** at, ata məxsus; **~ harness** at qoşqu ləvazimatı, at yəhər-qayışı; **~ hoof** at dırnağı; **~ ranch** atçılıq təsərrüfatı / zavodu; **2.** atla işləyən, at; **~ vehicle** at arabası; **~ track / road / way** at-araba yolu; at-araba nəqliyyat yolu; **3.** kobud, şit, nalayiq; **~ joke** kobud / şit zarafat

horseback ['hɔ:sbæk] *n* **1.** atın beli; **on ~** atlı, atla; **2.** *geol.* silsilə, sıra

horse-bean ['hɔ:sbi:n] *n bot.* at paxlası / lobyası

horse-bee ['hɔ:sbi:] *n* at mozalanı / milçəyi

horse-boy ['hɔ:sbɔɪ] *n* mehtər, atabaxan, mehtər köməkçisi

horse-breaker ['hɔ:s,breɪkə'] *n* at təlimçisi, at öyrədən

horse-breaking ['hɔ:s,breɪkɪŋ] *n* atı miniyə / qoşquya öyrətmə, ata təlim vermə, ata yeriş öyrətmə

horse-breeder ['hɔ:s,bri:də'] *n* atçı, atçılıq mütəxəssisi

horse-breeding ['hɔ:s,bri:dɪŋ] *n* atçılıq

horse-chanter ['hɔ:s,tʃa:ntə'] *n* at dəllalı

horse-chestnut ['hɔ:s'tʃesnʌt] *n bot.* hind / at şabalıdı

horse-cloth ['hɔ:sklɔθ] *n* çul, yəhəraltı

horse-collar ['hɔ:s'kɔlə'] *n* xamıt

horse-comb ['hɔ:skoum] *n* qaşov

Horse-Guards [,hɔ:s'ga:dz] *n* Süvari Qvardiya alayı; **Royal Horse Guards** Süvari kral qvardiya alayı

horsehair ['hɔ:sheə'] *n* **1.** at qılı; **2.** bortovka

horseman ['hɔ:smən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) **1.** atlı, at sürən, minici; **2.** süvari əsgər; **3.** mehtər, ata baxan; **4.** at həvəskarı

horse-mill ['hɔ:smɪl] *n* **1.** atla işlədilən dəyirman, at dəyirmanı; **2.** *məc.* cansıxıcı / usandırıcı / bezikdirici iş; yeknəsəqlik

horse-power ['hɔ:s,pauə'] *n tex.* at gücü; **nominal ~** şərti / nominal at gücü

horse-pox ['hɔ:spɔks] *n* at çiçəyi (*xəstəlik*)

horse-radish ['hɔ:s,rædɪʃ] *n* **1.** *bot.* qıtıqotu, xren, acırğa; **2.** qıtıqotu kökü (*ədviyyat*)

horseshoe ['hɔ:sʃu:] *n* **1.** nal; **2.** *məc.* nalşəkilli / qövsşəkilli / yarımdairəvi hər hansı bir əşya; **~ magnet** nalşəkilli maqnit; **~ kidney** nalşəkilli böyrək

horseshoer ['hɔ:sʃu:ə'] *n* nalbənd

horsetail ['hɔ:steɪl] *n* **1.** at quyruğu; **2.** "at quyruğu" qadın saçı; **3.** *bot.* qatırquyruğu (*bitki*)

horsy ['hɔ:sɪ] *adj* **1.** at, ata məxsus; **2.** atsevən, atbaz; at sürməyi sevən

hortative ['hɔ:tətɪv] *adj* öyüdverici, nəsihətverici, nəsihətamiz

hose¹ [houz] *n* I **1.** *tex.* xortum, rezin boru; şlanq, brandspoyt; **~ coupling** şlanq birləşdiyi

hose [houz] *n* II **1.** corab, corab məmulatı, uzunboğaz corab; "qolf" corab; **2.** reytuz, trikotaj dizlik (*dar şalvar*)

hose² [houz] *v* şlanqla sulamaq / suvarmaq

hosiery ['houʒərɪ] *n* **1.** corab məmulatı, trikotaj döyişəyi / alt paltarı / tuman-köynəyi; **2.** trikotaj məmulatları dükanı; **3.** trikotaj fabriki

hospitable ['hɔspɪtəbl] *adj* **1.** qonaqsevən, qonaqcıl, qonaqpərəst, qonaqpərvər; **~ household** qonaqpərəst ev; **2.** səmimi, mehriban, üzügülər; **~ reception** səmimi qəbul

hospital¹ ['hɔspɪtl] *n* **1.** xəstəxana, müalicəxana; **lying-in ~** doğum evi; **~ for the insane** ruhi xəstələr üçün xəstəxana; **2.** *hərb.* hospital, lazaret (*hərbi xəstəxana*); **3.: to go to ~** xəstəxanaya düşmək

hospital² ['hɔspɪtl] *adj* xəstəxana; **~ nurse** xəstəxanada tibb bacısı; **~ ward** xəstəxana palatası / otağı; **~ treatment** xəstəxana müalicəsi; **~ orderly** xəstəxana xidmətçisi

hospitality [,hɔspɪ'tælɪtɪ] *n* qonaqsevərlik, qonaqcıllıq, qonaqpərəstlik; səmimilik, mehribanlıq

hospitalize ['hɔspɪtəlaɪz] *v* hospitala / xəstəxanaya qoymaq / yerləşdirmək (*xəstəni*)

host¹ [houst] *n* I **1.** sahib, ev sahibi; **2.** mehmanxana sahibi, meyxana sahibi; **3.** radio / televiziya aparıcısı;

◊ **to reckon without** ***one's*** **~** ümidi boşa çıxmaq; ciddi səhv etmək, hesabda yanılmaq

host [houst] *n* II **1.** çoxlu, külli miqdar; yığın, saysız-hesabsız; *He has hosts of friends Onun saysız-hesabsız dostu var*; **2.** *d.d.* qüvvə; **the heavenly ~, the ~s of heaven** səmavi qüvvələr (*mələklər haq*); **3.** göy cisimləri; **Lord of Hosts** İlahi qüvvə

hostage ['hɔstɪdʒ] *n* girov; **to take** ***smb.*** **~** bir kəsi girov götürmək; **to exchange ~s** girovları dəyişmək

hostel ['hɔstl] *n* **1.** yataqxana; **2.** turist düşərgəsi

hostess ['houstɪs] *n* **1.** sahibə, ev sahibəsi; **2.** mehmanxana sahibəsi; **3.** stüardessa, təyyarə bələdçisi

hostile ['hɔstaɪl] *adj* **1.** düşmən; **~ army** düşmən ordusu; **~ sides** düşmən tərəflər; **~ disposition** düşmən mövqeyi; **2.** sərt, ədavətli, bədxah, pisniyyətli, qərəzli; qeyri-səmimi; **~ actions** qərəzli hərəkətlər

hostility [hɔs'tɪlɪtɪ] *n* **1.** düşmənçilik, ədavət, kin, düşmən münasibəti, antaqonizm, **perpetual ~** ardı-arası kəsilməyən düşmənçilik; **~ to / against** ***smth.*** bir şeyə qarşı düşmənçilik münasibəti; **2.** *pl* hərbi əməliyyatlar; **suspention of hostilities** atəşin / hərbi əməliyyatların kəsilməsi / dayandırılması

hot¹ [hɔt] *adj* **1.** isti, qaynar; **~ weather** isti hava; **~ spring** qaynar / isti bulaq; **to make ~** qızdırmaq; **2.** qızğın, ehtiraslı, coşğun, hərarətli; **~ temper** tündxasiyyətlilik, tündməcazlıq; **3.** hirsli, hiddətli, acıqlı, əsəbi, həyəcanlı; **~ words** hiddətli / qəzəbli sözlər; **to get ~ over an argument** mübahisədə qızmaq / hirslənmək; **to grow ~ over** ***smth.*** bir şey üstündə özündən çıxmaq / hiddətlənmək; **4.** gərgin, qızğın; amansız, şiddətli; **~ battle** şiddətli döyüş; **in the hottest part of the battle** döyüşün qızğın çağında; **in ~ haste** ələmyandıla, qaçaraq; **5.** tünd, acı, istiotlu; **6.** mübahisəli, qızğın mübahisə doğuran; maraqlı, mühüm, aktual, vacib; **~ issues** mühüm / aktual / mübahisəli məsələlər; **7.** təhlükəli, təhlükə ilə / narahatlıqla olaqəli; **~ wire** təhlükəli elektrik xətti, gərginlik altında olan elektrik xətti;

◊ **~ war** əsl müharibə; **~ chair** *jarq.* elektrik stolu; **~ corner** çətin / çıxılmaz vəziyyət; **~ air** *jarq.* gözə kül üfürmə, göz-dən pərdə asma; **to drop** ***smth.*** **like a ~ potato** bir şeydən tələm-tələsik imtina etmək; **to get into ~ water** bəlaya / pis vəziyyətə düşmək, *məc.* oda düşmək; **to get** ***one's*** **water ~** özündən çıxmaq

hotbed ['hɔtbed] *n* **1.** *k.t.* istixana, parnik; **2.** *məc.* ocaq, mənbə; **~ of disease** xəstəlik mənbəyi

hot-blooded ['hɔt'blʌdɪd] *adj* **1.** dəliqanlı, qızğın; ehtiraslı; **2.** hirsli, tündməcaz, tez hirslənən, tez özündən çıxan

hotchpotch [ˈhɔtʃpɔtʃ] *adj* qarışıq, qatışıq, hər şey, nə desən, nə istəsən, cürbəcür
hot dog [ˈhɔtdɔg] *n amer.* 1. isti sosiska; 2. içinə isti sosiska qoyulmuş bulka
hotel [houˈtel] *n* hotel, mehmanxana
hotel-keeper [houˈtel‚ki:pəʳ] *n* hotel / mehmanxana sahibi
hot-foot [ˈhɔtfut] *adv* tələsik, tez-tələsik, tələm-tələsik
hot-head [ˈhɔthed] *n* tez özündən çıxan / tezqızışan, dəliqanlı adam
hot-headed [ˈhɔthedɪd] *adj* tezqızışan, tez özündən çıxan, əsəbi, hirsli, tündxasiyyət, tündməcaz, dəliqanlı
hot-house [ˈhɔthaus] *n* 1. oranjereya, bitki yetişdirmək üçün şüşəbənd, istixana; 2. *tex.* meyvə və s. qurutmaq üçün yer / bina
hot-line [ˈhɔtlaɪn] *n* 1. dövlət başçıları arasında birbaşa telefon / teletayp rabitəsi / əlaqəsi; 2. gərginlik altında olan elektrik xətti
hot-pepper [ˈhɔtˈpepəʳ] *n bot.* bibər, acı bibər
hot-pot [ˈhɔtpɔt] *n* ətlə kartof buğlaması / pörtləməsi
hot-spirited [ˈhɔtˈspɪrɪtɪd] *adj* 1. atəşli, hərarətli, coşğun, qızğın, ehtiraslı, dəliqanlı; 2. tündxasiyyət, tündməcaz, tez hirslənən, tez özündən çıxan
hot-water-bag [‚hɔtˈwɔ:təbæg] *n* qrelka, rezin qovuq
hot-well [ˈhɔtwel] *n* isti su qaynağı
hot-wind [ˈhɔtˈwɪnd] *n* qara yel
hound[1] [haund] *n* 1. ov iti, tazı; **to ride the ~s** atla ov etmək / ova çıxmaq; 2. *it.* köpək;
◊ **to ride before / past the ~s** hadisələri qabaqlamaq
hound[2] [haund] *v* 1. itlərlə təqib etmək / ovlamaq; 2. *məc.* təqib etmək, dalına / izinə düşmək, izləmək; 3. gözümçıxdıya salmaq; təngə gətirmək; 4. **(at, on, upon)** saldırmaq, qısqırtmaq, salışdırmaq
hour [auəʳ] *n* 1. saat *(60 dəqiqə)*; **twenty-four ~s** 24 saat, gün, bir gecə-gündüz, sutka; **an ~'s work** bir saatlıq iş; **the small ~s** sübh tezdən, dan yeri sökülən vaxtlar; **~ after ~** saatbasaat; **every ~ on the half ~** *amer.* hər saat, düz saat birdə / ikidə / üçdə və s. *(radio verilişləri)*; 2. vaxt, çağ, müddət; **dark ~** qaranlıq / zülmət çağı; 3. *məc.* ağır vaxt / an; **unearthly ~** çox namünasib vaxt; **rush ~** ən qızğın / gərgin vaxt, basabas vaxtı; 4. *pl* iş vaxtı / günü; müəyyən olunmuş vaxt; **office ~s** iş vaxtı / saatları; **school ~s** məktəbin iş vaxtı, dərs vaxtı; **a reduction of ~s** iş gününün qısaldılması; 5. dərs, məşğələ; akademik saat, dərs saatı;
◊ ***one's ~*** ölüm anı / saatı; **till all ~s** xoruz banına qədər, dan yeri sökülənədək, çox gec
hourly[1] [ˈauəlɪ] *adj* 1. hər saat olan, hər saatdan bir olan, saatda bir; **an ~ service of train** hər saatdan bir yola düşən qatar; **an ~ dose of medicine** hər saatdan bir verilən dərmanın dozası; 2. bir saatlıq; **~ output** bir saat ərzində istehsal olunan məhsul; **in ~ dread of death** hər an gözlənilən ölüm təhlükəsi
hourly[2] [ˈauəlɪ] *adv* hər saat / an, saatbasaat, saatda bir, hər saatdan bir
hour-plate [ˈauəpleɪt] *n* siferblat
house[1] [haus] *n* (*pl* **~s** [ˈhauzɪz]) 1. ev, bina *(insanın bir ailənin yaşaması üçün tikilmiş mülk)*; 2. mənzil, ev, məskən; **to move ~** başqa evə köçmək, mənzili dəyişdirmək; 3. yer, dam; **poultry ~** quş damı, quşxana, toyuq damı; 4. ev, ailə; ev-eşik, təsərrüfat; **~ and home** ailə, dudman; **to keep ~** ailəni / təsərrüfatı / ev-eşiyi idarə etmək; **to keep the ~** evdə oturmaq; **to keep open ~** qapısı hamının üzünə açıq olmaq; 5. nəsil, ailə, sülalə, xanədan; 6. palata *(parlamentdə)*; **House of Commons** İcmalar Palatası; **House of Lords** Lordlar Palatası; **to enter the House** parlament üzvü seçilmək; **the third House** *amer. d.d.* "üçüncü" palata, konqresin kuluarları; **to divide the House** adbaad səsvermə keçirmək; **to keep / to make a House** yetərsayı təmin etmək; 7. firma, şirkət, ticarət evi; **trading / business ~** ticarət firması; **wholesale ~** topdansatış firması; **publishing ~** nəşriyyat; 8. teatr, kinoteatr, salon; **picture ~** kinoteatr; **full ~** anşlaq, "bütün biletlər satılıb", dolu salon; **thin ~** yarıboş salon; **the ~ of God** Allahın evi; **~ of prayer / of worship** ibadətxana;
◊ **the dark / narrow ~** son mənzil, qəbir evi, məzar, gor
house[2] [hauz] *v* 1. ev vermək, mənzillə təmin etmək; sığınacaq vermək; 2. yaşamaq, mənzil tutmaq, yerləşmək; 3. tutmaq; yerləşmək; 4. saxlamaq, yığmaq *(anbara)*
house-break [ˈhausbreɪk] *v* ev çapmaq / yarmaq / soymaq / oğurlamaq
house-breaker [ˈhaus‚breɪkəʳ] *n* 1. ev yaran oğru; 2. *pl* evlərin sökülməsilə məşğul olan firma
house-bug [ˈhausbʌg] *n* taxtabiti
household[1] [ˈhaushould] *n* 1. ailə; ev adamları, bizimkilər; 2. təsərrüfat, dudman, ev-eşik; 3. saray; **the Royal Household** əlahəzrət kral sarayı; kral sarayı
household[2] [ˈhaushould] *adj* 1. ailəvi, məişətə / yaşayışa / evə / ev işlərinə / təsərrüfata aid olan; **~ expenses** ev xərcləri, ailəni dolandırma xərcləri; **~ soap** paltar sabunu, paltaryuyan sabun; **~ appliances** məişət cihazları; **~ goods** təsərrüfat malları; 2. saray, saraya məxsus; 3. kəpəkli undan hazırlanmış / bişirilmiş
householder [ˈhaushouldəʳ] *n* 1. ev sahibi / yiyəsi; 2. icarədar, icarəçi, kirəçi; 3. kirənişin; 4. ailə başçısı
housekeeper [ˈhaus‚ki:pəʳ] *n* 1. təsərrüfat müdiri, təsərrüfat işlərilə məşğul olan qadın; açarçı, *anbardar*; 2. evdar qadın
housekeeping [ˈhaus‚ki:pɪŋ] *n* 1. evdarlıq; **light ~** sadə / yüngül ev işləri *(səhər yeməyi hazırlama, ütüləmə və s.)*; 2. *hərb.* inzibati-təsərrüfat işləri
housemaid [ˈhausmeɪd] *n* ev qulluqçusu
housemaid's knee [hausmeɪdzni:] *n tib.* diz qapağıüstü kisəciyin iltihabı
housemaster [ˈhaus‚ma:stəʳ] *n* baş tərbiyəçi, məktəbin nəzdindəki internatın / pansionun müdiri
house-painter [ˈhaus‚peɪntəʳ] *n* rəngsaz, ev rəngləyən
house-to-house [ˈhaustəˈhaus] *adj* evbəev; **~ fighting** *hərb.* küçə döyüşü; **~ visitation** evbəev yoxlama
house-top [ˈhaustɔp] *n* 1. dam; 2. dam örtüyü
house-warming [ˈhaus‚wɔ:mɪŋ] *n* yeni mənzilə köçmək münasibətilə düzəldilən qonaqlıq; yeni mənzil şirnisi; təzə evə gözaydınlığı vermə
house-wife [ˈhauswaɪf] *n* I (*pl* **-wives** [-waɪvz]) 1. evdar qadın *(işləməyən)*; 2. təsərrüfatçı; evdar
house-wife [ˈhauswaɪf] *n* II iynə, sap qabı; gündəlik istifadə edilən kiçik qadın mücrüsü
housewifely [ˈhaus‚waɪflɪ] *adj* qənaətkar, qənaətcil; ailəcanlı, evdar, evin qayğısını çəkən
housewifery [ˈhaus‚wɪfərɪ] *n* ev işləri; evdarlıq
housework [ˈhauswə:k] *n* ev işləri; evdarlıq
housing [ˈhauzɪŋ] *n* I 1. mənzil şəraiti; mənzillə təmin olunma, mənzil məsələsi; **inadequate ~** qeyri-qənaətbəxş mənzil şəraiti; mənzil sahəsinin çatmaması; **to provide ~ for** mənzillə təmin etmək, ev vermək; 2. mənzil tikintisi; **funds for ~** mənzil tikintisi üçün vəsait / fond
housing [ˈhauzɪŋ] *n* II yəhəraltı, çul
hove [houv] **heave** *felinin pt, pp formaları*
hovel[1] [hɔvl, hʌvl] *n* 1. daxma, koma, komacıq, daxmacıq, koma; 2. örtü, sipər, talvar, çardaq; 3. taxça, divar oyuğu
hovel[2] [ˈhɔvl, ˈhʌvl] *v* mal-qaranı çardağın / talvarın altına yığmaq
hover[1] [ˈhɔvəʳ] *n* 1. süzmə; uçma; pərvaz etmə; 2. intizar, qeyri-müəyyən vəziyyət
hover[2] [ˈhɔvəʳ] *v* 1. süzmək *(havada)*, uçmaq *(həm də* **to ~ out / over***)*; 2. dayanmaq, asılıb qalmaq *(havada)*; 3. hərlənmək, fırlanmaq, dolanmaq, veyl-veyl gəzmək; 4. son həddə olmaq; mərəz qalmaq, giriftar olmaq; 5. tərəddüd etmək, qərara gələ bilməmək
hovering [ˈhɔvərɪŋ] *adj* süzən, asılıb qalan, dayanan *(havada)*; **a hawk ~ overhead** başı üstündə süzən qırğı *(quş)*; **a helicopter ~ over the house** evin üstündə dayanan / asılıb qalan vertolyot / helikopter
how[1] [hau] *adv* 1. *pron.* 1) necə?, nə təhər / cür?; *How shall I dress? Mən necə geyinim?*; 2) neçə?, nə qədər?; *How old is he? Onun neçə yaşı var?*; 3. *d.d.* necədir?; *How is milk to-day? Bu gün süd neçəyədir?*

how[2] [hau] *conj* necə; **to know – to behave** özünü necə aparmağı bilmək

how[3] [hau] *inter* necə; neçə, nə qədər, necə də (*nida cümlələrində*); *How strange! Necə də qəribədir!; How absurd! Nə qədər mənasız!*

howdah [ˈhaudə] *n* kəcavə, taxt-rəvan

how-do-you-do [ˈhaudjuˈdu:] *int* **1.** *Salam!; Necəsən? / Necəsiniz?;* **2.** salamlama; **3.** *d.d.* incə / nazik məsələ; müşkül məsələ

however[1] [hauˈevə'] *adv* **1.** hər necə (*olsa*), hər halda, nə qədər, nə olursa olsun, nə təhər; *However hard he tried he didn't succeed Nə qədər çalışsa da, o heç nəyə nail olmadı;* **2.** necə?; nə cür?; *However did you manage to do it? Sən / Siz bunu etməyə necə nail oldun? / oldunuz?*

however[2] [hauˈevə'] *conj* bununla belə, hər halda, baxmayaraq, hərçənd, da... də; *Later, however, he decided to go Bununla belə, o, getmək qərarına gəldi*

howl[1] [haul] *n* **1.** ulama, ulaşma; **the – of a wolf** canavarın / qurdun ulaması; **2.** vıyıltı; **the – of the wind** küləyin vıyıltısı; **3.** inilti, zarıltı; fəryad, fəğan, nalə, ah-vay, şivən, qışqırıq, bağırtı, səs; **a – of despair** ümidsizlik naləsi / fəryadı; **4.** gurultu; səs; **a – of laughter** qəhqəhə səsi

howl[2] [haul] *v* **1.** ulamaq, ulaşmaq; **2.** vıyıldamaq; **3.** inildəmək, zarıldamaq, fəryad / fəğan etmək, nalə çəkmək, şivən qoparmaq / salmaq; **to – with pain** ağrıdan inildəmək; **4.** qəşş etmək

howler [ˈhaulə'] *n* **1.** ağıçı, ağı deyən qadın; **2.** *d.d.* ağılsız / çox kobud səhv

howling [ˈhauliŋ] *adj* **1.** ulayan, ulaşan; **2.** vıyıltılı, gurultulu; **3.** bağıran, qışqıran, ucadan ağlayan; **4.** biabırçı, yolverilməz, görünməmiş, eşidilməmiş

hoyden [ˈhɔidn] *n* **1.** şıltaq / səs-küylü qız; **2.** gənc / bayağı xanım

hub[1] [hʌb] *n* **1.** çarx / təkər topu; vtulka, oymaq; **2.** *məc.* diqqət mərkəzi , maraq nöqtəsi; "ürək", "göbək"; **– of industry** sənaye mərkəzi

hubble-bubble [ˈhʌbl,hʌbl] *n* **1.** = **hookah**; **2.** quruldama, qur-qur / loq-loq etmə; **3.** mənasız / bihudə boşboğazlıq

hubbub [ˈhʌbʌb] *n* gurultu, hay-küy, səs-küy, qışqırıq; mərəkə, qalmaqal

hubris [ˈhju:bris] *n yun.* iftixar, fəxr, təkəbbür, qürur, təşəxxüs, iddia

huckaback [ˈhʌkəbæk] *n* cod kətan; **– towel** cod dəsmal / məhrəba

huckle-bone [ˈhʌklboun] *n anat.* dabanüstü / topuq / aşıq sümüyü

huckster[1] [ˈhʌkstə'] *n* **1.** alverçi, çərçi; **2.** qazancına alıb-satan, dəllal; tamahkar adam

huckster[2] [ˈhʌkstə'] *v* **1.** alverçilik / çərçilik etmək; **2.** qiymətləşmək, qiymət danışmaq; **3.** dəllallıq etmək, qazancına alıb-satmaq

huddle[1] [ˈhʌdl] *n* **1.** yığın, topa, qalaq, nizamsız halda tökülmüş şeylər; qucaq; **2.** dəstə, güruh, camaat; **3.** sürü, naxır; **4.** qarışıqlıq, hərc-mərclik; qaçaqaç, əl-ayağa düşmə, vəlvələ; **5.** *amer.* məxfi müşavirə, məsləhətləşmə; sözləşmə, dilləşmə, dilbir / əlbir olma, razılıq; **to go into –** gizlicə əlbir olmaq, gizli / məxfi dilləşmək, məxfi razılığa gəlmək

huddle[2] [ˈhʌdl] *v* **1.** qalaqlamaq, topalamaq, necə gəldi tökmək; **2.** (**out of**) qovmaq, bayıra çıxarmaq; **3.** (*həm də* **to – together / up**) topalamaq, bir yerə yığmaq; **to – up / together sheep** qoyunları bir yerə yığmaq / topalamaq; **4.** toplaşmaq, bir yerə yığılmaq, bir-birinin üstünə çıxmaq; **5.** büzüşmək, qısılmaq, yığılmaq, qıvrılıb / yumrulanıb yatmaq, qıvrılmış halda yatmaq

hue [hju:] *n* rəng; çalar, ton; **the –s of the rainbow** göy qurşağının bütün rəngləri / çalarları

hue and cry [ˈhju:ənˈkrai] *n "Tutun", "Saxlayın" çağırışı;* hiddət / həyəcan çağırışı; **to raise a –** "tutun", "saxlayın" qışqırmaq; haray salmaq, təhlükə siqnalı vermək

huff[1] [hʌf] *n* **1.** hirs / qəzəb tutması, qəzəbdən alışıb yanma, hiddətlənmə; inciklik, incimə, küsü; **to take the –, to get into a –** hiddətlənmək, *məc.* od tutub / alışıb yanmaq; **2.** alçaldılmaq, təhqir olunmaq; **3.** fiik, oyunda götürülən / vurulan daş

huff[2] [hʌf] *v* **1.** acıqlandırmaq, hirsləndirmək, əsəbiləşdirmək, özündən çıxartmaq; incitmək, toxunmaq, könlünü sındırmaq; **2.** acıqlanmaq, hirslənmək, əsəbiləşmək; incimək, qaşqabağını tökmək, sınsırığını sallamaq, küsmək; **3.** parçalamaq; hücum etmək, üstünə düşmək; **4.** (**into, out, of**) qorxutmaq, hədələmək, qara-qorxu gəlmək; hədə-qorxu ilə məcbur etmək

huffish [ˈhʌfiʃ] *adj* **1.** tezacıqlanan, tezhirslənən, tündməcaz, əsəbi; şıltaqçı, şıltaq; **2.** küsəyən, tezinciyən, dəymədüşər

huffy [ˈhʌfi] *adj* **1.** acıqlandırılmış; incidilmiş; **2.** küsəyən, tez küsən, dəymədüşər; **3.** *məc.* yüngül, yelbeyin, hərdəmxəyal

hug[1] [hʌg] *n* ağuş, sarılma, bərk qucaqlama; **to give *smb.* a –** bir kəsi bərk-bərk qucaqlamaq / ağuşuna almaq / bağrına basmaq

hug[2] [hʌg] *v* (**-gg-**) **1.** bərk-bərk qucaqlamaq, bağrına basmaq, ağuşuna almaq; **2.** qucaqlaşmaq; **3.** *məc.* tutmaq, tutub getmək; **4.** əqidəsinə sadiq olmaq / qalmaq

huge [hju:dʒ] *adj* nəhəng, çox iri / böyük, zorba, azman

hugger-mugger[1] [ˈhʌgə,mʌgə'] *n* **1.** *d.d.* nizamsızlıq, qarışıqlıq, qaydasızlıq, səliqəsizlik, dolaşıqlıq

hugger-mugger[2] [ˈhʌgə,mʌgə'] *adj* **1.** gizli, xəlvəti, məxfi; **2.** səliqəsiz, nizamsız, dolaşıq, qarışıq

hulk [hʌlk] *n* **1.** köhnə gəmi korpusu / gövdəsi, anbar kimi istifadə olunan gəmi korpusu; **2.** "ayı", "öküz" (*ağır, ləng nəhəng adam*)

hulking [ˈhʌlkiŋ] *adj* ağır, ləng; iri, çox yekə, yekəpər

hull [hʌl] *n* **1.** boş qabıq; qabıq; **2.** kuzov, ban, gövdə; gəmi korpusu; **3.** gəminin üfüqdə görünməyən hissəsi

hullabaloo [,hʌləbəˈlu:] *n* çığırtı, qışqırıq, qışqırtı, bağırtı, hay-küy, səs-küy; qalmaqal, mərəkə

hulled [hʌld] *adj* qabığı çıxarılmış / təmizlənmiş

hullo; hallo, hello [həˈlou] *int* **1.** *Salam;* **2.** Alo! (*telefon çağırışı*); **3.** Hey! Ey! Bura bax və s.

hum[1] [hʌm] *n* **1.** vızıltı, vızıldama; **2.** uğultu, uğuldama, gurultu, guvultu; **3.** zümzümə; "hm" demə; **the – of a song** mahnının zümzüməsi

hum[2] [hʌm] *v* **1.** vızıldamaq; **2.** uğuldamaq, guruldamaq, guvuldamaq; **2.** "hm" demək, hımıldamaq, mızıldamaq; mələmək; **3.** zümzümə etmək, dodağının altında oxumaq; **4.** layla(y) demək, lay-la(y) deyib / çalıb yatırmaq

human[1] [ˈhju:mən] *n* insan, adam

human[2] [ˈhju:mən] *adj* **1.** insan, adam; insana xas olan; **– being** insan; **the – race** insan nəsli / cinsi; **– voice** adam / insan səsi; **– nature** insan təbiəti; **Human Rights** insan hüquqları; **– ceiling** insan imkanının son həddi; **2.** sosial, ictimai; **– institutions** ictimai institutlar / müəssisələr; **– progress** cəmiyyətin inkişafı

humane [hju:ˈmein] *adj* **1.** insansevən, ürəyiyumşaq, rəhmli, ədalətli, incəqəlbli, insaflı, insani, insana layiq; **– measure** ədalətli tədbir; **– treatment** mehriban rəftar; **Humane Society** suda qərq olanları / batanları xilasetmə cəmiyyəti; **2.** humanitar; **– studies** humanitar elmlərlə məşğul olma

humaniform [hju:ˈmænifɔ:m] *adj biol.* insanabənzər

humanitarian[1] [hju:,mæniˈteəriən] *n* **1.** humanist, insanpərvər; **2.** filantrop

humanitarian[2] [hju:,mæniˈteəriən] *adj* **1.** insansevən, insanpərvər, mürüvvətli, insaflı; **2.** humanist; **3.** humanitar, ictimai

humanity [hju:ˈmæniti] *n* **1.** bəşəriyyət, insanlar, insanlıq; **crimes against –** bəşəriyyətə / insanlığa qarşı cinayətlər; **2.** *d.d.* insan kütləsi, camaat; **3.** insanpərvərlik, adamlıq, mərhəmət; **4.** *pl.* insan təbiəti, insani məziyyətlər / keyfiyyətlər; **5.** *pl.* **the Humanities** humanitar elmlər

humanize [ˈhju:mənaiz] *v* humanistləşdirmək; humanistləşmək

humankind [ˈhju:mənˈkaind] *n* bəşəriyyət, insan nəsli

humble[1] [ˈhʌmbl] *adj* **1.** təvazökar, sadə, utancaq; **2.** kasıb, miskin; sadə, adi; cüzi; **– income** cüzi gəlir; **3.** itaətli, itaətkar, mûti; **– request** acizanə xahiş;
◊ **to eat – pie** alçalmaq; tüpürdüyünü yalamaq

humble[2] [ˈhʌmbl] *v* **1.** ram etmək, itaətə gətirmək; **2.** alçaltmaq, hörmətdən salmaq, təhqir / rüsvay / biabır etmək

humble-bee [ˈhʌmblbi:] *n zool.* eşşəkarısı

humbug[2] [ˈhʌmbʌg] *n* **1.** yalan, hiylə, kələk, fırıldaq; **2.** cəfəngiyyat, boş / mənasız söz, laqqırtı; **3.** nanəli nabat

humbug[2] [ˈhʌmbʌg] *v* **1.** aldatmaq, kələk / hiylə / fırıldaq gəlmək, tovlamaq; **2.** fırıldaqçılıq / hiyləgərlik etmək, adam aldatmaq, dələduzluq etmək

humdrum[1] [ˈhʌmdrʌm] *n* **1.** mənasızlıq, məzmunsuzluq; **2.** cansıxıcı / maraqsız adam və ya şey

humdrum[2] [ˈhʌmdrʌm] *adj* mənasız, çürük, boş, çeynənmiş, duzsuz, bayağı, yeknəsəq, cansıxıcı, darıxdırıcı; **to live – life** mənasız həyat sürmək; **to be engaged in – tasks** boş / mənasız işlərlə məşğul olmaq

humid [ˈhju:mɪd] *adj* nəm, nəm çəkmiş, rütubətli, rütubət çəkmiş

humidify [hju:ˈmɪdɪfaɪ] *v* rütubətləndirmək, nəmləndirmək, yaş eləmək, canına nəm çəkdirmək

humidity [hju:ˈmɪdɪtɪ] *n* **1.** nəmlik, rütubət, nəmişlik, rütubətlilik; **2.** nəmlik dərəcəsi (*havanın*); **relative –** nisbi rütubət (*hava haq.*)

humiliate [hju:ˈmɪlɪeɪt] *v* alçaltmaq, hörmətdən salmaq, təhqir etmək; **to – *smb.*'s pride** bir kəsin ləyaqətini alçaltmaq

humiliation [hju:ˌmɪlɪˈeɪʃn] *n* alçaltma, hörmətdən salma, təhqir etmə; biabırçılıq

humility [hju:ˈmɪlɪtɪ] *n* **1.** mütilik, fağırlıq, başıaşağılıq, sadəlik, utancaqlıq; **2.** yoxsulluq, kasıblıq; cüzilik, əhəmiyyətsizlik

hummock [ˈhʌmək] *n* **1.** təpə; meşə ilə örtülü təpə; **2.** qabarıq; bataqlığın içində meşəlik, hündür yer; **3.** qum təpəsi; **4.** buz qalağı

humorist [ˈhju:mərɪst] *n* **1.** yumorist, yumoristik əsərlər yazan yazıçı; **2.** məzhəkəçi / zarafatçı / məzəli / kefcil adam

humorous [ˈhju:mərəs] *adj* **1.** yumoristik; **– writer** yazıçı-yumorist; **– story** yumoristik hekayə; **2.** gülməli, məzhəkəli, komik

humour[1] [ˈhju:mə] *n* **1.** yumor; **sense of –** yumor hissi / duyumu; **2.** komizm, məzəlilik, gülünclük, komiklik, məzhəkəlilik; **3.** əhval-ruhiyyə, kef, əhval; həvəs, meyl, könül, əhvat; **in a good –** yaxşı əhval-ruhiyyədə / əhvatda

humour[2] [ˈhju:mə] *v* üz / yol vermək, göz yummaq, mane olmamaq; nazlamaq, əzizləmək, ərköyün böyütmək

hump[1] [hʌmp] *n* **1.** güvən, hörgüc (*dəvədə*); qoz, donqar (*beldə*); **2.** təpə, təpəlik; dağ silsiləsi, sıra dağlar (*hava yolunda*); **to fly over the –** dağ silsiləsi üzərindən uçub keçmək; **3.** çətin məsələ; **to get over the – of a task** hər hansı bir işdə əsas çətinliklərin öhdəsindən gəlmək; **4.** *d.d.* pis əhval-ruhiyyə, əhvat, kef

hump[2] [hʌmp] *v* **1.** belini bükmək / əymək / qabartmaq; **2.** beli bükülmək / əyilmək; **3.** *d.d.* kefinə soğan doğramaq

hump-backed [ˈhʌmpbækt] *adj* qozbel, donqar, beli bükülmüş

humph [hʌmf, hmf, mm] *int.* hum! mm!

humpty-dumpty[1] [ˈhʌmptɪˈdʌmptɪ] *n* bəstəboy kök adam

humus [ˈhju:məs] *n* çürüntü, çürümüş peyin

Hun [hʌn] *n tar.* **1.** hunlar, hun tayfası (*qədim türk tayfası*); **2.** *məc.* barbar, vəhşi

hunch[1] [hʌntʃ] *n* **1.** qoz, donqar; **2.** qalın dilim / fal / tikə / parça; **– of cheese** böyük pendir parçası; **– of bread** çörək tikəsi / falı; **3.** *amer. d.d.* qabaqcadan hiss etmə, ürəyinə damma, duyma, intuisiya; **on a –** fəhmlə, intuitiv, intuisiya ilə; **to have a –** ürəyinə dammaq, qabaqcadan hiss etmək

hunch[2] [hʌntʃ] *v* **1.** belini bükmək / əymək / qatlamaq; **2.** bükülmək, əyilmək, qatlanmaq

hunchback [ˈhʌntʃbæk] *n* **1.** qoz, donqar; **2.** qozbel, donqar (*adam*)

hundred [ˈhʌndrəd] *n* **1.** yüz (*say*); **a – of** yüz dənə; **to sell by the –** yüz-yüz satmaq; **2.** *pl* yüzlərlə, çoxlu; **–s of people** yüzlərlə adam; **3.** yüzlük, yüz funt / sterlinq / dollar; **4.** yüz yaş; **5.** düz, tamam, sıfır-sıfır; *We'll meet at nine hundred hours* Biz düz saat doqquzda / doqquz tamamda / doqquz sıfır-sıfırda görüşəcəyik; ◊ **great / long –** yüz iyirmi; **one – per cent** yüz faiz, tamamilə

hundredfold [ˈhʌndrədfəuld] *adj* yüzqat, yüz dəfə; **a – return on *one's* money** gəlirin yüz dəfə artması

hung [hʌŋ] **hang** *felinin pt və pp formaları*

hunger[1] [ˈhʌŋgə] *n* **1.** aclıq, ac qalma; **to die of –** acından ölmək; **to satisfy *one's* – with *smth.*** bir şeylə aclığını öldürmək; **2.** ehtiyac, tələb, tələbat; **land –** torpaq sahəsi almağa ehtiyac; *məc.* torpaq tülüsü / hərisi; **oxygen –** oksigen aclığı / çatışmazlığı;
◊ *Hunger breaks stone walls at. söz.* ≅ *Ac qılınca çapar*

hunger[2] [ˈhʌŋgə] *v* **1.** acmaq, ac qalmaq / olmaq, aclıq çəkmək; **2.** acından öldürmək; **3. (into, out of)** aclıqla məcbur etmək; **4. (for, after)** çox arzu etmək, həsrətində olmaq, həsrət çəkmək

hunger-strike [ˈhʌŋgəstraɪk] *n* aclıq elan etmə (*həbsxanada*)

hungry [ˈhʌŋgrɪ] *adj* **1.** ac, acmış, boş; **– stomach** ac / boş qarın; **– children** ac uşaqlar; **to get / to grow –** acmaq, aclıq hiss etmək; **2.** barsız, bəhrəsiz, bəhərsiz, barsız-bəhərsiz, məhsul verməyən; **– soil** məhsul verməyən / barsız / bəhərsiz torpaq

hunk [hʌŋk] *n* böyük tikə; dilim, fal, parça

hunks [hʌŋks] *n* xəsis, simic, zıqqı

hunky-dory [ˌhʌŋkɪˈdɔ:rɪ] *adj amer. d.d.* birinci dərəcəli; ən yaxşı, əla, mükəmməl

hunt[1] [hʌnt] *n* **1.** ov; ovçuluq; **to have a –** ova çıxmaq, ov etmək, ovlamaq; **2.** axtarma; **– for a job** iş axtarma; **to be on the – of *smth.*** bir şeyi təkidlə axtarmaq, bir şeyin dalınca düşmək; **3.** təqib etmə, dalına düşmə, izləmə, güdmə

hunt[2] [hʌnt] *v* **1.** ovlamaq, ova çıxmaq, ov ovlamaq; ovçuluq etmək; tutmaq; **to – big game** iri quş ovlamaq; **to – in packs** sürü ilə ova çıxmaq (*canavar və s. haq.*); **2.** qovmaq, təqib etmək; qovub çıxarmaq; **3.** *məc.* rədd etmək (*həm də* **to – away**); **to – a thief** oğrunu təqib etmək; **4.** axtarmaq, özünü ora-bura vurmaq, vurnuxmaq, dolaşmaq, dalınca qaçmaq, arxasınca düşmək; **to – for a book** kitab axtarmaq; **to – up / out evidence** sübut / dəlil axtarıb tapmaq; **to – *smth.* high and low** bir şey üçün yeri-göyü / hər yeri axtarmaq

hunter [ˈhʌntə] *n* **1.** ovçu; **2.** axtaran, arayan, axtarıcı; **– after glory** şöhrət axtaran; **3.** ov iti, tazı;
◊ **hunter's moon** payızda gecə-gündüzün bərabərliyindən sonrakı bədirlənmiş ay / mahtab

hunter-killer [ˈhʌntəˌkɪlə] *n amer. hərb.* sualtı qayıqları izləyən gəmi

hunting-cat [ˈhʌntɪŋkæt] *n zool.* gilik pişiyi, gepard (*ov pələngi*)

hunting-ground [ˈhʌntɪŋgraund] *n* ov yerləri

hunting-horn [ˈhʌntɪŋhɔ:n] *n* ov karnaysı / şeypuru

hunting-season [ˈhʌntɪŋˌsi:zn] *n* ov mövsümü

huntsman [ˈhʌntsmən] *n* (*pl* **–men** [-mən]) **1.** ovçu; **2.** yeger, peşəkar ovçu

huntsmanship [ˈhʌntsmənʃɪp] *n* **1.** yegerlik, yeger vəzifəsi; **2.** ovçuluq məharəti, ovçuluq sənəti / peşəsi

hurdle[1] [ˈhɜ:dl] *n* **1.** daşına bilən çəpər, hörmə çəpər, çubuqdan hörülmüş çəpər; **2.** şax / çırpı döşənək (*bataqlıqdan və s. keçmək üçün körpü*); **3.** *id.* manеə; **to clear the –** manеəni aşmaq / dəf etmək; **4.** *məc.* manеənin / çətinliyin öhdəsindən gəlmək

hurdle[2] [ˈhɜ:dl] *v* **1.** çəpərləmək, çəpər çəkmək (*həm də* **to – off / out / round / up**); **2.** *id.* manеələri dəf etməklə qaçış yarışında iştirak etmək; manеəni dəf etmək; **3.** *məc.* manеəni aradan qaldırmaq, çətinliyin öhdəsindən gəlmək

hurdle-race [ˈhɜ:dlreɪs] *n id.* **1.** manеələri dəf etməklə qaçış; **2.** *pl* manеələri dəf etməklə cıdır yarışı

hurl[1] [hɜ:l] *n* **1.** tullama, atma, tolazlama; **2.** ağac, toxac (*oyunlarda işlətmək üçün*), lapta oyununda işlədilən ağac, hokkey ağacı; **3.** girdab, su burulğanı, qıjov

hurl[2] [hɜ:l] *v* **1.** tolazlamaq, tullamaq; **to – a stone** daşı tolazlamaq; **to – javelin** nizə / mızraq / cida atmaq; **2.** devirmək, yıxmaq, atmaq, salmaq; **to – down tyranny** istibdad üsuli-idarəsini devirmək; **3.** *məc.* yağdırmaq; **to – invectives** lənət / nifrin / qarğış yağdırmaq; **to – abuse at *smb.*** bir kəsə söyüş / təhqir yağdırmaq

hurly-burly [ˈhɜ:lɪˌbɜ:lɪ] *n* qarışıqlıq, çaxnaşma, anlaşılmazlıq, hərc-mərclik, qaçhaqaç, mərəkə

hurrah, hurray [huˈrɑ:, huˈreɪ] *int.* Ura!; *Hip, hip, hurray!*, *Hop, hop, ura!*

hurricane [ˈhʌrɪkən] *n* **1.** qasırğa, tufan, çox şiddətli külək, tropik siklon; **2.** gurultu, partlayış; **a ~ of applause** gurultulu alqışlar; **~ bombardment** çox şiddətli atəş / atəşə tutma

hurried [ˈhʌrɪd] *adj* tələsik, təcili, cəld, iti, *məc.* atüstü, başdansovma, necə gəldi; iti, yeyin, tez; **to have ~ meal** atüstü / tələsik / cəld yemək

hurriedly [ˈhʌrɪdlɪ] *adv* tez, tələsik, tələsə-tələsə, tez-tez, tez-tələsik, əliüstü, tövrən, atüstü, ayaqüstü; necə gəldi

hurry[1] [ˈhʌrɪ] *n* tələsmə, qaç-qov, tələskənlik, tələsiklik; **undue ~** lüzumsuz tələsiklik; **in a ~** tez-tələsik, atüstü, tələsik halda

hurry[2] [ˈhʌrɪ] *v* **1.** tələsmək; **to ~ after *smth.*** bir şeyin dalınca qaçmaq; **to ~ into *one's* clothes** tez-tələsik geyinmək; **2.** tələsdirmək, qısnamaq, tezləşdirmək, sürətləndirmək; *Don't hurry me! Məni tələsdirmə! / tələsdirməyin!; Hurry him up! Onu tələsdir! / tələsdirin!*; **to ~ away** tələsik yola düşmək; **to ~ off** tez-tələsik çıxıb getmək; *Hurry up! Tez ol! / olun!, Tələs! / Tələsin!*;

◊ *Hurry no man's cattle Səbrin / Səbriniz olsun*

hurry-call [ˈhʌrɪkɔːl] *n amer.* təcili yardım çağırışı

hurry-scurry [ˈhʌrɪˈskʌrɪ] *adv d.d.* təlaş içində, tələsə-tələsə, tez-tələsik, atüstü, ayaqüstü, fikirləşmədən, düşünmədən

hurt[1] [həːt] *n* **1.** zərər, ziyan, itki; **~ to *smb.'s* health** bir kəsin səhhətinə ziyan; **to do ~ to *smb.*** bir kəsə ziyan / zərər vurmaq; **2.** xəsarət, yara, yaralama, yaralanma, əzmə, zədələmə, əzilmiş yer, kəsik / kəsərti yarası; **to get / to receive a mortal ~** ölümcül yaralanmaq, ölümcül yara almaq; **3.** ağrı; **dull ~** küt ağrı; **4.** incimə, təhqir, təhqir etmə, *məc.* toxunma

hurt[2] [həːt] *v* **1.** ağrıtmaq, incitmək, əziyyət vermək; **2.** *d.d.* ağrımaq; *My tooth still hurts a little Dişim hələ də bir az ağrıyır*; **3.** zədələmək, yaralamaq, əzmək; **4.** zərər vermək, ziyan vurmaq, toxunmaq; korlamaq; **to ~ *smb.'s* reputation** bir kəsin adını korlamaq

hurtful [ˈhəːtful] *adj* zərərli, ziyanlı, ziyankar, müzür, xətərli, təhlükəli; məhvedici, korlayan, fəlakətli; **~ to morals** mənəviyyatı korlayan, əxlaq üçün təhlükəli; **to be ~ to the health** səhhət üçün ziyanlı / zərərli olmaq

hurtle [həːtl] *v* sürətlə / çaparaq getmək, yüyürmək; vıyıltı ilə keçmək / uçmaq; **to come hurtling down** vıyıltı ilə yerə düşmək

hurtleberry [ˈhəːtlberɪ] *n bot.* qaragilə, mərcanı *(giləmeyvə)*

husband[1] [ˈhʌzbənd] *n* ər;

◊ **~'s tea** açıq və soyuq çay; *A good wife makes a good husband Yaxşı arvadın əri də yaxşı olar*

husband[2] [ˈhʌzbənd] *v* qənaətlə təsərrüfatı idarə etmək, qənaət etmək, qorumaq; **to ~ *one's* resources** vəsaitlərdən bacarıqla istifadə etmək; **to ~ ammunition** döyüş sursatına qənaət etmək

husbandry [ˈhʌzbəndrɪ] *n* **1.** əkinçilik, kənd təsərrüfatı; **2.** qənaətcillik, qənaətkarlıq, qənaət; **3. animal ~** maldarlıq; **poultry ~** quşçuluq; **silkworm ~** baramaçılıq

hush[1] [hʌʃ] *n* sükut, sakitlik, səssizlik, susma; **in the ~ of night** gecənin sakitliyində

hush[2] [hʌʃ] *v* **1.** sakitləşdirmək, susmağa məcbur etmək, sakitlik yaratmaq; **2.** sakitləşmək, rahat olmaq, rahatlaşmaq; **3.** *(həm də* **to ~ up)** *məc.* üstünü örtmək, ört-basdır etmək; **to ~ up a scandal** qalmaqalı ört-basdır etmək

hush[3] [hʌʃ] *int. Sakit!; Sus!; Sakit olun!*

hushaby [ˈhʌʃəbaɪ] *int.* lay-lay

hush-money [ˈhʌʃˌmʌnɪ] *n* susmaq üçün verilən rüşvət

husk[1] [hʌsk] *n* **1.** qabıq, toxum qabığı; **rice in the ~** çəltik *(qabıqlı düyü)*; qıça *(qarğıdalıda)*; **2.** *məc.* yabançı, lazım olmayan bir şey

husk[2] [hʌsk] *v* qabığını təmizləmək / almaq, qabıqdan çıxartmaq, qıçasını təmizləmək *(qarğıdalının)*

husked [hʌskt] *adj* qabığı təmizlənmiş

husky [ˈhʌskɪ] *adj* I **1.** qabıqlı; **2.** quru; nahamar; **3.** boğuq, tutqun, xırıltılı, fısıltılı; **~ voice** xırıltılı səs; **~ cough** quru / boğuq öskürək

husky [ˈhʌskɪ] *adj* II uca, ucaboy, boylu-buxunlu; yekəpər və sağlam, güclü, cəmbərk, qıvraq; **a fine ~ woman** gözəl boylu-buxunlu qadın

hussar [huˈzaː] *n* qusar

hussy [ˈhʌsɪ] *n* **1.** ədəbsiz / diluzun / həyasız / təklifsiz qız; **2.** qəhbə; fahişə; gəzəyən qadın

hustings [ˈhʌstɪŋz] *n* **1.** Hastinqz *(Londonun baş şəhər məhkəməsi)*; **2.** siyasi və seçkiqabağı çıxışlar üçün kürsü

hustle[1] [ˈhʌsl] *n* **1.** basabas, basırıq, tünlük; **to do *smth.* with (much) ~** bir şeyi təlaş içində / tələsə-tələsə etmək; **2.** *d.d.* qətiyyət, inad

hustle[2] [ˈhʌsl] *v* **1.** itələmək, dürtmələmək; **2.** bir-birini sıxmaq / itələmək; doluşmaq; **3. (through, onto, out of)** soxulmaq, girmək, keçmək; itələyə-itələyə soxulmaq / girmək; **4. (against)** üstünə / qarşısına çıxmaq, toqquşmaq, rast gəlmək; **to ~ against *smb.*** bir kəslə toqquşmaq, bir kəsə rast gəlmək; **5.** məcbur / vadar etmək; **6.** *amer.* qəhbəlik / fahişəlik etmək

hustler [ˈhʌslə] *n* **1.** çalışqan / fəal adam; **2.** *amer.* qəhbə, fahişə; **3.** cibgir, cibkəsən *(oğru)*

hut [hʌt] *n* koma, daxma, dəyə

hybrid [ˈhaɪbrɪd] *n* hibrid, mələz *(bitki, heyvan və s.)*

hybridize [ˈhaɪbrɪdaɪz] *v* **1.** hibridləşdirmək, **2.** hibridləşmək

hydrant [ˈhaɪdrənt] *n* hidrant; **fire ~** yanğın hidrantı

hydrate [ˈhaɪdreɪt] *n kim.* hidrat; **~ of lime** sönmüş əhəng; **~ sodium** kaustik soda

hydraulic [haɪˈdrɔːlɪk] *adj* **1.** hidravlik; hidrotexniki; **~ brake** hidravlik əyləc; **~ lift** hidravlik lift; **2.** suda bərkiyən; **~ cement** hidravlik sement

hydraulics [haɪˈdrɔːlɪks] *n* hidravlika

hydroelectric [ˈhaɪdrouɪˈlektrɪk] *adj* hidroelektrik, su elektrik, **~ generator** hidroturbogenerator; **~ plant** su elektrik stansiyası

hydrogen [ˈhaɪdrɪdʒən] *n kim.* hidrogen; **heavy ~** ağır hidrogen

hydrogen bomb [ˈhaɪdrɪdʒənˈbɔm] *n* hidrogen bombası

hydrometer [haɪˈdrɔmɪtə] *n fiz.* areometr; **~ for spirits** spirtomer

hydropathy [ˈhaɪdrɔpəθɪ] *n tib.* su müalicəsi, su ilə müalicə

hydrophobia [ˌhaɪdrəˈfoubjə] *n tib.* hidrofobiya, quduzluq, sudan qorxma xəstəliyi

hydrophyte [ˈhaɪdrəfaɪt] *n bot.* hidrofit *(su bitkisi)*

hydropic [haɪˈdrɔpɪk] *adj tib.* **1.** hidroposlu, şiş; **2.** vadyanka / hidropos xəstəliyindən əziyyət çəkən

hydropsy [ˈhaɪdrɔpsɪ] *n tib.* vadyanka, hidropos *(bədən boşluqlarına su yığılması xəstəliyi)*

hyena [haɪˈiːnə] *n zool.* kaftar, gorəşən

hygiene [ˈhaɪdʒiːn] *n* gigiyena

hygienic [haɪˈdʒiːnɪk] *adj* gigiyenaya əsaslanan, gigiyena, səhiyyə; **~ conditions** gigiyena şəraiti

hygroscope [ˈhaɪgrəskoup] *n* hiqroskop *(havanın rütubət dərəcəsini göstərən cihaz)*

hymen [ˈhaɪmən] *n anat.* qızlıq / bakirəlik pərdəsi

hymn[1] [hɪm] *n* **1.** *din.* kilsə himni; allaha mədhiyyə; zəbur surəsi; **2.** mədh, mədh etmə; himn

hymn[2] [hɪm] *v* mədh / tərif etmək, himn oxumaq

hymnal [ˈhɪmnəl] *n din.* məzamir, zəbur kitabı

hymn-book [ˈhɪmbuk] *n din.* zəbur kitabı, məzamir *(dini kitab)*

hyperbole [haɪˈpəːbəlɪ] *n üslub.* mübaliğə; *(məs.* **waves as high as Everest** Everest dağı hündürlükdə dalğalar)

hyperbolic, hiperbolical [ˌhaɪpəˈbɔlɪk, -əl] *adj* **1.** *üslub* hiperbolik, mübaliğəli; **2.** *riyaz.* hiperbolik

hypercritical [ˌhaɪpəˈkrɪtɪkəl] *adj* çox ciddi, yersiz / hər şeyə irad tutan, bəhanə axtaran

hypermarket [ˈhaɪpəmaːkɪt] *n* nəhəng supermarket

hyphen [ˈhaɪfn] *n* defis, birləşdirici xətt

hyphenate [ˈhaɪfneɪt] *v* defislə yazmaq

hyphenated [ˈhaɪfneɪtɪd] *adj* defislə yazılan

hypnosis [hɪpˈnousɪs] *n (pl* **-ses** [-siːz]) hipnoz

hypnotic[1] [hɪpˈnɔtɪk] *n* **1.** asan hipnoz vəziyyətinə düşmüş; **2.** hipnoz edilmiş adam; **3.** yuxugətirən dərman

hypnotic² [hɪp'nɔtɪk] *adj* **1.** hipnoz, hipnozla bağlı; **2.** yuxugətirən, narkotik

hypnotist ['hɪpnətɪst] *n* hipnozçu

hypnotization [,hɪpnətaɪ'zeɪʃn] *n* **1.** hipnoz etmə; **2.** hipnoz vəziyyəti

hypnotize ['hɪpnətaɪz] *v* hipnoz etmək; hipnoz vasitəsilə yatırtmaq

hypocrisy [hɪ'pɔkrəsɪ] *n* ikiüzlülük; riyakarlıq

hypocrite ['hɪpəkrɪt] *n* ikiüzlü, riyakar; riyakar, yalançı mömin (*adam*)

hypocritical [,hɪpə'krɪtɪkəl] *adj* ikiüzlü, riyakar

hypodermic [,haɪpə'dɜːmɪk] *adj* **1.** dərialtı; ~ **injection** dərialtı inyeksiya (*dərman yeritmə*); ~ **needle** dəri altına dərman yeritmək üçün iynə; **2.** dəri altına yeridilən (*dərmanlar*)

hypothecate [haɪ'pɔθɪkeɪt] *v* **1.** mülkü girov qoymaq; **2.** girov müqabilində borc almaq

hypothesis [haɪ'pɔθɪsɪs] *n* (*pl* **-ses** [-siːz]) hipoteza, fərziyyə, ehtimal, güman, təxmin

hypothetical [,haɪpou'θetɪkl] *adj* hipotetik, fərziyyəyə / ehtimala əsaslanan

hy-spy ['haɪ'spaɪ] *n* gizlənpaç oyununu xatırladan uşaq oyunu

hysteria [hɪs'tɪərɪə] *n* isteriya

hysterical [hɪs'terɪkl] *adj* isterik, əsəbi; ~ **laughter** isterik / əsəbi gülüş

hysterics [hɪs'terɪks] *n* isterika; isteriya xəstəliyi nəticəsində özündən getmə; müvazinətini itirmə, hal-təbdən çıxma

Ii

I i [aɪ] *n* (*pl* **I's, i's** [aɪz]) *ingilis əlifbasının 9-cu hərfi;*

◊ **to dot the i's (and cross the t's)** ≡ məsələni bir dəfəlik həll edib qurtarmaq

I [aɪ] *pers. pron.* mən; *I am a teacher Mən müəlliməm; It's I Mənəm;*

◊ *I say 1) Bura bax! / baxın!, Qulaq as! / asın!; I say, do come and sit near me! Bura bax! / baxın! Gəl / Gəlin mənim yanımda otur! / oturun!; I say Why do you dislike me? Qulaq as! / asın! Sənin / Sizin nə üçün məndən xoşun / xoşunuz gəlmir?*

iambic¹ [aɪ'æmbɪk] *n* (*adət. pl*) yamb, yamb üslubunda yazılmış şer; **to write in ~s** yamb üslubunda şer yazmaq

Iberian¹ [aɪ'bɪərɪən] *n* **1.** iber (*qədim İspaniyada və Gürcüstanın şərq hissəsində yaşayan qəbilə qrupları*); **2.** qədim iberlərin dili

Iberian² [aɪ'bɪərɪən] *n* İberiya, iber, iberlərə aid olan; **the ~ language** iber dili

ice² [aɪs] *n* **1.** buz; **dead ~** tərpənməyən / hərəkətsiz buzlaq; **eternal ~** əbədi buz; **floating ~** üzən buz; **open ~** seyrək buz; **a block of ~** buz parçası / kütləsi; **to turn into ~** buza dönmək, buz bağlamaq; buza döndərmək; *Terror turned his heart into ice Dəhşət onun qəlbini buza döndərdi*; **to feel as cold as ~** buz kimi hiss etmək; **to be made of ~** buz kimi soyuq olmaq; *She is all ice to me Onun mənə münasibəti buz kimi soyuqdur*; **2.** *pl* dondurma; **two strawberry ~s** iki pay çiyələkli dondurma; *Children like ices Uşaqlar dondurmanı xoşlayırlar;*

◊ **straight off the ~ 1)** təzə, tər, yenicə alınmış (*ərzaq, ərzaq haq.*); **2)** dərhal, yubanmadan; **on thin ~** təhlükə qarşısında, təhlükəli vəziyyətdə; **to skate / to walk on thin ~** uçurumun qırağı ilə yerimək, təhlükə qarşısında qalmaq; ≡ odla oynamaq; **to break the ~** buzu sındırmaq, ilk addım atmaq, bir işi başlamaq

ice¹ [aɪs] *v* **1.** buzla örtmək (*həm də* **~ up, ~ over**); *The pond was iced over Nohur buzla örtülmüşdü*; **2.** (*həm də* **~ up**) dondurmaq, donmaq; buz bağlamaq; *The water has iced overnight Su gecə buz bağlayıb / donub*; **3.** soyutmaq; **to ~ water / coffee / tea** suyu / kofeni / çayı soyutmaq; **4.** şirələmək; **to ~ a cake** tortu şirələmək

ice-age ['aɪs'eɪdʒ] *n* buz dövrü

ice-axe ['aɪsæks] *n* buz baltası (*alpinistlərdə*)

iceberg ['aɪsbɜːg] *n* aysberq, buzdağı

ice-bound ['aɪsbaund] *adj* buzla əhatə olunmuş, buz bağlamış, buzla örtülmüş

ice-box ['aɪsbɔks] *n* **1.** soyuducu; **2.** buzxana

ice-breaker ['aɪs,breɪkə'] *n* buzqıran gəmi

ice-cold ['aɪskould] *adj* çox soyuq, buz kimi; **~ drinks** buz kimi içkilər

ice-cream ['aɪskriːm] *n* qaymaqlı dondurma

ice-dance ['aɪsdaːns] *n* **1.** buz üzərində rəqs; **2.** buz üzərində balet

ice-field ['aɪsfiːld] *n* buz meydanı, başdan-başa buz olan sahə

ice-hockey ['aɪs'hɔkɪ] *n id.* buz üzərində hokkey

ice-house ['aɪshaus] *n* **1.** buzxana, buz anbarı; **2.** buz kimi daxma / ev

Iceland ['aɪslənd] *n* İslandiya, əbədi buzla örtülmüş ölkə

Icelander ['aɪsləndə'] *n* islandiyalı; **the ~s** *top.* islandiyalılar

Icelandic [aɪs'lændɪk] *n* islandiya dili

iceman ['aɪsmæn] *n* (*pl* **-men** [-men]) **1.** arktik səyyah; **2.** alpinist; **3.** *amer.* buzdaşıyan, buz satan; **4.** dondurmaçı, dondurma satan

ice-rink ['aɪsrɪŋk] *n* buz meydançası (*adət. üstüörtülü; hokkey və s. oynamaq üçün*)

ice-whale ['aɪsweɪl] *n* qütb balinası

icicle ['aɪsɪkl] *n* buz lüləsi / salxımı, sırsıra

icily ['aɪsɪlɪ] *adv* **1.** çox soyuq, iliyə / sümüyə işləyən; *The wind blew icily İliyə / Sümüyə işləyən külək əsirdi*; **2.** soyuq; nifrətlə; **to look / to glance / to stare ~ at smb.** bir kəsə nifrətlə / kinli-kinli baxmaq

icon ['aɪkɔn] *n* ikona (*xristianlarda allahın və ya övliyaların şəkli*)

icy ['aɪsɪ] *adj* **1.** buz kimi, çox soyuq; **~ air** çox soyuq hava; *It's icy cold today Bu gün buz kimi soyuqdur / çox soyuqdur*; **2.** sü-

rüşkən; **3.** buz kimi, soyuq; ~ **look / stare** soyuq baxış; ~ **reception** soyuq qəbul; **4.** buzla örtülü; ~ **mountains** əbədi olaraq buzla örtülmüş dağlar

idea [aɪˈdɪə] *n* **1.** ideya, fikir; **abstract ~s** mücərrəd ideyalar / fikirlər; **basic / essential / fundamental ~** əsas ideya / fikir; **dominant / reigning / prevalent ~s** hakim ideyalar; **capital ~** əla ideya / fikir; *I've got an idea of writing a new book Mənim yeni kitab yazmaq fikrim var;* **2.** təsəvvür, anlayış; **clear / distinct ~** aydın / dəqiq təsəvvür; **complete / confused ~** kamil / dolaşıq təsəvvür; *I've got a good idea of what he wants Onun nə istədiyi barədə mənim yaxşı təsəvvürüm var;* **general ~** ümumi təsəvvür; **the ~ of beauty** gözəllik haqqında təsəvvür; **to have an ~ of** *smth.* bir şey haqqında təsəvvürü olmaq; **to get an ~ of** *smth.* bir şey haqqında təsəvvür əldə etmək; **to have no ~ / not the faintest ~ of** *smth.* bir şey haqqında əsla / qətiyyən təsəvvürü olmamaq; *I had no idea he would do that Mən təsəvvür edə bilməzdim ki, o bunu edəcək;* **3.** plan, niyyət, məram, məqsəd, qərəz; **impracticable ~** həyata keçirilməsi müşkül / qeyri-mümkün olan niyyət; *My idea is to close the door and open the window Mənim fikrim / məqsədim qapını bağlamaq və pəncərəni açmaqdır;*

◊ **the young ~** uşaq ağlı; *What's the big idea? Bunun əsas mənası nədir?; That's the idea! Bax əsas məsələ budur!*

ideal¹ [aɪˈdɪəl] *n* ideal (*ən yaxşı / gözəl nümunə*); **an ~ of happiness / of comfort** xoşbəxtliyin / rahatlığın idealı; **an ~ of conduct** davranışın ən gözəl nümunəsi; **to realize** *one's* **~s** öz ideallarını həyata keçirmək; **to form ~s** ideallar yaratmaq / formalaşdırmaq; *He's the very ideal of a friend O, dostluğun idealıdır*

ideal² [aɪˈdɪəl] *adj* **1.** ideal, bitkin, kamil, əla; ~ **companion** əla kompanyon / yoldaş; ~ **gift** əla hədiyyə; ~ **weather** ideal / əla hava; **2.** təsəvvür edilən, mücərrəd, xəyali; ~ **happiness** xəyali xoşbəxtlik

idealism [aɪˈdɪəlɪzm] *n* **1.** *fəls.* idealizm; **2.** ideallaşdırma, idealist yanaşma

idealist [aɪˈdɪəlɪst] *n fəls.* idealist, idealizm tərəfdarı

idealistic [aɪˈdɪəlɪstɪk] *adj* idealistik; ~ **viewpoint** idealist dünyagörüşü / baxış

idealization [aɪˌdɪəlaɪˈzeɪʃn] *n* ideallaşdırma, idealizə etmə (*həqiqətdə olduğundan daha yaxşı göstərmə*)

idealise [aɪˈdɪəlaɪz] *v* = **idealize**

idealize [aɪˈdɪəlaɪz] *v* **1.** ideallaşdırmaq, idealizə etmək; **2.** idealist fikrə tərəfdar çıxmaq / olmaq

ideally [aɪˈdɪəlɪ] *adv* **1.** fikrən, xəyalən, mücərrəd, mücərrəd bir tərzdə; **2.** əla, ən gözəl, çox yaxşı; mükəmməl, olduqca yaxşı

identical [aɪˈdentɪkl] *adj* **1.** həmin; **an ~ room / street / town,** *etc.* həmin otaq / küçə / şəhər və s.; *This is the identical room we stayed last year Bu bizim keçən il qaldığımız həmin otaqdır;* **2.** (**to, with**) eyni, oxşar; ~ **clothes / reply / problem** eyni paltar / cavab / problem; *Your answer is identical with mine Sənin / Sizin cavabın / cavabınız mənimki ilə eynidir; This picture is identical to one my mother has Bu şəkil mənim anamda olan şəklin eynidir*

identification¹ [aɪˌdentɪfɪˈkeɪʃn] *n* tanıma, tanınma; müəyyən etmə; əsli olduğunu müəyyənləşdirmə; *The identification of the accident victims took some time Qəzanın qurbanlarının tanınması bir müddət vaxt aldı*

identification² [aɪˌdentɪfɪˈkeɪʃn] *adj* fərqləndirici; ~ **card** şəxsiyyəti bildirən vəsiqə / şəhadətnamə; ~ **disk** *hərb.* şəxsi işarə; ~ **mark** *hərb.* fərqləndirici nişan (*təyyarədə, maşında və s.*)

identify [aɪˈdentɪfaɪ] *v* **1.** eyniləşdirmək, oxşar olduğunu müəyyən etmək; **to ~ wealth with happiness** var-dövləti xoşbəxtliklə eyniləşdirmək; *One should not identify wealth with happiness Var-dövləti xoşbəxtliklə eyniləşdirmək olmaz;* **2.** müəyyənləşdirmək, müəyyən etmək, tanımaq; *The age of a horse can be identified by its teeth Atın yaşı onun dişlərilə müəyyənləşdirilə bilər;* **to ~ by the map** xəritə vasitəsilə müəyyən etmək; **to ~ a person / a corpse** şəxsi / meyiti tanımaq; **to ~ a prisoner** dustağın şəxsiyyətini müəyyənləşdirmək; **3.** (**oneself**) özünü təqdim etmək, şəxsi vəsiqə göstərmək; **4.** (**with**) eyniləşdirmək; tam həmrəy olmaq; **to ~** *one's* **interests with those of another** öz marağını özgəsinin marağı ilə eyniləşdirmək; **to ~ oneself with** *smb.'s* **view** bir kəsin fikri ilə tam həmrəy olmaq; *He identifies with the majority O, çoxluqla həmrəydir / həmfikirdir;* **5.** uyğun gəlmək / olmaq, üst-üstə düşmək; *Their tastes always identify Onların zövqləri həmişə uyğun gəlir / üst-üstə düşür*

identity¹ [aɪˈdentɪtɪ] *n* **1.** eyniyyət, eynilik, oxşarlıq, bənzərlik, oxşayış; **2.** həqiqilik, doğruluq; **proofs of ~** həqiqəti müəyyən edən dəlillər; **3.** şəxsiyyət; **to prove** *smb.'s* ~ bir kəsin şəxsiyyətini sübut etmək; **to recognize** *smb.'s* ~ bir kəsin şəxsiyyətini tanımaq

identity² [aɪˈdentɪtɪ] *adj* ~ **card** şəxsiyyət vəsiqəsi

ideologic [ˌaɪdɪˈɔlədʒɪk] *adj* = **ideological**

ideological [ˌaɪdɪəˈlɔdʒɪkl] *adj* ideoloji, məfkurəvi; ~ **differences** ideoloji / məfkurəvi fərqlər; ~ **arguments** ideoloji dəlillər / sübutlar

ideologist [ˌaɪdɪˈɔlədʒɪst] *n* **1.** ideoloq; **2.** həyatdan uzaq düşmüş nəzəriyyəçi; boş xəyalpərəst / xülyaçı

ideology [ˌaɪdɪˈɔlədʒɪ] *n* **1.** ideologiya, məfkurə; **bourgeois ~** burjua ideologiyası / məfkurəsi; *Our ideologies differ greatly Bizim ideologiyalarımız çox fərqlənir*

ideologically [ˌaɪdɪəˈlɔdʒɪklɪ] *adv* ideologiya / məfkurə cəhətdən, məfkurəcə; ~ **correct** ideoloji cəhətdən / baxımdan doğru; *Ideologically, they have many differences İdeoloji / Məfkurəvi cəhətdən onlar arasında çoxlu fərqlər var*

idiocy [ˈɪdɪəsɪ] *n* **1.** idiotizm; **2.** səfehlik, sarsaqlıq, ağılsızlıq, giclik; *It's sheer idiocy to go fishing in such bad weather Belə pis havada balıq tutmağa getmək tamam axmaqlıqdır*

idiom [ˈɪdɪəm] *n dilç.* **1.** idiom (*bir dilə xas olan və mənası tərkib hissələrini təşkil edən sözlərin ayrı-ayrılıqda götürülən mənası ilə düz gəlməyən sabit söz birləşməsi*); **the popular / religious / classical ~s** populyar / dini / klassik idiomlar; *The Azerbaijani and the English idioms have very different characters Azərbaycan və ingilis idiomları arasında müxtəlif xüsusiyyətlər var;* **2.** *dilç.* şivə, ləhcə; dil; **the French ~** fransız dili; **local ~** yerli şivə / ləhcə

idiomatic [ˌɪdɪəˈmætɪk] *adj* idiomatik; ~ **language** idiomlarla zəngin dil; *She speaks fluent and idiomatic English O, təbii ingilis dilində sərbəst danışır*

idiot [ˈɪdɪət] *n* idiot; gic, axmaq, sarsaq; *Idiot! You've dropped my book! Ay səfeh! Sən mənim kitabımı yerə salmısan!*

idiotic [ɪdɪˈɔtɪk] *adj* gic, səfeh, axmaq; **an ~ idea / question** axmaq fikir / sual; *Don't be idiotic Axmaq olma! / olmayın!*

idiotically [ˌɪdɪˈɔtɪkəlɪ] *adv* axmaqcasına, sarsaqcasına, axmaq-axmaq; gic-gic, səfeh-səfeh; **to speak ~** axmaq-axmaq danışmaq

idle¹ [ˈaɪdl] *adj* **1.** boş, işsiz, işləməyən, məşğul olmayan; **to be ~** boş / işsiz olmaq; **to stand ~** boş / işsiz dayanmaq; **2.** istifadə olunmayan, ölü, fəaliyyətsiz; ~ **capital / money** istifadə olunmayan / dövriyyəyə buraxılmayan / ölü kapital / pul; ~ **field** boş tarla (*yəni səpilməmiş*); ~ **machines** fəaliyyətsiz dayanmış maşınlar; *Many people were idle during the depression Durğunluq dövründə çox adam işsiz idi / işləmirdi;* **to be / to lie ~** işləməmək, boş dayanmaq; *The factory machines lay idle during the workers' strike Fəhlələrin tətil müddətində fabrikin maşınları boş dayanmışdı;* **3.** boş, azad, asudə; ~ **day** asudə gün; ~ **hours** asudə / boş saatlar; *We spent many idle hours just sitting in the sun Biz eləcə günəşin altında oturaraq saatlarla boş vaxt keçirdik;* **4.** tənbəl, avara, veyil; **an ~ boy** tənbəl / veyil oğlan; **the ~ rich** yaramaz / vecsiz dövlətlilər; **5.** faydasız, mənasız, boş, səmərəsiz, xeyirsiz, hədər, əbəs, bihudə; ~ **attempt** boş / faydasız / səmərəsiz cəhd; ~ **promise** boş / əbəs vəd; *It's idle to expect him to help us Ondan kömək gözləmək faydasızdır / əbəsdir;*

◊ *– Idle folks have the least leisure ≡ at. söz. Tənbəllər üçün hər gün bayramdır*

idle[2] [ˈaɪdl] *v* **1.** boş-bekar gəzmək / dolanmaq, heç bir iş görməmək, tənbəllik etmək, avara gəzmək, veyillənmək; *Don't idle (about)! Boş-bekar gəzməyi qurtar!;* **2.** boş-boşuna vaxt keçirmək *(həm də* **– away**); **to – away** *one's* **time** / *one's* **life** (öz)vaxtını / ömrünü boş-boşuna keçirmək

idleness [ˈaɪdlnɪs] *n* bikarçılıq, avaralıq, avaraçılıq, veyillik, işsizlik; **to live in –** mənasız həyat sürmək;

◊ *Idleness is the mother / the root of all evil, Idleness is the parent of vice at. söz. Bütün eyiblərin / qüsurların anası tənbəllikdir; Idleness rusts the mind at. söz. Avaraçılıq ağlı kütləşdirir*

idler [ˈaɪdlə'] *n* veyl, avara, tənbəl, vecsiz

idly [ˈaɪdlɪ] *adv* tənbəlcəsinə, tənbəl-tənbəl, boş, boş-boş, boş-boşuna, avara, avara-avara; **to walk –** boş-boşuna / avara-avara gəzmək; *He idly stroked his beard O, tənbəl-tənbəl saqqalını sığalladı*

idol [ˈaɪdl] *n* büt, sənəm; pərəstişgah, qibləgah; **to make an – of** *smb.* bir kəsi ilahiləşdirmək; **pop / tennis –s** pop / tennis pərəstişgahı; *He's still the idol of countless teenagers O, hələ də saysız-hesabsız yeniyetmələrin pərəstişgahıdır*

idolize [ˈaɪdəlaɪz] *v* pərəstiş / səcdə / sitayiş etmək, tapınmaq; **to – a football team** futbol komandasına pərəstiş etmək; *He idolizes his father O, atasını çox sevir / ideallaşdırır*

idyll [ˈɪdɪl] *n* **1.** *ədəb.* idilliya **1)** təbiət ağuşunda asudə və sakit həyatı təsvir edən bədii əsər; **2)** dinc, sakit həyat *(xüs. kənddə)*

idyllic [aɪˈdɪlɪk] *adj* idilliya; **– scenery** səvimli mənzərə; **– cottage** rahat daxma

ie, i.e [aɪˈiː] *(latın dilində işlənən* **id est** *söz birləşməsinin qısaldılmış forması)* yəni, digər sözlə

if[1] [ɪf] *n:* **–s and buts** əgərlər və ammalar; *I don't want any ifs and buts, just make sure the goods are delivered tomorrow Mənə heç bir "əgər", "amma" lazım deyil, elə et ki, mallar sabah çatdırılsın*

if[2] [ɪf] *conj* **1.** əgər; -sa / -sə; *Bu bağlayıcı şərt budaq cümləsini baş cümləyə bağlayır; If I were you, I would learn English better Mən sənin / sizin yerinə / yerinizə olsaydım, ingilis dilini daha yaxşı öyrənərdim;* **2.** *(çox vaxt* **even** *sözü ilə işlənir):* **even if** *Güzəşt budaq cümləsini baş cümləyə bağlayır. Bu halda o, Azərbaycan dilinə* **hətta** *sözü və felin şərt şəkilçisi* **-sa / -sə** *vasitəsilə tərcümə edilir: I'll invite her even if she doesn't come Hətta o, gəlməsə də, mən onu dəvət edəcəm;* **3.** *Vasitəli nitqdə sual cümlələrini və ya tamamlıq budaq cümləsini baş cümləyə bağlayır. Bu halda o, Azərbaycan dilinə* **-mı, -mi, -mu, -mü** *və ya* **yox** *birləşməsi ilə tərcümə edilir; Ask if he has come Soruş / Soruşun, o gəlib ya yox;* **4.** *Nida cümlələrində işlənir və 1) arzu, 2) təəccüb, qəzəb və s. ifadə edir. Bu halda if Azərbaycan dilinə* **kaş** *sözü ilə tərcümə edilir: If I knew Kaş mən biləydim*

ignite [ɪgˈnaɪt] *v* **1.** yandırmaq, alışdırmaq, alovlandırmaq; *He lit a match to ignite the fuse O, fitili alışdırmaq üçün kibrit yandırdı;* **2.** yanmaq, alovlanmaq, alışmaq; *Petrol ignites very easily Neft asanlıqla yanır / alovlanır / alışır*

ignition [ɪgˈnɪʃn] *n* **1.** yanma, odlanma, alışma; **2.** yandırma, alışdırma, odlandırma

ignoble [ɪgˈnoʊbl] *adj* alçaq, əclaf, rəzil, eyibli, mənfur, biabırçı, rüsvayçı; **– person** alçaq / əclaf / rəzil adam; **– purposes** mənfur məqsədlər; **– actions** rüsvayçı / alçaq hərəkətlər

ignominious [ˌɪgnəˈmɪnɪəs] *adj* ləyaqətsiz, layiq olmayan, biabırçı, rüsvayçı; alçaldıcı, həqarətli; **– behaviour** biabırçı / rüsvayçı davranış; **– defeat** biabırçı / rüsvayçı məğlubiyyət; **– punishment** *hüq.* alçaldıcı / həqarətli cəza; **– death** şərəfsiz / nalayiq ölüm

ignominy [ˈɪgnəmɪnɪ] *n* biabırçılıq, şərəfsizlik, namussuzluq, rüsvayçılıq, bədnamlıq, üzüqaralıq; **to suffer the – of defeat** məğlubiyyətin rüsvayçılığından əziyyət çəkmək

ignorable [ɪgˈnɔːrəbl] *adj* nəzərə alınmayan; rədd edilə bilən; **– fact** rədd edilə bilən fakt / dəlil

ignoramus [ˌɪgnəˈreɪməs] *n* nadan, qaba, kobud, qanmaz, qanacaqsız, cahil *(adam)*

ignorance [ˈɪgnərəns] *n* **1.** cəhalət, cahillik, avamlıq; kobudluq, tərbiyəsizlik; **complete –** tam cəhalət / cahillik, **2.** biliksizlik, məlumatsızlıq; **– of the law** *hüq.* hüququ bilməmə, hüquqi səhv; **to be in – of** *smth.* bir şeyi bilməmək, bir şeydən məlumatı olmamaq; **to keep** *smb.* **in – of** *smth.* bir kəsi bir şey haqqında məlumatsız saxlamaq; *He did it from / through ignorance O, bunu bilməmək ucbatından etdi*

ignorant [ˈɪgnərənt] *adj* cahil, avam; qaba, kobud, ədəbsiz; **an – man** cahil / avam adam; **– reply** kobud / qaba / ədəbsiz cavab; **– criticism** kobud tənqid; *He is not stupid, he is ignorant O, axmaq deyil, avamdır;* **to be – of** *smth.* bir şeydən xəbərsiz olmaq; *I'm ignorant of this subject Bu fəndən mənim xəbərim yoxdur*

ignore [ɪgˈnɔː'] *v* **1.** saymamaq, etinasızlıq / diqqətsizlik / saymamazlıq göstərmək, nəzərə almamaq, məhəl qoymamaq, əhəmiyyət verməmək; **to – rude remarks** kobud irada etinasızlıq göstərmək / diqqət verməmək; **to – advice / criticism** məsləhətə / tənqidə etinasızlıq göstərmək; *Try to ignore the pain Çalış / Çalışın ağrıya fikir verməyin;* **2.** rədd etmək *(şikayəti, iddianı)*

Iliad [ˈɪlɪəd] *n* **1.** İliada; **2.** uzun əhvalat

ill[1] [ɪl] *n* **1.** pislik, yamanlıq, şər, zərər, ziyan; **to do – to** *smb.* bir kəsə pislik / yamanlıq etmək; *I wish him no ill Mən ona heç bir yamanlıq / pislik arzulamıram;* **2.** bədbəxtlik, fəlakət, müsibət, bəla; **the –s of life** həyatın müsibətləri / bəlaları; **social –s** ictimai bəlalar / müsibətlər

ill[2] [ɪl] *adj* **1.** xəstə, naxoş; **to be –** xəstə / naxoş olmaq; *He's been seriously ill for two weeks O, iki həftədir ki, ciddi xəstədir;* **to fall –, to be taken –** xəstələnmək, naxoşlamaq; **2.** pis, yaramaz, xarab, çirkin, iyrənc; **– act** pis / yaramaz / iyrənc hərəkət; **– taste** iyrənc dad; **– news** pis xəbər; **– odour** pis / iyrənc iy; **– habits** yaramaz / pis adətlər; **– breeding** pis tərbiyə görmüş / edilmiş; *She has ill manners O, pis tərbiyə edilib;*

◊ **a house of – fame** fahişəxana, qəhbəxana; **to do** *smb.* **an – turn / service** ≡ qış qayıran yerdə göz çıxarmaq; *Ill news goes / flies fast ≡ Bəd xəbərin atı yüyrək olar*

ill[3] [ɪl] *adv* pis, yaramaz, nalayiq; **to behave –** özünü pis / nalayiq aparmaq; **to speak / to think – of** *smb.* bir kəs haqqında pis danışmaq / fikirləşmək; **to treat** *smb.* **–** bir kəslə pis rəftar etmək; **to take** *smth.* **– 1)** bir şeydən qeyzlənmək; **2)** bir şeydən incimək;

◊ **to be – at ease** pərt olmaq, tutulmaq, karıxmaq, sıxılmaq

ill-advised [ˈɪlədˈvaɪzd] *adj* ağılsız, düşüncəsiz, ehtiyatsız; ağlasığmayan; *He was ill-advised to tell his manager about it Bu barədə menecerinə demək ağılsızlıq idi*

ill-bred [ˈɪlˈbred] *adj* tərbiyəsiz, ədəbsiz, pis tərbiyə görmüş / olunmuş; **an – child** tərbiyəsiz / ədəbsiz uşaq

ill-conditioned [ˈɪlkənˈdɪʃnd] *adj* **1.** pis, xarab; yaramaz; pis xasiyyətli, deyingən, çox danışan; **2.** pis vəziyyətdə olan *(fiziki cəhətdən)*; **3.** pis keyfiyyətli

ill-disposed [ˈɪldɪsˈpoʊzd] *adj* **(towards** *smb.* / *smth.***)** qeyri-səmimi, bədxah, pisniyyətli; **to be – towards a plan** plana mənfi münasibətdə olmaq; *She's very ill-disposed towards her neighbours O, qonşularına qarşı qeyri-səmimidir / bədxahdır*

ill-fated [ˈɪlˈfeɪtɪd] *adj* uğursuz, baş tutmayan; **an – expedition** uğursuz / baş tutmayan ekspedisiya

illegal [ɪˈliːgl] *adj* qanunsuz, qeyri-qanuni; qeyri-leqal, qanuni olmayan; gizli; **– trade** qeyri-qanuni gizli ticarət; kontraband; **– immigrants** qeyri-qanuni mühacirlər

illegible [ɪˈledʒəbl] *adj* dolaşıq, qarışıq, çətin oxunan, oxunmaz, aydın olmayan

illegitimate[1] [ˌɪlɪˈdʒɪtɪmɪt] *adj* **1.** bic, kəbinsiz doğulmuş; **– child** bic / kəbinsiz doğulmuş uşaq; **2.** qanuni olmayan, qeyri-qanuni

illegitimate[2] [ˌɪlɪˈdʒɪtɪmeɪt] *v* **1.** qanunsuz / qeyri-qanuni elan etmək; **2.** bic / kəbinsiz doğulduğunu etiraf etmək *(uşağın)*

ill-founded ['ılfaundıd] *adj* əsassız, əsası olmayan, uydurma; ~ **complaints** əsassız şikayətlər; ~ **doubts** əsası olmayan şübhələr

illicit [ı'lısıt] *adj* qeyri-qanuni, yasaq edilmiş, yol verilməyən; ~ **dealer** spekulyant, möhtəkir, yasaq edilmiş alverlə məşğul olan; ~ **sales** gizli tərzdə / piştaxta altından satış

illimitable [ı'lımıtəbl] *adj* ucsuz-bucaqsız, nəhayətsiz, sonsuz, hədsiz; **the ~ ocean** ucsuz-bucaqsız okean; ~ **wealth** hədsiz var-dövlət; ~ **space** ucsuz-bucaqsız fəza

illeteracy [ı'lıtərəsı] *n* **1.** savadsızlıq, bisavadlıq; **2.** səhv

illitrate[1] [ı'lıtərıt] *n* savadsız / bisavad; *He writes like an illeterate O, savadsız adam kimi yazır*

illitrate[2] [ı'lıtərıt] *adj* savadsız, kəmsavad, biliksiz; ~ **tribes** savadsız qəbilələr

ill-mannered [,ıl'mænəd] *adj* kobud, qaba, tərbiyəsiz

ill-natured ['ıl'neıtʃəd] *adj* hirsli, acıqlı, kinli, qəzəbli

illness ['ılnıs] *n* xəstəlik, naxoşluq, *azar*; **to be suddenly seized with ~** qəflətən xəstələnmək / naxoşlamaq; *He suffers from a serious illness O, ciddi xəstəlikdən əzab-əziyyət çəkir*

illogical [ı'lɔdʒıkl] *adj* məntiqsiz, qeyri-məntiqi

ill-placed ['ıl'pleıst] *adj* **1.** pis yerləşdirilmiş; **2.** yersiz, münasibətsiz

ill-tempered ['ıl'tempəd] *adj* hövsələsiz, tündməcaz, tez acıqlanan / hirslənən; **an ~ man** hövsələsiz / tündməcaz adam

ill-timed ['ıl'taımd] *adj* vədəsiz, vaxtsız, yersiz; **an ~ visitor** vaxtsız gələn qonaq

ill-treat ['ıl'tri:t] *v* pis / qəddarcasına rəftar etmək; **to ~ *one's* dog** iti ilə qəddarcasına rəftar etmək

ill-treatment ['ıl'tri:tmənt] *n* qəddarlıq, amansızlıq, rəhmsizlik, zalımlıq; pis / qəddar / amansız rəftar; **the ~ of prisoners** dustaqlarla qəddar / amansız rəftar

illucidate [ı'lju:sıdeıt] *v* izah / şərh etmək, aydınlaşdırmaq, açıqlamaq, başa salmaq

illuminate [ı'lu:mıneıt] *v* **1.** işıqlandırmaq; **to ~ a street / a room** küçəni / otağı işıqlandırmaq; **2.** çıraqban etmək, bəzəmək (*işıqla*); **to ~ a town for a festivity** bayram münasibətilə şəhəri işıqla bəzəmək

illuminated [ı'lu:mıneıtıd] *adj* **1.** işıqlandırılmış; **poorly ~ streets / rooms, etc.** pis işıqlandırılmış küçələr / otaqlar; **2.** bəzədilmiş (*qızıl / gümüş sapla, parlaq rənglərlə*); **an ~ manuscript** parlaq rənglərlə bəzədilmiş əlyazması

illumination [ı,lu:mı'neıʃn] *n* **1.** işıqlandırma; **2.** izah etmə, aydınlaşdırma; **3.** bəzəmə (*işıqla, qızıl, gümüş sapla, əlvan rənglərlə*)

illuminator [ı'lu:mıneıtə'] *n* işıq saçan cihaz, çıraq

illusion [ı'lu:ʒən] *n* **1.** illüziya; **optical ~** optik illüziya; **2.** aldatma; **~ of the sense** hissi aldatma; **to creat an ~** illüziya yaratmaq; **3.** ilğım; *In the hot summer day the surface of the road seems wet, but that is only an illusion İsti yay günündə yolun səthi yaş görünür, lakin bu ancaq ilğımdır*

illusory [ı'lu:sərı] *adj* xəyalı, xəyala gələn, qeyri-həqiqi, qeyri-real

illustrate ['ıləstreıt] *v* **1.** şəkil vermək (*kitabda*); **2.** izah etmək (*əyani misallarla və s.*); **to ~ *smth.* by quotations** bir şeyi sitatlar vasitəsilə izah etmək; **to ~ the advantages of *smth.*** bir şeyin üstünlüyünü göstərmək

illustration [,ılə'streıʃn] *n* **1.** şəkil, rəsm (*kitabda və s.*); **the art of book ~** kitabda şəkil vermə sənəti; **colour ~s** rəngli şəkillər; **2.** şəkil vermə, misallarla / şəkillər vasitəsilə izah etmə; misal vermə / göstərmə; *Let me by way of illustration quote from an article in today's newspaper İcazə ver / verin bugünkü qəzetdən bir məqaləni misal olaraq göstərim*

illustrative ['ıləstreıtıv] *adj* **1.** əyani; ~ **method** əyani metod; **2.** aydınlaşdırıcı, izahedici, şərhedici, nümunəvi; ~ **examples** nümunəvi misallar; **to be ~ of *smb.* / of *smth.*** bir kəs / şey üçün xarakterik nümunə olmaq; *These materials are illustrative of a particular approach to language teaching Bu materiallar dil öyrənmədə xüsusi yanaşmanı nümayiş etdirən nümunəvi misallardır*

illustrator ['ıləstreıtə'] *n* illüstrator (*kitab, jurnal, qəzet üçün şəkil çəkən rəssam*)

illustrious [ı'lʌstrıəs] *adj* tanınmış, məşhur, şöhrətli, ad / şöhrət qazanmış, görkəmli; ~ **figures** tanınmış / məşhur şəxslər; ~ **visitors** şöhrətli / məşhur qonaqlar

ill-will ['ıl'wıl] *n* bədxahlıq, qərəzkarlıq, ədavət, düşmənçilik

ill-willer ['ıl'wılə'] *n* bədxah, qərəzkar (*adam*)

image[1] ['ımıdʒ] *n* **1.** təsvir, surət; əks; **real / faulty / visible ~** həqiqi / təhrif olunmuş / aydın görünən surət; **2.** oxşayış, bənzəyiş, oxşarlıq; *He is the very image of his father O, tamamilə atasına oxşayır*; **3.** heykəl; **bronze ~** tunc heykəl; **4.** *ədəb.* surət; **an ~ of a warrior** döyüşçü surəti; **5.** rəmz, nümunə; *She is the image of devotion O, sədaqət rəmzidir*

image[2] ['ımıdʒ] *v* təsvir etmək; təcəssüm etdirmək, surətini yaratmaq; *A poet images his hero Şair öz qəhrəmanının surətini yaradır*

imagery ['ımıdʒərı] *n* təsəvvür etmə, təsəvvür; **childish ~** uşaq təsəvvürü

imaginable [ı'mædʒınəbl] *adj* göz qabağına gətirilə bilən, təsəvvür oluna bilən, fikrə gələ bilən, ağlabatan

imaginary[2] [ı'mædʒınərı] *adj* əsassız, əsli olmayan, qeyri-real, uydurma, yalan; ~ **dialogue** uydurma dialoq; ~ **fears** əsassız qorxu; *The story is purely / wholly imaginary Əhvalat başdan-başa uydurmadır*

imagination [ı,mædʒı'neıʃn] *n* təsəvvür, xəyal; təxəyyül; uydurma, yalan; **a vivid ~** açıq / açıq-aydın uydurma; **a man of no ~** təsəvvürü / təxəyyülü olmayan adam; *That's your imagination Bu sənin / sizin uydurmandır / uydurmanızdır*

imaginative [ı'mædʒınətıv] *adj* fitri təxəyyülə malik olan; ~ **power** təxəyyülün gücü; **to have an ~ mind** yaradıcı təxəyyülə malik olmaq; ~ **poet / painter / composer** yaradıcı təxəyyülə malik olan rəssam / bəstəçi

imagine [ı'mædʒın] *v* **1.** təsəvvür etmək, xəyalına gətirmək; *Imagine a house with a big garden Böyük bağı olan bir ev təsəvvür et / edin; I can't imagine living anywhere else Mən başqa bir yerdə yaşaya biləcəyimi təsəvvür edə bilmirəm*, **2.** fikirləşmək, fərz / təxmin / ehtimal / zənn etmək; *She imagined that somebody was watching her Ona elə gəldi ki, kimsə ona göz yetirir / göz qoyur*; **3.** anlamaq, başa düşmək, sezmək; *I can't imagine what you mean Mən sənin / sizin nə demək istədiyini / istədiyinizi anlamıram*

imam [ı'ma:m] *n* **imam**

imbalance [ım'bæləns] *n* müvazinətsizlik, qeyri-bərabərlik; **an ~ of power** gücün qeyri-bərabərsizliyi

imbecile[1] ['ımbısi:l] *n* **1.** *tib.* ağıl zəifliyi, kəmağıllıq; **2.** *d.d.* səfeh, sarsaq, gic, axmaq, ağılsız (*adam*); *You imbecile! Ay axmaq / sarsaq!*

imbecile[2] ['ımbısi:l] *adj* **1.** *tib.* kəmağıl, ağlı zəif; **2.** *d.d.* sarsaq, səfeh, axmaq, ağılsız; qanmaz, başıboş, yelbeyin; **an ~ remark** axmaq / sarsaq irad; ~ **behaviour** axmaq / ağılsız davranış

imbibe [ım'baıb] *v* **1.** canına çəkmək; sormaq, sorub çəkmək; udmaq; **to ~ moisture / water** nəmi / suyu canına çəkmək; *The earth imbibes the heat of the sun's rays Torpaq günəşin şüalarının istiliyini udur*; **2.** almaq, nəfəs / hava almaq; **to ~ fresh air** təmiz hava almaq; **3.** *məc.* mənimsəmək, qazanmaq, əldə etmək; **to ~ knowledge** bilik qazanmaq / əldə etmək

imbue [ım'bju:] *v* ilham vermək; ruhlandırmaq; doldurmaq; **to ~ the minds of youth with patriotism** gənclərdə vətənpərvərlik tərbiyə etmək, gəncləri vətənpərvərliyə ruhlandırmaq

imitate ['ımıteıt] *v* **1.** təqlid etmək; bənzətmək, oxşatmaq; **to ~ someone's movements** bir kəsin hərəkətini təqlid etmək; **2.** üzünü / surətini çıxartmaq; **to ~ a picture** şəklin surətini / üzünü çıxartmaq; **3.** yamsılamaq; ağzını əymək, yamsılayıb cinlətmək; **to ~ *one's* acquaintances** öz tanışlarını yamsılamaq, tanışlarının ağzını əymək

imitation [,ımı'teıʃn] *n* **1.** təqlid, təqlid etmə, yamsılama; **a pale / poor ~** pis təqlid; **an example for ~** təqlid üçün misal;

2. yamsılama, ağzını əymə; **to give an ~ of** ***smb.*** bir kəsi yamsılamaq, bir kəsin ağzını əymək; *He has a great power of imitation Onun çox böyük yamsılama qabiliyyəti var;* **3.** surət, surətini çıxarma; **an ~ of Rembrandt's well-known picture** Rembrantın çəkdiyi məşhur şəklin surəti

imitator [ˈɪmɪteɪtə] *n* təqlidçi, imitator (*heyvanları və s. təqlid edən estrada artisti*)

immaculate [ɪˈmækjulɪt] *adj* təmiz, saf, ləkəsiz; xalis, eyibsiz, nöqsansız, qüsursuz, mükəmməl; səliqəli; **an ~ room** səliqəli otaq; **~ white shoes** təmiz ağ ayaqqabı; **~ style in dress** geyimdə səliqəlilik; *His conduct is not immaculate Onun davranışı heç də nöqsansız / eyibsiz deyil*

immaculately [ɪˈmækjulɪtlɪ] *adv* səliqəli, nöqsansız, səliqəli / nöqsansız bir tərzdə

immaterial [ˌɪməˈtɪərɪəl] *adj* **1.** qeyri-maddi, mücərrəd, mənəvi; *The body is material, but the soul is immaterial Bədən maddi, ruh qeyri-maddidir;* **2.** əhəmiyyətsiz, önəmsiz, ikinci dərəcəli; *It's quite immaterial to me Bunun mənim üçün heç bir əhəmiyyəti yoxdur*

immature [ˌɪməˈtjuə] *adj* **1.** kal, dəyməmiş; **~ fruit** dəyməmiş meyvə; **2.** kamilləşməmiş, kamala çatmamış, inkişaf etməmiş; **~ judgement** kamilləşməmiş mühakimə; **~ mind** kamala çatmamış ağıl

immeasurable [ɪˈmeʒərəbl] *adj* ölçüyə gəlməyən, çox böyük; ucsuz-bucaqsız, nəhayətsiz; **the ~ depth of the universe** kainatın ölçüyə gəlməyən dərinliyi

immediate [ɪˈmiːdjət] *adj* **1.** təcili, təxirəsalınmaz, yubadılmaz; **~ answer / reply** təcili cavab; **~ decision** təxirəsalınmaz / təcili qərar; **to take ~ action** təcili tədbir görmək; **2.** bilavasitə; açıq; **~ aim / purpose** açıq məqsəd; **~ contact** bilavasitə əlaqə; **the ~ result of** ***smth.*** bir şeyin bilavasitə nəticəsi; **~ evidence** açıq dəlil / sübut; **~ interference** bilavasitə qarışma (*işə, məsələyə*); **3.** ən yaxın; ***one's*** **~ family** özünün ən yaxın qohumları; **the ~ future** ən yaxın gələcək; **in the ~ neighbourhood** (ən) yaxında; **4.** ilk mənbədən alınan; **~ informations** ilk mənbədən alınan məlumatlar

immediately [ɪˈmiːdjətlɪ] *adv* **1.** cəld, tez, dərhal, dayanmadan, tezliklə, gecikdirmədən, o saat; **to answer** ***smb.*** **~** bir kəsə təxirə salmadan cavab vermək; *I answered the letter immediately Mən məktuba o saat / təxirə salmadan cavab verdim;* **~ after the war** dərhal müharibədən sonra; **2.** bilavasitə olaraq; *The buildings were most immediately affected by the bomb blast Binalar ən çox bilavasitə bombanın partlamasından zərər çəkdi*

immemorial [ˌɪmɪˈmɔːrɪəl] *adj* qədim, çox qədim / uzaq; **~ customs** qədim adətlər / ənənələr; **~ oaks** qədim palıdlar; **from time ~** çox qədim zamanlardan; *Farmers have been tilling these fields from / since time immemorial Fermerlər bu tarlaları çox qədim zamanlardan becərirlər*

immense [ɪˈmens] *adj* **1.** çox böyük / yekə / iri; nəhəng, zorba; **~ numbers of people** saysız-hesabsız miqdarda adam; **~ armies** çox böyük ordular; **at an ~ distance** çox böyük məsafədə; **to have ~ respect for** ***smb.*** bir kəsə çox böyük hörmət bəsləmək; **2.** ölçüsüz, ucsuz-bucaqsız, geniş; **~ space** ucsuz-bucaqsız fəza

immensely [ɪˈmenslɪ] *adv* hədsiz dərəcədə; *We enjoyed the circus immensely Biz sirkdən hədsiz dərəcədə ləzzət aldıq*

immensity [ɪˈmensətɪ] *n* hədsizlik, ölçüyə gəlməzlik, həddən artıqlıq, böyüklük, genişlik, hüdudsuzluq; **the ~ of the universe** kainatın böyüklüyü / ucsuz-bucaqsızlığı; **the ~ of the disaster** fəlakətin hədsizliyi / böyüklüyü

immerse [ɪˈmɜːs] *v* **1.** basmaq, salmaq, batırmaq, soxmaq, qoymaq, daldırmaq (*suya və s.*); **to ~** ***smth.*** **in water** bir şeyi suya basmaq / batırmaq; *Immerse these flowers in the water Bu çiçəkləri suya qoy / qoyun;* **2.** başını qatmaq, fikrini yönəltmək, məşğul etmək (*fikri, diqqəti və s.*), məşğul olmaq; *I immersed myself in my work so as to stop thinking about her Mən başımı işimlə elə qatdım ki, onun haqqında fikirləşməyim;* **to be ~d in business** işə başı bərk qarışmaq; **to ~ in debt** borc içində batıb qalmaq

immigrant [ˈɪmɪgrənt] *n* immiqrant, mühacir

immigrate [ˈɪmɪgreɪt] *v* köçüb gəlmək

immigration [ˌɪmɪˈgreɪʃn] *n* immiqrasiya, mühacirət

imminent [ˈɪmɪnənt] *adj* **1.** qaçılmaz, labüd, zəruri; tezliklə baş verəcək; *There's a storm imminent Tezliklə tufan olacaq;* **2.** hədələyən, təhlükə yaradan, başının üstünü almış (*təhlükə, kədə, xətər və s.*); *The system is in imminent danger of collapse Dağılmaq təhlükəsi sistemin başının üstünü alıb*

immobile [ɪˈmoubaɪl] *adj* **1.** tərpənməz, daşınmaz, köçürülməz, hərəkətsiz; *Her illness has made her completely immobile Xəstəliyi onu qəti tərpənməyə qoymur;* **2.** sakit; *He sat immobile, like a statue O, heykəl kimi sakit oturmuşdu*

immobilize [ɪˈmoubɪlaɪz] *v* hərəkət etməyə imkan verməmək, hərəkətdən məhrum etmək; *When its engine broke down, the car was immobilized for weeks Mühərriki sınanda, maşın həftələrlə hərəkətsiz qaldı*

immoderate [ɪˈmɔdərɪt] *adj* hədsiz-hesabsız, həddən artıq, həddən çox; **~ ambition** həddən artıq / hədsiz şöhrətpərəstlik; **~ demands** həddən artıq tələb

immodest [ɪˈmɔdɪst] *adj* **1.** təvazösüz, təklifsiz; nəzakətsiz; **~ request** təvazösüz xahiş; **2.** ədəbsiz, utanmaz, həyasız; **~ boasting** həyasız lovğalıq

immoral [ɪˈmɔrəl] *adj* əxlaqsız, əxlaq qaydalarına zidd, ədəbsiz, pozğun; **~ person** əxlaqsız / pozğun adam; **~ conduct** əxlaq qaydalarına zidd davranış

immoralize [ɪˈmɔrəlaɪz] *v* əxlaqını pozmaq, yoldan / yolundan çıxartmaq, pis yola çəkmək; mənəviyyatını pozmaq / korlamaq

immortal[1] [ɪˈmɔːtl] *n adət. pl* ölməzlər, adı əbədi yaşayan (*şəxs*); *Shakespeare is one of the immortals Şekspir ölməzlərdən biridir*

immortal[2] [ɪˈmɔːtl] *adj* ölməz, əbədi; **~ glory / fame** ölməz / əbədi şöhrət;

immortalize [ɪˈmɔːtəlaɪz] *v* əbədiləşdirmək; **to ~ a deed** qəhrəmanlığı əbədiləşdirmək

immovable [ɪˈmuːvəbl] *adj* hərəkətsiz, tərpənməyən, tərpənməz; **~ as a statue** heykəl kimi tərpənməz; **altogether / completely ~** tam hərəkətsiz

immune [ɪˈmjuːn] *adj* **1.** *tib. biol.* immun, immunitetli; **2.** *məc.* müdafiə olunan / olunmuş, müdafiə edilmiş; **to be ~ against / to attack** hücumdan müdafiə edilmək

immunity [ɪˈmjuːnɪtɪ] *n* **1.** *tib. biol.* immunitet; **natural ~** təbii immunitet; **acquired ~** qazanılmış immunitet; **~ to measles** qızılcaya qarşı immunitet; **2.** *hüq.* toxunulmazlıq hüququ; **diplomatic ~** diplomatik toxunulmazlıq hüququ; **~ of a deputy** deputat toxunulmazlığı

immunize [ɪˈmjuːnaɪz] *v* **1.** immunizasiya etmək (*bir xəstəlikdən qorumaq üçün immunitet yaratmaq*); **2.** *hüq.* toxunulmazlıq hüququ vermək

immutable [ɪˈmjuːtəbl] *adj* dəyişməyən, dəyişməz, pozulmaz, daimi, sarsılmaz; **~ laws of Nature** təbiətin dəyişməz qanunları

imp [ɪmp] *n* **1.** şeytan balası; **2.** şeytan (*dəcəl / nadinc uşaq mənasında*)

impact[1] [ˈɪmpækt] *n* **1.** (**on, against**) zərbə; **~ of waves on / against rocks** dalğaların qayalara zərbəsi; **the ~ of a collision** toqquşmanın zərbəsi; **2.** təsir; **the ~ of new methods** yeni metodların təsiri; **the ~ of technology on modern industry** texnologiyanın müasir sənayeyə təsiri

impair [ɪmˈpeə] *v* **1.** zəiflətmək, azaltmaq; **to ~ the strength of the argument** sübutun / arqumentin kəsərini zəiflətmək / azaltmaq; *Too much alcohol impairs your ability to drive Həddindən artıq alkoqollu içki sənin / sizin maşın sürmək qabiliyyətinizi zəiflədir / azaldır;* **2.** korlamaq, pisləşdirmək, pisləşmək, korlanmaq; **to ~ one's health** sağlamlığını korlamaq

impalpable [ɪmˈpælpəbl] *adj* **1.** duyulmaz, duyulmayan, hiss olunmayan; cüzi, əhəmiyyətsiz; xırda, narın; **~ powder** narın toz / ovuntu; **2.** çətin anlaşılan / başa düşülən; **~ theories** çətin anlaşılan / başa düşülən nəzəriyyələr

impart [ɪmˈpaːt] *v* **1.** vermək, əlavə / üstəlik olaraq vermək; *The furnishings imparted an air of elegance to the room Mebel otağa əlavə gözəllik verdi;* **2.** bildirmək, söyləmək (*xəbəri, sirri və s.*); **to ~ news** xəbər vermək; **to ~ a secret to a friend** sirri dostuna vermək

impartial [ɪm'pɑ:ʃl] *adj* qərəzsiz, tərəfkeşlik etməyən, bitərəf, insaflı, ədalətli, üz görməyən; ~ **decision** qərəzsiz / ədalətli qərar; **an ~ judge** ədalətli / qərəzsiz / insaflı hakim

impassable [ɪm'pɑ:səbl] *adj* keçilməz, keçilməsi mümkün olmayan; işlək olmayan *(yol)*; ~ **road** keçilməsi mümkün olmayan / keçilməz yol; **swamps ~ to men** insanlar üçün keçilməz bataqlıq

impasse [æm'pɑ:s] *n fr.* **1.** dalan **2.** çıxılmaz / çətin vəziyyət

impassive [ɪm'pæsɪv] *adj* **1.** laqeyd, süst, ölgün, hissiz, ruhsuz, key; ~ **expression** laqeyd ifadə *(üzdə)*; **2.** dinc, sakit

impatience [ɪm'peɪʃns] *n* **1.** səbirsizlik, hövsələsizlik; **to wait with ~ for** *smb.* bir kəsi səbirsizliklə gözləmək; **2.** dözümsüzlük, dözülməzlik, yolverilməzlik; ~ **of contradiction** etiraza qarşı dözülməzlik

impatient [ɪm'peɪʃnt] *adj* **1.** səbirsiz, hövsələsiz; **an ~ child** səbirsiz uşaq; **to grow ~** səbirsizləşmək, hövsələsiz / səbirsiz olmaq; səbirdən / hövsələdən çıxmaq; **2.** tez hirslənən, tez acıqlanan, tündməcaz, əsəbi, acıqlı, hirsli; ~ **answer** əsəbi / acıqlı / hirsli cavab; **to be ~ of** *smb.***'s absence** bir kəsin olmamağına əsəbiləşmək

impatiently [ɪm'peɪʃntlɪ] *adv* səbirsizliklə, səbirsiz bir halda / tərzdə, hövsələsizliklə, hövsələsiz bir tərzdə / halda

impeach [ɪm'pi:tʃ] *v* **1.** şübhələnmək, şübhə altına almaq, şübhə etmək; **to ~ a fact** fakta şübhə etmək; **to ~** *smb.***'s motives** bir kəsin bəhanəsinə şübhə etmək; **2.** *hüq.* **(of, with)** ağır cinayətə görə ittiham etmək; **to ~** *smb.* **of / with a crime** bir kəsi ağır cinayət işlətməkdə ittiham etmək

impeachable [ɪm'pi:tʃəbl] *adj* **1.** *hüq.* məhkəməyə cəlb oluna bilən, məhkəməlik; **2.** şübhəli, şübhə edilə bilən / altına alına bilən; ~ **motives** şübhəli dəlillər / sübutlar / əsaslar

impeachment [ɪm'pi:tʃmənt] *n* **1.** şübhə, etimadsızlıq; ~ **of the veracity of a witness** şahidin doğru danışdığına şübhə etmə; **2.** *hüq.* impiçment *(yüksək vəzifəli şəxsə etimad göstərməmə)*

impeccable [ɪm'pekəbl] *adj* qüsursuz, eyibsiz, nöqsansız, ləkəsiz, təmiz; ~ **behaviour** qüsursuz davranış

impeccably [ɪm'pekəblɪ] *adv* yaxşı, qüsursuz, nöqsansız; **to dress ~** yaxşı / qüsursuz geyinmək

impede [ɪm'pi:d] *v* mane olmaq, əngəl / maneçilik / çətinlik törətmək; **to ~ communication** rabitəyə əngəl / maneçilik törətmək; **to ~ negotiations** danışıqları çətinləşdirmək, danışıqlara əngəl törətmək; **to ~ traffic** küçə hərəkətinə mane olmaq

impediment [ɪm'pedɪmənt] *n* **1.** əngəl, manee, çətinlik; **an ~ to progress** inkişaf yolunda əngəl / manee; **2.** kəkələmə, pəltəklik, nitqin qüsuru; *He has an impediment in his speech O, danışanda kəkələyir*

impel [ɪm'pel] *v* vadar / məcbur / təhrik etmək, həvəs oyatmaq; **to ~** *smb.* **to do** *smth.* bir kəsi bir şeyi etməyə məcbur etmək; *Hunger impelled me to finish my work quickly Aclıq məni işimi tez qurtarmağa vadar etdi*; **to be ~ led to take** *smb.***'s side in a quarrel** mübahisədə bir kəsin tərəfini saxlamağa vadar / məcbur olmaq

impend [ɪm'pend] *v* yaxınlaşmaq, çatmaq, yaxında olmaq; *His birthday was impending Onun ad günü yaxınlaşırdı*

impending [ɪm'pendɪŋ] *adj* yaxınlaşan, yaxınlaşmaqda olan; ~ **storm** yaxınlaşmaqda olan tufan; ~ **death** yaxınlaşmaqda olan ölüm; **warnings of ~ disaster** yaxınlaşmaqda olan fəlakət haqqında xəbərdarlıqlar

impenetrable [ɪm'penɪtrəbl] *adj* **1.** keçirməyən, buraxmayan *(suyu, işığı, səsi və s.)*; **cloth ~ to water / moisture** su / nəm keçirməyən parça; **2.** keçilməz, keçilməsi mümkün olmayan; basılmaz; ~ **fortress** basılmaz qala; ~ **jungle / forest** keçilməz cəngəllik / meşə; **3.** qaranlıq, zülmət; ~ **darkness** zülmət qaranlıq

imperative [ɪm'perətɪv] *adj* **1.** əmrana; ~ **command** əmranə sərəncam / hökm; ~ **gesture** əmranə əl-qol hərəkəti; **to say** *smth.* **in an ~ tone** bir şeyi əmranə tərzdə demək; **2.** çox gərəkli / lazımlı / zəruri; ~ **request** təkidli tələb

imperceptible [,ɪmpə'septəbl] *adj* görünməyən, seçilməyən, hiss edilməyən, nəzərə çarpmayan; çox az, cüzi; ~ **change** gücla sezilən / cüzi dəyişiklik; ~ **change in temperature** temperaturda cüzi dəyişiklik

imperfect [ɪm'pɜ:fɪkt] *adj* **1.** qeyri-mükəmməl, kəsirli, nöqsanlı, qüsurlu, naqis, pis; ~ **knowledge** qeyri-mükəmməl bilik; **2.** yarımçıq, natamam, bitməmiş, tamamlanmamış; ~ **verse** yarımçıq / bitməmiş şer

imperfection [,ɪmpə'fekʃn] *n* **1.** natamamlıq, yarımçıqlıq, mükəmməl olmama; **2.** çatışmama, nöqsan, qüsur, eyib; **to expose / to reveal ~s** çatışmazlıqları / nöqsanları açıb göstərmək

imperial [ɪm'pɪərɪəl] *adj* **1.** imperiya; **the ~ palace** imperiya sarayı; ~ **army** imperiya ordusu; ~ **flag** imperiya bayrağı; **2.** əzəmətli, möhtəşəm; təmtəraqlı, dəbdəbəli, cəlallı; ~ **banquets** dəbdəbəli / təmtəraqlı ziyafət; ~ **palaces** möhtəşəm / dəbdəbəli / cəlallı saraylar; **3.** əla keyfiyyət və ya böyük ölçü; ~ **tea** əla növ / keyfiyyətli çay; ~ **drink** əla keyfiyyətli içki

imperil [ɪm'perəl] *v* təhlükəyə məruz qoymaq; risk etmək; **to ~** *one's* **life** həyatını təhlükəyə salmaq / məruz qoymaq; **to ~** *one's* **future** gələcəyilə risk etmək, gələcəyini təhlükəyə salmaq

imperious [ɪm'pɪərɪəs] *adj* **1.** əmranə; səlahiyyətli, lovğa, təkəbbürlü; iddialı; ~ **look** əmranə / təkəbbürlü / iddialı baxış; ~ **temper** ötkəm / iddialı xarakter; ~ **gesture** əmranə / təkəbbürlü əl-qol hərəkəti; **2.** qəti, təkidli; ən vacib / mühüm; ~ **want** ən zəruri ehtiyac

imperiously [ɪm'pɪərɪəslɪ] *adv* lovğa / ötkəm / təkəbbürlü tərzdə; **to say** *smth.* ~ bir şeyi əmranə / iddialı / lovğa / təkəbbürlü tərzdə demək

imperishable [ɪm'perɪʃəbl] *adj* solmayan, solmaz; ölməz, əbədi; unudulmaz; ~ **glory / fame** ölməz / əbədi şöhrət; ~ **impression** unudulmaz / əbədi təəssürat

impermissible [,ɪmpə'mɪsəbl] *adj* yolverilməz, yol verilə bilməyən

impersonal [ɪm'pɜ:sənl] *adj* **1.** qərəzsiz, tərəfkeşlik etməyən, ədalətli; obyektiv; ~ **discussion** qərəzsiz / obyektiv müzakirə; ~ **statement** qərəzsiz / obyektiv bəyanat; **2.** *qram.* şəxssiz; ~ **pronoun** şəxssiz əvəzlik; ~ **sentence** şəxssiz cümlə

impersonate [ɪm'pɜ:səneɪt] *v* **1.** təcəssüm etdirmək, təmsil / ifadə etmək, göstərmək; **to ~ beauty / sorrow / grief** gözəlliyi / dərdi / kədəri təcəssüm etdirmək; **2.** yamsılamaq, təqlid etmək; *He can impersonate many well-known politicians O, çox tanınmış siyasətçiləri təqlid edə bilir*; **3.** göstərmək, qələmə vermək; *He was caught trying to impersonate a security guard O, özünü təhlükəsizliyin keşikçisi kimi qələmə verməyə çalışarkən yaxalandı*

impersonation [ɪm,pɜ:sə'neɪʃn] *n* **1.** təcəssüm etdirmə, təmsil etmə, göstərmə, canlandırma; şəxsləndirmə; **2.** özünü bir kəsin yerinə qoymağa çalışma; təqlid etmə, yamsılama

impertinence [ɪm'pɜ:tɪnəns] *n* ədəbsizlik, qabalıq, kobudluq, hörmətsizlik; həyasızlıq, sırtıqlıq, abırsızlıq; həyasız / abırsız hərəkət

impertinent [ɪm'pɜ:tɪnənt] *adj* həyasız, utanmaz, sırtıq, ədəbsiz, qaba, kobud, söz qaytaran; ~ **answer** qaba / kobud / ədəbsiz cavab; **a very ~ child** çox ədəbsiz / həyasız uşaq; ~ **behaviour** həyasız / ədəbsiz davranış; **to be ~ to** *smb.* bir kəsə qarşı ədəbsiz / qaba / kobud olmaq

imperturbable [,ɪmpə'tɜ:bəbl] *adj* sakit, soyuqqanlı, təlaşa düşməyən, özünü itirməyən, təmkinli

impervious [ɪm'pɜ:vɪəs] *adj* **1.** keçirməyən, buraxmayan *(suyu, işığı, səsi və s.)*; keçilməz, keçilməsi mümkün olmayan; əlçatmaz, əldə edilməz; **fabric ~ to moisture** nəm buraxmayan / keçirməyən parça; ~ **to light** işıqburaxmayan, işıq keçirməyən; ~ **to water** suburaxmaz, sukeçirməz; **2.** kar, biganə, laqeyd *(yalvarışa və s.)*; ~ **to criticism** tənqidə biganəlik

impetuos [ɪm'petʃuəs] *adj* **1.** çox tələsik / iti / sürətli; çox cəld; şiddətli, coşğun, kəskin, qızğın, sürətli; ~ **gale** şiddətli külək; ~ **stream** coşğun sel; ~ **remarks** impulsiv / qeyri-iradi mülahizə; **an ~ young woman** çılğın gənc qadın

impetus [ˈımpıtəs] *n* **1.** təkan, səbəb, stimul; **temporary** ~ müvəqqəti təkan / stimul; **to give an** ~ **to** *smth.* bir şeyə təkan vermək; *The treaty gave fresh impetus to trade Müqavilə ticarətə yeni təkan / stimul verdi*

impiety [ımˈpaıətı] *n* **1.** allaha inanmama, ateizm, dinsizlik; inamsızlıq, inanmama; **2.** hörmətsizlik, saygısızlıq, ehtiramsızlıq; ~ **to the dead** ölülərin xatirəsinə hörmətsizlik

impinge [ımˈpındʒ] *v* **(on, upon)** qəsd etmək, əl uzatmaq / atmaq, toxunmaq; sui-qəsd etmək; **to** ~ **upon** *smb.*'s **rights** bir kəsin hüquqlarına qəsd etmək / toxunmaq; **to** ~ **on the sovereignty of a country** ölkənin suverenliyinə qəsd etmək / suverenliyini pozmaq

impious [ˈımpıəs] *adj* **1.** *din.* günahkar, günahlı; **2.** hörmətsiz, saygısız, hörmət etməyən / gözləməyən, ehtiramsız

impish [ˈımpıʃ] *adj* nadinc, dəcəl, şeytan, şuluq; ~ **laughter** məkrli / istehzalı gülüş

implacable [ımˈplækəbl] *adj* rəhmsiz, amansız, daşürəkli, insafsız, zalım, qəddar, mürvətsiz; barışmaz; ~ **enemy** barışmaz düşmən; ~ **hatred** qatı nifrət; ~ **vengeance** amansız qisas

implacably [ımˈplækəblı] *adv* rəhmsizcəsinə, amansızcasına, insafsızcasına, qəddarcasına, barışmaz bir tərzdə

implant [ımˈplaːnt] *v* yerləşdirmək, köçürmək, təlqin / təsir etmək, beyninə yeritmək (*fikri, ideyanı, baxışı və s.*); **to** ~ *one's* **convictions** / **views in** *smb.*'s **mind** öz inamını / baxışını bir kəsin beyninə yeritmək, **to** ~ **doubt in** *smb.*'s **mind** bir kəsdə inamsızlıq yaratmaq

implantation [ˌımplaːnˈteıʃn] *n* **1.** yeritmə, yeridilmə, təlqin etmə (*fikri, ideyanı və s.*); **2.** *tib.* implantasiya, köçürmə

implausible [ımˈplɔːzəbl] *adj* inanılmaz, ağıla gəlməyən / sığmayan, mümkün olmayan; **an** ~ **story** inanılmaz / doğruya oxşamayan əhvalat; **an** ~ **theory** ağılasığmayan nəzəriyyə

implement[1] [ˈımplımənt] *n* **1.** alət, vasitə; **agricultural** / **farming** ~**s** kənd təsərrüfatı alətləri; **bronze** / **stone** ~**s** bürünc / daş alətlər; ~**s of production** *siyas. iq.* istehsal vasitələri; **2.** *adət. pl* ləvazimat, avadanlıq; **fishing** ~**s** balıq ovu ləvazimatları; **kitchen** ~**s** mətbəx avadanlıqları / ləvazimatları

implement[2] [ˈımplımənt] *v* yerinə yetirmək, icra / ifa etmək, həyata keçirmək; **to** ~ **an obligation** öhdəliyi yerinə yetirmək; **to** ~ **a project** planı həyata keçirmək; **to** ~ **a policy** siyasəti həyata keçirmək

implicate[1] [ˈımplıkıt] *adj* dolaşıq, qarışıq; pırtlaşıq

implicate[2] [ˈımplıkeıt] *v* **1.** cəlb etmək, çəkmək, qarışdırmaq, qatmaq; **to be** ~**d in a crime** cinayətə sövq olunmaq; **to be** ~**d in a plot** sui-qəsddə əli olmaq / iştirak etmək; **2.** var olmaq, eyham vurmaq; *These words implicate a contradiction Bu sözlərdə bir ziddiyyət vardır*

implication [ˌımplıˈkeıʃn] *n* **1.** cəlb etmə / edilmə, daxil etmə; (*bir işə*); iştirak etmə, əli olma; əlbir olma (*pis işdə, cinayətdə*), **2.** gizli məna / məqsəd; **historical** ~ tarixi məna / məqsəd; **social** ~ ictimai məna; **far-reaching** ~ tamamilə aydın eyham; **either expressly or by** ~ bilvasitə, yaxud bilavasitə

implicit [ımˈplısıt] *adj* fikirdə / nəzərdə tutulan, birbaşa deyilməyən; gizli; ~ **threat** gizli hədə; ~ **consent** dinməz razılıq, **2.** şərtsiz, danışıqsız, kor-koranə; ~ **belief** / **confidence** / **faith** korkoranə inam; ~ **obedience** korkoranə itaət etmə

implicitly [ımˈplısıtlı] *adv* sözsüz, danışıqsız, qeyd-şərtsiz olaraq, tamamilə; *She trusts me implicitly O mənə danışıqsız / qeyd-şərtsiz olaraq etibar edir*

implied [ımˈplaıd] *adj* nəzərdə / fikirdə tutulan, gözlənilən, təxmin / güman edilən; ~ **contract** nəzərdə tutulan müqavilə; ~ **warrantry** nəzərdə tutulan qarantiya; ~ **yield** gözlənilən / güman edilən məhsul

implode [ımˈpləud] *v* partlamaq (*içəridən*), dağılmaq (*içəridən*); *The windows on both sides of the room had imploded Otağın hər iki tərəfindən pəncərələr içəri uçmuşdu*

implore [ımˈplɔː] *v* yalvarmaq, yalvarıb-yaxarmaq; **to** ~ *smb.* **for aid** / **assistance** / **help** bir kəsə kömək üçün yalvarıb-yaxarmaq; **to** ~ *smb.*'s **forgiveness** / **pardon** bir kəsə əfv üçün yalvarmaq / yalvarıb-yaxarmaq

imploring [ımˈplɔːrıŋ] *adj* yalvaran, yalvarıcı, yalvarış ifadə edən; **an** ~ **glance** / **look** yalvarıcı baxış

imply [ımˈplaı] *v* fikrində tutmaq, güman / fərz etmək, düşünmək, anlamaq, ifadə etmək; *Silence often implies consent Susmaq razılıq əlamətidir; What do his words imply? Onun sözlərinin mənası nədir?*

impolite [ˌımpəˈlaıt] *adj* ədəbsiz, nəzakətsiz, tərbiyəsiz, qaba, kobud, hörmətsiz; ~ **person** ədəbsiz / tərbiyəsiz adam; ~ **manners** qaba / kobud ədə; **to be** ~ **to** *smb.* bir kəsə qarşı nəzakətsiz olmaq

impolitic [ımˈpɔlıtık] *adj* ağılsız, düşüncəsiz; yersiz, münasibətsiz; *It might be impolitic to refuse his offer Onun təklifini rədd etmək ağılsızlıq ola bilərdi*

imponderable [ımˈpɔndərəbl] *adj* çəkisiz, çəkisi olmayan, çəkiyə gəlməyən; çox asan; çox zəif, tutarsız; ~ **factors** çox zəif / tutarsız amillər / faktorlar; **an** ~ **problem** / **question** çox asan problem / məsələ

import[1] [ˈımpɔːt] *n* **I 1.** import, idxal, idxalat (*xaricdən mal gətirilməsi*); **articles of** ~ idxal şeyləri; **2.** *adət. pl* import / idxal malları; ~**s and exports** idxal və ixrac malları

import[2] [ımˈpɔːt] *v* idxal etmək; *The country has to import most of its raw materials Ölkə əksər xam malları idxal etməli olur*; **to** ~ **raw materials** xam malları idxal etmək

importable [ımˈpɔːtəbl] *adj* idxal edilə bilən, idxal olunacaq

importance [ımˈpɔːtns] *n* əhəmiyyət, mühümlük; məna; vaciblik; **commercial** / **historical** / **strategic** ~ ticarət / tarixi / strateji əhəmiyyət; **of vital** ~ həyati əhəmiyyətli, çox vacib; **a fact** / **a matter of great** ~ böyük əhəmiyyəti olan iş / məsələ; **a fact of no** ~ əhəmiyyəti olmayan fakt; **a person of** ~ nüfuzlu / mötəbər şəxs; **to attach** ~ **to** *smth.* bir şeyə əhəmiyyət vermək

important [ımˈpɔːtnt] *adj* **1.** vacib, əhəmiyyətli, mühüm; ciddi; ~ **decision** vacib / əhəmiyyətli / ciddi qərar; ~ **news** vacib / əhəmiyyətli / ciddi xəbər; ~ **meeting** vacib yığıncaq; **2.** lovğa, iddialı, nüfuzlu, sözükeçən, mötəbər; ~ **people** nüfuzlu / iddialı / mötəbər adamlar; **to look** ~ iddialı / mötəbər / lovğa görünmək

importer [ımˈpɔːtə'] *n* *tic.* **1.** idxalçı, idxal edən adam

importunate [ımˈpɔːtʃənət] *adj* **1.** zəhlətökən, təngəgətirən, bezikdirən, usandıran; ~ **creditor** usandırıcı / bezikdirən kreditor; **an** ~ **beggar** zəhlətökən dilənçi; **2.** inadlı, təkidli; çox gərəkli / lazımlı / zəruri; ~ **demands** / **claims** təkidli tələblər

importune [ˌımpɔːˈtjuːn] *v* təngə / cana gətirmək, usandırmaq, bezdirmək, bezar etmək, zəhlə tökmək; **to** ~ *one's* **friends** / **neighbours** dostlarını / qonşularını təngə / cana gətirmək; **to** ~ *smb.* **by** *one's* **visits** başçəkməklə bir kəsi cana gətirmək; **to** ~ *smb.* **by** *one's* **complaints** şikayətləri ilə bir kəsi bezdirmək / usandırmaq

impose [ımˈpouz] *v* **1.** **(on, upon)** qoymaq, təyin etmək (*vergi, cərimə və s.*), **to** ~ **a tax on** *smb.* bir kəsə vergi qoymaq; **to** ~ **a penalty on** *smb.* bir kəsə cərimə təyin etmək; **2.** tapşırmaq, həvalə etmək; **to** ~ **a task on** *smb.* bir kəsə vəzifə tapşırmaq / həvalə etmək; **3.** **(on, upon)** zorla boynuna qoymaq / qəbul etdirmək, vadar etmək; **to** ~ *one's* **views on** *smb.* öz fikirlərini / baxışlarını zorla bir kəsə qəbul etdirmək; **to** ~ **oneself where not invited** çağrılmamış yerə özünü zorla soxmaq

imposing [ımˈpouzıŋ] *adj* ciddi təsir yadan, vüqarlı, nüfuzlu, əzəmətli; ~ **appearance** vüqarlı / əzəmətli görkəm; **an** ~ **old lady** vüqarlı / görkəmli qoca qadın; ~ **appearance** / **monument** əzəmətli tikili / abidə

imposition [ˌımpəˈzıʃn] *n* **1.** qoyma (*müx. mənalarda*), tapşırma, həvalə etmə (*tapşırıq*); **to burden** *smb.* **with** ~**s** bir kəsi tapşırıqlarla yükləmək; **2.** zorla boynuna qoyma / qəbul etdirmə, **3.** vergi, vergi qoyma / qoyulma; **to lay on new** ~**s** yeni vergi qoymaq; **to pay** ~**s** vergiləri ödəmək / vermək

impossibility [ımˌpɔsəˈbılıtı] *n* imkansızlıq, mümkün olmama; mümkün olmayan şey,

qeyri-mümkünlük; *Don't expect me to do impossibilities Mümkün olmayan işi görəcəyimi məndən gözləmə / gözləməyin*; **the ~ of anyone winning a nuclear war** kiminsə nüvə müharibəsində qalib gəlməsinin qeyri-mümkünlüyü

impossible [ɪmˈpɔsəbl] *adj* **1.** qeyri-mümkün, mümkün olmayan, imkan xaricində olan, həyatakeçməz, həyata keçirilməsi mümkün olmayan, həyata keçirilə bilməyən; **~ ambitions** həyata keçirilə bilməyən / həyatakeçməz arzular; **~ task** yerinə yetirilə bilməyən tapşırıq; *It's impossible for me to go there today Mənim bu gün ora getməyim qeyri-mümkündür / mümkün deyil*; **2.** qeyri-adi, həqiqətə bənzəməyən / oxşamayan; **~ event / circumstance** qeyri-adi hadisə / vəziyyət; **~ story** həqiqətə bənzəməyən / oxşamayan əhvalat; **3.** *d.d.* dözülməz, qatlaşılmaz, yaramaz, iyrənc; **~ person** dözülməz adam; *His bad temper makes life impossible for all the family Onun yersiz çılğınlığı bütün ailənin həyatını dözülməz edir*

impostor [ɪmˈpɔstə] *n* yalançı, fırıldaqçı, adamaldadan, kələkbaz, dələduz; şarlatan

imposture [ɪmˈpɔstʃə] *n* yalan, hiylə, kələk, fırıldaq, dələduzluq; biclik, fəndgirlik

impotence [ˈɪmpətəns] *n* **1.** zəiflik, gücsüzlük, taqətsizlik, acizlik, bacarıqsızlıq; **moral ~** mənəvi zəiflik / gücsüzlük / acizlik; **~ of mind** ağlın zəifliyi, ağıl zəifliyi, kəmağıllıq; **2.** *tib.* impotensiya; **male ~** kişi impotensiyası

impotent² [ˈɪmpətənt] *adj* **1.** zəif, gücsüz, aciz, bacarıqsız; *He wanted to do something for the people in the accident, but he was quite impotent to help O, qəzada zərərçəkmiş adamlar üçün bir şey etmək istəyirdi, lakin kömək etməkdə tamamilə aciz idi*; **2.** *tib.* impotent, kişiliyini itirmiş

impoverish [ɪmˈpɔvərɪʃ] *v* **1.** var-yoxdan çıxarmaq, iflasa səbəb olmaq, dilənçi vəziyyətinə salmaq; **2.** gücdən salmaq (*torpağı və s.*); *Intensive cultivation has impoverished the soil İntensiv becərmə torpağı gücdən salıb*

impoverished [ɪmˈpɔvərɪʃt] *adj* kasıb, yoxsul, zəif, fağır, miskin; **~ existence** kasıb / yoxsul yaşama; **~ mind** zəif ağıl

impracticable [ɪmˈpræktɪkəbl] *adj* **1.** icrası mümkün olmayan, yerinə yetirilə bilməyən, həyatakeçirilməz; **~ plan** yerinə yetirilməsi mümkün olmayan plan; **~ proposal / suggestion** praktik olmayan təklif; **2.** inadlı, höcət, yolagetməz; **~ person** inadlı / höcət adam; **3.** keçilməz, keçilməsi mümkün olmayan; işlək olmayan, minik keçməz (*yol*); **~ road** işlək olmayan / minik keçməz yol

impractical [ɪm,præktɪkəl] *adj amer.* qeyri-praktik, münasib / əlverişli olmayan, işə yaramayan, sərfəsiz, səmərəsiz; bacarıqsız; **an ~ person** bacarıqsız adam

imprecate [ˈɪmprɪkeɪt] *v* lənət oxumaq / yağdırmaq, lənətləmək, qarğımaq

imprecation [,ɪmprɪˈkeɪʃn] *n* lənət, lənətləmə, lənət yağdırma, qarğış, qarğıma; **to call down ~s upon** ***smb.*** bir kəsə lənət / nifrin yağdırmaq

impregnable [ɪmˈpregnəbl] *adj* **1.** alçatmaz, alınmaz, basılmaz, ələkeçirilməz; **~ camp** alınmaz düşərgə; **~ fortress** alınmaz / basılmaz qala; **2.** sarsılmaz, inkaredilməz, möhkəm; **~ argument** inkaredilməz dəlil / sübut; **~ belief** möhkəm inam

impregnate¹ [ɪmˈpregnɪt] *adj* **1.** münbitləşdirilmiş, məhsuldar edilmiş; **2.** hamilə, ikicanlı, boylu; **3.** **(with)** hopdurulmuş, doymuş, isladılmış

impregnate² [ˈɪmpregneɪt] *v* **1.** münbitləşdirmək, məhsuldar etmək; **2.** **(with)** doydurmaq, canına çəkdirmək, hopdurmaq, islatmaq; **to ~ wood with** ***smth.*** bir şeyi ağaca hopdurmaq; *The air was impregnated with fragrance Hava xoş ətir ilə dolmuşdu*

impresario [,ɪmprəˈsɑːrɪou] *n* impressario

impress¹ [ˈɪmpres] *n* iz, nişanə, şəkil, əlamət; **an ~ of a foot** ayaq izi / şəkli; **to leave a lasting ~ on** ***smb.*****'s character** bir kəsin xarakterində dərin iz buraxmaq

impress² [ɪmˈpres] *v* **1.** təəssürat yaratmaq, heyrətləndirmək, mat qoymaq; **to ~** ***smb.*** bir kəsdə təəssürat yaratmaq; **to ~** ***smb.*** **favourably / unfavourably** bir kəsdə

yaxşı / pis təəssürat yaratmaq; **to be ~ed by a book / letter / speech / sight** kitabın / məktubun / nitqin / mənzərənin təsiri altında olmaq; *I was very impressed by / at / with his speech Onun nitqi məni valeh etdi*; **2.** **(on, upon)** təlqin / təsir etmək, inandırmaq, beyninə yeritmək; **to ~** ***one's*** **belief on / upon others** öz inamını başqarına təlqin etmək / başqasının beyninə yeritmək

impression [ɪmˈpreʃn] *n* **1.** təsir, təəssürat; **strong / poor ~** qüvvətli / zəif təəssürat; **to leave / to produce an ~ on** ***smb.*** bir kəsə təsir etmək, bir kəsdə təəssürat yaratmaq; **to deepen / to sharpen / to strengthen the ~** təsiri / təəssüratı gücləndirmək; **to soften / to weaken the ~** təsiri / təəssüratı yumşaltmaq / zəiflətmək; **to be under the ~ of** ***smth.*** bir şeyin təsiri / təəssüratı altında olmaq; **2.** iz, nişanə, yer; **the ~ of a hand / a foot** əl / ayaq izi; **the ~ of fingers** barmaqların izi / yeri; **to make an ~ on metal** metal üzərində iz / nişanə açmaq

impressionable [ɪmˈpreʃnəbl] *adj* həssas, çox tez təsirlənən / mütəəssir olan, nazikürəkli, ürəyi nazik / yuxa

impressionist [ɪmˈpreʃnɪst] *n* impressionist (*impressionizm tərəfdarı*)

impressive [ɪmˈpresɪv] *adj* dərin təsir bağışlayan / oyadan, təsirli; mənalı, ifadəli; **~ book** dərin təsir bağışlayan kitab; **~ building** əzəmətli bina / tikili; **~ event** həyəcan doğuran hadisə

imprint¹ [ˈɪmprɪnt] *n* **1.** iz, yer; **the ~ of a foot / of a heel** ayağın / dabanın izi / yeri; **2.** *məc.* nişanə, əlamət; **the ~ of anxiety** narahatlığın nişanəsi / əlaməti; *Suffering left an imprint on her face İztirab onun üzündə iz buraxıb*

imprint² [ɪmˈprɪnt] *v* **1.** möhür vurmaq, möhürləmək; ştempelləmək, ştempel vurmaq; **to ~ a postmark on a letter, to ~ a letter with a postmark** məktubun üstünə poçt ştempeli vurmaq; **2.** dərin iz buraxmaq; qeyd etmək; təsbit etmək, möhkəmlətmək (*yaddaşda*); **ideas ~ed on the mind / memory** ağılda / yaddaşda möhkəmlənmiş fikirlər; *Imprint this in your memory Bunu yadında / yadınızda möhkəm saxla / saxlayın*

imprison [ɪmˈprɪzn] *v* dustaqxanaya / həbsxanaya / qazamata salmaq; *The men were imprisoned and tortured Kişiləri həbsxanaya saldılar və onlara əzab verdilər*

imprisonment [ɪmˈprɪznmənt] *n* həbs; həbsə / dustaqxanaya / qazamata salma, dustaq etmə; **~ for the term of** ***one's*** **natural life** *hüq.* ömürlük həbs / həbs etmə

improbable [ɪmˈprɔbəbl] *adj* doğruya oxşamayan, həqiqətə uyğun olmayan, inanılmaz; ağıla sığmayan / gəlməyən; **~ story** doğruya oxşamayan / ağıla sığmayan / inanılmaz əhvalat; **the most ~ things** mümkün olmayan / həqiqətə uyğun olmayan şeylər

impromptu¹ [ɪmˈprɔmptjuː] *n* ekspromt (*hazırlaşmadan söylənilən nitq, şer, çalınan musiqi*)

impromptu² [ɪmˈprɔmptjuː] *adj* improvizasiya olunmuş, əvvəlcədən hazırlaşmadan; **~ speech / poems** əvvəlcədən hazırlaşmadan söylənilən nitq / deyilən şer; **~ visit** gözlənilməz vizit

impromptu³ [ɪmˈprɔmptjuː] *adv* hazırlıqsız, hazırlaşmadan; **to speak ~** hazırlıqsız / hazırlaşmadan danışmaq

improper [ɪmˈprɔpə] *adj* **1.** yaramayan, əl verməyən, əlverişli / münasib olmayan, yaramaz, yaramayan; **~ food** yararsız yemək / qida; **~ speech** yersiz nitq; **2.** yanlış, düzgün / doğru olmayan; səhv; **~ sense** səhv / yanlış məna; **~ treatment of a disease** xəstəliyi yanlış müalicə etmə; **to make an ~ use of** ***one's*** **time** vaxtından düzgün istifadə etməmək; **3.** ədəbsiz, həyasız, nalayiq, yaramaz; **~ behaviour** ədəbsiz davranış; **~ word** ədəbsiz söz

improperly [ɪmˈprɔpəlɪ] *adv* **1.** yanlış, yanlış olaraq, düzgün olmayaraq; **2.** ədəbsiz, ədəbsizcəsinə, həyasızcasına; **to act ~** ədəbsiz hərəkət etmək; **to behave ~** həyasızcasına davranmaq

improve [ɪmˈpruːv] *v* **1.** yaxşılaşdırmaq, təkmilləşdirmək; **to ~** ***smb.*****'s conditions** bir kəsin şəraitini yaxşılaşdırmaq; **to ~ the faculties of the mind / of** ***one's*** **talent** öz əqli qabiliyyətini / istedadını təkmilləş-

dirmək; **2.** yaxşılaşmaq, təkmilləşmək; *The trade has improved Ticarət yaxşılaşıb*; **to ~ in health** səhhəti yaxşılaşmaq; **3.** istifadə etmək, faydalanmaq; **to ~ *one's* hours of idleness** boş / asudə vaxtından faydalanmaq / yaxşı istifadə etmək; **to ~ each moment as it comes** boş vaxtın hər dəqiqəsindən istifadə etmək; **to ~ the occasion / the opportunity** imkandan istifadə etmək

improvement [ɪmˈpru:vmənt] *n* **1.** yaxşılaşma; yaxşılaşdırma; təkmilləşmə, təkmilləşdirmə; **signs of ~** yaxşılaşma əlamətləri / nişanələri; **~ of international relations** beynəlxalq əlaqələrin yaxşılaşması; **~ of *one's* health** səhhətinin yaxşılaşması; **~ in the building** tikilişin təkmilləşdirilməsi; **~ in traffic regulations** küçə hərəkətinin təkmilləşdirilməsi; **to show a great / vast / remarkable ~** çox yaxşılaşmaq / təkmilləşmək; *There has been an improvement in the weather Hava yaxşılaşıb*; **2.** *pl amer.* rahatlıq (*evdə, mənzildə*); **a house with all modern / up-to-date ~s** hər cür müasir rahatlığı olan ev

improvident [ɪmˈprɒvɪdənt] *adj* **1.** tədbirsiz, ehtiyatsız; uzaq / uzağı görməyən, qafil; **2.** israfçı, israfçıl, bədxərc; **~ local councils** israfçı / bədxərc yerli bələdiyyə idarələri

improvisation [ˌɪmprəvaɪˈzeɪʃn] *n* improvizasiya

improvise [ˈɪmprəvaɪz] *v* **1.** improvizasiya etmək, sinədən / bədahətən demək, qabaqcadan hazırlaşmadan nitq söyləmək / şer demək / musiqi çalmaq; hazırlaşmadan bir iş görmək; *I forgot the words of my speech, so I had to improvise Mən danışarkən sözləri unutdum, buna görə də özümdən quraşdırmalı oldum*; **2.** olalında olanlardan istifadə edib bir şey hazırlamaq; *She improvised a cake although she had no sugar Şəkəri olmamasına baxmayaraq, o, əlüstü tort bişirdi*

imprudence [ɪmˈpru:dns] *n* düşüncəsizlik; diqqətsizlik, tələsiklik, ehtiyatsızlıq; **to have the ~ to do *smth.*** bir şeyi etməkdə ehtiyatsızlıq göstərmək

imprudent [ɪmˈpru:dnt] *adj* ağılsız, düşüncəsiz; diqqətsiz, ehtiyatsız; **~ action** ağılsız / ehtiyatsız hərəkət; **~ answer** düşüncəsiz / ehtiyatsız cavab; **~ behaviour / conduct** ağılsız hərəkət / davranış

impudence [ˈɪmpjʊdns] *n* abırsızlıq, həyasızlıq, utanmazlıq, ədəbsizlik; qabalıq; sırtıqlıq; **a man of amazing ~** qeyri-adi həyasız / utanmaz adam; **to have the ~ to do / to say *smth.*** bir şeyi etməyə / deməyə həyasızlığı çatmaq / üzü olmaq; *I've had enough of your impudence, young lady! Gənc xanım, sizin həyasızlığınız məni cana gətirib!*

impudent [ˈɪmpjʊdnt] *adj* abırsız, həyasız, utanmaz, ədəbsiz, sırtıq; **an ~ child** ədəbsiz uşaq; **an ~ reply** ədəbsiz cavab; **an ~ action** sırtıq / ədəbsiz hərəkət; **~ lie** ağ yalan

impudently [ɪmˈpju:dəntlɪ] *adv* ədəbsizcəsinə, həyasızcasına, sırtıqcasına, kobudcasına

impulse [ˈɪmpʌls] *n* **1.** zərbə, təkan; stimul; **to give a strong ~ to *smth.*** bir şeyə güclü təkan vermək; **to give an ~ to trade** ticarətə təkan / stimul vermək; **to give an ~ to education** təhsilin inkişafına təkan / stimul vermək; **2.** *fiziol.* impuls; **3.** coşma, coşğunluq; **to check / to control / to restrain an ~** coşğunluğu cilovlamaq; **a man of ~** coşğun / çılğın adam

impulsive [ɪmˈpʌlsɪv] *adj* **1.** impulsiv, qeyri-iradi; tez qızışan / coşan, çılğın; **~ child** çılğın uşaq; **~ nature** çılğın xasiyyət; **2.** hərəkətverici, təkanverici; **~ force** hərəkətverici qüvvə

impulsively [ɪmˈpʌlsɪvlɪ] *adv* impulsiv, qeyri-iradi, qeyri-iradi olaraq

impunity [ɪmˈpju:nətɪ] *n* cəzasızlıq, cəzasız qalma; **with ~** cəzasız olaraq; *You can't break the law with impunity Qanunu pozmaq cəzasız qalmaz*

impure [ɪmˈpjʊəʳ] *adj* **1.** xalis / təmiz olmayan, qarışıq, qarışığı olan; **~ metals** qarışığı olan metal, xalis olmayan metal; **2.** çirkli; **~ air** çirkli hava; **~ water** çirkli su; **3.** ədəbsiz, nalayiq, yaramaz; **~ acts** ədəbsiz / nalayiq / yaramaz hərəkətlər; **~ book** ədəbsiz / nalayiq kitab; **4.** qatışdırılmış; **~ milk** qarışdırılmış süd (*yəni su qatılmış*)

impurity [ɪmˈpjʊərɪtɪ] *n* **1.** çirklilik, çirk; zibillənmə; **~ of air / of water** havanın / suyun çirklənməsi; **~ of language** dilin zibillənməsi; **2.** *məc.* ədəbsizlik, həyasızlıq; **novels full of impurities** ədəbsizliklərlə dolu romanlar; **3.** *adət. pl* qatışıq; **impurities in food** qidanın tərkibində qatışıqlar; **free from impurities** qatışığı olmayan, xalis

impute [ɪmˈpju:t] *v* təqsirləndirmək, müqəssir etmək, günahkar bilmək, qınamaq; ittiham etmək; aid etmək, adına / ayağına yazmaq; **to ~ blame to *smb.*** günahı bir kəsin ayağına yazmaq; *He was innocent of the crime imputed to him Onun ayağına yazılmış cinayətdə o günahsız idi*

in[1] [ɪn] *n pl.* **the ~s** hakimiyyətdə olan partiya; **the ~s and the outs** iqtidarda olan partiya və müxalifət;

◊ **~s and outs** cik-bik; **to know ~s and outs of a problem** problemin cikini-bikini bilmək

in[2] [ɪn] *adj* iç, daxili, daxildə yerləşən

in[3] [ɪn] *adv* **1.** içəridə, daxildə; *Is anyone in? İçəridə bir kəs varmı?*; **2.** evdə; *He is not in today O, bu gün evdə yoxdur*; **3.** içəri; *Come in İçəri gəl / gəlin; Bring him in! Onu içəri gətir / gətirin*; **4.: to be in 1)** gəlmək, çatmaq, gəlib çıxmaq; *The mail is in Poçt gəlib; The harvest is in Məhsul yığılıb; Winter / Spring is in Qış / Yaz gəlib*; **2)** qalada / qazamatda / həbsxanada olmaq; *What is he in for? Onu nəyə görə həbs ediblər / qazamata salıblar?*; **3)** yanmaq; *Is the fire still in? Ocaq hələ yanırmı?*

in[4] [ɪn] *prep* **1.** *Məkan bildirərək aşağıdakı mənalarda işlənir:* **1)** *əşyanın bir şeyin içində olduğunu bildirir. Bu halda* **in** *Azərbaycan dilində yerlik hal şəkilçiləri* **-da, -də** *və* **iç** *sözünə uyğun gəlir:* **~ a box** qutuda, qutunun içində; **~ the garden** bağda, bağın içində; **~ the street** küçədə; **~ the sky** göydə, səmada; **~ the town** şəhərdə; **~ the North** şimalda; **~ the distance** uzaqda; **~ the second chapter** ikinci fəsildə; **2)** *İstiqamət bildirir. Bu halda* **in** *Azərbaycan dilində yönlük hal şəkilçiləri* **-a, -ə** *və* **iç** *sözlərinə uyğun gəlir:* **to put *smth.* ~ the pocket** bir şeyi cibinə qoymaq; *Put the books in the box Kitabları qutuya / qutunun içinə qoy / qoyun!*; **3)** *Bir yerə çatmağı bildirir. Bu halda da* **in** *Azərbaycan dilinə yönlük hal şəkilçiləri* **-a, -ə**-*yə uyğun gəlir:* **to arrive ~ a city** şəhərə çatmaq / gəlmək; **2.** *Zaman mənası bildirərək aşağıdakı hallarda işlədilir:* **1)** *Sutkanın, ilin, əsrin və s. hissələri qarşısında: Bu halda* **in** *Azərbaycan dilinə ya yerlik hal şəkilçiləri* **-da, -də** *vasitəsilə tərcümə edilir, ya da tərcümə edilmir:* **~ summer** yayda; **~ winter** qışda; **~ the morning / afternoon / evening** səhər / günortadan sonra / axşam; **~ March / April** martda / apreldə; **~ (the year) 1980** 1980-ci ildə; **~ the 19**[th] **century** XIX əsrdə; **~ (the) future** gələcəkdə; **~ the past** keçmişdə; **~ time** vaxtında; **2)** *Hər hansı hərəkətin baş verməsi müddətini bildirir: I'll be ready in an hour Mən bir saata hazır olacam*; **~ a minute** bir dəqiqədən sonra; **3)** *Havanın vəziyyətini bildirir:* **~ good / bad weather** yaxşı / pis havada; **to go out ~ the rain / in the storm** yağışda / tufanda çölə çıxmaq; **~ the cold** soyuqda; **~ the wind** küləkdə; **~ the dark** qaranlıqda; **4)** *Fiziki və ruhi vəziyyəti bildirir: He is in good / in bad health O, sağlamdır / xəstədir*; **to be ~ good / bad condition** yaxşı / pis vəziyyətdə olmaq; **to be ~ love** aşiq olmaq, eşqə düşmək; **5)** *Xarici görkəm, geyim və s. bildirir:* **~ white** ağ geyimdə; **~ silk** ipək geyimdə; **~ brown shoes** palıdı rəngli ayaqqabıda; **6)** *Səbəb və ya məqsəd bildirir. Bu halda* **in** *əsasən Azərbaycan dilində çıxışlıq hal şəkilçiləri* **-dan, -dən**-*ə uyğun gəlir*; **to cry out ~ alarm / in surprise** həyəcandan / təəccübdən qışqırmaq; **~ answer / ~ reply** cavab olaraq; **~ *smb.*'s behalf** kiminsə xeyrinə; **7)** *Üsul, tərz və s. bildirir:* **~ haste** tələsik; **~ a few words** bir neçə sözlə; **to speak ~ a low / ~ a loud voice** alçaq / yüksək səslə danışmaq; **to talk ~ whispers / ~ a whisper** pıçıltı ilə danışmaq; **~ the Chinese style**

Çin işıhbunda; **8)** *Şəxslərin, şeylərin yerləşmə qaydasını bildirir:* **~ rows** cərgə ilə; **~ groups** qruplarla; **~ pairs** cüt-cüt, qoşa-qoşa;
◊ **blind ~ one eye** bir gözdən kor; **~ nature** təbiətcə; *She is a child in nature O, təbiətcə uşaqdır;* **rich ~ oil** neftlə zəngin; *He is weak in physics O, fizikadan zəifdir; She is superior to me in knowledge O, biliklə məndən üstündür; These words differ / are different in meaning Bu sözlər mənaca fərqlənir / fərqlidir;* **to surpass / to exceed ~ smth.** bir şeydə üstün olmaq, **a lecture / an examination ~ physics** fizikadan mühazirə / imtahan; *He is a specialist in history O, tarix fənni üzrə mütəxəssisdir;* **3.** *Bir işdə iştirakı bildirir:* **to take part ~ smth.** bir şeydə iştirak etmək; **to help / to assist ~ smth.** bir şeydə kömək etmək; **to interfere / to meddle ~ smth.** bir şeyə müdaxilə etmək / qarışmaq; **to join ~ smth.** bir şeyə qoşulmaq; **4.** *Bir şeyə / kəsə inam / etibar göstərir* -a, -ə; **to believe ~ smb.** bir kəsə inanmaq; **to have trust ~ smb.** bir kəsə etibar etmək; **5.** *İş yerini, müəyyən bir qrupa mənsubiyyəti bildirir:* **-da, -də; to be ~ the army** əsgərlikdə olmaq; **to work ~ an office** ofisdə işləmək; **to be engaged ~ trade** ticarətlə məşğul olmaq; **6.** *Əşyanın hansı materialdan hazırlandığını bildirir:* **-dan, -dən; a statue ~ marble / wood** mərmərdən / ağacdan heykəl; **7.** *İş zamanı istifadə edilən materialı bildirir:* **-la, -lə, ilə; to paint ~ oil** yağlı boya ilə çəkmək (şəkil); **to write ~ pencil / ink** karandaşla / mürəkkəblə yazmaq; **8.** *Danışılan və ya yazılan dili bildirir:* **-ca, -cə; ~ Russian** rusca; **~ English** ingiliscə; **9.** *Sözün qrammatik mənasından danışarkən işlənir:* **-da, -də; ~ the singular** təkdə; **~ the nominative case** adlıq halda. **10.** *Aşağıdakı ifadələrdə işlənir:* **~ case** əgər, işdir; *In case I'm late, wait for me at the bus-stop Əgər / İşdir geciksəm, məni avtobus dayanacağında gözlə / gözləyin;* **~ front of** qarşısında; **~ order** üçün, ötrü, ki; *I came all the way just in order to see you Mən bütün bu yolu gəldim ki, yalnız səni / sizi görüm;* **~ spite of** baxmayaraq ki; *In spite of this I believe him Buna baxmayaraq, mən ona inanıram*

inability [ˌɪnəˈbɪlɪtɪ] *n* qabiliyyətsizlik; bacarıqsızlıq; imkansızlıq; acizlik; **~ to pay** borcu ödəyə bilməmə; **the ~ of poor families to obtain medical treatment** kasıb ailələrin tibbi müalicə almaq imkansızlığı; **~ to work alone** təkbaşına işləmə bacarıqsızlığı

inaccessible [ˌɪnækˈsesəbl] *adj* **1.** əlçatmaz; **a remote and ~ region** uzaq və əlçatmaz rayon; **2.** çox təkəbbürlü; adamdanqaçan, adamayovuşmaz

inaccuracy [ɪnˈækjurəsɪ] *n* səhv, qələt, xəta; qeyri-dəqiqlik; **an ~ in the use of terms** terminlərin işlənilməsində səhv / xəta; **the ~ of the information** məlumatın qeyri-dəqiqliyi

inaccurate [ɪnˈækjurɪt] *adj* səhv, yanlış, düz / dürüst / doğru olmayan; **~ statement** səhv / yanlış məlumat

inaction [ɪnˈækʃn] *n* hərəkətsizlik, fəaliyyətsizlik

inactive [ɪnˈæktɪv] *adj* **1.** fəaliyyətsiz, hərəkətsiz, passiv, süst, ətalətli, tənbəl; **~ life** passiv həyat; **~ person** passiv / tənbəl adam; **to be ~** fəaliyyətsiz olmaq; *Some animals are inactive during the daytime Bəzi heyvanlar gündüz vaxtı fəaliyyətsiz olurlar;* **2.** işləməyən, fəaliyyətsiz olan, istifadəsiz; **~ station** işləməyən stansiya; **~ machine** işləməyən / istifadəsiz maşın

inactivity [ˌɪnækˈtɪvɪtɪ] *n* fəaliyyətsizlik, hərəkətsizlik, passivlik, süstlük; tənbəllik, ətalət

inadequacy [ɪnˈædɪkwəsɪ] *n* əsassızlıq, uyarsızlıq, keyfiyyətsizlik; **~ for work** işə yaramama

inadequate [ɪnˈædɪkwɪt] *adj* **1.** tələbə cavab verməyən, yaramayan; qeyri-qənaətbəxş, qeyri-kafi, adekvat olmayan; **~ compensation** uyğun olmayan kompensasiya; **~ supplies** qeyri-kafi təminat; **~ preparation** qeyri-qənaətbəxş hazırlıq; **2.** anormal, qeyri-normal, normal olmayan; **~ child** anormal uşaq

inadequately [ɪnˈædɪkwɪtlɪ] *adv* az, qeyri-kafi, kifayət etməyəcək dərəcədə, qeyri-uyğun bir şəkildə; **to be ~ prepared** kifayət qədər hazır olmamaq

inadherent [ˌɪnədˈhɪərənt] *adj* rabitəsiz, dolaşıq, bir-birini tutmayan, bir-birinə uyuşmayan (*fikir, nitq və s. haq.*)

inadmissible [ˌɪnədˈmɪsəbl] *adj* yolverilməz, dözülməz; qəbuledilə bilməyən, əl vermez; **~ proposal** qəbul edilə bilməyən təklif

inadvertence [ˌɪnədˈvɜːtəns] *n* diqqətsizlik; laqeydsizlik, etinasızlıq, saymazlıq, hörmətsizlik; səliqəsizlik; **by ~** diqqətsizlik / etinasızlıq ucbatından; *All these mistakes proceed from inadvertance Bütün bu səhvlər diqqətsizliyin nəticəsidir;* **to do smth. through ~** bir şeyi diqqətsizlik ucbatından səhv etmək; **to suffer for smb.'s ~** bir kəsin laqeydliyi ucbatından əziyyət çəkmək

inadvertent [ˌɪnədˈvɜːtənt] *adj* **1.** diqqətsiz, huşsuz; etinasız, laqeyd, ehtiyatsız; **~ step** ehtiyatsız addım; **2.** qeyri-ixtiyari, bilmədən edilmiş; təsadüfi, naqafil; **~ act** qeyri-ixtiyari hərəkət; **~ meeting** təsadüfi görüş; **an ~ slip** bilmədən edilmiş səhv

inadvertently [ˌɪnədˈvɜːtəntlɪ] *adv* diqqətsizlikdən, diqqətsizlik ucbatından, təsadüfən, qeyri-ixtiyari; *I brought back his keys which I had inadvertently put in my pocket Mən onun diqqətsizlik ucbatından cibimə qoyduğum açarını geri qaytardım*

inadvisable [ˌɪnədˈvaɪzəbl] *adj* məqsədə uyğun olmayan, faydasız; məsləhət görülməyən; *It's inadvisable to go there now İndi oraya getmək məsləhət deyil*

inalienable [ɪnˈeɪljənəbl] *adj* alınmaz, alına bilməz, alınması mümkün olmayan; **~ rights** alınması mümkün olmayan hüquqlar

inane [ɪˈneɪn] *adj* sarsaq, səfeh, axmaq; boş, mənasız, əhəmiyyətsiz, məzmunsuz; **~ and tiresome book** mənasız və yorucu kitab; **~ person** əhəmiyyətsiz adam; **~ remark** mənasız irad; **~ question** mənasız sual; **~ smile** gic təbəssüm

inanimate [ɪnˈænɪmɪt] *adj* **1.** cansız; **~ matter** cansız materiya; **~ nature** cansız təbiət; **~ nouns** cansız isimlər; *A rock is an inanimate noun Qaya cansız isimdir;* **2.** ölü, ölüvay, ölgün; sönük, süst, maraqsız; **~ face / look** ölgün sifət / baxış; **~ conversation** maraqsız söhbət

inanition [ˌɪnəˈnɪʃn] *n* üzülmə, arıqlama, əldən düşmə; üzgünlük, yorğunluq; **~ of the body** orqanizmin əldən düşməsi; **to perish of ~** üzgünlükdən ölmək

inanity [ɪˈnænɪtɪ] *n* **1.** boşluq, mənasızlıq, keyfiyyətsizlik; səthilik; **to treat a problem with ~** problemə səthi / qeyri-ciddi yanaşmaq; **2.** axmaqlıq, giclik, səfehlik

inapplicable [ɪnˈæplɪkəbl] *adj* tətbiq edilə bilməyən, yararsız, gərəksiz; uyğunlaşmayan; **~ means** yararsız vasitələr; *The rule is inapplicable to this case Bu məsələyə bu qanun tətbiq edilə bilməz*

inappreciable [ˌɪnəˈpriːʃəbl] *adj* görünməyən, seçilməyən, hiss edilməyən, nəzərə çarpmayan; çox az / xırda; **~ difference** nəzərə çarpmayan fərq; **an ~ amount of money** çox az miqdar pul

inappreciative [ˌɪnəˈpriːʃɪətɪv] *adj* qiymət verməyən, əsl qiymətini başa düşməyən

inapprehensible [ˌɪnæprɪˈhensəbl] *adj* anlaşılmayan, anlaşılmaz, başa düşülməyən, müəmmalı; dərkedilməz, ağlasığmaz

inappropriate [ˌɪnəˈprəuprɪɪt] *adj* yersiz, yaramayan, əlverişsiz, münasib olmayan, yaraşmayan; **clothes ~ to the season** mövsümə uyğun olmayan; **an ~ name** yaraşmayan ad; **an ~ moment** əlverişli olmayan an

inarable [ɪnˈærəbl] *adj k.t.* əkinə yararsız; **~ soil** əkinə yararsız torpaq

inarticulate [ˌɪnɑːˈtɪkjulɪt] *adj* **1.** anlaşılmaz, qarışıq, aydın olmayan, yaxşı eşidilməyən / seçilməyən; **~ speech** anlaşılmaz / çətin anlaşılan nitq; **~ cries** yaxşı eşidilməyən / seçilməyən qışqırtılar; **2.** dinməz, danışmaz; lal, dilsiz, dilsiz-ağızsız; **~ animal** dilsiz / dilsiz-ağızsız heyvan

inattention [ˌɪnəˈtenʃn] *n* diqqətsizlik, etinasızlıq, saymazlıq

inattentive [ˌɪnəˈtentɪv] *adj* diqqətsiz; etinasız, saymaz; **an ~ audience** diqqətsiz tamaşaçılar; **~ to the needs of others** başqalarının ehtiyacına etinasızlıq / diqqətsizlik

inaudible [ɪnˈɔːdəbl] *adj* yaxşı eşidilməyən, aydın olmayan; anlaşılmaz; **to speak in**

almost – whisper güclə eşidilən pıçıltı ilə danışmaq

inaugural [ɪ'nɔːgjərəl] *adj* giriş; **– speech** giriş nitqi; **– lecture** giriş mühazirə

inaugurate [ɪ'nɔːgjəreɪt] *v* **1.** təntənəli surətdə vəzifəyə gətirmək; **to – the President** *amer.* prezidenti təntənəli şəkildə hakimiyyətə gətirmək; **2.** başlamaq, açmaq; **to – a conference** konfransı başlamaq

inauspicious [,ɪnɔːs'pɪʃəs] *adj* uğursuz, nəhs, əlverişsiz, yaramayan; **– beginning** uğursuz başlanğıc; **an – occasion** arzu edilməyən / əlverişsiz hadisə / əhvalat

in-born ['ɪn'bɔːn] *adj* anadangəlmə, fitri; təbii; **– ability** fitri qabiliyyət; **– talent for music** musiqiyə fitri istedad

incalculable [ɪn'kælkjuləbl] *adj* saysız-hesabsız, saya-hesaba gəlməyən, son dərəcə çox; **– losses** saysız-hesabsız itki

incapable [ɪn'keɪpəbl] *adj* **1.** qabiliyyətsiz, bacarıqsız; aciz; **thoroughly –** tam qabiliyyətsiz; **– of understanding** anlamağa qabil olmayan; **– to lie / of a lie / of telling a lie** yalan danışmağı bacarmayan

incapacitate [,ɪnkə'pæsɪteɪt] *v* yararsızlaşdırmaq, qabiliyyətini / bacarığını əlindən almaq; qabiliyyətini / bacarığını itirmək; **to – *smb.* for work / from working** bir kəsi işə yararsız hala salmaq; **to be –d by old age and sickness** qocalıqdan və xəstəlikdən iş qabiliyyətini itirmək

incarnate ['ɪnkɑːneɪt] *v* göstərmək, canlandırmaq, ifadə etmək, konkret şəkil vermək, təcəssüm etdirmək; *Egyptians incarnated gods in the form of various animals Misirlilər allahları müxtəlif heyvanlar şəklində təcəssüm etdirdilər*

incautious [ɪn'kɔːʃəs] *adj* diqqətsiz, ehtiyatsız, laqeyd; **– act / step** ehtiyatsız / hərəkət / addım; **– reader** diqqətsiz oxucu

incendiary [ɪn'sendɪərɪ] *adj* təhrikçi, qızışdırıcı, təfriqə salan; **– words** qızışdırıcı / təfriqə salan sözlər

incense ['ɪnsens] *v* qəzəbləndirmək, qəzəb oyatmaq, həyəcanlandırmaq, qızışdırmaq, coşdurmaq; *I was incensed by him O, məni qəzəbləndirdi*; **to be –d at *smb.*'s remarks** bir kəsin iradlarından qəzəblənmək

incentive [ɪn'sentɪv] *n* oyadıcı / sövqedici motiv, stimul; **to offer *smth.* as an –** bir şeydən stimul kimi istifadə etmək

incessant [ɪn'sesnt] *adj* arasıkəsilməyən, fasiləsiz, aramsız, sonsuz, həmişəlik, daimi; **– rains** aramsız yağışlar; **– chatter** aramsız / boşboğazlıq; **– complaints** aramsız şikayətlər; **– pains** aramsız / arasıkəsilməz / daimi ağrılar

incest ['ɪnsest] *n* yaxın qohumlar arasında cinsi əlaqə

inch[1] [ɪntʃ] *n* **1.** düym *(25 millimetrə bərabər ölçü vahidi)*; **an – thick / long** bir düym qalınlığında / uzunluğunda; **an – of snow** bir düym qalınlığında qar; **an atmospheric pressure of 30 –es** 30 düym atmosfer təzyiqi; *She is five feet six inches tall Onun boyu beş fut altı düymdür*; **to the depth of an –** bir düym dərinliyinə; **2.** çox yaxın zamanda, çox az məsafədə / miqdarda və ya miqdarda; **within an –** çox yaxında; **to watch *smb.* at an –** bir kəsi çox yaxından müşahidə etmək

incidence ['ɪnsɪdəns] *n* təsir / əhatə etmə dairəsi; **the – of a disease** xəstəliyin əhatə dairəsi; **an area with a high – of crime** cinayətin yüksək olduğu ərazi

incident ['ɪnsɪdənt] *n* **1.** hadisə, əhvalat, insident; **frontier / border –s** sərhəd münaqişələri; **daily –s** gündəlik hadisələr / əhvalatlar; **to lead up to an –** insidentə gətirib çıxarmaq, insident yaratmaq; **2.** epizod; **an – in a play** pyesdə bir epizod

incidental [,ɪnsɪ'dentl] *adj* **1.** **(to)** xas, məxsus, xas / məxsus olan; aid; **ills – to old age** qocalığa xas olan naxoşluq / xəstəlik; **2.** ikinci dərəcəli, əlavə; **– advantage** cüzi üstünlük; **– expenses** əlavə xərclər; **3.** gözlənilməz, təsadüfi; **– acquaintance** gözlənilməz / təsadüfi tanışlıq

incidentally [,ɪnsɪ'dentlɪ] *adv* təsadüfi olaraq, təsadüfən; **to mention *smth.* –** bir şeyi təsadüfən xatırlatmaq

incinerate [ɪn'sɪnəreɪt] *v* külə döndərmək, kül etmək; yanıb kül olmaq

incinerator [ɪn'sɪnəreɪtə'] *n* **1.** zibil yandıran; tullantıları yandırmaq üçün peç; **2.** *amer.* krematori *(meyit yandırılan bina)*

incipient [ɪn'sɪpɪənt] *adj* başlanan, üzə çıxan, başlayan; **the – stage of fever** qızdırmanın başlanğıc mərhələsi

incise [ɪn'saɪz] *v* kəsmək, çərtmək *(üzdən)*

incision [ɪn'sɪʒn] *n* kəsik, yarıq; *The doctor made an incision to take out the splinter Tilişkəni çıxartmaq üçün həkim kəsik açdı*

incisive [ɪn'saɪsɪv] *adj* **1.** kəskin; tikanlı, acı, toxunan, zəhərli; istehzalı; **– smile** istehzalı təbəssüm; **2.** **– tooth** *anat.* kəsici / qabaq diş

incisor [ɪn'saɪzə'] *n anat.* qabaq / kəsici diş

incite [ɪn'saɪt] *v* **(to, into)** oyatmaq, oyandırmaq, doğurmaq; həvəsə gətirmək; stimul yaratmaq, ruhlandırmaq; **to – *smb.* to action** bir kəsi hərəkətə təhrik etmək, həvəsləndirmək; **to – *smb.* to a heroic deed** bir kəsi qəhrəmanlığa ruhlandırmaq

incitement [ɪn'saɪtmənt] *n* stimullaşdırma, həvəsləndirmə, şirnikdirmə; təhrik, ruhlandırma

inclemency [ɪn'klemənsɪ] *n* soyuqluq; sərtlik *(iqlim, ab-hava və s. haq.)*

inclement [ɪn'klemənt] *adj* soyuq, sərt *(ab-hava haq.)*; **– weather** soyuq / sərt hava

inclination [,ɪnklɪ'neɪʃn] *n* **1.** meyl, meyllilik; *I have neither the time nor the inclination to go to the cinema today Mənim bu gün kinoya getməyə nə vaxtım, nə də meylim var*; **to have an – for music** musiqiyə meyli olmaq; **an – to stoutness** kökəlməyə meyllilik; **2.** maili səth, eniş; əyilmə; **the – of a roof** damın mailliyi; **the – of a tower** qüllənin əyilmə mailliyi

incline [ɪn'klaɪn] *v* **1.** əymək; **to – *one's* head** başını əymək; **2.** meyl etmək; **to be / to feel –d to do *smth.*** bir şeyi etməyə meylli olmaq; **to be –d to drink** içkiyə meylli olmaq; **3.** razı etmək, inandırmaq, təsir altına salmaq, meylləndirmək, təhrik etmək; **to – *smb.* to do *smth.*** bir kəsi bir şey etməyə inandırmaq / təhrik etmək

include [ɪn'kluːd] *v* daxil olmaq, daxil etmək, salmaq; *Does the price include tax Qiymətə vergi daxildirmi?*; *I included eggs on the list of things to buy Alınmalı şeylərin siyahısına mən yumurtanı əlavə / daxil etdim*

including [ɪn'kluːdɪŋ] *prep* ...da, ...də, daxil edərək / olmaqla; **6 people, – 3 women** 3 qadın da daxil olmaqla 6 adam; *We were six including our guest Qonağımız da daxil olmaqla biz altı nəfər idik*

inclusive [ɪn'kluːsɪv] *adj* daxil olmaqla; **from Monday till Saturday –** şənbə də daxil olmaqla bazar ertəsindən şənbəyə qədər; **pages 7 to 25 –** 7-ci səhifədən 25-ci səhifəyə kimi, 25-ci səhifə də daxil olmaqla

incognito [ɪn'kɔgnɪtou] *adv* özgəsinin / başqasının adı altında, uydurma adla; **to live –** uydurma adla / ad altında yaşamaq; **to travel –** uydurma adla / ad altında səyahət etmək

incoherent [,ɪnkou'hɪərənt] *adj* rabitəsiz, əlaqəsiz, məntiqsiz, qarışıq, dolaşıq; **– sentence** rabitəsiz cümlə; **– ideas** məntiqsiz fikirlər; *He was quite incoherent O, tamamilə rabitəsiz / dolaşıq / əlaqəsiz danışırdı*

income ['ɪnkʌm] *n* gəlir, mədaxil; qazanc; **net / pure –** təmiz gəlir; **gross –** ümumi gəlir; **national –** milli gəlir; **monthly –** aylıq gəlir / qazanc; **to have a good –** yaxşı gəliri / qazancı olmaq; **to live beyond *one's* –** öz gəliri / qazancı ilə yaşamamaq

income-tax ['ɪnkʌmtæks] *n* gəlir vergisi

incommode [,ɪnkə'moud] *v* narahat etmək, incitmək; **to be –d by *smth.*** bir şeyə görə əziyyət / sıxıntı çəkmək

incommunicable [,ɪnkə'mjuːnɪkəbl] *adj* sözlə deyilə bilməyən, ifadə edilə bilməyən

incomparable [ɪn'kɔmprəbl] *adj* **(to, with)** müqayisə edilməz, misilsiz, çox gözəl; **– beauty** misilsiz gözəllik; **– wealth** müqayisə edilməz var-dövlət

incompatibility [,ɪnkəmpætɪ'bɪlɪtɪ] *n* bir araya sığmazlıq, uyuşmazlıq, müvafiq olmama, uyğunsuzluq; **– of temper** xarakterlərin / xasiyyətlərin uyğun gəlməməsi

incompatible [,ɪnkəm'pætəbl] *adj* bir araya sığışmaz, uyuşmaz, ziddiyyətli; **– ideas** bir araya sığışmaz fikirlər / ideyalar; **– colours** uyuşmaz rənglər

incompetent [ɪn'kɔmpɪtənt] *adj* **1.** səlahiyyətsiz, səriştəsiz, təcrübəsiz; **to be – to do *smth.* / for doing *smth.*** bir işi etməyə səlahiyyəti / səriştəsi olmamaq; **– cook**

təcrübəsiz aşpaz; ~ **leadership** bacarıqsız rəhbərlik

incomplete [ˌɪnkəmˈpliːt] *adj* qeyri-mükəmməl, natamam, kəsirli; ~ **knowledge** natamam bilik

incomprehensible [ɪnˌkɒmprɪˈhensəbl] *adj* anlaşılmayan, başa düşülməyən, aydın olmayan; **to be ~ to** *smb.* bir kəsə aydın olmamaq

inconceivable [ˌɪnkənˈsiːvəbl] *adj* anlaşılmayan, başa düşülməyən, anlaşılmaz, dərkedilməz

inconclusive [ˌɪnkənˈkluːsɪv] *adj* sübut edilə bilməyən, inandırıcı olmayan, əsassız; sübutsuz; qəti olmayan (*nəticə və s. haq.*); ~ **evidence** inandırıcı olmayan dəlil / sübut

incongruous [ɪnˈkɒŋgruəs] *adj* **1.** uyğun gəlməyən, müvafiq olmayan, ağıla batmayan; ~ **colours** uyğun gəlməyən rənglər; **2.** mənasız, məntiqsiz; ~ **story** mənasız / məntiqsiz hekayə

inconsequent [ɪnˈkɒnsɪkwənt] *adj* **1.** ardıcıl olmayan, fikrinin üstündə axıra qədər durmayan; **2.** məntiqsiz; ~ **argument** məntiqsiz dəlil / sübut

inconsiderable [ˌɪnkənˈsɪdərəbl] *adj* kiçik, balaca, cüzi; ~ **distance** kiçik məsafə

inconsiderate [ˌɪnkənˈsɪdərət] *adj* diqqətsiz, etinasız, saymaz; ~ **conduct** diqqətsiz / ehtiyatsız hərəkət / rəftar

inconsistency [ˌɪnkənˈsɪstənsɪ] *n* bir araya sığmazlıq, ziddiyyət, uyğun gəlməmə, müvafiq olmama, düz gəlməmə; **the ~ of one thing with another** bir şeyin digəri ilə uyğun gəlməməsi

inconsistent [ˌɪnkənˈsɪstənt] *adj* bir araya sığışa bilməyən, ziddiyyətli; uyğun / düz gəlməyən, müvafiq olmayan; ~ **statements** ziddiyyətli bəyanatlar; **actions ~ with** *smb.***'s principles** bir kəsin prinsipinə uyğun gəlməyən / olmayan hərəkətlər

inconsolable [ˌɪnkənˈsəʊləbl] *adj* təsəlli tapmayan, ümidsiz, ovunmaz; ~ **distress / sorrow** təsəllisiz dərd / kədər

inconspicuous [ˌɪnkənˈspɪkjuəs] *adj* görünməyən, seçilməyən, hiss edilməyən, nəzərə çarpmayan; **small ~ flowers** seçilməyən / nəzərə çarpmayan çiçəklər; **to dress in ~ colours** nəzərə çarpmayan rəngli paltar geymək

inconstant [ɪnˈkɒnstənt] *adj* dəyişkən, tez-dəyişən, vəfasız, dönük; ~ **lover** vəfasız / dönük aşiq

incontinence [ɪnˈkɒntɪnəns] *n* **1.** səbirsizlik, hövsələsizlik, təmkinsizlik, özünü saxlaya bilməmə; **2.** *tib.* saxlaya bilməmə; ~ **of urine** sidik saxlaya bilməmə

incontinent [ɪnˈkɒntɪnənt] *adj* **1.** səbirsiz, hövsələsiz, təmkinsiz; **2.** *tib.* saxlaya bilməyən (*sidiyi, nəcisi*)

incontrovertible [ˈɪnkɒntrəˈvɜːtəbl] *adj* danılmaz, şəksiz, şübhəsiz, aydın, aşkar, təkzibedilməz; ~ **fact** danılmaz fakt

inconvenience[1] [ˌɪnkənˈviːnjəns] *n* narahatlıq; əziyyət; **to experience extraordinary ~** hədən artıq narahatlıq keçirmək; **to cause ~ to** *smb.* bir kəs üçün narahatlıq yaratmaq

inconvenience[2] [ˌɪnkənˈviːnjəns] *v* narahatlıq yaratmaq, narahat etmək, incitmək, təngə gətirmək, bezdirmək; **to ~** *smb.* **by complaints** şikayətlə bir kəsi bezdirmək

inconvenient [ˌɪnkənˈviːnjənt] *adj* narahat, rahatlığı olmayan, naməlnasib; ~ **time** naməlnasib vaxt; ~ **staircase** narahat pilləkən; **to find** *smth.* ~ bir şeyi naməlnasib hesab etmək

inconvertible [ˌɪnkənˈvɜːtəbl] *adj mal.* sərbəst dəyişdirilə bilməyən, başqa ölkələrin valyutasına dəyişdirilə bilməyən; ~ **currency** sərbəst dəyişdirilə bilməyən valyuta

incorporate [ɪnˈkɔːpəreɪt] *v* **1.** birləşdirmək, daxil / əlavə etmək; qatmaq; **to ~ a suggestion in a plan** təklifi plana daxil etmək; **2.** birləşmək; **to ~ with others** başqaları ilə birləşmək

incorporation [ɪnˌkɔːpəˈreɪʃn] *n* **1.** birləşmə, birlik, təşkilat, ittifaq; **2.** korporasiya; **3.** tərkibinə daxil olma; **the ~ of foreign words into the language** əcnəbi sözlərin dilə daxil olması

incorrect [ˌɪnkəˈrekt] *adj* **1.** yanlış, düzgün / doğru olmayan, səhv, yalan; **an ~ answer** yanlış cavab; ~ **conclusions** səhv / yanlış nəticələr; **2.** nəzakətsiz, ədəbsiz, nalayiq; ~ **conduct / behaviour** ədəbsiz / nalayiq davranış

incorrigible [ɪnˈkɒrɪdʒəbl] *adj* düzəldilməz, islaholunmaz, düzəldilə bilməyən; **an ~ liar / gambler** islaholunmaz yalançı / qumarbaz; ~ **mistakes / errors** düzəldilməsi mümkün olmayan səhvlər

incorrupt [ˌɪnkəˈrʌpt] *adj* düz, təmiz, vicdanlı, namuslu; ~ **judge** vicdanlı / namuslu hakim

incorruptible [ˌɪnkəˈrʌptəbl] *adj* namuslu, etibarlı, dəyanətli, sadiq; ~ **judge** namuslu / dəyanətli hakim

increase[1] [ˈɪnkriːs] *n* artma, böyümə; inkişaf, inkişaf etmə, çoxalma; **gradual / steady / sudden ~** tədricən / arasıkəsilmədən / qəfil artım / inkişaf; ~ **of knowledge** biliyin artımı / inkişafı; ~ **of / in population** əhalinin artması / çoxalması

increase[2] [ɪnˈkriːs] *v* **1.** artırmaq; **to ~ the speed** sürəti artırmaq; **to ~** *one***'s knowledge** biliyini artırmaq; **to ~** *one***'s pace** addımlarını tezləşdirmək; **2.** artmaq, çoxalmaq, güclənmək; **to ~ in number / in quantity** sayca / miqdarca artmaq

incredible [ɪnˈkredəbl] *adj* ağıla gəlməyən / sığmayan, görünməmiş, eşidilməmiş; ~ **speed** görünməmiş sürət; ~ **bravery** eşidilməmiş cəsarət / qoçaqlıq; ~ **difficulties** görünməmiş / ağlasığmayan çətinliklər

incredulity [ˌɪnkrɪˈdjuːlɪtɪ] *n* inamsızlıq, etibarsızlıq, etimadsızlıq; **to receive** *smth.* **with ~** bir şeyi inamsızlıqla qəbul etmək

incredulous [ɪnˈkredjuləs] *adj* heç kəsə inanmayan / etibar etməyən, inamsızlıq ifadə edən; ~ **look** inamsızlıq ifadə edən baxış

increment [ˈɪnkrɪmənt] *n* artırma, artırılma; artım; artma; ~ **of temperature** temperaturun artması

incriminate [ɪnˈkrɪmɪneɪt] *v* müqəssir bilmək, ittiham etmək; günahkar bilmək; **to ~** *smb.* **his actions** hərəkətlərinə görə bir kəsi müqəssir / günahkar bilmək

incubate [ˈɪnkjubeɪt] *v* inkubatorda cücə çıxartmaq

inculcate [ˈɪnkʌlkeɪt] *v* təlqin etmək; inandırmaq, beyninə yeritmək; **to ~ ideas in** *smb.***'s mind** ideyaları bir kəsin beyninə yeritmək

incumbent [ɪnˈkʌmbənt] *adj* tapşırılmış, həvalə edilmiş, qoyulmuş (*vəzifə və s.*); **work / a duty that is ~ on** *smb.* bir kəsə tapşırılmış / həvalə edilmiş iş / vəzifə; *It is incumbent on him* Bu ona tapşırılıb / həvalə edilib

incur [ɪnˈkɜː] *v* səbəb olmaq, özünü düçar etmək, doğurmaq, düşmək, qalmaq; **to ~ danger** təhlükəyə düçar olmaq; **to ~ trouble** özünü əziyyətə / bəlaya salmaq; **to ~ losses** itkiyə məruz qalmaq, ziyana düşmək; **to ~ debts through** *smb.* bir kəsə görə borca düşmək

incurable[2] [ɪnˈkjuərəbl] *adj* sağalmaz, müalicəsiz, çarəsiz, əlacsız; ~ **disease** sağalmaz xəstəlik; ~ **invalid** ümidsiz / çarəsiz xəstə

incurious [ɪnˈkjuərɪəs] *adj* **1.** heç nə ilə maraqlanmayan, heç nəyə maraq göstərməyən

incursion [ɪnˈkɜːʃn] *n* soxulma, basıb girmə, basqın, hücum, yürüş, gözlənilməz / qəfil hücum; **to repel a sudden ~ of enemy troops** düşmən qoşunlarının qəfil hücumunu dəf etmək; **foreign ~s into the domestic market** xarici bazarın daxili bazara soxulması

indebted [ɪnˈdetɪd] *adj* borclu olan, borclu (*bir kəsə*); **to be ~ to** *smb.* **for** *smth.* bir kəsə nəyə görə isə borclu olmaq

indecency [ɪnˈdiːsnsɪ] *n* ədəbsizlik, həyasızlıq

indecent [ɪnˈdiːsnt] *adj* ədəbsiz, nalayiq, yaramaz, həyasız; **an ~ joke** ədəbsiz zarafat; ~ **behaviour** ədəbsiz / nalayiq davranış; **to use ~ language** ədəbsiz / həyasız / nalayiq danışmaq

indecisive [ˌɪndɪˈsaɪsɪv] *adj* qəti olmayan, həlledici olmayan; ~ **battle** həlledici olmayan döyüş; ~ **answer** qəti olmayan cavab; **2.** qətiyyətsiz, mütərəddid, qərarsız; ~ **answer** qətiyyətsiz cavab

indeclinable [ˌɪndɪˈklaɪnəbl] *adj qram.* hallanmayan; ~ **words** hallanmayan sözlər

indecorous [ɪnˈdekərəs] *adj* ədəbsiz, nəzakətsiz, tərbiyəsiz, kobud; ~ **behaviour** ədəbsiz / tərbiyəsiz davranış / rəftar / hərəkət

indeed [ɪnˈdiːd] *adv* həqiqətən, əslində; *You are right, indeed* Sən / Siz əslində haqlısan / haqlısınız; *I was indeed impressed* Mən həqiqətən mütəəssir oldum;

◊ *A friend in need is a friend indeed* *at. söz.* *Yaxşı dost yaman gündə tanınar*

indefatigable [ˌɪndɪˈfætɪgəbl] *adj* yorulmaz, usanmaz, yorulmaq bilməyən; **~ worker** yorulmaq bilməyən fəhlə

indefeasible [ˌɪndɪˈfiːzəbl] *adj* ayrılmaz, alınmaz, alına bilməyən, alınması mümkün olmayan; **an ~ right to *smth.*** bir şeyə aid danılmaz hüquq

indefensible [ˌɪndɪˈfensəbl] *adj* **1.** müdafiə üçün münasib olmayan (*yer və s. haq.*); **2.** bəraət / haqq qazandırıla bilməyən; **~ rudeness** haqq qazandırıla bilməyən kobudluq / qabalıq; **~ behaviour** haqq qazandırıla bilməyən davranış

indefinable [ˌɪndɪˈfaɪnəbl] *adj* təyin oluna bilməyən; dəqiq izah olunmayan

indefinite [ɪnˈdefɪnɪt] *adj* qeyri-müəyyən, aydın / aşkar olmayan, örtülü; anlaşılmaz; **~ answer** qeyri-müəyyən cavab; **~ plan** qeyri-müəyyən plan; **~ words** anlaşılmaz / tanış olmayan sözlər

indefinitely [ɪnˈdefɪnɪtlɪ] *adv* qeyri-müəyyən, qeyri-müəyyən bir tərzdə; *The work will be continued indefinitely* *Məlum deyil, iş nə qədər davam edəcək; A decision has been postponed indefinitely* *Qərar qeyri-müəyyən bir vaxta təxirə salındı*

indelible [ɪnˈdelɪbl] *adj* pozulmayan, silinməz; **~ disgrace** silinməz biabırçılıq; **~ pencil** kimyəvi karandaş; **2.** getməyən (*ləkə haq.*); **~ stain** getməyən ləkə; **3.** unudulmaz, yaddançıxmaz, silinməz; **~ recollections / impressions** unudulmaz xatirələr / təəssüratlar

indelicate [ɪnˈdelɪkɪt] *adj* kobud, ədəbsiz, nəzakətsiz; hörmət gözləməyən; **~ behaviour** kobud / ədəbsiz davranış; **~ remarks** ədəbsiz / kobud iradlar

indemnify [ɪnˈdemnɪfaɪ] *v* (**for**) kompensasiya / əvəz vermək, ödəmək (*ziyanı*); mükafatlandırmaq, mükafat vermək; **to ~ *smb.* for all the damages suffered** bir kəsə dəymiş bütün ziyanı ödəmək; **to ~ *smb.* for all the expenses incurred** bir kəsə çəkdiyi bütün xərcin əvəzini vermək

indemnity [ɪnˈdemnɪtɪ] *n* kompensasiya, ödəmə; əvəzini vermə; **an ~ for breach of a contract** müqaviləni pozma üçün kompensasiya

indent [ˈɪndent] *n poliqr.* abzas, boş / açıq yer, boşluq (*sətir və ya abzas başında*)

independence [ˌɪndɪˈpendəns] *n* müstəqillik, istiqlaliyyət, asılı olmama; **to win ~** müstəqillik / istiqlaliyyət qazanmaq; **to live a life of ~** müstəqil yaşamaq; **to safeguard ~** müstəqilliyi təmin etmək

independent [ˌɪndɪˈpendənt] *adj* müstəqil; asılı / tabe olmayan, sərbəst, suveren, muxtar; **~ state / country** müstəqil dövlət / ölkə; **~ television / school** müstəqil televiziya / məktəb; **~ young woman** sərbəst / müstəqil gənc qadın / xanım; **~ of others** başqalarından asılı olmayan

indescribable [ˌɪndɪˈskraɪbəbl] *adj* tərifəgəlməz, vəsfəgəlməz, təsviredilə / oluna bilməyən; çox güclü / şiddətli / ağır; **~ beauty** tərifəgəlməz gözəllik

indestructible [ˌɪndɪsˈtrʌktəbl] *adj* dağılmayan, pozulmayan, möhkəm; **~ friendship** möhkəm / pozulmayan dostluq

indeterminable [ˌɪndɪˈtɜːmɪnəbl] *adj* təyin edilə bilməyən, müəyyən edilə bilməyən, müəyyən edilməz

indeterminate [ˌɪndɪˈtɜːmɪnət] *adj* qeyri-müəyyən, müəyyən / aydın olmayan, anlaşılmaz, qarışıq, tutqun; **~ future** qeyri-müəyyən gələcək; **~ colour** anlaşılmaz rəng; **~ feelings** anlaşılmaz hisslər; **~ ideas** qarışıq / anlaşılmaz fikirlər

index[1] [ˈɪndeks] *n* **1.** siyahı, cədvəl, göstərici; **~ of cost of living** yaşama minimumunun göstəricisi; **2.** *məc.* işarə, əlamət; *The face is an index of the mood* *Üzünü uzdən bilmək olar*; **3.** indeks, əlifba göstəricisi; kataloq, ədəbiyyat siyahısı

index[2] [ˈɪndeks] *v* indeks / siyahı / göstərici vermək; *Library books are indexed by author and title* *Kitabxana kitabları müəllifə və mövzuya görə indeksləşdirilir*

Indian[1] [ˈɪndjən] *n* hindu (*Amerikanın əsl yerli əhalisi olan tayfalara verilən ad*); **the ~s** *top.i* hindular

indiarubber [ˌɪndɪəˈrʌbəʳ] *n* rezin (*yazı pozmaq üçün*), pozan

indicate [ˈɪndɪkeɪt] *v* **1.** göstərmək; **to ~ the way** yol göstərmək; **to ~ the temperature** temperaturu göstərmək; **2.** bildirmək, ifadə etmək, göstərmək, əlamətini bildirmək; **to ~ rain / wind** yağış / külək əlaməti olmaq; *This indicates his intentions* *Bu onun niyyətlərini ifadə edir*

indication [ˌɪndɪˈkeɪʃn] *n* əlamət, nişanə, simptom, işarə; göstərmə, göstərilmə; göstəriş; **an ~ of an approaching storm** yaxınlaşan tufanın əlaməti / nişanəsi; **an ~ of weariness** yorğunluğun əlaməti / nişanəsi

indicative [ɪnˈdɪkətɪv] *adj* **1.** göstərən, bildirən; **to be ~ of *smth.*** bir şeyin göstəricisi / əlaməti olmaq; **2.** *qram.* **the ~ mood** felin xəbər şəkli

indicator [ˈɪndɪkeɪtəʳ] *n* **1.** göstərici, işarə; **outer ~** xarici göstərici; **2.** indikator

indict [ɪnˈdaɪt] *v* ittiham irəli sürmək; günahkar hesab etmək; *He was indicted on a charge of treason* *Onu vətənə xəyanətdə ittiham edirlər*

indictable [ɪnˈdaɪtəbl] *adj hüq.* məhkəmədə baxılmalı / müzakirə edilməli olan; **~ offender** cinayətkar, cani

indictment [ɪnˈdaɪtmənt] *n hüq.* **1.** ittiham hökmü / qərarı; **2.** ittiham irəli sürmə; **to drop an ~ against *smb.*** bir kəsə qarşı ittihamı ləğv etmək

indifference [ɪnˈdɪfrəns] *n* **1.** etinasızlıq, laqeydlik; əhəmiyyət verməmə; **to show / to display ~** laqeydlik göstərmək; **to treat *smb.* / *smth.* with ~** bir kəsə / şeyə laqeyd / etinasız yanaşmaq; **to regard *smb.* / *smth.* with ~** bir kəsə / şeyə qarşı etinasız / laqeyd olmaq; **2.** azlıq, cüzilik; əhəmiyyətsizlik; **a matter of ~** əhəmiyyətsiz / azəhəmiyyətli iş / şey

indifferent [ɪnˈdɪfrənt] *adj* **1.** etinasız, laqeyd; maraqsız; **~ spectator** etinasız tamaşaçı; **~ to public opinion** ictimai fikrə / rəyə laqeyd; **to be ~ to danger** təhlükəyə laqeyd / etinasız olmaq; **to be ~ to the suffering of others** başqalarının əzabına etinasız / laqeyd / biganə qalmaq; **2.** adi, orta, miyanə, babat, orta dərəcəli / səviyyəli; **~ book / play** orta səviyyəli kitab / pyes; **3.** az əhəmiyyətli, əhəmiyyətsiz

indigenous [ɪnˈdɪdʒɪnəs] *adj* yerli; **~ schools** yerli məktəblər; **~ people** yerli əhali; **an ~ language** yerli dil; **an ~ culture** yerli mədəniyyət

indigestible [ˌɪndɪˈdʒestəbl] *adj* **1.** çətin həzm edilən; **2.** anlaşılmaz; çətin anlaşılan / başa düşülən; **an ~ book** anlaşılmaz / çətin başa düşülən kitab

indigestion [ˌɪndɪˈdʒestʃn] *n* həzm etməmə, mədə pozulması, dispepsiya; **to suffer from accute ~** kəskin mədə pozulmasından əziyyət çəkmək

indignant [ɪnˈdɪgnənt] *adj* hiddətlənmiş, hiddətli, qəzəblənmiş, qəzəbli, acıqlı; **an ~ look** qəzəbli baxış; **an ~ response** acıqlı cavab

indignantly [ɪnˈdɪgnəntlɪ] *adv* acıqla, hiddətlə, qəzəblə

indignity [ɪnˈdɪgnɪtɪ] *n* təhqir, həqarət; təhqir etmə; **to subject *smb.* to indignities** bir kəsi təhqir etmək

indirect [ˌɪndɪˈrekt] *adj* **1.** dolayı; **~ evidence** dolayı sübut / dəlil; **an ~ cause / result** dolayı səbəb / nəticə; **an ~ route** dolama yol; **2.** ikimənalı, qeyri-səmimi; **to give an ~ answer** ikimənalı cavab vermək

indirectly [ˌɪndɪˈrektlɪ] *adv* qeyri-səmimi, ikiüzlü; dolayısılə; **to be ~ responsible for *smth.*** bir şey üçün birbaşa məsuliyyət daşımamaq

indiscernible [ˌɪndɪˈsɜːnəbl] *adj* fərqlənməz, ayırd edilə bilməyən, bir-birindən seçilməyən; **~ difference** ayırd edilə bilməyən fərq

indiscreet [ˌɪndɪˈskriːt] *adj* nəzakətsiz, ədəbsiz, utanmaz; özünü saxlaya bilməyən; açıq-saçıq; **~ behaviour** açıq-saçıq hərəkət / davranış

indiscretion [ˌɪndɪsˈkreʃn] *n* **1.** nəzakətsizlik, utanmazlıq, həyasızlıq; ədəbsizlik, hörmətsizlik, tərbiyəsizlik; **to repent *one's* ~** ədəbsizliyinə görə / peşmançılıq çəkmək; **2.** ağılsızlıq, düşüncəsizlik, ağılsız / düşüncəsiz hərəkət; **to commit an ~** düşüncəsiz hərəkət etmək

indiscriminate [ˌɪndɪsˈkrɪmɪnɪt] *adj* heç bir şeyə fərq qoymayan, ağına-bozuna baxmayan; **to give ~ praise to new books** yeni kitabları fərq qoymadan tərifləmək; **to be ~ in *one's* choice of friend** dost seçməkdə ağına-bozuna baxmamaq

indiscriminately [ˌɪndɪsˈkrɪmɪnɪtlɪ] *adv* heç bir şeyə fərq qoymadan, ağına-bozuna

baxmadan, əsassız olaraq; **to abuse ~** əsassız olaraq təhqir etmək; **to shoot ~ into the crowd** ağına-bozuna baxmadan camaata atəş açmaq

indispensable [,ındıs'pensəbl] *adj* **(to, for)** gərəkli, lazımlı; labüd, zəruri, vacib; **~ clothing** lazımlı geyim / paltar; **~ knowledge** vacib / zəruri bilik; **~ to life** yaşayış üçün lazım / vacib / zəruri olan

indisposed [,ındıs'pouzd] *adj* **1.** kefsiz, süst, əzgin, nasaz; naxoş; *She has a headache and is rather indisposed Onun başı ağrıyır və özünü kefsiz hiss edir;* **to be ~ with a cold** soyuqlamaq və özünü kefsiz hiss etmək; **2.** meyli olmayan, könlü olmayan; **to be ~ to take part in** *smth.* bir şeydə iştirak etməyə könlü olmamaq

indisposition [,ındıspə'zıʃn] *n* **1.** kefsizlik, əzginlik, nasazlıq; naxoşluq; **to suffer from ~** nasazlıqdan əziyyət çəkmək; **2. (to, towards)** meylsizlik, istəməmə, xoşlamama, xoşu gəlməmə

indisputable [,ındıs'pju:təbl] *adj* danılmaz, şəksiz, şübhəsiz, aydın; **~ facts** danılmaz faktlar; **~ rights** danılmaz hüquqlar

indistinct [,ındıs'tıŋkt] *adj* **1.** aydın / aşkar olmayan, anlaşılmaz; **~ sound** aydın olmayan / anlaşılmaz səs; **~ speech** anlaşılmaz nitq; **2.** dumanlı, tutqun, qeyri-müəyyən; **~ recollections / memories** dumanlı xatirələr

indistinguishable [,ındıs'tıŋgwıʃəbl] *adj* ayırd edilə bilməyən, bir-birindən seçilməyən, nəzərə çarpmayan; **~ shades** bir-birindən seçilməyən çalarlar; **~ likeness** güclə fərqlənən oxşarlıq

individual[1] [,ındı'vıdʒuəl] *n* şəxsiyyət, adam; **agreable ~** xoşxasiyyət adam; **the rights of the ~** şəxsiyyətin hüquqları

individual[2] [,ındı'vıdʒuəl] *adj* şəxsi, fərdi; **~ taste** şəxsi zövq; **~ peculiarities** fərdi xüsusiyyətlər; **~ property** şəxsi mülkiyyət

indivisible [,ındı'vızəbl] *adj* bölünməz; ayrılmaz; *For her, work and leisure were indivisible Onun üçün iş və istirahət ayrılmaz idi*

indolent ['ındələnt] *adj* boş, tənbəl, avara, veyil; **~ pupil** tənbəl şagird

indomitable [ın'dɔmıtəbl] *adj* tabe / ram olmayan, yola gəlməyən, ipə yatmayan; azğın; **~ temper** azğın xarakter

indoor ['ındɔ:'] *adj* otaq, ev, bina; **~ work** binada görülən iş; **~ occupation** ev işləri; **~ games** idman zalında keçirilən oyunlar; **~ swimming-pool** örtülü üzgüçülük hovuzu

indoors ['ın'dɔ:z] *adv* evdə, otaqda, binada; **to stay ~** evdə oturmaq

indubitable [ın'dju:bıtəbl] *adj* şübhəsiz, yəqin, şəksiz, labüd, mütləq; **~ facts** şübhəsiz / şəksiz faktlar; **~ truth** şübhəsiz / şəksiz həqiqət

induce [ın'dju:s] *v* **1.** vadar / məcbur / təhrik etmək, həvəs oyatmaq; **to ~ *smb.* to do *smth.*** bir kəsi bir iş görməyə vadar / təhrik etmək; **2.** səbəb olmaq, nəticələnmək, doğurmaq; **to ~ fatigue** yorğunluğa səbəb olmaq; **to ~ doubt** şübhə yaratmaq / doğurmaq

inducement [ın'dju:smənt] *n* səbəb, arzu, niyyət, meyl, stimul; **to be an ~ to do *smth.*** bir işi görmək üçün səbəb / stimul olmaq

induct [ın'dʌkt] *v* **1.** rəsmi olaraq vəzifəyə gətirmək / qoymaq; **to ~ a new rector** yeni rektor qoymaq; **2. (into)** qəbul etmək; **to be ~ed into army** orduya qəbul olunmaq

inductive [ın'dʌktıv] *adj* *mənt.* induktiv; **~ logic** induktiv məntiq; **~ method** induktiv metod

indulge [ın'dʌldʒ] *v* **1.** mərhəmətli / iltifatlı olmaq; imkan vermək, göz yummaq, yol vermək (*pis işə*), görməməzliyə vurmaq; **to ~ *smb.*'s desire** bir kəsin arzusuna mane olmamaq; **to ~ a sick person** xəstənin şıltaqlığını yerinə yetirmək; **to ~ *one's* children** hər şeydə uşaqlarına güzəştə getmək; **2.** (*adət.* **in**) kef vermək (*özünə*), kef etmək, özünə rəva bilmək / görmək; **to ~ in noisy games** səs-küylü oyunlara həvəs göstərmək; **3. (with)** kef vermək, əyləndirmək; *He indulged the company with a song O, qonaqları mahnı oxumaqla əyləndirdi*

indulgence [ın'dʌldʒəns] *n* **1.** mərhəmət, iltifat; yumşaqlıq, rəhmdillik; dözüm, səbr,

to treat *smb.* with ~ bir kəsə mərhəmət göstərmək; **2.** yol / imkan vermə, görməməzliyə vurma, mane olmama, üz vermə; **to reproach *smb.* for his ~** üz verdiyinə görə bir kəsi tənbeh etmək

indulgent [ın'dʌldʒənt] *adj* mərhəmətli, iltifatlı, yumşaq; **~ parents** mərhəmətli / iltifatlı valideynlər

industrial [ın'dʌstrıəl] *adj* **1.** sənaye; **~ goods** sənaye malları; **~ country** sənaye ölkəsi; **~ area** sənaye rayonu; **the ~ revolution** sənaye inqilabı; **the world's leading ~ nations** dünyanın sənayecə aparıcı dövlətləri; **2.** texniki; **~ alcohol** texniki spirt; **~ diamonds** texniki almaz; **3.** istehsalat; peşə; **~ training** istehsalat təlimi; **~ disease** peşə xəstəliyi; **~ school** peşə məktəbi

industrialization [ın,dʌstrıəlaı'zeıʃn] *n* sənayeləşdirmə, sənayeləşmə

industrialize [ın'dʌstrıəlaız] *v* sənayeləşdirmək; sənayeləşdirilmək

industrially [ın'dʌstrıəlı] *adv* sənayecə, sənaye baxımından; **the ~ developed countries** sənayecə inkişaf etmiş ölkələr

industrious [ın'dʌstrıəs] *adj* işlək, çalışqan, əməksevər, zəhmətsevər; **~ people** əməksevər insanlar

industry ['ındəstrı] *n* **1.** sənaye; **the car / chemical / steel / nuclear ~** maşın / kimya / polad / nüvə sənayesi; **to privatize ~** sənayeni özəlləşdirmək; **product of ~** sənaye məmulatı; **2.** əməksevərlik, zəhmətsevərlik; səy, çalışqanlıq; **to praise *smb.* for his ~** bir kəsi əməksevərliyinə görə tərifləmək

inedible [ın'edıbl] *adj* yeyilməyən, yeyilmək üçün yaramayan; *The fish was almost inedible Balıq demək olar ki, yeyiləsi deyildi*

ineffable [ın'efəbl] *adj* sözlə deyilə bilməyən, dillə ifadə edilə bilməyən, son dərəcə böyük; təsvirəgəlməz; **~ anguish** dillə ifadə edilə bilməyən əzab / əziyyət

ineffective [,ını'fektıv] *adj* **1.** nəticəsiz, faydasız, lüzumsuz; **~ effort** faydasız / nəticəsiz cəhd; **~ remedies** təsirsiz / faydasız vasitə; **2.** bacarıqsız, qabiliyyətsiz; **~ workman** bacarıqsız işçi

ineffectual [,ını'fektʃuəl] *adj* **1.** nəticəsiz, faydasız; **~ effort** faydasız cəhd; **~ attack** nəticəsiz hücum; **2.** bacarıqsız, qabiliyyətsiz; **~ teacher / leader** bacarıqsız müəllim / rəhbər

ineffeciency [,ını'fıʃənsı] *n* **1.** qabiliyyətsizlik, bacarıqsızlıq, acizlik; **2.** təsirsizlik, təsiri olmama

ineffecient [,ını'fıʃnt] *adj* **1.** qabiliyyətsiz, bacarıqsız, aciz; **~ workman** bacarıqsız / qabiliyyətsiz işçi; **~ administration** bacarıqsız müdiriyyət; **2.** təsirsiz, təsiri olmayan; **~ measures** təsirsiz tədbirlər

ineligible [ın'elıdʒəbl] *adj* **1.** heç bir vəzifəyə yaramayan / seçilə bilməyən; **to be ~ for the Presidency** prezident vəzifəsinə yaramayan; **2.** yararsız, yaramayan, yaramaz; **~ for military service** hərbi xidmətə yaramayan

inept [ı'nept] *adj* **1.** yaramayan, əlverməyən, əlverişli / münasib olmayan; yersiz; **~ words** yersiz sözlər; **~ criticism** yersiz tənqid; **2.** boş, mənasız, axmaq, sarsaq; **~ interference** mənasız müdaxilə

inequality [,ını'kwɔlıtı] *n* bərabərsizlik, bərabər olmama, fərq, uyğun gəlməmə, müvafiq olmama; **to fight against political / racial ~** siyasi / irqi bərabərsizliyə qarşı mübarizə aparmaq; **inequalities in human character** insani xüsusiyyətlərdə fərqlər; **to treat people with ~** insanlara müxtəlif cür münasibət bəsləmək / yanaşmaq; **2.** əyri-üyrülük, kələ-kötürlük; **the inequalities of / in a surface** səthin kələ-kötürlüyü

inequitable [ın'ekwıtəbl] *adj* ədalətsiz, insafsız, tərəfgir, üzgörən, qərəzli

ineradicable [,ını'rædıkəbl] *adj* dərin kök salmış, ortadan qaldırıla bilməyən; **~ habit** dərin kök salmış adət; **~ hatred** dərin kök salmış nifrət

inert [ı'nə:t] *adj* **1.** cansız, hərəkətsiz; **~ matter** cansız materiya; **2.** tənbəl, süst, fəaliyyətsiz

inertia [ı'nə:ʃə] *n* süstlük, fəaliyyətsizlik, tənbəllik, ətalət; **to fall into ~** süstləşmək, tənbəlləşmək

inescapable [,ını'skeıpəbl] *adj* labüd, qaçılmaz; **~ fate** qaçılmaz tale; **an ~ fact** qaçılmaz fakt

inessential [ˈɪnɪˈsenʃl] *adj* əhəmiyyətsiz, əhəmiyyəti az olan, ikinci dərəcəli; **to cut down on ~ spendings** ikinci dərəcəli xərcləri azaltmaq

inestimable [ɪnˈestɪməbl] *adj* qiymətləndirilə bilməyən, qiymətə gəlməyən; qiymətsiz; **~ wealth** qiymətləndirilməsi mümkün olmayan var-dövlət

inevitable [ɪnˈevɪtəbl] *adj* labüd, qaçılmaz, zəruri, mütləq olacaq; **~ conflict** labüd münaqişə; **the ~ consequences of the war** müharibənin labüd / qaçılmaz nəticələri

inexact [ˌɪnɪgˈzækt] *adj* səhv, yanlış, dəqiq olmayan, diqqətsiz, başdansovdu; **~ translation** yanlış tərcümə; **an ~ comparison** yanlış müqayisə

inexcusable [ˌɪnɪksˈkjuːzəbl] *adj* bağışlanılmaz, yolverilməz; **~ rudeness** bağışlanılmaz kobudluq

inexhaustible [ˌɪnɪgˈzɔːstəbl] *adj* **1.** bitməz, tükənməz, qurtarmayan; **~ energy** tükənməz enerji; **2.** yorulmaz, yorulmaq bilməyən; **~ toiler** yorulmaq bilməyən zəhmətkeş

inexorable [ɪnˈeksərəbl] *adj* insafsız, amansız, qəddar, daşürəkli; **~ destiny / fate** amansız tale

inexpensive [ˌɪnɪkˈspensɪv] *adj* ucuz, münasib qiymətli; **a relatively ~ meal** nisbətən ucuz yemək

inexperienced [ˌɪnɪkˈspɪərɪənst] *adj* təcrübəsiz, naşı; **to be ~ in *smth.*** bir şeydə təcrübəsiz / naşı olmaq; **~ drivers** təcrübəsiz / naşı sürücülər

inexpert [ɪnˈekspəːt] *adj* bacarıqsız, qabiliyyətsiz, təcrübəsiz

inexplicable [ˌɪnɪkˈsplɪkəbl] *adj* izahedilməz, izah edilə bilməyən, anlaşılmayan, anlaşılmaz, müəmmalı; **~ mystery** anlaşılmaz / müəmmalı sirr

inexplicit [ˌɪnɪkˈsplɪsɪt] *adj* anlaşılmayan, başa düşülməyən, anlaşılmaz, aydın olmayan

inexpressible [ˌɪnɪksˈpresəbl] *adj* sözlə deyilə bilməyən, dillə ifadə edilə bilməyən, təsvirəgəlməz, tərifəgəlməz; **~ hardships** təsvirediİməz çətinliklər

inexpressive [ˌɪnɪksˈpresɪv] *adj* ifadəsiz, ifadə baxımından zəif; **~ eyes** ifadəsiz gözlər

inextinguishable [ˌɪnɪksˈtɪŋgwɪʃəbl] *adj* sönməyən; sönməz, əbədi; **~ rage** sönməz qəzəb; **~ desire** əbədi arzu

inextricable [ˌɪnˈekstrɪkəbl] *adj* dolaşıq, qarışıq, dolaşdırılmış, dolaşıq salınmış; mürəkkəb; **~ knot** dolaşıq salınmış / dolaşdırılmış düyün

infallible [ɪnˈfæləbl] *adj* qüsursuz, səhvsiz, düzgün; **~ result** düzgün nəticə; **to think oneself ~** özünü qüsursuz hesab etmək; *None of us is infallible* *Bizlərin heç biri qüsursuz deyil*

infamous [ˈɪnfəməs] *adj* **1.** şərəfsiz, bədnam, hörmətsiz; **a name ~ in the history of England** İngiltərənin tarixində şərəfsiz bir ad; **2.** biabırçı, alçaq, rüsvayçı; **~ acts** biabırçı hərəkətlər; **~ treachery** alçaq satqınlıq

infamy [ˈɪnfəmɪ] *n* **1.** biabırçılıq, rüsvayçılıq, şərəfsizlik; **to hold *smb.* in / up to ~** bir kəsi biabır / rüsvay etmək; **2.** alçaqlıq, əclaflıq, rəzalət

infancy [ˈɪnfənsɪ] *n* **1.** körpəlik / uşaqlıq dövrü, erkən uşaqlıq illəri; **in *one's* early ~** erkən uşaqlıq illərində; **to die in ~** erkən uşaqlıq dövründə ölmək; **2.** inkişafın erkən dövrü yaranma dövrü, başlanğıc; **in the ~ of man / of mankind** bəşəriyyətin ilkin çağlarında

infant[1] [ˈɪnfənt] *n* **1.** uşaq, körpə, çağa, tifil; **2.** *hüq.* həddibuluğa çatmamış (*uşaq*)

infant[2] [ˈɪnfənt] *adj* uşaq; **~ food** uşaq yeməyi; **~ prodigy** vunderkind

infanticide [ɪnˈfæntɪsaɪd] *n* uşaq qatili / öldürən

infantile [ˈɪnfəntaɪl] *adj* uşaq; **~ diseases / sicknesses** uşaq xəstəlikləri; **~ paralysis** uşaq iflici; **~ literature** uşaq ədəbiyyatı

infantry [ˈɪnfəntrɪ] *n* piyada qoşun; **mounted ~** motorlaşdırılmış piyada qoşun

infatuate [ɪnˈfætʃueɪt] *v* başını gicəltmək, dəli etmək, son dərəcə maraqlandırmaq, valeh etmək; **to ~ the public** publikanı / auditoriyanı valeh etmək; **to be ~d with *smth.*** bir şeylə son dərəcə maraqlanmaq

infatuated [ɪnˈfætʃueɪtɪd] *adj* ağlını / başını itirmiş; dəlicəsinə vurulmuş; *She's clearly infatuated with the boy* *Qız açıq-aydın oğlana dəlicəsinə vurulub*

infect [ɪnˈfekt] *v* yoluxdurmaq; infeksiya salmaq; **to be ~ed with diphtheria** difteritdən yoluxmaq; **to ~ a wound** yaraya infeksiya salmaq

infection [ɪnˈfekʃn] *n* yoluxma, infeksiya; **to spread by ~** infeksiya yolu ilə yayılmaq; **to be susceptible to ~** infeksiyaya qarşı həssas olmaq; **to catch / to get / to take an ~ from *smb.*** bir kəsdən yoluxmaq

infectious [ɪnˈfekʃəs] *adj* yoluxucu, keçici; **~ disease** yoluxucu xəstəlik; **~ hospital** yoluxucu xəstəliklər xəstəxanası

infer [ɪnˈfəː] *v* nəticə çıxartmaq, nəticəyə gəlmək; *From what do you infer that?* *Sən / Siz nəyə əsaslanırsan? / əsaslanırsınız?*

inference [ˈɪnfərəns] *n* nəticə; əqli nəticə; **unfounded ~s** əsassız nəticələr

inferior[1] [ɪnˈfɪərɪə] *n* tabelikdə / tabe olan adam; aşağı səviyyəli adam; *He's my inferior* *O, məndən aşağıdır (inkişafda, ağılda və s.)*

inferior[2] [ɪnˈfɪərɪə] *adj* **1.** alçaq, aşağı (*vəziyyətə və s. görə*); kiçik (*rütbəyə və s. görə*); **the ~ ranks** kiçik rütbələr; **~ strata** cəmiyyətin aşağı təbəqəsi; **~ position** aşağı vəziyyət; **2.** pis (*keyfiyyətcə*) / az (*miqdarca*); **~ in importance** az əhəmiyyətli; **to be ~ in no way to *smb.*** bir kəsdən pis olmamaq; **of ~ quality** pis keyfiyyətli; **~ in quality** keyfiyyətcə pis

inferiority [ɪnˌfɪərɪˈɔrɪtɪ] *n* keyfiyyətsizlik; pislik, tam dəyərə malik olmama; **~ of mind** ağıl çatışmazlığı

infernal [ɪnˈfəːnl] *adj* **1.** cəhənnəm; cəhənnəm kimi, dözülməz; **2.** qeyri-insani, vəhşi, zalım, rəhmsiz; **~ cruelty** qeyri-insani qəddarlıq

inferno [ɪnˈfəːnou] *n* cəhənnəm (*həm də məc.*), cəhənnəmə bənzər yer; **the ~ of war** müharibənin cəhənnəmi / dəhşəti

infertile [ɪnˈfəːtaɪl] *adj* məhsul verməyən, münbit olmayan; **~ soil** məhsul verməyən torpaq

infertility [ˌɪnfəːˈtɪlɪtɪ] *n* məhsulverməzlik, münbitsizlik; doğmazlıq, qısırlıq

infest [ɪnˈfest] *v* doldurmaq, daraşmaq; *The house is infested with rats* *Siçovullar evə daraşıb*

infidel [ˈɪnfɪdl] *adj* **1.** bütpərəst; dinsiz, mürtəd; vəfasız; **2.** allaha / dinə inanmayan, ateist; **~ pamphlet** ateist kitabça

infiltrate [ˈɪnfɪltreɪt] *v* **1.** süzmək, süzgəcdən keçirmək; **2.** süzülmək, sızmaq, keçmək (*su və s. haq.*); canına çəkdirmək, hopdurmaq

infinite [ˈɪnfɪnɪt] *adj* **1.** sonsuz, intəhasız, ucu-bucağı olmayan, hədsiz; **~ space** ucsuz-bucaqsız məkan; **~ wisdom** hədsiz müdriklik; **~ kindness** intəhasız mərhəmət; **~ patience** sonsuz dözüm / səbr; *You need infinite patience for this job* *Bu işi görmək üçün sənə / sizə çox böyük səbr lazımdır*; **2.** *riyaz.* sonsuz; **~ decimal** sonsuz onluq kəsr

infinitesimal [ˌɪnfɪnɪˈtesɪml] *adj* **1.** çox kiçik / xırda, ölçüyə gəlməyəcək dərəcədə kiçik; **2.** *riyaz.* son dərəcə kiçik, sıfra yaxınlaşan

infinitive [ɪnˈfɪnɪtɪv] *n qram.* məsdər, felin şəxssiz forması

infinity [ɪnˈfɪnɪtɪ] *n* **1.** sonsuzluq; **the ~ of space** kainatın sonsuzluğu; **to gaze into ~** gözlərini sonsuzluğa zilləmək; **2.** son dərəcə böyük miqdar; **3.** *riyaz.* sonsuzluq, sonsuz rəqəm

infirm [ɪnˈfəːm] *adj* zəif, gücsüz, taqətsiz; **to grow old and ~** qocalıb əldən düşmək; **2.** möhkəm olmayan, səbatsız, qətiyyətsiz

infirmary [ɪnˈfəːmərɪ] *n* xəstəxana, lazaret

inflame [ɪnˈfleɪm] *v* **1.** alovlandırmaq, alışdırmaq, yandırmaq; **2.** həyəcanlandırmaq; həyəcanlanmaq, həyəcana gəlmək; qızışdırmaq; **to ~ animosity** düşmənçiliyi qızışdırmaq; **3.** (**with**) alovlanmaq, alışıb yanmaq; **to be ~d with love** məhəbbətdən alışıb yanmaq; **4.** *tib.* iltihablanmaq, hovlanmaq; *His eyelids are inflamed* *Onun göz qapaqları şişqınlayıb / qızarıb*

inflammable [ɪnˈflæməbl] *adj* tezalovlanan; **~ material** tezalovlanan material; **2.** çılğın, tündməzac, tez özündən çıxan; **~ temper** çılğın xasiyyət

inflammation [ˌɪnfləˈmeɪʃn] *n tib.* iltihab, hov çəkmə; **~ of the lungs** ciyərlərin iltihabı, sətəlcəm

inflammatory [ɪnˈflæmətərɪ] *adj* **1.** təhrikedici, qızışdırıcı; **~ speech** təhrikedici /

qızışdırıcı nitq; **2.** *tib.* iltihablanmış, iltihabdan qızarmış / şişmiş; hovlanmış; **an ~ condition of the liver** qara ciyərin iltihablanmış vəziyyəti

inflate [ɪnˈfleɪt] *v* **1.** doldurmaq (*hava ilə, qazla*), şişirtmək; hava doldurmaq (*nasosla*); **to ~ a balloon** şarı üfürüb doldurmaq; **2.** şişirtmək, artırmaq, qaldırmaq (*qiyməti və s.*)

inflation [ɪnˈfleɪʃn] *n mal.* inflyasiya; **to head for ~** inflyasiyaya yuvarlanmaq

inflect [ɪnˈflekt] *v gram.* şəkilçi əlavə etmək, şəkilçini dəyişmək

inflected [ɪnˈflektɪd] *adj gram.* şəkilçili, qrammatik baxımdan dəyişən; **~ language** şəkilçili dil

inflexible [ɪnˈfleksəbl] *adj* **1.** əyilməyən, bükülməyən, elastik olmayan, bərk, codl; **~ plastic** əyilməyən plastik; **~ blade** əyilməz tiyə; **~ twigs** əyilməz / bərk budaqlar; **2.** mətin, mətanətli; möhkəm, sarsılmaz, yenilməz; **~ will** möhkəm / yenilməz iradə; **~ courage** möhkəm / yenilməz / sarsılmaz cəsarət

inflexion [ɪnˈflekʃn] *n* **1.** əymə, qatlama, bükmə; **2.** *gram.* fleksiya şəkilçi; **4.** modulyasiya

inflict [ɪnˈflɪkt] *v* **(on, upon) 1.** endirmək, vermək, vurmaq (*zərbə, ziyan və s.*); **to ~ losses on *smb.*** bir kəsə itki vermək; **to ~ damage on *smb.*** bir kəsə ziyan vurmaq / vermək; **2.** *məc.* vermək, etmək (*əziyyət, cəza, ağrı və s.*); **to ~ shame on *smb.*** bir kəsi rüsvay etmək; **to ~ *one's* views on / upon *smb.*** öz fikirlərini bir kəsə zorla qəbul etdirmək

influence[1] [ˈɪnfluəns] *n* təsir, nüfuz; **under the ~ of** təsiri altında; **to have an ~ over *smb.*** bir kəs üzərində nüfuzu olmaq; *His parents no longer have any real influence over him Artıq valideynlərinin ona heç bir real təsiri yoxdur*; **by virtue of / due to his ~** onun təsiri sayəsində; **a man of ~** nüfuzlu adam; **to lessen / to diminish / to reduce *one's* ~ on *smb.*** bir kəsin üzərində təsirini azaltmaq; **to come / to fall under *smb.'s* ~** bir kəsin təsiri altına düşmək; **the ~ of the climate on agricultural production** iqlimin kənd təsərrüfatı məhsuluna təsiri

influence[2] [ˈɪnfluəns] *v* təsir göstərmək / etmək; *I don't want to influence you either way, so I won't tell you my opinion Mən sənə / sizə elə-belə təsir etmək istəmirəm, buna görə də öz fikrimi sənə / sizə deməyəcəm*

influential [ˌɪnfluˈenʃl] *adj* təsirli, təsir göstərə bilən; mötəbər, nüfuzlu; **an ~ man** nüfuzlu adam; **to be ~ with *smb.*** bir kəsə böyük təsiri olmaq

influenza [ˌɪnfluˈenzə] *n tib.* qrip, influensa

influx [ˈɪnflʌks] *n* **1.** axma, tökülmə, axıb tökülmə; **the ~ of a river into the sea** çayın dənizə tökülməsi; **2.** axın; **~ of light / air** işıq / hava axını; **an ~ of refugees** qaçqınların axını

inform [ɪnˈfɔːm] *v* **1.** bildirmək, xəbər / məlumat vermək; **to ~ *smb.* of *smth.*** bir kəsə bir şey haqqında məlumat / xəbər vermək; *Herewith I inform you that… Bununla əlaqədar olaraq mən sənə / sizə bildirirəm ki…*; **2. (on, against)**, donos vermək, çuğulluq etmək; **to ~ *smb.* on *smb.*** bir kəs haqqında çuğulluq etmək; *One of the gang informed against / on the rest Bandanın bir üzvü qalanları haqqında çuğulluq etdi*

informal [ɪnˈfɔːml] *adj* qeyri-rəsmi; **an ~ meeting / dinner** qeyri-rəsmi görüş / nahar; **~ conversations between the representatives of two countries** iki ölkə nümayəndələri arasında qeyri-rəsmi danışıqlar

informally [ɪnˈfɔːməlɪ] *adv* qeyri-rəsmi olaraq; *They told me informally that I had got the job Onlar mənə qeyri-rəsmi olaraq dedilər ki, məni işə götürüblər*

informant [ɪnˈfɔːmənt] *n* xəbərverən, məlumat verən şəxs

information [ˌɪnfəˈmeɪʃn] *n* **1.** xəbər, məlumat; **accurate ~** dəqiq məlumat; **statistical ~** statistik məlumat; **private ~** xüsusi məlumat; **to get / to receive / to gain / to obtain ~** məlumat almaq; **to gather ~ about *smb.*** bir kəs haqqında məlumat toplamaq; **to apply to *smb.* for ~** məlumat üçün bir kəsə müraciət etmək; **2.** xəbərdar / məlumatlı olma; bilik; **a man of vast ~** geniş bilikli / məlumatlı adam

informative [ɪnˈfɔːmətɪv] *adj* məzmunlu, mənalı, dolğun; **~ article / book** məzmunlu məqalə / kitab

infract [ɪnˈfrækt] *v* pozmaq, qırmaq; **to ~ the constitution** konstitusiyanı / anayasanı pozmaq

infraction [ɪnˈfrækʃn] *n* pozma, riayət etməmə (*qanuna və s.*); **~ of a law** qanunun pozulması, qanuna riayət etməmə

infra-red [ˌɪnfrəˈred] *adj fiz.* infraqırmızı; **~ rays** infra-qırmızı şüalar

infrequent [ɪnˈfriːkwənt] *adj* nadir, az təsadüf edilən; **~ occurrence** az təsadüf edilən hadisə

infringe [ɪnˈfrɪndʒ] *v* pozmaq, riayət etməmək; **to ~ a law / a contract / a copyright** qanunu / müqaviləni / müəlliflik hüququnu pozmaq

infringement [ɪnˈfrɪndʒmənt] *n* pozma, riayət etməmə; **the ~ of human rights** insan hüquqlarını pozmaq

infuriate [ɪnˈfjuərɪeɪt] *v* qəzəbləndirmək, hiddətləndirmək, qeyzləndirmək, özündən çıxartmaq; **to ~ *smb.* with *smth.*** bir kəsi bir şeylə hiddətləndirmək / qəzəbləndirmək

infuse [ɪnˈfjuːz] *v* dəmləmək, dəmlənmək, dəmə qoymaq (*çay, kofe və s.*); *Leave the tea to infuse Qoy / Qoyun çay dəmlənsin*

infusion [ɪnˈfjuːʒn] *n* dəmləmə, dəm

ingenious [ɪnˈdʒiːnjəs] *adj* **1.** yaradıcı, bacarıqlı; zirək; mahir, məharətli; **~ mind** yaradıcı təfəkkür; **2.** çox mürəkkəb, məharətlə düzəldilmiş; **~ machine** mürəkkəb maşın; **3.** ağıllı, orijinal; **~ reply** ağıllı cavab

ingenuity [ˌɪndʒɪˈnjuːɪtɪ] *n* **1.** ixtiraçılıq qabiliyyəti; mahirlik, ağıllılıq; ustalıq, bacarıqlılıq, **the ~ of a man** insanın ixtiraçılıq qabiliyyəti

ingenuous [ɪnˈdʒenjuəs] *adj* səmimi, ürəyiaçıq, təmizürəkli; düz, açıq; **~ confession** səmimi / açıq etiraf

ingrained [ɪnˈgreɪnd] *adj* anadangəlmə; köksalmış; kökbağlamış; **~ honesty** anadangəlmə səmimiyyət / düzlük; **~ habits** köksalmış adətlər

ingratiate [ɪnˈgreɪʃɪeɪt] *v* (*passivdə işlənmir*); **to ~ oneself** rəğbət qazanmaq; qılığa girmək; **to ~ oneself into *smb.'s* favour, to ~ oneself with *smb.*** bir kəsin rəğbətini qazanmaq

ingratitude [ɪnˈgrætɪtjuːd] *n* naşükürlük, yaxşılıq bilməmə; **~ to *smb.*** bir kəsə qarşı nankorluq

ingredient [ɪnˈgriːdjənt] *n* tərkib hissəsi, komponent; **the ~s of soap** sabunun tərkib hissələri

ingress [ˈɪngres] *n* **1.** daxil olma, girmə; **the ~ of air into the lungs** havanın ciyərlərə daxil olması; **2.** giriş; *Ingress was prohibited Giriş qadağan olunmuşdu*

inhabit [ɪnˈhæbɪt] *v* yaşamaq, sakin olmaq, məskunlaşmaq; *Who inhabits the island? Bu adada kim yaşayır?*

inhabitant [ɪnˈhæbɪtənt] *n* (daimi) sakin

inhale [ɪnˈheɪl] *v* **1.** nəfəs / hava almaq; **to ~ air** hava almaq; **2.** *tib.* inhalyasiya etmək

inhaler [ɪnˈheɪlə] *n tib.* inhalyator (*inhalyasiya cihazı*)

inharmonious [ˌɪnhaːˈməʊnjəs] *adj* uyuşmayan, ahəngsiz; həmahəng olmayan, düz gəlməyən; **~ colours** uyğun gəlməyən rənglər

inherent [ɪnˈhɪərənt] *adj* xas, məxsus, aid; **to be ~ in *smth.*** bir şeyə xas / aid olmaq

inherit [ɪnˈherɪt] *v* irsən almaq / əldə etmək, varis olmaq; **to ~ a fortune / land / property** irsən var-dövlət / torpaq / əmlak əldə etmək

inheritance [ɪnˈherɪtəns] *n* **1.** irsən alma / alınma; varis olma, **to receive / to obtain *smth.* by ~** bir şeyə irsən sahib olmaq; **2.** miras, irs, varislik, irsən alınmış əmlak; **the right of ~** varislik hüququ

inhibit [ɪnˈhɪbɪt] *v* mane olmaq, maneçilik törətmək; boğmaq, qarşısını almaq; **to ~ *one's* desire to do *smth.*** özünün bir şey etmək arzusunu boğmaq

inhospitable [ɪnˈhɒspɪtəbl] *adj* qonaqsevməz, qonaq sevməyən; qaraqabaq, qaşqabaqlı

inhospitality [ˈɪnˌhɒspɪˈtælɪtɪ] *n* qonaqsevməzlik; qaşqabaqlılıq, soyuqluq

inhuman [ɪnˈhjuːmən] *adj* qeyri-insani, insafsız, zalım, amansız, qəddar; **~ deed** insafsız hərəkət; **~ cruelty** qeyri-insani qəddarlıq

inhumane [ˌɪnhjuːˈmeɪn] *adj* insaniyyətsiz, vəhşi, insafsız

inimical [ɪˈnɪmɪkl] *adj* düşmən, düşmənçəsinə; **~ to one another** bir-birinə düşmən

inimitable [ɪˈnɪmɪtəbl] *adj* misilsiz, tayıbərabəri olmayan, təkraredilməz

iniquitous [ɪˈnɪkwɪtəs] *adj* dəhşətli, qorxulu, qorxunc, müdhiş; ədalətsiz, insafsız, haqsız; **~ punishment** haqsız cəza; **an ~ decision** ədalətsiz qərar

initial[1] [ɪˈnɪʃl] *n (adət. pl)* inisial (*ad, soy və ya ata adının baş hərfləri*); *John Fitzgerald Kennedy was well-known by his initials JFK Con Ficerald Kennedi özünün CFK inisialı ilə məşhur idi; Just write your initials Ancaq inisiallarını / inisiallarınızı yaz / yazın*

initial[2] [ɪˈnɪʃl] *adj* birinci, əvvəlinci, əvvəlki, ən birinci, ilk; **~ attempt** ilk cəhd

initial[3] [ɪˈnɪʃl] *v* inisiallarını yazmaq; imza əvəzinə inisiallarını yazmaq; **to ~ a note** məktuba inisiallarını yazmaq

initiate [ɪˈnɪʃɪeɪt] *v* **1.** başlamaq, girişmək, qoşulmaq; **to ~ discussions / social reforms** müzakirələrə / ictimai islahatlara başlamaq; **2.** təşəbbüs göstərmək, təklif etmək; **3.** (**into**) tanış etmək, öyrətmək (*elm, sənət və s.*); **to ~ a pupil into the elements of grammar** şagirdi qrammatikanın əsasları ilə tanış etmək

initiative [ɪˈnɪʃɪətɪv] *n* təşəbbüs; **to do *smth.* on *one's* own ~** bir şeyi öz təşəbbüsü ilə etmək; **to take the ~ in doing *smth.*** bir şeyi etməkdə təşəbbüsü öz əlinə almaq

inject [ɪnˈdʒekt] *v* yeritmək, vurmaq (*iynə*); **to ~ oneself with insulin** özünə insulin vurmaq; **to ~ penicillin into *smb.*** bir kəsə penisillin vurmaq

injection [ɪnˈdʒekʃn] *n* inyeksiya (*iynə vurma*)

injudicious [ˌɪndʒuˈdɪʃəs] *adj* ağılsız, düşüncəsiz, yersiz; **~ actions** yersiz hərəkətlər

injunction [ɪnˈdʒʌŋkʃn] *n* əmr, sərəncam, göstəriş; **to obey the ~s** əmrlərə əməl etmək

injure [ˈɪndʒə] *v* **1.** əzmək, zədələmək, yaralamaq; **to ~ *one's* knee / leg with *smth.*** bir şeylə dizini / qıçını əzmək / zədələmək / yaralamaq; **2.** xətrinə dəymək, könül sındırmaq; **to ~ *smb.'s* feelings** bir kəsin heysiyyətinə toxunmaq

injurious [ɪnˈdʒuərɪəs] *adj* ziyanlı, zərərli, xatalı, xətərli, öldürücü; **~ to health** sağlamlıq üçün ziyanlı / zərərli

injury [ˈɪndʒərɪ] *n* **1.** bədən xəsarəti, əzik, yara; **to inflict injuries on *smb.*** bir kəsə bədən xəsarəti yetirmək; **to sustain injuries** əlil / şikəst olmaq; **2.** zərər, ziyan, itki; **~ by fire** yanğının verdiyi ziyan

injustice [ɪnˈdʒʌstɪs] *n* ədalətsizlik, insafsızlıq, haqsızlıq; **to do *smb.* an ~** bir kəsə qarşı ədalətsizlik etmək

ink [ɪŋk] *n* mürəkkəb; **to write in ~** mürəkkəblə yazmaq

inky [ˈɪŋkɪ] *adj* mürəkkəbli, mürəkkəbə batmış; **~ fingers** mürəkkəbə batmış barmaqlar

inland[1] [ˈɪnlənd] *adj* **1.** ölkədaxili; ölkənin içərilərində yerləşən, dənizdən və ya sərhəddən uzaq; **~ town** ölkədaxili şəhər, ölkənin içərilərində yerləşən şəhər; **2.** daxili (*ticarət və s. haq.*); **~ trade** daxili ticarət

inland[2] [ɪnˈlænd] *adv* **1.** içinə, içərilərinə, içərilərə; **to go ~** ölkənin içərilərinə getmək; **2.** ölkənin içərilərində; **to live ~** dənizdən və ya sərhəddən uzaq rayonda / ölkənin içərilərində yaşamaq

in-law [ˈɪnlɔː] *n (adət. pl) d.d.* ər qohumları, arvad qohumları

inlay [ˈɪnleɪ] *n* mozaik iş, parket döşəmə

inlet[1] [ˈɪnlet] *n* nazik dəniz körfəzi

inmate [ˈɪnmeɪt] *n* sakin, yaşayan (*xüs. xəstəxanada, monastırda və s.-də*); **the ~s of a hospital** xəstəxanada olan xəstələr

inmost [ˈɪnməust] *adj* **1.** ən dərin; ən uzaq; **the ~ centre of the earth** yerin ən dərin mərkəzində; **2.** ən gizli / məxfi, gizli saxlanan; **~ feelings / thoughts** ən gizli hisslər / fikirlər

inn [ɪn] *n* mehmanxana; karvansara; **to be at an ~** mehmanxanada qalmaq; **to put up / to stop at an ~** mehmanxanaya düşmək

innards [ˈɪnədz] *n pl* daxili hissələr / orqanlar, içalat; **turkey ~** hinduşka içalatı

innate [ɪˈneɪt] *adj* anadangəlmə, fitri, təbii; **~ ability** anadangəlmə qabiliyyət

inner [ˈɪnə] *adj* **1.** iç, daxili; **~ door / room** iç / içəri qapı / otaq; **2.** gizli, intim; **~ thoughts** gizli fikirlər

innkeeper [ˈɪn.kiːpə] *n* mehmanxana sahibi; aşxana sahibi

innocence [ˈɪnəsns] *n* günahsızlıq, təqsirsizlik; məsumluq; **to prove *one's* ~ of a crime** özünün cinayətdə əli olmadığını sübut etmək

innocent[2] [ˈɪnəsnt] *adj* **1.** günahsız, təqsirsiz; məsum; təmiz; **~ babe** məsum körpə; **~ life** təmiz; **to be ~ of the crime** cinayətdə əli olmamaq; **2.** sadə, sadəlövh, ürəyiaçıq, hiyləsiz; **an ~ girl** sadəlövh qız; **an ~ man** sadəlövh adam

innocuous [ɪˈnɔkjuəs] *adj* zərərsiz, ziyansız, xatasız, xətərsiz; **~ snake** xətərsiz ilan; **an ~ remark** zərərsiz məzəmmət / töhmət

innovate [ˈɪnəveɪt] *v* yenilik tətbiq etmək, yenilik gətirmək (*yeni metod, fikir və s. haq.*)

innovation [ˌɪnəˈveɪʃn] *n* yenilik; **an ~ in technology** texnologiyada yenilik

innovator [ˈɪnəˈveɪtə] *n* novator, yenilik gətirən, yenilik tətbiq edən

innumerable [ɪˈnjuːmərəbl] *adj* hədsiz, saysız-hesabsız, son dərəcə çox, saya-hesaba gəlməyən; çox saylı ordu; **~ books** son dərəcə çox sayda kitablar; **~ opportunities** saysız-hesabsız imkanlar

inoculate [ɪˈnɔkjuleɪt] *v* peyvənd etmək (*müəyyən xəstəliyə qarşı*); **to ~ *smb.* against cholera** bir kəsə vəbaya qarşı peyvənd etmək

inoculation [ˌɪnɔkjuˈleɪʃn] *n tib.* peyvənd

inoffensive [ˌɪnəˈfensɪv] *adj* zərərsiz, ziyansız, üzüyola, dinc, sakit; **an ~ person** üzüyola adam

inoperable [ɪnˈɔprəbl] *adj tib.* müalicəsiz, müalicəsi olmayan; **~ case** müalicəsi olmayan xəstəlik

inoperative [ɪnˈɔpərətɪv] *adj* təsir göstərməyən, təsiri olmayan

inopportune [ɪnˈɔpətjuːn] *adj* vaxtsız, yersiz; münasib olmayan, yaramayan; **~ demands** yersiz tələblər

inordinate [ɪnˈɔːdɪnət] *adj* həddən artıq / çox; hədsiz; **an ~ amount of time** həddən çox vaxt

inorganic [ˌɪnɔːˈgænɪk] *adj* qeyri-üzvi; cansız

in-patient [ˈɪn.peɪʃnt] *n* stasionar xəstə

input [ˈɪnput] *n* kompyuterə informasiya daxil etmə

inquest [ˈɪŋkwest] *n* hüq. sorğu-sual, dindirmə, istintaq;
◊ **great / last / solemn ~** *din.* qiyamət / məhşər günü

inquire (*həm də* **enquire**) [ɪnˈkwaɪə] *v* soruşmaq, xəbər almaq, öyrənmək; **to ~ *smb.'s* name** bir kəsin adını soruşmaq; **to ~ the way** yolu soruşmaq

inquiring [ɪnˈkwaɪərɪŋ] *adj* sualedici, sualverici; yalvarıcı; **~ look** sualedici / yalvarıcı baxış

inquiry [ɪnˈkwaɪərɪ] *n* **1.** sual, sorğu; **reasonable ~** ağıllı sual; **a letter of ~** yazılı sorğu; **to reply to inquiries** sorğulara cavab vermək; **2.** *hüq.* istintaq; **to renew the ~** istintaqı yenidən başlamaq

inquisition [ˌɪnkwɪˈzɪʃn] *n* **1.** araşdırma, öyrənmə, tədqiq etmə; tədqiqat; **earnest ~** ciddi tədqiqat; **2.** *hüq.* istintaq, istintaq aparma; **to set on foot a careful ~** mükəmməl istintaqa başlamaq

inquisitive [ɪnˈkwɪzɪtɪv] *adj* hər şeylə maraqlanan, hər şeyi bilmək istəyən; **a very ~ child** hər şeylə maraqlanan uşaq

inroad [ˈɪnrəud] *n* **1.** basqın, qəfil hücum, yürüş, soxulma; **plundering ~s** soyğunçuluq basqınları; **to make an ~ into / upon a country** ölkəyə basqın / yürüş / hücum etmək; **2.** (*məc. pl*) qəsd, qəsd etmə, əl uzatma; **~s upon *smb.'s* time** bir kəsin vaxtını alma

insane [ɪnˈseɪn] *adj* **1.** ruhi xəstə, divanə, dəli, ağılsız, anormal; **~ person** anormal / dəli adam; **2.** axmaq, sarsaq; cəfəng, mənasız; **~ desire** axmaq arzu; **a hospital for the ~** ruhi xəstələr üçün xəstəxana

insanitary [ɪnˈsænɪtrɪ] *adj* çirkli, natəmiz, səhiyyə tələblərinə cavab verməyən; **~ living conditions** natəmiz / antisanitar yaşayış şəraiti

insanity [ɪnˈsænɪtɪ] *n* ruhi xəstəlik, ağılsızlıq; dəlilik; **signs of ~** dəliliyin əlamətləri / nişanələri

insatiable [ɪnˈseɪʃəbl] *adj* acgöz, tamahkar, həris; sönməz; **an ~ desire** sönməz arzu

inscribe [ɪnˈskraɪb] *v* **1. (in, on)** üstünə / üstündə yazmaq; **to ~ *one's* name in a book** adını kitabın üstünə yazmaq (*bir kəsə ithaf edəndə və ya bağışlayanda*); **2.** həkk etmək; **to ~ a fact / a verse on *one's* memory** faktı / şeri yaddaşına həkk etmək

inscription [ɪnˈskrɪpʃn] *n* yazı; kitabə (*daş, metal, ağac və s. üzərində yazılmış qədim yazı*)

inscrutable [ɪnˈskruːtəbl] *adj* anlaşılmaz, dərkedilməz, ağlasığmaz; gizli; **~ facts** anlaşılmaz faktlar; **~ mystery** anlaşılmaz sirr

insect [ˈɪnsekt] *n* **1.** həşərat, cücü

insecticide [ɪnˈsektɪsaɪd] *n* həşərat qırmaq üçün vasitə / dərman

insecure [ˌɪnsɪˈkjuə] *adj* **1.** təhlükəli, qorxulu, xatalı; **~ position** təhlükəli vəziyyət; **2.** davamsız, təzənən; **~ ladder** davamsız nərdivan

inseminate [ɪnˈsemɪneɪt] *v* mayalandırmaq, döllənidrmək; **to ~ a cow** inəyi mayalandırmaq

insemination [ɪnˌsemɪˈneɪʃn] *n* mayalama, mayalandırma, dölləndirmə; **artificial ~** süni mayalandırma

insensible [ɪnˈsensəbl] *adj* **1.** hissiz, duyğusuz, qeyri-həssas; hiss etməyən; **~ to pain / to cold, *etc.*** ağrını / soyuğu və s. hiss etməyən; **2.** hissini itirmiş, huşsuz; **to be ~ from pain** ağrıdan huşunu itirmək; **to fall (down) ~** huşsuz vəziyyətdə yıxılmaq

insensitive [ɪnˈsensətɪv] *adj* **1.** qeyri-həssas, həssas olmayan; **~ to light** işığa qarşı qeyri-həssas; **2.** laqeyd, etinasız; **~ to beauty** gözəlliyə etinasız

inseparable [ɪnˈsepərəbl] *adj* ayrılmaz, ayrılması mümkün olmayan; qırılmaz, möhkəm; **~ union** möhkəm / qırılmaz ittifaq; **~ friends** ayrılmaz dostlar

insert[1] [ˈɪnsəːt] *n* əlavə, əlavə vərəq, qoşma (*xüs. kitaba, qəzetə*); **an eight-page ~** səkkiz səhifəlik əlavə

insert[2] [ɪnˈsəːt] *v* **1.** əlavə etmək; **to ~ a letter into a word** sözə hərf əlavə etmək; **2.** salmaq; **to ~ a key in a lock** qıfıla açar salmaq

inset[1] [ˈɪnset] *n* əlavə vərəq (*qəzetdə və ya kitabda*); içəri yapışdırılmış vərəq və s. (*kitabda və s.*)

inset[2] [ˈɪnˈset] *v* salmaq, taxmaq; yerləşdirmək, qoymaq

inside[1] [ˈɪnˈsaɪd] *n* **1.** daxili məkan / hissə; **the ~ of a room** otağın daxili; **2.** astar, astar tərəf, tərs üz; **the ~ of a hat** şlyapanın astarı / tərs üzü; **3.** *pl* içalat; **the ~s of a fowl** quşun içalatı

inside[2] [ˌɪnˈsaɪd] *adj* daxili, iç; **the ~ pages of a newspaper** qəzetin səhifələri

inside[3] [ˌɪnˈsaɪd] *adv* **1.** içəri, içəridə; *The children are playing inside because it's cold Uşaqlar içəridə oynayırlar, çünki soyuqdur*; **to look ~** içinə baxmaq; **2.** *məc.* daxilən; *I was angry inside but pretended not to care Mən daxilən acıqlı idim, lakin özümü o yerə qoymadım*

inside[4] [ˌɪnˈsaɪd] *prep* ...içinə, ...içərisinə, ...daxilinə; ...içində, ...içərisində, ...daxilində; **~ the room** otağın içərisində; **to go ~ the house** evin içərisinə getmək

inside out [ˈɪnˈsaɪdaut] *adv* tərsinə, tərs üzünə; **to put *smth.* on ~** bir şeyi tərsinə geymək

insidious [ɪnˈsɪdɪəs] *adj* **1.** biç, hiyləgər, məkrli; xain; **~ foe / enemy** xain düşmən; **2.** gözəgörünməyən, gizli; **~ disease** gizli xəstəlik

insight [ɪnˈsaɪt] *n* fərasət, ağıllılıq, gözüaçıqlıq; **a man of ~** gözüaçıq adam; **to be endowed with ~** ağıllı / fərasətli olmaq

insignificance [ˌɪnsɪgˈnɪfɪkəns] *n* azlıq, cüzilik; əhəmiyyətsizlik, az əhəmiyyətlilik; **the ~ of the problem** problemin əhəmiyyətsizliyi

insignificant [ˌɪnsɪgˈnɪfɪkənt] *adj* cüzi; əhəmiyyətsiz, əhəmiyyəti az olan; **~ loss** cüzi itki

insincere [ˌɪnsɪnˈsɪə] *adj* qeyri-səmimi, ikiüzlü, riyakar; **~ declaration** qeyri-səmimi bəyanat

insincerity [ˌɪnsɪnˈserətɪ] *n* riyakarlıq, qeyri-səmimilik

insinuate [ɪnˈsɪnjueɪt] *v* **1.** eyham vurmaq, söz atmaq, işarə etmək; **to ~ that *smb.* has acted wrongly** bir kəsin səhv hərəkət etdiyinə eyham vurmaq; **2.** gözə girmək, özünü gözə soxmaq, qılığa girmək; **to ~ oneself into *smb.'s* confidence** bir kəsin qılığına girmək

insipid [ɪnˈsɪpɪd] *adj* **1.** dadsız, ləzzətsiz, şit; **~ food** dadsız yemək; **2.** maraqsız; **~ conversation** maraqsız söhbət

insist [ɪnˈsɪst] *v* **(on)** təkid / israr etmək, sözünün üstündə durmaq; **to ~ on the importance of *smth.*** bir şeyin vacibliyinə təkid etmək

insistence [ɪnˈsɪstəns] *n* inad, israr, səbat, sözünün üstündə durma

insistent [ɪnˈsɪstənt] *adj* inadlı, təkidli, sözünün üstündə duran, inadcıl; **to be ~ on doing *smth.*** bir şeyi etməkdə inadlı / israrlı olmaq

insole [ˈɪnsoul] *n* içlik (*ayaqqabıda*)

insolence [ˈɪnsələns] *n* həyasızlıq, sırtıqlıq, abırsızlıq

insolent [ˈɪnsələnt] *adj* sırtıq, utanmaz, abırsız; **~ behaviour** utanmaz davranış

insoluble [ɪnˈsɔljubl] *n* **1.** ərimayən, həll olunmayan; **~ substance** ərimayən maddə; **~ in water** suda ərimayən / həll olmayan; **2.** həll edilməz, həll edilə bilməyən; **~ problem** həlledilməz problem

insolvent [ɪnˈsɔlvənt] *adj* borcunu ödəyə / verə bilməyən, müflisləşmiş

insomnia [ɪnˈsɔmnɪə] *n* yuxusuzluq

inspect [ɪnˈspekt] *v* **1.** diqqətlə yoxlamaq; **to ~ goods / food** əmtəələri / ərzağı diqqətlə yoxlamaq; **2.** təftiş etmək, yoxlamaq; **to ~ a school** məktəbi yoxlamaq

inspector [ɪnˈspektə'] *n* inspektor, müfəttiş; revizor

inspiration [ˌɪnspəˈreɪʃn] *n* ilham, təb; ruhlanma; ruh yüksəkliyi; **to draw / to get / to drive ~ from *smth.*** bir şeydən ilham almaq

inspire [ɪnˈspaɪə'] *v* **1.** təlqin / təsir etmək, oyatmaq, yaratmaq (*fikir, hiss və s.*); **to ~ *smb.* with hope** bir kəsdə ümid yaratmaq; **2.** ruhlandırmaq, ilham / stimul vermək; **to ~ the audience** dinləyiciləri ruhlandırmaq

instability [ˌɪnstəˈbɪlɪtɪ] *n* səbatsızlıq, qərarsızlıq, dəyişkənlik; **financial ~** maliyyə dəyişkənliyi

install [ɪnˈstɔːl] *v* **1.** rəsmi olaraq vəzifəyə qoymaq; **to ~ a judge** hakimi rəsmi olaraq vəzifəyə qoymaq; **2.** *tex.* qurmaq, quraşdırmaq, düzəltmək; **to ~ a heating system** qızdırıcı sistem quraşdırmaq

installation [ˌɪnstəˈleɪʃn] *n* **1.** rəsmi olaraq vəzifəyə qoyma / gətirmə; **2.** qurğu, cihaz; **military ~s** hərbi qurğular

instalment (*amer.* **installment**) [ɪnˈstɔːlmənt] *n* **1.** növbəti üzvlük haqqı (*möhlətlə alınan şeyin pulunu ödəyərkən*); hissə-hissə ödəmə; **to pay by / in ~s** hissə-hissə ödəmək; **2.** ayrıca buraxılış (*kitab və s. haq.*); **a novel published in / by ~** ayrıca buraxılışla nəşr edilmiş roman; **3.** hissə, bir partiya (*müəyyən miqdar mal*); **the first ~ of the goods ordered** sifariş edilmiş malın birinci partiyası

instance [ˈɪnstəns] *n* **1.** nümunə, örnək, misal; xüsusi hadisə / hal; **to give / to cite an ~ or two** bir və ya iki misal vermək; **2.** tələb; (qətiyyətli) xahiş; təkid, israr; **at the ~ of *smb.*, at *smb.'s* ~** bir kəsin tələbilə

instant [ˈɪnstənt] *adj* **1.** dərhal, cəld, təcili; ani; **~ response** təcili cavab; **2.** *tez*, bir anda hazırlanan (*yemək, içmək haq.*); **~ coffee** dərhal həll olunan kofe / qəhvə; **3.** çox lazımlı / zəruri / gərəkli; **to be in ~ need of *smth.*** bir şeyə çox ehtiyac hiss etmək

instantaneous [ˌɪnstənˈteɪnɪəs] *adj* təcili, təxirəsalınmaz; **~ reply** təxirəsalınmaz cavab

instead [ɪnˈsted] *adv* əvəzinə, yerinə; *Stuard was ill so I went instead Stuard xəstə idi, buna görə də onun əvəzinə mən getdim*

instead of [ɪnˈstedəv] *prep* əvəzinə, yerinə; **~ him** onun əvəzinə / yerinə

instep [ˈɪnstep] *n* ayağın / ayaqqabının üst tərəfi

instigate [ˈɪnstɪgeɪt] *v* **1. (to)** təhrik / sövq / vadar etmək; **to ~ *smb.* to do *smth.*** bir kəsi bir şey etməyə təhrik etmək; **2.** qızışdırmaq, fitnələmək; **to ~ war** müharibəyə qızışdırmaq

instigation [ˌɪnstɪˈgeɪʃn] *n* təhrikçilik, qızışdırıcılıq; **at / by the ~ of *smb.*** bir kəsin təhrikçiliyi ilə

instil (*amer.* **instill**) [ɪnˈstɪl] *v* təlqin etmək; doğurmaq, yaratmaq (*qorxu və s.*); **to ~ (a) love for *smth.*** bir şeyə qarşı məhəbbət yaratmaq;

instinct [ˈɪnstɪŋkt] *n* instinkt, təbii hiss; **to do *smth.* by ~** bir işi intuisiya ilə görmək;

to be endowed with ~ təbii hiss etmə / duyma qabiliyyəti verilmək

instinctive [ɪnsˈtɪŋktɪv] *adj* instinktiv, qeyri-iradi; ~ **movement** instinktiv / qeyri-iradi hərəkət

institute[1] [ˈɪnstɪtjuːt] *n* **1.** institut, elmi-tədqiqat müəssisəsi, tədris müəssisəsi; **Institute of Technology** Texnologiya institutu; **2.** cəmiyyət, birlik, ittifaq

institute[2] [ˈɪnstɪtjuːt] *v* əsasını qoymaq, təsis etmək; **to ~ a government** hökumət qurmaq

institution [ˌɪnstɪˈtjuːʃn] *n* cəmiyyət, təşkilat, müəssisə, idarə, birlik; **charitable** ~ xeyriyyə müəssisəsi

instruct [ɪnˈstrʌkt] *v* **1.** öyrətmək; **to ~ a child** uşağı öyrətmək; **to ~ *smb.* in history / in geography, *etc.*** bir kəsə tarixi, coğrafiyanı və s. öyrətmək; **2.** təlimatlandırmaq, təlimat / göstəriş vermək; *I instructed him to come to work earlier Mən ona göstəriş verdim ki, işə daha tez gəlsin*

instruction [ɪnˈstrʌkʃn] *n* **1.** öyrətmə, təhsil vermə; **to give ~ in English / in music / in swimming** ingilis dilini / musiqini / üzməyi öyrətmək; **2.** təlimat, təlimat vermə; sərəncam / göstəriş vermə

instructive [ɪnˈstrʌktɪv] *adj* ibrətli, ibrətamiz, ibrətverici; faydalı; ~ **conversation / talk** ibrətamiz söhbət

instructor [ɪnˈstrʌktəʳ] *n* **1.** müəllim; **2.** təlimatçı; rəhbər (*dərnəyə və s.*)

instrument [ˈɪnstrumənt] *n* **1.** alət, cihaz; **surgical ~s** cərrah alətləri; **2.** vasitə; ~ **of aggression** təcavüz vasitəsi; **3.** musiqi aləti; **stringed / wind ~s** simli / nəfəsli musiqi alətləri

instrumental [ˌɪnstruˈmentl] *adj* **1.** alət kimi istifadə edilən; faydalı, mənfəətli, müəyyənedici; **to be ~ in bringing about *smth.*** bir məqsədə çatmaq üçün faydalı olmaq; **2.** *mus.* instrumental; ~ **music** instrumental musiqi; **3.** *gram.*: ~ **case** birgəlik halı

instrumentalist [ˌɪnstruˈmentəlɪst] *n* instrumentalist, çalğıçı (*bir musiqi alətində çalan adam*)

insubordinate [ˌɪnsəˈbɔːdənɪt] *adj* itaət etməyən, tabe olmayan, boyun əyməyən

insubstantial [ˌɪnsəbˈstænʃl] *adj* əhəmiyyətsiz, əhəmiyyəti az olan; qeyri-real, real olmayan, zahiri, xəyali

insufferable [ɪnˈsʌfərəbl] *adj* dözülməz, qatlaşılmaz; **an ~ person** dözülməz adam

insufficient [ˌɪnsəˈfɪʃnt] *adj* az, kifayət etməyən, qeyri-kafi; ~ **time** az / kifayət etməyən vaxt

insular [ˈɪnsjuləʳ] *adj* **1.** ada; ~ **fortress** adada yerləşən qala

insulate [ˈɪnsjuleɪt] *v* ayırmaq, təcrid etmək; izolyasiya etmək

insulation [ˌɪnsjuˈleɪʃn] *n* təcrid etmə, ayırma; *el.* izolə etmə; izolə etmək üçün material

insult[1] [ˈɪnsʌlt] *n* təhqir, təhqir etmə, həqarət; **to bear an ~** təhqirə dözmək; **to swallow an ~** təhqiri udmaq;

insult[2] [ˈɪnsʌlt] *v* təhqir etmək, alçaltmaq; **to ~ *smb.*** bir kəsi təhqir etmək

insulting [ɪnˈsʌltɪŋ] *adj* təhqiredici, həqarətli, alçaldıcı, toxunan

insuperable [ɪnˈsjuːpərəbl] *adj* dəfedilməz, güc çatmayan, aradan qaldırıla bilməyən; ~ **difficulties** gücçatmayan çətinliklər

insupportable [ˌɪnsəˈpɔːtəbl] *adj* dözülməz, qatlaşılmaz, şiddətli, bərk

insurance[1] [ɪnˈʃuərəns] *n* **1.** sığorta, sığorta etmə / etdirmə / edilmə; **social ~** ictimai sığorta; **2.** sığortanın məbləği

insurance[2] [ɪnˈʃuərəns] *adj* sığorta; ~ **company** sığorta cəmiyyəti

insure [ɪnˈʃuəʳ] *v* **1.** sığorta etmək / etdirmək; **to ~ *one's* life** öz həyatını sığorta etdirmək; **2.** sığorta olunmaq; **to ~ at a low premium** çox az məbləğdə sığorta olunmaq; **3.** təmin etmək, qarantiya vermək; **to ~ success** naliyyəti təmin etmək

insurgent [ɪnˈsəːdʒənt] *n* üsyançı, qiyamçı

insurmountable [ˌɪnsəːˈmauntəbl] *adj* aradan qaldırıla bilməyən, kənar edilə bilməyən

insurrection [ˌɪnsəˈrekʃn] *n* üsyan, qiyam; **an armed ~** silahlı üsyan

intact [ɪnˈtækt] *adj* ziyan dəyməmiş, toxunulmamış, bütöv; **to be left ~** toxunulmamış qalmaq

intake [ˈɪnteɪk] *n* qəbul, qəbul etmə (*işə, məktəbə*); **the yearly ~ of students** illik tələbə qəbulu

intangible [ɪnˈtændʒəbl] *adj* duyulmayan, hissedilməz, hiss olunmayan; əhəmiyyətsiz

integral [ˈɪntɪgrəl] *adj* **1.** ayrılmaz, əsas; **an ~ part of *smth.*** bir şeyin ayrılmaz hissəsi; **2.** *riyaz.* inteqral; ~ **calculus** inteqral hesablama

integrate [ˈɪntɪgreɪt] *v* **1.** vahid halda birləşdirmək; **to ~ private schools into state education system** xüsusi məktəbləri dövlət təhsil sisteminə vahid halda birləşdirmək; **2.** *riyaz.* inteqrallamaq

integrity [ɪnˈtegrɪtɪ] *n* **1.** düzlük, təmizlik, səmimiyyət; **a man of ~** səmimi adam; **2.** təmizlik, bütövlük, toxunulmazlıq; **to guarantee the territorial ~ of a country** ölkənin ərazi bütövlüyünə təminat vermək

intellect [ˈɪntəlekt] *n* ağıl, zəka, idrak

intellectual [ˌɪntɪˈlektjuəl] *adj* **1.** əqli, zehni, fikri; ~ **faculties** əqli / zehni qabiliyyətlər; **2.** ağıllı, zəkalı, zehinli; ~ **person** ağıllı / zəkalı adam

intelligence [ɪnˈtelɪdʒəns] *n* **1.** ağıl; zəka, zehin, şüur; **a person of high / average / low ~** yüksək / orta / aşağı əqli qabiliyyətə malik adam; **2.** məlumat, informasiya

intelligent [ɪnˈtelɪdʒənt] *adj* ağıllı, zəkalı, fərasətli, dərrakəli; **an ~ child** ağıllı / fərasətli / dərrakəli uşaq; ~ **question / reply** ağıllı sual / cavab

intelligible [ɪnˈtelɪdʒəbl] *adj* aydın, anlaşıqlı, anlaşılan; **an ~ description / explanation** aydın təsvir / izahat

intemperate [ɪnˈtempərət] *adj* nəfsini / özünü saxlamayan, pəhriz gözləməyən; həddindən artıq istifadə edən (*xüs. spirtli içkilərdən*)

intend [ɪnˈtend] *v* **1.** niyyət etmək, ... niyyətində / ... fikrində olmaq, istəmək; *I intend to go Mən getmək fikrindəyəm; I intend them to go Mən istəyirəm ki, onlar getsin;* **2.** əvvəlcədən müəyyən etmək, nəzərdə tutmaq; *This book is intended for children Bu kitab uşaqlar üçün nəzərdə tutulub*

intended [ɪnˈtendɪd] *adj* nəzərdə tutulmuş; **a book ~ for children** uşaqlar üçün nəzərdə tutulmuş kitab

intense [ɪnˈtens] *adj* **1.** bərk, şiddətli; kəskin; ~ **cold** bərk / şiddətli soyuq; ~ **heat** bərk / şiddətli isti; **2.** qatı, tünd; ~ **colour** tünd boya; **3.** gərgin, qızğın; intensiv; ~ **studies** intensiv / gərgin məşğələlər

intensely [ɪnˈtenslɪ] *adv* çox qızğın, bərk, kəskin, hərarətlə; **to love ~** hərarətlə sevmək; **an ~ cold night** həddən artıq soyuq gecə

intensify [ɪnˈtensɪfaɪ] *v* **1.** gücləndirmək, artırmaq; **to ~ the heat** istiliyi artırmaq; **to ~ *one's* attention** diqqətini artırmaq / gərginləşdirmək; **2.** artmaq, güclənmək; *The wind intensifies Külək güclənir*

intensive [ɪnˈtensɪv] *adj* **1.** intensiv, gərgin; ~ **development** intensiv inkişaf; **2.** *gram.* gücləndirici; ~ **particle** gücləndirici ədat

intent[1] [ɪnˈtent] *n* niyyət, məram, məqsəd, arzu, murad, fikir; **with good ~** xoş niyyətlə / məramla / məqsədlə; **with evil ~** pis niyyətlə

intent[2] [ɪnˈtent] *adj* **1.** bir yerə toplanmış, dikilmiş, zillənmiş (*göz, baxış haq.*); ~ **look** gərgin / zillənmiş baxış; **to be ~ on *smth.*** diqqətini bir şeyə cəmləşdirmək; **2.** **(on)** məşğul / başıqarışıq olan (*bir şeylə*); **to be ~ on writing** yazmaqla məşğul olmaq; **3.** cəhd edən, çalışan; **to be ~ on *one's* purpose** məqsədinə can atmaq

intention [ɪnˈtenʃn] *n* niyyət, məram, məqsəd, arzu, fikir, səy, cəhd; **to have the ~ of doing *smth.*** bir şeyi etmək niyyəti olmaq

intentional [ɪnˈtenʃənl] *adj* qəsdən / qərəzlə edilən, qabaqcadan düşünülmüş; ~ **act** qəsdən / bilə-bilə edilən hərəkət

intently [ɪnˈtentlɪ] *adv* diqqətlə, səliqə ilə, əsaslı surətdə / tərzdə

interact [ˌɪntərˈækt] *v* qarşılıqlı təsir etmək, bir-birinə təsir göstərmək

interaction [ˌɪntərˈækʃn] *n* qarşılıqlı təsir / əlaqə, bir-birinə təsir etmə; **the ~ of systems** sistemlərin bir-birinə qarşılıqlı təsiri

intercede [ˌɪntəˈsiːd] *v* müdafiə / himayə etmək, tərəfdar olmaq (*bir kəsə*), xahiş etmək; **to ~ for mercy** bağışlanmaq üçün xahiş etmək

intercept [ˌɪntəˈsept] *v* **1.** tutmaq, ələ keçirmək, zəbt etmək; **to ~ a ship / a plane** gəmi / təyyarə ələ keçirmək / tutmaq; **2.** kəsmək (*cərəyanı, suyu və s.*); **to ~ the flow of water** suyun verilməsini kəsmək

intercession [ˌɪntəˈseʃn] *n* **1.** xahiş; havadarlıq, müdafiə / himayə etmə; vasitəçilik; **to make an ~ for *smb.*** bir kəsin əvəzinə xahiş etmə

interchange [ˌɪntəˈtʃeɪndʒ] *v* **1.** əvəz etmək, əvəzləmək, yerini dəyişmək, dəyişdirmək; **to ~ the front and rear tyres of a car** maşının qabaq və dal təkərlərinin yerini dəyişmək; **2.** mübadilə etmək; bir-birinə göndərmək; **to ~ information** bir-birinə məlumat göndərmək; **3.** növbələşmək, bir-birini əvəz etmək; *Rain interchanged snow Yağış qarı əvəz etdi*

interchangeable [ˌɪntəˈtʃeɪndʒəbl] *adj* bir-birini əvəz edən / edə bilən; *The two words are virtually interchangeable Bu iki söz əslində bir-birini əvəz edir*

intercom [ˈɪntəkɒm] *n* (**intercommunication** *sözünün qısa forması*) daxili telefon əlaqəsi

intercommunicate [ˌɪntəkəˈmjuːnɪkeɪt] *v* **1.** bir-birilə əlaqəsi olmaq (*otaq və s. haq.*); **rooms which ~** bir-birinə bitişik / iç-içə otaqlar

interconnect [ˌɪntəkəˈnekt] *v* birləşdirmək; qarşılıqlı əlaqədə olmaq; *I see these two ideas are somehow interconnected Məncə bu iki fikir bu və ya digər mənada əlaqədardır*

intercontinental [ˌɪntəkɒntɪˈnentl] *adj* qitələrarası; **~ ballistic missile** qitələrarası ballistik raket

intercourse [ˈɪntəkɔːs] *n* ünsiyyət, əlaqə, dostcasına münasibət; **personal ~** şəxsi əlaqə; **diplomatic ~** diplomatik əlaqə; **commercial / trade ~** ticarət əlaqəsi; **sexual ~** cinsi əlaqə

interdependent [ˌɪntədɪˈpendənt] *adj* bir-birindən asılı olan; **~ nations** bir-birindən asılı ölkələr

interdict [ˈɪntədɪkt] *v* qadağan / yasaq etmək, qadağa / yasaq qoymaq

interest[1] [ˈɪntrɪst] *n* **1.** maraq; **to have (an) ~ in *smth.*** bir şeydə marağı olmaq; **to show (an) ~ in *smth.*** bir şeyə maraq göstərmək; **to lose ~ in *smth.*** bir şeyə marağı itirmək; **mutual / common ~s** qarşılıqlı / ümumi maraqlar; **2** *pl* mənafe, mənfəət, xeyir, qazanc; **public ~s** ictimai mənafe; **private ~s** şəxsi mənafelər; **3.** pay; **to have an ~ in a business** bir biznesdə payı olmaq; **4.** faiz, faizlə gəlir; **to live on the ~ received from *one's* capital** öz kapitalından aldığı gəlirlə yaşamaq

interest[2] [ˈɪntrɪst] *v* maraqlandırmaq, maraq doğurmaq; maraqlanmaq; *The article interests everybody Məqalə hamını maraqlandırır*; **to ~ *smb.* in a problem** bir kəsdə problemə maraq doğurmaq; **to ~ oneself in *smth.*** bir şeylə maraqlanmaq

interested [ˈɪntrɪstɪd] *adj* maraqlanan, maraq göstərən; diqqətli; **~ listener** diqqətli dinləyici; **~ spectators** *maraq göstərən* tamaşaçılar

interesting [ˈɪntrɪstɪŋ] *adj* maraqlı, maraq doğuran, marağa səbəb olan; **~ news** maraqlı / maraq doğuran xəbər; **~ anecdote** maraqlı lətifə

interfere [ˌɪntəˈfɪəʳ] *v* **1.** qarışmaq; müdaxilə etmək; **to ~ in / with *smb.*'s affairs** bir kəsin işlərinə qarışmaq / müdaxilə etmək; **2.** mane olmaq, maneçilik törətmək; *Don't interfere with me / with my work Mənə / Mənim işimə mane olma / olmayın*

interference [ˌɪntəˈfɪərəns] *n* qarışma, müdaxilə, müdaxilə etmə; **~ in the business of others** başqalarının işinə qarışma / müdaxilə etmə

interfering [ˌɪntəˈfɪərɪŋ] *adj* mane olan, maneçilik törədən; zəhlətökən, tənqidçi..., bezikdirən, usandıran

interim [ˈɪntərɪm] *adj* müvəqqəti; ilk, ilkin, aralıq; **~ government** müvəqqəti hökumət; **~ report** ilkin məlumat; **~ commission** müvəqqəti komissiya; **~ order** müvəqqəti sərəncam; **to hold an ~ appointment** müvəqqəti olaraq vəzifə tutmaq

interior[1] [ɪnˈtɪərɪəʳ] *n* **1.** iç, bir şeyin daxili; binanın içərisi, içəri tərəf; **the ~ of a room** otağın içi / içəri tərəfi / daxili; **2.** daxili işlər (*dövlətin*); **Department of the Interior** Daxili İşlər Nazirliyi (*ABŞ-da və Kanadada*)

interior[2] [ɪnˈtɪərɪəʳ] *adj* daxili, iç; **~ repairs** daxili təmir; **the ~ walls of a building** binanın daxili divarları

interjection [ˌɪntəˈdʒekʃn] *n.gram.* nida

interlace [ˌɪntəˈleɪs] *v* hörmək, toxumaq; birləşdirmək; **to ~ *smb.*'s hair with ribbons** bir kəsin saçını lentlə hörmək

intermarriage [ˌɪntəˈmærɪdʒ] *n* **1.** müxtəlif millət və ya irqə mənsub olan adamların evlənməsi; **2.** *d.d.* qohumlar arasında nikah

intermediary [ˌɪntəˈmiːdjərɪ] *n* **1.** vasitəçi, araçı; dəllal; aradüzəldən; **to act as ~ for *smb.*** bir kəsin vasitəçisi olmaq; **2.** vasitəçilik

intermediate[1] [ˌɪntəˈmiːdjət] *n* aradüzəldən, vasitəçi (*adam haq.*)

intermediate[2] [ˌɪntəˈmiːdjət] *adj* aralıq; **~ level** aralıq səviyyə; **~ stage** aralıq mərhələ

interminable [ˌɪnˈtɜːmɪnəbl] *adj* nəhayətsiz, sonsuz, hədsiz; **~ discourse** sonsuz / nəhayətsiz söhbət; **~ forests** ucsuz-bucaqsız meşələr

intermingle [ˌɪntəˈmɪŋgl] *v* qarışdırmaq, qatışdırmaq; qarışmaq; **to ~ colours** rəngləri / boyaları qarışdırmaq

intermittent [ˌɪntəˈmɪtənt] *adj* kəsilən, qırılan; qırıq-qırıq, kəsik-kəsik (*səs haq.*), qeyri-müntəzəm işləyən, dayanan (*bir müddət*); **~ laughter** qırıq-qırıq gülüş; **~ current** *el.* qeyri-müntəzəm cərəyan; **~ fever** qalxıb-düşən qızdırma

intern[1] [ɪnˈtɜːn] *n amer. tibb kollecinin tələbəsi və ya xəstəxanada işləyən və orada yaşayan gənc həkim*

intern[2] [ɪnˈtɜːn] *v* tərk-silah edib ölkə daxilində saxlamaq; **to ~ a warship / enemy citizens in time of war** müharibə zamanı / vaxtı hərbi gəmini / düşmən vətəndaşlarını tərk-silah edib ölkə daxilində saxlamaq

internal [ɪnˈtɜːnl] *adj* daxili, iç; **~ doors** daxili / iç qapılar; **~ parts of a body** bədənin daxili orqanları; **~ bleeding** daxili qanaxma

international [ˌɪntəˈnæʃnl] *adj* beynəlxalq; **~ law / agreement / trade / conference** beynəlxalq qanun / müqavilə / ticarət / konfrans; **~ peace** bütün dünyada sülh

internationality [ˈɪntəˌnæʃˈnælɪtɪ] *n* beynəlmiləlçilik, beynəlmiləlçi xarakter / xüsusiyyət

internecine [ˌɪntəˈniːsaɪn] *adj.* **1.** **~ war** daxili müharibə; **2.** ölümsaçan, öldürücü, məhvedici; qanlı; **~ massacre** qanlı qırğın

interplanetary [ˌɪntəˈplænɪtərɪ] *adj* planetlərarası, planetlər arasında olan; **~ space** planetlərarası fəza

interplay [ˈɪntəpleɪ] *n* qarşılıqlı təsir, bir-birinə təsir; qarşılıqlı əlaqə / rabitə; **the ~ of plot and character** süjet və obraz arasında qarşılıqlı əlaqə

interpret [ɪnˈtɜːprɪt] *v* **1.** şərh etmək, məna vermək; aydınlaşdırmaq; **to ~ a difficult text** çətin mətni şərh etmək; **2.** yozmaq (*yuxunu*); **to ~ a dream** yuxu yozmaq; **3.** anlamaq, başa düşmək; **4.** dilmanclıq / tərcümə etmək (*şifahi*); **to ~ for *smb.*** bir kəsə dilmanclıq etmək

interpretation [ɪnˌtɜːprɪˈteɪʃn] *n* **1.** izah, şərh, başa salma, yozma; **to give different ~s of the same facts** eyni faktlara müxtəlif izahatlar / şərhlər vermək; **2.** tərcümə (*şifahi*), dilmanclıq

interpreter [ɪnˈtɜːprɪtəʳ] *n* dilmanc, tərcüməçi (*şifahi olaraq*); **to carry on negotiations through an ~** *danışıqları dilmanc vasitəsilə aparmaq*

interrelate [ˌɪntərɪˈleɪt] *v* (*adət. məchulda işlədilir*) sıx surətdə əlaqədə / əlaqədar olmaq

interrelated [ˌɪntərɪˈleɪtɪd] *adj* bir-birinə təsir edən, qarşılıqlı əlaqədə olan

interrelation [ˌɪntərɪˈleɪʃn] *n* (**of, between**) qarşılıqlı əlaqə / münasibət

interrogate [ɪnˈterəgeɪt] *v* **1.** soruşmaq, xəbər almaq; **2.** sual / sorğu-sual etmək, dindirmək, istintaq etmək; **to ~ a witness** şahidi dindirmək

interrogation [ɪnˌterəˈgeɪʃn] *n* dindirmə, istintaq; sorğu-sual

interrogative [ˌɪntəˈrɒgətɪv] *adj* sual, sualedici, sualverici; **an ~ sentence** sual cümləsi; **~ pronouns** sual əvəzlikləri; **~ look** sualedici / şübhəli baxış

interrogator [ɪnˈterəgeɪtəʳ] *n* müstəntiq, sistəntiq; sorğu-sual aparan adam

interrupt [ˌɪntəˈrʌpt] *v* **1.** kəsmək, dayandırmaq; qırmaq; sözünü kəsmək; **to ~ a lecture with a question** mühazirəni sual verməklə kəsmək; **2.** mane olmaq, pozmaq; **to ~ *smb.*'s sleep** bir kəsin yuxusunu pozmaq

interruption [ˌɪntəˈrʌpʃn] *n* **1.** fasilə, tənəffüs, dayandırma, saxlama; **to work with ~s** fasilələrlə işləmək; **to speak without ~** fasiləsiz / dayanmadan danışmaq;

2. kəsmə, pozma; manea; ~ **of telephone communication** telefon əlaqəsinin kəsilməsi; **to meet with many ~s** çoxlu maneələrlə qarşılaşmaq / rastlaşmaq

intersect [ˌɪntəˈsekt] *v* **1.** kəsmək; kəsib keçmək, iki bölmək; *The path intersects the field Cığır / Yol tarlanı iki bölür;* **2.** kəsişmək

intersperse [ˌɪntəˈspɜːs] *v* səpələmək; səpmək; **red tulips ~d among the yellow** sarı qərənfillər arasında səpələnmiş qırmızı qərənfillər

interstate [ˌɪntəˈsteɪt] *adj amer.* ştatlararası; **~ commerce / highways** ştatlararası ticarət / şosse yolları

interval [ˈɪntəvl] *n* **1.** ara, aralıq; məsafə; interval; **~ between two trees** iki ağac arasında məsafə; **at short / long ~s** uzun / qısa fasilələrlə; **a minute's ~** bir dəqiqəlik fasilə; **2.** tənəffüs; **an ~ between two lessons** iki dərs arasında tənəffüs; **in the ~** tənəffüs vaxtı / zamanı; **3.** antrakt

intervene [ˌɪntəˈviːn] *v* **1.** olmaq, baş vermək, vaqe olmaq; **2.** qarışmaq, müdaxilə etmək; **to ~ in a dispute** mübahisəyə müdaxilə etmək; **3.** mane olmaq, maneçilik törətmək; *I'll come if nothing intervenes Əgər bir şey mane olmasa, gələcəm*

intervention [ˌɪntəˈvenʃn] *n* qarışma, müdaxilə, müdaxilə etmə, vasitəçilik; **surgical ~** cərrahiyyə müdaxiləsi; **military ~** hərbi müdaxilə

interview[1] [ˈɪntəvjuː] *n* intervyu, müsahibə; **to have an ~ with *smb.*** bir kəsdən müsahibə almaq

interview[2] [ˈɪntəvjuː] *v* intervyu / müsahibə almaq, söhbət etmək / aparmaq

intestate [ˈɪntestɪt] *adj hüq.* vəsiyyət etmədən ölən

intestine [ɪnˈtestɪn] *n anat. (adət. pl)* bağırsaq; **small / large ~** nazik / yoğun bağırsaq

intimacy [ˈɪntɪməsɪ] *n* yaxın əlaqə, yaxınlıq, məhrəmlik, dostluq; **to be one of *smb.*'s ~** bir kəsin yaxın dostu olmaq

intimate[1] [ˈɪntɪmɪt] *adj* **1.** yaxın, səmimi; **~ friends** yaxın / səmimi dostlar; **2.** məhəbbət, aşiqanə; **~ connection** məhəbbət / aşiqanə əlaqə; **~ letters** məhəbbət / sevgi məktubları

intimate[2] [ˈɪntɪmeɪt] *v amer.* rəsmi olaraq elan etmək, xəbər vermək, bildirmək; **to ~ *smth.* to *smb.*** bir kəsə bir şey haqqında xəbər vermək; **to ~ open war against *smb.*** bir kəsə açıq müharibə elan etmək

intimation [ˌɪntɪˈmeɪʃn] *n* elan etmə, bildirmə, təklif, təklif etmə

intimidate [ɪnˈtɪmɪdeɪt] *v* qorxutmaq, hədələmək; hədə-qorxu gəlmək

intimidation [ɪnˌtɪmɪˈdeɪʃn] *n* qorxutma, hədə, qorxu

into *qüvvətli forması:* [ˈɪntuː]; *saitlərdən əvvəl:* [ˈɪntə] *prep* **1.** *Azərbaycan dilində bir qayda olaraq* **-a, -ə, -ya, -yə** *+ yönlük hal şəkilçiləri və yaxud* **iç** *+ yönlük hal şəkilçisinə uyğun gəlir: Let's go into the garden Gəl / Gəlin bağa gedək; The river flows into the lake Çay gölə tökülür; Put the pencils into the box Karandaşları qutuya / qutunun* **içinə** *qoy / qoyun;* **to get ~ trouble** bəlaya düşmək / düçar olmaq; **to get ~ difficulties** çətinliyə düşmək

intolerable [ɪnˈtɒlərəbl] *adj* dözülməz, çox ağır / pis; **~ heat / cold / pain** dözülməz isti / soyuq

intolerant [ɪnˈtɒlərənt] *adj* dözülməz, dözülməyən; **an ~ nature** dözülməz xarakter *(xasiyyət)*

intoxicate [ɪnˈtɒksɪkeɪt] *v* keflənmək, sərxoş / məst olmaq; **to be ~d with / by success** müvəffəqiyyətdən məst olmaq

intoxication [ɪnˌtɒksɪˈkeɪʃn] *n* **1.** keflənmə, sərxoş / kefli / məst olma; **2.** *tib.* zəhərlənmə

intractable [ɪnˈtræktəbl] *adj* **1.** tərs, inadkar, höcət; yolagetməz; **~ child** tərs uşaq; **2.** çətin, həllolunmaz; **~ problem** çətin problem

intransigent [ɪnˈtrænsɪdʒənt] *adj* barışmaz, dayanıqlı, fikrindən dönməyən, barışmayan; **~ attitude** barışmaz münasibət

intransitive [ɪnˈtrænsətɪv] *adj qram.* təsirsiz; **~ verbs** təsirsiz fellər

intrepid [ɪnˈtrepɪd] *adj* cürətli, cəsur, qorxu bilməyən, cəsarətli; **an ~ soldier** cəsur əsgər

intricacy [ˈɪntrɪkəsɪ] *n* dolaşıqlıq, qarışıqlıq, mürəkkəblik, çəlpəşiklik

intricate [ˈɪntrɪkɪt] *adj* dolaşıq, qarışıq, mürəkkəb, müəmmalı, çəlpəşik; **~ system** mürəkkəb sistem; **an ~ problem** mürəkkəb problem

intrigue[1] [ɪnˈtriːg] *n* **1.** intriqa, fitnə, fəsad; hiylə; **political ~s** siyasi intriqalar; **2.** məhəbbət əlaqəsi, eşqbazlıq

intrigue[2] [ɪnˈtriːg] *v* **1.** intriqa salmaq / aparmaq; **to ~ against *smb.*** bir kəsə qarşı intriqa aparmaq; **2.** maraqlandırmaq, maraq oyatmaq / yaratmaq; *The children were intrigued by / with the new toy Uşaqlar təzə oyuncaqla maraqlandılar*

intriguing [ɪnˈtriːgɪŋ] *adj* **1.** maraqlandırıcı, maraq doğuran; **an ~ piece of news** maraq doğuran xəbər; **2.** maraqlı, əyləncəli

intrinsic [ɪnˈtrɪnsɪk] *adj* **1.** əsl, həqiqi, doğru; **a person's ~ worth** adamın əsl / həqiqi mahiyyəti; **2.** xas olan; **beauty ~ to *smb.* / *smth.*** bir kəsə / şeyə xas olan gözəllik

introduce [ˌɪntrəˈdjuːs] *v* **1.** daxil etmək, gətirmək; **2.** müzakirəyə çıxartmaq; **to ~ a question for debate** məsələni müzakirəyə çıxartmaq / qoymaq; **3.** təqdim / tanış etmək; **to ~ one person to another** bir şəxsi digər bir kəslə tanış etmək

introduction [ˌɪntrəˈdʌkʃn] *n* **1.** təqdim etmə *(rəsmi)*, tanışlıq; **2.** müqəddimə, giriş, giriş sözü; **~ qısa / ümumi giriş; an ~ to Astronomy / Linguistics / Chemistry, *etc.*** astronomiyaya / dilçiliyə / kimyaya giriş

introductory [ˌɪntrəˈdʌktərɪ] *adj* giriş; **~ chapter** giriş fəsli; **~ course** giriş kursu

introvert [ˈɪntrəvɜːt] *n* öz aləminə qapılmış adam, öz maraqları haqqında düşünən

intrude [ɪnˈtruːd] *v* **1.** qarışmaq, müdaxilə etmək; *I'm sorry to intrude, Müdaxilə etdiyim üçün üzr istəyirəm,* **2.** mane olmaq; *I hope I am not intruding Ümid edirəm ki, sənə / sizə mane olmuram;* **3.** zorla qəbul etdirmək / boynuna qoymaq; **to ~ *one's* views / *one's* opinions upon *smb.*** öz fikirlərini / baxışlarını bir kəsə zorla qəbul etdirmək; **4.** zəhlə tökmək, əl çəkməmək

intruder [ɪnˈtruːdə] *n* zəhlə tökən / aparan adam, sırtıq adam; çağrılmamış qonaq

intrusion [ɪnˈtruːʒn] *n* müdaxilə, müdaxilə etmə, qarışma; zorla girmə; dəvətsiz gəlmə; **unpardonable ~** bağışlanılmaz müdaxilə

intuition [ˌɪntjuˈɪʃn] *n* intuisiya, duyğu, duyma, sezmə

intuitive [ɪnˈtjuːɪtɪv] *adj* intuitiv, intuisiyaya əsaslanan; **~ knowledge** intuitiv / intuisiyaya əsaslanan bilik

inundate [ˈɪnʌndeɪt] *v* **1.** basmaq, daşıb basmaq; *The river burst its banks and inundated nearby villages Çay sahillərini aşaraq yaxın kəndləri basdı;* **2.** *məc.* doldurmaq; tökmək, töküb doldurmaq; **to be ~d with letters / invitations** üstünə məktublar / dəvətlər yağdırılmaq

invade [ɪnˈveɪd] *v* **1.** zəbt / istila / işğal / qəsb etmək, tutmaq; **to ~ a country** ölkəni işğal etmək; **2.** hücum çəkmək, doldurmaq, axışıb gəlmək, tökülüşmək *(camaat və s. haq.); Tourists invaded the city Turistlər şəhərə axışıb töküləşdülər*

invader [ɪnˈveɪdə] *n* işğalçı, istilaçı, qəsbkar

invalid[1] [ˈɪnvælɪd] *n* əlil, şikəst, çolaq, şil; **a resort of / for ~s** əlillər / xəstələr üçün kurort;

invalid[2] [ˈɪnvælɪd] *adj* **1.** əlil, şikəst, çolaq, şil; **~ home** əlillər evi / üçün ev; **an ~ chair** əlil arabası; **2.** rəsmi olaraq qəbul edilməyən, saxta; **an ~ passport** saxta pasport

invalidate [ɪnˈvælɪdeɪt] *v hüq.* qanuni gücündən salmaq; qüvvəsini itirmiş hesab etmək *(sənəd və s. haq.)*; **to ~ an agreement** sazişi etibarsız hesab etmək

invalidity [ˌɪnvəˈlɪdɪtɪ] *adj* şikəstlik, əlillik; **an ~ pension** əlillik təqaüdü

invaluable [ɪnˈvæljuəbl] *adj* qiymətə gəlməz, son dərəcə qiymətli, misli-bərabəri olmayan; **~ help / advice / information** son dərəcə qiymətli kömək / məsləhət / xəbər

invariable [ɪnˈveərɪəbl] *adj* sabit, dəyişməz, dəyişməyən; **~ temperature** sabit temperatur

invariably [ɪnˈveərɪəblɪ] *adv* həmişə, daim, adətən, hər vaxt / dəfə; *She invariably comes late O, həmişə gec gəlir*

invasion [ɪnˈveɪʒn] *n* hücum, soxulma, basqın; **2.** axın; **an ~ of tourists** turistlərin axını; **3.** qarışma, müdaxilə etmə

invective [ɪnˈvektɪv] *n* **1.** təhqir, təhqiredici nitq; **speech filled with ~s** təhqirlə dolu nitq; **2.** söyüş, söymə; **to fling / to hurl ~ at *smb.*** bir kəsin üstünə söyüş yağdırmaq

inveigh [ɪnˈveɪ] *v* (**against**) söymək, abrını tökmək, söyüb biabır etmək; **to ~ against** *smb.* bir kəsin abrını tökmək

inveigle [ɪnˈviːgl] *v* tovlamaq, yoldan / başdan çıxartmaq, şirnikdirmək

invent [ɪnˈvent] *v* **1.** kəşf / ixtira etmək; **to ~ a machine / a radio** maşın / radio ixtira / kəşf etmək; **2.** uydurmaq, özündən qondarmaq, quraşdırmaq; **to ~ an explanation** səbəb / bəhanə uydurmaq

invention [ɪnˈvenʃn] *n* **1.** kəşf, ixtira; **the ~ of the telescope / of radio** teleskopun / radionun kəşfi; **2.** uydurma, qondarma, quraşdırma; *His story is a pure invention Onun danışdıqları tamam uydurmadır*

inventive [ɪnˈventɪv] *adj* fərasətli, zirək, hazırcavab, diribaş; **an ~ child** zirək uşaq

inventor [ɪnˈventəʳ] *n* ixtiraçı, ixtira / kəşf edən

inventory[1] [ˈɪnvəntrɪ] *n* inventarizasiya, inventarizasiya siyahısı; **to take / to make up an ~** inventarizasiya aparmaq

inventory[2] [ˈɪnvəntrɪ] *v* siyahıya almaq, inventar siyahısına salmaq; **to ~ the goods once a year** ildə bir dəfə malları yenidən uçota almaq / yoxlamaq

inverse [ˈɪnˈvəːs] *adj* əks, zidd, geri; *Division is the inverse operation of multiplication Bölmə əməliyyatı vurmanın əksidir*

invert [ˈɪnvəːt] *v* **1.** çevirmək, döndərmək, baş-ayaq qoymaq; **to ~ a glass / a jar / a tumbler** stəkanı / parçı / qədəhi baş-ayaq çevirmək; **2.** astar üzünə çevirmək; **3.** sırasını dəyişmək; **to ~ the order of words in a sentence** cümlədə sözlərin sırasını dəyişmək

inverted [ɪnˈvəːtɪd] *adj* **1.** çevrilmiş, dönmüş, baş-ayaq qoyulmuş / çevrilmiş; **~ boat** çevrilmiş / dönmüş qayıq; **~ commas** dırnaq; **2.** əks, inversiya edilmiş; **~ order of words** sözlərin inversiyası / yer dəyişməsi; **3.** astar üzünə çevrilmiş

invest [ɪnˈvest] *v* **1.** pul / sərmayə / kapital qoymaq; **to ~ *one's* money in a business enterprise** pulunu ticarət müəssisəsinə qoymaq; **2.** geyindirmək, bəzəndirmək; **to ~ *smb.* with a gown** bir kəsə don geyindirmək; **3.** səlahiyyət / rütbə / hakimiyyət vermək

investigate [ɪnˈvestɪgeɪt] *v* **1.** təhqiq etmək, araşdırmaq, yoxlamaq; **to ~ a crime** cinayəti araşdırmaq / təhqiq etmək; **2.** öyrənmək, müəyyən etmək; **to ~ nature** təbiəti öyrənmək

investigation [ɪn,vestɪˈgeɪʃn] *n* **1.** istintaq, təhqiqat; **to carry on an ~** istintaq aparmaq; **2.** tədqiqat (*elmi*); **to carry on ~** tədqiqat işi aparmaq

investigator [ɪnˈvestɪgeɪtəʳ] *n* tədqiqatçı

investment [ɪnˈvestmənt] *n* **1.** kapital / sərmayə qoyuluşu, kapital / sərmayə qoyma; **a company's ~ plans** şirkətin kapital qoyma planları; **2.** sərmayə / kapital qoyulan müəssisə və ya qiymətli kağız; investisiya

investor [ɪnˈvestəʳ] *n* investor, əmanətçi

inveterate [ɪnˈvetərət] *adj* **1.** islahedilməz, düzəldilməz, qatı; **~ liar** islahedilməz yalançı; **2.** köksalmış, kökbağlamış, köhnə; **~ hostility** köhnə düşmənçilik

invidious [ɪnˈvɪdɪəs] *adj* təhqiredici, ikrah doğuran; nifrətoyadan; **~ remark** təhqiredici irad

invigilate [ɪnˈvɪdʒɪleɪt] *v* ciddi surətdə nəzarət etmək (*xüs. imtahanda*); **to ~ (at) the history exam** tarix imtahanına ciddi surətdə nəzarət etmək

invigorate [ɪnˈvɪgəreɪt] *v* ruhlandırmaq, ruh vermək; ilhamlandırmaq; *His speech invigorated the audience Onun nitqi dinləyiciləri ruhlandırdı*

invincible [ɪnˈvɪnsəbl] *adj* məğlubedilməz, yenilməz, basılmaz; **an ~ army** məğlubedilməz / yenilməz ordu

inviolable [ɪnˈvaɪələbl] *adj* sarsılmaz, yenilməz, möhkəm, pozulmaz, toxunulmaz; **~ rights** toxunulmaz hüquqlar; **~ laws** möhkəm qanunlar

invisible [ɪnˈvɪzəbl] *adj* **1.** görünməyən, gözəgörünməz; seçilməyən; **~ particles** gözəgörünməyən hissəciklər; **~ man** gözəgörünməyən adam; **2.** gizli, xəlvəti; **~ earnings** gizli / xəlvəti qazanclar

invitation [,ɪnvɪˈteɪʃn] *n* dəvət; dəvət etmə / edilmə; dəvətnamə; **an ~ to dinner** nahara dəvət etmə; **to come by *smb.'s* ~** bir kəsin dəvətilə gəlmək; **to send out ~s** dəvətnamə göndərmək

invite [ɪnˈvaɪt] *v* **1.** dəvət etmək, çağırmaq; **to ~ *smb.* to dinner** bir kəsi nahara dəvət etmək; **2.** meylləndirmək, təhrik etmək, cəzb etmək; **to ~ to speak frankly** bir kəsi açıq danışmağa təhrik etmək; **3.** oyatmaq, doğurmaq, xahiş etmək; **to ~ *smb.* to reconsider his decision** bir kəsdən qərarına yenidən baxmağı xahiş etmək

inviting [ɪnˈvaɪtɪŋ] *adj* cəlbedici, cazibəli, cazibədar, şirnikdirici, tamahsılandırıcı; **~ look** cazibəli / cəlbedici baxış; **~ place** cəzbedici yer; **~ to the eye** gözoxşayan

invoice[1] [ˈɪnvɔɪs] *n tic.* faktura; hesab; haqq-hesab; **to make out an ~** faktura yazmaq

invoice[2] [ˈɪnvɔɪs] *v tic.* faktura / hesab yazmaq

invoke [ɪnˈvouk] *v* çağırmaq; yalvarmaq, müraciət etmək; istəmək; **to ~ *smb.'s* aid** bir kəsdən kömək istəmək; **to ~ protection** müdafiə etməyə çağırmaq

involuntary [ɪnˈvɔləntrɪ] *adj* **1.** qəsdən olmayan / edilməyən, bilməyərək edilmiş; **~ injury** təsadüfi zədə; **2.** qeyri-ixtiyari; **~ movement** qeyri-ixtiyari hərəkət; **3.** həvəssiz, istəmədən

involve [ɪnˈvɔlv] *v* **1.** səbəb olmaq, törətmək, nəticələnmək; *Holidays involve expense Bayramlar xərcə səbəb olur*; **2.** cəlb etmək, qatmaq, sövq etmək; **to ~ a nation in war** ölkəni müharibəyə sövq etmək; **to ~ *smb.* in debt** bir kəsi borca salmaq; **to ~ *smb.* in a good deal of trouble** bir kəsi çoxpis vəziyyətə salmaq; **3.** dalmaq, məşğul olmaq; *She was involved in work O, işlə məşğul idi*

involved [ɪnˈvɔlvd] *adj* çətin, dolaşıq, qarışıq; mürəkkəb; **~ mechanism** mürəkkəb mexanizm; **an ~ sentence** mürəkkəb cümlə; **an ~ explanation** dolaşıq izahat; **to be / to become / to get ~ in politics** siyasətə qarışmaq

involvement [ɪnˈvɔlvmənt] *n* dolaşıqlıq, qarışıqlıq; çətinlik; mürəkkəblik

invulnerable [ɪnˈvʌlnərəbl] *adj* alınmaz, toxunulmaz; **a fortification that is ~** alınmaz istehkam

inward[1] [ˈɪnwəd] *adj* daxili; **~ nature** daxili aləm / mahiyyət; **~ joy / doubts** daxili sevinc / şübhələr

inward[2] [ˈɪnwəd] *adv* içəri, içəriyə, daxilə; **to bend a thing ~** bir şeyi içəri / içəriyə əymək

inwardly [ˈɪnwədlɪ] *adv* daxilən, öz-özünə; gizlin; **to be ~ grateful** daxilən minnətdar olmaq

iodine [ˈaɪədiːn] *n kim.* yod

iota [aɪˈoutə] *n* ən cüzi / kiçik məbləğ, zərrə; *There is not an / one iota of truth in this story Bu hekayədə bir zərrə qədər həqiqət yoxdur*

irate [aɪˈreɪt] *adj* acıqlı, hirsli, qeyzli; qəzəbli, hiddətli; **~ customers demanding their money back** pulunun geri qaytarılmasını tələb edən hirsli müştərilər

ire [ˈaɪəʳ] *n şair.* qəzəb, qeyz, hirs, acıq, kin; **to arouse / to provoke *smb.'s* ~** bir kəsi qəzəbləndirmək

iridescent [,ɪrɪdesnt] *adj* əlvan, rəngbərəng; rəngdən-rəngə çalan, bərq vuran; **~ feathers** əlvan lələklər

Irish[1] [ˈaɪrɪʃ] *n* **1.**: **the ~** *top.i* irlandiyalılar, İrlandiya xalqı; **2.** irland dili

Irish[2] [ˈaɪrɪʃ] *adj* İrlandiya; **the ~ Republic** İrlandiya Respublikası

Irishman [ˈaɪrɪʃmən] *n* irlandiyalı (*kişi*)

Irishwoman [ˈaɪrɪʃ,wumən] *n* irlandiyalı qadın

irk [əːk] *v* acıqlandırmaq, hirsləndirmək, əsəbiləşdirmək; təngə gətirmək, bezdirmək; *It irks me to wait so long Belə uzun-uzadı gözləmək məni əsəbiləşdirir*

irksome [ˈəːksəm] *adj* yorucu, üzücü, hirsləndirici, əsəbiləşdirici; **~ task** yorucu / bezdirici tapşırıq

iron[1] [ˈaɪən] *n* **1.** *kim.* dəmir; qara metal; **made of ~** dəmirdən hazırlanmış; **a man of ~** dəmir iradəli adam; **muscles of ~** dəmir kimi əzələlər; **2.** ütü; **pressing / electric ~** dərzi / elektrik ütüsü

◊ *Strike while the iron is hot atal.söz. Dəmiri isti-isti döyərlər*

iron[2] [ˈaɪən] *adj* **1.** dəmir, dəmirdən düzəldilmiş; **~ gate / door** dəmir darvaza / qapı; **2.** möhkəm, əyilməz, sarsılmaz; dəmir; **to have an ~ will** dəmir / möhkəm iradəyə malik olmaq

iron[3] [ˈaɪən] *v* **1.** ütüləmək; **to ~ a shirt** köynək ütüləmək; **2.** (**out**) qaydaya salmaq,

yoluna qoymaq, həll etmək; **to ~ out problems** problemləri həll etmək

ironical [aɪˈrɔnɪkl] *adj* istehzalı; **~ laugh** istehzalı gülüş

irony [ˈaɪrənɪ] *n* istehza, rişxənd; **the ~ of fate** taleyin istehzası; qəribə təsadüf

irradiation [ɪˌreɪdɪˈeɪʃn] *n* **1.** işıqlandırma, işıq salma, işıqlanma, şəfəqləndirmə, şəfəqlənmə, şəfəq salma; **2.** parlaqlıq, parlama; **3.** *fiz.* irradiasiya; **atomic ~** radioaktiv şüalanma

irrational [ɪˈræʃənl] *adj* ağılsız, düşüncəsiz; səmərəsiz; **~ behaviour** ağılsız / düşüncəsiz davranış; **~ conduct** düşüncəsiz / ağılsız hərəkət

irrationality [ɪˌræʃəˈnælɪtɪ] *n* ağılsızlıq, düşüncəsizlik; məntiqsizlik, mənasızlıq

irrealizable [ɪˈrɪəlaɪzəbl] *adj* həyata keçirilməsi mümkün olmayan, həyata keçirilə bilməyən

irrecognizable [ɪˈrekəgnaɪzəbl] *adj* tanınmaz, tanınması mümkün olmayan

irreconcilable [ɪˈrekənsaɪləbl] *adj* barışmaz, uzlaşmaz; **~ enemies** barışmaz düşmənlər

irrecoverable [ˌɪrɪˈkʌvərəbl] *adj* düzəlməz, düzəldilə bilməyən, düzəldilməsi mümkün olmayan; qayıtmaz, qaytarılmaz; **~ ruin** qaytarılması mümkün olmayan ziyan / zərər / itki

irredeemable [ˌɪrɪˈdiːməbl] *adj* düzəldilə bilməyən, düzəlməz; **~ mistakes** düzəldilə bilməyən səhvlər; **man's ~ nature** insanın islah edilməz təbiəti / xasiyyəti

irrefutable [ɪˈrefjutəbl] *adj* təkzibedilməz, təkzib edilə bilməyən; rəddedilməz; **~ argument** təkzibedilməz dəlil / sübut

irregular [ɪˈregjulə'] *adj* **1.** qaydasız, qaydaya tabe olmayan; qeyri-adi; **~ behaviour** qeyri-adi davranış; **~ process** qeyri-adi proses; **2.** qeyri-müntəzəm, qeyri-bərabər, standart olmayan; dəyişkən; **~ velocity** qeyri-bərabər sürət; **~ breathing** qırıq-qırıq nəfəsalma; **3.** *gram.* qaydasız, qaydaya tabe olmayan; **~ verbs** qaydasız feillər

irrelevant [ɪˈreləvənt] *adj* yersiz, münasibətsiz, dəxli olmayan; qəbuledilməz; **~ remarks** yersiz iradlar; **~ testimony** işə dəxli olmayan şahidlik

irremissible [ˌɪrɪˈmɪsɪbl] *adj* **1.** bağışlanılmaz; **~ sin** bağışlanılmaz günah; **2.** məcburi, vacib; zəruri; **~ duties** vacib / zəruri vəzifələr

irreparable [ɪˈrepərəbl] *adj* **1.** düzəlməz, düzəldilməsi mümkün olmayan; **~ damage / injury** düzəldilməsi mümkün olmayan ziyan; **2.** əvəzolunmaz, qayıtmaz, qaytarılmaz; **~ loss** qaytarılmaz itki

irreplaceable [ˌɪrɪˈpleɪsəbl] *adj* əvəzolunmaz

irrepressible [ˌɪrɪˈpresəbl] *adj* tabe / ram olmayan, yola gəlməyən, azğın, ipə-sapa yatmayan,

irreproachable [ˌɪrɪˈproutʃəbl] *adj* eyibsiz, qüsursuz, mükəmməl; gözəl, əla; **~ behaviour** qüsursuz davranış

irresistible [ˌɪrɪˈzɪstəbl] *adj* rəfedilməz, gücü çatmayan, aradan qaldırıla bilməyən, qarşısıalınmaz; **~ desire** rəfedilməz arzu

irresolute [ɪˈrezəluːt] *adj* qətiyyətsiz, qərarsız, mütərəddid; **~ person** qətiyyətsiz adam

irrespective of [ˌɪrɪsˈpektɪv əv] *prep* asılı olmayaraq; **~ age** yaşdan asılı olmayaraq; **~ what has been said** deyiləndən asılı olmayaraq; **~ the consequences** nəticədən asılı olmayaraq; **~ differences** fərqlərə baxmayaraq

irresponsible [ˌɪrɪsˈpɔnsəbl] *adj* cavabdeh / məsul olmayan, cavabdehlik / məsuliyyət daşımayan

irretrievable [ˌɪrɪˈtriːvəbl] *adj* qayıtmaz, dönməz, yeri doldurulmaz; həmişəlik, əbədi; **~ loss** əbədi itki

irreverent [ɪˈrevərənt] *adj* hörmətsiz, saygısız, hörmət göstərməyən / gözləməyən, adamsaymayan

irreversible [ˌɪrɪˈvəːsəbl] *adj* ləğv edilə bilməyən; bərpa olunmaz, geriqayıtmaz; **~ decree** ləğv olunа bilməyən dekret / qanun

irrevocable [ɪˈrevəkbl] *adj* qəti, qayıtmaz, dönməz; **~ decision** qəti qərar; **the ~ yesterday** keçmişin qayıtmazlığı / geri dönməzliyi

irrigate [ˈɪrɪgeɪt] *v* **1.** suvarmaq; **2.** *tib.* yumaq (*yaranı və s.*)

irrigation [ˌɪrɪˈgeɪʃn] *adj* suvarma; **~ canal** suvarma kanalı; **~ plant** süni suvarma

qurğusu; **~ station** süni suvarma stansiyası

irritable [ˈɪrɪtəbl] *adj* tezqıcıqlanan, tezhirslənən, tündməcaz, əsəbi; **~ temper** tündməcaz xarakter; **to become ~** əsəbi / tündməcaz olmaq

irritably [ˈɪrɪtəblɪ] *adv* əsəbi halda / tərzdə, əsəbiliklə

irritate [ˈɪrɪteɪt] *v* **1.** əsəbiləşdirmək, acıqlandırmaq, hirsləndirmək, cinləndirmək; **to be ~ed by / at the delay** yubatmaya / gecikdirməyə görə hirslənmək; **2.** qıcıqlandırmaq; *The smoke irritates my eyes Tüstü gözlərimi qıcıqlandırır / ayışdırır*

irritation [ˌɪrɪˈteɪʃn] *n* acıqlanma, əsəbiləşmə; qıcıqlanma; acıq, hirs; **with ~** əsəbi halda, acıqlı-acıqlı

Islam [ˈɪzlaːm, ɪsˈlaːm] *n* İslam, müsəlmanlıq

Islamic [ɪzˈlæmɪk] *adj* islam, müsəlman; **~ countries** müsəlman ölkələri

island [ˈaɪlənd] *n* (*qısa forması*: **I, Is**); ada

islander [ˈaɪləndə'] *n* adalı, ada sakini, adada yaşayanlar

isolate [ˈaɪsəleɪt] *v* (*xüs. məchulda işlənir*) təcrid etmək, ayırmaq, kəsmək (*əlaqəni*); **to ~ from the whole world** bütün dünyadan təcrid etmək; **to ~ a patient** xəstəni ayırmaq / təcrid etmək

isolated [ˈaɪsəleɪtɪd] *adj* təcrid edilmiş / olunmuş; ayrılmış; təsadüfən baş verən; **an ~ case** təsadüfi hal

isolation [aɪsəˈleɪʃn] *n* təcrid, təcrid olunma, ayrılıq, təklik, tənhalıq, yalqızlıq; **to live in ~** tənhalıqda yaşamaq

isotope [ˈaɪsətoup] *n kim.* izotop; **radioactive ~s** radioaktiv izotoplar

issue[1] [ˈɪsjuː, ˈɪʃuː] *n* **1.** buraxma, buraxılış; **the ~ of stamps** marka buraxma / buraxılışı; **the ~ of coinage** sikkə buraxma; **2.** nəşr, nəşr / çap etmə; say, nüsxə (*qəzet, jurnal və s. haq.*); **today's ~** bugünkü sayı (*qəzetin və s.*); **3.** axma, axıb gəlmə, töküllmə; **the ~ of water from a pipe** borudan suyun axması; **an ~ of blood from the nose / from a wound** burundan / yaradan qan axma; **4.** nəticə; **the ~ of a battle / contest** döyüşün / yarışın nəticəsi; **in the ~** nəticədə, son nəticədə; **5.** mübahisəli məsələ, müzakirə / mübahisə obyekti; **to debate an ~** mübahisəli məsələni müzakirə etmək; **6.** *hüq.* nəsil, övlad, uşaqlar; **to die without ~** övladsız / uşaqsız ölmək

issue[2] [ˈɪsjuː, ˈɪʃuː] *v* **1.** buraxmaq, vermək, dövriyyəyə buraxmaq (*pulu və s.*); **to ~ money / stamps** pul / markalar buraxmaq; **to ~ orders / instructions** sərəncamlar / təlimatlar vermək; **2.** nəşr / çap etmək (*kitab, məqalə və s.*); **to ~ a newspaper / a dictionary** qəzet / lüğət çap etmək; **3.** çıxmaq, axmaq, gəlmək; *Smoke issued from the chimney Tüstü borudan / buxarıdan çıxırdı*; **4.** qurtarmaq, başa çatmaq, tamamlanmaq, bitmək; *I hope our work will issue well Mən ümid edirəm ki, bizim işimiz müvəffəqiyyətlə başa çatacaq*; **5.** vermək, təmin etmək; **to ~ provisions / ammunition to troops** ordunu ərzaqla / sursatla təmin etmək; **to ~ food and clothing to soldiers** əsgərlərə yemək və geyimək vermək

it [ɪt] *pers. pron.* o; ona, onu; *Whose pen is this? It's mine Bu kimin qələmidir? O, mənimkidir; There is a rosebush near the fence and it is very beautiful Hasarın yaxınlığında bir qızılgül kolu var, o, çox gözəldir; Where is my dinner? The cat has eaten it Mənim naharım hanı? Onu pişik yeyib;* **It** *əvəzliyi aşağıdakı hallarda işlədilir:* **1)** *cinsi danışana məlum olmayan isimlərin əvəzinə: I looked at the baby, it was sleeping Mən körpəyə baxdım, o yatırdı;* **2)** *Fiziki baxımdan zəif və ya zərif olan isimlərin əvəzinə: There is a mouse in the kitchen, it has eaten the cheese Mətbəxdə siçan var, O, pendiri yeyib; Soon the moon rose, it was very beautiful Tezliklə ay çıxdı, o çox gözəl idi;* **3)** *Şəxssiz cümlələrin mübtədası funksiyasında. Bu halda* **it** *əvəzliyi Azərbaycan dilinə tərcümə edilmir: It is spring now İndi bahardır; It is morning Səhərdir; It is late Gecdir; It is cold Soyuqdur; It is five o'clock Saat beşdir; It is snowing Qar yağır; It is necessary for him to stay at home Ona evdə qalmaq lazımdır; It is impossible for me to go home now İndi mənim evə get-*

mayin mümkün deyil. **4)** *Konstruksiyalarda mənanı qüvvətləndirmək üçün' It was Tom who saved me Məni xilas edən Tom idi*

Italian[1] [ı'tæljən] *n* **1.** italiyalı, İtaliya vətəndaşı; **the ~s** *top.*/ italyanlar, İtaliyalılar, **2.** italyan dili

Italian[2] [ı'tæljən] *adj* İtaliya, italyan; **the ~ language** italyan dili

italic [ı'tælik] *adj poliqr.* kursiv; **~ type** kursiv; **to write in ~ script** kursivlə yazmaq

italicize [ı'tælısaız] *v* **1.** kursivlə yazmaq / ayırmaq; **2.** altından cızmaq / xətt çəkmək (*sözün, cümlənin və s.*); **to ~ a word** sözün altından xətt çəkmək

italics [ı'tæliks] *n poliqr.* kursiv; **to be in ~** kursivlə verilmək / yazılmaq; *Examples in this dictionary are in italics Bu lüğətdə misallar kursivlə verilib*

itch[1] [ıtʃ] *n* **1.** gicişmə, qaşınma; **to have / to suffer from the ~** qaşınma / gicişmə hiss etmək, qotur xəstəliyinə tutulmaq; **the ~** *tib.* qotur; **2.** şiddətli arzu / həvəs / istək, ehtiras, şövq; **an ~ for money / gold** pula / qızıla ehtiras

itch[2] [ıtʃ] *v* **1.** gicişmək, qaşınmaq; göynəmək; **to ~ all over** bütün hər yeri qaşınmaq / gicişmək; *Mosquito bites itch terribly Ağcaqanad dişləyi bərk / yaman qaşınır;* **2.** *məc.* gicişmək; *My hands itch to give him a thrashing Əllərim gicişir, istəyirəm onu əzişdirim*

itchy ['ıtʃı] *adj* qaşınan, gicişən; **an ~ nose** qaşınan / gicişən burun; **to feel ~ all over** hər yeri qaşınmaq / gicişmək

item ['aıtəm] *n* **1.** maddə, bənd, paraqraf; məsələ; **the first ~ of the agenda** gündəliyin birinci məsələsi / bəndi; **to answer the letter ~ by ~** məktuba bənd-bənd cavab vermək; **2.** *məc.* mənbə; **the ~ of income** gəlir mənbəyi; **3.** məlumat, xəbər; kiçik məqalə (*qəzetdə*); *There were several items in yesterday's newspaper Dünənki qəzetdə bir neçə məlumat vardı;* **4.** ayrı-ayrı fənlər (*siyahıda*); **to number the ~s in a catalogue** kataloqda fənləri nömrələmək; **5.** məlumat vahidi (*hesablayıcı texnikada*)

itemize ['aıtəmaız] *v* **1.** bənd-bənd saymaq / vermək / qeyd etmək, siyahı tutmaq (*bir şey barədə*); **to ~ a bill** ətraflı hesabat yazmaq; **2.** dəqiqləşdirmək, dürüstləşdirmək, müəyyənləşdirmək; **to ~ costs / charges** hər bir şeyin qiymətini / dəyərini ayrılıqda dəqiqləşdirmək

itinerant [aı'tınərənt] *adj* səyahət edən, gəzən, gəzərgi, səyyar; **~ musicians** səyyar / gəzərgi musiqiçilər

itinerary [aı'tınərərı] *n* **1.** marşrut, yol, gediləcək yol; **2.** yol qeydləri; **3.** soraq kitabçası; **4.** marşrutun planı

its [ıts] *poss pron* öz, özünün; onun; **~** -ını, -ini, -unu, -ünü; *The child showed the teacher its first drawing Uşaq özünün çəkdiyi birinci* **şəklini** *müəllimə göstərdi; The horse broke its leg At qıç***ını** *sındırdı; The cat drank its milk Pişik süd***ünü** *içdi*

it's [ıts] **it is** *birləşməsinin qısa forması*

itself[1] [ıt'self] *refl. pron* öz, özünü, özünün; *The monkey saw itself in the mirror Meymun özünü güzgüdə gördü*

itself[2] [ıt'self] *emph. pron* özü; **by ~** öz-özünə; *The light went out by itself İşıq öz-özünə söndü*

I've [aıv] *d.d.* **I have** *birləşməsinin qısa forması*

ivory ['aıvərı] *n* **1.** fil sümüyü; **a ban on the ~ trade** fil sümüyü alverinə qadağa qoyma; **2.** fil sümüyündən hazırlanmış / qayrılmış şeylər

ivy ['aıvı] *n bot.* sarmaşıq

Jj

J, j [dʒeı] *n* (*pl* **J's, j's** [dʒeız] *ingilis əlifbasının 10-cu hərfi*

jab[1] [dʒæb] *n* **1.** təkan, itələmə; dümsük; **to give a ~** itələmək, dümsükləmək, zərbə **2.** *tib.* peyvənd, peyvənd etdirmə; vaksin yeritmə (*bədənə*)

jab[2] [dʒæb] *v* (**-bb-**) **1.** itələmək, dürtmələmək, yumruqla vurmaq; *He jabbed his elbow into my side O, dirsəyi ilə mənim böyrümdən dümsüklədi / itələdi;* **2.** sancmaq, batırmaq, dürtmək, soxmaq (*bıçağı*); *She nearly jabbed my eye out with her umbrella O, az qala çətirini gözümə soxmaqda*

jabber ['dʒæbə'] *v* **1.** naqqallıq etmək, laqqırtı vurmaq, dil boğaza qoymamaq, qırıldatmaq; *They were jabbering away in a foreign language Onlar xarici dildə anlaşılmaz bir tərzdə danışırdılar;* **2.** mırıldamaq, donquldanmaq, burnunun altında danışmaq

jack- [dʒæk] *n* I **1.** xalq içərisindən çıxmış adi adam; **every man ~** hər bir adi adam; **2.** domkrat (*ağır şeyləri qaldıran mexanizm*); **3.** valet (*oyun kartında*); **4.** eşşək (*inşaat işlərində istifadə edilən skamya*); ◊ **Union / British Jack** Birləşmiş Krallığın bayrağı

jack[2] [dʒæk] *v* domkratla qaldırmaq (*həm də* **to ~ up**)

jackal ['dʒækɔ:l] *n* çaqqal

jackboot ['dʒækbu:t] *n* uzunboğaz çəkmə

jackdaw ['dʒækdɔ:] *n zool.* dolaşa, zağça

jacket ['dʒækıt] *n* **1.** gödəkcə; tujurka (*pencək*); jaket; frenç; kitel **2.** qabıq (*kartofun*); **potatoes boiled / cooked in their ~s** qabıqlı bişirilmiş kartof; **3.** üzlük, cild üzlüyü (*kitabın cildinin üstünə çəkilən üzlük*)

jack-knife ['dʒæknaıf] *n* qatlanan tiyəsi olan iri cib bıçağı

jackpot ['dʒækpɔt] *n* cekpot (*qumar oyunlarında ortaya qoyulan pul*)

jackstones ['dʒækstounz] *n* beşdaş (*oyun adı*)

jackstraw ['dʒækstrɔ:] *n amer.* çöp (*şirə içmək üçün*)

jade [dʒeıd] *n* **1.** yabı; **2.** *gəzəyən qadın,* fahişə, qəhbə

jaded ['dʒeıdıd] *adj* çox yorğun, yorulmuş, tabdan düşmüş, üzgün

jag [dʒæg] *n* **1.** iti çıxıntı, diş **2.** deşik, dəlik (*paltarda, parçada*)

jagged ['dʒægıd] *adj* dişli, diş-diş; kələ-kötür, nahamar; **~ nails** nahamar dırnaqlar

jaguar ['dʒægjuə'] *n zool.* yaquar (*Cənubi Amerika pələngi*)

jail [dʒeıl] *n* dustaqxana, həbsxana, qazamat, zindan; **to spend a year in ~** bir il həbsxanada yatmaq

jail [dʒeıl] *v* həbsxanaya / dustaqxanaya salmaq, həbs / dustaq etmək

jailer ['dʒeılə'] *n* dustaq, məhbus

jail-house ['dʒeılhaus] *n* həbsxana, dustaqxana, qazamat, zindan

jam[1] [dʒæm] *n* I **1.** basabas, basırıq; **traffic ~** tıxac (*küçə hərəkətində*); **2.** *amer. d.d.* çətin / çıxılmaz vəziyyət; **to be in a ~** çətin vəziyyətdə olmaq, çətin vəziyyətə düşmək; **to pull** ***smb.*** **out of a ~** bir kəsi çıxılmaz / çətin vəziyyətdən çıxartmaq, **3.** *tex.* qeyri-müntəzəmlik; pozğunluq (*mühərrikin işində və s.*)

jam [dʒæm] *n* II mürəbbə, cem; **strawberry / apple / plum ~** çiyələk / alma / gavalı cemi; *He spread some strawberry jam on his bread O, çörəyinin üstünə bir az çiyələk cemi çəkdi / yaxdı*

jam[2] [dʒæm] *v* (**-mm-**) I **1.** sıxmaq, qısmaq, sıxışdırmaq; əzmək; **to ~** ***one's*** **fingers in the door** barmaqlarını qapının arasında qoyub əzmək; **2.** ağzına qədər doldurmaq; *The river was jammed with logs Çay gəltənlərlə dolu idi;* **3.** (**into**) tıxmaq, dürtmək, soxmaq, basmaq; **to ~** ***one's*** **clothes into a small box** paltarlarını balaca bir qutuya dürtmək; **to ~** ***one's*** **hands into** ***one's*** **pockets** əllərini ciblərinə soxmaq; **4.** başqa stansiyanın verilişinə maneə / əngəl törətmək; **to ~ foreign radio stations** xarici radiostansiyaların verilişlərini qarışdırmaq

jam-jar ['dʒæmdʒa:] *n* mürəbbə bankası / küpəsi / bərnisi; şüşə banka

jangle[1] [ˈdʒæŋgl] *n* cingildəmə, cingilti
jangle[2] [ˈdʒæŋgl] *v* cingildətmək; dınqıldatmaq; cingildəmək
janitor [ˈdʒænɪtəʳ] *n* 1. qapıçı, dalandar; 2. *amer.* süpürgəçi
January[1] [ˈdʒænjuərɪ] *n* yanvar; **in ~** yanvarda
January[2] [ˈdʒænjuərɪ] *adj* yanvar; **~ days** yanvar günləri
Japanese[1] [ˌdʒæpəˈni:z] *n* 1. yapon; **the ~** *top.i* yaponlar; 2. yapon dili
Japanese[2] [ˌdʒæpəˈni:z] *adj* yapon; **~ paper** yapon kağızı; **the ~ language** yapon dili
jar[1] [dʒɑ:] *n* I 1. xoşagəlməz kəskin səs; cingildəmə, cingilti; 2. titrəmə, titrətmə; titrəyiş, əsmə; 3. sarsıma, sarsıntı; *The news gave me a nasty jar Xəbər məni bərk sarsıtdı*
jar[1] [dʒɑ:] *n* II banka, küpə; **a ~ of strawberry / apricot / cornel jam** bir banka çiyələk / ərik / zoğal mürəbbəsi
jar[2] [dʒɑ:] *v* (**-rr-**) 1. xoşagəlməz kəskin səs çıxartmaq; cingildəmək; ciyildəmək; *The brakes jarred as the car suddenly stopped Maşın qəflətən dayananda tormozlar / əyləclər ciyildədi;* 2. əsdirmək, titrətmək, silkələmək; *The wind jarred the house Külək evi silkələyirdi;* 3. sarsıtmaq, heyrətə salmaq; *He was jarred by the blow O, zərbədən sarsıldı;* 4. (**on, upon**) əsəbiləşdirmək, qıcıqlandırmaq; toxunmaq; **to ~ on *smb.*'s nerves** bir kəsin əsəblərinə toxunmaq; 5. uyğun gəlməmək, həmahəng olmamaq; **to ~ against *smth.*** bir şeyə uyğun gəlməmək
jargon [ˈdʒɑ:gən] *n dilç.* jarqon, müəyyən bir peşə / sənət sahəsində işlədilən dil
jasmine [ˈdʒæsmɪn] *n bot.* jasmin (*çiçək növü*)
jaundice [ˈdʒɔ:ndɪs] *n* 1. *tib.* sarılıq, sarılıq xəstəliyi / azarı; 2. qibtə, qısqanclıq; ətiacılıq, qəmaciılıq
jaundiced [ˈdʒɔ:ndɪst] *adj* 1. sarılıq xəstəliyinə tutulmuş; 2. ətiacı, qəmacı; qısqanc, paxıl; **a ~ eye** qısqanc / paxıl baxış; **to take a ~ view of *smth.*** bir şeyə qərəzlə / qısqanclıqla baxmaq
jaunt [dʒɔ:nt] *n* əyləncəli / könülaçan gəzinti; *He's gone on a jaunt to town O, əyləncə üçün şəhərə gəzintiyə çıxıb*
jaunty [ˈdʒɔ:ntɪ] *adj* 1. çevik, diri, diribaş, oynaq, qıvraq, şən, şux; **a ~ person** diribaş adam; **a ~ tune** şən / şux melodiya; 2. özündən razı olan, lovğa; utanmaz, sırtıq
javelin [ˈdʒævlɪn] *n* cida, mizraq; **the ~** nizə atma yarışı
jaw [dʒɔ:] *n* 1. çənə; **the upper / the lower ~** üst / alt çənə; 2. *pl.* ağız; cəhəng (*heyvanlarda*); 3. dar çıxış (*dərədən, boğazdan, kanaldan və s.*)
◊ **to be in the ~s of death** ölümün pəncəsində olmaq
jawbone [ˈdʒɔ:boun] *n* çənə sümüyü
jay [dʒeɪ] *n* 1. *zool.* zığ-zığ (*meşə quşu*); 2. zəhlətökən, çərənçi, boşboğaz (*adam*)
jazz [dʒæz] *n mus.* caz; **modern ~** müasir caz; **traditional ~** ənənəvi caz
jazzy [ˈdʒæzɪ] *adj* ala-bəzək, ala-bula, əlvan, rəngbərəng; **~ clothes** ala-bəzək paltar; **~ colours** əlvan rənglər
jealous [ˈdʒeləs] *adj* 1. qısqanc, qısqanan; **a ~ husband / wife** qısqanc ər / arvad; **to be ~** qısqanc olmaq; **to be ~ of *smb.*** bir kəsdən qısqanmaq; 2. paxıl, paxıllıq edən; **to be ~ of another's success / glory,** *etc.* başqasının müvəffəqiyyətinə / şöhrətinə və s. paxıllıq etmək; 3. qayğıkeş, qeydəqalan, qayğıçəkən; **~ nurse** qayğıkeş dayə; **to keep a ~ eye on *one's* property** candildən əmlakının qeydinə qalmaq / əmlakını qorumaq
jealousy [ˈdʒeləsɪ] *n* 1. qısqanclıq; **unfounded / groundless ~** əsassız qısqanclıq; **blind ~** kor-koranə qısqanclıq; 2. paxıllıq, qibtə, həsəd; **to show ~ of other people's success** başqa adamların nailiyyətinə paxıllıq / qibtə etmək; 3. qayğıkeşlik, qayğı, qayğıya qalma
jeans [dʒi:nz] *n* cins (*qalın pambıq parçadan tikilmiş şalvar*)
jeep [dʒi:p] *n amer.* cip
jeer[1] [dʒɪəʳ] *n* həqarətli / acı istehza, toxunan söz; *A blow is much sooner forgotten than a jeer ≡ Qılınc yarası sağalar, söz yarası sağalmaz*
jeer[2] [dʒɪəʳ] *v* ələ salmaq / lağa qoymaq, istehza / rişxənd etmək
jelly [ˈdʒelɪ] *n* 1. jele (*meyvə şirəsindən hazırlanan şirin kələməşik*); **strawberry ~**

çiyələk jelesi; 2. cem; **plum / apple / apricot ~** gavalı / alma / ərik cemi
jellyfish [ˈdʒelɪfɪʃ] *n zool.* meduza
jemmy [ˈdʒemɪ] *n* klidaçan
jeopardize [ˈdʒepədaɪz] *v* təhlükəyə düçar etmək, təhlükə qarşısında qoymaq, təhlükəyə salmaq; **to ~ *one's* life** həyatını təhlükə qarşısında qoymaq
jeopardy [ˈdʒepədɪ] *n* təhlükə, qorxu; **to be in ~** təhlükədə olmaq; **to put in ~** təhlükəyə salmaq
jerk[1] [dʒə:k] *n* I 1. kəskin hərəkət, dartınma, dartma; təkan, itələmə; **to start with a ~** sürətlə irəli atılmaq; **to stop with a ~** birdən / qəflətən dayanmaq; 2. səksənmə, diksinmə; **the ~s** konvulsiya (*qıc, qıc olma*); 3. *amer. d.d.* küt, korazehin, kütbeyin (*adam*)
jerk[2] [dʒə:k] *v* I 1. kəskin sürətlə dartmaq / itələmək; tullamaq, atmaq, tolazlamaq; **to ~ the trigger** tətiyi çəkmək; **to ~ a fish out of water** balığı cəld dartıb sudan çıxartmaq; *He jerked the door open O, kəskin sürətlə qapını itələyib açdı;* 2. kəskin dartınma ilə tərpənmək; *The train jerked to a sudden stop Qatar dayanmaq üçün gözlənilmədən kəskin sürətlə dartıldı;* 3. dartınmaq, dartılmaq, qeyri-ixtiyari dartılmaq; **to ~ along** dartına-dartına hərəkət etmək
jerky [ˈdʒə:kɪ] *adj* 1. kəskin dartınaraq hərəkət edən; silkələyən, silkələnən, yırğalanan; titrək; **~ movement** titrək hərəkət; 2. qırıq-qırıq, kəsik-kəsik; **~ speech** qırıq-qırıq nitq
jersey [ˈdʒə:zɪ] *n* toxunulmuş jaket
jest[1] [dʒest] *n* 1. zarafat, hənək; **in ~** zarafatla; **to say *smth.* in ~** bir şeyi zarafatla / zarafatyana demək; 2. istehza, masqara, ələ salma, lağa qoyma, rişxənd; **a ~ about *smb.* / *smth.*** bir kəsi / şeyi lağa / masqaraya qoyma;
◊ *Many a true word is spoken in jest* *at. söz* ≡ *Sözün doğrusunu zarafatla deyərlər*
jest[2] [dʒest] *v* 1. zarafat etmək, zarafatyana söz demək; 2. (**at**) ələ salmaq, lağa qoymaq, istehza / rişxənd etmək
jest-book [ˈdʒestbuk] *n* lətifələr toplusu (*kitab*)
jester [ˈdʒestəʳ] *n* 1. zarafatçı, masqaraçı, hənəkçi (*adam*); 2. kloun, oyunbaz, təlxək
jet[1] [dʒet] *n* I 1. *miner.* qaqat, qara kəhrəba; 2. parlaq qara rəng
jet [dʒet] *n* II 1. reaktiv təyyarə; 2. axın, cərəyan; fəvvarə; fışqırma; **~ of blood** qan fışqırması; 3. *tex.* jiklyor
jet[2] [dʒet] *adj* I qaqat, qaqatdan / qara kəhrəbadan qayrılmış; **~ beads** qaqat / qara kəhrəbadan qayrılmış muncuq
jet [dʒet] *adj* II reaktiv; **~ plane** reaktiv təyyarə; **~ engine** reaktiv mühərrik
jet-black [ˈdʒetˈblæk] *n* qatran kimi qara, qapqara
jet-fighter [ˈdʒetˌfaɪtəʳ] *n* reaktiv qırıcı təyyarə
jetty [ˈdʒetɪ] *n* körpü (*gəmilərin yanalması, bağlanması üçün*)
Jew[1] [dʒu:] *n* yəhudi; **the ~s** yəhudilər
Jew[2] [dʒu:] *adj* yəhudi; **the ~ language** yəhudi dili; **~ customs** yəhudi adətləri
jewel [ˈdʒu:əl] *n* qiymətli daş; daş-qaş, cavahirat; **real ~s** əsl daş-qaşlar; **false ~s** saxta / qəlp daş-qaşlar; **to wear / to put on ~s** daş-qaş geyinmək / taxmaq; **to be laden with ~s** həddən artıq daş-qaş taxmaq / geyinmək
jeweller, jeweler [ˈdʒu:ələʳ] *n* zərgər
jewellery, (*həm də* **jewelry**) [ˈdʒu:əlrɪ] *n* zərgərlik şeyləri / məmulatları
Jewish [ˈdʒu:ɪʃ] *adj* yəhudi; **the ~ religion** yəhudi dini
jib [dʒɪb] *v* (**-bb-**) 1. qəflətən dayanmaq; inad / tərslik etmək; yerində ayaq döymək (*at və s. haq.*); 2. geri çəkilmək / durmaq; **to ~ in the face of danger** təhlükə qarşısında geri çəkilmək / durmaq; *He jibbed when I told him the price Mən ona qiyməti dedikdə o geri durdu / çəkildi*
jiffy [ˈdʒɪfɪ] *n d.d.* an, qırpım, göz qırpımı, ləhzə; **in a ~** tez, cəld, bir anda; *Wait a jiffy Bir an gözlə / gözləyin*
jig[1] [dʒɪg] *n* 1. ciqa (*rəqs və onun üçün musiqi*); 2. *d.d.* zarafat, hənək; fırıldaq, hiylə, kələk, hoqqa; *I don't like her jigs Mən onun hoqqalarını xoşlamıram*
jig[2] [dʒɪg] *v* 1. atıb-tutmaq; **to ~ a baby (*up and down*) on *one's* knees** uşağı dizi üstündə atıb-tutmaq; 2. ciqa rəqsi oynamaq

jihad[1] [dʒɪˈhaːd] *n* cihad, müqəddəs müharibə

jilt[1] [dʒɪlt] *n* işvəkar, cilvəli, nazlı, qəmzəli; yalançı / adamaldadan qadın / qız

jilt[2] [dʒɪlt] *v* calb edib aldatmaq; **to ~ *smb.* for *smb.* else** bir kəsi başqasına görə atmaq

jingle[1] [ˈdʒɪŋgl] *n* **1.** zəng səsi; cingilti; cingildəmə, zınqıldama; **the ~ of bells** qumrovların / zənglərin zınqıltısı; **2.** ahəng, həmahənglik, səs uyğunluğu

jingle[2] [ˈdʒɪŋgl] *v* **1.** cingildətmək, zınqıldatmaq, danqıldatmaq; *He jingled the coins / keys in his pocket O, sikkələri / açarları cibində cingildətdi;* **2.** cingildəmək, zınqıldamaq, dınqıldamaq; *Bells jingle Zənglər dınqıldayır*

jingo [ˈdʒɪŋgou] *n* (*pl* **–ois** [ouz]) yalançı vətənpərvər

jink [dʒɪŋk] *n* zarafat; əyləncə; **high –s** səs-küylü əyləncə

jinx[1] [dʒɪŋks] *n amer.* bəduğur / uğursuz adam

jinx[2] [dʒɪŋks] *v* bədbəxtlik gətirmək, gözü dəymək, gözə / nəzərə gətirmək

jitters [ˈdʒɪtəz] *n* (*adət.* **the ~**) *d.d.* həyəcan, təşviş, narahatlıq; **to get / to have the ~** əsəbiləşmək, təşviş keçirmək; vahiməyə düşmək

job [dʒɔb] *n* **1.** iş; əmək; **odd –s** təsadüfi işlər; **to be out of ~** işsiz olmaq; **2.** *d.d.* çətin iş (*həm də* **~ of work**); *I've had quite a job with him Mən onunla xeyli əlləşməli oldum;* **3.** iş yeri, iş; **to have a (good) ~** yaxşı işi olmaq; **to need a ~ (*of work*)** işə ehtiyacı olmaq; **to find a ~ (*of work*)** iş tapmaq; **to give a ~ (*of work*)** iş vermək; **to do various –s around the house** evdə müxtəlif / cürbəcür iş görmək; **on the ~** işdə, iş başında

jobbery [ˈdʒɔbərɪ] *n* **1.** vəzifədən şəxsi mənfəət / məqsəd üçün istifadə etmə; **2.** rüşvətxorluq

jobbing [ˈdʒɔbɪŋ] *n* **1.** təsadüfi / qeyri-müntəzəm iş; **2.** xırda iş / təmir; **3.** işəmuzd qaydası ilə iş; **4.** dəllallıq

jobless [ˈdʒɔblɪs] *adj* işsiz; **~ people** işsiz adamlar; **the ~** *top.* işsizlər

jockey[1] [ˈdʒɔkɪ] *n* **1.** jokey, sürücü, minici (*cıdırda at sürən*); **2.** yalançı, adamaldadan; hiyləgər, kələkbaz

jockey[2] [ˈdʒɔkɪ] *v* aldatmaq, tovlamaq, kələk / fırıldaq gəlmək; **to ~ *smb.* into *smth.* / into doing *smth.*** bir kəsi aldadaraq bir şeyi etməyə cəlb etmək; **to ~ *smth.* out of *smb.*** aldadaraq bir şeyi bir kəsdən qoparmaq

jocose [dʒəˈkous] *adj arx.* zarafatcıl, məzəli, gülməli

jocular [ˈdʒɔkjulə] *adj* zarafatcıl, məzəli, şən, şux

jocund [ˈdʒɔkənd] *adj* zirək, diribaş, oynaq, qıvraq

jog[1] [dʒɔg] *n* **1.** təkan, itələmə; silkələmə, çırpma; dirsəklə dürtmələmə / itələmə; **to give a ~** dürtmələmək, dümsükləmək; **2.** yavaş və aramsız qaçış / yeriş (*xüs. idman etmək məqsədilə*); *Are you coming for a jog tomorrow? Sən / Siz sabah qaçmağa gələcəksənmi? / gələcəksinizmi?*

jog[2] [dʒɔg] *v* (**-gg-**) **1.** itələmək, dürtmələmək; dirsəyi ilə dümsükləmək; *I'll jog you with my elbow when it is time to go Getmək vaxtı çatanda mən səni / sizi dirsəyimlə dümsükləyəcəyəm;* **2.** tərpətmək, canlandırmaq, oyatmaq, hərəkətə gətirmək; **to ~ *smb.*'s memory** bir kəsin yadına salmağa çalışmaq (*bir şeyi*); **3.** atıla-atıla irəliləmək / getmək; *The car jogged along the rough road Maşın kələ-kötür yolla atıla-atıla getdi;* **4.** *id.* yavaş-yavaş və uzun müddət qaçmaq (*xüs. idman etmək üçün*); **to ~ around the park** parkda yavaş-yavaş uzun müddət qaçmaq; *He goes jogging every evening O, hər axşam qaçmağa gedir;* **5.** tələsmədən yavaş-yavaş getmək; **to ~ along, to ~ on** irəli hərəkət etmək

join[1] [dʒɔɪn] *n* bitişən / bitişdirilən yer; bitişmə, bitişdirmə

join[2] [dʒɔɪn] *v* **1.** birləşdirmək; bağlamaq; bitişdirmək; qoşmaq; **to ~ wires** məftilləri birləşdirmək; **to ~ one pipe to another** bir borunu başqasına birləşdirmək / bitişdirmək; **to ~ forces** qüvvələri birləşdirmək; **to ~ theory and practice** nəzəriyyəni təcrübə ilə birləşdirmək; **2.** qoşulmaq, qatılmaq; iştirak etmək; **to ~ the army** hərbi xidmətə / əsgərliyə getmək;

joiner [ˈdʒɔɪnə] *n* xarrat, dülgər

joinery [ˈdʒɔɪnərɪ] *n* **1.** xarrat / dülgər işi; **2.** xarrat / dülgər emalatxanası

joint[1] [dʒɔɪnt] *n* **1.** birləşmə yeri; birləşmə, qovuşuq yeri; çatqı; **2.** *anat.* oynaq, bənd, buğum; **ankle / knee / elbow –s** topuq / diz / dirsək oynaqları; **out of ~** çıxmış, burxulmuş; **3.** doğranmış cəmdəyin bir hissəsi; **a ~ of beef** bir parça mal əti; **4.** *amer.* meyxana, içkixana

joint[2] [dʒɔɪnt] *adj* birləşmiş, ümumi; birgə, vahid; **~ efforts** birgə səylər; **~ opinion** ümumi fikir / rəy; **~ account** ümumi hesab, bankda ümumi hesab; **~ declaration** *amer.* birgə bəyanat; **~ resolution** *amer.* birgə qərar / qətnamə

jointly [ˈdʒɔɪntlɪ] *adv* birgə, birlikdə, bir yerdə; **to act ~** birgə hərəkət etmək

joist [dʒɔɪst] *n* tir, dirək

joke[1] [dʒouk] *n* **1.** zarafat, hənək; məzəli söz / əhvalat; **in ~** zarafatla, zarafatyana; **to make a ~** zarafat etmək; **to have a ~ with *smb.*** bir kəslə zarafatı olmaq; **to take a ~** zarafat götürmək; **2.** gülünc obyekti olma, oyuncaq yerinə qoyulan adam; *She is the joke of the village O, kəndin gülünc obyektidir;*

◊ **to see the ~** zarafatın mənasını / dadını-duzunu anlamaq; **to play a ~ on *smb.*** bir kəsi lağa / araya qoymaq; **to make a ~ about *smb.*** bir kəsə sataşmaq; **to push / to carry the ~ too far** zarafatın şitini çıxartmaq

joke[2] [dʒouk] *v* **1.** zarafat etmək, zarafatlaşmaq; *He's always joking O həmişə zarafat edir;* **2.** sataşmaq, lağa / araya qoymaq, ələ salmaq;

◊ *Joking apart Zarafatsız, Zarafat bir yana*

joker [ˈdʒoukə] *n* zarafatçı, masqaraçı; hənəkçi, məzəli adam

jokingly [ˈdʒoukɪŋlɪ] *adv* zarafatla, zarafatyana, zarafat üçün

jolly[1] [ˈdʒɔlɪ] *adj* **1.** şad, şən, ürəkaçan; oynaq, şux; **2.** təntənəli, təmtəraqlı; gurultulu, səs-küylü; **a ~ crowd** səsli-küylü izdiham / camaat; **3.** kefli, sərxoş; **4.** xoş, xoşa-gələn, səfalı, gözəl, qəşəng, məlahətli; məzəli, kefcil; **~ weather** gözəl / qəşəng hava; **a ~ fellow** məzəli / zarafatcıl / kefcil oğlan; **to have a ~ time** vaxtını xoş / gözəl keçirmək

jolly[2] [ˈdʒɔlɪ] *v* **1.** mehribancasına / nəvazişlə rəftar etmək; **2.** yaltaqlıqla / yaltaqcasına tərifləməklə nail olmaq (*bir şeyə*)

jolly[3] [ˈdʒɔlɪ] *adv* olduqca, çox, dedikcə, son dərəcə, müstəsna dərəcədə; **a ~ good** çox yaxşı; **a ~ quick** olduqca tez / cəld

jolt[1] [dʒoult] *n* **1.** təkan, itələmə, silkələmə, yırğalama; **2.** *mac.* zərbə, sarsıntı, sarsılma; **to give a ~** sarsıtmaq

jolt[2] [dʒoult] *v* silkələmək, yırğalamaq, əsdirmək; çırpmaq

jostle [ˈdʒɔsl] *v* **1.** itələmək, dürtmələmək; *Don't jostle (against) me Məni itələmə / itələməyin;* **2.** itələşmək, dürtmələşmək

jot[1] [dʒɔt] *n* zərrə qədər, çox az miqdar; *There's not a jot of truth in his story Onun hekayətində zərrə qədər həqiqət yoxdur*

jot[2] [dʒɔt] *v* tez / cəld / tələsik qeyd etmək; *I'll just jot down their phone number before I forget it Mən yaddan çıxartmamış onların telefon nömrəsini cəld qeyd edəcəm*

jotter [ˈdʒɔtə] *n* bloknot

journal [ˈdʒəːnl] *n* **1.** jurnal; qəzet; **a medical / a scientific ~** tibbi / elmi jurnal; **2.** gündəlik

journey[1] [ˈdʒəːnɪ] *n* səfər, səyahət; **a ~ of three days, three days' ~** üç günlük səfər / səyahət; **a ~ by rail** dəmir yolu ilə səyahət; **a ~ on foot** piyada səyahət; **to make / to take / to go on a ~** səfərə / səyahətə çıxmaq

journey[2] [ˈdʒəːnɪ] *v* səfər / səyahət etmək, səfərə / səyahətə çıxmaq

jovial [ˈdʒouvjəl] *adj* şux, şən, xoşxasiyyət, ünsiyyətli

jowl [dʒaul] *n* **1** çənə; çənə sümüyü; **heavy –s** yekə çənə

joy [dʒɔɪ] *n* sevinc, fərəh, şadlıq; nəşə, zövq, şənlik; **to jump / to cry / to dance for / with ~** fərəhdən / sevincdən atılıb-düşmək; **the –s and sorrows of the life** həyatın sevincləri və kədərləri

joy-fire [ˈdʒɔɪˈfaɪə] *n bayram münasibətilə qalanan tonqal*

joyful [ˈdʒɔɪfl] *adj* fərəhli; sevindirici, ürəkaçan; **~ news** sevindirici xəbər; **to be ~** sevinmək, şadlanmaq, fərəhlənmək

joyless [ˈdʒɔɪlɪs] *adj* qəmli, kədərli, məyus; **~ occasion** qəmli / kədərli hadisə

joyous [ˈdʒɔɪəs] *adj* = **joyful**

jubilant [ˈdʒuːbɪlənt] *adj* şadlıq / şənlik edən; sevinən; **a ~ person** şadlıq / şənlik edən adam; **to be in a ~ mood** sevinmək, şadlanmaq, şad olmaq

jubilation [ˌdʒuːbɪˈleɪʃn] *n* şadlıq, şənlik, şadyanalıq; sevinc, şadlanma, sevinmə

jubilee [ˈdʒuːbɪliː] *n* yubiley; **silver / golden / diamond ~** iyirmibeşillik / əllillik / altmışillik yubiley

judge[1] [dʒʌdʒ] *n* **1.** hakim; **presiding ~** sədrlik edən hakim; **2.** arbitr, münsif; ekspert; münsiflər məhkəməsi; **3.** *id.* hakim; **4.** qiymət qoyan / yerə bilən, yaxşı bilən / tanıyan adam; **a ~ of music** musiqini yaxşı bilən adam; **a good ~ of horse** yaxşı at tanıyan adam

judge[2] [dʒʌdʒ] *v* **1.** mühakimə etmək, işə baxmaq, iş kəsmək (*məhkəmədə*); **2.** arbitr / ekspert olmaq; **to ~ at a contest** yarışa hakimlik etmək; **3.** mühakimə yürütmək, nəticə çıxartmaq; **to ~ by appearances / words / deeds** xarici görkəmdən / sözlərdən / əməllərdən nəticə çıxartmaq

judgement [ˈdʒʌdʒmənt] *n* **1.** *hüq.* hökm, məhkəmənin qərarı (*həm də* **~ of court**); **final ~** məhkəmənin son qərarı / hökmü; **to pass / to give / to pronounce / to render ~** məhkəmə hökmü çıxartmaq; **to execute / to vacate a ~** məhkəmə hökmünü icra / ləğv etmək; **3.** tənqid, məzəmmət, töhmət; **to pass ~ on / upon *smb.*** bir kəsi tənqid etmək; **4.** fikir, hökm; **private ~** şəxsi / xüsusi fikir; **to form a ~** fikir yaratmaq; **5.** ağıllılıq, mühakiməlilik; düşüncə, dərrakə, idrak; **a man of sound / good ~** sağlamfikirli / sağlamdüşüncəli adam

Judgement Day [ˈdʒʌdʒmənt deɪ] *n din.* (*həm də* **the Day of Judgement, the Last Judgement**) məşhər, qiyamət günü

judicial [dʒuːˈdɪʃl] *adj* **1.** məhkəmə; **the ~ process** məhkəmə prosesi, məhkəmənin gedişi; **2.** düşüncəli, ağıllı, dərrakəli, mühakiməli; **a man with a ~ mind** dərrakəli / mühakiməli adam

judicious [dʒuːˈdɪʃəs] *adj* sağlamdüşüncəli, açıqfikirli, ağıllı, dərrakəli, mühakiməli

judo [ˈdʒuːdou] *n* cudo (*yapon güləşi*)

jug[1] [dʒʌɡ] *n* bardaq; dolça, parç, küpə, tayqulp (*su qabı*); **a ~ of beer** bir parç / pivə; **a milk / water ~** süd / su bardağı

jug[2] [dʒʌɡ] *v asp.* küpədə bişirmək / pörtlətmək

juggle[1] [ˈdʒʌɡl] *n* **1.** fokus, kələk, hiylə; **2.** aldatma, yalan; kələkbazlıq, biclik, fəndgirlik

juggle[2] [ˈdʒʌɡl] *v* **1.** jonqlyorluq etmək; **2.** aldatmaq, kələk / hiylə / fırıldaq gəlmək; **to ~ with *smb.*** bir kəsi aldatmaq; **to ~ *smb.* out of *smth.*** bir şeyi bir kəsdən aldadıb almaq; **to ~ with facts** faktları qəsdən təhrif etmək

juggler [ˈdʒʌɡlə'] *n* jonqlyor, fokusçu; **2.** yalançı, fırıldaqçı, kələkbaz

jugglery [ˈdʒʌɡlərɪ] *n* **1.** jonqlyorluq; fokus göstərmə; **2.** fırıldaq, kələkbazlıq, biclik; **political ~** siyasi fırıldaq

jugular [ˈdʒʌɡjulə'] *adj anat.* boyun; **~ vein** boyun venası

juice [dʒuːs] *n* **1.** şirə; **lemon ~** limon / portağal / alma / pomidor *və s.* şirəsi; **2.** *adət. pl fiziol.* şirə; **gastric / digestive ~s** mədə şirəsi; **3.** *d.d.* yanacaq, benzin, petrol

juicy [ˈdʒuːsɪ] *adj* **1.** şirəli, sulu; **fresh ~ oranges** təzə şirəli / sulu portağallar; **2.** maraqlı, maraq doğuran; **~ gossip** maraqlı qeybət

July[1] [dʒuˈlaɪ] *n* (*qısa forması* **Jul**) iyul; **in ~** iyulda, iyul ayında

July[2] [dʒuˈlaɪ] *adj* iyul; **~ days** iyul günləri

jumble[1] [ˈdʒʌmbl] *n* **1.** qarışıq topa / yığın / qalaq; **a ~ of books and papers** kitab və kağızların qarışıq topası / yığını; **2.** qarışıqlıq, dolaşıqlıq; səliqəsizlik, nizamsızlıq

jumble[2] [ˈdʒʌmbl] *v* **1.** qarışdırmaq, dolaşdırmaq (*əsas.*: **to ~ together / up**); **2.** qarışmaq, qatışmaq; **3.** nizamsız bir tərzdə irəliləmək; itələşmək

jump[1] [dʒʌmp] *n* **1.** atılma, hoppanma, tullanma; sıçrayış; **at a ~** bir sıçrayışda; **to give / to take a ~** atılmaq, hoppanmaq, tullanmaq; **high / long ~** yüksəkliyə / uzunluğa tullanma; **parachute ~** paraşütdən tullanma / atılma; **2.** sıçrayış, gözlənilmədən / qəfildən yüksəlmə / qalxma; **a great ~ forward in technology** texnologiyada irəliyə doğru böyük sıçrayış; **~ in prices** qiymətlərdə kəskin qalxma; **3.** *id.* maneə; *The horse fell at the last jump* *At sonuncu / axırıncı manedə yıxıldı*

jump[2] [dʒʌmp] *v* **1.** atılmaq, hoppanmaq, tullanmaq, sıçramaq; **to ~ high** hündürə tullanmaq; **to ~ out of the window / over the wall** pəncərədən / divarın üstündən hoppanmaq; **to ~ up and down** atılıb-düşmək; **to ~ up and down for / with joy** sevincdən atılıb-düşmək; **2.** dik atılmaq; *He jumped to his feet as the boss came in* *Boss içəri girəndə o dik atıldı*; **3.** *məc.* keçmək; **to ~ from one subject to another** bir mövzudan başqasına keçmək; **4.** hoppanmağa / tullanmağa məcbur etmək; **to ~ a horse (over a fence)** atı (*hasarın üstündən*) hoppanmağa / tullanmağa məcbur etmək; **5.** kəskin sürətdə qalxmaq (*qiymət, hərarət və s.*); *The temperature has jumped* *Temperatur kəskin suratdə qalxıb*;

◊ **to ~ the queue** növbəni pozmaq, növbəsiz almaq (*bir şeyi*); **to ~ at the bait** tələyə düşmək; **to ~ into *one's* clothes** tələsik / cəld geyinmək;

◊ **to ~ out of the frying-pan into the fire** *at. söz.* ≡ *Yağışdan çıxıb yağmura düşmək*

jumper[ˈdʒʌmpə'] *n* I hoppanma mütəxəssisi olan idmançı

jumper[ˈdʒʌmpə'] *n* II **1.** cemper (*yun və ya ipəkdən toxunma kofta / jilet*); **2.** dənizçi köynəyi; **3.** iş bluzası (*üst köynəyi*)

jumpy [ˈdʒʌmpɪ] *adj* narahat, əsəbi; həyəcanlı, təlatümlü; *Wall Street is getting jumpy* *Vol Strit narahat / təlatümlü vəziyyət alır*

junction [ˈdʒʌŋkʃn] *n* **1.** birləşmə, ittifaq; koalisiya; **~ of two states** iki dövlətin koalisiyası / ittifaqı; **2.** qovşaq; **railway ~** dəmiryol qovşağı; **3.** kəsişmə (*yolda*); yolayrıcı, dörd yol ağzı

juncture [ˈdʒʌŋktʃə'] *n* **1.** birləşmə; **2.** birləşmə yeri; çarpazlaşma; kəsmə; qovuşma; **at the ~ of one river with another** iki çayın birləşməsində / qovuşduğu yerdə; **3.** işlərin vəziyyəti; **critical ~ of things** işlərin kritik vəziyyəti

June[1] [dʒuːn] *n* iyun; **in ~** iyunda

June[2] [dʒuːn] *adj* iyun; **~ days** iyun günləri

jungle [ˈdʒʌŋɡl] *n* **1.** cəngəl, cəngəllik, qalın meşəlik / kolluq; **2.** *amer.* qumarxana, tiryəkxana;

◊ **the law of the ~** cəngəllik qanunu

junior[1] [ˈdʒuːnjə'] *n* **1.** kiçik, balaca; **to be *smb.*'s ~** bir kəsdən kiçik olmaq; *The girl is his junior by two years* *Qız ondan iki yaş kiçikdir*; **2.** *amer.* son kursdan əvvəlki kursda olan tələbə

junior[2] [ˈdʒuːnjə'] *adj* **1.** kiçik, balaca (*qardaş, bacı*); **John Smith ~** kiçik Con Smit; **2.** gənclər; **~ book** gənclər üçün kitab; **~ library** gənclər üçün kitabxana; **~ swimming championships** gənclər arasında üzgüçülük çempionatları

junta [ˈdʒʌntə] *n* xunta

juridical [dʒuəˈrɪdɪkl] *adj* hüquqi; qanuni, qanunauyğun; **~ person** hüquqi şəxs

jurisdiction [ˌdʒuərɪsˈdɪkʃn] *n* **1.** məhkəmə üsulu; ədalət məhkəməsinə göndərmə; **2.** yurisdiksiya (*məhkəmə hüququ*); məhkəməyə aid olma; **military ~** hərbi yurisdiksiya; **~ of court martial** hərbi məhkəmənin yurisdiksiyası

jurisprudence [ˈdʒuərɪsˌpruːdns] *n* hüquqşünaslıq, hüquq elmləri; **a professor of ~** hüquqşünaslıq üzrə professor

jurist [ˈdʒuərɪst] *n* **1.** hüquqşünas; **2.** *amer.* vəkil; **3.** hüquq fakültəsinin tələbəsi

jury [ˈdʒuərɪ] *n* **1.** *hüq.* prisyajnı iclasçılar, prisyajnılar məhkəməsi, prisyajnıların tərkibi; **2.** *id.* jüri; hakimlər kollegiyası; *The jury is / are about to announce the winners* *Jüri qalibləri elan etməyə hazırlaşır*

just[1] [dʒʌst] *adj* **1.** insaflı, ədalətli, adil; haqlı; **a ~ law** ədalətli qanun; **a ~ society** ədalətli cəmiyyət; **to be ~ to / towards *smb.*** bir kəsə qarşı ədalətli olmaq; **2.** layiq, ləyaqətli; **~ reward / punishment** layiqli mükafat / cəza;

just[2] [dʒʌst] *adv* **1.** həmin, düz, lap dəqiq; **~ the thing** düz lazım olan şey; *This jacket is just my size* *Bu pencək lap mənim ölçümdədir*; *He's just in time* *O düz / lap vaxtında gəlib*; *She looks just like her mother* *O lap anasına oxşayır*; **2.** güclə, zorla, güc-bəla ilə; *I just caught the train* *Mən qatara zorla çatdım*; **3.** indicə, bu sa-

at, təzəcə, yenicə; *She has just come O indicə / yenicə gəlib;* ~ **now** indicə, bu saat; *He was here just now O indicə / bu saat burada idi;* **4.** sadəcə olaraq; tamamilə; *Time just flew Vaxt sadəcə olaraq uçurdu;* ~ **like,** ~ **the same** tamamilə oxşar / eyni; **5.** bircə; *Just listen Bircə qulaq as / asın*

justice [ˈdʒʌstɪs] *n* **1.** ədalət, insaf; **to treat** *smb.* **with** ~ bir kəsə ədalətlə / insafla yanaşmaq; **to do** ~ **to someone, to do someone** ~ bir kəsə qarşı ədalətlə davranmaq; **2.** qanunilik; ədalət məhkəməsi; ədliyyə; **to bring to** ~ məhkəməyə cəlb etmək / çəkmək; **3.** hakim; **Justice of the Peace** barışdırıcı hakim

justifiable [ˈdʒʌstɪfaɪəbl] *adj* haqq qazandırıla bilən, haqlı; qanuni, yol verilə bilən, mümkün olan; ~ **homicide** *hüq.* özünümüdafiə məqamında törədilən qətl; ~ **claims** qanuni tələblər

justification [ˌdʒʌstɪfɪˈkeɪʃn] *n* təmizə çıxartma, bəraət qazandırma, bəraət; *There is no justification for his rude behaviour Onun belə kobud hərəkətinə heç cür bəraət qazandırmaq olmaz*

justify [ˈdʒʌstɪfaɪ] *v* **1.** bəraət / haqq qazandırmaq, təmizə çıxartmaq; **to** ~ *one's* **behaviour** davranışına haqq qazandırmaq; **2.** təsdiq etmək; doğrultmaq (*ümidi və s.*); **to** ~ *one's* **hopes** ümidlərini doğrultmaq

justly [ˈdʒʌstlɪ] *adv* insafla, ədalətlə; düzgün, qanuna uyğun olaraq; **to act** ~ qanuna uyğun olaraq hərəkət etmək; **to be** ~ **punished / rewarded** haqlı olaraq cəzalandırılmaq / mükafatlandırılmaq

jut [dʒʌt] *v* çıxmaq, irəli / qabağa çıxmaq (*adət.* **to** ~ **out / forth**)

juvenile [ˈdʒuːvɪnaɪl] *adj* gənc, cavan; gənclik, cavanlıq; ~ **years** gənclik / cavanlıq illəri; ~ **delinquency** yeniyetmələr arasında cinayət; ~ **follies** cavanlıq səhvləri; ~ **library** gənclər üçün kitabxana

juxtapose [ˈdʒʌkstəpəʊz] *v* **1.** yan-yana / yan-yanaşı / yanbayan qoymaq; **2.** tutuşdurmaq, müqayisə etmək, qarşılaşdırmaq; **to** ~ **light and shade** işıqla kölgəni müqayisə etmək

juxtaposition [ˌdʒʌkstəpəˈzɪʃn] *n* qarşılaşdırma, müqayisə etmə, tutuşdurma

Kk

K, k [keɪ] *n* (*pl* **K's, k's** [keɪz] *ingilis əlifbasının 11-ci hərfi*

kaleidoscope [kəˈlaɪdəskəʊp] *n* kaleydoskop

kangaroo [ˌkæŋɡəˈruː] *n zool.* kenquru

kaput [kəˈpʊt] *adj* məhv olmuş; işi bitmiş; *My bike is kaput Mənim velosipedim xarab olub*

kazakh¹ [kəˈzɑːh] *n* qazax; **the** ~**s** *top.* qazaxlar

kazakh² [kəˈzɑːh] *adj* qazax; **the** ~ **language** qazax dili

kebab [kɪˈbæb] *n* (*çox vaxt pl*) kabab; **lamb** ~**s** quzu kababı

keen [kiːn] *adj* **1.** iti; ~ **knife / sword** iti bıçaq / qılınc; **2.** kəskin, tünd (*dad haq.*); **dishes with a** ~ **relish** tünd xuruşu olan xörəklər; **3.** kəskin, çox bərk / güclü, şiddətli; ~ **frost** çox bərk / şiddətli şaxta; ~ **pain** kəskin / şiddətli ağrı; ~ **appetite** kəskin / iti iştaha; **4.** dərin; ~ **sorrow** dərin kədər; **5.** gərgin; ~ **fight** gərgin döyüş; **6.** tikanlı, kəskin; ~ **criticism** tikanlı / kəskin tənqid; **7.** həvəsli, coşğun; **to be** ~ **on** *smth.* bir şeyi çox sevmək / istəmək; **8.** bir şeyə can atan, bərk həsrətində / arzusunda olan; ~ **for money** bərk pul arzusunda olan

keep¹ [kiːp] *n* yemək, yemək-içmək, qida; geyim; dolanacaq; *It's time you got a job to earn your keep Sənin / Sizin bir işlə məşğul olub öz dolanacağını / dolanacağınızı qazanmaq vaxtındır / vaxtınızdır*

keep² [kiːp] *v* **1.** tutmaq; **to** ~ *smth.* **in** *one's* **hands** bir şeyi əlində tutmaq; **2.** saxlamaq; **to** ~ **money in the savings-bank** pulu əmanət bankında saxlamaq; **to** ~ **old clothes / books / things** köhnə paltarları / kitabları / şeyləri saxlamaq; **to** ~ **poultry / bees / dogs** toyuq-cücə / arı / it saxlamaq; **3.** olmaq, sahib olmaq; **to** ~ **a car / a shop / a bar** maşını / dükanı / barı olmaq; **4.** baxmaq, təmin etmək; **to** ~ **an old mother / children / a family** qoca anaya / uşaqlara / ailəyə baxmaq; **5.** satışda olmaq; **to** ~ **eggs / butter** satışda yumurta / yağ olmaq; **6.** saxlamaq, buraxmamaq; **to** ~ *smb.* **for two hours** bir kəsi iki saat saxlamaq / buraxmamaq; **to** ~ *smb.* **at home** bir kəsi evdə saxlamaq / evdən buraxmamaq; **7.** qorumaq, mühafizə / hifz etmək; **to** ~ **a bridge / a road / a fortress** körpünü / yolu / qalanı mühafizə etmək / qorumaq; **8.** getmək, hərəkət etmək; **to** ~ **the middle of the road** yolun ortası ilə getmək / hərəkət etmək; **to** ~ **on the right track** düzgün / doğru yolla getmək; **9. (to)** kənara çıxmamaq, yayınmamaq, əməl etmək; **to** ~ **to the subject** mövzudan / mətləbdən kənara çıxmamaq; **to** ~ **a promise** vədə əməl etmək; **to** ~ *one's* **word / promise / oath** sözünü / vədini / andını yerinə yetirmək; **10.** açmamaq, saxlamaq; **to** ~ **a secret** sirr saxlamaq; **11.** tutmaq (*gündəlik*); **to** ~ **a diary** gündəlik tutmaq; **12.** qaydada saxlamaq, müntəzəm olaraq yığışdırmaq (*evi, mənzili və s.*); **to** ~ **the house** evi qaydasında saxlamaq; **13.** yadda saxlamaq; **to** ~ *smth.* **in memory** bir şeyi yadında saxlamaq; **to** ~ *smb.* **doing** *smth.* bir kəsi bir şeyi etməyə məcbur / vadar etmək; *He kept us standing two hours O bizi iki saat ayaq üstə dayanmağa vadar etdi;* **to** ~ **out of** *smth.* bir şeyə qarışmamaq; **to** ~ **out of** *smb.'s* **quarrel** bir kəsin mübahisəsinə qarışmamaq; **to** ~ *smb.* **out of** *smth.* bir kəsi bir şeydən kənarda saxlamaq; **to** ~ *smb.* **out of the room** bir kəsi otağa buraxmamaq; **to** ~ *smb.* **awake** bir kəsi yatmağa qoymamaq / oyaq saxlamaq; **to** ~ **oneself clean / tidy** özünü təmiz / səliqəli saxlamaq; **to** ~ *smb.* **(a) prisoner** bir kəsi həbsxanada saxlamaq; **to** ~ **away** kənar durmaq / gəzmək, qarışmamaq; *Keep away from the fire! Oddan kənar dur! / durun!;* **to** ~ **on 1)** davam etmək; *School keeps on till four o'clock Məktəbdə dərslər saat dördə qədər davam edir;* **2)** çıxartmamaq (*paltarı və s.*); **to** ~ **on** *one's* **hat** papağını çıxartmamaq;

◊ **to** ~ **house** ev təsərrüfatı / işləri ilə məşğul olmaq; **to** ~ **step with** *smb.* bir kəslə ayaqlaşmaq; **to** ~ *one's* **head cool** başını itirməmək, təmkinli olmaq; **to** ~ **in**

with the law qanuna tabe olmaq, qanuna riayət etmək

keeper [ˈki:pəʳ] *n* **1.** saxlayan, qoruyan, mühafizə edən; (*muzeylərdə, kitabxanalarda və s. vəzifə adı*); **~ of manuscripts / rare books** əlyazmalarını / nadir kitabları saxlayan; **2.** gözətçi, nəzarətçi (*həbsxanada, meşədə*); **3.** sahib, xüsusiyyətçi; **coffee-house ~** kafe sahibi; **poultry ~** quşçu, quşsaxlayan

keeping [ˈki:pɪŋ] *n* **1.** saxlama, saxlanma, mühafizə etmə / edilmə; **in safe ~** etibarlı əldə; **to be in smb.'s ~** bir kəsin saxlancında olmaq; bir kəsin qəyyumluğunda olmaq; **to have smb. in one's ~** bir kəsə qəyyumluq etmək; **2.** razılıq, uyğunluq, müvafiqlik; **in ~ with one's principles** öz prinsiplərinə uyğun; **in ~ with one's income** gəlirinə uyğun / müvafiq

keepsake [ˈki:pseɪk] *n* yadigar, xatirə olaraq verilmiş hədiyyə; *My aunt gave me one of her rings as a keepsake Xalam üzüklərindən birini yadigar olaraq mənə verdi*

keg [keg] *n* balaca çəllək

kennel [ˈkenl] *n* it damı

kerb [kə:b] *n* kənar, qıraq (*yolun, meşənin və s.*), bordyur (*yolda*)

kerchief [ˈkə:tʃif] *n* yaylıq, örpək, ləçək

kernel [ˈkə:nl] *n* **1.** ləpə, iç (*qozda, fındıqda və s.*); **~ of a nut / almond** qozun / badamın ləpəsi; **2.** çəyirdək, tum; **~ of a peach / cherry, etc.** şaftalının / albalının və s. çəyirdəyi; **3.** mağz, mahiyyət, əsas mətləb; **the true ~ of the matter / question** məsələnin mağzı

kerosene [ˈkerəsi:n] *n* neft, ağ neft, lampa nefti

ketchup [ˈketʃəp] *n* ketçup (*tünd tomat souzu*)

kettle [ˈketl] *n* çaydan; **to put the ~ on the stove** çaydanı peçin üstünə qoymaq

kettle-drum [ˈketldrʌm] *n* nağara

key[1] [ki:] *n* açar; **the car ~s** maşın açarları

key[2] [ki:] *adj* əsas, aparıcı; **~ industries** əsas sənaye sahələri; **~ position** əsas / hakim mövqe; **~ word** əsas söz

keyhole [ˈki:houl] *n* açar yeri / deşiyi

keynote [ki:nout] *n* leytmotiv, əsas fikir / məqsəd, ana xətt; **the ~ of the speech / report** nitqin / məruzənin leytmotivi

keystone [ˈki:stoun] *n* **1.** *mem.* qovuşaq daşı (*tağda*); **2.** təməl / güşə daşı; əsas prinsip

kick[1] [kɪk] *n* **1.** zərbə, vurma; təpik; təpik vurma / atma; **a ~ of a horse** at təpiyi; **to give smb. a ~ on the shin / in the stomach** bir kəsin baldırına / qarnına təpik vurmaq; **2.** *id.* topa zərbə vurma / endirmə; **corner ~** künc zərbəsi; **free ~** sərbəst zərbə; **penalty ~** on bir metrlik zərbə; **3.** *d.d.* həzz, zövq, ləzzət, kef, səfa; **to get a big ~ out of smth. / out of doing smth.** bir şeydən / bir şeyi etməkdən çox ləzzət / zövq / həzz almaq; **5.** təpmə (*silah haq.*)

kick[2] [kɪk] *v* **1.** təpik / dümsük vurmaq; **to ~ smb.** bir kəsə təpik / dümsük vurmaq; **to ~ a dog** itə təpik vurmaq; **2.** *id.* vurmaq, zərbə endirmək (*topa və s.*); **to ~ the ball into play** topu oyuna daxil etmək (*qapıçı tərəfindən*); **3.** şıllaq atmaq, təpikləşmək, şıllaqlaşmaq; *The children were screaming and kicking Uşaqlar qışqırır və təpikləşirdilər*; **4.** şıllaq / təpik atmaq (*at haq.*); *This horse kicks Bu at şıllaq / təpik atır*; **5.** təpmək; *The modern gun hardly kicks at all Müasir silahlar demək olar ki, qəti təpmir*; **6.** *amer.* ciddi surətdə / qəti etiraz etmək; **to ~ against / at cruel treatment / taxes / high prices / decisions** kobud rəftara / vergilərə / yüksək qiymətlərə / qərarlara qarşı qəti etiraz etmək; **to ~ about** üstündən atmaq / tullamaq; **to ~ a ball about** topu üstündən atmaq; **to ~ aside** kənara atmaq / tullamaq; **to ~ away** təpiklə qovlamaq, qovlamaq; **to ~ back** zərbəyə zərbə ilə cavab vermək; **to ~ in** itələyib soxmaq; **to ~ off** ayağı ilə tullamaq, qımçırlamaq; **to ~ off one's shoes** ayaqqabılarını qımçırlamaq (*ayağı ilə*); **to ~ out 1)** dümsüklə / təpiklə qovmaq; **2)** biabırçılıqla qovmaq;

◊ **to ~ a man when he is down** yıxılanı vurmaq / döymək; **to ~ up a dust / a row** qalmaqal salmaq, səs-küy qaldırmaq

kid[1] [kɪd] *n* **1.** uşaq; *How are your wife and kids? Arvadın və uşaqların / Arvadınız və uşaqlarınız necədir?*; **2.** oğlaq; çəpiş; **3.** layka (*yumşaq dəri növü*)

kid[2] [kɪd] *adj amer.* balaca, kiçik; **his ~ sister / brother** onun balaca bacısı / qardaşı

kid[3] [kɪd] *v* **1** aldatmaq, kələk / hiylə gəlmək, sataşmaq; **to ~ smb.** bir kəsi aldatmaq; *He kidded his mother that he was ill O, anasını aldatdı ki, o, xəstədir*

kidnap [ˈkɪdnæp] *v* (**-pp-**) oğurlamaq (*uşaq, adam*); *Two businessmen have been kidnapped by terrorists Terroristlər iki iş adamını oğurlayıblar*

kidney [ˈkɪdnɪ] *n* (*pl* **-eys**) **1.** *anat.* böyrək; **2.** xarakter, temperament, məcaz, təbiət; **a man of that ~** belə təbiətli adam

kidney bean [ˈkɪdnɪˈbi:n] *n bot.* paxla, lobya, maş

kill [kɪl] *v* **1.** öldürmək; **to ~ a man / a fox / an animal** adam / tülkü / heyvan öldürmək; **to ~ smb.'s feelings** bir kəsin hisslərini öldürmək; **2.** məhv / yox etmək, aradan qaldırmaq (*həm də* **to ~ off**); **to ~ a disease** xəstəliyi aradan qaldırmaq; **3.** rədd etmək; **to ~ a bill / a proposal** layihəni / təklifi rədd etmək;

◊ **to ~ time** vaxt öldürmək; **to ~ the bottle** *amer.* sərxoş olana kimi içmək, butulkanı boşaltmaq

killer [ˈkɪləʳ] *n* **1.** qatil, killer; **2.** *amer.* bandit, quldur

killing [ˈkɪlɪŋ] *adj* öldürücü, ölümcül, məhvedici; **~ frost** öldürücü / məhvedici şaxta

kilo [ˈki:lou] *n* kilo, kiloqram

kilogram (*və ya* **kilogramme**) [ˈkɪləgræm] *n* (*qısa forması:* **kg**) kiloqram

kilometre [ˈkɪlə,mi:təʳ] *n* (*qısa forması:* **km**) kilometr

kilowatt [ˈkɪləwɔt] *n fiz.* kilovatt

kin [kɪn] *n top.i* qohum-əqrəba, qohumlar; qohum; ailə; **blood ~** qan qohumu / qohumları; *He's kin to me O mənim qan qohumumdur*

kind[1] [kaɪnd] *n* növ, çeşid, sort; **a new ~ of silk / paper / apples** yeni növ ipək / kağız / alma; **different ~s of animals / plants / fruits** müxtəlif növ heyvanlar / bitkilər / meyvələr; **things of this ~** bu növ şeylər; *What kind of man is he? O nə cür / necə adamdır?* **the ~s of sentences** cümlənin növləri;

◊ **to pay in ~** natura ilə ödəmək

kind[2] [kaɪnd] *adj* mərhəmətli, ürəyiyumşaq, xeyirxah; mehriban; **~ person** mərhəmətli adam; **to be ~ to smb.** bir kəsə qarşı mehriban olmaq

kindergarten [ˈkɪndə,ga:tn] *n* uşaq bağçası

kind-hearted [ˈkaɪndˈha:tɪd] *adj* rəhmli, rəhmdil, mərhəmətli; xeyirxah; **a ~ man** xeyirxah adam

kindle [ˈkɪndl] *v* **1.** yandırmaq, qalamaq; alışmaq, yanmaq; **to ~ a fire** tonqal / ocaq qalamaq; **2.** oyatmaq, oyandırmaq; doğurmaq; **to ~ interest** maraq oyatmaq; **to ~ anger** qəzəb doğurmaq; **to ~ passions** ehtirasları oyatmaq

kindling [ˈkɪndlɪŋ] *n* **1.** yanma, yandırma, alışma, alışdırma; **2.** alovlanma, alovlandırma; **3.** *məc.* qızışdırma, doğurma, oyatma (*maraq, ehtiras və s.*)

kindly[1] [ˈkaɪndlɪ] *adj* xoşxasiyyət, mərhəmətli, səmimi, dostcasına, mehriban; **~ smile** səmimi təbəssüm; **~ advice** dostcasına məsləhət

kindly[2] [ˈkaɪndlɪ] *adv* xeyirxahlıqla, iltifatla, mehribanlıqla, dostcasına, səmimiyyətlə; **to speak ~** səmimiyyətlə danışmaq; **to answer ~** mehribanlıqla cavab vermək

kindness [ˈkaɪndnɪs] *n* **1.** mehribanlıq, mərhəmət, səmimilik; **~ of heart** səmimilik, mehribanlıq, ürəyin yumşaqlığı; **2.** iltifat, güləruzlülük, lütfkarlıq, yaxşılıq

kindred[1] [ˈkɪndrɪd] *n* **1.** *top.i* qohumlar, qohum-əqrəba; **to claim ~** qohumluğa iddia etmək; **2.** yaxınlıq, mənəvi yaxınlıq

kindred[2] [ˈkɪndrɪd] *adj* **1.** qohum; **~ tribes / families** qohum qəbilələr / ailələr; **~ languages** qohum dillər; **2.** oxşar, eyni; **~ phenomena** oxşar hadisələr; **~ diseases** oxşar xəstəliklər

king [kɪŋ] *n* **1.** kral, padşah, hökmdar; **to crown ~** kralın başına tac qoymaq; **to proclaim ~** kral elan etmək; **~ of beasts** heyvanların kralı; **~ of birds** quşların kralı; **2.** maqnat (*iri kapitalist*); **oil ~** neft maqnatı

kingdom [ˈkɪŋdəm] *n* **1.** krallıq, şahlıq, səltənət; dövlət; **the United Kingdom** Birləşmiş Krallıq; **2.** aləm; **animal / vegetable ~** heyvanlar / bitkilər aləmi

kinsman [ˈkɪnzmən] *n* qan qohumu

kiosk [kɪˈɔsk] *n* kiosk; köşk; budka; **telephone ~** telefon budkası

kismet [ˈkɪsmet] *n* qismət, tale; Allahın hökmü

kiss¹ [kɪs] *n* öpüş; **ardent** ~ ehtiraslı öpüş; **to give** *smb.* **a** ~ bir kəsi öpmək

kiss² [kɪs] *v* öpmək; **to** ~ *smb.* **on the lips** bir kəsin dodaqlarından öpmək;
◊ **to** ~ **the book** İncili / Quranı öpmək, and içmək (*məhkəmədə*)

kitchen¹ [ˈkɪtʃɪn] *n* mətbəx; **large** / **light** ~ geniş / işıqlı mətbəx

kitchen² [ˈkɪtʃɪn] *adj* mətbəx; **the** ~ **table** mətbəx stolu; ~ **knife** mətbəx bıçağı; ~ **garden** dirrik, xır, bostan;

kitchenware [ˈkɪtʃɪnweəʳ] *n* mətbəx avadanlığı, qab-qacaq

kite [kaɪt] *n* **1.** çərpələng; **to fly a** ~ çərpələng uçurtmaq; **2.** çalağan; **3.** fırıldaqçı, haramzada, hiyləbaz, hiyləgər

kitten [ˈkɪtn] *n* pişik balası

kitty [ˈkɪtɪ] *n* pişik balası; pişik

knack [næk] *n* bacarıq, qabiliyyət, məharət; ustalıq; **to have a** ~ **of** / **for doing** *smth.* bir işi görmək üçün qabiliyyəti olmaq; **to have a** ~ **for business** / **for management** işgüzarlıq / təşkilatçılıq bacarığı olmaq

knapsack [ˈnæpsæk] *n* dal / arxa çantası

knave [neɪv] *n* **1.** fırıldaqçı, hiyləgər, dələduz; **2.** valet (*kart kağızı*)

knead [ni:d] *v* yoğurmaq (*xəmiri*), tutmaq (*palçığı*)

knee [ni:] *n* diz; **to dislocate** / **to hurt the** ~ dizini burxutmaq / əzmək; **to go** / **to drop** / **to fall on** *one's* ~**s** dizi üstə çökmək; **to bring** *smb.* **to his** ~**s** bir kəsi diz çökdürmək; *These pair of trousers are torn at the knee Bu şalvarın dizi yırtılıb / cırılıb*;
◊ **to sit** ~ **by** ~ diz-dizə oturmaq

knee-cap [ˈni:kæp] *n anat.* diz qapağı

knee-deep [ˈni:ˈdi:p] *adj* dizə qədər; *The snow was knee-deep in places Bəzi yerlərdə qar dizə qədər idi*

knee-high [ˈni:ˈhaɪ] *adj* diz hündürlükdə, dizə qədər; ~ **grass** diz hündürlükdə ot

kneel [ni:l] *v* **1.** dizi üstə çökmək (*həm də* **to** ~ **down**); **2.** dizi üstə durmaq; **to** ~ **to** / **before** *smb.* bir kəsin qarşısında diz çökmək

knickerbockers [ˈnɪkəbɔkəz] *n* bric (*at minmək üçün şalvar*)

knickers [ˈnɪkəz] *n* **1.** darbalaq, dizlik (*qadınların və qızların alt paltarı*); **2.** idman şalvarı

knick-knack (*həm də* **nick-nack**) [ˈnɪknæk] *n* ucuz bəzək-düzək

knife¹ [naɪf] *n* (*pl* **knives**) bıçaq; **kitchen** ~ mətbəx bıçağı; **fruit** ~ meyvə bıçağı; **the surgeon's** ~ cərrah bıçağı; **to die under the** ~ cərrahiyyə əməliyyatı vaxtı / zamanı ölmək;
◊ *The knives are out* ≅ *Xəncər çıxdı, qın çıxdı* **knife²** [naɪf] *v* bıçaqlamaq, bıçaqla kəsmək; bıçaqla zərbə endirmək; **to be** ~**ed to death** bıçaqla ölümcül yaralanmaq

knife-edge [ˈnaɪfedʒ] *n* bıçağın ağzı / tiyəsi

knife-grinder [ˈnaɪf,graɪndəʳ] *n* bıçaqitiləyən; bülöv daşı

knight [naɪt] *n* **1.** rıtsar cəngavər; pəhləvan; **2.** nəcib / alicənab adam; **3.** *şahm.* at (*şahmat fiquru*)

knit [nɪt] *v* **1.** toxumaq, hörmək; **to** ~ **by hand** / **by machine** əllə / maşınla toxumaq; **to** ~ **a sweater** sviter toxumaq; **2.** bağlamaq, birləşdirmək, bərkitmək; **to** ~ **broken bones together** sınmış sümükləri bir yerə birləşdirmək; **3.** çatılmaq, çatmaq (*qaşları*); **to** ~ *one's* **brows** qaşlarını çatmaq

knitting [ˈnɪtɪŋ] *n* **1.** toxuma, toxunma; **2.** toxunma məmulatı / malları

knitwear [ˈnɪtweəʳ] *n* trikotaj, trikotaj məmulatı

knob [nɔb] *n* **1.** qabarıqlıq, çıxıntı; **2.** girdə dəstək (*qapıda, qutuda*); **3.** dəstə, qulp, sap; əl ağacının başı; **4.** şiş, fır, törəmə (*ağacın və s. bitkilərin gövdəsində*)

knobby [ˈnɔbɪ] *adj* **1.** kələ-kötür, fırlı; düyünlü, təpəlik, təpələrlə örtülü; **2.** qabarıq, qabarıqlı

knock¹ [nɔk] *n* **1.** tıqqıltı, taqqıltı; *There was a knock at the door Qapını tıqqıldatdılar*; **2.** zərbə; itələmə, təkan; **a** ~ **on the head** başa zərbə

knock² [nɔk] *v* **1.** döymək (*qapını*), tıqqıldatmaq; **to** ~ **sharply** / **hard** ucadan / bərkdən tıqqıldatmaq; **to** ~ **for admittance** daxil olmaq üçün döymək (*qapını*); **to** ~ **at** / **on the door** / **window** qapını / pəncərəni döymək; **2.** vurmaq; zərbə endirmək; döyəcləmək; **to** ~ **the ball hard** topa bərk vurmaq; **to** ~ *smb.* **on the head** bir kəsin başına vurmaq / zərbə endirmək; **to** ~ *smth.* **from** *smb.*'**s hand** bir şeyi bir kəsin əlindən vurub salmaq; **to** ~ *smth.* **to pieces** bir şeyi vurub parça-parça etmək; **to** ~ **about** *d.d.* veyllənmək, avara-avara gəzmək / dolaşmaq; **to** ~ **about the world** 1) dünyanı dolaşmaq / gəzmək, 2) *d.d.* pozğun / əxlaqsız həyat sürmək; **to** ~ **against** təsadüfən qarşılaşmaq (*bir kəslə*); **to** ~ **down** 1) yıxmaq, vurub yıxmaq; *He knocked his enemy down O, düşmənini vurub yıxdı*; 2) uçurmaq, dağıtmaq (*tikilini*); **to** ~ **a house down** evi uçurmaq; 3) aşağı salmaq, endirmək (*qiyməti*); **to** ~ **in** çalmaq, vurmaq (*mıxı*); **to** ~ **in a nail** mıx vurmaq / çalmaq; **to** ~ **off** 1) çırpmaq (*tozu*); **to** ~ **the dust off** *one's* **coat** paltosunun tozunu çırpmaq; 2) azaltmaq (*sürəti*); **to** ~ **out** 1) qalib gəlmək; 2) *id.* nokaut etmək; **to** ~ **over** əldən salmaq; **to be** ~ **ed over with fever** qızdırmadan üzülmək / əldən düşmək; **to** ~ **under** tabe / təslim olmaq, itaət etmək, boyun əymək; **to** ~ **under to** *one's* **fate** taleyinə boyun əymək

knock-down [ˈnɔkˈdaun] *adj* **1.** ağır, sarsıdıcı, dağıdıcı (*zərbə haq.*); ~ **blow** ağır / dağıdıcı zərbə; **2.** sökülən, sökülüb quraşdırılan, söküla bilən (*mebel və s. haq.*)

knocker [ˈnɔkəʳ] *n* qapı toxmağı / halqası

knocking [ˈnɔkɪŋ] *n* taqqıltı, tıqqıltı

knock-out [ˈnɔkaut] *n* **1.** *id.* nokaut, məğlubiyyət; **2.** sensasiya

knot¹ [nɔt] *n* **1.** düyün; **to make** / **to tie a** ~ düyünləmək, düyün bağlamaq / vurmaq; **to loosen a** ~ düyünü boşaltmaq; **to undo a** ~ düyünü açmaq; **2.** əlaqə, birlik; **wedding** / **marriage** ~ kəbin əlaqəsi; **3.** qaytan; bağ; bant; bafta; **4.** dolaşıq vəziyyət; **inextricable** / **intricate** ~ dolaşıq vəziyyət; **5.** ən əsas / vacib məsələ / an; **the** ~ **of the matter** ən əsas məsələ; **6.** qrup, dəstə; **a little** ~ **of boys** bir dəstə / qrup oğlan; **7.** şiş, fır, törəmə; **to feel a** ~ **under the skin** dəri altında şiş / fır hiss etmək

knot² [nɔt] *v* **1.** düyün bağlamaq, düyünləmək, bağlamaq; **to** ~ **two ropes together** iki ipi / kəndiri bir-birinə bağlamaq; **to** ~ *one's* **tie** qalstukunu bağlamaq; **2.** düyünləşmək, dolaşmaq; *This thread knots easily Bu sap asanlıqla / tez dolaşır*

knotty [ˈnɔtɪ] *adj* **1.** düyünlü, düyün-düyün; ~ **wood** düyünlü taxta; **2.** dolaşıq, çətin; **a** ~ **problem** / **question** dolaşıq problem / məsələ

know [nou] *v* **1.** bilmək; **to** ~ *smb.*'**s name** / **address** bir kəsin adını / ünvanını bilmək; **to** ~ **all about** *smth.* bir şey haqqında hər şeyi bilmək; **to** ~ *one's* **lesson** dərsini bilmək; **to** ~ **a foreign language** bir xarici dil bilmək; **2.** bacarmaq, bilmək; **to** ~ **to read** / **to write** / **to swim** / **to dance**, *etc.* oxumağı / yazmağı / üzməyi / rəqs etməyi *və s.* bacarmaq / bilmək; **3.** tanımaq; **to** ~ *smb.* bir kəsi tanımaq; **to** ~ *smb.* **personally** bir kəsi şəxsən tanımaq; **to get to** ~ *smb.* **better** bir kəsi daha yaxından tanımaq; **to** ~ *smb.* **by his voice** / **walk** bir kəsi səsindən / yerişindən tanımaq; **4.** fərqləndirmək; **to** ~ **a friend from a foe** / **good from evil** dostu düşməndən / yaxşını yamandan fərqləndirmək

knowing [ˈnouɪŋ] *n* **1.** bilik, məlumat; *There's no knowing what the weather will be Bilmək olmur hava necə olacaq*; **2.** anlama, dərk etmə / edilmə; **beyond** *smb.*'**s** ~ bir kəsin anlamından kənar

knowingly [ˈnouɪŋlɪ] *adv* qəsdlə, qəsdən; bilə-bilə, şüurlu olaraq; **to kill** ~ qəsdlə / qəsdən öldürmək

knowledge [ˈnɔlɪdʒ] *n* **1.** bilgi, bilik; ~ **of life** / **music** / **chemistry** / **English**, *etc.* həyat / musiqi / kimya / ingilis dili haqqında bilik; **lack of** ~ biliksizlik; **to accumulate** / **to acquire** / **to get** ~ bilik toplamaq / əldə etmək / almaq; **2.** anlama, anlayış; **to have no** ~ **of good and evil** yaxşı və yaman haqqında anlayışı olmamaq; **3.** məlumat, məlumatı olma; **first-hand** ~ ilkin mənbədən məlumat; **to the best of my** ~ mənə məlum olduğuna görə

knowledgeable [ˈnɔlɪdʒəbl] *adj* yaxşı məlumatlı, ağıllı, zəkalı, kamallı; **a** ~ **man** ağıllı / zəkalı adam

known [noun] *adj* məşhur, tanınmış; *He is a known thief O, tanınmış oğrudur*

knuckle [ˈnʌkl] *n* oynaq, buğum; **swollen ~s** şişmiş oynaqlar
knuckle-bone [ˈnʌklboun] *n anat.* aşıq
knuckles [ˈnʌklz] *n* aşıq-aşıq oyunu
koala [kouˈa:lə] *n* (**bear**) *zool.* koala
Koran (*həm də* **Qur'an**) [kɔˈra:n] *n* Quran
Korean[1] [kəˈriən] *n* **1.** koreyalı; **the ~s** *top.* / koreyalılar; **2.** Koreya dili
Korean[2] [kəˈriən] *adj* Koreya; **the ~ language** Koreya dili
Kremlin [ˈkremlın] *n* Kreml
kudos [ˈkju:dɔs] *n d.d.* hörmət, izzət, ehtiram, şərəf; **to win ~** hörmət / şərəf qazanmaq; **to lose ~** hörməti / şərəfi / izzəti itirmək

Ll

L l [el] *n* (*pl* **L's, l's** [elz]) *ingilis əlifbasının 12-ci hərfi*
Lab [læb] *n* **Labour party** *söz birləşməsinin qısa forması*
lab [læb] *n d.d.* = **laboratory**
label[1] [ˈleıbl] *n* **1.** yarlıq, etiket; **to put ~ on one's luggage** bağlamasının üstünə yarlıq vurmaq / yapışdırmaq; **2.** adlandırma, damğa vurma (*söz. əsassız*); **to stick / to slap a ~ on smb. / smth.** bir kəsə / şeyə damğa vurmaq (*əsassız olaraq*), bir kəsi / şeyi adlandırmaq
label[2] [ˈleıbl] *v* (**-ll-**) **1.** yarlıq / etiket yapışdırmaq / vurmaq; **2.** adlandırmaq (*söz. əsassız olaraq*)
labelled [ˈleıbld] *adj* **1.** nişanlanmış; **~ atom** nişanlanmış atom; **2.** üzərinə etiket yapışdırılmış / vurulmuş; **~ boxes** etiket yapışdırılmış qutular
labile [ˈleıbıl] *adj* qeyri-sabit, natarazı, qeyri-bərabər; **~ equilibrium** qeyri-bərabərlik, qeyri-bərabər (*tənlik*), bərabər olmayan
lability [ləˈbılıtı] *n* natarazlıq, qeyri-bərabərlik
labio- [ˈleıbıou] *mürəkkəb sözlərin komponenti*: **~nasal** dodaq-burun (*samiti*)
labio-dental [ˌleıbıouˈdentl] *adj fon.* dodaq-diş; **~ consonant** dodaq-diş samiti
laboratory [ləˈbɔrətrı] *n* laboratoriya; **hot ~** işlək / qaynar laboratoriya; **~ of the minds / ideas** əqli iş
labour[1] [ˈleıbə] *n* **1.** əqli / fiziki iş; **hard ~** ağır iş; **2.** tapşırıq, iş; **a ~ of love** ürəyi istəyən / sevdiyi iş / tapşırıq
labour[2] [ˈleıbə] *adj* iş, əmək; **~ relations** əmək münasibətləri; **Labour Exchange** fəhlələri işə götürən dövlət agentlikləri; **Labour Party** Leyboristlər partiyası (*İngiltərədə mövcud olan iki ən böyük partiyadan biri*); **Labour leaders** Leyboristlər partiyasının liderləri
labour[3] [ˈleıbə] *v* **1.** işləmək, çalışmaq; **to ~ for the happiness of mankind** insanların / bəşəriyyətin xoşbəxtliyi naminə çalışmaq; **to ~ at a task** bir işin üzərində işləmək / çalışmaq
Labour Day [ˈleıbə deı] *n amer.* zəhmət günü (*sentyabrın ilk bazar ertəsi*)
labourer [ˈleıbərə] *n* ağır əl işi ilə məşğul olan əməkçi; **agricultural ~s** ferma fəhlələri, kənd təsərrüfatı işçiləri
labouring [ˈleıbərıŋ] *adj* **1.** zəhmətkeş, zəhmətkeş; **a ~ man** zəhmətkeş adam; **~ classes** fəhlə sinfi; **~ population** işləyən əhali; **2.** bərk döyünən (*ürək haq.*); **3.** atılıb-tutulmağa məruz qalan (*gəmi haq.*)
labourist [ˈleıbərıst] *n* **1.** zəhmətkeş, əməkçi; **2.** leyborist, leyborist partiyasının üzvü
labourless [ˈleıbəlıs] *adj* əmək tələb etməyən, zəhmətsiz, zəhmətsiz əldə edilən, asan
labour-market [ˈleıbəˈma:kıt] *n* **1.** fəhlə / qul bazarı; **2.** əməyə olan tələb
labour-saving [ˈleıbəˈseıvıŋ] *adj* əl əməyini yüngülləşdirən, səmərələşdirici (*təklif, iş haq.*)
laboursome [ˈleıbəsəm] *adj* əziyyətli, çətin, ağır; **~ work / job** əziyyətli iş
labyrinth [ˈlæbərınθ] *n* **1.** labirint; giriş-çıxışı bəlli olmayan yol; *He was trying to find his way through the labyrinth O, labirintdən çıxış yolu axtarırdı*; **2.** *anat.* labirint (*qulaq daxili*)
lack[1] [læk] *n* çatışmamazlıq; **~ of smth.** bir şeyin çatışmamazlığı; **~ of money** pulun çatışmazlığı; *Lack of money forced him to return home Pul çatışmamazlığı onu evə qayıtmağa vadar etdi*
lack[2] [læk] *v* çatmamaq, çatışmamaq; *He lacks experience Onun təcrübəsi çatışmır; What is still lacking? Daha nə çatmır?*
lackey[1] [ˈlækı] *n* (*pl* **lackeys**) lakey, nökər
lackey[2] [ˈlækı] *v* lakeyçilik / nökərçilik etmək
laconic [ləˈkɔnık] *adj* lakonik, az sözlə ifadə edilən; **a ~ answer / speech / style** lakonik cavab / nitq / üslub
laconically [ləˈkɔnıkəlı] *adv* lakonik şəkildə; qısaca, qısa olaraq; *He answered the question laconically O, suala qısaca cavab verdi*
laconism [ˈlækənızm] *n* lakoniklik, qısalıq, yığcamlıq

lactose [ˈlæktouz] *n* laktoza (*südün içərisində olan şəkər növü*)

lacuna [ləˈkju:nə] *n* (*pl* **-nae** *və ya* **lacunas**) boşluq, boş yer, ara (*mətn daxilində*); **a – in the manuscript** əlyazmada boş / buraxılmış yer

lad [læd] *n* oğlan; *He is a good lad O, yaxşı oğlandır; He was only a young lad when the war began Müharibə başlayanda o, cavan bir oğlan idi;*
◊ **to climb up the –** karyera qazanmaq; **to mount a –** dar ağacından asılmaq

ladder[1] [ˈlædəʳ] *n* nərdivan, pilləkən; **folding –** qatlama nərdivan

ladder[2] [ˈlædəʳ] *v* **1.** nərdivanla təmin etmək; **2.** pillə-pillə addımlamaq, pillə-pillə irəli aparmaq / getmək

ladle[1] [ˈleɪdl] *n* çömçə

ladle[2] [ˈleɪdl] *v* çömçə ilə tökmək / götürmək; *She ladled out the soup into bowls O, çömçə ilə şorbanı / şupu kasalara tökdü*

lady[1] [ˈleɪdɪ] *n* **1.** qadın, xanım; **2.** yüksək mənsəb sahibinin arvadı

lady[2] [ˈleɪdɪ] *adj* qadın, qadın cinsindən olan; **a – barber** qadın dəllək; **a – doctor** qadın həkim

ladylike [ˈleɪdɪlaɪk] *adj* qadınsayağı, qadın kimi, qadınaoxşar; **– behaviour** qadınsayağı davranış

ladyship [ˈleɪdɪʃɪp] *n* xanımlıq, xanım-xanımlıq

lag [læg] *v* I (**-gg-**) (*həm də* **to – behind**) arxada qalmaq, dəstədən geri qalmaq; *The children lagged behind Uşaqlar arxada qaldılar*

lager beer [ˈla:gəˈbɪəʳ] *n* yüngül pivə

laggard[1] [ˈlægəd] *n* ləng tərpənən / astagəl adam

laggard[2] [ˈlægəd] *adj* ləng, astagəl, asta tərpənən

lagging [ˈlægɪŋ] *n* geridə / dalda / arxada qalma, ləngimə

laid [leɪd] **to lay** *felinin pt forması*

lain [leɪn] **to lie** II *felinin pp forması*

lair [lɛəʳ] *n* mağara, vəhşi heyvanların məskunlaşdığı yer

lake [leɪk] *n* göl; **Lake Victoria** Viktoriya gölü

lakeside [ˈleɪksaɪd] *n* göl kənarı / qırağı

lama [la:mə] *n* Tibetdə və ya Monqolustanda buddist keşiş

lamasery [ˈla:məˈzerɪ] *n* lamaların monastırı

lamb[1] [læm] *n* **1.** quzu; **2.** quzu əti; **3.** quzu dərisi; **4.** məsum / günahsız / dinc adam

lamb[2] [læm] *v* doğmaq, balalamaq, quzulamaq (*qoyun*)

lambkin [ˈlæmkɪn] *n* balaca quzu, quzucuq

lambskin [ˈlæmskɪn] *n* **1.** quzu dərisi; **2.** papaqlıq quzu dərisi

lame[1] [leɪm] *adj* **1.** axsaq, topal; şikəst; **a – man** axsaq / topal adam; *He's lame in the left leg O, sol ayağından şikəstdir;* **2.** *məc.*: **a – argument** qeyri-inandırıcı arqument; **a – excuse** qeyri-səmimi üzrxahlıq

lame[2] [leɪm] *v* şikəst etmək; *He was lamed during the war O, müharibədə şikəst oldu*

lame duck [ˈleɪmdʌk] *n seçki müddəti qurtardıqdan sonra yenidən seçilmədən işləyən məmur*

lamp [ˈlæmp] *n* lampa; fənər

lamplight [ˈlæmplaɪt] *n* lampa işığı; **in the –** lampa işığında; *Her face was pale in the lamplight Lampa işığında onun sifəti solğun idi*

lampoon [ˈlæmpu:n] *v* tənqid / ifşa etmək; *He was viciously lampooned in the newspaper Onu qəzetdə ifşa etdilər*

lampoonist [ˈlæmpu:nɪst] *n* pamflet yazan

lamppost [ˈlæmppoust] *n* işıq dirəyi

lampshade [ˈlæmpʃeɪd] *n* abajur (*lampa qalpağı*)

lance[1] [læns] *n* **1.** nizə; **2.** nizə kimi batan alət / şey

lance[2] [læns] *v* **1.** nizə batırmaq; **2.** lansetlə kəsib atmaq

lance-corporal [ˈlæns.kɔ:pərəl] *n* kiçik kapral

lancer [ˈlænsəʳ] *n* nizə ilə silahlanmış süvari əsgəri

lancet [ˈlænsɪt] *n* lanset, cərrah bıçağı

land[1] [lænd] *n* I torpaq; quru; *I am glad to be on the dry land again Mən çox şadam ki, yenidən qurudayam;* **to travel by –** quru ilə səyahət etmək; **to reach the –** sahilə çatmaq

land [lænd] *n* II **1.** torpaq, əkin; **rich –** məhsuldar / bərəkətli torpaq; **arable –** əkinçilik üçün yararlı torpaq / sahə; **to work on the –** torpaqda işləmək; **2.** yer, ərazi; **forest –** meşəlik yer / ərazi; *The road lay over marsh land Yol bataqlıq yerdən keçirdi;* **the steppe –s of the south** cənubun quraq səhraları; **3.** torpaq mülkiyyəti; **4.** vətən; **native –** doğma vətən;
◊ *He is no longer in the land of the living O artıq sağ deyil*

land[2] [lænd] *adj* sahil, quru; **a – breeze** sahil küləyi; **– forces** *hərb.* quru qoşunları

land[3] [lænd] *v* **1.** məskunlaşmaq, məskunlaşdırmaq; **2.** düşmək (*qatardan və s.*); *The passengers were landed at Baki Sərnişinlər Bakıda düşdülər;* **3.** boşaltmaq; *The timber has been landed at the shore Taxtamateriallar sahilə boşaldılıb;* **4.** endirmək, oturtmaq (*yerə*); *He landed the plane safely O, təyyarəni sağ-salamat yerə endirdi;* **5.** düşmək, enmək (*təyyarədən, gəmidən*); *I landed at London Mən Londonda gəmidən düşdüm; The delegation landed at the port / airport at noon Nümayəndə heyəti dəniz limanına / təyyarə meydanına günortə vaxtı düşdü / endi;*
◊ *You've landed me in a nice mess! Məni çox bamazə bir işə salmısan! Those goings on will land you in jail Bu cür gedişat səni / sizi axırı həbsxanaya salacaq*

landing[1] [ˈlændɪŋ] *n* **1.** sahilə çıxma / çıxartma; **2.** *hərb.* desant çıxartma; **3.** körpü (*gəmilərin yanalması üçün*); **4.** yerə enmə / oturma (*təyyarə*); **emergency / forced –** məcburi enmə / oturma (*kosmik gəmi*)

landing[2] [ˈlændɪŋ] *adj*: **– distance** *av.* enmə məsafəsi; **– operation** *hərb.* desant çıxarma əməliyyatı; **– boat** desant çıxarma kateri / gəmisi; **– ship** desant gəmisi; **– mark** *av.* yerə enmə işarəsi

landing ground [ˈlændɪŋ graund] *n av.* enmə və qalxma meydançası

landing-net [ˈlændɪŋnet] *n* balıq toru

landing party [ˈlændɪŋ,pa:tɪ] *n hərb.* desant, desant dəstəsi / bölməsi

landing-strip [ˈlændɪŋstrɪp] *n av.* enmə və qalxma zolağı

landing troops [ˈlændɪŋtru:ps] *n hərb.* desant qoşunu / ordusu

landlady [ˈlændleɪdɪ] *n* **1.** torpaq sahibəsi; **2.** *pl* ev / mehmanxana sahibəsi; *The entire street is owned by one landlady Bu küçədəki bütün evlər yalnız bir xanıma məxsusdur*

land-locked [ˌlændˈlɔkt] *adj* **1.** hər tərəfdən torpaqla əhatə edilmiş körfəz / ölkə; **2.** suyun içində ada

landlord [ˈlændˈlɔ:d] *n* **1.** mülkədar; **2.** mülk / torpaq / yer sahibi

landmark [ˈlændma:k] *n* **1.** nişangah, sərhəd; *The tower was a landmark for travellers Qüllə səyahətçilər üçün nişangah idi;* **2.** *məc.*: **–s** dünya tarixində baş vermiş böyük hadisələr; **3.** bir şeyin inkişafının ən mühüm mərhələsi; *The invention of the microscope is a landmark in science Mikroskopun kəşfi elmdə böyük hadisədir*

landowner [ˈlændounəʳ] *n* mülkədar; torpaq sahibi

landscape [ˈlændskeɪp] *n coğ.* landşaft, mənzərəli yer, peyzaj; **a flat –** düzən mənzərə; **a mountainous –** dağ mənzərəsi

landslide [ˈlændslaɪd] *n* **1.** torpaq sürüşməsi, uçqun; **2.** *məc.* gücsüzlük

landsman [ˈlændzmən] *n* **1.** dənizçi olmayan / quruda yaşayan adam; **2.** həmvətənli, eyni ölkədən olan adam

landward [ˈlændwəd] *adj* üzü quruya baxan, torpağa doğru, üzü quruya

landwards [ˈlændwədz] *adv* üzü torpağa / quruya doğru

lane [leɪn] *n* **1.** cığır; **2.** döngə; **3.** dəhliz (*gəmilərin keçidiyi*); **4.** küçədə xətlə ayrılmış zolaq; **5.** yarışın keçirildiyi marşrut

language [ˈlæŋgwɪdʒ] *n* dil; **native –** ana dili, doğma dil; **foreign –** xarici / əcnəbi dil; **to learn a foreign –** əcnəbi / xarici dil öyrənmək; **to speak the same –** eyni dildə danışmaq; **finger –** lal və karların dili; **strong –** andla dolu olan danışıq; **bad –** söyüş, təhqir

lantern [ˈlæntən] *n fənər (küləkdən qoruyucu şüşəsi olan)*

lanyard [ˈlænjəd] *n* **1.** qın (*bıçaq saxlamaq üçün dənizçi və əsgərlərin gəzdirdikləri*); **2.** gödək ip (*gəmidə*)

lap[1] [læp] *n* I qucaq, ağuş, qoyun, dizin üstü; **in the – of nature** təbiətin qoynunda / ağuşunda; *The mother had the baby on her lap Uşaq ananın dizi üstündə idi;* ◊ **to live in the – of luxury** cah-calal / dəbdəbə içində yaşamaq

lap [læp] *n* II *id.* dairə (*qaçış zolağı*), dövrə; *The cyclist fell half way round in the second lap İkinci dövrənin ortasında velosipedçi yıxıldı*

lap[2] [læp] *v* I **1.** bükmək, bələmək; **2.** üstünü örtmək; **3.** *məc.* həqiqət kimi qəbul etmək; *He'll lap up any compliment O, hər bir tərifi həqiqət kimi qəbul edəcək*

lap [læp] *v* (**-pp-**) II loqquldatmaq, loqqultu ilə içmək; *The cat quickly lapped up all the milk Pişik bir anda bütün südü içdi / loqquldatdı*

lapdog [ˈlæpdɔg] *n* kiçik qucaq iti

lapel [ləˈpel] *n* yaxa

lapse[1] [læps] *n* **1.** xəta, yanılma, yanlışlıq; *Apart from the lapse her work is good Bir sıra xətalara baxmayaraq onun işi yaxşıdır;* **2.** zaman kəsiyi; bir müddət; **after a long – of time** uzun bir müddətdən sonra; **after a – of two months** iki aylıq müddətdən sonra

lapse[2] [læps] *v* **1.** dönmək, yolundan dönmək, qayıtmaq; **to – from the path of virtue** haqq yolundan dönmək; *He often lapses into his native tongue O tez-tez doğma dilinə qayıdır / müraciət edir;* **2.** müddəti başa çatmaq; *The term has lapsed Müddət başa çatıb; My driving licence has lapsed Mənim sürücülük vəsiqəmin müddəti başa çatıb*

lard [la:d] *n* əridilmiş donuz yağı; **to fry in –** əridilmiş donuz yağında qızartmaq

larder [ˈla:dəʳ] *n* ərzaq anbarı

large[1] [la:dʒ] *n*: **at –** 1) azadlıqda; *He'll soon be at large O tezliklə azadlıqda olacaq;* 2) ətraflı, təfərrüatlı, hərtərəfli; **to go into the question at –** məsələyə hərtərəfli / ətraflı yanaşmaq, məsələnin təfərrüatına varmaq; **to talk at –** ətraflı / təfərrüatı ilə danışmaq

large[2] [la:dʒ] *adj* **1.** geniş, böyük, iri, yekə; **a – house** geniş / böyük ev; *He lost a large sum at cards O, qumarda böyük məbləğdə pul uduzdu;* **a – firm** böyük firma; **– eyes** iri gözlər; **– mouth** yekə ağız; **2.** nəhəng, yekəpər; **a – woman** nəhəng / yekəpər qadın; *These shoes are on the large side Bu ayaqqabılar çox böyükdür*

largely [ˈla:dʒlı] *adv* geniş miqyaslı / şəkildə, başlıca olaraq, əsasən; *His success was largely due to luck Uğur qazanmağda ona əsasən tanrı kömək olmuşdur*

large-scale [ˈla:dʒskeıl] *adj* genişmiqyaslı; **a – map** genişmiqyaslı xəritə; **– reforms / operations** genişmiqyaslı islahatlar / əməliyyatlar

larva [ˈla:və] *n zool.* sürfə (*həşəratlarda*)

laryngitis [ˌlærınˈdʒaıtıs] *n tib.* laringit

larynx [ˈlærıŋks] *n* udlaq, qırtlaq

lash[1] [læʃ] *n* **1.** qamçı, şallaq; **2.** qamçı ilə / şallaqla vurulan zərbə; **3.** kirpik

lash[2] [læʃ] *v* **1.** döyəcləmək; *The rain was lashing (against) the window Yağış pəncərəni döyəcləyirdi;* **2.** bərkitmək, möhkəmlətmək

lashing [ˈlæʃıŋ] *n* **1.** ip, kəndir; **2.** qamçılama, döymə, vurma

lass [læs] *n d.d.* **1.** qız; **2.** *şair.* sevgili, canan

lassie [ˈlæsı] *n* = **lass**

lassitude [ˈlæsıtju:d] *n* yorğunluq, üzgünlük

last[1] [la:st] *n* I son, axır; **at long –** əvvəl-axır; **to / till the –** sona qədər; ◊ **at –** nəhayətdə; **to the –, till the –** axıra / sona qədər; **to fight to the –** sona / axıra qədər vuruşmaq; **to breathe** ***one's*** **–** ölmək, rəhmətə getmək; *We'll never hear the last of it* ≅ *Bu işin sonu / axırı yoxdur*

last[2] [la:st] *adj* **1.** axırıncı, sonuncu; *It is our last hope Bu bizim axırıncı / sonuncu ümidimizdir;* **the – house in the street** küçədəki axırıncı ev; **the – house but two** axırdan üçüncü ev; *He is the last person I want to see O mənim görmək istədiyim axırıncı adamdır;* **2.** əvvəlki, qabaqkı, keçmiş; **– week / month / year** keçən həftə / ay / il; *He left last Tuesday O, keçən çərşənbə axşamı getdi;* **3.** axırıncı dəfə; *When did you see him for the last time? Sən / Siz onu axırıncı dəfə haçan gördün? / gördünüz?*

last[3] [la:st] *v* **1.** davam etmək; *The war lasted five years Müharibə beş il davam etdi;* **2.** davam gətirmək, sağ qalmaq, ölməmək; *He is not expected to last till morning O, səhərə sağ çıxmaz;* **3.** çatmaq, yetmək, kifayət etmək; *Will our petrol last? Bizim benzinimiz çatacaqmı?*

last[4] [la:st] *adv* **1.** axırıncı, sonuncu; *He spoke last O, sonuncu / axırıncı danışdı;* **2.** axırıncı dəfə; *When did you last hear him play? Sən / Siz onun axırıncı dəfə oynadığını nə vaxt görmüsən / görmüsünüz?*

lasting [ˈla:stıŋ] *adj* davamlı, bərk, möhkəm; **a – peace** möhkəm / davamlı sülh

lastly [ˈla:stlı] *adv* nəhayət, son nəticədə; *Lastly let me remind you Nəhayət, qoy / qoyun sənə / sizə xatırladım*

latch [lætʃ] *v* **1.** qıfıllamaq, kilidləmək; **2.** qıfıllanmaq, kilidlənmək; *All the doors latch securely Bütün qapılar etibarlı şəkildə qıfıllanır / kilidlənir;* **3.** *d.d.* sataşmaq; *He latched on to me O mənə sataşdı*

latchkey [ˈlætʃkı] *n* giriş qapısının açarı; *I've lost the latchkey Mən giriş qapısının açarını itirmişəm*

late[1] [leıt] *adj* **1.** gec, gecikmiş; **a – harvest** gecikmiş məhsul; **at this – hour** belə gec saatda / vaxtda; *Let's have a late meal Gəl / Gəlin yeməyi bir qədər gec yeyək;* **2.** axır; **in – autumn** payızın axırlarında; **in the – Middle Ages** orta əsrlərin axırlarında; **in the – nineteenth century** on doqquzuncu əsrin axırlarında; **3.** əvvəlki, qabaqkı, ötən, keçmiş; **the – president** keçmiş prezident; **the – government** keçmiş / əvvəlki hökumət; **4.** rəhmətlik; rəhmətə getmiş, vəfat etmiş; **to be –** gecikmək; **to be a bit –** bir balaca / bir az gecikmək; *He was late for the train O, qatara gecikdi*

late[2] [leıt] *adv* gec, xeyli keçmiş; *He worked late into the night O, gecədən xeyli keçmişə qədər işlədi;* **as – as 1900** hələ 1900-cü ildə; **– last year** keçən ilin sonlarına yaxın; ◊ *Better late than never Heç olmamaqdansa, gec olmağı yaxşıdır*

latecomer [ˈleıtkʌməʳ] *n* gec gələn / gecikən adam

lately [ˈleıtlı] *adv* son vaxtlar, bu yaxınlarda; *Have you seen him lately? Sən / Siz onu son vaxtlar görmüsənmi / görmüsünüzmü?*

lateness [ˈleıtnıs] *n* gecikmə, ləngimə; **the – of his arrival** onun gəlişinin ləngiməsi / gecikməsi; **owing to the – of the hour** vaxtın gec olmasına görə

latent [ˈleıtənt] *adj* **1.** gizli, aşkarlanmamış, aşkar edilməmiş; **– abilities** aşkar edilməmiş qabiliyyətlər; **2.** inkubasiya mərhələsi keçirən; **– bacteria** inkubasiya mərhələsində olan bakteriya

later[1] [ˈleıtəʳ] *adj* nisbətən sonrakı / gec; *In his later years he lived in the village O, ömrünün sonrakı illərini kənddə yaşadı*

later[2] [ˈleıtəʳ] *adv* gec; **sooner or –** gec-tez; **no – than 8 o'clock** saat səkkizdən gec olmayaraq; **not now, –** indi yox, sonra; **– on** sonralar, daha sonra; *A bit later on they saw him again Bir az sonralar onlar onu yenidən gördülər*

lateral [ˈlætərəl] *adj* yan, kənar, böyür, qıraq

latest [ˈleıtıst] *adj* lap, son, axırıncı; ən son / axırıncı; **– news** ən son xəbərlər

Latin[1] [ˈlætın] *n* **1.** latın dili; **2.** latın mənşəli adam; *He's a typical latin O, tipik latındır*

Latin[2] [ˈlætın] *adj* latın; **a – scholar** latınşünas dilçi; latın dilini öyrənən dilçi alim

Latin American [ˌlætınəˈmerıkən] *n* Latın Amerikalı

latinist [ˈlætınıst] *n* latinist, latın dilinin tədqiqi ilə məşğul olan adam

latitude [ˈlætıtju:d] *n coğ.* en dairəsi; **at a – of 30° North** şimal en dairəsinin 30-cu dərəcəsində; **high / low –s** yuxarı / tropik en dairələri

latrine [ləˈtri:n] *n* tualet quyusu (*kənd yerlərində*)

latter [ˈlætəʳ] *adj* axırıncı, sonuncu; **the – part of the book** kitabın sonuncu / axırıncı hissəsi; **in the – part of the week** həftənin sonunda; **in the – part of the year** ilin son aylarında

lattice[1] [ˈlætıs] *n* şəbəkə, dəmir hörgü

lattice[2] [ˈlætıs] *adj* şəbəkəli; **a – frame / girder / pylon** dəmir və ya poladdan düzəldilmiş şəbəkəli çərçivə; **a – window** şəbəkəli pəncərə

latticed [ˈlætıst] *adj* şəbəkələnmiş, şəbəkə vurulmuş

Latvian[1] [ˈlætvıən] *n* **1.** latviyalı; **2.** latış dili

Latvian² [ˈlætvɪən] *adj* Latviya, Latviyaya aid olan, latış; **the ~ language** latış dili

laud¹ [lɔ:d] *n* tərif, mədh, alqış

laud² [lɔ:d] *v* tərifləmək, şöhrətləndirmək, mədh etmək

laudable [ˈlɔ:dəbl] *adj* tərifə / mədhə layiq, tərifli

laudably [ˈlɔ:dəblɪ] *adv* şan-şöhrətlə, təmtəraqla, tərifə, pəh-pəhlə

laugh¹ [la:f] *n* gülüş; **a loud ~** şaqraq gülüş, qəhqəhə; **with a ~** gülüşlə, qəhqəhə ilə; *We had a good / hearty laugh over it Biz buna ürəkdən güldük*

laugh² [la:f] *v* gülmək; **to ~ at *smb.*** bir kəsə gülmək; *The speaker was laughed down Natiqin səsi qəhqəhə / gülüş səsinin içində itib batdı;*
◊ *We killed ourselves laughing Biz gülməkdən öldük. He laughs best who laughs last ət söz Əsl gülən sonda güləndir*

laughable [ˈla:fəbl] *adj* gülməli, gülünc; *It's just laughable Bu, sadəcə olaraq gülməlidir*

laughing [ˈla:fɪŋ] *adj* **1.** gülməli; *It's no laughing matter Bu, gülməli məsələ deyil;* **2.** gülən, gülümsəyən

laughing stock [ˈla:fɪŋˈstɔk] *n* gülüş mənbəyi

laughter [ˈla:ftəʳ] *n* gülüş; **~ provoking** gülüş doğuran; **roars of ~** ucadan gülüş / qəhqəhə; **amid general ~** ümumi gülüş sədaları altında;
◊ *He had the laughter on us O bizə güldü, O bizi məsxərəyə qoydu*

launch¹ [lɔ:ntʃ] *n* kater (*motorlu və ya yelkənli kiçik gəmi*); **pleasure ~** gəzinti kateri; **motor ~** motorlu kater

launch² [lɔ:ntʃ] *v* buraxmaq, buraxılmaq; **to ~ a boat** suya qayıq buraxmaq; **to ~ a rocket** raket buraxmaq

launching¹ [ˈlɔ:ntʃɪŋ] *n* suya buraxma (*gəmi, qayıq və s. haq.*); havaya buraxma (*raket, süni peyk və s.*)

launching² [ˈlɔ:ntʃɪŋ] *adj* buraxan, buraxılan; **a ~ pad** havaya / suya buraxmaq üçün tikilmiş qurğu

launder [ˈlɔ:ndəʳ] *v* yuyub ütüləmək, yuyulub ütülənmək; *The linen is beautifully laundered Dəyişək (alt paltarı) əla yuyulub ütülənib*

launderette [ˈlɔ:ndret] *n* paltaryuyan maşın, paltaryuyan mexaniki vasitələr

laundry [ˈlɔ:ndrɪ] *n* I camaşırxana, paltaryuyulan yer

laundry [ˈlɔ:ndrɪ] *n* II yataq dəsti, döşək ağı; **to do the ~** yorğan-döşək ağı yumaq

laureate [ˈlɔrɪət; ˈlɔ:rɪət] *n* laureat; **a Nobel ~** Nobel mükafatı laureatı

laurelled [ˈlɔ:rəld] *adj* başına dəfnə yarpaqlarından tac qoyulmuş

lav [læv] *n* **lavatory** *isminin qısa forması*

lava [ˈla:və] *n* lava (*vulkanın ağzından çıxan odlu maye*)

lavatory [ˈlævətərɪ] *n* ayaqyolu, tualet

lavender [ˈlævəndəʳ] *n bot.* **1.** lavanda (*tünd-göy rəngli çiçəyi olan kəskin iyli yarımkol bitki*); **2.** çimərkən suya qatılan ətirli maye (*lavanda*)

lavish¹ [ˈlævɪʃ] *adj* zəngin, gen-bol, təmtəraqlı, səxavətli, cah-calallı; *They gave us a lavish dinner Onlar bizə zəngin / təmtəraqlı nahar verdilər*

lavish² [ˈlævɪʃ] *v* səpmək (*pul*), gen-bol xərcləmək; *She lavishes money / gifts on the children O, uşaqlara gen-bol pul paylayır / hədiyyələr verir*

law¹ [lɔ:] *n* **1.** qanun; **according to ~** qanuna əsasən / müvafiq olaraq; *It's against the law Bu, qanuna ziddir;* **to pass a ~** qanun qəbul etmək; **to break a / the ~** qanun / qanunu pozmaq; **to keep on the right side of the ~** qanunu pozmamaq, qanunun tələblərinə müvafiq olaraq hərəkət etmək; *The bill has become law Qanun layihəsi qanuna çevrilmişdir;* **2.** hüquq; **civil / international ~** mülki / beynəlxalq hüquq; **criminal ~** cinayət hüququ; **to study ~** hüquq elmini öyrənmək; *He has gone into the law O, hüquqşünas olub;* **doctor of ~** hüquq elmləri doktoru; **3.** hüquqi prosedura, məhkəmə; **to go to ~** məhkəməyə müraciət etmək; **to take *smb.* to ~** bir kəsi məhkəməyə vermək; **4.** qanun, qayda; **the ~s of nature / harmony** təbiətin / harmoniyanın qanunları

law² [lɔ:] *adj* hüquq; **~ language** hüquq dili / terminləri; **~ school** hüquq məktəbi / fakültəsi; **~ student** hüquq fakültəsinin tələbəsi

law-abiding [ˌlɔ:əˈbaɪdɪŋ] *adj* qanuna əməl / riayət edən; qanundan qorxan

law-breaker [ˈlɔ:breɪkəʳ] *n* cinayətkar, qanunu pozan

lawcourt [ˈlɔ:kɔ:t] *n* məhkəmə

lawful [ˈlɔ:ful] *adj* qanuni, hüquqi

lawless [ˈlɔ:lɪs] *adj* qanunsuz, qeyri-qanuni

lawn [lɔ:n] *n* II batist (*bezin nazik növü*)

lawnmower [ˈlɔ:nməuəʳ] *n* qazonbiçən maşın

lawsuit [ˈlɔ:sju:t] *n* məhkəmə prosesi / işi; *He brought a lawsuit against them O onların əleyhinə məhkəmə işi qaldırdı. O onları məhkəməyə verdi*

lawyer [ˈlɔ:jəʳ] *n* vəkil; hüquqşünas; **company / corporation ~** hüquq məsləhətçisi (*müəssisədə*)

lax [læks] *adj* **1.** pinti, səliqəsiz; **2.** məsuliyyətsiz, qeyri-ciddi; *He is lax about his dress / work O öz geyimində / işində səliqəsizdir / pintidir*

laxative [ˈlæksətɪv] *n* işlətmə dərmanı

laxity [ˈlæksɪtɪ] *n* zəiflik, boşluq; qeyri-ciddilik; pintilik

lay¹ [leɪ] *n* I **1.** torpaq örtük; qat (*torpaqda*); **2.** ölkənin çevrəsi və yerləşməsi

lay [leɪ] *n* II cinsi / seksual ünsiyyətdə tərəfdaş

lay² [leɪ] *adj* **1.** dindar adama aid olmayan, qeyri-dini, qeyri-ilahi; **a ~ brother / sister** dini libas geyinən, lakin dini ayinləri yerinə yetirməyən qardaş / bacı; **2.** qeyri-professional, dayaz, naşı; **~ opinion** qeyri-professional / dayaz fikir

lay³ [leɪ] *v* (*pt, pp* **laid**) **1.** qoymaq; açmaq; sərmək; döşəmək; çəkmək; **to ~ a carpet** xalça sərmək; **to ~ bricks** kərpic döşəmək; **to ~ a cable / pipes** kabel / boru çəkmək; **to ~ foundations** bünövrə qoymaq; **to ~ the table** stol açmaq; **2.** çökdürmək, yatırmaq; *The rain will lay the dust Yağış tozu yatırdacaq;* **3.** *məc.* əsasını / bünövrəsini qoymaq; qoymaq, qurmaq; *We are laying the foundations of a new movement Biz yeni bir hərəkatın bünövrəsini / əsasını qoyuruq;* **to ~ a tax on *smth.*** bir şeyə vergi qoymaq; **to ~ the blame on *smb.* for *smth.*** bir şeyə / işə görə günahı bir kəsin boynuna qoymaq, bir şeyə görə günahı bir kəsin üstünə atmaq; **to ~ a trap for *smb.*** bir kəsə tələ qurmaq; bir kəsin ayağının altını qazmaq; **4.** yumurtlamaq, yumurta qoymaq; **to ~ eggs** yumurtlamaq; *The hens are laying well Toyuqlar yaxşı yumurtlayırlar;* **to ~ about** əlini yelləmək; **to ~ aside** kənara / bir tərəfə qoymaq; *He laid his book aside O, kitabını bir tərəfə qoydu;* **to ~ aside money for *one's* old age** qocalığı üçün pul yığmaq / kənara pul qoymaq; **to ~ down** yerə qoymaq; saxlamaq (*bir müddət*); **to ~ a book down on the table** kitabı stolun üstünə qoymaq; **to ~ down *one's* life** həyatını həsr etmək; **to ~ a field down to grass** sahəyə ot səpmək; **to ~ down wine** şərabı illərlə saxlamaq; **to ~ in** saxlamaq; **to ~ in stores for the winter** qışa ehtiyat saxlamaq; **to ~ into** üstünə atılmaq, üstünə yağdırmaq; **to ~ into *smb.*** bir kəsin üstünə atılmaq, bir kəsə hücum çəkmək; **to ~ *one's* cards on the table** kartlarını açıb stolun üstünə qoymaq; **to ~ open** imkan yaratmaq; *He lays himself open to criticism O özü tənqidə imkan yaradır;* **to ~ out** açıb tökmək, sərmək, salmaq, yerə yıxmaq; **to ~ out a large sum on a scheme** layihənin həyata keçirilməsinə böyük məbləğdə pul qoymaq; **to ~ up 1)** saxlamaq, dayandırmaq; **to ~ up a ship / a car for the repairs** gəmini / maşını təmirə saxlamaq / dayandırmaq; **2)** *məc.* yorğan-döşəyə düşmək; *He has laid up with measles O, qızılca xəstəliyindən yorğan-döşəyə düşüb;* **to ~ about** *d.d.* avara / veyl-veyl gəzmək, veyllənmək, avaralanmaq

lay-by [ˈleɪbaɪ] *n* dayanacaq (*yolun qırağında*)

layer [ˈleɪəʳ] *n* **1.** qat, təbəqə; **a thin ~ of snow** nazik qar təbəqəsi; **2.** yumurtlayan toyuq; *This hen is a good layer Bu toyuq yaxşı yumurtlayır*

layout [ˈleɪaut] *n* planlaşdırma; tərtibat; **~ of a building / park** binanın / parkın planlaşdırılması; *I like the layout of the dictionary Mən bu lüğətin tərtibatını xoşlayıram;* **~ of an exhibition** sərginin tərtibatı

lazar [ˈlæzə] *n arx.* cüzamlı, cüzamla xəstələnmiş / cüzama tutulmuş adam

lazarus ['læzərəs] *n* **1.** dilənçi / kasıb adam; **2.** cüzamlı xəstə / adam

lazily ['leɪzɪlɪ] *adv* tənbəl, tənbəl-tənbəl, veyl, veyl-veyl; **to walk** ~ veyl-veyl gəzmək

laziness ['leɪzɪnɪs] *n* **1.** tənbəllik, veyllik; **out of** ~ tənbəllik ucbatından; **2.** ləngllk ağırlıq

lazy ['leɪzɪ] *adj* tənbəl, veyl, avara; **to be** ~ tənbəl olmaq, tənbəllik etmək; *She is lazy about getting up O, yerindən durmağa tənbəllik edir*

lazybones ['leɪzɪbounz] *n d.d.* tənbəl adam

lead[1] [li:d] *n* **1.** *id.* birinci yer, ön cərgə; **to be in the** ~ / **to take the** ~ birinci yerdə olmaq, liderlik etmək; *He is still in the lead O hələ də liderdir;* **to play the** ~ *teatr.* baş rol oynamaq; **2. to give a** ~ *smb.* bir kəsə nümunə göstərmək; *He gave them a lead O onlara nümunə göstərdi;* **to take the** ~ təşəbbüsü ələ almaq

lead[2] [li:d] *v* **1.** idarə etmək; aparmaq; *He led us round the museum / through the forest O bizi muzeydə gəzdirdi / meşənin içərisi ilə apardı;* **2.** *məc.* **to be easily led** asanlıqla yoldan çıxarılmaq; **3.** başçılıq etmək; *He led the expedition / the army O, ekspedisiyaya / orduya başçılıq etdi; He has led the party for 10 years O, on ildir ki, partiyaya rəhbərlik edib;* **4.** birinci olmaq, qabaqlamaq; *They are leading us by 10 points Onlar 10 xal bizdən irəlidədirlər / irəlidə gedirlər;* **5.** *id.* gətirib çıxarmaq; vadar / sövq etmək; **to** ~ *smb.* **to do** *smth.* bir kəsi bir iş görməyə vadar / sövq etmək; *I've been led to believe that Məni vadar edibilər ki, ona inanım;* **6.** vaxt keçirmək, ömür sürmək; *He leads a quiet time O çox sakit vaxt keçirir;* **7.** *id.* irəlidə getmək; *The Azerbaijan boxer is leading in the fight Döyüşdə Azərbaycan boksçusu irəlidə gedir;* **8.** aparmaq; gedib çıxmaq; *Where does this road lead? Bu yol gedib hara çıxır / aparır?;* **9.** *məc.* axırı / sonu olmaq; *It led to nothing Bunun axırı / sonu olmadı;* **to** ~ **away** uzaqlaşmaq; kənara çıxmaq; aralanmaq, ayrı düşmək

leader ['li:də] *n* rəhbər; başçı; lider; **political** ~**s** siyasi rəhbərlər; **the** ~**s of the expedition** ekspedisiyanın rəhbərləri; **the** ~ **of the tribe** qəbilə başçısı; **the** ~ **of the gang** banda başçısı

leadership ['li:dəʃɪp] *n* rəhbərlik; başçılıq

leading ['li:dɪŋ] *adj* **1.** görkəmli, aparıcı, əsas; **a** ~ **role** əsas rol; **a** ~ **politician** görkəmli / aparıcı siyasətçi; **2.** *hüq.* baş; **a** ~ **counsel** baş vəkil; **3.** *id.* aparıcı, öndə gedən

leaf [li:f] *n* **1.** (*pl* **-ves** [-vz]) *bot.* yarpaq; *The trees are in leaves Ağaclar yarpaqlayıb;* **as the leaves begin to fall**... yarpaqlar tökülməyə başlayanda...; **2.** vərəq (*kitabda*); **to turn over the leaves of a book** kitabın vərəqlərini çevirmək; **3.** təbəqə; **gold / silver** ~ qızıl / gümüş təbəqə

leafless ['li:flɪs] *adj* **1.** yarpaqsız; **2.** vərəqsiz

leaflet ['li:flət] *n* **1.** yarpaq; **2.** səhifə; vərəqə (*çap edilmiş*); **3.** broşür

league [li:g] *n* liqa; ittifaq; birlik; **the** ~ **of Nations** Millətlərin birliyi; **football** ~ futbol liqası; **in** ~ **with** *smb.* bir kəslə ittifaqda / birlikdə

leak[1] [li:k] *n* **1.** axın (*qaz, su və s. haq.*); *The boat has sprung a leak Qayıq deşik-deşikdir;* **to stop a** ~ axını dayandırmaq; *There is a leak of gas Buradan qaz axır / sızır;* **2.** *məc.* məlumat sızması; **a security** ~ məxfi məlumatın sızması

leak[2] [li:k] *v* **1.** buraxmaq; axıtmaq; *The drum is leaking oil Bak yağ / neft axıdır;* **2.** *məc.* ağzından qaçırmaq; *Somebody has leaked the information Kimsə məlumatı ağzından qaçırıb;* **3.** axmaq; damcılamaq, sızmaq; *The roof is leaking Damdan damır; Dam axıdır*

leakage ['li:kɪdʒ] *n* yayılma, axma, sızma, buraxma (*qaz, su və s.*); *The authorities are afraid of a leakage Müdriyyət xəbərin yayılmasından qorxur*

leaky ['li:kɪ] *adj* deşik-deşik, deşik-deşik olmuş, cırılmış; ~ **boots** deşik-deşik olmuş ayaqqabı; *The roof / boat is leaky Dam / Qayıq su buraxır*

lean[1] [li:n] *adj* arıq, nazik; **a** ~ **horse / athlete** arıq at / idmançı; ~ **meat** arıq ət; **to grow** ~ arıqlamaq

lean[2] [li:n] *v* (*pt, pp* **lent** *və ya* **leaned** [-d]) **1.** söykəmək; *He lent the ladder against the wall O, nərdivanı divara söykədi;* **2.** söykənmək; istinad etmək, əyilmək; *He lent (leaned) against the door O, qapıya söykəndi. The trees are leaning over in the wind Ağaclar küləkdə əyilir*

leaning ['li:nɪŋ] *n* söykənmə, meyl, təmayül; *He has artistic leanings Onda artistliyə meyl vardır*

leap[1] [li:p] *n* sıçrayış; hoppanma; **in one** ~ bir sıçrayışla; *məc.* **a great** ~ **forward** irəliyə doğru iri / böyük bir sıçrayış; *It's a leap in the dark Bu, kor-koranə / riskli addımdır*

leap[2] [li:p] *v* hoppanmaq; tullanmaq; *He leapt the fence O, hasarın üstündən hoppandı;* ◊ *Look before you leap Kor-koranə iş görmə ≡ Yüz ölç, bir biç*

leap frog ['li:p,frɔg] *n* ənzəli, eşşəkbeli sındırdı, atlanbac (*oyun*)

leap year ['li:p,jɪə] *n* uzun il (*fevral ayının 29 gündən ibarət olduğu*)

learn ['lə:n] *v* **1.** öyrənmək; təhsil almaq; yadda saxlamaq; əzbərləmək; *What do they learn at school? Onlar məktəbdə nə öyrənirlər?* **to** ~ **a trade** ticarəti öyrənmək; *I have learnt the news from my friend Mən xəbəri dostumdan öyrənmişəm;* **2.** öyrənmək, öyrəşmək; *He is learning to drive O, maşın sürməyi öyrənir; You must learn to be patient Sən / Siz səbirli olmağa öyrəşməlisən / öyrəşməlisiniz*

learned ['lə:nɪd] *adj* alim; oxumuş, öyrənmiş

learner ['lə:nə] *n* şagird; **a** ~ **driver** sürücü şagird; **a quick / slow** ~ tezanlayan / gecanlayan şagird

learning ['lə:nɪŋ] *n* təlim; öyrənmə; bilik; *He is a man of learning O, geniş bilikli adamdır*

lease[1] [li:s] *n* arenda; icarə; icarə müqaviləsi; **period of** ~ icarə müddəti; **according to the terms of the** ~ icarə şərtlərinə müvafiq olaraq; **to renew a** ~ icarəni təzələmək

lease[2] [li:s] *v* **1.** icarəyə / arendaya vermək; *The owner will not lease the apartment to noisy tenants Ev sahibi evi haylı-küylü kirayənişinlərə icarəyə verməyəcək;* **2.** arendaya / icarəyə götürmək; *They leased the flat from their aunt Onlar xalalarından mənzil icarəyə götürdülər*

leasehold[1] ['li:should] *n* icarəyə götürmə

leasehold[2] ['li:should] *adj* icarəyə götürülmüş; ~ **property** icarəyə götürülmüş mülk / əmlak

least[1] [li:st] *n* ən az, zərrə, zərrəcik; *That is the least we can expect Bizim gözləyə biləcəyimiz bir zərrədir;* **at** ~ nəhayətdə, ən sonda, ən son həddə, ən azı; *I don't mind in the least Mənim üçün qətiyyən fərqi yoxdur*

least[2] [li:st] *adj* kiçik; az; zərrə; *Is there the least chance of success? Uğur qazanmağa bir zərrə qədər də olsa imkan / şans vardırmı?*

least[3] [li:st] *adv* əsla, qətiyyən; ən / lap az; **the** ~ **able pupil** ən az qabiliyyətli şagird; *He deserved it least of all O bu işə hamıdan az layiqdir*

leather[1] ['leðə] *n* dəri; **patent** ~ laklanmış / laklı dəri

leather[2] ['leðə] *adj* dəri, dəridən olan; ~ **goods** dəri məmulatı; dəridən olan mal; **a** ~ **binding** dəri üz / cild

leave[1] [li:v] *n* **1.** icazə; **by your** ~ sənin / sizin icazənlə / icazənizlə; **2.** məzuniyyət; *He is on leave O, məzuniyyətdədir,* ◊ **to take** *one's* ~**s** ayrılmaq; xudahafizləşmək; **to take French** ~ dərsdən / işdən icazəsiz çıxıb getmək

leave[2] [li:v] *v* **1.** saxlamaq, qoyub getmək; yaddan çıxarmaq; *Leave some salad for dad Ata üçün bir az salat saxla / saxlayın; Leave it to me O mənim boynuma; Leave the window open Pəncərəni açıq qoy / qoyun. Some things are better left unsaid Bəzi şeylər danışılmasa daha yaxşıdır;* **2.** *məc.* tapşırıq vermək; *Leave a word to say where you'll be Tapşır / Tapşırın ki, sənin / sizin harada olacağını / olacağınızı mənə desinlər;* **3.** qalmaq; *He left one son Ondan bir oğlan uşağı qaldı; I've no money left Mənim pulum qalmayıb;* **4.** getmək; başqa yerə getmək; *They left Baku today Onlar bu gün Bakını tərk etdilər;* **to** ~ **about / around** hara gəldi atmaq; səpələmək, dağıtmaq; *Don't leave your toys lying around / about Oyuncaqlarını / Oyuncaqlarınızı hara gəldi atma / atmayın*

leaven[1] ['levn] *n* maya (*xəmir üçün*)

leaven[2] ['li:vənɪŋ] *v* acıtmaq (*xəmiri*)

leavening ['li:vəniŋ] *n* **1.** xəmirin mayası; **2.** *məc.* söhbətin mayası; *Humor is a welcome leavening to conversation Yumor söhbətin mayasıdır / canıdır*

leaves [li:vz] *n* **leaf** *isminin cəm forması*

leave taking ['li:v'teikiŋ] *n* xudahafizləşmə; sağollaşma

leavings ['li:viŋz] *n* qalıq, tikə (*ərzaq, qida*)

Lebanese [,lebə'ni:z] *adj* livanlı, Livan sakini

lecher ['letʃə'] *n* pozğun adam, laçər (*qadın haq.*)

lecherous ['letʃərəs] *adj* pozğun, arvadbaz, seksə can atan, seksual

lechery ['letʃəri] *n* arvadbazlıq; laçərlik

lectern ['lektən] *n* kürsü, tribuna, xitabət kürsüsü

lecture¹ ['lektʃə'] *n* mühazirə, leksiya; **to deliver a ~** mühazirə / leksiya oxumaq; *I gave him a lecture for that Bu haqda mən ona mühazirə oxudum*

lecture² ['lektʃə'] *v* mühazirə oxumaq; *He lectures on history O, tarixdən mühazirə oxuyur*

lecturer ['lektʃərə'] *n* mühazirəçi, lektor

led [led] **to lead** *felinin pt, pp formaları*

ledge [ledʒ] *n* **1.** taxta rəf, altı; **window ~** pəncərə altı; **2.** çıxıntı; **~ on the rock** qayada çıxıntı

ledger ['ledʒə'] *n* hesabat kitabı, qovluq

lee [li:] *n* daldalanacaq, külək tutmayan yer; *We were in the lee of the cliff Biz sıldırım qayanın daldalanacağında idik;* **the ~ side** gəmidə külək tutmayan tərəf

leech ['li:tʃ] *n* **1.** zəli; **2.** qır-saqqız, zəli kimi adamdan yapışan (*adam*)

leek [li:k] *n* kəvər

leer¹ [lıə'] *n* bic-bic / qıyğacı / ovsunlayıcı baxış

leer² [lıə'] *v* baxıb ovsunlamaq; gözü ilə yemək; baxıb yoldan çıxarmaq

leery ['lıəri] *adj* bic-bic baxan, baxışı ilə yoldan çıxaran

lees [li:z] *n* çöküntü (*şərabda*)

leeway ['li:wei] *n* **1.** gəminin / təyyarənin (*öz*) kursundan kənara çıxması; **2.** lazım olandan əlavə / artıq pul / vaxt və s.

left¹ [left] *n* sol, sol tərəf; *Keep to the left Sol tərəflə hərəkət et / edin;* **from ~ to right** soldan sağa; **to turn to the ~ at the crossroads** yolayrıcında sol tərəfə dönmək; **the ~** *siya.* sollar; **politics of the ~** solların siyasəti

left² [left] *adj* **1.** sol; *His views are left of centre O, solçuluğa doğru meyl edir;* **2.** *id.* **~ back / wing** sol kənar / cinah müdafiəçisi

left³ [left] *adv* sola, sola doğru, sol tərəfə, solda; **to turn ~** sola dönmək; *He is standing left of the pillar O, sütundan / dirəkdən solda / sol tərəfdə dayanıb*

left-handed ['left'hændıd] *adj* solaxay; *He is left-handed O, solaxaydır*

left luggage office ['left,lʌgıdʒ'ɔfıs] *n* saxlama kamerası

left overs ['leftouvə'] *n* = **leavings**

left wing ['leftwiŋ] *adj siya.* sol; sol yönümlü; **~ party** sol partiya

lefty ['lefti] *n* solaxay adam

leg [leg] *n* **1.** ayaq, qıç (*adamda, heyvanda və s.*); **2.** pəncə (*itdə, pişikdə, ayıda və s.*); **3.** ayaq, qıç (*stolda, mebeldə və s.*); **to be on one's ~s** ayaq üstə olmaq; *I've been on my legs all day Bütün günü ayaq üstə olmuşam;* **4.** etap, dövr, mərhələ, yolun hissəsi; **the first ~ of a round-the-world flight** yer kürəsi ətrafına uçuşun birinci etapı / mərhələsi; **5.** *id.* estafetdə mərhələ / etap;

◊ **~ and ~** bərabər hesab (*yarışda, oyunda*); **all ~s** uzun və arıq, uzundraz (*yeniyetmə haq.*); **to have the ~s of smb.** bir kəsdən iti / sürətlə / bərk qaçmaq, bir kəsi ötüb keçmək; **to give smb. a ~ up 1)** bir kəsə kömək etmək; **2)** bir kəsi ayağa qaldırmaq; **to stand (up) on one's own ~s** sərbəst olmaq, heç kəsdən asılı olmamaq; **to be / to get on one's hind ~s** şahə qalxmaq (*at haq.*); **to be / to run off one's ~s** ayaqdan düşmək, bərk yorulmaq; ≡ əldən-ayaqdan düşmək

legal ['li:gəl] *adj* qanuni, hüquqi; **~ rights** qanuni hüquqlar; **the ~ owner** qanuni sahib; **a ~ document** qanuni sənəd; **the ~ faculty** hüquq fakültəsi; **a ~ expert** hüquqşünas; **a ~ action** məhkəmə iddiası; **a ~ decision** məhkəmə qərarı; **to take ~ proceedings against smb.** bir kəsə qarşı cinayət işi qaldırmaq

legalize, -ise ['li:gəlaız] *v* leqallaşdırmaq, qanuniləşdirmək; *They have legalized the sale of alcohol Onlar spirtli içkilərin satışını qanuniləşdiriblər / leqallaşdırıblar*

legal tender [,li:gəl'tendə'] *n* vərəsəlik yolu ilə pul verən adam

legatee [,legə'ti:] *n* varis, vərəsə

legation [lı'geıʃn] *n* **1.** bir ölkənin xarici ölkədə təmsilçisi; **2.** diplomatik missiya

legend ['ledʒənd] *n* əfsanə; **famed in ~s** əfsanəvi, əfsanələrdə şöhrətləndirilmiş

legendary ['ledʒəndəri] *adj* əfsanəvi; **~ heroes** əfsanəvi qəhrəmanlar

legible ['ledʒıbl] *adj* **1.** səliqəli; aydın, səlis, dəqiq, oxunaqlı; **2.** aydın, anlaşılan (*kitab, hekayə haq.*)

legibility [,ledʒıbı'lıtı] *n* anlaşıqlıq, aydınlıq, səlislik

legion ['li:dʒən] *n* legion; ləşkər (*qədim Romada 400-500 nəfərdən ibarət olan qoşun dəstəsi / bölməsi*)

legislate ['ledʒısleıt] *v* qanun vermək / nəşr etmək

legislation [,ledʒıs'leıʃn] *n* qanunvericilik; qanunlar, **Azerbaijani ~** Azərbaycan qanunları

legislative ['ledʒıslətıv] *adj* qanunverici; **~ power / body** qanunverici hakimiyyət / orqan

legislator ['ledʒısleıtə'] *n* **1.** qanunverən; **2.** qanunverici komissiyanın üzvü

legitimate [lı'dʒıtımət] *adj* **1.** qanuni, düzgün; **the ~ president** qanuni prezident; **2.** qanuni; **a ~ child** qanuni uşaq (*kəbinli ər və arvaddan anadan olmuş*)

legitimately [lı'dʒıtımıtlı] *adv* qanunauyğun olaraq; qanuni şəkildə / tərzdə

legitimacy [lı'dʒıtıməsı] *n* qanunilik, qanunauyğunluq

legitimatize, -ise [lı'dʒıtımətaız] *v* qanuniləşdirmək, qanuna salmaq

leisure¹ ['leʒə'] *n* boş / asudə vaxt; *I have no leisure for sport İdman üçün mənim boş vaxtım yoxdur;* **at one's ~** asudə vaxtlarında; *Please, do it at your leisure Zəhmət olmasa, bunu asudə / boş vaxtında / vaxtınızda et / edin*

leisure² ['leʒə'] *adj* boş, asudə; **~ time** boş / asudə vaxt; **~ hours** asudə saatlar, istirahət saatları

lemon¹ ['lemən] *n* **1.** limon; **2.** limon ağacı; **3.** limon rəngi

lemon² ['lemən] *adj* limon, limonlu; **~ juice / peel / salt** limon şirəsi / qabığı / duzu

lemonade ['leməneıd] *n* limonad

lend [lend] *v* **1.** *iqt.* borc pul vermək; *The bank lent him money Bank ona borc pul verdi;* **2.** əşyanı borc vermək (*istifadəyə*); *I'll lend you that book Mən sənə / sizə o kitabı borc verəcəyəm;* **3.** *məc.* əl tutmaq, kömək etmək / göstərmək; *Would you lend me a hand with my trunk? Sən / Siz çamadanımı aparmağa mənə kömək etməzdinmi? / etməzdinizmi?*

length [leŋθ] *n* **1.** uzunluq; **the ~ of a syllable** hecanın uzunluğu; **the ~ of day** günün uzunluğu; *What length is the room? Otağın uzunluğu nə qədərdir?* **a plank three metres in ~** üç metr uzunluğunda taxta; **along the whole ~ of the street** bütün küçə uzunu / boyunca; **2.** *id. The horse won by 3 lengths At üç atboyunca məsafədə irəlidə olmaqla qələbə çaldı;* **3.** müddət, vaxt; **a stay of some ~** müəyyən bir müddət qalma; **at ~** nəhayət, axır ki; **4.** hissə, kəsik; **a ~ of pipe** boru kəsiyi;

◊ **to keep at ~** arada məsafə / pərdə saxlamaq

lengthen ['leŋθən] *v* uzatmaq; uzanmaq; **to ~ a skirt** tumanı / yubkanı uzatmaq; **to ~ life** ömrü uzatmaq

Lent [lent] *n kil.* böyük oruclıq

lentil ['lentıl] *n bot.* mərci

leprosy ['leprəsı] *n* cüzam; yeyilmə xəstəliyi

less¹ [les] *adj* **little** *sifətinin müqayisə dərəcəsi:* daha az; *Eat less sugar Daha az şəkər ye / yeyin;* **a sum ~ than $1** 1 dollardan daha az məbləğ; *I have less time today Bu gün mənim daha az vaxtım var*

less² [les] *adv* **little** *zərfinin müqayisə dərəcəsi:* **1.** daha az; *It's even less likely Bu daha az ağlabatandır;* **2.** az, əskik; *I stayed there a week less a day Mən orada bir həftədən bir gün az qaldım*

lessen ['lesən] *v* azaltmaq; azalmaq

lesser ['lesə'] *adj* daha / nisbətən az

lesson [lesn] *n* **1.** dərs; **a singing ~** nəğmə dərsi; *He gives lessons O, dərs verir / deyir;* **private ~s** xüsusi dərslər; *I am*

having driving lessons Mən sürücülük dərslərinə gedirəm; **2.** *məc.* dərs olma; *That was a good lesson to him Bu ona yaxşı dərs oldu*

lessor [ˈlesɔ'] *n* **1.** icarədar, icarəyə götürən; **2.** icarəyə verən

lest [lest] *conj* yoxsa, əks təqdirdə; çünki; *He hid lest they could see him O gizləndi, yoxsa onlar onu görə bilərdilər*

let[1] [let] *n* icarəyə vermə; **to get a ~ for one's house** evini kirayyə vermək

let[2] [let] *v* **1.** icazə vermək, imkan vermək; *Let me help you Qoy / Qoyun sənə / sizə kömək edim;* **2.** əldən vermək, buraxmaq *(imkanı, fürsəti); Don't let the opportunity go İmkanı əldən vermə / verməyin;* **3.** icazəyə / kirayəyə vermək; **4.** *I və III şəxslərdə əmr cümlələrini düzəltmək üçün işlədilir: Let him go home Qoy / Qoyun o, evə getsin; Let them answer your questions Qoy / Qoyun onlar sənin / sizin suallarına / suallarınıza cavab versinlər;* **5.** qoymaq; imkan vermək; *Don't let yourself fall Özünü / Özünüzü yıxılmağa qoyma / qoymayın;* **to ~ down 1)** uzatmaq, endirmək; aşağı salmaq / buraxmaq; **to ~ the curtain** pərdəni aşağı salmaq / endirmək; *My skirt wants letting down Mənim yubkamın ayağını uzatmaq lazımdır;* **2)** *məc.* ümidini puç etmək / boşa çıxartmaq, doğrultmamaq; *The weather / The car let us down Hava / Maşın ümidimizi doğrultmadı / boşa çıxartdı;* **to ~ in** içəri buraxmaq; *Let me in Məni içəri burax / buraxın; The roof lets in rain Dam yağış buraxır;* **to ~ off** düşürmək, buraxmaq; yerə salmaq; **to ~ on** *d.d.* ağzından qaçırmaq / buraxmaq, demək; söyləmək; *Don't let on that we know Bizim bildiyimizi heç kimə demə / deməyin;* **to ~ out 1)** buraxmaq; açıb buraxmaq; *He let out the cat O, pişiyi açıb buraxdı;* **2)** səs qopartmaq; bərkdən qışqırmaq; *He let out a yell O bərkdən qışqırdı / qışqırıq qopartdı*

lethargy [ˈleθədʒı] *n* letargiya *(bədənin süst və yuxulu halı)*

let's [lets] = **let us**

letter [ˈletə'] *n* **1.** hərf; **capital / small ~** böyük / kiçik hərf; **to write in block ~s** çap hərfləri ilə yazmaq; **to carry out orders to the ~** əmri olduğu kimi yerinə yetirmək; **2.** məktub; **a registered ~** sifarişli məktub; **a ~ of introduction** təqdimat məktubu; **3.** *pl* **a man of ~s** ədib

level[1] [ˈlevl] *n* səviyyə; **language ~s** dil səviyyələri; **the ~ of morpheme / lexeme** morfem / leksem səviyyəsi; *The water in the river rose to the level of 2 metres Çayda suyun səviyyəsi 2 metr qalxdı*

level[2] [ˈlevl] *adj* **1.** hamar; yastı; *The road runs level for miles Yol millərlə məsafədə hamardır;* **2.** *məc.* ahəngdar; **in a ~ tone** ahəngdar tonla

level[3] [ˈlevl] *v* hamarlamaq, hamarlaşdırmaq, yastılamaq, yastılaşdırmaq; **to ~ a road** yolu hamarlamaq / hamarlaşdırmaq; **to be ~led to the ground** yerlə yeksan olmaq / edilmək; *Armenian agressors have levelled many Azerbaijanian villages to the ground Erməni işğalçıları bir çox Azərbaycan kəndlərini yerlə yeksan ediblər*

level[4] [ˈlevl] *adv* bərabər, eyni səviyyədə

levity [ˈlevətı] *n* qeyri-ciddilik, laqeydlik, əhəmiyyət verməmə

levy [ˈlevı] *v* müəyyən etmək; qoymaq *(vergi),* kəsmək *(cərimə);* **to ~ a fine / tax / ransom on *smb.*** bir kəsi cərimələmək, bir kəsə vergi qoymaq / töycü kəsmək

lewdness [ˈlju:dnıs] *n* **1.** şəhvət, ehtiras, həvəs; şəhvətpərəstlik; **2.** əxlaqsızlıq, pozğunluq

lexical [ˈleksıkl] *adj* leksik, leksikaya aid olan

lexicographer [ˌleksıˈkɔgrəfə'] *n* leksikoqraf, lüğət yazan / tərtib edən

lexicography [ˌleksıˈkɔgrəfı] *n* leksikoqrafiya

lexicon [ˈleksıkən] *n* lüğət, söz ehtiyatı, leksika; **~ of the language** dilin leksikonu / söz ehtiyatı

liability [ˌlaıəˈbılətı] *n* **1.** məsuliyyət; *I don't accept liability for my friend's debts Mən dostumun borcları üçün məsuliyyət daşımıram;* **2.** öhdəlik; cavabdehlik; **~ to pay taxes** vergi ödəmə öhdəliyi; **~ for military service** hərbi xidmət üçün cavabdehlik; **3.** borc; **to meet *one's* ~** öz borcunu ödəmək

liable [ˈlaıəbl] *adj* **1.** cavabdeh, məsul; *He is liable for call-up O, hərbi mükəlləfiyyətlidir;* **goods ~ to duty** gömrükdən keçməli olan mallar; *Everyone is liable for tax Hər bir kəs vergi ödəməyə borcludur;* **2.** öyrəşmiş, adətkar, adət etmiş; *She's liable to sea-sickness O, dəniz xəstəliyinə tutulmağa adətkardır*

liana [lıˈa:nə] *n bot.* liana *(sarmaşan bitki)*

liar [ˈlaıə'] *n* yalançı, yalan danışan

liberal[1] [ˈlıbərəl] *n* **1.** liberal *(liberalizm tərəfdarı);* **2.** liberallar partiyasının üzvü

liberal[2] [ˈlıbərəl] *adj* **1.** səxavətli, əliaçıq; genişqəlbli; geniş; **~ views** geniş dünyagörüşü; **2.** varlı, zəngin; **a ~ table** varlı / zəngin stol; **3.** liberal partiyası *(Böyük Britaniyada);* **Liberal member** liberal partiyasının üzvü

liberalism [ˈlıbərəlızm] *n* liberalizm; barışdırıcılıq; güzəştə getmə

liberalization, -isation [ˌlıbrəlaıˈzeıʃn] *n* liberallaşdırma; sərbəst buraxma *(qiymətləri)*

liberalize, -ise [ˈlıbrəlaız] *v* liberallaşdırmaq; liberallıq etmək / göstərmək

liberate [ˈlıbəreıt] *v* azad / xilas etmək; **to ~ from *smb.* / *smth.*** bir kəsdən / şeydən azad etmək; **to ~ a country** ölkəni xilas etmək; **to ~ a slave** qulu azad etmək

liberator [ˈlıbəreıtə'] *n* xilaskar, azad edən şəxs

liberty [ˈlıbətı] *n* azadlıq; **to be at ~** azadlıqda olmaq

libidinous [lıˈbıdınəs] *adj* şəhvətli, ehtiraslı, seksə meylli, şəhvətpərəst

libido [lıˈbi:dou] *n* *(pl* **-os)** seksual istək / həvəs, şəhvətpərəstlik

librarian [laıˈbreərıən] *n* kitabxanaçı

library [ˈlaıbrərı] *n* **1.** kitabxana; kitabxanadakı kitablar; **the public ~** kütləvi kitabxana; **a reference ~** kitabları evə verməyən kitabxana

libretto [lıˈbretou] *n* libretto *(musiqi əsərinin yazılı mətni)*

licence[1], **license** [ˈlaısəns] *n* lisenziya, icazə, hüquq; **to issue a ~ to sell tobacco** tütün satmaq üçün lisenziya / icazə vermək; **a ~ to fish** balıq tutmaq üçün icazə; **to import under a ~** icazə ilə idxal etmək; **driving ~** sürücülük vəsiqəsi; **2.** sərbəstlik; **poetic ~** poetik sərbəstlik

license[2] [ˈlaısəns] *v* icazə / hüquq vermək

lichen [ˈlaıkən] *n bot.* şibyə *(ağac)*

lichgate [ˈlıtʃgeıt] *n* meyitxana; ölüxana *(xəstəxanada)*

lick [lık] *v* **1.** yalamaq; **2.** *məc.* yalamaq; *Flames were licking the wall Alov divarı yalayırdı;*

◊ **to ~ *smb.*'s boots** bir kəsin ayaqqabılarını yalamaq, bir kəsə yaltaqlanmaq

lid [lıd] *n* **1.** dəstək, sap, qapaq, tutacaq, qulp; **the ~ of a kettle** qəhvədanın / çaydanın qapağı; **2.** balıq

lie[1] [laı] *n* yalan, uydurma; **to tell a ~** yalan danışmaq; *He told a lie O, yalan danışdı;*

◊ **white ~** zərərsiz yalan; **to give the ~ to *smth.*** bir şeyi təkzib etmək, bir şeyin yalan olduğunu göstərmək

lie[2] [laı] *v* I yalan danışmaq; **to ~ unblushingly** utanmazcasına / utanmadan yalan danışmaq

lie [laı] *v* II **1.** yatmaq; uzanmaq; **to ~ in bed** çarpayıda uzanmaq; *He lay asleep O uzanıb yatdı;* **2.** uzanmaq, yatmış vəziyyətdə olmaq; *The book lay unopened Kitab açılmamış durundu;* **3.** *məc.* yatmaq, qalmaq; *The choice lies with him Onun üçün seçmə imkanı var;* **to ~ ahead** qarşıda durmaq; *A hard winter lies ahead Qarşıda ağır qış durur;* **to ~ back** geriyə söykənmək; **to ~ behind** geridə / arxada qalmaq; *Those days lay far behind O günlər artıq çox-çox arxada qaldı;* **to ~ down 1)** uzanıb yatmaq; **2)** *məc.* alçaltmaq; yerə vurmaq; *I can't stand such treatment lying me down Məni alçaldan belə davranışa dözə bilmərəm;* **to ~ in** yorğan-döşəkdə yatıb qalmaq; **to ~ up** yorğan-döşəyə düşmək, xəstə yatmaq; *He lay up with measles O, qızılca xəstəliyindən yorğan-döşəyə düşmüşdü*

lieutenancy [ˈleftənənsı] *n* leytenant rütbəsi

lieutenant [lefˈtenənt, lu:ˈtenənt] *n* **1.** leytenant; **2.** leytenant- *(mürəkkəb sözlərdə);* **~-general** general-leytenant; **~-colonel** podpolkovnik; **3.** müavin; **lord ~ (of the country)** şahzadənin nümayəndəsi / müavini *(əyalətdə)*

life [laıf] *n* **1.** həyat; aləm; **animal ~** heyvanlar aləmi; **plant ~** bitkilər aləmi;

There is no signs of life in the house Evdə sala həyat əlaməti yoxdur; **2.** həyat (yaşayış); **to fight for *one's* –** həyatı üçün mübarizə aparmaq; *The doctors were fighting for his life Həkimlər onun həyatını xilas etmək uğrunda mübarizə aparırdılar;* **to bring back to –** həyata qaytarmaq; **3.** ömür, həyat; *I've lived all my life here Mən bütün ömrümü burada yaşamışam;* **country / home –** kənd / ev həyatı; **family –** ailə həyatı; *He leads an active life O, fəal həyat sürür;* **to lead a quiet –** sakit həyat sürmək; **to lead a dog's –** it həyatı sürmək, it kimi yaşamaq; **true to –** həyati; həyata uyğun

lifebelt [ˈlaɪfbelt] *n* xilasedici kəmər (*təyyarədə*)

lifeboat [ˈlaɪfbout] *n* xilasedici qayıq

lifeguard [ˈlaɪfgaːd] *n* dalğıc (*suda boğulanları xilas etmək üçün ayrılmış üzgüçü*)

life insurance [ˈlaɪfɪnˌʃuərəns] *n* həyat sığortası

lifeless [ˈlaɪflɪs] *adj* cansız, ölü, ölgün, ölüvay, süst

lifelike [ˈlaɪflaɪk] *adj* həyati, canlı; *It's a lifelike portrait of him Bu şəkildə o sanki canlıdır*

lifelong [ˌlaɪfˈlɔŋ] *adj* həyat / ömür boyu davam edən; **a – love** həyat / ömür boyu davam edən məhəbbət

life-saver [ˈlaɪfseɪvəʳ] *n* xilaskar, xilasedici (*boğulanları*)

life saving [ˈlaɪfseɪvɪŋ] *n* xilasetmə

life-size [ˈlaɪfsaɪz] *adj* həyatda olduğu boyda; **a – statue** bədənmüma abidə

lifetime [ˈlaɪftaɪm] *n* həyat / ömür boyu; həyatda; ömürdə; **once in a –** ömürdə bir dəfə; **in my –** ömrüm boyu; ömrümdə

lift¹ [lɪft] *n* **1.** götürmə (*maşına*), aparma (*maşınla*); **to give *smb.* a –** bir kəsi maşına götürmək / mindirmək; **2.** *məc.* ruhlandırma; *The news gave us a great lift Bu xəbər bizi çox ruhlandırdı;* **3.** elevator, lift

lift² [lɪft] *v* **1.** qaldırmaq; qalxmaq; *Lift the box onto the bench Qutunu qaldırıb skamyanın üstünə qoy / qoyun;* **2.** çıxartmaq, toplamaq, yığmaq; **to – potatoes** kartof çıxarmaq; **to – the crop / harvest** məhsulu yığmaq / toplamaq; **3.** *məc.* aradan götürmək; qaldırmaq; *The medicine will lift your headache Dərman sənin / sizin baş ağrını / baş ağrınızı götürəcək;*
◊ **to – up a cry, to – *one's* voice** səs-küy / haray-həşir qaldırmaq

lifter [ˈlɪftəʳ] *n d.d.* **1.** daş qaldıran; ağırlıq qaldıran; **2.** *tex.* qaldırıcı kran

ligature [ˈlɪgətʃəʳ] *n* tibbdə işlədilən sap (*cərrahi tikişdə*)

light¹ [laɪt] *n* **1.** işıq; şəfəq; *Don't stand in my light İşığımda dayanma / dayanmayın;* **by the – of a candle** şam işığında; **electric –** elektrik işığı; **nothern / polar –** şimal / qütb şəfəqi; **2.** *məc.* aydınlıq, işıq; **to throw – upon *smth.*** bir şeyi aydınlaşdırmaq; bir şeyə aydınlıq gətirmək; **to see the –** dünyanı görmək; ahıllaşmaq; **3.** işıq, lampa; **ceiling –** tavan işığı; lüstrə; **bedside –** gecə lampası; **street / town –s** küçə / şəhər işıqları; **to put the –s on** işıqları yandırmaq; **rear / braking –s** arxa işıqlar; əyləc işıqları (*maşında*); **reversing –s** arxaya hərəkət zamanı yanan işıqlar (*maşında*); **parking –s** dayanacaq işıqları (*maşında*); **emergency / flashing –s** qəza işıqları; **landing –s** yerə enmə işıqları (*təyyarədə*); **4.** yol / dirək işıqları; **to stop at the –s** dirək işıqlarının qarşısında dayanmaq; **red / green –** qırmızı / yaşıl işıq; **5.** *məc.* ağıl, idrak, ziya; *He is one of the leading lights of our time O, dövrümüzün öndə gedən ziyalı adamlarından biridir*

light² [laɪt] *adj* I işıqlı; açıq; *It's light in here Bura işıqlıdır;* **– hair** açıq rəngli saç; **– blue / brown / grey** açıq-mavi / qəhvəyi / boz

light [laɪt] *adj* II **1.** yüngül; **a – diet** yüngül diyeta / pəhriz; **a – punishment** yüngül cəza; **a – music** yüngül musiqi; **2.** şən; **with a – heart** ruh yüksəkliyi ilə, şən, şad-xürrəm

light³ [laɪt] *v* I **1.** yandırmaq, yanmaq; qaldırmaq, qızmaq; *He lit his cigarette O, siqaretini yandırdı;* **2.** işıqlandırmaq; *The house is lit by electricity Ev elektrik işığı ilə işıqlandırılır;* **3.** *məc.* kefi yuxarı olmaq; *He is well lit up Onun kefi yuxarıdır;* **4.** yanmaq; qızmaq; *The match / stove won't light Kibrit / Soba yanmayacaq;* **5.** işıqlanmaq; yanmaq, parlamaq (*adət. to – up*). *The clock lights up at night Gecə saatın əqrəbləri işıqlanır*

light [laɪt] *v* II (**on, upon**) qonmaq; düşmək; sataşmaq

lighten [ˈlaɪtən] *v* I yüngülləşdirmək, yüngülləşmək; **to – a ship's cargo** gəminin yükünü yüngülləşdirmək

lighten [ˈlaɪtən] *v* II **1.** işıqlandırmaq; **2.** şimşək çaxmaq; *It's lightening and thundering Şimşək çaxır və göy guruldayır*

lightening [ˈlaɪtnɪŋ] *n* şimşək, ildırım; **struck / killed by –** ildırım vurmuş / öldürmüş; **like –** ildırım / şimşək kimi (*sürətli*); **with – speed** ildırım sürətilə

lighter¹ [ˈlaɪtəʳ] *n* **1.** alışqan; papirosyandıran; **2.** yandıran (*adam*); **lamp –** lampa yandıran (*adam*)

lighter² [ˈlaɪtəʳ] *v* **1.** boşaltmaq (*yükü gəmidən*)

lighterage [ˈlaɪtərɪdʒ] *n* yükdaşıma xərcləri

light wave [ˈlaɪtweɪv] *n* işıq dalğası

lightweight [ˈlaɪtweɪt] *n id.* yüngül çəkili boksçu

like¹ [laɪk] *n* oxşarlıq, bənzərlik, bənzəyiş, tay, tay-bərabər; **and the –** belə, bu kimi, buna bənzər

like² [laɪk] *adj* oxşar, bənzər; oxşayışı / bənzəyişi olan; *They are like as two peas Onlar bir almanın iki üzü kimi oxşardırlar;* **in – cases** belə / buna bənzər hallarda;
◊ *Like father like son ≡ Ot kökü üstə bitər*

like³ [laɪk] *v* **1.** xoşlamaq, istəmək, xoşuna gəlmək; *I like apples Mən almanı xoşlayıram;* **2.** istəmək; *Do as you like Necə istəyirsən / istəyirsiniz, elə də et / edin*

like⁴ [laɪk] *adv* kimi; ola bilsin ki; çox güman ki; *Like enough / Very like he will come Ola bilsin ki / Çox güman ki, o gələcək*

like⁵ [laɪk] *prep* **1.** (*Obyekt halında olan şəxs əvəzlikləri ilə işlənir*) kimi; **– me / him** mənim / onun kimi; *It's not like you to be late Gecikmək sənin / sizin kimi adama yaraşmaz;* **2.** *isimlərlə işlənərkən:* kimi; bənzər; *She is like a sister to me O mənə bacı kimidir;* **3.** *işarə əvəzlikləri ilə işlənərkən:* kimi, bənzər; **– this** buna bənzər, bunun kimi; **– that** ona bənzər, onun kimi; **in cases – that** bu kimi hallarda; **4.** *müxtəlif mənalarda:* *I felt like crying Ürəyimdən ağlamaq keçirdi; It looks like snow Deyəsən qar yağacaq; It's something like three miles from here Buradan ora təxminən / haradasa üç mil olar*

likelihood [ˈlaɪklɪhud] *n* güman, ehtimal

likely [ˈlaɪklɪ] *adj* **1.** oxşar, bənzəyişi olan, müvafiq, uyğun; *What's the most likely time to find him in? Onu evdə tapmaq üçün ən müvafiq vaxt nə zamandır?* **2.** *Güman, şübhə və s. bildirir: When is he likely to come? Görəsən, o nə vaxt gələ bilər?*

liken [ˈlaɪkən] *v* bənzətmək; oxşatmaq; **to – *smth.* to *smth.*** bir şeyi bir şeyə oxşatmaq / bənzətmək

likeness [ˈlaɪknɪs] *n* oxşarlıq, bənzərlik; *I can't see much likeness between the two boys Mən bu iki oğlan arasında çox oxşarlıq görə bilmirəm;* **in the – of** oxşarlıq, bənzəyiş; *There is a family likeness in all of them Onların arasında ailə oxşarlığı vardır*

likewise [ˈlaɪkwaɪz] *adv* eyni yolla / cür

liking [ˈlaɪkɪŋ] *n* istək; həvəs; **to have a – for *smth.*** bir şeyə həvəsi / istəyi olmaq

lilac¹ [ˈlaɪlək] *n bot.* yasəmən; **a bunch of –s** bir dəstə yasəmən

lilac² [ˈlaɪlək] *adj* **1.** yasəmən; **– shrubs** yasəmən kolları; **2.** yasəmən rəngli; **a – dress** yasəmən rəngli paltar

Lilliputian¹ [ˌlɪlɪˈpjuːʃn] *n* liliput

lilliputian² [ˌlɪlɪˈpjuːʃn] *adj* liliput, çox / olduqca balaca

lilt [lɪlt] *n* oynaq rəqs / mahnı; **to sing with a –** oynaq mahnı oxumaq

lily [lɪlɪ] *n bot.* zanbaq; **water –** su zanbağı; **– of the valley** inciçiçəyi

limb [lɪm] *n* **1.** ətraf (*qol, qıç*); **2.** budaq (*ağacda*);
◊ **to escape with life and –** sağ-salamat canını qurtarmaq; **– of the devil / of satan** şeytan balası (*hiyləgər*); **strong –ed** qolqıçı güclü

lime [laɪm] *n bot.* cökə ağacı

limelight [ˈlaɪmlaɪt] *n* diqqət mərkəzi; *He loves the limelight O, diqqət mərkəzində olmağı xoşlayır*

limestone [ˈlaɪmstoun] *n* **1.** əhəngdaşı; **2.** sal qaya; *Marble is a kind of limestone Mərmər sal qayanın bir növüdür*

limit¹ [ˈlɪmɪt] *n* **1.** limit, hədd, sərhəd, hüdud, hədd-hüdud; **within the** – limit / hədd / sərhəd daxilində; **beyond the** – həddən kənar / artıq; **speed / time / weight** – sürət / vaxt / çəki həddi

limit² [ˈlɪmɪt] *v* məhdudlaşdırmaq, hədd / limit / hüdud qoymaq; *Our time is limited Bizim vaxtımız məhduddur / məhdudlaşdırılıb*

limitation [ˌlɪmɪˈteɪʃn] *n* məhdudiyyət, limit, məhdudlaşdırma, çatışmazlıq; *His chief limitation as a salesman is his shyness Ticarətçi kimi onun başlıca çatışmazlığı onun utancaqlığıdır*

limited [ˈlɪmɪtɪd] *adj* məhdud; *He is a limited person O, məhdud adamdır*; **a – liability company** məhdud məsuliyyətli səhmdar şirkət

limitless [ˈlɪmɪtlɪs] *adj* limitsiz, hədsiz, hüdudsuz, intəhasız, ucsuz-bucaqsız; – **ocean** intəhasız / ucsuz-bucaqsız okean; – **ambition** hədsiz / hədsiz-hüdudsuz şöhrətpərəstlik / arzu / istək

limousine [ˈlɪməziːn] *n* limuzin (*maşın növü*)

limp¹ [lɪmp] *n* axsaqlıq; *He walks with a limp O yeriyərkən axsayır*

limp² [lɪmp] *v* axsamaq

limpet [ˈlɪmpɪt] *n* **1.** *zool.* yastı balıq növü; **2.** *məc.* işinə zəli kimi yapışıb qalan adam; qırsaqqız

limpid [ˈlɪmpɪd] *adj* duru, təmiz, aydın, saf, şəffaf; – **waters** duru / təmiz / şəffaf sular; – **air** təmiz / saf hava

limpidity [lɪmˈpɪdɪtɪ] *n* saflıq, duruluq; şəffaflıq; – **of water** suyun duruluğu / şəffaflığı; – **of air** havanın təmizliyi

line¹ [laɪn] *n* **1.** xətt, cizgi; **boundary** – sərhəd xətti; **–s on the hand** ovucun içində xətlər; **to draw a – from A to B** A nöqtəsindən B nöqtəsinə xətt çəkmək; **2.** *id.* **white** – ağ xətt (*start xətti*); **forward** – hücum xətti; **3.** cərgə; **to plant trees in a** – ağacları cərgə ilə əkmək; **4.** ip; kəndir; *The clothes are on the line Paltarlar ipdən asılıb*; **fishing** – balıq tutmaq üçün istifadə edilən ip; **5.** *hərb.* xətt; **front** – cəbhə xətti; **behind the enemy –s** düşmənin arxa xəttində; – **of defence** müdafiə xətti; *The soldiers stood in a line Əsgərlər cərgə ilə / xətt boyunca düzüldülər*; **6.** dəmiryol xətti; **branch** – dəmiryolunda yol ayrıcı; **to cross the – by the bridge** dəmiryol xəttini körpünün üstündən keçirmək; *He fell on the lines O, dəmiryol xəttinin üstünə yıxıldı*; **7.** xətt; sətir, misra, xətkeş (*musiqidə*); **air** – hava xətti; **pages 3. – 15** 3-cü səhifə, 15-ci sətir; *Drop a line to me and let me know about you Mənə bir-iki kəlmə yaz / yazın və qoy sənin / sizin haqqında / haqqınızda xəbərim olsun*; **a – of poetry** bir misra şer;

◊ **to read between the –s** yerin altını da üstünü də bilmək, sətirlərin arasını oxumaq, sətiraltı mənaları dərk etmək;

line² [laɪn] *v* **1.** xətt çəkmək; cərgələmək; cərgə ilə əkmək; **2.** düzlənmək, cərgə ilə durmaq; *The troops lined up on the square Qoşun meydanda cərgə ilə düzüldü*

lineal [ˈlɪnɪəl] *adj* birbaşa törəyən (*bir kökdən*); – **descendant** bilavasitə / birbaşa nəsil; – **heir** bilavasitə varis

lineally [ˈlɪnɪəlɪ] *adv* mənşə etibarı ilə, varislik baxımından

linear [ˈlɪnɪə*r*] *adj* **1.** xətt, xətti təhlil; – **measures** xətti ölçülər; – **defence** xətt boyunca müdafiə; **2.** xətli, xətlərdən ibarət olan

lineman [ˈlaɪnmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) **1.** telefonçu, teleqrafçı; **2.** xətt nəzarətçisi, yol baxıcısı / nəzarətçisi

linen [ˈlɪnɪn] *n* **1.** kətan parça; **2.** yataq dəsti; alt paltarı, ağ

liner [ˈlaɪnə*r*] *n* layner (*müəyyən marşrutla işləyən təyyarə*)

linesman [ˈlaɪnzmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) *id.* yan xətt hakimi

line-up [ˈlaɪnʌp] *n* qoyuluş, düzülüş, yerbəyer etmə; **a new – of the political parties** siyasi partiyaların yeni düzülüşü

linger [ˈlɪŋgə*r*] *v* ləng tərpənmək, yubanmaq; astagəllik etmək, ləngimək; **to – over a point** sual qarşısında aciz qalmaq; **to – a job** işi ləng yerinə yetirmək, işi ləngitmək

lingering [ˈlɪŋgərɪŋ] *adj* uzun-uzadı, uzun çəkən / sürən; **a – desease / illness** uzun sürən xəstəlik

linguist [ˈlɪŋgwɪst] *n* linqvist, dilçi; *He is a good linguist O, yaxşı dilçidir*

liniment [ˈlɪnɪmənt] *n tib.* maz, sürtmə dərmanı / məlhəm

lining [ˈlaɪnɪŋ] *n* astar; **an overcoat with a fur** – xəz astarlı palto; **a jewelbox with a velvet** – içi məxmər zinət qutusu;

◊ *Every cloud has a silver lining at. söz.* ≅ *Hər gecənin bir gündüzü var*

link¹ [lɪŋk] *n* I **1.** halqa (*zəncirdə*); **2.** ilmə (*köynəkdə*); **3.** əlaqəçi (*insan*); **a – in a chain of evidence** sübutlar silsiləsində (bir) halqa; **the – between the past and future** keçmişlə gələcək arasında əlaqə; **a missing** – çatışmayan halqa; **a – man** əlaqəçi; rabitəçi

link² [lɪŋk] *v* qoşmaq, qoşulmaq; **to –** ***one's*** **arm in / through another person's arm** qol-qola tutmaq, qoluna girmək

linking [ˈlɪŋkɪŋ] *adj* **1.** qoşulan, birləşən; **2.** *dilç.* bağlayıcı; **a – verb** bağlayıcı fel

links [lɪŋks] *n* otlu / ot basmış torpaq sahəsi (*üst. dəniz sahilində*)

linseed [ˈlɪnsiːd] *n* kətan toxumu; – **oil** kətan toxumundan hazırlanmış yağ (*sürtkü yağı*)

lint [lɪnt] *n* sarğı materialı

lintel [ˈlɪntl] *n* taxta haşiyə (*qapı və ya pəncərə çərçivəsində*)

lion¹ [ˈlaɪən] *n zool.* şir, aslan

lion² [ˈlaɪən] *adj* **1.** şir, aslan; – **hearted** şir ürəkli; qoçaq; qorxmaz; **2.** arzu edilən (*adam*); **a – hunter 1)** şir ovçusu; **2)** məşhur adamları axtaran;

◊ **the –'s share** böyük pay,

lioness [ˈlaɪənɪs] *n* dişi şir / aslan

lionize [ˈlaɪənaɪz] *v* vəhşiləşmək; şirə / aslana dönmək

lip [lɪp] *n* dodaq; **the lower / upper** – alt / üst dodaq; **a man with a cigar between his –s** dodaqlarının arasında siqar olan kişi;

◊ **not to open** ***one's*** **–s** danışmamaq, ağzına su alıb durmaq; **to bite** ***one's*** **–s** dodaqlarını dişləmək

lipstick [ˈlɪpstɪk] *n* pomada (*dodaq boyası*)

liqueur [lɪˈkjuə*r*] *n* likör (*şirin spirtli içki*)

liquid¹ [ˈlɪkwɪd] *n* maye; *You have added too much liquid to the mixture Sən / Siz miksturaya çoxlu maye qatmısan / qatmısınız*

liquid² [ˈlɪkwɪd] *adj* **1.** maye, mayeləşmiş; maye halında olan; – **mud** maye halında olan / duru palçıq; – **gas** maye qaz; **2.** duru; şəffaf, parlaq; büllur, aydın; – **eyes** parlaq / büllur gözlər

liquidate [ˈlɪkwɪdeɪt] *v* **1.** borcu vermək və ya ödəmək; borcdan yaxa qurtarmaq; **2.** ləğv etmək (*şirkəti, idarəni*); **3.** yaxa qurtarmaq; aradan götürmək

liquidation [ˌlɪkwɪˈdeɪʃn] *n* **1.** aradan götürmə / götürülmə; **to go into** – müflis olmaq, müflisləşmək; **2.** ləğv etmə, xitam vermə; – **of activity of the company** şirkətin fəaliyyətini ləğv etmə / fəaliyyətinə xitam vermə

liquidator [ˌlɪkwɪˈdeɪtə*r*] *n* ləğv edən (*adam*), təsviyəçi, təsviyəçilik tərəfdarı

liquidity [lɪˈkwɪdɪtɪ] *n* maye halı

liquidize, -ise [lɪˈkwɪdaɪz] *v* **1.** mayeləşdirmək; **2.** şirə halına salmaq (*meyvəni*)

list¹ [lɪst] *n* siyahı; **to put** ***smb.'s*** **name on the** – bir kəsin adını siyahıya salmaq

list² [lɪst] *v* I siyahıya almaq; siyahı tərtib etmək

list [lɪst] *v* II əyilmək (*bir böyrü üstə, xüs. gəmi haq.*); yana əyilmək

listen [ˈlɪsn] *v* **1.** qulaq asmaq, dinləmək; eşitmək; **to – in / to (radio)** radioya qulaq asmaq; **2.** razılaşmaq; sözünə baxmaq

listener [ˈlɪsnə*r*] *n* dinləyici

listless [ˈlɪstlɪs] *adj* **1.** dalğın; əzgin; **2.** qayğısız, nizamsız, səliqəsiz

lists [lɪsts] *n süvari ordu üçün döyüş meydanı / cəng yeri*; **to enter the** – döyüşə çağırışı qəbul etmək

liter [ˈliːtə*r*] *n amer* = **litre**

literacy [ˈlɪtərəsɪ] *n* savadlılıq

literal [ˈlɪtərəl] *adj* **1.** hərfi, hərfiyyən; **2.** orijinalla eyniyyət təşkil edən; **a – translation** dürgün / səlis tərcümə; **3.** həqiqi; **in the – sense of the word** sözün həqiqi mənasında

literally [ˈlɪtərəlɪ] *adv* sözün müstəqim mənasında; həqiqətən

literary [ˈlɪtərərɪ] *adj* ədəbi; bədii; **a – man** ədəbiyyatçı; ədəbiyyatı bilən; **the – profession** ədiblik / yazıçılıq sənəti

literate [ˈlɪtərət] *adj* **1.** savadlı; oxumuş; **2.** mədəniyyətli
literature [ˈlɪtrətʃə] *n* **1.** ədəbiyyat; **2.** müəyyən bir fənnə aid olan elmi kitablar; **the 18th century English ~** 18-ci əsr ingilis ədəbiyyatı; **3.** çap edilmiş ədəbiyyat
lithe [laɪð] *adj* elastik; plastik; **~ movements** elastik hərəkətlər
lithograph[1] [ˈlɪθəgrɑːf] *n* litoqrafiya
lithograph[2] [ˈlɪθəgrɑːf] *v* litoqrafiya üsulu ilə çap etmək
lithographic [ˌlɪθəˈgræfɪk] *adj* litoqrafik
lithography [lɪˈθɔgrəfɪ] *n* litoqrafiya
Lithuanian[1] [ˌlɪθuˈeɪnɪən] *n* **1.** Litvalı; **2.** Litva dili
Lithuanian[2] [ˌlɪθuˈeɪnɪən] *adj* Litva; **the ~ language** Litva dili
litmus [ˈlɪtməs] *n* lakmus (*qələviyyə saldıqda dərhal rəngini dəyişən kağız*), **~ paper** lakmus kağızı
litre [ˈliːtə] *n* (*qısa forması L*) litr
litter[1] [ˈlɪtə] *n* I örpək
litter [ˈlɪtə] *n* II zibil, qırıq-quruq; qalıq, qırıntı
litter[2] [ˈlɪtə] *v* zibilləmək; zibillənmək; **to ~ *smth.* with *smth.*** bir şeyi bir şeylə zibilləmək; **to ~ a room with papers** otağı kağızla zibilləmək
litter-basket [ˈlɪtəbɑːskɪt] *n* zibil səbəti
litter-bin [ˈlɪtəbɪn] *n* zibil qabı
little[1] [ˈlɪtl] *n* **1.** az, bir az, az miqdar / kəmiyyət; **after a ~** bir azdan sonra; **2.** azı, az-çox; **3.** çox az; *He knows little O çox az bilir*
little[2] [ˈlɪtl] *adj* **1.** kiçik; balaca; az; **a ~ boy** balaca / kiçik oğlan; **the ~ finger** balaca barmaq; **the ~ ones** balacalar; **a ~ dog / boat / house** balaca it / qayıq / ev; **2.** bir az / qədər; *I know a little German Mən alman dilini bir az bilirəm*
little[3] [ˈlɪtl] *adv* **1.** az; *He knows little about him O onun haqqında az bilir*; **~ by ~** az-az; **2.** **a ~** bir balaca / az; *The hat's a little large Şlyapa bir balaca böyükdür*
liturgy [ˈlɪtəʤɪ] *n* liturgiya (*xristianların ən mən. ibadət ayini*)
livable [ˈlɪvəbl] *adj* **1.** yaşamaq üçün yararlı, dözümlü; **~ (in)** yaşamaq üçün yararlı (*otaq, ev və s.*); **~ (with)** yola gedilməli; **2.** birgə yaşamağa layiq olan

live[1] [laɪv] *n* canlı veriliş (*televiziyada, radioda*)
live[2] [laɪv] *adj* **1.** diri; **~ fish** diri balıq; **2.** yanan, közərən; **~ coals** yanan / közərən kömür; **3.** partladılmamış; **a ~ mine / bomb** partladılmamış mina / bomba; **4.** canlı (*əvvəlcədən lentə yazılmamış*); **~ broadcast** canlı veriliş
live[3] [lɪv] *v* **1.** yaşamaq; ömür sürmək; *He lived most of his life abroad O, ömrünün çox hissəsini xaricdə yaşadı*; **2.** sağ qalmaq; *He hasn't long to live Onun ömrünün sonuna az qalıb*
◊ *Live and learn Yaşa və öyrən*; **to ~ down** yaşayıb unutmaq; yaşadıqca yaddan çıxartmaq; **to ~ for** ömrünü həsr etmək; **to ~ in** bir yerdə yaşamaq; **to ~ off** bir şeyin / kəsin hesabına yaşamaq; **to ~ on** yaşamaq, yaşamaqda davam etmək; **to ~ out 1)** ömür sürmək; ömrü başa vurmaq; **2)** yaşamaq; **to ~ up** sadiq qalmaq; layiq olmaq; ümidi doğrultmaq; *He doesn't live up to his principles O öz prinsiplərinə sadiq qalmır*; **to ~ with** dözmək, razılaşmaq; barışmaq
livelong [ˈlɪvlʌŋ] *adj* uzunu; boyu; bütün; **the ~ day / night** bütün gün / gecə, bütün gün / gecə uzunu
lively [ˈlaɪvlɪ] *adj* dəcəl, canlı; hərəki, nadinc; **a ~ child** dəcəl / nadinc uşaq
liven [ˈlaɪvn] *v* canlandırmaq; canlanmaq; şənləndirmək, şənlənmək; rövnəqləndirmək, rövnəqlənmək
liver [ˈlɪvə] *n* **1.** *anat.* qara ciyər; **2.** ciyər (*qida*)
liveried [ˈlɪvərɪd] *adj* **1.** eyninə libas geyinmiş; **2.** ilxıçı, ilxıya baxan işçi
liverish [ˈlɪvərɪʃ] *adj* **1.** öd kimi; **2.** *məc.* əsəbi; acıdil
liver wurst [ˈlɪvəwɜːst] *n* ciyər sosiskası
lives [laɪvz] *n* **life** *isminin cəm forması*
livestock [ˈlaɪvstɔk] *n* ilxı; naxır; sürü
livid [ˈlɪvɪd] *n* **1.** mavi-boz rəng; **2.** göy rəng; **~ with cold** soyuqdan göyərmiş
living[1] [ˈlɪvɪŋ] *n* yaşayış; **standard of ~** yaşayış səviyyəsi; **~ conditions** yaşayış şəraitləri; **a ~ room** yaşayış otağı; **a ~ wage** yaşayış üçün minimum əməkhaqqı
living[2] [ˈlɪvɪŋ] *adj* **1.** canlı; yaşayan; ömür sürən; mövcud; mövcud olan; **a ~ language** canlı dil

lizard [ˈlɪzəd] *n zool.* kərtənkələ; kələz
llama [ˈlɑːmə] *n* lama (*Cənubi Amerikada yix yunu olan heyvan*)
load[1] [loud] *n* **1.** yük (*gəmidə, maşında və s.*); **peak ~** maksimal yük; **2.** *məc.* yük (*müəyyən həcmdə iş*); **a teaching ~** tədris / dərs yükü
load[2] [loud] *v* **1.** yükləmək, yüklənmək; **2.** doldurmaq (*tüfəngi, silahı*); *He loaded his gun and aimed at O, tüfəngini doldurdu və nişan aldı*
◊ **to be / to get ~ed** küpünə girmək (*çox içmək*)
loaded [ˈloudɪd] *adj* **1.** yüklənmiş, doldurulmuş; **2.** içinə güllə / mərmi qoyulmuş (*tüfəng / top haq.*)
loaf[1] [louf] *n* (*pl* **loaves**) **1.** buxanka; **a white ~** ağ çörək buxankası; **black ~** qara çörək buxankası; **2.** baş, kəllə, qafa; *Use your loaf! Başını / Başınızı işlət / işladin!*
◊ **loaves and fishes** Allahın yaratdığı nemətlər, Allah verən
loaf[2] [louf] *v* avaralanmaq, veyllənmək, avara-avara gəzmək
loafer [ˈloufə] *n* tənbəl, avara, səfil, veyl
loam [loum] *n* **1.** bərəkətli (*torpaq haq.*); **2.** gil / gilli torpaq; **3.** kərpic gili, kərpic kəsmək üçün gil
loamy [ˈloumɪ] *adj* **1.** bərəkətli; **2.** gilli; **~ land** gilli torpaq
loan[1] [loun] *n* istiqraz; ssuda; borc pul; **government ~** dövlət istiqrazı; **domestic and foreign ~** daxili və xarici istiqraz
loan[2] [loun] *v* **1.** borc vermək; **2.** kirayəyə vermək; **3.** ssuda / istiqraz vermək
loathe [louð] *v* **1.** zəhləsi getmək; ürəyi bulanmaq; **2.** xoşlamamaq, xoşu gəlməmək
loathing [louðɪŋ] *n* zəhləsi getmə; ürəkbulanma; xoşlamama
loathsome [ˈlouðsəm] *adj* ürəkbulandıran, ürəkbulandırıcı, zəhlətökən
loaves [louvz] *n* **loaf** *isminin cəm forması*
lobby [lɔbɪ] *v* qanunu qəbul etdirmək / rədd etmək; **to ~ a bill through the Senate** qanun layihəsini Senatdan keçirmək
lobster [ˈlɔbstə] *n* **1.** omar (*iriqıynaqlı dəniz xərçəngi*); **2.** omar əti
local [ˈloukl] *adj* **1.** yerli; **the ~ doctor** orazı həkimi; **~ customs** yerli ənənələr; **a ~ government** yerli hökumət; **~ time** yerli vaxt; **2.** yerli, lokal; **a ~ anaesthetic** yerli / lokal anesteziya / keyitmə; **3.** *d.d.* fahişəxana, qəhbəxana
localism [ˈloukəlɪzm] *n* **1.** lokalizm; **2.** lokal danışıq (*dialekt, ləhcə və s.*)
locality [louˈkælɪtɪ] *n* (*pl* **-ties** [-tɪz]) yer, ölkə, vilayət; sahə; **defended ~** *hərb.* müdafiə sahəsi / rayonu; **inhabited / populated ~** məskunlaşmış yer / ölkə / rayon / vilayət
localization, -isation [ˌloukəlaɪˈzeɪʃn] *n* lokallaşdırma, lokallaşma
localize, -ise [ˈloukəlaɪz] *v* yerliləşdirmək, lokallaşdırmaq
locate [louˈkeɪt] *v* **1.** göstərmək; yerini göstərmək; tapmaq; **to ~ a town on the map** şəhəri xəritədə göstərmək; **2.** yerləşdirmək (*müəyyən bir yerdə*)
location [louˈkeɪʃn] *n* **1.** yerləşmə; **2.** mövqe, yer; mövqeyini təyin etmə (*bir yerin*); **3.** yerləşdirmə; **4.** *hərb.* dislokasiya (*qoşunun müəyyən ərazidə yerləşməsi*)
locator [louˈkeɪtə] *n amer.* yerölçən (*mütəxəssis*)
lock [lɔk] *n* II **1.** kilid, qıfıl; qapı sürgüsü; **to keep / to put *smth.* under ~** bir şeyi qıfıl altında saxlamaq; **2.** çaxmaq (*silahda*); **~ stock and barrel** dolu tüfəng; **3.** şlüz
lock[2] [lɔk] *v* **1.** kilidləmək; **2.** sıxmaq (*güləşdə: qucağa*); **3.** qucamaq (*dişləri*); **4.** tormozlamaq, tormoz vermək; **to ~ away** qıfıl altında gizlətmək; **to ~** qıfılda saxlamaq; **5.** kilidlənmək, qıfıllanmaq
◊ **to ~** qıfıllamaq; **to ~ the stable door after the horse has bolted / has been stolen** at oğurlandıqdan sonra qapını qıfılla bağlamaq; ≡ toydan sonra nağara
locker [ˈlɔkə] *n* qıfıllanan qutu / şkaf / stol / seyf
locket [ˈlɔkɪt] *n* medalyon
locksmith [ˈlɔksmɪθ] *n* çilingər
locomotion [ˌloukəˈmouʃn] *n* hərəkət etmə, hərəkət; **means of ~** nəqliyyat vasitələri
locomotive[1] [ˌloukəˈmoutɪv] *n* lokomotiv, parovoz, teplovoz, elektrovoz
locomotive[2] [ˌloukəˈmoutɪv] *adj* hərəkətedən, hərəkətverici, hərəkətə səbəb olan; **~ power** hərəkətverici qüvvə

lodger [ˈlɔdʒəʳ] *n* kirayəçi, kirayənişin

lodgement [ˈlɔdʒmənt] *n* **1.** kirayə etmə; **2.** qurum, toplantı; yığılma; **a ~ of dirt in a pipe** qəlyanda qurum yığılması

lodging [ˈlɔdʒɪŋ] *n* yaşayış üçün kirayə edilmiş otaq / otaqlar

loft [lɔft] *n* çardaq, dam; **hay ~** ot damı; **pigeon ~** göyərçin damı

loftily [ˈlɔftɪlɪ] *adv* iftixarla, vüqarla, qürurla, təkəbbürlə, məğrur-məğrur, məğrur bir tərzdə

loftiness [ˈlɔftɪnɪs] *n* məğrurluq; təkəbbürlülük, vüqarlılıq

lofty [ˈlɔftɪ] *adj* **1.** hündür; **a ~ tower** hündür qüllə; **2.** *məc.* yüksək (*arzu, hiss, məqsəd və s.*), nəcib; **3.** vüqarlı; məğrur; **a ~ appearance** məğrur duruş / görünüş / görkəm

log[1] [lɔg] *n* **I 1.** kötük; **2.** *məc.* ölü

log[2] [lɔg] *adj* ağacdan tikilmiş; **~ cabin** ağacdan tikilmiş daxma

log[3] [lɔg] *v* kitabda qeydiyyata salmaq (*gəmidə və ya təyyarədə*)

logarithm [ˈlɔgərɪðəm] *n riyaz.* loqarifm

loggerheads [ˈlɔgəhedz] *n* didişmə; dalaşma; çəp gəlmə; *They are always loggerheads Onlar həmişə didişirlər*

logic [ˈlɔdʒɪk] *n* məntiq; **a mistake in ~** məntiqi səhv

logical [ˈlɔdʒɪkəl] *adj* məntiqi; *It's the logical thing to do Bu işi görmək məntiqə uyğundur*

logically [ˈlɔdʒɪkəlɪ] *adv* məntiqcə, məntiqə görə / uyğun olaraq; məntiqə uyğun şəkildə, məntiq baxımından; məntiqi cəhətdən

log-juice [ˈlɔgdʒu:s] *n* ucuz şərab

logman [ˈlɔgmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) meşəçi, odunçu, odun qıran

loin [ˈlɔɪn] *n* **1.** bel əti (*malın, qoyunun bel hissəsinin əti*); **2.** bel; qurşaq; **~ cloth** qurşaq sarğısı; **3.** *pl evf.* cinsi orqanlar

loll[1] [lɔl] *n* tənbəllik, avaraçılıq, veyllik

loll[2] [lɔl] *v* tənbəl-tənbəl hərəkət etmək, veyllənmək; asta-asta tərpənmək; ləhləyə-ləhləyə hərəkət etmək

lollipop [ˈlɔlɪpɔp] *n* nabat (*şirni; çöpün üstündə yalamaq üçün*)

lollop [ˈlɔləp] *v* **1.** tənbəl-tənbəl yerimək, avaralanmaq; **2.** hoppanıb düşmək, irəli-geri çəkilmək

lolly [ˈlɔlɪ] *n* **1.** = **lollipop**; **2.** meyvə şirəsi; **iced ~** donmuş meyvə şirəsi (*çubuğun ucunda*)

lone [loun] *adj* tək, tənha; **to play a ~ hand** *məc.* bir işi təkbaşına görmək

loneliness [ˈlounlɪnɪs] *n* təklik, tənhalıq; **to suffer from ~** tənhalıqdan əziyyət çəkmək, tənha qalıb darıxmaq

lonely [ˈlounlɪ] *adj* tək, yalqız; tənha; **a ~ traveller** yalqız səyahətçi; **a ~ girl** tənha qız; **to feel ~** özünü tənha / tək hiss etmək; **a ~ house / village** tənha ev / kənd

lonesome [ˈlounsəm] *adj* tənha, yalqız; **a ~ place** tənha yer; **to feel ~** özünü tənha hiss etmək; **a ~ journey** tənha səfər

long[1] [lɔŋ] *n* uzun müddət / fasilə; **at (the) ~est** ən uzaq vaxt; ən geci; **the ~est and the short of it** nəhayət; əvvəl-axır

long[2] [lɔŋ] *adj* **1.** uzun; **~ hair / legs / nose** uzun saç / ayaqlar / burun; **~ distance** uzun məsafə; **~ life** uzun ömür; **to have a ~ arm** *məc.* əli uzun olmaq; çox şeyə qadir olmaq; **the ~ arm of the law** qanunun hər yerdə işləməsi; **to make a ~ arm for** ***smth.*** əli bir şeyə çatmaq; **2.** uzun (*vaxt mənasında*); *He was ill for long O, uzun vaxt / müddət xəstə oldu*; **3.** uzun-uzadı; **to have a ~ look at** ***smb.*** bir kəsə uzun-uzadı baxmaq; **a ~ term** uzunmüddətli, uzun müddət davam edən; **~ term agreement** uzunmüddətli razılaşma / müqavilə; **a ~ shore man** sahildə gəmini yükləyib boşaldan işçi; **~ time** uzun müddət davam edən

long[3] [lɔŋ] *v* çox istəmək, həsrətində olmaq; can atmaq; **to ~ to go away** çıxıb getməyə can atmaq; **to ~ for** ***smth.*** **/** ***smb.*** **to do** ***smth.*** bir iş görmək üçün bir şeyə / kəsə əl uzatmaq / atmaq

long[4] [lɔŋ] *adv* **1.** uzun müddətə; **as / so ~ as** işdir, əgər; **2.** uzun müddət (*müəyyən vaxtdan bəri*); **3.** müddətində, ərzində; **all day ~** bütün günü; **any / much / no ~er** bir daha; heç, qətiyyən, qəti

long-eared [ˈlɔŋˈɪəd] *adj* **1.** uzunqulaq (*adət. heyvan haq.*); **2.** eşşək, eşşək kimi (*adam haq.*)

long-haired [ˈlɔŋˈheəd] *adj* uzunsaç; **a ~ girl** uzunsaç qız

longing [ˈlɔŋgɪŋ] *adj* davamlı, sürəkli, uzun müddət davam edən; **a ~ look** davamlı baxış

longevity [lɔŋˈdʒevətɪ] *n* uzunömürlülük

longitude [ˈlɔŋˈdʒɪtju:d] *n* uzunluq (*ən dairəsi*)

long-suffering [ˈlɔŋˈsʌfərɪŋ] *adj* əzabkeşlik; dözümlülük, səbirlilik

loo [lu:] *n d.d.* ayaqyolu

look[1] [luk] *n* **1.** baxış, nəzər; **to have a ~** nəzər yetirmək; baxmaq; **to have a ~ for** ***smb.*** **/** ***smth.*** bir şeyi / kəsi axtarmaq; **2.** görünüş; **by the ~ of things** şeylərin görünüşünə görə

look[2] [luk] *v* **1.** baxmaq; **2.** fikir vermək; baxmaq; *Look what you are doing Bax, gör nə edirsən / edirsiniz*; **3.** görünmək; *You look well Sən / Siz yaxşı görünürsən / görünürsünüz*; **to ~ about** boylanmaq; axtarmaq, soraqlaşıb tapmaq; *I am looking about a new job Mən təzə iş axtarıram*; **to ~ after** göz qoymaq, baxmaq; diqqət yetirmək; qulluq etmək; *I am looking after the children Mən uşaqlara baxıram*; **to ~ around** soraqlaşıb axtarmaq; *I am looking around for a new job Mən özümə təzə iş axtarıram / soraqlaşıram*; **to ~ at** baxmaq (*bir şeyə*); **to ~ away** gözünü çəkmək; **to ~ back** dönüb baxmaq; nəzər salmaq; **to ~ down 1)** aşağı baxmaq; **2)** *məc.* yuxarıdan aşağı baxmaq; *They looked down on us Onlar bizə üstdən aşağı baxdılar*; **to ~ for** axtarmaq; **to ~ for an opportunity to do** ***smth.*** bir iş görmək üçün fürsət / imkan axtarmaq; **to ~ forward to** can atmaq; çox istəmək; **to ~ in on** baş çəkmək; **to ~ on 1)** müşahidə / seyr etmək; **2)** hesab etmək; *I have always looked on you as a friend Mən həmişə səni / sizi dost hesab etmişəm*; *They looked on me as a hero Onlar məni qəhrəman hesab etdilər*; **to ~ on to** baxmaq, açılmaq; **to ~ out 1)** axtarmaq; soraqlaşmaq; **2)** baxmaq (*içəridən bayıra*); diqqətli olmaq; *He looked out of the window O, pəncərədən başını çıxarıb bayıra baxdı*; **to ~ over 1)** baxmaq, yoxlamaq; nəzər salmaq; **2)** bir şeyin üzərindən baxmaq; *He looked over the fence O, hasarın üstündən (aşağı) baxdı*; **to ~ through** baxmaq (*bir şeyin arasından*); *He looked through glasses O, durbinlə baxdı*; **to ~ to** müraciət etmək; *I looked to him for help Mən ona kömək üçün müraciət etdim*

looking-glass [ˈlukɪŋgla:s] *n* güzgü, ayna

look-out [ˈlukaut] *n* **1.** müşahidə məntəqəsi; **2.** ayıqlıq, ehtiyatlılıq, sərvaxtlıq; **3.** gözləmə; ümid bəsləmə

loon [lu:n] *n* **II 1.** yonulmamış adam; kənd adamı; **2.** yaramaz, dələduz, veyl; **3.** fahişə; pozğun, qəhbə; **4.** meşəçi

loop[1] [lu:p] *n* ilmə (*iydə*); halqa; kəmənd

loop[2] [lu:p] *v* **1.** ilmələmək, ilmə vurmaq; **2.** kəmənd atmaq; **3.** ilmə ilə bərkitmək; düyünləmək; düyün salmaq; **to ~ the loop** düyün düyünləmək; düyün salmaq

loophole[1] [ˈlu:phoul] *n* **1.** *hərb.* mazğal, qala bacası; döyüşdə partlayışdan qorunmaq üçün çala / çuxur; **2.** əl yeri, boşluq (*qanunda*); *I left myself a loophole Mən özümə bir əl yeri qoydum*

loophole[2] [ˈlu:phoul] *v hərb.* mazğal / çala / çuxur düzəltmək

loopy [ˈlu:pɪ] *adj* **1.** hoqqabaz; rəzil; **2.** hiyləgər, kələkbaz, məkrli, iblis, şeytan

loose[1] [lu:s] *adj* **1.** boş, sərbəst; azad; **to break / to get ~** qaçmaq, aradan çıxmaq; **2.** enli; böyük; laxlayan; **~ fitting clothes** gen paltar; **a ~ tooth** laxlayan diş; **3.** boş-boş danışıq, idarə edilməyən, nəzarətsiz; **to lead a ~ life** mənasız həyat sürmək; **a ~ (= immoral) woman** əxlaqsız qadın, fahişə; **to be on the ~** *d.d.* başlı-başına buraxılmaq; **to play fast and ~ with** ***smb.*** bir kəsi aldatmaq, bir kəsə kələk gəlmək; **4.** qeyri-ciddi; qeyri-dəqiq (*tərcümə haq.*); ◊ *He has a screw loose Onun başı çatmır, Onun başında bir vint çatmır*; **to have a ~ tongue** ağzına nə gəldi danışmaq, dili uzun olmaq; **at a ~ end** əli boş, işsiz

loose[2] [lu:s] *v* açmaq, boşaltmaq; sərbəstləşdirmək

loosely [ˈlu:slɪ] *adv* azad, azad surətdə; sərbəst, sərbəst şəkildə; gen-bol

loosen [ˈlu:sn] *v* **1.** boşaltmaq, sərbəst etmək; açmaq; **to ~ the screw** vinti boşaltmaq / açmaq; **2.** yumşalmaq; **3.** boşalmaq; *The screw has loosened Vint boşalıb*

loose up [ˈlu:sʌp] *v id.* əl-qolunu açmaq

lope [loup] *v* hoppana-hoppana getmək

lop-eared [ˌlɔpˈɪəd] *adj* sallaqqulaq; **– rabbit** sallaqqulaq dovşan

lopsided [ˈlɔpsaɪdɪd] *adj* bir tərəfə sallanmış; çəp; əyri

loquacious [ləˈkweɪʃəs] *adj* söhbətcil, çoxdanışan; uzunçu, çərənçi

loquaciously [ləˈkweɪʃəslɪ] *adv* boşboğazlıqla, çərənçiliklə

lord[1] [lɔ:d] *n* **1.** lord; **the Lord = God**; *Christ. Lord! Lord knows! Allah bilir!* **the Lord's Day** bazar günü; **The House of Lords** Lordlar palatası; **2.** inzibati vəzifə tutan şəxs; **the Lord mayor of London** Londonun meri

lord[2] [lɔ:d] *v* idarə etmək / olunmaq, ağalıq etmək; **to be – ed over** idarə olunmaq / edilmək

lordless [ˈlɔ:dlɪs] *adj* ağasız

lordliness [ˈlɔ:dlɪnɪs] *n* alicənablıq; zadəganlıq; böyüklük

lordly [ˈlɔ:dlɪ] *adv* lovğa, lovğa-lovğa, təkəbbürlü, dikbaş

lordship [ˈlɔ:dʃɪp] *n* usuli-idarə; idarəçilik

lore [lɔ:ʳ] *n* keçmişdən miras qalmış bilik; **folk –** folklor

lorry [ˈlɔrɪ] *n* yük maşını; yükdaşıyan maşın

lose [lu:z] *v* **1.** itirmək; **to – a friend / a leg / interest** dost / qıç / marağı itirmək; **to – sight of** *smth* bir şeyi gözdən itirmək; **to – oneself** özünü itirmək; **to –** *one's* **temper** hövsələsini itirmək; *He lost his temper / his head O, hövsələsini / başını itirdi;* **to – weight** arıqlamaq; **2.** batmaq; itmək; yoxa çıxmaq; **3.** uduzmaq (*oyunu, döyüşü və s.*); **to – a game** oyunu uduzmaq; **to – a war / battle** müharibəni / döyüşü uduzmaq

loser [ˈlu:zəʳ] *n* **1.** uduzan adam; *He is a bad loser O, uduzmağı bacarmır / xoşlamır;* **2.** *id.* məğlub olmuş adam

loss [lɔs] *n* **1.** itki; **– of blood** qan itirmə; **– of memory** yaddaşın itməsi; **– of strength** gücün itməsi (tükənməsi); **– of temperature** hərarətin düşməsi; **to suffer – es** itkilərə məruz qalmaq; **without – of time** vaxtı itirmədən; **to be at a –** özünü itirmək; **2.** zərər, ziyan; **to sell at a –** zərərinə satmaq

lost[1] [lɔst] *adj* itirilmiş; **a – opportunity / time** itirilmiş imkan / vaxt;

◊ *A lost time is never found again at. söz. Keçən günü geri qaytarmaq olmaz ≡ Keçənə güzəşt deyərlər;* **a – property office** itirilmiş şeylərin tapılıb saxlanıldığı idarə

lost[2] [lɔst] **to lose** *felinin pt, pp formaları*

lot[1] [lɔt] *n* I **1.** püşk; **by –** püşklə, püşkə görə; **to cast –s** püşk atmaq; **2.** *məc.* qismət; tale; bəxt; **3.** partiya; *The goods were sent in three lots Mallar üç partiyada göndərildi;* **4.** *məc.* yaramaz; *He is a bad lot O çox yaramaz adamdır*

lot [lɔt] *n* II **1.** çox (*say, kəmiyyət*); **a – of books** çoxlu sayda kitab; **a – of roses** çoxlu sayda gül; **2.** *d.d.* (**the –**) hər şey, hamısı; *That's the lot Bu hər şeydir*

lot[2] [lɔt] *adv* çox, çox-çox; tez-tez; *We don't see a lot of her now İndi biz onu tez-tez görmürük*

lotery [ˈlɔtərɪ] *n* lotereya

loud [laud] *adj* uca; bərk; **a – voice** uca / bərk səs

loudly [ˈlaudlɪ] *adv* ucadan, həndürdən, bərkdən; **to speak –** bərkdən / ucadan danışmaq

loudness [ˈlaudnɪs] *n* ucalıq; yüksəliş (*səs haq.*)

loud speaker [ˈlaudspi:kəʳ] *adj* reproduktor (*ucadan danışan aparat*); **a – van** səsyayan maşın

louse [laus] *n* **1.** (*pl* **lice** [laɪs]) bit (*həşərat*); **2.** *sl.* iyrənc adam; *He is an absolute louse O çox iyrənc adamdır*

lousiness [ˈlauzɪnɪs] *n* bitlilik

lousy [ˈlauzɪ] *adj* **1.** bitli; **2.** *d.d.* alçaq, iyrənc, şaxta;

◊ **to be – with money** çox pullu / varlı olmaq

lovable [ˈlʌvəbl] *adj* xoşagələn, istəkli

love[1] [lʌv] *n* **1.** məhəbbət; sevgi; **– at first sight** ilk baxışdan sevgi; **for the – of the thing** işə olan məhəbbətə görə; **to be in – with** *smb.* bir kəsi sevmək; **to fall in – with** *smb.* bir kəsə vurulmaq; **– of money** pul sevgisi, pula hərislik; **to give / to send** *smb. one's* **–** bir kəsə sevgisini / məhəbbətini göndərmək; **for the – of God** Allah eşqinə / naminə / xatirinə; **2.** *əzizləyici söz kimi:* əzizim; gözümün işığı; *Hurry up, love Tələs, əzizim;* **3.** salam; *Give them my love Mənim salamımı onlara yetir / yetirin*

love[2] [lʌv] *adj* eşq, sevgi, məhəbbət; **– affair** eşq macərası; **– letter** məhəbbət məktubu

love[3] [lʌv] *v* sevmək; **to –** *one's* **parents /** *one's* **country /** *one's* **wife /** *one's* **husband** valideynlərini / ölkəsini / arvadını / ərini sevmək;

◊ *Love me, love my dog at. söz. Məni sevirsən, itimi də sev ≡ İtə hörmət edərlər yiyəsinə görə*

loveliness [ˈlʌvlɪnɪs] *n* sevimlilik; istəklilik, xoşagələnlik, qəşənglik

lovely [ˈlʌvlɪ] *adj* xoş; xoşagələn, qəşəng, gözəl; **a – view** xoş mənzərə; **a – child** qəşəng uşaq; **a – woman** gözəl qadın; **– weather** gözəl / xoş hava

lover [ˈlʌvəʳ] *n* **1.** məşuq; **a pair of –s** sevgililər, məşuqlar; **2.** həvəskar; **a music –** musiqi həvəskarı

loving [ˈlʌvɪŋ] *adj* sevən, aşiqanə, istəkli; məhəbbətli; **a – glance** aşiqanə baxış; **– words** aşiqanə sözlər

low [lou] *adj* aşağı, alçaq; **a – price / wage** aşağı qiymət / maaş; **a – wall** alçaq divar; **a – attendance** aşağı davamiyyət; **a – whisper** alçaq / yavaş pıçıltı; **– class** aşağı sinif; **– Chamber / House** aşağı palata

low-down[1] [ˈloudaun] *adj* alçaq, şərəfsiz; **to play a – trick** şərəfsiz hiylə / məkr işlətmək; **2.** kobud; **3.** təfsilat, incəlik

low-down[2] [ˈloudaun] *adv* şərəfsizcəsinə, şərəfsiz, ləyaqətsiz; **to play it –** özünü şərəfsiz / ləyaqətsiz aparmaq

lower[1] [louəʳ] *adj* alt, aşağı; **the – classes** aşağı siniflər; **a – tooth** alt diş

lower[2] [louəʳ] *v* **1.** aşağı salmaq / dikmək / düşmək / enmək; **2.** aşağı salmaq; endirmək; **to – prices** qiymətləri aşağı salmaq / endirmək; **to – the temperature** hərarəti aşağı salmaq; **to –** *one's* **voice** səsinin aşağı salmaq

low-grade [ˈlouˈgreɪd] *adj* aşağı keyfiyyətli

low-heeled [ˌlouˈhi:ld] *adj* alçaqdaban, alçaq dabanlı; **– shoes** alçaqdaban / alçaq dabanlı ayaqqabı

low-land [ˈloulənd] *n* düzənlik, alçaq yer

low-level [ˈlouˈlevl] *adj* **1.** aşağı səviyyəli; **2.** *məc.* kiçik; **a – officer** kiçik məmur / zabit

lowlife [ˈloulaɪf] *n* aşağı həyat səviyyəsi, həyatın dibi

low-paid [ˈlouˈpeɪd] *adj* azmaaşlı, azmovacibli

low-powered [ˈlouˈpauəd] *adj* azgüclü, gücü az olan

loyal [ˈlɔɪəl] *adj* (**to**) sədaqətli; sadiq, vəfalı; **– to** *one's* **country** öz ölkəsinə sadiq / sədaqətli; **a – friend** sadiq / vəfalı dost

loyalist [ˈlɔɪəlɪst] *n* öz ağasına / hökmdarına sadiq olan şəxs

loyalty [ˈlɔɪəltɪ] *n* sadiqlik, vəfalılıq; bağlılıq

lubber [ˈlʌbəʳ] *n* zırrama; heyvərə

lubber-head [ˈlʌbəhed] *n* yekəbaş, başıboş, küttbeyin

lubricant [ˈlu:brɪkənt] *n* yağlayıcı maddə, sürtkü materialı

lubricate [ˈlu:brɪkeɪt] *v* yağlamaq (*mühərriki, maşını, maşın hissələrini*)

lubrication [ˌlu:brɪˈkeɪʃn] *n* yağlama, yağlanma

luck [lʌk] *n* imkan; təsadüf (*pis və ya yaxşı*); **to have good / bad – in** *one's* **affairs** işlərində yaxşı / pis imkana malik olmaq, işi gətirmək / gətirməmək

luckily [ˈlʌkɪlɪ] *adv* xoşbəxtlikdən, bəxtəvərlikdən

lucky [ˈlʌkɪ] *adj* bəxtgətirən; xoşbəxt, bəxtəvər; **to be –** xoşbəxt / bəxtəvər olmaq

lucrative [ˈlu:krətɪv] *adj* sərfəli, faydalı, xeyirli

lug[1] [lʌg] *n* lövbər

lug[2] [lʌg] *v* dartıb aparmaq

luge [lu:dʒ] *n* qısa yelkənli qayıq

luggage[1] [ˈlʌgɪdʒ] *n* baqaj, yük; **to get** *one's* **– through the customs house** baqajını / yükünü gömrükxanadan keçirmək

luggage[2] [ˈlʌgɪdʒ] *adj* baqaj, yük; **– carrier** yükdaşıyan araba; **– rack** baqaj qoyulan rəf; **– van** baqaj qoyulan sandıq; **– space** baqaj şöbəsi; **– boot** avtomobilin yük yeri; **– office** yük saxlama kamerası

lull[1] [lʌl] *n* sakitlik, rahatlıq; **a – in the storm / conversation** fırtınanın / söhbətin sakit məcraya düşməsi

lull[2] [ˈlʌl] *v* **1.** sangimək, yatmaq, sakitləş-mək; **2.** yatırtmaq; **to ~ a baby to sleep** uşağı yatırtmaq

lullaby [ˈlʌləbaɪ] *n* laylay (*uşağı yatırtmaq üçün oxunan şirin mahnı*)

lumber[1] [ˈlʌmbə] *n* **1.** meşə materialı, ağac, taxta-şalban (*yonulmamış*); **2.** köhnə / sınıq-salxaq mebel; **3.** cır-cındır, zir-zibil, dəyərsiz şeylər; **2.** zibil, tullantı

lumber[2] [ˈlʌmbə] *v* **1.** guruldamaq, gurultu / şaqqıltı ilə getmək (*ham da* **to ~ along / by / past**); **2.** ağır-ağır getmək

lumber room [ˈlʌmbəru:m] *n* zibilxana; kiçik anbar, anbarcık

luminary [ˈlu:mɪnərɪ] *n* **1.** işıq saçan hər hansı bir səma cismi; **2.** parlaq, işıq saçan insan, çoxbilən (*adam*); müdrik insan

luminosity [ˌlu:mɪˈnɒsɪtɪ] *n* parlaqlıq; işıqlılıq

luminous [ˈlu:mɪnəs] *adj* **1.** işıqsaçan; parlaq; **2.** *məc.* aydın, asan, başadüşən; **a ~ speaker** aydın danışan natiq

lump[1] [lʌmp] *n* **1.** tikə; parça; **a ~ of sugar** bir tikə qənd; **a ~ of ice / stone** bir parça buz / daş; **2.** *məc.* iri məbləğ; **3.** şiş; **a ~ on** *one's* **knee** dizində şiş

lump[2] [lʌmp] *v* toplamaq, cəm etmək; cəmləmək; **to ~ together** bir yerə cəm etmək / cəmləmək

lumpy [ˈlʌmpɪ] *adj* **1.** kəsəkli, nahamar, dü-bür-dübür; **2.** təlatümlü; **~ sea** təlatümlü dəniz

lunatic[1] [ˈlu:nətɪk] *n* lunatik, giç, axmaq (*adam*)

lunatic[2] [ˈlu:nətɪk] *adj* dəli; lunatik, ruhi xəstə, malxülya; **~ proposal** axmaq təklif

lunatic asylum dəlixana (*ruhi xəstələr üçün*)

lunch[1] [lʌntʃ] *n* günorta yeməyi; qəlyanaltı; **to have / to take ~** qəlyanaltı etmək

lunch[2] [lʌntʃ] *v* **1.** qəlyanaltı etmək; **2.** *d.d.* qəlyanaltıya qonaq etmək

lunch box [ˈlʌntʃbɒks] *n* səhər yeməyi qoyulan qutu (*məktəbli və s. üçün*)

luncheon [ˈlʌntʃən] *n* səhər yeməyi (*adət. rəsmi*)

luncheonette [ˌlʌntʃəˈnet] *n* **1.** *amer.* yüngül qəlyanaltı kafesi; **2.** yüngül qəlyanaltı

luncheon voucher [ˈlʌntʃənˌvaʊtʃə] *n* yemək üçün talon (*müəssisə tərəfindən fəhlələrə verilən*)

lunch-hour [ˈlʌntʃˌaʊə] *n* ikinci səhər yeməyi saatı / vaxtı

lunch-room [ˈlʌntʃru:m] *n amer.* qəlyanaltı (*yer*)

lunch-time [ˈlʌntʃtaɪm] *n* = **lunch-hour**

lung [lʌŋ] *n anat.* ağ ciyər; **the ~s** ağ ciyərlər; **inflammation of the ~s** ağ ciyərlərin sətəlcəmi;

◊ **good ~s** güclü səs; **at the top of** *one's* **~s** gur / uca səslə; **~s of London** Londonun park və xiyabanları

lung cancer [ˈlʌŋˈkɑ:nsə] *n tib.* ağ ciyərlərin xərçəngi

lung fever [ˈlʌŋˈfi:və] *n tib.* ağ ciyərlərin iltihabı

lung-tester [ˈlʌŋˌtestə] *n tib.* spirometr (*ağ ciyərlərin tutumunu ölçən cihaz*)

lure[1] [ljʊə] *n* **1.** şirnikləndirmə, cəlb etmə; **2.** yem, tələ yemi (*balıq, siçan və s. tutmaq üçün*)

lure[2] [ljʊə] *v* salmaq, tələyə düşmək, tora salmaq

lurk [lɜ:k] *v* gizlənmək; yuva salmaq

lush[1] [lʌʃ] *n* **1.** spirtli içki; **2.** *sl.* əyyaş

lush[2] [lʌʃ] *adj* şirəli, sulu; gur (*bitki haq.*)

lust [lʌst] *n* həvəs, şəhvət, ehtiras; istək, seks

lustful [ˈlʌstfl] *adj* şəhvətli, ehtiraslı; **~ glances** şəhvətli / etiraslı baxışlar

lustre [ˈlʌstə] *n* **1.** parıltı; bərq, bərq vurma; **2.** şöhrət; **to add / to give ~ to** *smth.*, **to throw / to shed ~ on** *smth.* 1) bir şeyi işıqlandırmaq / parıldatmaq; 2) bir şeyi şöhrətləndirmək

lustrous [ˈlʌstrəs] *adj* parlaq, işıqlı, bərq vuran, parıltılı, parıldayan; **~ black hair** parlaq qara saç

lustrum [ˈlʌstrəm] *n* (*pl* **-tra, -trums** [trəmz]) beşillik

lusty [ˈlʌstɪ] *adj* sağlam, güclü, möhkəm; **a ~ voice** güclü səs; **a ~ infant** sağlam uşaq

lux [lʌks] *n fiz.* lüks (*işıqlandırma vahidi*)

luxuriant [lʌgˈzjʊərɪənt] *adj* **1.** varlı, zəngin, aşıb-daşan, gur; **~ imagination** zəngin təəssürat; **~ growth** gur yetişmə, sürətlə boy atma; **2.** parlaq (*üslub haq.*); **a ~ style** parlaq üslub

luxuriate [lʌgˈzjʊərɪeɪt] *v* **1.** var-dövlət içində üzmək; **2.** ləzzət almaq; kef çəkmək / görmək

luxurious [lʌgˈzjʊərɪəs] *adj* **1.** zəngin, varlı, cah-calallı, təmtəraqlı; **2.** zənginlik sevən, təmtəraq həris olan

luxury [ˈlʌkʃərɪ] *n* **1.** cah-calal, var-dövlət; zənginlik; **2.** həzz; böyük ləzzət / məmnunluq; **the ~ of a good book** yaxşı kitabdan alınan həzz / ləzzət / məmnunluq

lying[1] [ˈlaɪɪŋ] **to lie** *felinin pr. p formasi*

lying[2] [ˈlaɪɪŋ] *adj* yalan, yalan danışan / uyduran; **a ~ man** yalan danışan / uyduran adam

lying-in[1] [ˌlaɪɪŋˈɪn] *n* doğma, doğuş

lying-in[2] [ˌlaɪɪŋˈɪn] *adj* doğan, doğum; **~ hospital** doğum evi

lymph [lɪmf] *n fiziol.* limfa; **animal ~** peyvənd, vaksin

lymphatic [lɪmˈfætɪk] *adj* **1.** *fiziol.* limfa, limfaya aid olan; **2.** arıq, cansız, zəif, cılız; **3.** fleqmatik, süst, ölüvay; **4.** solğun, rəngsiz, rəngi qaçmış

lymph gland [ˈlɪmfglænd] *n* limfa vəzisi

lynch [lɪntʃ] *v* linçləmək, linç mühakiməsi ilə cəzalandırılmaq, daş-qalaq etmək; vəhşicəsinə divan tutmaq

lynch law [ˈlɪntʃlɔ:] *n* linç qanunu / mühakiməsi, daş-qalaq etmə, vəhşicəsinə divan tutma

lyra [ˈlaɪrə] *n* **1.** lira (*qədim yunanlarda simli musiqi aləti*); **2.** *astr.* lira (*bürc*)

lyre [laɪə] *n* lirə (*İtaliyada, Türkiyədə pul vahidi*); **Turkish ~** türk lirəsi

lyric [ˈlɪrɪk] *adj* **1.** lirik; **~ poetry** lirik poeziya, lirika; **2.** lirik şer

lyrical [ˈlɪrɪkəl] *adj* lirik; **~ poet** lirik şair; **~ verses** lirik şerlər

lyricism [ˈlɪrɪsɪzəm] *n* liriklik, lirika

lyrics [ˈlɪrɪks] *n* lirik şerlər, lirika

lyrist [ˈlaɪərɪst] *n* 1 lira musiqi alətində çalan adam, liraçı

Mm

M m [em] *n* (*pl* **M's, m's** [emz]) *ingilis əlifbasının 13-cü hərfi*

ma [mɑ:] *n d.d.* = **mother**

M.A. [em eɪ] *n* **Master of Arts** magistr dərəcəsi (*humanitar elmlər üzrə*)

maam [mæm] *n d.d.* madam

macabre [mə'kɑ:br] *adj* qüssəli, qəmli; kədərli, kinayəli, ürəksıxan; dəhşətli, müdhiş; ~ **humour** kinayəli yumor

macaroni [,mækə'rouni] *n* makaron

mace [meɪs] *n tar.* toppuz, gürz

machine[1] [mə'ʃi:n] *n* **1.** dəzgah; **drilling** ~ deşikaçan dəzgah; **2.** *d.d.* maşın; **sewing** ~ tikiş maşını; **knitting** ~ toxuyucu maşın; **3.** *məc.* aparat; **party** ~ partiya aparatı

machine[2] [mə'ʃi:n] *adj* maşın; ~ **shop** maşın sexi; ~ **tool** maşın dəzgahı

machine[3] [mə'ʃi:n] *v* maşınla tikmək

machine gun [mə,ʃi:n'gʌn] *n* pulemyot

machinery [mə'ʃi:nərɪ] *n* mexanizm, maşın avadanlığı

machine-shop [mə'ʃi:nʃɔp] *n* maşınqayırma zavodu

machine-tool [mə'ʃi:ntu:l] *n tex.* dəzgah

machinist [mə'ʃi:nɪst] *n* maşınqayırma mütəxəssisi; maşinist, mühəndis

mackerel ['mækrəl] *n zool.* skumbriya (*balıq növü*); **smoked** ~ hisə verilmiş / hislənmiş skumbriya

mackintosh ['mækɪntɔʃ] *n* makintoş (*su keçirməyən palto / plaş*)

macrocosm ['mækroukɔzəm] *n* kainat, aləm, dünya

mad[1] [mæd] *adj* (**-dder, -ddest**) **1.** ruhi xəstə; dəli; **to drive** *smb.* ~ bir kəsi dəli etmək; **to be ~ about** *smb.* bir kəsdən ötrü dəli-divanə olmaq; **2.** quduz; **a ~ dog** quduz it; **3.** qəzəbli

mad[2] [mæd] *adv* dəli kimi; dəlicəsinə

madam ['mædəm] *n d.d.* madam, xanım

madame [mə'dɑ:m] *qadınların ərdə olduğunu bildirmək üçün onların adlarının qarşısında işlədilən müraciət*

madcap ['mædkæp] *n* şuluqçu, dəcəl, nadinc, dəlisov, azğın, qoçu

madden ['mædn] *v* **1.** dəli etmək, ağlını / huşunu başından almaq; dəli-divanə etmək; **2.** əsəbiləşdirmək, özündən çıxarmaq, cinlətmək

made[1] [meɪd] **to make** *felinin pt. pp formaları*

made[2] [meɪd] *adj* düzəldilmiş, istehsal edilmiş, qayrılmış; ~ **in Japan / in England / in Spain / in Italy, etc.** Yaponiyada / İngiltərədə / İspaniyada / İtaliyada *və s.* düzəldilmiş / istehsaledilmiş

mad-house ['mædhaus] *n* dəlixana

madly ['mædlɪ] *adv* dəli kimi, dəlicəsinə

madman ['mædmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) dəli; ağılsız, divanə (*həm də məc.*); **to shout like a ~** dəli kimi qışqırmaq

madness ['mædnɪs] *n* **1.** dəlilik, ağılsızlıq, divanəlik, ruhi pozğunluq; **2.** quduzluq (*heyvanlarda*)

madrigal ['mædrɪgl] *n* şərqi, nəğmə (*çalğısız, xor üçün*)

maestro ['maɪstrou] *n* maestro

mafia ['mæfɪə] *n* mafiya, **the** ~ Siciliyada gizli mütəşəkkil təşkilat

mag [mæg] *n d.d.* **magazine** *isminin qısa forması*; **colour -s** şəkilli jurnallar

magazine[1] [,mægə'zi:n] *n* **1.** silah-sursat anbarı; **2.** daraq (*tüfəngdə*); **3.** dövri jurnal (*həftəlik, aylıq və s.*); **a literary ~** ədəbi jurnal; **glossy -s** dilçilik jurnalları

magazine[2] [,mægə'zi:n] *adj* jurnal; **a ~ article** jurnal məqaləsi; ~ **editor** jurnal redaktoru

maggot ['mægət] *n zool.* sürfə (*süs milçəkdə*)

magi [meɪdʒaɪ] *n pl* sehrbazlar; cadugərlər, falçılar

magic[1] ['mædʒɪk] *n* **1.** sehrkarlıq; möcüzə, ovsunlama; **black ~** qara magiya; cadugərlik, ovsunçuluq; **the ~ of Shakespeare's poetry** Şekspir poeziyasının möcüzəsi; **2.** *məc.* füsunkarlıq; **the ~ of the woods in autumn** payızda meşələrin füsunkarlığı; **3.** kələkbazlıq, oyunbazlıq

magic[2] ['mædʒɪk] *adj* **1.** sehrli; **a ~ lamp** sehrli lampa; **a ~ trick** sehrli tryuk / ustalıq / məharət; **2.** əla, çox yaxşı; **a ~ performance** əla / çox gözəl tamaşa

magical ['mædʒɪkl] *adj* sirli; möcüzəli, sehrli; ~ **powers** sirli qüvvələr

magically ['mædʒɪkəlɪ] *adv* möcüzəli / sirli / sehrli şəkildə

magician [mə'dʒɪʃn] *n* **1.** sehrbaz; cadugər, ovsunçu; gözbağlayıcı; **2.** fokusçu (*fokuslar göstərən estrada / sirk artisti*)

magistrate ['mædʒɪstreɪt] *n* **1.** aşağı səviyyəli məhkəmədə hakim; **2.** sülh carçısı

magistracy ['mædʒɪstrəsɪ] *n* hakimlik; polis məhkəməsi; **examining ~** müstəntiq, sisistçi; **the ~** hakimlər kollegiyası

magnanimity [mægnə'nɪmɪtɪ] *n* əliaçıqlıq, səxavətlilik, mərdlik, alicənablıq, comərdlik

magnanimous [,mæg'nænɪməs] *adj* alicənab, mərd, səxavətli; əliaçıq; **a man ~ of soul** alicənab / səxavətli / əliaçıq adam

magnanimously [,mæg'nænɪməslɪ] *adv* səxavətlə, mərdcəsinə, comərdcəsinə, alicənablıqla

magnate ['mægneɪt] *n* maqnat; varlı adam; iri torpaq sahibi; mülkədar

magnesia [mæg'ni:ʃə] *n* maqneziya; maqnezium oksid (*toz halında*)

magnet ['mægnɪt] *n* **1.** maqnit; **2.** *məc.* yapışıqlı adam; qır-saqqız

magnetic ['mægnetɪk] *adj* **1.** maqnit, maqnitli; ~ **field** maqnit sahəsi; **a ~ needle** kompasın əqrəbi (*cəhətləri göstərən*); **2.** *məc.* füsunkar, cazibədici, cazibədar; **a ~ smile** cazibədar / füsunkar / cazibədici təbəssüm; ~ **personality** cazibədar / cazibəli şəxsiyyət

magnetize, -ise ['mægnɪtaɪz] *v* **1.** maqnitləşdirmək; **2.** *məc.* cəzb / cəlb etmək

magnification [,mægnɪfɪ'keɪʃn] *n* **1.** tərifləmə, mədh etmə; **2.** böyütmə, şişirtmə, artırma

magnificence [mæg'nɪfɪsns] *n* cazibədarlıq, füsunkarlıq, cah-calal, təmtəraq

magnificent [mæg'nɪfɪsnt] *adj* əla, çox qəşəng / gözəl, füsunkar, görkəmli, calallı; **a ~ house** çox gözəl / qəşəng ev; **a ~ achievement** əla nailiyyət; **a ~ collection** çox gözəl kolleksiya

magnificently [mæg'nɪfɪsntlɪ] *adv* əla, çox gözəl / qəşəng, füsunkarcasına

magnify ['mægnɪfaɪ] *v* (*pt. pp* **-fied**) şişirtmək, böyütmək; **to ~ an incident** hadisəni şişirtmək

magnifying ['mægnɪfaɪɪŋ] *adj* böyüdücü; **a ~ glass** lupa, böyüdücü şüşə

magniloquence [mæg'nɪləkwəns] *n* təmtəraq, cah-calal, dəbdəbə

magnitude ['mægnɪtju:d] *n* böyüklük, miqyaslılıq; **star of the first ~** *astr.* ən böyük ulduz

magpie ['mægpaɪ] *n* **1.** sağsağan; **2.** *məc.* çox danışmaqla zəhlə tökən adam, çərənçi adam

mahogany [mə'hɔgənɪ] *n* **1.** *bot.* qırmızağac; ~ **furniture** qırmızağacdan qayrılmış mebel; **2.** rəng (*qırmızı qəhvəyi*)

maid [meɪd] *n* **1.** qız; **old ~** qarımış qız; **2.** qadın xidmətçisi, qarabaş; **house ~** ev qulluqçusu / qarabaşı; **to keep a ~** qulluqçu / qarabaş saxlamaq

maiden ['meɪdn] *n* **1.** ərə getməmiş qızın soyadı; **2.** ilkin, birinci; **a ship's ~ voyage** gəminin ilk səfəri; **a ~ speech** parlamentdə ilk dəfə edilən nitq

maidenhood ['meɪdnhud] *n* qızlıq dövrü

maiden like ['meɪdnlaɪk] *adj* arvadxasiyyət, arvad kimi, arvadxoxşar; qızbibi

mail [meɪl] *n* I təbəqə; zireh

mail [meɪl] *n* II **1.** poçt; poçt ilə göndəriş; **to send a letter by air ~** aviapoçtla məktub göndərmək; **the ~ coach** poçt arabası / kareti; ~ **bag** poçt çantası; **to deliver / to collect ~** poçtu çatdırmaq / toplamaq; **2.** korrespondensiya (*poçtla göndərilən məktub, teleqram, qəzet və s.*)

mail box ['meɪlbɔks] *n* poçt qutusu

mail train ['meɪltreɪn] *n* poçt qatarı

main [meɪn] *adj* əsas; baş, vacib; **the ~ thing to remember** yadda saxlamalı vacib / əsas məsələ; **the ~ street of a town** şəhərin baş küçəsi

mainly ['meɪnlɪ] *adv* əsasən, başlıca olaraq

maintain [meɪn'teɪn] *v* **1.** qoruyub saxlamaq; davam etdirmək; **to ~ friendly relations (with)** dost münasibətlərini qoruyub saxlamaq / davam etdirmək (*bir kəslə*); **2.** müdafiə etmək; saxlamaq, qoruyub saxlamaq; **to ~ a family** ailə saxlamaq; **to ~ an army** ordu saxlamaq; **3.** sübut etmək; **to ~ *one's* innocence** günahsızlığını sübut etmək; **4.** saz vəziyyətdə saxlamaq; **to ~ the roads** yolları saz vəziyyətdə sax-

lamaq; **5.** müdafiə etmək; **to ~ *one's* rights** hüquqlarını müdafiə etmək

maintenance [ˈmeɪntənəns] *n* qoruyub saxlama; mühafizə etmə

maize [meɪz] *n bot.* qarğıdalı

majestic [məˈdʒestɪk] *adj* səhrkar; əzəmətli; möcüzəli

majestically [məˈdʒestɪklɪ] *adv* səhrlə, əzəmətliklə, möcüzəli şəkildə

majesty [ˈmædʒəstɪ] *n* **1.** böyüklük, əzəmət, vüqar; **2.** əlahəzrət; zati-aliləri; **His / Her / Your Majesty** Zati-aliləri (*müraciət edilən şəxsdən asılı olaraq müvafiq əvəzlik işlədilir*)

major[1] [ˈmeɪdʒə] *n* **1.** *hərb.* mayor; **2.** *hüq.* həddi-büluğa çatmış adam; **3.** *mus.* major

major[2] [ˈmeɪdʒə] *adj* böyük; əsas; daha vacib; **the ~ part** əsas hissə; **a question of ~ importance** böyük əhəmiyyət kəsb edən məsələ

major[3] [ˈmeɪdʒə] *v* ixtisaslaşmaq

major general [ˈmeɪdʒəˈdʒenərəl] *n* general mayor (*hərbi rütbə*)

majority [məˈdʒɔrɪtɪ] *n* **1.** əksəriyyət; **a small / overwhelming ~** kiçik / böyük əksəriyyət; **in the ~ of cases** əksər hallarda; **~ rule** azlığın çoxluğa tabe olması qaydası; **2.** *hüq.* yetkinlik; **to reach *one's* ~** yetkinlik dövrünə çatmaq

make[1] [meɪk] *n* istehsal; mal; **goods of Azerbaijan ~** Azərbaycanın istehsalı olan mallar

make[2] [meɪk] *v* I *əsas fel kimi:* **1.** tikmək; yaratmaq; **2.** yaranmaq; *They are made for one another Onlar bir-biri üçün yaranıblar;* **3.** törətmək; yaratmaq; **to ~ difficulties** çətinlik yaratmaq / törətmək; **4.** istehsal etmək, qayırmaq, hazırlamaq; **to ~ cars / glass / tractors** maşın / şüşə / traktor istehsal etmək; **to ~ furniture / a film** mebel / kino istehsal etmək; **5.** *məc.* bağışlamaq, doğurmaq; **to ~ an impression on** təsir bağışlamaq; **6.** hazırlamaq; hazır etmək; düzəltmək; **to ~ breakfast / supper** səhər / axşam yeməyi hazırlamaq; **to ~ tea / coffee** çay / qəhvə hazırlamaq; **to ~ bed** yer açmaq / salmaq; **to ~ a bonfire** tonqal qalamaq; **to ~ hay** ot biçmək / çalmaq; **7.** qeyd etmək; yazmaq; oxumaq; **to ~ notes of a lecture** mühazirədən qeydlər etmək; **to ~ a report** məruzə / hesabat hazırlamaq; **to ~ a statement** bəyanat hazırlamaq / vermək; **to ~ a speech** nitq söyləmək / irad etmək; **to ~ a list** siyahı hazırlamaq / tutmaq; **8.** etmək, səbəb olmaq; **to ~ a noise** səs etmək / salmaq; məcbur etmək; *I made him believe that... Mən onu inanmağa məcbur / vadar etdim ki, ...;* **9.** çıxmaq, həyata keçirmək; **to ~ a journey / a trip** səyahətə / gəzintiyə çıxmaq; **to ~ a landing** yerə enmək; **10.** əldə etmək, almaq; qazanmaq; **to ~ money** pul qazanmaq; **to ~ friends** dostlaşmaq, dost qazanmaq

make [meɪk] *v* II *bağlayıcı fel kimi:* olmaq; etmək; ibarət olmaq; **to ~ an answer** cavab vermək; **to ~ arrangements about *smth.*** bir şey haqqında razılığa gəlmək; **to ~ *smb.* angry** bir kəsi acıqlandırmaq / qəzəbləndirmək; **to ~ *smb.* happy** bir kəsi xoşbəxt etmək / sevindirmək; **to ~ for** yönəlmək, yollanmaq; yön almaq; **to ~ out 1)** tanımaq; fərqləndirmək; hesab etmək; seçmək, ayırd etmək; **2)** işləri getmək; *How is he making out now Onun indi işləri necə gedir?;* **to ~ over** vermək, ötürmək; bağışlamaq; **to ~ up** düzəltmək, açmaq; **to ~ up a prescription** reseptə uyğun olaraq dərman düzəltmək; **to ~ up a game** özündən oyun fikirləşmək; **to ~ up *one's* mind** qərara gəlmək; qərar qəbul etmək; **to ~ up *one's* face** üzünü qrimləmək; **to ~ up for lost time** itirilmiş vaxtın əvəzini çıxmaq

maker [ˈmeɪkə] *n* **1.** istehsalçı; usta; sənətkar; yaradıcı; **a ~ of maps** kartoqraf, xəritəçi / coğrafiya xəritələri çəkən mütəxəssis; **2.** Allah, Tanrı

makeshift [ˈmeɪkʃɪft] *n* əvəzləyici

make-up [ˈmeɪkʌp] *n* **1.** kosmetika; **2.** *teatr.* qrim

make weight [ˈmeɪkweɪt] *n* pərsəng (*çəkini tarazlayan əlavə yük*)

making [ˈmeɪkɪŋ] *n* **1.** istehsal; hazırlama; **the ~ of cars** maşınların istehsalı; **2.** *məc.* yonub düzəldən; adam edən

mal- [mæl-] *pref.* pis; **to maltreat** pis rəftar etmək

maladroit [ˈmæləˈdrɔɪt] *adj* yöndəmsiz, bacarıqsız, təklifsiz, ədəbsiz

malady [ˈmælədɪ] *n* mərəz; xəstəlik, dərd

malaria [məˈleərɪə] *n* malyariya

malarial [məˈleərɪəl] *adj* malyariyalı, malyariya xəstəliyinə tutulmuş; **~ district** malyariya xəstəliyi olan rayon

male [meɪl] *adj* **1.** erkək; kişi; **the ~ sex** kişi cinsi; **~ cat / dog** erkək pişik / it; **2.** *tex.* **~ screw** vint

malediction [ˌmælɪˈdɪkʃn] *n* qarğış, lənət, qarğış / lənət yağdırma

malefactor [ˈmælɪfæktə] *n* qanunu pozan, cinayətkar, cani; yaramaz

malformed [ˈmælfɔːmd] *adj* pis formalaşmış; əyri bitmiş, eybəcər

malfunction [ˈmælfʌŋkʃn] *v* normal şəkildə formalaşa bilməmək / təşəkkül tapmamaq

malice [ˈmælɪs] *n* kin, acıq, ədavət, qərəz, hirs; riyakarlıq, məkr, hiylə; **to bear *smb.* no ~** bir kəsə qarşı heç bir kin bəsləməmək; **with ~ aforethought** qəsdən edilən çirkin niyyətlə

malicious [məˈlɪʃəs] *adj* pis, yaman, qərəzli, riyalı; məkrli; hiyləli; **~ gossip** məkrli dedi-qodu

maliciously [məˈlɪʃəslɪ] *adv* riyakarlıqla, məkrlə, hiylə ilə, acıqla, hirslə

malinger[1] [ˈmælɪndʒə] *n* simulyant (*özünü xəstəliyə vuraraq işdən yayınmağa çalışan adam*)

malinger[2] [ˈmælɪndʒə] *v* özünü xəstəliyə qoymaq / vurmaq, özünü xəstə kimi göstərmək

mallard [ˈmælɑːd] *n* vəhşi ördək

mallet [ˈmælɪt] *n* ağac çəkic

malnutrition [ˌmælnjuːˈtrɪʃn] *n* pis qidalanma

malt[1] [mɔːlt] *n* səməni; acıtma; maya halına salma

malt[2] [mɔːlt] *v* acıtmaq, acımaq, maya halına salmaq / düşmək, qıcqırmaq, qıcqırtmaq; səməni qoymaq (*arpa və ya başqa taxıldan*)

maltreat [ˌmælˈtriːt] *v* kobud / qaba rəftar etmək

maltreatment [ˌmælˈtriːtmənt] *n* pis / kobud / qaba rəftar

malversation [ˌmælvəˈseɪʃn] *n* idarəçilikdə sui-istifadə

mammal [ˈmæml] *n zool.* məməlilər, məməli heyvanlar

mammoth[1] [ˈmæməθ] *n* mamont (*qazıntı halında tapılan filcinsli heyvan*)

mammoth[2] [ˈmæməθ] *adj* mamontabənzər, nəhəng, yekəpər

mammy [ˈmæmɪ] *n* **1.** uşağın anasına müraciətlə dediyi söz; **2.** ağ uşaqlara baxan zənci dayə

man[1] [mæn] *n* insan, adam; kişi; **the rights of a ~** insanın hüquqları; **the ~ in the street** adi insan; **her young ~** onun gənc pərəstişkarı; *Be a man! Kişi / Adam ol!;* **a ~ of law** vəkil, hüquqşünas; **a ~ of letters** yazıçı, ədib; **men and management** fəhlələr və müdiriyyət; **officers and men** zabitlər və əsgərlər

manacle [ˈmænəkl] *n* **1.** qandal; dəmir zəncir; **2.** maneə, maneçilik

manage [ˈmænɪdʒ] *v* **1.** nəzarət etmək, baxmaq; idarə etmək; **to ~ a horse** atı idarə etmək; **to ~ a business** işə rəhbərlik etmək; **to ~ a naughty child** dəcəl uşağın öhdəsindən gəlmək; **2.** əlindən gəlmək, yolunu tapmaq

manageable [ˈmænɪdʒəbl] *adj* idarə edilən, öhdəsindən gəlməsi mümkün olan; **a ~ child** idarə olunan uşaq

management [ˈmænɪdʒmənt] *n* **1.** idarəçilik; nəzarət; **2.** bacarıq; qabiliyyət, biclik, hiylə; **3.** sənayeyə / müəssisəyə rəhbərlik; **joint consultation between workers and ~** fəhlə və rəhbərlik arasında birgə məsləhətləşmələr

manager [ˈmænɪdʒə] *n* **1.** işə / idarəyə nəzarət edən şəxs; **2.** rəhbər, menecer, müdir

mandate[1] [ˈmændeɪt] *n* mandat; tapşırıq

mandate[2] [ˈmændeɪt] *v* səlahiyyətini həyata keçirmək (*bir ərazi üzrə*)

mandatory [ˈmændətrɪ] *adj* səlahiyyətli; mandatlı, mandatı olan; **the ~ power** səlahiyyətli hakimiyyət

mandrake [ˈmændreɪk] *n* = **mandragora**

mane [meɪn] *n* yal (*atda*)

man-eater [ˈmænˌiːtə] *n* **1.** adamyeyən, yamyam; **2.** adamyeyən (*şir, pələng və s.*)

maneuver [məˈnuːvə] *v amer.* = **manoeuvre[2]**

manful [ˈmænfl] *adj* qoçaq, qeyrətli

manfully [ˈmænfəlı] *adv* kişi kimi, mərdmərdanə

manfulness [ˈmænfulnıs] *n* kişilik; qoçaqlıq

mangle [mæŋgl] *v* **1.** kəsmək, kəsilmək, parçalamaq, əzmək, əzilmək; **2.** *məc.* xarab / bərbad etmək; şikəst etmək; **3.** təhrif etmək; **to ~ a piece of music** musiqi parçasını təhrif etmək; **to ~ a name** adı təhrif etmək

mango [ˈmæŋgou] *n bot.* (*pl* **-oes** *və ya* **-os** [ouz]) **1.** manqo meyvəsi; **2.** manqo ağacı

mangy [ˈmeındʒı] *adj* qotur; qotur tutmuş / düşmüş; **a ~ dog / goat** qotur it / keçi

manhole [ˈmænhoul] *n* baca; lyuk (*yer altında boru və s. yoxlamaq, təmir etmək üçün üstüqapaqlı deşik*)

manhood [ˈmænhud] *n* **1.** kişilik dövrünə çatmış adam; **2.** kişilik; **3.** kişi əhalisi (*şəhərin, ölkənin, kəndin və s.*)

manhour [ˈmænauə′] *n* bir saat ərzində görülən iş (*adambaşına*)

mania [ˈmeınıə] *n* **1.** maniya; dəlilik; **2.** bir şeyə qarşı hədsiz istək

maniac [ˈmeınıæk] *n* **1.** çılğın, manyak, dəli; **2.** hədsiz dərəcədə həris adam

maniacal [məˈnaıəkl] *adj* manyak, dəli; dəlicəsinə; **a ~ attack** dəlicəsinə hücum; **~ behaviour / laughter** dəlicəsinə davranış / gülüş

manicure[1] [ˈmænıkjuə′] *n* manikür

manicure[2] [ˈmænıkjuə′] *v* manikür etmək

manicurist [ˈmænıkjuərıst] *n* manikürçü, manikür edən

manifest[1] [ˈmænıfest] *n* deklarasiya; bəyannamə (*gəmidə yükün, təyyarədə sərnişinlərin, qatarda aparılan malların adlarını bildirən siyahı*)

manifest[2] [ˈmænıfest] *adj* açıq-aşkar; hamının qəbul etdiyi; **a ~ truth** hamının qəbul etdiyi həqiqət

manifest[3] [ˈmænıfest] *v* **1.** açıb göstərmək; **2.** işarə vermək; əlamətlərini göstərmək, meyl etmək

manifestation [ˌmænıfesˈteıʃn] *n* bəyan olma; aşkara çıxma; manifestasiya

manifesto [ˌmænıˈfestou] *n* (*pl* **-os, -oes** [-ouz]) manifest; bəyannamə, elan etmə

manifold[1] [ˈmænıfould] *n* **1.** *tex.* kollektor, boru xətti; **2.** cürbəcürlük, rəngarənglik, müxtəliflik; **3.** surətçıxaran aparat, kopiya kağızı

manifold[2] [ˈmænıfould] *adj* **1.** çox hissələri olan; **2.** çox növlü, çox çeşidli

manikin [ˈmænəkın] *n* **1.** maneken (*bəlucu adam*); **2.** insan bədəninin nümunəsi

manipulate [məˈnıpjuleıt] *v* **1.** əl ilə idarə etmək / iş görmək; məharətlə işlətmək, ələ davranmaq; **2.** sui-istifadə etmək; istismar etmək; **3.** faktları öz xeyrinə təhrif etmək / dəyişmək; **to ~ facts** faktları qəsdən təhrif etmək; **4.** qazanc əldə etmə; **to make a lot of money by clever ~ of the Stock Market** ağıllı bank əməliyyatı aparmaqla külli miqdarda qazanc əldə etmək

manipulation [məˌnıpjuˈleıʃn] *n* **1.** əl işi, əl ilə idarə etmə; **2.** əl qatma; hiylə işlətmə; **3.** *tex.* əməliyyatı idarə etmə

mankind [ˌmænˈkaınd] *n* **1.** bəşəriyyət; insanlıq; **2.** [ˈmænkaınd] kişi əhalisi

manlike [ˈmænlaık] *adj* kişiyə xas olan, kişi kimi, kişixasiyyət (*qadın haq.*)

manliness [ˈmænlınıs] *n* **1.** kişiyanalıq; **2.** igidlik, qoçaqlıq, kişilik

manly [ˈmænlı] *adj* kişiyana, kişi kimi

manner [ˈmænə′] *n* **1.** tərz, üsul; üslub; yol; metod; **~ of life** həyat tərzi; **in this ~** bu yolla; **by no ~ of means** heç vəchlə; **2.** növ, sort; **all ~ of men** hər növ / sort adamlar; **all ~ of tools** hər növ / cür alətlər

mannerism [ˈmænərızm] *n* xasiyyət, adət

mannerly[1] [ˈmænəlı] *adj* **1.** xoş davranışlı; mülayim; **2.** ədəbli; tərbiyəli

mannerly[2] [ˈmænəlı] *adv* ədəblə, tərbiyəli

mannish [ˈmænıʃ] *adj* **1.** kişisayağı, kişiyə bənzər (*qadınlar haq.*); **2.** kişiyə xas olan

manoeuvre[1] [məˈnu:və′] *n* **1.** manevr (*orduda*); **2.** aldadıcı planlı hərəkət (*manevr*)

manoeuvre[2] [məˈnu:və′] *v* manevr etmək

manpower [ˈmænpauə′] *n* **1.** canlı qüvvə; fəhlə qüvvəsi; **2.** şəxsi heyət, insan ehtiyatı

mansion [ˈmænʃn] *n* **1.** iri / möhtəşəm ev; **The ~ House** Londonun Lord merinin rəsmi iqamətgahı; **2.** çoxmərtəbəli / çoxqatlı ev

manslaughter [ˈmænslɔ:tə′] *n* **1.** insan qırğını; insan tələfatı; **2.** *hüq.* təsadüfi ölüm / qətl

mantel [ˈmæntl] *n* buxarı

mantelpiece [ˈmæntlpi:s] *n* buxarı bacası

mantle[1] [ˈmæntl] *n* **1.** çiyinlik, bürüncək; **2.** mantiya (*qolsuz uzun üst geyimi*)

mantle[2] [ˈmæntl] *v* **1.** örpəklə örtmək, örpək salmaq; bürümək; **to ~ *smb.* in a cloak** bir kəsi plaşla bürümək; **2.** köpüklə / ərplə örtülmək; köpüklənmək (*şərab haq.*); **3.** qızarmaq (*üz haq.*), üzə vurmaq (*qan haq.*)

manual [ˈmænjuəl] *adj* əl ilə görülən / edilən; **~ labour** əl əməyi

manufacture[1] [ˌmænjuˈfæktʃə′] *n* **1.** manufaktura; **2.** istehsal, emal etmə, hazırlama; **cloth ~** mahud istehsalı; **of home / foreign ~** daxili / xarici istehsal; **3.** *məc.* uydurma, düzəltmə, qayırma

manufacture[2] [ˌmænjuˈfæktʃə′] *v* **1.** kütləvi şəkildə istehsal etmək (*maşınla*); **to ~ goods** kütləvi şəkildə mal istehsal etmək (*maşınla*); **2.** icad etmək, bəhanə uydurmaq, uydurmaq (*nağıl və s.*)

manufacturer [ˌmænjuˈfæktʃərə′] *n* **1.** istehsalçı; **2.** fabrik sahibi (*şəxs, firma, şirkət və s.*)

manure[1] [məˈnjuə′] *n* peyin; üzvi gübrə

manure[2] [məˈnjuə′] *v* gübrələmək; peyin vermək

manuscript [ˈmænjuskrıpt] *n* əlyazması; əlyazısı; **in a ~** əl yazmasında, əlyazması şəklində

many[1] [ˈmenı] *n* çoxluq, çoxları; çoxu; **as ~ as you like** istədiyin qədər

many[2] [ˈmenı] *adj* (**more, most**) çox; **~ people** çox adam; **~ years ago** çox-çox qabaq, çox-çox illər qabaq / əvvəl; **~ times** dəfələrlə, çox dəfə

many-coloured [ˌmenıˈkʌləd] *adj* çoxrəngli

many-sided [ˈmenısaıdıd] *adj* çoxtərəfli

map[1] [mæp] *n* xəritə; **on the ~** xəritədə; **a ~ of the world** dünyanın xəritəsi; **to read a ~** xəritəni oxumaq

map[2] [mæp] *v* xəritə çəkmək; **to ~ out** plan tərtib etmək, planlaşdırmaq; **to ~ out a course of action** fəaliyyət planı tərtib etmək

marathon [ˈmærəθən] *n* marafon (*uzun məsafəyə qaçış yarışı*)

maraud [məˈrɔ:d] *v* çapovulçuluq / soyğunçuluq etmək, qarətlə məşğul olmaq

marauder [məˈrɔ:də′] *n* soyğunçu, talançı, çapqınçı

marble[1] [ˈma:bl] *n* **1.** mərmər; **2.** *pl* mərmərdən hazırlanmış memarlıq əsəri; **like a ~** mərmər kimi

marble[2] [ˈma:bl] *adj* **1.** mərmər; **~ arch** mərmər tağ / sütun; **~ tomb** mərmər məqbərə; **2.** *məc.* mərmər, mərmər kimi; **~ breast** mərmər / mərmər kimi sinə

marbled [ˈma:bld] *adj* mərmər, mərmər döşənmiş, mərmərdən olan; **a ~ floor** mərmər döşəmə

March [ma:tʃ] *n* mart (*ilin 3-cü ayı*)

march[1] [ma:tʃ] *n* **1.** addımlama; marş; **on the ~** addımla yeriş zamanı; **2.** marş, musiqi marşı; **military ~es** hərbi marşlar; **a dead ~** matəm marşı

march[2] [ma:tʃ] *v* **1.** addımlamaq (*əsgər kimi*); **2.** dartıb aparmaq

marchioness [ˌma:ʃəˈnıs] *n* **1.** markiza (*markizin dul qalmış arvadı*); **2.** markiz arvadı; **3.** markizanın hüquqlarına bərabər hüquqları olan qadın

mare [meə′] *n* **1.** madyan; **pedigree ~** cins madyan; **2.** dişi / qancıq eşşək

margarine [ˌma:dʒəˈri:n] *n* marqarin (*yağ*)

margin [ˈma:dʒın] *n* **1.** kənar, qıraq (*kitabda, əl yazısında*); **the ~ of the page** səhifənin kənarı; **2.** kənar, qıraq; **to sit on the ~ of the lake** gölün kənarında / qırağında oturmaq; **road ~s** yolun qıraqları; **3.** çətinlik

marginal [ˈma:dʒınəl] *adj* **1.** kənarı yazılmamış; ağ buraxılmış; **~ notes** səhifənin kənarında yazılan qeydlər, səhifənin kənarında qoyulmuş, dəkənar; **2.** son həddə çatmış; olduqca böyük

marine[1] [məˈri:n] *n* ticarət gəmisi / donanması; **merchant / mercantile ~** ticarət donanması; **the Marines** *top.* / dəniz piyadası;

◊ *Tell that to the Marines* Get bunu nənənə danış

marine[2] [məˈri:n] *adj* dəniz, dənizə aid olan; **~ products** dəniz məhsulları; **a ~ painter** dəniz lövhələri çəkən rəssam; **~ insurance** dəniz sığortası

mariner [ˈmærınə′] *n* dənizçi; kompasın istiqamətini müəyyən edən (*matros köməkçisi*)

marionette [ˌmærɪəˈnet] *n* **1.** marionet (*kukla teatrında*); **2.** mexanizm ilə hərəkət edən kukla

mark[1] [mɑːk] *n* I **1.** qiymət; ölçü; ləkə; işarə; etiket, nişan, nişanə; **question ~** sual işarəsi; **quotation ~s** dırnaq işarələri; **as a ~ of my respect for you** sənə / sizə mənim hörmət əlamətim olaraq; **laundry ~** camaşırxana etiketi; **trade ~** ticarət nişanı; **2.** *məc.* iz, yol, cığır; **3.** məqsəd; niyyət; hədəf; **to hit the ~** hədəfi vurmaq, hədəfə düşmək; **off the ~** hədəfdən yan / kənar; **4.** *id.* xətt, iz, nişan

mark [mɑːk] *n* II **1.** alman markası (*Almaniyada pul vahidi*); **2.** poçt markası

mark[2] [mɑːk] *v* **1.** nişanlamaq; qiymətləndirmək; **2.** iz qoymaq, ölçmək; **3.** qeyd etmək; **to ~ *one's* name on *one's* clothes, to ~ *one's* clothes with *one's* name** paltarında öz adını qeyd etmək; **4.** *hərb.* uçarkən işıqlı iz buraxmaq (*güllə, top gülləsi*); **5.** göstərmək; işarə etmək; **6.** yadda saxlamaq; **7.** qiymətləndirmək (*imtahanda*); **to ~ down 1)** yazmaq; qeyd etmək; **2)** *tic.* qiymətini aşağı salmaq; **to ~ up / down the goods** malın qiymətini qaldırmaq / aşağı salmaq; **to ~ off** ayırmaq; **to ~ out** nişan qoymaq, nişanlamaq; marşrutlamaq; müəyyən etmək; **to ~ out a course** kursu müəyyənləşdirmək; kurs götürmək

marked [ˈmɑːkt] *adj* qeyd edilmiş / olunmuş, nişanlanmış; **a ~ improvement** gözəçarpan inkişaf / irəliləyiş

market[1] [ˈmɑːkɪt] *n* **1.** bazar; **to go to the ~** bazara getmək; **the black ~** qara bazar; **to flood the ~ with goods** bazarı malla doldurmaq; **2.** satış; **The Common Market** Ümumi bazar

market[2] [ˈmɑːkɪt] *adj* bazar; **~ price** bazar qiyməti; **~ condition** bazar şəraiti; **~ economy** bazar iqtisadiyyatı

market[3] [ˈmɑːkɪt] *v* satmaq

marketable [ˈmɑːkɪtəbl] *adj* tezsatılan, işə gedən / keçən; **~ goods** tezsatılan mal

marketing [ˈmɑːkɪtɪŋ] *n* marketinq; alqı-satqı haqqında nəzəriyyə

marksmanship [ˈmɑːksmənʃɪp] *n* mahir atıcılıq, atıcılıq sənəti / məharəti

marmalade [ˈmɑːməleɪd] *n* marmelad

marquee [ˈmɑːkiː] *n* böyük çadır / alaçıq, xeymə

marquetry [ˈmɑːkɪtrɪ] *n* oymaçılıq (*dekorativ sənətdə: taxta və ya dəmir üzərində oyma yolu ilə açılan naxış*)

marquis, marquess [ˈmɑːkwɪs] *n* markiz

marriage [ˈmærɪdʒ] *n* **1.** evlənmə, izdivac, kəbin; nikah; **to take *smb.* in ~** bir kəsi almaq, bir kəslə evlənmək, bir kəsə ərə getmək; **2.** toy mərasimi

marriageable [ˈmærɪdʒəbl] *adj* evlənmə yaşına / həddi-büluğa çatmış

married [ˈmærɪd] *adj* ailə qurmuş; evlənmiş, evli, ailəli; **~ life** evli həyat, ər-arvadlıq; **~ couples** ər-arvad

marrow [ˈmærou] *n* **1.** sümük iliyi; **2.** *məc.* ilik, sümük; **to be chilled to the ~** sümüyünə / iliyinə qədər üşümək; **3.** mahiyyət, məğz; sözün canı; əsas mətləb

marry [ˈmærɪ] *v* **1.** ailə qurmaq; evlənmək; **2.** nikah / kəbin kəsmək; **3.** ərə vermək; evləndirmək; **4.** evlənmək yolu ilə var-dövlət əldə etmək; var-dövlətə görə evlənmək / ərə getmək; **to ~ money / wealth** pullu / varlı adama ərə getmək

Mars [mɑːz] *n* **1.** Mars (*yunan mifologiyasında müharibə Allahı*); **2.** *astr.* Mars planeti (*günəş sistemində IV planet*)

marsh [mɑːʃ] *n* bataqlıq, bataq yer

marshal [ˈmɑːʃl] *n* **1.** marşal; **Field Marshal** feldmarşal (*orduda*); **Air Marshal** hava donanması marşalı; **2.** ictimai məsuliyyət daşıyan xadim; **3.** şerifin vəzifəsini icra edən şəxs

martial [ˈmɑːʃəl] *adj* **1.** hərbi, döyüşkən; **~ law** hərbi vəziyyət qanunu; **~ music** hərbi musiqi; **to be under ~ law** hərbi vəziyyət qanunları altında yaşamaq / fəaliyyət göstərmək; **to impose / to declare ~ law** hərbi vəziyyət tətbiq / elan etmək; **2.** döyüş ruhu, cəsurluq; **to show ~ spirit** yüksək döyüş ruhu nümayiş etdirmək

martially [ˈmɑːʃəlɪ] *adv* **1.** hərbi şəkildə; **2.** cəsurcasına; cəsurluqla; yüksək döyüş ruhu ilə

martyr[1] [ˈmɑːtə] *n* şəhid; *He died a martyr in the fight against Armenians for Garabagh O. Qarabağ uğrunda ermənilərə qarşı döyüşdə şəhid oldu*

martyr[2] [ˈmɑːtə] *v* şəhid olmaq; özünü şəhid etmək

martyrdom [ˈmɑːtədəm] *n* şəhidlik

marvel[1] [ˈmɑːvl] *n* **1.** cazibədar əşya; sehr, möcüzə; **the ~s of modern science** müasir elmin möcüzələri; **to work ~s** möcüzələr / xariqələr yaratmaq; **2.** əcazkarlıq nümunəsi

marvel[2] [ˈmɑːvl] *v* riqqətə gəlmək, məftun olmaq; bərk təəccüblənmək; **to ~ at *smb.'s* boldness** bir kəsin məğrurluğuna məftun olmaq

marvellous [ˈmɑːvələs] *adj* çox gözəl / qəşəng, əcazkar, fövqəladə, valehedici

marvellously [ˈmɑːvələslɪ] *adv* çox gözəl / qəşəng, son dərəcə gözəl / qəşəng

mascot [ˈmæskət] *n* tilsim (*baxt uçun*)

masculine [ˈmæskjʊlɪn] *adj* **1.** kişi cinsinə aid olan; **2.** kişisayağı, kişi kimi, kişi xasiyyətli; **a ~ woman** kişi kimi / kişi xasiyyətli qadın

masculinity [ˌmæskjʊˈlɪnɪtɪ] *n* kişilik, kişiyanalıq

maser [ˈmeɪzə] *n* *tex.* mazer (*maddənin atomlarını və qazları nazik axınla xaric edən cihaz*)

mash[1] [mæʃ] *n* **1.** əzmə; horra; **2.** yumşaldılmış və əzilmiş maddə

mash[2] [mæʃ] *v* əzmək, horra / püre halına salmaq

masher [ˈmæʃə] *n* qiyməkeş, həvəngdəstə

mask [mɑːsk] *n* **1.** maska, pərdə; **to do *smth.* under the ~ of a (the) friendship** dostluq pərdəsi altında iş görmək; **to throw off *one's* ~** maskasını çıxartmaq, özünün əsl niyyətini büruzə vermək

mask[2] [mɑːsk] *v* **1.** maska geymək / taxmaq; **2.** *məc.* maskalamaq; ört-basdır etmək; **to ~ *one's* enmity under an appearance of friendliness** dostluq pərdəsi altında öz düşmənçiliyini maskalamaq / ört-basdır etmək

masked [mɑːskt] *adj* **1.** maska geymiş, maskalanmış; **a ~ woman** maska geymiş qadın; **2.** gizli; **~ smile** gizli təbəssüm; **~ door** gizli qapı

mason [meɪsn] *n* **1.** bənna; **2.** mason (*yəhudi təşkilatı*)

masonic [məˈsɔnɪk] *adj* masonçu (*mason təşkilatına aid olan*)

masonry [ˈmeɪsnrɪ] *n* **1.** daş işi; hörgü; **2.** masonçuluq

masque [mɑːsk] *n* **1.** maskara (*şerlə yazılmış dram əsərinin tamaşası*); **2.** maskarad

mass[1] [mæs] *n* **1.** massa, kütlə; topla, topa; **~es of dark clouds in the sky** göydə qara buludların topası; **a great ~ of people** çoxlu insan kütlələri; **the ~es** xalq kütlələri; proletariat; **in the ~** bütövlükdə

mass[2] [mæs] *adj* kütləvi; ictimai; **~ meeting** kütləvi mitinq; **~ media** kütləvi informasiya vasitələri; mətbuat; **~ produce** kütləvi istehsal

mass[3] [mæs] *v* kütləvi şəkildə toplamaq / toplaşmaq, cəm olmaq

massacre[1] [ˈmæsəkə] *n* qırğın, kütləvi qırğın, qətlə yetirmə, soyqırım

massacre[2] [ˈmæsəkə] *v* vəhşicəsinə öldürmək; kütləvi şəkildə qırmaq / qətlə yetirmək

massage[1] [ˈmæsɑːʒ] *n* masaj; ovxalama, ovuşdurma

massage[2] [ˈmæsɑːʒ] *v* masaj etmək; ovxalamaq; ovuşdurmaq

massive [ˈmæsɪv] *adj* **1.** massiv; bərk; möhkəm; möhtəşəm; **~ monument** möhtəşəm abidə; **2.** iri; yekəpər, böyük; **a ~ forehead** iri alın

massively [ˈmæsɪvlɪ] *adv* ciddi, ağır, təmkinli, möhkəm

master[1] [ˈmɑːstə] *n* **1.** ağa; sahibkar; **to be *one's* own ~** özü özünün ağası olmaq; **2.** ustad; usta; **3.** kişi, başçı (*evdə, ailədə*); **the ~ of the house** evin böyüyü / ağası; **to be ~ in *one's* own house** öz evinin böyüyü / ağası olmaq; **4.** müəllim; **school ~** kişi müəllimi (*məktəbdə*); **a dancing / fencing ~** rəqs / qılıncoynatma müəllimi; **5.** rəsmi titul; **Master of House** ali ixtisaslı / ali cəmiyyətə mənsub olan şəxs; mənşədə və işlərinə rəhbərlik edən şəxs

master[2] [ˈmɑːstə] *adj* usta, ustad; təcrübəli; **a ~ carpenter** usta / təcrübəli dülgər; **a ~ builder** usta / təcrübəli inşaatçı

master[3] [ˈmɑːstə] *v* **1.** üstün gəlmək; cilovlamaq; ağası olmaq; **to ~ *one's* temper** özünü ələ almaq; **to ~ *one's* feelings** hisslərini cilovlamaq; **2.** mənimsəmək, yiyələnmək, sahib olmaq, dərindən öyrənmək;

to ~ a foreign language xarici dili yaxşı mənimsəmək
masterly [ˈmɑːstəlɪ] *adv* **1.** mükəmməl surətdə; **2.** ustalıqla, məharətlə, bacarıqla
masterpiece [ˈmɑːstəpiːs] *n* şah əsər
mastership [ˈmɑːstəʃɪp] *n* **1.** başçılıq; **2.** ustalıq, sənətkarlıq; **3.** müdirlik (*məktəbdə*)
mastery [ˈmɑːstərɪ] *n* tam nəzarət etmə; cilovlama; ram etmə; **to get ~ of a wild horse** vəhşi atı ram etmək
masticate [ˈmæstɪkeɪt] *v* çeynəmək
mastication [ˌmæstɪˈkeɪʃn] *n* çeynəmə; əzmə (*dişlə*)
masturbate [ˈmæstəbeɪt] *v* onanizm / kaftamə etmək; kaftəmə vurmaq
masturbation [ˌmæstəˈbeɪʃn] *n* onanizm; kaftəmə
match^{1} [mætʃ] *n* I kibrit, spiçka; **to strike a ~** spiçka / kibrit yandırmaq; **a box of ~es** bir qutu spiçka / kibrit
match [mætʃ] *n* II **1.** yarış; **a football ~** futbol yarışı; **a wrestling ~** güləş yarışı; **a boxing ~** boks yarışı; **to win a ~** yarışı udmaq; **2.** tay; bərabər; **to find / to meet *one's* ~** öz tayını tapmaq; **3.** ər və ya arvad; **4.** uyğunluq; mütənasiblik; yaraşma
match^{2} [mætʃ] *adj* spiçka, kibrit; **a ~ box** kibrit / spiçka qutusu; **a ~ wood** kibrit / spiçka istehsalı üçün yararlı ağac
match^{3} [mætʃ] *v* **1.** yarışmaq, yarışda sınaqdan keçirmək; **to ~ with *smb.*** bir kəslə yarışmaq; **2.** tay / bərabər olmaq; **3.** uyğun gəlmək; yaraşmaq (*rəng, geyim və s. haq.*); **4.** yaraşdırmaq, uyğunlaşdırmaq
mate^{1} [meɪt] *n* I *d.d.* **1.** dost, yoldaş; iş yoldaşı; **class ~** sinif yoldaşı; **play ~** oyun yoldaşı; **2.** gəmi kapitanının köməkçisi; **3.** köməkçi; **the cook's ~** aşbaz köməkçisi; **surgeon's ~** cərrah köməkçisi
mate [meɪt] *n* II şah və mat (*şahmatda*)
mate^{2} [meɪt] *v* (**with**) *d.d.* cütləşmək; cütləşdirmək (*heyvanlarda*); **the mating season** cütləşmə vaxtı
material^{1} [məˈtɪərɪəl] *n* **1.** material; **raw ~s for industry** sənaye üçün xam material; **building ~s** tikinti materialları; **2.** ləvazimat; **writing ~s** yazı ləvazimatları; **3.** parça; **cotton / woolen ~** pambıq / yun parça

material^{2} [məˈtɪərɪəl] *adj* **1.** material, maddi; **the ~ world** maddi aləm; **a ~ noun** maddi / konkret isim; **~ needs** maddi ehtiyaclar; **2.** *hüq.* maddi, əsaslı, vacib; əhəmiyyətli; **~ evidence / testimony** maddi dəlil / sübut
materialization, -sation [məˌtɪərɪəlaɪˈzeɪʃn] *n* həyata keçmə / keçirmə, reallaşma
materialize, -ise [məˈtɪərɪəlaɪz] *v* maddiləşmək, gerçəkləşmək; maddiləşdirmək, gerçəkləşdirmək; həyata keçmək / keçirmək, reallaşdırmaq
maternal [məˈtɜːnl] *adj* ana, analıq; **~ care** ana / analıq qayğısı; **~ instinct** analıq instinkti; **my ~ grandfather** ana tərəfindən olan babam; ana babam
maternally [məˈtɜːnəlɪ] *adv* ana kimi; ana tərəfdən
maternity [məˈtɜːnɪtɪ] *n* analıq; hamiləlik; **~ leave** analıq məzuniyyəti; **~ home** doğum evi
mathematical [ˌmæθəˈmætɪkl] *adj* riyazi; **~ analysis** riyazi analiz
mathematically [ˌmæθəˈmætɪklɪ] *adv* riyazi cəhətdən / baxımdan
mathematician [ˌmæθəməˈtɪʃn] *n* riyaziyyatçı
mathematics [ˌmæθəˈmætɪks] *n* riyaziyyat
matinee [ˈmætɪneɪ] *n* gündüz tamaşası (*kino və ya teatrda*); **~ idol** pərəstiş edilən aktyor
matriarch [ˈmeɪtrɪɑːk] *n* matriarx (*ailə və ya qəbilədə qadın hökmdarlığı*)
matriarchy [ˈmeɪtrɪɑːkɪ] *n* matriarxat, mədərşahlıq
matriarchal [ˈmeɪtrɪɑːkl] *adj* matriarxal; **~ society** matriarxal cəmiyyət
matric [məˈtrɪk] *n d.d.* **matriculation** *sözünün qısa forması*
matriculation [məˌtrɪkjuˈleɪʃn] *n* **1.** ali məktəbə qəbul etmə / qəbul imtahanı vermə **2.** universitetə qəbul etmə / olunma
matron [ˈmeɪtrən] *n* **1.** xadimə (*müəssisə və s.*); **2.** xəstəxanada təsərrüfat müdiri; **3.** müəyyən sosial nüfuza malik olan qadın; **styles suitable for ~s** qadınlar üçün olan dəb / moda
matronly [ˈmeɪtrənlɪ] *adj* qadınlara yaraşan / aid olan
matter^{1} [ˈmætə] *n* **1.** maddə; **organic / inorganic ~** üzvü / qeyri-üzvi maddə; **2.** tərz

vasitə, düşüncə / ifadə vasitəsi; **3.** yazılı və ya çap edilmiş material; **reading ~** oxu materialı / kitabı; **postal ~** poçtla göndərilən şey; **4.** iş; **~ of peace** sülh işi, **a ~ of** təxminən
matter^{2} [ˈmætə] *v* (*adət. sual və inkar cümlələrdə işlənir*) əhəmiyyət kəsb etmək; məna vermək, mənalanmaq
matting [ˈmætɪŋ] *n* həsir; döşəməyə sərilən cod əski
mattock [ˈmætək] *n* külüng; kərki, toxa
mattress [ˈmætrɪs] *n* döşək; **spring ~** yaylı döşək
maturate [ˈmætjureɪt] *v* yetişmək; istifadə üçün yararlı vəziyyətə gəlib çatmaq
maturation [ˌmætjuˈreɪʃn] *n* **1.** yetişmə, tam inkişaf etmə; **2.** *tib.* yetişmə, irinləmə
mature^{1} [məˈtjuə] *adj* dolğun; yetkin, yetişmiş, kamil; **after ~ plans** dolğun / kamil planlardan sonra
mature^{2} [məˈtjuə] *v* yetişmək, dolğunlaşmaq
maturely [məˈtjuəlɪ] *adv* dolğun şəkildə / tərzdə; yetkin şəkildə / tərzdə
maturity [məˈtjuərɪtɪ] *n* yetkinlik, dolğunluq; vədə
matutinal [ˌmætjuːˈtaɪnl] *adj* səhər, erkən
maul [mɔːl] *v* şikəst etmək, dağıtmaq, incitmək; ağrıtmaq
maunder [ˈmɔːndə] *v* kəkələyə-kəkələyə / rabitəsiz / qırıq-qırıq danışmaq
mausoleum [ˌmɔːsəˈlɪəm] *n* mavzoley, məqbərə
maxi [ˈmæksɪ] *pref* maksi (*uzun*)
maxim [ˈmæksɪm] *n* **1.** prinsip, əxlaq qaydası; **2.** aforizm; zərbi-məsəl; hikmətli söz
maximization [ˌmæksɪmaɪˈzeɪʃn] *n* maksimum həddə çatdırma
maximize [ˈmæksɪmaɪz] *v* maksimum səviyyəyə çatdırmaq; **to ~ educational opportunities** təhsilin imkanlarını maksimum səviyyəyə çatdırmaq
maximum [ˈmæksɪməm] *n adj* maksimum; **to the ~** maksimum səviyyəyə
May [meɪ] *n* may (*ilin beşinci ayı*); **in ~** mayda, may ayında
may [meɪ] *v* I *Modal fel olaraq aşağıdakı mənaları ifadə edir:* **1.** güman / ehtimal / ola bilsin ki,...; **2.** şübhə, inamsızlıq; *Who may you be? Siz kimsiniz?*; **3.** *sual cümlələrində xahiş: May I ask you a question? Sizindən / Sizdən bir sual soruşmaq olarmı?*; **4.** *təsdiq cümlədə* (*icazə*) əgər, mümkün olsa; *I shall call you tomorrow if I may Əgər mümkün olarsa, sabah sənə / sizə baş çəkərəm*; **5.** *nida cümləsində:* arzu, dilək; *May you be happy! Sən / Siz xoşbəxt olasan! / olasınız!* **6.** *Qanun, hüquqla bağlı mənalarda: vaciblik; No replacement may take place during a trial Məhkəmə vaxtı heç bir dəyişiklik etmək olmaz*
may [meɪ] *v* II *Köməkçi fel kimi felin arzu şəklini düzəltmək üçün işlənir:* **1.** *ümid, qorxu, əndişə, ehtiyat və s. mənalar bildirən fellərdən sonra; I hope he may (might) succeed Ümidvaram ki, o, uğur / müvəffəqiyyət qazanacaq*; **2. that, so that** *bağlayıcılarından sonra; So that he may know in time O, vaxtında bilsin deyə*; **3. whatever, however** *və s. sözlərindən sonra: Whatever he may say, I shall not believe him O, nə deyirsə desin, mən ona inanmaram*
maybe [ˈmeɪbɪ] *adv* ola bilsin ki,...; güman ki,...
May Day [ˈmeɪdeɪ] *n* 1 May (*bayramı: beynəlxalq həmrəylik günü*)
mayonnaise [ˌmeɪəˈneɪz] *n* mayonez
mayor [ˈmeə] *n* bələdiyyə rəisi
mayoralty [ˈmeərəltɪ] *n* bələdiyyə idarəsi
mayoress [ˈmeərɪs] *n* bələdiyyə rəisi (*qadın*)
maze [meɪz] *n* labirint; çıxılmaz yer; **a ~ of narrow alleys** çıxışı olmayan dar küçələr / xiyabanlar; **to be in a ~** dolaşmaq, çaşmaq, dolaşıb qalmaq; azmaq (*yolu*)
mazed [meɪzd] *adj* çaşmış, azmış, özünü itirmiş; çaş-baş qalmış
mazurka [məˈzɜːkə] *n* mazurka (*polyak rəqs havası*)
me^{1} [miː] *pron* (*tam forması*); [mɪ] (*qısa forması*) *I şəxs əvəzliyinin obyekt halı:* **1.** mənə, məni; **2.** *d.d.* mən; *It's me Bu mənəm*
me^{2} [miː] *refl. pron* (*tam forması*); [mɪ] (*qısa forması*); özümlə (*bəzən tərcümə edilmir*); *I took the dog with me Mən iti özümlə apardım*
mead [miːd] *n* acıdılmış baldan düzəldilmiş alkoqollu içki

meadow [ˈmedəu] *n* çəmənlik, otlaq
meagre, *amer.* **meager** [ˈmi:gəʳ] *adj* **1.** nazik; arıq; bir dəri bir sümük; **a ~ face** arıq sifət; **2.** zəif; kasıb, az; **a ~ meal** cüzi (az) yemək; **a ~ fare** cüzi / az yol xərci
meagerly [ˈmi:gəli] *adv* kasıb, az, məhdud, kasıblıqla; güc-bəla ilə; **to live ~** kasıb / güc-bəla ilə yaşamaq
meagerness [ˈmi:gənis] *n* kasıblıq; kiçiklik, azlıq; arıqlıq
meal¹ [mi:l] *n* I yemək; **three ~s a day** gündə üç (dəfə) yemək
meal [mi:l] *n* II yarma; **oat ~** yulaf yarması
meal² [mi:l] *v* **1.** qida qəbul etmək, yemək; **2.** yedirtmək
mealtime [ˈmi:ltaım] *n* yemək vaxtı
mealy [ˈmi:li] *adj* **1.** un, unlu, un səpilmiş; **2.** kövrək, tez ovulan (*kartof haq.*)
mealy-mouthed [ˈmi:lımauðd] *adj* **1.** şirindil, şirindilli, şirindanışan; **2.** sözünü açıq / açıq-açığına deməkdən çəkinən
mean¹ [mi:n] *n* orta hədd; ortalıq
mean² [mi:n] *adj* I **1.** xəsis; **2.** kasıb; köhnə; **a ~ house** kasıb ev; **3.** şərəfsiz; ləyaqətsiz; qanacaqsız; *It was mean of you to eat all the peaches Bütün şaftalıları yeməkdə qanacaqsızlıq etdin / etdiniz;* **4.** rəhmsiz, daşürəkli, qəddar; **5.** sadə, adi; **6.** çəkinən; utanan; **7.** bədxah; bədniyyət
mean [mi:n] *adj* II orta; orta kəmiyyət; **the ~ annual temperature in Azerbaijan** Azərbaycanda illik orta temperatur / hərarət; **the ~ price** orta qiymət
mean³ [mi:n] *v* **1.** məna vermək; ifadə etmək; **2.** nəzərdə tutmaq; məqsəd güdmək, demək istəmək; **to ~ business** boş danışıqdan işə keçmək; **to ~ mischief** bəd niyyət güdmək; **to ~ for** niyyətində olmaq; **to ~ *smth.* to *smb.*** bir kəs üçün əhəmiyyətli olmaq; **to ~ well** xoş niyyət güdmək
meander [mıˈændəʳ] *v* **1.** burulmaq; burulaburula axmaq (*çay və s. haq.*); **2.** avaralanmaq; vaxtını boş-boşuna keçirmək
meaning¹ [ˈmi:nıŋ] *n* məna
meaning² [ˈmi:nıŋ] *adj* məna daşıyan
meaningful [ˈmi:nıŋful] *adj* mənalı, mənası olan, məna kəsb edən
meaningless [ˈmi:nıŋlıs] *adj* mənasız, mənası olmayan
meanness [ˈmi:nnıs] *n* **1.** əclaflıq, rəzillik, alçaqlıq, bədxahlıq, bədniyyətlik; **2.** *riyaz.* orta hədd
means [mi:nz] *n* I vasitə, üsul, yol; **by ~ of...** vasitəsi ilə...; **by no ~** heç vəchlə; qətiyyən; *These goods are by no means satisfactory Bu mallar qətiyyən qaneedici deyildir;* **by some ~ or other** bu və ya digər yolla; hansı yolla olursa olsun, hər necə olsa; **by no manner of ~** heç cür; **by fair ~ or foul** nəyin bahasına olursa olsun; **ways and ~** metodlar və üsullar
means [mi:nz] *n* II pul, vəsait; **a man of ~** dövlətli / varlı adam, var-dövlət sahibi olan adam; **to have private ~** var-dövlətli olmaq
meantime [ˈmi:ntaım] *adv* bir arada / dəmdə; halbuki, bununla belə / bərabər
meanwhile [ˈmi:nwaıl] *adv* = **meantime**
measles [ˈmi:zlz] *n tib.* qızılca (*yoluxucu xəstəlik*)
measly [ˈmi:zli] *adj* **1.** qızılcalı, qızılca xəstəliyinə tutulmuş; **2.** *jarq.* kiçik, xırda, əhəmiyyətsiz, ucuz, azqiymətli olan; **a ~ present** ucuz hədiyyə; **to give a ~ present** ucuz / xırda hədiyyə vermək
measurable [ˈmeʒərəbl] *adj* ölçüyə gələn, ölçülə bilən
measurably [ˈmeʒərəbli] *adv* ölçüyə gələn dərəcədə
measure¹ [ˈmeʒəʳ] *n* **1.** meyar, ölçü (*həm də mus.*); **cubic / square / metric ~** kub / kvadrat / metr ölçüsü; **liquid ~** maye ölçüsü; **made to ~** ölçüyə müvafiq şəkildə qayrılmış / tikilmiş; **to have a coat made to ~** ölçüyə uyğun olan palto tikdirmək; **2.** dərəcə; **in some ~** müəyyən dərəcədə; **3.** tədbir, ölçü; **to take ~s** ölçü götürmək; **to take strong / preventive ~s** qəti / profilaktik ölçü götürmək
measure² [ˈmeʒəʳ] *v* **1.** ölçmək; ölçü götürmək; **to ~ distance** məsafəni ölçmək; **to ~ depth / length / temperature** dərinliyi / uzunluğu / hərarəti ölçmək; **to ~ *smb.*'s height** bir kəsin boyunu ölçmək; **2.** *məc.* ölçüb-biçmək; bişirib çıxarmaq (*sözü*); **3.** ölçüsündə olmaq; **4.** (**~ up**) *məc.* doğrultmaq (*ümidi*)
measured [ˈmeʒəd] *adj* ölçülü, ölçüsündə olan; səlis, ritmli; **at a ~ pace** ölçülü addımla; **in ~ tones** təmkinli tonla; **a ~ reply** səlis / ölçülüb-biçilmiş cavab

measureless [ˈmeʒəlıs] *adj* ölçüsüz, ölçüsü olmayan
measurement [ˈmeʒəmənt] *n* ölçü; **system of ~** ölçü sistemi
meat¹ [mi:t] *n* **1.** ət (*ərzaq kimi istifadə olunan heyvan və quş əti*); **cold ~** soyutma ət; **chilled / frozen ~** donmuş ət; **2.** bir şeyin canı / mahiyyəti; *There is not much meat in this argument Bu mübahisənin elə bir canı / mahiyyəti / kökü yoxdur;* ◊ **green ~** göyərti, tərəvəz; **~ and drink** yemək-içmək; **to be ~ and drink to smb.** bir kəsə zövq / ləzzət vermək
meat² [mi:t] *adj* ət, ətli, ətdən hazırlanmış; **~ scrap** ət sənayesi tullantıları; **~ extract** ət ekstraktı / şirəsi; **~ cutting plant** ət kombinatı; **~ diet** ətli qida; **~ pie** ətdən hazırlanmış pirog / kökə
meatball [ˈmi:tbɔ:l] *n* küftə
meat-eating [ˈmi:t,i:tıŋ] *adj* ətyeyən; **~ animals** ətyeyən heyvanlar
meatless [ˈmi:tlıs] *adj* ətsiz; **~ soup** ətsiz şorba / sup
meaty [ˈmi:ti] *adj* ətli, ətli-canlı, kök
mech [mek] *n* **mechanical** *və ya* **mechanics** *sözlərinin qısaldılmış forması*
mechanic [mıˈkænık] *n* mexanik
mechanical [mıˈkænıkl] *adj* **1.** mexaniki; **2.** qeyri-iradi, avtomatik; **~ movements** qeyri-iradi / avtomatik hərəkətlər
mechanically [mıˈkænıkəli] *adv* mexaniki / qeyri-iradi olaraq; mexaniki şəkildə
mechanics [mıˈkænıks] *n* mexanika
mechanism [ˈmekənızm] *n* mexanizm
mechanistic [,mekəˈnıstık] *adj* mexanika, mexanikaya aid olan; **the ~ theory** mexanika nəzəriyyəsi
mechanization, -isation [,mekənaıˈzeıʃn] *n* mexanikləşdirmə
mechanize, -ise [ˈmekənaız] *v* mexanikləşdirmək, mexanika ilə təchiz etmək; **to ~ force** ordunu mexanika ilə təchiz etmək, ordunu mexanikləşdirmək
medal [ˈmedl] *n* medal
medallion [ˈmedælıən] *v* medalyon
medallist, *amer.* **medalist** [ˈmedəlıst] *n* medalist, medalçı
meddle [ˈmedl] *v* **1.** (**in, with**) qarışmaq, müdaxilə etmək; burnunu soxmaq; **2.** toxunmaq, dəymək, əl vurmaq
meddler [ˈmedləʳ] *n* hər işə qarışan / burnunu soxan adam
meddlesome [ˈmedlsəm] *adj* zəhlətökən, əl çəkməyən; burnunu hər işə soxan
media [ˈmi:dıə] *n* **1.** mətbuat; **the mass ~** kütləvi / mətbuat informasiya vasitələri; **2.** orta; orta hədd
mediaeval [ˈmedı:vəl] *adj* = **medieval**
medial [ˈmi:dıəl] *adj* orta, ortada yerləşmiş, orta hədli
medially [ˈmi:dıəli] *adv* düz ortada
median [ˈmi:dıən] *adj* ortada yerləşən; ortadan keçən
mediate [ˈmi:dıeıt] *v* (**in, between**) vasitəçilik / araçılıq etmək; **to ~ between two warring countries** müharibə edən iki ölkə arasında vasitəçilik etmək
mediation [,mi:dıˈeıʃn] *n* ara düzəltmə; vasitəçilik etmə
mediator [,mediˈeıtəʳ] *n* vasitəçi; araçı, aradüzəldən
medic [ˈmedık] *n* **1.** həkim; ali tibb məktəbi tələbəsi; **2.** tibbi yardım göstərən döyüşçü
medical [ˈmedıkl] *adj* **1.** tibb, tibbi; **a ~ examination** tibbi müayinə; **a ~ practitioner** ixtisaslı həkim; **a ~ school** tibb məktəbi; **~ students** tibb universitetinin tələbələri; **~ knowledge** tibbi bilik; **2.** cərrahiyyəyə məruz qalmayan; müalicə edilən; **~ not surgical treatment** cərrahiyyə etməklə deyil, dava-dərmanla müalicə
medically [ˈmedıkəli] *adv* tibbi baxımdan / nöqteyi-nəzərdən
medicament [ˈmedıkəmənt] *n* medikament; dərman, dava-dərman
medicare [ˈmedıkeəʳ] *n* qocalar üçün tibbi yardım proqramı
medicate [ˈmedıkeıt] *v* tibbi müalicə etmək
medicated [ˈmedıkeıtıd] *adj* tibbi, təbabətə aid olan
medication [,medıˈkeıʃn] *n* müalicə; müalicə üçün dava-dərman; **mass ~** kütləvi tibbi yardım (*müalicə*)
medicinal [mıˈdısınl] *adj* müalicə; **~ springs / herbs** müalicə bulaqları / otları
medicine [ˈmedsın] *n* **1.** dərman; müalicə üçün istifadə edilən maddə; **2.** təbabət

(elm); **to study – and surgery** təbabəti və cərrahiyyəni öyrənmək; **Doctor of –** təbabət elmləri doktoru; **3.** *məc.* can dərmanı, çox qiymətli əşya / insan

medico [ˈmedikou] *n d.d.* həkim və ya tələbə-həkim

medieval, mediaeval [ˈmedi:vl] *adj* orta əsrlərə aid olan; **– history** orta əsrlər tarixi

mediocre [ˌmi:diˈoukə'] *adj* adi, orta, gözəçarpmayan

meditate [ˈmediteit] *v* **1.** ölçüb biçmək; götür-qoy etmək; düşünmək; **2.** fikrə qərq olmaq

meditation [ˌmediˈteiʃn] *n* ölçüb biçmə, fikirləşmə; **deep in –** dərin fikir içində

meditative [ˈmeditətiv] *adj* xəyalpərəst, xülyaçı, fantaziyaçı

meditatively [ˈmeditətivli] *adv* ölçüb biçərək; düşünərək, düşünüb-daşınaraq

Mediterranean [ˌmeditəˈreiniən] *adj* Aralıq; **– sea** Aralıq dənizi

medium[1] [ˈmi:diəm] *n* **1.** vasitə; ifadə vasitəsi; mətbuat; **2.** orta keyfiyyət / dərəcə; **3.** ötürücü; yayıcı; parlayıcı

medium[2] [ˈmi:diəm] *adj* orta; **a man of – height** orta boylu adam; **a –sized firm** orta səviyyəli firma; **the – income groups** orta gəlirli əməkçilər; **– wave** *radio* orta dalğa

medusa [miˈdju:zə] *n zool.* meduza *(bədəni həlməşik maddədən ibarət ox ayaqcıqlı dəniz heyvanı)*

meed [mi:d] *n* mükafat; layiqli tərif

meek [mi:k] *adj* dinc, sakit, lal-dinməz, hər şeyə qane olan, üzüyola

meekly [ˈmi:kli] *adv* quzu kimi; lal-dinməz, dinc, sakit

meekness [ˈmi:knis] *n* lal-dinməzlik; sakitlik, dinclik, üzüyolalıq

meet [mi:t] *v* **1.** üz-üzə gəlmək; rastlaşmaq; görüşmək; **to – *smb.* in the street** bir kəslə küçədə rastlaşmaq; **2.** tanış olmaq; **3.** qarşılamaq; **to – *smb.*'s wishes** bir kəsin arzusunu yerinə yetirmək; **to – the case** tələbata uyğun olmaq; **4.** ödəmək; **to – all expences** bütün xərcləri ödəmək;
◊ **to make both ends –** günü günə calamaqla ayı başa vurmaq / çətinliklə dolanmaq; **to – *smb.*'s eye** bir kəsin gözünə dəymək / sataşmaq

meeting [ˈmi:tiŋ] *n* **1.** mitinq; yığıncaq; **political –s** siyasi yığıncaqlar / mitinqlər; **2.** yığışma

megahertz [ˈmegəhə:ts] *n* meqaherts

megalomania [ˌmegələˈmeiniə] *n* allahlıq iddiası, mübtəlalıq, düşkünlük

megalomaniac [ˌmegələˈmeiniæk] *n* meqalomaniya xəstəliyinə tutulmuş; şöhrət düşkünü / dəlisi

megaphone [ˈmegəfoun] *n* meqafon; səsi uzaqlara yayan cihaz / aparat

megaton [ˈmegətʌn] *n* meqaton *(partlama gücü bir milyon tona bərabər olan trotil)*

megavolt [ˈmegəvoult] *n el.* meqavolt

megawatt [ˈmegəwɔt] *n el.* meqavatt *(bir milyon vat)*

megrim [ˈmi:grim] *n* **1.** *tib.* miqren; baş-ağrı; **2.** *pl* ruh düşkünlüyü

melancholic [melænˈkɔlik] *adj* melanxolik *(temperament növü)*

melancholia [ˌmelənˈkouliə] *n* melanxoliya

melancholy [ˈmeləŋkəli, -kɔli] *n* qəmginlik; ruh düşkünlüyü

melange [ˈmeila:nʒ] *n* mikstura, qarışıq dərman

meliorate [ˈmi:liəreit] *v* **1.** yaxşılaşdırmaq; **2.** yaxşılaşmaq

melioration [ˌmi:liəˈreiʃn] *n* **1.** yaxşılaşdırma prosesi; **2.** *k.t.* meliorasiya

mellifluous [meˈlifluəs] *adj* şirin, məlahətli, incə, rəvan *(səs, söz, musiqi haq.)*

mellow [ˈmelou] *adj* **1.** dadlı, şirin; yetişmiş, köhnə; **a – wine** şirin şərab / çaxır; **2.** xoş, yumşaq *(rəng haq.)*; **the – colours of the roofs in Shusha** Şuşadakı evlərin damlarının rənginin göz oxşaması

mellowness [ˈmelounis] *n* **1.** şirinlik; **2.** təravət, incəlik, yumşaqlıq, zəriflik

melodic [miˈlɔdik] *adj* melodik, melodiyalı

melodrama [ˌmeloˈdra:ma] *n* melodrama

melodramatic [ˌmelədrəˈmætik] *adj* melodramatik; şən sonluqlarla qurtaran; **a – play** melodramatik pyes

melody [ˈmelədi] *n* **1.** melodiya; hava; **2.** mahnı, nəğmə

melon [ˈmelən] *n* yemiş; **a slice of –** bir dilim yemiş

melt [melt] *v* **1.** əritmək; **to – away** getdikcə azalma, yox olub getmək, yoxa çıxmaq; **2.** *məc.* qurtarmaq; yoxa çıxmaq; **to – *smth.* down** bir şeyi əritmək; **3.** ərimək; *This cake melts in the mouth Bu piroqna ağızda əriyir;* **4.** yumşalmaq *(insan, hisslər, ürək haq.)*; **5.** qarışmaq

melting [ˈmeltiŋ] *adj* **1.** əriyən; ərimə; **– point** ərimə nöqtəsi / dərəcəsi; **2.** həssas; yumşaq, zərif; **in a – voice** zərif səslə; **a – pot** metal əridən qazan;
◊ **to go into the – pot** köklü dəyişikliyə uğramaq

member [ˈmembə'] *n* **1.** üzv *(müəyyən bir cəmiyyətin, ailənin, təşkilatın və s.)*; **a – of a club** klubun üzvü; **a – of a family** ailənin üzvü; **– of Parliament** Parlament üzvü *(qısa forması: MP)*; **2.** üzv *(bədəndə)*

membership[1] [ˈmembəʃip] *n* **1.** üzvlük; **2.** üzvlərin sayı / miqdarı; **a large –** üzvlərin çoxluğu; **an increase in the – of the committee** komitənin üzvlərinin miqdarının artması; **a society with a – of a thousand** min nəfər üzvdən ibarət olan cəmiyyət

membership[2] [ˈmembəʃip] *adj* üzvlük; **– fee** üzvlük haqqı; **– card** üzvlük bileti

membrane [ˈmembrein] *n* membran *(nazik pərdə; toxuma)*

membranous [ˈmembrənəs] *adj* membranabənzər, membranaoxşar, membranlı

memento mori [məˈmentou ˈmɔ:ri] *n lat.* ölümü xatırlama / yaddan çıxarmama

memo [ˈmemou] *n* **memorandum** *sözünün qısa forması*

memoir [ˈmemwa:'] *n* **1.** memuar *(xatirat)*; **2.** öz həyatı haqqında şəxsin yazdığı qeydlər

memorable [ˈmemərəbl] *adj* unudulmaz, yaddan çıxmayan; **a – meeting** unudulmaz görüş

memorandum [ˌmeməˈrændəm] *n* **1.** memorandum; **2.** *hüq.* niyyət protokolu, memorandum

memorial[1] [miˈmɔ:riəl] *n* **1.** memorial, abidə, heykəl; **a war –** müharibə qurbanlarına memorial; **as – of *smth.*** bir şeyin xatirəsi olaraq; **2.** *pl* salnamə

memorial[2] [miˈmɔ:riəl] *adj* xatirə, yada salan, yadda qalan, xatırladıcı; **a – tablet** xatirə lövhəsi

Memorial Day [miˈmɔ:riəldei] *n amer.* ABŞ-da müharibələrdə ölənlərin xatirə günü *(30 may)*

memorize, -ise [ˈmeməraiz] *v* **1.** əzbər öyrənmək, əzbərləmək; **2.** əbədiləşdirmək

memory [ˈmeməri] *n* **1.** yaddaş; **a good / a bad –** yaxşı / pis yaddaş; **a short –** huşsuz, unutqanlıq, yaddaşsızlıq; **to commit *smth.* to –** bir şeyi əzbər öyrənmək; **to speak from –** əzbərdən danışmaq; **in – of *smb.*** bir kəsin xatirəsinə; **2.** yaddaş *(kompyuterdə)*; yaddaş *(insan beynində)*; **within living –** sağ qalan insanların yaddaşında; **3.** xatirə; **memories of childhood** uşaqlıq xatirələri; **4.** ölümündən sonra qalan xatirə *(məşhur adamların)*; **in – of ...** ... xatirəsinə; **in – of poets** şairlərin xatirəsinə

men [men] *n* **man** [mæn] *sözünün cəm forması*

mend [mend] *v* **1.** düzəltmək; yamamaq; təmir etmək *(sınmış, cırılmış, köhnəlmiş şeyləri)*; **to – shoes** ayaqqabıları təmir etmək / yamamaq; **to – a broken window** sınmış pəncərəni təmir etmək; **2.** işləri qaydasına salmaq; **3.** səhhətini bərpa etmək; sağlamlığına fikir vermək; **4.** tezləşdirmək, sürətləndirmək; **to – *one's* pace** addımlarını tezləşdirmək / sürətləndirmək; **to – the fire** ocağı qızışdırmaq

mendacious [menˈdeiʃəs] *adj* saxta, yalançı; **– newspaper reports** saxta qəzet məlumatları

mendaciously [menˈdeiʃəsli] *adv* yalançasına, saxtakarcasına

mendacity [menˈdæsiti] *n* saxtakarlıq, yalançılıq

mender [ˈmendə'] *n* təmir edən *(adam)*, quraşdıran *(adam)*, yamaqçı; **road –** yol təmirçisi / təmir edən *(fəhlə)*

menial [ˈmi:niəl] *adj* xidmətçiyə / qulluqçuya aid; maraqsız; **– job** maraqsız iş

meningitis [ˌmeninˈdʒaitis] *n tib.* meningit

mensurable [ˈmensjurəbl] *adj* ölçülən, ölçüyə gələn, ölçülə bilən

mental [ˈmentl] *adj* əqli; ağılla bağlı; ağıla aid olan; ruhi; **– abilities** əqli qabiliyyətlər; **– age** əqli inkişaf; **– home / hospital** dəlixana; **– illness** ruhi xəstəlik, dəlilik; **– patient** ruhi xəstə, dəli

mentality [men'tælıtı] *n* ağıl, zəka, idrak; zehin; düşüncə, zehnin inkişaf səviyyəsi; **a person of average ~** əqlcə orta səviyyəli adam

menthol ['menθɔl] *n kim.* mentol (*dərman*)

mention ['menʃn] *v* bildirmək, danışmaq; adını çəkmək; qeyd etmək; **to ~ *smb.* in a will** bir kəsin adını vəsiyyətnamədə qeyd etmək

mentioned ['menʃnd] *adj* adı çəkilmiş, qeyd edilmiş, xatırladılmış; **above ~** yuxarıda xatırladılmış / adı çəkilmiş; **below ~** aşağıda xatırladılmış / adı çəkilmiş

mentor ['mentɔ:'] *n* müşavir, məsləhətçi, məsləhət verən, başa ağıl qoyan adam

menu ['menju:] *n* menyu

mercenary ['mə:sınərı] *adj* möhtəkir, mənfəətgüdən, dəllal, pul hərisi; **~ politicians** möhtəkir / dəllal siyasətçilər; **act from ~ motives** möhtəkirlik məqsədilə edilən hərəkət

merchandise ['mə:tʃəndaız] *v* alver etmək

merchant[1] ['mə:tʃənt] *n* **1.** tacir (*topdansatış ticarəti ilə məşğul olan*); **a coal ~** kömürsatan tacir; **2.** *amer.* dükançı

merchant[2] ['mə:tʃənt] *adj* ticarət; **a ~ navy** ticarət donanması; **a ~ bank** ticarət bankı

merciful ['mə:sıfl] *adj* rəhmli, mərhəmətli, ürəyiyumşaq, rəhmdil, şəfqətli; **to be ~ to *smb.*** bir kəsə rəhm etmək / yazığı gəlmək / şəfqət göstərmək

merciless ['mə:sılıs] *adj* zalım, qəddar, amansız, zülmkar, rəhmsiz

mercy ['mə:sı] *n* **1.** rəhm, mərhəmət, aman; insaf; **at the ~ of *smb.*** bir kəsin amanında / insafında; **2.** bəxtin gətirməsi, şükranlıq

mere[1] [mıə'] *n* gölməçə, göl

mere[2] [mıə'] *adj* az, kiçik, sadə, sadəcə

merely ['mıəlı] *adv* yalnız, sadəcə olaraq

meretricious [,merı'trıʃəs] *adj* gözqamaşdıran, saxta, süni; **~ jewelry** saxta / süni daş-qaş

merge [mə:dʒ] *v* **1.** birləşdirmək; təmərküzləşmək, birləşmək; **2.** **to ~ into** çevrilmək, əvəz edilmək, qovuşmaq

merger ['mə:dʒə'] *n* **1.** birlik, ittifaq (*bankların, müəssisələrin*); **2.** qovşaq, su qovşağı

meridian [mə'rıdıən] *n* **1.** *astr.* meridian xətti / dairəsi; **2.** zirvə, yüksək nöqtə; **3.** gücün / uğurun / ləzzətin ən yüksək anı

merino [mə'ri:nou] *n* **1.** merinos (*uzun yunu olan qoyun cinsi*); **2.** merinos yunundan hazırlanmış parça

merit[1] ['merıt] *n* xidmət, ləyaqət; dəyər; şərəf; **the artistic ~s of the film** filmin bədii dəyərləri; **to judge *smb.* on his ~s** bir kəsi ləyaqətinə görə qiymətləndirmək; **an award for ~s** xidmətə görə mükafat; **to treat a case on its ~s** məsələnin mahiyyətinə varmaq; **men of ~** ləyaqət sahibi olan adamlar; **to treat *smb.* according to his ~s** bir kəsi xidmətinə / ləyaqətinə görə qiymətləndirmək

merit[2] ['merıt] *v* layiq / nail olmaq, qazanmaq

meritocracy [,merı'tɔkrəsı] *n* top.l cəmiyyətin qaymaqları (*yüksək əməl və zəka sahibi olan insanlar*)

meritorious [,merı'tɔ:rıəs] *adj* nümunəvi, tərifəlayiq, mükafata layiq; **a prize for ~ conduct** nümunəvi davranış üçün mükafat

meritoriously [,merı'tɔ:rıəslı] *adv* ləyaqətlə; lazımınca, canla-başla, layiqincə

mermaid ['mə:meıd] *n* su pərisi (*nağıllarda*)

merman ['mə:mən] *n* (*pl* **-men** [-men]) su adamı, suda yaşayan adam (*nağıllarda*)

merry ['merı] *adj* şən, oynaq; **a ~ laugh** şən gülüş; **to wish *smb.* a ~ Novruz holiday** bir kəsin Novruz bayramını təbrik etmək; **to make ~** şənlənmək; **~ maker** şən, kefcil, zarafatcıl adam;

◊ **~ go round 1)** karusel; **2)** xoşagələn gözoxşayan

merrily ['merılı] *adv* şən halda; ruh yüksəkliyi ilə; deyə-gülə

merriment ['merımənt] *n* şənlik, əyləncə, gümrahlıq; ruh yüksəkliyi

mesh[1] [meʃ] *n* **1.** ilgək; ilmə; **2.** hörgü, rəzə; **3.** oyuq; dəlik; göz; tor; şəbəkə

mesh[2] [meʃ] *v* uyğun gəlmək

mesmerism [,mezmə'rızəm] *n* **1.** hipnoz, hipnoz etmə; **2.** hipnozçuluq

mesmeric [mez'merık] *adj* hipnotik; hipnozlu, hipnozedici

mesmerist ['mezmərıst] *n* hipnozçu

mesmerize ['mezməraız] *v* hipnoz etmək, məftun / heyran / valeh etmək

mess[1] [mes] *n* I **1.** qarmaqarışıqlıq; səliqəsizlik; nizamsızlıq; **2.** çirkab; çirk; palçıq,

toz-torpaq; **3.** çətinlik; bəla; **to get oneself out of a ~** özünü çətin vəziyyətdən çıxarmaq; **to get oneself into a ~** özünü çətin vəziyyətə salmaq

mess [mes] *n* II *ümumi stol arxasında yemək yeyən insan qrupu* (*orduda və s.*)

mess[2] [mes] *v* I **1.** qarışdırmaq; qarışıq salmaq, alt-üst etmək; pozmaq; qarışmaq; **2.** üst-başını toz-torpaq etmək; üstünü çirkləndirmək / batırmaq; başını qatmaq, izdivaca girmək, sevişmək

mess [mes] *v* II birgə yemək, durub-oturmaq, bir yerdə olmaq

message ['mesıdʒ] *n* **1.** namə, xəbər, qeyd; *They sent a message about their marriage Onlar evlənmələri haqqında xəbər göndərdilər;* **2.** şifahi xəbər, məlumat; ismarış; **3.** ictimai, mənəvi və ya dini təlim; **the ~ of Muhammad** Məhəmməd peyğəmbərin dini təlimi

messenger ['mesındʒə'] *n* **1.** carçı, xəbər aparan / verən / daşıyan; qasid, xəbərçi; **2.** *hərb.* rabitəçi

mess hall ['meshɔ:l] *n* yemək zalı (*bir qrup əsgərlər üçün*)

messiness ['mesınıs] *n* səliqəsizlik; çirklilik; qarışıqlıq

messuage ['meswıdʒ] *n* yaşayış evi; mülk

messy ['mesı] *adj* çirkli; qarmaqarışıq; səliqəsiz; dağınıq

metabolic [,metə'bɔlık] *adj* metabolik, maddələr mübadiləsinə aid olan; **~ disease** maddələr mübadiləsinin pozulması

metabolism [mı'tæbəlızəm] *n* metabolizm, maddələr mübadiləsi

metal[1] ['metl] *n* **1.** metal; **imperfect ~s** paslanan / oksidləşən metallar; **2.** *pl* rels; **to leave / to jump / to run off the ~s** relsdən çıxmaq (*qatar haq.*); **3.** tərkibində dəmir filizi olan süxur

metal[2] ['metl] *adj* metal; **~ brush** metal şotka

metal[3] ['metl] *v* metal üz çəkmək

metallic [mı'tælık] *adj* metal, metaldan olan; dəmir; **~ currency** dəmir pul

metallurgical [,metə'lə:dʒıkl] *adj* metallurgiya, metallurgiyaya aid olan

metallurgist [mı'tælədʒıst] *n* metallurq; metal işləri görən adam

metallurgy [mı'tælədʒı] *n* metallurgiya; **~ of ferrous metals** qara metallurgiya

metaphor ['metəfə'] *n* metafora, bənzətmə (*məcazi mənada işlənilən söz və ya ifadə*)

metaphorical [,metə'fɔrıkl] *adj* metaforik, məcazi, metaforalı

metaphysical [,metə'fızıkl] *adj* metafizik, abstrakt mühakimə edilən

metaphysics [,metə'fızıks] *n* **1.** *fəls.* metafizika; **2.** uydurma, xəyali fəlsəfə; abstrakt düşüncə

metastasize, -ise [mə,tæstə'saız] *v* metastaz vermək; şaxələnərək yayılmaq (*xərçəng xəstəliyində*)

meteorologist [,mi:tıə'rɔlədʒıst] *n* meteoroloq

meteorology [,mi:tıə'rɔlədʒı] *n* meteorologiya (*yer atmosferində baş verən dəyişiklikləri öyrənən elm sahəsi*)

meter ['mi:tə'] *n* I **1.** sayğac, ölçü vahidi; **an electricity ~** elektrik sayğacı; **a gas ~** qaz sayğacı; **a water ~** su sayğacı; **2.** *amer.* metr (*uzunluq ölçüsü*)

methane ['mi:θeın] *n* metan (*rəngsiz və iysiz qaz; CH_4*)

method ['meθəd] *n* **1.** məntiqlilik, qanunauyğunluq; ardıcıllıq, səliqəlilik; **2.** metod, üsul; qayda; **the latest ~s** son metodlar / üsullar; **a new ~ of processing** yeni emal metodu / üsulu; **teaching ~s** təlim / tədris metodları

methodical [mı'θɔdıkl] *adj* **1.** metodik; **~ work** metodik iş; **2.** sistemli, ardıcıl

methodically [mı'θɔdıklı] *adv* metodiki baxımdan / cəhətdən

methodologist [,meθə'dɔlədʒıst] *n* metodist

methodology [,meθə'dɔlədʒı] *n* metodologiya (*metod haqqında elm*)

methyl[1] ['meθıl] *n* metil (*spirt*)

methyl[2] ['meθıl] *adj* metil; **~ alcohol** metil spirti

methylated [,meθı'leıtıd] *adj* metilləşdirilmiş; **~ spirit** içməyə yararsız / texniki spirt

meticulous [mı'tıkjuləs] *adj* çox diqqətli / səliqəli; hər şeyə fikir verən

metier ['metıeı] *n* peşə, sənət, məşğuliyyət

metre ['mi:tə'] *n* şerdə vəzn; avaz

metric ['metrık] *adj* ölçü; **the ~ system** ölçü sistemi

metrical ['metrıkl] *adj* metrik (*ölçülə bilən*)

metrication [,metrı'keıʃn] *n* metrik sistemə salma

metricize, -ise [ˈmetrısaız] *v* ölçü sistemindən istifadə etmək

Metro [ˈmetrou] *n* metro; **Bakı** ~ Bakı metrosu

metronome [ˈmetrənoum] *n* **1.** *mus.* takt ölçən (*cihaz*); **2.** *fiz.* metronom (*vaxtölçən cihaz*)

metropolis [məˈtrɔpəlıs] *n* ölkənin baş şəhəri; paytaxt; **a great ~ like Tokyo** Tokio kimi böyük paytaxt şəhər

metropolitan [ˌmetrəˈpɔlıtən] *adj* **1.** paytaxt şəhərinə aid olan; **the ~ police** paytaxt polisi; **2.** əsılı olmayan, tək, özü; **M. France** Fransanın özü; **3.** paytaxt sakini, paytaxt şəhərində yaşayan adam

mettle [metl] *n* dəyanət, dözüm (*insan və atlarda*), əzm; **a man of ~** dözümlü insan / adam; **a horse that is full of ~** hədsiz / çox dözümlü at; **to try *smb.*'s ~** bir kəsin dözümünü yoxlamaq / sınamaq; **to be on *one's* ~** əlindən gələni etmək əzmində olmaq

mexican [ˈmeksıkən] *adj* meksikalı

mi, me [mi:] *n* musiqi oktavasında III not

miasma [mıˈæzmə] *n* **1.** üfunətli buğ / buxar; **2.** *məc.* çirkli ətraf mühit

mica [ˈmaıkə] *n* mika (*elektrik cərəyanı keçirməyən plastik maddə*)

mice [maıs] *n* **mouse** *isminin cəm forması*

Michaelmas [ˈmıklməs] *n din.* müqəddəs Mikayıl günü – 29 sentyabr

mickey [ˈmıki] *n* əylənmə, məzələnmə; cırnatma;

◊ **to take the ~ out of *smb.*** bir kəsi ələ salmaq / cırnatmaq / özündən çıxartmaq

mickle [ˈmıkl] *n* çox, çoxluq;

◊ *Many a little makes a mickle at. söz Damla-damla göl olar*

microelectronics [ˌmaıkrouˈılektrɔnıks] *n* mikroelektronika

microfilm^{1} [ˈmaıkroufılm] *n* mikrofilm (*kiçik həcmli fotoşəkilləri nümayiş etdirən film*)

microfilm^{2} [ˈmaıkroufılm] *v* kiçik həcmli mikrofilm çəkmək

micrometer [ˌmaıˈkroumıtə*r*] *n* mikrometr (*ən kiçik ayaları ölçən cihaz*)

micron [ˈmaıkrɔn] *n* mikron (*metrin milyonda birinə bərabər olan ölçü vahidi*)

microorganism [ˌmaıkrouˈɔ:gənızm] *n* mikroorqanizm (*yalnız mikroskop altında görünə bilən orqanizm*)

microphone [ˈmaıkrəfoun] *n* mikrofon

microprocessor [ˌmaıkrouˈprousesə*r*] *n* mikroprosessor (*kompyuterdə istifadə edilən integral dairə*)

microscope [ˈmaıkrəskoup] *n* mikroskop

microscopic [ˌmaıkrəsˈkoupık] *adj* mikroskopik, mikroskopa aid olan

microscopically [ˈmaıkrəskɔpıklı] *adv* mikroskopik olaraq, mikroskop altında

microwave [ˈmaıkrəweıv] *n* mikrodalğa (*çox kiçik dalğa*)

mid^{1} [mıd] *adj* orta; **from ~ June to ~ August** iyunun ortasından avqustun ortasına kimi / qədər; **in ~ winter** qışın ortasında / oğlan çağında

mid^{2} [mıd] *prep* ortasında, arasında

mid- [mıd] *pref* orta (*mürəkkəb sözlərdə*); **a midwinter day** qışın **orta** günü, qışın oğlan çağı; **mid-morning coffee** səhərlə günorta **arasında** içilən qəhvə; **the Midwest orta** qərb

midday [ˈmıddeı] *n* günorta çağı

midden [ˈmıdn] *n* peyin, zibil yığını / topası

middle^{1} [ˈmıdl] *n* **1.** ortalıq, orta; **the ~ of the room** otağın ortası; **in the ~ of the century** əsrin ortasında; **in the very ~ of the night** gecənin lap yarısında; **standing in the ~ of the street** küçənin ortasında dayanan; **a pain in the ~ of the back** kürəyin ortasında ağrı; **2.** *d.d.* bel; orta; **to seize *smb.* round the ~** bir kəsin belindən / ortasından yapışmaq

middle^{2} [ˈmıdl] *adj* orta; **~ age** orta yaş; **~-aged** orta yaşlı; **a ~-aged woman** orta yaşlı qadın; **~ class** orta sinif; **to take / to follow a ~ course** orta mövqe tutmaq; **the ~ distance** orta məsafə; **the Middle East** Yaxın Şərq; **the ~ finger** orta barmaq; **the ~ man** aradüzəldən adam, aralıq adam; **~ school** orta məktəb; **the ~ watch** gecə qarovulu (*gəmidə gecə saat 12-dən səhər saat 4-ə qədər olan*); **the ~ weight** orta çəki (*66,6-dan 75 kq-a qədər*)

middling [ˈmıdlıŋ] *adj* orta; babat; miyanə; **a town of ~ size** orta ölçülü şəhər; *He says he is feeling only middling O deyir ki, o özünü babat hiss edir*

midnight [ˈmıdnaıt] *n* gecəyarı; **before ~** gecə yarıdan əvvəl; **after ~** gecə yarıdan sonra;

◊ **to burn the ~ oil** gecə yarıya qədər oturub işləmək

midriff [ˈmıdrıf] *n* **1.** *anat.* diafraqma; **2.** göbək nahiyəsi; **a blow on the ~** *id.* göbəyin üstünə endirilən / vurulan zərbə

midsummer [ˈmıdsʌmə*r*] *n* yayın ortası

midway^{1} [ˌmıdˈweı] *adj* yarıyol, yarı yolda olan

midway^{2} [ˌmıdˈweı] *adv* yarı yolda, yolun ortasında

midwife [ˈmıdwaıf] *n* mamaça (*doğuş vaxtı qadına tibbi yardım edən qadın*)

midwifery [ˈmıdwaıfərı] *n* mamaçalıq; **to take a course in ~** mamaçalıq kursu keçmək

might^{1} [maıt] *n* güc, qüdrət; qüvvət; **to work with all *one's* ~** var gücü ilə işləmək; **with ~ and main** var gücü ilə, can-başla

might^{2} [maıt] **may** *modal felinin pt forması*

mighty [ˈmaıtı] *adj* **1.** qüdrətli, güclü; **2.** təkəbbürlü; **high and ~** qürurlu, təkəbbürlü, iddialı

mightily [ˈmaıtılı] *adv* güclü, bərk, şiddətlə, şiddətli, qüdrətli

migraine [ˈmi:greın] *n tib.* miqren (*kəskin baş ağrısı*)

migrant [ˈmaıgrənt] *n* köçkün, köçəri; mühacir

migrate [ˈmaıgreıt, *amer* maıˈgreıt] *v* **1.** köçmək; **2.** köç etmək, mövsümlə əlaqədar yerlərini dəyişmək (*balıqlar və quşlar haq.*)

migration [maıˈgreıʃn] *n* köç etmə, köçmə, mühacirət

migratory [ˈmaıgrətrı] *adj* köçəri; **~ birds** köçəri quşlar

mild [maıld] *adj* yumşaq; mülayim, yüngül; **a ~ character** yumşaq xarakter; **a ~ climate** mülayim iqlim; **~ tobacco** boş / yumşaq tütün; **a ~ evening** mülayim axşam; **a ~ form of flu** qripin yüngül forması

mildness [ˈmaıldnıs] *n* mülayimlik, yumşaqlıq; yüngüllük

mile [maıl] *n* **1.** mil (*ölçü vahidi*); **to drive at 70 ~s perhour** saatda 70 mil sürətlə sürmək (*maşını*); **2.** *d.d.* olduqca çox

mileage [ˈmaılıdʒ] *n* millə ölçülən məsafə; **a used car with small ~** az sürülmüş maşın

miler [ˈmaılə*r*] *n d.d. id.* 1 mil məsafəyə qaçış üzrə idmançı

milestone [ˈmaılstoun] *n* **1.** nişan ağacı, paya (*yolun kənarında, çöldə*); **2.** dövr, dönüş nöqtəsi, mərhələ, pillə

milieu [ˈmi:ljə:] [ˌmi:lˈjə:] *n fr.* ətraf, ətraf mühit

militancy [ˈmılıtənsı] *n* mübarizlik, döyüşkənlik

militant [ˈmılıtənt] *adj* döyüşə hazır olan; güc və ya təzyiq tərəfdarı; döyüşkən; mübariz

militarism [ˈmılıtərızəm] *n* militarizm, hərbçilik

militarist [ˈmılıtərıst] *n* militarist

militaristic [ˌmılıtəˈrıstık] *adj* militarizm

military [ˈmılıtrı] *adj* hərbi, hərbə aid olan; **in ~ uniform** hərbi formada; **~ government** hərbi hökumət; **~ age** hərbiyə çağırış yaşı; **~ oath** hərbi and; **~ school** hərbi məktəb; **~ service** hərbi xidmət; **called up for ~ service** hərbi xidmətə çağırılmış; **the ~ detachment** ordu bölməsi / alayı

militate [ˈmılıteıt] *v* **(against)** qüvvəsi olmaq; əməliyyat aparmaq; mane olmaq, əngəl törətmək; qarşı çıxmaq

militia [ˈmılıʃə] *n* milis; **a ~ man** milis nəfəri

milk^{1} [mılk] *n* **1.** süd; **dried / new / condensed ~** qurudulmuş / təzə / qatılaşdırılmış süd; **mother's ~** ana südü; **~ fresh from the cow** inəkdən sağılmış təzə süd; **2.** *məc.* rəhm, şəfqət, mərhəmət, acıma; **the ~ of human kindness** insan övladına xas olan rəhm / mərhəmət;

◊ *It's no use crying over spilt milk ≡ Keçənə güzəşt deyərlər*

milk^{2} [mılk] *adj* **1.** süd; **~ bar** süd məhsulları satılan dükan; **~ churn** süd daşıyan maşın; nehrə; **~ maid** südsağan / sağıcı qadın; **~ man** südsatan kişi; qapı-qapı dolaşıb süd toplayan adam; **~ powder** süd tozu, quru süd; **~ tooth** süd dişi; **~ white** süd kimi ağ; **2.** südlü; bəzi ağaclarda südə bənzər maye; **~ loaf** südlü çörək; **~ weed** südlü bitki / ağac; **3.** südəbənzər (*dərman haq.*)

milk[3] [mɪlk] *v* **1.** süd sağmaq; **2.** süd vermək; *The cows are milking well İnəklər yaxşı süd verir*

milking machine [ˈmɪlkɪŋməˈʃiːn] *n* südsağan maşın

milky [ˈmɪlkɪ] *adj* südlü; **the Milky way** *astr.* Süd yolu, ağ yol, kəhkəşan, saman yolu

mill[1] [mɪl] *n* **1.** dəyirman; **a water** ~ su dəyirmanı; **a wind** ~ yel dəyirmanı; **to put** *smb.* **through the** ~ ≡ bir kəsi dəyirmanın boğazına salıb çıxarmaq, ≡ bir kəsi möhkəm sınamaq; **2.** zavod, fabrik; **cotton** ~ pambıq zavodu; **a paper** ~ kağız fabriki; **3.** kiçik həcmli üyüdücü maşın / aparat; **a coffee** ~ qəhvəüyüdən maşın; **a pepper** ~ istiotdöyən maşın

mill[2] [mɪl] *adj* **1.** dəyirman; ~ **dam** nov *(dəyirmanın çarxına suyu gətirib axıdan taxta və ya dəmirdən düzəldilmiş novalça)*; ~ **race** dəyirman daşını hərəkətə gətirən su; dəyirman suyu; ~ **wheel** dəyirman çarxı; ~ **stone** dəyirman daşı;

◊ **to have a** ~ **stone round** *one's* **neck** ≡ boynunda dəyirman daşı gəzdirmək; böyük çətinliyə məruz qalmaq; **to be a** ~ **round** *one's* **neck** boynunda ağır yük olmaq; **to be between upper and nether** ~ **stone** çətin vəziyyətə düşmək, güclü təzyiqə məruz qalmaq;

mill[3] [mɪl] *v* **1.** üyütmək *(taxıl, dəni)*; **to** ~ **grain** taxıl üyütmək; **to** ~ **flour** un üyütmək; **2.** polad tökmək; **3.** *məc.* toplaşmaq

milliard [ˈmɪljaːd] *n* milyard

millibar [ˈmɪlibaː] *n* millibar *(atmosfer təzyiq vahidi)*

milliner [ˈmɪlɪnə] *n* xırdavat malları satıcısı

millinery [ˈmɪlɪnərɪ] *n* **1.** qadın şlyapası, lent və s. şeylərin ticarəti; **2.** qadın şlyapası satışı

million [ˈmɪlɪən] *n* milyon; ~**s of workers** milyonlarla fəhlə; **six** ~ **people** altı milyon adam; **to make a** ~ bir milyon pul qazanmaq

millionaire [ˌmɪljəˈneə] *n* **1.** milyoner, milyonçu; **2.** həddsiz dərəcədə varlı adam

millionfold [ˈmɪlɪənfould] *adv* milyon dəfə / qat

millionth [ˈmɪlɪənθ] *adj* milyonuncu

milt [ˈmɪlt] *n* balığın toxumu / kürüsü

mime[1] [maɪm] *n* pantomima *(mimika və hərəkətlə ifa olunan teatr tamaşası)*

mime[2] [maɪm] *v* **1.** pantomima vasitəsi ilə ifadə etmək; **2.** təqlid etmək; yamsılamaq

mimeograph [ˈmɪmɪəgraːf] *n* mimeoqraf *(yazılı və ya çap edilmiş materialın surətini çıxaran aparat)*

mimetic [mɪˈmetɪk] *adj* mühitə uyğunlaşan *(təbiətdə özünü müdafiə məqsədi ilə eyni rəng kəsb edən)*

mimic[1] [ˈmɪmɪk] *n* **1.** mimik; yamsılayan; təqlidçi; *She is such a mimic O çox yaxşı təqlidçidir*; **2.** təlxək

mimic[2] [ˈmɪmɪk] *adj* **1.** təqlid edən, yamsılayan; **2.** süni, qeyri-təbii

mimic[3] [ˈmɪmɪk] *v* **(-ck) 1.** yamsılamaq, təqlid etmək; **2.** bənzətmək, oxşatmaq; **wood painted to** ~ **marble** rənglənərək mərmərə bənzədilmiş taxta

mimicry [ˈmɪmɪkrɪ] *n* mühitə uyğunlaşma

mimosa [mɪˈmouzə] *n bot.* küsdüm ağacı

minaret [ˌmɪnəˈret] *n* minarə *(məsciddə)*

mincer [ˈmɪnsə] *n* ətdoğrayan / ətçəkən maşın; dəhrə; qiyməkeş

mincing [ˈmɪnsɪŋ] *adj* **1.** doğrayan; **2.** işvəli, nazlı, nazsatan *(qız)*

mincing-machine [ˈmɪnsɪŋməˈʃiːn] *n* ət maşını, ətçəkən maşın

mind[1] [maɪnd] *n* **1.** yaddaş; **to bear** / **to keep** *smth.* **in** ~ bir şeyi yadda saxlamaq / unutmamaq; **to bring** *smth.* **to** ~ bir şeyi yada salmaq; **to put** *smb.* **in** ~ **of** *smth.* bir şeyi bir kəsə xatırlatmaq; **2.** düşüncə; düşüncə tərzi; istək, hiss; niyyət; **absence of** ~ huşsuzluq, yaddaşsızlıq; **presence of** ~ özünü itirməmə, zirəklik; **to be out of** *one's* ~ = **not to be in** *one's* **right** ~ ağlı başında olmamaq; nə etdiyini bilməmək; çaşıb qalmaq; **to be of one** ~ **about** *smth.* bir şey haqqında eyni fikirdə olmaq; **to be in two** ~**s about** *smth.* bir şey haqqında qəti fikrə gələ bilməmək, bir şey haqqında tərəddüd etmək; **to give** *one's* ~ **to** *smth.* diqqətini bir şeyə yönəltmək; **to change** *one's* ~ fikrini dəyişmək; **to have half a** ~ **to do** *smth.* bir iş görməyə meyli olmaq; **to keep** *one's* ~ **on** *smth.* bir şeyi diqqət mərkəzində saxlamaq; **to know** *one's* **own**

~ nə istədiyini / etdiyini yaxşı bilmək; **to make up** *one's* ~ qərara gəlmək / almaq; **to read** *smb.'s* ~ bir kəsin fikrini oxumaq; **to set** *one's* ~ **on** *smth.* bir şeyi qarşısına məqsəd qoymaq, bir şeyi çox istəmək; **to speak** *one's* ~ ürəyindən keçəni demək; **to take** *smb.'s* ~ **off** *smth.* bir kəsin fikrini bir şeydən yayındırmaq; **to my** ~ ... məncə..., mənə görə...; **3.** təfəkkür

mind[2] [maɪnd] *v* **1.** qayğısına qalmaq; baxmaq; **2.** özünü qorumaq; ehtiyatlı olmaq; diqqət yetirmək; **to** ~ **out for** *smth.* bir şeydən diqqətli olmaq; **3.** narahat olmaq; etiraz etmək;

◊ **never** ~ *Narahat olma; Eyib etməz*

minder [ˈmaɪndə] *n* qulluq göstərən adam; **machine** ~ maşına baxan adam; **baby** ~ uşağa baxan adam

mindless [ˈmaɪndlɪs] *adj* **1.** diqqətsiz; huşsuz; yaddaşsız; ~ **of** *smth.* bir şeyə əhəmiyyət verməyən; ~ **of danger** təhlükəyə əhəmiyyət verməyən; **2.** təfəkkürsüz; beyinsiz

mindlessness [ˈmaɪndlɪsnɪs] *n* **1.** huşsuzluq, diqqətsizlik; **2.** ehtiyatsızlıq

mine[1] [maɪn] *n* **1.** şaxta; mədən; **coal** ~ kömür mədəni / şaxtası; **gold** ~ qızıl mədəni; **2.** *məc.* ensiklopediya, xəzinə; **3.** partlayıcı maddələrin yerləşdirilməsi üçün yer / tunel; **4.** mina *(partlayıcı maddə)*

mine[2] [maɪn] *adj* mina; ~ **detector** mina axtaran; ~ **disposal** minanı zərərsizləşdirmə; minadan təmizləmə; ~ **field** minalı sahə; ~ **layer** minalayan; mina düzən; ~ **laying vessel** mina basdıran gəmi *(dənizdə)*; ~ **sweeper** minadan təmizləyən gəmi; ~ **sweeping** minadan təmizləmə

mine[3] [maɪn] *poss. pron.* mənim, məninki

mine[4] [maɪn] *v* **1.** kömür / qızıl və s. çıxarmaq; **to** ~ **the earth for coal** / **gold** kömür / qızıl çıxarmaq üçün yeri qazmaq; **2.** tunel qazmaq; lağım atmaq; **3.** minalamaq, mina düzmək

miner [ˈmaɪnə] *n* **1.** şaxtaçı, qazmaçı; **2.** mina düzən *(əsgər)*

mineral[1] [ˈmɪnərəl] *n* mineral

mineralogy [ˌmɪnəˈrælədʒɪ] *n* mineralogiya *(minerallar haq. elm)*

mingle [ˈmɪŋgl] *v* qarışdırmaq; qarışmaq, qatışmaq; **truth** ~**d with falsehood** riya ilə qarışmış həqiqət; **to** ~ **with** qoşulmaq, qarışmaq; **two rivers that join and** ~ bir-birinə qovuşan və qarışan iki çay

mingy [ˈmɪndʒɪ] *adj d.d.* xəsis; **a** ~ **fellow** / **person** xəsis oğlan / adam

mini [ˈmɪnɪ] *adj* mini, kiçik ölçülü; ~ **bus** mini / kiçik ölçülü avtobus; ~ **cab** mini / kiçik ölçülü faytun; ~ **tour** kiçik səyahət

miniature [ˈmɪnɪtʃə] *n* **1.** miniatür *(kiçik ölçülü sənət əsəri)*; **in** ~ kiçik həcmdə; **2.** hər hansı bir obyektin kiçik ölçülü modeli

miniaturist [ˈmɪnɪtʃərɪst] *n* miniatür əsərlər çəkən / yaradan rəssam

minimal [ˈmɪnɪməl] *adj* ən kiçik / az; ~ **parts of words** sözlərin ən kiçik hissələri; *On this cliffs vegetation is minimal Bu qayalarda yaşıllıq minimaldır / çox azdır*

minimize, -ise [ˈmɪnɪmaɪz] *v* kiçiltmək, azaltmaq, minimuma endirmək; **to** ~ **an accident** hadisənin əhəmiyyətini azaltmaq / kiçiltmək / minimuma endirmək

minimum [ˈmɪnɪməm] *n* minimum; **a** ~ **wage** minimum əməkhaqqı / maaş

mining [ˈmaɪnɪŋ] *n* dağ-mədən işləri, dağ-mədən sənayesi; **a** ~ **engineer** mədən mühəndisi; **the** ~ **industry** dağ-mədən sənayesi; **open-cast** ~ səthə yaxın yerdən kömür qazıb çıxarma, açıq üsulla kömür hasilatı

minister[1] [ˈmɪnɪstə] *n* **1.** nazir; **the** ~ **of Home Affairs** daxili işlər naziri; **2.** keşiş

minister[2] [ˈmɪnɪstə] *v* **1.** xidmət / kömək etmək; **to** ~ **to** *smb.* bir kəsə xidmət / kömək etmək; **to** ~ **to the wants of a sick man** xəstə adama xidmət etmək; **to** ~ **to** *one's* **husband's** / **wife's needs** ərinin / arvadının ehtiyaclarını ödəmək; **2.** ibadət etmək, keşiş olmaq

ministry [ˈmɪnɪstrɪ] *n* **1.** nazirlik; **Ministry of Finance** Maliyyə nazirliyi; **Foreign Ministry, Ministry of Foreign Affairs** Xarici İşlər nazirliyi; **2.** keşişlər heyəti; **to enter the** ~ kilsədə qulluğa girmək; **3.** kilsədə dini xidmət

minor [ˈmaɪnə] *adj* **1.** az əhəmiyyətli, ikinci dərəcəli; ~ **repairs** xırda təmirlər; **a broken leg and** ~ **injuries** qırılmış qıç və

xırda zədələr; **2.** kiçik; **the ~ planets** kiçik planetlər; **~ poets** kiçik şairlər; **3.** balaca; **Smith the ~** balaca Smit; **4.** *mus.* minor (*not*); **in a ~ key** qəmli / hazin not

minority[1] [maɪˈnɒrɪtɪ] *n* **1.** 18 yaşdan kiçik olanlar; **2.** az sayda və ya ölçüdə olan; **to be in the ~** azlıqda qalmaq (*səsvermə zamanı və s.*)

minority2 [maɪˈnɒrɪtɪ] *adj* azlıqda qalan; **~ government** azlıqda qalanların hökuməti; **~ programme** azlıqda qalanların proqramı; **~ report** azlıqda qalanların məlumatı / bəyanatı

mint[1] [mɪnt] *n* I nanə

mint [mɪnt] *n* II **1.** sikkə kəsilən yer; **coins fresh from the ~** dəzgah altından təzə çıxmış sikkələr; **2.** böyük məbləğ; **a ~ of money** böyük məbləğ pul; **to make / to earn a ~ of money** böyük məbləğ pul qazanmaq; **3.** kəsilmiş medal / marka

mint[2] [mɪnt] *v* kəsmək (*sikkə, medal və s.*)

minus [ˈmaɪnəs] *n* **1.** minus, çıxma işarəsi; **a ~ quantity** mənfi kəmiyyət; **2.** azaltma, çıxma; *7 minus 4 is 3 7 çıxaq 4 3 edər*; **3.** əskik; -sız, -siz, -suz, -süz

minuscule [ˈmɪnəskjuːl] *adj* həddən artıq kiçik / balaca

minute[1] [ˈmɪnɪt] *n* **1.** dəqiqə; **to arrive ten ~s early** on dəqiqə tez çatmaq / gəlmək; **a ~ gun** hər dəqiqədən bir atəş açan tüfəng; **~ hand** saatın dəqiqəsini göstərən əqrəb; **a ~ man** əmrə müntəzir (dayanmış) polis nəfəri; **in a ~** bir dəqiqədən sonra, təzliklə; bu dəqiqə; **2.** son; müasir, çağdaş; **up to the ~** dəbdə olan; son dəbdə olan; **up to the ~ information** son məlumata əsasən; **up to the ~ hairstyles** son dəbdə olan saç düzümləri; **3.** 60-da bir dərəcə (*bucaqda*); **4.** protokol; icmal; ümumi məlumat

minute[2] [ˈmɪnɪt] *adj* **1.** çox kiçik; zərrəcik; **~ particles of gold dust** qızıl tozu zərrəcikləri; **2.** xırda təfsilatlar verən; dəqiq və diqqətli; **a ~ discription** dəqiq təsvir; **the ~est details** ən kiçik təfsilatlar

minute[3] [ˈmɪnɪt] *v* **1.** protokolda qeyd etmək; protokola salmaq; **2.** memorandum şəklində qeyd etmək

minutely [ˈmɪnɪtlɪ] *adv* ən kiçik təfsilatlarla, dəqiq, incəliyə varmaqla

miraculous [mɪˈrækjuləs] *adj* möcüzəli, möcüzəvi, möcüzəyəbənzər, əcazkar

miraculously [mɪˈrækjuləslɪ] *adv* möcüzəli şəkildə / tərzdə, əcazkarlıqla

mirage [mɪˈrɑːʒ] *n* **1.** ilğım; miraj; **2.** *məc.* xəyal, sülyə

mire[1] [ˈmaɪə] *n* bataqlıq, bataqlıq yer; ◊ **to be in the ~** bataqlıq girdabına düşmək; çətinliyə məruz qalmaq; **to drag** *smb.* / *smb.*'**s name through the ~** bir kəsi ləkələmək / bədnam / biabır etmək

mire[2] [ˈmaɪə] *v* **1.** palçığa batmaq; **2.** bataqlığa düşmək

mirror[1] [ˈmɪrə] *n* **1.** ayna, güzgü; **hand ~** əl güzgüsü; **magic ~** sehrli güzgü; **a wing ~** yan güzgü (*maşında və s.*); **2.** *məc.* əks etdirmə

mirror[2] [ˈmɪrə] *v* güzgü kimi əks etdirmək

miry [ˈmaɪərɪ] *adj* **1.** palçıqlı; **2.** bataqlı; **~ roads** palçıqlı / bataqlı yol

misadventure [ˌmɪsədˈventʃə] *n* bəxtsizlik, bəxti gətirməməzlik, uğursuzluq, bədbəxtçilik; qəza; **death by ~** qəza nəticəsində ölüm

misadvise [ˌmɪsədˈvaɪz] *v* səhv məsləhət vermək; düzgün yol göstərməmək

misalliance [ˌmɪsəˈlaɪəns] *n* uyğun olmayan ittifaq; yanlış evlilik (*xüs. nikah*)

misapply [ˌmɪsəˈplaɪ] *v* yerində / düzgün işlətməmək; səhv işlətmək

misapprehend [ˌmɪsæprɪˈhend] *v* səhv başa düşmək; düz anlamamaq

misapprehension [ˌmɪsæprɪˈhenʃn] *n* başa düşməmə; səhv anlama; pis başa düşmə; **to do** *smth.* **under a ~** bir şeyi başa düşməməzlikdən / qanmamazlıqdan etmək

misappropriate [ˌmɪsəˈprəuprɪeɪt] *v* **1.** səhv istifadə etmək; yerində işlətməmək (*sözü*); **2.** lazımi yerə işlətməmək (*pulu*); qeyri-qanuni yiyələnmək, əmanətə xəyanət etmək

misappropriation [ˌmɪsəprəuprɪˈeɪʃn] *n* əmanətə xəyanət etmə; təyinatı üzrə xərcləməmə; **~ of the public fund** ictimai fondu mənimsəmə / israf etmə

misbegotten [ˌmɪsbɪˈgɒtən] *adj* **1.** qeyri-qanuni doğulan, bic, haramzada; **2.** *d.d.* yaramaz, iyrənc

misbehave [ˌmɪsbɪˈheɪv] *v* özünü pis aparmaq; nalayiq davranmaq

misbehaviour [ˌmɪsbɪˈheɪvɪə] *n* pis / nalayiq davranış, yaramazlıq, nalayiqlik

miscalculate [ˌmɪsˈkælkjuleɪt] *v* səhv saymaq / hesablamaq

miscalculation [ˌmɪskælkjuˈleɪʃn] *n* səhv sayma / hesablama

miscall [ˌmɪsˈkɔːl] *v* səhv adla çağırmaq; adını səhv demək / təhrif etmək

miscarriage [ˌmɪsˈkærɪdʒ] *n* **1.** *hüq.* səhv hökm / qərar; qanun pozuntusu; **~ of justice** ədalətin pozulması; **2.** bir şeyi bir yerə çatdıra bilməmə, bir yerə çata bilməmə; **~ of goods** malların vaxtında çatdırılmaması; **3.** *tib.* uşaq saldırma; uşaq salma; bala salma / tullama (*heyvanlarda*)

miscellany [mɪˈselənɪ] *n* **1.** almanax, toplu; **2.** qarışıq, qatışıq, xəlitə

mischance [mɪsˈtʃɑːns] *n* şanssızlıq, bəxti / şansı gətirməməzlik, bəxtsizlik; **by ~, through a ~** bədbəxtlikdən, bəxtin gətirməməsi üzündən

mischief [ˈmɪstʃɪf] *n* **1.** ziyan, zərər; şuluqluq; **a storm that did much ~ to shipping** gəmiçiliyə çox ziyan vuran fırtına; **to do** *smb.* **a ~** bir kəsə pislik / yamanlıq etmək; **2.** mənəvi ziyan, xətər; əngəl; **to get into ~ 1)** dəcəllik / nadinclik etmək, şuluqluq salmaq; **2)** əngələ / bəlaya düşmək; **to make ~ (between)** ara vurmaq, kinli salmaq

mischievous [ˈmɪstʃɪvəs] *adj* **1.** ziyanlı, zərərli, müzür, xətərli, acı, zəhərli; **~ tongue** acı / zəhərli dil; **a ~ letter** hirslə / qəzəblə yazılmış məktub; **a ~ rumour** ziyanlı / xətərli şayiə; **2.** riyakar; bədniyyət; aldadan; kələkbaz; **~ look / trick** bədniyyət baxış / kələk; **as ~ as a monkey** meymun kimi adam oynadan / hiyləgər

misconceive [ˌmɪskənˈsiːv] *v* **1.** səhv başa düşmək, aldanmaq; **2.** səhv anlayışa malik olmaq; **to ~ of** *one's* **duty** öz vəzifə borcunu dərk etməmək / başa düşməmək

misconstruction [ˌmɪskənˈstrʌkʃn] *n* səhv yozma / anlama; təhrif

miscount [ˌmɪsˈkaunt] *v* səhv saymaq; yanlışlığa yol vermək

misdeal [ˈmɪsˈdiːl] *v* səhv paylamaq (*kartları; kart oyununda*)

misdeed [ˌmɪsˈdiːd] *n* nalayiq / yaramaz hərəkət; şərəfsiz iş; cinayət; **to be punished for** *one's* **~** cinayətinə görə cəzalandırılmaq

misdirect [ˌmɪsdɪˈrekt] *v* səhv istiqamətləndirmək / göndərmək; **~ a letter** məktubu səhv ünvana göndərmək; **to ~** *one's* **energies or abilities** enerjisindən və ya qabiliyyətindən düzgün istifadə etməmək; **~ a jury** hakimi səhv istiqamətə yönəltmək

misdirection [ˌmɪsdɪˈrekʃn] *n* səhv istiqamətləndirmə; səhv istiqamətə yönəltmə

miserable [ˈmɪzərəbl] *adj* **1.** miskin, yazıq, məlul; məzlum; çarəsiz; **~ slums** miskin xarabalıqlar; **~ from cold and hunger** soyuq və aclıqdan çarəsiz; **the ~ lives of the refugees in Azerbaijan** Azərbaycanda qaçqınların miskin həyatı; **2.** pis, iyrənc; **~ weather** pis / iyrənc hava; **3.** az, cüzi; kiçik

miserably [ˈmɪzərəblɪ] *adv* miskin, yazıq, yazıq-yazıq, acınacaqlı halda, bədbəxt; **to die ~** kasıblıq içində ölmək

misery [ˈmɪzərɪ] *n* **1.** əzab, əziyyət, əzab-əziyyət; iztirab, məşəqqət; **to be in a ~** əzaba / əziyyətə düçar olmaq; **to live in a ~ and want** məşəqqət və ehtiyac içində yaşamaq; **2.** bəla, dərd; **the miseries of the mankind** bəşəriyyətin bəlaları

misfortune [ˌmɪsˈfɔːtʃən] *n* bəxtsizlik; bəxti gətirməməzlik; uğursuzluq; **to suffer ~** bəxti gətirməmək; **companions in ~s** eyni bəlaya düçar / mübtəla olmuş adamlar; bədbəxtlik; bədbəxt hadisə

misgive [ˈmɪsgɪv] *v* yanılmaq; şübhəyə düşmək

misgiving [ˌmɪsˈgɪvɪŋ] *n* şübhə, inamsızlıq; tərəddüd; **a heart full of ~s** şübhə ilə dolu ürək

misgovern [ˌmɪsˈgʌvn] *v* dövləti, idarəni və s. pis idarə etmək / idarə etməyi bacarmamaq

misgovernment [ˌmɪsˈgʌvnmənt] *n* pis idarəçilik; dövlət idarəçiliyində nizamsızlık

misguided [ˌmɪsˈgaɪdɪd] *adj* səhv, yanlış, aldadılmış, azdırılmış

mishandle [ˌmɪsˈhændl] *v* kobud davranmaq

mishap [ˈmɪshæp] *n* bədbəxt hadisə; **to meet with a ~** bədbəxt hadisə ilə rastlaş-

maq; **to arrive home after many -s** min cür xata-bəladan sovuşub evə çatmaq

mishmash [ˈmɪʃmæʃ] *n* dolaşıq kələf; açılmaz düyün

misinform [ˌmɪsɪnˈfɔːm] *v* səhv / yanlış məlumat vermək

misinterpret [ˌmɪsɪnˈtəːprɪt] *v* yanlış izah etmək; məlumatı yanlış yozmaq

misjudge [ˈmɪsdʒʌdʒ] *v* səhv mühakimə yürütmək; yanlış qənaətə gəlmək. *You have misjudged my motives Sən / Siz mənim niyyətlərim haqqında yanlış qənaətə gəlmisən / gəlmisiniz*

mislead [ˌmɪsˈliːd] *v* (*pt, pp* **misled**) **1.** azdırmaq, səhv yol göstərmək; **to – *smb.*** bir kəsi azdırmaq / səhv yola istiqamətləndirmək; ağzını səhv yola salmaq; **to be misled by a guide** bələdçi tərəfindən azdırılmaq; **2.** yolundan döndərmək; pis yola salmaq / sövq etmək

mismatch [mɪsˈmætʃ] *v* **1.** uyğun gəlməmək; müvafiq olmamaq; **2.** bir-birinə yaraşmamaq (*ər-arvad haq.*)

mismeasure [mɪsˈmeʒə] *v* səhv ölçmək, düzgün / dəqiq ölçməmək

misname [mɪsˈneɪm] *v* adını düzgün deməmək; səhv çağırmaq (*adı*)

misnomer [ˈmɪsˈnoumə*ʳ*] *n* **1.** səhv ad; **by a –** səhvən; sözün və ya terminin səhv işlədilməsi; **2.** şəxs və ya yer adının təhrif edilməsi

misogyny [maɪˈsɔdʒɪnɪ] *n* qadınsevməzlik, qadınları sevməmə, qadınlardan qaçma

misogynist [maɪˈsɔdʒɪnɪst] *n* qadına nifrət bəsləyən / qadından qaçan adam

misplace [ˈmɪsˈpleɪs] *v* **1.** yerinə qoymamaq; **2.** səhv etmək; öz inamında yanılmaq; **to – *one*'s confidence** etibarsız adama inanmaq; **to – *one*'s affections** məhəbbətində yanılmaq

misprint[1] [ˈmɪsˈprɪnt] *n* çap səhvi / xətası

misprint[2] [ˈmɪsˈprɪnt] *v* səhv çap etmək; çapda səhv buraxmaq

misprision [mɪsˈprɪʒn] *n* **1.** *hüq.* dövlət cinayətin gizlədilməsi; **2.** vəzifə cinayəti

mispronounce [ˈmɪsprəˈnauns] *v* səhv tələffüz etmək

mispronunciation [ˌmɪsprəˌnʌnsɪˈeɪʃn] *n* səhv tələffüz, səhv tələffüz etmə

misquotation [ˈmɪskwouˈteɪʃn] *n* səhv iqtibas / sitat

misquote [ˌmɪsˈkwout] *v* səhv iqtibas / sitat vermək, sitatı təhrif etmək

misread [ˌmɪsˈriːd] *v* (*pt, pp* **misread** [ˈmɪsˈred]) **1.** səhv oxumaq, düzgün oxumamaq; **2.** səhv şərh etmək; səhv qələmə vermək, səhv qavramaq; **to – a letter** məktubu səhv şərh etmək; **to – *smb.*'s motives** bir kəsin niyyətlərini düzgün qavramamaq; *The situation was misread Şərait düzgün qiymətləndirilməmişdi*

misrule [ˌmɪsˈruːl] *n* **1.** pis idarə etmə; **2.** qarışıqlıq, nizamsızlıq

miss[1] [mɪs] *n* I uğursuzluq; hədəfə dəyməmə / düşməmə; **ten hits and one –** on dəfə hədəfə dəymə / düşmə, bir dəfə isə düşməmə / dəyməmə; **to give *smb.* a –** bir kəslə görüşməkdən vaz keçmək; **to give *smth.* a –** bir şeyi buraxmaq;

◊ **a lucky –** xoşbəxt qurtuluş; *It was a lucky miss Bu xoşbəxtlik idi*; **to give *smb.* a – 1)** bir kəsin yanından ötüb keçmək; **2)** bir kəslə üz-üzə gəlməkdən yayınmaq; **to give *smth.* a – 1)** bir şeyi qaçırmaq / ötürmək (*vaxtı, fürsəti və s.*); **2)** bir şeyi sərbəst buraxmaq, bir şeyə baş qoşmamaq

miss [mɪs] *n* II mis, xanım

miss[2] [mɪs] *v* **1.** vura bilməmək(*hədəfi*), hədəfə dəyməmək / düşməmək, yan keçmək; **to – aim / target** hədəfə dəyməmək, hədəfi vura bilməmək; **to – a ball** şar vura bilməmək; **2.** tuta / saxlaya bilməmək; **3.** *məc.* əldən buraxmaq / vermək / qaçırmaq; **to – an opportunity / a chance** fürsəti / şansı əldən vermək; **4.** yetişməmək, çatmamaq; gözdən qaçırmaq; **to – a train / a plane** qatara / təyyarəyə çatmamaq / gecikmək; **to – a lesson** dərs buraxmaq; **5.** darıxmaq; **to – *one*'s parents** valideynləri üçün darıxmaq

mis-said [ˈmɪssed] **to missay** *felinin pt, pp formaları*

missile [ˈmɪsaɪl] *adj* **1.** reaktiv (*silah haq.*); **– base** raket bazası; **– art** raket texnikası; **– range** raket poliqonu (*raketi atmaq üçün meydança*); **2.** atıcı; **– weapon** atıcı silah

missing [ˈmɪsɪŋ] *adj* **1.** çatışmayan; olmayan; itib-batan; **2.** xəbər-ətər olmayan; itkin düşmüş; **killed, wounded or –** öldürülmüş, yaralanmış və ya itkin düşmüş; **– in action** döyüşdə itkin düşmüş; **to be among the –** itkin düşənlərin arasında olmaq

mission[1] [ˈmɪʃn] *n* **1.** missiya; ziyarət, elçilik; **peace –** sülh missiyası; **good-will –** xoşməramlı missiya; **2.** daimi nümayəndəlik; **3.** amal, məram, niyyət; **to send *smb.* on a – to *smb.*** bir kəsi tapşırıqla bir kəsin yanına göndərmək

mission[2] [ˈmɪʃn] *v* **1.** tapşırıq verib göndərmək; **2.** missioner hərəkatı ilə məşğul olmaq

missionary [ˈmɪʃnərɪ] *adj* missioner, missionerə aid olan

missioner [ˈmɪʃənə*ʳ*] *n* missioner

mission-school [ˈmɪʃnˈskuːl] *n* xeyriyyə məktəbi (*kasıblar üçün missionerlər tərəfindən himayə edilən*)

missis [ˈmɪsɪz] *n* **1.** missiz, xanım; **2.** qadın; arvad

missish [ˈmɪsɪʃ] *adj* nazlı; əzilib-büzülən, ədabaz, xanımyana

mis-state [ˈmɪsˈsteɪt] *v* aldadıcı / yanlış / səhv məlumat / bəyanat vermək

mis-statement [ˈmɪsˈsteɪtmənt] *n* aldadıcı / yanlış bəyanat

mis-step[1] [ˈmɪsˈstep] *n* səhv / yanlış addım

mis-step[2] [ˈmɪsˈstep] *v* səhv / yanlış addım atmaq

missus [ˈmɪsɪz] *n* = **missis**

missy [ˈmɪsɪ] *n* xanım, qız (*zarafatla gənc qıza müraciətən işlənir*)

mist[1] [mɪst] *n* **1.** duman; çən; **heavy –** qatı / qalın duman; **2.** duman, tutqunluq (*gözlərin qarşısında*)

mist[2] [mɪst] *v* **1.** dumanlandırmaq; dumanlaşdırmaq; **2.** dumanlanmaq, dumanlaşmaq; dumana bürünmək / bürünmək; *Her eyes (were) misted with tears Onun gözləri yaşdan dumanlandı*

mistakable [mɪsˈteɪkəbl] *adj* səhv salına / edilə bilən; səhv başa düşülə bilən

mistake[1] [mɪsˈteɪk] *n* səhv; **a serious –** ciddi səhv; **by –** səhvən

mistake[2] [ˈmɪsteɪk] *v* (*pt* **mistook** [-tuk]; *pp* **mistaken** [-teɪkn]) səhv etmək / salmaq, səhv buraxmaq

mistaken [mɪsˈteɪkn] *adj* səhv, səhv edilmiş; **– of his words** onun sözlərinin səhv salınması / dərk edilməsi; **– ideas** səhv / yanlış ideyalar; **to be –** səhv etmək / salmaq, yanılmaq

mistakenly [mɪsˈteɪknlɪ] *adv* səhv olaraq; səhvən

mistakingly [mɪsˈteɪkɪŋlɪ] *adv* = **mistakenly**

mister [ˈmɪstə*ʳ*] *n* (*qısa forması* **Mr**) mister; cənab

misthink [mɪsˈθɪŋk] *v* (*pt, pp* **misthought** [-θɔːt]) düzgün düşünməmək; səhv nəticə çıxarmaq, pis fikirdə olmaq (*bir kəs haq.*)

misthought [ˈmɪsˈθɔːt] *n* səhv fikir; səhv rəy / düşüncə

mistranslate [ˌmɪstrænsˈleɪt] *v* səhv tərcümə etmək; təhrif etmək

mistranslation [ˈmɪstrænsˈleɪʃn] *n* səhv tərcümə

mistreat [ˈmɪsˈtriːt] *v* = **to maltreat**

mistreatment [ˈmɪsˈtriːtmənt] *n* = **maltreatment**

mistress [ˈmɪstrɪs] *n* **1.** ev sahibəsi, xanım; **Mistress of the sea(s)** dənizlər fatehi (*dənizdəki güclü gəmi*); **2.** usta, sənətkar; **a – of needle work** tikiş ustası; **3.** müəllimə; **a history / a French / a music –** tarix / fransız dili / musiqi müəlliməsi; **4.** məşuqə; **kept –** məşuqə kimi saxlanılan qadın

mistrial [ˈmɪstraɪəl] *n hüq.* **1.** qüsurlu / səhv məhkəmə prosesi, səhv aparılmış / qurulmuş məhkəmə prosesi

mistrust[1] [ˈmɪstrʌst] *n* etibarsızlıq, inamsızlıq; şübhə

mistrust[2] [ˈmɪstrʌst] *v* inanmamaq; şübhələnmək; **to – *one*'s own powers** özünün gücünə inanmamaq

mistune [ˈmɪsˈtjuːn] *v* **1.** kökdən salmaq (*musiqi alətini*); **2.** *arx.* səhv / qüsurlu çalmaq

misty [ˈmɪstɪ] *adj* **1.** dumanlı; **– weather / evening** dumanlı hava / axşam; **– view** dumanlı görünüş; **2.** dumanlı, tutqun (*fikir, ideya*)

misunderstand [ˈmɪsʌndəˈstænd] *v* səhv başa düşmək, düzgün başa düşməmək

misunderstanding [ˈmɪsʌndəˈstændɪŋ] *n* səhv, anlaşılmazlıq; səhv başa düşmə;

– **of the text** mətni düzgün başa düşməmə; **to clear up a** – anlaşılmazlığı aradan qaldırmaq

misusage [ˈmɪsjuːzɪdʒ] *n* **1.** yerində işlətməmə, düzgün istifadə etməmə; **2.** pis davranış / münasibət

misuse[1] [ˈmɪsˈjuːs] *n* **1.** düzgün işlətməmə, düzgün tətbiq etməmə; **a – of words** sözlərin yerində işlədilməməsi / səhv işlədilməsi; **2.** pis davranış / münasibət

misuse[2] [ˈmɪsjuːz] *v* yerində işlətməmək; düzgün işlətməmək; **to – a term** termini yerində işlətməmək

misuser [ˈmɪsjuːzəʳ] *n hüq.* qanundan sui-istifadə edən / səlahiyyətini aşan adam

mite [maɪt] *n* I **1.** pay, ianə; **to offer / to contribute** *one's* – öz payını / köməyini əsirgəməmək; **2.** bir balaca, bir tikə / damla; **a – of comfort** bir balaca rahatlıq

mite [maɪt] *n* II klyoş *(aşağısı gen paltar – yubka, şalvar)*

mithridate [ˈmɪθrɪdeɪt] *n tib.* **1.** zəhər əleyhinə dərman; pədzəhər; **2.** *məc.* vasitə, çarə, tədbir

mitigate [ˈmɪtɪgeɪt] *v* **1.** yüngülləşdirmək, azaltmaq *(cəzanı, ağrını)*; **2.** yatırmaq *(susuzluğu)*

mitigation [ˌmɪtɪˈgeɪʃn] *n* **1.** yüngülləşdirmə *(cəzanı)*; **2.** zəifləmə; azaltma *(ağrını)*

mitre[1] [ˈmaɪtəʳ] *n* I mitra *(dini ayin zamanı keşişlərin geyindiyi qızılı rəngli, bəzəkli papaq)*

mitre [ˈmaɪtəʳ] *n* II 45° meylində olan bucaq; əyrilik, əyilmə

mitre[2] [ˈmaɪtəʳ] *v* 45° bucaq altında əymək / əyilmək

mitt [mɪt] *n* **mitten** *isminin qısa forması*

mitten [ˈmɪtn] *n* əlcək *(beysbol oyununda geyilən)*

mity [ˈmaɪtɪ] *adj* gənəli; gənə yapışmış / basmış

mix[1] [mɪks] *n* qarışıq

mix[2] [mɪks] *v* **1.** qarışdırmaq; qarışmaq; **to – wine with water** şərabı su ilə qarışdırmaq; **to – all the ingredients together** bütün tərkib hissələrini bir yerə qarışdırmaq; **to – cement** sementi qarışdırmaq; **2.** *məc.* uyğunlaşdırmaq, birləşdirmək; **to – business with pleasure** ≅ həm ziyarət, həm də ticarət etmək; **3.** qarışdırmaq; qarışıq salmaq; **4.** qatmaq; qarışdırmaq; cəlb etmək; **5.** qaynayıb qarışmaq; qoşulmaq

mixable [ˈmɪksəbl] *adj* qarışan, qarışa bilən

mixed [mɪkst] *adj* **1.** qarışmış; qarışdırılmış; qarışıq, müxtəlif çeşidli; **– sweets** qarışıq / müxtəlif çeşidli konfet; **– forest** qarışıq meşə; **– train** qarışıq qatar *(həm yük, həm də sərnişin qatarı)*; **– marriage** qarışıq nikah *(ər bir millətdən, arvad digər millətdən olan)*; **– feelings** qarışıq hisslər; *It is a mixed blessing Burada həm yaxşı, həm də pis cəhətlər vardır*; **– forces** qarışıq qüvvələr; **– farming** qarışıq təsərrüfat; **2.** hər iki cinsdən olan; ümumi; **– school** oğlanlarla qızların bir yerdə oxuduqları məktəb

mixed-manned [ˈmɪkstˈmænd] *adj* müxtəlif ölkələrin nümayəndələrindən ibarət olan heyət; rəngarəng tərkibli heyət *(komanda, komissiya və s.)*; **– nuclear force** müxtəlif təyinatlı nüvə qüvvələri

mixed-up [ˈmɪkstʌp] *adj* dolaşıq salınmış, ilişmiş, düşmüş *(torə)*, yolunu azmış; **a – kid** yolunu azmış uşaq

mixer [ˈmɪksəʳ] *n* **1.** mikser, qarışdırıcı aparat / aqreqat; **2.** səs yazan; səs operatoru; **3.** istiqanlı / qaynayıb-qarışan adam; **a good –** yaxşı istiqanlı adam; **a bad –** qaradinməz / adamayovuşmaz adam

mix-in [ˈmɪksˈɪn] *n d.d.* döyüş, didişmə

mixing [ˈmɪksɪŋ] *n* **1.** qarışdırma; **2.** qarışıq; **– cock** kran *(isti və soyuq suyu qarışdıran)*

mixture [ˈmɪkstʃəʳ] *n* mikstura; qarışıq; **rich –** qatı qarışıq; **without –** qarışıqsız

mixty-maxty [ˈmɪkstɪˈmækstɪ] *adj* qarışıq, nizamsız, səliqəsiz, tələm-tələsik

mix-up [ˈmɪksˈʌp] *n* **1.** qarışıqlıq, dolaşıqlıq; **2.** dalaşma, vuruşma; hengamə, vurhavur

mizen-mast [ˈmɪznmɑːst] *n* bizan doru *(gəmidə)*

mnemonics [niːˈmɒnɪks] *n* mnemonika *(hafizəni möhkəmlətmə və mükəmməlləşdirmə üsulları)*

mnemotechny [ˌniːməˈteknɪ] *n* = **mnemonics**

mo [moʊ] *n d.d.* **moment** *isminin qısa forması*; **in a –** bir dəqiqə; *Wait a mo Bir an gözlə*

moan[1] [moʊn] *n* **1.** inilti, zarıltı, zarıma; **2.** uvultu, uğultu *(külək)*; **3.** *arx.* şikayət; **to make** *one's* – zarımaq, ahu-zar etmək; şikayətlənmək

moan[2] [moʊn] *v* **1.** inildəmək; zarımaq; **to – with pain** ağrıdan zarımaq / inildəmək; **2.** ağlamaq; göz yaşı axıtmaq / tökmək; ahu-zar etmək; **3.** uğuldamaq, vıyıldamaq *(külək)*

moanful [ˈmoʊnfʊl] *adj* həzin; yanıqlı; qəmli-qüssəli; kədərli

moat[1] [moʊt] *n* xəndək; çuxur *(adət. içinə su dolmuş)*

moat[2] [moʊt] *v* xəndək qazmaq / düzəltmək; çala-çuxur etmək

mob[1] [mɒb] *n* **1.** cəm olma, toplu, bir yerə yığışma; **to form a –** toplaşmaq, komalaşmaq, cəm olmaq; **to gather into a –** bir yerə yığışmaq, dəstə yaratmaq; **2.** oğru dəstəsi; **3.** ilxı; sürü; **– law** dərəbəylik, məhkəməsiz cəzalandırma

mob[2] [mɒb] *v* **1.** toplaşmaq; cəm olmaq; yığışmaq *(bir yerə)*; **2.** dəstə halında hücum etmək; mühasirəyə almaq

mobile [ˈmoʊbaɪl] *adj* **1.** mobil hərəkət edən; səyyar, hərəkətli; köçərgi; **– library** səyyar kitabxana; **– hospital** səyyar xəstəxana; **– canteen** səyyar yeməkxana; **2.** çevik, canlı; **– mind** çevik idrak; **3.** dəyişkən; qeyri-sabit; **– character** dəyişkən xasiyyət

mobility [moʊˈbɪlɪtɪ] *n* **1.** mobillik; hərəkətlilik, manevrlilik; **2.** dəyişkənlik, qeyri-sabitlik, çeviklik

mobilization[1] [ˌmoʊbɪlaɪˈzeɪʃn] *n* səfərbərlik

mobilization[2] [ˌmoʊbɪlaɪˈzeɪʃn] *adj* səfərbərlik; **– plan** səfərbərlik planı; **– centre** səfərbərlik mərkəzi

mobilize, -ise [ˈmoʊbɪlaɪz] *v* **1.** səfərbərlik etmək; **to – all resources** bütün ehtiyatları səfərbər etmək; **2.** səfərbər olmaq; **3.** dövriyyəyə buraxmaq *(pulu)*

mobsman [ˈmɒbzmən] *n* oğru dəstəsinin üzvü

moccasin [ˈmɒkəsɪn] *n* mokasin

mock[1] [mɒk] *n* ələ salma; dolama; lağ etmə, lağa qoyma

mock[2] [mɒk] *adj* **1.** əldəqayırma; saxta; qəlp; **2.** yalançı; süni; **– modesty** süni təvazökarlıq; **– battle** təlim / məşq döyüşü, yalançı döyüş; **– weapon** yalançı silah; **3.** zarafatyana, lağlağı; **– verses** lağlağı şerlər; məzhəkəli şerlər

mock[3] [mɒk] *v* **1.** gülmək; ələ salmaq; dolamaq; **to – at** *smb.* bir kəsi dolamaq; bir kəsi ələ salmaq; **2.** ağzını əymək; yamsılamaq; parodiya etmək

mockable [ˈmɒkəbl] *adj* lağa qoyulmalı; ələ salınmalı

mock-cream [ˈmɒkkriːm] *n* krem

mocker [ˈmɒkəʳ] *n* istehzaçı, masqaraçı, adamoynadan, adam ələ salan

mockery [ˈmɒkərɪ] *n* **1.** gülmə, dolama; ələ salma; **to hold** *smb.* **up to –** bir kəsi dolamaq / ələ salmaq; **2.** ağzını əymə; yamsılama

mocking-bird [ˈmɒkɪŋbɜːd] *n zool.* adamoynadan / adamaldadan quş

mockingly [ˈmɒkɪŋlɪ] *adv* istehza ilə, istehzalı şəkildə; kinayəli, kinayəli şəkildə

mod [mɒd] *n* stilyaqa; ultramüasir gənc oğlan

modal [ˈmoʊdl] *adj qram.* modal; **– verb** modal fel

modality [moʊˈdælɪtɪ] *n* modallıq; üsul, tərz

mode [moʊd] *n* **1.** metod; üsul, yol; **– of production** istehsal üsulu; **working –** qüvvədə olan üsul / metod; **– of operation** əməliyyat üsulu; **2.** tərz; **– of life** həyat tərzi; **– of speaking** danışıq tərzi; **3.** forma, növ; görkəm; **– of publicaton** nəşr forması; **– of combat** döyüş növü; **4.** moda; dəb

model[1] [ˈmɒdl] *n* **1.** model, maket; **working –** işlək / qüvvədə olan model; **a – of a monument** abidə maketi; **2.** model, nümunə; fason; **the latest Paris –s** son Paris fasonları / modaları; **3.** surət

model[2] [ˈmɒdl] *v* model yaratmaq; maket düzəltmək; yamsılamaq; təqlid etmək; **to – ships** gəmi modelləri düzəltmək; **to –** *smth.* **in clay** gildən bir şeyin modelini düzəltmək; **to –** *one's* **behaviour on / upon** *smb.* davranışında bir kəsi yamsılamaq / təqlid etmək

modeler [ˈmɒdləʳ] *n* **1.** yapma qayıran; lepka / yapma düzəldən; **2.** modelyer

modelling [ˈmɒdlɪŋ] *n* **1.** model düzəltmə; modelləşdirmə; **2.** lepka / yapma işi

moderate[1] [ˈmɔdərɪt] *n* mötədil, mülayim / yumşaq təbiətli adam

moderate[2] [ˈmɔdərɪt] *adj* təmkinli, yumşaq; mötədil; mülayim; az; **a ~ man** təmkinli / mülayim adam; **a man of ~ opinions** mötədil dünyagörüşünə malik (olan) adam; **to be ~ in *one's* views** öz nöqteyi-nəzərlərində mülayimlik / yumşaqlıq nümayiş etdirmək; **to be ~ in *one's* demands** tələblərində yumşaqlıq / mülayimlik göstərmək

moderate[3] [ˈmɔdəreɪt] *v* azaltmaq; zəifləmək, yumşaltmaq; yüngülləşdirmək; **to ~ *one's* enthusiasm / pretentions / demands** həyəcanını / iddialarını / tələblərini azaltmaq / zəiflətmək / yüngülləşdirmək

moderately [ˈmɔdərɪtlɪ] *adv* qədərində, həddini aşmadan; **to eat ~** qədərində yemək

moderation [ˈmɔdəreɪʃn] *n* zəiflik; təmkinlilik; ehmallılıq; **to speak with ~** təmkinlə danışmaq

moderator [ˈmɔdəreɪtəʳ] *n* **1.** hakim; arадüzəldən, vasitəçi; **2.** iclasın sədri, sədrlik edən; **3.** *amer.* şəhər yığıncağının sədri; **4.** müfəttiş-nəzarətçi; **5.** humanitar fənlər üzrə bakalavr dərəcəsi almaq üçün tədqiqatçı; **6.** *tex.* tənzimləyici

modern[1] [ˈmɔdən] *n* **1.** modern, müasir adam; yenilikçi ideyalara sahib olan adam və s.; **2.: the ~s** müasir yazıçılar / rəssamlar

modern[2] [ˈmɔdən] *adj* müasir, çağdaş; yeni; **~ architecture** müasir / çağdaş memarlıq; **~ inventions** yeni ixtiralar; **in ~ times** indiki vaxtlarda; müasir / çağdaş dövrdə; **~ languages** müasir dillər; **Modern English** müasir ingilis dili; **~ history** çağdaş / müasir tarix; **~ school** İngiltərədə klassik dillərin tədris edilmədiyi məktəb

modernity [mɔˈdə:nɪtɪ] *n* **1.** müasirlik, çağdaşlıq, müasir xarakter; **2.** yeni, müasir olan hər hansı bir şey

modernization, -isation [ˌmɔdənaɪˈzeɪʃn] *n* modernizasiya; modernləşdirmə; yeniləşdirmə

modernize, -ise [ˈmɔdənaɪz] *v* modernləşdirmək, yeniləşdirmək; yeniləşmək; yeni görkəm vermək

modernly [ˈmɔdənlɪ] *adv* müasir / çağdaş ruhda; yenicəsinə, modern şəkildə

modest [ˈmɔdɪst] *adj* təvazökar; səmimi; **with a ~ air** təvazökarcasına; **to be ~ about *one's* achievements** öz nailiyyətləri barədə təvazökarlıq etmək

modesty [ˈmɔdɪstɪ] *n* **1.** təvazökarlıq; təmkinlilik; **2.** sadəlik; utancaqlıq

modifiable [ˈmɔdɪfaɪəbl] *adj* dəyişilə bilən; dəyişikliyə məruz qala bilən

modification [ˌmɔdɪfɪˈkeɪʃn] *n* modifikasiya (*şəklini dəyişdirmə*)

modificative [ˈmɔdɪfɪkətɪv] *adj* **1.** = **modificatory**; **2.** *gram.* zərflik

modificatory [ˌmɔdɪfɪˈkeɪtərɪ] *adj* modifikasiyaedici; görünüşünü dəyişdirən

modifier [ˈmɔdɪfaɪəʳ] *n* **1.** modifikator (*maşının işini, hərəkətini dəyişdirən aparat*); **2.** *gram.* təyin edən

modify [ˈmɔdɪfaɪ] *v* **1.** modifikasiya etmək; şəklini dəyişdirmək; növlərinə görə müəyyənləşdirmək; **2.** yumşaltmaq; yüngülləşdirmək; azaltmaq; **to ~ the sentence** hökmü yumşaltmaq / yüngülləşdirmək; **to ~ *one's* tone** səsinin tonunu azaltmaq; **to ~ *one's* demands** tələblərini azaltmaq / yumşaltmaq

module [ˈmɔdju:l] *n* **1.** avtomatik ayrılma (*raketin qurğudan ayrılması və s.*); **2.** ölçü vahidi (*modul*)

modulus [ˈmɔdjuləs] *n* modul; əmsal; **~ of elasticity** elastiklik əmsalı

modus [ˈmoudəs] *n* üsul, tərz; **~ operandi** hərəkət tərzi; **~ vivendi** modus vivendi (*iki dövlət arasında normal əlaqə saxlamağa imkan verən şərtlər*)

Mohammedan[1] [mouˈhæmɪdən] *n* müsəlman; Məhəmməd hümməti

Mohammedan[2] [mouˈhæmɪdən] *adj* müsəlman; Məhəmməd hümmətinə aid / xas olan

Mohammedanism [mouˈhæmɪdənɪzm] *n* müsəlmançılıq; islamçılıq

moil[1] [mɔɪl] *n* **1.** ağır iş; **2.** iztirab, əziyyət; **3.** hərcmərclik, qarışıqlıq

moil[2] [mɔɪl] *v* ağır iş yerinə yetirmək; yük altına girmək

moist[1] [mɔɪst] *adj* **1.** nəm; yaş; **~ wind** nəm külək; **eyes ~ with tears** göz yaşları ilə

islanmış gözlər; **~ colours** akvarel boyaları; **~ cough** bəlğəmli öskürək; **2.** yağmurlu; **~ summer** yağmurlu yay

moist[2] [mɔɪst] *v* = **moisten**

moisten [ˈmɔɪsn] *v* **1.** nəm etmək; islatmaq; **to ~ *one's* lips** dodaqlarını islatmaq; **to ~ rag** əsgini islatmaq; **2.** yaşlanmaq, islanmaq, nəmlənmək

moisture-free [ˈmɔɪstʃəfri:] *adj* = **moistureless**

moistureless [ˈmɔɪstʃəlɪs] *adj* quru, rütubətsiz

moisture proof [ˈmɔɪstʃəˈpru:f] *adj* nəm / rütubət keçirməyən; nəmə / rütubətə davamlı

moisty [ˈmɔɪstɪ] *adj* çənli, çiskinli; **~ weather** çiskinli hava

moke [mouk] *n* **1.** *d.d.* uzunqulaq, eşşək; **2.** *məc.* axmaq, səfeh, qanmaz (*adam*)

molar[1] [ˈmouləʳ] *n* azı diş

molar[2] [ˈmouləʳ] *adj* azı (*diş haq.*); **~ teeth** azı dişləri

mole [moul] *n* I xal; anadangəlmə xal

mole [moul] *n* II **1.** *zool.* köstəbək; **2.** köstəbək dərisi; **as blind as ~** köstəbək kimi kor

mole [moul] *n* III bənd; dalğaqıran (*suyun ağzını döndərən*)

mole-catcher [ˈmoulkætʃəʳ] *n* köstəbək tələsi, köstəbək tutan tələ

molecular [mouˈlekjuləʳ] *adj fiz. kim.* molekulyar; **~ formula** molekulyar formul / düstur

molecule [ˈmɔlɪkju:l] *n* molekul

mole-hill [ˈmoulhɪl] *n* köstəbək yuvası; ◊ **to make a mountain (out) of a ~** ≅ milçəkdən dəvə / fil düzəltmək

moleskin [ˈmoulskɪn] *n* **1.** köstəbək dərisi; **2.** köstəbək dərisindən tikilmiş gödəkcə / kurtka

mollification [ˌmɔlɪfɪˈkeɪʃn] *n* yüngülləşdirmə, sakitləşdirmə, rahatlaşdırma, təskinləşdirmə; yüngülləşmə, sakitləşmə, rahatlanma

mollify [ˈmɔlɪfaɪ] *v* yüngülləşdirmək; sakitləşdirmək; təskinləşdirmək; **to ~ *smb.*** bir kəsi sakitləşdirmək; **to ~ *smb.'s* anger** bir kəsin hirsini soyutmaq

mollifying [ˈmɔlɪfaɪɪŋ] *adj* yüngülləşdirici; sakitləşdirici, təskinləşdirici; **~ remark** sakitləşdirici məzəmmət / irad; **in a ~ tone** sakitləşdirici tonla

mollusca [məˈlʌskə] *n pl zool.* molyusk; ilitridiyə (*onurğasız dəniz heyvanı*)

molluscous [məˈlʌskəs] *adj zool.* molyusk sülaləsindən olan

molly [ˈmɔlɪ] *n* **1.** fahişə; qəhbə; küçə qadını / qızı; **2.** bandabaşının məşuqəsi

molly-coddle[1] [ˈmɔlɪˌkɔdl] *n* ərköyün; nazlı

molly-coddle[2] [ˈmɔlɪˌkɔdl] *v* əzizləmək; tımarlamaq

moment [ˈmoumənt] *n* **1.** moment, an, dəqiqə; *Wait a moment, just a moment Bir dəqiqə gözlə / gözləyin*; **the ~ that / when**... o an ki..., o anda ki..., nə zaman ki...; **this ~** bu saat; bu dəqiqə; **in a ~** bu dəqiqə; **for the ~** indi, bu anda; **for a ~** bir anlığa; **2.** əhəmiyyət; məna; **to be of great / of little / of the first ~** böyük / kiçik / birinci dərəcəli əhəmiyyəti olmaq; **to be of no ~** heç bir mənası olmamaq; **an affair / matter / business of great ~** böyük əhəmiyyəti olan iş / məsələ / biznes

momenta [ˈmouməntə] **momentum** *cəminin cəm forması*

momentarily [mouˈməntərɪlɪ] *adv* **1.** bir an, bir anlıq; **2.** ani olaraq, qəflətən, birdənbirə; **3.** hər dəqiqədən bir; vaxtaşırı; **4.** dərhal, bir anda

momentary [mouˈməntərɪ] *adj* **1.** ani, fövri; **2.** qısamüddətli, qısa müddət sürən

momently [ˈmouməntlɪ] *adv* hər an; hər dəqiqə, hər dəqiqədən bir

momentum [mouˈməntəm] *n* (*pl* **-ta**) **1.** ətalət, hərəkət edən cismin inersiyası; **2.** hərəkət edən qüvvə; **to gather ~** qüvvə toplamaq; **3.** *hərb.* hücum sürəti / tempi

monachal [ˈmɔnəkl] *adj* **1.** asket, zahid; **2.** monastıra aid olan

monadology [mɔnəˈdɔləʤɪ] *n* monadologiya (*Leybnitsin idealist fəlsəfəsində monadalar nəzəriyyəsi*)

monandry [mɔˈnændrɪ] *n* monandriya, tək ərlilik

monarch [ˈmɔnək] *n* padşah; sultan; kral; hökmdar

monarchal [mɔˈnа:kl] *adj* şahanə; şahlara layiq olan

monarchess [ˈmɔnəkɪs] *n* şahzadə qadın, şah, hökmdar (*qadın, qız*)

monarchic [mɔˈnɑ:kɪk] *adj* monarxiyaya aid olan; monarxiya tərəfdarı (*olan*)
monarchical [mɔˈnɑ:kɪkl] *adj* = **monarchic**
monarchism [ˈmɔnəkɪzm] *n* monarxizm; şahlıq üsuli-idarəsi
monarchist [ˈmɔnəkɪst] *n* monarxist; monarxiyaçı; monarxiya tərəfdarı (*adam*)
monarchy [ˈmɔnəkɪ] *n* monarxiya; **absolute / constitutional / limited** ~ tam / konstitusiyalı / məhdud mütləqiyyət (*şahlıq, monarxiya*); **hereditary** ~ irsi monarxiya
mondaine [mɔŋˈdeɪn] *n* kübar qadın
monde [mɔ:ŋd] *n fr.* kübar cəmiyyəti
mondial [ˈmɔndɪəl] *adj* ümumdünya; dünyəvi
monetary [ˈmʌnɪtərɪ] *adj* pul; sikkə; ~ **reform** pul islahatı / reforması; ~ **allowance** pul vəsaiti
monetize, -ise [ˈmʌnɪtaɪz] *v* pulun metallа dəyərini müəyyənləşdirmək / müəyyən etmək
money[1] [ˈmʌnɪ] *n* **1.** pul; **paper / soft** ~ kağız pul; **ready** ~ nağd pul; **counterfeit / bad** ~ saxta pul; **to make** ~ pul qazanmaq; **2.** pul sistemi; **public ~s** ictimai fondlar; ◊ **to coin** ~ tez bir zamanda varlanmaq; **to be in the** ~ udmaq (*pul*), uduş vəziyyətində olmaq; **to come into** ~ zəngin mirasa sahib olmaq; **to put** ~ **into** *smth.* bir şeyə pul qoymaq; **for love or** ~ nəyin bahasına olursa olsun; **to throw good** ~ **after bad** yaramaz işə çoxlu pul xərcləmək
money[2] [ˈmʌnɪ] *adj* pul; ~ **list** pul ödənişi cədvəli; ~ **matter** pul məsələsi; məsələnin maliyyə tərəfi
money-bag [ˈmʌnɪbæg] *n* **1.** pul kisəsi; **2.** var-dövlət
money-bill [ˈmʌnɪbɪl] *n* maliyyə haqqında qanun layihəsi
money-box [ˈmʌnɪbɔks] *n* pul dəxili (*ailədə*)
money-broker [ˈmʌnɪbroukə'] *n* pul dəllalı
money-changer [ˈmʌnɪtʃeɪndʒə'] *n* puldəyişən, sərraf
moneyer [ˈmʌnɪə'] *n arx.* **1.** bank sahibi, bankir; **2.** pul / sikkə kəsən adam
money grubber [ˈmʌnɪgrʌbə'] *n* tamahkar adam, pul hərisi / ölüsü / dəlisi
money grubbing[1] [ˈmʌnɪ,grʌbɪŋ] *n* tamahkarlıq; hərislik (*pula*)
money grubbing[2] [ˈmʌnɪ,grʌbɪŋ] *adj* acgöz; tamahkar, həris (*pula*)
money-lender [ˈmʌnɪlendə'] *n* sələmçi; müamiləçi (*faizlə pul borc verən*)
moneyless [ˈmʌnɪlɪs] *adj* pulsuz, parasız, pulsuz-parasız; pulu / parası olmayan
money maker [ˈmʌnɪ,meɪkə'] *n* **1.** pul yığan; pul hərisi; tamahkar / acgöz adam; **2.** *amer.* xeyirli / faydalı / qazanclı iş
money-making[1] [ˈmʌnɪ,meɪkɪŋ] *n* pul yığma / toplama, tamahkarlıq, acgözlük, varlanma cəhdi
money-making[2] [ˈmʌnɪ,meɪkɪŋ] *adj* **1.** pula həris, acgöz, tamahkar; **2.** pul gətirən; xeyirli; qazanclı
monger [ˈmʌŋgə'] *n* satıcı, alverçi
-monger [-mʌŋgə'] *mürəkkəb sözlərin tərkib hissəsi:* fish-**monger** balıqsatan; iron-**monger** dəmir-dümür **alverçisi**; war-**monger** müharibə **qızışdıran**; scandal-**monger**, gossip-**monger** araqızışdıran
mongrel[1] [ˈmʌŋgrəl] *n* melez, qarışıq; zırqırıq, düdəmə
mongrel[2] [ˈmʌŋgrəl] *adj* qanı təmiz olmayan; melez; qarışıq; bic
mongrelize, -ise [ˈmʌŋgrəlaɪz] *v* qarışdırmaq (*qanını*)
monied [ˈmʌnɪd] *adj* = **moneyed**
monism [ˈmɔnɪzm] *n fəls.* monizm
monist [ˈmɔnɪst] *n* monist, monizm tərəfdarı
monition [mouˈnɪʃn] *n* çəkindirmə, saqındırma; xəbərdarlıq
monitor[1] [ˈmɔnɪtə'] *n* **1.** sinif nümayəndəsi; **2.** tərbiyəçi; **3.** teleradioda verilişlərə nəzarət edən şəxs; kontrolyor
monitor[2] [ˈmɔnɪtə'] *v* **1.** tərbiyə etmək; məsləhət vermək; **2.** nəzarət etmək; nəzarətdə saxlamaq
monitorial [,mɔnɪˈtɔ:rɪəl] *adj* sinif nümayəndəsinin vəzifəsinə aid olan; ~ **school** yuxarı sinif şagirdlərinin aşağı sinif şagirdlərinə nəzarət etdiyi məktəb
monitoring [ˈmɔnɪtərɪŋ] *n* **1.** nəzarət; **2.** dinləmə, qulaq asma (*gizli olaraq radioya*); **3.** ölçü cihazlarına nəzarət etmə
monitory [ˈmɔnɪtərɪ] *adj* çəkindirici; saqındırıcı, xəbərdaredici
monkey[1] [ˈmʌŋkɪ] *n* **1.** *zool.* meymun; **2.** meymun xəzi / dərisi; **3.** *zarafl.* meymun (*əzizləmə mənasında*)

monkey[2] [ˈmʌŋkɪ] *v* **1.** meymunluq etmək; özünü meymun kimi aparmaq; şıltaqlıq etmək; **2.** diqqətsiz və məsuliyyətsiz davranmaq; nədən gəldi yapışmaq
monkey-board [ˈmʌŋkɪbɔ:d] *n* omnibusda konduktorun oturduğu yer (*pilləkənin üstündə*)
monkey-boat [ˈmʌŋkɪbout] *n* balaca qayıq (*Temza çayında üzmək üçün istifadə edilən*)
monkey business [ˈmʌŋkɪˈbɪznɪs] *n* **1.** mənasız / xeyirsiz iş; **2.** zarafat; nəzakətsizlik, ədəbsizlik
monkeyish [ˈmʌŋkɪɪʃ] *adj* **1.** meymunsayağı; meymunabənzər; **2.** dəcəl, nadinc, qərarsız, bir yerdə dayana bilməyən
monkey-wrench [ˈmʌŋkɪrentʃ] *n tex.* yivli açar (*böyüdülüb-kiçildilə bilən*)
mono- (*həm də* **mon-**) [ˈmɔnou] *n Mürəkkəb söz – terminlərdə işlənir və Azərbaycan dilinə* **bir-**, **tək-** **mono-** *tərkiblərinə uyğun gəlir:* **mono**celled **tək**hüceyrəli, **bir**hüceyrəli; **mono**atomic **tək**atomlu, **bir**atomlu; **mono**graphy **mono**qrafiya; **mono**logue **mono**loq
monobasic [ˈmɔnouˈbeɪsɪk] *adj kim.* birəsaslı; ~ **acid** birəsaslı turşu
monochromatic [ˈmɔnəkrouˈmætɪk] *adj fiz.* **1.** vahid enerjili; **2.** təkrəngli, birrəngli
monochrome[1] [ˈmɔnəkroum] *n* birrəng / birrəngli təsvir
monochrome[2] [ˈmɔnəkroum] *adj* birrəngli, birrəng
monocle [ˈmɔnəkl] *n* **1.** monokl (*təkgözlü eynək*); **2.** *tib.* tək / bir gözə sarınan sarğı
monocracy [mɔˈnɔkrəsɪ] *n* monokratiya, təkhakimiyyətlilik; avtoritar hakimiyyət
monocrat [ˈmɔnəkræt] *n* avtokrat; hakimiyyəti təkbaşına idarə etmək tərəfdarı
monoculture [ˈmɔnou,kʌltʃə'] *n* monokultura
monocycle [ˈmɔnouˈsaɪkl] *n* birtəkərli velosiped
monodrama [ˈmɔnouˈdrɑ:mə] *n* monodrama (*bir nəfərin iştirak etdiyi dramatik əsər*)
monody [ˈmɔnədɪ] *n* **1.** bir səs üçün oda; **2.** matəm musiqisi; **3.** yeknəsəqlik
monoenergetic [ˈmɔnou,enəˈdʒetɪk] *adj* təkenerjili
monoglot [ˈmɔnəglɔt] *n* monoqlot (*bir dildə danışan adam*)
monogram [ˈmɔnəgræm] *n* monoqram
monograph [ˈmɔnəgrɑ:f] *n* monoqrafiya
monographer [ˈmɔnəgrəfə'] *n* monoqrafiya müəllifi
monographic [,mɔnəˈgræfɪk] *adj* monoqrafik
monography [məˈnɔgrəfɪ] *n* monoqrafiya
monohydrate [ˈmɔnouˈhaɪdreɪt] *n kim.* monohidrat (*susuz sulfat turşusu*)
monolith [ˈmɔnəulɪθ] *n* monolit, yekparə
monolithic [ˈmɔnəuˈlɪθɪk] *adj* monolit; sal; ~ **concrete** tökmə / sal beton
monologize, -ise [mɔˈnɔlədʒaɪz] *v* səsini başına götürüb danışmaq, tək danışmaq; özgəsinə danışmağa imkan verməmək
monologue [ˈmɔnəlɔg] *n* monoloq
monology [məˈnɔlədʒɪ] *n* **1.** başqasına imkan vermədən təkbaşına danışma; **2.** *arx.* monoloq
monomania [ˈmɔnouˈmeɪnɪə] *n* monomaniya (*ruhi xəstəliyin bir növü; tək olmaq istəyi*)
monomaniac [ˈmɔnouˈmeɪnɪæk] *n* manyak (*maniya xəstəliyinə tutulmuş adam*)
monophthong [ˈmɔnəfθɔŋ] *n fon.* monoftonq (*təktərkibli sait səs*)
monophysite [məˈnɔfɪsaɪt] *n din.* xristianlığın yalnız bir təriqətinə inanan adam
monoplane [ˈmɔnəpleɪn] *n* monoplan (*bir cüt qanadı olan təyyarə*)
monopolist[1] [məˈnɔpəlɪst] *n* monopolist, inhisarçı
monopolist[2] [məˈnɔpəlɪst] *adj* monopolist, inhisarçı (*siyasət, plan və s. haq.*)
monopolistic [məˈnɔpəˈlɪstɪk] *adj* = **monopolist**
monopolize, -ise [məˈnɔpəlaɪz] *v* monopoliyaya / inhisara almaq; inhisar dairəsinə salmaq; **to ~ the conversation** kimsəyə söz deməyə imkan verməmək
monopoly [məˈnɔpəlɪ] *n* **1.** monopoliya, inhisar; əlahiddə səlahiyyət; **government** ~ dövlət inhisarı / monopoliyası; **2.** monopoliya birliyi
monosexual [ˈmɔnouˈseksjuəl] *adj* bircinsli
monosyllabic [ˈmɔnousɪˈlæbɪk] *adj* təkhecalı
monosyllabism [ˈmɔnouˈsɪləbɪzm] *n dilç.* monosillabizm, təkhecalılıq

monotheism [ˈmɔnou,θi:ɪzəm] *n* təkallahlılıq

monotheist [ˈmɔnou,θi:ɪst] *n* təkallahlılıq, tək allaha sitayiş etmə

monotheistic [ˈmɔnouθi:ˈɪstɪk] *adj* təkallahlı, tək Allaha sitayiş edən

monotint [ˈmɔnətɪnt] *n* təkrəngli boya ilə çəkilmiş rəsm / naxış

monotone[1] [ˈmɔnətoun] *n* monotonluq, birtonluluq, yeknəsəqlik; **to read / to speak in a –** yeknəsəq oxumaq / danışmaq

monotone[2] [ˈmɔnətoun] *adj* = **monotonous**

monotone[3] [ˈmɔnətoun] *v* yeknəsəq oxumaq / danışmaq / mahnı oxumaq

monotonous [məˈnɔtənəs] *adj* **1.** monoton, yeknəsəq; **– voice** yeknəsəq səs; **2.** cansıxıcı, darıxdırıcı; **– work** darıxdırıcı / cansıxıcı iş

monovalent [ˈmɔnouˈveɪlənt] *adj* **1.** birvalentli; **2.** biratomlu

monseigneur [,mɔnˈsenˈjə:ʳ] *n fr.* monsenyor (*mənim senyorum*)

monsieur [məˈsjə:] *n fr.* müsyö, cənab

monsoon [mɔnˈsu:n] *n* **1.** musson (*ilin fəslindən asılı olaraq istiqamətini dəyişən külək*); **2.** yağışlı mövsüm; **– drift** musson yağışı nəticəsində əmələ gəlmiş sel axını

monster [ˈmɔnstəʳ] *n* **1.** eybəcər, kifir, çirkin (*adam*); **2.** nəhəng, div, əjdaha; **the – s of the deep** dəniz əjdahası, ifritə; **3.** iri, yekə (*şey*), nəhəng bir şey; **a – of a plump** iri / yekə gavalı; **4.** *hərb.* atom və ya hidrogen bombası; **a – ship** yekə / nəhəng gəmi

monstrance [ˈmɔnstrəns] *n* içində müqəddəs çörək olan qızıl və ya gümüş qab (*kilsədə*)

monstrosity [,mɔnsˈtrɔsɪtɪ] *n* eybəcərlik, kifirlik, çirkinlik; nəhənglik

month [mʌnθ] *n* **1.** ay; **calendar / lunar –** təqvim ayı; **current / present –** cari ay; **–'s pay** aylıq məvacib; **by the –** aybaay, hər ay; **once / twice a –** ayda bir / iki dəfə; **– by –, – after –,** hər ay, aybaay; **from – to –** aydan-aya; **2.** aylıq; **a – of friendship** dostluq aylığı

monthly[1] [ˈmʌnθlɪ] *n* **1.** aylıq; **2.** *pl. dd* **(-lies)** aybaşı (*qadınlarda*)

monthly[2] [ˈmʌnθlɪ] *adj* **1.** aylıq; **– report** aylıq hesabat; **a – inspection** maşının aylıq texniki yoxlanışı / baxışı; **2.** ayda bir dəfə olan; **average – wage** orta aylıq əmək haqqı

monthly[3] [ˈmʌnθlɪ] *adv* hər ay, aybaay, ayda bir dəfə

monument [ˈmɔnjumənt] *n* **1.** abidə; **a – to *smb.* / *smth.*** bir kəsə / bir şeyə abidə; **–s of literature / architecture** ədəbiyyat / memarlıq abidələri; **ancient –s** qədim abidələr; **2.** *arx.* qəbirüstü abidə

monumental [mɔnjuˈmentl] *adj* **1.** monumental, abidə kimi xidmət edən; **a – statue** monumental heykəl; **2.** tarixi dəyərləri özündə əks etdirən abidə; **– mason** qəbirüstü abidələr düzəldən usta

monumentally [,mɔnjuˈmentəlɪ] *adv* monumental şəkildə / tərzdə

moocher [ˈmu:tʃəʳ] *n* **1.** tənbəl, avara; **2.** diləncı; yolçu

mood [mu:d] *n* **1** ovqat, əhvali-ruhiyyə, həvəs; **to be in a good / bad / merry –** yaxşı / pis / şən əhvali-ruhiyyədə olmaq; **to be in the – to do *smth.*** bir iş görməyə həvəsi olmaq

moodily [ˈmu:dɪlɪ] *adv* **1.** könülsüzcəsinə; **2.** qəmli, qəmli-qəmli, kədərli, kədərli-kədərli, qüssəli, qüssəli-qüssəli

moody [ˈmu:dɪ] *adj* hərdəmxəyal, tez-tez əhvalı dəyişən, hər an bir cür əhvali-ruhiyyədə olan

moon[1] [mu:n] *n* ay; qəmər; **young –** təzə ay

moon[2] [mu:n] *v* (*həm də* **to – about / along / around**) özünə yer tapmamaq; veyllənmək, avaralanmaq, dolanmaq; **to – up and down the street** küçə boyu yuxarı-aşağı var-gəl etmək

moon-beam [ˈmu:nbi:m] *n* ay şüası / işığı

moon-blind [ˈmu:nblaɪnd] *adj tib.* toyuq korluğu xəstəliyinə tutulmuş

moon-blindness [ˈmu:n,blaɪndnɪs] *n tib.* toyuq / gecə korluğu (*xəstəlik*)

moon-bound [ˈmu:nbaund] *adj* aya səmt götürmüş; **– rocket** aya tərəf buraxılmış raket; **– trajectory** ayın trayektoriyasına tərəf hərəkət edən

moon-eye [ˈmu:naɪ] *n bayt.* ay korluğu (*xəstəlik: dövri olaraq gözlərin iltihabı – atlarda*)

moon-eyed [ˈmu:naɪd] *adj* **1.** toyuq korluğu xəstəliyinə tutulmuş; **2.** geniş açılmış gözlü (*qorxudan, həyəcandan*)

moon-faced [ˈmu:nfeɪst] *adj* girdəsifət, aybəniz

moonless [ˈmu:nlɪs] *adj* aysız; **– night** aysız gecə

moonlight[1] [ˈmu:nlaɪt] *n* ay işığı; **in the –** ay işığında; **by –** ay işığında

moonlight[2] [ˈmu:nlaɪt] *v* **1.** əkin və mal-qaranın gecə vaxtı məhv edilməsi ilə məşğul olmaq; **2.** gecə qeyri-qanuni işlə məşğul olmaq; **3.** gecə hücumuna məruz qalmaq

moonlighter [ˈmu:nlaɪtəʳ] *n* **1.** gecə vaxtı cinayət əməli törədən şəxs; **2.** *janq.* iki yerdə eyni zamanda işləyən adam

moonlit [ˈmu:nlɪt] *adj* ay işığı ilə işıqlandırılan; ay işığı düşən

moon-madness [ˈmu:n,mædnɪs] *n* dəlilik

moonrise [ˈmu:nraɪz] *n* ayın çıxması / doğması

moonshine [ˈmu:nʃaɪn] *n* **1.** fantaziya; boş-boşuna danışma; **2.** evdə çəkilən spirtli içki; **3.** kontrabanda yolu ilə əldə edilmiş spirt

moonshiner [ˈmu:nʃaɪnəʳ] *n* **1.** evdə spirtli içki çəkən adam; **2.** spirt daşıyan kontrabandaçı

moonshiny [ˈmu:nʃaɪnɪ] *adj* **1.** ay vasitəsi ilə işıqlandırılan; **2.** gümüşü rəngli

moonstone [ˈmu:nstoun] *n* ay daşı

moony [ˈmu:nɪ] *adj* **1.** ayabənzər; **2.** ayla işıqlandırılan; **3.** dalğın, xülyalarda yaşayan

moor[1] [muəʳ] *n* **1.** bataqlıq; **2.** ov yeri

moor[2] [muəʳ] *v* **1.** iki lövbər salıb dayanmaq; **2.** təyyarəni bağlayıb bərkitmək

mooring [ˈmuərɪŋ] *n* **1.** *dən.* tərpənməz lövbərə bağlanıb dayanma; **2.** *dən.* iki lövbər salıb dayanma; **3.** *dən.* gəmilərin dayanacaq yeri

mooseberry [ˈmu:sberɪ] *n* mərcan; quşüzümü

moot[1] [mu:t] *adj* mübahisəli; əngəlli; **– case / question** mübahisəli iş / məsələ

moot[2] [mu:t] *v* müzakirə etmək; məsələni müzakirəyə çıxarmaq; **to – the question again** məsələni yenidən müzakirə etmək

mooted [ˈmu:tɪd] *adj* müzakirəyə çıxarılmış / qoyulmuş

mop[1] [mɔp] *n* **1.** lif, süpürgə; **2.** gur / dağınıq saç

mop[2] [mɔp] *v* **1.** liflə / süpürgə ilə yumaq / silmək; **to – the floors** döşəməni süpürgə ilə yumaq / silmək; **2.** silmək, qurulamaq (*göz yaşlarını*); **to – *one's* brow with *one's* handkerchief** alnını əl dəsmalı ilə silmək; **to – up** silib təmizləmək; **to – up a mess** zibili silib təmizləmək

mope[1] [moup] *n* qaraqabaq, üzügülməz / sırt adam; **to have the –s** qüssələnmək, malxulya etmək, xiffət etmək; ürəyi darıxmaq

mope[2] [moup] *v* ürəyi darıxmaq; malxulya etmək; qüssələnmək

mope-eyed [ˈmoup,aɪd] *adj* yaxınıgörən, uzağı görməyən, korus

mop-head [ˈmɔphed] *n d.d.* başı pırtlaşıq / dolaşıq adam, səliqəsiz / pinti (*adam*)

mop-headed [ˈmɔphedɪd] *adj* pırtlaşıq / dolaşıq başlı; tüklü, tük basmış

mopish [ˈmoupɪʃ] *adj* darıxmağa / qubarlanmağa / qüssələnməyə meyilli

mopping-up [ˈmɔpɪŋˈʌp] *n hərb.* düşməni məhv edib axırına çıxma; **– detachment** adamları güllələyən dəstə

moppy [ˈmɔpɪ] *adj* **1.** döşəmətəmizləyən; **2.** süpürgəyəbənzər

mop up [ˈmɔpˈʌp] *n hərb.* təmizləmə (*düşməndən*)

moral[1] [ˈmɔ:rəl] *n* **1.** mənəviyyat; əxlaq tərbiyəsi; **a story with a –** tərbiyəvi əhəmiyyəti olan hekayə; **to draw the –** tərbiyəvi dərs almaq; əxlaqi nəticə çıxarmaq; **to point a –** tərbiyələndirmək, məsləhət / öyüd / ağıl vermək; **2.** əxlaq; əxlaqi cəhət; əxlaq norması; **bourgeois –s** burjua əxlaqı; **a man of good –s** yüksək əxlaqlı adam; **a man of loose –s** mənəviyyatca boş / sürüşkən adam; **a man without –s** mənəviyyatsız adam; **3.** etika

moral[2] [ˈmɔ:rəl] *adj* **1.** mənəviyyatlı; əxlaqlı; **– standards** əxlaq normaları; **– question** əxlaq məsələsi; **2.** yüksək mənəviyyatlı; **a – person** yüksək mənəviyyatlı adam; **– philosophy** etika; **a – victory** mənəvi qələbə; **a – responsibility** mənəvi məsuliyyət; **– ascendancy over the enemy** düşmən üzərində mənəvi üstünlük; **3.** tərbiyəvi; **a – book** tərbiyəvi kitab

moralization, -isation [ˌmɔrəlaɪˈzeɪʃn] *n* **1.** öyüd-nəsihət vermə; **2.** tərbiyəvi dərs alma

moralize, -ise [ˈmɔrəlaɪz] *v* öyüd / nəsihət vermək, tərbiyələndirmək; əxlaqi dərs almaq, nəticə çıxarmaq

morally [ˈmɔrəlɪ] *adv* **1.** mənəviyyatca, mənəvi / əxlaqi cəhətdən; **2.** mənən, mənəviyyat baxımından; **to be ~ responsible** mənəvi cəhətdən məsul olmaq; **to be ~ bound to do** ***smth.*** bir işi görməyə mənəvi cəhətdən borclu olmaq

morass [məˈræs] *n* **1.** bataqlıq, durğunluq; **2.** *məc.* çətin vəziyyət, əngəl

moratorium [ˌmɔrəˈtɔːrɪəm] *n* moratorium

moratory [ˈmɔːrətərɪ] *adj* ödəmə üçün möhlət hüququ verən

mordant¹ [ˈmɔːdənt] *n* **1.** aşı maddəsi, yeyici maddə; **2.** qatran *(təbii boyaq almaqda istifadə edilir)*

mordant² [ˈmɔːdənt] *adj* **1.** istehzalı, kinayəli, acılayan; **2.** yeyici, dağıdıcı; **3.** rəngləyici

more¹ [mɔːʳ] *adj* **much** *və* **many** *sifətlərinin müq. dər.* **1.** çox, əhəmiyyətli, çoxsaylı, intensiv; **to have / to show ~ patience / craft / ability / knowledge than** lazım olandan çox səbir / ustalıq / qabiliyyət / bilik göstərmək / nümayiş etdirmək; **2.** əlavə, artıq, daha; **one / two / three ~** daha bir / iki / üç dəfə artıq; **3.** çox (sayda), artıq; **children of twelve years old and ~** on iki yaş və yaşı on ikidən artıq / çox olan uşaqlar

more² [mɔːʳ] *adv* **much** *zərfinin müq. dər.* **1.** çox, daha çox; **to be ~ like** ***one's*** **father than** ***one's*** **mother** atasından çox anasına oxşamaq; **much ~** daha çox; **2.** *Çoxhecalı sifət və zərflərdən müqayisə dərəcəsi düzəltmək üçün işlədilir:* daha; **~ beautiful / interesting / difficult / serious** daha gözəl / maraqlı / çətin / ciddi; **3.** daha; yenidən, dönə-dönə; **once ~** daha bir dəfə; **twice ~** daha iki dəfə; **never ~** daha heç vaxt; **~ and ~** dəfələrlə, dönə-dönə; **~ or less** az-çox; **the ~ ... the ~** nə qədər ...(bir) o qədər çox, ...-ca, ...-cə; *The more we read the more we learn. Nə qədər çox oxuyuruqsa, (bir) o qədər çox öyrənirik;* ◊ **to be no ~** ölmək; *He is no more O sağ deyildir, O ölüb*

morel [mɔˈrelʳ] *n bot.* quzu göbələyi

moreover [mɔːˈrouvəʳ] *adv* bundan savayı, bundan başqa / əlavə, üstəlik

Moresco [məˈreskou] *n* mavritaniyalı

Moresque [ˈmæresk] *adj* Mavritaniya; mavritan; **~ language** mavritan dili

morganatic [ˌmɔːgəˈnætɪk] *adj* morqanatik

morgay [ˈmɔːgeɪ] *n zool.* xırda nərə balığı

morgen [ˈmɔːgən] *n* morgen *(torpaq sahəsi üçün ölçü vahidi)*

morgue [mɔːg] *n fr.* **1.** ölüxana; meyitxana; **2.** məlumat şöbəsi, arxiv; **3.** "morq" *(məşhur adamlar haqqında hələ onlar ölməmişdən qabaq yazılıb hazır şəkildə saxlanılan başsağlıqları şöbəsi)*

morn [mɔːn] *n* **1.** *şair.* səhər; **2.** *arx.* **(the ~)** sabah; **the ~s morn** sabah səhər

morning¹ [ˈmɔːnɪŋ] *n* **1.** səhər; *Good morning! Sabahın / Sabahınız xeyir! Günaydın!* **in the ~** səhər çağı; **on Sunday ~** bazar günü səhər; **at four o'clock in the ~** səhər saat dörddə; **every ~** hər səhər; **from ~ till evening** səhərdən axşama kimi; **2.** səhər şəfəqi; **Nothern ~** şimal şəfəqi; **3.** başlanğıc, əvvəl, ilk; **in the ~ of life** həyatın başlanğıcında

morning² [ˈmɔːnɪŋ] *adj* **1.** səhər; **2.** dan; **~ tea** səhər çayı; **~ paper** səhər qəzeti; **the ~ star** dan ulduzu

morning-gift [ˈmɔːnɪŋˈgɪft] *n* toy hədiyyəsi *(toy gününün səhəri ərin arvada bağışladığı hədiyyə)*

morning prayer [ˈmɔːnɪŋˈprɛəʳ] *n* kilsə / səhər ibadəti

morning-sickness [ˌmɔːnɪŋˈsɪknɪs] *n* hamiləlik dövrünün xəstəliyi *(hamilə qadınların vaxtaşırı ürək bulanması və öyüməsi)*

morning star [ˈmɔːnɪŋˈstaː] *n* dan ulduzu, venera

morose [məˈrous] *adj* qəmli, tutqun; kədərli, qüssəli; **~ manners** tərki-dünyalıq; adamayovuşmazlıq; qaradinməzlik; **~ climate** darıxdırıcı mühit

morpheme [ˈmɔːfiːm] *n dilç.* morfem; **free ~** sərbəst morfem; **bound ~** qeyri-sərbəst morfem

morphia [ˈmɔːfɪə] *n* = **morphine**

morphic [ˈmɔːfɪk] *adj* formaya aid olan; morfoloji

morphine¹ [ˈmɔːfiːn] *n* morfi; **~ habbit / addiction** morfinizm

morphine² [ˈmɔːfiːn] *v* morfi səpmək / çəkmək

morphinism [ˈmɔːfɪnɪzm] *n* **1.** morfinizm; **2.** morfinin orqanizmə təsiri

morphinist [ˈmɔːfɪnɪst] *n* morfinist *(morfi çəkən / düşkünü)*

morphology [mɔːˈfɔlədʒɪ] *n* morfologiya

morris [ˈmɔrɪs] *n* II *tar.* daşla oynanılan oyun *(orta əsrlərdə məşhur olmuş oyun)*; **nine-men's ~** doqquz daşla oynanılan oyun

morris² [ˈmɔrɪs] *v arx.* **1.** rəqs etmək; **2.** *d.d.* qaçmaq, əkilmək, aradan çıxmaq

morris-dance [ˈmɔrɪsˈdaːns] *n* rəqs *(Robin Hud haqqındakı əfsanədəki qəhrəmanların paltarlarını geyinib oynanılan məzəli rəqs)*

morrow [ˈmɔrou] *n* **1.** *arx.* səhər, sübh; **2.** sonrakı / növbəti gün

morse [mɔːs] *n* düymə, ilmək; toqqa

morsel [ˈmɔːs(ə)l] *n* **1.** dadlı tikə; **2.** yağlı / dadlı yemək; **3.** yüngül yemək, qəlyanaltı

mort [mɔːt] *n* I çoxlu, külli miqdar

mort [mɔːt] *n* II *d.d.* **1.** qız, qadın; **2.** fahişə, qəhbə

mortal¹ [ˈmɔːtəl] *n* ölümə gedən adam

mortal² [ˈmɔːtəl] *adj* **1.** ölən, fani; *Man is mortal. İnsan öləridir;* **2.** ölümcül, öldürücü; **~ disease** ölümcül / öldürücü xəstəlik

mortal³ [ˈmɔːtəl] *adv* bərk, hədsiz / ölümcül dərəcədə; son həddə; **to be ~ angry** bərk əsəbiləşmək, qəzəbdən bağrı partlamaq

mortality [mɔːˈtælɪtɪ] *n* ölüm, ölüm halı; ölüm miqdarı; **rate of ~** ölüm faizi; **~ table** ölümün sayını bildirən statistik cədvəl

mortally [ˈmɔːtəlɪ] *adv* ölümcül; **to be ~ wounded** ölümcül yaralanmaq

mortar¹ [ˈmɔːtəʳ] *n* I **1.** həvəngdəstə; **2.** *hərb.* minomyot; **~ man** minomyotçu, minomyot atan adam

mortar [ˈmɔːtəʳ] *n* II əhəng məhlulu

mortar² [ˈmɔːtəʳ] *v* I minomyotla atəş açmaq

mortar [ˈmɔːtəʳ] *v* II əhəng məhlulu ilə hörmək

mortgage¹ [ˈmɔːgɪdʒ] *n hüq.* girov; **loan on ~** girovla verilən istiqraz / ssuda; **to lend on ~** girov götürərək pul vermək; **to pay off / to redeem a ~** pul verib girovdan çıxartmaq

mortgage² [ˈmɔːgɪdʒ] *adj* girov; **~ term** girov müddəti

mortgage³ [ˈmɔːgɪdʒ] *v* **1.** *hüq.* girov qoymaq; **to ~** ***one's*** **house** evini girov qoymaq; **2.** itirmək; uduzmaq; ləkələmək; **to ~** ***one's*** **happiness / reputation** öz xoşbəxtliyini / hörmətini itirmək; **to ~** ***one's*** **life / oneself to a cause** müəyyən bir amal uğrunda / yolunda öz həyatını / özünü girov qoymaq

mortify [ˈmɔːtɪfaɪ] *v* **1.** cilovlamaq *(hissləri, ehtirasları)*; **2.** alçaltmaq, incitmək; **to ~** ***smb.'s*** **pride** bir kəsin ləyaqətinə / mənliyinə toxunmaq; bir kəsi sındırmaq

mortuary¹ [ˈmɔːtjuərɪ] *n* **1.** meyitxana; **2.** ölünü dəfn etmək üçün keşişə verilən pul; kəfən pulu

mortuary² [ˈmɔːtjuərɪ] *adj* dəfn üçün lazım olan / gələn; **~ rites / ceremony** dəfn mərasimi

mosaic¹ [məˈzeɪɪk] *n* **1.** mozaika; **2.** mozaika ilə bəzənmiş əşya

mosaic² [məˈzeɪɪk] *v* mozaika düzmək, mozaika ilə bəzəmək

Moslem¹ [ˈmɔzlem] *n* müsəlman

Moslem² [ˈmɔzlem] *adj* müsəlman, müsəlmana aid olan

mosque [mɔsk] *n* məscid

mosquito-net [mɔsˈkiːtounet] *n* = ağcaqanadlardan qorunmaq üçün tor

moss¹ [mɔs] *n* **1.** *bot.* mamır; **2.** torf bataqlığı; **3.** *bot.* şibyə *(bitki)*

moss² [mɔs] *v* mamırlamaq; mamırla örtülmək

moss-trooper [ˈmɔsˈtruːpəʳ] *n* quldur, bandit, soyğunçu

mossy [ˈmɔsɪ] *adj* **1.** mamırlı, mamırla örtülmüş; **2.** bataqlı

most² [moust] *adj* **1.** **many** *sifətinin üstünlük dərəcə forması;* **2.** böyük, çoxlu, əksər; **to have the ~ power** böyük gücə malik olmaq; **to have the ~ reason to do** ***smth.*** bir iş görmək üçün əlində böyük əsası olmaq; **in ~ cases** əksər hallarda; **~ of them**

onlardan əksəriyyəti; ~ **of the time / work** vaxtın / işin əksər hissəsi;

◊ **at the** ~ maksimum səviyyədə, böyük əksəriyyət

most^{2} [moust] *adv* **1. much** *zərfinin üstünlük dərəcə forması:* ən çox, hər şeydən çox; ~ **of all** hər şeydən çox; **2.** ən çox, olduqca; ~ **reliable person** ən çox etibar edilən adam

-most [-moust] *suf.* **aftermost** sonuncu, axırıncı, ən axırıncı / sonuncu; **foremost** birinci; **innermost** daxilində / içərisində / dərinliyində yerləşən

mostly [ˈmoustlı] *adv* əsasən, başlıca olaraq; **to work ~ in the morning** əsasən / başlıca olaraq səhərlər işləmək; **to be ~ out** əsasən açıq havada olmaq

mote [mout] *n* **1.** zərrə, toz zərrəsi; **the ~s in the sunbeam** günəş şüasında toz zərrələri; **2.** *arx.* ləkə;

◊ **to see the ~ in thy brother's eye** *din.* ≅ öz gözündə tiri görməyib, başqasının gözündə qılı görmək

moth [mɔθ] *n* **1.** güvə; **2.** gecə kəpənəyi; **3.** pərvanə

moth-ball [ˈmɔθbɔːl] *n* naftalin (*girdəşəkilli*)

moth-eaten [ˈmɔθ.iːtən] *adj* **1.** güvə yemiş; **2.** *məc.* köhnə, köhnəlmiş

mother^{1} [ˈmʌðəʳ] *n* ana; **the ~ of six** altı uşaq anası; **expectant** ~ hamilə qadın; gələcək ana; **~'s milk** ana südü

mother^{2} [ˈmʌðəʳ] *adj* ana; ~ **love** ana məhəbbəti; ~ **tongue 1)** ana dili; **2)** ulu dil; ~ **wit** fitri ağıl; fərasət, dərrakə, fəhm;

◊ ~ **naked** anadangəlmə lüt, çılpaq, lüt-üryan; **~'s help** dayə

mother^{3} [ˈmʌðəʳ] *v* **1.** analıq etmək; mühafizə etmək; əzizləmək, nazlamaq, nazını çəkmək; **to ~ another's child** özgə uşağına analıq etmək; **2.** oğulluğa götürmək; **3.** yedirtmək, yedizdirmək

mother bee [ˈmʌðəˈbiː] *n* ana arı

mother cell [ˈmʌðəsel] *n* ana / analıq hüceyrəsi

mother country [ˈmʌðəˈkʌntrı] *n* ana vətən

motherhood [ˈmʌðəhud] *n* analıq

mothering [ˈmʌðərıŋ] *n* **1.** analıq qayğısı, əzizləmə, oxşama; **2.** oruclüğun dördüncü bazar günü ananın yanına gedərək ona hədiyyə vermə mərasimi (*xristianlarda*)

mother-in-law [ˈmʌðərınlɔː] *n* (*pl* **mothers-in-law**) qayınana

motherland [ˈmʌðəlænd] *n* ana / doğma vətən

motherless [ˈmʌðəlıs] *adj* anasız; **a ~ child** anasız uşaq

motherlike [ˈmʌðəlaık] *adv* ana kimi

motherly [ˈmʌðəlı] *adj* ana, analıq; ~ **kiss** ana öpüşü; ~ **love** ana məhəbbəti

mother tree [ˈmʌðətriː] *n* toxumluq, toxumluq ağac

mothy [ˈmɔθı] *adj* güvəli, güvə basmış

motion^{1} [ˈmouʃən] *n* **1.** hərəkət; **in** ~ hərəkətdə; **with a ~ of the hand** əlin hərəkəti ilə; **an exercise in three ~s** üç hərəkətli idman təmrini; **to watch** ***smb.*'s ~s** bir kəsin hərəkətlərinə göz qoymaq; **2.** təklif (*iclasda*); **to make / to bring forward a** ~ iclasda təklif irəli sürmək / təklif etmək; **to put the ~ to vote** təklifi səsə qoymaq

motion^{2} [ˈmouʃən] *v* işarə etmək; hərəkətlə / jestlə göstərmək; **to ~** ***smb.*** **in** bir kəsə içəri girməsinə əl ilə işarə etmək; **to ~** ***smb.*** **to a seat** bir kəsə işarə ilə oturmaq üçün yer göstərmək

motional [ˈmouʃənəl] *adj* hərəki, hərəkət edən

motionless [ˈmouʃənlıs] *adj* hərəkətsiz, hərəkət etməyən; **to remain** ~ hərəkətsiz qalmaq, tərpənməmək

motion picture [ˈmouʃənˈpıktʃəʳ] *n* **1.** kinofilm, kinokartina; **2.** kinematoqrafiya

motivate [ˈmoutıveıt] *v* **1.** doğurmaq, oyatmaq; **2.** faktlarla fikrini əsaslandırmaq

motivation [ˌmoutıˈveıʃn] *n* **1.** oyatma, doğurma (*fikir*); **2.** motivləşdirmə

motiveless [ˈmoutıvlıs] *adj* əsassız, əsası olmayan

motivity [mouˈtıvıtı] *n* *fiz.* hərəkətverici qüvvə

motley^{1} [ˈmɔtlı] *n* **1.** qatışıq, həftbecər; **2.** təlxək paltarı; **to wear the ~** təlxək olmaq, təlxəklik etmək

motley^{2} [ˈmɔtlı] *adj* alabəzək; rəngbərəng, çoxrəngli

motor^{1} [ˈmoutəʳ] *n* **1.** mühərrik, motor; **jet** ~ reaktiv mühərrik; **solar** ~ günəş batareyası ilə işləyən mühərrik / motor; **2.** elektrik mühərriki

motor^{2} [ˈmoutəʳ] *adj* hərəkətverici, motorlu; ~ **car** motorlu maşın; ~ **boat** motorlu qayıq

motor^{3} [ˈmoutəʳ] *v* **1.** avtomobillə getmək; **to ~ to London** avtomobillə Londona getmək; **2.** avtomobillə / avtomobildə aparmaq; **to ~** ***smb.*** **home** bir kəsi avtomobillə evə aparmaq

motor boat [ˈmoutəˌbout] *n* motorlu qayıq

motor bus [ˈmoutəˈbʌs] *n* avtobus

motorcade [ˈmoutəkeıd] *n* **1.** avtokarvan; **2.** motorlu mexanikləşdirilmiş hərbi hissənin paradı

motor car [ˈmoutəkaː] *n* **1.** minik avtomobili; **2.** *amer.* motorlu vaqon (*tramvay, elektrik qatarı və s.*)

motor cycle^{1} [ˈmoutəˈsaıkl] *n* motosiklet

motor cycle^{2} [ˈmoutəˈsaıkl] *v* **1.** motosiklet sürmək; **2.** motosiklet idmanı ilə məşğul olmaq

motorcyclist [ˈmoutəˌsaıklıst] *n* motosikletçi

motordrome [ˈmoutədroum] *n* motodrom

motored [ˈmoutəd] *adj* motorlu, motorla təchiz edilmiş

motor fuel [ˈmoutəˌfjuəl] *n* motor yanacağı

motor gunboat [ˌmoutəˈgʌnbout] *n* *hərb.* artilleriya kateri

motorist [ˈmoutərıst] *n* avtomobilist, avtomobil sürücüsü

motorization, -isation [ˌmoutəraıˈzeıʃn] *n* motorlaşdırma, elektrikləşdirmə

motorize, -ise [ˈmoutəraız] *v* motorlaşdırmaq, elektrikləşdirmək

motor oil [ˈmoutəʳˈɔıl] *n* motor / mühərrik yağı

motor rally [ˈmoutəˈrælı] *n* avtoralli

motor-road [ˈmoutəˈroud] *n* avtomagistral

motor run [ˈmoutəˈrʌn] *n* = **motor rally**

motor-service [ˈmoutəˈsəːvıs] *n* avtomobil xidməti

motto [ˈmɔtou] *n* deviz, şüar, gerb üzərindəki yazı

mottoed [ˈmɔtoud] *adj* devizli, devizi olan, deviz altında

moufflon [ˈmuːflən] *n* *zool.* muflon

mould^{1} [ˈmould] *n* **1.** forma, şablon; **2.** qəlib; beton üçün taxtadan hazırlanmış qəlib; **3.** pudinq və s. bişirmək üçün forma / qəlib

mould^{2} [ˈmould] *v* I basdırmaq, üstünü torpaqla örtmək

mould [ˈmould] *v* II kiflənmək, kif basmaq / atmaq

moulded [ˈmouldıd] *adj* *tex.* formaya salınmış, qəlibə tökülmüş

moulder^{1} [ˈmouldəʳ] *n* **1.** əridici; **2.** qəbləşdirici; **3.** yaradıcı (*adam*)

moulder^{2} [ˈmouldəʳ] *v* (*həm də* **to ~ away / down**) **1.** toza çevrilmək, dağılmaq; **2.** çürümək, çürüyüb dağılmaq

mouldiness [ˈmouldınıs] *n* kiflilik; kiflənmə, kif atma

moulding [ˈmouldıŋ] *n* qəlibləmə, qəlibə salma / tökmə

moulding board [ˈmouldıŋˈbɔːd] *n* xəmir kündələmək üçün taxta və ya stol

mouldy^{1} [ˈmouldı] *n* *hərb. dan.* torpedo

mouldy^{2} [ˈmouldı] *adj* kif, kiflənmiş, kif atmış (*çörək haq.*); ~ **smell** kif iyi; ~ **bread** kiflənmiş / kif atmış çörək

moult^{1} [ˈmoult] *n* tükünü tökmə (*quş haq.*)

moult^{2} [ˈmoult] *v* tükünü tökmək (*quş*)

mound^{1} [ˈmaund] *n* uçub tökülmə; qəbirüstü təpə / torpaq yığını

mound^{2} [ˈmaund] *v* üstünü torpaqla örtmək; təpə düzəltmək (*torpaqdan*)

mount^{1} [ˈmaunt] *n* I **1.** at, eşşək, dəvə (*hər hansı yəhərlənən heyvan*); **2.** dağa dırmanma / dırmanma / çıxma (*alpinizm*)

mount [ˈmaunt] *n* II **1.** təpə, təpəlik; **2.** *şair.* dağ

mount^{2} [ˈmaunt] *v* **1.** qalxmaq; dırmaşmaq; **to ~ the stairs** pilləkənlə yuxarı qalxmaq; **2.** sıçramaq; **3.** (**on, upon**) qoymaq; yerləşdirmək; **to ~ a statue on a pedestal** abidəni pedestalın üstünə qoymaq; **4.** minmək, mindirmək (*ata*); **to ~ a horse** ata minmək;

◊ **to ~ an attack** hücum təşkil etmək; **to ~ guard** qarovulda durmaq, keşik çəkmək

mountain^{1} [ˈmauntın] *n* **1.** dağ; **high** ~ uca / hündür dağ; **2.** çox böyük, qalaq-qalaq; **a ~ of debts** çox böyük borc, dağ boyda borc

mountain^{2} [ˈmauntın] *adj* dağ, dağa aid olan; ~ **chain** dağ silsiləsi; ~ **cure** dağ havası ilə müalicə

mountaineer^{1} [ˌmauntıˈnıəʳ] *n* **1.** dağlı; **2.** alpinist

mountaineer[2] [ˌmauntɪˈnɪə] *v* dağa dırmaşmaq; dağlara çıxmaq
mountaineering [ˌmauntɪˈnɪərɪŋ] *n* alpinizm
mountain goat [ˈmauntɪnˈgout] *n zool.* dağ keçisi
mountainous [ˈmauntɪnəs] *adj* **1.** dağlıq; **a ~ country** dağlıq ölkə; **2.** çox nəhəng / iri / böyük
mountain sickness [ˈmauntɪnˈsɪknɪs] *n tib.* dağ xəstəliyi
mountainy [ˈmauntɪnɪ] *adj* dağlıq, dağlı-təpəli
mountant [ˈmauntənt] *n* kley (*fotoşəkli parşomə və ya karton kağıza yapışdırmaq üçün istifadə edilən*)
mounted [ˈmauntɪd] *adj* atlı, süvari; **a ~ policeman** süvari polis
mourn [mɔːn] *v* ağlamaq; yas saxlamaq; **to ~ the death of** *smb.* bir kəsin ölümünə yas saxlamaq; **to ~ for / over** *smb.* bir kəs üçün yas saxlamaq
mourner [ˈmɔːnə] *n* yas içində olan, yas saxlayan (*adam*)
mournful [ˈmɔːnfʊl] *adj* qəmli, kədərli; **a ~ song** qəmli / kədərli mahnı
mourning [ˈmɔːnɪŋ] *n* **1.** kədər, qəm, qüssə; **2.** ağlama; göz yaşı tökmə; **3.** yas, matəm; **to wear ~** yas / matəm paltarı geyinmək
mourning-band [ˈmɔːnɪŋbænd] *n* qola bağlanmış matəm sarğısı (*qara lent*)
mourning coach [ˈmɔːnɪŋˈkoutʃ] *n* meyit aparan qara araba / maşın
mourning-paper [ˈmɔːnɪŋˈpeɪpə] *n* ölüm kağızı, qara kağız
mouse[1] [maus] *n* **1.** siçan, kosoyon; **2.** maus (*kompyuterdə*)
◊ **as quiet / still as a ~** siçan kimi sakit
mouse[2] [mauz] *v* **1.** siçan tutmaq; **2.** izləmək, iyləyib axtarmaq, iy bilmək; **to ~ smth. out** bir şeyi iyləyib çıxartmaq / tapmaq
mousehole [ˈmaushoul] *n* siçan deşiyi / dəliyi
mouse trap [ˈmausˈtræp] *n* siçan / kosoyon tələsi
moustache [məsˈtɑːʃ] *n* bığ
mousy [ˈmausɪ] *adj* **1.** ürəksiz, qorxaq; **2.** rəng; **~ hair** siçan rəngində olan saç, boz saç

mouth [mauθ] *n* **1.** ağız; **2.** suyun dənizə töküldüyü yer; **3.** boğaz (*butulkada*); **in one's ~** ağzının içində; **out of one's ~** ağzından; **by word of ~** ağız sözü, şifahi deyilən söz; **4.** adam, baş, nəfər, ailə üzvü; *He has got 5 mouths to feed. Onun himayəsində 5 nəfər adam var;*
◊ **to stop** *smb.***'s ~** bir kəsin ağzını yummaq
mouthful [ˈmauθfʊl] *adj* bir ağız, ağız dolusu; **at one ~** bir udumda; **just a ~ please** yalnız bircə qurtum, zəhmət olmasa
mouthpiece [ˈmauθpiːs] *n* **1.** mikrofon; **2.** züy
movability [muːvəˈbɪlɪtɪ] *n* hərəkətlilik, mütəhərriklik
movable [ˈmuːvəbl] *adj* **1.** hərəkət edən, açılan; bir yerdən başqa yerə aparıla bilən; **~ bridge** açılan körpü; **2.** daşınan; **~ property** daşınan mülkiyyət / əmlak (*xüs. mebel*)
move[1] [muːv] *n* **1.** hərəkət; **2.** gediş (*oyunda*); *Whose move is it now? İndi kimin gedişidir?*; **to make a ~** gediş etmək; **3.** köçmə, mənzil dəyişmə
move[2] [muːv] *v* **1.** tərpətmək; tərpənmək; **to ~ a furniture** mebelin yerini dəyişmək; **to ~ a chair fom its place** stolun yerini dəyişmək; **2.** tərpətmək (*bədən üzvlərini*); **to ~ one's fingers** barmaqlarını tərpətmək; **3.** rəğbət oyatmaq, dərin təsir buraxmaq, həyəcanlandırmaq; *I am deeply moved by the news Xəbər mənə dərin təsir edib;* **4.** təklif etmək; **to ~ a resolution** qətnamə təklif etmək; **to ~ down 1)** düşmək, aşağı enmək; **2)** düşürtmək; aşağı endirmək; **to ~ forward 1)** irəli getmək, yolunu davam etdirmək; **2)** irəli aparmaq; **to ~ smth. forward** bir şeyi irəli itələmək; **to ~ a gun forward** *hərb.* silahı itələyib irəli aparmaq (*topu və s.*); **to ~ in** evə köçmək; **to ~ on** yolunu davam etdirmək; **to ~ out** köçmək (*başqa yerə*); **to ~ a drawer out** siyirtməni dartıb çıxartmaq; **to ~ round 1)** geriyə dönmək; çevrilmək; **2)** geriyə döndərmək, çevirmək; **to ~ up** böyümək; **to be ~d up** vəzifədə böyümək, yüksək vəzifə almaq
◊ **to ~ house** başqa mənzilə / evə köçmək; **to ~ heaven and earth** əlindən gələni etmək; hər şeyə əl atmaq

moveless [ˈmuːvlɪs] *adj* hərəkətsiz, donmuş
movement [ˈmuːvmənt] *n* **1.** hərəkət, yerdəyişmə; **2.** *hərb.* marş, irəli hərəkət; **~ to contact** düşmənə yaxınlaşma; düşmənlə üz-üzə dayanma; **3.** mexanizmin və ya saatın işləməsi; **4.** bədən hərəkəti; **a ~ of impatience** səbirsiz hərəkət; **to keep an eye on** *smb.***'s ~s** bir kəsin hərəkətlərinə göz qoymaq; **5.** hərəkat (*ictimai*); **popular ~** xalq hərəkatı; **youth ~** gənclər hərəkatı; **peace ~** sülh hərəkatı; **the ~ to abolish child labour** uşaq əməyindən istifadənin ləğv edilməsi uğrunda hərəkat
mover [ˈmuːvə] *n* **1.** hərəkətverici qüvvə; **prime ~** ilkin / əsas hərəkətverici qüvvə; **2.** mühərrik; **3.** təşəbbüskar, fikir irəli sürən adam, ideya müəllifi
movie [ˈmuːvɪ] *n* **1.** kinofilm; **to see a ~** kinoya baxmaq; **to show a ~** kino göstərmək; **to go to the ~s** kinoya getmək
movie-goer [ˈmuːvɪgouə] *n* kino həvəskarı
movie house [ˈmuːvɪhaus] *n d.d.* kinoteatr
movie star [ˈmuːvɪstɑː] *n* kino ulduzu
moving[1] [ˈmuːvɪŋ] *n* yer dəyişmə
moving[2] [ˈmuːvɪŋ] *adj* təsiredici, həyəcanlandırıcı; **~ sight** həyəcanlandırıcı mənzərə; **~ words** həyəcanlandırıcı sözlər
moving stairway [ˈmuːvɪŋˈsteəweɪ] *n* eskalator
mow [mou] *v* (*pt* **mowed** [moud], *pp* **mown** [moun]) çalmaq, biçmək (*ot, taxıl*); **~ corn** taxıl biçmək; **to ~ down** *hərb.* mac biçmək (*pulemyot atəşi ilə*)
mower [ˈmouə] *n* otçalan; biçinçi
mowing[1] [ˈmouɪŋ] *n* **1.** biçin; **2.** tafta
mowing[2] [ˈmouɪŋ] *adj* biçin; **~ time** biçin vaxtı
mowing machine [ˈmouɪŋməˈʃiːn] *n* otçalan / taxılbiçən maşın
moxa [ˈmɔksə] *n bot.* Çin yovşanı
much[1] [mʌtʃ] *pron* çox, əksəriyyət; **to make ton ~ of something** bir şeyi çox şişirtmək
much[2] [mʌtʃ] *adj* çox
much[3] [mʌtʃ] *adv* **1.** olduqca, çox; *I am much obliged to you Mən sənə / sizə olduqca minnətdaram;* **2.** xeyli; *He is much taller than me O məndən xeyli hündürdür*
muck[1] [mʌk] *n* **1.** peyin; **2.** *d.d.* zibil; **all in a ~** zibilin içində; **to make a ~ of** *smth.* bir şeyi korlamaq; bir şeyin zibilini çıxarmaq; **to read a ~ 1)** yararsız şeyləri oxumaq; **2)** pornoqrafik kitablar oxumaq; **3.** zibilxana
muck[2] [mʌk] *v* I **1.** peyinləmək, peyin vermək; **2.** peyin kürümək; peyindən təmizləmək; **to ~ out a stable** tövlənin peyinini kürüyüb atmaq;
◊ **to run a ~** azğınlıq / quduğanlıq etmək
muck [mʌk] *v* II quduğanlıq / azğınlıq etmək
mucker[1] [ˈmʌkə] *n d.d.* bərk yıxılma; **to come a ~** gupultu ilə yerə dəymək
mucker[2] [ˈmʌkə] *v* I **1.** *d.d.* çətinliyə düşmək; **2.** imkanı əldən vermək, uğursuzluğa düçar olmaq
mucker [ˈmʌkə] *v* II pul toplamaq
muck raker [ˈmʌkˌreɪkə] *n* var gücü ilə çalışaraq çirkin inzibati və siyasi hoqqabazlıqların üstünü açan adam; sensasiyalı ifşaları xoşlayan adam (*xüs. jurnalistik fəaliyyətdə*)
muck worm [ˈmʌkwəːm] *n* peyinqurdu
mucky [ˈmʌkɪ] *adj* **1.** çirkli, iyrənc; **2.** peyinli
mucous [ˈmjuːkəs] *adj* selikli; **~ membrane** *anat.* selikli qişa
mucus [ˈmjuːkəs] *n* selik
mud[1] [mʌd] *n* palçıq;
◊ **to throw ~ at** *smb.* bir kəsi rüsvay / bədnam etmək
mud[2] [mʌd] *v* palçıqlamaq, üstünə palçıq ləkəsi salmaq
mudbath [ˈmʌdbɑːθ] *n* palçıq vannası
muddle[1] [ˈmʌdl] *n* qarmaqarışıqlıq, dolaşıqlıq; **to be in a ~** qarmaqarışıq / dolaşıq vəziyyətdə olmaq; **to make a ~ of smth.** bir şeyi qarışdırmaq / çaş-baş salmaq; **to make a ~ of** *one***'s life** həyatını korlamaq / puç etmək
muddle[2] [ˈmʌdl] *v* **1.** (*həm də* **to ~ up / together**) çaş-baş salmaq, qarışdırmaq; **2.** səliqəsiz etmək
muddle-head [ˈmʌdlhed] *n* kütbeyin, huysuz (*adam*)
muddle-headed [ˈmʌdlˈhedɪd] *adj* kütbeyin; küt, fəhmsiz, qanmaz, fərasətsiz, sarsaq
muddy[1] [ˈmʌdɪ] *adj* çirkli, palçıqlı; **~ road** palçıqlı yol; **~ shoes** palçıqlı ayaqqabı

mud-fish [ˈmʌdfɪʃ] *n* balıq (*lilik balığı*)
mud-fluid [ˈmʌdfluːɪd] *n tex.* palçıq məhlulu (*neft qazma işində istifadə edilən*)
mud-hole [ˈmʌdhoul] *n* palçıq çalası
muff[1] [mʌf] *n* I mufta
muff [mʌf] *n* II *d.d.* səhv, yanlış addım; **to make a – of** *smth.* səhv etmək, yanılmaq; hədəfə düşə bilməmək; yan keçmək; **to make a – of a catch** *id.* top buraxmaq; imkanı əldən vermək
muff[2] [mʌf] *v d.d.* xarab etmək; korlamaq
muffin [ˈmʌfɪn] *n* isti bulka
muffin-bell [ˈmʌfɪnbel] *n* küçədə isti bulka satan adamın çaldığı zəng
muffineer [ˈmʌfɪnɪəˈ] *n* bulka qabı
muffle[1] [ˈmʌfl] *n* **1.** boksçu əlcəyi; **2.** bilək sarğısı
muffle[2] [ˈmʌfl] *v* **1.** bürüb bağlamaq, bükmək; sarımaq (*həm də* **to – up**) **to –** *one's* **throat** boğazını sarımaq (*şərflə*)
muffled [ˈmʌfld] *adj* dolanmış, sarınmış
muffler [ˈmʌfləˈ] *n* **1.** şərf; **2.** qolluq; **3.** boksçu əlcəyi
mug[1] [mʌg] *n* I krujka, parç, birəlli tayqulp
mug [mʌg] *n* II **1.** sifət, üz; **an ugly –** çirkin sifət; **2.** ağız
mug[2] [mʌg] *v* ağız-burun əymək, üz-gözünü büzüşdürmək
mugger [ˈmʌgəˈ] *n d.d.* **1.** hoqqabaz, oyunbaz, akrobat; **2.** təlxək; **3.** parodist, təqlidçi
muggy [ˈmʌgɪ] *adj* rütubətli və isti (*hava haq.*)
mug-house [ˈmʌghaus] *n d.d.* pivəxana
mulatto[1] [mjuˈlætou] *n* mulat (*kişi və ya qadın*)
mulatto[2] [mjuːˈlætou] *adj* **1.** mulat; mulata aid olan; **2.** tünc (*rəng*)
mulberry [ˈmʌlbərɪ] *n* **1.** *bot.* tut ağacı; **2.** tut meyvəsi; **3.** tünd-qırmızı rəng
mulct[1] [mʌlkt] *n* pul cəriməsi, cəzalandırma
mulct[2] [mʌlkt] *v* cərimələmək; cəzalandırmaq (*qeyri-qanuni*); **to –** *smb.* **in a certain sum** bir kəsi müəyyən məbləğdə cərimələmək
mule[1] [mjuːl] *n* I **1.** *zool.* qatır; **2.** *d.d.* inadcıl; tərs (*adam*); uzunqulaq;
◊ **as obstinate / stubborn as a –** qatır kimi tərs / böcət
muleteer [ˌmjuːlɪˈtɪəˈ] *n* qatırçı, qatır sürən
mullet [ˈmʌlɪt] *n zool.* kefal balığı
mulligrubs [ˈmʌlɪgrʌbs] *n d.d.* **1.** malxülya, xiffət, darıxma, ürəyi sıxılma; **2.** sancı, ağrı
mullion [ˈmʌlɪən] *n* **1.** ortalıq (*orta tir / tava*); **2.** orta uzunluqda tir (*şalban*)
mullock [ˈmʌlək] *n* tullantı; zibil (*mədən-qazma işlərində*)
multangular [mʌlˈtæŋgjulə] *adj* çoxbucaqlı
multeity [ˈmʌltiːɪtɪ] *n* çoxcəhətlilik, müxtəliflik
multi [ˈmʌltɪ] *mürəkkəb sözlərin tərkib hissəsi. Azərbaycan dilində* **çox, multi** *mənalarını verir:* **multi**form **çox**formalı, **multi**millionaire **multi**milyoner
multiaccess [ˌmʌltɪˈækses] *adj* çoxgirişli
multicellular [ˌmʌltɪˈseljulə] *adj* çoxhüceyrəli
multichannel [ˌmʌltɪˈtʃænl] *adj* çoxkanallı
multicolour [ˈmʌltɪkʌləˈ] *n* çoxrənglilik
multicoloured [ˈmʌltɪˌkʌləd] *adj* çoxrəngli, rəngarəng
multidimentional [ˌmʌltɪdaɪˈmenʃənəl] *adj* çoxölçülü
multiengined [ˌmʌltɪˈendʒɪnd] *adj* çoxmühərrikli
multifarious [ˌmʌltɪˈfeərɪəs] *adj* çoxsaylı, rəngarəng
multifold [ˌmʌltɪˈfould] *adj* çoxqatlı
multiform [ˈmʌltɪfɔːm] *adj* çoxformalı
multimillionaire [ˌmʌltɪmɪljəˈneə] *n* multimilyoner
multinational [ˌmʌltɪˈnæʃənəl] *adj* çoxmillətli
multipartite [ˌmʌltɪˈpɑːtaɪt] *adj* parça-parça edilən, hissələrə ayrılan
multiphase [ˈmʌltɪfeɪz] *adj el.* çoxfazalı
multiple [ˈmʌltɪpl] *adj* **1.** tərkibində çoxlu şöbələri olan; **– shop** çoxşöbəli mağaza; **2.** çoxsaylı; **3.** *riyaz.* tam bölünən, bölünə bilən
multiplex [ˈmʌltɪpleks] *adj* **1.** mürəkkəb; **2.** çoxhissəli, çoxtərkibli
multiplicand [ˌmʌltɪplɪˈkænd] *n riyaz.* vurma
multiplication [ˌmʌltɪplɪˈkeɪʃn] *n* vurma; **– table** vurma cədvəli
multiply [ˈmʌltɪplaɪ] *v* **1.** *riyaz.* çoxaltmaq; artırmaq; vurmaq; **2.** artmaq, çoxalmaq

multipurpose [ˌmʌltɪˈpəːpəs] *adj* universal; çoxməqsədli; **– detergent** universal yuyucu toz
multistage [ˈmʌltɪsteɪdʒ] *adj* **1.** çoxpilləli; **– rocket** çoxpilləli raket; **2.** çoxkameralı
multitude [ˈmʌltɪtjuːd] *n* **1.** çoxluq; kütlə; **the –** xalq kütləsi; **2.** izdiham
multi-user [ˌmʌltɪˈjuːzəˈ] *n* çox adam tərəfindən istifadə edilən kompyuter
multiversity [ˌmʌltɪˈvəːsɪtɪ] *n* çoxsaylı fakültələri olan universitet
multivocal [mʌlˈtɪvəkl] *adj* çoxmənalı; **– word** çoxmənalı söz
multiwave [ˈmʌltɪweɪv] *adj* çoxdalğalı (*radio, televizor*)
multure [ˈmʌltʃəˈ] *n* şahad (*dəyirmanda*)
mum [mʌm] *n* I *d.d.* sakitlik, sükut
mumble[1] [ˈmʌmbl] *n* mırtıldama, donquldama, öz-özünə danışma, burun altında danışma
mumble[2] [ˈmʌmbl] *v* mızıldamaq, öz-özünə danışmaq; donquldanmaq, mırtıldamaq
mummification [ˌmʌmɪfɪˈkeɪʃn] *n* **1.** mumiyalaşdırma; mumiyaya çevirmə; **2.** quruma
mummify [ˈmʌmɪfaɪ] *v* mumiyalanmaq; mumiyaya çevrilmək; mumiyalamaq
mummy [ˈmʌmɪ] *n* II **1.** mumiya; **2.** yumşaq kütlə; **to beat to a –** müəyyən formasız kütləyə çevirmək
mummy [ˈmʌmɪ] *n* II ana, anacan (*müraciət*)
mumps [mʌmps] *n* **1.** *tib.* parotit, xanazır (*xəstəlik: qulaqdibinin şişməsi*); **2.** pis əhval-ruhiyyə mübtəlalığı; ürəyi sıxılma
munch [mʌntʃ] *v* marçıldatmaq; marçamarçla yemək / çeynəmək
mundane [mʌnˈdeɪn] *adj* dünyəvi, dini olmayan; ilahi olmayan
municipal [mjuːˈnɪsɪpl] *adj* munisipal; bələdiyyə, şəhər həyatına aid olan; **– buildings** bələdiyyə binaları
municipalize [mjuˈnɪsɪpəlaɪz] *v* bələdiyyə idarəçiliyinə çevirmək; bələdiyyələşdirmək
munificence [mjuˈnɪfɪsəns] *n* qeyri-adi əliaçıqlıq; çox səxavətlilik
muniment [ˈmjuːnɪmənt] *n* hüquq vermə; imtiyaz haqqında sənəd
munition[1] [mjuˈnɪʃn] *n hərb.* mülkiyyət; döyüş sursatı, silah
munition[2] [mjuˈnɪʃn] *v* silah-sursatla təmin etmək (*ordunu*)
munitioner [mjuˈnɪʃnəˈ] *n* hərbi zavodun fəhləsi; silah istehsal edən fəhlə
munition factory [mjuˈnɪʃn ˈfæktərɪ] *n* hərbi zavod
murage [ˈmjuərɪdʒ] *n* şəhər divarlarını təmir etdirmək üçün yığılan pul / vəsait
mural[1] [ˈmjuərəl] *n* freska (*divar nəqqaşlığı*)
mural[2] [ˈmjuərəl] *adj* divar, divara aid olan; **– painting** divar şəkli / rəsmi
murder[1] [ˈməːdəˈ] *n* qətl, adam öldürmə; ◊ **– will out** ≅ cidanı çuvalda gizlətmək olmaz; **to cry blue –** gözəlçini kömoyə çağırmaq
murder[2] [ˈməːdəˈ] *v* **1.** öldürmək, qətlə yetirmək, qətl hadisəsi törətmək; **2.** öldürmək (*keyfiyyətini aşağı salmaq*)
murderer [ˈməːdərəˈ] *n* qatil, cani, adam öldürən
murderess [ˈməːdərəs] *n* qatil, cani (*qadın, qız*)
murderous [ˈməːdərəs] *adj* ölümsaçan, öldürücü, öldürməyən
mure [mjuəˈ] *v d.d.* **1.** divarla mühasirəyə almaq; **2.** hörmək, divara hörmək; divarın arasına qoyub hörmək
murk [məːk] *n* qaranlıq; tutqunluq; dumanlılıq
murky [ˈməːkɪ] *adj* dumanlı, tutqun; qaranlıq, zülmət
murmur[1] [ˈməːməˈ] *n* **1.** uğultu; **2.** şırıltı (*su haq.*)
murmur[2] [ˈməːməˈ] *v* **1.** pıçıldamaq, pıçıltı ilə danışmaq; **2.** şırıldamaq (*su haq.*); **3.** vızıldamaq (*arı haq.*); **4.** deyinmək, donquldanmaq
murrey[1] [ˈmʌrɪ] *n d.d.* tünd-qırmızı rəng
murrey[2] [ˈmʌrɪ] *adj* tünd-qırmızı rəngli
muscle[1] [ˈmʌsl] *n* **1.** əzələ; muskul; **2.** məc. güc, qüvvət; **a man of –** güclü / qüvvətli adam
muscle[2] [ˈmʌsl] *v* (**in**) güclə içəri daxil olmaq; bir işi qol gücünə görmək
muscular [ˈmʌskjuləˈ] *adj* **1.** əzələli; muskullu; **2.** güclü, qüvvətli; **a – man** güclü / qüvvətli adam
muscularity [ˌmʌskjuˈlærɪtɪ] *n* **1.** əzələlər; **2.** əzələlilik

musculature [ˈmʌskjulətʃəʳ] *n* əzələlər, əzələ sistemi

musette [mjuˈzet] *n* muzet; tuluq zurnası, pastoral musiqi (*çoban həyatını idilliya şəklində təsvir edən musiqi*)

museum [mjuːˈzɪəm] *n* muzey; **art** ~ incəsənət muzeyi; **to go to the** ~ muzeyə getmək

museum piece [mjuːˈzɪəmˈpiːs] *n* muzey eksponatı

mush[1] [mʌʃ] *n* I yumşaq / sıyığa bənzər bir şey

mushroom[1] [ˈmʌʃrum] *n* **1.** göbələk; **2.** birdən-birə peyda olan bina, tikili, idarə və s.; **3.** həsirdən düzəlmiş qadın şlyapası; **4.** sürətli inkişaf

mushroom[2] [ˈmʌʃrum] *adj* göbələk kimi / şəkilli, göbələk kimi inkişaf edən / böyüyən; göbələk kimi boy atan / artan; ~ **settlement** göbələk kimi artan yaşayış məntəqəsi

mushroom[3] [ˈmʌʃrum] *v* göbələk yığmaq; göbələk yığmağa getmək; **to** ~ **out / up** göbələk kimi birdən-birə peyda olmaq; sürətlə inkişaf etmək

music [ˈmjuːzɪk] *n* musiqi; **to** ~ musiqiyə uyğun; **to dance to** ~ musiqiyə uyğun şəkildə oynamaq

musical[1] [ˈmjuːzɪkl] *n* müzikal; musiqili əsər / komediya

musical[2] [ˈmjuːzɪkl] *adj* **1.** musiqili; ~ **comedy** musiqili komediya; **2.** melodiyalı; avazlı; ~ **voice** melodiyalı / avazlı səs

musical box [ˈmjuːzɪklˈbɔks] *n* musiqi sandıqçası

musical hall [ˈmjuːzɪklhɔːl] *n* **1.** musiqi zalı; **2.** konsert zalı

musician [mjuːˈzɪʃn] *n* **1.** musiqişünas; musiqiçi, musiqi çalan; **2.** bəstəkar, bəstəçi

music master [ˈmjuːzɪkˌmɑːstəʳ] *n* musiqi müəllimi

music mistress [ˈmjuːzɪkˌmɪstrəs] *n* musiqi müəlliməsi

music stool [ˈmjuːzɪkˈstuːl] *n* fırlanan stul (*piano və s. çalmaq üçün oturulan*)

musk [mʌsk] *n* **1.** müşk (*ətirli maddə*); **2.** müşk ətri

musk deer [ˈmʌskdɪəʳ] *n* müşk maralı

muskeg [ˈmʌskeg] *n* **1.** göl bataqlığı; **2.** maye halında olan torf layı

musket [ˈmʌskɪt] *n* muşket (*qədimdə iri-çaplı fitilli tüfəng*)

musketeer [ˌmʌskɪˈtɪəʳ] *n* muşketyor (*qədimdə muşketlə silahlanmış əsgər*)

musket proof [ˈmʌskɪtpruːf] *adj* gülləkeçirməyən, gülləyədavamlı

musketry [ˈmʌskɪtrɪ] *n hərb.* **1.** silahdan atəş açma; **2.** atıcılıq hazırlığı; **3.** muşketyorlar

musk-tree [ˈmʌsktriː] *n bot.* müşk ağacı

musky [ˈmʌskɪ] *adj* müşklü; müşk ətirli, müşk qatılmış / vurulmuş

Muslim [ˈmʌslɪm] *n* = **Moslem**

muss[1] [mʌs] *n amer. d.d.* **1.** qarışıqlıq, qarmaqarışıqlıq; səliqəsizlik; **2.** mübahisə; savaş

muss[2] [mʌs] *v amer.* **1.** başı pozuqluğa gətirib çıxarmaq; aranı qarışdırmaq; **to** ~ **up** *one's* **hair** saçını pırtlaşdırmaq; saçının səliqəsini pozmaq; **2.** bulaşdırmaq; çirkləndirmək; ləkə salmaq (*paltara*); **to** ~ **up** *one's* **dress** paltarını əzmək / bulaşdırmaq; **to** ~ **up** *one's* **hand** əllərini çirkləndirmək / bulaşdırmaq

mussitate [ˈmʌsɪteɪt] *v arx.* mırıldamaq, donquldanmaq, öz-özünə / burnunun altında danışmaq

mussy [ˈmʌsɪ] *adj amer.* **1.** dağılmış, əzilmiş (*paltar və s. haq.*); **2.** pərişan, dağınıq (*saç haq.*)

must[1] [mʌst] *n* I *d.d.* vaciblik, lazımlıq; ehtiyac

must [mʌst] *n* II must (*gəlməmiş / yetişməmiş təzə çaxır*)

must[2] [mʌst] *v modal fel. Aşağıdakı mənaları ifadə edir:* **1.** vaciblik: *Bu halda Azərbaycan dilində vaciblik ifadə edən* **-malı, -məli** *şəkilçisinə uyğun gəlir: They* **must** *read this book Onlar bu kitabı oxu***malı***dırlar;* **2.** güman, ehtimal; *Bu halda* **must** *feli Azərbaycan dilində* **güman ki, ehtimal ki** *sözlərinə uyğun gəlir. Hərəkət gələcəyə aid olduqda* **must** *felindən sonra məsdər qeyri-müəyyən formada işlənir: He must come by the night train Güman ki / Ehtimal ki, o, gecə qatarı ilə gələcək*

mustache [ˈmʊstɑːʃ] *n* = **moustache**

mustang [ˈmʌstæŋ] *n zool.* mustanq (*vəhşi at*)

mustang grape [ˈmʌstæŋˈgreɪp] *n bot.* mustanq (*Texas üzümü*)

mustard[1] [ˈmʌstəd] *n* **1.** *bot.* xardal (*bitki*); **wild** ~ yabanı xardal; **2.** xardal (*süfrəyə verilən*); **English** ~ su ilə qatılmış xardal; **French** ~ sirkə ilə qatılmış xardal

mustard[2] [ˈmʌstəd] *adj* xardal; ~ **seed** xardal toxumu;

◊ **to be as keen as** ~ çox enerjili / cəld / çevik olmaq; **to be as keen as** ~ **about something** bir şeydən həvəslə yapışmaq, bir şeyə həvəslə girişmək

mustard gas [ˈmʌstədˈgæs] *n kim.* **1.** iprit qazı (*zəhərləyici maddə*); **2.** xardal qazı

mustard oil [ˈmʌstədˈɔɪl] *n* xardal yağı

mustard plaster [ˈmʌstədˈplɑːstəʳ] *n* xardal yaxması

mustard pot [ˈmʌstədˈpɔt] *n* xardal qabı

muster[1] [ˈmʌstəʳ] *n* **1.** müayinə, yoxlama; adbaad yoxlama; **to make / to take** ~ *hərb.* şəxsi heyəti siyahı üzrə adbaad yoxlamaq; **2.** toplaşma, yığışma; cəm olma; iştirak etmə; **to** ~ **for roll-call** siyahı ilə oxunuşda iştirak etmək üçün toplaşmaq

muster[2] [ˈmʌstəʳ] *v* toplamaq; cəm etmək, əldə etmək; **to** ~ **the soldiers** əsgərləri adbaad siyahı ilə yoxlamış üçün toplamaq / bir yerə yığmaq; **to** ~ **a unit** dəstə yığmaq / toplamaq; **to** ~ **up all** *one's* **courage** bütün cürətini toplamaq; **to** ~ **all** *one's* **thoughts** bütün fikirlərini cəm etmək / cəmləşdirmək; **to** ~ **all** *one's* **strength** bütün gücünü toplamaq

muster-book [ˈmʌstəˈbʊk] *n* = **muster roll**

muster-out [ˈmʌstəraʊt] *n hərb.* ordudan tərxis etmə

muster roll [ˈmʌstərɔːl] *n* **1.** *hərb.* şəxsi heyətin siyahısı; **2.** *dən.* yoxlama dəftəri

mustiness [ˈmʌstɪnɪs] *n* **1.** kəf, ərp, köpük; **2.** gerilik, geridə qalma; kütlük, ətalət

must-list [ˈmʌstlɪst] *n amer.* görüləcək vacib işlərin siyahısı

musty [ˈmʌstɪ] *adj* paslı, kifli, kif / pas atmış; lax, ərpli, köpüklü; pis iyli, üfunətli; ~ **books** kif atmış kitablar; ~ **eggs** lax / köhnə yumurtalar; **to smell** ~ pis iy vermək

mutable [ˈmjuːtəbl] *adj* dəyişən, tez vaxta dəyişə bilən; qeyri-sabit, sabit olmayan

mutation [mjuːˈteɪʃn] *n* **1.** dəyişiklik; **2.** çevrilə bilmə; **3.** *biol.* mutasiya (*həyat şəraitinin dəyişməsi təsiri altında orqanizmdə yeni bioloji əlamətin / xassənin əmələ gəlməsi*)

mutative [ˈmjuːtətɪv] *adj* dəyişən, dəyişkən; qeyri-sabit, daimi olmayan

mute[1] [mjuːt] *adj* **1.** lal; oxunmayan; **2.** lal-dinməz; sakit, dinc, miskin; səssiz; ~ **film** səssiz kino; ~ **consonant** oxunmayan samit; **to stand** ~ **with wonder** təəccübdən lal-dinməz dayanmaq, təəccübdən donub qalmaq

mute[2] [mjuːt] *v* musiqi alətinə surdinka (*musiqi alətinin səsini azaltmaq üçün istifadə olunan alət*)

mutely [ˈmjuːtlɪ] *adv* lal-dinməz, dinmədən, danışmadan, dilsiz, dilsiz-ağızsız, səssiz-səmirsiz

muteness [ˈmjuːtnɪs] *n* lallıq, dinməzlik, dilsiz-ağızsızlıq, səssiz-səmirsizlik

mutilation [ˌmjuːtɪˈleɪʃn] *n* **1.** şikəstlik; eybəcərlik; **2.** təhrif etmə (*mətni və s.*)

mutinize, -ise [ˈmjuːtɪnaɪz] *v d.d.* qiyam qaldırmaq, iğtişaş törətmək

mutinous [ˈmjuːtɪnəs] *adj* qiyamçı, iğtişaşçı, iğtişaşda iştirak edən; ~ **sailors** qiyamçı dənizçilər

mutiny[1] [ˈmjuːtɪnɪ] *n* qiyam, iğtişaş; **the Indian** ~ *tar.* Sipailər qiyamı

mutiny[2] [ˈmjuːtɪnɪ] *v* (**against**) qiyam qaldırmaq, iğtişaş törətmək

mutt [mʌt] *n d.d.* səfeh, kütbeyin, axmaq, boşboğaz

mutter[2] [ˈmʌtəʳ] *v* **1.** mızıldamaq, deyinmək, donquldanmaq, hədyan söyləmək / danışmaq; **to** ~ **to oneself** öz-özünə deyinmək; **to** ~ **threats at** *smb.* bir kəsin ünvanını hədyanlarla hədə-qorxu gəlmək; **to** ~ *smth.* **in** *one's* **sleep** xəlvəti danışmaq, yuxuda danışmaq; **to** ~ **in** *smb.***'s ear** bir kəsin qulağına pıçıldamaq; **2.** küt səslə guruldamaq

muttering [ˈmʌtərɪŋ] *n* **1.** mızıltı, mızıldama; **indistinct** ~ anlaşılmaz mızıltı / mızıldama; **2.** deyinmə; **hostile ~s** düşmənçilik dedi-qoduları

mutton[1] [ˈmʌtn] *n* **1.** qoyun əti; **roast** ~ qızardılmış qoyun əti; **leg of** ~ qoyun budu; **2.** *məc. d.d.* qoyun (*güc. səfeh adam*); **3.** *kob.* fahişə, qəhbə;

◊ **as dead as** ~ həyat əlaməti olmayan, ölü

mutton² [ˈmʌtn] *adj* qoyun; ~ **fat** qoyun yağı; ~ **chop** qoyun ətindən kotlet

mutton-chop [ˈmʌtənˈtʃɔp] *n* döymə qoyun əti

mutton-ham [ˈmʌtnˈhæm] *n* hisdə qurudulmuş qoyun budu

mutton-head [ˈmʌtnhed] *n d.d.* "qoyun"; kütbeyin, korazehin, sarsaq, gic, səfeh

muttony [ˈmʌtəni] *adj* qoyun ətinə bənzəyən, qoyun əti kimi

mutual [ˈmjuːtjuəl] *adj* qarşılıqlı; ikitərəfli; ~ **aid** qarşılıqlı yardım; ~ **relations** ikitərəfli / qarşılıqlı münasibətlər; ~ **hate** qarşılıqlı nifrət; ~ **attraction** qarşılıqlı cəzb etmə; ~ **admiration society** bir-birini tərifləyən cəmiyyət; ~ **benefit** qarşılıqlı fayda / səmərə; ~ **exchange of fire** *hərb.* atışma

mutuality [ˌmjuːtjuˈæliti] *n* **1.** qarşılıqlılıq; qarşılıqlı asılılıq; **2.** bir-birinə köməkdarlıq / yardım

muzz [mʌz] *v* **1.** (**over**) *d.d.* əzbərləmək; əzbər öyrənmək; **2.** başı xarab etmək, zəhlə tökmək

muzzle-loader [ˈmʌzlˌloudəʳ] *n* lüləsindən doldurulan tüfəng / top

muzzle-loading [ˈmʌzlˌloudiŋ] *adj* topu / tüfəngi lülədən dolduran; ~ **weapon** lüləsindən dolduran silah

muzzle-sight [ˈmʌzlsait] *n hərb.* tüfəngdə nişan alınan yer, arpacıq (*tüfəng qarovulu*)

muzzy [ˈmʌzi] *adj d.d.* **1.** yolunu azmış; **2.** sərxoş, ağlını itirmiş, kefli; **3.** dumanlı, tutqun (*konturlar haq.*)

my [mai] *poss. pron* mənim

myalgia [maiˈældʒiə] *n tib.* mialgiya (*əzələ ağrısı*)

mycologist [maiˈkɔlədʒist] *n* mikoloq, mikologiya mütəxəssisi

mycology [maiˈkɔlədʒi] *n* mikologiya (*botanikanın göbələklər bəhsi*)

myocarditis [ˌmaiokaːˈdaitis] *n tib.* miokardit (*miokardın iltihabı*)

myriad¹ [ˈmiriəd] *n* **1.** miriad (*hesaba gəlməyən, saysız-hesabsız miqdar*); **2.** on min

myriad² [ˈmiriəd] *adj* saysız-hesabsız

myrmidon [ˈməːmidən] *n* **1.** sədaqətli qul; **2.** qulluqçu; qul; ~**s of the law** qanunun qulları, qanuna sədaqətlə əməl edənlər

myself [ˈmaiself] *refl. pron* özüm; *I hurt myself Mən özümü əzmişəm;*

◊ **to be oneself** özündə olmaq; özünü yaxşı hiss etmək; *I am not quite myself today Bu gün mən heç özümdə deyiləm*

mysterious [misˈtiəriəs] *adj* sehrli, sirli; ~ **crime** sirli cinayət; **in a ~ way** anlaşılmaz tərzdə

mystery [ˈmistəri] *n* **1.** sirr; **unsolved** ~ açılmamış sirr; **wrapped in** ~ sirli; başdan-ayağa sirli; **to make a ~ of** *smth.* bir şeydən sirr düzəltmək; **2.** anlaşılmazlıq, müəmma; sirlilik; **3.** macəra; detektiv; **a book of** ~ macəra kitabı, detektiv kitab

mystery man [ˈmistəriˌmæn] *n* **1.** fokus göstərən, gözbağlayıcı; **2.** şaman, sehrbaz, ovsunçu

mystic [ˈmistik] *adj* **1.** mistik (*sufi ideyaları ilə silahlanmış*); **2.** sirli, müəmmalı; ~ **teachings** sufi təlimi; ~ **rites and ceremonies** sufi ayin və mərasimləri

mystification [ˌmistifiˈkeiʃn] *n* **1.** sirrə / müəmmaya çevirmə; **2.** aldatma, uydurma

mystificator [ˌmistiˈfikeitəʳ] *n* **1.** sirr yayan, möcüzələr uyduran; **2.** aldadıcı, kələkbaz, hiyləbaz, hiyləgər (*adam*)

mystify [ˈmistifai] *v* **1.** müəmma / sirr yaratmaq; yolunu azdırmaq; müəmmaya çevirmək; **2.** sufiləşdirmək; **3.** sirlərlə əhatə etmək

myth [miθ] *n* **1.** mif, əsatir, əfsanə; **2.** mövcud olmayan lakin uydurulmuş şəxs / şey

mythic [ˈmiθik] *adj* mifik; əfsanəvi; yalnız miflərdə / əfsanələrdə mövcud olan şey; ~ **literature** mifik ədəbiyyat

mytho- [ˈmaiθou] *mürəkkəb sözlərin tərkib hissəsi Azərbaycan dilində* **mifo-** *tərkibinə uyğun gəlir:* **mytho**logy **mifo**logiya (*miflər haq. elm*)

mythologer [ˈmiθələdʒəʳ] *n* = **mythologist**

mythologist [ˈmiθələdʒist] *n* mifoloq (*miflər üzrə ixtisaslı alim*)

mythologize, -ise [ˈmiθələdʒaiz] *v* mif danışmaq / uydurmaq, cəfəng danışmaq / uydurmaq

mythology [miˈθələdʒi] *n* **1.** mifologiya (*miflər haq. elm*); **2.** miflərin tədqiqi haqqında təlim; **3.** *arx.* alleqoriya

Nn

N, n [en] *n* (*pl* **N's, n's** [enz]) ingilis əlifbasının 14-cü hərfi

nab [næb] *v* (**-bb-**) *d.d.* **1.** həbs etmək, cinayət başında yaxalamaq; *He was nabbed by the police for stealing the money O, pulu oğurladığı üçün polis tərəfindən həbs edildi;* **2.** oğurlamaq, çırpışdırmaq; *Who's nabbed my pen? Mənim qələmimi kim çırpışdırıb?*

nag¹ [næg] *n* **I** yaşlı at; yabı; poni (*kiçikboylu at cinsi*)

nag [næg] *n* **II** **1.** deyinmə, donquldanma, mırıldanma; öcəşmə, bəhanə, qərəz, yersiz irad; **2.** *d.d.* deyingən / daim donquldanan arvad

nag² [næg] *v* (**-gg-**) **1.** bəhanə axtarmaq, yersiz öcəşmək / irad tutmaq, həmişə tənqid etmək; **2.** *d.d.* deyinmək, söylənmək, donquldanmaq, mırıldamaq, zəhlə tökmək, cana / təngə gətirmək; *Don't nag at me! Zəhləmi tökmə / tökməyin!; The problem had been nagging (at) me for weeks Problem həftələrlə məni təngə / cana gətirmişdi*

nagger [ˈnægəʳ] *n* **1.** hər şeyə irad tutan, hər şeydən əmma çıxaran, bəhanəçi; **2.** deyingən / daim donquldanan qadın

nagging¹ [ˈnægiŋ] *n* deyinmə, donquldanma, sataşma, öcəşmə, bəhanə, zəhlə tökmə

nagging² [ˈnægiŋ] *adj* **1.** deyingən, daim donquldanan; ~ **wife** deyingən arvad; **2.** arasıkəsilməyən, sızıldayan (*ağrı haq.*); daim; ~ **pain** daim sızıldayan ağrı

nail¹ [neil] *n* **1.** dırnaq; **to do** *one's* ~**s** dırnaqlarını manikür etmək; **to cut** *one's* ~**s** dırnaqlarını kəsmək; **to bite** *one's* ~**s** dırnaqlarını yemək; **2.** mismar, mıx; **to hammer in a** ~ mıxçanı / mıxı çəkiclə çalmaq; **to drive a ~ home** mıxı / mıxçanı axıra qədər çalmaq;

◊ **a ~ in** *smb.***'s coffin** bir kəsin ömrünü azaldan / təzləşdirən (*şey*); **hard as a** ~ **1)** polad kimi möhkəm; dəşürəkli, sərt; **2)** formada olma (*idmançı haq.*); **to hit the ~ on the head** hədəfə düşmək; **right as ~s 1)** tamamilə doğru; **2)** tam qaydasında

nail² [neil] *adj* dırnaq; ~ **polish / varnish** dırnaq lakı; ~ **file** dırnaq törpüsü; ~ **scissors** dırnaq qayçısı; ~ **brush** dırnaq şotkası

nail³ [neil] *v* **1.** mismarlamaq, mıxlamaq, mismar / mıx çalmaq; **to ~** *smth.* **up** bir şeyi mıxlamaq / mıxcalamaq; **2.** tutmaq, həbs etmək, yaxalamaq; *The police have nailed the thief Polislər oğrunu tutublar / yaxalayıblar;* **3.** cəlb etmək (*diqqəti və s.*);

◊ **to ~** *smb.* **down, to ~** *smb.* **to the wall** bir kəsi divara dirəmək, bir kəsi küncə sıxmaq; **to ~** *smb.* **down to his promise** bir kəsi vədini yerinə yetirməyə məcbur etmək

naildrawer [ˈneilˌdrɔːəʳ] *n tex.* kəlbətin

nailed-up [ˈneildˈʌp] *adj* tələsik / başdansovdu görülmüş; ~ **drama** başdansovdu yazılmış dram

nailer [ˈneiləʳ] *n* mıx / mıxça istehsal edən fəhlə, mıx / mıxça / mismar qayıran usta

nailery [ˈneiləri] *n* mıx / mıxça / mismar istehsal edən fabrika

naive [naːˈiːv] *adj* (*həm də* **naїve**) sadə, sadədil, sadəlövh, ürəyiaçıq; ~ **people** sadədil / sadəlövh adamlar; **a ~ person** sadə / sadədil / sadəlövh adam; **a ~ question** sadəlövh sual; **to be politically ~** siyasətdə sadədil olmaq; *It's naive to believe he'll do what he says Onun dediyini edəcəyinə inanmaq sadəlövhlükdür*

naively [naːˈiːvli] *adv* sadəlövhlükdə, sadəlövhcəsinə; **to speak ~** sadəlövhcəsinə danışmaq

naivety [naːˈiːvti] *n* **1.** sadəlik, sadəlövhlük, sadədillik; **2.** təbiilik, məsumluq

naked [ˈneikid] *adj* **1.** çılpaq, lüt, açıq, üryan; **a ~ child** çılpaq / lüt / üryan uşaq; ~ **body** çılpaq / lüt / üryan bədən; *She stood there completely naked O, orada tamam çılpaq dayanmışdı;* **2.** sıyrılmış, qınından çıxarılmış; ~ **sword** sıyrılmış / qınından çıxarılmış qılınc; **3.** çılpaq, bitkisiz; ~ **trees** çılpaq ağaclar; ~ **hills** çılpaq / bitkisiz təpələr / dağlar; **4.** boş, döşənməmiş; **a ~ room** döşənməmiş otaq; **5.** açıq, açıq-

aydın; ~ **truth** açıq / açıq-aydın həqiqət; **to go about** ~ çılpaq / lüt gəzmək; **6.** əsassız, sübutsuz, dəlilsiz; ~ **promise** əsassız / boş vəd;
◊ **with the ~ eye** adi gözlə; **as ~ as my mother bore me** çıl-çılpaq, lüt-üryan, anadangəlmə lüt

nakedly [ˈneɪkɪdlɪ] *adv* açıqlığı / çılpaqlığı ilə; açıq-açığına

nakedness [ˈneɪkɪdnɪs] *n* lütlük, çılpaqlıq, üryanlıq; səfalət; ~ **and hunger in the poor village** kasıb kənddə səfalət və aclıq

namby-pamby[1] [ˈnæmbɪˈpæmbɪ] *n* **1.** naz, naz-qəmzə, işvə; ədabazlıq; **2.** həssaslıq, nazikürəklik, incəqəlblik

namby-pamby[2] [ˈnæmbɪˈpæmbɪ] *adj* **1.** nazlı, nazlı-qəmzəli, əzilib-büzülən, ədasatan, ədalı; **2.** həssas, nazikürəkli, incəqəlbli

name[1] [neɪm] *n* **1.** ad; *My name is Tom Mənim adım Tomdur; What is your name? Sənin / Sizin adın / adınız nədir?*; **by** ~ ad ilə; adbaad; adlı; *The teacher knows all the pupils by name Müəllim şagirdlərin hamısını adbaad tanıyır; I only know her by name Mən onu ancaq adı ilə tanıyıram*; **a girl, Anna by** ~ Anna adlı qız; **2.** şərəf, şöhrət, yaxşı / pis ad; **to make a good ~ for oneself** yaxşı ad qazanmaq; **to get / to win oneself a** ~ məşhurlaşmaq, ad qazanmaq; **to perpetuate** *one's* ~ özünə əbədilik / ölməzlik qazanmaq; **to have a ~ for honesty / for generosity** düzlükdə / əliaçıqlıqda ad qazanmaq; **3.** *pl* söyüş; **to call** *smb.* **~s** bir kəsi söymək; **4.** nəsil; **the last of his** ~ onun nəslindən axırıncı / sonuncu; **5.** şəxsiyyət, tanınmış / məşhur adam; **the great ~s of history** tarixin böyük şəxsiyyətləri; **6.** *qram.* isim; **proper** ~ xüsusi isim; **common** ~ ümumi isim;
◊ **in God's ~!** Allah xatirinə!

name[2] [neɪm] *v* **1.** adlandırmaq, ad vermək; **to ~ a child John** uşağa Con adı qoymaq; **to ~ after / from,** *amer.* **for** şərəfinə adlandırmaq; *The child was named after his father Uşağa atasının adını qoydular;* **2.** adını demək, adbaad saymaq / sadalamaq; **to ~ the States of the Union** ABŞ-ın tərkibinə daxil olan bütün ştatların adını demək; **3.** təyin / müəyyən etmək; **to ~ the day** toy gününü təyin etmək; **4.** təyin etmək, qoymaq (*vəzifəyə*); *He has been named consul Onu konsul təyin etdilər*

nameless [ˈneɪmlɪs] *adj* **1.** adsız, adı olmayan, naməlum; **a ~ village** adsız / naməlum kənd; **a ~ grave** adsız / naməlum qəbir; **2.** anonim, adı çəkilməyən / deyilməyən; **a rogue who shall be ~** adını çəkmədiyimiz fırıldaqçı / dələduz; **3.** aztanınan, tanınmayan; **4.** təsvir edilə bilməyən, təsvirəgəlməz; **a ~ longing** təsvirəgəlməz arzu; **5.** qeyri-qanuni / kəbinsiz doğulmuş; **a ~ child** kəbinsiz doğulmuş uşaq, bic

namely [ˈneɪmlɪ] *adj* yəni, daha doğrusu; *Arabic is written in the opposite direction to English, namely from right to left Ərəbcə ingilis dilindən fərqli olaraq əks istiqamətdə yazılır, yəni / daha doğrusu sağdan sola*

name-plate [ˈneɪmpleɪt] *n* üstünə soyadı yazılmış lövhəcik (*qapıların üstünə vurulan*)

namesake [ˈneɪmseɪk] *n* adaş; *He's his grandfather's namesake O, babasının adaşıdır*

name-study [ˈneɪm,stʌdɪ] *n dilç.* onomastika

nanny [ˈnænɪ] *n* **1.** dayə, mürəbbiyə; **2.** *uş. dili* nənəcik, nənəciyim

nanny-goat [ˈnænɪgout] *n d.d.* dişi keçi

nap[1] [næp] *n* **I** qısa müddətli gündüz yuxusu, mürgü (*xüs. nahardan sonra*); **to have / to take a quick ~ after lunch** günorta yeməyindən sonra qısa müddətə yatmaq; **to steal a ~** oğrun-oğrun / xəlvəti / gizlincə mürgüləmək

nap [næp] *n* **II 1.** *toxuc.* xov; narın tük; **2.** xovlu parça; **3.** zərif tük (*şaftalıda və s.*)

nap[2] [næp] *v* (**-pp-**) **I** mürgüləmək, mürgü döymək; yatmaq (*qısa müddətə*)

nap [næp] *v* (**-pp-**) **II** *toxuc.* xovlamaq, xov vermək

nape [neɪp] *n* peysər, boyun ardı, ənsə

napkin [ˈnæpkɪn] *n* **1.** salfet, xörək dəsmalı, əlsilən; **2.** qundaq, bələk, əski; **3.** bulucaq mehrəba / dəsmal

napkin-ring [ˈnæpkɪnrɪŋ] *n* salfetka taxmaq üçün halqa

napless [ˈnæplɪs] *adj toxuc.* xovsuz, sığallı (*parça haq.*)

nappy[1] [ˈnæpɪ] *n* qundaq, bələk; **to change the baby's ~** körpənin bələyini dəyişmək

nappy[2] [ˈnæpɪ] *adj toxuc.* xovlu, tüklü (*parça haq.*)

narcism [ˈnɑ:sɪzm] *n* = **narcissism**

narcissism [nɑ:ˈsɪsɪzm] *n* özünü bəyənmə; özünə vurulma, özünü sevmə, özünə vurğunluq

narcissist [nɑ:ˈsɪsɪst] *n* özünəvurğun / özünüsevən adam

narcissistic [,nɑ:sɪˈsɪstɪk] *adj* özünüsevən, özünəvurğun

narcissus [nɑ:ˈsɪsəs] *n* **1.** *bot.* nərgizgülü; **2.** *məc.* öz-özünə vurulmuş / aşiq olmuş adam

narcomania [ˈnɑ:kəmeɪnɪjə] *n tib.* narkomaniya

narcomaniac [,nɑ:kouˈmeɪnɪæk] *n* narkoman

narcosis [nɑ:ˈkousɪs] *n* (*pl* **-ses**) narkoz

narcotherapy [,nɑ:kouˈθerəpɪ] *n tib.* yatırmaqla müalicə

narcotic[1] [nɑ:ˈkɔtɪk] *n* **1.** narkotik maddə; **~s** narkotik maddələr / dərmanlar; **2.** = **narcomaniac**

narcotic[2] [nɑ:ˈkɔtɪk] *adj* **1.** narkotik; ~ **drugs** narkotik dərmanlar; **2.** *məc.* yuxugətirən, yuxutörədən; sakitləşdirici; **a ~ effect** narkotik təsir; **a ~ drink** narkotik içkilər; ~ **plants** narkotik bitkilər

narcotical [nɑ:ˈkɔtɪkəl] *adj* yuxugətirən, yuxugətirici

narcotist [ˈnɑ:kətɪst] *n* narkoman

narcotization [,nɑ:kətaɪˈzeɪʃn] *n tib.* narkozlaşdırma; narkoz vermə, bihuş etmə, huşsuzlaşdırma

narcotize [ˈnɑ:kətaɪz] *v* narkoz vermək, huşsuzlaşdırmaq, bihuş etmək, yatırmaq

nark [nɑ:k] *n sl.* donosçu, xəbərçi, çuğulçu

narrate [nəˈreɪt] *v* danışmaq, nağıl etmək; **to ~ one's adventures** öz macəralarını danışmaq / nağıl etmək

narration [næˈreɪʃn] *n* danışma, nağıl etmə, söyləmə

narrative[1] [ˈnærətɪv] *n* **1.** hekayə, povest; **2.** izah etmə, sadalama (*faktları və s.*); **a ~ of plain facts** sadəcə faktların sadalanması; **3.** nağıl / hekayə / rəvayət etmə; rəvayət, təhkiyə; **personal** ~ özü haqqında hekayə / rəvayət

narrative[2] [ˈnærətɪv] *adj* hekayə; epik; ~ **poem** epik poema; ~ **literature** bədii ədəbiyyat (romanlar və hekayələr)

narrator [næˈreɪtə] *n* hekayəçi, nağıl edən / danışan; rəvayətçi, əfsanə / hekayət söyləyən

narrow[1] [ˈnærou] *n* dar / darısqal / ensiz yer (*yolda, dərədə və s.*)

narrow[2] [ˈnærou] *adj* **1.** dar, ensiz; **a ~ bed / bridge / channel / path / window** ensiz çarpayı / körpü / kanal / cığır / pəncərə; *The coat was narrow for his shoulder Pencək onun çiyinlərinə dar gəlirdi;* **a ~ circle of friends** dostların dar əhatəsi; ~ **gauge** *d.y.* ensiz / dar dəmir yolu; **2.** məhdud, məhdudlaşdırılmış, çətin; ~ **circumstances** məhdud / çətin şərait; ~ **choice** məhdud seçim; *The secret is known only to a narrow group of people Sirr məhdud qrup adamlara məlumdur;* **3.** dar; ~ **mind** dar düşüncə; **in the ~est sense** ən dar mənada; *What does this word mean in its narrowest sense? Bu söz ən dar mənada nə deməkdir?*; **4.** azca, bir az; **to be elected by a ~ majority** azca üstünlüklə seçilmək; **5.** ətraflı, hərtərəfli, dəqiq; ~ **examination** ətraflı / dəqiq yoxlama; ~ **search** dəqiq / ətraflı axtarış;
◊ **the ~ house / bed** dar / darısqal ev / çarpayı (*qəbir haq.*)

narrow[3] [ˈnærou] *v* **1.** daralmaq, ensizləşmək; *The road / The river narrows here Burada yol / çay daralır;* **2.** qıymaq (*gözü*); *He narrowed his eyes O, gözlərini qıydı*

narrow-eyed [ˈnærouˈaɪd] *adj* qıyıqgöz, qıyıqgözlü

narrowing [ˈnærouɪŋ] *n* daralma, kiçilmə (*xüs. eninə*)

narrow-leaved [ˈnærouˈli:vd] *adj bot.* ensizyarpaqlı; ~ **trees** ensizyarpaqlı ağaclar

narrowly [ˈnærouli] *adv* **1.** ətraflı, dəqiq; diqqətlə; **to look ~ at** *smth.* bir şeyə diqqətlə baxmaq; *Watch him narrowly Onu diqqətlə izlə / izləyin;* **to look / to search ~ into an affair** *həq.* işi diqqətlə / əsaslı

tərzdə araşdırmaq / öyrənmək: *The teacher questioned the boy narrowly about why he was late Müəllim oğlandan gecikməsi haqqında ətraflı soruşdu;* **2.** az qala, güclə; *He narrowly escaped drowning O az qala batmışdı; He narrowly avoided a death O, ölümün pəncəsindən güclə qurtardı*

narrow-minded [ˈnærouˈmaındıd] *adj* məhdud, dardüşüncəli, darfikirli, dayaz, uzağı görməyən, səthi (*bilik cəhətdən*); **a ~ article** səthi / məhdud məqalə; **a ~ man** dardüşüncəli adam

narrow-mindedness [ˈnærouˈmaındıdnıs] *n* məhdudluq, dardüşüncəlilik, darfikirlilik, səthilik (*bilik baxımından*)

narrow-necked [ˈnærouˈnekt] *adj* darboğaz, darboğazlı (*butulka və s.*)

narrowness [ˈnærounıs] *n* darlıq, məhdudluq; **the ~ of the road** yolun darlığı; **the ~ of mind** fikrin / zəkanın məhdudluğu

narrow-sighted [ˈnærouˈsaıtıd] *adj* **1.** yaxından görən, uzağı görməyən; **2.** *məc.* fərasətsiz, bəsarətsiz, gələcəyi görməyən

narrow-souled [ˈnærouˈsould] *adj* əhəmiyyətsiz, boş, dəyərsiz (*insan haq.*); **~ person** əhəmiyyətsiz adam

nasal[1] [ˈneızəl] *n* **1.** *fon.* burun səsi; **2.** *anat.* burun sümüyü

nasal[2] [ˈneızəl] *adj* **1.** *anat., tib.* burun; **~ sounds** burun səsləri; **~ bone** burun sümüyü; **~ cavity** burun boşluğu; **2.** tın-tın, burunda danışan; **~ voices** tın-tın səslər

nascent [ˈnæsnt] *adj* **1.** yaranan, meydana gələn / gəlməkdə olan, formalaşan; **~ doubts** meydan gələn / yaranan şübhələr; **~ freedom** əldə edilmiş azadlıq; **2.** yaranma prosesində olan; **~ state / condition** ilkin mərhələ / şərait

nasty [ˈnaːstı] *adj* **1.** çox pis, çirkin, iyrənc, mənfur; ürəkbulandırıcı; çirkli; **~ weather** çox pis / iyrənc hava; *The weather is too nasty today Bu gün hava çox iyrəncdir / pisdir;* **2.** yaramaz, ədəbsiz, həyasız, nalayiq; **~ words** ədəbsiz / nalayiq sözlər; **~ stories** ədəbsiz / nalayiq hekayələr; *What a nasty man! Nə həyasız / abırsız / yaramaz adamdır!;* **3.** rəhmsiz, amansız, qəddar; *Don't be nasty to your little brother Balaca / Kiçik qardaşına qarşı rəhmsiz / amansız olma;* **4.** təhlükəli, hədələyici, təhdidedici; qorxulu; **~ look** hədələyici / təhdidedici baxış; *He had a nasty look in his eye Onun gözündə hədələyici / təhdidedici baxış vardı;*

◊ **to leave a ~ taste in the mouth** ağır / pis / xoşagəlməz təəssürat yaratmaq

nastily [ˈnaːstılı] *adv* çox pis; yaramazcasına, ədəbsizcəsinə, nalayiq bir tərzdə; həyasızcasına; qəddarcasına

nastiness [ˈnaːstınıs] *n* yaramazlıq; çirkinlik, iyrənclik, mənfurluq, həyasızlıq

nation [ˈneıʃn] *n* **1.** xalq, millət; **independent ~s** müstəqil xalqlar / millətlər; **peace-loving ~s** sülhsevər xalqlar / millətlər; *The president spoke on the radio to the nation Prezident radio vasitəsilə xalqa müraciət etdi;* **2.** eyni irqə mənsub və eyni dilə malik insan qrupu; qəbilə; **the Indian ~s in the western United States** Birləşmiş Ştatların qərbindəki hindu qəbilələri

national[1] [ˈnæʃnəl] *n* vətəndaş; **American ~s in England** İngiltərədəki Amerika vətəndaşları; **French ~s** fransız vətəndaşları; *Foreign nationals were asked to leave the country Əcnəbilərin ölkəni tərk etmələri xahiş edildi*

national[2] [ˈnæʃnəl] *adj* **1.** milli; **~ spirit** milli ruh; **a ~ holiday** milli bayram; **~ minority** milli azlıq; **~ feelings** milli hisslər; **2.** dövlət; **~ anthem** dövlət himni; **~ debt** dövlət borcu; **~ markings** dövlət nişanı (*təyyarənin və s. üstündə*);

◊ **~ team** *id.* ölkənin yığma komandası

nationalism [ˈnæʃnəlızm] *n* millətçilik; **Scottish ~** Şotlandiya millətçiliyi

nationalist[1] [ˈnæʃnəlıst] *n* millətçi; **a Scottish ~** Şotlandiya millətçisi

nationalist[2] [ˈnæʃnəlıst] *adj* **1.** millətçi; **~ party** millətçi partiya; **2.** milli; **~ leaders** milli-azadlıq hərəkatının rəhbərləri

nationalistic [ˌnæʃnəˈlıstık] *adj* milli; **~ favour during the World Cup** Dünya Kuboku uğrunda yarışda milli tərəfkeşlik

nationality [ˌnæʃəˈnælıtı] *n* **1.** millət; milliyət; **people of the same ~** eyni millətdən olan adamlar; *Different nationalities live in Azerbaijan Azərbaycanda müxtəlif millətlər yaşayır;* **2.** vətəndaşlıq; *She lives in France but has British nationality O, Fransada yaşayır, lakin Britaniya vətəndaşıdır;* **3.** milli xüsusiyyətlər

nationalization [ˌnæʃnəlaıˈzeıʃn] *n* milliləşdirmə; **~ of industry / railway** sənayenin / dəmir yolunun milliləşdirilməsi

nationalise [ˈnæʃnəlaız] *v* = **nationalize**

nationalize [ˈnæʃnəlaız] *v* **1.** milliləşdirmək; dövlət mülkiyyətinə / ümumxalq mülkiyyətinə çevirmək; **to ~ the railways / industry / coal-mines, *etc.*** dəmiryollarını / sənayeni / kömür-şaxtalarını və s. milliləşdirmək; **2.** vətəndaşlıq qəbul etmək; **3.** milli xüsusiyyət vermək

nationalized [ˈnæʃnəlaızd] *adj* milliləşdirilmiş; **the ~ sector of economy** iqtisadiyyatın milliləşdirilmiş sektoru

nationally [ˈnæʃnəlı] *adv* **1.** ümummilli / ümumdövlət baxımından; **2.** bütün ölkədə; ümumxalq tərəfindən, ümumxalqın iştirakı ilə; **~ known school** bütün ölkədə tanınan məktəb; **to be ~ acclaimed** ümumxalq tərəfindən qəbul edilmək

national socialism [ˈnæʃnlˈsouʃəlızm] *n* nasional-sosializm, nasizm (*Almaniya faşizmi*)

national socialist [ˈnæʃənlˈsouʃəlıst] *n* nasional-sosialist, nasist (*alman faşisti*)

nationhood [ˈneıʃnhud] *n* **1.** dövlətçilik; dövlət statusu (*müstəqil dövlət*); **2.** milli mövcud olma, millətin statusu

nationwide [ˌneıʃnˈwaıd] *adj* ümumxalq, ümummilli; bütün ölkədə; **~ campaign** ölkənin hər yerində aparılan kampaniya; **a ~ search for the criminals** cinayətkarların bütün ölkədə axtarılması

native[1] [ˈneıtıv] *n* **1.** sakin, …doğulmuş, …əhli; **a ~ of Italy / France / Germany, *etc.*** İtaliya / Fransa / Almaniya və s. əhli / sakini; **2.** yerli əhali / sakin; *He speaks English like a native O, ingiliscə yerli ingilis kimi danışır;* **3.** yerli bitki və ya heyvan; *The kangaroo is a native of Australia Kenquru Avstraliyanın yerli heyvanıdır*

native[2] [ˈneıtıv] *adj* **1.** doğma; **~ language** doğma dil; **~ land** doğma vətən; **~ town** doğma şəhər; *Shamkir is my native town Şəmkir mənim doğma şəhərimdir;* **2.** yerli; **~ plants** yerli bitkilər; **~ industry** yerli sənaye; **~ transport** yerli nəqliyyat; **~ customs / rituals** yerli adətlər / mərasimlər; **3.** anadangəlmə; fitri; **~ ability** fitri qabiliyyət; **a beauty ~ to her family** onun ailəsinə xas olan gözəllik; **4.** təbii; yabanı; **~ grasses** yabanı otlar; **~ plants** yabanı bitkilər

native-born [ˈneıtıvˈbɔːn] *adj* yerli, əsl; **~ American** yerli amerikalı

nativity [nəˈtıvıtı] *n* **1.** *din.* Milad günü (*xristianlarda əfsanəvi peyğəmbər İsanın anadan olduğu günün bayramı*); **2.** Nativiti (*İsanın anadan olduğunu göstərən şəkil*); **3.** doğulma, anadan olma; **from the hour of my ~** anadan olduğum saatdan; **4.** anadan olduğu yer; **5.** horoskop (*ulduz / nücum falı*)

natrium [ˈneıtrıəm] *n kim.* natrium

natter[1] [ˈnætə] *n* söhbət, gap; **to have a good ~** yaxşı söhbət etmək

natter[2] [ˈnætə] *v* naqqallıq / boşboğazlıq etmək, laqqırtı vurmaq, çərənləmək; **to ~ away / on about *smth.*** bir şey haqqında laqqırtı vurmaq / çərənləmək; *They nattered (away) all day long and never did any work Onlar bütün günü boş-boş danışdılar / laqqırtı vurdular və heç bir iş görmədilər*

natty [ˈnætı] *adj d.d.* **1.** səliqəli, təmizkar, təmiz; zərif, incə, gözəl, qəşəng; **a ~ suit** qəşəng / gözəl kostyum; **a ~ brief-case** qəşəng / gözəl portfel; **2.** cəld, diribaş, zirək; bacarıqlı; fəndgir; çevik, mahir

natural[1] [ˈnætʃrəl] *n* **1.** ağıldan kəm, gic, sərsəm, idiot; səfeh, axmaq, sarsaq, əbləh (*anadangəlmə*); *He is quite a natural O, tamamilə gicdir / sərsəmdir / idiotdur / axmaqdır;* **2.** yaranan adam; *Bob is a natural for this job Bob elə bil bu iş üçün yaranıb*

natural[2] [ˈnætʃrəl] *adj* **1.** təbii; xalis, əsl, əsilli; anadangəlmə, fitri; **~ forces / phenomena** təbii qüvvələr / hadisələr; **~ resources** təbii sərvətlər; **~ gas** təbii qaz; **~ harbour** təbii liman; **a flower's ~ beauty** çiçəyin təbii gözəlliyi; **~ flowers** təbii

çiçəklər; ~ **teeth** təbii dişlər; ~ **complexion** üzün təbii rəngi (*kosmetikasız*); **2.** təbiət; ~ **science** təbiət elmləri; ~ **historian** təbiətçi; **3.** adi, normal; təbii; anlaşılan; ~ **mistake** anlaşılan / təbii səhv; *It's natural for a baby to cry if it's hungry Ac olarkən ağlamaq körpə üçün təbiidir / anlaşılandır*; **4.** yabanı; ~ **growth** yabanı bitki; **5.** anadangəlmə, fitri; ~ **gift / ability** fitri istedad / bacarıq; ~ **orator** fitri / anadangəlmə natiq; **6.** kəbinsiz; qeyri-qanuni; **his ~ son** onun kəbinsiz / qeyri-qanuni oğlu; *He's not our natural son, we adopted him when he was three O, bizim qanuni oğlumuz deyil, biz onu üç yaşında oğulluğa götürmüşük*

naturalizm [ˈnætʃrəlɪzm] *n fəls.* naturalizm (*təbiət qanunlarını cəmiyyət qanunları ilə eyniləşdirən fəlsəfi cərəyan*)

naturalist [ˈnætʃrəlɪst] *n* **1.** təbiətçi; **2.** *fəls.* naturalist (*naturalizm tərəfdarı*); **3.** zoomağaza sahibi, quş, heyvan satan

naturalistic [ˌnætʃrəˈlɪstɪk] *adj* naturalist; **a ~ writer / painter** naturalist yazıçı / rəssam; ~ **philosophy** *fəls.* naturalizm, naturalist fəlsəfə

naturalisation [ˌnætʃrəlaɪˈzeɪʃn] *n* = **naturalization**

naturalization [ˌnætʃrəlaɪˈzeɪʃn] *n* **1.** başqa dövlətin təbəəliyinə keçmə; **2.** təbəəliyə götürmə (*əcnəbini*); **3.** iqlimləşdirmə, iqlimləşmə (*heyvan və ya bitkilərin yeni iqlim şəraitinə uyğunlaşdırılması / uyğunlaşması*)

naturalise [ˈnætʃrəlaɪz] *v* = **naturalize**

naturalize [ˈnætʃrəlaɪz] *v* **1.** *hüq.* təbəəliyə götürmək, vətəndaşlıq hüququ vermək (*əcnəbiyə*); *He was naturalized in Japan Onu Yaponiya təbəəliyinə qəbul etdilər*; **2.** başqa dövlətin təbəəliyini / vətəndaşlığını qəbul etmək; **3.** iqlimləşdirmək, yeni iqlimə uyğunlaşdırmaq; yeni mühitə / iqlimə alışdırmaq; *This word has become naturalized in Azerbaijani turkish Bu söz Azərbaycan dilində vətəndaşlıq qazanıb*; **4.** təbiət elmləri ilə məşğul olmaq

naturalised [ˈnætʃrəlaɪzd] *adj* = **naturalized**

naturalized [ˈnætʃrəlaɪzd] *adj* **1.** təbəəliyini / vətəndaşlığını qəbul etmiş (*başqa dövlətin*); **a ~ American who was born in Poland** Polşada doğulmuş amerikan təbəəliyini qəbul etmiş amerikalı; **2.** yeni iqlimə öyrədilmiş; yeni şəraitə uyğunlaşdırılmış; ~ **name** əcnəbi adın və ya soyadının yerli əhalinin işlədə biləcəyi tərzdə dəyişdirilmiş ad və ya soyadı (*məs. Yakob–Yaqub, Aleksandr–İsgəndər və s.*)

naturally [ˈnætʃrəli] *adv* **1.** əlbəttə, şübhəsiz; *Did he win the game? Naturally O, oyunu uddumu? Əlbəttə*; **2.** təbiətən, təbii olaraq; *Her cheeks are naturally red Onun yanaqları təbiətən / təbii olaraq qırmızıdır*

naturalness [ˈnætʃərəlnɪs] *n* təbiilik

nature [ˈneɪtʃəʳ] *n* **1.** təbiət; **human ~** insan təbiəti; **the wonders of ~** təbiətin möcüzələri; **the laws of ~** təbiət qanunları; **2.** xasiyyət, xarakter; **good ~** xoşqılıqlılıq, həlimlik; **ill ~** kinlilik, qəzəblilik, hirslilik, acıqlılıq; *There is no cruelty in her nature Onun xarakterində qəddarlıq yoxdur*; **3.** növ, qism, cür, qəbil, çeşid; **goods of such ~** bu növ / cür mallar; **things of this ~** bu cür / növ / qisim şeylər; **4.** natura, paltarsız, lüt; **to draw from ~** naturadan / çılpaq / lüt çəkmək;

◊ **in ~** dünyada, kainatda; **to pay** *one's* **debt to ~** təbiətə borcunu vermək, ölmək

nature-study [ˈneɪtʃəˌstʌdi] *n* təbiətşünaslıq; təbiətin öyrənilməsi

nature-worship [ˈneɪtʃəˈwɜːʃɪp] *n* təbiət qüvvələrinə sitayiş

naught [nɔːt] *adj* cüzi, çox kiçik, çox az, çox əhəmiyyətsiz, dəyərsiz; faydasız

naughtiness [ˈnɔːtɪnɪs] *n* **1.** itaətsizlik, sözə baxmama, itaət etməmə, sözə qulaq asmama (*uşaq haq.*); dəcəllik, şuluqluq, nadinclik; şıltaqlıq, naz, naz etmə; **2.** *d.d.* qüsurluluq, nöqsanlılıq, eyiblilik; qüsur, günahkarlıq

naughty [ˈnɔːti] *adj* **1.** sözə baxmayan / qulaq asmayan, itaətsiz, itaət etməyən; tərs, ipə-sapa yatmayan; nadinc, dəcəl; şıltaq, şıltaqçı; **a ~ child** nadinc / dəcəl / şıltaq uşaq; *He is the naughtiest child in the class O, sinifdə ən dəcəl / nadinc uşaqdır*; **2.** eyibli, biabırçı, ədəbsiz; **a ~ joke** ədəbsiz zarafat; **a ~ word** biabırçı / ədəbsiz söz

nausea [ˈnɔːzɪə, ˈnɔːsɪə] *n* **1.** ürəkbulanması, öyümə; **2.** nifrət; **to fill with ~** nifrət oyatmaq; **3.** ürəkbulandırıcı bir şey

nauseate [ˈnɔːsɪeɪt] *v* **1.** ürəyi bulanmaq; ürəyi bulandırmaq, öyümək, öyütmək; *This food nauseated them Bu yemək onların ürəyini bulandırdı*; **2.** nifrət oyatmaq; *It's nauseating to see how he treats his children Onun uşaqları ilə davranmağı adamda nifrət oyadır*

nauseating [ˈnɔːsɪeɪtɪŋ] *adj* ürəkbulandıran, ürəkbulandırıcı; ~ **food** ürəkbulandırıcı yemək; **a ~ smell** ürəkbulandırıcı / ürəkbulandıran iy

nauseous [ˈnɔːzɪəs, ˈnɔːsɪəs] *adj* **1.** ürəkbulandıran, ürəkbulandırıcı; **a ~ smell** ürəkbulandıran / ürəkbulandırıcı iy; **2.** iyrənc, çiyrəndirici; ~ **hypocrisy** iyrənc ikiüzlülük

nauseously [ˈnɔːzɪəsli, ˈnɔːsɪəsli] *adv* **1.** ürəkbulandırıcı bir tərzdə; **2.** çox pis; **to feel ~** özünü çox pis hiss etmək

nauseousness [ˈnɔːzɪəsnɪs, ˈnɔːsɪəsnɪs] *n* ürəkbulandırıcılıq; iyrənclik

nautical [ˈnɔːtɪkl] *adj* dəniz; dənizçilik; ~ **mile** dəniz mili (*təxm. 852 metr*); ~ **navigation** dəniz naviqasiyası; ~ **college** dənizçilik məktəbi / kolleci; ~ **terms** dənizçilik terminləri

nautics [ˈnɔːtɪks] *n* **1.** dənizçilik işi; **2.** su idmanı

naval [ˈneɪvl] *adj* hərbi-dəniz; dəniz, donanma; ~ **officer** hərbi-dəniz donanması zabiti; ~ **battle** dəniz döyüşü / vuruşması; ~ **powers** dəniz dövlətləri (*yəni güclü hərbi-dəniz qüvvəsinə malik dövlətlər*); ~ **supremacy** dənizdə üstünlük; ~ **warfare** dəniz müharibəsi; ~ **intelligence** hərbi-dəniz kəşfiyyatı; ~ **law** hərbi-dəniz qanunları; ~ **base** hərbi-dəniz bazası

navigable [ˈnævɪgəbl] *adj* **1.** gəmi işləyə bilən, gəmiçiliyə yararlı; **2.** uçmağa qadir, uça bilən

navigate [ˈnævɪgeɪt] *v* **1.** üzmək (*gəmidə*); *He was the first man to navigate the Northern Ocean O, Şimal Okeanına üzən ilk adam idi*; **2.** idarə etmək, sürmək (*gəmini və s.*); **to ~ a ship** gəmi idarə etmək / sürmək; **to ~ a plane** təyyarə idarə etmək / sürmək

navigation¹ [ˌnævɪˈgeɪʃn] *n* **1.** *dən.* naviqasiya, gəmiçilik, gəmilərin hərəkəti; **inland ~** çay gəmiçiliyi / naviqasiyası; **2.** *dən.* gəmiçilik elmi; **3.** *av.* təyyarəçilik, təyyarəsürmə sənəti; **4.** şturman işi

navigation² [ˌnævɪˈgeɪʃn] *adj* gəmiçilik; ~ **canal** gəmiçilik kanalı; ~ **chart** gəmiçilik / təyyarəçilik xəritəsi; ~ **equipment** gəmiçilik avadanlığı / ləvazimatı

navigator [ˈnævɪgeɪtəʳ] *n* **1.** şturman (*gəmi və ya təyyarə idarə edən şəxs*); **2.** *dən.* naviqator (*naviqasiya mütəxəssisi*); **3.** gəmiçi, dənizçi, dəniz səyyahı; **4.** naviqasiya sistemi

navvy [ˈnævi] *n* **1.** yerqazan fəhlə, qazmaçı; **2.** ekskavator;

◊ **to work like a ~** ≅ öküz kimi işləmək

navy¹ [ˈneɪvi] *n* hərbi-dəniz donanması, hərbi-dəniz qüvvələri; **the Royal Navy** Britaniyanın hərbi-dəniz donanması

navy² [ˈneɪvi] *adj*: **Navy Department** *amer.* hərbi-dəniz donanması nazirliyi; **Navy Regulations** hərbi-dəniz nizamnaməsi

nay [neɪ] *n* **1.** inkar cavab, yox; **2.** əleyhinə səs; *The nays have it Çoxluq əleyhinədir* (*səsvermə zamanı*); **yeas and ~s** lehinə və əleyhinə səslər; **to say ~** yox demək, etiraz etmək

Nazi [ˈnɑːtsi] *n* nasist, alman faşisti

Nazism [ˈnɑːtsɪzm] *n* nasizm, alman faşizmi

near¹ [nɪəʳ] *adj* **1.** yaxın; *His house is very near Onun evi çox yaxındadır*; ~ **relation** yaxın qohum; ~ **friends** yaxın / səmimi dostlar; **the ~est way to the station** vağzala ən yaxın yol; **the ~ future** yaxın gələcək; **2.** süni, xatırladan, oxşayan; ~ **silk** süni ipək; **3.** çətinliklə əldə edilən, çətin, zəhmətli, əziyyətli, çox zəhmət tələb edən; ağır; ~ **victory** çətinliklə əldə edilən qələbə; ~ **work** zəhmətli / əziyyətli / ağır iş;

◊ ~ **and dear** doğma, istəkli; *one's* **nearest and dearest** bir kəsin ailəsi; **to spend Christmas with** *one's* **nearest and dearest** Milad bayramını öz ailəsi və əzizləri ilə keçirmək

near² [nɪəʳ] *v* **1.** yaxınlaşmaq (*bir şeyə / yerə*); *The ship was nearing land Gəmi sahilə yaxınlaşırdı*; **2.** sona yaxınlaşmaq,

sona çatmaq üzrə olmaq; *They are nearing the end of their exile Onların sürgün müddəti sona çatmaq üzrədir*

near[3] [nıə'] *adv* **1.** yaxında, yaxınlıqda; **to stand ~** yaxında durmaq; *Don't go away, stay somewhere near Uzağa getmə / getməyin, yaxında bir yerdə dur / durun;* **to come ~er** yaxınlaşmaq; *Don't approach too nearer Çox yaxınlaşma;* **2.** demək olar ki; təxminən; *You are near right Demək olar ki, sən / siz haqlısan / haqlısınız*

near[4] [nıə'] *prep* **1.** yanında, yaxınlığında, yaxınlıqda; böyründə; **~ the door** qapının yanında; **~ the lake** gölün yaxınlığında / yanında; *His family lives near the station Onun ailəsi vağzalın yanında / yaxınlığında yaşayır;* **2.** yaxın; *Put your chair near the fire Stulunu ocağa yaxın qoy;* **3.** -a / -ə / -ya / -yə yaxın; **to be ~ the end / the goal** sona / məqsədə yaxın olmaq; *It's near dinner-time Nahar vaxtına yaxındır;* **4.** az qala, demək olar ki,...; *My hopes were near fulfilment Mənim arzularım az qala həyata keçsin*

nearby[1] [,nıə'baı] *adj* yaxınlıqdakı; **a ~ church / river / town / shop** yaxındakı kilsə / çay / şəhər / mağaza; *The shop nearby sells milk Yaxındakı mağaza süd satır*

nearby[2] [,nıə'baı] *adv* yaxın, yaxınlıqda; **to live ~** yaxın yaşamaq; *These boys live nearby Bu oğlanlar yaxınlıqda yaşayırlar*

nearly ['nıəlı] *adv* **1.** demək olar ki, az qala, təxminən, təqribən; **~ empty / full / finished** demək olar ki, boş / dolu / qurtarmış; *They gave us nearly everything we need Onlar demək olar ki, bizə lazım olan hər şeyi verdilər; It's nearly five o'clock Demək olar ki, saat beşdir;* **2.** bilavasitə; *It concerns me nearly Bu bilavasitə mənə aiddir;* **3.** ciddi, ətraflı, hərtərəfli; **to exam *smth.* ~** bir şeyi ciddi / ətraflı / hərtərəfli yoxlamaq; **to be ~ acquainted with *smth.*** bir şeylə ətraflı / hərtərəfli tanış olmaq

nearness ['nıənıs] *n* yaxınlıq

neat [ni:t] *adj* **1.** təmiz, təmizkar; səliqəli; **~ room** təmiz / səliqəli otaq; *He was neat in his dress O, paltar geyməkdə səliqəli idi;* **2.** aydın və səliqəli; **~ handwriting** aydın və səliqəli əlyazması; **3.** qamətli, boylu-buxunlu, qədd-qamətli *(əndam haq.)*; **4.** lakonik, qısa və aydın *(dil və s. haq.)*; **a very ~ answer** lakonik / qısa və aydın cavab; **a ~ style** qısa və aydın üslub; **5.** qarışdırılmamış, təmiz *(spirtli içkilər haq.)*; **to drink *one's* whisky ~** viskini qarışdırılmamış içmək

neatly ['ni:tlı] *adv* səliqə ilə, səliqə-sahmanla, diqqətlə

neatness ['ni:tnıs] *n* səliqə, səliqəlilik, təmizlik, təmizkarlıq

nebulousness ['nebjuləsnıs] *n* anlaşılmazlıq, dolaşıqlıq, qeyri-müəyyənlik *(fikir və s. haq.)*; **the ~ of his ideas** onun fikirlərinin anlaşılmazlığı / dolaşıqlığı

necessaries ['nesısərız] *n pl* gündəlik tələbat şeyləri / malları, gündəlik lazım olan şeylər; **enough money for the ~ of life** gündəlik ehtiyacları ödəmək üçün lazımi qədər pul

necessarily ['nesısərılı] *adv* **1.** mütləq, hökmən, əlbət, qəti, qəti surətdə, yəqin; *Tall men are not necessarily strong Hündür adam heç də mütləq güclü olmur;* **2.** labüddən, istər-istəməz; *It must necessarily follow that... Bundan labüdən belə nəticə çıxır ki,...;*

◊ **to be ~ absent** üzürlü səbəbdən iştirak etməmək

necessary ['nesısərı] *adj* **1.** gərəkli, lazım, lazımi; zəruri, vacib; *Food is necessary for life Ərzaq həyat üçün vacibdir;* **to make the ~ laws** lazımi qanunlar hazırlamaq; **2.** labüd, qaçılmaz; *Death is the necessary end of life Ölüm həyatın labüd / qaçılmaz sonudur;* **~ conclusion** labüd / zəruri nəticə; **3.** ayrılmaz tərkib hissəsi; **~ to the scheme** planın ayrılmaz tərkib hissəsi; **4.** şübhəsiz, aşkar, aydın; **~ truth** aşkar həqiqət

necessitate [nı'sesıteıt] *v* **1.** tələb; *Increased traffic necessitated widening the road Nəqliyyatın artması yolun enləşdirilməsini tələb etdi;* **2.** məcbur etmək; *I was necessitated to act alone Mən təkbaşına hərəkət etməyə məcbur oldum*

necessitude [nı'sesıtju:d] *adj* **1.** ehtiyac içində olan, kasıb, yoxsul; **~ public** kasıb / yoxsul əhali; **2.** fəlakətli, müsibətli, qorxulu, ağır, çətin vəziyyətə salınmış *(maddi cəhətdən)*; **in ~ circumstance** ehtiyac içində, fəlakətli vəziyyətdə *(maddi cəhətdən)*; **3.** naçar qalmış, məcbur olmuş

necessity [nı'sesətı] *n* **1.** lüzum, ehtiyac, hacət; *Is there any necessity for another election Başqa bir seçkiyə ehtiyac / lüzum varmı?;* **2.** labüdlük, qaçılmazlıq; **logical ~** məntiqi labüdlük / qaçılmazlıq; **3.** ən çox lazım olan şeylər; *Food, air and water are necessities for life Ərzaq, hava və su həyat üçün əsas şərtdir;* **4.** ehtiyac, kasıblıq, yoxsulluq; **to be in great ~** böyük ehtiyac içərisində olmaq;

◊ *Necessity knows no law at. söz. ≡ Ehtiyac öz qanununu özü yazır*

neck[1] [nek] *n* **1.** boyun; **to fall on / upon *smb.'s* ~** bir kəsin boynuna atılmaq; **2.** *məc.* baş, həyat; **to risk *one's* ~** başı ilə riskə getmək; **3.** boğaz *(butulkada və s.)*; **4.** yaxa; yaxalıq; **5.** boyun hissəsi *(heyvanın)*;

◊ **to break the ~ of a job** işin əsas hissəsini görmək; işin belini sındırmaq / qırmaq

neck[2] [nek] *v* qucaqlaşaraq öpüşmək; *A boy and a girl were necking on a park bench Bir oğlan və bir qız parkda skamyada qucaqlaşıb öpüşürdülər*

neckcloth ['nekklɔθ] *n* **1.** qalstuk, boyuna bağlanan yaylıq; **2.** halqa, dar ağacı

neckerchief ['nekətʃif] *n* boyun yaylığı; şərf, ləçək

neck-handkerchief ['nek'hæŋkətʃif] *n* = **neckerchief**

necklace[1] ['neklıs] *n* boyunbağı, həmail; **a pearl ~** mirvari boyunbağı

necklace[2] ['neklıs] *v* sapa düzmək *(muncuğu)*

neckline ['neklaın] *n* kəsik / açıq yer *(paltarda, xüs. qadın paltarında)*; **low ~** dərin kəsik / dekolte

necrology [ne'krɔlədʒı] *n* **1.** nekroloq; **2.** ölənlərin siyahısı

necromancer ['nekroumænsə'] *n* cadugər, sehrbaz, ovsunçu, gözbağlayıcı

necromancy ['nekroumænsı] *n* cadugərlik, sehrbazlıq, ovsunçuluq

need[1] [ni:d] *n* **1.** ehtiyac, tələbat, lüzum; **to be / to stand in ~ of *smth.*** bir şeyə ehtiyacı olmaq; **to feel the ~ of *smth.*** bir şeyə ehtiyac hiss etmək; *Are you in need of help? Sənin / Sizin köməyə ehtiyacın / ehtiyacınız varmı?; He felt the need of money Onun pula ehtiyacı vardı;* **2.** *pl* tələb, tələbat, ehtiyac; **to meet the ~s** tələbatları ödəmək; **daily ~s** gündəlik tələbatlar; **to each according to his ~s** hər kəsə ehtiyacına görə; **3.** kasıblıq, yoxsulluq; diləncilik; **to live in ~** kasıblıq / yoxsulluq içində yaşamaq; **to be in ~** yoxsul / kasıb olmaq; **4.** çatışmazlıq; **for ~ of** çatışmazlıq ucundan / üzündən; **5.** fəlakət, müsibət, bədbəxtlik, zavál; çətin vəziyyət; *They failed him in his need Onlar onu çətin vəziyyətdə atdılar;* **6.** cəhd, səy; **~ of a better education** daha yaxşı təhsil almağa cəhd;

◊ *A friend in need is a friend indeed at. söz. Yaxşı dost yaman gündə tanınar*

need[2] [ni:d] *v* (*inkar forması: tam* **need not;** *qısa* **needn't**) **I 1.** ehtiyacı olmaq *(bir şeyə)*; *He needs rest Onun istirahətə ehtiyacı var;* **2.** lazım olmaq; *I need to get some sleep Mənə bir az yatmaq lazımdır; The farmers need rain Fermerlərə yağış lazımdır; These facts need no comment Bu faktlara izahat lazım deyil;* **3.** layiq olmaq; *What the child needs is a good whipping Bu uşaq yaxşıca şallaqlanmağa layiqdir;* **4.** əliaşağı olmaq, ehtiyac içində yaşamaq

need [ni:d] *v* **II** *mod.* / **1.** *(əsasən sual və inkar cümlələrdə işlədilir; borcluluq və vaciblik bildirir)*; *He need not come early O, tez gəlməyə bilər; You needn't wait Sən / Siz gözləməyə bilərsən / bilərsiniz;* **2.** *(perfekt məsdərlə işlənərkən icra edilmiş hərəkətin lazım olmadığını bildirir və təəssüf ifadə edir. Azərbaycan dilinə* **"gərək"** *sözü və* **-dı, -di, -du, -dü** *şəkilçiləri vasitəsilə tərcümə edilir)*; *I need not have done it Gərək mən bunu etməyəydim*

needful ['ni:dfl] *adj* **1.** lazımlı, lazım / vacib olan; **~ equipment** lazım / vacib olan avadanlıq; **~ for the country / for peace / for research** ölkə üçün / sülh üçün / elmi

tədqiqat üçün lazım / vacib olan. *Will you do the needful? Sən / Siz lazım olanı edəcəksənmi / edəcəksinizmi?*; **2.** kasıb, ehtiyac içində olan; **3.** *d.d.* pul, vəsait

needle[1] [ˈni:dl] *n* **1.** iynə; **the eye of a ~** iynənin gözü / deşiyi; **to ply** ***one's*** **~** tikişlə məşğul olmaq; *She threaded the needle expertly O, iynəni usta kimi sapladı;* **2.** hörmə iynəsi; hörmə qarmağı; **3.** şam ağacının iynəsi (*yarpağı*); **pine ~** şam iynələri; **dead pine ~** quru şam iynələri; **4.** əqrəb (*cihazlarda*); **magnetic ~** kompasın əqrəbi;

◊ **to look for a ~ in a haystack** ot tayasında iynə axtarmaq, boş / mənasız işlə məşğul olmaq; *Searching for a man in this city is like looking for a needle in a haystack Bu şəhərdə adam axtarmaq ot tayasında iynə axtarmağa bənzəyir*

needle[2] [ˈni:dl] *v* **1.** tikmək, iynə sancmaq; **2.** iynələmək, söz atmaq, sancmaq; **to give** ***smb.*** **the ~** bir kəsi acılamaq / sancmaq

needle-case [ˈni:dlkeɪs] *n* iynə qabı, iynədan, iynə qutusu, iynəsancan

needle-point [ˈni:dlpɔɪnt] *n* iynənin ucu

needler [ˈni:dlə] *n* iynəçi, iynə istehsal edən fəhlə

needle-shaped [ˈni:dlʃeɪpt] *adj* iynəyə bənzər, iynəyə oxşar, iynəvari, iynə kimi

needless [ˈni:dlɪs] *adj* lazımsız, lazım olmayan, gərəksiz, faydasız, lüzumsuz; **~ work** faydasız iş; **~ trouble** lüzumsuz zəhmət / əziyyət / başağrısı; **~ cruelty** mənasız / lüzumsuz qəddarlıq

needlessly [ˈni:dlɪslɪ] *adv* boş / faydasız / lüzumsuz / səbəbsiz yerə; *Let's not argue needlessly; the question is already settled Gəl / Gəlin faydasız / boş / lüzumsuz yerə mübahisə etməyək: məsələ artıq həll olunub*

needle-syringe [ˈni:dl,sɪrɪndʒ] *n* şpris (*iynə ilə birlikdə*)

needlewoman [ˈni:dl,wumən] *n* (*pl* **-women** [-,wɪmɪn]) **1.** tikişçi / dərzi qadın; **2.** tikməçi; *I'm a bad needlewoman Mənim tikişdə əlim yoxdur*

needlework [ˈni:dlwə:k] *n* **1.** əl işi, tikiş işi, naxış, tikmə; **2.** toxuma; toxunmuş şey / məmulat

needn't [ˈni:dnt] **need not**-un *qısa forması*

needy [ˈni:dɪ] *adj* ehtiyac içində yaşayan, ehtiyacı olan; yoxsulluq çəkən; **a ~ family** kasıb / yoxsul ailə, yoxsulluq çəkən ailə; **to help the poor and ~** kasıblara və ehtiyacı olanlara kömək etmək

ne'er-do-well [ˈneədu:wel] *n* heç nəyə yaramaz, vecsiz, yaramaz (*adam haq.*)

negate [nɪˈgeɪt] *v* **1.** bir şeyin mövcudluğunu və ya həqiqiliyini inkar etmək; rədd etmək; **2.** heçə çıxartmaq / endirmək; *His actions often negate our principles Onun hərəkətləri çox vaxt bizim prinsiplərimizi heçə endirir / inkar edir*

negation [nɪˈgeɪʃn] *n* **1.** inkar, inkar etmə, danma; *He made a sign of negation O, inkar əlaməti olaraq başını yırğaladı;* **~ of ~** *fəls.* inkarı inkar; **2.** mövcudluğunu və ya həqiqiliyini inkar etmə (*bir şeyin*); **the ~ of God** Allahın mövcudluğunu inkar etmə; **3.** heç bir şey, heç nə, boş şey, yalan, fiksiya, uydurma

negationist [nɪˈgeɪʃnɪst] *n* inkar edən / danan (*adam*); nihilist (*hər şeyi inkar edən adam*)

negative[1] [ˈnegətɪv] *n* **1.** inkar cavab; razılaşmama; **to answer in the ~** inkar cavab vermək; *The answer is in the negative Cavab inkardır;* **2.** rədd etmə; boyun qaçırma, imtina etmə, rədd cavabı; qəbul etməmə; *It was decided in the negative Məsələ qəbul edilmədi;* **3.** inkar tərzdə ifadə etmə; *Two negatives make an affirmative Mənfi üstəgəl mənfi müsbət edir;* **4.** mənfi surət / qəhrəman; **5.** səsvermənin / referendumun mənfi nəticəsi; **6.** *qram.* inkar etmə, inkar ədatı; **7.** inkar cümlə

negative[2] [ˈnegətɪv] *adj* **1.** inkar; **a ~ answer** inkar cavab; **a ~ sentence** inkar cümlə; **to give** ***smb.*** **a ~ answer** bir kəsə inkar cavab vermək; **2.** mənfi; nəticəsiz; *The experiments proved negative Təcrübə mənfi nəticə verdi*

negative[3] [ˈnegətɪv] *v* **1.** heçə / yoxa çıxarmaq; neytrallaşdırmaq; **to ~ an effect** təsiri neytrallaşdırmaq / yoxa çıxarmaq; **2.** rədd etmək; inkar etmək; **to ~ a request** xahişi rədd etmək; **to ~ a hypothesis** fərziyyəni rədd etmək; **3.** əleyhinə səsvermə

yolu ilə rədd etmək (*qanunu, namizədi*); *The Lords negatived the bill Lordlar palatası qanun layihəsini rədd etdi (yəni qəbul etmədi);* **4.** *amer.* veto qoymaq, qadağan / yasaq etmək; təsdiq etməmək

negatively [ˈnegətɪvlɪ] *adv* mənfi, çox pis; **to react ~** mənfi münasibət bəsləmək

negativity [,negəˈtɪvɪtɪ] *n* mənfilik, mənfi münasibət

neglect[1] [nɪˈglekt] *n* **1.** etinasızlıq, laqeydlik, saymazlıq; etinasızlıq / laqeydlik göstərmə; səliqəsizlik, diqqətsizlik, başısoyuqluq; **~ of the child by the parents** valideynlərin uşağa etinasızlığı / laqeydliyi / saymazlığı; **~ of opportunities** imkanlara etinasızlıq / laqeydlik göstərmə, imkanlardan istifadə etməmə; **2.** baxımsızlıq; nəzarətsizlik, sahibsizlik; **in a state of ~** baxımsız vəziyyətdə; **a child suffering from ~** baxımsızlıqdan əziyyət çəkən uşaq; **3.** unutma, yaddan çıxarma; **to fall into ~** unutmaq, yaddan çıxarmaq, saymazlıq / laqeydlik göstərmək

neglect[2] [nɪˈglekt] *v* **1.** məhəl qoymamaq, laqeydlik göstərmək; qeydinə qalmamaq; **to ~** ***one's*** **studies** təhsilinə etinasızlıq / laqeydlik göstərmək; **to ~** ***one's*** **children** uşaqlarına etinasızlıq / laqeydlik göstərmək; **2.** əldən buraxmaq / qaçırmaq, əldən vermək; yaddan çıxarmaq, unutmaq; yerinə yetirməmək (*borcu*); **to ~ to do / doing** ***smth.*** bir şeyi etməyi unutmaq / yaddan çıxartmaq; *Don't neglect writing to your mother Anana / Ananıza məktub yazmağı unutma / unutmayın;* **3.** diqqət verməmək / yetirməmək; etinasızlıq göstərmək; *He neglected his clothes O, geyiminə diqqət yetirmirdi;* **to ~ modern art** müasir incəsənətə əhəmiyyət verməmək / etinasız qalmaq

neglected [nɪˈglektɪd] *adj* unudulmuş, yaddan çıxarılmış; nəzarətsiz / başlı-başına buraxılmış; baxımsız, nəzarətsiz; **~ children** nəzarətsiz / başlı-başına buraxılmış uşaqlar; *The house looked neglected Ev baxımsız görünürdü*

neglectful [nɪˈglektfl] *adj* diqqətsiz; səliqəsiz; **~ of** ***one's*** **appearance** xarici görkəminə diqqət yetirməyən, pinti; **~ of** ***one's*** **family** ailəsinə diqqətsiz olma

negligence [ˈneglɪdʒəns] *n* **1.** diqqətsizlik, saymazlıq, laqeydlik, saymazlıq, etinasızlıq; başısoyuqluq; *The accident was the result of negligence Hadisə diqqətsizliyin / laqeydliyin nəticəsində baş verdi;* **2.** pintilik, səliqəsizlik; **~ in dress** geyimdə pintilik / səliqəsizlik

negligent [ˈneglɪdʒənt] *adj* **1.** başdansovma, saymaz, saygısız, laqeyd, səhlənkar; **~ treatment** laqeyd rəftar; **~ attitude** başdansovma / saygısız / laqeyd münasibət; **2.** səliqəsiz, pinti; **to dress with ~ grace** səliqəsiz / pinti geyinmək

negligently [ˈneglɪdʒəntlɪ] *adv* başdansovma, necə gəldi, səliqəsiz, diqqətsiz, saymazyana, saygısız, səhlənkarcasına

negligibility [,neglɪdʒəˈbɪlɪtɪ] *n* cüzilik, son dərəcə azlıq; əhəmiyyətsizlik, miskinlik

negligible [ˈneglɪdʒəbl] *adj* cüzi, çox kiçik / az / əhəmiyyətsiz, heç bir dəyəri olmayan; **a ~ quantity** çox az miqdar; **a ~ error** cüzi / əhəmiyyətsiz səhv; *The saving is negligible Qənaət çox azdır / cüzidir*

negotiable [nɪˈgouʃjəbl] *adj* **1.** *kom.* *mal* başqasına satıla bilən, başqası tərəfindən alına / satıla bilən; **~ securities** dövriyyədə olan qiymətli kağız; **2.** keçilə bilən, keçilməsi mümkün olan; gedilə bilən (*yol, yüksəklik haq.*); *The path was negotiable Cığırla getmək mümkün idi*

negotiate [nɪˈgouʃɪeɪt] *v* **1.** danışıqlar aparmaq (*bir kəslə*); şərtləri müzakirə etmək; **to ~ with** ***smb.*** **for** ***smth.*** bir kəslə bir şey haqqında danışıq aparmaq; **to ~ for peace / for cease-fire / for truce** sülh / atəşkəs / barışıq haqqında danışıqlar aparmaq; **2.** razılaşmaq, razılığa gəlmək; bağlamaq (*danışıqlar nəticəsində*); **to ~ a contract** müqavilə / kontrakt bağlamaq; **to ~ a treaty with another nation** başqa dövlətlə müqavilə bağlamaq; **3.** *mal.* dövriyyəyə buraxmaq (*vekseli, talonu*); pul almaq (*veksellə, talonla*); **to ~ a cheque 1)** çeklə pul almaq; **2)** çeklə pul ödəmək; **4.** aradan qaldırmaq, dəf etmək (*maneəni, çətinliyi*); **to ~ an obstacle** *hərb.* maneəni dəf etmək; **to ~ a wall** divardan aşmaq /

keçmək; *The horse negotiated the fence well At maneəni yaxşı dəf etdi*

negotiating [nɪˈgouʃɪeɪtɪŋ] *adj* danışıq; **the ~ table** danışıq stolu; **to ~ table** danışıq stolu arxasında oturmaq; *Both sides still refuse to come to the negotiating table Hər iki tərəf hələ də danışıq stolu arxasında oturmaqdan imtina edir*

negotiation [nɪˌgouʃɪˈeɪʃn] *n* **1.** (*Çox vaxt cəmdə işlənir*) danışıq; şərtlərin müzakirəsi; **to enter into ~s with *smb.* for *smth.*** bir kəslə bir şey barəsində danışıqlara başlamaq; **to resume ~s** danışıqlara yenidən başlamaq; **to break off ~s** danışıqları dayandırmaq; **2.** *mal.* vermə, başqasına satma (*alınmış malı*), satma (*veksel, çek və s.*); **3.** aradan qaldırma (*maneəni və s.*)

negotiator [nɪˈgouʃɪeɪtəʳ] *n* **1.** danışıqlar aparan, danışıqlarda iştirak edən şəxs; nümayəndə üzvü; **chief ~** nümayəndə heyətinin başçısı; **2.** vasitəçi, araçı

Negress [ˈniːgres] *n* zənci qadın / qız

Negro [ˈniːgrou] *n* (*pl* **-oes** [-ouz]) zənci

Negro [ˈniːgrou] *adj* zənci, zəncilərə aid olan; **~ songs** zənci mahnıları; **~ tribes** zənci qəbilələri

neighbor [neɪbəʳ] *n amer.* = **neighbour**[1,2]

neighbour[1] [neɪbəʳ] *n* qonşu; **next-door ~s** yaxın qonşular; *Turn your radio down, or you'll wake the neighbours Radionun səsini azalt / azaldın, yoxsa qonşuları oyadacaqsan / oyadacaqsınız*

neighbour[2] [neɪbəʳ] *adj* qonşu, yaxın; **~ states** qonşu dövlətlər

neighbour[3] [neɪbəʳ] *v* **1.** (**upon**) həmsərhəd / həmhüdud / yanaşı / yaxınlığında olmaq; *The wood neighbours upon the lake Meşə gölün yaxınlığındadır;* **2.** (**with**) dostluq etmək, mehriban qonşuluq / əlaqəsində olmaq (*bir kəslə*)

neighbourhood[1] [ˈneɪbəhud] *n* **1.** qonşuluq, yaxınlıq; **to live in the ~ of London** Londonun yaxınlığında yaşamaq; **2.** rayon, bölgə, məhəllə, kvartal; *We live in a wealthy neighbourhood Biz varlı məhəllədə yaşayırıq;* **3.** qonşular; *He was laughed at by the whole neighbours Bütün qonşular ona güldülər / onu ələ saldılar;*

◊ **in the ~ of** təxminən, təqribən; **a sum ~ 500 $** təxminən / təqribən **500 $** məbləğində

neighbourhood[2] [ˈneɪbəhud] *adj* məhəlli, yerli; **~ schools** məhəlli məktəblər; **~ papers** yerli qəzetlər

neighbouring [ˈneɪbərɪŋ] *adj* qonşu, yanaşı, həmhüdud, həmsərhəd, yaxın; **~ village** qonşu / yaxın kənd; **in the ~ village** qonşu kənddə; **~ countries** qonşu / həmsərhəd ölkələr; **~ town** qonşu şəhər; *This bus services between our town and neighbouring villages Bu avtobus bizim şəhərlə qonşu kəndlər arasında işləyir*

neighborly [ˈneɪbəli] *adv amer.* = **neighbourly**

neighbourliness [ˈneɪbəlɪnɪs] *n* mehriban qonşuluq əlaqələri, mehribanlıq, səmimilik, xeyirxahlıq, dostcasına əlaqə / münasibət

neighbourly [ˈneɪbəlɪ] *adj* dostyana, dostcasına, mehriban; **to speak in a ~ way** dostcasına / dostyana / mehriban danışmaq

neither[1] [ˈnaɪðəʳ] *adj* heç bir, heç biri; *Neither answer is correct Heç bir cavab düz deyil*

neither[2] [ˈnaɪðəʳ] *pron* heç kim, heç nə, heç bir; *Neither knows English Heç kim ingiliscə bilmir; Neither of you knows the truth Sizlərdən heç kim / heç biriniz həqiqəti bilmir*

neither[3] [ˈnaɪðəʳ] *adv* həmçinin da / də, da / də həmçinin; *"I can't speak German well!" "Neither can I" "Mən almanca yaxşı danışa bilmirəm! Mən də"*

neither ...nor [naɪðə...nɔː] *conj* nə... nə; *Neither the television nor the radio works / work properly Nə televizor nə də radio yaxşı işləyir*

Neo-Darwinism [ˈniːouˈdɑːwɪnɪzm] *n* neodarvinizm, yeni darvinizm

neo-fascist [ˈniːouˈfæʃɪst] *n* neofaşist

neologism [niːˈɔlədʒɪzm] *n dilç.* neologizm (*dildə əmələ gəlmiş yeni söz və ya köhnə sözün qazandığı yeni məna*); *There are many neologisms in computing terminology Kompyüter terminologiyasında çoxlu neologizmlər var*

nephew [nefjuː, nevjuː] *n* **1.** qardaş / bacı oğlu; **2.** arvadın və ya ərin qardaşının / bacısının oğlu və ya qızı

nephritis [neˈfraɪtɪs] *n tib.* nefrit (*böyrəyin iltihabı*)

nepotism [ˈnepətɪzəm] *n* nepotizm, qohumbazlıq, dostbazlıq, proteksiya, himayəçilik, tanışbazlıq; **to achieve promotion through ~** qohumbazlıq / dostbazlıq vasitəsilə irəliləmək / yüksəlmək (*vəzifədə və s.*)

Neptune [ˈneptjuːn] *n astr.* Neptun (*planet*)

nerve[1] [nəːv] *n* **1.** *anat.* əsəb, sinir; **2.** əsəblər, sinirlər, əsəb / sinir sistemi; **iron ~s** dəmir əsəb; **to get on *smb.*'s ~s** bir kəsin əsəblərinə toxunmaq, bir kəsi əsəbiləşdirmək; **3.** əsəbilik; **to suffer from ~s** əsəbilikdən əziyyət çəkmək; *He doesn't know what nerves are O, əsəbiliyin nə olduğunu bilmir;* **4.** cəsarət, dəyanət, təmkin; **a man of ~** təmkinli / dəyanətli adam; **5.** güc, qüvvə; enerji; **to strain every ~** bütün gücünü / qüvvəsini sərf etmək

◊ **to be the ~ and soul of *smth.*** bir şeyin beyni və canı olmaq

nerve[2] [nəːv] *v* güc / cəsarət / qətiyyət vermək / toplamaq; *I nerved myself to go to the dentist Mən diş həkiminə getmək üçün cəsarətimi topladım*

nerveless [ˈnəːvlɪs] *adj* **1.** *biol.* əsəb sistemi olmayan; **2.** zəif, gücsüz, ölüvay, cansız; **~ hand** gücsüz əl; **~ fingers** gücsüz / zəif barmaqlar; *The knife fell from her nerveless fingers Bıçaq onun gücsüz / zəif barmaqlarından düşdü;* **3.** cəsur, qorxmaz, qorxusuz, dəliqanlı; **4.** sakit, soyuqqanlı, əsəbiləşməyən

nervelessly [ˈnəːvlɪslɪ] *adv* cəsarətlə, qorxmazcasına, qorxmazyana

nervous [ˈnəːvəs] *adj* **1.** *anat.* əsəb, sinir; **~ system** əsəb sistemi; **2.** *tib.* əsəb, əsəbi; **a ~ disorder** əsəb pozğunluğu; **~ exhaustion** əsəb yorğunluğu; *Don't be nervous! The doctor just wants to help you Əsəbiləşmə! / Əsəbiləşməyin! Həkim ancaq sənə / sizə kömək etmək istəyir;* **a ~ disease** əsəb xəstəliyi; **3.** qorxaq, qorxacaq, cəsarətsiz, ürəksiz, ağciyər; əsəbləri zəif, narahat olan, narahatlıq keçirən (*bir şey haqq.*); **to feel ~ about future** gələcək haqqında narahatlıq keçirmək

nervously [ˈnəːvəslɪ] *adv* əsəbi halda / tərzdə, əsəbi-əsəbi; *She glanced nervously behind the girl O, qızın arxasınca əsəbi halda baxdı*

nervousness [ˈnəːvəsnɪs] *n* **1.** əsəbilik; *He tried to hide his nervousness O, əsəbiliyini gizlətməyə çalışdı;* **2.** qorxaqlıq, ürəksizlik, cəsarətsizlik, ağciyərlik

nervy [ˈnəːvɪ] *adj d.d.* əsəbi, həyəcanlı, əndişəli

-ness [nɪs] *suff məsdər sifətindən isim düzəltmək üçün işlədilir:* **calm** sakit; **calmness** sakitlik, **bitter** acı, **bitterness** acılıq

nest[1] [nest] *n* **1.** yuva; **bird's ~** quş yuvası; **~ of mice** siçan yuvası; **ants' ~** qarışqaların yuvası; **2.** koma, ev, doğma yurd; **some poor man's ~** bir kasıb kişinin koması / evi; **3.** (**of**) qumarxana, tiryəkxana, məskən; **~ of robbers** quldurların məskəni; **4.** dəstə, güruh, yığınaq, yığnaq, banda; **~ of criminals** cinayətkarlar dəstəsi / bandası

nest[2] [nest] *v* **1.** yuva tikmək; *Swallows are nesting in the garage Qaranquşlar qarajda yuva tikirlər;* **2.** özünə məkan salmaq; *Pirates nested themselves on the island Quldurlar özlərinə adada məkan saldılar*

nesting [ˈnestɪŋ] *n* yuva axtarmaq (*süz. yumurta götürmək üçün*); **to go ~** yuva axtarmağa getmək (*yumurta götürmək üçün*)

nestle [ˈnesl] *v* **1.** (**in, into, among**) yerləşmək; oturmaq, özünə yer eləmək; rahat oturmaq; *They nestled in front of the fire Onlar ocağın qabağında oturdular;* **2.** (**against, to**) qısılmaq, yapışmaq, sıxılmaq; *The child nestled close to its mother Uşaq anasına bərk-bərk qısıldı;* **3.** (**against, in**) gizlətmək, basmaq, soxmaq; *The child nestled his face against / in his mother's shoulder Uşaq üzünü anasının çiyninə basdı;* **4.** daldalanmaq, sığınmaq; gizlənmək; **to ~ in the grass** (göy) otun içində gizlənmək; **to ~ among the leaves** yarpaqların arasında gizlənmək

nestler [ˈnesləʳ] *n* = **nestling**

nestling [ˈneslɪŋ] *n* quş balası (*kola tüklənməmiş*), ətcəbala

net[1] [net] *n* **I 1.** tor; **to catch with ~s** torla tutmaq; **tennis ~** tennis toru; **a mosquito ~** ağcaqanad toru; **2.** tələ, tor; **to spread *one's* ~ for *smb*.** bir kəsə tor / tələ qurmaq; **to be caught in a cheat's ~** fırıldaqçının toruna düşmək

net [net] *n* **II 1.** *mal.* netto, xalis gəlir; qabsız çəki; **2.** saldo, qalıq *(gəlir və çıxar yekunları arasındakı fərq; debet və kredit)*; **3.** mahiyyət, məğz, əsas mətləb

net[2] [net] *adj* **1.** təmiz, netto; **~ weight** xalis / netto çəki; **~ cost** xalis qiymət; **2.** ümumi; son; **~ efficiency** faydalı hərəkətin ümumi əmsalı; **~ result** son nəticə

net[3] [net] *v* (**-tt-**) **I 1.** torla tutmaq; cələ / tələ / duzaq vasitəsilə tutmaq; **to ~ fish** torla balıq tutmaq; **to ~ a bird** cələ / tələ ilə quş tutmaq; **2.** tor qurmaq; **to ~ a river** çayda tor qurmaq, çaya tor qoymaq; **3.** *məc.* tora / tələyə salmaq, toruna salmaq, ələ keçirmək; **to ~ a rich husband** ələ dövlətli ər keçirmək; toruna dövlətli ər salmaq; *She's netted a rich husband for herself O, ələ dövlətli bir ər keçirib;* **4.** əsir etmək / tutmaq *(həm də məc.)*; **to ~ a prisoner of war** müharibədə əsir tutmaq; **5.** hörmək; **to ~ a purse** pul kisəsi hörmək

net [net] *v* **II 1.** *iqt.* təmiz gəlir gətirmək / vermək; *The sale netted the company a fat profit / netted a fat profit for the company Satış kompaniyaya çox böyük yağlı gəlir gətirdi;* **2.** *iqt.* təmiz gəlir əldə etmək / gətirmək; *He netted 500 $ from the sale O, satışdan 500 $ təmiz gəlir / qazanc götürdü*

netful [ˈnetful] *adj* bir tor, tor dolusu; **a ~ fish** bir tor balıq

netting [ˈnetıŋ] *n* **1.** tor; tor-tor material; **windows screened with ~** tor vurulmuş pəncərələr; **2.** *tik.* armaturdan hazırlanmış tor; **3.** tor hörmə; hörmə *(krujeva və s.)*

nettle[1] [ˈnetl] *n bot.* gicitkən;
◊ **to be on the ~** tikan / iynə üstündə oturmaq; **to grasp the ~** çətin işə cəsarətlə girişmək

nettle[2] [ˈnetl] *v* **1.** gicitkənlə dalamaq; *He nettled himself Onu gicitkən daladı;* **2.** hirsləndirmək, acıqlandırmaq, əsəbiləşdirmək; qıcıqlandırmaq; **to ~ a speaker with rude question** natiqi kobud suallarla əsəbiləşdirmək / hirsləndirmək

network[1] [ˈnetwə:k] *n* **1.** şəbəkə; **a railway ~** dəmir yol şəbəkəsi; **Britain's ~** Britaniyanın dəmir yol şəbəkəsi; **a ~ of underground pipes** yeraltı boruların şəbəkəsi; **2.** hörmə, toxuma

network[2] [ˈnetwə:k] *v amer.* dəmir yolu çəkmək; *Whole country are networked Dəmir yol şəbəkəsi bütün ölkəni əhatə edir*

neural [ˈnjuərəl] *adj anat.* əsəb, sinir; əsəb / sinir sisteminə aid; **~ processes** əsəb prosesləri

neuralgia [ˌnjuəˈrældʒə] *n tib.* nevralgiya *(sinir keçdiyi yerdə törəyən ağrı)*

neuralgic [njuəˈrældʒık] *adj tib.* nevralgik, əsəbi, nevralgiyadan törəyən

neurasthenia [ˌnjuərəsˈθi:njə] *n tib.* nevrasteniya

neuritis [njuəˈraıtıs] *n tib.* nevrit *(sinirin iltihabı)*

neuro- [ˈnjuərou-] *həm də* **neur-** [njuər-] *əsasən tibbi terminləri olan mürəkkəb sözlərin tərkib hissəsi:* **neurologist** nevropatoloq; **neuropathology** nevropatologiya

neurologist [njuəˈrɔlədʒıst] *n* nevropatoloq

neuropathist [njuəˈrɔpəθıst] *n* nevropatoloq

neuroses [njuəˈrousi:z] **neurosis** *isminin cəm forması*

neurosis [njuəˈrousıs] *n* (*pl* **-ses**) *tib.* nevroz *(əsəb xəstəliyi)*

neurosurgery [ˌnjuərouˈsə:dʒərı] *n tib.* neyrocərrahlıq, neyrocərrahiyyə

neuter[1] [ˈnju:tə] *n* **1.** *qram.* orta cins; **2.** burulmuş / axtalanmış heyvan; **3.** *bot.* cinsiyyətsiz heyvan və ya bitki

neuter[2] [ˈnju:tə] *adj* **1.** *qram.* orta cinsə aid olan; **a ~ noun** orta cinsə aid olan isim; **2.** erkəklik və dişilik əlaməti olmayan *(bitki və heyvanlar haq.)*

neuter[3] [ˈnju:tə] *v* axtalamaq, burmaq; *We have our billy-goat neutered Biz erkək keçimizi axtalatdırmışıq / burdurmuşuq*

neutral[1] [ˈnju:trəl] *n* **1.** bitərəf dövlət; **2.** bitərəf dövlətin vətəndaşı; bitərəf dövlətin gəmisi; **3.** neytral vəziyyət

neutral[2] [ˈnju:trəl] *adj* **1.** bitərəf; **a ~ country / observer / position** bitərəf ölkə / müşahidəçi / mövqe; **~ nation** bitərəf dövlət; **2.** orta, qeyri-müəyyən, aralıq; neytral; **~ attitude** qeyri-müəyyən münasibət; **3.** laqeyd, etinasız; hissiz; **~ in expression** heç nə ifadə etməyən *(sifət haq.)*; **4.** qərəzsiz, bitərəf, üz görməyən; **~ opinion** qərəzsiz fikir

neutralism [ˈnju:trəlızm] *n* **1.** bitərəflik, neytrallıq; **2.** neytralizm, bloklara qoşulmama siyasəti

neutralist [ˈnju:trəlıst] *n* bitərəflik tərəfdarı, bitərəf adam

neutrality [nju:ˈtrælıtı] *n* **1.** bitərəflik; **2.** qərəzsizlik, üz görməzlik; **~ of a judge** hakimin qərəzsizliyi

neutralization [ˌnju:trəlaıˈzeıʃn] *n* bitərəfləşdirmə, neytrallaşdırma; bitərəfləşmə, neytrallaşma

neutralize [ˈnju:trəlaız] *v* **1.** bitərəfləşdirmək, neytrallaşdırmaq; **to ~ *smb*.'s influence** bir kəsin təsirini neytrallaşdırmaq; **2.** heçə endirmək, məhv etmək; **to ~ efforts** səyləri heçə endirmək

never [ˈnevə] *adv* **1.** heç vaxt / zaman; *I've never seen her Mən onu heç vaxt görməmişəm;* **2.** bir daha; *He never came back O, bir daha geri qayıtmadı;*
◊ *Never mind Zərər yoxdur. Boş şeydir. Buyur! / Buyurun!*

never-ceasing [ˈnevəˈsi:sıŋ] *adj* arasıkəsilməz, arasıkəsilməyən, tükənməz, tükənməyən, sonsuz, nəhayətsiz, qurtarmaz, qurtarmaq bilməyən, aramsız; **~ noise** arasıkəsilməyən / aramsız səs

never-dying [ˈnevəˈdaııŋ] *adj* ölməz, əbədi, əbədiyaşar, həmişəyaşar

never-ending [ˈnevərˈendıŋ] *adj* sonsuz, arasıkəsilməyən, arasıkəsilməz; aramsız; **~ watch** aramsız / arasıkəsilməz müşahidə; **~ hate** sonsuz nifrət

never-fading [ˈnevəˈfeıdıŋ] *adj* solusmaz, solmaz, solmayan, heç vaxt solmayan

never-failing [ˈnevəˈfeılıŋ] *adj* həmişəlik, daimi; sadiq, dəyişməz, sabit; **~ friend** sadiq / həmişəlik dost

nevermore [ˈnevəˈmɔ:] *adv* artıq heç vaxt, bir daha

nevertheless[1] [ˌnevəðəˈles] *adv* hər halda, bununla belə; *He did it nevertheless Hər halda / Bununla belə o bunu etdi*

nevertheless[2] [ˌnevəðəˈles] *conj* baxmayaraq, hərçənd; bununla belə; hər halda; *She was very tired, nevertheless she kept working Çox yorğun olmasına baxmayaraq, o, işini davam etdirdi*

new [nju:] *adj* **1.** yeni, təzə; **a ~ film / novel / car / book / home / idea / job / teacher, *etc*.** yeni film / roman / maşın / kitab / ev / fikir / iş / müəllim *və s.*; **~ Parliament** yeni seçilmiş Parlament; **2.** yeni kəşf edilmiş / tapılmış; **a ~ star / planet / island, *etc*.** yeni kəşf edilmiş ulduz / planet / ada və s.; **3.** çağdaş, müasir; **~ literature** çağdaş / müasir ədəbiyyat; **~ fashions** çağdaş / müasir dəblər; **4.** (*çox vaxt* **to**) yad, tanış olmayan; alışmamış; *He is new to the work O hələ işə alışmayıb;* **5.** başqa, ayrı cür, özgə; yeniləşmiş; **to lead a ~ life** həyat tərzini dəyişdirmək, yeni həyat sürmək; **6.** yeni, təzə, daha bir; *I found a new mistake Mən yeni / daha bir səhv tapdım;*
◊ **~ army** müharibə dövrü yaradılan ordu; *Tomorrow will be a new day* ≡ *Sabah hər şey dəyişə bilər,* ≡ *Axşamın xeyrindən sabahın şəri yaxşıdır*

new-born [ˈnju:bɔ:n] *adj* təzə / yeni doğulmuş, yenicə / təzəcə doğulmuş; **~ baby** yenicə / təzəcə doğulmuş uşaq

new-built [ˈnju:bılt] *adj* təzə, yeni *(tikinti haq.)*, təzə tikilmiş; **a ~ house** təzə tikilmiş ev

new-coined [ˈnju:kɔınd] *adj* **1.** təzəcə / yenicə zərb olunmuş *(sikkə haq.)*; **2.** təzəcə düşünülüb tapılmış / uydurulmuş, yeni, təzə; **~ words** dildə yeni yaranmış sözlər

new-comer [ˈnju:ˈkʌmə] *n* təzə gəlmiş adam *(bir yerə)*

new-day [ˈnju:deı] *adj amer.* çağdaş, müasir, hazırkı

new-fallen [ˈnju:ˌfɔ:lən] *adj* yenicə / təzəcə yağmış *(qar haq.)*

newish [ˈnju:ıʃ] *adj* təртəzə, yeni

new-laid [ˈnju:leıd] *adj* təzəcə / yenicə yumurtlanmış, toyuğun yenicə / təzəcə altından götürülmüş; **~ egg** yenicə toyuğun altından götürülmüş yumurta

newly [ˈnju:lı] *adv* **1.** yeni, təzə, təzəcə *(Adətən feli sifət qarşısında işlədilir)*; **a**

~ **married couple** yeni / yenicə evlənmiş ər-arvad; **2.** yenidən, təzədən; yeni qaydada; **furniture ~ arranged** yeni qaydada düzülmüş mebel

newly-wed [ˈnju:lıwed] *n* yeni evlənmiş kişi / qadın; **the ~s** təzəcə toyu olmuş oğlan və qız

new-made [ˈnju:ˈmeıd] *adj* təzə düzəldilmiş, təzə; **~ grave** təzə qəbir

new-mown [ˈnju:ˈmoun] *adj* yeni çalınmış / biçilmiş (*ot haq.*)

newness [ˈnju:nıs] *n* yenilik, təzəlik

news [nju:z] *n* **1.** yenilik; xəbər; *What's the news? Nə xəbər var?* **the home / foreign ~** daxili / xarici xəbərlər; **2.** məlumat, məlumat vermə (*mətbuatda, radioda*); xəbər; **latest ~** son xəbərlər; **foreign ~** xarici xəbərlər; **3.** = **newspaper**;

◊ *No news is good news at. söz* ≡ *Yeni xəbərin olmaması, yaxşı xəbərdir; Bad news travels quickly, ill news flies fast at. söz* ≡ *Bəd xəbərin atı yüyürək olar*

news-agent [ˈnju:z,eıdʒənt] *n* qəzet satan, qəzet köşkünün sahibi

news-boy [ˈnju:zbɔı] *n* qəzetsatan (*nüx. gənc oğlan haq.*)

newscast[1] [ˈnju:zka:st] *n* son xəbərlər (*radio və ya televiziya ilə verilən*)

newscast[2] [ˈnju:zka:st] *v* son xəbərləri vermək (*radio və ya televiziya ilə*)

newscaster [ˈnju:z,ka:stəʳ] *n* son xəbərləri verən diktor (*radio və ya televiziya ilə*)

newscasting [ˈnju:z,ka:stıŋ] *n* son xəbərlərin verilişi (*radio və ya televiziya ilə*)

news-letter [ˈnju:zˈletəʳ] *n* məlumat bülleteni (*firmanın və s.*)

news-man [ˈnju:zmæn] *n* (*pl* **-men** [-men]) qəzetçi, qəzetsatan

newsmonger [ˈnju:z,mʌŋgəʳ] *n* xəbərçi; sözgəzdirən, qeybətçi, dedi-qoduçu

newspaper[1] [ˈnju:s,peıpəʳ] *n* qəzet; **a daily ~** gündəlik / gündə çıxan qəzet; **a weekly ~** həftəlik qəzet

newspaper[2] [ˈnju:s,peıpəʳ] *adj* qəzet; **~ heading** qəzet başlığı; **~ clipping / cutting** qəzetdən kəsilib çıxarılmış hissələr (*məqalələr*)

newspaper man [ˈnju:s,peıpəˈmæn] *n* jurnalist, qəzet əməkdaşı / işçisi

newsprint [ˈnju:zprınt] *n* qəzet kağızı, qəzet çap etmək üçün kağız

newsreel [ˈnju:zri:l] *n* kinoxronika, kinojurnal

news-room [ˈnju:zru:m] *n* qiraətxana, oxu zalı (*dövri mətbuat olan otaq*), qəzet zalı

news-stand [ˈnju:zstænd] *n* qəzet köşkü, qəzet satılan köşk

news-theatre [ˈnju:z,θıətəʳ] *n* xronikal sənədli filmləri nümayiş etdirən kinoteatr

newsworthy [ˈnju:z,wə:ðı] *adj* maraqlı, vacib; məlumat verilməyə layiq (*hadisə haq.*); *Nothing very newsworthy happened last week Keçən həftə maraqlı / məlumat verilməyə layiq heç bir şey baş vermədi*

next[1] [nekst] *adj* **1.** o biri / birisi, gələn; **in the ~ chapter** o biri fəsildə; **~ day** o biri gün; **2.** növbəti; **the ~ name on the list** siyahıda növbəti ad; *Who's next, please? Növbəti kimdir, zəhmət olmasa, buyurun;* **3.** ən yaxın, qonşu; **my ~ neighbour** mənim ən yaxın qonşum; **to live ~ door** qonşuluqda yaşamaq;

◊ **the ~ world** o dünya

next[2] [nekst] *adv* **1.** sonra, ondan sonra; *What did you do next? Sonra sən / siz nə etdin / etdiniz?;* **2.** gələn dəfə, yenidən, bir də; *When shall I next meet you? Mən səninlə / sizinlə bir də nə vaxt görüşəcəm*

next[3] [nekst] *prep* yanında, yan-yana, yaxınlığında; **a seat ~ the window** pəncərənin yanında oturacaq; *Whom did you sit next at dinner? Nahar vaxtı sən / siz kimlə yan-yana oturmuşdun? / oturmuşdunuz?*

next-door [ˈnekstˈdɔ:] *adv* ən yaxın, qonşu; **~ neighbours** ən yaxın qonşular; *The manager's office is just next door Menecerin ofisi lap qonşuluqdadır*

next to[1] [nekstu:] *adv* demək olar ki, təxminən, təqribən; **~ impossible** demək olar ki, mümkün deyil; **to eat ~ nothing** təxminən heç nə yeməmək; *There was next to nobody at the meeting Demək olar ki, iclasda heç kim / heç kəs yox idi*

next to[2] [ˈnekstu:] *prep* **1.** yaxınında, yaxınlığında, yan-yana; **a seat ~ the fire** buxarının yaxınlığındakı oturacaq / yer; *His garden is next to mine Onun bağı bizimki ilə yan-yanadır;* **2.** sonra; *Ganja is the*

largest city in Azerbaijan next to Baki Bakıdan sonra Azərbaycanda Gəncə böyük şəhərdir

nexus [ˈneksəs] *n* **1.** əlaqə; **causal ~** səbəbiyyət əlaqəsi; **2.** *qram.* neksus, təyinolunan

nibble[1] [ˈnıbl] *n* **1.** gəmirmə, çeynəmə, yemə, dişləmə, dişləyib qoparma; **2.** bir azca, bir damcı; **to take a ~** bir azca dişləyib qopartmaq; **3.** tilova gəlmə / düşmə (*balıq haq.*); *I felt a nibble at the bait Mən hiss etdim ki, tora balıq düşüb*

nibble[2] [ˈnıbl] *v* **1.** gəmirib yemək, çeynəmək, yemək, dişləmək; gəmirmək (*siçan və s.*), qopartmaq (*otu*); *The mice have nibbled away a part of the cheese Siçanlar pendirin bir hissəsini (gəmirib) yeyiblər;* **2.** tilova gəlmək (*balıq haq.*); *The fish nibbled (at) the bait Balıq tilova düşdü;* **3.** tərəddüd etmək, qətiyyətsizlik göstərmək; **to ~ at a suggestion** təklif etməkdə qətiyyətsizlik göstərmək / tərəddüd etmək

nice [naıs] *adj* **1.** yaxşı, xoşagələn, gözəgəlimli, gözəl, qəşəng, sevimli; **~ weather** yaxşı / gözəl hava; **a ~ child** qəşəng / gözəl uşaq; **a ~ boy / girl** sevimli / xoşagələn oğlan / qız; **a ~ home** rahat / qəşəng ev; *Nice to meet you! Səni / Sizi görmək çox xoşdur!;* **2.** (**of, to, about**) mehriban, lütfkar;gülərüzlü, iltifatlı; diqqətli; ədəbli, nəzakətli; *This is very nice of you Siz çox iltifatlısınız; He was nice to me O, mənə çox mehribanlıq / lütfkarlıq göstərdi;* **3.** təvazökar, ədəbli, utancaq, tərbiyəli; **~ people** tərbiyəli / vicdanlı adamlar; **4.** dəqiq, ehtiyatlı; çətin, mürəkkəb (*sual və s. haq.*); **one of the nicest problems for a man to solve** insanın həll etməli olduğu ən çətin / mürəkkəb problemlərdən biri; **5.** kəskin; incə, həssas; diqqətli, cəhiyanan; **~ distinction** incə fərq; **~ ear** həssas qulaq; **~ taste** incə zövq; **6.** tələbkar, ciddi; **~ critic** tələbkar tənqidçi

nice-looking [ˈnaısˈlukıŋ] *adj* cazibədar, cazibəli, cəlbedən, məlahətli; xoşsifət, qəşəng; **a ~ woman** cazibədar / məlahətli / xoşsifət qadın

nicely [ˈnaıslı] *adv* **1.** yaxşı, gözəl, qəşəng, xoş; **2.** *d.d.* tamamilə, əla; *That will suit me nicely Bu mənə əla yarayar;* **to do ~ 1)** işləri əla getmək; **2)** sağalmaq, yaxşılaşmaq; *Her new business is doing very nicely Onun yeni işi lap əladır; The patient is doing nicely Xəstənin halı yaxşılaşır*

nicety [ˈnaısıtı] *n* **1.** dəqiqlik, dürüstlük, düzgünlük, doğruluq; sərrastlıq; **~ of judgement** mühakimənin / hökmün dəqiqliyi; **to a ~** tam dəqiqliyilə, müfəssəl, ətraflı surətdə, təfərrüatilə, təfsilatı ilə; *You judged the distance to a nicety Sən / Siz məsafəni çox düzgün müəyyənləşdirdin / müəyyənləşdirdiniz;* **2.** diqqət; ehtiyat, ehtiyatlılıq; **a point of great ~** çox ehtiyatlılıq / dəqiqlik tələb edən məsələ; **3.** mürəkkəblik, çətinlik; *This question is one of considerable nicety and difficulty Bu məsələ çətin və mürəkkəbdir;* **4.** *mə-sən pl* dəqiqlik, təfərrüat, təfsilat; **niceties of legal proof** hüquqi dəlilin dəqiqliyi / təfərrüatı; *Let's speak of the question in general, we haven't time to consider all the niceties Gəl / Gəlin məsələdən ümumi danışaq, onun bütün təfərrüatına varmağa vaxtımız yoxdur*

niche[1] [nıtʃ, ni:ʃ] *n* **1.** taxça, divar oyuğu; *Two small candles and some flowers were placed in a niche Taxçaya iki balaca şam və bir neçə çiçək qoyulmuşdu;* **2.** özünə layiq bir yer; **to find a ~ for oneself** həyatda öz yerini / özünə layiq yer tapmaq; **3.** sığınacaq, yurd, daldalanacaq yer

niche[2] [nıtʃ, ni:ʃ] *v* **1.** taxçaya qoymaq, taxçada yerləşdirmək; **2.**: **to ~ oneself** özünə sığınacaq / yurd tapmaq, sığınmaq

nick[1] [nık] *n* **1.** kərtik, nişan (*ağacda və s.*); çapıq; **to make a ~ on the tree with the knife** ağac üzərində bıçaqla kərtik açmaq; **2.** dəqiq vaxt / an, kritik an; **in the very ~ of time** düz / dəqiq vaxtında; *We arrived in the nick of time Biz düz vaxtında gəlib çatdıq;*

◊ **to be in good / bad ~** yaxşı / pis vəziyyətdə olmaq; *She's in pretty good nick for a 70 years-old Yetmiş yaş üçün o, çox yaxşı vəziyyətdədir*

nick[2] [nık] *v* **1.** kərtik açmaq, nişan etmək, nişan qoymaq (*ağacda*); **2.** həbs etmək, tutmaq; *He was nicked for stealing Onu oğurluq üstündə həbs etdilər;* **3.** oğurla-

maq; *Who's nicked my pen? Mənim qələmimi kim oğurlayıb?*; **4.** cızmaq; *He nicked the wall in moving the table Stolu sürüyəndə o, divarı cızdı*

nickel[1] ['nıkl] *n* **1.** *kim.* nikel *(gümüşü-ağ rəngli çətin əriyən metal / kimyəvi element)*; **2.** *amer.* beş sent dəyərində sikkə / nikeldən kəsilmiş pul

nickel[2] ['nıkl] *v* nikelləmək, üzərinə nikel çəkmək

nick-name[1] ['nıkneım] *n* ayama, ləqəb; *His nickname was "Rabbit" because of his big front teeth Qabaq dişləri böyük olduğundan ona "Dovşan" ləqəbi vermişdilər*

nick-name[2] ['nıkneım] *v* ləqəb vermək, ayama qoymaq; *She was nicknamed "Madonna" Ona "Madonna" ləqəbi vermişdilər*

nicotine ['nıkəti:n] *n kim.* nikotin; **teeth / fingers stained with ~** nikotindən saralmış dişlər / barmaqlar

niece [ni:s] *n* qardaş / bacı qızı, baldız / qayın qızı

nifty ['nıftı] *adj amer. d.d.* zərif, gözəl, qəşəng, incə; əla; dəbdə olan, modalı; **~ suit** modalı / son dəbdə tikilmiş kostyum; **~ legs** zərif / qəşəng qıçlar; *He's a nifty performer on the guitar O, əla gitara çalır*

niggard ['nıgəd] *n* **1.** xəsis / simic / dargöz adam; **2.** cüzilik, azlıq

niggardly[1] ['nıgədlı] *adj* **1.** xəsis, simic, dargöz, tamahkar; **~ rich man** dövlətli xəsis / simic adam; **a ~ attitude** dargöz münasibət; **2.** cüzi, az, çox cüzi / kiçik; **~ praise** az / cüzi tərif

niggardly[2] ['nıgədlı] *adv* həddindən artıq qənaətlə, çox az, az-maz, azca

nigger ['nıgə'] *n amer. kin.* zənci;
◊ **to work like a ~** ≡ öküz kimi işləmək

niggle ['nıgl] *v* **1.** boş / mənasız işlə məşğul olmaq; **2.** *arx.* xırdaçılıq etmək; *Don't niggle! Xırdaçılıq etmə! / etməyin!*; **3.** bir kəsi müntəmadi olaraq narahat etmək; **a doubt which ~ ed at his brain** onun beynindən çıxmayan şübhə

niggling ['nıglıŋ] *adj* **1.** xırda, boş, mənasız, əhəmiyyətsiz; *Don't waste time on niggling details Xırda / Əhəmiyyətsiz təfərrüata vaxt sərf etmə / etməyiniz*; **2.** cansıxıcı, zəhlətökən; *The mending of all the small holes in the socks is the niggling job Corabda kiçik yırtıq-deşikləri yamamaq cansıxıcı işdir*; **3.** yüngül narahatçılıq yaradan / törədən; **a ~ pain** narahatedici yüngül ağrı

night[1] [naıt] *n* **1.** gecə; *Night fell Gecə düşdü*; **all ~ long** bütün gecə; *We sat up all night long talking Biz bütün gecəni oturub söhbət etdik*; **~ after ~** hər gecə, gecəbəgecə; **at ~** gecə, gecə vaxtı; **to have / to pass a bad ~** gecəni pis yatmaq; **2.** axşam; **at 8 o'clock at ~** axşam saat 8-də; **by ~** axşamlar; *We watched television last night Biz keçən axşam televiziyaya baxdıq*; ◊ **first ~** *teatr.* birinci tamaşa, premyera *(pyesin teatrda ilk tamaşası)*; **to make a ~ of it** bütün gecəni kef çəkmək / eyş-işrətlə məşğul olmaq; **~ and day** gecə və gündüz, gecə-gündüz; *Night is too young Gecədən hələ az keçib*; **at dead of ~, in the depth of ~** gecədən xeyli keçmiş, gecənin oğlan çağında

night[2] [naıt] *adj* gecə; **~ robe** gecə köynəyi; **~ duty** gecə növbəsi / növbətçiliyi

night-bell ['naıtbel] *n* gecə zəngi *(xəstəxanada və s. növbətçilər üçün çalınan)*

night-bird ['naıtbə:d] *n* **1.** gecəquşu *(yalnız gecələr görünən quş)*; **2.** gecəquşu *(fahişələr haq.)*

night-cap ['naıtkæp] *n* gecəpapağı

night-clothes ['naıtkloudz] *n* **1.** *(cəm kimi işlənir)* gecə paltarı; **2.** yüngül ev paltarı

night-club ['naıtklʌb] *n* gecə klubu, gecə restoranı

night-dress ['naıtdres] *n* gecə qadın köynəyi

nightfall ['naıtfɔ:l] *n* gecənin düşməsi; toran, qaş qaralan vaxt

nightingale ['naıtıŋgeıl] *n zool.* bülbül; **to sing like a ~** bülbül kimi oxumaq / cəh-cəh vurmaq

nightjar ['naıtdʒa:] *n zool.* çobanaldadan *(quş)*

night-light ['naıtlaıt] *n* gecə lampası

night-long ['naıtlɔŋ] *adj* gecə boyu / bütün gecə davam edən, bütün gecə

nightly[1] ['naıtlı] *adj* hər gecə olan / baş verən; **~ performance** hər gecə göstərilən

tamaşa; **the ~ bombardment** hər gecə edilən bombardman

nightly[2] ['naıtlı] *adv* **1.** hər gecə; *This film is on twice nightly Bu film hər gecə iki dəfə göstərilir*; **2.** gecə, gecələr

nightmare ['naıtmeə'] *n* **1.** qarabasma, vahimə, qorxulu / pis yuxu; *He had a nightmare O qorxulu yuxu gördü*; **2.** *məc.* dəhşət; **the ~ of war** müharibənin dəhşəti

night-robber ['naıt,rɔbə'] *n* gecə oğrusu / quldura

nights [naıts] *adv amer. d.d.* gecələr; **to work ~** gecələr işləmək, gecə növbəsində işləmək

night-school ['naıtsku:l] *n* axşam məktəbi / kursları

night-shift ['naıtʃıft] *n* gecə növbəsi

night-shirt ['naıtʃə:t] *n* gecə köynəyi *(kişilər üçün)*

night-suit ['naıtsju:t] *n* pijama

night-time ['naıttaım] *n* gecə, gecə vaxtı; **in the ~, by ~** gecə

night-walker ['naıt,wɔ:kə'] *n* **1.** lunatik, somnambul *(yuxuda durub gəzən adam)*; **2.** gecə fəal olan heyvan

night-watchman [naıt'wɔtʃmən] *n (pl* **–men** [-mən]) gecə gözətçisi / keşikçisi / qarovulçusu

nightwear ['naıtweə'] *n top.* / gecə dəyişəyi; gecə köynəkləri, pijamalar və s.

night-work ['naıtwə:k] *n* axşam / gecə işi

nighty ['naıtı] *n* gecə köynəyi *(qadın / uşaq üçün)*

nihilism ['naıılızəm] *n* nihilizm *(nihilistin dünyagörüşü (bax:* **nihilist**)

nihilist ['naıılıst] *n* nihilist *(hər şeyi danan adam)*

nihilistic [,naıı'lıstık] *adj* nihilist

nil [nıl] *n* heç bir, heç nə; sıfır *(xüs. oyun hesabında)*; *The result of the game was 2-0 (two-nil) Oyunun nəticəsi 2-0 (iki-sıfır) oldu*

nimble ['nımbl] *adj* **1.** çevik, zirək, diribaş, cəld; qıvraq, yüngül *(hərəkət haq.)*; **~ fingers** çevik / cəld barmaqlar; **2.** iti, zirək; **~ wits** hazırcavablıq; **3.** fərasətli, anlaqlı, düşüncəli, zəkalı, tez başa düşən, hazırcavab; **~ at / in smth., ~ to do smth.** bir şeyi etməkdə mahir olmaq

nimble-fingered ['nımbl'fıŋgəd] *adj* çevik / zirək barmaqlı *(cibgir haq.)*

nimble-footed ['nımbl'futıd] *adj* itiayaq, iti gedən, ayaqdan zirək

nimble-minded ['nımbl'maındıd] *adj* = **nimble-witted**

nimble-witted ['nımbl'wıtıd] *adj* fərasətli, anlaqlı, düşüncəli, zəkalı, zirək, fəhmli, tez başa düşən, hazırcavab, ağıllı

nimbly ['nımblı] *adv* **1.** sürətli, sürətlə, iti, cəld, zirək, çevik, diribaş, məharətlə, bacarıqla; yüngül, yüngülcə, asanca; **2.** hazırcavablıqla, fərasətlə, ustalıqla, bacarıqla, ağılla, ağıllı

nine [naın] *num* **1.** doqquz; **~ books** doqquz kitab; *Nine and nine make eighteen Doqquz üstəgəl doqquz on səkkiz edir*; **2.** doqquzluq, doqquz rəqəmi; **3.** doqquz *(nömrəli)*, doqquzuncu; **Room ~** doqquz nömrəli otaq, doqquzuncu otaq; **4.** doqquzluq *(qumar kağızlarında)*; **~ of hearts** ürəkşəkilli doqquzluq *(qumar kağızlarında)*; **5.** doqquz yaş; *He is nine Onun doqquz yaşı var*; **a boy of ~** doqquz yaşlı oğlan; **6.** saat doqquz; *He will come at nine O, saat doqquzda gələcək*

ninefold[1] ['naınfould] *adj* doqquz hissədən ibarət; doqquzqat, doqquz dəfə artırılmış, doqquzqat çox

ninefold[2] ['naınfould] *adv* doqquz dəfə çox; **to increase ~** doqquz dəfə artırmaq / artırılmaq

nineteen ['naın'ti:n] *n* **1.** *(rəqəm)* on doqquz; **~ students** on doqquz tələbə; *Nineteen and nineteen make thirty-eight On doqquz üstəgəl on doqquz otuz səkkiz edir*; **2.** on doqquzuncu nömrə, nömrə on doqquz; **Chapter ~** on doqquzuncu fəsil; **Room ~** on doqquzuncu otaq; **3.** on doqquz yaş; *She is nineteen Onun on doqquz yaşı var, O, on doqquz yaşındadır*

nineteenth ['naın'ti:nθ] *adj* on doqquzuncu; **the ~ lesson** on doqquzuncu dərs *(dərslik kitablarında)*

nineties ['naıntız] *n pl* **1.** 90-dan 99-a qədər olan rəqəmlər; **2.** (**the ~**) doxsanıncı illər *(əsrdə)*; **3.** 90-dan 99-a qədər olan yaş; *She is in her nineties O, ömrünün 90-cı illərini yaşayır*

ninetieth [ˈnaıntııθ] *adj (rəqəm)* doxsanıncı; *He is in his ninetieth year O, doxsan yaşındadır*

ninety [ˈnaıntı] *n* **1.** doxsan; ~ **trees** doxsan ağac; **2.** doxsanıncı (*bu halda* **ninety** *sözü təyin etdiyi sözdən sonra durur*); **page** ~ doxsanıncı səhifə, **Room** ~ doxsan nömrəli otaq, doxsanıncı otaq; **at** ~ doxsan yaşında; **a man of** ~ doxsan yaşlı qoca

ninny [ˈnını] *n* axmaq, sarsaq, maymaq, sadədil, ağzıaçıq, fərsiz, gic; *Don't be such a ninny! Belə axmaq / sarsaq / fərsiz olma! / olmayın!*

ninth [naınθ] *adj* doqquzuncu; *He is in his ninth year O, doqquz yaşının içindədir; He is doing it for the ninth time O, bunu doqquzuncu dəfə edir*

nip[1] [nıp] *n* **1.** çimdik, çimdikləmə, çimdik götürmə; **to give a** ~ çimdikləmək, çimdik götürmək; **2.** dişləmə, qapma; dişlənib qoparılmış tikə; *That dog gave me a nip on the leg O it mənim qıçımı dişlədi / qapdı*; **3.** soyuma, soyuqluq; *There's a distinct nip in the air; winter's coming Havada aydın hiss olunan soyuqluq var; qış gəlir*; **4.** bir udum / qurtum (*xüs. spirtli içki haq.*); **a** ~ **of brandy** bir qurtum konyak / brendi

nip[2] [nıp] *v* (**-pp-**) **1.** çimdikləmək; qapmaq, tutmaq, dişləmək (*it haq.*); *She nipped me on the arm O, mənim qolumdan çimdiklədi*; **2.** vurmaq (*şaxta haq.*); *Frost nipped the plants Şaxta bitkiləri vurdu*; **3.** dayandırmaq, qarşısını almaq; **to** ~ **the tide** qabarmanın qarşısını almaq; **4.** *k.t.* başını vurmaq (*bitkilərin*); **5.** *d.d.* qaçmaq, əkilmək, götürülmək, daban almaq, tələsik getmək; tələsmək; *Nip upstairs and bring me a handkerchief Yuxarı qaç / qaçın və mənə bir əl yaylığı gətir / gətirin*;

◊ **to** ~ **in the bud** ≡ beşikdə boğmaq

nipper [ˈnıpəʳ] *n* I **1.** dişləyən, qapan, tutan (*heyvan haq.*); **2.** *pl* iriağız kəlbətin; **3.** qısqac (*alət*); **4.** qabaq diş (*atda*); **5.** *pl* qandal, əl qandalı

nipper [ˈnıpəʳ] *n* II oğlan, uşaq; cavan, gənc; **a cheeky young** ~ həyasız / utanmaz / sırtıq uşaq

nipple [ˈnıpl] *n* **1.** *anat.* döşün / məmənin giləsi; **2.** əmzik; **3.** qabarıq; təpə, təpəlik

nippy [ˈnıpı] *adj* **1.** cəld, sürətli; **a** ~ **little car** balaca sürətli maşın; **2.** soyuq; *It's a bit nippy today, isn't it? Bu gün bir az soyuqdur, elə deyilmi?*

nit [nıt] *n* **1.** sirkə (*bit yumurtası*); **2.** *jarq.* ağılsız, gic, axmaq, sarsaq (*adam*);

◊ **dead as a** ~ ölüvay, cılız, həyat nişanəsi olmayan (*adam*), ölü bit

nitty [ˈnıtı] *adj* sirkəli, sirkə basmış

nitwit [ˈnıtwıt] *n* sarsaq / gic / səfeh adam; *He's a complete nitwit O, tamam gicdir / sarsaqdır / səfehdir*

nix[1] [nıks] *n* su pərisi

nix[2] [nıks] *v* inkar cavab vermək, rədd etmək, icazə verməmək; *The city nixed the plan to build a theatre with public money İngiltərənin maliyyə dairələri ümumxalq puluna teatr tikmək planını rədd etdi / planına icazə vermədi*

nix[3] [nıks] *adv* xeyr, yox; *Will you give me a ride home? Nix, man! I'm not going that way Məni evə ata bilərsənmi? / bilərsinizmi? Xeyr, a kişi! Mən o yolla getmirəm*

no[1] [nou] *adj* **1.** heç bir; ~ **man** heç bir adam; *No man can stand this pain Heç bir adam bu ağrıya dözə bilməz*; **2.** demək olar ki, çox az; *It's no distance to the post office Demək olar ki, poçt lap yaxındır*; **in** ~ **time** çox tez, çox az vaxt içində; *We finished the work in no time Biz işi çox az vaxtda qurtardıq*; **3.** qadağa, yasaq bildirir: *No Smoking! Papiros çəkmək olmaz!*

no[2] [nou] *adv* (*sifət və ya zərfin müqayisə formasıilə işlənərək inkarlıq bildirir və Azərbaycan dilinə əsasən* **-mə-**, **-ma-** *inkar şəkilçiləri və ya* **deyil, yox** *sözlərilə tərcümə edilir*) *I went no further than the station Mən vağzaldan o tərəfə getmədim; I'm glad it's no worse Mən şadam ki, pis olmadı; He's no longer in Washington O, artıq Vaşinqtonda deyil*

no[3] [nou] *mod.word* xeyr, yox; *-Is it cold outside? -No, it's warm Bayırda soyuqdurmu? – Xeyr, mülayimdir; -Is it raining? -No, it isn't Yağış yağırmı? -Xeyr / -Yox, yağmır*

nobble [ˈnɔbl] *v jarq.* **1.** dərman və *s.* verməklə atı korlamaq (*cıdır yarışından əvvəl*); **2.** ələ almaq / götürmək (*rüşvət verməklə*); *There's no chance in trying to nobble the jury Jürini ələ almaq üçün imkan yoxdur*; **3.** aldatmaq, fırıldaq gəlmək; **4.** oğurlamaq; **5.** tutmaq, həbs etmək

nobility [nouˈbılıtı] *n* **1.** alicənablıq, nəciblik, mərdlik, fədakarlıq, comərdlik; böyüklük, əzəmət, calal; ~ **of soul** qəlbin böyüklüyü / nəcibliyi; ~ **of features** xarici görkəmin əzəməti; **2.** zadəganlıq, əyanlıq, aristokratiya; **the** ~ *top.* zadəganlar, aristokratlar, əyanlar

noble[1] [noubl] *n* **1.** = **nobleman**; **2.** nobl (*qədim qızıl ingilis pulu*); **3.** *amer. jarq.* şteykbrexerlərin (*tətilə xəyanət edənlərin*) başçısı, şteykbrexerlərin kampaniyasının nümayəndəsi

noble[2] [noubl] *adj* **1.** nəcib, alicənab; mərd, əsilzadə, comərd; ~ **actions** nəcib / mərd hərəkətlər; ~ **deeds** comərd qəhrəmanlıq / hünər; **2.** böyük, əzəmətli, vüqarlı; möhtəşəm; boylu-buxunlu, qədd-qamətli; **a** ~ **building** əzəmətli / möhtəşəm bina; **3.** çox gözəl / qəşəng / yaxşı, əla; **a** ~ **horse** çox gözəl / qəşəng at; **4.** titullu, adlı-sanlı, tanınmış; ~ **blood** zadəgan / əsilzadə qanı; **to be born** ~ zadəgan / aristokrat / adlı-sanlı ailədə doğulmaq; **5.** nəcib (*metal haq.: qızıl, gümüş və s.*)

nobleman [ˈnoublmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) **1.** aristokrat, zadəgan; əyan, ağa, kübar; **2.** titulu olan şəxs; per (*İngiltərədə, Fransada, Yaponiyada yüksək zadəgan titulu*)

noble-minded [ˈnoublˈmaındıd] *adj* alicənab, mərd, comərd, nəcib; əsil, əsilzadə; **a** ~ **person** alicənab / comərd / nəcib şəxs

noble-mindedness [ˈnoublˈmaındıdnıs] *n* mərdlik, alicənablıq, comərdlik, nəciblik, fədakarlıq

nobleness [ˈnoublnıs] *n* mərdlik, alicənablıq, comərdlik, nəciblik

noblewoman [ˈnoublˌwumən] *n* (*pl* **-women** [-wımın]) **1.** aristokrat / kübar / zadəgan qadın / qız; **2.** perin arvadı / zövcəsi

nobly [ˈnoublı] *adv* **1.** alicənabcasına, mərdliklə, mərdcəsinə, comərdcəsinə, comərdliklə, alicənablıqla; **2.** qəhrəmancasına, fədakarcasına, fədakarlıqla; **3.** əzəmətlə, vüqarla; çox yaxşı / gözəl / qəşəng, əla; ~ **proportioned edifice** çox yaxşı / əla nisbətli bina / tikili; **4.** aristokratik, zadəgan; **to** ~ **born** zadəgan mənşəli olmaq

nobody[1] [ˈnoubədı] *n* cəmiyyətdə heç bir çəkisi olmayan adam; heç kimə tanış olmayan / heç kəsin tanımadığı adam; heç bir əhəmiyyəti olmayan adam; *She married a nobody O, cəmiyyətdə mövqeyi olmayan bir nəfərə ərə getdi*

nobody[2] [ˈnoubədı] *neg. pron* (*həm də* **no one** [ˈnou wʌn]) heç kəs / kim; *Nobody knows where she is now Heç kim onun indi harada olmasını bilmir*

nod[1] [nɔd] *n* **1.** baş hərəkəti, başla işarə, təbrik, razılıq və *s.* mənasında baş əymə; **to give a** ~ başını tərpətmək (*razılıq, təbrik və s. əlaməti olaraq*); **to be dependent on** *smb.'s* ~, **to be at** *smb.'s* ~ tamamilə bir kəsdən asılı olmaq, kor-koranə bir kəsə tabe olmaq; **2.** mürgü, mürgüləmə

nod[2] [nɔd] *v* (**-dd-**) **1.** başını yırğalamaq / tərpətmək; **to** ~ **to** *smb.* bir kəsə başını tərpətmək; **to** ~ **and smile at** *smb.* bir kəsə başını tərpətmək və gülümsəmək; **2.** mürgüləmək, mürgü döymək; *He sat nodding by the fire Buxarının yanında oturub o, mürgüləyirdi / mürgü döyürdü*; **3.** ağzını açıb baxmaq, fürsəti əldən vermək / qaçırmaq; **to catch** *smb.* ~**ding** qəfildən bir kəsin üstünü almaq; **4.** əyilmək, yellənmək (*ağac haq.*);

◊ *Homer sometimes nods* *ət. söz. Böyük adamlar da bəzən səhv edirlər*

node [noud] *n* **1.** *bot.* bənd, buğum (*bitkilərdə*); **2.** kəsişmə nöqtəsi; **3.** *tib.* şiş, fır, törəmə

nodule [ˈnɔdju:l] *n* **1.** düyün; bağlama; **2.** fır, şiş (*ağacda*)

noise[1] [nɔız] *n* **1.** səs, gurultu, hay-küy, səs-küy, qalmaqal; qışqırtı; *Don't make such a noise! Səs-küy salma! / salmayın!*; **2.** danışıq, söhbət, şayiə; **to make a** ~ **about** *smth.* bir şey haqqında səs-küy qaldırmaq; *The novel made a lot of noise Bu roman çox səs-küyə səbəb oldu / səs-küy qaldırdı*; **3.** səs (*adətən xoşagəlməyən*), gurultu, partıltı, xışıltı, xırıltı, gumbultu; **the** ~ **of the rain** yağışın səsi; *What's that noise? O nə gurultudur / xırıltıdır?*; **hammering** ~ çəkic səsi; **the** ~ **of the bell**

zəng səsi; **the – of falling leaves** tökülən yarpaqların xışıltısı; **4.** *fon.* küylü səs

noise[2] [nɔɪz] *v* **1.** aləmə yaymaq, car çəkmək, hamıya bildirmək; açıb söyləmək (sirri); *The scandal was noised all over the town Dedi-qodu bütün şəhərə yayıldı;* **2.** səs / hay-haray salmaq, qışqırmaq, qışqırıb bağırmaq

noiseful [ˈnɔɪzful] *adj* səsli-küylü, gurultulu

noiseless [ˈnɔɪzlɪs] *adj* səssiz, səssiz-səmirsiz, sakit; **– typewriter** səssiz yazı makinası

noiselessly [ˈnɔɪzlɪslɪ] *adv* səssizcə, sakitcə, səssiz-səmirsiz; **to chatter –** sakitcə laqqırtı vurmaq

noisily [ˈnɔɪzɪlɪ] *adv* **1.** bərkdən, ucadan, səs-küylə; **to eat –** ağzını marçıldada-marçıldada yemək; **2.** səs-küylə, hay-harayla; səs sala-sala; gurultu ilə; **to walk downstairs –** səs-küylə aşağı enmək (*pilləkənlə*)

noisiness [ˈnɔɪzɪnɪs] *n* səs; səsli-küylülük, gurultu, gurultuluq; ucalıq

noisome [ˈnɔɪsəm] *adj* iyrənc, çox pis; **– smell** iyrənc iy, üfunət

noisy [ˈnɔɪzɪ] *adj* səsli, səs-küylü; gurultulu; **– games** səs-küylü oyunlar; *They say Charles Dickens didn't like noisy games in his childhood Deyirlər ki, uşaqlıqda Çarlz Dikens səs-küylü oyunları sevməzmiş;* **– person** səs-küylü adam; **– towns** səs-küylü / gurultulu şəhərlər

nomad [ˈnoumæd] *n* **1.** köçəri; **2.** səfil, sərsəri; səyyah, yolçu; tez-tez yerini dəyişdirməyi sevən adam

nomadic [nouˈmædɪk] *adj* **1.** köçəri; **– tribes** köçəri qəbilələr / tayfalar; **to live / to lead a – life** köçəri həyat sürmək; **2.** səfil, sərsəri, daimi yaşayış yeri olmayan

nomadize [ˈnɔmədaɪz] *v* **1.** köçmək, köçərilik etmək; köçəri həyat sürmək; tez-tez yerini dəyişmək; **2.** *məc.* səyahət etmək, gəzmək, gəzib dolanmaq

nomenclature [nouˈmenklətʃə] *n* **1.** terminologiya, terminlər, istilahlar; **2.** nomenklatura (*hər-hansı xüsusi sahəsində işləyən adamların ümumi siyahısı*)

nominal [ˈnɔmɪnl] *adj* **1.** adı olub özü olmayan, ancaq kağız üzərində olan, yalnız / ancaq adı olan; **– king** ancaq adı olan / formal kral; *The peace was nominal, for border clashes continued Sülh ancaq kağız üzərində idi, əslində sərhəd toqquşmaları davam edirdi;* **– and real wages** nominal və real əmək haqları; **2.** cüzi, çox kiçik / az / əhəmiyyətsiz, dəyərsiz, heç bir dəyəri olmayan; şərti, simvolik, nominal; **– rent** çox az / aşağı mənzil kirayəsi; **– price** simvolik / çox aşağı / nominal qiymət; **3.** *gram.* adlıq; **– sentence** adlıq cümlə

nominalizm [ˈnɔmɪnəlɪzm] *n fəls.* nominalizm (*yalnız ayrı-ayrı şeylərin mövcud olduğunu, ümumi məfhumların isə onlardan başqa bir şey olmadığını iddia edən fəlsəfi cərəyan*)

nominalist [ˈnɔmɪnəlɪst] *n fəls.* nominalist (*nominalizm tərəfdarı*)

nominate [ˈnɔmɪneɪt] *v* **1.** namizəd göstərmək, namizədliyini irəli sürmək (*vəzifəyə, seçkidə və s.*); **to – *smb.* for the Presidency** bir kəsi prezidentliyə namizəd irəli sürmək; **2.** təyin etmək; **to – *smb.* to / for a post** bir kəsi vəzifəyə təyin etmək / qoymaq; *He was nominated to speak on our behalf O, bizim adımızdan danışmaq üçün təyin edilmişdi*

nomination [ˌnɔmɪˈneɪʃn] *n* **1.** göstərilmə, namizədliyini irəli sürmə (*seçkilərdə, vəzifəyə qoymaq üçün*); **to put in –** namizədliyi irəli sürmək; **2.** təyin etmə (*vəzifəyə*)

nominative[1] [ˈnɔmɪnətɪv] *n gram.* adlıq hal; *Use this noun in the nominative Bu ismi adlıq halda işlət / işlədin*

nominative[2] [ˈnɔmɪnətɪv] *adj* **1.** *gram.* adlıq; **– sentence** adlıq cümlə; **2.** təyin edilmiş (*vəzifəli adam haq.*)

nominator [ˈnɔmɪneɪtəˈ] *n* namizədi irəli sürən və ya vəzifəyə təyin edən şəxs

nominee [ˌnɔmɪˈniː] *n* **1.** namizəd (*seçkidə müəyyən vəzifəyə irəli sürülən*); *Our nominee has been elected Bizim namizədimiz seçilib;* **2.** *tic.* müəyyən kompaniyada adına pul qoyulmuş adam / şəxs

non- [nɔn-] *pref.* *isimlərin, sifətlərin və zərflərin düzəldilməsində iştirak edir:* **nonsense** mənasızlıq; **non-alcoholic** alkoqolsuz; **non-profitmaking** qazanc gətirməyən

non-ability [ˌnɔnəˈbɪlɪtɪ] *n* qabiliyyətsizlik, bacarıqsızlıq; acizlik

non-absorbable [ˈnɔnəbˈsɔːbəbl] *adj* canına çəkməyən, hopdurulmayan

nonage [ˈnounɪdʒ] *n* **1.** *hüq.* həddi-büluğa çatmama; **to be still in *one's* –** hələ həddi-büluğa çatmamaq; **2.** gənclik; **riotous –** çılğın gənclik; **3.** *məc.* yetişməmə; **spiritual –** mənəvi (*cəhətdən*) yetişməmə

nonagenarian[1] [ˌnounədʒɪˈneərɪən] *n* doxsanyaşlı qoca; doxsanla yüz yaş arasında olan adam

nonagenarian[2] [ˌnounədʒɪˈneərɪən] *adj* doxsanyaşlı, yaşı doxsandan çox olan

non-agression[1] [ˌnɔnəgˈreʃn] *n siya.* hücum etməmə

non-agression[2] [ˌnɔnəgˈreʃn] *adj* **– pact** hücum etməmə haqqında müqavilə; **a – policy** hücum etməmə siyasəti

non-alcoholic [ˌnɔnælkəˈhɔlɪk] *adj* alkoqolsuz, spirtsiz; **– drinks** alkoqolsuz içkilər

non-aligned [ˌnɔnəˈlaɪnd] *adj siya.* daxil olmayan, qoşulmayan (*bloklara*); bitərəf; **– nations** bloklara daxil olmayan / bitərəf ölkələr

non-alignment [ˌnɔnəˈlaɪnmənt] *n siya.* bloklara qoşulmama siyasəti, bloka qoşulmama; bitərəflik; **a policy of –** bitərəflik siyasəti, bloklara qoşulmama siyasəti

non-appearance [ˌnɔnəˈpɪərəns] *n* gəlməmə (*məhkəməyə, yarışa və s.*)

non-arable [ˌnɔnˈærəbl] *adj* əkinə yararsız (*torpaq haq.*)

non-arrival [ˌnɔnəˈraɪvl] *n* gəlməmə; daxil olmama

non-attendance [ˌnɔnəˈtendəns] *n* gəlməmə (*dərsə və s.*); *The chairman received three apologies for non-attendance at the meeting Iclasa gəlmədiyinə görə üç nəfər sədrdən üzr istədi*

nonbearing [ˌnɔnˈbeərɪŋ] *adj k.t.* bar / məhsul verməyən, barsız, bəhərsiz

non-believer [ˌnɔnbɪˈliːvəˈ] *n* **1.** dinsiz, ateist; dinə / Allaha inanmayan; **2.** skeptik (*hər şeydən şübhələnən adam*)

nonce-word [ˈnɔnswəːd] *n dilç.* ancaq müəyyən sahədə işlənən söz

nonchalance [ˈnɔnʃələns] *n* **1.** qayğısızlıq, qeydsizlik, başısoyuqluq; **2.** etinasızlıq, laqeydlik; *He received the trophy with surprising nonchalance O, prizi heyrət doğuracaq laqeydliklə aldı*

nonchalant [ˈnɔnʃələnt] *adj* **1.** qayğısız, qəmsiz, qeydsiz, dərdsiz, fikirsiz; **to try to look –** qayğısız / qəmsiz / dərdsiz görünməyə çalışmaq; **2.** səhlənkar, başısoyuq; laqeyd; **– attitude** laqeyd münasibət

nonchalantly [ˈnɔnʃələntlɪ] *adv* **1.** qayğısız, qayğısızcasına; **2.** laqeydcəsinə, laqeydliklə; **– lighting a cigarette** siqareti laqeydcəsinə yandırma

nonclassified [ˈnɔnˈklæsɪfaɪd] *adj* gizli / məxfi olmayan, qeyri-məxfi (*məlumat haq.*); qrifsiz (*sənəd haq.*)

non-coherent [ˌnɔnkouˈhɪərənt] *adj* **1.** əlaqəsiz, qırıq-qırıq, rabitəsiz, dolaşıq, qarışıq, bir-birinə uyuşmayan (*fikir, nitq haq.*); **2.** yumşaq, boş (*torpaq və s. haq.*); **– soil** *k.t.* yumşaq / boş torpaq

non-combatant [ˌnɔnˈkɔmbətənt] *n hərb.* qeyri-sıravi əsgər / çavuş / zabit / cəbhədə bilavasitə iştirak etməyən hərbi qulluqçu (*məs. hərbi həkim və s.*)

noncommercial [ˌnɔnkəˈməːʃəl] *adj* satış üçün olmayan / hazırlanmayan; **– publication** satışa qoyulmayan / satış üçün çap olunmayan nəşr

noncommittal[1] [ˌnɔnkəˈmɪtl] *n* ikimənalılıq

noncommittal[2] [ˌnɔnkəˈmɪtl] *adj* qeyri-müəyyən, qeyri-səmimi, ikimənalı; **a – reply** qeyri-müəyyən / ikimənalı cavab; **a – letter** ikimənalı məktub; *She was very noncommittal about my suggestion Mənim təklifimə onun münasibəti ikimənalı idi*

non-compliance [ˌnɔnkəmˈplaɪəns] *n* **1.** tabe olmama, itaətsizlik, boyun əyməmə; **– with orders** *hərb.* əmri yerinə yetirməmə; əmrə tabe olmama; **2.** (**with**) razı olmama, razılaşmama; ixtilaf; **3.** uyğun gəlməmə, müvafiq olmama, düz gəlməmə; uyğunsuzluq; **4.** riayət etməmə (*qayda-qanuna, müqaviləyə*)

nonconformism [ˌnɔnkənˈfɔːmɪzm] *n* = **nonconformity**

nonconformist[1] [ˌnɔnkənˈfɔːmɪst] *n* **1.** *kils.* disident; mürtəd (*hakim dindən ayrılmış*

şəxsi); sektant (*təriqətçi*), təfriqəçi, təfriqə / nifaq / ikitirəlik salan adam; **2.** konformist, şəxsi-qərəzlik edən / narazılıq edən adam; buntçu; qiyamçı, üsyankar adam

nonconformist² [ˌnɔnkən'fɔːmɪst] *adj* **1.** *kils.* mürtəd; sektant (*təriqətçi*), təfriqəçi; **2.** ənənəni qəbul etməyən, itaətsiz, üsyankar

nonconformity [ˌnɔnkən'fɔːmɪtɪ] *n* **1.** (*to, with*) tabe olmama (*qaydaya, qayda-qanuna və s.*), riayət etməmə, gözləməmə (*qaydanı və s.*); **~ to the usual ways of dressing** adi geyim qaydalarına riayət etməmə; **2.** uyğun gəlməmə / olmama; **3.** *top.i kils.* mürtədlər (*hakim dindən ayrılmışlar*)

non-cooperation [ˌnɔnkouˌɔpə'reɪʃn] *n* **1.** əməkdaşlıqdan imtina etmə, bir yerdə işləməkdən boyun qaçırma; **2.** *siya.* boykot siyasəti; vətəndaşlıq itaətsizliyi

nondescript ['nɔndiskrɪpt] *adj* çətin fərqləndirilən; təsvir olunmayan; **to wear ~ gray clothes** çətin fərqləndirilən boz paltar geymək

non-dissemination ['nɔndɪˌsemɪ'neɪʃn] *n* atom silahının yayılmasından imtina etmə, atom silahını başqa ölkələrə verməmə haqqında təəhhüd / öhdəlik

non-durable [ˌnɔn'djuərəbl] *adj* az ömürlü, ömürsüz, ömrü qısa; ömrü az olan

none¹ [nʌn] *indef. pron* (*Həm tək, həm də cəm felə işlənir*) **1.** heç bir, heç kəs / kim; **~ of them** onlardan heç biri; *None of them was / were there Onlardan heç biri / heç kəs orada yox idi;* **2.** heç, heç bir, heç nə; *I want none of these books Mən bu kitablardan heç birini istəmirəm;* **3.** heç, bir az da olsa, zərrə qədər də olsa, qətiyyən; *She had none of her mother's beauty Onda anasının gözəlliyindən bir az da olsa / zərrə qədər də olsa yox idi;*

◊ **~ but** ancaq; *I want none but fresh eggs Mən ancaq təzə yumurta istəyirəm; None of your business! Sənə / Sizə dəxli yoxdur!*

none² [nʌn] *adv* **1.** (*Əsasən* **too, so** *sözləri qarşısında işlənir*) əsla / qətiyyən yox, əsla, qətiyyən; *None so good Əsla yaxşı deyil;* **2.** (*Müəyyənlik artikli və müqayisə dərəcəsində olan sifətlə, zərflə işlədilir*), əsla, qətiyyən; *He is none the happier for his wealth O, var-dövlətinə görə əsla xoşbəxt deyil;* **3.** *amer.* heç -mı / mə; *I slept none last night Mən keçən gecə heç yatmadım*

nonentity [nɔ'nentɪtɪ] *n* **1.** heç bir əhəmiyyəti olmayan adam; yaramaz adam; *How could such a nonentity become chairman of the company? Belə bir yaramaz adam necə kompaniyanın sədri ola bildi?;* **2.** mövcud olmayan şey, uydurma, təxəyyülün məhsulu

non-essential ['nɔnɪ'senʃl] *adj* ikinci dərəcəli, boş, son dərəcə mənasız, cəfəng; **~ matters** ikinci dərəcəli məsələlər

nonetheless [ˌnɔnðə'les] *adv* bununla belə / yanaşı, hər halda

non-existence [ˌnɔnɪg'zɪstəns] *n* **1.** mövcud olmayan bir şey; **2.** *fəls.* yoxluq, olmama, mövcud olmama

non-existent [ˌnɔnɪg'zɪstənt] *adj* mövcud olmayan; **a ~ danger / problem / threat** mövcud olmayan təhlükə / problem / hədə; *This is non-existent to him Belə şey onda yoxdur*

non-fiction [ˌnɔn'fɪkʃn] *n* sənədli / elmi ədəbiyyat

non-fictional [ˌnɔn'fɪkʃənl] *adj* sənədli (*povest, film haq.*), faktiki

non-flamable [ˌnɔn'flæməbl] *adj* yanmayan, alışmayan, alovlanmayan; **~ pyjamas for children** uşaqlar üçün yanmayan parçadan tikilmiş pijama

non-freezing [ˌnɔn'friːzɪŋ] *adj* donmayan; şaxtaya davamlı

non-interference [ˌnɔnɪntə'fɪərəns] *n* qarışmama (*başqa dövlətin daxili işlərinə*); **~ in domestic affairs** daxili işlərə qarışmama

non-intervention [ˌnɔn'ɪntə'venʃn] *n siya.* qarışmama

no-no ['nou nou] *n* qadağan / yasaq olunan şey; *Smoking in this house is a no-no Bu evdə papiros çəkmək qadağandır / yasaqdır*

non-observance ['nɔnəb'zɜːvəns] *n* riayət etməmə (*qaydaya və s.*); yerinə yetirməmə (*əmri*); qanun pozuntusu

non-official [ˌnɔnə'fɪʃəl] *adj* qeyri-rəsmi; **~ report** qeyri-rəsmi məlumat

non-party [ˌnɔnpɑːtɪ] *adj* bitərəf, partiyasız, partiyada olmayan

non-payment [ˌnɔn'peɪmənt] *n* ödəməmə, verməmə, ödəniləcək pulu vaxtında verməmə / ödəməmə

non-permanent [ˌnɔn'pɜːmənənt] *adj* dəyişkən, dəyişən, qeyri-sabit; **~ members of the Security Council** Təhlükəsizlik Şurasının dəyişən üzvləri

non-plus¹ [ˌnɔn'plʌs] *n* pozğunluq, qarışıqlıq; özünü itirmə, çaşma, karıxma; çətin vəziyyət; **to put / to bring / to drive to a ~** çaşdırmaq, çətin vəziyyətə salmaq

non-plus² [ˌnɔn'plʌs] *v* çaşdırmaq, çətin / çıxılmaz vəziyyətə salmaq; *This question non-plused the candidates Bu sual namizədləri çətin vəziyyətə saldı / çaşdırdı*

nonpolitical [ˌnɔnpə'lɪtɪkəl] *adj* **1.** siyasi həyatda iştirakdan boyun qaçıran, siyasətlə məşğul olmayan; **2.** heç bir partiyaya qoşulmayan, siyasi mübarizədə iştirak etməyən; **to appoint a ~ commission** heç bir partiyaya mənsub olmayan üzvlərdən komissiya yaratmaq

non-productive [ˌnɔnprə'dʌktɪv] *adj* **1.** istehsal etməyən; **~ personal** istehsalla məşğul olmayan adamlar / qulluqçular; **2.** *qram.* qeyri-məhsuldar; **~ suffixes** qeyri-məhsuldar şəkilçilər

non-profit-making [ˌnɔn'prɔfɪtmeɪkɪŋ] *adj* qeyri-ticarət; **~ organizations** qeyri-ticarət təşkilatlar

non-profit [ˌnɔn'prɔfɪt] *adj* gəlir üçün nəzərdə tutulamyan; qeyri-ticarət; **~ organization** *amer.* ictimai təşkilat (*xeyriyyəçiliklə məşğul olan və s.*)

non-provided [ˌnɔnprə'vaɪdɪd] *adj* yerli büdcə ilə təmin edilməyən (*məktəb haq.*)

non-recognition ['nɔnˌrekəg'nɪʃn] *n siya.* tanımama (*dövləti*)

nonsense ['nɔnsəns] *n* **1.** cəfəngiyyat, boş / mənasız / axmaq söz, uydurma; **to talk ~** cəfəngiyyat / mənasız söz danışmaq; *His theory is a piece of nonsense Onun nəzəriyyəsi mənasız bir şeydir / cəfəngiyyatdır;* **2.** ağılsız hərəkət / iş, axmaq davranış / hərəkət; *Stop that nonsense, children! Uşaqlar, bu axmaq hərəkəti buraxın!;*

◊ **to make a ~ of** *smth.* bir şeyin dəyərini / mənasını heçə endirmək; *This discovery makes a nonsense of all previous theories Bu kəşf əvvəlki bütün nəzəriyyələri heçə endirir*

nonsensical [ˌnɔn'sensɪkl] *adj* mənasız, cəfəng; **a ~ suggestion** cəfəng / boş / mənasız təklif

nonsensically [ˌnɔn'sensɪklɪ] *adv* boş, boş-boş, cəfəng, mənasız; **to speak ~** boş / cəfəng / boş-boş danışmaq

non-sensitive [ˌnɔn'sensɪtɪv] *adj* **1.** qeyri-həssas, həssas olmayan, duyğusuz, hissiz, duyulmayan, hiss olunmayan; **2.** müdafiə əhəmiyyəti olmayan; xarici kəşfiyyat üçün maraq doğurmayan; **~ areas** gizli hesab edilməyən sahələr (*elm və s. haq.*)

non-slip [ˌnɔn'slɪp] *adj* sürüşməyən, sürüşkən olmayan

non-smoker [ˌnɔn'smoukə'] *n* **1.** papiros çəkməyən; **2.** papiros çəkməyənlər üçün vaqon və ya kupe (*sərnişin vaqonunda*)

non-standard [ˌnɔn'stændəd] *adj dilç.* ümumi qaydaya müvafiq olmayan, qeyri-standart, standart olmayan; **~ English** qeyri-standart ingilis dili

non-stick [ˌnɔn'stɪk] *adj* yapışmayan (*sətil, qazan və s. haq.*); **a ~ frying-pan** yapışmayan tava

non-stop¹ [ˌnɔn'stɔp] *adj* dayanmadan, birbaşa (*qatar, təyyarə və s. haq.*); **a ~ flight to Tokyo** Tokioya birbaşa uçuş

non-stop² [ˌnɔn'stɔp] *adv* birbaşa, dayanmadan, fasiləsiz, arasıkəsilmədən; **to fly ~** birbaşa uçmaq

non-toxic [ˌnɔn'tɔksɪk] *adj* zəhərsiz, zəhərləməyən, zəhəri olmayan

non-transportable [ˌnɔntræns'pɔːtəbl] *adj* daşınmayan, bir yerdən başqa yerə aparıla bilməyən (*xəstə və s. haq.*)

non-union [ˌnɔn'juːnɪən] *adj* **1.** həmkarlar təşkilatına üzv olmayan; **~ workers** həmkarlar təşkilatına üzv olmayan fəhlələr; **2.** həmkarlar təşkilatına üzv olmayan (*kompaniya, fabrik və s.*); **a ~ factory** həmkarlar təşkilatına üzv olmayan fabrik

non-unionism [ˌnɔn'juːnjənɪzm] *n* həmkarlar təşkilatı əleyhinə siyasət

non-unionist [ˌnɔn'juːnjənɪst] *n* **1.** həmkarlar təşkilatının üzvü olmayan; **2.** həmkarlar təşkilatının əleyhdarı

non-violence [ˌnɔnˈvaɪələns] *n* güc işlətmə siyasətindən imtina etmə, güc işlətməmə siyasəti; **Gandi's policy of ~** Qandinin güc işlətməmə siyasəti

non-violent [ˌnɔnˈvaɪələnt] *adj* dinc, güc işlətməmə; **a ~ demonstration** dinc nümayiş

noodle[1] [nuːdl] *n* **1.** *(adət. cəmdə işlənir)* əriştə; *Chinese food is often served with rice or noodle Çin yeməkləri çox vaxt düyü və ya əriştə ilə verilir;* **2.** *jarq.* axmaq, sersəm

noodle[2] [nuːdl] *adj* əriştə; **~ soup** əriştə supu / şorbası

nook [nuk] *n* **1.** xəlvət / sakit / gizli guşə; sığınacaq, daldalanacaq; **a peaceful ~ in the country** kənddə sakit yer; **2.** uzaq sakit yer; künc-bucaq, ucqar / mədəni mərkəzdən uzaq yer; **a ~ yet untroubled by the tourist** turistlərin ayağı dəyməmiş yer; turistlərin korlamadığı yer;

◊ **every ~ and cranny** hər tərəfdən / yerdən; *The wind blew into every nook and cranny Külək hər tərəfdən / hər yerdən içəri girirdi*

noon[1] [nuːn] *n* günorta; *The library closes at noon on Saturdays Şənbə günləri kitabxana günorta bağlanır;* **to sleep until ~** günortaya qədər yatmaq;

◊ **the ~ of one's life** həyatının ən yaxşı / oğlan çağı

noon[2] [nuːn] *adj* günorta; **~ meal** günorta yeməyi; **~ recess** böyük tənəffüs *(məktəbdə)*

noonday[1] [ˈnuːndeɪ] *n* **1.** günorta, günün ortası; **2.** *məc.* çiçəklənmə; zirvə, çağ; **the ~ of one's life** ömrün çiçəklənmə dövrü / çağı; *He was at the noonday of his life O, ömrünün çiçəklənmə dövründə / çağında idi*

noonday[2] [ˈnuːndeɪ] *adj* günorta; **the ~ sun** günorta günəşi; **to sit in the ~ sun** günorta günəşi altında oturmaq

noose[1] [nuːs] *n* **1.** ilgək, ilmə, **2.** kəmənd, **3.** ər-arvadlıq əlaqələri; **4.** *məc.* tələ; kələk, hiylə; **a hanging man's ~** dar ağacı;

◊ **to put one's neck in the ~** öz əlilə boğazına kəndir salmaq, öz əlilə boğazını ilməyə keçirmək

noose[2] [nuːs] *v* **1.** kəməndlə tutmaq; **2.** *məc.* bağlamaq; kəməndə salmaq; tələyə salmaq; **to ~ oneself** əl-qolunu bağlamaq *(andla və s.)*; **3.** asmaq *(adamı)*; **4.** ilmə / ilgək bağlamaq; **to ~ a rope** kəndiri ilmə / ilgək bağlamaq

nope [noup] *adv amer. jarg.* yox, xeyr; *-Have you seen my pen? -Nope Mənim qələmimi görmüsənmi? / görmüsünüzmü? -Yox / Xeyr*

noplace [ˈnoupleɪs] *adv amer. d.d.* heç yerdə; *I could find him noplace Mən onu heç yerdə tapa bilmədim*

nor [nɔː] *conj* **1.** (**neither** *sözündən sonra işlənir və onunla birlikdə Azərbaycan dilinə* **nə… nə də** *birləşməsi ilə tərcümə edilir*); *I've neither the time nor the patience to listen to his complaints Mənim onun şikayətinə qulaq asmağa nə vaxtım var, nə də hövsələm;* **2.** …da, …də; *-I don't want to work today -Nor do I -Mən bu gün işləmək istəmirəm -Mən də*

Nordic [ˈnɔːdɪk] *adj* Skandinaviya; **~ languages** Skandinaviya dilləri

norm [nɔːm] *n* **1.** norma; qayda, qanun, qayda-qanun, nizam, nizam-intizam; **departure from the ~** normadan / qaydadan / qayda-qanundan kənara çıxma; **social ~s** ictimai qaydalar / qayda-qanunlar, **2.** nəzərdə tutulan / gözlənilən miqdar, gözlənilən davranış / davranış norması

normal[1] [ˈnɔːməl] *n* **1.** normal vəziyyət, **2.** normal nümunə / ölçü; **3.** *kim.* normal məhlul; **4.** *riyaz.* normal *(toxunma nöqtəsində toxunana perpendikulyar olan düz xətt)*; **5.** *tib.* normal temperatur / hərarət

normal[2] [ˈnɔːməl] *adj* **1.** normal; adi, həmişəki; **~ winter weather** adi qış havası; **~ working hours** normal iş saatı; **~ temperature** normal / adi temperatur; **2.** standart; **~ conditions** *tex.* standart iş şəraiti;

◊ **~ school** pedaqoji məktəb

normalcy [ˈnɔːməlsɪ] *n amer.* = **normalty**

normality [nɔːˈmælɪtɪ] *n* **1.** normallıq, normal vəziyyət; **2.** normaya / standarta uyğunluq

normalization, -isation [ˌnɔːməlaɪˈzeɪʃn] *n* **1.** normallaşdırma; qaydaya salma, yoluna qoyma, nizama salma; **the ~ of relations** əlaqələri normallaşdırma; **2.** normaya salınma, standartlaşma

normalize, -ise [ˈnɔːməlaɪz] *v* normaya salmaq, normallaşdırmaq, müəyyən normaya salmaq *(ölkə daxilində vəziyyəti və s.)*; **to ~ trading relations** ticarət əlaqələrini normaya / qaydaya salmaq

normally [ˈnɔːməlɪ] *adv* **1.** normal, normal olaraq / tərzdə; **to speak ~** normal tərzdə danışmaq; **2.** adətən, bir qayda olaraq; *I normally go to bed early, but I stayed up late last night Mən adətən tez yatıram, amma dünən gecə gec yatdım*

Norman[1] [ˈnɔːmən] *n* **1.** normandiyalı; **2.** norman *(orta əsrlərdə Skandinaviyada sakin olmuş tayfanın adı)*; **3.** *dilç.* fransız dilinin norman dialekti

Norman[2] [ˈnɔːmən] *adj* Normandiya; **the ~ Conquest** İngiltərənin Normanlar tərəfindən işğal edilməsi *(1066-cı ildə)*

normative [ˈnɔːmətɪv] *adj* normativ; **a ~ grammar** normativ qrammatika; **~ argument** normativ dəlil

north[1] [nɔːθ] *n* **1.** şimal, quzey; **geographic / true ~** coğrafi / əsl şimal; **to overlook the ~** şimala / quzeyə baxmaq *(pəncərə və s. haq.)*; **a window facing the ~** şimala baxan pəncərə; **2.** şimaldan əsən külək; **a cold ~** soyuq şimal küləyi; **3.** ölkənin şimal / quzey hissəsi; **the North of Japan** – Yaponiyanın şimal hissəsi / şimalı

north[2] [nɔːθ] *adj* **1.** şimal, quzey; **~ wind** şimal / quzey küləyi; **2.** qütb, şimal; **North Star** – qütb / şimal ulduzu; **3.** şimali; North America Şimali Amerika; **4.** şimala baxan / açılan; **~ window** şimala baxan / açılan pəncərə

north[3] [nɔːθ] *adv* şimala, quzeyə, şimal / quzey tərəfə, şimal / quzey istiqamətə; **to travel ~** şimal istiqamətində getmək

north-bound [ˈnɔːθˈbaund] *adj* şimala / şimal istiqamətində gedən *(qatar və s. haq.)*

north-east[1] [ˈnɔːθˈiːst] *n* **1.** şimal-şərq; **2.** *şair.* şimal-şərq küləyi

north-east[2] [ˈnɔːθˈiːst] *adj* şimal-şərq

north-east[3] [ˈnɔːθˈiːst] *adv* şimal-şərqə *(tərəf)*

northeaster [ˈnɔːθiːstə] *n* güclü şimal-şərq küləyi

north-easterly[1] [ˈnɔːθˈiːstəlɪ] *adj* **1.** şimal-şərq, şimal-şərqdə yerləşən; **~ direction** şimal-şərq istiqaməti; **2.** şimal-şərqdən əsən *(külək haq.)*

north-easterly[2] [ˈnɔːθˈiːstəlɪ] *adv* **1.** şimal-şərqə, şimal-şərq istiqamətində; **2.** şimal-şərqdən, şimal-şərq tərəfdən *(külək haq.)*

north-eastern [ˈnɔːθˈiːstən] *adj* şimal-şərq; **~ wind** şimal-şərq küləyi

north-eastward[1] [ˈnɔːθˈiːstwəd] *n* şimal şərq

north-eastward[2] [ˈnɔːθˈiːstwəd] *adj* şimal-şərq; **~ wind** şimal-şərq küləyi

north-eastward[3] [ˈnɔːθˈiːstwəd] *adv* şimal-şərqə, şimal-şərq istiqamətində

northerly[1] [ˈnɔːðəlɪ] *adj* şimal, quzey; **~ wind** şimal küləyi; **~ direction** şimal istiqaməti

northerly[2] [ˈnɔːðəlɪ] *adv* şimala, şimal istiqamətində; **to travel ~** şimala / şimal istiqamətində getmək

northern[1] [ˈnɔːðən] *n* şimallı, şimalda yaşayan

northern[2] [ˈnɔːðən] *adj* **1.** şimal, şimala aid olan; **the Northern Hemisphere** şimal yarımkürəsi; **~ lights** şimal parıltısı; **2.** şimaldan / quzeydən əsən *(külək haq.)*;

◊ **the Northern Bear** *kin.* şimal ayısı *(Rusiya haq.)*

northerner [ˈnɔːðənə] *n* şimallı, şimalda yaşayan

north-west[1] [ˈnɔːθˈwest] *n* şimal-qərb

north-west[2] [ˈnɔːθˈwest] *adj* şimal-qərb; **~ regions** şimal-qərbdə yerləşən rayonlar

north-west[3] [ˈnɔːθˈwest] *adv* **1.** şimal-qərbə, şimal-qərbə doğru, şimal-qərb istiqamətində; **2.** şimal-qərbdə

north-wester [ˈnɔːθˈwestə] *n* şimal-qərbdən əsən güclü külək, şimal-qərbdən gələn tufan

north-westerly [ˈnɔːθˈwestəlɪ] *adj* **1.** şimal-qərb, şimal-qərbdə yerləşən; **~ direction** şimal-qərb istiqaməti; **2.** şimal-qərbdən əsən *(külək haq.)*

north-western [ˈnɔːθˈwestən] *adj* şimal-qərb; **~ wind** şimal-qərb küləyi

north-westward[1] [ˈnɔːθˈwestwəd] *n* şimal-qərb

north-westward[2] [ˈnɔːθˈwestwəd] *adj* şimal-qərb, şimal-qərbə istiqamət alan, şimal-qərbdə yerləşən

Norwegian[1] [nɔːˈwiːdʒən] *n* norveçli; **the ~s** *top.* norveçlilər, norvegiyalılar

Norwegian[2] [nɔːˈwiːdʒən] *adj* Norveç; **the ~ language** Norveç dili

nose[1] [nouz] *n* **1.** burun; **to speak through *one's* / the ~** burnunda danışmaq; *Stop picking your nose! Burnunu / Burnunuzu eşələmə! / eşələməyin!*; **2.** iybilmə qabiliyyəti; iy duyğusu, duyma qabiliyyəti (*heyvanlarda*); **a dog with a good ~** yaxşı iybilmə qabiliyyəti olan it; **3.** burun, ön hissə (*gəmidə, təyyarədə və s.*); *He brought the plane's nose up and made a perfect landing O, təyyarənin burnunu yuxarı qaldırdı və rahatca yerə endi*;

◊ **to blow *one's* ~** burnunu silmək / təmizləmək; **to get up *smb.'s* ~** bir kəsi özündən çıxartmaq / narahat etmək; **with *one's* ~ in the air** özünü dartaraq, burnunu dik tutaraq; *She walked straight past us with her nose in the air O, bizim yanımızdan burnunu dik tutaraq ötüb keçdi*

nose[2] [nouz] *v* **1.** iyləmək, imsiləmək; *The dog was nosing my boots It mənim çəkmələrimi iyləyirdi / imsiləyirdi; The dog was nosing everywhere It hər yeri imsiləyirdi*; **2.** *məc.* sezmək, duymaq; **to ~ danger** təhlükəni sezmək / duymaq; **3.** iylə tapmaq, iyləyib tapmaq; **4.** burnu ilə itələyib açmaq; *The dog nosed the door open It qapını burnu ilə itələyib açdı*; **5.** (**for, after**) axtarmaq, axtarıb tapmaq (*bir kəsi / şeyi*)

nosebag [ˈnouzbæg] *n* **1.** torba, kisə (*içində yemək olan və atın başına taxılan*); **2.** *darq.* səhər yeməyi (*fəhlələrin özü ilə işə apardığı*)

nose-bleed [ˈnouzbliːd] *n* **1.** burundan qanaxma; **to have a ~** burnundan qan axmaq, burnu qanamaq; **2.** *bot.* boymadərən, qanotu

nosedive[1] [ˈnouzdaɪv] *n* **1.** *av.* sərt şığıma; **2.** *məc.* kəskin surətdə enmə / düşmə / azalma; *Prices took a nosedive Qiymətlər kəskin surətdə aşağı düşdü*

nosedive[2] [ˈnouzdaɪv] *v* **1.** *av.* sərt şığımaq; **2.** kəskin şəkildə aşağı düşmək, azalmaq; *Demand for oil has nosedived Neft məhsullarına olan tələbat kəskin şəkildə aşağı düşdü*

noseless [ˈnouzlɪs] *adj* **1.** burunsuz, burnu olmayan; **2.** lüləksiz, lüləsiz, lüləyi qırıq

nosegay [ˈnouzgeɪ] *n* **1.** ətirli çiçəklərdən ibarət buket / gül dəstəsi; **2.** ətir, rayihə, aromat

noser [ˈnouzəˈ] *n* **1.** qarşı əsən külək, birbaşa döşə dəyən bərk külək; **2.** xəbərçi, qoğulçu, çuğul, xəfiyyə

nosering [ˈnouzrɪŋ] *n* **1.** burun halqası (*kələmin / buğanın burnuna taxılan*); **2.** buruna taxılan üzük (*bəzək*)

nosey [ˈnouzɪ] *adj* **1.** yaxşı duyma / iybilmə qabiliyyəti olan (*heyvanlar haq.*); **2.** *darq.* hər şeylə maraqlanan; **~ neighbours** hər şeylə maraqlanan qonşular; hər yerə özünü soxan, hiyləgər, bic;

◊ **Nosey Parker** (*həm də* **Nosy Parker**) hər şeylə maraqlanan adam; *I caught that Nosey Parker reading my diary Mən bu burnunu hər yerə soxanı (mənim) gündəliyimi oxuyarkən yaxaladım*

nostalgia [nɔsˈtældʒɪə] *n* **1.** vətən həsrəti; **2.** keçmişə həsrət, nostalgiya

nostalgic [nɔsˈtældʒɪk] *adj* **1.** vətən həsrəti çəkən; vətən həsrəti yaradan; **2.** keçmişin / gəncliyin həsrətini çəkən; ötüb-keçənləri yada salan; **~ tunes** keçmişi yada salan mahnılar / melodiyalar

nostalgically [nɔsˈtældʒɪklɪ] *adv* həsrətlə, həsrət çəkə-çəkə

nostril [ˈnɔstrɪl] *n* burun dəşiyi; **left ~** burnun sol dəşiyi; **right ~** burunun sağ dəşiyi

nosy [ˈnouzɪ] *adj* = **nosey**

not [nɔt] *part.* **1.** *Köməkçi və ya modal fellərlə birləşərək işlənir; Bu halda, xüsusən danışıqda və qeyri-rəsmi dildə qısaldılaraq,* **n't** *şəklində işlədilir; Azərbaycan dilinə müxtəlif inkar şəkilçilərə müvafiq gəlir;* **-ma, -mə, -m** *və s. Do not (don't) sell Satma / Satmayın, Do not (don't) come Gəlmə / Gəlməyin, She must not go to London O, Londona getməməlidir*; **2.** *Bağlayıcı fellə işlənərkən Azərbaycan dilinə* **deyil** *sözü ilə tərcümə edilir; Bu halda* **not** *qısaldılır və bağlayıcı fellə birlikdə* **n't** *şəklində işlədilir:* **isn't, wasn't** *və s.; It isn't cold today Bu gün soyuq deyil*; **3. to believe, to expect, to hope, to trust** *və s. fellərdən sonra qısa cavablarda işlənir. Bu halda o, Azərbaycan dilinə* **yox** *sözü ilə tərcümə edilir: -Will it rain? -I believe, not -Yağış yağacaqmı? -Ümid edirəm ki, yox;*

◊ *Not at all 1) dəyməz; Thank you for your help -Not at all Köməyinə / Köməyinizə görə sağ ol / olun -Dəyməz; 2) qətiyyən, əsla, xeyr; Do you mind if I open the window? – Not at all Mən pəncərəni açsam etiraz etməzsən ki? / etməzsiniz ki? Əsla / Xeyr*

notable[1] [ˈnoutəbl] *n* məşhur / görkəmli / vacib adam; *The local notables were there Yerli görkəmli / tanınmış adamlar orada idilər*

notable[2] [ˈnoutəbl] *adj* çox gözəl / yaxşı / qəşəng; görkəmli, məşhur; tanınmış; **~ achievement** çox gözəl uğur / nailiyyət; **~ painter / writer / composer, *etc.*** məşhur rəssam / yazıçı / bəstəçi və s.

notably [ˈnoutəblɪ] *adv* **1.** gözə / nəzərə çarpacaq dərəcədə; **~ higher sales** nəzərə çarpacaq dərəcədə yüksək satış; **to vary ~** nəzərə / gözə çarpacaq dərəcədə fərqlənmək; **2.** son dərəcə; **a ~ interesting book** son dərəcə maraqlı kitab; **a ~ talented young painter** son dərəcə istedadlı gənc rəssam; **3.** nümayişkaranə, açıq-açığına; *Some representatives were notably absent at the meeting Nümayəndələrin bir neçəsi nümayişkaranə tərzdə iclasda iştirak etmirdilər*

notarial [nouˈtɛərɪəl] *adj hüq.* notarius; **~ attestation** notariusun təsdiq etməsi; **~ seal** notarius möhürü

notarise [ˈnoutəraɪz] *v* = **notarize**

notarize [ˈnoutəraɪz] *v hüq.* notariusda təsdiq etmək / etdirmək; *Please have your document notarized and return it to this office Zəhmət olmasa, sənədini / sənədinizi notariusda təsdiq etdirib bu ofisə qaytar / qaytarın*

notary [ˈnoutərɪ] *n. hüq.* notarius

notation [nouˈteɪʃn] *n* **1.** notasiya (*şərti yazılı işarələr sistemi*), şərti işarələrlə qeyd etmə / göstərmə; **decimal ~** ərəb rəqəmləri ilə qeyd etmə / göstərmə; **2.** siyahı, cədvəl, göstərici; indeks; indeks düzəltmə; **3.** qeyd; qeydə alma, diqqət yetirmə

notch[1] [nɔtʃ] *n* **1.** nişan qoyma, nişanlama; **to cut / to make a ~ on a stick** ağacda kərtik açmaq (*hesablamaq məqsədilə*); *For each day he spent on the island, he cut / made a notch on a stick Adada keçirdiyi hər gün üçün o, ağac üzərində bir kərtik qoyurdu*; **2.** nişan, işarə, damğa; kərtik, yarıq; oyuq, çuxur, qanq; ərsin; **3.** diş (*mişarda, darağda və s.*); **4.** dar keçid / dərə (*dağda*); **5.** səviyyə, dərəcə; **to the lowest ~** son dərəcəyə qədər; *Prices are at the lowest notch Qiymətlər ən aşağı həddədir*;

◊ **top ~** ən yüksək nəticə, yüksək keyfiyyət

notch[2] [nɔtʃ] *v* **1.** kərtikləmək, kərtik açmaq, çapmaq, yarmaq; oyuq açmaq; doğramaq, kəsmək; **to ~ *smth.* down on a stick** ağac üzərində bir şeyi kərtik açmaqla qeyd etmək; **2.** doğramaq, mişarlamaq (*ağacı*); **3.** oxu yaya qoymaq;

◊ **to ~ *smth.* up** bir şey qazanmaq; **to ~ up heavy gains** böyük gəlir əldə etmək

notched [nɔtʃt] *adj* dişli, diş-diş; **~ wheel** dişli çarx

note[1] [nout] *n* **1.** (*adət. pl*) **~s of a journey** yol qeydləri; **short-hand ~s** stenogram (*stenografik yazı*); **to lecture without ~s** mühazirəni qeydsiz oxumaq / demək; **to make / to take ~s** qeyd götürmək, yazmaq; **to take ~s of a lecture** mühazirəni yazmaq, mühazirədə qeyd götürmək; *He was sitting and taking notes of everything that was said O, oturub deyilənlərin hamısı haqqında qeyd götürürdü*; **critical ~s** tənqidi qeydlər; **2.** qeyd, haşiyə (*səhifənin aşağısında, xətt altında yazılan izahat*); **to write ~s on a text** mətnə dair izahat vermək; **3.** kağız, qısa şəxsi məktub; **a ~ of thanks** təşəkkür məktubu; **4.** diplomatik nota; **exchange of ~s** bir-birinə nota göndərmə; **to present a ~** nota ilə müraciət etmək, nota göndərmək; **5.** *mus.* not; *Sing the first few notes of a tune Melodiyanın bir neçə notunu oxu / oxuyun*; **6.** dil (*pianoda, qarmonda və s.*); **the black ~s and the white ~s** qara dillər və ağ dillər (*pianoda və s.*); **7.** diqqət; **a performance / article / a novel worthy**

of ~ diqqətəlayiq tamaşa / məqalə / roman; *Take note of what you say Nə dediklərinə / dediklərinizə diqqət yetir / yetirin;*
◊ **to compare ~s** təəssüratlarını / məlumatlarını bir-birinə bildirmək

note² [nout] *v* **1.** görmək, müşahidə etmək; diqqət yetirmək, hiss etmək; göz qoymaq; **to ~ a misprint** çap səhvini görmək; **to ~ a resemblance** oxşarlığı görmək / hiss etmək; *Note that the child is only ten years old Diqqət yetir / yetirin, uşağın ancaq on yaşı var;* **2.** nəzərə almaq; təsdiq etmək; **to ~ the content of a letter** məktubun məzmununu nəzərə almaq; **3.** qeyd götürmək / etmək, yazmaq; *The author has noted his comments in the margin of the manuscript Müəllif iradlarını əlyazmasının qırağında qeyd edib;* **4.** izahat / şərh yazmaq, annotasiya yazmaq; **5.** göstərmək, xatırlatmaq; *As the author notes, ... Müəllifin xatırladığı / göstərdiyi kimi, ...;*
◊ **to ~ a protest** protest / qəti etiraz bildirmək

note-book [ˈnoutbuk] *n* dəftər; qeyd dəftəri, bloknot

note-case [ˈnoutkeɪs] *n* bumajnik *(pul və ya kağız qoymaq üçün cib kisəsi)*, portmanat

noted [ˈnoutɪd] *adj* **1.** məşhur, şöhrətli, tanınmış; **~ actresses** məşhur / tanınmış aktrisalar; *He was a man noted in many ways O, bir çox cəhətdən tanınmış adam idi;* **2.** *mus.* not yazılmış

notedly [ˈnoutɪdlɪ] *adv* gözə / nəzərə çarpacaq dərəcədə, xüsusi olaraq, xüsusilə, xüsusən, ələlxüsus; xüsusi bir tərzdə; olduqca, müstəsna surətdə

noteless [ˈnoutlɪs] *adj* **1.** naməlum, adsız-sansız, şöhrətsiz, tanınmaz, nəzərə çarpmayan; **a ~ poet** adsız-sansız şair; **2.** musiqi ahəngi olmayan, kar *(səs haq.)*

noteworthily [ˈnout,wəːðɪlɪ] *adv* olduqca, son dərəcə, fövqəladə; çox gözəl / yaxşı / qəşəng; **to sing songs ~** mahnıları çox gözəl / qəşəng oxumaq

noteworthy [ˈnout,wəːðɪ] *adj* önəmli, diqqətəlayiq, diqqətçəkən; **to write a ~ book** diqqətəlayiq kitab yazmaq

nothing¹ [ˈnʌθɪŋ] *n* **1.** boş / əhəmiyyətsiz / cüzi şey; **mere ~** sadəcə olaraq boş şey; **the little ~s of life** həyatın xırda-xuruş işləri; **2.** sıfır; *The score was three-nothing id. Hesab üç-sıfır idi*

nothing² [ˈnʌθɪŋ] *pron* heç nə / şey; *There's nothing in this box Bu qutuda heç nə / şey yoxdur;* **to come to ~** nəticəsiz / heç nəsiz qurtarmaq; **~ ... but** -dan, -dən başqa; *Nothing for supper but a little piece of cheese Şam yeməyinə bir parça / qırıq pendirdən başqa bir şey yoxdur;* **to have / to be ~ to do with** dəxli / aidiyyəti olmamaq; *That crime is / has nothing to do with me O cinayətin mənə dəxli / aidiyyəti yoxdur;* **for ~** havayı, çox ucuz; *I got this bicycle for nothing Mən bu velosipedi çox ucuz / havayı aldım*

nothing³ [ˈnʌθɪŋ] *adv* qətiyyən, zərrə qədər də olsa; əsla, əsla yox; *It differs nothing from Bu əsla fərqlənmir;*
◊ **~ like** yaxşısı yoxdur, yaxşı heç nə; *There's nothing like doing things at once İşi dərhal görməkdən yaxşı heç nə yoxdur*

nothingness [ˈnʌθɪŋnɪs] *n* **1.** heçlik, yoxluq, olmama, mövcud olmama; **to pass into ~** yox / qeyb olmaq; *Is there only nothingness after death? Ölümdən sonra heçlikdən başqa bir şey yoxdurmu?;* **2.** boşluq, yararsızlıq; *Her husband's death left a feeling of nothingness in her heart Ərinin ölümü onun qəlbində bir boşluq hissi yaratdı*

notice¹ [ˈnoutɪs] *n* **1.** bildiriş, bildiriş vərəqəsi; məlumat vermə; xəbərdarlıq, xəbərdarlıq məktubu; **formal ~** rəsmi xəbərdarlıq məktubu / bildirişi; **~ of receipt** almaq haqqında qəbz; *This is to give notice, Notice is hereby given... Bununla xəbər verilir ki, ...;* **2.** müqaviləni pozmaq haqqında xəbərdarlıq; *The servant was given notice Xidmətçi işdən çıxarılması barədə xəbərdar edildi;* **to get a month's ~** işdən getmək haqqında bir ay əvvəl xəbərdarlıq almaq; **to give in** ***one's*** **~** işdən getmək haqqında ərizə vermək *(işə götürənə)*; **3.** diqqət, fikir, etina; **to take no ~ of** ***smb.*** bir kəsə diqqət yetirməmək / fikir verməmək; **to be below / beneath ~** diqqət yetirməyə layiq olmamaq; **to meet with public ~** ictimaiyyətin diqqətini özünə cəlb etmək; **to escape ~** diqqətdən qaçmaq / kənarda qalmaq; *This work cannot escape the notice of historians Bu əsər tarixçilərin diqqətindən kənarda qala bilməz;* **4.** elan; **to publish a marriage ~** evlənmə haqqında elan dərc etmək; **death ~** ölüm / matəm elanı; qısa nekroloq; **5.** icmal, resenziya *(bir əsər, tamaşa və s. haqqında yazılmış tənqidi rəy)*; mətbuatda dərc olunan rəy; *The play had favourable notices Qəzetlər pyes haqqında müsbət rəylər verdilər*

notice² [ˈnoutɪs] *v* **1.** görmək, fikir vermək; diqqət yetirmək; *Did you notice me leave / leaving my house Evimdən çıxıb gedəndə məni gördünmü? / gördünüzmü?; I was not noticing Mən diqqət / fikir vermirdim;* **to get oneself ~d** diqqəti özünə cəlb etmək; **2.** qeyd etmək, yada salmaq, xatırlamaq; **to ~** ***smb.'s*** **usefulness** bir kəsin verdiyi faydanı qeyd etmək *(məruzədə və s.)*; **3.** icmal vermək, resenziya / rəy yazmaq *(kitaba və s.)*; **to ~ a book** kitaba rəy yazmaq; **4.** *hüq.* xəbərdarlıq etmək, xəbər vermək; bildirmək; *The workers were noticed on Friday Fəhlələr cümə günü xəbərdarlıq aldılar (işdən çıxarılma haq.)*

noticeable [ˈnoutɪsəbl] *adj* **1.** görünən, gözəçarpan; aydın, aşkar; **~ difference** aydın / aşkar fərq; *There's been a noticeable improvement in her handwriting Onun xəttində gözə çarpa bilən yaxşılaşma var;* **2.** diqqətəlayiq; **~ for its beauty** gözəlliyinə rəğmən / görə diqqətəlayiq

noticeably [ˈnoutɪsəblɪ] *adv* gözəçarpacaq qədər, nəzərəçarpacaq dərəcədə; xeyli; əhəmiyyətli dərəcədə; *Crime has decreased noticeably Cinayət xeyli / gözəçarpacaq dərəcədə azalıb*

notice-board [ˈnoutɪsbɔːd] *n* elanlar üçün lövhə

notifiable [ˈnoutɪfaɪəbl] *adj* qeyd edilməli, qeyd edilməsi vacib / gərək olan *(xüs. xəstəlik)*; **~ disease** hökmən qeydə alınmalı olan xəstəlik

notification [,noutɪfɪˈkeɪʃn] *n* **1.** bildiriş, bildiriş vərəqəsi; xəbər / məlumat vermə, xəbərdarlıq; nota vermə, nota ilə bildirmə; **to receive ~ of** ***smth.*** bir şey haqqında bildiriş vərəqəsi almaq; **2.** elan, elan vermə; **3.** qeyd etmə, qeydə alma *(ölümü, xəstəliyi və s.)*

notify [ˈnoutɪfaɪ] *v* **1.** nota vermək; bildirmək, xəbər vermək; **to ~** ***smb.*** **of** ***smth.*** bir kəsə bir şey haqqında xəbər vermək; **to ~ the police of a loss** itki / itmiş şey haqqında polisə xəbər vermək; **to be notified of** ***smth.*** bir şey barədə bildiriş (vərəqəsi) almaq; *He was notified that he must depart at once Ona xəbər verdilər ki, o, dərhal çıxıb getsin;* **2.** elan etmək, hamının nəzərinə çatdırmaq; **to ~ of** ***one's*** **intention** öz niyyəti / məqsədi haqqında elan vermək; *The king notified to the country his intention of holding a parliament Kral parlamenti çağırmaq haqqında niyyətini ölkəyə elan etdi;* **3.** məlumat vermək; **4.** qeydə almaq, yazmaq; **to ~ a birth** doğumu qeydə almaq

notion [ˈnouʃn] *n* **1.** anlayış, təsəvvür, məlumat; **to have no ~ (of)** anlayışı / təsəvvürü olmamaq; **a political system based on the ~s of equality and liberty** bərabərlik və azadlıq anlayışına əsaslanan siyasi sistem / quruluş; *She has no notion of the difficulty of this problem Onun bu problemin çətinliyi haqqında heç bir təsəvvürü yoxdur;* **2.** baxış, nəzər, görüş, nöqteyi-nəzər, fikir; **the common ~** ümumi baxış / nöqteyi-nəzər; *My husband got the notion of selling our house Mənim ərim evimizi satmaq fikrinə düşüb;* **3.** kəşf, cihaz; **machines for flying in the air, and other wonderful ~s** havada uçan maşınlar və digər heyrətamiz kəşflər; **4. (of)** niyyət, meyl; *I've no notions of going yet Mənim hələ qətiyyən getmək fikrim / niyyətim yoxdur*

notional [ˈnouʃənl] *adj* **1.** mücərrəd, abstrakt; nəzəri; **2.** xəyali, göz qabağına gətirilə bilən; təsəvvür edilən / edilə bilən; **~ figures** xəyali rəqəmlər; **3.** *gram.* əsas; **~ parts of speech** əsas nitq hissələri

notionally [ˈnouʃnəlɪ] *adv* mücərrəd, mücərrəd olaraq; nəzəri olaraq

notions [ˈnouʃənz] *n* qalantereya, xırdavat *(sancaq, iynə, sap və s.)*

notoriety [,noutəˈraɪətɪ] *n* pis / şərəfsiz ad; yalançı şöhrət; **to bring** ***smb.*** **into ~** bir kəsə pis ad qazandırmaq

notorious [nou'tɔ:riəs] *adj* **1.** qatı, qəddar; pis əməlləri və ya keyfiyyətilə tanınan; adı çıxmış, dilə düşmüş; **a ~ criminal** qatı / qəddar cinayətkar; **a ~ thief** məşhur / ad çıxarmış oğru; **2.** hamıya məlum

notoriously [nou'tɔ:riəsli] *adv* yaramazcasına, yaramaz bir tərzdə

notwithstanding[1] [,nɔtwiθ'stændiŋ] *adv* baxmayaraq ki, bununla belə; *He tried to prevent the marriage but it took place notwithstanding Baxmayaraq ki, o, izdivaca mane olmağa çalışdı, o baş tutdu*

notwithstanding[2] [,nɔtwiθ'stændiŋ] *prep* baxmayaraq, ziddinə, zidd olaraq; *They travelled notwithstanding the storm Tufana baxmayaraq, onlar səyahəti davam etdirdilər*

nought [nɔ:t] *n* **1.** sıfır, sıfır rəqəmi; **~ point one** (0.1) sıfır.bir; *Write three noughts on the blackboard Yazı taxtasında üç sıfır yaz / yazın;* **2.** heç şey / nə, boş yer, boşluq; **to bring to ~ 1)** yox etmək, heç-heçə qurtarmaq; **2)** yer üzündən silmək

noun [naun] *n qram.* **1.** isim; **proper ~** xüsusi isim; **common ~** ümumi isim; **2.** ad

nourish ['nʌriʃ] *v* **1.** yedirtmək, qidalandırmaq; **to ~ well / badly / sufficiently / artificially** yaxşı / pis / kifayət qədər / süni qidalandırmaq; **to ~ *smb.* on / with *smth.*** bir kəsə yeməyə bir şey vermək; **to ~ a child on milk** uşağa süd yedirtmək, uşağı südlə qidalandırmaq; **2.** bəsləmək; **to ~ hatred** nifrət bəsləmək; **to ~ hope** ümid bəsləmək; **3.** döşlə qidalandırmaq (*uşağı*)

nourishing ['nʌriʃiŋ] *adj* **1.** qidalı, bəsləyici; **~ food** qidalı yemək; **2.** doyumlu, tezdoyduran; **to have a ~ meal** doyumlu xörək yemək

nourishment ['nʌriʃmənt] *n* **1.** qida, yeyəcək, yeyinti, xörək; **to supply ~** yedirtmək, qidalandırmaq; **to take ~** yemək, qidalanmaq; *He took no nourishment all day until dinner Nahara qədər o, yemək yemədi;* **2.** qida (*mənəvi*); **books that provide ~** intellektual qida verən kitablar

nous [naus, nu:s] *n fols.* ağıl, dərrakə, idrak, zehin; **a clever girl with lots of ~** ağıllı və dərin idraka malik qız

Nov [nouv] *n* **November** *sözünün qısa forması;* **21 Nov 1999** 21 noyabr 1999-cu il

nova [nouvə] *n* (*pl* **novas** *və ya* **novae** [-vi:]) *astr.* təzə ulduz

novae ['nouvi:] **nova** *sözünün cəm forması*

novate ['nouveit] *v* yeniləşdirmək, təzələmək

novator [nou'veitə'] *n* novator, yenilikçi, yenilik yaradan / tətbiq edən

novel[1] ['nɔvl] *n* **1.** roman; **to read / to write a ~** roman oxumaq / yazmaq; **the ~s of Dickens** Dikensin romanları; **2.** novella; **3.** *arx.* yenilik

novel[2] ['nɔvl] *adj* yeni, təzə; əvvəllər olmayan; **~ idea** yeni / təzə fikir; **~ forms of government** yeni / təzə idarə üsulu

novelette [,nɔvə'let] *n* **1.** povest; yüngül / ucuz sevgi romanı; **2.** *mus.* novelətta

novelist [,nɔvə'list] *n* romançı (*roman yazan yazıçı*)

novella [nou'velə] *n* (*pl* **novellas**) novella, qısa roman

novelty ['nɔvəlti] *n* **1.** yenilik; **the charm of ~** yeniliyin gözəlliyi; *There's a certain novelty in this approach Bu yanaşmada müəyyən bir yenilik var;* **2.** xırdavat, ucuz və çox da faydalı olmayan şeylər; **Shops full of Christmas novelties in December** Dekabr ayında yeni il xırdavatı ilə dolu mağazalar; **a ~ toy** xırda oyuncaq

November[1] [nou'vembə'] *n* noyabr; **in ~** noyabrda, noyabr ayında

November[2] [nou'vembə'] *adj* noyabr; **~ days** noyabr günləri

novice[1] ['nɔvis] *n* **1.** təzə işçi / şagird; xam, təcrübəsiz, naşı (*adam*); **to be a ~ in / at *smth.*** bir şeydə xam / naşı / təcrübəsiz olmaq; *She's a complete novice as a reporter O, icmalçı kimi tamam naşıdır / təcrübəsizdir;* **2.** dini icmaya yenicə qoşulmuş adam; **3.** cıdırda hələ baş priz almamış at

novice[2] ['nɔvis] *adj* təcrübəsiz, naşı, xam; **a ~ writer / salesman / cook** təcrübəsiz yazıçı / satıcı / aşpaz

novocaine ['nouvəkein] *n* *əcz.* novokain

now[1] [nau] *n* hazırkı vaxt, hazırkı an; *Now's the time for action İndi hərəkət etmək vaxtıdır;* **up to ~** indiyə qədər

now[2] [nau] *adj* hazırkı, indiki; **the ~ king** hazırkı / hazırda hakimiyyətdə olan kral

now[3] [nau] *adv* **1.** hazırda, hal-hazırda, indi; **~ or never, ~ if ever** indi, yaxud heç vaxt; *Where are you living now? Hazırda sən / siz harada yaşayırsan? / yaşayırsınız?;* **2.** indicə, bu saat; *He was here just now O, indicə burada idi; Do it now! Təxirə salma! / salmayın!*

◊ **(every) ~ and again / then** hərdən-bir, gec-gec, təsadüfdən-təsadüfə; *I go to the opera now and then Mən operaya təsadüfdən-təsadüfə gedirəm;* **now ..., now** gah ..., gah; *Her moods kept changing – now happy, now sad Onun ovqatı dəyişməkdə davam edirdi; gah şən, gah qəmgin olurdu*

now[4] [nau] *conj* (*Çox vaxt* **that**-*lə işlənir*) bir halda ki, indi ki, madam ki; *Now that you are well again, you can travel Madam ki, sağalmısan / sağalmısınız, səyahət edə bilərsən / bilərsiniz*

nowadays ['nauədeiz] *adv* hazırda, bizim zamanda / günlərdə, indi; *Nowadays, many children prefer watching TV to reading Bizim zamanda / Hazırda əksər uşaqlar TV-yə baxmağı oxumaqdan üstün tuturlar*

nowhere ['nouweə'] *adv* **1.** heç yerdə / yanda; **~ near** yaxında heç yerdə; *He was to be found nowhere Onu heç yerdə tapa bilmədilər;* **2.** heç yerə / yana; *Where did you go after dinner? –Nowhere Nahardan sonra sən / siz hara getdin? / getdiniz? – Heç yerə.*

◊ *This will take you nowhere? Bu sizə heç nə verməyəcək*

noxious ['nɔkʃəs] *adj* zərərli, ziyanlı; zəhərli; sağlam olmayan, səhhət üçün yaramayan; **~ climate** səhhət üçün yaramayan iqlim; **~ plants** zəhərli bitkilər

nozzle ['nɔzl] *n* **1.** lülə (*çaydanda və s.*); boğaz (*şüşədə və s.*); **2.** *tex.* ucluq; forsunka (*buxar qazanlarının odluğuna, mühərriklərin silindrinə və s.-yə maye və ya toz halında yanacaq vermək üçün cihaz*); qol, boru

n't [nt] **not** *sözünün qısa forması;* **had not = hadn't, do not = don't, did not = didn't, is not = isn't,** *etc.*

nuance [nju:'a:ns] *n fr.* nüans, incə fərq, fərq incəliyi, çalar; **~s of taste which are hard to describe** təsviri çətin olan zövq çaları

nub [nʌb] *n* **1.** topa, yığın; qaya, quyma (*iri daş / buz və s. parçası*); **a ~ of coal** kömür topası / yığını; **a ~ of ice** iri buz parçası; **2.** qırıq, parça; **a ~ of sugar** bir parça / bir qırıq qənd; **3.** *d.d.* mahiyyət; **the ~ of the problem** problemin mahiyyəti

nubile ['nju:bail] *adj* **1.** yetişmiş, ərlik yaşına çatmış (*qız haq.*); **2.** şəhvani cəhətdən cazibədar; **a photograph of a ~ young woman** şəhvani cəhətdən cazibədar gənc qadın şəkli / fotosu

nubility [nju:'biliti] *n* yetkinlik yaşı, ərə getməli dövr, yaşa dolmuş, ərlik çağı / yaşı

nuclear ['nju:kliə'] *adj* nüvə; **~ energy** nüvə enerjisi; **~ reactor** nüvə reaktoru; **a ~ power-station** nüvə elektrik stansiyası

nuclear-free ['nju:kliəfri:] *adj* nüvəsiz; nüvə silahı olmayan; **campaign for a ~ world** nüvə silahı olmayan dünya uğrunda kompaniya

nucleus ['nju:kliəs] *n* (*pl* **nuclei** [-liai]) **1.** *biol.* nüvə (*hüceyrədə*); **2.** özək, mərkəz, mahiyyət; **~ of an organization** təşkilatın özəyi; **the ~ of a community** yaşayış məntəqələrinin birləşdiyi mərkəz; **~ of a story** hekayənin mahiyyəti; **3.** *fiz.* nüvə (*atomun*); **4.** *astr.* kometanın nüvəsi; **5.** çəyirdək (*meyvədə*); ləpə (*qozda, fındıqda*)

nude[1] [nju:d] *n* **1.** çılpaq / lüt qadın fiquru (*xüs. rəssamlıqda və heykəltəraşlıqda*); **2. the ~** çılpaq bədən; **in the ~** çılpaq halda / vəziyyətdə; **to bathe in the ~** çılpaq / lüt çimmək

nude[2] [nju:d] *adj* çılpaq, üryan, lüt; **a ~ beach** çılpaq / lüt çimilən çimərlik; **~ swimmers** çılpaq / üryan çimənlər

nudge[1] [nʌdʒ] *n* dirsəklə vurulan yüngül dürtmə (*xüs. diqqəti cəlb etmək üçün*), dümsük; **to give a ~** dirsəklə dürtmə vurmaq, dürtmələmək, dümsükləmək

nudge[2] [nʌdʒ] *v* **1.** dirsəklə ahəstə / yüngülcə dürtmə vurmaq / dümsükləmək; *I nudged her on the arm and pointed to the man sitting in front of us Mən onu dümsüklədim və bizdən qabaqda oturan kişiyə işarə etdim;* **2.** *mec.* hərəkətə gətirmək, təkan vermək (*cəhəmlə*)

nudie ['nju:di] *n jarq.* **1.** çılpaq / lüt oynayan rəqqasə; **2.** çılpaq / lüt rəqqasələrin göstərdiyi tamaşa

nudism [ˈnjuːdɪzm] *n* **1.** nudizm (*çılpaq bədənə itaat / sitayiş*); **to practice ~** həmişə çılpaq / lüt / üryan gəzmək; **2.** çılpaqlıq həyatı keçirmək

nudist[1] [ˈnjuːdɪst] *n* **1.** nudizm tərəfdarı; **2.** çılpaq, üryan; **a private beach for the ~s** çılpaqlar üçün xüsusi çimərlik

nudist[2] [ˈnjuːdɪst] *adj* çılpaq, lüt, üryan; **a ~ camp** çılpaqların düşərgəsi; **a ~ beach** çılpaqlar çimərliyi; **a ~ magazine** çılpaq şəkillər çap edən jurnal

nudity [ˈnjuːdɪtɪ] *n* **1.** çılpaq / lüt olma, çılpaqlıq, üryanlıq; **2.** çılpaq bədən (*xüs. qadın bədəni: rəssamlıqda və heykəltəraşlıqda*)

nugget [ˈnʌgɪt] *n* **1.** külçə, təbii halda tapılan mədən; **a gold ~** qızıl külçə; **2.** kəsək, parça, tikə

nuisance [ˈnjuːsns] *n* **1.** zəhlətökən adam; *He's a perfect nuisance O, lap zəhlətökən adamdır;* **to make a ~ of oneself, to make oneself a ~ (to)** təngə / cana gətirmək, bezdirmək, zəhlə tökmək, bezar etmək, usandırmaq (*bir kəsi*); **2.** maneə, narahatlıq; zəhlətökən / təngəgətirən şey; *Flies and mosquitoes are a nuisance Milçəklər və ağcaqanadlar lap zəhlətökəndir;* **3.** pərtlik, dilxorçuluq; peşmançılıq; pislik; xoşagəlməz hadisə; *What a nuisance! İşə bax! Ay Allah!*

null[1] [nʌl] *n riyaz.* sıfır

null[2] [nʌl] *adj* **1.** *hüq.* etibarsız, qanuni qüvvəsi olmayan; *The marriage was null Kəbinkəsmə mərasimi qanuni deyildi;* **to render ~** ləğv etmək; heçə endirmək; **~ and void** qanuni gücü olmayan, qanuni gücünü itirmiş; **2.** mənası olmayan, mənasız; nəticəsiz, nəticəsi olmayan; **3.** sıfır, mövcud olmayan

null[3] [nʌl] *v hüq.* ləğv etmək, qeyri-qanuni etmək; *The election was nulled Seçki qeyri-qanuni hesab edildi*

nullification [ˌnʌlɪfɪˈkeɪʃn] *n* **1.** ləğv etmə, etibarsız hesab etmə (*kağız pulu*); **2.** heçə endirmə, heç etmə

nullify [ˈnʌlɪfaɪ] *v* (*pt, pp* **-fied**) ləğv etmək; rədd / məhv / yox etmək, aradan qaldırmaq; sıfıra / heçə endirmək; **to ~ a claim** iddianı / vəsadəti rədd etmək; *The court nullified the claim Məhkəmə iddianı rədd etdi*

nullity [ˈnʌlɪtɪ] *n* **1.** heçlik, cüzilik; ləğv etmə; **a decree of ~** ləğv etmə haqqında qərar (*xüs. kəbini*); heç bir şey / nə; **2.** heç bir rolu / əhəmiyyəti olmayan adam; *All the characters in this book seem nullities Bu kitabdakı suratların hamısı əhəmiyyətsizdir*

numb[1] [nʌm] *adj* **1.** keyləşmiş, keyimiş; donmuş; **fingers ~ with cold** soyuqdan keyləşmiş / donmuş barmaqlar; *My fingers were / went numb with cold Barmaqlarım soyuqdan keyləşdi / dondu;* **2.** dili / nitqi tutulmuş, lal olmuş, donub / quruyub / mat qalmış (*təəccübdən, qorxudan və s.*); **to grow ~** donmaq, donub qalmaq, qurumaq, quruyub qalmaq, mat qalmaq; *The sight of the lion made me numb with fear Şiri görərkən mən qorxudan quruyub / donub (yerimdə) qaldım*

numb[2] [nʌm] *v* **1.** keyləşdirmək, dondurmaq, hissiz etmək; *Cold numbed my fingers and feet Soyuq barmaqlarımı və ayaqlarımı keyləşdirdi / dondurdu;* **2.** azaltmaq, yüngülləşdirmək; *This medicine will numb the pain Bu dərman ağrını yüngülləşdirəcək / azaldacaq*

numbed [nʌmd] *adj* keyləşmiş, donmuş; **~ fingers / feet** keyləşmiş barmaqlar / ayaqlar

number[1] [ˈnʌmbə] *n* **1.** rəqəm, say, miqdar; **in ~** miqdarca, sayca; **a large / a great ~** çox, çoxlu; *A limited number of cars is available Satışa az miqdarda maşın daxil olub;* **out of / without / beyond ~** saysız, saysız-hesabsız; külli miqdar; **to win by force of ~s** sayca üstün olmağa görə qələbə qazanmaq; **2.** (*sıra*) nömrə; **the ~ of a house / a taxi / a room / a page** evin / taksinin / otağın / səhifənin nömrəsi; *Take the driver's number Sürücünün nömrəsini yazın;* **index ~** sıra nömrəsi; **3.** (*nəşr*) nömrə; **the current ~ of a magazine** jurnalın son nömrəsində; **to feel oneself a back ~** həyatdan dala / geri qaldığını hiss etmək; **4.** proqramın / çıxışın nömrəsi; **5.** *qram.* tək, cəm; kəmiyyət; **the category of ~** kəmiyyət kateqoriyası;

◊ **~ one, N-1** əsas; başlıca; **enemy N1** əsas / 1 nömrəli düşmən; *These poems are N1 Bu şerlər əladır;* **N10** (Downing Street) İngiltərənin baş nazirinin iqamətgahı

number[2] [ˈnʌmbə] *v* **1.** nömrələmək, nömrə qoymaq; **to ~ houses / pages / rows** evləri / səhifələri / cərgələri nömrələmək; **2.** olmaq, var olmaq; *We numbered ten in all Biz cəmi on nəfər idik;* **3.** (**among, in, with**) daxil / hesab / aid etmək; qatmaq; *I number Tom among my friends Mən Tomu dostlarımın cərgəsinə qatıram;* **4.** saymaq, hesablamaq; *His days are numbered Onun günləri sayılıb (yəni ömrünün sonu yaxınlaşıb)*

numbering [ˈnʌmbərɪŋ] *n* nömrələmə, numerasiya

numberless [ˈnʌmbəlɪs] *adj* **1.** hədsiz, qədərsiz, saysız-hesabsız, son dərəcə çox; **~ possibilities** saysız-hesabsız / son dərəcə çox imkanlar; **2.** nömrəsiz, nömrəsi olmayan

numbing [ˈnʌmbɪŋ] *adj* yeknəsəq, keyləşdirici, kütləşdirici; **the ~ monotony of the factory routine** fabrikin yeknəsəq gündəlik iş rejimi

numbly [ˈnʌmlɪ] *adv* keyləşmiş tərzdə / halda; *"I can't believe he's dead", she said numbly "Mən onun ölümünə inana bilmirəm", keyləşmiş halda o dedi*

numerable [ˈnjuːmərəbl] *adj* sayıla / hesablana bilən, sayılması mümkün olan

numeral[1] [ˈnjuːmərəl] *n* **1.** rəqəm; **Arabic / Roman ~s** ərəb / Roma rəqəmləri; **2.** *qram.* say; **cardinal ~s** miqdar sayları; **ordinal ~s** sıra sayları

numeral[2] [ˈnjuːmərəl] *adj* say, miqdar; rəqəmlə göstərilmiş / ifadə edilmiş; **~ system** say sistemi

numeration [ˌnjuːməˈreɪʃn] *n* **1.** sayma, hesablama, hesab; **decimal ~** *riyaz.* onluq kəsr sistemilə hesablama; **2.** nömrələmə, nömrə qoyma

numerator [ˈnjuːməreɪtə] *n* **1.** *riyaz.* surət (*kəsrdə bölünən ədəd*); **2.** *tex.* numerator, hesablayıcı, sayğac

numerical [njuːˈmerɪkəl] *adj* say, miqdar; rəqəm; rəqəmlə göstərilmiş / ifadə olunmuş; **~ data** rəqəmlə ifadə edilmiş məlumatlar; **~ symbols** rəqəmlər; **~ superiority** *hərb.* miqdarca üstünlük; **the ~ force of an army** ordunun sayca gücü

numerically [njuːˈmerɪkəlɪ] *adv* sayca, miqdarca; **~ greater** sayca / miqdarca çox; **to be ~ superior** sayca üstün olmaq; *The enemy were numerically superior Düşmən sayca üstün idi*

numerous [ˈnjuːmərəs] *adj* **1.** çoxsaylı; çoxmiqdarlı; **~ books / letters / mistakes** çoxsaylı kitab / məktub / səhv; **2.** böyük; **~ family / army / class** böyük ailə / ordu / sinif; **3.** zəngin; **~ library** zəngin kitabxana

numerously [njuːˈmərəslɪ] *adv* çoxlu / külli miqdarda

numerousness [ˈnjuːmərəsnɪs] *n* çoxluq, sayca / miqdarca çoxluq

nun [nʌn] *n* rahibə; *She became a Catholic nun O, katolik rahibə oldu*

nuptial [ˈnʌpʃl] *adj* kəbin, toy; **the ~ ceremony** toy mərasimi; **~ feast** toy ziyafəti; **~ bliss** kəbin xoşbəxtliyi

nuptials [ˈnʌpʃlz] *n* toy; **to celebrate ~** toyu qeyd etmək; **to solemnize ~** kəbin kəsdirmək

nurse[1] [nəːs] *n* **1.** dayə; lələ; **2.** süd anası; **3.** xəstə baxıcısı (*qadın*), tibb bacısı; **male ~** sanitar (*xəstəxanada kiçik tibb işçisi*); **a qualified ~** ixtisaslı sanitar / tibb bacısı

nurse[2] [nəːs] *v* **1.** döş vermək, əmizdirmək; uşağı yedirmək; **to ~ a baby** uşağa döş vermək / uşağı əmizdirmək; *She did not nurse her baby O, uşağına döş vermədi / uşağını əmizdirmədi;* **2.** döş əmmək (*uşaq haq.*); **3.** yavaş-yavaş içmək, sormaq; **4.** xəstəyə baxmaq; **to ~ back to health** xəstəni sağaltmaq; **5.** tibb bacısı olmaq; xəstə baxıcısı olmaq; **6.** qayğı ilə / ehmalla / üsullu / diqqətlə rəftar etmək; **to ~ a horse** ata qayğı ilə qulluq etmək; **to ~ a car** maşını ehmallı sürmək; **7.** müalicə olunmaq; *He is nursing a cold O, soyuqdəymədən müalicə olunur;* **to ~ away a cold** zökəmdən / tumovdan sağalmaq; **8.** həvəsləndirmək, rəğbətləndirmək, yeniklandirmək; təşviq etmək; **to ~ the arts** incəsənətin inkişafını təşviq etmək;

◊ **to ~ the fire** ocağın üstünə əyilərək oturmaq; **to have a lot of unsaleable**

stock to – əlində bir yığın satılmayan mal olmaq

nursery [ˈnə:sərı] *n* (*həm də* **day nursery**) **1.** uşaq otağı; uşaq yataq otağı; **2.** körpələr evi, uşaq bağçası; *Charlie goes to a day nursery Çarli uşaq bağçasına gedir;* **3.** şitillik

nurseryman [ˈnə:sərımən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) şitilliyə baxan adam (*xüs. kişi*)

nursery rhyme [ˈnə:sərıraım] *n* layla, beşik mahnısı; uşaq nağılı / şeri

nursery-school [ˈnə:sərısku:l] *n* uşaq bağçası (*2–5 yaşında olan uşaqlar üçün*)

nursing home [ˈnə:sıŋhoum] *n* **1.** qocalar üçün ev, qocalar evi; **2.** özəl kiçik xəstəxana

nursing[1] [ˈnə:sıŋ] *n* **1.** qulluq, qulluq etmə, baxma; pərvəriş; orta tibb işçilərinin peşəsi; **to go in for** – tibb bacısı olmaq; **2.** döşlə yedirtmə; **frequent** – tez-tez yedirtmə (*südəmər uşağı*)

nursing[2] [ˈnə:sıŋ] *adj* **1.** əmzikli, əmizdirən; ~ **mother** əmzikli / əmizdirən ana; **2.** qulluq edən (*xəstəyə və s.*); **3.** südəmər; – **baby** südəmər körpə / uşaq; – **babies and bottle babies** döşlə yedirilən və butulka ilə (*yəni süni yolla*) yedirilən körpələr / uşaqlar

nurture[1] [ˈnə:tʃə'] *n* **1.** qayğı; tərbiyə; inkişaf; təhsil; – **of the mind** əqli qabiliyyətin inkişafı; **2.** *k.t.* becərmə, hasil etmə, yetişdirmə (*yeni növ / cins*); **3.** yedirtmə, yemləmə; **4.** yem, azuqə

nurture[2] [nə:tʃə'] *v* **1.** tərbiyə etmək, öyrətmək, oxutmaq, təhsil vermək, inkişaf etdirmək; **to – a talent** istedadı inkişaf etdirmək; **2.** *k.t.* yetişdirmək, becərmək (*yeni növ / cins*); **3.** *məc.* oxşamaq, əzizləmək, nazlamaq; bəsləmək; **to – a hope** ümid bəsləmək

nut[1] [nʌt] *n* **1.** qoz, fındıq; **shelled –s** qabığı çıxarılmış / ləpələnmiş qoz / fındıq; **2.** *məc.* çətin / müşkül iş; **a hard – to crack** müşkül məsələ; çətin iş; **3.** kömür xokası, xırda kömür;

◊ **for –s** əsla, qətiyyən; *She sings well, but she can't dance for nuts O, yaxşı oxuyur, lakin qətiyyən oynaya bilmir; He who would eat the nut must first crack the shell at. söz.* ≡ *Könlü balıq istəyənin quyruğu suda gərək; Könlü balıq istəyən gərək ayağını suya salsın;* **to do one's** – hirslənmək, acıqlanmaq, qeyzlənmək; *She will do her nut when she sees the broken window O, pəncərənin qırıldığını gördükdə hirslənəcək / cin atına minəcək*

nut[2] [nʌt] *v* fındıq / qoz yığmaq; **to go –ting** fındıq / qoz yığmağa getmək

nut-brown [ˈnʌtbraun] *adj* şabalıdı, şabalıdı rəngdə; ~ **hair** şabalıdı / şabalıd rəngli saç

nut-cracker [ˈnʌtˌkrækə'] *n* (*adətən cəmdə, lakin tək mənada işlənir*) fındıqsındıran, qozsındıran; *Have you got a nutcracker / a pair of nutcrackers in the house? Evində / Evinizdə fındıqsındıran varmı?*

nutmeat [ˈnʌtmi:t] *n* ləpə (*qoz, fındıq və s.*)

nutmeg [ˈnʌtmeg] *n* cövüz

nut-oil [ˈnʌtɔil] *n* qoz / fındıq / badam yağı

nutria[1] [ˈnju:trıə] *n* **1.** *zool.* qunduz; **2.** qunduz xəzi

nutria[2] [ˈnju:trıə] *adj* qunduz, qunduz xəzindən tikilmiş; ~ **coat** qunduz xəzindən tikilmiş palto

nutrient[1] [ˈnju:trıənt] *n* qidalı maddələr; *Plants draw minerals and other nutrients from the soil Bitkilər mineralları və digər qida maddələrini torpaqdan alır*

nutrient[2] [ˈnju:trıənt] *adj* qidalı, bəsləyici; – **value** qidalılıq, qida dəyəri

nutrify [ˈnju:trıfaı] *v* qidalandırmaq, yedirtmək, yemləmək

nutriment [ˈnju:trımənt] *n* qida, yeyəcək, yeyinti, xörək; qidalı yemək; **to provide** – yedirtmək, qidalandırmaq; qida vermək (*təxəyyülə və s.*), yeyəcəklə təmin etmək

nutrition [nju:ˈtrıʃn] *n* yedirtmə, qidalandırma;qidalanma, yemə; **science of** – diyetika (*düzgün və səmərəli qidalanma haqqında elm*)

nutritional [nju:ˈtrıʃənl] *adj* **1.** qidalı, bəsləyici; – **value** qidalılıq dəyəri; **2.** pəhriz; – **therapy** dietoterapiya (*pəhrizlə müalicə*)

nutritionist [nju:ˈtrıʃənıst] *n* diyetoloq (*pəhriz həkimi*)

nutritious [nju:ˈtrıʃəs] *adj* qidalı, bəsləyici

nutritive [ˈnju:trıtıv] *n* qida, qida maddələri; yemək, yeyəcək, yeyinti, yem

nutritive [ˈnju:trıtıv] *adj* qidalılıq, qidalı; – **value** qidalılıq dəyəri

nuts[1] [nʌts] *n* qozkimilər (*qoz, fındıq, badam, şabalıd və s.*)

nuts[2] [nʌts] *adj amer. jarq.* dəli, gic, axmaq, sarsaq; *Stop that, it's driving me nuts Qurtar / Qurtarın bunu, bu məni dəli edir;* **to be** – dəli-divanə olmaq; *She was nuts about the boy next door Qız qonşu oğlandan ötrü dəli-divanə idi*

nutshell [ˈnʌtʃel] *n* qoz / fındıq qabığı;

◊ **in a** – qısa, qısaca, yığcam; **to put it in a** – qısaca / bir neçə sözlə demək; *To put in a nutshell, we're bankrupt Qısaca desək, biz müflisləşmişik*

nutter [ˈnʌtə'] *n* qoz / fındıq yığan

nutting [ˈnʌtıŋ] *n* qoz / fındıq yığmağa getmə

nut-tree [ˈnʌttri:] *n* **1.** qoz / fındıq ağacı; **2.** fındıqlıq, qozluq

nutty[1] [ˈnʌtı] *n* **1.** qoz / fındıq dadı; **2.** qoz / fındıq bol olan yer

nutty[2] [ˈnʌtı] *adj* **1.** fındıqlı, qozlu; fındıqla / qozla bişirilmiş; **a – cake** fındıqlı / qozlu keks; **2.** çox şıq / gözəl, yaraşıqlı, bahalı; dadlı, xoşagələn, ləzzətli

nuzzle [ˈnʌzl] *v* **1.** iyləmək, imsiləmək; *The cow licked and nuzzled its calf İnək öz buzovunu yaladı və imsilədi;* **2.** burnu ilə eşmək (*xüs. donuz haq.*); burnu ilə eşələmək; **to – into the mud** burnu ilə palçığı eşələmək; **3.** (**at, about, against, in, into**) dürtmək, soxmaq; dürtülmək, soxulmaq; özünü vurmaq / çırpmaq; toxunmaq, sürtünmək; *She nuzzled her head against the boy's shoulder O, başı ilə oğlanın çiyninə toxundu;* **to – against smb.'s shoulder** burnu ilə bir kəsin çiyninə toxunmaq / sürtünmək (*at, it və s. haq.*); **4.** sıxılmaq, qısılmaq; qısılıb / büzülüb yatmaq; **to – close to smb.** bir kəsin yanına qısılmaq; **5.** rahat yerləşmək, yatağa / yorğan-döşəyə girmək; **to – together** yan-yana / böyür-böyürə yatmaq; **to – up** qazımaq, eşmək (*burnu ilə*)

nylon[1] [ˈnaılɔn] *n* neylon; *This material is 45% nylon Bu material 45% neylondur;* **thread made of** – neylon sap, neylondan hazırlanmış sap

nylon[2] [ˈnaılɔn] *adj* neylon; – **stocking** neylon corab; – **tent** neylon çadır / tent

nylons [ˈnaılɔnz] *n* qadınlar üçün neylondan hazırlanmış corab; **a pair of** – bir cüt neylon qadın corabı

nymph [nımf] *n* **1.** *əs.* pəri; **river** – çay pərisi; **tree** – meşə / orman pərisi; **2.** *məc.* balaca / kiçik çay

nymphet [ˈnımfıt] *n* **1.** balaca pəri; **2.** yetişməmiş qız uşağı

nymphomania [ˌnımfəˈmeınıə] *n tib.* nimfomaniya (*qadınlarda xəstəlik dərəcəsinə çatan ehtiras / qızğınlıq*)

nymphomaniac [ˌnımfəˈmeınıæk] *n* nimfoman (*həddindən artıq ehtiraslı / qızğın qadın*)

Oo

O, o [ou] *n* (*pl* **O's, o's** [ouz]) **1.** *ingilis əlifbasının 15-ci hərfi;* **2.** sıfır; *My telephone number is six, o double three (6033) Mənim telefon nömrəm altı, sıfır, iki dənə üçdür (6033)*

oaf [ouf] *n* (*pl* **oafs**) çirkin / kifir uşaq; axmaq, axmaq / gicbəsər / yöndəmsiz adam

oafish [ˈoufiʃ] *adj* **1.** axmaq, sərsəm, sərsəri, gicbəsər; **2.** tərbiyəsiz; ağır, ləng, iş bacarmayan

oak[1] [ouk] *n* **1.** *bot.* palıd; **2.** palıd oduncağı; **3.** palıd ağacının yarpağından düzəldilmiş əklil

oak[2] [ouk] *adj* palıd; ~ **tree** palıd ağacı, ~ **leaf** palıd yarpağı, **an** ~ **door** palıd qapı

oak-bark [ˈoukba:k] *n* palıd qabığı

oakery [ˈoukəri] *n* palıdlıq, palıd meşəsi

oaklet [ˈouklet] *n* cavan palıd ağacı

oak-tree [ˈouktri:] *n* palıd ağacı

oak-wood [ˈoukwud] *n* palıdlıq, palıd meşəsi

oaky [ˈouki] *adj* palıdı, palıdabənzər

oar[1] [ɔ:ʳ] *n* **1.** avar, kürək; **to pull a good** ~ yaxşı avar çəkmək; **2.** avarçı, avar-çəkən; **a good** ~ yaxşı avarçəkən; **3.** avarlı qayıq; **pair / four of ~s** iki / dörd avarlı qayıq;

◊ **chained to the** ~ ağır / üzücü işlə məşğul olan; **to have an ~ in every man's boat** həmişə özgəsinin işinə qarışmaq

oar[2] [ɔ:ʳ] *v* avar çəkmək; **to ~ *one's* way** avar çəkməklə üzmək; **to ~ *one's* arms or hands** əllərindən və ya qollarından avar kimi istifadə etmək

oarlock [ˈɔ:lɔk] *n* avar yeri (*qayıqda*)

oarsman [ˈɔ:zmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) avarçı, avarçəkən

oary [ˈɔ:ri] *adj* **1.** avarşəkilli; avaroxşar, avara-bənzər; **2.** avarı olan

oasis [ouˈeisis] *n* (*pl* **oases** [ouˈeisi:z]) vahə (*səhrada yaşıllıq və su olan yer*)

oast [oust] *n* tütün / mayaotu qurutmaq üçün soba

oast-house [ˈousthaus] *n* mayaotu / tütün qurutmaq üçün dam

oat [out] *adj* yulaf; ~ **bran** yulaf kəpəyi; ~ **cake** yulaf qoğalı / kökəsi

oath [ouθ] *n* **1.** and, and içmə, hərbi and; **false** ~ yalan and; **judicial** ~ məhkəmədə and içmə; **on** ~ and içmiş (*hərbdə*); ~ **of enlistment** işə girərkən içilən and; **to make / to take / to swear an** ~ and içmək; **to take / to swear an ~ of loyalty to the King** Krala sadiq olmaq haqqında and içmək; **to break an** ~ andı pozmaq; **2.** Allaha and içmə; **solemn** ~ təntənəli and

oath-breaker [ˈouθˌbreikəʳ] *n* andı pozan

oath-breaking [ˈouθˌbreikiŋ] *n* andı / hərbi andı pozma

oatmeal [ˈoutmi:l] *n* **1.** yulaf unu; **2.** yulaf sıyığı; **3.** sarı-bozumtul rəng, yulaf rəngi

oats [outs] *n bot.* yulaf; *Give the horse some oats Ata bir az yulaf ver / verin*

◊ **to smell *one's*** ~ var qüvvəsini toplamaq (*məqsədə yaxınlaşarkən*)

obduracy [ˈɔbdʒurəsi] *n* **1.** ətalət, hərəkətsizlik, durğunluq; **2.** islaholunmazlıq; sərtlik, daşürəklilik, mərhəmətsizlik; **3.** tərslik, inad, inadcıllıq, inadkarlıq

obdurate[1] [ˈɔbdʒurit] *adj* **1.** ətalətli; islah olunmaz, düzəlməz, inadkar; **2.** sərt, daşürəkli, mərhəmətsiz; amansız; **3.** tərs, inadkar, inadcıl, əyilməz, kəc

obdurate[2] [ˈɔbdʒureit] *v* sərtləşdirmək, amansızlaşdırmaq, mərhəmətsizləşdirmək, qızğınlaşdırmaq, şiddətləndirmək, kəskinləşdirmək

obdurately [ˈɔbdʒuritli] *adv* **1.** sərt, amansız, amansızlıqla, amansızcasına, amansız / mərhəmətsiz surətdə; **2.** tərsliklə, inadla, tərs-tərs

obedience [əˈbi:diəns] *n* itaət, itaətkarlıq, itaət etmə, tabe olma; **to demand** ~ itaətkarlıq tələb etmək; **to show** ~ itaətkarlıq göstərmək; **to instil ~ in *smb.*** kiməsə itaətkarlıq təlqin etmək; **to pledge / to swear ~ to *smb.*** bir kəsə itaət etmə haqqında söz vermək; **blind** ~ kor-koranə itaət

obedient [əˈbi:diənt] *adj* itaətkar, itaətli, sözə baxan / qulaq asan, üzüyola; müti; **an ~ child** sözə qulaq asan / üzüyola uşaq; *His dog is very obedient Onun iti çox itaətkardır*

obediently [əˈbi:diəntli] *adv* itaətkarcasına, itaətlə, itaətkarlıqla

obeisance [ouˈbeisəns] *n* **1.** baş əymə, reverans (*əyilərək salam vermə*), tabelik jesti; **to make *one's*** ~ baş əymək; **2.** hörmət, izzət; **to do / to pay ~ to *smb.*** kiməsə hörmət göstərmək / etmək

obese [ouˈbi:s] *adj* şişman, kök, dolğun, koppuş; *She is grossly obese O həddən çox kökdür / şişmandır*

obesity [ouˈbi:siti] *n* köklük, tosqunluq, şişmanlıq, piylənmə, piy basma; *Obesity can increase the risk of heart disease Köklük / Piylənmə ürək xəstəliyinə tutulma riskini / təhlükəsini artıra bilər*

obey [əˈbei] *v* **1.** tabe olmaq, riayət etmək; **to ~ the rule** qaydaya riayət etmək; **to ~ the law** qanuna tabe olmaq; *Soldiers are trained to obey without question Əsgərləri sorğu-sualsız itaət etməyə / tabe olmağa öyrədirlər;* **2.** əməl etmək, yerinə yetirmək; **to ~ orders** əmrləri / sərəncamları yerinə yetirmək

obeyingly [əˈbeiiŋli] *adv* itaətkarcasına, itaətlə, itaətkarlıqla

obituarist [əˈbitjuərist] *n* nekroloq müəllifi

obituary[1] [əˈbitjuəri] *n* nekroloq; **to write an** ~ nekroloq yazmaq; **to print / to publish an** ~ nekroloq çap / dərc etmək; **to read the obituaries** nekroloqları oxumaq; *He writes obituaries for the local newspaper O, yerli qəzetə nekroloqlar yazır*

obituary[2] [əˈbitjuəri] *adj* **1.** dəfn; dəfnə aid; ~ **ceremony** dəfn mərasimi; **2.** nekroloji; ~ **notice** nekroloq

object[1] [ˈɔbdʒikt] *n* **1.** əşya, şey, obyekt; **material / physical** ~ maddi / fiziki obyekt / şey; **an ~ of interest / fear** maraq / qorxu doğuran şey; *I see an object in the distance Mən uzaqda bir obyekt / şey görürəm;* **Unidentified Flying Object** Uçan Naməlum Obyekt; **2.** obyekt; **an ~ for study** tədqiqat obyekti; **the ~ of my affection** mənim tədqiqatımın obyekti; **3.** məqsəd, məram; **the ~ of his visit** onun səfərinin məqsədi; **the ~ of *one's* life** həyatının məqsədi / məramı; **to have no ~ in life** həyatda heç bir məqsədi / məramı olmamaq; **to achieve / to attain / to gain *one's*** ~ məqsədinə nail olmaq / çatmaq; **to fail in *one's*** ~ məqsədinə nail olmamaq / çatmamaq; *What is the object of doing this? Bunu etməkdə məqsədin / məqsədiniz nədir?;* **4.** *qram.* tamamlıq; **direct** ~ vasitəsiz tamamlıq; **indirect** ~ vasitəli tamamlıq; **prepositional** ~ sözönlü tamamlıq; **5.** *fəls.* obyekt (*subyektin əksi*)

object[2] [ɔbˈdʒekt] *v* **1.** etiraz etmək, protestlə çıxış etmək; **to ~ strongly** qəti / kəskin etiraz etmək; **to ~ to new taxes** yeni vergilərə qarşı etiraz etmək; *No one objected Heç kəs etiraz etmədi; I think I'll have a smoke, if you don't object Etiraz etməsəniz / etmirsinizsə, mən bir siqaret çəkərdim;* **2.** (**to**) xoşu gəlməmək, sevməmək; *I object very much to a wet summer Mən yağmurlu yayı sevmirəm*

object-glass [ˈɔbdʒiktgla:s] *n fot.* obyektiv

objectify [ɔbˈdʒektifai] *v* **1.** təcəssüm etmək; təsvir / ifadə etmək; **2.** obyektiv səbəblərə istinad etmək

objection [ɔbˈdʒekʃn] *n* **1.** etiraz, protest (*əsas etibarı ilə hüquqi termin*); **to deal with ~, to meet an** ~ etirazla qarşılaşmaq / üzləşmək; **to raise an ~ to a proposal** təklifə qarşı etiraz etmək; **serious / strong / violent** ~ ciddi / kəskin etiraz; **valid** ~ qanuni / ədalətli etiraz; **to withdraw an** ~ etirazı geri götürmək; **2.** *mac.* bəyənməmə, rədd etmə; **3.** qüsur, çatışmazlıq; *The chief objection of the book is its great length Kitabın başlıca qüsuru / çatışmazlığı onun çox uzunçuluğudur*

objectionable [ɔbˈdʒekʃnəbl] *adj* **1.** xoşagəlməz, iyrənc, pis, nifrət oyadan; ~ **smell** pis / xoşagəlməz / iyrənc iy; ~ **behaviour** pis / xoşagəlməz / qəbahətli davranış; **2.** arzuolunmaz, etiraz doğuran; **to be least** ~ ən az etiraz doğuran; ~ **plan** etiraza səbəb olan plan; *I myself didn't find anything objectionable in his behaviour Mən şəxsən onun davranışında qəbahətli / eyibli / xoşagəlməz heç bir şey tapmadım;* **3.** dəhşətli; *The crocodiles are most objectionable beasts Timsahlar ən dəhşətli heyvandır*

objective[1] [ɔbˈdʒektiv] *n* **1.** məqsəd, hədəf, amal, istək; **economic** ~ iqtisadi məqsəd; **long-range** ~ uzunmüddətli / uzunmüddətli məqsəd; **military** ~ hərbi hədəf; **to**

attain an ~, to gain an ~, to win an ~ məqsədə çatmaq; **2.** *harb.* obyekt (*hücum etmək üçün*); **3.** *qram.* vasitəli hal; **4.** *opt.* obyektiv

objective[2] [əb'dʒektɪv] *adj* **1.** obyektiv, real; maddi; ~ **reality** obyektiv reallıq; ~ **data** obyektiv rəqəmlər; *Dragons have no objective existence Əjdahalar real həyatda mövcud deyil;* **2.** *tib.* obyektiv (*simptomlar haq.*); **3.** *fəls.* obyektiv, mövcud, real; **4.** qərəzsiz, obyektiv, insaflı, ədalətli; **an ~ study** obyektiv tədqiqat; **an ~ history of the war** müharibənin obyektiv tarixi; **an ~ judgement** qərəzsiz mühakimə

objectivism [əb'dʒektɪvɪzm] *n* **1.** obyektivliyə can atma **2.** *fəls.* obyektivizm

objectivity [,ɔbdʒek'tɪvɪtɪ] *n* obyektivlik, qərəzsizlik; **in all** ~ bütün obyektivliyi ilə

objectless ['ɔbdʒɪktlɪs] *adj* məqsədsiz, boş, əsassız, məzmunsuz, mənasız

objurgate ['ɔbdʒə:'geɪt] *v* irad tutmaq, danlamaq, sitəm etmək / vermək

objurgation [,ɔbdʒə:'geɪʃn] *n* irad, danlaq, sitəm

objurgatory [əb'dʒə:gətərɪ] *adj* iradlı, sitəmli

oblate ['ɔbleɪt] *adj* **1.** *kils.* özünü kilsə həyatına həsr etmiş; **2.** *hənd.* yastılanmış (*qütblərdə*); ~ **ellipsoid** *riyaz.* yastılanmış (*sıxılmış*) ellipsoid

oblation [ou'bleɪʃn] *n* **1.** qurbanvermə; xeyriyyə məqsədi ilə nəzir vermə; **2.** qurban, pay (*Allaha*); **3.** *kils.* tövbə etmə

oblational [ou'bleɪʃnl] *adj* qurbanlıq, ~ **sheep** qurbanlıq qoyun

obligate ['ɔblɪgeɪt] *v* məcbur / vadar / təhrik etmək, öhdəsinə qoymaq; *What does the agreement obligate us to do? Saziş bizim üzərimizə hansı öhdəliyi qoyur?*

obligation [,ɔblɪ'geɪʃn] *n* **1.** təəhhüd, öhdəlik, öhdəçilik; **to undertake / to assume ~s** öhdəçilik / öhdəlik götürmək; **international ~s** beynəlxalq öhdəçiliklər; **treaty ~s** sazişə görə öhdəçiliklər; **government ~** dövlət öhdəçiliyi; **to cancel an ~** öhdəçiliyi ləğv etmək; **to carry out / to fulfil ~s** öhdəçilikləri yerinə yetirmək; **to deny / to renounce ~s** öhdəçiliklərdən imtina etmək; **long-term ~** uzunmüddətli öhdəçilik, **short-term ~** qısamüddətli öhdəçilik; **2.** borc; vəzifə; **to feel an ~** özünü borclu hiss etmək; **to discharge / to fulfil / to meet an ~** borcu yerinə yetirmək; **moral ~** mənəvi borc; **social ~** ictimai borc; **family ~s** ailə vəzifələri; **~ to *one's* parents** valideynləri qarşısında borc

obligator [,ɔblɪ'geɪtə'] *n* **1.** öhdəçilik verən şəxs; **2.** borcu olan şəxs

obligatory [ɔ'blɪgətrɪ] *adj* məcburi, icbari, mütləq, vacib; *Lectures are obligatory for all students Mühazirələr bütün tələbələr üçün məcburidir*

oblige [ə'blaɪdʒ] *v* məcbur / vadar etmək, öhdəsinə qoymaq; **to be ~d** *d.d.* minnətdar olmaq; *I am much obliged (to you) Sənə / Sizə çox minnətdaram*

obliging [ə'blaɪdʒɪŋ] *adj* **1.** mütləq, məcburi; **2.** nəzakətli, məsuliyyətli, işə ciddi yanaşan, işə yarayan, əltutan; ~ **neighbours** nəzakətli / işə yarayan / əltutan qonşular

obligingly [ə'blaɪdʒɪŋlɪ] *adv* nəzakətlə, gülərüzlə, iltifatla, mehribanlıqla, lütfkarlıqla

obligingness [ə'blaɪdʒɪŋnɪs] *n* **1.** məcburilik; **2.** nəzakətlilik, qayğıkeşlik, lütfkarlıq, iltifatlılıq

oblique[1] [ə'bli:k] *n* çəpəki xətt (*rəqəmləri, sözləri və s. bir-birindən ayırmaq üçün*)

oblique[2] [ə'bli:k] *adj* **1.** çəp, çəpəki; ~ **glance / look** çəpəki baxış; ~ **arch** çəp / çəpəki tağ; ~ **section** çəp / çəpəki kəsik; **2.** dolayı; **an ~ hint** dolayı eyham; **3.** vasitəli; ~ **speech** vasitəli nitq, ~ **moods** vasitəli şəkillər (*feldə*)

oblique[3] [ə'bli:k] *v harb.* çəpinə hərəkət etmək; *They gradually obliqued from the direct ascent Onlar yavaş-yavaş düz istiqamətli marşrutdan kənara çıxırdılar*

oblique-angled [ə'bli:k'æŋgld] *n riyaz.* çəpbucaqlı

obliquely [ə'bli:klɪ] *adv* **1.** çəpinə, çəp, çəpəki, köndələn, qıyğacı; perpendikulyar **2.** dolayı, bilvasitə

obliquity [ə'blɪkwɪtɪ] *n* **1.** düz xətdən kənara çıxma; əyri istiqamət, maili vəziyyət; **2.** doğru yoldan çıxma / sapma; ~ **of mind** sağlam düşüncədən sapma / kənara çıxma; **3.** *tex.* əyrilik; **4.** *astr.* əyrilik (*orbitdə*)

obliterate [ə'blɪtəreɪt] *v* **1.** silmək, pozmaq, sürtüb pozmaq / silmək; məhv etmək; **to ~ *one's* signature** imzasını pozmaq; **to ~ *one's* footprints / tracks** izini silmək / sürtüb təmizləmək; **to ~ completely / entirely / totally / utterly** tamamilə / büsbütün məhv etmək; **2.** unutmaq, yaddan çıxarmaq; *She tried to obliterate the memory of her childhood O, uşaqlıq xatirələrini unutmağa çalışdı*

obliteration [ə,blɪtə'reɪʃn] *n* **1.** silmə; ləğv / məhv / yox etmə; heçə çıxarma; **2.** pozma, silmə; **3.** unutma, yaddan çıxartma

oblivion [ə'blɪvɪən] *n* **1.** unutma, yaddan çıxartma; **to fall / to sink into ~** unudulmaq, yaddan çıxarılmaq; *His work fell / sank into oblivion after his death Ölümündən sonra onun işi unuduldu;* **2.** bağışlanma, bağışlama, əfv etmə, amnistiya; **Act (Bill) of Oblivion** Amnistiya / Əfv haqqında fərman; **3.** bihuş / sərxoş olma; **to drink oneself into ~** içib bihuş / sərxoş olmaq; **to slip / to sink into ~** huşunu itirmək, bihuş olmaq

oblivious [ə'blɪvɪəs] *adj* **1.** unutqan, yaddaşsız; ~ **of *one's* duties** (öz) vəzifəsini unudan; **2.** diqqətsiz, laqeyd; huşsuz, fikri dağınıq, dalğın; *She was oblivious of what was going on O, ətrafda nələr baş verdiyini hiss etmirdi;* ~ **of *one's* surroundings** ətrafında baş verənlərə laqeyd olma; ~ **to danger** təhlükəyə laqeyd / fikir verməyən / biganə

obliviousness [ə'blɪvɪəsnɪs] *n* unutqanlıq, yaddaşsızlıq, huşsuzluq

oblong[1] ['ɔblɔŋ] *n* **1.** uzunsov şey / əşya / fiqur; **2.** *hənd.* düzbucaqlı

oblong[2] ['ɔblɔŋ] *adj* **1.** uzunsov, uzunvari; ~ **recess** uzunsov taxça; ~ **ellipsoid** *riyaz.* uzunsov ellipsoid **2.** düzbucaqlı; ~ **mirror** düzbucaqlı güzgü

oblongness [əb'lɔŋnɪs] *n* uzunsovluq

obloquious ['ɔbləkwɪəs] *adj* təhqiredici, həqarətli, alçaldıcı; rüsvayçı, rüsvay edən

obloquy ['ɔbləkwɪ] *n* **1.** qeybət, qeybət etmə; dedi-qodu, dalca danışma; **2.** təhqir, təhqir etmə, həqarət; **to heap ~ upon *smb.*** bir kəsi təhqir etmək; **3.** biabırçılıq, rüsvayçılıq, bədnamlıq, üzüqaralıq

obnoxious [əb'nɔkʃəs] *adj* **1.** dözülməz, pis, iyrənc, mənfur, murdar, nifrət oyadan, xoşagəlməz; ~ **habit** iyrənc / dözülməz adət; ~ **smell** pis / iyrənc / dözülməz iy; **2.** təhqiramiz, qərəzli; ~ **remarks** təhqiramiz qeydlər / iradlar

obnoxiously [əb'nɔkʃəslɪ] *adv* **1.** pis, xoşa gəlməyəcək bir halda, iyrənc; **2.** təhqiredici bir şəkildə / halda

oboe ['oubou] *n* qaboy (*musiqi aləti*); **to play the ~** qaboy çalmaq

oboist ['oubouɪst] *n* qaboyçu, qaboyçalan

obscene [əb'si:n] *adj* abırsız, ədəbsiz, həyasız, nalayiq, ləyaqətsiz, əxlaqsız; biabırçı, vulqar, pornoqrafik; kobud; ~ **pictures** biabırçı / pornoqrafik şəkillər; ~ **language** yaramaz / nalayiq söyüş; ~ **gestures** ədəbsiz / abırsız / nalayiq hərəkətlər; ~ **books** nalayiq / yaramaz kitablar; ~ **films** nalayiq / biabırçı / pornoqrafik filmlər; ~ **material** pornoqrafik materiallar

obscenely [əb'si:nlɪ] *adv* abırsız, ədəbsiz, ədəbsizcəsinə, həyasız, həyasızcasına, nalayiq, nalayiqcəsinə, utanmadan, həya etmədən; **to behave ~** özünü həyasız / ədəbsiz aparmaq

obsceneness [əb'si:nnɪs] *n* = **obscenity**

obscenity [əb'si:nɪtɪ] *n* abırsızlıq; ədəbsizlik, həyasızlıq, ləyaqətsizlik, əxlaqsızlıq, biabırçılıq; **to scrabble obscenities on the wall** divarda ədəbsiz / biabırçı sözlər yazmaq

obscurant[1] [əb'skjuərənt] *n* cahil, cəhalətpərəst, tərəqqi / maarif düşməni

obscurant[2] [əb'skjuərənt] *adj* cahil, cəhalətpərəst, ~ **views** cəhalətpərəst baxışlar

obscurantism [,ɔbskjuə'ræntɪzm] *n* cəhalət, cahillik, cəhalətpərəstlik; **the struggle of science against religious ~** elmin dinə qarşı mübarizəsi

obscurantist [,ɔbskjuə'ræntɪst] *n* = **obscurant**[1]

obscuration [,ɔbskjuə'reɪʃn] *n* **1.** havalanma, ağlı çaşma; **2.** *astr.* tutulma (*ay, gün*)

obscure[1] [əb'skjuə'] *adj* **1.** qaranlıq, pis işıqlandırılmış, tutqun; ~ **lobby** qaranlıq dəhliz; ~ **corner of a room** otağın qaranlıq

künc; **misty and ~ day** dumanlı və tutqun gün; **2.** anlaşılmaz, aydın olmayan, naməlum, dumanlı, qarışıq, dolaşıq, qeyri-müəyyən, qeyri-dəqiq; **~ sound** anlaşılmaz səs; **~ motives** anlaşılmaz / dolaşıq səbəblər; **~ pulse** zəif hiss edilən nəbz; **~ feelings** dolaşıq / qarışıq hisslər; **~ explanation** dolaşıq / dumanlı / anlaşılmaz izahat; **~ style** anlaşılmaz üslub; *The part he played in the matter remains obscure Onun bu məsələdə oynadığı rol anlaşılmaz qalır;* **3.** nəzərə çarpmayan, az tanınan; **an ~ book of a forgotten author** unudulmuş müəllifin az tanınan kitabı; **an ~ German poet** az tanınan alman şairi; **4.** uzaq, ucqar; **an ~ village** ucqar kənd / əyalət; *He settled in an obscure village O, uzaq / ucqar bir kənddə məskunlaşdı*

obscure² [əb'skjuə'] *v* **1.** qabağını kəsmək / tutmaq, örtmək, pərdələmək, çulğamaq, kölgə salmaq; *The Moon / The Sun was obscured by clouds Buludlar ayın / günəşin qabağını tutdu;* **2.** dolaşdırmaq, qarışdırmaq; *His testimony obscured the issue Onun şəhadəti / ifadəsi məsələni dolaşdırdı;* **to ~ the meaning of the word** sözün mənasını qarışdırmaq; **3.** kölgədə qoymaq / buraxmaq; *His fame was obscured by that of his son Oğlunun şöhrəti onun şöhrətini kölgədə qoydu;* **4.** qabağını kəsmək / tutmaq (*işığın*); **to ~ the light** işığın qabağını kəsmək / tutmaq

obscurely [əb'skjuəlı] *adv* **1.** anlaşılmaz tərzdə / surətdə, üstüörtülü; **2.** anlaşılmaz / dolaşıq bir tərzdə; **to speak ~** anlaşılmaz bir tərzdə danışmaq

obscurity [əb'skjuərıtı] *n* **1.** zülmət, qaranlıq, pis işıqlanma; **to sink into ~** zülmətə / qaranlığa qərq olmaq; **2.** anlaşılmazlıq; **the ~ of the style** üslubun anlaşılmazlığı; **3.** qəribə insan, naməlum şəxs; *He married this poor, young obscurity O bu kasıb, cavan naməlum qızla evləndi;* **4.** naməlumluq; tanınmama, şöhrətsizlik, adsızlıq; **to live in ~** tanınmadan / şöhrətsiz yaşamaq; **to sink / to lapse into ~** unudulmaq, yaddan çıxmaq; **to spring / to rise / to emerge from ~** gözlənilmədən / qəflətən şöhrət / ad-san qazanmaq; **5.** aydın olmayan / anlaşılmayan parça / yer (*mətndə, nitqdə və s.*); **the obscurities of Greek poets** qədim yunan şairlərinin əsərlərində aydın olmayan parçalar / yerlər

obsecration [,ɔbsık'reıʃn] *n* **1.** yalvarış, and, and vermə; **2.** dua, yalvarma (*Allaha*)

obsequial [əb'si:kwıəl] *adj* yas, dəfn; **~ rites** yas / dəfn adətləri / qaydaları / mərasimi

obsequies ['ɔbsıkwız] *n* basdırılma, torpağa tapşırılma

obsequious [əb'si:kwıəs] *adj* yaltaq, qulluq göstərən, quyruq bulayan; **to give an ~ smile** yaltaqcasına gülümsəmək; **to be ~ to / with *smb.*** bir kəsə yaltaqlıq etmək

obsequiously [əb'si:kwıəslı] *adv* yaltaqcasına, köləcəsinə, qul / kölə kimi, itaətkarcasına

obsequiousness [əb'si:kwıəsnıs] *n* yaltaqlıq, itaətkarlıq, alçalma, qulluq göstərmə; quyruq bulama

observable [əb'zə:vəbl] *adj* **1.** görünən, nəzərə çarpan, gözə dəyən / görünən, diqqəti cəlb edən; **any ~ object** gözə dəyən / çarpan hər hansı bir şey / obyekt; **2.** riayət edilməli, əməl olunmalı, yerinə yetirilməli; **~ holiday** əməl olunmalı bayram; **3.** diqqətəlayiq, maraqlı; *We met with nothing observable Biz diqqətəlayiq / maraqlı heç nəyə rast gəlmədik*

observance [əb'zə:vəns] *n* **1.** riayət, əməl etmə, yerinə yetirmə (*adət, ənənə, qanun haq.*); **~ of treaty** müqaviləyə riayət etmə; **2.** adət, ənənə, qaydа; ayin, mərasim; **religious ~** dini ayin / adət

observancy [əb'zə:vənsı] *n* müşahidəçilik, müşahidə qabiliyyəti, diqqətlilik

observant [əb'zə:vənt] *adj* **1.** diqqətli, müşahidə edən, hər şeyə fikir verən / diqqət yetirən; **an ~ child** diqqətli / hər şeyə fikir verən uşaq; **2.** riayət edən, yerinə yetirən (*qanunu və s.*)

observation¹ [,ɔbzə'veıʃn] *n* **1.** müşahidə, müşahidə etmə / aparma; **personal / scientific / empiric ~** şəxsi / elmi / empirik müşahidə; **~ of natural phenomena** təbiət hadisələrinin müşahidə edilməsi; **close and careful ~ of an animals' behaviour** heyvanların davranışını yaxından və ehtiyatla müşahidə etmə; **2.** nəzarət, nəzarət etmə; **to keep under ~** nəzarət altında saxlamaq; **3.** müşahidəçilik, müşahidə qabiliyyəti; diqqətlilik; **a man of keen ~** iti müşahidəçilik qabiliyyəti olan adam; **a man of little ~** zəif müşahidəçilik qabiliyyəti olan adam; **4.** riayət etmə (*qanuna, adətlərə, qaydaya və s.*); **~ of laws / customs** qanunlara / adətlərə riayət etmə

observation² [,ɔbzə'veıʃn] *adj* müşahidə; **~ post / tower / platform / station** müşahidə postu / qülləsi / platforması / məntəqəsi

observatory [əb'zə:vətrı] *n* **1.** rəsədxana; **seismic ~** seysmoloji rəsədxana; **astronomical ~** astronomik rəsədxana; **2.** müşahidə məntəqəsi, müşahidə meydançası

observe [əb'zə:v] *v* **1.** müşahidə etmək, izləmək (*nəzərlə*); **to ~ attentively / carefully / closely** diqqətlə / ehtiyyatla / yaxından müşahidə etmək; **2.** görmək; *The police observed the man entering / enter the bank Polis kişinin banka girdiyini gördü;* **3.** riayət etmək (*qanuna və s.*), ciddi əməl etmək (*qaydaya və s.*); **to ~ the speed limit** sürət məhdudiyyətinə riayət etmək; **4.** bayram etmək, təntənəli mərasim keçirmək, təntənəli surətdə qeyd etmək; **5.** elmi müşahidə aparmaq; **6.** demək; *He observed that it would probably rain O dedi ki, ola bilsin ki, yağış yağsın*

observed [əb'zə:vd] *adj* müşahidə edilmiş / olunmuş, müşahidə yolu / üsulu ilə əldə edilmiş; **~ result** müşahidə yolu / üsulu ilə əldə edilmiş nəticə

observer [əb'zə:və'] *n* **1.** müşahidəçi; **impartial ~** qərəzsiz müşahidəçi; **keen / perceptive ~** diqqətli müşahidəçi; **outside ~** kənar müşahidəçi; **military ~** hərbi müşahidəçi; **2.** dinləyici, müşahidəçi kimi iştirak edən; **~ at a summit** dövlət başçılarının görüşündə müşahidəçi; **to send *smb.* along as an ~** bir kəsi müşahidəçi / dinləyici kimi göndərmək; **3.** icmalçı (*qəzetdə*)

observering [əb'zə:vıŋ] *adj* **1.** müşahidəçi, diqqətli, hər şeyə fikir verən; **2.** elmi müşahidələr aparan

obsess [əb'ses] *v* **1.** izləmək, təqib etmək, əziyyət vermək (*fikir, qorxu və s.*); *The idea that he might lose his position obsessed him İşini itirə biləcəyi fikri ona əziyyət verirdi;* **2.** hakim kəsilmək; *She's obsessed by the desire to become a great scientist Böyük alim olmaq arzusu ona hakim kəsilmişdi*

obsession [əb'seʃn] *n* **1.** beyindən çıxmayan / hakim kəsilən fikir / ideya; **2.** mübtəlalıq, mübtəla olma; yaddan çıxmama

obsessional [əb'seʃənl] *adj* beyindən çıxmayan / beyinə girmiş / hakim kəsilmiş; **~ love** beyindən çıxmayan / beyinə girmiş məhəbbət

obsolescence [,ɔbsə'lesns] *n* **1.** gerilik; **economic ~** iqtisadi gerilik; **2.** *biol.* heyvan növünün tədricən yox olması; orqanın tədrici məhvi; **3.** *tex.* mənəvi köhnəlmə (*avadanlıq, ləvazimat və s. haq.*)

obsolescent [,ɔbsə'lesnt] *adj* **1.** istifadədən çıxan; köhnələn; **~ technology** köhnələn texnologiya; **~ words** köhnələn / istifadədən çıxan sözlər; **2.** *biol.* yox olan (*növ*); məhv olan (*orqan*)

obsolete ['ɔbsəli:t] *adj* **1.** köhnəlmiş, köhnə, istifadədən çıxmış, dəbdə olmayan; **~ customs** köhnə adətlər / ənənələr; *Obsolete words can be met in old texts İstifadədən çıxmış sözlərə qədim mətnlərdə təsadüf etmək olar;* **2.** nimdaş, sürtülmüş, yeyilmiş; **3.** ölgünləşmiş, fəaliyyətini itirmiş (*orqan*);

obsoleteness ['ɔbsəli:tnıs] *n* köhnəlmə, nimdaşlıq

obstacle ['ɔbstəkl] *n* **1.** maneə, sədd, əngəl; **to throw an ~ in *smb.*'s way** bir kəsə maneə / əngəl törətmək; **to remove ~s** maneələri aradan qaldırmaq; **to come across / to face / to encounter ~s** maneələrə rast gəlmək; **to clear / to overcome / to surmount ~s** maneələri / çətinlikləri aradan qaldırmaq; **artificial ~** süni maneə; **natural ~s** təbii maneələr; **2.** *id.* maneə; **artificial ~** süni maneə (*at idmanında*); **closed ~** örtülü maneə (*at idmanında*); **~ race** maneələrlə qaçış

obstetric [əb'stetrık] *adj* mamalıq, doğum; **~ department / unit / division / service**

mamalıq / doğum şöbəsi; ~ **surgeon** mama həkimi

obstetrician [ˌɔbste'trɪʃn] *n* mama həkimi, mama, mamaça

obstetrics [əb'stetrɪks] *n* mamalıq

obstinacy ['ɔbstɪnəsɪ] *n* **1.** inadkarlıq, inadcıllıq, tərslik, höcətlik; **mulish** ~ qatır tərsliyi / inadkarlığı / inadcıllığı; **2.** çətin sağalma / müalicə olunma (*xəstəlik haq.*)

obstinate ['ɔbstɪnɪt] *adj* **1.** özbaşına, inad, inadcıl, inadkar; ~ **resistance** inadlı müqavimət; **an old** ~ **man** qoca inadkar kişi; *The obstinate old man refused to go to hospital Qoca inadkar kişi xəstəxanaya getməkdən imtina etdi.* **2.** çətin sağalan, müalicəsi çətin olan

obstinately ['ɔbstɪnɪtlɪ] *adv* inadla, inadkarlıqla, tərslikla, israrla; **to persist** ~ inadla / israrla dediyinin üstündə dayanmaq; *He obstinately refused to help O, kömək etməkdən inadla boyun qaçırdı*

obstipation [ˌɔbstɪ'peɪʃn] *n tib.* bərk / möhkəm qəbizlik

obstruct [əb'strʌkt] *v* **1.** mane olmaq, kəsmək (*yolu*), əngəl törətmək / yaratmaq; **to** ~ **a road** yolu kəsmək; **to** ~ **a traffic** hərəkətə mane olmaq / əngəl törətmək / yaratmaq; *A wall obstructs the view Divar görməyə mane olur;* **2.** çətinləşdirmək, qabağını tutmaq / kəsmək; pərdələmək; **to** ~ **the light** işığın qabağını kəsmək; **3.** *id.* hərəkətə mane olmaq

obstruction [əb'strʌkʃn] *n* **1.** manea, əngəl, çətinlik, keçidin bağlanması; **an** ~ **in the road** yolda manea; **policy of** ~ maneəçilik siyasəti; *The fallen tree was an obstruction in the road Yıxılmış ağac yolda maneə / çətinlik yaratmışdı;* **2.** probka, tıxac; ~ **in the pipe** boruda probka / tıxac; **3.** *tib.* keçməməzlik; **adhesive** ~ bağırsaq keçməməzliyi

obstructionism [əb'strʌkʃənɪzm] *n siya.* obstruksionizm

obstructionist [əb'strʌkʃənɪst] *n siya.* obstruksionist

obtain [əb'teɪn] *v* **1.** almaq; əldə etmək; qazanmaq; **to** ~ **permission / information / advice / a reward** icazə / məlumat / məsləhət / mükafat almaq; *I managed to obtain the book I wanted Mən istədiyim kitabı əldə edə bildim; He obtained his knowledge through years of hard study O, biliyini illərlə çəkdiyi ağır zəhmət yolu ilə qazanmışdı / əldə etmişdi;* **2.** istifadə etmək / edilmək; yaşamaq, mövcud olmaq; *This custom still obtains in some districts Bu adət hələ də bir sıra əyalətlərdə yaşayır / mövcuddur*

obtainable [əb'teɪnəbl] *adj*, əldə edilə bilən, mümkün olan, nail oluna bilən; ~ **information** əldə edilə bilən məlumat

obtrude [əb'tru:d] *v* **1.** çıxartmaq; *The snail slowly obtruded his horns İlbiz yavaş-yavaş buynuzlarını çıxartdı;* **2. (on, upon)** zorla qəbul etdirmək / boynuna qoymaq; **to** ~ *one's* **opinions upon / on** *smb.* öz fikirlərini / baxışlarını başqalarına qəbul etdirmək

obtrusion [əb'tru:ʒn] *n* zorla boynuna qoyma / qəbul etdirmə, ~ **of** *one's* **opinions** öz fikirlərini / baxışlarını başqalarına zorla qəbul etdirmə

obtrusive [əb'tru:sɪv] *adj* **1.** gözəçarpan, qabağa çıxan, dik duran; **2.** əl çəkməyən, zəhlətökən, qır-saqqız; qarayaxa

obtrusively [əb'tru:sɪvlɪ] *adv* əl çəkməyərək, zəhlə tökərək, təngə gətirərək, sırtıq-sırtıq, həyasızcasına

obtrusiveness [əb'tru:sɪvnɪs] *n* zəhlətökənlik, zəhlə aparma, təngə gətirmə, sırtıqlıq

obtuse [əb'tju:s] *adj* **1.** küt, korazehin, anlamaz, qanmaz; ~ **pain** küt ağrı; ~ **person** korazehin / anlamaz / qanmaz adam; **2.** *hənd.* kor; ~ **angle** kor bucaq

obtuse-angled [əb'tju:s'æŋgəld] *adj* korbucaqlı; ~ **triangle** korbucaqlı üçbucaq

obtusely [əb'tju:slɪ] *adv* gic-gic, axmaqcasına, axmaq-axmaq

obtuseness [əb'tju:snɪs] n **1.** kütlük, korazehinlik, fəhmsizlik, korafəhmlik; **2.** sırsaqlıq, giclik, səfehlik, axmaqlıq

obverse ['ɔbvə:s] *n* **1.** üst / üz tərəfi (*medalın, sikkənin*); **2.** əlavə, əlavə etmə, tamamlama; **3.** *mən.* məntiqcə əks / zidd olan; *The obverse of love is hate Məhəbbətin əksi nifrətdir*

obversion [əb'və:ʃn] *n* çevrilmə, çevirmə

obviate ['ɔbvɪeɪt] *v* **1.** qaçınmaq, çəkinmək, kənar gəzmək, yayınmaq, **to** ~ **danger** təhlükədən qaçmaq / yayınmaq; **2.** aradan qaldırmaq, yox / kənar etmək; **to** ~ **difficulty** çətinliyi aradan qaldırmaq

obvious ['ɔbvɪəs] *adj* **1.** aşkar, açıq, aydın, şübhəsiz; *It was obvious that the child was ill Şübhəsiz idi ki, uşaq xəstədir;* **2.** aydın, anlaşılan, asan anlaşılan; **an** ~ **intention** aydın məram / niyyət / fikir

obviously ['ɔbvɪəslɪ] *adv* **1.** açıq, açıqcasına, açıq-aydın, açıq-aşkar, görünür ki, *Obviously, he has not recognized me Görünür ki, o, məni tanımadı;* **2.** yersiz, yersiz olaraq

obviousness ['ɔbvɪəsnɪs] *n* aşkarlıq, aydınlıq, açıqlıq

occasion[1] [ə'keɪʒn] *n* **1.** imkan, fürsət, şans; **to have an** ~ imkanı olmaq; **to take an** ~ imkandan istifadə etmək; *I had no occasion to speak to them Mənim onlarla söhbət etməyə imkanım olmadı;* **2.** əsas, səbəb, əsaslı dəlil; *His insulting remark was the occasion of a bitter quarrel Onun təhqiramiz qeydi böyük qalmaqala səbəb oldu;* **3.** vacib hadisə, önəmli olay; **to celebrate / to mark / to observe an** ~ hadisəni qeyd etmək; **happy / joyful / joyous** ~ sevindirici hadisə; **memorable** ~ yadda qalan hadisə; **official** ~ rəsmi hadisə; **special** ~ xüsusi hadisə; **unforgettable** ~ unudulmaz hadisə

occasion[2] [ə'keɪʒn] *v* səbəb / bais olmaq; *I saw an advertisement which occasioned me much thought Məni dərin düşündürən bir elana rast gəldim*

occasional [ə'keɪʒənl] *adj* **1.** vaxtaşırı, bəzən; nadir, təsadüfi; **2.** müəyyən hadisəyə həsr olunmuş (*nitq, ədəbi əsər və s.*); ~ **ode** müəyyən hadisəyə həsr olunmuş oda (*şer*)

occasionalism [ə'keɪʒnəlɪzm] *n fəls.* okkazionalizm, təsadüfilik

occasionally [ə'keɪʒnəlɪ] *adv* bəzən, arada-bir, vaxtaşırı; hərdən, hərdənbir

occidental [ˌɔksɪ'dentl] *adj* qərbi, ~ **civilization / climate / habit** qərb mədəniyyəti / iqlimi / adətləri

occipital [ɔk'sɪpɪtl] *adj anat.* peysər; ~ **artery** peysər arteriyası

occiput ['ɔksɪpʌt] *n* (*pl* **occipita**) *anat.* peysər

occlude [ɔ'klu:d] *v* **1.** yolunu kəsmək, bağlamaq (*deşiyi, keçidi*), lehimləmək; **2.** bitişmək, bir-birinə dayanmaq (*dişlər haq.*); *His teeth do not occlude properly Onun dişləri bir-birinin üstünə düz düşmür*

occlusion [ɔ'klu:ʒn] *n* **1.** maneə, çəpər **2.** *kim.* okklüziya **3.** *tib.* keçməməzlik, qəbizlik; **coronary** ~ beyin damarlarının keçməməzliyi; **4.** *tib.* dişlərin üst-üstə oturması

occult [ɔ'kʌlt] *adj* **1.** gizli, məxfi; **2.** sirli, dərk edilməz, qaranlıq; **3.** *tib.* gizli, görünməz

occupancy ['ɔkjupənsɪ] *n* **1.** icarəyə götürmə, icarə, müvəqqəti sahiblik; icarəyə götürülən yer; **2.** icarə müddəti; **3.** bir yerin tutulması (*səhə, ərazi haq.*)

occupant ['ɔkjupənt] *n* **1.** sakin, kirayənişin; müvəqqəti sahib; **2.** hər hansı bir vəzifə sahibi olan şəxs; *A sacrilegious occupant of the English throne İngilis taxt-tacına qeyri-qanuni sahiblik edən;* **3.** *hüq.* sahibi olmayan əmlaka yiyə durmuş şəxs; **4.** qəsbkar, işğalçı

occupation [ˌɔkju'peɪʃn] *n* **1.** sənət, peşə, iş, məşğuliyyət; **gainful** ~ gəlir gətirən iş, pullu vəzifə; **unhealthy** ~ səhhət üçün zərərli iş; **primary** ~ əsas iş; **secondary** ~ köməkçi iş; *Parachuting is a dangerous occupation Paraşüt idmanı təhlükəli işdir;* **2.** müvəqqəti istifadə (*evdən və s.*); müvəqqəti icarə; **during his** ~ **of the house and land** onun evi və torpağı icarəyə götürdüyü müddətdə; **3.** icarəyə götürülmüş torpaq sahəsi; mülkiyyət; **4.** işğal / qəsb etmə (*ərazini*); işğal müddəti (*xüsusən 2-ci Dünya Müharibəsinə aid*); **5.** iş; *Harold and Swend gave him full occupation throughout the year Harold və Swend onu bir illik işlə təmin etdilər*

occupational [ˌɔkju'peɪʃənl] *adj* peşəkar, işlə bağlı / əlaqədar; ~ **accident** istehsalatda bədbəxt hadisə; ~ **choice** peşə / sənət seçimi; ~ **classification** peşəyə / sənətə görə təsnifat; ~ **discrimination** sənət seçimi zamanı ayrıseçkilik; ~ **disease / illness** peşə xəstəliyi

occupier ['ɔkjupaɪə] *n* **1.** sakin; **2.** icarəçi, müvəqqəti sahib; **3.** *hərb.* işğalçı, qəsb-

kar; 4. ekspedisiya (*yerətrafı kosmik stansiyada*)

occupy [ˈɔkjupaı] *v* 1. icarəyə götürmək (*ev, mənzili*); tutmaq, işğal etmək, qəsb etmək; 2. əhatə etmək (*sahə*), almaq (*vaxt, zaman*); *The garden occupies 5 acres Bağ 5 akr yeri əhatə edir; This hobby occupies all of my free time Bu əyləncə mənim bütün boş vaxtımı alır;* 3. cəlb etmək, girmək (*beyinə, ağıla*); 4. vəzifədə olmaq, vəzifə tutmaq

occur [əˈkə:ʳ] *v* 1. baş vermək, həyata keçmək; **to ~ again** təkrar baş vermək; 2. rast gəlmək, rastına / qarşısına çıxmaq, təsadüf etmək; 3. ağıla gəlmək (*fikir, söz, ideya, hərəkət və s.*); *New ideas occur to him in the act of writing Yazı yazarkən onun ağlına yeni ideyalar gəlir;*
◊ *Black sheep occur in all families at. söz. ≡ Sürü azsaqsız olmaz, Ailə eybəcərsiz olmaz*

occurence [əˈkʌrəns] *n* 1. hadisə, əhvalat, epizod; **everyday / daily / regular / common ~** gündəlik / müntəzəm / adi baş verən hadisə; **strange / unusual ~** qəribə / qeyri-adi əhvalat; 2. *geol.* yataq (*minerallar haq.*)

ocean[1] [ˈouʃn] *n* 1. dünya okeanı (*yer kürəsinin ümumi su ehtiyatları*); 2.: **the Pacific Ocean** Sakit okean; **the Atlantic Ocean** Atlantik okean; **to fly across the ~** okeanın üstündən uçub keçmək; **open ~** açıq okean; **rough ~** təlatümlü okean; 2. geniş sahə; *d.d.* külli miqdar, çox; **~s of time** çoxlu vaxt; **~s of tears** çoxlu göz yaşları; **~s of money** çoxlu / külli miqdarda pul

ocean[2] [ˈouʃn] *adj* okean; **~ bed / floor** okeanın yatağı / dibi; **~ water** okean suyu

ocean-going [ˈouʃnˈgouıŋ] *adj* okean (*gəmi haq.*); **~ ship** okean gəmisi

oceanic [ˌouʃıˈænık] *adj* 1. okean; **~ fishery** okean balıqçılığı 2. çox böyük, okean qədər iri

oceanographic [ˌouʃjənəˈgræfık] *adj* okeanoqrafik; **~ station** okeanoqrafik stansiya, **~ winch** okeanoqrafik bucurqad

oceanography [ˌouʃjəˈnɔgrəfı] *n* okeanoqrafiya

oceanology [ˌouʃjəˈnɔlədʒı] *n* okeanologiya

ocean-wide [ˈouʃnwaıd] *adj* okean kimi böyük, nəhəng, çox iri / böyük

octad [ˈɔktəd] *n* səkkizlik hecа; *komp.* səkkizbitlik bayt

octad[2] [ˈɔktəd] *adj kim.* səkkizvalentli

octagon [ˈɔktəgən] *n riyaz.* səkkizbucaq

octagonal [ɔkˈtægənl] *adj riyaz.* səkkizbucaqlı

octahedral [ˌɔktəˈhedrl] *adj* səkkizüzlü

octant [ˈɔktənt] *n* 1. dairənin səkkizdə bir hissəsi; 2. oktant (*bucaq ölçən alət*)

octave [ˈɔktıv] *n* 1. *mus.* oktava; 2. prosodiya, səkkiz misralı şer, oktava; 3. *din.* bayramdan sonra səkkizinci gün; 4. səkkizlik; 5. səkkizinci yer (*qılıncoynatmada*); 6. çaxır çəlləyi (*61 litr həcmində*)

octennial[1] [ɔkˈtenjəl] *n* səkkizillik müddət

octennial[2] [ɔkˈtenjəl] *adj* 1. səkkizillik 2. səkkiz ildən bir təkrar olunan

octivalent [əkˈtıvlənt] *adj* səkkizvalentli

October [ɔkˈtoubə] *n* oktyabr; **in ~** oktyabrda

octopus [ˈɔktəpəs] *n zool.* 1. səkkizayaqlı dəniz heyvanı, oktapod; 2. *məc.* canavar quldur, qansoran, qanıçən

octosyllabic[1] [ˈɔktousıˈlæbık] *n* səkkizhecalı şer

octosyllabic[2] [ˈɔktousıˈlæbık] *adj* səkkizhecalı

octosyllable[1] [ˈɔktouˌsıləbl] *n* səkkizhecalı söz

octosyllable[2] [ˈɔktouˌsıləbl] *adj* = **octosyllabic**[2]

octovalent [ˈɔktouˈvælənt] *adj kim.* səkkizvalentli

octuple [ˈɔktjupl] *adj* səkkiz dəfə / qat

ocular[1] [ˈɔkjuləʳ] *n* göz, okulyar

ocular[2] [ˈɔkjuləʳ] *adj* 1. göz; okulyar; 2. formaca gözəbənzər; 3. əyani (*sübut və s.*)

oculist [ˈɔkjulıst] *n tib.* okulist; göz həkimi

odd[1] [ɔd] *n* 1. tək say; 2. qəribəlik, qəribə şey; 3. həlledici ötürmə (*vist oyununda – kart*); 4. *id.* qolf oyununda üstünlük verən zərbə;
◊ **game of ~ man out** artıq qalan adamın oyundan çıxması qaydası ilə oynanılan oyun; **~ and even** tək və cüt

odd[2] [ɔd] *adj* 1. tək; **~ numbers** tək rəqəmlər; *A wheel in general contains an odd number of teeth Adətən təkərdə mişlərin sayı tək olur;* 2. cüt olmayan; **an ~ shoe** bir tay ayaqqabı; 3. aşan; artıq olan (*məbləğdən və ya saydan*); **thirty ~ years** otuz ildən artıq; *A volume of 300 odd pages 300-dən artıq səhifədən ibarət cild;* 4. əlavə; *A few odd dollars for entertainment Əyləncə üçün verilmiş əlavə bir neçə dollar;* 5. təsadüfi; qeyri-müntəzəm; **~ job** təsadüfi iş; *As usual I lived by odd-jobbing for the blacks on the sugar plantations Mən, adətən zəncilərin şəkər tarlalarında tapdığım təsadüfi işlərlə dolanırdım;* 6. qərib, yad, qeyri-adi, qəribə, ekssentrik; *It was odd of her to do that Onun belə iş görməsi qəribə idi;* 7. uzaq, ucqar; *He had to seek odd corners for his safety O öz şəxsi təhlükəsizliyi üçün ucqar rayon axtarmağa məcbur idi;*
◊ **the ~ man** həlledici səs (*səsvermədə*); **~ man out** 1) tərəfdaşsız qalmış oyunçu; 2) *d.d.* təkliyi üstün tutan insan

odd-come-short [ˈɔdkʌmˈʃɔ:t] *n* 1. qalıq (*parçanın və s.*); 2. qırıntılar, qalıqlar

odd-come-shortly [ˈɔdkʌmˈʃɔ:tlı] *n* yaxın gələcək; **one of these odd-come-shortlies** tezliklə, yaxın günlərin birində

oddish [ˈɔdıʃ] *adj* qəribə, qeyri-adi, ekssentrik

oddity [ˈɔddıtı] *n* 1. qəribəlik, qeyri-adilik; 2. qəribə / tühaf adam

oddly [ˈɔdlı] *adv* 1. qeyri-bərabər; 2. qəribə; **~ enough** nə qədər qəribə olsa da

oddness [ˈɔdnıs] *n* 1. qəribəlik, qeyri-adilik; 2. təklik (*cütlüyün əksi*)

odds [ɔdz] *n* 1. qeyri-bərabərlik; fərq (*rəqiblər arasında*); **to make ~ even** fərqləri aradan qaldırmaq; 2. üstünlük; **considerable / great ~** hiss olunacaq / əsaslı üstünlük; *The odds are in our favour Üstünlük bizim tərəfimizdədir;* **to give ~** üstünlük imkanı vermək; **to receive ~** üstünlük əldə etmək; 3. imkan; **long ~** qeyri-bərabər imkanlar; 4. fikir ayrılığı, narazılıq; 5. qeyri-obyektivlik, qərəzlilik;
◊ **It makes no ~** *Heç bir fərqi yoxdur; What's the odds?* 1) *Fərqi nədir?;* 2) *Bunun nə mənası?; id. Hesab neçədir?;* **~ and ends** qırıntılar, tör-töküntü, zir-zibil; **by long ~** əhəmiyyətli dərəcədə; **to make ~ even** fərqi aradan qaldırmaq

odious [ˈoudʒəs] *adj* mənfur, çirkin; rəzil, əclaf, alçaq, iyrənc, bədnam; **~ lie** iyrənc yalan; **~ smell** iyrənc / pis iy; **~ crime** çirkin cinayət

odiously [ˈoudʒəslı] *adv* çox pis / iyrənc / alçaq, alçaqcasına, alçaq / iyrənc bir tərzdə

odium [ˈoudʒəm] *n* 1. nifrət; çirkinlik; antipatiya; **to bring ~ on, to expose to ~** mənfi münasibət oyatmaq; 2. rüsvayçılıq, həqarət, namussuzluq

odontalgic[1] [oudənˈtældʒık] *n tib.* diş ağrısına qarşı dərman

odontalgic[2] [oudənˈtældʒık] adj diş ağrısına qarşı

odontoid [ouˈdɔntɔıd] *adj* dişşəkilli, dişəbənzər, dişvarı

odontologist [ɔdɔnˈtɔlədʒıst] *n* odontoloq, diş həkimi

odontology [ɔdɔnˈtɔlədʒı] *n tib.* odontologiya (*dişlərdən və dişlərin müalicəsindən bəhs edən elm*)

odorant [ˈoudərənt] *n* ətirli / iyli / iy ifraz edən maddə (*ətriyyatda istifadə edilən xoş iyli maddə*)

odoriferous [ˌoudəˈrıfərəs] *adj* 1. qoxulu, yaxşı iy verən; 2. xoş, əziz, ləzzət verən

odorous [ˈoudərəs] adj = **odoriferous**

odour [ˈoudəʳ] *n* 1. qoxu, iy; **to emit / to exude / to give off / to produce an ~** qoxu / iy yaymaq; **pleasant ~** xoş qoxu / iy; *An odour emanates from the rose Qızılgüldən xoş iy gəlir;* 2. cəmiyyətdə yer; şan-şöhrət, etibar; **to make ~ even** fərqləri aradan qaldırmaq; **to be in bad ~ with** *smb.*, **to be in ill ~ with** *smb.* bir kəslə pis münasibətdə olmaq, bir kəsin yanında etibarı olmamaq

odourless [ˈoudəlıs] *adj* qoxusuz, iysiz; **an ~ liquid** iysiz / qoxusuz maye

Odyssey [ˈɔdısı] *n* 1. Odisseya (*Odisseyin səyahətlərindən bəhs edən qədim yunan epik poeması*); 2. *məc.* macəralarla dolu uzun sürən səyahət

oecumenical [ˌı:kjuˈmenıkl] *adj din.* ümumdünya

oedema [ıˈdı:mə] *n tib.* şış, şişkinlik

oedematic [ıdıˈmætık] *adj* şişmiş, şişkin

oesophagus [ı:ˈsɔfəgəs] *n anat.* qida borusu

oestrus [ˈı:strəs] *n* 1. *biol.* mozalan; 2. impuls, stimul, niyyət; 3 *məc.* çılğınlıq, cil-

ğın istək; **4.** *zool.* həvrə / kürsəyə gəlmə, cütə axıtma (*heyvanlarda*)

of (*tam forması*) [ɔv]; (*reduksiya olunmuş forması*) [əv] *prep* **1.** *Azərbaycan dilində əsasən yiyəlik hal şəkilçilərinə* (**-ın, -in, -un, -ün**) *müvafiq gəlir və ya tərcümə olunmur. Bu halda aşağıdakı mənaları bildirir:* **1)** *mənsubiyyət, yiyəlik, sahiblik;* **the pages ~ a book** kitab**ın** səhifələri; **the advice of a teacher** müəllim**in** məsləhəti; **the leg ~ the table** stol**un** ayağı; **2)** *Hərəkətin obyektinə işarə edir:* **a creator ~ a new current in art** incəsənətdə yeni istiqamət**in** yaradıcısı; **3)** *İcraçıya işarə edir:* **the deeds ~ our heroes** bizim qəhrəmanların şücaətləri; **4)** *Dad, tam, qoxuya işarə edir:* **the smell ~ flowers** çiçəklər**in** qoxusu; **the taste ~ the porridge** sıyığ**ın** dadı; **5)** *Şəxs və ya əşyanın digər şəxs və əşyalar arasından seçilməsinə işarə edir:* **holy ~ holies** müqəddəslər**in** müqəddəsi; **6)** *keyfiyyətə, xüsusiyyətə, yaşa işarə edir:* **a man ~ his word** sözün**ün** ağası olan adam; **a man ~ eighty** səksən yaşlı kişi; **7) class, order, genus, species, kind, sort, manner** *və s. sözlərdən sonra növə, sinfə, tipə işarə edir: It was a sort of travelling school Bu, turizm məktəbinə bənzər bir şey idi.* **2.** *Azərbaycan dilinə çıxışlıq hal şəkilçiləri* (**-dan, -dən**) *vasitəsilə tərcümə edilir və ya tərcümə edilmir. Bu halda aşağıdakı mənaları ifadə edir:* **1)** *Tamla onun hissəsi arasındakı münasibəti bildirir;* **some ~ the workers** fəhlələr**dən** bəziləri; **a pound ~ sugar** bir funt şəkər; **2)** *səbəbə işarə edir:* **sick ~ inaction** hərəkətsizlik**dən** bezmiş; **3)** *bir şeyin mənbəyinə işarə edir: I learned it of him Mən bunu ondan öyrəndim; He asked it of me O bunu məndən soruşdu;* **4)** *mənşəyə işarə edir: He comes of a worker's family O, fəhlə ailəsindəndir;* **5)** *istiqamət, məkan və yerə işarə edir:* **south ~ Moscow** Moskva**dan** cənubda; **6)** *bir şeydən azad olmuş, qurtarmış obyektə işarə edir:* **to cure ~ a disease / illness** xəstəlik**dən** sağalmaq; **to get rid ~ cold** soyuqdəymə**dən** yaxa qurtarmaq; **7)** *hər hansı qabın içindəki maddəyə işarə edir:* **a glass ~ milk** bir stəkan süd; **8)** *əşyanın tərkib və strukturuna işarə edir:* **a pack ~ wolves** canavar sürüsü; **a herd ~ horses** at ilxısı; **9)** *bir şeyin hansı materialdan düzəlmiş olduğunu göstərir:* **a dress ~ silk** ipək paltar; **3.** *Azərbaycan dilinə* **haqqında, haqda** *sözləri ilə tərcümə olunur;* **a book ~ England** İngiltərə haqqında kitab; *He thinks of his friend O, dostu* **haqda** *fikirləşir;* **4.** *Azərbaycan dilinə tərcümə olunmur və aşağıdakı mənaları bildirir:* **1)** *keyfiyyətin, xüsusiyyətin yayılma sahəsinə işarə edir:* **to be hard ~ hearing** ağır eşitmək; **2)** *zamana işarə edir:* **~ an evening** axşam vaxtı; **3)** *kəmiyyətə işarə edir:* **a farm ~ 100 acres** 100 akrlıq təsərrüfat sahəsi; **4)** *Şübhəyə, ittihama işarə edir:* **to suspect ~ theft** oğurluqda şübhəli sayılmaq; **5)** *əlavə ilə işlənir və Azərbaycan dilinə tərcümə olunmur:* **the city ~ New-York** Nyu-York şəhəri; **by the name ~ John** Con adlı

off[1] [ɔf] *n* **1.** *d.d.* boş vaxt; **2.** cıdırın başlanğıcı; **3.** *d.d.* cıdırın başlanması haqda siqnal

off[2] [ɔf] *adj* **1.** uzaq, uzaqda yerləşən, ucqar; **an ~ district** ucqar rayon; **2.** sağ, arxa; **~ side** sağ tərəf; **3.** *dən.* gəminin açıq dənizə olan bortu; **4.** *id.* oyundan kənar vəziyyət; **5.** qarşısında müəyyən şərtlər qoyulmuş; müəyyən çərçivəyə salınmış; **6.** asudə, azad; **a day ~** istirahət günü; **7.** ikinci dərəcəli, vacib olmayan; **the ~ street** dalan; **8.** az güman edilən; xəyali, zəif (*imkan, ümid və s.*); *He had an off chance to enter the university Onun universitetə daxil olması üçün cüzi şansı var idi;* **on the ~ chance** *d.d.* hər ehtimala qarşı; **9.** aşağı keyfiyyətli, ikinci növ; təzə olmayan; *The meat is a bit off Ət o qədər də təzə deyil*

off[3] [ɔf] *adv* **1.** *bir şeydən uzaq olmağa, uzaqlaşmağa işarə edir: He had to be off O getməli idi;* **2.** kənarda, aralıda; (*məsafə və uzaqlığa işarə edir*) *He stood ten paces off O, on metr aralıda dayanmışdı;* **3.** *bir şeyin kəsilməsinə, ara verməsinə, dayanmasına, ləğv edilməsinə işarə edir:* **to break ~ the meeting** görüşü / iclası dayandırmaq; *The light is off İşıq sönüb;* **4.** *Hərəkətin tam dayandırılmasının mənaca gücləndirilməsi üçün istifadə edilir;* **to drink ~** içmək (*axıra kimi*); **to finish ~** qurtarmaq (*tamamilə*)

off[4] [ɔf] *inter* Rədd ol!, Dəf ol!, Cəhənnəm ol!; *Off, or I'll shoot Rədd ol / olun, yoxsa atəş açacağam*

off[5] [ɔf] *prep Azərbaycan dilinə çıxışlıq hal şəkilçiləri* (**-dan; -dən**) *vasitəsilə tərcümə edilir və ya tərcümə olunmur. Bu halda aşağıdakı mənaları ifadə edir:* **1)** *obyektdən, istiqamətdən uzaqlaşmağa və ya obyektin hər hansı hissəsinin ayrılmasına işarə edir: Take it off the table! Bunu masanın üstündən götür / götürün!;* **2)** *dən. sahildən dənizə tərəf hərəkət etməyə işarə edir:* **three miles ~ shore** sahil**dən** üç mil aralı (*dənizə*); **3)** *hərəkətin obyektinə işarə edir: I borrowed ten francs off him Mən ondan 10 frank borc aldım;* **4)** *normadan, adi vəziyyətdən kənara çıxmağa işarə edir:* **~ the point** məqsəd**dən** uzaq

offal[1] [ˈɔfl] *n* **1.** içalat; **beef / sheep ~** mal / qoyun içalatı; **2.** zibil, tullantı; **3.** ucuz balıq; xırda balıq (*böyük balıqlarla birgə tora düşən*); **4.** tullantılar, qalıqlar, çirkablar (*istehsalatda*)

offal[2] [ˈɔfl] *adj* **1.** aşağı keyfiyyətli; **~ milk / wheat** aşağı keyfiyyətli süd / buğda; **2.** zibil, tullantı; **~ bin** zibil vedrəsi / qabı / bunkeri

off and on [ˈɔfəndˈɔn] *adv* hərdənbir, gahdanbir, bəzən; *I slept off and on all the way Mən bütün yolu gah yatdım, gah oyandım*

off-balance [ˈɔfˈbæləns] *n id.* müvazinəti itirmə (*gimnastikada*)

offbeat [ˈɔfbi:t] *adj* çox qəribə, qeyri-adi, adət edilməmiş

offcast[1] [ˈɔfkɑ:st] *n* **1.** səfil, atılmış; **2.** tullanmış əşya, tullantı

offcast[2] [ˈɔfkɑ:st] *adj* rədd edilmiş, səfil, məzlum, atılmış; **~ words** qəbul edilməz sözlər

offence [əˈfens] *n* **1.** təhqir; acılama, könlünə toxunma, inciklik, küsü; *She takes offence at every remark O hər iraddan inciyir;* **to give ~ (to)** təhqir etmək, küsdürmək, incitmək; **to take ~ at** incimək (*nədənsə*); *Without offence... Xətrinizə dəyməsin...* **2.** qanuna zidd hərəkət; cinayət; **to commit an ~** qanuna zidd hərəkət etmək; **minor / petty ~** xırda qanun pozuntusu; **serious / capital ~** ciddi cinayət; **3.** *hərb.* təcavüz; hücum; **4.** *id.* hücum, həmlə

offend [əˈfend] *v* **1.** günah işlətmək; **2.** incitmək, təhqir etmək; toxunmaq (*qəlbə*); **3.** *hüq.* cinayət etmək

offender [əˈfendə] *n* **1.** təhqir edən / adam incidən şəxs; **2.** cinayətkar; **chronic ~** qatı cinayətkar; **first ~** ilk dəfə cinayət etmiş şəxs; **youthful ~** cavan / yeniyetmə cinayətkar; **juvenile ~** həddi-büluğa çatmamış cinayətkar; **assisting / joint ~** cinayət iştirakçısı; **blue-collar ~** fəhlə sinfindən çıxmış cinayətkar; **dangerous special ~** xüsusi təhlükəli cinayətkar; **drunken ~** sərxoş halda cinayət törətmiş şəxs

offensive[1] [əˈfensiv] *n* hücum, həmlə, hücum əməliyyatı; **to act on the ~, to take the ~** hücuma keçmək, hücum etmək

offensive[2] [əˈfensiv] *adj* **1.** təhqiramiz, incidici; *His actions were offensive to everyone Onun hərəkətləri hamı üçün təhqiramiz idi;* **2.** iyrənc, üfunətli, xoşagəlməz, mənfur; **~ odour of garbage** zibilin üfunətli qoxusu; **3.** təcavüzkar, hücum edən; **~ defensive** *hərb.* aktiv müdafiə; **~ return** əks hücuma keçmə; **~ war** təcavüzkar müharibə; **4.** hücum; **~ weapons** hücum silahları

offer[1] [ˈɔfə] *n* **1.** təklif; **to make an ~** təklif etmək; **to accept an ~** təklifi qəbul etmək; **to agree to an ~** təkliflə razılaşmaq; **to decline / to refuse / to reject / to spurn an ~** təklifi rədd etmək; **introductory ~** ilkin təklif; **contract ~** satış təklifi; **confirmation of an ~** təklifin təsdiqi; **attractive ~** cazibədici təklif; **advantageous ~** əlverişli təklif; **to cancel an ~** təklifi ləğv etmək; **to revoke an ~** təklifdən imtina etmək; **reasonable ~** ağıllı təklif; **tempting ~** cəlbedici / şirnikdirici təklif; *Her offer to help was accepted gratefully Onun kömək etmək təklifi minnətdarlıqla qəbul edildi;* **2.** *iqt.* ofert (*müqavilə, satış təklifi*); **3.** qiymət təklif etmə

offer² [ˈɔfəʳ] *v* **1.** təklif etmək; söz vermək; **to ~ a free pardon** tam əfvetmə sözü vermək; **to ~ a hand** əl tutmaq, kömək təklif etmək; evlənmək barədə təklif etmək; *They offered us many solutions to the problem Onlar bizə bu problemin bir sıra həlli yollarını təklif etdilər;* **2.** cəhd etmək; çalışmaq; **to ~ resistance** müqavimət göstərmək; **3.** hazırlığı bildirmək; *He offered to help me O mənə kömək etməyə hazır olduğunu dedi / bildirdi;* **4.** *mal.* müəyyən qiymət təklif etmək; **to ~ compensation** kompensasiya təklif etmək; **to ~ for sale** satışa çıxarmaq; **to ~ guarantee** təminat təklif etmək; **to ~ up** fəda etmək

offering [ˈɔfərɪŋ] *n* **1.** təklif; **to make an ~** təklif irəli sürmək, təklif etmək; **the ~ of a loan** borc təklif etmə; **primary ~** ilkin təklif

offhand¹ [ˈɔfˈhænd] *adj* **1.** hazırlıqsız, ekspromt şəkildə edilmiş; **2.** çəkinmədən, təklifsiz, nəzakətsiz

offhand² [ˈɔfˈhænd] *adv* o dəqiqə, bir an içində, dərhal

offhandedly [ˈɔfˈhændɪdlɪ] *adv* etinasızlıqla, saymazyana

office¹ [ˈɔfɪs] *n* **1.** vəzifə; xidmət yeri; **to assume an ~** vəzifəyə başlamaq; **to be in ~** vəzifədə olmaq; **to come into ~** işləri qəbul etmək; **to hold ~** vəzifə tutmaq; **an ~ under Government** dövlət vəzifəsi tutma; **to win ~** seçkidə qalib gəlmək; **honorary ~** şərəfli vəzifə; **appointive ~** təyinatlı vəzifə; **elective ~** seçkili vəzifə; **high ~** yüksək vəzifə; **2.** vəzifə; funksiya; *It is my office to open the mail Mənim vəzifəm poçtu açmaqdır;* **3.** idarə, dəftərxana, ofis; **to be in the ~** idarədə / dəftərxanada işləmək; **at / in an ~** ofisdə, idarədə; *She works at our office O bizim ofisdə işləyir;* **head ~** əsas ofis, baş idarə; **booking ~** bilet kassası; **private ~** şəxsi kabinet / iş otağı; **doctor's ~** həkim kabineti; **lawyer's ~** vəkilin qəbul otağı; **4.** təsisat, nazirlik; **Foreign Office** Xarici İşlər Nazirliyi (*Britaniyada*); **Home Office** Daxili İşlər Nazirliyi (*Britaniyada*); **Office of Education** Federal Maarif İdarəsi (*ABŞ-da*); **5.** kabinet, otaq; təyyarəçinin kabinəsi

office² [ˈɔfɪs] *adj* inzibati, idarə; **~ building** inzibati bina; **~ expenses** idarə xərcləri; **~ furniture** ofis / idarə mebeli; **~ staff** idarə / ofis işçi heyəti; **~ boy / girl** idarədə / ofisdə xırda-para işləri görən oğlan / qız; **~ hours 1)** iş vaxtı; *His office hours are from 10 a.m. to 16 p.m. Onun iş saatı 10-dan 16-ya kimidir;* **2)** qəbul saatları

office-bearer [ˈɔfɪsˌbɛərəʳ] *n* məmur, vəzifəli şəxs, dövlət məmuru

office-boy [ˈɔfɪsbɔɪ] *n* məktub daşıyan oğlan, kuryer

office-copy [ˈɔfɪsˌkɔpɪ] *n* sənədin təsdiq edilmiş nüsxəsi

officer¹ [ˈɔfɪsəʳ] *n* **1.** məmur, məsul şəxs, qulluqçu; **public ~** vəzifəli şəxs; dövlət məmuru; **revenue ~** gömrük müfəttişi; **~ of the court** məhkəmə icraçısı; **2.** zabit; zabitlər, zabit heyəti; **to break / to demote / to dismiss an ~** zabitin rütbəsini aşağı salmaq, zabiti vəzifədən azad etmək; **to promote an ~** zabitin rütbəsini artırmaq / qaldırmaq; **air-force ~** hərbi hava qüvvələrinin zabiti; **army ~** hərbi zabit; **high-ranking ~** yüksək rütbəli zabit; **liaison ~** rabitə zabiti; **line ~** nizami zabit; **medical ~** tibb xidməti zabiti; **peace / police ~** polis işçisi, asayiş keşikçisi, polis; **senior ~** yüksək rütbəli zabit; **staff ~** qərargah zabiti

officer² [ˈɔfɪsəʳ] *v hərb.* **1.** zabit heyəti ilə təmin etmək; *The regiment was well officered Alay zabit heyəti ilə yaxşı təmin edilmişdi / olunmuşdu;* **2.** komandanlıq etmək, əmr vermək; müşayiət etmək

official¹ [əˈfɪʃl] *n* rəsmi şəxs; məmur (*müfəttiş*); qulluqçu (*dövlət işində, bankda və s.*); **appointed ~** təyin edilmiş şəxs; **customs ~** gömrük məmuru; **elected ~** seçilmiş məmur; **federal ~** federal məmur; **government / state ~** dövlət məmuru; **police ~** polis məmuru; **local ~** yerli məmur; **postal ~** poçt məmuru; **responsible ~** məsul məmur

official² [əˈfɪʃl] *adj* **1.** vəzifə; **~ duties** vəzifə borcu; **2.** rəsmi; **~ statement** rəsmi bəyanat; **3.** ciddi; rəsmi (*dil, üslub*); **an ~ language** rəsmi dil

officialdom [əˈfɪʃldəm] *n* **1.** *top.i* məmurlar; məmurluq; **2.** bürokratizm, bürokratik idarəetmə üsulu

officialese [əˌfɪʃəˈliːz] *n* **1.** dəftərxana üslubu, bürokratik üslub; **2.** *jarg.* məmurların və bürokratların danışıq dili; **3.** ştamp, klişe

officialism [əˈfɪʃəlɪzm] *n* **1.** bürokratizm **2.** məmur təkəbbürü; **3.** *top.i* məmurlar

officialize [əˈfɪʃəlaɪz] *v* **1.** rəsmi formaya salmaq; **2.** bürokratik aparat tərəfindən idarə olunmaq

officially [əˈfɪʃəlɪ] *adv* **1.** rəsmi, rəsmi olaraq; formal; **2.** bürokratik tərzdə

officials [əˈfɪʃəlz] *n top.i* rəhbərlər; məmurlar; rəsmilər; bələdiyyə rəhbərliyi

officiary [əˈfɪʃɪərɪ] *adj* **1.** vəzifə ilə əlaqədar təltif edilmiş (*rütbə haq.*); **2.** vəzifə xidməti

officiate [əˈfɪʃɪeɪt] *v* **1.** rəsmi olaraq bir işi yerinə yetirmək; **2.** ibadət etmək; **3.** təşkil etmək; **to ~ at a wedding** toy mərasimini təşkil etmək

officinal [ˌɔfɪˈsaɪnl] *adj* **1.** dərman xassəsinə malik (*bitki haq.*); **2.** tibbdə / əczaçılıqda qəbul edilmiş

officious [əˈfɪʃəs] *adj* **1.** canfəşan, canfəşanlıq edən; **2.** usandıran, zəhlətökən, qısqanc

offing [ˈɔfɪŋ] *n* sahildən üfüqə qədər görünən dəniz;

◊ **in the ~** yaxın gələcəkdə

offish [ˈɔfɪʃ] *adj* **1.** *d.d.* soyuq; rəsmiyyətpərəst; **2.** adamdanqaçan, təkliksevən, guşənişin

offscreen [ˈɔfˈskriːn] *adj* **1.** kadrarxası; məc. pərdəarxası, gizli, məxfi; **2.** ekrandan kənar; şəxsi həyatda olan

offset¹ [ˈɔfset] *n* **1.** yolun əvvəli; yoladişmə; **2.** cavan budaq; yandan bitən budaq (*bitkilərdə*); **3.** övlad; varis; **4.** mükafat, kompensasiya; **5.** kontrast; bir şeyin əksi; **6.** *poliqr.* ofset (*çap üsulu*)

offset² [ˈɔfset] *adj* **1.** sürüşmüş, əyilmiş, əyilən; **2.** *poliqr.* ofset; **~ printing** ofset üsulu ilə çap

offset³ [ˈɔfset] *v* **1.** ödəmək, kompensasiya etmək; **2.** budaqlanmaq; **3.** *poliqr.* ofset üsulu ilə çap etmək;

◊ **to ~ the illegalities** qeyri-qanuni hərəkətlərə müqavimət göstərmək

offshore¹ [ˈɔfˈʃɔː] *adj* **1.** sahildən aralı yerləşən; sahildən dənizə hərəkət edən; **~ wind** sahildən əsən külək; **~ islands** qitəyə yaxın yerləşən adalar

offshore² [ˈɔfˈʃɔː] *adv* sahildən; *The wind is blowing offshore Külək sahildən əsir*

offspring [ˈɔfsprɪŋ] *n* övlad, törəmə; *Their offsprings are all very clever Onların övladlarının hamısı çox ağıllıdır*

offspur [ˈɔfspɜː] *n* yeniyetmə

offstage [ˈɔfsteɪdʒ] *adj* pərdə arxası, gizli, məxfi

offtake [ˈɔfteɪk] *n* **1.** malın satışı; **2.** satılmış malın miqdarı; **3.** götürülmüş mal; **4.** məhsulun buraxılışı

often [ˈɔfn] *adv* tez-tez, dəfələrlə; **~ and ~** kifayət qədər tez-tez; **as ~ as** hər dəfə

oftentimes [ˈɔfntaɪmz] *adv* tez-tez, təkrarən; dəfələrlə

ogle¹ [ˈougl] *n* **1.** göz; **2.** vurğun / işvəli baxış

ogle² [ˈougl] *v* vurğun-vurğun / işvəli-işvəli baxmaq; aşiqanə süzmək

ogre [ˈougəʳ] *n* **1.** adamyeyən, div (*nağıllarda*); **2.** qorxunc adam

ogress [ˈougrɪs] *n* nəhəng adamyeyən qadın (*nağıllarda*)

oh [ou] *inter Oh dear! Ay Allah!, Allahım!*

ohm [ˈoum] *n tex.* om (*müqavimət vahidi*); **acoustic ~** akustik om; **international ~** beynəlxalq om; **thermal ~** istilik omu; **Ohm's law** Om qanunu

ohmic [ˈoumɪk] *adj* **1.** om; **~ resistance** om müqaviməti; **~ contact** om qapanması; **2.** *tex* sabitləşməyən

ohmmeter [ˈouˈmiːtə] *n tex.* ommetr (*cihaz*)

oil¹ [ɔɪl] *n* **1.** *kim.* yağ (*adətən mineral*); **volatile / essential ~s** efir (*uçucu*) yağları; **fixed / fatty ~s** uçmayan yağlar; **mineral ~s** neft məhsulları; **2.** yağ (*bitki, sürtkü, kosmetik və s.*); **vegetable ~** bitki yağı; **corn ~** qarğıdalı yağı; **cottonseed ~** pambıq yağı; **peanut ~** araxis yağı; **sunflower ~** günəbaxan yağı; **~ of almonds** badam yağı; **refined ~** təmizlənmiş yağ (*bitki*); **castor ~** kastor yağı; **cod-liver ~** balıq yağı; **whale- ~** balina yağı; **olive ~** zeytun yağı; **cosmetic ~** kosmetik yağ; **~ -de-**

rose qızılgül yağı; 3. neft; **to drill for ~** neft axtarışları üçün kəşfiyyat qazma işləri aparmaq; **to hit / to strike ~** neft tapmaq; **to refine ~** nefti təmizləmək; **crude ~** xam, təmizlənməmiş neft; 4. texniki yağ, sürtkü materialı; **lubricating ~** sürtkü yağı; **machine ~** maşın yağı; **motor ~** motor yağı; *Could you please check my oil too? Zəhmət olmasa, maşınımın yağına da bax / baxın;* 5. yağlı boya; **to paint in ~ (s)** yağlı boya ilə rəsm çəkmək; 6. yağlı boya ilə çəkilmiş rəsm; *I rather liked his oils than his drawings Mənə onun yağlı boya ilə çəkilmiş şəkilləri adi boya ilə çəkilənlərdən daha xoş gəlirdi;* 7. *d.d.* pul; **~ of palm** rüşvət.

◊ **to pour ~ on troubled waters** məsələni sülh yolu ilə həll etmək / yoluna qoymaq; **to pour ~ on flames** ocağa yağ tökmək; **to burn the midnight ~** *(lamp)* gecə yarısına qədər işləmək və ya dərs oxumaq; **to strike ~** birdən-birə çox varlanmaq

oil² [ɔɪl] *adj* neft, yağ; **~ king** neft maqnatı; **~ film** yağ təbəqəsi *(mayenin üzərində)*; **~ engine** neft mühərriki; **~ industry** neft sənayesi; **~ slick** neft ləkəsi *(suda)*

oil³ [ɔɪl] *v* 1. yağlamaq, hopdurmaq, üstünə yağçəkmək / sürtmək; **to ~ the wheels** təkərləri yağlamaq; 2. rüşvət vermək, satın almaq; **to ~ the wheels** *məc.* işi asanlıqla həll etmək *(rüşvət verməklə)*; **to ~ *smb.*'s hand / fist / palm** bir kəsə rüşvət vermək

oil-bearing [ˈɔɪl,bɛərɪŋ] *adj* tərkibində neft olan; **~ formation** neft yatağı

oilcake [ˈɔɪlkeɪk] *n* jmıx; **~ meal** jmıx unu

oil-car [ˈɔɪlkɑː] *n d.y.* bak, sistern, çən

oilcloth [ˈɔɪlklɔθ] *n* müşəmbə; linoleum

oil-coat [ˈɔɪlkout] *n* yağışdan qoruyan plaş, yağmurluq

oil-derrick [ˈɔɪl,derɪk] *n* neft buruğu

oil-engine [ˈɔɪl,endʒɪn] *n tex.* neft mühərriki

oiler [ˈɔɪlə] *n* 1. yağlayıcı *(peyə)*; 2. yağ düzəldən; yağ satan; 3. neftdaşıyan gəmi / tanker; benzin / neft daşıyan maşın

oilery [ˈɔɪlərɪ] *n* rəngsaz dükanı, yağ anbarı, yağ zavodu

oilfield [ˈɔɪlfiːld] *n* 1. neft yatağı; 2. neft mədəni

oilfielder [ˈɔɪlfiːldə] *n* 1. neftçi; 2. neft mədənində işləyən fəhlə

oil-filter [ˈɔɪlˈfɪltə] *n* yağ süzgəci / filtri

oil-fuel [ˈɔɪlfjuːl] *n* duru yanacaq, neft; mazut

oiliness [ˈɔɪlɪnɪs] *n* 1. yağlılıq; 2. suvaşqanlıq, yapışqanlıq

oiling [ˈɔɪlɪŋ] *adj* yağlama; **~ agent** yağlayıcı dərman; **~ system** yağlama sistemi

oilite [ˈɔɪlaɪt] *adj* yağlayıcı

oil-loading [ˈɔɪl,loudɪŋ] *n* neft doldurma / yükləmə

oilman [ˈɔɪlmən] *n amer.* *(pl* **-men** [mən]*)* 1. neft sənayesi işçisi; neft şirkətinin işçisi, neftçi; 2. yağ zavodunun işçisi; 3. yağlayıcı

oilplant [ˈɔɪlplɑːnt] *n* tərkibində yağ olan bitki

oilproof [ˈɔɪlpruːf] *adj* yağa davamlı, yağ keçirməyən / buraxmayan

oilskin [ˈɔɪlskɪn] *n* 1. nazik müşəmbə; 2. su keçirməyən / buraxmayan parça; 3. sukeçirməyən / buraxmayan / suyadavamlı parçadan tikilmiş geyim

oil-well [ˈɔɪlwel] *n* neft quyusu; neftlə dolu rezervuar

oily [ˈɔɪlɪ] *adj* 1. yağlı, yağlanmış; **~ liquid** yağlı maye; **~ hair** yağlı saç; 2. *məc.* yaltaq; qulluq göstərən; riyakar, ikiüzlü; **~ speech** yaltaq / riyakar nitq

ointment [ˈɔɪntmənt] *n* 1. məlhəm, maz, sürtmə dərmanı; **to apply / to rub in / to rub on an ~** mazı bədənə və ya əşyaya sürtmək; məlhəm qoymaq; 2. vazelin

okay¹ *(həm də* **O. K.***)* [,ouˈkeɪ] *n* razılıq, bəyənmə, icazə; **to get / to receive an ~** razılıq / icazə almaq; **to give an ~** razılıq / icazə vermək, razı olmaq; *Have they given you their okay? Onlar sənə / sizə razılıq veriblərmi?*

okay² *(həm də* **OK***)* [,ouˈkeɪ] *adj* 1. doğru, düzgün, həqiqi; *Is your story okay? Sizin / sənin danışdığın / danışdığınız əhvalat doğrudurmu?* 2. yaxşı, qaydasında; *She seems okay now O indi yaxşı görünür*

okay³ *(həm də* **OK***)* [,ouˈkeɪ] *v* razılaşmaq, razılıq vermək, bəyənmək; *He okayed / OK'd my idea O, mənim fikrimi bəyəndi. O mənim fikrimlə razılaşdı*

okay⁴ *(həm də* **OK***)* [,ouˈkeɪ] *inter Yaxşı! Oldu! Əlbəttə! Razıyam! Baş üstə!*

old¹ [ould] *n* 1. *top. i.* qocalar, yaşlılar; 2. keçmiş zamanlar, qədim zamanlar; **from of ~** qədimdən, əzəldən, keçmişdə; **men of ~** keçmiş zaman insanları; **in the days of ~** qədim zamanlarda, keçmiş vaxtlarda

old² [ould] *adj* 1. köhnə; **~ age** qocalıq; **~ people** qocalar, ağsaqqallar, ahıllar; **to grow ~** qocalmaq 2. təcrübəli; **~ campaigner** veteran; *məc.* dünya görmüş adam; **~ hand at *smth.*** bir işdə təcrübəsi olan adam; 3. qədim, keçmiş; **~ family** qədim nəsil; **~ English** qədim ingilis dili; 4. simdaş; cındır; 5. keçmiş, sabiq, əvvəlki; **~ boy** sabiq məzun; 6. *d.d.* dost, yoldaş, aşna; **~ Year's Day** ilin sonuncu günü;

◊ **~ as the hills** dünya kimi qədim; çox qədim; **an ~ head on young shoulders** yaşına uyğun olmayan müdriklik; **~ Gentleman** iblis, şeytan

olden² [ˈouldn] *v* qocalmaq, qocaltmaq

older [ˈouldə] *adj* nisbətən yaşlı / qoca

oldest [ˈouldəst] *n* ağsaqqal, ən qoca adam

oldish [ˈouldɪʃ] *adj* bir az yaşlı, qocaşahar; *Time is slipping away, and we are getting oldish Vaxt ötür, biz qocalırıq*

olive¹ [ˈɔlɪv] *n* 1. *bot.* zeytun ağacı; zeytun; 2. zeytun yarpağı, zeytun çələngi, zeytun budağı *(sülh rəmzi)*; 3. zeytun ağacının taxtası, zeytun meşəsi; 4. zeytun rəngi

olive² [ˈɔlɪv] *adj* zeytun; **~ garden** zeytun bağı; **~ crop** zeytun məhsulu; **~ oil** zeytun yağı

olographic [,ɔləˈgræfɪk] *adj* holoqrafik; **~ will / testament** şəxsən yazılmış vəsiyyətnamə

olympiad [ouˈlɪmpɪæd] *n* 1. olimpiada; 2. olimpiadalar arasında olan dörd il müddət *(qədim Yunanıstanda)*

olympic [ouˈlɪmpɪk] *adj* olimpiya; **~ games** olimpiya oyunları

ombudsman [ˈɔmbudzmən] *n* ombudsmen *(insan hüquqları üzrə müvəkkil)*

omega [ouˈmɪgə] *n* 1. omeqa *(yunan əlifbasının son hərfi)*; 2. son, bitirmə;

◊ **from alpha to ~** əvvəldən axıra kimi / qədər

omelet [ˈɔmlɪt] *n* omlet, qayğanaq; **to make an ~** qayğanaq / omlet bişirmək;

◊ *You can't make an omelette without breaking eggs* *ut. söz Yumurtanı sındırmadan qayğanaq bişirmək olmaz*

omen¹ [ˈoumen] *n* işarə, nişanə, əlamət; **to be of good / ill ~** bir işin yaxşı / yaman əlaməti olmaq

omen² [ˈoumen] *v* bir şeyin əlaməti olmaq

ominous [ˈɔmɪnəs] *adj* 1. uğursuz; 2. qorxunc, təhlükəli; **~ silence** qorxunc / təhlükəli sükut

omission [oˈmɪʃn] *n* 1. buraxma; 2. səhv, səhlənkarlıq; 3. fəaliyyətsizlik, hərəkətsizlik; **intentional ~** qəsdən / bilərəkdən fəaliyyətsizlik

omit [oˈmɪt] *v* 1. buraxmaq; 2. bir şeyi əldən buraxmaq / qaçırmaq; **~ doing / to do *smth.*** bir şeyi etməmək / əldən buraxmaq

omnibus¹ [ˈɔmnɪbəs] *n* 1. omnibus, avtobus; 2. məcmuə, bir cildli kitab; 4. köməkçi

omnibus² [ˈɔmnɪbəs] *adj* çoxamilli, bir çox müddəaya aid olan, bir neçə müddəanı əhatə edən; **~ resolution** bir sıra məsələlər üzrə ümumi qətnamə; **~ bill / clause** müxtəlif məsələlər üzrə qanun layihəsi; **~ letter** bir neçə şəxsə ünvanlanmış məktub; **~ book / volume** məcmuə, bir cildli kitab

omnidirectional [ˈɔmnɪdɪˈrekʃənl] *adj* bütün istiqamətlərdə fəaliyyət göstərən; hər tərəfdən radio dalğalar alan və göndərən; **~ antenna** hər tərəfdən radio dalğalar alan və göndərən antenna

omnifarious [,ɔmnɪˈfɛərɪəs] *adj* müxtəlif, çeşidli, hər cür, hər tərəfli; **~ erudition** hərtərəfli erudisiya

omnipotence [ɔmˈnɪpətns] *n* hər şeyə qadirlik, qüdrətlilik *(xüs. Allah haq.)*

omnipotent [ɔmˈnɪpətnt] *adj* 1. hər şeyə qadir, qüdrətli *(xüs. Allah haq.)*; 2. *d.d.* asl; **~ villain** əsl əclaf / yaramaz / dələduz

omnipresence [ˈɔmnɪˈprezns] *n* hər yerdə mövcudluq *(xüs. Allah haq.)*

omnipresent [ˈɔmnɪˈpreznt] *adj* hər yerdə mövcud olan *(xüs. Allah haq.)*

omniscience [ɔmˈnɪsɪəns] *n* hər şeydən xəbərdar olma; hər şeyi bilən Allah

omniscient [ɔmˈnɪsɪənt] *adj* hər şeydən xəbərdar, hər şeyi bilən *(xüs. Allah haq.)*

omnivorous [ɔmˈnivərəs] *adj* **1.** hər şeyi yeyən, hər şeyi udan; **2.** *məc.* heç bir şeyə fərq qoymayan, ağına-bozuna baxmayan

omphalos [ˈɔmfələs] *n* **1.** *tib.* göbək; **the spiritual ~ of the world** dünyanın mənəvi / ruhi mərkəzi; **2.** mərkəzi nöqtə (*nədəsə*)

omphalotomy [ˌɔmfəˈlɔtəmi] *n tib.* göbək-kəsmə əməliyyatı

on¹ [ɔn] *adv* **1.** *Hal-hazırda baş verən / davam edən hərəkətlərə işarə edir: Is the radio on? Radio işləyirmi?; Don't you know there's a war on? Bilmirsənmi / bilmirsinizmi ki, müharibə gedir?;* **2.** *Hərəkətin davam etdirilməsinə işarə edir:* **to work ~ / to write ~ / to read ~, etc.** işləməyi / yazmağı / oxumağı davam etdirmək; *Go on! Davam et / edin; Go on reading! Oxumağı davam et / edin.* **3.** *Müəyyən bir vaxta yaxınlaşmanı bildirir: It is getting on for 6 o'clock Tezliklə saat 6 olacaq.* **4.** *Məkan və zamanca uzaqlaşmanı bildirir:* **further ~** sonra, daha sonra; **later ~** daha / bir azdan sonra; **from that day ~** o gündən; **5.** *Mexanizmin, cihazın, sistemin və s. işə salınmasına işarə edir:* **to turn ~ the light / the gas** işığı / qazı yandırmaq; **to turn ~ the tap** kranı açmaq; *The machine is on Maşın işləyir; The radio is on Radio işləyir;* **to put the breaks ~** tormozlamaq, tormoz vermək; **6.** *Paltarı geyməyə və ya geyinilmiş olmasına işarə edir:* **to have *one's* shoes ~** ayağında ayaqqabısı olmaq; *What had she on? O nə geyinmişdi?; He had his spectacles on O, eynəyini taxmışdı*

◊ **to be ~ to *smb*.** **1)** kiminsə hiyləsini başa düşmək; **2)** kiminləsə əlaqə saxlamaq (*telefonla və s.*); **3)** kiməsə ilişmək / sataşmaq; **4)** kiminsə izinə düşmək; **and so ~** və sairə, və ilə axır

on² [ɔn] *prep Azərbaycan dilinə yerlik hal şəkilçisi* (**-da, -də**) *vasitəsilə tərcümə olunur və ya tərcümə olunmur və aşağıdakı mənaları bildirir:* **1)** *Fəza mənasında hər hansı bir əşyanın üstündə olmaq anlayışını ifadə edir:* **a house ~ the hill** təpə üstündə ev; **2)** *coğrafi adlarda hər hansı çay üzərində yerləşməni ifadə edir:* **Stratford-on-Avon** Eyvon üzərində Stratford; **3)** *Dünyanın cəhətlərində olmanı göstərir: amer.* **~ the north** şimalda **4)** *bir şeyin yanında, yaxınlığında olmanı ifadə edir:* **~ the continent** qitədə; **5)** *Zaman anlayışında həftənin müəyyən bir gününə, dəqiq tarixə və ana işarət edir:* **~ Sunday** bazar günü; **~ the 1st of April** aprelin birində; **6)** *Günün müəyyən vaxtına işarət edir: amer.* **~ the morning** səhər-səhər; **7)** *Hadisələrin, hərəkətlərin müəyyən hüdudə zamanı eyni vaxtda cərəyan etməsinə işarət edir:* **~ a trip** səyahət zamanı; **8)** *Kitabın, çıxışın, danışıqların, mübahisələrin mövzusunun nə barədə olmasına işarət edir:* **a debate ~ *smth*.** bir şey barəsində mübahisə; **9)** *Hal-hazırda şəxsin üstündə bir şeyin mövcudluğuna işarət edir: I have no money on me Mənim üstümdə pul yoxdur;* **10)** *Hərəkətin tərzinə işarət edir:* **all ~ a tremble** həyəcan içində; **11)** *Hərəkət vasitəsinə işarət edir:* **~ a train** qatarla; **12)** *Hərəkətin icra alətinə işarət edir:* **to cut *one's* finger ~ a knife** bıçaqla barmağı kəsmək; **13)** *Yaşamaq vasitəsinə işarət edir:* **to live ~ *one's* parents'** valideynlərin hesabına yaşamaq; **14)** *Qida vasitəsinə işarət edir:* **to live ~ fruits** meyvə ilə yaşamaq / dolanmaq; **15)** *Hər hansı idarədə işləməyə işarə edir:* **to be ~ the committee** komitənin üzvü olmaq; **16)** *Hər hansı vəziyyətdə, prosesdə olmağa işarə edir:* **~ leave** məzuniyyətdə; **to be ~ fire** od içində olmaq; **17)** *Münasibətlərin xarakterinə işarə edir:* **to be ~ a friendly footing with *smb*.** bir kəslə dost münasibətində olmaq; **18)** *Hərəkətin obyektinə işarə edir:* **to work ~ *smth*.** bir şey üzərində işləmək; **19)** *Təxminilik, qeyri-dəqiqlik ifadə edir:* **just ~ 5 years ago** təxminən 5 il bundan əvvəl; **20)** *Adına çek yazılmış, bilet alınmış və ya sifariş edilmiş şəxsə işarə edir:* **tickets ~ you** sizin adınıza bilet

once¹ [wʌns] *adj* əvvəlki, sabiq, keçmiş, köhnə; **my ~ husband** mənim əvvəlki ərim

once² [wʌns] *adv* **1.** bir dəfə, günlərin birində, günlərin bir günü; **~ a day / month / year etc.** gündə / ayda / ildə və s. bir dəfə; **more than ~** dəfələrlə; **~ and for all** ömürlük, birdəfəlik; **~ or twice** bir və ya iki dəfə; **not ~, never ~** heç vaxt; **~ again, ~ more** bir daha; **~ and again, ~ or more** bir neçə dəfə, vaxtaşırı; bəzən, nadir hallarda; **~ in a while, ~ in a way** hərdənbir, zaman-zaman; **if ~, when ~** heç olmasa bir dəfə; **all at ~** gözlənilmədən, qəflətən; **2.** nə vaxtsa, bir zaman; **~ upon a time, therewas ~** biri var idi, biri yox idi... (*nağılların başlanğıcında*); *I was very much in love with her once Bir vaxt mən onu çox sevirdim;* **3.** nə vaxtsa, bir vaxt (*gələcəkdə*); *Britons and Saxons shall be once one people Britaniyalılar və saksılar nə vaxtsa vahid xalq olacaq;*

◊ **~ in a blue moon** çox nadir hallarda; *A man can die but once Adam bir dəfə ölər; Once bit, twice shy at.söz. İlan vuran ala çatıdan qorxar;* **~ in a lifetime** *məc.* ömürdə bir dəfə

once³ [wʌns] *conj dərhallıq bildirir; bəzən tərcümə olunmur: (If) once you speak you are dead Bir söz desən / desəniz belə, özünü / özünüzü ölmüş bil / bilin; I never once lied to you Mən sizə heç vaxt yalan söyləməmişəm;*

◊ **more than ~** dəfələrlə; **~ and only ~** yalnız və yalnız bir dəfə; **~ again** yenidən; **~ more** yenə də, bir daha

oncological [ˌɔnkəˈlɔdʒikl] *adj* onkoloji

oncology [ɔnˈkɔlədʒi] *n* onkologiya, şiş haqda elm

oncoming¹ [ˈɔnˌkʌmiŋ] *n* yaxınlaşma, irəliləyiş, hücum

oncoming² [ˈɔnˌkʌmiŋ] *adj* **1.** yaxınlaşan; **~ traffic** üzbəüz gələn / əks istiqamətli hərəkət; **2.** gələcək, olacaq; **~ visit** gələcək səfər; **3.** xoşxasiyyət, nəzakətli

oncost [ˈɔnˌkɔst] *n* əlavə xərclər

ondatra [ɔnˈdætrə] *n zool.* ondatra

one¹ [wʌn] *n* **1.** bir (*say*); **the row of ~s** birlərin sırası; **2.** tək, tənha; **~ by ~** birbəbir, bir-bir; **3.** bir il (*yaş haqqında*); saat (*vaxt anı*); birinci ölçü (*geyim*); bir dollarlıq pul; **4.** *əvvəl işlədilmiş sözü təkrar etməmək üçün əvəzedici kimi işlədilir: I have a red hat But I don't have a blue* **one** *Mənim qırmızı papağım var, lakin mavi papağım yoxdur;* **5.** *insan mənasında işlədilir:* **the great ~s of the earth** dünyanın nəhəng şəxsiyyətləri;

◊ **at ~** birgə, birlikdə, həmrəy; **all in ~** hamı bir yerdə; **to be made ~** evlənmək, kəbin kəsdirmək

one² [wʌn] *adj* **1.** yeganə, nadir, özünəməxsus; *The one person she wanted to marry Ərə getmək istədiyi yeganə insan;* **~ fine person** yeganə yaxşı insan; **2.** eyni, həmin cür; *They are both of one species Onlar ikisi də eyni növə aiddirlər;* **4.** qeyri-müəyyən, məchul; *I will see you again one day Biz səninlə bir gün görüşəcəyik*

one³ [wʌn] *num* **1.** bir; **~ book** bir kitab; **~ million** bir milyon; **~ third** üçdə bir; **2.** birinci; **chapter ~** birinci fəsil;

◊ **~ too many** həddən artıq çox

one⁴ [wʌn] *pron* kimsə, hər hansı bir, naməlum şəxs, bəzisi; *Some of them couldn't eat a thing. One couldn't even drink Onlardan bəzisi heç bir şey yeyə bilmirdi. Bəziləri hətta içə bilmirdi;*

◊ **in the year ~** çox qədimdə; **any ~** kim olursa olsun

onefold [ˈwʌnfould] *adj* **1.** asan, yüngül, sadə; **2.** sadəlövh, səmimi

one-handed [ˈwʌnˈhændid] *adj* birəlli, təkəlli

one-hoofed [ˈwʌnˈhu:ft] *adj* təkdırnaqlı (*heyvan haq.*); *A horse is one-hoofed animal At təkdırnaqlı heyvandır*

one-horse [ˈwʌnˈhɔ:s] *adj* **1.** təkatlı, biratlı; **~ cart** tək atlı araba; **2.** *d.d.* zəif, kasıb; **~ vocabulary** zəif lüğət

one-legged [ˈwʌnlegd] *adj* təkayaqlı, birayaqlı

oneness [ˈwʌnnis] *n* **1.** yeganəlik; müstəsnalıq, unikallıq; **2.** tənhalıq; **3.** vahidlik, tamlıq; **4.** ittifaq, birlik; *The closest human oneness is of husband and wife İnsanların ən sıx birliyi ər-arvadlıqdır*

oner [ˈwʌnə] *n d.d.* **1.** korifey, bir şeyi mükəmməl bacaran və ya bilən adam; nadir, çox nadir bir şey; **2.** *id.* möhkəm, bərk zərbə (*bokisdа*); *Tim caught him a oner on the head Cim onun başına möhkəm zərbə endirdi*

onerous [ˈɔnərəs] *adj* ağır, çətin; **~ task** çətin tapşırıq; **~ duties** çətin vəzifələr

oneself [wʌn'self] *pron* **1.** öz-özünü, özünə, özünü; **to hurt** ~ özünü incitmək; **to do smth.** ~ bir şeyi özü etmək; **2.** özü özünə, özü özünü;
◊ **to come to** ~ **1)** huşu başına gəlmək, özünə gəlmək; **2)** ağlını toplamaq
onfall ['ɔnfɔ:l] *n* hücum, həmlə, təzyiq
onflow ['ɔnflou] *n* axın, sel; ~ **of blood** qan axını, ~ **of information** informasiya axını
onion[1] ['ʌnjən] *n bot.* soğan, baş soğan;
◊ **to know** ***one's*** ~**s** öz işini yaxşı bilmək; bir şeyi əzbərdən bilmək
onion[2] ['ʌnjən] *adj* soğan; ~ **soup** soğan şorbası / bozbaşı
onion[3] ['ʌnjən] *v* **1.** soğan qatmaq, soğan əlavə etmək; **2.** soğan sürtməklə göz yaşartmaq
onion-skin ['ʌnjənskın] *n* soğan qabığı
oniony ['ʌnjənı] *adj* soğan, soğanlı; ~ **odour** soğan iyi / qoxusu; ~ **omelette** soğanlı omlet
onlooker ['ɔn,lukə'] *n* tamaşaçı, müşahidəçi; təsadüfi şahid;
◊ *The onlooker sees most of the game atsöz.* ≡ *Kənardan baxana döyüş asan gəlir*
only[1] ['ounlı] *adj* **1.** tənha; yeganə; **an** ~ **child** yeganə uşaq; **one and** ~ təkcə, yeganə; unikal; **2.** bənzərsiz, müqayisə edilməyən
only[2] ['ounlı] *adv* **1.** yalnız; yeganə; ~ **just** elə bu dəqiqə; ~ **not** az qala, demək olar ki,... **if** ~ əgər, yalnız...; **2.** bu yaxınlarda, indicə; *I have only just talked to her Mən elə indicə onunla danışdım*
only[3] ['ounlı] *conj* ancaq, lakin, amma; *He makes good resolutions, only never keeps them O, yaxşı qərarlar qəbul edir, lakin heç vaxt onlara riayət etmir*
onomasiology [,ɔnoumæsı'ɔlədʒı] *n* onomasiologiya *(adlar haqqında elm)*
onrush ['ɔnrʌʃ] *n* hücum, təcavüz, təzyiq; sürətli irəliləyiş; ~ **of technology** texnologiyanın sürətli irəliləyişi
onset ['ɔnset] *n* **1.** hücum, təcavüz, təzyiq; **to give the** ~ hücum etmək; ~ **of wind** küləyin güclənməsi; **2.** *məc.* tutma *(ağrı və ya xəstəlik)*; **3.** başlanğıc; **to give the** ~ başlamaq
onshore[1] [,ɔn'ʃɔ:'] *adj* **1.** sahilə / quruya hərəkət edən; **2.** sahil; sahilin ləpədöyən zonaya qədər olan hissəsi; ~ **wind** dəniz küləyi *(dənizdən quruya əsən)*; **3.** sahildə olan, quruda olan
onshore[2] [,ɔn'ʃɔ:'] *adv* sahil istiqamətində
onstage[1] [,ɔn'steıdʒ] *adj* teatr; səhnə; ~ **decors** səhnə dekorasiyaları
onstage[2] [,ɔn'steıdʒ] *adv* səhnədə, səhnəyə
onstream [,ɔn'stri:m] *adj* **1.** istismar prosesində olan; **2.** fəaliyyətdə olan, işləyən, cari; **to come** ~ istismara vermək *(neft yatağını)*; **to go** ~ istismara başlamaq *(neft yatağı haq.)*
onto ['ɔntu] *prep* **1.** -a, -ə; üstündə, üstünə; *He jumped onto a bus O atılıb avtobusa mindi;* **2.** *kiminsə məlumatlandırmaq, kiməsə işi başa salmaq mənasına işarə edir. Put me onto your ideas İdeyalarınızı mənə başa salın*
ontology [ɔn'tɔlədʒı] *n* ontologiya, təplu
onus ['ounəs] *n* mənəvi yük; vəzifə, məsuliyyət; ~ **probandi** *hüq.* sübutun ağırlığı / məsuliyyəti
onward[1] ['ɔnwəd] *adj* irəliləyən, hərəkət edən; ~ **movement** irəliyə doğru hərəkət
onward[2] ['ɔnwəd] *adv* irəli, irəlidə; sonra; **from this time** ~ bu vaxtdan sonra; **to move** ~ irəliyə hərəkət etmək
ooze[1] [u:z] *n* I **1.** lil; yapışıqlı palçıq *(çayın gölün, okeanın və s. dibində)*; ~**-bank** lilli sahil *(çayın və s.)*; **2.** balıqqulağılı əhəng, okeanın dibində əhəng qatları; **3.** dəri aşılamaq üçün maye; **4.** aşılanmış möhkəm dana dərisi
opacification [,oupæsıfı'keıʃn] *n* səsi boğma
opacifier [,oupəsı'faıə'] *n* səs boğucu
opacity [ou'pæsıtı] *n* **1.** kölgələnmə, dumanlanma, dumanlılıq, qaranlıq; tutqunluq **2.** *məc.* qaranlıq, qeyri-aydınlıq, qeyri-müəyyənlik *(fikir, məna və s. haq.)*; **3.** axmaqlıq, kütlük, fərsizlik; *He's such an opacity! O lap fərsizdir / axmaqdır!*
◊ **acoustic** ~ səs keçirməmə
opaque[1] [ou'peık] *n* qaranlıq, zülmət
opaque[2] [ou'peık] *adj* **1.** qeyri-şəffaf, işıq keçirməyən; **2.** keçirməyən *(enerji, istilik və s. haq.)*; **3.** anlaşılmaz; **4.** axmaq, küt
opaqueness [ou'peıknıs] *n* qeyri-şəffaflıq, tutqunluq

open[1] ['oupn] *n* **1.** dəlik, deşik; quyu, yarıq; **2.** çayın mənsəbi, deltası; **3.** açıq quru sahə, açıq dəniz; **4.** açıq yarış, açıq turnir; **5.** aşkarlıq, aydınlıq; **life in the** ~ açıq həyat *(hamıya məlum)*;
◊ **to come out into the** ~ səmimi olmaq, gizlətməmək *(mövqe və fikirləri)*
open[2] ['oupn] *adj* **1.** açıq; ~ **window** / **door** / **gate** / **box** açıq pəncərə / qapı / darvaza / qutu; ~ **letter** açıq məktub *(qəzetdə və s.)*; **the** ~ **sea** açıq dəniz; ~ **market** açıq bazar; ~ **port** açıq liman; ~ **season** açıq mövsüm *(ov və ya balıqçılıq üçün)*; ~ **sore** açıq yara; **2.** açıq *(geyim haq.)*, aralı *(ağız haq.)*; **an** ~ **coat** yaxası düymələnməmiş palto; **3.** meylli, həssas, mail; ~ **to doubts** şübhəyə meylli; **4.** boş, məşğul olmayan *(zaman haq.)*; **5.** vakant, boş; *The job is still open Bu iş yeri hələ də vakantdır / boşdur;* **6.** bitməmiş, həll edilməmiş; *That problem remained open Problem həll edilməmiş qaldı;* **7.** açıq, tikili olmayan *(yer, sahə haq.)*; **8.** əliaçıq, qonaqpərvər; səmimi; **9.** yumşaq; boş *(torpaq haq.)*; **10.** *fon.* açıq *(hecanın, səsin növü haq.)*; ~ **syllable** açıq heca;
◊ **to force an** ~ **door** açıq qapını döymək; ~ **champion** açıq yarış; ~ **ice** şimal səyahətinə mane olmayan buz örtüyü; ~ **verdict** *hüq.* cinayətin baş verməsi, lakin onun müəyyən edilməməsinin etirafı; **Open University** qiyabi universitet
open[3] ['oupn] *v* **1.** açmaq, açılmaq, aralanmaq, aralamaq; **to** ~ **a door** / **a gate** / **a window** qapı / darvaza / pəncərə açmaq; **to** ~ **out** ***one's*** **arms** qollarını açmaq; **to** ~ **out the wings** qanadlarını açmaq; **2.** *məc.* yol açmaq *(bir işi həyata keçirmək üçün)*; imkan yaratmaq *(bir şey etməyə)*; **3.** genişlənmək; böyümək, açılmaq *(mənzərə haq.)*; *A beautiful sight opened in front of us Qarşımızda gözəl mənzərə açıldı;* **4.** başlamaq; **to** ~ **the concert** konserti açmaq / başlamaq; **5.** nümayiş etdirmək, göstərmək; **6.** maarifləndirmək, agah etmək; **7.** təməlini qoymaq, kəşf etmək; **8.** fikir söyləmək; *Finally he opened freely on the subject Nəhayət o bu məsələ haqda açıq fikir söylədi;* **9.** yaratmaq, qurmaq; **to** ~ **up relations** münasibətlər qurmaq / yaratmaq; **to** ~ **up opportunities** imkanlar yaratmaq
opencast ['oupnkɑ:st] *adj* açıq üsulla əldə edilmiş; ~ **coal** açıq üsulla əldə edilmiş kömür
opener ['oupnə'] *n* **1.** konservaçan; **2.** *tib. d.d.* qarın boşaldıcı; **3.** başlanğıc hadisə; **4.** *id.* beysbol oyununda birinci hissə
opening[1] ['oupnıŋ] *n* **1.** açma, aralama; **2.** dəlik, deşik, çat, boşluq, ara; **3.** kanal; körfəz; **4.** yarıq; keçid *(dağlarda)*; **5.** başlanğıc; giriş; giriş hissə; premyera; debüt *(şahmat)*; **6.** açıq fəza; **7.** meşədə ağaclar kəsilmiş sahə, tala; **8.** kitabın açılmış səhifələri; **9.** əlverişli imkan; **10.** boş iş yeri
opening[2] ['oupnıŋ] *adj* **1.** başlanğıc, birinci, ilk; **2.** giriş, açılış; **3.** *tib.* qarın boşaldan; ~ **medicine** qarın boşaldan dərman
openly ['oupnlı] *adv* açıq, açıqca; səmimi, açıq-aydın; **to discuss a question** ~ məsələni açıq müzakirə etmək; **to speak** ~ açıq / səmimi danışmaq
open-minded ['oupn'maındıd] *adj* **1.** geniş dünyagörüşünə malik olan; **2.** səhv mülahizələrə inanmayan, yanlış rəylərə əsaslanmayan; qərəzsiz, obyektiv, vicdanlı
open-mindedly ['oupn'maındıdlı] *adv* **1.** geniş; geniş surətdə; **2.** səhv mülahizələrə inanmadan / əsaslanmadan, qərəzsiz, obyektiv, vicdanlı
open-mindedness ['oupn'maındıdnıs] *n* **1.** dünyagörüşünün genişliyi; **2.** qabiliyyət, istedad, fərasət
open-mouthed ['oupn'mauðd] *adv* ağzıaçıq; **to stand** ~ ağzıaçıq dayanmaq / durmaq
openness ['oupnnıs] *n* açıqlıq; düzlük, səmimilik, ürəyiaçıqlıq, doğruçuluq
opera ['ɔpərə] *n* **1.** opera; **at the** ~ operada; **to perform** / **to stage an** ~ səhnəyə opera qoymaq; **comic** ~ komik opera; **grand** ~ böyük opera; **2.** opera sənəti
operability [,ɔpərə'bılıtı] *n* **1.** təsir, təsir qüvvəsi, kəsər; **2.** istismar və istifadədə asanlıq **3.** istismara yararlılıq; **stable** ~ sabit yararlılıq; **unstable** ~ qeyri-sabit yararlılıq
operable ['ɔpərəbl] *adj* **1.** həyata keçirilə bilən, real; **2.** işləyən, cari; **3.** *tib.* üzərində cərrahiyyə əməliyyatı aparıla bilən

opera-glass(es) [ˈɔpərə glaːs(ɪz)] *n* opera binoklu

opera-house [ˈɔpərəhaus] *n* opera teatrı (*bina*)

operate [ˈɔpəreɪt] *v* **1.** işləmək, fəaliyyət göstərmək, hərəkətdə olmaq; işlətmək; **2.** təsir göstərmək; *He knew how to operate on the opposite party O, müxalifət partiyasına necə təsir göstərməyi bilirdi;* **3.** səmərə vermək; təsir göstərmək (*dərman haq.*); *He had taken purging medicine which had immediately operated O, işlətmə dərmanı atdı və dərman dərhal təsirini göstərdi;* **4.** *tib.* cərrahiyyə əməliyyatı keçirmək / aparmaq; *The surgeon operated on her for appendicitis Cərrah onun kor bağırsağında əməliyyat apardı;* **5.** *mal.* səhmlərlə əməliyyat həyata keçirmək (*alğı-satqı və s.*); **6.** *harb.* əməliyyat, hərbi əməliyyatlar keçirmək; *We operated successfully on the coast Biz sahil boyunda müvəffəqiyyətli hərbi əməliyyatlar keçirdik;* **7.** rəhbərlik etmək, idarə etmək; *The company operated a large foundry Şirkət böyük poladərimə sexinə rəhbərlik edirdi;* **8.** hərəkətə gətirmək, işə salmaq; idarə etmək

operated [ˈɔpəreɪtɪd] *adj* idarə edilən; **remotely** ~ uzaqdan idarə edilən

operatic [ˌɔpəˈrætɪk] *adj* **1.** opera; ~ **singer** opera müğənnisi; **2.** dramatik; romantik (*üslub haq.*)

operating [ˈɔpəreɪtɪŋ] *adj* **1.** cərrahiyyə; ~ **knife** cərrahiyyə bıçağı; ~ **table** cərrahiyyə masası; **2.** cari; ~ **costs** cari xərclər; istismar xərcləri

operation [ˌɔpəˈreɪʃn] *n* **1.** fəaliyyət, iş, işəsalma; əməliyyat, çalışma; **to conduct an** ~ iş aparmaq; **to launch an** ~ işə salmaq; *The operation of the pump is very simple Nasosun iş prinsipi çox sadədir;* **secret** ~ məxfi əməliyyat; **guerrilla ~s** partizan əməliyyatları; **joint ~s** birgə əməliyyatlar, birgə səylər; **large-scale ~s** irimiqyaslı əməliyyatlar; **mine-sweeping ~s** minaların zərərsizləşdirilməsi üzrə əməliyyatlar; **rescue** ~ xilasetmə əməliyyatı; **2.** proses; **the ~s of the mind** əqli proseslər, beyində gedən proseslər; **3.** təsir, səmərəlilik; **4.** *mal.* maliyyə əməliyyatı; **5.** təcrübənin aparılması, sınağın keçirilməsi; **6.** *tib.* əməliyyat (*cərrahiyyədə*); **stomach** ~ mədədə cərrahiyyə əməliyyatı; **chest** ~ döş qəfəsində cərrahiyyə əməliyyatı; **to perform an** ~ cərrahiyyə əməliyyatı aparmaq; **to have / to undergo an** ~ cərrahiyyə əməliyyatına məruz qalmaq; **transplant** ~ insan orqanlarının transplantasiyası / köçürülməsi əməliyyatı; **an ~ for the removal of gallstones** öd kisəsinin daşlarının çıxarılması üzrə əməliyyat; *The operation was effective Əməliyyat müvəffəqiyyətlə keçdi;* **7.** *harb.* (*adət. pl.*) hərbi əməliyyatlar; **8.** *riyaz.* əməliyyat; **9.** istismar, işləmə; **10.** idarəetmə; (*mexanizmi, cihazı, müəssisəni və s.*)

operational [ˌɔpəˈreɪʃənl] *adj* **1.** əməliyyat, əməliyyata aid; ~ **efficiency** əməliyyatın səmərəsi; ~ **flexibility** əməliyyatın elastikliyi; **2.** *harb.* hərbi; operativ; hərbi hazırlıq vəziyyətində; ~ **orders** hərbi sərəncam və əmrlər; ~ **missile** hərbi raket; ~ **fatigue** hərbi yorğunluq; **3.** iş, işə aid; istismar, praktiki; ~ **ceiling** son iş həddi; ~ **data** iş göstəriciləri; ~ **costs** istismar xərcləri; **4.** əqli cəhətdən fəal (*uşaq*)

operationally [ˌɔpəˈreɪʃnəlɪ] *adv* əməliyyat / istismar cəhətdən, əməliyyat / istismar baxımından; ~ **available / ready** istismar cəhətdən hazır vəziyyətdə olan

operative¹ [ˌɔpəˈreɪtɪv] *n* **1.** fəhlə; operator, müdir, prorab; **2.** əqli işlə məşğul olan insan (*alim, tədqiqatçı, yazıçı və s.*); mexanik; yüksək dərəcəli dəzgah ustası; **3.** sənətkar, kustar

operative² [ˌɔpəˈreɪtɪv] *adj* **1.** işləyən, işlək vəziyyətdə olan; məşğul, fəal; *My car was still in an operative condition Mənim maşınım hələ də işlək vəziyyətdə idi;* **2.** səmərəli, effektiv, təsirli (*görülmüş tədbir, atılmış addım, qəbul edilmiş dərman haq.*); *She was given an operative dose of the medicine Ona təsirli dozada dərman verdilər;* **3.** vacib; tutarlı, əsas məna daşıyan (*fikir, söz haq.*); ~ **words** əsas / təsirli sözlər; **4.** tətbiqi, praktiki; fiziki (*fəaliyyət və s. haq.*); **5.** *tib.* cərrahiyyə; ~ **treatment** cərrahiyyə müdaxiləsi / əməliyyatı

operatize [ˈɔpərətaɪz] *v* hər hansı bir əsər əsasında opera bəstələmək; ~ **a comedy** komediya əsasında opera bəstələmək

operator [ˈɔpəreɪtə] *n* **1.** operator; **computer** ~ kompüter texniki; **crane** ~ yük qaldıran kranın operatoru; **radar** ~ radiolokasiya qurğusunun operatoru; **radio** ~ radist; radiooperator; **2.** mexanik, maşinist; **machine** ~ maşinist, maşın operatoru, mexanik; **3.** sürücü; **4.** telefonçu; teleqrafçı; radist; rabitəçi; **switchboard / telephone** ~ telefonçu, operator; **5.** *tib.* həkim-cərrah; diş həkimi; **6.** biznesmen; sahib; müdir; **7.** birja dəllalı; bacarıqlı / işgüzar adam

operetta [ˌɔpəˈretə] *n* operetta

ophidian¹ [ɔˈfɪdɪən] *n* ilan

ophidian² [ɔˈfɪdɪən] *adj* **1.** sürünənlər sinfinə aid olan; **2.** ilanabənzər, ilanşəkilli, ilanaoxşar, ilanvarı

ophiophagous [ˈɔfɪɔfəgəs] *zool.* ilanyeyən

ophthalmia [ɔfˈθælmɪə] *n tib.* oftalmiya (*göz xəstəliyi*)

ophthalmic [ɔfˈθælmɪk] *adj tib.* göz; ~ **hospital** göz xəstəlikləri xəstəxanası

ophthalmologist [ˌɔfθælˈmɔlədʒɪst] *n* oftalmoloq, göz həkimi

ophthalmology [ˌɔfθælˈmɔlədʒɪ] *n* oftalmologiya, göz xəstəlikləri haqda elm

opiate¹ [ˈoupɪɪt] *n* **1.** yuxu gətirən, bihuşdarı, sakitləşdirici (*tərkibində opium olan dərman*); **2.** *məc.* yuxu / sakitlik gətirən hər hansı bir şey; tiryək; **3.** narkotik maddə, opiat

opiate² [ˈoupɪɪt] *adj* **1.** tərkibində opium olan, narkotik; sakitləşdirici, bihuşdarı (*dərman, tiryək haq.*); **2.** *məc.* yuxu və ya hərəkətsizliyə səbəb olan

opiate³ [ˈoupɪɪt] *v* **1.** yuxu gətirmək, bihuş etmək, (*opium, bihuşdarı və s. vasitəsi ilə*); **2.** zəifləmək, kütləşdirmək (*diqqəti, hissi və s.*); **3.** opium qatmaq (*nəyəsə*)

opine [ouˈpaɪn] *v* fikir yürütmək, hesab / fərz etmək

opinion [əˈpɪnjən] *n* **1.** fikir, rəy, mülahizə, mövqe; **an ~ about / on** *smth.* bir şey haqda fikir / rəy; **to act up to** *one's* **~s** əqidəsinə / mülahizəsinə görə hərəkət etmək; **to express / to give / to offer / to pass / to state / to venture an** ~ fikir bildirmək / söyləmək; *I still have not formed an opinion about the candidates Mən hələ namizədlər barədə rəyimi müəyyənləşdirməmişəm;* **to have a high ~ of** yüksək fikirdə olmaq; *He has a high opinion of himself O özü haqqında yüksək fikirdədir;* **to have a low ~ of** pis fikirdə olmaq; **to have no settled ~s** müəyyən mövqeyi olmamaq; *The court handed down an opinion Məhkəmə fikrini elan etdi;* **in my** ~ fikrimcə, məncə, mənə görə; **to form an ~ about** *smth.* bir şey haqda fikir formalaşdırmaq / yaratmaq; **2.** qiymət; mütəxəssisin rəyi; **expert** ~ mütəxəssisin rəyi; ◊ *Opinions differ ≡ Zövqlər müxtəlif olur*

opium¹ [ˈoupjəm] *n* anaşa, tiryək

opium² [ˈoupjəm] *adj* tiryək, anaşa; ~ **den** tiryəkxana

oppilate [ɔpɪˈleɪt] *tib.* tıxac yaratmaq, qarşısını kəsmək

oppilation [ɔpɪˈleɪʃn] *tib.* qəbizlik

opponent¹ [əˈpounənt] *n* **1.** əleyhdar, rəqib, opponent (*mübahisə, diskussiya və s. zamanı*); **2.** *id.* qarşı tərəf, rəqib; **3.** müqabil tərəf (*seçki və s.*); **4.** *hüq.* əks tərəf; **formidable / strong** ~ güclü / ciddi rəqib; **weak** ~ zəif rəqib; **fair** ~ layaqətli rəqib

opponent² [əˈpounənt] *adj* **1.** əks; qarşı tərəfdə yerləşən, üzbəüz; ~ **poles** əks qütblər; ~ **river-bank** çayın o biri sahili; **2.** tam əks (*fikir, rəy və s.*); **3.** düşmən, əks mövqedə olan; **4.** rəqib, opponent

opportune [ˈɔpətjuːn] *adj* əlverişli; münasib, yerinə düşən; ~ **moment** uyğun / münasib an; ~ **remedies** müvafiq dərmanlar; ~ **offer of assistance** vaxtında edilmiş yardım təklifi

opportunely [ˈɔpətjuːnlɪ] *adv* vaxtlı-vaxtında, əlverişli tərzdə

opportuneness [ˈɔpətjuːnnɪs] *n* əlverişlilik, münasiblik, müvafiqlik

opportunism [ˈɔpətjuːnɪzm] *n siya.* opportunizm

opportunist [ˈɔpətjuːnɪst] *n siya.* opportunist

opportunity [ˌɔpəˈtjuːnɪtɪ] *n* imkan; fürsət; **to afford / to give / to offer an** ~ imkan yaratmaq / vermək; **to find an** ~ imkan

tapmaq / əldə etmək; **to have an** ~ imkanı olmaq; **lost / missed** ~ əldən çıxmış / itirilmiş fürsət; **to grab / to seize / to take an** ~ imkandan / fürsətdən istifadə etmək; **to lose an** ~ imkanı / fürsəti əldən vermək / buraxmaq / itirmək

oppose [ə'pouz] *v* **1.** üzbəüz qoymaq / yerləşdirmək; **2.** bir-birinə qarşı qoymaq, üzləşdirmək; **3.** müqayisə etmək, qarşılaşdırmaq; **4.** başqa fikirdə / müxalifətdə olmaq; əleyhinə çıxış etmək; **5.** üzə durmaq; müqavimət göstərmək; **to ~ resolutely / strongly / vehemently** qəti / güclü / şiddətli müqavimət göstərmək

opposed [ə'pouzd] *adj* **1.** **(to)** əks, zidd; **diametrically** ~ diametral şəkildə əks / zidd; **strongly / vehemently** ~ kəskin şəkildə əks; **2.** müqavimətlə üzləşən

opposing [ə'pouziŋ] *adj* **1.** müqavimət göstərən **2.** əks, əks olan; ~ **views** əks fikirlər / rəylər

opposite[1] ['ɔpəzit] *adj* **1.** üzbəüz yerləşən / olan, **2.** əks; ~ **poles** *fiz.* əks qütblər

opposite[2] ['ɔpəzit] *n* **1.** əkslik, zidlik; **direct** ~ tam zidlik / əkslik; **2.** *dilç.* antonim

opposite[3] ['ɔpəzit] *adv* əksinə; üzbəüz; **the building** ~ üzbəüz bina

opposite[4] ['ɔpəzit] *prep* qarşısında, qarşı-qarşıya, əks, üzbəüz; **to sit ~ each other** bir-biri ilə üzbəüz / qarşı-qarşıya oturmaq

opposition [,ɔpə'ziʃn] *n* **1.** müqavimət; düşmənçilik; **against / despite / in spite of / over (the)** ~ müqavimətə baxmayaraq; **to arouse / to stir up** ~ düşmənçilik / qərəzlik yaratmaq; **to offer / to put up** ~ müqavimət göstərmək; **to crush / to overcome** ~ müqaviməti qırmaq; **to come across / to meet / to run up against** ~ müqavimətə rast gəlmək, müqavimətlə qarşılaşmaq / rastlaşmaq; ~ **to new taxes** yeni vergilərə qarşı müqavimət; **2.** qarşıdurma, ziddiyyət, əkslik, kontrast; **in ~ to** əksinə olaraq; **3.** *dilç.* əkslik (*fonoloji, semantik*) **4.** *mənt.* təzad, əks fikir; **5.** *astr.* qarşıdurma (*planetlərin göydə günəşin əks tərəfindəki nöqtədə durması*) **6.** müxalifət, müxalif tərəf (*İngiltərədə*); **to be in** ~ müxalifətdə olmaq

oppositionist [,ɔpə'ziʃnist] *n* müxalifətçi

oppress [ə'pres] *v* **1.** zülm etmək, əsarət altına almaq, əzmək, sıxışdırmaq; **2.** mənəvi cəhətdən üzmək, üzücü təsir göstərmək

oppressed [ə'prest] *adj* əzilmiş, haqqı tapdalanmış

oppression [ə'preʃn] *n* **1.** zülm, əsarət; **2.** zülm altında olma

oppressive [ə'presiv] *adj* **1.** zülmkar, qəddar, despot; ~ **domination** despotizm, qəti zülm; **2.** üzücü, ağır; ~ **weather** üzücü hava

oppressiveness [ə'presivnis] *n* **1.** qəddarlıq, zülmkarlıq; **2.** *məc.* üzücü ab-hava / mühit

oppressor [ə'presə'] *n* **1.** zülmkar, qəddar insan; **2.** üzücü / ağır olan bir şey

opprobrious [ə'proubriəs] *adj* **1.** təhqiredici, təhqiramiz (*söz, danışıq və s. haq.*), **2.** biabır / rüsvay edən

opprobrium [ə'proubriəm] *n* biabırçılıq, həqarət, təhqir

opt [ɔpt] *v* **(for; between)** seçmək, üstünlük vermək; **to ~ for a particular candidate** namizədlərdən birinə xüsusi üstünlük vermək; *The two boys opted for the Navy Hər iki gənc dəniz donanmasını seçdi.* **to ~ out** iştirak etməmək; kənarda qalmaq, boyun qaçırmaq; **to ~ out of society** cəmiyyətdən uzaqlaşmaq; **to ~ in** iştirak etmək

optative[1] ['ɔptətiv] *n gram.* optativ, felin optativ / arzu forması

optative[2] ['ɔptətiv] *adj* optativ, arzu; ~ **mood** *qram.* optativ, felin optativ / arzu forması / şəkli

optic[1] ['ɔptik] *n* **1.** göz; **2.** optik alət

optic[2] ['ɔptik] *adj* **1.** göz, görmə; ~ **nerve** görmə siniri; ~ **angle** görmə bucağı; **2.** *fiz.* optik; ~ **amplifier** optik gücləndirici

optical ['ɔptikl] *adj* **1.** görmə, optik; ~ **illusion** optik aldanma; **2.** görünən; ~ **galaxy** görünən qalaktika

optician [ɔp'tiʃn] *n* optik; görməyə düzəliş verən mütəxəssis (*kontakt linzaları, eynək və s. seçən*)

optics ['ɔptiks] *n* optika; **electron** ~ elektron optikası; **geometrical** ~ həndəsi optika; **physical** ~ fiziki optika

optimal ['ɔptiml] *adj* optimal; ən uyğun / müvafiq; ~ **choice** optimal / ən uyğun seçim; ~ **decision** optimal / ən uyğun qərar; ~ **policy** optimal / ən uyğun siyasət

optimality [,ɔpti'mæliti] *n* optimallıq

optimism ['ɔptimizm] *n* **(about, over)** optimizm, nikbinlik; **to display / to show** ~ optimizm / nikbinlik nümayiş etdirmək

optimist ['ɔptimist] *n* optimist / nikbin adam

optimistic [,ɔpti'mistik] *adj* **(about, over)** optimist, nikbin; **incurably** ~ həmişə optimist / nikbin əhval-ruhiyyədə olan; *We are optimistic that the results will be favourable Biz nikbinik ki, nəticələr əlverişli olacaq*

optimistical [,ɔpti'mistikl] *adj* = **optimistic**

optimization [,ɔptimai'zeiʃn] *n* optimallaşdırma

optimize [,ɔpti'maiz] *v* optimallaşdırmaq

option[1] ['ɔpʃn] *n* **1.** seçim, alternativ, variant, imkan; **soft** ~ asan seçim; *I have no option (open) Mənim başqa yolum / seçimim yoxdur; I took up my option Mən öz imkanımdan istifadə etdim.* **2.** bir kəsin seçim haqqı / azadlığı; **with / without the ~** (*of a fine*) cəriməni ödəmək / ödəməmək haqqı ilə; *They were given the option of a fine Onlara cəriməni ödəmək haqqı verildi;* **3.** qapını seçmək və ya oyunçunu dəyişmək hüququ

option[2] ['ɔpʃn] *v* almaq, satmaq (*lisenziya, müəlliflik hüququ və s.*)

optional ['ɔpʃənl] *adj* ixtiyari, könüllü; fakultativ; ~ **subject** fakultativ fənn; ~ **contributions** könüllü ianə

optionality [,ɔpʃə'næliti] *n* ixtiyarilik, könüllülük

optionally ['ɔpʃənəli] *adv* ixtiyari, könüllü

opt-out ['ɔptaut] *n* iştirak etməmə, boyun qaçırma; **an ~ from the treaty** müqavilədən boyun qaçırma

opt-out ['ɔptaut] *v* iştirak etməmək, boyun qaçırmaq; **to ~ from the treaty** müqavilədən boyun qaçırmaq

opulence ['ɔpjuləns] *n* **1.** bolluq, var-dövlət; **2.** çoxluq, artıqlıq (*normadan artıq qüvvə, ehtiyat və s.*)

opulent ['ɔpjulənt] *adj* **1.** varlı, imkanlı, zəngin; ~ **villas** zəngin villalar; **to live in ~ comfort** zənginlik içərisində / bəy kimi yaşamaq; **2.** gəlirli, mədaxil gətirən; **3.** *məc.* iri, geniş (*fiziki cəhətdən insan haq.*); ağıllı, istedadlı; **4.** sıx, çoxlu, qalın, keçilməz (*bitkilər, güllər haq.*), **5.** rəngarəng; iyli, qoxulu (*gül*)

opus ['oupəs] *n* əsər (*xüs. musiqi əsəri, çox zaman mənfi mənada*) ~ **magnum** görkəmli əsər (*ədəb. ədəbi, musiqi*); **Beethoven's ~ 112** Bethovenin 112-ci əsəri

opuscule [ɔ'pʌskju:l] *n* kiçik əsər (*xüs. musiqi və ya ədəbi əsər*)

or [ɔ:'] *conj* ya, yaxud, və ya, və yaxud, yoxsa; *Is the baby a boy or a girl? Uşaq oğlandır, yoxsa qız?*

oracle[1] ['ɔrəkl] *n* **1.** məbəd, ilahi yer, ibadətgah (*qədim Roma və Yunanıstanda*); **2.** falçı; **3.** peyğəmbərlik; **4.** fal, proqnoz, qabaqcadan deyilən məlumat; **5.** mömin, Allah adamı; **6.** müqəddəs yazı / kitab; **7.** *məc.* Dəal / danılmaz həqiqət; **8.** çox vacib və ya çox müdrik kəlam / cavab; **9.** *məc.* tanınmış adam, korifey, sözü böyük qüvvəyə malik insan; **10.** *məc.* yolgöstərən, vəfalı yoldaş (*alətlərin kompas və saat haq.*); *This watch is my only oracle Bu saat mənim yeganə sadiq yoldaşımdır;*

◊ **to work the** ~ *məc.* əlaqələrdən / imkanlardan istifadə etmək

oracle[2] ['ɔrəkl] *v məc.* peyğəmbərlik etmək, fal açmaq

oracular [ɔ'rækjulə'] *adj* **1.** qabaqcadan deyilən; **2.** müdrik, hər şeyi bilən, peyğəmbərcəsinə doğru (*kəlam və ya insan haq.*); *He opened his lips, with an oracular shake of the head Başını peyğəmbərcəsinə silkələyərək o, dilə gəldi / danışdı*

oral[1] ['ɔ:rl] *n* şifahi imtahan

oral[2] ['ɔ:rl] *adj* **1.** şifahi (*imtahan, tərcümə və s.*); **an ~ examination** şifahi imtahan; ~ **exercises** şifahi tapşırıqlar; ~ **evidence** şifahi ifadə vermə / şahidlik; ~ **Law** Yazılmamış Qanun (*yəhudilərdə*); **2.** dodaq, artikulyativ; ~ **school** lal-karlar üçün məktəb; ~ **instruction / method** dodaq üsulu (*lal-karlara təlim keçmək üçün*) **3.** *anat.* ağız, oral; ~ **cavity** ağız boşluğu; **4.** daxili; daxilə qəbul edilməli (*dərman və s.*)

orally ['ɔ:rəli] *adv* **1.** şifahi, sözlə; **2.** *tib.* daxilə qəbul etməklə (*dərman*); **3.** eşitmə vasitəsi ilə

orang-utan (*həm də* **orang-outang**) ['ɔ:ræŋ'u:tæn] *n zool.* oranqutanq

orange¹ [ˈɔrındʒ] *n* **1.** portağal (*meyvə*); **2.** portağal ağacı; **clove / noble / mandarin** ~ mandarin; **to squeeze an** ~ portağalın suyunu sıxmaq; **3.** portağal şirəsi; **4.** narıncı rəng, portağal rəngi;

orange² [ˈɔrındʒ] *adj* **1.** portağal; ~ **juice** portağal şirəsi; ~ **-quarter** portağal dilimi; **2.** narıncı, portağal / narıncı rəngli; ~ **ribbon** narıncı rəngli lent;

orangery [ˈɔrındʒəri] *n* **1.** portağal bağı; **2.** oranjereya (*portağal ağaclarını yetişdirmək üçün*)

orangey [ˈɔrındʒi] *adj* açıq narıncı rəngli

orate [ɔːˈreit] *v zaraf.* nitq söyləmək, natiqlik / demaqoqluq etmək

oration [ɔːˈreiʃn] *n* **1.** dua, Allaha xitab; **2.** nitq (*xüs. təntənəli*); **to deliver an** ~ təntənəli nitq söyləmək; **funeral** ~ dəfn mərasimində nitq;

orator [ɔːˈreitə] *n* natiq; *He is no orator O, yaxşı natiq deyil;* **eloquent** ~ mahir / fəsahətli natiq

oratorical [ˌɔrəˈtɔrikl] *adj* **1.** natiqlik; ~ **ability** natiqlik qabiliyyəti; ~ **contest** natiqlik ustalığı üzrə yarış; **2.** fəsahətli; **eloquent** ~ fəsahətli / bəlağətli çıxış;

oratorio [ˌɔrəˈtɔːriou] *n mus.* oratoriya

oratory [ˈɔrətəri] **I** *n* **1.** ritorika, fəsahət, natiqlik sənəti; **2.** nitq; **campaign** ~ seçkiqabağı nitq

orbit¹ [ˈɔːbit] *n* **1.** *anat.* göz çuxuru; göz pərdəsi (*quşlarda, həşəratlarda və s.*); göz, göz alması; **2.** orbit (*göy cisminin, süni peykin və s.*); **the Earth's ~ round the Sun** Yerin Günəş ətrafında orbiti; **to put a satellite into** ~ süni peyki orbitə çıxarmaq; **to go into** ~ orbitə çıxmaq; **3.** *fiz.* orbit (*nüvə ətrafında hərəkət edən elektron*)

orbit² [ˈɔːbit] *v* **1.** dairə üzrə hərəkət etmək, fırlanmaq; *We had been orbiting in our helicopter for about forty-five minutes Biz artıq qırx beş dəqiqə idi ki, vertolyotumuzla dairə vururduq;* **2.** orbit ilə hərəkət etmək / fırlanmaq / dövrə vurmaq; *The satellite orbited the Earth several times Peyk Yer kürəsinin orbiti üzrə bir neçə dəfə dövrə vurdu;* **3.** orbitə çıxmaq (*kosmik aparat haq.*); *The spaceship orbited successfully Kosmik gəmi müvəffəqiyyətlə orbitə çıxdı;* **4.** orbitə çıxarmaq / göndərmək (*peyki, kosmik gəmini və s.*);

◊ **to abort from** ~ orbitini tərk etmək, orbitdən çıxmaq / yayınmaq; **coordination of an** ~ orbitin koordinatı / nöqtəsi; **inclination of the** ~ orbitdən yayınma

orbital [ˈɔːbitl] *adj* orbital, orbitlə hərəkət edən; ~ **station** orbital stansiya; ~ **flight** orbital uçuş; ~ **velocity** birinci kosmik sürət

orchard [ˈɔːtʃəd] *n* meyvə bağı; **apple** ~ alma bağı; **cherry** ~ vişnə / albalı bağı; **peach** ~ şaftalı bağı

orchardman [ˈɔːtʃədmən] *n* (*pl* **-men** [men]) bağban, meyvəçi, meyvəçilik mütəxəssisi

orchestra [ˈɔːkistrə] *n* **1.** orkestr (*adətən simfonik*); **to conduct / to direct / to lead an** ~ orkestrə dirijorluq etmək; **chamber** ~ kamera orkestri; **dance / pops** ~ estrada orkestri; **symphony / philharmonic** ~ simfonik orkestr; **string** ~ simli orkestr

orchestrate [ˈɔːkistreit] *v* **1.** orkestr üçün uyğunlaşdırmaq

orchestration [ˌɔːkisˈtreiʃn] *n* **1.** orkestr üçün uyğunlaşdırma / işləmə

ordain [ɔːˈdein] *v* **1.** dini rütbə vermək; **2.** qabaqcadan müəyyən etmək; əmr etmək; təyin etmək, hazırlamaq; *The emperor ordained that all foreigners be expelled İmperator bütün əcnəbilərin qovulması üçün əmr verdi*

ordeal [ɔːˈdiːl] *n* **1.** ağır / işgəncəli sınaq; **to undergo an** ~ ağır sınaqdan keçmək; **terrible / trying** ~ dəhşətli sınaq; **2.** *tar.* Allahın məhkəməsi, axirət günü

order¹ [ˈɔːdə] *n* **1.** nizam, düzüm, sahman, növbə; **in** ~ növbə / sıra ilə; **out of** ~ növbəsiz, qaydasız, dağınıq; **numerical** ~ nömrələrə görə növbə; **in alphabetical** ~ əlifba sırası ilə; **in chronological** ~ xronologiyaya görə düzüm; **2.** saz vəziyyət, işlək durum; **good / shipshape** ~ tam işlək / saz vəziyyət; **to get out of** ~ xarab olmaq, işləməmək (*maşın, cihaz və s.*); **to put in** ~ qaydaya salmaq, düzəltmək, təmir etmək; nizama salmaq; **in bad ~, out of** ~ xarab / uçmuş vəziyyətdə olma; **3.** yaxşı fiziki vəziyyət, sağlamlıq; **4.** intizam, sakitlik; *The chairman tried to maintain order Sədr sakitlik yaratmağa çalışdı;* **to call to** ~ nizam-intizama çağırmaq; **to keep** ~ intizama riayət etmək; **5.** quruluş, dövlət quruluşu; **economic** ~ iqtisadi quruluş; müəyyən edilmiş tabe olma qaydası; **social** ~ ictimai qayda / quruluş; **6.** *hərb.* sıra, düzülüş, hərbi düzüm; **7.** cəmiyyət təbəqəsi; sosial qrup; **8.** əmr, göstəriş, sərəncam; komanda; **by smb.'s** ~ bir kəsin əmri ilə; **to give / to hand down / to issue an** ~ əmr / sərəncam vermək; **to carry out / to execute an** ~ əmri / sərəncamı yerinə yetirmək; **to obey / to follow** ~ əmrə / sərəncama tabe olmaq; **to violate an** ~ əmri / sərəncamı pozmaq, əmrə əməl / riayət etməmək; **written ~s** yazılı əmrlər / sərəncamlar; *We received an order to attack Biz hücum əmri aldıq;* **9.** sifariş (*restoranda verilən*); **to give / to put in an** ~ bir şey sifariş etmək; **to make out / to write out an** ~ sifariş qəbul etmək; **to fill an** ~ sifarişi yerinə yetirmək; **to take an** ~ sifarişi qəbul etmək; *Has the waiter taken your order? Ofisiant sənin / sizin sifarişini / sifarişinizi qəbul etdimi?*

order² [ˈɔːdə] *v* **1.** müəyyən qaydada düzmək / nizamlamaq; **2.** qaydaya / nizama salmaq; işə salmaq; **3.** əmr etmək; sərəncam vermək; tapşırmaq; *The girl ordered the dog to sit Qız itə oturmağı əmr etdi;* **4.** yollamaq, göndərmək (*xaricə və s.*); **5.** sifariş etmək (*paltar, nahar və s.*); *Let's order dessert when the waitress comes back Gəlin xidmətçi geri qayıdanda deserti sifariş edək;*

◊ **to ~ about** sıxışdırmaq, incitmək; üstündə ağalıq etmək, nökər kimi işlətmək

ordering [ˈɔːdəriŋ] *n* **1.** sifariş vermə / etmə; **2.** nizamlama; **3.** qayda, düzüm

orderliness [ˈɔːdəlinis] *n* **1.** dəqiqlik; intizam, qayda; **2.** qanuna tabe olma

orderly¹ [ˈɔːdəli] *n* **1.** *hərb.* növbətçi; qasid, rabitəçi; *An orderly came in haste to bring him news of the battle Qasid tələsərək gələrək ona döyüş sahəsində olan vəziyyəti çatdırdı;* **2.** *hərb.* sanitar; **3.** süpürgəçi (*küçədə*)

orderly² [ˈɔːdəli] *adj* **1.** təmiz, səliqəli; **an ~ room** təmiz / səliqəli otaq; **to keep an ~ desk** təmiz stol saxlamaq; **2.** sistematik, nizamlı, yaxşı təşkil olunmuş; mütəşəkkil; ~ **march** mütəşəkkil marş; ~ **rows of houses** evlərin sistematik cərgəsi; ~ **universe** nizamlı kainat; **3.** sakit, intizamlı, sülh; ~ **child** sakit / intizamlı uşaq; ~ **demonstration** sülh nümayişi

ordinal¹ [ˈɔːdinəl] *n* sıra sayı

ordinal² [ˈɔːdinəl] *adj* **1.** sıra; ~ **number** sıra sayı; **2.** *biol.* dəstəyə / sinfə aid olan; **3.** dini rütbəyə aid olan

ordinance [ˈɔːdinəns] *n* **1.** fərman, sərəncam; dekret, əmr, göstəriş, qərar; **city / municipal** ~ bələdiyyə fərmanı / sərəncamı; **to adopt / to pass an** ~ qərar qəbul etmək; **to issue an** ~ fərman vermək; **to apply / to enforce / to obey / to observe an** ~ qərarı / fərmanı / sərəncamı yerinə yetirmək; **to repeal / to revoke an** ~ qərarı / fərmanı / sərəncamı ləğv etmək; **2.** ayin, mərasim, adət

ordinarily [ˈɔːdnərili] *adv* adətən, adəti üzrə, bir qayda olaraq; *I have breakfast ordinarily at 8 o'clock Mən səhər yeməyimi adətən saat 8-də yeyirəm*

ordinariness [ˈɔːdnrinis] *n* adilik; bəsitlik

ordinary¹ [ˈɔːdnri] *n* **1.** hazır xörək (*qabaqcadan hazırlanan*); **2.** hazır xörək olan yeməkxana; **3.** karvansara; **4.** adi, normal səhhət; **6.** sadə / adi / heç nə ilə seçilməyən adam;

◊ **in** ~ daimi; **out of the** ~ qeyri-adi; **professor in** ~ ordinar / ştatlı professor

ordinary² [ˈɔːdnri] *adj* **1.** adi, sadə, bəsit, gündəlik; ~ **life** adi həyat; ~ **habits** adi vərdişlər; **in an ~ way** adi qaydada; **2.** *hüq.* adi qaydada həyata keçirilən; **3.** orta, heç bir şeylə seçilməyən, hamıya məlum olan

ordination [ˌɔːdiˈneiʃn] *n* **1.** yerləşmə, düzülüş, təsnifat; **2.** dini rütbə vermə; **3.** qabaqcadan müəyyən etmə (*xüs. Allah tərəfindən*)

ordnance [ˈɔːdnəns] *n* artilleriya qurğuları; **naval** ~ dəniz artilleriyası; ~ **survey 1)** bir ölkənin rəsmi xəritəsi; **2)** hərbi-topoqrafik çəkiliş

ordure [ˈɔːdjuə] *n* **1.** tullantı, zibil, çirk; çirkab, nəcis; peyin; **2.** əxlaqsızlıq, mənəvi pozğunluq; **3.** əxlaqsız sözlər, söyüş

ore [ɔː] *n* **I 1.** filiz; **copper** ~ mis filizi; **iron** ~ dəmir filizi; **2.** *şair.* qiymətli metal

ore [ɔ:ʳ] *n* II **1.** şan, şöhrət; **2.** xeyirxahlıq, mərhəmət

organ [ˈɔ:gən] *n* **1.** *mus.* orqan; **to play the ~** orqan çalmaq; **American ~** fisqarmoniya (*nəfəsli, dodaqla çalınan musiqi aləti*); **electronic ~** elektroorqan; **hand ~** şarmanka; **to grind / to play a hand ~** şarmanka çalmaq; **2.** orqan, üzv; **body ~s** bədən üzvləri; **major ~s** əsas bədən üzvləri; **sexual ~s** cinsi üzvlər; **sense ~s** hiss üzvləri; **~s of speech** nitq üzvləri; **3.** orqan, təşkilat, müəssisə; **official ~** rəsmi orqan; **4.** yazılı orqan, qəzet; **press ~** çap orqanı

organic [ɔ:ˈgænik] *adj* **1.** instrumental, mexaniki; **2.** orqanik, üzvi, həyati; orqanizmə aid olan; **~ disease** orqanik xəstəlik; **3.** üzvi, canlı; **~ nature** canlı təbiət; **~ remains** üzvi qalıqlar; **4.** ekoloji cəhətdən təmiz, sağlam; **~ food** təbii / sağlam ərzaq; **5.** *kim.* üzvi; **~ chemistry** üzvi kimya; **6.** anadangəlmə, təbii; əsas, ayrılmaz **7.** *hüq.* əsas, başlıca (*akt, qanun və s.*); **~ law** əsas qanun, konstitusiya, ana yasa; **8.** mütəşəkkil; sistemləşdirilmiş; struktural, quruluşa malik; **9.** *iqt.* təbii; **~ composition of capital** kapitalın təbii şəkildə yığılması / təmərküzləşməsi

organism [ˈɔ:gənizm] *n* orqanizm, bədən, vücud; **dead ~** ölü orqanizm; **healthy ~** sağlam bədən / orqanizm; **living ~** canlı orqanizm

organist [ˈɔ:gənist] *n* **1.** orqançalan / orqançı; **2.** şarmankaçalan şarmankaçı

organization, -sation [ˌɔ:gənaɪˈzeɪʃn] *n* **1.** quruluş; orqanizm; **a few plants of low ~** bir neçə sadə strukturlu / quruluşlu bitki; **2.** təşkilat, struktur (*inzibati və funksional*); **to establish / to form an ~** təşkilat yaratmaq; **to disband / to dissolve an ~** təşkilatı buraxmaq; **charitable / philanthropic ~** xeyriyyə təşkilatı; **state ~** dövlət təşkilatı; **UNO ~** Birləşmiş Millətlər Təşkilatı

organizational [ˌɔ:gənaɪˈzeɪʃənl] *adj* təşkilati; **~ chart** təşkilat strukturu; **~ model** təşkilati model; **~ structure** təşkilati struktur / quruluş; **~ unit** təşkilati vahid

organize, -ise [ˈɔ:gənaɪz] *v* **1.** formalaşdırmaq, qurmaq, yaratmaq; formalaşmaq, yaranmaq **2.** qaydaya / nizama salmaq, sistemləşdirmək; yerbəyer etmək; *We must finally organize our files properly Biz nəhayət fayllarımızı yerbəyer etməliyik;* **3.** təşkil etmək, planlaşdırmaq; yönəltmək; **4.** *d.d.* yerinə qoymaq, qaydaya salmaq; *Everything must be organized well Hər şey qaydaya salınmalıdır*

organized [ˈɔ:gənaɪzd] *adj* **1.** mütəşəkkil, təşkil olunmuş; **an ~ body** mütəşəkkil insan qrupu; **2.** *biol.* üzvi, canlı; **~ matter** canlı materiya

organizer [ˈɔ:gənaɪzəʳ] *n* təşkilatçı, təşkil edən

orgiastic [ˌɔ:dʒɪˈæstɪk] *adj* əxlaqsız, pozğun

orgy [ˈɔ:dʒɪ] *n* eyş-işrət, azğıncasına keyf; **to engage in / to stage an ~** eyş işrətlə məşğul olmaq

orient[1] [ˈɔ:rɪənt] *n şair.* şərq, şərq ölkələri; **in the ~** şərqdə; **pearl of ~** şərq mirvarisi (*xüsusi qiymətə malik mirvari*); **2.** *arx.* dan yerinin sökülməsi, günün doğması

orient[2] [ˈɔ:rɪənt] *adj* **1.** *şair.* şərq (*şərqdə yerləşən, şərqə aid olan*); **2.** *şair.* qalxan, doğan (*günəş haq.*), açılan, sökülən (*sabah, səhər, dan*); **~ sun** doğan günəş; **3.** mirvari; şəffaf-mavi (*yüksək keyfiyyətli mirvarinin rəngi*); **4.** *şair.* qiymətsiz, qiyməti bilinməyən, füsunkar; bərq vuran, alov saçan (*xüsusi gözəllik və keyfiyyətə malik olan qiymətli daşlar və mirvari haq.*); **5.** *məc.* iti, parlaq; nadir (*zəka və s.*)

orient[3] [ˈɔ:rɪənt] *v* **1.** yerləşdirmək, qoymaq, saxlamaq (*üzü şərqə*); üzü / qabaq hissəsi şərqə yönəlmiş bina tikmək (*xüs. kilsə*); üz tutmaq; *He oriented east O, şərqə üz tutdu;* **2.** yerin dörd tərəfinə əsasən mövqeyi müəyyənləşdirmək; səmtləşdirmək (*kompas və s. görə*); **to ~ oneself** yerini müəyyən etmək; **3.** *məc.* müəyyənləşmək, lazımi / istədiyi yolu tapmaq

oriental[1] [ˌɔ:rɪˈentl] *n* şərqli, şərqdə yaşayan

oriental[2] [ˌɔ:rɪˈentl] *adj* **1.** şərq, şərqə aid; **~ countries / customs / languages / carpet** şərq ölkələri / adətləri / dilləri / xalçası; **2.** qiymətli, bərq vuran (*qiymətli daşlar haq.*)

orientalism [ˌɔ:rɪˈentəlɪzm] *n* **1.** orientalizm (*Şərq xalqlarının mədəniyyəti, adət və ənənələrini öyrənən elm*); **2.** şərqşünaslıq, orientalistika

orientalist [ˌɔ:rɪˈentəlɪst] *n* orientalist, şərqşünas

orientate [ˈɔ:rɪenteɪt] *v* olduğu yerin səmtini müəyyən etmək

orientation [ˌɔ:rɪenˈteɪʃn] *n* **1.** yerləşdirmə, qurma, şərq tərəfə istiqamətləndirmə; **2.** yerin / səmtin / istiqamətin müəyyənləşdirilməsi; **to give / to offer** *smb* **(an) ~ (to)** bir kəsi istiqamətləndirmək, bir kəsə səmt göstərmək; **3.** istiqamət, kurs, səmt, yön; **4.** koordinasiya etmə

orienter [ˌɔ:rɪenˈtəʳ] *n* istiqaməti / səmti / yönü tapmaq / müəyyən etmək üçün cihaz

orifice [ˈɔrɪfɪs] *n* **1.** dəlik, deşik (*boru, daxili orqanlar, yara və s. haq.*); **2.** böyük / iri deşik / dəlik; giriş və ya çıxış (*yuxta, mədən, mağara və s. haq.*)

origin [ˈɔrɪdʒɪn] *n* **1.** başlanğıc, mənbə; **the ~ of the quarrel** mübahisənin mənbəyi; **2.** əmələ gəlmə; törəmə; **the ~ of a word / of a language** sözün / dilin əmələ gəlməsi; **3.** əsl-nəcabət, milliyyət; **of humble ~** əsli-nəcabəti tanınmayan

original[1] [əˈrɪdʒənl] *n* **1.** orijinal, əsl; orijinal əsər; **to take a copy from the ~** orijinaldan surət çıxarmaq; **to read a novel in the ~** romanı orijinalda oxumaq; **2.** qəribə / acaib adam; *This man is a real original Bu kişi lap qəribə adamdır*

original[2] [əˈrɪdʒənl] *adj* **1.** ilkin, ilk, birinci, başlanğıc; **the ~ part of the house** evin ən qədim (*ilk tikilən*) hissəsi; **to buy at the ~ price** başlanğıc qiymətə almaq; **~ sin** *din.* başlıca səhv / günah; **2.** başlanğıc, əzəli, bir şeyin əvvəlini / başlanğıcını təşkil edən; əsas; **~ writ** ilk qanun toplusu; **3.** əsl, orijinal; **the ~ picture** şəklin əsli / orijinalı; **4.** təzə, tər; özünəməxsus; heç kimdən götürülməmiş; şəxsi; **~ opinion / point of view** şəxsi fikir / nöqteyi-nəzər; **5.** qeyri-adi, hamıdan seçilən; yaradıcı, orijinal; **~ painter / composer / writer / thinker** öz dəsti-xətti olan rəssam / bəstəkar / yazıçı / mütəfəkkir; **6.** anadangəlmə; *He was an original rogue O, anadangəlmə fırıldaqçı idi*

originality [əˌrɪdʒɪˈnælɪtɪ] *n* **1.** əsillik (*rəsm / sənət əsərləri və s. haq.*); **2.** orijinallıq, özünəməxsusluq, unikallıq (*fikir, əməl və s. haq.*); **a writer / a painter of great ~** böyük unikallığa malik yazıçı / rəssam; **the ~ of Leonardo da Vinci** Leonardo da Vinçinin orijinallığı; **to display / to show ~** orijinallıq nümayiş etdirmək

originally [əˈrɪdʒənəlɪ] *adv* **1.** ilkin olaraq, əslinə görə; milliyyətcə; *He is originally German O, əslən / milliyyətcə almandır;* **2.** əzəldən, əvvəlcə, başlanğıcdan; *The bricks had originally been a deep dark red Kərpiclər əvvəlcə tünd qırmızı rəngdə idilər;* **3.** özünəməxsus tərzdə, yeni şəkildə; qeyri-adi tərzdə; *The author treats this subject very originally Müəllif bu mövzudan özünəməxsus tərzdə bəhs edir*

originate [əˈrɪdʒɪneɪt] *v* **1.** təməlini / özülünü / başlanğıcını qoymaq; yaratmaq; **to ~ a new style in music** musiqidə yeni üslub / istiqamət yaratmaq; **2.** (**from, in, with**) başlanğıcını götürmək, yaranmaq, əmələ gəlmək; *With whom did the idea originate? Bu fikir birinci kimin ağlına gəldi?*

originative [əˈrɪdʒɪneɪtɪv] *adj* **1.** təməlini qoyan, həyat verən; **2.** yaradıcı, qurucu, kəşf edən

originator [əˈrɪdʒɪneɪtəʳ] *n* **1.** müəllif, yaradıcı, yaradan; **2.** təşəbbüskar

ornament[1] [ˈɔ:nəmənt] *n* **1.** ornament, naxış, bəzək, yaraşıq; *He is an ornament of our group O, qrupumuzun yaraşığıdır;* **2.** kilsə ləvazimatı / əşyaları, cübbələr; **3.** iftixar, fəxr; **4.** bəzəmə / naxışvurma

ornament[2] [ˈɔ:nəment] *v* bəzəmək, naxış vurmaq, bəzək vermək

ornamental[1] [ˌɔ:nəˈmentl] *n* **1.** bəzək bitkisi (*dekorativ*); **2.** adi bəzək-düzək

ornamental[2] [ˌɔ:nəˈmentl] *adj* dekorativ, bəzək üçün işlədilən, ornamental, naxışlı

ornamentation [ˌɔ:nəmenˈteɪʃn] *n* **1.** bəzəmə / naxışvurma; **2.** bəzək-düzək; **3.** *mus.* bəzək, tremmolo, cəh-cəh

ornery [ˈɔ:nərɪ] *adj d.d.* **1.** hirsli, acıqlı, qəzəbli, əsəbi, tez özündən çıxan; **2.** zəhlətökən, bezdirən; **3.** pis keyfiyyətə malik, ortabab, adi

ornithologist [ˌɔ:nɪˈθɔlədʒɪst] *n* ornitoloq

ornithology [ˌɔ:nɪˈθɔlədʒɪ] *n* ornitologiya (*quşların həyatı haqqda elm*)

orphan[1] [ˈɔ:fn] *n* **1.** kimsəsiz uşaq, yetim; **to be left an ~** kimsəsiz / yetim qalmaq;

war ~ müharibədə valideynlərini itirmiş yetim uşaq; **2.** *məc.* köməkdən / yardımdan / qayğıdan məhrum olan adam; **3.** *d.d.* köhnə markalı avtomobil

orphan[2] [ˈɔ:fn] *adj* yetim, kimsəsiz; **an ~ child** yetim / kimsəsiz uşaq

orphan[3] [ˈɔ:fn] *v* kimsəsiz / yetim qoymaq; valideynlərindən məhrum etmək / olmaq

orphanage [ˈɔ:fənɪdʒ] *n* **1.** kimsəsizlik, yetimlik; **2.** kimsəsizlər, yetimlər **3.** uşaq evi, yetimxana

orphanhood [ˈɔ:fnhu:d] *n* kimsəsizlik, yetimlik

orthodox [ˈɔ:θədɔks] *adj* **1.** hamı tərəfindən qəbul edilmiş, ənənəvi; **~ opinion** hamı tərəfindən qəbul edilmiş fikir; **2.** ortodoksal, mömin; **3.** *din.* pravoslav

orthodoxy [ˈɔ:θədɔksɪ] *n* **1.** ortodoksallıq, ortodoksluq; **strict ~** ciddi ortodoksallıq; **2.** ənənəvilik; hamı tərəfindən qəbul edilmə; **3.** *din.* pravoslavlıq

orthoepy [ˈɔ:θouepɪ] *n dilç.* orfoepiya

orthogon [ˈɔ:θəgən] *n hənd.* düzbucaqlı

orthogonal [,ɔ:θəˈgɔnl] *adj hənd.* düzbucaqlı, bucağı düz olan; **~ projection** düzbucaqlı proyeksiya

orthographer [,ɔ:ˈθɔgrəfə'] *n* orfoqraf, orfoqrafiya mütəxəssisi

orthographic [,ɔ:θəˈgræfɪk] *adj dilç.* orfoqrafik; səhvsiz yazılmış

orthographist [,ɔ:ˈθɔgrəfɪst] *n* = **orthographer**

orthography [,ɔ:ˈθɔgrəfɪ] *n dilç.* orfoqrafiya, düzgün yazı qaydası

orthopaedic [,ɔ:θouˈpi:dɪk] *adj tib.* ortopedik

orthopaedist [,ɔ:θouˈpi:dɪst] *n tib.* ortoped, sınıqçı

orthopaedy [,ɔ:θouˈpi:dɪ] *n tib.* ortopediya

oscillate [ˈɔsɪleɪt] *v* **1.** yırğalanmaq, yırğalamaq, ləngər vurmaq, rəqs etmək; **2.** vibrasiya etmək, əsmək, titrəmək; **3.** *məc.* tərəddüd etmək; **to ~ between two opinions** iki fikir arasında tərəddüd etmək

oscillation [,ɔsɪˈleɪʃn] *n* **1.** yırğalanma, ləngərlənmə; vibrasiya, rəqs etmə; **~ frequency** rəqs etmə tezliyi; **2.** *məc.* tərəddüd, qeyri-sabitlik, qərarsızlıq; **3.** *fiz.* titrəmə, əsmə, rəqs etmə, dəyişmə

oscillator [,ɔsɪˈleɪtə'] *n tex.* vibrator, ossilyator

oscillatory [ˈɔsɪlətrɪ] *adj* **1.** əsən, titrəyən, rəqs edən, dəyişən; **2.** *məc.* tərəddüd edən, qərarsız, səbatsız

oscillogram [,ɔsɪˈlɔgræm] *n fiz.* ossilloqram

oscillograph [,ɔsɪˈlɔgra:f] *n fiz.* ossilloqraf (*ölçü cihazı*)

oscillography [,ɔsɪˈlɔgrəfɪ] *n fiz.* ossilloqrafiya

osier[1] [ˈouzə'] *n* **1.** *bot.* söyüd; **2.** söyüdlü sahil

osier[2] [ˈouzə'] *adj* söyüd, söyüddən düzəldilmiş

ossification [ɔsɪfɪˈkeɪʃn] *n* **1.** sümükləşmə; sümüklərin formalaşması; **2.** *məc.* qabalaşma, rəhmsizləşmə; kobudlaşma

ossify [ˈɔsɪfaɪ] *v* **1.** sümüyə çevrilmək, sümükləşmək; **2.** *məc.* bayatımaq, qurumaq kobudlaşmaq, qəddarlaşmaq; amansızlaşdırmaq

ossuary [ˈɔsjuərɪ] *n* **1.** sərdabə; sümüklə dolu mağara; **2.** kremasiya urnası

ostensible [ɔsˈtensəbl] *adj* **1.** yalançı, zahiri, süni; **~ purpose** zahiri məqsəd; **2.** *arx.* açıq-aydın, bəlli

ostentation [ɔstenˈteɪʃn] *n* **1.** nümayiş etdirmə; **2.** bir şeyin süni təzahürü; lovğalıq, təşəxxüs

ostrich[1] [ˈɔstrɪtʃ] *n zool.* dəvəquşu

ostrich[2] [ˈɔstrɪtʃ] *adj* dəvəquşu; **~ plume** dəvəquşu lələyi

other[1] [ˈʌðə'] *adj* **1.** daha, əlavə; *How many other brothers have you? Sənin / sizin daha neçə qardaşın / qardaşınız var?* **2.** başqa, ayrı; *He has no other place to go Onun gedə biləcəyi başqa yer yoxdur;* **in ~ circumstances** başqa vəziyyətlərdə; ◊ **~ times, ~ manners** zaman başqa – adət başqa; **~ world** o biri dünya; **for some purpose or ~** bu və ya digər məqsədlə; **from each ~** bir birindən; **on the ~ hand** digər tərəfdən; **with each ~** bir biri ilə; **each ~** bir birini(ə); **in ~ words** başqa / digər sözlə

other[2] [ˈʌðə'] *pron* **1.** başqa, digər; **some day / time or ~** nə vaxtsa, əvvəl-axır; **2.** o biri, ikincisi; *One brother is a doctor, the other a lawyer Bir qardaş həkim, ikincisi / o birisi hüquqşünasdır;* **3.** *pl* başqaları, digərləri; **to think of ~s** başqaları haqqında fikirləşmək / düşünmək

other[3] [ˈʌðə'] *adv* başqa cür

otherness [ˈʌðənɪs] *n* fərq, başqalıq; oxşarsızlıq

others[1] [ˈʌðəs] *n* digərləri, başqaları

others[2] [ˈʌðəs] *pron* kimsə, bəziləri, digərləri

otherwise [ˈʌðəwaɪz] *adv* **1.** yoxsa; başqa cür, digər halda / tərzdə; *This must be done quite otherwise Bu tamam başqa cür edilməlidir; I went at once, otherwise I should have missed the train Mən o saat çıxıb getdim. Yoxsa qatara çata bilməzdim;* **2.** digər məsələlərdə, digər işlərdə; *I have otherwise no reason to suspect them Başqa məsələlərdə onlardan şübhələnməyimə əsasım yoxdur;* **3.** əks təqdirdə, belə olmayan halda, başqa şəraitdə / halda / vəziyyətdə; *Do what I tell you, otherwise you'll be sorry Dediyimə əməl et / edin, əks təqdirdə peşman olarsan / olarsınız*

otherwise-minded [ˈʌðəwaɪzˈmaɪndɪd] *adj* fərqli düşüncəyə / fikrə malik, başqa cür düşünən / fikirləşən

otiose [ˈouʃɪouz] *adj* **1.** faydasız, xeyirsiz, əbəs, lüzumsuz; bəhrəsiz; **long ~ discriptions** uzun / faydasız təsvirlər; **2.** tənbəl, avara

otioseness [ˈouʃɪouznɪs] *n* **1.** müvəffəqiyyətsizlik, faydasızlıq, əbəslik; **2.** avaraçılıq, tənbəllik

ottoman[1] [ˈɔtoumən] *n* I osmanlı, türk

ottoman [ˈɔtoumən] *n* II divan, taxt

ottoman[2] [ˈɔtoumən] *adj* osmanlı, türk; **~ Empire** Osmanlı İmperiyası

ought [ɔ:t] *n* mənəvi vəzifə / borc; *His master had told him a little about his oughts Müəllimi onunla onun mənəvi vəzifələri haqda bir az söhbət etmişdi*

ought[2] [ɔ:t] *v modal fel kimi işlənir və aşağıdakı mənaları ifadə edir:* **1)** gərəklik; *I ought to pay our debts Mən gərək borcumuzu ödəyim;* **2)** arzu, məqsədəuyğunluq; *Children ought to respect their parents Uşaqlar gərək valideynlərinə hörmət etsinlər;* **3)** ümid, fərziyyə; güman; *He ought to be here by now O bu vaxta kimi gərək burada olaydı;* **4)** *Mərhəmət, danlaq, təəssüf (əsasən* **ought to + perfect** *məsdər formasında); You ought to have seen the look on her face Sən bir onun üzündəki ifadəni görəydin*

ounce [auns] *n* I bir damcı, az, azca, zərrə qədər; *He hasn't got an ounce of sense Onun zərrə qədər də düşüncəsi / ağlı yoxdur*

ounce [auns] *n* II *zool.* bəbir

our [ˈauə'] *poss. pron* bizim; **~ country** bizim vətənimiz

ours [ˈauəz] *poss. pron* bizimki, bizim; *This house is ours Bu ev bizimkidir; It is no business of ours Bu bizim işimiz deyil; Smith is of ours Smit bizimkidir / bizim adamdır*

ourselves [,auəˈselvz] *ref. pron* **1.** özümüz; *We built the house ourselves Biz evi özümüz tikdik;* **2.** özümüzü, özümüzə; *We should blame ourselves for what happened Baş verənlər üçün biz özümüzü günahlandırmalıyıq / qınamalıyıq*

oust [aust] *v* **1.** qovmaq, sıxışdırıb aradan çıxartmaq, aradan götürmək; **to ~ from the place** vəzifədən qovmaq; *The present language ousted the former Müasir dil əvvəlki dili sıxışdırıb aradan çıxartdı;* **2.** *hüq.* evindən çıxarmaq

ouster [ˈaustə'] *n hüq.* **1.** daşınmaz əmlak / mülkiyyət üzərində hüquqdan məhrum etmə, yaşadığı yerdən çıxarma (*məhkəmənin qərarı ilə*); **2.** işdən çıxarma, istefaya göndərmə

out[1] [aut] *n* **1.** bir şeyin bayır / xaric tərəfi; **2.** çıxış, çıxış yolu (*çətin vəziyyətdən*); **3.** buraxılış vərəqəsi; **5.** *id.* oyunçunu çıxartma; çıxarılan oyunçu **6.** *id.* topun meydandan çıxması

out[2] [aut] *adj* **1.** xarici, bayır; kənar; **2.** *id.* oyundan kənar; **3.** qeyri-adi / böyük ölçülü; **~ size** çox böyük ölçü; **4.** başqa yerdə fəaliyyət göstərən və ya baş verən; **~ match** rəqib meydançasında oyun; **5.** qaib, yerində olmayan; **6.** dəbdən düşmüş

out[3] [aut] *v* **1.** (**from**) qovmaq, bayıra çıxarmaq; **2.** məhrum etmək; **3.** söndürmək (*işığı, alovu və s.*); **4.** məhv etmək; **5.** *id. d.d.* nokauta salmaq (*boksda*); **6.** *id.* topu

vurub meydandan kənara çıxartmaq; 7. *d.d.* gəzməyə / ekskursiyaya getmək

out[4] [aut] *adv* **1.** bayıra, kənara, bayırda; *She has gone out O, bayıra çıxıb;* **2.** *bir şeyin sonunu / bitməsini bildirir;* **before the month is ~** ayın axırına kimi / qədər; **3.** *bir şeyin bitməsini / qurtarmasını bildirir; The food ran out Ərzaq qurtardı;* **4.** *hər hansı normadan / qaydadan / həqiqətdən kənara çıxmanı, dəbdən düşməni bildirir; Jazz is out Caz artıq dəbdə deyil / dəbdən düşüb;*

◊ **~ and about** xəstəlikdən sağaldıqdan sonra; **~ and away** xeyli / müqayisəsiz dərəcədə

out[5] [aut] *prep* **(out of)** *Azərbaycan dilinə çıxışlıq hal şəkilçiləri* **(-dan;-dən)** *və inkarlıq bildirən şəkilçilər* **(-sız; -siz; -suz; -süz)** *vasitəsilə tərcümə edilir və ya tərcümə edilmir. Aşağıdakı mənalara işarə edir:* **1)** *bir əşyadan kənar olmaya:* **~ of turn** növbədən kənar; **Out of sight, out of mind** *at. söz.* Göz**dən** uzaq, könül**dən** iraq; **2)** *hər hansı hüduddan çıxan hərəkətə:* **~ of sequence** nizamsız, nizamdan kənar; **3)** *hər hansı əşya və ya xüsusiyyətin olmamasına:* **~ of money** pulsuz; **~ of work** işsiz; **~ of time** vaxtsız, bivaxt; **4)** *əşyanın düzəldiyi materiala: The souvenir was made out of glass Suvenir şüşə***dən** *düzəldilmişdi.* **5)** *tamın hissələrə nisbətinə:* **five ~ of ten** ondan beşi; **6)** *hərəkətin səbəbinə və nəticəsinə:* **~ of envy** paxıllıq**dan**; **~ of necessity** ehtiyac**dan**; **7)** *musiqi ritminə / ahənginə uyğun olmamağa;* **out ~ tune** xaric; **~ of use** istifadə**dən** çıxmış

outage [ˈautɪdʒ] *n* **1.** işdə fasilə; hərəkətsizlik; **scheduled ~** planlaşdırılmış fasilə; **2.** xarab olma; **3.** itki, sızma; **power ~** enerji sızması / itməsi

outback [ˈautbæk] *n* əhalisi az olan yer / ərazi

outbalance [autˈbæləns] *v* **1.** çəkisi daha ağır gəlmək, əymək; **2.** ötüb keçmək, üstün gəlmək, artıq olmaq

outbargain [autˈbaːgeɪn] *v* ticarət müqavilələrini rəqiblərdən daha əlverişli şərtlərlə bağlamaq

outbid [autˈbɪd] *v* **1.** qiyməti qaldırmaq, daha yüksək qiymət təklif etmək *(hərracda);* **2.** üstün gəlmək, kölgədə qoymaq

outboard [ˈautbɔːd] *adv* bortdan kənar

outbound [ˈautbaund] *adj* **1.** uzaq səyahətə və ya ölkəyə səfərə çıxan gəmi; beynəlxalq reys edən təyyarə; **2.** xaricə göndərilən, ixrac edilən; **~ cargo** xaricə göndərilən / ixrac edilən yük

outbrave [autˈbreɪv] *v* **1.** irad və hücumları hünərlə sinə gərmək; bir şeyə qarşı cəsarətlə müqavimət göstərmək; **2.** üstün gəlmək, kölgədə qoymaq; *The charming bride outbraved all Füsunkar gəlin gözəllikdə hamını kölgədə qoydu*

outbreak[1] [ˈautbreɪk] *n* **1.** püskürmə, yanma; partlayış, alovlanma; **volcanic ~** vulkan püskürməsi; **an ~ of measles** qızılca epidemiyasının sürətlə yayılması; **the ~ of war** müharibənin qəfil başlanması; **2.** üsyan; narazılıq, qiyam; **a popular ~** xalq üsyanı / qiyamı

outbreak[2] [ˈautbreɪk] *v şair.* **1.** yanmaq, alovlanmaq, çaxmaq *(şimşək)*; partlamaq; *Now and then outbrakes the light Hərdənbir işıq yanır;* **2.** çiçəkləmək, çiçək açmaq

outbuild [autˈbɪld] *v* **1.** daha möhkəm / keyfiyyətli tikmək, tikintidə üstün olmaq; **2.** həddən artıq çox bina tikmək

outburst [ˈautbəːst] *n* **1.** partlayış, püskürmə, gözqamaşdırıcı işıq; **2.** *məc.* qeyri-adi / gözlənilməz təzahür; **furious / violent ~** şiddətli / bərk partlayış; **sudden ~** qəfil partlayış; **3.** vulkan püskürməsi; **4.** *astr.* günəşdə partlayış

outcast[1] [ˈautkaːst] *n* **1.** səfil, sərsəri, evsiz, avara; sərgərdan; **gypsies, beggars and other social ~** qaraçılar, dilənçilər və digər sosial səfillər; *He died as outcast of both church and state O, həm kilsə, həm də dövlət tərəfindən rədd edilmiş adam kimi vəfat etdi;* **2.** tullantı, zibil

outcast[2] [ˈautkaːst] *adj* **1.** qovulmuş, rədd edilmiş, səfil, evsiz-eşiksiz; *The villages were covered with outcast families reduced to beggary Kəndlər evsiz-eşiksiz dilənçi halına salınmış ailələr ilə dolu idi;* **2.** atılmış, tərk edilmiş; yalqız; **3.** keyfiy-

yətsiz, lazımsız *(əşya, mal və s.)*; **~ eatables** yeyiləsi olmayan azuqə / ərzaq

outclass [autˈklaːs] *v* **1.** üstün gəlmək; betər olmaq; *As a liar he outclassed everybody Yalançılıqda o hamıdan betər idi;* **2.** *id.* qalib gəlmək, üstün olmaq

outcome [ˈautkʌm] *n* **1.** yekun, nəticə; **the ~ of an election** seçkinin nəticəsi **2.** çıxış, bayıra çıxış dəliyi / deşiyi

outcrop[1] [ˈautkrɔp] *n* **1.** *geol.* süxurların üzə çıxması; **2.** təsadüfən aşkar etmə / tapma

outcrop[2] [ˈautkrɔp] *v* **1.** *geol.* üzə çıxmaq, səthə çıxmaq *(süxur və s.)*; **2.** təsadüfən aşkarlanmaq / tapılmaq / rast gəlinmək; *A few suspicious words here and there outcrop in the narrative Hekayənin bəzi yerlərində anlaşılmaz sözlərə rast gəlmək olur*

outcry[1] [ˈautkraɪ] *n* **1.** dəhşətli bağırtı; fəryad, hayqırtı; **2.** *məc.* səsli-küylü etiraz, ədalətli qəzəb; **public ~** ictimai etiraz; **to make / to raise an ~** hay-küy qaldırmaq; **3.** küçə satıcılarının qışqırtısı

outcry[2] [ˈautkraɪ] *v* **1.** bərkdən / hündürdən qışqırmaq, bir-birini qışqıraraq səsləmək; bağırtı ilə kiminsə səsini batırmaq; **2.** etiraz etmək

outdance [ˈautdaːns] *v* hamıdan yaxşı və çox oynamaq / rəqs etmək

outdated [ˈautdeɪtɪd] *adj* köhnəlmiş, dəbdən düşmüş / çıxmış; **~ words** köhnəlmiş sözlər

outdoor [ˈautdɔː] *adj* **1.** açıq havada / bayırda yerləşən / baş verən; **~ hockey** açıq havada oynanılan hokkey; **~ telephone booth** küçədə yerləşən telefon budkası; **~ swimming pool** üstü açıq üzgüçülük hovuzu; **~ games** açıq havada keçirilən oyunlar; **2.** bayır, çöl; **~ air** çöl / bayır havası; **~ aerial** bayırda quraşdırılan antenna; **3.** evdən kənarda istifadə edilməsi nəzərdə tutulan; **~ clothes** bayırlıq geyim / paltar; **4.** müəssisənin divarlarından kənarda keçirilən; **the ~ agitation for reform** islahatların əhali arasında təbliğatı;

◊ **~ hands** codlaşmış / cadar-cadar olmuş əllər *(havadan, küləkdən)*

outdoors[1] [ˈautdɔːz] *n* küçə, həyət; bayır; *The outdoors lighted Bayırda hava açıldı*

outdoors[2] [ˈautdɔːz] *adv* açıq havada; bayırda, küçədə; *Let them go outdoors and play Qoy / Qoyun onlar küçəyə çıxıb oynasınlar*

outdrive [autˈdraɪv] *v* ötüb keçmək, qabaqlamaq, üstələmək, geridə qoymaq

outer [ˈautə] *adj* **1.** bayır, çöl, üst; **~ coverings** üst örtükləri; **~ garments** üst geyimləri; **~ space** kosmos, kainat; **2.** mərkəzdən uzaqda yerləşən; uzaq; **~ London** Londonun ucqarları; **~ suburbs** şəhərin ucqar ətrafları; **3.** *məc.* əşyavi, fiziki; **~ world** ətraf mühit, dünya

outermost [ˈautəmoust] *adj* mərkəzdən ən uzaqda yerləşən, ən kənar

outerwear [ˈautəwɛə] *n amer.* üst geyimi / paltarı

outface [autˈfeɪs] *v* **1.** diqqətli / iti baxışla utandırmaq; **2.** özünü həyasızcasına / yekəxana aparmaq

outfall [ˈautfɔːl] *n* **1.** çayın mənsəbi **2.** arx, yarğan; suyun axması üçün kiçik kanal

outfield [ˈautfiːld] *n* **1.** uzaq düzən / sahə / tarla; uzaqda yerləşən və qeyri-sistematik becərilən torpaq sahəsi; **2.** *məc.* tədqiq edilməmiş sahə; bir şeyin hüdudlarından kənarda olan sahə; **the great ~ of meanings** mənaların böyük və tədqiq edilməmiş sahəsi

outfight [autˈfaɪt] *v* qalib gəlmək *(döyüşdə)*; hamıdan üstün vuruşmaq / mübarizə aparmaq

outfit[1] [ˈautfɪt] *n* **1.** ləvazimat *(ekspedisiya, səyahət və s. üçün)*; ləvazimat xərcləri; **sports ~** idman ləvazimatı; **2.** geyim komplekti / dəsti *(ekspedisiya v ə s. üçün)*; **a skiing ~** xizəkdə sürüşmək üçün paltar dəsti; **3.** paltar, libas; *She did not wear the same outfit two days running O, bir paltarı iki gün dalbadal geyinmirdi;* **5.** cihaz, avadanlıq, ləvazimatlar, alətlər / cihazlar toplusu; **carpenter's ~** dülgər alətləri; **a bycicle repair ~** velosiped təmir etmək üçün alətlər / ləvazimatlar; **6.** *d.d.* turist / səyahətçilər / ekspedisiya qrupu; mal otaran bir qrup kovboy *(Amerika çobanları)*; **7.** ansambl, qrup; *Some of the modern outfits don't have brass Bəzi müasir ansamblların tərkibində nəfəs alətləri yox-*

dır; **8.** *hərb.* hərbi hissə / bölmə; *They are soldiers belonging to the same outfit Onlar eyni bir hərbi bölmənin əsgərləridir;* **9.** təşkilat; müəssisə, firma, şirkət; *He's carrying this entire outfit on his shoulders O bütün təşkilatı öz çiynində aparır*

outfit² [ˈautfit] *v* ləvazimat / avadanlıq vermək; təchiz / təmin etmək; **to – an expedition** ekspedisiyanı təchiz etmək

outflank [autˈflæŋk] *v* **1.** *hərb.* cinahdan ohatə etmək / keçmək, düşmənin cinahına keçmək; **to – the main force** əsas qüvvələrin cinahına keçmək; **2.** *məc.* aldatmaq, hiylə işlətmək

outflow¹ [autˈflou] *n* axma; axıb getmə; axın, bir mayenin axıb getmiş miqdarı; **– of capital** kapitalın ölkədən aparılması / çıxarılması / axını

outflow² [ˈautflou] *v* axmaq, axıb getmək

outgoing¹ [ˈaut͵gouiŋ] *n* **1.** gediş, yola düşmə; çıxış, istefaya getmə; **2.** xərclər; *Our outgoings are higher in winter Qış vaxtı bizim xərclər daha çox olur*

outgoing² [ˈaut͵gouiŋ] *adj* **1.** gedən, yola düşən; tərk edən; istefaya gedən; **the – cabinet** istefaya gedən kabinet; **– governor** istefaya gedən qubernator; **2.** çıxan; göndərilən (*kağız, məktublar və s.*); **3.** diqqətli, nəcib, yumşaq, rəhmdil; *Sales representative needs to be outgoing and dynamic Ticarət nümayəndəsi müştəri ilə tez dil tapan və fəal olmalıdır*

outgrow [͵autˈgrou] *v* **1.** boyda ötüb keçmək; **2.** paltarı və s. əyninə artıq balaca olmaq; *My family has outgrown our house Evim böyümüş ailəm üçün artıq balacadır;* **3.** böyüdükcə pis adətlərdən imtina etmək / əl çəkmək / yaxa qurtarmaq

outgrowth [ˈautgrouθ] *n* **1.** böyümə, yekəlmə; genişlənmə; qol-budaq atma; **2.** şitil; zoğ, cavan budaq; **3.** şiş, ur, fır, törəmə; **4.** *məc.* təbii gediş, axın (*hadisələr və s.*); nəticə; *Racism was not just an outgrowth of Nazism but its basis Rasizm nasizmin nəticəsi deyil, onun əsası idi*

outing [ˈautiŋ] *n* **1.** şəhərkənarı gəzinti / ekskursiya; **to go for an –** şəhərkənarı gəzintiyə / ekskursiyaya getmək; **2.** çıxış, püskürmə

outlandish [autˈlændiʃ] *adj* **1.** xarici, əcnəbi; digər ölkəyə mənsub olan; **2.** *məc.* qəribə, görünməmiş, əcaib; **– hairstyle** əcaib / qəribə saç düzümü; **3.** ağlasığmaz, absurd, gülünc; **– idea** gülünc / absurd fikir / ideya; **4.** tənha, yalnız; uzaq, ucqar (*yer haq.*)

outlast [autˈlɑːst] *v* **1.** daha uzun çəkmək (*vaxt etibarı ilə*); kimdənsə daha çox yaşamaq; *The business they set up outlasted them all Onların təməlini qoyduqları iş onlardan çox yaşadı;* **2.** yaşamaq; *Flies don't outlast some days Milçəklər bir neçə gündən artıq yaşamırlar*

outlaw¹ [ˈautlɔː] *n* **1.** bandit, quldur, soyğunçu, talançı, yolkəsən; **2.** qanuna zidd / qanundan kənar elan edilmiş təşkilat və ya şəxs; səfil, qaçaq; *Robin Hood was an outlaw Robin Hud qanundan kənar elan edilmişdi*

outlaw² [ˈautlɔː] *adj* **1.** qanunsuz, qeyri-qanuni; *He belongs to an outlaw terrorist group O, qeyri-qanuni elan edilmiş terrorist qruplaşmasına aiddir;* **2.** əhliləşdirilməmiş, ələ öyrəşdirilməmiş, xam; **– horse** xam at

outlaw³ [ˈautlɔː] *v* **1.** qeyri-qanuni elan etmək; yasaqlamaq, qadağan etmək; *Smoking is outlawed in public İctimai yerlərdə siqaret çəkmək qadağandır;* **2.** qanuni qüvvəsini əlindən almaq

outlay¹ [ˈautleı] *n* xərclər; **– on / for scientific research** elmi tədqiqatlara buraxılan xərclər; **huge –** böyük / iri xərclər; **small / modest –** xırda / kiçik xərclər

outlay² [ˈautleı] *v* **1.** *şair.* açmaq, sərgiləmək; **2.** xərcləmək

outlet [ˈautlet] *n* **1.** axıb getmə, axma; **2.** giriş və ya çıxış dəliyi; buraxılış, çıxış; su axıtma qurğusu; **3.** *məc.* fürsət / imkan açılma (*bacarığı, qabiliyyəti göstərmək üçün*); *He needed an outlet for that driving energy Ona enerjisini sərf etmək üçün bir imkan lazım idi;* **4.** ticarət məntəqəsi; mağaza; ticarət / satış bazarı; *India is the most important outlet for British goods Hindistan İngiltərə üçün mallarının satışı baxımından ən vacib bazardır;* **retail –** pərakəndə satış / ticarət mərkəzi; **5.** *tex.* ştepsel rozetkası; **6.** otlaq, örüş; həyət; evin ətrafındakı hər hansı çəpərlənmiş sahə;

– oil – yağ axıtma, yağ axıdılan dəlik; **– to the sea** dənizə çıxış

outlier [ˈaut͵laıəʳ] *n* **1.** hər hansı hüdudlardan kənarda olan bir kəs / bir şey; *The party sent messengers to all their outliers within twenty miles of Cambridge Partiya Kembricdən 20 mil aralıda yaşayan üzvlərinin hamısına qasid göndərdi;* **2.** əsas hissədən ayrılmış / qopmuş bir şey; *Australia remains an isolated outlier of Asia to the present day Avstraliya indiyə kimi Asiyadan ayrılmış bir hissə olaraq qalmaqdadır;* **3.** *məc.* vəzifə borcuna görə öz yerində yaşamayan adam (*məs., kazarmada gecələməyən əsgər*); **4.** kənar şəxs, özgə

outline¹ [ˈautlaın] *n* **1.** ümumi şəkil; kontur; çevrə; **2.** eskiz, ilkin rəsm; **to draw up an –, to make an –** eskiz çəkmək; **3.** konspekt, plan, sxem; **4.** əsas müddəalar / prinsiplər; əsas ideya

outline² [ˈautlaın] *v* **1.** konturunu çəkmək; xətləmək; **2.** *məc.* təsvir etmək, ümumi cizgilərlə göstərmək; *She outlined what I would be doing O, mənim nə edəcəyimi ümumi şəkildə izah etdi*

outlive [autˈlıv] *v* **1.** çox yaşamaq, ömrü uzun olmaq; *He is sure not to outlive these three days Yəqin ki, o, üç gündən artıq yaşamayacaq;* **2.** sağ qalmaq; **3.** dözmək, tab gətirmək; **to – the disgrace** rüsvayçılığa dözmək / tab gətirmək

outlook [ˈautluk] *n* **1.** daimi müşahidə; **on the –** pusquda; **2.** diqqətlilik, sayıqlıq, ehtiyatlılıq; *They had a sharp expression of outlook and readiness Onların sifəti sayıqlıq və hərəkətə hazırlıq ifadə edirdi;* **3.** müşahidə punktu / nöqtəsi; **4.** görünüş, görkəm, mənzərə; **dismal / gloomy –** tutqun görkəm / mənzərə; **5.** (**for**) perspektiv, gələcək planlar; *The outlook for the future is bright Gələcək gözəl görünür;* **6.** dünyagörüşü; ümumi biliklər; qavrayış, baxış; **to have an – on** dünyagörüşünə malik olmaq; **negative / pessimistic –** neqativ / bədbin dünyagörüşü; **optimistic / positive – on life** həyata nikbin / pozitiv baxış; *She has a healthy outlook on life O, dünyaya nikbin baxır*

outlying [ˈaut͵laııŋ] *adj* **1.** uzaq, ucqar; uzaqda olan; **– district** ucqar rayon; **2.** bir şeyin hüdudlarından kənar olan

outness [ˈautnıs] *n* **1.** ətraf / xarici mühit; xarici tərəf; **2.** mülahizə, fikir, rəy

outnumber [autˈnʌmbəʳ] *v* sayca üstün olmaq; *He was besieging an army far outnumbering his own O, öz ordusundan sayca çox üstün olan ordunu mühasirədə saxlayırdı*

outpour¹ [ˈautpɔːʳ] *n* **1.** axın; **2.** daşma

outpour² [ˈautpɔːʳ] *v* **1.** axıtmaq, tökmək; **2.** ürəyini açmaq / boşaltmaq; *She was not of those whose sorrow outpours in complaints O, hüznünü / kədərini ah-zarla izhar edən insanlardan deyildi*

output¹ [ˈautput] *n* **1.** məhsul, mal; **to increase –** mal buraxılışını artırmaq; **to curtail / to cut back / to reduce –** mal buraxılışını azaltmaq; **gross –** ümumi məhsul; *Much of her output was first published in magazines Onun ilk əsərlərindən bir çoxu əvvəlcə jurnallarda dərc edilmişdi;* **2.** buraxılış, məhsul istehsalı; hasilat; **annual –** illik istehsal; **industrial –** sənaye istehsalının hasilatı; **daily –** gündəlik istehsal; **3.** *tex.* məhsuldarlıq; **average –** orta məhsuldarlıq; **4.** *riyaz.* nəticə

output² [ˈautput] *adj* **1.** buraxılan, istehsal edilən; **– goods** buraxılan mallar / məhsul; **2.** çıxış, çıxışla; **– information** çıxış məlumatı; **– error** çıxış zamanı səhv

outrage¹ [ˈautreıdʒ] *n* **1.** ciddi pozuntu (*qanun, ədəb qaydaları və s. haq.*); özbaşınalıq; **2.** vəhşilik, cinayət, zorakılıq aktı / hərəkəti; *It was an outrage to take innocent civilians hostage Günahsız əhalini girov götürmək vəhşilik idi;* **3.** narazılıq, qəzəb; təhqir; **to provoke public –** ictimaiyyətdə narazılıq oyatmaq; **to express –** narazılıq ifadə etmək; *It was an outrage that her name was omitted Onun yada salınmaması təhqir idi;* **4.** *d.d.* biabırçı / təhqiramiz hal / hadisə / hərəkət; *It is an outrage that so much public money has been wasted in this way Bu qədər ictimai pulların əbəs yerə xərclənməsi biabırçılıqdır*

outrage² [ˈautreıdʒ] *v* **1.** qanunu kobud şəkildə pozmaq; **2.** zorakılıq işlətmək;

3. qəzəbləndirmək, hiddətləndirmək; **to ~ public opinion** ictimai rəyi coşdurmaq; *A crowd of people was outraged at / by the way of police officers were hitting a man Bir qrup insan polis işçisinin bir adamı döymərindən hiddətlənmişdi*

outrageous [autˈreɪdʒəs] *adj* **1.** amansız, qəddar; **2.** görünməmiş, biabırçı; *It's outrageous to permit such behaviour Belə bir davranışa / hərəkətə yol vermək təhqiredici haldır*

outrange [autˈreɪndʒ] *v* **1.** *hərb.* yüksək uzaqvurma imkanına malik olmaq; **2.** ötüb keçmək, ötmək (*yarış zamanı qayığı*); **3.** sayca üstün olmaq (*idman komandası haq.*)

outright[1] [ˈautraɪt] *adj* **1.** tam, tamam, bitmiş, mükəmməl; **an ~ scoundrel** tamam yaramaz / əclaf; *They demand the outright and immediate abolition of the tax on children's clothes Onlar uşaq geyiminə qoyulan verginin tam və dərhal ləğvini tələb edirlər;* **2.** qəti, dönməz; **~ condemnation** qəti şəkildə pisləmə; **~ refusal** qəti imtina

outright[2] [ˈautraɪt] *adv* **1.** tam, tam şəkildə; axıra kimi / qədər; **2.** açıq-aşkar, birbaşa; **3.** o saat, ləngimədən, dərhal; *Cigarette advertising should be banned outright Siqaretlərin reklam edilməsi dərhal dayandırılmalıdır*

outrun [ˈautˈrʌn] *v* **1.** ötüb keçmək, arxada qoymaq, qabaqlamaq, üstələmək; *Costs outran her income Xərcləri onun gəlirindən çox idi;* **2.** çəkinmək; yaxa qurtarmaq; yarmaq, yarıb çıxmaq; *The U-boat outran the blockade Sualtı gəmi blokadanı yardı / yarıb çıxdı*

outset [ˈautset] *n* **1.** əvvəl, başlanğıc, təməl; yenilik; **at the ~ of a play** pyesin başlanğıcında; *This money will be an outset for your business Bu pullar sənin biznesin üçün təməl olacaqdır;* **at the ~** başlanğıcda; **from the ~** lap əvvəldən / başlanğıcdan; **2.** *poliqr.* dərkənar, vərəqin qıraqlarında yazılmış başlıq

outshine [ˌautˈʃaɪn] *v* **1.** *məc.* kölgədə qoymaq, üstələmək (*parıltıda, zənginlikdə və s.*); **2.** daha çox parıldamaq / parlamaq

outside[1] [ˌautˈsaɪd] *n* **1.** bir şeyin xarici / bayır tərəfi; *The outside of the house needs painting Ev bayır tərəfdən rənglənməlidir;* **2.** xarici görünüş; *Don't judge a thing from the outside Bir şeyə xarici görünüşə görə qiymət vermə / verməyin;* **3.** ətraf dünya / mühit; **4.** *d.d.* azadlıq (*məhbuslar üçün*); **5.** qitənin içərilərində əhali yaşamayan yerlər (*Avstraliyada*)

outside[2] [ˈautsaɪd] *adj* **1.** xarici, bayır, xaricdə / bayırda yerləşən; **~ edge** bayır kənarı / ucu / həddi; **~ measurements** xarici / bayır ölçülər; **~ work** bayırda görülən iş; **~ broadcast** studiyadankənar radio verilişi; **2.** cinahdakı, cinah, axırıncı, kənar; **~ left** *id.* sol cinah / kənar hücumçusu; **~ right** *id.* sağ cinah / kənar hücumçusu; **3.** xarici; özgə; kənar; **~ expert** kənardan dəvət edilmiş mütəxəssis; **~ help** xaricdən alınan kömək; **4.** maksimal, ən böyük son həddə olan; **~ limit** ən son hədd; **~ prices** ən yuxarı qiymətlər

outside[3] [ˌautˈsaɪd] *adv* çöldən, bayırdan, bayırda, kənardan, xaricdən; bayıra, çölə; **to go ~** bayıra / çölə çıxmaq; *Children are playing outside Uşaqlar bayırda oynayırlar*

outside[4] [ˌautˈsaɪd] *prep* **1.** xaricdə, kənarda, bayırda; -da, -də; *Somebody is standing outside the door Kimsə qapının bayırında durur;* **2.** başqa, istisna olmaqla

outsider [ˌautˈsaɪdəʳ] *n* **1.** bayırda / divar arxasında olan bir kəs və ya bir şey, kənar şəxs; qrupa aid olmayan şəxs; özgə, yad; **2.** *məc.* qeyri-mütəxəssis, səriştəsiz / peşəkar olmayan adam; bixəbər damlar; bixəbər insanlar;

outsize [ˈautsaɪz] *adj* qeyri-adi dərəcədə böyük / iri; standart ölçülərdən böyük, qeyri-standart

outskirts [ˈautskəːts] *n* **1.** ətraf, kənar; **~ of town** şəhərin ətrafı / kənarı; **2.** meşə kənarı; ətək (*dağda*)

outspread[1] [ˈautˈspred] *n* **1.** yayılma; genişlənmə, açılma; **2.** sahə; **wide ~s of the vineyards** geniş üzüm sahələri

outspread[2] [ˈautˈspred] *adj* yayılmış, açılmış, uzanmış, uzanan; **~ arms** açılmış qollar (*yanlara*)

outspread[3] [ˈautˈspred] *v* **1.** yayılmaq; **2.** uzanıb getmək; **3.** açmaq (*əninə, yanlara*); *The eagle is outspreading his wings for flight Qartal uçmaq üçün qanadlarını yanlara açır*

outstanding [autˈstændɪŋ] *adj* **1.** görkəmli, məşhur, tanınmış; **an ~ writer** tanınmış yazıçı; **2.** çıxan (*qabağa, yana və s.*); sallanan; **3.** *məc.* irəlidən gələn, gələcək, olacaq; **~ works** qarşıda duran işlər; *There are some problems still outstanding Hələ də qarşıda həll edilməmiş problemlər vardır;* **4.** ödənilməmiş; **~ debt** ödənilməmiş borc; **~ loan** ödənilməmiş istiqraz

outstep [autˈstep] *v* həddi keçmək / aşmaq; hüdudları aşmaq, hüdudlardan kənara çıxmaq

outward[1] [ˈautwəd] *n* **1.** xarici görünüş; bayır tərəf; **2.** xarici aləm, ətraf mühit

outward[2] [ˈautwəd] *adj* **1.** xarici, bayır, səthi; *The outward appearance of the building has not changed at all in 200 years Binanın xarici görünüşü 200 il ərzində əsla / heç dəyişməmişdir;* **2.** açıq-aşkar, aydın; üzdə olan; *If he is suffering he certainly shows no outward sign of it O əziyyət çəksə də, bunu açıq şəkildə büruzə vermir;* **3.** süni, yalançı, zahiri, qəsdən; **~ behaviour** qəsdən nəzərə çatdırılan davranış

outward[3] [ˈautwəd] *adv* bayıra, kənara; *The door opens outward Qapı bayıra açılır;* **to direct *one's* emotions ~** emosiyalarını / hisslərini üzə çıxarmaq / büruzə vermək

outwardly [ˈautwədlɪ] *adv* xaricdən, bayırdan, kənardan; *The country was outwardly quiet Kənardan baxanda ölkə sakit görünürdü*

outwardness [ˈautwədnɪs] *n* **1.** obyektiv mövcud olma; **2.** dünyanın maddiliyini qəbul etmə

outwards [ˈautwədz] *adv* bayıra, xaricə

outwear [ˈautweəʳ] *v* **1.** çox geyinmək, nimdaş hala salmaq (*geyimi, ayaqqabını, papağı və s.*); **to ~ new clothes too quickly** təzə geyimi çox tez nimdaş hala salmaq; **2.** xərcləmək; sərf etmək; **3.** *məc.* öldürmək (*vaxtı*); **4.** tükətmək (*gücü, qüvvəni, əzağı və s.*)

outweigh [autˈweɪ] *v* **1.** daha ağır olmaq (*çəkidə*); **2.** üstün gəlmək / olmaq, güclü çıxmaq; *His hate will outweigh my love Onun nifrəti mənim məhəbbətimə üstün gələcək*

outwit [autˈwɪt] *v* aldatmaq, tora salmaq

outwork[1] [ˈautwəːk] *n* emalatxanadan / zavoddan kənar iş; evə götürülən / evdə görülən iş

outwork[2] [ˈautwəːk] *v* **1.** daha yaxşı / daha tez işləmək **2.** bir işi axıra qədər görmək / görüb qurtarmaq

outworker [ˈautˌwəːkəʳ] *n* evdə işləyən işçi

outworn [ˈautwɔːn] *adj* **1.** nimdaş, istifadə üçün yararsız; **2.** *məc.* köhnəlmiş (*fikirlər, nəzər nöqtəsi, anlayışlar*); **~ quotations** çox işlənmiş sitatlar; **3.** həddən artıq yorğun, əldən düşmüş

ouzel [ˈuːzl] *n zool.* qaratoyuq

oval[1] [ˈouvl] *n* oval

oval[2] [ˈouvl] *adj* oval şəkilli; elliptik; **~ window** oval şəkilli pəncərə

ovality [əˈvælɪtɪ] *n* ovallıq

ovary [ˈouvərɪ] *n* **1.** *anat.* yumurtalıq; **2.** *bot.* toxumluq

ovation [ouˈveɪʃn] *n* alqışlar, əl çalma, sürəkli alqışlar; **to get / to receive an ~** sürəkli alqış qazanmaq; **standing ~** ayaqüstə davamlı / sürəkli alqışlar; **thunderous ~** uzunsüran / güclü alqışlar

oven [ˈʌvn] *n* duxovka, peç; **electric ~** elektrik duxovkası / peçi; **gas ~** qaz peçi; **microwave ~** mikrodalğalı peç; **to light an ~, to turn on an ~** duxovkanı / peçi yandırmaq; **to turn off an ~** duxovkanı / peçi söndürmək;

over[1] [ˈouvəʳ] *n* **1.** artıq; əlavə pul / ödəmə; **2.** *radio.* qəbula keçmə

over[2] [ˈouvəʳ] *adj* **1.** yuxarı; **2.** daha yüksək rütbəli; **3.** artıq, əlavə; **4.** bitmiş, qurtarmış, keçmiş

over[3] [ˈouvəʳ] *adv* **1.** *Bir şeyin üstündən aşıb keçmək mənasına işarə edir:* **to jump ~** üstündən hoppanmaq; **2.** *Üstündə yerləşməyə işarə edir:* **to hang ~ head** baş üstündə asılı olmaq; **3.** *Əks istiqamətə / tərəfə keçməyə işarə edir:* **to sail / to swim ~** o biri tərəfə / sahilə / taya üzüb keçmək (*çayı, gölü və s.*); **4.** *Hər hansı bir tərəfdə olmağa işarə edir:* **~ by the hill** təpənin o

tərəfində / arxasında; **5.** *Yenidən / Bir daha təkrara işarə edir:* **to do smth** ~ bir şeyi yenidən etmək; **6.** *İşin / Hərəkətin sona çatdırılmasına, həmçinin onun dəqiqliklə yerinə yetirilməsinə işarə edir:* **to think smth** ~ bir şey haqqında yaxşı-yaxşı / dəqiq fikirləşmək , bir şeyi götür-qoy etmək; **7.** *Hərəkətin bitməsinə işarə edir: The lesson is over Dərs bitdi / qurtardı / sona çatdı;* **8.** *Hərəkətin hər yerə yayılmasına işarə edir: He ached all over Onun hər yeri ağrıyırdı;* **9.** *Hər hansı prosesin müəyyən vaxt ərzində uzun müddət davam etməsinə işarə edir:* ~ **until Sunday** bazar gününə kimi / qədər; **10.** *Bir şeyin bir kəsdən digərinə ötürülməsinə işarə edir:* **to make a property ~ to smb.** əmlakı bir kəsə vermək

over[4] [ˈouvə] *prep Azərbaycan dilinə çıxışlıq hal şəkilçisi* (**-dan, -dən**) *və yerlik hal şəkilçiləri* (**-da, -də**), *və* **-la, -lə** *şəkilçiləri vasitəsilə tərcümə olunur. Aşağıdakı mənaları ifadə edir:* **1)** *Bir əşyanın üstündə olmağı və ya hərəkət etməyini bildirir;* **a flight ~ the sea** dənizin üstündən uçuş; **2)** *bir əşyanın üstündə olma vəziyyətini bildirir; His hand was over his heart Onun əli ürəyinin üstündə idi;* **3)** *bir şeyin üstündən keçmə mənasını bildirir:* **a new bridge ~ a river** çay üstündən yeni körpü; **4)** *bir şeyin hər hansı yolla / vasitə ilə ötürülməsinə / göndərilməsinə / yola salınmasına işarə edir:* ~ **the telephone** telefonla; **5)** *bir şeyin o tayında / arxasında olma mənasını bildirir:* ~ **the river** çayın o tayında / tərəfində; **6)** *bir şeyin yaxınlığında olma mənasını bildirir:* **to be ~ the fire** ocağın yanında olmaq; **7)** *paltarın geyilməsi / üzlüyün və s. taxılmasına işarə edir:* **to put an apron ~ the dress** paltarın üstündən önlük geyinmək; **8)** *Hərəkətin baş vermə müddətinə işarə edir:* ~ **the last three years** axırıncı üç il ərzində; **9)** *Mübahisənin, müzakirənin predmetinə işarə edir:* **to dispute ~ smth.** bir şey haqda / barəsində mübahisə etmək

overage[1] [ˈouvəˈreɪdʒ] *n* artıq, əlavə (*mal və s.*)

overage[2] [ˈouvəˈreɪdʒ] *adj* **1.** köhnəlmiş, nimdaş; **2.** yaşı keçmiş; çox yetişmiş; **3.** artıq, əlavə; *An overage of goods was disclosed Artıq mal aşkar edilmişdi*

overall[1] [ˈouvərɔ:l] *n* iş xalatı; enli iş şalvarı, kombinezon

overall[2] [ˈouvərɔ:l] *adj* **1.** tam, ümumi; əvvəldən axıra kimi; **2.** ümumi, hərtərəfli, tam, cəm; qlobal; ~ **effect** ümumi effekt; *The overall situation is good Ümumi vəziyyət yaxşıdır;* **3.** *id.* tam və mütləq, yeganə; ~ **winner** *tam və mütləq qalib*

overall[3] [ˈouvərɔ:l] *adv* **1.** hər yerdə, hər baxımdan; **2.** tamamilə, ümumən, ümumilikdə, tam şəkildə; *Overall it was a really good week Ümumən bu yaxşı həftə idi*

overbalance[1] [ˌouvəˈbæləns] *n* **1.** ağırlığın çox olması, ağır gəlmə; artıqlıq; **2.** *məc.* üstünlük

overbalance[2] [ˌouvəˈbæləns] *v* **1.** ağır olmaq, çəkidə üstün gəlmək; **2.** *məc.* üstün gəlmək, güclü olmaq; **3.** müvazinəti pozmaq; müvazinəti itirmək; aşmaq; *Halfway along the wall he overbalanced and fell Divar üstü ilə gedəndə o, yarı yolda müvazinətini itirdi və yıxıldı*

overbear [ˌouvəˈbeə] *v* **1.** üstün / güc gəlmək; darmadağın etmək, dağıtmaq, əzmək, müqavimətini qırmaq / sındırmaq; *A wild wave overbears the ship Güclü dalğa gəmini dağıdır;* **2.** üstün olmaq, çox olmaq; **3.** həddən artıq çox bar vermək; *It is a great mistake to allow pear trees to overbear Armud ağaclarının çox bar verməsinə imkan vermək böyük səhvdir*

overblow [ˈouvəˈblou] *v* **1.** şişirtmək, böyütmək; **2.** əsib / keçib getmək, sovuşmaq (*boran, tufan, təhlükə və s. haq.*); **3.** sovurmaq, uçurtmaq (*külək haq.*); **4.** sapmək, basmaq; *The sand has overblown many hundred acres of land Yüzlərlə akr (0,4 hektar) torpaq sahəsini qum basıb*

overboard [ˈouvəbɔ:d] *adv* bortdan kənarda / kənara; **to throw** ~ bortdan kənara tullamaq; *He fell overboard and was drowned O, bortdan aşdı və boğuldu;*

◊ **to throw smb.** ~ bir kəsə dəstək verməyi dayandırmaq

overboil [ˈouvəˈbɔɪl] *v* **1.** həddən artıq qaynamaq / qaynatmaq; **2.** *d.d.* daşmaq (*süd və s. haq.*)

overburden [ˌouvəˈbə:dn] *v* **1.** həddən artıq yükləmək; **2.** ağırlaşdırmaq, çətinləşdirmək, müşkül etmək; **to ~ an essay with comments** oçerki qeydlərlə doldurmaq / ağırlaşdırmaq

overcast[1] [ˈouvəkɑ:st] *n* tam buludluluq, buludla örtülmüş səma

overcast[2] [ˈouvəkɑ:st] *adj* **1.** buludlu, qaranlıq, tutqun; *It was a depressing overcast winter morning Cansıxıcı, tutqun bir qış səhəri idi;* **2.** *məc.* qəmli, kədərli, cansıxıcı

overcast[3] [ˈouvəkɑ:st] *v* zülmətə / qaranlığa qərq etmək / olmaq; tutqunlaşdırmaq, tutqunlaşmaq; örtmək; *Clouds overcast the sky Buludlar səmanı örtdü*

overcharge[1] [ˈouvəˈtʃɑ:dʒ] *n* **1.** həddən artıq yükləmmə; **2.** artıq alınmış pul; əlavə ödəniş; **3.** yenidən doldurma (*silahı, batareyanı və s.*)

overcharge[2] [ˈouvəˈtʃɑ:dʒ] *v* **1.** həddən artıq yükləmək; **2.** *hərb.* gücləndirilmiş güllə ilə silahı doldurmaq; **3.** *məc.* şişirtmək, mübaliğə etmək; *This account may be rather overcharged Ola bilsin ki, bu hesabat şişirdilib;* **4.** yüksək qiymət demək; artıq / əlavə pul almaq; *The Company have overcharged fifteen shillings on the carriage of the goods Şirkət malın çatdırılması üçün əlavə 15 şillinq aldı;* **5.** yenidən / təkrar doldurmaq (*silahı, batareyanı və s.*)

overcloud [ˌouvəˈklaud] *v* **1.** buludla örtmək / örtülmək; **2.** qanı qaralmaq, qanını qaraltmaq, qəmginləşmək, qəmginləşdirmək; *The passing thoughts of evil overcloud his soul Köhnə qara fikirlər onu qəmləndirir*

overcoat [ˈouvəkout] *n* **1.** palto; **2.** *hərb.* şinel;

◊ **wooden** ~ tabut

overcome [ˌouvəˈkʌm] *v* **1.** üstün qalib gəlmək, dəf etmək; dözmək, tab gətirmək; öhdəsindən gəlmək; boğmaq (*hissi və s.*); **to ~ temptation** nəfsin / tamahın qarşısında tab gətirmək; nəfsini basmaq; **to ~ obstacles** maneələri aşmaq / dəf etmək; *She managed to overcome her shyness O öz utancaqlığına qalib gələ bildi;* **2.** çulğamaq, əhatə etmək, qapılmaq, aşıb-daşmaq (*hisslər və s. haq.*); *I was overcome with grief and rage Məni qəm və qəzəb hissi bürümüşdü / çulğamışdı;* **3.** üzmək, halsızlaşdırmaq, zəifləmək; möhkəm yormaq, əldən salmaq; **to be ~ by thirst** susuzluqdan əldən düşmək / üzülmək

overcomplicate [ˈouvəˈkɒmplikeɪt] *v* həddən artıq çətinləşdirmək / mürəkkəbləşdirmək; *You're overcomplicating the whole thing Sən / Siz hər şeyi həddən artıq mürəkkəbləşdirirsən / mürəkkəbləşdirirsiniz*

overcrow [ˌouvəˈkrou] *v* qələbəni bayram etmək (*düşmən və s. üzərində*)

overcrowd [ˌouvəˈkraud] *v* **1.** otağı, meydanı və s. adamlarla doldurmaq; *The hospitals are overcrowded Xəstəxanalar ağzına kimi doludur;* **2.** bir yerə yığışmaq / toplaşmaq

overcrowded [ˌouvəˈkraudɪd] *adj* basabas, ağzına kimi dolmuş; **to live in ~ conditions** darısqallıqda yaşamaq; ~ **cities** əhali ilə dolu şəhərlər

overdo [ˌouvəˈdu:] *v* **1.** həddən artıq səylə işləmək; **2.** ərizqdən çıxmaq, ağ eləmək; **3.** *d.d.* şişirtmək, mübaliğə etmək; *Rumours have been overdone Şayiələr şişirdilmişdi;* **4.** çox yormaq / üzmək / yükləmək; *After a heart attack you have to be careful not to overdo it Ürək tutmasından sonra sən / siz çox işləməməlisən / işləməməlisiniz;* **5.** çox qızartmaq / bişirmək; *Vegetables have been overdone Tərəvəzlər çox bişirilib*

overdone [ˌouvəˈdʌn] *adj* **1.** şişirdilmiş, mübaliğə edilmiş; **2.** çox qızardılmış / bişirilmiş

overdose[1] [ˈouvədous] *n* çox böyük doza; **fatal** ~ öldürücü doza

overdose[2] [ˈouvədous] *v* böyük doza vermək

overdrink [ˈouvəˈdrɪŋk] *v* həddən artıq içmək; *Many of us overeat, overdrink, and oversmoke Bizlərdən bir çoxu həddən artıq çox yeyir, içir və siqaret çəkirik*

overdrive [ˈouvəˈdraɪv] *v* **1.** yormaq, əldən salmaq, üzmək, halsızlaşdırmaq; **2.** çox sürmək, əldən salmaq, yormaq (*atı*)

overdue [ˈouvəˈdju:] *adj* **1.** gecikmiş, gec qalmış; *The train is overdue Qatar gecikir;* **2.** vaxtı / müddəti keçmiş (*veksel, borc*

səmədi və s. haq.); ~ **bill** müddəti keçmiş hesab; **3.** *d.d.* menstruasiyası / aybaşısı gecikən (*qadın haq.*)

overeat [ˈouvərˈi:t] *v* həddən artıq / çox yemək

overestimate [ˈouvərˈestɪmeɪt] *v* **1.** çox yüksək qiymətləndirmək / qiymət vermək, çox şişirtmək; *Don't overestimate your abilities Öz imkanını / imkanınızı çox şişirtmə / şişirtməyin*; **2.** şişirdilmiş smeta tərtib etmək

overestimation [ˈouvərˈestɪmeɪʃn] *n* çox yüksək qiymətləndirmə / qiymət vermə / şişirtmə

overfall [ˈouvəfɔ:l] *n* **1.** artıq su axıdılan qurğu; **2.** *dən.* qijov (*çayın iti axan yeri*)

overfill [ˌouvəˈfɪl] *v* həddən artıq dolmaq / doldurmaq; *His stomach was overfilled Onun mədəsi həddən artıq dolu idi*

overflow¹ [ˈouvəflou] *n* **1.** dolub daşma, ağzınacan dolma; **2.** daşqın, su basqını, sel, suyun qalxması; **3.** *məc.* artıq, həddən çox bolluq / artım; ~ **of population** əhalinin həddindən artıq olması

overflow² [ˈouvəflou] *v* **1.** dolub daşmaq; su basmaq, doldurmaq; daşmaq (*çay*); *The fields were overflowed with the heavy rain Güclü yağış üzündən çölləri su basmışdı*; **2.** *məc.* tökülüşmək, axışıb gəlmək; yayılmaq; dağılmaq; *The crowd overflowed into the adjoining gardens Camaat qonşu bağlara axışıb gəldi*; **3.** ağzınacan doldurmaq / dolmaq / dolu olmaq; *The square below and the streets overflow Aşağıdakı meydan və küçələr camaatla dolu olur*

overfulfil [ˈouvəfulˈfɪl] *v* artıqlaması ilə doldurmaq / yerinə yetirmək; **to ~ the production plan** istehsal planını artıqlaması ilə yerinə yetirmək

overfulfilment [ˈouvəfulˈfɪlmənt] *n* artıqlaması ilə doldurma / yerinə yetirmə ~ **of the production plan** istehsalat planının artıqlaması ilə doldurulması / yerinə yetirilməsi

overfull [ˈouvəˈful] *adj* ağzınacan / həddən artıq dolu

overgrow [ˈouvəˈgrou] *v* **1.** artmaq; genişlənmək, yayılmaq; **2.** ot / tük və s. basmaq; zibilləmək, zibillənmək; *The tares overgrew the wheat Taxılı çöl noxudu basdı*; **3.** böyük olmaq, əyninə gen olmaq; **to ~ *one's* clothes** paltarı əyninə gen olmaq

overgrown [ˈouvəˈgroun] *adj* **1.** həddən artıq böyümüş; **2.** baxımsız böyümüş, budaq vurulmamış (*bitkilər haq.*); **3.** ot / tük və s. basmış; **a path ~ with weeds** alaq otları basmış cığır / yol

overgrowth [ˈouvəˈgrouθ] *n* **1.** həddən artıq tez böyümə / artım / inkişaf; **2.** pöhrəlik, kolluq, cəngəllik

overhang² [ˈouvəˈhæŋ] *v* **1.** bir şeydən kənara / irəli çıxmaq, sallanmaq; **2.** *məc.* başının üstünü almaq, təhlükə yaratmaq; **3.** üz / pərdə çəkmək

overhaul¹ [ˈouvəhɔ:l] *n* **1.** dəqiq tədqiq / tədqiq / müşahidə / öyrənmə; yoxlama, təftiş, reviziya, ~ **of the school curriculum** məktəb tədris planının dəqiq yoxlanılması; **2.** təmir; yenidənqurma; **capital ~** kapital / əsaslı təmir

overhaul² [ˈouvəˈhɔ:l] *v* **1.** diqqətlə təhqiq / tədqiq / müşahidə etmək / öyrənmək; **to ~ tax accounts** vergi hesablarını dəqiq yoxlamaq; **2.** əsaslı təmir etmək; yenidən qurmaq; **to ~ completely, to ~ thoroughly** tamamilə yenidən qurmaq; **the government's plans to ~ the health service** hökumətin səhiyyə sisteminin təkmilləşdirilməsi planları

overhead¹ [ˈouvəhed] *n* **1.** əlavə xərclər; **2.** tavan (*xüs. gəminin kayutasında*); **3.** *id.* topa yuxarıdan aşağı endirilən zərbə (*tennis, badminton oyununda*)

overhead² [ˈouvəhed] *adj* yuxarı, üst; ~ **lighting** üst tərəfdə olan işıq, tavanda yerləşən lampa

overhead³ [ˈouvəhed] *adv* yuxarıda; yuxarı başın üstündə, yuxarı mərtəbədə; **the people in the flat ~** yuxarı mərtəbədə yaşayan adamlar

overhear [ˌouvəˈhɪə] *v* **1.** gizlicə dinləmək; **2.** təsadüfən eşitmək; **to ~ bits of conversation from the next table** qonşu stoldakı söhbəti təsadüfən eşitmək

overheat¹ [ˈouvəˈhi:t] *n* **1.** həddən artıq qızdırılma / qızma; **2.** *məc.* həddən çox cılızlıq / dəliqanlılıq

overheat² [ˈouvəˈhi:t] *v* **1.** həddən artıq qızdırmaq / qızmaq; *The engine shouldn't overheat Mühərrik çox qızmamalıdır*; **2.** *məc.* güclü hisslər oyatmaq

overhours [ˈouvərˈauəz] *n* əlavə iş saatları

overjoy [ˌouvəˈdʒɔɪ] *v* xoşbəxt etmək, çox sevindirmək; *You overjoyed me with your presence! Sən / Siz öz iştirakınla / iştirakınızla məni çox sevindirdin / sevindirdiniz!*

overkill¹ [ˈouvəkɪl] *n* **1.** *hərb.* həddən artıq gücə malik silahın istifadəsi (*xüs. nüvə silahı*); **2.** icazə verilmiş hüdudlardan kənara çıxma; **propaganda ~** zorakılıq təbliğatı; **3.** qırğın, külli miqdarda insan tələfatı

overkill² [ˈouvəkɪl] *v hərb.* həddən artıq gücə malik silahdan istifadə etmək (*xüs. nüvə silahı*)

overknee [ˈouvəˈni:] *adj* dizdən yuxarı, uzunboğaz; ~ **boots** uzunboğaz çəkmə

overlabour [ˈouvəˈleɪbə] *v* həddən artıq üzmək / yormaq, taqətdən salmaq

overland¹ [ˈouvəlænd] *adj* quru yola aid; tamamilə və ya bir hissəsi quru ilə keçən; ~ **route** quru marşrutu; ~ **transport** quru ilə gedən nəqliyyat

overland² [ˈouvəlænd] *adv* quru ilə, quru yolla; **to travel ~** quru ilə səyahət etmək

overlap¹ [ˌouvəˈlæp] *n* üst-üstə düşmə

overlap² [ˌouvəˈlæp] *v* (**-pp-**) **1.** bir hissəsini örtmək / əhatə etmək, bir birinin ardınca daxil olmaq; **2.** üst-üstə düşmək; *The two theories overlap Bu iki nəzəriyyə üst-üstə düşür*

overlay¹ [ˈouvəleɪ] *n* **1.** bir əşyanın üstündə olan / yerləşən digər əşya; **2.** salfetka; örtük; **3.** üst / yuxarı qat; applikasiya

overlay² [ˌouvəˈleɪ] *v* **1.** bir şeyin üstündə / üzərində uzanmaq; bir şeyin üstünə / üzərinə qoymaq; **2.** rəngləmək, örtmək (*rəng və s. ilə*); qatla / layla örtmək (*rəng və s. ilə*); **3.** *məc.* tutqunlaşdırmaq; gizlətmək

overlie [ˌouvəˈlaɪ] *v* **1.** üzərində / üstündə uzanmaq; **2.** uşağı / balasını yuxuda ikən altında qoyub boğmaq

overlive [ˌouvəˈlɪv] *v* **1.** daha çox yaşamaq (*bir kəsdən*); *He overlived his wife O, arvadından çox yaşadı*; **2.** sağ qalmaq; **3.** bütün həyatı boyu kef çəkmək

overload¹ [ˈouvəloud] *n* **1.** həddən artıq yüklənmə / yükləmə; **2.** *el.* həddən artıq gərginlik

overload² [ˌouvəˈloud] *v* həddən artıq yükləmək / yüklənmək

overlook¹ [ˈouvəluk] *n* **1.** yuxarıdan göz gəzdirmə / müşahidə; **2.** ətrafı nəzər yetirmək üçün imkan yaradan yer (*yüksəklik*); **3.** baxış, müayinə; nəzarət; **4.** gözdən qaçırma, səhv

overlook² [ˌouvəˈluk] *v* **1.** göz gəzdirmək, müşahidə etmək; bir şeyə yuxarıdan / üstdən aşağı baxmaq; *I went on deck and overlooked the boundless waters Mən göyərtəyə çıxdım və ucsuz-bucaqsız sulara göz gəzdirdim*; **2.** çıxmaq, açılmaq, baxmaq (*pəncərə və s. haq.*); *My windows overlook the street Mənim pəncərələrim küçəyə çıxır / açılır / baxır*; **3.** müşahidə etmək, göz qoymaq, nəzarət etmək; *Mary Read had little else to do than overlook the other servants Meri Rídin digər qulluqçulara nəzarət etməkdən başqa, demək olar ki, bir işi yox idi*; **4.** görməmək, diqqət yetirməmək, gözdən qaçırmaq; *He oversees all and overlooks none O, hər şeyi görür və heç nəyi gözdən qaçırmır*; **5.** fikir / əhəmiyyət verməmək, saymamaq, məhəl qoymamaq, barmaqarası baxmaq; göz yummaq, bağışlamaq; **to ~ a beginner's mistakes** təzə başlayanların səhvlərinə göz yummaq / fikir verməmək

overlord¹ [ˌouvəˈlɔ:d] *n* hökmdarlar hökmdarı; ağalar ağası

overlord² [ˌouvəˈlɔ:d] *v* hökmranlıq / ağalıq etmək

overly [ˈouvəlɪ] *adv* **1.** həddən artıq / çox / ziyadə, artıqlaması ilə; *Food should not be overly cooked Yemək həddindən artıq / ziyadə bişirilməməlidir*; **2.** təsadüfi olaraq, təsadüfən

overman¹ [ˈouvəmæn] *n* (*pl* **-men** [men]) **1.** usta; baş fəhlə, onbaşı; prorab, texnik; sex müdiri; **2.** dəllal, üçüncü tərəf (*iki tərəfin arasında hakimlik edən hüquqi və ya fiziki şəxs*)

overman² [ˌouvəˈmæn] *v* (**-nn-**) həddən artıq çox fəhlə tutmaq / işə götürmək; işçi ştatını şişirtmək

overmaster [ˌouvəˈmaːstə'] *v* **1.** tabe / fəth etmək; **to ~ *smb.* 's will** bir kəsin iradəsini özünə tabe etmək; **to ~ a town** şəhəri fəth etmək; **2.** tamamilə yiyələnmək / ələ almaq

overmuch [ˈouvəˈmʌtʃ] *adv* həddən artıq, artıqlaması ilə, qədərindən artıq

overnight¹ [ˈouvəˈnait] *n* **1.** keçən axşam; **2.** bir gecəlik buraxılış vərəqəsi

overnight² [ˈouvəˈnait] *adj* **1.** gecə vaxtı baş vermiş; **an ~ meeting** gecə vaxtı baş vermiş görüş; **2.** gecə, bütün gecə davam edən; **an ~ flight** gecə reysi / uçuşu; **3.** gecə vaxtı istifadə üçün nəzərdə tutulmuş; **an ~ pass** bir gecəlik buraxılış vərəqəsi; **an ~ bag** gecə ləvazimatları ilə dolu sakvoyaj / əl çantası

overnight³ [ˈouvəˈnait] *v* gecələmək, gecələmək üçün qalmaq; **to ~ at a hotel** gecəni mehmanxanada qalmaq

overnight⁴ [ˈouvəˈnait] *adv* **1.** dünən axşam vaxtı; **2.** bütün gecəni; **3.** gecəyə, gecə üçün; **to stay ~** gecələmək; **4.** bir gecədə; birdən, qəfildən, gözlənilmədən; *She became a star overnight O bir gecədə ulduz (müğənni və s.) oldu*

overpass¹ [ˈouvəpaːs] *n* **1.** estakada; keçid; **railroad ~** dəmiryol estakadası; **pedestrian ~** piyada estakadası; **2.** kəsişən yolların üstündən asma körpü

overpass² [ˌouvəˈpaːs] *v* **1.** keçmək; o biri taya / tərəfə keçmək; **2.** öhdəsindən gəlmək; üstün gəlmək; **3.** yanından keçmək, görməmək, gözdən qaçırmaq; **4.** *məc.* həddini aşmaq, cızığından çıxmaq, ağ eləmək / etmək

overpay [ˈouvəˈpei] *v* artıq pul ödəmək, artıqlaması ilə əvəz / kompensasiya vermək

overpayment [ˈouvəˈpeimənt] *n* artıq ödəmə / kompensasiya

overplay [ˌouvəˈplei] *v* **1.** şitini çıxarmaq, həddən artıq yersiz səy göstərmək; **2.** şişirtmək; **to ~ achievements** nailiyyətləri şişirtmək

overpower [ˌouvəˈpauə'] *v* **1.** üstün gəlmək, öhdəsindən gəlmək, qalib gəlmək, tabe etmək; sıxıntı / əziyyət vermək (*fiziki və ya mənəvi*); *They easily overpowered the girl and dragged her inside Onlar qızın öhdəsindən asanlıqla gəldilər və onu içəri dartdılar;* **2.** sarsıtmaq, heyrətə salmaq (*son dərəcə*); *We were overpowered with the grandeur of the house Evin əzəməti bizi sarsıtmışdı / heyrətə salmışdı*

overpraise [ˈouvəˈpreiz] *v* həddən artıq tərifləmək

overprice¹ [ˈouvəˈprais] *n* qaldırılmış qiymət

overprice² [ˈouvəˈprais] *v* **1.** qiyməti qaldırmaq; **2.** yüksək qiymət vermək / qiymətləndirmək

override [ˌouvəˈraid] *v* **1.** üstünə çıxmaq, üstündən keçmək, basıb keçmək (*maşınla və s.*); **2.** kobudcasına pozmaq, ayaqlamaq, tapdamaq (*qanunu, haqqı və s.*); **3.** rədd etmək, diqqət verməmək; **4.** ləğv etmək; **to ~ a veto** vetonu ləğv etmək; **5.** üstünlük / çoxluq təşkil etmək; **6.** yormaq, əldən salmaq (*atı*)

overripe [ˌouvəˈraip] *adj* çox yetişib / dəyib ötmüş, lahıqlamış (*meyvə haq.*); **~ fruit** çox dəyib ötmüş / lahıqlamış meyvə

overrule [ˌouvəˈruːl] *v* **1.** hökmranlıq etmək; **2.** üstün gəlmək, qələbə çalmaq; **3.** inkar / rədd etmək; ləğv etmək (*qərarı*); **to ~ a plea** yalvarışı rədd etmək / nəzərə almamaq; *Objection overruled hüq. Etiraz rədd edildi*

overrun¹ [ˌouvəˈrʌn] *n* **1.** artıq xərcləmə / işlətmə; **2.** artıq istehsal; *Overrun is copies surplus to the number ordered Sifarişdən əlavə nüsxələrin sayı artıq istehsal adlanır;* **3.** artıq xərclənmənin məbləği

overrun² [ˌouvəˈrʌn] *v* **1.** aşıb-daşmaq; basmaq (*su*); *A general flood of waters would necessarily overrun the whole earth Böyük daşqın bütün dünyanı mütləq basacaq;* **2.** sərhədləri keçmək, əraziyə soxulmaq; əhatə etmək (*şəhəri, qalanı və s.*); soymaq, talamaq, talan etmək (*ölkəni düşmən tərəfindən*); *Enemy troops overrun the country Düşmən qoşunu ölkəni taladı / talan etdi;* **3.** dolu olmaq, otlu doldurmaq, basmaq (*çox vaxt bitkilər haq.*); *I saw the mouldering ruin of an abbey overrun with ivy Mən monastırın sarmaşıq basmış xarabalığını gördüm;* **4.** qaynaşmaq, vızıldaşmaq; *The house is overrun with cockroaches Evdə tarakanlar qaynaşır*

oversea¹ [ˌouvəˈsiː] *adj* **1.** dənizin / okeanın o tayındakı; dənizin / okeanın o tərəfində olan; **2.** xarici, əcnəbi; **~ Chinese** öz vətənindən kənarda yaşayan çinli; **~ trade** xarici ticarət

oversea² [ˌouvəˈsiː] *adv* **1.** dənizin / okeanın o tayına; **to go ~** dənizin o tayına səyahət etmək; okeanı üzüb keçmək; **2.** xaricdə, xaricə; **private investment ~** xaricə özəl sərmayə yatırımı

overseas¹ [ˌouvəˈsiːz] *adj* = **oversea¹**

overseas² [ˌouvəˈsiːz] *adv* = **oversea²**

oversee [ˌouvəˈsiː] *v* **1.** nəzarət etmək, göz qoymaq; **to ~ all the company's advertising** şirkətin bütün reklamlarına nəzarət etmək; **2.** gizlincə / altdan-altdan / oğrun-oğrun baxmaq

overseer [ˈouvəsiə'] *n* nəzarətçi; gözətçi; **~ of the poor** *tar.* fağır-füqəraya nəzarət edən kilsə işçisi

oversell [ˈouvəˈsel] *v* **1.** artıq qiymətləndirmək; çox tərifləmək; hədgüman olmaq; *He oversells himself O özündən hədgümandır;* **to ~ the ability of science** elmin imkanını artıq qiymətləndirmək; **2.** ehtiyatdan artıq mal satmaq

oversexed [ˈouvəˈsekst] *adj* həddən artıq şəhvətli / şəhvət hissinə malik olan, qızğın

overshadow [ˌouvəˈʃædou] *v* **1.** kölgə salmaq; tündləşdirmək, tutqunlaşdırmaq; **2.** *məc.* kölgədə qoymaq, daha hörmətli / vacib olmaq; **3.** qan qaraltmaq

overshoot [ˈouvəˈʃuːt] *v* **1.** hədəfə dəyməmək (*atəş zamanı*); hədəfdən yan keçmək; bir şeyi qaçırmaq / buraxmaq; **to ~ *one's* stop** dayanacağı ötüb keçmək; *They discharged their cannon at the enemy but overshot them Onlar topdan düşmənə atəş açdılar, lakin hədəfə dəyə / düşə bilmədilər;* **2.** *məc.* ağ eləmək, sərhədi keçmək; **3.** həddən artıq çox heyvan ovlamaq (*bir ərazidə*); heyvanların kökünü kəsmək

oversight [ˈouvəsait] *n* **1.** gözdən / nəzərdən qaçırma; səhv, başısoyuqluq; *It was through an oversight that you were not invited Sən / Siz başısoyuqluq nəticəsində dəvət olunmamısan / olunmamısınız;* **2.** nəzarət, göz qoyma

oversleep [ˈouvəˈsliːp] *v* yatıb yuxuya qalmaq, çox yatmaq; **to ~ the usual hour of rising** yatıb yuxuya qalmaq, həddən çox yatmaq; *I overslept this morning and was late for work Mən bu səhər yatıb yuxuya qaldım və işə gecikdim*

oversleeve [ˈouvəsliːv] *n* qolçaq

oversmoke [ˌouvəˈsmouk] *v* həddən artıq çox siqaret çəkmək

overspill [ˈouvəspil] *n* **1.** axmış maye; **2.** əhalinin artığı (*sıx. sıx əhalisi olan yerlərdən boş olan yerlərə mühacirət etmiş*)

overstate [ˈouvəˈsteit] *v* şişirtmək, artırmaq, böyütmək, mübaliğə etmək

overstatement [ˈouvəˈsteitmənt] *n* şişirtmə, artırma, böyütmə, mübaliğə etmə

overstay [ˈouvəˈstei] *v* uzun müddət bir yerdə qalmaq; kiminsə qonaqpərvərliyindən sui-istifadə etmək; *I'd already overstayed my time by a week Mən burada bir həftə artıq qalmışam*

overstep [ˈouvəˈstep] *v* **1.** keçmək, üstündən addımlamaq, sərhədi pozmaq; **to ~ the mark** *id.* start xəttini basdalamaq / basmaq; **2.** *məc.* ağ eləmək, həddi aşmaq, sərhədləri / hüdudları keçmək; **to ~ *one's* powers** öz səlahiyyətlərini aşmaq

overstrain¹ [ˈouvəstrein] *n* həddən artıq gərginlik / stress; **mental ~** əqli yorğunluq / gərginlik / stress

overstrain² [ˈouvəstrein] *v* **1.** həddən artıq yormaq / üzmək / taqətdən salmaq; **to ~ eyesight** gözü həddən artıq / çox yormaq; **2.** bütün qüvvəsini / gücünü həddən artıq sərf etmək; **to ~ *one's* strength** var qüvvəsini / gücünü sərf etmək; **to ~ oneself** özünü həddən artıq yormaq / üzmək / taqətdən salmaq; **3.** həddən artıq yorulmaq / üzülmək / taqətdən düşmək

overt [ˈouvəːt] *adj* **1.** açıq, açıq-aşkar, aydın; **2.** açıq, qeyri-məxfi, gizlədilməyən

overtake [ˈouvəˈteik] *v* **1.** çatmaq, qabaqlamaq; ötüb keçmək, artıq olmaq; *Demand may overtake the supply Tələb təklifdən artıq ola bilər; Events have overtaken us Hadisələr bizi qabaqlayıb;* **3.** artmaq, çoxalmaq; **to ~ in number** miqdarca artmaq / çoxalmaq; *These figures could be overtaken by the end of the year Bu rəqəmlər ilin sonuna kimi / qədər arta bilərdi*

overtax [ˈouvəˈtæks] *v* **1.** həddən artıq vergi qoymaq; **2.** çox gərginləşdirmək, yükləmək, çoxlu narahatlıq / baş ağrısı vermək; **to ~ brain** beyni çox yükləmək / yormaq

overthrow¹ [ˈouvəˈθrou] *n* məğlubiyyət, devirmə; yıxma; məhv etmə

overthrow² [ˈouvəˈθrou] *v* **1.** çox uzağa atmaq, hədəfdən uzağa düşmək; **2.** devirmək; məğlub etmək, qalib gəlmək, yıxmaq, məhv etmək; **to ~ the dictator** diktatoru devirmək / yıxmaq

overtime¹ [ˈouvətaım] *n* **1.** işdən əlavə vaxt; **to be on ~** iş vaxtından artıq / əlavə işləmək; **~ pay** əlavə iş üçün ödəniş; **2.** *id.* əlavə vaxt *(oyunun əsas vaxtına əlavə edilmiş)*

overtime² [ˈouvətaım] *v foto.* həddən artıq saxlamaq *(fotoplyonkanı kimyəvi məhlulda)*

overtime³ [ˈouvətaım] *adv* işdən əlavə; **to work ~** iş vaxtından əlavə işləmək

overtone [ˈouvətoun] *n* **1.** *mus.* oberton; **2.** işarə, eyham, bim, kinayə; **political ~** siyasi eyham; **racial ~** irqi kinayə

overtop [ˈouvəˈtɔp] *v* -*pp*- **1.** bir şeydən hündür olmaq; **2.** *məc.* üstün olmaq; kölgədə qoymaq

overture [ˈouvətjuə] *n* **1.** cəhd *(tanışlığa, barışmağa)*; təşəbbüs *(danışıqlar, müqavilə bağlamaq və s. üçün)*; təklif; **an ~ of marriage** evlənmək üçün təklif; **to make ~s to** barışmaq üçün cəhd etmək; **peace ~s** sülh təklifləri; **2.** *mus.* uvertüra **(to)**; **to compose an ~** uvertüra bəstələmək; **to perform / to play an ~** uvertüra ifa etmək; **3.** poemanın / şerin giriş hissəsi

overturn¹ [ˈouvətə:n] *n* **1.** aşırma, çevirmə; **2.** *məc.* yıxma; çevriliş; **3.** *iqt.* dövriyyə

overturn² [ˈouvətə:n] *v* **1.** aşırmaq; aşmaq; çevrilmək; çevirmək; çönmək; *The car hit a tree and overturned Maşın ağaca dəyib çevrildi;* **2.** *məc.* yıxmaq; devirmək; **3.** məhv etmək; təkzib etmək; ləğv etmək; *The Court of Appeal overturned the earlier decision Apellyasiya Məhkəməsi əvvəlki qərarı ləğv etdi*

overuse¹ [ˌouvəˈju:z] *n* həddən artıq istifadə; sui-istifadə

overuse² [ˌouvəˈju:z] *v* uzun müddət / çox / artıq istifadə etmək

overvalue¹ [ˈouvəˈvælju:] *n* yenidən qiymətləndirmə; qiymətə yenidən baxılma, yenidən qiymət qoyma / qoyulma

overvalue² [ˈouvəˈvælju:] *v* **1.** yenidən qiymətləndirmək; qiymətə yenidən baxmaq, yenidən qiymət qoymaq; **2.** *məc.* həddən artıq böyük əhəmiyyət vermək

overweight¹ [ˈouvəweıt] *n* **1.** artıq çəki; **2.** üstünlük, dominantlıq; *He had greatly the overweight of popularity O xeyli çox məşhur idi*

overweight² [ˌouvəˈweıt] *adj* **1.** normadan artıq çəkiyə malik olan; normadan ağır; **~ people** artıq çəkiyə malik olan adamlar; *According to my doctor I am eight kilo overweight Həkimimin dediyinə görə mən normadan səkkiz kilo ağıram;* **2.** kök; **an ~ child** kök uşaq

overweight³ [ˈouvəˈweıt] *v* çox yükləmək, ağırlaşdırmaq; *Their boat was overweighted Onların qayığı həddən artıq yüklənmişdi*

overwhelm [ˌouvəˈwelm] *v* **1.** əzmək, darmadağın etmək; **to be ~ed by the enemy forces** düşmən qüvvələri tərəfindən əzilmək / darmadağın edilmək; **2.** müflis etmək, müflisləşdirmək; **3.** basmaq, altında qalmaq; *Pompeii was overwhelmed by a vast accumulation of dust and ashes Pompey şəhəri böyük toz və kül yığını altında qalmışdı*

overwhelming [ˌouvəˈwelmıŋ] *adj* **1.** təhətsiz, misli görünməmiş, hədsiz; **~ wealth** misli görünməmiş var-dövlət / zənginlik; **~ happiness** hədsiz xoşbəxtlik; **2.** əksəriyyət; **~ majority** böyük əksəriyyət; **3.** məğlubolunmaz, güc çatmayan, dəf edilməz; dağıdıcı; **~ pressure** dağıdıcı təzyiq

overwhelmingly [ˌouvəˈwelmıŋlı] *adv* çox, xeyli, fövqəladə

overwork¹ [ˈouvəwə:k] *n* **1.** əlavə görülən iş; **2.** həddən artıq yüklənmə / gərginlik, çox yorulma

overwork² [ˈouvəwə:k] *v* **1.** bəzəmək, örtmək; **to ~ with ornaments** naxışla bəzəmək; **2.** həddən artıq işləmək; **3.** yormaq, işlə yükləmək; **4.** qızışdırmaq, həyəcanlandırmaq

overwrite [ˈouvəˈraıt] *v* **1.** yenidən yazmaq, köçürmək; **2.** həddən artıq yazmaq *(bir*

mövzu üzrə); **3.** həddən artıq çox əsər yazmaq *(yazıçı və s. haq.)*; **4.** bəzəkli üslubla yazmaq; **5.** əvvəlki faylı pozub üstündən yenisini yazmaq

overwritten [ˈouvəˈrıtn] **overwrite** felinin *pp* forması

overwrote [ˈouvəˈrout] **overwrite** felinin *pt* forması

ovipara [ouˈvıpərə] *n zool.* yumurta qoyanlar

oviparity [ˈouvıˈpærıtı] *n* yumurtlama, yumurta qoyma

oviparous [ouˈvıpərəs] *adj* yumurtlayan, yumurta qoyan

oviposit [ˌouvıˈpɔzıt] *v zool.* yumurtlamaq, yumurta qoymaq

owe [ou] *v* **1.** sahib olmaq; **2.** borclu olmaq; minnətdar olmaq; *He owes me $5 O mənə 5 dollar borcludur; He owed his wealth to his father O, var-dövlətinə görə atasına borcludur;*

◊ **to ~ *smb.* a grudge** bir kəslə qanlıbıçaq olmaq, bir kəsə qarşı kin bəsləmək

owing [ˈouıŋ] *adj* **1.** verilməli, çatacaq, ödənilməmiş qalmış; **2.** borclu / minnətdar olan;

◊ **~ to** ...sayəsində, ...görə

owl [aul] *n* **1.** bayquş **2.** *məc.* gecəquşu *(gecə yata bilməyən adam)*; **3.** qaraqabaq adam;

◊ **~ train** *amer. d.d.* gecə qatarı; **~ car 1)** gecə tramvayı; **2)** gecə taksisi

owlet [ˈaulıt] *n* cavan bayquş, bayquş balası

owlish [ˈaulıʃ] *adj* bayquşabənzər, bayquşaoxşar, bayquş kimi

own¹ [oun] *n* mülkiyyət; mənsubiyyət

own² [oun] *adj* **1.** öz, şəxsi, özünün; *She makes all her own bread O özü özünə çörək qazanır; He is his own man O özünün ağasıdır;* **2.** orijinal, şəxsi, özünə məxsus olan; *It was my own idea Bu mənim şəxsi / öz fikrim idi;* **3.** doğma; *He is my own brother O mənim doğma qardaşımdır;*

◊ **on *one's* ~** *d.d.* müstəqil, sərbəst, sərbəstcəsinə; **to come into *one's* ~** əməllərinə görə qiymətləndirilmək, istədiyinə nail olmaq, tanınmaq; **to hold *one's* ~** öz ləyaqətini saxlamaq

own³ [oun] *v* **1.** sahib olmaq; **to ~ lands** torpağa sahib olmaq; **2.** tanımaq; boynuna almaq, etiraf etmək; özününkü kimi qəbul etmək; **to ~ to the theft** oğurluğu boynuna almaq; *She always owns her faults O hər zaman öz səhvlərini boynuna alır / etiraf edir;*

◊ **to ~ up** *d.d.* **1)** açıq etiraf etmək; **2)** sözsüz tabe olmaq / boyun əymək / itaət etmək

owner [ˈounə] *n* sahib; sahibkar, ağa; yiyə; **lawful / rightful ~** tam hüquqlu / qanuni sahib; **the dog's ~** itin sahibi

ownerless [ˈounəlıs] *adj* **1.** sahibsiz; **2.** böyüksüz, avara *(uşaq, heyvan və s.)*; **~ dogs** sahibsiz itlər

ownership [ˈounəʃıp] *n* **1.** mülkiyyət; sahiblik; sahib olma; **communal ~** kommunal mülkiyyət; **joint ~** birgə mülkiyyət; **private ~** şəxsi mülkiyyət; **public ~** ictimai mülkiyyət, xalq əmlakı; **state ~** dövlət mülkiyyəti; **2.** mülkiyyət hüququ

ox [ɔks] *n* **1.** öküz; **team ~** cütə qoşulmuş öküz; **as strong as an ~** öküz kimi güclü / canlı; **2.** öküzkimilər ailəsinə aid olan hər bir heyvan: *bizon, yak və s.;*

◊ **the black ~ 1)** qocalıq; **2)** bədbəxtlik; *The black ox has trod on his foot Onu bədbəxtlik üz verib; You cannot flay the same ox twice ≡ at. söz Bir öküzü iki dəfə soymaq olmaz*

oxen [ˈɔksn] *n* **1.** iri buynuzlu mal-qara; **2. ox** *isminin cəm forması*

oxherd [ˈɔkshə:d] *n* naxırçı, öküzotaran

oxhide [ˈɔkshaıd] *n* öküz dərisi / gönü

oxidable [ɔkˈsıdəbl] *adj kim.* turşulaşan, oksidləşən

oxidant [ˈɔksıdənt] *n kim.* oksidləşdirici, turşuducu, oksidant

oxidation [ˌɔksıˈdeıʃn] *n kim.* turşulaşma, oksidləşmə

oxidative [ˌɔksıˈdeıtıv] *adj kim.* turşulaşma, oksidləşmə; **~ activity** turşulaşma / oksidləşmə aktivliyi

oxidize, -ise [ˈɔksıdaız] *v kim.* turşumaq, turşulaşmaq, oksidləşmək

oxidized [ˈɔksıdaızd] *adj kim.* turşumuş, oksidləşmiş, turşudulmuş, oksidləşdirilmiş

oxidizer [ˈɔksıdaızə] *n kim.* turşuducu / oksidləşdirici məhlul

oxter¹ [ˈɔkstə] *n* qoltuq; çiyinin daxili / içəri tərəfi

oxter² [ˈɔkstə] *v* **1.** dəstəkləmək, kömək etmək; qoltuğunun altından tutub dayaq olmaq; **2.** qucaqlamaq

oxygen [ˈɔksɪdʒən] *n kim.* oksigen; **to administer ~** oksigenlə təmin etmək; **to get / to receive ~** oksigen almaq / qəbul etmək; **to give smb. ~** bir kəsə oksigen vermək

oxygenate [ɔkˈsɪdʒɪneɪt] *v* turşutmaq, oksidləşdirmək; oksigenlə zənginləşdirmək; **to ~ the blood** qanı oksigenlə zənginləşdirmək

oxygenated [ˌɔksɪdʒɪˈneɪtɪd] *adj kim.* oksidləşmiş, tərkibində oksigen olan, oksigenləşdirilmiş

oxygenous [ɔkˈsɪdʒɪnəs] *adj* oksigen; **~ gas** oksigen qazı

oxygon [ˈɔksɪgɔn] *n hənd.* itibucaqlı üçbucaq

oyer [ˈɔɪə] *n hüq.* **1.** cinayət işinin dinlənilməsi; **~ and terminer** dinləmə və qərar; **court of ~ and terminer** hər hansı iş üzrə qərar çıxarmaq üçün qurulan məhkəmə; **2.** sənədin surətini əks tərəfə vermə

ozonation [ouzəˈneɪʃn] *n* ozonlaşdırma

ozone¹ [ˈouzoun] *n kim.* ozon

ozone² [ˈouzoun] *adj* ozon; **~ cloud** ozon buludu; **~ layer** ozon qatı, ozonosfera

ozonize [ˈouzənaɪz] *v kim.* ozonlaşdırmaq

ozonized [ˈouzənaɪzd] *adj kim.* ozonlaşdırılmış; **~ air** ozonlaşdırılmış hava

ozonosphere [ˈouzənəˈsfɪə] *n* ozonosfera

Pp

P p [piː] *n* (*pl* **P's, p's** [piːz]) *ingilis əlifbasının 16-cı hərfi*

pa [pɑː] *n d.d.* ata, dədə

pace¹ [peɪs] *n* **1.** addım, qədəm; **2.** addımın / qədəmin uzunluğu; **3.** sürət; tezlik, itilik (*sürətdə*), temp; **varying ~** dəyişən sürət (*qaçışda*); **to go at a good ~** iri addımlarla getmək; **to put on ~** addımlarını yeyinlətmək; **to keep ~ with the times** zamanla ayaqlaşmaq; **4.** yeriş, addım; *The child accommodated its pace to mine Uşaq addımlarını məninkinə uyğunlaşdırdı;*
◊ **at a snail's ~** tısbağa yerişi ilə / çox yavaş-yavaş yerimə; **to go / to hit the ~ 1)** sürətlə / çaparaq getmək; **2)** pozğun həyat keçirmək

pace² [peɪs] *v* **1.** addımlamaq, gəzişmək; irəli-geri getmək, var-gəl etmək; **to ~ in the room** otaqda var-gəl etmək; *He was pacing up and down the platform O, platformada var-gəl edirdi;* **2.** addımla ölçmək; **to ~ out / off the distance** məsafəni addımla ölçmək; **3.** yorğa getmək (*at haq.*); yorğa yerimәyi öyrətmək (*ata*)

pacemaker [ˈpeɪsˌmeɪkə] *n* lider, öndə gedən (*qaçışda və s.*)

pacific [pəˈsɪfɪk] *adj* sakit, dinc, sülhsevər; **the Pacific Ocean** Sakit Okean

pacification [ˌpæsɪfɪˈkeɪʃn] *n* **1.** sakitləşdirmə, sakitləşmə, barışdırma, barışma; **2.** yatırma, boğma; **the ~ of the rebel** qiyamı yatırma

pacifier [ˈpæsɪfaɪə] *n* boş əmzik

pacify [ˈpæsɪfaɪ] *v* **1.** sakitləşdirmək, sakit / ram etmək; **to ~ the baby** uşağı / körpəni sakitləşdirmək; *He was furious at first, but I could pacify him O əvvəlcə qəzəbli idi, lakin mən onu sakitləşdirə bildim;* **2.** sakitləşmək; barışmaq, sülhə gəlmək; **3.** sülh / qayda-qanun / sakitlik yaratmaq; **4.** yatırtmaq, boğmaq (*üsyanı, qiyamı və s.*); **to ~ a rebel** qiyamı yatırtmaq

pack¹ [pæk] *n* **1.** tay, bağlama, boğça, düyünçə; **~s of cotton / wool** pambıq / yun tayları; **a ~ of books** bir bağlama kitab; **2.** paçka; dəstə; **a ~ of cigarettes** bir paçka siqaret; **a ~ of dogs** bir dəstə it; **a ~ of journalists** bir dəstə jurnalist; *Wolves hunt in packs Canavarlar dəstə ilə ov edirlər;* **3.** yığın, aləm; *He told me a pack of lies O mənə bir yığın / bir aləm yalan danışdı;* **4.** bir dəst oyun kartı

pack² [pæk] *v* **1.** qablaşdırmaq, qablamaq; **to ~ furniture** mebeli qablamaq; **to ~ clothes into a trunk** paltarları çamadana / sandığa qablaşdırmaq; **2.** konservləşdirmək, konserv hazırlamaq; **3.** bükmək, sarımaq; **to ~ china in newspaper** çini qabı qəzetə bükmək; **4.** doldurmaq; *The audience packed the theatre Teatr tamaşaçılarla ağzına kimi dolmuşdu;* **5.** oyun kartını dəstələmək; **6.** yükləmək, belinə yük çatmaq (*atın və s.*); **7.** *d.d.* gəzdirmək, geymək; **to ~ a gun** silah gəzdirmək; **to ~ a watch** saat geymək; **8.** xalta vurmaq (*itə*); **9.** bir yerə yığılmaq (*canavar, quş və s. haq.*)

package¹ [ˈpækɪdʒ] *n* **1.** tay, top; **2.** bağlama, bağlı; boğça; **3.** qutu, konteyner, yeşik, kisə və s.; **original ~** fabrik qablaşdırması; **4.** qablaşdırma, qablama; **5.** qablaşdırma xərcləri; **6.** hər taydan / topdan alınan gömrük

package² [ˈpækɪdʒ] *adj*: **~ machine** qablaşdıran və ya mayetökən maşın; **~ store** *amer.* evə aparmaq üçün spirtli içki satan mağaza; **~ disarmament plan** kompleks tərk-silah planı

package³ [ˈpækɪdʒ] *v* qablaşdırmaq (*qutuya, yeşiyə, konteynerə*); bükmək; *Our products are always attractively packaged Bizim məhsullarımız adətən çox qəşəng tərzdə qablaşdırılır*

packed [pækt] *adj* **1.** qablanmış, qablaşdırılmış; **2.** sıx; izdihamlı; ağzına qədər dolu; **a ~ theatre** ağzına qədər adamla dolu teatr; **~ assembly** izdihamlı yığıncaq; **3.** bərkidilmiş, tapdanmış; **~ snow** tapdanmış qar

packer [ˈpækə] *n* **1.** qablaşdırıcı, mal qablaşdıran / bağlayan adam (*xüs. yeyinti sənayesində*); **2.** qablaşdıran / qablaşdırıcı maşın; **3.** qablaşdıran firma

packet^{1} [ˈpækɪt] *n* **1.** bağlama, paçka; **a ~ of cigarettes** bir paçka siqaret; **2.** qrup, dəstə; **a ~ of friends** bir qrup dost

packet^{2} [ˈpækɪt] *v* bağlama düzəltmək, paçkaya vurmaq

packing [ˈpækɪŋ] *n* qablaşdırma; *Have you finished your packing? Sən / Siz qablaşdırmanı qurtardınmı / qurtardınızmı?*

packing-case [ˈpækɪŋkeɪs] *n* qablaşdırmaq üçün yeşik / qutu

pack-sack [ˈpæksæk] *n* dal / arxa çantası

pact [pækt] *n* saziş, müqavilə, pakt; **non-aggression ~** hücum etməmə haqqında müqavilə / pakt; **~ of peace** sülh müqaviləsi / paktı; **security ~** təhlükəsizlik haqqında müqavilə / razılaşma; **to make a ~ with *smb.*, to enter into a ~ with *smb.*** bir kəslə müqavilə bağlamaq

pad^{1} [pæd] *n* I **1.** yastıq, yastıqca; **2.** yumşaq yəhər; qaltaq yastığı (*yəhərdə*); **3.** yastıqca (*möhür üçün*); **4.** pəncə (*dovşanda, tülküdə və s.*); **5.** astarlama, astar vurma (*rənglə*)

pad [pæd] *n* II **1.** tiryəkxana, qumarxana; **2.** yorğan-döşək; yataq; **3.** mehmanxanada otaq; **4.** mənzil, ev, məskən; daxma, koma, mağara, yuva; **5.** nömrə (*maşında*); *The car was wearing California pads Maşında Kaliforniya nömrəsi vardı*

pad^{2} [pæd] *v* (**-dd-**) I **1.** pambıqla, yunla və ya tüklə doldurmaq; **2.** altına yumşaq bir şey qoymaq; **to ~ the shoulder** çiyin altına yumşaq bir şey qoymaq (*palto və s. haq.*); **3.** həddindən artıq şişirtmək / genişləndirmək (*artıq, boş-boş sözlər işlətməklə*); **to ~ an expense / account** xərci / hesabı süni surətdə şişirtmək; **4.** heyvanın izi / ləpiri ilə getmək

pad [pæd] *v* (**-dd-**) II küt səs çıxararaq aramla yerimək / gəzmək; **to ~ about the house in *one's* slippers** ev ayaqqabısında evdə aramla gəzmək

padding [ˈpædɪŋ] *n* **1.** doldurma; **2.** astarlıq parça; **3.** sözçülük, uzunçuluq; **4.** az maraqlı / maraq oyatmayan məqalə (*jurnalda*)

paddle^{1} [ˈpædl] *n* **1.** avar çəkmə, baydarka avarı; **double ~** ikiküraklı avar; **2.** baydarka

paddle^{2} [ˈpædl] *v* I **1.** yavaş-yavaş avar çəkmək; **2.** baydarkada üzmək; *We paddled across the river Biz çayı avarlı qayıqla keçdik;*

◊ **to ~ *one's* own canoe** heç kimdən asılı olmamaq, müstəqil hərəkət etmək

paddle [ˈpædl] *v* II **1.** şappıldatmaq, şappıltı ilə vurmaq; *Ducks paddled in the pond Ördəklər göldə suyu şappıldadırlar;* **2.** suda ayaqyalın yerimək

paddy^{1} [ˈpædɪ] *n* I **1.** bənna; **2.** *d.d.* qəzəb, qeyz, acıq; **to be in a ~** qəzəbli / qeyzli olmaq; **to put *smb.* in a ~** bir kəsi qəzəbləndirmək

paddy [ˈpædɪ] *n* II çəltik zəmisi

paddy^{2} [ˈpædɪ] *adj* elastiki, amortizasiya verən

pad-elephant [ˈpædelɪfənt] *n* minik fili

padlock^{1} [ˈpædlɔk] *n* asma qıfıl

padlock^{2} [ˈpædlɔk] *v* asma qıfılla bağlamaq

padre [ˈpa:drɪ] *n* **1.** katolik keşişi; **2.** *d.d.* polk və ya gəmi keşişi

pad-saddle [ˈpæd,sædl] *n* yumşaq yəhər

paederast [ˈpi:dəræst] *n* pederast, uşaqbaz

paederasty [ˈpi:dəræstɪ] *n* pederastiya, uşaqbazlıq

paediatric [,pi:dɪˈætrɪk] *adj* pediatriya; **a ~ ward** pediatriya palatası (*xəstəxanada*)

paediatrician [,pi:dɪəˈtrɪʃn] *n* = **paediatrist**

paediatrics [,pi:dɪˈætrɪks] *n* pediatriya

paediatrist [,pi:dɪˈætrɪst] *n* pediatr (*uşaq həkimi*)

paedological [,pi:dəuˈlɔdʒɪkl] *adj* pedoloji

paedologist [,pi:ˈdɔlədʒɪst] *n* pedoloq

paedology [,pi:ˈdɔlədʒɪ] *n* pedologiya

paedophile [ˈpi:dəfaɪl] *n* uşaqbaz

paedophilia [ˈpi:dəfɪlɪə] *n* uşaqbazlıq

pagan^{1} [ˈpeɪgən] *n* **1.** bütpərəst; **2.** *müc.* ateist, allaha inanmayan (*adam*)

pagan^{2} [ˈpeɪgən] *adj* bütpərəstlik

pagandom [ˈpeɪgəndəm] *n* bütpərəstlik

paganism [ˈpeɪgənɪzm] *n* bütpərəstlik

paganize [ˈpeɪgənaɪz] *v* bütpərəst etmək

page^{1} [peɪdʒ] *n* I **1.** səhifə; **~ by ~** səhifəbəsəhifə; **to read a book ~ by ~** kitabı səhifəbəsəhifə oxumaq; **2.** vərəq (*səhifə mənasında*); *Several pages have been torn out of the book Kitabdan bir neçə vərəq cırılıb*

page [peɪdʒ] *n* II **1.** paj (*orta əsrlərdə saraylarda xidmət edən zadəgan nəslindən olan oğlan*); **2.** xidmətçi oğlan (*teatrda, kinoda və s.*); **3.** gəlinin şleyfini götürüb aparan oğlan

page^{2} [peɪdʒ] *v* I səhifələmək, səhifə qoymaq

page [peɪdʒ] *v* II **1.** xidmət / qulluq etmək; xidmət / qulluq göstərmək; **2.** paj olaraq müşayiət etmək

pageant [ˈpædʒənt] *n* **1.** təmtəraqlı / dəbdəbəli / möhtəşəm / gurultulu tamaşa; **2.** canlı şəkil / tablo / rəsm; **3.** maskarad; **4.** zahiri dəbdəbə / təmtəraq, boş şöhrət / şan-şöhrət

pageantry [ˈpædʒəntrɪ] *n* **1.** təmtəraqlı / dəbdəbəli / gurultulu mərasim; **2.** boş zahiri görünüş

page-boy [ˈpeɪʒbɔɪ] *n* = **page** II

paid^{1} [peɪd] *adj* **1.** pullu, haqqı ödənilən; pulla tutulmuş; **~ adviser** pulla tutulmuş məsləhətçi; **2.** haqqı / əvəzi verilmiş / ödənilmiş; **~ bill** ödənilmiş hesab

paid^{2} [peɪd] **to pay** *felinin pt və pp formaları*

pail [peɪl] *n* vedrə; **a ~ of water / milk** bir vedrə su / süd

pailful [ˈpeɪlfl] *adj* vedrə dolusu

pain^{1} [peɪn] *n* **1.** ağrı; **acute / dull ~** kəskin / küt ağrı; **to have a ~ in *one's* back / chest / shoulder** kürəyində / sinəsində / çiynində ağrı olmaq; **to feel no ~** heç bir ağrı hiss etməmək; **to suffer from acute stomach ~s** kəskin mədə ağrılarından əziyyət çəkmək; *I feel violent pain in the head Mənim başım çox bərk ağrıyır;* **2.** *pl* doğuş sancıları; **3.** əzab, əziyyət, iztirab, dərd, cəfa; *It gives me much pain Bu mənə çox əzab / əziyyət verir*

pain^{2} [peɪn] *v* əziyyət / əzab vermək, incitmək; *My arms pain me Qollarım mənə əziyyət verir*

pained [peɪnd] *adj* incik, narazı; **~ look** incik / narazı baxış; **to give *smb.* a ~ look** bir kəsə incik / narazı halda baxmaq

painful [ˈpeɪnfl] *adj* **1.** ağrılı, xəstə; **a ~ blow** ağrılı zərbə; **~ tooth** xəstə diş; **to be ~** ağrımaq, ağrı vermək; **~ treatment** ağrılı müalicə; **2.** əziyyətli, əzablı; **long and ~ trip** uzun və əziyyətli səyahət

painkilling [ˈpeɪnkɪlɪŋ] *adj* ağrıkəsən; **a ~ drug / injection** ağrıkəsən dərman / iynə

painkiller [ˈpeɪn,kɪlə*] *n d.d.* ağrıkəsən dərman

painless [ˈpeɪnlɪs] *adj* ağrısız, əziyyətsiz; **~ treatment** ağrısız / əziyyətsiz müalicə; *The treatment is quite painless Müalicə tamamilə ağrısızdır*

painstaking [ˈpeɪnzteɪkɪŋ] *adj* **1.** səyli, çalışqan, canyandıran; **a ~ student** çalışqan tələbə; **a ~ worker** canyandıran fəhlə; **2.** çox səbr tələb edən, əziyyətli; **~ job** çox zəhmət tələb edən iş; **~ investigation** əziyyətli tədqiqat işi

painstakingly [ˈpeɪnzteɪkɪŋlɪ] *adv* səylə, çalışqanlıqla; əziyyətlə, əzablı

paint^{1} [peɪnt] *n* boya, boyaq, rəng; **white / black / yellow / red / green ~** ağ / qara / sarı / qırmızı / yaşıl boya / rəng

paint^{2} [peɪnt] *v* **1.** rəng / boya vurmaq, rəngləmək; **to ~ a door / wall / house** qapı / divar / ev rəngləmək; *Paint the ceiling white Tavanı ağ rənglə / rəngləyin;* **2.** boya ilə şəkil çəkmək; **to ~ a portrait in oils** yağlı boya ilə portret / şəkil çəkmək; **3.** təsvir etmək; **to ~ in bright colours** əlvan rənglərlə təsvir etmək; **4.** qrimlənmək; **5.** *d.d.* oyyaşlıq etmək; **6.** *tib.* sürtmək; **to ~ with iodine** yod sürtmək

◊ **to ~ the lily** faydasız işlə məşğul olmaq

paintbox [ˈpeɪntbɔks] *n* boya / rəng dəsti

paintbrush [ˈpeɪntbrʌʃ] *n* fırça

painted [ˈpeɪntɪd] *adj* **1.** boya ilə çəkilmiş / təsvir edilmiş; **2.** üz-gözü boyanmış / qrimlənmiş; **3.** alabəzək, al-əlvan; **~ birds** al-əlvan quşlar

painter [ˈpeɪntə*] *n* **1.** rəssam; **a famous ~** məşhur rəssam; **2.** rəngsaz; **to work as a ~** rəngsaz işləmək

painting [ˈpeɪntɪŋ] *n* **1.** rəssamlıq; **2.** şəkil, rəsm; **a ~ in oils** yağlı boya ilə çəkilmiş şəkil / rəsm; **3.** təsvir, təsvir etmə; **4.** boyama, rəngləmə, rənglərlə bəzəmə; **5.** rəngsaz işi

painty [ˈpeɪntɪ] *adj* **1.** yeni boyanmış / rənglənmiş; **2.** pis boyanmış, kobud çəkilmiş (*şəkil*); həddən artıq boya vurulmuş; **~ picture** həddən artıq boya işlədilərək çəkilmiş şəkil

pair[1] [pɛə] *n* **1.** cüt; cüt əşyalar; **a ~ of gloves / shoes / socks** bir cüt əlcək / ayaqqabı / corab; **2.** iki; **a ~ of eyes / hands / feet** *d.d.* iki göz / əl / ayaq; **to work in ~s** qoşa işləmək; **to go in ~** cüt-cüt getmək; **3.** iki hissədən ibarət olan əşyalar; **a ~ of scissors / trousers / binoculars / tongs / scales** bir qayçı / şalvar / durbin / maşa / tərəzi; *I've broken my glasses – I'll have to buy a new pair Mən eynəyimi sındırmışam, təzə eynək almalı olacam*; **4.** iki adam; ər-arvad;
◊ **a ~ of hands / feet** zəhmətkeş adam; **another ~ of shoes** başqa məsələ

pair[2] [pɛə] *v* **1.** qoşa-qoşa / cüt-cüt yerləşdirmək / qoymaq; cüt-cüt / qoşa-qoşa yerləşmək; **2.** iki-iki birləşmək; **3.** kəbinlə birləşdirmək / birləşmək; **4.** cütləşdirmək, cütləşmək *(heyvan haq.)*

pal[1] [pæl] *n d.d.* yoldaş, dost; *We are great pals Biz çox yaxın dostuq*; **to make a ~ of *smb.*** bir kəslə dostlaşmaq / dost olmaq; *Now look here, pal, you're asking for trouble Bura bax dost / dostum, deyəsən sənin / sizin başın / başınız qicəlir*

pal[2] [pæl] *v* **(-ll-)** **(with)** *d.d.* dostluq etmək, dost olmaq, dostlaşmaq

palace [ˈpælɪs] *n* saray, imarət; iqamətgah; **Buckingham Palace** Bəkinhəm sarayı; **a presidential ~** prezident sarayı / iqamətgahı

palaeolithic [ˌpælɪouˈlɪθɪk] *adj geol.* paleolit; **the ~ age** paleolit dövrü

palaeontologist [ˌpælɪɔnˈtɔlədʒɪst] *n* paleontoloq

palaeontology [ˌpælɪɔnˈtɔlədʒɪ] *n* paleontologiya

palatable [ˈpælətəbl] *adj* **1.** dadlı, ləzzətli; **fresh and ~ food** təzə və dadlı yemək; **2.** xoşagələn; *The truth is not always palatable Həqiqət həmişə xoşagələn olmur*

palatal[1] [ˈpælətl] *n fon.* damaq səsi

palatal[2] [ˈpælətl] *adj fon.* damaq; **~ sounds** damaq səsləri

palate [ˈpælɪt] *n* **1.** *anat.* damaq; **the hard / the soft ~** sərt / yumşaq damaq; **2.** dad, dad bilmə qabiliyyəti; **3.** zövq; **to have a delicate ~** incə zövqə malik olmaq

palatial [pəˈleɪʃl] *adj* **1.** saray, saray kimi; **2.** əzəmətli, dəbdəbəli, cah-calallı, möhtəşəm; **a ~ hotel** əzəmətli / dəbdəbəli mehmanxana

palatially [pəˈleɪʃəlɪ] *adv* təmtəraqla, dəbdəbə ilə, çox gözəl / qəşəng

palaver[1] [pəˈlɑːvə] *n d.d.* **1.** müşavirə, danışıq; **2.** boş laqqırtı, boşboğazlıq, naqqallıq, çərən-pərən

palaver[2] [pəˈlɑːvə] *v d.d.* **1.** naqqallıq / boşboğazlıq etmək; **2.** yaltaqlanmaq, yalandan tərifləmək

pale[1] [peɪl] *n* **1.** paya, dirək; **2.** sərhəd, hüdud; **out of the ~** hüduddan / sərhəddən kənar; **within the ~** hüdudunda, sərhəd daxilində

pale[2] [peɪl] *adj* **1.** solğun, rəngi qaçmış / ağarmış, saralmış; **~ face** solğun sifət; **to grow / to become ~** rəngi qaçmaq, solmaq, saralmaq; **to turn ~ with fright** qorxudan rəngi qaçmaq / saralmaq; **2.** zəif, sönük, tutqun; **by the ~ light of the moon / candle** ayın / şamın zəif işığında

pale[3] [peɪl] *v* I paya ilə hasar çəkmək

pale [peɪl] *v* II **1.** solmaq, rəngi qaçmaq, saralmaq; **2.** zəifləmək, zəifləşmək, tutqunlaşmaq; *Stars are paling Ulduzlar tutqunlaşır*; **3.** soldurmaq, saraltmaq, rəngini qaçırtmaq

pale-faced [ˈpeɪlfeɪst] *adj* solğun bənizli; **a ~ girl** solğun bənizli qız

paleness [ˈpeɪlnɪs] *n* solğunluq

paling [ˈpeɪlɪŋ] *n* hasar, çəpər *(payadan çəkilmiş)*

palisade [ˌpælɪˈseɪd] *n* hasar, çəpər, ağac hasar / çəpər

palish [ˈpeɪlɪʃ] *adj* solğun / solmuş kimi, bir az solğun

pall[1] [pɔːl] *n* **1.** örtük *(tabutun üstünə salınan)*; **2.** pərdə; **a ~ of smoke** tüstü pərdəsi

pall[2] [pɔːl] *v* I **1.** örtmək, bürümək; **2.** tutqunlaşdırmaq

pall [pɔːl] *v* II təngə gətirmək, bezdirmək, usandırmaq, bıqdırmaq, çiyrəndirmək

pallet [ˈpælɪt] *n* **1.** saman döşək; **2.** dar bərk çarpayı

pally [ˈpælɪ] *adj d.d.* adamayovuşan, ünsiyyətli, mehriban, adamlarla tez dil tapan

palm[1] [pɑːm] *n* I **1.** *bot.* palma; **2.** palma budağı *(qələbə rəmzi)*; **3.** *məc.* qələbə; **to bear / to carry off the ~** qələbə çalmaq / qazanmaq; **to yield the ~** qələbəni / birinciliyi əldən vermək, məğlub olmaq

palm [pɑːm] *n* II ovuc, əlin içi; **to read *smb.*'s ~** bir kəsin falına baxmaq *(əlinə baxmaqla)*;
◊ **to grease / to oil *smb.*'s ~** bir kəsə rüşvət vermək; **to have an itching ~** rüşvətxor / pul hərisi olmaq; **to hold *smb.* in the ~ of *one*'s hand** bir kəsi əlində / əlinin içində saxlamaq

palm[2] [pɑːm] *adj* palma; **~ tree** palma ağacı; **~ oil** palma yağı

palm[3] [pɑːm] *v* **1.** ovcunda gizlətmək *(kartı və s.)*; **2.** ovcu ilə sığallamaq; **3.** ələ almaq / gətirmək, aldatmaq *(rüşvət, bəxşiş və s. verməklə)*

palmist [ˈpɑːmɪst] *n* falçı, əl falçısı

palmistry [ˈpɑːmɪstrɪ] *n* **1.** əl falı; **2.** əlin məharəti / bacarığı / çeldliyi *(oğurluqda, fırıldaqda və s.)*

palpability [ˌpælpəˈbɪlɪtɪ] *n* hiss olunma, gözə çarpma; toxunmaqla hiss etmə qabiliyyəti

palpable [ˈpælpəbl] *adj* **1.** hiss olunan, duyulan; gözəçarpan, nəzəri cəlb edən; **2.** açıq, aşkar; **~ difference** aşkar / aydın fərq

palpate [ˈpælpeɪt] *v* **1.** əllə yoxlamaq; **2.** *tib.* əlləmək, əl ilə yoxlamaq *(xəstəni)*

palpation [pælˈpeɪʃn] *n* **1.** əllə yoxlama; **2.** *tib.* əl ilə yoxlama *(xəstəni)*

palpitate [ˈpælpɪteɪt] *v* **1.** bərk çırpınmaq / vurmaq *(nəbz, qan damarı)*, döyünmək *(ürək)*; **2.** titrəmək, əsmək *(qorxudan, sevincdən, həyəcandan)*

palpitation [ˌpælpɪˈteɪʃn] *n* **1.** bərk ürək döyünməsi / döyüntüsü; sürətlə döyünmə / vurma *(ürək, nəbz, qan damarı haq.)*; **2.** əsmə, titrəmə; **a ~ of the leaves** yarpaqların əsməsi / titrəməsi

palsied [ˈpɔːlzɪd] *adj* iflic olmuş / vurmuş / edilmiş

palsy[1] [ˈpɔːlzɪ] *n* iflic, iflic əsməsi / titrəməsi

palsy[2] [ˈpɔːlzɪ] *v* **1.** *tib.* iflic etmək / olmaq; **2.** fəaliyyətsiz etmək, gücdən salmaq

palter [ˈpɔːltə] *v* **1.** kələk / hiylə / fırıldaq gəlmək; **2.** boş işlərlə məşğul olmaq

paltry [ˈpɔːltrɪ] *adj* **1.** kiçik, cüzi, çox kiçik / az; **a ~ sum** kiçik / cüzi məbləğ; **2.** əhəmiyyətsiz, dəyərsiz

pamper [ˈpæmpə] *v* əzizləmək, nazlamaq, ərköyün böyütmək; **to ~ *one*'s children** uşaqlarını əzizləmək / ərköyün böyütmək

pampered [ˈpæmpəd] *adj* ərköyün böyümüş / böyüdülmüş; **a ~ child of rich parents** dövlətli valideynlərin ərköyün böyümüş / böyüdülmüş uşağı

pamphlet [ˈpæmflɪt] *n* **1.** kitabça; **2.** pamflet, həcv

pamphleteer [ˌpæmflɪˈtɪə] *n* **1.** pamfletçi, pamflet / həcv yazan

pan[1] [pæn] *n* **1.** qazan; **2.** kasa; tas, ləyən; təşt; **3.** tərəzi gözü;
◊ **~ digger** qızılaxtaran; **to shut *one*'s ~** sirr saxlamaq; **to leap / to fall out of the ~ into the fire** *ata. söz.* ≅ yağışdan çıxıb yağmura düşmək

pan[2] [pæn] *v* **(-nn-)** **1.** qazanda bişirmək; **2.** tərkibində qızıl olan torpağı yumaq

panama [ˌpænəˈmɑː] *n* zərif materialdan / samandan hazırlanmış papaq

pancake[1] [ˈpænkeɪk] *n* **1.** blin, fəsəli, nazik kökə; **2.** *av. d.d.* paraşütlə yerə enmə

pancake[2] [ˈpænkeɪk] *v* paraşütləmək *(an az sürətlə uçmaq)*

pancreas [ˈpæŋkrɪəs] *n anat.* mədəaltı vəzi

pancreatic [ˌpæŋkrɪˈætɪk] *adj anat.* mədəaltı vəziyə aid olan; **~ juice** mədəaltı vəzinin şirəsi; **~ cancer** mədəaltı vəzinin xərçəngi

pandemonium [ˌpændɪˈmounɪəm] *n* **1.** çaxnaşma, vəlvələ, həyəcan; **2.** səs, səs-küy, qalmaqal

pander[1] [ˈpændə] *n* **1.** vasitəçi, aradüzəldən; **2.** köməkçi, əlbir *(cinayətdə)*

pander[2] [ˈpændə] *v* **1.** vasitəçilik etmək, ara düzəltmək; **2.** əlbir olmaq; **3.** göz yummaq, yol / imkan vermək *(pis işə)*

pane [peɪn] *n* ayna, pəncərə şüşəsi; *Some of the panes in my windows were broken Mənim pəncərələrimin bir neçə şüşəsi sınmışdı*

panegyrist [ˌpænɪˈdʒɪrɪst] *n* mədhiyyəçi, mədhiyyə yazan; məddah

panegyrize [ˈpænɪdʒɪraɪz] *v* mədh etmək, tərifləmək, mədhiyyə yazmaq

panel[1] [ˈpænl] *n* **1.** panel *(otaq divarının aşağı hissəsi)*; **2.** sokl; **3.** *donu başqa parçadan əlavə edilmiş calaq*; **4.** siyahı; **to be on the ~** siyahıda olmaq; **5.** yəhər döşək-

çəsi; **6.** ayna və ya qapı çərçivəsinin ayrı-ayrı şüşələri

panel² [ˈpænl] *v* **1.** paneldən üz vurmaq / çəkmək; **2.** haşiyə tikmək, kübələmək, kübə tikmək (*başqa materialdan*)

panelled [ˈpænld] *adj* panel vurulmuş; **a ~ room / ceiling / wall** panel vurulmuş otaq / tavan / divar

pang [pæŋ] *n* **1.** qəfil kəskin sancılı ağrı; **2.** *pl* əzab, əziyyət; **the ~s of hunger** aclıq əzabı / əziyyəti; **the ~s of death** ölüm əzabı, can vermə; **the ~s of jealousy** qısqanclıq əzabı; **to feel a ~ of conscience** vicdan əzabı çəkmək

panhandle¹ [ˈpæn,hændl] *n* **1.** qazanın qulpu; **2.** *amer. d.d.* dilənçilik, yolçuluq

panhandle² [ˈpæn,hændl] *v amer. d.d.* dilənçilik etmək, dilənmək, əl açmaq

panhandler [ˈpæn,hændlə] *n amer. d.d.* dilənçi, yolçu

panic¹ [ˈpænɪk] *n* çaxnaşma, təlaş, vahimə, vəlvələ; **~ of the Stock Exchange** birjada çaxnaşma; **to creat a ~** çaxnaşma yaratmaq, vəlvələ salmaq

panic² [ˈpænɪk] *adj* **1.** dəhşətli, şiddətli, bərk; **in ~ fear / terror** bərk qorxu / dəhşət içərisində; **2.** tez vahiməyə / qorxuya / vəlvələyə düşən

panic³ [ˈpænɪk] *v* **1.** qorxutmaq, qorxuya salmaq; **2.** təşvişə düşmək; *Don't panic! Təşvişə düşmə / düşməyin!*; **3.** gülüş doğurmaq

panicky [ˈpænɪkɪ] *adj d.d.* təlaşlı; **a ~ voice** təlaşlı səs

panic-stricken [ˈpænɪk,strɪkən] *adj* təlaşlı, təşvişli, qorxu bürümüş, vahiməyə düşmüş

pannier [ˈpænɪəʳ] *n* **1.** səbət, qutu; **2.** çənbər, qurşaq

panoply [ˈpænəplɪ] *n* **1.** yaraq-əsləhə (*qalxan, geyim və s.*); **2.** *məc.* müdafiə, mühafizə; **3.** örtü, örtük, pərdə, libas; **the beautiful ~ of autumn** payızın gözəl libası; **4.** təmtəraq, ehtişam, dəbdəbə, büsat, gözəllik, qəşənglik

panorama [,pænəˈrɑ:mə] *n* panorama, mənzərə, görünüş

panoramic [,pænəˈræmɪk] *adj* panoram; mənzərəli; **a ~ view from the top of tower** qüllənin başından mənzərəli görünüş

pan-pipe [ˈpænpaɪp] *n* sümsü, tütək, ney

pansy [ˈpænzɪ] *n* **1.** alabəzək bənövşə; **2.** pederast; uşaqbaz

pant¹ [pænt] *n* **1.** təngnəfəslik, tövşümə; **2.** nəfəs, nəfəs alma

pant² [pænt] *v* **1.** tez-tez nəfəs almaq; tövşümək; *He was panting heavily as he ran O. qaçdığına görə tövşüyürdü*; **2.** ləhləmək; fısıldamaq (*həm də maşın haq.*); boğula-boğula danışmaq; **3.** qızğın / coşğunluqla istəmək; həsrətində olmaq

pantheism [ˈpænθi:ɪzm] *n fəls.* panteizm (*Allahı təbiətlə eyniləşdirən dini fəlsəfi dünyagörüşü*)

pantheist [ˈpænθi:ɪst] *n fəls.* panteist (*panteizm tərəfdarı*)

panther [ˈpænθəʳ] *n zool.* panter, bəbir

panties [ˈpæntɪz] *n d.d.* **1.** uşaq şalvarı; **2.** trusi (*qısa tuman*)

panting [ˈpæntɪŋ] *adj* **1.** boğulan; tövşüyən, təngnəfəs olan; **2.** ehtirasla arzu edən, həsrət çəkən, həsrətində olan; **3.** güclü, bərk, şiddətli; **~ tension** şiddətli / çox bərk gərginlik

pantomime¹ [ˈpæntəmaɪm] *n* **1.** pantomim (*mimika və hərəkətlərlə ifa olunan teatr tamaşası*); **2.** əl-qol hərəkəti ilə danışma; **to express oneself in ~** öz fikrini əl-qol hərəkətilə ifadə etmək

pantomime² [ˈpæntəmaɪm] *v* əl-qol hərəkəti ilə danışmaq, fikrini jestlər vasitəsilə ifadə etmək

pantry [ˈpæntrɪ] *n* **1.** anbar (*ərzaq saxlamaq üçün*); **2.** balaca otaq (*gəmidə, oteldə və s.*)

pantry-man [ˈpæntrɪmæn] *n* **1.** (*pl* **-men** [-mən]) bufetçi (*gəmidə*); **2.** bufetçi köməkçisi

pants [pænts] *n* **1.** *amer.* şalvar, tuman; **2.** kişi tumanı; trusi

pap [pæp] *n* **1.** sıyıq; xaşıl, horra; **2.** əyləncə ədəbiyyatı

papa [pəˈpɑ:] *n* ata, keşiş, keşiş baba (*pravoslavlarda*)

paper¹ [ˈpeɪpəʳ] *n* **1.** kağız; **a piece / a sheet of ~** bir parça / bir vərəq kağız; **to put pen to ~** yazmağa başlamaq, yazmaq; **on ~ 1)** yazılmış; yazılı formada; **2)** nəzəri olaraq; **3)** saxta, qondarma, uydurma; **~ army** yalan / qondarma ordu; **2.** şəxsi

və ya xidməti sənəd; **officer's ~s** zabit sənədləri; **3.** kağız pul, veksel; *Paper is as good as ready money Veksel elə nağd pul kimi yaxşıdır*; **5.** qəzet, jurnal; **local ~** yerli qəzet; **evening ~** axşam qəzeti; **Sunday ~** bazar günü çıxan qəzet; **6.** imtahan bileti; **7.** yazılı iş; **8.** elmi hesabat, məqalə; **to read *one's* ~** məruzə etmək / oxumaq

paper² [ˈpeɪpəʳ] *adj* kağız, kağızdan qayrılmış / hazırlanmış / düzəldilmiş; **~ bag** kağız torba; **~ handkerchief / towel** kağız dəsmal

paper³ [ˈpeɪpəʳ] *v* kağıza bükmək; oboy / divar kağızı vurmaq; *I've had my room papered again Mən otağıma yenidən oboy vurdurmuşam*

paper-boy [ˈpeɪpəbɔɪ] *n* evlərə qəzet paylayan oğlan

paper currency [ˈpeɪpəˈkʌrənsɪ] *n* kağız pul, əskinas

paper-cutter [ˈpeɪpə,kʌtəʳ] *n poliqr.* kağızkəsən maşın

paper-fastener [ˈpeɪpə,fɑ:snəʳ] *n* kağız sancağı

paper-folder [ˈpeɪpə,fouldəʳ] *n* **1.** kağız üçün qovluq; **2.** *poliqr.* bükmə maşını, bükücü maşın

paper-hanger [ˈpeɪpə,hæŋəʳ] *n* divar kağızı çəkən

paper-knife [ˈpeɪpənaɪf] *n* (*pl* **-knives** [-naɪvz]) kağız bıçağı, kağız kəsmək üçün bıçaq

paper-mill [ˈpeɪpəmɪl] *n* kağız fabriki

papyrus [pəˈpaɪrəs] *n bot.* papirus (*çoxillik tropik bitki*)

par [pɑ:ʳ] *n* **1.** bərabərlik; **on / upon a ~ with** bərabər / eyni bir vəziyyətdə; *He was quite on a par with men like those two O, bu iki adamla tamamilə eyni vəziyyətdə idi*; **2.** nominal dəyər / qiymət; **at / up to ~** nominal qiymətə / dəyərə; **above / below ~** nominal dəyərdən yuxarı / aşağı; **3.** normal vəziyyət; **on a ~** normal vəziyyətdə; **to feel above / below ~** özünü yaxşı / pis hiss etmək

parable¹ [ˈpærəbl] *n* əxlaqi / ibrətli hekayə

parable² [ˈpærəbl] *v* kinayə ilə / eyhamla / məcazla danışmaq

parabolic [,pærəˈbɔlɪk] *adj* **1.** ibrətli, eyhamlı; məcazi; **2.** *riyaz.* parabolik; **~ curve** parabolik əyri

parachute¹ [ˈpærəʃu:t] *n* paraşüt; **to land by ~** paraşütlə yerə enmək

parachute² [ˈpærəʃu:t] *adj* paraşüt; **~ jump / leap** paraşütlə tullanma; **~ landing** paraşütlə yerə enmə

parachute³ [ˈpærəʃu:t] *v* **1.** paraşütlə atmaq / tullamaq / endirmək / enmək; *We parachuted into enemy territory Biz paraşütlə düşmən ərazisinə endik*; **2.** paraşütlə tullanmaq / atılmaq

parachute-jumper [ˈpærəʃu:t,dʒʌmpəʳ] *n* paraşütçü, paraşütdən tullanan

parachutist [ˈpærəʃu:tɪst] *n* = **parachute-jumper**

parade¹ [pəˈreɪd] *n* **1.** göstərmə, nümayiş etdirmə, müsabiqə; **beauty ~** gözəllik müsabiqəsi; **to make a ~ of *one's* knowledge** biliyini nümayiş etdirmək / göstərmək; **2.** parad, təntənə; **to be on ~** paradda / təntənədə iştirak etmək; **a military ~** hərbi parad

parade² [pəˈreɪd] *v* **1.** nümayiş etdirmək, göstərmək; **to ~ *one's* skill / *one's* learning** öz bacarığını / biliyini nümayiş etdirmək; **2.** təkəbbürlə / təntənə ilə yerimək; **to ~ the streets** küçələrdə təntənə ilə yerimək; **3.** *hərb.* nizamla addımlamaq / yerimək, cərgə ilə yerimək; **to ~ under arms** silahlı şəkildə nizamla addımlamaq / cərgə ilə yerimək

paradigm [ˈpærədaɪm] *n* **1.** nümunə, misal; **a ~ for others to copy** başqalarının qəbul edəcəyi nümunə; **2.** *qram.* paradiqm; **verb ~s** felin paradiqmləri

paradigmatic [,pærədɪgˈmætɪk] *adj* nümunəvi, örnək

paradise [ˈpærədaɪs] *n* cənnət (*həm də məc.*); **an earthly ~** dünyavi cənnət

paradox [ˈpærədɔks] *adj* paradoks

paradoxical [,pærəˈdɔksɪkəl] *adj* paradoksal; anlaşılmaz, qeyri-adi, sağlam düşüncəyə sığmayan, ağlasığmayan

paraffin [ˈpærəfɪn] *n* **1.** parafin; **2.** neft, ağ neft

paragon¹ [ˈpærəgən, -gɔn] *n* nümunə, ləyaqət, məziyyət; **a ~ of beauty** gözəllik nümunəsi

paragon[2] ['pærəgən, -gɑːn] *adj* nümunəvi, eyibsiz, nöqsansız, mükəmməl

paragraph[1] ['pærəgrɑːf] *n* **1.** abzas, sətirbaşı; **to begin a new / a fresh ~** yeni abzasdan başlamaq; **2.** kiçik məqalə (*qəzetdə*), qısa məlumat

paragraph[2] ['pærəgrɑːf] *v* **1.** qısa məqalələr yazmaq; **2.** qısa məqalə nəşr etdirmək / etmək; **3.** abzaslara bölmək

parallel[1] ['pærəlel] *n* **1.** paralel xətlər; **in ~** paralel olaraq; **2.** *coğ.* ekvator xəttinə müvazi olan xəyali dairə; **3.** uyğunluq, mütabiqlik, müvafiqlik; bərabərlik, paralel, analoq; **to draw a ~ between two things** iki şeyi müqayisə etmək; **to have no ~ in history** tarixdə tayı / tayı-bərabəri olmayan

parallel[2] ['pærəlel] *adj* **1.** paralel, müvazi; **~ line** paralel / müvazi xətt; **~ bars** *id.* paralel tirlər; **to be ~ to / with** *smth.* bir şeyə paralel / müvazi olmaq; **2.** analoji, oxşar, bənzər; **~ instances** oxşar hadisələr

parallel[3] ['pærəlel] *v* **1.** palalel aparmaq, müqayisə etmək; **2.** uyğun / müvafiq / oxşar olmaq; **3.** *amer.* paralel olmaq / getmək; *The street parallels the railroad* *Küçə dəmir yoluna paraleldir / paralel gedir*

parallelogram [,pærə'leləgræm] *n riyaz.* paraleloqram

paralyse ['pærəlaɪz] *v* **1.** *tib.* iflic etmək / olmaq; *She is paralysed in both legs* *Onun hər iki ayağı iflic olub*; **2.** zəiflətmək, zəif salmaq; **to ~ *smb.'s* efforts** bir kəsin səylərini zəiflətmək

paralysis [pə'ræləsɪs] *n* (*pl* **-ses**) **1.** iflic; **stricken with ~** iflic vurmuş / olmuş; **2.** *məc.* acizlik, bacarıqsızlıq, gücsüzlük; *The enemy army was then in a state of paralysis* *Düşmən ordusu o zaman çıxılmaz vəziyyətdə idi*

paralytic [,pærə'lɪtɪk] *adj* **1.** iflic olmuş / vurmuş; iflic; **2.** *məc.* zəifləmiş, gücsüz, taqətsiz, qüvvəsiz

parameter [pə'ræmɪtə'] *n* (*adət. pl*) parametr

paramilitary [,pærə'mɪlɪtərɪ] *adj* yarımhərbi; **~ formation** yarımhərbi hissə; **~ police** yarımhərbiləşdirilmiş polis

paramount ['pærəmaunt] *adj* **1.** əsas, birinci dərəcəli; **of ~ importance** böyük əhəmiyyətli; **2.** ali, yüksək; **a ~ leader** ali rəhbər

paramour ['pærəmuə'] *n* oynaş, aşna

parapet ['pærəpɪt] *n mem.* **1.** hasar, məhəccər, sürahi; **2.** *hərb.* sipər

paraphrase[1] ['pærəfreɪz] *n* hekayə / nağıl etmə, öz sözü ilə demə / yazma / danışma

paraphrase[2] ['pærəfreɪz] *v* nağıl etmək, danışmaq (*öz sözü ilə*); parafraz etmək / şəklinə salmaq

parasite ['pærəsaɪt] *n* **1.** parazit, tüfeyli; **to live as a ~ on society** cəmiyyətdə parazit / tüfeyli kimi yaşamaq; **2.** *biol.* parazit; **fleas, lice and other ~s** birələr, bitlər və başqa parazitlər

parasitic [,pærə'sɪtɪk] *adj* **1.** parazit, tüfeyli; **~ life** parazit / tüfeyli həyat; **2.** parazitlərin törətdiyi; **~ disease** parazitlərin törətdiyi xəstəlik

parasitical [,pærə'sɪtɪkl] *adj* = **parasitic**

parasitism ['pærəsaɪtɪzm] *n* parazitlik, tüfeylilik

parasitology [,pærəsaɪ'tɒlədʒɪ] *n* parazitologiya

parasol [,pærə'sɒl] *n* kiçik çətir (*günəşdən qorunmaq üçün*)

paratroops ['pærətruːps] *n pl* paraşüt-desant qoşunları

parboil ['pɑːbɔɪl] *v* **1.** pörtmək, pörtlətmək, azca bişirmək; **2.** *d.d.* tərləmək, istiləmək, pörtülmək (*istidən*)

parcel[1] ['pɑːsl] *n* **1.** boğça, bağlama; **a ~ of clothes** bir boğça paltar; **a ~ of books** bir bağlama kitab; **2.** posılka; **3.** bir yığın / aləm; **a ~ of lies** bir aləm yalan

parcel[2] ['pɑːsl] *v* **1.** hissələrinə ayırmaq / bölmək, xırdalamaq, parçalamaq, doğramaq; *He parcelled out the land into small plots* *O, torpağı xırda sahələrə ayırdı*; **2.** bükmək, boğça halında bağlamaq

parch [pɑːtʃ] *v* **1.** bir az qızartmaq / qovurmaq; **2.** qurutmaq, qupquru etmək (*ot və s. haq.*); **3.** qurumaq (*dil, boğaz haq.*)

parched [pɑːtʃt] *adj* **1.** qovrulmuş; **~ corn** *amer.* qovrulmuş qarğıdalı; **2.** qurumuş; **grass ~ by the sun** günəşdən qurumuş ot; **3.** yanan (*susuzluqdan*), bərk susayan

parchment ['pɑːtʃmənt] *n* **1.** perqament; **2.** perqament kağızı; **3.** kofenin qabığı

pardon[1] ['pɑːdn] *n* **1.** bağışlama, günahından / təqsirindən keçmə, əfv etmə; **to ask for ~** bağışlanılmanı xahiş etmək; *I beg your pardon! Məni bağışla / bağışlayın!; Məni əfv et / edin!* **2.** *hüq.* amnistiya, əfv edilmə, bağışlanma; **general ~** ümumi əfv / amnistiya

pardon[2] ['pɑːdn] *v* **1.** bağışlamaq, əfv etmək; *Pardon me* *Məni bağışla / bağışlayın*; **2.** *hüq.* günahından keçmək

pardonable ['pɑːdnəbl] *adj* bağışlanıla bilən, üzürlü; **~ error / lie** bağışlanıla bilən səhv / yalan

pare [peə'] *v* **1.** kəsib qısaltmaq / gödəltmək; tutmaq, kəsmək (*dırnağı*); **to ~ nails** dırnaqları tutmaq / kəsmək; **2.** qabığını soymaq / təmizləmək; **to ~ apples / potatoes** almanın / kartofun qabığını soymaq; **3.** azaltmaq, kəsmək; **to ~ down wages / salary** maaşı / əmək haqqını kəsmək / azaltmaq;
◊ **to ~ *smb.'s* claws** bir kəsin qol-qanadını sındırmaq / qırmaq

parent ['peərənt] *n* **1.** (*adət. pl*) valideyn; *Jane and Brown have become parents* *Ceyn və Braun valideyn olublar*; **2.** ulu baba, əcdad; **our first ~s** bizim əcdadlarımız (*Adəm və Həvva*); **3.** ana; **the ~ bird** ana quş; **4.** mənbə, səbəb; **the ~ of evil** şərin / yamanlığın mənbəyi

parentage ['peərəntɪdʒ] *n* **1.** atalıq, analıq, valideynlik; **2.** əsil, mənşə, şəcərə; **of humble ~** kasıb / aşağı nəsildən; **a person of unknown ~** əsil-nəcabəti bilinməyən adam

parental [pə'rentl] *adj* valideynlik, atalıq, analıq; **~ authority** valideynlik nüfuzu; **~ love** valideynlik məhəbbəti; **~ care** valideynlik qayğısı; **~ rights** valideynlik hüquqları

parenthesis [pə'renθɪsɪs] *n* (*pl* **-ses**) **1.** *qram.* ara sözü / cümləsi; **2.** *pl* adi mötərizələr; **3.** interval, intermediya (*dram tamaşasının iki pərdəsi arasında oynanılan kiçik komik əsər*)

parenthesize [pə'renθɪsaɪz] *v* **1.** ara sözü / cümləsi əlavə etmək; **2.** mötərizəyə almaq

parenthetic [,pærən'θetɪk] *adj* **1.** mötərizəyə alınmış; **2.** ara; **~ remarks** ara qeydləri; **3.** ani, keçici; **~ glance** ani baxış

parenthood ['peərənthud] *n* valideynlik, valideyn olma

parer ['peərə'] *n* qabıq soymaq üçün bıçaq / maşın

paring ['peərɪŋ] *n* **1.** təmizlik, təmizlənmə, soyma (*meyvə, tərəvəz haq.*); qabıqdan çıxartma; **2.** kəsmə, kəsib qısaltma; **3.** qabıq (*meyvədə*)

park[1] [pɑːk] *n* **1.** park; **the Hyde Park** Hayd Park; **to stroll in the ~** parkda gəzmək / dolaşmaq; **2.** dayanacaq yeri (*maşınlar üçün*)

park[2] [pɑːk] *v* **1.** park salmaq; **2.** dayanacağa qoymaq (*avtomobili və s.*)

parliament ['pɑːləmənt] *n* **1.** parlament; **Act of Parliament** Parlament qanunu; **meeting of ~** parlament iclası; **to have a seat in ~** parlament üzvü olmaq; **to open Parliament** parlamentin iclasını təntənəli surətdə açmaq; **a Member of Parliament** parlament üzvü; **2.** parlament binası

parliamentarian [,pɑːləmən'teərɪən] *n* **1.** parlament işinin yaxşı bilicisi; **2.** mahir parlament natiqi; **3.** parlament tərəfdarı (*XII əsrdə*)

parliamentarism [,pɑːlə'mentərɪzm] *n* parlamentarizm (*parlamentli dövlət sistemi*)

parliamentary [,pɑːlə'mentrɪ] *adj* parlament; **~ debates** parlament müzakirələri; **~ committees** parlament komissiyaları

parlour ['pɑːlə'] *n* **1.** qonaq otağı (*şəxsi evlərdə*); **2.** ayrıca otaq (*restoranlarda və s.*); **3.** *amer.* atelye, salon, kabinə, otaq; **a beauty ~** gözəllik salonu; **an ice-cream ~** dondurmaxana, dondurma kafesi; **hairdresser's ~** qadın salonu; **massage ~** masaj otağı

parlous ['pɑːləs] *adj* təhlükəli, qorxulu, xətalı; dəhşətli, müdhiş; **~ times** dəhşətli vaxtlar; **the ~ state of international relations** beynəlxalq əlaqələrdə təhlükəli / qorxulu dövr; **a ~ journey** təhlükəli / xətalı səyahət

parodist ['pærədɪst] *n* **1.** parodiya yazan; **2.** parodist, yamsılayan, təqlidçi

parody[1] ['pærədɪ] *n* parodiya, istehza; **a ~ of a Shakespearian sonnet** Şekspirin bir sonetinə parodiya

parody[2] ['pærədɪ] *v* parodiya yazmaq

parole[1] [pəˈroul] *n* **1.** vəd, vəd / şərti söz vermə; **prisoner on ~** şərti olaraq azad edilmiş dustaq; **to be put on ~** şərti azad olunmaq; **2.** *hərb.* əsirin müharibədə iştirak etməmək haqqında verdiyi iltizam / təəhhüd; **to break / to forfeit *one's* military ~** hərbi əməliyyatlarda iştirak etməmək haqqında təəhhüdünü pozmaq; **3.** parol (*hərbi xidmətdə və ya gizli təşkilatlarda öz adamlarını tanımaq üçün aralarında şərtləşdirilmiş məxfi söz*)

parole[2] [pəˈroul] *v* **1.** *hərb.* əsiri şərti olaraq azad etmək; **2.** *amer.* dustağı şərti olaraq azad etmək

parquet[1] [ˈpɑːkei] *n* parket

parquet[2] [ˈpɑːkei] *v* parket vurmaq

parricide [ˈpærɪsaɪd] *n* **1.** ata / ana qatili, öz atasını / anasını öldürən; **2.** atanı / ananı öldürmə; **3.** vətən xaini

parrot[1] [ˈpærət] *n* **1.** *zool.* tutuquşu; **2.** özgənin sözlərini təkrar edən şəxs / adam

parrot[2] [ˈpærət] *v* özgələrin hərəkətini / sözlərini fikirləşmədən tutuquşu kimi təkrar etmək

parry[2] [ˈpæri] *v* **1.** *id.* zərbəni / hücumu dəf etmək; **2.** *məc.* rədd etmək; etiraz etmək; **3.** qaçmaq, kənar gəzmək (*bir şeydən*)

parse [pɑːz] *v* qrammatik təhlil etmək (*nitq hissələrinə görə*)

parsimony [ˈpɑːsɪməni] *n* **1.** qənaətcillik, qənaətkarlıq, yığımcıllıq; qənaət, qənaət etmə; **2.** xəsislik, simiclik; dargözlük

parsley [ˈpɑːsli] *n bot.* cəfəri

part[1] [pɑːt] *n* **1.** hissə, qisim; **~s of a book** kitabın hissələri; *Some parts of this book are interesting Bu kitabın bəzi hissələri maraqlıdır*; **~s of a machine** maşın hissələri; **~s of speech** nitq hissələri; **2.** vəzifə, iş, funksiya; *It's no part of parents Bu, valideynlərin vəzifəsi / işi deyil*; **to take / to have ~ in *smth.*** bir şeydə iştirak etmək; **to take ~ in conversation** söhbətdə iştirak etmək; **3.** rol, partiya; **to act / to play the ~** rol oynamaq; *He was excellent in the part of Hamlet O, Hamlet rolunu / partiyasını əla oynadı*; **4.** *adət. pl* yer, ölkə; **in foreign ~s** yad ölkələrdə; **in these ~s of the world** dünyanın bu yerlərində. ◊ **~ and parcel** tərkib / ayrılmaz hissə

part[2] [pɑːt] *v* **1.** bölmək; ayırmaq; *The island parts the river into two branches Ada, çayı iki qola bölür / ayırır*; **to ~ *one's* hair in the middle** saçını ortadan ayırmaq; **2.** ayrılmaq; *She has parted from her husband O, ərindən ayrılıb*; **3.** aralamaq; **to ~ fighters** dalaşanları aralamaq / ayırmaq. ◊ **to ~ company (with) 1)** ayrılmaq; **2)** incişmək; **3)** razılaşmamaq

partake [ˈpɑːteɪk] *v* **1.** birgə iştirak etmək; **to ~ in the social life of the village** kəndin ictimai həyatında birgə iştirak etmək; **2.** yemək, dadmaq, dadına baxmaq; **to ~ of a meal** nahar etmək, səhər yeməyi yemək

partaken [ˈpɑːteɪkn] **to partake** *felinin p.p. forması*

partaker [ˈpɑːteɪkəʳ] *n* iştirakçı, iştirak edən

partaking [pɑːˈteɪkɪŋ] *n* iştirak, iştirak etmə

parted [ˈpɑːtɪd] *adj* **1.** ayrılmış, ayrılan; **~ hair** ayrılmış saç; **2.** bir-birindən ayrılmış, ayrı salınmış

partial [ˈpɑːʃl] *adj* **1.** yarımçıq, natamam; qismən; **~ success** yarımçıq müvəffəqiyyət; **~ eclipse** *astr.* qismən tutulma; **a ~ eclipse of the sun / of the moon** günəşin / ayın qismən tutulması; **2.** qərəzli, qərəzkar, ədalətsiz; **~ opinion / witness** qərəzli fikir / şahidlik

partiality [ˌpɑːʃiˈælɪti] *n* **1.** qərəzlilik, yarımçıqlıq; *He judged the case without partiality O, məsələyə qərəzsiz yanaşdı*; **2.** tərəfgirlik, üzgörənlik; **3. (to, for, towards)** meyl, arzu, həvəs; **to be ~ to / for *smth.*** bir şeyə meylli olmaq, sevmək (*bir şeyi*); *She has a partiality for French cheese Onun fransız pendirindən xoşu gəlir*

partially [ˈpɑːʃəli] *adv* **1.** yarı, qismən, natamam; *The road was partially blocked by the fallen tree Yıxılan ağac yolu qismən kəsmişdi*; **2.** qərəzlə, qərəzkarlıqla, tərəfkeşliklə; **to act ~** qərəzkarlıqla / üzgörənliklə hərəkət etmək

participant [pɑːˈtɪsɪpənt] *n* iştirakçı, iştirak edən; *All the participants in the debate had an opportunity to speak Müzakirə iştirakçılarının hamısının danışmağa imkanı oldu*

participate [pɑːˈtɪsɪpeɪt] *v* **1.** iştirak etmək; **to ~ in a conversation** danışıqda iştirak etmək; **to ~ in a discussion** müzakirədə iştirak etmək; **to ~ in a crime** cinayətdə iştirak etmək; **2.** bölüşdürmək; **to ~ in *smb.*'s joy** bir kəsin sevincini bölüşdürmək

participation [pɑːˌtɪsɪˈpeɪʃn] *n* iştirak, iştirak etmə; **~ in a crime** cinayətdə iştirak etmə

participator [pɑːˈtɪsɪpeɪtəʳ] *n* iştirakçı, iştirak edən; **a ~ in the crime** cinayətdə iştirak edən, cinayətin iştirakçısı

participle [ˌpɑːtɪˈsɪpl] *n gram.* feli sifət; **present / past ~** indiki / keçmiş zaman feli sifəti

particle [ˈpɑːtɪkl] *n* **1.** zərrəcik, zərrə; bir zərrə, bir az, cüzi miqdarda; **~s of dust, dust ~s** toz zərrəcikləri; **2.** *qram.* ədat; **3.** *fiz.* hissəcik

particular[1] [pəˈtɪkjuləʳ] *n* **1.** təfsilat, təfərrüat, xüsusiyyət; **to go into ~s** təfərrüata varmaq; **without entering into ~s** təfərrüatlara varmadan; **2.** ətraflı hesabat; **to give all the ~s (of)** ətraflı hesabat vermək

particular[2] [pəˈtɪkjuləʳ] *adj* **1.** xüsusi, ayrı, ayrıca, əlahiddə; **a ~ case** xüsusi / ayrıca hal; **at this ~ time** məhz / xüsusən bu vaxt; **to do *smth.* in a ~ way** bir işi xüsusi bir yolla etmək; **2.** müstəsna, qeyri-adi, xüsusi olaraq; **to take ~ care over doing *smth.*** bir şeyi etməyə müstəsna / əlahiddə qayğı göstərmək; **to have a ~ dislike for *smb.*** bir kəsə qarşı xüsusi ədavət / düşmənçilik bəsləmək; **3.** ətraflı, müfəssəl, təfsilatlı, hərtərəfli; **full and ~ account** tam və ətraflı hesabat; **4.** diqqətli, səliqəli; **to be ~ in *one's* speech** nitqində / danışığında diqqətli olmaq; **6.** tələbkar, vasvası; **to be ~ about *one's* food** yeməyində vasvası olmaq

particularity [pəˌtɪkjuˈlærɪti] *n* **1.** xüsusiyyət; vasvasılıq; **2.** təfsilat, təfərrüat; **3.** diqqət; ətraflılıq, təfsilat

particularise [pəˈtɪkjuləraɪz] *v* = **particularize**

particularize [pəˈtɪkjuləraɪz] *v* **1.** bir-bir saymaq, sadalamaq, bir-bir adını çəkmək, adbaad çağırmaq; **2.** təfərrüata varmaq; *We had no time to particularize Təfərrüata varmaq üçün bizim vaxtımız yox idi*

particularly [pəˈtɪkjuləli] *adv* **1.** olduqca, çox, fövqəladə, son / müstəsna dərəcədə, xüsusən, xüsusi olaraq; **2.** ətraflı, təfsilatı ilə, təfərrüatı ilə; *The facts must be considered more particularly Faktlar daha ətraflı öyrənilməlidir*

parting[1] [ˈpɑːtɪŋ] *n* **1.** ayrılma, vidalaşma, ayrılıq; **the sadness of ~** ayrılığın kədəri; **their final ~** onların son ayrılığı; **2.** aralanma; **the ~ of the clouds** buludların aralanması; **3.** ayırma, darama (*saçı*)

parting[2] [ˈpɑːtɪŋ] *adj* **1.** ayrılıq, vida; **a ~ kiss** vida öpüşü; **2.** ayrılan, haçalanan (*yol və s.*); **3.** ötüb gedən, sona çatan; **~ day** ötüb gedən / sona çatan gün

partisan[1] [ˌpɑːtɪˈzæn] *n* **1.** tərəfdar, havadar; **~ of the reform** islahat tərəfdarı; **~s of peace** sülh tərəfdarları; **2.** partizan, partizan dəstəsinin komandiri

partisan[2] [ˌpɑːtɪˈzæn] *adj* **1.** partizan; **~ war** partizan müharibəsi; **~ party** partizan dəstəsi; **2.** fanatik, üzgörən, qərəzli, qərəzkar; **~ views** qərəzli / qərəzkar fikirlər

partisanship [ˌpɑːtɪˈzænʃɪp] *n* **1.** kor-koranə sədaqət / tərəfdarlıq; **2.** qızğın müdafiə etmə / tərəfini saxlama

partition[1] [pɑːˈtɪʃn] *n* **1.** bölünmə, ayrılma; **the ~ of Germany after the war** müharibədən sonra Almaniyanın bölünməsi; **2.** hissə, bölmə; **3.** arakəsmə

partition[2] [pɑːˈtɪʃn] *v* **1.** bölmək; ayırmaq; **to ~ an inheritance** mirası bölmək; **2.** arakəsmə ilə ayırmaq; **3.** vermək, paylamaq; *She partitioned out her books O, kitablarını paylaşdı*

partitive [ˈpɑːtɪtɪv] *adj qram.* **1.** bölüşdürmə; **~ conjunctions** bölüşdürmə bağlayıcıları; **2.** kəsr

partly [ˈpɑːtli] *adv* qismən, bir qədər, bir hissə; **~ in writing and ~ in print** bir hissə əllə yazılmış və bir hissə çap olunmuş

partner[1] [ˈpɑːtnəʳ] *n* **1.** iştirakçı; **a ~ in crime** cinayət iştirakçısı; **2.** kompanyon, ortaq, şərik; **3.** ər, arvad; **4.** partnyor, oyundaş (*idmanda, rəqsdə, səhnədə və s.*)

partner[2] [ˈpɑːtnəʳ] *v* partnyor olmaq

partnership [ˈpɑːtnəʃɪp] *n* **1.** iştirak, iştirak etmə; **2.** yoldaşlıq, cəmiyyət

partook [pɑːˈtʊk] **to partake** *felinin pt forması*

part-owner [ˈpɑːtˌounəʳ] *n* şərik, ortaq

partridge [ˈpa:trɪdʒ] *n zool.* kəklik

party¹ [ˈpa:tɪ] *n* **1.** qonaqlıq; **a birthday ~** ad günü qonaqlığı; **a dinner ~** nahar qonaqlığı; **2.** partiya; **to join a ~** partiyaya girmək / daxil olmaq; **to belong to a ~** bir partiyaya mənsub olmaq; **3.** qrup, dəstə; **a ~ of schoolchildren / tourists** bir qrup məktəb uşağı / turist

party² [ˈpa:tɪ] *adj* partiya; **~ card** partiya bileti; **the ~ leader** partiya rəhbəri / başçısı; **~ organization** partiya təşkilatı; **~ interest / members** partiya marağı / üzvləri; **the ~ system** partiya sistemi; **~ dues** partiya üzvlük haqqı

party³ [ˈpa:tɪ] *v* qonaqlığa getmək, qonaqlıqdan həzz almaq

pass¹ [pa:s] *n* I **1.** *id.* pas, ötürmə; **a long ~** uzun pas / ötürmə; **a short ~** yaxın pas / ötürmə; **2.** keçid; yol; *The pass was blocked by snow Keçidi qar basmışdı / kəsmişdi;* **3.** dar küçə, döngə, dalan; **a narrow ~ with low houses** alçaq evləri olan dar dalan; **4.** dərə, dar dərə; **5.** ölüm, ölmə; **a sudden ~** gözlənilməz / qəfil ölüm

pass [pa:s] *n* II **1.** fərqlənmədən imtahan vermə; **2.** kafi qiymət; *She got a bare pass O, ancaq kafi qiymət aldı;* **3.** vəziyyət; **to be at a critical ~** çətin vəziyyətdə olmaq; **4.** fokus; **to perform a ~** fokus göstərmək

pass [pa:s] *n* III **1.** pasport, icazə vərəqəsi; *He got his pass and health certificate O, pasportunu və sağlamlıq haqqında arayışını aldı;* **2.** pulsuz bilet

pass² [pa:s] *v* **1.** keçmək; getmək, keçib / ötüb getmək; **to ~ a barrier** maneəni keçmək; *We passed from the corridor into a large hall Biz dəhlizdən keçdik və böyük bir zala girdik;* **2.** taxmaq, keçirmək; **to ~ a thread through the eye of a needle** sapı iynənin gözündən keçirmək; **3.** vermək; *Pass me the salt, please Zəhmət olmasa, duzu mənə ver / verin;* **4.** *id.* ötürmək (*topu, şaybanı və s.*); *He passed the ball forward O, topu irəli ötürdü;* **5.** keçmək, keçib getmək (*vaxt haq.*); *A fortnight passed İki həftə keçdi / keçib getdi;* **6.** hərəkətə eyni hərəkətlə cavab vermək, mübadilə etmək; **to ~ greetings** bir-birini salamlamaq; **7.** keçirmək (*vaxt və s.*), **to ~ the time** vaxt keçirmək; **to ~ *one's* time in sleep** vaxtını yatmaqda keçirmək; **to ~ the summer in the south** yayı cənubda keçirmək; **8.** çıxartmaq, qəbul etmək (*hökm, qərar*); **to ~ sentence upon *smb.*** bir kəs haqqında hökm çıxartmaq; **9.** dövriyyəyə buraxmaq (*saxta pul*); *He was arrested for passing forged notes Onu dövriyyəyə saxta pul buraxdığı üçün həbs etdilər;* **10.** sarımaq, bağlamaq (*kəndirlə*); **to ~ rope round a pack** tayı kəndirlə bağlamaq; **11.** soxmaq, sancmaq (*qılıncla, xəncərlə*); *He passed his sword through his enemy's body O, qılıncını düşmənin bədəninə soxdu;* **to ~ away 1)** ölmək; *He passed away at the age of ninety O, doxsan yaşında öldü;* **2)** yox olmaq, qurtarmaq, keçib getmək; *Thus passed the winter rapidly away Beləliklə qış sürətlə keçib getdi;* **to ~ in 1)** vermək, təqdim etmək; *He passed in his papers and sat down to wait O, sənədlərini verdi / təqdim etdi və oturub gözlədi;* **to ~ off 1)** kəsmək, dayanmaq, azalmaq; *The storm has passed off Tufan kəsib;* **2)** keçmək; *The lecture passed off well Mühazirə yaxşı keçdi;* **3)** özünü göstərmək / qələmə vermək; *He passed himself off as a sailor O, özünü dənizçi kimi qələmə verdi;* **to ~ over 1)** keçmək; **to ~ over the river** çayı keçmək; **2)** diqqət verməmək, laqeyd qalmaq; **to ~ over the details** təfərrüata varmamaq; **3)** ölmək; *His mother passed over some days ago Onun anası bir neçə gün bundan əvvəl öldü;*
◊ **to ~ *one's* eye / glance over *smth.*** bir şeyə nəzər salmaq, bir şeyi nəzərdən keçirmək; **to ~ *one's* word for *smth.* / *smb.*** bir şeyə / kəsə zamin olmaq

passable [ˈpa:səbl] *adj* **1.** keçilə bilən, keçilməsi mümkün olan; **~ ground** keçilməsi mümkün olan yer; *The mountain roads are not passable until late spring Yazdan xeyli keçənə qədər dağ yolları keçilməz olur;* **2.** yaxşı, kifayət edəcək dərəcədə; **a ~ knowledge of French** fransız dilini yaxşı bilmə

passage [ˈpæsɪdʒ] *n* **1.** ötmə, ötüb keçmə; **the ~ of the time** vaxtın ötüb keçməsi; **2.** gediş; **the ~ of events** hadisələrin gedişi; **3.** koridor, dəhliz; **4.** aşırım, dağ keçidi; **5.** yol; keçid; **a ~ through a thicket** cəngəlliyin içərisindən yol / keçid; **6.** giriş; **a ~ into a bay** buxtaya giriş; **7.** hissə, yer (*kitabda, məqalədə və s.*); *His paper contains brilliant passages Onun məruzəsində çox yaxşı yerlər / hissələr var*

passenger¹ [ˈpæsɪndʒə'] *n* sərnişin; **to carry ~** sərnişin daşımaq

passenger² [ˈpæsɪndʒə'] *adj* sərnişin; **~ train** sərnişin qatarı; **~ boat** sərnişin qayığı; **~ ship** sərnişin gəmisi; **~ car** sərnişin vaqonu

passer-by [ˌpa:səˈbaɪ] *n* (*pl* **passers-by**) yoldan ötən / keçən

passing¹ [ˈpa:sɪŋ] *n* ötmə, keçmə, ötüb keçmə; **the ~ of the time** zamanın ötməsi / ötüb keçməsi; **2.** keçid, bərə;
◊ **in ~** sözarası, yeri gəlmişkən

passing² [ˈpa:sɪŋ] *adj* **1.** ötəri; ötüb gedən / keçən, ani; **~ glance** ötəri / ani nəzər; **~ thought** ötəri fikir; **2.** təsadüfi; **~ reference** təsadüfi xatırlama

passion [ˈpæʃn] *n* **1.** ehtiras; böyük həvəs / maraq, şövq; **tender ~** zərif ehtiras; **a man of violent ~s** dəlicəsinə ehtiraslı adam; **burning ~** alovlu / qızğın ehtiras; *Passions were running high at the meeting İclasda ehtiraslar coşmuşdu;* **2.** coşğunluq, qızğınlıq; *His style lacks passion Onun üslubunun coşğunluğu yoxdur;* **3.** vurğunluq, bənd olma, çox sevmə; **to have a ~ for tennis / football / music, *etc.*** tennisə / futbola / musiqiyə və s. vurğun olmaq;
◊ **to fly into ~** qəzəblənmək, qəzəbdən alovlanmaq / alovlanıb yanmaq

passionate [ˈpæʃənɪt] *adj* **1.** qızğın, ehtiraslı, alovlu, hərarətli, həvəsli; **a ~ woman** ehtiraslı qadın; **a ~ kiss / lover** ehtiraslı öpüş / aşiq; **a ~ speech** ehtiraslı / alovlu nitq; **a ~ defender of liberty / peace / independence, *etc.*** azadlığın / sülhün / müstəqilliyin və s. qızğın / alovlu müdafiəçisi; **2.** çılğın; **men of ~ temper** çılğın adamlar

passionately [ˈpæʃənɪtlɪ] *adv* ehtirasla, şövqlə, həvəslə; **to love ~** ehtirasla sevmək; *He loved the girl passionately O, qızı ehtirasla sevirdi*

passionless [ˈpæʃnlɪs] *adj* ehtirassız, həvəssiz, şövqsüz, soyuq; **a ~ performance** ehtirassız tamaşa

passive [ˈpæsɪv] *adj* **1.** passiv, fəaliyyətsiz, hərəkətsiz, süst, laqeyd; **to remain ~** fəaliyyətsiz / hərəkətsiz qalmaq; *I'm passive in their disputes Mən onların mübahisəsinə qarışmıram;* **2.** itaətli, itaətkar, sözəbaxan / qulaq asan, üzüyola; **3.** *qram.* növ; **~ voice** məchul növ; **4.** *mal.* faizsiz; **~ bonds** *amer.* faizsiz istiqraz; **~ debt** faizsiz ödənilən borc

passively [ˈpæsɪvlɪ] *adv* passiv / laqeyd surətdə, laqeydcəsinə

passiveness [ˈpæsɪvnɪs] *n* = **passivity**

passivity [pæˈsɪvɪtɪ] *n* **1.** passivlik, fəaliyyətsizlik, süstlük, laqeydlik; **2.** itaətkarlıq, sözəbaxanlıq

passless [ˈpa:slɪs] *adj poet.* keçilməz, keçilməsi mümkün olmayan

passman [ˈpa:smən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) fərqlənməyən təqaüd və ya diplom alan tələbə

passover [ˈpa:sˌəʊvə'] *n* keçid, aşırım, dağ keçidi; *We stopped at the foot of the passover Biz aşırımın / keçidin ətəyində dayandıq*

passport¹ [ˈpa:spɔ:t] *n* **1.** pasport; **diplomatic ~** diplomatik pasport; **2.** *məc.* açar; *The only passport to success is hard work Qələbənin yeganə açarı gərgin işdir*

passport² [ˈpa:spɔ:t] *v* pasport vermək

passway [ˈpa:sweɪ] *n* keçid; *There's only one passway through the hills Bu dağların arasından ancaq bircə keçid var*

password [ˈpa:swə:d] *n hərb.* parol

past¹ [pa:st] *n* **1.** keçmiş; **in the ~** keçmişdə; *I've been there many times in the past Keçmişdə mən dəfələrlə orada olmuşam;* **2.** keçmişdə baş vermiş; **memories of the ~** keçmişin xatirələri; **3.** *qram.* keçmiş zaman

past² [pa:st] *adj* **1.** keçmiş, keçən; **~ happiness** keçmiş / ötüb getmiş xoşbəxtlik; **~ week / month / year / century** keçən həftə / ay / il / əsr; **2.** *qram.* keçmiş; **~ tense** keçmiş zaman

past³ [pa:st] *prep* **1.** sonra, gec; **~ midnight** gecəyarıdan / gecənin yarısından sonra;

He stayed up till past eleven o'clock O, saat on birdən sonra yatdı; **2.** yanından, yaxınlığından; **to walk ~ *smb.* / *smth.*** bir kəsin / şeyin yanından keçib getmək; **3.** o yanda / tərəfdə; **~ the bridge** körpüdən o tərəfdə / yanda; **4.** -dan, -dən, artıq; *He is past forty Onun yaşı qırxdan artıqdır*

paste¹ [peɪst] *n* **1.** yağ və şirə qatılmış xəmir; **2.** makaron məmulatı; **3** pasta; mastika; **dental ~** diş pastası / məcunu; **4.** *aşp.* paştet; halva; **5.** yapışqan; **thin / thick ~** sıyıq / qatı yapışqan

paste² [peɪst] *v* yapışdırmaq *(xüs. yapışqanla)*; **to ~ pieces of paper together** kağızın parçalarını bir yerə yapışdırmaq; **to ~ up an advertisement** elan yapışdırmaq

paster [ˈpeɪstəʳ] *n* malların üstünə yarlıq vuran / yapışdıran fəhlə

pasteurization [ˌpæstəraɪˈzeɪʃn] *n* pasterizasiya, pasterizə etmə

pasteurize [ˈpæstəraɪz] *n* pasterizə etmək *(südü və s.)*

pasteurizer [ˈpæstəraɪzəʳ] *n* pasterizator *(pasterizasiya cihazı)*

pastille [ˈpæstəl] *n* **1.** qoğal, kökə; **2** yastı həb, tablet; **3.** yastı şirni *(konfet)*

pastime [ˈpɑːstaɪm] *n* əyləncə; *Drawing is her favourite pastime Şəkil çəkmək onun ən sevimli əyləncəsidir*

pasting [ˈpeɪstɪŋ] *n* ağır məğlubiyyət; *The team took a real pasting Komanda əsl mənada ağır məğlubiyyətə uğradı*

past-master [ˈpɑːstˌmɑːstəʳ] *n* misilsiz / tayı-bərabəri olmayan usta; əsl mütəxəssis

pastry [ˈpeɪstrɪ] *n top.* **1.** qənnadı məmulatları *(tort, pirojna və s.)*; **2.** *d.d.* gözəl / qəşəng / sevimli qadınlar

pastrycook [ˈpeɪstrɪkuk] *n* qənnadçı, şirniyyatçı

pasturage [ˈpɑːstjurɪdʒ] *n* örüş, otlaq

pasture¹ [ˈpɑːstʃəʳ] *n* örüş, otlaq; **common ~** ümumi örüş / otlaq; **to put a flock out to ~** sürünü örüşə buraxmaq

pasture² [ˈpɑːstʃəʳ] *v* **1.** mal / mal-qara otarmaq; **2.** otlamaq

pastureland [ˈpɑːstʃəlænd] *n* örüş, otlaq

pasty¹ [ˈpæstɪ] *n* **1.** içi ətlə, meyvə və ya cemlə doldurulmuş piroq, ətli / meyvəli / cemli piroq; **2.** *poliqr.* cildçi, cildçəkən

pasty² [ˈpeɪstɪ] *adj* **1.** xəmir kimi, xəmirəoxşar, xəmirəbənzər; **2.** solğun, rəngi qaçmış / solmuş; **a ~ face** solğun / rəngi qaçmış sifət; **3.** *d.d.* xəstə, naxoş, azarlı; **4.** *d.d.* saxta, süni *(qiymətli daş-qaş haq.)*

pat¹ [pæt] *n* **1.** vurma; sığallama; *She gave the child a pat on the head O, uşağın başını tumarladı / sığalladı*; **2.** zəif səs; şapalaq; **3.** addım səsi; **the ~ of light footsteps** yüngül addım səsləri; **4.** Amerika zəncilərinin rəqsi;

◊ **a ~ on the back** kürəyinə vurma *(razılıq əlaməti olaraq)*; **to give *smb.* a ~ on the back** bir kəsin kürəyinə vurmaq *(razılıq əlaməti olaraq)*

pat² [pæt] *adj* tam doğru / düzgün, münasib, uyğun; *His answer was too pat to be convincing Onun cavabı çox inandırıcı idi*

pat³ [pæt] *v* (**-tt-**) **1.** vurmaq, şappıldatmaq; **to ~ *smb.* on the back 1)** bir kəsin kürəyinə vurmaq; **2)** *məc.* bir kəsə razılığını bildirmək; **2.** tumarlamaq, sığallamaq; **to ~ a dog / a lamb, *etc.*** iti / quzunu və s. tumarlamaq; **3.** silmək, qurulamaq; *She patted her face dry with a towel O, üzünü dəsmalla silib qurudu*

patch¹ [pætʃ] *n* **1.** yamaq, pinə; **2.** bir tikə / parça / çöngə; **3.** gözdə sarğı; **4.** xal, süni xal *(üzdə)*; **5.** qaşqa; **a ~ of white on a horse's nose** atın burnunda ağ qaşqa / ləkə; **a ~ of moisture** nəmlik ləkəsi; **6.** torpaq sahəsi; **a cabbage / vegetable / potato ~** kələm / tərəvəz / kartof sahəsi; **7.** paltarda haşiyə; *These patches are the very high of the fashion Belə haşiyələr indi çox dəbdədir*

patch² [pætʃ] *v* **1.** yamamaq, yamaq salmaq; *The elbows on his coat have worn thin, so I must patch them Onun paltosunun dirsəkləri süzülüb, gərək mən onlara yamaq salım*; **to ~ up an old trousers** köhnə şalvarı yamamaq; **2.** (**up**) sarımaq, sarıq qoymaq; *The doctor patched up the wounded soldier Həkim yaralı əsgərin yarasına sarıq qoydu*; **3.** təmir etmək, düzəltmək; *He could patch up his bike after the accident Qəzadan sonra o, velosipedini təmir edə bildi*

patched [pætʃt] *adj* **1.** yamanmış, yamaq qoyulmuş, yamaqlı; **~ trousers / coat / shirt, *etc.*** yamaqlı şalvar / palto / köynək və s.; **2.** sarınmış, sarıq qoyulmuş

patcher [ˈpætʃəʳ] *n* xırda təmir işləri görən fəhlə

patchiness [ˈpætʃɪnɪs] *n* **1.** ləkəlilik; xallılıq; **2.** ala-bəzəklilik, əlvanlıq, rəngbərənglik

patch-pocket [ˈpætʃˌpɔkɪt] *n* üstdən qoyulmuş / tikilmiş cib

patchy [ˈpætʃɪ] *adj* **1.** ləkəli, xal-xal, xallı; **2.** müxtəlif tərkibli / cinsli, yekcins olmayan; alabəzək, ala-bula; *The land here is patchy Torpaq burada yekcins deyil*; **3.** orda-burda, ala-tala, ala-seyrək; **~ fog** ala-tala / ala-seyrək duman; **~ cloud** ala-tala / ala-seyrək bulud; **4.** natamam, yarımçıq; *My knowledge of German is patchy Mənim alman dilindən biliyim natamamdır*

patent¹ [ˈpeɪtnt] *n* **1.** patent; diplom; **to grant a ~** patent vermək; **2.** patent hüququ; **a ~ for an invention** ixtira üçün patent

patent² [ˈpeɪtnt] *adj* **1.** açıq, aydın, aşkar, şübhəsiz; **~ fact** açıq / aşkar fakt; **~ crime** aşkar cinayət; *This advantages of the plan are patent Bu planın üstünlüyü şübhəsizdir*; **2.** patentli; patent almış / verilmiş; **~ medicine** patentli / patent verilmiş dərman; **~ food / goods** patent almış ərzaq / mallar; **3.** orijinal, yeni, şəxsi ixtira; **~ device** orijinal ixtira; **4.** açıq; **a ~ verandah** açıq balkon; **5.** məşhur, hamıya məlum olan; **6.** əla növ *(un haq.)*

patent³ [ˈpeɪtnt] *v* patent vermək

patentee [ˌpeɪtnˈtiː] *n* patent sahibi, patent alan

patentright [ˈpeɪtntˈraɪt] *n* patent hüququ

paternal [pəˈtəːnl] *adj* **1.** atalıq, ata; **~ authority** atalıq nüfuzu; **2.** ata qohumu

paternally [pəˈtəːnəlɪ] *adv* ata kimi

paternity [pəˈtəːnɪtɪ] *n* atalıq

path [pɑːθ] *n* **1.** cığır; **a ~ through the woods** meşə cığırı, meşədən keçən cığır; *They used axes to clear a path through the forest Meşə cığırını təmizləmək üçün onlar baltadan istifadə etdilər*; **2.** yol; **the ~ to the town** şəhərə gedən yol; *Hard work is the path to success Müvəffəqiyyətin yolu ağır zəhmətdir*

pathetic [pəˈθetɪk] *adj* kədərli, hüzn, yanıqlı, qəmli; **in a ~ voice** yanıqlı / qəmli səslə; **~ fate** kədərli tale; **~ face / eyes** kədərli sifət / gözlər

pathetically [pəˈθetɪkəlɪ] *adv* riqqətlə, şəfqətlə, hüzn-hüzn, qəmgin-qəmgin

pathfinder [ˈpɑːθˌfaɪndəʳ] *n* **1.** tədqiqatçı *(az öyrənilmiş ölkəni öyrənən)*; **2.** kəşfiyyatçı, izçi

pathless [ˈpɑːθlɪs] *adj* **1.** cığırsız, yolsuz keçilməz; **~ forest** keçilməz meşə; **2.** tədqiq edilməmiş, öyrənilməmiş

pathology [pəˈθɔlədʒɪ] *n tib.* patologiya

pathos [ˈpeɪθɔs] *n* pafos

pathway [ˈpɑːθweɪ] *n* cığır; yol; **a ~ to knowledge** biliyə yol / cığır

patience [ˈpeɪʃns] *n* **1.** səbir, dözüm, hövsələ; səbirlilik, dözümlülük, hövsələlik; **to be / to get out of ~** hövsələdən çıxmaq, hövsələsini / dözümünü itirmək; **to put *smb.* out of ~** bir kəsi hövsələdən çıxartmaq; **2.** inad, israr, səbat; qətiyyət

patient¹ [ˈpeɪʃnt] *n* xəstə; yaralı

patient² [ˈpeɪʃnt] *adj* **1.** səbirli, hövsələli; **to be ~ with / towards *smth.*** bir şeyə qarşı səbirli / dözümlü olmaq; **2.** (**of**) dözümlü, tab gətirə bilən; **plants ~ of cold** soyuğa davamlı bitkilər; **3.** (**of**) təkidli, gərgin; **years of ~ labour** gərgin əmək illəri

patiently [ˈpeɪʃntlɪ] *adv* səbirlə, dözümlə; **to wait / to sit / to listen ~** səbirlə gözləmək / oturmaq / dinləmək

patina [ˈpætɪnə] *n* pasır

patination [ˌpætɪˈneɪʃn] *n* pasırlaşma

patriarch [ˈpeɪtrɪɑːk] *n* **1.** ailə / qəbilə / icma / tayfa başçısı; **2.** patriarx *(pravoslav kilsəsinin başçısı)*; **3.** ulu baba, soy başı

patriarchal [ˌpeɪtrɪˈɑːkl] *adj* **1.** patriarxat, patriarxal; **a ~ society** patriarxal cəmiyyət; **2.** hörmətli, aqil, hörmətə layiq

patriarchate [ˈpeɪtrɪɑːkeɪt] *n* **1.** *kils.* patriarxlıq *(patriarx idarəsi və rütbəsi)*; **2.** *din.* patriarxiya *(patriarxiyaya tabe olan kilsə dairəsi)*

patriarchy [ˈpeɪtrɪɑːkɪ] *n* patriarxat; kişilər tərəfindən idarə olunan cəmiyyət

patricide [ˈpætrɪsaɪd] *n* öz atasını öldürmə, ata qatilliyi

patrimonial [ˌpætrɪˈməunjəl] *adj* ata-babadan qalma, irsən keçmə; **~ estate** ata-babadan qalma mülk / malikanə

patrimony [ˈpætrɪmənɪ] *n* **1.** ata-babadan qalma miras; **2.** varislik
patriot [ˈpeɪtrɪət] *n* vətənpərvər, patriot; **a true ~** həqiqi vətənpərvər
patriotic [ˌpætrɪˈɔtɪk] *adj* **1.** vətənpərvərlik; **~ feelings** vətənpərvərlik hissləri; **~ songs** vətənpərvərlik mahnıları / nəğmələri; **2.** vətənpərvər; **~ men and women** vətənpərvər kişilər və qadınlar
patriotically [ˌpætrɪˈɔtɪkəlɪ] *adv* vətənpərvərcəsinə, vətənpərvər kimi
patriotism [ˈpætrɪətɪzm] *n* vətənpərvərlik, patriotizm
patrol¹ [pəˈtroul] *n* **1.** patrul, patrul gözətçi dəstəsi; **2.** patrul / keşik çəkmə; **army / police ~** ordu / polis patrulu
patrol² [pəˈtroul] *adj* patrul, keşikçi; **~ duty** *hərb.* patrul xidməti; **a ~ car** patrul maşını
patrol³ [pəˈtroul] *v* patrul keşiyi çəkmək
patron [ˈpeɪtrən] *n* **1.** hami, himayə edən adam, havadar, himayəçi; mesenat (*elm və incəsənətə hamilik edən varlı adam*); **~ of the art** incəsənəti himayə edən; **2.** daimi müştəri (*mağazanın, restoranın və s.*)
patronage [ˈpætrənɪdʒ] *n* **1.** himayəçilik, hamilik, havadarlıq; **to ensure *smb.*'s ~** bir kəsin hamiliyini əldə etmək; **2.** *d.d.* şəxsi maliyyə köməyi
patroness [ˈpeɪtrənɪs] *n* himayəçi qadın / qız
patronize, -ise [ˈpætrənaɪz] *v* **1.** himayə / himayəçilik / havadarlıq etmək; **2.** *d.d.* şəxsi maliyyə köməyi göstərmək (*müəssisəyə və s.*); **3.** daimi müştəri olmaq
patsy [ˈpætsɪ] *n amer.* **1.** qorxaq, ağciyər; heç bir rolu olmayan / zəif adam; **2.** axmaq, sarsaq, maymaq, fərsiz
patter¹ [ˈpætə] *n* I **1.** şərti dil, sosial jarqon; **thieves' ~** oğruların jarqonu; **2.** iti / cəld danışma; üdüləmə, üdüləyib tökmə; yanıltmac; **3.** *d.d.* boş danışıq, cəfəngiyyat
patter [ˈpætə] *n* II **1.** ahəstə taqqıltı / səs (*yağış səsi və s.*); **the ~ of the rain** yağış səsi; **2.** yüngül addım səsi, tappıltı; **the ~ of footsteps** addımların ahəstə səsi; **the ~ of hoofs** dırnaq tappıltısı (*atın və s.*)
patter² [ˈpætə] *v* I **1.** jarqonda danışmaq; **2.** naqqallıq etmək; üdüləyib tökmək; **to ~ prayers / charms** duanı / cadunu üdüləyib tökmək
patter [ˈpætə] *v* II **1.** döymək, döyəcləmək (*yağış, dolu və s.*); *The rain pattered against the panes* *Yağış pəncərənin şüşələrini döyürdü / döyəcləyirdi*; **2.** ayaqlarını tappıdada-tappıdada yerimək; **3.** taqqıltılə / tappıltılə atmaq; *The wind was pattering the acorns* *Külək palıd qozalarını tappıltı ilə yerə salırdı*; **4.** sıçratmaq, islatmaq; *The trees pattered me all over with big drops* *Ağaclardan düşən iri damcılar məni başdan-ayağa qədər islatdı*
pattern¹ [ˈpætn] *n* **1.** nümunə, misal, forma, qəlib; **~s of behaviour, behaviour ~s** davranış nümunələri; **~s for pottery** dulusçuluq məmulatı üçün qəlib / forma; **2.** quruluş, forma; **the ~ of the sentence** cümlə quruluşu; **3.** naxış; **the ~ of the carpet** xalçanın naxışları
pattern² [ˈpætn] *v* **1.** nümunəyə əsasən / nümunə üzrə hazırlamaq; **2.** naxışla bəzəmək
patterned [ˈpætnd] *adj* naxışlı, naxışlanmış; **~ china / wallpaper** naxışlı çini qab / divar kağızı
paucity [ˈpɔːsɪtɪ] *n* **1.** az miqdar; **2.** azlıq; kifayət etməmə; **~ of evidence** sübutun azlığı / kifayət etməməsi
paunch [pɔntʃ] *n d.d.* **1.** qarın, yekə qarın (*xüs. kişilərdə*); **a young man with a ~** yekəqarın cavan oğlan; **2.** *anat.* işkembə, birinci mədə (*kövşəyən heyvanlarda*)
paunchy [ˈpɔntʃɪ] *adj* yekəqarın, qarınlı; **a ~ man** yekəqarın / yekəqarınlı kişi
pauper [ˈpɔːpə] *n* **1.** kasıb, dilənçi; **"Prince and Pauper"** (*Mark Twain*) "Şahzadə və Dilənçi"; **2.** kasıblığa görə verilən təqaüdlə yaşayan adam
pause¹ [pɔːz] *n* pauza, fasilə, tənəffüs; **to make a ~** pauza / fasilə etmək; *After a short pause, they continued working* *Qısa fasilədən / tənəffüsdən sonra onlar işi davam etdirdilər*; **without ~** fasiləsiz; *The rain fell without pause* *Yağış fasiləsiz yağdı*
pause² [pɔːz] *v* **1.** pauza / fasilə / tənəffüs etmək; nəfəsini dərmək; **2.** (**on, upon**) dayanmaq, pauza etmək; *He paused upon this word* *O, bu sözdə pauza etdi / dayandı*; **3.** ləngimək, tərəddüd etmək, durıxmaq

pave [peɪv] *v* **1.** döşəmək (*yolu: daşla, çınqılla və s.*); **2.** salmaq, sərmək, örtmək; **3.** yol açmaq / salmaq; **to ~ the way for fame** şöhrətə yol açmaq
paved [peɪvd] *adj* döşənmiş, daş döşənmiş; **~ road / street** daş döşənmiş yol / küçə
pavement [ˈpeɪvmənt] *n* **1.** səki, küçə səkisi; **2.** mozaika və s. ilə döşənmiş döşəmə
pavement-artist [ˈpeɪvməntˌaːtɪst] *n* səkidə şəkil çəkən rəssam (*pul qazanmaq üçün*)
pavement-pusher [ˈpeɪvməntˌpuʃə] *n d.d.* küçə alverçisi, küçədə alver edən adam
paver [ˈpeɪvə] *n* **1.** döşəməçi (*yola, küçəyə daş, asfalt döşəyən fəhlə*); **2.** *yola döşəmək üçün daş, kərpic və s.*
pavilion [pəˈvɪljən] *n* **1.** pavilyon; **2.** çadır, alaçıq, xeymə; **3.** *anat.* qulaq seyvanı
paw¹ [pɔː] *n* **1.** pəncə, ayaq (*heyvanlarda*); **bear's / tiger's ~** ayının / pələngin pəncəsi; **2.** *d.d.* əl; *Go and wash your dirty paws! Get / Gedin çirkli əllərini / əllərinizi yu / yuyun!*
paw² [pɔː] *v* **1.** pəncəsi ilə toxunmaq / vurmaq / cırmaqlamaq; *The cat pawed at the door* *Pişik qapını cırmaqladı*; **2.** dırnağı ilə döymək (*at*); *The mare was snorting and pawing (at) the ground* *Madyan fınxırır və dırnağını yerə döyürdü*; **3.** *d.d.* əllə tutmaq, əlləmək, sıxçalamaq
pawn¹ [pɔːn] *n* I **1.** *şahm.* piyada; **passed ~** keçə bilən piyada; **single ~** təcrid olunmuş piyada; **2.** iradəsiz / vecsiz / ağzıboş adam
pawn [pɔːn] *n* II **1.** girov; **at / in ~** girov qoyulmuş; **to give in ~** girov qoymaq; **2.** girov / zamin saxlanılan adam; **3.** zamanət, zaminlik; **the ~ to give the country freedom** ölkəyə azadlıq vermə zamanəti
pawn² [pɔːn] *v* **1.** girov qoymaq, girov vermək; *He pawned his gold watch to give the rent* *Ev kirayəsini ödəmək üçün o, qızıl saatını girov qoydu*; **2.** zamin olmaq / durmaq; **to ~ *one's* life** həyatını zamin qoymaq
pawnable [ˈpɔːnəbl] *adj* girov qoyula bilən
pawnbroker [ˈpɔːnˌbroukə] *n* sələmçi, müamiləçi
pawnshop [ˈpɔːnʃɔp] *n* lombard
pay¹ [peɪ] *n* **1.** ödəmə, ödənmə; ödəniş; **rate of ~** ödəmə / ödəniş norması; **overdue ~** vaxtı keçmiş ödəniş; **2.** maaş, məvacib, aylıq, donluq, əmək haqqı; **base ~** maaş əmək haqqı;
◊ *No pay, no play* ≅ *Pulsuz halva yemək olmaz*
pay² [peɪ] *v* **1.** ödəmək, vermək, haqqını vermək / ödəmək; pul vermək; *I paid the money yesterday* *Mən pulu dünən ödədim / verdim*; **to ~ ready money (down)** nağd pulla ödəmək; **to ~ in advance** əvvəlcədən ödəmək; **to ~ for *smth.*** bir şeyin haqqını ödəmək; **to ~ *one's* debt** borcunu ödəmək; **to ~ wages** əmək haqqı / maaş vermək; *We are paid on Fridays* *Bizim maaşımızı cümə günü verirlər*; **2.** əvəzini çıxmaq; xeyirli / mənfəətli olmaq; *This work does not pay* *Bu, mənfəətsiz / xeyirsiz işdir*; **3.** cəzasını / əziyyətini çəkmək; *He shall pay for this* *O bunun əziyyətini çəkəcək*; **to ~ back 1)** pulu qaytarmaq; **2)** əvəzini çıxmaq / çıxartmaq, əvəzini vermək; *He paid the man back in full* *O, kişidən əvəzini yaxşıca çıxdı*; **to ~ down 1)** nağd pulla ödəmək; **2)** ilk ödəməni / pulu vermək (*bir şeyi möhlətlə alanda*); **to ~ for 1)** ödəmək, haqqını vermək; **2)** ödəmək; çıxmaq (*qoyulan xərc haq.*); *The garden will soon pay for itself* *Bağ tezliklə xərcini çıxardacaq*; **3)** zərərini / əziyyətini çəkmək; **to ~ out wages** maaş / əmək haqqı / donluq vermək; **2)** əvəzini vermək / çıxmaq; *I'll pay you out for that* *Mən bunun əvəzini səndən / sizdən çıxacam*;
◊ **to ~ attention / heed to *smth.*** bir şeyə diqqət yetirmək / vermək; **to ~ a call on *smb.*, to ~ *smb.* a visit** bir kəsə baş çəkmək, bir kəsin görüşünə getmək
payable [ˈpeɪəbl] *adj* **1.** ödənilə bilən, ödənilməli; *This bill is payable next Monday* *Bu hesab gələn bazar ertəsinə qədər ödənilə bilər*; **2.** gəlirli, mənfəətli; **on a ~ basis** mənfəətli əsasda
pay-day [ˈpeɪdeɪ] *n* maaş verilən gün
pay-hospital [ˈpeɪˌhɔspɪtl] *n* pullu xəstəxana
paying¹ [ˈpeɪɪŋ] *n* ödəniş, ödəmə, vermə (*muzdu, haqqı*); **place of ~** ödəniş yeri; **term of ~** ödəniş / ödəmə müddəti

paying[2] [ˈpeɪɪŋ] *adj* gəlirli, qazanclı, sərfəli. *It was a very paying business Bu çox sərfəli / gəlirli iş idi*

paying capacity [ˈpeɪɪŋkəˈpæsɪtɪ] *n* ödəmə qabiliyyəti

paymaster [ˈpeɪˌmɑːstəʳ] *n* pul verən, kassir

payment [ˈpeɪmənt] *n* **1.** ödəmə, ödəniş; muzd; vermə; haqqını vermə / ödəmə; **monthly ~** aylıq ödəniş; **~ in / by cash** nəğd pulla ödəmə / ödəniş; **promise of ~** ödəmə təəhhüdü / öhdəliyi; **~ by the hour** saathesabı ödəniş; **to stop ~** ödənişi / ödəməni dayandırmaq; **2.** mükafat, mükafatlandırma; əvəz vermə, **~ for services** xidmət üçün mükafat vermə; **3.** verilməli olan pulun məbləği

pay-off [ˈpeɪˈɔf] *n amer. d.d.* **1.** vermə, ödəmə, ödənmə; **2.** ödəmə vaxtı; **3.** mükafat, bəxşiş; **4.** qisas / intiqam alma

payout [ˈpeɪaut] *n* ödəmə, ödəniş; hissə-hissə ödəmə

pay-phone [ˈpeɪfoun] *n amer.* avtomat telefon

pay rise [ˈpeɪraɪz] *n* maaşların / əmək haqqlarının artırılması

pea [piː] *n bot.* noxud; **split ~s** qabıqdan çıxarılmış noxud; **to shell ~s** noxudu qabıqdan çıxartmaq; **green ~s** göy noxud; ◊ **as like as two ~s** = ikiyə bölünmüş bir alma kimi oxşar

peace[1] [piːs] *n* **1.** sülh; **just ~** ədalətli sülh; **universal ~** ümumi sülh; **stable ~** möhkəm sülh; **lasting ~** uzunmüddətli sülh; **to be at ~ 1)** sülh şəraitində olmaq; *At last the country was at peace again Nəhayət, ölkə yenidən sülh şəraitində idi;* **2)** sakitləşmək; *He is at peace O, sakitləşib;* **2.** (*həm də* **the Peace**) sülh müqaviləsi; *(A) peace was signed between the two countries İki ölkə arasında sülh müqaviləsi imzalandı;* **3.** sakitlik, rahatlıq; dinclik, asayiş; **~ in the home** evdə sakitlik; **~ of the evening** axşamın sakitliyi; **in ~** sakitcə, rahatca; *He may sleep in peace O rahatca yata bilər;* **to leave smb. in ~** bir kəsi sakit buraxmaq; **to give smb. no ~** bir kəsə rahatlıq verməmək

peace[2] [piːs] *adj* sülh; **~ movement** sülh hərəkatı; **~ conference** sülh konfransı; **~ treaty** sülh müqaviləsi; **~ talks** sülh danışıqları

peaceable [ˈpiːsəbl] *adj* **1.** sülhsevər, sülhpərvər; **a ~ person** sülhsevər adam; **2.** dinc, sakit

peaceably [ˈpiːsəblɪ] *adv* sakit, dinc; **to live ~ with *one's* neighbours** qonşuları ilə dinc / sakit yaşamaq

peace-breaker [ˈpiːsˌbreɪkəʳ] *n* **1.** sülhü pozan; **2.** *hüq.* asayişi pozan şəxs

peaceful [ˈpiːsfl] *adj* **1.** dinc, sakit; **a ~ demonstration** dinc nümayiş; *It's so peaceful here in the country Burada kənddə elə sakitlikdir;* **2.** sülhsevər, sülhpərvər; **~ nations** sülhsevər xalqlar

peacefully [ˈpiːsfəlɪ] *adv* sakit, dinc, sakitcə; **to sleep ~** sakit / sakitcə yatmaq; *The child was sleeping peacefully Uşaq sakitcə yatırdı*

peacefulness [ˈpiːsflnɪs] *n* **1.** sakitlik, dinclik; **2.** sülhsevərlik, sülhpərvərlik

peace-lover [ˈpiːsˌlʌvəʳ] *n* sülh tərəfdarı, sülh sevən (*adam*)

peace-loving [ˈpiːsˌlʌvɪŋ] *adj* sülhsevər, sülhpərvər; **~ nations** sülhsevər xalqlar

peacemaker [ˈpiːsmeɪkəʳ] *n* barışdırıcı, sülh yaradan

peace-time [ˈpiːstaɪm] *n* sülh zamanı

peach[1] [piːtʃ] *n* **1.** *bot.* şaftalı ağacı; şaftalı (*meyvə*); **2.** şaftalı rəngi

peach[2] [piːtʃ] *v* **(against, upon, on)** şeytanlamaq, çuğulluq / şeytanlıq etmək (*əs. məktəbli oğlanlar arasında*); **to ~ against / upon *smb.*** bir kəs haqqında çuğulluq etmək

peach-blossom [ˈpiːtʃˌblɔsəm] *n* şaftalı ağacının çiçəyi / gülü

peach-colour [ˈpiːtʃˌkʌləʳ] *n* şaftalı rəngi

peach-tree [ˈpiːtʃtriː] *n* şaftalı ağacı

peachy [ˈpiːtʃɪ] *adj* **1.** şaftalıya oxşar / bənzər (*yanaq haq.*); **2.** *d.d.* çox gözəl / yaxşı / qəşəng; *It was a peachy time for me O mənim üçün çox yaxşı bir vaxt idi*

peacock[1] [ˈpiːkɔk] *n zool.* tovuz; ◊ **proud as a ~** tovuz quşu kimi məğrur; **to play the ~** iddia satmaq, lovğalanmaq, təkəbbürlənmək

peacock[2] [ˈpiːkɔk] *v* lovğalanmaq, təkəbbürlənmək, özünü öymək, iddia satmaq

peahen [ˈpiːhen] *n* dişi tovuz

peak[1] [piːk] *n* **1.** *coğ.* pik, zirvə (*dağda*); **2.** *məc.* zirvə; **the ~ of glory** şöhrətin zirvəsi; **3.** günlük (*şapkada*), şapkanın qabağı

peak[2] [piːk] *v* zirvəyə çatmaq / yüksəlmək; *The sales peak just before Christmas Milad bayramı qabağı satış yüksək həddə çatır*

peaked [piːkt] *adj* sivri, şiştəpəli, şiş; **a ~ cap** şiş papaq, **a ~ roof** şiştəpəli dam; **~ nose** şiş burun

peal[1] [ˈpiːl] *n* gurultu (*ildırımın və s.*); **a ~ of thunder** ildırımın gurultusu; **to break into ~s of laughter** qəhqəhə çəkib gülmək

peal[2] [ˈpiːl] *v* **1.** gurlamaq; **2.** bütün zəngləri çalmaq; **3.** qəhqəhə çəkmək, qəhqəhə ilə gülmək

peanut[1] [ˈpiːnʌt] *n bot.* araxis, yerfındığı; **a pocket of salted ~s** bir cib duzlanmış yerfındığı / araxis

peanut[2] [ˈpiːnʌt] *adj* araxis, yerfındığı; **~ oil** araxis / yerfındığı yağı

pear [pɛəʳ] *n bot.* **1.** armud ağacı; **2.** armud (*meyvə*)

pearl[1] [ˈpəːl] *n* **1.** mirvari, inci, dürr; **a string of ~s** bir sap mirvari; **2.** mirvari / inci dənəsi; **3.** sədəf; **4.** şeh damlası; **~s of dew on the grass** otun üstündə şeh damlaları / damcıları

pearl[2] [ˈpəːl] *adj* mirvari, sədəf; **a ~ necklace** mirvari boyunbağı; **~ teeth** sədəf dişlər

pearl[3] [ˈpəːl] *v* **1.** mirvari ilə / sədəflə bəzəmək; **2.** dürr / inci axtarmaq (*suda*)

pearl-barley [ˈpəːlˈbɑːlɪ] *n* **1.** arpa yarması; **2.** pivə bişirmək üçün arpa

pearl-button [ˈpəːlˈbʌtn] *n* sədəf düymə

pearl-diver [ˈpəːlˌdaɪvəʳ] *n* inci / dürr axtaran dalğıc

pearled [ˈpəːld] *adj* **1.** mirvari / inci düzülmüş; **2.** şeh damcıları ilə örtülmüş; **3.** qabığı alınmış (*arpa, çəltik və s.*)

pearl-fisher [ˈpəːlˌfɪʃəʳ] *n* inci / mirvari yığan

pearl-fishery [ˈpəːlˌfɪʃərɪ] *n* mirvari / inci yığma

pearly [ˈpəːlɪ] *adj* **1.** sədəf; sədəf / mirvari kimi; **~ teeth** sədəf dişlər; **teeth of ~ whiteness** sədəf ağlığında dişlər; **2.** sədəflə / mirvari ilə bəzənmiş; **3.** sədəf / mirvari rəngli; **4.** dürrlə / inci ilə bol olan; **~ seas** inci / dürr bol olan dənizlər

pear-shaped [ˈpɛəʃeɪpt] *adj* armuda, armudvarı, armudaoxşar, armudşəkilli, armudabənzər

pear-tree [ˈpɛətriː] *n* armud ağacı

peasant[1] [ˈpezənt] *n* kəndli; avam / kobud / cahil adam

peasant[2] [ˈpezənt] *adj* kənd; kəndli; **~ woman** kəndli qadın; **~ farmers** kənd fermerləri

peasantry [ˈpezntrɪ] *n* kəndlilər

pease [piːz] *n* noxud

peashaped [ˈpiːʃeɪpt] *adj* noxudabənzər, noxudvarı, noxudşəkilli

pea-soup [ˈpiːˈsuːp] *n* **1.** noxud supu / şorbası; **2.** *d.d.* sarı qatı duman

peat [piːt] *n* torf

peaty [ˈpiːtɪ] *adj* torflu, torf olan; **~ soil** torflu torpaq

pebble[1] [ˈpebl] *n* **1.** çaydaşı, çaylaq daşı, qənbər; **2.** çim növü

pebble[2] [ˈpebl] *v* **1.** çaydaşı ilə / qənbərlə döşəmək; **2.** daşa basmaq, daşqalaq etmək

pebbly [ˈpeblɪ] *adj* çaydaşı / çaylaq daşı ilə örtülü, qənbərli; **a ~ beach** qənbərli / daşlı çimərlik

peccary [ˈpekərɪ] *n amer.* vəhşi donuz

peck[1] [pek] *n* **1.** dimdik, dimdikləmə; **2.** yüngül / ötəri öpüş; **to give *smb.* a ~** bir kəsi yüngülcə öpmək; **3.** dimdik yeri, deşik (*dimdiklə açılmış*)

peck[2] [pek] *v* **1.** dimdikləmək, dimdik vurmaq, dimdiklə deşmək / dələmək / oymaq; *Birds pecked at the grapes Quşlar üzümü dimdiklədilər;* **2.** cəld və yüngülcə öpmək; **to ~ *smb.* on the cheek** bir kəsi yanağından yüngülcə öpmək; **3.** könülsüz / iştahasız yemək; *The child is only pecking at his food, what's wrong? Uşaq çox könülsüz yeyir, nə olub?;* **4.** dimdikləyib yemək, dənləmək; *The hens are pecking at the corn Toyuqlar taxılı dənləyirlər;* **5.** kərki ilə qazımaq

pecked [pekt] *adj* dimdiklənmiş, dimdiklə deşilmiş; **~ apples** dimdiklənmiş almalar

pecker [ˈpekəʳ] *n* **1.** kərki (*alət*); **2.** *d.d.* dimdik; burun; **3.** cəsarət, igidlik, qoçaqlıq

peckish [ˈpekɪʃ] *adj d.d.* ac; **to be ~** ac olmaq; **to feel a bit ~** bir az aclıq hiss etmək

peculiar [pɪˈkju:lıə'] *adj* **1.** spesifik, xüsusi, səciyyəvi; özünəməxsus; **a ~ taste** spesifik / özünəməxsus dad; **a ~ smell** spesifik iy; **a ~ noise** səciyyəvi / spesifik səs; **2.** şəxsi, fərdi; xüsusi; **my own ~ property** mənim özümün şəxsi / fərdi əmlakım; **3.** qəribə, qeyri-adi; **a ~ girl** qəribə / qeyri-adi qız

peculiarity [pɪ,kju:lɪˈærɪtɪ] *n* **1.** spesifiklik; xüsusiyyət; **a genetic ~** genetik xüsusiyyət; **peculiarities of dress / behaviour** geyimin / davranışın xüsusiyyətləri; **2.** fərqləndirici xüsusiyyət / keyfiyyət; **a ~ of this disease** bu xəstəliyin fərqləndirici xüsusiyyəti

peculiarly [pɪˈkju:ljəlɪ] *adv* **1.** xüsusilə, xüsusən, ələlxüsus; *This question is peculiarly difficult Bu məsələ xüsusən çətindir;* **2.** şəxsən, fərdi olaraq; *This idea doesn't belong peculiarly to him Bu fikir şəxsən ona aid deyil;* **3.** qəribə, qeyri-adi; **to dress ~** qəribə / qeyri-adi geyinmək

pecuniary [pɪˈkju:nɪərɪ] *adj* maliyyə; pul; **~ affairs** maliyyə məsələləri; **~ aid** pul köməyi; **~ difficulties** maliyyə / pul çətinlikləri; **~ loss** maliyyə itkisi

pedagogic [,pedəˈgɒdʒɪk] *adj* pedaqoji; **~ theory** pedaqoji nəzəriyyə; **~ skills** pedaqoji bacarıqlar

pedagogical [,pedəˈgɒdʒɪkəl] *adj* = **pedagogic**

pedagogically [,pedəˈgɒdʒɪkəlɪ] *adv* pedaqoji tələblərə uyğun olaraq, pedaqoji baxımdan

pedagogics [,pedəˈgɒdʒɪks] *adj* pedaqogika

pedagogue [ˈpedəgɒg] *n* pedaqoq, müəllim

pedagogy [ˈpedəgɒdʒɪ] *n* = **pedagogics**

pedal¹ [ˈpedl] *n* **1.** *tex.* pedal (*maşınlarda mexanizmi hərəkətə gətirmək üçün ayaq lingi*); **2.** *mus.* pedal

pedal² [ˈpedl] *v* **1.** pedalı basmaq; **to ~ the machine** maşının pedalını basmaq; **2.** velosiped sürmək

pedalist [ˈpedlɪst] *n amer.* velosipedçi, velosiped sürən

pedant [ˈpednt] *n* pedant, xırdaçı, vasvası

pedantic [pɪˈdæntɪk] *adj* pedant, vasvası; **a ~ person** pedant / vasvası adam

pedantism [ˈpedəntɪzm] *n* pedantlıq, xırdaçılıq; vasvasılıq

pedantry [ˈpedntrɪ] *n* pedantlıq, xırdaçılıq, vasvasılıq; **an unnecessary display of ~** lazımsız pedantlıq / xırdaçılıq nümayiş etdirmə

peddle [ˈpedl] *v* **1.** gəzərək satmaq; **2.** xırdavat satmaq; **3.** satışa mal gətirmək; **to ~ wares from town to town** malla şəhərbəşəhər gəzmək (*satmaq üçün*); **4.** boş / mənasız işlərlə məşğul olmaq; **to ~ with literature** ədəbiyyatla səthi / ötəri / başdansovma məşğul olmaq; **to ~ away** *one's* **time** vaxtını mənasız / boş yerə sərf etmək

peddler [ˈpedlə'] *n* gizli yolla narkotik maddə satan

peddling¹ [ˈpedlɪŋ] *n* **1.** səyyar / xırda ticarət; **2.** xırdaçılıqla / xırda şeylərlə məşğul olma

peddling² [ˈpedlɪŋ] *adj* **1.** səyyar alverçi; **2.** xırda, lazımsız, əhəmiyyətsiz; **~ details** lazımsız təfərrüat

pederasty [ˈpedərəstɪ] *n* = **paederasty**

pedestal¹ [ˈpedɪstl] *n* pedestal; əsas, özül

pedestal² [ˈpedɪstl] *v* **1.** pedestalın üstünə qoymaq; **2.** tərifləmək, tərifini göylərə qaldırmaq

pedestrian [pɪˈdestrɪən] *adj* **1.** piyada, piyada gedən; **a ~ walkway** piyada yolu, piyadalar üçün yol; **~ tour** piyada gəzinti; **2.** maraqsız, cansıxıcı

pedicure¹ [ˈpedɪkjuə'] *n* pedikür

pedicure² [ˈpedɪkjuə'] *v* pedikür etmək

pedicurist [ˈpedɪkjuərɪst] *n* pedikürçü, pedikür edən (*adam*)

pedigree¹ [ˈpedɪgri:] *n* **1.** şəcərə, nəsil şəcərəsi, nəsil tarixi, genealogiya (*nəsil tarixini öyrənən yardımçı elm*); **2.** əmələ gəlmə, törəmə; mənşə, əsil-nəsil; **people without ~** əsli-nəcabəti olmayan adamlar; **3.** sözün əmələ gəlməsi / mənşəyi; *Both words have the same pedigree Sözlərin hər ikisi eyni mənşədəndir*

pedigree² [ˈpedɪgri:] *adj k.t.* cins, damazlıq, döllük; **~ cattle** cins / döllük / damazlıq heyvan

pedigreed [ˈpedɪgri:d] *adj* cins; **~ horse** cins at; **~ cattle** cins mal-qara

pedlar [ˈpedlə'] *n* **1.** çərçi, xırdavatçı, səyyar alverçi; **2.** şayiəyayan, şayiəgəzdirən, dedi-qoduçu, qeybətçi

pee¹ [pi:] *n* I **p** [pi:] hərfinin adı

pee [pi:] *n* II *d.d.* sidik

pee² [pi:] *v d.d.* siymək, işəmək

peek¹ [pi:k] *n* ötəri / cəld / oğrun baxış; **to give a quick ~** oğrun / ötəri baxmaq

peek² [pi:k] *v* **1.** ötəri / oğrun baxmaq, göz yetirmək; **2.** baxmaq, nəzər salmaq

peel¹ [ˈpi:l] *n* I qabıq; **lemon / orange / apple / potato,** *etc.* **~** limon / portağal / alma / kartof və s. qabığı

peel [ˈpi:l] *n* II çörəkçi kürəyi

peel² [ˈpi:l] *v* **1.** qabığını soymaq; **to ~ a banana / an apple / a potato / a cucumber** *etc.* bananın / almanın / kartofun / xiyarın və s.-in qabığını soymaq; **2. (off)** soyulmaq; qabıqdan çıxmaq; *My skin always peels off when I've been in the sun Mən günəş altında olduqda həmişə qabığım soyulur*

peeled [ˈpi:ld] *adj* qabığı alınmış / soyulmuş, qabıqdan çıxarılmış; **~ wood** qabığı alınmış ağac; **~ fruit / vegetable** qabığı soyulmuş meyvə / tərəvəz;
◊ **to keep** *one's* **eyes ~** gözdən qaçırmamaq; göz-qulaq / sayıq olmaq

peeler [ˈpi:lə'] *n k.t.* qabıqsoyan / qabıqalan maşın; **potato ~** kartofsoyan maşın

peelings [ˈpi:lɪŋz] *n* qabıq (*xüs. meyvə və kartofda*)

peep¹ [pi:p] *n* I **1.** ötəri / ani / oğrun baxış; **to have / to take a ~ at** *smth.* bir şeyə ötəri baxmaq, bir şeyə nəzər salmaq; **2.** işıltı, parıltı; **~ of day / dawn** dan, şəfəq, şəfəqin sökülməsi

peep [pi:p] *n* II **1.** civilti, civilti; **2.** zəif / güclə eşidilən səs

peep² [pi:p] *v* I **1.** baxmaq, oğrun baxmaq (*xüs. balaca deşikdən*); **to ~ through the keyhole** açar yerindən içəri baxmaq; **to ~ at a secret document** gizli sənədə oğrun baxmaq; **2.** çıxmaq, peyda olmaq; *The moon peeped out from behind the clouds Ay buludların arasından çıxdı*

peep [pi:p] *v* II civildəmək, cikkildəmək, cik-cik etmək; *Sparrows peep Sərçələr cikkildəyirlər / cik-cik edirlər*

peeper [ˈpi:pə'] *n* I oğrun baxan adam

peeper [ˈpi:pə'] *n* II **1.** çığıran, çığvığçı; **2.** cücə, çolpa; göyərçin balası

peer¹ [pɪə'] *n* tay, bərabər; tay-tuş, cür; *You will not find his peer Sən / Siz ona tay tapa bilməyəcəksən / bilməyəcəksiniz;* **to gain the respect of** *one's* **~s** tay-tuşlarının hörmətini qazanmaq

peer² [pɪə'] *v* **1.** diqqətlə / dörd gözlə baxmaq, diqqət vermək; **to ~ at** *smb.* **over** *one's* **glasses** eynəyinin üstündən bir kəsə diqqətlə baxmaq; **to ~ into** *smb.'s* **face** bir kəsin üzünə diqqətlə baxmaq; **2.** göz gəzdirmək / yetirmək; *He peered into the room O, otağa göz gəzdirdi;* **3.** görünmək, peyda olmaq

peerless [ˈpɪəlɪs] *adj* misilsiz, müqayisə edilməz / olunmaz, tayı-bərabəri olmayan; **a ~ performance** tayı-bərabəri olmayan / əla tamaşa

peeve [pi:v] *v d.d.* əsəbiləşdirmək, acıqlandırmaq, cana gətirmək, zəhlə tökmək; *That peeves me considerably O, məni lap / olduqca əsəbiləşdirir*

peeved [pi:vd] *adj* acıqlı, hirsli; *He seems peeved this morning O bu səhər əsəbi / acıqlı görünür*

peevish [ˈpi:vɪʃ] *adj* **1.** deyingən, davakar, dalaşqan, cəncəl; **2.** çətin, yolagetməyən, bədrəftar; **a ~ child** çətin / bədrəftar uşaq

peewee [ˈpi:wi:] *n amer d.d.* **1.** kiçikboylu adam; **2.** balaca heyvan

peg¹ [peg] *n* **1.** paya; **tent ~** çadır çəkmək üçün paya; **2.** ağac mıxça / mıx; çəkmə mıxı; **3.** paltarasan, paltarasanın qarmağı; **4.** aşıq (*musiqi alətlərində*); **5.** violonçelin dayanacağı; **6.** *d.d.* ayaq, ağac ayaq, ağacayaqlı adam

peg² [peg] *v* (**-gg-**) **1.** payalamaq, paya vurmaq, mıxlamaq; *Peg a tent to the ground Çadırı yerə mıxla / mıxlayın;* **2.** qiymət qoymaq / müəyyən etmək; **to ~ the market** bazar qiymətini müəyyən səviyyədə saxlamaq; **3.** qarmaq atmaq (*balıq tutmaq üçün*)

pegged [pegd] *adj* mıxlanmış, mismarlanmış

pelican [ˈpelɪkən] *n zool.* qutan

pell-mell¹ [,pelˈmel] *n* qarışıqlıq, dolaşıqlıq, qarmaqarışıqlıq, hərc-mərclik, nizamsızlıq

pell-mell² [,pelˈmel] *adj* qarışıq, dolaşıq, qarmaqarışıq; nizamsız; **a ~ classification** dolaşıq / qarışıq təsnifat

pell-mell[3] [ˌpelˈmel] *adv* **1.** nizamsız, pozğun, necə gəldi; **2.** bərk, cəld, iti çaparaq / qaçaraq; *The children rushed pell-mell down the stairs Uşaqlar pilləkənlərlə cəld aşağı qaçdılar*

pellucid [pəˈluːsɪd] *adj* **1.** şəffaf; **~ ice** şəffaf buz; **2.** aydın, açıq; **~ style** aydın üslub; **3.** təmiz, tərtəmiz; **~ skin** təmiz dəri; **4.** duru; **~ water** duru su

pelt[1] [pelt] *n* I dəri (*yunu üstündə olan*)

pelt [pelt] *n* II **1.** atma, tullama, tolazlama; **2.** güclü zərbə; **3.** yağışın və ya dolunun səsi

pelt[2] [pelt] *v* **1.** atmaq, tolazlamaq; *The girls were pelted with snowballs Qızlara qartopu atdılar*; **2.** yağdırmaq; *He was pelted with questions Onun üstünə sual yağdırdılar*; **3.** döymək, döyəcləmək (*yağış, dolu və s. haq.*); *The smith was pelting away at hot iron Dəmirçi isti dəmiri döyəcləyirdi*; **4.** sığımaq, hücum etmək; götürülmək

pelvic [ˈpelvɪk] *adj* çanaq, çanaq sümüyü; **~ bones** çanaq sümükləri

pelvis [ˈpelvɪs] *n* (*pl* **-ves**) *anat.* çanaq

pen[1] [pen] *n* I **1.** pero, qələm, qələmucu; **a ball-point ~** diyircəkli qələm; **2.** ədəbi əsər; **to live by *one's* ~** ədəbi əsər yazmaqla dolanmaq / yaşamaq;

◊ **to put / to set ~ to paper, to take ~ in hand** yazmağa başlamaq

pen [pen] *n* II **1.** *k.t.* otlaq sahəsi; örüş; **2.** küz, ağıl (*mal-qara üçün*); **3.** damba, torpaq bənd; bənd, dəhnə

pen [pen] *n* III qu (*dişisi*)

pen[2] [pen] *v* (**-nn-**) I yazmaq; **to ~ a letter** məktub yazmaq

pen [pen] *v* II **1.** dama / hinə / küzə / ağıla salmaq; **to ~ up hens for the night** axşam toyuqları dama / hinə salmaq; **2.** bənd / damba tikmək

penal [ˈpiːnl] *adj* **1.** cəzalanmalı, cəzaya layiq, cinayət; **~ code** cinayət məcəlləsi / kodeksi; **~ laws** cinayət qanunları; **2.** ağır; **a new and ~ tax** yeni və ağır vergi

penalization, -sation [ˌpiːnəlaɪˈzeɪʃn] *n* cəzalama, cərimələmə, cərimə etmə (*oyunlarda*)

penalize, -ise [ˈpiːnəlaɪz] *v* **1.** cəzalandırmaq, cəza vermək; **2.** cərimələmək, cərimə etmək

penalty[1] [ˈpenltɪ] *n* **1.** cəza; tənbeh; **maximum / minimum ~** maksimum / minimum cəza; **death ~** ölüm cəzası; **small ~** yüngül cəza; **2.** cərimə; **~ for non-performance of contract** kontraktı yerinə yetirməməyə görə cərimə

penalty[2] [ˈpenltɪ] *adj* cərimə; **~ kick** cərimə zərbəsi; **~ area** cərimə meydançası (*futbol oyununda*)

penance [ˈpenəns] *n* **1.** *kils.* dini cəza (*uzun ibadətlər, pəhriz və s.*); **2.** tövbə, tövbə etmə; **to do ~ for *one's* sins** günahlarını təmizləmək / yumaq üçün tövbə etmək

pen-and-ink[1] [ˈpenəndˈɪŋk] *n* **1.** yazı ləvazimatı; **2.** ədəbi iş; **a man of ~** ədəbiyyatçı, ədib

pen-and-ink[2] [ˌpenəndˈɪŋk] *adj* **1.** qələmlə çəkilmiş; **2.** yazılmış, yazıya alınmış; **~ conversation** yazılmış / yazıya alınmış söhbət

pen-case [ˈpenkeɪs] *n* qələmdan, qələmqabı

pencil[1] [ˈpensl] *n* **1.** karandaş; **to write in ~** karandaşla yazmaq; **coloured ~** rəngli karandaş; **eyebrow ~** qaş karandaşı; **2.** *rəs.* fırça

pencil[2] [ˈpensl] *v* **1.** çəkmək, rəngləmək; **2.** yazmaq, qeyd etmək

pencil-case [ˈpenslkeɪs] *n* qələmqabı, qələmdan

pencil-sharpener [ˈpenslʃaːpnəʳ] *n* karandaşyonan

pendant [ˈpendənt] *adj* **1.** asılan, asılı, sallaq, asma; **~ boughs** sallaq budaqlar; **2.** əyilmiş, sallanmış; dağılan, uçulan, sökülən; **a ~ tower** uçulan / dağılan qüllə; **3.** həll olunmamış, həllini gözləyən

pending[1] [ˈpendɪŋ] *adj* baxılan, həllini gözləyən, həll olunmamış; **negotiations ~ between two countries** iki dövlət arasında gedən danışıqlar

pending[2] [ˈpendɪŋ] *prep* **1.** müddətində, ərzində, dövründə; **~ these negotiations** bu danışıqlar müddətində / ərzində; **2.** ərəfəsində; -a / -ə qədər; **~ the issue of the book** kitabın çıxmasına qədər

pendulous [ˈpendjuləs] *adj* sallanan, sallaq, asılan; **~ nests** sallanan yuvalar; **~ belly** sallaq qarın; **~ breasts** sallaq / sallanan döşlər

pendulum [ˈpendjələm] *n* kəfkir, rəqqas (*saatda və s.*)

penetrable [ˈpenɪtrəbl] *adj* **1.** görünə bilən, görünən; **the highest ~ point of the bay** buxtanın ən yaxşı görünən nöqtəsi; **2.** dərk edilə bilən; **~ mystery** dərk edilə bilən sirr

penetrate [ˈpenɪtreɪt] *v* **1.** daxil olmaq, yarıb keçmək, içərisinə keçmək; *Our troops have penetrated deep into the enemy territory Bizim qoşunlar düşmən ərazisinin içərilərinə daxil olub*; **2.** keçmək, deşib keçmək; *The bullet penetrated his lung Güllə onun ağciyərini deşib keçdi*; **3.** dərk etmək, başa düşmək; **to ~ into the secrets of nature** təbiətin sirlərini dərk etmək

penetrating [ˈpenɪtreɪtɪŋ] *adj* **1.** güclü, kəskin; şiddətli; **~ smell** güclü / kəskin iy; *The cold is penetrating today Bu gün soyuq iliyə işləyir*; **2.** iti; ağıllı, fərasətli; **a ~ mind** iti ağıl / zəka; **a ~ thinker** ağıllı mütəfəkkir; **a ~ look / glance / stare** iti baxış; **3.** güclü, şiddətli; **~ wind** güclü / şiddətli külək; **4.** dərin, iki tərəfi açıq; **~ wound** dərin / iki tərəfi açıq yara

penetration [ˌpenɪˈtreɪʃn] *n* **1.** keçmə, girmə; soxulma; **2.** fərasət, ağıllılıq, fərasətlilik; **a person of ~** fərasətli / ağıllı adam; **3.** *fiz.* nüfuz etmə qabiliyyəti; **4.** *hərb.* yarma, yarıb keçmə (*cəbhəni*); **5.** deşmə / deşib keçmə gücü; **~ of a bullet** *hərb.* güllənin / mərminin deşmə gücü

penetrative [ˈpenɪtrətɪv] *adj* **1.** girən, daxil olan; **2.** kəskin, qulaqbatıran (*səs haq.*); **3.** ağıllı, fərasətli, gözüaçıq

pen-friend [ˈpenfrend] *n* məktub dostu

penguin [ˈpeŋɡwɪn] *n zool.* pinqvin

penicillin [ˌpenɪˈsɪlɪn] *n əcz.* penisillin

peninsula [pəˈnɪnsjələ] *n* yarımada

peninsular [pəˈnɪnsjələʳ] *n* yarımada sakinləri, yarımadada yaşayan adamlar

penis [ˈpiːnɪs] *n* (*pl* **penes**) penis, erkəklərdə cinsi orqan

penitence [ˈpenɪtəns] *n* **1.** peşmanlıq, təəssüf; **2.** *din.* tövbə, tövbə etmə; **to show ~ for *one's* sins** günahlarına görə tövbə etmək

penitent[1] [ˈpenɪtənt] *n* **1.** *din.* tövbə edən günahkar; **2.** peşmançılıq çəkən adam

penitent[2] [ˈpenɪtənt] *adj* tövbə edən, peşman olan; **a ~ sinner** tövbə edən günahkar

penitentiary [ˌpenɪˈtenʃərɪ] *n* islah evi, həbsxana

penknife [ˈpennaɪf] *n* (*pl* **-knives** [-naɪvz]) qələm / cib bıçağı

penman [ˈpenmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) kalliqraf, xəttat

penmanship [ˈpenmənʃɪp] *n* **1.** kalliqrafiya, xəttatlıq; **2.** üslub, yazıçının yazı tərzi

pen-name [ˈpenneɪm] *n* ədəbi təxəllüs

penniless [ˈpenɪlɪs] *adj* pulu olmayan, pulsuz, qəpiksiz

penny [ˈpenɪ] *n* (*pl* **pence**, **pennies**) ayrıayrı dəmir pul; penni (*pens*); *amer.* sent; ◊ **a pretty ~** böyük məbləğ, xeyli pul; **to make a pretty ~ out of *smth.*** bir şeydən yaxşı gəlir / qazanc götürmək; **a bad ~ 1)** saxta sikkə; **2)** yaramaz adam; **to turn an honest ~ 1)** halal pul qazanmaq; **2)** əlavə pul qazanmaq; **to look twice at every ~** hər bir qəpiyin qədrini bilmək, hər qəpiyin üstündə əsmək

pension[1] [ˈpenʃn] *n* pensiya, təqaüd; **old age ~** qocalığa görə pensiya / təqaüd; **an army ~** hərbi xidmətə görə təqaüd; **to live on a ~** təqaüdlə yaşamaq / dolanmaq; **to retire on a ~** təqaüdə çıxmaq; **to grant a ~ to *smb.*** bir kəsə təqaüd kəsmək / təyin etmək

pension[2] [ˈpenʃn] *v* (**off**) təqaüdə çıxarmaq; təqaüd vermək

pensionable [ˈpenʃənəbl] *adj* **1.** təqaüd almağa hüquq verən; **~ disability** təqaüd almağa hüquq verən əlillik; **~ age** təqaüd yaşı; **2.** təqaüd almağa hüququ olan

pensioner [ˈpenʃənəʳ] *n* təqaüdçü, pensiyaçı

pensive [ˈpensɪv] *adj* fikirli, qəmli, kədərli; melanxolik; **~ eyes** qəmli / kədərli gözlər; **a ~ look** fikirli baxış

pensively [ˈpensɪvlɪ] *adv* qəmli, kədərli, qəmli-qəmli, kədərli-kədərli

pentagon [ˈpentəɡən] *n* beşbucaqlı (*cizim*); **the Pentagon** Pentaqon (*ABŞ-ın müdafiə nazirliyi*)

pentagonal [penˈtæɡənl] *n adj* beşbucaqlı

pentathlon [penˈtæθlən] *n id.* beşnövçülük

penthouse [ˈpenthaus] *n* **1.** göydələnin damında tikilmiş ev (*mənzil; bir ailəlik*); **2.** evin damında tikiliş (*lift, bak və s. qoymaq üçün*)

penultimate [peˈnʌltımıt] *adj* axırıncıdan qabaqkı; *November is the penultimate month of the year Noyabr ilin axırdan qabaqkı ayıdır*

penurious [pəˈnjuərıəs] *adj* kasıb, yoxsul; **a ~ family** kasıb / yoxsul ailə

penury [ˈpenjəri] *n* kasıblıq, yoxsulluq, ehtiyac; **to live in ~** ehtiyac / yoxsulluq içərisində yaşamaq

people[1] [ˈpi:pl] *n* **1.** xalq, millət; **the British / Russian / French ~** Britaniya / rus / fransız xalqı / milləti; **English-speaking ~s** ingilis dilli / ingiliscə danışan xalqlar; **2.** sakin; **the ~ of London** Londonun sakinləri; **3.** *top.* adamlar, insanlar, camaat; **young ~** cavanlar; **old ~** qocalar; **common ~** adi adamlar; **4.** *d.d.* qohumlar, valideynlər; *My people are abroad Mənim valideynlərim xaricdədir*; **my wife's ~** arvadımın qohumları

people[2] [ˈpi:pl] *v* yaşamaq, məskunlaşmaq; **human beings who ~ our planet** bizim planetdə yaşayan / məskunlaşan insanlar

people-in-law [ˈpi:plınˈlɔ:] *n d.d.* ərin və ya arvadın qohumları

pep[1] [pep] *n d.d.* cəsarət, ruh yüksəkliyi; qətiyyət; **full of ~** cəsarətli, qətiyyətli; **to put some ~ into** ***smb.*** bir kəsi ruhlandırmaq, bir kəsi cəsarətləndirmək; *The captain was trying to put some pep into the team Kapitan komandanı ruhlandırmağa çalışırdı*

pep[2] [pep] *v* **(-pp-)** *d.d.* həvəsləndirmək, stimullaşdırmaq, ruhlandırmaq, ruh / cəsarət vermək; **to ~ up** ***smb.*** bir kəsi ruhlandırmaq

pepful [ˈpepfl] *adj d.d.* çevik, zirək, qıvraq; diribaş; **~ boy** zirək / diribaş oğlan

pepper[1] [ˈpepə] *n bot.* istiot; bibər

pepper[2] [ˈpepə] *v* **1.** istiotlamaq, istiot vurmaq / səpmək / tökmək; **2. (with)** (*həm də məc.*) atmaq, yağdırmaq; *The speaker was peppered with questions Natiqin üstünə sual yağdırdılar*

peppered [ˈpepəd] *adj* **1.** istiot vurulmuş / səpilmiş; **2.** xallı örtülmüş, xallı; **~ tail** xallı quyruq; **3.** hirsli, tündxasiyyət, tündməcaz; **~ tongue** acı / zəhərli dil

pepper-mill [ˈpepəmıl] *n* istiotçəkən / istiotdöyən maşın

pepper-pot [ˈpepəpɔt] *n* istiotqabı

peppery [ˈpepəri] *adj* **1.** istiotlu, istiot səpilmiş / vurulmuş / qatılmış; **2.** kəskin, tikanlı; **~ words** kəskin / tikanlı sözlər; **~ satire** kəskin satira; **3.** çılğın, hirsli, tündxasiyyət, tündməcaz, tez hirslənən; **a ~ man** tündməcaz adam

perceive [pəˈsi:v] *v* **1.** başa düşmək, dərk etmək; *She perceived that her sister was unhappy O, başa düşdü ki, onun bacısı bədbəxtdir*; **2.** fərqləndirmək; görmək; *They perceived some light in the distance Onlar uzaqda bir işıq gördülər*

per cent [pəˈsent] *adj* faiz, %; **three ~** üç faiz (3%)

percentage [pəˈsentıdʒ] *n* **1.** faiz miqdarı; **the ~ of metal in the ore** filizin tərkibində metalın faiz miqdarı; **2.** *d.d.* pay; hissə, miqdar; *The salesmen get a percentage on everything they sell Satıcılar satdıqları hər bir şeydən pay alırlar*

perceptible [pəˈseptıbl] *adj* hiss olunan, duyulan, gözəçarpan, nəzəri cəlb edən; dərk edilə / qavranıla bilən; **~ difference** duyulan / gözəçarpan / nəzəri cəlb edən fərq; **~ sounds** fərqləndirilə bilən səslər

perceptibly [pəˈseptıblı] *adv* gözə çarpacaq tərzdə / dərəcədə; *The patient has improved perceptibly Xəstə gözə / nəzərə çarpacaq dərəcədə yaxşılaşıb*

perception [pəˈsepʃn] *n* qavrama, qavrayış; duyğu, hiss; **organs of ~** duyğu / lamisə üzvləri

perceptive [pəˈseptıv] *adj* **1.** duyğu; duyan; **~ organs** duyğu üzvləri; **2.** açıqgözlü, gözüaçıq; diqqətli, hər şeyə fikir verən

perceptiveness [pəˈseptıvnıs] *n* fərasət, gözüaçıqlıq, ağıllılıq

perch[1] [pə:tʃ] *n* I **1.** tar (*quş qəfəsində / hinində*); **to take** ***one's*** **~** tarına oturmaq; **2.** *d.d.* yüksək vəzifə / mövqe

perch[2] [pə:tʃ] *v* **1.** tarda oturmaq, tara çıxmaq, tarlanmaq; **2.** əyləşmək, oturmaq; **to ~ on the arm of a chair** kreslonun qolu üstündə oturmaq; **3.** qoymaq; **to ~** ***one's*** **hat on the side of** ***one's*** **head** papağını yan / yanakı qoymaq

percipient [pəˈsıpıənt] *adj* tez anlayan / qavrayan / başa düşən; **a ~ onlooker** tez anlayan nəzarətçi

percolate [ˈpə:kəleıt] *v* **1.** sızmaq, süzülmək; keçmək, hopmaq; *Water percolates through the sand Su qumdan sızıb keçir*; **2.** yayılmaq; *The news took some time to percolate through Xəbərin yayılması bir müddət vaxt aldı*

percolation [ˌpə:kəˈleıʃn] *n* sızma, sızıb keçmə (*maye haq.*)

percolator [ˈpə:kəleıtə] *n* qəhvədan

percussion [pəˈkʌʃn] *n* **1.** zərbə, toqquşma; **2.** *top.* / *mus.* zərb alətləri

percussionist [pəˈkʌʃənıst] *n* zərb aləti çalan

perdurable [pəˈdjuərəbl] *adj* **1.** əbədi, daimi, ömürlük; **2.** çox möhkəm

peregrinate [ˈperıgrıneıt] *v* gəzmək, avara gəzmək; **to ~ the streets** küçələri avara-avara dolanmaq / gəzmək

peregrination [ˌperıgrıˈneıʃn] *n* səyahət, səfər; **his ~s in southern Europe** onun cənubi Avropaya səyahətləri; *He published a book about his peregrinations O, səyahəti haqqında bir kitab nəşr etdi*

peregrine [ˈperıgrın] *n zool.* şahin, tərlan, qızılquş

peremptory [pəˈremptəri] *adj* **1.** qəti, etirazsız; *The orders are peremptory Əmrlər qətidir*; **2.** amiranə; **in a ~ tone** amiranə bir tonda; **to speak in a ~ tone** amiranə tonla danışmaq

perennial[1] [pəˈrenıəl] *n* **1.** çoxillik bitki; **2.** əbədi, həmişəlik; **the ~s of poetry** poeziyanın əbədiliyi

perennial[2] [pəˈrenıəl] *adj* **1.** çoxillik (*bitki haq.*); **2.** bütün ili davam edən; **~ supply of water** suyun daimi təminatı; **3.** əbədi; **~ youth** əbədi gənclik

perfect[1] [ˈpə:fıkt] *adj* I **1.** bitmiş, kamil, qüsursuz; çox gözəl / qəşəng, əla; **~ beauty** kamil / qüsursuz gözəllik; **to be ~ in everything** hər şeydə qüsursuz olmaq; *It's perfect! d.d. Əla, çox gözəl / qəşəng!*; **2.** tam, tamam; **~ silence** tam sakitlik; **3.** dəqiq, düz; **~ imitation** dəqiq təqlid

perfect [ˈpə:fıkt] *adj* II *qram.* perfekt; **~ forms** perfekt formalar

perfect[2] [pəˈfekt] *v* **1.** təkmilləşdirmək, yaxşılaşdırmaq; **to ~ an invention** ixtiranı təkmilləşdirmək; **2.** qurtarmaq, başa çatdırmaq, yerinə yetirmək; **to ~ a plan** planı yerinə yetirmək

perfection [pəˈfekʃn] *n* **1.** təkmilləşdirmə, yaxşılaşdırma; **the path to ~** təkmilləşmənin yolu; **2.** bitmə, sona çatma, tamamlanma; **to bring a work to ~** işi bitirmək / tamamlamaq / qurtarmaq; **3.** kamillik, qüsursuzluq; **the ~ of beauty** gözəlliyin kamilliyi / qüsursuzluğu

perfectly [ˈpə:fıktlı] *adv* **1.** yaxşı, gözəl, əla; **~ formed** yaxşı formalaşmış; *The trousers fit perfectly Şalvar yaxşı / əla tutur*; **2.** kamil, tam, tamamilə; **to be ~ happy** tam xoşbəxt olmaq; **to be ~ right** tamamilə haqlı olmaq

perfidious [pəˈfıdıəs] *adj* xain, xəyanətkar, vəfasız, əhdi pozan; **a ~ woman** vəfasız / əhdi pozan qadın

perfidy [ˈpə:fıdı] *n* xainlik, xəyanətkarlıq, vəfasızlıq; **a piece / an action of ~** xain / xəyanətkar / satqın hərəkət

perforate [ˈpə:fəreıt] *v* deşmək, dəlmək, deşik / dəlik açmaq; **to ~ the paper** kağızı deşmək

perforated [ˈpə:fəreıtıd] *adj* deşilmiş, dəlinmiş, deşikli, dəlikli; **~ bricks** deşikli kərpiclər

perforation [ˌpə:fəˈreıʃn] *n* deşmə, dəlmə

perforative [ˈpə:fəreıtıv] *adj* **1.** deşilmiş, dəlinmiş; **2.** asan deşilən / dəlinən

perforator [ˈpə:fəreıtə] *n* **1.** burğu, matqab; **2.** deşikaçan / dəlikaçan dəzgah

perform [pəˈfɔ:m] *v* **1.** yerinə yetirmək, icra etmək, həyata keçirmək; **to ~ a task** tapşırıq yerinə yetirmək / icra etmək; **to ~ an operation** əməliyyat yerinə yetirmək; **2.** oynamaq, ifa etmək (*rolu*), çalmaq; **to ~ on the flute / at the piano** fleyta / pianino çalmaq; *He performed the part of Hamlet O, Hamlet rolunu oynadı / ifa etdi*

performance [pəˈfɔ:məns] *n* **1.** ifa, icra, yerinə yetirmə, həyata keçirmə; **in the ~ of a task** tapşırığı yerinə yetirərkən; **in the ~ of an experiment** təcrübə aparırkən; **2.** hərəkət, iş, fəaliyyət, əmək; **to be modest about** ***one's*** **own ~s** öz əməlləriylə öyünməmək; **3.** tamaşa, teatr tamaşası; **first ~** premyera (*pyesin teatrda ilk tamaşası*); **farewell ~** vida tamaşası; **evening / afternoon ~** axşam / gündüz tamaşası; *No performance tonight Bu axşam tamaşa yox-*

dır (olan); **4.** konsert; **musical ~** musiqi konserti; **5.** oynama, ifa etmə *(rolu və s.)*

performer [pə'fɔ:mə'] *n* **1.** icraçı, icra edən; yerinə yetirən; **2.** ifaçı, artist; *He is an admirable performer on the violin O, skripkada əla çalır*

performing [pə:'fɔ:mɪŋ] *adj* öyrədilmiş, təlim verilmiş *(heyvan haq.)*; **~ monkeys / dogs / lions / tigers,** *etc.* təlim verilmiş meymunlar / itlər / şirlər / pələnglər və s.

perfume[1] ['pə:fju:m] *n* **1.** xoş iy, rayihə; ətir; **the ~ of rose** qızılgülün iyi; **2.** ətir; **a bottle of ~** bir şüşə ətir; **to put ~** ətir vurmaq

perfume[2] ['pə:fju:m] *v* **1.** ətir vurmaq, ətirləmək; **2.** ətir saçmaq / yaymaq; *Roses perfumed the air Qızılgüllər havaya ətir saçırdı*

perfumed ['pə:fju:md] *adj* ətirlənmiş, ətir vurulmuş; **a ~ handkerchief** ətirlənmiş / ətir vurulmuş dəsmal

perfumer [pə'fju:mə'] *n* ətriyyatçı, ətriyyat sənayesi işçisi

perfumery [pə'fju:məri] *n* **1.** ətriyyat, ətriyyat malları; **2.** ətriyyat mağazası; **3.** ətriyyat fabriki

perfunctory [pə'fʌŋktəri] *adj* **1.** üzdən; səthi, başdansovdu; **~ inspection** səthi / başdansovdu yoxlama; **2.** dayaz *(adam)*; **a ~ person** dayaz adam

perfuse [pə'fju:z] *v* **1.** çiləmək, səpmək; sulamaq; **to ~ with water** su çiləmək / səpmək; **2.** bulamaq, tökmək; **to ~ colour** rəng / boya tökmək, boya ilə bulamaq

perfusion [pə'fju:ʒn] *n* **1.** çiləmə, səpmə; tökmə; **2.** *kils.* çiləmə, səpmə

perhaps [pə'hæps] *adv* ola bilsin (ki), olsun ki; *Perhaps she's ill Ola bilsin ki, o, xəstədir*

per head [pə'hed] *adv* adambaşına; hər biri

peril ['perɪl] *n* təhlükə, risk, xətər, xata; **the ~ of nuclear war** nüvə müharibəsi təhlükəsi; **to rush / to thrust oneself into ~** risk etmək, özünü təhlükəyə atmaq

perilous ['perɪləs] *adj* təhlükəli, qorxulu, xətərli, xatalı; **a ~ journey** təhlükəli səyahət

perilousness ['perɪləsnɪs] *n* təhlükə, qorxu, xata

perimeter [pə'rɪmɪtə'] *n* **1.** *riyaz.* perimetr; **2.** istehkamın və ya düşərgənin xarici sərhədi / hüdudu

period ['pɪərɪəd] *n* **1.** dövr, müddət, vaxt; **lasting for a ~ of three months** üç ay davam edən dövr; **fixed ~** müəyyənləşdirilmiş müddət / vaxt; **at this ~ of the year** ilin bu vaxtında; **trial ~** sınaq dövrü; **extra / overtime ~** *id.* əlavə vaxt; **2.** mərhələ; **3.** dərs; **a history ~** tarix dərsi

periodic [,pɪərɪ'ɔdɪk] *adj* dövri; **~ system** dövri sistem *(kimyəvi elementlərin)*

periodical[1] [,pɪərɪ'ɔdɪkl] *n* dövri nəşr, jurnal; **monthly ~** aylıq jurnal

periodical[2] [,pɪərɪ'ɔdɪkl] *adj* = **periodic**

periodically [,pɪərɪ'ɔdɪkəlɪ] *adv* hərdənbir, vaxtaşırı

peripatetic [,perɪpə'tetɪk] *adj* gəzən, səyyar, avara; **~ music teacher** səyyar musiqi müəllimi

peripherial [pə'rɪfərəl] *adj* **1.** periferiya; **~ zones** periferiya zonaları; **2.** ikinci dərəcəli əhəmiyyəti olan, az əhəmiyyətli; **matters of ~ interest** ikinci dərəcəli maraq kəsb edən məsələlər

periphery [pə'rɪfərɪ] *n* **1.** kontur *(çevrə)*; **2.** periferiya, əyalət, rayon, ətraf *(mərkəzdən uzaq yerlər)*

periphrase[1] ['perɪfreɪz] *v* başqa sözlə ifadə etmək

periphrasis [pə'rɪfrəsɪs] *n* (*pl* **-ses**) parafraz *(bir ifadə və ya sözün mənasının təsvir vasitəsilə verilməsi)*

periphrastic [,perɪ'fræstɪk] *adj* **1.** təsviri təsvir vasitəsilə deyilən; **2.** *gram.* təsviri; **~ conjugation** təsviri dəyişmə / təsrif

periphrastically [,perɪ'fræstɪkəlɪ] *adv* təsviri surətdə, təsvir yolu ilə / vasitəsilə

perish ['perɪʃ] *v* **1.** ölmək, məhv olmaq; **to ~ with hunger / with thirst** acından / susuzluqdan ölmək; **to ~ from cold / from heat** soyuqdan / istidən ölmək / məhv olmaq; *I am perishing with cold! Mən soyuqdan ölürəm.* **2.** yox / qeyb olmaq; *The seal on the bottle has perished Butulkanın üstündəki möhür silinib*

perishable ['perɪʃəbl] *adj* **1.** *(süz. ərzaq haq.)* tez xarab olan / korlanan / çürüyən; **~ goods** tez xarab olan mallar; **~ fruits**

vegetables tez xarab olan / çürüyən meyvələr / tərəvəzlər; **2.** davamsız, tezdağılan; **~ material** tezdağılan / davamsız material

perishables ['perɪʃəblz] *n pl* tez xarab olan / çürüyən mallar; *Fish and flowers are perishables Balıq və gül tez xarab olan mallardır*

perishing ['perɪʃɪŋ] *adj* **1.** bərk, çox; **~ cold** bərk soyuq; *It's really perishing cold this morning Bu sabah həqiqətən bərk soyuqdur*; **2.** bərk soyuq hiss edən; *I'm perishing with cold, let's get indoors Mən burada soyuqdan ölürəm, gəl / gəlin içəri gedək*

peritonitis [,perɪtə'naɪtɪs] *n tib.* peritonit *(qarın pərdəsinin iltihabı)*

perjure ['pə:dʒə'] *v* **1.** **to ~ oneself** *hüq.* yalan danışmaq / söyləmək / demək *(süz. məhkəmədə and içdikdən sonra)*; **2.** *hüq.* andı pozmaq

perjurer ['pə:dʒərə'] *n* yalançı şahid

perjury ['pə:dʒərɪ] *n* yalançı şahidlik, yalan şəhadət *(süz. and içdikdən sonra)*; **to commit ~** and içdikdən sonra yalan şəhadət vermək

perk[1] [pə:k] *n* **1.** pay; *Perks offered by the firm include a car Firmanın təklif etdiyi paya bir minik maşını daxildir*; **2.** işçinin malik olduğu imtiyaz; *One of the perks of this job is that you don't have to work on Saturday Bu işin imtiyazlarından biri ondan ibarətdir ki, sən / siz şənbə günü işləmirsən / işləmirsiniz*

perk[2] [pə:k] *v* **1.** (**up**) qaldırmaq *(başını)*; uzatmaq *(boynunu)*; *The horse perked up its head At başını qaldırdı*; **2.** *d.d.* (**up**) canlanmaq, cana gəlmək; ruhlanmaq, kefi açılmaq; *He felt depressed but soon perked up when his friends arrived O, dilxor idi, lakin dostları gəldikdən sonra tezliklə kefi açıldı*

perkily ['pə:kɪlɪ] *adv* diribaşlıqla, zirəkliklə, şən / şad bir tərzdə

perkiness ['pə:kɪnɪs] *n* diribaşlıq, zirəklik, şənlik, şadlıq

perky ['pə:kɪ] *adj* şad, şən, sux; *He's still in bed, but he seems quite perky O, hələ yataqdadır (yəni xəstədir), lakin o çox şən / şad görünür*

permanence ['pə:mənəns] *n* dəyişməzlik, davamlılıq; daimilik; **~ of feelings** hissin dəyişməzliyi / daimiliyi; **~ of a treaty** müqavilənin davamlılığı

permanency ['pə:mənənsɪ] *n* **1.** = **permanence**; **2.** daimi iş / təşkilat; **to give** ***smb.*** **a ~** bir kəsə daimi iş vermək

permanent ['pə:mənənt] *adj* **1.** daimi, arasıkəsilməz, uzunmüddətli; möhkəm; davamlı; **the ~ members of the UN Security Council** BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının daimi üzvləri; **~ colour** möhkəm / davamlı boya; **a ~ exhibition** daimi sərgi; **2.** uzunmüddətli; **~ defence** uzunmüddətli müdafiə

permanently ['pə:mənəntlɪ] *adv* həmişəlik, əbədi olaraq; **to be ~ disabled** həmişəlik əlil olmaq

permeate ['pə:mɪeɪt] *v* **1.** daxil olmaq, keçmək; *Water permeates everywhere Su hər yerə keçir*; **2.** hopdurmaq, canına çəkdirmək; *The soil was permeated with water Torpaq suyu canına çəkdi*; **3.** yayılmaq

permeation [,pə:mɪ'eɪʃn] *n* keçmə, süzülmə; **the ~ of water from the surface** suyun yerin səthindən süzülməsi

permissible [pə'mɪsəbl] *adj* yol / icazə verilə bilən, mümkün olan; **~ levels of nitrates in water** suda nitrat duzunun yol verilə bilən səviyyələri; *Such conduct is permissible Belə davranışa yol verilə bilər*

permission [pə'mɪʃn] *n* icazə, izin; **to give** ***smb.*** **~ to do** ***smth.*** bir şey etmək üçün bir kəsə icazə / izin vermək; **with your ~** sizin icazənizlə; **to obtain the necessary ~** lazımi icazə almaq

permissive [pə'mɪsɪv] *adj* **1.** qanuni, yol verilən, icazə / izn verən; **2.** mərhəmətli, iltifatlı, yumşaq; **~ parents** iltifatlı / yumşaq valideynlər

permissiveness [pə'mɪsɪvnɪs] *n* iltifatlılıq, yumşaqlıq, mərhəmətlilik

permit[1] ['pə:mɪt] *n* **1.** icazə *(rəsmi)*; **official ~** rəsmi icazə; *Nobody can enter a military base without a permit İcazəsi olmadan hərbi bazaya heç kəs girə bilməz*; **2.** lisenziya, icazə şəhadətnaməsi / vəsiqəsi; **3.** icazə vərəqəsi; **to take out a ~** icazə vərəqəsi almaq

permit[2] [pə'mɪt] *v* (**-tt-**) **1.** icazə / izn / rüsxət vermək; *Smoking is not permitted here*

Burada papiros / siqaret çəkməyə icazə verilmir; **2.** yol / imkan vermək; *I cannot permit such cruelty Mən belə qəddarlığa yol verə bilmərəm*

pernicious [pə'nɪʃəs] *adj* zərərli, ziyanlı, xətərli, xatalı; ~ **habits** zərərli / ziyanlı / xətərli adətlər

perniciousness [pə'nɪʃəsnɪs] *n* zərərlilik, ziyanlılıq, xətərlilik

pernickety [pə'nɪkətɪ] *adj d.d.* bəhanəçi, iradcıl, tələbkar; şıltaq, vasvası; ~ **about one's food** yeməyində vasvası / tələbkar

perorate ['perəreɪt] *n* **1.** boşboğazlıq / naqqallıq etmək; **2.** ifadəli oxumaq (*bədii əsəri*)

perpendicular[1] [,pə:pən'dɪkjələ'] *n riyaz.* perpendikulyar, perpendikulyar xətt; **to draw a ~ to a line** xəttə perpendikulyar çəkmək

perpendicular[2] [,pə:pən'dɪkjələ'] *adj* **1.** perpendikulyar; **a ~ line** perpendikulyar xətt; **2.** vertikal, şaquli, dik; ~ **staircase** dik pilləkən; ~ **cliffs** dik qayalar; **3.** düz, qaməti əyilməmiş; **a stiff ~ old lady** zabitəli, düz qamətli qoca xanım

perpendicularity ['pə:pən,dɪkju'lærɪtɪ] *n riyaz.* perpendikulyarlıq

perpendicularly [,pə:pən'dɪkjuləlɪ] *adv* perpendikulyar olaraq; dik / şaquli vəziyyətdə

perpetrate ['pə:pətreɪt] *v* etmək, eləmək; **to ~ a crime / an error** cinayət / səhv etmək; *Who perpetrated the crime? Bu cinayəti kim edib?*

perpetration [,pə:pɪ'treɪʃn] *n* cinayət etmə; cinayət

perpetrator ['pə:pɪtreɪtə'] *n* cinayətkar; günahkar

perpetual [pə'petjuəl] *adj* **1.** əbədi; daimi; ~ **motion** əbədi / daimi hərəkət; **the ~ snows of the mountaintops** dağ zirvələrinin əbədi qarları; **2.** arasıkəsilməz; dayanmadan; aramsız; **the ~ noise of the machines** maşınların aramsız / arasıkəsilməz səsi; **3.** tez-tez baş verən / təkrar olunan; ~ **complaints** tez-tez təkrar olunan şikayətlər; **4.** ömürlük; müddətsiz; ~ **imprisonment** ömürlük həbs

perpetuance [pə'petjuəns] *n* = **perpetration**

perpetuate [pə'petjueɪt] *v* əbədiləşdirmək; **to ~ one's name** öz adını əbədiləşdirmək

perpetuation [pə,petju'eɪʃn] *n* əbədiləşdirmə; həmişə saxlama

perpetuity [,pə:pə'tju:ətɪ] *n* əbədiyyət, əbədilik, daimilik; sonsuzluq, hüdudsuzluq

perplex [pə'pleks] *v* **1.** çaşdırmaq, karıxdırmaq, çətinliyə salmaq; **to ~ a person** bir kəsi çətin vəziyyətə salmaq; **2.** mürəkkəbləşdirmək, çətinləşdirmək, çolpaşiyə / dolaşığa salmaq; **to ~ an issue** məsələni çətinləşdirmək / dolaşdırmaq

perplexed [pə'plekst] *adj* **1.** çaşdırılmış, karıxdırılmış; karıxmış, özünü itirmiş; **2.** dolaşıq, qarışıq, çətin, çolpaşık; ~ **question** dolaşıq məsələ

perplexing [pə'pleksɪŋ] *adj* çaşdıran, karıxdıran, dolaşdıran, çətin vəziyyətə salan; ~ **questions** çətin vəziyyətə salan / çaşdıran məsələlər

perplexity [pə'pleksɪtɪ] *n* **1.** çaşıb qalma, karıxma; **to be in ~** çaşıb qalmaq; **2.** çətinlik, çətin / ağır vəziyyət; **3.** dolaşıqlıq, qarışıqlıq

perquisite ['pə:kwɪzɪt] *n* **1.** əlavə qazanc, təsadüfi və ya əlavə gəlir; **salaries and ~s** əmək haqqı və əlavə gəlir; **2.** çaypulu, bəxşiş

persecute ['pə:sɪkju:t] *v* **1.** təqib etmək; izləmək, dalınca düşmək; əziyyət vermək, gözümçıxdıya salmaq; **to ~ progressive leaders** mütərəqqi fikirli rəhbərləri təqib etmək; **2.** cana / təngə gətirmək; **to ~ smb. with requests** xahişlərlə / yalvarışlarla bir kəsin zəhləsini aparmaq / tökmək

persecution [,pə:sɪ'kju:ʃn] *n* **1.** təqib, təqib etmə; **to suffer cruel ~s** amansız təqibdən əziyyət çəkmək; **2.** təngə / cana gətirmə, bezdirmə, bezar etmə; **the ~ of flies and gnats** milçəklərin və ağcaqanadların zəhlə tökməsi

persecutor ['pə:sɪkju:tə'] *n* təqibçi, təqib edən / qəddar adam

perseverance [,pə:sɪ'vɪərəns] *n* mətanət, qətiyyətlilik; **to show great ~ in the face of extreme hardship** çox böyük çətinlik qarşısında mətanət göstərmək

persevere [,pə:sɪ'vɪə'] *v* (**at, in, with**) qətiyyətlə / inadla / inadkarlıqla davam etdirmək, inadkarlıq / qətiyyət göstərmək

persevering [,pə:sɪ'vɪərɪŋ] *adj* mətanətli, inadlı, qətiyyətli

Persian[1] ['pə:ʃn] *n* **1.** fars; **the ~s** *top.* farslar; **2.** fars dili

Persian[2] ['pə:ʃn] *adj* fars; İran; **the ~ language** fars dili; ~ **carpet** İran xalçası

persimmon [pə'sɪmən] *n bot.* **1.** xırnık / korolyok ağacı; **2.** xırnık, korolyok (*meyvə*)

persist [pə'sɪst] *v* **1.** inad / səbat / mətanət göstərmək; *He persisted in working at his experiment O, eksperimenti üzərində inadla işlədi*; **to ~ in one's opinion** öz fikri üzərində möhkəm dayanmaq; **2.** davam etmək, dəyişməmək; *The bad weather will persist all over the country Pis hava bütün ölkədə davam edəcək*

persistence [pə'sɪstəns] *n* **1.** inad, səbat, mətanət; *Persistence and courage are wonderful qualities Mətanət və cəsarət yaxşı keyfiyyətlərdir*; **2.** davamlılıq, möhkəmlik, dözümlülük

persistent [pə'sɪstənt] *adj* **1.** inad, inadlı; inadcıl; sabit; sarsılmaz, davamlı; **to be ~ in one's intentions** öz məramında inadcıl / inadlı olmaq; **2.** möhkəm, davamlı, arası kəsilməyən; ~ **rain** arası kəsilməyən yağış; ~ **demand** daimi tələb / tələbat

person ['pə:sn] *n* **1.** adam; şəxs; *Who is that person? O adam kimdir?*; **2.** görkəm, xarici görkəm; **a young woman of an agreeable ~** xoş görkəmli gənc qadın; **3.** iştirak edən şəxs, personaj (*dramatik və ya ədəbi əsərdə*); **in the ~ of Vagif** Vaqif rolunda; **4.** *hüq.* fiziki şəxs; **juridical ~** yuridik / hüquqi şəxs; **5.** *qram.* şəxs; **the first ~ singular** birinci şəxs tək

persona [pə:'sounə] *n lat.* şəxs, şəxsiyyət; ~ **grata** *dip.* toxunulmaz şəxs; ~ **non grata** *dip.* arzuolunmaz şəxs

personage ['pə:sənɪdʒ] *n* **1.** məşhur / görkəmli şəxsiyyət; **2.** xüsusi / seçilmiş adam; **helpful ~** faydalı / yararlı / köməyəgələn adam; **3.** personaj, iştirak edən adam; **the most interesting ~ in this story** bu povestdə ən maraqlı personaj

personal ['pə:snl] *adj* **1.** şəxsi; ~ **opinion** şəxsi fikir / rəy; ~ **needs** şəxsi ehtiyac; ~ **beauty** şəxsi gözəllik; **to make a ~ application** şəxsən özü müraciət etmək; **2.** daşınar; ~ **property** daşınar əmlak; **3.** *qram.* şəxs; ~ **pronouns** şəxs əvəzlikləri

personality [,pə:sə'nælɪtɪ] *n* **1.** şəxsiyyət; **strong ~** güclü şəxsiyyət; **2.** tanınmış / məşhur şəxsiyyət

personalization, -sation [,pə:snəlaɪ'zeɪʃn] *n* canlandırma, şəxsləndirmə

personalize, -ise ['pə:snəlaɪz] *v* ifadə etmək; şəxsləndirmək, canlandırmaq

personally ['pə:snəlɪ] *adv* şəxsən; *All letters will be answered personally Bütün məktublara şəxsən cavab veriləcək*

personification [pə:,sɔnɪfɪ'keɪʃn] *n* şəxsləndirmə; canlandırma

personify [pə:'sɔnɪfaɪ] *v* təcəssüm etdirmək, canlandırmaq, şəxsləndirmək; *Poets personify the sun and the moon Şairlər günəşi və ayı şəxsləndirirlər*

personnel [,pə:sə'nel] *n* **1.** personal, heyət; kadrlar; **the ~ of the hospital** xəstəxananın personalı; **2.** *hərb.* şəxsi heyət

perspective[1] [pə'spektɪv] *n* **1.** görünüş, perspektiv (*mənzərənin uzaqdan görünüşü*); **2.** mənzərə; *A fine perspective opened before his eyes Onun gözləri qarşısında gözəl bir mənzərə açıldı*

perspective[2] [pə'spektɪv] *adj* **1.** gələcəyi / perspektivi olan; **2.** tərsimi; ~ **geometry** tərsimi həndəsə

perspicacious [,pə:spɪ'keɪʃəs] *adj* çox ağıllı, fərasətli, gözüaçıq

perspicaciously [,pə:spɪ'keɪʃəslɪ] *adv* ağıllı, fərasətlə, açıqgözlüklə

perspicacity [,pə:spɪ'kæsɪtɪ] *n* iti zəka, ağıl, fərasət, bəsarət, ağıllılıq, fərasətlilik, gözüaçıqlıq; **to show ~ in selecting assistants** köməkçilər seçməkdə fərasət / ağıllılıq göstərmək

perspicuity [,pə:spɪ'kju:ɪtɪ] *n* aydınlıq; açıqlıq (*nitq və s. haq.*)

perspicuous [pə'spɪkjuəs] *adj* aydın; açıq; *The reason is perspicuous Səbəb aydındır*

perspirable [pə'spaɪərəbl] *adj* tərləyən, tərli

perspiration [,pə:spə'reɪʃn] *n* **1.** tərləmə; **2.** tər; *The perspiration stands on his forehead Onun alnında tər əmələ gəlib*; **beads of ~** tər damlaları

perspiratory [pə'spaɪərətərɪ] *adj* tər əmələ gətirən, tərlədən, tər; ~ **gland** tər vəzi

perspire [pə'spaıə'] *v* tərləmək; *My feet don't perspire Mənim ayaqlarım tərləmir*

persuade [pə'sweıd] *v* inandırmaq; sübut etmək; tovlamaq; **to ~ *smb.* of *smth.*** bir kəsi bir şeyə inandırmaq; *He persuaded me that it was true O məni inandırdı ki, o, haqiqətdir / düzdür*; **to be ~** inanmaq

persuasion [pə'sweıʒn] *n* **1.** inandırma; razı salma; **by force or ~** güclə və ya inandırma yolu ilə; *Gentle persuasion is more effective than force Nəzakətlə inandırma gücdən təsirlidir*; **2.** inam, fikir; *It's my private persuasion Bu mənim şəxsi fikrimdir / inamımdır*; **3.** əminlik, əmin olma, yəqinlik; **full ~** tam əminlik; **4.** dini etiqad; **people of many different religious ~s** çox müxtəlif dini əqidəli adamlar

persuasive [pə'sweısıv] *adj* inandırıcı; **~ speech / reasons** inandırıcı nitq / səbəblər

persuasiveness [pə'sweısıvnıs] *n* əminlik, yəqinlik, qəti inam; inandırıcılıq; **the ~ of his arguments** onun dəlillərinin inandırıcılığı / qətiliyi

persuasively [pə'sweısıvlı] *adv* inamla, qəti olaraq

pert [pə:t] *adj* **1.** ədəbsiz, qaba, kobud; sözqaytaran, diluzun; **~ answer** ədəbsiz / qaba / kobud cavab; **2.** tər, təzə; çiçəklənən (*bitki haq.*)

pertain [pə'teın] *v* **1.** aid / dəxli olmaq (*bir şeyə*); *This does not pertain to my office Bu mənim səlahiyyətimə aid deyil*; **2.** yaramaq, münasib / uyğun olmaq; *It doesn't pertain to a gentleman Bu, centlmenə yaraşmır*

pertinacious [,pə:tı'neıʃəs] *adj* tərs, inad, inadcıl, güzəştə / yola getməyən

pertinaciously [,pə:tı'neıʃəslı] *adv* tərsliklə, inadla, tərs-tərs

pertinaciousness [,pə:tı'neıʃəsnıs] *n* tərslik, inadcıllıq

pertinacity [,pə:tı'næsıtı] *n* tərslik, inadcıllıq, inadkarlıq

pertinence ['pə:tınəns] *n* münasiblik, uyğunluq, yerinə düşmə; **the ~ of his remark** onun iradının münasibliyi / yerinə düşməsi;

◊ *It's of no pertinence to us Bunun bizə dəxli yoxdur*

pertinency ['pə:tınənsı] *n* = **pertinence**

pertinent ['pə:tınənt] *adj* yerində, uyğun, münasib, yaraşan, uyğun gələn; **~ remark** yerli / münasib irad; **to say *smth.* ~** münasib / müvafiq bir şey demək

perturb [pə'tə:b] *v* həyəcana / təşvişə salmaq; **to ~ the pacific order of the country** ölkədə sakitliyi və asayişi pozmaq

perturbation [,pətə'beıʃn] *n* **1.** həyəcan, vəlvələ, çaxnaşma, təşviş, narahatlıq; **to show no ~** həyəcanlanmamaq, təşviş keçirməmək; **2.** qarışıqlıq, iğtişaş

perturbed [pə'tə:bd] *adj* həyəcanlı, narahat; **a ~ young man** narahat / həyəcanlı gənc oğlan

peruse [pə'ru:z] *v* **1.** diqqətlə oxumaq; **to ~ a document** sənədi diqqətlə oxumaq; **2.** fikirləşmək, düşünmək; götür-qoy etmək

pervade [pə'veıd] *v* yayılmaq; nüfuz etmək, doldurmaq; *The smell of flowers pervaded the house Çiçəklərin ətri / rayihəsi evi doldurmuşdu*

pervasive [pə'veısıv] *adj* yayılan, nüfuz edən; **~ perfume** yayılan ətir / rayihə; **a ~ smell of damp** yayılan nəm iyi

perverse [pə'və:s] *adj* **1.** qüsurlu, nöqsanlı, eyibli; səhv; **a ~ decision** səhv / yanlış qərar; **2.** tərs, inad, inadcıl; **a ~ child** inadcıl / tərs uşaq; **3.** şıltaq; **a ~ woman** şıltaq qadın

perversion [pə'və:ʃn] *n* **1.** təhrif etmə, pozma; **~ of the truth** həqiqəti təhrif etmə; **~ of history** tarixi təhrif etmə; **~ of justice** ədaləti pozma; **2.** pozulma; **~ of the organs of digestion** həzm orqanlarının pozulması

perversity [pə'və:sıtı] *n* **1.** qüsur, nöqsan; **~ of Roman morals** Roma adətlərinin qüsuru / nöqsanı; **2.** tərslik, inad, inadkarlıq

pervert[1] ['pə:və:t] *n* **1.** pozğun adam; **2.** dönük, xain, mürtəd

pervert[2] ['pə:və:t] *v* **1.** təhrif etmək; düz izah etməmək; *He has perverted the meaning of my article O mənim məqaləmin mənasını təhrif edib*; **2.** yoldan / başdan çıxartmaq, azdırmaq, tovlamaq

pesky ['peskı] *adj amer.* **1.** zəhlətökən, bezikdirici, usandırıcı; **~ mosquitoes** zəhlətökən / bezikdirici ağcaqanadlar; **2.** pis, iyrənc, mənfur; **~ room** iyrənc / pis otaq; *What pesky weather! Nə iyrənc havadır!*

pessimism ['pesımızm] *n* pessimizm, bədbinlik

pessimist ['pesımıst] *n* pessimist

pessimistic [,pesı'mıstık] *adj* pessimist, bədbin; **to be ~ about the future** gələcək barədə bədbin / pessimist olmaq

pessimistical [,pesı'mıstıkəl] *adj* = **pessimistic**

pessimistically [,pesı'mıstıkəlı] *adv* bədbincəsinə, bədbin bir tərzdə

pest [pest] *n* **1.** ziyanverici həşərat; parazit; **2.** başabəla, zəhlətökən, bezikdirici

pester ['pestə'] *v* təngə / cana gətirmək, usandırmaq, bezar etmək, bezdirmək; *We were pestered with flies Milçəklər bizi bezdirdilər / cana gətirdilər*; **to ~ *smb.* with questions** bir kəsi suallarla təngə / cana gətirmək; *He pestered me to death O mənim canımı lap boğazıma yığdı*

pestersome ['pestəsəm] *adj* təngəgətirən, zəhlətökən, usandıran, bezdirən

pesticide ['pestısaıd] *n* pestisid

pestilence ['pestıləns] *n* **1.** *tib.* taun (*xəstəlik*); **2.** epidemiya, yoluxucu xəstəlik

pestilent ['pestılənt] *adj* **1.** öldürücü, məhvedici, zəhərli; **~ plant** zəhərli bitki; **2.** acı; **~ tongue** acı dil; **3.** *d.d.* zəhlətökən, bezdirici, qarayaxa; **~ fellow** bezdirici / qarayaxa adam; **4.** yoluxucu

pestilential [,pestı'lenʃl] *adj* **1.** yoluxucu; **~ disease** yoluxucu xəstəlik; **2.** zəhərli, ziyanlı; **~ mists** zərərli dumanlar; **~ smell** üfunət; **~ doctrine** ziyanlı doktrina (*elmi, fəlsəfi və ya siyasi nəzəriyyə*)

pestle[1] ['pesl] *n* dəstə (*həvəngdə*)

pestle[2] ['pesl] *v* dəstə ilə əzmək (*həvəngdə*)

pet[1] [pet] *n* **1.** sevimli ev heyvanı; **2.** istəkli / sevimli / ərköyün uşaq; *He is his mother's pet O, anasının istəklisidir / ərköyün balasıdır*; **the ~ of society** cəmiyyətin sevimlisi; **to make a ~ of a child** uşağı ərköyün böyütmək; *My pet! Mənim əzizim!*

pet[2] [pet] *adj* **1.** ev; əhliləşdirilmiş; **a ~ bird** ev quşu; **~ lions** əhliləşdirilmiş aslanlar; **2.** sevimli, istəkli; **~ pupils** sevimli / istəkli şagirdlər; **3.** ən çox sevilən; **~ subject** ən çox sevilən mövzu / fənn

pet[3] [pet] *v* (**-tt-**) **1.** əzizləmək, ərköyün böyütmək; **to ~ a child** uşağı əzizləmək / ərköyün böyütmək; **2.** *amer.* qucaqlaşmaq, öpüşmək

petal ['petl] *n bot.* ləçək (*gül yarpağı*)

petition[1] [pı'tıʃn] *n* ərizə, xahiş; **~ for a divorce** boşanma haqqında ərizə; **to have / to receive *smb.*'s ~** bir kəsin ərizəsini almaq; **to grant a ~** xahişi yerinə yetirmək; **to make / to lodge a ~** ərizə vermək; **to sign a ~** ərizəyə qol çəkmək; **to present a ~** ərizə vermək

petition[2] [pı'tıʃn] *v* ərizə vermək, xahiş etmək; **to ~ for mercy** bağışlanmaq / əfv olunmaq üçün xahiş etmək; **to ~ for *smth.*** bir şey üçün xahiş etmək; *The people petitioned the government to be allowed to return to their country Adamlar vətənlərinə dönməyə icazə almaq üçün hökumətə ərizə verdilər*

petitioner [pı'tıʃnə'] *n* **1.** ərizəçi, ərizə verən, xahiş edən; **2.** *hüq.* iddiaçı

petrel ['petrəl] *n zool.* fırtına quşu

petrified ['petrıfaıd] *adj* **1.** daşlaşmış, daşa dönmüş; **~ fish** daşlaşmış / daşa dönmüş balıq; **2.** ölü, ölmüş; **~ language** ölü dil; **3.** donmuş, sarsınmış; **~ with horror** dəhşətdən donmuş / sarsınmış

petrify ['petrıfaı] *v* **1.** daşa çevrilmək, daşlaşmaq; *Wood was petrified Ağac daşa çevrildi / daşlaşdı*; **2.** heyrətləndirmək, heyrətə salmaq, valeh etmək, mat qoymaq; *He petrified the whole neighbourhood by his playing O, oyunu ilə bütün ətrafı heyrətə saldı / mat qoydu*; **3.** donub / quruyub qalmaq; *She seemed to petrify when she heard the news Bu xəbəri eşidəndə sanki qız donub qaldı*; **to be petrified with grief / with horror** dərddən / dəhşətdən donub qalmaq

petrol[1] ['petrəl] *n* petrol, benzin; **to fill a car with ~** maşına benzin / petrol tökmək

petrol[2] ['petrəl] *adj* benzin, petrol; neft; **the ~ tank of a car** maşının benzin bakı; **~ station** yanacaq / petrol / benzin doldurma məntəqəsi

petroleum [pı'trəulʃəm] *n* neft; **crude ~** təbii / xam neft

petted ['petıd] *adj* ərköyün, ərköyün böyüdülmüş; **a ~ child** ərköyün uşaq

petticoat [ˈpetɪkout] *n* **1.** alt tumanı, kombinasiya (*alt qadın paltarı*); **2.** *zaraf.* arvad, qız; **to be always after a ~** həmişə arvad / qız dalınca düşmək; **3.** bələk, qundaq

pettifog [ˈpetɪfɔg] *v* **1.** ara qızışdırmaq; *They accepted the decision and did not pettifog Onlar qərar qəbul etdilər və bir daha ara qızışdırmadılar*; **2.** xırda şeylərə görə küsüşmək

pettifogger [ˈpetɪfɔgəʳ] *n* **1.** süründürməçi; ərizəbaz; şər / böhtan atan, fitnəkar, araqızışdıran, dedi-qoduçu; **2.** şarlatan, yalançı, fırıldaqçı

pettifoggery [ˈpetɪfɔgərɪ] *n* süründürməçilik, ərizəbazlıq

pettifogging[1] [ˈpetɪfɔgɪŋ] *n* **1.** süründürməçilik; məhkəməbazlıq; **2.** fırıldaq, hiyləgərlik, dələduzluq

pettifogging[2] [ˈpetɪfɔgɪŋ] *adj* **1.** məhkəməbaz, ərizəbaz; **2.** cəncəl, pis, çirkin; **3.** fırıldaqçı, hiyləgər, dələduz

pettiness [ˈpetɪnɪs] *n* xırdaçılıq, kiçiklik, balacalıq

petting [ˈpetɪŋ] *n d.d.* oxşama, nazlama, əzizləmə

pettish [ˈpetɪʃ] *adj* **1.** küsəyən, dəymədüşər; **~ girl** küsəyən / dəymədüşər qız; **2.** əsəbi, hirsli; **~ speech** əsəbi / hirsli nitq

petty [ˈpetɪ] *adj* xırda, kiçik, balaca; cüzi, əhəmiyyətsiz; **~ cash** cüzi məbləğ; **~ reforms** cüzi islahatlar; **~ expenses** xırda / cüzi xərclər; **~ crime** xırda cinayət

petulant [ˈpetjulənt] *adj* **1.** səbirsiz, hövsələsiz; **a ~ and jealous wife** səbirsiz və qısqanc arvad; **2.** ədəbsiz, sözqaytaran; sırtıq; **~ children** sırtıq / həyasız uşaqlar

phantasm [ˈfæntæzm] *n* **1.** xəyal, vahimə, qarabasma, kabus; **2.** illüziya; xülya; **~ of a hope** qeyri-real ümid; *All this is a mere phantasm Bunlar hamısı sadəcə xülyadır*

phantasma [fænˈtæzmə] *n* **1.** illüziya, xülya, xəyal; **2.** kabus, qarabasma

phantasmal [fænˈtæzml] *adj* xəyali, qeyri-həqiqi; **~ imaginations** xəyali uydurmalar

phantom [ˈfæntəm] *n* **1.** xəyal, xəyalat, vahimə, qarabasma, kabus; **2.** illüziya, xülya; **3.** yalançı, əslində mövcud olmayan

pharaoh [ˈfɛərou] *n tar.* firon (*qədim Misir hökmdarı*)

pharmaceutical [ˌfɑːməˈsjuːtɪkl] *adj* əczaçılıq; **the ~ industry** əczaçılıq sənayesi; əczaçılıq; **~ scales** əczaçılıq tərəzisi

pharmacist [ˈfɑːməsɪst] *n* əczaçı

pharmacological [ˈfɑːməkələdʒɪkl] *adj* farmakologiya, əczaçılıq; farmakoloji; **~ faculty** farmakologiya / əczaçılıq fakültəsi; **~ research** farmakoloji tədqiqat

pharmacologist [ˌfɑːməˈkɔlədʒɪst] *n* farmakoloq, əczaçı

pharmacology [ˌfɑːməˈkɔlədʒɪ] *n* farmakologiya

pharmacy [ˈfɑːməsɪ] *n* **1.** əczaçılıq işi; **2.** aptek

pharynx [ˈfærɪŋks] *n anat.* udlaq, hülqum

phase[1] [feɪz] *n* dövr, mərhələ, səthə, pillə; **full ~** tam dövr (*ay haq.*); **~s of an illness** xəstəliyin mərhələləri; **to enter upon a new ~** yeni dövrə / mərhələyə daxil olmaq; **a ~ of history** tarixi dövr / mərhələ

phase[2] [feɪz] *v* **1.** dövrlərə / mərhələlərə bölmək; **2.** tədricən həyata keçirmək / tətbiq etmək; **to ~ new methods** tədricən yeni üsullar / metodlar tətbiq etmək

phased [feɪzd] *adj* tədrici, tədricən; **~ disarmament** tədrici / mərhələli tərk-silah

pheasant [ˈfeznt] *n* **1.** qırqovul; **2.** qırqovul ətindən hazırlanmış xörək

phenol [ˈfiːnɔl] *n kim.* fenol (*karbol turşusu*)

phenomenal [fɪˈnɔmɪnl] *adj* nadir, görünməmiş, fövqəladə, qeyri-adi

phenomenon [fɪˈnɔmɪnən] *n* (*pl* **-mena**) **1.** hadisə, fenomen (*həm də fəls*); **common ~** adi hadisə; **atmospheric ~** atmosfer hadisəsi; **linguistic ~** dil hadisəsi; **2.** *d.d.* qeyri-adi hadisə, möcüzə; **infant ~** möcüzə uşaq, vunderkind

phial [ˈfaɪəl] *n* **1.** dərman üçün şüşə qab, şüşə (*dərman üçün*), flakon, ətir şüşəsi; **2.** qədəh, piyalə

philander [fɪˈlændəʳ] *v* **1.** sürünmək (*qadın dalınca*), eşqbazlıq etmək, mazaqlaşmaq; **2.** əxlaqsızlıq etmək, pozğun həyat keçirmək / sürmək

philanderer [fɪˈlændərəʳ] *n* **1.** qadın düşkünü, arvadbaz, donjuan; **2.** əxlaqsız / pozğun adam

philanthrope [ˈfɪlənθroup] *n* = **philanthropist**

philanthropic [ˌfɪlənˈθrɔpɪk] *adj* filantrop; **~ organizations** filantropik / xeyriyyəçi təşkilatlar; **~ society** filantropik cəmiyyət (*xeyriyyə cəmiyyəti*)

philanthropist [fɪˈlænθrəpɪst] *n* filantrop, xeyriyyəçi

philanthropize [fɪˈlænθrəpaɪz] *v* **1.** xeyriyyəçiliklə məşğul olmaq, xeyriyyəçilik etmək; **2.** himayə / himayəçilik / havadarlıq etmək; **to ~ the poor** kasıblara himayəçilik etmək

philanthropy [fɪˈlænθrəpɪ] *n* filantropiya (*xeyriyyəçilik*)

philatelist [fɪˈlætəlɪst] *n* filatelist, filateliya ilə məşğul olan adam

philharmonic [ˌfɪlɑːˈmɔnɪk] *adj* filarmoniya; **~ society** filarmoniya cəmiyyəti

philological [ˌfɪləˈlɔdʒɪkl] *adj* filoloji, filologiya

philologist [fɪˈlɔlədʒɪst] *n* filoloq

philology [fɪˈlɔlədʒɪ] *n* filologiya

philosopher [fɪˈlɔsəfəʳ] *n* filosof; **the Greek ~ Aristotle** yunan filosofu Aristotel

philosophical [ˌfɪləˈsɔfɪkl] *adj* fəlsəfi, fəlsəfədən bəhs edən, fəlsəfəyə aid; **~ magazine** fəlsəfi / fəlsəfədən bəhs edən jurnal

philosophically [ˌfɪləˈsɔfɪkəlɪ] *adv* fəlsəfi baxımdan / cəhətdən

philosophize [fɪˈlɔsəfaɪz] *v* filosof kimi düşünmək, filosofluq etmək

philosophy [fɪˈlɔsəfɪ] *n* **1.** fəlsəfə; **the ~ of Aristotle** Aristotelin fəlsəfəsi; **2.** həyata / dünyaya baxış; ***one's* ~ of life** bir kəsin həyat haqqında fikri / baxışı

phit [fɪt] *n* vıyıltı, vıyıltılı səs; **the ~ of the bullets** güllələrin vıyıltısı

phlegm [flem] *n* bəlğəm, həyxırıq

phlegmatic [flegˈmætɪk] *adj* fleqmatik, soyuqqanlı, laqeyd, süst; **in a ~ manner** soyuqqanlılıqla, laqeyd / süst bir tərzdə

phlegmatically [flegˈmætɪkəlɪ] *adv* soyuqqanlılıqla, süst / laqeyd bir tərzdə

phlegmy [ˈflemɪ] *adj* **1.** selikli; **2.** = **phlegmatic**

phoenix [ˈfiːnɪks] *n əs.* **1.** simurq (*əfsanəvi quş*); **2.** möcüzə

phone[1] [foun] *n* (**telephone** *sözünün qısa forması*) *d.d.* telefon; **on the ~ 1)** telefonda; **2)** telefonla; *Who is on the phone? Telefonda kimdir? Who answered the phone? Telefona kim cavab verdi?*; **to get *smb.* on the ~** bir kəsə telefon etmək; **to call *smb.* on the ~** bir kəsi telefona çağırmaq

phone[2] [foun] *v*: **to ~ (up) *smb.*** bir kəsə telefon etmək

phoneme [ˈfouniːm] *n dilç.* fonem

phonemic [fəˈniːmɪk] *adj* fonem, fonematik; **~ system of the language** dilin fonematik / fonem sistemi

phonetic [fouˈnetɪk] *adj* fonetik, fonetikaya aid olan

phonetically [fouˈnetɪkəlɪ] *adv* fonetik baxımdan / cəhətdən

phonetist [fouˈnetɪst] *n* fonetist, fonetika mütəxəssisi

phonologic [founəˈlɔdʒɪk] *adj dilç.* fonoloji, fonologiya; **the ~ system of the language** dilin fonoloji sistemi

phonological [founəˈlɔdʒɪkl] *adj* = **phonologic**

phonology [fəˈnɔlədʒɪ] *n dilç.* fonologiya

phonoscope [ˈfounəskoup] *n dilç.* fonoskop (*nitqin fonetik xüsusiyyətlərini tədqiq etmək üçün cihaz*)

phosphate [ˈfɔsfeɪt] *n kim.* fosfat, fosfat turşusu

phosphorous [ˈfɔsfərəs] *adj kim.* fosforlu, tərkibində fosfor olan

phosphorus [ˈfɔsfərəs] *n kim.* fosfor

photo[1] [ˈfoutou] *n d.d.* fotoqrafiya; **a colour ~** rəngli fotoqrafiya; **to take ~** şəkil / fotoqrafiya çəkmək

photo[2] [ˈfoutou] *v d.d.* foto ilə şəkil çəkmək; *We were photoed full-length Biz bədənnüma şəkil çəkdirdik*

photogenic [ˌfoutouˈdʒenɪk] *adj* fotogenik, ifadəli, fotoqrafiya üçün əlverişli; **~ face** fotogenik sifət / üz

photograph[1] [ˈfoutəgrɑːf] *n* fotoqrafiya, şəkil; **to take a ~** şəkil çəkmək; **to have *one's* ~ taken** şəklini çəkdirmək

photograph[2] [ˈfoutəgrɑːf] *v* **1.** foto ilə şəkil çəkmək; **2.** yaddaşına həkk olunmaq, yadda saxlamaq

photographer [fəˈtɔgrəfəʳ] *n* fotoqraf, fotoqrafçı; **an amateur ~** həvəskar fotoqraf; **a professional ~** sənətkar / professional fotoqraf

photographic [ˌfoutəˈgræfik] *adj* fotoqrafik; ~ **print** fotoqrafik çap

photography [fəˈtɔgrəfi] *n* fotqrafiya, foto ilə çəkilmiş şəkil

phrasal [ˈfreızl] *adj* frazeoloji, tərkibi; ~ **verbs** tərkibi / frazeoloji fellər

phrase[1] [freız] *n* **1.** *qram.* fraza, ifadə, söz birləşməsi; **graceful ~s** gözəl ifadələr; **2.** idiomatik ifadələr

phrase[2] [freız] *v* **1.** sözlərlə ifadə etmək; **2.** adlandırmaq, xarakterizə etmək

phrase-book [ˈfreızbuk] *n* frazeoloji lüğət (*ikidilli*)

phraseological [ˌfreızıəˈlɔdʒıkl] *adj* frazeoloji; ~ **combination** / **unit** frazeoloji birləşmə / vahid

phraseology [ˌfreızıˈɔlədʒı] *n dilç.* **1.** frazeologiya; **2.** təmtəraqlı cümlələr, cümləpərdazlıq

physic [ˈfızık] *n d.d.* dərman; **to give** *smb.* **a dose of** ~ bir kəsə bir doza dərman vermək

physical [ˈfızıkl] *adj* **1.** fiziki, maddi; ~ **strength** / **force** fiziki qüvvə / güc; ~ **map** fiziki xəritə; ~ **chemistry** fiziki kimya; ~ **geography** fiziki coğrafiya; **2.** cismi, cismani; ~ **drills 1)** gimnastik təmrinlər, **2)** məşq; ~ **examination** tibbi müayinə

physically [ˈfızıkəlı] *adv* cismən, bədəncə; *He's very weak physically O, bədəncə çox zəifdir*

physical therapy [ˈfızıklˈθerəpı] *n tib.* fizioterapiya

physician [fıˈzıʃn] *n* həkim, terapevt

physicist [ˈfızısıst] *n* fizik, fizika mütəxəssisi

physics [ˈfızıks] *n* fizika; **cosmical** ~ kosmik fizika; **quantum** ~ kvant fizikası; **nuclear** ~ nüvə / atom fizikası; **the laws of** ~ fizikanın qanunları

physiognomist [ˌfızıˈɔnəmıst] *n* fizionomist

physiognomy [ˌfızıˈɔnəmı] *n* **1.** fizionomika; **2.** sima, sifət, sir-sifət; **the political ~ of the new parliament** yeni parlamentin siyasi sifəti / siması

physiologic [ˌfızıəˈlɔdʒık] *adj* fizioloji; ~ **changes** fizioloji dəyişikliklər; ~ **adaptation** fizioloji uyğunlaşma

physiological [ˌfızıəˈlɔdʒıkl] *adj* = **physiologic**

physiologically [ˌfızıəˈlɔdʒıkəlı] *adv* fizioloji baxımdan / nöqteyi-nəzərdən

physiologist [ˌfızıˈɔlədʒıst] *n* fizioloq, fiziologiya mütəxəssisi

physiology [ˌfızıˈɔlədʒı] *n* fiziologiya

physiotherapist [ˌfızıouˈθerəpıst] *n* fizioterapevt

physiotherapy [ˈfızıouˈθerəpı] *n tib.* fizioterapiya

physique [fıˈzi:k] *n* bədən, bədən quruluşu, qədd-qamət; **a fine** / **well-developed** ~ əla / yaxşı inkişaf etmiş bədən

pianino [pjæˈni:nou] *n* (*pl* **-os** [-ouz]) pianino

pianist [ˈpjænıst] *n mus.* pianoçu, pianoçalan; **a famous** ~ tanınmış pianist

piano [pıˈænou] *n* (*pl* **-os** [-ouz]) fortepiano, royal; **grand** ~ royal

piano-player [ˈpıænou,pleıəʳ] *n* = **pianist**

picaresque [ˌpıkəˈresk] *adj* hiyləgərlik; hiyləgər, bic

pick[1] [pık] *n* I şişucl u / sivriuclu külüng

pick [pık] *n* II **1.** seçim, seçmə; **to take** *one's* ~ seçmək, öz seçimini etmək; *Which one would you like? Take your pick Hansını istəyirsən / istəyirsiniz? Seç / Seçin;* **2.** bir şeyin seçilmiş hissəsi; **the ~ of the army** ordunun seçilmiş hissəsi; **3.** məhsulun birdəfəlik yığılan hissəsi (*meyvə, giləmeyvə və s. haq.*); *The first pick of strawberries is off Çiyələyin ilk yığımı oldu;* **4.** zərbə (*iti alətlə vurulan*); **to take a** ~ vurmaq (*iti alətlə*)

pick[2] [pık] *v* **1.** seçmək, ayırmaq; **to ~ the best** ən yaxşısını seçmək; *They picked the most deserving candidate Onlar ən layiqli namizədi seçdilər;* **2.** yığmaq, dərmək, götürmək; **to ~ flowers** / **fruit** / **berries** çiçək / meyvə / giləmeyvə yığmaq; **3.** (**out of**) çıxartmaq; **to ~ a thorn out of** *one's* **finger** barmağından tikan çıxartmaq; **4.** axtarmaq; **to ~ an occasion** münasib fürsət axtarmaq; **5.** dənləmək, dimdikləmək; *Hens were picking grain Toyuqlar taxılı dənləyirdi;* **6.** eşələmək; qurdalamaq; **to ~ *one's* nose** burnunu eşələmək (*yəni təmizləmək*); **to ~ *one's* teeth** dişlərini qurdalamaq; **7.** deşmək, deşik açmaq; **to ~ a hole** deşik açmaq; **8.** torpağı küləngla yumşaltmaq; **9.** yolmaq (*toyuğu və s.*); **10.** didmək (*yunu, pambığı və s.*); **11.** oğurlamaq; **to ~ *smb.'s* pocket** bir kəsin cibinə girmək;

◊ **to ~ and choose** vasvası / tələbkar olmaq; **to ~ and steal** xırda oğurluqla məşğul olmaq; **to ~ a bone with *smb.*** bir kəslə hesabı çürütmək / haqq-hesab çəkmək; **to ~ up flesh** kökəlmək; **to ~ up *one's* spirit / courage** cəsarət toplamaq; *I picked up my courage and spoke without trepidation Mən cəsarətimi topladım və həyəcansız danışdım;* **to ~ *one's* words** ağzından çıxan sözü bilmək; **to ~ *one's* way** yolunu seçmək

pick-a-back [ˈpıkəbæk] *adv* çiynində, dalında; **to carry *smb.*** ~ bir kəsi dalında aparmaq

picked [pıkt] *adj* seçmə, seçilmiş; ~ **craftsmen** seçilmiş ustalar; ~ **troops** *hərb. d.d.* seçmə hissələr; ~ **team** *id.* seçmə komanda

picker [ˈpıkəʳ] *n* **1.** toplayan, yığan (*meyvə, pambıq və s.*); **2.** cındırçı, cındıryığan, cındır alan; **3.** xırda şeylər oğrusu; **4.** çeşidləyici, malları növlərə ayıran; **5.** kərki, toxa

picket[1] [ˈpıkıt] *n* I **1.** piket; **strike** ~ tətilçilərin piketi; **to be on** ~ piketdə olmaq; **2.** kiçik qarovul dəstəsi; zastava, qarovulxana

picket [ˈpıkıt] *n* II paya

picket[2] [ˈpıkıt] *v* I **1.** piket təşkil etmək; **2.** növbə çəkmək, mühafizə etmək

picket [ˈpıkıt] *v* II ətrafına paya vurmaq, ətrafını payalamaq

picketed [ˈpıkıtıd] *adj* I piketlə əhatə olunmuş / edilmiş; ~ **works** piketlə əhatə olunmuş zavod

picketed [ˈpıkıtıd] *adj* II ətrafına paya vurulmuş, ətrafı payalanmış; ~ **garden** ətrafına paya vurulmuş bağ / bağça

picking [ˈpıkıŋ] *n* **1.** oğurluq; **2.** *pl.* qalıq, artıq, yemək artığı, qabaqdan qalan; **3.** yığma, toplama (*məhsulu, meyvəni*); **4.** seçmə, sortlara ayırma; **5.** tüklərini yolma (*toyuq və s. haq.*)

pickle[1] [ˈpıkl] *n* **1.** şoraba; şoraba suyu; **2.** duza qoyulmuş xiyar; həftbecər; **3.** *d.d.* acınacaqlı / xoşagəlməz vəziyyət; **to be in a pretty / nice / fine** ~ çətin / xoşagəlməz / acınacaqlı vəziyyətdə olmaq; *I could see no way out of the pickle I was in Mən düşdüyüm çətin vəziyyətdən heç bir çıxış yolu görə bilmirdim;* **4.** nadinc, dəcəl, yolluqçu

pickle[2] [ˈpıkl] *v* duza / turşuya / marinada qoymaq (*tərəvəzi, meyvəni*); **to ~ cucumber / onion / tomato / cabbadge** xiyarı / soğanı / pomidoru / kələmi turşuya qoymaq;

◊ **to ~ a rod for *one's* own back** = özünə quyu qazmaq

pickled [ˈpıkld] *adj* duza / turşuya / marinada qoyulmuş; ~ **cabbage** duza / turşuya / marinada qoyulmuş kələm; ~ **cucumber** duza / turşuya / marinada qoyulmuş xiyar

pickler [ˈpıkləʳ] *n* **1.** turşuya / duza / marinada qoymaq üçün yetişdirilən tərəvəz; **2.** şoraba, şoraba suyu; **3.** şoraba qoymaq üçün banka

pickpocket [ˈpık,pɔkıt] *n* cibgir, cibkəsən

picky [ˈpıkı] *adj* tələbkar, hər şeyi bəyənməyən

picnic[1] [ˈpıknık] *n* **1.** piknik (*səyr, seyrə çıxma, çölə gəzintiyə getmə*); **to hold a ~ in the forest** meşədə piknik təşkil etmək; **to go on / for a** ~ pikniкə getmək; **2.** asan / yüngül iş; *It's no picnic having to look after 6 small children all day Bütün günü 6 balaca uşağa baxmaq asan iş deyil*

picnic[2] [ˈpıknık] *v* pikniкə getmək; seyrə çıxmaq

picnicker [ˈpıknıkəʳ] *n* pikniкə gedən, piknikdə iştirak edən, seyrə çıxan, gəzintiyə gedən; *Picnickers are requested not to leave litter Gəzintiyə gələnlərdən xahiş olunur ki, özlərindən sonra zir-zibil qoymasınlar*

pictorial[1] [pıkˈtɔ:rıəl] *n* şəkilli nəşr; **the Lady's** ~ qadınlar üçün şəkilli jurnal

pictorial[2] [pıkˈtɔ:rıəl] *adj* **1.** şəkilli; **a ~ dictionary** şəkilli lüğət; **2.** təsviri; ~ **art** təsviri incəsənət; **3.** *dilç.* piktoqrafik; ~ **script** piktoqrafik yazı

picture[1] [ˈpıktʃəʳ] *n* **1.** şəkil, tablo, rəsm; **to paint / to draw a** ~ şəkil / rəsm / tablo çəkmək; **to hang a ~ on the wall** divardan şəkil / tablo asmaq; **2.** fotoqrafiya, foto ilə çəkilmiş şəkil; *They showed us their wedding pictures Onlar bizə toy şəkillərini göstərdilər;* **3.** (**the ~s**) kino; **to**

go to the ~s *d.d.* kinoya getmək; **4.** kino-film; kino şəkli; **black-and-white / colour ~** ağ-qara / rəngli film;

◊ **to come into the ~** görünmək, zahir / peyda olmaq; **to bring into the ~** cəlb / daxil etmək, xatırlatmaq, toxunmaq

picture[2] [ˈpɪktʃə] *v* **1.** təsvir etmək, surətini yaratmaq (*səhnədə*), çəkmək: *On the wall he has pictured a mountain Divarda o, dağ şəkli çəkdi / dağı təsvir etdi*; **2.** foto ilə şəkil çəkmək; **3.** canlı şəkildə təsvir etmək: *He has pictured the child very vividly O, uşağı çox canlı təsvir edib*

picture-book [ˈpɪktʃəbuk] *n* şəkilli kitab (*xüs. uşaqlar üçün*)

pictured [ˈpɪktʃəd] *adj* **1.** çəkilmiş (*şəkil*); **2.** şəkillə bəzədilmiş; **3.** şəkilli, rəsmli; **a ~ book** şəkilli kitab

picture-frame [ˈpɪktʃəfreɪm] *n* şəkil üçün çərçivə

picture gallery [ˈpɪktʃə,gæləri] *n* şəkil qalereyası

picture-making [ˈpɪktʃə,meɪkɪŋ] *n* kino istehsalı

picture palace [ˈpɪktʃə,pælɪs] *n* kinoteatr

picture-show [ˈpɪktʃəʃou] *n* **1.** şəkil sərgisi; **2.** kinofilm

picturesque [,pɪktʃəˈresk] *adj* gözəl, mənzərəli; **a very ~ scene** çox gözəl / mənzərəli səhnə

piddle [ˈpɪdl] *v* siymək, işəmək

piddling [ˈpɪdlɪŋ] *adj* xırda, boş, mənasız; **~ concerns** xırda qayğılar

pie [paɪ] *n* piroq; **meat / potato / apple ~** ət / kartof / alma piroqu;

◊ **to have a finger in every ~** hər şeydə barmağı olmaq

piece[1] [pi:s] *n* **1.** parça, tikə; bir parça / tikə; **a ~ of bread** bir parça / tikə çörək; **a ~ of sugar** bir tikə / parça qənd; **a ~ of chalk** bir parça / tikə təbaşir; **to be in ~s** parça-parça / tikə-tikə olmaq: *The cup was in pieces Fincan parça-parça / tikə-tikə olmuşdu*; **to take to ~s** sökmək, hissələrinə ayırmaq; **to take a clock to ~s** saatı sökmək; **to take a dress to ~s** paltarı sökmək; **2.** sahə; **a ~ of potatoes** kartof sahəsi; **3.** dənə; **to sell goods by the ~** malı dənə-dənə satmaq; **4.** tablo, şəkil; incəsənət əsəri; **a ~ of art** incəsənət əsəri; **5.** qısa həcmli ədəbi əsər; **a ~ of poetry** şer; **to speak / to recite a ~ 1)** ədəbi oxumaq (*bədii əsəri*), təmtəraqla söyləmək; **2)** nitq söyləmək; **6.** sikkə; pul; **a ~ of gold / of silver** qızıl / gümüş sikkə; **7.** *şahm.* fiqur (*şahmatda böyük daşların adı: şah, vəzir, fil və s.*); **pawns and ~s** piyadalar və fiqurlar; **heavy / minor ~** ağır / yüngül fiqurlar; **8.** *hərb.* atəş vasitələri, silah; **9.** *id.* idman alətləri;

◊ **a ~ of work 1)** əsər, iş; **a splendid ~ of work** çox gözəl əsər; **2)** çətin iş: *This translation is such a piece of work Bu tərcümə çox çətin işdir*; **3)** səs, səs-küy, dava-dalaş, qalmaqal: *He kept jawing us and making a piece of work all the time O, bütün müddəti bizi danladı və qalmaqal saldı*; **to know smth. all to ~s** bir şeyi tam / kamil bilmək; **to go / to come to ~s 1)** məhv / həlak / puç / yox olmaq; **2)** ruhdan düşmək; əldən / gücdən düşmək: *In the second half their team went all to pieces Oyunun ikinci hissəsində onların komandası əldən düşdü*

piece[2] [pi:s] *v* **1.** birləşdirmək, ayrı-ayrı hissələrdən yığmaq / tikmək; **to ~ a quilt** parça tikələrindən yorğan tikmək; **2.** təmir etmək, yamamaq, çitəmək: *She was piecing her skirt O, yubkasını yamayırdı*; **to ~ together** birləşdirmək; **to ~ a broken cup together** sınmış fincanı birləşdirmək / yapışdırmaq; **to ~ out a shortage** çatışmazlığı ödəmək; **to ~ up** təmir etmək, yamamaq; bərpa etmək

piece-goods [ˈpi:sgudz] *n* ədədi mallar; dənə-dənə istehsal olunan mallar

pieceless [ˈpi:slɪs] *adj* tam, bölünməz, vahid, bütöv

piecemeal [ˈpi:smi:l] *adv* **1.** hissə-hissə, tamam, tədricən: *He does his work piecemeal O, işini hissə-hissə görür*; **2.** parça-parça, xırçım-xırçım, tikə-tikə; **to break smth. ~** bir şeyi sındırıb tikə-tikə etmək

piecework [ˈpi:swə:k] *n* dənəmuzd iş

pied [paɪd] *adj* bəzəkli; alabəzək; **~ birds** alabəzək quşlar

pierce [pɪəs] *v* **1.** deşmək, dəlmək; sancmaq, vurub / dəlib keçmək; **to ~ a rubber ball** rezin topu deşmək: *The needle pierced her finger İynə onun barmağını deşdi*; **to have one's ears ~ed** qulaqlarını deşdirmək; **2.** deşik açmaq, deşmək; **to ~ a hole** deşik açmaq; **3.** keçmək, girmək: *We pierced the jungle by means of the river Biz cəngəlliyə çay vasitəsilə keçdik*; **to ~ into / through the enemy's line** düşmən xəttini keçmək; **4.** dərk etmək, anlamaq, başa düşmək; **to ~ the mysteries** sirləri anlamaq: *He failed to pierce the cause O, səbəbi anlaya bilmədi*; **5.** arasından keçmək

pierced [pɪəsd] *adj* deşilmiş, dəlinmiş, deşik / dəlik açılmış; **~ ears** deşilmiş qulaqlar

piercing [ˈpɪəsɪŋ] *adj* **1.** iti; **~ dart** iti ox; **2.** çox bərk / kəskin / güclü; sümüyə / iliyə işləyən; **~ wind** çox bərk / güclü / sümüyə / iliyə işləyən külək; **3.** ağıllı; **~ black eyes** ağıllı qara gözlər; **4.** *hərb.* zirehdeşən; **~ shell** zirehdeşən mərmi / güllə

piercingly [ˈpɪəsɪŋlɪ] *adv* kəsən, iliyə işləyən, bərk, kəskin

piety [ˈpaɪətɪ] *n* **1.** dindarlıq, mömünlik, zahidlik; **2.** valideynlərə, böyüklərə və s. hörmət

piffle[1] [ˈpɪfl] *n d.d.* cəfəngiyyat, boşboğazlıq, boş danışıq / söhbət, uydurma, yalan; **to talk ~** cəfəngiyyat danışmaq

piffle[2] [ˈpɪfl] *v d.d.* **1.** cəfəngiyyat danışmaq, boşboğazlıq etmək; **2.** ehtiyatsız / fikirləşmədən hərəkət etmək

piffler [ˈpɪflə] *n d.d.* boşboğaz, çoxdanışan, çərənçi

piffling [ˈpɪflɪŋ] *adj d.d.* cüzi, əhəmiyyətsiz, dəyərsiz; **to busy oneself with ~ jobs** əhəmiyyətsiz / dəyərsiz işlə məşğul olmaq

pig[1] [pɪg] *n* **1.** donuz; **2.** iri çoşka; **roast ~** qızardılmış çoşka; **3.** *d.d.* donuz; sırtıq, utanmaz, nacins, nankor, həyasız, ədəbsiz (*adam*); **4.** pinti, natəmiz (*adam*); **5.** *amer.* əxlaqsız / pozğun qadın;

◊ **to make a ~ of oneself** çox / həddindən artıq yemək; **to eat like a ~** donuz kimi yemək; **to buy a ~ in a bag** ≡ bir şeyi görmədən və bilmədən almaq

pig[2] [pɪg] *v* **(-gg-) 1.** çoşkalamaq, balalamaq (*donuz haq.*); **2.** donuz kimi çirk içində yaşamaq; **3.** həddindən çox yemək, donuz kimi yemək

pigeon [ˈpɪdʒɪn] *n* **1.** *zool.* göyərçin; **2.** *d.d.* sadədil, sadəlövh, sadə (*adam*)

pigeon-fancier [ˈpɪdʒɪn,fænsɪə] *n* quşbaz, göyərçinbaz

pigeon-hearted [ˈpɪdʒɪnˈha:tɪd] *adj* qorxaq, qorxucaq, ürəksiz, cəsarətsiz, ağciyər

pigeon-hole[1] [ˈpɪdʒɪnhoul] *n* **1.** göyərçin yuvası; **2.** ağıl, yataq, tövlə; qəfəsə

pigeon-hole[2] [ˈpɪdʒɪnhoul] *v* **1.** kağızları qutulara yerləşdirmək; **2.** süründürməçiliyə / təxirə salmaq; **3.** təsnif etmək; **to ~ facts** faktları / dəlilləri təsnif etmək

pigeon-post [ˈpɪdʒɪnpoust] *n* göyərçin poçtu

pigeonry [ˈpɪdʒɪnrɪ] *n* göyərçin damı

piggery [ˈpɪgərɪ] *n* donuz damı

piggish [ˈpɪgɪʃ] *adj* **1.** donuz kimi; donuzaoxşar, donuzabənzər; donuz; **small ~ eyes** balaca donuz gözünə bənzər gözlər; **2.** hisli-paslı, kirli, murdar

piggishly [ˈpɪgɪʃlɪ] *adv* donuz kimi, hisli-paslı, çirkin içində, murdarcasına

piggishness [ˈpɪgɪʃnɪs] *n* **1.** çirklilik, natəmizlik, murdarlıq; **2.** acgözlük, nacinslik

piggy[1] [ˈpɪgɪ] *n* çoşqa, donuz balası

piggy[2] [ˈpɪgɪ] *adj* donuz kimi, donuzaoxşar, donuzabənzər: *He had little piggy eyes Onun donuz gözünə bənzəyən balaca gözləri vardı*

pigheaded [,pɪgˈhedɪd] *adj* **1.** tərs, inad, inadcıl, inadkar, kəc; **2.** gic, axmaq, səfeh

pigheadedly [,pɪgˈhedɪdlɪ] *adv* inadla, inadkarlıqla, inadkar / kəc bir tərzdə

pigheadedness [,pɪgˈhedɪdnɪs] *n* tərslik, inadkarlıq, kəclik, inadcıllıq

piglet [ˈpɪglɪt] *n* çoşqa, donuz balası

pigment [ˈpɪgmənt] *n* **1.** *biol.* pigment; **2.** boyaq maddəsi

pigmentation [pɪgmənˈteɪʃn] *n fiziol.* piqmentasiya

pigskin[1] [ˈpɪgskɪn] *n* donuz dərisi

pigskin[2] [ˈpɪgskɪn] *adj* donuz dərisindən hazırlanmış; **~ gloves** donuz dərisindən hazırlanmış əlcək

pigsty [ˈpɪgstaɪ] *n* **1.** donuz damı; **2.** *məc.* çirkli / natəmiz / murdar yer, pəyə

pigtail [ˈpɪgteɪl] *n d.d.* hörük (*qısa*); **schoolgirls in ~s** qısa hörüklü məktəbli qızlar

pike [paɪk] *n* I *zool.* durnabalığı

pike [paɪk] *n* II **1.** ucluq (*oxda, nizədə və s.*); **2.** külüng; **3.** mizraq (*qədim döyüş aləti*)

pike [paɪk] *n* III dağın şiş təpəsi, ot tayasının təpəsi

piked [paɪkt] *adj* sivri, sivriuclu, şiştəpəli

pilaf [ˈpiːlæf, pɪˈlaːf] *n* (*həm də* **pilau** [ˈpiːlau]) plov

pilchard [ˈpɪltʃəd] *n zool.* sardina

pile[1] [paɪl] *n* I **1.** paya, dirək; **bridge** ~ körpü dirəyi; **to drive in a** ~ paya vurmaq; **2.** ot saplağı, ot gövdəsi

pile [paɪl] *n* II **1.** bağlama, topa, yığın, qalaq; **a ~ of books** bir bağlama kitab; **a ~ of stones** bir topa / yığın daş; **a ~ of logs** bir qalaq / yığın şalban; **a ~ of wood** bir qalaq odun; **2.** dəfn tonqalı (*bəzi ölkələrdə, məs. Hindistanda meyiti yandırmaq üçün qalanan*); **3.** nəhəng bina; **4.** *d.d.* var-dövlət, çoxlu pul; **to make** *one's* ~ var-dövlət yığmaq; **5.** *fiz.* nüvə reaktoru; **uranium** ~ uran reaktoru

pile [paɪl] *n* III **1.** yun; tük; narın tük; **2.** tiftik; **the thick ~ of a bath towel** hamam dəsmalının qalın tiftiyi

pile[2] [paɪl] *v* I paya vurmaq

pile [paɪl] *v* II **1.** topa yığmaq, sıra ilə üst-üstə yığmaq; **to ~ logs on each other** şalbanları sıra ilə üst-üstə yığmaq; *Money was slowly piled up by his father Pulu onun atası yavaş-yavaş / tədricən yığdı;* **2.** yükləmək, yük vurmaq, bir-birinin üstünə tökmək / yığmaq; **to ~ coal on a fire** ocağa kömür tökmək; **3.** *d.d.* hərəkət etmək; bir yerə toplaşmaq; *The tourists piled towards the exit Turistlər çıxışa toplaşdılar*

piles [paɪlz] *n pl tib.* babasil

pilfer [ˈpɪlfəʳ] *v* oğurlamaq, aparmaq, çırpışdırmaq

pilferage [ˈpɪlfərɪdʒ] *n hüq.* xırda oğurluq

pilferer [ˈpɪlfərəʳ] *n* xırda şeylər oğrusu

pilfering [ˈpɪlfərɪŋ] *n* xırda oğurluq

pilgrim[1] [ˈpɪlgrɪm] *n* ziyarətçi, zəvvar; **muslim ~s on their way to Mecca** Məkkəyə gedən müsəlman ziyarətçiləri / zəvvarları

pilgrim[2] [ˈpɪlgrɪm] *v* ziyarətə getmək

pilgrimage [ˈpɪlgrɪmɪdʒ] *n* **1.** zəvvarlıq, ziyarət; **to go on a** ~ ziyarətə getmək; **2.** *d.d.* səyahət etmə, gəzmə; səyahət; **3.** ziyarətgah, ziyarət yeri; **a ~ to Shakespeare's birthplace** Şekspirin doğulduğu yerə səyahət

pill [pɪl] *n* həb; **to take a** ~ **1)** həb qəbul etmək; **a vitamin** ~ vitamin həbi; *Take a pill daily after meals Yeməkdən sonra gündə bir həb qəbul et / edin;* **2)** *d.d.* işlətmə dərmanı qəbul etmək

pillage[1] [ˈpɪlɪdʒ] *n* qarət, soyğunçuluq, talan, quldurluq; talançılıq

pillage[2] [ˈpɪlɪdʒ] *v* soymaq, qarət etmək, talamaq, çalıb-çapmaq; *The town was pillaged by the invading army İstilaçı ordu şəhəri talan etdi / çapıb-taladı*

pillar[1] [ˈpɪləʳ] *n* **1.** sütun, dirək; **2.** *tik.* dayaq; **3.** sütun (*tüstü, alov və s.*); **a ~ of fire / of smoke** alov / tüstü sütunu

pillar[2] [ˈpɪləʳ] *v* paya ilə dayaq vermək / vurmaq

pillar-box [ˈpɪləbɔks] *n* küçədə qoyulmuş poçt qutusu

pillar-post [ˈpɪləpoust] *n* = **pillar-box**

pill-box [ˈpɪlbɔks] *n* **1.** həb saxlamaq üçün qutu; **2.** *hərb.* uzunmüddətli atəş istehkamı

pillion[1] [ˈpɪliən] *n* motosikletin dal oturacağı

pillion[2] [ˈpɪliən] *adj* motosiklet oturacağında oturan

pillion-rider [ˈpɪljən,raɪdəʳ] *n* motosikletin dal oturacağında gedən (*adam*)

pillion-seat [ˈpɪljənsiːt] *n* motosikletin dal oturacağı

pillory[1] [ˈpɪlərɪ] *n* **1.** *tar.* rüsvayçılıq payası; **2.** *məc.* gülünc, masqara, oyuncaq yerinə qoyulma; **to be in the** ~ gülünc vəziyyətdə qalmaq / olmaq

pillory[2] [ˈpɪlərɪ] *v* **1.** *tar.* rüsvayçılıq payasına vurmaq; **2.** biabır / rüsvay etmək

pillow[1] [ˈpɪlou] *n* yastıq, balış; **to plump up the ~s** balışları doldurmaq;

◊ **to take counsel of / to consult with** *one's* ~ ≡ *Axşamın xeyrindən sabahın şəri yaxşıdır*

pillow[2] [ˈpɪlou] *v* **1.** başını qoymaq (*bir şeyin üstünə*); *He pillowed his head on his hand O, başını əlinin üstünə qoydu;* **2.** balış / yastıq qoymaq; *He was blanketed and pillowed Onun üstünə yorğan saldılar və başının altına balış / yastıq qoydular*

pillowcase [ˈpɪloukeɪs] *n* balışüzü, yastıqüzü

pillowfight[1] [ˈpɪloufaɪt] *n* balış davası

pillowslip [ˈpɪlouslɪp] *n* = **pillowcase**

pilot[1] [ˈpaɪlət] *n* **1.** təyyarəçi, pilot; ~ **on alert, alert** ~ növbətçi pilot; **2.** losman; **3.** bələdçi, başçı, yolgöstərən

pilot[2] [ˈpaɪlət] *v* **1.** sürmək; idarə etmək; **to ~ a plane** təyyarə sürmək; **to ~ a ship** gəmi sürmək; **2.** aparmaq, bələdçilik etmək; *He piloted us to the caves O, mağaralarda bizə bələdçilik etdi;*

◊ **to ~ a bill** *amer.* qanun layihəsini palatadan keçirmək

pimp[1] [pɪmp] *n* *d.d.* vasitəçi, aradüzəldən, oğraş; **2.** *amer.* alçaq, əclaf

pimp[2] [pɪmp] *v* **1.** vasitəçilik etmək; ara düzəltmək, oğraşlıq etmək

pimple [ˈpɪmpl] *n tib.* sızanaq; civzə

pimpled [ˈpɪmpld] *adj* = **pimply**

pimply [ˈpɪmplɪ] *adj* sızanaqlı; ~ **skin** sızanaqlı dəri; **a ~ youth** üzü sızanaqlı cavan

pin[1] [pɪn] *n* **1.** sancaq; şpilka, baş sancağı; broşka (*bəzək sancağı*); nişan; **2.** knopka, basmadüymə (*dəftərxanada işlədilən*); **3.** şiş; **4.** *tex.* ox mili (*arabada*); **5.** *pl d.d.* ayaqlar; *He's quick on his pins O, ayaqdan itidir / yüngüldür; He is weak on his pins O, ayaqları üstündə gücla dayanır;* **6.** çəllək; ~ **of beer** bir çəllək pivə;

◊ **to be on ~s and needles** ≡ tikan üstündə oturmaq; **to let loose a** ~ sərxoşluğa / içməyə başlamaq; **to put in the** ~ içməyi tərgitmək; **to look for a ~'s head in a cart-load of hay** ≡ ot tayasında iynə axtarmaq

pin[2] [pɪn] *v* (-nn-) **1.** sancaqlamaq, sancaqla bənd etmək; **to ~ the paper to the board** kağızı sancaqla lövhəyə bənd etmək; **to ~ papers together** kağızları bir yerə sancaqlamaq; **to ~ clothes to a line** paltarları kəndirə sancaqlamaq; **2.** deşmək, dəlmək, sancaqlamaq; tıxamaq, tutmaq; **to ~ insects** həşəratları sancaqlamaq (*kolleksiyaya*), **to ~ holes** deşikləri tutmaq; **3.** basıb / sıxıb əzmək; *He was pinned down by a fallen tree Yıxılan ağac onu basıb əzdi;* **4.** *id.* kürəklərini yerə vurmaq; **5.** bərk tutmaq / yapışmaq; **to ~** *smb.* **by the throat** bir kəsin boğazından bərk-bərk tutmaq / yapışmaq; **6.** salmaq; *The cattle were pinned Naxırı xalxala saldılar;* **7.** *d.d.* oğurlamaq, çırpışdırmaq; *I'm sure they intended to pin my money Mən əminəm ki, onlar mənim pulumu çırpışdırmaq fikrinə düşmüşdülər;*

◊ **to ~** *smth.* **on** *smb.* günahı bir kəsin boynuna qoymaq; **to ~** *one's* **faith on** *smb.* / *smth.* bir kəsə / şeyə kor-koranə inanmaq

pinafore [ˈpɪnəfɔːʳ] *n* önlük, döşlük

pin-case [ˈpɪnkeɪs] *n* iynədan, iynə-sancaq qabı

pince-nez [,pænsˈneɪ] *n* (*cəmdə dəyişmir*) pensne (*eynək*)

pincers [ˈpɪnsəz] *n* **1.** kəlbətin; (*həm də* **a pair of** ~); **2.** pinset, maqqaş

pincer [ˈpɪnsəʳ] *v* **1.** kəlbətinlə / maqqaşla sıxmaq; **2.** *məc.* əziyyət / əzab vermək, incitmək

pinch[1] [pɪntʃ] *n* **1.** çimdik, çimdikləmə, çimdik götürmə; **to give** *smb.* **a** ~ bir kəsi çimdikləmək; *She gave the boy a pinch on the arm O, oğlanın qolundan çimdiklədi;* **2.** sıxma, sıxılma; **the ~ of shoes** ayaqqabının sıxması; **3.** bir çimdik; **a ~ of salt** bir çimdik duz; **4.** zülm, əziyyət; ~ **of poverty** ehtiyacın əziyyəti / zülmü; ~ **of hunger** aclığın əziyyəti

pinch[2] [pɪntʃ] *v* **1.** çimdikləmək; əzmək; *The little girl was crying, because somebody had pinched her Balaca qız ağlayırdı, çünki, kimsə onu çimdikləmişdi;* **to ~** *one's* **finger in the door** barmağını qapının arasında qoyub əzmək; *I have pinched my finger in the door Mən barmağımı qapının arasında qoyub əzmişəm;* **2.** çimdik-çimdik götürmək; *He pinched the snuff-box empty by degrees Çimdik-çimdik götürərək o, burunotu qabını boşaltdı;* **3.** əzab / əziyyət vermək; **to be ~ed with cold / hunger** soyuqdan / aclıqdan əziyyət çəkmək; **4.** xəsislik etmək, qənaətlə işlətmək; **5.** azaltmaq, məhdudlaşdırmaq; **to ~** *smb.* **in his food** bir kəsin yeməyini azaltmaq / məhdudlaşdırmaq; **to ~ oneself** özünə rəva bilməmək, özünü hər şeydən məhrum etmək; **6.** *id. d.d.* bərk sürmək, qovmaq (*atı*); **9.** *k.t.* başını vurmaq, budamaq (*bitkini*);

◊ *That's where the shoe pinches* ≡ *Dəyirmanı axı məsələ nədir*

pinched [pɪntʃt] *adj* **1.** əzilmiş; ~ **finger** əzilmiş barmaq; **2.** sıxışdırılmış, sıxıntıya sa-

lınmış; kəsilmiş, azaldılmış; **3.** dar (*pul-tar haq.*); **4.** arıq, üzgün, üzülmüş (*aclıq-dan*); ~ **with hunger** aclıqdan üzülmüş

pine¹ [paın] *n* **1.** *bot.* şam, şam ağacı; **2.** şam taxtası / oduncağı

pine² [paın] *adj* **1.** şam, şam ağacı; **a ~ forest** şam / şam ağacı meşəsi; **2.** şam ağacından qayırılmış; **a ~ furniture** şam ağacından qayırılmış mebel

pine³ [paın] *v* **1.** arıqlamaq, zəifləmək, əri-mək, əldən düşmək, üzülmək, əzab / izti-rab çəkmək; **to ~ with hunger** aclıqdan əzab / əziyyət çəkmək / üzülmək; **to ~ with grief** qəmdən / kədərdən üzülmək; **2.** şikayətlənmək, şikayət etmək, giley-lənmək; **3.** (**for, after**) həsrət çəkmək, həsrətində olmaq; həsrətini çəkmək; *He was pining for home O, evin həsrətini çə-kirdi*

pineapple¹ [ˈpaın,æpl] *n bot.* ananas; ananas (*meyvə*); **fresh ~** tər / təzə ananas

pineapple² [ˈpaın,æpl] *adj* ananas; **~ juice** ananas şirəsi

pine-cone [ˈpaınkoun] *n* şam ağacının qozası

pine-wood [ˈpaınwud] *n* şam meşəsi, şamlıq

pinfold¹ [ˈpinfould] *n k.t.* ağıl (*mal-qara üçün*); *k.t.* küz

pinfold² [ˈpinfould] *v* mal-qaranı ağılda sax-lamaq

ping¹ [pıŋ] *n* **1.** vıyıltı (*güllə səsi*); **the ~ of rifle bullets** tüfəng güllələrinin vıyıltısı; **2.** vızıltı (*ağcaqanadın səsi*)

ping² [pıŋ] *v* vıyıldamaq; vızıldamaq (*külək, güllə və s.*), *The wind was pinging all night long Külək bütün gecəni vıyıldadı / vıyıldayırdı*

ping-pong [ˈpıŋpɔŋ] (*həm də* **table tennis**) *n* stolüstü tennis, pinq-ponq

pin-head [ˈpınhed] *n* **1.** sancağın başı; **2.** *məc.* çox balaca şey

pin-headed [ˈpınˈhedıd] *adj d.d.* gic, başı-boş, beyinsiz, ağılsız, səfeh, axmaq

pinion² [ˈpınıən] *v* **1.** qanadını kəsmək / kə-sib gödəltmək; **2.** bağlamaq (*əllərini*); *Both his arms were pinioned Onun əlləri-nin hər ikisi bağlanılmışdı*

pinioned [ˈpınjənd] *adj* qanadlı, qanadı olan

pink¹ [pıŋk] *n* I **1.** *bot.* qərənfil; **2.** (**the ~**) ən yüksək səviyyə; ən yüksək dərəcə, zirvə; **in the ~** *d.d.* əla vəziyyətdə, sapsağlam (*səhhət, sağlamlıq haq.*); **in the ~ of con-dition** ən yüksək / əla şəraitdə; **3.** çəhrayı rəng

pink [pıŋk] *n* II *zool.* cavan qızılbalıq

pink² [pıŋk] *adj* **1.** çəhrayı, qızılgül rəngli; **2.** qırmızı; *His face became pink Onun si-fəti qızardı*

pink³ [pıŋk] *v* I **1.** qızarmaq; *Her cheeks pinked Onun yanaqları qızardı*; **2.** çəh-rayı rəngə boyanmaq

pink [pıŋk] *v* II **1.** dələmək, deşmək, deşik-deşik etmək; yaralamaq, batırmaq (*ucu iti silahla*); *He pinked his adversary in the arm O, düşmənini qolundan yaraladı*; **2.** deşiklə bəzəmək; dilik-dilik / dilim-di-lim etmək; *The dress was pinked at the edges Paltarın ətəyi dilim-dilim idi*

pink [pıŋk] *v* III *tex.* tıqqıldamaq, detonasiya vermək, ahəngsiz işləmək (*mühərrik haq.*)

pinkish [ˈpıŋkıʃ] *adj* açıq-çəhrayı, çəhrayı-təhər

pinkness [ˈpıŋknıs] *n* **1.** çəhrayılıq; çəhrayı rəng; **2.** liberallıq, liberalizm

pinny [ˈpını] *n* = **pinafore**

pin-point¹ [ˈpınpɔınt] *n* **1.** sancağın ucu; **2.** cüzi, çox az;

◊ **to be on ~s** iynə üstündə oturmaq

pin-point² [ˈpınpɔınt] *v* **1.** dəqiq göstərmək, dəqiq təyin etmək; **to ~ military bases on the map** xəritədə hərbi bazaları dəqiq göstərmək; **2.** cəmləşdirmək; **to ~ *one's* attention upon *smb.* / *smth.*** diqqətini bir kəsə / şeyə cəmləşdirmək; **3.** *hərb.* hədə-fin yerini müəyyən etmək

pin-prick [ˈpınprık] *n* **1.** sancaq batması; **2.** pərtlik, dilxorluq; peşmançılıq

pin-stripe [ˈpınstraıp] *n* nazik açıq zolaq (*parçada*)

pinto [ˈpıntou] *n* (*pl* **-es** [-ouz]) *amer.* ala at

pin-up² [ˈpınʌp] *adj* gözəl, qəşəng, göyçək, sevimli, cazibəli, cəzbedici; **a ~ girl** cazi-bəli / cəzbedici qız

piny [ˈpaını] *adj* **1.** şam; **~ smell** şam iyi; **2.** şamlı, şam bitən; **~ hills** şam bitən tə-pələr

pioneer¹ [,paıəˈnıə^r] *n* **1.** pioner, ilk kəşf edən; **architectural ~s** memarlığın ilk pionerləri; **the ~ of Arctic travel** Arkti-

kanı ilk kəşf edən; **2.** ilk mühacir, bir ye-rə köçüb yerləşən ilk adam; **the ~s of the West** Amerikanın qərbinə gələn ilk mü-hacirlər; **3.** pioner

pioneer² [,paıəˈnıə^r] *adj* ilk, başlanğıc; pio-ner; **~ work** ilk / başlanğıc iş; **a ~ plan** ilk / başlanğıc plan; **~ settlers** ilk / birinci mü-hacirlər

pioneer³ [,paıəˈnıə^r] *v* **1.** ilk kəşf edən ol-maq, pioner olmaq; **2.** aparmaq; istiqamət-ləndirmək, istiqamət vermək

pious [ˈpaıəs] *adj* **1.** dindar, mömin, zahid; **a ~ Muslim** dindar / mömin müsəlman, **2.** özünü dindar / mömin kimi aparan

piously [ˈpaıəslı] *adv* mömincəsinə, dindar-casına

pip¹ [pıp] *n* I meyvədə olan xırda çəyirdək; **apple / grape / orange ~s** alma / üzüm / portağal çəyirdəkləri

pip [pıp] *n* II **1.** (*adət.* **the ~**) dilçək xəstə-liyi (*quşlarda*); **2.** *d.d.* pis əhval / əhvali-ruhiyyə, kefsizlik; **to have the ~** ürəyi sı-xılmaq, xiffət etmək; **to give *smb.* the ~** bir kəsin əhvalını təlx etmək, bir kəsin kefini pozmaq

pip [pıp] *n* III **1.** xal (*kartda, dominoda*); **2.** *d.d.* ulduz (*poqonda*); **to be senior by one ~** bir ulduzu artıq olmaq, bir rütbə yu-xarı olmaq

pip² [pıp] *v* (**-pp-**) I **1.** cıyıldəmək, cikkil-dəmək, cibbildəmək, cik-cik etmək; **2.** çıxmaq (*yumurtadan*)

pip [pıp] *v* (**-pp-**) II **1.** vurmaq, yaralamaq; vurub yaralamaq (*güllə ilə*); **2.** qalib gəl-mək, məğlub etmək, **3.** rədd etmək, səs verməmək (*seçkidə*); **4.** kəsmək, pis qiy-mət vermək (*imtahanda*); *He was pipped O kəsildi*; **5.** yararsız hesab etmək; *He was pipped for active service Onu həqiqi hərbi xidmətə yararsız hesab etdilər*

pipage [ˈpaıpıdʒ] *n* **1.** vurma, çəkib vurma (*nasosla bir yerdən başqa yerə*); boru kə-məri ilə vurma; **2.** boru kəməri çəkmə

pipe¹ [paıp] *n* I **1.** boru; **to lay ~s** boru çək-mək; **2.** boru kəməri; **3.** qəlyan; **to smoke a ~** qəlyan çəkmək; **4.** sümsü, tütək, ney; **5.** *pl* volınka (*xalq musiqi aləti*); **6.** oxuma (*quş və s. haq.*); vıyıltı, vızıltı; **the thin ~ of gnats** ağcaqanadların zəif vızıltısı; **7.** səs; **to have a fine ~** yaxşı / gözəl / mə-lahətli səsi olmaq;

◊ **to set up *one's* ~s** qışqırmaq, bağırmaq, çığırmaq, fəryad / fəğan etmək; **to put *smb.'s* ~ out 1)** bir kəsə ziyan vurmaq, bir kəsin işini korlamaq; **2)** bir kəsi öldürmək / məhv etmək

pipe [paıp] *n* II çəllək (*şərab və ya yağ üçün*)

pipe² [paıp] *v* I **1.** sümsü / tütək / ney çalmaq; **to ~ a song** tütəkdə / neydə nəğmə çal-maq; **2.** sümsü ilə çağırmaq; **3.** vıyılda-maq (*külək, güllə haq.*); *The bullets were piping all around us Bütün ətrafımızda güllələr vıyıldayırdı*; **4.** oxumaq (*quş haq.*); **5.** cıyıldamək, cikkildəmək, cibbildəmək; **6.** *d.d.* qəlyan çəkmək; **7.** boru ilə təchiz etmək

pipe³ [paıp] *v* II *bağç.* bıçları / kənar budaq-ları kəsmək / vurmaq

pipedream [ˈpaıpdri:m] *n* başagəlməz arzu, xam xəyal, xülya

pipeline¹ [ˈpaıplaın] *n* boru kəməri; **to lay a ~** boru kəməri çəkmək

pipeline² [ˈpaıplaın] *v* boru kəməri çəkmək

piper [ˈpaıpə^r] *n* **1.** tuluq zurnası çalan; tütəkçalan, neyçalan, sümsüçalan; **2.** sürü-lüb əldən salınmış / sancılanmış at;

◊ *He who pays the piper calls the tune at. söz.* ≡ *Keçəl halva yeyər puluna minnət*

pipette [pıˈpet] *n* damcıtökən, pipet

pipework [ˈpaıpwə:k] *n* boruçəkmə işi

piping¹ [ˈpaıpıŋ] *n* **1.** sümsüdə / neydə / tü-təkdə çalma; **2.** sümsü / ney / tütək səsi; **3.** kəskin / güclü / şiddətli / qulaqbatıran səs; **4.** cıyıltı, cıvıltı; **the ~ of mice** siçə-vulların cıyıltısı; **5.** quşun oxuması; **6.** bo-ru kəməri; boru sistemi

piping² [ˈpaıpıŋ] *adj* **1.** tütəkdə çalan; **2.** kəs-kin, qulaqbatıran; cıyıltılı; **a thin ~ voice** nazik cıyıltılı səs

pipy [ˈpaıpı] *adj* **1.** boruşəkilli, boruyaox-şar; **2.** kəskin, qulaqbatırıcı; **a ~ voice** kəs-kin / qulaqbatırıcı səs; **3.** *d.d.* ağlağan; **a ~ child** ağlağan uşaq

piquancy [ˈpi:kənsı] *n* tündlük, kəskinlik

piquant [ˈpi:kənt] *adj* **1.** tünd, kəskin; **~ sauce** tünd sous; **2.** şirnikdirici, tamahsı-landırıcı, həvəsləndirici, cazibəli, cəzb-edici

pique[1] [pi:k] *n* pərtlik, dilxorçuluq; peşmançılıq; **feeling of ~** peşmançılıq hissi

pique[2] [pi:k] *v* **1.** sancmaq, acılamaq, toxunmaq, təhqir / pərt etmək; **2.** oyatmaq, doğurmaq; **to ~ *smb.*'s curiosity** bir kəsdə maraq oyatmaq

piracy [ˈpaɪərəsɪ] *n* **1.** piratlıq, dəniz quldurluğu; **2.** müəllif hüququnun pozulması

pirate[1] [ˈpaɪərɪt] *n* **1.** pirat, dəniz quldurlu; **2.** müəlliflik hüququnu pozan

pirate[2] [ˈpaɪərɪt] *v* **1.** piratlıq etmək; **2.** müəllif hüququnu pozmaq

piss[1] [pɪs] *n* sidik; **to have a ~** siymək, işəmək; **to go for a ~** siyməyə / işəməyə getmək

piss[2] [pɪs] *v* işəmək, siymək; **to ~ oneself (*laughing*)** işəyib özünü batırmaq (*gülməkdən*)

pistol[1] [ˈpɪstl] *n* tapança; **to put a ~ to *one's* head** başına tapança sıxmaq

pistol[2] [ˈpɪstl] *v* tapança atmaq

pistol-shot [ˈpɪstlʃɔt] *n* tapança atəşi

pit[1] [pɪt] *n* **1.** quyu; çala, çuxur; boşluq; **air ~** hava boşluğu; **to dig / to excavate a ~** quyu / çala qazmaq; **2.** *hərb.* biradamlıq səngər; **3.** şaxta, mədən; karxana; **4.** tərəvəz saxlamaq üçün quyu / çala; **5.** çopurluq, çopur yeri; **a few ~s of the smallpox** çiçək xəstəliyindən qalmış bir az çopurluq; **6.** orkestr üçün yer; **9.** xoruz döyüşdürmək üçün meydan;
◊ **to dig a ~ for *smb.*** bir kəsə quyu qazmaq

pit[2] [pɪt] *v* **(-tt-)** I **1.** iz qoymaq / buraxmaq, səthdə xırda çuxurlar əmələ gətirmək; *Acid had pitted the surface of the silver* *Turşu gümüşün səthində xırda-xırda çuxurlar əmələ gətirmişdi*; **2.** saxlamaq üçün quyuya qoymaq (*xüs. tərəvəzi*); **to ~ potatoes** kartofu quyulamaq (*saxlamaq üçün*); **3.** iz buraxmaq, çopurlaşmaq; *Her face was pitted with smallpox Onun sifəti çiçək xəstəliyindən çopurlu idi*; **4.** (**against**) qızışdırmaq, salışdırmaq (*xoruzları*)

pit [pɪt] *v* **(-tt-)** II çəyirdəkləri çıxartmaq; **to ~ cherries** albalıların çəyirdəyini çıxartmaq

pitted [ˈpɪtɪd] *adj* çəyirdəyi çıxarılmış; **~ peaches / cherries / apricots, *etc.*** çəyirdəyi çıxarılmış şaftalılar / albalılar / əriklər *və s.*

pitch[1] [pɪtʃ] *n* I **1.** qatran; bişmiş qatran; zift; pek; **2.** bitum (*asfalt, qudron və s.*);
◊ **black / dark as ~** qatran kimi qara

pitch [pɪtʃ] *n* II **1.** sıçrama; tullama; *It was a fine pitch Bu uğurlu sıçrayış / tullanma idi*; **2.** (*bir*) qucaq; **the ~ of hay** bir qucaq ot; **3.** bazara çıxarıla bilən bir partiya mal; **a ~ of cheese / of butter / of milk, *etc.*** bir partiya pendir / yağ / süd *və s.*; **4.** güc, səviyyə, intensivlik; **the ~ of light** işığın gücü / intensivliyi; **5.** daimi yeri olan (*küçə alverçisinin / natiqinin*); **6.** *id.* meydança; **football ~** futbol meydançası; **hockey ~** hokkey meydançası

pitch[2] [pɪtʃ] *v* I qatranlamaq, qatran çəkmək / hopdurmaq

pitch [pɪtʃ] *v* II **1.** tikmək, qurmaq; **to ~ a tent** çadır qurmaq; **2.** yerləşmək; *He invited us to pitch on a spot close to the village O bizə təklif etdi ki, biz kəndin yaxınlığında bir yerdə yerləşək*; **3.** qoymaq, dik qoymaq; **to ~ a ladder against a wall** nərdivanı divara (dik) qoymaq; **4.** atmaq, tullamaq, tolazlamaq; **to ~ hay** yaba ilə ot atmaq; **5.** satışa qoymaq; *A large consignment of goods was pitched yesterday Dünən satışa böyük partiya mal qoyuldu*; **6.** düşmək, dəymək;
◊ **to ~ *one's* tent** bir yerdə qərar tutmaq; **to ~ a party** *amer.* qonaqlıq düzəltmək

pitch-black [ˌpɪtʃˈblæk] *adj* qatran kimi qara / qaranlıq; **a ~ night** qatran kimi qaranlıq / zülmət gecə

pitch-dark [ˌpɪtʃˈdɑ:k] *adj* tam / tamam / bərk qaranlıq; *It's pitch-dark outside Bayırda qatran kimi qaranlıqdır*

pitcher [ˈpɪtʃəʳ] *n* I səhəng, bardaq;
◊ **~s have ears** ≡ *Divarın da qulağı var*

pitcher [ˈpɪtʃəʳ] *n* II **1.** küçə alverçisi (*müəyyən bir yerdə mal satan*); **2.** bülöv daşı, çaydaşı (*yerə döşəmək üçün*); **3.** *d.d.* oyyaş

pitchfork[1] [ˈpɪtʃɔ:k] *n* I ot yabası

pitchfork [ˈpɪtʃfɔ:k] *n* II kamerton

pitchfork[2] [ˈpɪtʃfɔ:k] *v* **1.** yaba ilə vermək / atmaq / yığmaq (*otu*); **2.** *məc.* gözlənilmədən yüksək vəzifəyə təyin etmək

pitchy [ˈpɪtʃɪ] *adj* **1.** qatranlı, qatranlanmış, qatran hopdurulmuş; **2.** qatran kimi qara; **the ~ night** qatran kimi qaranlıq gecə

piteous [ˈpɪtɪəs] *adj* yazıq, zavallı, zəlil; **a ~ state** zavallı / zəlil vəziyyət; **a ~ cry** zavallı qışqırıq; *The dog in the empty house gave a piteous cry Boş otaqdakı it yalvarıcı bir səs çıxardı*

piteously [ˈpɪtɪəslɪ] *adv* yazıq-yazıq, zavallı-zavallı

piteousness [ˈpɪtɪəsnɪs] *n* yazıqlıq, zavallılıq, zəlillik

pitfall [ˈpɪtfɔ:l] *n* **1.** tələ, tor; hiylə, kələk; **2.** səhv, xəta; *The article avoids the usual pitfalls Bu məqalədə adi səhvlər yoxdur*

pith [pɪθ] *n* **1.** lət, meyvənin əti; **2.** *bot.* özək (*bitkidə*); **3.** *anat.* onurğa beyni, haram ilik; **4.** mahiyyət, məğz, əsas mətləb; **to get the ~ (and marrow) out of a book** kitabın əsl mahiyyətini anlamaq / başa düşmək

pithily [ˈpɪθɪlɪ] *adv* mətləbdən, mahiyyətdən; **to speak / to write ~** mətləbdən danışmaq / yazmaq

pithless [ˈpɪθlɪs] *adj* **1.** zəif, gücsüz, qüvvəsiz, cansız; **2.** *bot.* özəksiz, özəyi olmayan

pithy [ˈpɪθɪ] *adj* **1.** *bot.* özəkli, özəyi olan; **2.** yığcam, müxtəsər (*üslub haq.*); lakonik; **a plain / a short ~ lecture** sadə / lakonik mühazirə; **3.** mənalı, ifadəli

pitiable [ˈpɪtɪəbl] *adj* **1.** acınacaqlı, zavallı, zəlil; **~ condition** zavallı / acınacaqlı vəziyyət; **2.** az, cüzi; **~ minority** cüzi azlıq

pitiful [ˈpɪtɪfl] *adj* **1.** mərhəmətli, rəhmli, rəhmdil, ürəyiyumşaq, yumşaqürəkli; **to be ~ to *smb.*** bir kəsə qarşı rəhmli / mərhəmətli olmaq; **2.** qəmli, kədərli, acınacaqlı; **~ sight** kədərli / qəmli / acınacaqlı mənzərə; **3.** dəyərsiz, yararsız; **a copy of ~ verses** yararsız / dəyərsiz şerlər

pitifully [ˈpɪtɪfəlɪ] *adv* qəmli-qəmli, kədərli-kədərli

pitifulness [ˈpɪtɪflnɪs] *n* qəmlilik, kədərlilik

pitiless [ˈpɪtɪlɪs] *adj* amansız, rəhmsiz, zalım, qəddar; **a ~ killer** amansız / qəddar qatil; **a ~ tyrant** qəddar / zalım müstəbid

pitman [ˈpɪtmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) şaxtaçı, kömürçıxaran, qazmaçı (*fəhlə*)

pittance [ˈpɪtns] *n* **1.** qəpik-quruş; **to earn a scanty ~** qəpik-quruş qazanmaq; **to work all day for a ~** bütün günü qəpik-quruşa işləmək; **2.** çox az, cüzi, az / cüzi miqdar

pitter-patter[1] [ˈpɪtəpætəʳ] *n* yüngül tıqqıltı / tappıltı; **the soft ~ of the rain on the roof** yağışın damda yüngül tıqqıltısı / tappıltısı

pitter-patter[2] [ˈpɪtəpætəʳ] *adv* döyünə-döyünə, titrəyə-titrəyə, əsə-əsə

pity[1] [ˈpɪtɪ] *n* **1.** rəhm, şəfqət, ürəyi / canı yanma, acıma; **to have / to take ~ on / upon *smb.*** bir kəsə canı / ürəyi yanmaq; *Have pity on us Bizə yazığın / yazığınız gəlsin!* **to feel ~ for *smb.*** bir kəsə rəhmi / yazığı gəlmək; **to excite ~** rəhm / şəfqət / mərhəmət oyatmaq; **2.**: *It's a pity! Heyf! Heyf (ki), Təəssüf (ki), Əfsus (ki)*; *It's a thousand pities d.d. Çox təəssüf (ki), Çox heyf (ki), Çox əfsus (ki)*; *What a pity! Çox heyf! Çox əfsus! Çox təəssüf!*

pity[2] [ˈpɪtɪ] *v* **1.** yazığı / rəhmi gəlmək; halına acımaq; **to take ~ on *smb.*** bir kəsə yazığı gəlmək; *I took pity on the beggar and gave him some money Mənim dilənçiyə yazığım gəldi və ona bir az pul verdim*; **2.** təəssüf etmək, peşman olmaq

pivot[1] [ˈpɪvət] *n* **1.** dayaq nöqtəsi; **2.** əsas nöqtə, mərkəz; **the ~ of economic life** iqtisadi həyatın əsası

pivot[2] [ˈpɪvət] *v* fırlanmaq, hərlənmək; dolanmaq; **to ~ on *one's* heels** dabanları üstündə fırlanmaq

pivotal [ˈpɪvətl] *adj* **1.** mərkəzi, mərkəzdə olan; **2.** əsas, başlıca, ən mühüm; həlledici; **~ fact** əsas fakt / sübut

placard[1] [ˈplækɑ:d] *n* elan; plakat; **to hang a ~** elan / plakat asmaq

placard[2] [ˈplækɑ:d] *v* **1.** elan asmaq / vurmaq; *Bills were placarded on the walls Elanlar divarlara vurulmuşdu*; **2.** satış üçün elandan istifadə etmək; **to ~ a sale** satış haqqında elan vermək

placate [pləˈkeɪt] *v* sakitləşdirmək, sakit / təskin etmək

placatory [ˈplækətrɪ] *adj* sakitləşdirici, sakit edən

place[1] [pleɪs] *n* **1.** yer, məkan; **a wet ~ on the floor** döşəmədə nəm / yaş yer; **to move from ~ to ~** bir yerdən başqa yerə getmək; **to come to a ~** bir yerə gəlmək; **holy ~s** müqəddəs yerlər; *Show me the*

sore place on your arm Qolunun / Qolunuzun ağrıyan yerini mənə göstər / göstərin; **to put a book in its ~** kitabı yerinə qoymaq; **2.** yerli, yerində, uyğun, münasib; *The proposal is not quite in place Bu təklif heç də uyğun / münasib deyil;* **out of ~ 1)** yerində olmama; *The book is out of (its) place Kitab (öz) yerində deyil;* **2)** yersiz, münasib olmayan; **remark out of ~** yersiz irad; **3.** oturacaq (*sinifdə, stol arxasında, qatarda və s.*); *There's no place for him Onun üçün yer yoxdur;* **a ~ of amusement** əyləncə yeri; **a ~ of resort** istirahət yeri; **4.** *d.d.* ev, mənzil; *Come round to my place tonight Bu axşam bizə gəl / gəlin;* **5.** malikanə, mülk; *He has a place in the country Onun şəhər kənarında malikanəsi / mülkü var;* **6.** iş yeri, vəzifə; *He has got a place in the Customs House O, gömrükxanada işə girib;*

◊ **in ~ of** yerinə, əvəzinə; **in the first ~** hər şeydən öncə / əvvəl; **in the second ~** ikincisi; **to take ~** baş vermək, vaqe olmaq; *Changes have taken place Dəyişikliklər baş verib; There is no place like home at. söz ≅ Gəzməyə qərib ölkə, ölməyə vətən yaxşı*

place[2] [pleɪs] *v* **1.** qoymaq, yerləşdirmək; *He placed the money into his pocket O, pulu cibinə qoydu;* **to ~ a question on the agenda** məsələni gündəliyə daxil etmək / salmaq; **to ~ a seal to a document** sənədə möhür vurmaq; **2.** vəzifəyə təyin etmək / qoymaq; **3.** mal / səhm satmaq; **4. (in, on)** bəsləmək (*ümid və s.*), bel bağlamaq, inanmaq; **to ~ confidence in *smb.*** bir kəsə ümid bağlamaq / inanmaq; *No confidence can be placed in any of the five judges Bu beş hakimdən heç birinə inanmaq / bel bağlamaq olmaz;* **5.** yerini və ya tarixini təyin etmək; **to try to ~ the spot where the plane landed** təyyarənin endiyi yeri təyin etməyə çalışmaq

place-brick [ˈpleɪsbrɪk] *n* yaxşı bişməmiş kərpic

place-holder [ˈpleɪsˌhəʊldəʳ] *n* vəzifəli şəxs, dövlət qulluqçusu, məmur

place-hunter [ˈpleɪsˌhʌntəʳ] *n* vəzifəpərəst, mənsəbpərəst, karyerist

place-hunting [ˈpleɪsˌhʌntɪŋ] *n* vəzifəpərəstlik, mənsəbpərəstlik, karyerizm

place-kick [ˈpleɪskɪk] *n id.* sərbəst zərbə, başlanğıc zərbə (*futbol oyununda*)

placement [ˈpleɪsmənt] *n* **1.** yerləşdirmə, qoyma; **the ~ of the ball** topu qoyma; **2.** vəzifəyə / işə təyin etmə; **3.** *id.* topu qarşı tərəfin qaytara bilməyəcəyi tərəfə vurma (*tenis oyununda*)

place-name [ˈpleɪsneɪm] *n* coğrafi ad, yer adı

placid [ˈplæsɪd] *adj* sakit, dinc, ahəstə, aram; rahat; **~ temperament** sakit xarakter; **~ smile** ahəstə / sakit təbəssüm; **the ~ surface of the lake** gölün sakit səthi

placidity [plæˈsɪdɪtɪ] *n* sakitlik, dinclik, rahatlıq

placidly [pləˈsɪdlɪ] *adv* sakitcə, sakit bir tərzdə, dinc, ahəstə

placing [ˈpleɪsɪŋ] *n* **1.** yerləşdirmə, qoyma; **an agreeable ~ of statues** heykəlin qəşəng yerləşdirilməsi; **2.** yer; **the wrong ~ of the article** artiklin yanlış yeri

plagiarism [ˈpleɪdʒjərɪzm] *n* plagiat, ədəbi oğurluq; **to suspect of ~** ədəbi oğurluqdan / plagiatdan şübhələnmək

plagiarist [ˈpleɪdʒjərɪst] *n* plagiator, ədəbi oğru

plagiarize, -ise [ˈpleɪdʒjəraɪz] *v* plagiatla / ədəbi oğurluqla məşğul olmaq

plagium [ˈpleɪdʒɪəm] *n hüq.* adam oğurlama

plague[1] [pleɪɡ] *n* **1.** (*həm də* **the ~**) *tib.* taun, vəba; **2.** fəlakət, bəla, cəza; **3.** *d.d.* pis hadisə / iş, pis / acı xəbər; bezdirmə; narahatlıq; **a ~ of flies** milçəklərin törətdiyi narahatlıq; *Mosquitoes are the plague of our life here Burada ağcaqanadlar bizə rahatlıq vermir / bizi bezdirir*

plague[2] [pleɪɡ] *v d.d.* əziyyət / əzab vermək, təngə gətirmək, usandırmaq, bezar etmək, cana gətirmək; **to ~ *smb.* with questions** bir kəsi suallarla cana gətirmək / bezar etmək; *I cannot be plagued with this child any longer Bu uşaq məni cana gətirib, daha dözə bilmirəm*

plaice [pleɪs] *n zool.* kambala; qalxan balığı

plain[1] [pleɪn] *n* düzənlik, düzəngah, düzən; **in the open ~** açıq düzənlikdə / düzəngahda; **Salisbury Plain** Solsberi düzənliyi

plain[2] [pleɪn] *adj* **1.** aydın; açıq, parlaq; **~ view / sight** açıq görünüş / mənzərə; *All was plain to see Hər şey aydın görünürdü;* **~ articulation** aydın artikulyasiya; **2.** aşkar, açıqdan-açığa, şübhəsiz; *It was plain that he didn't wish to do it Şübhə yox idi ki, o bunu etmək istəmirdi;* **3.** sahih, aydın, anlaşılan; *The meaning is quite plain Məna tamamilə aydındır;* **4.** sadə; adi, saf, təmiz, bəsit; **~ dress / furniture** sadə paltar / mebel; **~ food** sadə / adi ərzaq; **~ water** təmiz / saf su; **~ bread and butter** ancaq yağ və çörək; **5.** saya, naxışsız; **~ blue material** saya mavi parça; **~ wall-paper** saya divar kağızı; **6.** sadə, tanınmamış; **a ~ man** adi adam; **~ country-folk** adi / sadə kənd adamları; **7.** açıq, aşkar; **~ statement** açıq / aşkar bəyanat; **~ answer** səmimi / açıq cavab; **8.** sığallı, düz (*saç*); **9.** birrəngli, naxışsız; **~ drawing** rəngsiz şəkil; **10.** çirkin, kifir, yaraşıqsız; **a ~ face** çirkin sifət;

◊ **~ Jane** çirkin qız; **in ~ English** anlaşılan ingiliscə; *He can't understand plain English O, ingiliscə sadə sözləri başa düşə bilmir*

plain[3] [pleɪn] *adv* aydın, açıq, aşkar, aydın / açıq bir tərzdə; *That is just plain stupid Bu, aşkar axmaqlıqdır*

plain-hearted [ˈpleɪnˈhɑːtɪd] *adj* sadədil, ürəyiaçıq, hiyləsiz, təmizürəkli, açıqürəkli

plainly [ˈpleɪnlɪ] *adv* açıq, açıq-aydın, apaçıq; *The mountain tops are plainly visible from the village Kənddən dağın zirvələri açıq-aydın görünür*

plainness [ˈpleɪnnɪs] *n* **1.** sadəlik, bəsitlik; aydınlıq, açıqlıq; **~ of style** üslubun sadəliyi / aydınlığı; **2.** ürəyiaçıqlıq, səmimilik, səmimiyyət; *My plainness of speech makes them hate me Açıq danışdığıma görə onlar mənə nifrət edirlər;* **3.** çirkinlik, kifirlik

plaintiff [ˈpleɪntɪf] *n hüq.* iddiaçı, tələbkar, iddia / tələb edən; **~ in cross** qarşılıqlı iddiaçı; **judgement given for the ~** iddiaçının xeyrinə verilən qərar

plaintive [ˈpleɪntɪv] *adj* qəmli, kədərli, dərdli, qüssəli; **a ~ song** qəmli / qüssəli nəğmə; **~ voice** qəmli / kədərli səs

plaintively [ˈpleɪntɪvlɪ] *adv* qəmgin-qəmgin, həzin-həzin, kədərli-kədərli

plaintiveness [ˈpleɪntɪvnɪs] *n* qəm, kədər, qüssə, qəmlilik, kədərlilik, qüssəlilik

plait[1] [plæt] *n* **1.** hörük; **girl with long ~s** uzunhörüklü qız; **2.** hörmə; toxunma; **~ of onions** soğan hörməsi

plait[2] [plæt] *v* **1.** hörmək (*saçı və s.*); **to ~ *one's* hair** saçını hörmək; *Mother plaited the little girl's hair Ana balaca qızın saçını hördü;* **2.** burmaq (*xəmiri*)

plaited [ˈplætɪd] *adj* hörülmüş, burulmuş; **~ hair** hörülmüş saç; **~ pastry** burulmuş xəmir

plan[1] [plæn] *n* **1.** plan; **a development ~** inkişaf planı; **a ~ for producing energy** enerji istehsal etmək üçün plan; **a carefully worked-out ~** yaxşı düşünülüb tutulmuş plan; **to draw a ~** plan tutmaq / cızmaq; **to work out a ~** plan hazırlamaq; *The police worked out a plan to catch the thief Oğrunu tutmaq üçün polis plan hazırladı;* **to upset *smb.*'s ~** bir kəsin planını pozmaq / alt-üst etmək; **2.** çertyoj, diaqram, sxem; **3.** məram, məqsəd, niyyət, istək, fikir; **to change ~** məramını / niyyətini / fikrini dəyişmək

plan[2] [plæn] *v* (**-nn-**) **1.** plan tutmaq / cızmaq, planlaşdırmaq; **to ~ a piece of work** işi planlaşdırmaq; **to ~ everything ahead** hər şeyi əvvəldən planlaşdırmaq; **2.** fikrində / niyyətində olmaq

plane[1] [pleɪn] *n* I **1.** təyyarə; **to travel by ~** təyyarə ilə səyahət etmək; *The plane landed at London Təyyarə Londonda yerə endi;* **2.** yastılıq, düz səth, müstəvi; **the horisontal / vertical ~** üfüqi / şaquli müstəvi; **3.** səviyyə; **to reach a higher ~ of development** inkişafın yüksək səviyyəsinə çatmaq

plane [pleɪn] *n* II rəndə

plane [pleɪn] *n* III *bot.* çinar, çinar ağacı

plane[2] [pleɪn] *adj* yastı, düz, hamar; **a ~ surface** yastı / hamar səth

plane[3] [pleɪn] *v* I *d.d.* təyyarə ilə uçmaq / gəzmək

plane [pleɪn] *v* II rəndələmək, yonmaq (*taxtanı və s.*); **to ~ a plank** taxta rəndələmək; **to ~ the surface down** səthi rəndələyib / yonub hamarlamaq

planet [ˈplænɪt] *n astr.* planet, səyyarə; **the ~s of the solar system** günəş sisteminin planetləri; **the ~ Venus** Venera planeti / səyyarəsi; *The Earth is a planet* Yer planetdir

planetarium [ˌplænɪˈteərɪəm] *n* (*pl* **planetariums** *və ya* **planetaria**) planetari (*ulduzlu göy cisimlərinin hərəkətini göstərən qurğu və bu qurğunun yerləşdiyi bina*)

planetary [ˈplænətrɪ] *adj* planet, səyyarə; **~ system** planet sistemi

plangent [ˈplændʒənt] *adj* kədərli, qəmli; qüssəli, iniltili (*səs haq.*)

plank[1] [plæŋk] *n* **1.** qalın taxta; **2.** dayaq, söykənəcək; *This is our only plank Bu bizim yeganə dayağımızdır*; **3.** partiya proqramının bəndi

plank[2] [plæŋk] *v* **1.** *tik.* taxta vurmaq, taxta döşəmək; **2.** *d.d.* qoymaq, yerləşdirmək, tikmək

planking [ˈplæŋkɪŋ] *n* **1.** kəbə, haşiyə, haşiyə / üz vurma (*taxtadan*); **2.** *top.i* taxta (*material*), döşəmə

planned [plænd] *adj* planlı; **~ production** planlı istehsal

planner [ˈplænə] *n* çertyojnik; layihəçi (*layihə müəssisəsi*); plançı, planlaşdırıcı, plan düzəldən / çəkən

planning [ˈplænɪŋ] *n* planlaşdırma; plana salma, plan tərtib etmə / tutma; **long-term ~** perspektiv planlaşdırma

plant[1] [plɑːnt] *n* I **1.** bitki; **indoor ~s** otaq bitkiləri; **flowering ~s** çiçəkləyən bitkilər; **garden ~s** bağ bitkiləri; **2.** şitil; **cabbage ~** kələm şitili

plant [plɑːnt] *n* II **1.** zavod, fabrik; *top.i* zavodlar; **2.** təchiz etmə; avadanlıq, təchizat, ləvazimat; **farming ~** kənd təsərrüfatı avadanlığı / maşınları; **3.** aqreqat; mexanizm

plant[2] [plɑːnt] *v* I **1.** basdırmaq, əkmək; **to ~ a tree** ağac basdırmaq / əkmək; **to ~ beans and peas** lobya və noxud əkmək; *We planted beans and peas in the vegetable garden Biz dirrikdə lobya və noxud əkdik*; **2.** sancmaq; yerləşdirmək, qoymaq; **to ~ a standard** bayraq sancmaq; **to ~ mines** mina qoymaq / yerləşdirmək; **3.** *d.d.* soxmaq, sancmaq, batırmaq; **to ~ a dagger in** *smb.*'**s heart** bir kəsin ürəyinə xəncər soxmaq; **4.** endirmək (*zərbə*); *The blow was well planted Zərbə dəqiq idi*; **5.** təlqin etmək, inandırmaq, yeritmək (*fikri*);

◊ **to ~ it home** zərbə vurmaq / endirmək; **to ~ out** əkmək, basdırmaq; **to ~ out tomato seedlings** pomidor şitili basdırmaq

plantain [ˈplæntɪn] *n bot.* bağayarpağı

plantation[1] [plɑːnˈteɪʃn] *n* **1.** meşəsalma, ağac əkmə; salınmış meşə sahəsi; **the ~s of Scotland** Şotlandiyanın meşə sahələri; **2.** tarla, plantasiya; **tea / cotton / rubber ~** çay / pambıq / kauçuk plantasiyası

plantation[2] [plɑːnˈteɪʃn] *adj* plantasiya; **a ~ owner** plantasiya sahibi

planter [ˈplɑːntə] *n* **1.** bitki əkən, ağac basdıran; **2.** *k.t.* kartof əkən (*maşın*), şitil köçürən (*maşın*); **a strawberry ~** çiyələk şitili köçürən maşın; **3.** toxumsəpən / səpici maşın; **4.** plantasiyaçı, plantasiya sahibi

plant-feeder [ˈplɑːntˌfiːdə] *n zool.* otyeyən heyvan

planting[1] [ˈplɑːntɪŋ] *n* əkmə, əkin, səpin

planting[2] [ˈplɑːntɪŋ] *adj* **1.** əkmə, basdırma; **~ hole** basdırma / əkmə üçün çala; **~ cord** *k.t.* düz xətlə əkmək / basdırmaq üçün ip; **~ machine** toxumsəpən maşın; **~ spade** *k.t.* əkmək / basdırmaq üçün bel; **~ hatchet** *k.t.* basdırmaq üçün toxa; **2.** toxumluq; **~ potatoes** toxumluq kartof

planting-bed [ˈplɑːntɪŋˈbed] *n* lək (*əkin üçün*)

planting-soil [ˈplɑːntɪŋˈsɔɪl] *n k.t.* əkin yeri, əkin üçün yararlı yer

planting-stock [ˈplɑːntɪŋstɔk] *n k.t.* şitil, qələm, ting

plant-setter [ˈplɑːntˌsetə] *n* şitiləkən / şitilbasdıran maşın

plap [plæp] *v* şappıldatmaq, döymək, taqqıldatmaq; vurmaq, döyünmək (*ürək və s.*)

plaque [plɑːk] *n* **1.** üstünə ad, soyadı, müəssisənin adı və s. yazılan lövhə; **memorial ~** xatirə lövhəsi; **2.** nişan, şərəf nişanı; **3.** yastı broşka (*bəzək sancağı*); **a ~ of diamonds and emeralds** brilyant və zümrüdlə bəzədilmiş yastı broşka

plash[1] [plæʃ] *n* I **1.** şappıltı, şıppıltı, şırpıltı; **the ~ of oars** avarların şappıltısı; **the ~ of waves** dalğaların şıppıltısı; **2.** işıq ləkəsi

plash [plæʃ] *n* II bataqlıq, gölməçə, nohur

plash[2] [plæʃ] *v* **1.** şappıldatmaq, şıppıldatmaq; **2.** sıçratmaq, tökmək (*suyu*); **3.** ləpələnmək; şappıltı ilə döymək, sıçramaq, tökülmək (*su*); **to ~ through water / through mud** suyun / palçığın içi ilə şappıldada-şappıldada yerimək / getmək; *The fish was jumping and plashing Balıq sıçrayır və suyu şappıldadırdı*

plashing [ˈplæʃɪŋ] *n* I şappıldatma, şappıldama; şappıltı, şırıltı; sıçratma (*suyu*)

plashing [ˈplæʃɪŋ] *n* II **1.** hörmə; **2.** hörmə çəpər

plashy [ˈplæʃɪ] *adj* I şarıldayan, şarıltı ilə tökülən; **~ waterfalls** şarıltı ilə tökülən şəlalələr

plashy [ˈplæʃɪ] *adj* II bataqlı, batlaq; gölməçəli; **~ roads** bataqlı / nohurlu yollar

plaster[1] [ˈplɑːstə] *n* **1.** *tik.* suvaq, mala; **2.** plastır (*məlhəm*); **3.** ağrıkəsən dərman; **a ~ for all sores** bütün dərdlərin dərmanı

plaster[2] [ˈplɑːstə] *v* **1.** *tik.* malalamaq, suvaqlamaq; mala / suvaq çəkmək; **2.** örtbasdır etmək; malalamaq; **3.** bulamaq, bulaşdırmaq; *He was plastered over with mud O bütünlüklə palçığa bulanmışdı*; **4.** yapışdırmaq; **to ~ an advertisement on the wall** divara elan yapışdırmaq

plasterer [ˈplɑːstərə] *n* malakeş, suvaqçı

plastering [ˈplɑːstərɪŋ] *n tik.* mala işi, suvaqlama, malalama, suvaqlama; suvaq, mala

plastery [ˈplɑːstərɪ] *adj* **1.** suvaşqan, yapışqan; **2.** gipsəbənzər, gips kimi

plastic[1] [ˈplæstɪk] *n* plastik kütlə, plastmas

plastic[2] [ˈplæstɪk] *adj* plastik; **a ~ bag / bucket / spoon** plastik torba / vedrə / qaşıq

plasticity [ˈplæstɪsɪtɪ] *n* **1.** plastiklik, elastiklik, asanlıqla əyilmə qabiliyyəti; **2.** zirəklik, çeviklik

plastic surgeon [ˌplæstɪkˈsəːdʒən] *n* plastik cərrahiyyə aparan həkim

plastic surgery [ˌplæstɪkˈsəːdʒərɪ] *n* plastik cərrahiyyə

plate[1] [pleɪt] *n* **1.** boşqab, nimçə; **a dinner ~** dayaz boşqab; **a soup ~** dərin boşqab; **2.** *d.d.* xörək; **fish ~** balıq xörəyi; **3.** sal, plitə; təbəqə; **4.** lövhə, lövhəcik; **a brass ~** bürünc lövhə; **a name ~** üstünə ad yazılmış lövhəcik

plate[2] [pleɪt] *v* üz çəkmək / vurmaq (*qızıldan, dəmirdən və ya başqa metaldan*); *The ring was only plated with gold Üzüyə ancaq qızıldan üz çəkilmişdi*

plate-bone [ˈpleɪtboun] *n anat.* kürək, kürək sümüyü

plateful [ˈpleɪtful] *n* (*pl* **-fuls**) bir boşqab, boşqab dolusu; **to eat a ~ of soup** bir boşqab şorba / sup yemək

platform[1] [ˈplætfɔːm] *n* **1.** platforma, hündür səki, meydança (*dəmir yolunda və s.*); *From what platform does the train start? Qatar hansı platformadan yola düşür?* **2.** tribuna, xitabət kürsüsü; **to be on the ~** rəyasət heyətində olmaq; **3.** siyasi platforma; **common ~** ümumi platforma; seçkiqabağı platforma; **4.** meydança (*tramvayda, avtobusda, dəmiryol vaqonunda və s.*)

platform[2] [ˈplætfɔːm] *v* xitabət kürsüsündən çıxış etmək

platinum [ˈplætɪnəm] *n kim.* platin (*ağ qızıl*)

platonic [pləˈtɔnɪk] *adj* **1.** platonik; mücərrəd, heç vaxt həyata keçməyən; **~ love** platonik sevgi; **2.** *d.d.* nəzəri, mücərrəd

plausibility [ˌplɔːzəˈbɪlɪtɪ] *n* doğruya oxşarlıq, həqiqətə uyğunluq

plausible [ˈplɔːzəbl] *adj* **1.** doğruya oxşayan, həqiqətə uyğun, ağılkəsən; mümkün ola bilən, ağlabatan; **2.** münasib, ləyaqətli

play[1] [pleɪ] *n* **1.** oyun, əyləncə; **boy's ~s** oğlan oyunları; **to go out of ~** oyundan çıxmaq; *The ball went out of play Top oyundan çıxdı*; **2.** oynama / oyun tərzi; **rough ~** kobud oyun; **pretty ~** gözəl / qəşəng oyun; **to win a match by good ~** yarışı yaxşı oyun hesabına udmaq; **3.** *id.* güləşmə, qurşaq tutma; döyüş; **4.** qumar (*oyun*); **to loose money at ~** qumar oyununda pul uduzmaq; **5.** zarafat, hənək; **in ~** zarafatla, zarafatyana; **to say** *smth.* **in ~** bir şeyi zarafatyana demək; **6.** pyes, tamaşa; **the ~s of Shakespeare** Şekspirin pyesləri;

◊ **fair ~** 1) qaydaya müvafiq / uyğun oyun; 2) düz / vicdanlı oyun; **foul ~** 1) qaydasız oyun; 2) yalan; fırıldaq, kələk, fırıldaqçılıq, kələkbazlıq; **to keep / to hold** *smb.* **in ~** bir kəsi işlə həddindən artıq yükləmək, bir kəsə dincəlməyə imkan verməmək

play[2] [pleɪ] *v* **1.** oynamaq, oynaqlaşmaq; *The children are playing in the yard Uşaqlar həyətdə oynayırlar;* **2.** zarafat etmək; **to ~ a joke / a prank on** *smb.* bir kəslə zarafat etmək; **3.** (**with**) məzəqləşmaq, əsqbazlıq etmək; **4.** oynamaq, oyunda iştirak etmək; **to ~ (at) tennis / hockey / chess / cards** tennis / hokkey / şahmat / kart oynamaq; **to ~ a game of tennis / chess / cards,** *etc.* bir əl tennis / şahmat / kart *və s.* oynamaq; **5.** gediş etmək, oynamaq; **to ~ white / black** *şahm.* ağ / qara fiqurla oynamaq; **to ~ a pawn** piyada ilə oynamaq; **6.** hiylə / riyakarlıq etmək; yalandan özünü ... göstərmək / ...qoymaq; **to ~ the fool** özünü gicliyə / axmaqlığa qoymaq; **7.** ifa etmək (*musiqi əsərini və s.*), oynamaq (*rol*); **to ~ a part** rol oynamaq; **to ~ in a film** filmdə oynamaq; **8.** çalmaq (*musiqi alətində*); **to ~ the piano / the violin / the tar / the saz,** *etc.* royal / skripka / tar / saz *və s.* çalmaq; **9.** fırlatmaq, oynatmaq; **to ~ with** ***one's*** **stick** əl ağacını oynatmaq / fırlatmaq; **10.** uçmaq, uçuşmaq; *Butterflies were playing among the flowers Kəpənəklər güllərin arasında uçuşurdular;* **11.** bərq vurmaq, parlamaq; *Lightning played in the sky Şimşək səmada parladı;*

◊ **to ~ upon words** cinasla danışmaq; **to ~ a trick on** *smb.* bir kəsi aldatmaq, bir kəsə kələk / fırıldaq gəlmək

play-bill [ˈpleɪbɪl] *n* teatr elanı / proqramı

play-book [ˈpleɪbʊk] *n* pyeslər toplusu

play-boy [ˈpleɪbɔɪ] *n amer. d.d.* **1.** avara, veyl, tənbəl (*adam*); **2.** *amer.* gənc aktyor; **3.** gününü kefdə / eyş-işrətdə keçirən dövlətli adam

player [ˈpleɪəʳ] *n* **1.** oyunçu; **a game for four ~s** dörd oyunçu ilə oynanılan oyun; **2.** çalğıçı; **a trumpet ~** truba çalan; **3.** qumarbaz

playfellow [ˈpleɪˌfelou] *n* uşaqlıq oyun yoldaşı

playful [ˈpleɪfl] *adj* **1.** oynaq, şux, şən; nadinc, dəcəl; **a ~ kitten** oynaq pişik balası; **to be in a ~ mood** şən əhvalda olmaq; **2.** zarafat; **~ words** zarafatyana sözlər

play-game [ˈpleɪgeɪm] *n* **1.** uşaq oyuncaqları; **2.** cəfəngiyyat, boş şey

playgoer [ˈpleɪˌgouəʳ] *n* teatr həvəskarı

playground [ˈpleɪˌgraund] *n* idman meydançası

playing-card [ˈpleɪɪŋkaːd] *n* oyun kartı

playing-field [ˈpleɪɪŋfiːld] *n id.* oyun meydanı / meydançası (*futbol və s. üçün*)

playmate [ˈpleɪmeɪt] *n* = **playfellow**

play-off [ˈpleɪɔf] *n id.* həlledici oyun

playroom [ˈpleɪrum] *n* uşaqlar üçün oyun otağı

plaything [ˈpleɪθɪŋ] *n* oyuncaq (*həm də məc.*); **a ~ of fortune** taleyin əlində oyuncaq

playtime [ˈpleɪtaɪm] *n* **1.** istirahət vaxtı; **2.** *amer.* tamaşanın başlanğıcı

playwright [ˈpleɪraɪt] *n* dramaturq

plea [pliː] *n* **1.** etiraz; **~ to the jurisdiction** məhkəmə yurisdiksiyasına etiraz; **to put in a ~** iddiaya qarşı məhkəməyə etiraz təqdim etmək; **2.** *hüq.* işi məhkəməyə vermə; **3.** bəraət; əsaslanma; **4.** müraciət, çağırış, xahiş, rica, yalvarış, yalvarma; **~ for mercy** əfv edilmə üçün müraciət / xahiş; **~ for aid** kömək üçün yalvarma

plead [pliːd] *v* **1.** (**with**) çağırmaq (*köməyə və s.*), xahiş etmək, yalvarmaq; **to ~ with** ***smb.*** **for** ***smth.*** bir kəsdən bir şeyi xahiş etmək; *The girl pleaded him not to leave her Qız ona yalvardı ki, onu tərk etməsin;* **2.** *hüq.* məhkəmədə çıxış etmək, müttəhimi müdafiə etmək; **to ~** ***smb.*'s cause** bir kəsin marağını müdafiə etmək (*məhkəmədə*); *He was not allowed to plead his cause Ona marağını müdafiə etməyə icazə vermədilər;* **3.** iddia üzrə etiraz etmək (*məhkəmə yolu ilə*); **4.** əsaslanmaq; bəhanə gətirmək

pleader [ˈpliːdəʳ] *n* **1.** məhkəmədə çıxış edən vəkil; **2.** *məc.* müdafiəçi, vəkil

pleading[1] [ˈpliːdɪŋ] *n* **1.** tərəflərin və ya vəkilin məhkəmədə çıxışı; **2.** havadarlıq, tərəfgirlik; himayə

pleading[2] [ˈpliːdɪŋ] *adj* yalvarış ifadə edən; **~ tone / look** yalvarış ifadə edən səs / baxış

pleadingly [ˈpliːdɪŋlɪ] *adv* yalvarıcı bir tərzdə, yalvara-yalvara; **to speak ~** yalvarıcı bir tərzdə danışmaq

pleasant [ˈpleznt] *adj* xoş, xoşagələn, xoşa gedən, sevindirici, ləzzətli; çox yaxşı; **~ breeze / perfume** xoş meh / ətir; **a ~ smile** xoş / xoşagələn təbəssüm; *It's a pleasant day for walking Gəzmək üçün qəşəng gündür*

pleasantly [ˈplezntlɪ] *adv* xoş, yaxşı, gözəl; **to look ~** yaxşı görünmək

pleasantness [ˈplezntnɪs] *n* yaxşılıq, gözəllik, xoşagəlimlilik

pleasantry [ˈplezntrɪ] *n* zarafatcıllıq; zarafat; **silly ~** axmaq / sarsaq zarafat

please [pliːz] *v* **1.** razı etmək / salmaq; **to ~** ***smb.*** bir kəsi razı salmaq; *It's difficult to please everybody Hamını razı salmaq çətindir;* **2.** istəmək; *I'll do as I please Mən istədiyim kimi edəcəm;* **3.** xoşa gəlmək, razı salmaq, ürəyə yatmaq; *Nothing pleases him Heç nə onun xoşuna gəlmir*

pleased [pliːzd] *adj* (**with**) razı, razılıq bildirən, məmnun; **a ~ smile** razılıq bildirən təbəssüm; *I'm pleased with you Mən səndən / sizdən razıyam*

pleasing [ˈpliːzɪŋ] *adj* xoş, xoşagələn, zövqverən; məlahətli; **~ memory** xoş xatirə; **~ view** gözəl mənzərə; **~ voice** məlahətli səs; *The results are pleasing to both of us Nəticə hər ikimiz üçün xoşagələndir*

pleasingly [ˈpliːzɪŋlɪ] *adv* yaxşı, qəşəng, xoşa gələcək bir tərzdə

pleasurable [ˈpleʒərəbl] *adj* xoş, yaxşı, zövqverən; **~ sensation** xoş / zövqverən hiss / duyğu

pleasure[1] [ˈpleʒəʳ] *n* **1.** həzz, zövq, ləzzət, kef; **to take** ***one's*** **~** kef çəkmək; həzz / ləzzət almaq; **a place with no opportunities for ~** heç bir kef çəkmək / əylənmək üçün imkanı olmayan yer; **to take / to find / to derive ~ in doing** ***smth.*** bir şeyi etməkdən həzz / zövq almaq; **2.** məmnuniyyət; **with great ~** böyük məmnuniyyətlə

pleasure[2] [ˈpleʒəʳ] *v* kef / zövq vermək; **to ~** ***smb.*** bir kəsə kef vermək; *I'll do anything to pleasure you Sənə / Sizə kef vermək üçün mən əlimdən gələn hər şeyi edəcəm*

pleat[1] [pliːt] *n* bükük, büzmə, qırçın; **a shirt with narrow ~s at the front** qabağında xırda qırışları / büzmələri olan köynək

pleat[2] [pliːt] *v* büzmələmək, qırçınlamaq

pleated [ˈpliːtɪd] *adj* qırçınlı, büzməli; **a ~ skirt** büzməli / qırçınlı yubka

pleater [ˈpliːtəʳ] *n* **1.** qırçınlayan / büzmələyən (*adam*); **2.** qırçınlama / büzmələmə maşını

pledge[1] [pledʒ] *n* **1.** girov; **to put in ~** girov qoymaq; **2.** *məc.* rəhn; **a ~ of fidelity / friendship** sədaqətin / dostluğun rəhni; **a ~ of love** məhəbbətin rəhni (*uşaq*); **3.** əhd-peyman, vəd, and, söz vermə; **to make secret ~s** gizli vəd vermək, əhd-peyman etmək; **to give a ~ never to reveal the secret** sirri açmamağa söz vermək; **to keep** ***one's*** **~** əhd-peymanına / vədinə sadiq olmaq; **to carry out** ***one's*** **~** öz vədini / əhd-peymanını yerinə yetirmək; **4.** tost, sağlıq; **cheerful ~s** şux / şən tostlar

pledge[2] [pledʒ] *v* **1.** girov qoymaq; *He pledged his watch O, saatını girov qoydu;* **2.** təntənəli surətdə / şəkildə vəd etmək; **to ~ a donation** ianə vəd etmək; *They have pledged that they will always remain faithful Onlar təntənəli surətdə vəd verdilər ki, həmişə sadiq olacaqlar;* **3.** bir kəsin sağlığına içmək

pledgee [pleˈdʒiː] *n* girov alan / götürən

pledger [ˈpledʒəʳ] *n* girov qoyan / verən; zamin olan, zamanətçi

plenary [ˈpliːnərɪ] *adj* **1.** plenar; **a ~ session of the assembly / conference** yığıncağın / konfransın plenar iclası; **2.** geniş; tam, qeyri-məhdud

plenipotentiary[1] [ˌplenɪpəˈtenʃərɪ] *n* səlahiyyətli nümayəndə, müvəkkil

plenipotentiary[2] [ˌplenɪpəˈtenʃərɪ] *adj* **1.** səlahiyyətli, ixtiyarlı; **envoy extraordinary and minister ~** fövqəladə elçi və səlahiyyətli nazir; **2.** tam, qeyri-məhdud; **~ powers** tam / qeyri-məhdud səlahiyyətlər

plenteous [ˈplentjəs] *adj* = **plentiful**

plentiful [ˈplentɪfl] *adj* bol, çox; çoxlu, zəngin; **a ~ supply of fresh vegetables** təzə tərəvəzlə bol təminat; *Strawberries are plentiful at the moment Hazırda çiyələk boldur*

plentifully [ˈplentɪfulɪ] *adv* bol, bolluca, bol-bol, çoxluca

plenty[1] [ˈplentɪ] *n* bolluq, çoxluq, varlıq, rifah, firavanlıq; **land of ~** bolluq ölkəsi; **year of ~** bolluq ili; **to live in peace and**

~ sülh və firavanlıqda yaşamaq; ~ **of money** çoxlu pul; **to have ~ of time** çox vaxtı olmaq; **to live in ~** bolluq içərisində / firavan yaşamaq

plenty[2] [ˈplentı] *adj* çox, çoxlu; bol; *There are plenty of English books here Burada çoxlu ingilis kitabları var*

plenty[3] [ˈplentı] *adv d.d.* olduqca çox, xeyli; lazımınca, kifayət qədər; ~ **large enough** kifayət qədər böyük

pliable [ˈplaıəbl] *adj* **1.** yumşaq, elastik, əyilən; asanlıqla əyilə bilən; *Cane is pliable when wet Yaş olanda qamış yumşaq / elastik olur*; **2.** tez razılaşan, sözəbaxan, yola gələn, üzüyola; ~ **character** yolayaxın xasiyyət

pliancy [ˈplaıənsı] *n* çeviklik, zirəklik; elastiklik

pliant [ˈplaıənt] *adj* **1.** elastik, əyilən, asanlıqla əyilə bilən; sınmayan; **the ~ twigs of young trees** cavan ağacların asanlıqla əyilə bilən budaqları; **2.** yolayaxın, tez / asanlıqla yolagələn / güzəştə gedən; **a ~ husband** yolagələn / güzəştə gedən / üzüyola ər

pliers [ˈplaıəz] *n* kəlbətin; **flat-nose ~** yastıağız kəlbətin

plight[1] [plaıt] *n* vəziyyət; **to be in a sorry / sad ~** acınacaqlı vəziyyətdə olmaq

plight[2] [plaıt] *v şair.* **1.** söz / vəd vermək, öhdəlik götürmək; **2.** ad etmək, nişanlamaq, adaxlamaq; *His daughter was plighted to a doctor Onun qızı həkimə adaxlandı*

plighted [ˈplaıtıd] *adj* **1.** verilmiş, vəd edilmiş; ~ **word** verilmiş söz; **2.** nişanlanmış, adaxlanmış, ad edilmiş; ~ **lovers** adaxlanmış / nişanlanmış sevgililər

plimsolls [ˈplımsəlz] *n* rezin altlığı olan yüngül parusin ayaqqabı; **a pair of ~** bir cüt yüngül parusin ayaqqabı

plinth [plınθ] *n* postament, özül, oturacaq, altlıq (*abidədə, heykəldə, sütunda*)

plod [plɔd] *v* **(-dd-) 1.** ağır-ağır yerimək, sallana-sallana getmək / gəlmək; sürünmək çətinliklə yerimək; **2.** inadla / ciddcəhdlə işləmək, yorulmadan çalışmaq (*bir şey üzərində*)

plodder [ˈplɔːdəʳ] *n* **1.** zəhmətkeş, əməkçi; **2.** darıxdırıcı / usandırıcı adam

plop[1] [plɔp] *n* şap (*bir şeyin suya əhmallıca düşərkən çıxartdığı səs*)

plop[2] [plɔp] *v* **(-pp-)** şappıltı ilə atılmaq, şappıldatmaq; *The fish plopped back into the river Balıq şappıltı ilə geri suya atıldı*

plosive [ˈplousıv] *adj fon.* partlayan, partlayıcı; ~ **sounds** partlayan səslər

plot[1] [plɔt] *n* I **1.** qəsd, sui-qəsd; əlbirlik, dilbirlik; gizli plan (*cinayət işində*); **to lay / to hatch a ~** sui-qəsd təşkil etmək; **to defeat / to frustrate a ~** sui-qəsdi pozmaq; **2.** fabula, süjet (*mövzu, məzmun*); **subordinate ~** əlavə süjet; *The plot of the play is too tangled / complicated Pyesin süjeti çox dolaşıqdır / mürəkkəbdir*

plot [plɔt] *n* II torpaq sahəsi; **potato ~** kartof sahəsi; **a ~ of vegetables** tərəvəz sahəsi; **building ~** tikinti sahəsi

plot[2] [plɔt] *v* **(-tt-)** I **1.** qəsd / sui-qəsd təşkil etmək; **2.** plan tutmaq / cızmaq; planlaşdırmaq

plot [plɔt] *v* **(-tt-)** II hissələrə bölmək / ayırmaq

plotter [ˈplɔtəʳ] *n* sui-qəsdçi, sui-qəsd düzəldən (*adam*)

plough[1] [plau] *n* **1.** kotan; **to drive the ~** kotan sürmək / əkmək, şumlamaq; **2.** qartımızləyən maşın

plough[2] [plau] *v* **1.** əkmək, şumlamaq; *The farmers plough their fields in autumn or in spring Fermerlər tarlalarını ya payızda, ya da yazda şumlayırlar / əkirlər*; **2.** şumlanmaq, əkilmək; *This land ploughs hard / well Bu torpaq çətin / yaxşı əkilir / şumlanır*;

◊ **to ~ the sands / the air** ≡ boş / mənasız işlə məşğul olmaq

ploughable [ˈplauəbl] *adj* yaxşı əkilən / şumlanan; ~ **land** yaxşı əkilən / şumlanan torpaq

plough-boy [ˈplaubɔı] *n* kotançı, kotan sürən, cütçü

ploughman [ˈplaumən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) **1.** cütçü, əkinçi, kotançı; **2.** kəndli, kənd əhli

plough-tail [ˈplauteıl] *n* kotanın dəstəyi

ploy [plɔı] *n* **1.** biclik, kələk, fırıldaq; **2.** sevimli məşğuliyyət, ən sevilən əyləncə

pluck[1] [plʌk] *n* **1.** dartma, çəkmə; **to give a ~ at smth.** bir şeyi dartmaq / çəkmək; **2.** cürət, cəsarət; igidlik, qoçaqlıq; şücaət, hünər; mətanət

pluck[2] [plʌk] *v* **1.** dərmək, qopartmaq; üzmək; **to ~ fruit** meyvə dərmək; **to ~ flowers** çiçək dərmək / qopartmaq / üzmək; **2.** yolmaq; **to ~ a goose / a hen** qaz / toyuq yolmaq; **3. (at, by)** dartmaq, çəkmək; **to ~ (at) *smb.*'s sleeve** bir kəsin qolundan dartmaq; **4.** *d.d.* soymaq, talan etmək, oğurlamaq, var-yoxunu almaq; **to ~ a bank** bank yarmaq;

◊ **to ~ up *one's* courage / heart / spirits** cəsarət etmək, cəsarətlənmək, ruhlanmaq

plucked [plʌkt] *adj* **1.** qopardılmış, dərilmiş; ~ **rose** dərilmiş / qopardılmış qızılgül; **2.** yolunmuş; **a ~ goose** yolunmuş qaz

plucky [ˈplʌkı] *adj d.d.* cəsarətli, cürətli; ürəkli, qoçaq; qətiyyətli; **a ~ boy** cəsarətli / qoçaq oğlan

plug[1] [plʌg] *n* **1.** tıxac, probka; **2.** *el.* probka; **3.** bacarıqsız adam, pis işçi

plug[2] [plʌg] *v* **(-gg-) 1.** probkalamaq, tıxaclamaq; *The leak in the pipe was plugged Borudakı axını tıxacladılar*; **2.** divara ağac probka vurmaq (*mismar üçün*); **3.** *tib.* tampon / piltə qoymaq (*yaraya*); **4.** plomb qoymaq (*dişə*)

plugged [plʌgd] *adj* tıxanmış, probkalanmış

plugger [ˈplʌgəʳ] *n d.d.* çalışqan tələbə, əzbərçi; çalışqan işçi

plughole [ˈplʌghoul] *n* tıxac / probka yeri (*vanna və əlüzyuyanda*); **to wash the ~** tıxac yerini yumaq

plum [plʌm] *n bot.* **1.** gavalı ağacı; **2.** gavalı (*meyvə*); **dried ~** qurudulmuş gavalı;

◊ *He is waiting for the plums to fall into his mouth at. söz.* ≡ *Allahdan buyruq, ağzına quyruq*

plumage [ˈpluːmıdʒ] *n* tük, lələk (*quşlarda*)

plumb[1] [plʌm] *n* **1.** şaqul; dik yamac; **2.** ağırlıq

plumb[2] [plʌm] *adj* vertikal, şaquli; dik; vertikal vəziyyətdə

plumb[3] [plʌm] *v* **1.** vertikal / dik qoymaq; **2.** anlamaq, başa düşmək, dərk etmək; **to ~ the mysteries of the universe** kainatın sirlərini dərk etmək; **3.** *d.d.* kanalizasiya çəkmək

plumbing [ˈplʌmıŋ] *n* **1.** su kəməri, su kəməri sistemi; **to install new ~** yeni su kəməri çəkmək; **2.** okeanın dərinliyini ölçmə; **3.** *d.d.* **1)** ayaqyolu; **2)** tualet otağı (*artistlərin geyindiyi otaq*)

plume[1] [pluːm] *n* lələk

plume[2] [pluːm] *v* **1.** bəzənmək, özünə bəzək / rövnəq vermək; **2.** lələklə bəzəmək

plumed [pluːmd] *adj* lələklə bəzədilmiş

plummy [ˈplʌmı] *adj* məlahətli; ~ **voice** məlahətli səs

plump[1] [plʌmp] *n* şappıltı, gurultu, səs (*suyun tökülməsindən amələ gələn*); **to fall with a ~** şappıltı ilə düşmək / yıxılmaq

plump[2] [plʌmp] *adj* kök, koppuş; ~ **little hands** balaca koppuş əllər; ~ **fowl** kök quş; **a ~ face** koppuş sifət

plump[3] [plʌmp] *v* **1.** vurmaq, tappıldatmaq, gupsamaq, gumbuldatmaq, atmaq, tullamaq, tolazlamaq; *She plumped down the money and walked out O, pulu yerə tolazladı və çıxıb getdi*; **2.** tappıltı ilə / guppultu ilə düşmək

plump[4] [plʌmp] *adv d.d.* **1.** qəflətən, qəfildən, gözlənilmədən; *He fell plump into the water O qəfildən suya yıxıldı*; **2.** açıq, açıqdan-açığa; **to say *smth.* ~** bir şeyi açıq demək

plumpness [ˈplʌmpnıs] *n* köklük, koppuşluq, dolğunluq, şişmanlıq

plum-tree [ˈplʌmtriː] *n* gavalı ağacı

plunder[1] [ˈplʌndəʳ] *n* **1.** soyğun, soyğunçuluq, qarət, talan; **2.** oğurlanmış / oğurluqla əldə edilmiş şey / mal; *The thieves hid their plunder in the cave Oğrular oğurladıqları şeyləri mağarada gizlətdilər*; **3.** *d.d.* qazanc, fayda, mənfəət

plunder[2] [ˈplʌndəʳ] *v* **1.** soymaq, qarət / talan etmək, çalıb-çapmaq (*xüs. müharibə vaxtı*); **2.** oğurlamaq, qaçırmaq

plunderer [ˈplʌndərəʳ] *n* soyğunçu, talançı, çapqınçı

plunge[1] [plʌndʒ] *n* **1.** baş vurma, cumma, dalma (*suya*); **to take a ~** suya baş vurmaq / dalmaq / cummaq; **2.** *amer.* çimmək üçün çarhovuz;

◊ **to take the ~** həlledici / qəti hərəkət etmək

plunge[2] [plʌndʒ] *v* **1.** cummaq, baş vurmaq, dalmaq (*suya*); **to ~ into the icy water** buz kimi soyuq suya cummaq / baş vurmaq; **2.** batırmaq, sancmaq, soxmaq; **to ~ a dag-**

ger into ***smb.'s*** **heart** bir kəsin ürəyinə xəncər soxmaq; **to – a thermometer into water** suya termometr salmaq; **3.** batmaq; *The submarine was slowly plunging Sualtı qayıq yavaş-yavaş batırdı;* **4.** atmaq, atılmaq; soxulmaq, cummaq; **to – into the room** otağa soxulmaq; **to – out of the room** otaqdan çölə atılmaq; **5.** giriftar / düçar etmək; **to –** ***smb.*** **into dispair / grief** bir kəsi ümidsizliyə / qüssəyə düçar etmək; **to –** ***one's*** **family into poverty** ailəsini dilənçi kökünə salmaq; **to – a country into war** ölkəni müharibəyə düçar etmək

plunger [ˈplʌndʒəʳ] *n* **1.** suya tullanan / cuman; **2.** dalğıc; **3.** *d.d.* azartlı / qızğın qumarbaz

plunging [ˈplʌndʒɪŋ] *n* **1.** batma, dalma (*suya*); **2.** *d.d.* qumar oyunu (*xüs. cıdırda*)

plunk¹ [plʌŋk] *n* **1.** zınqıltı / cingilti səsi (*xüs. gitaranın, tarın və s. musiqi alətlərinin*); **2.** güclü / qüvvətli zərbə; partıltı, partıldama (*probkanın səsi*)

plunk² [plʌŋk] *v* **1.** simlərə bir-bir toxunmaq; **to – the gitar** gitaranın simlərini bir-bir dınqıldatmaq; **2.** guppultu / tappıltı ilə düşmək

pluperfect [ˌpluːˈpəːfɪkt] *n gram.* (*həm də* **past perfect**) keçmiş zamanın bitmiş forması

plural¹ [ˈpluərəl] *n gram.* cəm forması; **– of nouns** isimlərin cəmi / cəm forması

plural² [ˈpluərəl] *adj* **1.** *gram.* cəm; cəm formada olan; **– noun** cəmdə / cəm formada olan isim; **2.** müxtəlif, müxtəlif cinsli / tərkibli, yekcins olmayan; **– population** müxtəlif millətlərdən ibarət olan əhali

pluralism [ˈpluərəlɪzm] *n* **1.** *fəls.* plüralizm; **2.** əvəzçilik; eyni zamanda bir neçə vəzifə tutma (*xüs. kilsədə*)

pluralist [ˈpluərəlɪst] *n* **1.** *fəls.* pluralist (*plüralizm tərəfdarı*); **2.** əvəzçi, bir neçə vəzifəni birdən daşıyan şəxs

plurality [pluəˈrælɪtɪ] *n* **1.** çoxluq; **2.** çox / külli miqdar; **3.** *gram.* cəmlik

plus¹ [plʌs] *n* **1.** üstəgəl işarəsi; **2.** müsbət kəmiyyət; **3.** əlavə miqdar

plus² [plʌs] *adj* **1.** əlavə, əlavə / üstəlik verilən; **2.** müsbət; *The temperature is plus four degrees Temperatur müsbət dörd dərəcədir;* **3.** *riyaz., el.* müsbət

plus³ [plʌs] *prep* plyus, üstəgəl; *Two plus five is seven İki plyus / üstəgəl beş yeddi edir*

plush¹ [plʌʃ] *n* plüş (*uzun xovlu məxmər*)

plush² [plʌʃ] *adj* **1.** plüş; **2.** *amer. d.d.* qəşəng; çox rahat və bahalı; **a – hotel** çox rahat və bahalı hotel / mehmanxana

plushy [ˈplʌʃɪ] *adj* plüşəbənzər, plüşəoxşar)

ply¹ [plaɪ] *n* **1.** əymə, qatlama, bükmə; bükük, büküş; **2.** burum, bir burum; sap, ip; **3.** qat; **three- – wool** üçqat yun

ply² [plaɪ] *v* **1.** məşğul olmaq; **to – a trade** bir sənətlə / peşə ilə məşğul olmaq; **2.** səylə işləmək; **to – a spade** bellə işləmək; **to – the needle** tikişlə məşğul olmaq; **3.** təvləmaq, dilə tutmaq, razı etmək inandırmaq (*bir şeyə*)

plywood¹ [ˈplaɪwud] *n* faner; **sheets of –** faner təbəqələri

plywood² [ˈplaɪwud] *adj* faner, fanerdən hazırlanmış; **– furniture** fanerdən hazırlanmış mebel

pm [ˌpiːˈem] *n amer.* **P.M.** *latın dilindəki* **post meridiem** *sözbirləşməsinin qısa forması;* **at 3 –** günortadan sonra saat 3-də

pneumatic [njuːˈmætɪk] *adj* pnevmatik, sıxılmış hava ilə işləyən; **– tyre / hammer** pnevmatik şin / çəkic

pneumonia [njuːˈmounjə] *n tib.* pnevmoniya, sətəlcəm; **single / double –** birtərəfli / ikitərəfli sətəlcəm

poach [poutʃ] *v* **1.** başqasının torpağına soxulmaq; **2.** icazəsiz ov etmək; **to – hares** başqasının ərazisində dovşan ovu ilə məşğul olmaq; **3.** *məc.* qarışmaq; **to – in other people's business** başqa adamların işinə qarışmaq; **4.** mənimsəmək, yiyələnmək (*başqasının fikrini və s.*)

poacher [ˈpoutʃəʳ] *n* brakonyer

poachy [ˈpoutʃɪ] *adj* nəm, rütubətli, bataqlı (*torpaq haq.*)

pocket¹ [ˈpɔkɪt] *n* **1.** cib; **a deep –** dərin cib; **a coat / jacket / trouser –** palto / pencək / şalvar cibi; **to put** ***one's*** **hand into** ***one's*** **– 1)** əlini cibinə qoymaq; **2)** *məc.* əlini cibinə salmaq, pul xərcləmək

pocket² [ˈpɔkɪt] *adj* cib; **a – dictionary** cib lüğəti; **– money** cib xərcliyi; **a – knife** cib bıçağı

pocket³ [ˈpɔkɪt] *v* **1.** cibinə qoymaq; *The girl quickly pocketed the letter without reading it Qız məktubu oxumadan (onu) cəld cibinə qoydu;* **2.** mənimsəmək, cibinə salmaq; *He received 50 dollars for expenses, but he pocketed most of it O xərcləmək üçün 50 dollar aldı, lakin əksər hissəsini mənimsədi / cibinə saldı;* **3.** qazanmaq, gəlir götürmək; *He pocketed a nice sum over the translation O, tərcümədən yaxşıca pul qazandı;* **4.** şarı luzaya salmaq (*bilyard oyununda*)

pocketbook [ˈpɔkɪtbuk] *n* **1.** cib dəftəri; **2.** bumajnik (*portmanat*)

pocketful [ˈpɔkɪtful] *n* (*pl* **-fuls**) bir cib, cibdolusu; **a – of money** bir cib / cibdolusu pul

pocket-glass [ˈpɔkɪtglaːs] *n* cib güzgüsü

pocket-handkerchief [ˌpɔkɪtˈhæŋkətʃɪf] *n* cib dəsmalı

pocket-picking [ˈpɔkɪtˌpɪkɪŋ] *n* cib oğurluğu, cibə girmə

poem [ˈpouɪm] *n* şer; poema; **to write –s** şerlər yazmaq

poet [ˈpouɪt] *n* şair

poetess [ˌpouɪˈtes] *n* şairə

poetic [pouˈetɪk] *adj* poetik, bədii; **– language** bədii dil

poetical [pouˈetɪkl] *adj* mənzum; **– play** mənzum pyes; **– works** mənzum əsərlər

poetically [pouˈetɪklɪ] *adv* şairanə bir tərzdə

poetry [ˈpouɪtrɪ] *n* **1.** poeziya; şer, nəzm; **2.** *məc.* bədiilik, şeriyyət

pogrom [ˈpɔgrəm] *n* talan, çapqın, qırğın

poignancy [ˈpɔɪnjənsɪ] *n* **1.** kəskinlik, itilik, tündlük; **2.** əzab, əziyyət, acı; şiddət (*ağrıda*)

poignant [ˈpɔɪnjənt] *adj* **1.** tünd, kəskin; **– sauce** tünd sous; **– perfume** kəskin iy; **– retort** kəskin cavab; **2.** acı, şiddətli, əziyyətli, əzablı, üzücü; **– sorrow** üzücü / acı kədər; **– hunger** üzücü aclıq; **– tears** acı göz yaşları; **– memories** acı xatirələr

point¹ [pɔɪnt] *n* **1.** uc; **the – of a pin / knife / pencil,** ***etc.*** sancağın / bıçağın / karandaşın və s.-in ucu; **2.** nöqtə; işarə; **(full) –** nöqtə (*durğu işarəsi*); **a – of interrogation / of exclamation** sual / nida işarəsi; **3.** onluq kəsri tam ədəddən ayıran nöqtə; **five – six (5.6)** beş tam onda altı (5.6); **4.** yer; məntəqə; **– of destination** mənzil başı, çatma yeri; **– of departure** yola salma / düşmə məntəqəsi; **at all –s** hər yerdə; **5.** an, vaxt; **at the – of death** ölüm anında; **at any –** istənilən anda; **6.** *id.* xal; *He scored 20 points O, 20 xal yığdı / topladı;* **7.** bənd; **–s in a speech** çıxışın bəndləri; **– by –** bəndbəbənd, bənd-bənd; **to come to the –** əsas məsələyə gəlmək; **to keep to the –** əsas mahiyyətdən danışmaq; **8.** məqsəd, məram; niyyət, fikir; *What's your point in coming? Sənin / Sizin gəlişinin / gəlişinizin məqsədi nədir?* **to gain / to carry** ***one's*** **–** məqsədinə / arzusuna çatmaq; **9.** fərqləndirici cəhət; **the best – in his character** onun xasiyyətində ən yaxşı fərqləndirici cəhət

◊ **– of view** nöqteyi-nəzər, baxım

point² [pɔɪnt] *v* **1.** (*adət.* **at, to**) göstərmək; işarə etmək, nişan vermək (*əllə, barmaqla və s.*); **to – the finger at an object** barmağı ilə obyekti göstərmək; *The hands of the clock pointed to half past one Saatın əqrəbləri ikinin yarısını göstərirdi;* **to – to a door** qapını göstərmək (*yəni qovmaq*); **2.** istiqamətləndirmək, yönəltmək (*topu*), nişan almaq, hədəfə götürmək; **to – a gun at** ***smb.*** silahı bir kəsə yönəltmək, bir kəsi nişan almaq; **3.** göstərmək, şahidlik etmək; *All the evidence points to his guilt Bütün ifadələr onun günahkar olduğunu göstərir;* **4.** çərtmək, qədləmək; itiləmək; şişləmək; **to – a pencil** karandaş çərtmək / qədləmək; **to – out 1)** qeyd etmək; **2)** göstərmək; **to – out mistakes** səhvləri göstərmək

pointed [ˈpɔɪntɪd] *adj* **1.** sivri, şişuclu, sivriuclu, şiştəpəli; **– arch** sivriuclu / şiştəpəli tağ; **a – instrument / tool** şişuclu alət; **a – hat** şiştəpəli şlyapa; **2.** iti, şiş; nazik; **a – nose** şiş / dimdik burun; **– fingers** nazik barmaqlar; **3.** çərtilmiş, şişlənmiş (*karandaş və s.*); **4.** kəskin; **– retort** kəskin etiraz; **– remark** kəskin məzəmmət; **– wit** kəskin / iti ağıl / zəka

pointedly [ˈpɔɪntɪdlɪ] *adv* **1.** açıq, açıqcasına, açıq-aydın, açıqdan-açığa; *He pointedly ignored the question O, açıqdan-açığa*

suala əhəmiyyət vermədi; **2.** tərs-tərs, acı; çox kəskin; *She stared pointedly at me O tərs-tərs mənə baxdı*

pointer [ˈpɔıntəʳ] *n* I **1.** əqrəb *(saatda, tərəzidə və s.)*; **2.** göstərici *(cihazda)*

pointer [ˈpɔıntəʳ] *n* II poynter *(hamartüklü tula cinsi)*

pointful [ˈpɔıntful] *adj* yerli, yerində, uyğun, münasib; **a – question** yerli / münasib sual; **a – remark** yerli irad

pointing [ˈpɔıntıŋ] *n* **1.** göstərmə, göstəriş; **2.** eyham, işarə; yerindən / yavaşca demə

pointless [ˈpɔıntlıs] *adj* **1.** küt, ucsuz, ucu olmayan; **2.** mənasız, məqsədsiz; **a – remark** mənasız irad

pointlessness [ˈpɔıntlısnıs] *n* mənasızlıq, heçlik; **the – of his existence** onun mövcudluğunun mənasızlığı / heçliyi

poise[1] [pɔız] *n* **1.** tarazlıq, müvazinət; **to lose** *one's* **–** müvazinətini / tarazlığını itirmək; **to recover** *one's* **–** tarazlığını / müvazinətini düzəltmək; *She seemed embarrassed for a moment but quickly recovered her poise O bir anlığa özünü itirmiş kimi göründü, lakin dərhal müvazinətini düzəltdi;* **2.** ağırlıq, tarazlıq, təmkinlilik *(xasiyyətdə)*; **a man of –** təmkinli / ağır adam; **3.** səbir, dözüm, soyuqqanlılıq; **to recover** *one's* **–** özünü saxlamaq, dözüm göstərmək; **4.** oturuş, duruş, vüqar, boy-buxun

poise[2] [pɔız] *v* **1.** tarazlamaq, tarazlığı / müvazinəti saxlamaq; **2.** götür-qoy etmək, ətraflı düşünmək / fikirləşmək

poison[1] [ˈpɔızn] *n* **1.** zəhər, ağı; **rat –** siçan zəhəri; **to commit suicide by taking –** zəhər içməklə intihar etmək; **2.** *məc.* zərərli, məhvedici, fəlakətli; **the – of this doctrine** bu doktrinanın zərərli təsiri

poison[2] [ˈpɔızn] *adj* zəhərli; **– gas** zəhərli qaz

poison[3] [ˈpɔızn] *v* **1.** zəhərləmək, zəhər vermək; **to – the wells** su quyularını zəhərləmək; **2.** korlamaq, zəhərləmək; **to – a person's mind** bir adamın şüurunu korlamaq / zəhərləmək

poisoned [ˈpɔıznd] *adj* zəhərli, zəhərlənmiş; zəhər qatılmış; **a – arrow** zəhərli ox

poisoner [ˈpɔıznəʳ] *n* zəhərləyən, ağılayan; zəhər / ağı verən *(adam)*

poisoning [ˈpɔıznıŋ] *n* zəhərlənmə; **lead –** qurğuşundan zəhərlənmə; **gas –** qazdan zəhərlənmə

poisonous [ˈpɔızənəs] *adj* **1.** zəhərli; **– snakes / plants / insects,** *etc.* zəhərli ilanlar / bitkilər / həşəratlar *və s.*; **2.** ziyanlı, zərərli; **– influence** ziyanlı / zərərli təsir; **3.** *məc.* acı; **– tongue** acı dil; **– words** acı sözlər

poison-pen [ˈpɔıznpen] *n* anonim / imzasız məktub müəllifi

poison-pen letter [ˌpɔıznˈpenletəʳ] *n* anonim / imzasız məktub

poke[1] [pouk] *n* təkan; itələmə; dürtmə; **to give** *smb.* **a – in the ribs** bir kəsin qabırğasına dürtmə vurmaq

poke[2] [pouk] *v* **1.** itələmək, dürtmələmək, dürtmə vurmaq; **to –** *smb.* **in the ribs** bir kəsin qabırğasını dürtmələmək; **to – at with the horns** buynuzlamaq, buynuzları ilə dürtmələmək; **2.** *d.d.* yumruqlamaq, yumruqla vurmaq; **3.** soxmaq, basmaq, dürtmək; **to – a sweet into** *smb.***'s mouth** bir kəsin ağzına konfet soxmaq; **4.** dəlmək, deşmək; deşik / dəlik açmaq; **to – a hole in a drum** barabanda / təbildə deşik açmaq; **5.** beli bükülmək; belini əymək; *The old man poked most terribly Qoca kişinin beli dəhşətli şəkildə əyilib;* **6.** tənbəllik etmək, veyllənmək; **to – about 1)** axtarmaq, baxmaq; **2)** əl ilə axtarmaq; **to – away** bir tərəfə itələmək; **to – out 1)** itələyib çıxartmaq, qovmaq; **2)** çıxartmaq; **to –** *one's* **head out of the window** başını pəncərədən çıxartmaq;

◊ **to –** *one's* **nose into other people's affairs** burnunu başqalarının işinə soxmaq

poker[1] [ˈpoukəʳ] *n* I odçəkən, atəşkeş

poker [ˈpoukəʳ] *n* II poker *(qumar oyunlarından birinin adı)*

poker[2] [ˈpoukəʳ] *v* **1.** odçəkənlə / atəşkeşlə qarışdırmaq *(odu, ocağı)*; **2.** damğa basmaq / vurmaq *(dəriyə, ağaca və s.)*

pokerish [ˈpoukərıʃ] *adj* zabitəli; rəsmiyyətçi

poky [ˈpoukı] *adj* kiçik, balaca, darısqal; **a – little room** balaca darısqal otaq

polar [ˈpouləʳ] *adj* qütb, şimal; **a – ice** qütb buzu; **– explorers** qütb tədqiqatçıları; **– light** qütb parıltısı

polar bear [ˈpouləbeəʳ] *n zool.* şimal ayısı, ağ ayı

polar fox [ˈpouləfɔks] *n zool.* şimal tülküsü

polar hare [ˈpouləheəʳ] *n zool.* şimal dovşanı

polarity [pəˈlærıtı] *n* **1. (between)** ziddiyyət; **the growing – between the left and right wings of the party** partiyanın sol və sağ qanadları arasında artan / artmaqda olan ziddiyyətlər; **2.** bir-birinə zidd olan iki qütb; **the – of a magnit** maqnitin bir-birinə zidd olan iki qütbü

polarize, -ise [ˈpouləraız] *v* **1.** *fiz.* polyarlaşdırmaq; **2.** qütbləşdirmək; qütbləşmək *(fikirlərin, baxışların iki müxtəlif qütbdə toplanması)*

Pole [poul] *n* polyak; **the –s** *top.i.* polyaklar

pole[1] [poul] *n* I **1.** sütun, dirək, şalban; şüvül, uzun ağac; paya; **a telegraph –** teleqraf şalbanı / dirəyi; **a tent –** çadır payası; **2.** xizək ağacı; **3.** *id.* hoppanmaq / tullanmaq üçün şüvül; **4.** dişlə, çillə *(qoşqu aləti)*;

◊ **up the – 1)** çətin / çıxılmaz vəziyyətdə; **2)** ağlını itirmiş; **3)** sərxoş, kefli

pole [poul] *n* II **1.** qütb; **the North / the South Pole** Şimal / Cənub qütbü; **2.** *fiz.* maqnitin iki əks tərəfi / qütbü; **from – to –** qütbdən-qütbə; **3.** bir şeyin o birisinə tam əks olması; *We are as far apart as the poles Biz bir-birimizdən iki qütb qədər araliyıq*

pole[2] [poul] *v* **1.** paya vurmaq, dirək qoymaq; **2.** şüvüllə və ya avarla itələmək; **to – a boat up the river** qayığı avarla çay yuxarı sürmək

polemic[1] [pəˈlemık] *n* polemika, mübahisə; **to engage in –** polemikada / mübahisədə iştirak etmək

polemic[2] [pəˈlemık] *adj* polemik, mübahisəli; **a – article** mübahisəli məqalə

polemical [pəˈlemıkl] *adj* = **polemic**[2]

polemicist [pəˈlemısıst] *n* polemikaçı, mübahisəçi, mübahisə sevən

polemize [ˈpɔlımaız] *v* polemika açmaq, mübahisəyə girişmək

pole-star [ˈpoulstaːʳ] *n* qütb ulduzu

police[1] [pəˈliːs] *n* *(adət.* **the police***)* polis; **the local / the state / the national –** yerli / dövlət / milli polis

police[2] [pəˈliːs] *adj* polis; **a – car** polis maşını; **a – report** polis məlumatı; **a – enquiry** polis istintaqı; **a – station** polis məntəqəsi

policeman [pəˈliːsmən] *n (pl* **-men** [-mən]) polis nəfəri

policewoman [pəˈliːswumən] *n (pl* **-women** [-ˌwımın]); polis nəfəri *(qadın)*, qadın polis

policlinic [ˌpɔlıˈklınık] *n* poliklinika

policy [ˈpɔlısı] *n* siyasət; **home / internal / domestic –** daxili siyasət; **foreign –** xarici siyasət; **long-range –** uzunməqsədli siyasət; **wait-and-see –** gözləmə siyasəti; **to follow / to pursue a –** siyasət aparmaq / yeritmək;

◊ *Honesty is the best policy* *at. söz. Düzlük ən yaxşı siyasətdir*

Polish[1] [ˈpoulıʃ] *n* polyak dili

Polish[2] [ˈpoulıʃ] *adj* Polşa; polyak; **the – language** polyak dili

polish[1] [ˈpɔlıʃ] *n* **1.** pardaq, cila; pardaqlama, cilalama; **a table with a high –** çox yaxşı pardaqlı / cilalanmış stol; **2.** pardaqlama / cilalama üçün maddə; **floor –** döşəmə mastikası; **shoe –** ayaqqabı kremi; **to apply – to** *smth.* bir şeyi pardaqlamaq / cilalamaq

polish[2] [ˈpɔlıʃ] *v* **1.** cilalamaq, pardaqlamaq; **to – the furniture** mebeli pardaqlamaq; **to – the floor** döşəməni pardaqlamaq; **2.** təmizləmək *(ayaqqabını)*; **to – shoes** ayaqqabını təmizləmək

polished [ˈpɔlıʃt] *and* **1.** cilalanmış, pardaqlanmış; **– wood** pardaqlanmış ağac; **– floor** pardaqlanmış döşəmə; **2.** gözəl, zərif, nəfis, incə; **a – style** gözəl / zərif üslub

polisher [ˈpɔlıʃəʳ] *n* **1.** pardaqçı, cilalayıcı; cilalayıcı fəhlə; **2.** pardaqlayıcı / cilalayıcı maşın

polishing [ˈpɔlıʃıŋ] *n* cilalama, pardaqlama

polite [pəˈlaıt] *adj* **1.** nəzakətli, ədəbli, tərbiyəli; **a – child** tərbiyəli / ədəbli uşaq; **2.** kübar; **– society** kübar cəmiyyət

politely [pəˈlaıtlı] *adv* nəzakətlə, ədəblə; **to speak –** ədəblə danışmaq

politeness [pəˈlaıtnıs] *n* nəzakət, ədəb, mərifət

politic [ˈpɔlıtık] *adj* **1.** ağıllı, kamallı, ehtiyatlı; **2.** bic, fəndgir, çevik; öz xeyrini bilən; **3.** nəzakətli; **– speech** nəzakətli nitq

political [pəˈlɪtɪkl] *adj* siyasi; ~ **parties** siyasi partiyalar; **a ~ system** siyasi sistem / quruluş; ~ **crisis** siyasi böhran; **a ~ prisoner** siyasi dustaq; ~ **geography** siyasi coğrafiya

politically [pəˈlɪtɪkli] *adv* siyasətcə, siyasət baxımından, siyasət cəhətindən; ~ **correct** siyasətcə / siyasət baxımından düz

politician [ˌpɔlɪˈtɪʃn] *n* **1.** siyasətçi, siyasi xadim; **2.** *amer.* siyasətbaz

politicize, -ise [pəˈlɪtɪsaɪz] *v* **1.** siyasiləşdirmək; **2.** siyasətlə məşğul olmaq

politicization, -sation [pəˌlɪtɪsaɪˈzeɪʃn] *n* siyasiləşmə

politics [ˈpɔlɪtɪks] *n* siyasət; **party ~** partiya siyasəti; **foreign / domestic ~** xarici / daxili siyasət

poll[1] [poul] *n* **1.** seçicilərin siyahısı; **2.** səslərin sayılması (*seçkidə*); **3.** verilmiş səslərin miqdarı / sayı; **to declare the ~** seçkinin nəticələrini elan etmək; **4.** səsə qoyma, səsvermə; **to go to the ~s** səsverməyə getmək; **5.** *adət. pl* seçki məntəqəsi; **6.** seçicilərin qeydə alınması

poll[2] [poul] *v* **1.** səs vermək; **to ~ for a candidate** namizədə səs vermək; **2.** səs almaq / toplamaq; **3.** seçicilərin siyahısına daxil etmək

pollard[1] [ˈpɔləd, ˈpɔlaːd] *n* başı vurulmuş / budanmış ağac

pollard[2] [ˈpɔləd, ˈpɔlaːd] *v* ağacı budamaq

poll-beast [ˈpoulˈbiːst] *n* buynuzsuz heyvan

poll-cow [ˈpoulˈkau] *n* buynuzsuz inək

polled [pould] *adj* **1.** buynuzsuz; **2.** budanmış (*ağac haq.*)

pollen[1] [ˈpɔlɪn] *n bot.* toz (*çiçəklərdə*)

pollen[2] [ˈpɔlɪn] *v bot.* tozlamaq, tozlandırmaq (*bitki çiçəklərini*)

pollinate [ˈpɔlɪneɪt] *v bot.* tozlandırmaq, tozlamaq (*bitki çiçəklərini*)

pollination [ˌpɔlɪˈneɪʃn] *n bot.* tozlanma, tozlandırma

pollinator [ˈpɔlɪneɪtəʳ] *n* **1.** tozlandırıcı (*bitkilərin tozlanmasına kömək edən həşəratlar, quşlar və s.*); **2.** bitkiləri dərmanlamaq üçün cihaz

polling [ˈpoulɪŋ] *n* səsvermə

polling-booth [ˈpoulɪŋbuːð] *n* səsvermə kabinəsi

polling-day [ˈpoulɪŋdeɪ] *n* səsvermə günü

polling-station [ˈpoulɪŋsteɪʃn] *n* səsvermə məntəqəsi

pollute [pəˈluːt] *v* **1.** çirkləndirmək, kirləndirmək; **to ~ water / air** suyu / havanı çirkləndirmək; **2.** təhqir etmək, murdarlamaq; **to ~ a temple** məbədgahı murdarlamaq; **3.** mənəviyyatını / əxlaqını pozmaq, yoldan çıxartmaq

pollution [pəˈluːʃn] *n* **1.** çirkləndirmə, korlama; çirklənmə, korlanma; **the ~ of our beaches with oil** bizim çimərliklərin neftlə çirklənməsi / korlanması; **2.** zir-zibil, tullantı; **3.** təhqir, təhqir etmə, murdarlama (*xüs. müqəddəs yerləri*); **4.** əxlaqını / mənəviyyatını pozma, yoldan çıxartma, pis yola çəkmə

polo-stick [ˈpouloustɪk] *n* polo oynamaq üçün ağac, polo ağacı

poltergeist [ˈpɔltəgaɪst] *n* kabus, qarabasma, damdabaca

polyandrious [ˌpɔlɪˈændrɪəs] *adj* çoxərli

polyandry [ˌpɔlɪˈændrɪ] *n* çoxərlilik

polyatomic [ˌpɔlɪəˈtɔmɪk] *adj* çoxatomlu

polychord [ˈpɔlɪkɔːd] *adj* çoxsimli

polygamia [ˌpɔlɪˈgeɪmɪə] *n* poliqamiya, çoxarvadlılıq

polygamic [ˌpɔlɪˈgæmɪk] *adj* = **polygamous**

polygamous [pəˈlɪgəməs] *adj* poliqamik, çoxarvadlı; ~ **marriage / society** çoxarvadlı nikah / cəmiyyət

polygamy [pəˈlɪgəmɪ] = **polygamia**

polyglot[1] [ˈpɔlɪglɔt] *n* **1.** poliqlot; **2.** eyni zamanda bir neçə dildə çap olunan kitab

polyglot[2] [ˈpɔlɪglɔt] *adj* çoxdilli; **a ~ dictionary** çoxdilli lüğət

polygon [ˈpɔlɪgən] *n* çoxbucaqlı (*fiqur*)

polygonal [ˈpɔlɪgənəl] *adj* çoxbucaqlı

polygraph [pəˈlɪgraːf] *n* **1.** çox kitab yazan müəllif, məhsuldar yazıçı; **2.** çoxaldıcı / surətçıxaran aparat

polygyny [pəˈlɪdʒɪnɪ] *n* çoxarvadlılıq

polymer [ˈpɔlɪməʳ] *n kim.* polimer

polysemantic [ˌpɔlɪsɪˈmæntɪk] *adj dilç.* çoxmənalı; ~ **words** çoxmənalı sözlər

polysemy [ˈpɔlɪsɪmɪ] *n dilç.* çoxmənalılıq; ~ **of words** sözlərin çoxmənalılığı

polysyllabic [ˈpɔlɪsɪˈlæbɪk] *adj qram.* çoxhecalı; ~ **words** çoxhecalı sözlər

polysyllable [ˈpɔlɪˌsɪləbl] *n qram.* çoxhecalı söz

polysynthetic [ˌpɔlɪˈsɪnθetɪk] *adj* polisintetik; ~ **languages** polisintetik dillər

polytechnic [ˌpɔlɪˈteknɪk] *adj* politexnik; ~ **schools** politexnik məktəblər

polytheism [ˈpɔlɪθɪɪzm] *n* çoxallahlılıq

polytheist [ˈpɔlɪθɪɪst] *n* politeist (*politeizmə inanan adam*)

polytheistic [ˌpɔlɪθɪˈɪstɪk] *adj* politeist, çoxallahlı

polythene [ˈpɔlɪθiːn] *n* polietilen

pomegranate [ˈpɔmˌgrænɪt] *n bot.* nar

pomegranate-tree [ˈpɔmˌgrænɪtˈtriː] *n* nar ağacı

pomp [pɔmp] *n* təmtəraq, ehtişam, dəbdəbə, cəlal, büsat

pomposity [pɔmˈpɔsɪtɪ] *n* **1.** cəlal, dəbdəbə, təntənə, təmtəraq, büsat, ehtişam; **2.** vüqar; lovğalıq, təşəxxüs, təkəbbür; **3.** iddialı / lovğa / təkəbbürlü adam

pompous [ˈpɔmpəs] *adj* **1.** cəlallı, dəbdəbəli, təmtəraqlı, parlaq; **2.** lovğa, iddialı, məğrur; ibarəli; təkəbbürlü; **a ~ language** ibarəli / təmtəraqlı dil; **a ~ official** təkəbbürlü / lovğa məmur

pompously [ˈpɔmpəslɪ] *adv* **1.** çox gözəl / yaxşı, əla; **2.** təmtəraqla, lovğa-lovğa, təkəbbürlə

ponce [pɔns] *v* **1.** qadın kimi hərəkət etmək (*kişi haq.*); **2.** küt / bacarıqsız olmaq; **to ~ about / around** eşələnmək (*iş görmək əvəzinə*)

pond [pɔnd] *n* süni göl; nohur; **a fish ~** balıq gölü; **a duck ~** ördək üçün gölməçə / nohur

ponder [ˈpɔndəʳ] *v* fikirləşmək, düşünmək, düşünüb-daşınmaq, götür-qoy etmək; **to ~ a question** məsələni ətraflı düşünmək / götür-qoy etmək; *I've pondered long enough – it's time to decide Mən kifayət qədər düşünüb-daşınmışam / götür-qoy etmişəm, qərara gəlmək vaxtıdır*

ponderous [ˈpɔndərəs] *adj* **1.** ağır, iri, dolu, böyük; ~ **axe** ağır balta; ~ **figure** iri fiqura; ~ **building** iri / böyük bina; **2.** cansıxıcı, usandırıcı, bezikdirici, darıxdırıcı; ağır başa düşülən (*üslub haq.*); çətin, ağır (*tapşırıq haq.*)

pony [ˈpounɪ] *n* **1.** poni; **2.** *d.d.* kiçik qədəh (*spirtli içki içmək üçün*); ~ **of brandy** bir kiçik qədəh konyak; **3.** kiçik qabaritli avtomobil

pony-tail [ˈpounɪteɪl] *n* "atquyruğu" (*qadın saç düzümü*)

poodle [puːdl] *n* pudel (*qıvrımtüklü it cinsi*)

pool[1] [puːl] *n* I **1.** gölməçə, nohur; ~ **of blood** qan gölməçəsi; **2.** hovuz, çarhovuz (*çimmək üçün*); **indoor ~** örtülü hovuz

pool [puːl] *n* II **1.** ümumi fond, birləşdirilmiş ehtiyat; ~ **of foreign exchange** xarici valyutanın ümumi fondu; **2.** birləşmə, birlik, təşkilat, büro, ittifaq

pool[2] [puːl] *v* birləşdirmək, bir yerə toplamaq; **to ~ foreign exchange** xarici valyutanın birləşmiş fondunu yaratmaq

poor [puəʳ] *adj* **1.** kasıb, yoxsul; **a ~ peasant** kasıb / yoxsul kəndli; ~ **people** yoxsul adamlar; **a ~ family** kasıb / yoxsul ailə; **2.** *d.d.* yazıq, binəva, bədbəxt; ~ **beggar** yazıq / binəva dilənçi; **3.** az, yetərsiz; pis; ~ **crop** az / pis məhsul; ~ **income** az gəlir; ~ **supply** yetərsiz təminat; **4.** keyfiyyətsiz, iyrənc, pis; ~ **food** pis / iyrənc yemək; **goods of ~ quality** aşağı / pis keyfiyyətli mallar; **5.** zəif; ~ **speaker** zəif natiq; **to be ~ at mathematics** riyaziyyatdan zəif olmaq; **6.** qeyri-məhsuldar (*torpaq haq.*); **7.** zəif, pis (*səhhət haq.*); ~ **health** zəif səhhət / sağlamlıq; ~ **horse** zəif at; **8. the ~** *top.* kasıblar, yoxsullar; ◊ ~ **as a church mouse** kilsə siçanı kimi yoxsul, lüm-lüt

poorly [ˈpuəlɪ] *adv* pis, yoxsul, kasıb; **to live ~** kasıb / yoxsul yaşamaq; **to think ~ of smb.** bir kəs haqqında pis fikirləşmək / pis fikirdə olmaq

poorness [ˈpuənɪs] *n* **1.** yoxsulluq, kasıblıq; **2.** münbitsizlik; ~ **of the soil** torpağın münbitsizliyi; **3.** zəiflik (*səhhət haq.*)

poor-spirited [ˈpuəˈspɪrɪtɪd] *adj* qorxaq, ürəksiz, cəsarətsiz, ağciyər

pop[1] [pɔp] *n* **1.** partlama, partıldama, partıltı; **the ~ of a cork** probkanın partıltısı; **the ~ of a pistol** tapança atəşinin partıltısı; **2.** *d.d.* atəş; **to have a ~ at a hare** dovşana atəş açmaq; **3.** *d.d.* qazlı / qaynayan içki

pop[2] [pɔp] *adj* ~ **music** pop musiqisi; ~ **songs** pop mahnılar

pop¹ [pɔp] *v* **(-pp-)** **1.** partıldamaq, partlamaq, çartıldamaq; *The chestnuts popped in the ashes Şabalıdlar qorun içində partıldayırdı; The children were popping the balloons Uşaqlar şar partladırdılar*; **2.** *d.d.* atmaq (*tüfəng və s.*), atəş açmaq; **to – off a fox** tülküyə atəş açmaq; **3. (into)** soxmaq, qoymaq; **to – a cake into the oven** piroqnanı peçə qoymaq; **4 (out of)** çıxartmaq; **to – *one's* head out of a window** başını pəncərədən çıxartmaq; **5.** hədəqəsindən çıxmaq (*göz haq.*); *His eyes popped with amazement Heyrətdən onun gözləri hədəqəsindən çıxdı*

popcorn [ˈpɔpkɔːn] *n* qarğıdalı partlağı

pope [poup] *n anat.* xaya

pope² [poup] *v* xayaya vurmaq

poplar [ˈpɔpləʳ] *n bot.* qovaq (*ağac*)

poplin [ˈpɔplın] *n* poplin (*parça növü*)

poppet [ˈpɔpıt] *n* **1.** quzum, gülüm (*uşağa müraciət*); *Don't cry, poppet! Quzum, ağlama!*; **2.** marionet (*kukla teatrında*), oyuncaq, kukla

poppy [ˈpɔpı] *n bot.* lalə

populace [ˈpɔpjuləs] *n* adi xalq / adamlar

popular [ˈpɔpjuləʳ] *adj* **1.** xalq; **– government** xalq hökuməti; **Popular Front** Xalq Cəbhəsi; **– tumult** xalq çaxnaşması; **– language** xalq dili; **2.** anlaşılan, başa düşülən; **– lectures** anlaşılan / başa düşülən mühazirələr; **3.** məşhur, tanınmış; populyar; **a – hero / singer** məşhur qəhrəman / müğənni; **– song / music** populyar mahnı / musiqi; **a – politician** tanınmış siyasətçi

popularity [ˌpɔpjuˈlærıtı] *n* məşhurluq; **actor's / poet's / doctor's, etc. –** aktyorun / şairin / həkimin *və s.* məşhurluğu; **to win / to gain –** məşhurluq qazanmaq

popularization, -sation [ˌpɔpjuləraıˈzeıʃn] *n* populyarlaşdırma, populyarlaşma, məşhurlaşdırma, məşhurlaşma

popularize, -ise [ˈpɔpjuləraız] *v* **1.** populyarlaşdırmaq, xalqa tanıtmaq, məşhurlaşdırmaq; geniş yaymaq; **to – a poet / a writer / a painter, etc.** şairi / yazıçını / rəssamı *və s.-ni* məşhurlaşdırmaq; **2.** demokratikləşdirmək; **to – suffrage** seçki hüququnu demokratikləşdirmək

popularly [ˈpɔpjuləlı] *adv* **1.** sadə, sadə dildə, hamının başa düşəcəyi bir tərzdə; **2.** ümumxalq tərəfindən; **– accepted** bütün xalq tərəfindən qəbul edilən

populate [ˈpɔpjuleıt] *v* **1.** məskunlaşdırmaq, məskunlaşmaq; əhali yerləşdirmək; **to – a new country** yeni ölkəni məskunlaşdırmaq; **2.** artmaq, çoxalmaq, doğub-törəmək

population [ˌpɔpjuˈleıʃn] *n* əhali, camaat, sakin; **city –** şəhər əhli / sakinləri; **civil –** mülki əhali; **increase / fall in –** əhalinin artması / azalması

populism [ˈpɔpjulızm] *n* populizm

populist¹ [ˈpɔpjulıst] *n* populist

populist² [ˈpɔpjulıst] *adj* populist; **– leader** populist rəhbər; **– politician** populist siyasətçi

populous [ˈpɔpjuləs] *adj* əhalisi sıx olan; **– districts / countries / cities** əhalisi sıx olan rayonlar / ölkələr / şəhərlər; *China is the world's most populous country Çin dünyanın əhalisi ən sıx olan ölkəsidir*

porcelain¹ [ˈpɔːsəlın] *n* **1.** farfor, çini; **2.** çini qab

porcelain² [ˈpɔːsəlın] *adj* çini; **a fine – vase** qəşəng çini vaza

porch [pɔːtʃ] *n* **1.** küçə qapısı, giriş yolu; artırma (*evin qabağında örtülü əlavə tikinti*); **2.** kilsə kandarı / girişi / səkisi; **3.** *amer.* veranda, şüşəbənd, eyvan

pore¹ [pɔːʳ] *n* məsamə, deşik, boşluq

pore² [pɔːʳ] *v* **1.** fikrini cəmləşdirərək öyrənmək; **to – over books all day** bütün günü gərgin surətdə kitabla məşğul olmaq; **2.** fikirləşmək, götür-qoy etmək; **to – at / upon a problem** problem üzərində ciddi fikirləşmək;

◊ **to – *one's* eyes out** gərgin oxumaqla gözlərini yormaq

pork [pɔːk] *n* **1.** donuz əti; **roast –** qızardılmış donuz əti; **2.** qaba, kobud, donuz

pork-butcher [ˈpɔːkˌbutʃəʳ] *n* **1.** sallaq, donuz kəsən; **2.** kolbasaçı, kolbasa hazırlayan

porker [ˈpɔːkəʳ] *n* ətlik üçün bordaqlanmış çoşka və ya donuz

porkling [ˈpɔːklıŋ] *n* balaca / cavan çoşka

pork-pie [ˈpɔːkpaı] *n* donuz ətindən bişirilmiş piroq

pornographer [pɔːˈnɔgrəfəʳ] *n* **1.** pornoqraf; **2.** pornoqrafiyanı sevən adam

pornographic [ˌpɔːnəˈgræfık] *adj* pornoqrafik; **– movies / magazine** pornoqrafik film / jurnal

pornography [pɔːˈnɔgrəfı] *n* pornoqrafiya; **laws on –** pornoqrafiya haqqında qanunlar

porosity [pɔːˈrɔsıtı] *n* məsaməlilik

porous [ˈpɔːrəs] *adj* məsaməli, deşik-deşik; **a – material** deşik-deşik material; **– rocks** məsaməli qayalar

porridge [ˈpɔrıdʒ] *n* sıyıq; **– with milk** südlü sıyıq

port [pɔːt] *n* I **1.** liman, port; **commercial –** ticarət limanı; **– of loading / of discharge** yükvurma / yükboşaltma limanı; **to touch at a –** limana daxil olmaq; **2.** liman şəhəri

port [pɔːt] *n* II bort (*gəmi, avtomobil, bilyard, paltar və s.-in yanı / kənarı*)

portability [ˌpɔːtəˈbılıtı] *n* portativlik, yığcamlıq

portable [ˈpɔːtəbl] *adj* portativ, yüngül, yanında gəzdirilə bilən; **a – telephone** portativ telefon; **a – computer** portativ / yanında gəzdirilə bilən kompyuter

porter [ˈpɔːtəʳ] *n* **1.** yükdaşıyan, hambal (*əsr. vağzalda*); **2.** qapıçı; **the night –** gecə qapıçısı

portfolio [pɔːtˈfouljou] *n* (*pl* **-os** [-ouz]) **1.** portfel; **2.** vacib sənədlər üçün qovluq; **3.** nazir vəzifəsi; **minister without –** portfelsiz nazir

portion¹ [ˈpɔːʃn] *n* **1.** hissə, qisim; **the large – of the population** əhalinin böyük hissəsi / qismi; **2.** pay, yer; *She cut the pie into six portions O, piroqu altı paya / yerə böldü*; **3.** cehiz

portion² [ˈpɔːʃn] *v* **1.** hissələrə / paylara bölmək; **to – out land / property** torpağı / mülkü bölmək / bölüşdürmək; **2.** cehiz vermək; **to – a daughter** qıza cehiz vermək

portionless [ˈpɔːʃnlıs] *adj* cehizsiz; **– bride** cehizsiz gəlin

portly [ˈpɔːtlı] *adj* **1.** cüssəli, canlı, boylu-buxunlu; **the – old general** cüssəli qoca general; **2.** əzəmətli, möhtəşəm; böyük; **– walk** əzəmətli yeriş

portrait [ˈpɔːtreıt] *n* **1.** portret, şəkil; **full-length –** ayağı üstə / bədənnüma şəkil; **2.** canlı təsvir

portraitist [ˈpɔːtreıtıst] *n* portretçi, portretçəkən rəssam

portraiture [ˈpɔːtreıtʃəʳ] *n* portretçəkmə sənəti

portray [ˈpɔːtreı] *v* **1.** portret çəkmək; **2.** təsvir etmək

portrayer [ˈpɔːtreıəʳ] *n* portretçəkən rəssam, portretçi

portrayist [pɔːˈtreııst] *n* = **portrayer**

Portuguese¹ [ˌpɔːtjuˈgiːz] *n* **1.** portuqaliyalı; **the –** *top.i* portuqaliyalılar; **2.** portuqal dili

Portuguese² [ˌpɔːtjuˈgiːz] *adj* portuqal; **the – language** portuqal dili

port-wine [ˈpɔːtˈwaın] *n* portveyn

pose¹ [pouz] *n* poza, duruş, vəziyyət; **to adopt a dignified –** əzəmətli poza almaq

pose² [pouz] *v* I **1.** düzmək, yerləşdirmək; **to – a group of actors** aktyorlar qrupunu səhnədə düzmək; **2.** poza almaq (*fotoqrafın və ya rəssamın qarşısında*); **to – for a portrait** şəkil çəkdirmək üçün müəyyən poza almaq; **3.** izah / bəyan etmək, başa salmaq; **to – a claim** tələbi izah etmək; **4.** təklif etmək, qoymaq (*məsələ və s.*); **5.** özünü əzib-büzmək, poza almaq

pose [pouz] *v* II tupikə / çıxılmaz / çətin vəziyyətə salmaq, çaşdırmaq, karıxdırmaq

posh [pɔʃ] *adj* qəşəng, əla, çox yaxşı, zəngin; dəbdəbəli, cah-calallı, möhtəşəm; **a – car** qəşəng / əla maşın; **a – hotel** dəbdəbəli / möhtəşəm mehmanxana; **a – wedding** möhtəşəm / cah-calallı toy

position¹ [pəˈzıʃn] *n* **1.** yer, olduğu yer; yerləşmə; *They moved the furniture back to its usual position Onlar mebeli əvvəlki yerinə qoydular*; **2.** vəziyyət, poza; **horizontal / vertical –** şaquli / üfüqi vəziyyət; **3.** vəzifə, iş yeri; *He has a position as cashier O, kassir vəzifəsində işləyir*; **to get / to lose a good –** yaxşı vəzifə almaq / yaxşı vəzifəni itirmək; **4.** mövqe; **to attack the enemy -s** düşmən mövqelərinə hücum etmək

position² [pəˈzıʃn] *v* **1.** yerləşmək, yerləşdirmək; *She positioned herself near the door O, qapının yaxınlığında yerləşdi*; **2.** *id.* yer tutmaq

positive [ˈpɔzətıv] *adj* **1.** şübhəsiz, yəqin; müəyyən, tamamilə aydın; **2.** dəqiq,

– orders / instructions dəqiq əmrlər / təlimatlar; **3.** müsbət; **a – attitude / response** müsbət münasibət / cavab; **4.** doğru, düzgün, düz; etibarlı; **– information** etibarlı məlumat; **5.** qətiyyətli, inamlı, özünə güvənən / inanan; **a – sort of man** özünə güvənən / inanan adam; **6.** əsl, həqiqi, xalis; **– help** əsl / həqiqi kömək; **7.** *d.d.* tam, tamam; **– fool** tamam gic / axmaq / sarsaq; **8.** mütləq, qəti; *The idea of beauty is not positive Gözəllik haqqında fikir mütləq deyil (yəni nisbidir)*; **9.** *gram.*: **– degree** adi dərəcə; **the – degree of the adjective** sifətin adi dərəcəsi

positively [ˈpɔzətivli] *adv* **1.** şübhəsiz, qəti, şərtsiz, danışıqsız; **2.** müsbət; **to answer –** müsbət cavab vermək

possess [pəˈzes] *v* **1.** malik / sahib olmaq; **to – property / wealth** əmlaka / var-dövlətə sahib olmaq; **to – good quality** yaxşı keyfiyyətə malik olmaq; *He is possessed of wealth and power O, var-dövlətə və hakimiyyətə malikdir*; **2.** ələ almaq (*özünü*); **to – oneself** özünü ələ almaq; **3.** bilmək; **to – English** ingilis dilini bilmək

possession [pəˈzeʃn] *n* **1.** sahib / malik olma; sahiblik, yiyələnmə; **to be in – of *smth*** bir şeyə sahib / malik olmaq; **to take – of *smth.*** 1) bir şeyə sahib olmaq; 2) bir şeyi ələ keçirmək; **2.** *mus. pl* mülk, əmlak, mal-mülk, xüsusi mülkiyyət; **his personal –s** onun şəxsi mülkiyyəti; **a man of great –s** çox varlı / dövlətli / varlı-hallı adam; **3.** təmkin; **4.** müstəmləkə; *The former colonial possessions are now independent states Əvvəlki müstəmləkələr indi müstəqil dövlətlərdir*

possessive [pəˈzesiv] *adj* **1.** şəxsi, məxsus; **– rights** şəxsi mülkiyyət hüquqları; **2.** *gram.* yiyəlik; **the – case** yiyəlik halı; **– pronouns** yiyəlik əvəzlikləri

possessor [pəˈzesə] *n* sahib, sahibkar, yiyə

possibility [ˌpɔsəˈbiliti] *n* mümkünlük, ehtimal, imkan; **– of success / of failure** uğur / uğursuzluq ehtimalı; **within the range of –** imkan daxilində; **a degree of –** ehtimal dərəcəsi; **to have great possibilities** böyük imkanlara malik olmaq

possible [ˈpɔsəbl] *adj* **1.** mümkün, mümkün olan / ola bilən; ağlagələn; *That's quite possible Bu tamamilə mümkündür*; *Rain is possible today Bu gün yağışın yağması mümkündür*; *If possible Əgər mümkündürsə*; **as soon as –** mümkün qədər tez; **as much as –** nə qədər mümkündürsə; **2.** *d.d.* dözülə bilən, yol verilə bilən, dözümlü; **a – answer** yol verilə bilən / mümkün olan cavab

possibly [ˈpɔsəbli] *adv* **1.** ehtimal, ola bilsin, olsun ki, bəlkə; *He may possibly recover Ola bilsin ki, o sağalsın*; **2.** imkan daxilində, sadəcə olaraq; *I can't possibly do it Mən sadəcə olaraq bunu edə bilmərəm*

post[1] [poust] *n* I sütun, dirək, şalban; **a rusty old –** köhnə paslı sütun / dirək;
◊ **between you and me and the –** öz aramızda

post [poust] *n* II **1.** poçt; **to send / to transmit by (the) –** poçt vasitəsilə göndərmək; **by return of –** geri qayıdan poçtla; **2.** poçt şöbəsi; **3.** poçt qutusu

post [poust] *n* III **1.** vəzifə; **key –s** əsas vəzifələr; **to remain at *one's* –** vəzifəsində qalmaq; **to hold a good –** yaxşı vəzifə tutmaq; **2.** gözətçi, qarovulçu

post[2] [poust] *v* I **1.** vurmaq, asmaq (*elan, afişa və s.*); **to – (up) an advertisement** elan asmaq; **2.** elan etmək, reklam vermək

post [poust] *v* II **1.** poçt vasitəsilə göndərmək; poçt qutusuna salmaq; **2.** sürətlə / çaparaq getmək, qaçmaq; tələsmək; *Post off at once and waste no time Bu saat qaç / qaçın, vaxt itirmə! / itirməyin!* **3.** xəbər vermək, bildirmək; **to keep *smb.* well –ed in the latest news** bir kəsə son xəbərlər haqqında ətraflı məlumat vermək

postage [ˈpoustidʒ] *n* poçt rüsumu / vergisi; poçt xərcləri; **– free** 1) pulsuz göndərmə (*poçtla*); 2) göndərənin hesabına göndərmə; **to collect the –** poçt rüsumu yığmaq

postage stamp [ˈpoustidʒˈstæmp] *n* poçt markası

postal [ˈpoustl] *adj* poçt; **– address** poçt ünvanı; **– car** *amer.* poçt vaqonu

post-box [ˈpoustbɔks] *n* poçt qutusu

post-boy [ˈpoustbɔi] *n* poçtalyon oğlan

postcard [ˈpoustka:d] *n* poçt kartoçkası; **pictorial / picture –** şəkilli poçt kartoçkası

postdate [ˈpoustˈdeit] *v* **1.** əvvəlki tarixə yazmaq / tarixi qoymaq; **2.** arxasınca getmək, izləmək (*bir kəsi*)

poster[1] [ˈpoustə] *n* **1.** elan, afişa, bildiriş; plakat; **2.** elan / afişa / bildiriş / plakat yapışdıran

poster[2] [ˈpoustə] *v* **1.** elan / bildiriş / plakat və s. vurmaq / yapışdırmaq; **to – the walls** divarlara elanlar / plakatlar və s. vurmaq; **2.** reklam vermək

posterior [pɔsˈtiəriə] *adj* **1.** sonrakı; sonra baş verən; **– events** sonrakı hadisələr; **2.** arxa; dal; **– wing** arxa / dal qanad (*həşəratlarda*)

posteriority [pɔsˌtiəriˈɔriti] *n* sonra / arxasınca gəlmə

posterity [pɔsˈteriti] *n* **1.** nəsil, övlad, nəvə-nəticə; **2.** *top.i* gələcək nəsillər

postern [ˈpoustə:n] *n* arxa / dal qapı

postgraduate[1] [ˌpoustˈgrædjuət] *n* aspirant

postgraduate[2] [ˌpoustˈgrædjuət] *adj* aspirant; **a – diploma** aspirant diplomu

posthumous [ˈpɔstjuməs] *adj* **1.** öləndən sonrakı; **– fame** öləndən sonrakı şöhrət; **2.** atasının ölümündən sonra doğulmuş (*uşaq*)

postman [ˈpoustmən] *n* (*pl* **-men**[-mən]) poçtalyon (*kişi*)

postmark[1] [ˈpoustma:k] *n* poçt ştampı / möhürü

postmark[2] [ˈpoustma:k] *v* poçt ştampı / möhürü vurmaq

postmaster [ˈpoustˌma:stə] *n* poçtmeyster, poçt müdiri

postmistress [ˈpoustmistris] *n* poçt müdirəsi

post office [ˈpoustˌɔfis] *n* poçt, poçt idarəsi / şöbəsi

postpone [pousˈpoun] *v* təxirə salmaq, vaxtını uzatmaq; **to – a meeting / a wedding** iclası / toyu təxirə salmaq; **to – payment** ödəmənin vaxtını uzatmaq

postponement [pousˈpounmənt] *n* **1.** təxir, təxirə salma; *Rain caused the postponement of the match Yağış yarışın təxirə salınmasına səbəb oldu*; **2.** vaxt, möhlət, vaxtını uzatma

postposition [ˈpoustpəˈziʃn] *n* **1.** arxasında olma / yerləşmə (*bir şeyin*); **2.** *dilç.* postpozisiya; **3.** *dilç.* qoşma

postpositive [ˈpoustˈpɔzitiv] *adj dilç.* postpozitiv

postscribe [poustˈskraib] *v* dərkənar qoymaq

postscript [ˈpousskript] *n* (*qısa forması:* **PS**) postskriptum (*yazılıb qurtarmış və imzalanmış məktubun axırında edilən qeyd, əlavə; adət.* **PS** *hərfləri ilə işarə olunur*)

postulate[1] [ˈpɔstjulit] *n* postulat (*riyaziyyatda, məntiqdə: sübutsuz olaraq əsas götürülən müddəa, fərziyyə*)

postulate[2] [ˈpɔstjuleit] *v* **1.** postulat kimi qəbul etmək, mühakimə üçün əsas götürmək; **2.** tələb etmək; şərt qoymaq; **to – for certain conditions** müəyyən şərtlər qoymaq / tələb etmək

posture[1] [ˈpɔstʃə] *n* **1.** poza, hal, vəziyyət, gedişat; **in a sitting –** oturmuş halda / vəziyyətdə; **the present – of affairs** işlərin hazırkı vəziyyəti / gedişatı; **2.** duruş, qamət, vüqar, görkəm

posture[2] [ˈpɔstʃə] *v* vəziyyət almaq; özünü süni aparmaq; *He postured as a political activist O özünü siyasi aktivist kimi apardı*

postwar [ˌpoustˈwɔ:] *adj* müharibədən sonrakı; **the – years** müharibədən sonrakı illər; **– re-construction** müharibədən sonrakı yenidənqurma / bərpa işləri

post-woman [ˈpoustˌwumən] *n* (*pl* **-women** [-ˌwimin]) poçtalyon (*qadın*)

pot[1] [pɔt] *n* **1.** qazan; **a cooking –** xörək qazanı; **2.** güvəc, bardaq, küpə; dibçək; **to make –s from local clay** yerli gildən güvəc / bardaq / küpə / dibçək qayırmaq; **3.** *id.* priz, kubok;
◊ **to go to –** var-yoxdan çıxmaq; dağılmaq, məhv olmaq; **to boil the –, to make the – boil** qazan qaynatmaq, pul qazanmaq

pot[2] [pɔt] *v* (**-tt-**) **1.** qazana qoymaq, qazanda bişirmək; **2.** dibçəkdə əkmək (*bitkini*); **3.** luzaya salmaq (*şarı bilyard oyununda*); **4.** konserv hazırlamaq, konservləşdirmək; **5.** ələ keçirmək, mənimsəmək; **6.** ovlamaq, güllə ilə vurmaq; *They potted some pheasants Onlar bir neçə qırqovul ovladılar*

potable [ˈpoutəbl] *adj d.d.* içməli; **– water** içməli su

potables [ˈpoutəblz] *n pl* içkilər

potash [ˈpɔtæʃ] *n kim.* potaş (*qələvi ağ maddə*)

potato [pəˈteɪtou] *n* (*pl* **-oes** [-ouz]) *bot.* kartof; **boiled / roast – es** qaynadılmış / qızardılmış kartof

potency [ˈpoutnsı] *n* **1.** güc, qüdrət, əzəmət, qüvvət; **the – of an argument** dəlilin / sübutun gücü; **2.** effektivlik, təsir, təsirlilik; **the – of a drug** dərmanın təsiri / təsirliliyi; **3.** potensiya, imkan, iqtidar, qabiliyyət

potent [ˈpoutnt] *adj* **1.** güclü, qüvvətli, zorlu; qüdrətli, əzəmətli; **– prince** qüdrətli prins / şahzadə; **2.** inandırıcı; **– reason** inandırıcı səbəb; **– argument** inandırıcı dəlil / sübut; **3.** güclü, çox güclü təsir edən; **– drug** güclü təsir edən dərman

potential¹ [pəˈtenʃl] *n* potensial; **–s of war** müharibənin potensialı; *She has artistic potential Onda artistlik potensialı var*

potential² [pəˈtenʃl] *adj* potensial, gizli; **– danger** gizli / potensial təhlükə; **– energy** *fiz.* potensial enerji; **– leader / champion** potensial rəhbər / çempion

potentiality [pə,tenʃıˈælıtı] *n* potensiallıq, potensial imkan; **– for success** nailiyyət / müvəffəqiyyət üçün potensial imkan

potentially [pə,tenʃıˈəlı] *n* potensial olaraq; **a – disastrous situation** potensial olaraq fəlakətli vəziyyət

pother [ˈpɔðəʳ] *v* **1.** həyəcanlandırmaq, əsəbiləşdirmək, təşvişə salmaq, narahat etmək; **2.** həyəcanlanmaq, əsəbiləşmək, təşvişə düşmək, narahat olmaq

pot-herb [ˈpɔthə:b] *n* yeməli / yeyilə bilən göy (*ispanaq, turşəng və s.*)

pot-hole [ˈpɔthoul] *n* təkər yeri / izi, oyuq, çuxur, çala (*yolda təkərin əmələ gətirdiyi çala-çuxur*); **road full of –s** çala-çuxurlarla dolu olan yol

pot-holey [ˈpɔt,houlı] *adj* çuxurlu, çalalı, çala-çuxurlu; **– road** çala-çuxurlu yol

potion [ˈpouʃn] *n* araq; mikstura (*qaşıq dərmanı*)

pot-luck [ˈpɔtˈlʌk] *n* **1.** yemək, nahar; *Come and have / take pot-luck with us Əyləş / Əyləşin, bizimlə nahar et / edin*; **2.** şans, imkan

potter¹ [ˈpɔ:təʳ] *n* **1.** dulusçu; **2.** dulusçuluq məmulatı satan (*adam*)

potter² [ˈpɔ:təʳ] *v* **1.** boş / mənasız işlə məşğul olmaq; **to – away** *one's* **time** vaxtını boş / mənasız keçirmək; **2.** boş-boş / avara-avara gəzmək, veyillənmək

pottery [ˈpɔtərı] *n* **1.** dulusçuluq emalatxanası; **2.** dulusçuluq işi; **3.** keramika (*əzcə şeylər*), dulusçuluq məmulatı

potty [ˈpɔtı] *adj* **1.** *d.d.* xırda, kiçik, balaca; əhəmiyyətsiz, cüzi; **– details** əhəmiyyətsiz / cüzi təfərrüatlar; **2.** asan; **– questions** asan suallar; **3.** *məc.* bir şeyin dəlisi / aludəsi; **to be – about / on** *smb.* bir kəsin dəlisi olmaq; **4.** ağılsız, dəli; *This noise is driving me potty Bu səs məni dəli edir*

potty chair [ˈpɔtıtʃɛəʳ] *n* balaca uşaq stulu

pouch¹ [pautʃ] *n* **1.** torba, kisə; çanta; **– es under the eyes** gözün altında torbacıq; **a tobacco –** tütün kisəsi; *She kept her money in a pouch hanging around her neck O, pulunu boynundan asılan kisədə / torbada saxlayardı*; **2.** *kisəli heyvanların qarnı altında və ya ordunda olan cibəbənzər boşluq (məs. kenqurularda, dağsıçanlarında)*

pouch² [pautʃ] *v* **1.** torbaya / kisəyə / cibə qoymaq; **2.** udmaq (*balıqlar və bəzi quşlar haq.*)

pouched [pautʃt] *adj* **1.** cibli, torbalı / çantası olan; **2.** *zool.* kisəli; **– animals** kisəli heyvanlar

poultice¹ [ˈpoultıs] *n* təpitmə

poultice² [ˈpoultıs] *v* təpitmə qoymaq

poultry¹ [ˈpoultrı] *n* **1.** *top.* / ev quşları; **to keep –** ev quşları saxlamaq; **2.** quş əti; **to eat plenty of fish and –** çox balıq və quş əti yemək

poultry² [ˈpoultrı] *adj*: **– breeding / farming** quşçuluq, ev quşları saxlama; **– husbandry / industry** quşçuluq təsərrüfatı

poultry-farm [ˈpoultrıfa:m] *n* quşçuluq ferması

poultry-house [ˈpoultrıhaus] *n* quş damı, quşxana

poultry-yard [ˈpoultrıja:d] *n* quş həyəti

pounce¹ [pauns] *n* I caynaq (*yırtıcı quşlarda*); dırnaq (*vəhşi heyvanlarda*)

pounce [pauns] *n* II gözlənilməz hücum / tullanma; **to make a –** gözlənilmədən hücum etmək

pounce² [pauns] *v* I caynaqla tutmaq, caynaq atmaq (*yırtıcı quşlar haq.*); dırnağı ilə tutmaq (*vəhşi heyvanlar haq.*)

pounce [pauns] *v* II **1.** hücum etmək, atılmaq, şığımaq; *A hawk pounced on / at a chicken Qırğı cücənin üstünə şığıdı; We saw the tiger about to pounce Biz pələngin atılmağa hazır olduğunu gördük*; **2.** qəflətən və cəld girmək; **to – into the room** qəflətən və cəld otağa girmək

pound¹ [paund] *n* I **1.** funt (*İngiltərədə çəki vahidi: 453,6 qram*); **2.** funt sterlinq (*həm də* **– sterling**);

◊ **–s, shillings and pence** pul, para; *Take care of the pence and the pounds will take care of themselves ≡ Qəpiyin qeydinə qalsan, manat özü-öz qeydinə qalacaq*

pound [paund] *n* II **1.** sürüdən ayrılmış heyvanlar üçün xalxal / ağıl; **2.** həbsxana, dustaqxana

pound² [paund] *v* I **1.** xalxala / ağıla salmaq; **2.** həbsxanaya / dustaqxanaya salmaq

pound [paund] *v* II **1.** (*adət.* **at, on**) vurmaq, döymək; döyəcləmək; dınqıldatmaq; **to – (on) the piano** pianonu dınqıldatmaq; **2.** çırpınmaq, döyünmək (*ürək haq.*); **3.** *hərb.* atəşə tutmaq, bombalamaq; **4.** güclü zərbə endirmək; **5.** xırdalamaq, kiçik hissələrə bölmək; **to – sugar** qənd xırdalamaq;

◊ **to – the pavement** *amer.* **1)** küçələri gəzərək iş axtarmaq; **2)** dilənmək, diləncilik etmək

poundage [ˈpaundıdʒ] *n* I **1.** qonorardan, alverdən, sövdələşmədən və s. funt sterlinqlə tutulan faiz; **2.** çəkidən alınan gömrük rüsumu; **3.** funt hesabilə ümumi çəki; **air-mail –** hava yolu ilə aparılan poçtun funt hesabilə ümumi çəkisi

poundage [ˈpaundıdʒ] *n* II **1.** heyvanı xalxalda / ağılda saxlama; **2.** heyvanı ağılda saxlama haqqı; **3.** ağıl, xalxal

pounding [ˈpaundıŋ] *n* **1.** xırdalama, parçalama, doğrama; xırdalanma, parçalanma, doğranma; **2.** döyəcləmə, toxaclama, toxaclayıb / döyəcləyib bərkitmə

pound-weight [ˈpaundˈweıt] *n* bir funtluq daş (*tərəzi üçün*)

pour [pɔ:ʳ] *v* **1.** tökmək; **to – water into a pail** vedrəyə su tökmək; **to – wine into a bottle** butulkaya şərab tökmək; *I poured two cups of tea Mən iki fincan çay tökdüm; The rain is pouring down Yağış vedrədən tökülən kimi yağır*; **2.** axmaq; *Blood was pouring from the wound Qan yaradan axırdı*;

◊ **to – cold water on** *smb.* bir kəsin qəzəbini / hirsini soyutmaq; **to – water into a sieve** ≡ xəlbirlə su daşımaq

pouring¹ [ˈpɔ:rıŋ] *n* tökmə, tökülmə

pouring² [ˈpɔ:rıŋ] *adj* çox güclü, şiddətli; **– rain** şiddətli yağış, leysan

pout¹ [paut] *n* qaşqabaqlı / pərt görkəm; **to be –** qaşqabağını / mısmırığını sallamaq

pout² [paut] *v* mısmırığını / qaşqabağını sallamaq, qaşqabağını tökmək

poverty [ˈpɔvətı] *n* **1.** yoxsulluq, kasıblıq, səfalət; **to live in –** yoxsulluqda / kasıblıqda / səfalət içində yaşamaq; **2.** çatışmazlıq, zəiflik; **– of ideas** fikrin zəifliyi; **– of the land** torpağın münbitsizliyi; **– of vitamins** vitamin çatışmazlığı;

◊ *Poverty is not sin* *at. söz.* ≡ *Kasıblıq eyib deyil*

poverty-stricken [ˈpɔvətı,strıkn] *adj* çox kasıb / yoxsul, dilənçi, yolçu; **– people** çox kasıb adamlar; **– families** çox kasıb ailələr

powder¹ [ˈpaudəʳ] *n* **1.** toz, ovuntu; **2.** *əcz.* toz dərman; **3.** pudra, kirşan; **4.** barıt; **– and shot** döyüş sursatı

powder² [ˈpaudəʳ] *v* **1.** döymək, əzmək (*həvəngdə*), toza döndərmək; **2.** toz səpmək; **3.** pudra / kirşan vurmaq

powder-box [ˈpaudəbɔks] *n* pudra / kirşan qutusu

powdered [ˈpaudəd] *adj* **1.** toza döndərilmiş; döyülmüş, əzilmiş; **– milk / eggs** süd / yumurta poroşoku; **– rice** düyü unu; **– coal** kömür xəkəsi / tozu; **2.** pudralanmış, kirşanlanmış; pudra / kirşan vurulmuş

powder-flask [ˈpaudəˈfla:sk] *n* barıtqabı

powder-mill [ˈpaudəmıl] *n* barıt zavodu

powder-puff [ˈpaudəpʌf] *n* pudra / kirşan yastığı

powder-room [ˈpaudərum] *n* qadın bəzək otağı

powdery [ˈpaudərı] *adj* **1.** tozaoxşar, tozabənzər, toz kimi; **2.** kövrək; boş, yumşaq; **– snow** yumşaq qar; **3.** tez dağılan, asanlıqla toza dönən; **4.** üstünə toz tökülmüş, toz basmış; **5.** qalın pudra / kirşan vurulmuş, çox pudralanmış

power [ˈpauə] *n* **1.** güc, qüvvə; **the ~ of a blow** zərbənin gücü; *I will do everything in my power to help you Sənə / Sizə kömək etmək üçün gücüm çatan hər şeyi edəcəm*; **2.** *fiz.* enerji; qüvvə; **electric ~** elektrik enerjisi; **lifting ~** qaldırıcı qüvvə; **3.** hakimiyyət; **absolute / supreme ~** mütləq / ali hakimiyyət; **a party in ~** hakimiyyətdə olan partiya; **to come to ~** hakimiyyətə gəlmək; **to take ~** hakimiyyəti ələ almaq; **to seize ~** hakimiyyəti zəbt etmək; **4.** ixtiyar, vəkalət, səlahiyyət; **large ~s** geniş səlahiyyət; **5.** dövlət; **the Great Powers** böyük dövlətlər; **leading ~s** aparıcı dövlətlər; **small ~** kiçik dövlət; **nuclear ~** nüvə dövləti

power-boat [ˈpauəbout] *n* motorlu qayıq

powerful [ˈpauəfl] *adj* **1.** güclü, qüvvətli; **a ~ blow** güclü / qüvvətli zərbə; **a ~ hand** güclü / qüvvətli əl; **a ~ machine** güclü maşın; **2.** qüdrətli; **a ~ enemy / ruler / country** qüdrətli düşmən / hökmdar / ölkə; **3.** çox güclü; **~ drug** çox güclü dərman; **~ argument** çox güclü dəlil / sübut; **4.** parlaq; **~ speech** parlaq nitq

powerless [ˈpauəlis] *adj* **1.** gücsüz, taqətsiz, qüvvətsiz; **~ arms** gücsüz qollar; **2.** aciz, naçar

powerlessness [ˈpauəlisnis] *n* taqətsizlik, gücsüzlük, qüvvətsizlik

practicable [ˈpræktikəbl] *adj* **1.** həyata keçirilə bilən; əməli, praktik; **~ plan** həyata keçirilə bilən plan; **2.** faydalı, istifadəyə yarayan; geniş tətbiq edilən; **~ tool** geniş tətbiq edilən alət; **a ~ suggestion** faydalı təklif

practical [ˈpræktikl] *adj* **1.** praktik, əməli, təcrübi; **~ experience** praktik təcrübə; **~ skills** praktik / əməli bacarıqlar; **~ purpose** əməli təklif; **~ chemistry / geometry** praktik kimya / həndəsə; **2.** əlverişli, sərfəli, işə yarayan, rahat; **a ~ dress** əlverişli / rahat paltar; **3.** real, həyata keçirilə bilən; **a ~ plan** real / həyata keçirilə bilən plan; **4.** faktiki, hazırki; **the ~ ruler of the country** ölkənin faktiki hökmdarı;
◊ **~ politics** praktik / əməli siyasət

practically [ˈpræktikəli] *adv* praktik / əməli olaraq, əməli / praktik baxımdan; **to look at a question ~** məsələni əməli olaraq nəzərdən keçirmək; **to know a language ~** dili praktik olaraq bilmək

practice[1] [ˈpræktis] *n* **1.** praktika, təcrübə, əməli iş; **in ~** təcrübədə / işdə, faktiki olaraq; *This idea would never work in practice Bu ideya əməli işdə heç vaxt özünü doğrultmayacaq*; **to put in / into ~** təcrübəyə tətbiq etmək; **2.** qayda, praktika; **international ~** beynəlxalq praktika; **established diplomatic ~** qərarlaşmış / təsbit olunmuş diplomatik qayda; **3.** təlim, məşq, təmrin; *She's doing her practice at the piano O, pianinoda məşq edir*

practice[2] [ˈpræktis] *v amer.* = **practise**

practiced [ˈpræktist] *adj amer.* = **practised**

practise [ˈpræktis] *n* məşq etmək, məşğul olmaq; **to ~ tennis** tennislə məşğul olmaq; **to ~ gymnastics** gimnastika ilə məşğul olmaq; **to ~ medicine** həkimlik fəaliyyəti ilə məşğul olmaq

practised [ˈpræktist] *adj* təcrübəli, məharətli; **~ orator** təcrübəli / məharətli natiq

pragmatic [prægˈmætik] *adj fəls.* praqmatik; **a ~ approach to the problem** problemə praqmatik yanaşma

pragmatically [prægˈmætikli] *adv* praqmatik olaraq

pragmatism [ˈprægmətizm] *n* praqmatizm

pragmatist [ˈprægmətist] *n* praqmatist, praqmatik, praqmatizm tərəfdarı

praise[1] [preiz] *n* tərif, mədh; **to be worthy of great ~** yüksək tərifə layiq olmaq;
◊ *Praise is not pudding ≡ Tərif halva deyil, ağız şirinləşsin*

praise[2] [preiz] *v* tərifləmək, tərif / mədh etmək; **to ~ to the sky** tərifləyib göyə qaldırmaq

praiseless [ˈpreizlis] *adj* tərifəlayiq olmayan; eyibli, qınanmalı

praiseworthiness [ˈpreiz,wə:ðinis] *n* tərifəlayiqlik, tərifəlayiq olma

praiseworthy [ˈpreiz,wə:ði] *adj* tərifəlayiq, tərifli; **a ~ achievement** tərifəlayiq nailiyyət

prance[1] [pra:ns] *n* **1.** sıçrayış, sıçrama; **2.** *id.* kürbet (*tullanma üsulu*)

prance[2] [pra:ns] *v* **1.** pəncəsi üstə / dik qalxmaq; şahə qalxmaq (*at haq.*); **2.** at oynatmaq; **3.** iddialı tərzdə yerimək; lovğalanmaq

prank[1] [præŋk] *n* zarafat, dəcəllik, nadinclik; **to play ~s 1)** yersiz zarafat etmək; **2)** dəcəllik / nadinclik etmək

prank[2] [præŋk] *v* **1.** bəzəmək, geyindirib-kecindirmək; **to ~ oneself out with fine clothes** qəşəng geyinib-kecinmək; **2.** gözə kül üfürmək

prankish [ˈpræŋkiʃ] *adj* nadinc, dəcəl, şuluqçu; **a ~ child** nadinc / dəcəl / şuluq uşaq

prate[1] [preit] *n* cəfəngiyyat, boşboğazlıq

prate[2] [preit] *v* naqqallıq / boşboğazlıq etmək, çərənləmək

prater [ˈpreitə] *n* boşboğaz, çoxdanışan, çərənçi (*adam*)

prattle[1] [ˈprætl] *n* **1.** kəkələmə, pəltəkləmə, dili dolaşa-dolaşa danışma; **2.** boş danışıq, cəfəngiyyat, boşboğazlıq

prattle[2] [ˈprætl] *v* **1.** kəkələmək, pəltəkləmək, dili dolaşa-dolaşa danışmaq; **2.** boş-boş danışmaq, naqqallıq / boşboğazlıq etmək, çərənləmək

prattler [ˈprætlə] *n* **1.** kəkələyən, pəltəkləyən, kəkəv; **2.** boşboğaz, çərənçi, çoxdanışan (*adam*)

pray [prei] *v* **1.** dua etmək / oxumaq; **2.** yalvarmaq; **to ~ for pardon** bağışlanılmaq / əfv üçün yalvarmaq; *I pray! Yalvarıram!*

prayer [ˈpreə] *n* **1.** dua; **to say** ***one's*** **~s** dua etmək / oxumaq; **2.** ibadət, ibadət etmə; **3.** xahiş, rica, təvəqqe, yalvarma, yalvarış; **4.** *d.d.* şans; imkan; *He hasn't got a prayer Onun heç bir şansı / imkanı yoxdur*

prayer-book [ˈpreəbuk] *n* dua kitabı

prayer-tower [ˈpreə,tauə] *n* minarə

preach[1] [pri:tʃ] *n* moizə, vəz etmə, xütbə

preach[2] [pri:tʃ] *v* **1.** vəz / vaizlik etmək, moizə etmək; təbliğ etmək, yaymaq (*nəzəriyyəni və s.*); **to ~ Christ** xristianlığı təbliğ etmək / yaymaq; *They preached the new doctrines throughout Europe Onlar yeni doktrinalarını bütün Avropada yaydılar*; **2.** müdafiə etmək; **to ~ internationalpeace** dünyada sülhü müdafiə etmək

preacher [ˈpri:tʃə] *n* xətib, vaiz

preamble[1] [priˈæmbl] *n* preambula (*sazişin və s. giriş hissəsi*)

preamble[2] [priˈæmbl] *v* preambula / giriş yazmaq

prearrange [ˈpri:əˈreindʒ] *v* əvvəlcədən / əvvəldən hazırlamaq, əvvəlcədən / qabaqcadan planlaşdırmaq

prearranged [ˌpri:əˈreindʒd] *adj* əvvəlcədən / əvvəldən hazırlanmış; **a ~ meeting** əvvəlcədən / qabaqcadan hazırlanmış iclas

prearrangement [ˈpri:əˈreindʒmənt] *n* əvvəlcədən / qabaqcadan hazırlıq

precapitalist [ˌpri:ˈkæpitəlist] *adj* kapitalizmdən əvvəlki / qabaqkı

precarious [priˈkeəriəs] *adj* **1.** etibarsız; şübhəli; təsadüfi; **~ inference** şübhəli nəticə; **to make a ~ living** təsadüfi gəlirlə yaşamaq; **2.** təhlükəli; **to be in a ~ situation** təhlükəli vəziyyətdə olmaq; **3.** əsassız, sübutsuz; **~ argument** əsassız dəlil / sübut

precariously [priˈkeəriəsli] *adv* bir təhər, güclə; **to live ~** bir təhər dolanmaq / yaşamaq

precaution [priˈkɔ:ʃn] *n* ehtiyat, tədbir; **to take ~s against fire** yanğına qarşı tədbirlər görmək; **to take an umbrella just as a ~** ehtiyat olaraq çətir götürmək

precautious [priˈkɔ:ʃəs] *adj* ehtiyatlı, tədbirli

precede [priˈsi:d] *v* **1.** qabaq / qabaqca olmaq, əvvəl / əvvəlcə gəlmək; **the calm that ~s a storm** tufandan əvvəlki / qabaqkı sakitlik; *The conference was preceded by a reception Konfransdan əvvəl qəbul mərasimi keçirildi*; **2.** qabaqda olmaq / getmək; *The regiment was preceded by its band Polkun qabağında orkestr gedirdi*

precedence [pri:ˈsi:dəns] *n* **1.** əvvəldə / qabaqda gəlmə; birinci növbədə durma, təxirəsalınmazlıq; üstünlük, üstün tutma; birincilik; **2.** yaşa görə böyüklük / üstünlük, staja / vəzifəyə / rütbəyə görə birincilik; **to take / to have ~ of** ***smb.*** vəzifəyə / rütbəyə görə bir kəsdən üstün olmaq; **3.** üstünlük; *People who arrive first should have precedence Birinci gələn adamlar üstünlüyə malik olmalıdır*

precedent[1] [ˈpresidənt] *n* presedent; misal; örnək, nümunə; **to invoke a ~** presedentə / misala əsaslanmaq; **without ~** misilsiz, görünməmiş, tayı-bərabəri olmayan

precedent[2] [prɪˈsiːdnt] *adj* qabaqkı, əvvəlki, keçən; ~ **events** əvvəlki hadisələr

preceding [prɪˈsiːdɪŋ] *adj* qabaqkı, əvvəlki, keçən; **the ~ chapter** əvvəlki fəsil

precept [ˈpriːsept] *n* **1.** öyüd, nəsihət; **to teach by example rather than by ~** öyüd / nəsihət verməklə deyil, şəxsi nümunə əsasında öyrətmək; **2.** məhkəməyə çağırma / çağırış vərəqi

preceptor [prɪˈseptə] *n* müəllim, mürəbbi

precinct [ˈpriːsɪŋkt] *n* **1.** binanın ətrafında hasarlanmış / hasara alınmış sahə (*xüs. kilsənin*); **2.** *pl* şəhərin ətrafı / kənarı; **3.** sərhəd, hüdud; **within the city ~** şəhər sərhədləri / hüdudları daxilində

precious [ˈpreʃəs] *adj* **1.** qiymətli; ~ **stones** qiymətli daşlar; *Gold and silver are precious metals Qızıl və gümüş qiymətli metaldır*; **2.** əziz, istəkli, sevimli; ~ **recollections** əziz xatirələr; **3.** ədalı, şivəli; gözəl, zərif, incə (*dil və s. haq.*)

preciousness [ˈpreʃəsnɪs] *n* qiymət, dəyərlilik; **the ~ of an old friendship** köhnə dostluğun qiyməti

precipice [ˈpresəpɪs] *n* **1.** uçurum, yarğan, sıldırım; **2.** *məc.* təhlükəli vəziyyət

precipitate[1] [prɪˈsɪpɪtət] *adj* **1.** çox tələsik / sürətli / iti / cəld; ~ **flight** çox tələsik qaçma; ~ **movement** çox iti / cəld hərəkət; **2.** gözlənilməz; ~ **action** gözlənilməz hərəkət

precipitate[2] [prɪˈsɪpɪteɪt] *v* **1.** devirmək, yıxmaq; **2.** cəlb / düçar / giriftar etmək; **to ~ a country into war** ölkəni müharibəyə cəlb etmək; **3.** sürətləndirmək, tezləşdirmək, tələsdirmək; **to ~ a crisis** böhranı sürətləndirmək / tezləşdirmək

precipitation [prɪˌsɪpɪˈteɪʃn] *n* **1.** devirmə, yıxma; **2.** itilik, sürətlilik, tezlik; **3.** tələsiklik; ehtiyatsızlıq; **to act with ~** tələsik / ehtiyatsız hərəkət etmək; **4.** tezləşdirmə, tezləşmə; sürətləndirmə; *This gave precipitation to his downfall Bu onun süqutunu tezləşdirdi*; **5.** *kim.* çökmə, çöküntü vermə

precipitous [prɪˈsɪpɪtəs] *adj* **1.** sıldırımlı, uçurumlu; sıldırım, yalçın, dimdik, dik; ~ **cliffs** sıldırım / yalçın / dik qayalar; ~ **slope** uçurumlu enış; **2.** gözlənilməz, qəfil; **a ~ fall** qəfil yıxılma / düşmə; **a ~ drop in grain prices** taxılın qiymətinin qəfil / gözlənilməz aşağı düşməsi

précis [ˈpreɪsiː] *n fr.* (*pl* **precis** [-siːz]) konspekt, referat, xülasə

precise[1] [prɪˈsaɪs] *adj* **1.** dəqiq, düz, müəyyən; ~ **measurements** dəqiq ölçülər; **the ~ meaning** dəqiq / düz məna; ~ **definition** dəqiq tərif; **to arrive at the ~ moment** dəqiq / düz vaxtında gəlmək; **2.** səliqəli, diqqətli; *He was very precise about doing his duty O öz vəzifəsini yerinə yetirməkdə çox səliqəli / dəqiq idi*; **3.** aydın (*səs və s. haq.*)

precise[2] [prɪˈsaɪs] *v* dəqiqləşdirmək, müəyyənləşdirmək, dürüstləşdirmək

precisely [prɪˈsaɪslɪ] *adv* dürüst, düz, aydın surətdə, aydın, aşkar; **at 2 o'clock ~** düz saat 2-də

preciseness [prɪˈsaɪsnɪs] *n* dəqiqlik, dürüstlük, doğruluq

precisian [prɪˈsɪʒn] *n* pedant, xırdaçı, vasvası, rəsmiyyətçi

precision[1] [prɪˈsɪʒn] *n* **1.** dəqiqlik, dürüstlük, düzgünlük; **mathematical ~** riyazi dəqiqlik; ~ **of expression** ifadənin dəqiqliyi / düzgünlüyü / doğruluğu; **2.** səliqə, səliqəlilik; **3.** sərrastlıq

precision[2] [prɪˈsɪʒn] *adj* dəqiq, dürüst, sərrast; ~ **balance** dəqiq / dürüst tərəzi; ~ **instrument** dəqiq cihaz; ~ **tools** dəqiq alətlər

pre-cited [ˈpriːsaɪtɪd] *adj* yuxarıda göstərilmiş / xatırladılmış

preclude [prɪˈkluːd] *v* **1.** qabağını / qarşısını almaq; aradan qaldırmaq; **to ~ any chance of failure** uğursuzluğa səbəb ola biləcək hər şeyi aradan qaldırmaq; **2.** mane olmaq, əngəl / çətinlik törətmək; *This precluded me from performing my task Bu, vəzifəmi yerinə yetirməyə mənə mane oldu*

precocious [prɪˈkoʊʃəs] *adj* **1.** yaşına görə çox inkişaf etmiş; **a ~ child** yaşına görə çox inkişaf etmiş uşaq; **2.** erkən inkişaf etmiş; ~ **talent** erkən inkişaf etmiş istedad; ~ **maturity** erkən yetkinlik; **3.** *k.t.* tezdəyən (*meyvə*), tezböyüyən (*heyvan*)

precociousness [prɪˈkoʊʃəsnɪs] *n* vaxtından tez yetişmə / inkişaf etmə

preconceive [ˈpriːkənˈsiːv] *v* özündə əvvəlcədən fikir / rəy yaratmaq

preconceived [ˈpriːkənˈsiːvd] *adj* əvvəlcədən / qabaqcadan müəyyənləşmiş / yaradılmış (*fikir, rəy, inam*)

preconception [ˈpriːkənˈsepʃn] *n* əvvəlcədən yaradılmış / müəyyənləşdirilmiş fikir / rəy, qabaqcadan əmələ gəlmiş yanlış fikir / rəy

preconcert [ˈpriːkənˈsɜːt] *v* razılaşmaq, sazişə gəlmək

precursor [prɪˈkɜːsə] *n* sələf; müjdəçi, xəbərçi

predate [ˌpriːˈdeɪt] *v* əvvəlki tarixi qoymaq

predator [ˈpredətə] *n* **1.** yırtıcı, vəhşi (*heyvan*); **2.** *məc.* istismarçı, qansoran

predatory [ˈpredətərɪ] *adj* **1.** soyğunçu, qarətçi, talançı; ~ **war** soyğunçu müharibə; ~ **bands** soyğunçu / talançı bandalar; **2.** yırtıcı, qansoran; ~ **birds** yırtıcı quşlar

predecease [ˌpriːdɪˈsiːs] *v* əvvəlcə ölmək (*bir kəsdən*); *Most men predecease their wives Əksər kişilər arvadlarından əvvəl / qabaq ölürlər*

predecessor [ˈpriːdɪsesə] *n* **1.** sələf; **my ~ in office** bu işdə mənim sələfim (*məndən əvvəl bu vəzifədə işləyən*); **2.** özündən əvvəlki hər hansı bir şey

predestination [ˌpriːdestɪˈneɪʃn] *n* tale, qismət, bəxt, alın yazısı

predestine [prɪˈdestɪn] *v* irəlicədən / qabaqcadan müəyyən etmək

predestined [prɪˈdestɪnd] *adj* tale tərəfindən müəyyən edilmiş

predetermination [ˈpriːdɪˌtɜːmɪˈneɪʃn] *n* irəlicədən / qabaqcadan müəyyən etmə

predetermine [ˈpriːdɪˈtɜːmɪn] *v* irəlicədən / qabaqcadan müəyyən etmək

predicament [prɪˈdɪkəmənt] *n* çətin / xoşagəlməyən vəziyyət

predicate[1] [ˈpredɪkət] *n qram.* xəbər

predicate[2] [ˈpredɪkeɪt] *v* təsdiq etmək, əsaslandırmaq

predication [ˌpredɪˈkeɪʃn] *n* **1.** təsdiq, təsdiq etmə, təsdiqləmə; **2.** *qram.* predikasiya

predicative [prɪˈdɪkətɪv] *adj qram.* predikativ (*xəbərin ad hissəsi*)

predict [prɪˈdɪkt] *v* gələcəkdən xəbər vermək, gələcəyi qabaqcadan / əvvəlcədən bildirmək; **to ~ the future** əvvəlcədən gələcəyi xəbər vermək

prediction [prɪˈdɪkʃn] *n* qabaqcadan demə, gələcəyi xəbər vermə; proqnoz

predictor [prɪˈdɪktə] *n* peyğəmbər, rəsul

predilection [ˌpriːdɪˈlekʃn] *n* meyl, həvəs; **to have a natural ~ for *smth.*** bir şeyə təbii meyli / həvəsi olmaq

predispose [priːdɪsˈpoʊz] *v* təsir altına salmaq, inandırmaq, razı / təhrik etmək

predominance [prɪˈdɒmɪnəns] *n* üstünlük; hökmranlıq; **American ~ in space research** kosmosun tədqiqində Amerikanın üstünlüyü

predominant [prɪˈdɒmɪnənt] *adj* üstün, üstünlük təşkil edən, əsas; **the ~ opinion in the party** partiyada olan aparıcı / üstün / əsas fikir; *The socialists were predominant in the last Parliament Sonuncu parlamentdə sosialistlər üstünlük təşkil edirdilər*

predominantly [prɪˈdɒmɪnəntlɪ] *adv* əsasən, başlıca olaraq; **a ~ English-speaking population** əsasən ingiliscə danışan əhali

predominate [prɪˈdɒmɪneɪt] *v* **1.** üstün olmaq, çoxluq / üstünlük təşkil etmək; *Oak trees predominate in this forest Bu meşədə palıd ağacları çoxluq təşkil edir*; **2.** ağalıq / hökmranlıq etmək; hakim olmaq

pre-eminence [priːˈemɪnəns] *n* üstünlük; müstəsnalıq

pre-eminent [priːˈemɪnənt] *adj* görkəmli, məşhur; **a scintist ~ in his field** öz sahəsində məşhur / görkəmli alim

pre-empt [priːˈempt] *v* **1.** hamıdan tez / əvvəl / qabaq almaq; **2.** başqalarından əvvəl / qabaq sahib olmaq (*bir şeyə*); **to ~ a seat** başqalarından əvvəl / qabaq yer tutmaq

preen [priːn] *v* **1.** dimdiyi ilə tükünü təmizləmək (*quş haq.*); **2.** *məc.* özü ilə fəxr etmək, özündən razı olmaq

preface[1] [ˈprefɪs] *n* müqəddimə, giriş, giriş sözü

preface[2] [ˈprefɪs] *v* **1.** müqəddimə / giriş yazmaq; müqəddimə / giriş vermək; **2.** qabaqcadan / əvvəlcədən fikir söyləmək

prefatory [ˈprefətərɪ] *adj* giriş; qabaqcadan / əvvəlcədən olan, ilkin; **a ~ note** ilkin qeyd, giriş sözü

prefer [prɪˈfɜː] *v* **(-rr-) 1.** istəmək, üstün tutmaq; üstünlük vermək; *They preferred to die rather than surrender Onlar mühasirəyə alınmaqdan ölümü daha üstün tutdular;* **2.** vermək, təqdim etmək; **to ~ a question / a complaint** sual / şikayət vermək

preferable [ˈprefərəbl] *adj* üstün tutulan, üstün tutulmağa layiq, daha yaxşı; *A dark suit is preferable to a light one for evening wear Axşam geyinmək üçün qara kostyum açıq rəngli kostyuma nisbətən üstün tutulur*

preferableness [ˈprefərəblnɪs] *n* üstünlük, üstün olma / tutma

preference [ˈprefərəns] *n* **1.** üstün tutma, üstünlük; **to have a ~ for poetry over prose** poeziyanı nəsrdən üstün tutmaq; **2.** seçmə, seçim; *What is your preference? Sənin / Sizin seçimin / seçiminiz nədir?*

preferential [ˌprefəˈrenʃl] *adj* **1.** üstün tutulan, üstünlük verilən; **2.** imtiyazlı; **~ duties** imtiyazlı rüsumlar

prefix[1] [ˈpriːfɪks] *n gram.* prefiks, ön şəkilçi

prefix[2] [priːˈfɪks] *v* **1.** *gram.* sözə birləşdirmək / əlavə etmək, sözün əvvəlində işlətmək

prefixion [priˈfɪkʃn] *n gram.* sözə prefiks / ön şəkilçi əlavə etmə

preform [priːˈfɔːm] *v* **1.** əvvəlcədən formaya salmaq / düzəltmək; **2.** əvvəlcədən / qabaqcadan müəyyənləşdirmək

pregnancy [ˈpregnənsi] *n* **1.** hamiləlik, hamilə olma *(qadın haq.)*, boğazlıq, boğaz olma *(heyvan haq.)*; **the late stages of ~** hamiləliyin son dövrləri *(qadınlarda)*, boğazlığın son dövrləri *(heyvanlarda)*; **2.** təxəyyülün / təsəvvürün gücü; fərasət, zəka, zirəklik, tez başa düşmə

pregnant [ˈpregnənt] *adj* **1.** hamilə *(qadın)*, boğaz *(heyvan)*; **a ~ woman** hamilə qadın; **a ~ cow** boğaz inək; *My wife is pregnant Mənim arvadım hamilədir;* **2.** fərasətli, bacarıqlı, zirək; yaradıcı; **3.** məzmunlu, mənalı; **a speech weighty and ~** sanballı və məzmunlu nitq

preheat [priːˈhiːt] *v* əvvəlcədən / qabaqcadan qızdırmaq *(sobanı və s.)*

prehistoric [ˌpriːhɪˈstɒrɪk] *adj* tarixdən əvvəlki / qabaqkı; **in ~ times** tarixdən əvvəlki / qabaqkı vaxtlar; **~ man / graves / cave** tarixdən əvvəlki adam / qəbirlər / mağara; **~ paintings** tarixdən əvvəl çəkilmiş şəkillər

prehistory [ˌpriːˈhɪstri] *n* tarixdən əvvəlki / qabaqkı dövr

prejudge [ˌpriːˈdʒʌdʒ] *v* **1.** əvvəlcədən / qabaqcadan qiymətləndirmək; **to ~ a question** məsələni əvvəlcədən / qabaqcadan həll etmək; **2.** *hüq.* məhkəmədə işə baxmazdan əvvəl / qabaq hökm vermək

prejudice[1] [ˈpredʒudɪs] *n* **1.** ədalətsiz / insafsız / tərəfgir / qərəzli fikir; **without ~** qərəzsiz olaraq, tərəfgirlik etmədən, insafla; **to have a ~ against** *smth.* bir şeyə qarşı qərəzli olmaq; **2.** xurafat, mövhumat; **to be steeped in ~** mövhumatda batıb qalmaq; **3.** məhkəmənin ədalətsiz qərarı nəticəsində dəymiş ziyan / zərər

prejudice[2] [ˈpredʒudɪs] *v* **1.** qabaqcadan inandırmaq; qərəzli fikir yaratmaq *(bir kəsdə)*; **to ~** *smb.* **in favour of** *smb. / smth.* bir kəsdə bir kəsin / şeyin xeyrinə əvvəlcədən rəğbət doğurmaq; **2.** ziyan / zərər vurmaq, azaltmaq *(şansı, imkanı və s.)*; **to ~** *one's* **chances of success** müvəffəqiyyət qazanmaq üçün öz şansını / imkanını azaltmaq

prejudicial [ˌpredʒuˈdɪʃl] *adj* ziyan / zərər gətirən, ziyanlı, zərərli; **a course of action ~ to our interest** bizim marağımıza ziyan / zərər gətirən hərəkət

preliminary[1] [prɪˈlɪmɪnəri] *n* **1.** *(adət. pl)* hazırlıq tədbiri, ilk addım; **2.** ilk / ilkin danışıqlar; **preliminaries to a conference** konfransdan / iclasdan əvvəl ilk / ilkin danışıqlar

preliminary[2] [prɪˈlɪmɪnəri] *adj* ilk, ilkin; əvvəlcədən / qabaqcadan olan; **~ negotiations** ilkin danışıqlar; **~ examination 1)** qəbul imtahanı; **2)** *hüq.* ilkin dindirmə / istintaq / sorğu-sual

prelude [ˈpreljuːd] *n* **1.** giriş, başlanğıc, müqəddimə; **2.** *mus.* prelüdiya *(kiçik musiqi əsəri)*

premarital [ˌpriːˈmærɪtl] *adj* kəbindən / evlənmədən əvvəl / qabaq; **~ sex** kəbindən əvvəlki cinsi əlaqə

premature [ˌpreməˈtjuə] *adj* vaxtından əvvəl / qabaq; vaxtsız, tez; **~ birth / labour** vaxtından əvvəl / qabaq doğuş; **~ death** vaxtsız ölüm

premeditate [ˌpriːˈmedɪteɪt] *v* əvvəlcədən / qabaqcadan fikirləşmək / götür-qoy etmək

premeditated [ˌpriːˈmedɪteɪtɪd] *adj* əvvəlcədən / qabaqcadan düşünülmüş / götür-qoy edilmiş; **a ~ decision** əvvəlcədən / qabaqcadan düşünülmüş qərar; **~ murder** qəsdən edilmiş qətl

premeditation [priːˌmedɪˈteɪʃn] *n* niyyət, qəsd, məqsəd; **with ~** qəsdən, bilərəkdən, müəyyən məqsədlə

premie [ˈpriːmɪ] *n amer. d.d.* vaxtından tez doğulmuş uşaq

premier[1] [ˈpremɪə, *amer.* prɪˈmɪə] *n* baş nazir; **The French ~** Fransanın baş naziri

premier[2] [ˈpremjə] *adj* əsas, baş; birinci; **to take (the) ~ place** birinci yer tutmaq

première[1] [premˈjeə] *n fr. teatr.* **1.** premyera *(pyesin teatrda ilk tamaşası)*; **2.** baş rollarda oynayan aktrisa, aparıcı aktrisa

première[2] [premˈjeə] *v* premyera tamaşası vermək; *His symphony was premièred in Boston Onun simfoniyasının premyerası Boston şəhərində oldu*

premiership [ˈpremjəʃɪp] *n* baş nazir vəzifəsi

premise[1] [ˈpremɪs] *n* **1.** *mənt.* mühakimə; **major ~** əsas / təsirli mühakimə; **2.** ilk / ilkin şərt

premise[2] [prɪˈmaɪz] *v* **1.** müqəddimə / giriş vermək; **to ~ a book with a few general remarks** kitaba bir neçə ümumi qeydlə giriş yazmaq; **2.** *mənt.* mühakimədən çıxış etmək

premium[1] [ˈpriːmɪəm] *n* **1.** mükafat, bəxşiş; **2.** sığorta pulu; **3.** *mal.* əlavə etmə, artırma *(alverdə)*; **4.** öyrənmə üçün muzd *(bir sənətə və s.)*

premium[2] [ˈpriːmɪəm] *adj* **1.** çox yüksək *(qiymətdə və s.)*; **~ rents** çox yüksək ev kirayəsi; **2.** yüksək keyfiyyətli; **~ wines** yüksək keyfiyyətli şərablar

premonition [ˌpriːməˈnɪʃn] *n* **1.** xəbərdarlıq, xəbərdar etmə; **2.** qabaqcadan hiss etmə; **a ~ of disaster** fəlakəti qabaqcadan hiss etmə

premonitory [prɪˈmɒnɪtəri] *adj* xəbərverən, xəbərdar edən; **~ feelings** xəbərdaredici hisslər

prenatal [ˈpriːneɪtl] *adj* doğuşdan əvvəlki / qabaqkı; doğumqabağı; **~ care** hamilə qadına doğumqabağı qayğı

preoccupation [priːˌɒkjuˈpeɪʃn] *n* **1.** başqalarından əvvəl əmlaka sahib olma; başqasından əvvəl yer tutma; **2.** fikir, təlaş, iztirab, əndişə, təşviş; **3.** qayğı; qeyd; **my greatest ~** mənim ən böyük qayğım

preoccupy [priˈɒkjupaɪ] *v* **1.** başqalarından əvvəl / qabaq tutmaq; **2.** *(adət. məchulda)* məşğul olmaq, diqqəti cəlb / məşğul etmək

prep [prep] *adj d.d.* hazırlıq; **~ school** hazırlıq məktəbi

prepack [ˌpriːˈpæk] *v* malı tərəzidə çəkib bükmək / qablaşdırmaq

prepacked [ˌpriːˈpækt] *adj* tərəzidə çəkilib bükülmüş *(mal haq.)*

prepaid[1] [ˌpriːˈpeɪd] *adj* əvvəlcədən / qabaqcadan ödənmiş

prepaid[2] [ˌpriːˈpeɪd] **to prepay** *felinin pt və pp formaları*

preparation [ˌprepəˈreɪʃn] *n* **1.** hazırlama, hazırlanma, hazırlaşma; hazırlıq; **~ of drugs** dərmanların hazırlanması; **the ~ of meals** yeməklərin hazırlanması; *You can't pass an exam without preparation Hazırlıqsız imtahan vermək olmaz;* **2.** dərs hazırlama

preparatory [prɪˈpærətri] *adj* hazırlıq; ilk, ilkin; **~ measures** hazırlıq tədbirləri; **~ stage** hazırlıq mərhələsi; **~ meeting** hazırlıq iclası; **~ investigation** ilkin istintaq

prepare [prɪˈpeə] *v* **1.** hazırlaşmaq, hazırlamaq; **to ~ lessons** dərslərə hazırlaşmaq *(müəllim)*, dərsləri hazırlamaq *(şagird, tələbə)*; **to ~ a pupil for an examination** şagirdi imtahana hazırlamaq / hazırlaşdırmaq; **2.** hazırlaşmaq; **to ~ for an examination / for battle** imtahana / döyüşə hazırlaşmaq; *The troops prepared (themselves) to go into battle Qoşunlar döyüşə girməyə hazırlaşdı;* **3.** təchiz etmək; silahlandırmaq; **to ~ an expedition** ekspedisiyanı təchiz etmək; **4.** hazırlamaq; **to ~ a medicine** dərman hazırlamaq

preparedness [prɪˈpeədnɪs] *n* hazırlıq, hazır olma; *Everything was in a state of preparedness Hər şey hazır vəziyyətdə idi*

prepay [ˌpriːˈpeɪ] *v* əvvəlcədən ödəmək (*yükün və ya poçt ilə göndərilən şeylərin yol və daşıma xərclərini*)

prepayment [ˌpriːˈpeɪmənt] *n* **1.** əvvəlcədən ödəmə; **~ of charges** daşımanın xərclərinin əvvəldən ödənilməsi; **2.** *pl tic.* sifarişçidən alınan avans / beh

pre-plan [priːˈplæn] *v* əvvəlcədən / qabaqcadan planlaşdırmaq

preponderance [prɪˈpɒndərəns] *n* üstünlük; **~ of force** *hərb.* qüvvənin üstünlüyü

preponderant [prɪˈpɒndərənt] *adj* üstünlük təşkil edən; **~ influence** üstünlüyə malik olan təsir

preponderate [prɪˈpɒndəreɪt] *v* **1.** üstünlüyə malik olmaq, üstünlük qazanmaq; **to ~ in the voting** səsvermədə üstünlük qazanmaq / üstünlüyə malik olmaq; **2.** hakim / üstün olmaq

preposition [ˌprepəˈzɪʃn] *n gram.* sözönü

prepositional [ˌprepəˈzɪʃnl] *adj gram.* sözönlü; **~ object** sözönlü tamamlıq

prepossess [ˌpriːpəˈzes] *v* **1.** sahib olmaq, mənimsəmək, yiyələnmək; **2.** təsir / meyl / rəğbət yaratmaq (*adət. müsbət*); *The girl was prepossessed by the young man's appearance and manners Cavan oğlanın xarici görkəmi və davranışı qızda ona qarşı rəğbət yaratdı*

prepossessing [ˌpriːpəˈzesɪŋ] *adj* cəzb edən, cəzbedici; cazibədar, hüsn-rəğbət oyadan; **~ face** cəzbedici sifət; *Her appearance is not very prepossessing Onun xarici görkəmi o qədər də cəzbedici deyil*

preposterous [prɪˈpɒstərəs] *adj* mənasız, cəfəng, boş; **~ idea** mənasız / cəfəng fikir; **~ claim** boş / cəfəng tələb

prerogative¹ [prɪˈrɒgətɪv] *n* müstəsna hüquq / ixtiyar, imtiyaz, üstünlük; səlahiyyət; *A President has the prerogative of pardoning criminals Prezidentin cinayətkarları əfv etmək üçün müstəsna səlahiyyəti var*

prerogative² [prɪˈrɒgətɪv] *adj* müstəsna hüququ / səlahiyyəti / üstünlüyə malik olan; müstəsna; **~ right** müstəsna hüquq

presage¹ [ˈpresɪdʒ] *n* **1.** əlamət, nişanə; **a ~ of coming disaster** gəlməkdə / yaxınlaşmaqda olan fəlakətin əlaməti; **2.** ürəyə damma (*pis şey haq.*), duyma, qabaqcadan hiss etmə (*bəd xəbəri və s.*)

presage² [prɪˈseɪdʒ] *v* **1.** qabaqcadan xəbər vermək / bildirmək; *The dark clouds presaged a storm Qara buludlar tufan olacağından xəbər verirdi*; **2.** əvvəlcədən / qabaqcadan hiss etmək (*pis şeyi*)

preschool [ˌpriːˈskuːl] *adj* məktəbəqədər; **~ education** məktəbəqədər təhsil

prescience [ˈpresɪəns] *n* qabağı / gələcəyi görmə

prescient [ˈpresɪənt] *adj* qabağı / gələcəyi görmə qabiliyyəti olan; **~ of the future** gələcəyi görən / görə bilən

prescribe [prɪsˈkraɪb] *v* **1.** yazmaq (*dərman və s.*); **to ~ a medicine** dərman yazmaq; **2.** təyin etmək; **to ~ regular hours of study** məşğələlər üçün müəyyən saatlar müəyyən etmək; **3.** göstərmək, əmr vermək; *Don't prescribe to me what I am to do Nə etməli olduğumu mənə göstərmə / göstərməyin*

prescription [prɪsˈkrɪpʃn] *n* **1.** göstəriş, əmr, sərəncam; **2.** *tib.* resept; **to make up a ~** reseptə əsasən dərman hazırlamaq; *The drug is available only on prescription Dərman ancaq reseptlə verilir*

prescriptive [prɪsˈkrɪptɪv] *adj* **1.** direktiv; **~ documents** direktiv sənədlər; **2.** *dilç.* praktik; **a ~ grammar** praktik qrammatika

presence [ˈprezns] *n* **1.** olma, iştirak; **the ~ of strangers** kənar adamların olması / iştirakı; **in the ~ of *smb.*** bir kəsin iştirakı ilə; *Your presence is required Sənin / Sizin iştirakın / iştirakınız tələb olunur*; **2.** görkəm, boy-buxun; **a young man of handsome ~** boy-buxunlu gənc oğlan

present¹ [ˈpreznt] *n* I **1.** indiki / hazırkı zaman; **at ~** indiki zamanda, hazırda, indi; **for the ~** hələlik; **2.** **(the ~)** *gram.* indiki zaman

present [ˈpreznt] *n* II hədiyyə; **to make a ~ of *smth.* to *smb.*** bir kəsə bir şey hədiyyə etmək

present² [ˈpreznt] *adj* **1.** iştirak edən, olan; **to be ~ at a meeting / at a lecture** iclasda / mühazirədə iştirak etmək; *All the present welcomed the decision İştirak edənlərin hamısı qərarı alqışladı*; **2.** mövcud, mövcud olan; **~ price** mövcud qiymət; *The threat of war is still present Müharibə təhlükəsi hələ də mövcuddur*;

3. bu, həmin, hazırkı; **the ~ book** bu / həmin kitab; **4.** *gram.* indiki; **~ tense** indiki zaman

present³ [prɪˈzent] *v* **1.** bağışlamaq, vermək, təqdim etmək, hədiyyə vermək; **to ~ *smb.* with a gold watch** bir kəsə qızıl saat bağışlamaq / hədiyyə etmək; **to ~ the prizes** prizləri təqdim etmək; **2.** göndərmək; **to ~ best regards** atəşin salam göndərmək; **3.** açıb göstərmək, aşkara çıxartmaq; *The question presents great difficulties Məsələnin həlli böyük çətinliklərlə bağlıdır*; **4.** *teatr.* göstərmək, oynamaq (*tamaşanı*)

presentable [prɪˈzentəbl] *adj* ləyaqətli, layiqli, münasib; **~ clothes** layiqli paltar / geyim; **~ gift** layiqli / münasib hədiyyə; *I've got several suits but not one of them is presentable Mənim bir neçə kostyumum var, lakin onlardan heç biri layiqli deyil*

presentation [ˌpreznˈteɪʃn] *n* **1.** təqdim etmə; vermə; **to make a ~** hədiyyə vermək / təqdim etmək; *The watch was a presentation to me Bu saatı mənə hədiyyə verdilər*; **2.** göstərmə (*tamaşa haq.*); **3.** anlayış, məlumat; **4.** *kils.* dini vəzifə üçün namizəd göstərmə

present-day [ˈprezntdeɪ] *adj* müasir, cari; **~ languages** müasir dillər

presenter [prɪˈzentə^r] *n* **1.** təqdim edən, verən (*ərizə, məktub və s.*); **2.** hədiyyə / bəxşiş verən (*adam*)

presently [ˈprezntlɪ] *adv* **1.** tezliklə, tezlikcə, dərhal; *I'll be with you presently Mən tezliklə səninlə / sizinlə olacam*; **2.** indi, hazırda; *The book is presently unavailable Bu kitab indi tapılmır*

preservation [ˌprezəˈveɪʃn] *n* **1.** mühafizə etmə, qoruma; **~ of health** səhhəti qoruma; **~ of ancient building** qədim binaları / tikililəri qoruma; **2.** olduğu kimi qalma, yaxşı saxlanma; bütövlük; **an ancient manuscript in good ~** yaxşı vəziyyətdə saxlanılmış qədim əlyazma; **3.** konservləşdirmə

preservative [prɪˈzɜːvətɪv] *n tib.* prezervativ

preserve¹ [prɪˈzɜːv] *n* **1.** *adət. pl* mürəbbə; konserv; **2.** quş və ya balıq qoruğu

preserve² [prɪˈzɜːv] *v* **1.** qorumaq, hifz etmək; **to ~ peace** sülhü qorumaq; **2.** saxlamaq, qoruyub saxlamaq; **to ~ old customs** qədim / köhnə ənənələri qoruyub saxlamaq; **to ~ family traditions** ailə adətlərini qoruyub saxlamaq; **3.** saxlamaq (*meyvəni, tərəvəzi və s.*); **4.** mürəbbə bişirmək / hazırlamaq; konserv etmək / hazırlamaq

preserver [prɪˈzɜːvə^r] *n* **1.** saxlayan, qoruyan, mühafizə edən; xilaskar; **2.** ovçuluq qoruğunda gözətçi; **3.** konserv və s. hazırlayan

preside [prɪˈzaɪd] *v* sədrlik etmək, sədr olmaq; **to ~ at / over a meeting** iclasda sədrlik etmək

presidency [ˈprezɪdənsɪ] *n* **1.** prezidentlik; **talks begun during Reagan's ~** Reyqanın prezidentliyi dövründə başlanmış danışıqlar; **2.** sədrlik

president [ˈprezɪdənt] *n* **1.** prezident; **the President of the United States** Birləşmiş Ştatların Prezidenti; **President Clinton** Prezident Klinton; **2.** müəyyən bir təşkilatın rəhbəri / başçısı; **~ of the club** klubun prezidenti; **3.** sədr; **honorary ~** fəxri sədr; **President of the Senate** *amer.* Senatın sədri

presidential [ˌprezɪˈdenʃl] *adj* prezident; **~ election** prezident seçkisi; **~ decision** prezident qərarı

presidium [prɪˈsɪdɪəm] *n* rəyasət heyəti; **the ~ of the ruling party** iqtidarda olan partiyanın rəyasət heyəti

press¹ [pres] *n* I **1.** basma, sıxma; **to give *smth.* a slight ~** bir şeyi yüngülcə sıxmaq; **2.** *id.* sıxma gücü; **one-hand / two-hand ~** birəllə / ikiəllə sıxma; **3.** press; **wine ~** üzüm presi (*sıxmaq üçün*); **4.** basabas, izdiham; *The child was lost in the press Uşaq izdihamın içində itdi*; **5.** qaç-qov, tələsmə, qaçaqaç

press [pres] *n* II **1.** mətbuat; **periodical ~** dövri mətbuat; **daily ~** gündəlik qəzet; **2.** çap, çap olunma; **to be in the ~** çapda olmaq; **to be off the ~** çapdan çıxmaq; **3.** tipoqrafiya; nəşriyyat; **Oxford University Press** Oksford Universitetinin nəşriyyatı

press² [pres] *adj* mətbuat; **~ agency** mətbuat agentliyi; **~ conference** mətbuat konfransı

press³ [pres] *v* **1.** basmaq, sıxmaq; **to ~ the button** düyməni basmaq (*zəngdə və s.*); **to**

~ *smb.'s* **hand** bir kəsin əlini sıxmaq; *My shoes presses my toes Çəkməm barmaqlarımı sıxır;* **2.** əzmək, sıxmaq; **to ~ grapes** üzüm sıxmaq / əzmək; **3.** basmaq, vurmaq (*möhür, ştamp*); **to ~ a stamp on a document** sənədə ştamp vurmaq / basmaq; **4.** ütüləmək; **5.** sıxışdırmaq, təzyiq göstərmək; **to ~ the enemy hard** düşməni bərk sıxışdırmaq; **6.** təkid / məcbur / israr etmək; **to ~ *one's* claims** tələbində israrlı olmaq; *The judge pressed the witness to answer the question Hakim şahidi məcbur etdi ki, suala cavab versin;* **7.** təkidlə tələb etmək; **to ~ for an international treaty** beynəlxalq sazişin əldə edilməsini təkidlə tələb etmək; **8. (on, upon)** zorla qəbul etdirmək / boynuna qoymaq; **to ~ *one's* opinion on *smb.*** öz fikrini zorla bir kəsə qəbul etdirmək; **9. (on, upon)** əziyyət vermək, əzmək, incitmək, sıxıntı vermək; *The new tax presses heavily on the people Yeni vergi xalqa çox sıxıntı verir*

pressing¹ [ˈpresɪŋ] *n* **1.** sıxma, sıxılma, presləmə; **2.** preslənmiş məmulat / məhsul / şey

pressing² [ˈpresɪŋ] *adj* **1.** təxirəsalınmaz, yubadılmaz, tələsik, təcili; **~ payments** təxirəsalınmaz / təcili ödəmə; **~ order** təcili sifariş; **~ problems / questions** təxirəsalınmaz problemlər / məsələlər; *He left the meeting early, saying he had a pressing engagement O, təxirəsalınmaz görüşü olduğunu deyərək, iclası vaxtından əvvəl tərk etdi;* **2.** inadlı, təkidli, israrlı; **~ invitation** təkidli dəvət

pressman [ˈpresmən] *n* (*pl.* **-men** [-men]) **1.** jurnalist, reportyor; **2.** çapçı; **3.** presləyici, press dəzgahında işləyən fəhlə

press-review [ˈpresrɪˈvjuː] *n* mətbuat xülasəsi

press-room [ˈpresrum] *n* **1.** jurnalistlər otağı; **2.** çap sexi; **3.** presləmə sexi; **4.** ştamplama sexi

pressure [ˈpreʃəʳ] *n* **1.** təzyiq, təzyiq etmə, sıxışdırma, təzyiq göstərmə; **to put ~ upon *smb.*** bir kəsə təzyiq göstərmək / etmək; **under the ~ of world public opinion** dünyanın ictimai fikrinin təzyiqi altında; **high ~** yüksək təzyiq; *He says that he made his statement to the police under high pressure O deyir ki, o, ifadəni polisə yüksək təzyiq altında verdi;* **2.** çətinlik; **financial ~** maliyyə çətinliyi; **~ for money** pul çətinliyi; **3.** zülm, sıxıntı, əziyyət, əzab, cəfa; **the ~ of poverty** yoxsulluğun əzabı / sıxıntısı / cəfası; **the ~ of taxation** vergi sıxıntısı; **4.** *tib.* təzyiq; **blood ~** qan təzyiqi;

◊ **to work at high ~** ciddiyyətlə / var gücü ilə işləmək

pressurize, -ise [ˈpreʃəraɪz] *v* **1.** *tex.* germetikləşdirmək, kip bağlamaq; **2.** *məc.* təzyiq göstərmək, sıxışdırmaq

prestige [presˈtiːʒ] *n* nüfuz, hörmət, etibar; **to lose *one's* ~** nüfuzunu / hörmətini / etibarını itirmək; **to win ~** hörmət / etibar / nüfuz qazanmaq

presumable [prɪˈzjuːməbl] *adj* mümkün, mümkün olan; **~ success** mümkün uğur / müvəffəqiyyət; **~ failure** mümkün uğursuzluq / müvəffəqiyyətsizlik

presume [prɪˈzjuːm] *v* **1.** güman / zənn / fərz / hesab / ehtimal / təxmin etmək; sanmaq; **2.** cəsarət / cürət / ürək etmək; *I wouldn't presume to argue with you Mən səninlə / sizinlə mübahisə etməyə cəsarət etmərəm*

presumed [prɪˈzjuːmd] *adj* təxmin / güman / ehtimal / fərz edilən; **~ author** təxmin / güman edilən müəllif

presumption [prɪˈzʌmpʃn] *n* **1.** fərziyyə, güman, təxmin, fərz, ehtimal; **2.** özünə güvənmə / qürrələnmə, lovğalıq, saymazlıq, təkəbbür, iddialılıq

presumptive [prɪˈzʌmptɪv] *adj* təxmin / güman / ehtimal / fərz edilən; **~ diagnosis** təxmin / ehtimal edilən diaqnoz

presumptuous [prɪˈzʌmptʃuəs] *adj* özünə güvənən / qürrələnən, çox iddialı / lovğa / təkəbbürlü, heç kəsi bəyənməyən

presuppose [ˌpriːsəˈpouz] *v* əvvəlcədən güman / ehtimal / fərz etmək

presupposition [ˌpriːsʌpəˈzɪʃn] *n* fərziyyə; güman, təxmin, ehtimal

pretence [prɪˈtens] *n* **1.** hiyləgərlik; yalan, hiylə, kələk; *His illness was all a pretence Onun xəstəliyi bütünlüklə yalan / kələk idi;* **under / on false ~s** yalançılıqla, hiyləgərliklə; **2.** bəhanə; **under the ~ of helping** kömək etmək bəhanəsilə; **3.** iddia, tələb; **4.** iddialılıq, lovğalıq, təşəxxüs

pretend [prɪˈtend] *v* **1.** hiyləgərlik / riyakarlıq etmək; yalandan özünü... göstərmək / oxşatmaq / qoymaq; **to ~ that one is asleep, to ~ to be asleep** özünü yatmış kimi göstərmək; **2.** oynamaq (*uşaq oyunu haq.*); hesab etmək; *Let's pretend to be robbers Gəlin, qaçaq-qaçaq oynayaq;* **3.** bəhanə kimi istifadə etmək; **to ~ illness as a reason for *one's* absence** iştirak etmədiyinə görə xəstəliyi bəhanə gətirmək; **4. (to)** iddia / tələb etmək, istəmək; **to ~ to a right / to a title / to the throne** hüquq / titul / taxt-tac iddiasında olmaq; **5.** cürət / cəsarət etmək

pretended [prɪˈtendɪd] *adj* uydurma, əsli olmayan, saxta; **~ friend** uydurma dost; **~ loyalty** yalançı sədaqət

pretender [prɪˈtendəʳ] *n* **1.** hiyləgər, riyakar, ikiüzlü / özünü tülkülüyə qoyan (*adam*); **2.** iddiaçı, iddia / tələb edən (*adam*)

pretension [prɪˈtenʃn] *n* iddia, tələb, tələb / iddia etmə; ...iddiasında olma; **to have artistic ~s** rəssamlıq iddiasında olmaq

pretentious [prɪˈtenʃəs] *adj* iddialı, təşəxxüslü, lovğa; **a ~ person** iddialı / lovğa adam

pretentiousness [prɪˈtenʃəsnɪs] *n* iddialılıq, lovğalıq; təşəxxüs, təkəbbür

preterhuman [ˌpriːtəˈhjuːmən] *adj* fövqəladə, fövqəlbəşər

preternatural [ˌpriːtəˈnætʃrəl] *adj* fövqəltəbii, qeyri-təbii, xariqüladə, qeyri-adi; misilsiz, misli görünməmiş; **~ power** fövqəltəbii / xariqüladə güc-qüvvə; **~ ability** xariqüladə / misilsiz qabiliyyət; *In former times people believed that thunder and lightning were signs of preternatural forces Keçmiş zamanlarda insanlar inanırdılar ki, ildırım və şimşək fövqəltəbii qüvvələrin əlamətləridir*

pretext¹ [ˈpriːtekst] *n* bəhanə; **on some ~ or other** bu və ya digər bəhanə ilə; **to find a ~ for delay / delaying** yubatmaq / təxirə salmaq üçün bəhanə tapmaq

pretext² [prɪˈtekst] *v* bəhanə tapmaq / gətirmək

prettify [ˈprɪtɪfaɪ] *v d.d.* bəzəmək, bəzək / zinət vermək, zinətləndirmək

prettily [ˈprɪtɪlɪ] *adv* gözəl, qəşəng, gözəlcə, qəşəngcə; **to dress ~** gözəl / qəşəng geyinmək; **to behave ~** gözəlcə / qəşəngcə davranmaq

prettiness [ˈprɪtɪnɪs] *n* gözəllik, qəşənglik; qanışirinlik, cazibədarlıq

pretty¹ [ˈprɪtɪ] *adj* qəşəng, sevimli, yaxşı; qanışirin, xoşsifət; gözəl, füsunkar, cazibədar; zərif; **a ~ girl** qəşəng / cazibədar qız; **a ~ face** qəşəng / cazibədar sifət; **a ~ village** gözəl / qəşəng kənd; *What a pretty dress! Nə qəşəng paltardır!*

pretty² [ˈprɪtɪ] *adv d.d.* xeyli, olduqca, çox, dedikcə, dedikcə çox; **to feel ~ well** özünü xeyli yaxşı hiss etmək; *He did it pretty well O, bunu dedikcə / olduqca yaxşı etdi*

pretty-pretties [ˈprɪtɪˌprɪtɪz] *n* bəzək-düzək, bəzək-düzək şeyləri; *She was wearing all her pretty-pretties O, bütün bəzək-düzək şeylərini geyinmişdi / taxmışdı*

prevail [prɪˈveɪl] *v* **1.** qalib / üstün gəlmək; qələbə çalmaq; *We hope that truth will prevail Biz ümid edirik ki, həqiqət qalib gələcək;* **2.** üstünlük təşkil etmək; hakim / yüksək olmaq; *The north wind prevails in those parts of the country Ölkənin bu yerlərində şimal küləyi üstünlük təşkil edir / hakimdir;* **3. (among, in)** mövcud olmaq, geniş yayılmaq; *A belief in magic still prevails among some tribes Cadüya inam hələ də bəzi qəbilələr arasında geniş yayılıb*

prevalence [ˈprevələns] *n* **1.** yayıma, yayılma; intişar, intişar tapma; **2.** üstünlük təşkil etmə, hakim olma

prevalency [ˈprevələnsɪ] *n* = **prevalence**

prevalent [ˈprevələnt] *adj* **1.** geniş yayılmış; **~ custom** geniş yayılmış ənənə; *Eye diseases are prevalent in some tropic countries Bəzi tropik ölkələrdə göz xəstəliyi geniş yayılıb;* **2.** üstünlük təşkil edən, tez-tez təsadüf edilən, hakim olan

prevaricate [prɪˈværɪkeɪt] *v* **1.** boyun qaçırmaq; yalan demək, vicdansızlıq etmək; **2.** *amer.* yalan danışmaq / demək

prevarication [prɪˌværɪˈkeɪʃn] *n* boyun qaçırma, canını qurtarma

prevent [prɪˈvent] *v* **1.** qabağını / qarşısını almaq; **to ~ a disaster** fəlakətin qarşısını / qabağını almaq; **2.** mane olmaq, imkan verməmək; **to ~ war** müharibəyə imkan verməmək; *My cold prevents me from going out Mənim soyuqlamam mənə çölə / bayıra çıxmağa imkan vermir*

prevention [prɪˈvenʃn] *n* qarşısını / qabağını alma, mane olma; **~ of crime** cinayətin qarşısını / qabağını alma

preventive [prɪˈventɪv] *adj* **1.** qarşısını / qabağını alan; ehtiyat; **~ measures 1)** ehtiyat tədbirləri; **2)** *tib.* profilaktika; **2.** preventiv (*bir şeyin qabağını alan*); **~ war** qabaqlayıcı müharibə

preview [ˈpriːvjuː] *n* **1.** kinofilmə, sərgiyə və s. ilk baxış; **2.** anons, bildiriş, elan

previous [ˈpriːvɪəs] *adj* **1.** qabaqkı, bundan əvvəlki / qabaqkı; keçən; **on the ~ page** bundan əvvəlki səhifədə; **his ~ experience** onun qabaqkı təcrübəsi; *He was here the previous day O, keçən gün burada idi;* **2.** *d.d.* vaxtından əvvəl / qabaq, vaxtsız; *The statement is a little previous Bəyanat bir az vaxtsızdır*

previously [ˈpriːvjəslɪ] *adv* qabaqcadan, əvvəlcədən; əvvəlcə, qabaqca, irəlidən; qabaqlar, keçmişdə, əvvəllər

prewar [ˌpriːˈwɔː] *adj* müharibədən (*xüs. II Dünya müharibəsindən*) əvvəlki / qabaqkı; **~ cars** müharibədən əvvəlki / qabaqkı maşınlar

prey[1] [preɪ] *n* qurban; qurbanlıq; yemə, yem olma; **to be / to become a ~ to *smth.*** bir şeyin qurbanı olmaq; **to fall a ~ to *smth.*** bir şeyə qurban getmək; *The zebra fell prey to the lion Zebr şirin qurbanı oldu*

prey[2] [preɪ] *v* **(on, upon) 1.** ovlamaq, tutmaq; *Cats prey on / upon mice Pişiklər siçanları tuturlar;* **2.** soymaq, qarət etmək, talamaq, çalıb-çapmaq; *The village was preyed upon Kənd qarət edildi;* **3.** başqasının hesabına yaşamaq; *He lives by preying on his relations O, qohumları hesabına yaşayır*

price[1] [praɪs] *n* **1.** qiymət; dəyər; **cash ~** nağd pulla qiymət; **cost ~** maya dəyəri; **agreed ~** razılaşdırılmış qiymət; **2.** mükafat, bəxşiş (*bir kəsin başı üçün*); **3.** dəyər, qiymət; **above / beyond / without ~** qiymətsiz (*yəni çox dəyərli*);

◊ **at a ~** baha qiymətə; *Fresh strawberries are now available — at a price! Təzə çiyələk indi var, — baha qiymətə!*

price[2] [praɪs] *v* qiymət qoymaq, qiymətləndirmək; **to ~ *smth.*** bir şeyə qiymət qoymaq; *The goods are priced too high Mallar çox yüksək qiymətləndirilib*

price-current [ˈpraɪsˌkʌrənt] *n* preyskurant

price-cutting [ˈpraɪsˌkʌtɪŋ] *n* qiymətlərin aşağı salınması

priced [praɪst] *adj* qiymətli, qiyməti göstərilən

priceless [ˈpraɪslɪs] *adj* **1.** çox qiymətli, misli-bərabəri olmayan, çox baha; **~ jewels** qiymətsiz / çox qiymətli daş-qaşlar; **~ paintings** çox qiymətli şəkillər; **2.** zarafatcıl, hənəkcil; gülməli; **a ~ fellow** zarafatcıl oğlan

prick[1] [prɪk] *n* **1.** tikan (*bitkidə*); **2.** *tex.* mil ucu, çıxıntı, diş; **3.** deşik, dəlik, deşmə, dəlmə; **the ~ made by a needle** iynənin açdığı deşik; **4.** biz; **5.** *bayt.* ətə girmə, əti zədələmə (*atı nallayarkən*); **6.** dovşanizi / ləpiri

prick[2] [prɪk] *v* **1.** sancmaq, batırmaq; **to ~ *smb.* with a pin** bir kəsə sancaq batırmaq; *The thorns of roses prick badly Qızılgüllərin tikanı çox pis batır;* **2.** dəşmək, dəlmək; *A nail pricked the tyre Mismar şini / təkəri deşdi;* **3.** əzab / əziyyət vermək, incitmək; *My conscience pricks me Vicdanım mənə əziyyət verir / məni incidir;* **4.** sancmaq, batırmaq, soxmaq; **5.** nallamaq (*atı*); **6.** işarə qoymaq (*siyahıda*); **7.** iz qoymaq (*dovşan haq.*); **8.** turşumaq, qıcqırmaq (*şərab, pivə və s. haq.*); **to ~ up** dik çıxmaq / durmaq;

◊ **to ~ *one's* ears** qulaqlarını şəkləmək

prickle[1] [ˈprɪkl] *n* **1.** tikan (*bitkidə*); **2.** tikan (*kirpidə və s.*)

prickle[2] [ˈprɪkl] *v* sancmaq, batırmaq; dəşmək, dəlmək; batırmaq (*ucusiz silahla*)

prickly [ˈprɪklɪ] *adj* **1.** tikanlı; iynəli; **~ rose-bushes** tikanlı qızılgül kolları; **2.** tündməcaz, çılğın; **3.** dalayan; **~ woolen underclothes** dalayan yun alt paltarı

pride[1] [praɪd] *n* **1.** iftixar, iftixar hissi; **to feel ~ in *smth.*** bir şeydən iftixar hissi duymaq; **2.** şəxsi ləyaqət, özünə hörmət, heysiyyət; **false ~** şöhrətpərəstlik, şöhrət düşkünlüyü; **3.** çiçəklənmə dövrü; **in the ~ of youth** gəncliyin çiçəklənən dövründə

pride[2] [praɪd] *v* fəxr etmək; **to ~ oneself on / upon *smth.*** bir şeylə fəxr etmək; *He prided himself upon his skill O, öz ustalığı ilə fəxr edirdi*

priest [priːst] *n* keşiş (*xüs. katolik kilsəsində*)

priestess [ˈpriːstɪs] *n* kahinə, qadın keşiş

priesthood [ˈpriːsthud] *n* **1.** keşişlik, keşiş rütbəsi; **2.** *top.i* ruhanilər, din xadimləri

prig [prɪg] *n* pedant; özünübəyənən, özündən razı olan, özünü başqalarından yuxarı / üstün tutan (*adam*)

priggish [ˈprɪgɪʃ] *adj* pedant; özünübəyənən, özündən razı olan, öz nöqsanını görməyən

prim[1] [prɪm] *adj* ciddi, zabitəli, rəsmiyyətpərəst; rəsmi; süni, qeyri-təbii; **~ smile** süni təbəssüm

prim[2] [prɪm] *v* ciddi / rəsmi görkəm almaq; **to ~ *one's* lips** dodaqlarını sıxmaq

prima donna [ˈpriːməˈdɔnə] *n* primadonna (*operada baş rolları ifa edən aktrisa*)

primal [ˈpraɪml] *adj* **1.** ən birinci, əvvəlinci, əvvəlki; **2.** əsas, baş, vacib; **~ councillors** baş məsləhətçilər / müşavirlər

primary [ˈpraɪmərɪ] *adj* **1.** ilk, əsas; **~ source** ilk / əsas mənbə; **2.** ibtidai; **~ education** ibtidai təhsil; **~ school** ibtidai məktəb; **3.** ən başlıca / vacib / əsas; **~ necessities** gündəlik lazım olan ən vacib şeylər

prime[1] [praɪm] *n* **1.** başlanğıc, başlanğıc dövr; **2.** çiçəklənmə, çiçəklənmə dövrü; **in the ~ of life** ömrün çiçəklənmə dövründə

prime[2] [praɪm] *adj* **1.** ən birinci, əvvəlinci, ilk; **the ~ cause** ən birinci səbəb; **2.** ilkin, başlıca; **the ~ postulate of his theory** onun nəzəriyyəsinin ilkin / başlıca müddəası; **~ cost** *riya. iq.* maya dəyəri; **3.** sadə; **~ number** *riyaz.* sadə rəqəm; **4.** əsas; birinci dərəcəli; **of ~ importance** birinci dərəcəli əhəmiyyət; **5.** əla, çox yaxşı; **~ beef** əla mal əti

prime[3] [praɪm] *v* I **1.** *hərb.* alışdırmaq, alovlandırmaq, yandırmaq; **2.** fitil və ya partlayıcı maddə qoymaq (*bombaya və s.*);

◊ **to ~ the pump** stimullaşdırmaq, stimul yaratmaq, həvəsləndirmək, şövqləndirmək

prime [praɪm] *v* II kiçik fasilələrlə təkrar olunmaq (*qabarma və çəkilmə haq.*)

prime [praɪm] *v* III sudan tullanmaq / atılmaq (*balıq haq.*)

Prime Minister [ˈpraɪmˈmɪnɪstə] *n* baş nazir

primer [ˈpraɪmə] *n* **1.** əlifba kitabı; **2.** dua kitabı

primeval [praɪˈmiːvl] *adj* ibtidai, çox qədim, köhnə; **~ rocks** çox qədim qayalar; **~ desires** köhnə arzular

primitive[1] [ˈprɪmɪtɪv] *n* **1.** ibtidai adam; **2.** *dilç.* kök söz; **3.** əsas rəng

primitive[2] [ˈprɪmɪtɪv] *adj* **1.** ibtidai, çox qədim; **~ man** ibtidai adam; **~ culture** çox qədim / ibtidai mədəniyyət; **2.** primitiv, ən sadə; **~ tools** primitiv / ən sadə alətlər; **3.** ilkin, əsas; **~ cause** ilkin / əsas səbəb

primrose [ˈprɪmrəuz] *n* **1.** *bot.* novruzgülü; primula (*çoxillik bəzək bitkisi*); **2.** açıqsarı rəng, limon rəngi;

◊ **~ path** gül-çiçək səpilmiş yol

prince [prɪns] *n* **1.** prins, şahzadə; **royal ~** vəliəhd prins / şahzadə; kralın böyük oğlu; **~ of the blood royal** kral qanından olan prins / şahzadə; **2.** knyaz

princedom [ˈprɪnsdəm] *n* **1.** prins / şahzadə rütbəsi; knyaz ləyaqəti; **2.** prins / şahzadə malikanəsi; knyazlıq

princess [prɪnˈses] *n* **1.** prinses, şahzadə qız / xanım; **~ royal** kralın böyük qızı; **2.** knyaginya, knyaz arvadı; knyaz qızı

principal[1] [ˈprɪnsəpl] *n* **1.** başçı, rəis; müəssisə sahibi / başçısı; **the ~ of a firm** firmanın başçısı / sahibi; **2.** universitetin rektoru, kollecin müdiri; **the Principal of Baki University** Bakı Universitetinin rektoru; **3.** *amer.* məktəb direktoru

principal[2] [ˈprɪnsəpl] *adj* **1.** əsas, başlıca; ən mühüm; **~ cause** əsas / başlıca səbəb; **~ towns** əsas şəhərlər; **~ rivers** əsas çaylar; **2.** *qram.* baş; **~ clause** baş cümlə

principally [ˈprɪnsəpəlɪ] *adv* başlıca olaraq, əsasən, xüsusilə

principle [ˈprɪnsəpl] *n* **1.** prinsip, əsas, qanun; **~s of war** müharibənin qanunları; **the basic ~s of linguistics** dilçiliyin əsasları; **the basic ~s of geometry** həndəsə-

nin əsasları; ~ **of universal gravitation** ümumdünya cazibə qanunu; **2.** norma; əsas qayda; prinsip; **in ~** əsasən; **on ~** prinsipə görə; **a man of ~** prinsipial / prinsipli adam; **a man of no ~s** prinsipsiz adam; **the ~s of a political party** siyasi partiyanın prinsipləri

principled [ˈprɪnsəpld] *adj* prinsipli; **a high-~ man** yüksək prinsipli adam

print[1] [prɪnt] *n* **1.** iz, ləpir; **~ of a foot upon the sand** qum üzərində ayaq izi; **to leave** *one's* **~s in the snow** qar üzərində iz buraxmaq; *The lion left its prints in the sand Aslan qum üzərində iz buraxdı / qoydu*; **2.** şrift (*mətbəə hürufatı*); **in large / in small ~** iri / xırda şriftlə; *I can't read small prints without my glasses Mən eynəksiz xırda şriftləri oxuya bilmirəm*;

print[2] [prɪnt] *v* **1.** çap etmək; **to ~ books / newspapers** kitab / qəzet çap etmək; **2.** çap hərfləri ilə yazmaq; **3.** iz buraxmaq / qoymaq; *The mark of a foot was printed on the snow Qar üzərində ayaq izi vardı*; **4.** *d.d.* barmaq izini götürmək

printable [ˈprɪntəbl] *adj* **1.** çap oluna bilən, çap olunmağa layiq; **2.** çap üçün yarayan (*kağız haq.*)

printed [ˈprɪntɪd] *adj* çap edilmiş, basılmış (*mətbəədə*); **~ matter** çap edilmiş material

printer [ˈprɪntəʳ] *n* **1.** çapçı; **2.** tipoqrafiya sahibi; **3.** çap dəzgahı / maşını

printing[1] [ˈprɪntɪŋ] *n* **1.** çap; *The invention of printing caused important changes in society Çapın kəşfi / kəşf edilməsi cəmiyyətdə əhəmiyyətli dəyişikliklərə səbəb oldu*; **2.** *poliqr.* tiraj; **a first ~ of 5000 copies** ilk çap olunan 5000 tiraj

printing[2] [ˈprɪntɪŋ] *adj* mətbəə, çap; **a ~ error** çap / mətbəə xətası (*səhvi*); **~ house, ~ office, ~ works** tipoqrafiya, çapxana

printless [ˈprɪntlɪs] *adj* izsiz, izsiz-soraqsız, izsiz-tozsuz; **a ~ escape** izsiz-tozsuz yox olma

prior [praɪəʳ] *adj* **1.** əvvəlki, qabaqkı; **~ obligation** əvvəlki / qabaqkı öhdəlik; **2.** birinci dərəcəli, təxirəsalınmaz; **~ claim** birinci dərəcəli tələb / iddia

priority[1] [praɪˈɔrɪtɪ] *n* **1.** prioritet, üstünlük; birincilik; **~ of invention** kəşfdə birincilik; **2.** təcililik, növbəlilik qaydası; **of high ~** təxirəsalınmaz, birinci növbədə duran, təcili (*iş, vəzifə və s. haq.*); **to observe the rules of ~** ardıcıllıq qaydalarına riayət etmək

priority[2] [praɪˈɔrɪtɪ] *adj* üstün, birinci dərəcəli, təxirəsalınmaz; **~ right** üstün hüquq; **~ message** təxirəsalınmaz / təcili məlumat / xəbər

prior to [ˈpraɪətu] *prep* əvvəl, əvvəlcə, qabaq, qabaqca; *Prior to her marriage she was a teacher Ərə getməzdən əvvəl o, müəllim idi*

prism [ˈprɪzəm] *n* prizma (*həndəsi cism*)

prismatic [prɪzˈmætɪk] *adj* **1.** *riyaz.* prizmaşəkilli, prizmavarı, prizmayabənzər, prizmayaoxşar; **2.** prizmalı; **~ binoculars** prizmalı durbin / binokl

prison [ˈprɪzn] *n* həbs, dustaqxana, məhbəs, həbsxana, qazamat; **to cast / to put into ~** dustaqxanaya / həbsxanaya salmaq; **to lie / to be in ~** həbsxanada / həbsdə olmaq; **to be sent to ~** həbsə göndərilmək; **to break (out of) ~, to escape from ~** həbsdən / həbsxanadan qaçmaq; **to be released from ~** həbsdən azad olunmaq; **keeper of a ~** həbsxana / dustaqxana nəzarətçisi

prisoner [ˈprɪznəʳ] *n* **1.** dustaq, məhbus; **political ~** siyasi məhbus; **to keep** *smb.* **~** bir kəsi həbsdə saxlamaq; **2.** müttəhim; **3.** əsir; **~s of war** müharibə əsirləri; **to take / to capture** *smb.* **~** bir kəsi əsir almaq / götürmək; **to make** *smb.* **~** bir kəsi əsir etmək; **~ of love** eşqin / məhəbbətin əsiri

pristine [ˈprɪstaɪn] *adj* təzə, tәptəzə; təmiz, əldəyməmiş; *The car was in pristine condition Maşın təptəzə idi*

privacy [ˈpraɪvəsɪ] *n* **1.** təklik, tənhalıq, yalqızlıq; **to live in absolute ~** tam təklikdə / tənhalıqda yaşamaq; **2.** sirr, gizlilik, məxfilik; *I tell you this in strict privacy Mən bunu sənə / sizə tam gizli / məxfi olaraq deyirəm*

private[1] [ˈpraɪvɪt] *n* **1.** *hərb.* sıravi əsgər; **2.** *pl* xarici cinsiyyət orqanları;
◊ **in ~** gizli, məxfi; *The girl asked to see him in private Qız ondan gizli görüşməyi xahiş etdi*

private[2] [ˈpraɪvɪt] *adj* **1.** xüsusi, özəl, şəxsi; **~ property** xüsusi mülkiyyət; **a ~ school / hospital / bank / university** özəl məktəb / xəstəxana / bank / universitet; **a ~ income** şəxsi gəlir; *This is my private opinion Bu, mənim şəxsi fikrimdir / rəyimdir*; **2.** sirr verməyən, öz fikrini / niyyətini gizli saxlayan; **3.** gizli, məxfi; **a ~ meeting** gizli / məxfi iclas; **~ information** gizli / məxfi məlumat; *I'd like a private chat with you Mən səninlə / sizinlə gizli danışmaq istərdim*; **4.** xəlvəti, sakit; *Let's find a private place where we can sit and talk Gəl / Gəlin bir xəlvəti / sakit yer tapaq, oturub söhbət edək*

privately [ˈpraɪvɪtlɪ] *adv* gizli, məxfi, gizlicə, məxfi / gizli olaraq

privation [praɪˈveɪʃn] *n* yoxsulluq, ehtiyac, məhrumiyyət; **to suffer many ~s** yoxsulluqdan / ehtiyacdan əziyyət çəkmək

privilege[1] [ˈprɪvɪlɪdʒ] *n* **1.** imtiyaz, üstünlük; **personal ~** şəxsi imtiyaz; **diplomatic ~s** diplomatik imtiyazlar; **2.** toxunulmazlıq; **parliamentary ~** deputat toxunulmazlığı

privilege[2] [ˈprɪvɪlɪdʒ] *v* imtiyaz / üstünlük vermək

privileged [ˈprɪvɪlɪdʒd] *adj* **1.** üstün, imtiyazlı, imtiyaza malik, imtiyaz verilmiş; **~ classes** imtiyazlı / imtiyaza malik siniflər; **to be in a ~ position** üstün vəziyyətdə olmaq; **2.** məxfi, gizli; **~ information** məxfi məlumat

prizable [ˈpraɪzəbl] *adj* mükafata layiq

prize[1] [praɪz] *n* **1.** mükafat, bəxşiş, priz; **to be awarded the Nobel ~** Nobel mükafatına layiq görülmək; **to win / to take / to gain first ~** birinci priz almaq; **2.** uduş (*oyunda, lotereyada və s.*)

prize[2] [praɪz] *adj* **1.** priz almış, prizə layiq görülmüş; **~ cattle** priz almış qaramal; **a ~ rose** priz almış qızıl gül; **2.** mükafat olaraq verilmiş; **~ money** mükafat olaraq verilmiş pul

prize[3] [praɪz] *v* yüksək qiymətləndirmək; **to ~ the affection of** *one's* **friends** dostlarının sədaqətini yüksək qiymətləndirmək; *We prize liberty more than life Biz azadlığı həyatımızdan yüksək qiymətləndiririk*

prize-fight [ˈpraɪzfaɪt] *n* priz almaq üçün yarış (*boks oyununda*)

prize-fighter [ˈpraɪz,faɪtəʳ] *n* peşəkar boksçu

prize-fighting [ˈpraɪz,faɪtɪŋ] *n* peşəkar boks

prizeman [ˈpraɪzmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) **1.** laureat; **2.** priz alan; **the Nobel ~** Nobel mükafatı laureatı

prizetaker [ˈpraɪz,teɪkəʳ] *n* = **prizewinner**

prizewinner [ˈpraɪz,wɪnəʳ] *n* priz / mükafat alan; laureat; **Nobel ~** Nobel mükafatı laureatı

probability [,prɔbəˈbɪlɪtɪ] *n* mümkünlük, ehtimal, imkan, həqiqətə uyğunluq; **calculus of ~** *riyaz.* ehtimal nəzəriyyəsi; **conditional ~** *riyaz.* şərti ehtimal; **in all ~** çox güman ki; *In all probability he's already left Çox güman ki, o, artıq çıxıb gedib*

probable[2] [ˈprɔbəbl] *adj* **1.** mümkün ola bilən, ehtimal edilən; **~ results** ehtimal edilən nəticələr; **the most ~ cause / explanation** ən çox ehtimal edilən səbəb / izahat; **2.** həqiqətə uyğun, doğruyaoxşar, inanılacaq, ağılkəsən, ağlabatan; **a hardly ~ story** həqiqətə az oxşayan əhvalat

probably [ˈprɔbəblɪ] *adv* ehtimal ki, olsun ki, yəqin ki, güman ki; *It will probably rain Yəqin ki, / Güman ki, yağış yağacaq*

probate[1] [ˈproubeɪt] *n* **1.** vəsiyyət, vəsiyyətnamənin məhkəmə tərəfindən təsdiqi; **2.** məhkəmə tərəfindən təsdiq edilmiş vəsiyyətnamənin surəti

probate[2] [ˈproubeɪt] *v amer.* vəsiyyəti / vəsiyyətnaməni təsdiq etmək

probation [prəˈbeɪʃn] *n* **1.** sınaq, təcrübə; **to pass a ~** sınaqdan keçmək; **to be on ~** təcrübədə olmaq; **2.** sınaq dövrü; **three years ~** üçillik sınaq dövrü

probationary [prəˈbeɪʃnərɪ] *adj* **1.** sınaq; **a ~ period** sınaq dövrü; **2.** sınaqda olan, sınaq dövrü keçən

probe[1] [proub] *n* **1.** *tib.* zond (*orqanizmin daxilini yoxlamaq üçün boru*); **2.** şup (*torpağın altını və s. yoxlamaq üçün burğu şəklində alət*); **3.** avtomatik elmi-tədqiqat stansiyası; kosmik raket; tədqiqat raketi; **4.** xortumcuq (*həşəratlarda*); **5.** zondla tədqiq etmə

probe[2] [proub] *v* **1.** *tib.* zondla tədqiq etmək, zond salmaq; **2.** yoxlamaq, araşdırmaq, öyrənmək, təhqiq etmək; **to ~ deep into the matter** işi dərindən araşdırmaq / öyrənmək

probing [ˈproubɪŋ] *adj* tədqiqat; sınaq; **~ questions** tədqiqat məsələləri

probity [ˈproubɪtɪ] *n* düzlük, təmizlik, doğruluq; **to raise doubts as to** ***smb*****'s ~** bir kəsin təmizliyinə / səmimiyyətinə qarşı şübhə oyatmaq

problem [ˈprɔbləm] *n* **1.** problem; **the ~ of unemployment** işsizlik problemi; **to solve a ~** problem həll etmək; **serious ~s** ciddi problemlər; *The unemployment problem in this area is getting worse Bu ərazidə / rayonda işsizlik problemi daha da pisləşir;* **2.** *riyaz.* məsələ; **a mathematical ~** riyazi məsələ

problematic [ˌprɔbləˈmætɪk] *adj* problematik; çətin; **~ questions** çətin məsələlər

problematical [ˌprɔbləˈmætɪkl] *adj* = **problematic**

problematically [ˌprɔbləˈmætɪklɪ] *adv* problematik olaraq

procedural [prəˈsiːdʒərəl] *adj* **1.** üsul, prosedura; **2.** *hüq.* prosessual; **~ difficulties** prosessual çətinliklər

procedure [prəˈsiːdʒəʳ] *n* **1.** üsul; **the agreed / correct / normal / usual / standard ~** razılaşdırılmış / doğru / normal / adi / standart üsul; **2.** *tex.* texnoloji proses

proceed [prəˈsiːd] *v* **1.** davam etdirmək; **to ~ on a journey** səyahəti davam etdirmək; *They proceeded to ask questions Onlar sual verməyi davam etdirdilər;* **2.** davam etmək; *Work is proceeding slowly İş yavaş davam edir;* **3.** yenidən başlamaq, bərpa etmək; *As the light is better, we can proceed our work İşıq daha yaxşı yandığına görə biz işimizi davam etdirə bilərik*

proceeding [prəˈsiːdɪŋ] *n* **1.** davranış; əməl; **a very strange ~ on his part** onun tərəfindən çox qəribə davranış; **2.** iş; **daily ~** cari / gündəlik iş; **3.** *hüq.* məhkəmə araşdırması; **to take legal ~s against** ***smb.*** bir kəsə qarşı cinayət işi qaldırmaq / açmaq

proceeds [ˈprousiːdz] *n* gəlir, mənfəət; **gross ~** ümumi gəlir (*xərci çıxılmamış*); **net ~** xalis / təmiz gəlir

process¹ [ˈprouses] *n* **1.** proses; **natural / psychological ~** təbii / psixoloji proses; **the revolutionary ~** inqilabi proses; **the election ~** seçki prosesi; **the gradual ~** tədrici proses; **2.** hərəkət, axın; gediş; **in ~ of construction** tikilişin gedişində

process² [ˈprouses] *v* **1.** *hüq.* iş açmaq, məsələ qaldırmaq; prosesə başlamaq; **2.** emal etmək; **to ~ leather** dəri emal etmək

processing [ˈprousesɪŋ] *n* **1.** emal etmə / edilmə, emal; **2.** sterilizasiya, sterilləşdirmə

procession¹ [prəˈseʃn] *n* **1.** mərasim; **funeral ~** dəfn mərasimi; **to go / to walk in ~** mərasimdə yerimək; *The procession made its way slowly down the hill Mərasim yavaş-yavaş təpədən aşağı yollandı;* **2.** kütləvi yeriş; **3.** çox miqdarda; *An endless procession of visitors came to the house Evə çox qonaq gəldi;* **4.** mərasim iştirakçıları

procession² [prəˈseʃn] *v* mərasimdə iştirak etmək; **to ~ a town** şəhəri kütləvi şəkildə gəzmək

processional [prəˈseʃənl] *adj* mərasim; **a ~ hymn** mərasim himni

processual [prouˈsesjuəl] *adj hüq.* prosessual; **~ code** prosessual kodeks

proclaim [prəˈkleɪm] *v* **1.** elan etmək; **to ~ war** müharibə elan etmək; **to ~ a republic** respublika elan etmək; *After its independence Azerbaijan was proclaimed a republic Müstəqil olduqdan sonra Azərbaycan respublika elan edildi;* **2.** qadağan / yasaq etmək (*iclası və s.*); **3.** hamıya bildirmək; **to ~ the news** xəbəri hamıya bildirmək

proclamation [ˌprɔkləˈmeɪʃn] *n* **1.** rəsmi elan etmə; deklarasiya; bəyannamə; bəyanat; **to make an official ~** rəsmi bəyanat vermək; **to sign the ~ of independence** müstəqillik haqqında bəyannamə / deklarasiya imzalamaq; **~ of martial law** hərbi vəziyyət elan etmə; **2.** müraciətnamə, çağırış

proclivity [prəkˈlɪvɪtɪ] *n* (**to, towards**) həvəs, meyl, arzu, adət (*xüs. pis şeyə*); **a ~ to idleness** tənbəlliyə meyl

procrastinate [prouˈkræstɪneɪt] *v* ləngitmək, yubatmaq, uzatmaq, gecikdirmək, süründürmək, təxirə salmaq

procrastination [prouˌkræstɪˈneɪʃn] *n* ləngitmə, yubatma, gecikdirmə, təxirə salma

procreate [ˈproukrieɪt] *v* nəsil törətmək; doğmaq; **to ~ children** uşaq törətmək / doğmaq

procreation [ˌproukriˈeɪʃn] *n* təkrar istehsal etmə; çoxaltma, törəyib artma, doğub törəmə; uşaq doğma

procreator [ˈproukrieɪtəʳ] *n* ata, döllük, damazlıq (*buğa, qoç, ayğır və s.*)

procure [prəˈkjuəʳ] *v* **1.** tapmaq, əldə etmək, axtarıb tapmaq; *This book is very difficult to procure Bu kitabı əldə etmək çox çətindir;* **2.** (**for**) ara düzəltmək, oğraşlıq etmək; *He was accused of procuring an under-age girl for unlawful sex O, azyaşlı qızı qanunsuz olaraq cinsi əlaqəyə cəlb etdiyi üçün ittiham edildi*

procurement [prəˈkjuəmənt] *n* **1.** almaq, əldə etmək; **the ~ of a loan** istiqraz alma; **2.** tədarük, təchiz etmə; **3.** aradüzəltmə, oğraşlıq

procurer [prəˈkjuərəʳ] *n* **1.** tədarükçü, təchiz edən, mal göndərən; **2.** aradüzəldən, vasitəçi, oğraş

procuress [prəˈkjuərɪs] *n* aradüzəldən qadın / qız

prod¹ [prɔd] *n* dürtmə, yumruq; **to give** ***smb.*** **a ~** bir kəsə dürtmə vurmaq

prod² [prɔd] *v* (**-dd-**) **1.** dürtmələmək; **to ~** ***smb.*** **in the ribs with** ***one's*** **finger** barmağı ilə bir kəsin qabırğasını dürtmələmək; **2.** həvəsləndirmək, həvəsə gətirmək; **to ~ a lazy student** tənbəl tələbəni həvəsləndirmək / həvəsə gətirmək

prodigal [ˈprɔdɪgl] *adj* **1.** bədxərc, israfçı; **a ~ administration** bədxərc / israfçı müdiriyyət; **2.** səxavətli, əliaçıq; **3.** hədsiz, həddən artıq; **~ expenditure** həddən artıq xərc

prodigality [ˌprɔdɪˈgælɪtɪ] *n* **1.** bədxərclik, israfçılıq; *He was ruined by his prodigality O, bədxərcliyi ucbatından müflisləşdi;* **2.** səxavətlilik, əliaçıqlıq; **the ~ of nature** təbiətin səxavəti

prodigally [ˈprɔdɪgəlɪ] *adv* israfçılıqla, bədxərcliklə; bol-bol

prodigious [prəˈdɪdʒəs] *adj* **1.** əla, son dərəcə yaxşı / gözəl; **2.** nəhəng; **~ building** nəhəng bina; **a ~ sum of money** çox böyük məbləğdə pul; **their ~ achievement** onların nəhəng nailiyyətləri

prodigiously [prəˈdɪdʒəslɪ] *adv* çox, həddən çox / ziyadə; **a ~ gifted / talented artist** çox istedadlı rəssam

prodigy [ˈprɔdɪdʒɪ] *n* **1.** möcüzə; **prodigies of nature** təbiətin möcüzələri; **2.** qeyri-adi istedadlı / qabiliyyətli adam

produce¹ [ˈprɔdjuːs] *n* **1.** məhsul, məhsullar, məmulat, mal; **home ~** ölkə daxilində istehsal olunan mal; **raw ~** xammal; **2.** kənd təsərrüfatı məhsulları

produce² [prəˈdjuːs] *v* **1.** təqdim etmək, göstərmək; **to ~** ***one's*** **passport** pasportunu təqdim etmək / göstərmək; **2.** tamaşaya qoymaq; **to ~ Shakespearian plays** Şekspirin pyeslərini səhnəyə qoymaq; **3.** istehsal etmək; **to ~ woolen goods** yun mallar istehsal etmək; **4.** yaratmaq; **to ~ pictures** şəkillər yaratmaq / çəkmək; **5.** vermək; **6.** səbəb / bais olmaq, törətmək; **to ~ a rise in prices** qiymətlərin qalxmasına səbəb olmaq

producer [prəˈdjuːsəʳ] *n* **1.** istehsalçı, istehsal edən; **2.** quruluşçu rejissor

product [ˈprɔdəkt] *n* **1.** məhsul, məhsullar, mal; **meat / cereal / dairy / farm ~s** ət / taxıl / süd / kənd təsərrüfatı məhsulları; **finished ~s** hazır mallar; **2.** nəticə, yekun; **the ~s of his labour** onun zəhmətinin nəticələri; *His book is the product of several years of research Onun kitabı bir neçə illik tədqiqatın nəticəsidir;* **3.** *riyaz.* vurma hasili

production¹ [prəˈdʌkʃn] *n* **1.** istehsal, istehsal etmə, hazırlama, çıxarma; **mass ~** kütləvi istehsal; **energy ~** enerji istehsalı; **oil ~** neft istehsalı; **~ of textiles** parça istehsalı; **2.** məhsuldarlıq, hasil etmə / edilmə; **weekly / monthly ~** həftəlik / aylıq hasilat; **3.** məhsul; **the newest ~ of the factories** zavodların ən yeni məhsulları; **4.** tamaşa, tamaşaya qoyma; **a new ~ of "Hamlet"** "Hamlet"in yeni tamaşası

production² [prəˈdʌkʃn] *adj* istehsal, istehsalat; **~ cost / processes / difficulties / levels** istehsal dəyəri / prosesləri / çətinlikləri / səviyyələri; **~ control** istehsala nəzarət; **~ planning** istehsalatın planlaşdırılması

productive [prəˈdʌktɪv] *adj* **1.** məhsuldar, səmərəli; **a very ~ writer / poet** çox məh-

məhsuldar yazıçı / şair; **– labour** məhsuldar əmək; **– forces** məhsuldar qüvvələr; **2.** münbit, məhsuldar; **– soil** münbit / məhsuldar torpaq; **3.** *dilç.* produktiv, məhsuldar; **– suffix** produktiv şəkilçi

productively [prəˈdʌktɪvlɪ] *adv* səmərəli; **to spend** *one's* **time** ~ vaxtını səmərəli keçirmək

productiveness [prəˈdʌktɪvnɪs] *n* = **productivity**

productivity [ˌprɒdʌkˈtɪvɪtɪ] *n* **1.** məhsuldarlıq, səmərəlilik; **– of labour** əməyin məhsuldarlığı; **2.** münbitlik, bərəkətlilik

profess [prəˈfes] *v* **1.** açıq etiraf etmək / boynuna almaq; *He professed his dislike of long speeches O etiraf etdi ki, uzun nitqləri sevmir / xoşlamır*; **2.** yalandan ...göstərmək / qoymaq; *They profess extreme regret Onlar özlərini elə göstərdilər ki, guya çox peşmandırlar*; **3.** iddia etmək, iddiasında olmaq; **to ~ to be a learned man** alimlik iddiasında olmaq; **4.** məşğul olmaq; **to ~ medicine** həkimliklə məşğul olmaq; **5.** dərs vermək / demək; **to ~ history / physics / botany / chemistry,** *etc.* tarix / fizika / botanika / kimya dərsi demək; **6.** etiqad etmək, inanmaq; **to ~ Islam** İslama inanmaq / etiqad etmək

professed [prəˈfest] *adj* **1.** açıq, aydın, aşkar; açıqdan-açığa; **– enemy of reform** reformanın / islahatın açıq-aşkar düşməni; **2.** yalan, yalançı; **a ~ friend** yalançı dost

profession [prəˈfeʃn] *n* **1.** sənət, peşə; **a doctor / a carpenter by ~** sənətcə / sənətinə görə həkim / dülgər; *She is a doctor by profession O, sənətinə görə həkimdir*; **2.** inandırma; bəyanat; **~s of friendship** dostluğa inandırma; **insincere ~s** qeyri-səmimi bəyanat

professional[1] [prəˈfeʃənl] *n* **1.** peşəkar, professional; **2.** təcrübəli hərbi kadr

professional[2] [prəˈfeʃənl] *adj* peşəkar, professional; **~ painter / composer / writer,** *etc.* peşəkar rəssam / bəstəçi / yazıçı *və s.*; **~ football / tennis** professional futbol / tennis

professionalism [prəˈfeʃnəlɪzm] *n* professionalizm, peşəkarlıq

professor [prəˈfesə] *n* (*qısa forması:* **Prof**) **1.** professor; **2.** *amer.* universitet / kollec müəllimi

professoress [prəˈfesərɪs] *n* qadın professor

professorial [ˌprɒfəˈsɔːrɪəl] *adj* professor, professorluq; **a ~ post** professor / professorluq vəzifəsi

professorship [prəˈfesəʃɪp] *n* professorluq; **to accept / to hold a ~ in History** tarix üzrə professor olmaq / professor vəzifəsi tutmaq

proffer[1] [ˈprɒfə] *n* təklif; **~s of peace** sülh təklifləri

proffer[2] [ˈprɒfə] *v* təklif etmək; **to ~** *one's* **services /** *one's* **help** öz xidmətlərini / köməyini təklif etmək

proficiency [prəˈfɪʃənsɪ] *n* təcrübəlilik; vərdiş, təcrübə, bacarıq, məharət; **to develop / to increase ~** məharətini / bacarığını inkişaf etdirmək / artırmaq; **to reach a high level of ~** ustalığın yüksək zirvəsinə çatmaq

proficient[1] [prəˈfɪʃnt] *n* yaxşı bilən / tanınan adam; mütəxəssis, ekspert; **a ~ in the art** incəsənət mütəxəssisi

proficient[2] [prəˈfɪʃnt] *adj* mahir, məharətli, bacarıqlı, təcrübəli; **a ~ driver** mahir / usta / təcrübəli sürücü; **to be ~ at operating a computer** kompyüterlə işləməkdə mahir olmaq

proficiently [prəˈfɪʃəntlɪ] *adv* məharətlə; **to drive a car ~** maşını məharətlə sürmək

profile[1] [ˈprəʊfaɪl] *n* **1.** profil, yandan görünüş; **2.** qısa bioqrafik oçerk

profile[2] [ˈprəʊfaɪl] *v* **1.** profildən çəkmək (*şəkil*); **2.** profildən göstərmək

profit[1] [ˈprɒfɪt] *n* **1.** fayda, xeyir, sərfə, mənfəət, qazanc; **to make** *one's* **~ of** *smth.* bir şeydən fayda əldə etmək; **to sell at a ~** qazancına satmaq; **2.** gəlir; **gross / net ~** ümumi / təmiz gəlir; **excess ~** izafi gəlir / qazanc / mənfəət; **to drive a ~** gəlir / qazanc əldə etmək

profit[2] [ˈprɒfɪt] *v* **1.** fayda vermək; gəlir / qazanc / xeyir gətirmək; *It will profit you nothing to do that Onu etmək sənə / sizə heç bir fayda verməyəcək*; **2.** istifadə etmək, faydalanmaq; *I'll profit by your experience Mən sənin / sizin təcrübəndən / təcrübənizdən istifadə edəcəyəm*; **3.** fayda götürmək; **to ~ by / over a transaction** alverdən / sövdədən fayda götürmək

profitability [ˌprɒfɪtəˈbɪlɪtɪ] *n* = **profitableness**

profitable [ˈprɒfɪtəbl] *adj* **1.** faydalı, xeyirli, sərfəli; **~ advice** faydalı / xeyirli məsləhət; **2.** gəlirli, qazanclı, mənfəətli; **~ business** qazanclı biznes

profitableness [ˈprɒfɪtəblnɪs] *n* **1.** qazanclılıq, gəlirlilik; **2.** faydalılıq, sərfəlilik

profitably [ˈprɒfɪtəblɪ] *adv* faydalı, xeyirli; fayda ilə, qazancla, qazancına; **to run a business ~** bizneslə faydalı surətdə məşğul olmaq

profiteer[1] [ˌprɒfɪˈtɪə] *n* möhtəkir, alverçi

profiteer[2] [ˌprɒfɪˈtɪə] *v* möhtəkirlik / alver etmək

profitless [ˈprɒfɪtlɪs] *adj* **1.** faydasız, əbəs, nahaq; **~ effort** faydasız / əbəs cəhd; **2.** gəlirsiz, mənfəətsiz; xeyirsiz, səmərəsiz; **~ business** gəlirsiz / mənfəətsiz biznes

profligacy [ˈprɒflɪgəsɪ] *n* **1.** əxlaqsızlıq, pozğunluq; **2.** israfçılıq, bədxərclik

profligate [ˈprɒflɪgɪt] *n* **1.** əxlaqsız, pozğun; **2.** israfçı, bədxərc (*adam*)

profound [prəˈfaʊnd] *adj* **1.** dərin, əsaslı; **~ learning** dərin / əsaslı bilik; **~ changes** əsaslı dəyişikliklər; **2.** dolaşıq; **~ doctrine** dolaşıq doktrina / nəzəriyyə; **3.** tam, tamam; absolyut; **~ rest** tam istirahət; **~ ignorance** tam nadanlıq

profoundly [prəˈfaʊndlɪ] *adv* dərindən, ciddi; **to regret ~** dərindən heyfsilənmək / acımaq / mütəəssir olmaq

profoundness [prəˈfaʊndnɪs] *n* = **profundity**

profundity [prəˈfʌndɪtɪ] *n* dərinlik; **~ of thought** fikrin dərinliyi

profuse [prəˈfjuːs] *adj* **1.** bol, çox; **~ promises** bol vədlər; **~ tears / thanks / bleeding** çox göz yaşları / təşəkkürlər / qanaxma; **2.** səxavətli, əliaçıq; **~ hand** səxavətli əl

profusely [prəˈfjuːslɪ] *adv* bol, bol-bol, bolluca; **to sweat ~** bolluca / çox tərləmək

profusion [prəˈfjuːʒn] *n* **1.** bolluq, çoxluq; sərvət, dövlət; **a ~ of colours / flowers** rənglərin / çiçəklərin bolluğu; **2.** səxavət, əliaçıqlıq; **3.** israfçılıq, bədxərclik

progenitor [prəʊˈdʒenɪtə] *n* **1.** ulu baba, əcdad, ata-baba, ulu babalar; **2.** sələf, bani

progeny [ˈprɒdʒənɪ] *n* **1.** övlad, nəvə-nəticə; nəsil; **2.** ardıcıllar, məsləkdaşlar, tərəfdaşlar

prognosis [prɒgˈnəʊsɪs] *n* (*pl* **–ses**) **1.** *tib.* proqnoz; **to make ~** proqnoz vermək; **2.** proqnostika (*proqnoz vermə sənəti*)

prognosticate [prəgˈnɒstɪkeɪt] *v* qabaqcadan / gələcəkdən xəbər vermək

prognostication [prəgˌnɒstɪˈkeɪʃn] *n* **1.** qabaqcadan demə / xəbər vermə; **weather ~** hava haqqında sinoptik məlumat; **2.** qabaqcadan hiss etmə / duyma, fərəsət; **3.** *tib.* proqnoz

programeer [ˌprəʊgrəˈmɪə] *n d.d.* proqram tərtib edən (*adam*)

programme[1] [ˈprəʊgræm] *n* **1.** proqram; **party ~** partiya proqramı; **political ~** siyasi proqram; **2.** proqram (*elektron-hesablama maşını üçün*); **3.** plan (*iş və s. üçün*); **my daily ~** mənim gündəlik iş planım

programme[2] [ˈprəʊgræm] *v* **1.** proqram / plan tutmaq; **2.** planlaşdırmaq; **3.** proqramlaşdırmaq, proqram tərtib etmək (*elektron-hesablama maşını üçün*); **to ~ an algorithm** alqoritmi proqramlaşdırmaq

programmer [ˈprəʊgræmə] *n* proqramist, proqram tərtib edən

progress[1] [ˈprəʊgres] *n* **1.** tərəqqi, inkişaf; **age of ~** tərəqqi əsri; **the ~ of science** elmin tərəqqisi / inkişafı; **2.** müvəffəqiyyət, nailiyyət; **to make ~ in the study of English** ingilis dilini öyrənməkdə müvəffəqiyyət qazanmaq; **3.** inkişaf; *The disease makes rapid progress Xəstəlik sürətlə inkişaf edir*

progress[2] [prəˈgres] *v* **1.** tərəqqi / inkişaf etmək, irəliləmək; *Our country is fast progressing Bizim vətənimiz sürətlə inkişaf edir*; **2.** nailiyyət / müvəffəqiyyət qazanmaq; **3.** irəliləmək, irəli getmək

progression [prəˈgreʃn] *n* **1.** irəliləmə, irəliləyiş, hərəkət; hərəkət; **2.** ardıcıllıq (*hadisə və s. haq.*); **3.** *riyaz.* silsilə; **geometric ~** həndəsi silsilə

progressive[1] [prəˈgresɪv] *n* tərəqqipərvər

progressive[2] [prəˈgresɪv] *adj* **1.** mütərəqqi, qabaqcıl; **~ policy** mütərəqqi siyasət; **~ mankind** mütərəqqi / qabaqcıl bəşəriy-

yət; ~ **ideas** mütərəqqi fikirlər / ideyalar; **2.** irəliləyən, artan, yüksələn; ~ **advance** yüksələn inkişaf; **3.** mütənasib olaraq / tədricən artan; ~ **taxation** mütənasib olaraq artan vergi qoyma; **4.** *gram.* davamedici; ~ **form** davamedici forma

progressiveness [prəg´resivnis] *n* mütərəqqilik, proqressivlik

prohibit [prə´hibit] *v* **1.** qadağan / yasaq etmək; *Smoking in this railway carriage is prohibited Bu dəmiryol vaqonunda papiros çəkmək qadağandır;* **2.** mane olmaq, əngəl törətmək; *His small size prohibits his becoming a policeman Kiçikboyluluğu onun polis nəfəri olmağına mane olur*

prohibited [prə´hibitid] *adj* qadağan / yasaq edilən; ~ **imports** idxalı qadağan edilən mallar

prohibition [,proui´biʃn] *n* **1.** qadağan / yasaq etmə; **the ~ of alcohol** spirtli içkilərin qadağan edilməsi; **2.** qadağan, yasaq

prohibitive [prə´hibitiv] *adj* **1.** qadağanedici, yasaqedici; ~ **duty** qadağanedici rüsum / vergi / gömrük; **2.** əlçatmaz, çox yüksək; ~ **price** əlçatmaz / çox yüksək qiymət

prohibitory [prə´hibitəri] *adj* qadağanedici, yasaqedici; ~ **law** qadağanedici qanun

project[1] [´prədʒekt] *n* layihə, proyekt, plan; **a research** ~ tədqiqat layihəsi / planı

project[2] [´prədʒekt] *v* **1.** layihə düzəltmək / çəkmək / hazırlamaq; **to ~ a new plan of campaign** kampaniyanın yeni planını tutmaq / tərtib etmək; **2.** salmaq (*kölgə*); əks etdirmək (*işığı*)

projection [prə´dʒekʃn] *n* **1.** layihələşdirmə, layihəsini çəkmə; **the ~ of a new canal** yeni kanalın layihəsini çəkmə; **2.** proyekt, plan; **3.** əks etdirmə (*işığı və s.*)

projector [prə´dʒektə^r] *n* **1.** proyektor; **2.** xəyalçı, xəyalpərəst, xəyalpərvər

proletarian[1] [,proulə´teəriən] *n* proletar

proletarian[2] [,proulə´teəriən] *adj* proletar; **a ~ revolution** proletar inqilabı

proletariat [,proulə´teəriət] *n* proletariat

proliferate [prə´lifəreit] *v* **1.** çoxalmaq, artmaq; yayılmaq; *Rumours proliferate Şayiələr yayılır;* **2.** artırmaq, çoxaltmaq

proliferation [prou,lifə´reiʃn] *n* yayılma; intişar etdirmə, genişləndirmə; ~ **of nuclear weapons** nüvə silahının yayılması

prolific [prə´lifik] *adj* **1.** barlı, məhsullu, çox bar verən (*bitki*); məhsuldar; ~ **writer / painter, etc.** məhsuldar yazıçı / rəssam və s. **2.** münbit, məhsuldar, bəhərli (*torpaq*); **3.** çox, bol (*məhsul*); **a ~ year for apples** bol alma məhsulu verən il

prolificacy [prə´lifikəsi] *n* **1.** barlılıq, məhsulluluq, səmərəlilik; **2.** münbitlik, məhsuldarlıq

prolix [´prouliks] *adj* cansıxıcı, usandırıcı, bezikdirici, darıxdırıcı; ~ **speech** cansıxıcı / usandırıcı / bezikdirici nitq

prolixity [prou´liksiti] *n* bezikdiricilik, darıxdırıcılıq

prologue [´proulɔ:g] *n* **1.** proloq, giriş (*ədəbi əsərdə*); **2.** *məc.* başlanğıc; **in the ~ of life** həyatın başlanğıcında

prolong [prə´lɔŋ] *v* **1.** uzatmaq, davam etdirmək; **to ~ a line / a road** xətti / yolu uzatmaq; **2.** artırmaq, uzatmaq (*ömrü, müddəti*); **to ~ *one's* life** ömrünü uzatmaq

prolongation [,proulɔŋ´geiʃn] *n* **1.** uzatma, uzadılma (*müddəti, vaxtı*); müddət; **the artificial ~ of human life** insan ömrünün süni yolla uzadılması; **2.** *hərb.* hərbi xidməti uzatma; **3.** *id.* oyunun vaxtını uzatma

prolonged [prə´lɔŋd] *adj* sürəkli, uzunmüddətli; ~ **applause** sürəkli alqışlar; ~ **negotiations** uzunmüddətli danışıqlar

promenade [,prɔmi´na:d] *v* **1.** gəzmək, gəzişmək, gəzinmək; **to ~ in the park / in the streets** parkda / küçələrdə gəzmək; **2.** gəzintiyə çıxmaq / çıxartmaq

prominence [´prɔminəns] *n* **1.** çıxıntı, qabarıq (*yer*); əyri-üyrülük, kələ-kötürlük; **a ~ in the middle of a plain** düzənliyin ortasında qabarıq yer; **2.** görkəmli / xüsusi yer tutan; **a person of considerable** ~ görkəmli / xüsusi yer tutan adam

prominent [´prɔminənt] *adj* **1.** qabağa çıxmış / çıxan; ~ **teeth** qabağa çıxan dişlər; **2.** dombalan; ~ **eyes** dombalan gözlər; **3.** görünən, gözəçarpan; ~ **building** gözəçarpan bina; **4.** məşhur, tanınmış; **our ~ scientists / painters / singers *etc.*** bizim məşhur alimlərimiz / rəssamlarımız / müğənnilərimiz *və s.*

promiscuity [,prɔmis´kju:iti] *n* **1.** müxtəliflik, cürbəcürlük; **2.** ağına-bozuna baxmama, fərq qoymama (*xüs. münasibətlərdə*)

promiscuous [prə´miskjuəs] *adj* **1.** müxtəlif, müxtəlifcinsli; qarışıq, cürbəcür, tərkibcə müxtəlif; ~ **crowd** tərkibcə müxtəlif camaat; ~ **mass** müxtəlifcinsli kütlə; **2.** nizamsız, qarma-qarışıq; ~ **heap** qarma-qarışıq yığın / topa / qalaq; **3.** heç bir şeyə fərq qoymayan, yaxşıya-yamana baxmayan; **4.** *d.d.* təsadüfi, qeyri-müntəzəm; ~ **eating** qeyri-müntəzəm yemə / qidalanma

promiscuously [prə´miskjuəsli] *adv* **1.** təsadüfən, bilmədən; **2.** nizamsız / səliqəsiz halda; fərq qoymadan, ağına-bozuna baxmadan

promise[1] [´prɔmis] *n* **1.** vəd, vəd etmə / vermə, söz vermə; **to make / to give a** ~ vəd / söz vermək; **to keep / to carry out *one's*** ~ vədini yerinə yetirmək; **to break *one's*** ~, **to go back on *one's*** ~ vədini yerinə yetirməmək, vədinə xilaf çıxmaq; **2.** vəd edilən / edilmiş şey; **3.** ümid; **a youth of great / of high** ~ böyük ümidverici gənc

promise[2] [´prɔmis] *v* **1.** vəd / söz vermək; vəd etmək; öhdəsinə / boynuna götürmək; *I can't promise, but I'll do my best Mən söz verə bilmirəm, lakin əlimdən gələni edəcəm;* **2.** ümid vermək, vəd etmək; *The weather promises large crops Hava bol məhsul olacağına ümid verir;*

◊ *Promise little do much at. söz. Az vəd ver / verin, çox iş gör / görün*

promising [´prɔmisiŋ] *adj* ümidverici; **a ~ pupil / student / youth, *etc.*** ümidverici şagird / tələbə / gənc *və s.*

promote [prə´mout] *v* **1.** qabağa / irəli çəkmək; rütbəcə yüksəltmək; *He was promoted captain / to the rank of captain Ona kapitan rütbəsi verdilər;* **2.** imkan yaratmaq, kömək etmək; **to ~ trade** ticarətin inkişafına kömək etmək; **to ~ international understanding** beynəlxalq anlaşmaya kömək etmək; **3.** oyatmaq, törətmək, doğurmaq; **to ~ disorder** qarışıqlıq törətmək; **4.** növbəti sinfə keçirmək (*şagirdi*); **5.** təsis / təşkil etmək; **to ~ a company** cəmiyyət təsis / təşkil etmək; **6.** *şahm.* irəlilətmək (*piyadanı*)

promoter [prə´moutə^r] *n.* **1.** hami, himayə edən, himayəçi, havadar; ~ **of charity** xeyriyyə cəmiyyətinin hamisi / himayəçisi; **2.** təsis edən, əsasını qoyan

promotion [prə´mouʃn] *n* **1.** kömək, yardım, kömək / himayə etmə (*inkişafa*); həvəsləndirmə, rəğbətləndirmə; **institutions for the ~ of learning** elmi bilikləri yaymağı himayə edən müəssisələr; **2.** təhrikçilik, qızışdırıcılıq; **3.** vəzifədə irəliləmə / yüksəlmə; **to obtain / to get *one's*** ~ vəzifədə yüksəlmək; **4.** təsis / təşkil etmə

prompt[1] [prɔmpt] *n* I yadına / fikrinə salma, yavaşcadan demə

prompt [prɔmpt] *n* II *tic.* ödəniş / ödəmə müddəti; **at a ~ of four months** dördaylıq ödəmə müddətilə

prompt[2] [prɔmpt] *adj* **1.** cəld, çevik, çox çalışqan; **a ~ assistant** çox çalışqan köməkçi; **2.** təcili, təxirəsalınmaz, təxirsiz; yubadılmaz; **a ~ action** təcili / təxirsiz hərəkət; ~ **decisions** təxirəsalınmaz qərarlar; **to give a ~ answer** təcili / dərhal cavab vermək

prompt[3] [prɔmpt] *v* **1.** vadar / məcbur / təhrik etmək; *What prompted you to do it? Bunu etməyə səni / sizi nə vadar etdi?* **2.** yadına / fikrinə salmaq; **3.** təlqin etmək, beyninə yeritmək (*fikri*); oyatmaq

prompt-book [´prɔmptbuk] *n* pyesin suflyor nüsxəsi

prompt-box [´prɔmptbɔks] *n* suflyor budkası

prompter [´prɔmptə^r] *n* **1.** suflyor; **2.** gizlicə söyləyən, pıçıldayan

promptly [´prɔmptli] *adv* **1.** tez, cəld, təcili, təxirə salmadan, dərhal; **2.** düz, vaxtında, öz vaxtında

promulgate [´prɔmlgeit] *v* **1.** rəsmən elan etmək, hamıya bildirmək; təntənə ilə bildirmək / elan etmək; dərc etmək; **to ~ a decree** dekret dərc etmək; **2.** yaymaq, intişar etdirmək, təbliğ etmək (*nəzəriyyəni, dini əqidəni və s.*); **to ~ a belief / a theory** əqidəni / nəzəriyyəni yaymaq / təbliğ etmək

promulgation [,prɔml´geiʃn] *n* **1.** rəsmən elan etmə; **the ~ of a treaty** sazişi rəsmən elan etmə; **2.** yayma, təbliğ etmə

prone [proun] *adj* **1.** üzüüstə, üzüqoylu; **to lie** ~ ağzıüstə / üzüüstə uzanmaq; **to fall** ~ üzüüstə / üzüqoylu yıxılmaq; **2.** meylli;

to be ~ to illness / to infection xəstəliyə / infeksiyaya meylli olmaq

prong[1] [prɔŋ] *n* **1.** diş; **2.** qanad (*yabada*)

prong[2] [prɔŋ] *v* yaba ilə çevirmək / qaldırmaq (*otu və s.*)

pronoun [ˈprounaun] *n qram.* əvəzlik; **personal / demonstrative / interrogative** *etc.* ~ şəxs / işarə / sual və s. əvəzliyi

pronounce [prəˈnauns] *v* **1.** elan etmək, bildirmək, demək; **to ~ a judgement** hökm elan etmək; **to ~ an opinion** fikir / rəy bildirmək; **2.** tələffüz etmək; *Very few people can pronounce my name properly Çox az adam mənim adımı düzgün tələffüz edə bilir*

pronouncement [prəˈnaunsmənt] *n* **1.** elan, bildiriş, çıxartma (*qərar, hökm*); **2.** rəsmi bəyanat; **a late ~ of the President** Prezidentin bu yaxınlardakı bəyanatı

pronto [ˈprɔntou] *adv* dərhal, təxirsiz, təxirə salmadan, yubatmadan, tez

pronunciation [prəˌnʌnsiˈeiʃn] *n* tələffüz; **to teach English ~** ingilis dilinin tələffüzünü öyrətmək

proof[1] [pru:f] *n* **1.** sübut, dəlil; **to give / to offer ~** sübut vermək; **to show ~** sübut / dəlil göstərmək; **to bring ~** sübut / dəlil gətirmək; *It is not capable of proof Bunu sübut etmək mümkün deyil*; **2.** yoxlama, sınaq; **to put** ***smb. / smth.*** **to the ~** bir kəsi / şeyi sınaqdan keçirmək; **3.** *mətb.* korrektura (*nabor səhvlərinin təshih edilməsi*); **to correct / to read ~s of a book** kitabın korrekturasını yoxlamaq / oxumaq; **4.** tündlük (*alkoqollu içkilərdə*)

proof[2] [pru:f] *adj* **1.** keçirməyən, buraxmayan (*su, səs, işıq və s. haq.*); **to be ~ against water** su buraxmayan / keçirməyən olmaq; *This tent is proof against water Bu çadır su keçirmir / buraxmır*; **2.** təsirə düşməyən, əlçatmaz, ələ alınmaz; **to be ~ against temptations** nəfsi / tamahı tox olmaq

proof[3] [pru:f] *v* **1.** keçirməyən / buraxmayan hala salmaq; **to ~ cloth** parçanı su buraxmaz / keçirməz vəziyyətə salmaq; **2.** *mətb.* qranka oxumaq

proofless [ˈpru:flɪs] *adj* sübutsuz, dəlilsiz, əsassız; **~ charges** əsassız / sübutsuz ittihamlar

proof-reader [ˈpru:fˌri:də'] *n* korrektor

proof-reading [ˈpru:fˌri:dɪŋ] *n* korrektura oxuma

proof-room [ˈpru:frum] *n* korrektor otağı

proof-sheet [ˈpru:fʃi:t] *n mətb.* ottisk, korrektura

prop[1] [prɔp] *n* I **1.** dayaq, dirək; *Props were used to prevent the roof collapsing Damın uçmasının qarşısını almaq üçün dayaqlardan istifadə edilmişdi*; **2.** payə, payacıq (*bitkini bağlamaq üçün*); **3.** istinadgah, dayaq; **the ~ of the home** ailənin / evin dayağı

prop [prɔp] *n* II (*adət. pl*) əmlak, avadanlıq; **personal ~s** şəxsi əmlak; **stage ~s** səhnə avadanlıqları

prop[2] [prɔp] *v* **1.** (*pt. pp* **-pp-**) dayaq / dirək vurmaq; **to ~ up a roof with timbers** dama tirlərdən dayaq vurmaq / vermək; **2.** dayamaq, söykəmək; **to ~ a ladder against the wall** nərdivanı divara dayamaq / söykəmək; *He propped his bicycle against the wall O, velosipedini divara söykədi / dayadı*; **3.** kömək / müdafiə etmək; *The industry is propped up by the government Sənayeyə dövlət kömək edir*

propaganda [ˌprɔpəˈgændə] *n* təbliğat, təbliğ; **war ~** müharibə təbliğatı; *There has been a good deal of propaganda about the dangers of smoking Papiros çəkməyin təhlükəsi haqqında çoxlu təbliğat aparılıb*

propagandist [ˌprɔpəˈgændɪst] *n* təbliğatçı

propagandize [ˌprɔpəˈgændaɪz] *v* təbliğ etmək, təbliğat aparmaq

propagate [ˈprɔpəgeɪt] *v* **1.** yetişdirmək, becərmək; **to ~ a new breed of cattle** yeni heyvan cinsi yetişdirmək; **to ~ a new variety of plant** yeni növ bitki becərmək / yetişdirmək; **2.** artmaq, çoxalmaq, törəyib artmaq; *Most plants propagate by seed Əksər bitkilər toxum vasitəsilə artır*; **3.** yaymaq, yayılmaq, intişar etdirmək; **to ~ rumours** şayiələr yaymaq; **4.** nəsildən nəslə ötürmək / keçirmək (*xüsusiyyətləri və s.*); **5.** keçmək; *Water easily propagates sound Su səsi asanlıqla keçirir*

propagation [ˌprɔpəˈgeɪʃn] *n* **1.** artma, çoxalma, doğub törəmə, törəyib artma; çoxaltma, artırma; **~ by cuttings** *bağ* qə-

ləmlə / çiliklə artırma / çoxaltma; **2.** yayma; **~ of disease** xəstəliyin yayılması

propagator [ˈprɔpəgeɪtə'] *n* **1.** yayan, yayıcı, intişar etdirən; **2.** kultivator (*torpağyumşaldan maşın*); mikroorqanizmlər yetişdirmək üçün cihaz; **3.** istixana; **tomato plants growing in a heated ~** istixanada becərilən pomidor

propane [ˈproupeɪn] *n kim.* propan

propel [prəˈpel] *v* (*pt. pp* **-ll-**) hərəkətə gətirmək

propelled [prəˈpeld] *adj* hərəkətə gətirilən; **~ by steam** buxarla hərəkətə gətirilən

propellent[1] [prəˈpelənt] *n* **1.** hərəkətverici qüvvə; **2.** raket üçün yanacaq, reaktiv mühərrik üçün yanacaq

propellent[2] [prəˈpelənt] *adj* hərəkətverici; **~ power** hərəkətverici qüvvə

propeller [prəˈpelə'] *n* **1.** hərəkətverici (*qüvvə, mexanizm*); **2.** propeller, pər (*təyyarədə*)

proper [ˈprɔpə'] *adj* **1.** xas, məxsus, aid; xas / məxsus / aid olan; **feelings ~ to mankind** insana / insanlara xas olan hisslər; **2.** lazımi qaydada, doğru; **~ receipt** lazımi qaydada tərtib edilmiş qəbz; **to administer ~ punishment** lazımi tərzdə cəzalandırmaq; *Do as you think proper Necə bilirsən / bilirsiniz, elə də et / edin*; **3.** uyğun, uyğun gələn, münasib; **the ~ word** uyğun / uyğun gələn söz; **the ~ tool for this job** bu işə münasib alət; **4.** ədəbli, ləyaqətli, layiqli; **~ behaviour** ədəbli / layiqli davranış; **5.** əsl, həqiqi; *The little boy wanted a proper dog; he didn't want a toy dog Balaca oğlan həqiqi it istəyirdi; oyuncaq it yox*; **6.** *qram.* xüsusi; **~ name / noun** xüsusi ad / isim; **7.** *riyaz.* həqiqi; **~ fraction** həqiqi kəsr

properly [ˈprɔpəlɪ] *adv* düz, doğru, lazımi qaydada, necə lazımdırsa; **to speak English ~** ingilis dilində düz / lazımi qaydada danışmaq

property [ˈprɔpətɪ] *n* **1.** mülkiyyət, mal-mülk; **private ~** xüsusi mülkiyyət; **public ~** ictimai mülkiyyət; **personal ~** şəxsi mülkiyyət; **2.** mülkiyyət hüququ; **3.** xassə; **the chemical properties of iron** dəmirin kimyəvi xassələri

prophecy [ˈprɔfɪsɪ] *n* qabaqcadan demə, gələcəyi xəbər vermə, peyğəmbərlik; **the gift of ~** gələcəyi görmə qabiliyyəti / istedadı

prophesier [ˈprɔfɪsaɪə'] *n* qabaqcadan / gələcəkdən xəbər verən

prophesy [ˈprɔfɪsaɪ] *v* gələcəkdən xəbər vermək, gələcəyi qabaqcadan bildirmək; **to ~ disaster** fəlakəti qabaqcadan xəbər vermək

prophet [ˈprɔfɪt] *n* **1.** qabaqcadan / əvvəlcədən xəbər verən, gələcəkdən xəbər verən; **2.** *din.* peyğəmbər, rəsul, nəbi; **the Prophet** Məhəmməd Peyğəmbər

prophetess [ˈprɔfɪtɪs] *n* gələcəkdən xəbər verən qadın / qız

prophetic [prəˈfetɪk] *adj* peyğəmbər, peyğəmbərcəsinə söylənilmiş / deyilmiş

prophetical [prəˈfetɪkl] *adj* = **prophetic**

prophetically [prəˈfetɪklɪ] *adv* peyğəmbərcəsinə, peyğəmbər kimi, peyğəmbərsayağı

prophylactic[1] [ˌprɔfɪˈlæktɪk] *n* profilaktik tədbir / vasitə

prophylactic[2] [ˌprɔfɪˈlæktɪk] *adj* profilaktik; **~ treatment** profilaktik müalicə

propinquity [prəˈpɪŋkwɪtɪ] *n* **1.** yaxınlıq, qonşuluq; **in close ~ to the house** evin yaxınlığında / qonşuluğunda; **to live in close ~ to each other** bir-birinə yaxın yaşamaq; **2.** qan qohumluğu; **3.** bənzəyiş, oxşayış, oxşarlıq; **~ of ideas** fikirlərin / ideyaların oxşarlığı

propitiate [prəˈpɪʃɪeɪt] *v* sakitləşdirmək, rahatlandırmaq

propitiation [prəˌpɪʃɪˈeɪʃn] *n* sakitləşdirmə; rahatlaşdırma

propitiatory [prəˈpɪʃɪətrɪ] *adj* **1.** sakitləşdirici, rahatlaşdırıcı; **2.** günahı yüngülləşdirən; **~ sacrifice** günahı yüngülləşdirən qurban

propitious [prəˈpɪʃəs] *adj* **1.** xeyirxah, iltifatlı, mərhəmətli, lütfkar; **~ smile** iltifatlı / lütfkar təbəssüm; **2.** əlverişli, münasib; **~ weather** əlverişli / münasib hava

propitiously [prəˈpɪʃəslɪ] *adv* yaxşı, faydalı, əlverişli

proponent[1] [prəˈpounənt] *n* **1.** təklif / nəzəriyyə irəli sürən adam; **2.** müdafiəçi, müdafiə edən adam (*siyasəti, tədbiri və s.*)

proponent[2] [prəˈpounənt] *adj* **1.** təklif / nəzəriyyə irəli sürən; **2.** müdafiə edən / tərəfini saxlayan

proportion[1] [prəˈpɔ:ʃn] *n* **1.** proporsiya; tənasüb, uyğunluq; proporsionallıq, mütənasiblik, uyğunluq; **payment in ~ to work done** yerinə yetirilmiş işə uyğun əmək haqqı / muzd; **2.** *pl* ölçü, əndazə; böyüklük; **a ship of majestic ~** nəhəng / çox böyük gəmi; **3.** hissə, pay; *He hasn't done his proportion of the work O, işin ona düşən hissəsini etməyib;* **to pay *one's* ~ of the expenses** xərclərin özünə düşən hissəsini ödəmək

proportion[2] [prəˈpɔ:ʃn] *v* **1.** uyğunlaşdırmaq, tarazlaşdırmaq; **to ~ *one's* expenditures to *one's* income** gəlirini çıxarı ilə uyğunlaşdırmaq / tarazlaşdırmaq; **2.** dozalamaq, dozalara bölmək

proportional [prəˈpɔ:ʃənl] *adj* proporsional; mütənasib, uyğun

proportionality [prə,pɔ:ʃəˈnælıtı] *n* proporsionallıq; mütənasiblik

proportionally [prəˈpɔ:ʃənəlı] *adv* proporsional olaraq / surətdə; **to divide *smth* ~** bir şeyi proporsional surətdə bölmək

proportionate[1] [prəˈpɔ:ʃnıt] *adj* proporsional, uyğun, mütənasib, tarаz, bir əndazəli

proportionate[2] [prəˈpɔ:ʃneıt] *v* uyğunlaşdırmaq, tarazlaşdırmaq; **to ~ the punishment to the crime** cəzanı cinayətə uyğunlaşdırmaq

proportionately [prəˈpɔ:ʃnıtlı] *adv* proporsional olaraq / surətdə / tərzdə, uyğun / müvafiq olaraq

proportioned [prəˈpɔ:ʃnd] *adj* proporsional, uyğun, mütənasib; *The punishment was fully proportioned to the crime Cəza tamamilə cinayətə uyğunlaşdırıldı*

proportionless [prəˈpɔ:ʃnlıs] *adj* tənasübsüz, əndazəsiz, uyğunsuz; qeyri-proporsional

proposal [prəˈpouzl] *n* **1.** təklif; **alternative ~** alternativ təklif; **~ of peace** sülh təklifi; **to make / to offer a ~** təklif etmək / irəli sürmək; **to accept / to reject a ~** təklifi qəbul etmək / rədd etmək; **to withdraw a ~** təklifi geri götürmək; **2.** təklif (*evlənmə haq.*); *She had / had received many proposals but preferred to remain single O, evlənmək haqqında çoxlu təkliflər aldı, lakin subaylığı üstün tutdu*

propose [prəˈpouz] *v* **1.** təklif etmək / irəli sürmək; **to ~ a scheme** plan təklif etmək; **to ~ a resolution** qətnamə irəli sürmək; *The chairman proposed that the meeting should be continued the next day Sədr təklif etdi ki, iclas o biri gün davam etdirilməlidir;* **to ~ a toast** tost / sağlıq demək; **2.** bir kəsin namizədliyini irəli sürmək; *I propose Mr. Brown for chairman Mən sədrliyə cənab Braunun namizədliyini irəli sürürəm;* **3.** fikrində / niyyətində olmaq; *We propose to leave / leaving tonight Biz bu axşam getmək fikrindəyik;* **4.** təklif etmək (*evlənmək haq.*);

◊ *Man proposes, God disposes ≅ Sən saydığını say, gör Fələk nə sayır*

proposer [prəˈpouzə'] *n* təklif edən adam, təklif irəli sürən şəxs

proposition [,prɔpəˈzıʃn] *n* **1.** məlumat, bəyanat; *This is a proposition so clear that it needs no argument Bu məlumat o dərəcədə aydındır ki, onun heç bir sübuta ehtiyacı yoxdur;* **2.** təklif; plan; *His proposition was not accepted Onun təklifi qəbul edilmədi;* **3.** *d.d.* müəssisə; *It is not a paying proposition Bu, mənfəətsiz müəssisədir*

propound [prəˈpaund] *v* müzakirəyə təklif etmək; **to ~ a question / a plan** müzakirəyə məsələ / plan təklif etmək

proprietary[1] [prəˈpraıətrı] *n* **1.** sahib, sahibkar, xüsusiyyətçi, mülkiyyətçi; **2.** *top.* sahibkarlar sinfi / zümrəsi

proprietary[2] [prəˈpraıətrı] *adj* **1.** sahibkarlıq, xüsusiyyətçilik; **~ right** sahibkarlıq hüququ; **2.** özəl, xüsusi; **~ hospital** özəl xəstəxana; **3.** patentli, patent almış; **~ medicine** patent almış dərman

proprietor [prəˈpraıətə'] *n* sahibkar, sahib; **a newspaper ~** qəzet sahibi; *Please address all complaints to the proprietor Zəhmət olmasa, bütün şikayətini / şikayətinizi sahibkara ünvanla / ünvanlayın*

proprietorial [prə,praıəˈtɔ:rıəl] *adj* sahibkarlıq, xüsusiyyətçilik; **~ rights** sahibkarlıq hüquqları

propriety [prəˈpraıətı] *n* **1.** doğruluq, düzgünlük; **~ of style** üslubun düzgünlüyü; **2.** *pl* əxlaq qaydaları, əxlaqın / davranışın düzgünlüyü; ədəb; **to observe the proprieties in all things** hər şeydə əxlaq qaydalarına riayət etmək;

◊ **marriage of ~** hesablı evlənmə (*yəni müəyyən səbəbi nəzərə alaraq*)

propulsion [prəˈpʌlʃn] *n* **1.** irəli hərəkət, təkan, itələmə; *The fish uses its tail pins for propulsion through the water Balıq suda irəliyə hərəkət etmək üçün quyruğundakı üzgəclərdən istifadə edir;* **2.** güc qurğusu / mexanizmi; **3.** hərəkətverici / sövqedici qüvvə

propulsive [prəˈpʌlsıv] *adj* irəliyə hərəkət etdirən / təkan verən; **~ force** irəliyə təkan verən qüvvə (*raketdə*)

propulsor [prəˈpʌlsə'] *n* reaktiv mühərrik

pro-rector [,prouˈrektə'] *n* prorektor

prorogue [prəˈroug] *v* parlamentin işində fasilə təyin etmək

prosaic [prəˈzeıık] *adj* **1.** nəsrlə yazılmış; **2.** quru, cansıxıcı, bayağı; **a ~ style** cansıxıcı / quru üslub; **a ~ speaker** cansıxıcı natiq

prosaist [prəˈzeıst] *n* prozaist, nəsr yazan

proscribe [prəˈskraıb] *v* **1.** qanundan xaric / kənar elan etmək, qovmaq, sürgün etmək; **to ~ *smb.* from society** bir kəsi cəmiyyətdən xaric etmək / qovmaq; **2.** qadağan / yasaq etmək

proscribed [prəˈskraıbd] *adj* qadağan / yasaq olunmuş / edilmiş; **~ books** qadağan / yasaq edilmiş kitablar

proscription [prəsˈkrıpʃn] *n* qanundan xaric edilmə, qovulma, sürgün edilmə

prose[1] [prouz] *n* nəsr; **to write in ~** nəsrlə yazmaq

prose[2] [prouz] *adj* **1.** cansıxıcı, darıxdırıcı, usandırıcı, maraqsız; **2.** nəsrlə yazılan; **a ~ writer** darıxdırıcı / usandırıcı yazıçı

prose[3] [prouz] *v* **1.** maraqsız danışmaq / yazmaq; **2.** nəsrlə yazmaq

prosecute [ˈprɔsıkju:t] *v* **1.** məşğul olmaq; **to ~ trade** ticarətlə / alverlə məşğul olmaq; **2.** davam etdirmək; **to ~ war** müharibəni davam etdirmək

prosecution [,prɔsıˈkju:ʃn] *n* **1.** aparmaq; **the ~ of the inquiry** istintaq aparma; **2.** yerinə yetirmə; **the ~ of *one's* aim** məqsədini yerinə yetirmə

prosecutor [ˈprɔsıkju:tə'] *n hüq.* ittihamçı; **Public Prosecutor** dövlət ittihamçısı, prokuror

prospect[1] [ˈprɔspekt] *n* **1.** görünüş; mənzərə; **a magnificent ~ of the lake** gölün valehedici mənzərəsi; **2.** *adət. pl* ümid, istiqbal, prospektiv, gələcək planlar; **a man of no ~s** gələcəkdə heç bir perspektivi olmayan adam; **3.** nəzərdə tutulan

prospect[2] [prəsˈpekt] *v* tədqiq etmək, araşdırmaq, axtarmaq; kəşfiyyat aparmaq; **to ~ for gold** qızıl axtarmaq; *The company is prospecting for gold in that area Kompaniya o ərazidə qızıl axtarır*

prospective [prəsˈpektıv] *adj* gələcək, gözlənilən, nəzərdə tutulan; **~ advantages** gözlənilən fayda; **my ~ son-in-law** mənim gələcək kürəkənim

prospectless [ˈprɔspektlıs] *adj* perspektivsiz, gələcəyi olmayan

prosper [ˈprɔspə'] *v* **1.** müvəffəq olmaq, nailiyyət qazanmaq; **2.** müvəffəqiyyətə kömək etmək / şərait yaratmaq; *May God prosper you Allah sənə / sizə yar olsun!*

prosperity [prɔsˈperıtı] *n* müvəffəqiyyət, tərəqqi / inkişaf etmə; **the ~ of an undertaking** müəssisənin tərəqqisi / inkişaf etməsi

prosperous [ˈprɔspərəs] *adj* **1.** çiçəklənən, inkişaf / tərəqqi edən; **~ nation** tərəqqi edən xalq; **~ economy** inkişaf edən / çiçəklənən iqtisadiyyat; **~ industry** inkişaf edən sənaye; **2.** zəngin, varlı, dövlətli, varlı-dövlətli; **3.** uğurlu; **~ voyage** uğurlu səyahət; **4.** əlverişli, münasib; **~ weather / wind / moment** əlverişli hava / külək / an

prostate [ˈprɔsteıt] *n anat.* prostat, prostat vəzisi

prostatitis [,prɔstəˈtaıtıs] *n tib.* prostatit

prosthesis [prɔsˈθi:sıs] *n* **1.** *tib.* protez; protez qoyma; **2.** *dilç.* proteza (*sözün əvvəlinə səsartırma*)

prosthetics [prɔsˈθetıks] *n tib.* protezləmə, protez qoyma

prosthetist [ˈprɔsθıtıst] *n* protezçi, protez ustası

prostitute[1] [ˈprɔstıtju:t] *n* **1.** fahişə, qəhbə; **2.** *məc.* satqın, prinsipsiz adam

prostitute[2] [ˈprɔstıtju:t] *v* **1.** fahişəlik / qəhbəlik etmək; **2.** öz əqidəsini pula satmaq

prostitution [ˌprɔstɪˈtju:ʃn] *n* fahişəlik, qəhbəlik; **to earn money by / from ~** fahişəlikdən pul qazanmaq; **political ~** siyasi fahişəlik

prostrate[1] [ˈprɔstreɪt] *adj* **1.** sərilmiş; üzüüstə / üzüqoylu uzanan; **2.** devrilmiş, yıxılmış, çevrilmiş; **3.** gücdən / əldən salınmış; əldən düşmüş; yorulmuş, üzülmüş; **~ with fatigue** yorğunluqdan üzülmüş / əldən düşmüş; *The patient is quite prostrate today Xəstə bu gün tamamilə üzgündür*

prostrate[2] [prɔsˈtreɪt] *v* **1.** yıxmaq, çevirmək; *The storm prostrated hundreds of trees Tufan yüzlərlə ağacı yıxdı*; **2.** zəiflətmək, əldən / taqətdən / gücdən salmaq; üzmək; *He is completely prostrated by the heat İsti onu tamamilə əldən salıb / üzüb*

prostration [prɔsˈtreɪʃn] *n* **1.** sərilmiş / yıxılmış vəziyyət; **2.** itaət, itaətkarlıq, boyun əymə; **3.** yorulma, əldən düşmə, üzülmə; yorğunluq, zəiflik; **4.** zəifləmə, tənəzzül; **the general ~ of business after the war** müharibədən sonra biznesin / ticarətin ümumi tənəzzülü

prosy [ˈprouzɪ] *adj d.d.* darıxdırıcı, usandırıcı, ürəksıxan; **~ speaker** usandırıcı / darıxdırıcı natiq; **~ life** maraqsız / ürəksıxan / darıxdırıcı həyat

protect [prəˈtekt] *v* müdafiə etmək; qorumaq, mühafizə etmək; **to ~ *one's* eyes from the sun** gözünü günəşdən qorumaq

protection [prəˈtekʃn] *n* **1.** müdafiə, mühafizə; qoruma; **the ~ of the country against her enemies** ölkəni onun düşmənlərindən müdafiə etmək; **2.** himayə, hamilik, himayəçilik, havadarlıq, **to extend *one's* ~ to a young author** gənc yazıçıya hamilik / himayədarlıq etmək

protective [prəˈtektɪv] *adj* qoruyucu; **~ armour / clothing / dressing** qoruyucu zireh / geyim / sarğı

protector [prəˈtektəˈ] *n* **1.** müdafiəçi, qoruyucu; **2.** havadar, himayə edən, himayəçi, hami

protectorship [prəˈtektəʃɪp] *n* **1.** protektorat; **2.** himayə, havadarlıq, hamilik, himayəçilik

protectory [prəˈtektərɪ] *n sahibsiz və həddi-büluğa çatmamış cinayətkar uşaqlar üçün müəssisə*

protectress [prəˈtektrɪs] *n* **1.** müdafiə edən qadın / qız; **2.** himayəçi qadın / qız

protest[1] [ˈproutest] *n* protest, qəti etiraz; **to make a ~** protest / qəti etiraz etmək

protest[2] [prəˈtest] *v* protest / qəti etiraz / narazılıq etmək; **to ~ against a proposal** təklifə qarşı qəti etiraz etmək

Protestant[1] [ˈprɔtɪstənt] *n din.* protestant

Protestant[2] [ˈprɔtɪstənt] *adj* protestant; **a Protestant church** Protestant kilsəsi

Protestantism [ˈprɔtɪstəntɪzm] *n din.* protestantizm, protestantlıq

protestation [ˌproutesˈteɪʃn] *n* **1.** təntənəli surətdə elan etmə; **2.** protest / etiraz / şikayət etmə

protester [prəˈtestəˈ] *n* protest / qəti etiraz edən adam; *Test protesters call on Premier today Nüvə silahının sınağına qəti etiraz edənlər bu gün baş nazirlə görüşəcəklər*

protocol[1] [ˈproutəkɔl] *n* **1.** protokol; **to draw up a ~** protokol yazmaq / tərtib etmək; **2.** etiket; **diplomatic ~** diplomatik etiket

protocol[2] [ˈproutəkɔl] *v* protokol yazmaq / tərtib etmək

proton [ˈproutɔn] *n fiz.* proton (*müsbət yüklü zərrəcik*)

prototype [ˈproutətaɪp] *n* prototip (*misal, ilk nümunə*)

protract [prəˈtrækt] *v* **1.** ləngitmək, gecikdirmək, yubatmaq; **to ~ negotiations** danışıqları yubatmaq / ləngitmək; **2.** çəkmək, cızmaq (*plan*)

protracted [prəˈtræktɪd] *adj* uzadılmış; uzun, uzunçəkən, uzunsürən; **~ negotiations** uzunçəkən / uzun danışıqlar

protraction [prəˈtrækʃn] *n* **1.** ləngitmə, yubatma, uzatma; **the ~ of a debate** müzakirənin / mübahisənin uzadılması; **2.** plan çertyoj

protrude [prəˈtru:d] *v* **1.** çıxartmaq; **to ~ *one's* tongue** dilini çıxartmaq; **2.** çıxmaq, dik durmaq; dombalmaq; *His eyes protruded Onun gözləri dombalmışdı*; **3.** zorla boynuna qoymaq / qəbul etdirmək

protruding [prəˈtru:dɪŋ] *adj* **1.** irəli / qabağa çıxan; dombalan; sallaq; **~ lips** sallaq dodaqlar; **~ belly** irəli / qabağa çıxmış qarın; **2.** çıxarılmış (*çöl-ə*); **~ tongue** çıxarılmış dil (*çölə*)

protrusion [prəˈtru:ʒn] *n* **1.** qabağa vermə, qabartma, gərmə; **2.** çıxıntı; **a roof with many ~s** çoxlu çıxıntıları olan dam

protuberance [prəˈtju:bərəns] *n* **1.** qabarıqlıq; qabarıq yer, çıxıntı; **2.** *tib.* şiş; **cancerous ~** xərçəng şişi

protuberant [prəˈtju:bərənt] *adj* qabağa / irəli çıxmış; dombalan; **~ eyes** dombalan gözlər

proud[1] [praud] *adj* **1.** məğrur, vüqarlı; qürurlu; **a ~ father / mother** məğrur ata / ana; *They are poor but proud Onlar kasıb, lakin məğrurdurlar*; **2.** lovğa, dikbaş, təkəbbürlü, iddialı; **~ look** təkəbbürlü / lovğa/ iddialı baxış; **3.** əzəmətli, dəbdəbəli, təmtəraqlı, çox gözəl; **4.** şişmiş, köpmüş

proud[2] [praud] *adv* vüqarla, əzəmətlə, məğrurcasına

proudly [ˈpraudlɪ] *adv* iftixarla, məğrur-məğrur; lovğa-lovğa; *She proudly displayed her prize O, prizini iftixarla nümayiş etdirdi*

prove [pru:v] *v* **1.** sübut etmək; **to ~ *smb.'s* guilt / innocence** bir kəsin günahını / günahsızlığını sübut etmək; **2.** təsdiqləmək, təsdiq etmək; **to ~ *one's* identity** şəxsiyyətini təsdiq etmək; **to ~ a will** vəsiyyətnaməni təsdiq etmək; **3.** sınamaq, sınaqdan keçirmək; **to ~ a new weapon** yeni / təzə silahı təcrübədən / sınaqdan keçirmək; **4.** aşkar olmaq, meydana çıxmaq

proveable [ˈpru:vəbl] *adj* sübut oluna bilən; **a ~ fact** sübut oluna bilən fakt / sübut / dəlil

proven [ˈpru:vn] *adj* sübut edilmiş / olunmuş

provenance [ˈprɔvənəns] *n* qaynaq, əsl mənbə / mənşə; **the ~ of a word / of a language** sözün / dilin mənşəyi

proverb [ˈprɔvə:b] *n* atalar sözü

proverbial [prəˈvə:bjəl] *adj* **1.** atalar sözünə; **~ style** atalar sözlərinə aid üslub; **2.** atalar sözünə çevrilmiş; hamıya məlum (olan), məşhur; **the ~ London fog** məşhur London dumanı

provide [prəˈvaɪd] *v* **1.** (**with**) təmin / təchiz etmək; vermək; **to ~ *smb.* with money** bir kəsi pulla təmin etmək; **to ~ a child with a good education** uşağa yaxşı təhsil vermək; **2.** ehtiyat yığmaq; **to ~ against a rainy day** qara gün üçün ehtiyat yığmaq; **3.** vermək; göstərmək (*yardım*); **to ~ military aid for friendly countries** dost ölkələrə hərbi yardım göstərmək / vermək; **4.** (**against, for**) ölçü götürmək, tədbir görmək; **to ~ against a surprise attack** qəfil hücumun qarşısını almaq üçün tədbir görmək; **5.** *hüq.* nəzərdə tutmaq; **6.** *hüq.* (**against**) qadağan / yasaq etmək

provided [prəˈvaɪdɪd] *conj* əgər; bu şərtlə (ki); *I shall give you my dictionary provided that you return it tomorrow Mən lüğətimi sənə / sizə bu şərtlə verərəm ki, onu sabah qaytarasan / qaytarasınız*

providence [ˈprɔvɪdəns] *n* **1.** ehtiyat, ehtiyatlılıq, tədbirlilik; **2.** *din.* ilahi qüvvə; qəzavü-qədər, tale; **3.** *amer.* fəlakət, bədbəxtlik

provident [ˈprɔvɪdənt] *adj* **1.** ehtiyatlı, tədbirli; *Squirrels are provident Dələlər ehtiyatlıdırlar*; **2.** qənaətcil, qənaətkar

provider [prəˈvaɪdəˈ] *n d.d.* ailəni dolandıran, ailə başçısı; *The eldest son is the family's only provider Ailəni ancaq böyük oğul dolandırır*

providing [prəˈvaɪdɪŋ] *conj* = **provided**

province [ˈprɔvɪns] *n* **1.** vilayət, əyalət; **2.** sahə (*elmdə və s.*)

provincial[1] [prəˈvɪnʃl] *n* əyalət / rayon adamı

provincial[2] [prəˈvɪnʃl] *adj* **1.** əyalət; **~ government** əyalət hökuməti; **~ newspapers, theatres / towns / bank** əyalət qəzetləri / teatrları / şəhərləri / bankı; **2.** yerli; **~ accent** yerli şivə / danışıq tərzi

provincialist [prəˈvɪnʃəlɪst] *n* əyalət sakini, əyalətdə yaşayan adam

provision[1] [prəˈvɪʒn] *n* **1.** təchiz etmə, təmin etmə; təchizat; **to make ~ for the future** gələcəyini təmin etmək; **2.** ehtiyat, tədarük; ehtiyat görmə, tədarük etmə; **to make ~ for a journey** səyahət üçün ehtiyat görmək / tədarük etmək; **3.** *pl* azuqə, ərzaq; *Provisions are plentiful Ərzaq ehtiyatı boldur*; **4.** (**against**) ehtiyat tədbiri; **to make ~ against attack by air** hava hücumuna qarşı tədbir görmək

provision[2] [prəˈvɪʒn] *v* azuqə ilə / ərzaqla təmin etmək

provisional [prəˈvɪʒənl] *adj* **1.** müvəqqəti; **a ~ government** müvəqqəti hökumət; **~ arrangements** müvəqqəti tədbirlər; **~ filling** müvəqqəti plomb (*dişə qoyulan*); **2.** ilk, ilkin; qabaqcadan / əvvəlcədən olan; **~ diagnosis** ilkin diaqnoz

provisionally [prəˈvɪʒnəlɪ] *adv* müvəqqəti olaraq; şərti olaraq; **to sign an agreement ~** müqaviləni şərti olaraq imzalamaq

provisioner [prəˈvɪʒnəʳ] *n* tədarükçü, təchiz edən

provocation [ˌprɔvəˈkeɪʃn] *n* **1.** meyl, səbəb; çağırış, meydan oxuma; **2.** provokasiya, təhrik, fitnə, fitnəkarlıq, ara qarışdırma; **acts of ~** fitnəkarlıq hərəkətləri; **3.** acıqlanma; qıcıqlanma; əsəbiləşmə; *I think I have reasonable grounds for feeling provocation Mənə elə gəlir ki, mənim əsəbiləşməm üçün ciddi səbəblər var*

provocative [prəˈvɔkətɪv] *adj* **1.** ədəbsiz, həyasız; **~ laughter** ədəbsiz gülüş; **~ behaviour** ədəbsiz / həyasız davranış; **2.** doğuran, səbəb / bais olan; **~ of sorrow / of curiosity** qüssə / maraq doğuran; **3.** əsəbiləşdirici, acıqlandırıcı; **a ~ remark / speech** əsəbiləşdirici irad / nitq

provoke [prəˈvouk] *v* **1.** doğurmaq; **to ~ laughter / anger / doubt / indignation** gülüş / acıq / şübhə / hiddət doğurmaq; **2.** törətmək, səbəb olmaq; **to ~ a riot** qiyam törətmək; *He did his best to provoke an argument O, əlindən gələni etdi ki, mübahisə törətsin / yaratsın*; **3.** acıqlandırmaq, qızışdırmaq; *If you provoke the dog, it will attack you Əgər iti acıqlandırsan / acıqlandırsanız, o sənə / sizə hücum edəcək*

provoking [prəˈvoukɪŋ] *adj* əsəbiləşdirici, əsəbiləşdirən; **~ behaviour** əsəbiləşdirən hərəkət / davranış; **~ noises** əsəbiləşdirici səslər

prow [prau] *n* burun (*gəmidə, təyyarədə*)

prowess [ˈprauɪs] *n* **1.** qəhrəmanlıq, igidlik, fədakarlıq; **2.** ustalıq, mükəmməllik, kamillik; **sporting ~** idman ustalığı

prowl[1] [praul] *n* çapovulçu, soyğunçu, talançı

prowl[2] [praul] *v* **1.** vurnuxmaq, dolaşmaq, gəzişmək, özünü ora-bura vurmaq; *Wolves prowl the forest Canavarlar meşədə vurnuxur*; **2.** çapovulçuluq / soyğunçuluq etmək

prowler [ˈprauləʳ] *n* dolaşan / vurnuxan (*adam və s.*)

prowling [ˈpraulɪŋ] *adj* gəzən, dolaşan, vurnuxan; **dogs ~ about at night** gecə ətrafda dolaşan / vurnuxan itlər

proximate [ˈprɔksɪmət] *adj* **1.** ən yaxın; bilavasitə; **~ cause** bilavasitə səbəb; **~ successor** ən yaxın / bilavasitə varis; **2.** təxmini; **~ analysis** təxmini analiz

proximity [prɔkˈsɪmɪtɪ] *n* yaxınlıq, qonşuluq; **in the ~ to the station** vağzalın yaxınlığında / qonşuluğunda

proxy [ˈprɔksɪ] *n* ixtiyar, səlahiyyət, vəkalət, hüquq; etibarnamə, vəkalətnamə; **by ~** vəkalətlə, etibarnamə ilə; **to appear by ~** vəkalətlə çıxış etmək; **to vote by ~** etibarnamə vasitəsilə səs vermək

prudence [ˈpru:dns] *adj* **1.** ağıl, kamal, ağıllılıq, dərrakə; idrak; **2.** ehtiyatlılıq, ehtiyat, tədbirlilik; **3.** qənaətcillik, qənaətkarlıq

prudent [ˈpru:dnt] *adj* **1.** ağıllı, düşüncəli, fərasətli; **2.** ehtiyatlı, ehmallı, üsullu; **3.** qənaətcil; **a ~ house-keeper** qənaətcil evdar qadın

prudently [ˈpru:dentlɪ] *adv* ağılla, ehtiyatla; qənaətcilliklə; **to act ~ in a crisis** böhran zamanı qənaətcilliklə hərəkət etmək

prune[1] [pru:n] *n* qurudulmuş qara gavalı

prune[2] [pru:n] *v* **1.** kəsmək, kəsib gödəltmək; budamaq (*ağacı*); **2.** qısaltmaq, azaltmaq (*xərci və s.*)

pruning scissors [ˈpru:nɪŋˈsɪzəz] *n bağç.* bağ / bağban qayçısı

prurient [ˈpruərɪənt] *adj* şəhvətli, ehtiraslı, şəhvətpərəst

pry [praɪ] *v* I qarışmaq; *I don't want them prying into my affairs Mən istəmirəm ki, onlar mənim işimə qarışsınlar*

pry [praɪ] *v* II **1.** tərpətmək, güclə açmaq; **to ~ the lid of a can** bankanın qapağını güclə açmaq; **2.** güclə / zorla almaq; **to ~ military information out of a prisoner** əsirdən zorla hərbi sirri öyrənmək / almaq

pseudonym [ˈsju:dənɪm] *n* təxəllüs

psychiatry [saɪˈkaɪətrɪ] *n* psixiatriya

psychological [ˌsaɪkəˈlɔdʒɪkl] *adj* psixoloji; **~ research** psixoloji / psixologiya sahəsində tədqiqat; **~ moment** psixoloji an

psychologically [ˌsaɪkəˈlɔdʒɪklɪ] *adv* psixoloji baxımdan / cəhətdən; **to be ~ healthy** psixoloji cəhətdən sağlam olmaq

psychologist [saɪˈkɔlədʒɪst] *n* psixoloq

psychology [saɪˈkɔlədʒɪ] *n* psixologiya; **child ~** uşaq psixologiyası; **the ~ of the teenagers** yeniyetmələrin psixologiyası

psychopath [ˈsaɪkəpæθ] *n* psixopat, dəli

psychopathy [saɪˈkɔpəθɪ] *n* **1.** psixopatiya; **2.** hipnozla / təlqinlə müalicə

psychosis [saɪˈkousɪs] *n* (*pl* **-ses**) psixoz (*ruhi xəstəlik, dəlilik*); **war ~** hərbi psixoz

psychotherapy [ˈsaɪkouˈθerəpɪ] *n tib.* psixoterapiya

pub [pʌb] *n d.d.* pivəxana, bar, qəlyanaltı

puberal [ˈpju:bərəl] *adj* yetişmiş, həddi-buluğa çatmış, yetkin (*oğlan, qız*)

puberty [ˈpju:bətɪ] *n* həddi-buluğa çatma, yetkinlik, cinsi yetkinlik; **age of ~** yetkinlik / həddi-büluq yaşı; **to reach the age of ~** həddi-buluğa çatmaq, yetkinləşmək (*oğlan, qız haq.*)

pubescence [pju:ˈbesns] *n* cinsi yetişmə, həddi-buluğa çatma, cinsi yetkinlik

pubescent[1] [pju:ˈbesnt] *n* cinsi olaqə həddinə / yaşına çatmış cavan oğlan

pubescent[2] [pju:ˈbesnt] *adj* **1.** həddi-buluğa çatmış; **2.** *bot.* tüklə örtülü / örtülmüş (*meyvə haq.*)

pubic[1] [ˈpju:bɪk] *n anat.* qasıq

pubic[2] [ˈpju:bɪk] *adj* qasıq; **~ hair** qasıq qılı; **the ~ bone** qasıq sümüyü

public[1] [ˈpʌblɪk] *n* **1.** *top.i.* xalq, camaat, el, adamlar; *The public is the best judge Xalq ən yaxşı hakimdir*; **2.** kütlə; tamaşaçılar; **the reading ~** oxucu kütləsi; **theatrical ~** teatr tamaşaçıları; **general ~, ~ at large** geniş kütlə; **to apply to the ~** ictimaiyyətə müraciət etmək

public[2] [ˈpʌblɪk] *adj* **1.** ictimai; **~ opinion** ictimai fikir / rəy; **~ figure** ictimai xadim; **~ order** ictimai asayiş; **2.** xalq, ümumxalq; **~ ownership** ümumxalq mülkiyyəti; **3.** kommunal; **~ service** kommunal xidmət; **4.** kütləvi, ümumi; **~ lecture** kütləvi mühazirə; **~ library** ümumi kitabxana; **5.** açıq; **~ meeting** açıq iclas; **~ protest** açıq protest / etiraz; **6.** dövlət, milli; **~ lands** dövlət torpaqları; **~ debt / loan** dövlət borcu / istiqrazı

publication[1] [ˌpʌblɪˈkeɪʃn] *n* **1.** nəşr / dərc etmə; **the ~ of a report** hesabatın dərc edilməsi; **2.** nəşr, çap; **to read a book on first ~** kitabı ilk / birinci nəşrində oxumaq; **3.** elan etmə; **~ of the exam results** imtahanın nəticələrini elan etmə

publication[2] [ˌpʌblɪˈkeɪʃn] *adj* nəşr, çap; **~ date** nəşr tarixi

public health [ˈpʌblɪkˈhelθ] *n* səhiyyə

public house [ˌpʌblɪkˈhaus] *n* = **pub**

publicist [ˈpʌblɪsɪst] *n* publisist, jurnalist

publicity [pʌbˈlɪsɪtɪ] *n* **1.** aşkarlıq, aşkarlıq; **to give ~ to** *smth.* bir şeyi aşkarlamaq; **2.** məşhurluq, şöhrət, ad, san

publicize [ˈpʌblɪsaɪz] *v* **1.** aşkarlamaq, açıb demək / söyləmək; **2.** reklam vermək

publicly [ˈpʌblɪklɪ] *adv* açıq, aşkar, camaat qarşısında

publish [ˈpʌblɪʃ] *v* **1.** nəşr etmək; **to ~ a book** kitab nəşr etmək; *This book was published last year Bu kitab keçən il nəşr edildi / edilib*; **2.** elan / bəyan etmək, bildirmək; **to ~ an edict** fərmanı elan / bəyan etmək; **3.** *amer.* dövriyyəyə buraxmaq; **to ~ counterfeit paper** dövriyyəyə saxta banknot buraxmaq

publisher [ˈpʌblɪʃəʳ] *n* naşir

publishing[1] [ˈpʌblɪʃɪŋ] *n* nəşriyyat işi

publishing[2] [ˈpʌblɪʃɪŋ] *adj* nəşriyyat; **~ industry** nəşriyyat sənayesi; **~ house / office** nəşriyyat

puck [pʌk] *n id.* şayba (*hokkey oyununda*)

pucker[1] [ˈpʌkəʳ] *n* qırış, büzüşük; qırçın, qat

pucker[2] [ˈpʌkəʳ] *v* **1.** büzmək, qırışdırmaq, büzüşdürmək; **2.** ağız-burnunu büzmək; *The child's face puckered (up) and he began to cry Uşaq ağız-burnunu büzdü və sonra ağlamağa başladı*

puckered [ˈpʌkəd] *adj* **1.** qırışmış, qırış-qırış olmuş; büzüşmüş; **face all ~ up** qırış-qırış olmuş / qırışmış sifət; **~ skin** qırışmış dəri; **2.** büzməli, büzmələnmiş (*parça haq.*)

puckery [ˈpʌkərɪ] *adj* **1.** büzülmüş, qırışmış, qırışıqlı; **2.** büzüşdürücü, büzücü (*ağız*)

puckish [ˈpʌkɪʃ] *adj* **1.** nadinc, dəcəl; **2.** acıqlı, hirsli, qəzəbli, qeyzli

puckster [ˈpʌkstə'] *n d.d.* hokkeyçi, hokkey oyunçusu / oynayan

puddle [ˈpʌdl] *n* gölməçə, nohur (*xüs. yağışdan əmələ gəlmiş*)

puddled [ˈpʌdld] *adj* **1.** bulanıq (*su haq.*); **~ streams** bulanıq sel; **2.** gölməçəli, nohurlu

puddly [ˈpʌdlɪ] *adj* gölməçəli, nohurlu, palçıqlı

pudgy [ˈpʌdʒɪ] *adj* yumru, yupyumru, dolu; **~ fingers** yoğun barmaqlar; **a ~ child** dolu uşaq

pudsy [ˈpʌdzɪ] *adj* kök, koppuş, yumru; **~ hands** yumru / koppuş əllər

puerile [ˈpjuəraɪl] *adj* **1.** uşaq, uşaq kimi; **~ behaviour** uşaq hərəkəti / davranışı; **2.** kamala çatmamış

puerility [pjuəˈrɪlɪtɪ] *n* **1.** uşaqlıq, yüngüllük, uşaq hərəkəti; **2.** *hüq.* oğlanlıq yaşı (*7-dən 14-ə kimi*), qızlıq yaşı (*7-dən 12-yə kimi*)

puff[1] [pʌf] *n* **1.** əsmə, küləyin əsməsi; **2.** hava axını; **3.** tüstü, burum, sütun (*tüstü, buxar və s. haq.*); **~s of smoke** tüstü burumları; **4.** tövşümə, ləhləmə, nəfəs alanda / verəndə çıxarılan səs; fısıldama, fışıldama; **the ~ of a railway engine** parovozun fısıldaması; **5.** pudra / kirşan yastığı; **6.** büzmə (*qadın paltarında*); **7.** sırınmış yorğan

puff[2] [pʌf] *v* **1.** ani şiddətlə əsmək; *The air from the sea came puffing in our faces Ani şiddətlə dənizdən əsən külək üzümüzə vururdu*; **2.** tüstüləmək, tüstü / buxar burumu buraxmaq; **to ~ at a pipe** qəlyandan az-az tüstü buraxmaq; **3.** tövşümək, ləhləmək; **4.** pudralamaq, kirşanlamaq, kirşan / pudra vurmaq; **5.** həddən artıq tərifləmək

pugilism [ˈpju:dʒɪlɪzm] *n* **1.** yumruq davası; **2.** boks

pugilist [ˈpju:dʒɪlɪst] *n* **1.** pəhləvan; boksçu, boksyor; **2.** qızğın / çılğın mübahisəçi, çox höcət adam

pugnacious [pʌgˈneɪʃəs] *adj* **1.** dalaşqan, savaşqan, davakar; **2.** deyingən, öcəşkən, bədxasiyyət

pugnacity [pʌgˈnæsɪtɪ] *n* **1.** dalaşqanlıq, savaşqanlıq, davakarlıq; **2.** deyingənlik, öcəşkənlik

puke[2] [pju:k] *v* qusmaq, öyümək, ürəyi bulanmaq; *The baby puked (up) all over me Uşaq qusub üst-başımı batırdı*

pull[1] [pul] *n* **1.** dartma, çəkmə; **to give a ~ at / on the rope** kəndiri dartmaq / çəkmək; **2.** meyl, həvəs; meyl / həvəs göstərmə; *He felt the pull of the sea again O yenidən dənizə həvəs göstərdi*; **3.** cəhd; **final ~** axırıncı cəhd (*ağır atletikada*); **4.** çətin yoxuş; *It was a long pull to the top of the mountain Dağın başına yoxuş uzun idi*; **5.** avar çəkmə; **6.** odlu silahın çaxmağını çəkmə; **7.** qurtum, udum; **to have a ~ at the bottle** butulkadan bir qurtum almaq / içmək; **9.** qullab

pull[2] [pul] *v* **1.** dartmaq, çəkmək, dartıb / çəkib aparmaq; *The horse was pulling the cart slowly At arabanı yavaş-yavaş dartıb / çəkib aparırdı*; **to ~ smb.'s hair** bir kəsin saçından dartmaq / çəkmək; *Don't pull my hair Saçımdan dartma / dartmayın*; **2.** basmaq, çəkmək; **to ~ *one's* hat over *one's* eyes** papağını gözünün üstünə basmaq / çəkmək; **to ~ a horse** atın yüyənini dartmaq / çəkmək; **3.** dartıb çıxartmaq; **to ~ a cork** probkanı dartıb çıxartmaq; **to ~ a tooth** dişi çəkmək / dartıb çıxartmaq; **4.** avar çəkmək; qayıqla aparmaq; **5.** yolmaq (*quşu*); didmək (*kətanı*); **6.** parçalamaq, dağıtmaq; **to ~ to pieces 1)** parça-parça etmək; **2)** bərk tənqid etmək

pullet [ˈpulɪt] *n* fərə

Pullman [ˈpulmən] *n d.y.* pulman (*böyük dəmir yolu vaqonunun bir növü*)

pullover [ˈpul,ouvə'] *n* pulover

pulp[1] [pʌlp] *n* lət, meyvənin əti;
◊ **to beat *smb.* to a ~** bərk əzişdirmək, döyüb xurd-xəşil etmək

pulp[2] [pʌlp] *v* **1.** əzib lətə döndərmək / xurd-xəşil etmək; **2.** qabıqdan təmizləmək (*qəhvə dənələrini və s.*)

pulpit [ˈpulpɪt] *n* kafedra; **to occupy the ~** vəz / vaizlik etmək

pulpy [ˈpʌlpɪ] *adj* **1.** yumşaq, lətli, ətli; **the ~ substance of the peach** şaftalı ləti; **2.** iradəsiz, ağzıboş

pulsate [pʌlˈseɪt] *v* **1.** *tib.* vurmaq (*nəbz, qan damarı haq.*); döyünmək (*ürək haq.*); **2.** titrəmək, əsmək; yanıb sönmək; **3.** məc.

lərzəyə gəlmək / düşmək; *The streets were pulsating with life Həyat küçələri lərzəyə gətirmişdi*

pulsation [pʌlˈseɪʃn] *n tib.* vurma (*nəbz, qan damarı*); döyünmə (*ürək*)

pulse[1] [pʌls] *n* **1.** nəbz; **to feel *smb.*'s ~** bir kəsin nəbzini yoxlamaq; **2.** vurma (*nəbz, qan damarı*), döyünmə (*ürək*)

pulse[2] [pʌls] *v* **1.** *tib.* vurmaq (*nəbz, qan damarı*); döyünmək (*ürək*); **2.** titrəmək, əsmək

pulseless [ˈpʌlslɪs] *adj* **1.** nəbzsiz, nəbzi olmayan; **2.** fəaliyyətsiz, süst

pulse-rate [ˈpʌlsreɪt] *n* nəbzin tezliyi

pulverise [ˈpʌlvəraɪz] *v* = **pulverize**

pulverize [ˈpʌlvəraɪz] *v* **1.** toza döndərmək, toza dönmək; **2.** səpələmək, **3.** tozlandırmaq, pulverizasiya etmək (*mayeni*); **4.** yatırtmaq, boşa çıxartmaq; **to ~ an argument** dəlili boşa çıxartmaq; **to ~ rebellion** qiyamı yatırtmaq

pulverizer [ˈpʌlvəraɪzə'] *n* forsunka, püskürdücü, tozlandırıcı (*cihaz*); pulverizator

puma [ˈpju:mə] *n zool.* puma, kuquar (*Amerikada yaşayan vəhşi pişik*)

pumice [ˈpʌmɪs] *n* pemza, süngər daşı

pummel [ˈpʌml] *v* **(-ll-)** döymək, vurmaq, döyəcləmək (*xüs. yumruqla*)

pump[1] [pʌmp] *n* nasos; **a fuel ~** yanacaq nasosu; **a foot ~** ayaq nasosu; **a bicycle ~** velosiped nasosu

pump[2] [pʌmp] *v* **1.** nasoslamaq, nasosla vurmaq; **to ~ air into a tyre** şinə nasosla hava vurmaq; **to ~ water from a well** quyudan nasosla su vurmaq; **2.** göndərmək; *The heart pumps blood through the arteries Ürək qanı damarlarla göndərir*; **3.** vurmaq (*nəbz*), döyünmək (*ürək*); *His heart pumped hard Onun ürəyi bərk döyündü*

pump-house [ˈpʌmphaus] *n* nasos stansiyası

pumpkin[1] [ˈpʌmpkɪn] *n* **1.** *bot.* balqabaq, kudu, boranı; **2.** gic / axmaq / sarsaq / səfeh adam

pumpkin[2] [ˈpʌmpkɪn] *adj* balqabaq, boranı

pumpkin-head [ˈpʌmpkɪnhed] *n d.d.* korazehin / axmaq / qanmaz adam

pumpkin-seed [ˈpʌmpkɪnsi:d] *n* **1.** balqabaq / kudu / boranı toxumu

pun[1] [pʌn] *n* söz oyunu, kalambur, cinas

pun[2] [pʌn] *v* **(-nn-)** cinasla danışmaq

punch[1] [pʌntʃ] *n* I **1.** yumruq; **to give *smb.* a ~ on the nose** / *amer.* **in the nose** bir kəsin burnunun üstünə yumruq vurmaq; **2.** güc, enerji, inad; **a team with a terrific ~** çox inadlı / güclü komanda

punch [pʌntʃ] *n* II **1.** komposter; **2.** *tex.* deşikaçan dəzgah

punch[2] [pʌntʃ] *v* I yumruqla zərbə endirmək / vurmaq; **to ~ *smb.*'s head** bir kəsin başına yumruq vurmaq; **to ~ a pillow into shape** balışı / yastığı yumruqla vurub formaya salmaq

punch [pʌntʃ] *v* II **1.** deşik / dəlik açmaq; **2.** komposterləmək (*bileti və s.*)

puncher [ˈpʌntʃə'] *n* **1.** yumruq; **a heavy / strong ~** ağır / güclü yumruq; **2.** deşikaçan (*alət*); deşmə dəzgahı; **3.** pnevmatik çəkic

punctilious [pʌŋkˈtɪlɪəs] *adj* **1.** pedant, rəsmiyyətçiliyə riayət edən; **2.** ədəb / nəzakət gözləyən, çox ədəbli / nəzakətli; **~ hostess** ədəbli ev sahibəsi

punctual [ˈpʌŋktʃəl] *adj* dəqiq, səliqəli, diqqətli, işi tam / düz vaxtında yerinə yetirən; **to be ~ for an appointment** görüşə gəlməkdə dəqiq olmaq; *She's never punctual in answering letters; she's always late O, heç vaxt məktuba vaxtında cavab vermir; həmişə gecikir*

punctuality [,pʌŋktjuˈælɪtɪ] *n* dəqiqlik, son dərəcə səliqəlilik / diqqətlilik

punctually [ˈpʌŋktjuəlɪ] *adv* tam / düz vaxtında; **to arrive ~** düz / tam vaxtında gəlmək; **to depart ~** düz / tam vaxtında getmək

punctuate [ˈpʌŋktjueɪt] *v* **1.** durğu işarələri qoymaq; **2.** kəsmək (*nitqi və s.*); *His speech was punctuated by cheers Onun nitqi alqışlarla kəsildi*

punctuation [,pʌŋktjuˈeɪʃn] *n* punktuasiya, durğu işarələrinin qoyulması; **mistakes in spelling and ~** orfoqrafiya və durğu işarələrində səhvlər

puncture[1] [ˈpʌŋktʃə'] *n* **1.** deşik, dəlik; deşmə, dəlmə; **2.** deşik (*xüs. şində*); **to mend a ~** deşiyi yamamaq; *I got a puncture on the way and arrived late Yolda şinim deşildi və gec gəldim*

puncture[2] [ˈpʌŋktʃəʳ] *v* **1.** deşmək, deşilmək; *Both my tyres / tires punctured on the stony road Daşlı yolda mənim şinlərimin hər ikisi deşildi;* **2.** tatuirovka etmək / etdirmək; **3.** pozmaq; puça çıxartmaq; **to ~ a scheme** planı pozmaq / puça çıxartmaq

pungency [ˈpʌndʒənsı] *n* **1.** acılıq, kəskinlik; **2.** acı istehza, acı / kinayəli söz

pungent [ˈpʌndʒənt] *adj* **1.** tünd, kəskin; **~ sauce** tünd sous; **the ~ smell of garlic** sarımsağın kəskin iyi; **2.** *məc.* kəskin; **~ criticism / satire** kəskin tənqid / satira

puniness [ˈpju:nınıs] *n* balacalıq, zəiflik, xırdalıq

punish [ˈpʌnıʃ] *v* **1.** cəzalandırmaq, cəza vermək; tənbeh etmək; *The child was punished for disobedience Uşaq sözə baxmadığına görə cəzalandırıldı;* **2.** *d.d.* qaba / kobud davranmaq; **3.** zədələmək, ziyan vurmaq

punishability [ˌpʌnıʃəˈbılıtı] *n* = **punishableness**

punishable [ˈpʌnıʃəbl] *adj* cəzaya layiq, cəzalanmalı; *This crime is punishable by death in some countries Bu cinayət bəzi ölkələrdə ölümlə cəzalandırılır*

punishableness [ˈpʌnıʃəblnıs] *n* cəzaya layiqlik

punishment [ˈpʌnıʃmənt] *n* **1.** cəza; tənbeh; **to escape ~** cəzadan yaxa qurtarmaq; **capital ~** ölüm cəzası; *The punishment should fit the crime Cəza cinayətə uyğun olmalıdır;* **2.** zərər, zədə; **to receive ~** zədə almaq

punitive [ˈpju:nıtıv] *adj* **1.** cəza; **~ taxes** cəza vergiləri; **to take ~ action against** *smb.* bir kəsə qarşı cəza tədbiri görmək; **2.** çox ağır / ciddi; **~ taxation** ağır vergi qoyma

punnet [ˈpʌnıt] *n* girdə səbət

punster [ˈpʌnstəʳ] *n* kalamburçu, cinasçı

punt-about [ˈpʌntəˌbaut] *n* bədənin açılması üçün oyundan əvvəl edilən hərəkətlər (*futbol oyununda*)

puny [ˈpju:nı] *adj* balaca, xırda, kiçik, zəif; **~ muscles** zəif əzələlər; **~ little fellow** balaca zəif adam

pup[1] [pʌp] *n* küçük; canavar / tülkü və s. balası;

◊ **to sell** *smb.* **a ~** satarkən bir kəsi aldatmaq / bir kəsə kələk gəlmək

pup[2] [pʌp] *v* küçükləmək, balalamaq (*tülkü, canavar və s. haq.*)

pupil [ˈpju:pl] *n* I **1.** şagird; **a former ~ of the school** məktəbin sabiq / əvvəlki şagirdi; *There are 30 pupils in the class Sinifdə 30 şagird var;* **2.** davamçı, şagird; **to be** *smb.'s* **~** bir kəsin davamçısı / şagirdi olmaq; *The painting is the work of one of Rembrant's pupils Bu şəkil Rembrantın şagirdlərindən birinindir*

pupil [ˈpju:pl] *n* II bəbək, göz bəbəyi

puppet[1] [ˈpʌpıt] *n* oyuncaq, kukla

puppet[2] [ˈpʌpıt] *adj* oyuncaq; **~ government** oyuncaq hökumət

puppet-play [ˈpʌpıtpleı] *n* kukla tamaşası

puppet-show [ˈpʌpıtʃou] *n* **1.** kukla tamaşası; **2.** kukla teatrı

puppet-theatre [ˈpʌpıtˌθıətəʳ] *n* kukla teatrı

puppy[1] [ˈpʌpı] *n* **1.** küçük; **2.** suiti balası

puppy[2] [ˈpʌpı] *v* küçükləmək; balalamaq (*tülkü, canavar və s. haq.*)

purblind [ˈpə:blaınd] *adj* **1.** korus, gözü pis görən; **2.** uzağı görməyən

purchase[1] [ˈpə:tʃəs] *n* **1.** alma, satın alma; **the date of ~** alınma tarixi; **~ and sale** alış və satış, alver; **to make some ~s** alış-veriş / bazarlıq etmək; **2.** illik gəlir (*torpaqdan*); dəyər, qiymət; **at ten years' ~** illik gəlirin on misli qədər; **3.** üstünlük, üstün vəziyyət; **4.** dayaq nöqtəsi

purchase[2] [ˈpə:tʃəs] *adj* alış; alıcılıq; **~ price** alış qiyməti; **~ power** alıcılıq qabiliyyəti

purchase[3] [ˈpə:tʃəs] *v* **1.** almaq, satın almaq, bazarlıq etmək; *They have just purchased a new house in the country Onlar yenicə kənddə təzə ev alıblar;* **2.** əldə etmək, qazanmaq; **to ~ freedom with blood** qan bahasına azadlıq qazanmaq / əldə etmək

purchaser [ˈpə:tʃəsəʳ] *n* alıcı, müştəri; **to find ~** müştəri tapmaq

purchasing [ˈpə:tʃəsıŋ] *adj* alıcılıq; **~ power** alıcılıq qabiliyyəti

pure [pjuəʳ] *adj* **1.** təmiz, xalis, qatışığı olmayan, qatışıqsız; **~ drinking water** təmiz / saf içməli su; **~ alcohol** təmiz / qatışıqsız spirt; **~ gold / silver** xalis qızıl / gümüş; **~ tea** qatışıqsız / təmiz çay; **~ air** təmiz hava; **2.** təbii; **~ silk / cotton / wool** təbii ipək / pambıq / yun; **3.** günahsız, məsum; *She is still a pure young girl O hələ də məsum gənc qızdır*

purely [ˈpjuəlı] *adv* **1.** sadəcə, sadəcə olaraq; **2.** təmiz; **to speak English ~** ingiliscə təmiz danışmaq; **3.** təmiz, isмətlə; **to live ~** təmiz / ismətlə yaşamaq

pureness [ˈpjuənıs] *n* = **purity**

purgation [pə:ˈgeıʃn] *n* **1.** təmizləmə, təmizlənmə; **2.** *tib.* boşaltma, boşaldılma (*mədəni, bağırsağı*)

purgative[1] [ˈpə:gətıv] *n* işlətmə dərmanı

purgative[2] [ˈpə:gətıv] *adj* **1.** *tib.* təmizləyici, təmizləyən; **~ enema** təmizləyici imalə; **2.** *hüq.* yüngülləşdirici, yuyan; **~ evidence** cəzanı yüngülləşdirici şahidlik

purge[1] [pə:dʒ] *n* **1.** təmizləmə, təmizlənmə; **2.** *tib.* işlətmə dərmanı

purge[2] [pə:dʒ] *v* **1.** təmizləmək; yumaq; **to ~ the party of extremists** partiyanı ekstremistlərdən təmizləmək; **to be ~ ed of / fromsin** *din.* günahdan təmizlənmək, günahını yumaq; **2.** *tib.* işlətmə dərmanı vermək

purify [ˈpjuərıfaı] *v* **1.** təmizləmək; **to ~ air** havanı təmizləmək; **to ~ a language of barbarisms** dili varvarizmlərdən təmizləmək; *The water is purified as it passes through the rock Sıxurlardan keçərkən su təmizlənir;* **2.** azad etmək (*günahdan*)

purity [ˈpjuərıtı] *n* təmizlik; saflıq; **~ of colour / sound** rəngin / səsin təmizliyi; **~ of the water** suyun təmizliyi / saflığı

purl[1] [pə:l] *n* I güləbətin, saçaq

purl [pə:l] *n* II şırıltı, şırıldama; **the ~ of water / of a brook** suyun / kiçik çayın şırıltısı

purl[2] [pə:l] *v* I güləbətin / saçaq tikmək

purl [pə:l] *v* II şırıldamaq, şırıltı ilə axmaq

purloin [pə:ˈlɔın] *v* oğurlamaq, qaçırtmaq; xırda oğurluq etmək

purloiner [pə:ˈlɔınəʳ] *n* xırda şeylər oğrusu

purple[1] [ˈpə:pl] *n* **1.** al-qırmızı rəng; **2.** bənövşəyi rəng

purple[2] [ˈpə:pl] *adj* **1.** bənövşəyi, bənövşəyi rəngli; **2.** tünd-qırmızı, al-qırmızı; qıpqırmızı; **a ~ flower / dress** tünd-qırmızı / al-qırmızı çiçək / paltar; **to be / to go ~ with rage** qəzəbdən / acıqdan / hirsdən qızarmaq

purple[3] [ˈpə:pl] *v* **1.** bənövşəyi / tünd-qırmızı boyamaq, al-qırmızı etmək; **2.** qızarmaq, al-qırmızı rəngə boyanmaq

purplish [ˈpə:plıʃ] *adj* qırmızımtıl

purport[1] [ˈpə:pət] *n* mahiyyət, məna, məğz; **the ~ of a document** sənədin mahiyyəti / mənası

purport[2] [ˈpə:pət] *v* fikrində tutmaq, güman / fərz etmək, nəzərdə tutmaq

purpose[1] [ˈpə:pəs] *n* **1.** məqsəd, niyyət, məram, arzu, fikir; **the ~ of the meeting** görüşün məqsədi; **for practical ~s** praktik məqsədlər üçün; **to gain / to achieve** *one's* **~** məqsədinə nail olmaq / çatmaq; **on ~** qəsdən, bilə-bilə, biləraktən; **to do** *smth.* **on ~** bir şeyi qəsdən / bilə-bilə etmək; **2.** nəticə, müvəffəqiyyət

purpose[2] [ˈpə:pəs] *v* məqsədi / məramı olmaq; ...niyyətində / ...fikrində / ...qəsdində olmaq; *They purpose a further attempt Onlar yeni cəhd göstərmək fikrindədirlər*

purposeful [ˈpə:pəsfl] *n* **1.** məqsədyönlü, məqsədəuyğun; qətiyyətli, əzmli, səbatlı; **~ character** qətiyyətli xarakter; **2.** məzmunlu; **~ narrative** məzmunlu hekayə / povest

purposefulness [ˈpə:pəsflnıs] *n* müəyyən məqsədə yönəldilmə, aydın məqsədi olma

purposeless [ˈpə:pəslıs] *adj* **1.** məqsədsiz, niyyətsiz; mənasız, faydasız, boş; **a ~ life** mənasız / boş həyat; **2.** qəsdsiz, qərəzsiz, qəsdən edilməyən

purposely [ˈpə:pəslı] *adv* qəsdən, bilə-bilə, biləraktən; **to do** *smth.* **~** bir şeyi qəsdən etmək

purposive [ˈpə:pəsıv] *adj* **1.** qətiyyətli, cəsarətli; **2.** qəsdən edilmiş, düşünülmüş; **~ action** qəsdən edilmiş hərəkət

purr[1] [pə:ʳ] *n* **1.** xoruldama, mırıldama; **the ~ of a cat** pişiyin xoruldaması; **2.** *tex.* sakit işləmə (*mühərrik haq.*)

purr[2] [pə:ʳ] *v* **1.** xoruldamaq (*pişik haq.*); **2.** *məc.* zümzümə etmək; **3.** sakit işləmək (*mühərrik haq.*)

purse[1] [pə:s] *n* **1.** pul kisəsi; çanta; redikül (*qadın əl çantası*); **2.** pul, dövlət; **a long / fat / heavy ~** var-dövlət; **a slender / lean / light ~** boş pul kisəsi; **the public ~** xəzinə; **to open** *one's* **~** səxavətə gəlmək, xərcləmək; **to button up** *one's* **~** xəsislik / simiclik etmək

purse[2] [pə:s] *v* **1.** büzmək; **to ~ (up)** *one's* **mouth** ağzını büzmək; **2.** pul kisəsinə qoymaq

pursue [pə'sju:] *v* **1.** izləmək, güdmək, dalınca düşmək, təqib etmək (*bir kəsi*); **to ~ a runaway** qaçağı təqib etmək; *Ill luck pursued her till her death Uğursuzluq onu ölənə qədər təqib etdi / izlədi*; **2.** axtarmaq, əldə etmək; **to ~ pleasure** kef axtarmaq; **3.** aparmaq, yeritmək; **to ~ the policy of peace** sülh siyasəti aparmaq / yeritmək; **4.** davam etdirmək; **to ~ *one's* studies** təhsilini davam etdirmək

pursuer [pə'sju:ə'] *n* **1.** təqibçi, təqib edən; **2.** özünü bir şeyə həsr edən (*adam*); **~ of knowledge** elm öyrənməyə can atan / özünü elmə həsr edən adam

persuit [pə'sju:t] *n* **1.** təqib etmə, izləmə; **~ of the enemy** düşməni təqib etmə; **2.** can atma; əldə etməyə çalışma; **~ of wealth** var-dövlət əldə etməyə can atma / çalışma; **~ of happiness** xoşbəxtliyə can atma; **3.** məşğuliyyət, iş, peşə; *Hunting is my favourite persuit Ovçuluq mənim çox sevdiyim məşğuliyyətdir*; **4.** məşğul olma, yerinə yetirmə; **the ~ of *one's* profession** öz işini yerinə yetirmə

purulence ['pjuərələns] *n* irin, çirk

purulent ['pjuərələnt] *adj* irinli, irin edən; **~ discharge** irin ifrazatı

purvey [pə'veı] *v* ərzaqla / azuqə ilə təmin etmək

purveyance [pə'veıəns] *n* ərzaqla / azuqə ilə təmin etmə, ərzaq / azuqə göndərmə; **the ~ of supplies for an army** orduya ərzaq / azuqə göndərmə

purveyor [pə'veıə'] *n* tədarükçü, mal verən / göndərən (*adam*)

purview ['pə:vju:] *n* **1.** kompetensiya, səriştə, bilik; **within the ~ of a school-teacher** məktəb müəllimi kompetensiyası daxilində; **2.** görüş dairəsi / sahəsi

pus [pʌs] *n* irin, çirk; *The bandage was soaked in blood and pus Sarğı qan və irindən islanmışdı*

push¹ [puʃ] *n* **1.** itələmə, təkan; **to give a ~** itələmək; *He gave me a violent push in the back O məni daldan / arxadan bərk itələdi*; **2.** təzyiq, təzyiq etmə, basma, sıxma; **the ~ of a crowd** xalqın / camaatın təzyiqi;

◊ **to be put to the ~** ciddi sınağa məruz qalmaq, ciddi sınaqdan keçmək

push² [puʃ] *v* **1.** itələmək; **to ~ *smb.* / *smth.*** bir kəsi / şeyi itələmək; *Someone pushed me Kimsə məni itələdi*; **2.** itələyib / basıb keçirmək, dürtmək; **to ~ a cork into a bottle** probkanı butulkaya dürtmək; **3.** itələyib / yarıb keçmək; *He pushed through the crowd O, camaatı / izdihamı yarıb keçdi*; **4.** qovmaq, bərk sürmək (*atı*), sürətləndirmək; **to ~ the vessel** gəminin sürətini artırmaq; **5.** basmaq; **to ~ the button** düyməni basmaq; *Don't push against the fence, it will give way Hasarı basma / basmayın, uçacaq*; **6.** təzyiq göstərmək; təkid / israr etmək; *We are pushed for an answer Bizdən təkidlə cavab istəyirlər*; **7.** əldə etmək, nail olmaq; əldə etməyə çalışmaq; **to ~ *one's* claims** öz tələblərində təkid etmək; **8.** köməklik göstərmək, himayədarlıq / himayə etmək (*bir kəsə*); **to ~ a friend** dosta köməklik / himayədarlıq etmək; **9.** keçirmək; **to ~ the war into the enemy's country** müharibəni düşmənin ölkəsinə keçirmək;

◊ **to ~ *one's* way** həyatda özünə yol açmaq; **to ~ to the wall** divara dirəmək / qınamaq; **to ~ *one's* luck** bəxtini / taleyini sınamaq

pushcart ['puʃka:t] *n* əl arabası

pushchair ['puʃtʃeə'] *n* açılıb-örtülən təkərli uşaq stulu

pushover ['puʃ,ouvə'] *n* **1.** zəif oyunçu / komanda; **2.** iradəsiz / zəif iradəli adam; **3.** manyak

pussy ['pusı] *n* pişik

pustulate¹ ['pʌstjulıt] *adj* sızanaqlı, civzəli

pustulate² ['pʌstjulıt] *v* sızanaqla / civzə ilə örtülmək

pustule ['pʌstju:l] *n* sızanaq, irinlik

put [put] *v* (**-tt-**) **1.** qoymaq; **to ~ the book / the dictionary / the pen / the plate, etc on the table** kitabı / lüğəti / qələmi / boşqabı *və s.* stolun üstünə qoymaq; **to ~ things on / in their right place** şeyləri öz yerinə qoymaq; *Put the knife on its right place Bıçağı öz yerinə qoy / qoyun*; **to ~ a mark / a tick** işarə qoymaq; *Put a mark / a tick against his name Onun adının qarşısında işarə / quş qoy / qoyun*; **to ~ money in / into a bank** banka pul qoymaq; **to ~ a tax on *smth.*** bir şeyə vergi qoymaq; **to ~ a veto on *smth.*** bir şeyə veto qoymaq; **to ~ blame on *smb.*** günahı bir kəsin boynuna / üstünə qoymaq; *He always tries to put the blame on me O həmişə çalışır ki, günahı mənim boynuma qoysun*; **2.** yatırtmaq; **to ~ a child to bed** uşağı yatırtmaq; **3.** salmaq; **to ~ sugar in *smth.*** bir şeyə qənd salmaq; *Put some sugar in my coffee Mənim qəhvəmə bir az qənd sal / salın*; **4.** təyin etmək, qoymaq (*işə*); **to ~ men to work** adamları işə təyin etmək / qoymaq; **to ~ *smb.* in hospital** bir kəsi xəstəxanaya qoymaq; **5.** yerləşdirmək; *The refugees were put in the hostel Qaçqınlar yataqxanada yerləşdirildi*; **6.** daxil etmək; **to ~ in the list** siyahıya daxil etmək; **7.** tərcümə etmək (*başqa dilə*); *Put it into English Bunu ingilis dilinə tərcümə et / edin*; **8.** vermək (*sual*); **to ~ many questions** çoxlu sual vermək; *He put so many questions that I couldn't answer them all O, o qədər çox sual verdi ki, mən onların hamısına cavab verə bilmədim*; **9.** *k.t.* əkmək, səpmək; *The land was put under / into tomato Torpaqda pomidor əkilmişdi*;

◊ **to ~ to use** istifadə etmək, işlətmək; **to ~ right** 1) düzəltmək, qayırmaq, təmir etmək; 2) doğru yola gətirmək / çəkmək; **to ~ *smb.* in the wrong** günahı bir kəsin boynuna qoymaq; **to ~ to rights** qayda yaratmaq, qaydaya salmaq; **to ~ heads together** bir yerə yığılıb məsləhətləşmək, bir yerdə müzakirə etmək; **to ~ on airs** iddia / təşəxxüs satmaq; özünü çəkmək / dartmaq, lovğalanmaq

putative ['pju:tətıv] *adj* **1.** güman / təxmin / ehtimal / fərz edilən, nəzərdə tutulan; **a ~ language** təxmin edilən dil; **2.** saxta, uydurma, yalançı; **his ~ parents** onun uydurma valideynləri

putrefaction [,pju:trı'fækʃn] *n* **1.** çürümə, iylənmə, qoxuma; çürüklük; **2.** mənəviyyat pozğunluğu, əxlaqi pozğunluq

putrefy ['pju:trıfaı] *v* **1.** çürümək, qoxumaq (*meyit haq.*); **2.** mənəviyyatca / əxlaqca pozulmaq

putrescence [pju:'tresns] *n* **1.** çürümə, iylənmə, qoxuma; çürüklük, üfunətlilik; **2.** mənəviyyatca / əxlaqca pozulma

putrescent [pju:'tresnt] *adj* çürük, çürüyən, üfunət; **~ smell** çürük / üfunət iyi

putrid ['pju:trıd] *adj* **1.** çürük, çürümüş, qoxumuş; **2.** üfunətli; **the ~ smell of rotting fish** xarab olan balığın üfunətli iyi; **3.** xarab olmuş / edilmiş, korlanmış, pozulmuş; **4.** iyrənc; çox pis; **~ colour** iyrənc rəng / boya; **~ weather** çox pis / iyrənc hava

putridity [pju:'trıdıtı] *n* çürüntü, çürük şey, çürüklük, üfunətlilik

putsch [putʃ] *n* puç, üsyan, qiyam

putty ['pʌtı] *n* **1.** mastika; **2.** zamaska; şpakiyovka

puzzle¹ ['pʌzl] *n* **1.** çətin sual, problem; çətin tapşırıq; **2.** tapmaca; **to find answer to ~** tapmacaya cavab tapmaq

puzzle² ['pʌzl] *v* **1.** çaşdırmaq, karıxdırmaq, çətinliyə / çətin vəziyyətə salmaq; *This question puzzles me Bu məsələ məni çətinliyə / çıxılmaz vəziyyətə salır*; **2.** baş çatlatmaq / sındırmaq (*bir şey üstündə*); *He puzzled his brains to find the answer O, cavab tapmaq üçün başını çatlatdı / sındırdı*

puzzlement ['pʌzlmənt] *n* **1.** qarışma, çaşma, çaşıb qalma; **2.** tapmaca, sirr; *The affair will long be a puzzlement Bu məsələ uzun müddət sirr olaraq qalacaq*

puzzler ['pʌzlə'] *n* **1.** çətin məsələ; **2.** müəmmalı şəxsiyyət; **3.** krossvord sevən adam

pyjamas [pə'dʒa:məz] *n* pijama

pyramid ['pırəmıd] *n* **1.** *tar.* ehram (*qədim Misirdə fironların sərdabəsi*); **the Pyramids** Misir ehramları; **2.** *riyaz.* piramida (*həndəsi fiqur*)

pyramidal [pı'ræmıdl] *adj pl* piramidaşəkilli, piramidaformalı

pyre [paıə'] *n* dəfn tonqalı (*bəzi ölkələrdə meyiti yandırmaq üçün çatılan*)

pyrolater [paı'rɔlətə'] *n* atəşpərəst

pyrolator [paı'rɔlətə'] *n* = **pyrolater**

pyrolatry [paı'rɔlətrı] *n* atəşpərəstlik

pyrosis [paı'rousıs] *n tib.* pirozis, (*mədə / ürək qıcqırması*)

python ['paıθn] *n zool.* piton (*isti ölkələrdə yaşayan iri zəhərsiz ilan*)

Qq

Q q [kju:] *n* (*pl* **Q's, q's** [kju:z]) *ingilis əlifbasının 17-ci hərfi*;
◊ **to be / to stand on** *one's* **P's and Q's** 1) öz dediyinin üstündə durmaq; 2) öz dediyini ölçüb biçmək, öz sözlərini götür-qoy etmək; **to mind** *one's* **P's and Q's** özünə / öz sözlərinə fikir vermək, ehtiyatı əldən verməmək / qoymamaq; **on the qt** [,kju:'ti:] gizlicə, xəlvəti, məxfi

Q-boat ['kju:bout] *n* = **Q-ship**

Q-ship ['kju:ʃip] *n dən. tar.* qayıq əleyhinə duzaq / tələ gəmi

quack¹ [kwæk] *n* I **1.** qağıltı, vaqqıltı (*ördək səsi*); **2.** *d.d.* ördək

quack [kwæk] *n* II ara həkimi, türkəçarəçi; şarlatan, yalançı, cüvəllağı

quack² [kwæk] *adj* türkəçarə; **~ remedy** türkəçarə davası / əlacı / dərmanı

quack³ [kwæk] *v* **1.** qağıldamaq, vaqqıldamaq (*ördək haq.*); **2.** ağzını bədliyə açmaq; qırıldamaq; **3.** naqqallıq etmək, çənə vurmaq, çərənləmək

quack-doctor ['kwæk,dɔktə'] *n* şarlatan həkim

quackery ['kwækəri] *n* ara həkimliyi, türkəçarəçilik; falçılıq

quadrangle ['kwɔdræŋgl] *n* **1.** dördbucaq; **2.** dördbucaqlı həyət; **3.** çargül bina / tikili

quadrangular [kwɔ'dræŋgjulə'] *adj* dördbucaqlı, çargül

quadrant ['kwɔdrənt] *n* **1.** *riyaz.* kvadrant, dairənin dörddə bir hissəsi; **2.** sektor

quadrate¹ ['kwɔdrit] *n* **1.** kvadrat; düzbucaq; **2.** *anat* kvadrat sümük

quadrate² ['kwɔdrit] *adj* **1.** kvadratşəkilli, çargül; **2.** *riyaz.* kvadrat

quadratic [kwɔ'drætik] *adj* **1.** dördbucaqlı, çargül; **2.** *riyaz.* kvadrat; **~ equation** kvadrat tənlik ($x^2+2x-8=0$)

quadrilateral¹ [,kwɔdri'lætrəl] *n riyaz.* dördbucaq / dördtərəfli fiqur

quadrilateral² [,kwɔdri'lætrəl] *adj* dördbucaqlı

quadripartite [,kwɔdri'pa:tait] *adj* **1.** dörd hissədən ibarət; dörd hissəyə ayrılmış; **2.** dördtərəfli; **~ treaty** dördtərəfli müqavilə

quadroon [kwɔ'dru:n] *n* kvarteron, məlez (*mulat qadından və ağ irqli kişidən törənmiş adam*)

quadruped ['kwɔdruped] *n* dördayaqlı heyvan

quadrupedal [kwɔ'dru:pidəl] *adj* **1.** dördayaqlı; dördtərəfli; **a ~ alliance** dördtərəfli ittifaq; **2.** dörd dəfə artırılmış; **to make ~ restitution** dəymiş ziyanı dördqat həcmdə ödəmək

quadruple ['kwɔdru:pl] *v* **1.** dörd dəfə artırmaq; **2.** dörd dəfə artmaq

quadruplets ['kwɔdruplits] *n pl* dördlük, dördüz, dörduşaq (*eyni vaxtda doğulan dörd əkiz uşaq*)

quaff¹ [kwa:f, kwæf] *n* bir nəfəsə / uduma içmə; **to drink off** *one's* **glass at a single ~** qədəhini bir uduma içmək

quaff² [kwa:f] *v* bir nəfəsə / uduma içmək, iri qurtumla içmək, qədəhi dibinə qədər içmək (*həm.* **~ off / out / up**); **to ~ oneself into insensibility** huşunu itirənə qədər içmək

quaffer ['kwa:fə'] *n* əyyaş, içki düşkünü

quagga ['kwægə] *n zool.* kvaqa, zebr

quaggy ['kwægi] *adj* **1.** bataqlıq, batlaq; **2.** bataqlıq sahədən axan (*su*); **3.** *süst.* əliüvay, ləng (*adam*)

quagmire ['kwægmaiə'] *n* **1.** bataqlıq; **2.** çətin vəziyyət

Quai d'Orsay ['keidɔ:'sei] *n* **1.** Fransa Xarici İşlər Nazirliyi; **2.** Fransanın xarici siyasəti

quail¹ [kweil] *n* **1.** *zool.* bildirçin; **2.** boz kəklik; **3.** *amer. d.d.* tələbə (*qız*); **4.** qarımış qız

quail² [kweil] *v* qorxmaq, qorxaqlıq göstərmək, çəkinmək, acizliyini boynuna almaq; titrəmək, əsmək; **to ~ in the face of danger** təhlükə qarşısında qorxaqlıq göstərmək

quail-pipe ['kweilpaip] *n* sümsü, gigi (*quşları çağırmaq üçün tütək*)

quaint [kweint] *adj* qəribə, qəşəng; qeyri-adi, müəmmalı; təmtəraqlı, orijinal, qədim; **~ way of speaking** qəribə danışıq tərzi

quake¹ [kweik] *n* **1.** titrəmə, əsmə, titrəyiş, lərzə; **2.** *d.d.* zəlzələ

quake² [kweik] *v* titrəmək, əsmək, yırğalanmaq, silkələnmək, yellənmək; **to make** *smb.***'s heart ~** bir kəsi vahiməyə / qorxuya salmaq, bir kəsin ürəyini içinə salmaq, qorxutmaq

quaky ['kweiki] *adj* **1.** laxlayan, tərpənən, möhkəm olmayan; **2.** titrək, titrəyən, əsən

qualification [,kwɔlifi'keiʃn] *n* **1.** məhdudlaşdırma, məhdudiyyət, dəyişiklik, modifikasiya; **the ~ of** *smb.***'s privilege** bir kəsin imtiyazlarının məhdudlaşdırılması; **2.** şərt, təshih, düzəliş, qeyd-şərt; **to assert** *smth.* **without any ~** bir şeyi qeyd-şərtsiz təsdiq etmək; **to grant** *smth.* **with one ~** nəyəsə bir şərtlə razı olmaq; **3.** ixtisas, hazırlıq, hazırlıq dərəcəsi; yararlılıq; **to receive doctor's ~** həkimlik ixtisası almaq; **4.** senz; **tax ~** vergi senzi; **literacy ~** təhsil senzi; **residential ~** məskunlaşma / oturaq həyat senzi

qualified ['kwɔlifaid] *adj* **1.** münasib, uyğun gələn, yararlı, müvafiq olan; **~ for a post** hər hansı bir yer üçün münasib; **well ~ for** *one's* **position** tutduğu vəzifəyə tamamilə uyğun / müvafiq olan; **2.** səriştəli, səlahiyyətli, bilikli; **a fully ~ doctor** çox / olduqca səriştəli / bilikli həkim; **3.** məhdud edilmiş, məhdudlaşdırılmış, qeyd-şərtlə edilmiş; **to give** *smth. one's* **~ approval** bir şeyi qismən təqdir etmək; **4.** müəyyən olunmuş, təsbit edilmiş; **~ majority** müəyyən olunmuş çoxluq

qualify ['kwɔlifai] *v* **1.** müəyyən bir fəaliyyət üçün ixtisaslaşmaq, ixtisas / təhsil vermək, öyrətmək; **2.** hər hansı bir sahədə mütəxəssis olmağa hazırlanmaq, ixtisas almaq / qazanmaq; **to ~ as a doctor** həkim ixtisası almaq; **3.** səlahiyyət vermək; **to ~** *smb.* **as a voter** bir kəsə seçici səlahiyyəti vermək; **4.** səlahiyyət qazanmaq, hüquq əldə etmək; **to ~ for the vote** səsvermə hüququ almaq; **to ~ for the entry** *id.* yarışda iştirak etmək hüququ əldə etmək; seçmə yarışlarında iştirak etmək; **5.** azaltmaq, yumşaltmaq, yüngülləşdirmək; *məc.* soyutmaq; **to ~ the severity of a judgement** cəzanı yüngülləşdirmək; hökmü yumşaltmaq; **6.** *qram.* təyin etmək

qualitative ['kwɔlitətiv] *adj* keyfiyyət; *kim.* **~ analysis** keyfiyyət analizi; *qram.* **~ adjectives** keyfiyyət bildirən sifətlər

quality ['kwɔliti] *n* (*pl* **-ties**) **1.** keyfiyyət, növ; **goods of first-rate ~** yüksək keyfiyyətli mal; **transition from quantity to ~** kəmiyyətin keyfiyyətə keçməsi; **2.** xüsusiyyət, xassə, əlamət; **to possess healing qualities** müalicə xassələrinə malik olmaq; **to show** *one's* **~** özünü biruzə vermək

qualm [kwa:m] *n* **1.** ürək bulanması, öyümə, ürəkbulanma; **2.** mütərəddidlik, şübhə, şəkk, tərəddüd; **~ of conscience** vicdan əzabı

qualmish ['kwa:miʃ] *adj* **1.** ürəkbulanması hiss edən; **2.** vicdan əzabı çəkən

quandary ['kwɔndəri] *n* çətin vəziyyət, çətinlik; çaşıb qalma; **to be put in a ~** çətin vəziyyətə qoyulmaq

quanta ['kwɔntə] *n* **quantum** *isminin cəmi*

quantify ['kwɔntifai] *v* (*pt, pp* **-ied**) kəmiyyəti müəyyən etmək

quantitative ['kwɔntitətiv] *adj* **1.** kəmiyyət; **~ analysis** *kim.* kəmiyyət analizi; **2.** sayıla bilən, kəmiyyəti müəyyən oluna bilən

quantity ['kwɔntiti] *n* **1.** miqdar, say, kəmiyyət; **2.** həcm, ölçü; **spatial ~** sahənin ölçüsü; **the ~ of a surface** səthin həcmi; **the ~ of a line** xəttin uzunluğu; **3.** (*həm. pl*) böyük / çoxlu / külli miqdar; **by quantities** külli miqdarda; **flowers in quantities** külli miqdarda güllər; **4.** *riyaz.* kəmiyyət, miqdar; **incommensurable quantities** ortaq ölçüsüz kəmiyyətlər; **unknown ~** 1) məchul kəmiyyət (x); 2) müəmmalı şəxs / olay / şey

quantum ['kwɔntəm] *n* (*pl* **quanta**) *lat.* **1.** miqdar, say; **2.** cəm; **3.** hissə, pay; **4.** lazım olan / arzu edilən miqdar; **5.** *fiz.* kvant; **~ of energy** kvant enerjisi; **light ~** işıq kvantı / hissəciyi, foton; **~ theory** *fiz.* kvant nəzəriyyəsi

quarantine¹ ['kwɔrənti:n] *n* **1.** karantin, təcrid etmə; **to be in ~ for a week** bir həftəlik karantində olmaq; **2.** izolyator; **to put** *smb.* **in / under ~** bir kəsi izolyatora qoymaq; **3.** *hüq.* qırx günlük karantin; **4.:** **~ flag** sarı rəngli karantin bayrağı;

~ **inspection** karantin müayinəsi; ~ **station** karantin məntəqəsi

quarantine² [ˈkwɔrəntiːn] *v* **1.** karantin qoymaq, karantində saxlamaq; **2.** təcrid etmək, təkləmək; **to ~ an agressor nation** təcavüzkar dövləti təcrid etmək / təkləmək

quarrel¹ [ˈkwɔrəl] *n* I **1.** dalaşma, qovğa, dava, çəkişmə, ixtilaf, nifaq, ədavət; **to be at ~** dalaşmaq; **to avoid a ~** davadan qaçmaq; **to make up / to patch up a ~** barışmaq, qovğaya son qoymaq; **2.** səbəb, dava / ədavət üçün bəhanə; **to seek / to pick a ~ with** *smb.* bir kəslə dava üçün bəhanə axtarmaq;

◊ **to find ~ in a straw** hər şeyə irad qoymaq / irad tutmaq; **to take up another's ~** mübahisədə bir kəsin tərəfini saxlamaq

quarrel [ˈkwɔrəl] *n* II *tex.* şüşəkəsən almaz, şüşə doğramaq üçün almaz

quarrel² [ˈkwɔrəl] *v* **1.** dalaşmaq, savaşmaq; söyüşmək, sözləşmək, çəkişmək, deyişmək; **to ~ with** *smb.* **for / about** *smth.* bir şey üstündə kiminləsə sözləşmək; **2.** mübahisə etmək / aparmaq, bəhanə axtarmaq; **to ~ with the way** *smth.* **is done** bir şeyin icra üsuluna / necə edildiyinə etiraz etmək;

◊ **to ~ with** *one's* **bread and butter** öz çörəyini kəsmək

quarry¹ [ˈkwɔri] *n* I **1.** daş karxanası, karxana; **2.** *məc.* mənbə (*məlumatın, xəbərin və s.*)

quarry [ˈkwɔri] *n* II **1.** qənimət (*ovda*); təqib edilən ov (*heyvan*); **2.** *məc.* nəzərdə tutulmuş qurban

quarry² [ˈkwɔri] *v* **1.** daş çıxarmaq / kəsmək (*karxanada*); çıxarmaq, istehsal etmək; **2.** *məc.* araşdırmaq; axtarmaq; **to ~ treasures from old books** qədim kitablarda qiymətli məlumatlar axtarmaq

quart [kwɔːt] *n* **1.** kvart (*İngiltərədə = 1,14 l, Amerikada = 0,95 l*); **2.** bir kvart tutumlu / həmin ölçüdə qab;

◊ **to try to put a ~ into a pint pot** mümkün olmayan bir işi görməyə çalışmaq

quarter [ˈkwɔːtə^r] *n* I **1.** çərək, çətvər, dörddə bir hissə; **a mile and a ~** bir mil bir çətvər; **to divide** *smth.* **into a ~** bir şeyi dörd hissəyə bölmək; **2.** saatın dörddə biri, on beş dəqiqə; **a ~ to one** saat birə on beş dəqiqə qalmış; **a ~ past one** ikiyə on beş dəqiqə işləmiş; **3.** kvartal, üçaylıq; **to pay for** *smth.* **at the end of each ~** hər kvartalın sonunda bir şeyin haqqını ödəmək; **a whole ~'s pay** üçaylıq əmək haqqı; **4.** rüb (*məktəbdə*); **5.** *amer.* dolların dörddə biri, 25 sent; **to be a ~ cheaper** 25 sent ucuz olmaq; 25 sent dəyərində sikkə / pul; **6.** *aşp.* dörd şaqqa olunmuş cəmdəyin bir şaqqası; **a ~ of beef** mal cəmdəyinin dörddə bir hissəsi / çətvəri; **7.** dördüzlü tir / dirək; **8.** çəkmənin / ayaqqabının dal

quarter [ˈkwɔːtə^r] *n* II **1.** kvartal, məhəllə, sahə, rayon; **residential ~** yaşayış sahəsi / məhəlləsi; **2.** dünyanın cəhətləri, dünyanın / kainatın bir hissəsi / tərəfi; **the four ~s of the globe** yer kürəsinin dörd cəhəti / tərəfi; **3.** yer, tərəf, guşə; **4.** dairələr, mühit; **in the highest ~s** yuxarı / yüksək dairələrdə

quarter [ˈkwɔːtə^r] *n* III **1.** aman, rəhm, mərhəmət; **to ask for ~** aman diləmək; **to give ~** aman vermək, mərhəmət etmək; **to receive ~** aman verilmək; **2.** qəbul; rəftar; **to give** *smb.* **fair ~** bir kəsi yaxşı qəbul etmək; **to meet ill ~ from** *smb.* bir kəs tərəfindən pis qarşılanmaq;

◊ **to have a bad ~ of an hour** ağır dəqiqələr yaşamaq / keçirmək; **to beat up** *smb.'s* **~s** çəkinmədən / təklifsiz bir kəsə baş çəkmək

quarter² [ˈkwɔːtə^r] *v* I **1.** bölmək; dörd bərabər hissəyə bölmək; **to ~ an apple** almanı dörd bərabər hissəyə bölmək; **2.** şaqqalamaq; **3.** *astr.* yeni fazaya girmək (*ay haq.*)

quarter [ˈkwɔːtə^r] *v* II **1.** mənzillərə yerləşdirmək, yerbəyer etmək; **to ~ troops in the village** ordunu kənddəki mənzillərdə yerləşdirmək; **to ~ on / upon / with** *smb.* hərbi qulluqçunu bir kəsin mənzilində yerləşdirmək; **2.** bir kəsin evinə düşmək; **to ~ oneself on / with** *smb.* bir kəsin evinə düşmək, bir kəsin evində yaşamaq

quarter-back [ˈkwɔːtəbæk] *n* müdafiəçi (*futbolda*)

quarter-day [ˈkwɔːtədeɪ] *n* kvartalın başlandığı gün (*İngiltərədə ödəniş müddətləri: 25 mart, 24 iyun, 29 sentyabr, 25 dekabr*)

quarter-final [ˈkwɔːtəˈfaɪnl] *n id.* dörddə bir final oyunu; **to enter the ~s** dörddə bir finala çıxmaq

quarterly¹ [ˈkwɔːtəlɪ] *n* üç aydan bir çıxan jurnal

quarterly² [ˈkwɔːtəlɪ] *adj* **1.** üçaylıq, kvartala aid; **~ meetings** üçaydan bir keçirilən yığıncaqlar; **~ payments** üçaylıq əməkhaqqı / ödəmə; **2.** dörd sahəyə bölünmüş

quarterly³ [ˈkwɔːtəlɪ] *adv* üç aydan / hər kvartaldan bir

quarters [ˈkwɔːtəz] *n* (*felli cəmdə işlənir*) **1.** ev, otaq, mənzil, yer, iqamətgah; **summer / winter ~** yay / qış evləri; **the King's ~** Kral iqamətgahı; **to change** *one's* **~** mənzilini dəyişmək; **to get / to obtain ~ at a hotel** mehmanxanada yer, nömrə almaq; **2.** *hərb.* kazarma; **3.** *dən.* döyüş cədvəli ilə müəyyən olunmuş yer; **at ~** döyüş cədvəlinə uyğun olaraq; **to beat / to call to ~** "toplan" siqnalı vermək; **to sound off ~** bitmə siqnalı vermək;

◊ **to come to close ~** 1) əlbəyaxa döyüşə getmək; 2) təsadüfən üz-üzə gəlmək

quartet(te) [kwɔːˈtet] *n mus.* **1.** kvartet; **2.** *d.d.* *dörd nəfərdən ibarət qrup*

quartz [ˈkwɔːts] *n min.* kvars; **a ~ clock** kvars saatı

quartz-lamp [ˈkwɔːtsˈlæmp] *n* ultrabənövşəyi lampa

quash [kwɔʃ] *v* **1.** *hüq.* ləğv etmək; geri götürmək; **to ~ charges against** *smb.* bir kəsə qarşı ittihamları geri götürmək; **to ~ a judgement** məhkəmə hökmünü ləğv etmək; **2.** məhv / yox etmək, *məc.* boğmaq; **to ~ a person** bir adamı məhv etmək; **to ~** *one's* **feeling** hissi boğmaq

quasi¹ [ˈkwaːzɪ] *adv lat.* guya, sanki, elə bil, guya ki, deyəsən; **~ humour** uydurma yumor

quasi² [ˈkwaːzɪ] *pref* kvazi "*guya*", "*yarım*" *mənasını ifadə edən komponent;* **quasi-official position** yarımrəsmi vəzifə; **quasi-seriously** guya ciddi

quasi-conductor [ˈkwaːzɪkənˈdʌktə^r] *n fiz.* yarımkeçirici, yarımnaqil, pis keçirici

quasi-contract [ˈkwaːzɪˈkɔntrækt] *n hüq.* müqaviləyə uyğun hüquqi münasibətlər

quater-centenary [ˈkwætəsenˈtiːnərɪ] *n* dörd yüz illik; 400 illik yubiley

quatrain [ˈkwɔtreɪn] *n ədəb.* rübai, dördlük

quaver¹ [ˈkweɪvə^r] *n* **1.** səsin titrəməsi / titrəyişi; **2.** zümzümə, zəngulə, cəh-cəh

quaver² [ˈkweɪvə^r] *v* **1.** titrəmək, əsmək, cizildamaq; **2.** zəngulə vurmaq; zümzümə etmək

quavery [ˈkweɪvərɪ] *adj* titrək, titrəyən

quay [kiː] *n* **1.** gəminin yanalması üçün körpü, sahil bəndi; **2.** yanalma, yanlaşdırıb bağlama (*gəmini*)

quayage [ˈkiːɪdʒ] *n dən.* **1.** sahil bəndində / körpüdə dayanmaq üçün ödənilən rüsum; **2.** yanalma körpüsünün uzunluğu

queasy [ˈkwiːzɪ] *adj* **1.** zəif (*mədə*); **2.** ürəkbulandıran; **~ mixture** ürəkbulandıran mikstura; **3.** ürəkbulanmaya həssas; kefsizlik hiss edən; **4.** zərif, incə, nazik; **to have a ~ conscience** vicdanlı olmaq; **5.** vasvası, iradçıl, müşkülpəsənd

queen¹ [kwiːn] *n* **1.** kraliça, şahzadə; **Anne (1702-1714)** kraliça / şahzadə Anna; **the Queen Consort** hökmranlıq edən kralın arvadı; **~ dowager** dul kraliça; **~ mother** hökmranlıq edən hökmdarın dul anası; **2.** ilahə, məlikə; **Q. of heaven / of the night** gecə ilahəsi, Ay; **Q. of love** məhəbbət / sevgi / eşq ilahəsi, Venera; **~ of beauty** gözəllik ilahəsi, Kleopatra; **Q. of glory / of grace / of women** Məryəm ana; **~ of flowers** qızılgül; **3.** inci, gözəllik, bəzək, dilbər, yaraşıq; **4.** sevgili, canan; **~ of all hearts / society** ürəkçalan qadın / qız, afəti-canan, dilbər; **5.** dama, qız (*kart oyununda*); **~ of hearts** qırmızı toxmaq dama / qız (*kart oyununda*); **6.** *şahm.* ferz, vəzir; **7.** ana (*qarışqa / arı ailəsində və s.*)

◊ *Queen Anne is dead* ≅ *Amerikanı kəşf etdin!; When Queen Anne was alive* ≅ *Qədim zamanda;* **in the reign of ~ Dick** heç vaxt / ömründə ola bilməz

queen² [kwiːn] *v* **1.** tac qoymaq; **2.** kraliça olmaq, hökmranlıq etmək; **3.** özünü kraliça kimi aparmaq;

queen-bee [ˈkwiːnˈbiː] *n* ana arı

queen-cell [ˈkwiːnˈsel] *n* ana yuva (*arı təknəsində*)

queenhood [ˈkwiːnhud] *n* şahzadəlik dövrü

queenship [ˈkwiːnʃɪp] *n* şahzadə / kraliça rütbəsi

queen's ware ['kwi:nzweə] *n* minalanmış açıq-sarı rəngli saxsı qablar

queer¹ [kwɪə] *adj* **1.** qəribə, əcaib, çox qəribə, qeyri-adi; **a ~ story / look / dress** qeyri-adi hekayə / baxış / libas; **a ~ sort of fellow** qəribə oğlan; **a ~ bird** *d.d.* əcaib / tuhaf adam; **2.** şübhəli, şübhə doğuran; **~ transaction** şübhəli sövdə; **to move in ~ company** şübhəli yoldaşlarla danışmaq / vaxt keçirmək / oturub durmaq; **3.** kefsiz, zəif, başıgicəllənən; **to feel very ~** özünü çox pis hiss etmək

queer² ['kwɪə] *v* **1.** korlamaq, zay etmək; **to ~ oneself with** *smb.* kiminsə qarşısında çətin / pis vəziyyətə düşmək / pərt olmaq; **2.** aldatmaq, tovlamaq, kələk / fırıldaq gəlmək;

◊ **to ~** *smb.***'s pitch, to ~ the pitch for** *smb.* bir kəsə qarşı əclaflıq / nacinslik / alçaqlıq etmək, bir kəsə quyu qazmaq

quell [kwel] *v* **1.** *məc.* boğmaq, yatırmaq, susdurmaq; **2.** sakitləşdirmək, yüngülləşdirmək, azaltmaq (*ağrını*); **to ~** *one's* **fears** hirsini basmaq; **to ~ pain** ağrını azaltmaq

quench¹ [kwentʃ] *v* **1.** söndürmək, keçirmək; **to ~ a fire** yanğını söndürmək; **to ~ a light** işığı söndürmək; **2.** su vermək (*polada*); *məc.* möhkəmləndirmək; **to ~ steel** polada su vermək; **3.** *məc.* boğmaq, qırmaq, son qoymaq, məhv etmək; **to ~** *one's* **desire** arzusunu məhv etmək; **to ~** *one's* **love** sevgisini boğmaq; **to ~ hope** ümidini qırmaq; **4.** söndürmək, yatırmaq; **to ~** *one's* **thirst** susuzluğunu yatırmaq; **5.** susdurmaq, ağzını yummaq

quenching ['kwentʃɪŋ] *n* **1.** sulama, tovlama, su vermə (*polada*); **2.** *tex.* söndürmə, keçirmə

quenchless ['kwentʃlɪs] *adj* sönməyən, sönməz, əbədi; **a ~ flame** əbədi məşəl

quern [kwɜ:n] *n* əl dəyirmanı (*kofe, istiot və s. üçün*)

quern-stone ['kwɜ:nstoun] *n* dəyirman daşı

querulous ['kweruləs] *adj* **1.** daim şikayətlənən, narazı, deyingən, tezacıqlanan, tündməcaz, əsəbi; **~ by nature** xasiyyətcə / təbiətən deyingən; **2.** yanıqlı, kədərli; **~ voice** yanıqlı səs; **~ tone** kədərli ton

query¹ ['kwɪəri] *n* **1.** sual, məsələ; **to raise a ~** məsələ qaldırmaq; **2.** şübhə, şəkk; **3.** sual işarəsi (?)

query² ['kwɪəri] *v* **1.** xəbər tutmaq / almaq, soruşmaq / məlumat almaq; soruşub / öyrənib bilmək; ağzını aramaq, söz çəkmək, öyrənməyə çalışmaq; **to ~ the amount of** *smth.* bir şeyin miqdarını öyrənməyə çalışmaq; **2.** şübhə etmək, şəkk gətirmək, şübhələnmək, inanmamaq; **to ~ an answer** cavaba şübhə etmək / inanmamaq

quest¹ [kwest] *n* axtarma; axtarılma; **the ~ for gold** qızıl axtarma; **in ~ of** *smb.* / *smth.* bir kəsi / şeyi axtarma; **in ~ of adventure** macəra sorağında / axtarışında

quest² [kwest] *v* axtarmaq, axtarıb tapmaq; **to ~ about looking for** *smth.* bir şeyi tapmaq üçün hər tərəfi gəzib axtarmaq; **to ~ for** ov / yem axtarmaq (*it və digər heyvanlar haq.*)

question¹ ['kwestʃən] *n* **1.** sual; məsələ; **direct / indirect / oblique ~** *qram.* vasitəsiz / vasitəli nitqdə sual; **alternative ~** alternativ sual; **a ticklish ~** incə məsələ; **to put / to ask ~s** suallar vermək; **to answer ~s** suallara cavab vermək; **to complicate / to entangle a ~** məsələni mürəkkəbləşdirmək / dolaşdırmaq; **to clear / to clarify / to brighten a ~** məsələni aydınlaşdırmaq, məsələyə aydınlıq gətirmək; **to bombard** *smb.* **with ~s, to fire ~s at** *smb.* bir kəsə suallar yağdırmaq, bir kəsi suala tutmaq; **2.** problem, müşkül məsələ, müzakirə olunan iş / məsələ; **economic / social ~s** iqtisadi / sosial məsələlər; **to raise / to open / to bring up a ~** məsələ qaldırmaq; **to speak to the ~** əsas məsələdən / mətləbdən danışmaq; **to deviate / to depart / to digress from a ~** məsələdən yayınmaq / uzaqlaşmaq / kənara çıxmaq; **to treat / to solve a ~** məsələyə baxmaq, məsələni həll etmək; **to touch upon a ~** məsələyə toxunmaq; **to set the ~ at rest** məsələni yoluna qoymaq; **to come into ~** müzakirə obyekti olmaq; **to go into the ~** məsələyə diqqət yetirmək, məsələ ilə məşğul olmaq; **to have nothing to do with the ~** məsələyə

dəxli olmamaq; **3.** şübhə, şəkk, çətinlik (*məsələnin həllində*), etiraz; **beyond / out of / past / without ~** əlbəttə, şübhəsiz; **4.** istintaq, sorğu-sual; **to call** *smb.* **in ~** 1) bir kəsi sorğu-suala tutmaq / istintaq etmək; 2) bir kəsi məhkəməyə vermək

question² ['kwestʃən] *v* **1.** dindirmək, sorğu-sual / istintaq etmək; **to ~ a witness** şahidi dindirmək; **2.** şübhələnmək, şübhə etmək, şübhə altına almaq; **to ~ a decision** qərarın düzgünlüyünə şübhə etmək; **to ~** *smb.***'s right to** *smth.* bir kəsin bir şeyə hüququnu / haqqını şübhə altına almaq; **3.** soruşmaq, sual etmək / vermək

questionable ['kwestʃənəbl] *adj* **1.** şübhəli, etibarsız; **~ statement** qəribə / etibarsız bəyanat; **2.** şübhəli, şübhə doğuran, pis ad qazanmış; **~ conduct** pis / yaramaz davranış

questionary ['kwestʃənəri] *n* anket

question-mark ['kwestʃənma:k] *n* sual işarəsi

queue¹ [kju:] *n* **1.** növbə; **to stand in a ~** növbəyə dayanmaq / durmaq; **to jump the ~** növbəsiz keçmək; **2.** qatar, cərgə, sıra; **3.** hörük, saç; hörükcük (*parikdə*)

queue² [kju:] *v* **1.** növbəyə dayanmaq / durmaq; **to ~ up for a tram** tramvaya minmək üçün növbəyə durmaq / dayanmaq; **2.** saç / hörük hörmək

quibble¹ ['kwɪbl] *n* **1.** kalambur, cinas; söz oyunu; **2.** sofizm, səfsətə; **3.** fənd, kələk, hiylə

quibble² ['kwɪbl] *v* **1.** məsələnin mahiyyətindən uzaqlaşmaq; kalambur vasitəsilə birbaşa cavabdan boyun qaçırmaq / yayınmaq

quick¹ [kwɪk] *adj* **1.** cəld, iti, tez, yeyin, sürətli; **~ movement** cəld hərəkət; **a ~ train** sürətli qatar; **~ glance** iti nəzər, cəld baxış; **~ luncheon** ötüşdü səhər yeməyi; **~ journey** qısa səfər; **to be ~** cəld / tez olmaq, tələsmək; **~ succession of events** hadisələrin sürətlə dəyişməsi / bir-birini əvəz etməsi; **2.** zirək, çevik, diribaş, diri, qıvraq, fəal; **a ~ workman** zirək / diribaş işçi; **~ at / about work** işdə zirək / qıvraq; **~ of foot** ayaqdan zirək / çevik; **to be ~ at / about work** işdə zirək / çevik olmaq; **to be ~ at** *smth.* bir şeyi cəld / məharətlə etmək; **to be ~ in** *one's* **decisions** çevik qərar qəbul etmək; **3.** fərasətli, düşüncəli, zəkalı, zirək, ayıq; **a ~ child** fərasətli uşaq; **~ to learn** zəkalı; iti, yaxşı inkişaf etmiş, həssas, incədən incəni seçən, mahir; **~ sight** iti göz; **~ ear** həssas qulaq; **a ~ mind / wit** iti ağıl, fəhmlilik; **~ understanding** anlaq, fərasət, fəhm, dərrakə, tez başa düşmə; **a man of ~ observation** diqqətli / hər şeyə fikir verən adam; **5.** güclü, dərin (*hiss haq.*); **to feel a ~ repentance** ciddi / böyük / dərin peşmançılıq keçirmək, peşman olmaq, dərin təəssüf hissi keçirmək; **~ resentment** böyük ədavət / narazılıq; **6.** tez / dərhal əks-üləməl göstərən / reaksiya verən, həssas; **~ to take offence** dəymədüşər, küsəyən, tez inciyən; **~ to anger** tez acıqlanan / hirslənən, tündməcaz; **~ to sympathize** həssas; **7.** kəskin, sərt, birdən və güclü, çox; **~ turn** sərt dönüş / döngə; **~ thrust** qəfil güclü zərbə; **~ ascent / descent** sərt yoxuş / eniş; **8.** canlı, yaşıl; **~ fence / hedge** canlı / yaşıl çəpər;

◊ **to have a ~ one / drink** ayaqüstü içmək / vurmaq (*spirtli içkini*); **~ with child** hamilə; **to cut** *one's* **finger-nail to the ~** dırnağını dibdən tutmaq / kəsmək; **to sting / to touch / to wound / to cut to the ~** zəif damarından tutmaq; **to paint one to the ~** naturadan / orijinaldan çəkmək; **as ~ as lightning / as a flash** ildırım sürətilə / kimi, anı, çox iti;

◊ *Quick at meat, quick at work* ≅ *Dilinə görə dilçəyi də var*

quick² [kwɪk] *adv* tez, iti, yeyin, cəld, sürətlə, olduqca

quick-bread ['kwɪk'bred] *n* **1.** xəmirsiz çörək; **2.** şit / duzsuz xəmirdən bişirilmiş peçenye

quicken [kwɪkən] *v* **1.** sürətləndirmək, sürətini artırmaq, yeyinləşdirmək; **2.** sürətlənmək, sürəti artmaq, yeyinləşmək; **3.** canlandırmaq, oyatmaq, stimul yaratmaq, şövqləndirmək; **to ~** *smb.***'s interest in** *smth.* kimdəsə bir şeyə maraq oyatmaq; **4.** dirilmək, tərpənmək, hərəkət etməyə başlamaq (*bətndəki uşaq haq.*)

quick-freeze [ˈkwɪkfriːz] *v* **1.** tez / ani olaraq dondurmaq (*ərzağı*); **2.** tez donmaq, buz bağlamaq (*ərzaq haq.*)

quickie [ˈkwɪkɪ] *n d.d.* xaltura; tələsik / əlüstü buraxılmış zay məhsul

quicklime [ˈkwɪklaɪm] *n* sönməmiş əhəng

quickly [ˈkwɪklɪ] *adv* tez, iti, yeyin, cəld, sürətlə, dərhal, ani olaraq; tələsik, tez tələsik, yubanmadan

quickmarch [ˈkwɪkˈmaːtʃ] *int. hərb.* sürətli addımla marş; *Quickmarch! Addımla irəli!*

quickness [ˈkwɪknɪs] *n* **1.** tezlik, yeyinlik, itilik, sürət; **2.** zirəklik, fərasətlilik, ayıqlıq; **3.** həssaslıq, incəlik, mahirlik; **4.** tündməcazlıq, tez acıqlanma, əsəbilik

quicksand [ˈkwɪksænd] *n* ağır qum; üzəyən lil, tərpənən qum, yumşaq susaxlayan süxur

quick-sighted [ˈkwɪkˈsaɪtɪd] *adj* **1.** iti / yaxşı görmə qabiliyyəti olan; **2.** *məc.* gözüaçıq, açıqgözlü, bəsirətli

quicksilver [ˈkwɪksɪlvə] *n kim.* civə; **to have ~ in *one's* veins** çox zirək / qıvraq olmaq

quicktempered [ˈkwɪkˈtempəd] *adj* tezacıqlanan, tezhirslənən, tündməcaz, əsəbi

quickwitted [ˈkwɪkˈwɪtɪd] *adj* **1.** zirək, diribaş, gözüaçıq; **2.** hazırcavab, ağıllı, fərasətli

quid [kwɪd] *v* **1.** preslənmiş tütünü çeynəmək; **2.** saqqız çeynəmək

quiddity [ˈkwɪdɪtɪ] *n* **1.** mahiyyət, məğz, mətləb; **2.** fitnə, intriqa, fırıldaq, kələk

quid pro quo [ˌkwɪdprouˈkwou] *n lat.* **1.** əvəzə-bədəl, qulluğa görə qulluq, *Əl ələ yuyar, əl də üzü*, kompensasiya; **2.** bir şeyi səhv salmaq zəminində yaranmış anlaşılmazlıq

quiescence [kwaɪˈesns] *n* sakitlik, dinclik, rahatlıq; hərəkətsizlik, durğunluq

quiescent [kwaɪˈesnt] *adj* sakit, fəaliyyətsiz, sükunət halında olan; **~ load** statik yük / ağırlıq

quiet¹ [ˈkwaɪət] *n* **1.** sakitlik, səssizlik, sükut; **in the ~ of the night** gecənin sükutunda; **2.** rahatlıq, dinclik, əmin-amanlıq, asudəlik; **the ~ of the mind** qəlb / ürək rahatlığı; **to live in peace and ~** dinc və əmin-amanlıqda yaşamaq

quiet² [ˈkwaɪət] *adj* **1.** sakit, səssiz, xəfif; **~ wind** xəfif külək; **~ footsteps** sakit / səssiz addımlar; **~ evening** sakit axşam; **~ street** sakit / səssiz küçə; **to be ~** sakit olmaq; **2.** hərəkətsiz, sabit, durğun, lal (*su haq.*); **~ air** durğun hava; **~ river** sakit / lal axan çay; **3.** dinc, rahat; asudə, təlaşsız; **~ sleep** rahat yuxu; **4.** cansız, yeknəsəq, cansıxıcı, darıxdırıcı, məhzun; **5.** sadə, təmtəraqsız, təvazökar; **~ wedding** təmtəraqsız toy; **7.** gizli, məxfi; **to keep *smth.* ~** bir şeyi gizlətmək / gizlicə saxlamaq / ört-basdır etmək; **on the ~** gizlicə / məxfi olaraq; **to have a drink on the ~** gizlicə içki içmək

quiet³ [ˈkwaɪət] *v* **1.** sakitləşdirmək, sakit etmək, susdurmaq; **to ~ a fretful child** əsəbi uşağı sakitləşdirmək; **to ~ a clamour** səs-küyü yatırmaq; **2.** sakitləşmək, sakit olmaq, susmaq, kirimək

quieten [ˈkwaɪətən] *v* **1.** sakitləşdirmək, sakit etmək, susdurmaq; **to ~ *smb.'s* fears** bir kəsə ürək-dirək vermək; **2.** sakitləşmək, sakit olmaq, susmaq, kirimək

quieter [ˈkwaɪətə] *n* **1.** sakitləşdirici, sakitləşdirən, təskinedici; **2.** sakitləşdirici vasitə / dərman / əlac

quietly [ˈkwaɪətlɪ] *adv* yavaşca, astaca, rahatca, sakitcə, dinc, aramla, arxayınca, təlaşsız

quietness [ˈkwaɪətnɪs] *n* sakitlik, səssizlik, rahatlıq, sükut, dinclik, əmin-amanlıq, asudəlik

quietude [ˈkwaɪətjuːd] *n* sakitlik, səssizlik, rahatlıq, dinclik, əmin-amanlıq

quietus [kwaɪˈiːtəs] *n* ölüm, vəfat, əcəl; **to get *one's* ~** ölmək, vəfat etmək; **to make *one's* ~** özünü öldürmək, intihar etmək; **to give *smb.* his ~** bir kəsin həyatına son qoymaq

quiff [kwɪf] *n* zülf, tel

quill¹ [kwɪl] *n* **1.** quş lələyi; **2.** qələm kimi istifadə edilən lələk; **a ~ pen** lələk qələm; **to carry a good ~** yaxşı xətti olmaq; **3.** oxlu kirpinin iynəsi / oxu; **4.** qarovul mili (*balıq tilovunda*); **5.** dişqurdalayan; **6.** sümsü, tütək, ney (*qamışdan*)

quill² [kwɪl] *v* büzmələmək, büzmək (*paltarı*); burmaq, qat-qat eləmək

quilt¹ [kwɪlt] *n* **1.** sırınmış yorğan; **2.** pike (*qabarıq naxışlı parça*)

quilt² [kwɪlt] *v* **1.** sırımaq; **2.** tikmək

quina [ˈkiːnə] *n* **1.** kinə ağacının qabığı; **2. quinine**

quinary [ˈkwaɪnərɪ] *adj* beşlik; **~ number** beşə bölünən rəqəm

quince [kwɪns] *n bot.* heyva

quinine [kwɪˈniːn, ˈkwaɪnaɪn] *n kim.* kinə (*dərman*)

quinsy [ˈkwɪnzɪ] *n tib.* kəskin irinli tonzillit, badamətrafı abses, angina, boğazgəlməsi

quintal [ˈkwɪntl] *n* sentner (*100 kq*); kvintal=100-112 lb (*İngiltərədə = 50,8 kq, Amerikada = 45,36 kq*)

quintessence [kwɪnˈtesns] *n* kvintessensiya (*bir şeyin əsas mahiyyəti, cövhəri*), mahiyyət, məğz, əsas; **~ of virtue** comərdliyin / ləyaqətin əsası

quintuplet [ˈkwɪntjuːplət, kwɪnˈtuːplɪt] *n* **1.** beş əşyadan ibarət dəst; **2.** *pl* beş əkiz uşaq; **3.** beş əkizlərdən biri

quip¹ [kwɪp] *n* **1.** istehzalı / rişxəndli / kinayəli mülahizə, istehzalı / kinayəli irad; **2.** müdrik kəlam; **3.** sofizm; səfsətə; söz oynatma, fənd

quip² [kwɪp] *v* rişxənd etmək, kinayə ilə danışmaq, acı söz demək, ələ salmaq

quire [ˈkwaɪə] *n* = **choir** II

quirk¹ [kwəːk] *n* I bir kəsə / bir şeyə xas olan qəribəlik / vərdiş

quirk [kwəːk] *n* II **1.** kalambur, cinas; söz oyunu; **2.** hiylə, kələk, biclik, fənd

quirk² [kwəːk] *v* **1.** cinasla danışmaq; **2.** ələ salmaq, masqara / istehza / rişxənd etmək, lağa qoymaq; **3.** *məc.* zahirləmək, acılamaq, sancmaq

quisle [ˈkwɪzl] *v* öz vətənini satmaq, satqınlıq etmək, satqın olmaq

quisling [ˈkwɪzlɪŋ] *n* satqın, xain, dönük

quit¹ [kwɪt] *n amer.* işdən çıxarılma

quit² [kwɪt] *adj* azad, sərbəst; bir şeydən yaxasını / canını qurtarmış; **to get ~ of *one's* debts** borclarından qurtarmaq; **to get ~ of an uneasy fear** əzici / ağır qorxudan / vahimədən / dəhşətdən canını qurtarmaq; **to be ~ for *smth.*** bir şeydən canını qurtarmaq / xilas olmaq

quit³ [kwɪt] *v* (**-tt-**); (*pt, pp* **-ted** [-ɪd]; *amer, d.d.* **quit**) **1.** tərk etmək, çıxıb getmək; **to ~ *one's* family** ailəsini atıb getmək / tərk etmək; **to ~ the house** evi tərk etmək; **to ~ *one's* office** işdən çıxmaq; **to ~ the army** tərxis edilmək, ordudan buraxılmaq; **2.** atmaq, qurtarmaq, tullamaq; **to ~ work when the siren sounds** sirenanın siqnalı ilə işi qurtarmaq; **3.** əldən vermək, buraxmaq; **to ~ hold of *smth.*** bir şeyi əldən buraxmaq

quite [kwaɪt] *adv* **1.** tamamilə, tamam-kamal, büsbütün; *She was quite alone O tamamilə tək / yalqız idi;* **2.** demək olar ki, təxminən, xeyli, olduqca çox / az, qismən, kifayət / müəyyən dərəcəyə qədər; **~ a good player** çox yaxşı oyunçu; **~ a few / a lot / a number / a little** *d.d.* olduqca çox; **3.** həqiqətən, doğrudan da, həqiqətdə; *She is quite a beauty O, doğrudan da gözəldir;* **4.** nəzakətli etiraf; *I'm afraid I've taken your seat. – Oh, that's quite all right – Üzr istəyirəm. Deyəsən sənin / sizin yerini / yerinizi tutmuşam. – Narahat olma / olmayın, heç nə olmaz / heç eybi yoxdur*

quits [kwɪts] *adj*: **to be ~ with *smb.*** bir kəslə haqq-hesab çəkib qurtarmaq / haqq-hesabı çürütmək, hesablaşmaq, əvəz-əvəz olmaq, üzülüşmək;

◊ **to cry ~** barışığa gəlmək, razılaşmaq

quittance [ˈkwɪtəns] *n* **1.** qəbz, iltizam; **2.** azad olma; **3.** borcu / əvəzini ödəmə

quiver¹ [ˈkwɪvə] *n* **1.** titrəmə, əsmə, lərzə; **not a ~ of an eyelid** gözün qırpılmaması, tükün də tərpənməməsi; **2.** səsin titrəməsi

quiver² [ˈkwɪvə] *v* **1.** titrəmək, əsmək, zağ-zağ əsmək, lərzəyə gəlmək / düşmək; **to ~ with fear / cold** qorxudan / soyuqdan əsmək / titrəmək; **2.** titrətmək, əsdirmək, lərzəyə salmaq; **3.** arabir yelləmək (*qanadları*)

qui vive [ˌkiːˈviːv] *n fr. hərb.* Gələn kimdir?!

◊ **on the ~** ayıq / sayıq / hazır olma

Quixote [ˈkwɪksət] *n ədəb.* Don-Kixot (*həm. məc.*)

quixotic [kwɪkˈsɔtɪk] *adj* müdrik, düşüncəli, öz mənafeyini güdməyən, don Kixota xas / aid olan

quixotically [kwɪk'sɔtɪkəlɪ] *adv* müdrikcəsinə, düşüncə ilə, öz mənafeyini güdmədən, donkixot kimi, donkixotcasına

quixotism, quixotry ['kwɪksətɪzm, 'kwɪksətrɪ] *n* donkixotluq

quiz¹ [kwɪz] *n* I **1.** istehza, məsxərə, ələ salma, lağa qoyma, rişxənd, adamoynatma; zarafat, hənək; **2.** istehzaçı, rişxəndçi, məsxərəçi, adamoynadan

quiz [kwɪz] *n* II *amer.* **1.** ümumi sorğu (*dərsdə*), əvvəlcədən hazırlıq görmədən aparılan şifahi və ya yazılı yoxlama / test; **2.** viktorina, silsilə suallar; ~ **program** radioviktorina; ~ **show** televiktorina

quiz² [kwɪz] *v* I **1.** ələ salmaq, məsxərə / rişxənd etmək, lağa qoymaq, zarafat etmək, hənəkləşmək; **2.** rişxəndlə baxmaq

quiz [kwɪz] *v* II *amer.* **1.** yoxlama sorğu aparmaq (*sinifdə, dərsdə*); əvvəlcədən hazırlıq görmədən şifahi və ya yazılı yoxlama / test aparmaq; **2.** soruşub bilmək / öyrənmək

quizzical ['kwɪzɪkəl] *adj* **1.** istehzalı, zarafatyana, cinləndirici; **a ~ smile** istehzalı gülüş; ~ **glance** istehzalı nəzər / baxış; ~ **remark** zarafatyana məzəmmət; **2.** bir qədər qəribə / əcaib; komik, məzəli, gülməli; **3.** *amer.* anlaşılmaz, heyrət doğuran; ~ **look** anlaşılmaz / heyrət doğuran baxış

quizzing-glass ['kwɪzɪŋ'glɑ:s] *n* monokl (*təkgözlü eynək*)

quod¹ [kwɔd] *n sl.* həbsxana, qoduqluq

quod² [kwɔd] *v* həbs etmək, qoduqluğa atmaq / basmaq

quoin [k(w)ɔɪn] *n* **1.** künc daşı; **2.** binanın küncü; **3.** *tex.* paz, çiv

Quonset ['kwɔnsɪt] *n amer.* riflənmiş metaldan hazırlanmış yığma ev (*həm* ~ **hut**)

quorum ['kwɔ:rəm] *n lat.* kvorum, yetərsay, əksəriyyət

quota ['kwoutə] *n* **1.** norma, hədd, hissə, kvota; **inspection** ~ *siya.* nəzarət kvotası (*tərksilah üzrə nəzarət sistemində*); **2.** səsvermə zamanı tələb olunan minimum say; **3.** kvota; **export / import** ~ ixrac / idxal kvotası; **to take up a ~** kvotadan istifadə etmək; **4.** *amer.* ölkəyə gəlmək üçün icazə verilmiş mühacirlərin miqdarı / sayı

quotable ['kwoutəbl] *adj* sitat üçün yararlı, sitat gətirməyə lazım olan

quotation [kwou'teɪʃn] *n* I **1.** sitat, iqtibas; **2.** sitat gətirmə; sitat gətirilmə

quotation [kwou'teɪʃn] *n* II **1.** qiymət, dəyər; **2.** cari kurs, qiymət; ~ **of the day** hərracdakı bugünkü / cari kurs / qiymət

quotation-marks [kwou'teɪʃn'mɑ:ks] *n pl* dırnaq, dırnaq işarəsi (" ")

quote [kwout] *v* I **1.** sitat gətirmək, kiminsə sözlərini iqtibas etmək; **to ~ a verse from the Bible** Bibliyadan surəni vird etmək; **2.** istinad / isnad etmək; **to ~ an example** misal gətirmək; **3.** dırnaq açmaq, dırnağı almaq

quote [kwout] *v* II **1.** qiymət qoymaq / təyin etmək, qiymətləndirmək; **to ~ a price on a house** evə qiymət qoymaq, evin qiymətini təyin etmək; **2.** birja / hərrac qiymətini təyin etmək

quotidian [kwɔ'tɪdɪən] *adj* **1.** *tib.* hər gün baş verən, gündəlik, hər gün; **a ~ fever** tutması hər gün təkrar olunan malyariya; **2.** adi, mənasız, yeknəsəq, çeynənmiş; ~ **thought** adi / çeynənmiş fikir / mülahizə

quotient ['kwouʃnt] *n* **1.** *riyaz.* qismət; nisbət; bölüm; **2.** hissə, qisim; **electoral** ~ namizədin seçilməsi üçün lazım olan səslərin sayı

quotum ['kwoutəm] *n* = **quota**

Rr

R r [ɑ:] *n* (*pl* **R's, r's** [ɑ:z]) *ingilis əlifbasının 18-ci hərfi*

rabbit¹ ['ræbɪt] *n zool.* **1.** krolik, evdovşanı; **2.** krolik xəzi; **3.** *d.d. məc.* qorxaq, ağciyər (*adam*)

rabbit² ['ræbɪt] *v* (**-tt-**) **1.** krolik / dovşan ovlamaq; **2.** krolik / dovşan tutmaq üçün tələ qurmaq; **to go ~ting** krolik / dovşan ovuna getmək

rabbit-breeder ['ræbɪt,bri:də'] *n* krolik saxlayan

rabbit-burrow ['ræbɪt,bʌrou] *n* krolik / dovşan yuvası

rabbiter ['ræbɪtə'] *n* **1.** krolik / dovşan ovçusu; **2.** krolik / dovşan ovlamaq üçün it

rabbit-hearted ['ræbɪt'hɑ:tɪd] *adj* qorxaq, cəsarətsiz, dovşan kimi qorxaq

rabbit-hole ['ræbɪthoul] *n* = **rabbit-burrow**

rabbity ['ræbɪtɪ] *adj* **1.** krolik / dovşan çox / bol olan (*yer haq.*); **2.** dovşanabənzər, dovşanaoxşar

rabble ['ræbl] *n* **1.** yığın, dəstə; **a ~ of children** bir yığın / dəstə uşaq; **2.** topa; **a ~ of books of all ages** bir topa köhnə və təzə kitab; **3.** çox, hədsiz; **a ~ of doubts** çox / hədsiz şübhələr

rabid ['ræbɪd] *adj* **1.** quduz, qudurmuş, quduzlaşmış; **a ~ dog** quduz / quduzlaşmış it; **2.** dəli, ağılsız, qudurğan, azğın, qızğın; ~ **hate** azğın / qızğın nifrət; ~ **love** qızğın məhəbbət

rabidity [rə'bɪdɪtɪ] *n* **1.** quduzluq; **2.** qəzəb, acıq, qeyz, azğınlıq, qudurğanlıq

race¹ [reɪs] *n* I **1.** yarış (*qaçmaq, at / maşın sürmək və s. üzrə*); **to win / to lose a ~** yarışı udmaq / uduzmaq; **to run a ~ with** *smb.* bir kəslə qaçış üzrə yarışmaq; **a boat** ~ qayıq sürmə yarışı; **to come first / second / last in a ~** yarışda birinci / ikinci / sonuncu gəlmək (*finişə*); **2.** can atma, dalınca qaçma, tələsmə; **a ~ for power** hakimiyyətə can atma

race [reɪs] *n* II **1.** irq; **the Mongolian** ~ monqol irqi; **the black / white ~s** qara / ağ irqlər; **people of mixed ~** qarışıq irqdən olan adamlar; **without distinction as to ~** irqə fərq qoymadan, irqi ayrı-seçkilik salmadan; **2.** nəsil; tayfa; xalq; **the Spanish / Germanic ~s** ispan / alman tayfaları; **the human ~** insan nəsli, bəşəriyyət

race² [reɪs] *adj* yarış; yarışda iştirak edən; **a ~ boat** yarış qayığı; **a ~ crew** yarışda iştirak edən komanda (*avarçəkmədə*)

race³ [reɪs] *v* **1.** (**with, against**) yarışda iştirak etmək (*qaçış və s. üzrə*); *The drivers were racing against each other Sürücülər bir-birilə yarışırdılar*; **2.** cıdırda iştirak etmək (*at və onun sahibi haq.*); **3.** sürətlə / çaparaq getmək, qaçmaq, çapmaq; **to ~ down the street** küçə ilə qaçmaq; *He raced along the road O, yol boyu qaçdı*; **4.** qovmaq, çaparaq sürmək (*atı*), yüksək sürətlə sürmək (*maşını*);

◊ **to ~ a bill through the House** qanun layihəsini təcili surətdə parlamentdən keçirmək

race-card ['reɪskɑ:d] *n* cıdır proqramı

race-course ['reɪskɔ:s] *n id.* cıdır meydanı

race-day ['reɪsdeɪ] *n* cıdır günü

racehorse ['reɪshɔ:s] *n* cıdır atı

racer ['reɪsə'] *n* **1.** yürüşçü, yarışçı; **2.** cıdır atı; **3.** yarış qayığı; **4.** itigedən / sürətli gəmi; **5.** yarış avtomobili

racegoer ['reɪsgouə'] *n* cıdır həvəskarı

race-track ['reɪstræk] *n* **1.** cıdır treki, cıdır üçün dairəvi yol; **2.** yarış treki (*qaçışlar və s. üçün*)

racial ['reɪʃl] *adj* irqi; milli; ~ **minorities** irqi / milli azlıqlar; ~ **purity** irqi saflıq / təmizlik; ~ **discrimination** irqi ayrı-seçkilik; **the fight for ~ equality** irqi bərabərlik uğrunda mübarizə

racialism ['reɪʃəlɪzm] *n* irqçilik

racialist ['reɪʃəlɪst] *n* irqçi, irqçilik tərəfdarı

racing ['reɪsɪŋ] *adj* yarış; **a ~ car / bicycle** yarış avtomobili / velosipedi

rack¹ [ræk] *n* I **1.** paltarasan (*asılqan qarmağı*); **2.** stelaj (*bir şeyi dik halda saxlamaq üçün qurğu*); *She washed the dishes and put them in the rack to dry O, qabları yudu və qurumaq üçün stellaja qoydu*; **3.** şey qoymaq üçün rəf (*vaqonlarda, avtobuslarda və s.*); *Put this box on the rack,*

please Zəhmət olmasa, bu qutunu torun üstünə qoy / qoyun; **4.** dirək; stend, dayaq; karkas *(bir yerin gövdəsi)*

rack [ræk] *n* II dağılma, məhv olma; **to go to – and ruin** uçub dağılmaq / məhv olmaq; *They let the house go to rack and ruin Onlar fikir vermədilər və ev uçub dağıldı*

rack [ræk] *n* III yorğa, yorğa yeriş

rack [ræk] *n* IV **1.** *tar.* işgəncə aləti; **2.** *məc.* əzab, əziyyət; əzab / əziyyət vermə; **to put *smb.* on the ~** bir kəsə əzab-əziyyət vermək

rack[2] [ræk] *v* I **1.** rəfə / taxçaya qoymaq; **2.** qəfəsə / stellaja qoymaq; **3.** axura / yem qutusuna ot qoymaq; **4.** atı bağlamaq *(axura)*

rack [ræk] *v* II yorğa getmək / yerimək

rack [ræk] *v* III **1.** əzab / əziyyət / işgəncə vermək; **to be ~ed with / by jealousy** qısqanclıqdan əzab çəkmək; **2.** gərmək, güc vermək; **to – *one's* brains / *one's* wits** başını sındırmaq / çatlatmaq; **to – *one's* memory** yaddaşını gərmək

rack [ræk] *v* IV sürətlə getmək *(bulud haq.)*

racket[1] [ˈrækɪt] *n* I *id.* raket *(tennis topunu vurmaq üçün torlu kürəcik)*

racket [ˈrækɪt] *n* II **1.** səs, səs-küy, qalmaqal; **to make a – 1)** səs-küy / hay-küy / qalmaqal qaldırmaq; *Stop making that racket! Bu səs-küyü / hay-küyü dayandır! / dayandırın!* **2)** guruldamaq, gurultu salmaq, guppuldatmaq; **to kick up a ~** səs-küy / çığır-bağır / qalmaqal qaldırmaq; **2.** əyğinlıq, qudurğanlıq, eyş-işrət, sərxoşluq; **to go / to be on the ~** eyş-işrətlə məşğul olmaq;

◊ **to stand the ~ 1)** hesablaşmaq, hesab çəkmək; qisas / intiqam almaq; **2)** cavab vermək *(bir şeyə)*; **3)** sınağa tab gətirmək / dözmək

racket [ˈrækɪt] *n* III **1.** *amer.* yalan, fırıldaq, dələduzluq, kələk; **2.** şantaj; zorakılıq, reket

racket[2] [ˈrækɪt] *v d.d.* **1.** səs / səs-küy / gurultu salmaq; **2.** səs-küylü həyat sürmək, eyş-işrətlə məşğul olmaq

racketeer [ˌrækɪˈtɪə] *n amer.* **1.** hədə ilə / zorla / fırıldaqla başqasından pul qoparan adam; **2.** fırıldaqçı, dələduz

racketeering [ˌrækɪˈtɪərɪŋ] *n amer.* fırıldaqçılıq, dələduzluq, şantaj

racoon [rəˈkuːn] *n* **1.** *zool.* yenot; **2.** yenot xəzi

racy [ˈreɪsɪ] *adj* **1.** kəskin, güclü *(iy və s. haq.)*; **2.** cins *(heyvan haq.)*; **3.** canlı, parlaq *(üslub haq.)*

radar[1] [ˈreɪdaː] *n* **1.** radiolokator; **2.** radiolokasiya

radar[2] [ˈreɪdaː] *adj* radiolokator, radiolokasiya; **~ station** radiolokator / radiolokasiya stansiyası; **~ operator** radiolokator qurğusunun operatoru / işçisi; **enemy ~** düşmən radiolokatoru; *The plane disappeared off the radar screen Təyyarə radiolokatorun ekranından yox / qeyb oldu*

raddled [ˈrædld] *adj amer.* **1.** söküküb tökülən, köhnəlmiş, yırtılmış *(çox işlənməkdən)*; **2.** yorğun, üzgün; **a – face** yorğun / üzgün sifət

radial [ˈreɪdjəl] *adj* radial *(radius istiqamətində olan)*; **~ spokes** radial dəndələr *(velosipedin təkərlərində)*

radiance [ˈreɪdɪəns] *n* **1.** şəfəq, işıq, parıltı, nur; şölə; **the sun's ~** günəşin şəfəqi / şöləsi / işığı; **2.** gözəllik, dəbdəbə, əzəmət; **– of beauty** gözəlliyin əzəməti / dəbdəbəsi; **3.** parlaqlıq, parlama, işıq saçma

radiancy [ˈreɪdɪənsɪ] *n* = **radiance**

radiant [ˈreɪdjənt] *adj* **1.** parlaq, şəfəqli, işıqlı, nurlu, nursaçan, gözqamaşdırıcı, şəfəqsaçan; **~ morning** parlaq səhər; **– gems** parlaq / şəfəqsaçan daş-qaş; **– beauty** gözqamaşdırıcı gözəllik; *She was radiant with joy O, sevincdən parlayırdı*; **2.** şüalanma nəticəsində əmələ gələn; **– energy** şüadan əmələ gələn enerji

radiate [ˈreɪdɪeɪt] *v* **1.** şüalandırmaq, şüa vermək / buraxmaq; **the heat that ~s from the sun** günəş şüalarının verdiyi istilik; **2.** parlamaq, şəfəq / işıq saçmaq; üzü gülmək, sevinmək

radiation[1] [ˌreɪdɪˈeɪʃn] *n* **1.** *fiz.* şüalanma, radiasiya; **atomic ~** atom şüalanması / radiasiyası; **2.** şüalandırma, işığa salma; **3.** parlama; **~ of happiness** xoşbəxtlikdən parlama

radiation[2] [ˌreɪdɪˈeɪʃn] *adj* radiasiya, şüalanma; **– resistance** radioaktiv şüalanmaya davamlı; **– damage** radioaktiv şüalanmadan alınan xətər / ziyan; **– dose / dosage** radioaktiv şüalanmanın dozası; **– chemistry** radioaktiv maddələrin kimyası; **~ therapy** radioaktiv şüalarla müalicə *(xərçəng və digər xəstəliklər)*; **a – leak from a nuclear power station** atom elektrik stansiyasından radiasiyanın axması

radiator [ˌreɪdɪˈeɪtə] *n* radiator; **to install a central heating system with a ~ in each room** hər bir otağa radiator qoymaqla mərkəzi istilik sistemi çəkmək

radical[1] [ˈrædɪkl] *n* **1.** bünövrə, başlanğıc mənbə; **2.** *dilç.* kök *(sözün)*; **3.** *riyaz.* kök; **4.** radikal fikirli adam

radical[2] [ˈrædɪkl] *adj* **1.** əsaslı, əsas; **a – principle** əsas prinsip; **a – error** əsas səhv; **to make ~ changes** əsaslı dəyişikliklər etmək; **a – reform** əsaslı reforma / islahat; **2.** radikal; qəti, kökündən; **a – politician** radikal siyasətçi; **3.** yeni və fərqli; **4.** *qram.* kök; **a – vowel** kök saiti; **– languages** kök dillər *(yəni şəkilçisi olmayan, məs. Çin dili)*; **5.** *riyaz.* kök, kökə aid olan; **a – sign** kök işarəsi

radicalism [ˈrædɪkəlɪzm] *n siya.* **1.** radikalizm; **2.** radikallıq

radicality [ˌrædɪˈkælɪtɪ] *n* radikallıq, qətilik

radically [ˈrædɪkəlɪ] *adv* **1.** başlı-bütünlü; *English is radically a Germanic language İngilis dili başlı-bütünlü german dillərinə aiddir*; **2.** tamamilə, tamam-kamal, büsbütün; **– mistaken** tamamilə səhv etmiş; **3.** qəti surətdə; **to have ~ different views** tamamilə / büsbütün fərqli fikirlərə malik olmaq

radio[1] [ˈreɪdɪəʊ] *n (pl.* **-os** [-əʊz]) **1.** radio; **to turn the – on / off** radionu yandırmaq / söndürmək; **to hear *smth.* on the ~** bir şeyi radiodan eşitmək; **2.** radioqəbuledici aparat; **a portable –** portativ radioqəbuledici, əl radiosu; **3.** radioqram; **to receive a ~** radioqram almaq; **to listen to ~** radioya qulaq asmaq

radio[2] [ˈreɪdɪəʊ] *adj* radio; **a – programme / announcer / station** radio proqramı / diktoru / stansiyası

radio[3] [ˈreɪdɪəʊ] *v* radio ilə xəbər vermək; radioqram göndərmək

radioactive [ˌreɪdɪəʊˈæktɪv] *adj fiz.* radioaktiv; **– area** radioaktiv maddələrlə zəhərlənmiş zona / rayon

radioactivity [ˌreɪdɪəʊækˈtɪvɪtɪ] *n* radioaktivlik

radiology [ˌreɪdɪˈɔlədʒɪ] *n* radiologiya

radish [ˈrædɪʃ] *n bot.* qırmızı turp; **a bunch of – es** bir dəstə qırmızı turp

radium [ˈreɪdɪəm] *n kim.* radium

radius [ˈreɪdjəs] *n (pl.* **-dii** [-dɪaɪ]) **1.** *riyaz.* radius; **2.** sahə, rayon; əhatə dairəsi, hüdud

radon [ˈreɪdɔn] *n kim.* radon

raff [ræf] *n top.i* tör-töküntü, zir-zibil *(pozğun, cinayətkar, cəmiyyətə zidd adamlar)*

raffish [ˈræfɪʃ] *adj* **1.** pozğun, azğın, əxlaqsız, yolunu azmış, yava; **a ~ young man** pozğun / əxlaqsız gənc; **2.** vulqar, bayağı, şit, ədəbsiz

raffle[1] [ˈræfl] *n* pul-şey lotereyası

raffle[2] [ˈræfl] *v* **1.** lotereya oyunu keçirmək; **2.** lotereya oyununda iştirak etmək

raft[1] [raːft] *n* I **1.** sal; **2.** bərə; **3.** ağac axıtma *(çayla)*; **4.** hava ilə doldurulmuş rezin / plastik qayıq

raft [raːft] *n* II *amer. d.d.* çox, hədsiz, çoxlu, hədsiz-hesabsız, saysız-hesabsız, bir yığın; **a – of money** çoxlu / saysız-hesabsız pul

raft[2] [raːft] *v* **1.** sal / bərə düzəltmək; **2.** salla / bərə ilə keçirmək; **3.** ağacı çayla axıtmaq

rafter[1] [ˈraːftə] *n* I *tik.* çatı, çatma

rafter [ˈraːftə] *n* II çayla ağac axıdan *(fəhlə)*; sal sürən

rafter[2] [ˈraːftə] *v tik.* çatma qoymaq / vurmaq

raftsman [ˈraːftsmən] *n (pl.* **-men** [-mən]) = **rafter** II

rag[1] [ræg] *n* **1.** əsgi, cındır; **2.** parça, qırıntı, kəsik tikə *(parça və s. haq.)*; **3.** tikə, bir tikə / parça; **to tear *smth.* to ~s** bir şeyi tikə-tikə / parça-parça cırmaq; **4.** paltar, libas; **to be dressed in ~s** nimdaş / köhnəlmiş paltar geymək; *I haven't a rag to wear Mənim geyməyə paltarım yoxdur*; **5.** damcı, bir qırıq; **not a – of evidence** bir damcı / heç bir sübutu olmama;

◊ **from ~s to riches** qəflətən var-dövlətə çatma, qəflətən zənginləşmə

rag[2] [ræg] *v* **(-gg-) 1.** cırmalamaq, sataşmaq, acıqlandırmaq, hirsləndirmək, özündən çıxartmaq; **2.** danlamaq, töhmətləndirmək

məzəmmətləmək; **3.** qalmaqal salmaq, səs-küy / dava-dalaş qaldırmaq

ragamuffin [ˈrægəmʌfin] *n d.d.* **1.** səfil, baldırıçıplaq, dilənçi; **2.** sahibsiz / baxımsız / kimsəsiz uşaq

rage[1] [reidʒ] *n* **1.** qəzəb, qeyz, acıq; azğınlıq, hirs, hiddət; **blind with ~** qəzəbdən / hiddətdən özünü bilməmə; **to put *smb.* into a ~** bir kəsi qəzəbləndirmək / hirsləndirmək / hiddətləndirmək; **to fly / to get into a ~** qəzəblənmək, hiddətlənmək; **to be in a ~ with *smb.*** bir kəsə qəzəbi tutmaq / hirslənmək; **2.** azğınlıq, quduğanlıq (*külək, dalğa və s. haq.*); **the ~ of the wind / waves** küləyin / dalğaların azğınlığı; **3. (for)** ehtiras, şövq, böyük həvəs / maraq; **to have a ~ for hunting** ovçuluğa böyük həvəsi olmaq; **a ~ for fame / for leisure** şöhrətə / nəşəyə can atma; **4.** coşğunluq, qızğınlıq, dəliqanlılıq; **in the ~ of battle** döyüşün qızğın çağında / şiddətli vaxtında

rage[2] [reidʒ] *v* **1.** acıqdan hirslənmək / özündən çıxmaq / cini təpəsinə vurmaq; **to ~ at / against *smb.* / *smth.*** bir kəsə / şeyə hirslənmək; **2.** vıyıldamaq, guruldamaq, coşmaq, azğınlaşmaq, tüğyan etmək (*tufan, epidemiya, müharibə, ehtiras və s. haq.*); *Smallpox raged throughout the city Çiçək xəstəliyi şəhərdə tüğyan edirdi*

rageful [ˈreidʒful] *adj* **1.** acıqlı, qəzəbli, hirsli, qeyzli; quduğan, azğın; **2.** şiddətli, çox bərk, coşan, şiddətlənən, tüğyan edən

ragged [ˈrægid] *adj* **1.** kələ-kötür, əyri-üyrü; dişənmiş, diş-diş edilmiş, diş-diş; **~ cliffs / rocks** diş-diş qayalar; **a ~ knife blade** dişənmiş / diş-diş tiyəli bıçaq; **2.** köhnə, nimdaş (*paltar haq.*); **a ~ coat** nimdaş / köhnə palto; **3.** cındır paltar / cır-cındır geyinmiş; **4.** daranmamış, pırtlaşıq saçlı; **5.** səliqəsiz, pinti, laqeyd; **6.** ağır, nöqsanlı, qüsurlu (*üslub haq.*); **a ~ sentence** qüsurlu / ağır cümlə

raggy [ˈrægi] *adj* = **ragged**

raging [ˈreidʒiŋ] *adj* **1.** qəzəbli, acıqlı, qeyzli; quduğan, azğın, qızğın; **to be in a ~ temper** qəzəbdən özünü bilməmək / özündən çıxmaq; **2.** coşğun, təlatümlü; **~ sea** coşğun / təlatümlü dəniz; **3.** kəskin, dözülməz, şiddətli, əzablı, əzabverici; **~ headache** şiddətli / dözülməz / əzabverici başağrısı; **~ thirsty** dözülməz susuzluq

raglan [ˈræglən] *adj* reqlan; **a ~ coat** reqlan palto

ragman [ˈrægmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) cındırçı, cındıryığan, cındır alan; köhnə şeylər alverçisi

raid[1] [reid] *n* **1.** basqın, axın, qəfil hücum; **air ~** hava basqını, qəfil hava hücumu; **a ~ on a bank** banka basqın / qəfil hücum; **2.** reyd (*ictimai təşkilatların tapşırığı ilə aparılan ani yoxlama / təftiş*); **police ~** polis reydi / yoxlaması

raid[2] [reid] *v* basqın / qəfil hücum etmək; **to ~ a bank** banka basqın etmək

raider [ˈreidəʳ] *n* basqınçı, basqında iştirak edən adam, çapqınçı

rail[1] [reil] *n* **1.** hasar, çəpər, barı; **a wood ~ in front of an altar** səcdəgahın / mehrabın qabağında taxta hasar; **2.** tutacaq, məhəccər, sürahı; **3.** rels; **to go off the ~s** relsdən çıxmaq; **4.** *d.d.* dəmir yolu; **by ~** dəmir yolu ilə; **to send *smth.* by ~** bir şeyi dəmir yolu ilə göndərmək

rail[2] [reil] *adj* dəmiryol, dəmir yolu; **a ~ junction** dəmiryol qovşağı; **a ~ station** dəmir yolu vağzalı / stansiyası

rail[3] [reil] *v* I **1.** hasarla / məhəccərlə dövrələmək, ətrafına hasar çəkmək; **2.** rels çəkmək; **3.** dəmir yolu ilə göndərmək / yola salmaq / daşımaq

rail [reil] *v* II **1.** söyüş söymək, söyüşmək, deyişmək; **2. (at, against)** söymək, danlamaq, abırlamaq, abrını almaq; *The man railed at him and accused him of being lazy Kişi tənbəl olduğu üçün onu danladı və tənbeh etdi*

railroad[1] [ˈreilroud] *n* dəmir yolu

railroad[2] [ˈreilroud] *adj* dəmiryol, dəmir yolu; **~ rates** dəmiryol tarifləri

railroad[3] [ˈreilroud] *v* **1.** dəmir yolu ilə daşımaq / göndərmək (*yükü, malı və s.*); **2.** dəmir yolu ilə / qatarla getmək; **3.** dəmir yolu çəkmək / tikmək

railroader [ˈreilroudəʳ] *n amer.* **1.** dəmiryolçu, dəmiryol işçisi; **2.** dəmiryol sahibi

railway[1] [ˈreilwei] *n* dəmir yolu, dəmiryol xətti; **underground ~** yeraltı dəmir yolu, metro; **to send by ~** dəmir yolu ilə göndərmək; **to work on a ~** dəmir yolunda işləmək

railway[2] [ˈreilwei] *adj* dəmiryol, dəmir yolu; **a ~ accident** dəmiryol qəzası; **~ guide** dəmiryol bələdçisi / soraq kitabçası; **~ bridge / train / system** dəmiryol körpüsü / qatarı / sistemi; **a ~ junction** dəmir yolu qovşağı; **a ~ carriage** dəmiryol vaqonu

railway[3] [ˈreilwei] *v* **1.** dəmir yolu çəkmək; **2.** dəmir yolu ilə səyahət etmək

railwayman [ˈreilweimən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) dəmiryolçu

rain[1] [rein] *n* yağış; **continuous / quiet / steady ~** arası kəsilməyən / sakit / aramsız yağış; **a drizzling ~** xırda / narın yağış, çiskin; **a pouring / pelting / torrential ~** şiddətli / güclü yağış, leysan; *We've had a lot of rain this month Bu ay çoxlu yağış yağıb; Rain is still falling Yağış hələ də yağır*

rain[2] [rein] *v* **1.** *Bir qayda olaraq* **it** *şəxssiz əvəzliyi ilə işlədilir;* **It** *əvəzliyi Azərbaycan dilinə tərcümə edilmir; It rains, It's raining Yağış yağır; It rained very hard yesterday Dünən bərk yağış yağdı*; **2.** yağdırmaq; **to ~ arrows** ox yağdırmaq; **to ~ down shells on the enemy** düşmən üzərinə mərmi yağdırmaq; *Invitations / Gifts are raining on us Dəvətnamələr / Hədiyyələr üstümüzə yağır;*

◊ *It rains cats and dogs ≡ Yağış elə bil vedrədən tökülür, leysan yağır*

rainbow [ˈreinbou] *n* göy qurşağı, qövsi-qüzeh

raincoat [ˈreinkout] *n* yağışkeçirməyən plaş, yağmurluq

raincrop [ˈreinkrɔp] *n k.t.* dəmiyə bitki

raindrop [ˈreindrɔp] *n* yağış damcısı

rain-gauge [ˈreingeidʒ] *n* yağışölçən (*cihaz*)

rainglass [ˈreinglaːs] *n* barometr

raininess [ˈreininis] *n* yağmurluq, çiskinlik

rainless [ˈreinlis] *adj* yağışsız, quraqlıq; **~ year** quraqlıq il

rainproof [ˈreinpruːf] *adj* yağış buraxmayan / keçirməyən

rainstorm [ˈreinstɔːm] *n* yağış tufanı

rainwater [ˈrein,wɔːtəʳ] *n* yağış suyu; **to wash *one's* hair in ~** saçını yağış suyu ilə yumaq

rainy [ˈreini] *adj* yağışlı; **a ~ day / morning / evening** yağışlı gün / səhər / axşam; **~ weather** yağışlı hava;

◊ **for / against a ~ day** ≡ qara gün üçün; **to save / to keep *smth.* for a ~ day** bir şeyi qara gün üçün saxlamaq

raise[1] [reiz] *n* **1.** qaldırma; artırılma; gücləndirilmə; **2.** *amer.* əlavə, artım (*əmək haqqına*); **to ask for a ~** əmək haqqını artırmağı tələb / xahiş etmək; *He got a raise Onun əmək haqqını artırdılar*

raise[2] [reiz] *v* **1.** qaldırmaq; **to ~ *one's* hand** əlini qaldırmaq; *He raised the gun and fired O, silahı qaldırdı və atəş açdı;* **to ~ a sunken ship** batmış gəmini qaldırmaq; **to ~ anchor** lövbəri qaldırmaq; **2.** qalxmağa kömək etmək; **to ~ *smb.* from his knees** bir kəsi dizi üstə qalxmağa kömək etmək; **3.** doğurmaq, yaratmaq; **to ~ suspicion** şübhə yaratmaq / doğurmaq; **4.** yüksəltmək, artırmaq; **to ~ prices** qiymətləri yüksəltmək / artırmaq; **to ~ wages** əmək haqqını / maaşı artırmaq; **to ~ temperature** temperaturu artırmaq / yüksəltmək; **5.** yetişdirmək, becərmək; böyütmək (*bitki və s.*); **to ~ cattle** qaramal yetişdirmək; **to ~ corn / vegetables** taxıl / tərəvəz becərmək; **6.** böyütmək, böyütmək; **to ~ a family** ailə saxlamaq; *I was raised among the mountains of the north Mən şimal dağlarında boya-başa çatmışam / böyümüşəm;* **7.** yığmaq, toplamaq (*pul*); **to ~ taxes / rent** vergi / ev kirayəsi toplamaq; **8.** götürmək (*məhdudiyyəti və s.*); **to ~ an embargo / a quarantine** embarqonu / karantini götürmək;

◊ **to ~ *one's* glass to *smb.*** bir kəsin şərəfinə badə qaldırmaq; **to ~ *one's* hand to *smb.*** bir kəsə əl qaldırmaq

raised [reizd] *adj* **1.** acımış (*xəmir haq.*); **2.** qabarıq; **a ~ platform** qabarıq platforma

rake[1] [reik] *n* **1.** dırmıq, çəng; **2.** *tex.* sindan; **3.** odçəkən, ataşkeş

rake[2] [reik] *v* **1.** dırmıqlamaq, dırmıqlayıb yığmaq; **to ~ leaves into a pile** yarpaqları dırmıqlayıb bir yerə yığmaq; **2.** dırmıqlayıb düzəltmək / hamarlamaq; **to ~ the soil smooth** dırmıqlayıb torpağı hamarlamaq; **3.** *hərb.* uzaqdan atəşə tutmaq; *They*

raked the enemy with machine-gun fire Onlar düşməni uzaqdan pulemyot atəşinə tutdular; **4.** qarışdırmaq, çevirmək, eşələmək, axtarmaq; **to ~ through old magazines for facts** fakt tapmaq üçün köhnə jurnalların içində eşələnmək; **to ~ off** dırmıqlayıb yığmaq / təmizləmək; **to ~ out 1)** kürüyüb götürmək / atmaq; **2)** söndürmək; **to ~ out a fire** yanğını / ocağı söndürmək; **to ~ out information** məlumat əldə etmək; **to ~ up hay** quru otu dırmıqla yığmaq

rakish [ˈreɪkɪʃ] *adj* əxlaqsız, pozğun, avara, veyl; **a ~ young man** pozğun / avara gənc (*oğlan*); **to lead a ~ life** pozğun həyat sürmək

rakishness [ˈreɪkɪʃnɪs] *n* əxlaqsızlıq, pozğunluq; avaralıq, veyllik

rally[1] [ˈrælɪ] *n* I **1.** birlik, birləşmə; **2.** iclas; qurultay; toplantı, yığıncaq; **a party ~** partiya iclası / qurultayı / toplantısı; **Nazi rallies** faşist yığıncaqları, **3.** tez yaxşılaşma (*xəstəlikdən*); *The patient made a rally today Xəstə bu gün yaxşılaşıb;* **4.** *id.* avtomobil yarışı; zərbəyə zərbə ilə cavab vermə (*tennis oyununda*)

rally [ˈrælɪ] *n* II zarafat, zarafat etmə, hənək

rally[2] [ˈrælɪ] *v* I **1. (round)** yığışmaq, toplaşmaq, birləşmək; *The party rallied round him Partiya onun ətrafında birləşdi;* **2.** yığmaq, toplamaq, birləşdirmək; *The leader rallied his men round him Lider adamlarını öz ətrafında birləşdirdi / topladı;* **3.** özünə gəlmək, sağalmaq; **to ~ from an illness** xəstəlikdən sağalmaq; **4.** toplamaq, cəmləmək (*güc və s.*); **to ~ *one's* wits** fikrini toplamaq / cəmləmək; **5.** müdafiə etmək, tərəfini saxlamaq; **to ~ *smb.'s* opinion** bir kəsin fikrini müdafiə etmək

rally [ˈrælɪ] *v* II zarafat / hənək etmək, zarafatlaşmaq

ram[1] [ræm] *n* **1.** qoyun, erkək; **2.** *tex.* kotbud, döyəc (*ağır çəkic*); **3.** çəkməçi zındanı; **4.** döyəcləmə, toxaclama

ram[2] [ræm] *v* (**-mm-**) **1.** çırpılmaq; *The car rammed into the bus Maşın avtobusa çırpıldı;* **2.** döyəcləmək, toxaclamaq; **3.** doldurmaq; *He rammed his clothes into a bag O, paltarlarını bir çantaya doldurdu;* **to ~ down** döyəcləyib bərkitmək

ramble[1] [ˈræmbl] *n* **1.** gəzinti, məqsədsiz gəzmə; **2.** rabitəsiz nitq; dolaşıqlıq; sərsəmləmə

ramble[2] [ˈræmbl] *v* **1.** gəzmək, dolaşmaq, veyllənmək, avara-avara gəzmək; **to ~ through streets** küçələrdə veyllənmək / avara-avara gəzmək; **2.** boş-boş danışmaq / çərənləmək

rambler [ˈræmblə'] *n* **1.** sərsəri, səfil, avara; **2.** *bot.* çox gül açan sarmaşan qızılgül

rambling[1] [ˈræmblɪŋ] *n* gəzinti; **to go ~** gəzintiyə çıxmaq

rambling[2] [ˈræmblɪŋ] *adj* **1.** gəzən, heç yerdə qərar tutmayan; avara, sərsəri, sərgərdan; **2.** dağınıq, nizamsız (*tikinti haq.*); **~ old houses** nizamsız / köhnə evlər; **3.** rabitəsiz, qarışıq, əlaqəsiz (*nitq haq.*); **a long ~ letter / speech** uzun rabitəsiz məktub / nitq; **4.** sürünən, dırmaşan, sarmaşan (*bitki haq.*); **~ roses** dırmaşan / sarmaşan qızılgüllər

ramification [ˌræmɪfɪˈkeɪʃn] *n* (*adətən pl*) **1.** şaxələnmə, qol-budağa ayrılma; **the ~ of a railway system** dəmir yol sisteminin şaxələnməsi; **2.** zoğ, qol, budaq, şaxə; **~s of a river** çayın qolları, **~s of a road** yolun qolları / şaxələri

ramify [ˈræmɪfaɪ] *v* **1.** budaqlanmaq, qol-budaq atmaq; şaxələnmək; *The road began to ramify Yol şaxələnməyə başladı;* **2.** zoğ vermək, qol-budaq atmaq; **3.** *məc.* dərinləşmək; *Dissent has ramified İxtilaf / Ziddiyyət dərinləşib*

ramp[2] [ræmp] *v* **1.** eniş aşağı getmək; **2.** sürünmək, sarmaşmaq (*bitki haq.*)

rampage[1] [ræmˈpeɪdʒ] *n* qəzəb, hiddət, quduzluq, azğınlıq; **to be / to go on the ~** qəzəblənmək, hiddətlənmək, quduzluq etmək; *After the match, some football fans went on the rampage in the city centre Futbol oyunundan sonra bəzi fanatlar şəhərin mərkəzində quduzluq etdilər*

rampage[2] [ræmˈpeɪdʒ] *v* qəzəblənmək, qeyzlənmək, hiddətlənmək

rampancy [ˈræmpənsɪ] *n* **1.** qəzəb, hiddət, quduzluq, azğınlıq, özbaşınalıq; **2.** təhlükəli xarakter / xüsusiyyət

rampant [ˈræmpənt] *adj* **1.** azğın, tüğyan / azğınlıq edən; təhlükəli, qorxulu, təhdidedici, hədələyici; *Famine is rampant in the land Ölkədə aclıq tüğyan edir;* **2.** sıx, qalın (*bitki haq.*); **a ~ tropic vegetation** sıx / qalın tropik bitki

rampantly [ˈræmpəntlɪ] *adv* coşğunluqla, azğınlıqla, quduzcasına

rampart [ˈræmpaːt] *n hərb.* **1.** *tar.* qala səddi; **2.** dayaq məntəqəsi; qala, istehkam; **3.** keçilməz / alınmaz / sarsılmaz müdafiə

ramshackle [ˈræmˌʃækl] *adj* **1.** köhnə, qədim; **a ~ house** köhnə / qədim ev; **2.** *məc.* zəif, gücsüz; **a ~ empire** zəif / gücsüz imperiya

ran [ræn] **to run** *felinin pt forması*

ranch [raːntʃ] *n amer.* ranço, heyvandarlıq təsərrüfatı; **~ hands** heyvandarlıq təsərrüfatında işləyən fəhlə / işçi; **a sheep ~ in Australia** Avstraliyada qoyunçuluq ferması

rancher [raːntʃə'] *n* **1.** fermer, ranço / heyvandarlıq təsərrüfatının sahibi; rançoda / iri heyvandarlıq təsərrüfatında işləyən adam; **2.** çoban, kovboy

rancid [ˈrænsɪd] *adj* iylənmiş, qoxumuş, acılaşmış, qaxsımış (*süt, yağ haq.*)

rancorous [ˈræŋkərəs] *adj* hirsli, acıqlı, qəzəbli, kinli; **a ~ debate** hirsli / qəzəbli müzakirə

rancour [ˈræŋkə'] *n* hirs, qeyz, acıq, qəzəb, kin; *There was rancour in his voice Onun səsində qəzəb / kin vardı*

random[1] [ˈrændəm] *n* **at ~** fikirləşmədən, düşünmədən; **to speak at ~** fikirləşmədən / düşünmədən danışmaq

random[2] [ˈrændəm] *adj* fikirləşmədən / düşünmədən görülən; təsadüfi, nizamsız, ixtiyari; **a ~ choice** təsadüfi seçim; **~ reading** təsadüfi oxu

range[1] [reɪndʒ] *n* **1.** cərgə, sıra, səf (*bina və s. haq.*); qatar, silsilə; **a ~ of mountains** dağ silsiləsi; **the ~ of events** hadisələrin silsiləsi; **2.** ərazi, sahə, dairə; **the ~ of a science** elm sahəsi; *Latin is out of my range Latın dili mənim sahəm deyil;* **3.** məsafə, uzaqlıq; **at close ~** yaxında, yaxın məsafədə; **at long ~** uzaqda, uzaq məsafədə; **4.** assortiment, çeşid; **~ of commodities / of items** malların çeşidi; **5.** *hərb.* poliqon

range[2] [reɪndʒ] *v* **1.** düzmək, sıraya düzmək; **to ~ soldiers** əsgərləri cərgəyə düzmək; **2. (along)** uzanmaq, uzanıb getmək; **houses that ~ along the railway** dəmir yolu boyunca uzanıb gedən evlər; **3. (with)** müvazi / paralel olaraq getmək; *The line of cliffs ranges very closely with the river Sıra qayalar çaya yaxın müvazi olaraq uzanıb gedir;* **4 (with)** bir cərgədə durmaq (*bir şeylə*); *Our house ranges with the next building Bizim evimiz qonşu bina ilə bir cərgədə durur;* **5. (with, among)** eyni səviyyədə / bir cərgədə olmaq, bərabər olmaq; *He ranges with / among the great writers O, böyük yazıçılarla bir cərgədə / eyni səviyyədə durur;* **6. (from, between)** tərəddüd etmək, dəyişmək; *Prices ranged between 2 / 6 and 10 Qiymətlər 2 şillinq 6 pens və 10 şillinq arasında dəyişirdi*

ranger [ˈreɪndʒə'] *n* **1.** səyyah, yolçu, sərsəri; sərgərdan, avara, yurdsuz, səfil (*adam*); **2.** meşə gözətçisi; atlı qoruqçu, meşəbəyi; **3.** *amer.* atlı polis

rangy [ˈreɪndʒɪ] *adj* **1.** *amer.* geniş, ucsuz-bucaqsız (*düzənlik və s. haq.*); **2.** gəzən, bir yerdə qərar tutmayan; köçəri (*heyvan və balıq haq.*)

rank[1] [ræŋk] *n* **1.** sıra, cərgə, səf; **a ~ of houses** evlərin sırası / cərgəsi; **to break the ~s** cərgəni pozmaq; **to close ~s** sıraları sıxlaşdırmaq; **to join the ~s** cərgəyə / sıraya durmaq; **2. (the ~ s)** *pl* ordu, hərbi xidmət; **to join the ~** hərbi xidmətə daxil olmaq; **3.** rütbə, ad; ləyaqət; vəzifə; **the ~ of admiral / of capitain** admiral / kapitan rütbəsi; **4.** kateqoriya, sinif, təbəqə, dərəcə; **people of all ~s** cəmiyyətin bütün təbəqələrindən olan adamlar; **a poet / a painter / a writer *etc.* of the highest ~** ən yüksək rütbəli şair / rəssam / yazıçı və s.

rank[2] [ræŋk] *adj* **1.** coşğun, gur, sıx, qalın (*bitki haq.*); **2.** basmış, örtülmüş; **~ with weeds** alaq basmış / alaq ilə örtülmüş; **3.** qoxumuş, iylənmiş, qaxsımış, xarab olmuş; **~ butter** qaxsımış yağ; **~ fish** qoxumuş / iylənmiş balıq; **to grow ~** acı-

maq, qaxšamaq, iylənmək, xarab olmaq; **4.** mənfur; rəzil, murdar, xəbis; ~ **treason** mənfur satqınlıq; ~ **traitor** rəzil / xəbis satqın, **5.** açıq, açıqdan-açığa, aşkar; ~ **nonsense** açıq / aşkar cəfəngiyyat

rank[2] [ræŋk] *v* **1.** sıraya / cərgəyə düzmək; **to ~ books on a shelf** kitabları rəfdə sıraya düzmək; **2.** təsnif etmək; qiymətləndirmək, qiymət vermək; **3.** aid olmaq, hesab edilmək, **to ~ among the Great Powers** böyük dövlətlər sırasına aid olmaq; **to ~ among the first** birincilər sırasında olmaq; **4.** yer tutmaq; **to ~ third** üçüncü yer tutmaq; **5.** daha yüksək mövqe tutmaq; *A colonel ranks a major Polkovnik rütbəsi mayor rütbəsindən yüksəkdir*

ranking[1] [ˈræŋkıŋ] *n* **1.** yerləşmə, yerləşdirmə; qoyma; düzülüş; **2.** *id.* yüksək dərəcəli yer; **to achieve ~ 1)** yarışda yüksək dərəcəli yer tutmaq; **2)** idman dərəcəsi almaq

ranking[2] [ˈræŋkıŋ] *adj* **1.** rütbəcə / vəziyyətcə yuxarı olan; ~ **member** yaşlı / böyük üzv (*rütbəcə və s.*); **the ~ member of the embassy** səfarətxananın / səfirliyin başçısı; **2.** *hərb.* rütbəcə yüksək; **3.** yüksək vəzifə / mövqe tutan; ~ **representatives** məsul nümayəndələr; **4.** vacib; görkəmli, məşhur; **a ~ American historian** bir görkəmli amerikan tarixçisi; **5.** *id.* birinci dərəcəli

rankle [ˈræŋkl] *v* parçalamaq, dağıtmaq; iztirab / əzab / əziyyət vermək (*ruhən*); **to ~ in the heart** ürəyi parçalamaq / dağıtmaq; *It rankled the girl Bu, qıza əzab / əziyyət verdi*

ransack [ˈrænsæk] *v* **1.** (**for**) axtarmaq, araşdırmaq; **to ~ a box / a cupboard for a lost article** itmiş şeyi tapmaq üçün qutunun / qab şkafının altını üstünə çevirmək; **2.** soymaq, qarət / talan etmək, talamaq, çalıb-çapmaq; **to ~ a city** şəhəri talan / qarət etmək / çalıb-çapmaq

ransom[1] [ˈrænsəm] *n* pul verib azad etmə / qurtarma; **to hold** ***smb.*** **to ~** bir kəsə görə girov tələb etmək

ransom[2] [ˈrænsəm] *v* pul verib azad etmək / qurtarmaq; *His wife ransomed him at a heavy price Arvadı çoxlu pul verib onu azad etdi*

ransomer [ˈrænsəmə^r] *n* xilaskar (*İsa peyğəmbər haq.*)

rant[1] [rænt] *n* təşəxxüslü / məğrur / təmtəraqlı / ibarəli nitq

rant[2] [rænt] *v* təmtəraqlı / ibarəli / boş-boş danışmaq

rap[1] [ræp] *n* **1.** yüngül zərbə; **to give** ***smb.*** **a ~ over / on the fingers** bir kəsin əlinin üstünə yüngülcə / ehmalca vurmaq; **2.** asta taqqıltı; **to hear a ~ on the door** qapıda asta taqqıltı eşitmək

rap[2] [ræp] *v* (**-pp-**) **1.** yüngülcə vurmaq; **to ~** ***smb.*****'s fingers** bir kəsin əlinin üstünə yüngülcə vurmaq; **2.** taqqıldatmaq, döymək; **to ~ at a door** qapını taqqıldatmaq; *The chairman rapped on the table Sədr əli ilə stolu taqqıldatdı*

rapacious [rəˈpeıʃəs] *adj* **1.** tamahkar, acgöz, gözüdoymaz; ~ **capitalists** tamahkar / acgöz kapitalistlər; **2.** işğalçılıq, qəsbkarlıq, istilaçılıq; **3.** yırtıcı, vəhşi (*heyvan haq.*)

rapacity [rəˈpæsıtı] *n* tamahkarlıq, acgözlük, gözüdoymazlıq

rape[1] [reıp] *n* I **1.** zorlama; **to commit ~** zorlamaq (*qadını, qızı*); *He was sent to prison for rape Zorlama üstündə onu həbs etdilər*; **2.** korlanma; **the ~ of our beautiful forests** bizim gözəl meşələrimizin korlanması

rape [reıp] *n* II *bot.* raps (*yem kimi istifadə edilən, toxumundan yağ çıxarılan ot bitkisi*)

rape[2] [reıp] *v* zorlamaq; **to ~ a girl / a woman** qız / qadın zorlamaq

rapid [ˈræpıd] *adj* **1.** tez, iti, sürətli; **a ~ movement** sürətli / cəld hərəkət; **a ~ growth** tez / sürətli inkişaf; **2.** dik, dimdik, sıldırım, yalçın (*eniş, yamac və s. haq.*); **a ~ descent / ascent** dik eniş / yoxuş

rapidity [rəˈpıdıtı] *n* tezlik, sürətlilik, cəldlik

rapidly [ˈræpıdlı] *adv* tez, cəld, sürətlə; **a ~ growing economy** tez / sürətlə inkişaf edən iqtisadiyyat; *The work is progressing rapidly İş sürətlə inkişaf edir*

rapier [reıpjə^r] *n* rapira (*məşq qılıncı*)

rapine [ˈræpaın] *n* **1.** soyğunçuluq, qarət, talan; **2.** yırtıcılıq, vəhşilik; **beasts of ~** vəhşi / yırtıcı heyvanlar

rapist [ˈreıpıst] *n amer.* zorlayan / zorakılıq göstərən adam

rapt [ræpt] *adj* heyran, məftun; fərəhli; **a ~ look** məftun / fərəhli baxış; **to listen with ~ attention** məftunluqla qulaq asmaq

rapture[1] [ˈræptʃə^r] *n* şövq, fərəh, vəcd; vəcdə / cuşa gəlmə; **to be in / to go into ~s** vəcdə / cuşa gəlmək

rapture[2] [ˈræptʃə^r] *v şair.* heyran / valeh / məftun etmək, vəcdə gətirmək

rapturous [ˈræptʃərəs] *adj* coşğun, qızğın, fərəhli; ~ **applause** coşğun / qızğın alqış

rare [reə^r] *adj* I nadir, az tapılan; **a ~ book / bird / butterfly** nadir kitab / quş / kəpənək; ~ **courage** nadir cəsarət; **a ~ scholar** nadir alim

rare [reə^r] *adj* II yaxşı qızardılmamış, çiy (*süd, ət haq.*)

rarefied [ˈreərıfaıd] *adj* **1.** zərifləşdirilmiş, nazikləşdirilmiş, incələşdirilmiş; **2.** qaldırılmış, yüksəldilmiş; **promoted to ~ rank** yüksək vəzifəyə qaldırılmış, yuxarı rütbəyə yüksəldilmiş

rarefy [ˈreərıfaı] *v* nazikləşdirmək; incələşdirmək, zərifləşdirmək

rarely [ˈreəlı] *adv* **1.** nadir, az-az, arabir, nadir hallarda; **an odd little man who ~ spoke** nadir hallarda danışan balaca qəribə kişi; *I see him very rarely Mən onu çox az-az görürəm*; **2.** son dərəcə, çox yaxşı / qəşəng; ~ **honest** son dərəcə namuslu; *We dined rarely Biz çox yaxşı nahar etdik*

rareness [ˈreənıs] *n* nadirlik; qeyri-adilik, müstəsnalıq

rarity [ˈreərıtı] *n* **1.** nadirlik, müstəsna hadisə, müstəsnalıq; *Here a fine day is rarity Burada gözəl gün müstəsna hadisədir*; **2.** antikvar, əntiq şeylər; **a museum full of rarities** əntiq şeylərlə dolu muzey

rascal [ˈrɑ:skl] *n* fırıldaqçı, dələduz

rash[1] [ræʃ] *n* I *tib.* səpmə, səpki; **to come out / to break out in a ~** səpmək; *I break out / come out in a rash if I eat chocolate Mən şokolad yeyəndə səpirəm*

rash [ræʃ] *n* II xışıltı, xışıldama; **to hear ~** xışıltı eşitmək

rash[2] [ræʃ] *adj* çox tələsik, düşünülməmiş; **a ~ judgement** tələsik / düşünülməmiş mühakimə; ~ **statement** düşünülməmiş bəyanat; ~ **words** düşünülməmiş sözlər

rasher [ˈræʃə^r] *n* nazik kəsilmiş bekon (*duzlanmış, hisə verilmiş donuz əti*)

rashly [ˈræʃlı] *adv* çox tez / tələsik, tez-tələsik, fikirləşmədən, düşünmədən

rasp[1] [rɑ:sp] *n* **1.** sürtkəc, pendirtəraş, tərptəraş; **2.** qıcırtı; cırıldayan / xışıldayan kəskin səs; **the ~ of a saw on wood** odun kəsən mişarın səsi

rasp[2] [rɑ:sp] *v* **1.** qaşımaq, qazımaq, yonmaq; **2.** sürtmək (*sürtkəclə*); **3.** yonmaq, rəndələmək; **4.** qıcırdatmaq, kəskin qıcırtılı səs çıxartmaq; **5.** qulağı deşmək / dəlmək (*səs haq.*); qıcıqlandırmaq; **wine that ~s the throat** boğazı qıcıqlandıran şərab / çaxır

raspberry[1] [ˈrɑ:zbərı] *n bot.* **1.** moruq; **2.** moruq kolu

raspberry[2] [ˈrɑ:zbərı] *adj* moruq; ~ **jam** moruq cemi / mürəbbəsi; ~ **bush** moruq kolu; ~ **field** moruqluq, moruq kolluğu

rat[1] [ræt] *n* **1.** *zool.* siçovul; **to clear a place of ~s** bir yeri siçovullardan təmizləmək; **2.** qorxaq; satqın; xain, dönük, mürtəd; **3.** çuğul, xəbərçi, xəbər daşıyan;

◊ **to die like a ~ in a hole** *ət. söz.* ≡ it kimi ölmək; **to be caught like a ~ in a trap** siçovul kimi tələyə düşmək

rat[2] [ræt] *v* (**-tt-**) **1.** siçovulları qırmaq / məhv etmək; **2.** satmaq, çuğulluq etmək, donos vermək, şeytanlamaq

rate[1] [reıt] *n* **1.** norma, say, ölçü, əndazə; ~ **of profit / of return** *siya. iq.* gəlir norması; ~ **of surplus value** *siya. iq.* izafi dəyərin norması; ~ **of production** istehsal norması; **birth ~** doğum sayı; **2.** tarif, nırx; aylıq, maaş; **the ~s of wages per week** hər həftə üçün maaş tarifi; **3.** *mal.* məzənnə; **the ~ of exchange** valyuta məzənnəsi; **4.** qiymət; **to buy / to sell at a high ~** yüksək qiymətə almaq / satmaq; **5.** sürət, temp; **the ~ of growth** inkişaf sürəti / tempi

rate[2] [reıt] *v* I **1.** qiymətləndirmək, qiymət qoymaq; **to ~** ***smb.*** **/** ***smth.*** **high** bir kəsi / şeyi yüksək qiymətləndirmək; **2.** hesab etmək; **to ~ one profession above another in usefulness** bir peşəni əhəmiyyətinə görə digərindən üstün hesab etmək; *I rate him among my friends Mən onu dostlarım*

arasında üstün hesab edirəm; **3.** *amer.* qiymət yazmaq (*şagirdə*)

rate [reɪt] *v* II töhmətləndirmək; məzəmmət etmək, danlamaq; **to ~ *smb.* for doing *smth.*** bir kəsi bir şey etdiyinə görə danlamaq / məzəmmət etmək

ratepayer [ˈreɪt,peɪəʳ] *n* vergi verən / ödəyən adam

rather[1] [ˈrɑ:ðəʳ] *adv* **1.** xeyli, dedikcə; olduqca; **~ dull / interesting / dark / hot** olduqca maraqsız / maraqlı / qaranlıq / isti; *It's rather cold / hot outside Bayırda dedikcə soyuqdur / istidir;* **2.** yaxşısı budur; *I would rather go Yaxşısı budur, mən gedim*

ratification [,rætɪfɪˈkeɪʃn] *n hüq.* təsdiq, təsdiq etmə; ratifikasiya etmə

ratify [ˈrætɪfaɪ] *v* təsdiq etmək; imzalamaq; *The heads of the 2 governments met to ratify the treaty İki dövlət başçısı müqaviləni imzalamaq üçün görüşdülər*

rating [ˈreɪtɪŋ] *n* I **1.** qiymət, qiymət qoyma / vermə; fikir, rəy; **financial ~** maliyyə vəziyyətini qiymətləndirmə; **2.** vergi qoyma; **3.** normallaşdırma; nizama salma; **4.** sıravi dənizçi

rating [ˈreɪtɪŋ] *n* II töhmət, məzəmmət, qulaqburması; **to give *smb.* a ~** bir kəsə qulaqburması vermək

ratio [ˈreɪʃɪou] *n* (*pl* **-os** [-ouz]) nisbət, əmsal; **in the ~ of one to six** birin altıya nisbəti

ratiocinate [,rætɪˈɔsɪneɪt] *v* düşünmək, fikirləşmək; mühakimə yürütmək; fikir söyləmək

ration[1] [ˈræʃn] *n* **1.** rasion, pay, yem miqdarı, ərzaq payı; **the weekly butter / meat / bread** *etc.* **~** həftəlik yağ / ət / çörək *və s.* payı; **2.** ehtiyat; **iron / mergency ~** toxunulmaz ehtiyat; **3** *pl* ərzaq, azuqə; **to be on short ~** ərzaq çatışmazlığı hiss etmək

ration[2] [ˈræʃn] *v* **1.** pay vermək; **to ~ (out) bread** çörək vermək (*pay olaraq*); **2.** ərzaqla / azuqə ilə təmin etmək; *The army is well rationed Ordu ərzaqla yaxşı təmin edilir;* **3.** kartoçka üzrə bölüşdürmək; *Bread was rationed Çörək kartoçka ilə verilirdi*

rational [ˈræʃnəl] *adj* **1.** şüurlu, düşüncəli, düşünən; **~ beings** şüurlu varlıqlar, insanlar, adamlar; *Man is a rational creature İnsan şüurlu varlıqdır;* **2.** ağıllı; məqsədəuyğun, ağlabatan; **~ argument** ağıllı / məqsədəuyğun arqument / dəlil; **a ~ act** ağıllı / məqsədəuyğun hərəkət; **~ explanation** ağıllı / ağlabatan / məqsədəuyğun izahat; **3.** *fəls.* rasionalist; **~ theology** rasionalist ilahiyyat (*dini nəzəriyyələr*); **4.** əqli, zehni; **~ faculty** əqli qabiliyyət; **5.** rahat; **~ footwear** rahat ayaqqabı

rationale [,ræʃəˈnɑ:l] *n* **1.** məntiqi / ağıllı dəlil; ağıllı izahat; *What is the rationale behind this decision? Bu qərarın arxasında hansı ağıllı / məntiqi dəlil durur?;* **2.** əsas / əsl səbəb; **the ~ of the law** qanunun əsası

rationalism [ˈræʃnəlɪzm] *n fəls.* rasionalizm

rationalist[1] [ˈræʃnəlɪst] *n fəls.* rasionalist, rasionalizm tərəfdarı

rationalist[2] [ˈræʃnəlɪst] *adj* rasionalist; **~ theories** rasionalist nəzəriyyələri

rationality [,ræʃəˈnælɪtɪ] *n* **1.** səmərəlilik, məntiqlilik; **2.** rasionalizm

rationalization, -isation [,ræʃnəlaɪˈzeɪʃn] *n* **1.** ağıllı / məntiqi izahat, məntiqi əsaslandırma; **2.** səmərələşdirmə, təkmilləşdirmə

rationalize, -ise [ˈræʃnəlaɪz] *v* **1.** əsaslı / ağıllı izahat vermək; **2.** səmərələşdirmək, yaxşılaşdırmaq; təkmilləşdirmək

rationalizer [ˈræʃnəlaɪzəʳ] *n* səmərələşdirici

rationally [ˈræʃnəlɪ] *adv* **1.** ağılla, məntiqlə, düşünərək; **2.** səmərəli

rattle[1] [ˈrætl] *n* **1.** cingilti, şaqqıltı, tıqqıltı; **the ~ of bottles / chains** butulkaların / zəncirlərin cingiltisi; **the ~ of hail on the roof** dolunun evin damında tıqqıltısı; **2.** şax-şax (*uşaq oyuncağı*); **3.** gəvəzə, boşboğaz, hərzə

rattle[2] [ˈrætl] *v* **1.** cırıldamaq, cırıldatmaq; *The wind was rattling the windows Külək pəncərələri cırıldadırdı; The windows were rattling in the wind Pəncərələr küləkdən cırıldayırdı;* **to ~ along / off** gurultu ilə keçib getmək; *The old bus rattled along the stony road Köhnə avtobus daşlı yolla gurultu ilə keçib getdi;* **to ~ away / on** çərənçilik etmək; *He rattled on for hours about his job O, işi haqqında saatlarla çərənlədi;* **2.** xırıldamaq (*ölən adam haq.*)

rattlesnake [ˈrætlsneɪk] *n zool.* zınqırovlu ilan

rattle-brain [ˈrætlbreɪn] *n* başıboş, axmaq, sarsaq, səfeh (*adam*)

rattle-brained [ˈrætlbreɪnd] *adj* başıboş, axmaq, sarsaq, beyinsiz

rattle-headed [ˈrætl,hedɪd] *adj* = **rattle-brained**

rattling [ˈrætlɪŋ] *adj* **1.** gurultulu, cingiltili; səsli-küylü; **2.** güclü, şiddətli (*külək haq.*); **3.** çox gözəl / yaxşı, əla; **to have a ~ time** çox gözəl / əla vaxt keçirmək

rat-trap [ˈrættræp] *n* **1.** siçovul tələsi; **2.** *məc.* tələ, tor, çıxılmaz vəziyyət

ratty [ˈrætɪ] *adj* **1.** siçovul çox / bol olan; **2.** acıqlı, hirsli; qəzəbli; **3.** səliqəsiz, pırtlaşıq; **long ~ hair** uzun səliqəsiz / pırtlaşıq saç

raucous [ˈrɔ:kəs] *adj* xırıltılı, boğuq, tutqun, fısıltılı (*səs haq.*)

ravage[1] [ˈrævɪdʒ] *n* viran edilmə / etmə, xaraba qoyma, kökünü kəsmə; **~ of weeds** alaq otlarının kökünü kəsmə

ravage[2] [ˈrævɪdʒ] *v* **1.** viran / məhv / talan etmək, xaraba qoymaq; **to ~ a country / a city** ölkəni / şəhəri talan etmək; **2.** xarab olmaq, korlanmaq

rave[1] [reɪv] *n* **1.** sayaqlama, sərsəmləmə; **2.** gurultu, uğultu (*külək, dəniz haq.*)

rave[2] [reɪv] *v* **1.** sayıqlamaq; **to ~ in fever** qızdırma içərisində sayıqlamaq; *He raved all night in his fever O, bütün gecə qızdırma içərisində sayıqladı;* **2.** **(about, of)** məftun / heyran / valeh olmaq; **to ~ about *smb.*'s beauty** bir kəsin gözəlliyinə məftun / heyran / valeh olmaq; **3.** **(about, of, against)** qəzəblənmək, qeyzlənmək, hiddətlənmək; **to be raving with anger / with fury** qəzəbdən özündə olmamaq; **4.** coşmaq, azğınlıq etmək (*tufan, dəniz haq.*), vıyıldamaq, guruldamaq, şiddət etmək (*külək və s. haq.*)

ravel[1] [ˈrævl] *n* **1.** qarışıqlıq, dolaşıqlıq; **2.** *top.* sap qırıntıları, dolaşıq yumaq / kələf

ravel[2] [ˈrævl] *v* (**-ll-**) **1.** pırtlaşdırmaq, dolaşdırmaq (*sapı, ipi və s.*); **2.** *məc.* dolaşdırmaq, qarışdırmaq (*məsələni və s.*)

raven[1] [ˈreɪvn] *n zool.* alaqarğa

raven[2] [ˈreɪvn] *adj* qara və parlaq; **silky ~ hair** qara parlaq ipək saç

ravening [ˈrævənɪŋ] *adj* yırtıcı, vəhşi, acgöz (*xüs. heyvanlar haq.*); **~ wolves** yırtıcı / acgöz canavarlar

ravenous [ˈrævənəs] *adj* **1.** bərk ac; *When's dinner? I'm ravenous Nahar haçan / nə vaxt olacaq? Mən bərk acam / acından ölürəm;* **2.** iti, acgöz; **a ~ appetite** iti iştaha, canavar iştahası

ravenously [ˈrævənəslɪ] *adv* acgözlüklə, acgözcəsinə; **to eat ~** acgözlüklə yemək

ravine [rəˈvi:n] *n* dərə, yarğan, çuxur; keçid (*dağda*)

ravish [ˈrævɪʃ] *v* **1.** məftun / heyran / valeh etmək; **to ~ *smb.* by *smth.*** bir kəsi bir şeylə heyran / valeh etmək; **2.** zorlamaq (*qadını, qızı*)

ravishing [ˈrævɪʃɪŋ] *adj* valehedici, heyranedici, məftunedici; **a ~ smile** valehedici / heyranedici / məftunedici təbəssüm

ravishingly [ˈrævɪʃɪŋlɪ] *adv* füsunkarcasına, çox qəşəng / gözəl, məlahətli bir tərzdə

ravishment [ˈrævɪʃmənt] *n* **1.** qaçırma, oğurlama (*adət, qızı, qadını*); **2.** zorlama (*qızı, qadını*); **3.** məftunluq, heyranlıq, coşğunluq

raw[1] [rɔ:] *n* xammal

raw[2] [rɔ:] *adj* **1.** çiy, bişməmiş, bişirilməmiş; **~ meat / potato / fish / vegetable** çiy ət / kartof / balıq / tərəvəz; **2.** çiy, qaynadılmamış; **~ brick** *tik.* çiy kərpic; **~ milk / water** qaynadılmamış süd / su; **3.** xam, təmizlənməmiş; **~ material** xammal; **~ oil** xam / təmizlənməmiş neft; **~ silk** xam ipək; **~ cotton** çiyidli / çiyiddən təmizlənməmiş pambıq; **~ rice** çəltik, döyülməmiş / qabığı alınmamış düyü; **4.** qatılmamış, təmiz; **~ whisky / vodka** təmiz viski / araq; **5.** öyrənilməmiş, xam; **a ~ hand** xam / işə öyrənməmiş əl; **6.** rütubətli, nəm, yağmurlu (*hava haq.*); **a ~ foggy morning** rütubətli dumanlı səhər; **a ~ day** yağmurlu gün;

◊ **to swim in the ~** lüt / çılpaq çimmək; **to present life in the ~** həyatı olduğu kimi vermək / təqdim etmək

raw-boned [ˈrɔ:bound] *adj* çox arıq, bir dəri bir sümük; **a ~ face** çox arıq sifət / üz

rawhide [ˈrɔ:haid] *adj* xam göndən / dəri-dən qayrılmış / hazırlanmış; **a ~ whip** xam göndən qayrılmış qamçı / şallaq

ray¹ [reı] *n* **1.** şüa; **the ~s of the sun** günəşin şüaları; **2.** *fiz.* şüa, şüalanma; **alpha / beta / gamma ~s** alfa / beta / qamma şüaları

ray² [reı] *v* **1.** şüa buraxmaq / saçmaq / yaymaq; şüalanmaq, yayılmaq (*şüa, işıq və s. haq.*); **2.** işığa salmaq / vermək

raze [reız] *v* **1.** tamamilə dağıtmaq / yıxmaq, uçurtmaq; viran / alt-üst etmək; **to ~ to the ground** yer üzündən götürmək (*şəhər, ölkə və s. haq.*); *During the war, whole villages were razed to the ground Müharibə zamanı bütöv kəndlər yerlə yeksan edildi*; **2.** (**out**) silmək, pozmaq; **to ~ out a word** sözü pozmaq / silmək

razor [ˈreızə'] *n* ülgüc; **an electric ~** elektrik ülgücü

razor-grinder [ˈreızə,graındə'] *n* ülgücitiləyən

razz [ræz] *v* cırnatmaq, ələ salmaq, masqaraya / lağa qoymaq, istehza etmək

reach¹ [ri:tʃ] *n* **1.** uzatma (*əlini və s.*); **to make a ~ for** *smth.* bir şeyə əl uzatmaq; **within ~ of** *one's* **hand** əlinin altında; **2.** əl çatma, mümkünlük; mümkün olma; **3.** əhatə; səviyyə (*bilik və s. haq.*); *Such subtleties are beyond / out of my reach Belə incəlikləri mən anlaya bilmirəm*; **4.** məkan, sahə; **~ of meadow** çəmənliyin sahəsi; **5.** dirsək (*çayda*)

reach² [ri:tʃ] *v* **1.** uzatmaq (*söz. əli*); **to ~ forth** *one's* **arms** əllərini qabağa uzatmaq; *A tree reaches (out) its boughs towards the light Ağac budaqlarını işığa doğru uzadır*; **2.** uzanmaq; *Boughs reach out towards the sun Budaqlar günəşə doğru uzanır*; **3.** (**after**) can atmaq, axtarmaq, çalışmaq; **to ~ after fame** şöhrətə can atmaq, şöhrət axtarmaq

reachable [ˈri:tʃəbl] *adj* mümkün, mümkün olan, əldə edilə bilən, əl çatan

react [rıˈækt] *v* **1.** reaksiya / cavab vermək (*təsirə*); *I suggested that he might help, but he didn't react at all Mən belə hesab etdim ki, o, kömək edə bilər, lakin o, buna əslə reaksiya verməd*i; **2.** (**on, upon**) təsir etmək / göstərmək, təsirlənmək; **to ~ upon each other** bir-birinə təsir etmək; **3.** (**against**) əks-təsir / müqavimət göstərmək; **to ~ against opposition** müxalifətə əks-təsir göstərmək; **4.** *kim.* reaksiyaya girmək

reaction [rıˈækʃn] *n* I **1.** reaksiya, təsirə cavab vermə, təsirlənmə; **the ~ of eye to light** gözün işığa qarşı reaksiyası; **2.** *d.d.* fikir, rəy, münasibət; **~s to the war in the Far East** Uzaq Şərqdəki müharibəyə münasibətlər; *What's the President's reaction? Prezidentin fikri / rəyi nədədir?*; **3.** təsir; **the ~ of the rumours on public opinion** şayiələrin ictimai rəyə təsiri; **4.** əks-təsir; **action and ~** təsir və əks-təsir; **5.** *kim., fiz.* reaksiya; **nuclear ~** nüvə reaksiyası

reaction [rıˈækʃn] *n* II *siya.* irtica; **forces of ~** irtica qüvvələri; **international ~** beynəlxalq irtica

reactionary¹ [rıˈækʃnərı] *n* irticaçı, mürtəce siyasət tərəfdarı

reactionary² [rıˈækʃnərı] *adj* mürtəce, irticaçı; **~ forces** mürtəce qüvvələr

reactionist [rıˈækʃnıst] *n* irticaçı, mürtəce

reactivate [rıˈæktıveıt] *v* **1.** yenidən fəaliyyətə başlamaq, fəaliyyəti təzələmək; **2.** canlandırmaq (*işi*); **3.** bərpa etmək; **4.** reaktivləşdirmək

reactivation [rı,æktıˈveıʃn] *n* **1.** fəaliyyəti bərpa etmə; **2.** canlandırma, yenidən başlama, təzələmə (*işi*); **3.** bərpa etmə (*təchizatı*)

reactive [rıˈæktıv] *adj* **1.** təsirə cavab verən, reaksiya verən; **2.** qıcığa cavab verən; **3.** *kim.* reaktiv

reactor [rıˈæktə'] *n* **1.** *tex.* reaktor (*öz-özündən induksiya əmələ gətirən makara*); **2.** *fiz.* atom reaktoru / qazanı

read¹ [ri:d] *n* oxu, kitab oxuma; **to enjoy a good ~** yaxşı kitab oxumadan həzz / ləzzət almaq; **to take a quick ~ at a book** kitabı ötəri oxumaq

read² [red] *adj* **1.** bilikli, məlumatlı, çox oxumuş; səriştəli (*müəyyən sahədə*); **to be well / deeply / little ~ in a subject** hər hansı sahədə yaxşı / dərin / az hazırlığı olmaq; **2.** oxunan; **the most ~ of all books** ən yaxşı oxunan kitab

read³ [ri:d] *v* **1.** oxumaq (*kitab və s.*); **to learn (how) to ~** (necə) oxumağı öyrənmək; **to teach children (how) to ~ and to write** uşaqlara (necə) oxumağı və yazmağı öyrətmək; **to ~ a book / a letter / a newspaper / a magazine** *etc.* kitab / məktub / qəzet / jurnal *və s.* oxumaq; **to ~ men's hearts / thoughts** adamların ürəyini / fikrini oxumaq; *The child can't read and write yet Uşaq hələ oxumağı və yazmağı bacarmır*; **2.** oxumaq, elan etmək; **to ~ a decision** qərarı oxumaq / elan etmək; **3.** deyilmək; göstərilmək; *The document reads as follows Sənəddə aşağıdakı kimi deyilir*; **4.** göstərmək (*cihaz və s. haq.*); *Thermometer reads 38° today Bu gün termometr 38 dərəcə göstərir*; **5.** öyrənmək, məşğul olmaq (*hər hansı fənlə, elm sahəsi ilə*); **to ~ physics** fizika ilə məşğul olmaq; **6.** müzakirə edib təsdiqləmək; **7.** tapmaq (*tapmacanın cavabını*); **to ~ a riddle** tapmacanın cavabını tapmaq; **8.** xəbər vermək (*gələcəyi, taleyi*); **to ~ futurity / the future** gələcəkdən xəbər vermək;

◊ **to ~** *smb.* **a lesson / a lecture** bir kəsə öyüd-nəsihət vermək

readability [,ri:dəˈbılətı] *n* asanlıqla / asan oxuna bilmə, oxunuşu asan olma

readable [ˈri:dəbl] *adj* **1.** aydın, asan oxunan; **~ handwriting** asan oxunan / aydın xətt; **2.** oxunaqlı, maraqlı, yaxşı yazılmış (*kitab haq.*); **a ~ book** oxunaqlı / maraqlı kitab

readdress [,ri:əˈdres] *v* məktubun ünvanını dəyişdirmək / dəyişmək

reader [ˈri:də'] *n* **1.** oxucu; *My fair readers! Mənim əziz oxucularım!*; **2.** bədii oxucu (*aktyor*); **3.** müntəxəbat

readership [ˈri:dəʃıp] *n* **1.** dosent rütbəsi; dosentlik; **2.** oxucu kütləsi; **to achieve a wide ~** geniş oxucu kütləsi qazanmaq

readily [ˈredılı] *adv* **1.** həvəslə, məmnuniyyətlə, razılıqla; **to consent ~** həvəslə / məmnuniyyətlə razılaşmaq; *His suggestion was readily accepted Onun təklifi məmnuniyyətlə qəbul edildi*; **2.** asanlıqla; *She is not readily moved to tears Onu asanlıqla göz yaşı tökməyə vadar etmək olmaz*

readiness [ˈredınıs] *n* **1.** razılıq, hazır olma; **to have everything in ~** hər şeyi hazır vəziyyətdə saxlamaq; **2.** zirəklik, hazırcavablıq, diribaşlıq; **3.** hazır / razı olma, razılıq; **~ to undertake a task** öhdəlik / öhdəçilik götürməyə hazır olma

reading¹ [ˈri:dıŋ] *n* **1.** oxu, oxuma; qiraət; **outside ~** sinifdənkənar oxu; **to teach ~ and writing** oxumağı və yazmağı öyrətmək; **to be fond of ~** oxumağı (çox) sevmək; **2.** məlumatlılıq, biliklilik, erudisiya; **a man of wide ~** geniş məlumata sahib olan adam; **3.** izah / şərh / təfsir etmə; *What's your reading of the fact? Sən / Siz bu faktı necə izah edirsən? / edirsiniz?*

reading² [ˈri:dıŋ] *adj* **1.** oxu, oxucu (*kitab, qəzet və s.*); **~ conference** oxucu konfransı; **2.** oxu üçün; **~ matter** oxu üçün material (*kitab, qəzet və s.*)

reading-book [ˈri:dıŋbuk] *n* müntəxəbat

reading-lamp [ˈri:dıŋlæmp] *n* stolüstü lampa

reading-room [ˈri:dıŋrum] *n* **1.** qiraətxana, oxu zalı; **2.** korrektor otağı

readjust [ˈri:əˈdʒʌst] *v* **1.** düzəltmək, qaydaya salmaq, təzədən düzəltmək; dəyişdirmək; **to ~ the television set** televiziya aparatını düzəltmək; **to ~** *one's* **dress** paltarını düzəltmək / qaydaya salmaq; **2.** uyğunlaşmaq (*yenidən*); **to ~ oneself to civil life** mülki həyata uyğunlaşmaq (*məs. əsgərlikdən sonra*)

readjustment [ˈri:əˈdʒʌstmənt] *n* **1.** düzəltmə; qaydaya salınma; **to make ~** düzəliş etmək; **2.** kökləmə (*televizoru, çalğı alətlərini*); **3.** yenidən qurma / tikmə / təşkil etmə; **4.** mülki həyata qayıtma

ready¹ [ˈredı] *n* **1.** *d.d.* nağd pul; **2.** *hərb.* hazır vəziyyət; **at the ~** hazır vəziyyətdə

ready² [ˈredı] *adj* **1.** hazır, hazırlanmış; **~ for use** istifadəyə hazır; **~ for the press** çap üçün hazır (*əlyazması haq.*); *Dinner is ready Nahar hazırdır*; **to make / to get ~** hazırlamaq, hazır etmək; **to get the children ~ for a walk** uşaqları gəzintiyə aparmaq üçün hazırlamaq; *Get ready quickly! Tez hazır ol! / olun!*; **2.** hazır, hazır vəziyyət; **3.** nağd; **~ money / cash** nağd pul; **to pay ~ money** nağd pulla ödəmək / hesablaşmaq

ready[3] [ˈredı] *adv* hazır vəziyyətdə; *The boxes are ready packed Qutular qablanıb, hazırdır*

ready-made [ˈredıˈmeıd] *adj* hazır; ~ **clothes** hazır paltar

real [ˈrıəl] *adj* **1.** həqiqi, əsl, real, gerçək; ~ **events** həqiqi / real hadisələr; ~ **gold / silver** həqiqi qızıl / gümüş; **a ~ reason** həqiqi / əsl səbəb; *These things are real and no fancies Bu şeylər həqiqidir, heç biri uydurma deyil;* **2.** təbii, həqiqi; ~ **silk** təbii ipək; ~ **and paper flowers** təbii və kağızdan düzəldilmiş çiçəklər; ~ **friend** həqiqi dost; **3.** *riya.* həqiqi; ~ **value** həqiqi dəyər; **4.** *hüq.* daşınmaz, tərpənməz; ~ **property** daşınmaz / tərpənməz əmlak

realism [ˈrıəlızm] *n* realizm

realist [ˈrıəlıst] *n* realist

realistic [ˈrıəlıstık] *n* realist; ~ **planning** realist planlaşdırma; ~ **attitude** realist münasibət

realistically [rıəˈlıstıkəlı] *adv* realistcəsinə, praktik olaraq

reality [rıˈælıtı] *n* **1.** gerçəklik, varlıq, reallıq; **objective** ~ *fəls.* obyektiv varlıq; **in** ~ əslində, faktik olaraq; *She believes in reality of fairies O əslində cadugərlərin mövcud olmasına / varlığına inanır;* **2.** fakt, dəlil, sübut; *We must stick to the realities Biz faktlara / sübutlara əsaslanmalıyıq;* **3.** həqiqilik, doğruluq, inam; **to become a** ~ həqiqətə çevrilmək; *This dream will soon become a reality Bu arzu tezliklə həqiqətə çevriləcək*

realizable, -isable [ˈrıəlaızəbl] *adj* həyata keçirilə bilən, mümkün olan; yerinə yetirilə / həyata keçirilə bilən; **a ~ plan** yerinə yetirilə bilən plan

realization, - isation [ˌrıəlaıˈzeıʃn] *n* **1.** həyata keçmə, yerinə yetirmə; realizasiya, həyata keçirmə (*planı və s.*); **the ~ of *one's* hopes / dreams** ümidlərini / arzularını həyata keçirmə; **2.** anlama, başa düşmə; dərk etmə; **3.** satış, realizə etmə; ~ **of goods** malların satışı / realizə edilməsi

realize, -ise [ˈrıəlaız] *v* **1.** həyata keçirmək, yerinə yetirmək; **to ~ a plan** planı həyata keçirmək / yerinə yetirmək; **to ~ *one's* dreams / hopes** öz arzularını / ümidlərini yerinə yetirmək; *Our hopes were realized Bizim ümidlərimiz reallaşdı;* **2.** başa düşmək, dərk etmək; **to ~ the difficulties** çətinlikləri başa düşmək / dərk etmək; **to ~ *one's* error** səhvini başa düşmək; **3.** aydınlaşdırmaq, aydın etmək; **4.** *tic.* satmaq, realizə etmək; *The goods are difficult / easy to realize Bu malları satmaq çətindir / asandır*

really[1] [ˈrıəlı] *adv* **1.** həqiqətən, həqiqətdə, əslində; *What do you really think about it? Sən / Siz əslində bu barədə nə düşünürsən? / düşünürsünüz?;* **2.** çox, olduqca, son dərəcə; **a ~ hot / cold day** olduqca isti / soyuq gün; **a ~ beautiful woman / girl** son dərəcə gözəl qadın / qız

really[2] [ˈrıəlı] *inter Təəccüb, narazılıq, şübhə və s. ifadə edir: Doğrudanmı? Ola bilməz! Nə danışırsan!* və s.; *We are going to Japan next month – Really? Biz gələn ay Yaponiyaya gedirik – Doğrudanmı? Ola bilməz?;*

◊ ~ **and truly** düzü, doğrusu; *Really and truly, he must not say such things Düzü, o belə şeylər deməməlidir*

realm [relm] *n* **1.** krallıq; dövlət; **2.** *şair.* hökmranlıq; **the ~ of nature** təbiətin hökmranlığı; **3.** sahə; **the ~ of science** elmin sahəsi

reap[1] [ri:p] *n* dərz, qucaq (*ot və s. baq.*)

reap[2] [ri:p] *v* **1.** biçmək; **to ~ corn / wheat / barley** taxıl / buğda / arpa biçmək; **2.** bəhrəsini / səmərəsini görmək; **to ~ the fruits of a victory** qələbənin bəhrəsini / səmərəsini görmək;

◊ *To reap as one has sown at. söz. Nə əkərsən, onu da biçərsən*

reaper [ˈri:pəʳ] *n* **1.** biçinçi; **2.** taxılbiçən maşın

reappear [ri:əˈpıəʳ] *v* yenidən görünmək / peyda olmaq / zühur etmək; *The moon reappeared from behind a cloud Ay buludun arxasından yenidən göründü / peyda oldu*

reappearance [ˈri:əˈpıərəns] *n* yenidən görünmə / peyda olma / zühur etmə; **the ~ of the symptoms** əlamətlərin / simptomların yenidən peyda olması

rear[1] [rıəʳ] *n* **1.** arxa; arxa cəbhə, cəbhə arxası; **in the ~** arxa cəbhədə; **to follow in the ~** arxada getmək; quyruqda sürünmək; **2.** arxa / dal tərəf; **the ~ of a house** evin arxa / dal tərəfi;

◊ *To the rear, march! Geriyə marş!*

rear[2] [rıəʳ] *adj* **1.** dal, arxa; ~ **wheel** dal / arxa təkər; ~ **entrance** dal / arxa giriş; **2.** *hərb.* arxa; ~ **boundary** arxa sərhəd

rear[3] [rıəʳ] *v* **1.** qaldırmaq (*başı, əli*); **to ~ *one's* head** başını qaldırmaq; *Counterrevolution reared its head Əksinqilab baş qaldırdı;* **to ~ *one's* voice** səsini qaldırmaq; **2.** ucaltmaq; **to ~ a monument** abidə ucaltmaq; **3.** becərmək, yetişdirmək (*heyvanı*); **to ~ poultry / pigs** quşçuluqla / donuzçuluqla məşğul olmaq; **4.** böyütmək, tərbiyə etmək (*nəsil*)

rearrange [ˈri:əˈreındʒ] *v* **1.** yerini dəyişdirmək, başqa yerə qoymaq; **2.** yenidən qurmaq / tikmək / təşkil etmək

rearrangement [ˈri:əˈreındʒmənt] *n* **1.** qaydaya / nizama salma; **2.** başqa yerə qoyma; **3.** yenidən qurma / təşkil etmə

reason[1] [ˈri:zn] *n* I **1.** səbəb; **the ~ of eclipses** tutulmaların (*ay, günəş*) səbəbi; *What's his reason for leaving the job Onun işdən çıxmasının səbəbi nədir?* **2.** əsas; mülahizə; *I saw a reason to suspect him Ondan şübhələnməyə mənim əsasım vardı*

reason [ˈri:zn] *n* II **1.** dərrakə, idrak; *Only man has reason Ancaq insanlarda dərrakə / idrak var;* **2.** ağıl, düşüncə; **to lose *one's* ~** ağlını itirmək; **to speak / to talk ~** ağılla / düşüncə / dərrakə ilə danışmaq

reason[2] [ˈri:zn] *v* **1.** fikirləşmək, düşünmək, götür-qoy / mühakimə etmək, nəticə çıxarmaq; **to ~ about / of a subject** hər hansı bir mövzu haqqında fikirləşmək; **to ~ from past experience** keçmiş təcrübədən nəticə çıxartmaq; **2.** müzakirə etmək; **to ~ what is to be done** nə etməli olmağı müzakirə etmək; **3.** (**with, into**) inandırmaq, yola gətirmək, dilə tutmaq; *We reasoned with him for an hour Biz onu bir saata inandırdıq / yola gətirdik;* **4.** əsaslandırmaq, sübut etmək; *He must reason his case a bit more O öz mövqeyini bir az da əsaslandırmalıdır*

reasonable [ˈri:znəbl] *adj* **1.** ağıllı, məntiqə uyğun; səmərəli; **a ~ conclusion** ağıllı / məntiqə uyğun nəticə; **2.** əsaslandırılmış, əsaslı; inandırıcı; ~ **claim / demand** əsaslı tələb; **3.** iddiasız, mülayim; **to be ~ in *one's* desires** arzularında iddiasız olmaq; **4.** *d.d.* ucuz, münasib qiymətli; *Strawberries are reasonable now Çiyələk indi münasib qiymətədir*

reasonably [ˈri:znəblı] *adv* **1.** ağılla, düşünərək; **to discuss the problem calmly and ~** problemi soyuqqanlılıqla və ağılla müzakirə etmək; **2.** münasib qaydada / surətdə

reasoned [ˈri:znd] *adj* əsaslandırılmış; **a ~ statement** əsaslandırılmış bəyanat

reasoning [ˈri:znıŋ] *n* **1.** mühakimə, düşüncə, fikir; **power of ~** mühakimə yürütmək qabiliyyəti; **2.** əsaslandırma, sübut göstərmə

reasonless [ˈri:znlıs] *adj* **1.** ağılsız, düşüncəsiz; **2.** mənasız, boş; **3.** əsaslandırılmamış, əsassız

reassemble [ˌri:əˈsembl] *v* **1.** yenidən yığışmaq; **2.** *tex.* söküb yığmaq / quraşdırmaq (*maşını və s.*)

reassert [ˌri:əˈsə:t] *v* **1.** təsdiq etmək; **2.** yenidən irəli sürmək (*ittihamı*)

reassure [ˌri:əˈʃuəʳ] *v* **1.** təsdiq etmək, inandırmaq; **2.** sakitləşdirmək; **to ~ the public** ictimaiyyəti sakitləşdirmək; **3.** sığorta etmək, sığortanı təzələmək

reassuring [ˌri:əˈʃuərıŋ] *adj* sakitləşdirici; təskinedici; təsəlliverici; ~ **news** təskinedici / təsəlliverici xəbər; **a ~ voice** sakitləşdirici / sakitedici səs; **a ~ glance** təskinedici baxış

reassuringly [ˌri:əˈʃuərıŋlı] *adv* sakitləşdirici / təskinedici / təsəlliverici bir tərzdə

reawaken [ˌri:əˈweıkn] *v* yenidən canlandırmaq / oyatmaq / fəallaşdırmaq; **to ~ interest** yenidən marağı oyatmaq; **to ~ memories** xatirələri yenidən oyatmaq / canlandırmaq

rebate [ˈri:beıt] *n tic.* güzəşt, güzəşt etmə

rebel[1] [ˈrebl] *n* üsyançı; qiyamçı

rebel[2] [ˈrebl] *adj* **1.** üsyançı; **the ~ army** üsyançı ordu; **2.** qiyamçı, üsyankar; ~ **forces** qiyamçı / üsyankar qüvvələr

rebel[3] [rıˈbel] *v* (**-ll-**) (**against**) **1.** qiyam / üsyan etmək; *The troops rebelled Ordu qi-*

yını qaldırdı; **2.** rədd etmək, əleyhinə çıxmaq; **to ~ against the old custom** köhnə adətə / ənənəni rədd etmək

rebellion [rɪ'beljən] *n* üsyan; qiyam, bunt, iğtişaş; **armed ~** silahlı üsyan / qiyam; **to rise in ~** üsyan etmək, qiyam / bunt qaldırmaq

rebellious [rɪ'beljəs] *adj* **1.** üsyançı, qiyamçı, qiyam etmiş; **~ troops** qiyamçı / qiyam etmiş ordu; **2.** üsyankar; **~ speech** üsyankar nitq; **3.** itaətsiz, sözə baxmayan / qulaq asmayan; tərs; **a ~ child** sözə baxmayan / qulaq asmayan / tərs uşaq; **4.** gurultulu, həyəcanlı; **~ meetings** gurultulu / həyəcanlı mitinqlər; **5.** keçməyən, müalicə olunmayan (*xəstəlik haq.*)

rebelliously [rɪ'beljəslɪ] *adv* üsyankarcasına; həyəcanlı, gurultulu

rebelliousness [rɪ'beljəsnɪs] *n* üsyankarlıq; coşğunluq

rebind[1] ['ri:'baɪnd] *n* yenidən cildlənmiş kitab

rebind[2] ['ri:'baɪnd] *v* yeni cild çəkmək (*kitaba*)

rebirth ['ri:'bɜ:θ] *n* yenidən törəmə / canlanma / dirçəlmə / bərpa; dirilmə

reborn ['ri:'bɔ:n] *n* yenidən törəmiş / doğulmuş / canlanmış; *The hope was reborn Ümid yenidən canlandı*

rebound[1] [rɪ'baʊnd] *n* **1.** təpmə, qaytarma, rikoşet, səkdirmə (*güllənin və s.-nin dəyib yana sıçraması, sapması*); **2.** *mæc.* reaksiya (*maddələr arasında kimyəvi münasibət*); **3.** ümidi kəsilmə / boşa çıxma, məyus olma; ümidsizlik; **4.** depressiya

rebound[2] [rɪ'baʊnd] *v* **1.** geri sıçramaq / atılmaq / tullanmaq; dəyib qayıtmaq; *The ball rebounded from / off the wall Top divara dəyib geri qayıtdı;* **2.** əks təsir göstərmək; *The ill he did rebounded upon him Onun etdiyi pislik özünə yönəldi / dəydi;* **3.** əks-səda yaratmaq

rebuff[1] [rɪ'bʌf] *n* qəti / ciddi etiraz, protest; **to meet with a ~** qəti etirazla qarşılaşmaq

rebuff[2] [rɪ'bʌf] *v* **1.** rədd etmək (*təklifi və s.*); **2.** *hərb.* dəf etmək (*hücumu*)

rebuild [,ri:'bɪld] *v* **1.** yenidən tikmək; **to ~ a house / a town** yenidən ev / şəhər tikmək; *They rebuilt the town after the earthquake Zəlzələdən sonra onlar şəhəri yenidən tikdilər;* **2.** yenidən yığmaq; **to ~ an engine** mühərriki yenidən yığmaq; **3.** yenidən qurmaq; *After the divorce, he had to rebuild his life completely Arvadını boşadıqdan sonra o, həyatını tamamilə yenidən qurmalı oldu*

rebuilt ['ri:'bɪlt] *v* **to rebuild** *felinin pt, pp formaları*

rebuke[1] [rɪ'bju:k] *n* danlaq, məzəmmət, tənə, qınama; narazılıq; **to administer a ~** danlamaq, məzəmmət etmək, qınamaq

rebuke[2] [rɪ'bju:k] *v* **1.** danlamaq, məzəmmət etmək, suçlamaq, təqsirləndirmək, günahlandırmaq; **2.** irad tutmaq, töhmət vermək; **to ~ *smb.* for *smth.*** bir kəsə bir şeyə görə töhmət vermək / irad tutmaq

rebut [rɪ'bʌt] *v* rədd / etiraz etmək, qəbul etməmək (*ittihamı, məzəmməti, danlağı və s.*); **to ~ *smb.*'s offer** bir kəsin təklifini rədd etmək

recall[1] [rɪ'kɔ:l] *n* **1.** geri çağırma (*millət vəkilini, səfiri və s.*); **2.** geri qayıtmaq üçün çağırış / siqnal (*əsgərlər və s. aid*); **to sound the ~** geri qayıtmaq üçün siqnal vermək; **3.** *hərb.* ehtiyatda olanları hərbi xidmətə çağırma; **4.** çağırma, dəvət, dəvət etmə (*ifaçını səhnəyə*); **to give an actor a ~** aktyoru səhnəyə çağırmaq / dəvət etmək; **5.** xatirə, yada salma

recall[2] [rɪ'kɔ:l] *v* **1.** geri çağırmaq (*səfiri, millət vəkilini və s.*); *He was recalled from abroad Onu xaricdən geri çağırdılar;* **2.** *hərb.* ehtiyatdan geri çağırmaq; **3.** yada salmaq, xatırlamaq; **to ~ the words of a song** mahnının sözlərini yada salmaq; *I don't recall his name Mən onun adını xatırlamıram;* **4.** xatırlatmaq, yadına salmaq; *Everything here recalls my youth Burada hər şey mənim gəncliyimi yadıma salır / xatırladır;* **5.** *şair.* oyatmaq; **to ~ a feeling** hiss oyatmaq; **6.** geri götürmək, imtina etmək; qaçmaq; **to ~ a gift** bəxşişdən imtina etmək; **to ~ *one's* words** sözünü geri götürmək

recant [rɪ'kænt] *v* danmaq, qaçmaq, inkar etmək, dönmək; üz döndərmək; **to ~ a promise** vədini geri götürmək

recantation [,ri:kæn'teɪʃn] *n* üz döndərmə, əl çəkmə (*inamdan və s.*)

recapitulate [,ri:kə'pɪtjuleɪt] *v* **1.** qısa olaraq təkrar etmək; bir-bir saymaq, sadalamaq; **2.** xülasə etmək, yekunlaşdırmaq; **3.** konspekt tutmaq / yazmaq

recapitulation ['ri:kə,pɪtju'leɪʃn] *n* **1.** təkrar etmə / sadalama; **2.** yekunlaşdırma; **3.** konspekt

recapture[1] [,ri:'kæptʃə'] *n* **1.** geri alınma (*şəhər, qala və s.*); **2.** tutma, tutulma, yaxalama (*qaçağı və s.*); **3.** yaxalanmış / tutulmuş qaçaq

recapture[2] [,ri:'kæptʃə'] *v* **1.** geri almaq, yenidən zəbt etmək; *The town was recaptured from the enemy Şəhər düşməndən geri alındı;* **2.** tutmaq; **to ~ escaped prisoners** qaçmış dustaqları tutmaq

recast[1] [ri:'ka:st] *n* **1.** yenidən işləmə; **2.** yenidən işlənmiş və düzəliş edilmiş nəşr; **3.** rolların yenidən bölünməsi

recast[2] [ri:'ka:st] *v* **1.** yenidən düzəltmək, dəyişdirmək (*planı və s.*); **2.** təkrar saymaq / hesablamaq; **3.** *tex.* yenidən tökmək (*metalı və s.*); **4.** rolları yenidən bölmək

recede [rɪ'si:d] *v* **1.** çəkilmək, geri çəkilmək; **to ~ into the background** arxa plana çəkilmək; **to ~ a few paces** bir neçə addım geri çəkilmək; **2.** uzaqlaşmaq; *The ship recedes from the shore Gəmi sahildən uzaqlaşır;* **3.** (**from**) imtina etmək, əl çəkmək (*sözdən, baxışdan və s.*); **to ~ from an agreement** müqavilədən imtina etmək; **4.** yaddan çıxmaq, unudulmaq, xatirədən silinmək; *Memories of childhood recede Uşaqlıq xatirələri unudulur;* **5.** enmək, aşağı düşmək (*qiymət haq.*); *Prices have receded Qiymətlər aşağı düşüb*

receipt[1] [rɪ'si:t] *n* **1.** qəbz; *Ask the shop for a receipt when you pay the bill Hesabı ödəyəndə mağazadan qəbz istə / istəyin;* **2.** alma; **on ~** alanda

receipt[2] [rɪ'si:t] *v* alarkən qəbz vermək

receivable [rɪ'si:vəbl] *adj* qəbul etməyə yararlı, qəbul edilə bilən, məqbul, münasib

receive [rɪ'si:v] *v* **1.** almaq; **to ~ a letter / a telegram / a gift / an invitation / a warning *etc.*** məktub / teleqram / bəxşiş / dəvətnamə / xəbərdarlıq və s. almaq; **to ~ *one's* salary** əmək haqqını almaq; **2.** qəbul etmək (*qonağı və s.*); **to ~ a deputation** nümayəndə heyətini qəbul etmək; **to be cordially ~d** mehribanlıqla qəbul olunmaq; **to ~ a proposal / a petition** təklif / ərizə qəbul etmək; **3.** *id.* qəbul etmək, götürmək (*topu: tennis oyununda*)

received [rɪ'si:vd] *adj* hamı tərəfindən qəbul edilmiş, hər yerdə işlənən; **the ~ pronunciation** adi / hamı tərəfindən qəbul edilmiş / hər yerdə işlənən tələffüz

receiver [rɪ'si:və'] *n* **1.** alan (*şəxs*); yük alan, adına yük / mal göndərilən adam / şəhər / idarə və s.; **2.** radioqəbuledici aparat; **3.** telefon dəstəyi; **to lift / to pick up the ~** telefon dəstəyini götürmək / qaldırmaq; **to put down / to replace the ~** dəstəyi yerinə qoymaq

recent ['ri:snt] *adj* axırıncı, sonuncu; çağdaş, müasir; **~ events** bu günlərdəki / yaxınlardakı hadisələr; **~ news** sonuncu xəbərlər; **~ fashions** müasir dəblər

recently ['ri:sntlɪ] *adv* yaxınlarda, bu günlərdə, bir az bundan qabaq, son zamanlar; *She hasn't been feeling well recently O, son zamanlar özünü yaxşı hiss etmir*

receptacle [rɪ'septəkl] *n* **1.** anbar, ... saxlanılan yer; qəbul məntəqəsi; rezervuar; çən; **2.** qutu, kisə, yeşik, qab (*mal qablamaq üçün*)

reception[1] [rɪ'sepʃn] *n* **1.** qəbul; **a warm ~** isti / hərarətli qəbul; **to give *smb.* a kind / a cold ~** bir kəsi mehribanlıqla / soyuq qəbul etmək; **2.** (**into**) üzvlüyə qəbul etmə; **~ into the Academy** Akademiyanın üzvlüyünə qəbul etmə; **the ~ of a new ambassador by the President** Prezidentin yeni səfiri qəbul etməsi

reception[2] [rɪ'sepʃn] *adj* qəbul; qəbul edən; **a ~ camp** qəbul düşərgəsi; **a ~ centre** qəbul mərkəzi

receptionist [rɪ'sepʃənɪst] *n* **1.** görüşə gələnlərin qəbulu ilə məşğul olan katib; **2.** qeydçi (*xəstəxanada və s.*)

reception-room [rɪ'sepʃnrum] *n* qəbul otağı

receptive [rɪ'septɪv] *adj* zəkalı, qabil, istedadlı

receptivity [rɪsep'tɪvɪtɪ] *n* qabiliyyət, istedad, fərasət

recess[1] [rɪ'ses, 'ri:ses] *n* fasilə (*iclasda, qala parlamentdə və s.*); parlamentdə kanikul;

to take a – 1) fasilə elan etmək (*iclasda*); **2)** parlament kanikuluna getmək; **to be in –** fasilədə olmaq; *The conference is in recess Konfrans indi fasilədədir*

recess[2] [rɪˈses, ˈriːses] *v* **1.** geri çəkmək; **to – a hedge from the line of the road** hasarı yol xəttindən geri çəkmək; **2.** xəlvətdə gizlətmək; **3.** *amer.* tənəffüs etmək (*işdə, iclasda*); **4.** *amer.* kanikula getmək; **5.** təxirə salmaq; *The hearing was recessed İşə baxılma təxirə salındı*

recession [rɪˈseʃn] *n* **(from) 1.** uzaqlaşma, getmə, çıxma; **2.** imtina / rədd etmə, boyun qaçırma; **– from a contract** *hüq.* müqavilədən imtina etmə; **3.** çıxma (*təşkilatdan və s.*); **4.** çəkilmə; **the – of the sea from the coast-line** dənizin sahil xəttindən çəkilməsi; **5.** *iqt.* tənəzzül; **economic –** iqtisadi tənəzzül; **to be in –** tənəzzül içərisində olmaq

recharge [ˌriːˈtʃɑːdʒ] *v* yenidən doldurmaq; *Please recharge your glasses and drink to the bride and groom! Zəhmət olmasa, badəni / badələrinizi doldur / doldurun və gəlinlə bəyin sağlığına iç / için!*;

◊ **to – *one's* batteries** dincəlib qüvvə toplamaq

recidivism [rɪˈsɪdɪvɪzm] *n* residivizm, cinayətkarlıq

recidivist [rɪˈsɪdɪvɪst] *n hüq.* residivist

recipe [ˈresɪpɪ] *n* **1.** resept (*xüs. aşpazlıq haq.*); **2.** üsul, yol, qayda; **a – for happiness / for success** xoşbəxtliyin / müvəffəqiyyətin yolu

recipe-book [ˈresɪpɪbuk] *n* aşpazlıq kitabı

recipient[1] [rɪˈsɪpɪənt] *n* alan, qəbul edən; **–s of awards** mükafat alanlar

recipient[2] [rɪˈsɪpɪənt] *adj* **1.** alan, kömək alan; **– countries** kömək alan ölkələr; **2.** həssas, zəkalı, fərasətli

reciprocal [rɪˈsɪprəkl] *adj* **1.** qarşılıqlı; **a – relationship between teachers and students** müəllimlər və tələbələr arasında qarşılıqlı əlaqə; **– affection** qarşılıqlı məhəbbət; **– concessions** qarşılıqlı güzəştlər; **2.** *qram.* qarşılıq bildirən (*əvəzlik haq.*); **– pronouns** qarşılıq bildirən əvəzliklər

reciprocally [rɪˈsɪprəkəlɪ] *adv* qarşılıqlı olaraq / surətdə

reciprocate [rɪˈsɪprəkeɪt] *v* **1.** qarşılıqlı olaraq cavab vermək; **to – *smb.*'s feeling** bir kəsin hissinə qarşılıqlı olaraq cavab vermək; **to – dislike** qarşılıqlı nifrət bəsləmək; **to – hatred** bir-birinə nifrət bəsləmək; **2.** cavab vermək; **to – every attack** hər bir hücuma cavab vermək

reciprocity [ˌresɪˈprɒsɪtɪ] *n* **1.** qarşılıqlılıq, ikitərəflilik; **2.** qarşılıqlı təsir / əlaqə

recital [rɪˈsaɪtl] *n* **1.** ifadə / şərh etmə; ifadə, şərh, izah; **– of facts** məsələni ətraflı şərh etmə; **2.** rəvayət, nağıl, hekayə, təsvir, təsvir etmə; **the – *of one's* adventures** öz macəraları haqqında ətraflı danışma

recitation [ˌresɪˈteɪʃn] *n* **1.** deklamasiya (*bədii oxu xonəti*); **2.** ucadan təkrar etmə; **3.** ifadə / şərh etmə; sadalama (*faktları və s.*); **4.** nağıl, hekayə, nağıl etmə

recite [rɪˈsaɪt] *v* **1.** deklamasiya demək; **2.** danışmaq, nağıl etmək; **3.** sadalamaq (*faktları və s.*)

reckless [ˈreklɪs] *adj* tədbirsiz, ehtiyatsız, qayğısız; **– step** ehtiyatsız addım; **– decision** ağılsız qərar

recklessly [ˈreklɪslɪ] *adv* ağılsızcasına, düşünmədən, ehtiyatsızlıqla, səhlənkarcasına

recklessness [ˈreklɪsnɪs] *n* ağılsızlıq, düşüncəsizlik

reckon [ˈrekən] *v* **1.** saymaq; **to learn to read, to write and to –** oxumağı, yazmağı və saymağı öyrənmək; **to – from ten** ondan başlayıb saymaq; **2.** hesab etmək; **to – *smb.* wise / prosperous** bir kəsi ağıllı / dövlətli hesab etmək; **3.** fikirləşmək, zənn / güman / hesab etmək; **to – that *smth.* will happen** bir şeyin baş verəcəyini zənn / güman etmək; **4. (on, upon)** bel bağlamaq, etibar etmək; *I am not reckoning on / upon him Mən ona bel bağlamıram / etibar etmirəm*; **5. (with)** nəzərə almaq, hesablaşmaq

reckoning [ˈrekənɪŋ] *n* **1.** hesab, hesablama, hesablanma; **to be good at –** saymağı yaxşı bilmək; **by my – 1)** mənim hesablamama görə; **2)** məncə, mənə görə; **2.** hesab (*xüs. mehmanxana üçün*); **to pay the –** hesabı ödəmək;

◊ **a day of –** *din.* haqq-hesab günü, məhşər / qiyamət günü

reclaim [rɪˈkleɪm] *v* **1.** islah / təshih etmək; **to – a criminal / a drunkard** cinayətkarı / əyyaşı islah etmək; **to – *smb.* from sin** bir kəsi günah etməkdən çəkindirmək; **2.** düzəltmək, islah etmək (*səhvi*); **to – an error** səhvi düzəltmək; **3.** *k.t.* şumlamaq, sürmək (*xam torpağı*)

reclaimed [rɪˈkleɪmd] *adj* islah olunmuş, tövbə etmiş (*günahkar və s. haq.*); **a – woman** tövbə etmiş qadın

reclaiming [rɪˈkleɪmɪŋ] *n* bərpa, bərpa etmə, əvvəlki halına salma; yenidən təsis etmə

reclamation [ˌrekləˈmeɪʃn] *n* **1.** düzəltmə, düzəldilmə, təmir etmə; islah etmə; düzəliş, təshih

recline [rɪˈklaɪn] *v* **1.** söykənmək; dirsəklənmək; **to – on a couch** divana dirsəklənmək; **to – against *smth.*** bir şeyə söykənmək; **2. (on, upon)** qoymaq; **to – *one's* head on the pillow** başını balışın üstünə qoymaq; **3. (on, upon)** ümid olmaq, güvənmək, bel bağlamaq; **4.** geri əymək (*oturacağı və s.*)

recluse [rɪˈkluːs] *n* rahib, zahid, guşənişin

reclusion [rɪˈkluːʒn] *n* rahiblik, zahidlik, tərki-dünyalıq, guşənişinlik

recognition [ˌrekəgˈnɪʃn] *n* **1.** tanıma; *My recognition of him was immediate Mən onu dərhal tanıdım*; **2.** başa düşmə, dərk etmə; **– of danger** təhlükəni başa düşmə / dərk etmə; **3.** etiraf, etiraf etmə; **to win / to receive – from the public** ictimaiyyət tərəfindən bəyənilmək; **4.** *hüq.* rəsmi olaraq etiraf etmə (*faktı, iddianı və s.*), təsdiq, təsdiq etmə; **– of a child as a lawful heir** uşağın qanuni varis olduğunun etiraf edilməsi;

◊ **beyond / out of (all) –** tanınmaz dərəcədə; *The town has changed beyond all recognition Şəhər tanınmaz dərəcədə dəyişib*

recognize, -ise [ˈrekəgnaɪz] *v* **1.** tanımaq; **to – an old friend** köhnə dostu tanımaq; *Dogs recognize people by their smell İtlər adamları onların iyindən tanıyırlar*; **2.** bilmək, başa düşmək, dərk etmək, görmək; **to – the omens of defeat** məğlubiyyətin əlamətlərini dərk etmək / görmək; **to – danger** təhlükəni anlamaq / dərk etmək; **3.** qiymətləndirmək; **to – services / loyalty** xidmətləri / etibarı qiymətləndirmək; **4.** etiraf etmək; boynuna almaq; **to – defeat** məğlubiyyəti etiraf etmək

recoil[1] [rɪˈkɔɪl] *n* **1.** geri atılma / sıçrama; **2.** tepmə (*silah atılarkən*)

recoil[2] [rɪˈkɔɪl] *v* **1.** geri sıçramaq / atılmaq / tullanmaq; *She recoiled at the sight of the snake O, ilanı görəndə geri sıçradı / atıldı*; **2.** tepmək (*silah haq.*)

recoilless [rɪˈkɔɪllɪs] *adj hərb.* tepməyən (*silah haq.*); **– gun** tepməyən top

recollect [ˌrekəˈlekt] *v* yada salmaq, xatırlamaq; **to – the days of *one's* childhood** uşaqlıq illərini yada salmaq / xatırlamaq

recollection [ˌrekəˈlekʃn] *n* **1.** yaddaş, hafizə, huş; xatirə; *It's out of my recollection Bu mənim huşumdan çıxıb*; **2.** *pl* xatirələr; **–s of youth / of childhood** gənclik / uşaqlıq xatirələri

recommence [ˌriːkəˈmens] *v* yenidən başlamaq; *The meeting will recommence at two İclas saat ikidə yenidən başlanacaq*

recommend [ˌrekəˈmend] *v* **1.** məsləhət görmək, tövsiyə etmək; **to – a book to read** oxumaq üçün kitab məsləhət görmək / tövsiyə etmək; *Can you recommend me a good doctor? Sən / Siz mənə yaxşı bir həkim məsləhət görərsənmi? / görərsinizmi?* **2.** təqdim etmək, yaxşı rəy vermək, irəli çəkmək (*vəzifəyə*); **to – a candidate for a post** vəzifəyə namizəd təqdim etmək; **3.** himayəsinə vermək; *I recommend him to your care Mən onu sənin / sizin himayənə / himayənizə verirəm*

recommendation [ˌrekəmenˈdeɪʃn] *n* **1.** məsləhət; tövsiyə; **on / upon the – of *smb.*** bir kəsin zəmanəti / tövsiyəsi ilə; **to make –s** məsləhət vermək, tövsiyə etmək; **2.** zəmanət; **to give *smb.* a (letters of) –** bir kəsə zəmanət vermək

recompense[1] [ˈrekəmpens] *n* **1.** kompensasiya; **sum granted as a –** kompensasiya üçün müəyyən edilmiş məbləğ (*məhkəmə tərəfindən*); **2.** cəza; **– for *one's* sins** günahları üçün cəza

recompense[2] [ˈrekəmpens] *v* **1.** kompensasiya / əvəz vermək, ödəmək; **to be –d for**

losses / for damages itkilər / dəymiş zərərlər üçün kompensasiya almaq; **2.** mükafatlandırmaq; **to ~ a person for his services** xidmətlərinə görə bir kəsi mükafatlandırmaq

reconcile [ˈrekənsaɪl] *v* **1.** barışdırmaq; **to ~ *smb.* to / with *smth.*** bir kəsi bir şeylə barışdırmaq; **2.** düzəltmək, yoluna qoymaq; **to ~ quarrels / disagreements** mübahisələri / narazılıqları yoluna qoymaq

reconciliation [ˌrekənsɪlɪˈeɪʃn] *n* **1.** barışıq, barışma; **2.** düzəltmə, yoluna qoyma

recondite [ˈrekəndaɪt] *adj* aydın olmayan, anlaşılmayan, anlaşılmaz (*fənn, fikir və s. haq.*)

recondition [ˌriːkənˈdɪʃn] *v* təmir etmək, nizama salmaq

reconditioned [ˌriːkənˈdɪʃnd] *adj* təmir olunmuş / edilmiş; **~ engine** təmir edilmiş / olunmuş mühərrik

reconnaissance¹ [rɪˈkɔnɪsns] *n* **1.** *hərb.* kəşfiyyat, axtarış; **aerial ~** *av.* hava kəşfiyyatı; **2.** tədqiqat; **map ~** xəritə üzrə tədqiqat aparma; **lunar ~** ay səthinin tədqiqi

reconnaissance² [rɪˈkɔnɪsns] *adj* kəşfiyyatçı, kəşfiyyat; **a ~ satellite** kəşfiyyatçı peyk; **a ~ aircraft** kəşfiyyatçı təyyarə

reconnoitre [ˌrekəˈnɔɪtəʳ] *v* kəşfiyyat aparmaq

reconsider [ˌriːkənˈsɪdəʳ] *v* yenidən baxmaq, təkrar gözdən keçirmək, təkrar yoxlamaq (*qərarı və s.*)

reconsideration [ˌriːkənˌsɪdəˈreɪʃn] *n* **1.** yenidən baxma, təkrar gözdən keçirmə; **2.** yenidən müzakirə etmə

reconstitute [ˌriːˈkɔnstɪtjuːt] *v* quruluşunu dəyişdirmək; **to ~ a committee** komitənin quruluşunu dəyişdirmək

reconstitution [ˌriːˌkɔnstɪˈtjuːʃn] *n* yenidən yaratma, yenidən hasil etmə / canlandırma

reconstruct [ˌriːkənˈstrʌkt] *v* **1.** yenidən tikmək (*bina haq.*); yenidən qurmaq / təşkil etmək; **2.** bərpa etmək, əvvəlki halına salmaq; **to ~ a mammoth from few bones** bir neçə sümükdən mamontun skeletini bərpa etmək

reconstruction [ˌriːkənˈstrʌkʃn] *n* **1.** yenidən qurma, yenidən təşkil etmə; **educational ~** xalq təhsilini yenidən qurma; **2.** bərpa etmə, əvvəlki halına salma; **the postwar ~ of Germany** Almaniyanın müharibədən sonra bərpa edilməsi / bərpası

record¹ [ˈrekɔːd] *n* **1.** yazma, qeyd, qeyd etmə / aparma; **to make a ~ of *smth.*** bir şeyi qeyd etmə / qeydə alma; **to keep a ~ of a conversation** söhbəti qeydə almaq / yazmaq; **~s of births / marriages / deaths** doğum / evlənmə / ölüm haqqında qeyd aparma; **2.** protokol (*iclasın və s.*); **to enter on the ~** protokola daxil etmək / salmaq; **4.** faktlar, sübutlar (*bir kəs haqqında*); **5.** *id.* rekord; **world ~** dünya rekordu; **to beat / to break ~** rekordu təzələmək; **to achieve a ~** rekord qazanmaq

record² [ˈrekɔːd] *adj* I **1.** qeydiyyat; qeyd; **a ~ department / room** *tib.* qeydiyyat / qeyd otağı; **2.** sənədli; **a ~ film** sənədli film

record [ˈrekɔːd] *adj* II rekord, ən yüksək / artıq / böyük, görünməmiş; **~ pace / height / output** ən yüksək sürət / hündürlük / məhsuldarlıq; **~ crop** rekord məhsul; **~ prices** ən yüksək qiymətlər

record³ [rɪˈkɔːd] *v* **1.** yazmaq, qeyd etmək; protokol yazmaq; siyahıya daxil etmək / almaq; **to ~ a speech** nitqi yazmaq, nitqin stenoqrafiyasını yazmaq; **2.** qeydə almaq, göstərmək (*cihaz haq.*); **3.** vala / plyonkaya yazmaq

recorder [rɪˈkɔːdəʳ] *n* **1.** özüyazan və ya özüqeyd edən cihaz; **2.** səsyazan aparat, maqnitofon; **3.** protokolçu, protokol yazan

recount [rɪˈkaunt] *v* ətraflı şəkildə danışmaq / nağıl etmək, təfərrüatı ilə söyləmək / danışmaq

re-count¹ [ˈriːˈkaunt] *n* sayma, təkrar sayma / sayılma, yenidən hesablama (*səs. seçkidə*); *The unsuccessful candidate demanded a re-count of the votes Seçkidə uduzmuş namizəd səslərin yenidən sayılmasını tələb etdi*

re-count² [ˌriːˈkaunt] *v* yenidən / təkrarən saymaq

recoup [rɪˈkuːp] *v* kompensasiya / əvəz vermək, ödəmək; **to ~ *smb.* for loss** itki üçün bir kəsə kompensasiya vermək

recoupment [rɪˈkuːpmənt] *n* *hüq.* kompensasiya; əvəz

recourse [rɪˈkɔːs] *n* kömək üçün müraciət; **to have ~** kömək üçün müraciət etmək

recover [rɪˈkʌvəʳ] *v* **1.** geri almaq, özünə qaytarmaq; **to ~ a stolen property / a lost umbrella** oğurlanmış əmlakı / itmiş çətiri geri almaq; **to ~ a country / territory** ölkəni / ərazini geri almaq (*düşməndən*); **2.** yenidən əldə etmək / nail olmaq; **to ~ *smb.*'s affection** bir kəsin məhəbbətinə yenidən nail olmaq; **3.** sağalmaq (*xəstəlikdən*); *The patient is recovering Xəstə sağalır*; **4. (from)** özünə gəlmək; **to ~ from a defeat / from a disaster** məğlubiyyətdən / fəlakətdən sonra özünə gəlmək; **5.** canlanmaq; sabit qalmaq; *Prices have recovered Qiymətlər sabitləşib*

re-cover [ˌriːˈkʌvəʳ] *v* yeni üz çəkmək; **to ~ a cushion with velvet** divana velvetdən (yeni) üz çəkmək

recoverable [rɪˈkʌvərəbl] *adj* **1.** əvəzi verilə / ödənilə bilən; **~ losses** əvəzi ödənilə bilən itkilər; **2.** müalicə oluna bilən

recovery [rɪˈkʌvərɪ] *n* **1.** qaytarma; geri qaytarma; **~ of stolen property** oğurlanmış əmlakı / malı geri qaytarma; **2.** sağalma, yaxşılaşma; **to make a quick / good / slow ~ from illness** xəstəlikdən tez / yaxşı / yavaş sağalmaq; **3.** canlanma; **economic ~** iqtisadi canlanma; **trade / industrial ~** ticarətdə / sənayedə canlanma; **4.** ödəmə, ödənilmə, əvəzini vermə; **~ of damages** ziyanı ödəmə; **5.** təmir, bərpa etmə

recreate [ˈrekrɪeɪt] *v* **1.** gücü / qüvvəni bərpa etmək; **to ~ oneself** dincəlmək, gücü bərpa etmək; **2.** əyləndirmək; **to ~ oneself** əylənmək

recreation¹ [ˌrekrɪˈeɪʃn] *n* istirahət, əyləncə; **a few moments of ~** bir neçə dəqiqəlik istirahət; **to walk for ~** istirahət məqsədi ilə gəzməyə / gəzintiyə çıxmaq

recreation² [ˌrekrɪˈeɪʃn] *adj* istirahət; **a ~ room** *amer.* istirahət otağı

recreational [ˌrekrɪˈeɪʃənl] *adj* əyləncə; **~ facilities** əyləncə yerləri

recriminate [rɪˈkrɪmɪneɪt] *v* bir-birini ittiham etmək, bir-birinə irad tutmaq

recrimination [rɪˌkrɪmɪˈneɪʃn] *n* qarşılıqlı ittiham / təqsirləndirmə; qarşılıqlı məzəmmət / tənə

recriminatory [rɪˈkrɪmɪnətərɪ] *adj* qarşılıqlı; **~ remarks** qarşılıqlı iradlar

recruit¹ [rɪˈkruːt] *n* **1.** yeni əsgər (*orduya yeni gəlmiş şəxs*), çağırışçı; **2.** yeni üzv (*təşkilatın, cəmiyyətin və s.*); **3.** təzə işçi / şagird

recruit² [rɪˈkruːt] *v* **1.** cəlb etmək, təşkilata üzv toplamaq; **2.** möhkəmləndirmək, bərkitmək; **to go to the country to ~** möhkəmlənmək üçün kəndə getmək

recruitment [rɪˈkruːtmənt] *n* **1.** *hərb.* yığma, cəlb etmə; şəxsi heyəti komplektləşdirmə; **2.** sağlamlığı bərpa etmə, sağalma

rectangle [ˈrekˌtæŋgl] *n* *riyaz.* düzbucaqlı dördbucaq

rectangular [rekˈtæŋgjuləʳ] *adj* dördbucaqlı

rectification [ˌrektɪfɪˈkeɪʃn] *n* düzəltmə, düzəldilmə, düzəliş / islah etmə; **~ of errors** səhvlərin düzəlişi / islah edilməsi

rectify [ˈrektɪfaɪ] *v* **1.** düzəltmək, təshih etmək; **to ~ an error** səhvi düzəltmək / təshih etmək; **2.** yoluna qoymaq, qaydaya / sahmana salmaq; **3.** kökləmək (*musiqi alətini və s.*); **4.** *kim.* təmizləmək; **5.** *el.* düzləndirmək (*cərəyanı*)

rectilinear [ˌrektɪˈlɪnɪəʳ] *adj* düzxətli, düz xətlə gedən

rectitude [ˈrektɪtjuːd] *n* **1.** düzlük, doğruluq, vicdan, əxlaq; **2.** doğruluq, düzlük

rector [ˈrektəʳ] *n* **1.** rektor; **2.** pastor (*protestant keşişi*)

rectorate [ˈrektərɪt] *n* **1.** rektorluq, rektor vəzifəsi; **2.** rektorat

rectorial [rekˈtɔːrɪəl] *adj* rektor; **~ elections** rektor seçkisi

rectress [ˈrektrɪs] *n* qadın rektor

recuperate [rɪˈkjuːpəreɪt] *v* **1.** sağalmaq, yaxşı olmaq (*xəstəlikdən və s. sonra*); **2.** bərpa etmək, əvvəlki vəziyyətinə salmaq (*sağlamlığı və s.*); **3.** sağaltmaq; **to ~ *smb.*** bir kəsi sağaltmaq

recuperation [rɪˌkjuːpəˈreɪʃn] *n* sağalma, sağalma dövrü

recuperative [rɪˈkjuːpərətɪv] *adj* müalicəvi, şəfaverici; **the ~ effects of sea air** dəniz havasının müalicəvi / şəfaverici təsiri

recur [rɪˈkɜːʳ] *v* (**-rr-**) **1.** qayıtmaq; **to ~ to the former subject** əvvəlki müzakirə mövzusuna qayıtmaq; **2. (to)** yenidən ağıla gəlmək (*fikir haq.*); **3.** təkrar olunmaq; **a problem which ~s periodically** vaxtaşırı qalxan / qarşıya çıxan problem

recurrence [rɪˈkʌrəns] *n* təkrar, təkrar olunma, qayıtma; **to prevent the ~ of** ***smth.*** bir şeyin təkrar olunmasının qarşısını almaq; **the ~ of an illness / error / problem** xəstəliyin / səhvin / problemin təkrar olunması

recurrent [rɪˈkʌrənt] *adj* təkrar, vaxtaşırı təkrar olunan; **~ dislocation** *tib.* təkrar olunan çıxıq; **~ attacks / headaches** vaxtaşırı təkrar olunan hücumlar / başağrıları

red[1] [red] *n* **1.** qırmızı rəng; **light ~** açıq-qırmızı; **dark ~** tünd-qırmızı; **2.** *siya.* qırmızı, inqilabçı; **the Reds** Qırmızılar, kommunistlər; **3. the Reds** *amer.* qırmızıdərililər (*Şimali və Cənubi Amerika hinduları*)

red[2] [red] *adj* **1.** qırmızı, al-qırmızı; **a ~ pencil / ball / apple** qırmızı karandaş / şar / alma; **2.** al; **~ cheeks** al yanaqlar;
◊ **to see ~** ağlını itirmək, dəli kimi olmaq

Red Crescent[1] [ˈredˈkresent] *n* Qırmızı Aypara

Red Crescent[2] [ˈredˈkresent] *adj* Qırmızı Aypara; **~ Society** Qırmızı Aypara Cəmiyyəti

Red Cross[1] [ˈredˈkrɔs] *n* Qırmızı Xaç

Red Cross[2] [ˈredˈkrɔs] *adj* Qırmızı Xaç; **~ Society** Qırmızı Xaç Cəmiyyəti

redcurrant [ˌredˈkʌrənt] *n bot.* qırmızı qarağat

redden [ˈredn] *v* **1.** qızartmaq; **to ~** ***one's*** **lips with lipstick** pomada ilə dodaqlarını qızartmaq; **2.** qızarmaq; **to ~ with shame** xəcalətdən qızarmaq; *The girl stared at him and he reddened Qız gözlərini ona zillədi və o qızardı*

reddish [ˈredɪʃ] *adj* qırmızımtıl, qırmızıya çalan

redecorate [ˌriːˈdekəreɪt] *v* yenidən bəzəmək

redeem [rɪˈdiːm] *v* **1.** pul verib azad etmək / qurtarmaq; girovu geri almaq; **to ~ a prisoner / a slave** əsiri / qulu pul verib azad etmək; **2.** geri almaq / qaytarmaq; **to ~ a captured city** zəbt edilmiş şəhəri geri qaytarmaq / almaq; **3.** bərpa etmək; **to ~ a ruined country** dağıdılmış ölkəni bərpa etmək; **to ~** ***one's*** **position /** ***one's*** **rights** öz vəziyyətini / hüquqlarını bərpa etmək; **4.** yerinə yetirmək; **to ~ a promise** vədini yerinə yetirmək; **5.** düzəltmək; yumaq; **to ~ an error** səhvi düzəltmək

redemption [rɪˈdempʃn] *n* **1.** pul verib qurtarma / azad etmə; girovu geri alma; azad etmə üçün pul; ödəmə, ödənmə; **2.** geri alma / qaytarma; **3.** yerinə yetirmə (*vədi və s.*); **4.** islah etmə; **the ~ of a criminal** cinayətkarı islah etmə

redemptive [rɪˈdemptɪv] *adj* **1.** günahı yüngülləşdirən / yuyan; **2.** islahedici, düzəldici; **the ~ power of love** məhəbbətin islahedici gücü

redeploy [ˌriːdɪˈplɔɪ] *v hərb.* dislokasiyanı / yerini dəyişdirmək, başqa yerdə yerləşdirmək / yerləşmək; **to ~ troops elsewhere** ordunu / qoşunu başqa yerdə yerləşdirmək

redirect [ˌriːdəˈrekt] *v* adresini / ünvanını dəyişmək, başqa adresə / ünvana göndərmək (*məktubu*)

redistribute [ˈriːdɪsˈtrɪbjuːt] *v* yenidən paylamaq / paylaşdırmaq / bölmək / bölüşdürmək; **to ~ jobs / a land** işləri / torpağı yenidən bölüşdürmək / bölmək

redistribution [ˌriːdɪstˈrɪbjuːʃn] *n* yenidən bölmə / bölüşdürmə, yenidən paylama / paylaşdırma; **the ~ of wealth / labour / resources** var-dövləti / əməyi / ehtiyatları yenidən bölüşdürmə

redness [ˈrednɪs] *n* qırmızılıq; qızartı

redo [ˌriːˈduː] *v* **1.** yenidən etmək / qayırmaq; dəyişdirmək; **2.** təmir etmək

redolence [ˈredələns] *n* xoş iy / ətir, rayihə

redolent [ˈredələnt] *adj* **1.** xoş, bihuşedici, sərxoşedici (*iy haq.*); **the ~ scent of pines** şam ağaclarının sərxoşedici iyi / rayihəsi; **2.** ətirli; **~ wine** ətirli şərab

redone [ˈriːˈdʌn] **to redo** *felinin pp forması*

redouble [ˌriːˈdʌbl] *v* **1.** gücləndirmək, qüvvətləndirmək, artırmaq; **to ~** ***one's*** **efforts** səylərini artırmaq; **2.** artmaq, qüvvətlənmək, güclənmək; **3.** iki qatlamaq

redoubtable [rɪˈdautəbl] *adj* qəzəbli, qeyzli; **a ~ opponent** qəzəbli / qeyzli rəqib

redound [rɪˈdaund] *v* **1.** kömək / yardım etmək, yol vermək, səbəb olmaq; **2.** (**upon**) göstərmək, təsir göstərmək / etmək

reduce [rɪˈdjuːs] *v* **1.** azaltmaq, əskiltmək, qısaltmaq; **to ~ expenditure** xərci azaltmaq; **to ~ production** istehsalı azaltmaq; **to ~ staff** ştatı azaltmaq; **to ~ speed** sürəti azaltmaq; **2.** zəiflətmək, yüngülləşdirmək; **to ~ pain** ağrını yüngülləşdirmək; **3.** arıqlamaq; *Exercise reduces stout people Gəzinti / İdman kök adamları arıqladır*; **4.** döndərmək; **to ~ to powder** toza döndərmək; **5.** çevirmək; **to ~ dollar to cents** dolları sentə çevirmək; **to ~ a common fraction to a decimal** adi kəsri onluq kəsrə çevirmək; **6.** məcbur / vadar etmək; **to ~ to silence** susmağa məcbur / vadar etmək; **7.** qalib gəlmək, zəbt / fəth / istila etmək; *After a long siege they reduced the fort Uzun mühasirədən sonra onlar qalanı fəth / zəbt etdilər*; **8.** gödəltmək; **to ~ the length of a coat** paltonun uzunluğunu gödəltmək

reduced [rɪˈdjuːst] *adj* **1.** azaldılmış, endirilmiş, aşağı salınmış; **~ prices** endirilmiş / aşağı salınmış qiymətlər; **2.** arıqlamış, zəifləmiş; **3.** *fon.* reduksiya edilmiş

reduction [rɪˈdʌkʃn] *n* **1.** aşağı salma, düşmə, endirmə, enmə; azalma; ixtisar etmə, ixtisara salma; **~ of armaments** silahların ixtisar edilməsi; **~ of wages / of speed / of temperature** əmək haqqının / sürətin / temperaturun aşağı salınması; **~ of prices** qiymətlərin aşağı salınması; **2.** (**to, into**) çevirmə, döndərmə; **~ to powder** toza döndərmə; **3.** fəth / zəbt / istila etmə

redundancy [rɪˈdʌndənsɪ] *n* **1.** hədsizlik, artıqlıq, son dərəcə böyüklük; **2.** fəhlə qüvvəsinin artıqlığı; *The factory closure will result in 200 redundancies Zavodun bağlanması 200 fəhlənin işsiz qalması ilə nəticələnəcək*

redundant [rɪˈdʌndənt] *adj* **1.** artıq, lazımsız, gərəksiz; **~ population in the cities** şəhərlərdə əhalinin artıqlığı; **2.** bol, çox, təmtəraqlı, dəbdəbəli; **~ food** dəbdəbəli / bol süfrə; **3.** uzun, uzun-uzadı (*üslub haq.*); **4.** artıq (*fəhlə qüvvəsi haq.*)

reduplicate[1] [rɪˈdjuːplɪkɪt] *adj* ikiqat artırılmış / çoxaldılmış

reduplicate[2] [rɪˈdjuːplɪkeɪt] *v* ikiqat artırmaq / çoxaltmaq

reduplication [rɪˌdjuːplɪˈkeɪʃn] *n* **1.** ikiqat artırma / çoxaltma; **2.** *dilç.* təkrar

redwood [ˈredwud] *n bot.* qırmızı ağac

reed [riːd] *n* **1.** *bot.* qamış, qarğı; **2.** *top.i.* qamışlıq, qarğılıq

reedy [ˈriːdɪ] *adj* **1.** qamışlı; **a ~ river bank** qamışlı çay sahili; **2.** nazik, zil (*səs haq.*)

reefing-jacket [ˈriːfɪŋˈdʒækɪt] *n* bušlat (*matros pencəyi*)

reek[1] [riːk] *n* üfunət, çox pis iy / qoxu

reek[2] [riːk] *v* **1.** tüstülənmək, tüstüləşmək; **2.** pis iy vermək / iylənmək; **to ~ of garlic / of sweat / of alcohol** sarımsaq / tər / spirt iylənmək; *His clothes reek tobacco Onun paltarından tütün iyi gəlir*

reeky [ˈriːkɪ] *adj* **1.** tüstüləyən, tüstü / buxar buraxan; **2.** tüstülü, tüstü dolmuş; **3.** hisə verilmiş, hisləndirilmiş

reel[1] [riːl] *n* **1.** tağalaq, qarqara, makara; **2.** rulon

reel[2] [riːl] *v* I **1.** qarqaraya / makaraya / tağalağa sarımaq / dolamaq; **2.** açmaq (*yumağı və s.*)

reel [riːl] *v* II **1.** fırlanmaq, valaylanmaq, hərlənmək; *My head reeled Mənim başım fırlandı / hərləndi*; **2.** tərpənmək, yellənmək, yırğalanmaq; *The ship reeled under the force of the waves Gəmi dalğaların gücündən yırğalandı*; **3.** sendələmək; **to ~ to and fro like a drunken man** sərxoş / kefli adam kimi irəli-geri sendələmək / valaylamaq; **4.** geri çəkilmək; **to make the enemy ~ back** düşməni geri çəkilməyə məcbur / vadar etmək

re-elect [ˌriːɪˈlekt] *v* yenidən / təzədən seçmək

re-election [ˈriːɪˈlekʃn] *n* yenidən seçmə / seçilmə, təkrar seçki

re-enter [ˈriːˈentə] *v* **1.** yenidən girmək / daxil olmaq; **2.** geri dönmək / qayıtmaq

re-entry [rɪˈentrɪ] *n* yenidən qayıtma / geri dönmə

re-establish [ˈriːɪsˈtæblɪʃ] *v* **1.** bərpa etmək, əvvəlki halına salmaq / qaytarmaq; **to ~ a firm's credit** firmanın kreditini geri qaytarmaq; **2.** düzəltmək, qaydasına salmaq; **to ~** ***one's*** **affairs** işlərini qaydaya salmaq; **3.** başqa yerə köçürmək; **to ~ the flooded town on a new site** sel / su basmış şəhəri başqa yerə köçürmək

re-establishment [ˈriːɪsˈtæblɪʃmənt] *n* yenidən bərpa etmə / edilmə, əvvəlki halına salma

re-examination [ˌriːɪgˌzæmɪˈneɪʃn] *n* **1.** yenidən yoxlama; **2.** təkrar imtahan

re-examine [ˈriːɪgˈzæmɪn] *v* **1.** yenidən yoxlamaq; **2.** yenidən imtahan etmək; **3.** *hüq.* yenidən baxmaq (*işə*)

refer [rɪˈfɜː] *v* (-rr-) **1.** göndərmək, yollamaq; ünvanlamaq; **to – a patient to a specialist** xəstəni mütəxəssisin yanına göndərmək; *I referred him to the secretary* *Mən onu katibin yanına göndərdim; If they come, I'll refer them to you Əgər gəlsələr, mən onları sənin / sizin yanına / yanınıza göndərəcəm*; **2.** müraciət etmək (*kömək və s. üçün*); **3.** məlumat almaq, baxmaq; *He referred to his watch for the exact time Dəqiq vaxtı bilmək üçün o, saatına baxdı*; **4. (to)** aid etmək (*sinfə, dövrə və s.*); *The discovery of gunpowder is usually referred to China Barıtın kəşfi, adətən, Çinə aid edilir*; **5.** əsaslanmaq (*bir kəsə / şeyə*); **to – to *smth.* for proof** sübut olaraq bir şeyə əsaslanmaq

referee¹ [ˌrefəˈriː] *n* **1.** *hüq.* arbitr; münsiflər məhkəməsi; hakim, münsif (*idman yarışlarında*); **2.** *id.* hakim, referi; **chief –** baş hakim

referee² [ˌrefəˈriː] *v id.* hakimlik etmək

reference¹ [ˈrefərəns] *n* **1.** əsaslanma, sitat gətirmə, istinad etmə; **to make – to *smb.* / *smth.*** bir kəsə / şeyə əsaslanmaq; **with – to your reply** sənin / sizin cavabına / cavabınıza əsaslanaraq...; **2.** haşiyə (*səhifənin aşağısında, xətt altında yazılan qeyd / izahat*); **3.** sitat, mənbə; *The writer gives no references to his authorities Müəllif mənbələr haqqında heç bir qeyd vermir*; **4.** soraq, arayış, məlumat; **a book of –** soraq kitabı; **to make – to the guide-book / to a catalogue / to a dictionary** soraq kitabçasından / kataloqdan / lüğətdən məlumat almaq; **5.** zəmanət, tövsiyə, yaxşı rəy; zəmanət / tövsiyə vermə; **to have good –s** yaxşı zəmanəti olmaq; **6.** zəmanət / rəy verən şəxs; *Who are your references? Sənə / Sizə zəmanət verənlər kimlərdir?*; **7.** səlahiyyət; **to keep to / within the (terms of) –** səlahiyyətdən kənara çıxmamaq; **8.** əlaqə, bağlılıq; münasibət; **– of a fact to its cause** sübutun / dəlilin // faktın onun səbəbilə əlaqəsi; *These facts bear / have no reference to the matter under discussion Bu faktların müzakirə olunan məsələyə dəxli yoxdur / məsələ ilə əlaqəsi yoxdur*

reference² [ˈrefərəns] *adj* arayış, məlumat; **a – book** arayış / məlumat kitabı; *This dictionary is a useful reference book Bu lüğət yaxşı məlumat kitabıdır*

referendum [ˌrefəˈrendəm] *n* (*pl* **referendums** *və ya* **referenda**) referendum; **to hold a – on a matter** bir məsələ üzrə referendum keçirmək

refill¹ [ˌriːˈfɪl] *n* **1.** doldurma; tökmə; **– of fuel** yanacaqla doldurma, yanacaq tökmə; **2.** ehtiyat batareya; **3.** preslənmiş kirşan / pudra

refill² [ˌriːˈfɪl] *v* **1.** yenidən doldurmaq; *I refilled his glass Mən onun badəsini / qədəhini yenidən doldurdum*

refine [rɪˈfaɪn] *v* **1.** təmizləmək; saflaşdırmaq; **to – oil 1)** yağı saflaşdırmaq, **2)** nefti təmizləmək; **2.** təkmilləşdirmək, yaxşılaşdırmaq; **to – a language** dili təmizləmək / yaxşılaşdırmaq; **3. (on, upon)** təfərrüata varmaq, incələmək; **to – upon a question** məsələnin təfərrüatına varmaq, məsələni incələmək

refined [rɪˈfaɪnd] *adj* **1.** təmizlənmiş, saflaşdırılmış; **– oil** təmizlənmiş neft; **2.** zərif, incə; **– manners** zərif / incə davranışlar; **a – way of speaking** incə / gözəl danışıq tərzi

refinement [rɪˈfaɪnmənt] *n* **1.** incəlik, zəriflik; gözəllik; **– of taste** zövqün gözəlliyi / incəliyi / zərifliyi; **2.** təfərrüat; **to go into –s** təfərrüata varmaq; **3.** təkmilləşdirmə, yaxşılaşdırma

refinery [rɪˈfaɪnərɪ] *n* **1.** neftətəmizləyən zavod; **2.** saflaşdırıcı zavod

refit¹ [ˌriːˈfɪt] *n* **1.** təmir, təmir etmə; təzədən quraşdırma (*mexanizmi və s.*); **2.** yenidən təchiz etmə / edilmə (*gəmi və s. haq.*); *The hotel has undergone a complete refit Mehmanxana tamamilə yenidən təchiz edilib*; **3.** *hərb.* yenidən silahlanma

refit² [ˌriːˈfɪt] *v* (-tt-) **1.** təmizləmək, təmir etmək; **2.** yenidən təchiz etmək (*gəmini və s.*); **to – a ship / a kitchen / a factory, etc.** gəmini / mətbəxi / zavodu və s. yenidən təchiz etmək; **3.** yenidən silahlandırmaq

reflate [ˌriːˈfleɪt] *v mal.* *ölkədə istifadə olunan pulun miqdarını artırmaq, süni olaraq pul kütləsini artırmaq*

reflation [rɪˈfleɪʃn] *n mal.* yeni / süni inflyasiya

reflect [rɪˈflekt] *v* **1.** əks etdirmək / etmək, göstərmək; **to – light** işığı əks etdirmək / etmək; *A mirror reflects light Güzgü işığı əks etdirir / edir*; **2. (on, upon)** fikirləşmək, götür-qoy etmək, düşünmək; **to – upon a problem** problem üzərində düşünmək; **to – on / upon 1)** kölgə salmaq, şübhə doğurmaq; **to – upon *smb.'s* sincerity** bir kəsin səmimiyyətinə şübhə yaratmaq; **2)** ziyan etmək, zərər vurmaq / vermək; *His rudeness reflects upon himself Onun kobudluğu / qabalığı özünə ziyan edir*

reflection [rɪˈflekʃn] *n* **1.** əks / dəf etmə / olma; qaytarma; inikas; **the – of light / of heat / of sound** işığın / istiliyin / səsin əks olunması; **2.** əks, şəkil; **the – of the Moon in the water** ayın suda əksi; **3.** düşünmə, fikirləşmə, götür-qoy etmə; **to do *smth.* without sufficient –** bir şeyi yaxşı fikirləşmədən etmək; **4.** məzəmmət, töhmət, danlaq, tənə; **to cast a – upon *smb.*** bir kəsə tənə vurmaq; **5.** ləkə, kölgə; *This is a reflection on his honour Bu onun şərəfi / şöhrəti üçün ləkədir*

reflector [rɪˈflektə] *n* **1.** *fiz.* reflektor (*şüaları əks etdirən cihaz*); **2.** *astr.* çökük aynalı teleskop

reflex¹ [ˈriːfleks] *n* **1.** əks, surət; **the moon's – in the water** ayın suda əksi; **2.** refleks (*canlı orqanizmin xarici təsirə qarşı reaksiyası*)

reflex² [rɪˈfleks] *adj* reflektiv; qeyri-ixtiyari, qeyri-şüuri, qeyri-iradi; **a – response** qeyri-iradi / qeyri-ixtiyari cavab

reflexion [rɪˈflekʃn] *n* = **reflection**

reflexive [rɪˈfleksɪv] *adj qram.* qayıdış; **– pronouns** qayıdış əvəzlikləri

refloat [ˌriːˈfləut] *v* yenidən üzmək (*gəmi və s.*)

reform¹ [rɪˈfɔːm] *n* **1.** reforma; islahat; **sweeping –s** əsaslı islahatlar; **economic –s** iqtisadi islahatlar; **2.** düzəltmə, yaxşılaşdırma, yaxşılaşma

reform² [rɪˈfɔːm] *v* **1.** yaxşılaşdırmaq, islahat aparmaq, islah etmək; **to – the electorial system** seçki sistemini yaxşılaşdırmaq; **2.** islah etmək, düzəltmək; **to – *one's* habits** adətlərini islah etmək

reformation [ˌrefəˈmeɪʃn] *n* **1.** dəyişmə, dəyişdirmə, şəklini / formasını dəyişmə, kökündən dəyişmə; islahat; **the – of learning** təhsildə islahat; **2.** tərbiyə etmə

reformatory [rɪˈfɔːmətrɪ] *n* islahedici müəssisə (*azy. cinayətkarlar üçün*)

reformer [rɪˈfɔːmə] *n* islahatçı, reformator

reformist [rɪˈfɔːmɪst] *n* reformist

refract [rɪˈfrækt] *v fiz.* sındırmaq (*şüanı*); *Light is refracted when passed through prism Prizmadan keçəndə şüa sınır*

refraction [rɪˈfrækʃn] *n fiz.* sınma; **angle of –** sınma bucağı

refractory [rɪˈfræktərɪ] *adj* **1.** tərs, inad, inadcıl, inadkar, kəc; dikbaş, itaətsiz, boyun əyməyən; **2.** *tib.* çətin müalicə olunan

refrain¹ [rɪˈfreɪn] *n* nəqərat

refrain² [rɪˈfreɪn] *v* özünü / nəfsini saxlamaq; çəkinmək; imtina etmək; **to – from doing *smth.*** bir şeyi etməkdən imtina etmək / çəkinmək

refresh [rɪˈfreʃ] *v* **1.** təravətləndirmək, təravətlənmək; möhkəmlənmək, möhkəmləndirmək; **to – oneself with a cup of tea** bir fincan çayla özünü təravətləndirmək; *The long sleep refreshed her Uzun müddət yatmaq onu təravətləndirdi*; **2.** soyutmaq, sərinlətmək; **3.** ehtiyat götürmək; **to – a ship with water** gəmiyə su ehtiyatı götürmək

refreshing [rɪˈfreʃɪŋ] *adj* təravətləndirici, həyatverici, canlandırıcı; **– sleep** təravətləndirici yuxu; **– drink** təravətləndirici içki

refreshment [rɪˈfreʃmənt] *n* **1.** qüvvəni / gücü bərpa etmə, istirahət; **to feel – of mind and body** ruhən və cismən dinclik hiss etmək; **2.** yeyib-içmə; **to take / to have some –** bir az yeyib-içmək; **3.** *pl* yüngül yemək, səhər yeməyi; *Light refreshments will be served during the break Tənəffüs vaxtı / zamanı yüngül yemək veriləcək*

refrigerate [rɪˈfrɪdʒəreɪt] *v* **1.** soyutmaq; dondurmaq; **2.** soyuq yerdə saxlamaq

refrigerated [rɪˈfrɪdʒəreɪtɪd] *adj* soyudulmuş; dondurulmuş; ~ **meat** dondurulmuş ət

refrigeration [rɪˌfrɪdʒəˈreɪʃn] *n* soyutma; dondurma

refrigerator [rɪˈfrɪdʒəreɪtəʳ] *n* soyuducu; soyuducu cihaz / qurğu

refuel [ˌriːˈfjuəl] *v* yanacaq ehtiyatını artırmaq

refuge [ˈrefjuːdʒ] *n* sığınacaq (*yer*), daldalanacaq (*yer*); **to seek** ~ sığınacaq / daldalanacaq axtarmaq

refugee [ˌrefjuˈdʒiː] *n* qaçqın; mühacir; **war ~s** müharibə qaçqınları; **political ~s** siyasi mühacirlər

refund[1] [ˈriːfʌnd] *n* ödəmə (*ziyanı*); ödənmə, ödəniş; vermə (*borcu*)

refund[2] [rɪˈfʌnd] *v* əvəzini vermək, ödəmək (*ziyanı*); vermək (*borcu*)

refusal [rɪˈfjuːzl] *n* rədd etmə; boyun qaçırma, imtina etmə; rədd, rədd cavabı; **the ~ of a request / an invitation / an offer** xahişi / dəvəti / təklifi rədd etmə

refuse[1] [ˈrefjuːs] *n* **1.** tullantı, zibil; **kitchen** ~ mətbəx tullantısı; **2.** tör-töküntülər; **the ~ of society** cəmiyyətin tör-töküntüləri

refuse[2] [rɪˈfjuːz] *v* **1.** rədd / imtina etmək, rədd cavabı vermək; qəbul etməmək; **to ~ *one's* help** kömək etməmək, köməkdən imtina etmək; **to ~ *one's* permission** icazə verməkdən imtina etmək; *Our application was refused Bizim ərizəmizə rədd cavabı verdilər*; **2.** *tex.* dayanmaq, işləməmək; *The car absolutely refused to start Maşın əsla xoda düşmədi*; **3.** tərslik etmək, tərsliyi tutmaq (*at haq.*)

refutation [ˌrefjuˈteɪʃn] *n* təkzib, təkzib etmə; ~ **of a theory** nəzəriyyəni təkzib etmə

refute [rɪˈfjuːt] *v* rədd etmək; **to ~ a claim** tələbi rədd etmək

regain[1] [rɪˈgeɪn] *n* **1.** bərpa etmə, əvvəlki vəziyyətinə / halına salma; **to ~ *one's* health** sağlamlığını bərpa etmə; **2.** geri qaytarma; geri alma

regain[2] [rɪˈgeɪn] *v* geri almaq / əldə etmək; bərpa etmək; **to ~ *one's* health** sağlamlığını bərpa etmək

regale [rɪˈgeɪl] *v* **1.** qonaq etmək / eləmək; **to ~ with *smth.*** bir şeyə qonaq etmək / eləmək; **2.** əyləndirmək

regard[1] [rɪˈgɑːd] *n* **1.** diqqət, qayğı; **an object of** ~ diqqət / qayğı obyekti; **to have ~ to *smb.* / *smth.*** bir kəsə / şeyə qayğı göstərmək; **2.** hörmət; **to show ~ for *smb.*** bir kəsə hörmət göstərmək; **3.** *pl* salam; *Give my kind / best regards to your family Mənim səmimi salamlarımı ailənizə yetir / yetirin*

regard[2] [rɪˈgɑːd] *v* **1.** hesab etmək; *They regard him as a hero Onlar onu qəhrəman hesab edirlər*; **2.** aid / dəxli olmaq; *It doesn't regard me Bunun mənə dəxli yoxdur*; **3.** diqqətlə baxmaq; **to ~ *smb.* with curiosity** bir kəsə maraq dolu nəzərlərlə baxmaq; **4.** nəzərə almaq, hesablaşmaq; *I don't regard his opinion Mən onun fikrini nəzərə almıram*

regarding [rɪˈgɑːdɪŋ] *prep* haqqında, barəsində, xüsusunda, dair; -da, -də; **to entertain suspicions ~ *smb.*** bir kəs haqqında / barəsində şübhələnmək; **considerations ~ the discussion** müzakirə haqqında mülahizələr / fikirlər

regardless[1] [rɪˈgɑːdlɪs] *adj* diqqətəlayiq olmayan; **cheap and ~ things** ucuz və diqqətəlayiq olmayan şeylər

regardless[2] [rɪˈgɑːdlɪs] *adv* nəzərə almadan, diqqət yetirmədən

regime [reɪˈʒiːm] *n* rejim; **a totalitarian / military** ~ totalitar / hərbi rejim

regimen [ˈredʒɪmen] *n tib.* rejim, pəhriz; **a daily** ~ gündəlik rejim

regiment[1] [ˈredʒɪmənt] *n hərb.* alay; **an infantry / a tank / a cavalry / an armoured** ~ piyada / tank / süvari / zirehli qoşun alayı

regiment[2] [ˈredʒɪmənt] *v* **1.** yeni alay yaratmaq / təşkil etmək; **2.** qruplara bölmək, təşkil etmək; **to ~ industries of a country** ölkənin sənayesini təşkil etmək

regimental [ˌredʒɪˈmentl] *adj hərb.* alay; ~ **device** alay emblemi; ~ **order** alay üzrə əmr; ~ **colours** alay bayrağı

region [ˈriːdʒn] *n* **1.** zona, vilayət, ölkə; **the Arctic** ~ arktik zona; **the tropical ~s** tropik ölkələr; **2.** sahə, dairə; **every ~ of science** elmin hər bir sahəsi; **3.** rayon; **4.** *anat.* nahiyə; **the abdominal** ~ qarın nahiyəsi

regional [ˈriːdʒənl] *adj* rayon, vilayət; yerli; ~ **elections / newspapers** yerli seçkilər / qəzetlər

register[1] [ˈredʒɪstəʳ] *n* **1.** jurnal; **a ~ of births, marriages and deaths** doğulanların, evlənənlərin və ölənlərin adı qeyd edilən jurnal; **2.** qeyd; **a ~ of interment** dəfn haqqında qeyd

register[2] [ˈredʒɪstəʳ] *v* **1.** qeyd etmək, qeydə / siyahıya almaq; **2.** yadda saxlamaq; **to ~ a name** adı yadda saxlamaq; **3.** göstərmək; qeyd etmək (*cihaz haq.*); *The thermometer registered 34° Termometr 34° göstərdi*; **4.** düz / uyğun gəlmək; *The holes register perfectly Deşiklər tam düz gəlir*

registered [ˈredʒɪstəd] *adj* qeyd olunmuş, siyahıya alınmış / salınmış; sifarişli; **a ~ letter** sifarişli məktub

registration[1] [ˌredʒɪsˈtreɪʃn] *n* qeyd, qeydə alma / alınma; qeyd etmə; **the ~ of letters / parcels** məktubların / bağlamaların qeydə alınması

registration[2] [ˌredʒɪsˈtreɪʃn] *adj* qeydiyyat; ~ **number** qeydiyyat nömrəsi

registry [ˈredʒɪstrɪ] *n* **1.** qeyd / qeydiyyat şöbəsi (*idarədə*); **2.** qeyd / qeydiyyat jurnalı

regress [rɪˈgres] *v* **1.** əks istiqamətdə hərəkət etmək; **2.** geriləmək, tənəzzül etmək; geri qayıtmaq

regression [rɪˈgreʃn] *n* başlanğıc nöqtəyə / əvvəlki vəziyyətə qayıtma

regressive [rɪˈgresɪv] *adj* geri, geriyə; ~ **assimilation** *fon.* geri / geriyə assimilyasiya

regret[1] [rɪˈgret] *n* **1.** təəssüf, heyfsilənmə, peşmançılıq; **to feel ~ about a missed opportunity** əldən verilmiş imkan üçün peşmançılıq hiss etmək; **2.** *pl* üzr, üzr istəmə; **to express ~ for *smth.*** bir şeyə görə üzr istəmək

regret[2] [rɪˈgret] *v* (**-tt-**) təəssüf etmək, heyfsilənmək; peşman olmaq, peşmançılıq çəkmək

regretful [rɪˈgretfl] *adj* təəssüf edən, peşman olan, peşmançılıq çəkən

regretfully [rɪˈgretfəlɪ] *adv* təəssüflə, peşmançılıqla, peşman-peşman

regrettable [rɪˈgretəbl] *adj* təəssüfəlayiq, təəssüf olunacaq / ediləcək / doğuracaq; **a ~ mistake** təəssüfəlayiq / təəssüf doğuracaq səhv

regroup [ˌriːˈgruːp] *v* yenidən qruplaşdırmaq

regulable [ˈregjuləbl] *adj* nizama / qaydaya salına bilən

regular[1] [ˈregjuləʳ] *n* adət. *pl* **1.** daimi ordu; **2.** daimi müştəri; *He is one of our regulars O bizim daimi müştərilərimizdən biridir*

regular[2] [ˈregjuləʳ] *adj* **1.** düzgün, müntəzəm, ritmli, normal; ~ **attendance** müntəzəm davamiyyət; ~ **pulse** düzgün / müntəzəm / ritmli nəbz; **2.** daimi; ~ **customers / readers / listeners** daimi müştərilər / oxucular / dinləyicilər; ~ **work** daimi iş; *He has no regular work Onun daimi işi yoxdur*; **a ~ staff** daimi ştat; **3.** ixtisaslı, professional; ~ **cook** ixtisaslı / professional aşpaz; **4.** *qram.* qaydalı; ~ **verbs** qaydalı fellər

regularity [ˌregjuˈlærɪtɪ] *n* müntəzəmlik; **the ~ of her attendance at church** onun kilsəyə davamiyyətinin müntəzəmliyi

regularize, -ise [ˈregjuləraɪz] *v* qaydaya salmaq, yoluna qoymaq, sahmanlamaq

regularly [ˈregjələlɪ] *adv* müntəzəm, müntəzəm olaraq / surətdə

regulate [ˈregjuleɪt] *v* **1.** qaydaya / nizama / sahmana salmaq, yoluna qoymaq, sahmanlamaq, düzəltmək, idarə etmək; **to ~ the traffic** küçə hərəkətini qaydaya / nizama salmaq / idarə etmək; **2.** tənzimləmək, yoxlayıb düzəltmək (*cihazı*); **to ~ a clock** saatı yoxlayıb düzəltmək; **to ~ heat** istini tənzimləmək

regulation[1] [ˌregjuˈleɪʃn] *n* **1.** qaydaya / nizama salma, yoluna qoyma; ~ **of affairs** işləri qaydaya / nizama salma; **2.** tənzimləmə, yoxlayıb qaydaya salma; **3.** *pl* nizamnamə; daxili nizam qaydaları; **road ~s** küçə hərəkəti qaydaları; **safety ~s** təhlükəsizlik qaydaları

regulation[2] [ˌregjuˈleɪʃn] *adj* müəyyən / təyin edilmiş, göstərilmiş; ~ **speed** müəyyən edilmiş sürət

regulator [ˈregjuleɪtəʳ] *n* **1.** tənzimçi, nizama / qaydaya salan; **2.** *tex.* tənzimçi, nizamlayıcı (*cihaz*)

rehabilitate [ˌriːəˈbɪlɪteɪt] *v* **1.** bəraət qazandırmaq; **to ~ prisoners** dustaqlara bə-

-rət qazandırmaq, **2.** təmizə çıxartmaq; **to ~ a disgraced former leader** bədnam olmuş əvvəlki rəhbəri təmizə çıxartmaq; **3.** bərpa etmək, əvvəlki halına salmaq, təmir etmək

rehabilitation [ˌriːəˌbɪlɪˈteɪʃn] *n* **1.** bəraət, bəraət qazandırma; **2.** təmizə çıxartma, **3.** bərpa / təmir etmə

rehear [ˌriːˈhɪəʳ] *v hüq.* işi ikinci dəfə dinləmək, işə ikinci dəfə baxmaq (*məhkəmədə*)

rehearsal [rɪˈhɜːsl] *n* **1.** repetisiya, məşq, məşq etmə; **dress ~** son / axırıncı məşq; **2.** təkrar, təkrar etmə

rehearse [rɪˈhɜːs] *v* **1.** repetisiya / məşq etmək; *They are rehearsing for a new TV show Onlar yeni televiziya tamaşasını məşq edirlər*, **2.** təkrar etmək; sadalamaq; **3.** ifadəli oxumaq

reheat [ˌriːˈhiːt] *v* yenidən / təkrarən qızdırmaq (*xörəyi və s.*)

rehouse [ˈriːˈhaʊs] *v* yeni evə köçmək

reign[1] [reɪn] *n* **1.** şahlıq / padşahlıq / çarlıq etmə, **in the ~ of Shah Ismayil** Şah İsmayılın şahlığı dövründə; **2.** hakimiyyət; hökmranlıq, ağalıq, **under the ~ of** hakimiyyəti altında; **the ~ of law** qanunun hökmranlığı

reign[2] [reɪn] *v* **1.** padşahlıq / çarlıq etmək; hökmranlıq etmək, **2.** hökm sürmək; *Silence reigned Sükut hökm sürdü*

reigning [ˈreɪnɪŋ] *adj* hökmranlıq edən; **~ dynasty** hökmranlıq edən sülalə

rein [reɪn] *n* **1.** cilov, yedək; **to draw ~ 1)** cilovu çəkmək; **2)** *məc.* xərcləri azaltmaq; **2.** yüyən (*qoşqu ləvazimatı*)

reinforce [ˌriːɪnˈfɔːs] *v* **1.** gücləndirmək, qüvvətləndirmək, gücünü / qüvvəsini artırmaq; bərkitmək, möhkəmlətmək; **to ~ troops at the front** cəbhədə olan qoşunu möhkəmlətmək; **2.** *tik.* armaturlaşdırmaq, armatur daxil etməklə möhkəmliyini artırmaq (*betonun*)

reinforced [ˌriːɪnˈfɔːst] *adj* **1.** qüvvətləndirilmiş, gücləndirilmiş; **~ combat team** qüvvətləndirilmiş hərbi taqım; **2.** *tik.* armaturlaşdırılmış, içinə armatur qoyulmuş (*beton haq.*); **~ concrete** *tik.* dəmir-beton

reinforcement [ˌriːɪnˈfɔːsmənt] *n* **1.** gücləndirmə, qüvvətləndirmə, möhkəmləndirmə; **2.** *tik.* armaturlaşdırma, içinə armatur qoyma (*betonun*)

reinless [ˈreɪnlɪs] *adj* **1.** cilovsuz, yüyənsiz; **2.** nəzarətsiz; **~ speed** son dərəcə iti sürət; **3.** azğın, özbaşına

reinstate [ˌriːɪnˈsteɪt] *v* **1.** əvvəlki vəziyyətinə qaytarmaq, əvvəlki hüquqları bərpa etmək; **to ~ *smb.* in possessions** bir kəsin sahiblik hüququnu qaytarmaq / bərpa etmək; **2.** qaydaya / nizama salmaq; **3.** sağaltmaq

reinstatement [ˌriːɪnˈsteɪtmənt] *n* əvvəlki hüquqlarını / vəziyyətini bərpa etmə

reinsurance [ˌriːɪnˈʃuərns] *n* yenidən sığorta etmə, sığortanı bərpa etmə

reinvest [ˌriːɪnˈvest] *v* **1.** yenidən qoymaq / yerləşdirmək (*yatırım haq.*), yenidən investisiya / maya / kapital qoymaq; **2.** hüququ bərpa etmək

reinvestment [ˌriːɪnˈvestmənt] *n* yenidən maya / yatırım / kapital qoyma

reissue[1] [ˌriːˈɪsjuː] *n* yenidən nəşr etmə / edilmə; yeni nəşr

reissue[2] [ˌriːˈɪsjuː] *v* **1.** yenidən / təkrar nəşr etmək; **to ~ a book / a stamp** yenidən kitab / marka nəşr etmək, **2.** yenidən zərb etmək (*sikkə haq.*); **to ~ a coin** yenidən sikkə zərb etmək

reiterate [riːˈɪtəreɪt] *v* təkrar etmək; **to ~ an argument / a demand / an offer** dəlili / tələbi / təklifi təkrar etmək

reiteration [riːˌɪtəˈreɪʃn] *n* təkrar, təkrar etmə; *It needs no reiteration Bunu təkrar etməyə ehtiyac yoxdur*

reject[1] [rɪˈdʒekt] *n* brak, zay mal; *The rejects are sold off cheaply Zay mallar ucuz satılır*

reject[2] [rɪˈdʒekt] *adj* brak, zay; **~ china / furniture / clothing** zay çini / mebel / geyim

reject[3] [rɪˈdʒekt] *v* **1.** rədd etmək; **to ~ an offer / a gift / an invitation** təklifi / hədiyyəni / dəvəti rədd etmək; *The proposal was firmly / flatly rejected Təklif qəti olaraq rədd edildi*; **2.** brak etmək / çıxartmaq, zay hesab etmək; **to ~ a product** malı / məmulatı brak çıxartmaq / zay hesab etmək; **3.** imtina etmək; *The child was rejected by its parents Valideynləri uşaqdan imtina etdilər*

rejection [rɪˈdʒekʃn] *n* rədd etmə; qəbul etməmə; **the ~ of the bill** qanun layihəsini rədd etmə / qəbul etməmə; *Her proposal met unanimously rejection Onun təklifi kamilliqla rədd edildi*

rejoice [rɪˈdʒɔɪs] *v* **1.** sevindirmək, şadlandırmaq, fərəhləndirmək, şad etmək; *Your letter rejoiced my heart Sənin / Sizin məktubun / məktubunuz məni sevindirdi*; **2.** (**in, at**) sevinmək, şadlanmaq, fərəhlənmək, şad olmaq; **to ~ at / in *smb.'s* success** bir kəsin müvəffəqiyyətinə sevinmək / şad olmaq; *We rejoiced that the war was over Biz müharibənin qurtarmasına sevindik / şad olduq*

rejoicing [rɪˈdʒɔɪsɪŋ] *n* şadlıq, şənlik, nəşə, sevinc, fərəh

rejoin [ˌriːˈdʒɔɪn] *v* **1.** yenidən birləşmək / daxil olmaq; **to ~ the army** yenidən orduya daxil olmaq; **2.** yenidən birləşmək / qoşulmaq; **to ~ *one's* unit** *hərb.* yenidən öz hissəsinə qayıtmaq

rejoinder [rɪˈdʒɔɪndəʳ] *n* kəskin və qısa cavab; *"No!" was his curt rejoinder "Xeyr!" deyə o, kəskin və qısa cavab verdi*

rejuvenate [rɪˈdʒuːvɪneɪt] *v* cavanlaşdırmaq, gəncləşdirmək; *This cream will rejuvenate your skin Bu krem sənin / sizin dərini / dərinizi cavanlaşdıracaq*

rejuvenation [rɪˌdʒuːvɪˈneɪʃn] *n* cavanlaşdırma, gəncləşdirmə; cavanlaşma, gəncləşmə

rekindle [ˌriːˈkɪndl] *v* **1.** yenidən yandırmaq; **to ~ a fire** ocağı yenidən qalamaq, **2.** oyatmaq, doğurmaq; **to ~ hopes** yeni ümidlər oyatmaq / doğurmaq

relapse[1] [rɪˈlæps] *n* təkrar, təkrar edilmə / etmə; **a ~ of old errors** köhnə səhvlərin təkrarı

relapse[2] [rɪˈlæps] *v* **1.** yenidən əvvəlki vəziyyətə qayıtmaq, **to ~ into silence** yenidən susmaq; **to ~ into crime** yenidən cinayətə qurşanmaq; **2.** yenidən xəstələnmək

relate [rɪˈleɪt] *v* **1.** danışmaq, nağıl etmək; **to ~ a story** hekayə danışmaq / nağıl etmək; **2.** əlaqələndirmək, əlaqə və ya münasibət yaratmaq; **to ~ theory and practice** nəzəriyyəni təcrübə ilə əlaqələndirmək; **3.** aid / aidiyyəti olmaq; *He notices nothing but what relates to himself O ancaq ona aid olan məsələyə diqqət yetirir*

related [rɪˈleɪtɪd] *adj* **1.** əlaqəli; **~ questions** əlaqəli məsələlər; **2.** qohumluq əlaqəsi olan; qohum; *We're distantly related Biz uzaq qohumlarıq*

relation [rɪˈleɪʃn] *n* **1.** nağıl etmə, danışma; **the ~ of *one's* adventures** macəralarını nağıl etmə / danışma; **2.** əlaqə, münasibət, asılılıq; **~ of forces** qüvvələrin əlaqəsi / münasibəti; **the ~ between weather and crops** hava və məhsul arasında qarşılıqlı əlaqə / asılılıq; **3.** *pl* münasibətlər, **strained ~s** gərgin münasibətlər; **international ~s** beynəlxalq əlaqələr; **foreign ~s** xarici əlaqələr, **to enter into diplomatic ~s** diplomatik əlaqələr yaratmaq; **to break off diplomatic ~s** beynəlxalq əlaqələri kəsmək; **4.** qohum; **near / distant ~** yaxın / uzaq qohum

relationship [rɪˈleɪʃnʃɪp] *n* **1.** qohumluq, qohumluq əlaqəsi, **2.** münasibət, qarşılıqlı əlaqə

relative[1] [ˈrelətɪv] *n* qohum; **close / distant ~s** yaxın / uzaq qohumlar

relative[2] [ˈrelətɪv] *adj* **1.** nisbi, qarşılıqlı; **~ position** qarşılıqlı vəziyyət, **~ density** *fiz.* nisbi sıxlıq, **2.** şərti; *Beauty is relative Gözəllik şərtidir*; **3.** *qram.* nisbi; **~ pronouns** nisbi əvəzliklər

relatively [ˈrelətɪvlɪ] *adv* nisbətən; müqayisəli; olduqca / dedikcə çox; *It's relatively cold / hot today than it was yesterday Bu gün dünənə nisbətən soyuqdur / istidir*

relativity [ˌreləˈtɪvɪtɪ] *n* nisbilik; nisbilik nəzəriyyəsi; **Einstein's Theory of Relativity** Eynşteynin nisbilik nəzəriyyəsi

relax [rɪˈlæks] *v* **1.** boşaltmaq; yumşaltmaq (*cəzanı*), **to ~ discipline** intizamı zəifləmək; **2.** zəifləmək; zəifləşmək; *His muscles relaxed Onun əzələləri zəiflədi*; **3.** azaltmaq (*gərginliyi*); **to ~ *one's* efforts** səylərini azaltmaq; **to ~ international tension** beynəlxalq gərginliyi azaltmaq; **4.** azalmaq, zəifləmək; *The cold / heat is relaxing Soyuq / İsti zəifləyir / azalır*; **5.** dincəlmək; **to ~ for an hour / for a week** bir saat / bir həftə dincəlmək

◊ **to ~ the bowels** bağırsaqları boşaltmaq

relaxation [,ri:læk'seiʃn] *n* **1.** boşalma, zəifləmə; **~ of muscles** əzələlərin boşalması / zəifləməsi; **2.** azalma *(gərginlik və s. haq.)*; **~ of tension** gərginliyin azalması; **3.** istirahət, tənəffüs; əyləncə; **~ after the day's toil** gündəlik zəhmətdən sonra dincəlmə; **4.** zəifləmə; **the ~ of discipline** intizamın zəifləməsi

relaxed [rɪ'lækst] *adj* sakit, dinc, aram, arxayın, rahat, xatircəm; **a ~ atmosphere in the classroom** sinifdə sakit şərait / mühit

relaxing [rɪ'læksɪŋ] *adj* yumşaldıcı, sakitləşdirici, zəifləşdirici; **a ~ bath / holiday** sakitləşdirici hamam / istirahət

relay[1] ['ri:leɪ] *n* **1.** *id.* estafet; **2.** estafetin mərhələləri; **3.** poçt məntəqəsi; **4.** növbə; **to work in / by ~s** növbə ilə işləmək

relay[2] ['ri:leɪ] *v* **1.** dəyişmək *(xüs. atı)*; **2.** mərhələlərlə keçirmək; **3.** *el.* ötürmək; translyasiya etmək

relay baton ['ri:leɪ'bætn] *n* estafet ağacı

re-lay [ri:'leɪ] *v* **1.** boru çəkmək; **2.** xalçanı yenidən salmaq; **3.** yol çəkmək; **to ~ of rails** relsləri dəyişdirmək

release[1] [rɪ'li:s] *n* **1.** azad etmə, buraxma, buraxılma; **~ a prisoner / hostage** dustağı / girovu azad etmə; **2.** *hərb.* tərxis etmə; **~ from active duty** xidmətdən azad etmə; **3.** yeni məhsul buraxma; **4.** yeni filmi ekrana buraxma; **5.** çap olunmağa icazə vermə *(kitab və s. haq.)*

release[2] [rɪ'li:s] *v* **1.** azad / xilas etmək, qurtarmaq; **to ~ a prisoner / a hostage from captivity** dustağı / girov götürülmüş adamı əsirlikdən azad / xilas etmək; *Death released him from his sufferings Ölüm onu əzablarından qurtardı*; **2.** buraxmaq; **to ~ horses into the field** atları çölə buraxmaq; **to ~ a book** kitab buraxmaq; *New products were released into the market Yeni məhsullar bazara buraxıldı*; **3.** nəşrinə / çapına icazə vermək *(kitab və s. haq.)*

relegate ['relɪgeɪt] *v* **(to) 1.** yollamaq; **to ~ to the reserve** *hərb.* ehtiyata buraxmaq; **2.** keçirmək, köçmək *(yuxarı qrupdan aşağı qrupa)*; **3.** həll etmək / baxılmaq üçün vermək *(məsələni, sənədi)*; **to ~ the matter to the committee** işi / məsələni həll etmək üçün komitəyə göndərmək; **4.** tapşırmaq; **to ~ certain duties to subordinates** müəyyən vəzifələri öz tabeliyində olan adamlara tapşırmaq

relegation [,relɪ'geɪʃn] *n* **1.** yerinə yetirmək və ya həll etmək üçün göndərmə *(işi, məsələni)*; **2.** *id.* aşağı dərəcəyə keçirmə

relent [rɪ'lent] *v* yumşalmaq, mülayimləşmək; yüngülləşmək

relentless [rɪ'lentlɪs] *adj* **1.** amansız, qəddar, insafsız; **~ enemy** amansız / qəddar / insafsız düşmən; **2.** sürəkli, arasıkəsilməz; **~ rains** sürəkli / arasıkəsilməz yağışlar

relentlessly [rɪ'lentlɪslɪ] *adv* amansızcasına, qəddarcasına, insafsızcasına

relevance ['relɪvəns] *n* = **relevancy**

relevancy ['relɪvənsɪ] *n* uyğunluq, münasiblik; **historical events of contemporary ~** müasir dövrə uyğun tarixi hadisələr; *His answer came with relevance Onun cavabı münasib oldu*

relevant ['relɪvənt] *adj* münasib, uyğun, məsələyə dəxli olan; **to have all the ~ documents ready** məsələyə dəxli olan bütün sənədlərə malik olmaq

reliability [rɪ,laɪə'bɪlɪtɪ] *n* etibarlılıq, mötəbərlik, möhkəmlik; **the ~ of public transport** ictimai nəqliyyatın etibarlılığı

reliable [rɪ'laɪəbl] *adj* etibarlı, mötəbər, sədiq; bel bağlana bilən, etibar edilən; **a ~ assistant** etibar edilə bilən köməkçi; **a ~ goalkeeper** mötəbər / etibar edilə bilən qapıçı *(futbolda)*; **a ~ friend** etibarlı / sədiq dost

reliance [rɪ'laɪəns] *n* **1.** inam, etibar, etimad, əminlik; **to have / to put / to place ~ in / on / upon** ***smb.*** **/** ***smth.*** bir kəsə / şeyə inanmaq; *I put little reliance in him Mən ona çox da inanmıram / etibar etmirəm*; **2.** dayaq, ümid; *His chief reliance was his own courage Onun əsas ümidi öz cəsarətinə idi*

reliant [rɪ'laɪənt] *adj* **1.** arxayın, xatircəm, inanmış; **to be ~ on** ***smb.*** bir kəsə inanmaq / etibar etmək; **2.** asılı, asılı olan; **to be ~ on** ***smb.*** bir kəsdən asılı olmaq *(maddi cəhətdən)*

relic ['relɪk] *n* **1.** *iz.* qalıq; **~s of early civilization** erkən mədəniyyətin qalıqları;

2. suvenir, yadigar, əmanət; **to keep** ***smth.*** **for a ~** bir şeyi əmanət / yadigar olaraq saxlamaq

relief [rɪ'li:f] *n* I **1.** yüngüllük, asanlıq; *The medicine gave some relief Dərman bir az yüngüllük verdi*; **2.** aşağı düşmə; **~ of pressure** təzyiqin aşağı düşməsi; **3.** rahatlıq; *The trees were a relief to the eyes Ağaclar gözə rahatlıq verirdi*; **4.** maddi yardım, pul köməyi; müavinət *(işsizlər üçün)*; **5.** kömək; **to come to** ***smb.'s*** **~** bir kəsin köməyinə gəlmək

relief [rɪ'li:f] *n* II **1.** *inş.* qabarıq; **high ~** qorelyef *(hündür qabarıqlı naxış / skulptura)*; **low ~** barelyef, qabartma, qabarıq naxış / bəzək; **2.** *coğ.* relyef *(yer səthinin quruluşu)*

relieve [rɪ'li:v] *v* **1.** yüngülləşdirmək, zəifləmək; **to ~ cough** öskürəyi yüngülləşdirmək / zəifləmək; **2.** sakitləşdirmək; təsəlli / təskinlik vermək; **to ~** ***smb.'s*** **mind** bir kəsi sakitləşdirmək, bir kəsə təskinlik / təsəlli vermək; **3.** kömək etmək; **to ~ a besieged town** mühasirəyə alınmış şəhərin köməyinə gəlmək; **4.** dəyişdirmək; dəyişmək; **to ~ a sentry** növbətçini / gözətçini dəyişmək; **5.** azad etmək *(bir şeydən)*; **to ~** ***smb.*** **of responsibility** bir kəsi məsuliyyətdən azad etmək; ◊ **to ~ nature / oneself** sidik / nəcis ifraz etmək

religion [rɪ'lɪdʒn] *n* **1.** din; **the Christian / Jewish ~** xristian / yəhudi dini; **2.** rahiblik; **to lead the life of ~** rahib həyatı yaşamaq

religious [rɪ'lɪdʒəs] *adj* **1.** dini; **a ~ belief** dini inam; **a ~ service** dini xidmət, ibadət; **2.** dindar; **a very ~ man** çox dindar adam; **3.** *məc.* vicdanlı, insaflı; **4.** rahib, zahid, asket; **a ~ house** monastır

religiousness [rɪ'lɪdʒəsnɪs] *n* **1.** dindarlıq; **2.** dəqiqlik, diqqətlilik

relinquish [rɪ'lɪŋkwɪʃ] *v* əl çəkmək, atmaq, tərk etmək; **to ~ hope** ümiddən əl çəkmək; **to ~ an idea** fikirdən əl çəkmək

relinquishment [rɪ'lɪŋkwɪʃmənt] *n* **1.** təhvil vermə, tərk etmə; **2.** *hüq.* imtina, imtina etmə; **~ of** ***one's*** **property** öz əmlakından / mülkündən imtina etmə

relish[1] ['relɪʃ] *n* **1.** həzz, zövq, ləzzət; **to eat with great ~** çox böyük ləzzətlə yemək; **2.** xoşagəlməyən iy / dad / tam; **~ of garlic** sarımsaq tamı; **3.** məzə, çərəz, xuruş; ◊ *Hunger is the best relish ≡ Aclıq ən yaxşı xuruşdur*

relish[2] ['relɪʃ] *v* **1.** həzz / ləzzət almaq; ləzzətlə / iştaha ilə yemək; dadmaq, tamına baxmaq; **2. (of)** dad vermək

relive [,ri:'lɪv] *v* yenidən yaşamaq; **to ~ the horrors of war** müharibənin dəhşətlərini yenidən yaşamaq

reload [,ri:'loud] *v* **1.** yenidən yükləmək; **2.** yenidən doldurmaq *(silahı və s.)*

relocate ['ri:lou'keɪt] *v* yerini dəyişmək, başqa yerə köçürmək

relocation ['ri:lou'keɪʃn] *n* yerdəyişmə, yerini dəyişdirmə, köçürmə

reluct [rɪ'lʌkt] *v* **(against, at)** bunt / qiyam qaldırmaq, iğtişaş salmaq; müqavimət göstərmək; **to ~ against oppression** zülmə qarşı qiyam qaldırmaq

reluctance [rɪ'lʌktəns] *n* həvəssizlik, könülsüzlük, meylsizlik; **to show ~ to do** ***smth.*** bir şey etməyə həvəssizlik göstərmək

reluctant [rɪ'lʌktənt] *adj* könülsüz, həvəssiz, meylsiz; **to give a ~ promise** ürəksiz / həvəssiz vəd vermək; **an ~ answer** həvəssiz / könülsüz cavab

reluctantly [rɪ'lʌktəntlɪ] *adv* həvəssiz / könülsüz olaraq, istəməyə-istəməyə; **to do** ***smth.*** **~** bir şeyi həvəssiz / könülsüz olaraq etmək; *They reluctantly agreed Onlar könülsüz (olaraq) razılaşdılar*

rely [rɪ'laɪ] *v* arxalanmaq, güvənmək, bel bağlamaq; *You may rely on / upon me Sən / Siz mənə bel bağlaya bilərsən / bilərsiniz*

remain [rɪ'meɪn] *v* qalmaq; **to ~ at home** evdə qalmaq; *He remained in town for two days O, iki gün şəhərdə qaldı*; **to ~ silent** sakit qalmaq

remainder [rɪ'meɪndə] *n* **1.** *(adət.* **the remainder***)* qalıq, qalanlar; *Twenty people came in and the remainder stayed outside İyirmi nəfər adam içəri gəldi, qalanları bayırda qaldı*; **2.** qalan hissə; *The remainder of his life he spent in his native country O, ömrünün qalan hissəsini doğma kəndində keçirdi*

remains [rɪˈmeɪnz] *n* **1.** qalıq, artıq; **the ~ of a meal** yemək qalığı; **2.** xaraba, xarabalıq, xarabazarlıq; **the ~ of ancient Rome** qədim Romanın xarabalığı / xarabazarlığı; **3.** meyit, cənazə

remake¹ [ˈriːˈmeɪk] *n* **1.** dəyişdirmə, təzədən qayırma; **2.** yenidən çəkilmiş film

remake² [ˌriːˈmeɪk] *v* düzəltmək, təzədən qayırmaq; dəyişdirmək

remark¹ [rɪˈmaːk] *n* **1.** fikir, mülahizə; **to make / to pass a ~** mülahizə / fikir söyləmək; **2.** haşiyə, qeyd, sitat gətirmə

remark² [rɪˈmaːk] *v* **1.** görmək, müşahidə etmək, sezmək; *Did you remark the similarity between them? Sən / Siz onlar arasındakı fərqi sezdinmi? / sezdinizmi?*; **2.** qeyd etmək, fikir söyləmək

remarkable [rɪˈmaːkəbl] *adj* **1.** təəccüblü, qəribə; çox gözəl; **a ~ resemblance** təəccüblü oxşayış; **a ~ event** qəribə hadisə; **a ~ book** çox gözəl kitab; **2.** qeyri-adi; **a man ~ for his courage** qeyri-adi cəsur adam

remarkably [rɪˈmaːkəblɪ] *adv* olduqca, son dərəcə, çox gözəl / qəşəng / yaxşı

remarriage [ˌriːˈmærɪʤ] *n* yenidən evlənmə

remarry [ˌriːˈmærɪ] *v* yenidən / ikinci dəfə evlənmək

remediable [rɪˈmiːdɪəbl] *adj* **1.** düzəldilə bilən; **2.** müalicə oluna bilən

remedial [rɪˈmiːdjəl] *adj* **1.** islahedici, düzəldici; **2.** müalicə; **~ gymnastics** müalicə gimnastikası

remedy¹ [ˈremədɪ] *n* **1.** dərman; müalicə vasitəsi; **a good ~ for a cold** soyuqdəymə üçün yaxşı müalicə vasitəsi / dərmanı; **~ for flu / toothache** zökəm / dişağrısı üçün dərman; *Alcohol is the best remedy for cold Soyuqdəymənin ən yaxşı müalicə vasitəsi / dərmanı spirtli içkidir*; **2.** vasitə, tədbir

remedy² [ˈremədɪ] *v* **1.** sağaltmaq; **2.** düzəltmək; **to ~ a mistake** səhvi düzəltmək

remember [rɪˈmembəʳ] *v* **1.** xatırlamaq; yadda saxlamaq; *I don't remember his name Mən onun adını xatırlamıram*; **2.** salam yetirmək; *Remember me to your father Məndən atana / atanıza salam yetir / yetirin*

remembrance [rɪˈmembrəns] *n* **1.** xatirə; **in ~ of smb.** bir kəsin xatirəsinə; **2.** huş, yaddaş; *It has escaped my remembrance O mənim huşumdan çıxıb*; **3.** xatirə; **obscure ~s** dumanlı xatirələr; **4.** *pl* salam; *Give my kind remembrances to him Mənim atəşin salamlarımı ona yetir / yetirin*

remilitarization [ˈriːˌmɪlɪtəraɪˈzeɪʃn] *n* yenidən hərbiləşdirmə

remilitarize, -ise [ˈriːˈmɪlɪtəraɪz] *v* yenidən hərbiləşdirmək

remind [rɪˈmaɪnd] *v* yada salmaq, xatırlamaq, xatırlatmaq; **to ~ *smb.* of *smth.*** bir kəsə bir şeyi xatırlatmaq; *He reminds me of his brother O mənə qardaşını xatırladır*

reminder [rɪˈmaɪndəʳ] *n* xatırlatma, yada salma

reminisce [ˌremɪˈnɪs] *v d.d.* yada salmaq, xatırlamaq; *She often reminisced about her youth O tez-tez gəncliyini xatırlayırdı / yada salırdı*

reminiscence [ˌremɪˈnɪsns] *n* yada salma; xatirə; **~s of childhood** uşaqlıq xatirələri

reminiscent [ˌremɪˈnɪsnt] *adj* **(of)** xatırladan; yada salan, bənzəyən; *His style is faintly reminiscent Picasso's Onun üslubu bir az Pikassonun üslubunu xatırladır*

remiss [rɪˈmɪs] *adj* **1.** başısoyuq; diqqətsiz, etinasız; **to be ~ in *one's* duties** öz vəzifəsinə başısoyuq / diqqətsiz / etinasız olmaq; **2.** zəif, süst, ölüvay, ətalətli, ləng, ağırtərpənən

remissible [rɪˈmɪsəbl] *adj* üzrlü, bağışlana bilən, bağışlanası, keçiləsi

remission [rɪˈmɪʃn] *n* **1.** bağışlama, bağışlanma; günahından / təqsirindən keçmə; **to grant *smb.* ~ of sins** bir kəsin günahlarını bağışlamaq; **2.** azad etmə (*cərimədən, vergidən və s.*); **to grant *smb.* a ~ of taxation** bir kəsi vergidən azad etmək

remit [rɪˈmɪt] *v* (**-tt-**) **1.** bağışlamaq (*günahı*); **2.** azad etmək (*vergidən, cərimədən və s.*); **3.** cilovlamaq; **to ~ *one's* anger** acığını / hirsini cilovlamaq; **4.** azalmaq, kəsmək, dayanmaq; *The pain has remitted Ağrı azalıb / kəsib / dayanıb*; **5.** göndərmək, yollamaq (*pul*); *He remits home every month O hər ay evə pul göndərir*; **6.** *hüq.* başqa instansiyaya göndərmək (*işi*)

remittance [rɪˈmɪtəns] *n* göndərmə; pul köçürmə

remnant [ˈremnənt] *n* **1.** qalıq; **the ~s of a meal** xörəyin qalıqları; **2.** iz; **~s of former glory** əvvəlki şöhrətin izləri

remodel [ˌriːˈmɔdl] *v* (**-ll-**) **1.** yenidən düzəltmək, dəyişdirmək; **to ~ a dress** paltarı düzəltmək; **2.** yenidən qurmaq / təşkil etmək; **to ~ the education system** təhsil sistemini yenidən təşkil etmək

remonstrance [rɪˈmɔnstrəns] *n* protest, qəti etiraz; *Our remonstrance produced no effect Bizim qəti etirazımız heç bir effekt vermədi*

remonstrate [rɪˈmɔnstreɪt] *v* (**against**) protest / qəti etiraz etmək; **to ~ against cruelty** qəddarlığa qarşı qəti etiraz etmək

remorse [rɪˈmɔːs] *n* vicdan əzabı; peşmançılıq; **biting ~** dözülməz vicdan əzabı; **to feel ~** vicdan əzabı / peşmançılıq çəkmək

remorseful [rɪˈmɔːsfl] *adj* çox peşman; *He looked remorseful O çox peşman görünürdü*

remorsefully [rɪˈmɔːsfəlɪ] *adv* peşmancasına, peşmançılıqla

remorseless [rɪˈmɔːslɪs] *adj* amansız, qəddar; **a ~ struggle** amansız mübarizə

remote [rɪˈmout] *adj* **1.** uzaq; **a ~ village / country** uzaq kənd / ölkə; **2.** uzaq (*qohum haq.*); **a ~ kinsman** uzaq qohum; **3.** əlaqəsi olmayan; **a question ~ from the subject** mövzu ilə əlaqəsi olmayan məsələ; **4.** fərqli, oxşamayan; **5.** zəif; **a ~ resemblance** zəif oxşayış / bənzəyiş

remote-controlled [rɪˈmoutkənˈtrould] *adj tex.* uzaqdan idarə olunan

remoteness [rɪˈmoutnɪs] *n* uzaqlıq; **the ~ of the mountains** dağların uzaqlığı

remount¹ [ˌriːˈmaunt] *n* ehtiyatda olan at

remount² [ˌriːˈmaunt] *v* **1.** yenidən minmək (*ata, velosipedə və s.*); **2.** yenidən quraşdırmaq / montaj etmək

removable [rɪˈmuːvəbl] *adj* **1.** çıxarıla bilən, çıxarılıb taxılan; **~ cushion covers** çıxarılıb taxıla bilən divan balışının örtüyü / üzü; **2.** dəf edilə / aradan qaldırıla bilən; **~ evil** aradan qaldırıla bilən şər / bəla; **3.** *tex.* dəyişilə bilən; **~ parts** dəyişilə bilən hissələr (*maşında və s.*)

removal [rɪˈmuːvl] *n* **1.** daşıma, daşınma; köçmə; **~ of load** yükü daşıma; **2.** vəzifədən çıxartma; **the ~ of an official** məmuru vəzifədən çıxartma; **3.** aradan qaldırma; **~ of dissatisfaction** narazılığı aradan qaldırma; **4.** *hüq.* işi göndərmə (*bir instansiyadan başqasına*)

remove¹ [rɪˈmuːv] *n* **1.** pillə, addım; aralıq; **at a certain ~** müəyyən aralıqda; **2.** qohumluq dərəcəsi; **a second cousin at one ~** əmiоğlunun / dayıoğlunun / bibioğlunun oğlu və ya qızı; **3.** şagirdin növbəti sinfə keçirilməsi; **4.** sinif (*bəzi ingilis məktəblərində*); *He was placed in my remove Onu mənim sinfimə keçirdilər*

remove² [rɪˈmuːv] *v* **1.** yerini dəyişdirmək, başqa yerə köçürtmək; *The paintings were removed to a museum Şəkilləri muzeyə köçürdülər / apardılar*; **2.** götürmək, yığışdırmaq; **to ~ the dishes from the table** qabları stoldan götürmək / yığışdırmaq; **3.** soyunmaq, çıxartmaq (*paltarı*); **to ~ *one's* hat / coat / gloves / glasses** papağını / paltosunu / əlcəyini / eynəyini çıxartmaq; **4.** açmaq (*sarğını*); **to ~ bandages from *smb.'s* arm** bir kəsin qolundan sarğını açmaq; **5.** aparmaq (*ləkəni*); **to ~ grease stains** yağ ləkələrini aparmaq; **6.** aradan götürmək, dəf etmək; **to ~ obstacles** maneələri aradan qaldırmaq / dəf etmək; **7.** köçmək, mənzili dəyişmək; **to ~ into the country** kəndə köçmək. ◊ **to ~ mountains** dağı yerindən tərpətmək; dağı dağ üstə qoymaq

removed [rɪˈmuːvd] *adj* **1.** uzaqlaşdırılmış, kənar edilmiş; uzaq; **an era a hundred years ~** bizdən yüz il uzaq dövr; **2.** fərqli, əlaqəsi olmayan, rabitəsiz, dolaşıq, bir-birini tutmayan; **a tongue equally ~ from French and English** fransız və eləcə ingilis dilindən fərqli dil

remover [rɪˈmuːvəʳ] *n* **1.** mebel daşıyan; **2.** ləkəaparan (*maye və s.*)

remunerate [rɪˈmjuːnəreɪt] *v* mükafatlandırmaq, mükafat vermək; ödəmək, haqqını / muzdunu / əvəzini ödəmək

remuneration [rɪˌmjuːnəˈreɪʃn] *n* haqq, muzd; *The author would accept no remuneration at all Müəllif əsla / qətiyyən haqq / muzd almayacaq*

remunerative [rɪˈmju:nərətɪv] *adj* mənfəətli, gəlirli; **a highly ~ job / post** yüksək gəlirli iş / vəzifə

renaissance [rɪˈneɪsns] *n* **1.** renessans, intibah; **2. the Renaissance** Renessans / İntibah dövrü

renal [ri:nl] *adj tib.* böyrək; **~ calculus** *tib.* böyrək daşı; **~ tissues** böyrək toxumaları

rename [ˌri:ˈneɪm] *v* yeni ad vermək, adını dəyişdirmək; **to ~ a street / a town** küçənin / şəhərin adını dəyişdirmək; *Ganja was renamed several times in its history Gəncənin adı tarixində dəfələrlə dəyişdirilmişdi*

renascent [rɪˈnæsnt] *adj* canlanan, baş qaldıran; **~ nationalism** canlanan millətçilik

rend [rend] *v* **1.** qoparmaq; zorla almaq; *The child was rent from its mother's arms Uşağı anasının əlindən / qucağından zorla aldılar;* **2.** (*həm də məc.*) parçalamaq; *The country was rent in two by civil war Vətəndaş müharibəsi ölkəni ikiyə / iki hissəyə parçaladı*

render[1] [ˈrendə^r] *n* **1.** ödəniş, ödəmə; **payments in money and ~s in kind** pulla və natura ilə ödəmə / ödəniş; **2.** *tik.* suvağın birinci qatı

render[2] [ˈrendə^r] *v* **1.** ödəmək, haqqını ödəmək; **to ~ a tribute** bac / xərac vermək; **2.** cavab vermək; **to ~ a blow for blow** zərbəyə zərbə ilə cavab vermək; **to ~ good for evil** şərə xeyirlə / yamanlığa yaxşılıqla cavab vermək; **3.** təqdim etmək; **to ~ an account to *smb.*** bir kəsə hesabat vermək; **4.** qurban vermək; **to ~ *one's* life for *one's* country** həyatını vətəninə qurban vermək; **5.** göstərmək (*kömək, xidmət və s.*); **to ~ help / service** kömək / xidmət göstərmək; **6.** yetirmək (*diqqət və s.*); **to ~ attention** diqqət yetirmək; **7.** ifa etmək (*əsəri və s.*); *The piano solo was well rendered Solo pianoda yaxşı ifa edildi;* **8.** tərcümə etmək; **to ~ an English words into Azerbaijani Turkish** ingilis sözlərini Azərbaycan dilinə tərcümə etmək; *The document was rendered into several languages Sənəd bir neçə dilə tərcümə edildi;* **9.** çıxarmaq, çıxartmaq (*qərar və s.*); **to ~ a decision** qərar çıxartmaq; **10.** *tik.* suvamaq, suvaq vurmaq / çəkmək

rendering [ˈrendərɪŋ] *n* **1.** ifa etmə; *The rendering of the cantata was excellent Kantata əla ifa edildi / olundu;* **2.** tərcümə; *This translation fails to give a correct rendering of the original Bu tərcümə orijinala müvafiq gəlmir;* **3.** göstərmə (*xidmət, kömək və s.*); **~ of help** kömək göstərmə; **4.** *tik.* suvaq; suvama, suvaq çəkmə

rendezvous[1] [ˈrɔndɪvu:] *n fr.* **1.** görüş; **a secret ~** gizli görüş; **2.** görüş yeri

rendezvous[2] [ˈrɔndɪvu:] *v* toplaşmaq, yığışmaq; *The refugees rendezvoused in the valley Qaçqınlar dərədə toplaşdılar / dərəyə yığışdılar*

rendition [renˈdɪʃn] *n* **1.** ifa, ifa etmə (*rolu*); **their ~ of Hamlet** onların Hamlet rolunu ifa etmələri; **2.** *amer.* tərcümə; **the ~ of the book into English** kitabın ingilis dilinə tərcüməsi

renegade[1] [ˈrenɪgeɪd] *n* xəyanətkar, satqın, fərari; **bands of ~s in the mountains** dağlarda xəyanətkarların / satqınların dəstələri

renegade[2] [ˈrenɪgeɪd] *adj* xain, dönük, satqın; **a ~ priest / spy / soldier** satqın keşiş / casus / əsgər

renegade[3] [ˈrenɪgeɪd] *v* xain / satqın / dönük olmaq; xainlik / satqınlıq / dönüklük etmək

renegation [ˌrenɪˈgeɪʃn] *n* xainlik, satqınlıq, dönüklük

renew [rɪˈnju:] *v* **1.** təzələmək, dəyişdirmək; **to ~ a passport / contract** pasportu / müqaviləni təzələmək; *A snake renews its skin İlan qabığını dəyişdirir;* **2.** artırmaq, doldurmaq (*ehtiyatı və s.*); *We must renew our supplies of coal Biz kömür ehtiyatımızı artırmalıyıq;* **3.** yenidən başlamaq; bərpa etmək; **to ~ an attack** yenidən hücuma keçmək; **4.** təkrar etmək, təkrarlamaq; **to ~ vows / a promise / objections** andını / vədini / etirazını təkrar etmək

renewal [rɪˈnju:əl] *n* **1.** təzələmə, təzələnmə; bərpa etmə; **~ of an old friendship** köhnə dostluğu bərpa etmə / təzələmə; **2.** doldurma, artırma (*ehtiyatı*); **3.** yenidən başlama; **~ of hostilities** hərbi əməliyyatları yenidən başlama; *Any renewal of negotiations will be welcomed Danışıqların hər hansı formada yenidən başlanması alqışlanacaq;* **4.** təkrar etmə

renewed [rɪˈnju:d] *adj* **1.** yeni, təzə; **to act with ~ energy** yeni səylə hərəkət etmək; **2.** təzələnmiş, bərpa edilmiş; canlanmış, dirçəlmiş; **3.** görülmüş, edilmiş

rennet [ˈrenɪt] *n* I *bot.* ranet (*alma növü*)

rennet [ˈrenɪt] *n* II maya (*pendir tutmaq üçün*)

renounce [rɪˈnauns] *v* **1.** imtina etmək, əl götürmək / çəkmək; **to ~ a title / a property** titulдан / əmlakdan imtina etmək; **2.** qəbul etməmək, rədd etmək; **to ~ *smb.'s* authority** bir kəsin avtoritetini / nüfuzunu qəbul etməmək; **3.** danmaq, üz döndərmək; **to ~ a son** oğuldan üz döndərmək, oğulu danmaq

renouncement [rɪˈnaunsmənt] *n* imtina, imtina etmə; **~ of succession** irsdən / varislikdən imtina etmə

renovate [ˈrenəveɪt] *v* **1.** təzələmək, bərpa etmək; təmir etmək; *The house has been completely renovated and modernized Ev tamamilə yenidən təmir edilmiş və müasirləşdirilmişdir;* **2.** təzələmək, yeniləşdirmək; **to ~ the world** dünyanı yeniləşdirmək / təzələmək

renovation [ˌrenouˈveɪʃn] *n* bərpa, bərpa etmə, əvvəlki halına salma; **buildings in need of ~** bərpa edilməyə ehtiyacı olan binalar / tikililər; *The college is closed for renovation Kollec təmir / bərpa edilmək üçün bağlanıb*

renown [rɪˈnaun] *n* şərəf, şöhrət, şan; ad, san; məşhurluq; **a man of great / of high ~** çox məşhur / şöhrətli / tanınmış adam

renowned [rɪˈnaund] *adj* tanınmış, ad / şöhrət qazanmış; **~ as an actress** aktrisa kimi tanınmış / ad-san qazanmış; *Edisson was renowned as an inventor Edison ixtiraçı kimi ad-san qazandı*

rent[1] [rent] *n* I **1.** mənzil kirayəsi, icarə haqqı; **heavy ~** yüksək ev kirayəsi; **2.** *siya. iq.* renta

rent [rent] *n* II deşik, dəlik; yarıq; **a ~ in the wall** divarda deşik / dəlik / yarıq

rent[2] [rent] *adj* cırılmış, deşilmiş, dəlinmiş, dəlik, deşik

rent[3] [rent] *v* **1.** kirayəyə / icarəyə vermək; **2.** icarəyə götürmək

rent[4] [rent] **to rend** *felinin pt, pp formuları*

rental [ˈrentl] *n* **1.** icarə haqqı, kirayə pulu; **2.** icarədən / kirayədən gələn gəlir

rent-collector [ˈrentkəˌlektə^r] *n* ev kirayəsi yığan

renter [ˈrentə^r] *n* **1.** kirayəçi, kirayənişin, kirayə götürən; **2.** icarədar, icarəçi

rent-free [ˈrentˈfri:] *adj* ev icarə haqqından azad; **a ~ house** kirayə haqqından azad ev

renunciate [rɪˈnʌnsɪeɪt] *v* razı olmamaq, rədd etmək, boyun qaçırmaq, imtina etmək

renunciation [rɪˌnʌnsɪˈeɪʃn] *n* **1.** imtina, imtina etmə, əl çəkmə; **a / the ~ of nuclear weapons** nüvə silahından imtina etmə; **2.** var-yoxundan keçmə

reoccupation [ˌri:ˌɔkjuˈpeɪʃn] *n hərb.* təkrar ələ keçirmə / tutma (*ərazini və s.*)

reoccupy [ˈri:ˈɔkjupaɪ] *v* yenidən ələ keçirmək / tutmaq / istila etmək

reopen [ˌri:ˈoupn] *v* yenidən açmaq; **to ~ the shop under a new name** yeni ad altında mağazanı yenidən açmaq

reorder[1] [ˌri:ˈɔ:də^r] *n* təkrar sifariş

reorder[2] [ˌri:ˈɔdə^r] *v* **1.** sifarişi / əmri / sərəncamı təkrar etmək; yeni sifariş / əmr / sərəncam vermək; **2.** yenidən sıraya düzmək; **to ~ the books on the shelf** kitabları rəfdə yenidən düzmək

reorganization, -isation [rɪˌɔ:gənaɪˈzeɪʃn] *n* yenidən təşkil etmə

reorganize, -ise [rɪˈɔ:gənaɪz] *v* yenidən təşkil etmək

repack [ˈri:pæk] *v* yenidən / təzədən qablaşdırmaq

repaid [rɪˈpeɪd] **to repay** *felinin pt, pp formaları*

repair[1] [rɪˈpeə^r] *n* **1.** (*adət. pl*) təmir, təmir etmə; **under ~s** təmirdə; *My car is under repairs Mənim maşınım təmirdədir;* **2.** bərpa etmə; **the ~ of *one's* health** sağlamlığını bərpa etmə; **3.** sağalma; **the ~ of a wound** yaranın sağalması

repair[2] [rɪˈpeə^r] *adj* təmir; **a ~ shop** təmir emalatxanası; **~ parts** ehtiyat hissələr (*təmir üçün*)

repair[3] [rɪˈpeə^r] *v* I **1.** təmir etmək; **to ~ a house / a road / a watch, *etc.*** ev / yol /

saat və s. təmir etmək; **2.** yamamaq; **to ~ clothes** paltarı yamamaq; **3.** bərpa etmək; **to ~ *one's* health** sağlamlığını bərpa etmək; **4.** sağalmaq; *The wound was not repairing Yara sağalmırdı*; **5.** düzəltmək; **to ~ a mistake** səhvi düzəltmək; **6.** ödəmək; **to ~ damages** zərəri / ziyanı ödəmək

repair [rɪˈpeə'] *v* II **1.** yollanmaq, getmək, yola düşmək; **to ~ homeward** evə getmək / yollanmaq; *We all repaired to the nearest pub Biz hamımız lap yaxındakı pivəxanaya getdik*; **2.** getmək; *They repaired daily to the park Onlar hər gün parka gedirdilər*

repairable [rɪˈpeərəbl] *adj* təmir edilə bilən, düzəldilməsi mümkün olan; *This house isn't repairable Bu ev təmir edilə / oluna bilməz*

repairer [rɪˈpeərə'] *n* təmirçi, təmir ustası / fəhləsi

reparable [ˈrepərəbl] *adj* **1.** düzəldilə / düzələ / islah edilə bilən; düzələn; **~ mistake** düzəldilə bilən səhv; **2.** təmir edilməli olan; **roads ~ by local authorities** yerli bələdiyyə hakimiyyətinin təmir etməli olduğu yollar

reparation [ˌrepəˈreɪʃn] *n* **1.** kompensasiya, ödəmə; **~ of damages** ziyanların ödənilməsi; **2.** düzəltmə, yüngülləşdirmə, yumşaltma (*günahı və s.*)

repartee [ˌrepaːˈtiː] *n* **1.** ağıllı / zirək cavab; **to be good / quick at ~** hazırcavab olmaq; **2.** hazırcavablıq, zirəklik

repast [rɪˈpaːst] *n* yemək, qida; **light ~** yüngül yemək

repatriate[1] [ˌriːˈpætrɪeɪt] *n* repatriant

repatriate[2] [ˌriːˈpætrɪeɪt] *v* **1.** vətənə qaytarmaq; **to ~ prisoners of war** müharibə əsirlərini vətənə qaytarmaq; **2.** vətənə qayıtmaq

repatriation [ˈriːpætrɪˈeɪʃn] *n* repatriasiya, vətənə qayıtma; **voluntary / forced ~** könüllü / məcburi repatriasiya

repay [rɪˈpeɪ] *v* **1.** qaytarmaq (*borcu*); **to ~ a debt / loan** borcu / istiqrazı qaytarmaq; **2.**: **to ~ a visit** cavab olaraq vizitə / görüşə gəlmək; **3.** ödəmək (*ziyanı*); **4.** əvəzini çıxmaq; əvəzini vermək; *I don't know how to repay him for his kindness Bilmirəm onun yaxşılığının əvəzini necə çıxım*

repayable [rɪˈpeɪəbl] *adj* ödənilməli, ödənilməli olan; *The debt is repayable at the end of the month Borc ayın axırında / sonunda ödənilməlidir*

repayment [rɪˈpeɪmənt] *n* **1.** ödəmə; geri qaytarma (*borcu*); **2.** mükafatlandırma

rep [rep] *n* = **representative**

repeal[1] [rɪˈpiːl] *n* ləğv etmə, ləğv; **the ~ *of a* law / decision** qanunu / qərarı ləğv etmə

repeal[2] [rɪˈpiːl] *v* ləğv etmək (*qanunu və s.*)

repeat[1] [rɪˈpiːt] *n* **1.** təkrar, təkrar etmə; **the ~ of an order** sifarişi təkrar etmə; **2.** radio və ya televiziya proqramını təkrar etmə / vermə

repeat[2] [rɪˈpiːt] *v* **1.** təkrar etmək; **to ~ a mistake / a word** səhvi / sözü təkrar etmək; *He repeated several times that he was busy O bir neçə dəfə təkrar etdi ki, məşğuldur*; **2.** əzbərləmək; **to ~ a poem** şer əzbərləmək; **3.** sirri danışmaq / açmaq / xəbər vermək (*bir kəsə*); *He repeats everything to the master O hər şeyi müəllimə danışır / xəbər verir*

repeated [rɪˈpiːtɪd] *adj* təkrar, təkrar olunan; **~ request / promise / demand / test** təkrar xahiş / vəd / tələb / test

repeatedly [rɪˈpiːtɪdlɪ] *adv* tez-tez, təkrarən; **to say *smth.* ~** bir şeyi tez-tez / təkrarən demək

repeater [rɪˈpiːtə'] *n* **1.** *amer. d.d.* iki il bir sinifdə qalan tələbə; **2** *amer.* seçkidə qanunsuz olaraq səs verən

repel [rɪˈpel] *v* **1.** qovmaq; dəf etmək, geri oturtmaq; **to ~ an attack** hücumu dəf etmək; **to ~ an enemy** düşməni geri oturtmaq; **to ~ temptation** nəfsi / tamahı dəf etmək / saxlamaq; **2.** rədd etmək; **to ~ an accusation** ittihamı rədd etmək; **3.** nifrət / ədavət / düşmənçilik oyatmaq; *His manners repel me Onun davranışı məndə nifrət oyadır*; **4.** qatışmamaq; *Water repels oil Su yağla qarışmır / qatışmır*

repellent[1] [rɪˈpelənt] *n* **1.** həşəratları qovan kimyəvi maddə; **mosquito ~** ağcaqanadları qovan kimyəvi maddə; **2.** su keçirməyən / buraxmayan parça

repellent[2] [rɪˈpelənt] *adj* **1.** iyrənc, mənfur, ikrahoyadan, ikrahdoğuran; **~ smell / food / manners** ikrahdoğuran iy / yemək

/ davranışlar; **2.** itələyən, itələyici; **~ force** itələyici qüvvə; **3.** su keçirməyən / buraxmayan; **~ stuffs** su keçirməyən / buraxmayan materiallar

repent[1] [ˈriːpənt] *adj* **1.** *bot.* sürünən; **~ plants** sürünən bitkilər; **2.** *zool.* sürünən; **~ animals** sürünən heyvanlar

repent[2] [rɪˈpent] *v* peşman olmaq, təəssüf etmək; heyfsilənmək; **to ~ (of) *smth.*** bir şeydən peşman olmaq, bir şeyə heyfsilənmək; *He soon repented his actions O tezliklə hərəkətlərindən peşman oldu*

repentance [rɪˈpentəns] *n* peşmançılıq, peşman olma, peşmançılıq çəkmə; heyfsilənmə; **to show ~** peşmançılıq çəkmək; **to show no sign of ~** əsla peşmançılıq çəkməmək

repentant [rɪˈpentənt] *adj* **1.** peşman olan, peşmançılıq çəkən, tövbə edən; heyfsilənən; **~ of / for their sins** günahlarından tövbə edən / peşman olan; **2.** peşmançılıq / tövbə bildirən; **~ tears** peşmançılıq bildirən göz yaşları

repercussion [ˌriːpəˈkʌʃn] *n* **1.** təkan, təpmə, qaytarma (*zərbədən və s. sonra*); *The earthquake was followed by repercussion through the whole island Zəlzələnin təkanı bütün ada boyu hiss edildi / olundu*; **2.** əks-səda; **the social / political ~s of the case** məsələnin ictimai / siyasi əks-sədası; **3.** təsir, nəticə; *The conflict had many repercussions Münaqişənin bir çox nəticəsi oldu*

repertoire [ˈrepətwaː'] *n fr.* repertuar; **to have a wide ~** geniş repertuarı olmaq

repertory [ˈrepətrɪ] *n* **1.** anbar, saxlanc yeri; **a ~ of useful information** faydalı məlumatların saxlanıldığı yer; **2.** = **repertoire**

repetition [ˌrepɪˈtɪʃn] *n* **1.** təkrar; **the ~ of a feat / of a word** qəhrəmanlığın / sözün təkrarı; **2.** əzbərdən təkrar etmə; əzbər öyrənmə

repetitious [ˌrepɪˈtɪʃəs] *adj* darıxdırıcı, usandırıcı, maraqsız; **a ~ speech** darıxdırıcı / usandırıcı / maraqsız nitq

repetitive [rɪˈpetɪtɪv] *adj* maraqsız, usandırıcı, darıxdırıcı; **a ~ job** maraqsız / usandırıcı / darıxdırıcı iş

repetitively [rɪˈpetɪtɪvlɪ] *adv* darıxdırıcı, maraqsız, darıxdırıcı / usandırıcı bir tərzdə

repetitiveness [rɪˈpetɪtɪvnɪs] *n* maraqsızlıq, usandırıcılıq, darıxdırıcılıq

rephrase [rɪˈfreɪz] *v* başqa sözlərlə ifadə etmək; **to ~ a question** məsələni başqa sözlərlə ifadə etmək

repine [rɪˈpaɪn] *v* şikayətlənmək, şikayət / narazılıq etmək; **to ~ at *smth.* / *smb.*** bir şeydən / kəsdən narazılıq etmək

replace [rɪˈpleɪs] *v* **1.** (əvvəlki) yerinə qoymaq; **to ~ the receiver** dəstəyi yerinə qoymaq; **2.** qaytarmaq, geri qaytarmaq; **to ~ the borrowed money** borc alınmış pulu geri qaytarmaq; **3.** əvəzini vermək, yerini doldurmaq; **to ~ attrition** itkinin yerini doldurmaq; **4.** əvəz etmək, dəyişmək; **to ~ coal by / with oil fuel** kömürü duru yanacaqla əvəz etmək; **to ~ a tyre** təkəri dəyişmək

replaceable [rɪˈpleɪsəbl] *adj* **1.** dəyişdirilə / əvəz edilə bilən; **2.** çıxarıla bilən, çıxarılıb taxıla bilən

replacement [rɪˈpleɪsmənt] *n* əvəzləmə, əvəz etmə, dəyişdirmə, əvəz; **the ~ of worn parts** işlənib köhnəlmiş hissəni dəyişdirmə

replay[1] [ˈriːpleɪ] *n* **1.** *id.* təkrar oyun; **2.** təkrar göstərmə (*lentə yazılmış bir şeyi*)

replay[2] [ˌriːˈpleɪ] *v id.* yenidən oynamaq (*heç-heçə qurtaran oyunu*), təkrar oyun keçirmək (*heç-heçə qurtaran oyun haq.*)

replenish [rɪˈplenɪʃ] *v* **1.** yenidən doldurmaq / əlavə etmək; artırmaq; **to ~ supplies** ehtiyatı artırmaq; *Let me replenish your glass with wine Qoy / Qoyun badəni / badənizi yenidən şərabla doldurum*; **2.** əlavə tökmək (*yanacaq*)

replenishment [rɪˈplenɪʃmənt] *n* yenidən doldurma / əlavə etmə

replete [rɪˈpliːt] *adj* **1.** doldurulmuş, dolmuş; doymuş; dolu; **to be ~ with** dolu / bol / çox olmaq; **2.** zəngin, bol, çoxlu

repletion [rɪˈpliːʃn] *n* **1.** doyma; **to eat to ~** doyana qədər / doyunca yemək; **2.** doldurma, ağzınacan doldurma; **a vessel filled to ~** ağzına qədər / ağzınacan doldurulmuş qab; **3.** ödəmə; təmin etmə; **the ~ of wants** ehtiyacları ödəmə / təmin etmə

replica [ˈreplɪkə] *n* **1.** tam surət; **to make a ~ of *smth.*** bir şeyin tam / eyni surətini çıxarmaq; **2.** tam oxşarlıq

replicate [ˈreplɪkeɪt] *v* **1.** qatlamaq, bükmək; **2.** surətini çıxartmaq; **3.** təkrar etmək

replication [ˌrepliˈkeɪʃn] *n* **1.** cavab; etiraz; **a quick and concise** – cəld və yığcam cavab; **2.** əks-səda

reply¹ [rɪˈplaɪ] *n* **1.** cavab; **in – to my letter** mənim məktubuma cavab olaraq; **to make a** – cavab vermək; **2.** *hüq.* vəkilin məhkəmədə yekun çıxışı

reply² [rɪˈplaɪ] *v* **1.** cavab vermək; **to – to a question** suala cavab vermək; *Have you replied to his letter? Sən / Siz onun məktubuna cavab verdinmi? / verdinizmi?*

repolish [ˈriːˈpɒlɪʃ] *v* yenidən cilalamaq

report¹ [rɪˈpɔːt] *n* **1.** məruzə; **final** – son / yekun məruzə; **2.** məlumat; **newspaper –s** qəzet məlumatları / reportajları; **to read some newspaper –s of the accident** hadisə haqqında bəzi qəzet məlumatlarını oxumaq; **3.** hesabat; **a – on *smth.*** bir şey haqqında hesabat; **4.** şayiə; **to know of *smth.* by** – bir şeyi şayiə vasitəsilə öyrənmək; *The report goes Şayiə gəzir;* **5.** ad, şöhrət, şərəf; **to be of good / of evil** – yaxşı / pis ada malik olmaq; **6.** qiymət cədvəli; **terminal** – rüb üçün qiymət cədvəli

report² [rɪˈpɔːt] *v* **1.** xəbər / məlumat vermək; **to – an accident to the police** hadisə haqqında polisə xəbər / məlumat vermək; *He reported what he had seen O, gördükləri haqqında məlumat verdi,* **2.** reportaj vermək; **to – a speech / a meeting** çıxış / iclas haqqında reportaj vermək; **3.** şikayət etmək, şikayətlənmək (*bir kəsdən*); **to – *smb.* to the police** bir kəsdən polisə şikayət etmək; **4.** (**on, upon, of**) fikir söyləmək, rəy bildirmək; **to – on / upon / of *smb.*** bir kəs haqqında fikir söyləmək

reporter [rɪˈpɔːtəʳ] *n* **1.** müxbir, reportyor; **2.** məruzəçi; **3.** radioreportyor

repose¹ [rɪˈpouz] *n* **1.** istirahət, dincəlmə; tənəffüs, fasilə, ara; **calm** – sakit istirahət; **a night's** – bir gecəlik istirahət / dincəlmə; **2.** sakitlik, sükut, rahatlıq; **dead** – ölü sükut; **3.** yuxu; *Good night and sweet repose Gecən / Gecəniz xeyrə qalsın və yuxun / yuxunuz şirin olsun*

repose² [rɪˈpouz] *v* I **1.** dincəlmək, istirahət etmək; **to – on a couch** divanda dincəlmək; **2.** basdırılmaq, dəfn edilmək; **3.** qoymaq; **to – *one's* head on the pillow** başını balıncın üstünə qoymaq

repose [rɪˈpouz] *v* II **1.** ümid / arxayın olmaq, bel bağlamaq, inanmaq, etibar etmək; **to – trust in *smb.*** bir kəsə bel bağlamaq / etibar etmək / inanmaq; **2.** vəkalət vermək (*bir kəsə*)

reposit [rɪˈpɒzɪt] *v* saxlamaq; *The original copy is reposited in the museum Orijinal surət muzeydə saxlanılır*

reposition [ˌriːpəˈzɪʃn] *n* saxlamaq üçün vermə

repository [rɪˈpɒzɪtrɪ] *n* **1.** anbar, …saxlanılan yer; **a furniture** – mebel anbarı; **2.** yaxın adam, sirdaş; dost; **3.** sərdabə; **4.** muzey

represent [ˌrepriˈzent] *v* **1.** təsvir etmək; *The picture represents a hunting scene Bu şəkil ov səhnəsini təsvir edir;* **2.** təcəssüm etdirmək, ifadə etmək; bildirmək; *Phonetic signs represent sounds Fonetik işarələr səsləri ifadə edir / bildirir;* **3.** rol oynamaq / ifa etmək; səhnəyə qoymaq; **to – a play** pyesi səhnəyə qoymaq / oynamaq; **4.** təmsil etmək; *He represented the town in Parliament O, parlamentdə şəhəri təmsil etdi*

representation [ˌreprizenˈteɪʃn] *n* **1.** təsvir, təsvir etmə; **a – of the triumphal arch** zəfər tağının təsviri; **an allegoric** – allegorik təsvir; *This painting is a representation of a storm at sea Bu şəkil dənizdə tufanı təsvir edir;* **2.** təqdimat, təqdim etmə; **3.** təkid, müddəa; **4.** protest, ciddi etiraz; **to make –s to *smb.*** bir kəsə ciddi etiraz etmək; **5.** nümayəndəlik; **permanent** – daimi nümayəndəlik

representative¹ [ˌrepriˈzentətɪv] *n* **1.** nümayəndə; elçi; **–s of the press** mətbuatın nümayəndələri; **diplomatic / personal / special / permanent** – diplomatik / şəxsi / xüsusi / daimi nümayəndə; **2. Reprezentative** nümayəndələr palatasının üzvü; **House of Representatives** Nümayəndələr palatası

representative² [ˌrepriˈzentətɪv] *adj* **1.** göstərən; təsvir edən; **books – of pastoral life** kənd həyatını təsvir edən kitablar; **2.** xarakterik, tipik; *Detroit is a representative American city Detroyt tipik amerikan şəhəridir;* **3.** nüfuzlu, səlahiyyətli, mötəbər; **a – body / government** səlahiyyətli orqan / hökumət

repress [rɪˈpres] *v* **1.** yatırtmaq; boğmaq; **to – an uprising** üsyanı yatırtmaq / boğmaq; **2.** əzmək, incitmək, əziyyət / sıxıntı vermək; **3.** cəzalandırmaq; **4.** saxlamaq, qabağını almaq; **to – a sneeze** asqırmağı saxlamaq

repressed [rɪˈprest] *adj* **1.** yatırılmış, boğulmuş; **– desire** boğulmuş arzu; **2.** qarşısı alınmış; **– fear** qarşısı alınmış qorxu

repression [rɪˈpreʃn] *n* **1.** yatırma, əzmə; **2.** repressiya, cəza, cəza tədbirləri; **victims of government** – hökumət repressiyasının qurbanları; **3.** qarşısının alınması (*hissin və s.*)

repressive [rɪˈpresɪv] *adj* repressiv, cəza; **– measures** cəza tədbirləri

reprieve¹ [rɪˈpriːv] *n* **1.** ölüm hökmünün icrasını təxirə salma; ölüm hökmünün möhlətini uzatma; **2.** ölüm hökmünün icrasının təxirə salınması haqqında sərəncam; **3.** nəfəs alma / dərmə; tənəffüs

reprieve² [rɪˈpriːv] *v* ölüm hökmünün icrasını təxirə salmaq

reprimand¹ [ˈreprɪmaːnd] *n* töhmət, məzəmmət

reprimand² [ˈreprɪmaːnd] *v* töhmət vermək / elan etmək, məzəmmətləmək, məzəmmət etmək

reprint¹ [ˈriːprɪnt] *n* dəyişiklik edilmədən nəşr

reprint² [ˌriːˈprɪnt] *v* **1.** yenidən / təkrar nəşr etmək; **2.** yenidən yazmaq (*yazı makinasında*)

reprisal [rɪˈpraɪzl] *n hüq.* **1.** təzyiq tədbirləri; **positive / negative –s** müsbət / mənfi təzyiq tədbirləri; **2.** cavab tədbiri; **to make –s** qisas / intiqam almaq

reproach¹ [rɪˈproutʃ] *n* **1.** danlaq, məzəmmət, qınaq, qınama, tənə; **to heap –es on *smb.*** bir kəsi bərk danlamaq; **2.** biabırçılıq, rüsvayçılıq, üzüqaralıq; *These slums are a reproach to the town Bu xarabalıqlar şəhər üçün biabırçılıqdır / rüsvayçılıqdır;* **to bring – on *smb.*** bir kəsi rüsvay etmək;

◊ **beyond / above** – eyibsiz, nöqsansız, qüsursuz; **a life without** – eyibsiz / qüsursuz həyat

reproach² [rɪˈproutʃ] *v* danlamaq, qınamaq, tənə vurmaq, məzəmmət etmək; *He reproached the girl with laziness / for being lazy O, qızı tənbəllikdə məzəmmət etdi*

reproachful [rɪˈproutʃfl] *adj* **1.** tənəli, narazı; **– words** tənəli sözlər; **2.** danlağa / qınağa / tənəyə layiq

reproachfully [rɪˈproutʃflɪ] *adv* məzəmmətlə, tənəli-tənəli; **to speak** – məzəmmətlə / tənəli-tənəli danışmaq

reprobate¹ [ˈreproubeɪt] *adj* **1.** əxlaqsız, ədəbsiz, pozğun; **– behaviour** əxlaqsız / ədəbsiz davranış; **2.** yaramaz, alçaq, əclaf

reprobate² [ˈreprouberɪt] *v* **1.** məzəmmət etmək, tənə vurmaq, danlamaq; **2.** rədd etmək, qəbul etməmək

reproduce [ˌriːprəˈdjuːs] *v* **1.** doğmaq, törəmək, doğub törəmək; **2.** bərpa etmək, əvvəlki halına salmaq

reproduction [ˌriːprəˈdʌkʃn] *n* **1.** yenidən hasil etmə, təkrar istehsal; **2.** çoxaltma, çoxalma; **3.** surət, surətini çıxartma; **4.** yada salma, fikrə gətirmə; **5.** *iqt.* təkrar istehsal

reproductive [ˌriːprəˈdʌktɪv] *adj* **1.** təkrar istehsal; **– power** təkrar istehsal gücü / qüvvəsi; **2.** *biol.* cinsi; **– organs** cinsi orqanlar

reproof [rɪˈpruːf] *n* məzəmmət, qınaq, qınama, tənə, danlaq; **a glance of** – tənəli baxış

reprovable [rɪˈpruːvəbl] *adj* məzəmmətə / tənəyə / danlağa layiq

reprove [rɪˈpruːv] *v* töhmətləmək, danlamaq, qınamaq; tənə vurmaq; **to – for being rude** kobudluğa görə danlamaq

reproving [rɪˈpruːvɪŋ] *adj* tənəli, məzəmmətli; **a – glance** tənəli baxış

reprovingly [rɪˈpruːvɪŋlɪ] *adv* tənə ilə, məzəmmətlə, tənəli-tənəli

reptile [ˈreptaɪl] *n* **1.** *zool.* sürünən; **2.** alçaq, əclaf, rəzil, satqın

republic [rɪˈpʌblɪk] *n* respublika; **the Azerbaijan** – Azərbaycan Respublikası

people's ~ xalq respublikası; **sister** ~ qardaş respublika

republican¹ [rɪˈpʌblɪkən] *n* **1.** respublikaçı; **2. Republican** Amerikada respublikaçılar partiyasının üzvü

republican² [rɪˈpʌblɪkən] *adj* respublikaçı; **a ~ party** respublikaçılar partiyası

republicanism [rɪˈpʌblɪkənɪzm] *n* **1.** respublikaçılıq; **2.** idarəetmənin respublika forması

repudiate [rɪˈpjuːdɪeɪt] *v* **1.** dönmək, danmaq, inkar etmək; üz döndərmək; **to ~ *one's* former friends** köhnə dostlarından üz döndərmək; **2.** rədd etmək, qəbul etməmək; **to ~ *smb.'s* gift** bir kəsin hədiyyəsini qəbul etməmək; **3.** arvad boşamaq

repudiation [rɪ,pjuːdɪˈeɪʃn] *n* **1.** üz döndərmə, əl çəkmə; **2.** inkar etmə, danma; **~ of *one's* authorship** müəllifliyini inkar etmə / danma; **3.** qəbul etməmə; **4.** borcu ödəməkdən imtina etmə / boyun qaçırma; borcları ləğv etmə (*xüs. dövlət borclarını*); **5.** arvad boşama

repugnance [rɪˈpʌgnəns] *n* **1.** nifrət, antipatiya; **a marked** ~ açıq nifrət / antipatiya; **2.** ziddiyyət, təzad, məntiqsizlik

repugnant [rɪˈpʌgnənt] *adj* **1.** çox pis, iyrənc, mənfur, murdar, çox çirkin; **~ odour** çox pis / iyrənc iy; *All food was repugnant to me during my illness Xəstəliyim müddətində bütün yeməklər mənim üçün iyrənc idi*; **2.** ziddiyyətli, bir yerə sığışmayan; *His actions are repugnant to his words Onun hərəkətləri sözləri ilə ziddiyyət təşkil edir / bir yerə sığışmır*

repulse¹ [rɪˈpʌls] *n* rədd etmə; boyun qaçırma, imtina etmə

repulse² [rɪˈpʌls] *v* rədd etmək, qaytarmaq; **to ~ a request** xahişi rədd etmək; *He offered to help but was repulsed O, kömək təklif etdi, lakin onun təklifi rədd edildi*

repulsion [rɪˈpʌlʃn] *n* **1.** nifrət, antipatiya; **to feel a ~ for *smb.*** bir kəsə qarşı nifrət / antipatiya hiss etmək; **2.** dəf etmə (*düşməni*); **the ~ of the enemy army** düşmən ordusunu dəf etmə

repulsive [rɪˈpʌlsɪv] *adj* **1.** iyrənc, mənfur, çox pis; **~ sight** iyrənc / mənfur mənzərə; **a ~ smell** çox pis / iyrənc / mənfur iy; itələyici; **2.** rədd edən, qəbul etməyən; **countries ~ of this alliance** bu ittifaqı qəbul etməyən ölkələr; **3.** *fiz.* qaytarma, dəf etmə

repulsiveness [rɪˈpʌlsɪvnɪs] *n* iyrənclik, mənfurluq, murdarlıq, yaramazlıq

reputable [ˈrepjutəbl] *adj* mötəbər, etibarlı; **a ~ firm of builders** inşaatçıların mötəbər / etibarlı firması

reputation [,repjuˈteɪʃn] *n* ad, şöhrət, şərəf, etibar; **to be a person of high** ~ yüksək şöhrətə sahib adam olmaq

repute [rɪˈpjuːt] *n* **1.** şöhrət, ad; **a footballer of world** ~ dünya şöhrətli futbolçu; **a house of ill** ~ pis ad çıxarmış ev, fahişəxana; **2.** məşhurluq, şan-şöhrət; **writers of** ~ məşhur / şan-şöhrətli yazıçılar; **a wine of** ~ məşhur / yaxşı ad qazanmış şərab

reputed [rɪˈpjuːtɪd] *adj* **1.** məşhur, tanınmış; *He is reputed in the town O, şəhərdə məşhurdur*; **2.** təxminən / güman / ehtimal / fərz edilən; **the ~ father of her baby** onun uşağının güman / ehtimal edilən atası

request¹ [rɪˈkwest] *n* **1.** xahiş, rica, təvəqqe; *She sang by our request O bizim xahişimizlə oxudu*; **2.** tələbnamə; tələbat

request² [rɪˈkwest] *v* xahiş etmək; *I requested them to stop making a noise Mən onlardan xahiş etdim ki, səs salmasınlar*

require [rɪˈkwaɪəʳ] *v* **1.** tələb etmək, istəmək; əmr / hökm etmək; *All passengers are required to show their tickets Bütün sərnişinlərdən xahiş olunur ki, biletlərini göstərsinlər*; **2.** tələb etmək; *This plant requires plenty of water Bu bitki çox su tələb edir*

required [rɪˈkwaɪəd] *adj* tələb olunan, vacib; **~ subjects** *amer.* vacib fənlər

requirement [rɪˈkwaɪəmənt] *n* **1.** tələb, tələb etmə, istəmə; **to fulfil the ~s of the law** qanunun tələblərini yerinə yetirmək; *What are his requirements? Onun tələbləri / şərtləri nədir?*; **2.** ehtiyac, tələbat; **the daily ~s** gündəlik ehtiyaclar / tələbatlar

requisite¹ [ˈrekwɪzɪt] *n* vacib / lazım olan şey; **travelling ~s** səyahət üçün lazım olan şeylər

requisite² [ˈrekwɪzɪt] *adj* gərəkli, lazım, lazımi; lazım olan, zəruri, vacib; **the ~ measures** lazımi / vacib tədbirlər

requisition¹ [,rekwɪˈzɪʃn] *n* **1.** tələb, tələb etmə; **under the ~ of the town council** şəhər şurasının tələbi ilə; **2.** tələbnamə; **~ for materials** materiallar üçün tələbnamə; **3.** şərt; **the ~s for a university degree** universitet diplomu almaq üçün şərtlər; **4.** müsadirə, rekvizisiya

requisition² [,rekwɪˈzɪʃn] *v* müsadirə etmək; **to ~ horses for troops** atları ordu üçün müsadirə etmək

requital [rɪˈkwaɪtl] *n* **1.** əvəz; mükafat, mükafat vermə; *I gave him 10 dollars in requital of his help Onun köməyi əvəzində mən ona 10 dollar verdim*; **to make full** ~ tam hesablaşmaq; **to get food and lodgings in ~ for *one's* services** xidmətinin əvəzində yemək və yataq yeri almaq; **2.** qisas; **in ~ of the act of perfidy** satqınlığa görə qisas

requite [rɪˈkwaɪt] *v* **1.** mükafatlandırmaq, mükafat / əvəz / cavab vermək; **to ~ *smb.'s* love** bir kəsin məhəbbətinə / sevgisinə cavab vermək; **to ~ good with evil** yaxşılığa yamanlıqla / xeyrə şərlə cavab vermək; **2.** qisas almaq; **to ~ for wrong** haqsızlığa görə qisas almaq

reroute [ˈriːˈruːt] *v* marşrutu / istiqaməti dəyişmək

rerun [ˈriːrʌn] *n amer.* **1.** kinofilmin təkrar göstərilməsi; **2.** radio verilişinin təkrar yayımlanması

resaddle [ˈriːˈsædl] *v* yenidən yəhərləmək (*atı*)

resale [ˈriːseɪl] *n* alıb satma, alğı-satqı

reschedule [,riːˈʃedjuːl] *v* planı dəyişdirmək

rescind [rɪˈsɪnd] *v* ləğv etmək; **to ~ a contract / a decision** kontraktı / qərarı ləğv etmək

rescission [rɪˈsɪʒn] *n* ləğv etmə, pozma

rescue¹ [ˈreskjuː] *n* **1.** qurtuluş, nicat, xilas, xilas etmə / olma; azad etmə / olma, kömək; **to go to** ~ köməyə getmək; **2.** *hüq.* zorla həbsdən azad etmə

rescue² [ˈreskjuː] *v* **1.** xilas etmək, qurtarmaq; **to ~ *smb.* from danger** bir kəsi təhlükədən qurtarmaq / xilas etmək; *Police rescued the hostages Polis girovları azad / xilas etdi*; **2.** *hüq.* dustağı zorla / güc işlətməklə azad etmək

rescuer [ˈreskjuːəʳ] *n* xilaskar, xilas edən

reseal [ˈriːˈsiːl] *v* yenidən möhür vurmaq / möhürləmək; *The letter was opened and resealed Məktub açıldı və yenidən möhürləndi*

research¹ [rɪˈsɜːtʃ] *n* **1.** tədqiqat, tədqiqat aparma, öyrənmə, elmi-tədqiqat işi; **to be engaged in** ~ elmi-tədqiqat işi ilə məşğul olmaq; **space** ~ kosmik fəzanın tədqiqi; *His researches have been successful Onun tədqiqatları müvəffəqiyyətli olub*; **2.** axtarış; **a ~ after oil** neft axtarışı

research² [rɪˈsɜːtʃ] *v* tədqiq etmək, tədqiqatla məşğul olmaq, tədqiqat aparmaq

researcher [rɪˈsɜːtʃəʳ] *n* tədqiqatçı, araşdırıcı

resell [,riːˈsel] *v* alıb-satmaq

resemblance [rɪˈzembləns] *n* oxşarlıq, oxşayış, bənzərlik, bənzəyiş; **a family** ~ ailə oxşarlığı; **a close** ~ yaxın oxşayış / bənzəyiş; **to bear ~ to *smb.*** bir kəsə oxşamaq

resemble [rɪˈzembl] *v* oxşamaq; *The child resembles his father Uşaq atasına oxşayır*

resent [rɪˈzent] *v* acıqlanmaq, hiddətlənmək, qəzəblənmək, qeyzlənmək

resentful [rɪˈzentfl] *adj* acıqlı, hiddətli, qəzəbli, qeyzli; **a ~ look** hiddətli / qəzəbli / acıqlı baxış

resentfully [rɪˈzentfli] *adv* hiddətlə, qəzəblə, qeyzlə, acıqla; acıqlı-acıqlı, qəzəbli-qəzəbli

resentment [rɪˈzentmənt] *n* kin, acıq; narazılıq; **to bear / to have no ~ against *smb.*** bir kəsə qarşı narazılığı / kini olmamaq

reservation [,rezəˈveɪʃn] *n* **1.** saxlama, ehtiyat / ehtiyatda saxlama; **2.** qeyd, qeyd-şərt; **without** ~ qeyd-şərtsiz; **to make ~s** şərt qoymaq; **3.** *amer.* qabaqcadan / əvvəlcədən edilmiş sifariş (*mehmanxanada yer və s.*); **4.** əvvəlcə sifariş edilmiş yer (*mehmanxanada və s.*); **5.** rezervasiya yeri; **6.** *amer.* qoruq, qoruq yeri; **7.** ehtiyat yer (*yolun ortasında olan və hərəkət üçün istifadə edilməyən zolaq*)

reserve¹ [rɪˈzɜːv] *n* **1.** ehtiyat; **the gold** ~ qızıl ehtiyatı; **a ~ of food** ərzaq / azuqə ehtiyatı; **2.** *id.* ehtiyat / ehtiyatda olan oyun-

çu; **3.** qoruq; **4.** qeyd-şərt; **without ~** qeyd-şərtsiz; *We accepted your proposal without reserve Biz sənin / sizin təklifini / təklifinizi qeyd-şərtsiz qəbul etdik;* **5.** təmkinlilik, təmkin, səbir, səbirlilik; **6.** ehtiyat hərbi qüvvə; **to call out the ~ (s)** ehtiyatda olanları çağırmaq (*hərbi xidmətə*)

reserve² [rɪˈzə:v] *v* **1.** yığmaq, saxlamaq, toplamaq; **to ~ money for rainy days** qara gün üçün pul yığmaq / toplamaq / saxlamaq; **2.** *hərb.* ehtiyatda saxlamaq; **3.** təxirə salmaq; *The judge reserved his decision Hakim qərarını təxirə saldı;* **4.** əvvəlcədən / qabaqcadan sifariş etmək; **to ~ a seat 1)** yer sifariş etmək (*mehmanxanada və s.*); **2)** əvvəlcədən / qabaqcadan bilet almaq / sifariş etmək

reserved [rɪˈzə:vd] *adj* **1.** ehtiyat; ehtiyatda olan; **~ list 1)** *hərb.* ehtiyatda olan zabitlərin siyahısı; **2)** *id.* ehtiyatda olan oyunçuların siyahısı; **2.** sifarişli; əvvəlcədən sifariş olunmuş / edilmiş; **~ seat** əvvəlcə / əvvəlcədən alınmış bilet (*teatr üçün*)

reservist [rɪˈzə:vɪst] *n hərb.* ehtiyatda olan, ordudan ehtiyata buraxılmış hərbçi

reservoir [ˈrezəvwa:ˈ] *n* **1.** hovuz, su hovzəsi, su anbarı; **2.** mənbə; **a ~ of strength** güc mənbəyi

reset [ˌri:ˈset] *v* (**-tt-**) **1.** yerinə salmaq, yenidən yerləşdirmək (*sağanağa*); **2.** *k.t.* seyrəkləşmək (*bitkini*); **3.** *tex.* nizama / qaydaya salmaq

resettle [ˌri:ˈsetl] *v* **1.** yerini dəyişmək, başqa yerə qoymaq; **2.** köçürmək (*başqa yerə*); **to ~ refugees** qaçqınları başqa yerə köçürmək; *They were resettled by force Onlar zorla başqa yerə köçürüldülər*

resettlement [ˈri:ˈsetlmənt] *n* **1.** köçürmə (*başqa yerə*); **2.** mülki vəziyyətə keçmə (*hərbi xidmətdən sonra*)

reshape [ˌri:ˈʃeɪp] *v* dəyişmək; **to ~ the economy** iqtisadiyyatı dəyişdirmək; **to ~ *one's* life** həyatını dəyişdirmək

reshuffle¹ [ˈri:ˈʃʌfl] *n* **1.** yer dəyişdirmə; **a ~ in the government** hökumətdə yerdəyişmə; **2.** qarışdırma (*oyun kartını*)

reshuffle² [ˈri:ˈʃʌfl] *v* **1.** dəyişdirmək; **2.** qarışdırmaq, qatmaq (*oyun kartını*)

reside [rɪˈzaɪd] *v* **1.** (**in, at**) yaşamaq, məskunlaşmaq; **to ~ in the village** kənddə yaşamaq; **2.** aid / məxsus olmaq; *Power resides in the people Hakimiyyət xalqa məxsusdur*

residence [ˈrezɪdəns] *n* **1.** daimi yaşayış yeri; olduğu yer; **to take up *one's* ~ in a new house** yeni evdə yaşamaq; **to change *one's* ~** yaşayış yerini dəyişmək; *10 Downing Street is the British Prime Minister's official residence Dauninq Strit 10 Britaniya Baş Nazirinin rəsmi yaşayış yeridir;* **2.** iqamətgah, rezidensiya, mənzil, ev; **official ~** rəsmi rezidensiya / iqamətgah

resident¹ [ˈrezɪdənt] *n* **1.** daimi sakin; **the ~s of this village / town** bu kəndin / şəhərin daimi sakinləri; **2.** rezident (*elçidən bir rütbə aşağı diplomatik nümayəndə*)

resident² [ˈrezɪdənt] *adj* **1.** daimi, daimi yaşayan; **~ representative** daimi nümayəndə; **2.** (**in**) xas olan; **difficulties ~ in the situation** vəziyyətə xas olan çətinliklər; **3.** *zool.* köçməyən, köçəri olmayan (*quşlar haq.*)

residential [ˌrezɪˈdenʃl] *adj* **1.** yaşayış; **a ~ district / area** yaşayış məhəlləsi; **2.** ev, yaşayış; **a ~ home for elderly** ahıllar üçün yaşayış evi

resign [rɪˈzaɪn] *v* I yenidən qol çəkmək

resign [rɪˈzaɪn] *v* II **1.** işindən / vəzifəsindən imtina etmək; istefaya getmək / çıxmaq; **to ~ from the Cabinet** Kabinetdən / hökumətin tərkibindən çıxmaq; **2.** əl çəkmək, imtina etmək (*hüququndan və s.*); **to ~ *one's* property** əmlakından imtina etmək; **3.** vermək (*bir kəsin himayəsinə*); **4.** dalmaq, qapılmaq; **to ~ oneself to mediation** düşüncəyə qapılmaq; **5.** oyunu uduzmaq (*şahmatda*)

resignation [ˌrezɪgnˈeɪʃn] *n* **1.** vəzifədən imtina etmə; istefaya çıxma, istefa; **2.** istefa haqqında ərizə; **to give / to send *one's* ~** istefa haqqında ərizə vermək

resigned [rɪˈzaɪnd] *adj* **1.** razılaşan; **~ to *one's* fate** taleyi ilə razılaşan; **2.** istefaya çıxmış; **the lately ~ prime minister** bu yaxınlarda istefaya çıxmış baş nazir

resile [rɪˈzaɪl] *v* **1.** imtina etmək, boyun qaçırmaq; **to ~ from a contract / from a**

statement müqavilədən / bəyanatdan boyun qaçırmaq; **2.** əl çəkmək, qaçmaq, dönmək (*fikrindən və s.*)

resilience [rɪˈzɪliəns] *n* elastiklik; **the ~ of rubber** rezinin elastikliyi

resilient [rɪˈzɪliənt] *adj* **1.** elastik; **~ fabric** elastik parça; **2.** gülərüzlü, həmişə şən / şad; **~ disposition** həmişə şən / şad xasiyyət

resin¹ [ˈrezɪn] *n* qatran; konifol; **synthetic ~** süni / sintetik qatran

resin² [ˈrezɪn] *v* **1.** qatranlamaq, qatran çəkmək; **2.** konifol vurmaq (*kaman yayına*)

resiniferous [ˌrezɪˈnɪfərəs] *adj* qatranlı, qatranverən

resinous [ˈrezɪnəs] *adj* qatran; **the ~ smell of pine trees** şam ağaclarının qatran iyi

resist [rɪˈzɪst] *v* **1.** müqavimət göstərmək, davam gətirmək; **to ~ disease** xəstəliyə müqavimət göstərmək; **to ~ an enemy** düşmənə müqavimət göstərmək; **2.** qarşı çıxmaq / durmaq; **to ~ the call for reform** islahat çağırışına qarşı çıxmaq; **3.** özünü / nəfsini saxlamaq; **to ~ temptation** tamahını / nəfsini saxlamaq

resistance [rɪˈzɪstəns] *n* **1.** müqavimət; **to offer ~** müqavimət göstərmək; **armed ~** silahlı müqavimət; **2.** *hərb.* müdafiə; **to break down the ~ of the enemy** düşmənin müdafiəsini yarmaq; **3.** etiraz; *The idea met with some resistance İdeya bəzi etirazlarla qarşılaşdı;* **4.** müqavimət qabiliyyəti / gücü; **the body's natural ~ to disease** bədənin xəstəliyə qarşı təbii müqavimət qabiliyyəti / gücü

resistant [rɪˈzɪstənt] *adj* möhkəm, dözümlü, müqavimət göstərən

resold [ˈri:ˈsould] **to resell** *felinin pp forması*

resole [ˈri:ˈsoul] *v* təzə pəncə / daban vurmaq, alt salmaq (*ayaqqabıya*)

resolute [ˈrezəlu:t, ˈrezəlju:t] *adj* dönməz, sarsılmaz, səbatlı, mətin; əzmli; **a ~ man** dönməz / cəsarətli / əzmli adam

resolutely [ˈrezəlu:tlɪ, ˈrezəlju:tlɪ] *adv* qəti olaraq, cəsarətlə, əzmlə

resolution [ˌrezəlu:ʃn, -lju:ʃn] *n* **1.** qətiyyət, qətilik, möhkəmlik; **a man of ~** qətiyyətli adam; **to show great ~** böyük qətiyyət göstərmək; **2.** qətnamə; sərəncam; **draft ~** qətnamə layihəsi; **3.** həll etmə; **a ~ of the conflict** münaqişənin həlli

resolve¹ [rɪˈzɔlv] *n* **1.** qərar; **to make a ~** qərar qəbul etmək; **2.** *amer.* qətnamə

resolve² [rɪˈzɔlv] *v* **1.** qərar qəbul etmək, qərara almaq; **2.** qətnamə qəbul etmək; **3.** cürət / cəsarət etmək; **to ~ to do / upon doing *smth.*** bir şeyi etməyə cürət etmək; **4.** həll etmək; aradan qaldırmaq; **to ~ all doubts** bütün şübhələri aradan qaldırmaq; **5.** ayırmaq (*tərkib hissələrinə*); **to ~ *smth.* into its elements** bir şeyi elementlərinə / tərkib hissələrinə ayırmaq

resolved [rɪˈzɔlvd] *adj* qətiyyətli, əzmli; **men of ~ temper** qətiyyətli xarakterli adamlar

resolvedly [rɪˈzɔlvdlɪ] *adv* qətiyyətlə, cəsarətlə

resonant [ˈreznənt] *adj* **1.** uca, gur, ahəngdar, melodik, zil (*səs*); **a deep, ~ voice** dərin, melodik səs; **2.** rezonanslı, rezonans verən

resonate [ˈrezəneɪt] *v* rezonans yaratmaq / vermək

resonator [ˈrezəneɪtəˈ] *n* rezonator (*səs ucaldan cihaz*)

resort¹ [ˈri:zɔ:t] *n* **1.** müraciət, müraciət etmə; **to make / to have ~ to *smb.*** bir kəsə müraciət etmək; **2.** əl atmaq; **to have ~ to force** gücə əl atmaq; **3.** ümid; *That is my only resort Bu mənim yeganə ümidimdir;* **4.** sığınacaq / daldalanacaq yeri, yuva; **~ of thieves** oğruların sığınacaq yeri / yuvası; **5.** kurort; **seaside ~** dənizkənarı kurort; **summer ~** yay kurortu

resort² [rɪˈzɔ:t] *v* (**to**) **1.** müraciət etmək, əl atmaq; **to ~ to force** gücə əl atmaq; **2.** getmək, yola düşmək, yollanmaq; *At the age of twenty-five he resorted to Italy İyirmi beş yaşında o, İtaliyaya getdi*

re-sort [ˌri:ˈsɔ:t] *v* yenidən seçmək

resound [rɪˈzaund] *v* **1.** yenidən səslənmək / səs vermək / eşidilmək; *The sound of cannons resounded Topların gurultusu yenidən eşidildi;* **2.** yenidən dolmaq (*səslə*); *The forest resounded with the songs of birds Meşə yenidən quşların nəğməsi ilə dolmuşdu*

resource¹ [rɪˈsɔːs] *n* **1.** *pl* ehtiyatlar; **natural ~s** təbii ehtiyatlar; **2.** imkan, vəsait; **to draw upon** ***one's*** **own ~s** öz imkanları / vəsaitləri hesabına keçinmək; **3.** vaxt keçirmə, məşğuliyyət (*istirahət zamanı*); **4.** hazırcavablıq, fərasət, diribaşlıq; **man of great ~** çox fərasətli / çox diribaş adam

resource² [rɪˈsɔːs] *v* vəsaitlə təmin etmək

resourceful [rɪˈsɔːsfl] *adj* zirək, diribaş, hazırcavab

resourcefully [rɪˈsɔːsfəlɪ] *adv* bacarıqla, ustalıqla

resourcefulness [rɪˈsɔːsflnɪs] *n* bacarıq, zirəklik, diribaşlıq, hazırcavablıq

resourceless [rɪˈsɔːslɪs] *adj* bacarıqsız, fərasətsiz

resow [ˌriːˈsou] *v* **1.** *k.t.* yenidən səpmək; **2.** yenidən / təkrar / ikinci dəfə ələmək

resown [ˌriːˈsoun] **to resow** *felinin pp forması*

respect¹ [rɪsˈpekt] *n* **1.** hörmət, ehtiram; **worthy of ~** hörmətə / ehtirama layiq; **to have ~ for the law** qanuna hörmət etmək; **2.** *pl* salam; *Give him my best respects Mənim atəşin salamlarımı ona yetir / yetirin*; **3.** diqqət; **to have** / **to pay ~ to** ***smth*** bir şeyə diqqət yetirmək;

◊ **to pay** ***one's*** **~ to** ***smb.*** bir kəsə olan hörmətini / ehtiramını təsdiq etmək

respect² [rɪsˈpekt] *v* **1.** hörmət etmək, ehtiram göstərmək; **to ~** ***smb.*** bir kəsə hörmət etmək / ehtiram göstərmək; **2.** aid olmaq

respectability [rɪˌspektəˈbɪlətɪ] *n* hörmətlilik, ləyaqət; mötəbərlik

respectable [rɪˈspektəbl] *adj* **1.** hörmətli, ləyaqətli, mötəbər; **~ behaviour** ləyaqətli davranış; **2.** ədəbli; nəzakətli, tərbiyəli; **a ~ old man** ədəbli qoca kişi; **3.** babat; **~ weather** babat hava

respectful [rɪsˈpektfl] *adj* **1.** hörmət edən, ehtiram göstərən; **~ of other people's opinions** başqa adamların fikrinə / rəyinə hörmətlə yanaşan / ehtiram göstərən; **2.** xeyli, böyük; **at a ~ distance** xeyli / böyük məsafədə

respectfulness [rɪsˈpektflnɪs] *n* hörmət, ehtiram

respecting [rɪsˈpektɪŋ] *prep* haqqında, barəsində, dair; **legislation ~ property** əmlak haqqında qanunvericilik; *We could not agree respecting the price Biz qiymət barəsində razılaşa bilmədik*

respective [rɪsˈpektɪv] *adj* uyğun, müvafiq, uyğun olan / gələn; öz; *My husband and I are each going to visit our respective mothers Ərim və mən hər birimiz öz anamızı görməyə gedirik*

respectively [rɪsˈpektɪvlɪ] *adv* müvafiq / uyğun olaraq

respectworthy [rɪsˈpektˌwɜːðɪ] *adj* hörmətə / ehtirama layiq

respiration [ˌrespəˈreɪʃn] *n* **1.** nəfəs; **normal** / **artificial ~** normal / süni nəfəs; **2.** nəfəs çəkmə / alma

respirator [ˈrespəreɪtəʳ] *n* əleyhqaz; respirator

respiratory [rɪsˈpaɪrətərɪ] *adj* respirator; tənəffüs; **~ organs** / **system** tənəffüs orqanları / sistemi

respire [rɪsˈpaɪəʳ] *v* nəfəs almaq

respite [ˈrespaɪt] *n* **1.** fasilə; **to work without ~** fasiləsiz işləmək; **2.** möhlət; **to get a ~** möhlət almaq

resplendent [rɪˈsplendnt] *adj* parıldayan, bərq vuran

respond¹ [rɪsˈpɔnd] *n* cavab

respond² [rɪsˈpɔnd] *v* **1.** cavab vermək; **to ~ with a blow** zərbə ilə cavab vermək; **2.** reaksiya vermək; **to ~ to kindness** xoş münasibətə reaksiya vermək; *How did they respond to the news? Onlar xəbərə necə reaksiya verdilər?*

respondent [rɪsˈpɔndənt] *n* **1.** cavabdeh; **2.** dissertant; **3.** disputçu (*disputda iştirak edən adam*)

response [rɪˈspɔns] *n* cavab; *She made no response O cavab vermədi; I knocked at / on the door, but there was no response Mən qapını döydüm, lakin heç bir cavab olmadı*

responsibility [rɪsˌpɔnsəˈbɪlətɪ] *n* **1.** məsuliyyət, cavabdehlik; **criminal ~** cinayət məsuliyyəti; **to assume** / **to take** / **to accept full ~** üzərinə tam məsuliyyət götürmək; **2.** təəhhüd, vəzifə, öhdəlik; **to be relieved of responsibilities** vəzifədən / öhdəlikdən azad olmaq

responsible [rɪsˈpɔnsəbl] *adj* **1.** məsul, cavabdeh, məsuliyyət daşıyan, cavabdeh olan; **~ to** ***smb.*** bir kəs qarşısında məsuliyyət daşıyan / cavabdeh olan; **to be ~ for** ***smth.*** bir şeyə görə cavabdeh olmaq; **2.** etibarlı, mötəbər; **a very ~ tenant** çox etibarlı icarədar

rest¹ [rest] *n* I **1.** istirahət, dinclik; yuxu; **day of ~** istirahət günü; **to have** / **to take a ~** istirahət etmək, dincəlmək; *Sunday is a day of rest Bazar günü istirahət günüdür;* **2.** *məc.* əbədi istirahət, ölüm; *He has gone to his rest O rəhmətə getdi / öldü;*

◊ **to be at ~ from toil** bütün əzablardan qurtarmaq, ölmək

rest [rest] *n* II **1.** (**the ~**) qalan; **the ~ of my life** ömrümün / həyatımın qalanı; **the ~ of his money** onun pulunun qalanı; *The first question was difficult, but the rest were quite easy Birinci sual çətin, qalanları isə çox asan idi;* **2.** *mal.* **1)** (**the ~**) qalıq, qalan məbləğ; **2)** ehtiyat fondu

rest² [rest] *v* **1.** dincəlmək, istirahət etmək; *He likes to rest after dinner O, nahardan sonra dincəlməyi / istirahət etməyi xoşlayır;* **2.** uyumaq; *He rests in the churchyard O, kilsə qəbristanlığında uyuyur;* **3.** istirahət vermək; **to ~ men and horses** adamlara və atlara istirahət vermək; *Dark glasses rest my eyes Qara eynək mənim gözlərimə istirahət verir;* **4.** rahatlaşmaq, sakit olmaq; *He couldn't rest till he got his wish İstədiyini əldə etməyincə o sakitləşmədi;* **5.** qoymaq (*bir şeyin üstünə*); söykəmək; **to ~** ***one's*** **elbow on the table** dirsəyini stolun üstünə qoymaq; **6.** dayanmaq; *The roof of the house rests on eight columns Evin damı səkkiz sütun üstündə dayanır*

restate [ˈriːˈsteɪt] *v* **1.** yenidən bildirmək / məlumat / xəbər vermək, yenidən elan etmək; **2.** yenidən / başqa cür qoymaq; *The question needs to be restated Məsələni başqa cür qoymaq lazımdır*

restatement [ˈriːˈsteɪtmənt] *n* **1.** bəyanın təkrar etmə; **2.** başqa cür qoyma (*məsələni və s.*)

restaurant [ˈrestrɔnt] *n* restoran

restaurateur [ˌrestərəˈtɜːʳ] *n* restoran sahibi

restful [ˈrestful] *adj* sakit, dinc; **~ life** dinc / sakit həyat

restfully [ˈrestfəlɪ] *adv* sakit, dinc; sakit / dinc bir tərzdə, sakit-sakit, sakitcə

restfulness [ˈrestfəlnɪs] *n* sakitlik, dinclik

rest-house [ˈresthaus] *n* istirahət evi

restitute [ˈrestɪtjuːt] *v* əvəzini vermək, yerini doldurmaq, ödəmək (*ziyanı və s.*)

restitution [ˌrestɪˈtjuːʃn] *n* əvəzini vermə, ödəmə; **to make ~** ziyanı ödəmək

restive [ˈrestɪv] *adj* **1.** harın (*at haq.*); **2.** tərs, inad; **3.** həyəcanlı, narahat; *Another hour passed and the crowd grew / became restive Daha bir saat da keçdi və kütlə həyəcanlandı*

restiveness [ˈrestɪvnɪs] *n* **1.** harınlıq (*at haq.*); **2.** tərslik, inadkarlıq

restless¹ [ˈrestlɪs] *adj* narahat; iztirablı; qərarsız; **~ soul** iztirablı / narahat qəlb; *The audience was becoming restless Dinləyicilər narahat olmağa başlayırdılar*

restless² [ˈrestlɪs] *adv* narahat; *She slept very restless O çox narahat yatdı*

restlessness [ˈrestlɪsnɪs] *n* narahatlıq; səbirsizlik

restlessly [ˈrestlɪslɪ] *adv* narahat, səbirsizliklə, aramsız surətdə

restock [ˌriːˈstɔk] *v* doldurmaq, yerini doldurmaq; **to ~ the library shelves with new books** kitabxananın rəflərini yeni kitablarla doldurmaq

restoration [ˌrestəˈreɪʃn] *n* bərpa etmə, bərpa; **~ to health and strength** sağlamlığı və gücü bərpa etmə, sağalma; *The palace is closed during restoration Bərpa edildiyi üçün saray bağlıdır*

restorative¹ [rɪˈstɔːrətɪv] *n* tonusverici vasitə; *The brandy acted as a restorative Konyak tonusverici vasitə kimi təsir göstərdi*

restorative² [rɪˈstɔːrətɪv] *adj* möhkəmləndirici; tonusverici, canlandırıcı; **the ~ powers of sea air** dəniz havasının möhkəmləndirici gücü

restore [rɪˈstɔːʳ] *v* **1.** qaytarmaq, geri qaytarmaq; **to ~** ***smb.'s*** **property** bir kəsin mülkünü geri qaytarmaq; **2.** bərpa etmək; **to ~ an employee to his old post** qulluqçunu əvvəlki vəzifəsinə bərpa etmək; **to ~ a picture** şəkli / rəsmi bərpa etmək; **3.** dirçəltmək; **to ~ old customs** köhnə adətləri dirçəltmək

restored [rɪs'tɔ:d] *adj* bərpa edilmiş; dirçəlmiş, dirçəldilmiş

restorer [rɪ'stɔ:rə'] *n* bərpaçı; bərpa edən; **a picture ~** şəkil / rəsm bərpaçısı

restrain [rɪs'treɪn] *v* **1.** məhdudlaşdırmaq; **to ~ production** istehsalı məhdudlaşdırmaq; **to ~ power** hakimiyyəti məhdudlaşdırmaq; **2.** saxlamaq, gizlətmək; qarşısını almaq; **to ~ *one's* temper** özünü saxlamaq, hövsələsini basmaq; **3.** azadlıqdan məhrum etmək, həbsxanaya salmaq

restrained [rɪs'treɪnd] *adj* **1.** təmkinli, səbirli, özünü / nəfsini saxlaya bilən; **a ~ protest** təmkinli etiraz, **a ~ discussion** təmkinli / səbirli müzakirə; **2.** mötədil, mülayim; **~ demands** mülayim tələblər

restraint [rɪs'treɪnt] *n* təmkin, səbir; *The police appealed to the crowd for restraint Polis camaatı təmkinli / səbirli olmağa çağırdı*

restrict [rɪ'strɪkt] *v* məhdudlaşdırmaq; **to ~ *smb.'s* freedom** bir kəsin azadlığını məhdudlaşdırmaq

restricted [rɪ'strɪktɪd] *adj* məhdud, məhdudlaşdırılmış, dar; **~ diet** məhdudlaşdırılmış pəhriz; **~ war** məhdud müharibə; *The sale of alcohol is restricted in Britain Britaniyada spirtli içkilərin satışı məhdudlaşdırılıb*

restriction [rɪ'strɪkʃn] *n* məhdudiyyət, məhdudlaşdırma; **to impose / to place ~s** məhdudiyyət qoymaq; **to lift ~s** məhdudiyyəti götürmək

restrictive [rɪs'trɪktɪv] *adj* məhdud, məhdudlaşdırıcı; **~ speed** məhdud sürət; **~ condition** məhdudlaşdırıcı şərt

rest-room ['restrum] *n* **1.** istirahət otağı; **2.** *amer.* rahatxana, ayaqyolu

result[1] [rɪ'zʌlt] *n* **1.** nəticə; **to obtain good ~s** yaxşı nəticələr əldə etmək; *The work led to no result İş heç bir nəticə vermədi*; **2.** *riyaz.* cavab

result[2] [rɪ'zʌlt] *v* **1.** **(from)** nəticə vermək / çıxmaq; *Nothing has resulted from my efforts Mənim səylərim / cəhdlərim heç bir nəticə vermədi*; **2.** **(in)** nəticələnmək, qurtarmaq; *Heavy rains resulted in floods Güclü yağışlar daşqınlarla nəticələndi*

resultant [rɪ'zʌltənt] *adj* meydana çıxan / gələn; **the growing economic crisis and ~ unemployment** artmaqda olan iqtisadi böhran və meydana gələn işsizlik

resume [rɪ'zju:m] *v* **1.** yenidən başlamaq; davam etdirmək; **to ~ work** işi yenidən başlamaq; **to ~ a game** *id.* oyunu yenidən başlamaq; **to ~ fire** *hərb.* atəşi təzələmək, yenidən atəş açmaq; **2.** yenidən sahib olmaq; *He resumed his seat O yenidən öz yerində oturdu*; **3.** yekun vurmaq, yekunlaşdırmaq; **a book which ~s all his views** onun bütün baxışlarını yekunlaşdıran kitab

resume ['rezjumeɪ] *n* xülasə, nəticə; **to give a ~ of the meeting** iclas haqqında xülasə vermək

resumption [rɪ'zʌmpʃn] *n* **1.** yenidən başlama, təzələmə; **a ~ of hostilities / negotiations / diplomatic relations** ədavətlərin / danışıqların / diplomatik əlaqələrin yenidən başlanması; **2.** geri alma / qaytarma

resurgence [rɪ'sə:dʒəns] *n* yenidən törəmə, canlanma, dirçəlmə

resurgent [rɪ'sə:dʒənt] *adj* dirçələn, canlanan, oyanan; **a ~ economy** canlanan / dirçələn iqtisadiyyat

resurrect [,rezə'rekt] *v* **1.** dirçəltmək, canlandırmaq; bərpa etmək; **to ~ old customs / traditions** köhnə ənənələri / adətləri dirçəltmək; **2.** diriltmək; *That noise is enough to resurrect the dead! Bu səs-küy ölüləri belə dirildər!*

resurrection [,rezə'rekʃn] *n* **1.** dirilmə (*ölülər haq.*); **the Resurrection** *din.* İsanın dirilməsi; **2.** qiyamət günündə bütün ölülərin dirilməsi; **3.** dirçəlmə, oyanma; **~ of hope** ümidin dirçəlməsi; **4.** bərpa, bərpa olunma; **~ to health** sağlamlığın bərpa olunması; **5.** meyiti qazıb çıxartma (*müayinə etmək üçün*)

resuscitate [rɪ'sʌsɪteɪt] *v* **1.** diriltmək, canlandırmaq, həyata qaytarmaq; **to ~ a child pulled from the water** sudan çıxarılmış uşağı həyata qaytarmaq; *He was resuscitated Onu həyata qaytardılar*; **2.** ayılmaq, dirilmək

resuscitation [rɪ'sʌsɪteɪʃn] *n* canlandırma, canlanma; diriltmə, dirilmə, həyata qaytarılma / qaytarma

retail[1] ['ri:teɪl] *n* pərakəndə satış

retail[2] ['ri:teɪl] *adj* pərakəndə; **~ price** pərakəndə satış qiyməti

retail[3] ['ri:teɪl] *v* **1.** pərakəndə halda satmaq; **2.** yenidən danışmaq, təkrar etmək, gəzdirmək; **to ~ gossip** qeybət / dedi-qodu gəzdirmək

retailer ['ri:teɪlə'] *n* **1.** pərakəndə halda satan; **2.** sözgəzdirən, qeybətçi, dedi-qoduçu

retain [rɪ'teɪn] *v* **1.** qorumaq, qoruyub saxlamaq; mühafizə etmək; **to ~ *one's* freedom / independence** azadlığını / müstəqilliyini qorumaq; *The hills, the forests and the rivers still retain their old Celtic names Təpələr, meşələr və çaylar özlərinin qədim kelt adlarını hələ də saxlayır / qoruyub saxlayır*; **2.** yadda saxlamaq, xatırlamaq; **3.** dəvət etmək, tutmaq (*təcrübəçi, vəkil və s.*); **to ~ a barrister / a consultant** vəkil / məsləhətçi tutmaq

retainer [rɪ'teɪnə'] *n* **1.** xidmətçi, nökər; **2.** vəkilə əvvəlcədən verilmiş qonorar

retaining [rɪ'teɪnɪŋ] *adj* **1.** saxlayan, tutub saxlayan; **a ~ screw** saxlayan vint; **2.** *tex.* dayaq

retake[1] [,ri:'teɪk] *n* **1.** yenidən / təkrarən çəkmə (*kino, foto*); **2.** təkrarən imtahan vermə

retake[2] [,ri:'teɪk] *v* **1.** yenidən almaq / ələ keçirmək; **to ~ a town** şəhəri yenidən almaq / ələ keçirmək; **2.** yenidən imtahan götürmək; **to ~ physics paper** fizikadan yenidən imtahan bileti götürmək; **to ~ the kick** zərbəni təkrar etmək (*futbol oyununda*)

retaken [,ri:'teɪkn] **to retake** *felinin pp forması*

retaliate [rɪ'tælieɪt] *v* qisas / intiqam almaq; **to ~ upon the enemy** düşməndən qisas / intiqam almaq

retaliation [rɪ,tælɪ'eɪʃn] *n* **1.** əvəzini / haqqını vermə, ödəmə; **2.** təzyiq / cəza tədbirləri

retaliatory [rɪ'tælɪətrɪ] *adj* cavab; **~ blow** cavab zərbəsi; **to take ~ measures** cavab tədbirləri görmək

retard[1] [rɪ'tɑ:d] *n* geri qalma, gerilik; ləngimə, yubanma

retard[2] [rɪ'tɑ:d] *v* yubatmaq, gecikdirmək, ləngitmək; *Cold weather retards the growth of the crop Soyuq hava məhsulun yetişməsini ləngidir / gecikdirir / yubadır*

retardation [,ri:tɑ:'deɪʃn] *n* **1.** yubanma, ləngimə, gecikmə; **2.** əqli inkişafın ləngiməsi; **3.** maneə, çətinlik

retarded [rɪ'tɑ:dɪd] *adj* geri / dala qalmış; **a ~ child** əqli cəhətdən geri qalmış uşaq

retch[1] [retʃ] *n* öyümə

retch[2] [retʃ] *v* öyümək

retell [,ri:'tel] *v* **1.** təkrar danışmaq, yenidən nağıl etmək; **2.** işləmək, asanlaşdırmaq (*hekayəni və s.*)

retention [rɪ'tenʃn] *n* **1.** saxlama, qoruma, qoruyub saxlama; **the ~ of power** hakimiyyəti qoruyub saxlama; **2.** yaddaş, yadda saxlama qabiliyyəti; **3.** *tib.* gecikmə, ləngimə, yubanma

retentive [rɪ'tentɪv] *adj* **1.** saxlayan, buraxmayan; **2.** yaxşı, möhkəm (*yaddaş haq.*)

rethink [,ri:'θɪŋk] *v* yenidən fikirləşmək (*münasibətini və s. dəyişmək məqsədilə*)

reticence ['retɪsns] *n* **1.** dinməzlik, danışmazlıq, sakitlik; niyyət və duyğuların gizli saxlanma; **2.** təmkinlilik, səbirlilik; *She overcame her natural reticence and talked freely about her marriage O təbiətən ona xas təmkinliliyə qalib gəldi və evlənməsi haqda sərbəst danışdı*

reticent ['retɪsnt] *adj* **1.** dinməz, danışmaz, sakit; **to be very ~ about / on *smth.*** bir şey haqqında danışmamaq; **2.** təmkinli, səbirli

reticule ['retɪkju:l] *n* ridikül (*qadın əl çantası*)

retire [rɪ'taɪə'] *v* **1.** getmək, uzaqlaşmaq; **to ~ from the room** otaqdan çıxıb getmək; **2.** itmək, yox / qeyb olmaq; **to ~ from sight** gözdən itmək; **3.** yatmaq; **to ~ to bed** yatmağa getmək; **4.** *hərb.* geri çəkmək (*ordunu və s.*); *The French retired their heavy guns Fransızlar ağır artilleriyalarını geri çəkdilər*; **5.** çıxmaq, getmək; istefaya çıxmaq / getmək, istefa vermək; **to ~ on a pension** təqaüdə çıxmaq / getmək

retired [rɪ'taɪəd] *adj* **1.** istefaya çıxmış, işdən çıxmış; **a ~ officer** istefaya çıxmış

zabit; **2.** tənha, yalqız; **a ~ life** tənha / yalqız həyat; **a ~ village** tənha kənd

retirement[1] [rɪˈtaɪəmənt] *n* **1.** istefa; istefaya / təqaüdə çıxma; **the age of ~** təqaüdə / istefaya çıxma yaşı; **2.** təklik, tənhalıq, yalqızlıq

retirement[2] [rɪˈtaɪəmənt] *adj* istefa, təqaüd; **~ age** istefa / təqaüd yaşı

retook [ˈriːˈtuk] **to retake** *felinin pt forması*

retort[1] [rɪˈtɔːt] *n* etiraz; sərt / kobud / kəskin cavab; **a ~ against the new demand** yeni tələbə qarşı etiraz

retort[2] [rɪˈtɔːt] *v* **1.** kəskin və ağıllı cavab vermək; *She retorted "Nonsense!" "Cəfəngiyyat!" deyə o, sərt cavab verdi*; **2.** kobudluğa kobudluqla cavab vermək; **3.** təkzib etmək, yalana çıxartmaq; **to ~ a charge** ittihamı təkzib etmək

retouch[1] [ˌriːˈtʌtʃ] *n* retuş, retuşlama, retuşla düzəltmə (*fotoqrafiya neqativlərini və ya şəkilləri*)

retouch[2] [ˌriːˈtʌtʃ] *v* **1.** retuş etmək, tuşla düzəltmək; **2.** boyamaq (*saçı, kirpikləri*)

retrace [rɪˈtreɪs] *v* **1.** qayıtmaq (*keçilmiş yolla*); **to ~ *one's* steps** geri qayıtmaq; *We retraced our steps to the car Biz maşına qayıtdıq*; **2.** bərpa etmək; yadına salmaq; *We retraced the details of our trip Biz səyahətimizin təfərrüatını yada saldıq*; **3.** izləmək (*inkişaf prosesini*); **to ~ the history of the case** işin tarixini izləmək

retract [rɪˈtrækt] *v* **1.** yığmaq; **to ~ the wheels of an aircraft** təyyarənin təkərlərini yığmaq; **2.** geri götürmək (*sözü, vədi və s.*), imtina etmək; **to ~ a statement** bəyanatından imtina etmək

retractable [rɪˈtræktəbl] *adj* **1.** yığıla bilən (*xüs. təyyarənin təkərləri haq.*); **2.** geri götürülə / imtina oluna bilən (*vəd, ərizə və s. haq.*)

retraction [rɪˈtrækʃn] *n* öz sözündən qaçma / dönmə, sözünü / vədini geri götürmə

retrain [ˌriːˈtreɪn] *v* yenidən hazırlamaq, təkmilləşdirmək

retraining[1] [ˌriːˈtreɪnɪŋ] *n* yenidən hazırlama, təkmilləşdirmə

retraining[2] [ˌriːˈtreɪnɪŋ] *adj* təkmilləşdirmə; **a ~ course** təkmilləşdirmə kursu

retreat[1] [rɪˈtriːt] *n* **1.** uzaqlaşma, geri çəkilmə, çəkilmə; **~ from reality** həqiqətdən uzaqlaşma; **2.** *hərb.* geri çəkilmə haqqında siqnal; **3.** sığınacaq, daldalanacaq (*yer*); **4.** yuva, yataq; *The robbers had their retreat among the hills Quldurların yuvası dağların arasında idi*

retreat[2] [rɪˈtriːt] *v* **1.** geri çəkilmək; *The army retreated Ordu geri çəkildi*; **2.** getmək; *He retreated to his room O, otağına getdi / çəkildi*

retrench [rɪˈtrentʃ] *v* ixtisar etmək, azaltmaq, əskiltmək; **to ~ expenditure** xərcləri azaltmaq

retrenchment [rɪˈtrentʃmənt] *n* **1.** xərcləri azaltma / ixtisar etmə; **2.** qısaltma (*mətni*)

retrial [ˈriːˈtraɪəl] *n* işə yenidən baxma

retribution [ˌretrɪˈbjuːʃn] *n* cəza, tənbeh; **the Day of ~** qiyamət günü

retrieve [rɪˈtriːv] *v* **1.** geri qaytarmaq / almaq; **to ~ the purchase money** bir şey almaq üçün verilmiş pulu geri almaq; *I went to retrieve my umbrella Mən çətirimi geri almaq üçün getdim*; **2.** bərpa etmək, əvvəlki vəziyyətə qaytarmaq; **to ~ *one's* fortune** var-dövlətini bərpa etmək; **3.** düzəltmək; **to ~ a mistake** səhvi düzəltmək

retriever [rɪˈtriːvə] *n* ov iti

return[1] [rɪˈtəːn] *n* **1.** qayıtma, geri dönmə; **a ~ home** evə / vətənə qayıtma; **the ~ of spring** yazın / baharın qayıtması; **2.** qaytarma; *He asked for the return of his book O, kitabının qaytarılmasını xahiş etdi*; **3.** *iqt.* dövriyyə, tədavül;

◊ *Many happy returns (of the year)* ≡ *Ad gününü / gününüzü təbrik edirəm*

return[2] [rɪˈtəːn] *v* **1.** qayıtmaq, geri dönmək; **to ~ home** evə qayıtmaq; *They returned to Baki from Istanbul Onlar İstanbuldan Bakıya qayıtdılar*; **2.** qaytarmaq, geri vermək; **to ~ a book to the library** kitabı kitabxanaya qaytarmaq; **3.** cavab vermək; **to ~ good for evil** pisliyə yaxşılıqla cavab vermək; **4.** qoymaq; **to ~ sword to scabbard** qılıncı qınına qoymaq; *He returned his handkerchief to his pocket O, əl yaylığını cibinə qoydu*; **5.** rəsmi olaraq bildirmək / məlumat vermək; **to ~ *one's* income** gəliri / qazancı haqqında rəsmi olaraq məlumat vermək;

◊ **to ~ thanks 1)** təşəkkür etmək; **2)** dua oxumaq (*yeməkdən əvvəl və ya sonra*); **3)** tosta cavab vermək

returnable [rɪˈtəːnəbl] *adj* qaytarıla bilən, qaytarılması mümkün olan; **~ bottles** qaytarıla bilən butulkalar

returned [rɪˈtəːnd] *adj* qayıtmış, qaytarılmış; **~ letters** qaytarılmış / qayıtmış məktublar

returnee [ˌrɪtəːˈniː] *n* **1.** qayıdan, geri dönən (*sürgündən, xaricdən və s.*); **2.** həqiqi xidmətə çağırılan (*ehtiyatdan*)

return-ticket [rɪˈtəːnˈtɪkɪt] *n* ikibaşa bilet

re-type [ˌriˈtaɪp] *v* yenidən çap etmək (*makinada*)

reunification [ˈriːˌjuːnɪfɪˈkeɪʃn] *n* yenidən birləşmə / birləşdirmə

reunify [ˈriːˈjuːnɪfaɪ] *v* yenidən birləşdirmək

reunion [ˈriːˈjuːnjən] *n* **1.** birləşmə, barışma; **2.** dostların görüşü; **a college ~** köhnə həmfikirlərin görüşü

reunite [ˈriːjuːˈnaɪt] *v* yenidən birləşmək

reusable [ˌriːˈjuːzəbl] *adj* yenidən istifadəyə yararlı; **a ~ envelope** yenidən istifadəyə yararlı zərf

reuse [ˌriːˈjuːz] *v* yenidən istifadə etmək; **to ~ an old envelope** köhnə zərfdən yenidən istifadə etmək

reveal [rɪˈviːl] *v* açmaq, aşkarlamaq, aşkar etmək; **to ~ a secret** sirri açmaq; *She suddenly revealed (the fact) that she was not married O qəfildən aşkarladı ki, o, ərdə deyil*

revel[1] [ˈrevl] *n* şadlıq, şənlik, əyləncə, kef, eyş-işrət, içki məclisi

revel[2] [ˈrevl] *v* (-ll-) **1.** kef / bayram etmək, vaxtını kefdə / əyyaşlıqda keçirmək; **2.** həzz almaq (*bir şeydən*)

revelation [ˌreviˈleɪʃn] *n* açma, aşkarlama (*sirri və s.*)

revenge[1] [rɪˈvendʒ] *n* qisas, intiqam; **to have / to take *one's* ~ upon *smb.* for *smth.*** bir kəsdən bir şeyə görə qisas / intiqam almaq

revenge[2] [rɪˈvendʒ] *v* qisas / intiqam almaq; **to ~ *smb.'s* death** bir kəsin ölümü üçün qisas almaq

revengeful [rɪˈvendʒfl] *adj* intiqamçı, qisasçı

revenue [ˈrevɪnjuː] *n* **1.** gəlir; mədaxil; **2.** *pl* gəlir mənbəyi; **the ~s of the city council** şəhər şurasının gəlir mənbəyi

reverberation [rɪˌvəːbəˈreɪʃn] *n* **1.** *fiz.* əks etmə, inikas; **2.** əks-səda; **3.** gurultu; **the ~ of thunder** ildırımın gurultusu

revere [rɪˈvɪə] *v* dərin hörmət etmək / bəsləmək

revered [rɪˈvɪəd] *adj* hörmətli, hörmətəlayiq; **her ~ father** onun hörmətli / hörmətəlayiq atası

reverence[1] [ˈrevərəns] *n* dərin məhəbbət / ehtiram; **to hold *smb.* in ~, to regard *smb.* with ~** bir kəsə dərin hörmət etmək / ehtiram göstərmək

reverence[2] [ˈrevərəns] *v* dərin hörmət bəsləmək

reverent [ˈrevərənt] *adj* hörmətli, hörmətə / ehtirama layiq

reverie [ˈrevərɪ] *n* xəyal, arzu; **to indulge in ~** xəyala dalmaq

reverse[1] [rɪˈvəːs] *n* **1.** əkslik, zidlik; **quite the ~** tam zidlik; **2.** əks tərəf (*medalda, sikkədə*); **3.** məğlubiyyət, uğursuzluq;

◊ **in ~ 1)** əksinə; **2)** arxadan; **to take the enemy in ~** düşmənə arxadan hücum etmək

reverse[2] [rɪˈvəːs] *adj* **1.** əks, zidd; geri, tərs döndərilmiş, çevrilmiş; **the ~ side** əks / tərs tərəf; **by the ~ method** tam əks metodla / üsulla; **2.** tərs üzü (*paltar haq.*); **3.** arxada / dalda yerləşdirilmiş; **4.** *hərb.* dal / arxa tərəfdən olan; **~ fire** arxadan atəş

reverse[3] [rɪˈvəːs] *v* **1.** tam əks tərəfə döndərmək; tam dəyişmək; **to ~ a policy** siyasəti kəskin surətdə dəyişmək; **2.** geri döndərmək, geri hərəkət etdirmək (*mühərriki*); **3.** *hüq.* ləğv etmək; **to ~ a sentence** hökmü ləğv etmək

reversible[1] [rɪˈvəːsəbl] *n* **1.** ikiüzlü material / parça; **2.** ikiüzlü parçadan tikilmiş kostyum / paltar

reversible[2] [rɪˈvəːsəbl] *adj* **1.** dönən; **~ process / reaction** dönən proses / reaksiya; **2.** ikiüzlü (*parça haq.*); **a ~ coat / pillowcase** ikiüzlü parçadan tikilmiş palto / balışüzü

reversion [rɪˈvəːʃn] *n* **1.** yerdəyişmə; **2.** qaytarma; **the ~ of Hong Kong to China** Honq Konqu Çinə qaytarma; **3.** *hüq.* reversiya (*əmlakı əvvəlki sahibinə qaytarma*); **4.** ölümdən sonra verilən sığorta

revert [rɪˈvəːt] *v* **1.** qayıtmaq, geri dönmək (*əvvəlki vəziyyətə*); *The fields have reverted to moorland Çölləri yenidən süpürgə kolu / yovşan basıb*; **2.** dönmək, qayıtmaq (*əvvəlki fikrə / mövzuya*); **to ~ to a custom** köhnə adəti dirçəltmək; **3.** *hüq.* əvvəlki sahibinə verilmək

revest [riːˈvest] *v* bərpa etmək

review[1] [rɪˈvjuː] *n* **1.** baxma, gözdən keçirmə; müzakirəyə qoyma; **to come under ~** müzakirəyə qoyulmaq; **2.** resenziya, tənqidi xülasə / icmal; **3.** dövri jurnal / nəşr; **scientific ~** elmi jurnal; **4.** *hərb.* parad, baxış; **a ~ of the troops** qoşunların paradı; **5.** *hüq.* yenidən mühakimə etmə

review[2] [rɪˈvjuː] *v* **1.** baxmaq, gözdən keçirmək, yada salmaq; **to ~ the past** keçmişi yada salmaq; **2.** təkrar etmək (*keçilmiş materialı*); **3.** resenziya / tənqidi rəy / xülasə yazmaq (*əsər, tamaşa və s. haq.*); **4.** *hərb.* parad qəbul etmək

reviewer [rɪˈvjuːəʳ] *n* resenzent, icmalçı

revile [rɪˈvaɪl] *v* danlamaq, yamanlamaq, abrını almaq

revise[1] [rɪˈvaɪz] *n* yoxlama, gözdən keçirmə

revise[2] [rɪˈvaɪz] *v* **1.** yoxlamaq, təshih etmək; **to ~ a manuscript before publication** nəşrdən əvvəl əlyazmasını yoxlamaq / təshih etmək; **2.** yenidən işləmək; **to ~ a book** kitabı yenidən işləmək; **3.** dəyişmək; **to ~ *one's* opinion of *smb.*** bir kəs haqqında fikirlərini dəyişmək; **4.** təkrar etmək; **to ~ for an examination** imtahan üçün təkrar etmək

revised [rɪˈvaɪzd] *adj* təshih edilmiş, yenidən işlənmiş; **~ edition** yenidən işlənmiş / təshih edilmiş nəşr

reviser [rɪˈvaɪzəʳ] *n poliqr.* yoxlayıcı korrektor

revision [rɪˈvɪʃn, rɪˈvɪʒn] *n* **1.** yoxlama, gözdən / nəzərdən keçirmə; təshih etmə; **2.** yenidən işləmə (*kitabı*); **3.** təftiş, təftiş etmə

revisionism [rɪˈvɪʒənɪzm] *n siya.* revizionizm, təftişçilik

revisionist [rɪˈvɪʒənɪst] *n siya.* revizionist, təftişçi

revival [rɪˈvaɪvl] *n* **1.** dirçəliş, dirçəlmə; **a religious / political ~** dini / siyasi dirçəliş; **2.** oyanma; **the ~ of a whole continent** bütün bir qitənin oyanışı / canlanması; **3.** yenidən göstərilmə (*film, pyes haq.*)

revive [rɪˈvaɪv] *v* **1.** dirilmək, dirçəltmək, dirçəlmək, inkişaf / tərəqqi etmək, cana gətirmək / gəlmək; **to ~ an old custom** qədim adəti dirçəltmək; *That rose will revive if you water it Sulasan / Sulasanız o gül yenidən dirçələcək / cana gələcək*; **2.** huşu başına gəlmək, ayılmaq; **to ~ after a fainting fit** özündən getdikdən sonra özünə gəlmək / ayılmaq; **3.** oyatmaq, doğurmaq; **to ~ an interest** maraq oyatmaq / doğurmaq; **4.** yenidən qüvvəyə minmək (*qanun və s. haq.*); **5.** yenidən tamaşaya qoymaq (*pyesi*); **6.** bərpa etmək (*quruluşu, rejimi*)

revivify [riːˈvɪvɪfaɪ] *v* diriltmək, dirçəltmək, canlandırmaq, can vermək, cana gətirmək

revocation [ˌrevəˈkeɪʃn] *n* ləğv etmə; **the ~ of the contract** müqavilənin ləğv etmə

revoke [rɪˈvoʊk] *v* ləğv etmək (*qanunu, kontraktı və s.*); **to ~ a driving licence** sürücülük vəsiqəsini ləğv etmək

revolt[1] [rɪˈvoʊlt] *n* **1.** üsyan, qiyam, iğtişaş; **armed ~** silahlı üsyan / qiyam; **to rise / to break out / in ~** üsyan / qiyam qaldırmaq; **to repress / to put down a ~** qiyamı / üsyanı yatırmaq; **2.** protest, etiraz; **a ~ against image worship** bütpərəstliyə qarşı protest / etiraz; **3.** nümayişkaranə çıxma / tərk etmə (*partiyanı və s.*)

revolt[2] [rɪˈvoʊlt] *v* **1.** üsyan etmək, qiyam qaldırmaq; **to ~ against *smb.*** bir kəsə qarşı üsyan etmək / qiyam qaldırmaq; **2.** zidd / əks olmaq, müqavimət göstərmək, qarşı durmaq; nifrət bəsləmək

revolting [rɪˈvoʊltɪŋ] *adj* üfunətli, iyrənc, nifrət doğuran, çox pis; **a ~ smell of bad eggs** xarab olmuş yumurtaların iyrənc / üfunətli iyi

revolution [ˌrevəˈluːʃn] *n* **1.** inqilab; **bourgeois / socialist ~** burjua / sosialist inqilabı; **2.** çevriliş; **palace ~** saray çevrilişi; **3.** ciddi dəyişiklik; inqilab; **a ~ in modern physics** müasir fizikada inqilab; **4.** hərlənmə, fırlanma, dolanma; **the ~ of celestial bodies** göy cisimlərinin fırlanması

revolutionary[1] [ˌrevəˈluːʃənərɪ] *n* inqilabçı

revolutionary[2] [ˌrevəˈluːʃənərɪ] *adj* inqilabçı, inqilabi; **~ movements / ideas** inqilabi hərəkatlar / ideyalar

revolutionize, -ise [ˌrevəˈluːʃənaɪz] *v* **1.** inqilabiləşdirmək; **to ~ a country** ölkəni inqilabiləşdirmək; **2.** kökündən dəyişdirmək / dəyişmək; **to ~ modern life** müasir həyatı kökündən dəyişmək / dəyişdirmək

revolve [rɪˈvɔlv] *v* **1.** fırlanmaq, hərlənmək; **to ~ round the sun** günəş ətrafında fırlanmaq; **2.** vaxtaşırı / dövraşırı / dövri əvəzlənmək; *The seasons revolve Fasillər dövri olaraq bir-birini əvəz edir*

revolver [rɪˈvɔlvəʳ] *n* tapança (*toplu*)

revolving [rɪˈvɔlvɪŋ] *adj* fırlanan; **~ door** fırlanan qapı (*mehmanxanada, ofisdə və s.*)

revulsion [rɪˈvʌlʃn] *n* **1.** qəfil ciddi dəyişiklik; **a ~ of mood** əhvalın qəfil dəyişməsi; **2.** nifrət; **to meet *smth.* with ~** bir şeyi nifrətlə qarşılamaq

reward[1] [rɪˈwɔːd] *n* **1.** mükafat, mükafatlandırma, mükafat vermə; **in ~ for *smth.*** bir şeyə görə mükafatlandırma; **2.** *məc.* əvəz, cəza; **3.** pul mükafatı (*cinayətkarı tutub vermək və s. üçün*); **4.** əvəz, kompensasiya; **to offer a ~ for a stolen object** oğurlanmış şey üçün əvəz / kompensasiya təklif etmək

reward[2] [rɪˈwɔːd] *v* mükafatlandırmaq, mükafat vermək; **to ~ a service** xidməti mükafatlandırmaq

rewind [ˈriːˈwaɪnd] *v* yenidən sarımaq

rewrite [ˈriːˈraɪt] *v* təzədən / yenidən yazmaq; üzünü köçürmək

rewritten [ˈriːˈrɪtn] **to rewrite** *felinin pp forması*

rewrote [ˈriːˈroʊt] **to rewrite** *felinin pt forması*

rhetoric [ˈretərɪk] *n* **1.** ritorika; bəlağət elmi; **2.** natiqlik sənəti

rhetorical [rɪˈtɔrɪkl] *adj* **1.** ritorik, bəlağətli, natiqlik; **~ skill** natiqlik bacarığı; **2.** təmtəraqlı, dəbdəbəli; ibarəli; **~ prose** təmtəraqlı nəsr

rheumatic [ruːˈmætɪk] *adj* **1.** *tib.* revmatizm, yel; **~ pains** yel ağrıları; **2.** yeli / revmatizmi olan; **~ person** revmatik (*yel xəstəliyi olan adam*)

rheumatism [ˈruːmətɪzm] *n tib.* revmatizm, yel xəstəliyi

rhinestone [ˈraɪnstoʊn] *n* **1.** dağ bülluru; **2.** süni brilyant

rhinoceros [raɪˈnɔsərəs] *n zool.* kərgədan

rhodium [ˈroʊdjəm] *n kim.* rodium

rhomb [rɔmb] *n* romb

rhombic [ˈrɔmbɪk] *adj* romb; rombşəkilli, rombvari, rombabənzər, rombaoxşar

rhyme[1] [raɪm] *n* qafiyə; **perfect / rich ~** kamil / tam qafiyə; **single / double ~** birhecalı / ikihecalı qafiyə

rhyme[2] [raɪm] *v* **1.** qafiyələmək, qafiyəyə salmaq; **2.** qafiyələnmək; *These words do not rhyme Bu sözlər qafiyələnmir*

rhymed [ˈraɪmd] *adj* qafiyəli; **~ verse** qafiyəli şer

rhythm [ˈrɪðəm] *n* **1.** ritm, vəzn, ahəng; **~ of speech** nitqin ritmi / ahəngi; **~ of the heart** ürəyin ritmi; **2.** ölçü (*şerdə*)

rhythmic [ˈrɪðmɪk] *n* ritmika

rhythmical [ˈrɪðmɪkəl] *adj* ritmik, ritmli, ahəngli; **~ prose** ritmli nəsr

rib[1] [rɪb] *n anat.* qabırğa

rib[2] [rɪb] *v* (**-bb-**) zarafat etmək, cırnatmaq

ribald[1] [ˈrɪbld, ˈraɪbɔːld] *n* kobud, ədəbsiz (*adam*); hərzə danışan, ağzıyava, həyasız

ribald[2] [ˈrɪbld, ˈraɪbɔːld] *adj* qaba, kobud, ədəbsiz; yaramaz, nalayiq

ribaldry [ˈrɪbldrɪ] *n* qabalıq, kobudluq, sərtlik; ədəbsizlik, həyasızlıq

ribbon[1] [ˈrɪbən] *n* **1.** lent, bafta; **typewriter ~** yazı makinası üçün lent; **2.** nazik zolaq; **~ of road** yolun zolağı

ribbon[2] [ˈrɪbən] *v* **1.** lentlə bəzəmək; tesmadan haşiyə vermək, tesma ilə haşiyələmək; **2.** nazik zolaqlara bölmək, tikə-tikə / parça-parça etmək; *The gale ribboned the canvas Şiddətli külək yelkəni parça-parça etdi*; **3.** şaxələnmək (*yol haq.*)

ribcage [ˈrɪbkeɪdʒ] *n* döş qəfəsi

rice[1] [raɪs] *n bot.* düyü

rice[2] [raɪs] *adj* düyü; **~ field** düyü zəmisi

rice-flour [ˈraɪsˌflauəʳ] *n* düyü unu

rice-paper [ˈraɪsˌpeɪpəʳ] *n* düyü kağızı

rich [rɪtʃ] *adj* **1.** dövlətli; **a ~ person** dövlətli adam / şəxs; **the ~ countries of the world** dünyanın dövlətli ölkələri; **2.** baha, qiymətli, zəngin; **~ gifts** qiymətli hədiyyələr

/ bəxşişlər; ~ **dresses** baha / qiymətli / zəngin paltarlar, ~ **language** zəngin dil, ~ **stones** qiymətli daşlar; 3. münbit; ~ **soil** münbit torpaq; **4. (in, with)** bol, zəngin; ~ **in minerals** / **in woods** minerallarla / meşələrlə bol / zəngin; **5.** qidalı, yağlı; ~ **dish** qidalı xörək; ~ **milk** yağlı süd

richly [ˈrɪtʃlɪ] *adv* zəngin, dəbdəbəli; qəşəng; ~ **furnished room** zəngin / dəbdəbəli / qəşəng mebel düzülmüş otaq

richness [ˈrɪtʃnɪs] *n* **1.** var, dövlət, sərvət, zənginlik; **the natural ~ of the soil** torpağın təbii zənginliyi; **2.** bolluq, çoxluq

rick¹ [rɪk] *n* I *k.t.* taya

rick [rɪk] *n* II burxulma

rick² [rɪk] *v* I *k.t.* taya qoymaq / vurmaq

rick [rɪk] *v* II burxutmaq, **to ~ one's ankle** topuğunu burxutmaq

rickets [ˈrɪkɪts] *n tib.* raxit

rickety [ˈrɪkɪtɪ] *adj tib.* raxit, raxitli; **a ~ child** raxit / raxitli uşaq

rid [rɪd] *v* **(-dd-)** qurtarmaq; xilas etmək / olmaq; **to get ~ of *smb.* / *smth.*** bir kəsdən / şeydən yaxa qurtarmaq; **to get ~ of fascism** faşizmdən xilas olmaq / etmək

riddance [ˈrɪdəns] *n* **1.** qurtuluş, xilas; **2.** təmizləmə, qaydaya salma, yığışdırma *(otağı)*

riddle¹ [ˈrɪdl] *n* I **1.** tapmaca; **to solve a ~** tapmacanı tapmaq; **2.** müəmma, eyham; **to talk in ~s** eyhamla danışmaq

riddle [ˈrɪdl] *n* II xəlbir, şadara

riddle² [ˈrɪdl] *v* I **1.** eyhamla danışmaq; **2.** tapmaca tapmaq

riddle [ˈrɪdl] *v* II **1.** xəlbirləmək, şadaralamaq, xəlbirdən / şadaradan keçirmək; **2.** deşmək, deşik-deşik etmək; **to ~ a wall / a person with shots** divarı / adamı güllə ilə deşik-deşik etmək

ride¹ [raɪd] *n* **1.** gəzinti *(atla, velosipedlə və s.)*; **to have / to take a ~** gəzintiyə çıxmaq; **2.** atlılar qrupu; **3.** minik atı

ride² [raɪd] *v* **1.** getmək, gəzmək *(minikdə)*, at minmək / çapmaq; **to ~ a good seat** yaxşı at minmək / sürmək; *He can't ride O, at minə bilmir*; **2.** cıdırda / at yarışında iştirak etmək; **3.** idarə etmək, sürmək; **to ~ a bycycle** velosiped sürmək

rider [ˈraɪdə] *n* **1.** atlı, at sürən; **a poor / an experienced / a talented ~** pis / təcrübəli / istedadlı at sürən; *Three riders were approaching Üç atlı yaxınlaşırdı*; **2.** süvari

ridge¹ [rɪdʒ] *n* **1.** dağ silsiləsi, sıra dağlar; **2.** suayrıcı; **3.** haşiyə, kənar *(parçada)*

ridge² [rɪdʒ] *v* **1.** qırışdırmaq, büzüşdürmək; **2.** *k.t.* şırım açmaq *(torpaqda)*

ridicule¹ [ˈrɪdɪkjuːl] *n* gülmə, ələ salma, lağa qoyma; **to hold *smb.* up to ~** bir kəsə gülmək

ridicule² [ˈrɪdɪkjuːl] *v* gülmək, ələ salmaq, lağa qoymaq, istehza / rişxənd etmək

ridiculous [rɪˈdɪkjuləs] *adj* gülməli, gülünc, məzəli; *She looks ridiculous in those tight trousers Bu dar şalvarda o, gülməli görünür*

ridiculously [rɪˈdɪkjuləslɪ] *adv* gülməli, məzəli, gülünc; **to speak ~** gülməli / məzəli danışmaq

ridiculousness [rɪˈdɪkjuləsnɪs] *n* gülünclük, mənasızlıq, cəfəngiyat

riff-raff [ˈrɪfræf] *n* cəmiyyətin tör-töküntüləri

rifle¹ [ˈraɪfl] *n* tüfəng

rifle¹ [ˈraɪfl] *v* I tüfəng atmaq

rifle [ˈraɪfl] *v* II **1.** axtarmaq *(oğurlamaq məqsədilə)*; **2.** soymaq, qopartmaq, didmək *(qabığı və s.)*

rifled [ˈraɪfld] *adj* yivli; ~ **weapon** yivli silah

rifleman [ˈraɪflmən] *n* *(pl* **-men** [-mən]) *hərb.* atıcı, tüfənglə silahlanmış əsgər

rift¹ [rɪft] *n* **1.** çat, çatlaq, yarıq, çatlamış yer; yarğan, dərə; **2.** ciddi narazılıq *(qrupun üzvləri, dostlar və s. arasında)*

rift² [rɪft] *v* yarmaq, sındırmaq

rig¹ [rɪg] *n* I **1.** *tex.* uyğunlaşdırma, düzəltmə; **2.** qazma dəzgahı / buruğu / vışkası

rig [rɪg] *n* II *d.d.* dəcəllik, nadinclik; **to run a / the ~** dəcəllik / nadinclik etmək

rig² [rɪg] *v* **(-gg-)** I **1.** təchiz etmək *(gəmini)*; **2.** paraşütü yığmaq / qatlamaq

rig [rɪg] *v* II *d.d.* xəlvəti / əl altından iş görmək, əyri yolla əldə etmək; **to ~ an election** seçkinin nəticələrini saxtalaşdırmaq

right¹ [raɪt] *n* I **1.** düzlük, düzgünlük; haqq, ədalət; **to be in the ~** haqlı olmaq; **to defend the ~** haqq işini / ədaləti müdafiə etmək; **2.** hüquq; **civil ~s** mülki hüquqlar; **human ~s** insan hüquqları; **~ to work / to rest** işləmək / istirahət etmək hüququ; **~s and duties** hüquqlar və vəzifələr; **~ of veto** veto (qoyma) hüququ; **to assert / to stand upon *one's* ~s** hüquqlarını qorumaq / müdafiə etmək; **to reserve the ~** hüququnu özündə saxlamaq; **3.** *pl* qayda, qayda-qanun; **to bring / to set / to put to ~s** qaydaya salmaq, qayda-qanun yaratmaq;

◊ **by ~ or wrong** = mümkün olan hər vasitə ilə

right [raɪt] *n* II **1.** sağ, sağ tərəf; **to turn / to look to the ~** sağa / sağ tərəfə dönmək / baxmaq; **2.** *hərb.* sağ cinah; *Our troops attacked the enemy's right Bizim qoşunlar düşmənin sağ cinahından hücum etdi*

right² [raɪt] *adj* I **1.** haqlı, günahsız, təqsirsiz; **to be ~** haqlı / günahsız / suçsuz olmaq; *He was quite right to refuse / in refusing my offer Mənim təklifimdən imtina etməklə o tamamilə haqlı idi*; **2.** düz, düzgün, doğru; **the ~ use of words** sözlərin düz / düzgün işlədilməsi; **the ~ answer** doğru / düzgün cavab; *Can you tell me the right time? Sən / Siz düzgün vaxtı mənə deyə bilərsənmi? / bilərsinizmi?*; **3.** sağlam, yaxşı vəziyyət; **to feel all ~** özünü yaxşı hiss etmək;

◊ **to get *smth.* ~** bir şeyi tam başa düşmək / anlamaq; *That's right! Doğrudur! Düzdür!*

right [raɪt] *adj* II sağ; ~ **hand / foot / side** sağ əl / ayaq / tərəf; ~ **back** sağ müdafiəçi *(futbol oyununda)*; ~ **forward** sağ hücumçu *(futbol oyununda)*

right³ [raɪt] *v* **1.** həqiqəti / ədaləti bərpa etmək; **2.** hüququ müdafiə etmək; **to ~ the oppressed** məzlumların hüququnu müdafiə etmək; **3.** düzəltmək *(səhvi və s.)*; **4.** qaydaya salmaq; **to ~ a room** otağı qaydaya salmaq

right⁴ [raɪt] *adv* **1.** ədalətlə, insafla; **to act ~** ədalətlə / insafla hərəkət etmək; *It serves him right Ona haqq olur*; **2.** doğru / düzgün / qanunauyğun olaraq; **to get / to do a sum ~** misalı doğru / düzgün həll etmək; **3.** dürüst, düz, tam, tamamilə; **~ in the middle of the room** düz otağın ortasında; **~ at the time** düz / tam vaxtında; **4.** olduqca, çox; **to know ~ well** olduqca / çox yaxşı bilmək

rightful [ˈraɪtfl] *adj* **1.** qanuni, qanunauyğun; ~ **heir** qanuni vəliəhd / varis / vərəsə; **2.** ədalətli; ~ **act** ədalətli hərəkət

rightfully [ˈraɪtfəlɪ] *adv* **1.** qanunla, qanunauyğun olaraq; **2.** insafla, ədalətlə

rightfulness [ˈraɪtflnɪs] *n* **1.** qanunilik, qanunauyğunluq; **2.** insaf, ədalət, haqq

right-hand [ˈraɪthænd] *adj* sağ, sağ tərəfdə olan; **~ side** sağ tərəf; **~ man** "sağ əl", sadiq köməkçi / adam

right-handed [ˈraɪthændɪd] *adj* sağ əllə edilən; **~ blow** sağ əllə vurulan zərbə, sağ əl zərbəsi

rightless [ˈraɪtlɪs] *adj* hüquqsuz, hüququ olmayan, hüquqdan məhrum

rightly [ˈraɪtlɪ] *adv* **1.** düz, doğru; **to be ~ informed** düz / doğru məlumat almaq; **2.** ədalətlə; **to act ~** ədalətlə hərəkət etmək

rigid [ˈrɪdʒɪd] *adj* **1.** bərk, əyilməyən; **~ rod** bərk mil; **2.** möhkəm, ciddi; sərt; **~ discipline** ciddi / möhkəm nizam-intizam; **~ rule** ciddi / möhkəm qayda

rigidity [rɪˈdʒɪdɪtɪ] *n* **1.** bərklik, sərtlik; **the ~ of the metal** metalın bərkliyi; **2.** ciddilik, kəskinlik; **the ~ of the rules** qaydaların ciddiliyi / kəskinliyi

rigidly [rɪˈdʒɪdlɪ] *adv* **1.** amansızcasına, insafsızcasına; **2.** ciddi, ciddiyyətlə

rigmarole [ˈrɪgməroul] *n* boş danışıq, cəfəngiyat, uydurma, yalan; *I've never heard such a rigmarole Mən heç vaxt belə cəfəngiyat eşitməmişəm*

rigorous [ˈrɪgərəs] *adj* **1.** ciddi, bərk; **~ discipline** ciddi nizam-intizam; **~ measures** ciddi tədbirlər; **2.** düz, dəqiq; **~ scientific method** dəqiq elmi metod; **3.** sərt; **~ climate** sərt iqlim / ab-hava

rigor [ˈrɪgə] *n amer.* = **rigour**

rigour [ˈrɪgə] *n* **1.** ciddilik, ciddiyyət, qətilik; **with the utmost ~ of the law** qanunun bütün ciddiliyi ilə; **2.** dəqiqlik, dürüstlük, doğruluq; **3.** sərtlik *(iqlim haq.)*

rim¹ [rɪm] *n* **1.** çənbər, sağanaq; **the ~ of an eye-glass** eynəyin sağanağı; **2.** qıraq, kənar; **the ~ of a cup / a glass** fincanın / stəkanın kənarı

rim² [rɪm] *v* **(-mm-)** **1.** sağanaq salmaq; **2.** çərçivəyə salmaq

rime [raım] *n* qırov
rimless [ˈrımlıs] *adj* sağanaqsız; ~ **eye-glasses** pensne (*gözlük*); sağanaqsız eynək
rind[1] [raınd] *n* qabıq; **lemon** / **orange** / **cheese** ~ limon / portağal / pendir qabığı
rind[2] [raınd] *v* qabığını soymaq / almaq
rindless [ˈraındlıs] *adj* qabıqsız
rindy [ˈraındı] *adj* qabıqlı
ring[1] [rıŋ] *n* I **1.** üzük; **a wedding** ~ nişan üzüyü; **a gold** ~ qızıl üzük; **a diamond** ~ brilyant üzük; **2.** halqa (*uçar üçün*); **3.** səhnə, meydan, sirk meydanı / səhnəsi
ring [rıŋ] *n* II **1.** cingilti, zınqıltı; zəng səsi; **the ~ of a bell** zəng zınqıltısı; **2.** zəng (*telefon və s. səsi*)
ring[2] [rıŋ] *v* I **1.** zəng etmək; *I'll ring you tonight Mən bu axşam sənə / sizə zəng edəcəm*; **2.** çalınmaq (*zəng*); *Begin to work when the bell rings Zəng çalınanda işə başla / başlayın*
ring [rıŋ] *v* II **1.** dövrələmək, əhatə etmək, mühasirəyə almaq; *Ring the spelling mistakes with red ink Orfoqrafik səhvləri qırmızı mürəkkəblə dövrələ / dövrələyin; The police ringed the building Polis binanı mühasirəyə aldı*; **2.** halqalamaq, halqa taxmaq / vurmaq; **to ~ a bird** / **a pig** quşa / donuza halqa vurmaq; **3.** halqa-halqa kəsmək; **to ~ onions** / **orange** / **lemon** soğanı / portağalı / limonu halqa-halqa kəsmək
ring-finger [ˈrıŋˈfıŋgəʳ] *n* adsız barmaq (*xüs. sol əldə*)
ringleader [ˈrıŋˌli:dəʳ] *n* başçı, dəstəbaşı
ringlet [ˈrıŋlıt] *n* zülf, tel, burum (*saçda*)
ringmaster [ˈrıŋma:stəʳ] *n* manej inspektoru (*sirkdə*)
ring-road [ˈrıŋroud] *n* dairəvi yol
rink [rıŋk] *n* katok (*konkidə sürüşmək üçün buz meydançası*)
rinse[1] [rıns] *n* yaxalama, suya çəkmə; **to give a ~** yaxalamaq, suya çəkmək
rinse[2] [rıns] *v* **1.** yaxalamaq, suya çəkmək; **to ~ *one*'s hands before eating** yeməkdən qabaq əllərini yaxalamaq; **to ~ (out) *one*'s mouth** ağzını yaxalamaq; **to ~ linen** dəyişəyi / alt paltarını suya çəkmək; **2.** *d.d.* içmək (*yeməyin üstündən*); *Rinse down with a glass of beer Yeməyin üstündən bir stəkan pivə iç / için*

riot[1] [ˈraıət] *n* **1.** qiyam, üsyan, iğtişaş; **2.** şuluqluq; **3.** azğınlıq, özbaşınalıq;
◊ **to run ~ 1)** qudurğanlıq / azğınlıq etmək, özündən çıxmaq; **2)** şiddətlə / coşğunluqla inkişaf etmək (*ot, alaq və s. haq.*)
riot[2] [ˈraıət] *v* **1.** qiyamda / iğtişaşda iştirak etmək; **2.** şuluqluq / qalmaqal salmaq, azğınlıq etmək, ictimai asayişi pozmaq
rioter [ˈraıətəʳ] *n* **1.** qiyamçı, üsyançı, iğtişaşçı; **2.** ictimai asayişi pozan adam
riotous [ˈraıətəs] *adj* **1.** qiyamçı, qiyam etmiş; **2.** qudurğan, azğın, qızğın; səs-küylü; **3.** pozğun, əxlaqsız; **to lead a ~ life** pozğun / əxlaqsız həyat sürmək
rip[1] [rıp] *n* I **1.** yabı; **2.** əxlaqsız, pozğun (*adam*)
rip [rıp] *n* II yarıq, ara, oyma; kəsilmiş yer
rip[2] [rıp] *v* **1.** cırmaq, açmaq; qopartmaq; **to ~ open a letter** məktubu açmaq; **2.** cırılmaq; **the sort of cloth that ~s at once** asanlıqla cırılan parça; **3.** yarmaq, yarılmaq (*odun haq.*);
◊ **to ~ and tear** qəzəblənmək, özündən çıxmaq
ripe [raıp] *adj* **1.** dəymiş, yetişmiş; ~ **apple** / **pear** / **apricot**, *etc.* dəymiş alma / armud / ərik *və s.*; **2.** köhnə; ~ **cheese** köhnə / dəymiş pendir; ~ **wine** köhnə / yetişmiş şərab; **3.** yetkin; püxtələşmiş; ~ **scholar** yetkin / püxtələşmiş alim;
◊ **soon ~, soon rotten** *at. söz. Tez dəyən tez xarab olar*; ≡ *Tez alışan tez sönər*
ripen [ˈraıpən] *v* dəymək, yetişmək, yetişdirmək; *The corn ripens in the sun Taxıl günəşdə yetişir; The sun ripens the corn Günəş taxılı yetişdirir*
ripeness [ˈraıpnıs] *n* **1.** dəymə, yetişmə; **2.** yetişkənlik, bitkinlik
ripple[1] [ˈrıpl] *n* I **1.** zərif dalğa, xırda / xəfif ləpə, qırış (*suyun üzərində*); **2.** dalğavarlıq, dalğaya bənzəmə / bənzərlik / oxşarlıq
ripple [ˈrıpl] *n* II daraq (*kətan daramaq üçün*)
ripple[2] [ˈrıpl] *v* I **1.** zərif dalğalarla örtmək / örtülmək; **2.** xəfif-xəfif / şırnaqla axmaq; **3.** gurlamaq (*gülüş və s. haq.*); **4.** şırıldamaq, şırıltı ilə axmaq
ripple [ˈrıpl] *v* II daramaq (*kətanı*)
rise[1] [raız] *n* **1.** təpə, yoxuş; ~ **in a road** yolda yoxuş; *The house stands on a rise*

Ev təpənin üstündədir; **2.** qalxma, yüksəlmə; artma; **the ~ and fall of the prices** / **voice** qiymətlərin / səsin qalxması / düşməsi; ~ **of temperature** temperaturun qalxması / yüksəlməsi; **3.** qalxma, çıxma, doğma (*günəş, ay haq.*); **4.** dirilmə, həyata qayıtma; **5.** qabarma (*dəniz haq.*)
rise[2] [raız] *v* **1.** çıxmaq, doğmaq (*günəş, ay*); *What time does the sun rise? Günəş nə vaxt çıxır / doğur?*; **2.** qalxmaq, ayağa durmaq; **to ~ from the table** stoldan qalxmaq; *All rose to meet her Onu qarşılamaq üçün hamı ayağa qalxdı*; **3.** qalxmaq; **to ~ early** / **late** tez / gec qalxmaq; *The plane rose in the air Təyyarə havaya qalxdı; The wind rises Külək qalxır*; **4.** qiyam / üsyan etmək, qalxmaq, qalxışmaq; **to ~ in arms** əldə silah üsyan etmək / üsyana qalxışmaq; **to ~ against oppression** zülmə / əsarətə qarşı qiyam / üsyan etmək; **5.** başlanğıcını götürmək, başlanmaq; *The river rises from a spring Çay başlanğıcını bulaqdan götürür*
risen [rızn] *v* **to rise** *felinin pp forması*
riser [ˈraızəʳ] *n* qalxan (*yuxudan*); **an early ~** yuxudan tez / erkən qalxan; **a late ~** yuxudan gec qalxan; *He is an early riser O, yuxudan tez qalxır; They are late risers Onlar yuxudan gec qalxırlar*
rising[1] [ˈraızıŋ] *n* **1.** üsyan; **to suppress the ~** üsyanı yatırmaq; **2.** çıxma, doğma (*günəş, ay haq.*); **the ~ of the sun** / **of the moon** günəşin / ayın çıxması; **3.** *tib.* şiş, sızanaq
rising[2] [ˈraızıŋ] *adj* **1.** artan; ~ **excitement** artan əndişə / narahatlıq; **2.** qalxan, çıxan; doğan; **the ~ moon** doğan / çıxan ay; ~ **and falling tones** *fon.* qalxan və düşən tonlar;
◊ **the ~ generation** böyüməkdə olan nəsil
risk[1] [rısk] *n* risk (*təhlükə, qorxu, xətər*); **to run a** / **the ~, to take ~s** risk etmək, qorxulu / təhlükəli işə girişmək; *I'll take the risk Mən risk edəcəm*
risk[2] [rısk] *v* **1.** risk etmək, təhlükədən qorxmayaraq hərəkət etmək / iş görmək, qorxulu işə girişmək; **to ~ *one*'s life** həyatını təhlükə altına qoymaq / salmaq; **2.** cəsarət etmək, cürətlənmək; **to ~ a battle** döyüşə cəsarət etmək

riskful [ˈrıskfl] *adj* qorxulu, təhlükəli, xətərli, xatalı; **a ~ action** / **decision** qorxulu hərəkət / qərar
riskiness [ˈrıskınıs] *n* təhlükə, qorxu, xətər
risky [ˈrıskı] *adj* qorxulu, təhlükəli, xatalı; **a ~ job** təhlükəli iş
riskily [ˈrıskılı] *adv* təhlükəli, qorxulu; təhlükəli / qorxulu surətdə
rite [raıt] *n* adət, qayda, mərasim; **marriage** / **funereal ~s** evlənmə / dəfn mərasimləri
ritual[1] [ˈrıtʃəl] *n* adət, mərasim; **the ~ of the Catholic Church** katolik kilsə mərasimi
ritual[2] [ˈrıtʃəl] *adj* mərasim, dini mərasimə aid; **a ~ dance** dini mərasim rəqsi
rival[1] [ˈraıvəl] *n* **1.** rəqib; **~s in love** məhəbbətdə / sevgidə rəqiblər; **to be jealous of *one*'s ~** rəqibinə qısqanmaq
rival[2] [ˈraıvəl] *adj* rəqabət aparan; rəqib; **a ~ firm** rəqabət aparan firma; **a ~ team** rəqib komanda
rival[3] [ˈraıvəl] *v* rəqabət aparmaq, rəqib olmaq; *Ships can't rival aircrafts for speed Gəmilər sürətdə təyyarələrlə rəqabət apara bilməz*
rivalry [ˈraıvlrı] *n* rəqabət; **friendly ~** dostcasına rəqabət
rive [raıv] *v* **1.** kəsmək, vurmaq; **to ~ off a branch** budağı kəsmək / vurmaq; **2.** qırılmaq, parçalanmaq, doğranmaq; **3. (off)** qopartmaq, soymaq; *The bark of the tree was riven off Ağacın qabığı soyulmuşdu*
riven [ˈrıvən] **to rive** *felinin pp forması*
river [ˈrıvəʳ] *n* çay (*axar*); **the River Thames** Temza çayı; **the River Kur** Kür çayı
river-bank [ˈrıvəbæŋk] *n* çay sahili
river-bed [ˈrıvəbed] *n* çay yatağı
riverless [ˈrıvəlıs] *adj* çaysız, çayı olmayan
riverside [ˈrıvəsaıd] *n* çay qırağı / sahili / kənarı
river-water [ˈrıvəˌwɔ:təʳ] *n* çay suyu
rivet[1] [ˈrıvıt] *n* pərçim, qədəq
rivet[2] [ˈrıvıt] *v* **1.** pərçimləmək; **2.** mərkəzləşdirmək, bir yerə toplamaq (*diqqəti*), yönəltmək, çevirmək (*baxışı*)
road[1] [roud] *n* yol; **arterial ~** magistral, əsas / baş yol; **a country ~** torpaq yol, kənd yolu; **a high ~** böyük yol, şose; **mountain ~** dağ yolu; **to give smb. the ~** bir kəsə yol vermək; *Get out of my road Mənim yolumdan çəkil / çəkilin*;

◊ **to be / to get in the** ***smb.'s*** **~** bir kəsin yolunda maneə olmaq

road^2 [roud] *adj* yol; **a ~ map** yol xəritəsi; **~ accidents** yol hadisələri; **~ signs** yol işarələri

roadless [ˈroudlɪs] *adj* yolsuz, yolu olmayan

road-maker [ˈroud,meɪkəʳ] *n* yol çəkən

roam [roum] *v* səyahət etmək, gəzib dolaşmaq; veyllənmək, avara-avara gəzmək; **to ~ about the forest** meşədə gəzib dolaşmaq

roamer [ˈrouməʳ] *n* səyyah; sərsəri, sərgərdan

roan^1 [roun] *n* çal at

roan^2 [roun] *adj* çal; **a ~ horse** çal at

roar^1 [rɔːʳ] *n* **1.** nərilti, bağırtı, gurultu; böyürtü; **the ~ of a lion** şirin nəriltisi; **the ~ of a crowd** camaatın bağırtısı; **the ~ of guns** topların gurultusu; **the ~ of an angry bull** acıqlı kələnin / buğanın böyürtüsü; **2.** qəhqəhə; **~s of laughter** gülüşün qəhqəhələri

roar^2 [rɔːʳ] *v* **1.** nərildəmək, bağırmaq, böyürmək; *The lion roared Şir / Aslan nərildədi;* **2.** ucadan ağlamaq, hönkürmək, hönkürərək ağlamaq, qışqırmaq; **to ~ with pain** ağrıdan hönkürmək / hönkürə-hönkürə ağlamaq / qışqırmaq; **3.** qəhqəhə çəkmək; **to ~ with laughter** ucadan qəhqəhə çəkmək

roarer [ˈrɔːrəʳ] *n d.d.* qışqırıqçı, çığırqan *(adam)*

roaring [ˈrɔːrɪŋ] *adj* **1.** gurultulu, səs-küylü; **~ applause** gurultulu alqış; **2.** gurlayan, guruldayan; **~ thunder / guns** guruldayan ildırım / toplar

roast^1 [roust] *n* qızartma, qızardılmış ət

roast^2 [roust] *adj* qızardılmış, qovrulmuş; **~ meat** rostbif *(qızardılmış mal əti)*

roast^3 [roust] *v* **1.** qızartmaq, qovurmaq; **to ~ a chicken** çolpa qızartmaq; **to ~ chestnuts** şabalıd qovurmaq; **2.** qızarmaq, qovrulmaq; *The meat / The chicken is roasting nicely Ət / Çolpa əla / qəşəng qızarır;* **3.** qızdırmaq, qızınmaq; **to ~** ***one's*** **feet at the fire** ayaqlarını ocaqda qızdırmaq

roaster [ˈroustəʳ] *n* **1.** qızartmaq üçün aparat *(əti, çolpanı və s.)*; **2.** manqal, kürə

roasting [ˈroustɪŋ] *n* kəskin tənqid / tənbeh / danlaq; **to give a ~** kəskin tənqid / tənbeh etmək

roasting-jack [ˈroustɪŋdʒæk] *n* şiş

rob [rɔb] *v* **(-bb-) 1.** soymaq, qarət etmək, talamaq, çalıb-çapmaq; **to ~ a bank** bankı qarət etmək; **to ~ a house** ev soymaq / talamaq; **to ~ a country** ölkəni çalıb-çapmaq / qarət etmək; **2.** oğurlamaq; *They robbed me of my money / of my watch Onlar mənim pulumu / saatımı oğurladılar*

robber [ˈrɔbəʳ] *n* soyğunçu, qarətçi, talançı, quldur

robbery [ˈrɔbərɪ] *n* soyğunçuluq, talançılıq, quldurluq; **daylight ~** günün günorta çağı quldurluq / talançılıq / soyğunçuluq

robe^1 [roub] *n* **1.** xalat; **2.** mantiya *(plaş şəklində qolsuz, uzun üst geyimi)*; **a royal ~** kral mantiyası; **judges' ~** hakimlərin mantiyası; **an academic ~** professor mantiyası;

◊ **gentlemen of the long ~** hakimlər, hüquqşünaslar

robe^2 [roub] *v* xalat / mantiya geymək

robin [ˈrɔbɪn] *n* **1.** *zool.* birəbitdən quşu; **2.** *zool.* qaratoyuq

robot [ˈroubət] *n* **1.** robot, mexaniki adam; **2.** mexaniki qurğu

robotic [rouˈbɔtɪk] *adj* robot, robot kimi hərəkət edən; **~ movements** robot hərəkətləri

robotics [rouˈbɔtɪks] *n* robot texnologiyası

robotization [,roubətɪˈzeɪʃn] *n* robotlaşdırma

robust [rəˈbʌst] *adj* **1.** sağlam, möhkəm, qüvvətli; **~ health** möhkəm sağlamlıq; **2.** çətin, ağır; **~ work** çətin iş

robustly [rəˈbʌstlɪ] *adv* sağlam, möhkəm, bərk; güclü

robustness [rəˈbʌstnɪs] *n* **1.** sağlamlıq, möhkəmlik, bərklik; **2.** çətinlik

rock^1 [rɔk] *n* I **1.** qaya; **as firm as a ~** qaya kimi bərk; **2.** *amer.* daş, qənbər

rock [rɔk] *n* II müasir səs-küylü musiqi

rock [rɔk] *n* III yırğalama, yellətmə, yırğalanma

rock^2 [rɔk] *v* **1.** yelləmək, yırğalamaq; **to ~ a cradle** beşiyi yırğalamaq; *The waves rocked the boat Dalğalar qayığı yırğaladı;* **2.** yellənmək, yırğalanmaq; *The trees rock in the wind Ağaclar küləkdə yırğalanır;* **3.** silkələnmək, titrəmək; *The explosion made the whole house rock Partlayış bütün evi titrədi;* **4.** laylay çalmaq, laylay çalıb yatırtmaq; **to ~ the baby to sleep** laylay çalıb körpəni yatırmaq

rock and roll [,rɔknˈroul] *n* = **rock'n roll**

rocker [ˈrɔkəʳ] *n* **1.** yellənən / yırğalanan kreslo; **2.** beşik

rocket^1 [ˈrɔkɪt] *n* **1.** fişəng; **a distress ~** fəlakət fişəngi; **2.** raket; **an atomic ~** atom mühərrikli raket; **a ballistic / cosmic ~** ballistik / kosmik raket; **3.** reaktiv mərmi

rocket^2 [ˈrɔkɪt] *adj* raket; **a ~ base** raket bazası; **~ fuel** raket yanacağı; **~ weapons** raket silahları

rocket^3 [ˈrɔkɪt] *v* raket buraxmaq

rock'n roll [ˈrɔknˈroul] *n* rok-n-rol *(rəqs növü)*

rocky [ˈrɔkɪ] *adj* I qayalı, daşlı; **~ shore** qayalı / daşlı sahil; **~ path** daşlı cığır

rocky [ˈrɔkɪ] *adj* II laxlayan, tərpənən; **~ table** laxlayan / tərpənən stol

rod [rɔd] *n* **1.** çubuq; tənək; **2.** şüvül; qamçı; **3.** *hərb.* sünbə; **4.** tilov, qarmaq

rode [roud] **to ride** *felinin pt forması*

rodent [ˈroudənt] *n zool.* gəmirici

rogue^1 [roug] *n* **1.** fırıldaqçı, kələkbaz, hiyləgər, dələduz; **2.** nadinc, şuluqçu, dəcəl; **to play the ~** nadinclik / dəcəllik etmək

rogue^2 [roug] *v* kələkbazlıq / biclik / dələduzluq etmək

roguery [ˈrougərɪ] *n* **1.** fırıldaq, fırıldaqçılıq, kələk, kələkbazlıq; **2.** nadinclik, dəcəllik, şuluqluq

roguish [ˈrougɪʃ] *adj* **1.** kələkbaz, fırıldaqçı; **2.** nadinc, dəcəl; **a ~ child** nadinc / dəcəl uşaq

roguishness [ˈrougɪʃnɪs] *n* **1.** kələkbazlıq, fırıldaqçılıq; **2.** nadinclik, dəcəllik

role [roul] *n fr.* rol; **to play the leading ~** baş / aparıcı rol oynamaq; **to play the ~ of** ***smb.*** bir kəsin rolunu oynamaq

roll^1 [roul] *n* **1.** rulon; **a ~ of wall paper** bir rulon divar kağızı; **a ~ of carpet / cloth** bir rulon xalça / parça; **2.** diyirlənmə, yumarlanma; **to have a ~ on the grass** otun üstündə yumarlanmaq; **4.** gurultu; **the ~ of thunder** ildırımın gurultusu; **5.** *id.* mayallaq, dombalaq; **back / front ~** geri / irəli mayallaq; **6.** *id.* çevirmə *(güləşdə)*

roll^2 [roul] *v* **1.** diyirlətmək, gillətmək, diyirlədə-diyirlədə aparmaq; **to ~** ***smth.*** bir şeyi diyirlətmək; **to ~ a barrel** çəlləyi diyirlətmək; **2.** diyirlənmək, gillənmək; *The ball rolled into the hole Top çalaya diyirləndi;* **3.** bükmək *(üzə şəklində)*; **to ~ a carpet / a cigarette / a map** xalça / papiros / xəritə bükmək; **4.** bürünmək; **to ~ oneself in a blanket** yorğana bürünmək; **5.** yırğalamaq, yellətmək, tərpətmək; *The sea slowly rolled the ship Dəniz gəmini yavaş-yavaş yırğalayırdı;* **6.** yırğalanmaq, ləpələnmək *(dəniz və s. haq.)*; **7.** sarımaq, dolamaq *(ipi, sapı və s.)*; **to ~ cotton round a reel** pambıq sapı tağalağa dolamaq / sarımaq; **8.** yumaq kimi qıvrılmaq; *The hedgehog / The cat rolled Kirpi / Pişik yumaq kimi qıvrıldı;* **9.** gurlamaq; *The thunder rolled heavily İldırım bərk gurladı;* **10.** yaymaq *(xəmiri)*; **to ~ paste** xəmir yaymaq;

◊ *Roll my log and I'll roll yours* *at. söz.* ≡ *Əl əli yuyar, əl də üzü*

Roman^1 [ˈroumən] *n* **1.** romalı; **2.** *d.d.* katolik; **3.** latın dili

Roman^2 [ˈroumən] *adj* **1.** Roma; **2.** latın, rum; **the ~ alphabet** latın əlifbası; **~ numerals** rum rəqəmi

Romance [rouˈmæns] *adj* roman; **~ languages** roman dilləri; **~ nations** roman xalqları

romantic^1 [rouˈmæntɪk] *n* romantik *(xəyalpərəst)*

romantic^2 [rouˈmæntɪk] *adj* romantik; xəyalpərəst; **~ youth / girl** romantik gənc / qız

romanticism [rəˈmæntɪsɪzm] *n* romantizm

romanticist [rəˈmæntɪsɪst] *n* romantik, romantizm tərəfdarı

romp^1 [rɔmp] *n* **1.** dəcəl, nadinc, şuluqçu; **2.** səs-küylü oyun, səs-küy

romp^2 [rɔmp] *v* **1.** səs-küylə oynamaq *(uşaqlar haq.)*; **2.** asanlıqla ötmək / ötüb keçmək *(at haq.: yarışda)*

roof^1 [ruːf] *n* *(pl* **roofs***)* **1.** dam, dam örtüyü; **a leaking ~** damın / suburaxan dam ör-

tüyü; **2.** qübbə; tağtavan; **the ~ of heaven** göy qübbəsi

roof² [ru:f] *v* örtmək; *The cottage is roofed with tiles Bu kottecin damı kirəmitlə örtülüb*

roofing [ˈru:fiŋ] *n* dam; taxtapuş materialı; dam örtüyü üçün istifadə edilən material; **~ tiles / slates** dam kirəmiti / şiferi

roofless [ˈru:flɪs] *adj* **1.** damsız, damı örtülməmiş; **2.** evsiz, evsiz-eşiksiz, yurdsuz

room [ru:m] *n* **1.** otaq; **a dining ~** yemək / nahar otağı; **a single ~** bir adamlıq otaq; **double ~** iki adamlıq otaq; **to do *one's* ~** otağını yığışdırmaq; *She has done her room O, otağını yığışdırıb;* **teachers' ~** müəllimlər otağı; **2.** yer, məkan; **~ for to land** oturmaq üçün yer; *There is room for one more person in the car Maşında daha bir nəfərə yer var*

roomful [ˈru:mfl] *n* (*pl* **-fuls**) bir otaq, otaq dolusu; **a ~ of people** bir otaq adam

roominess [ˈru:mɪnɪs] *n* genişlik; genlik

room-mate [ˈru:mmeɪt] *n* otaq yoldaşı

roomy [ˈru:mɪ] *adj* geniş, tutumlu; **a ~ hall / car / building** geniş zal / maşın / bina

roost¹ [ru:st] *n* toyuq hini / damı; tar; **to take ~** tarda oturmaq; **to go to ~** tara çıxmaq

roost² [ru:st] *v* tarda oturmaq, yatmaq (*quş haq.*)

root¹ [ru:t] *n* **1.** kök; **edible ~** yeməli kök; **to pull a plant up by the ~s** bitkini kökündən çıxartmaq; **the ~ of a tooth** dişin kökü; **2.** əsas; **the ~ of the matter** məsələnin əsası; **3.** *riyaz.* kök; **square / second ~** kvadrat kök; **4.** *qram.* kök; **the ~ of the word** sözün kökü;

◊ **~ and branch** tamamilə, köklü-dibli, yerli-köklü, köklü-gövdəli; **to destroy an organization ~ and branch** təşkilatı tamamilə / yerli-dibli dağıtmaq

root² [ru:t] *adj* **1.** kök; **~ words** kök sözlər; **2.** əsas; **the ~ cause** əsas səbəb; **the ~ principle** əsas prinsip; **~ sign** *riyaz.* kök işarəsi

root³ [ru:t] *v* **1.** kök atmaq / bağlamaq (*bitki haq.*); **to take ~** kök atmaq / buraxmaq; **2.** tətbiq etmək, həyata keçirmək; **to ~ a new method of work into the production** istehsalata yeni iş metodu tətbiq etmək; **3.** mıxlanmaq; mıxlanıb qalmaq; *Fear rooted him to the ground Qorxu onu yerə mıxladı*

rooted [ˈru:tɪd] *adj* **1.** kök atmış, köklü (*bitki haq.*); **2.** kök salmış; **deeply ~ prejudice** dərin kök salmış xurafat / mövhumat

rootless [ˈru:tlɪs] *adj* **1.** köksüz, kökü olmayan; **2.** əsassız, əsası olmayan

rootlessness [ˈru:tlɪsnɪs] *n* **1.** köksüzlük; **2.** əsassızlıq

rope¹ [roup] *n* **1.** kanat, buraz; ip; kəndir; tros; **2.** (**the ~**) kəndir (*dar ağacında*); **3.** dar ağacından asma (*cəza*); **4.** bağlama; **a ~ of onions** bir bağlama / asma soğan; **5.** sap; **a ~ of pearls** bir sap mirvari;

◊ **to know the ~s** yaxşı bələd olmaq, çikini də, bikini də bilmək; *Give a fool rope enough, and he'll hang himself* *at. söz.* ≅ *Dəlinin əlinə bel ver, altından yel ver*

rope² [roup] *v* **1.** bağlamaq (*kəndirlə, burazla*); **to ~ a box** qutunu / yeşiyi kəndirlə bağlamaq; **2.** *amer.* kəməndlə tutmaq

rope-dancer [ˈroup,da:nsəʳ] *n* kəndirbaz

rope-ladder [ˈroupˈlædəʳ] *n* kəndir nərdivan

roper [ˈroupəʳ] *n* **1.** qablaşdırıcı; **2.** *amer.* kovboy; **3.** provokator, fitnəçi, arasıqızışdıran; **4.** streykbreker

rope-walker [ˈroup,wɔ:kəʳ] *n* = **rope-dancer**

rose¹ [rouz] *n bot.* **1.** qızılgül; **a red ~** qırmızı qızılgül; **2.** qızılgül kolu

rose² [rouz] **to rise** *felinin pt forması*

rose-tree [ˈrouztri:] *n* qızılgül kolu

rosette [rouˈzet] *n* mürəbbə nəlbəkisi

rose-water [ˈrouz,wɔ:təʳ] *n* qızılgül suyu, gülab

rosin¹ [ˈrɔzɪn] *n* kanifol

rosin² [ˈrɔzɪn] *v* kanifol sürtmək

roster [ˈroustəʳ] *n* siyahı, reyestr

rostrum [ˈroustrəm] *n* tribuna, xitabət kürsüsü

rosy [ˈrouzɪ] *adj* **1.** çəhrayı, qızılgül rəngli; **~ wine / sky** çəhrayı şərab / səma; **2.** al, qırmızı; **~ cheeks** al / qırmızı yanaqlar

rot¹ [rɔt] *n* **1.** çürümə (*həm də məc.*); **an old hollow tree full of ~** içi oyuq qoca çürük ağac; **2.** cəfəngiyyat; *Don't talk rot! Cəfəngiyyat danışma! / danışmayın!*

rot² [rɔt] *v* (**-tt-**) **1.** çürümək; xarab olmaq; *A fallen tree soon rots Yıxılan ağac tez-tezliklə çürüyür*; **2.** arıqlamaq, zəifləmək; **3.** dağılmaq (*cəmiyyət və s. haq.*)

rotate [rouˈteɪt] *v* **1.** fırlatmaq; **to ~ a wheel** təkəri fırlatmaq; **2.** fırlanmaq; *The earth rotates once every 24 hours Yer hər 24 saatda bir dəfə fırlanır*

rotation [rouˈteɪʃn] *n* **1.** fırlanma; **the ~ of the earth on its axis** yerin öz oxu ətrafında fırlanması; **2.** dəyişmə; **the ~ of the seasons** fəsillərin dəyişməsi

rotational [rouˈteɪʃnəl] *adj* dəyişən, növbəli; **~ crops** növbəli bitkilər

rotor [ˈroutəʳ] *n tex.* rotor

rotten [ˈrɔtn] *adj* **1.** çürümüş, xarab olmuş, qoxumuş, iylənmiş; lax; **~ wood** çürümüş taxta; **~ fruit** çürümüş / xarab olmuş meyvə; **~ meat** iylənmiş / qoxumuş ət; **~ eggs** lax yumurtalar; **2.** etibarsız, zəif; **~ rope** etibarsız kəndir; **3.** pis, iyrənc; **~ weather** pis / iyrənc hava; **4.** xəstə; **to feel ~** xəstə hiss etmək; **to look ~** xəstə görünmək; **5.** korlanmış, pozulmuş

rottenness [ˈrɔtnnɪs] *n* çürüklük; laxlıq; iyrənclik

rotter [ˈrɔtəʳ] *n* yaramaz, alçaq, rəzil, əclaf (*adam*); *He's a complete rotter! O tamamilə alçaqdır / əclafdır!*

rotund [rouˈtʌnd] *adj* kök, girdə, yumru, yupyumru, koppuş

rotundity [rouˈtʌndɪtɪ] *n* köklük, yumruluq, koppuşluq

rouge¹ [ru:ʒ] *n fr.* **1.** ənlik; **2.** dodaq pomadası

rouge² [ru:ʒ] *v* pomadalamaq, pomada sürtmək / çəkmək (*dodağa, üzə*); **to ~ *one's* lips / *one's* cheeks** dodaqlarına / yanaqlarına pomada sürtmək / çəkmək

rough¹ [rʌf] *n* **1.** qaba, kobud, ədəbsiz, nəzakətsiz (*adam*), xuliqan, dələduz; **a gang of ~s** xuliqanlar / dələduzlar dəstəsi; **2.** ilkin forma; *His plans are in the rough Onun planları ilkin formadadır*; **3.** həyatın ağrı-acısı / enişi-yoxuşu; taleyin dönüklüyü; **4.** kələ-kötür yer; **5.** çəltik, döyülməmiş / qabığı alınmamış düyü

rough² [rʌf] *adj* **1.** kələ-kötür; **the ~ surface** kələ-kötür səth; **the ~ road** kələ-kötür yol; **2.** cod, qaba, sərt, kobud; **~ cloth** cod / qaba mahud; **~ food** qaba yem; **~ hands** kobud əllər; **~ answer** kobud cavab; **3.** təmizlənməmiş; **~ rice** təmizlənməmiş düyü; **4.** cilalanmamış, rəndələnməmiş (*taxta haq.*); **5.** kəskin; bərk, güclü; **~ voice** kəskin səs; **~ blow** güclü / bərk zərbə; **6.** ağır; **~ labour** ağır iş; **7.** acı; **~ luck** acı tale; **8.** səs-küylü, nadinc, dalaşqan; **a ~ child** nadinc / dalaşqan uşaq

rough³ [rʌf] *v* **1.** kələ-kötür etmək; **2.** rəqibə qarşı kobudluq / qabalıq etmək (*futbol oyununda*); **3.** qarışdırmaq, dolaşdırmaq, pırtlaşıq / kilkə salmaq (*saç və s. haq.*); **4.** dalğalandırmaq, coşdurmaq (*dəniz haq.*); *A stiff breeze is roughing up the sea Güclü külək dənizi dalğalandırır / coşdurur*

rough-and-ready [ˈrʌfəndˈredɪ] *adj* başdansovma, tələm-tələsik / atüstü / tələsik edilmiş; **to do *smth.* in a ~ manner** bir şeyi tələm-tələsik etmək

roughen [ˈrʌfn] *v* **1.** kobudlaşdırmaq, qabalaşdırmaq; kobudlaşmaq; *Her hands have roughened Onun əlləri kobudlaşıb*; **2.** coşmaq, şiddət etmək, təlatümə gəlmək (*dəniz haq.*)

roughly [ˈrʌflɪ] *adv* **1.** kobud, qaba; kobudcasına; **to treat *smb.* ~** bir kəslə kobud / qaba davranmaq; **2.** səliqəsiz, başdansovma; **to paint ~** başdansovma rəngləmək; **3.** təxmini; təxminən, təqribən; **to estimate *smth.* ~** bir şeyi təxmini qiymətləndirmək

roughness [ˈrʌfnɪs] *n* **1.** kobudluq, qabalıq; **2.** kələ-kötürlük, əyri-üyrülük; **3.** kəskinlik, şiddət (*səs, rəng haq.*); **4.** coşğunluq, təlatüm (*dəniz haq.*); **5.** sərtlik (*iqlim, hava haq.*)

Roumanian¹ [ruˈmeɪnjən] *n* **1.** rumın; **the ~s** *top.* rumınlar; **2.** rumın dili

Roumanian² [ruˈmeɪnjən] *adj* rumın; **the ~ language** rumın dili

round¹ [raund] *n* **1.** göy qübbəsi; **2.** dairə, dairəşəkilli əşya; **3.** dilim, parça, tikə (*çörək və s. haq.*); **4.** halay; **to dance in a ~** halay vurub oynamaq; **5.** fırlanma; dövran, dövr etmə; **earth's yearly ~** yerin illik dövr etməsi / dövranı; **6.** yoxlama, baş çəkmə; **doctor's ~** həkimin xəstəyə baş

çəkməsi; **to go / to make the ~ of** yoxlamağa getmək, baş çəkmək;
◊ **a ~ of cheers / of applause** alqış gurultusu

round[2] [raund] *adj* **1.** girdə, yumru, dəyirmi; şaraoxşar, şarşəkilli; **as ~ as a ball** şar kimi girdə / yumru; **2.** kök, dolu, koppuş; **~ cheeks** koppuş yanaqlar

round[3] [raund] *v* **1.** girdələmək, yumrulamaq, dəyirmiləmək; halqalanmaq; *Amazement rounded her eyes Təəccübdən onun gözləri halqalandı;* **2.** qurtarmaq, tamamlamaq, bitirmək; **3.** qulağını kəsmək (*itin*); **4.** dönmək; *She rounded to look at me O mənə baxmaq üçün döndü*

round[4] [raund] *adv* **1.** *Hərəkətin dairəvi istiqamətdə getdiyini göstərir.* **1)** *Azərbaycan dilinə yerlik hal şəkilçiləri* (**-da, -də**) *tərcümə edilir:* **to go ~ in the circle** dairə içərisində fırlanmaq; **2)** *Azərbaycan dilinə* **boyunca** *sözü ilə tərcümə edilir:* **to run ~** dairə boyunca qaçmaq; **2.** *Hərəkətin ətrafa yayılmasını bildirir. Azərbaycan dilinə* **ətraf** *sözü və yönlük hal şəkilçiləri* **-a, -ə** *ilə tərcümə edilir: The news was soon carried round Xəbər tezliklə ətrafa yayıldı;* **3.** *Hərəkətin təkrar olunduğunu göstərir. Azərbaycan dilinə* **yenə** *sözü və* **da** *ədatı vasitəsilə tərcümə edilir. Autumn / Winter came round Payız / Qış yenə də gəldi;* **4.** *Əksər hallarda Azərbaycan dilinə tərcümə olunmur: The wheels turned round Təkərlər fırlandı*

round[5] [raund] *prep* **1.** ətrafına, ətrafında; *The Moon revolves round the Earth Ay yerin ətrafına / ətrafında fırlanır;* **2.** ətrafa; *Look round you Ətrafına / Ətrafınıza bax / baxın;* **3.** təxminən, təqribən; **~ midday** təxminən / təqribən günorta; **4.** haqqında, barəsində; **to write an article ~ smth.** bir şey haqqında məqalə yazmaq

roundabout[1] [ˈraundəbaut] *n* **1.** karusel, fırlanğıc; **2.** dolanbac / dolayı yol; **3.** eyham, məcaz

roundabout[2] [ˈraundəbaut] *adj* **1.** dolayı, dolanbac; **to hear *smth.* in a ~ way** bir şeyi dolayı yolla eşitmək; **2.** eyhamlı, kinayəli

rounded [ˈraundɪd] *adj* girdələşdirilmiş, dəyirmiləşdirilmiş

roundish [ˈraundɪʃ] *adj* girdətəhər, yumrutəhər, girdəvarı, yumruvarı

roundly [ˈraundlɪ] *adv* **1.** açıqcasına, açıqdan-açığa, çəkinmədən, utanmadan; **to tell *smb.*'s fault ~** bir kəsin qüsurlarını açıqcasına demək; **2.** kəskin, ciddi; şiddətli; *He was roundly rebuked Onu şiddətli töhmət verdilər*

roundness [ˈraundnɪs] *n* girdəlik, dəyirmilik, yumruluq

round-table [ˈraundˈteɪbl] *adj* dəyirmi stol; **~ conference** dəyirmi stol konfransı

round-up [ˈraundʌp] *n* **1.** heyvan üçün xalxal / ağıl; **2.** dövrələmə, dövrəyə alma

rouse [rauz] *v* **1.** oyatmaq; ayağa qaldırmaq; *I was roused by the doorbell ringing Məni qapının zəng səsi oyatdı;* **2.** təhrik etmək; **to ~ to action** hərəkətə təhrik etmək; **3.** qaldırmaq (*ov quşunu*); **4.** doğurmaq, oyatmaq (*hiss və s.*); **to ~ interest** maraq doğurmaq / oyatmaq

rousing [ˈrauzɪŋ] *adj* **1.** ruhlandırıcı, ilhamverici; **a ~ speech** ruhlandırıcı / ilhamverici nitq; **2.** güclü, şiddətli (*ocaq haq.*); **3.** qızğın, canlı (*ticarət və s. haq.*)

rout[1] [raut] *n* tam / qəti məğlubiyyət; **the total ~ of the enemy** düşmənin tam / qəti məğlubiyyəti

rout[2] [raut] *v* tam / tamamilə məğlub etmək; *They routed the enemy Onlar düşməni tamamilə məhv etdilər*

route[1] [ru:t] *n* **1.** marşrut; **bus ~** avtobus marşrutu; **2.** yol; **the Great Silk ~** böyük ipək yolu

route[2] [ru:t] *v* **1.** müəyyən marşrutla yola salmaq / göndərmək; **2.** marşrut müəyyənləşdirmək

routine[1] [ru:ˈti:n] *n* müəyyənləşdirilmiş / bərqərar olmuş rejim / qayda; **the day's ~** günün rejimi; **to establish a new ~** yeni qayda yaratmaq / qoymaq

routine[2] [ru:ˈti:n] *adj* adi, adəti, cari; **a ~ task** adi vəzifə; **a ~ correspondence** cari xidməti yazışma

rove [rouv] *v* veyllənmək, sərgərdan gəzmək; avara-avara dolaşmaq; **to ~ the streets** küçələrdə avara-avara gəzmək / veyllənmək

rover [ˈrouvə'] *n* avara, sərsəri, sərgərdan (*adam*)

row[1] [rau] *n* I **1.** *d.d.* səs, səs-küy; mübahisə; **a family ~** ailə mübahisəsi; **to make a ~, to kick up a ~** səs-küy qaldırmaq; **2.** töhmət, tənbeh, məzəmmət

row [rou] *n* II **1.** cərgə, sıra; **a ~ of trees / of houses** ağacların / evlərin cərgəsi; **a ~ of soldiers** əsgərlərin cərgəsi / sırası; **2.** cərgə (*teatrda və s.*); **front ~ of the stalls** parterin ön / qabaq sırası / cərgəsi; **to sit in the front / back ~ at the cinema** kinoteatrda ön / arxa cərgədə oturmaq

row [rou] *n* III **1.** avar çəkmə; **2.** qayıqda gəzinti / gəzmə; **to go for a ~** qayıqla gəzməyə / gəzintiyə çıxmaq

row[2] [rau] *v* I **1.** dava / qalmaqal / qovğa salmaq, şuluqluq etmək; *They are always rowing Onlar həmişə dava / qalmaqal salırlar;* **2.** tənbeh etmək, danlamaq, töhmət vermək

row [rou] *v* II cərgəyə düzmək / qoymaq

row [rou] *v* III **1.** avar çəkmək; **to ~ a boat** qayıqda avar çəkmək; **2.** qayıq yarışında iştirak etmək; **3.** qayıqla aparmaq / keçirmək; **to ~ *smb.* across a river** bir kəsi qayıqla çaydan keçirmək;
◊ **to ~ against the wind / the stream** çətin işlə məşğul olmaq

rowdily [ˈraudɪlɪ] *adv* **1.** səs-küylə; gur; gurultu ilə, şiddətli; **2.** pozğuncasına, azğıncasına

rowdiness [ˈraudɪnɪs] *n* xuliqanlıq, dələduzluq

rowdy[1] [ˈraudɪ] *n* xuliqan, dələduz, davakar

rowdy[2] [ˈraudɪ] *adj* **1.** səsli, səsli-küylü, qızğın, gur; **a ~ game** səs-küylü oyun; **~ mountain brooks** gur dağ çayları; **2.** pozğun, azğın, yava, yolunu azmış; əxlaqsız

rowdyism [ˈraudɪɪzm] *n* **1.** xuliqanlıq, dələduzluq; **2.** şuluqluq, pozğunluq; ədəbsizlik

royal[1] [ˈrɔɪəl] *n* kral ailəsinin üzvü; **the young ~s** kral ailəsinin gənc üzvləri

royal[2] [ˈrɔɪəl] *adj* **1.** kral; **the ~ family** kral ailəsi; **~ title** kral rütbəsi; **~ power** kral hakimiyyəti; **2.** kralın himayəsində olan; krala aid; **Royal Academy** Kral Akademiyası; **3.** ingilis; **Royal Air Force** ingilis hərbi-hava qüvvələri; **Royal Navy** ingilis hərbi-dəniz qüvvələri

royalism [ˈrɔɪəlɪzm] *n* kralpərəstlik, padşahpərəstlik, royalizm, monarxizm

royalist [ˈrɔɪəlɪst] *n* kralpərəst, padşahpərəst

royally [ˈrɔɪəlɪ] *adj* **1.** krala / şaha layiq, kral / şah kimi; **2.** *d.d.* çox gözəl / yaxşı, dəbdəbəli, təmtəraqlı

royalty [ˈrɔɪəltɪ] *n* **1.** kral ləyaqəti; **2.** kral hakimiyyəti; **3.** kral ailəsi; *top.* kralın ailə üzvləri; **4.** əzəmət, həşəmət, şahanəlik, cah-calal; **5.** kral malikanəsi / mülkü, krallıq; **6.** müəllif qonorarı (*hər bir satılan kitabdan faiz hesabı ilə verilən*); **7.** pyesin müəllifi üçün ayrılmış məbləğ (*toplanmış puldan*)

rub[1] [rʌb] *n* **1.** sürtünmə; **2.** sürtmə; ovxalama; **to give *smth.* a good ~** bir şeyi yaxşı-yaxşı sürtmək; **3.** təmizləmə; **the ~ of a brush** şotka ilə təmizləmə; **4.** sürtülmüş / sürtülüb yara edilmiş yer

rub[2] [rʌb] *v* (**-bb-**) **1.** silmək; **to ~ *one's* eyes** gözlərini silmək; *He rubbed his eyes O, gözlərini sildi;* **2.** sürtmək; **to ~ *one's* hands** əllərini bir-birinə sürtmək (*sevincdən*); **to ~ *one's* hands with soap** əllərinə sabun sürtmək; *The dog rubbed its head against my legs İt başını mənim qıçlarıma sürtdü;* **3.** təmizləmək, cilalamaq; **4.** toxunmaq, dəymək; *He rubbed his coat (against) some wet paint O, paltosunu yaş rəngə toxundurub*

rubbed [rʌbd] *adj* köhnəlmiş, yırtılmış; köhnə, sürtülmüş; **~ furniture** köhnəlmiş mebel

rubber[1] [ˈrʌbə'] *n* I **1.** kauçuk; **natural / synthetic ~** təbii / sintetik kauçuk; **2.** pozan, rezin; **3.** *id.* şayba

rubber [ˈrʌbə'] *n* II **1.** massajist, masaj edən; **2.** camadar; **3.** hamam dəlləkı / məhrəbası; **4.** sumbata

rubber[2] [ˈrʌbə'] *adj* **1.** rezin; **~ gloves / boots / bullets** rezin əlcək / çəkmə / güllələr; **2.** kauçuk; **~ plantations** kauçuk plantasiyaları

rubber[3] [ˈrʌbə'] *v* (**-bb-**) **1.** rezinləşdirmək, rezinlə örtmək; **2.** kauçuk yığmaq

rubbing-stone [ˈrʌbɪŋstoun] *n* bülöv daşı

rubbish [ˈrʌbɪʃ] *n* **1.** zibil, zir-zibil; **2.** cəfəngiyyat

rubbishy [ˈrʌbɪʃɪ] *adj* cəfəng, boş, mənasız; yaramaz; ~ **TV serials** mənasız televiziya serialları

rubble [ˈrʌbl] *n* çay / çaylaq daşı, tikinti daşı (*yonulmuş*); çınqıl; **a road built on a foundation of ~** çınqıl özül üstündə çəkilmiş yol

ruby[1] [ˈru:bɪ] *n* **1.** yaqut; **2.** yaqut rəngi

ruby[2] [ˈru:bɪ] *adj* yaqut, yaqut rəngli, yaqut kimi qırmızı; **a ~ ring** yaqut qaşlı üzük; **~ velvet** yaqut rəngli velvet; **~ lips** yaqut kimi qırmızı dodaqlar

ruby[3] [ˈru:bɪ] *v* yaqutla bəzəmək

ruck [rʌk] *n* rəiyyət, qara camaat, avam / adi xalq

rudder [ˈrʌdəʳ] *n* **1.** sükan; **2.** rəhbəredici prinsip

rudderless [ˈrʌdəlɪs] *adj* **1.** sükansız; **2.** rəhbərsiz

ruddiness [ˈrʌdɪnɪs] *n* allıq, qırmızılıq

ruddy[1] [ˈrʌdɪ] *adj* **1.** al; **~ cheeks** al yanaqlar; **2.** qırmızı; **~ wine** qırmızı şərab / çaxır

ruddy[2] [ˈrʌdɪ] *v* **1.** al / qırmızı boyamaq; **2.** allanmaq, qızarmaq

rude [ru:d] *adj* **1.** kobud, qaba; ədəbsiz; həqarətli, alçaldıcı, təhqiredici; **a ~ reply** kobud cavab; **to be ~ to** *smb.* bir kəsə qarşı kobud olmaq; **2.** tərbiyəsiz, cahil, avam, qanacaqsız; **3.** xam, emal edilməmiş; **4.** cilalanmamış, kobud (*dil, üslub haq.*); **a ~ language / style** kobud dil / üslub

rudely [ˈru:dlɪ] *adv* **1.** həqarətlə, kobudcasına, qabacasına; kobud, qaba; **to speak ~** kobud / qaba danışmaq; **2.** yöndəmsiz / kobud bir tərzdə

rudeness [ˈru:dnɪs] *n* kobudluq, qabalıq; *The girl was offended by his rudeness Onun kobudluğu / qabalığı qızın xətrinə dəydi*

rudiment [ˈru:dɪmənt] *n* **1.** elementar / əsas biliklər; **the ~ of arithmetic** hesabın əsasları; **2.** başlanğıc, rüşeym; **~ of civilization** mədəniyyətin / sivilizasiyanın başlanğıcı

rudimentary [ˌru:dɪˈmentrɪ] *adj* **1.** ibtidai, elementar; **a ~ education** ibtidai təhsil; **2.** inkişafdan qalmış; **a ~ organ** inkişafdan qalmış orqan

rue [ru:] *v* təəssüf etmək, heyfsilənmək, peşman olmaq

rueful [ˈru:fl] *adj* qəmli, qüssəli, kədərli; **a ~ smile** qəmli / qüssəli / kədərli təbəssüm

ruffian [ˈrʌfɪən] *n* huliqan; başkəsən, qatil, quldur; **a hired ~** muzdla tutulmuş qatil / başkəsən

ruffianism [ˈrʌfjənɪzm] *n* huliqanlıq, banditlik, quldurluq

ruffianly [ˈrʌfɪənlɪ] *adj* huliqan, bandit; **~ appearance** huliqan / bandit görkəmi

ruffle[1] [ˈrʌfl] *n* I **1.** büzmə, oborka; **2.** büzməli krujeva manjet; **3.** zərif dalğa / ləpə / qırış (*suyun üzündə*)

ruffle [ˈrʌfl] *n* II çaxnaşma, vəlvələ, həyəcan

ruffle[2] [ˈrʌfl] *v* I **1.** büzmələmək, büzmək (*paltarı və s.*); **2.** qarışdırmaq, dolaşdırmaq, kilkə / pırtlaşıq salmaq (*saçı və s.*); **3.** hirsləndirmək, acıqlandırmaq, əsəbiləşdirmək; **to ~ smb.'s temper** bir kəsi özündən çıxartmaq; **4.** narahat etmək, dincliyini əlindən almaq; **5.** zəif-zəif dalğalandırmaq / ləpələndirmək (*suyu*); *The wind ruffles the water Külək suyu zərif-zərif dalğalandırır*; **6.** cold vərəqləmək (*kitabın səhifələrini*)

ruffle [ˈrʌfl] *v* II **1.** coşmaq, şiddət etmək (*külək, dəniz və s. haq.*); **2.** qalmaqal / qarışıqlıq salmaq

rug [rʌg] *n* xalça, palaz

Rugby [ˈrʌgbɪ] *n id.* reqbi

rugged [rʌgɪd] *adj* **1.** kələ-kötür, dərə-təpə, nahamar; **~ country** dərə-təpə ölkə; **2.** cadar-cadar, qırış-qırış; **a fierce ~ face** qırış-qırış qorxunc sifət; **3.** cilalanmamış, qaba, kobud; **~ manners** kobud / qaba davranışlar; **4.** ağır, çətin; **~ life** ağır / çətin həyat

ruggedness [rʌgɪdnɪs] *n* **1.** nahamarlıq, kələ-kötürlük; **2.** qabalıq, kobudluq; **3.** qırışıqlıq

ruin[1] [ˈru:ɪn] *n* **1.** tələf / həlak / məhv / puç olma; **the ~ of** *one's* **hopes** ümidlərin puç olması; **to bring to ~** məhv etmək; **2.** xarabalıq, viranəlik, xarabaxana, xarabazarlıq; **the ~s of the castle / ancient city** qəsrin / qədim şəhərin xarabalıqları;

3. namusunu ləkələmə, rüsvay etmə (*qadın haq.*)

ruin[2] [ˈru:ɪn] *v* **1.** dağıtmaq, uçurtmaq, yıxmaq, viran etmək / qoymaq; puç / yox etmək; *The storm ruined the crops Tufan məhsulu məhv / puç etdi*; **to ~ one's life** həyatını məhv / puç etmək; **2.** namusunu ləkələmək, biabır / rüsvay etmək (*qadını, qızı*); **to ~ a girl** qızın namusunu ləkələmək; **3.** var-yoxdan çıxmaq

ruinate [ˈru:ɪneɪt] *v* **1.** dağıtmaq, yıxmaq, uçurtmaq, viran etmək, xaraba qoymaq; yox / puç / məhv / alt-üst etmək; **2.** var-yoxdan çıxarmaq

ruination [ˌru:ɪˈneɪʃn] *n d.d.* **1.** fəlakət, qəza, bədbəxt hadisə; **2.** var-yoxdan tam çıxma

ruined [ˈru:ɪnd] *adj* **1.** dağılmış, uçmuş, xaraba qalmış; **a ~ church** dağılmış / uçmuş kilsə; **a ~ city** xaraba qalmış şəhər; **2.** korlanmış; **~ health** korlanmış səhhət / sağlamlıq

ruinous [ˈru:ɪnəs] *adj* **1.** zərərli, dağıdıcı; **the ~ effects of the strike** tətilin dağıdıcı təsirləri; **2.** uçmuş, dağılmış, viran qalmış; **~ castles** dağılmış / viran qalmış qəsrlər

rule[1] [ru:l] *n* **1.** qayda; **the ~s of football** futbol oyunu qaydaları; **~ of the road** yol hərəkəti qaydası; **to observe / to obey the ~s** qaydalara əməl / riayət etmək; **2.** adət; *My rule is to have dinner at five Saat beşdə nahar etmək mənim adətimdir*; ◊ *There's no rule without an exception İstisnasız qayda yoxdur*

rule[2] [ru:l] *v* **1.** idarə / hökmranlıq etmək; **to ~ (over) the country** ölkəni idarə etmək; **to ~ the market** bazarda hökmranlıq etmək; **2.** rəhbərlik etmək; *The headmaster ruled the school with a firm hand Direktor məktəbə dəmir intizamla rəhbərlik edirdi*; **3.** nəzarət etmək; **to ~ one's actions** öz hərəkətlərinə nəzarət etmək; **4.** xətt çəkmək; **to ~ paper** kağıza xətt çəkmək

ruler [ˈru:ləʳ] *n* **1.** hökmdar, hakim, idarə edən; **2.** xətkeş

ruling[1] [ˈru:lɪŋ] *n* **1.** idarə / rəhbərlik etmə; idarə; **2.** qərar, qətnamə; **3.** xətt / cızıq çəkmə

ruling[2] [ˈru:lɪŋ] *adj* **1.** hakim, hökmran; **the ~ classes** hakim siniflər; **2.** mövcud olan, cari; **~ prices** mövcud olan / cari qiymətlər

rumble[1] [ˈrʌmbl] *n* **1.** guruldama, gurultu, şaqqıltı, uğultu; **the ~ of thunder** göy gurultusu / şaqqıldaması; **the ~ of an earthquake** zəlzələnin uğultusu; **2.** narazılıq, şikayət, deyinmə

rumble[2] [ˈrʌmbl] *v* **1.** guruldamaq (*göy*), quruldamaq (*qarın*), gurultu salmaq; gumbuldamaq; **2.** şırıldamaq

rumbustious [rʌmˈbʌstʃəs] *adj d.d.* səs-küylü, gurultulu

ruminant[1] [ˈru:mɪnənt] *n zool.* gövşəyən heyvan

ruminant[2] [ˈru:mɪnənt] *adj* **1.** gövşəyən; **~ animals** gövşəyən heyvanlar; **2.** fikirli, dalğın

ruminate [ˈru:mɪneɪt] *v* **1.** gövşəmək; saqqız çeynəmək; **2.** (**about, on, over**) dərindən fikirləşmək / düşünmək, götür-qoy etmək; **to ~ over a plan** plan üzərində dərindən düşünmək

rumination [ˌru:mɪˈneɪʃn] *n* **1.** gövşəmə, saqqız çeynəmə; **2.** fikirləşmə, düşünmə

ruminative [ˈru:mɪnətɪv] *adj* düşüncəli, fikirli, dalğın

ruminatively [ˈru:mɪnətɪvlɪ] *adv* dalğın, fikirli, fikirli-fikirli, dalğın / fikirli bir tərzdə; **to speak ~** fikirli-fikirli danışmaq

rummage[1] [ˈrʌmɪdʒ] *n* **1.** axtarış, axtarma; **2.** zir-zibil, cır-cındır

rummage[2] [ˈrʌmɪdʒ] *v* **1.** axtarmaq, eşələyib axtarmaq; **to ~ in a desk** yazı stolunu eşələyib axtarmaq; **2.** gömrük yoxlaması keçirmək (*gəmidə*); **3.** ciddi surətdə tədqiq etmək / öyrənmək

rumor [ˈru:məʳ] *n amer.* = **rumour**[1,2]

rumour[1] [ˈru:məʳ] *n* şayiə, söhbət

rumour[2] [ˈru:məʳ] *v* şayiə yaymaq, danışmaq, demək

rump [rʌmp] *n anat.* yanbız, sağrı; *He slapped the horse on the rump O, atın sağrısına / yanbızına şappıldatdı*

rumple [ˈrʌmpl] *v* **1.** əzmək, büzüşdürmək; **to ~ one's clothes** paltarını əzmək / büzüşdürmək; **2.** qarışdırmaq, dolaşdırmaq; **to ~ smb.'s hair** bir kəsin saçını dolaşdırmaq

rumpus [ˈrʌmpəs] *n d.d.* səs-küy, hay-küy, qalmaqal

run^{1} [rʌn] *n* **1.** qaçış, qaçma; **to come at a ~** qaçaraq gəlmək; **to be on the ~ all day** bütün günü hərəkətdə olmaq; **to keep** ***smb.*** **on the ~ 1)** bir kəsə dayanmağa imkan verməmək; **2)** bir kəsə rahatlıq verməmək; **to break into a ~** qaçmaq, qaçmağa üz qoymaq; **2.** qısa səfər / səyahət; **a ~ to London** Londona qısa səfər / səyahət; **3.** reys, marşrut; **ship's ~** gəminin marşrutu / reysi; **4.** müddət, dövr, vaxt, çağ; **a ~ of success / of good luck** müvəffəqiyyət / uğur dövrü; **a ~ of wet / bad weather** yağmurluq / pis hava dövrü; **5.** tiraj (*kitab və s. haq.*); **a ~ of three thousand (copies)** üç min nüsxə tiraj; **6.** sürü, dəstə (*heyvan və s. haq.*); **7.** karvan, sürü (*balıq haq.*); **a ~ of fish** balıq karvanı / sürüsü; **8.** tələb, tələbat; **a ~ on a book** kitaba tələb; *There is a great run on this novel Bu romana böyük tələb var;*
◊ **at a ~** dalbadal, bir-birinin ardınca / dalınca

run^{2} [rʌn] *adj* **1.** maye, duru, əridilmiş; **~ butter** əridilmiş yağ; **~ metal** əridilmiş metal; **2.** süzülmüş; **~ honey** süzülmüş bal

run^{3} [rʌn] *v* **(-nn-)** I *Əsas fel kimi:* **1.** qaçmaq; **to ~ fast / slowly / like a deer** cəld / yavaş / ceyran kimi qaçmaq; **to ~ out of the room** otaqdan bayıra qaçmaq; **to ~ after** ***smb.*** bir kəsin dalınca qaçmaq; *He cannot run because he has a weak heart Onun ürəyi zəif olduğundan qaça bilmir;* **2.** qovmaq, sürmək (*mal-qaranı*); **to ~ cattle** heyvanı sürmək (*örüşə*); **3.** qaçıb getmək, qaçıb qurtarmaq; **to ~ from** ***smb. / smth.*** bir kəsdən / şeydən qaçmaq; **4.** hərəkət etmək, getmək; *Trams run on rails Tramvay rels üstündə gedir;* **5.** ötmək, keçmək (*vaxt haq.*); *Time runs fast Vaxt tez ötür / keçir;* **6.** yayılmaq, bürümək; *A rumour ran through the town Şayiə bütün şəhərə yayıldı;* **7.** uzanmaq; **to ~ north and south** şimala və cənuba / quzeyə və güneyə uzanmaq; **8.** çəkmək; **to ~ a fence round a house** evin ətrafına hasar çəkmək; **9.** axmaq, axıb getmək, tökülmək; xəfif-xəfif axmaq; *The River Kur runs into the Caspian Sea Kür çayı Xəzər dənizinə axır / tökülür;* **10.** ərimək; *The ice-cream began to run Dondurma əriməyə başladı;* **11.** tökmək; **to ~ water / wine / milk into a glass** stəkana su / şərab / süd tökmək; **12.** fırlanmaq; *A wheel runs Təkər fırlanır;* **13.** rəhbərlik / başçılıq etmək (*müəssisəyə və s.*); **to ~ a factory** fabrikə rəhbərlik etmək; **14.** idarə etmək; **to ~ the house** evi idarə etmək; **to ~ a car** maşın idarə etmək; **15.** qoymaq, aparmaq (*təcrübə haq.*); *He'll run this experiment O bu təcrübəni aparacaq;* **16.** işləmək (*maşın haq.*); *The motor runs smoothly Mühərrik rahat işləyir;* **17.** məruz qalmaq (*riskə, təhlükəyə və s.*); **to ~ risks** riskə məruz qalmaq, risk etmək; **18.** səsə qoyulmaq, seçkidə iştirak etmək (*vəzifə tutmaq üçün*); **to ~ in an election** seçkidə iştirak etmək; **to ~ for parliament / for president** parlament / prezident seçkilərində iştirak etmək; **19.** ərimək (*metal*); **20.** təsadüfən rast gəlmək; **to ~ across** ***smb. / smth.*** bir kəsə / şeyə təsadüfən rast gəlmək; *I ran across him in the street Mən təsadüfən ona küçədə rast gəldim*

run [rʌn] *v* **(-nn-)** II *Bağlayıcı fel kimi:* **1.** olmaq, təşəkkül tapmaq, əmələ gəlmək; **to ~ cold** soyumaq; **to ~ dry** qurumaq; **to ~ high 1)** qalxmaq; **2)** dalğalanmaq, ləpələnmək (*dəniz haq.*); *The sea runs high Dəniz dalğalanır;* **3)** coşmaq, şiddətlənmək (*ehtiras haq.*); *Passions / Feelings ran high Ehtiraslar / Hisslər coşdu;* **2.** qalxmaq, artmaq (*qiymət haq.*); **to ~ low 1)** aşağı enmək / düşmək; **2)** tükənmək, qurtarmaq; *Supplies ran low Ehtiyatlar tükəndi / qurtardı;* **to ~ hot** qızmaq; **3.** olmaq; -dır, -dir, -dur, -dür; *The apples ran large / big this year Bu il almalar iridir / böyükdür;*
◊ **to ~ the streets** sahibsiz / kimsəsiz olmaq (*uşaq haq.*); **to ~ (a) temperature** qızdırması yüksək olmaq; *I think I am running a temperature Mənə belə gəlir ki, mənim qızdırmam qalxır;* **to ~** ***smb.*** **into difficulties** bir kəsi çətinliyə salmaq

runabout [ˈrʌnəbaut] *n* **1.** avara, səfil; **2.** balaca avtomobil / motorlu qayıq

runaway^{1} [ˈrʌnəweı] *n* **1.** qaçaq, qaçqın; **2.** dezertir, fərari; **3.** qoşulub qaçma (*qız haq.*)

runaway^{2} [ˈrʌnəweı] *adj* **1.** qaçmış, qaçaq, qaçqın; **a hostel for ~ children** qaçmış uşaqlar üçün yataqxana; **2.** nəzarətdən çıxmış (*at, maşın və s.*)

rung^{1} [rʌŋ] **to ring** *felinin pp forması*

rung^{2} [rʌŋ] *n* **1.** nərdivanın pillələri; **2.** təkərin dəndənəsi; **3.** cəmiyyətdə mövqe / mərhələ, pillə; **the first ~ of the career** karyeranın birinci mərhələsi / pilləsi

runner [ˈrʌnə*ʳ*] *n* **1.** qaçan, qaçışçı, qaçma yarışının iştirakçısı; **a long-distance ~** uzaq məsafəyə qaçan; **a marathon ~** marafon yarışının iştirakçısı; **2.** rısak, yort / löhrəm at; **3.** kuryer, ayaqçı, çapar, qasid; **4.** *bot.* bığcıq (*çiyələkdə*)

running^{1} [ˈrʌnıŋ] *n* **1.** qaçma, yüyürmə; **2.** yarış; reys; **3.** işləmə (*maşın haq.*);
◊ **to be in the ~** udmağa şansı olmaq; **to be out of the ~** udmağa şansı olmamaq, oyundan çıxmaq

running^{2} [ˈrʌnıŋ] *adj* **1.** qaçış; **a ~ path / track** qaçış yolu; **2.** axan; **~ water** axan su; **3.** irinləyən; **~ sore** irinləyən yara; **4.** rəvan, səlis, sərbəst; **~ metre** sərbəst vəzn (*şerdə*); **5.** cari; **~ account** cari hesab; **~ expenses** cari xərclər; **6.** aramsız, arasıkəsilməz, ardıcıl; **a ~ fire of questions** aramsız / arasıkəsilməz suallar axını; **8.** dalbadal; **three days / weeks / months / years, etc. ~** üç gün / həftə / ay / il və s. dalbadal; **four times ~** dörd dəfə dalbadal

runway [ˈrʌnweı] *n* **1.** *av.* uçma və enmə meydançası; **2.** heyvanların saldığı cığır; **3.** *id.* yüyürmək üçün cığır / zolaq

rupture^{1} [ˈrʌptʃə*ʳ*] *n* **1.** ixtilaf, nifaq, ikitirəlik; **a ~ between two friends** iki dost arasında ixtilaf; **deep ~ within the party** partiya daxilində dərin ixtilaf; **2.** kəsilmə, qırılma (*əlaqə haq.*); **~ of diplomatic relations** diplomatik əlaqələrin kəsilməsi / qırılması; **3.** partlama; **~ of the heart** ürəyin partlaması; **4.** *tib.* yırtıq, qrija; sınıq, sınıq yeri

rupture^{2} [ˈrʌptʃə*ʳ*] *v* **1.** kəsmək; kəsilmək (*əlaqə və s. haq.*); **to ~ relations** əlaqələri kəsmək; *Our relationship has been ruptured Bizim əlaqəmiz kəsildi;* **2.** nifaq / ixtilaf / ikitirəlik salmaq; **3.** *tib.* yırtmaq, cırmaq; qrija əmələ gətirmək

ruptured [ˈrʌptʃəd] *adj* **1.** yırtılmış, cırılmış, sınmış; **a ~ appendix** yırtılmış appendiks (*kor bağırsaq*); **2.** qrijadan əziyyət çəkən

rural^{1} [ˈruərəl] *n* kənd sakini / əhli

rural^{2} [ˈruərəl] *adj* kənd; **~ scenery** kənd mənzərəsi; **~ customs** kənd adətləri

ruse [ru:z] *n* **1.** biclik, hiyləgərlik, hiylə, fənd; **~ of war** hərbi biclik / fənd; **2.** fırıldaq, kələk, dələduzluq

rush^{1} [rʌʃ] *n* I **1.** cəld hərəkət; hücum, həmlə, axın, təzyiq; **a ~ of wind** küləyin şiddəti; **a ~ of customers** alıcıların axını; **2.** basabas; tələsmə, qaç-qov; **3.** axma, yığılma (*qan və s. haq.*); **a ~ of blood to the head** qanın başa yığılması / axması; **4.** can atma, ...dalınca qaçma; **a ~ for wealth** zənginliyə / var-dövlətə can atma

rush [rʌʃ] *n* II **1.** *bot.* qamış, qarğı; **2.** boş / əhəmiyyətsiz / mənasız şey

rush^{2} [rʌʃ] *adj* təxirsiz, təcili, təxirəsalınmaz; **~ order** təcili / təxirəsalınmaz sifariş

rush^{3} [rʌʃ] *v* I **1.** atılmaq, tullanmaq, sıçramaq; **to ~ at** ***smb. / smth.*** bir kəsin / şeyin üstünə atılmaq / sıçramaq; *The bull rushed at him Buğa onun üstünə atıldı;* **2.** soxulmaq, hücum çəkmək; axışıb gəlmək, tökülüşmək, tökülüşüb gəlmək; *They rushed into the room Onlar otağa soxuldular;* **3.** tez ötüb keçmək; *The days rushed by us and our holidays were soon ended Günlər tez ötüb keçdi və bizim məzuniyyətimiz tezliklə sona çatdı;* **4.** tez / tələsik keçirmək; **to ~ a bill through Parliament** qanun layihəsini parlamentdən tələsik keçirmək; **5.** tələsik / tez-tələsik hərəkət etmək; **to ~ to a conclusion** tez-tələsik nəticə çıxarmaq; **6.** təcili / təxirəsalınmaz surətdə yerinə yetirmək; **to ~ an order** sifarişi təcili / təxirəsalınmaz surətdə yerinə yetirmək; **7.** tələsdirmək, qovalamaq; bir iş görməyə məcbur etmək (*bir kəsi*); **to ~ a people into war** bir xalqı məcburən müharibəyə cəlb etmək; **8.** *id.* rəqib qapısına hücum etmək

rush [rʌʃ] *v* II **1.** qamış / qarğı döşəmək, qamışla / qarğı ilə örtmək; **2.** qamışla / qarğı ilə hörmək

rushy [ˈrʌʃi] *adj* **1.** qamışlı, qarğılı; **2.** qamış / qarğı basmış; **a ~ place** qamış / qarğı basmış yer, qamışlıq, qarğılıq

rusk [rʌsk] *n* suxarı

russet[1] [ˈrʌsɪt] *n* qırmızıya / sarıya çalan qəhvəyi rəng

russet[2] [ˈrʌsɪt] *adj* qırmızı / sarı rəngə çalan; **the ~ autumn leaves** qırmızı / sarı rəngə çalan payız yarpaqları

Russian[1] [rʌʃn] *n* **1.** rus; **the ~s** *top.i* ruslar; **2.** rus dili

Russian[2] [rʌʃn] *adj* rus; **the ~ language** rus dili

Russianize, -ise [ˈrʌʃənaɪz] *v* ruslaşdırmaq

Rusify [ˈrʌsɪfaɪ] *v* = **Russianize**

rust[1] [rʌst] *n* **1.** pas; **2.** pas rəngi; **3.** *bot.* pas xəstəliyi *(bitkilərdə)*

rust[2] [rʌst] *v* **1.** paslanmaq, pas atmaq / kəsmək / tutmaq; *Gold doesn't rust Qızıl paslanmır / pas atmır / tutmur*; **2.** pas xəstəliyinə tutulmaq *(bitki haq.)*

rusted [ˈrʌstɪd] *adj* paslı, pas basmış / kəsmiş / tutmuş / atmış

rustic[1] [ˈrʌstɪk] *n* **1.** kənd sakini, kəndli; **2.** avam / cahil / ədəbsiz / kobud adam

rustic[2] [ˈrʌstɪk] *adj* **1.** kənd; **~ charm** kənd gözəlliyi / cazibədarlığı; **2.** sadə, sadədil, sadəlövh *(adam haq.)*; **3.** kobud, qaba, yonulmamış; **~ speech / manners** kobud nitq / davranışlar

rusticate [ˈrʌstɪkeɪt] *v* **1.** kənddə yaşamaq; **2.** müvəqqəti olaraq universitetdən xaric etmək *(tələbəni)*; **3.** kənd adətləri / davranışları aşılamaq, kobudlaşdırmaq, qabalaşdırmaq

rustication [ˌrʌstɪˈkeɪʃn] *n* **1.** kəndə göndərmə / sürgün etmə; **2.** kənd həyatı; **3.** universitetdən müvəqqəti xaric etmə *(tələbəni)*

rusticity [rʌsˈtɪsɪtɪ] *n* **1.** kobudluq, qabalıq, ədəbsizlik, tərbiyəsizlik *(davranış və s. haq.)*; **2.** avamlıq, sadəlövhlük, sadədillik; **3.** sadəlik, adilik; **4.** kənd adətləri / qaydaları / əxlaqı; kənd həyatı

rustictobacco [ˈrʌstɪktəˈbækou] *n bot.* maxorka, tənbəki

rustle[1] [ˈrʌsl] *n* xışıltı, xışıldama; **the ~ of paper / leaves** kağızın / yarpaqların xışıltısı

rustle[2] [ˈrʌsl] *v* **1.** xışıldamaq; xışıldatmaq; *The wind rustles the leaves Külək yarpaqları xışıldadırdı*; **2.** *amer. d.d.* mal-qara oğurlamaq

rustler [ˈrʌslə] *n* mal-qara və ya at oğurlayan adam

rustless [ˈrʌstlɪs] *adj* paslanmayan, pas tutmayan / kəsməyən / atmayan; **~ steel** paslanmayan metal

rustling [ˈrʌstlɪŋ] *n* xışıltı; **the ~ of dry leaves** quru yarpaqların xışıltısı

rust-proof[1] [ˈrʌstpru:f] *adj* pasa davamlı, paslanmayan

rust-proof[2] [ˈrʌstpru:f] *v* pasa davamlı etmək, pas tutmamaq, paslanmamaq

rusty [ˈrʌstɪ] *adj* I **1.** paslı, pas tutmuş / kəsmiş / atmış; **~ needles / nails / pipes**, *etc.* paslı iynələr / mismarlar / borular *və s.*; **2.** unudulmuş, yaddan çıxmış; *My English is a little rusty Mən ingilis dilini bir az unutmuşam*; **3.** pas rəngli

rusty [ˈrʌstɪ] *adj* II **1.** tərs, inad; harın *(at haq.)*; **2.** *d.d.* tündməcaz, əsəbi; təzhürlənən, acıqlı, hirsli, qəzəbli

rut[1] [rʌt] *n* I **1.** təkər izi; çuxur, çökək, çala; **2.** kühnəpərəstlik, köhnəlik, ətalət

rut [rʌt] *n* II *fiziol.* cinsi oyanma *(erkək heyvanlarda)*

rut[2] [rʌt] *v* (**-tt-**) iz / çuxur açmaq

ruthless [ˈru:θlɪs] *adj* amansız, qəddar, insafsız, rəhmsiz, zalım, daşürəkli; **a ~ dictator** zalım / qəddar / insafsız diktator

ruthlessness [ˈru:θlɪsnɪs] *n* insafsızlıq, rəhmsizlik, amansızlıq, qəddarlıq

rye[1] [raɪ] *n* **1.** *bot.* çovdar; **2.** *amer. d.d.* çovdar çörəyi

rye[2] [raɪ] *adj* çovdar; **~ bread** çovdar çörəyi

Ss

S s [es] *n ingilis əlifbasının 19-cu hərfi*

Sabbath [ˈsæbəθ] *n* müqəddəs istirahət günü *(yəhudilərdə – şənbə, xristianlarda – bazar, müsəlmanlarda – cümə)*

sable [ˈseɪbl] *n* I **1.** *zool.* samur; **2.** samur xəz

sabotage[1] [ˈsæbəta:ʒ] *n* **1.** sabotaj; **economic ~** iqtisadi sabotaj; **2.** təxribat, diversiya; **to perform an act of ~** diversiya / təxribat törətmək

sabotage[2] [ˈsæbəta:ʒ] *v* **1.** sabotaj etmək / törətmək, mane olmaq *(işə)*; **2.** diversiya / təxribat təşkil etmək

sabre [ˈseɪbə] *n* qılınc; **to rattle the ~** qılınc oynatmaq

sack [sæk] *n* **1.** kisə, torba, çuval, meşok; **a ~ of coal / wheat / potatoes** bir kisə kömür / buğda / kartof; **2.** tuluq
◊ **to give the ~** işdən çıxartmaq; **to get the ~** işdən çıxarılmaq

sack [sæk] *v* **1.** kisəyə / meşokə tökmək / yığmaq; **to ~ potatoes** kartofu kisəyə / meşokə yığmaq; **2.** *d.d.* çıxartmaq *(işdən)*

sacred [ˈseɪkrɪd] *adj* müqəddəs; **~ duty** müqəddəs vəzifə / borc; **to hold *smth.* ~** bir şeyi müqəddəs kimi anmaq / xatırlamaq

sacrifice[1] [ˈsækrɪfaɪs] *n* **1.** qurban; fədakarlıq; **useless ~** mənasız qurban; **noble ~** əsl fədakarlıq; **to give *one's* life as a ~ for *one's* country** həyatını vətəninə qurban vermək; **to fall a ~ to *smth.*** bir şeyin qurbanı olmaq; **2.** qurban, qurban kəsmə; qurbanlıq; **a ~ to the Gods** Allahlara qurban vermə

sacrifice[2] [ˈsækrɪfaɪs] *v* **1.** qurban vermək, qurban / fəda etmək; **to ~ *one's* life / oneself / everything to save *one's* child** uşağını xilas etmək üçün öz həyatını / özünü / hər şeyi qurban vermək; **2.** qurban kəsmək; **to ~ a sheep / a bull / a camel** qoyun / buğa / dəvə qurban kəsmək

sacrificial [ˌsækrɪˈfɪʃl] *adj* qurbanlıq; **a ~ lamb / sheep / bull / camel, *etc.*** qurbanlıq quzu / qoyun / buğa / dəvə *və s.*

sacrilege [ˈsækrɪlɪdʒ] *n din.* kafirlik, küfr, təhqir etmə *(müqəddəs sayılan bir şeyi)*; **to commit ~** təhqir etmək *(müqəddəs yeri)*

sad [sæd] *adj* **1.** qəmli, qəmgin, qüssəli, kədərli, pərişan, məyus; **to make *smb.* ~** bir kəsi məyus etmək; **a ~ story** kədərli hekayə; **a ~ song** qəmgin mahnı; **2.** acınacaqlı, pis; **a ~ state of affairs** işlərin acınacaqlı vəziyyəti

sadden [ˈsædn] *v* **1.** qəmləndirmək, kədərləndirmək, mütəəssir etmək; **2.** qəmlənmək, kədərlənmək, qüssələnmək, mütəəssir olmaq

saddle[1] [ˈsædl] *n* **1.** yəhər; **flat ~** yastı yəhər; **2.** oturacaq *(velosipeddə və s.)*

saddle[2] [ˈsædl] *v* **1.** yəhərləmək *(həm də **to ~ up**)*; **to ~ a horse / a mule** at / qatır yəhərləmək; **2.** *məc.* qoymaq, götürmək, atmaq, yıxmaq; **to ~ heavy responsibility on / upon *smb.*** bir kəsin üstünə ağır məsuliyyət qoymaq

saddler [ˈsædlə] *n* **1.** sərrac, yəhərqayıran *(usta)*; **2.** *amer. d.d.* minik atı

sadist [ˈsædɪst] *n* sadist *(başqasına əziyyət verməkdən həzz alan adam)*

safe[1] [seɪf] *n* **1.** seyf, dəmir şkaf; **2.** soyuducu, anbar *(ərzaq saxlamaq üçün)*

safe[2] [seɪf] *adj* (**-r, -st**) **1.** təhlükəsiz, qorxusuz; **to be ~** təhlükəsiz olmaq; **to feel ~** özünü təhlükəsiz hiss etmək; **2.** sağ-salamat; **~ arrival** sağ-salamat gəlib çıxma; **3.** etibarlı; **a ~ partner** etibarlı partnyor / tərəfdaş; **in ~ hands** etibarlı əllərdə; **4.** ehtiyatlı, ehtiyatkar; **a ~ driver** ehtiyatlı sürücü; **~ policy** ehtiyatlı siyasət; **a ~ man** ehtiyatlı / ehtiyatkar adam;
◊ **~ and sound** sağ və salamat

safeguard[1] [ˈseɪfga:d] *n* qarantiya, zaminlik, zəmanət, təminat; təhlükəsizlik tədbiri; **~ against accidents** bədbəxt hadisələrə qarşı təhlükəsizlik tədbiri; **~ against disease** xəstəliyə qarşı təhlükəsizlik tədbirləri

safeguard[2] [ˈseɪfga:d] *v* mühafizə etmək, qorumaq; **to ~ *smb.*'s rights** bir kəsin hüquqlarını mühafizə etmək / qorumaq; **to ~ *smb.*'s interests** bir kəsin maraqlarını qorumaq

safekeeping [ˈseɪfˌki:pɪŋ] *n* saxlama, saxlanc; **to give *smth.* for ~** bir şeyi saxlamaq üçün vermək

safely [ˈseɪflɪ] *adv* **1.** sağ-salamat, rahat; **to go / to come** – sağ-salamat getmək / gəlmək; **2.** qətiyyətlə; *I can safely say that the work will be finished by the first of January Mən qətiyyətlə / inamla deyə bilərəm ki, iş yanvar ayının birinə qədər qurtaracaq*

safety [ˈseɪftɪ] *n* təhlükəsizlik; **to danger / to menace / to threaten** – asayişi təhlükə altında qoymaq; **road** – yol hərəkətinin təhlükəsizliyi

safety belt [ˈseɪftɪbelt] *n* təhlükəsizlik kəməri

safety-catch [ˈseɪftɪkætʃ] *n tex.* qoruyucu

safety-razor [ˈseɪftɪˌreɪzə'] *n* təhlükəsiz ülgüc

saffron [ˈsæfrən] *n bot.* zəfəran

sag [sæg] *v* **1.** sallanmaq, əyilmək, çökmək; *The rope is sagging Kəndir sallanır; The beams have begun to sag Tirlər əyilməyə başlayıb;* **2.** pozulmaq, düşmək (əhval-ruhiyyə); *My spirits sagged Mənim kefim pozuldu*

saga [ˈsaːgə] *n* saqa, dastan; **Forsyte Saga** Forsaitlər saqası / dastanı

sage[1] [ˈseɪdʒ] *n* 1 *bot.* sürvə, ada çayı

sage[2] [ˈseɪdʒ] *adj* aqil, müdrik, ağıllı; **a – priest / ruler / judge** müdrik keşiş / hökmdar / hakim

sail[1] [seɪl] *n* yelkən; **to lower / to strike** – yelkəni endirmək; **to hoist / to set – 1)** yelkəni qaldırmaq / açmaq; **2)** səyahətə çıxmaq / getmək

sail[2] [seɪl] *v* **1.** üzmək (*yelkənli gəmidə*); **to – round the world** dünya səyahətinə çıxmaq; **to – the Pacific Ocean** Sakit okeanda üzmək; **to – into harbour** limana daxil olmaq; **2.** üzüb uzaqlaşmaq / aralanmaq (*sahildən*); *The boat sails at ten o'clock Gəmi saat onda gedir;* **3.** süzmək (*havada*), uçmaq; *An eagle was sailing through the blue sky Qartal mavi səmada süzürdü;* **4.** idarə etmək; **to – a ship / a boat** gəmi / qayıq idarə etmək

sailcloth [ˈseɪlklɔθ] *n* parusin (*qalın kətan parça*)

sailing [ˈseɪlɪŋ] *n dan.* üzmək; dəniz səfəri; **to be fond of** – üzməyi / dənizi sevmək

sailing-boat [ˈseɪlɪŋbout] *n* yelkənli qayıq

sailor [ˈseɪlə'] *n* dənizçi; **a – before the mast** sıravi dənizçi

saint [seɪnt] *n* müqəddəs; mələk; *He lived and died a saint O, mələk kimi yaşadı və mələk kimi öldü*

sake [seɪk] *n* 1 xatir; **for the – of smb., for smb.'s** – bir kəsin xatirinə; *Do it for my sake Bunu mənim xatirimə et / edin;* **for safety's** – təhlükəsizlik xatirinə; **for the – of peace** sülh xatirinə;

◊ *For God's / goodness' sake Allah xatirinə; For God's sake don't do it Allah xatirinə bunu etmə / etməyin*

salad [ˈsæləd] *n* salat; **fish / meat** – balıq / ət salatı; **vegetable** – tərəvəz salatı; **dietetic** – pəhriz salatı; **to make** – salat düzəltmək

salary [ˈsælərɪ] *n* maaş, məvacib, aylıq; **monthly** – aylıq maaş / məvacib; **yearly** – illik maaş / məvacib

sale [seɪl] *n* satış, satma, satılma; **goods on / for** – satışda olan mal; **cash** – nağd pula satılma; **– on credit** kreditə verilmə, kreditlə satılma; *Is this car for sale? Bu maşın satılırmı?*

salesman [ˈseɪlzmən] *n* satıcı

salient [ˈseɪlɪənt] *adj* **1.** qabağa / irəli çıxan, dombalan; **– eyes** dombalan gözlər; **2.** səciyyəvi, gözəçarpan; **the – points of a speech** nitqin səciyyəvi / gözəçarpan cəhətləri

saline [ˈseɪlaɪn] *adj* duz; duzlu, tərkibində duz olan; **a – lake** duzlu göl

saliva [səˈlaɪvə] *n* ağız suyu, tüpürcək, selik

salivate [ˈsælɪveɪt] *v* tüpürcək ifraz etmək

sallow [ˈsælou] *adj* solğun, xəstə; *She looked sallow O, xəstə görünürdü*

sally [ˈsælɪ] *n* **1.** *hərb.* hücum, həmlə, basqın; **to make / to carry out a** – hücum / həmlə etmək; **2.** *pl* ağıllı və kinayəli fikir / rəy; həcv; **amusing / bitter sallies** gülməli / acı atmacalar / replikalar

salmon [ˈsæmən] *n* (*tək və cəm forması eynidir*) **1.** *zool.* qızılbalıq; **2.** qızılbalıq əti

salon [ˈsælɔn, səˈlɔn] *n* **2.** salon; atelye; **beauty** – gözəllik salonu

saloon [səˈluːn] *n* **1.** meyxana, içkixana, bar, aşxana; **2.** zal; salon; **dancing / billiard** – rəqs / bilyard zalı; **shaving** – *amer.* kişi salonu (*dəlləkxana*)

salt[1] [sɔːlt] *n* **1.** xörək duzu; **table** – süfrə duzu; **in** – duzlanmış; duza qoyulmuş; **meat / fish in** – duzlanmış ət / balıq; **2.** fərasət, ağıllılıq, zirəklik; **a talk full of** – ağıllı / duzlu söhbət;

◊ **to eat – with *smb.*** ≅ bir kəslə duz-çörək kəsmək; **to share *smb.*'s bread and** – bir kəslə duz-çörək bölmək

salt[2] [sɔːlt] *adj* **1.** duzlu; **– butter** duzlu yağ; **– water** duzlu su, dəniz suyu; **– beef / pork** duzlu mal / donuz əti; *The food is too salt Yemək çox duzludur;* **2.** duz; **– spring** duz yatağı / mənbəyi; **(the) – industries** duz sənayesi

salt[3] [sɔːlt] *v* **1.** duzlamaq, duz vurmaq / qatmaq; **to – butter** yağ duzlamaq; **2.** duza qoymaq (*həm də* **to – down**); **to – down fish / meat** balığı / əti duza qoymaq; **to – vegetable** tərəfəzi duza qoymaq

salt-cellar [ˈsɔːltˌselə'] *n* duzqabı, nəməkdan

saltshaker [ˈsɔːltˌʃeɪkə'] *n* deşikli duzqabı / nəməkdan

salty [ˈsɔːltɪ] *adj* duzlu; **– butter** duzlu yağ

salutary [ˈseljutrɪ] *adj* **2.** faydalı, xeyirli, yararlı, sərfəli; **a – lesson** faydalı / xeyirli dərs; **– effect** faydalı / xeyirli təsir

salute[1] [səˈluːt] *n* **1.** dostcasına salamlaşma; **parting** – vidalaşma salamı; **to give a – to *smb.*** bir kəsə salam vermək; **2.** *hərb.* salamlaşma, rəsmi təzim etmə; **to stand at (the)** – rəsmi təzim etmək üçün farağat dayanmaq; **3.** salyut, yaylım atəşi; **to fire a** – yaylım atəşi açmaq

salute[2] [səˈluːt] *v* **1.** salamlaşmaq, salam vermək; **to – *smb.* with a smile** bir kəsi təbəssümlə salamlamaq; **2.** *hərb.* rəsmi salam vermək; **3.** yaylım atəşi açmaq; **to – with twenty guns** iyirmi topdan yaylım atəşi açmaq

salvage[1] [ˈsælvɪdʒ] *n* **1.** əmlakı xilas etmə (*yanğından*), gəmini və ya yükü xilas etmə (*dənizdə*); **the – of a ship's cargo** gəminin yükünü xilas etmə; **2.** xilas etmə xərcləri; əmlakı xilas etməyə görə mükafat

salvage[2] [ˈsælvɪdʒ] *v* xilas etmək (*əmlakı, gəmini və s. yanğından*); **to – a family** ailəni xilas etmək, kəbinin pozulmasına imkan verməmək

salvation [sælˈveɪʃn] *n* xilas etmə / olma, qurtarma, qurtuluş, nicat; *The salvation of his country was his only aim Vətənini xilas etmək onun yeganə məqsədi idi*

salve [sælv, saːv] *v* **1.** sakitləşdirmək, yumşaltmaq (*ağrını və s.*); **to do *smth.* to – *one's* conscience** vicdanını sakitləşdirmək üçün bir şey etmək; **2.** məlhəm qoymaq, sağaltmaq; **to – wounds** yaralara məlhəm qoymaq

sambo [ˈsæmbou] *n id.* sambo

same [seɪm] *pron* (*adət.* **the –**) eyni, həmin; **the – night** həmin gecə; **at the – time** eyni / həmin vaxtda / eyni zamanda; **to settle several matters at the – time** bir neçə məsələni eyni vaxtda həll etmək; **to put *smth.* back in the – place** bir şeyi qaytarıb həmin yerinə qoymaq; **on the – ground** eyni əsasda; **to give the – answer as before** əvvəlki kimi (eyni) cavab vermək; **on the – day every year** hər il eyni gündə; **at the – price** eyni qiymətə

sameness [ˈseɪmnɪs] *n* eynilik, oxşayış, bənzəyiş, oxşarlıq; **– of character** xarakterin oxşarlığı / bənzəyişi / bənzərliyi; **– of views** baxışların eyniliyi; **– and otherness** *dilç.* eynilik və fərq

sample[1] [ˈsaːmpl] *n* nümunə, örnək; **fine** – gözəl nümunə; nümunəyə müvafiq; **a – of courage** igidlik nümunəsi

sample[2] [ˈsaːmpl] *v* **1.** nümunə götürmək; **2.** sınamaq, yoxlamaq, təcrübə etmək

sanatorium [ˌsænəˈtɔːrɪəm] *n* **1.** sanatoriya; **tuberculosis** – vərəm sanatoriyası; **2.** kurort, dağ kurortu

sanctify [ˈsæŋktɪfaɪ] *v* **1.** əziz tutmaq, müqəddəs sanmaq / saymaq; **2.** günahlardan təmizləmək

sanction[1] [ˈsæŋkʃn] *n* **1.** icazə, təsdiq etmə; **official** – rəsmi icazə; **to obtain the – of the proper authorities** müvafiq yuxarı orqanlardan icazə almaq; **2.** razılıq; **to give an official** – rəsmi razılıq vermək; **without / with *smb.*'s** – bir kəsin razılığı olmadan / razılığı ilə; **3.** *mus. pl* sanksiya; **financial / economic / military –s** maliyyə / iqtisadi / hərbi sanksiyalar; **to apply –s against *smb.*** bir kəsə qarşı sanksiya tətbiq etmək

sanction² ['sæŋkʃn] *v* icazə vermək; təsdiq etmək; *The church would not sanction the king's second marriage Kilsə kralın ikinci izdivacına icazə vermədi*

sanctuary ['sæŋktʃuəri] *n* **1.** müqəddəs yer (*məs. məscid, kilsə və s.*); **2.** məbəd; **the ~ of sciences** elmlərin məbədi; **3.** sığınacaq, daldalanacaq (*yer*), pənahgah; **to seek ~** sığınacaq axtarmaq; **4.** qoruq, qoruq yeri; **bird ~** quş qoruğu

sand ['sænd] *n* **1.** qum; **fine / coarse ~** narın / iri qum; **sea ~** dəniz qumu; **2.** *adət pl* qumlu çimərlik, dayaz yer; **to play on the ~s** çimərlikdə / qumluqda oynamaq

sandal ['sændl] *n* səndəl (*ayaqqabı*); tufli; **dancing / bathing ~s** balet / çimərlik səndəli

sandalwood ['sændlwud] *n* **1.** *bot.* səndəl ağacı; **2.** səndəl ağacının oduncağı

sandbank ['sændbæŋk] *n* qumlu dayaz yer / çay, banka

sandpaper¹ ['sændpeɪpə'] *n* sumbata

sandpaper² ['sændpeɪpə'] *v* sumbata ilə təmizləmək / cilalamaq

sandpit ['sændpɪt] *n* qum karxanası

sandstorm ['sændstɔːm] *n* qum tufanı / fırtınası

sandwich ['sændwɪdʒ] *n* sandviç; **ham / chicken / cheese,** *etc.* **~** donuz əti / çolpa / pendir və s. sandviçi

sandy ['sændɪ] *adj* **1.** qumlu; **~ soil** qumlu torpaq; **2.** *məc.* davamsız, tezdağılan; **~ foundation** davamsız özül / bünövrə

sane [seɪn] *adj* **(-r, -st) 1.** normal, ruhi baxımdan sağlam, ağlı başında; **a ~ man** normal / ağlı başında adam; **2.** ağıllı; **a ~ person / decision / policy** ağıllı adam / qərar / siyasət

sanguine ['sæŋgwɪn] *adj* **1.** şən, nəşəli, gülərüzlü; **a ~ person** şən / nəşəli / gülərüzlü adam; **2.** optimist; ümidlə dolu; **~ reports** optimist məlumatlar; **3.** qırmızı, al; **~ cheeks** al yanaqlar

sanitary ['sænɪtrɪ] *adj* sanitar; **~ science** sanitariya; gigiyena; **~service** sanitar xidməti

sanitation [,sænɪ'teɪʃn] *n* su kəməri və kanalizasiya

sanity ['sænətɪ] *n* **1.** sağlam şüur, ağıl; **to lose** *one's* **~** ağlını / şüurunu itirmək; **2.** ağıllılıq, şüurluluq, məntiqlilik, kamal; **~ of thought / of judgement / of outlook** hökmün / mühakimənin / əqidənin məntiqliliyi

sap¹ [sæp] *n* I **1.** şirə, su (*bitkilərdə*); **~ of fruit** meyvə şirəsi; **~ of lemon** limon şirəsi / suyu; **2.** *məc.* həyatverici / canlandırıcı qüvvə, güc, enerji; **the ~ of youth** gəncliyin gücü / enerjisi

sap [sæp] *n* II *hərb.* səngər, xəndək; **underground ~** yeraltı səngər

sap² [sæp] *v* üzmək, əldən / taqətdən salmaq; arıqlatmaq, zəiflətmək, tükətmək, korlamaq; **to ~** *smb.***'s health** bir kəsin səhhətini korlamaq; **to ~** *smb.***'s strength** bir kəsin gücünü / enerjisini tükətmək

sapience ['seɪpjəns] *n* müdriklik, fəzilət, aqillik, ağıllılıq

sapient ['seɪpɪənt] *adj* ağıllı, müdrik, bilən

sapling ['sæplɪŋ] *n* **1.** zoğ, cavan budaq / ağac; şitil, qələm (*bitkidən qoparılaraq ayrıca əkilən gövdə*); **2.** uşaq, körpə, cavan oğlan

sapphire¹ ['sæfaɪə'] *n* göy yaqut, sapfir

sapphire² ['sæfaɪə'] *adj* tünd mavi / göy, yaqut rənginə oxşar / bənzər; **~ sea** mavi dəniz

sarcasm ['sɑːkæzm] *n* sarkazm, acı istehza / gülüş; **bitter ~** acı istehza

sarcastic [sɑː'kæstɪk] *adj* istehzalı, kinayəli, acı, rişxəndli, tikanlı; **~ smile** istehzalı / kinayəli təbəssüm; **~ remark** tikanlı irad

sardine [sɑː'diːn] *n zool.* sardina

sardonic [sɑː'dɒnɪk] *adj* hirsli, acıqlı, qəzəbli, kinli; istehzalı; **~ smile** istehzalı təbəssüm; **~ laugh** hirsli / istehzalı gülüş

sash [sæʃ] *n* I toqqa, qayış, kəmər, qurşaq, belbağı

sash [sæʃ] *n* II pəncərə çərçivəsi; **fixed / folding ~** açılmayan / qatlanan pəncərə çərçivəsi

Satan ['seɪtn] *n* şeytan, iblis

satellite ['sætəlaɪt] *n* **1.** *astr.* peyk; **Earth ~** Yerin peyki; **natural ~** təbii peyk; **2.** süni peyk; **to shoot up / to launch a ~** süni peyk buraxmaq

satiate ['seɪʃɪeɪt] *v* (*adət. məchulda işlənir*) doydurmaq, doyuzdurmaq; razı salmaq / etmək; **to ~** *smb.***'s desire /** *smb.***'s lust for power** bir kəsin arzusunu / hakimiyyət ehtirasını təmin etmək; **to ~** *smb.***'s appetite** bir kəsi doyuzdurmaq

satiety [sə'taɪətɪ] *n* doyma, doydurma; **to eat and drink to ~** doyunca yemək və içmək; **~ of life itself** həyatdan doyma

satin ['sætɪn] *n toxuc.* atlas

satire ['sætaɪə] *n* **1.** satira, kinayə; **biting / bitter ~** iti / acı satira; **2.** satirik əsər

satiric [sə'tɪrɪk] *adj* satirik; satira; **a ~ poem / verse** satirik poema / şer; **~ style** satirik üslub

satirize, -ise ['sætəraɪz] *v* lağa / masqaraya qoymaq, istehza / rişxənd etmək, ələ salmaq

satisfaction [,sætɪs'fækʃn] *n* **1.** məmnuniyyət, məmnunluq, razılıq, razı olma / qalma; **a feeling of ~** razılıq / məmnunluq hissi; **with ~** məmnunluqla, məmnuniyyətlə; **2.** ləzzət, həzz; **to take a special ~ in** *smth.* bir şeydən xüsusi ləzzət / həzz almaq

satisfactory [,sætɪs'fæktərɪ] *adj* kafi, kifayətləndirici, qənaətbəxş, qənaətləndirici; **a ~ explanation** qənaətbəxş izahat; **a ~ result** qənaətləndirici nəticə; *The result of the experiment was satisfactory Eksperimentin nəticəsi qənaətləndirici idi*

satisfy ['sætɪsfaɪ] *v* **1.** razı salmaq, razı / təmin etmək; razı olmaq; **to be satisfied with** *smth.* bir şeydən razı qalmaq / olmaq; **2.** təmin / qane etmək, yerinə yetirmək; **to ~** *smb.***'s wants** bir kəsin tələblərini təmin etmək / yerinə yetirmək; **3.** ləzzət / həzz vermək, sevindirmək; **to ~ the eye / the heart** gözü / qəlbi sevindirmək; **4.** yatırtmaq, dayandırmaq, söndürmək (*aclığı, susuzluğu və s.*); **to ~** *one's* **hunger / thirst** özünün aclığını / susuzluğunu yatırmaq; **5.** inandırmaq; dağıtmaq (*şübhəni və s.*); **to ~ doubts / fears / anxieties** şübhələri / qorxuları / əndişələri dağıtmaq

saturate ['sætʃəreɪt] *v* **1.** islatmaq, hopdurmaq, canına çəkdirmək; **to ~ with** *smth.* bir şeylə islatmaq; *You'll be saturated if you go out in this rain Bu yağışda çölə çıxsan / çıxsanız, islanacaqsan / islanacaqsınız*; **2.** *məc.* ...işləmək, ...keçmək; **a style ~d with affection** ədabaz / nazqəmzəli üslub; *He is saturated with superstition Mövhumat / Xurafat onun canına işləyib*; **3.** *kim.* doydurmaq

Saturday ['sætədeɪ, -dɪ] *n* (*qısa forması* **Sat**) şənbə

saturnine ['sætənaɪn] *adj* qaşqabaqlı, üzügülməz, qaraqabaq; kədər / qəm doğuran, qəmgin; **a ~ mood** qəmgin əhval

sauce [sɔːs] *n* **1.** sous (*xörək şirəsi*); **onion / tomato ~** soğan / pomidor sousu; **to make a ~** sous hazırlamaq; **2.** *d.d.* ədəbsizlik, qabalıq, kobudluq, hörmətsizlik; *What sauce! Bu nə ədəbsizlikdir!*

saucepan ['sɔːspən] *n* qazan

saucer ['sɔːsə'] *n* nəlbəki; boşqab;
◊ **flying ~s** *amer.* uçan boşqablar

saucy ['sɔːsɪ] *adj* **1.** ədəbsiz, qaba, kobud; sözqaytaran; **to have a ~ tongue** kobud danışmaq; **to be ~ with** *smb.* bir kəsə qarşı kobud olmaq; **2.** zirək, cəld, diribaş; **a ~ fellow** diribaş oğlan; **3.** nazlı, qəmzəli; **~ glance / smile** nazlı-qəmzəli baxış / təbəssüm

sauerkraut ['sauəkraut] *n* turşukələm, turşuya qoyulmuş kələm

sauna ['saunə, 'sɔːnə] *n* sauna (*isti hamam*)

saunter¹ ['sɔːntə'] *n* gəzinti; **to go for ~, to have a ~** gəzintiyə getmək / çıxmaq

saunter² ['sɔːntə'] *v* tələsmədən gəzmək / gəzib dolanmaq, ayaqseyrinə çıxmaq; **to ~ through the town** tələsmədən şəhərdə gəzib dolaşmaq; **to ~ lazily** tənbəl-tənbəl gəzmək

sausage ['sɒsɪdʒ, 'sɔːsɪdʒ] *n* **1.** kolbasa; **pork / beef ~** donuz / mal ətindən hazırlanmış kolbasa; **to grill some ~s** bir az kolbasa qızartmaq; **2.** sosiska (*nazik kolbasa*)

savage¹ ['sævɪdʒ] *n* **1.** vəhşi, barbar; **2.** kobud / qaba / tərbiyəsiz adam; **the young ~s of Wall Street** Uoll Stritin tərbiyəsiz gəncləri

savage² ['sævɪdʒ] *adj* **1.** vəhşi, barbar; **a ~ man** vəhşi adam; **~ tribes** vəhşi / barbar qəbilələr; **2.** qudurğan, sərt, qəddar, azğın; **a ~ dog** sərt it; **to make** *smb.* **~** bir kəsi qəzəbləndirmək / qəzəbləndirmək

save¹ [seɪv] *n* **1.** qapıçının qaybanı saxlaması (*hokkey oyununda*); **2.** hücumun qarşısını alma (*futbol oyununda*)

save[2] [seɪv] *v* **1.** xilas etmək, qurtarmaq; **to ~ *smb.* / *smb.'s* life** bir kəsi / bir kəsin həyatını xilas etmək; **to ~ *smb.* from drowning** bir kəsi batmaqdan xilas etmək / qurtarmaq; **2.** qorumaq, mühafizə etmək; **to fight to ~ *one's* country** vətənini qorumaq üçün vuruşmaq; **3.** saxlamaq, qənaət etmək, qədrini bilmək; **to ~ time / labour / money** vaxta / əməyə / pula qənaət etmək; **4.** yığmaq, toplamaq (*pul*) (*həm də* **to ~ up**); **to ~ (up) money** pul yığmaq / toplamaq; *He's saving up money for the journey O indi səyahətə çıxmaq üçün pul yığır*

save[3] [seɪv] *prep* başqa, savayı, özgə; **all ~ him** ondan başqa / savayı hamı

saving[1] [ˈseɪvɪŋ] *n* **1.** qənaət, qənaət etmə; **~ of energy** enerji qənaəti; **~ of time** vaxt qənaəti; **2.** *pl* əmanət; yığıb saxlama; **small ~s** kiçik / az əmanət; **to keep *one's* ~s in the saving-bank** əmanətini əmanət kassasında saxlamaq

saving[2] [ˈseɪvɪŋ] *adj* **1.** qənaətçi, qənaətcil; qənaətkar, yığımcıl; **a ~ housekeeper** qənaətcil / yığımcıl evdar qadın; **2.** nicatverici, xilasedici, qurtarıcı

saving[3] [ˈseɪvɪŋ] *prep* ...başqa, savayı, özgə; müstəsna / istisna olaraq; *Saving a few stones, nothing remained of the building Bir neçə daşdan başqa binadan heç nə qalmadı*

savings bank [ˈseɪvɪŋzˈbæŋk] *n* əmanət kassası / bankı

savour[1] [ˈseɪvəʳ] *n* **1.** xüsusi dad / iy; **pleasing / delicious / pungent ~** xoşagələn / çox gözəl / kəskin dad; **appetizing ~** iştahagətirən / iştahaaçan / iştahagətirici dad; **2.** kəskinlik; tündlük, maraq

savour[2] [ˈseɪvəʳ] *v* **1.** ləzzətlə yemək / içmək, iştaha ilə yemək / içmək; *He drank the wine slowly, savouring every drop Hər damlasından ləzzət almaq üçün o, şərabı yavaş-yavaş içdi;* **2.** ləzzət / həzz almaq; **to ~ the verses** şerdən ləzzət / həzz almaq; **3.** dadı olmaq, dadmaq; *Southern dishes always savour of garlic Cənub xörəkləri həmişə sarımsaq dadır*

savoury[1] [ˈseɪvərɪ] *adj* **1.** dadlı, ləzzətli, iştahaaçan; **~ food** dadlı / ləzzətli yemək; **2.** ətirli, rayihəli; **~ herbs** ətirli otlar / bitkilər; **3.** tünd, kəskin; **a ~ sauce** tünd sous; **a ~ dish** tünd xörək

saw[1] [sɔː] *n* mişar, bıçqı; **a circular ~** girdə mişar / bıçqı; **a metal ~** metal mişarı, metal kəsmək üçün mişar

saw[2] [sɔː] *v* bıçqılamaq, mişarla / bıçqı ilə kəsmək, mişarlamaq; kəsmək; **to ~ wood** ağacı / taxtanı mişarlamaq; **to ~ a tree down** ağacı mişarla kəsib yerə yıxmaq

sawdust [ˈsɔːdʌst] *n* taxta / ağac kəpəyi, mişar ağzı

sawmill [ˈsɔːmɪl] *n* taxta / taxta-şalban zavodu

saxophone [ˈsæksəfoun] *n* saksafon

say[1] [seɪ] *n* mülahizə, fikir, rəy; söz; **to have *one's* ~ (out)** öz fikri / rəyi / mülahizəsi olmaq; *He has had his say O, artıq öz fikrini / rəyini söyləyib*

say[2] [seɪ] *v* **1.** demək; **to ~ some words** bir neçə söz demək; *She said nothing to me about it Bu barədə o mənə heç nə demədi; He didn't say a word O heç bir söz demədi; It's generally said that.... Adətən deyirlər ki, ...;* **2.** danışmaq, xəbər vermək; *People say (that) the experiment was successful Danışırlar ki, təcrübə müvəffəqiyyətli olub;* **3.** deyilmək; *The law says Qanunda deyilir; The text of the treaty says Müqavilənin mətnində deyilir;* **4.** fikri / rəyi olmaq; *What did he say to that? Bu barədə onun fikri / rəyi nə oldu?* **5.** ehtimal / güman / fərz etmək, mümkün hesab etmək; *(Let's) say Deyək ki, Məsələn; Come to my place one of these days, (let's) say Sunday Bu günlərin birində bizə gəl / gəlin, məsələn, bazar günü;* **to ~ away** ürəyini boşaltmaq; **to ~ out** açıqdan-açığa demək; **to ~ over** təkrar etmək;

◊ *I say! Bura bax! / baxın!; I say, what's the point of all this? Bura bax / baxın, bütün bunların mənası nədir?;* **to ~ nothing of** bir yana qalsın; *He knows no mathematics to say nothing of cybernetics Onun riyaziyyatdan təsəvvürü belə yoxdur, kibernetika qalsın bir yana; It goes without saying Bu özlüyündə aydındır; What he says goes Onun sözü qanundur*

saying [ˈseɪɪŋ] *n* məsəl, zərbi-məsəl, aforizm, hikmətli söz; **an old ~** qədim məsəl; **a wise ~** müdrik məsəl / zərbi-məsəl

scab [skæb] *n* **1.** qartmaq, qaysaq, qabıq (*yarada*); **2.** keçəl, qotur, qoturluq; **sheep ~** qoyun qoturluğu

scabbard [ˈskæbəd] *n* qın; **to throw / to fling away the ~** qılıncı qınından çıxartmaq, silaha əl atmaq

scaffold[1] [ˈskæfəld] *n* **1.** eşafot (*edam kürsüsü*); **to die / to perish / to end on the ~** başını ölüm kötüyünə qoymaq, dar ağacından asılmaq; **2.** taxtabənd, körpü (*işləmək üçün müvəqqəti qurğu*)

scaffolding [ˈskæfldɪŋ] *n* = **scaffold**[1] (2-ci *mənada*)

scald[1] [ˈskɔːld] *n* yanıq, yanıq yeri

scald[2] [ˈskɔːld] *v* **1.** qaynar su tökmək, pörtmək, yandırmaq; **to ~ *one's* hand with hot water** isti su ilə əlini yandırmaq; **2.** qaynayana qədər qızdırmaq (*xüs. südü*)

scalding [ˈskɔːldɪŋ] *adj* çox isti, yandıran, qızmar; **~ hot** çox isti; **~ tea** çox isti çay; **~ sun** qızmar günəş

scale[1] [skeɪl] *n* I **1.** tərəzi gözü; **to turn the ~ *mac*** tərəzinin gözünü əymək, üstün gəlmək, məsələni həll etmək; **2.** *pl* tərəzi (*həm də* **a pair of ~s**); **kitchen ~s** mətbəx tərəzisi

scale [skeɪl] *n* II **1.** *zool.* pulcuq, xal (*kəpənəklərin qanadlarında*); **fish's / snake's ~** balıq / ilan pulcuğu; **2.** qabıq; nazik pərdə / təbəqə / qabıq; **to scrape off ~** qabığı təmizləmək; **3.** ərp; **4.** dişdaşı

scale [skeɪl] *n* III **1.** miqyas; **the ~ of a map / of a drawing** xəritənin / çertyojun miqyası; **2.** ölçü; vüsət, genişlik; **natural ~** təbii ölçü; **on / upon a large / a small ~** böyük / kiçik ölçüdə; **3.** şkala; **the ~ of a thermometer** termometrin şkalası; **4.** dərəcələrə bölmə; cədvəl; **~ of wages / of pensions** əməkhaqqı / təqaüd cədvəli; **5.** səviyyə, mərhələ (*inkişaf haq.*); vəziyyət, yer; **to be high in the social ~** cəmiyyətdə yüksək səviyyədə olmaq; **to sink / to rise in the social ~** cəmiyyətin pillələrində enmək / yüksəlmək

scale[2] [skeɪl] *v* I **1.** çəkmək (*tərəzidə*), çəkisi olmaq; **to ~ six pounds** altı funt çəkisi olmaq; **2.** çəkmək; özünü çəkdirmək (*tərəzidə*)

scale [skeɪl] *v* II **1.** təmizləmək; **to ~ fish** balıq təmizləmək; **2.** qabığını almaq (*noxudun və s.*); **3.** qaşımaq, qazımaq, qaşıyıb / qazıyıb təmizləmək (*ərpi, dişdaşını və s.*); **4.** qabıq vermək, qabığı soyulmaq (*həm də* **to ~ off**); **5.** ərp bağlamaq, ərplə örtülmək

scale [skeɪl] *v* III **1.** qalxmaq, çıxmaq; dırmaşmaq, dırmaşıb çıxmaq; **to ~ a wall** divara çıxmaq / dırmaşmaq; **to ~ the stairs** pilləkənləri qalxmaq / çıxmaq; **to ~ a mountain** dağa dırmaşmaq / qalxmaq; **2.** müəyyən miqyasda ifadə etmək; **to ~ a building** binanın layihəsini müəyyən miqyasda çəkmək

scalp[1] [skælp] *n* kəllə, kəllə dərisi; **hairless ~** tüksüz kəllə, daz baş

scalp[2] [skælp] *v* başın dərisini soymaq

scalpel [ˈskælpel] *n* cərrah bıçağı, neştər

scamp[1] [skæmp] *n* hiyləgər, fırıldaqçı, cüvəllağı (*xüs. uşaq haq.*)

scamp[2] [skæmp] *v* cəld və başdansovdu işləmək

scamper [ˈskæmpəʳ] *v* **1.** qaçmaq (*cəld, sevincək*), bark getmək / qaçmaq; qaçışmaq (*həm də* **to ~ about**); *The children scampered about in the garden Uşaqlar bağda qaçışdılar;* **2.** ötəri nəzər salmaq

scan [skæn] *v* **1.** ötəri nəzərdən keçirmək, göz gəzdirmək; **to ~ the newspaper** qəzeti nəzərdən keçirmək; **2.** diqqətlə baxmaq, gözdən keçirmək; **to ~ *smb's* face** diqqətlə bir kəsin üzünə baxmaq; **to ~ *smb.* from head to foot** bir kəsi başdan ayağa qədər diqqətlə nəzərdən keçirmək / süzmək

scandal [ˈskændl] *n* **1.** qalmaqal, dava; qovğa, mərəkə, vurhaşır; biabırçılıq, rüsvayçılıq, üzüqaralıq; **political ~** siyasi qalmaqal; **to be the ~ of *one's* family** ailəsinə üzüqaralıq / rüsvayçılıq gətirmək; **2.** qeybət, dedi-qodu; **to talk ~** qeybət etmək, dedi-qodu ilə məşğul olmaq, söz gəzdirmək

scandalize, -ise [ˈskændəlaɪz] *v* **1.** özündən çıxartmaq; fitnə / çaxnaşma salmaq; **2.** rüsvay / biabır etmək; **3.** qeybət etmək, söz gəzdirmək, dedi-qodu ilə məşğul olmaq

scandalmonger [ˈskændl.mʌŋgəʳ] *n* xəbərçi, sözgəzdirən, qeybətçi, dedi-qoduçu

scandalous [ˈskændələs] *adj* **1.** rüsvayçı, biabırçı, utanmalı, əttökən; **~ behaviour** rüsvayçı davranış; **~ talk** biabırçı söhbət, **~ picture** biabırçı şəkil; **2.** böhtanlı, iftiralı, böhtanla dolu; **a ~ letter** böhtanla dolu məktub

Scandinavian [ˌskændɪˈneɪvjən] *adj* skandinav; **~ languages** skandinav dilləri; **~ peninsula** Skandinaviya yarımadası

scant [skænt] *adj* az, zəif, cüzi; **~ income** cüzi / az gəlir; **~ vegetation** cüzi / az yaşıllıq; **to pay ~ attention to what was said** deyilənə cüzi / az diqqət yetirmək

scar¹ [skɑːˈ] *n* çapıq, kəsik / yara yeri (*dəridə*); **a ~ on the face / cheek** üzdə / yanaqda çapıq; *There's a scar on his left cheek Onun sol yanağında çapıq / yara yeri var*

scar² [skɑːˈ] *v* **1.** çapıq qoymaq; cızıqla təsvir etmək; **2.** çopur qalmaq; **a face ~ red by smallpox** çiçəkdən çopurlu üz; **3.** dərin iz buraxmaq (*dərd, kədər və s. haq.*)

scarce [skɛəs] *adj* **1.** az, qeyri-kafi, qeyri-qənaətbəxş, aztapılan; **~ commodity** aztapılan mal; **~ raw** aztapılan xammal; *Fruit will be scarce this year Bu il meyvə az olacaq*; **2.** nadir, nadir halda təsadüf olunan / edilən; **~ coin / picture** nadir sikkə / şəkil

scarcely [ˈskɛəslɪ] *adv* **1.** ancaq, ancaq-ancaq, demək olar ki; *I've scarcely any money Demək olar ki, mənim pulum qalmayıb*; **2.** yenicə… ki, güclə… ki; *Scarcely had I entered the room when the phone rang Mən yenicə otağa daxil olmuşdum ki, telefon zəng çaldı*; **3.** çətin ki; *He can scarcely have said so Çətin ki, o belə demiş olsun*

scarcity [ˈskɛəsɪtɪ] *n* azlıq, çatışmazlıq; **~ of food** ərzağın çatışmazlığı; **temporary ~** müvəqqəti çatışmazlıq; *The scarcity of food forced prices up Ərzağın azlığı qiymətləri qaldırdı*

scare¹ [ˈskɛəˈ] *n* çaxnaşma, vəlvələ, təlaş, vahimə; **baseless ~** əsassız təlaş; **war ~** müharibə vahiməsi; **to raise a ~** çaxnaşma salmaq; **to get a ~** *d.d.* qorxmaq

scare² [ˈskɛəˈ] *v* **1.** bərk qorxutmaq / hürkütmək, qorxuya salmaq; diksindirmək; **to ~ *smb.*** bir kəsi bərk qorxutmaq; **to be ~d by *smth.*** bir şeydən qorxmaq / hürkmək; **to be ~d out of *one's* wits** qorxudan ağlını itirmək; **2.** hürküdüb / qorxudub qaçırmaq (*həm də* **to ~ away / off**); **to ~ birds** quşları qorxudub qaçırmaq

scarecrow [ˈskɛəkrou] *n* **1.** uyuq, qorxuluq (*bağda, əkində*); **2.** qorxunc / bədheybət şey, div, ərdə

scaremonger [ˈskɛəmʌŋgəˈ] *n* hay-küyçü, küy-kələkçi, çaxnaşma / vəlvələ salan

scarf [skɑːf] *n* **1.** şərf, kaşne; **2.** qalstuk

scarlet [ˈskɑːlɪt] *adj* tünd-qırmızı; **~ flowers** tünd-qırmızı çiçəklər

scarlet fever [ˈskɑːlɪt ˈfiːvəˈ] *n* skarlatin (*yoluxucu xəstəlik*)

scathing [ˈskeɪðɪŋ] *adj* kəskin, acı, istehzalı, yandırıcı, məhvedici, öldürücü; **~ criticism** kəskin tənqid; **~ irony** acı istehza, **~ retort** kəskin cavab

scatter [ˈskætəˈ] *v* **1.** səpmək, səpələmək, dağıtmaq, atmaq, tökmək; **to ~ sand** qum səpmək / tökmək; *He scattered his papers all over the room O, kağızlarını bütün otağa səpələdi*; **2.** qovmaq, dağıtmaq, pərən-pərən salmaq; **to ~ the birds** quşları qovmaq / pərən-pərən salmaq; *The police scattered the crowd Polis izdihamı qovdu*; *The clouds scattered before the wind Külək buludları dağıtdı*; **3.** (**with**) tökmək, səpmək; **to ~ the fields with seed** tarlalara toxum səpmək; **to ~ a road with gravel** yola çınqıl tökmək; **4.** ətir yaymaq / saçmaq; **to ~ fragrance** ətir yaymaq

scatterbrain [ˈskætəbreɪn] *n d.d.* yüngül, dəmdəməki, arsız, yelbeyin (*adam*)

scatty [ˈskætɪ] *adj* **1.** dəli, ağılsız; *This noise would drive anyone scatty Bu səs hər kəsi dəli edər*; **2.** huşsuz

scavenge [ˈskævɪndʒ] *v* zibil / tullantı yığmaq

scavenger [ˈskævɪndʒəˈ] *n* zibilçi, zibil / tullantı yığan (*işçi*)

scenario [sɪˈnɑːrɪou] *n* ssenari

scene [siːn] *n* **1.** hərəkətin məkanı / vaqe olduğu yer (*pyesdə, romanda və s.*); *The scene is in France Əhvalat Fransada baş verir / vaqe olur*; **2.** səhnə, yer; **the ~ of operations** hərbi əməliyyat səhnəsi; **the ~ of battle** döyüş səhnəsi / yeri; **3.** *teatr.* səhnə; **to appear / to enter on the ~** səhnəyə çıxmaq / daxil olmaq; **4.** epizod (*romanda*); **humorous ~** gülməli epizod; **5.** ciddi söhbət, qalmaqal; **to make a ~** qalmaqal qaldırmaq / salmaq; **6.** görünüş, mənzərə; **the ~ from the window** pəncərədən görünən mənzərə

scenery [ˈsiːnərɪ] *n* **1.** *teatr.* dekorasiya; **rolling ~** köçürülə / yerindən tərpədilə bilən dekorasiya; **2.** mənzərə, görünüş; **mountain ~** dağ mənzərəsi; **picturesque ~** gözəl / səfalı mənzərə

scenic [ˈsiːnɪk, ˈsenɪk] *adj* **1.** səhnəyə / səhnə üçün yararlı; **~ performances** səhnəyə / səhnə üçün yararlı tamaşalar; **2.** mənzərəli, gözəl, qəşəng, gözoxşayan; **the ~ attractions of this place** bu yerin gözəlliyi

scent¹ [sent] *n* **1.** iy, qoxu, ətir, rayihə; **the ~ of flowers** çiçəklərin rayihəsi; **the ~ of pines / newmown hay** şam ağaclarının / təzə biçilmiş otun iyi; **2.** ətir; **a bottle of ~** bir şüşə ətir; **3.** iz (*həm də məc.*); **to get on / to pick the ~** izə düşmək; **to lose the ~** 1) izi itirmək (*itin haq.*); 2) doğru yoldan sapmaq / kənara çıxmaq

scent² [sent] *v* **1.** duymaq, iylə tanımaq, sezmək (*həm də* **to ~ out**); **2.** hiss etmək, şübhələnmək; **to ~ danger** təhlükə hiss etmək; **3.** ətirləmək, ətir vurmaq; **to ~ a handkerchief** əl dəsmalına ətir vurmaq; **to ~ *one's* hair** saçına ətir vurmaq

scented [ˈsentɪd] *adj* **1.** ətirlənmiş, ətir vurulmuş; **a ~ handkerchief** ətir vurulmuş əl dəsmalı; **2.** ətirli; **a ~ soap** ətirli sabun

sceptical [ˈskeptɪkl] *adj* skeptik, şəkk-şübhə ilə baxan, hər şeyə şübhə edən; **to be ~ about / of *smth.*** bir şeyə skeptik münasibət bəsləmək

schedule [ˈʃedjuːl] *n* **1.** siyahı; kataloq; **2.** vaxt cədvəli, qrafik; **on ~** vaxtında; **according to ~** qrafikə uyğun olaraq; **to be behind ~** qrafikdən dala qalmaq, gecikmək; *Everything is running to schedule Hər şey qrafik üzrə gedir*

schedule² [ˈʃedjuːl] *v* **1.** cədvəl tərtib etmək, qrafikə daxil etmək; **to ~ a train** qatarı qrafikə daxil etmək; **2.** nəzərdə tutmaq; planlaşdırmaq; *The journey is scheduled for five days Səyahət beş günə nəzərdə tutulmuşdu*

scheme¹ [skiːm] *n* **1.** plan, proyekt, proqram; **a ~ of work** işin planı / proyekti; **to draw up / to make out a ~** plan / proyekt çəkmək / cızmaq; **2.** sistem, quruluş; **the ~ of a society** cəmiyyətin quruluşu; **3.** fitnə, fəsad; **shady ~s** gizli hiylələr; **4.** sxem, çertyoj, diaqram

scheme² [skiːm] *v* **1.** planlaşdırmaq, plan / proyekt hazırlamaq (*bir şey haq.*); **to ~ a system of water supply** su təminatı üçün proyekt hazırlamaq; **2.** intriqa salmaq / aparmaq; **to ~ for power / for a post** intriqa yolu ilə hakimiyyətə / vəzifəyə sahib olmaq

schism [ˈsɪzəm] *n* **1.** təfriqə, nifaq, parçalanma, ikitirəlik; **2.** *din.* bidət, küfr

scholar [ˈskɔləˈ] *n* **1.** alim (*humanitar elm sahəsində*); **distinguished / well-known ~** tanınmış / məşhur alim; **2.** filoloq; **German ~** germanist, german dilləri üzrə mütəxəssis / alim; **3.** təqaüd / stipendiya alan, stipendiyaçı; **4.** savadlı / bilikli adam

scholarly [ˈskɔləlɪ] *adj* elmi, elmli, bilikli, çox oxumuş; **a very ~ man** çox elmli / bilikli adam

scholarship [ˈskɔləʃɪp] *n* **1.** alimlik, oxumuşluq; erudisiya; **a man of great ~** böyük erudisiyası olan adam; **2.** təqaüd, stipendiya; **to win / to gain a ~** təqaüd / stipendiya almaq hüququ qazanmaq

school¹ [skuːl] *n* **1.** məktəb; təhsil müəssisəsi; **elementary / primary ~** ibtidai məktəb; **junior ~** aşağı siniflər; **higher ~** ali məktəb; **secondary / *amer.* high ~** orta məktəb; **2.** təhsil; **free ~** pulsuz təhsil; **to go to ~** məktəbə getmək, məktəbdə oxumaq; **to leave ~** məktəbi atmaq; **3.** dərs (*məktəbdə*); **to be in ~** dərsdə olmaq; **to miss ~** dərs buraxmaq; **4.** sinif otağı; **chemistry ~** kimya otağı; **5.** elmi-tədqiqat institutu

school² [skuːl] *adj* məktəb; tədris; **~ age** məktəb yaşı; **~ library** məktəb kitabxanası; **~ year** tədris ili; **~ leaver** məzun (*məktəb*)

school³ [skuːl] *v* **1.** öyrətmək, öyrəşdirmək, alışdırmaq; tərbiyə etmək; **to ~ oneself to**

do ***smth.*** özünü bir şey etməyə öyrətmək; **2.** öyrətmək, talim etmək (*heyvanı*)

schoolboy [ˈskuːlbɔɪ] *n* məktəbli oğlan

schooldesk [ˈskuːldesk] *n* parta

schoolgirl [ˈskuːlgəːl] *n* məktəbli qız

school-house [ˈskuːlhaus] *n* məktəb binası

schooling [ˈskuːlɪŋ] *n* təhsil, məktəbdə oxuma; *He didn't get much schooling O çox oxumadı;* **to pay for** ***smb.*****'s** ~ bir kəsin təhsil haqqını ödəmək

schoolmaster [ˈskul,maːstəʳ] *n* **1.** məktəb müəllimi, pedaqoq; **2.** məktəb direktoru və ya onun köməkçisi

schoolmate [ˈskuːlmeɪt] *n* məktəb yoldaşı

schoolmistress [ˈskuːl,mɪstrɪs] *n* **1.** məktəb müəlliməsi; **2.** məktəb direktoru (*qadın*)

schoolroom [ˈskuːlrum] *n* sinif, sinif otağı, auditoriya

science [ˈsaɪəns] *n* **1.** elm; **exact** ~ dəqiq elm; **social ~s** ictimai elmlər; **man of** ~ alim, elm adamı; **the progress of** ~ elmin inkişafı; **2.** *top.i* təbiət elmləri (*həm də* **natural ~s**); **physics, chemistry and other ~s** fizika, kimya və digər təbiət elmləri

scientific [,saɪənˈtɪfɪk] *adj* elmi; **a ~ discovery / research** elmi kəşf / tədqiqat; **a ~ adviser** elmi məsləhətçi

scientist [ˈsaɪəntɪst] *n* alim; **top ~s** aparıcı alimlər

scissor [ˈsɪzəʳ] *v* qayçı ilə kəsmək; **to ~ off a piece of cloth** qayçı ilə bir qırıq parça kəsmək

scissors [ˈsɪzəz] *n* (*ancaq cəm formada işlənir*), qayçı (*adət.* **a pair of ~**)

sclerosis [skləˈrousɪs] *n tib.* skleroz; **~ of the arteries** damarların sklerozu, arterioskleroz

scoff[1] [skɔf] *n* **1.** istehza, masqara, lağa qoyma; **2.** gülünc yerinə qoyma, lağ obyekti olma, lağ obyektinə çevrilmə; **to be the ~ of the town** şəhərin lağ obyekti olmaq / obyektinə çevrilmək

scoff[2] [skɔf] *v* I ələ salmaq, masqaraya / lağa qoymaq; **to ~ at** ***smb.*** bir kəsi ələ salmaq; **to ~ at** ***smth.*** bir şeyi masqaraya qoymaq

scoff [skɔf] *v* II acgözlüklə yemək; **to ~** ***smth.*** bir şeyi acgözlüklə yemək

scoffing [ˈskɔːfɪŋ] *adj* istehzalı, kinayəli, acı; **~ laughter** istehzalı / kinayəli gülüş

scold [skould] *v* danlamaq, qınamaq, məzəmmət etmək; söymək, abrını almaq; **to ~ a naughty child** dəcəl uşağı danlamaq; **to ~** ***smb.*** **for** ***smth.*** **/ for doing** ***smth.*** bir kəsi bir şey etdiyinə görə danlamaq

scolding [ˈskouldɪŋ] *n* bərk məzəmmət / töhmət, qulaqburması; **to give** ***smb.*** **a good ~** bir kəsə yaxşıca qulaqburması vermək

scoop[1] [skuːp] *n* **1.** çalov, xəkəndaz; **grocer's ~** baqqal çalovu; **2.** əl beli / lopatkası; **3.** parç, tayqulp; **4.** çömçə, abgərdən; çanaq (*ekskavatorda*)

scoop[2] [skuːp] *v* **1.** qazımaq, qazıb çıxartmaq (*həm də* **to ~ out**); **to ~ (out) a hole in the sand** qumda quyu qazımaq; **2.** çıxartmaq, götürmək (*çalovla*)

scoot [skuːt] *v* qaçmaq, yüyürmək; *I'll better scoot or I'll be late Yaxşısı budur mən qaçım, yoxsa gecikəcəm*

scope [skoup] *n* **1.** hüdud, sərhəd, çərçivə (*imkan, bilik, anlama və s. haq.*); **the ~ of investment** kapital qoyuluşu imkanı; **the ~ of** ***smb.*****'s knowledge** bir kəsin biliyinin hüdudu; **2.** sahə; **the ~ of** ***smb.*****'s activities** bir kəsin fəaliyyət sahəsi; **the ~ of geography** coğrafiya sahəsi; **3.** imkan; **to give** ***smb.*** **full / ample / wide ~ for** ***smth.*** bir kəsə bir şey üçün tam / geniş imkan vermək

scorch[1] [skɔːtʃ] *n* yanıq, yanıq yeri; yanıq izi / ləkəsi

scorch[2] [skɔːtʃ] *v* **1.** yandırmaq; **to ~** ***one's*** **face /** ***one's*** **hand / fingers** üzünü / əlini / barmaqlarını yandırmaq; **2.** yaralamaq, bərk toxunmaq (*kəskin tənqid, istehza və s. etməklə*); **3.** sürətlə / bərk sürmək (*maşın və s.*)

scorcher [ˈskɔːtʃəʳ] *n* bərk isti gün

scorching [ˈskɔːtʃɪŋ] *adj* **1.** yandıran, yandırıcı, bərk / çox isti; **a ~ day** bərk isti gün; **2.** kəskin, amansız, acı; **~ sarcasm** amansız istehza

score[1] [skɔːʳ] *n* **1.** *id.* hesab, yığılmış xalların miqdarı; *What's the score now İndi hesab neçədir?*; **2.** kərtik, çərtik, çapıq, kəsik; **numerous deep ~s** çoxlu dərin kərtiklər / çapıqlar; **3.** haqq-hesab, borc; **to pay / to wipe off ~s / a ~** borcu ödəmək / vermək; **to quit ~s with** ***smb.*** bir kəslə hesablaşmaq; **to pay off / to settle old ~s** köhnə hesabı çürütmək; **4.** səbəb, əsas; *On what score? Nə səbəbdən? Nə əsasla?*; **on that ~** 1) bu səbəbdən; 2) bu baxımdan; **5.** iki on, iyirmi; **two ~s of eggs** qırx yumurta; **6.** çoxlu, külli miqdar; **~s of time** çoxlu vaxt

score[2] [skɔːʳ] *v* **1.** *id.* hesabı açmaq, xal yığmaq; **to ~ a goal** qol vurmaq; **to ~ a point** xal yığmaq / götürmək; **2.** qalib gəlmək, üstünlük / uğur qazanmaq; **to ~ a success** qalib gəlmək; **3.** kərtik açmaq (*bir şeyin üzərində*); **to ~ down** nişanlamaq, nişan vurmaq; **to ~ out** altından xətt çəkmək; **to ~ up** bir kəsin hesabına / ayağına yazmaq (*adət. mağazada, restoranda və s.*)

scorn[1] [skɔːn] *n* **1.** nifrət; etinasızlıq / saygısızlıq / laqeydlik göstərmə, saymama, məhəl qoymama; **to have / to feel ~ for** ***smb.*** **/** ***smth.*** bir kəsə / bir şeyə nifrət bəsləmək; **to treat** ***smb.*** **with ~** bir kəslə etinasız / saygısız davranmaq; **2.** nifrət obyekti olmaq; **to be a ~ to** ***smb.*****, to be the ~ of** ***smb.*** bir kəsin nifrət obyekti olmaq

scorn[2] [skɔːn] *v* **1.** nifrət etmək; **2.** etinasızlıq / saygısızlıq / laqeydlik göstərmək; **to ~ a piece of advice** məsləhətə məhəl qoymamaq; **to ~ a proposal** təklifə etinasızlıq göstərmək; **to ~** ***smb.*****'s help /** ***smb.*****'s assistance** bir kəsin köməyinə etinasızlıq göstərmək / məhəl qoymamaq

scornful [ˈskɔːnfl] *adj* nifrətli, nifrət ifadə edən, həqarətli, xor; etinasız, laqeyd; **a ~ glance** nifrət ifadə edən baxış; **to be ~ of** ***smb.*** **/** ***smth.*** bir kəsə / bir şeyə nifrət etmək

scorpion [ˈskɔːpɪən] *n zool.* əqrəb, çənbərquyruq

Scot [skɔt] *n* Şotlandiyalı

Scotch[1] [skɔtʃ] *n* **1.** (**the ~**) *top.i* şotlandiyalılar; **2.** *d.d.* şotland viskisi

Scotch[2] [skɔtʃ] *adj* Şotlandiya, şotland; **~ mountains** Şotlandiya dağları

scot-free [ˈskɔtˈfriː] *adj* cəzasız, tənbehsiz, cəzası verilməmiş

Scottish [ˈskɔtɪʃ] *adj* Şotlandiya, şotland; **~ history / literature** Şotlandiya tarixi / ədəbiyyatı; **~ dancing**

scoundrel [ˈskaundrəl] *n* yaramaz, əclaf, alçaq

scour[1] [ˈskauəʳ] *n* təmizləmə, yuma; **to give a saucepan / a pan a good ~** qazanı / tavanı yaxşı-yaxşı yumaq

scour[2] [ˈskauəʳ] *v* I **1.** təmizləmək; sürtmək, sürtüb təmizləmək; **to scrub and to ~** qaşımaq və sürtüb təmizləmək; **to ~ with sand** qumla sürtüb təmizləmək; **to ~ with soap** sabunla yuyub təmizləmək; **2.** azad etmək, təmizləmək; **to ~ sea of the enemy ships** dənizi düşmən gəmilərindən təmizləmək

scour [ˈskauəʳ] *v* II **1.** vurnuxmaq, özünü ora-bura vurmaq (*bir şeyi axtararaq*); qaçmaq; **to ~ after** ***smb.*** bir kəsin dalınca çaparaq getmək; **2.** diqqətlə axtarmaq (*bir şeyi / kəsi*); **to ~ the country for** ***smb.*** bir kəsi ölkənin hər yerində axtarmaq

scourer [ˈskauərəʳ] *n* I mətbəx qablarını təmizləmək üçün metal lif

scourge[1] [skəːdʒ] *n* **1.** qamçı, şallaq, qırmanc; **2.** cəza, bəla, fəlakət; **the divine ~** Allah cəzası / bəlası; **the ~ of war / of disease / of famine** müharibənin / xəstəliyin / aclığın fəlakəti

scourge[2] [skəːdʒ] *v* **1.** qamçılamaq, qamçı ilə / şallaqla vurmaq; **2.** cəzalandırmaq, cəza vermək; **to ~ oneself** özünü cəzalandırmaq

scout[1] [skaut] *n hərb.* kəşfiyyatçı; kəşfiyyatçı təyyarə / gəmi; **to go on the ~** kəşfiyyata getmək

scout[2] [skaut] *v* kəşfiyyat aparmaq, öyrənmək, araşdırmaq, axtarmaq, tədqiq etmək

scowl[1] [skaul] *n* acıqlı / hirsli / qəzəbli / kinli baxış / qaşqabaqlı görkəm; **to look at** ***smb.*** **with a ~** bir kəsə acıqla / hirslə / qəzəblə baxmaq

scowl[2] [skaul] *v* **1.** acıqla / hirslə / qəzəblə baxmaq; **to ~ at** ***smb.*** bir kəsə acıqlı-acıqlı baxmaq; **2.** qaşqabağını tökmək, mısmırığını sallamaq

scraggy [ˈskrægɪ] *adj* arıq, sısqa, cılız; **~ sheep** arıq qoyunlar; **~ meat** arıq ət

scramble[1] [ˈskræmbl] *n* **1.** dırmaşma; **a ~ over the rocks** qayalara dırmaşma; **2.** döyüşmə, vuruşma, dava-dalaş, mübarizə; **a ~ for new lands** yeni torpaq ələ keçirmək üçün mübarizə; **the ~ for a living** həyat / yaşamaq uğrunda mübarizə

scramble[2] [ˈskræmbl] *v* **1.** dırmaşmaq, dırmaşıb çıxmaq; **to ~ over the wall** dırmaşıb divardan aşmaq / keçmək; **to ~ up a hill** dağa dırmaşmaq; **2.** *məc.* güclə qur-

tarmaq, gücla etmək (*bir şeyi*); **to ~ out a danger** təhlükədən güclə qurtarmaq; **to ~ through difficulties** çətinliklərdən güclə qurtarmaq; **3.** dava-dalaş salmaq; vuruşmaq, dalaşmaq; **to ~ for** ***smth.*** **/ to get** ***smth.*** bir şeyi əldə etmək üçün vuruşmaq

scrambled eggs ['skræmbld'egz] *n* qayğanaq; omlet

scrap¹ [skræp] *n* I **1.** parça, qırıntı, qırıq; **a ~ of paper** kağız parçası; **to catch ~s of conversation** söhbətin parçalarını / qırıqlarını eşitmək; **2.** tikə, cüzi miqdar, damcı; **a ~ of hope** ümid işartısı; **not a ~** bir damcı da; **3.** qalıq, artıq, qabaqdan qalan; **to give the ~s to the dog** artığı / qabaqdan qalanı itə vermək;
◊ *I don't care a scrap! Mənə qətiyyən dəxli yoxdur!*

scrap [skræp] *n* II dalaşma, vuruşma, dava; didişmə, söyüşmə; **to be always ready for a ~** davaya həmişə hazır olmaq

scrap² [skræp] *v* I **1.** dəmir qırıntısına çevirmək; **to ~ an old machine / an old ship** köhnə maşını / gəmini metal qırıntılarına çevirmək / yenidən əritmək; **2.** atmaq, tullamaq (*keyfiyyətsiz, lazımsız olduğu üçün*)

scrap [skræp] *v* II söyüşmək, dalaşmaq, deyişmək; **to ~ with** ***smb.*** bir kəslə dalaşmaq / söyüşmək

scrape¹ [skreɪp] *n* **1.** qaşıma, qazıma, sıyırma; təmizləmə; **to give a carrot a ~** kökü təmizləmək; **2.** sıyrıntı, cırmaq, cırmaq yeri; **to give** ***one's*** **hand a ~** əlini sıyırmaq / cızmaq; **3.** cırıltı, xışıltı, cığıltı; cırıldama; **a ~ of a chair / of a bed** stulun / çarpayının cırıltısı; **4.** *d.d.* çətinlik, xoşagəlməz vəziyyət, pis iş / hadisə; **to get into ~s** bəlaya düşmək

scrape² [skreɪp] *v* **1.** qazımaq, qaşımaq, təmizləmək (*həm də* **to ~ away / off**); **to ~ grease from pots and pans** qazanları / tavaları yağdan təmizləmək; **2.** cızmaq, soymaq, soyub qopartmaq; **to ~** ***one's*** **knee against a stone** daşa vurub dizini cızmaq; **3.** qazmaq; **to ~ (out) a hole** quyu qazmaq; **to ~ down a wall** divarı qaşıyıb təmizləmək; **to ~ together** yığmaq, toplamaq (*pul haq.*); **to ~ together a few pounds for a holiday** məzuniyyət üçün bir neçə funt pul yığmaq

scraper ['skreɪpə'] *n* dəmir tor (*qazan və s. təmizləmək üçün*)

scrap-heap ['skræphi:p] *n* zibilxana, zibil qutusu, zibil töküləın yer; **to throw** ***smth.*** **on the ~** bir şeyi zibil qutusuna atmaq

scrappy ['skræpɪ] *adj* **1.** müxtəlif qalıqlardan / kəsiklərdən / hissələrdən ibarət; **~ furniture** yığma mebel; **~ dinner** müxtəlif yemək qalıqlarından hazırlanmış nahar; **2.** sistemsiz, qarışıq, dolaşıq, qatma-qarışıq; **~ lecture** sistemsiz mühazirə

scratch¹ [skrætʃ] *n* **1.** cızıq, cırmaq yeri; sıyrıntı; *Her hands were covered with scratches Onun əli cızıq-cızıq idi;* **2.** cırıltı, cığıltı, xışıltı; **the ~ of his pen on the paper** onun pərosunun kağız üzərində cırıltısı;
◊ **to come up to ~, to come to the ~ 1)** *idm.* start xəttinə gəlmək; **2)** mübarizəyə hazır olmaq

scratch² [skrætʃ] *v* **1.** cızmaq; cırmaqlamaq; **to ~** ***one's*** **hand with a pin / on the thorns** əlini sancaqla / tikanla cızmaq; **2.** xışıldamaq, cırıldamaq; *This pen scratches badly Bu qələm çox pis cırıldayır;* **3.** çəkmək (*kibriti*); **to ~ a match** kibrit çəkmək (*yandırmaq*); **4.** qaşımaq; daramaq; **to ~ a dog's neck** itin boynunu qaşımaq / daramaq; **to ~ mosquito bites** ağcaqanadın dişlədiyi yerləri qaşımaq; **5.** qaşınmaq; *Itching makes one want to scratch Gicişmədən adam qaşınmaq istəyir;* **6.** dırnağı / caynağı ilə eşmək; *The dog is scratching as if he smelt a rat It dırnaqları ilə yeri eşir, sanki siçovul olduğunu hiss edib;* **7.** eşələmək (*yeri*); *The chickens were scratching for corn Cücələr dən tapmaq üçün yeri eşələyirdilər;* **to ~ about** axtarmaq, eşələnmək (*bir şeyi tapmaq üçün*); **to ~ off** silmək, pozmaq, çıxartmaq (*siyahıdan*); **to ~** ***smb.*** **off / from a list** bir kəsi siyahıdan çıxartmaq;
◊ *Scratch my back and I will scratch yours at. söz.* ≡ *Əl əli yuyar, əl də üzü*

scrawl¹ [skrɔ:l] *n* cızma-qara

scrawl² [skrɔ:l] *v* tələsik və səliqəsiz yazmaq; cızmaqara eləmək; **to ~** ***smth.*** **illegibly** bir şeyi pis xətlə / oxunmaz tərzdə yazmaq; **to ~ all over the wall** bütün divarı cızmaqara eləmək

scream¹ [skri:m] *n* qulaq batıran səs, fəryad, nalə, fəğan, şivən, inilti; zingilti; **a ~ of terror** dəhşət fəryadı / naləsi; **to utter ~s of pain** ağrıdan fəryad qoparmaq / inildəmək

scream² [skri:m] *v* qışqırmaq, çığırmaq, bağırmaq, fəryad / fəğan etmək; *The baby screamed all night Uşaq bütün gecəni qışqırdı;* **to ~ with pain** ağrıdan qışqırmaq / bağırmaq; **to ~ with fear** qorxudan qışqırmaq / bağırmaq / çığırmaq; **to ~ with delight** heyrətdən qışqırmaq

screech¹ [skri:tʃ] *n* **1.** tutqun / xırıltılı / batıq səs; **the ~ of the monkey** meymunun xırıltılı səsi; **2.** vıyıltılı; **the ~ of a saw** mişarın vıyıltısı

screech² [skri:tʃ] *v* **1.** batıq / xırıltılı səslə qışqırmaq; **to ~ with pain** ağrıdan batıq səslə qışqırmaq; **2.** ulamaq (*bayquş haq.*); **3.** cırıldamaq; *The brakes screeched and the car suddenly stopped Tormozlar cırıldadı və maşın qəflətən dayandı*

screen¹ [skri:n] *n* I **1.** şirma, arakəsmə; **folding ~** bükülüb-açılan şirma / arakəsmə; **2.** müdafiə, örtük; pərdə; **smoke ~** tüstü pərdəsi; **under (the) ~ of night** gecənin pərdəsi altında; **3.** *kino.* ekran; **to show a film on the ~** ekranda film göstərmək

screen [skri:n] *n* II ələk; xəlbir, şadara

screen² [skri:n] *v* I **1.** müdafiə üçün şirmadan istifadə etmək; **to ~ windows to keep out mosquitoes** ağcaqanadlardan qorumaq üçün pəncərələrə tor vurmaq; **2.** gizlətmək, müdafiə etmək, qorumaq; **to ~ the real culprit** əsl cinayətkarı gizlətmək; **to ~** ***smb.'s*** **faults** bir kəsin səhvlərini gizlətmək; **3.** ekranlaşdırmaq; ekranda göstərmək / nümayiş etdirmək; **to ~ off** şirma / arakəsmə ilə ayırmaq; **to ~ off a corner of the room** otağın bir küncünü arakəsmə ilə ayırmaq

screen [skri:n] *v* II **1.** xəlbirləmək, şadaralamaq, xəlbirdən / şadaradan keçirmək; **2.** *d.d.* siyasi səbatlılığı / keçmiş fəaliyyəti / sənədləri yoxlamaq; **to be arrested and ~ed by the police** polis tərəfindən həbs olunmaq və ciddi yoxlanılmaq

screw¹ [skru:] *n* vint, şrup;
◊ **a ~ loose 1)** qaydasında olmama; **2)** ağlı başında olmama; *He has a screw loose Onun ağlı çatmır, Onun bir vinti çatmır*

screw² [skru:] *v* **1.** vintləmək, vintlə bağlamaq / bərkitmək; **to ~ a lock on a door** qıfılı qapıya vintlə bağlamaq; **2.** burmaq, burub bərkitmək; **to ~ a lid on a jar** qapağı burub bankaya bərkitmək; **3.** sıxmaq; **to ~ water out of a sponge** qubkadan suyu sıxıb çıxartmaq; **4.** zorla / hədələməklə almaq; **to ~ money out of** ***smb.*** bir kəsdən zorla pul almaq; **to ~ the truth out of** ***smb.*** bir kəsi həqiqəti deməyə məcbur etmək; **5.** burmaq; **to ~** ***smb.'s*** **arm** bir kəsin qollarını burmaq; **to ~ down** möhkəm / bərk / kip vintləmək; **to ~ in** vintləyib bərkitmək; **to ~ off 1)** vintini açmaq; **2)** vinti boşaltmaq / açılmaq; **to ~ on** vintləmək, vintlə bağlamaq (*bir yerə*)

screwdriver ['skru:draɪvə'] *n* vintaçan, vintburan

scribble¹ ['skrɪbl] *n* cızma-qara; *I can't read this scribble Mən bu cızma-qaranı oxuya bilmirəm*

scribble² ['skrɪbl] *v* **1.** səliqəsiz / tələsik yazmaq; **to ~ a few lines** tələsik bir neçə sətir yazmaq; **2.** cızma-qara etmək, kağızı korlamaq

script [skrɪpt] *n* **1.** ssenari; **to make a ~ of a story** hekayə üzrə ssenari yazmaq; **2.** əlifba; şrift; **document in Cyrillic ~** Kiril əlifbasında / şrifti ilə yazılmış sənəd

scripture ['skrɪptʃə'] *n* **1.** (*adət.* **the Scriptures**) Bibliya (*Tövrat və İncil*); **to read the ~** Bibliyanı oxumaq; **2.** müqəddəs kitab

scriptwriter ['skrɪpt,raɪtə'] *n* ssenarist, ssenari yazan

scroll¹ [skroul] *n* **1.** lülə halında bükülmüş kağız və s., manuskript (*qədim əl yazısı*); **2.** buruq, burum, qıvrım (*imzada, hərfdə*)

scroll² [skroul] *v* **1.** eşilmək, birmələnmək, burulmaq, qıvrılmaq; **2.** qıvrım yazmaq; **3.** kompyüter ekranında mətni aşağı-yuxarı aparmaq

scrub¹ [skrʌb] *n* I **1.** kolluq, kol, kol-kos; *The bird disappeared into the scrub Quş kolluqda gözdən itdi;* **2.** kol-kos basmış yer

scrub [skrʌb] *n* II **1.** təmizləmə, yuma (*adət. sabunla, şotka ilə*); **to give** *smth.* **a good ~** bir şeyi yaxşı-yaxşı yumaq; *The floor needs a good scrub Döşəməni yaxşı-yaxşı yumaq lazımdır*; **2.** cod şotka

scrub[2] [skrʌb] *v* **1.** təmizləmək, yumaq, qaşımaq, sürtüb / qaşıyıb təmizləmək; **to ~ one's nails** dırnaqlarını təmizləmək (*şotka ilə*); **to ~ the floor** döşəməni əsaslı surətdə / diqqətlə yumaq; **2.** silmək; **to ~ oneself with a towel** özünü dəsmalla silmək, dəsmalla silinmək

scrubby [ˈskrʌbɪ] *adj* **1.** alçaqboylu, balacaboylu, qısaboylu, kiçik, çox xırda (*adam, bitki, heyvan haq.*); **~ trees** çox xırda / qısaboylu ağaclar; **2.** *d.d.* düşkün, yoxsullaşmış; **3.** kol-kos, xırda ağaclar basmış; **~ land** kol-kos basmış yer

scruff [skrʌf] *n* I peysər; **to take / to seize / to hold** *smb.* **by the ~ of the neck** bir kəsin yaxasından yapışmaq / tutmaq

scruff [skrʌf] *n* II pinti / səliqəsiz adam

scruffy [ˈskrʌfɪ] *adj* (**-ier, -iest**) pinti; səliqəsiz; **a ~ little town** səliqəsiz kiçik şəhər

scrumptious [ˈskrʌmpʃəs] *adj d.d.* çox gözəl / əla (*xüs. yemək haq.*); yaraşıqlı, qəşəng; **a ~ girl** qəşəng / gözəl qız, nazənin

scruple[1] [ˈskru:pl] *n* **1.** şübhə, tərəddüd; qorxusuzluq; **to make / to have no ~ about / of doing** *smth.*, **to do** *smth.* **without ~** bir şeyi etməkdə tərəddüd göstərməmək; **2.** *adət. pl* vicdan əzabı (*həm də* **~ of conscience**); **a man without / of no ~s** vicdansız adam

scruple[2] [ˈskru:pl] *v* **1.** (*adət. inkar cümlələrdə*) tərəddüd / şübhə etmək; utanmaq, çəkinmək; **2.** vicdan əzabı çəkmək; *He scrupled to do / doing it Bunu etməyə vicdanı ona yol vermədi*

scrupulous [ˈskru:pjuləs] *adj* **1.** düz, təmiz, vicdanlı, namuslu, sədaqətli, səmimi; *He is not too scrupulous O çox da vicdanlı / səmimi deyil*; **to be ~ about / over** *smth.* bir şeyə vicdanla / namusla yanaşmaq; **2.** qüsursuz, nöqsansız, eyibsiz, təmiz; **~ honesty** təmiz vicdan; **~ neatness** ideal təmizlik; **3.** ehtiyatlı, vasvası, xırdaçı; **to act with ~ honesty** bir şeyi son dərəcə ehtiyatla etmək

scrutinize, -ise [ˈskru:tɪnaɪz] *v* **1.** diqqətlə baxmaq / gözdən keçirmək; **to ~** *smb.*'s **face** bir kəsin üzünə diqqətlə baxmaq; **2.** əsaslı surətdə öyrənmək; **to ~ a proposal / a plan** təklifi / planı əsaslı surətdə öyrənmək

scrutiny [ˈskru:tɪnɪ] *n* **1.** diqqətlə öyrənmə; **2.** əsaslı surətdə / ətraflı tədqiq etmə; **a ~ of the proposal / of the plan** təklifin / planın əsaslı surətdə tədqiq edilməsi

scud [skʌd] *v* bərk getmək, sürətlə və rəvan hərəkət etmək, bərk qaçmaq; *The clouds scudded across the sky Buludlar göyün üzündə sürətlə hərəkət edirdi*

scuff [skʌf] *v* ayaqlarını sürüyərək yerimək, ayaqları ilə sürtmək

scuffle[1] [skʌfl] *n* dava, vuruşma, savaşma, dalaşma, dava-dalaş, dava-qalmaqal; **to be involved in a ~** dava-dalaşda iştirak etmək

scuffle[2] [skʌfl] *v* dalaşmaq, savaşmaq, davada / dava-dalaşda iştirak etmək; **to ~ with** *smb.* bir kəslə dalaşmaq / savaşmaq

sculler [ˈskʌlə'] *n* iki kürəklə avar çəkən (*adam*)

scullery [ˈskʌlərɪ] *n* mətbəxin yanında qab yuyulan yer

sculptor [ˈskʌlptə'] *n* heykəltəraş

sculptress [ˈskʌlptrɪs] *n* heykəltəraş qadın / qız

sculptural [ˈskʌlptʃərl] *adj* heykəltəraşlıq; **the ~ arts** heykəltəraşlıq sənəti

sculpture[1] [ˈskʌlptʃə'] *n* heykəltəraşlıq; heykəltəraşlıq əsəri; heykəllər; **ancient ~** qədim heykəltəraşlıq əsərləri / heykəllər; **a work of ~** heykəltəraşlıq əsəri

sculpture[2] [ˈskʌlptʃə'] *v* heykəl düzəltmək / qayırmaq / yonmaq (*ağacdan, daşdan, mərmərdən və s.*); **to ~ a head in stone** daşdan baş yonmaq; **to ~ a statue out of hard wood** bərk ağacdan heykəl düzəltmək

scum[1] [skʌm] *n* **1.** kəf; köpük; **to take the ~ off the pot** qazanın kəfini almaq; **2.** çirkab, nəcis, murdarlıq; tullantı, tör-töküntü; **3.** *top.i.* hörmətdən düşmüş / bədnam olmuş adamlar; **the ~ of society / of the earth** cəmiyyətin tör-töküntüləri / pozğun ünsürləri

scum[2] [skʌm] *v* **1.** kəfi / köpüyü almaq; **2.** köpüklənmək, köpüklə / kəflə örtülmək

scurf [skə:f] *n* kəpək (*başda*)

scurry [ˈskʌrɪ] *v* **1.** tələsik hərəkət etmək, qaçmaq; *The mice scurried back to their holes Siçanlar cəld geri yuvalarına qaçdılar*; **2.** təlaş içərisində / tələsə-tələsə hərəkət etmək; **to hurry and ~ about the room** təlaş içərisində otaqda o yan bu yana qaçmaq

scurvy[1] [ˈskə:vɪ] *n tib.* sinqa, skorbut

scurvy[2] [ˈskə:vɪ] *adj* alçaq, əclaf, rəzil, mənfur; **~ action** alçaq hərəkət; **a ~ trick** mənfur / zərafət

scythe[1] [saɪð] *n k.t.* kərəntı, dəryaz

sea[1] [si:] *n* **1.** dəniz; **closed ~** örtülü dəniz (*yəni bir ölkənin ixtiyarında olan*); **the Black ~** Qara dəniz; **the Caspian ~** Xəzər dənizi; **at ~** dənizdə; **by ~** dəniz yolu ilə; **on land and on ~** quruda və dənizdə; **2.** çoxlu, külli miqdar; **~s of blood** çoxlu qan; **a ~ of troubles** çoxlu əziyyət;
◊ **mistress of the ~ (s)** dəniz hökmranı, ən qüvvətli dəniz dövləti; **to go to ~** dənizçi olmaq

sea[2] [si:] *adj* dəniz; **~ air** dəniz havası; **a ~ battle** dəniz vuruşu / döyüşü; **a ~ bird** dəniz quşu; **~ breeze** dəniz mehi

seabed [ˈsi:bed] *n* dəniz yatağı

seaboard [ˈsi:bɔ:d] *n* dəniz kənarı, sahil boyu; **on the ~** dəniz kənarında

seaborne [ˈsi:bɔ:n] *adj* dənizlə daşınan; **~ trade** dəniz ticarəti

sea-fowl [ˈsi:faul] *n* dəniz quşu

sea-gull [ˈsi:ˈgʌl] *n zool.* qağayı

seal[1] [si:l] *n* I **1.** *zool.* suiti; **2.** suiti dərisi

seal [si:l] *n* II **1.** möhür; **to affix / to put** *one's* **~ to a document** sənədə möhür vurmaq; **to attest by a ~** möhürlə təsdiq etmək; **2.** damğa; **to impress a ~ upon** *smth.* bir şeyin üstünə damğa vurmaq; **3.** plomb (*malın üstündən asılan qurğuşun damğa*); **customs ~** gömrük plombu; **to remove the ~s** plombları götürmək;

seal[2] [si:l] *v* **1.** möhürləmək, möhür vurmaq; **to ~ a document** sənədi möhürləmək; **2.** damğalamaq, damğa vurmaq / basmaq (*adət. ölçüyə, tərəziyə*); **3.** plomb vurmaq; *Officials have sealed (up) all doors Hökumət nümayəndələri bütün qapılara plomb vurublar*; **4.** bağlamaq (*zərfi və s.*) (*həm də* **to ~ up**); **to ~ (up) an envelope / a bottle** zərfi / butulkanı bağlamaq; *The windows must be sealed up Pəncərələr möhkəm bağlanmalıdır*

sealing-wax [ˈsi:lɪŋwæks] *n* surğuc

seam[1] [si:m] *n* **1.** tikiş, tikiş yeri; **the ~ of a garment** paltarın tikişi / tikiş yeri; **2.** *tex.* qaynaq / bənd yeri; **welded ~** qaynaq edilmiş yer / bənd; **3.** yara yeri, çapıq (*dəridə*); **~ of an old wound** köhnə yaranın yeri

seam[2] [si:m] *v* **1.** (**together**) bir yerə tikmək; **to ~ two pieces of cloth together** iki qırıq parçanı bir-birinə tikmək; **2.** dərin / unudulmaz iz buraxmaq; *Her face is seamed with sorrow Kədər onun sifətində dərin iz buraxıb*

sea-maiden [ˈsi:ˌmeɪdn] *n* = dəniz ilahəsi; su pərisi

seaman [ˈsi:mən] *n* dənizçi, dəniz səyyahı, gəmiçi; **good / poor ~** yaxşı / pis dənizçi

seamanship [ˈsi:mənʃɪp] *n* dənizçilik məharəti / ustalığı / bacarığı

seamy [ˈsi:mɪ] *adj* **1.** tikişli, tikişlə örtülü; qırış, qırışla örtülü; **2.** xoşagəlməz, pis, yaramaz; **the ~ side of human nature** insan təbiətinin xoşagəlməz / yaramaz tərəfi

seaplane [ˈsi:pleɪn] *n* hidroplan

sear [sɪə'] *v* **1.** qurumaq, solmaq; qurutmaq, soldurmaq (*bitkini*); **2.** yandırmaq, dağlamaq; **to ~ a wound with a hot iron** yaranı isti dəmirlə dağlamaq; **3.** yanmaq, dağlanmaq; *Her heart seared with anger Onun qəlbi qəzəbdən yandı*

search[1] [sə:tʃ] *n* **1.** axtarış, axtarma; **a long ~ for the lost child** itmiş uşağın uzun müddət axtarılması; **to make a ~ for** *smb.* */ smth.* bir kəsi / şeyi axtarmaq; **2.** axtarış; **right of ~** axtarış hüququ

search[2] [sə:tʃ] *v* **1.** axtarmaq; **to ~ for a book / for a lost ring / for a manuscript** kitabı / itmiş üzüyü / əlyazmasını axtarmaq; **to ~ after happiness** xoşbəxtlik axtarmaq; **2.** hər tərəfi / hər yeri axtarmaq; **to ~ the city for the thief** oğrunu tapmaq üçün şəhərin hər yerini axtarmaq; **to ~ a house** evdə axtarış aparmaq; **3.** diqqətlə nəzərdən keçirmək; **to ~** *smb.*'s **face** bir kəsin

üzünə diqqətlə baxmaq; **4.** tapmaq, axtarıb tapmaq; **to ~ through the dictionary for a word** lüğətdə söz axtarmaq

searching [ˈsəːtʃɪŋ] *adj* diqqətli, mükəmməl, əsaslı, dəqiq; dərin; **~ examination / study** diqqətli / əsaslı öyrənmə; **~ inquiry** dəqiq araşdırma / istintaq

searchlight [ˈsəːtʃlaɪt] *n* projektor

seascape [ˈsiːskeɪp] *n* marina; gözəl dəniz mənzərəsi

sea-shell [ˈsiːʃel] *n* balıqqulağı

seashore [ˈsiːʃɔː] *n* (*adət.* **the ~**) dəniz kənarı

seasick [ˈsiːsɪk] *adj* qusan, ürəyi bulanan (*dənizdə səyahət edərkən*); **to be / to get ~** ürəyi bulanmaq

seaside [ˈsiːsaɪd] *n* **1.** dəniz qırağı, dənizkənarı; **to live at the ~** dəniz kənarında yaşamaq; **2.** dəniz sahilindəki / dəniz sahilində olan kurort; **to go to the ~** dəniz sahilində olan kurorta getmək

season¹ [ˈsiːzn] *n* **1.** fəsil; **the ~s of the year** ilin fəsilləri; **the alternations of the ~s** fəsillərin növbələşməsi; **the four ~s** dörd fəsil; **2.** mövsüm, vaxt, müddət; **the football / baseball ~** futbol / beysbol mövsümü; **the strawberry ~** çiyələk yetişən vaxt, çiyələk mövsümü;
◊ **a word in ~** vaxtında deyilmiş söz; **an advice in ~** vaxtında verilmiş məsləhət; **out of ~** vaxtsız, yersiz; **a remark out of ~** yersiz irad

season² [ˈsiːzn] *v* **1.** istifadə üçün yararlı etmək, qurutmaq, bir müddət saxlamaq və s.; **to ~ timber** meşə materialını / taxtaşalbanı qurutmaq (*açıq havada*); **to ~ wine** şərabı / çaxırı uzun müddət saxlayıb keyfiyyətini yaxşılaşdırmaq; **2.** istifadə üçün yararlı hala düşmək (*qurumaq, yetişmək və s.*); **3.** öyrətmək, alışdırmaq (*bir şeyə*); **to ~ oneself to cold / to heat** özünü soyuğa / istiyə öyrətmək; **4.** xörəyə dad verən şey qatmaq (*məs. ağartı, ədviyyat və s.*), dad vermək; **to ~ dishes** xörəyə ədva və s. qatmaq

seasonable [ˈsiːznəbl] *adj* münasib, vaxtında; vaxtında olan; **~ gift** münasib hədiyyə; **~ aid / help** vaxtında göstərilən kömək

seasonal [ˈsiːzənl] *adj* mövsüm, mövsümi; **~ work / prices** mövsümi iş / qiymətlər; **~ changes of climate** iqlimin mövsümi dəyişməsi

seasoning [ˈsiːznɪŋ] *n* şirə, ədviyyat, xuruş; *Salt and pepper are the two most common seasonings in cooking Duz və istiot aşpazlıqda ən çox işlənən ədviyyatlardır*

seat¹ [siːt] *n* **1.** yer; **a driver's ~** sürücünün yeri; **to take a ~** oturmaq; **2.** oturacaq; **a stone ~ in the garden** bağda daş oturacaq; **a chair with a leather ~** dəri oturacaqlı stul; **3.** dal, dal / arxa tərəf; **the ~ of** ***smb.*'s trousers** bir kəsin şalvarının dalı / dal tərəfi; **4.** olduğu yer; *London is the seat of government London hökumətin oturduğu yerdir*; **5.** yer (*teatrda və s.*), bilet; **a ~ at the theatre / in the train** teatrda / qatarda yer; **to book a ~** bilet almaq (*teatra*); **6.** parlamentdə yer; **a ~ in the House of Commons** İcmalar Palatasında yer

seat² [siːt] *v* **1.** oturtmaq, otuzdurmaq, əyləşdirmək; **to ~** ***smb.*** **in an arm-chair** bir kəsi kreslodа oturtmaq / əyləşdirmək; **2.** oturmaq; **to be ~ed** oturmaq; **to ask / to beg** ***smb.*** **to be ~ed** bir kəsdən oturmağı xahiş etmək; **3.** tutmaq; *The theatre / The hall will seat 500 Teatr / Zal 500 adam tutur*

seat-belt (*həm də* **safety-belt**) [ˈsiːtbelt] *n* təhlükəsizlik kəməri (*təyyarədə, maşında*)

seating [ˈsiːtɪŋ] *n* oturacaq, yer; **~ for a hundred people** yüz adam üçün yer / oturacaq

seaweed [ˈsiːwiːd] *n* dəniz yosunu

secateurs [ˌsekəˈtəːz] *n* bağ / bağban qayçısı

secede [sɪˈsiːd] *v* çıxmaq (*partiyadan, ittifaqdan*); **to ~ from military blocs** hərbi bloklardan çıxmaq

seclude [sɪˈkluːd] *v* tənha bir yerə çəkilmək, adamlardan uzaqlaşmaq, xəlvətə çəkilmək; **to ~ oneself from society** cəmiyyətdən kənar yaşamaq

secluded [sɪˈkluːdɪd] *adj* tək, tənha, yalqız, tək-tənha; xəlvət; **~ life** tənha / yalqız həyat; **a ~ beach** xəlvət / tənha çimərlik; **to lead a ~ life** tənha / yalqız həyat sürmək

seclusion [sɪˈkluːʒn] *n* təklik, tənhalıq; **to live in ~** cəmiyyətdən uzaq / tənha yaşamaq

second¹ [ˈsekənd] *n* **1.** saniyə (*vaxt ölçüsü*); *60 seconds make one minute 60 saniyə bir dəqiqədir*; **2.** an, ləhzə, göz qırpımı; *Wait a second! Bir an gözlə / gözləyin!*; **to do** ***smth.*** **in a few ~s** bir şeyi bir anda görmək

second² [ˈsekənd] *adj* **1.** ikinci; **the ~ finger of the right hand** sağ əlin ikinci barmağı; **in the ~ place** ikincisi; **2.** növbəti, o biri; **to go by the ~ train** növbəti qatarla getmək; **3.** o biri; **a ~ pair of shoes** ayaqqabının o biri tayı

second³ [ˈsekənd] *v* **1.** müdafiə etmək; **to ~ a motion / a proposal** qətnaməni / təklifi müdafiə etmək; **2.** sekundant olmaq (*dueldə*)

secondary [ˈsekəndrɪ] *adj* **1.** ikinci, ikinci dərəcəli; **a ~ stress** *dilç.* ikinci dərəcəli vurğu; **2.** orta; **~ education** orta təhsil; **~ modern school** orta ümumtəhsil məktəb; **3.** əlavə; **~ cause** əlavə səbəb

second-hand [ˈsekəndˈhænd] *adj* **1.** köhnə, köhnəlmiş, işlənmiş, nimdaş; **a ~ car** işlənmiş maşın; **a ~ bookseller** bukinist; **a ~ shop** komisyon mağazası; **2.** dolayısı ilə alınan / əldə edilən (*məlumat, xəbər və s.*); **3.** ikinci dərəcəli; **a ~ politician** ikinci dərəcəli siyasətçi

secondly [ˈsekəndlɪ] *adv* ikincisi

secrecy [ˈsiːkrɪsɪ] *n* **1.** gizlilik, məxfilik; sirr; **in / with ~** gizli, məxfi; **to do** ***smth.*** **with absolute ~** bir şeyi tamamilə gizli / məxfi etmək; **2.** sirri saxlama bacarığı / qabiliyyəti; **to rely on** ***smb.*'s ~** bir kəsin sirr saxlama qabiliyyətinə arxayın olmaq

secret¹ [ˈsiːkrɪt] *n* sirr; məxfi / gizli / xəlvəti iş; **to keep a ~** sirr saxlamaq; **to entrust** ***smb.*** **with a ~** bir kəsə sirr vermək / sirrini etibar etmək; **the ~ of his success** onun nailiyyətinin sirri; **the ~ of nature** təbiətin sirri; *What's the secret of his success? Onun müvəffəqiyyətinin sirri nədədir?*

secret² [ˈsiːkrɪt] *adj* gizli, məxfi; **a ~ marriage / document / meeting / plan / agent** gizli kəbin / sənəd / iclas / plan / agent; **~ talks** gizli / məxfi danışıqlar; **to keep** ***smth.*** **~ from** ***one*'s family** bir şeyi ailəsindən gizli saxlamaq

secretariat [ˌsekrəˈteərɪət] *n* katiblik; **the UNO ~ in New York** BMT-nin Nyu Yorkdakı katibliyi

secretary [ˈsekrətrɪ] *n* **1.** katib; **private ~** şəxsi katib; **to act as ~ to** ***smb.*** bir kəsin katibi işləmək / olmaq; **2.** katib, təşkilatın / idarənin və s. rəhbəri; **~ general** baş katib; **first ~** birinci katib (*səfirlikdə*); **3.** nazir; **Foreign Secretary, Secretary for Foreign Affairs** Xarici İşlər Naziri (*İngiltərədə*)

secrete [sɪˈkriːt] *v* **1.** *fiziol.* ifraz etmək; **2.** gizlətmək; **to ~ oneself** gizlənmək, özünü gizlətmək; **to ~ stolen goods** oğurlanmış malları gizlətmək

secretive [ˈsiːkrətɪv] *adj* adamdanqaçan, adamayovuşmaz, qaradinməz

sect [sekt] *n din.* sekta, təriqət, məzhəb; **religious ~** dini sekta / təriqət

section [ˈsekʃn] *n* **1.** hissə, bölmə, şöbə; *The library has a large biology section Kitabxananın geniş biologiya bölməsi / şöbəsi var*; **head of the finance ~** maliyyə şöbəsinin başçısı; **2.** hissə, parça; **the three ~s of a fishing-rod** balıq tilovunun üç parçası; **3.** paraqraf; **~ 5** 5-ci paraqraf; **4.** kəsik, kəsim; **horizontal / vertical ~** üfüqi / şaquli kəsik

sectional [ˈsekʃnəl] *adj* **1.** xüsusi, şəxsi; ayrı, qrup, qrup halında; yerli; **~ differences** xüsusi / şəxsi fərqlər; **~ quarrels** şəxsi mübahisələr; **~ interests** şəxsi maraqlar; **2.** seksiya, bölmə; quraşdırılmış, sökülə bilən; **~ furniture** sökülə bilən mebel / avadanlıq

sector [ˈsektə] *n* sektor, bölmə; **~ for throws** *id.* atma sektoru; **the socialized ~ of the economy** xalq təsərrüfatının ictimailəşdirilmiş sektoru / bölməsi

secular [ˈsekjʊlə] *adj* dünyəvi, dini olmayan; **~ education** dünyəvi təhsil; **~ architecture** dünyəvi / dini olmayan memarlıq

secure¹ [sɪˈkjʊə] *adj* **1.** sakit, dinc, arxayın, xatircəm; **to feel ~ about the future** gələcək haqqında arxayın / xatircəm olmaq; *I've my mind secure Mənim ürəyim arxayındır*; **2.** inanmış, əmin, möhkəm əqidəli / məsləkli; **~ of success / of victory** müvəffəqiyyətə / qələbəyə əmin (olan); **to be ~ of** ***smb.*'s victory** bir kəsin qələbəsinə inanmaq / əmin olmaq; **3.** möhkəm, bərk, sarsılmaz, əmin; **~ lock** etibarlı qı-

fil; – **foothold** möhkəm dayaq; *Is this ladder secure? Bu nərdivan möhkəmdirmi?*; **4.** təhlükəsiz, etibarlı; – **investments** kapitalın / yatırımın etibarlı / təhlükəsiz qoyuluşu; **to make a country – against enemies** ölkənin düşmənlərdən etibarlı müdafiəsini təmin etmək

secure² [sɪˈkjuəʳ] *v* **1.** müdafiə etmək, təhlükəsizliyi təmin etmək, qorumaq; **to – a town** şəhəri müdafiə etmək; **2.** təminat / qarantiya vermək; **to – the liberty of *smb.*** bir kəsin azadlığına təminat vermək; **3.** möhkəmlətmək, bağlamaq, qıfıllamaq; **to – the doors and windows** qapıları və pəncərələri bağlamaq; **4.** almaq, əldə etmək; **to – a house** ev almaq; **to – an order** sifariş almaq; **to – profits** gəlir əldə etmək

security [sɪˈkjuərɪtɪ] *n* **1.** təhlükəsizlik; **system of collective –** kollektiv təhlükəsizlik sistemi; **national –** ölkənin təhlükəsizliyi; **personal –** şəxsi təhlükəsizlik; **to live in –** təhlükəsizlikdə yaşamaq; **2.** inam, əminlik, təhlükəsizlik hissi; **to feel great –** özünü tam təhlükəsiz hiss etmək; **3.** müdafiə, qoruma; *A good watchdog is my security against burglars Yaxşı gözətçi it məni oğrulardan qoruyur*; **4.** *hərb.* qoruma, mühafizə, mühafizə edilmə; – **against chemicals** zəhərləyici maddələr əleyhinə mühafizə; **5.** *adət. pl* qiymətli kağızlar; **government securities** qiymətli dövlət kağızları

Security Council [sɪˈkjuərɪtɪˈkaunsl] *n* Təhlükəsizlik Şurası (*BMT-də*)

sedate [sɪˈdeɪt] *adj* təmkinli, ağır, vüqarlı, sakit; – **in speech** sakit nitqlə; **a – old lady** ciddi qoca xanım

sedative¹ [ˈsedətɪv] *n* sakitləşdirici / ağrıkəsən dərman; **to give *smb.* a –** bir kəsə sakitləşdirici / ağrıkəsən dərman vermək

sedative² [ˈsedətɪv] *adj* sakitləşdirən, sakitləşdirici, ağrıkəsən, ağrıkəsici; **a – drug** sakitləşdirici / ağrıkəsən dərman

sedentary [ˈsedəntərɪ] *adj* oturaq, oturan, hərəkətə az qabil olan; **to lead a – life** oturaq həyat keçirmək

sediment [ˈsedɪmənt] *n* çöküntü, xılt, torta; **the – at the bottom of a wine bottle** şərab butulkasının dibində çöküntü

seditious [sɪˈdɪʃəs] *adj* təhrikçi, qızışdırıcı, qiyamçı; – **speech** qızışdırıcı nitq; – **writings** təhrikçi əsərlər

seduce [sɪˈdjuːs] *v* **1.** tamahsılandırmaq, şirnikdirmək, yoldan çıxartmaq, tovlamaq; **to – a woman** qadını yoldan çıxartmaq; **2.** valeh / məftun etmək; *I was seduced by the beauty of the nature Təbiətin gözəlliyi məni valeh etdi*

seducer [sɪˈdjuːsəʳ] *n* azdıran, yoldan / başdan çıxardan, tamaha salan, pis yola çəkən

seductive [sɪˈdʌktɪv] *adj* cazibədar, ehtiras oyadıcı, şirnikdirici, tamahsılandırıcı; **a – woman / girl / smile / look** cazibədar qadın / qız / təbəssüm / baxış

see [siː] *v* **1.** görmək; **to – well / poorly** yaxşı / pis görmək; *Cats see well at night Pişiklər gecə yaxşı görürlər; I've never seen such rudeness Mən heç vaxt belə kobudluq görməmişəm*; **to – *smth.* with *one's* own eyes** bir şeyi öz gözləri ilə görmək; **2.** baxmaq; *See page four Dördüncü səhifəyə bax / baxın*; **3.** təsəvvür etmək; *I can't see you old Mən səni / sizi qoca təsəvvür edə bilmirəm*; **4.** başa düşmək, dərk etmək; fikirləşmək; **to – a joke / the meaning** zarafatı / mənanı başa düşmək; *He can't see a joke O, zarafatı başa düşmür. I see Başa düşürəm! Aydındır!* **to – about *smth.*** bir şey haqqında fikirləşmək; **5.** göz qoymaq / yetirmək; nəzarət etmək; məşğul olmaq; **to – to *smth.* / to *smb.*** bir şeyə / bir kəsə nəzarət etmək / göz qoymaq, bir şeyə / bir kəsə göz yetirmək; **to – to the children** uşaqlara göz qoymaq / yetirmək / nəzarət etmək; *We'll see to everything Biz hər şeyə göz qoyacağıq; I'll see to it Mən bununla məşğul olacam*; **to – after *smb.* / *smth.*** bir kəsə / şeyə qulluq etmək; bir kəsin / şeyin qeydinə qalmaq; **to – after *one's* own interests** öz maraqlarının qeydinə qalmaq; **6.** ötürmək; **to – *smb.* to some place** bir kəsi bir yerə ötürmək; **to – *smb.* home** bir kəsi evə ötürmək; **to – off** yola salmaq, ötürmək; *I want somebody to see me off Mən istəyirəm ki, kimsə məni ötürsün*; **7.** öyrənmək, başa düşmək; **to – into *smth.*** bir şeyi öyrənmək / başa düşmək / anlamaq; **to – into**

a matter məsələni öyrənmək; **8.** baş çəkmək; **to – *smb.*** bir kəsə baş çəkmək; **to – out** yola salmaq, ötürmək (*qapıya, çıxışa qədər*)

seed¹ [siːd] *n* **1.** toxum, tum, dən; **–s of an apple** alma tumları; **pomegranate –** nar tumu; **to be kept for / as –** toxumluq üçün saxlanılmaq; **2.** nəsil, övlad; *According to the Bible we are all the seed of Adam İncilə görə biz hamımız Adəmin övladlarıyıq*

seed² [siːd] *v* **1.** toxumlamaq, toxum vermək; **2.** toxum səpmək; **3.** tumunu təmizləmək, tumunu çıxartmaq (*meyvə, tərəvəz həq.*)

seed-breeding [ˈsiːdˌbriːdɪŋ] *n k.t.* toxumçuluq; toxum vermə

seeder [ˈsiːdəʳ] *n k.t.* toxumsəpən, səpici maşın

seedling [ˈsiːdlɪŋ] *n k.t.* toxmacar (*toxumdan cücərən bitki*), cücərti, cücərmə; şitil; qələm, tingə; **tomato –** pomidor şitili

seed-pearl [ˈsiːdˈpəːl] *n* xırda mirvari

seedy [ˈsiːdɪ] *adj* **1.** tumlu; **a – orange** tumlu portağal; **2.** kasıb, yoxsul, miskin; **a – part of the town** şəhərin kasıb / miskin hissəsi; **3.** naxoş, xəstə; **to feel –** özünü naxoş hiss etmək

seek [siːk] *v* **1.** axtarmaq, tapmağa çalışmaq / cəhd etmək; **to – shelter** sığınacaq axtarmaq; **to – happiness / comfort** xoşbəxtlik / rahatlıq axtarmaq; **2.** əldə etmək, nail / müvəffəq olmaq; **to – *smb.*'s help / *smb.*'s approval** bir kəsin köməyini / razılığını əldə etmək; **to – wealth / glory** var-dövlətə / şöhrətə nail olmaq

seem [siːm] *v* görünmək; ...gəlmək, ...kimi gəlmək / görünmək; *She always seems (to be) sad O həmişə qəmli / qəmgin görünür; He seemed to be a good man O, yaxşı adam kimi göründü; It seemed as though / as if he didn't understand what I was saying Məlum oldu ki, o mənim nə dediyimi başa düşmədi*;

◊ *It seems Görünür, Görünür ki, Ehtimal ki; There seems Deyəsən; It seems to be getting cold Deyəsən soyuqlaşır*

seemingly [ˈsiːmɪŋlɪ] *adv* **1.** yəqin, yəqin ki, görünür, görünür ki, ehtimal ki; *They were seemingly unaware of the decision Ehtimal ki, onların qərardan xəbəri yox idi*; **2.** görünüşcə, xarici görkəmcə; **an old man – more than 80 years of age** xarici görkəmcə yaşı 80-dən artıq bir qoca kişi

seemly [ˈsiːmlɪ] *adj* münasib, layiqli, yaraşan; münasib / layiq olan; *It's not seemly to praise oneself Özünü tərifləmək yaraşan (ış) deyil*

seep [siːp] *v* axmaq, axıb getmək, sızmaq, keçmək (*su və s.*), damlamaq, su buraxmaq; *The water seeps through the earth Su torpaqdan sızır*

seer [sɪəʳ] *n* peyğəmbər, rəsul; gələcəyi xəbər verən, qabaqgörən, gələcəyi bilən (*adam*)

see-saw¹ [ˈsiːsɔː] *n* yelləncək (*ağac üstə qoyulub taxtadan düzəldilmiş*)

see-saw² [ˈsiːsɔː] *v* **1.** tərəddüd etmək, qətiyyətsizlik göstərmək; **to – between two opinions** iki fikir arasında qalmaq; **2.** taxta üzərində yellənmək / enib-qalxmaq

seethe [siːð] *v* qaynamaq, coşmaq; *The water was seething Su qaynayırdı; The sea was seething Dəniz coşurdu*

segment [ˈsegmənt] *n* **1.** hissə, qisim; bir hissə, parça; **2.** dilim, fal; **a – of an orange** portağal dilimi / falı; **3.** *riyaz.* seqment

segregate [ˈsegrɪgeɪt] *v* bölmək, ayırmaq, təcrid etmək; **to – cholera patients** vəba xəstəliyinə tutulmuş xəstələri təcrid etmək

segregation [ˌsegrɪˈgeɪʃn] *n* ayrılma, bölünmə, təcrid, təcrid olunma / etmə; **a policy of racial –** irqi təcrid etmə siyasəti

seismic [ˈsaɪzmɪk] *adj* seysmik; – **country** seysmik ölkə; – **activity** seysmik aktivlik

seize [siːz] *v* **1.** tutmaq, yapışmaq; **to – a rope** kəndirdən yapışmaq; **to – *smb.* by the arm / by the throat** bir kəsin qolundan / boğazından yapışmaq; **2.** qapmaq, qırmalamaq; **3.** həbs etmək, tutmaq; **to – a thief** oğrunu həbs etmək / tutmaq; **to – a criminal** cinayətkarı həbs etmək; **4.** zəbt / qəsb etmək, ələ keçirmək; **to – the throne** taxt-tacı zəbt etmək; **5.** müsadirə etmək, başını bağlamaq; **to – documents** sənədləri müsadirə etmək;

seizure [ˈsiːʒəʳ] *n* **1.** zəbt, istila, zəbt / istila etmə; **the – of another's property** başqasının əmlakını zəbt etmə; **2.** *tib.* tutma, ürəkkeçməsi; **to have a –** tutması / ürəkkeçməsi olmaq

seldom [ˈseldəm] *adv* arabir, nadir hallarda, az-az; **very ~** çox nadir hallarda; ◊ *Seldom seen soon forgotten ≅ Gözdən uzaq, könüldən iraq*

select[1] [sɪˈlekt] *adj* **1.** seçilmiş, seçmə; **~ society / company** seçilmiş cəmiyyət / dost-aşna; **a few ~ friends** bir neçə seçilmiş dostlar; **2.** kübar, zadəgan, çoxlarının əli çatmayan: **~ part of the city** şəhərin zadəganlar yaşayan hissəsi

select[2] [sɪˈlekt] *v* seçmək; **to ~ gift** hədiyyə seçmək; **to ~ wine** şərab / çaxır seçmək; **to ~ candidate** namizəd seçmək; **to ~ tastefully / painstakingly** zövqlə / diqqətlə seçmək

selected [sɪˈlektɪd] *adj* seçilmiş; **~ stories / works** seçilmiş hekayələr / əsərlər

selection [sɪˈlekʃn] *n* **1.** seçim, **careful / occasional / conscious ~** diqqətli / təsadüfi / şüurlu seçim; **to make** *one's* **own ~** öz seçimini etmək; **2.** çeşid; **extensive / unlimited / rich ~** geniş / hədsiz / zəngin çeşid; **3.** seçilmiş əsərlər toplusu, **~s from the poets** şairlərin seçilmiş əsərləri

selective [sɪˈlektɪv] *adj* seçmə, seçilmiş, ən yaxşı, əla

self [self] *n* (*pl* **selves** [selvz]) mahiyyət; sifət, sima; **my own / very ~** şəxsən mən özüm; *one's* **better ~** insana xas olan ən yaxşı xüsusiyyət; *one's* **former ~** insanın əvvəlki siması; **to be in love with** *one's* **own ~** özünü sevmək, özünə vurulmaq; **to be conscious of ~** özü özünü dərk etmək

self-abuse [ˈselfəˈbjuːs] *n* özünü alçaltma, öz şəxsiyyətini / qabiliyyətini kiçiltmə

self-accusation [ˈselfˌækjuːˈzeɪʃn] *n* özünü təqsirləndirmə / suçlama

self-admiration [ˈselfˌædməˈreɪʃn] *n* özünün özündən xoşu gəlmə, özündən bədgüman olma

self-assured [ˈselfəˈʃuəd] *adj* **1.** özünə qürrələnən / güvənən / inanan / arxayın olan; saymaz; **2.** qətiyyətli, cürətli, cəsarətli

self-betrayal [ˈselfbɪˈtreɪəl] *n* öz-özünə xəyanət etmə

self-centred [ˈselfˈsentəd] *adj* xudbin, eqoist; **a ~ man** xudbin adam

self-conceited [ˈselfkənˈsiːtɪd] *adj* lovğa, təkəbbürlü; dikbaş, təşəxxüslü

self-confident [ˈselfˈkɔnfɪdnt] *adj* **1.** özünə inanan / qürrələnən / güvənən; lovğa, saymaz; **2.** qətiyyətli, cürətli, cəsarətli

self-conscious [ˈselfˈkɔnʃəs] *adj* utancaq, tez utanan; **to make** *smb.* **~** bir kəsi utandırmaq

self-contained [ˈselfkənˈteɪnd] *adj* **1.** təmkinli, səbirli, özünü / nəfsini saxlaya bilən; **2.** ayrı, təcrid olunmuş (*ev, mənzil haq.*); **a ~ flat** ayrı mənzil

self-control [ˈselfkənˈtroul] *n* səbir, təmkin, dözüm, soyuqqanlılıq, iradə, özünü saxlama / itirməmə; **to lose** *one's* **~** təmkinini / səbrini itirmək; **to keep** *one's* **~** səbrini / təmkinini itirməmək

self-criticism [ˈselfˈkrɪtɪsɪzm] *n* özünütənqid

self-deceit [ˈselfdɪˈsiːt] *n* özünü aldatma, xam xəyal, xülya

self-defence [ˈselfdɪˈfens] *n* özünümüdafiə, özünüqoruma; **collective ~** birgə müdafiə; **for / in ~** özünümüdafiə üçün

self-denial [ˈselfdɪˈnaɪl] *n* fədakarlıq, özünü qurban vermə, canından keçmə

self-destruction [ˈselfdɪsˈtrʌkʃn] *n* özünü öldürmə, intihar, özünü həlak / məhv etmə

self-determination [ˈselfdɪˌtəːmɪˈneɪʃn] *n* öz müqəddəratını təyin etmə; **the right of peoples to ~** millətlərin / xalqların öz müqəddəratını təyin etmə hüququ

self-distrust [ˈselfdɪsˈtrʌst] *n* özünə inamsızlıq

self-esteem [ˈselfɪsˈtiːm] *n* özünə hörmət, özünə hörmət etmə; mənlik, heysiyyət

self-evident [ˈselfˈevɪdnt] *adj* öz-özünə aydın olan, aydın, aşkar, bəlli, şübhəsiz **~ truth** sübuta ehtiyacı olmayan həqiqət

self-expression [ˈselfɪksˈpreʃn] *n* öz-özünü izah etmə

self-government [ˈselfˈgʌvnmənt] *n* özünüidarə; muxtariyyət; **complete / partial ~** tam / yarım muxtariyyət, **to obtain ~** muxtariyyət almaq / əldə etmək

self-healing [ˈselfˈhiːlɪŋ] *n* öz-özünə sağalma, öz-özünü sağaltma

self-importance [ˈselfɪmˈpɔːtns] *n* özü haqqında yüksək fikirdə olma; iddia / təkəbbür satma, özünü çəkmə, lovğalanma

self-improvement [ˈselfɪmˈpruːvmənt] *n* öz-özünə yaxşılaşma

self-interest [ˈselfˈɪntrɪst] *n* öz mənfəətini güdmə, mənfəətpərəstlik, tamahkarlıq; **to do** *smth.* **from ~** bir şeyi mənfəətpərəstlik ucbatından etmək

self-interested [ˈselfˈɪntrɪstɪd] *adj* xudbin, tamahkar, mənfəət güdən

selfish [ˈselfɪʃ] *adj* eqoist, xudbin, ancaq özünü sevən; **a ~ man** eqoist adam

selfless [ˈselflɪs] *adj* fədakar, təmənnasız, tamahsız, qərəzsiz, şəxsi mənfəət güdməyən

self-neglect [ˈselfnɪˈglekt] *n* **1.** pintilik, səliqəsizlik; **2.** təmənnasızlıq, tamahsızlıq, şəxsi mənfəət güdməmə

self-portrait [ˈselfˈpɔːtrɪt] *n* avtoportret

self-preservation [ˈselfˌprezəˈveɪʃn] *n* özünü qoruma / mühafizə etmə / saxlama; **the instinct of ~** özünü qoruma instinkti

self-reliant [ˈselfrɪˈlaɪənt] *adj* özünə / öz gücünə arxalanan, özünə inanan; **a ~ person** özünə arxalanan adam

self-reproach [ˈselfrɪˈproutʃ] *n* **1.** özünü qınama; **2.** vicdan əzabı

self-respect [ˈselfrɪsˈpekt] *n* özünə hörmət, özünə hörmət etmə; **to lose all ~** özünə hörməti tamam itirmək

self-sacrifice [ˈselfˈsækrɪfaɪs] *n* fədakarlıq, özünü qurban vermə, canından keçmə

self-satisfied [ˈselfˈsætɪsfaɪd] *adj* özündən razı, özünüboyənən, öz nöqsanını görməyən, özünü başqasından üstün tutan

self-seeker [ˈselfˈsiːkə] *n* tamahkar / mənfəətpərəst adam, vəzifəpərəst, mənsəbpərəst, karyerist

self-seeking [ˈselfˈsiːkɪŋ] *adj* tamahkar, mənfəətpərəst, xudbin, eqoist

self-service[2] [ˈselfˈsəːvɪs] *n* özünəxidmət; **a ~ store** özünəxidmət mağazası

self-taught [ˈselfˈtɔːt] *adj* öz-özünə öyrənmiş, özü öyrənmiş; **a ~ painter** öz-özünə öyrənmiş rəssam

self-willed [ˈselfˈwɪld] *adj* tərs, inad, inadkar, inadcıl, özbaşına, kefi istədiyini / öz bildiyini edən; **a ~ child** tərs / inad / kefi istədiyini edən uşaq

sell [sel] *v* **1.** satmaq; **to ~ dear / cheap** baha / ucuz satmaq; **to ~ at a loss** ziyanına satmaq; **to ~ oneself** özünü satmaq (*xüs. qadınlar haq.*); **2.** satılmaq; *Goods of that quality will never sell Bu keyfiyyətli mallar heç vaxt satılmayacaq*; **to ~ like hot cakes / like wildfire** əlüstü / dərhal satılmaq; **3.** satışa kömək etmək; *Good advertising will sell goods Yaxşı reklam malların satılmasına kömək edir*; **4.** satmaq (*vətəni və s.*); **to ~ one's country** vətənini satmaq; **to ~ a match** rüşvət alıb yarışı uduzmaq; **5** (*adət.* **on**) *amer. d.d.* təlqin etmək (*fikri*), tovlamaq, inandırmaq; *He was sold on this idea Onu bu fikrə inandırdılar*; **to ~ off 1)** satıb qurtarmaq / sovmaq; **to ~ off** *one's* **possessions** öz əmlakını satıb sovmaq; **2)** güzəştlə / ucuz qiymətə satmaq; **to ~ out** satıb qurtarmaq; *The edition is sold out Nəşrin tirajı satılıb qurtardı*; **to ~ up** hərraca qoyulmaq

seller [ˈselə] *n* **1.** satıcı, alverçi; **2.** tez satılan mal / kitab; **a good / poor ~** yaxşı satılan / pis satılan kitab

selvage [ˈselvɪdʒ] *n* haşiyə, kənar

semaphore [ˈseməfɔː] *n* semafor; **a ~ signal** semafor siqnalı; **a ~ lamp** semafor lampası

semasiology [sɪˌmeɪsɪˈɔlədʒɪ] *n dilç.* semasiologiya

semblance [ˈsembləns] *n* **1.** oxşayış, oxşarlıq, bənzəmə, bənzəyiş; **a feeble ~** zəif oxşarlıq; **2.** xarici / zahiri görkəm, sima; **to bear the ~ of an angel and the heart of a devil** simaca mələk, qəlbən isə şeytan olmaq; mələk simalı, şeytan qəlbli olmaq; **3.** surət, görkəm; **in the ~ of a serpent** ilan surətində / görkəmində

semi-annual [ˈsemɪˈænjuəl] *n* yarım ildə bir dəfə çıxan dövri nəşr

semi-centennial [ˈsemɪsenˈtenjəl] *adj* yarıməsrlik, əlli ildə bir dəfə baş verən

semicircle [ˈsemɪˌsəːkl] *n* yarımdairə, qövs; qövsşəkilli xətt

semicolon [ˌsemɪˈkoulən] *n* nöqtəli vergül

semi-conductor [ˌsemɪkənˈdʌktə] *n fiz.* yarımkeçirici

semi-conscious [ˌsemɪˈkɔnʃəs] *adj* yarımhuşsuz

semifinal [ˈsemɪˈfaɪnl] *n id.* yarımfinal, yarımfinal oyunu

seminar[1] [ˈsemɪnaː] *n* seminar; **a one-day ~** bir günlük seminar

Semitic [sɪˈmɪtɪk] *adj* semit; **~ languages / peoples** semit dilləri / xalqları

semolina [ˌseməˈliːnə] *n* yarma; manna yarması

senate [ˈsenɪt] *n* **1.** senat; **2.** elmi şura (*universitetlərdə*)

senator [ˈsenətəʳ] *n* senat, senat üzvü

send [send] *v* **1.** göndərmək, yola salmaq; **to ~ a letter / a telegram / document / information** məktub / teleqram / sənəd / məlumat göndərmək; **to ~ a child to school** uşağı məktəbə göndərmək; **2.** gətirmək, salmaq (*müəyyən vəziyyətə*); **to ~ *smb.* mad** bir kəsi dəli etmək / vəziyyətinə salmaq; **to ~ *smb.* to sleep** bir kəsi yatırmaq; **to ~ away 1)** qovmaq; **2)** göndərmək; **to ~ away for *smth.*** bir şey üçün göndərmək; **to ~ down 1)** aşağı salmaq, azaltmaq; **to ~ down prices** qiymətləri aşağı salmaq; **2)** kənarlaşdırmaq, çıxartmaq (*universitetdən, kollecdən*); **to ~ forth 1)** buraxmaq, atmaq; *The sun sends forth light and heat Günəş şüa və istilik buraxır;* **2)** göndərmək; **to ~ forth labourers into the harvest** işçiləri məhsul yığmağa göndərmək; **to ~ off 1)** göndərmək, yola salmaq (*bağlamanı, məktubu və s.*); **to ~ off *one's* luggage** yükünü / baqajını göndərmək; **2)** qovmaq, işdən çıxartmaq; **3)** yola salmaq; **to ~ out 1)** vermək; *A lamp sends out light Lampa işıq verir;* **2)** atmaq, vermək (*kök, zoğ, cücərti*); *The tree sends out leaves Ağaclar yarpaqlayır;* **3)** göndərmək; **to ~ out invitation** dəvətnamə göndərmək; **to ~ out a signal** siqnal göndərmək; **to ~ up** qaldırmaq, yüksəltmək; **to ~ up prices** qiymətləri qaldırmaq

sender [ˈsendəʳ] *n* göndərən; **the ~ of the letter / telegram** məktubu / teleqramı göndərən

senile [ˈsiːnaɪl] *adj* qocalıq, qocalara xas olan; zəif, gücsüz, taqətsiz; **~ disease** qocalıq xəstəliyi

senior¹ [ˈsiːnjəʳ] *n* **1.** böyük; **to have respect for *one's* ~s** böyüklərinə hörmət etmək; **2.** böyük, yuxarı (*vəzifəcə, rütbəcə*); **to be *smb.'s* ~ by three years** bir kəsdən üç yaş böyük olmaq; **3.** yuxarı kurs tələbəsi; **4.** *amer.* orta məktəb müdavimi; **5.** *amer.* son kurs tələbəsi

senior² [ˈsiːnjəʳ] *adj* **1.** ata; *John Brown senior was a busy man Ata Con Braun məşğul adam idi;* **2.** böyük (*yaşca, mövqecə*); **the ~ members of the family** ailənin böyük / yaşlı üzvləri; **to be several years ~ to *smb.*** bir kəsə görə bir neçə yaş böyük olmaq; **3.** yuxarı; **~ classes** yuxarı siniflər; **~ pupils** yuxarı sinif şagirdləri; **~ students** yuxarı kurs tələbələri

sensation [senˈseɪʃn] *n* **1.** duyğu, hiss; **pleasant ~** xoş / xoşa gələn hiss; **disagreeable ~** xoşa gəlməyən / ikrah doğuran hiss; **a ~ of pain** ağrı hissi; **2.** qavrayış, qavrama, dərk etmə; **visible ~** görmə qavrayışı; **3.** sensasiya; **to make / to create / to cause a ~** sensasiya yaratmaq

sensational [senˈseɪʃnl] *adj* **1.** sensasiyalı, sensasiya doğuran, gurultulu; **~ news / rumours** sensasiya doğuran xəbərlər / şayiələr; **2.** çox gözəl / qəşəng / yaxşı; dəbdəbəli, təntənəli; **~ play** çox gözəl / yaxşı pyes

sense¹ [sens] *n* **1.** duyğu, hiss; **the five ~s** beş duyğu; **~ of hearing / of sight / of smell / of taste / of touch** eşitmə / görmə / iybilmə / dadbilmə / lamisə duyğusu; **2.** hiss etmə, duyma; dərk etmə; qavrama; **a ~ of pain** ağrı hissi; **a ~ of time** zamanı / vaxtı hiss etmə; **a high ~ of duty** yüksək vəzifə hissi; **a keen ~ of humour** iti yumor hissi; **3.** *pl* şüur, düşüncə; **to be out of *one's* ~s** *d.d.* ağlı başında olmamaq, dəli olmaq; **4.** *d.d.* ağıl, dərrakə, idrak; **to bring *smb.* to his ~s** bir kəsin başına ağıl qoymaq; **to come to *one's* ~s** ağlı başına gəlmək; **5.** sağlam ağıl / düşüncə; **a man of ~** ağıllı / sağlam düşüncəli adam; **to show good ~** sağlam düşüncə nümayiş etdirmək; **to talk ~** ağıllı / düşüncəli danışmaq; **6.** məna; **~ of a word / a sentence** sözün / cümlənin mənası; **strict / literal ~** dəqiq / hərfi məna; **in the narrow ~ of the word** sözün dar mənasında; **to have / to make ~** mənası olmaq; **to have no ~** mənası olmamaq, mənasız olmaq

sense² [sens] *v* **1.** hiss etmək, duymaq, anlamaq; *He sensed our hostility O bizim düşmənçiliyimizi hiss etdi;* **2.** başa düşmək, dərk etmək; *She fully sensed the danger of her position O öz vəziyyətinin təhlükəsini tam başa düşdü / dərk etdi*

senseless [ˈsenslɪs] *adj* **1.** hissiz; **to be / to lie ~** hissiz olmaq / uzanmaq; **2.** mənasız; axmaq, sarsaq; **~ idea** mənasız / axmaq fikir; **~ custom** axmaq / sarsaq adət

sensible [ˈsensəbl] *adj* **1.** ağıllı, səmərəli, mənalı, ağlabatan, məntiqi; dərrakəli; **~ idea** ağıllı / mənalı / ağlabatan fikir; **~ suggestion** ağıllı / səmərəli təklif; **a ~ person** dərrakəli / ağıllı adam; **2.** görünən, gözə çarpan, gözə görünən, əhəmiyyətli, nəzəri cəlb edən; **~ increase** gözəçarpan artım; **3.** anlayan, dərk edən, başa düşən; **to be ~ of *smth.*** bir şeyi dərk etmək

sensitive [ˈsensɪtɪv] *adj* **1.** zərif, həssas, tez mütəəssir olan, ürəyi nazik / yuxa; **~ skin** zərif / həssas dəri; **~ ear** həssas qulaq; **~ to heat / to light / to cold** istiyə / işığa / soyuğa həssas; **2.** küsəyən, tez küsən / inciyən, dəymədüşər; **a ~ child** küsəyən uşaq

sensitivity [ˌsensɪˈtɪvɪtɪ] *n* həssaslıq; tez mütəəssir olma, ürəyi naziklik / yuxalıq; **~ to pain / light / heat / cold** ağrıya / işığa / istiyə / soyuğa həssaslıq

sensory [ˈsensərɪ] *adj* həssas; **~ organs** həssas üzvlər (*bədəndə*)

sensual [ˈsenʃuəl] *adj* duyulan, hiss edilən, duyğu orqanları ilə qavranılan; cismani, şəhvani; ehtiraslı; **~ pleasure** cismani / şəhvani ləzzət

sensuous [ˈsenʃuəs] *adj* şəhvətli, ehtiraslı; **a ~ woman** ehtiraslı / şəhvətli qadın

sentence¹ [ˈsentəns] *n* **1.** *qram.* cümlə; **to construct a ~** cümlə qurmaq; **a declarative ~** nəqli cümlə; **an interrogative / an imperative ~** sual / əmr cümləsi; **2.** *hüq.* hökm, qərar; cəza; **nominal / suspended ~** şərti cəza; **severe / lenient ~** ciddi / yumşaq hökm; **capital / death ~, ~ of death** ölüm hökmü / cəzası; **to get a life ~** ömürlük həbs cəzası almaq; **to pass / to pronounce a ~** hökm çıxartmaq; **to reverse / to recall a ~** hökmü ləğv etmək

sentence² [ˈsentəns] *v* iş / cəza kəsmək, məhkum etmək, hökm vermək; **to ~ *smb.* to death** bir kəsi ölümə məhkum etmək; **to ~ a thief to six months' imprisonment** oğruya altıaylıq həbs cəzası vermək / kəsmək

sententious [senˈtenʃəs] *adj* əxlaqi, nəsihətli, ibrətli; **~ sayings** hikmətli sözlər / aforizmlər

sentiment [ˈsentɪmənt] *n* **1.** hiss, duyğu; sevgi, məhəbbət; **patriotic ~s** vətənpərvərlik hissləri / duyğuları; **lofty ~s** yüksək / ali hisslər; **3.** *əsasən pl* fikir, rəy, münasibət, əhval; **public ~s** ictimai fikir / rəy; **to express *one's* ~s** fikrini / rəyini söyləmək

sentimental [ˌsentɪˈmentl] *adj* həssas, incəqəlbli; sentimental; **~ music / poetry** sentimental musiqi / poeziya

sentimentality [ˌsentɪmenˈtælɪtɪ] *n* sentimentallıq, həssaslıq, nazikürəklilik

sentinel [ˈsentɪnl] *n* növbətçi, qarovul; **to place / to station a ~** növbətçi qoymaq

sentry [ˈsentrɪ] *n* növbətçi, keşikçi, qarovul; **to post a ~** növbətçi / keşikçi qoymaq; **to keep / to stand ~** növbə / keşik çəkmək

sentry-box [ˈsentrɪbɔks] *n* keşikçi / gözətçi budkası

separate¹ [ˈseprɪt] *adj* **1.** ayrı, ayrı-ayrı, ayrıca, tək; təcrid edilmiş; **a ~ room** ayrı otaq; **to sleep in ~ beds** ayrı-ayrı / ayrıca çarpayıda yatmaq; **2.** əlahiddə, müstəqil

separate² [ˈsepəreɪt] *v* **1.** ayırmaq, fərqləndirmək, əlaqəsini kəsmək; **to ~ truth from falsehood** həqiqəti yalandan ayırmaq / fərqləndirmək; **2.** bölmək; **to ~ *smth.* into parts / into classes** bir şeyi hissələrə / siniflərə bölmək; **3.** ayrılmaq, tərk etmək, vidalaşıb / görüşüb ayrılmaq; *The friends didn't separate till midnight Dostlar gecə yarıya qədər ayrılmadılar;* ◊ **to ~ the sheep from the goat** yaxşını pisdən fərqləndirmək, yaxşını yamandan seçmək

separation [ˌsepəˈreɪʃn] *n* **1.** ayırma, ayrılma; **the ~ of Church and State** kilsənin dövlətdən ayrılması; **2.** ayrılıq; **after a long ~** uzun ayrılıqdan sonra; **3.** *hüq.* ər-arvadın ayrı yaşaması, boşanma; **to get a ~ from *one's* husband** ərindən boşanmaq

separatist [ˈsepərətɪst] *n* separatist, separatçı

sepsis [ˈsepsɪs] *n tib.* sepsis

September¹ [sepˈtembəʳ] *n* (**Sept**) sentyabr

September² [sep'tembə'] *adj* sentyabr; **~ days** sentyabr günləri

sequel ['si:kwəl] *n* nəticə, yekun; **the ~ of** *smth.* bir şeyin nəticəsi; **in the ~** nəticədə, yekunda

sequence ['si:kwəns] *n* **1.** ardıcıllıq; **chronological / natural / usual ~ of** *smth.* bir şeyin xronoloji / təbii / adi ardıcıllığı; **~ of seasons** fəsillərin ardıcıllığı; **in ~** dalbadal, bir-birinin dalınca / ardınca; **2.** nəticə; **a ~ to** *smth.* bir şeyin nəticəsi; **3.** *gram.* uzlaşma; **the ~ of tenses** zamanların uzlaşması

serene [sı'ri:n] *adj* **1.** buludsuz, açıq, aydın, şəffaf; **a ~ sky** buludsuz səma; **2.** sakit, dinc, rahat; **~ old age** dinc / rahat qocalıq

serenity [sı'renıtı] *n* **1.** aydınlıq, parlaqlıq, şəffaflıq (*səma və s. haq.*); **the ~ of the sky** səmanın aydınlığı / açıqlığı; **2.** sakitlik, dinclik, rahatlıq

serf [sə:f] *n tar.* təhkimli kəndli; **the ~s** *top.* təhkimli kəndlilər; **liberation of the ~s** təhkimli kədlilərin azad olunması / edilməsi

serfdom ['sə:fdəm] *n* təhkimçilik hüququ; **the abolition of ~** təhkimçilik hüququnun ləğvi

sergeant ['sa:dʒənt] *n hərb.* serjant

serial ['sıərıəl] *adj* **1.** seriyalı, seriyalarla buraxılan / istehsal olunmuş; **~ publication** seriyalarla buraxılan nəşr; **~ catalogue** seriyalı kataloq; **a ~ film** seriyalı film; **2.** sıra (*nömrə haq.*); **3.** dövri, vaxtaşırı, dövrəşırı

sericulture ['serıkʌltʃə'] *n* ipəkçilik, baramaçılıq, ipəkçilik təsərrüfatı

series ['sıərı:z] *n* **1.** (*cəm formada dəyişmir*) sıra, cərgə; **a ~ of events / of victories** bir sıra hadisələr / qələbələr; **2.** silsilə, buraxılış, qrup; **to complete / to conclude a ~** buraxılışı tamamlamaq / başa çatdırmaq

serious ['sıərıəs] *adj* **1.** ciddi, təmkinli; **to be ~ about** *smth.* bir şeyə ciddi yanaşmaq; **to become ~** ciddiləşmək, təmkinli olmaq; **to look ~** ciddi / təmkinli görünmək; **2.** vacib; **~ thought / matter** vacib fikir / məsələ

seriousness ['sıərıəsnıs] *n* ciddilik, ciddiyyət; təmkin; *Do you realize the seriousness of the situation Sən / Siz vəziyyətin ciddiliyini dərk edirsənmi? / edirsinizmi?*; ◊ **in all ~** tam ciddiliklə

sermon ['sə:mən] *n* **1.** moizə, xütbə, vəz etmə; **2.** *məc.* nəsihət, öyüd, öyüd-nəsihət; **to deliver a ~** nəsihət / öyüd vermək

serpent ['sə:pənt] *n* **1.** ilan (*xüs. iri*); **2.** hiç / hiyləgər / iblis adam

serpentine ['sə:pəntaın] *adj* **1.** əyri-üyrü, dolanbac; **a ~ road** əyri-üyrü / dolanbac yol; **2.** hiç, hiyləgər, satqın, iblis

serpentry ['sə:pəntrı] *n* ilan yetişdirilən müəssisə

servant ['sə:vənt] *n* **1.** qulluqçu, xidmətçi; **domestic ~s** ev qulluqçuları; **to keep ~s** qulluqçular saxlamaq; **2.** qulluqçu (*dövlət idarələrində*); **a faithful ~** sadiq / etibarlı qulluqçu; **a ~ of the State** dövlət qulluqçusu

serve¹ [sə:v] *n id.* topu oyuna daxil etmə (*tennis / badminton oyununda*)

serve² [sə:v] *v* **1.** xidmət etmək / göstərmək; **to ~ one's country** vətəninə xidmət etmək; **2.** işləmək; **to ~ in an office / in a shop / in the police** idarədə / mağazada / polisdə işləmək; **3.** hərbidə xidmət etmək; **to ~ in the army / in the navy** orduda / dəniz donanmasında xidmət etmək; **4.** təmin etmək; **to ~ a town with gas / with water / with electricity** şəhəri qazla / su ilə / elektriklə təmin etmək; **5.** vermək (*süfrəyə*), gətirmək (*yemək, içki*), xidmət etmək (*restoranda və s.*); **to ~ breakfast / dinner / supper** səhər yeməyi / nahar / şam yeməyi vermək; **6.** yerinə yetirmək; xidmət / kömək etmək; **to ~ the cause of peace** sülh işinə xidmət etmək; **7.** topu oyuna daxil etmək (*tennis, badminton və voleybol oyunlarında*); **8.** müddəti çəkmək / bitirmək / çəkib qurtarmaq (*cəza, xidmət və s. haq.*); **to ~ a sentence** cəza müddətini çəkib qurtarmaq; *He served eight months in jail O, səkkizaylıq həbscəzasını çəkib qurtardı*; ◊ *It serves him right! Ona haqq olur!*; **to ~ up an old tale** ≅ köhnə sandıq / palan içi tökmək

service¹ ['sə:vıs] *n* **1.** xidmət, qulluq; qulluq / xidmət etmə / göstərmə; **to go into / to ~** xidmətçi işləmək; **to take ~ with** *smb.* / **into one's ~** bir kəsi xidmətçi qəbul etmək; **2.** iş; **domestic ~** ev işləri; **to be out of ~** işsiz olmaq; **to reward** *smb.* **for his good / for his long ~** bir kəsi yaxşı / uzunmüddətli işinə görə mükafatlandırmaq; **3.** xidmət; **telegraph / postal / telephone ~** teleqraf / poçt / telefon xidməti; **4.** xidmət etmə; **good / bad ~ at a hotel / at a restaurant** mehmanxanada / restoranda yaxşı / pis xidmət etmə; **to give customers prompt ~** müştərilərə tez / cəld xidmət göstərmək; **5.** hərbi xidmət; **to be called up for active ~** həqiqi hərbi xidmətə çağırılmaq; **to do one's military ~** hərbi xidmət keçmək; **fit for ~** hərbi xidmətə yararlı; **to be disabled for active ~** həqiqi hərbi xidmətə yararsız olmaq; **6.** xidmət, kömək; **to be at** *smb.'s* **~** bir kəsin xidmətində olmaq; **to offer one's ~s** öz xidmətini təklif etmək; **to be of ~ to** *smb.* bir kəsin karına / köməyinə gəlmək; **to do / to render** *smb.* **a ~** bir kəsə kömək / xidmət göstərmək; **to need the ~ of** *smb.* bir kəsin xidmətinə ehtiyacı olmaq; **7.** dəst, servis; **dinner / tea ~** nahar / çay dəsti; **8.** ləvazimat komplekti; **toilet ~** tualet ləvazimatı komplekti; **9.** topu oyuna daxil etmə (*tennis oyununda*)

service² ['sə:vıs] *adj* **1.** çağırış; **~ age** çağırış yaşı; **2.** hərbçi; **~ families** hərbçi ailələri; **3.** hərbi; **~ test** hərbi sınaq; **~ uniform** hərbi geyim / forma; **~ weapon** hərbi silah

service³ ['sə:vıs] *v* xidmət etmək, qulluq etmək, baxmaq; **to ~ a car / a washing-machine** maşın / paltaryuyan maşına qulluq etmək

serviceable ['sə:vısəbl] *adj* **1.** möhkəm; davamlı; **~ fabric / shoes / gloves** möhkəm parça / ayaqqabı / əlcək; **2.** xeyirli, faydalı

serviette [,sə:'vıet] *n* salfet, əlsilən; **paper ~** kağız salfet / əlsilən

servile ['sə:vaıl] *adj* **1.** qul, kölə; **~ labour** qul / kölə əməyi; **~ obedience** qul / kölə kimi itaət etmə; **2.** yaltaq, yaltaqcasına; quyruq bulayan

servitude ['sə:vıtju:d] *n* **1.** köləlik, qulluq; əsarət; **to keep in ~** köləlikdə / əsarətdə / məhkumluqda saxlamaq; **to deliver from ~** köləlikdən / əsarətdən azad etmək; **2.** *hüq.* katorqa, çox ağır iş; **penal ~ for life** ömürlük katorqa

sesame ['sesəmı] *n bot.* küncüt

session ['seʃn] *n* **1.** iclas; **plenary ~** plenar iclası; **an emergency ~** fövqəladə iclas; **the next ~ of parliament** parlamentin növbəti / gələn iclası; **2.** *hüq.* məhkəmə iclası; **closed ~** məhkəmənin qapalı iclası; **in full ~** açıq məhkəmə iclasında; **3.** semestr, yarımillik; **the summer ~** yay semestri

set¹ [set] *n* I **1.** dəst, komplekt; **a ~ of tools** bir dəst / komplekt alət; **2.** külliyyat; **complete ~ of Dicken's novels** Dikkensin romanlarının tam külliyyatı; **3.** cərgə, sıra, seriya; **a ~ of questions** bir sıra suallar; **4.** qrup; **a ~ of men** bir qrup adam; **5.** dairələr; **the political / the literary ~** siyasi / ədəbi dairələr; **6.** radioqəbuledici aparat, radio aparatı; **7.** *id.* bir partiya / oyun; **to win the first ~** birinci partiyanı udmaq

set [set] *n* II **1.** (*ancaq təkdə işlənir*) xətt; ümumi şəkil / təsvir; **the ~ of the hills** dağların ümumi şəkli; **2.** quruluş; bədən quruluşu; **of a manly ~** kişi bədənli adam; **3.** (*ancaq təkdə işlənir*) istiqamət; **the ~ of a tide / of a current / of wind** qabarmanın / axının / küləyin istiqaməti; **4.** meyl; təmayül, tendensiya; **the ~ of public opinion** ictimai fikrin meyli / tendensiyası; **5.** (*ancaq təkdə işlənir*) batma (*günəş haq.*); **at ~ of the sun** günəş batanda

set² [set] *adj* **1.** durğun, tərpənməyən, hərəkətsiz; donuq, sabit; **~ smile** donuq təbəssüm; **~ phrase** sabit ifadə; **2.** qəti, qəti müəyyənləşmiş, həmişəlik; **~ wage** qəti müəyyənləşmiş maaş; **3.** sabit; dəyişməyən; **~ price** sabit qiymət; **~ rules** sabit / dəyişməyən qaydalar; **4.** əvvəlcə şərtləşdirilmiş / təyin edilmiş; **~ arrangements** əvvəlcə şərtləşdirilmiş öhdəliklər; **at a ~ time** təyin edilmiş vaxtda; **~ speech** 1) əvvəlcədən hazırlanmış nitq; 2) rəsmi nitq; **5.** inadlı, inadcıl, qətiyyətli; **a man of ~ opinion** fikrində qətiyyətli olan adam; **6.** qəsdən, qəsdlə / qərəzlə edilən; **on ~ purpose** qəsdən, bilə-bilə;

◊ ~ **dinner** ziyafət; ~ **fair** yaxşı, açıq (*hava haq.*); *The weather is now set fair Hava indi yaxşılaşıb*; **to be hard ~ for money** pula çox ehtiyacı olmaq

set³ [set] *v* **1.** qoymaq, düzmək, yerləşdirmək; **to ~ a cup / a glass / a plate / a fork / a knife on the table** stolun üstünə fincan / stəkan / boşqab / çəngəl / bıçaq qoymaq; **to ~ a chair at / by the table** stulu stolun arxasına / yanına qoymaq; **to ~ *one's* hand on *smb.*'s shoulder** əlini bir kəsin çiyninə qoymaq; **2.** oturtmaq, əyləşdirmək, mindirmək; **to ~ *smb.* by the fire** bir kəsi ocağın yanında oturtmaq; **to ~ *smb.* on horseback** bir kəsi ata mindirmək; **3.** taxmaq, keçirmək; **to ~ the wheel on the axe** təkəri oxa taxmaq / keçirmək; **4.** salmaq; **to ~ glass in a window** pəncərəyə şüşə salmaq; **5.** çevirmək, döndərmək; **to ~ *one's* face towards the sun** üzünü günəşə çevirmək / döndərmək; **6.** hazırlamaq, köklamək; **to ~ a piano** pianonu kökləmək; **7.** təyin / müəyyən etmək, qoymaq; **to ~ a boundary** sərhədi təyin / müəyyən etmək; **to ~ limit to *smth.*** bir şeyə hədd / sərhəd qoymaq; **to ~ a wedding day** toy günü təyin etmək; **to ~ a price on *smb.*'s head** bir kəsin başına qiymət qoymaq; **to ~ a fine** cəriməni təyin / müəyyən etmək; **8.** tutmaq, durmaq (*paltar haq.*); **to ~ well / badly** yaxşı / pis tutmaq / durmaq (*paltar haq.*); **9.** batmaq (*göy cisimləri haq.*); *The sun is setting Günəş batır*; **10.** qurmaq (*saatı*); düzəltmək (*saatın əqrəbini və s.*); **to ~ a watch / a clock** saatı düzəltmək; **11.** qoymaq (*məqsəd və s.*); **to ~ a goal** məqsəd qoymaq; **12.** vermək (*tapşırıq, sual, dərs və s.*); **to ~ a task** tapşırıq vermək; **to ~ the lesson for tomorrow** sabaha dərs vermək; **13.** göstərmək (*nümunə*); **to ~ a good / bad example** yaxşı / pis nümunə göstərmək; **14.** salmaq (*dəb*); **to ~ the fashion** dəb salmaq, dəbə mindirmək; **15.** qıcamaq, sıxmaq (*dişi*); **to ~ *one's* teeth** dişlərini qıcamaq; **16.** büzülmək (*dodaqlar haq.*); *His lips set Onun dodaqları büzüldü*; **17.** donmaq, hərəkətsiz olmaq (*göz, sifət haq.*); *He was sitting his face set O, sifəti donmuş halda oturmuşdu*; **18.** bərkimək (*sement və s. haq.*); **19.** qatılaşmaq, laxtalaşmaq (*qan, zülal*); **20.** kəsmikləşmək, çürümək (*süd*); **21.** formalaşmaq (*xasiyyət, bədən quruluşu*); **22.** rekord vurmaq; **23.** sağanağa salmaq (*qiymətli daşı*); **to ~ diamonds** brilyantları sağanağa salmaq; **24.** açmaq (*stol*); **to ~ out the table** süfrə açmaq, stol açmaq; **25.** yerinə salmaq (*sümüyü*); **to ~ a broken leg / arm** sınmış ayağı / qolu yerinə salmaq; **26.** düzəltmək (*şlyapanı, qalstuku və s.*); **to ~ *one's* cap** papağını düzəltmək; **27.** yığmaq (*saçı*); **to ~ *one's* hair** saçını yığmaq; **28.** itiləmək (*bıçağı və s.*); **to ~ a knife** bıçağı itiləmək; **29.** qoymaq (*növbətçi, keşikçi*); **to ~ the guard** *hərb.* keşikçi qoymaq; **30.** çıxartmaq (*sahilə, adaya və s.*); **to ~ troops on shore** sahilə qoşun çıxartmaq; **31.** ümid olmaq, bel bağlamaq; **to ~ *one's* hope on *smb.*** bir kəsə bel bağlamaq / ümid olmaq; **32.** qoymaq (*qadağa və s.*); **to ~ a veto on *smth.*** bir şey üzərinə qadağa qoymaq; **to ~ a fine** cərimə qoymaq; **33.** vurmaq, basmaq (*möhür*); **to ~ a seal 1)** möhür vurmaq / basmaq; 2) iz buraxmaq / qoymaq; *It set a seal on his life Bu onun həyatında iz buraxdı*; **34.** əkmək, basdırmaq (*bitki, toxum*); **to ~ fruit-trees** meyvə ağacı əkmək / basdırmaq; **35.** tərtib etmək, yoxlamaq (*imtahan materiallarını*); **to ~ an examination paper** imtahan üçün yazı işi tərtib etmək; **to ~ questions in an examination** imtahan üçün suallar tərtib etmək; **to ~ about doing *smth.*** bir şeyi etməyə başlamaq / girişmək; *He set about writing a letter to his family O, ailəsinə məktub yazmağa başladı*; **to ~ *smb.* about (doing) *smth.*** bir kəsi bir şey etməyə məcbur / təhrik etmək; **to ~ oneself to *smth.*, to ~ oneself to do / doing *smth.*** bir şeyi etməyə ciddiyyətlə girişmək; **to ~ to work** işə girişmək / başlamaq; **to ~ *smb.* to saw wood** bir kəsi ağac mişarlamağa məcbur etmək; **to be ~ to do *smth.*** bir şeyi etməyə hazır olmaq; *We are set to go Biz getməyə hazırıq*; **to be ~ upon / on *smth.*** bir şeyi etməyi çox istəmək, bir şeyə nail olmağı qarşısına

məqsəd qoymaq; **to ~ free** azad etmək; **to ~ a prisoner free / at liberty** dustağı azad etmək; **to ~ *smb.*'s mind at rest** bir kəsi sakitləşdirmək; **to ~ *one's* mind at rest** sakitləşmək; **to ~ about** yaymaq; **to ~ about gossip** dedi-qodu yaymaq; **to ~ apart 1)** yığmaq / toplamaq (*pul*); **to ~ apart out of *one's* savings** əmanətin bir hissəsini yığmaq; 2) ayırmaq, fərqləndirmək; **to ~ the dogs apart** itləri ayırmaq; **to ~ *smth.* ashore** bir şeyi sahilə çıxartmaq; **to ~ aside 1)** yığmaq, toplamaq, kənara qoymaq; **to ~ aside money** pul toplamaq / yığmaq; 2) nəzərə almamaq; **to ~ aside *one's* own interests** öz şəxsi maraqlarını nəzərə almamaq; 3) rədd / etiraz etmək; *He set all their offers aside O onların bütün təkliflərini rədd etdi*; 4) *hüq.* ləğv etmək; **to ~ aside a sentence** hökmü ləğv etmək; **to ~ back 1)** əvvəlki yerinə qoymaq; **to ~ the books back** kitabları əvvəlki yerinə qoymaq; 2) geri çəkmək; **to ~ the chairs back** stulları geri çəkmək; 3) geri döndərmək / çəkmək; **to ~ back the clock** saatı geri çəkmək; **to ~ down 1)** yerə qoymaq; *He set his load down O, yükünü yerə qoydu*; 2) düşürmək; **to ~ down passengers** sərnişinləri düşürmək; 3) yazmaq, qeyd etmək; **to ~ down *smb.*'s name and address** bir kəsin adını və ünvanını yazmaq; 4) (**for**) təyin etmək; *The meeting is set down for Friday İclas cümə gününə təyin edilib*; **to ~ forth 1)** yola düşmək (*səyahətə və s.*); **to ~ forth on a journey / travel** səyahətə yola düşmək; 2) izah / bəyan / şərh etmək; **to ~ scientific results** elmi nəticələri bəyan etmək; **to ~ forward** yola düşmək; irəli getmək; 3) irəli sürmək; **to ~ in** gəlmək, düşmək; *Night was setting in Gecə düşürdü*; 4) əkmək, basdırmaq (*bitki və s.*); **to ~ off** yola düşmək; **1) to ~ off on a journey** səyahətə yola düşmək; 2) ayırmaq; **to ~ off a clause by a comma** budaq cümləni vergüllə ayırmaq; 3) ödəmək, kompensasiya vermək; **to ~ off a loss / a debt** itkini / borcu ödəmək; 4) bəzəmək; **to ~ off a dress with gold braid** paltarı qızıl təsma ilə bəzəmək; **to ~ out 1)** bayıra / çölə qoymaq; **to ~ out the empty milk-can** boş süd bidonunu çölə / bayıra qoymaq; 2) qoymaq, nümayiş etdirmək; **to ~ out vegetables for sale** tərəvəzi satışa qoymaq; 3) düzmək, yerləşdirmək; **to ~ out books on the table** kitabları stolun üstünə düzmək; 4) yola düşmək; **to ~ out on an expedition** ekspedisiyaya yola düşmək; 5) hazırlaşmaq, fikrinə düşmək; **to ~ out to write a novel** roman yazmaq fikrinə düşmək; 6) ətraflı şərh / izah etmək; **to ~ out *one's* ideas clearly** öz fikirlərini / mülahizələrini ətraflı şəkildə izah / şərh etmək; **to ~ up 1)** qoymaq, yerləşdirmək; **to ~ up a picture on the settee** şəkli divanın üstünə qoymaq; 2) götürmək; **to ~ up a book** kitabı götürmək; 3) asmaq; **to ~ up a notice** elan asmaq; 4) ucaltmaq, qoymaq; **to ~ up a monument** abidə ucaltmaq / qoymaq; 5) əsasını / binasını qoymaq, təsis / təşkil etmək; **to ~ up a laboratory** laboratoriya təşkil etmək; 6) qoymaq, müəyyən etmək; **to ~ up new order** yeni qayda-qanun qoymaq; 7) açmaq; **to ~ up a new shop** yeni mağaza açmaq; 8) qaldırmaq, salmaq; **to ~ up a hullabaloo** hay-haray / səs-küy qaldırmaq

settee [se'ti:] *n* balaca / kiçik divan

setter ['setə'] *n* **1.** setter (*it cinsi*); **2.** *k.t.* əkici maşın; **3.** quran, qoyan (*tələ*); **the ~ of a trap** tələ quran

setting ['setɪŋ] *n* **1.** sağanaq, çərçivə; **gold ~** qızıl sağanaq; **the ~ of a jewel** qiymətli daşın sağanağı; **2.** mühit, yer; **romantic ~** romantik mühit; **3.** bədii tərtibat (*tamaşa, kinofilm üçün*); **4.** sözə yazılmış musiqi; **5.** *mus.* aranjirovka, bəstələmə, tərtib etmə, uyğunlaşdırma; **~ for piano** piano üçün aranjirovka / uyğunlaşdırma; **6.** batma (*günəş haq.*); **the ~ of the sun** günəşin batması

settle ['setl] *v* **1.** həll etmək, qərar qəbul etmək; **to ~ a question once and for all** məsələni həmişəlik həll etmək; **2.** razılaşmaq, razılaşdırmaq; **to ~ the price** qiyməti razılaşdırmaq; **3.** müəyyənləşdirmək; **to ~ the date of *one's* return** qayıtma tarixini müəyyənləşdirmək; **4.** hesablaşmaq, bir kəslə hesabı kəsmək; **to ~ with *one's***

creditors kreditorlarla / kredit verənlərlə hesablaşmaq; **5.** köçmək, məskunlaşmaq (*həm də* **to ~ down**); **to ~ in London / in the country** Londonda / kənddə məskunlaşmaq; **6.** köçürmək, məskunlaşdırmaq; **to ~ *smb.* in a new country** bir kəsi yeni ölkəyə köçürmək / ölkədə məskunlaşdırmaq; **7.** əyləşmək, oturmaq (*həm də* **to ~ down**); **to ~ in a chair / in a car** stulda / maşında oturmaq; **8.** əyləşdirmək, oturtmaq; **to ~ *smb.* in an arm-chair** bir kəsi kresloda oturtmaq; **9.** çökmək, oturmaq; düşmək (*həm də* **to ~ down**); **to let *smth.* ~** bir şeyi çökməyə qoymaq; **10.** qaydaya salmaq, sakitləşdirmək; **to ~ (*one's*) nerves** əsəblərini sakitləşdirmək; **11.** ödəmək (*həm də* **to ~ up**); **to ~ a bill / an account** hesabı ödəmək; **to ~ a debt** borcu ödəmək; **12.** aradan qaldırmaq, yox etmək; götürmək; **to ~ *smb.*'s doubts** bir kəsin şübhələrini yox etmək; **13.** hakim kəsilmək; *A deep silence settled in the room Otağa dərin bir sükut hakim kəsildi;* **to ~ for *smth.*** *d.d.* razılaşmaq, kifayətlənmək; *I would settle for three hundred dollars Mən üç yüz dollara razılaşardım;* **to ~ upon / on *smth.*** bir şey üzərində dayanmaq, müəyyən qərar qəbul etmək; **to ~ *one's* property on *smb.*** malını / əmlakını bir kəsə vəsiyyət etmək; **to ~ off** yatırtmaq; *She settled off the child O, uşağı yatırtdı;* **to ~ up** qurtarmaq, sona çatdırmaq; **to ~ up *one's* affairs** işlərini qurtarmaq / sona çatdırmaq

settlement [ˈsetlmənt] *n* **1.** məskunlaşdırılma, məskun edilmə; **to make a ~** məskunlaşdırmaq; **2.** məskən, məntəqə, kənd; qəsəbə; **3.** nizama / qaydaya salma; saziş, müqavilə; **terms of ~** sazişin / müqavilənin şərtləri; **~ of a dispute** mübahisəni qaydaya salma; **to come to / to reach a ~ of *one's* differences** mübahisəli məsələlərdə razılığa gəlmək; **4.** *hüq.* əmlaka sahib olma haqqında akt; **to make a ~ on *smb.*** əmlakı bir kəsin ixtiyarına vermək; **to draw up a marriage ~** kəbin müqaviləsi tərtib etmək; **5.** çökmə; çöküntü

settler [ˈsetlə] *n* mühacir, bir yerə köçüb məskunlaşan / yerləşən ilk adam

seven [ˈsevn] *num* **1.** yeddi; *There were seven of them Onlar yeddi idilər;* **2.** yeddinci; **Room ~** yeddinci otaq; **in ~** yeddi-yeddi; **3.** yeddi yaş; *He is seven Onun yeddi yaşı var;* **at ~** yeddi yaşında

sevenfold [ˈsevnfould] *adv* yeddi dəfə / qat; **to increase ~** yeddi dəfə / qat artırmaq

seventeen [ˈsevnˈtiːn] *num* **1.** on yeddi; **2.** on yeddinci; **chapter ~** on yeddinci fəsil; **3.** on yeddi yaş; *He's seventeen Onun on yeddi yaşı var*

seventeenth [ˈsevnˈtiːnθ] *adj* on yeddinci; *He is in his seventeenth year O, on yeddi yaşındadır*

seventh [ˈsevnθ] *num* yeddinci; **the ~ lesson** yeddinci dərs

◊ **to be in the ~ heaven** göyün yeddinci qatında olmaq

seventieth [ˈsevntiθ] *num* yetmişinci; *He is in his seventieth O, yetmiş yaşındadır*

seventy [ˈsevnti] *num* yetmiş; **~ soldiers** yetmiş əsgər

sever [ˈsevə] *v* **1.** kəsmək, ayırmaq; düyünü gövdədən kəsmək; **to ~ *smb.*'s head from his body** bir kəsin başını bədənindən ayırmaq; **2.** *məc.* ayırmaq, ayrılmaq, ayrı salmaq; **to ~ oneself from society** cəmiyyətdən ayrılmaq / ayrı düşmək; **3.** kəsmək; **to ~ diplomatic relations** diplomatik əlaqələri kəsmək; **4.** qırılmaq; *The rope severed under the strain Kəndir dartılmadan qırıldı*

several [ˈsevrəl] *adj* **1.** bir neçə; **~ days / weeks / years** bir neçə gün / həftə / il; **2.** müxtəlif, cürbəcür; **the works of ~ artists** müxtəlif rəssamların əsərləri

severally [ˈsevrəli] *adv* ayrı-ayrı, ayrılıqda, fərdi olaraq

severance [ˈsevərəns] *n* kəsmə, kəsilmə, qırma, qırılma; **the ~ of diplomatic relations** diplomatik əlaqələrin kəsilməsi

severe [siˈviə] *adj* **1.** ciddi, zabitəli, sərt, kəskin; **~ sentence** sərt / kəskin hökm; **~ punishment** ciddi cəza; **2.** tələbkar; **~ teacher / father** tələbkar müəllim / ata; **3.** soyuq, sərt (*hava, iqlim və s. haq.*); **~ winter** soyuq / sərt qış; **~ frost** sərt şaxta; **4.** ağır, ciddi (*xəstəlik, yaralanma və s. haq.*); **~ illness** ciddi xəstəlik; **~ wound** ağır yara; **~ loss** ağır itki

sew [sou] *v* tikmək; **to ~ a dress** paltar tikmək; **to ~ by hand / by machine** əllə / maşınla tikmək; **to ~ a button on / onto a shirt** köynəyə düymə tikmək

sewing-machine [ˈsouiŋməˌʃiːn] *n* tikiş / paltar maşını

sex [seks] *n* cins; **without distinction of age or ~** yaşa və cinsə fərq qoymadan; **the fair ~, the weak ~** zərif cins, qadınlar; **the sterner / the stronger ~** güclü cins, kişilər

sexual [ˈseksjuəl] *adj* cinsi; seksual; **~ disease** tənasül xəstəlikləri; **~ intercourse** cinsi əlaqə

sexy [ˈseksi] *adj d.d.* həddən artıq seksual / qızğın; **~ girls** seksual qızlar

shabby [ˈʃæbi] *adj* geyilmiş, didilmiş, sürtülmüş, köhnəlmiş, nimdaş (*paltar haq.*); **~ clothes** köhnəlmiş paltarlar; **a ~ hat** geyilmiş / nimdaş papaq; **2.** köhnə, başlı-başına buraxılmış, yarımuçmuş, yarımdağılmış (*bina və s. haq.*); **a ~ house** çox köhnəlmiş / yarımdağılmış ev; **3.** alçaq, yaramaz, şərəfsiz, namussuz; **a ~ trick** yaramaz yalan; **to play a ~ trick on *smb.*** bir kəsə qarşı yaramaz hərəkət etmək

shackle[1] [ˈʃækl] *n* **1.** (*adət. pl*) qandal, buxov; **2.** *məc.* zəncir, bağ, əlaqə; **the ~s of love** məhəbbət əlaqələri

shackle[2] [ˈʃækl] *v* **1.** qandallamaq, buxovlamaq; qandal / buxov vurmaq; **2.** *məc.* mane olmaq; əl-qolunu / əl-ayağını bağlamaq

shade[1] [ʃeid] *n* **1.** kölgə; **in the ~ of a tree** ağacın kölgəsində; **to cast a ~ on *smth.*** bir şeyin üstünə kölgə salmaq; **2.** çalar, ton; **in dark / in light ~s** tünd / açıq tonda; **delicate ~s of meaning in words** sözlərdə mənanın zərif çalarları; **3.** *pl* toran, alaqaranlıq, qaş qaralan zaman; *The shades of evening / of night fall Qaş qaralır, Toran düşür;* **4.** kabus; **the ~s of death** ölüm kabusu; **5.** ekran; abajur (*lampa qalpağı*);

◊ **in light and ~** işıqda və kölgədə

shade[2] [ʃeid] *v* **1.** kölgələmək, kölgələnmək, kölgə salmaq; *Trees shade the street Ağaclar küçəyə kölgə salır;* **2.** müdafiə etmək, qorumaq (*işıqdan, günəşdən*); **to ~ *one's* eyes with *one's* hand** əli ilə gözünü qorumaq (*işıqda, günəşdən*); **3.** kədərləndirmək, tutqunlaşdırmaq; *A sullen look shaded his face Sərt baxış onun üzünü tutqunlaşdırdı;* **4.** *inc.* tuşlamaq, kölgə vermək, kölgələmək (*şəkli*); **to ~ a white spot** ağ ləkəni tuşlamaq

shadeness [ˈʃeidinis] *n* kölgəlik, kölgə; *These birds live in the shadeness of the forest Bu quşlar meşənin kölgəliklərində yaşayır*

shadow[1] [ˈʃædou] *n* **1.** kölgə; **to cast / to throw a ~** 1) kölgə salmaq; *These trees cast long shadows Bu ağaclar uzun kölgələr salır;* 2) *məc.* kədərləndirmək, ovqatını təlx etmək; **2.** *pl* toran, qaş qaralma; **3.** işarə; **a ~ of a smile** təbəssüm işarəsi;

◊ **to be afraid of *one's* (own) ~** öz kölgəsindən qorxmaq; **to quarrel with *one's* own ~** mənasız yerə özündən çıxmaq

shadow[2] [ˈʃædou] *v* **1.** kölgələmək, kölgələndirmək, kölgə salmaq; *Great trees shadowed this place Böyük ağaclar bu yerə kölgə salırdı;* **2.** kədərləndirmək, qəmləndirmək; **3.** gizli izləmək; *I knew that I was being shadowed Mən bilirdim ki, məni izləyirlər*

shadowy [ˈʃædoui] *adj* **1.** kölgəli; **a ~ garden** kölgəli bağ; **a ~ corner** kölgəli künc; **2.** tutqun, dumanlı; anlaşılmaz, qeyri-müəyyən

shady [ˈʃeidi] *adj* **1.** kölgəli, kölgəlik; **a ~ yard** kölgəli həyət; **to keep ~** kölgədə qalmaq; **2.** şübhəli, etibarsız; **a ~ man** şübhəli adam; **3.** xarab, lax; **a ~ egg** xarab / lax yumurta

shaft [ʃaːft] *n* **1.** dəstə, sap, ağac; **the ~ of a spade / of an axe / of a hammer** belin / baltanın / çəkicin sapı; **2.** ox; **3.** şüa; **a ~ of lightning** şimşəyin şüası; **4.** gövdə (*ağacda*); **5.** dişlə, çillə (*qoşqu atlarında*); **6.** soba / tüstü borusu; **7.** *mem.* sütun

shaggy [ˈʃægi] *adj* **1.** tüklü, qalıntüklü; pırtlaşıq; **~ hair** pırtlaşıq saç; **~ mane** qalıntüklü yal; **~ eyebrows** qalıntüklü qaşlar; **2.** xovlu; **~ cloth** xovlu parça; **3.** kobud, nəzakətsiz; **~ manners** kobud xasiyyət / davranış; **4.** kol-kos basmış, çox ağac bitmiş

shake[1] [ʃeik] *n* **1.** silkələmə, silkələnmə; **to give *smth.* a ~** bir şeyi silkələmək; **to give *smb.*'s hand a ~** bir kəsin əlini sıxmaq /

silkələmək; **2.** təkan; zərbə; **to be destroyed by the ~ of an earthquake** zəlzələnin təkanından uçmaq / dağılmaq

shake[2] [ʃeɪk] *v* **1.** silkələmək, silkələnmək, əsdirmək, əsmək, yırğalamaq, yırğalanmaq; çırpmaq; **to ~ fruit from a tree** meyvəni silkələyib ağacdan salmaq; **to ~ (up) a pillow / a mattress** balışı / döşəyi çırpmaq; **to ~ with cold / with fear** soyuqdan / qorxudan əsmək / titrəmək; **to ~ *smb.*'s hand, to ~ *smb.* by the hand** bir kəsin əlini sıxmaq; **2.** yırğalamaq *(başını)*; **to ~ *one's* head** başını yırğalamaq; **3.** sarsıtmaq; *I was shaken with / at the news Xəbər məni sarsıtdı*; **4.** zəiflətmək; **to ~ the foundation** özülü / təməli zəiflətmək; **to ~ down 1)** vurub salmaq *(meyvəni ağacdan)*; **2)** uçurmaq, sökmək *(evi)*; **to ~ off 1)** çırpmaq *(tozu və s.)*; **2)** qurtulmaq, xilas olmaq, canını qurtarmaq; **to ~ out** çırpmaq / çırpıb təmizləmək; **to ~ up 1)** çalxamaq, çalxalamaq; *The medicine must be shaken up before drinking İçməzdən əvvəl dərmanı çalxalamaq lazımdır*; **2)** çırpmaq; **to ~ up a pillow** balışı çırpmaq

shaky [ˈʃeɪkɪ] *adj* **1.** laxlayan, tərpənən; **a ~ chair / a ~ table / a ~ bed** laxlayan stul / stol / çarpayı; **2.** *məc.* qətiyyətsiz, səbatsız, zəif; **~ steps** qətiyyətsiz addımlar; **3.** əsən, titrəyən, titrək; **~ hands** titrəyən əllər; **a ~ voice** titrək səs; **4.** davamsız, tezsınan, tezdağılan, etibarsız; şübhəli; **5.** zəif; **to feel ~** özünü zəif hiss etmək

shall [ʃæl] *tam forma:* [ʃəl, ʃl, ʃ] *qısa formalar (inkar forması* **shall not**, *qısa inkar forması* **shan't** [ʃɑːnt]; *pt* **should** [ʃud]; *inkar forması* **should not**; *qısa inkar forması* **shouldn't** [ʃudnt]) **1.** *köməkçi fel I-ci şəxsin tək və cəmində işlənir; gələcək zamanı ifadə edir və Azərbaycan dilində təkdə* **-cam, -cəm**; *cəmdə* **-caq, -cək** *şəkilçilərinə müvafiq gəlir; I* **shall** *read this book in summer Mən bu kitabı yayda oxu***yacam**; *We* **shall** *receive a letter from him Biz ondan məktub ala***cağıq**; **2.** *modal fel olaraq:* **1)** *2-ci və 3-cü şəxslərdə işlənir və hədə, vəd, yasaq və s. bildirir: You shall be punished for your behaviour Sən / Siz hərəkətinə / hərəkətinizə görə cəzalanacaqsan / cəzalanacaqsınız*; **2)** *Hərəkətin vacibliyini / lazımlığını bildirir: Shall I come here tomorrow? Mən sabah bura gəlimmi?*

shallow [ˈʃælou] *adj* **1.** dayaz; **~ water** dayaz su; **a ~ plate / pool** dayaz boşqab / çarhovuz; **2.** səthi, dayaz, məhdud; boş; **~ mind** məhdud ağıl; **a ~ person** məhdud / dayaz adam; **~ policy** dayaz siyasət

sham[1] [ʃæm] *n* **1.** saxtakarlıq, saxtakarlıq etmə; qəlp, saxta; *Are those real diamonds or only shams? Onlar əsl brilyantdır, yoxsa saxta?*; **2.** hiyləgər, riyakar, özünü tülkülüyə qoyan adam; *He's not ill, he is a sham O, xəstə deyil, özünü tülkülüyə qoyur*; **3.** fırıldaqçı, dələduz, adamaldadan, yalançı; *He cheated you, he is a sham O səni / sizi aldatdı, o fırıldaqçıdır*

sham[2] [ʃæm] *adj* **1.** saxta, qəlp, saxtalaşdırılmış; **~ pearls / jewellery** saxta mirvari / daş-qaş; **2.** süni; yalançı; **~ flowers** süni güllər / çiçəklər; **~ tears** yalançı göz yaşları

sham[3] [ʃæm] *v* **(-mm-)** riyakarlıq etmək, yalandan özünü ... göstərmək / ...vurmaq / ...oxşatmaq, ...kimi qələmə vermək; **to ~ dead** yalandan özünü ölülüyə vurmaq; *He is not ill, he is shamming O, xəstə deyil, özünü xəstəliyə vurur*

shamble [ˈʃæmbl] *v* ayaqlarını sürümək, yavaş-yavaş getmək / yerimək

shame[1] [ʃeɪm] *n* **1.** xəcalət, həya, abır, abırhəya; **a sense of ~** xəcalət / həya hissi; **for ~** xəcalətdən; **to feel ~ at *smth.*** bir şeydən xəcalət çəkmək; **to burn / to flush with ~** xəcalətdən qızarmaq; **2.** biabırçılıq, rüsvayçılıq, bədnamlıq; **to bring ~ on / to / upon *one's* family** ailəsini biabır etmək; **to bring to ~** biabır / rüsvay etmək

shame[2] [ʃeɪm] *v* **1.** utandırmaq, utanmaq, xəcalət çəkmək; **to ~ *smb.* in front of / before *smb.*** bir kəsi bir kəs qarşısında utandırmaq; **2.** biabır / rüsvay / bədnam etmək; **to ~ *one's* family** ailəsini rüsvay etmək; **to ~ oneself** özünü biabır etmək

shamefaced [ˌʃeɪmˈfeɪst] *adj* **1.** utancaq, utanan; **2.** qorxaq, ürəksiz, ağciyər

shameful [ˈʃeɪmfl] *adj* eyibli, biabırçı, rüsvayçı

shameless [ˈʃeɪmlɪs] *adj* **1.** abırsız, həyasız, utanmaz; **a ~ liar** abırsız yalançı; **2.** ədəbsiz, nalayiq; **a ~ picture** ədəbsiz / nalayiq şəkil

shampoo[1] [ʃæmˈpuː] *n* şampun; **a perfumed ~** ətirli şampun

shampoo[2] [ʃæmˈpuː] *v* saçı şampunla yumaq

shamrock [ˈʃæmrɔk] *n bot.* dovşan kələmi

shanty[1] [ˈʃæntɪ] *n* koma, daxma

shape[1] [ʃeɪp] *n* **1.** forma, ümumi şəkil; **the ~ of his nose** *onun burnunun forması*; **a cake in the ~ of a heart** ürək formalı / şəkilli piroja; **to take the ~ of *smth.*** bir şeyin formasını almaq; **to give *smth.* a different ~** bir şeyə cürbəcür forma vermək; **2.** qayda, düzülüş, düzüm; **to put *one's* ideas into ~** fikirlərini qaydaya salmaq; **3.** kölgə, kabus; *Strange shapes appeared from the shadows Qaranlıqdan qəribə kölgələr peyda oldu*; **4.** *d.d.* vəziyyət; **in good / in bad ~** yaxşı / pis vəziyyətdə; *His affairs are in (a) good / in (a) bad shape Onun işləri yaxşı / pis vəziyyətdədir*

shape[2] [ʃeɪp] *v* **1.** formalaşdırmaq, forma vermək, formaya salmaq; **to ~ into a ball** şar formasına salmaq; **2.** düzəltmək, hazırlamaq; **to ~ a vase out of clay** gildən vaza düzəltmək; **to ~ a figure out of wood** ağacdan fiqur düzəltmək; **3.** qoşmaq, bəstələmək; **to ~ a poem** şer qoşmaq; **to ~ a song** mahnı bəstələmək / qoşmaq; **4.** qaydaya salmaq, hazırlamaq; **to ~ a plan** plan hazırlamaq; **5.** formalaşmaq, forma kəsb etmək; ortaya çıxmaq, əmələ gəlmək; *The boy / The girl is shaping quickly Oğlan / qız tez formalaşır*

shapeless [ˈʃeɪplɪs] *adj* **1.** formasız, şəkilsiz, forması / şəkli olmayan; **2.** biçimsiz, eybəcər, kifir, idbar, yöndəmsiz

shapely [ˈʃeɪplɪ] *adj* boylu, qamətli; qəddqamətli; qəşəng; **~ legs** qəşəng qıçlar

share[1] [ʃeəʳ] *n* **1.** pay, hissə; ***one's* ~ of the expenses** xərcdə payı; **to get *one's* due ~ of *smth.*** bir şeydən payını almaq; **2.** rol, iştirak; **to have / to take *one's* ~ in *smth.*** bir şeydə iştirak etmək; *He had no share in the plot Bu sui-qəsddə o iştirak etməmişdi*

share[2] [ʃeəʳ] *v* **1.** bölmək; **to ~ *smth.* equally** bir şeyi bərabər bölmək; **to ~ *smth.* among five men** bir şeyi beş adam arasında bölmək; **to ~ *one's* bread with *smb.*** çörəyini bir kəslə bölmək; **2.** iştirak etmək *(bir şeydə)*; bölüşdürmək; **to ~ (in) the expenses** xərclərdə iştirak etmək; **to ~ responsibility** məsuliyyəti bölüşdürmək; **3.** şərik olmaq *(dərdə, kədərə və s.)*; **to ~ *smb.*'s hardships** bir kəsin çətinliklərinə şərik olmaq; **to ~ out** bölmək, bölüşdürmək, paylamaq

shareholder [ˈʃeəˌhouldəʳ] *n* aksioner, səhmdar

shark [ʃɑːk] *n* **1.** *zool.* akula *(yırtıcı balıq)*; **2.** *məc.* vəhşi, yırtıcı

sharp [ʃɑːp] *adj* **1.** iti; **a ~ knife** iti bıçaq; **~ scissors** iti qayçı; **2.** yonulmuş, çərtilmiş, qədlənmiş; **a ~ pencil** yonulmuş karandaş; **3.** kəskin; **~ slop / decent / ascent** kəskin meyl / eniş / yoxuş; **4.** dəqiq, aydın; **~ contrast** dəqiq / kəskin təzad; **~ distinctions** aydın fərqlər; **5.** güclü, bərk, kəskin; **~ frost** güclü şaxta; **~ pain** kəskin ağrı; **6.** ağıllı, kamallı, fərasətli; **a ~ child** ağıllı uşaq; **a ~ answer** ağıllı cavab; **7.** qulaqbatırıcı, qulaqbatıran *(səs və s.)*; **~ voice** qulaqbatırıcı səs; **8.** zəhərli, acı, toxunan; **~ words** acı / toxunan sözlər; **a ~ tongue** acı dil

sharp[2] [ʃɑːp] *adv* **1.** düz, lap; **at ten o'clock ~** düz saat onda; *The train left sharp on time Qatar lap vaxtında yola düşdü*; **2.** sərt / kəskin surətdə, birdən; **to turn ~ round** kəskin surətdə dönmək; **to stop ~** birdən dayanmaq

sharpen [ˈʃɑːpən] *v* **1.** itiləmək; **to ~ a knife / an axe** bıçaq / balta itiləmək; **2.** çərtmək, qədləmək, yonmaq; **to ~ a pencil** karandaş qədləmək; **3.** kəskinləşdirmək, şiddətləndirmək; kəskinləşmək, şiddətlənmək; *The pain sharpened Ağrı kəskinləşdi*; **4.** sürətləndirmək, yeyinlətmək; *The man sharpened his pace Kişi addımlarını sürətləndirdi*

sharpener [ˈʃɑːpnəʳ] *n* çarx *(bıçaq və s. itiləmək üçün)*

sharply [ˈʃɑːplɪ] *adv* kəskin, kəskin tərzdə; *The road bends sharply Yol kəskin tərzdə dönür*

sharp-eyed [ˌʃɑ:pˈaɪd] *adj* itigözlü, itigörən

sharp-witted [ˈʃɑ:pˈwɪtɪd] *adj* ağıllı, zəkalı, dərrakəli

shatter [ˈʃætəʳ] *v* **1.** xırdalamaq, parçalamaq, doğramaq, qırmaq, parça-parça / xıncım-xıncım / darmadağın etmək; **to ~ a window** pəncərəni qırmaq; **2.** parçalanmaq, parça-parça / qırıq-qırıq olmaq; **3.** pozmaq, xarab etmək, korlamaq (*sağlamlığı, əsəb sistemini və s.*); puça çıxartmaq, altüst etmək (*ümidi və s.*); *The girl shattered my confidence in her Qız mənim ona olan inamımı puça çıxartdı*

shattering [ˈʃætərɪŋ] *adj* məhvedici, dağıdıcı; **~ blow** məhvedici / dağıdıcı zərbə

shatter-proof [ˈʃætəpru:f] *adj* zərbəyədavamlı; **~ glass** zərbəyədavamlı şüşə

shave[1] [ʃeɪv] *n* qırxma, taraş; **to have a ~** üzünü qırxmaq

shave[2] [ʃeɪv] *v* qırxmaq, taraş etmək (*həm də* **to ~ off**); **to ~ *one's* face** üzünü qırxmaq; **to ~ a customer** müştərinin üzünü qırxmaq; **2.** qırxdırmaq; *He hasn't shaved for a week O, bir həftədir üzünü qırxdırmır*; **4.** yonmaq, qazımaq, biçmək, çalmaq (*otu*); **5.** yüngülcə toxunmaq

shaven [ˈʃeɪvn] *adj* qırxılmış, taraş edilmiş; **~ heads / faces** qırxılmış başlar / üzlər

shaver [ˈʃeɪvəʳ] *n* **1.** dəllək, bərbər; **2.** ülgüc; **an electric ~** elektrik ülgücü

shaving [ˈʃeɪvɪŋ] *n* qırxma, taraş

shaving-brush [ˈʃeɪvɪŋbrʌʃ] *n* qırxma / taraş üçün kist

shaving-cream [ˈʃeɪvɪŋkri:m] *n* qırxma / taraş üçün krem, taraş kremi

shavings [ˈʃeɪvɪŋz] *n* yonqar

shawl [ʃɔ:l] *n* şal, yaylıq

she[1] [ʃi:] *n* qız, dişi; *Is the baby a he or a she? Uşaq oğlandır ya qız? What a lovely dog – is it a he or she? Nə gözəl itdir – o erkəkdir ya dişi?*

she[2] [ʃi:] *tam forması;* [ʃɪ] *qısa forması pers. pron* o (*qadın cinsi*); *I see a woman She is in the yard Mən bir qadın görürəm O, həyətdədir*

she- [ʃi:-] *mürəkkəb sözlərin komponenti. bəzi heyvanların cinsini bildirmək üçün işlənir;* **she-**bear **dişi** ayı; **she-**wolf **dişi** canavar

sheaf [ʃi:f] *n* **1.** bağlama, dəstə, paçka (*pul, kağız*); **a ~ of paper** bir paçka kağız; **2.** dərz; şələ; **a ~ of wood** bir şələ odun

shear [ʃɪəʳ] *v* **1.** qırxmaq (*qoyunu və s.*); **to ~ sheep** qoyun qırxmaq; **2.** budamaq (*ağacı*); tutmaq (*dırnağı*); kəsmək (*saçı*)

shearer [ˈʃɪərəʳ] *n* **1.** qoyunqırxan, qırxıcı; **2.** otçalan, kərəntiçi, biçinçi

shears [ʃɪəz] *n* qırxılıq, qayçı; **gardening ~** bağ qayçısı

sheath [ʃi:θ] *n* **1.** qın; **to put the sword back in its ~** qılıncı qınına qoymaq; **2.** örtük; **the ~ round an electric cable** elektrik kabelinin örtüyü; **3.** kondom

shed [ʃed] *n* çardaq, talvar, anbar, mətək, dam; samanlıq; **a coal- ~** kömür anbarı; **a cattle- ~** mal damı; **a wood- ~** odun çardağı / damı

shed [ʃed] *v* **1.** tökmək; dəyişmək; *This snake sheds its skin every year Bu ilan hər il qabığını dəyişir*; **2.** axıtmaq, tökmək (*göz yaşı, qan*); **to ~ tears** göz yaşı axıtmaq / tökmək; **to ~ blood** qan axıtmaq / tökmək; **3.** yaymaq, saçmaq; *The candle shed a soft glow over the room Şam otağa zəif işıq saçdı*

sheen [ʃi:n] *n* parıltı; parlaqlıq; **the ~ of silk** ipəyin parlaqlığı

sheep [ʃi:p] *n* (*tək və cəm forması eynidir*) **1.** qoyun; **a flock of ~** bir sürü qoyun; **2.** səfeh, sarsaq, axmaq, gic (*adam*)

sheepdog [ˈʃi:pdɔg] *n* çoban / qoyun iti; ovçarka

sheepish [ˈʃi:pɪʃ] *adj* **1.** utancaq; qorxaq, cəsarətsiz; **with a ~ smile** utana-utana gülümsəyərək; **2.** gicbəsər, gicəhər

sheepskin [ˈʃi:pskɪn] *n* qoyun dərisi; **a ~ coat** qoyun dərisindən tikilmiş palto; **~ gloves** qoyun dərisindən hazırlanmış əlcək

sheer [ʃɪəʳ] *adj* həqiqi, tam; *It is sheer nonsense Bu tam cəfəngiyyatdır*

sheet [ʃi:t] *n* mələfə, döşəkağı; **2.** çexol; örtük; **3.** vərəq (*kağız və s.*); **a ~ of paper** bir vərəq kağız; **4.** səhifə; **the following ~s** sonrakı səhifələr

shelf [ʃelf] *n* (*pl* **shelves**) **1.** rəf, taxça; **a ~ of books** bir rəf kitab; **to put / to place / to set books on the ~** kitabları rəfə qoymaq / yerləşdirmək / düzmək; **2.** çıxıntı; **a ~ of rock** qaya çıxıntısı;

◊ **to be on the ~ 1)** qız qalıb qarımaq

shell[1] [ʃel] *n* I **1.** balıqqulağı, ilbiz qabığı; **snail ~** ilbiz qabığı; **2.** qabıq; **chickens in the ~** yumurtadan çıxmamış cücələr; **3.** zireh, dəmir geyim; **4.** tısbağa;

◊ **to go / to retire into *one's* ~** öz qınına çəkilmək, cəmiyyətdən uzaqlaşmaq

shell [ʃel] *n* II **1.** mərmi, güllə (*top üçün*); **2.** mina

shell[2] [ʃel] *v* I **1.** qabıqdan çıxartmaq, qabığı təmizləmək / soymaq, qərzəkləmək; **to ~ an egg** yumurtanın qabığını təmizləmək; **to ~ peas / beans / seeds / grain** noxudun / lobyanın / toxumun / taxılın qabığını təmizləmək; **2.** soyulmaq, qabıq vermək, qabıqdan çıxmaq

shell [ʃel] *v* II topa tutmaq; **to ~ a town / a road** şəhəri / yolu topa tutmaq

shellfish [ˈʃelfɪʃ] *n* molyusk

shelter[1] [ˈʃeltəʳ] *n* **1.** sığınacaq, daldalanacaq; dam; **to give ~** sığınacaq vermək; **to find ~** sığınacaq tapmaq; **2.** gizlənmə, gizlətmə; müdafiə; **to find / to take ~** gizlənmək; **to give ~** gizlətmək, müdafiə etmək; **to seek / to take / to find ~ from the rain under a rock / under a tree** qayanın / ağacın altında yağışdan gizlənmək; **3.** himayə; **under the ~ of the government** hökumətin himayəsində; *He took me under his shelter O məni öz himayəsinə aldı / götürdü*

shelter[2] [ˈʃeltəʳ] *v* **1.** sığınacaq vermək, sığındırmaq, saxlamaq; **to ~ *smb.* for the night** bir kəsə bir gecəlik sığınacaq vermək; **2.** qorumaq, gizlətmək; **to ~ *smb.* from pursuit in a house** bir kəsi evdə təqibdən gizlətmək; **3.** sığınacaq tapmaq; **to ~ from the storm in a house** tufandan bir evdə sığınacaq tapmaq; **4.** müdafiə / himayə etmək; **~ swindlers** dələduzları himayə etmək; **5.** qorumaq; **to ~ crops** əkini qorumaq

shelve [ʃelv] *v* **1.** rəfə qoymaq / düzmək; **to ~ books** kitabları rəfə qoymaq; **2.** təxirə salmaq; **to ~ the business** işi təxirə salmaq

shepherd [ˈʃepəd] *n* çoban; naxırçı

sherbet [ˈʃə:bət] *n* şərbət (*içki*); **to drink a cup of ~** bir fincan şərbət içmək

sheriff [ˈʃerɪf] *n* şerif (*İngiltərədə və ABŞ-da: yüksək inzibati vəzifə sahibi*)

shield[1] [ʃi:ld] *n* **1.** qalxan; **2.** *məc.* müdafiə, müdafiəçi; **a ~ against criticism** tənqidə qarşı müdafiə

shield[2] [ʃi:ld] *v* **1.** müdafiə etmək; **to ~ *one's* eyes with *one's* hand** gözünü əli ilə müdafiə etmək; **2.** xilas etmək, qorumaq; **to ~ from danger** təhlükədən xilas etmək

shift[1] [ʃɪft] *n* **1.** yerdəyişmə, yerini dəyişmə; köçmə, mühacirət; **population ~** əhalinin yerdəyişməsi / köçməsi; **a ~ to a new house** yeni evə köçmə; **2.** növbə; **day / night ~** gündüz / gecə növbəsi; **to be on the day / night ~ at the factory** fabrikdə gündüz / gecə növbəsində işləmək; **3.** növbələşmə, dəyişmə; **a ~ in the direction of the wind** küləyin istiqamətinin dəyişməsi; **a ~ in the public opinion** ictimai rəydə / fikirdə dəyişmə

shift[2] [ʃɪft] *v* **1.** yerini dəyişmək, başqa yerə köçürmək, dəyişdirmək; **to ~ *one's* position / *one's* place / *one's* lodging** vəziyyətini / yerini / mənzilini dəyişmək; **to ~ *one's* ground** mövqeyi dəyişmək; *The wind shifted from east to north Külək şərqdən şimala dəyişdi*; **2.** dəyişmək; **to ~ a burden from one hand to another** yükü bir əlindən başqasına dəyişmək; **3.** *tex.* ötürücüsünü dəyişmək; **4.** qoymaq (*günahı, məsuliyyəti və s.*); **to ~ the blame / the responsibility on to *smb*** günahı / məsuliyyəti bir kəsin üzərinə qoymaq; **5.** götürmək; *Shift this rubbish out of the way Bu zir-zibili yoldan götür / götürün*; **6.** biclik / hiylə işlətmək; **to ~ away** gizlicə getmək, qaçıb gizlənmək, gözdən itmək; **to ~ off 1)** təxirə salmaq; **2)** boyun qaçırmaq; **to ~ off the fulfilment of the payment** xərci ödəməkdən boyun qaçırmaq

shifty [ˈʃɪftɪ] *adj* **1.** bic, cəld, çevik; *He's a shifty old fox O, bic qoca tülküdür*; **2.** etibarsız, dəyanətsiz, dəyişkən, səbatsız; **~ principles** səbatsız / dəyişkən prinsiplər

shilly-shally [ˈʃɪlɪˌʃælɪ] *n* qərarsızlıq, qətiyyətsizlik, mütərəddidlik

shilly-shally[2] [ˈʃɪlɪˌʃælɪ] *v d.d.* tərəddüd etmək, qərarsızlıq / səbatsızlıq göstərmək

shimmer[1] [ˈʃɪməʳ] *n* parıldama, parıltı, titrək işıq vermə; **the ~ of pearls / silk** mirvarilərin / ipəyin parıltısı

shimmer[2] [ˈʃɪmə'] *v* sayrışmaq, titrək işıq saçmaq, parıldamaq

shin[1] [ʃɪn] *n anat.* baldır

shin[2] [ʃɪn] *v* dırmaşmaq; **to ~ up a tree** ağaca dırmaşmaq

shindy [ˈʃɪndɪ] *n* səs-küy, hay-haray, dava-dalaş, çaxnaşma, hay-küy, qaçaqaç, vəlvələ; **to kick up a ~** dava-dalaş / vəlvələ salmaq

shine[1] [ʃaɪn] *n* **1.** işıq, parlama, işıq saçma; **the ~ of a lamp / of a lantern / of a torch** lampanın / fənərin / məşəlin işığı; **the bright ~ of the fire** ocağın parlaq işığı; **2.** parıltı, parlaqlıq

shine[2] [ʃaɪn] *v* **1.** parlamaq; **to ~ with happiness** xoşbəxtlikdən parlamaq; *Gold shines in the sun Qızıl günəşdə parlayır;* **2.** işıq saçmaq; *A lamp / A candle shines Lampa / Şam işıq saçır;* **3.** seçilmək, fərqlənmək; **to ~ in society** cəmiyyətdə seçilmək / fərqlənmək

shingle [ˈʃɪŋgl] *n top.i* çınqıl, xırda çaydaşı

shingly [ˈʃɪŋglɪ] *adj* çınqıllı, xırda daşlı; **a ~ beach** çınqıllı çimərlik

shiny [ˈʃaɪnɪ] *adj* **1.** aydın, günəşli, təmiz; **a hot ~ day** isti günəşli gün; **2.** parlayan, parıldayan; **~ buttons / boots / pans** parlayan düymələr / çəkmələr / qazanlar; **3.** sürtülmüş; **a ~ coat / dress** sürtülmüş palto / paltar

ship[1] [ʃɪp] *n* gəmi; **a cargo ~** yük gəmisi; **a merchant ~** ticarət gəmisi; **to go by ~** gəmi ilə getmək;
◊ **~ of the desert** səhra gəmisi, dəvə

ship[2] [ʃɪp] *v* **(-pp-) 1.** gəmi ilə yük yola salmaq / göndərmək; **to ~ goods by rail** malı dəmir yolu ilə göndərmək; **2.** yükləmək (*gəmini*); mindirmək (*gəmiyə*); *The goods were shipped at London Mal Londonda yüklənmişdi;* **3.** yüklənmək (*gəmi haq.*); gəmiyə minmək / oturmaq; **to ~ for Scotland** Şotlandiyaya gedən gəmiyə minmək

shipbuilding [ˈʃɪp,bɪldɪŋ] *n* gəmiqayırma, gəmi inşaatı

shipment [ˈʃɪpmənt] *n* **1.** yük; **~ in bulk** qablanmamış yük; **2.** yükləmə, yükvurma, yüklənmə

shipowner [ˈʃɪp,ounə'] *n* gəmi sahibi

shipping[1] [ˈʃɪpɪŋ] *n* **1.** dəniz donanmasının gəmiləri; **scarcity of ~** gəminin çatışmazlığı; **2.** yükləmə, yola salma (*yükü*); **3.** gəmiçilik

shipping[2] [ˈʃɪpɪŋ] *adj* **1.** yükləmə, yükvuran, yükvurma; **~ instructions** yükləmə / yükvurma təlimatları; **a ~ company** yükvuran gəmiçilik şirkəti; **2.** naviqasiya, gəmiçilik; **~ season** naviqasiya mövsümü; **3.** gəmi ilə daşıma; **the ~ of oil from the Middle East** Yaxın Şərqdən neftin gəmi ilə daşınması

shipshape [ˈʃɪpʃeɪp] *adj* səliqəli, təmiz, təmizkar; **in a ~ manner** diqqətlə, səliqə ilə

shipwreck[1] [ˈʃɪprek] *n* gəmi qəzası; gəminin batması

shipwreck[2] [ˈʃɪprek] *v* (*adət. məchulda işlənir*) **1.** qəzaya uğratmaq; **to be ~ed** qəzaya uğramaq

shipyard [ˈʃɪpjɑ:d] *n* verf, tərsanə, gəmiqayırma zavodu

shirk [ʃə:k] *v* qaçmaq, yayınmaq, boyun qaçırmaq; **to ~ fighting** mübarizədən boyun qaçırmaq; **to ~ work** işdən yayınmaq; **to ~ responsibility** məsuliyyətdən boyun qaçırmaq / qaçmaq

shirt [ʃə:t] *n* köynək; **to put on a ~** köynək geyinmək; **a short-sleeved ~** qısaqol köynək;

shirty [ˈʃə:tɪ] *adj d.d.* acıqlı, hirsli, qeyzli; **a ~ man** acıqlı adam; **to get ~** acıqlanmaq

shiver[1] [ˈʃɪvə'] *n* titrəmə, titrəyiş, əsmə, lərzə, ürpəşmə; **to give a ~** titrətmək, lərzəyə salmaq

shiver[2] [ˈʃɪvə'] *v* **1** əsmək, titrəmək, lərzəyə gəlmək, ürpəşmək; **to ~ with cold** soyuqdan titrəmək; **to ~ with fear** qorxudan titrəmək

shivery [ˈʃɪvərɪ] *adj* **1.** əsən, titrəyən (*soyuqdan, qorxudan, xəstəlikdən*); **2.** soyuq; **a ~ winter day** soyuq qış günü

shoal [ʃoul] *n* I sürü, dəstə, karvan, qatar; **a ~ of wolves** bir sürü qurd / canavar; **a ~ of fish** balıq dəstəsi / karvanı; **by ~** dəstə ilə, dəstə-dəstə, sürü-sürü, sürü ilə

shoal [ʃoul] *n* II dayaz yer, dayazlıq; **the deeps and ~s** dərin və dayaz yerlər; **to encounter a ~** dayazlığa rast gəlmək

shock[1] [ʃɔk] *n* **1.** zərbə; **terrific / sudden / violent ~** dəhşətli / qəfil / güclü zərbə; **to absorb / to cushion a ~** zərbəni udmaq / yumşaltmaq; **2.** təkan; **earthquake ~** zəlzələ təkanı; **3.** sarsıma, sarsıntı; *His death was a shock to me Onun ölümü məni sarsıtdı*

shock[2] [ʃɔk] *v* **1.** (*adət. məchul növdə işlənir*) sarsıtmaq; **to ~ profoundly / morally** bərk / mənəvi cəhətdən sarsıtmaq; **to be ~ed at / by the news** xəbərdən sarsılmaq; **2.** pərt olmaq / etmək, utandırmaq, xəcalət çəkmək; **to be ~ed to hear** ***smth.*** bir şeyi eşitməkdən pərt olmaq / xəcalət çəkmək

shocker [ˈʃɔkə'] *n* **1.** yaramaz nümunə; **2.** bulvar romanı

shocking [ˈʃɔkɪŋ] *adj* **1.** çox pis / çirkin, iyrənc; mənfur; **a ~ weather** çox pis / iyrənc hava; **~ words** iyrənc sözlər; **2.** dəhşətli, amansız; **~ cruelty** amansız qəddarlıq; **~ news** dəhşətli xəbər

shockproof [ˈʃɔkpru:f] *adj* (*xüs. saat haq.*) zərbəyədavamlı; **a ~ watch** zərbəyədavamlı saat

shoe[1] [ʃu:] *n* **1.** tufli, yarımbotinka; **high ~s 1)** çəkmə, botinka; **2)** *amer.* uzunboğaz çəkmə; **low ~s** *amer.* yarımbotinka; **jumping ~s** *id.* tullanma üçün tufli; **2.** nal;
◊ **to be in** ***smb.'s*** **~s** bir kəslə eyni vəziyyətdə olmaq, bir kəsin vəziyyətində olmaq; **to know where the ~ pinches** məsələnin nə yerdə olduğunu anlamaq

shoe[2] [ʃu:] *v* nallamaq, nal vurmaq; **to ~ a horse / a mule** at / qatır nallamaq

shoe-brush [ˈʃu:brʌʃ] *n* çəkmə / ayaqqabı şotkası

shoehorn [ˈʃu:hɔ:n] *n* dabançəkən, dabangeydirən, dabandan

shoelace [ˈʃu:leɪs] *n* qaytan, bağ

shoemaker [ˈʃu:meɪkə'] *n* çəkməçi, pinəçi

shoeshine [ˈʃu:ʃaɪn] *adj* çəkməsilən; **a ~ boy** çəkməsilən oğlan

shoe-string [ˈʃu:strɪŋ] *n* **1.** = **shoelace**; **2.** *amer. d.d.* kiçik məbləğ pul

shoo [ʃu:] *v* qorxudub qaçırmaq, qovmaq (*quşu, uşaqları*); *Shoo, all of you, I'm busy Hamınız çıxıb gedin, mən məşğulam*

shoot[1] [ʃu:t] *n* I **1.** ov; *The shoot is good here Ov burada yaxşıdır;* **2.** güllə atma yarışı; **a ~ of pain / of colic / of toothache** ağrı / sancı / diş ağrısı tutması

shoot [ʃu:t] *n* II **1.** böyümə, inkişaf etmə, boy atma; **2.** *bot.* zoğ, cavan budaq; **tender ~s in spring** cavan yaz budaqları / zoğları

shoot[2] [ʃu:t] *v* I **1.** atəş açmaq, atmaq (*tüfəng və s.*); vurmaq, öldürmək (*tüfənglə və s.*); **to ~ off / with a rifle / of / with a gun** silahdan / tüfəngdən atəş açmaq; **2.** yaralamaq, öldürmək (*güllə ilə*); **to ~** ***smb.*** **in / through the leg** bir kəsi ayağından yaralamaq; **3.** güllələmək; **to ~** ***smb.*** **dead** bir kəsi gülləleyib öldürmək; **4.** vurmaq (*güllə ilə*); **to ~ a bird flying** quşu uçarkən / havada vurmaq; **5.** ov etmək, ovlamaq; **to ~ game** ov quşları ovlamaq; **to ~ lions** aslan / şir ovlamaq; **6.** atmaq, tullamaq (*zər, tor*); **to ~ dice** zər atmaq; **to ~ net** tor atmaq; **7.** salmaq (*lövbər*); **to ~ an anchor** lövbər salmaq; **to ~ a look / a glance** nəzər salmaq; **8.** sancmaq, vurmaq; *The pain shoots up the back / the arm / the leg Ağrı belimə / qoluma / qıçıma vurur;* **9.** boşaltmaq (*yükü*); **to ~ coal / ore / timber** kömür / filiz / taxta-şalban boşaltmaq; **10.** çəkmək, çəkiliş aparmaq; **to ~ a film** film çəkmək; **to ~ ahead** sürətlə / çaparaq getmək; ötüb keçmək; **to ~ down** vurub salmaq; **to ~ down an aircraft** təyyarəni vurub salmaq; **to ~ out 1)** sıçramaq, sıçrayıb çıxmaq; *A boat shot out from under the bridge Körpünün altından bir qayıq çıxdı;* **2)** çıxartmaq; **to ~** ***one's*** **tongue** dilini çıxartmaq

shoot [ʃu:t] *v* II **1.** cücərmək, göyərmək, tumurcuqlamaq; *Trees shoot Ağaclar tumurcuqlayır;* **2.** böyümək, boy atmaq, inkişaf etmək; **3.** zoğ vermək, zoğlamaq; *Bushes shoot again after being cut Kəsildikdən sonra kollar yenidən zoğ verir;* **4.** çıxmaq (*diş haq.*); *Teeth shoot (up) Dişlər çıxır;* **5.** açılmaq (*yarpaq haq.*); *Leaves shoot Yarpaqlar açılır;* **to ~ up** tez / sürətlə böyümək / artmaq; *A child shoots up Uşaq tez böyüyür; Prices shot up Qiymətlər sürətlə artdı*

shooting [ˈʃu:tɪŋ] *n* **1.** atəş açma, atış, atma; **to practise ~ at mark** hədəfə atəş açma üzrə məşq etmək; **2.** silahla ov etmə (*ov quşlarını*); **to go for ~** ova getmək

shop[1] [ʃɔp] *n* **1.** mağaza, dükan; **grocer's / butcher's / fruit ~** baqqaliyə / ət / mey-

və dükanı; **baker's ~** çörək mağazası / dükanı; **chemist's ~** aptek; **to keep (a) ~** ticarətlə məşğul olmaq; **2.** emalatxana, sex; **carpenter's / joiner's ~** dülgər / xarrat emalatxanası; **blacksmith's ~** dəmirçixana

shop^{2} [ʃɔp] *v* **(-pp-) 1.** mağazaları gəzmək, bazarlıq etmək; **2.** *d.d.* işdən çıxartmaq (*satıcını*); **3.** *jarq.* şeytanlamaq, polisə xəbər / donos vermək

shop-assistant [ˈʃɔpəsistənt] *n* satıcı

shop-breaker [ˈʃɔp,breɪkəʳ] *n* mağaza / dükan yaran, mağaza / dükan oğrusu

shopper [ˈʃɔpəʳ] *n* alıcı; müştəri

shopping [ˈʃɔpɪŋ] *n* bazarlıq, bazarlıq etmə; **to do** *one's* **~** bazarlıq etmək; **to go ~ everyday** hər gün bazarlıq etmək

shopwindow [ˈʃɔpˈwɪndou] *n* mağaza / dükan vitrini;

shore^{1} [ʃɔːʳ] *n* I sahil, kənar; dəniz kənarı / sahili, **the ~ of the sea / of the lake** dənizin / gölün sahili / kənarı; **to come / to go on ~** sahilə çıxmaq

shore [ʃɔːʳ] *n* II dayaq, tir, dirək, söykənəcək, istinad

shore^{2} [ʃɔːʳ] *v* I dayaq vermək / vurmaq, dayaq vurub saxlamaq (*həm də* **to ~ up**); **to ~ (up) a building / a wall / a tree** binaya / divara / ağaca dayaq vurub saxlamaq

short^{2} [ʃɔːt] *adj* **1.** qısa; **~ distance / journey** qısa məsafə / səyahət; **a ~ dress / hair** qısa paltar / saç; **a ~ road / rope** qısa yol / ip; **~ life** qısa həyat; **~ rest** qısa istirahət; *My coat is short in the sleeves Mənim paltomun qolları qısadır*; **~ waves** *radio* qısa dalğalar; **2.** gödək, alçaq; **a ~ man** gödək adam; **a ~ tree** alçaq ağac; **a ~ tower** alçaq qüllə; **3.** kəskin, kobud; **to be ~ with** *smb.* bir kəsə qarşı kobud olmaq; **a ~ answer / person / manner** kobud cavab / adam / xasiyyət; **to speak in ~ accents** kəskin tonla danışmaq; **4.** tezsınan, kövrək; **~ metal** kövrək / tezsınan metal;

◊ **a ~ time ago** bu yaxında; **in a ~ time** qısa müddətdə, tez, cəld; **at ~ intervals** qısa fasilələrlə; **~ views** fərasətsizlik, gələcəyi görə bilməmə; **~ sea** sakit dəniz

short^{3} [ʃɔːt] *adv* **1.** kəskin / sərt surətdə, birdən, birdən-birə; gözlənilmədən, qəflətən; **to stop ~** qəflətən dayanmaq; **to turn (round) ~** birdən dönmək; **to pull a horse up ~** atı qəflətən əyləmək; **to take** *smb.* **(up) ~ 1)** bir kəsin üstünə qəfildən hücum etmək; **2)** bir kəsin sözünü ağzında qoymaq; **to break off ~ 1)** gözlənilmədən qurtarmaq; **2.** vaxtsız, vaxtından əvvəl / qabaq, çox tez; **to cut** *smb.'s* **life ~** bir kəsi cavan vaxtı öldürmək; **to cut the speaker ~** natiqin nitqini vaxtından əvvəl / qabaq kəsmək; **3.** qısa, gödək; **to cut a stick / a rope ~** ağacı / ipi qısa kəsmək; **to cut** *one's* **hair ~** saçını qısa kəsdirmək / kəsmək; **to cut** *one's* **nail ~** dırnağını qısa / dərindən kəsmək; **to dress ~** qısa geyinmək; **4.** yaxına; *The shells fell short Mərmilər yaxına düşdü*

shortage [ˈʃɔːtɪdʒ] *n* çatmama, əskik gəlmə; kəsir, azlıq; **~ of food / of goods / of weapons / of soldiers** ərzaq / mal / silah / əsgər azlığı; **food ~s during war** müharibə zamanı ərzaq çatışmazlığı

short-circuit [ˈʃɔːtˈsəːkɪt] *n el.* qısa qapanma

shortcoming [ˈʃɔːtˈkʌmɪŋ] *n* **1.** qüsur; *She was aware of her own shortcomings O özünün qüsurlarını bilirdi*; **2.** çatmama, çatışmazlıq, kəsir, defisit, ziyan, **to compensate for a ~** kəsiri / ziyanı ödəmək

shorten [ˈʃɔːtn] *v* **1.** qısaltmaq, gödəltmək; **to ~ a rope** kəndiri / ipi qısaltmaq; **to ~ a story / a lecture** hekayəni / mühazirəni qısaltmaq; **to ~ a working day** iş gününü qısaltmaq; **2.** qısalmaq, gödəlmək; *The days are rapidly shortening Günlər sürətlə qısalır*; **3.** azaltmaq, kəsmək, **to ~ a ration / a tax** payı / vergini azaltmaq

shorthand [ˈʃɔːthænd] *n* stenoqrafiya; **to write in ~** stenoqrafiya üsulu ilə yazmaq; **a ~ writer** stenoqrafist

shorthanded [ˈʃɔːtˈhændɪd] *adj* fəhlə / işçi qüvvəsinə ehtiyacı olan

shortly [ˈʃɔːtlɪ] *adv* **1.** tez, tezliklə; **to come / to go ~** tezliklə gəlmək / getmək; **2.** qısa, qısaca, yığcam, bir neçə sözlə; **to tell a story ~** hekayəni yığcam danışmaq; **3.** kəskin, kobud; **to answer ~** kəskin / kobud cavab vermək

shorts [ʃɔːts] *n* (*özündən sonra fel cəmdə işlənir*) qısa tuman, trusı; **to wear ~** trusı geymək

short-sighted [ˈʃɔːtsaɪtɪd] *adj* **1.** yaxından görən, uzağı görməyən; **2.** *məc.* fərasətsiz, gələcəyi görə bilməyən / görməyən; **a ~ politician / leader / person** gələcəyi görə bilməyən siyasətçi / rəhbər / şəxs

short-term [ˈʃɔːttəːm] *adj* qısamüddətli; **~ loan / agreement** qısamüddətli istiqraz / müqavilə

short-wave [ˈʃɔːtweɪv] *adj rad.* qısadalğalı; **~ set** qısadalğalı radio

shot^{1} [ʃɔt] *n* **1.** atəş; **to take / to fire a ~** atəş açmaq; **to make a good ~** yaxşı / sərrast atəş açmaq, hədəfə düşmək; **to make a bad / a poor ~** pis atəş açmaq, hədəfə düşməmək; **2.** zərbə, atma; **a ~ with a stone** daşla zərbə; **3.** atıcı, nişançı; **a good / a bad ~** yaxşı / pis nişançı; **to be no ~** əslə atmağı bilməmək; **4.** oyunçu; **a good / a bad ~ at golf** yaxşı / pis qolf oyunçusu; **5.** *id.* qumbara; **to put the ~** qumbara atmaq;

◊ **big ~** *zarafat.* böyük adam; **to take a long ~** uzaq gələcəyi görmək, **like a ~** dərhal, o saat, əlüstü

shot^{2} [ʃɔt] *v* doldurmaq (*silahı*); **to ~ a gun** tüfəng doldurmaq

shot^{3} [ʃɔt] **to shoot** *felinin pt, pp formaları*

shotgun [ʃɔtgʌn] *n* **1.** qırma / saçma tüfəngi; **2.** *amer.* pulemyot

shotgun wedding [ˈʃɔtgʌnˈwedɪŋ] *n* məcburi toy (*kəbinsiz olaraq qadın hamilə olduqda*)

should [ʃud] (*tam forma*); [ʃəd, ʃd, ʃt] (*qısa formaları*), **shall** *felinin pt formasi*, **1.** *Köməkçi fel kimi aşağıdakı hallarda işlədilir*: **1)** *baş cümlədəki feli keçmiş zamanda işlənmiş tabeli mürəkkəb cümlənin tamamlıq budaq cümləsində. Bu halda* **should** *feli Azərbaycan dilinə gələcək zaman şəkilçiləri ilə tərcümə edilir*; *I said that I* **should** *return soon Mən dedim ki, (mən) tezliklə qayıdacam*; **2)** *baş cümlədə birinci şəxs təkdə felin şərt formasını düzəltmək üçün. Bu halda* **should** *feli Azərbaycan dilinə felin şərt şəkilçisi vasitəsilə tərcümə edilir*; *I* **should** *tell her everything if I saw her Onu görsəydim hər şeyi danışardım; We* **should** *go there if we were invited Biz dəvət olunsaydıq (olunsa idik), ora gedərdik*; **3)** *məqsəd budaq cümlələrində* **lest, that, so that** *bağlayıcılarından sonra*: *I gave him the book so that he* **should** *study the subject Mən kitabı ona verdim ki, o məsələni öyrənsin*; **4)** *şərt budaq cümlələrində*: *If I* **should** *be free tomorrow, I'll come Sabah boş olsam, gələcəm*; **5)** *güzəşt budaq cümlələrində*: *Whatever sum* **should** *be received from him… Ondan alınan məbləğ nə qədər olsa da…*; **6)** *Hərəkətin vacibliyindən və ya onun (yəni hərəkətin) kiminsə iradəsindən, qərarından, arzusundan və s. dən asılı olduğu tamamlıq budaq cümlələrində*: *They proposed / demanded / ordered that a special committee* **should** *be set up Onlar təklif / tələb / əmr etdilər ki, xüsusi komissiya təşkil edilsin; It is important that they* **should** *learn about it Onların bu barədə bilmələri vacibdir*; **2.** *Modal fel kimi aşağıdakı mənaları bildirir*: **1)** *məsləhət, vaciblik, gərəklik*, *You* **should** *consult a doctor Sən / Siz həkimə müraciət etməlisən / etməlisiniz*; **2)** *yerinə yetirilməmiş təklif, mülahizə, arzunu: Bu halda* **should** *felindən sonra* **perfect** *(bitmiş) məsdər işlədilir*: *You* **should** *really* **have been** *more careful Sən / Siz həqiqətən də gərək daha diqqətli olaydın / olaydınız*; **3)** *güman, ehtimal, fərz*: *They* **should** *be at home by now Onlar indiyədək evdə olmalıdırlar*; **4)** *arzu*: *I* **should** *like… Mən istərdim ki, …*; **5)** *təəccüb, heyrət, hiddət, qəzəb, şübhə*: *Why should he behave like that? O nə üçün belə hərəkət etməlidir; How should I know? Mən haradan bilməliyəm?*

shoulder^{1} [ˈʃouldəʳ] *n* **1.** çiyin; **~ to ~** çiyin-çiyinə; **right / left ~** sağ / sol çiyin; **2.** kürək, kürək hissəsi (*cəmdəyin*); **a ~ of mutton** qoyun ətinin kürək hissəsi

shoulder^{2} [ˈʃouldəʳ] *v* **1.** çiyinə götürmək / almaq; **to ~ a burden / a bundle** yükü / bağlamanı çiyinə götürmək / almaq; **2.** qəbul etmək, (öz) üzərinə götürmək; **to ~ responsibility** məsuliyyəti üzərinə götürmək

shoulder-blade [ˈʃouldəbleɪd] *n anat.* kürək

shout[1] [ʃaut] *n* qışqırıq, qışqırtı; **cheerful ~** sevinc ifadə edən qışqırtı; **~s of alarm** həyəcan qışqırtıları

shout[2] [ʃaut] *v* **1.** qışqırmaq, bağırmaq, çığırmaq; **to ~ with pain** ağrıdan qışqırmaq; **to ~ for / with joy** sevincdən qışqırmaq; **to ~ at** *smb.* bir kəsin üstünə qışqırmaq; **2.** çağırmaq, haraylamaq; **to ~ for help / for assistance** köməyə çağırmaq

shove[1] [ʃʌv] *n* itələmə, güclü təkan / itələmə

shove[2] [ʃʌv] *v* **1.** itələmək; **to ~** *smb.* **over a cliff / into the water** bir kəsi qayadan / suya itələmək; **2.** itələşmək; dürtüşmək; *Don't shove İtələşməyin!*; **3.** *d.d.* atmaq, qınçırlamaq; dürtmək; **to ~ a book back in the shelves** kitabı şkafa dürtmək; **to ~ aside / away** *d.d.* qoymaq, yığışdırmaq; dürtmək

shovel[1] [ˈʃʌvl] *n* **1.** çalov; xəkəndaz; bel, kürək; **a ~ for coal** kömür çalovu; **a ~ for snow** qar təmizləmək üçün bel / kürək; **2.** *tex.* ekskavator

shovel[2] [ˈʃʌvl] *v* **1.** kürümək, kürüyüb atmaq / yığmaq; (*kürəklə, çalovla və s.*); **to ~ up / in coal** kömürü kürümək / kürüyüb yığmaq; **2.** qazmaq, qazımaq; eşələmək; **to ~ the ground / a ditch** torpaq / kanal qazmaq

show[1] [ʃou] *n* **1.** göstərmə, nümayiş etdirmə; **a ~ of force** güc göstərmə / nümayiş etdirmə; **to make a ~ of** *smth.* bir şeydən şou düzəltmək; **2.** sərgi; **a flower / cattle / dog / horse ~** çiçək / mal-qara / it / at sərgisi; **3.** tamaşa; **a TV ~** televiziya tamaşası; **a comedy ~ on radio** radioda komediya tamaşası; **4.** görünüş, mənzərə; **a beautiful ~** gözəl mənzərə; **5.** xarici görkəm; **the ~ of things** şeylərin xarici görkəmi

show[2] [ʃou] *v* **1.** göstərmək; **to ~ a picture / a dress to** *smb.* bir kəsə şəkil / paltar göstərmək; *They showed me their wedding photos Onlar mənə toy şəkillərini göstərdilər*; **2.** nümayiş etdirmək; **to ~ paintings** rəsmlər nümayiş etdirmək; **to ~ goods** mal / əmtəə nümayiş etdirmək; **3.** oynamaq; *They are showing "Hamlet" tonight Bu axşam onlar "Hamlet"i oynayırlar*; **4.** görünmək, cəmiyyətdə olmaq (*adamlar arasında*); **5.** təqdim etmək; **to ~ a document** sənəd təqdim etmək; **6.** ötürmək; **to ~** *smb.* **to a place** bir kəsi bir yerə ötürmək; **to ~ off** *d.d.* göstərmək; **to ~ off** *one's* **knowledge** biliyini göstərmək; **to ~ round** müşayiət etmək; **to ~** *smb.* **round a town / round an exhibition** bir kəsə şəhəri / sərgini göstərmək; **to ~ up** ifşa etmək; **to ~ up a swindler** fırıldaqçını / dələduzu ifşa etmək

show-bill [ˈʃoubɪl] *n* afişa

show-case [ˈʃoukeɪs] *n* vitrin

show-down [ˈʃoudaun] *n* öz fikrini / planını bəyan etmə / açıqlama; **a ~ of facts** faktları açıb göstərmə / bəyan etmə; **to force a ~** kartını göstərməyə məcbur etmə, planı / fikri açıb söyləməyə məcbur etmə; ◊ *If it comes to a show-down... Əgər açıq desək ... Açıq-açığına desək ...*

shower[1] [ˈʃauə] *n* **1.** leysan, güclü / şiddətli yağış; **a ~ of rain** leysan; **a ~ of hail** güclü / şiddətli dolu; **2.** duş; *She's in the shower O, duş qəbul edir*; **to have a hot / a cold ~** isti / soyuq duş qəbul etmək; **3.** bol, çox; sel; **~ of tears** bol / çox göz yaşları; *Letters / Gifts come in showers Məktublar / Hədiyyələr sel kimi gəlir*

shower[2] [ˈʃauə] *v* **1.** duş qəbul etmək; *He showered and went out O, duş qəbul edib getdi*; **2.** basmaq; atmaq, yağdırmaq (*həm də* **to ~ up**); **to ~ stones on / upon** *smb.* bir kəsi daşa basmaq; **to ~ bullets on / upon** *smb.* bir kəsin üstünə güllə yağdırmaq; **3.** güclü / şiddətli yağmaq (*yağış, qar, dolu və s. haq.*); *It's showering Bərk yağış / leysan yağır*

showerproof [ˈʃauəpru:f] *adj* yağışkeçirməyən; **a ~ jacket** yağışkeçirməyən pencək

showery [ˈʃauərɪ] *adj* yağışlı, yağmurlu; **~ weather** yağmurlu hava

showman [ˈʃoumən] *n* şoumən (*kütləvi tamaşalar təşkil edən adam*)

showroom [ˈʃouru:m] *n* sərgi / nümayiş zalı

showy [ˈʃouɪ] *adj* **1.** təsir bağışlayan, nəzəri cəlb edən, parlaq, kəskin (*rəng haq.*); **a ~ dress** nəzəri cəlb edən paltar; **~ flowers** parlaq çiçəklər; **2.** nümayişkaranə; zahiri; süni; lovğa, özünü öyən

shred[1] [ʃred] *n* **1.** kəsik, tikə, qırıq, parça; **to tear a cloth in / into ~s** parçanı tikə-tikə etmək; **2.** bir zərrə, bir az, cüzi miqdar; **a ~ of evidence** bir zərrə sübut; **a ~ of truth** bir zərrə həqiqət

shred[2] [ʃred] *v* kəsmək, xırda-xırda kəsmək / doğramaq; **to ~ cabbage** kələmi xırda-xırda doğramaq

shrew [ʃru:] *n zool.* yerəşən, gorəşən

shrewd [ʃru:d] *adj* **1.** ağıllı, fərasətli, bəsarətli, gözüaçıq; **a ~ businessman** fərasətli biznesmen; **a ~ observer** həssas müşahidəçi; **2.** bərk, kəskin, ağır; **a ~ blow** bərk zərbə; **~ wind** bərk külək; **3.** mahir, məharətli; dəqiq; **a ~ reply** dəqiq cavab

shrewish [ˈʃru:ɪʃ] *adj* deyingən, davakar, cəncəl, öcəşkən

shriek[1] [ʃri:k] *n* qulaqbatıran səs / haray / fəryad; *The child let out / gave an ear-piercing shriek Uşaq qulaqbatırıcı şivən qaldırdı*

shriek[2] [ʃri:k] *v* **1.** bərkdən qışqırmaq / bağırmaq, fəryad / fəğan etmək; **to ~ with fright** qorxudan bərk qışqırmaq; **to ~ with pain** ağrıdan bağırmaq; **2.** çağırmaq, haraylamaq; **to ~ for help** köməyə çağırmaq

shrill [ʃrɪl] *adj* **1.** qulaqbatırıcı, hündür, uca (*səs haq.*); kəskin; **~ whistle** kəskin / qulaqbatırıcı fit / vıyıltı / vızıltı; **2.** səsli-küylü; **~ gaiety** səsli-küylü əyləncə

shrimp [ʃrɪmp] *n* **1.** *zool.* krevet (*xırda dəniz xərçəngi*); **2.** karlik (*çox kiçik boylu adam*)

shrine [ʃraɪn] *n* **1.** məqbərə, sərdabə, türbə, qəbr; **2.** mehrab, səcdəgah; məbəd; **~ of beauty / of art** gözəllik / incəsənət məbədi

shrink [ʃrɪŋk] *v* **1.** yığılmaq, gödəlmək, girmək (*parça və s.*); **to ~ after laundering** yuyulduqdan sonra yığılmaq / girmək; **2.** büzüşmək; **to ~ with cold** soyuqdan büzüşmək; **3.** gözdən itmək, yox olmaq; **to ~ out of sight** gözdən itmək; **4.** azalmaq; *My income has shrunk Mənim gəlirim azalıb*; ◊ **to ~ into oneself** özünə qapanıb qalmaq, cəmiyyətdən uzaqlaşmaq

shrivel [ˈʃrɪvl] *v* (*həm də* **to ~ up / away**) qırışmaq, büzüşmək; qurumaq, solmaq (*istidən, soyuqdan, həm də məc.*); *The leaves had shrivelled (up) in the sun Yarpaqlar günəşdə qurumuşdu*

shroud[1] [ʃraud] *n* **1.** kəfən; **2.** *məc.* örtük; pərdə; **a ~ of mist** duman örtüyü; **in a ~ of darkness** gecənin qaranlığında

shroud[2] [ʃraud] *v* **1.** kəfənə bükmək; **2.** gizlətmək, bürümək, örtmək; **to ~ in the darkness** qaranlıqda gizlətmək

shrub [ʃrʌb] *n* kol; **evergreen ~s** həmişəyaşıl kollar

shrubbery [ˈʃrʌbərɪ] *n* kolluq; **dense ~** qalın / sıx kolluq

shrug[1] [ʃrʌg] *n* çəkmə (*çiyni*); **to answer with a ~ of the shoulders** çiyinlərini çəkməklə cavab vermək

shrug[2] [ʃrʌg] *v* çiyinlərini çəkmək

shrunken [ˈʃrʌŋkən] *adj* büzüşmüş, bürüşmüş, qırışmış; **~ apples** bürüşmüş / büzüşmüş almalar; **~ cheeks** qırışmış yanaqlar

shuck [ʃʌk] *v* **1.** qabığını almaq / soymaq; **to ~ peas / corn** noxudun / qarğıdalının qabığını almaq; **2.** *d.d.* çıxarıb atmaq / tullamaq; **to ~** *one's* **clothes** paltarını çıxarıb atmaq

shudder[1] [ˈʃʌdə] *n* titrəmə, əsmə; lərzə; ◊ **to give** *smb.* **the ~s** bir kəsi lərzəyə salmaq

shudder[2] [ˈʃʌdə] *v* titrəmək, əsmək, lərzəyə gəlmək; **to ~ with fear** qorxudan titrəmək / əsmək; **to ~ to think of** *smth.* bir şey haqqında fikirləşməkdən lərzəyə gəlmək

shuffle[1] [ˈʃʌfl] *n* **1.** ayaqlarını sürtə-sürtə yerimə; sürümə; xışıltı; **to hear a ~ of feet** ayaq xışıltısı eşitmək; **2.** qarışdırma (*oyun kartını*); **to give cards a good ~** kartı yaxşı-yaxşı qarışdırmaq

shuffle[2] [ˈʃʌfl] *v* **1.** ayaqları sürüyə-sürüyə yerimək; *Walk properly, don't shuffle Əməlli-başlı yeri / yeriyin, ayaqlarını / ayaqlarınızı sürümə / sürüməyin*; **2.** kartı qarışdırmaq; **3.** qatmaq, qarışdırmaq; qoymaq (*həm də* **to ~ off**); **to ~ off the blame on to** *smb.* günahı / suçu başqasının üstünə qoymaq; **to ~ off responsibility on to** *smb.* məsuliyyəti başqasının üstünə qoymaq; **4.** (**through**) tez-tələsik / necə gəldi etmək; **to ~ through** *one's* **work** işini tez-tələsik / necə gəldi yerinə yetirmək; **to**

~ off soyunmaq, çıxarmaq *(paltarı)*; **to ~ out (of) 1)** qurtarmaq, xilas olmaq

shun [ʃʌn] *v* çəkinmək, qaçınmaq, uzaqlaşmaq, kənar gəzmək; **to ~ danger** təhlükədən qaçmaq / kənar gəzmək; **to ~ temptation** tamahını basmaq

shut [ʃʌt] *v* **1.** örtmək; **to ~ the door / the window** qapını / pəncərəni örtmək; **2.** bağlanmaq; örtülmək; *The window won't shut Pəncərə bağlanmır; The doors of the shop shut automatically Mağazanın qapıları avtomatik olaraq bağlanır;* **3.** yummaq; **to ~ *one's* eyes / mouth** gözünü / ağzını yummaq; **to ~ down 1)** bağlamaq *(müəssisəni)*; **2)** işi dayandırmaq **to ~ out 1)** icazə verməmək, qoymamaq; **to ~ out immigrants** mühacirlərin gəlməsinə icazə verməmək; **2)** qabağını / qarşısını kəsmək; **to ~ out light** işığın qarşısını kəsmək

shut-down [ˈʃʌtdaun] *n* **1.** bağlanma *(müəssisə haq.)*; **2.** *tex.* saz olmama; dayanma

shutter¹ [ˈʃʌtə] *n* **1.** pəncərə qapağı / taxtası; **2.** *fot.* obyektivin sürgüsü

shuttlecock [ˈʃʌtlkɔk] *n* volan *(badminton oynamaq üçün lələkli top)*

shy [ʃaɪ] *adj* **1.** utancaq, həyalı, dinc; **a ~ girl** utancaq / həyalı qız; **a ~ smile** həyalı təbəssüm; **2.** qorxaq, ehtiyatlı *(heyvanlar, quşlar haq.)*; *Hares are very shy Dovşanlar çox qorxaqdırlar;* **3.** **(of)** qorxaq, inamsız; **to be ~ of death** ölümdən qorxmaq; **to be ~ of people** insanlardan qaçmaq;
◊ **to look ~ on / at people** insanlara şübhə ilə / inamsızlıqla baxmaq

shy² [ʃaɪ] *v* **1.** geri çəkilmək, qətiyyətsizlik / səbatsızlıq göstərmək, tərəddüd etmək; *They shied away from buying the house when they learnt the full price Tam qiyməti öyrəndikdə, onlar evi almaqdan vaz keçdilər;* **2.** hürkmək *(at haq.)*; *The horse shied at loud noise and threw its rider At uca səsdən hürkdü və atlını yıxdı;*

sibilant [ˈsɪbɪlənt] *n fon.* fışıltılı samit

sick [sɪk] *adj* **1.** xəstə, naxoş, azarlı; **a ~ child** xəstə uşaq; *She has been sick for a week O, bir həftədir ki, xəstədir;* **to feel ~** özünü xəstə hiss etmək; **2.** ürəyi bulanan, ürək bulanması hiss edən; *She feels sick Onun qusmağı gəlir;* **3.** qüssələnən, kədərlənən, xiffət çəkən; **to be ~ for a sight of home** evi görmək üçün xiffət çəkmək; **4.** əvqatı təlx olmuş, dilxor olmuş; məyus; *He was sick at missing the train O, qatara gecikdiyi üçün dilxor idi;*
◊ **to be ~ as a dog / as a horse** özünü çox pis hiss etmək; *I'm sick and tired of it Mən bundan lap cana gəlmişəm / bezmişəm*

sickbay [ˈsɪkbeɪ] *n* gəmi xəstəxanası / lazareti

sicken [ˈsɪkn] *v* **1.** xəstələnmək; *He sickened and died O xəstələndi və öldü;* **2.** qusmaq, ürəyi bulanmaq; *He sickens at the smell Bu iydən onun qusmağı gəlir / ürəyi bulanır;* **3.** əsəbilik hiss etmək, cana doymaq; *He sickened of his new neighbour O, təzə qonşusundan cana gəldi*

sickening [ˈsɪkənɪŋ] *adj* xoşagəlməz, ürəkbulandırıcı, iyrənc, çirkin, çox pis, mənfur; **a ~ smell** ürəkbulandırıcı / iyrənc iy; *It's sickening to see such cruelty Belə qəddarlıq görmək ürək bulandırır*

sickle [ˈsɪkl] *n* oraq; **~ and hammer** oraq və çəkic

sickness [ˈsɪknɪs] *n* **1.** xəstəlik, naxoşluq, nasazlıq; *There's a lot sickness in the village Kənddə çoxlu xəstəlik var;* **2.** ürəkbulanması, öyümə; *The sickness passed after I lay down Mən uzandıqdan sonra ürəkbulanması / öyümə keçdi*

side¹ [saɪd] *n* **1.** tərəf; **left / right / sunny / shady ~ of the street** küçənin sol / sağ / günəşli / kölgəli tərəfi; **to walk along the shady ~ of the street** küçənin kölgəli tərəfi ilə getmək; **to write on both ~s of a sheet of paper** vərəqin hər iki tərəfində yazmaq; **2.** divar; hasar, sədd; **the ~s of a box** qutunun divarları; **3.** hissə, bölgə, rayon; **the east / the north ~ of the city** şəhərin şərq / şimal bölgəsi; **4.** yan, yan tərəf; **to sit on the ~ of the bed** çarpayının yan tərəfində oturmaq; **5.** böyür, bel; **to put *one's* hands to his ~s** əllərini belinə qoymaq

side² [saɪd] *v* tərəfini saxlamaq, bir olmaq; *He sided with his natives O, yerlilərinin tərəfini saxladı*

sideboard [ˈsaɪdbɔːd] *n* servant, bufet

side-door [ˈsaɪddɔː] *n* yan qapı

side-glance [ˈsaɪdglɑːns] *n* çəpəki baxış

sidelight [ˈsaɪdlaɪt] *n* yan işıq / işıqlandırma

sideline [ˈsaɪdlaɪn] *n* **1.** *yan xətt (həm də id.)*; *The coach stood on the sideline shouting to his players Məşqçi yan xətdə durub öz oyunçularına qışqırırdı;* **2.** əlavə məşğuliyyət / iş;

sidelong¹ [ˈsaɪdlɔŋ] *adj* çəpəki, yanpörtü; **~ glance** çəpəki baxış / nəzər; **to sit ~** yanpörtü oturmaq

sidelong² [ˈsaɪdlɔŋ] *adv* **1.** çəpəki; **to look ~ at *smb.*** bir kəsə çəpəki baxmaq; **2.** yanakı; **3.** yanı / böyrü üstə; **to lie ~** yanı / böyrü üstə uzanmaq

sidetrack [ˈsaɪdtræk] *v* **1.** *d.y.* ehtiyat yola keçirmək / qoymaq; **2.** *məc.* yayınmaq; **to ~ an issue** məsələdən yayınmaq

sideview [ˈsaɪdvjuː] *n* yandan / böyürdən görünüş

sidewalk [ˈsaɪdwɔːk] *n* səki, küçə səkisi

sideward [ˈsaɪdwəd] *adv* kənara, yana, yan tərəfə

sideways [ˈsaɪdweɪz] *adv* **1.** yandan, böyürdən, yan / böyür tərəfdən; **2.** kənara, çəpəki; *He looked sideways at me O mənə çəpəki baxdı*

siding [ˈsaɪdɪŋ] *n d.y.* ehtiyat yol

sidle [ˈsaɪdl] *v* **1.** yanakı yerimək / hərəkət etmək; **2.** yanakı / çəpinə qoymaq; **3.** xəlvəti / oğrun / gizlicə çıxıb getmək; *He sidled to the door and slipped out O, qapıdan xəlvəti keçdi və sıvışıb evdən çıxdı*

siege¹ [siːdʒ] *n* mühasirə; **to be in a state of ~** mühasirə vəziyyətində olmaq; **to lay ~ to a town** şəhəri mühasirəyə almaq; **to raise / to lift a ~** mühasirəni aradan qaldırmaq

sieve¹ [sɪv] *n* **1.** xəlbir, şadara, ələk; **2.** *məc.* boşboğaz, söz saxlamayan, çoxdanışan
◊ **to put water into a ~** ≅ xəlbirlə su daşımaq *(yəni mənasız işlə məşğul olmaq)*

sieve² [sɪv] *v* ələmək, ələkdən / xəlbirdən keçirmək; **to ~ flour** un ələmək

sift [sɪft] *v* **1.** ələmək, xəlbirləmək; ələkdən keçirmək; **2.** *məc.* diqqətlə / əsaslı surətdə tədqiq etmək; **to ~ facts** dəlilləri / faktları əsaslı surətdə tədqiq etmək

sigh¹ [saɪ] *n* nəfəs, nəfəs alma; **to heave a ~ of relief** rahat nəfəs almaq

sigh² [saɪ] *v* nəfəs / iç çəkmək; **to ~ with fatigue / with grief / with pain** yorğunluqdan / qüssədən / ağrıdan iç çəkmək

sight¹ [saɪt] *n* **1.** görmə, görmə qabiliyyəti; **good / bad ~** yaxşı / pis görmə; **long ~ 1)** uzağı görmə; **2)** *məc.* uzaqgörənlik, tədbirlilik, uzaqgörücülük; **short / near ~ 1)** yaxından görmə, uzağı görməmə; **2)** *məc.* fərasətsizlik, gələcəyi görə bilməmə; **2.** görünüş; mənzərə; görkəm; **to know *smb.* by ~** bir kəsi görkəmindən tanımaq; **3.** göz; **to lose ~ of 1)** gözdən itirmək; **2)** unutmaq, nəzərdən qaçırmaq; **to catch / to get (a) ~ of** görmək, diqqət yetirmək; **4.** baxış, nöqteyi-nəzər, rəy; *Do what is right in your own sight Necə istəyirsən / istəyirsiniz, elə də et / edin;* **5.** gözəl mənzərə; *This lake is one of the sights of the world Bu göl dünyanın gözəl mənzərələrindən biridir;* **6.** *pl* diqqətəlayiq / görməli yerlər; **to see the ~s** diqqətəlayiq / görməli yerləri görmək;
◊ **at first ~** ilk baxışda

sight² [saɪt] *v* görmək; *After months at sea they sighted land Aylarla dənizdə olduqdan sonra onlar quru / torpaq gördülər*

sightseeing [ˈsaɪtsiːɪŋ] *n* diqqətəlayiq yerləri görmə; **to go ~** diqqətəlayiq yerləri görməyə getmək

sign¹ [saɪn] *n* **1.** əlamət, nişanə; *A dark cloud is a sign of rain Qara bulud yağış əlamətidir;* **2.** işarə; **in ~ of *smth.*** bir şeyin işarəsi; **traffic ~** yol işarəsi; **to make a ~ of the cross** xaç çevirmək / vurmaq; **3.** reklam; elan; lövhə; göstərici; **illuminated ~s** işıq reklamları

sign² [saɪn] *v* **1.** qol çəkmək, imza atmaq / etmək; **to ~ a document / a petition** sənədə / ərizəyə qol çəkmək; **to ~ in *smb.* else's name** bir kəsin əvəzinə qol çəkmək; **2.** işarə vermək *(əl-qol hərəkəti ilə)*; **to ~ assent / dissent** əl-qol hərəkəti ilə razılıq / narazılıq bildirmək; **3.** işarə / nişan qoymaq, işarələmək, nişanlamaq; **4.** xaç vurmaq / çevirmək

signal¹ [ˈsɪgnəl] *n* **1.** siqnal; **a ~ of distress** fəlakət siqnalı; **light ~s** işıq siqnalları;

2. əlamət, işarə; *His rising was a signal that the meeting was over Onun ayağa qalxması iclasın qurtarmasına işarə idi*

signal[3] [ˈsignəl] *v* siqnal vermək; **to ~ by means of rockets** raket vasitəsi ilə siqnal vermək; *The ship signalled its distress Gəmi fəlakətə düşməsi haqda siqnal verdi*

signalman [ˈsignəlmən] *n* siqnalçı, siqnal verən

signatory[1] [ˈsignətri] *n hüq.* imza atmış / imzalamış tərəf

signatory[2] [ˈsignətri] *adj* imzalamış, təsdiqləmiş, qol çəkmiş, imza atmış; **~ powers to a treaty** müqaviləyə qol çəkmiş dövlətlər

signature [ˈsignətʃəʳ] *n* imza, qol; **to put *one's* ~ to a document** sənədə qolunu çəkmək, sənədə imza atmaq

significance [sigˈnifikəns] *n* **1.** məna; **the real ~ of *smb.'s* words** bir kəsin sözünün əsl mənası; **2.** vaciblik; **a matter of great ~** çox vacib məsələ

significant [sigˈnifikənt] *adj* **1.** vacib, əlamətdar, mühüm, əhəmiyyətli; **~ in its results** nəticəsi etibarilə əlamətdar; **2.** çoxmənalı; **a ~ smile / look** çoxmənalı təbəssüm / baxış

signification [ˌsignifiˈkeiʃn] *n* məna; **the ~ of a word** sözün mənası

signify [ˈsignifai] *v* **1.** ifadə etmək, bildirmək; **to ~ *one's* approval / *one's* satisfaction** özünün razılığını / məmnunluğunu bildirmək; **2.** mənası olmaq, rol oynamaq, vacib olmaq; *It doesn't signify Bunun mənası yoxdur*

silage[1] [ˈsailidʒ] *n k.t.* silos

silage[2] [ˈsailidʒ] *adj* silos; **~ crop** silos bitkiləri; **a ~ tower** silos tayası / qülləsi

silence[1] [ˈsailəns] *n* **1.** sakitlik, sükut, səssizlik; **complete ~** tam sakitlik; **dead ~** tam sükut; **to break / to destroy the ~** sükutu pozmaq; **to keep ~** susmaq; **2.** susma; **to put / to reduce *smb.* to ~** bir kəsi susmağa məcbur etmək

◊ *Silence gives consent* *at. söz.* *Susmaq razılıq əlamətidir*

silence[2] [ˈsailəns] *v* **1.** susdurmaq, susmağa məcbur etmək; **to ~ the enemy's guns** düşmən toplarını susdurmaq; **to ~ a speaker** natiqi susmağa məcbur etmək; **2.** sakitləşdirmək; **to ~ a crying child** ağlayan uşağı sakitləşdirmək

silencer [ˈsailənsəʳ] *n tex.* səsboğan

silent [ˈsailənt] *adj* **1.** dinməz, danışmaz, sakit; səssiz, səssiz-səmirsiz; **a ~ film** səssiz film; **to be ~ about / on *smth.*** bir şey haqqında susmaq; **~ hills** səssiz-səmirsiz təpələr; **2.** fəaliyyətsiz, sönmüş; **~ volcano** sönmüş vulkan;

◊ **the ~ service** sualtı donanma

silk[1] [silk] *n* **1.** ipək, ipək parça; **2.** ipək ip / sap; **dressed in ~** ipək geymiş

silk[2] [silk] *adj* ipək; **a ~ dress / scarf / stocking** ipək paltar / şərf / corab

silkworm [ˈsilkwəːm] *n* baramaqurdu, ipəkqurdu

silky [ˈsilki] *adj* ipək kimi, ipək kimi zərif / yumşaq; **~ hair** ipək kimi saç; **~ skin** ipək kimi zərif dəri

sill [sil] *n* pəncərə altı

silly [ˈsili] *adj* axmaq, gic, ağılsız, səfeh; **a ~ little boy** səfeh balaca oğlan; *Don't be silly Axmaq olma / olmayın*

silo [ˈsailou] *n* silos quyusu

silt[1] [silt] *n* **1.** lil; **2.** *amer.* irp

silt[2] [silt] *v* (*həm də* **to ~ up**) lillənmək, lilləmək; *The harbour has silted up Liman lillənib*

silver[1] [ˈsilvəʳ] *n* gümüş; **fine ~** xalis / təmiz gümüş

silver[2] [ˈsilvəʳ] *adj* **1.** gümüş; **a ~ mine** gümüş mədəni; **a ~ fork / spoon / coin** gümüş çəngəl / qaşıq / pul; **2.** gümüşü, gümüş rəngli; **~ hair** gümüşü saç;

◊ **~ wedding** gümüş toy

silver[3] [ˈsilvəʳ] *v* **1.** gümüşləmək, gümüşlə örtmək; **2.** gümüşlənmək, gümüşlə örtülmək; gümüş kimi parlamaq

silvery [ˈsilvəri] *adj* **1.** gümüşü; **~ moon / clouds / leaves** gümüşü ay / buludlar / yarpaqlar; **2.** təmiz, aydın (*səs, ton haq.*); **~ voice** təmiz / aydın səs

similar [ˈsimiləʳ] *adj* **1.** oxşar, bənzər; **~ in colour / in shape / in size** rəngə / formaya / ölçüyə görə oxşar; **2.** belə, bu kimi / cür, eyni cür; **cheese, butter, and other ~ food** pendir, yağ və bu kimi ərzaqlar

similarity [ˌsimiˈlærəti] *n* oxşarlıq, bənzərlik; **~ in / of style** üslubda oxşarlıq

similarly [ˈsimiləli] *adv* eyni cür, oxşar; **to dress ~** eyni / oxşar geyinmək

simmer [ˈsiməʳ] *v* **1.** aramla qaynatmaq; aramla qaynamaq; **2.** coşmaq (*acıqdan, hirsdən*); **to ~ with indignation** hirsdən / qəzəbdən coşmaq

simple [ˈsimpl] *adj* **1.** asan, sadə; **~ task / problem / work** asan tapşırıq / problem / iş; **a ~ sentence** sadə cümlə; **~ life** sadə həyat; **~ style** sadə üslub; **2.** sadədil, sadəlövh, ürəyiaçıq; *He is as simple as a child O, uşaq kimi sadəlövhdür*; **3.** aydın, aşkar, şübhədoğurmayan; **a ~ fact** şübhədoğurmayan fakt

simple-hearted [ˈsimplˈhaːtid] *adj* sadə, sadədil, sadəlövh, ürəyiaçıq

simple-minded [ˈsimplˈmaindid] *adj* sadədil, ürəyiaçıq; *He thinks I'm simple-minded enough to believe him O fikirləşir ki, mən elə sadəlövhəm ki, ona inanacam*

simpleton [ˈsimpltən] *n* sadədil, sadəlövh (*adam*)

simplification [ˌsimplifiˈkeiʃn] *n* sadələşdirmə, asanlaşdırma; bəsitləşdirmə; **a ~ of the rules** qaydaların sadələşdirilməsi

simplify [ˈsimplifai] *v* (*pt, pp* **-fied**) asanlaşdırmaq, sadələşdirmək, bəsitləşdirmək; *That will simplify my work / task O mənim işimi / tapşırığımı asanlaşdıracaq*

simulate [ˈsimjuleit] *v* yalandan özünü oxşatmaq / göstərmək, özünü … kimi göstərmək; **to ~ an illness** özünü xəstə kimi göstərmək; **to ~ deafness / blindness** özünü karlığa / korluğa vurmaq

simultaneous [ˌsimlˈteiniəs] *adj* **1.** eynizamanlı, eynivaxtlı, eyni vaxtda / zamanda baş verən; **~ events** eyni vaxtda baş verən hadisələr; **2.** sinxron; **~ translation** sinxron tərcümə

sin[1] [sin] *n* günah; suç, təqsir; **deadly / mortal ~** çox ağır / bağışlanılmaz günah; **to commit a ~** günah işlətmək; **to confess *one's* ~s** günahlarını etiraf etmək; *It's a sin to stay indoors on such a fine day Belə gözəl gündə evdə oturmaq günahdır*

sin[2] [sin] *v* günah etmək / işlətmək, günaha batmaq

since[1] [sins] *adv* **1.** o zamandan / vaxtdan; *I haven't seen them since Mən onları o vaxtdan görməmişəm*; **2.** sonra, ondan sonra; *He at first refused, but has since consented O əvvəlcə imtina etdi, lakin sonra razılaşdı*; **3.** bundan əvvəl / qabaq; **long ~** çoxdan; **not long ~** bu günlərdə / yaxınlarda, bir az bundan əvvəl; *I met him not long since in the city Mən onu bu günlərdə şəhərdə rast gəldim*

since[2] [sins] *prep* **1.** *Müəyyən bir müddət davam edən hərəkətin başlanğıcını bildirir. Azərbaycan dilində* **-dan, -dən** *şəkilçilərinə müvafiq gəlir*; **~ last month** keçən aydan; **~ last week** keçən həftədən; *I have been here since five o'clock Mən saat beşdən buradayam*; **2.** sonra; *Since my last letter I have decided to meet her no more Axırıncı məktubumdan sonra mən onunla bir daha görüşməmək qərarına gəlmişəm*

since[3] [sins] *conj* **1.** *Zaman budaq cümləsini baş cümləyə bağlayır. Azərbaycan dilində* **-dan, -dən + (bəri)** *birləşməsinə uyğun gəlir*: *I've known him since he was a child Mən onu uşaqlığından tanıyıram*; **2.** *Səbəb budaq cümləsini baş cümləyə bağlayır; Azərbaycan dilində* **görə, çünki** *sözlərinə uyğun gəlir*: *Since I haven't got her address, I can't write to her Onun ünvanını bilmədiyimə* **görə** *mən ona məktub yaza bilmədim*

sincere [sinˈsiəʳ] *adj* səmimi; **~ words** səmimi sözlər; **~ thanks** səmimi təşəkkürlər

sincerely [sinˈsiəli] *adv* səmimiyyətlə, ürəkdən, qəlbdən; **to thank *smb.* ~** bir kəsə ürəkdən təşəkkür etmək; **Yours ~ / ~ Yours** Səmimiyyətlə sizin… (*məktubun sonunda yazılan ifadə*)

sincerity [sinˈserəti] *n* səmimiyyət; *I may say in all sincerity that you are my best friend Mən tam səmimiyyətlə deyə bilərəm ki, sən / siz mənim ən yaxşı dostumsan / dostumsunuz*

sine [sain] *n riyaz.* sinus

sinew [ˈsinjuː] *n* **1.** vətər; damar; **2.** *pl* əzələlər, fiziki güc / qüvvə

sinewy [ˈsinjuːi] *adj* **1.** damarlı; **a ~ meat** damarlı ət; **2.** əzələli, qüvvətli, güclü; **~ arms** əzələli / qüvvətli qollar

sinful [ˈsinfl] *adj* günahkar, günahlı; günahla dolu; **a ~ life** günahla dolu həyat

sing [sɪŋ] *v* **1.** oxumaq *(mahnı)*; **to ~ a song** mahnı oxumaq; **to ~ to the guitar** gitara ilə oxumaq; **2.** oxunmaq; *These words don't sing well Bu sözlər yaxşı oxunmur (motivə yatmır)*; **3.** dızıldamaq, vızıldamaq, vıyıldamaq; *The kettle is singing Çaydan dızıldayır; The mosquitoes sing around me Ağcaqanadlar mənim ətrafımda vızıldayırlar*

singe [sɪndʒ] *v* **1.** ütmək; **to ~ a fowl / a pig** quş / donuz ütmək; **2.** qaysatmaq, yandırmaq *(üzdən)*; *The hot iron has singed the cloth İsti ütü paltarı yandırıb / qaysadıb*

singer [ˈsɪŋəʳ] *n* müğənni, xanəndə

singing [ˈsɪŋɪŋ] *adj* **1.** oxuyan; **a ~ bird** oxuyan quş, çalı quşu; **a ~ man** oxuyan adam, müğənni, xanəndə; **2.** nəğmə; **a ~ teacher** nəğmə müəllimi

single¹ [ˈsɪŋgl] *adj* **1.** yeganə, bir; **a ~ purpose** yeganə məqsəd; **2.** ayrı; **each ~ plant** hər bir bitki ayrılıqda; **3.** təkbətək; **a ~ fight** təkbətək güləş; **4.** tək; *He was left single and unsupported O, tək və köməksiz qaldı*; **5.** subay; ərsiz; **a ~ man** subay kişi; **a ~ woman** ərsiz arvad; **7.** biradamlıq; **a ~ room** biradamlıq otaq

single² [ˈsɪŋgl] *v* müəyyənləşdirmək; **to ~ *one's* aim** məqsədini müəyyənləşdirmək / müəyyən etmək; **to ~ out** seçmək; **to ~ out *smb.* for a reward** bir kəsi mükafata təqdim etmək

single-breasted [ˈsɪŋglˈbrestɪd] *adj* biryanlı *(paltar haq.)*

single-eyed [ˈsɪŋglˈaɪd] *adj* taygöz, təkgözlü, birgözlü

single-handed [ˈsɪŋglˈhændɪd] *adj* birqollu, təkqollu, təkəlli, birəlli

single-seater [ˈsɪŋgl,siːtəʳ] *n* biryerli minik

singlet [ˈsɪŋglɪt] *n* **1.** fufayka; **2.** *id.* mayka

singular¹ [ˈsɪŋgjələʳ] *n qram.* tək; təkdə olan söz

singular² [ˈsɪŋgjələʳ] *adj* **1.** qeyri-adi, tayı-bərabəri olmayan, təkrarsız; **a ~ gift** qeyri-adi hədiyyə; **~ beauty** təkrarsız gözəllik; **2.** özünəməxsus, xüsusi, başqalarından fərqlənən; qəribə; **a ~ dress** qəribə / qeyri-adi paltar / geyim; **3.** tək, tək-tək, az təsadüf edilən, nadir; **a ~ event** nadir / az təsadüf edilən hadisə; **4.** *qram.* tək; **nouns in the ~** təkdə olan isimlər

singularly [ˈsɪŋgjələlɪ] *adv* fövqəladə, qeyri-adi, müstəsna surətdə; **~ honest** olduqca vicdanlı; **~ beautiful** müstəsna surətdə gözəl

sinister [ˈsɪnɪstəʳ] *adj* **1.** alçaq, pis; **~ influence** pis təsir; **~ intentions** alçaq niyyətlər; **2.** bədbəxt, uğursuz; **~ accident** bədbəxt hadisə; **~ fate** uğursuz tale

sink¹ [sɪŋk] *n* çanaq, tas *(mətbəxdə)*

sink² [sɪŋk] *v* **1.** batmaq; *The ship sank Gəmi batdı*; **to ~ into snow / into the sand** qara / quma batmaq; **2.** batırmaq; *They sank the ship in the harbour Onlar gəmini limanda batırdılar*; **3.** enmək, düşmək, çökmək; **to ~ to / on the ground** yerə enmək / düşmək; *Night is sinking Gecə düşür*; **4.** aşağı düşmək, çökmək; *The foundation have sunk Bünövrə çöküb*; **5.** zəifləmək, sönmək; *The storm / The wind is beginning to sink Tufan / Külək zəifləməyə başlayır*; **6.** unutmaq, yaddan çıxartmaq; **to ~ *one's* own interests** öz şəxsi maraqlarını unutmaq; **to ~ the feud** düşmənçiliyi unutmaq; **7.** çökmək, batmaq *(yanaqlar və s. haq.)*; *Her eyes have sunk (in) Onun gözləri çöküb / batıb*; **to ~ into a sleep / into a doze** yuxuya getmək, mürgüləmək; **to ~ into a faint** huşunu itirmək, ürəyi getmək; **to ~ into poverty** kasıblamaq

sinker [ˈsɪŋkəʳ] *n* qurma, ağırlıq

sinner [ˈsɪnəʳ] *n* günahkar, tez-tez günah edən adam; **repentant ~s** tövbə edən günahkarlar

sinus [ˈsaɪnəs] *n anat.* qoltuq, qoyun; boşluq, sinus

sip¹ [sɪp] *n* udum; **to take a ~ of wine** bir udum şərab / çaxır içmək

sip² [sɪp] *v* udum-udum içmək; **to ~ wine** udum-udum şərab / çaxır içmək

siphon [ˈsaɪfn] *v* **1.** sifon vasitəsilə axıtmaq *(həm də* **to ~ of / out***)*; **2.** sifondan axmaq

sir [sɜːʳ] *n* cənab

sire [ˈsaɪəʳ] *n k.t.* döllük, damazlıq *(buğa, qoç, ayğır, donuz və s.)*;

siren [ˈsaɪrən] *n* **1.** fit, fit səsi; **a ship's ~** paroxodun fiti

sissy [ˈsɪsɪ] *n amer. d.d.* **1.** bacı, kiçik bacı; **2.** ərköyün; ana uşağı, anasının balası *(oğlan)*

sister [ˈsɪstəʳ] *n* **1.** bacı; **full ~** doğma bacı; **2.** tibb bacısı; **3.** *amer.* qadınlara müraciət forması

sister-in-law [ˈsɪstərɪnlɔː] *n* gəlin, baldız, qardaşarvadı

sisterly [ˈsɪstəlɪ] *adj* bacı; **~ love** bacı məhəbbəti; **a ~ kiss** bacı öpüşü

sit [sɪt] *v* **1.** oturmaq, əyləşmək; **to ~ at a table** stol arxasında oturmaq; **to ~ in an armchair** kresloda oturmaq; *Let me sit on the sofa Qoyun divanın üstündə oturum*; **2.** iclas etmək / aparmaq; *(The) Parliament will sit in (the) autumn Parlament iclası payızda olacaq*; **3.** baxmaq, nəzərdən keçirmək, araşdırmaq; **to ~ over / on a case** işi araşdırmaq, işə baxmaq; **4.** oturtmaq; **to ~ a child at the table in a pram** uşağı stolda / uşaq arabasında oturtmaq; **5.** qalmaq, oturmaq; **to ~ at home 1)** evdə qalmaq; **2)** heç nə etməmək; **6.** tutmaq; *This hall sits five hundred people Bu zal beş yüz adam tutur*; **7.** bala çıxartmaq, yumurta üstündə yatmaq *(quş haq.)*; **to ~ back 1)** söykənmək *(divara, stolun arxasına və s.)*; **2)** boş-bikar gəzmək, tənbəllik etmək, avara gəzmək, veyllənmək; **to ~ down** aşağı oturmaq; **to ~ in 1)** valideynlər olmayanda uşağa baxmaq; **2)** iştirak etmək *(komissiyanın işində və s.)*; **to ~ out 1)** axıra / sona qədər oturmaq; **to ~ out a concert** konsertin sonuna qədər oturmaq; **2)** qatılmamaq, kənarda durmaq; **to ~ out a dance** rəqsdə iştirak etməmək, rəqsə qatılmamaq

sit-down [ˈsɪtdaun] *adj* oturaq; **~ strike** oturaq tətil, oturaq nümayiş

site [saɪt] *n* **1.** olduğu yer, yer; **the ~ of a building / of a town** binanın / şəhərin olduğu yer; **the ~ of a battle** döyüş / vuruş yeri; **2.** tikinti üçün yer; **a ~ for a new building / for a new school** yeni bina / məktəb tikmək üçün yer

sitting [ˈsɪtɪŋ] *n* **1.** oturma; *Long sitting is fatiguing Çox oturma yorucudur*; **2.** iclas, sessiya; **opening ~** açılış iclası, açılış; **public ~** açıq iclas; **~ of Parliament** Parlamentin iclası; **3.** qırt yatma, cücə çıxartma; **4.** oturacaq, oturacaq yeri

sitting-room [ˈsɪtɪŋrum] *n* ümumi istifadə otağı, qonaq otağı

situate [ˈsɪtjueɪt] *v (mən. məchulda işlənir)* yerləşdirmək, yerləşmək; *The village is situated in a valley Kənd bir dərədə yerləşir*

situated [ˈsɪtjueɪtɪd] *adj* **1.** yerləşmiş; **a badly ~ village** pis yerləşmiş kənd; **2.** müəyyən vəziyyətdə olan; **to be awkwardly ~** çətin vəziyyətdə olmaq

situation [,sɪtjuˈeɪʃn] *n* **1.** situasiya, vəziyyət; **financial ~** maliyyə vəziyyəti; **international ~** beynəlxalq vəziyyət; **the ~ at the front** cəbhədə vəziyyət; **to get into a difficult ~** çətin vəziyyətə düşmək; **to get out of a difficult ~** çətin vəziyyətdən çıxmaq; **2.** yer, vəzifə, iş; **the ~ of a servant / of an employee** xidmətçi / qulluqçu yeri; **to find a ~** iş / qulluq tapmaq; **3.** yer; *The farm stands in a fine situation Ferma gözəl bir yerdə yerləşir*

six [sɪks] *num* **1.** altı; *She is six Onun altı yaşı var; She'll come at six O, saat altıda gələcək*; **2.** altıncı; **chapter ~** altıncı fəsil; **Room ~** altıncı otaq; **3.** altılıq *(kartda)*; **~ of spades** altılıq qaratoxmaq; **4.** altı nəfər; **in ~** altı-altı

sixteen [,sɪksˈtiːn] *num* **1.** on altı; *Sixteen and sixteen make thirty-two On altı üstəgəl on altı otuz iki eylər*; **2.** on altıncı; **chapter / page ~** on altıncı fəsil / səhifə; **3.** on altı yaş; **a girl of ~** on altı yaşlı qız

sixteenth [,sɪksˈtiːnθ] *num* on altıncı

sixth¹ [sɪksθ] *n* altı, altı rəqəmi; **on the ~ of May** mayın altısında

sixties [ˈsɪkstɪz] *num* **1.** altmışıncı illər; **3.** altmışdan altmış doqquza qədər olan yaş; *She's in the early sixties Onun yaşı altmışdan bir az çoxdur*

sixty [ˈsɪkstɪ] *num* **1.** altmış; **~ children** altmış uşaq; **2.** altmışıncı; **page ~** altmışıncı səhifə; **3.** altmış yaş; **at ~** altmış yaşında; **a woman of ~** altmış yaşlı qadın

sizable [ˈsaɪzəbl] *adj* böyük, böyük ölçülü; **a ~ achievement** böyük nailiyyət; **a ~ town** böyük (ölçülü) şəhər

size¹ [saɪz] *n* **1.** ölçü, böyüklük, miqdar; **a small ~** kiçik ölçü; **~ in pages** səhifələrin miqdarı; **the ~ of a building** binanın ölçüsü / böyüklüyü; **to be of a / one ~** eyni ölçüdə olmaq; **2.** ölçü *(geyim haq.)*; **to**

wear a large / a small – in boots / in gloves / in hats böyük ölçülü / kiçik ölçülü çəkmə / əlcək / papaq geymək

size[2] [saız] *v* **1.** ölçünü / böyüklüyü müəyyən etmək; **2.** fikir yürütmək, qiymətləndirmək; **to – up a man** insanı düzgün qiymətləndirmək; **to – up a situation** vəziyyəti qiymətləndirmək

sizzle[1] [ˈsızl] *n d.d.* cızıltı, cızıldama, dızıltı, dızıldama

sizzle[2] [ˈsızl] *v d.d.* cızıldamaq, dızıldamaq

skate[1] [skeıt] *n* konki

skate[2] [skeıt] *v* **1.** konkidə sürüşmək / qaçmaq; **2.** konkidə qaçmaq üzrə yarışda iştirak etmək; **to – a match** konki sürmə yarışında iştirak etmək

skating [ˈskeıtıŋ] *n* konki sürmə, konkidə sürüşmə, konki sürmə idmanı, konki idmanı; **single –** tək sürüşmə (*konkidə*); **pair –** cüt sürüşmə (*konkidə*)

skeleton [ˈskelıtn] *n* **1.** skelet; **human / animal –** insan / heyvan skeleti; **to be reduced / to shrivel to a –** skeletə dönmək / həddən artıq arıqlamaq; **2.** bünövrə, gövdə, karkas; **the steel – of a building** binanın metal karkası; **3.** sxem, plan, eskiz, layihə; **the – of a speech / of a lecture** nitqin / mühazirənin eskizi;

◊ **– in the cupboard** ailə sirri

sketch[1] [sketʃ] *n* **1.** eskiz, layihə; şəkil; **chalk –** təbaşirlə çəkilən eskiz; **2.** oçerk, kiçik məqalə; qısa xülasə; **a historical –** tarixi oçerk; **brief / concise –** qısa / yığcam məqalə; **a critical –** tənqidi xülasə

sketch[2] [sketʃ] *v* **1.** eskizini çəkmək / cızmaq; **to – *smb.*'s figure** bir kəsin fiqurasının şəklini çəkmək; **2.** ümumi şəkildə təsvir etmək (*həm də* **to – out**); **to – out a plan** planı ümumi şəkildə təsvir etmək

sketch-book [ˈsketʃbuk] *n* **1.** etüd qovluğu; **2.** qeyd dəftəri

sketchy [ˈsketʃi] *adj* sxematik, ümumi şəkildə; qısa; səthi; **a – knowledge** səthi / sxematik bilik

skew [skju:] *adj* çəp, çəpəki; **a – arch** çəp / çəpəki sütun

skewbald [ˈskju:bɔ:ld] *n* ala at

skewer[1] [ˈskju:əʳ] *n* şiş

skewer[2] [ˈskju:əʳ] *v* şişə taxmaq; **to – a fish** balığı şişə taxmaq

skew-eyed [ˈskju:ˈaıd] *adj* çəpgöz, qıyıqgöz, əyrigöz, çaş

ski[1] [ski:] *n* xizək; **a pair of – es** bir cüt xizək

ski[2] [ski:] *v* (*indiki zaman üçüncü şəxs təkdə:* **skis;** *pt, pp* **skid** *və ya* **skied**; *pr.p* **skiing**) xizəkdə sürüşmək

skid [skıd] *v* sürüşmək (*nəqliyyat haq.*); *The car skidded and went straight into the wall Maşın sürüşdü və düz divara dəydi; The bus skidded off the road Avtobus sürüşüb yoldan çıxdı*

skier [ˈski:əʳ] *n* xizəkçi, xizək sürən

skies [ski:z] **ski** *isminin cəm forması*

skiing [ˈski:ıŋ] *n* **1.** xizək idmanı; **2.** xizəklə sürüşmə; **to go on –** xizəklə sürüşmək

skilful [ˈskılfl] *adj* mahir, məharətli, qabil, bacarıqlı; **a – surgeon** mahir / məharətli cərrah; **a – mechanic** təcrübəli mexanik; **a – painter** mahir / qabil rəssam; **to be – at / in carpentry** dülgərlikdə mahir olmaq

skill [skıl] *n* **1.** ustalıq, məharət, sənətkarlıq; **matchless –** misilsiz / tayı-bərabəri olmayan ustalıq / məharət; **a job requiring great – and attention** böyük ustalıq və diqqət tələb edən iş; **2.** bacarıq; **– in debate** mübahisə aparmaq bacarığı; **to show – in boxing** boksda bacarıq nümayiş etdirmək

skilled [skıld] *adj* təcrübəli, məharətli, bacarıqlı; **a – watchmaker** təcrübəli / məharətli saatsaz; **a – worker** təcrübəli / bacarıqlı fəhlə

skillet [ˈskılıt] *n* sapılca

skim [skım] *v* **1.** üzünü almaq (*südün*); **to – milk** südün üzünü almaq; **2.** lap üstündən keçmək; *The aeroplane skimmed above / over the houses Təyyarə lap evlərin üstündən uçdu*; **3.** (*adət.* **over, through**) gözücü oxumaq; bir işi başdansovdu görmək; **to – over / through a book / a document** kitabı / sənədi gözucu oxumaq

skimmer [ˈskıməʳ] *n* **1.** kəfkir; **2.** süd separatoru

skimp [skımp] *v* pis təmin etmək; kəsmək; xəsislik / simiclik etmək, əsirgəmək; **to – *smb.* with / in food** bir kəsin ərzağını

kəsmək; **to – on food to save money** pul yığmaq üçün yeməkdə xəsislik etmək

skimpy [ˈskımpı] *adj* **1.** çox az / cüzi; kasıb, yoxsul; zəif; **a – meal** çox az / cüzi yemək; **2.** dar (*paltar haq.*); **3.** xəsis, simic

skin [skın] *n* **1.** dəri; **clear / dry / tender –** təmiz / quru / zərif dəri; **tiger's / lion's –** pələng / aslan dərisi; **2.** qabıq (*meyvədə, tərəvəzdə, ilanda*); **to peel the – off a banana / off an apple / off an orange** bananın / almanın / portağalın qabığını soymaq; **snake's –** ilan qabığı; **3.** tuluq (*şərab və s. saxlamaq üçün*); **4.** pərdə, üz (*qaynadılmış mayenin üzündə əmələ gələn qat*)

◊ **to be mere / only – and bone(s)** bir dəri, bir sümük olmaq; **to have a thin –** həssas olmaq, tez mütəəssirlənmək

skin[2] [skın] *v* **1.** dərisini soymaq; **to – a rabbit / a sheep / a goat / a fox** krolikin / qoyunun / keçinin / tülkünün dərisini soymaq; **2.** qabığını soymaq; **to – a fruit** meyvənin qabığını soymaq; **to – over** bitişmək, sağalmaq (*yara haq.*)

skin-deep [ˈskınˈdi:p] *adj* **1.** üzdən, yüngül; **– wound** yüngül / dərin olmayan yara; **2.** ötəri, ani, tez ötüb keçən; **– impression** ötəri təəssürat

skinflint [ˈskınflınt] *n* xəsis / simic / zıqqı adam

skinny [ˈskını] *adj* arıq; **a – child** arıq uşaq

skip[1] [skıp] *n* atılma, hoppanma, tullanma, sıçrama; **to give a – for joy** sevincdən atılmaq

skip[2] [skıp] *v* **1.** atılmaq, sıçramaq, hoppanmaq; **to – out of the way** yoldan kənara atılmaq; **2.** ipin üstündən hoppanmaq / atılıb-düşmək, oynaqlamaq, oynaqlaşmaq (*həm də* **to – about**); *The lambs were skipping about in the field Quzular çöldə atılıb-düşürdülər*; **3.** bir mövzudan başqasına keçmək; *She kept skipping from one topic of conversation to another O tez-tez söhbəti bir mövzudan o birinə keçirirdi*

skipper [ˈskıpəʳ] *n* **1.** *dən.* skiper (*ticarət gəmisinin kapitanı*); **2.** *d.d.* komandanın kapitanı (*idmanda*); **3.** *d.d.* sahib, sahibkar, boss

skirmish [ˈskɜ:mıʃ] *n* **1.** toqquşma, dalaşma; **2.** atışma

skirt[1] [skɜ:t] *n* **1.** yubka; **a long / a short –** uzun / gödək yubka; **2.** *adət. pl* kənar, sərhəd; **on the –s of a town** şəhərin kənarlarında

skirt[2] [skɜ:t] *v* dövrə vurmaq, dolanmaq, dolanıb keçmək, ətrafından keçmək; *We skirted (round) the field and crossed the bridge Biz çölü dolandıq və körpüdən keçdik*

skulk [skʌlk] *v* **1.** yavaş-yavaş / gizlincə yaxınlaşmaq / keçmək, xəlvəti aradan çıxmaq (*həm də* **to – away**); **to – through back door** xəlvətcə dal qapıdan çıxmaq; **2.** gizlənmək (*həm də mәc.*); **to – in woods** meşələrdə gizlənmək

skull [skʌl] *n* kəllə; *He fell off his bike and fractured his skull O, velosipedindən yıxıldı və kəlləsini zədələdi*

skull-cap [ˈskʌlkæp] *n* araqçın, təsək; gecə papağı

skunk [skʌŋk] *n* **1.** *zool.* porsuq (*çox pis iy verən heyvan*); **2.** porsuq xəzi; **3.** *d.d.* alçaq, əclaf, yaramaz (*adam*)

sky [skaı] *n* səma, göy; **a clear blue –** aydın mavi səma; **a starry –** ulduzlu səma

◊ **to praise to the skies** tərifləyib göylərə qaldırmaq

sky-blue [ˈskaıˈblu:] *adj* mavi, lacivərdi, göy rəngdə

sky-high [ˈskaıˈhaı] *adj* çox hündür, çox yüksək

skylark [ˈskaıla:k] *n zool.* torağay

skylight [ˈskaılaıt] *n* baca, bacadan düşən işıq

skyline [ˈskaılaın] *n* **1.** üfüqdə görünən xətt; **2.** binanın konturu / çevrəsi

skyscraper [ˈskaıskreıpəʳ] *n* göydələn, çox uca / hündür ev

skyward [ˈskaıwəd] *adv* göyə / səmaya, yuxarıya / yüksəklərə doğru; **to look –** səmaya doğru baxmaq

slab [slæb] *n* **1.** parça, tikə; **a – of cake / of meat / of cheese** bir parça piroja / ət / pendir; **2.** plitka; **a – of chocolate** bir plitka şokolad; **3.** sal, tava / yastı daş; lövhə; **a – of a marble / concrete** mərmər / sement lövhə

slack[1] [slæk] *n* boş / pis çəkilmiş yer; sallaq yer; **to pull in / up the –** boş / sallaq yeri dartmaq (*ipdə, çadırda və s.*)

slack[2] [slæk] *adj* **1.** yavaş, ağır, asta; ~ **pace / speed** yavaş addım / sürət; **2.** zəif; ~ **heat / wind** zəif / isti külək; ~ **discipline** zəif intizam / nizam-intizam; **3.** süst, ətalətli, ləng, ölüvay; ~ **trade** ləng ticarət; **4.** boş, yaxşı çəkilməmiş; **a ~ belt** pis çəkilmiş / dartılmış toqqa

slack[3] [slæk] *v* **1.** boşaltmaq, buraxmaq; **to ~ a rope / a girth** kəndiri / tapqırı boşaltmaq; **2.** boşalmaq; **3.** azaltmaq, zəiflətmək (*həm də* **to ~ off**); **to ~ *one's* efforts** səylərini zəiflətmək

slacken [ˈslækən] *v* **1.** yavaşıtmaq, sürətini azaltmaq; **to ~ the current / the speed / the step** axını / sürəti / addımı yavaşıtmaq; **2.** yavaşımaq, azalmaq, zəifləmək; *The speed slackened Sürət zəiflədi / azaldı*; **3.** azaltmaq, zəiflətmək; **to ~ *one's* efforts** səylərini azaltmaq

slacker [ˈslækəʳ] *n d.d.* tənbəl, veyl, avara

slake [sleɪk] *v* söndürmək, yatırmaq (*susuzluğu*)

slam [slæm] *v* **1.** çırpmaq, şarpıltı ilə örtmək (*qapını və s.*); **to ~ the door in the face of *smb.*** qapını bir kəsin üzünə şarpıltı ilə örtmək; **2.** çırpılmaq, şarpıltı ilə örtülmək; *The gates always slam (to) Darvazalar həmişə şarpıltı ilə örtülür*; **3.** şarpıltı ilə tullamaq / tolazlamaq (*həm də* **to ~ down**); **to ~ *smth.* (down) on the table** bir şeyi şarpıltı ilə stolun üstünə tullamaq

slander[1] [ˈslɑːndəʳ] *n* böhtan, iftira, şər

slander[2] [ˈslɑːndəʳ] *v* böhtan / şər atmaq, iftira etmək

slanderous [ˈslɑːndərəs] *adj* böhtanla dolu, iftiralı; **a ~ accusation** böhtanlı ittiham

slang [slæŋ] *adj* jarqon, slənq; ~ **words / expressions** jarqon sözlər / ifadələr

slant [slɑːnt] *n* **1.** eniş, yamac, dağın döşü; **2.** *amer. d.d.* baxış, nöqteyi-nəzər, münasibət, yanaşma; **a ~ on the question / on the situation** məsələyə / vəziyyətə münasibət / yanaşma

slanting [ˈslɑːntɪŋ] *adj* çəp, çəpəki, çaş, əyri, qıyqac; ~ **eyes** çəp / çaş gözlər; ~ **rain** çəpəki yağış; ~ **wind** çəpəki külək

slap[1] [slæp] *n* **1.** şapalaq; **to give a ~** şapalaq vurmaq; **a ~ in the face** sillə, şillə; **2.** təhqir, həqarət, mənəvi zərbə

slap[2] [slæp] *v* **1.** şapalaqlamaq, şapalaq vurmaq; **to ~ a naughty child** dəcəl uşağı şapalaqlamaq; **to ~ *smb.* in the face / on the cheek** bir kəsin üzünə şapalaq vurmaq; **to ~ *smb.* on the back 1)** bir kəsin kürəyinə şapalaq vurmaq; **2)** *məc.* bir kəsi təbrik etmək; **2.** bərk çırpmaq / vurmaq; **to ~ a door** qapını çırpmaq; **to ~ hands (together)** əlini əlinə vurmaq; **3.** ciddiyyətlə / qüvvətli surətdə tullamaq; **to ~ a parcel / money (down) on the table** bağlamanı / pulu zərbə ilə stolun üstünə tullamaq / atmaq

slap[3] [slæp] *adv* **1.** birdən, gözlənilmədən, qəfildən; **to finish *smth.* ~ (off)** bir şeyi gözlənilmədən qurtarmaq; **2.** düz; **to hit *smb.* ~ into the eye** bir kəsin düz gözündən vurmaq

slapdash [ˈslæpdæʃ] *adj d.d.* səliqəsiz, diqqətsiz; ~ **work** səliqəsiz iş; **a ~ worker** səliqəsiz fəhlə

slash [slæʃ] *v* **1.** şallaqlamaq, qamçılamaq, qamçı ilə / şallaqla vurmaq; **2.** *məc.* amansızcasına / kəskin surətdə tənqid etmək; **to ~ at *smb.*** bir kəsi ciddi tənqid etmək; **3.** kəsmək, dərin yara vurmaq; **to ~ *smb.* with a knife** bir kəsə bıçaqla dərin yara vurmaq; **4.** kəsib doğramaq, doğramaq; **to ~ *smth.* to pieces** bir şeyi parça-parça doğramaq; **5.** kəskin surətdə azaltmaq; **to ~ a budget** büdcəni kəskin surətdə azaltmaq

slat [slæt] *n* planka, tamasa (*ensiz hamar lövhə*); köndələn tir

slate[1] [sleɪt] *n* **1.** *tik.* şifer, şist; **2.** proqram (*yarış və s. haq.*)

slate[2] [sleɪt] *v* I **1.** *tik.* şiferlə örtmək; **to ~ a roof** damı şiferlə örtmək; **2.** *amer.* namizədlərin siyahısına daxil etmək (*seçkilərdə*)

slate [sleɪt] *v* II **1.** şiddətli / kəskin tənqid etmək; **to ~ an author / a book** müəllifi / kitabı kəskin tənqid etmək

slaughter[1] [ˈslɔːtəʳ] *n* **1.** kəsmə, kəsilmə (*heyvan haq.*); **for ~** kəsmə / kəsilmə üçün; **2.** qırğın, qətl (*kütləvi surətdə*); ~ **of civilian population** mülki əhalinin kütləvi surətdə qırğını

slaughter[2] [ˈslɔːtəʳ] *v* **1.** kəsmək (*heyvanı*); **2.** qırğın törətmək, kütləvi surətdə qırmaq; *Men, women and children were slaughtered and villages destroyed Kişiləri, qadınları, uşaqları qırdılar və kəndlər dağıdıldı*

slaughter-house [ˈslɔːtəhaus] *n* sallaqxana

Slav[1] [slɑːv] *n* slavyan; **the ~s** *top. i.* slavyanlar

Slav[2] [slɑːv] *adj* slavyan

slave[1] [sleɪv] *n* **1.** qul, kölə; **to treat *smb.* like a ~** bir kəslə qul / kölə kimi rəftar etmək; **2.** *məc.* qurban, qul; **to be a ~ of habit / of *one's* passions** vərdişinin / ehtiraslarının qulu olmaq; **to be a ~ of alcohol** spirtli içkilərin qurbanı / qulu olmaq

slave[2] [sleɪv] *v* qul / kölə kimi işləmək, taqətdən / əldən düşənə qədər işləmək

slaver [ˈsleɪvəʳ] *v* **1.** selik axıtmaq; **2.** tüpürcəkləmək, seliyə / tüpürcəyə bulamaq (*ağız suyu ilə*); **to ~ *smb.*'s cheek** bir kəsin yanağını tüpürcəyə / seliyə bulamaq (*öpərkən*)

slavery [ˈsleɪvərɪ] *n* **1.** quldarlıq, köləlik; qul / kölə sahibliyi; **2.** ağır məcburi əmək; **3.** yaltaqlıq, alçalma

Slavic [ˈslɑːvɪk] *n* slavyan dil qrupu, slavyan dilləri

slavish [ˈsleɪvɪʃ] *adj* **1.** yaltaq, qul kimi mütı; ~ **devotion / obedience** qul kimi sadiqlik / itaət; **a ~ yes-man** yaltaq, yarınmağa çalışan

slavonic [sləˈvɔnɪk] *adj* = **Slavic**

slay [sleɪ] *v* öldürmək; həlak etmək

sleazy [ˈsliːzɪ] *adj* pinti, çirkli, səliqəsiz; **a ~ club / hotel** səliqəsiz klub / mehmanxana

sledge [sledʒ] *n* kirşə, xizək

sledge-hammer [ˈsledʒ,hæməʳ] *n* gürz, ağır çəkic

sleek[1] [sliːk] *adj* **1.** parıldayan, (*saç, xəz haq.*); ~ **hair / fur** parıldayan saç / xəz; **2.** hamar, parlaq, cilalı; **a ~ car** parlaq / cilalı maşın; **3.** zərif, qəşəng; **a body ~ with health** zərif / qəşəng sağlam bədən

sleek[2] [sliːk] *v* sığallamaq, sığal vermək, parıldatmaq, cilalamaq, pardaqlamaq

sleep[1] [sliːp] *n* **1.** yuxu; **sound ~** bərk yuxu; **deep ~** dərin yuxu; **light ~** yüngül yuxu; **broken ~** səksəkəli yuxu; **a ~ of five hours** beşsaatlıq yuxu; **to go to ~** yuxuya getmək; **to get some / a ~** yuxulamaq, yatmaq (*bir az*), mürgüləmək; **not to get enough ~** lazımi qədər yatmamaq; *I didn't get much sleep last night Mən keçən gecə kifayət qədər yatmadım*; **2.** *fiziol.* yuxu, qış / yay yuxusu (*heyvanlarda*); **winter ~** qış yuxusu; **3.** keyləşmə, keyimə; *His leg has gone to sleep Onun ayağı keyləşib*

sleep[2] [sliːp] *v* **1.** yatmaq; **to ~ easily** sakit yatmaq; **to ~ a peaceful sleep** rahat yatmaq; **to ~ like a log** daş kimi yatmaq; **to ~ the clock round** on iki saat yatmaq; **to ~ with one eye open** sayıq yatmaq; **2.** gecələmək; *I shall sleep at my uncle's tonight Mən bu gecə dayımgildə gecələyəcəm*; **3.** keyləşmək, keyimək (*əl–ayaq haq.*); **to ~ away** yuxuya qalmaq, yatıb qalmaq

sleepful [ˈsliːpfl] *adj* **1.** sakit, dinc, rahat, aramlı; **to spend a ~ night** sakit / rahat bir gecə keçirmək; **2.** yuxulu

sleepiness [ˈsliːpɪnɪs] *n* yuxuculluq, kəsalət, daim mürgüləmə

sleeping [ˈsliːpɪŋ] *adj* yatan; **a ~ baby** yatan uşaq / körpə; **Sleeping Beauty** Yatan gözəl

sleeping-car [ˈsliːpɪŋkɑːʳ] *n* yataqlı vaqon

sleeping-draught [ˈsliːpɪŋdrɑːft] *n* yuxu dərmanı

sleeping-pills [ˈsliːpɪŋpɪlz] *n* yuxugətirən / yuxugətirici həblər

sleepless [ˈsliːplɪs] *adj* yuxusuz

sleep-walker [ˈsliːp,wɔːkəʳ] *n* lunatik, somnambul (*yuxuda durub gəzən adam*)

sleepy [ˈsliːpɪ] *adj* **1.** yuxulu; ~ **look** yuxulu görkəm / baxış; **2.** yatmış, yatan; **a ~ town / village** yatmış şəhər / kənd; **to be ~** yatmaq istəmək

sleet [sliːt] *n* sulu qar

sleeve [sliːv] *n* qol; **a dress with short / long ~s** gödəkqollu / uzunqollu paltar; **to turn / to roll up *one's* ~s** qollarını çırmalamaq / qatlamaq

sleeveless [ˈsliːvlɪs] *adj* qolsuz; **a ~ dress** qolsuz paltar; **a ~ sweater** qolsuz svitər

sleeve-link [ˈsliːvlɪŋk] *n* zaponka

sleigh [sleɪ] *n* xizək, kirşə (*atla, itlə qoşulan*)

slender [ˈslendəʳ] *adj* **1.** zərif, incə, qəşəng, gözəl; **a ~ young girl** zərif gənc qız; **a**

– **waist** incə bel; ~ **fingers** zərif / incə barmaqlar; **2.** az, zəif, cüzi, kiçik; ~ **knowledge** cüzi / azca bilik; ~ **resources** azca / cüzi ehtiyatlar; ~ **hopes** kiçik / cüzi / zəif ümidlər

sleuth [slu:θ] *n* **1.** axtarıcı it; **2.** *d.d.* xəfiyyə; **an amateur** ~ həvəskar xəfiyyə

slice¹ [slaıs] *n* **1.** parça, tikə, qırıq; dilim; **a ~ of bread / of cake / of meat / of cheese** bir parça çörək / piroja / ət / pendir; **2.** hissə, pay; **a ~ of the profits / of the winnings** gəlirin / uduşun bir hissəsi

slice² [slaıs] *v* **1.** dilimləmək, dilim-dilim / parça-parça kəsmək; **to ~ (up) the meat** əti parça-parça kəsmək; **to ~ cucumber / melon / watermelon** xiyarı / yemişi / qarpızı dilimləmək **2.** *id.* kəsmək (*topu*)

slick¹ [slık] *adj* **1.** hamar və parlayan; tumarlanmış (*saç haq.*); ~ **hair** tumarlanmış saç; **2.** sürüşkən; *The roads were slick with wet mud Yollar sıyıq palçıqdan sürüşkən idi;* **3.** biç, diribaş, cəld, zirək, çevik, bacarıqlı; *She's very slick, but I don't believe a word she says O çox bacarıqlıdır, lakin mən onun dediyi bir sözə də inanmıram*

slick² [slık] *v* cilalamaq, hamarlamaq; sığallamaq; **to ~ one's hair** saçını sığallamaq

slide¹ [slaıd] *n* **1.** sürüşmə; **to have a ~ on the ice** buz üzərində sürüşmək; **2.** katok (*konkida sürüşmək üçün buz meydançası*)

slide² [slaıd] *v* (*pt, pp* **slid** [slıd]) **1.** sürüşmək, sürüşüb düşmək; **to ~ on the ice** buz üzərində sürüşmək; *The bottle slid from his hand Butulka sürüşüb onun əlindən düşdü;* **2.** tədricən bir vəziyyətə düşmək; **to ~ into a bad habit** pis adət qazanmaq (*tədricən*); **to ~ into sin** günaha batmaq; **to ~ away** aradan çıxmaq, yox olmaq

◊ **to let things ~** bir şeyə məsuliyyətsiz yanaşmaq

sliding [ˈslaıdıŋ] *adj* sıyırtma; **a ~ door** sıyırtma qapı

slight¹ [slaıt] *n* etinasızlıq, saymazlıq, hörmətsizlik; **to put a ~ on / upon *smb.*** bir kəsə etinasızlıq / hörmətsizlik göstərmək

slight² [slaıt] *adj* **1.** arıq, zərif, incə; **a ~ girl** zərif / incə qız; **a ~ girlish figure** zərif / incə qız əndamı; **2.** zəif; ~ **foundation** zəif özül / bünövrə; **3.** yüngül, azca; **a ~ cold** yüngül soyuqlama

slight³ [slaıt] *v* saymamaq, məhəl qoymamaq / hörmətsizlik göstərmək; **to ~ *one's* duties / *one's* work** vəzifəsinə / işinə etinasızlıq göstərmək

slightly [ˈslaıtlı] *adv* bir az / azca, azacıq; **to touch ~** bir azca / azacıq toxunmaq; **to feel ~ ill** özünü bir az xəstə hiss etmək

slim¹ [slım] *adj* **1.** zərif, incə; boylu, qamətli; boylu-buxunlu, qədd-qamətli; **a ~ person** boylu-buxunlu adam; **2.** azca, bir az; **a ~ chance of recovery** sağalmağa azca imkan / şans

slim² [slım] *v* arıqlamaq, arıqlamağa çalışmaq / cəhd etmək; *She's trying to slim O, arıqlamağa çalışır*

slime [slaım] *n* **1.** lil; xılt, çöküntü; **2.** selik; *Snails leave a trail of slime İlbizlər selik izi buraxır*

slimy [ˈslaımı] *adj* **1.** sürüşkən; **2.** iyrənc, çox pis, rəzil, alçaq; ~ **language** iyrənc söyüş

sling¹ [slıŋ] *n* **1.** *tib.* sarğı; **2.** sapand; quşatan; **3.** atma, tullama, tolazlama

sling² [slıŋ] *v* **1.** atmaq, tolazlamaq, tullamaq; **to ~ a gun over *one's* shoulder** silahı çiyninə atmaq; **to ~ a stone at birds** quşlara daş atmaq / tolazlamaq; **2.** asmaq, sallamaq; **to ~ a hammock** qarmaq (*tor yelləncək*) asmaq

slink [slıŋk] *v* xəlvəti yaxınlaşmaq / keçib getmək (*həm də* **to ~ about / by**)

slip¹ [slıp] *n* I **1.** sürüşmə; **2.** xəta, yanlışlıq, diqqətsizlik, səhv; **a ~ of the tongue** yanılma, diqqətsizlik, səhv, xəta (*danışıqda*); **to make a ~** səhv etmək; **3.** lifçik, döşlük, döşqabı; **4.** kombinasiya (*qadın alt paltarı*); **5.** balışüzü, yastıqüzü;

◊ **to give *smb.* the ~** bir kəsdən sivişmək / qaçmaq / yayınmaq

slip [slıp] *n* II **1.** uzun nazik zolaq; **2.** talaşa, yonqar; tilişkə

slip² [slıp] *v* **1.** sürüşmək; *The girl's foot slipped and she fell Qızın ayağı sürüşdü və o yıxıldı;* **2.** sakitcə hərəkət etmək; əkilmək, yayınmaq; *He slipped past the door without being seen O, sakitcə qapıdan çıxıb gözə dəymədən əkildi;* **3.** əldən buraxmaq / vermək; **to let an opportunity ~** imkanı əldən vermək / buraxmaq;

4. sürüşüb düşmək; *The cup slipped out of her hand Fincan sürüşüb onun əlindən düşdü;* **5.** çıxartmaq; **to ~ *one's* ring off *one's* finger** üzüyünü barmağından çıxartmaq; **6.** xəta / səhv etmək, yanlışlığa yol vermək (*həm də* **to ~ up**); *He rarely slips O, nadir hallarda səhv edir;* **7.** burxutmaq, çıxartmaq; **to ~ *one's* arm** qolunu burxutmaq; **8.** unutmaq, çıxmaq (*yaddan*); *The appointment slipped (from) my memory Görüş mənim yadımdan çıxdı;* **to ~ away** aradan çıxmaq, yox olmaq; **to ~ in** xəlvəti / gözə dəymədən daxil olmaq; **to ~ up** səhv / xəta etmək, yanlışlığa yol vermək;

◊ **to ~ money to *smb.*** bir kəsə rüşvət vermək

slip-over [ˈslıp,ouvəʳ] *n* **1.** çexol, futlyar (*qab, qutu*); **2.** cild üzlüyü (*kitabın cildinin üstündən çəkilən əlavə üz*); **3.** sviter, pulover

slipper [ˈslıpəʳ] *n* ev ayaqqabısı, çəkələk

slippery [ˈslıpərı] *adj* **1.** sürüşkən; **a ~ road / floor** sürüşkən yol / döşəmə; **2.** etibarsız, qeyri-müəyyən; **a ~ person** etibarsız adam

slipshod [ˈslıpʃɔd] *adj* pinti geyimli; səliqəsiz; **a ~ way of dressing** səliqəsiz tərzdə geymə

slit¹ [slıt] *n* yarıq, çatlaq; deşik, kəsik; **a long ~ in her skirt** onun yubkasında uzun yarıq

slit² [slıt] *v* **1.** uzununa kəsmək; **to ~ open an envelope** zərfi kəsib açmaq; **2.** nazik zolaq kəsmək; **to ~ cloth into strips** parçanı ensiz zolaqlara kəsmək

slither [ˈslıðəʳ] *v* ilan kimi bükülmək; sürüşmək, sürüşüb düşmək / yıxılmaq / çıxmaq

sliver [ˈslıvəʳ] *n* talaşa, yonqar, tilişkə; qəlpə, tikə, parça (*bir şeyin qırılmış hissələri*)

slobber [ˈslɔbəʳ] *v* **1.** selik axıtmaq; tüpürcəkləmək, seliyə bulamaq; **2.** tökmək; **to ~ water over the floor** döşəməyə su tökmək

slobbery [ˈslɔbərı] *adj* **1.** selikli, ağzının suyu axan; **2.** ağlağan; **a ~ child** ağlağan uşaq

slog [slɔg] *v* çox və inadla işləmək (*həm də* **to ~ away / on**); **to ~ at *one's* work** işinə girişmək

slogan [ˈslougən] *n* şüar, çağırış; **political ~s** siyasi şüarlar

slop¹ [slɔp] *n* **1.** (*adət. pl*) çirkab, çirkli su; **to empty the ~s** çirkabı boşaltmaq; **2.** duru xörək; **to live on ~s** ancaq şorba və sıyıqla qidalanmaq (*xəstə haq.*)

slop² [slɔp] *v* **1.** tökmək; **to ~ tea on the table-cloth** süfrənin üstünə çay tökmək; **2.** tökülmək; *As I put the bucket down, some water slopped out Mən vedrəni yerə qoyanda bir az su töküldü;* **to ~ over** kənarlarından tökülmək

slope¹ [sloup] *n* **1.** yamac; **a grassy ~** otlu yamac; **to run up / down the ~** yamacı yuxarı / aşağı qaçmaq; **2.** eniş, enişlik, meyillik; **slight / steep ~** az meylli / sərt eniş

slope² [sloup] *v* **1.** əyilmək, meyillənmək; **2.** əymək, söykəmək, dayamaq, dirəmək; **to ~ a ladder on the wall** nərdivanı divara söykəmək

sloppy [ˈslɔpı] *adj* **1.** yaş, nəm; ~ **weather** nəm hava; **2.** palçıqlı, yaş (*yol və s. haq.*); **3.** bulanmış, çirkləndirilmiş, batmış; **4.** *d.d.* pinti, səliqəsiz, diqqətsiz, saymaz

slosh [slɔʃ] *v* **1.** şappıldatmaq, fırçıldatmaq, sıçratmaq (*palçığı, suyu*); şappıldamaq, fırçıldamaq (*palçıq, su haq.*); **2.** tökmək, dağıtmaq (*suyu*); *He sloshes water all over the floor whenever he has a bath O hər vaxt çimsə, bütün döşəməyə su tökür / dağıdır*

slot [slɔt] *n* yarıq, çat, kəsik, deşik; **to cut a ~ in the box** qutuda deşik açmaq; **to put a coin in the ~** yarığa dəmir pul salmaq

sloth [slouθ] *n* tənbəllik, avaralıq, veyllik

slouch [slautʃ] *v* **1.** belini əymək / bükmək / qatlamaq; beli bükülmək; **2.** ənnimək, sallanmaq; **to ~ about / along** veyllənmək

slough¹ [slau] *n* I bataqlıq, bataq yeri, çeyillik

slough [slaʊ] *n* II **1.** qabıq, dəri, atılmış qabıq (*ilanın*); **2.** qabıq (*meyvədə*)

slough² [slau] *v* **1.** qabığını / dərisini dəyişmək (*ilan haq.*); **2.** tökülmək (*bəkər, meyvə, çiçək haq.*)

slovenly [ˈslʌvnlı] *adj* **1.** pinti, natəmiz, çirkli, kirli; **a ~ waiter** pinti xörəkpaylayan; **2.** laqeyd, diqqətsiz; **a ~ attitude** laqeyd münasibət

slow¹ [slou] *adj* **1.** yavaş, asta, ahəstə, ağır; ~ **speed** yavaş sürət; ~ **music** ahəstə musiqi; **at a ~ pace / step** asta addımla; **2.** tə-

ləşməyən, ağırtərpənən, ləng; **a ~ reader** ləng oxucu; **3.** fərasətsiz, düşüncəsiz, küt; **a ~ child** küt uşaq; **4.** zəif; **to cook on a ~ fire** zəif odda bişirmək; **5.** geriqalan (*saat haq.*); *My watch is five minutes slow Mənim saatım beş dəqiqə geri qalır*; **5.** maraqsız, darıxdırıcı, usandırıcı, ürəksıxan; **~ life** maraqsız / darıxdırıcı həyat

slow[2] [slou] *v* **1.** yavaşıtmaq, sürətini almaq / azaltmaq (*adət.* **to ~ down / off / up**); *He slowed the car down and then stopped O, maşının sürətini azaltdı və sonra dayandırdı*; **2.** yubandırılmaq, ləngidilmək; *Lack of investment will slow (down) our economic growth İnvestisiyanın olmaması bizim iqtisadi inkişafımızı ləngidəcək*

slow[3] [slou] *adv* yavaş, asta; **to walk ~** yavaş yerimək

slow-coach [ˈslouˈkoutʃ] *anj d.d.* ağırtərpənən / astagəl adam

slowly [ˈslouli] *adv* yavaşca, astaca; yavaş-yavaş, ağır-ağır; **to walk ~** asta-asta yerimək; **to work ~** yavaş-yavaş işləmək

slug [slʌg] *n zool.* mişarçı (*cücü*)

sluggish [ˈslʌgɪʃ] *adj* **1.** tənbəl, ağır, əzgin, süst; **to feel ~ after eating too much** həddindən artıq yedikdən sonra özünü ağır / süst hiss etmək; **2.** ağırtərpənən, küt

sluice [slu:s] *n* şlüz (*suyu saxlamaq və lazım olduqca buraxmaq üçün mütəhərrik qapı*)

slum [slʌm] *n adət. pl* şəhərin yoxsullar yaşayan hissəsi; xarabalıq; natəmiz künc-bucaq

slumber[1] [ˈslʌmbəˈ] *n* **1.** yuxu; **to fall into a deep ~** dərin yuxuya getmək; **to disturb** ***smb.'s*** **~ (s)** bir kəsin yuxusuna haram qatmaq; **2.** mürgü

slumber[2] [ˈslʌmbəˈ] *v* yatmaq, mürgüləmək (*həm də məc.*); **to ~ peacefully** rahat yatmaq

slump[1] [slʌmp] *n* I **1.** kəskin və ya qəfil enmə / düşmə (*qiymət və s. haq.*), qəfil azalma / əskilmə; **a ~ in oil** neftin qiymətinin qəflətən aşağı düşməsi; **2.** böhran (*iqtisadi*)

slump[2] [slʌmp] *v* **1.** qəflətən və ya kəskin surətdə düşmək; *Prices have slumped Qiymətlər qəflətən və kəskin surətdə düşüb*; **2.** oturmaq, əyləşmək, özünü atmaq; *Tired from her walk, she slumped (down) onto the sofa Gəzməkdən yorulduğundan o özünü divanın üstünə atdı*

slur[1] [slə:ˈ] *n* ləkə (*həm də məc.*); **to cast / to put / to throw a ~ on / upon** ***smb. / smth.*** bir kəsi əkələmək

slur[2] [slə:ˈ] *v* **1.** səliqəsiz / qeyri-dəqiq / dolaşıq tələffüz etmək; **2.** (**over**) üstünü vurmamaq / açmamaq, üstündən sükutla keçmək, göz yummaq; **to ~ over the faults** nöqsanlara göz yummaq; **3.** ləkələmək, ləkə salmaq (*həm də məc*)

slush [slʌʃ] *n* **1.** ərimiş qar; sıyıq palçıq, çamır; **2.** sentimental boşboğazlıq / cəfəngiyyat

slushy [ˈslʌʃi] *adj* palçıqlı, çamırlı; **~ pavements** palçıqlı səkilər

slut [slʌt] *n* **1.** pinti, natəmiz (*adam*); **2.** fahişə / qəhbə

sluttish [ˈslʌtɪʃ] *adj* pinti, natəmiz; **a ~ woman** pinti qadın

sly [slaɪ] *adj* **1.** bic, hiyləgər, kələkbaz, fəndgir; **a ~ person** bic / hiyləgər / kələkbaz adam; **2.** gizli, məxfi; **on the ~** gizlicə, xəlvətcə, xəlvəti

smack[1] [smæk] *n* I **1.** dad, təm; **a ~ of a garlic** sarımsaq dadı / təmi; **2.** iy, qoxu; **a ~ of resin** rezin iyi

smack [smæk] *n* II **1.** şapalaq; **to give** ***smb.*** **a ~ in the face** bir kəsin üzünə şapalaq vurmaq; **2.** marçıldatma, marçıltı; **to give** ***smb.*** **a good ~** bir kəsi bərk-bərk öpmək / maç eləmək; **3.** zərbə; **to give the ball a hard ~** topa bərk zərbə endirmək (*kriket oyununda*)

smack [smæk] *n* III balaca qayıq (*balıq tutmaq üçün*)

smack[2] [smæk] *v* I **1.** dad / təm vermək, dadı / təmi olmaq; **to ~ well / badly** yaxşı / pis dadı olmaq; **2.** iylənmək, iyi olmaq, iy vermək; *The bread smacks of smoke Çörək his iyi verir*

smack [smæk] *v* II **1.** öpmək, maç eləmək; **to ~** ***smb.*** bir kəsi öpmək / maç eləmək; **2.** marçıldatmaq; **to ~** ***one's*** **lips** dodaqlarını marçıldatmaq; **3.** şappıldatmaq, şappıltı ilə vurmaq; **to ~** ***smb.*** **on the back / on the shoulder** bir kəsin kürəyinə / çiyninə şappıltı ilə vurmaq

smacking [ˈsmækɪŋ] *n* şapalaqlama; **to give** ***smb.*** **a good ~** bir kəsi yaxşıca şapalaqlamaq

small[1] [smɔ:l] *n* nazik və dar hissə (*bir şeydə*); **the ~ of the back** bel

small[2] [smɔ:l] *adj* **1.** kiçik, balaca; **a ~ room** balaca / kiçik otaq; **a ~ territory** kiçik ərazi; **a ~ man** balaca adam; *The coat is small for me Palto mənə balacadır*; **2.** xırda; **a ~ farmer** xırda fermer; **~ industries** xırda sənaye sahələri; **~ coin** xırda pul; **~ grapes** xırda üzüm; **3.** az, az əhəmiyyətli; **to have ~ knowledge of** ***smth.*** bir şey haqqında az biliyi olmaq; **4.** ikinci dərəcəli, orta; **a ~ poet** orta şair

small[3] [smɔ:l] *adv* xırda, xırda-xırda; **to write ~** xırda / xırda-xırda yazmaq; **to chop** ***smth.*** **up ~** bir şeyi xırda-xırda doğramaq

small-minded [ˈsmɔ:lˈmaɪndɪd] *adj* dardüşüncəli, dayaz, uzağıgörməyən; **a ~ man** dardüşüncəli adam

smallpox [ˈsmɔ:lpɔks] *n tib.* çiçək (*xəstəlik*)

smarmy [ˈsma:mɪ] *adj* yaltaq; ikiüzlü, riyakar, qılığagirən; **a ~ salesman** qılığagirən satıcı; **a ~ smile** riyakar / yaltaq təbəssüm

smart[1] [sma:t] *n* şiddətli / kəskin ağrı

smart[2] [sma:t] *adj* I **1.** bərk, kəskin, ağır, amansız; **~ blow** kəskin zərbə; **~ punishment** ağır cəza; **2.** bərk, tünd (*şərab və s. haq.*); **3.** *amer.* böyük, çoxlu, çox böyük / yüksək; **~ price** çox yüksək qiymət; **~ distance** çox böyük məsafə; **4.** güclü; **~ frost / rain** güclü şaxta / yağış

smart [sma:t] *adj* II **1.** cəld, yeyin, iti; sürətli, tez; **~ walk** iti / cəld yeriş; **~ attack** cəld / iti hücum; **2.** zirək, diribaş, əliayaqlı; **a ~ servant** zirək / diribaş xidmətçi; **3.** düşüncəli, fərasətli, bacarıqlı, ağıllı; **a ~ person** ağıllı adam; **a ~ child** fərasətli uşaq; **a ~ carpenter** bacarıqlı dülgər; **4.** fəndgir, çevik, mahir, zirək; **5.** ağıllı; **a ~ idea** ağıllı fikir; **6.** kobud, qaba; **a ~ answer** qaba / kobud cavab; **7.** gözəl, qəşəng, səliqəli; **a ~ garden** səliqəli bağ / bağça; **a ~ dress** səliqəli paltar

smarten [sma:tn] *v* (**up**) *d.d.* **1.** bəzəmək, gözəlləşdirmək, səliqəyə / qaydaya salmaq; **to ~ up** ***one's*** **room** otağını səliqəyə / qaydaya salmaq; **2.** bəzənmək, geyinib-keçinmək, özünə bəzək vermək; *You'll have to smarten (yourself) up a bit before you go out Sən / Siz bayıra çıxmazdan əvvəl özünə / özünüzə bir az bəzək-düzək verməli olacaqsan / olacaqsınız*

smash[1] [smæʃ] *n* **1.** toqquşma, katastrof; **2.** tam dağılma, məhv / tələf / həlak / puç / zay olma; **to go to ~ 1)** dağılmaq, parça-parça / tikə-tikə olmaq (*həm də məc.*); **2)** puç / heç olmaq, boşa çıxmaq (*səy, cəhd haq.*); **3.** müflis olma, iflas; **to go to ~** müflis olmaq; **4.** *d.d.* məhvedici / ağır zərbə

smash[2] [smæʃ] *v* **1.** sındırmaq, qırmaq, qırıq-qırıq etmək; **to ~ a tea-cup** çay fincanını qırmaq / qırıq-qırıq etmək; **2.** qırılmaq, sınmaq, qırıq-qırıq / parça-parça olmaq; **3.** məhv / darmadağın / dəf / alt-üst etmək; **to ~ a theory** nəzəriyyəni alt-üst etmək; **to ~ an opponent** rəqibi darmadağın etmək (*idmanda*); **4.** iflasa uğratmaq, müflisləşdirmək, müflis etmək; **to ~ up 1)** parça-parça / tikə-tikə etmək; **2)** parça-parça / tikə-tikə olmaq

smashing [ˈsmæʃɪŋ] *adj* **1.** dağıdıcı, sarsıdıcı, məhvedici; **2.** əla, çox gözəl, fövqəladə, heyrətamiz; **~ success** əla / heyrətamiz müvəffəqiyyət; *We had a smashing holiday Biz əla istirahət etdik*

smattering [ˈsmætərɪŋ] *n* səthi bilik; **to have a ~ of French / German / English** fransız / alman / ingilis dilindən səthi biliyə malik olmaq

smear[1] [smɪəˈ] *n* **1.** ləkə; **a ~ of blood** qan ləkəsi; **2.** böhtan, şər; *That story was a smear to discredit the Prime Minister O əhvalat baş naziri hörmətdən salmaq üçün bir böhtan idi*

smear[2] [smɪəˈ] *v* **1.** sürtmək, çəkmək; yağlamaq, batırmaq (*yağla, boya ilə və s.*); **2.** ləkələmək; *I've smeared my coat / my shirt Mən paltomu / köynəyimi ləkələmişəm*; **3.** *d.d.* biabır etmək, ləkələmək

smell[1] [smel] *n* **1.** iybilmə, iy duyğusu; **organ / sense of ~** iybilmə üzvü; **a fine / a keen sense of ~** zərif iybilmə duyğusu; **2.** iy, qoxu; **sweet ~** ətir, xoş iy, rayihə; **to take a ~ at** ***smth.*** bir şeyi iyləmək

smell² [smel] *v* **1.** iy / qoxu hiss etmək; **to ~ gas** qaz iyi hiss etmək; **2.** hiss etmək; *He smelt a plot O hiss etdi ki, qəsd hazırlanır;* **3.** iyləmək, qoxulamaq; **to ~ *smth.*, to ~ at *smth.*** bir şeyi iyləmək; **4.** iyi / rayihəsi olmaq, iylənmək; **to ~ good / nice / sour** yaxşı / qəşəng / turş iyi olmaq

smelly [ˈsmeli] *adj d.d.* pis iyli / qoxulu, pis iy verən, iylənmiş, qoxumuş, üfunətli; **a ~ room / person** pis iyli otaq / adam; **a ~ feet / breath** üfunətli ayaqlar / nəfəs

smile¹ [smail] *n* təbəssüm; gülümsəmə; **pleasant / scornful ~** xoşagələn / nifrət ifadə edən təbəssüm; **to give a ~ to *smb.*** bir kəsə gülümsəmək; **to greet with a ~** təbəssümlə qarşılamaq

smile² [smail] *v* gülümsəmək; **to ~ at *smb.* / *smth.*** bir kəsə / bir şeyə gülümsəmək; **to ~ ironically** istehza ilə / rişxəndlə gülümsəmək

smirk [smə:k] *n* gic-gic / özündən razı halda gülümsəmə; **to give a ~** gic-gic gülümsəmək

smite [smait] *v* **1. (on, upon)** çırpılmaq; *The waves smite upon the cliffs Dalğalar qayalara çırpılır;* **2.** əziyyət vermək, incitmək; *My conscience smites me Vicdanım məni incidir / mənə əziyyət verir*

smith [smɪθ] *n* dəmirçi

smithy [ˈsmɪðɪ] *n* dəmirçixana

smock [smɔk] *n* iş paltarı

smog [smɔg] *n* smoq *(tüstü ilə qarışmış duman)*

smoke¹ [smouk] *n* **1.** tüstü; **a column of ~** tüstü sütunu; **2.** papiros çəkmə; **to have a ~** papiros çəkmək;

◊ *There's no smoke without fire at. söz Od olmasa tüstü çıxmaz*

smoke² [smouk] *v* **1.** tüstüləmək, tüstülənmək; *The stove smokes badly / Soba bərk tüstüləyir;* **2.** papiros / siqaret çəkmək; *He likes to smoke O papiros / siqaret çəkməyi xoşlayır*

smoking-car [ˈsmoukɪŋkaːr] *n* siqaret / papiros çəkənlər üçün vaqon

smoking-room [ˈsmoukɪŋˈrum] *n* papiros / siqaret çəkilən otaq

smoky [ˈsmoukɪ] *adj* **(-ier, -iest) 1.** tüstülü, tüstüverən; **~ chimneys / fires** tüstülü bacalar / ocaqlar; **a ~ industrial town** tüstülü sənaye şəhəri; **2.** tüstü rəngli; **a ~ grey coat** tüstü rəngli boz palto

smooth¹ [smu:ð] *adj* **1.** hamar, düz; **~ skin / paper** hamar dəri / kağız; **~ as silk** ipək kimi hamar; **2.** yeyilmiş, sürtülmüş; **a ~ tyre** yeyilmiş şin; **3.** sakit; **~ sea** sakit dəniz; **4.** rəvan, yüngül, xoşagedən, xoşagələn; **~ accent** rəvan / xoşagedən tələffüz; **5.** yüngül *(şərab və s. haq.)*

smooth² [smu:ð] *v (həm də* **to ~ away / down / out / over***)* **1.** tumarlamaq, sığallamaq, hamarlamaq; **to ~ wood with sandpaper** süngərlə taxtanı hamarlamaq; **2.** qırışıqları / bürüşükləri düzəltmək; ütüləmək; **to ~ (down) *one's* dress** paltarını çəkib düzəltmək / ütüləmək; **3.** aradan qaldırmaq; **to ~ away differences / difficulties** fərqləri / çətinlikləri aradan qaldırmaq; **to ~ over** aradan qaldırmaq *(çətinliyi)*

smoothly [ˈsmu:ðlɪ] *adv* yumşaq, rəvan, rahat, sərbəst; *The engine is running smoothly now Mühərrik indi rahat / rəvan işləyir*

smother [ˈsmʌðər] *v* **1.** nəfəsi çətinləşdirmək; boğmaq; **to ~ with kisses** öpüşlə nəfəsi çətinləşdirmək; **2.** nəfəsi çətinləşmək, boğulmaq; **to ~ with smoke / with dust** tüstüdən / tozdan boğulmaq; **3.** söndürmək; **to ~ a fire** yanğını söndürmək; **4.** qarşısını almaq, gizlətmək; **to ~ a yawn** əsnəməyin qarşısını almaq

smoulder [ˈsmouldər] *v* yavaş-yavaş / tüstüsüz / alovsuz / xəfif-xəfif yanmaq; *Cigar was smouldering in the ashtray Siqar külqabında yavaş-yavaş yanırdı*

smudge¹ [smʌdʒ] *n* ləkə; çirk

smudge² [smʌdʒ] *v* ləkələmək, batırmaq, çirkləndirmək, ləkə salmaq; *He smudged the paper with his dirty hands O, çirkli əlləri ilə kağızı çirkləndirdi / kağıza ləkə saldı*

smug [smʌg] *adj* özünü bəyənən, özündən razı olan, lovğa; **~ smile** lovğa təbəssüm

smuggle [smʌgl] *v* **1.** kontrabanda / qaçaqçılıq yolu ilə gətirmək; **2.** xəlvəti gətirmək / göndərmək; **to ~ a letter out of prison** gizli yolla həbsxanadan məktub göndərmək

smuggler [ˈsmʌglər] *n* kontrabandçı, qaçaqmalçı

smut [smʌt] *n* his, qurum; **2.** ədəbsizlik, həyasızlıq

snack [snæk] *n* yüngül yemək, qəlyanaltı; **to have a ~** qəlyanaltı etmək

snag [snæg] *n* **1.** gözlənilməz / nagahani çətinlik / maneə; **to come on / to run against a ~** çətinliyə / maneəyə rast gəlmək; **2.** *d.d.* parça, tikə; bir tikə / parça; **a ~ of bread** bir parça / tikə çörək

snail [sneil] *n zool.* ilbiz.

◊ **at a ~'s pace** çox yavaş / ləng

snake [sneik] *n* ilan; **the skin of a ~** ilan dərisi;

◊ **a ~ in the grass** özünü dost kimi göstərən riyakar adam

snake-bite [ˈsneikbait] *n* ilan dişləməsi

snake-charmer [ˈsneiktʃa:mər] *n* ilan ovsunçusu, ilan ovsunlayan adam

snap¹ [snæp] *n* **1.** yapışma, tutma; tutma *(dişlə)*; dişləmə, qapma, diş yeri; sancma *(həşərat və s.)*; **2.** kəskin səs *(yerə düşən və ya sınan, partlayan bir şeyin)*, çatırtı, şaqqıltı; **the ~ of twigs** çırpıların çatırtısı; **to shut the door with a ~** qapını şaqqıltı ilə bağlamaq; **3.** kəskin və qırıq-qırıq nitq; kəskin söz; **4.** bənd; **the ~ of a bracelet** qolbağın / bilərziyin bəndi; **5.** knopka, basmadüymə *(paltar üçün)*

snap² [snæp] *v* **1.** qapmaq, tutmaq, dişləmək, dişi ilə tutmaq; *The dog snapped at my leg It mənim ayağımı dişlədi;* **2. (at)** yapışmaq *(həm də məc.)*; **to ~ at a rope** kəndirdən yapışmaq; **to ~ at an opportunity / at an invitation / at an offer** imkandan / dəvətdən / təklifdən yapışmaq; **3.** tələsik / başdansovdu etmək; **to ~ a hasty decision** tələsik qərar qəbul etmək; **4.** kəsik-kəsik / qırıq-qırıq danışmaq; üstünə atılmaq / düşmək, məzəmmət etmək, danlamaq; *Don't snap at me Məni məzəmmət etmə / etməyin;* **5.** şaqqıldatmaq; **to ~ *one's* fingers** barmaqlarını şaqqıldatmaq; **6.** ani şəkil çəkmək; **7.** qırmaq, sındırmaq; **to ~ a stick** budaq qırmaq; **to ~ a rope / a thread** kəndir / sap qırmaq; **8.** qırılmaq, sınmaq; *The chain snapped Zəncir qırıldı;* **to ~ off** qopartmaq, dişləyib qopartmaq; **to ~ out** hirslə / acıqla / qeyzlə demək, kəsmək, kəsib ayırmaq

snapper [ˈsnæpər] *n* **1.** qaba / kobud / ədəbsiz adam; **2.** sərt / qapan it

snappy [ˈsnæpɪ] *adj d.d.* **1.** cəld, çevik, zirək, ani, tez; *Make it snappy! Cəld ol / olun;* **2.** *d.d.* ağıllı, dərrakəli; **a ~ answer** ağıllı cavab

snare¹ [sneər] *n* tələ; **to fall into ~** tələyə düşmək

snare² [sneər] *v* tələyə salmaq; **to ~ a fox** tülkünü tələyə salmaq

snarl¹ [sna:l] *n* I **1.** düyün, dolaşıq kələf; **2.** dolaşıqlıq, dolaşıq vəziyyət, qarışıqlıq; **a ~ in traffic** küçə hərəkətində tıxac / əngəl

snarl [sna:l] *n* II nərilti; mırıltı, mırıldama, nərildəmə *(heyvan haq.)*

snarl² [sna:l] *v* I **1.** qarışdırmaq, dolaşdırmaq; **to ~ *one's* hair** saçlarını dolaşdırmaq; **2.** qarışmaq, dolaşmaq; **3.** tələyə / tora salmaq / düşmək

snarl [sna:l] *v* II **1.** nərildəmək, mırıldamaq *(heyvan haq.)*; **2.** donquldanmaq, deyinmək, söylənmək; **to ~ against *smth.*** bir şeydən deyinmək

snatch¹ [snætʃ] *n* **1.** tutma, yapışma; qapma; **to make a ~ at *smth.*** bir şeydən yapışmaq; **2.** an, məqam; qısa müddət, dəqiqə; **a ~ of pleasure** bir anlıq əyləncə; **to work by / in ~es** fasilələrlə işləmək; **3.** hissə, parça; **~es of conversation** söhbətin parçaları; **4.** yüngül qəlyanaltı; **to take a ~** bir az qəlyanaltı etmək

snatch² [snætʃ] *v* **1.** tutmaq, qapmaq, qamarlamaq; əlindən almaq; **to ~ a falling object** düşən şeyi tutmaq; **to ~ an object from *smb.*'s hand** bir kəsin əlindən bir şeyi almaq; **2.** yapışmaq, tutmaq; **to ~ at a rope** kəndirdən yapışmaq / tutmaq; **3.** istifadə etmək; **to ~ at a chance** fürsətdən istifadə etmək; **4.** atılmaq, hücum çəkmək *(bir kəsin üstünə)*; **5.** dişlə tutmaq, dişləmək; **6.** qopartmaq, tapmaq; almaq; **to ~ *smb.* from / out of the jaws of death** bir kəsi ölümün pəncəsindən qurtarmaq

snatchy [ˈsnætʃɪ] *adj* **1.** qırıq-qırıq, kəsik-kəsik, rabitəsiz; **2.** qeyri-müntəzəm, sistemsiz

snazzy ['snæzi] *adj* modalı və qəşəng; *She's a very snazzy dresser O çox dəblə geyinəndir*

sneak[1] [sni:k] *n* **1.** qorxaq / alçaq / əclaf / namərd adam; **2.** yaltaq / qılığagirən adam;

sneak[2] [sni:k] *v* **1.** xəbərçilik / çuğulluq etmək; *She sneaked on her best friend to the teacher O özünün ən yaxşı dostundan müəllimə çuğulluq etdi*; **2.** oğrunca çıxmaq; **to ~ out of the room** otaqdan oğrunca çıxmaq; **3.** qurtarmaq; qaçmaq, boyun qaçırmaq; **to ~ responsibility** məsuliyyətdən boyun qaçırmaq; **4.** bir şeyi xəlvəti / gizlincə etmək; **to ~ money into *smb.*'s hand** bir kəsin əlinə gizlicə pul qoymaq

sneakers ['sni:kəz'] *n pl* şapşap, nəleyin; altı rezin ayaqqabı, tennis oynamaq üçün ayaqqabı

sneaking ['sni:kıŋ] *adj* xəlvəti, gizli, örtülü; **a ~ sympathy** gizli / xəlvəti rəğbət

sneak-thief ['sni:kθi:f] *n* oğru, xırda şey oğrusu

sneer[1] [snıə'] *n* istehza, lağa qoyma, rişxənd

sneer[2] [snıə'] *v* istehza ilə gülümsəmək / qımışmaq; ələ salmaq, masqaraya / lağa qoymaq; *He's always sneering at people less clever than he is O həmişə özündən ağılsız adamları lağa qoyur*

sneeze[1] [sni:z] *n* asqırma, asqırıq; *She let out a loud sneeze O bərkdən / ucadan asqırdı*

sneeze[2] [sni:z] *v* asqırmaq; *The dust made me sneeze Toz məni asqırtdı*

sniff[1] [snıf] *n* **1.** fısıldama; fısıltı; burnunu çəkmə; **2.** fınxırma, fınxırtı; **3.** nəfəs alma / çəkmə; **to get a ~ of sea air** dəniz havasından nəfəs almaq

sniff[2] [snıf] *v* **1.** fısıldamaq; burnunu çəkmək; **2.** iyləmək; **to ~ at a rose** qızılgülü iyləmək; **3.** sezmək, iylə bilmək / tanımaq; **to ~ *smth.* burning** yanan bir şeyi iylə bilmək / sezmək; **6.** *məc.* şübhələnmək, hiss etmək; **to ~ danger** təhlükə hiss etmək

sniffer-dog ['snıfədɔg] *n* iybilən it

snigger ['snıgə'] *v* istehza ilə / bığaltı gülmək, irişmək; *What are you sniggering at? Sən / Siz istehza ilə nəyə gülürsən / gülürsünüz?*

snip[1] [snıp] *n* kəsik tikə, parça, tikə

snip[2] [snıp] *v* qayçı ilə cəld / tələsik kəsmək; **to ~ off the ends of hair** saçın uclarını kəsmək

sniper ['snaıpə'] *n* snayper, sərrast atıcı

snivel[1] ['snıvl] *n* ağlama, sızıldama, inləmə, ağlayıb-sızlama; şikayət

snivel[2] ['snıvl] *v* ağlamaq, sızıldamaq, ağlayıb-sızlamaq

snob [snɔb] *n* bambılı, layiq olmadığı mövqe tutan adam

snobbery ['snɔbəri] *n* snobizm (*özünü aristokratlara oxşatmağa çalışma*)

snoop [snu:p] *v* **1.** burnunu başqasının işinə soxmaq; **2.** güdmək, pusmaq, izləmək; casusluq / xəbərçilik etmək

snooty ['snu:tı] *adj* özündən bədgüman olan, təkəbbürlü, lovğa

snooze [snu:z] *v* mürgüləmək; qısılıb / büzülüb yatmaq

snore[1] [snɔ:'] *n* xoruldama, xorultu

snore[2] [snɔ:'] *v* xoruldamaq; *Does your husband snore? Sənin / Sizin ərin / əriniz xoruldayırmı?*

snort [snɔ:t] *v* fınxırmaq (at, insan)

snotty ['snɔti] *adj* fırtıqlı, həmişə burnu axan; **a child with a ~ nose** burnu fırtıqlı uşaq

snout [snaut] *n* sifət, üz, burun (*heyvanlarda*); **the ~ of a pig** donuzun burnu

snow[1] [snou] *n* qar; **a heavy fall of ~** güclü qar yağması; *Children were playing in the snow Uşaqlar qarda oynayırdılar*

snow[2] [snou] *v* **1.** *It snows in winter Qışda qar yağır; It was snowing at that time yesterday Dünən bu zaman qar yağırdı*; **2.** hər tərəfdən yağmaq; *Congratulations / Presents snowed (in) Hər tərəfdən təbriklər / hədiyyələr yağdı*; **3.** (**up**) kəsmək (*qar vasitəsilə*); *The road is still snowed up Yolu hələ də qar kəsib*

snowball[1] ['snoubɔ:l] *n* qartopu

snowball[2] ['snoubɔ:l] *v* **1.** qartopu oynamaq; **2.** qartopu düzəltmək / yapmaq

snowcapped ['snoukæpt] *adj* başı qarla örtülmüş (*dağ haq.*)

snowdrop ['snoudrɔp] *n bot.* qargülü, novruzgülü, xəccəgülü

snowfall ['snoufɔ:l] *n* qar, bərk qar yağma / düşmə

snowflake ['snoufleık] *n* qar dənəciyi

snowman ['snoumæn] *n* qar adamı (*uşaqların düzəltdiyi*); **to make / to build a ~** qar adamı düzəltmək

snowplough ['snouplau] *n* qar təmizləyən maşın

snowshoe ['snouʃu:] *n* qar ayaqqabısı

snowstorm ['snoustɔ:m] *n* qar tufanı / çovğunu

snub[1] [snʌb] *n* töhmət, bərk məzəmmət, kobud / kəskin irad

snub[2] [snʌb] *v* susdurmaq, ağzından vurmaq, sözünü kəsmək

snuff [snʌf] *n* burunotu; **to take ~** burunotu çəkmək

snuffle[1] ['snʌfl] *n* fısıldama, fısıltı

snuffle[2] ['snʌfl] *v* fısıldamaq

snug [snʌg] *adj* **1.** rahat, xudmani; **a ~ little house** balaca / xudmani ev; **a ~ seat by the fire** ocağın qırağında rahat yer; **to make oneself ~** rahat oturmaq / yerləşmək; **2.** bədənəyapışan, tarım, dar; **a ~ jacket** bədənəyapışan / tarım jaket

snuggle ['snʌgl] *v* yapışmaq; sıxılmaq, qısılmaq; sığınmaq (*həm də* **to ~ down**); *He snuggled down and slept O qısılıb yatdı*

so[1] [sou] *adv* **1.** belə, elə; bu tərzdə; *He mustn't behave so O belə davranmamalıdır; Stand just so Bax belə dur / durun; Why is the train so crowded today? Nə üçün qatar bu gün belə basabasdır? She isn't so old O çox da elə qoca deyil*; **2.** çox, lap, bərk; *I'm so tired! Mən çox / bərk yorğunam*; **3.** də, da; *I'm tired – So am I Mən yorğunam –Mən də*; **4.** elədir; *I thought you are French – So Məncə sən / siz fransızsan / fransızsınız – Elədir*; **5.** demək, beləliklə; *So he is going home Demək, o, evə gedir*;

◊ **and ~ on** və sairə, və ilaxır; *I need some paper, a pencil, ink and so on Mənə bir az kağız, bir karandaş, mürəkkəb və sairə lazımdır; So to say, so to speak Necə deyərlər; I've never seen him, so help me God Allaha and olsun, mən onu heç vaxt görməmişəm*

so[2] [sou] *conj* **1.** onun üçün, o səbəbə, ona görə, ona görə də; *It was raining hard and so I didn't go out Bərk yağış yağırdı, ona görə də mən bayıra çıxmadım*; **2.** ... üçün, ... ötrü, ki; *He opened the window so he could see them come O, pəncərəni açdı ki, onların gəlməsini görə bilsin*

soak[1] [souk] *n* **1.** islatma (*həm də* **soaking**); **to give the shirt a good ~ / soaking** köynəyi yaxşıca islatmaq; **to put in ~** islağa / suya qoymaq

soak[2] [souk] *v* **1.** islatmaq; suya qoymaq; *Leave the dirty clothes to soak Çirkli paltarları islağa qoy / qoyun*; **2** islanmaq; **to be ~ed to skin** sümüyə qədər islanmaq;

◊ **to ~ *one's* clay / *one's* face** bərk içmək / sərxoş olmaq

soaked [soukt] *adj* islanmış; **a ~ coat** islanmış palto

soap[1] [soup] *n* **1.** sabun; **a cake / a bar of ~** bir parça / bir qəlib sabun; **beauty ~** gözəllik sabunu; **2.** *d.d.* yaltaqlıq, yaltaqcasına tərif

soap[2] [soup] *v* **1.** sabunlamaq; sabunlanmaq; *She soaped her hair O, saçını sabunladı*; **2.** *d.d.* yaltaqlanmaq, yaltaqlıq etmək; **to ~ *smb.* down** bir kəsə yaltaqlanmaq

soap-dish ['soupdıʃ] *n* sabunqabı

soapy ['soupi] *adj* sabunlu; **warm ~ water** ılıq sabunlu su

soar [sɔ:'] *v* **1.** süzmək (*havada*), yüksəkdə uçmaq; **2.** sürətlə yüksəlmək / qalxmaq; *Prices soared Qiymətlər sürətlə qalxdı*

sob[1] [sɔb] *n* hönkürtü, hıçqırıq; **to give a ~** hönkürmək, hönkürə-hönkürə ağlamaq

sob[2] [sɔb] *v* hönkürmək, hönkür-hönkür ağlamaq; *The child began to sob loudly Uşaq ucadan hönkür-hönkür ağlamağa başladı*;

◊ **to ~ *one's* heart out** hönkürtü ilə ağlayıb ürəyini boşaltmaq

sober[1] ['soubə'] *n* **1.** ayıq, ağıllı, sağlam düşüncəli (*adam*); **2.** təmkinli, soyuqqanlı (*adam*); **to have a ~ head in a panic** çaxnaşmada təmkinli / soyuqqanlı olmaq; **3.** obyektiv; **a ~ critic** obyektiv tənqidçi

sober[2] ['soubə'] *v* **1.** ayıltmaq, ağlını / hissini başına gətirmək; **2.** ayılmaq, ağlı başına gəlmək

sober-minded ['soubə'maındıd] *adj* **1.** təmkinli, sakit; **2.** sağlamfikirli, sağlamdüşüncəli, ağlı başında

so-called [ˈsouˈkɔ:ld] *adj* adlanan, adlandırılan, deyilən

soccer [ˈsɔkəʳ] *n* futbol

sociable [ˈsouʃəbl] *adj* adamayovuşan, ünsiyyətli, mehriban; *We are very sociable Biz çox mehribanıq*

social [ˈsouʃl] *adj* **1.** ictimai; ~ **customs / changes / reforms** ictimai adətlər / dəyişikliklər / islahatlar; ~ **order / system** ictimai quruluş / sistem; ~ **justice** ictimai ədalət; ~ **insurance** ictimai sığorta; ~ **welfare 1)** ictimai təminat; **2)** hamilik (*xeyriyyəçilik və tərbiyə məqsədilə*); ~ **sciences** ictimai elmlər; **2.** ünsiyyətli, mehriban; ~ **character** mehriban xasiyyət; **3.** qrup halında yaşayan; *Most bees are social insects Əksər arılar qrup halında yaşayan həşəratlardır*

socialism [ˈsouʃəlizm] *n* sosializm

sociality [ˌsouʃiˈæliti] *n* **1.** adama yovuşma, ünsiyyət, mehribanlıq; **2.** birlik, dostluq, həmrəylik; yoldaşlıq

social studies [ˈsouʃlˈstʌdiz] *n* **1.** sosiologiya; **2.** ictimai elmlər

society [səˈsaiəti] *n* **1.** cəmiyyət; **at the dawn of human** ~ insan cəmiyyətinin başlanğıcında; **2.** birlik, təşkilat, cəmiyyət; **literary / scientific** ~ ədəbi / elmi cəmiyyət; **3.** ünsiyyət, əlaqə; **to shun** ***smb.'s*** ~ bir kəslə ünsiyyətdən qaçmaq

sociological [ˌsousiəˈlɔdʒikl] *adj* sosioloji; ~ **theories** sosioloji nəzəriyyələr

sock [sɔk] *n* I **1.** corab; **a pair of ~s** bir cüt corab; **2.** içlik (*ayaqqabıda*)

sock [sɔk] *n* II *d.d.* ağır zərbə; **to give** ***smb.*** **~s 1)** bir kəsi əzişdirmək; **2)** bir kəsə qalib gəlmək (*oyunda, mübahisədə*)

socket [ˈsɔkit] *n* **1.** çala, çökək, oyuq; çuxur; **the eye** ~ göz çuxuru; **2.** *el.* patron (*elektrik lampası taxmaq üçün*)

soda [ˈsoudə] *n* **1.** *kim.* soda; **2.** sodalı su, qazlı su; **whisky and** ~ viski və sodalı su

sodden [ˈsɔdn] *adj* tamam yaş; *My shoes are sodden from walking in the rain Yağışda gəzməkdən mənim ayaqqabım tamam yaşdır*

sodium [ˈsoudiəm] *n kim.* natrium

sofa [ˈsoufə] *n* taxt, divan

soft [sɔft] *adj* **1.** yumşaq; **a ~ bed / fur / pencil / hat / chair** yumşaq çarpayı / xəz / karandaş / şlyapa / stul; **2.** zərif, yüngül; **a ~ skin / hand** zərif dəri / əl; **3.** ahəstə, sakit; ~ **music** ahəstə / sakit musiqi; ~ **breeze** ahəstə meh; **4.** nəvazişli, zərif, incə; ~ **words / glance / smile** nəvazişli sözlər / baxış / təbəssüm; **5.** mülayim; yumşaq; ~ **climate** mülayim iqlim / ab-hava; **6.** sakit; rahat; ~ **sleep** sakit / rahat yuxu; ~ **sea** sakit dəniz;
◊ **a bit ~ in the head** ağıldan yüngül, başdan xarab

soften [ˈsɔfn] *v* **1.** yumşaltmaq; **to ~** ***smb.'s*** **heart** bir kəsin ürəyini yumşaltmaq; **2.** yumşalmaq; *The butter will soften out of the fridge Soyuducudan çıxardıldıqda yağ yumşalacaq*; **3.** sakitləşdirmək, yüngülləşdirmək; sakitləşmək, yüngülləşmək

soft-headed [ˈsɔftˌhedid] *adj* ağıldan kəm, ağlı çatmayan, gicbəsər

soft-hearted [ˈsɔftˈha:tid] *adj* mərhəmətli, ürəyiyumşaq, qayğıkeş, xeyirxah

softsoap[1] [ˈsɔftsoup] *n* **1.** maye sabun; **2.** yaltaqlıq, yaltaqcasına tərif

softsoap[2] [ˈsɔftsoup] *v* **1.** maye sabunla yumaq; **2.** *d.d.* yaltaqlanmaq, yaltaqlıq etmək, üzə gülmək

soggy [ˈsɔgi] *adj* **1.** bataqlıq, nəm; **2.** çiy, yaxşı bişməmiş (*çörək haq.*)

soil[1] [sɔil] *n* I **1.** torpaq; **poor** ~ münbit olmayan torpaq; **rich** ~ münbit torpaq; **unbroken / virgin** ~ xam torpaq; **2.** ölkə, torpaq, məmləkət, yer; **on foreign** ~ özgə torpağında; **on** ***one's*** **native** ~ öz vətənində / torpağında

soil [sɔil] *n* II çirk, kir, ləkə (*həm də məc.*)

soil[2] [sɔil] *v* **1.** çirkləndirmək, kirləndirmək, çirk etmək; **to ~** ***one's*** **clothes** paltarlarını çirkləndirmək; **2.** çirklənmək, kirlənmək; *White shirts soil easily Ağ köynəklər asanlıqla çirklənir*; **3.** korlamaq, ləkələmək; **to ~** ***one's*** **reputation** adını / şöhrətini ləkələmək

soil science [ˈsɔilˌsaiəns] *n* torpaqşünaslıq

sojourn[1] [ˈsɔdʒə:n] *n* müvəqqəti qalma / yaşama

sojourn[2] [ˈsɔdʒə:n] *v* müvəqqəti qalmaq / yaşamaq

solace[1] [ˈsɔləs] *n* təsəlli, təskinlik; **to give ~ to a friend** dosta təsəlli vermək; **to find ~ in music** musiqidən təskinlik tapmaq

solace[2] [ˈsɔləs] *v* təsəlli / təskinlik vermək; ovundurmaq, sakitləşdirmək

solar [ˈsouləʳ] *adj astr.* günəş; ~ **year / eclipse** günəş ili / tutulması

solder[1] [ˈsɔldəʳ] *n tex.* lehim; **soft / hard** ~ yumşaq / bərk lehim

solder[2] [ˈsɔldəʳ] *v* lehimləmək; **to ~ the two pieces together** iki parçanı bir yerə lehimləmək

soldier[1] [ˈsouldʒəʳ] *n* əsgər; **a ~ on duty** növbətçi əsgər; **a disabled** ~ şikəst / əlil əsgər

soldier[2] [ˈsouldʒəʳ] *v* orduda xidmət etmək

sole[1] [soul] *n* **1.** alt, altlıq, pəncə (*ayaqqabıda*); **2.** pəncə / daban vurma

sole[2] [soul] *adj* bir, bircə; **a ~ reason** bircə səbəb

sole[3] [soul] *v* pəncə salmaq, daban vurmaq; **to have a pair of shoes ~d** ayaqqabıya pəncə saldırmaq

solely [ˈsoulli] *adv* yeganə, tək, vahid, təkcə, bircə; yalnız, ancaq; **to be ~ responsible for the accident** bədbəxt hadisəyə görə təkcə məsuliyyət daşımaq

solemn [ˈsɔləm] *adj* **1.** ciddi; ~ **warning** ciddi xəbərdarlıq; **2.** təntənəli; ~ **ceremony / promise / oath** təntənəli mərasim / vəd / and; **3.** vüqarlı, görkəmli, çox böyük; əzəmətli; **a ~ building** çox böyük bina

solicit [səˈlisit] *v* **1.** təkidlə xahiş etmək / istəmək / tələb etmək; **to ~** ***smb.*** **for money, to ~ money from** ***smb.*** bir kəsdən təkidlə pul tələb etmək / istəmək; **2.** kişilərin dalınca düşmək, kişilərdən əl çəkməmək (*fahişələr haq.*)

solicitous [səˈlisitəs] *adj* qayğıkeş, qeydə qalan, diqqətli; iltifatlı; **a ~ host** qayğıkeş ev sahibi; **to be ~ about** ***smb.'s*** **health** bir kəsin sağlamlığının qeydinə qalmaq

solicitude [səˈlisitju:d] *n* qayğı, qayğıkeşlik, qayğıya / qeydə qalma

solid[1] [ˈsɔlid] *n* **1.** *fiz.* bərk cisim; *Milk is a liquid; cheese is a solid Süd mayedir; pendir bərk cisimdir*; **2.** *riyaz.* cisim; *A cube is a solid Kub cisimdir*

solid[2] [ˈsɔlid] *adj* **1.** bərk; ~ **food** bərk yemək / qida; **to become ~ on cooling** soyudulduqda / soyuyanda bərkimək; **2.** qatı, qalın; ~ **clouds** qalın buludlar; ~ **solution** qatı məhlul; **3.** xalis, təmiz, qatışıqsız; ~ **gold** xalis qızıl; ~ **silver** xalis gümüş; **4.** möhkəm; ~ **foundation** möhkəm özül / bünövrə; **5.** güclü, sağlam; **a man of ~ build** sağlam bədənli adam; **6.** qidalı, doyumlu, tez doyduran; ~ **meal** doyumlu yemək; **to have a ~ meal** doyumlu yemək yemək; **7.** inandırıcı, tutarlı, əsaslı; ~ **argument** tutarlı sübut; **8.** ətraflı, ciddi; ~ **reading** ciddi oxu / qiraət; **9.** dərin; ~ **respect** dərin hörmət

solidarity [ˌsɔliˈdæriti] *n* həmrəylik, həmfikirlik, birlik, yekdillik; **national** ~ milli həmrəylik; ~ **of nations** xalqların həmrəyliyi

solidify [səˈlidifai] *v* **1.** bərkitmək, qatılaşdırmaq; bərkimək, qatılaşmaq; **to ~ milk** südü qatılaşdırmaq; **2.** möhkəmləndirmək, möhkəmləndirmək; **to ~** ***one's*** **knowledge** biliyini möhkəmlətmək; **3.** birləşdirmək; **to ~ people into a party** xalqı bir partiyada birləşdirmək

soliloquy [səˈliləkwi] *n* monoloq; **the soliloquies of Hamlet** Hamletin monoloqları

solitary [ˈsɔlitəri] *adj* **1.** ayrı, tək, biradamlıq, birnəfərlik; ~ **confinement / imprisonment** biradamlıq həbsxana; **a ~ house** tək ev; **to lead a ~ life** tək həyat sürmək; **2.** atılmış, adamsız; **a ~ place** atılmış / adamsız yer; **3.** tək, tək-tək, tək-tək təsadüf edilən, nadir, müstəsna; **a ~ case** tək-tək təsadüf edilən hadisə

solitude [ˈsɔlitju:d] *n* təklik, tənhalıq, yalqızlıq; **to live in** ~ təklikdə yaşamaq

solo[1] [ˈsoulou] *n* **1.** solo, solo ifa etmək üçün əsər; **2.** solo ifa etmə

solo[2] [ˈsoulou] *adj* solo; ~ **composition** solo əsəri

soluble [ˈsɔljubl] *v* **1.** izah edilə bilən, həll oluna / edilə bilən; **a ~ problem** həll oluna bilən problem; **problems that are not readily** ~ hazırda həll edilə bilməyən problemlər; **2.** əriyə bilən, əriyən; ~ **coffee** əriyə bilən kofe

solution [səˈlu:ʃn] *n* **1.** həllini tapma; **2.** ərimə, həll olma; **a ~ of salt in water** duzun suda həll olması

solve [sɔlv] *v* həll etmək, cavabını tapmaq; **to ~ a problem** problemi həll etmək; **to ~ a riddle** tapmacanın cavabını tapmaq

solvent [ˈsɔlvənt] *adj* **1.** əriyən, həll olunan; **~ liquids** həll olunan mayelər; **2.** ödəmə qabiliyyəti olan, varlı, pullu; **a ~ firm** ödəmə qabiliyyəti olan firma; **a ~ man** varlı / pullu adam

sombre [ˈsɔmbəʳ] *adj* tutqun, buludlu; **a ~ morning** tutqun / buludlu səhər; **a ~ sky** buludlu səma; **a ~ January day** tutqun yanvar günü

some¹ [sʌm] *(tam forması)*; [səm, sm] *ixtisar edilmiş formaları)* *adj* **1.** bir; *Ask some experienced person Başqa bir təcrübəli adamdan soruş / soruşun;* **2.** birisi, kimsə, naməlum bir şəxs; *Some man wants to speak to you Birisi / Naməlum bir kəs səninlə / sizinlə danışmaq istəyir;* **3.** bəziləri, bəzi; *Some people say that it is not difficult to learn English Bəzi adamlar deyirlər ki, ingilis dilini öyrənmək çətin deyil;* **4.** bir az; *I would like some milk Mən bir az süd istərdim;* **5.** bir neçə; *It happened some years ago Bu, bir neçə il bundan əvvəl baş verdi;* **6.** xeyli; *It takes some time Buna xeyli vaxt lazımdır*

some² [sʌm] *indef. pron.* **1.** bəziləri, bir parları; *Some agree with us, and some disagree Bəziləri bizimlə razılaşır, bəziləri razılaşmır;* **2.** bir hissəsi; *Some of the paper is damaged Kağızın bir hissəsi xarab olub / korlanıb;*
◊ **~ of these days** bu günlərdə / yaxınlarda

some³ [sʌm] *adv* təxminən, yaxın; **~ hundred people** təxminən yüz nəfər adam

somebody [ˈsʌmbədɪ] *indef. pron.* kimsə; *Somebody has taken my pen Kimsə mənim qələmimi götürüb*

somehow [ˈsʌmhau] *adv* bir təhər, bu və ya digər tərzdə; *Somehow I must get a job Mən bir təhər iş tapmalıyam*

someone [ˈsʌmwʌn] *indef. pron.* **1.** kimsə, bir kəs; *There's someone in the room Otaqda kimsə var;* **2.** vacib şəxs / adam; *He thinks he's really someone O, fikirləşir ki, o həqiqətən də vacib adamdır*

somersault [ˈsʌməsɔ:lt] *n* mayallaq, mayallaq vurma *(havada)*; **double / triple ~** ikiqat / üçqat mayallaq vurma; **to turn / to make a ~** mayallaq vurmaq

something [ˈsʌmθɪŋ] *indef. pron.* nəsə, nə isə, bir şey; *There's something in the box Qutuda nəsə var; I want something to eat Mən bir şey / nəsə yemək istəyirəm*

sometime [ˈsʌmtaɪm] *adv* **1.** bir zaman / vaxt; *I can help you sometime Mən sənə / sizə bir vaxt kömək edə bilərəm;* **2.** vaxtilə, bir vaxtlar / zamanlar; *This castle was built sometime in the eighteenth century Bu qəsr vaxtilə on səkkizinci əsrdə tikilmişdir*

sometimes [ˈsʌmtaɪmz] *adv* bəzən, hərdənbir, arabir; *Sometimes I go to work by tram Mən bəzən işə tramvayla gedirəm*

someway [ˈsʌmweɪ] *adv* bu və ya digər; bir təhər; **~ or other** bu və ya digər tərzdə / yolla

somewhat [ˈsʌmwɔt] *adv* bir az, müəyyən dərəcə; *I was somewhat surprised to see him there Mən onu orada gördüyümə bir az təəccübləndim*

somewhere [ˈsʌmweəʳ] *adv* harada isə; hara isə; *I've lost my key somewhere Mən açarımı harada isə itirmişəm*

son [sʌn] *n* oğul; *I've two sons and a daughter Mənim iki oğlum və bir qızım var;*
◊ *Like father, like son at. söz.* ≡ *Ot kökü üstə bitər;* **~ of Man** bəşər övladı

sonata [səˈnɑ:tə] *n mus.* sonata

song [sɔŋ] *n* mahnı; **folk / sea / soldier's ~** xalq / dəniz / əsgər mahnısı;
◊ **to sing the same ~ over and over again** köhnə mahnını dəfələrlə oxumaq, boş-boş danışmaq

song-bird [ˈsɔŋbə:d] *n* çalı quşu, oxuyan quş

son-in-law [ˈsʌnɪnlɔ:] *n* (*pl* **sons-** [sʌnz-]) kürəkən, qızının əri

sonnet [ˈsɔnɪt] *n.* sonet; **Shakespeare's ~s** Şekspirin sonetləri

soon [su:n] *adv* **1.** tezliklə; *We'll soon be (at) home Biz tezliklə evdə olacağıq;* **2.** tez, vaxtsız, vaxtından əvvəl; *The sooner the better Nə qədər tez olsa, o qədər yaxşıdır;* **3.** həvəslə; məmnuniyyətlə; *I would just as soon stay at home Mən də məmnuniyyətlə evdə qalardım;*
◊ **as ~ as, so ~ as** kimi; **sooner or later** nəhayətdə, gec-tez, bir vaxt / zaman

soot [sut] *n* qurum, his; *Sweep the soot out of the chimney Buxarını qurumdan təmizlə / təmizləyin*

soothe [su:ð] *v* **1.** sakitləşdirmək, ovundurmaq; **to ~ a crying baby** ağlayan körpəni sakitləşdirmək; **2.** yüngülləşdirmək, azaltmaq; **to ~ pain** ağrını yüngülləşdirmək

soother [ˈsu:ðəʳ] *n* boş əmzik

sooty [ˈsu:tɪ] *adj* hisli, his basmış, qurum tutmuş

sop¹ [sɔp] *n* **1.** suya və s. batırılmış parça / tikə *(çörək və s.)*; **2.** rüşvət, tulapayı; diləncipayı; **to throw a ~ to *smb*.** bir kəsə tulapayı vermək

sop² [sɔp] *v* (**-pp-**) **1.** islatmaq, batırmaq, salmaq; **2.** hopdurmaq; *Sop up the water with a paper towel Suyu kağız dəsmalla hopdur / hopdurun*

sordid [ˈsɔ:dɪd] *adj* **1.** çox pis, çirkin, iyrənc, mənfur, murdar; **2.** alçaq, yaramaz; **a ~ affair** yaramaz iş; **3.** çirkli, irinli; **~ wound** irinli yara

sore¹ [sɔ:ʳ] *n* **1.** yara, sızanaq; irinlik; **2.** yaralı yer

sore² [sɔ:ʳ] *adj* **1.** xəstə; **a ~ tooth** xəstə diş; **2.** qəmli, dərdli, kədərli, iztirablı; acınacaqlı; **~ sight** acınacaqlı mənzərə; **3.** gərgin, ağır; **~ struggle** ağır döyüş / toqquşma; **~ news** ağır xəbər;
◊ **to touch *smb*. on a ~ place** bir kəsin ağrılı yerinə toxunmaq

sorely [ˈsɔ:lɪ] *adv* **1.** amansızcasına, qəddarcasına, əzabla, əziyyətlə; kobudcasına; **2.** çox, bərk; **to feel ~ inclined to do *smth*.** bir şeyi etməyi çox istəmək

sorrel [ˈsɔrəl] *n bot.* turşəng, quzuqulağı

sorrow [ˈsɔrou] *n* **1.** dərd, qəm, qüssə, kədər, hüzn, ələm; **keen ~** dərin kədər; **to be a ~ to *smb*.** bir kəsə dərd olmaq; **2.** təəssüf, acıma, ürəyi yanma, heyfsilənmə; **to express ~ at / for *smth*.** bir şeyə görə təəssüfünü bildirmək; **to feel ~ for *smb*. / *smth*.** bir kəsə / bir şeyə təəssüflənmək; **the Man of Sorrows** İsa

sorry [ˈsɔrɪ] *adj* **1.** qəmli, kədərli, dərdli, qüssəli, əvqatı təlx, pərt, dilxor; **to be ~** kədərli / dərdli / qəmli / qüssəli olmaq; *I'm sorry Bağışlayın, günahkaram;* **to be ~ about *smth*.** bir şey haqqında təəssüflənmək; **2.** yazıq, bədbəxt, zavallı, biçarə, aciz, zəlil, binəva, miskin; **a ~ fellow** yazıq / aciz / zavallı adam

sort¹ [sɔ:t] *n* növ, cür; **all ~s of things** hər növ / cür şeylər; *What sort of a man is he? O nə cür adamdır?*

sort² [sɔ:t] *v* çeşidləmək, seçmək; növlərə ayırmaq; siniflərə ayırmaq / bölmək (*adət.* **to ~ out / over**); **to ~ out apples** almaları çeşidləmək / seçmək; *He had sorted out the best apples for eating O, almaların ən yaxşılarını yemək üçün seçmişdi*

soul [soul] *n* **1.** qəlb, ürək; *That man has no soul O kişinin əslə qəlbi / ürəyi yoxdur;* **with all my ~** bütün qəlbimlə; **2.** mahiyyət, əsas, özül; ayrılmaz keyfiyyət; *Discipline is the soul of the army Nizam-intizam ordunun əsasıdır;* **3.** adam; *There were 300 souls on board Gəmidə 300 adam vardı;* **poor ~** yazıq, fağır, biçarə, zavallı; **simple ~** sadədil, sadəlövh, sadə *(adam)*;
◊ *(Upon) my soul And içirəm! Allaha and olsun!*

sound¹ [saund] *n* **1.** səs; *Not a sound was heard Heç bir səs eşidilmədi;* **2.** küy, səs-küy; **the ~ of the wind / of the sea** küləyin / dənizin səs-küyü

sound² [saund] *adj* **1.** sağlam, möhkəm; **~ teeth** sağlam dişlər; **2.** bərk, sakit *(yuxu haq.)*; **3.** saz; **a ~ machine** saz maşın; **4.** ağıllı, ağlabatan, məntiqə uyğun; **~ argument** ağıllı dəlil; **~ judgement** məntiqə uyğun mühakimə;
◊ *A sound mind in a sound body Sağlam bədəndə sağlam ruh olar*

sound³ [saund] *v* **1.** səslənmək, səs vermək / çıxartmaq; *This music sounds beautifully Bu musiqi gözəl səslənir;* **2.** xəbər vermək, elan etmək, bildirmək; **3.** oxunmaq; *"H" in "hour" is not sounded "Hour" sözündə "h" hərfi oxunmur*

soundly [ˈsaundlɪ] *adv* **1.** əsaslı, əsaslı surətdə / tərzdə, ağılla, bacarıqla; *He reasons soundly O, ağılla mühakimə yürüdür;* **2.** bərk *(yuxu haq.)*; **to sleep ~** bərk yatmaq

sound-proof [ˈsaundpru:f] *adj* səskeçirməyən, səsudan

sound-shifting [ˈsaund.ʃɪftɪŋ] *n dilç.* səsdəyişmə

soup [su:p] *n* şorba, sup; **cabbage ~** kələm supu / şorbası, şi; **fish ~** balıq şorbası; **chicken ~** toyuq şorbası; **vegetable ~** tərəvəz supu

sour [sauə^r] *adj* **1.** turş; **a ~ apple** turş alma; **2.** çürümüş *(süd haq.)*; **~ cream** xama; **3.** narazı, tutqun; kədərli, qaşqabaqlı; **~ looks** qaşqabaqlı görkəm

source [sɔ:s] *n* **1.** çayın başlanğıcı / mənbəyi / başı; **the ~ of a river** çayın mənbəyi; *Where is the source of the Rhine? Reyn çayının başlanğıcı haradadır?* **2.** bulaq, çeşmə; qaynaq

souse [saus] *v* **1.** batırmaq, basmaq, daldırmaq *(suya)*; **to be ~d (over) head and ears in cold water** soyuq suya batmaq / atılmaq; **2.** islatmaq, sulamaq; **3.** tökmək, sıçratmaq *(suyu və s.)*

south[1] [sauθ] *n (qısa forması* S) **1.** cənub, güney; **2. (the South)** cənub / güney ölkələr, ABŞ-ın cənub ştatları

south[2] [sauθ] *adj* cənub; **a ~ wind** cənub küləyi

south[3] [sauθ] *adv* cənuba, cənub tərəfə; *Some birds fly south for winter Bəzi quşlar qışlamaq üçün cənuba uçur*

southbound [ˈsauθbaund] *adj* cənuba gedən; **a ~ train** cənuba gedən qatar

southerly [ˈsʌðəli] *adj* cənub; **~ winds** cənub küləkləri; **~ direction** cənub istiqaməti

southern [ˈsʌðən] *adj* cənub, cənubi; **the Southern states of the USA** ABŞ-ın cənub ştatları; **~ Europe** Cənubi Avropa

southwards [ˈsauθwədz] *adv* cənuba, cənuba tərəf, cənub istiqamətində; **a ship sailing ~** cənuba (tərəf) üzən gəmi

souvenir [ˌsu:vəˈnɪə^r] *n* suvenir

sovereign [ˈsɔvrɪn] *n* suveren, padşah, hökmdar, əmir

sovereignty [ˈsɔvrənti] *n* müstəqillik, suverenlik; **state ~** dövlət suverenliyi

sow[1] [sau] *n* donuz, ana donuz

sow[2] [sou] *v* **1.** səpmək; **to ~ wheat / barley** buğda / arpa səpmək; **2.** *məc.* yaymaq; intişar etdirmək; səpmək; **to ~ the seeds of enmity / of hatred** düşmənçilik / nifrət toxumu səpmək

soy-bean [ˈsɔibi:n] *n bot.* soya *(paxla fəsiləsindən birillik bitki)*

sozzled [ˈsɔzld] *adj* bərk kefli / sərxoş

spa [spa:] *n* mineral suyu olan kurort; **to go to ~ for a cure** müalicə üçün mineral suyu olan kurorta getmək

space [speɪs] *n* **1.** məsafə; **a ~ of one kilometre** bir kilometr məsafə; **2.** sahə, yer; *The piano takes too much space Piano lap çox yer tutur;* **3.** *fəls.* məkan; **~ and time** məkan və zaman; **4.** ara, interval; **a wide ~ between the rows** cərgələr arasında geniş yer; **5.** müddət; **a ~ of three years** üçillik müddət; **within the ~ of ten years** on il müddətində; **6.** kosmos, kainat, dünya *(həm də* **outer ~***)*; **open ~** açıq kosmos / kainat

spacecraft [ˈspeɪskra:ft] *n* kosmik gəmi

spaceman [ˈspeɪsmæn] *n* kosmonavt; astronavt

spaceship [ˈspeɪsʃɪp] *n* kosmik gəmi

spacious [ˈspeɪʃəs] *adj* geniş, tutumlu; **a ~ hall** geniş zal; **a very ~ kitchen** çox geniş mətbəx

spade[1] [speɪd] *n* bel, kürək; **a garden ~** bağ beli

spade[2] [speɪd] *v* belləmək; **to ~ a garden** bağ belləmək

span[1] [spæn] *n* **1.** interval, zaman müddəti; **a person's average life ~** insanın orta ömür müddəti; **2.** bir qurtaracaqla o biri qurtaracaq arasında olan məsafə; en *(çay və s. haq.)*; **3.** yaldaşın tutumu; **4.** körpünün dayaqları / tağları arasında olan məsafə; *The arch has a span of 60 metres Tağların arasında 60 metr məsafə var.* **5.** qarış, uzunluq ölçüsü (22,8 sm)

span[2] [spæn] *v* **1.** üstünü örtmək / basdırmaq *(evin damı və s. haq.)*; **2.** körpü salmaq; sahilləri birləşdirmək *(körpü ilə)*; **3.** ölçmək; *His eyes spanned the space O, gözü ilə məsafəni ölçdü*

Spaniard [ˈspænjəd] *n* ispaniyalı; **the ~(s)** ispanlar

Spanish[1] [ˈspænɪʃ] *n* **1.** ispan dili; **2.:** **the ~** *top.* ispanlar

Spanish[2] [ˈspænɪʃ] *adj* ispan; **~ dancing** ispan rəqsi

spank [spæŋk] *v* şapalaqlamaq, şapalaq vurmaq; *We never spank our children Biz uşaqlarımızı heç vaxt şapalaqlamırıq*

spanking [ˈspæŋkɪŋ] *n* şapalaqlama

spanner [ˈspænə^r] *n* qayka açarı;
◊ **to throw a ~ in the works** ≡ işə mane olmaq / əngəl törətmək

spare[1] [speə^r] *n* ehtiyat hissə *(maşının və s.)*

spare[2] [speə^r] *adj* **1.** ehtiyat, əlavə; **~ parts** ehtiyat hissələr; **2.** əlavə, artıq; *I've some spare copies Məndə əlavə / artıq bir neçə nüsxə var;* **a ~ room 1)** əlavə otaq; **2)** qonaq otağı; **~ time** əlavə vaxt; **3.** arıq, nazik; **a tall ~ body** hündür arıq bədən

spare[3] [speə^r] *v* **1.** qorumaq, saxlamaq, qənaət edib / qoruyub saxlamaq; **to ~ *one's* strength** gücünü qoruyub saxlamaq; **2.** əsirgəmək, heyfi gəlmək; **to ~ neither trouble nor expence** nə zəhmət, nə də xərc əsirgəmək; **3.** keçinmək *(bir şeysiz)*; **4.** ayırmaq; *Can you spare me a few minutes? Sən / Siz mənə bir neçə dəqiqə ayıra bilərsənmi? / bilərsinizmi?*

spark[1] [spa:k] *n* **1.** qığılcım; *Sparks from the fire were flying up the chimney Ocaqdan çıxan qığılcımlar bacadan uçurdu;* **2.** iz, əlamət; *He has not a spark of wit Onda ağıl deyilən şeyin əlaməti yoxdur*

spark[2] [spa:k] *v* **1.** qığılcımlanmaq, qığılcım saçmaq; *The fire is sparking dangerously Ocaq təhlükəli şəkildə qığılcım saçır;* **2.** qızışdırmaq, səbəb olmaq

sparkle[1] [ˈspa:kl] *n* **1.** zəif / kiçik qığılcım; **2.** parıltı, işıltı; **3.** əlamət, işarəti; **not a ~ of wit** ağıl işarəntisı olmama; **4.** canlılıq, zirəklilik, çeviklik, şuxluq

sparkle[2] [ˈspa:kl] *v* **1.** qığılcımlanmaq, qığılcım saçmaq; parlamaq; *Her eyes were sparkling with joy Onun gözləri sevincdən parlayırdı;* **2.** köpüklənmək *(şərab haq.)*; **3.** bərq vurmaq, parıldamaq; **4.** seçilmək, fərqlənmək; *She always sparkles at parties O, həmişə qonaqlıqlarda seçilir*

sparkling [ˈspa:klɪŋ] *adj* **1.** parıldayan, bərq vuran; **the ~ blue water of the sea** dənizin bərq vuran mavi suyu; **2.** *məc.* çox yaxşı / gözəl; təmtəraqlı, dəbdəbəli; **a ~ conversation** təmtəraqlı söhbət; **3.** köpüklənən; **~ wine** köpüklənən şərab / çaxır

sparrow [ˈspærou] *n zool.* sərçə

sparse [spa:s] *adj* seyrək; **~ beard / hair** seyrək saqqal / saç

spasm [spæzm] *n* spazma, cəng, cəng / qıc olma; **muscular ~s** əzələ spazmaları

spasmodically [spæzˈmɔdɪkli] *adv* ara-sıra, hərdənbir, gahdanbir, hərdən-hərdən

spastic [ˈspæstɪk] *adj tib.* spazmalı, spazmatik; **~ children** spazmalı uşaqlar

spate [speɪt] *n* **1.** daşqın, suyun qalxması / daşması; *The river is in spate Çay daşır;* **2.** axın; **a ~ of words** söz axını

spatter[1] [ˈspætə^r] *n* **1.** səpinti, sıçrantı, damcı; **2.** yüngül / zəif yağış *(həm də* **a ~ of rain***)*

spatter[2] [ˈspætə^r] *v* **1.** sıçratmaq, fışqırtmaq, səpmək, çiləmək; **to ~ mud on *one's* clothes** paltarına palçıq sıçratmaq; **2.** ləkələmək, bədnam etmək; **to ~ a man's good name** bir adamın təmiz adını ləkələmək

spawn [spɔ:n] *n* kürü *(balığın və s.)*

spay [speɪ] *v* axtalamaq, burmaq *(heyvanları)*

speak [spi:k] *v* danışmaq; **to ~ English** ingiliscə danışmaq; **to ~ at the meeting** iclasda danışmaq; **to ~ the truth** həqiqəti danışmaq; **to ~ out 1)** aydın danışmaq; **2)** açıq danışmaq

speaker [ˈspi:kə^r] *n* **1.** danışan; *I looked round to see who the speaker was Mən danışanın kim olduğunu bilmək üçün ətrafa boylandım. The voice of the speakers in the next room could be faintly heard Qonşu otaqda danışanların səsi güclə eşidilirdi;* **2.** natiq; **the first ~** birinci natiq; *The party leader is a very good speaker Partiyanın başçısı çox yaxşı natiqdir;* **3.** diktor; **4.** spiker *(parlamentin sədri)*

speaking [ˈspi:kɪŋ] *adj* **1.** danışan, danışmağı bacaran, danışmaq iqtidarında olan; **2.** ifadəli, mənalı; **~ face / eyes** mənalı sifət / gözlər; **~ glance** mənalı / ifadəli baxış;
◊ **to be on ~ terms** dostluq etmək, danışmaq; *We are no longer on speaking terms Biz çoxdandır ki, danışmırıq*

spear [spɪə^r] *n* **1.** nizə, mizraq, cida; **2.** *bot.* cücərti; zoğ, cavan budaq

special [ˈspeʃl] *adj* **1.** xüsusi, ayrı, ayrıca; **a ~ interest / reason / occasion** xüsusi maraq / səbəb / hal; **a ~ friend** xüsusi dost; *What is your special interest? Sənin / Si-*

zin xüsusi marağın / marağınız nədir?; **2.** əlavə; **a ~ train** əlavə qatar, xüsusi məqsədli qatar; **3.** fərdi; **~ feature** fərdi əlamət; **4.** müəyyən; **a ~ day / place** müəyyən gün / yer

specialist [ˈspeʃəlɪst] *n* mütəxəssis; **an eye ~** göz xəstəlikləri üzrə mütəxəssis, göz həkimi

speciality [ˌspeʃɪˈælɪtɪ] *n* **1.** sənət, peşə; ixtisas; **to make a ~ of *smth*.** hər hansı bir sahədə ixtisaslaşmaq; *What's your speciality Sənin / Sizin sənətin / sənətiniz nədir?*; **2.** fərqləndirici / fərdi xüsusiyyət; **3.** *pl* təfərrüat, təfsilat; **to leave out the specialities** təfərrüata varmamaq

specialize, -ise' [ˈspeʃəlaɪz] *v* ixtisaslaşmaq; *He specializes in Oriental History O, şərq tarixi üzrə ixtisaslaşır*

specially [ˈspeʃəlɪ] *adv* **1.** xüsusilə, xüsusən,ələlxüsus; **to be ~ careful** xüsusilə diqqətli olmaq; **2.** xüsusi olaraq, məxsusən; *I went there specially to see her Mən ora xüsusilə onu görmək üçün getdim*

species [ˈspiːʃiːz] *n* (*cəmdə dəyişmir*) **1.** cins, nəsil; **the ~, our ~** insan nəsli; **progress of the ~ in science** insan nəslinin / bəşəriyyətin elm sahəsində nailiyyəti; **2.** növ; **mineral ~** minerallarin növləri; *Blackmail is a species of crime Şantaj cinayətin bir növüdür*

specific [spɪˈsɪfɪk] *adj* **1.** xüsusi, ayrıca, ələhiddə; **a ~ use of a word** sözün xüsusi işlənməsi; **in each ~ case** hər bir ayrıca halda; **2.** xarakterik, səciyyəvi; **~ distinction / symptom** səciyyəvi fərq / əlamət

specification [ˌspesɪfɪˈkeɪʃn] *n* **1.** təyin / müəyyən etmə, spesifikasiya (*bir şeyin səciyyəvi xüsusiyyətlərinin müəyyən edilməsi*); **2.** dəqiqləşdirmə, müəyyənləşdirmə, dürüstləşdirmə; **3.** təfsilat, təfərrüat

specify [ˈspesɪfaɪ] *v* **1.** tam dəqiqləşdirmək / müəyyən etmək; **2.** şərt qoymaq, asılı etmək, şərtləşdirmək; *He specified that it should be done early in the morning O, şərt qoydu ki, bu, səhər tezdən edilsin*; **3.** xüsusi olaraq qeyd etmək / yada salmaq / göstərmək; **4.** səciyyəvi / spesifik xüsusiyyətləri göstərmək

specimen¹ [ˈspesɪmɪn] *n* **1.** nümunə, örnək; nüsxə; **the finest ~s in his collection** onun kolleksiyasında ən gözəl nümunələr; **2.** qəribə adam

specimen² [ˈspesɪmɪn] *adj* nümunəvi; nümunə; **~ copy** nümunəvi nüsxə; **~ work** nümunəvi iş; **~ page** nümunə səhifə

specious [ˈspiːʃəs] *adj* **1.** yalançı, saxta, aldadıcı, etibarsız; **a ~ argument** saxta / aldadıcı dəlil; **2.** cəzbedici; *This plan though specious was impracticable Bu plan cəzbedici olsa da, həyata keçirilən deyildi*

speck [spek] *n* balaca ləkə; *Not a speck of dirt anywhere Heç yerdə (bir) ləkə yox idi*

speckle [ˈspekl] *n* ləkə, xal; **brown ~s on white eggs** ağ yumurtalar üzərində palıdı ləkələr

speckled [ˈspekld] *adj* **1.** çil-çil, çilli; **a ~ dress** çil-çil paltar; **2.** xal-xal, xallı; **a ~ deer** xallı maral; **a ~ hen** çil / çil-çil toyuq

spectacle [ˈspektəkl] *n* **1.** mənzərə, səhnə; **sad ~** qəmli / kədərli mənzərə; **to make a ~ of oneself 1)** hamının diqqətini özünə cəlb etmək; **2)** gülünc vəziyyətə düşmək; **2.** tamaşa, teatr tamaşası

spectacles [ˈspektəklz] *n* eynək, gözlük, çeşmək; **a pair of ~** bir eynək / çeşmək / gözlük

spectacular [spekˈtækjulə'] *adj* əzəmətli, görkəmli; çox maraqlı, cəlbedici, heyranedici, valehedici; **a ~ display of fireworks** cəlbedici atəşfəşanlıq

spectator [spekˈteɪtə'] *n* tamaşaçı

spectral [ˈspektrəl] *adj* **1.** şəffaf; **2.** *fiz.* spektral; **~ analysis** spektral analiz; **~ colours** spektral rənglər

spectre [ˈspektə'] *n* qarabasma, kabus, kölgə

spectrum [ˈspektrəm] *n fiz.* spektor; **solar ~** günəş spektoru

speculate [ˈspekjuleɪt] *v* **1.** fikirləşmək, düşünmək, götür-qoy etmək; **to ~ about / upon the future** gələcək haqqında fikirləşmək; **2.** möhtəkirlik etmək, alverlə məşğul olmaq; **to ~ on papers** qiymətli kağızlarla möhtəkirlik etmək

speculation [ˌspekjuˈleɪʃn] *n* **1.** fikirləşmə, düşünmə; götür-qoy etmə; **2.** hipoteza, fərziyyə; ehtimal, güman; **pure ~** xalis güman / ehtimal; **3.** ehtikarlıq, alver; **~ in rice** düyü alveri

speculator [ˈspekjuleɪtə'] *n* ehtikar, alverçi, spekulyant

speech [spiːtʃ] *n* **1.** nitq; **parts of ~** *dilç.* nitq hissələri; **freedom of ~** nitq azadlığı; **2.** nitq, çıxış; **an opening ~** giriş nitqi; **a closing ~** yekun nitqi; **to deliver / to make a ~** nitq söyləmək / irad etmək;
◊ *Speech is silver, silence is golden at. söz. Danışmaq gümüş, susmaq qızıldır*

speechless [ˈspiːtʃlɪs] *adj* **1.** dinməz, danışmaz, azdanışan; **a ~ woman** azdanışan qadın; **to be / to remain ~** susmaq, danışmamaq; **2.** nitqi tutulmuş / itmiş; **~ with rage / with fear / with surprise** qəzəbdən / qorxudan / təəccübdən nitqi tutulmuş

speed¹ [spiːd] *n* sürət; **at average / at great ~** orta / böyük sürətlə; **at full ~** tam sürətlə; **at / with lightning ~** ildırım sürətilə; **to put on ~** sürəti artırmaq

speed² [spiːd] *v* **1.** sürətlə getmək / keçib getmək / ötüb keçmək, cəld uçmaq / uçub getmək, çaparaq getmək; *The years sped by İllər sürətlə ötüb / keçib getdi*; **2.** tələsmək, tələsdirmək; *He took a taxi and sped to the station O, bir taksi tutdu və vağzala tələsdi*; **3.** tezləşdirmək, sürət yığmaq; **to ~ *one's* steps** addımlarını tezləşdirmək; **4.** sürəti tənzimləmək / idarə etmək; **to ~ a machine** maşının sürətini tənzimləmək / idarə etmək; **to ~ off** tələsik getmək; **to ~ up** tezləşdirmək; **to ~ up production** məhsul buraxılışını artırmaq

speed-boat [ˈspiːdbout] *n* sürət qayığı, sürətli qayıq

speed-box [ˈspiːdbɔks] *n tex.* sürət qutusu

speedometer [spɪˈdɔmɪtə'] *n* spidometr

speedy [ˈspiːdɪ] *adj* **1.** tez, iti, yeyin, cəld, sürətli, çevik; **~ hands** çevik əllər; **2.** təxirsiz, təcili, təxirəsalınmaz; **a ~ reply** təcili / təxirəsalınmaz cavab

spell¹ [spel] *n* I **1.** ovsun, cadu, sehr; **2.** cazibə, lətafət, məlahət; cazibədarlıq; **to cast a ~ on / over *smb*.** bir kəsi məftun / heyran / valeh etmək; **to come under a ~** ovsunlanmaq; **to break / to remove a ~** tilsimi sındırmaq / qırmaq

spell [spel] *n* II **1.** müddət, vaxt; dövr; **a ~ of service** xidmət müddəti; **to do a ~ in prison** həbs müddətini başa vurmaq; **a good ~** xeyli müddət; **to take a pretty long ~ in town** şəhərdə xeyli vaxt keçirmək; **2.** tutma (*cəstəlik*); **coughing ~** öskürək tutması

spell² [spel] *v* I ovsunlamaq, sehrləmək, cadulamaq, tilsimə salmaq; məftun / valeh etmək

spell [spel] *v* II **1.** sözü hərflərlə demək və ya yazmaq; *Spell your name Adını / Adınızı hərflərlə de / deyin*; **2.** hərf-hərf / güclə oxumaq; **3.** məna vermək, göstərmək, bildirmək, demək; *Such an error spells the ruin of our hopes Belə səhv bizim ümidlərimizin boşa çıxdığını deyir / göstərir*; **to ~ out 1)** güclə / hərf-hərf oxumaq, hecələmək; **2)** hərf-hərf diktə etmək / demək; **3)** şifrini açmaq; izah / şərh etmək; **to ~ out a text** mətni şərh / izah etmək

spell-bound [ˈspelbaund] *adj* **1.** məftun / valeh olmuş, vurulmuş; **2.** heyrətə salınmış, çaşdırılmış, sarsıdılmış

spelling [ˈspelɪŋ] *n* yazı / imla qaydaları, imla, orfoqrafiya; **variant ~ of a word** sözün yazılış variantı

spend [spend] *v* **1.** xərcləmək, sərf etmək; **to ~ money** pul xərcləmək; **to ~ time** vaxt sərf etmək; **to ~ labour / strength** zəhmət / güc sərf etmək; **to ~ much money on foolish pleasures** axmaq əyləncələrə çox pul / para sərf etmək; **2.** keçirmək (*vaxt*); **to ~ *one's* time in reading / in playing tennis** vaxtını oxumaqla / tennis oynamaqla keçirmək

spendthrift [ˈspendθrɪft] *n* bədxərc, israfçı, pulu sağa-sola səpən (*adam*)

sperm [spəːm] *n* sperma, məni (*kişi cinsi hüceyrəsi*), toxum

sphere [sfɪə'] *n* **1.** kürə, şar; **2.** qlobus (*Yer kürəsinin modeli*); **3.** yer kürəsi; **4.** sahə, dairə (*fəaliyyət haq.*); **the mental ~** əqli fəaliyyət sahəsi; **~ of influence / of interest** təsir / maraq dairəsi; **in high ~s** yuxarı dairələrdə

spherical [ˈsferɪkl] *adj* şarşəkilli, şarformalı, kürəşəkilli; **a ~ object** kürəşəkilli əşya / obyekt

spice¹ [spaɪs] *n* **1.** ədviyyat, əçar, xuruş; **2.** kəskinlik, tündlük

spice[2] [spaıs] *v* **1.** ədviyyat vurmaq / qatmaq; **2.** kəskinləşmək, tündləşmək

spicy [ˈspaısı] *adj* **1.** ədvalı, ədva qatılmış; **2.** ətirli, tünd; **3.** *d.d.* gözəl, qəşəng, yaraşıqlı (*paltar qadın haq.*)

spider [ˈspaıdəʳ] *n* **1.** *zool.* hörümçək; **2.** qaniçən, qansoran, zalım, qəddar (*adam*)

spike[1] [spaık] *n* I *bot.* sünbül

spike [spaık] *n* II **1.** iti çıxıntı; uc, diş (*mişardа, darağda və s.*); **2.** dəlmə, deşmə (*çeki və s.*); **to put on the ~** deşmək (*çeki və s.*); **3.** *pl* çıxıntılar (*ayaqqabının altında*)

spike[2] [spaık] *v* **1.** dəlmək, deşmək, soxmaq; **2.** mıx / başıəyri mismar vurub bərkitmək; **3.** rədd / ləğv etmək; **to ~ a proposal** təklifi rədd etmək

spiked [spaıkt] *adj* milli, diş-diş; **~ shoes** altı diş-diş ayaqqabı

spill[1] [spıl] *n* **1.** tökmə; axma, axıtma; tökülmə; **2.** *d.d.* yıxılma (*atdan, velosipeddən və s.*); **to have a ~** yıxılmaq

spill[2] [spıl] *v* **1.** tökülmək, axmaq; tökmək, axıtmaq; **to ~ water / milk / coffee,** *etc.* su / süd / kofe və s. tökmək; **to ~ blood** qan axıtmaq / axmaq; *Much innocent blood is spilt in war Müharibədə çoxlu günahsız qan axıdılır; Who has spilt / spilled the coffee on the carpet? Xalçanın üstünə kim kofe töküb?* **2.** axışmaq (*adam haq.*); *The crowd spilt over from the church into the streets Camaat kilsədən küçələrə axışdı;* **3.** ağzından qaçırmaq (*sözü, sirri*), sirri açmaq / danışmaq;

◊ **to cry over spilt milk** ≡ kəsilən başın zülfü üçün ağlamaq; **to ~ money** mərcdə pul uduzmaq; **to ~ the beans** ağzından qaçırmaq (*sözü, sirri*); laqqırtı vurmaq

spin[1] [spın] *n* I fırlanma, hərlənmə, dövrə vurma; hərlətmə, fırlatma

spin [spın] *n* II **1.** iti axan mayenin şırnağı; **2.** iti sürmə / getmə; qısa gəzinti (*avtomobildə, velosipeddə və s.*); **to go for a ~ in a car** avtomobillə qısa gəzintiyə çıxmaq

spin[2] [spın] *v* I **1.** əyirmək, eşmək (*sapı*); **2.** hörmək; sarımaq (*hörümçək, ipəkqurdu və s. haq.*); **to ~ a cocoon** barama sarımaq; **3.** düzəltmək, uydurmaq; fırlanmaq, hərlənmək; fırlatmaq; *My head spins Mənim başım fırlanır;* **to ~ stories** yalan-palan uydurmaq; **to ~ off** əyirmək, əyirib qurtarmaq; **to ~ out 1)** uzatmaq; **to ~ out a discussion / negotiations** müzakirəni / danışıqları uzatmaq; **to ~ out time** vaxtı uzatmaq; **2)** uzanmaq; **3)** qənaət etmək, qənaətlə işlətmək; **to ~ out energy** enerjini qənaətlə işlətmək; **to ~ out money** pula qənaət etmək

spin [spın] *v* II **1.** sürətlə axmaq, tökülmək, fəvvarə vurmaq; **2.** cəld hərəkət etmək / getmək (*avtomobildə, velosipeddə və s.*); **3.** tez qurtarmaq (*həm də* **to ~ away**); *Time spins Vaxt tez keçir*

spinach [ˈspınıdʒ] *n bot.* ispanaq

spinal [spaınl] *adj* bel; onurğa; **~ bone** fəqərə, fəqərə sümüyü; **~ cord / marrow** onurğa beyini, haram ilik

spindle [ˈspındl] *n toxuc.* iy; krujeva mili; makara (*tikiş və toxuma maşınlarında*)

spinning-machine [ˈspınıŋməˌʃiːn] *n* əyirici maşın

spinning-mill [ˈspınıŋmıl] *n* **1.** əyirici fabrik; **2.** baramaaçan karxana / fabrik

spinning-wheel [ˈspınıŋwiːl] *n* cəhrə

spinster [ˈspınstəʳ] *n* qarımış qız

spiral[1] [ˈspaırəl] *n* spiral

spiral[2] [ˈspaırəl] *adj* spiral, spiralşəkilli; buruq; vintşəkilli; vintəoxşar, dolama; **a ~ staircase** dolama pilləkən

spirit [ˈspırıt] *n* I **1.** can, ruh, qəlb, ürək, könül; **~ and matter** ruh və materiya; **in (the) ~** fikrən, ürəyində; **Holy Spirit** müqəddəs ruh; **2.** mənəvi güc, qətiyyət; **a man of ~** ruhən qətiyyətli / güclü adam; **to infuse / to put ~ into** *smb.* bir kəsi ruhlandırmaq; **3.** *pl* əhval, əhval, əhvali-ruhiyyə; kef; **to be in high / in good / in low / in bad ~s** kefi yüksək / yaxşı / aşağı / pis olmaq; **to be out of ~s** kefsiz olmaq; **4.** mahiyyət, əsas məna; **the ~ of the speech** nitqin mahiyyəti; **5.** kabus, qarabasma, kölgə; **to believe in ~s** kabusa inanmaq

spirit [ˈspırıt] *n* II *adat. pl* **1.** spirt; **~(s) of wine** şərab spirti; **2.** *pl.* spirtli içki; *I don't drink whisky or brandy or any other spirits Mən viski, brendi və ya başqa hər hansı bir spirtli içki içmirəm*

spirited [ˈspırıtıd] *adj* canlı, alovlu; qızğın, ciddi; cəsarətli; **~ conversation** qızğın söhbət; **~ reply** ciddi cavab; **~ attack** ciddi hücum

spiritual[1] [ˈspırıtʃuəl] *n* dindar, dindar adam

spiritual[2] [ˈspırıtʃuəl] *adj* **1.** ruhi, mənəvi; dini, əqli, zehni; **~ songs** dini mahnılar; *The theatre is her spiritual home Teatr onun mənəvi evidir;* **2.** müqəddəs, ilahi

spit[1] [spıt] *n* I şiş; **to roast a chicken on a ~** şişdə cücə qızartmaq

spit [spıt] *n* II **1.** selik, tüpürcək, ağız suyu; bəlğəm, hayxırıq; **2.** xırda yağış, tişək

spit[2] [spıt] *v* I **1.** şişə taxmaq; **2.** deşmək, dəlmək; sancmaq; deşik-deşik / dəlik-dəlik etmək

spit [spıt] *v* II **1.** tüpürmək; **to ~ in** *smb.'s* **face** bir kəsin üzünə tüpürmək; **2.** saymaz / etinasız münasibət göstərmək; **to ~ on / upon** *smb.* / *smth.* bir kəsə / bir şeyə etinasızlıq göstərmək; **3.** xırda-xırda yağmaq (*yağış haq.*), tişəkləmək, çiskinləmək; damcılamaq

spite[1] [spaıt] *n* hirs, acıq, kin, qəzəb, ədavət; düşmənçilik, hirslilik; **out of / for / from / in ~** acıqla, acığına, acıqdan; *I'm sure she only said it out of spite Mən əminəm ki, o bunu acıqdan dedi;* **in ~ of** baxmayaraq; *I went out in spite of the rain Yağışa baxmayaraq mən bayıra çıxdım*

spite[2] [spaıt] *v* **1.** acıqla / acıqdan etmək; **2.** əsəbiləşdirmək, cırnatmaq, özündən çıxartmaq

spiteful [ˈspaıtfl] *adj* hirsli, acıqlı, qəzəbli, kinli

spittoon [spıˈtuːn] *n* tüpürcəkqabı

splash[1] [splæʃ] *n* **1.** şappıltı, şıppıltı, şırpıltı; **to hear a ~** şappıltı / şıppıltı eşitmək; **to fall into the water with a ~** şappıltı ilə suya yıxılmaq; **2.** sıçrantı, səpinti; damcı; **3.** ləkə; **a ~ of ink on the carpet** xalçanın üstündə mürəkkəb ləkəsi;

◊ **to cut / to make ~** səs-küy qaldırmaq, sensasiya yaratmaq

splash[2] [splæʃ] *v* **1.** sıçramaq, sıçratmaq; batırmaq; **to ~ water** suyu sıçratmaq; **to ~** ***smb.*** **/** ***smth.*** **with mud** bir kəsi / bir şeyi palçığla batırmaq; **2.** şappıldatmaq, şıppıldamaq; **to ~** ***one's*** **oars** avarını şappıldatmaq; **3.** şappıltı ilə düşmək / yıxılmaq; **to ~ into the water** şappıltı ilə suya düşmək / yıxılmaq; **4.** *d.d.* israfçılıq etmək, sağa-sola xərcləmək, sovurmaq (*pulu*); **to ~ money (about)** pulu sağa-sola xərcləmək

spleen [spliːn] *n* **1.** *anat.* dalaq; **an enlarged ~** böyümüş dalaq; **2.** tez acıqlanma / hirslənmə, tündməcazlıq; **to vent** ***one's*** **~ on / upon** ***smb.*** bir kəsə hirslənmək / acıqlanmaq

splendid [ˈsplendıd] *adj* **1.** parlaq; **a ~ achievement** parlaq nailiyyət; **2.** möhtəşəm, təmtəraqlı, təntənəli, dəbdəbəli; **a ~ palace** möhtəşəm saray; **3.** çox gözəl / yaxşı, əla; **a ~ idea** çox gözəl fikir; **to have a ~ time** vaxtı çox əla keçirmək

splinter[1] [ˈsplıntəʳ] *n* **1.** qəlpə, qırıntı, qırıq, parça; **a ~ of bomb** bombanın qəlpəsi; **2.** talaşa, qıxmıq

splinter[2] [ˈsplıntəʳ] *v* **1.** doğramaq, yarmaq, parçalamaq; sındırmaq; **2.** parçalanmaq, sınmaq; *The mirror cracked but didn't splinter Güzgü çatladı, lakin parçalanmadı*

split[1] [splıt] *n* **1.** sınma, parçalanma; **2.** çatlaq, çat, ara, yarıq; **a ~ in a door** qapıda çat / yarıq; **3.** nifaq, təfriqə, ikitirəlik; **a ~ in the party** partiyada təfriqə

split[2] [splıt] *v* **1.** yarmaq, parçalamaq; **to ~ a board** taxtanı yarmaq; **2.** yarılmaq, parçalanmaq; qırılmaq; *This wood splits easily Bu odun asan yarılır;* **3.** sındırmaq, qırmaq, dağıtmaq; **4.** hissələrə bölmək, bölmək, ayırmaq (*adət.* **to ~ up**); **to ~ (up) a cake** pirojnanı hissələrə bölmək; **to ~ profits** gəlirləri hissələrə bölmək / ayırmaq; **to ~ (up) the work among a number of people** işi müəyyən miqdar adam arasında bölmək; **5.** bölünmək, ayrılmaq; *The crowd split (up) into several groups Kütlə bir neçə qrupa bölündü; They split after six years of marriage Onlar evləndikdən altı il sonra ayrıldılar;* **6.** küsmək, küsüşmək; **to ~ with** ***smb.*** bir kəsdən küsmək

splitting [ˈsplıtıŋ] *adj* kəskin, bərk (*ağrı haq.*); *I've got a ~ headache Başım bərk ağrıyır*

splotch [splɔtʃ] *n* böyük ləkə; günəş ləkəsi; **a ~ of colour / of light** boya / işıq ləkəsi

splutter ['splʌtə'] *v* **1.** qırıq-qırıq / rabitəsiz danışmaq, təngnəfəs danışmaq (*həyəcandan və ya hirsdən*); **2.** fışıldamaq, çatırdamaq, şıqqıldamaq; *A waning candle splutters Yanıb qurtarmaqda olan şam çatırdayır*

spoil [spɔɪl] *v* **1.** korlamaq, xarab etmək; **to ~ a dish** yeməyi korlamaq; **to ~ a fountain-pen** avtomat qələmi xarab etmək; *It'll spoil my appetite Bu mənim iştahamı korlayacaq;* **2.** korlanmaq, xarab olmaq (*ərzaq haq.*); *Fishes / Vegetables spoil quickly Balıq / Tərəvəz tez xarab olur;* **3.** əzizləmək, ərköyün böyütmək

spoilt [spɔɪlt] *adj* ərköyün, ərköyün böyüdülmüş, şıltaq, nadinc; **a ~ child** ərköyün / şıltaq / nadinc uşaq

spoke [spouk] *n* **1.** dəndənə (*təkərdə*); **2.** pillə (*nərdivanda*); **3.** dəstə, qulp, tutacaq;
◊ **to put a ~ in smb.'s wheel** bir kəsin işinə mane olmaq / əngəl törətmək

spoken ['spoukən] *adj* şifahi, danışıq; **a ~ language** 1) danışıq dili; 2) şifahi nitq

spokesman ['spouksmən] *n* nümayəndə, deleqat, natiq

sponge¹ [spʌndʒ] *n* **1.** *zool.* süngər; **2.** süngər, hamam lifi; **rubber ~** rezin süngər; **to have a ~ down** süngərlə sürtünmək

sponge² [spʌndʒ] *v* **1.** liflə yumaq / təmizləmək; **to ~ one's body** bədəni liflə sürtmək; **to ~ a coat** süngərlə təmizləmək; **2.** tüfeyli həyat keçirmək; **to ~ on one's friends** dostlarının hesabına yaşamaq; **3.** yazını süngərlə silmək; **to ~ down** silmək, yumaq (*süngərlə*); *He sponged down the car with clean water O, maşını təmiz su ilə süngərlə yudu*

sponsor¹ ['spɔnsə'] *n* **1.** zamin, zəmanətçi, zamin olan (*adam*); **to be ~ for smb.** bir kəsə zamin olmaq; **to stand ~ for smb.** bir kəsə zamin durmaq; **2.** sponsor

sponsor² ['spɔnsə'] *v* **1.** zamin olmaq; **2.** hər hansı bir tədbiri, layihəni və s. maliyyələşdirmək; sponsorluq etmək; **to ~ an athlete / a bill** atletə / layihəyə sponsorluq etmək

spontaneous [spɔn'teɪnjəs] *adj* **1.** spontan; **a ~ offer of help** spontan kömək təklifi; **2.** öz-özünə törəyən, qeyri-iradi; kortəbii; **~ combustion** öz-özünə alovlanma; **3.** könüllü; *He made a spontaneous offer of his services O öz xidmətlərini könüllü olaraq təklif etdi*

spook [spu:k] *n* xəyal, kölgə, kabus, ruh; *Are you afraid of spook? Sən / Siz ruhdan / kabusdan qorxursanmı? / qorxursunuzmu?*

spooky ['spu:kɪ] *adj* qorxulu, vahiməli; **a ~ old castle** vahiməli köhnə qəsr

spoon¹ [spu:n] *n* qaşıq; **a wooden ~** taxta qaşıq; **a silver ~** gümüş qaşıq; **to eat *smth.* with ~** bir şeyi qaşıqla yemək;
◊ **to be born with a silver ~ in *one's* mouth** ≅ xoşbəxt ulduz altında doğulmaq

spoonfeed ['spu:nfi:d] *v* **1.** qaşıqla yedirtmək (*uşağı, xəstəni və s.*); **2.** *məc.* çeynəyib ağzına qoymaq; **to ~ material to pupils** materialı şagirdlərə ətraflı şəkildə başa salmaq / izah etmək

spoonful ['spu:nful] *n* qaşıqdolusu; **a ~ of honey** bir qaşıq bal

spoon-meat ['spu:nmi:t] *n* sulu xörək

sport¹ [spɔ:t] *n* **1.** idman; **to go in for ~s** idmanla məşğul olmaq; **2.** ov, balıq ovu; **to have good ~** yaxşı ov etmək; **3.** əyləncə, oyun, kef; **for ~'s sake** əyləncə xatirinə; **4.** zarafat; **to say *smth.* in ~** bir şeyi zarafatla demək

sport² [spɔ:t] *v* **1.** nümayiş etdirmək; şiq geymək, özünü göstərmək; **to ~ a diamond ring** brilyant üzüyü taxıb nümayiş etdirmək; **2.** idmanla / ovla və s. məşğul olmaq

sporting ['spɔ:tɪŋ] *adj* **1.** idman; **a ~ event** idman hadisəsi; **2.** boş, mənasız (*həyat haq.*)

sportscast ['spɔ:tskа:st] *n* idman verilişi

sportscaster ['spɔ:ts,ka:stə'] *n* idman şərhçisi / icmalçısı

sports-ground ['spɔ:tsgraund] *n* idman meydanı

sportsman ['spɔ:tsmən] *n* **1.** sportsmen, idmançı; **a first-grade ~** birinci dərəcəli idmançı; **2.** ovçu; balıqçı

spot¹ [spɔt] *n* **1.** ləkə; **a ~ of mud / of blood / of fat / of ink** palçıq / qan / yağ / mürəkkəb ləkəsi; **sun ~s** *astr.* günəş ləkələri; **2.** yer, rayon; **a nice picnic ~** piknik / gəzinti üçün qəşəng yer; **danger ~s of the world** dünyanın təhlükəli rayonları; **3.** biabırçılıq, şərəfsizlik; **without a ~ on his reputation** ləkəsiz adla / şöhrətlə; **4.** sızanaq; **a face covered with ~s** sızanaqlı / sızanaqla örtülmüş sifət;
◊ **to be on the ~, to be in a ~** 1) çətin vəziyyətdə olmaq; 2) ölümlə nəticələnə biləcək vəziyyətdə olmaq; **to put *smb.* on the ~** bir kəsi öldürmək / həlak etmək; *There are spots on the sun at. söz. Günəş də ləkəsiz deyil.* ≅ *Eyibsiz gözəl olmaz*

spot² [spɔt] *v* **1.** ləkələmək, ləkə salmaq; çirkləndirmək, bulamaq; **to ~ a table with ink** stolu mürəkkəblə ləkələmək; **2.** rüsvay / biabır etmək, ləkələmək; **3.** *d.d.* görmək, tanımaq; **to ~ a friend in a crowd** izdihamın içində dostu görmək / tanımaq; **to ~ a criminal** cinayətkarı tanımaq; **4.** yerləşdirmək; *The officer spotted his men Zabit öz adamlarını yerləşdirdi*

spotless ['spɔtlɪs] *adj* **1.** təmiz; **a ~ room** təmiz otaq; **2.** ləkəsiz, qüsursuz; **~ reputation** ləkəsiz / qüsursuz şöhrət; **3.** xalsız, xalı olmayan (*heyvan haq.*)

spotted ['spɔtɪd] *adj* **1.** xallı; **a ~ leopard / deer** xallı bəbir / maral; **2.** ləkəli, ləkələnmiş

spouse [spauz] *n* ər və ya arvad

spout¹ [spaut] *n* **1.** lülək (*çaydanda və s.*); **2.** boğaz (*şüyədə və s.*); **3.** nov, navalça; **4.** şırnaq, axın (*maye haq.*)

spout² [spaut] *v* **1.** fışqırmaq, fəvvarə vurmaq; sel kimi axmaq; *Blood spouted from the wound Yaradan qan fışqırdı;* **2.** püskürmək; *A volcano spouts Vulkan püskürür;* **3.** boşboğazlıq / naqqallıq etmək

sprain¹ [spreɪn] *n tib.* əzələlərin gərilməsi

sprain² [spreɪn] *v tib.* əzələləri gərmək / dartmaq; **to ~ *one's* ankle** topuğunu burxutmaq

sprat [spræt] *n* kilkə (*balıq*)

sprawl [sprɔ:l] *v* **1.** sərələnmək, tirlənmək; sərələnib oturmaq; *He was sprawling in an armchair O, kresloda sərələnib oturmuşdu;* **2.** hər tərəfə səpələnmək / dağılmaq, uzanmaq, yayılmaq

spray¹ [spreɪ] *n* I cavan budaq, şaxəcik, zoğ

spray [spreɪ] *n* II **1.** səpinti, sıçrantı, damcı (*xırda*); **~ from waterfall** şəlalə sıçrantısı; **2.** püskürdücü, tozlandırıcı (*mayeni: ətir*), pulverizator

spray² [spreɪ] *v* çiləmək, səpmək, sıçratmaq; pulverizasiya etmək (*mayeni*); **to ~ water / perfume** su / ətir çiləmək

spread¹ [spred] *n* **1.** yayılma; **the ~ of disease / of knowledge / of science** xəstəliyin / biliyin / elmin yayılması; **2.** genişlik, ölçüsü / uzunluğu / eni olan; **3.** atma, dağıtma, səpələnmə

spread² [spred] *v* **1.** yaxmaq; **to ~ butter on bread** çörəyin üstünə yağ yaxmaq / çəkmək; **2.** yaxılmaq; *This paint spreads well Bu boya yaxşı yaxılır;* **3.** salmaq; **to ~ a cloth on a table** stolun üstünə süfrə salmaq; **to ~ a carpet on the floor** döşəməyə xalça salmaq; **4.** sərmək; **to ~ a map on a table** stolun üstünə xəritə sərmək; **5.** açmaq; *The bird spread its wings Quş qanadlarını açdı;* **6.** uzatmaq; **to ~ *one's* hands to the fire** əllərini ocağa uzatmaq; **7.** yaymaq; **to ~ rumours** şayiələr yaymaq; *Flies spread disease Milçəklər xəstəlik yayır*

spree [spri:] *n* eyş-işrət, içki məclisi; əyyaşlıq; xudmani məclis; **to go on the ~** kef çəkmək / vaxtını kefdə / əyyaşlıqda keçirmək

sprig [sprɪg] *n* kiçik / balaca budaq, budaqcıq, şaxəcik; zoğ, cavan budaq

sprightly ['spraɪtlɪ] *adj* canlı, şən; gümrah, diribaş, qıvraq, zirək, çalışqan; **a ~ young girl** şən / gümrah gənc qız; **a ~ dance** şən rəqs; **a ~ old man** gümrah / diribaş / qıvraq / zirək qoca kişi

spring¹ [sprɪŋ] *n* I **1.** atılma, hoppanma, tullanma, sıçrayış; **to take / to make a ~** atılmaq, hoppanmaq; **2.** güc, qüvvə, zirəklik, diribaşlıq, qıvraqlıq

spring [sprɪŋ] *n* II **1.** bulaq, qaynaq, çeşmə; **hot / mineral ~** isti / mineral bulaq; **2.** mənbə, başlanğıc, əmələ gəlmə

spring [sprɪŋ] *n* III **1.** yaz, bahar; **2.** *şair.* başlanğıc, erkən dövr; **the ~ of life** həyatın başlanğıcı

spring [sprɪŋ] *n* IV **1.** yay; **the ~s of a sofa / of a bed** divanın / çarpayının yayı; **2.** elastiklik; **3.** *pl* motiv, səbəb; **the ~s of an action / a decision** hərəkətin / qərarın səbəbi

spring[2] [sprɪŋ] *adj* I yaz, bahar; ~ **flowers** yaz / bahar çiçəkləri; ~ **weather** yaz / bahar havası; ~ **sowing** yaz səpini

spring [sprɪŋ] *adj* II bulaq, çeşmə; ~ **water** bulaq / çeşmə suyu

spring[3] [sprɪŋ] *v* I **1.** tullanmaq, hoppanmaq, atılmaq, sıçramaq; **to ~ over** ***smth.*** bir şeyin üstündən hoppanmaq; **to ~ on / upon** ***smb.*** bir kəsin üstünə atılmaq / tullanmaq; bir kəsə hücum etmək; **2. (up)** qaldırmaq (*ov quşunu*); **to ~ (up) a bevy of quails** bir dəstə bildirçin qaldırmaq; **3.** qalxmaq; *A breeze sprang up Meh qalxdı*; **4.** əmələ gəlmək, peyda olmaq; *The buds are springing on the branches Budaqlarda tumurcuqlar əmələ gəlir*; **to ~ forward** irəli sıçramaq / atılmaq; **to ~ up** əmələ gəlmək, yaranmaq;
◊ **to ~ up like a mushroom** göbələk kimi artmaq / əmələ gəlmək

spring [sprɪŋ] *v* II **1.** axmaq, tökülmək, fışqırmaq; *Blood sprang from his wound Onun yarasından qan axdı / fışqırdı*; **2.** vurmaq; *Blood sprang to my cheeks Qan mənim yanaqlarıma vurdu*; **3.** dolmaq; *Tears sprang to her eyes Onun gözləri yaşla doldu*; **4.** çıxmaq; *He is sprung from an old stock O, qədim nəsildən çıxıb*; **5.** yaratmaq; *He has sprung a new theory O, yeni nəzəriyyə yaradıb*; **6.** çatlamaq, çat vermək, parçalanmaq; *The plank has sprung Taxta çatlayıb / çat verib*;

sprinkle [ˈsprɪŋkl] *v* **1.** səpmək, çiləmək, sıçratmaq; **2.** tökmək; **to ~ the floor with sand** döşəməyə qum tökmək; **3.** çilənmək, səpilmək, sıçramaq; *The water sprinkles up Su yuxarı sıçrayır*

sprinkler [ˈsprɪŋklə'] *n* **1.** çiləyici (*cihaz*), pulverizator; **2.** *k.t.* yağışyağdırıcı qurğu

sprint [sprɪnt] *n* **1.** sıçrayış, sıçrama; ~ **at finish** *id.* finişqabağı sıçrayış; **2.** *id.* Sprint

sprout[1] [spraut] *n* cücərti, zoğ, cavan budaq

sprout[2] [spraut] *v* **1.** cücərmək, zoğ vermək / buraxmaq; *We can't use these potatoes; they've all started to sprout Biz bu kartofları işlədə bilmərik; onların hamısı cücərməyə başlayıb*; **2.** yetişdirmək, becərmək; **to ~ seeds** toxum yetişdirmək / becərmək

spruce[1] [spru:s] *n bot.* Küknar

spruce[2] [spru:s] *adj* **1.** şıq geyinən, gözəl / qəşəng geyinmiş, bəzənib-düzənmiş; **2.** təmiz, tərtəmiz, səliqəli

spruce [spru:s] *v* (*həm də* **to ~ up**) bəzənmək, özünə bəzək vermək

spry [spraɪ] *adj* cəld, çevik, zirək (*xüs. qocalar haq.*)

spume[1] [spju:m] *n* köpük, ərp

spume[2] [spju:m] *v* köpükləmək (*xüs. dalğa haq.*)

spunk [spʌŋk] *n* cəsarət, mərdlik, igidlik

spur[1] [spə:'] *n* **1.** mahmız; şpor; **to put / to set ~s to** ***one's*** **horse** atını mahmızlamaq; **2.** stimul, səbəb; **the ~ of poverty** kasıblığın / yoxsulluğun səbəbi;
◊ **on the ~ of the moment** dərhal, bir anda

spur[2] [spə:'] *v* **(-rr-) 1.** mahmızlamaq; **2.** təhrik etmək; həvəsləndirmək; **to ~** ***smb.*** **to do** ***smth.*** bir kəsi bir şey etməyə həvəsləndirmək

spurious [ˈspjuərıəs] *adj* saxta, qəlp; süni, qondarma; **a ~ coin / document** saxta sikkə / sənəd

spurn [spə:n] *v* saymamaq, saya salmamaq, xor baxmaq, məhəl qoymamaq; rədd etmək; **to ~** ***smb.*'s advice** bir kəsin məsləhətinə məhəl qoymamaq; **to ~** ***smb.*'s offer** bir kəsin təklifini rədd etmək

spurt[1] [spə:t] *n* I **1.** sıçrayış, sıçrama, tullanma, hoppanma; **to make a ~** birdən götürülmək; **2.** *id.* spurt (*hərəkətin, yerişin birdən gücləndirilməsi*); **final ~** finişdə irəli atılma

spurt [spə:t] *n* II şırnaq, axın; **a ~ of fire** alovun dili

spurt[2] [spə:t] *v* I **1.** gözlənilməz / qəfil sıçrayış etmək; **to ~ at the last minute** son dəqiqədə gözlənilməz sıçrayış etmək; **to ~ to catch a train** qatara çatmaq üçün bərk / sürətlə qaçmaq; **2.** gözlənilmədən qalxmaq / yüksəlmək (*qiymət və s. haq.*)

spurt [spə:t] *v* II fışqırmaq, fəvvarə vurmaq, sel kimi axmaq; *Blood spurted out from the wound Yaradan qan fışqırdı*

sputter [ˈspʌtə'] *v* **1.** tüpürmək; tez-tez tüpürmək; **2.** cəld və rabitəsiz danışmaq; öz-özünə / burnunun altında danışmaq, donquldanmaq

spy[1] [spaɪ] *n* casus, gizli xəfiyyə

spy[2] [spaɪ] *v* **1.** casusluq etmək; **2.** izləmək; güdmək; **to ~ upon** ***smb.*** bir kəsi izləmək / güdmək

squabble[1] [ˈskwɔbl] *n* deyişmə, söyüş, çığır-bağır; boş yerə mübahisə

squabble[2] [ˈskwɔbl] *v* sözləşmək, çəkişmək; mübahisə etmək, boş yerə küsüşmək

squad [skwɔd] *n* **1.** *hərb.* qrup, dəstə, bölmə; **2.** *amer.* idman taqımı / komandası; **football ~** futbol komandası

squadron [ˈskwɔdrən] *n* **1.** *hərb.* eskadron; **2.** *av.* eskadrilya (*hərbi aviasiya bölməsi*)

squalid [ˈskwɔlıd] *adj* **1.** kasıb, miskin; **a ~ dwelling** kasıb ev; **2.** pinti; səliqəsiz; **a man of ~ appearance** səliqəsiz geyinmiş adam; **3.** iyrənc, çox pis, mənfur, murdar

squall[1] [ˈskwɔ:l] *n* I fəryad, nalə, fəğan, şivən; zingilti

squall [ˈskwɔ:l] *n* II qasırğa, boran, birdən qopan şiddətli qarlı / yağışlı külək

squall[2] [ˈskwɔ:l] *v* bərkdən qışqırmaq / bağırmaq / çığırmaq; fəryad / fəğan qoparmaq

squalor [ˈskwɔ:lə'] *n* **1.** baxımsızlıq, bərbadlıq, xarabazarlıq, viranəlik; **to live in ~ and misery** viranəlikdə və çirkab içində yaşamaq; **2.** yoxsulluq, kasıblıq, səfalət

squander [ˈskwɔndə'] *v* israf / bədxərclik etmək; dağıtmaq (*pulu*); **to ~** ***one's*** **fortune /** ***one's*** **savings** var-dövlətini / əmanətini puç etmək; **to ~** ***one's*** **money** pulunu dağıtmaq; **to ~** ***one's*** **energy /** ***one's*** **strength** enerjisini / gücünü boş yerə sərf etmək

square[1] [skweə'] *n* **1.** kvadrat; **exact / rough ~** dəqiq / təxmini kvadrat; **2.** kvadrataoxşar, kvadratvarı; **a ~ of glass** kvadratvarı şüşə; **3.** sahə, meydan; **an open ~** açıq sahə; **Trafalgar Square** Trafalqar Meydanı; **Freedom Square** Azadlıq Meydanı

square[2] [skweə'] *adj* **1.** kvadrat formalı / şəkilli; ~ **table** kvadrat formalı stol; **2.** kvadrat (*ölçü vahidi*); **a / one ~ metre** bir kvadrat metr; **3.** namuslu, vicdanlı, təmiz; **a ~ deal** təmiz iş; **4.** yaxşı qaydaya salınmış / qoyulmuş; **to get** ***smth.*** **~** bir şeyi tam qaydaya salmaq

square[3] [skweə'] *v* **1.** kvadrat şəklə / formaya salmaq; **2.** düzəltmək; **to ~** ***one's*** **shoulders** çiyinlərini düzəltmək; **3.** *riyaz.* kvadrata yüksəltmək; **to ~ a number** rəqəmi kvadrata yüksəltmək; **5.** qaydaya salmaq, yoluna qoymaq, həll etmək; **to ~ the matter with** ***smb.*** bir kəslə məsələni həll etmək; **6.** hesablaşmaq, hesab çürütmək; **to ~ accounts with** ***smb.*** bir kəslə hesablaşmaq / əvəzini çıxmaq; **7.** *d.d.* ödəmək, vermək, haqqını / muzdunu vermək; **to ~ the porter** hambalın haqqını vermək

square[4] [skweə'] *adv* **1.** düz; **to sit / to stand ~** düz oturmaq / durmaq; **to hit** ***smb.*** **~ on the jaw** bir kəsi düz çənəsindən vurmaq; **2.** *d.d.* namusla, vicdanla, doğru; **to play fair and ~** namusla oynamaq

squash[1] [skwɔʃ] *n* **1.** lət, əzinti; horra, sıyıq; **to go to ~** horraya dönmək; **2.** meyvə şirəsi (*su qatılmış*); **orange ~** portağal şirəsi; **3.** basabas, tünlük; köhnə şeylər satılan yer

squash[2] [skwɔʃ] *v* **1.** basıb əzmək, yastılamaq; **to ~ a fly** milçəyi basıb əzmək; **2.** sıxmaq; **to ~ a lemon / an orange** limonu / portağalı sıxmaq; **3.** əzilmək, horraya dönmək; **4.** *d.d.* yatırmaq, məhv etmək; **to ~ a rebellion** qiyamı yatırmaq; **5.** itələyib salmaq / soxmaq; **to ~** ***smb.*** **into a corner** bir kəsi itələyib küncə soxmaq

squashy [ˈskwɔʃı] *adj* **1.** yumşaq, ətli; ~ **pears** yumşaq / ətli armud; ~ **peaches** yumşaq / ətli şaftalılar; **2.** bataq, bataqlı; ~ **path** bataqlı cığır

squat[1] [skwɔt] *adj* balaca və kök, pota

squat[2] [skwɔt] *v* **1.** çömələrək / sallağı oturmaq (*insan haq.*); **2.** qanunsuz olaraq evə köçüb yerləşmək

squawk[2] [skwɔ:k] *v* **1.** bərkdən qışqırmaq, bağırmaq; **2.** qəhqəhə ilə gülmək; **3.** bərkdən qaqqıldamaq (*toyuq haq.*)

squeak[1] [skwi:k] *n* **1.** ciyiltı, civiltı; **the ~ of a mouse** siçanın ciyiltisi; **2.** cırıltı; **the ~ of a door** qapının cırıltısı; **the ~ of wheels** təkərlərin cırıltısı

squeak[2] [skwi:k] *v* **1.** ciyildəmək, cikkildəmək; **2.** cırıldamaq, xışıldamaq; *These new shoes squeak Bu təzə ayaqqabılar cırıldayır*

squeaky [ˈskwi:kı] *adj* cırıldayan, cırıltılı; **a ~ chair** cırıldayan stul; **a ~ voice** cırıltılı səs

squeal² [skwi:l] *v* **1.** bərk qışqırmaq / inildəmək; **2.** cırıltı / cıyıltı eşitmək; *He heard the brakes squeal O, əyləclərin cıyıltısını eşitdi*; **3.** xəbər / məlumat vermək; şeytanlamaq;
◊ **to make** *smb.* **~** bir kəsin dərsini vermək

squeamish [ˈskwi:mɪʃ] *adj* **1.** vasvası; hər şeyi bəyənməyən; hər şeydən iyrənən; **2.** ürəkbulanmasına meylli; *I feel squeamish Mənim ürəyim bulanır*

squeeze¹ [skwi:z] *n* **1.** sıxma, sıxılma, basma; **to give** *smb.* **'s hand a ~** bir kəsin əlini sıxmaq; **2.** qucaq, ağuş; *He gave me a friendly squeeze O məni dostcasına qucaqladı / ağuşuna aldı*; **3.** *d.d.* darısqallıq, basırıq; *We all got in, but it was a tight squeeze Biz hamımız yerləşdik, amma çox darısqallıq idi*

squeeze² [skwi:z] *v* **1.** sıxmaq, əzmək; **to ~** *smb.* **'s hand** bir kəsin əlini sıxmaq; **2.** sıxıb suyunu çıxartmaq (*limonun, üzümün və s.*) (*həm də* **to ~ out**); **to ~ juice from a lemon** sıxıb limonun şirəsini çıxartmaq; **3.** məcbur etmək; **to ~ a confession from** *smb.* bir kəsi etirafa məcbur etmək; **4.** zorla almaq / qoparmaq (*pul və s.*); **to ~ money** zorla pul almaq / qoparmaq; **5.** tıxamaq, dürtmək, soxmaq, təpmək; **to ~ in 1)** soxmaq, dürtmək; **2)** soxulmaq, dürtülmək

squeezer [ˈskwi:zəʳ] *n* şirəçıxardan, şirəsıxan (*cihaz*)

squelch [skweltʃ] *v* şappıldatmaq, fırçıldatmaq (*palçığı, suyu*)

squint [skwɪnt] *n* **1.** çaşlıq, çəpgözlük; **2.** oğrun baxış, anı nəzər; *Have a squint at this Buna nəzər sal / salın*

squint-eyed [ˈskwɪntaɪd] *adj* çəp, çaş, çəpgöz

squirm [skwə:m] *v* qovrulmaq, qıvrılmaq; bükülmək, qatlanmaq

squirrel [ˈskwɪrəl] *n zool.* **1.** dələ; **2.** dələ xəzi

stab¹ [stæb] *n* **1.** zərbə (*bıçaq, xəncər və s.*); **a ~ in the back** arxadan zərbə (*həm də məc.*); **2.** gözlənilməz / qəfil ağrı; **a ~ of lumbago** işias / lümbaqo tutması; **3.** *d.d.* təşəbbüs

stab² [stæb] *v* (**-bb-**) **1.** zərbə vurmaq (*bıçaqla, xəncərlə və s.*); **2.** soxmaq, sancmaq, batırmaq; **to ~ a knife into** *smb.* **'s heart** bir kəsin ürəyinə bıçaq soxmaq

stability [stəˈbɪlɪtɪ] *n* sabitlik, stabillik

stabilize, -ise [ˈsteɪbɪlaɪz] *v* sabitləşdirmək, stabilləşdirmək, möhkəmlətmək

stabilizer [ˈsteɪbɪlaɪzəʳ] *n tex.* stabilizator

stable¹ [ˈsteɪbl] *n* tövlə, pəyə; (*at, heyvan üçün*)

stable² [ˈsteɪbl] *adj* stabil, möhkəm, daimi; **~ equilibrium** möhkəm təməl; **~ position** stabil vəziyyət; **~ peace** daimi sülh

stack [stæk] *n* **1.** taya (*ot, taxıl, külaş*); **2.** təpə, yığın, qalaq; qucaq; **a ~ of wood 1)** bir qalaq odun; **3.** tüstü borusu; **4.** *d.d.* çox, çoxlu; **a ~ of work** çox / çoxlu iş; **5.** *amer.* qəfəsə; stellaj

stack-yard [ˈstækja:d] *n* **1.** xırman; **2.** samanlıq

stadium [ˈsteɪdjəm] *n* stadion

staff¹ [sta:f] *n* **1.** ştat; **to be on the ~** ştatda olmaq; **2.** şəxsi heyət; əməkdaşlar; **teaching ~** professor-müəllim heyəti; **the ~ of a newspaper** qəzetin əməkdaşları; **3.** *hərb.* qərargah, ştab; **the General Staff** Baş Qərargah; **regimental ~** polk / alay qərargahı

staff² [sta:f] *v* **1.** ştabı komplektləşdirmək; əməkdaşlarla təmin etmək; **2.** *hərb.* şəxsi heyəti komplektləşdirmək

stag [stæg] *n* erkək maral

stage¹ [steɪdʒ] *n* I **1.** səhnə; teatr səhnəsi; **to write for the ~** səhnə / teatr üçün yazmaq; **2.** arena, meydan; **the ~ of politics** siyasət meydanı; **3.** platforma (*hündür yer, dəmir yolunda və s.*)

stage [steɪdʒ] *n* II **1.** dövr, mərhələ, vaxt, pillə; *The peace talks are now in their final stage Sülh danışıqları indi özünün son mərhələsindədir*; **2.** stansiya, dayanacaq; **to get down at the next ~** növbəti stansiyada düşmək

stage² [steɪdʒ] *v* **1.** tamaşa qoymaq; tamaşaya qoyulmaq (*pyes və s.*); **2.** təşkil etmək; *They could stage huge protest demonstration Onlar nəhəng etiraz nümayişi təşkil edə bildilər*

stage-manager [ˈsteɪdʒˌmænɪdʒəʳ] *n* rejissor

stage-right [ˈsteɪdʒraɪt] *n* pyesi səhnəyə qoyma hüququ

stage-whisper [ˈsteɪdʒˌwɪspəʳ] *n* səhnə / teatr pıçıltısı

stagger [ˈstægəʳ] *v* **1.** səndələmək, səndələyə-səndələyə getmək; *I hit him hard and he staggered and fell Mən onu bərk vurdum, o səndələdi və yıxıldı*; **2.** şübhələndirmək, şübhə yaratmaq / oyatmaq; **3.** son dərəcə heyrətləndirmək / heyrətə salmaq, sarsıtmaq, çaşdırmaq

staggering [ˈstægərɪŋ] *adj* son dərəcə heyrətləndirici / sarsıdıcı, heyranedici; **a ~ achievement** başgicəlləndirici nailiyyət

staging [ˈsteɪdʒɪŋ] *n* səhnələşdirmə (*romanı*)

stagnant [ˈstægnənt] *adj* **1.** durğun, axmaz (*su haq.*); **~ water** durğun su; **2.** ağır, boğuq, kəsif (*hava haq.*); **~ air** ağır hava; **3.** durğunluq; **~ trade** ticarətdə durğunluq

stagnate [ˈstægneɪt] *v* **1.** uzun zaman / müddət hərəkətsiz qalmaq, qalıb xarab olmaq (*su haq.*); **2.** fəaliyyətsiz / süst / hərəkətsiz olmaq

stagnation [stægˈneɪʃn] *n* durğunluq; hərəkətsizlik

staid [steɪd] *adj* ağır, sakit, təmkinli, vüqarlı, ciddi; yaşlı, ağıl; **a ~ old man** təmkinli ahıl kişi

stain¹ [steɪn] *n* ləkə (*həm də məc.*)

stain² [steɪn] *v* **1.** ləkələmək, ləkə salmaq; *Peach juice stains very badly Şaftalı şirəsi çox pis ləkə salır*; **2.** ləkələnmək; *This carpet stains very easily Bu xalça çox tez ləkələnir*; **3.** boyamaq, rəngləmək; **4.** şər yaxmaq, ləkələmək

stained glass [ˈsteɪndˈgla:s] *adj* rəngli / naxışlı şüşədən düzəldilmiş; **~ windows** naxışlı şüşə salınmış pəncərələr

stainless [ˈsteɪnlɪs] *adj* **1.** ləkəsiz, ləkəsi olmayan; **2.** eyibsiz, nöqsansız, qüsursuz, təmiz; **3.** paslanmayan; **~ steel** paslanmayan polad

stair [steəʳ] *n* **1.** pillə; **2.** *pl* pilləkən; **at the head of the ~s** pilləkənin başında

staircase [ˈsteəkeɪs] *n* pilləkən; **spiral / winding ~** dolama pilləkən

stake¹ [steɪk] *n* I paya, sütun, dirək

stake [steɪk] *n* II **1.** ortaya / banka atılan pul (*qumar oyununda*); **2.** girov (*mərc gələrkən*)

stake² [steɪk] *v* I **1.** paya ilə nişanlamaq, bir şeyin sərhədini paya ilə göstərmək; **2.** ətrafını paya ilə kəsmək; **3.** söykəmək, dayaq vermək, möhkəmlətmək (*dayaq vermək*); **4.** vurub deşmək / deşmək; sancmaq, batırmaq (*ucu iti silahla*), mıxlamaq;
◊ **to ~ off / out a claim for** *smth.* bir şeyə ixtiyarı olduğunu elan etmək / demək

stake [steɪk] *v* II **1.** ortaya / banka pul qoymaq (*qumar oyununda*); **2.** mərc gəlmək; **3.** risk etmək, qumara qoymaq

stale [steɪl] *n* sidik (*heyvanlarda*)

stale² [steɪl] *adj* **1.** bayat, qurumuş; **~ bread** bayat çörək; **2.** ağır, üfunətli, pis, iylənmiş, qoxumuş; **~ air** ağır hava; **~ meat** iylənmiş / qoxumuş ət; **3.** köhnəlmiş, bayağı, şit, duzsuz; **~ news** köhnəlmiş xəbər; **4.** üzülmüş, həddən artıq yorulmuş, çox yorğun / üzgün

stalemate¹ [ˈsteɪlmeɪt] *n* **1.** *şahm.* pat; **2.** çıxılmaz / çətin vəziyyət

stalemate² [ˈsteɪlmeɪt] *v* **1.** *şahm.* pat etmək; **2.** çətin / çıxılmaz vəziyyətə salmaq; *Negotiations have been stalemated Danışıqlar çıxılmaz vəziyyətə düşüb*

stalk¹ [stɔ:k] *n* **1.** saplaq, gövdə; **to pick roses with long ~s** qızılgülləri uzun saplaqlı qoparmaq; **2.** özək; **cabbage ~** kələm özəyi

stalk² [stɔ:k] *v* **1.** gizlincə / yavaş-yavaş yaxınlaşmaq, izləmək, pusmaq; **to ~ a deer** maral izləmək; **2.** axtarıb tapmaq; **to ~ a criminal** cinayətkarı axtarıb tapmaq

stall¹ [stɔ:l] *n* **1.** *k.t.* bordaq, pəyə, tövlə; **2.** laryok, köşk; **3.** piştaxta; **4.** *teatr.* parter

stall² [stɔ:l] *v* I heyvanı bordağa bağlamaq; heyvanı bordaqda saxlamaq

stall [stɔ:l] *v* II **1.** dayandırmaq; dayanmaq; *The car stalled at the traffic-lights Maşın svetoforun yanında dayandı*; **2.** *av.* sönmək (*mühərrik haq.*); **3.** söndürmək (*mühərriki*); **4.** *amer. d.d.* uzatmaq, yubatmaq, ləngitmək; *Stop stalling and give me an answer! Uzatma / Uzatmayın, mənə bir cavab ver! / verin!*

stallion [ˈstæljən] *n* ayğır

stalwart [ˈstɔ:lwət] *adj* **1.** *məc.* mətanətli, mətin, cəsarətli, əzmli, səbatlı; **~ declaration** cəsarətli bəyanat; **a ~ opponent** qərarından dönməz rəqib

stamina [ˈstæmɪnə] *n* güc, qüvvə; möhkəmlik, dözümlülük; *He doesn't have the*

stamina to be a teacher Müəllim olmaq üçün onda dözümlülük yoxdur

stammer[1] [ˈstæmə^r] *n* kəkələmə, pəltəkləmə, pəltəklik

stammer[2] [ˈstæmə^r] *v* kəkələmək, pəltəkləmək, pəltək danışmaq

stamp[1] [stæmp] *n* **1.** ştamp, ştempel; **rubber ~** rezin ştamp / ştempel; **wooden ~** taxta ştamp / ştempel; **2.** damğa, möhür; **3.** yarlık; **4.** marka; **to collect ~s** marka yığmaq / toplamaq; **5.** işarə, əlamət; **the ~ of genius** dahilik əlaməti

stamp[2] [stæmp] *v* **1.** ştamp / ştempel vurmaq; **to ~ a document / a letter** sənədə / məktuba ştamp vurmaq; **2.** möhür / damğa vurmaq; **3.** marka yapışdırmaq; **to ~ a letter** məktuba marka yapışdırmaq; **4.** həkk olunmaq, yadda qalmaq; *The scene is stamped on / in my memory Hadisə / Mənzərə mənim yaddaşıma həkk olunub*

stampede[1] [stæmˈpi:d] *n* vahiməli qaçaqaç, vəlvələ, çaxnaşma

stampede[2] [stæmˈpi:d] *v* vahimə içərisində qaçmaq, dağınıq / pərakəndə halda qaçmaq; *The cattle stampeded towards the river Mal-qara çaya tərəf qaçdı*

stanch [sta:ntʃ] *v* kəsmək, dayandırmaq (*qanaxmanı*)

stand[1] [stænd] *n* **1.** dayaq, dirək; altlıq; üçayaq; **2.** asılqan; **a towel ~** məhrəba üçün asılqan; **3.** köşk, laryok, alver budkası; **4.** estrada (*açıq səhnə*); **5.** tribuna (*stadionda*); **6.** xitabət kürsüsü; **7.** yer, vəziyyət; **to take *one's* ~** yerini tutmaq

stand[2] [stænd] *v* **1.** durmaq, dayanmaq; **to ~ on tiptoe** barmaqlarının ucunda durmaq; **to ~ at attention / at ease** farağat / azad dayanmaq; **to ~ in *smb.'s* light** bir kəsin işığını kəsmək; **2.** (**up**) ayağa qalxmaq / durmaq; **to ~ up** ayağa durmaq; **3.** qoymaq, yerləşdirmək; **to ~ a ladder against a wall** nərdivanı divara söykəmək; **4.** möhkəm / bərk / davamlı olmaq; **5.** tab gətirmək, dözmək; **to ~ heat / pain** istiyə / ağrıya dözmək; **to ~ the test of time** zamanın sınağına tab gətirmək / dözmək; *He can't stand critism O, tənqidə dözmür*; **6.** qüvvədə qalmaq; *The order / The resolution will stand Əmr / Qətnamə qüvvədə qalacaq*; **7.** müəyyən nöqteyi-nəzəri müdafiə etmək; müəyyən mövqe tutmaq; *He always stood for liberty O həmişə azadlığın tərəfdarı olub*; **8.** (**on, upon**) təkid / israr etmək, inadla məqsədə çatmaq; *He'll stand on his right O öz hüquqlarına təkid edəcək*; **to ~ for *smth.*** bir şeyi bildirmək; *White stands for purity Ağ rəng təmizlik rəmzidir*; **to ~ by *smb.*** bir kəsi müdafiə etmək; **to ~ by *one's* friends** dostlarına sadiq olmaq

stand [stænd] *v* II *bağlayıcı fel*: **1.** olmaq; **to ~ alone 1)** tək olmaq; **2)** tayı / bərabəri olmamaq; **2.** kənarda durmaq, qarışmamaq; *Stand aside and let me pass! Kənarda dur / durun, qoy / qoyun keçim*; **to ~ aloof from an argument** mübahisəyə qarışmamaq; **to ~ in need of *smth.*** bir şeyə ehtiyacı olmaq; **to ~ ready for anything** hər şeyə hazır olmaq; **to ~ back** geri çəkilmək;
◊ **to ~ on end** dimdik durmaq (*tük haq.*); **to ~ well with *smb.*** **1)** bir kəsin gözündə yaxşı olmaq; **2)** bir kəslə yaxşı münasibətdə olmaq; **to ~ in *one's* own light** özünə ziyan etmək

standard[1] [ˈstændəd] *n* **1.** bayraq; **to raise the ~ of revolt** qiyam bayrağı qaldırmaq; **2.** standart, norma; **~s of international law** beynəlxalq hüquq normaları; **3.** meyar; **~s of judgement** qiymət qoymanın meyarları; **4.** ölçü vahidi, beynəlxalq vahid; **~ of comparison** etalon (*ən dəqiq ölçü nümunəsi*); **5.** dayaq, altlıq; **a ~ for a vase** vaz üçün altlıq

standard[2] [ˈstændəd] *adj* standart, normaya uyğun / müvafiq; **a ~ size** standart ölçü; **~ time** standart vaxt

standard-bearer [ˈstændəd,beərə^r] *n* bayraqdar

standardize, -ise [ˈstændədaɪz] *v* standartlaşdırmaq, normalaşdırmaq, müəyyən normaya salmaq

standing[1] [ˈstændɪŋ] *n* **1.** mövqe; dərəcə, rütbə; ad, şöhrət; **a person of high ~** yüksək rütbəli şəxs; **a person of no ~** heç bir mövqeyi olmayan şəxs; **2.** köhnə; **a custom / an illness of long ~** köhnə adət / xəstəlik; **to be friends of old ~** köhnə dostlar olmaq; **3.** staj

standing[2] [ˈstændɪŋ] *adj* **1.** biçilməmiş, dik, duran / dayanan; **~ corn / grain** biçilməmiş qarğıdalı / taxıl; **2.** daimi, arasıkəsilməz; **~ army** daimi ordu; **~ committee** daimi komitə; **3.** durğun, axmayan, axmaz; **~ water** durğun su

standpoint [ˈstændpɔɪnt] *n* nöqteyi-nəzər, baxım; *From a technical standpoint, this is a great advantage Texniki nöqteyi-nəzərdən / baxımdan bu çox böyük üstünlükdür*

standstill [ˈstændstɪl] *n* **1.** dayanma, fasilə; **to bring to a ~** dayandırmaq; **to come to a ~** dayanmaq; **2.** hərəkətsizlik, durğunluq; **to be at a ~** işləməmək, fəaliyyət göstərməmək;
◊ **to ride a horse to a ~** atı sürüb / minib əldən salmaq

star[1] [sta:^r] *n* **1.** ulduz; **shooting ~** meteor; **2.** ulduz (*fərqlənmə nişanı*); **3.** ulduz (*aparıcı aktyor və ya aktrisa*); **4.** qaşqa (*heyvanlarda*); **to be born under a lucky ~** xoşbəxt ulduz altında doğulmaq; **to bless / to curse *one's* ~s** taleyinə şükr etmək / lənət oxumaq

star[2] [sta:^r] *v* baş rol oynamaq (*kinoda, teatrda*); *She took many starring roles O, çox baş rollarda oynayıb*

starch[1] [sta:tʃ] *n* kraxmal, nişasta

starch[2] [sta:tʃ] *v* kraxmallamaq, nişasta vurmaq

stare[1] [steə^r] *n* gözünü zilləmə; **to give *smb.* a ~** gözünü bir kəsə zilləmək

stare[2] [steə^r] *v* **1.** gözünü zilləmək, gözünü zilləyib baxmaq; **to ~ into *smb.'s* eyes** gözünü bir kəsin gözünə zilləmək

star-fish [ˈsta:fɪʃ] *n zool.* *dəniz ulduzu* (*balıq*)

stark [sta:k] *adv* tamamilə, bütövlükdə; **~ blind** tamamilə kor

stark-naked [ˈsta:kˈneɪkɪd] *adj* tamam lüt / çılpaq

starling [ˈsta:lɪŋ] *n zool.* sığırçın

starlit [ˈsta:lɪt] *adj* ulduzlu; **a ~ night** ulduzlu gecə

starry [ˈsta:rɪ] *adj* **1.** ulduzlu; **a ~ night / sky** ulduzlu gecə / səma; **2.** ulduz kimi parlayan; **~ eyes** ulduz kimi parlayan gözlər

start[1] [sta:t] *n* **1.** başlanğıc, əvvəl; **from ~ to finish** əvvəldən axıra kimi; **to make a ~** başlamaq; **2.** yola düşmə, getmə; *We'll make an early start for town Səhər tezdən biz şəhərə yola düşəcəyik*; **3.** *id.* start; **to line up for ~** start üçün sıraya düzülmək; **4.** səksənmə, diksinmə, sıçrama, sıçrayış; **to give a ~** səksənmək, diksinmək; **to give *smb.* a ~** bir kəsi səksəndirmək / diksindirmək

start[2] [sta:t] *v* **1.** (*həm də* **to ~ out**) yola düşmək, getmək; *The train has just started Qatar indicə yola düşüb*; **to ~ on a journey** səyahətə getmək; *He started for Turkey last week Keçən həftə o, Türkiyəyə getdi*; **2.** başlamaq; **to ~ a quarrel** mübahisəyə başlamaq; **3.** başlanmaq; *How did the war / quarrel / conversation start? Müharibə / Mübahisə / Söhbət necə başlandı?* **4.** səksənmək, diksinmək, qorxmaq; *He starts at every noise O hər bir səsdən diksinir*; **5.** diksindirmək, qorxutmaq; **6.** sıçrayıb / atılıb qalxmaq; **to ~ to *one's* feet** ayağı üstə atılmaq; **to ~ from sleep** qəflətən yuxudan oyanmaq; **7.** laxlamaq; *His tooth started Onun dişi laxladı*; **8.** çıxmaq; *His eyes started from their sockets Onun gözləri kəlləsinə çıxdı*; **9.** sel kimi axmaq, fışqırmaq; *Tears started from her eyes Onun gözlərindən yaş sel kimi axdı*;
◊ **to ~ with 1)** hər şeydən əvvəl / öncə…; **2)** əvvəlcə, öncə, qabaqca

starter [ˈsta:tə^r] *n* **1.** *id.* starter; **2.** *id.* iştirakçı (*yarışda*); **3.** *tex.* starter; **4.** iştaha açmaq üçün yeyilən xörək və s.

starting-point [ˈsta:tɪŋpɔɪnt] *n* başlanğıc nöqtəsi

starting-post [ˈsta:tɪŋpoʊst] *n id.* start işarəsi / nişanı

startle [ˈsta:tl] *v* **1.** qorxutmaq, hürkütmək, diksindirmək; *The sudden noise in the bush startled his horse Kolluqdakı qəfil səs onun atını hürkütdü*; **2.** heyrətləndirmək, təəccübləndirmək, heyrətə salmaq; *He was startled at the news Xəbər onu heyrətə saldı*

startling [ˈsta:tlɪŋ] *adj* heyrətləndirici, vələhədici, sarsıdıcı; **~ developments** heyrətləndirici müvəffəqiyyətlər / nailiyyətlər

starvation [sta:ˈveɪʃn] *n* aclıq, ac qalma, aclıq çəkmə; **to die of ~** aclıqdan ölmək

starve [sta:v] *v* **1.** acmaq, aclıq çəkmək; **to ~ to death** acından ölmək; **2.** *d.d.* (*ancaq davamedici zaman formalarında işlənir*) ac olmaq, aclıq hiss etmək; *I'm simply starving Mən lap acından ölürəm*; **to be ~d** acından ölmək; **3.** *d.d.* çox arzu etmək, həsrətini çəkmək, ...həsrətində olmaq; *He's starving for knowledge O, bilik almağı çox arzu edir*

state¹ [steɪt] *n* **1.** vəziyyət; **normal / bad / hopeless ~** normal / pis / ümidsiz vəziyyət; **~ of emergency** fövqəladə vəziyyət; **~ of war** müharibə vəziyyəti; **~ of affairs / of things** işlərin vəziyyəti; **~ of health** sağlamlıq vəziyyəti; **to be in the ~ of shock** şok vəziyyətində olmaq; **2.** dövlət; **European ~s** Avropa dövlətləri; **a ~ within a ~** dövlət içində / içərisində dövlət; **3.** ştat; **the State of Texas** Texas ştatı

state² [steɪt] *v* **1.** ifadə / şərh / izah / bəyan etmək, söyləmək; **to ~ a reason** səbəbi bəyan etmək; **to ~ an opinion** fikri / rəyi şərh etmək; **2.** təsdiq / etiraf / qeyd etmək; *It's often stated that English weather is uncertain Çox vaxt deyirlər ki, İngiltərədə hava sabit deyil*; **3.** təyin etmək, müəyyənləşdirmək; **to ~ the time for a meeting / for a visit** iclas / görüş üçün vaxt təyin etmək

stated [ˈsteɪtɪd] *adj* müəyyənləşdirilmiş, müəyyən edilmiş; **at the ~ time / place** müəyyən edilmiş vaxtda / yerdə; **~ office hours** idarənin müəyyən edilmiş iş saatları

stately [ˈsteɪtlɪ] *adj* əzəmətli, vüqarlı, böyük, möhtəşəm; **~ appearance** əzəmətli görkəm; **a ~ lady** vüqarlı xanım

statement [ˈsteɪtmənt] *n* **1.** demə, söyləmə (*öz fikrini, rəyini və s.*), şərh / izah / ifadə etmə; şərh, izah; **an admirable ~ of the case** məsələnin çox gözəl izahı; **2.** bəyanat, fikir, müddəa, iddia; **to make a ~** bəyanat vermək; *This is unfounded statement Bu, əsassız bəyanatdır*; **formal ~** rəsmi bəyanat; **3.** rəsmi hesabat, məlumat, siyahı; **monthly ~** aylıq məlumat / bülleten

statesman [ˈsteɪtsmən] *n* [-mən] dövlət xadimi; siyasi xadim

statesmanlike [ˈsteɪtsmənlaɪk] *adj* dövlət xadiminə / siyasi xadimə yaraşan, dövlət xadimi kimi, siyasi xadim kimi; *He's a man of statesmanlike judgement O, dövlət xadimi kimi düşünən / fikirləşən adamdır*

station¹ [steɪʃn] *n* **1.** stansiya; **a railway / railroad ~** dəmiryol stansiyası; **a local radio ~** yerli / məhəlli radiostansiya; **a radar ~** radar stansiyası; **a nuclear power ~** atom elektrik stansiyası; **2.** dayanacaq (*yolda*); *I'll get off at the next station Mən növbəti dayanacaqda düşəcəm*

station² [steɪʃn] *v* **1.** yerləşdirmək; *Their regiment is stationed in Spain Onların alayı İspaniyada yerləşdirilib*; **2.** yerləşmək, oturmaq; *The police sergeant stationed himself by the door Polis serjantı qapının yanında oturdu*

stationary [ˈsteɪʃənərɪ] *adj* **1.** hərəkətsiz, tərpənməyən; **to remain ~** tərpənməmək, hərəkətsiz qalmaq; **a ~ target** tərpənməyən hədəf; **2.** bərkidilmiş, stasionar; **a ~ crane** stasionar kran; **3.** həmişəlik, stabil, möhkəm, dəyişməz; **~ temperature** sabit temperatur

stationer [ˈsteɪʃnəʳ] *n* dəftərxana ləvazimatı satan (*adam*)

statistical [stəˈtɪstɪkl] *adj* statistik; **~ evidence** statistik məlumat

statistics [stəˈtɪstɪks] *n* **1.** statistika; **2.** statistik məlumat

statue [ˈstætjuː] *n* heykəl; **a bronze / marble ~** bürünc / mərmər heykəl

stature [ˈstætʃəʳ] *n* **1.** bədən, qamət, qəddqamət, boy-buxun; **2.** ləyaqət, məziyyət; mənlik; keyfiyyət; **moral ~** mənəvi keyfiyyət, ləyaqət

status [ˈsteɪtəs] *n* **1.** status; vətəndaşlıq vəziyyəti; **diplomatic / legal / international ~** diplomatik / qanuni / beynəlxalq status; **to grant** *smb.* **refugee ~** bir kəsə qaçqın statusu vermək; **2.** ictimai vəziyyət, yüksək rütbə

statute [ˈstætʃuːt] *n* **1.** əsas qanun; **2.** nizamnamə

statute-book [ˈstætʃuːtbuk] *n hüq.* qanun külliyyatı / məcəlləsi

staunch [stɔːntʃ] *adj* möhkəm, davamlı, səbatlı, metin, yenilməz, qətiyyətli; **~ belief** möhkəm inam; **a ~ supporter** yenilməz / səbatlı tərəfdar

stave¹ [steɪv] *n* **1.** çəllək taxtası; **2.** beyt, bənd (*şerdə*)

stave² [steɪv] *v* **1.** dəlmək, deşmək; deşib keçmək (*çəlləyi; həm də* **to ~ in**); **2.** dəlinmək, deşilmək; **3.** çəlləkdəki taxtanı yenisi ilə əvəz etmək; **to ~ off 1)** qarşısını almaq; **to ~ off disaster / danger / bankruptcy / hunger** bədbəxtliyin / təhlükənin / iflasın / aclığın qarşısını almaq; **2)** vaxtını dəyişmək, təxirə salmaq, vaxtını / möhlətini uzatmaq

stay¹ [steɪ] *n* I **1.** qalma, yaşama; **a long / a short / a week's ~ in London** Londonda uzun müddət / qısa müddət / bir həftəlik qalma; **2.** dözümlülük, dözüm, davamlılıq, davam

stay [steɪ] *n* II **1.** dayaq; **the only ~ of the family** ailənin yeganə dayağı; **2.** *adət. pl* korset

stay² [steɪ] *v* I **1.** qalmaq; **to ~ (at) home** evdə qalmaq; **to ~ in the house / in** ***one's*** **room** evdə / otağında qalmaq; *He stayed with us O bizimlə qaldı*; **2.** qalmaq, düşmək; **to ~ at / in a hotel** mehmanxanada qalmaq; **3.** dayandırmaq, qarşısını almaq; **to ~ bloodshed** qantökməni dayandırmaq; **to ~ the spread of disease** xəstəliyin yayılmasının qarşısını almaq; **4.** küsdürmək; **to ~** ***one's*** **appetite** iştahasını küsdürmək; **5.** *d.d.* dözmək, tab gətirmək; geri qalmamaq

◊ **to ~** ***one's*** **hand** əlini saxlamaq

stay [steɪ] *v* II **1.** müdafiə / kömək etmək; **2.** korseti bərkitmək

stay-at-home [ˈsteɪəthoum] *n* xanənişin, evdə oturmağı sevən adam

stayer [ˈsteɪəʳ] *n* **1.** dözümlü adam / heyvan; **2.** *id.* stayer

stead [sted] *n* **1.** mülk, malikanə; **2.** ferma

steadfast [ˈstedfa:st] *adj* **1.** möhkəm, davamlı; **~ gaze** davamlı baxış; **2.** sarsılmaz, möhkəm; **~ faith** möhkəm inam

steady¹ [ˈstedɪ] *adj* **1.** möhkəm, sarsılmaz, dayanıqlı, davamlı; **~ foundation** möhkəm özül; **~ faith** möhkəm inam; **2.** daimi, sabit, stabil; **~ speed** sabit sürət; *Prices are steady Qiymətlər sabitdir*; **3.** sadiq, etibarlı; **a ~ friend** sadiq / etibarlı dost

steady² [ˈstedɪ] *v* **1.** möhkəmləndirmək, möhkəm etmək, bərkitmək; **2.** möhkəmlənmək, möhkəm olmaq; **3.** ciddiləşmək, ağıllanmaq

steak [steɪk] *n* qızartmaq üçün ət / balıq parçası

steal [sti:l] *v* oğurlamaq; *My bicycle was stolen when I was in the shop Mən mağazada olanda velosipedimi oğurladılar*

stealth [stelθ] *n* biclik, hiyləgərlik, hiylə, fənd

stealthy [ˈstelθɪ] *adj* gizli, məxfi, üstüörtülü; **~ glance** gizli baxış / nəzər; **~ whisper** gizli / məxfi pıçıltı

steam¹ [sti:m] *n* **1.** buxar, buğ; **dry / wet ~** quru / nəm buxar; **to put on ~** buğa vermək; **2.** buxarlanma, buğlanma

steam² [sti:m] *v* **1.** buğlanmaq, buxarlanmaq; *His wet clothes began to steam Onun yaş paltarları buxarlanmağa başladı*; **2.** buğda bişirmək

steamer [ˈsti:məʳ] *n* paroxod

steel¹ [sti:l] *n* polad; *It's made of steel Bu, poladdan hazırlanıb*

steel² [sti:l] *v* **1.** poladla örtmək, polad çəkmək, poladla qaynaq etmək; **2.** bərkitmək (*poladı*); **3.** *məc.* sərtləşdirmək, amansızlaşdırmaq, mərhəmətsiz etmək

steel-hearted [ˈsti:lha:tɪd] *adj* **1.** cəsarətli, qoçaq, igid, cəsur, cürətli; **2.** amansız, qəddar, daşürəkli, zalım, rəhmsiz

steel-plated [ˈsti:lˈpleɪtɪd] *adj* zirehli, zirehlə örtülmüş, zireh çəkilmiş

steep¹ [sti:p] *n* I uçurum, sıldırım dərə; yarğan

steep [sti:p] *n* II salma, batırma (*mayeyə*), islatma, suya qoyma

steep² [sti:p] *adj* **1.** dik, dimdik, sıldırım, yalçın; **~ cliffs** yalçın / sıldırım qayalar; **2.** *d.d.* həddən artıq, hədsiz; yüksək; **~ demands** yüksək tələblər; **~ prices** yüksək qiymətlər

steep³ [sti:p] *v* **1.** salmaq, batırmaq (*mayeyə*); **2.** islatmaq, suya qoymaq; **to ~ the vegetable for two hours in water** tərəvəzi iki saat suya qoymaq;

◊ **to ~** ***one's*** **hands in blood** əllərini qana bulamaq / batırmaq

steepen [ˈsti:pən] *v* dikəlmək, dik qalxmaq; *The path steepens as you climb the mountain Dağa dırmaşdıqca cığır dikəlir*

steer¹ [stɪə'] *n* burulmuş / axtalanmış cöngə

steer² [stɪə'] *v* **1.** idarə etmək (*sükanı*); **to ~ a car / a ship** maşını / gəmini idarə etmək (*sürmək*); **2.** əməl / riayət etmək, getmək (*müəyyən yolla*); **to ~ *one's* way** öz yolu ilə getmək; **3.** rəhbərlik etmək, aparmaq; **to ~ a country to a peace** ölkəni sülhə aparmaq;
◊ **to ~ clear of *smb.* / *smth*.** bir kəsdən / bir şeydən qaçınmaq / kənar gəzmək / çəkinmək

steering [ˈstɪərɪŋ] *n* **1.** sükanı idarə etmə; **2.** *av.* idarə etmə, sürmə (*təyyarəni və s.*)

steering-wheel [ˈstɪərɪŋwiːl] *n tex.* şturval, sükan çarxı (*gəmidə, təyyarədə, avtomobildə*)

stellar [ˈstelə'] *adj* ulduz; **~ light** ulduz işığı

stem¹ [stem] *n* **1.** *bot.* saplaq, gövdə (*bitkilərdə*); **the ~ of a leaf / of an apple / of a plum** yarpağın / almanın / gavalının saplağı; **2.** ayaq; **the ~ of a goblet / of a wine-glass** kubokun / qədəhin ayağı; **3.** *dilç.* əsas (*sözdə*)

stem² [stem] *v* **1.** bənd çəkmək, qabağını bağlamaq / kəsmək (*suyun*); **to ~ a river** çayın qabağına bənd çəkmək; **2.** saxlamaq, dayandırmaq; **to ~ the flow of blood** qanaxmanı dayandırmaq; **3.** axına qarşı üzmək, küləyə qarşı getmək və s.

stench [stentʃ] *n* üfunət, pis qoxu / iy

stencil¹ [ˈstensl] *n* **1.** trafaret, qəlib; şablon, basmaqəlib; **2.** naxış, bəzək, gül

stencil² [ˈstensl] *v* naxış vurmaq (*trafaretlə*); **to ~ a fabric** çitə / parçaya naxış vurmaq

stenographer [steˈnɔgrəfə'] *n* stenoqrafist

step¹ [step] *n* **1.** addım; **a long / hesitating / short ~** uzun / inamsız / qısa addım; **at every ~** hər addımda; **~ by ~** addımbaaddım, addım-addım, tədricən; **2.** yaxın məsafə; *It's only a step to my house Mənim evimə cəmi bir addımdır*; **3.** yeriş; **light / heavy ~** yüngül / ağır yeriş; **4.** irəliləyiş, irəliləmə; *We have made a great step forward in our negotiations Biz danışıqlarımızda böyük irəliləyiş əldə etmişik*; **5.** hərəkət, addım; **a decisive / important ~** həlledici / vacib addım; **6.** pillə; **a marble / stone ~** mərmər / daş pillə;
◊ **to watch *one's* ~s** ehtiyatla hərəkət etmək, ehtiyatlı olmaq; *One step at a time ≡ Tələsən təndirə düşər*

step² [step] *v* **1.** addımlamaq, yerimək; **to ~ lightly / heavily** yüngül / ağır addımlamaq; **2.** (**over**) adlayıb / üstündən keçmək, adlamaq, keçmək, aşmaq (*bir şeyin üstündən*); **to ~ over an obstacle** maneəni aşmaq; **to ~ over a stream** axını adlayıb keçmək; **to ~ across a road / across a street** yolu / küçəni keçmək; (**on**) basmaq, tapdalamaq (*ayağı ilə*); **to ~ on *smb.*'s foot** bir kəsin ayağını tapdalamaq; **to ~ on the gas** qaz vermək (*avtomobilə*); **to ~ aside 1)** kənara çəkilmək / durmaq; **2)** *məc.* başqasına yol vermək; **to ~ back 1)** geri durmaq / addım atmaq; **2)** *məc.* güzəşt etmək, güzəştə getmək, razılaşmaq; **to ~ down** aşağı düşmək / enmək; **to ~ off** düşmək; **to ~ up 1)** pillələnlə qalxmaq; **2)** yaxınlaşmaq (*bir kəsə*); **to ~ up to *smb*.** bir kəsə yaxınlaşmaq;
◊ **to ~ off on the wrong foot** lap əvvəldən səhv etmək; **to ~ on *smb.*'s toes** bir kəsin yaralı yerinə toxunmaq

stepbrother [ˈstep,brʌðə'] *n* ögey qardaş

step-by-step [ˈstepbaɪˈstep] *adj* **1.** pilləli; **a ~ rocket** pilləli roket; **2.** addımbaaddım, tədricən, tədricən, tədrici, yavaş-yavaş; **~ progress** tədrici tərəqqi

stepdaughter [ˈstep,dɔːtə'] *n* ögey qız, qızlıq

stepfather [ˈstep,fɑːðə'] *n* ögey ata, atalıq

stepmother [ˈstep,mʌðə'] *n* ögey ana, analıq

stepsister [ˈstep,sɪstə'] *n* ögey bacı

stepson [ˈstep,sʌn] *n* ögey oğul, oğulluq

sterile [ˈsteraɪl] *adj* **1.** bəhərsiz, barsız, məhsul verməyən (*torpaq haq.*); **2.** sonsuz, uşağı olmayan (*adam haq.*); **3.** dölsüz, döl verməyən, qısır (*heyvan haq.*); **4.** *tib.* steril, mikroblardan təmizlənmiş; **~ bandages** steril sarğılar

sterilize, -ise [ˈsterɪlaɪz] *v* sterilizasiya etmək, sterilləşdirmək, mikrobsuzlaşdırmaq; **to ~ milk** südü sterilizasiya etmək; **to ~ surgical instruments** cərrah alətlərini sterilləşdirmək

sterling¹ [ˈstɜːlɪŋ] *n* sterlinq, funt sterlinq (*Britaniyada pul vahidi*)

sterling² [ˈstɜːlɪŋ] *adj* qüsursuz, nöqsansız, etibarlı; **a man of ~ character** nöqsansız etibarlı adam

stern [stɜːn] *adj* **1.** sərt; **a ~ look / face** sərt baxış / sifət; **2.** ciddi; **a ~ punishment** ciddi cəza

stew¹ [stjuː] *n* buğda bişirilmiş ət / balıq / tərəvəz və s.; **a beef ~** buğda bişirilmiş mal əti

stew² [stjuː] *v* **1.** pörtlətmək, buğda bişirmək; **2.** pörtlədilmək, buğda bişirilmək

stick¹ [stɪk] *n* **1.** ağac, dəyənək; **2.** əsa, əl ağacı; **3.** plitka; **a ~ of chocolate** bir plitka şokolad; **4.** *mus.* kaman yayı; **5.** dirijor çubuğu; **6.** *id.* hokkey ağacı; **7.** *bot.* budaq;
◊ **to use big ~ methods** güc siyasəti işlətmək / yeritmək; **to have the right end of the ~** üstünlük əldə etmək; **to have the wrong end of the ~** məğlubiyyətə düçar olmaq

stick² [stɪk] *v* I **1.** (**in, into**) sancmaq, batırmaq, soxmaq, çaxmaq; **to ~ a needle into *one's* finger** iynəni barmağına batırmaq; **to ~ a knife into *smb*.** bir kəsə bıçaq soxmaq; **2.** sancılmaq, batmaq; *The needle stuck in my finger İynə mənim barmağıma batdı*; **3.** öldürmək (*ucu şiş silahla*); **to ~ *smb.* with a bayonet** bir kəsi süngü ilə öldürmək; **4.** kəsmək (*heyvanı*); **to ~ a pig** donuz kəsmək; **5.** *d.d.* çıxarmaq; **to ~ *one's* head / *one's* hand out of the window** başını / əlini pəncərədən çıxarmaq; **6.** *d.d.* taxmaq; **to ~ a flower in *one's* hair** saçına çiçək / gül taxmaq; **7.** *d.d.* qoymaq, atmaq; *Just stick it on the table Onu stolun üstünə at / atın*; **to ~ out 1)** dik çıxmaq, dik / viz durmaq; *His ears stick out Onun qulaqları dik durur*; **2)** irəli vermək / çıxartmaq; **to ~ out *one's* chest** döşünü irəli vermək; **to ~ out *one's* tongue at *smb*.** bir kəsə dilini çıxartmaq

stick [stɪk] *v* II **1.** yapışdırmaq, vurmaq; **to ~ a lable on *one's* luggage** yükünün üstünə yarlık yapışdırmaq; **to ~ a stamp on a letter** məktubun üstünə marka yapışdırmaq; **to ~ a notice on a wall** divara elan vurmaq / yapışdırmaq; **2.** yapışmaq; *This envelope won't stick Bu zərf yapışmır*; *The vegetables have stuck to the pan Tərəvəzlər qazana yapışıb*; **3.** bərk, bərk-bərk yapışmaq; **to ~ on the horse** yəhərdən bərk-bərk yapışmaq; **4.** ilişmək, ilişib qalmaq; *The car stuck in the mud Avtomobil ilişib palçıqda qaldı*; *We had stuck there for a week by bad weather Havanın pisliyi ucbatından biz bir həftə ilişib orada qaldıq*; **5.** dayanmaq; **to ~ in the middle of a speech** nitqin ortasında dayanmaq; **6.** *d.d.* çətin vəziyyətə salmaq; *This problem sticks me Bu problem məni çətin vəziyyətə salır*; **7.** *d.d.* aldatmaq; *He had already been stuck several times by this man Bu adam artıq onu bir neçə dəfə aldatmışdı*; **to ~ around** qalmaq, getməmək; *Somebody has to stick around and feed the dog Kimsə qalıb iti yemləməlidir*; **to ~ together** bir yerə yapışdırmaq; **to ~ broken pieces together with glue** sınıq parçaları yapışqanla bir yerə yapışdırmaq;
◊ **to be stuck on *smb*.** bir kəsi sevmək, bir kəsə vurulmaq; **to ~ to *one's* last** öz işi ilə məşğul olmaq, başqasının işinə qarışmamaq

sticker [ˈstɪkə'] *n* **1.** yapışdıran vasitələr; **2.** yarlık; afişa, elan; **3.** afişa yapışdıran

sticky [ˈstɪkɪ] *adj* **1.** yapışan, yapışqanlı; **~ fingers** yapışqanlı barmaqlar; **2.** nəm; **a ~ August evening** nəm avqust axşamı; **3.** tərli; *I'm all hot and sticky after my game of tennis Tennis oynadıqdan sonra mən bərk istiləmmişəm və yapışqan kimiyəm*; **4.** çətin, xoşagəlməz; **a ~ situation** çətin / xoşagəlməz vəziyyət

stiff [stɪf] *adj* **1.** möhkəm, bərk, sərt; cod, qaba; **a ~ brush** sərt / cod firça; **2.** donmuş, keyimiş; **to be ~ with cold** soyuqdan keyləşmək; **3.** gərgin, qeyri-sərbəst, zorla; **a ~ face** gərgin sifət; **4.** pis hərəkət edən; *The door is stiff Qapı açılmır*; **5.** qatı; **~ dough** qatı xəmir; **6.** amansız, qırğın, şiddətli, kəskin; **a ~ battle** şiddətli döyüş; **a ~ fight** kəskin mübarizə

stiffen [ˈstɪfn] **1.** codlaşmaq, sərtləşmək; bərkimək; qatılaşdırmaq; **to ~ milk with flour** südə un qatmaqla qatılaşdırmaq; **2.** qatılaşmaq, bərkimək; **3.** keyimək, donmaq; *My hands stiffen with cold Əllərim soyuqdan keyiyir*

stiff-necked [ˈstɪfnekt] *adj* tərs, inad, inadcıl, inadkar, kəc

stiffness [ˈstɪfnɪs] *n* **1.** *tib.* hərəkətsizlik, tərpənməzlik, donuqluq; **2.** qatılıq, qəlizlik

stifle [ˈstaɪfl] *v* **1.** boğmaq; *The gas stifled them Qaz onları boğdu;* **2.** boğulmaq; **to – from want of air** havasızlıqdan boğulmaq; **to be –d by smoke / gas** tüstüdən / qazdan boğulmaq; **3.** yatırtmaq, susdurmaq; sakitləşdirmək; **to – a revolt** üsyanı /qiyamı yatırtmaq; **4.** batırmaq; **to – a noise** səsi batırmaq

stifling [ˈstaɪflɪŋ] *adj* boğanaq, bürkülü, ağır; **a – room** boğanaq otaq; **– heat** bürkülü isti

stigma [ˈstɪgmə] *n* **1.** üzüqaralıq, rüsvayçılıq, bədnamlıq, biabırçılıq; **2.** ləkə, yara (*bədəndə*)

stile [staɪl] *n* hasardan və ya divardan aşmaq üçün pillələr

still¹ [stɪl] *n* sakitlik, sükut, səssizlik; **in the – of the night** gecənin sakitliyində / sükutunda

still² [stɪl] *adj* **1.** sakit, tərpənməz; **– water of the lake** gölün sakit suyu; **a – rain** sakit yağış (*küləksiz*); **to keep / to stay –** sakit dayanmaq / durmaq; **2.** köpüklənməyən (*şərab haq.*);

◊ **(as) – as death / as the grave** ölü / qəbir kimi sakit; **to keep a – tongue in *one's* head** dilini sakit saxlamaq, susmaq; *Still waters run deep* ат. *söz.* ≡ *Suyun lal axanı, adamın yerə baxanı*

still³ [stɪl] *v* I sakitləşdirmək, susdurmaq, sakit / təskin etmək; *The food stilled the baby Yemək uşağı sakitləşdirdi*

still [stɪl] *v* II distillə etmək, saflaşdırmaq

still⁴ [stɪl] *adv* **1.** sakit, hərəkətsiz; **to stand –** sakit dayanmaq; *Sit still! Sakit otur! / oturun!;* **2.** hələ də, əvvəlki kimi; *They are still working Onlar hələ də işləyirlər;* **3.** yenə də, bununla belə; *Though she felt ill, she still went to work Özünü xəstə hiss etməyinə baxmayaraq, yenə də o, işə getdi*

still⁵ [stɪl] *conj* lakin, ancaq, amma, bununla belə; *The pain was bad, still he did not complain Ağrı bərk idi, ancaq o, şikayət etmədi; He has many faults, still I love him Onun nöqsanları çoxdur, bununla belə mən onu sevirəm*

stillborn [ˈstɪlbɔːn] *adj* ölü doğulmuş

stilt [stɪlt] *n* **1.** ağacayaq; **2.** *tik.* dayaq, dirək; **to build a house on –s** dayaqlar üzərində ev tikmək

stilted [ˈstɪltɪd] *adj* **1.** ağacayaqla gəzən; **2.** təmtəraqlı, dəbdəbəli; təntənəli

stimulant [ˈstɪmjulənt] *n tib.* gücləndirən, qızışdıran, fəaliyyəti artıran vasitə

stimulate [ˈstɪmjuleɪt] *v* **1.** oyatmaq, həyəcana gətirmək, qıcıqlandırmaq, həvəsə gətirmək; stimul yaratmaq; **2.** spirtli içki vasitəsilə oyatmaq / həvəsləndirmək

stimulation [ˌstɪmjuˈleɪʃn] *n* həvəsləndirmə, rəğbətləndirmə, şirnikləndirmə

stimulus [ˈstɪmjuləs] *n* **1.** stimul

sting¹ [stɪŋ] *n* **1.** neştər, iynə (*arılarda, əqrəblərdə və s.*); **2.** dalama (*gicitkəndə*), **3.** zəhərlilik, kəskinlik, acılıq (*sözdə, tənədə*); **4.** əzab, kəskin ağrı; **the –s of remorse** vicdan əzabı

sting² [stɪŋ] *v* **1.** sancmaq, vurmaq, çalmaq, dişləmək; *A bee stung me on the cheek Arı mənim yanağımdan sancdı / vurdu;* **2.** ayışmaq, acışmaq; *My eyes are stinging from the smoke Tüstüdən mənim gözlərim ayışır;* **3.** incitmək, əzab vermək; *His conscience stings him Vicdanı onu incidir / ona əzab verir;* **4.** əzab / əziyyət / iztirab çəkmək, kəskin ağrı hiss etmək;

◊ *Nothing stings like the truth* ≡ *Həqiqət hər şeydən acı olur*

stinging [ˈstɪŋɪŋ] *adj* **1.** sancan, yandıran; **2.** acı, zəhərli, kəskin; **– words** acı / zəhərli sözlər; **a – tongue** acı dil

stinging nettle [ˈstɪŋɪŋˌnetl] *n bot.* dalayan gicitkən

stingy [ˈstɪndʒɪ] *adj* **1.** xəsis, simic, dargöz; **a – man** simic adam; **2.** az, zəif, kasıb, az-maz

stink¹ [stɪŋk] *n* pis iy / qoxu, üfunət; *What a stink! Bu nə pis iydir!*

stink² [stɪŋk] *v* pis / üfunət iyləmək; *The fish has gone bad – it stinks Balıq xarab olub – üfunət iylənir*

stint¹ [stɪnt] *n* **1.** məhdudiyyət, məhdudlaşdırma; **without –** məhdudiyyət qoymadan; **to work without –** həddən artıq işləmək; **2.** pay, norma; **to appoint / to set a –** payı / norması təyin etmək

stint² [stɪnt] *v* kəsmək, azaltmaq; əsirgəmək; xəsislik / simiclik etmək; **not to – *smth.*** heç nədə xəsislik / simiclik etməmək

stipulate [ˈstɪpjuleɪt] *v* şərt qoymaq, şərtləndirmək, əsdı etmək; *He stipulates three things before he can agree to go O, getməyə razılıq verməzdən əvvəl üç şərt qoyur*

stipulation [ˌstɪpjuˈleɪʃn] *n* şərt, qeyd-şərt, qeyd; *Under / On the stipulation that... Bu şərtlə ki,...*

stir¹ [stɜːʳ] *n* **1.** hərəkət, tərpənmə, tərpətmə, tərpəniş; **2.** çalxama, çalxalama, qarışdırma; **to give the mixture a few –s** mikstura bir az qarışdırmaq / çalxalamaq; **to give the fire a –** ocağı qarışdırmaq; **3.** qarışıqlıq, çaxnaşma, hərc-mərclik, hay-küy; **to cause a –** hərc-mərclik salmaq

stir² [stɜːʳ] *v* **(-rr-) 1.** qarışdırmaq; **to – *one's* tea / *one's* coffee** çayını / qəhvəsini qarışdırmaq; **2.** tərpətmək; *The wind stirred the leaves Külək yarpaqları tərpətdi;* **3.** tərpənmək; *Nothing was stirring around Ətrafda heç nə tərpənmirdi;* **4.** həyəcanlandırmaq, oyatmaq, coşdurmaq; **to – *smb.*'s wrath** bir kəsin qəzəbini coşdurmaq; **to – *smb.*'s passions** bir kəsin ehtirasını oyatmaq; **to – up 1)** yaxşı-yaxşı qarışdırmaq; **2)** oyatmaq, coşdurmaq (*maraq və s. haq.*); **3)** qızışdırmaq, artırmaq; **to – up hatred** nifrəti qızışdırmaq / artırmaq;

◊ **not to – a finger** heç barmağını tərpətməmək

stirrup [ˈstɪrəp] *n* üzəngi (*yəhərdə*)

stitch¹ [stɪtʃ] *n* **1.** sırıqarası, tikişarası; **2.** ilgək; **to drop / to take up a –** ilgək buraxmaq / götürmək; **3.** *tib.* tikiş; **to put –es in a wound** yaraya tikişlər qoymaq; **4.** böyürdə kəskin ağrı (*həm də* **a – in the side**); **not to have a – on, to be without a – of clothing** tamam çılpaq olmaq

stitch² [stɪtʃ] *v* **1.** tikmək (*paltar, ayaqqabı və s.*); **2.** sırımaq; **3.** *tib.* tikiş qoymaq

stock¹ [stɔk] *n* **1.** əsas gövdə (*ağacda*), **2.** *məc.* küt, gic, kütbeyin, qanmaz, səfeh; **to stand like a –** qanmaz kimi dayanmaq; **3.** kök, əmələgəlmə mənbəyi; ulu babalar, əcdad; **the – of all mankind** bütün bəşəriyyətin əcdadı; **5.** nəsil, ailə; **to come / to be of good –** yaxşı nəsildən olmaq; **6.** ehtiyat, fond; **new / fresh –** təzə ehtiyat; **a – of wood** odun ehtiyatı; **a – of information** məlumat fondu

stock² [stɔk] *adj* **1.** standart; **– size** standart ölçü; **2.** şablon, adi, bayağı, çeynənmiş; **a – phrase** çeynənmiş ifadə; **3.** birja; **a – agreement** birja sazişi / razılaşması; **4.** maldarlıq, heyvandarlıq

stock³ [stɔk] *v* **1.** təmin / təchiz etmək; **to – a shop** mağazanı təchiz etmək; **2.** satışda olmaq; **3.** anbarda saxlamaq; ehtiyatı olmaq; **4.** ehtiyat yaratmaq

stock-breeder [ˈstɔkˌbriːdəʳ] *n* heyvandar, heyvandarlıq mütəxəssisi

stock-broker [ˈstɔkˌbroukəʳ] *n* birja dəllalı

stockholder [ˈstɔkˌhouldəʳ] *n* səhmdar, səhm sahibi

stocking [ˈstɔkɪŋ] *n* corab, uzunboğaz corab; **a pair of silk / woolen / cotton –s** bir cüt ipək / yun / pambıq corab

stockpile [ˈstɔkpaɪl] *n* ehtiyat, rezerv

stock-still [ˌstɔkˈstɪl] *adv* hərəkətsiz, tərpənmədən, hərəkətsiz halda; **to stand –** hərəkətsiz dayanmaq

stock-taking [ˈstɔkˌteɪkɪŋ] *n* inventarın / əmlakın yenidən hesaba alınması

stocky [ˈstɔkɪ] *adj* enlikürək (*adam*), pota; **a – man** pota adam

stodgy [ˈstɔdʒɪ] *adj* **1.** ağır, qatı (*yemək haq.*); **2.** maraqsız, usandırıcı, yorucu; **a – book** maraqsız kitab

stoke [stouk] *v* (*həm də* **to – up**) ocağı sönməyə qoymamaq, ocağa yanacaq əlavə etmək

stoker [ˈstoukəʳ] *n* ocaqçı, külxanaçı

stomach¹ [ˈstʌmək] *n* **1.** mədə; **on an empty –** acqarına; **to have a – upset** mədəsi pozulmaq; **2.** qarın; **to crawl upon *one's* –** qarınüstə sürünmək; **3.** həvəs, meyl, maraq; **to have no – for *smth.*** bir şeyə həvəsi olmamaq

stomach² [ˈstʌmək] *v* səbir etmək, dözmək, davam gətirmək; **to – *smth.*** bir şeyə dözmək; **to – an insult** təhqirə dözmək

stone¹ [stoun] *n* **1.** daş; **a pile of –s** bir topa daş; **to throw a – at *smb.*** bir kəsə daş atmaq; **2.** daş (*tikinti materialı*); **a house built of –** daşdan tikilmiş ev; **3.** qiymətli

daş (*həm də* **precious ~**); **4.** çəyirdək (*gilasda, gavalıda, ərikdə və s.*); **5.** *tib.* daş (*öd kisəsində, böyrəkdə*); **kidney ~s** böyrək daşları

stone[2] [stoun] *v* **1.** daşlamaq, daş atmaq; daşla döymək / vurmaq; **to ~ *smb.* to death** bir kəsi ölənə qədər daşla döymək; **2.** çəyirdəyini çıxartmaq (*meyvənin*); **to ~ fruit** meyvənin çəyirdəyini çıxartmaq

stone-deaf [ˈstounˈdef] *adj* tamamilə kar

stonemason [ˈstoun,meisn] *n* bənna

stony [ˈstouni] *adj* **1.** daşlı; **2.** *məc.* hissiz, sərt, amansız, rəhmsiz

stony-hearted [ˈstouni,ha:tid] *adj* daşürəkli, rəhmsiz, zalım

stool [stu:l] *n* **1.** taburet; **a piano ~** pianino tabureti; **2.** *tib.* qarnın / mədənin işləməsi; **to go to ~** qarnını boşaltmaq

stoop [stu:p] *v* **1.** əymək, bükmək (*belini*); **to ~ *one's* shoulders** çiyinlərini əymək; **2.** əyilmək, bükülmək; **to begin to ~ with age** yaşlandıqca beli bükülmək; **~ to pick *smth.* up** bir şey götürmək üçün əyilmək; **3.** alçalmaq, özünü alçaltmaq; **to ~ to begging** dilənməyə qədər alçalmaq

stop[1] [stɔp] *n* **1.** dayanma, ləngimə; **without a ~** dayanmadan; **to make a ~, to come to a ~** dayanmaq; **2.** fasilə; **to bring *smb.* to a (dead) ~** bir kəsi susmağa məcbur etmək; **3.** son, dayanma; **to bring *smth.* to a ~** bir şeyə son qoymaq; **4.** dayanacaq (*avtobus, tramvay və s. üçün*)

stop[2] [stɔp] *v* **1.** dayandırmaq, əyləmək, saxlamaq; **to ~ a train** qatarı dayandırmaq; **2.** dayanmaq; **to ~ to talk** danışmaq üçün dayanmaq; *My watch has stopped Mənim saatım dayanıb*; **3.** qurtarmaq; **to ~ work / the game** işi / oyunu qurtarmaq; **4.** kəsmək; **to ~ water / light** suyu / işığı kəsmək; **to ~ *smb.* 's way** bir kəsin yolunu kəsmək; **5.** doldurmaq; **to ~ a gap** yarığı doldurmaq; **to ~ a tooth** dişə plomb qoymaq

stopper [ˈstɔpəʳ] *n* probka, tıxac

storage [ˈstɔ:ridʒ] *n* **1.** saxlama, saxlanma; **cold ~** soyuducuda saxlama; **2.** anbar; **3.** anbarda və ya soyuducuda saxlama haqqı

store[1] [stɔ:ʳ] *n* **1.** ehtiyat; **a ~ of food** ərzaq ehtiyatı; **a ~ of energy** enerji ehtiyatı; **a ~ of money** pul ehtiyatı; **to keep *smth.* in ~** bir şeyi ehtiyatda saxlamaq; **2.** anbar; **3.** *amer.* mağaza; **clothing ~** hazır paltar mağazası; **a village ~** kənd mağazası

◊ **to set no ~ by** əhəmiyyət verməmək, qiymətləndirməmək

store[2] [stɔ:ʳ] *v* **1.** ehtiyat yığmaq / görmək, tədarük etmək, saxlamaq; **to ~ (up) food for the winter** qışa azuqə ehtiyatı görmək / tədarük etmək; **to ~ *one's* furniture** mebelini anbarda saxlamaq; **2.** toplamaq; *How much energy can this battery store? Bu batareya nə qədər enerji toplaya bilər?*

storehouse [ˈstɔ:haus] *n* **1.** anbar; **2.** xəzinə, dərya; **a ~ of knowledge** elm dəryası

storekeeper [ˈstɔ:,ki:pəʳ] *n* anbardar, anbar müdiri

store-room [ˈstɔ:ru:m] *n* anbar (*evdə, mağazada*)

storey [ˈstɔ:ri] *n* mərtəbə, qat; **on the third ~** dördüncü mərtəbədə / qatda; **to live on the upper / lower ~** yuxarı / aşağı mərtəbədə yaşamaq

storm[1] [stɔ:m] *n* **1.** tufan, boran, fırtına; **a heavy ~** bərk tufan / boran / fırtına; **2.** güclü həyəcan / çaxnaşma / təşviş; **a political ~** siyasi çaxnaşma; **to stir up a ~** çaxnaşma salmaq, həyəcan / təşviş oyatmaq; **3.** *hərb.* hücum, həmlə; **to take by ~** həmlə ilə almaq

storm[2] [stɔ:m] *v* **1.** vıyıldamaq, guruldamaq, coşmaq, şiddət etmək, şiddətlənmək; **2.** qışqırmaq, bağırmaq; hiddətlənmək; **to ~ at *smb.*** bir kəsin üstünə bağırmaq; **3.** *hərb.* hücumla almaq; **to ~ the town** şəhəri hücumla almaq

stormy [ˈstɔ:mi] *adj* **1.** boranlı, tufanlı, fırtınalı; **~ weather** tufanlı hava; **~ wind** şiddətli külək; **2.** şiddətli, qızğın, gurultulu; **~ discussion** qızğın müzakirə; **~ meeting** gurultulu iclas

stormy-petrel [ˈstɔ:mipetrəl] *n zool.* fırtına quşu

story [ˈstɔ:ri] *n* **1.** hekayə, povest; **a short ~** qısa hekayə; **2.** fabula, süjet; **3.** hadisə, əhvalat, qəziyyə, nağıl, rəvayət; **4.** yalan, uydurma; **to tell stories** uydurma / yalan danışmaq, uydurmaq

story-teller [ˈstɔ:ritelәʳ] *n* **1.** hekayə danışan, nağıl edən / söyləyən; **2.** hekayə yazan, hekayələr müəllifi; **3.** *d.d.* yalançı, uydurmaçı

stout [staut] *adj* **1.** möhkəm, davamlı; **a ~ piece of string** bir parça möhkəm ip / iş; **a ~ wall** möhkəm divar; **2.** igid, qoçaq, cəsarətli, cəsur, cürətli; **a ~ man** cəsur adam; **3.** kök, tosqun; **to become ~** kökəlmək, tosqunlaşmaq

stove [stouv] *n* soba, peç, mətbəx plitəsi

stow [stou] *v* **1.** qablamaq, qablaşdırmaq, yerləşdirmək; **to ~ clothes in a trunk** paltarları sandığa qablaşdırmaq; **2.** doldurmaq (*ağzına qədər*), tıxmaq; **to ~ a trunk with clothes** sandığı paltarla ağzına qədər doldurmaq

stowaway [ˈstouəwei] *n* **1.** biletsiz sərnişin (*əsas. gəmidə*); **2.** gizlədilmiş şey; **3.** bir şey düzəltmək üçün gizli / xəlvəti yer

straddle [ˈstrædl] *v* **1.** ayaqlarını geniş açaraq dayanmaq / oturmaq; **2.** *amer.* tərəddüd etmək, ikimənalı siyasət yeritmək, nə "hə", nə "yox" deməmək

straggle [ˈstrægl] *v* **1.** geri / geridə / dala qalmaq; qopmaq, aralanmaq; **2.** dağınıq olmaq, dağınıq halda yerləşmək / uzanıb getmək; *The town straggles along the border between two countries Şəhər iki ölkənin sərhədi arasında dağınıq halda yerləşir*

straight[1] [streit] *adj* **1.** düz; **a ~ line / road** düz xətt / yol; **a ~ angle** düz bucaq; **2.** doğru, düz, qaydada olan; **to put a room ~** otağı qaydaya salmaq; **to put the picture ~** şəkli düzəltmək; **to put things / matters ~** işləri qaydaya salmaq; **3.** *d.d.* vicdanlı, namuslu, səmimi; **a ~ man** səmimi adam; **to be ~ in *one's* dealings** işlərində vicdanlı olmaq; **a ~ talk** səmimi söhbət; **4.** *amer. d.d.* bir-bir, tək-tək, dənə-dənə; *Apples are ten cents straight Almaların qiyməti dənə-dənə on sentdir*

straight[2] [streit] *adv* **1.** düz, düz xətlə; **to stand ~** düz dayanmaq; **to look *smb.* ~ in the eyes / in the face** bir kəsin gözünə / üzünə düz baxmaq; **2.** düz, dəqiq; **to shoot ~** düz / dəqiq atmaq; **3.** açıq, səmimi; **to tell *smb.* ~** bir kəsə açıq demək; **~ away** dərhal, həmən saat; **to go ~ away** dərhal çıxıb getmək; **to guess ~** dərhal duymaq; **~ off** əlüstü, o saat; tərəddüd etmədən; **to answer ~ off** o saat cavab vermək

straighten [ˈstreitn] *v* **1.** düzəltmək (*həm də* **to ~ out**); **to ~ *one's* shoulders** çiyinlərini düzəltmək; **2.** qaydaya salmaq, düzəltmək; **to ~ *one's* tie** qalstukunu düzəltmək; **to ~ (out) *one's* affairs** işlərini qaydaya salmaq; **3.** qaydaya düşmək; *Things will straighten out İşlər qaydasına düşəcək*

straightforward [,streitˈfɔ:wəd] *adj* **1.** düz, birbaşa; **2.** təmiz, doğru, vicdanlı, namuslu, səmimi; **a ~ person** səmimi / təmiz adam; **a ~ answer** səmimi cavab

strain[1] [strein] *n* I **1.** dartma, gərmə, dartılma, gərilmə; **to break under the ~** gərilmədən / dartılmadan qırılmaq; **2.** gərginlik, yük; yorğunluq; **mental ~** əqli / zehni gərginlik; **the ~ of the modern life** çağdaş həyatın gərginliyi; **to bear / to stand the ~** gərginliyə tab gətirmək

strain [strein] *n* II **1.** əsil, mənşə; qəbilə, cins; **of noble ~** kübar əsildən; *This dog is of (a) good strain Bu it yaxşı cinsdəndir*; **2.** irsiyyət; irsilik; irsilik xüsusiyyəti; **a ~ of ferocity** irsi qəddarlıq; **a ~ of insanity in the family** ailədə irsi xəstəlik

strain[2] [strein] *v* **1.** dartmaq; dartıb gərmək; **to ~ a rope** kəndiri dartmaq; **2.** gücə salmaq; **to ~ *one's* wrist** biləyini gücə salmaq; **3.** yormaq, gərmək; **to ~ oneself** özünü yormaq; **to ~ *one's* eyes** gözlərini yormaq; **4.** sui-istifadə etmək, artırmaq; **to ~ *one's* authority / *one's* power** öz hakimiyyətindən sui-istifadə etmək; **5.** süzmək, süzgəcdən keçirmək

strained [streind] *adj* **1.** dartılmış; **a ~ rope** dartılmış kəndir; **2.** gərilmiş, yorğun; **~ nerves** gərilmiş / yorulmuş əsəblər; **~ relations** gərgin əlaqələr

strait [streit] *n* **1.** *coğ.* boğaz; **the Magellan Strait, the Strait of Magellan** Magellan boğazı; **2.** *pl* çətinlik, əziyyət; **to be in serious financial ~s** ciddi maliyyə çətinliyi çəkmək

strand[1] [strænd] *n* **1.** saç, tel, zülf; **a ~ of hair** bir dəstə saç; **2.** sap; **a ~ of beads / of pearls** bir sap muncuq / mirvari

strand[2] [strænd] *v* **1.** eşmək, əyirmək; sarımaq; hörmək, toxumaq; **2.** çətin / çıxılmaz

vəziyyətdə qalmaq; *I was stranded in a foreign country without a passport Mən xarici ölkədə pasportsuz çətin vəziyyətdə qalmışdım*

strange [streɪndʒ] *adj* **1.** tanınmayan, tanış olmayan, naməlum, yad, özgə; **a ~ voice** naməlum səs; **a ~ place** yad yer; **a ~ man** yad adam; **a ~ face** tanış olmayan sifət; **2.** qəribə, qeyri-adi; **a ~ man** qəribə adam; **~ behaviour** qeyri-adi davranış; **to wear ~ clothes** qəribə paltar geymək; *It's a strange thing / story Bu qəribə şeydir / əhvalatdır*; **3.** alışılmamış, adət edilməmiş, məlum / tanış olmayan; *I'm strange to the job Mən bu işlə tanış deyiləm*

stranger [ˈstreɪndʒəʳ] *n* **1.** yad / tanış olmayan adam, naməlum şəxs / adam; **a perfect / utter / total ~** tamamilə yad adam; **to be ~ to *smb*.** bir kəsə tanış olmamaq / yad olmaq; *The dog barks at strangers It yad adamlara hürür*; **2.** yadelli, gəlmə; *I'm a stranger here Burada mən yadelliyəm / gəlməyəm*; **3.** kənar adam, ailə üzvü olmayan, qonaq; **to make a ~ from *smb*.** bir kəsə qonaq kimi münasibət göstərmək

strangle [ˈstræŋgl] *v* boğmaq; **to ~ *smb*.** bir kəsi boğmaq; *The man strangled her with her own scarf Kişi onu öz şərfi ilə boğdu; This tight colar is strangling me Bu dar yaxalıq məni boğur*

strap[1] [stræp] *n* **1.** qayış, kəmər, toqqa; **2.** *hərb.* poqon

strap[2] [stræp] *v* **1.** bağlamaq, sarımaq, kəməri / toqqanı bərkitmək; **to ~ a parcel** bağlamanı sarımaq / bağlamaq; **2.** kəmərlə / şallaqla döymək

strategic [strəˈtiːdʒɪk] *adj* strateji; **~ decisions / planning** strateji qərarlar / planlaşdırma

strategy [ˈstrætədʒɪ] *n* strategiya; **military ~** hərbi strategiya; **defensive ~** müdafiə strategiyası

stratosphere [ˈstrætəsfɪəʳ] *n* stratosfer (*atmosferin dəniz səthindən 8–12 km yüksəklikdə olan üst təbəqəsi*)

stratum [ˈstrɑːtəm] *n* (*pl* **strata** [-tə]) **1.** *geol.* təbəqə, qat, lay; **2.** təbəqə (*cəmiyyətdə*); **the various strata of society** cəmiyyətin müxtəlif təbəqələri

straw [strɔː] *adj* kövşən, küləş; **a ~ hat** kövşən şlyapa; **a ~ mat** kövşən döşək

strawberry[1] [ˈstrɔːbərɪ] *n bot.* bağ çiyələyi

strawberry[2] [ˈstrɔːbərɪ] *adj* çiyələk; **~ jam** çiyələk mürəbbəsi / cemi

stray[1] [streɪ] *adj* **1.** azmış, evsiz, sahibsiz, sürüdən ayrı düşmüş; **a ~ child** sahibsiz uşaq; **a ~ cat / dog** sahibsiz pişik / it; **a ~ sheep** sürüdən dala qalmış qoyun; **2.** təsadüfi, nadir, naqafil; **a ~ bullet** naqafil güllə; **~ acquaintance** təsadüfi tanışlıq

stray[2] [streɪ] *v* **1.** azmaq, yoldan çıxmaq; ayrı düşmək; **to ~ from the road** yoldan çıxmaq, azmaq, yolu itirmək; **2.** *məc.* kənara çıxmaq; **to ~ from the point** mövzudan kənara çıxmaq; **3.** *məc.* yolundan sapmaq, yolunu azmaq, pis yola düşmək

streak[1] [striːk] *n* **1.** zolaq, damar, nazik qat; **a black ~** qara zolaq / damar və s.; **~s of red** qırmızı damarlar; **a ~ of light** işıq zolağı; **2.** *d.d.* dövr, müddət, vaxt; **a ~ of good luck** xoşbəxt dövr / vaxt; **3.** xüsusiyyət (*xarakterdə*); **a nervous ~** əsəbilik; **a yellow ~** namərdliyə meyllilik

streak[2] [striːk] *v* **1.** zolaq çəkmək, ləkələkə etmək; **2.** parlayıb / yanıb sönmək, sayrışmaq

streaky [ˈstriːkɪ] *adj* **1.** zolaqlı; **2.** piy qatı olan (*ət və s. haq.*)

stream[1] [striːm] *n* **1.** balaca çay; **2.** axın; sel (*həm də məc*); **a ~ of light** işıq seli; **3.** qatar, cərgə, sıra; axın; **a ~ of people** insan axını; **a ~ of cars** maşın qatarı;
◊ *Little streams make great rivers at. söz.* ≅ *Damla-damla göl olar*

stream[2] [striːm] *v* **1.** axmaq; sel kimi axmaq / axıb getmək; batmaq, bulanmaq; **to ~ with blood** qana bulanmaq; **to ~ with perspiration** qan-tərə batmaq; **2.** tökülmək, axışıb gəlmək; *People streamed in from all quarters Adamlar hər tərəfdən axışıb gəldilər*; **3.** yelləmək; **to ~ a handkerchief / a flag** dəsmalı / bayrağı yelləmək; **4.** yellənmək; *The flag streamed in the wind Bayraq küləkdən yellənirdi*

street [striːt] *n* küçə; **the main ~ of the town** şəhərin baş / əsas küçəsi; **manners of the ~** küçə davranışları; **in the ~ /** *amer.* **on the ~** küçədə; **to walk the ~s / in the ~s** küçələri / küçələrdə gəzmək

streetcar [ˈstriːtkɑːʳ] *n* = **tram**

streetwalker [ˈstriːtwɔːkəʳ] *n* **1.** küçədə gəzən adam; **2.** fahişə, qəhbə

strength [streŋθ] *n* **1.** güc, qüvvə, qüvvət; **~ of body** fiziki güc; **~ of mind** mənəvi güc / qüvvə; **~ of words** sözün gücü; **a person of great ~** çox qüvvətli / güclü adam; **to possess great ~** böyük gücə / qüvvəyə malik olmaq; **the ~ of the wind** küləyin gücü; **2.** *tex.* möhkəmlik, davamlılıq; müqavimət; **the ~ of a rope / of a chain** kəndirin / zəncirin davamlılığı / möhkəmliyi; **~ of materials** materialların müqaviməti

strengthen [ˈstreŋθn] *v* **1.** gücləndirmək, qüvvətləndirmək; **to ~ ties of friendship** dostluq tellərini / əlaqələrini gücləndirmək; **2.** möhkəmlətmək; **to ~ a wall** hasarı möhkəmlətmək; **3.** güclənmək, qüvvətlənmək; *The wind has strengthened Külək güclənib*

strenuous [ˈstrenjuəs] *adj* güc / qüvvə / gərginlik / səy tələb edən; **~ work** gərgin iş, gərgin; **~ life** gərgin həyat

stress[1] [stres] *n* **1.** təzyiq, basqı, təzyiq etmə; **under the ~ of poverty** kasıblıq təzyiqi altında; **under the ~ of fear** qorxu təzyiqi / qısqısı altında; **2.** *dilç.* vurğu; **primary / secondary / emphatic / rhetorical ~** əsas / ikinci dərəcəli / emfatik / retorik vurğu; **to put a ~** vurğu qoymaq

stress[2] [stres] *v* **1.** vurğu qoymaq; **2.** *məc.* vurğulamaq, xüsusi olaraq nəzərə çatdırmaq / çarpdırmaq / qeyd etmək, altından xətt çəkmək; *He stressed the importance of treating customers politely O, müştərilərlə nəzakətlə davranmağın əhəmiyyətini vurğuladı*

stretch[1] [stretʃ] *n* **1.** sərələnmə, tirlənmə; çəkib uzatma; **to give *smth*. a ~** bir şeyi çəkib / dartıb uzatmaq; **2.** gərginlik, gərilmə, gərginləşmə; **on the ~** gərginlik altında; **3.** yer, sahə; **level ~** düz / hamar yer; **4.** müddət, vaxt; **a ~ of three months** üç aylıq müddət; **5.** şişirtmə, artırma; **a ~ of power / of authority** hakimiyyəti artırma; **7.** gərnəşmə; **to have a ~** gərnəşmək

stretch[2] [stretʃ] *v* **1.** dartmaq, dartıb / çəkib uzatmaq; gərmək; **to ~ gloves** əlcəyi dartıb uzatmaq; **to ~ *one's* neck** boğazını uzatmaq; **2.** sərələnmək, uzanmaq, tirlənmək; **3.** gərnəşmək; *He woke up, yawned and stretched O, yuxudan durdu, əsnədi və gərnəşdi*; **4.** çəkmək; **to ~ a rope across the room** otaq boyu ip / kəndir çəkmək; **5.** uzanmaq; uzanıb getmək; *This forest stretches for miles Bu meşə millərlə uzanıb gedir*; **to ~ out *one's* hand** əlini uzatmaq

stretcher [ˈstretʃəʳ] *n* **1.** xərək; **2.** çərçivə (*şəkil çəkmək üçün üzərinə kətan çəkilən*)

stretcher-bearer [ˈstretʃəbeərəʳ] *n* xərək daşıyan sanitar

strew [struː] *v* **1.** (*sür. məchulda işlənir*) atmaq, dağıtmaq, səpmək, səpələmək; **to ~ papers upon the table** kağızları stolun üstünə atmaq; **to ~ sand over the road** yola qum səpələmək / səpmək; **2.** (**with**) tökmək, örtmək; **to ~ the floor with sand** döşəməyə qum tökmək

stricken [ˈstrɪkən] *adj* **1.** zədələnmiş, pozulmuş; zərbə yemiş, vurulmuş; **~ with disease** xəstəlik vurmuş; **2.** yaralı; xəstə; **~ beast** yaralanmış / xəstə vəhşi heyvan

strict [strɪkt] *adj* **1.** dəqiq; **~ rules** dəqiq qaydalar; **~ instructions** dəqiq təlimatlar; **the ~ sense of the word** sözün dəqiq mənası; **2.** ciddi; tələbkar; **a ~ teacher** tələbkar müəllim; **to be ~ with *smb*.** bir kəsə qarşı ciddi / tələbkar olmaq

stride[1] [straɪd] *n* iri addım; **to walk with long ~s** iri addımlarla yerimək / gəzmək

stride[2] [straɪd] *v* **1.** iri addımlarla getmək, addımlamaq; **to ~ up to *smb*.** iri addımlarla bir kəsə yaxınlaşmaq; **2.** adlayıb keçmək, üstündən keçmək; adlamaq; **to ~ over a river / a ditch** çayın / qanovun üstündən adlayıb keçmək

strident [straɪdnt] *adj* **1.** cırıldayan, xışıldayan; **2.** kəskin; sərt, qaba; **a ~ voice** sərt səs

strife [straɪf] *n* çəkişmə, mübarizə; mübahisə; narazılıq, nifaq; **to be at ~** mübarizə aparmaq; **to make ~** nifaq salmaq

strike[1] [straɪk] *n* I **1.** zərbə; **to make a ~ at *smb*. 1)** bir kəsə əl qaldırmaq; **2)** dəymə, sancma, vurma (*zəhərli həşərat, ilan haq.*); **2.** gözlənilməz uğur (*həm də* **lucky ~**)

strike [straɪk] *n* II tətil; **to be on ~** tətil etmək; **to go on ~** tətil elan etmək; **sym-**

pathetic ~ həmrəylik tətili; **general** ~ ümumi tətil

strike[2] [straık] *v* I **1.** vurmaq; zərbə endirmək, döymək; **to ~ (on / upon) the table** stolun üstünə vurmaq; **to ~ *smb.*** bir kəsi vurmaq; **to ~ *smb.* in the face** bir kəsin üzünə vurmaq; **2.** dəymək, toxunmaq; **to ~ a mine / a rock** minaya / qayaya toxunmaq; **3.** hücum etmək: *The enemy struck at dawn Düşmən dan yeri ağaranda hücum etdi;* **4.** heyrətləndirmək, heyrətə salmaq, heyran / valeh etmək; **to ~ *smb.* dead** bir kəsi bərk sarsıtmaq; **5.** tapmaq; təsadüfən rast gəlmək *(həm də* **to ~ on / upon**); **to ~ gold** qızıl yatağı tapmaq; **to ~ water** su tapmaq; **to ~ oil** neft yatağı tapmaq; **6.** istiqamət almaq, dönmək; **to ~ into the woods** meşəyə tərəf istiqamət almaq / dönmək; **7.** keçmək; **to ~ through clouds** buludları yarıb keçmək; **8.** çatmaq, yetişmək, **to ~ the village** kəndə çatmaq / yetişmək; **9.** pozmaq, çıxartmaq; məhv / yox / ləğv etmək; **to ~ a communication from the record** məlumatı protokoldan çıxartmaq; **10.** başına / ağlına gəlmək; *A thought has struck me Başıma bir fikir gəlib;* **11.** yandırmaq; **to ~ a match** spiçka / kibrit yandırmaq; **12.** vurmaq *(saat haq.),* *The clock has just struck four Saat indicə dördü vurub;* **to ~ into *smth.*** bir şeyi başlamaq; **to ~ a song** mahnı oxumağa başlamaq; **to ~ back** cavab zərbəsi endirmək; **to ~ off** kəsmək, çapmaq *(qılıncla, balta ilə);* **to ~ off *smb.*'s head** bir kəsin başını kəsmək; **to ~ through** pozmaq; **to ~ up** başlamaq; girişmək; **to ~ up a quarrel** səvaşa başlamaq

strike [straık] *v* II **1.** tətil etmək; **to ~ for higher pay** əmək haqqının artırılması uğrunda tətil etmək

strike-breaker [ˈstraık,breıkəʳ] *n* ştreykbrexer, xain, satqın

striker [ˈstraıkəʳ] *n* tətilçi, tətildə iştirak edən

striking [ˈstraıkıŋ] *adj* **1.** heyranedici, valehedici; fövqəladə; **a ~ young woman** heyranedici gənc qadın; **2.** diqqətəlayiq, parlaq, diqqəti cəlb edən; **a ~ example** parlaq misal

string[1] [strıŋ] *n* **1.** kəndir; **a ball of ~** bir yumruq / kələf kəndir; **to tie up a parcel with a ~** bağlamanı kəndirlə bağlamaq; **2.** *mus.* sim; **to touch the ~s** simlərə toxunmaq; **3.** qatar, sıra, cərgə; **a ~ of houses** evlərin cərgəsi; **a long ~ of tourists** turistlərin uzun cərgəsi / qatarı; **4.** sap; ip; **a ~ of pearls** bir sap mirvari; **a ~ of onions** bir ip soğan

string[2] [strıŋ] *v* **1.** sim salmaq *(musiqi alətinə);* **2.** kökləmək *(musiqi alətini);* **3.** bağlamaq; qaytan salmaq, qaytanla bağlamaq; **4.** sapa / ipə düzmək

stringed [ˈstrıŋd] *adj* **1.** simli; **~ instrument** simli alət; **2.** kəndirlə bağlanmış

stringent [ˈstrındʒənt] *adj* **1.** ciddi, zabitəli, tələbkar; sərt; məcburi; **~ rule** ciddi qayda; **~ control** ciddi nəzarət; **2.** pul defisiti / kəsiri hiss edən; **3.** inandırıcı, tutarlı, əsaslı

strip[1] [strıp] *n* **1.** uzun, nazik parça; zolaq; lent; **a ~ of board / of wood** planka, tamaşa; **2.** yumor səhifəsi *(qəzetdə, jurnalda)*

strip[2] [strıp] *v* I uzun ensiz hissələrə bölmək, zolaq-zolaq kəsmək

strip [strıp] *v* II **1.** soyundurmaq; **to ~ *smb.* to the skin** bir kəsi lüt soyundurmaq; **2.** soyunmaq; **to ~ off *one*'s clothing** paltarını soyunmaq; *She stripped off and ran into the water O soyundu və suya cumdu;* **3.** qopartmaq, soymaq, sıyırmaq; təmizləmək; *Elephants strip the leaves off / from trees Fillər ağacların yarpaqlarını soyurlar;* **4.** qarət etmək, soymaq, talamaq, çalıb-çapmaq; *The bandits stripped the house Banditlər evi qarət etdilər / taladılar / soydular;* **5.** sökmək; **to ~ a weapon** silahı sökmək

stripe [straıp] *n* **1.** zolaq; yelən; **black cloth with red ~s** qırmızı zolaqlı qara parça; **a table-cloth with a wide green ~** enli yaşıl yelənli stol örtüyü; **2.** tikmə; nişan, şevron *(hərbi qulluqçuların paltarına tikilən bafta nişan)*

striped [straıpt] *adj* zolaqlı, zolaq-zolaq; **a ~ shirt / tie / suit** zolaqlı köynək / qalstuk / kostyum

strive [straıv] *v* **1.** çalışmaq, can atmaq, əlləşmək; **to ~ for victory** qələbəyə çalışmaq / can atmaq; **2. (with, against)** mübarizə aparmaq; **to ~ against oppression** zülmə qarşı mübarizə aparmaq

stroke[1] [strouk] *n* **1.** zərbə; **mortal ~** öldürücü zərbə; **a ~ of lightning** ildırımın zərbəsi; **at the first ~** birinci zərbədə; **at one ~, at a ~** bir zərbədə; **2.** *tib.* tutma, özündən getmə; iflic; *He has had a stroke O, iflic olub;* **3.** yol, üsul; **clever ~** ağıllı üsul / yol; **a ~ of policy** siyasi yol / üsul; **4.** saatın vurması; **on the ~ of twelve** on ikinci vurunda *(saat);* **5.** vurma *(ürək haq.)*

stroke[2] [strouk] *v* sığallamaq, oxşamaq; **to ~ a cat** pişiyi tumarlamaq; **to ~ *one*'s beard** saqqalını sığallamaq; **to ~ a child** uşağı oxşamaq;

◊ **to ~ *smb.* down** bir kəsi sakitləşdirmək

stroll[1] [stroul] *n* gəzinti, seyr, ayaqseyri

stroll[2] [stroul] *v* gəzmək, gəzib dolaşmaq, ayaqseyrinə çıxmaq; **to ~ along the beach** çimərlik boyu gəzmək; **to ~ the streets** küçələrdə gəzib dolaşmaq

strong [strɔŋ] *adj* **1.** güclü, qüvvəli, qüvvətli; **~ poison** güclü zəhər; **to be ~ in chemistry / in physics *etc.*** kimyadan / fizikadan güclü olmaq; **2.** möhkəm, sağlam; **~ stomach** sağlam mədə; **~ nerves** möhkəm əsəblər; **3.** bərk, sarsılmaz, davamlı; **a ~ stick** bərk ağac; **a ~ fortress** sarsılmaz qala; **4.** kəskin, tünd; **~ smell** kəskin iy / qoxu; **~ tea** tünd / çay

stronghold [ˈstrɔŋhould] *n* qala, bürc, istehkam; istinadgah; dayaq; **~ of peace** sülhün dayağı

structural [ˈstrʌktʃərəl] *adj* **1.** struktur, quruluş; **~ linguistics** struktur dilçilik; **~ analysis** struktur təhlil; **2.** tikinti; **a ~ engineer** tikinti mühəndisi; **~ material** tikinti materialı

structure [ˈstrʌktʃəʳ] *n* **1.** quruluş; **the ~ of the human body** insan bədəninin quruluşu; **the ~ of the society** cəmiyyətin quruluşu; **2.** bina, tikili; **a stately ~** əzəmətli / möhtəşəm tikili

struggle[1] [ˈstrʌgl] *n* mübarizə, mücadilə; **the class ~** sinfi mübarizə; **the ~ for the championship** çempionluq uğrunda mübarizə; **the ~ against tyranny** müstəbidliyə / istibdada qarşı mübarizə; **the ~ for existence** yaşamaq uğrunda mübarizə; **to give in without a ~** mübarizəsiz təslim olmaq

struggle[2] [ˈstrʌgl] *v* **1.** mübarizə / mücadilə aparmaq; mübarizə etmək, vuruşmaq; **to ~ for peace / for liberty** sülh uğrunda / azadlıq uğrunda mübarizə aparmaq; **to ~ for existence** yaşamaq uğrunda mübarizə aparmaq; **to ~ to the last breath** son nəfəsinə qədər mübarizə aparmaq / mücadilə etmək; **2.** çapalamaq, çırpınmaq, çalışmaq, əlləşmək, çalışıb-çapalamaq; **to ~ in *smb.*'s arms** bir kəsin qolları arasında çapalamaq

strum [strʌm] *v* dınqıldatmaq, dınqıldatmaq; **to ~ (on) a guitar** gitaranı dınqıldatmaq; **to ~ (on) a piano** pianonu dınqıldatmaq

strut[1] [strʌt] *n* vüqarlı / iddialı / lovğa yeriş

strut[2] [strʌt] *v* vüqarla / iddialı / lovğa yerimək

stub[1] [stʌb] *n* kötük; **the ~ of a pencil** karandaşın kötüyü; **the ~ of a cigar / of a cigarette** siqarın / siqaretin kötüyü; **the ~ of a tooth** dişin kötüyü

stub[2] [stʌb] *v* **1.** qopartmaq, kökündən çıxartmaq *(həm də* **to ~ up**); **to ~ (up) weeds** alağı / alaq otlarını kökündən çıxarmaq; **2.** təmizləmək; kötükdən təmizləmək; **to ~ (out) a field** sahəni təmizləmək; **to ~ out a cigarette** papirosu söndürmək

stubble [ˈstʌbl] *n* **1.** kövşənlik, biçilmiş tarla / yer, kövşən; **2.** çoxdan qırxılmış saqqal; cod tük

stubborn [ˈstʌbən] *adj* **1.** tərs, inad, inadcıl, kəc; **a ~ man** kəc adam; **as ~ as a mule / as a donkey** qatır / uzunqulaq kimi tərs; **2.** sürəkli, gərgin; **~ battle** gərgin döyüş

stubby [ˈstʌbı] *adj* **1.** kötüyəbənzər, kötüyəoxşar, kötük kimi; **~ fingers** kötük kimi barmaqlar; **2.** cod qıllı *(saqqal haq.)*

stuck-up [ˈstʌkˈʌp] *adj d.d.* lovğa, iddialı, təkəbbürlü

stud [stʌd] *n* **1.** at zavodu; **2.** cinslik / damazlıq / döllük ferması

student [ˈstju:dnt] *n* tələbə; **a medical ~** tibb universitetinin / kollecinin tələbəsi; **a ~ of law** hüquq fakültəsinin tələbəsi

studied [ˈstʌdıd] *adj* **1.** qabaqcadan, düşünülmüş, qəsdən / qərəzlə / bilə-bilə edil-

miş; ~ **insult** qəsdən edilmiş təhqir; **2.** süni, saxta; qeyri-təbii; ~ **politeness** süni lütfkarlıq

studio [ˈstju:dıou] *n* studiya

studious [ˈstju:dıəs] *adj* **1.** çalışqan, səyli; **a ~ pupil** çalışqan şagird; **2.** elmlə məşğul olan, elmi sevən; **a person of ~ habits** özünü elmə həsr edən adam

study[1] [ˈstʌdı] *n* **1.** öyrənmə, tədqiqat; tədqiq etmə, tədqiqat aparma; **the ~ of physics / of human nature** fizikanı / insan təbiətini öyrənmə; **to give** ***one's*** **time to ~** vaxtını elmi fəaliyyətə həsr etmək; **to make a ~ of** ***smth.*** bir şeyi diqqətlə öyrənmək; **2.** *adət. pl* bilik əldə etmə / qazanma; dərs, məşğələ; təhsil; **to begin** ***one's*** **studies** təhsilə başlamaq; **to continue / to finish** ***one's*** **studies** təhsilini davam etdirmək / qurtarmaq; **3.** elm, elm sahəsi; **human studies** humanitar elmlər; **4.** iş otağı, kabinet

study[2] [ˈstʌdı] *v* **1.** öyrənmək; tədqiq etmək, tədqiqat aparmaq; **to ~ the situation** vəziyyəti öyrənmək; **to ~ history / languages** tarixi / dilləri öyrənmək; **2.** oxumaq, məşğul olmaq; **to ~ hard** çox / səylə oxumaq; **3.** (**for**) hazırlaşmaq (*bir şeyə*); **to ~ for an examination** imtahana hazırlaşmaq; **to ~ to be a doctor** həkim olmağa hazırlaşmaq

stuff[1] [stʌf] *n* **1.** material; maddə, cisim; mal; **raw ~** xammal; xam maddə; **carpenter's ~** meşə materialı, taxta-şalban; **2.** şey; *Put your stuff in the bag Şeylərini / Şeylərinizi çantana / çantanıza qoy / qoyun*; **3.** *d.d.* dərman (*həm. də* **doctor's ~**); **to take too much doctor's ~** çoxlu dərman qəbul etmək; **4.** zir-zibil, tullantı, cır-cındır; dəyərsiz şeylər; *Do you call this stuff wine? Sən / Siz zəhrimarı şərab adlandırırsan? / adlandırırsınız?*

stuff[2] [stʌf] *v* **1.** doldurmaq; içini doldurmaq; **to ~ a pillow with feathers** balışı tüklə doldurmaq; **to ~ fish / chicken** balığın / çolpanın içini doldurmaq; **2.** yemləmək, yedirmək, bordaqlamaq, kökəltmək; **to ~ goose** qazı bordaqlamaq (*kəsmək üçün*); **to ~ a child with food** uşağı zorla yedirtmək; **3.** tıxamaq, dürtmək, təpmək, soxmaq; **to ~** ***one's*** **things into a suit-case** şeylərini çamadana tıxamaq

stuffy [ˈstʌfı] *adj* **1.** boğanaq, bürkü, bürkülü; ağır (*hava haq.*); **a ~ room** bürkülü otaq; **2.** maraqsız, yorucu; ~ **debate** maraqsız müzakirə

stumble [ˈstʌmbl] *v* **1.** büdrəmək, ayağı dolaşmaq; ~ **and fall** büdrəyib yıxılmaq; **to ~ in the dark** qaranlıqda büdrəmək; **2.** dili dolaşmaq / topuq çalmaq, duruxaduruxa danışmaq; *She stumbled over the unfamiliar word but then continued O, tanış olmadığı sözdə duruxdu, lakin sonra davam etdi*

stump[1] [stʌmp] *n* kötük; qalıq; papiros kötüyü; **the ~ of a pencil / tooth** karandaşın / dişin kötüyü

stump[2] [stʌmp] *v* **1.** *d.d.* çıxılmaz / çətin vəziyyətə salmaq, çaşdırmaq; **to ~** ***smb.*** bir kəsi çaşdırmaq; **2.** axsamaq, axsaya-axsaya yerimək, ayaqlarını sürüyə-sürüyə; **3.** kəsmək, doğramaq (*ağacı*); **to ~ up** kökündən çıxartmaq / qopartmaq

stumpy [ˈstʌmpı] *adj* kök və gödək, gödək, pota; ~ **legs** kök və gödək qıçlar; ~ **fingers** kök və gödək barmaqlar; **a ~ tail** gödək quyruq; **a ~ man** pota adam

stun [stʌn] *v* **1.** qulaq batırmaq, kar etmək; *The roar stunned us Nərilti qulağımızı batırdı / bizi kar etdi*; **2.** vurub gicəlləndirmək / sarsıtmaq; **to ~** ***smb.*** **with a blow** bir kəsi zərbə ilə vurub gicəlləndirmək / sarsıtmaq

stunning [ˈstʌnıŋ] *adj* qulaqbatırıcı; sarsıdıcı; ~ **blow** sarsıdıcı zərbə

stunt [stʌnt] *n* böyümənin ləngiməsi (*insanlarda, bitkilərdə*)

stupefaction [ˌstju:pıˈfækʃn] *n* donma, quruma, donub / quruyub qalma; mat qalma (*təəccübdən, qorxudan*)

stupefy [ˈstju:pıfaı] *v* **1.** heyrətləndirmək, heyrətə salmaq; sarsıtmaq; *I was stupefied by the news Xəbər məni sarsıtdı*; **2.** keyləşdirmək (*ağılı, hissi*); **to be stupefied with grief** dərddən / kədərdən keyləşmək

stupendous [ˌstju:ˈpendəs] *adj* **1.** nəhəng, çox böyük / iri; **a ~ mistake / explosion** çox böyük səhv / partlayış; **2.** çox gözəl / yaxşı; **a ~ view** çox gözəl mənzərə

stupid [ˈstju:pıd] *adj* **1.** axmaq, qanmaz, fərasətsiz, sarsaq; **a ~ man** axmaq adam; **to give a ~ answer** axmaq cavab vermək; **2.** maraqsız, cansıxıcı, yorucu; **a ~ letter** maraqsız məktub; **3.** keyləşmiş; **to get / to grow ~** keyləşmək

stupidity [stju:ˈpıdıtı] *n* axmaqlıq, gicilik, sarsaqlıq

sturdy [ˈstə:dı] *adj* **1.** möhkəm, davamlı; **a ~ chair / frame** möhkəm stul / çərçivə; **2.** sağlam; **a ~ child** sağlam uşaq

sturgeon [ˈstə:dʒən] *n zool.* nərə balığı

stutter[1] [ˈstʌtə'] *n* kəkələmə, pəltəkləmə; pəltəklik; **to speak with a slight ~** bir az pəltək danışmaq / pəltəkləmək

stutter[2] [ˈstʌtə'] *v* kəkələmək, pəltəkləmək, pəltək danışmaq

sty [staı] *n* I **1.** donuz damı; **2.** it damı, pəyə, daxma

sty [staı] *n* II *tib.* itdirsəyi

style[1] [staıl] *n* **1.** üslub; ifadə üsulu; **personal ~** şəxsi üslub; **the ~ of a writer** yazıçının üslubu; **humorous / turgid / lofty ~** yumoristik / təmtəraqlı / yüksək üslub; **2.** üsul, tərz, qayda; **different ~s of swimming** üzmənin müxtəlif üsulları; **3.** zövq; **a woman of ~** zövqlü qadın; **to dress in good ~** yaxşı zövqlə geyinmək; **4.** dəb, mod; **in the latest ~** ən son dəbdə / modda

style[2] [staıl] *v* **1.** *amer.* dəbə salmaq; dəblə tikmək; **2.** müasirləşdirmək, yeniləşdirmək; **3.** oymaq, naxış açmaq, həkk etmək; **4.** ad / ləqəb vermək, adlandırmaq; *The country styles itself "People's Democratic Republic" Ölkə özünü "Xalq Demokratik Respublikası" adlandırır*

stylish [ˈstaılıʃ] *adj* modalı, modaya uyğun; dəbdə olan

stylistic [staıˈlıstık] *adj* stilistik, üslub; ~ **features** üslub xüsusiyyətləri

stylistics [staıˈlıstıks] *n* stilistika, üslubiyyat (*üslub haq. nəzəriyyə*)

subclass[2] [ˈsʌbkla:s] *v* yarımsiniflərə bölmək

subcommittee [ˈsʌbkəˌmıtı] *n* yardımçı komissiya / komitə

subconcious [sʌbˈkɔnʃəs] *adj* instinktiv

subdivide [ˌsʌbdıˈvaıd] *v* hissələrə ayırmaq / bölmək

subdivision [ˈsʌbdıˌvıʒn] *n* **1.** hissələrə bölmə / ayırma; **2.** şöbə, bölmə, yarımqrup

subdue [səbˈdju:] *v* **1.** zəbt / fəth / istila etmək, tabe etmək; **to ~ nature** təbiəti tabe etmək; **2.** yatırtmaq, boğmaq; **to ~** ***one's*** **passion** ehtirasını boğmaq; **3.** zəiflətmək, yumşaltmaq, azaltmaq; **to ~ temperature** hərarəti / qızdırmanı azaltmaq

subdued [səbˈdju:d] *adj* **1.** sakit; dilxor, mütəəssir; *You're very subdued. What's wrong? Sən / Siz çox dilxorsan / dilxorsunuz. Nə olub?*; **2.** yumşaldılmış, boğuq (*səs haq.*); ~ **conversation** pıçıltı ilə aparılan söhbət

sub-editor [ˈsʌbˈedıtə'] *n* redaktor köməkçisi, şöbə redaktoru

subheading [ˈsʌbhedıŋ] *n* yarımsərlövhə

subject[1] [ˈsʌbdʒıkt] *n* **1.** mövzu; **historical ~** tarixi mövzu; **a ~ for discussion** müzakirə mövzusu; **to change the ~** mövzunu dəyişmək; **2.** süjet; **the ~ of a play** pyesin süjeti; **3.** fənn; **compulsory / optional ~s** icbari / fakultativ fənlər; **4.** əsas, bəhanə; **a ~ for congratulation** təbrik üçün bəhanə / səbəb; **5.** vətəndaş, təbəə; **British ~** Britaniya vətəndaşı / təbəəsi; **6.** *dilç.* mübtəda; **the ~ of the sentence** cümlənin mübtədası

subject[2] [səbˈdʒekt] *v* **1.** tabe etmək; **to ~ a nation to** ***smb.'s*** **rule** ölkəni bir kəsin hakimiyyətinə tabe etmək; **2.** etmək, məruz qoymaq; **to ~** ***smb.*** **to an operation** bir kəsi operasiya etmək, bir kəsin üzərində cərrahiyyə əməliyyatı aparmaq

subjective [səbˈdʒektıv] *adj* subyektiv, şəxsi; **judgement ~** subyektiv mühakimə; ~ **impression** şəxsi təəssürat

subjugate [ˈsʌbdʒugeıt] *v* fəth / zəbt etmək; əsarət altına almaq, tabe etmək

subjugation [səbdʒuˈgeıʃn] *n* fəth / istila / zəbt / tabe etmə; ~ **of territory** ərazini istila etmə

submarine[1] [ˌsʌbməˈri:n] *n* sualtı qayıq

submarine[2] [ˌsʌbməˈri:n] *adj* sualtı; ~ **plants** sualtı bitkilər

submission [səbˈmıʃn] *n* **1.** tabe olma, itaət etmə; **compulsory / unconditional ~** məcburi / şərtsiz tabe olma; **2.** itaətkarlıq, boyun əymə; əməl etmə, qulaq asma,

itaət; **mute / complete** – danışıqsız / tam itaət; **3.** təqdim etmə, vermə (*sənədlərini*); **the – of a passport for inspection** yoxlamaq üçün pasportu təqdim etmə

submissive [səb'mısıv] *adj* itaətkar, müti, sözə qulaq asan; **a – son** sözə qulaq asan oğul

submit [səb'mıt] *v* **1.** tabe olmaq, itaət etmək; boyun əymək; **to – to terms** şərtlərə tabe olmaq; **2.** etmək, düçar etmək; **to – *smb.* to examination** bir kəsi imtahan etmək; **3.** baxılmağa təqdim etmək (*məhkəməyə, komissiyaya və s.*)

subordinate [sə'bɔ:dınıt] *adj* **1.** asılı, asılı olan, tabe, tabe olan; **to be in a – situation** asılı vəziyyətdə olmaq; **2.** ikinci dərəcəli; **a – part** ikinci dərəcəli rol; **3.** *dilç.* tabeli; **– clause** tabeli cümlə

subordinating [sə'bɔ:dıneıtıŋ] *adj dilç.* tabelik, tabelik bildirən; **– conjunctions** tabelik bildirən bağlayıcılar

subscribe [səb'skraıb] *v* **1.** maddi yardım vermək, pul buraxmaq; **2.** yazılmaq (*abunə*); **to – to a newspaper** qəzetə yazılmaq; **3.** yazmaq (*abunəçi*); **to – *smb.* to a newspaper / to a magazine** bir kəsi qəzetə / jurnala yazmaq; **4.** razılaşmaq, qoşulmaq; **to – to an opinion** rəylə / fikirlə razılaşmaq

subscriber [səb'skraıbə'] *n* **1.** ianəçi, ianə verən; **2.** abunəçi; **a – to a new publication** yeni nəşrə abunəçi; **3.** abunəçi (*telefona*)

subscription [səb'skrıpʃn] *n* **1.** ianə, ianə vermə; bağışlama; **2.** abunə ödənişi / haqqı; **3.** abunəçi; **a – to a newspaper / to a magazine** qəzetə / jurnala abunəçi; **4.** üzvlük haqqı; **a – to a club** kluba üzvlük haqqı; **to pay *one's* –** üzvlük haqqını ödəmək / vermək

subsection ['sʌb,sekʃn] *n* **1.** yarımbölmə, yarımşöbə; **2.** yarımfəsil, fəslin bir hissəsi; **3.** paraqraf, maddə, bənd

subsequent ['sʌbsıkwənt] *adj* sonrakı, ardınca / sonradan gələn, daha sonrakı; **– events** sonrakı hadisələr

subsequently ['sʌbsıkwəntlı] *adv* nəticədə, sonra

subservient [səb'sə:vıənt] *adj* yaltaq, qulluq göstərən, quyruq bulayan

subside [səb'saıd] *v* **1.** aşağı enmək / düşmək, azalmaq; *The fever subsided Qızdırma aşağı düşdü*; **2.** sakitləşmək, yavaşımaq, kəsilmək; *The storm subsided Tufan sakitləşdi*

subsidence [səb'saıdəns] *n* çökmə (*torpaq haq.*)

subsidiary [səb'sıdıərı] *adj* köməkçi, yardımçı; ikinci dərəcəli; **– body** köməkçi / yardımçı təşkilat (*BMT-də və s.*)

subsidy ['sʌbsıdı] *n* maddi yardım, pul köməyi, maliyyə yardımı

subsist [səb'sıst] *v* **1.** mövcud olmaq, yaşamaq; *Superstition still subsists there Orada hələ də xurafat mövcuddur*; **2.** qidalanmaq, yaşamaq; **to – on vegetables** tərəvəzlə qidalanmaq

subsistence [səb'sıstəns] *n* **1.** mövcud olma, yaşama; ömür; **to prolong –** ömrü uzatmaq; **2.** həyat üçün vasitələr, yeyəcək, ruzi; **means of –** yaşayış vasitələri; **minimum of –** yaşamaq üçün minimum şeylər; **to drive *one's* – from fishing** ruzisini balıq tutmaqla qazanmaq

subsoil [,sʌb'sɔıl] *n* torpağın alt qatı, torpaqaltı qat

substance ['sʌbstəns] *n* **1.** maddə; **a poisonous / chemical –** zəhərli / kimyəvi maddə; **2.** mahiyyət, əsil məna / məzmun; **to come to the – of the matter** məsələnin mahiyyətinə varmaq; **in –** mahiyyətcə; **3.** var, var-dövlət, mal; **a man of –** varlı / dövlətli adam

substantial [səb'stænʃl] *adj* **1.** möhkəm, bərk, davamlı; əsaslı; **– furniture** davamlı mebel, **a man of – build** möhkəm bədənli adam; **2.** vacib, böyük, əsas; **– argument** vacib / əsas dəlil; **3.** dövlətli, varlı, varlı-hallı; **a – farmer** varlı-hallı fermer

substantially [səb'stænʃəlı] *adv* **1.** mahiyyətcə, əsasən; *I substantially agree with you Mən mahiyyətcə / şəninlə / sizinlə razıyam*; **2.** möhkəm; əsaslı; **3.** xeyli / əhəmiyyətli dərəcədə; *Their performance has substantially improved Onların tamaşaları əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşıb*

substantiate [səb'stænʃıeıt] *v* həqiqiliyini sübut etmək (*bir şeyin*), kifayət qədər sübut gətirmək; **to – a claim** tələbin həqiqiliyini sübut etmək; **to – a charge** ittihamı sübutlarla möhkəmlətmək

substantive[1] [səbs'tæntıv] *n dilç.* isim, ad

substantive[2] [səbs'tæntıv] *adj* əsaslı, ciddi, həqiqi; real; **– changes** əsaslı dəyişikliklər

substitute[1] ['sʌbstıtju:t] *n* **1.** müavin, əvəz; **to be appointed *smb.*'s –** bir kəsin müavini təyin edilmək; **2.** *id.* əvəz edən oyunçu; **3.** dəyişmə; dəyişdirmə, əvəz etmə / edilmə; **to find a –** əvəz tapmaq

substitute[2] ['sʌbstıtju:t] *v* **1.** əvəz etmək; **to – for *smb.*** bir kəsi əvəz etmək; **2.** dəyişmək; **to – one word / one term / one document for another** bir sözü / termini / sənədi başqası ilə dəyişmək; **3.** *id.* dəyişmək (*bir oyunçunu başqası ilə*)

substitution [,sʌbstı'tju:ʃn] *n* **1.** dəyişmə, dəyişdirilmə, əvəz, əvəz etmə / edilmə; **2.** *id.* dəyişmə, əvəz, dəyişiklik

subtitle ['sʌbtaıtl] *n* **1.** yarımsərlövhə; **2.** subtitr

subtle ['sʌtl] *adj* **1.** incə, zərif; **– irony** incə yumor; **– perfume** zərif ətir; **2.** ağıllı, fərasətli, açıqgözlü, kəskin; **a – strategy / policy** ağıllı strategiya / siyasət; **– mind** kəskin ağıl; **3.** bacarıqlı, mahir, qabil; məharətli; **– fingers** məharətli barmaqlar

subtropical [,sʌb'trɔpıkl] *adj* subtropik; **– plants** subtropik bitkilər; **a – climate** subtropik iqlim

suburb ['sʌbə:b] *n* şəhərətrafı qəsəbə / yaşayış məntəqəsi

suburban [sə'bə:bən] *adj* şəhərətrafı; **a – shop** şəhərətrafı mağaza

subvention [səb'venʃn] *n* maddi yardım, maliyyə yardımı, pul köməyi; dotasiya

subversion [sʌb'və:ʃn] *n* **1.** devirmə; **2.** təxribatçılıq fəaliyyəti

subversive [səb'və:sıv] *adj* təxribatçılıq, ziyankarlıq; **– activities** təxribatçılıq fəaliyyətləri

subway ['sʌbweı] *n* **1.** tunel; **to use the – to cross the road** yolu keçmək üçün tuneldən istifadə etmək; **2.** *amer.* metro

succeed [sək'si:d] *v* **1.** çatmaq, yetişmək; məqsədə nail olmaq; *The attack succeeded Hücum baş tutdu*; **2.** müvəffəq olmaq, müvəffəqiyyət qazanmaq; **to – in *one's* business** işlərində müvəffəqiyyət qazanmaq; **3.** izləmək, biri digərini əvəz etmək / əvəzləmək; *Night succeeds day Gecə gündüzü əvəz edir*; **4. (to)** irsən almaq; varis olmaq; **a right to –** varis olmaq hüququ; **to – to *one's* father's estate** irsən atanın malikanəsinə sahib olmaq

succeeding [sək'si:dıŋ] *adj* sonrakı, sonra gələn; **the – letter** sonrakı məktub / hərf

success [sək'ses] *n* müvəffəqiyyət, nailiyyət, uğur; **sudden –** gözlənilməz müvəffəqiyyət; **to achieve –** uğur qazanmaq; **to wish *smb.* –** bir kəsə uğur arzulamaq; *Success attend you! Sənə / Sizə uğur olsun!* ◊ *Success is never blamed ≡ Qalibləri mühakimə etmirlər; Nothing succeeds like success Uğur uğur gətirər*

successful [sək'sesfl] *adj* uğurlu, uğur qazanan, müvəffəqiyyətli; **a – plan** uğurlu plan; **a – play** uğur qazanan pyes

succession [sək'seʃn] *n* **1.** varislik, vərəsəlik; **in – to *smb.*** bir kəsin varisi; **2.** varis, vərəsə, xələf; *He had no fit succession Onun münasib varisi yox idi*; **3.** ardıcıllıq; **in –** dalbadal, bir-birinin ardınca / dalınca; **for five years in –** dalbadal beş ilə; **4.** cərgə, sıra; **a – of remarkable victories** bir sıra gözəl qələbələr

successive [sək'sesıv] *adj* dalbadal, bir-birinin ardınca / dalınca, ardıcıl; *Our team won six successive games Bizim komanda dalbadal altı oyunda qalib gəldi*

successor [sək'sesə'] *n* varis, vərəsə; vəliəhd

succulent ['sʌkjələnt] *adj* şirəli; sulu; dadlı, ləzzətli (*xüs. meyvə və ət haq.*); **– roasted meat** dadlı ət; **a – pear / peach / apple** şirəli / ləzzətli armud / şaftalı / alma

succumb [sə'kʌm] *v* **1.** dözməmək, tab gətirməmək; güzəştə getmək; **to – to superior force** üstün qüvvə qarşısında güzəştə getmək; **2.** məhv olmaq, ölmək; **to – to cancer** xərçəngdən ölmək

such[1] [sʌtʃ] *adj* belə, bu cür / kimi; **– people** belə / bu cür adamlar; **in – a way** beləliklə, bu yolla; *I've never said such things Mən heç vaxt belə şeylər deməmişəm*; **– good music** belə qəşəng musiqi; **– as 1)** məsələn; **languages coming from Latin, – as, French, Italian, Spanish** latın dilindən törəmiş dillər, məsələn, fran-

sız, italyan, ispan dilləri; 2) kimi; ~ **beauty as hers** onunku kimi gözəllik; 3) belə, elə; ~ **a day** belə bir gün; *His illness was not such as to cause anxiety Onun xəstəliyi elə deyildi ki, narahatlıq törədəydi*
◊ *Such master, such man* *at. söz.* ≡ *Mal yiyəsinə / sahibinə oxşayar*

such[3] [sʌtʃ] *pron.* belə; *Such was his nature Onun xarakteri / xasiyyəti belə idi; Such are the results Nəticələr belədir*; **as** ~ özü-özlüyündə; *A name as such means nothing Belə adın özü-özlüyündə heç bir mənası yoxdur*

suck [sʌk] *v* sormaq; əmmək; **to ~ a sweet** konfet sormaq; **to ~ the juice from an orange** portağalın suyunu / şirəsini sormaq; *The child won't suck Uşaq əmmir / döş götürmür*

suckle [sʌkl] *v* döş vermək, döşlə yedirtmək, əmizdirmək

suckling [ˈsʌklɪŋ] *n* **1.** südəmər uşaq; **2.** təcrübəsiz adam

suction [ˈsʌkʃn] *n* sorma, əmmə; *tex.* çəkmə (havanı)

suction-pump [ˈsʌkʃnpʌmp] *n* sorucu nasos

sudden [ˈsʌdn] *adj* qəfil, qəfildən, gözlənilməz, birdən; ~ **shower** gözlənilməz leysan; ~ **death** qəfil ölüm; **all of a** ~ birdən, qəflətən

suddenly [ˈsʌdnlɪ] *adv* qəflətən, qəfildən, gözlənilmədən, birdən

suds [sʌdz] *n* sabun köpüyü

sue [su:, sju:] *v* **1.** məhkəmə vasitəsilə təqib etmək, iş qaldırmaq, şikayət vermək; iddiaçı qismində çıxış etmək; **to ~ for divorce** boşanmaq haqqında məsələ qaldırmaq; **to ~ *smb.* for libel** böhtanla əlaqədar olaraq bir kəsə qarşı iş qaldırmaq; **2.** xahiş / rica etmək, yalvarmaq; **to ~ an enemy for mercy** düşməndən aman istəmək / diləmək

suede [sweɪd] *n fr.* zamşa (*yumşaq maral dərisi*)

suffer [ˈsʌfəʳ] *v* **1.** əziyyət çəkmək; **to ~ acutely** bərk əziyyət çəkmək; **to ~ from *smth.*** bir şeydən əziyyət çəkmək; **to ~ from headaches** baş ağrılarından əziyyət çəkmək; **2.** məruz qalmaq, düçar olmaq; **to ~ a defeat** məğlubiyyətə məruz qalmaq; **3.** dözmək; **to ~ criticism** tənqidə dözmək

sufferance [ˈsʌfərəns] *n* dözüm, dözümlülük

sufferer [ˈsʌfərəʳ] *n* zərər görmüş, ziyana düşmüş (*adam*), ziyan çəkmiş

suffering [ˈsʌfərɪŋ] *n* əzab, əziyyət, cəfa, möhnət, dərd, iztirab

suffice [səˈfaɪs] *v* kifayət etmək, çatmaq; **to ~ for *smb.*'s needs** bir kəsin ehtiyaclarını ödəməyə kifayət etmək;
◊ *Suffice it to say (that)... Demək kifayətdir ki...*

sufficient [səˈfɪʃnt] *adj* lazımi / kifayət qədər; ~ **money / time / fuel** lazımi qədər pul / vaxt / yanacaq; *This sum is sufficient for the journey Bu məbləğ səyahət üçün kifayətdir*

suffocate [ˈsʌfəkeɪt] *v* boğulmaq, boğmaq; *Many passengers suffocated in the burning aircraft Yanan təyyarədə çox sərnişin boğuldu*; **to ~ with rage** qəzəbdən boğulmaq

suffocating [ˈsʌfəkeɪtɪŋ] *adj* **1.** boğucu, boğan; ~ **gas** boğucu qaz; **the ~ heat** boğucu isti; **2.** boğulan

suffocation [ˌsʌfəˈkeɪʃn] *n* **1.** boğma, boğulma; **2.** təngnəfəslik; nəfəs tutulması, tıncıxma

suffrage [ˈsʌfrɪdʒ] *n* səsvermə hüququ; **female / woman** ~ qadının səsvermə hüququ; **universal** ~ ümumi səsvermə hüququ

suffuse [səˈfju:z] *v* **1.** axıtmaq (*göz yaşı*); **2.** örtmək; *Her cheeks were suffused with tears Onun yanaqları göz yaşları ilə örtülmüşdü*

sugar[1] [ˈʃugəʳ] *n* qənd, şəkər; **a lump of** ~ bir parça şəkər / qənd; **granulated** ~ qənd / şəkər tozu

sugar[2] [ˈʃugəʳ] *v* **1.** şirinləşdirmək, üstünə qənd / şəkər səpmək; **2.** *məc.* şirin etmək, şirinləşdirmək; **to ~ *one's* words** sözlərini şirinləşdirmək, yaltaqlanmaq

sugar-basin [ˈʃugəˌbeɪsn] *n* qəndqabı, qənddan

sugar beet [ˈʃugəbi:t] *n bot.* qənd / şəkər çuğunduru

sugar-cane [ˈʃugəkeɪn] *n bot.* qənd / şəkər qamışı

suggest [səˈdʒest] *v* **1.** təklif etmək; məsləhət etmək; *I'll do as you suggest Necə məsləhət görsən / görsəniz, elə də edəcəm*; **2.** təlqin etmək (*fikri, ideyanı və s.*), fikrinə / yadına salmaq; demək, danışmaq; *What does this shape suggest to you Bu forma sənin / sizin yadına / yadınıza nə salır?*

suggestion [səˈdʒestʃən] *n* **1.** təklif, məsləhət; **practical** ~ əməli təklif / məsləhət; **to make / to offer a** ~ **1)** təklif vermək; *I've a suggestion to make Mənim (edilası) bir təklifim var*; **2)** fikir söyləmək, ideya vermək; **2.** işarə, əlamət; **a ~ of weariness** yorğunluq əlaməti; **3.** təlqin etmə, inandırma; **cure by** ~ təlqin (etmə) ilə müalicə

suggestive [səˈdʒestɪv] *adj* **1.** fikir oyadan; fikirləşməyə məcbur edən; **a ~ chapter** fikirləşməyə məcbur edən fəsil; **2.** nalayiq məqsədlə edilən

suicidal [ˌsu:ɪˈsaɪdl] *adj* təhlükəli, qorxulu, xətərli, fəlakətli, zərərli; ~ **policy** təhlükəli siyasət

suicide [ˈsjuɪsaɪd] *n* **1.** özünü öldürmə, intihar, intihar etmə; **to commit** ~ özünü öldürmək, intihar etmək; **2.** özünü öldürən, intihar edən (*adam*); **3.** iflas, iflas etmə, boşa çıxma; **political / economic** ~ siyasi / iqtisadi iflas

suit[1] [sju:t] *n* **1.** kişi / qadın kostyumu; **2.** komplekt; **a two-piece** ~ yubka və jaket; **3.** *hüq.* iddia, tələb; məhkəmə işi; məhkəmə prosesi; **criminal** ~ cinayət işi; **civil** ~ mülki iş; **to bring a ~ against *smb.*** bir kəsə qarşı iddia qaldırmaq;
◊ **to follow** ~ təqlid etmək, nümunə götürmək; *The others followed suit Başqaları nümunə götürdülər*

suit[2] [sju:t] *v* **1.** tələbi ödəmək, təmin etmək, əl vermək; *This suits me best Bu mənə tamamilə əl verir*; **2.** yaramaq, münasib / yararlı / gərəkli olmaq; **to be ~ed for / to *smth.*** bir şeyə yaramaq; **3.** yaraşmaq; *This hat suits you Bu şlyapa sənə / sizə yaraşır*; **4.** uyğunlaşdırmaq, düzəltmək; **to ~ *smth.* to *smth.*** bir şeyi bir şeyə uyğunlaşdırmaq

suitability [ˌsju:təˈbɪlɪtɪ] *n* uyğunluq, müvafiqlik, mütabiqlik, bərabərlik; yararlılıq

suitable [ˈsju:təbl] *adj* münasib, əlverişli, yarayan, uyğun gələn; **a ~ place for a picnic** gəzinti / piknik üçün münasib yer; **a ~ day / hour** əlverişli gün / saat; **to be ~ to / for *smth.*** bir şeyə uyğun / müvafiq gəlmək; *Is she suitable for the job? O, işə yarayırmı?*

suit-case [ˈsju:tkeɪs] *n* paltar çamadanı

suite [swi:t] *n* **1.** svita, məiyyət (*böyük bir şəxsin müşayiətçiləri*); **the President and his** ~ Prezident və onun svitası; **2.** dəst, komplekt; qarnitur; **a ~ of furniture** bir mebel dəsti / komplekti; **3.** lüks (*mehmanxanada*); **4.** *mus.* süita

suitor [ˈsu:təʳ] *n* **1.** pərəstişkar, aşiq; **2.** iltimasçı, ərizəçi, xahiş edən, ərizə verən; **3.** *hüq.* iddiaçı

sulk [sʌlk] *v* acığı tutmaq, acıq etmək, qaşqabaq / mısmırıq sallamaq; **to ~ with *smb.*** bir kəsə qaşqabaq tökmək

sulkily [ˈsʌlkɪlɪ] *adv* qaşqabaqla, qaşqabaqlı bir halda / tərzdə

sulky [ˈsʌlkɪ] *adj* **1.** qaşqabaqlı, pərt, qaraqabaq; **to be** ~ qaşqabaq tökmək; **to look** ~ pərt görünmək; **to be ~ with *smb.*** bir kəsə qaşqabaq göstərmək; **2.** tutqun, cansıxıcı (*hava və s. haq.*); **a ~ day** tutqun gün

sullen [ˈsʌlən] *adj* **1.** qaşqabaqlı, qaraqabaq, üzügülməz; **a ~ man** qaşqabaqlı / qaraqabaq / üzügülməz adam; **2.** tutqun, darıxdırıcı, sıxıcı; **a ~ sky** tutqun səma

sulpho-acid [ˈsʌlfouˈæsɪd] *n kim.* sulfat turşusu

sum[1] [sʌm] *n* **1.** məbləğ, miqdar; nəticə (*həm də* ~ **total**); **to pay a great ~ for *smth.*** bir şeyə böyük məbləğdə pul vermək; **2.** *d.d.* hesabdan tapşırıq / misal; **to do ~s** hesabdan misal etmək; **3.** *pl* hesab (*fənn mənasında*); **to be good / bad at ~s** hesabı yaxşı / pis bilmək; **4.** son məqsəd / nöqtə; **the ~ of human bliss** bəşər xoşbəxtliyinin ən yüksək nöqtəsi;
◊ **in** ~ ümumiyyətlə, qısaca

sum[2] [sʌm] *v* **1.** üstə gəlmək, nəticə vurmaq (*həm də* **to ~ up**); **2.** bərabər / ibarət olmaq; **to ~ up 1)** yekun vurmaq, yekunlaşdırmaq; **2)** qiymətləndirmək; **to ~ *smb.* / *smth.*** bir kəsi / şeyi qiymətləndirmək

summarize, -ise [ˈsʌməraɪz] *v* yekunlaşdırmaq, yekun vurmaq; **to ~ the result of the talk** söhbətin nəticəsini yekunlaşdırmaq

summary[1] [ˈsʌmərɪ] *n* xülasə, nəticə, icmal

summary[2] [ˈsʌmərɪ] *adj* qısa; yekun, yekunlaşdırıcı; **~ account** qısa hesabat

summer[1] [ˈsʌmə] *n* yay; **in ~** yayda; **this / next / last ~** bu / gələn / keçən yay

summer[2] [ˈsʌmə] *adj* yay; **~ clothes** yay paltarı; **~ vacation** yay tətili; **~ term** yay semestri; **~ camp** yay düşərgəsi; **~ holidays** yay məzuniyyəti / tətili

summit[1] [ˈsʌmɪt] *n* təpə, baş, zirvə; **the ~ of the mountain** dağın zirvəsi; **the ~ of happiness** xoşbəxtliyin zirvəsi

summit[2] [ˈsʌmɪt] *adj* yüksək səviyyəli; **~ conference / meeting** yüksək səviyyəli konfrans / iclas

summon [ˈsʌmən] *v* **1.** çağırmaq (*məhkəməyə və s.*); **to ~ a witness** *hüq.* şahid çağırmaq; **2.** yerinə yetirməyi tələb etmək; **to ~ *smb.* to do *smth.*** bir şeyi etməyi bir kəsdən tələb etmək; **3.** çağırmaq; **to ~ Parliament** Parlamenti çağırmaq; **4.** toplamaq; **to ~ *one's* courage** cəsarətini toplamaq

summons [ˈsʌmənz] *n hüq.* çağırış vərəqəsi (*məhkəməyə*); **to serve *smb.* with ~** məhkəməyə gəlmək üçün bir kəsə çağırış vərəqəsi vermək

sumptuous [ˈsʌmptjuəs] *adj* bahalı, çox qəşəng / gözəl; təntənəli; dəbdəbəli; **~ clothes** bahalı paltar; **~ feast** dəbdəbəli ziyafət

sun [sʌn] *n* günəş; *The sun rises in the east* *Günəş şərqdən çıxır*; **to sit in the ~** günəş altında oturmaq; **to bask in the ~** günəşdə qızınmaq;

◊ *Make hay while the sun shines at. söz* ≡ *Dəmiri isti-isti döyərlər*

sun-baked [ˈsʌnbeɪkt] *adj* günəşdən yanmış

sun-bathe [ˈsʌnbeɪð] *v* günəşdə qaralmaq

sun-burn [ˈsʌnbɜːn] *n* **1.** qaralma, yanma (*günəşdən*); **2.** *tib.* günəş yanığı

sun-burnt [ˈsʌnbɜːnt] *adj* yanmış, qaralmış (*günəşdən*); **~ soldiers** günəşdən qaralmış əsgərlər

Sunday [ˈsʌndeɪ, -dɪ] *n* bazar; **on ~** bazar günü;

◊ *When two Sundays come together* ≡ *Qum göyərəndə. Dəvənin quyruğu yerə dəyəndə*

sun-dial [ˈsʌndaɪəl] *n* günəş saatı

sundry [ˈsʌndrɪ] *adj d.d.* müxtəlif, çeşidli, cürbəcür; **books, pens, and ~ other articles** kitablar, qələmlər və müxtəlif / cürbəcür başqa şeylər

sunflower[1] [ˈsʌn,flauə] *n bot.* günəbaxan

sunflower[2] [ˈsʌn,flauə] *adj* günəbaxan; **~ seeds** tum; **~ oil** günəbaxan yağı; **to nibble ~ seeds** tum çırtlamaq

sun-glasses [ˈsʌn,glɑːsɪz] *n* günəş eynəyi

sunlight [ˈsʌnlaɪt] *n* günəş işığı; **in the ~** günəş işığında, gündüz

sunlit [ˈsʌnlɪt] *adj* günəşli, günəşlə işıqlandırılmış; **a ~ garden / room** günəşli bağ / otaq

sunny [ˈsʌnɪ] *adj* **1.** günəşli; günəş düşən; **a ~ room** günəş düşən otaq; **2.** fərəhli, ürəkaçan, fərəhləndirici, sevindirici; **~ smile** fərəhli təbəssüm

sunset [ˈsʌnset] *n* qürub, batma (*günəş, ay*); qürub çağı / zamanı; **at ~** qürub çağında; **the ~ of life** ömrün son çağı

sunshade [ˈsʌnʃeɪd] *n* **1.** günəş çətiri, günəşdən qorunmaq üçün çətir; **2.** talvar, çardaq, tent, örtük, günlük

sunshine [ˈsʌnʃaɪn] *n* parlaq günəş işığı; **in the ~** günəşdə, günəş altında

sup [sʌp] *v* şam etmək, şam yeməyi yemək; **to ~ with a friend** dostla şam etmək; **to ~ sorrow** dərd / qüssə dadmaq;

◊ *He that sups with the devil needs a long spoon* ≡ *İtlə dost olanın əlində çomaq gərək*

superficial [,sjuːpəˈfɪʃl] *adj* **1.** üzdən, dayaz; **a ~ wound** dayaz yara; **2.** qeyri-ciddi, səthi; **a ~ book** səthi kitab; **~ knowledge / learning** səthi bilik / təhsil; **3.** xarici, zahiri; **~ resemblance** zahiri oxşarlıq

superficially [,sjuːpəˈfɪʃəlɪ] *adv* üzdən, səthi, səthi olaraq, ötəri

superfluity [,sjuːpəˈfluːətɪ] *n* bolluq, çoxluq; firavanlıq; **~ of good things** yaxşı şeylərin bolluğu / çoxluğu; **~ of words** sözlərin çoxluğu

superfluous [suːˈpɜːfluəs] *adj* artıq, çox, çoxlu, lazım olduğundan artıq; **to be ~** artıq olmaq

superhuman [,sjuːpəˈhjuːmən] *adj* fövqəlbəşər, insan qüvvəsi xaricində olan; **~ powers** fövqəlbəşər qüvvələr

superintend [,sjuːprɪnˈtend] *v* rəhbərlik / idarə etmək; **to ~ the work** işi idarə etmək

superintendent [,sjuːprɪnˈtendənt] *n* **1.** idarə / rəhbərlik edən adam, müdir, idarə başçısı / rəhbəri; **2.** nəzarətçi, keşikçi, gözətçi

superior[1] [suːˈpɪərɪə] *n* rəis, başçı, müdir; *He's your superior O sənin / sizin rəisindir / rəisinizdir*

superior[2] [sjuːˈpɪərɪə, sjuː-] *adj* **1.** daha yaxşı, üstün, böyük; **~ forces** *hərb.* üstün qüvvələr; **quantitatively ~ enemy** miqdarca üstün düşmən; **~ manpower** *hərb.* miqdarca üstün canlı qüvvə; **2.** çox yaxşı / gözəl, əla, əla keyfiyyətli; *This is superior cloth Bu, çox yaxşı keyfiyyətli mahuddur*; **3.** (**to**) əlçatmaz; misilsiz; yüksək olan; **to be ~ to *smth.*** bir şeydən yüksək olmaq; **4.** lovğa, təkəbbürlü, dikbaş; *He is a very superior man O çox təkəbbürlü adamdır*; **5.** üstün, yuxarı (*vəzifəcə, rütbəcə*); **a ~ body** yuxarı orqan; **a ~ officer** *hərb.* yüksək rütbəli zabit

superiority [suː,pɪərɪˈɔrɪtɪ, sjuː-] *n* üstünlük, böyüklük (*yaşa / vəzifəyə / rütbəyə görə*); **natural ~** təbii üstünlük; **military ~** hərbi üstünlük

superlative [suːˈpɜːlətɪv, sjuː-] *adj* əla, gözəl, çox gözəl; **a ~ performance** çox gözəl tamaşa; **~ beauty** tayı-bərabəri olmayan gözəllik; **2.** *dilç.* üstünlük; **the ~ degree** üstünlük dərəcəsi (*sifətdə, zərfdə*)

supermarket [,suːpəˈmɑːkɪt, ˈsjuː-] *n* supermarket

supernatural [,suːpəˈnætʃrəl, ˈsjuː-] *adj* fövqəltəbii, qeyri-təbii, xariqüladə; misilsiz; **~ being** fövqəltəbii varlıq

superpower [ˈsuːpəpauə, ˈsjuː-] *n* güclü / qüvvətli dövlət

supersede [,suːpəˈsiːd, sjuː-] *v* **1.** əvəz etmək, dəyişmək; **to ~ an old machine by a new one** köhnə maşını yenisi ilə əvəz etmək; **to ~ a system** sistemi dəyişmək; **2.** yerini tutmaq, sıxışdırıb aradan çıxartmaq; *The automobile superseded the horse Avtomobil atı sıxışdırıb aradan çıxardı*

superstition [,suːpəˈstɪʃn, sjuː-] *n* mövhumat, xurafat

superstitious [,suːpəˈstɪʃəs, sjuː-] *adj* **1.** mövhumatçı, xurafatçı; **~ people** mövhumata inanan adamlar; **2.** mövhumi; **~ beliefs** mövhumi əqidələr

superstructure [ˈsuːpəstrʌktʃə, ˈsjuː-] *n* binanın üstünü tikib artırma

supervise [ˈsuːpəvaɪz, ˈsjuː-] *v* nəzarət etmək, göz qoymaq; **to ~ the building work** inşaat işinə nəzarət etmək

supervision [,suːpəˈvɪʒn, ˈsjuː-] *n* nəzarət, müşahidə; **under the ~ of *smb.*** bir kəsin nəzarəti altında; **to keep *smb.* under strict ~** bir kəsi ciddi nəzarətdə saxlamaq

supervisor [ˈsuːpəvaɪzə, ˈsjuː-] *n* nəzarətçi, gözətçi, keşikçi

supervisory [ˈsuːpəvaɪzərɪ, ˈsjuː-] *adj* nəzarətçi; **~ body** nəzarətçi orqan

supper [ˈsʌpə] *n* şam, şam / axşam yeməyi; **at ~** axşam / şam yeməyində; **for ~** şam yeməyi / axşam yeməyi üçün; **to have ~** şam etmək

supplant [səˈplɑːnt] *v* sıxışdırıb aradan çıxartmaq; *Buses are supplanting trams Avtobuslar tramvayları sıxışdırıb aradan çıxarır*

supple [ˈsʌpl] *adj* **1.** elastik, asanlıqla əyilə bilən; **~ cane** asanlıqla əyilə bilən qamış / çubuq; **2.** çevik, zirək, yumşaq; **~ mind** çevik zəka / ağıl; **~ leather** yumşaq dəri

supplement[1] [ˈsʌplɪmənt] *n* əlavə, əlavə etmə; **the ~ to a dictionary** lüğətə əlavə

supplement[2] [ˈsʌplɪmənt] *v* əlavə etmək, tamamlamaq; **to ~ a diet with vitamin tablets** pəhrizə vitamin həbləri əlavə etmək

supplementary [,sʌplɪˈmentrɪ] *adj* əlavə; **a ~ water supply** əlavə su təminatı / təchizatı

supplicate [ˈsʌplɪkeɪt] *v* yalvarmaq, xahiş etmək, yalvarıb razı salmaq; **to ~ *smb.* to do *smth.*** bir şeyi etmək üçün bir kəsə yalvarmaq

supply [səˈplaɪ] *n* **1.** ehtiyat; **food supplies** ərzaq ehtiyatı; **2.** təmin / təchiz etmə; **to make / to sign a contract for the ~ of provisions** ərzaqla təmin etmək üçün müqavilə bağlamaq; **3.** təklif; **~ and demand** təklif və tələb

supply² [sə'plaı] *v* (**with**) təchiz / təmin etmək (*bir şeylə*); **to ~ *smb.* with *smth.*** bir kəsi bir şeylə təmin etmək; **to ~ *smb.* with food** bir kəsi ərzaqla təmin etmək

support¹ [sə'pɔ:t] *n* **1.** kömək, kömək etmə, müdafiə, müdafiə etmə; **to give / to lend ~ to *smb.*** bir kəsə kömək etmək; **to get / to obtain ~** kömək almaq; **to get no ~** heç bir kömək almamaq; **to require ~** kömək istəmək, xahiş etmək; **2.** dayaq; arxa; *The elder son is the support of the family Böyük oğul ailənin dayağıdır*

support² [sə'pɔ:t] *v* **1.** kömək / müdafiə etmək; tərəfini saxlamaq, dəstəkləmək; **to ~ peace policy** sülh siyasətini müdafiə etmək; **to ~ a reform** islahata tərəfdar çıxmaq; **2.** kömək etmək (*maddi cəhətdən*), saxlamaq (*ailəni və s.*); **to ~ a family** ailəni saxlamaq; **to ~ a hospital** xəstəxanaya kömək etmək / ianə vermək

supporter [sə'pɔ:tə'] *n* tərəfdar; **a ~ of the Prime Minister** baş nazirin tərəfdarı

supporting [sə'pɔ:tıŋ] *adj* müdafiəçi, müdafiə edən; dəstəkləyən, dayaq; **a ~ point** dayaq nöqtəsi

suppose [sə'pouz] *v* **1.** güman / zənn / fərz / hesab etmək; *I suppose that he will come by the night train Mən güman edirəm ki, o, gecə qatarı ilə gələcək; He's right, I suppose Mən hesab edirəm ki, o, haqlıdır; Let us suppose that he is right Fərz edək ki, o, haqlıdır;* **2.** tələb etmək; *This kind of work supposes great skill Bu növ işi görmək böyük bacarıq tələb edir*

supposed [sə'pouzd] *adj* təxmin / güman / ehtimal / fərz edilən, nəzərdə tutulan; **the ~ change** təxmin edilən dəyişiklik

supposition [ˌsʌpə'zıʃn] *n* güman, fərziyyə, ehtimal; *It was a mere supposition O sadəcə olaraq fərziyyə idi*

suppress [sə'pres] *v* **1.** yatırmaq; **to ~ a revolt** qiyamı yatırmaq; **2.** dayandırmaq, qarşısını almaq; saxlamaq; gizlətmək; **to ~ anger** qəzəbi gizlətmək; **to ~ tears** göz yaşlarını saxlamaq; **to ~ a yawn** əsnəmənin qarşısını almaq; **3.** bağlamaq, qadağan etmək (*qəzeti və s.*); **to ~ publication** nəşri qadağan etmək

suppression [sə'preʃn] *n* **1.** yatırma, boğma; **the ~ of a revolt** qiyamın yatırılması; **2.** gizlətmə, qarşısını alma; **the ~ of *one's* anger** qeyzin / acığın gizlədilməsi; **3.** bağlanma, qadağan etmə; **the ~ of a newspaper** qəzetin bağlanması

suppurative ['sʌpjurətıv] *adj tib.* irinli; **~ wound** irinli yara

supremacy [su'preməsı, sju:-] *n* üstünlük; **to gain ~ over others** başqaları üzərində üstünlük qazanmaq; **to achieve military ~ over neighbouring countries** qonşu ölkələr üzərində hərbi üstünlüyə nail olmaq

supreme [su'pri:m, sju:-] *adj* **1.** ali; **Supreme Court** Ali Məhkəmə; **the Supreme Being** Allah; **2.** baş; **the ~ commander of NATO** NATO-nun baş komandanı; **3.** ən böyük / yüksək; **~ happiness** ən yüksək xoşbəxtlik

sure¹ [ʃuə'] *adj* **1.** əmin, arxayın, xatircəm; **to be ~ of victory** qələbəyə əmin olmaq; **to be ~ of oneself** özünə əmin olmaq; **2.** şübhəsiz; *One thing is sure Bir məsələ şübhəsizdir; He is sure to come O şübhəsiz gələcək;* **3.** etibarlı, möhkəm; **~ proof** etibarlı sübut; **~ remedy** etibarlı vasitə; *Put it in a sure place Onu etibarlı yerə qoy / qoyun;*

◊ **to be ~** əlbəttə, şübhəsiz; *To be sure, she is beautiful Əlbəttə / Şübhəsiz o, gözəldir;* **for ~** şübhəsiz

sure² [ʃuə'] *adv* əlbəttə, şübhəsiz; *Do you want a game of tennis? Sure! Bir əl tennis oynamaq istəyirsənmi? / istəyirsinizmi? Əlbəttə!; Sure enough Həqiqətən də; I said it would rain, and sure enough it did Mən dedim ki, yağış yağacaq, həqiqətən də yağdı*

surely ['ʃuəlı] *adv* əlbəttə, şübhəsiz, hökmən, mütləq; *He will surely come Mütləq gələcək*

surface ['sə:fıs] *n* **1.** səth; **smooth / uneven / concave ~** hamar / kələ-kötür / sökük səth; **the earth's / the moon's ~** yerin / ayın səthi; **2.** xaric, zahir, xarici görünüş; **on the ~** xaricən, zahirən; *His politeness is only on the surface Onun nəzakəti ancaq zahiridir*

surfeit ['sə:fıt] *n* **1.** artıq, artıqlıq, bolluq; **a ~ of complaints** nəhayətsiz şikayətlər; **2.** həddən artıq doyma, ürəyi bulanma; **to eat to a ~** həddən artıq / ürəyi bulanana qədər yemək

surge¹ [sə:dʒ] *n* dalğa; **the ~ of the sea** dənizin dalğası; **a ~ of anger** qəzəb dalğası

surge² [sə:dʒ] *v* **1.** qabarmaq, qalxıb düşmək; *The waves of the sea surged Dənizin dalğaları qalxıb düşdü;* **2.** vurmaq; *The blood surged to her cheeks Qan onun yanaqlarına vurdu;* **3.** artmaq, şiddətlənmək, coşmaq; *Anger surged (up) within her Onun içində qəzəb coşdu*

surgeon ['sə:dʒən] *n* cərrah; **a heart ~** ürək cərrahı

surgery ['sə:dʒərı] *n* cərrahiyyə; **cosmetic ~** kosmetik cərrahiyyə; **plastic ~** plastik cərrahiyyə

surgical ['sə:dʒıkl] *adj* cərrahlıq; **~ instruments** cərrahlıq alətləri

surly ['sə:lı] *adj* qaşqabaqlı, qaraqabaq; kobud, deyingən; **~ answer** kobud cavab

surmise¹ ['sə:maız] *n* güman, təxmin, ehtimal, fərz; **to be right in *one's* ~s** gümanları doğru çıxmaq

surmise² ['sə:maız] *v* təxmin / güman / fərz / ehtimal etmək; şübhələnmək; *I surmised as much Mən elə belə də güman edirdim*

surmount [sə'maunt] *v* **1.** öhdəsindən gəlmək, aradan qaldırmaq; **to ~ difficulties** çətinliklərin öhdəsindən gəlmək; **2.** aşmaq (*dağı*), keçmək; **to ~ an obstacle** maneəni aşmaq

surmountable [sə'mauntəbl] *adj* öhdəsindən gəlinə bilən, aradan qaldırılması mümkün olan

surname ['sə:neım] *n* soyad

surpass [sə:'pa:s] *v* ötüb keçmək, üstün gəlmək, geridə qoymaq / buraxmaq; **to ~ *smb.* in *smth.*** bir kəsi bir şeydə ötüb keçmək

surplus¹ ['sə:pləs] *n* artıq, artıqlıq; qalıq; **a ~ in teachers** müəllim hazırlığında artıqlıq

surplus² ['sə:pləs] *adj* artıq, artıq qalan, bol; **~ population** əhali artıqlığı

surprise¹ [sə'praız] *n* **1.** təəccüb, heyrət; **in ~** təəccüblə; **to show ~** təəccüblənmək, heyrətlənmək; **to cause ~** təəccübləndirmək, heyrətləndirmək; **2.** sürpriz, gözlənilməzlik; *It was a great surprise to me Bu mənim üçün böyük sürpriz idi*

surprise² [sə'praız] *v* **1.** təəccübləndirmək, heyrətləndirmək, heyrətə salmaq; *He surprised me O məni təəccübləndirdi;* **to be ~d at *smb.* / at *smth.*** bir kəsə / bir şeyə təəccüblənmək; **2.** qəfildən / gözlənilmədən gəlmək; qəfildən / gözlənilmədən hücum etmək; üstünə çıxmaq (*qəfildən*)

surprising [sə'praızıŋ] *adj* təəccüblü, heyrətləndirici; gözlənilməz, gözlənilməyən; **a ~ result** gözlənilməz nəticə

surprisingly [sə'praızıŋlı] *adv* təəccüblü; olduqca, çox, təəccübə səbəb olacaq dərəcədə; *She has changed surprisingly O olduqca dəyişib*

surrender¹ [sə'rendə'] *n* təslim olma, təslim; kapitulyasiya; **~ at discretion** *hərb.* qeyd-şərtsiz / danışıqsız təslim olma

surrender² [sə'rendə'] *v* **1.** təslim etmək; **to ~ a town to the enemy** şəhəri düşmənə təslim etmək; **2.** təslim olmaq; **to ~ to the police** polisə təslim olmaq; **3.** əl çəkmək / götürmək; imtina etmək; **to ~ hope** ümiddən əl çəkmək; **4.** qapılmaq, düşmək; **to ~ to despair** ümidsizliyə qapılmaq

surreptitious [ˌsʌrəp'tıʃəs] *adj* gizli, oğrun; **~ look** gizli / oğrun baxış

surreptitiously [ˌsʌrəp'tıʃəslı] *adv* gizlincə, oğrunca, xəlvəti; **to look at *smb.* ~** bir kəsə xəlvəti baxmaq

surround [sə'raund] *v* **1.** əhatəyə almaq; **to ~ a town with walls** şəhəri divarla əhatəyə almaq; *The house is surrounded by / with a fence Ev hasarla dövrələnib, Evin ətrafına hasar çəkilib;* **2.** mühasirəyə / əhatəyə almaq; *They were surrounded by the enemy Düşmən onları mühasirəyə / əhatəyə aldı*

survey¹ ['sə:veı] *n* **1.** gözdən keçirmə, araşdırma; baxma; **a moment's ~ of her face** onun üzünə bir anlıq baxma; **2.** xülasə; **historical / political ~** tarixi / siyasi xülasə; **a ~ of modern literature** müasir ədəbiyyatın xülasəsi; **3.** təhlil, təhlil etmə; **annual ~** illik təhlil

survey² ['sə:veı] *v* **1.** nəzərdən keçirmək, seyr etmək, baxmaq; **to ~ the crowd from the balcony** balkondan izdihamı seyr etmək; **2.** gözdən keçirmək, tanış olmaq, tədqiq etmək, öyrənmək; **to ~ the situa-**

tion vəziyyəti öyrənmək; **3.** yoxlamaq, təftiş etmək; **to ~ a school** məktəbi yoxlamaq; **4.** xülasə vermək; *In his speech he surveyed the international situation Öz nitqində o, beynəlxalq vəziyyətin xülasəsini verdi*

surveyor [sə'veɪə'] *n* **1.** yerölçən; topoqraf; geodezist; **2.** nəzarətçi, müfəttiş; **~ of weights and measures** çəkilərin və ölçülərin nəzarətçisi

survival [sə'vaɪvl] *n* **1.** sağ qalma, ölməmə; **the ~ of some people in the air crash** təyyarə qəzasında bir neçə adamın sağ qalması; **2.** qalıq; **a ~ of times past** keçmiş zamanın qalığı

survive [sə'vaɪv] *v* **1.** çox / artıq yaşamaq; **to ~ *one's* wife / *one's* husband** arvadından / ərindən çox / artıq yaşamaq; **2.** sağ qalmaq; **to ~ an injury / a disease** yaralanmadan / xəstəlikdən ölməyib sağ qalmaq; **3.** qalmaq; *This fact survived in my memory Bu fakt mənim xatirimdə / yaddaşımda qaldı*; **4.** yaşamaqda davam etmək, yaşamaq; *Some old customs still survive Bəzi qədim adətlər hələ də yaşayır*

survivor [sə'vaɪvə'] *n* sağ qalan; *There was only one survivor Ancaq bir nəfər sağ qaldı*

susceptible [sə'septəbl] *adj* **1.** meylli; düşkün, həris; **to be ~ to disease** xəstəliyə meylli olmaq; **to be ~ to flattery** yaltaqlıq düşgünü olmaq; **2.** çox tez təsirlənən / mütəəssir olan; nazikürəkli, incəqəlbli; **a ~ young man 1)** nazikürəkli gənc oğlan; **2)** tez vurulan / bənd olan / aşiq olan gənc oğlan; **3. (to)** həssas; **~ to cold** soyuğa həssas

suspect¹ ['sʌspekt] *n* şübhəli adam

suspect² ['sʌspekt] *adj* şübhəli, etibarsız; *His reasoning is suspect Onun dəlilləri şübhəlidir*

suspect³ [sə'spekt] *v* şübhələnmək; **to ~ *smb.* of murder / of treachery** satqınlıqda / ölümdə bir kəsdən şübhələnmək; *Whom do you suspect? Sən / Siz kimdən şübhələnirsən? / şübhələnirsiniz?*

suspend [səs'pend] *v* **1.** asmaq; **to ~ a lamp from the ceiling** tavandan lampa asmaq; **2.** dayandırmaq, ləğv etmək *(müvəqqəti olaraq)*; **to ~ work** işi dayandırmaq; **to ~ a discussion** müzakirəni dayandırmaq; **to ~ a rule** qaydanı müvəqqəti olaraq ləğv etmək; **3.** müvəqqəti olaraq kənarlaşdırmaq / çıxartmaq; **to ~ a teacher** müəllimi müvəqqəti olaraq işdən çıxartmaq

suspenders [səs'pendəz'] *n* corabbağı, dizbağı, çiyinbağı, aşırma

suspense [səs'pens] *n* **1.** narahatçılıq, təlaş, təşviş, nigarançılıq; **to keep *smb.* in ~** bir kəsi nigarançılıqda içərisində saxlamaq; **2.** qeyri-müəyyənlik; *Our plan was still in suspense Bizim planımız hələ də qeyri-müəyyən idi*

suspension [səs'penʃn] *n* dayandırma, müvəqqəti olaraq saxlama; **~ of nuclear test** atom silahı sınağının müvəqqəti olaraq dayandırılması

suspension-bridge [səs'penʃənbrɪdʒ] *n* asma körpü

suspicion [səs'pɪʃn] *n* şübhə; **on ~** şübhəyə görə; **to be under ~** şübhə altında olmaq; **to have ~ about *smb.* / *smth.*** bir kəsdən / bir şeydən şübhələnmək

suspicious [səs'pɪʃəs] *adj* şübhəli; **to be ~ of / about *smb.*** bir kəsdən şübhələnmək; **to become ~** şübhələnmək; *I became suspicious as soon as I saw him there Mən onu orada görən kimi şübhələndim*

sustain [səs'teɪn] *v* **1.** dayaq vermək / vurmaq, dayaq vurub saxlamaq; saxlamaq; *The beams sustain the ceiling Tirlər tavanı saxlayır*; **2.** kömək etmək, möhkəmləndirmək; **to ~ *smb.'s* hopes** bir kəsin ümidlərinin doğrulmasına kömək etmək; *Food sustains life Yemək həyat üçün vacibdir*; *The ice will not sustain your weight Buz sənin / sizin ağırlığına / ağırlığınıza tab gətirməyəcək*; **3.** tərəfdar çıxmaq, müdafiə etmək

sustenance ['sʌstənəns] *n* **1.** yaşayış vasitələri; **2.** qida, yeyəcək, qida məhsulları, azuqə; *He lived a week without sustenance O bir həftə qidasız yaşadı*

swab¹ [swɔb] *n* **1.** lif süpürgə, döşəmə taxtası; **2.** *tib.* tampon, piltə

swab² [swɔb] *v* **1.** lif süpürgə ilə / pol taxtası ilə yumaq; **2.** silmək, silib təmizləmək; **to ~ the wound with cotton wool** yaranı sterilizə edilmiş pambıqla silmək

swaddle ['swɔdl] *v* bələmək, qundaqlamaq

swaddling-clothes ['swɔdlɪŋklouðz] *n pl* bələk, qundaq; bələkbağı, qundaqbağı

swag [swæg] *n d.d.* oğurlanmış şey / mal; qənimət

swagger¹ ['swægə'] *n* lovğa / təkəbbürlü / iddialı hərəkət və s.; **to walk with a ~** təkəbbürlə yerimək / gəzişmək

swagger² ['swægə'] *v* lovğa-lovğa / təkəbbürlü tərzdə gəzişmək; iddia satmaq, lovğalanmaq; **to ~ about** özünü öymək

swallow¹ ['swɔlou] *n* I udum, qurtum, içim; **at a ~** bir qurtumda; **to take a ~ of water** bir qurtum su içmək

swallow ['swɔlou] *n* II *zool.* qaranquş; ◊ *One swallow doesn't make a summer at. söz.* ≅ *Bir çiçəklə / güllə yaz olmaz*

swallow² ['swɔlou] *v* **1.** udmaq; **to ~ at one gulp** bir dəfəyə udmaq; **to ~ a pill** həb udmaq; **2.** dözmək, udmaq; **to ~ an insult** təhqirə dözmək, təhqiri udmaq; ◊ **to ~ the bait** aldanmaq, tora düşmək; **to ~ *one's* words** sözünü geri götürmək

swamp¹ [swɔmp] *n* bataqlıq, bataq yer

swamp² [swɔmp] *v* **1.** basmaq; batırmaq; *A big wave swamped the boat Böyük dalğa qayığı batırdı*; **2.** yağdırmaq; *They swamped him with questions Onlar onun üstünə sual yağdırdılar*

swampy ['swɔmpɪ] *adj* batlaq, bataqlıq

swan [swɔn] *n zool.* qu

swank¹ [swæŋk] *n d.d.* **1.** lovğalıq, gopçuluq; **2.** lovğa / gopçu adam

swank² [swæŋk] *v d.d.* lovğalanmaq, gop etmək / eləmək, özünü öymək

swanky ['swæŋkɪ] *adj* **1.** bahalı, calı-calallı, dəbdəbəli; **a ~ hotel** dəbdəbəli mehmanxana; **2.** lovğa, təkəbbürlü, iddialı; **Tom and his ~ friends** Tom və onun təkəbbürlü dostları

swarm¹ [swɔ:m] *n* **1.** dəstə, izdiham, camaat; **~s of people** insan dəstələri; **in ~** dəstə-dəstə; **2.** yığın, sürü; **a ~ of bees / ants / starlings / locusts** bir sürü arı / qarışqa / sığırçın / çəyirtkə

swarm² [swɔ:m] *v* **1.** yığışmaq, toplaşmaq, doluşmaq; *People swarmed into the cinema Adamlar kino-teatra doluşdular*; **2. (with)** qaynaşmaq, vıcıldaşmaq; *The house is swarmed with insects Evdə həşəratlar qaynaşır*

swarthy ['swɔ:ðɪ] *adj* qarabuğdayı, əsmər

swathe¹ [sweɪð] *n* **1.** bint; sarğı; **2.** *tib.* bandaj

swathe² [sweɪð] *v* **1.** bintləmək, bintlə sarımaq; **2.** bürümək, bələmək

sway¹ [sweɪ] *n* yellənmə, yırğalanma; yellətmə, yırğalama, atıb-tutma

sway² [sweɪ] *v* **1.** yellənmək, yırğalanmaq; səndələmək; **to ~ to and from** o yana bu yana yellənmək; *The branches were swaying in the wind Budaqlar küləkdə yellənirdi*; **2.** yellətmək, yırğalamaq; *The wind swayed the banners Külək bayraqları yellətdi*; **3.** təsir etmək, təsiri olmaq; *His speech swayed thousands of voters Onun nitqi minlərlə seçiciyə təsir etdi*

swear [sweə'] *v* **1.** and içmək; **to ~ to do *smth.*** bir şeyi etməyə and içmək; *He swore that he would say nothing O and içdi ki, heç nə deməyəcək*; **2.** and içməyə məcbur etmək; **to ~ *smb.* to secrecy** bir kəsi sirri saxlayacağına and içdirmək; **3.** danlamaq, abırlamaq, abrını almaq, küfr danışmaq; *The foreman is always swearing at the workers Briqadir həmişə fəhlələri danlayır*; **to ~ off drink** içməməyə and içmək

swear-word ['sweəwə:d] *n* söyüş, danlaq

sweat¹ [swet] *n* **1.** tər; *He is dripping with sweat Ondan tər axır*; **in a ~** tər içində; **2.** tərləmə; **3.** ağır / üzücü iş; *I can't stand the sweat of it Mən bu üzücü işə dözə bilmirəm*

sweat² [swet] *v* **1.** tərləmək; *His hands sweat Onun əlləri tərləyir*; **2.** tərdən islanmaq; *He sweated his shirt O, köynəyini tərdən islatdı*; **3.** *d.d.* bərk / çox işləmək; **to ~ over a problem** problem üstündə çox işləmək; **to ~ out 1)** qurtulmaq, xilas olmaq; *He is sweating out of his cold O, soyuqlamadan xilas olmaq üçün özünü tərlətməyə çalışır*; **2)** zorla / hədələməklə almaq, qoparmaq; *I'll sweat the money out of him Mən bu pulu ondan qoparacam / çıxaracam*

sweater ['swetə'] *n* **1.** tərlədici vasitə; **2.** sviter

sweep[1] [swi:p] *n* **1.** süpürmə; **to give the room a good ~** otağı yaxşıca / yaxşı-yaxşı süpürmək; **2.** bacatəmizləyən; **3.** görüş sahəsi / dairəsi; bilik səviyyəsi; **to bring** *one's* **arguments within ~ of** *one's* **audience** öz dəlillərini dinləyicisi üçün anlaşıqlı etmək

sweep[2] [swi:p] *v* **1.** süpürmək, təmizləmək; **to ~ the floor** döşəməni süpürmək; **to ~ out the room** otağı süpürüb təmizləmək; **to ~ the chimneys** bacaları təmizləmək; **to ~ clean 1)** təmiz süpürmək; **2)** *məc.* yeyib qurtarmaq (*nə varsa*); **to ~ the table** stolda nə varsa hamısını yeyib qurtarmaq; **2.** *hərb.* kəşfiyyat aparmaq; **to ~ the sea 1)** dənizdə kəşfiyyat aparmaq; **to ~ the sea for enemy ships** dənizdə düşmən gəmisi axtarmaq; **2)** dənizi təmizləmək (*düşməndən*); **3.** yığmaq, toplamaq (*bir yerə*); **to ~ up dead leaves** quru yarpaqları bir yerə yığmaq; **to ~ the litter into a corner** zibili süpürüb bir küncə yığmaq; **4.** əzəmətlə / vüqarla yerimək; *The actress swept on to the stage Aktrisa vüqarla səhnədə göründü*; **5.** əhatə etmək, bürümək; **to ~ the country** ölkəni bürümək; *Fear swept over Europe Qorxu Avropanı bürüdü*; **6.** uzanmaq; *The plain sweeps away to the sea Düzənlik dənizə qədər uzanır*; **7.** yer süpürmək; *Her dress sweeps the ground Onun donu yer süpürür*; **to ~ away 1)** süpürüb təmizləmək / atmaq; **2)** məhv / ləğv etmək, aradan götürmək / qaldırmaq; **to ~ away slavery / feudalism** quldarlığı / feodalizmi ləğv etmək; **to ~ in 1)** soxulmaq; *The wind swept in Külək içəri soxuldu*; **2)** vüqarla / əzəmətlə gəlmək; *She swept in O əzəmətlə içəri girdi*

sweeper [ˈswi:pəʳ] *n* süpürgəçi; **a road ~** yol süpürən (*adam*)

sweeping[1] [ˈswi:pɪŋ] *n* süpürmə, təmizləmə, yığışdırma

sweeping[2] [ˈswi:pɪŋ] *adj* **1.** geniş, böyük; radikal; **~ changes** böyük / radikal dəyişikliklər; **~ proposals on disarmament** tərksilah haqqında radikal təkliflər; **2.** əsassız, əsaslandırılmamış; **~ accusations** əsassız ittihamlar

sweet[1] [swi:t] *n* **1.** nabat, konfet; **2.** istəkli, sevgili; canan; **3.** *pl.* sevinc, kef, ləzzət, nəşə; **the ~s of life** həyatın ləzzəti

sweet[2] [swi:t] *adj* **1.** şirin; **~ apples** şirin alma; **to taste ~** şirin dadmaq; **to like** *one's* **tea ~** şirin çay xoşlamaq; **2.** ətirli, rayihəli; **to smell ~, to have a ~ smell** ətirli olmaq; **3.** melodik, məlahətli, ahəngdar (*səs haq.*); **a ~ voice** məlahətli / ahəngdar səs; **4.** xoş, şirin; **~ manner** xoş rəftar; **5.** qəmişirin, xoşsifət, qəşəng; **a ~ girl** qənişirin / xoşsifət / qəşəng qız; **6.** sevimli, əziz; *My sweet(est) one Mənim əzizim!*

◊ **to have a ~ tooth** şirinsevən / şirniyyat sevən olmaq; **to be ~ on / upon** *smb.* bir kəsin sevimlisi / sevgilisi olmaq

sweet cherry [ˈswi:tˈtʃerɪ] *n bot.* şirin gilas

sweeten [ˈswi:tən] *v* şirinləşdirmək, şirin etmək; şirinləşmək; **to ~ tea with sugar** çayı şəkərlə / qəndlə şirin etmək

sweetheart [ˈswi:thа:t] *n* **1.** sevgili; **2.** əziz

swell[1] [swel] *n* **1.** yüksəklik, təpə, təpəlik, hündür yer; **~s and valleys** təpələr və dərələr; **2.** xırda / kiçik / xəfif ləpə, dalğa; **3.** *d.d.* modabaz, moda ilə / qəşəng / şıq geyinən adam

swell[2] [swel] *adj* əla, çox yaxşı / gözəl; **a ~ guy** əla oğlan

swell[3] [swel] *v* **1.** şişmək, köpmək, dolmaq, qabarmaq; *The sails swelled (out) Yelkənlər qabardı*; *Her eyes swelled (up) with tears Onun gözləri ağlamaqdan şişdi*; **2.** şişirtmək, köpdürmək, qabartmaq; *The wind swelled the sails Külək yelkənləri qabartdı*; **3.** yüksəlmək, qalxmaq; *The river is swollen Çay qalxıb*

swelling [ˈswelɪŋ] *n* **1.** şiş; **to have a ~ on the neck / back** boynunda / kürəyində şiş olmaq; **2.** şişmə; **the ~ of the buds** tumurcuqların şişməsi

swelter [ˈsweltəʳ] *v* qüvvədən / haldan / əldən düşmək, üzülmək, yorulmaq (*istidən, bürküdən*)

sweltering [ˈsweltərɪŋ] *adj* bərk isti / bürkülü; **a ~ day** bərk isti / bürkülü gün

swerve [swɜ:v] *v* sapmaq, kənara çıxmaq (*həm də məc.*), dönmək; *The road swerves to the left Yol sola dönür*; **to ~ from the straight path** düz yoldan sapmaq / çıxmaq

swift [swɪft] *adj* **1.** tez, cəld; **a ~ response** tez / cəld cavab; **2.** sürətli, iti; **a ~ horse / car** sürətli at / maşın

swiftly [ˈswɪftlɪ] *adv* cəld, tez; tələsik; **to answer ~** cəld / tez cavab vermək

swig [swɪg] *n* böyük qurtum / udum; **to take a deep ~ of beer** pivədən bir böyük qurtum almaq

swill[1] [swɪl] *n* **1.** yaxalama, suya çəkmə; **to give** ***smth.*** **a ~ (out)** bir şeyi yaxalamaq / suya çəkmək; **2.** horra (*heyvan yeməyi*)

swill[2] [swɪl] *v* yaxalamaq, suya çəkmək; tökmək, axıtmaq (*suyu*); **to ~ (out) plates** boşqabları yaxalamaq

swim [swɪm] *v* **1.** üzmək; **to ~ on** *one's* **chest / on** *one's* **back / on** *one's* **side** sinəsi / arxası / yanı üstə üzmək; **to ~ in luxury** *məc.* bolluq / sərvət içərisində üzmək; **2.** üzməyə məcbur etmək; **to ~ a horse across a river** atı çayı üzüb keçməyə məcbur etmək; **3.** yayılmaq; *Everything swam before his eyes Hər şey onun gözləri qarşısında yayılırdı*; **4.** gicəllənmək, başgicəllənməsi hiss etmək; *My head swims Mənim başım gicəllənir*

◊ **to ~ with the stream** axına / əksəriyyətə qoşulmaq; **to ~ against the stream** əksəriyyətə qarşı getmək / çıxmaq

swimmer [ˈswɪməʳ] *n* üzgüçü

swimming [ˈswɪmɪŋ] *n* üzmə; üzgüçülük; **fancy / medley ~** fiqurlu / kompleks üzmə

swimming pool [ˈswɪmɪŋˈpu:l] *n* üzgüçülük hovuzu

swindle[1] [ˈswɪndl] *n* kələk, aldatma, hiylə, fırıldaq, dələduzluq

swindle[2] [ˈswɪndl] *v* aldatmaq, kələk / fırıldaq gəlmək, dələduzluq / hiyləgərlik etmək; **to ~** ***smth.*** **out of** ***smb.*****, to ~** ***smb.*** **out of** ***smth.*** bir şeyi bir kəsdən fırıldaq yolu ilə almaq

swindler [ˈswɪndləʳ] *n* fırıldaqçı, hiyləgər, dələduz, kələkbaz

swine [swaɪn] *n* (*cəmdə dəyişmir*) **1.** *zool.* donuz; qaban, erkək donuz; **to behave / to eat like a ~** donuz kimi davranmaq / yemək; **2.** pinti, iyrənc, iyrənçi

swineherd [ˈswaɪnhɜ:d] *n* donuzotaran, donuz çobanı

swing[1] [swɪŋ] *n* **1.** yellənmə, yırğalanma; yelləmə, yırğalama; **the ~ of the pendulum** rəqqasın yellənməsi (*saatda*); **2.** yelləncək; **children playing on the ~** yelləncəkdə oynayan / yellənən uşaqlar; **3.** dönüş, dönüm, çevirmə, çevrilmə; **to give a handle a ~** dəstəyi döndərmək / çevirmək; **4.** inkişaf, qızğın çağ / vaxt; **in full ~** qızğın çağda

swing[2] [swɪŋ] *v* **1.** yelləmək, yelləmək; **to ~** *one's* **arms /** *one's* **legs** qollarını / qıçlarını yelləmək; **2.** yellənmək, sallanmaq; **to ~ in the wind** küləkdə yellənmək; **3.** atmaq; *He swung the bag onto his back O kisəni / çantanı dalına atdı*; **4.** atılmaq, sıçramaq; **to ~ oneself into the saddle** yəhərə sıçramaq / atılmaq; *The monkey swung from branch to branch Meymun budaqdan-budağa atıldı / sıçradı*; **5.** asılmaq; *The lantern swung from the roof Fənər damdan asılmışdı*; **6.** süzmək (*havada*); *An eagle was swinging in the sky Qartal səmada süzürdü*

swing-bridge [ˈswɪŋbrɪdʒ] *n* açılan körpü

swipe[1] [swaɪp] *n* güclü / bərk / ağır zərbə

swipe[2] [swaɪp] *v* bərk / qüvvə ilə vurmaq; *He swiped the ball into the next field O, topu o biri meydana vurdu*

swirl[1] [swɜ:l] *n* **1.** girdab, burulğan (*suda*) (*həm də məc.*); **a ~ of water** su burulğanı; **a ~ of dust** toz burulğanı; **in the ~ of modern life** müasir / çağdaş həyatın girdabında; **2.** burum; **~s of smoke** tüstü burumları

swirl[2] [swɜ:l] *v* **1.** fırlanmaq, burulğanda / girdabda fırlanmaq; *The dust swirled through the air Toz havada fırlandı*; **2.** baş gicəllənməsi hiss etmək; *My head swirls Mənim başım gicəllənir*

swish[1] [swɪʃ] *n* vıyıltı, vızıltı, xışıltı; **the ~ of a cane** qamışın xışıltısı; **the ~ of silk** ipəyin xışıltısı

swish[2] [swɪʃ] *adj d.d.* qəşəng, zərif; bahalı; **a ~ hotel** bahalı mehmanxana

Swiss[1] [swɪs] *n* isveçrəli; **the ~** *top.i.* isveçrəlilər

Swiss[2] [swɪs] *adj* İsveçrə; **~ cheese** İsveçrə pendiri

switch[1] [swɪtʃ] *n* **1.** çubuq, qamçı; **2.** süni / qoyma saç; **3.** dəyişdirmə, dəyişmə; **4.** *el.* elektrik açarı; **knife ~** rubilnik; **main ~** baş / əsas elektrik açarı

switch² [swɪtʃ] *v* **1.** çubuqla / qamçı ilə vurmaq; qırmancla / qamçı ilə döymək; **2.** cəld hərəkət etmək; **to ~ *one's* head** başını cəld döndərmək; **to ~ *smth.* out of *smb.*'s hand** bir şeyi bir kəsin əlindən almaq; **3.** dəyişmək *(danışığın mövzusunu və s.; həm də* **to ~ off**); **to ~ conversation from one subject to another** söhbəti bir mövzusudan başqasına keçirmək; **4.** *el.* dəyişdirmək *(elektrik cərəyanının istiqamətini)*; **to ~ off** cərəyanı kəsmək; **to ~ the light off** işığı söndürmək; **to ~ on** cərəyanı qoşmaq; **to ~ the light on** işığı yandırmaq

switchboard [ˈswɪtʃbɔːd] *n* **1.** bölüşdürücü şit / lövhə; **2.** kommutator; **to operate the ~** kommutatorda işləmək

swollen² [ˈswoulən] *adj* şişmiş; **~ eyes** şişmiş gözlər; *He had twisted his ankle and it was badly swollen O, topuğunu burxutdu və onun topuğu bərk şişdi*

swoon¹ [swuːn] *n* özündən getmə, ürəyi getmə; **to fall into a ~** ürəyi getmək

swoon² [swuːn] *v* **1.** özündən getmək, qəşş etmək, bayılmaq; **2.** əldən getmək; *All the girls are swooning over the new history teacher Bütün qızlar təzə tarix müəllimi üçün əldən gedirlər*

swoop [swuːp] *v* şığımaq, atılmaq; *The eagle swooped down on its prey Qartal öz qurbanının üstünə şığıdı*

sword [sɔːd] *n* qılınc; xəncər

sworn [swɔːn] *adj* and içmiş, and içməklə verilmiş; **a ~ witness / evidence** and içmiş şahid, and içməklə verilmiş ifadə

swot¹ [swɔt] *n* əzbərləmə; əzbər öyrənmə

swot² [swɔt] *v* əzbərləmək, əzbər öyrənmək; **to ~ up *one's* grammar** qrammatikanı əzbər öyrənmək

sycophant [ˈsɪkəfənt] *n* yaltaq, qab dibi yalayan

sycophantic [ˌsɪkəˈfæntɪk] *adj* **1.** yaltaq; **2.** yalan, iftiralı, böhtanla dolu

syllable [ˈsɪləbl] *n* heca

syllabus [ˈsɪləbəs] *n* proqram *(təhsil)*

symbol [ˈsɪmbl] *n* simvol, rəmz, *əlamət*

symbolic [sɪmˈbɔlɪk] *adj* simvolik; **~ description** simvolik təsvir

symmetric [sɪˈmetrɪk] *adj* simmetrik, mütənasib

symmetrically [sɪˈmetrɪklɪ] *adv* simmetrik / mütənasib olaraq

sympathetic [ˌsɪmpəˈθetɪk] *adj* **1.** qanışirin, suyuşirin, məlahətli, cazibəli; **a ~ look / smile** məlahətli görünüş / təbəssüm; **2.** şəfqətli; xeyirxah, acıma; **to be ~ to / towards *smth*.** bir şeyə acımaq

sympathetically [ˌsɪmpəˈθetɪklɪ] *adv* hüsn-rəğbətlə, xeyirxahlıqla; şəfqətlə, mərhəmətlə

sympathize, -ise [ˈsɪmpəθaɪz] *v* (**with**) **1.** şəfqət göstərmək, ürəyi yanmaq, dərdinə şərik olmaq; hüsn-rəğbət göstərmək; **to ~ with *smb*.** bir kəsə ürəyi yanmaq, bir kəsin dərdinə qalmaq; **2.** rəğbət / meyl göstərmək, xoşu gəlmək, xoşlamaq, bəyənmək; **to ~ with *smb.*'s scheme** bir kəsin planını bəyənmək

sympathy [ˈsɪmpəθɪ] *n* **1.** simpatiya, rəğbət, meyl, təvəccüh, hüsn-rəğbət; **to feel a ~ for *smb*.** bir kəsə rəğbət bəsləmək; **2.** şəfqət, acıma, canıyanma; birinin dərdinə şərik olma; **to have no ~ for / with *smb*.** bir kəsə canı yanmamaq; **3.** uyğunluq, mütabiqlik, müvafiqlik, bərabərlik; harmoniya; **to be in ~ with *smth*.** bir şeyə uyğun gəlmək; *Prices go up in sympathy with demand Qiymətlər tələbə uyğun / müvafiq olaraq qalxır*; **to be out of ~ with *smth*.** bir şeyə uyğun olmamaq

symphonic [sɪmˈfɔnɪk] *adj* simfonik, simfoniya; **~ music / poem** simfonik musiqi / poema

symphony [ˈsɪmfənɪ] *n mus.* simfoniya

symptom [ˈsɪmptəm] *n* əlamət, simptom; **~ of a disease** xəstəliyin simptomu

symptomatic [ˌsɪmptəˈmætɪk] *adj* simptomatik, əlamət; *Chest pains may be symptomatic of heart disease Sinə ağrıları ürək xəstəliyinin əlaməti ola bilər*

synagogue [ˈsɪnəgɔg] *n* sinaqoq

synchronize, -ise [ˈsɪŋkrənaɪz] *v* **1.** sinxronlaşdırmaq; **2.** sinxronlaşmaq, zamanca eyniləşmək; **3.** tutuşdurmaq, tutuşdurub eyniləşdirmək *(saatı)*

synchronous [ˈsɪŋkrənəs] *adj* sinxron, eyni vaxtda / zamanda olan / baş verən; **~ translation** sinxron tərcümə; **~ events** eyni zamanda baş verən hadisələr

syndrome [ˈsɪndrəʊm] *n* sindrom

synonym [ˈsɪnənɪm] *n* sinonim

synonymous [sɪˈnɔnɪməs] *adj* sinonim; **~ words** sinonim sözlər

synopsis [ˈsɪnɔpsɪs] *n* xülasə, konspekt; sinopsis

syntactic [sɪnˈtæktɪk] *adj* sintaktik; **~ differences between English and Azerbaijani Turkish** ingilis dili və Azərbaycan dili arasında sintaktik fərqlər

syntax [ˈsɪntæks] *n* sintaksis

synthesis [ˈsɪnθəsɪs] *n* sintez

synthesize, -ise [ˈsɪnθəsaɪz] *v* sintezləşdirmək, sintez etmək, birləşdirmək

synthetic [sɪnˈθetɪk] *adj* sintetik; **~ fabrics** sintetik parçalar

synthetically [sɪnˈθetɪklɪ] *adv* süni yolla; **a ~ produced drug** süni yolla hazırlanmış dərman

syphilis [ˈsɪfɪlɪs] *n tib.* sifilis

syringe [sɪˈrɪndʒ] *n* şpris *(cihaz)*

syrup [ˈsɪrəp] *n* sirop, şəkərcəbı; meyvə şərbəti

system [ˈsɪstəm] *n* **1.** sistem; **the country's telephone ~** ölkənin telefon sistemi; **education ~** təhsil sistemi; **2.** quruluş; **political ~** siyasi quruluş; **3.** təlim; **a ~ of philosophy** fəlsəfi təlim; **4.** şəbəkə; **a railway ~** dəmiryol şəbəkəsi

systematic [ˌsɪstɪˈmætɪk] *adj* sistematik, sistemli; müntəzəm, ardıcıl; **a ~ error** müntəzəm / ardıcıl səhv; **to be** sistemli olmaq

systematically [ˌsɪstɪˈmætɪklɪ] *adv* müntəzəm, ardıcıl / müntəzəm olaraq

systematize, -ise [ˈsɪstəmətaɪz] *v* sistemləşdirmək, sistemə / nizama / qaydaya salmaq

systemless [ˈsɪstɪmlɪs] *adj* sistemsiz, qaydasız, tərtibsiz, üsulsuz

Tt

T t [ti:] *n* (*pl* **T's, t's** [ti:z]) *ingilis əlifbasının 20-ci hərfi*

t [ti:] *adj* T-şəkilli, T-yə oxşar, **T-cart** açıq uşaq arabası; açıq fayton;
◊ **to a ~** eynilə, tam, düz; **to hit it off to a ~** düz hədəfə dəymək / düşmək; **to know *smth.* to a ~** bir şeyi beş barmağı kimi bilmək; *It suits me to a T Bu məni tam qane edir*

tab¹ [tæb] *n* **1.** paltarasan; ilmə; rəzə; **2.** qulaq (*papaqda*); **a fur cap with ~s** qulaqlı xəz papaq; **3.** *pl* qulaqlıq (*papaqda, radio aparatında, dəbilqədə*); **4.** ucluq (*ayaqqabı bağında, qaytanda*); **5.** şırma; etiket, yarlıq; **6.** *hərb.* ilgək, ilmə (*yaxalıqda*); **7.** *d.d.* hesab, haqq-hesab; **to keep a ~ / ~s on *smth.*** bir şeyin hesabını aparmaq; **to keep close ~ on daily sales** gündəlik satılan malların dəqiq hesabını aparmaq; **to keep ~s on *one's* children** uşaqlara nəzarət etmək; **8.** *amer.* hesab (*restoranda, yeməkxanada və s.*); **to pick up the ~** hesabı ödəməyi üzərinə götürmək; **9.** borc (*mağazada, barda, dükanda*); **to live on the ~** borcla yaşamaq

tab² [tæb] *v* **1.** tikmək; bənd etmək; **2.** ayırmaq; təyin etmək; **3.** cədvəl şəklində planlaşdırmaq

tabac [tə'bæk] *adj* tütün rəngində, tütünrəngli

tabanus ['tæbənəs] *n zool.* böyələk (*həşərat*)

tabaret ['tæbərit] *n* zolaqlı üzlük ipək parça

tabasco [tə'bæskou] *n.* **1.** tünd ədviyyat; **2.** maraqlı hadisə; ədəbsiz lətifə

tabby¹ ['tæbı] *n* **1.** zolaqlı pişik (*həm də* **~ cat**); **2.** köhnə qeybətçi; kinli / qərəzkar qadın; **3.** qarımış qız; **4.** xara (*ipək parça növü*)

tabby² ['tæbı] *adj* **1.** zolaqlı, ala bəzək, alaca; **2.** xara, xaradan tikilmiş; **~ gown** xara / xaradan tikilmiş xalat

tabby³ ['tæbı] *v* **1.** zolaqlamaq, zolaq-zolaq etmək; **2.** ipəyi hamarlamaq, parıldatmaq (*dəzgahda, maşında*)

tabefy ['tæbıfaı] *v* **1.** xərcləmək; əldən / taqətdən salmaq; üzmək; **2.** xərclənmək, sərf olunmaq; əldən / taqətdən düşmək

table¹ ['teıbl] *n* **1.** stol, masa, miz; **dining-room ~** nahar stolu; **falling / folding ~** qatlanan / bükülən / açılan stol; **a ~ with leaves** açılıb yığılan stol; **to clear the ~** stolu yığışdırmaq; **to take the head of the ~** stolun başında oturmaq; **pedestal ~** birayaqlı dəyirmi stol; **high / head / top ~** fəxri / əziz qonaq stolu; **to set / to lay the ~** süfrə / stol açmaq; **to set / to lay the ~ for two** iki nəfərlik stol açmaq; **2.** danışıqlar stolu; **to bring opposing sides to the conference ~** müxalif tərəfləri danışıqlar stolu arxasında oturtmaq; **3.** cərrahiyyə / əməliyyat stolu; **4.** stol arxasında / süfrə başında yoldaşlıq; **to set the ~ in a roar** qonaqları şənləndirmək; **to keep the ~ amused** (stol arxasında) qonaqları əyləndirmək; **5.** stol, qida; ərzaq; **good / liberal / sumptuous ~** yaxşı / təmtəraqlı / zəngin stol; **the pleasures of the ~** yeməyin / təamın ləzzəti; **to set a good ~** çox yaxşı stol açmaq; **to keep an open ~** qonaqpərvər olmaq; **6.** yemək, xörək, süfrə; **to be / to sit at ~** süfrə arxasında oturmaq; **to sit down to ~** stola oturmaq; **to rise from the ~** stoldan qalxmaq / durmaq; **to leave the ~** stolu tərk etmək; **to wait at ~** stola qulluq etmək; **7.** oyun stolu; **card / gaming ~** lombər stolu; şahmat stolu; **8.** *pl* nərd oyunu; **9.** lövhə; **10.** *tal.* tava daşı, yastı daş; **11.** kitabə (*daş / metal üzərində yazı*); üzərində yazı olan lövhə; **12.** cədvəl, sxem; **astronomical ~s** astronomik cədvəllər; **multiplication ~** *riyaz.* vurma cədvəli; **~s of weights and measures** çəki və ölçü cədvəlləri; **~ of orientation** istiqamət sxemi; **~s of data** göstərici rəqəm cədvəlləri; **summary ~s** yekun cədvəllər; **13.** cədvəl, siyahı; **~ of allowance** *hərb.* əmlak siyahısı; **~ of organization** *hərb.* ştat cədvəli; **~ of contents** mündəricat; **14.** ovuc, ovucun içi (*əl falı*);
◊ **on the ~** müzakirə olunan, müzakirəyə çıxarılan; **to lay *smth.* on the ~** bir şeyin müzakirəsini təxirə salmaq (*qanun layihəsini və s.*); **to take *smth.* from the ~** *amer.* bir şeyin müzakirəsinə qayıtmaq; **to drink *smb.* under the ~** bir kəsi içirtmək; *He finished up under the table O, stoldan yıxılanadək içdi*

table² ['teıbl] *v* **1.** stolun üstünə qoymaq; çıxardıb ortaya qoymaq (*pulu, kartı və s.*); **to ~ *one's* cards** kartlarını açmaq; **2.** stolu təmin etmək (*yemək-içməklə*); **3.** cədvəl tərtib etmək; siyahıya almaq; **4.** müzakirəyə çıxartmaq / təqdim etmək; **to ~ a motion** təklif təqdim etmək; **to ~ a bill** qanun layihəsi təqdim etmək; **5.** *tik.* mişlə birləşdirmək; **6.** qonaqları əyləndirmək

tableau ['tæblou] *n fr.* canlı şəkil / tablo

table-cloth ['teıblklɔ:θ] *n* süfrə, stol örtüyü

tableful ['teıblful] *n* **1.** dolu stol / süfrə (*yemək-içməklə*); **2.** qonaqlarla dolu stol

table-game ['teıblgeım] *n* stolüstü oyun

table-glass ['teıblgla:s] *n* tin-tin stəkan

table-knife ['teıblnaıf] *n* mətbəx bıçağı

tableman ['teıblmæn] *n* tabelçi, tabelə baxan

tablemate ['teıblmeıt] *n* stol yoldaşı

table-napkin ['teıbl,næpkın] *n* salfet, əlsilən

tablespoon ['teıblspu:n] *n* xörək qaşığı

tablet¹ ['tæblət] *n* **1.** lövhəcik; **2.** xatirə lövhəsi; **3.** bloknot; **4.** həb; **aspirin ~** aspirin həbi; **5.** parça, tikə; **a ~ of soap** bir parça sabun

tablet² ['tæblət] *v* **1.** lövhəciyi bərkitmək; **2.** xatirə lövhəsi asmaq

table-talk ['teıbltɔ:k] *n* **1.** stol arxasında / süfrə başında söhbət; **2.** stolarxası söhbətin mövzusu

table tennis ['teıbl'tenıs] *n* stolüstü tennis

table-tomb ['teıbltu:m] *n* məqbərə, türbə

table-top book ['teıbltɔp'buk] *n* stolüstü kitab

tableware ['teıblweə'] *n* mətbəx / stol ləvazimatı; qab-qacaq

tablier [tæb'ljeı] *n fr.* döşlük, önlük

tabling ['teıblıŋ] *n* **1.** cədvəl tərtibi; **2.** süfrə parçası; süfrə ağı; **3.** stolların sayı (*qonaqları qəbul etmək üçün*)

tabloid¹ ['tæblɔıd] *n* **1.** həb; **2.** kiçik formatlı şəkilli qəzet; **3.** bulvar qəzeti

tabloid² ['tæblɔıd] *adj* **1.** yığcam, qısa; **2.** həb şəklində; **3.** ucuz; **~ journalism** cılız mətbuat

taboo¹ [tə'bu:] *n* **1.** tabu (*haram edilmiş şey*); **2.** qadağan; yasaq; **under a ~** qadağan / yasaq edilən (*şey*)

taboo² [tə'bu:] *adj* **1.** müqəddəs; **2.** qadağan / yasaq olunan; **~ custom** qadağan olunan adət; **to declare *smb.* / *smth.* ~** bir kəsin / şeyin adını atmağı qadağan etmək

taboo³ [tə'bu:] *v* **1.** qadağan / yasaq etmək; *Their names are tabooed Onların adlarını çəkmək qadağandır / yasaqdır*; **2.** sürgün etmək

tabouret ['tæbərıt] *n* **1.** taburet, kətil; **2.** iynəqabı

tabular ['tæbjulə] *adj* **1.** cədvəlşəkilli; **2.** yastı formalı; **~ surface** yastı səth; **3.** lövhəşəkilli

tabulate¹ ['tæbjuleıt] *adj* **1.** qat-qat, laylı, lay-lay; **2.** yastı

tabulate² ['tæbjuleıt] *v* **1.** cədvələ köçürmək; **2.** səthini yastılamaq

tabulation [,tæbju'leıʃn] *n* cədvələ köçürmə

tabulator ['tæbjuleıtə'] *n* **1.** cədvəl tərtibatçısı; **2.** tabulyator (*maşında, kompüterdə və s.*)

tacit ['tæsıt] *adj* **1.** sözlə ifadə edilməyən; nəzərdə tutulan; **2.** dinməz, danışmaz; **to have a ~ understanding with *smb.*** bir kəsi sözsüz başa düşmək; **3.** yazılmamış (*qanun, haq.*)

taciturn ['tæsıtə:n] *adj* dinməz, danışmaz

taciturnity [,tæsı'tə:nıtı] *n* dinməzlik; sakitlik

tack¹ [tæk] *n* **1.** mismar (*iri başlıqlı*); **2.** sırıq / tikiş arası; **3.** istiqamət; siyasi xətt; **to take a wrong / right ~** yanlış / düzgün siyasi xətt götürmək

tack² [tæk] *v* **1.** mismarlamaq; **2.** tələsik ləğv etmək; **3.** (**to, on**) əlavə etmək; qanun layihəsinə düzəliş etmək; **4.** siyasi xətti dəyişmək

tackle¹ ['tækl] *n* **1.** ləvazimat, alət; avadanlıq; təchizat; **2.** *id.* yarımmüdafiəçi; **right / left ~** sağ / sol kənar yarımmüdafiəçisi

tackle² ['tækl] *v* **1.** bərkitmək (*qoşqu ləvazimatını*); **2.** tutmaq; dayandırmaq; **to ~ the thief** oğrunu tutmaq; **3.** girişmək, cummaq; *We tackled the cold beef Biz soyutma mal ətinə cumduq*; **to ~ the problem** problemə / məsələyə girişmək; **4.** *id.* ələ keçirmək (*topu*)

tacky [ˈtækı] *adj* yapışan, yapışqan

tact [tækt] *n* ədəb; nəzakət

tactful [ˈtæktful] *adj* ədəbli, nəzakətli

tactical [ˈtæktıkəl] *adj* **1.** *hərb.* taktiki; döyüş; **~ efficiency 1)** döyüş hazırlığı; **2)** taktiki göstəricilər; **2.** cəld, diribaş; çevik

tactician [tækˈtıʃn] *n* taktika mütəxəssisi; **masterful ~** mahir taktika ustası

tactics [ˈtæktıks] *n* **1.** *hərb.* taktika; **the art of ~ and strategy** taktika və strategiya sənəti; **2.** hərəkət; *I cannot approve these tactics Mən bu hərəkətləri təqdir edə bilmərəm*

tactile [ˈtæktaıl] *adj* **1.** lamisə; **~ organs** lamisə orqanları; **2.** hiss olunan; gözəçarpan

tactless [ˈtæktlıs] *adj* ədəbsiz, nəzakətsiz; **a ~ person / question / reply** ədəbsiz adam / sual / cavab

tad [tæd] *n amer.* uşaq, körpə

Tadjik¹ [ˈtaːdʒık] *n* **1.** *top.i* tacik; **the ~s** taciklər; **2.** tacik dili

Tadjik² [ˈtaːdʒık] *adj* tacik; **the ~ language** tacik dili

tadpole [ˈtædpoul] *n zool.* çömçəquyruq

tag¹ [tæg] *n* **1.** birka, yarlıq; **2.** *məc.* damğa

tag² [tæg] *v* **1.** yarlıq yapışdırmaq; **2.** daban-dabana izləmək; **3.** əlaqələndirmək; **4.** qiymət təyin etmək

tail¹ [teıl] *n* **1.** quyruq (*heyvanda, təyyarədə və s.*); **to wag *one's* ~** quyruğunu bulamaq; **~ of a comet** kometanın quyruğu; *They turned tail and fled Onlar aradan çıxdılar / əkildilər*; **2.** hörük, hörükcük; **3.** kənar, qıraq, uc; **out of / with the ~ of *one's* eye** xəlvətcə, gözünün ucu ilə; **4.** növbə; **5.** *amer.* xəfiyyə; **6.** *pl* tullantılar; zibil

tail² [teıl] *v* izləmək; **to ~ after *smb.*** bir kəsi qarabaqara izləmək

tailor¹ [ˈteılə] *n* dərzi

tailor² [ˈteılə] *v* **1.** tikmək; **2.** dərzilik etmək

tailored [ˈteıləd] *adj* **1.** dərzidə tikilən; dərzinin tikdiyi; **2.** sifarişlə tikilən

tain [teın] *n* qalay ərintisi; xəlitə

taint [teınt] *n* **1.** ləkə; rüsvayçılıq; **2.** ağırlaşma, xarab olma (*ət, balıq və s.*)

tainted [ˈteıntıd] *adj* **1.** xarab olmuş, ağırlaşmış; köhnəlmiş, korlanmış; **~ air** korlanmış hava; **~ water** köhnəlmiş su; **2.** pozulmuş; ləkələnmiş; **~ reputation** ləkələnmiş ad / şöhrət

take¹ [teık] *n* **1.** zəbt etmə, işğal, tutma; **2.** qənimət (*ovda*); **3.** toplanan / toplanmış pul (*teatrda, kinoteatrda*); **4.** kadr; bir səhnə (*kino lentində*)

take² [teık] *v* **1.** götürmək; *He has taken the quotation from Nizami O, sitatı Nizamidən götürüb*; **2.** tutmaq; *He took the child by the hand O, uşağın əlindən tutdu*; **to ~ a man by the throat** adamın boğazından tutmaq; **to ~ *smb.* in *one's* arms** bir kəsi qolları üstə tutmaq; **to ~ prisoner** əsir tutmaq; **to ~ fish** balıq tutmaq; **to ~ in the act (of)** cinayət üstündə / yerində tutmaq; **3.** aparmaq; daşımaq; **to ~ letters to the post** məktubları poçta aparmaq; **to ~ the luggage upstairs** baqajı / yükü yuxarıya daşımaq; **4.** qəbul etmək; razılaşmaq; **to ~ *smth.* seriously** bir şeyi ciddi qəbul etmək; **to ~ *smth.* as a joke** bir şeyi zarafat kimi qəbul etmək; **to ~ an order for *smth.*** bir şey üçün sifariş qəbul etmək; **to ~ medicine** dərman qəbul etmək; **5.** dözmək; *I will not take such treatment Mən belə rəftara dözmərəm*; **6.** hesab etmək; *Do you take me for a fool? Sən / Siz məni səfeh hesab edirsən / edirsiniz?* **7.** mədaxil etmək; qazanmaq; *The shop takes about 200,000 manats a day Dükanın gündəlik mədaxili 200,000 manatdır*; *He takes home 500 thousand manats a month O, ayda evə 500 min manat qazanc gətirir*; **8.** istifadə etmək; *He takes every opportunity O hər cür imkandan istifadə edir*; **9.** düşünmək, təsəvvür etmək; *I take it you have permission Mənə belə gəlir ki, sənin / sizin icazən / icazəniz var*; **10.** tələb etmək; tələb olunmaq; lazımlı / gərəkli olmaq; aparmaq; *This recipe takes six eggs Bu xörəyin hazırlanması üçün 6 yumurta tələb olunur*; *It takes two hours to get there Ora getməyə iki saat vaxt tələb olunur*; **11.** tutmaq, tutulmaq; *All our rooms are taken Bütün otaqlarımız tutulub*; *I have taken a house for the summer Mən yayda dincəlmək üçün bağ evi tutmuşam*; **12.** *riyaz.* çıxmaq; *Take five from ten Ondan beş çıx / çıxın*; **13.** almaq (*hesaba, nəzərə və s.*); *We took all facts into account Biz bütün faktları hesaba / nəzərə aldıq*; **14.** başlamaq; girişmək; qurşanmaq; **to ~ to drink** içkiyə qurşanmaq; *He took to gambling at the casino O, kazinoda qumara qurşanıb*; **15.** göndərmək; ötürmək; *They took the case to the supreme court Onlar işi ali məhkəməyə göndərdilər*; **16.** qarşılamaq; qəbul etmək; götürmək; *He took his punishment with a smile O, cəzanı təbəssümlə qarşıladı*; **17.** istifadə etmək (*nəqliyyatdan və s.*); **to ~ a train** qatara minmək; **to ~ a bus** avtobusa minmək; **to ~ a taxi** taksi tutmaq; **18.** müvəffəqiyyət qazanmaq; *The play didn't take Tamaşa müvəffəqiyyət qazanmadı*; **19.** abunə yazılmaq / almaq; *I take a newspaper and two magazines Mən bir qəzet və iki jurnal alıram*; **20.** şəkildə çıxmaq; *He does not take well Onun şəkli yaxşı çıxmır / düşmür*; **21.** götürmək; görmək; **to ~ measurements** ölçü götürmək; **to ~ counter measures** əks tədbirlər görmək; **22.** aparmaq (*həyatdan*); *The flood took away many lives Daşqın çoxlu insan tələfatına səbəb oldu*; **23.** xəstələnmək, naxoşlamaq, azarlamaq; *I take cold easily Mənə tez soyuq dəyir*; **to ~ care** qayğısına qalmaq; muğayat olmaq; **to ~ degree** dərəcə almaq; **to ~ part (in)** iştirak etmək; **to ~ an interest (in)** maraqlanmaq; **to ~ great pleasure** çox ləzzət almaq; **to ~ effect** qüvvəyə minmək; **to ~ an examination** imtahan vermək; **to ~ notice** görmək; **to ~ a breath** nəfəs almaq; **to ~ vote** səs vermək; **to ~ offence** incimək, küsmək; **to ~ place** baş vermək; **to ~ shelter** gizlənmək; daldalanmaq; **to ~ a step** addımlamaq, addım atmaq; **to ~ *smth.* to heart** bir şeyi ürəyinə salmaq; **to ~ an oath** and içmək; **to ~ a seat** oturmaq, əyləşmək; **to ~ after *smb.*** bir kəsə oxşamaq / çəkmək; *Your daughter does not take after you in any way Qızın / Qızınız heç sənə / sizə oxşamır*; **to ~ away 1)** götürmək, yığışdırmaq, götürüb aparmaq; *I took the dirty plates away Mən çirkli boşqabları yığışdırıb apardım*; **2)** kəsmək, məhrum etmək; *The authorities took away his pension Müdiriyyət onun pensiyasını / təqaüdünü kəsdi*; **3)** korlamaq; *It took away all my pleasure O mənim əhvalımı bütün korladı*; **4)** maraqlandırmaq; valeh etmək; *The novel took my breath away Roman məni valeh etdi*; **5)** *riyaz.* çıxmaq; **to ~ away 3 from 5** 5-dən 3 çıxmaq; **to ~ back 1)** qaytarmaq, geri göndərmək; **to ~ back books to the library** kitabları kitabxanaya qaytarmaq; **2)** *məc.* xatırlatmaq, yadına salmaq; *It takes me back to my childhood O mənə uşaqlığımı xatırladır*; **3)** yazmaq, qeyd etmək; *The reporters took down the speech Jurnalistlər nitqi yazdılar / qeyd etdilər*; **to ~ off 1)** çıxartmaq, soyunmaq; **to ~ off *one's* hat / shoes / clothes** şlyapasını / ayaqqabısını / paltarını çıxartmaq; **2)** sökmək; *The builders took the roof off İnşaatçılar damı sökdülər*; **3)** aparmaq; *She has taken the children off to the zoo O, uşaqları zooparka aparıb*; **4)** uçmaq; yola düşmək; *The plane took off despite the fog Duman olmasına baxmayaraq təyyarə uçdu*; **to ~ out 1)** çıxartmaq; *Take that dog out of the room at once Bu dəqiqə bu iti otaqdan çıxart / çıxardın*; **2)** aparmaq; təmizləmək; *How can I take out these stains from my shirt? Köynəyimdən bu ləkələri mən necə təmizləyim?* **3)** *tib.* çıxartmaq, çəkmək; **to ~ out *smb.'s* tooth** bir kəsin dişini çəkmək / çıxartmaq; **to ~ to** məşğul olmaq; *He took to gardening after the resignation İstefaya çıxdığından sonra o, bağçılıqla məşğul oldu*; **2)** getmək; qaçmaq; qaçıb (canını) qurtarmaq / gizlənmək; *He took to the woods / the jungle O, meşəyə / cəngəlliyə qaçıb canını qurtardı*; **3)** xoşlamaq; qəbul etmək; *I didn't take to her Mənim ondan xoşum gəlmədi*; **to ~ up 1)** qaldırmaq; *The lift took us up to the top floor Lift bizi son mərtəbəyə qaldırdı*; **2)** müzakirə etmək (*plan, layihə və s.*); *I shall take up the matter with the Ministry Bu məsələni mən Nazirliyin müzakirəsinə çıxaracağam*; **3)** tutmaq; aparmaq (*vaxt, yer və s.*); *This table takes up too much space Bu stol lap çox yer tutur*; *My time is fully taken up with writing Mənim vaxtımın hamısını yazmaq aparır*; **4)** çəkmək; qurutmaq; *Blotting-*

paper takes up ink Basma kağız / Suçəkən mürəkkəbi çəkir

take-home pay [ˈteɪkhoumˈpeɪ] *n* əmək-haqqı (*vergilər çıxıldıqdan sonra*)

take-in [ˈteɪkˈɪn] *n d.d.* **1.** yalan; **2.** aldatma

take-off [ˈteɪkɔf] *n* yamsılama, təqlid etmə; karikatura

take-over [ˈteɪk,ouvə] *n* işğal / zəbt etmə

tale [teɪl] *n* **1.** nağıl; **2.** hekayə, əhvalat; **stirring** ~ həyəcanlandırıcı hekayə; **3.** qeybət; **to tell ~s** qeybət etmək;

◊ **to tell ~s out of school** 1) evin sirrini bayıra çıxartmaq; 2) bir kəsin sirrini açmaq; 3) xəbərçilik etmək; **old wive's ~s** uydurma, arı söhbəti

talebearer [ˈteɪl,bεərəʳ] *n* **1.** xəbərçi, qeybətçi, dedi-qoduçu (*adam*); **2.** çuğulçu, ərizəbaz (*adam*)

talent [ˈtælənt] *n* **1.** istedad, talant; **to demonstrate a** ~ istedad nümayiş etdirmək; **to develop a** ~ istedadı inkişaf etdirmək; **2.** istedadlılıq, talantlılıq

talented [ˈtæləntɪd] *adj* istedadlı, zəkalı; **a ~ painter** istedadlı rəssam

talentless [ˈtæləntlɪs] *adj* bacarıqsız, istedadsız; fərsiz

talesman [ˈteɪlɪ:zmən] *n* ehtiyatda olan məhkəmə iclasçısı

taleteller [ˈteɪl,teləʳ] *n* **1.** hekayəçi; **2.** uydurmaçı

taliped [ˈtælɪped] *adj tib.* əyriayaq, əyripəncə

talipes [ˈtælɪpi:z] *n tib.* **1.** şikəst edilmiş pəncə; **2.** əyrilik (*ayaqda*)

talipot [ˈtælɪpɔt] *n bot.* palma, yelpik palması

talisman [ˈtælɪzmən] *n* tilsim

talismanic [,tælɪzˈmænɪk] *adj* tilsimli

talk[1] [tɔ:k] *n* **1.** söhbət, danışıq; **2.** *pl* danışıqlar; **to have ~s with smb.** bir kəslə danışıqlar aparmaq; **3.** şayiə

talk[2] [tɔ:k] *adj* danışan; səsli; ~ **film** səsli film

talk[3] [tɔ:k] *v* **1.** danışmaq; **to ~ candidly / frankly / freely / loudly** səmimi / açıq / sərbəst / yüksəkdən danışmaq; **to ~ politics** siyasətdən danışmaq; **2.** qeybət etmək; şayiə yaymaq; **3.** (**on**) mühazirə oxumaq; **to ~ on a topic** mövzu üzrə mühazirə oxumaq; **4.** söhbətə qızışmaq; şi-

şirtmək; **5.** fikrindən daşındırmaq; **6.** inandırmaq; **7.** lovğalanmaq; **to ~ big** yekə-yekə danışmaq; **8.** vaxt qazanmaq üçün danışmaq

talkathon [ˈtɔ:kəθɔn] *n amer.* çox uzun nitq və ya müzakirə

talkative [ˈtɔ:kətɪv] *adj* danışqan, söhbətcil

talker [ˈtɔ:kəʳ] *n* **1.** danışan / boşboğaz adam; **2.** natiq;

◊ *Good talkers are little doers ət. söz. Çoxdanışan az iş görər*

talkie [ˈtɔ:kɪ] *n d.d.* səsli kino

talking-to [ˈtɔ:kɪŋtu:] *n* töhmət, məzəmmət

tall [tɔ:l] *adj* **1.** hündür, yüksək, uca; **a ~ building** hündür bina; **a ~ man** hündür adam; **2.** *d.d.* öyünən, lovğa; ~ **talk** lovğa danışıq

tallboy [ˈtɔ:lbɔɪ] *n* hündür paltar şkafı / kamod

tallow[1] [ˈtælou] *n* **1.** piy, yağ; **2.** çarx yağı

tallow[2] [ˈtælou] *v* yağlamaq (*çarxı və s.*)

tallow-chandler [ˈtælou,tʃa:ndləʳ] *n* piy şamı satan alverçi

tallow-face [ˈtæloufeɪs] *n* solğun bənizli / şişkin sifətli adam

tallowy [ˈtæloui] *adj* piyli, yağlı

tally[1] [ˈtælɪ] *n* **1.** birka, etiket; **2.** surət; dublikat; **3.** hesab (*oyunda*)

tally[2] [ˈtælɪ] *v* **1.** hesablamaq; **2.** yekun vurmaq; **3.** (**to ~ with**) uyğun gəlmək; **4.** yarlıq yapışdırmaq

tally-shop [ˈtælɪʃɔp] *n* dükan

tally trade [ˈtælɪtreɪd] *n* ticarət

tamable [ˈteɪməbl] *adj* əhliləşdirilən (*heyvan haq.*)

tame[1] [teɪm] *adj* **1.** əhliləşdirilmiş (*heyvan haq.*); ~ **bear** əl ayısı; **2.** *məc.* müti (*adam haq.*); **3.** *məc.* maraqsız, cansıxıcı

tame[2] [teɪm] *v* **1.** əhliləşdirmək; **2.** itaətdə saxlamaq, sakitləşdirmək; **3.** yumşaltmaq, yüngülləşdirmək; **4.** maraqsız etmək

tameless [ˈteɪmlɪs] *adj* **1.** vəhşi, əhliləşdirilməmiş; **2.** tabe olmayan, ipə-sapa yatmayan

tamer [ˈteɪməʳ] *n* **1.** təlimçi, tərbiyəçi; **2.** heyvan təlimçisi, heyvanöyrədən

tamp [tæmp] *v* **1.** doldurmaq, tıxamaq; **2.** döyəcləyib bərkitmək; **3.** *d.y.* altından mıxlamaq

tamper[1] [ˈtæmpəʳ] *n* **1.** döyəcləmə, döyəcləyib bərkitmə; **2.** dəstə (*həvəngdə*)

tamper[2] [ˈtæmpəʳ] *v* **1.** araya girmək, müdaxilə etmək; **2.** (**with**) toxunmaq; korlamaq; *Somebody had tampered with the lock Kimsə qıfılı korlayıb / xarab edib*; **3.** (**with**) təhrif etmək; saxtalaşdırmaq; **4.** (**with**) ələ almaq (*rüşvət, pul, bəxşiş və s. ilə*); gizli təzyiq göstərmək

tampon[1] [ˈtæmpɔn] *n tib.* tampon, piltə

tampon[2] [ˈtæmpɔn] *v* tampon / piltə qoymaq

tan[1] [tæn] *n* **1.** dəri aşılayıcı maddə; **2.** sarı-şabalıdı rəng; **3.** qaralma, yanma (*günəşdə*)

tan[2] [tæn] *adj* sarı-şabalıdı

tan[3] [tæn] *v* **1.** aşılamaq (*dərini*); **2.** yanmaq, qaralmaq, qaraltmaq (*günəşdə*); **3.** *d.d.* kötəkləmək, əzişdirmək; **to ~ smb.'s hide** bir kəsin yanbızını döyüb zol-zol etmək

tang[1] [tæŋ] *n* I **1.** kəskin dad / iy; **a ~ onion** soğan dadı; **a ~ of sea-salt** dəniz duzunun dadı; **2.** fərqləndirici / səciyyəvi cəhət

tang [tæŋ] *n* II zəng səsi; zınqıltı, cingilti

tang[2] [tæŋ] *v* I dad / iy vermək

tang [tæŋ] *v* II **1.** zəng çalmaq, cingildəmək; danqıldamaq; **2.** cingiltili səslə danışmaq

tangent [ˈtændʒənt] *n* **1.** *riyaz.* toxunan (*xətt*); **2.** *riyaz.* tangens; **3.** *amer. d.d.* düz xəttə toxunan, lakin onu kəsməyən əyri; **to go / to fly off at a ~** *məc.* qəflətən kənara çıxmaq (*mövzudan, mətləbdən və s.*)

tangential [tænˈdʒenʃəl] *adj* **1.** *riyaz.* verilən əyriyə doğru istiqamətlənən toxunan; **2.** kənara çıxan (*mövzudan, mətləbdən və s.*)

tangerine [,tændʒəˈri:n] *n* **1.** mandarin, naringi; **2.** narıncı rəng

tangibility [,tændʒɪˈbɪlɪtɪ] *n* **1.** hiss edilmə qabiliyyəti (*toxunmaqla*); **2.** reallıq

tangible [ˈtændʒəbl] *adj* hiss olunan (*toxunmaqla*); gözəçarpan; ~ **proof** doğru / həqiqi sübut

tangle [ˈtæŋgl] *n* **1.** dolaşmış kələf / yumaq; **2.** sarınma; dolaşıqlıq; **3.** münaqişə; dava; **to get into a ~ with smb.** bir kəslə münaqişəyə girmək

tangly [ˈtæŋglɪ] *adj* dolaşıq; pırtlaşıq, dolaşıq salınmış

tango [ˈtæŋgou] *n* tanqo (*rəqs adı*)

tank[1] [tæŋk] *n* **1.** böyük çən; rezervuar (*maye və ya qaz saxlamaq üçün*); **2.** süni və ya təbii su hövzəsi; **3.** *hərb.* tank

tank[2] [tæŋk] *adj* tank; ~ **destroyer** tank əleyhinə silah (*düzərtiyan*)

tank[3] [tæŋk] *v* **1.** çənə doldurmaq; **2.** çəndə saxlamaq

tankage [ˈtæŋkɪdʒ] *n* **1.** çənin tutumu; **2.** saxlama (*çəndə və s.*); **3.** saxlanma haqqı (*çəndə*); **4.** çöküntü, tərp (*çəndə və s.*)

tanker [ˈtæŋkəʳ] *n* I **1.** *dən.* tanker; **an oil** ~ neft tankeri; **2.** yanacaq tökən təyyarə (*havada*)

tanker [ˈtæŋkəʳ] *n* II *hərb.* tankçı, tanksürən

tanner [ˈtænəʳ] *n* dabbaq

tannery [ˈtænərɪ] *n* dəri zavodu, dabbaqxana

tansy [ˈtænzɪ] *n bot.* dağ tərxunu

tantalize, -ise [ˈtæntəlaɪz] *v* **1.** əzaba məhkum etmək; əzab vermək; **2.** sataşmaq, hirsləndirmək

tantamount [ˈtæntəmaunt] *adj* (**to**) bərabər, eyni; eyni əhəmiyyətli / dəyərli

tantivy[1] [tænˈtɪvɪ] *adj* tez, iti, yeyin, cəld

tantivy[2] [tænˈtɪvɪ] *adv* çaparaq, qaçaraq

tantrum [ˈtæntrəm] *n məc.* hirsdən partlama; qəzəbdən alışma; **to fly into a** ~ hiddətlənmək

tap[1] [tæp] *n* **1.** tıxac, qapaq; **2.** kran, lülək; **hot and cold ~s** soyuq və isti kranlar; **to turn the ~ on / off** kranı açmaq / bağlamaq; **to leave the ~ running** kranı açıq qoymaq; **3.** növ, çeşid (*şərab, pivə və s.*); **beer of the first ~** birinci növ pivə; **4.** *d.d.* şərabxana, meyxana; **5.** *tex.* yivaçan (*alət*); **6.** *el.* ayırma; ayrılma; şaxələnmə; **7.** taqqıltı, tıqqıltı; **a ~ on / at the door** qapıda tıqqıltı; **8.** yaxında olan; nəqd olan; *What's on tap for tonight? Bu axşama nəyin / nəyiniz var?*

tap[2] [tæp] *v* (**-pp-**) **1.** kran taxmaq; **2.** süzmək, doldurmaq (*pivə, şərab və s.*); **3.** tıxacı / qapağı açmaq; **4.** *tib.* deşmək; **5.** *tib.* çəkmək, sorub çıxarmaq (*mayeni*); **6.** kəsib çərtmək, yarmaq (*ağac üzərində*); **7.** tutmaq (*xəbər, məlumat*), gizlicə qulaq asmaq; **to ~ the wire** teleqraf xəbərlərini tutmaq; **to ~ the line** telefon söhbətinə gizlicə qulaq asmaq; **8.** *məc.* aldadıb / tovlayıb almaq; **to ~ smb. for money** tovlayıb bir kəsin pulunu almaq; **to ~ smb. for information** bir kəsi tovlayıb məlumat almaq; **9.** döymək, taqqıldatmaq (*ya-*

vaşca); **to ~ at the door** qapını (yavaşca) döymək; **to ~ *smb.* on the shoulder** bir kəsin çiyninə astaca vurmaq

tap-dance [ˈtæpdɑːns] *n* çeçyotka (*rus xalq rəqsi*)

tape[1] [teɪp] *n* **1.** şərid, lent; **adhesive ~** izolyasiya lenti; **magnetic ~** maqnit lenti; **to play back a ~** maqnitofon yazısına dübarə qulaq asmaq; **2.** teleqraf lenti; **3.** *id.* finiş xətti; **to breast the ~** finişə çatmaq; **4.** *tib.* plastır; məlhəm; **sticky ~** skotç, yapışqan lent

tape[2] [teɪp] *v* **1.** bağlamaq, sarımaq, bənd etmək (*qaytanla, lentlə*); **2.** ölçmək (*ruletka ilə*); **to ~ up** bintlə sarımaq; **3.** maqnit lentinə yazmaq

tape-line [ˈteɪplaɪn] *n* ruletka (*ölçü lenti*)

tape-machine [ˈteɪpmə,ʃiːn] *n* hərf çap edən teleqraf aparatı

tape-measure [ˈteɪp,meʒəʳ] *n* = **tape-line**

taper[1] [ˈteɪpəʳ] *n* **1.** nazik şam; **2.** zəif işıq; **3.** konus; konus forması; **4.** tədricən zəifləmə

taper[2] [ˈteɪpəʳ] *v* **1.** daralmaq; *One end tapers Bir tərəf / uc daralır*; **2. (off)** itilənmək; nazikləşdirmək; sivriləşdirmək

tape-record [ˈteɪprɪ,kɔːd] *v* maqnitofona yazmaq

tape-recorder [ˈteɪprɪ,kɔːdəʳ] *n* maqnitofon

tapering [ˈteɪpərɪŋ] *adj* **1.** itilənmiş, nazikləşdirilmiş; daralmış; **2.** nazik və uzun (*barmaqlar, əl və s. haq.*)

tapestry [ˈtæpɪstrɪ] *n* **1.** qobelen, divar xalçası; **2.** qobelenəoxşar bəzəkli parça

tapeworm [ˈteɪpwɜːm] *n tib.* qurd

taphouse [ˈtæphaus] *n* pivəxana, bar

tapper [ˈtæpəʳ] *n* teleqraf açarı

tappet [ˈtæpɪt] *n tex.* qapaqaçan

taproom [ˈtæpruːm] *n* = **taphouse**

tapster [ˈtæpstəʳ] *n* bufetçi

tar[1] [tɑː] *n* qatran; qudron; zift

tar[2] [tɑː] *adj* qatran; **a ~ barrel** qatran çəlləyi

tar[3] [tɑː] *v* qatranlamaq; qudronlamaq

taradiddle [ˈtærədɪdl] *n d.d.* yalan, uydurma

tarantella [,tærənˈtelə] *n mus.* tarantella

tarantula [təˈræntjulə] *n zool.* böyə, böv

taraxacum [təˈræksəkəm] *n bot.* zənciotu

tarboosh [ˈtɑːbuːʃ] *n* fəs, təsək (*baş örtüyü*)

tardy [ˈtɑːdɪ] *adj* **1.** yavaş, tədrici, ləng; **~ progress** tədrici tərəqqi; **2.** *amer.* gecikmiş, ləngimiş; gec; **to be ~ for school** dərsə gecikmək

tare [teəʳ] *n bot.* **1.** çölnoxudu; **2.** tara (*qabın, arabanın, maşının və s.*); taranın çəkisi

target [ˈtɑːgɪt] *n* **1.** məqsəd, niyyət; **2.** hədəf, nişan; **off the ~** hədəfdən yan; **to hit the ~** nişana dəymək, hədəfə vurmaq / düşmək

target practice [ˈtɑːgɪtˈpræktɪs] *n* təlim / məşq atışı

tariff[1] [ˈtærɪf] *n* **1.** tarif (*vergi, maaş və s. cədvəli*); **preferential ~** preferensial gömrük tarifi; **2.** qiymətləndirmə; qiymət qoyulma; **to terminate all ~ preferences** bütün tarif güzəştlərini ləğv etmək

tariff[2] [ˈtærɪf] *adj* tarif; **~ reform** tarif islahatı

tariff[3] [ˈtærɪf] *v* **1.** tarifə daxil etmək; **2.** qiymətləndirmək, qiymət müəyyən etmək

tarnish[1] [ˈtɑːnɪʃ] *n* **1.** tutqunluq, qeyri-şəffaflıq; **2.** *məc.* ləkə; xal

tarnish[2] [ˈtɑːnɪʃ] *v* **1.** parıltısını itirmək; *The damp has tarnished the silver Nəm gümüşün parıltısını itirib*; **2.** *məc.* ləkələmək, korlamaq; *His reputation is tarnished Onun şöhrəti ləkəlidir*

tar paper [ˈtɑː,peɪpəʳ] *n tik.* tol

tarpaulin [tɑːˈpɔːlɪn] *n* **1.** brezent; **to cover the goods on the lorry with a ~** yük maşınındakı malların üstünü brezentlə örtmək; **to spread a ~** brezent çəkmək; **2.** matros kepkası

tarragon [ˈtærəgən] *n bot.* **1.** yovşan; **2.** tərxun

tarry[1] [ˈtɑːrɪ] *adj* qatranlı; qatran sürtülmüş

tarry[2] [ˈtærɪ] *v* **1.** yubanmaq; **to ~ a few days at / in a place** bir yerdə bir neçə gün yubanmaq; **2. (for)** *amer.* gözləmək, gözləyib məqsədə çatmaq; **to ~ long** çox gözləmək

tart[1] [tɑːt] *n* **1.** piroq; ev tortu; **apple ~** alma piroqu; **2.** meyvə pirojnası; **3.** *d.d.* yüngülxasiyyət qadın

tart[2] [tɑːt] *adj* **1.** turş; turşumuş; ağızbüzən; **~ fruit** ağızbüzən meyvə **2.** *məc.* kəskin, tünd (*cavab, etiraz və s. haq.*); **~ humour** kəskin yumor

tartan [ˈtɑːtn] *n* **1.** şotlandka, dama-dama parça; **2.** dama-dama şal

Tartar[1] [ˈtɑːtəʳ] *n* **1.** tatar; **the ~s** tatarlar; **2.** tatar dili

Tartar[2] [ˈtɑːtəʳ] *adj* tatar; **the ~ language** tatar dili

task[1] [tɑːsk] *n* **1.** tapşırıq; məsələ; **to set a ~ before *smb.*** bir kəsə tapşırıq vermək; **major ~** əsas tapşırıq; **2.** *amer.* norma (*işçinin*)

task[2] [tɑːsk] *v* **1.** tapşırıq vermək; **2.** zəhmət vermək; çətinə salmaq; *It tasks my power Buna mənim gücüm çatmaz*

taskmaster [ˈtɑːsk,mɑːstəʳ] *n* **1.** nəzarətçi, gözətçi; **2.** briqadir

tassel [ˈtæsəl] *n* **1.** firça, tük qələm; **2.** əlfəcin, nişan (*kitabın arasına qoymaq üçün*)

taste[1] [teɪst] *n* **1.** dad, tam; ləzzət; *Sugar has a sweet taste Qəndin şirin tamı var*; **to leave a bad ~ in the mouth** ağızda pis tam qoymaq; **to take / to have a ~ of...** ...dadına baxmaq; **2. (for)** xoşlama, meyli olma; *He has a taste for French cigarettes O, fransız siqaretlərini xoşlayır*; **to have a ~ for music** musiqiyə meyli olmaq; **3.** zövq; **to dress in good / bad ~** zövqlə / zövqsüz geyinmək; *Tastes differ Zövqlər müxtəlif olur*

taste[2] [teɪst] *v* **1.** tamına / dadına baxmaq, yoxlamaq, sınamaq; **to ~ the soup** şorbanın dadına baxmaq; **2.** dadı duymaq / hiss etmək; *Do you taste the garlic? Sən / Siz sarımsaq dadını hiss edirsənmi / edirsinizmi?*; **3.** dadı / tamı olmaq; *It tastes sour Bu, turş dadır*; **4.** *məc.* dadını hiss etmək / bilmək; **to ~ power** hakimiyyətin dadını bilmək

tasteful [ˈteɪstful] *adj* **1.** zövqlü; **2.** dadlı, ləzzətli

tastefully [ˈteɪstfulɪ] *adv* zövqlə; **to dress ~** zövqlə geyinmək

tasteless [ˈteɪstlɪs] *adj* **1.** dadsız; sit; **2.** zövqsüz; **3.** nəzakətsiz; **4.** bayağı

taster [ˈteɪstəʳ] *n* dequstator, dequstasiya mütəxəssisi; **a wine ~** çaxır dequstatoru

tasty [ˈteɪstɪ] *adj* **1.** dadlı, ləzzətli; **2.** *məc.* zövqlü, xoş, xoşagələn

tatter[1] [ˈtætəʳ] *n* **1.** *pl* cındır paltar, cır-cındır; **to tear to ~** cırıq-cırıq etmək; dağıtmaq; **2.** *məc.* alt-üst etmək; **to tear *smb.*'s reputation to ~** bir kəsin şöhrətini heçə endirmək

tatter[2] [ˈtætəʳ] *v* **1.** cır-cındıra çevrilmək; **2.** cırılıb parça-parça olmaq

tatterdemalion [,tætədəˈmeɪljən] *n* cındır paltar; səfil, dilənci (*adam*)

tattered [ˈtætəd] *adj* cındır, cırıq-cırıq; dağılmış (*paltar haq.*); didilib tökülmüş

tattle[1] [ˈtætl] *n* cəfəngiyyat, boş söhbət; qeybət

tattle[2] [ˈtætl] *v* **1.** boşboğazlıq etmək; çərənləmək; qeybət etmək; **2. (on)** çuğulluq etmək, çuğullamaq

tattler [ˈtætləʳ] *n* **1.** boşboğaz; qeybətçi (*adam*); **2.** xəbərçi, çuğulçu

tattoo[1] [təˈtuː] *n* **1.** təbil, təbil səsi / vaxtı; **to beat / to sound the ~** təbil çalmaq; **2.** *hərb.* axşam yoxlaması siqnalı; **3.** tatuirovka

tattoo[2] [təˈtuː] *v* **1.** təbil çalmaq; **2.** döyəcləmək (*ayağı yerə*); taqqıldatmaq (*barmaqlarla*); **3.** tatuirovka etmək

taunt[1] [tɔːnt] *n* istehza, ələ salma, rişxənd; **to hurl a ~ at *smb.*** bir kəsi ələ salmaq; **to endure the ~s of a successful rival** qalib gələn rəqibin istehzalarına dözmək

taunt[2] [tɔːnt] *adj dən.* çox yüksək

taunt[3] [tɔːnt] *v* ələ salmaq, istehza / rişxənd etmək

tauromachy [tɔːˈrɔməkɪ] *n* öküz döyüşü

Taurus [ˈtɔːrəs] *n* Buğa bürcü

taut [tɔːt] *adj* tarım, tarım çəkilmiş; gərgin; **~ nerves** tarıma çəkilmiş əsəblər

tauten [ˈtɔːtn] *v* **1.** dartılmaq, gərilmək; tarımlaşmaq; **2.** dartmaq, germək

tautly [ˈtɔːtlɪ] *adv* tarım, bərk; gərgin

tautological [,tɔːtəˈlɔdʒɪkl] *adj* tavtologiya

tautology [tɔːˈtɔlədʒɪ] *n* tavtologiya

tavern [ˈtævn] *n* pivəxana; yeməkxana

tawdry[1] [ˈtɔːdrɪ] *n* zövqsüz bəzək-düzək; zahiri bəzək

tawdry[2] [ˈtɔːdrɪ] *adj* zahiri, saxta

tawny [ˈtɔːnɪ] *adj* açıq-şabalıdı, sarı-qəhvəyi

tawny owl [ˈtɔːnɪaul] *n zool.* kor yapalaq

tax[1] [tæks] *n* **1.** vergi; **2.** gərginlik; ağır yük

tax[2] [tæks] *adj* vergi; **~ system** vergi sistemi; **~ revenues** vergi gəlirləri

tax[3] [tæks] *v* **1.** vergi qoymaq; **2.** həddindən artıq gərmək; güc vermək; *I cannot tax my memory Yadıma sala bilmirəm*; **3.** sınamaq, yoxlamaq; **to ~ *smb.*'s patience /**

strength bir kəsin səbrini / gücünü sınamaq; **4.** günahlandırmaq, suçlamaq; **to ~ smb. with a crime** bir kəsi cinayət törətməkdə günahlandırmaq; **5.** *hüq.* ölçüsünü / həcmini müəyyən etmək (*ziyanların, cərimələrin, xərclərin və s.*)

taxable [ˈtæksəbl] *adj* vergi qoyulan, vergi alınan, vergiyə düşən

taxation [tækˈseiʃn] *n* **1.** vergi, vergi qoyma / qoyulma; **2.** verginin həcmi / miqdarı; **to grumble at high / heavy ~** verginin yüksək olmasından şikayətlənmək; **to reduce ~** vergini azaltmaq

tax collector [ˈtækskəˌlektəʳ] *n* vergi toplayan, vergi yığan (*şəxs*)

tax evasion [ˈtæksıˈveiʒn] *n* vergidən yayınma

tax-exempt [ˈtæksıgˈzempt] *adj* vergilərdən / vergi ödənişindən azad olunan

tax-free [ˈtæksˈfri:] *adj* vergisiz; vergilərdən azad olunmuş

taxi[1] [ˈtæksı] *n* taksi; **to hire / to take a ~** taksi tutmaq

taxi[2] [ˈtæksı] *v* **1.** taksi ilə getmək; taksidə getmək; **2.** *av.* sükanı çevirmək; yerdə sürmək (*təyyarəni*); **to ~ up to** yerlə sürüb gətirmək (*təyyarəni*)

taxicab [ˈtæksıkæb] *n* = **taxi[1]**

taxi-dancer [ˈtæksıˌda:nsəʳ] *n amer.* peşəkar tərəfmüqabil (*rəqs etmək üzrə*)

taxidermist [ˈtæksıdə:mıst] *n* müqəvva dolduran adam

taxidermy [ˈtæksıdə:mı] *n* müqəvva doldurma

taxi-driver [ˈtæksıˌdraıvəʳ] *n* taksi sürücüsü

taxi-man [ˈtæksımən] *n* = **taxi-driver**

taximeter [ˈtæksıˌmi:təʳ] *n* taksometr, sayğac

taxi rank [ˈtæksıˌræŋk] *n* taksi dayanacağı

taxonomy [tækˈsɔnəmı] *n* taksonomiya, təsnifat

taxpayer [ˈtækspeıəʳ] *n* vergi ödəyicisi / vergi verən

tea [ti:] *n* çay; **strong / weak ~** tünd / açıq çay; **to make / to brew ~** çay dəmləmək

tea bag [ˈti:bæg] *n* çay paketi; birdəfəlik çay

tea break [ˈti:breık] *n* çay fasiləsi

tea caddy [ˈti:kædı] *n* çayqabı, çaydan

tea pot [ˈti:pɔt] *n* çaydan

tea time [ˈti:taım] *n* çay vaxtı (*günorta*)

tea towel [ˈti:tauəl] *n* çay dəsmalı

tea-tray [ˈti:treı] *n* çay podnosu; sini; məcməyi

teach [ti:ʃ] *v* **1.** dərs demək / vermək; **to ~ English / Russian** ingilis / rus dili dərsi demək; **2.** öyrətmək; **to ~ someone English** bir kəsə ingilis dili öyrətmək; **3.** təlim etmək, öyrətmək; *History teaches that… Tarix öyrədir ki, …*; **4.** *məc.* tənbeh etmək, dərsini vermək; *That will teach him! Bu ona dərs olar!*

teacher [ˈti:ʃəʳ] *n* müəllim, müəllimə

teaching[1] [ˈti:ʃıŋ] *n* **1.** dərs vermə; tədris; **2.** öyrətmə; öyrənmə; **3.** nəzəriyyə, doktrina

teaching[2] [ˈti:ʃıŋ] *adj* müəllim, müəllimlik; **the ~ profession** müəllim / müəllimlik sənəti; **the ~ staff** müəllim heyəti; **~ load** tədris yükü; **~ experience** müəllimlik təcrübəsi

teaching[3] [ˈti:ʃıŋ] **to teach** *felinin pr.p formasi*

teacup [ˈti:kʌp] *n* çay fincanı

tea dealer [ˈti:ˌdi:ləʳ] *n* çay alverçisi / ticarətçisi

teahouse [ˈti:haus] *n* çay evi, çayxana

tea leaf [ˈti:li:f] *n* çay yarpağı

team[1] [ti:m] *n* **1.** qoşqu; **2.** briqada; işçi qrupu; **3.** *id.* komanda; **4.** gəmi heyəti

team[2] [ti:m] *adj* komanda; **~ championship** komanda birinciliyi; **~ sports** komanda idmanı növü

team[3] [ti:m] *v* **1.** birləşmək; **2.** əməkdaşlıq etmək; **3.** qoşmaq (*atı və s.*)

team-mate [ˈti:mmeıt] *n* **1.** komanda yoldaşı; **2.** eyni briqadanın / eyni dəstənin üzvü

teamster [ˈti:mstəʳ] *n* **1.** sürücü; arabaçı; **2.** *amer.* yük maşını sürücüsü

team-work [ˈti:mwə:k] *n* **1.** briqada işi; **2.** əməkdaşlıq; **3.** qarşılıqlı kömək; **4.** *id.* uyğunluq; müntəzəmlik (*oyunçular arasında*)

tear[1] [tıəʳ] *n* I **1.** göz yaşı; **in ~s** göz yaşları içərisində; **to burst into ~s** ağlamaq; **~s of joy** sevinc yaşları; **with ~s in his / her eyes** gözləri yaşlı; **to reduce** ***smb.*** **to ~s** bir kəsi ağlatmaq; **2.** damcı (*şeh*)

tear [tıəʳ] *n* II **1.** kəsilmə, qırılma; **2.** deşik, dəlik; **3.** sürətli hərəkət; **full ~** çox cəld / tələsik

tear[2] [tıəʳ] *v* **1.** cırmaq, yırtmaq; **to ~** ***one's*** **stocking** corabını yırtmaq; **to ~** ***one's*** **dress on a nail** paltarını mismara ilişdirib cırmaq; **to ~ a sheet of paper in two** bir vərəq kağızı iki yerə bölmək / cırmaq; **2.** yaralamaq; sıyırmaq; **3.** *məc.* parçalamaq; ağrıtmaq; **to be torn between** iki yerə bölünmək; **4.** ayrılmaq, tərk etmək; *She could scarcely tear herself away from the scene O, mənzərədən çox çətinliklə ayrıldı*; **5.** *məc.* yolmaq; *She tore her hair with rage O, qəzəbdən / hirsindən saçını yoldu*; **6.** cırılmaq, dağılmaq; **to ~ along / down** sürətlə getmək, şütümək, çapmaq; **to ~ down / off** qopartmaq; sökmək; **to ~ down posters** plakatları qopartmaq; **to ~ down a building** binanı sökmək; **to ~ out** cırmaq

tear-drop [ˈtıədrɔp] *n* göz yaşı

tear-duct [ˈtıədʌkt] *n anat.* göz yaşı kanalı

tearful [ˈtıəful] *adj* **1.** gözüyaşlı; **2.** qəmli; **~ farewell** qəmli ayrılıq

tear-gas [ˈtıəgəs] *n* gözyaşardıcı qaz

tear-off [ˈtıərɔf] *adj* cırılan, qopardılan; **a ~ calendar** cırılan təqvim

tea-room [ˈti:rum] *n* çayxana

tea-rose [ˈti:rouz] *n* çaygülü

tear-sheet [ˈtıəʃi:t] *n amer.* elan

tear-shell [ˈtıəˈʃel] *n hərb.* gözyaşardıcı qazı olan mərmi

tear-stained [ˈtıəsteınd] *adj* gözüyaşlı, ağlamaqdan gözləri qızarmış

tease[1] [ti:z] *n* **1.** öcəşkən / dalaşqan adam; **2.** sataşmaq cəhdi

tease[2] [ti:z] *v* **1.** sataşmaq; acıqlandırmaq; **to ~ someone about his being short** bir kəsə balacaboy olduğuna görə sataşmaq; **2.** təngə gətirmək, bezdirmək

teasel [ˈti:zl] *v toxuc.* xovlamaq, xov vermək

teaseler [ˈti:zləʳ] *n* xovlayıcı fəhlə

tea-service [ˈti:ˌsə:vıs] *n* çay servizi

tea-set [ˈti:set] *n* = **tea-service**

tea-spoon [ˈti:spu:n] *n* çay qaşığı

tea-strainer [ˈti:ˌstreınəʳ] *n* çay süzgəci

teat [ti:t] *n* **1.** məmə, döş giləsi; **2.** *tex.* tığalaq

tea-table [ˈti:ˌteıbl] *n* çay stolu

tea-urn [ˈti:ə:n] *n* su qaynadan cihaz, samovar

technical [ˈteknıkəl] *adj* texniki; sənaye; **~ school** texniki məktəb; **~ terms** texniki terminlər; **due to a ~ hitch / fault** texniki səbəblərə / qüsurlara görə; **a ~ difficulty** texniki çətinlik

technicality [ˌteknıˈkælıtı] *n* **1.** texniki təfsilat; **2.** rəsmiyyət

technician [tekˈnıʃən] *n* texnik

technics [ˈteknıks] *n* texniki elmlər

technique [tekˈni:k] *n* **1.** yol, üsul; **2.** texniki vərdiş / qabiliyyət

technological [ˌteknəˈlɔdʒıkəl] *adj* texnoloji; texnologiya

technologist [tekˈnɔlədʒıst] *n* texnoloq

technology [tekˈnɔlədʒı] *n* **1.** texnologiya; texnika; **2.** xüsusi terminologiya; **the ~ of computers** kompyuter terminologiyası

tectonic [tekˈtɔnık] *adj* **1.** arxitektura, memarlıq; **2.** *geol.* tektonik

tedious [ˈti:djəs] *adj* darıxdırıcı; yorucu

tedium [ˈti:djəm] *n* sıxıntı, üzüntü

tee [ti:] *n* hədəf, nişan (*oyunda*); **to a ~** lap dəqiq

teem [ti:m] *v* (**with**) vıżıldaşmaq, qaynamaq; dolu olmaq; *The lakeside teemed with gnats and mosquitoes Gölün ətrafında mığmığalar və ağcaqanadlar vıżıldaşırdı. His head is teeming with bright ideas Onun beyni parlaq ideyalarla doludur*

teenage [ˈti:neıdʒ] *adj* yeniyetməlik, yeniyetmə; **a ~ son** yeniyetmə oğul

teenager [ˈti:nˌeıdʒəʳ] *n* yeniyetmə (*13-19 yaş arasında oğlan və ya qız*)

teener [ˈti:nəʳ] *n* = **teenager**

teeny [ˈti:nı] *adj d.d.* balaca, kiçicik

teeter[1] [ˈti:təʳ] *n amer.* uşaq yelləncəyi

teeter[2] [ˈti:təʳ] *v* **1.** yellənmək; **2.** *məc.* tərəddüd etmək

teeth [ti:θ] *n* **tooth** *isminin cəm forması*

teethe [ti:ð] *v* çıxmaq (*diş*)

teethridge [ˈti:θrıdʒ] *n* alveollar, diş yuvaqları

teetotal [ti:ˈtoutl] *adj* ayıq, içki içməyən

teetotaller [ti:ˈtoutləʳ] *n* içki içməyən adam

telautogram [teˈlɔ:təgræm] *n* fototeleqram

telautograph [teˈlɔ:təgra:f] *n* fototeleqraf

telecast[1] [ˈtelıka:st] *n* televiziya verilişi
telecast[2] [ˈtelıka:st] *v* televiziya verilişi vermək; teleproqram vermək
telecommunication [ˈtelıkə,mju:nıˈkeıʃn] *n* telerabitə; uzaq rabitə
telefilm [ˈtelıfılm] *n* telefilm, televiziya filmi
telegenic [,telıˈdʒenık] *adj* telegenik
telegram [ˈtelıgræm] *n* teleqram
telegraph[1] [ˈtelıgra:f] *n* teleqraf
telegraph[2] [ˈtelıgra:f] *v* teleqrafla xəbər göndərmək
telegrapher [tıˈlegrəfəʳ] *n* = **telegraphist**
telegraphic [,telıˈgræfık] *adj* teleqraf; ~ **address** teleqraf ünvanı, qısaldılmış ünvan
telegraphist [tıˈlegrəfıst] *n* teleqrafçı
telegraph-line [ˈtelıgra:flaın] *n* teleqraf xətti
telegraph-pole [ˈtelıgra:fpoul] *n* teleqraf dirəyi
telegraphy [tıˈlegrəfı] *n* teleqrafiya
telemechanics [,telımıˈkænıks] *n pl* telemexanika
telemeter [ˈtelımi:təʳ] *n* məsafəölçən (*aparat*)
telepathy [tıˈlepəθı] *n* telepatiya
telephone[1] [ˈtelıfoun] *n* telefon
telephone[2] [ˈtelıfoun] *v* zəng / telefon etmək; **to ~ news to** ***smb.*** telefonla bir kəsə xəbər vermək
telephone set [ˈtelıfounˈset] *n* telefon aparatı
telephonic [,telıˈfɔnık] *adj* telefon; ~ **station** telefon stansiyası; ~ **bill** telefon qəbzi (*ödəmiş üçün*)
telephonist [tıˈlefənıst] *n* telefonçu, telefonist
telephony [tıˈlefənı] *n* telefoniya
telephotography [ˈtelıfəˈtɔgrəfı] *n* telefotoqrafiya
telescope [ˈtelıskoup] *n* teleskop
teletype [ˈtelıˈtaıp] *n* teletayp
teleview [ˈtelıvju:] *v* televiziya verilişinə baxmaq
televiewer [ˈtelıvju:əʳ] *n* televiziya tamaşaçısı
televise [ˈtelıvaız] *v* televiziya ilə göstərmək; **to ~ the Olympic Games** olimpiya oyunlarını televiziya ilə göstərmək
television [ˈtelıvıʒn] *v* televiziya
television set [ˈtelıvıʒənˈset] *n* televizor, televiziya cihazı
tell [tel] *v* **1.** demək, söyləmək; danışmaq; **to ~ the truth** doğru danışmaq, həqiqəti söyləmək; **to ~ a lie** yalan danışmaq; **2.** göstərmək; **to ~ the time** vaxtı göstərmək (*saat haq.*); **3.** xəbər vermək (*sirri*); **4.** əmr etmək; buyurmaq, hökm etmək; *Tell the driver to wait for me De / Deyin, qoy sürücü məni gözləsin;* **5.** fərqləndirmək; **to ~ one from the other** birini o birindən fərqləndirmək; **6.** bilmək, başı çıxmaq, xəbəri olmaq; *How do you tell which of these buttons to press? Hardan bilirsən ki, bu düymələrin hansını basmaq lazımdır?* **7.** *d.d.* danlamaq; töhmətləndirmək; **8.** qərara gəlmək; demək; bilmək; **9.** təsir etmək, özünü göstərmək; *The years are beginning to tell İllər öz təsirini göstərməyə başlayır;* **10.** *d.d.* çuğulluq / xəbərçilik etmək; *You promised you wouldn't tell on me Söz verdin / verdiniz ki, məndən xəbərçilik etməyəcəksən / etməyəcəksiniz*
tellable [ˈteləbl] *adj* **1.** danışılası, deyiləsi; **2.** danışılmağa / danışmağa dəyən
teller [ˈteləʳ] *n* **1.** hekayəçi, nağılçı; **2.** səsləri hesablayan (*parlamentdə, məclisdə və s.*); **3.** kassir (*bankda*)
telling [ˈtelıŋ] *adj* **1.** təsirli, tutarlı; **a ~ speech** təsirli çıxış; **a ~ argument** tutarlı sübut; **2.** mənalı; əhəmiyyətli
telltale[1] [ˈtelteıl] *n* **1.** qeybətçi, boşboğaz; **2.** çuğulçu, xəbərçi
telltale[2] [ˈtelteıl] *adj* **1.** xain, satqın; **2.** bildirən, aşkar edən; **a ~ blush** xainlik bildirən qızartı (*sifətdə, üzdə*); **3.** səciyyəvi; ~ **sign** səciyyəvi əlamət
telly [ˈtelı] *n d.d.* televizor
temerity [tıˈmerıtı] *n* **1.** mühakiməsizlik; ağılsızlıq, ehtiyatsızlıq; **2.** *amer.* cəsarət, hünər
temper[1] [ˈtempəʳ] *n* **1.** xasiyyət, ədəb; **a sweet ~** yumşaq xasiyyət; **an ill ~** pis / səfeh xasiyyət; **2.** əhval-ruhiyyə; **to be in a good / bad ~** yaxşı / pis əhval-ruhiyyədə olmaq; **3.** təmkin, səbir, dözüm; **to keep** ***one's*** **~** təmkinini saxlamaq; **to lose** ***one's*** **~** özündən çıxmaq; **to put** ***smb.*** **out of ~** bir kəsi özündən çıxartmaq; **to recover** / **to regain** ***one's*** **~** sakitləşmək, özünü ələ almaq; **4.** qəzəb, qeyz, hirs; **to get into a ~** acıqlanmaq, hirslənmək, qəzəblənmək
temper[2] [ˈtempəʳ] *v* **1.** azaltmaq, məhdudlaşdırmaq; yüngülləşdirmək; **2.** bərkitmək, möhkəmlətmək (*metalı*); **to ~ steel** poladı möhkəmlətmək; **3.** *məc.* bərkimək, möhkəmlənmək; *He tempered in battle O, döyüşdə bərkidi*
temperament [ˈtempərəmənt] *n* **1.** temperament, təbiət; **2.** coşğunluq, ehtiras
temperamental [,tempərəˈmentl] *adj* temperamentli, ehtiraslı, coşğun
temperance[1] [ˈtempərəns] *n* **1.** təmkinlilik, nəfsini saxlaya bilmə (*yeməkdən, spirtli içkilərdən*); **2.** qənaətkarlıq; ayıqlıq
temperance[2] [ˈtempərəns] *adj*: ~ **hotel** spirtli içkilər satılmayan mehmanxana; **a ~ society** spirtli içkilərin ləğv olunduğu cəmiyyət
temperate [ˈtempərıt] *adj* mötədil, mülayim; **a ~ climate** mülayim iqlim; *Be more temperate in your language, please Zəhmət olmasa, danışığına / danışığınıza fikir ver / verin*
temperature [ˈtempritʃəʳ] *n* **1.** temperatur, hərarət; **to take** ***one's*** **~** temperaturunu ölçmək; **2.** *d.d.* yüksək hərarət / temperatur; **to have / to run a ~** yüksək temperaturu olmaq
tempest[1] [ˈtempıst] *n* fırtına; həyəcan; ◊ **~ in a teapot** boş şey üstündə həyəcan / mübahisə
tempest[2] [ˈtempıst] *v* **1.** həyəcan qaldırmaq; **2.** şiddətlənmək
tempestuous [temˈpestjuəs] *adj* tufanlı; coşğun, şiddətli; ~ **night** tufanlı gecə; ~ **wind** şiddətli külək; ~ **debate** coşğun mübahisə
template [ˈtemplıt] *n tex.* şablon, basmaqəlib
temple [ˈtempl] *n* **1.** məbəd, ibadətgah; **2.** templ (*Londondakı iki vəkillər cəmiyyətindən biri və onun yerləşdiyi bina*); **3.** gicgah
templet [ˈtemplıt] *n* = **template**
tempo [ˈtempou] *n* **1.** *mus.* tempo; **2.** ritm; temp
temporal [ˈtempərəl] *adj* **1.** müvəqqəti; **2.** zaman; **3.** dünyəvi; **4.** *anat.* gicgah
temporality [,tempəˈrælıtı] *n* müvəqqətilik, müvəqqəti xarakter
temporary[1] [ˈtempərərı] *n* müvəqqəti işçi / qulluqçu
temporary[2] [ˈtempərərı] *adj* müvəqqəti, keçici; ~ **address** müvəqqəti ünvan; ~ **job** müvəqqəti iş; **to be ~** müvəqqəti xarakter daşımaq
temporize, -ise [ˈtempəraız] *v* gecikdirmək; vaxtı qəsdən uzatmaq; ləngitmək
temporizing, -ising [ˈtempəraızıŋ] *adj* ləngidilən, gecikdirilən; **a ~ answer** gecikdirilən cavab
tempt [tempt] *v* **1.** tovlamaq, yoldan / başdan çıxartmaq, şirnikdirmək; **2.** yoxlamaq, sınamaq; **to ~ fate** bəxti sınamaq
temptation [tempˈteıʃn] *n* cazibə, şirnikdirici / başdan çıxaran şey; **to lead** ***smb.*** **into ~** bir kəsi yoldan / başdan çıxarmaq
tempter [ˈtemptəʳ] *n* tovlayan, yoldan / başdan çıxaran; şirnikdirən, həvəsləndirən
tempting [ˈtemptıŋ] *adj* azdırıcı, aldadıcı, tovlayan, yoldan / başdan çıxarılan; şirnikdirici, tamahsılandırıcı, həvəsləndirici
temptress [ˈtemptrıs] *n* azdıran, tovlayan, yoldan / başdan çıxaran; tamaha salan; şirnikdirən, həvəsləndirən (*qadın*)
ten [ten] *num* **1.** on; ~ **times as big** on dəfə çox; **2.** onluq; **3.** on saylı; on ədəd; **Room ~** on saylı otaq; **4.** *pl* onlarla; **~s of thousands of people** on minlərlə adam
tenable [ˈtenəbl] *adj* **1.** məntiqli, idraklı, şüurlu; sağlam; **2.** məntiqə uyğun, ağlabatan; ~ **argument** ağlabatan dəlil; **3.** tutula bilən (*yer, vəzifə və s.*)
tenacious [tıˈneıʃəs] *adj* **1.** möhkəm, bərk yapışan; ~ **memory** möhkəm yaddaş; **to be ~ of life** həyatdan bərk yapışmaq; **2.** inadlı; ~ **of life** yaşamağa qabil; canıbərk
tenacity [tıˈnæsıtı] *n* **1.** inad, mətanət; tərslik; **2.** möhkəmlik, davamlılıq, dözüm; **3.** yapışqanlıq
tenancy [ˈtenənsı] *n* **1.** icarə, kirayə; **2.** icarə müddəti; **during my ~ of the farm** təsərrüfatı icarəyə götürdüyüm müddətdə; **3.** icarəyə götürülən / verilən torpaq / ev
tenant[1] [ˈtenənt] *n* **1.** icarədar; ~ **at will** möhlətsiz / ömürlük icarədar; **2.** kirayəçi

(evin, torpağın, mülkiyyətin və s.); ~ **farmer** kirayəçi-fermer; **3.** *hüq.* daşınmaz mülkiyyət sahibi

tenant[2] [ˈtenənt] *v* kirayə etmək, icarəyə götürmək

tench [tentʃ] *n zool.* tinqa balığı

tend [tend] *v* **1.** qulluq etmək; **to ~ the sick** xəstəyə qulluq etmək; **2.** göz yetirmək, göz-qulaq olmaq; **to ~ sheep** qoyun otarmaq; **to ~ the fire** ocağa göz yetirmək; **3.** meyl göstərmək; *He tends to exaggerate O. şişirtməyə meyllidir / meyl göstərir*

tendency [ˈtendənsı] *n* tendensiya, meyl; qabiliyyət; *He has a tendency to… Onun …meyli var*

tendentious [tenˈdenʃəs] *adj* meylli, müsbət meylli; tendensiyalı

tender[1] [ˈtendəʳ] *n* **1.** tender, təklif, arzu; **2.** ödəniş vasitəsi / vəsaiti; **legal ~** qanuni ödəniş vəsaiti; **3.** tender; müsabiqə; **4.** üzən baza; **5.** məbləğ *(borcun ödənilməsi üçün)*; **6.** xidmət göstərən şəxs; **a baby ~** dayə, qulluq göstərən *(uşağa, xəstəyə)*

tender[2] [ˈtendəʳ] *adj* **1.** zərif; məlahətli, lətif; ~ **skin** zərif dəri; ~ **voice** məlahətli səs; ~ **caress** zərif nəvaziş; **2.** həssas; təsirli; ~ **spot** həssas yer, zəif nöqtə

tender[3] [ˈtendəʳ] *v* **1.** təklif etmək; **to ~ *one's* thanks** təşəkkür etmək; **to ~ an apology** üzr istəmək; **to ~ *one's* resignation** istefa vermək; **2.** vermək; irəli sürmək

tender-eyed [ˈtenderaıd] *adj* **1.** zərif baxışlı / gözlü; **2.** zəif görən

tender-hearted [ˈtendəˈhɑːtıd] *adj* ürəyiyumşaq, rəhmdil, mərhəmətli

tenderloin [ˈtendəlɔın] *n amer.* **1.** can əti; **2.** eyş-işrət yeri

tenderness [ˈtendənıs] *n* **1.** zəriflik, incəlik; **2.** mehribanlıq, şəfqət

tendon [ˈtendən] *n anat.* vətər

tendril [ˈtendrıl] *n bot.* bığcıq

tenement [ˈtenımənt] *n* **1.** çoxmənzilli ev; **2.** *hüq.* yaşayış evi; **3.** icarəyə verilən / götürülən bina / mülkiyyət

tenet [ˈtiːnet] *n* **1.** mövqe; müddəa; **2.** əhkam, doktrina

tenfold [ˈtenfould] *adj* onqat, on dəfə, on misli

tenner [ˈtenəʳ] *n* 10 funtluq / 10 dollarlıq banknot

tennis[1] [ˈtenıs] *n* tennis

tennis[2] [ˈtenıs] *adj* tennis; ~ **court** tennis kortu; ~ **player** tennisçi, tennis oyunçusu

tenon [ˈtenən] *n* **1.** *tik.* mil, diş, çıxıntı; **2.** *tex.* spilka; dilçək

tenor [ˈtenəʳ] *n* **1.** *mus.* tenor *(səs, müğənni)*; **2.** cərəyan; məslək; **3.** ümumi məzmun; **4.** surət, dublikat *(sənəd)*

tense[1] [tens] *n gram.* zaman; **the present / past ~** indiki / keçmiş zaman

tense[2] [tens] *adj* **1.** gərgin, dartılmış, gərilmiş; ~ **atmosphere** gərgin şərait; ~ **rope** dartılmış kəndir; ~ **nerves** gərilmiş əsəblər; **2.** əsəbi, qızğın

tense[3] [tens] *v* **1.** gərmək, gərginləşdirmək; **to ~ *one's* muscles** əzələlərini gərmək; **2.** gərilmək, gərginləşmək; **3.** gərginlik yaratmaq

tensile [ˈtensaıl] *adj* **1.** *tex.* dartıla bilən; elastik; **2.** müxtəlif məna verilə bilən

tension [ˈtenʃn] *n* **1.** gərginlik; **international ~** beynəlxalq gərginlik; **to heighten / to increase ~** gərginliyi artırmaq; **to alleviate / to ease / to lessen / to relieve / to reduce ~** gərginliyi azaltmaq / zəiflətmək; **2.** *el.* gərginlik, cərəyan; **high / low ~** yüksək / zəif gərginlik; **3.** təzad; **political ~** siyasi təzad; **4.** dartılma, gərilmə; **5.** təzyiq *(qaz, buxar və s.)*

tensity [ˈtensıtı] *n* gərgin vəziyyət, gərginlik

tensive [ˈtensıv] *adj* gərginlik yaradan

tent[1] [tent] *n* **1.** çadır, alaçıq; **to erect / to pitch / to put up a ~** çadır qurmaq; **to take down a ~** çadır sökmək; **2.** *tib.* tampon, piltə

tent[2] [tent] *adj* çadır, alaçıq; ~ **city** çadır şəhərciyi

tent[3] [tent] *v* **1.** çadır qurmaq; çadırda yaşamaq; **2.** *tib.* tampon / piltə qoymaq; tıxac salmaq

tentacle [ˈtentəkl] *n* **1.** *zool.* buynuz *(böcəklərdə, qurdlarda və s.)*; **2.** *bot.* bığcıq

tentative [ˈtentətıv] *adj* **1.** sınaq, yoxlama; *We made tentative plans to move Biz köçmək üçün sınaq planı hazırladıq*; **2.** ilk, ilkin; **to make a ~ suggestion** ilkin təklif irəli sürmək

tentatively [ˈtentətıvlı] *adv* şərti, şərti olaraq

tent-bed [ˈtentbed] *n* səyyar çarpayı

tenterhooks [ˈtentəhuks] *n pl* dartılıb taxılan çəftə,

◊ **to be on ~** ≡ iynə üstündə oturmaq; **to keep *smb.* on ~** ≡ bir kəsi narahat vəziyyətdə saxlamaq

tenth [tenθ] *num* onuncu; **one ~ of the population** əhalinin onda bir hissəsi; **three ~s** onda üç

tenuous [ˈtenjuəs] *adj* **1.** nazik, cüzi *(fərq barədə)*; **2.** davamsız, tezsınan; *The evidence is a little tenuous Sübut bir qədər tutarlı deyil*; **3.** seyrək *(hava haq.)*

tenure [ˈtenjuəʳ] *n* **1.** sahib olma, yiyələnmə; **2.** olma, qalma; *The President's tenure of office is four years Prezidentin səlahiyyət müddəti dörd ildir*; **3.** əvəzedilməzlik

tepefy [ˈtepıfaı] *v* yüngülcə isitmək; isinmək

tepid [ˈtepıd] *adj* **1.** istiləhər; ılıq; **2.** *məc.* soyuq *(əlaqə, münasibət və s. haq.)*

tercel [ˈtəːsəl] *n* şahin, qızılquş, tərlan *(erkək)*

tercentenary [ˌtəːsenˈtiːnərı] *n* üçyüzillik; üçyüzillik ildönümü

tercet [ˈtəːsıt] *n* **1.** üç misradan ibarət şer / bənd; **2.** *mus.* terset

teredo [təˈriːdou] *n zool.* gəmi qurdu; ağacoyan qurd

terete [teˈriːt] *adj* silindrşəkilli, silindrik

tergal [ˈtəːgəl] *adj anat.* bel, dorsal

term[1] [təːm] *n* **1.** müddət; ~ **of lease** kirayə müddəti; **to be elected for a four-year ~** dördillik müddətə seçilmək; **2.** semestr, yarımillik; **end-of- ~ examinations** semestr imtahanları; **3.** termin; **technical / scientific ~** texniki / elmi termin; **a contradiction in ~s** terminlər arasındakı ziddiyyət; **4.** *d.d.* hədd, sərhəd; **5.** *pl* ifadə, izhar; **in flattering ~s** xoşagələn ifadələrlə; **6.** *pl* şərt(lər) *(müqavilədə, sazişdə)*; **on favourable ~s** əlverişli / münasib şərtlərlə; **~s of payment** ödəniş şərtləri; **7.** *pl* münasibətlər; **to be on good / bad ~s (with)** bir kəslə yaxşı / pis münasibətdə olmaq; **8.** *riyaz.* hədd

term[2] [təːm] *v* ifadə etmək, adlandırmaq; *I term it a disgrace Mən bunu biabırçılıq adlandırıram; He has no right to term himself a professor Onun özünü professor adlandırmağa haqqı yoxdur*

termagant[1] [ˈtəːməgənt] *n* ifritə, əcaib *(qadın)*

termagant[2] [ˈtəːməgənt] *adj* davakar, cəncəl

terminal[1] [ˈtəːmınl] *n* **1.** vağzal, sonuncu stansiya; **air ~** aerovağzal; **2.** *el.* klemma; **the ~s of a battery** batareyanın klemmaları; **3.** terminal; **Sangachal ~** Səngəçal terminalı

terminal[2] [ˈtəːmınl] *adj* **1.** sonuncu, yekun; ~ **station** sonuncu stansiya; **2.** *tib.* son, ağır; *He is a terminal case O, ölümcül / ağır xəstədir*

terminate [ˈtəːmıneıt] *v* **1.** son qoymaq; xitam vermək; **to ~ a contract** müqaviləni pozmaq; **2.** qurtarmaq; **to ~ pregnancy** hamiləlikdən yarımçıq qurtarmaq; **words that ~ in a vowel** saitlə qurtaran sözlər

termination [ˌtəːmıˈneıʃn] *n* **1.** son, yekun, axır; **2.** kəsmə; qurtarma; **3.** pozma, ləğv etmə *(saziş, müqaviləni və s.)*

terminology [ˌtəːmıˈnɔlədʒı] *n* terminologiya; terminlər, istilahlar

termitary [ˈtəːmıtərı] *n* (ağ) qarışqa yuvası

termite [ˈtəːmaıt] *n* termit, ağ qarışqa

termless [ˈtəːmlıs] *adj* **1.** hədsiz, sərhədsiz; **2.** müddətsiz; **3.** şərtsiz; müstəqil

term-time [ˈtəːmtaım] *n* dərs müddəti / vaxtı

tern [təːn] *n* su qaranquşu

ternary[1] [ˈtəːnərı] *n* üç, üçlük, triada

ternary[2] [ˈtəːnərı] *adj* üçqat; üç hissəli

terrace [ˈterəs] *n* **1.** terras, səki; **2.** eyvan, artırma; **3.** evlərin cərgəsi *(küçə boyu)*; **4.** *id.* tribuna; **the ~s** stadionun tribunaları

terrain [ˈtereın] *n* **1.** yer, ərazi; ~ **of attack** hücum yeri; **2.** topoqrafiya

terrapin [ˈterəpın] *n* **1.** su tısbağası; **2.** tısbağa əti

terrestrial [tıˈrestrıəl] *adj* **1.** dünyəvi; **2.** quru; **the ~ parts of the world** dünyanın quru hissələri

terrible [ˈterəbl] *adj* **1.** dəhşətli, qorxulu; **a ~ tragedy** dəhşətli faciə; **2.** şiddətli; son dərəcə; **3.** *d.d.* çox pis; ~ **weather** çox pis hava

terribly [ˈterəblı] *adv* olduqca, son dərəcə; *I am terribly tired Mən son dərəcə yorulmuşam*

terrier [ˈteriə'] *n* teryer (*it cinsi*)
terrific [təˈrɪfɪk] *adj* **1.** dəhşətli, qorxunc; **~ speed** dəhşətli dərəcədə yüksək sürət; **~ noise** qorxunc səs; **2.** *d.d.* çox gözəl / qəşəng; təəccüblü; heyranedici
terrify [ˈterɪfaɪ] *v* bərk qorxutmaq, dəhşətə / vahiməyə salmaq; *It terrifies us that there may be another earthquake Daha bir zəlzələnin baş verməsi bizi bərk qorxudur*
terrifying [ˈterɪfaɪɪŋ] *adj* dəhşətli, qorxulu; *It is terrifying that there are so many drunk drivers on the road Yolda bu qədər sərxoş sürücülərin olması dəhşətdir*
territorial [ˌterɪˈtɔ:rɪəl] *adj* ərazi; torpaq, məhəlli; **~ waters** məhəlli sular; **~ claims** ərazi iddiaları; **~ army** məhəlli ordu
territory [ˈterɪtərɪ] *n* ərazi, torpaq, sahə, yer; **to occupy ~** ərazini işğal etmək; **neutral ~** neytral sahə / ərazi
terror [ˈterə'] *n* **1.** qorxu, vahimə; **to run away in ~** vahimə içərisində qaçıb getmək; **to be in ~ of *one's* life** həyatından / canından qorxmaq; **2.** qorxu törədən şey / şəxs; **to strike ~ into the hearts of people** camaatın ürəyinə qorxu salmaq; **3.** *siya.* terror
terrorism [ˈterərɪzm] *n* terrorizm; terrorçuluq; *Terrorism is a crime Terrorizm cinayətdir*
terrorist [ˈterərɪst] *n* terrorçu, tədhişçi
terrorize, -ise [ˈterəraɪz] *v* qorxutmaq, dəhşətə / qorxuya salmaq
terror-stricken [ˈterəˌstrɪkən] *adj* vahimə / qorxu içərisində olan
terry [ˈterɪ] *n* **1.** xov, narın tük; **2.** *amer* = **terry-cloth**
terry-cloth [ˈterɪklɔθ] *n* saçaqlı parça
terse [tə:s] *adj* **1.** qısa, yığcam (*üslub*); müxtəsər; **2.** öz fikrini yığcam söyləyən (*natiq haqq.*)
terseness [ˈtə:snɪs] *n* yığcamlıq, müxtəsərlik
tertian [ˈtə:ʃən] *n tib.* malyariya; qızdırma
tessellated [ˈtesɪleɪtɪd] *adj* mozaik, quraşdırılma; **a ~ pavement** mozaik / dama-dama səki
test[1] [test] *n* **1.** sınaq, yoxlama; **to put to ~** sınamaq; **to bear the ~** sınağa dözmək; **underground nuclear ~** yeraltı nüvə sınağı; **2.** imtahan; yoxlama işi; **spelling ~** orfoqrafik imla; **a driving ~** sürücülük imtahanı; **3.** *tib.* analiz; **a blood ~** qan analizi
test[2] [test] *adj* sınaq, yoxlama; **~ flight** sınaq uçuşu; **~ match** yoxlama görüşü
test[3] [test] *v* sınamaq, yoxlamaq, sınaqdan / təcrübədən keçirmək; **to ~ (out) a new aircraft** yeni təyyarəni sınaqdan keçirmək; **to ~ a metal for duration** metalın davamlılığını yoxlamaq; **to ~ a theory out in practice** nəzəriyyəni təcrübədə yoxlamaq; **to ~ a new drug** təzə dərmanı sınaqdan keçirmək; **to have *one's* eyesight ~ed** görmə qabiliyyətini yoxlatdırmaq
testament [ˈtestəmənt] *n* **1.** vəsiyyət; vəsiyyətnamə; **last will and ~** son istək və vəsiyyət; **2.** məsləhət
testamentary [ˌtestəˈmentərɪ] *adj* vəsiyyətlə; vəsiyyətnamə ilə verilən
testator [tesˈteɪtə'] *n* vəsiyyət edən, vəsiyyətçi
testatrix [tesˈteɪtrɪks] *n* vəsiyyət edən qadın
test ban [ˈtestbæn] *n* nüvə sınaqlarının qadağan olunması
tester [ˈtestə'] *n* **1.** sınaqçı, təcrübəçi; **2.** laborant, laboratoriya işçisi; **3.** sınaq cihazı; **4.** həzəkli talvar, taxt-rəvan
testicle [ˈtestɪkl] *n anat.* yumurtacıq; xaya
testify [ˈtestɪfaɪ] *v* **1.** ifadə vermək; şahidlik etmək; **to ~ to** ləhinə ifadə vermək; **to ~ against** əleyhinə ifadə vermək; **to ~ in favour of *smth.*** bir şeyin xeyrinə ifadə vermək; **2.** təntənəli surətdə elan etmək / məlumat vermək; **3.** sübut / təsdiq etmək
testimonial[1] [ˌtestɪˈmounjəl] *n* **1.** xasiyyətnamə; zəmanət, zəmanət məktubu; **2.** kollektiv hədiyyə
testimonial[2] [ˌtestɪˈmounjəl] *adj* təşəkkür bildirən; tövsiyə edilən; **~ dinner** şərəfə verilən ziyafət
testimony [ˈtestɪmənɪ] *n* **1.** şahid ifadəsi; **false ~** yalan ifadə; **to give ~** ifadə vermək; **2.** sübut, dəlil; **3.** təsdiqlənmə; fikir, müddəa; iddia
test-mixer [ˈtestˌmɪksə'] *n* mənzurkə
test-paper [ˈtestˌpeɪpə'] *n* **1.** reaktiv pambıq / kağız; **2.** *amer.* imzanı tutuşdurmaq / yoxlamaq üçün istifadə olunan sənəd

test pilot [ˈtestˈpaɪlət] *n* sınaqçı təyyarəsürən
test-tube [ˈtesttju:b] *n* sınaq borusu / şüşəsi
testy [ˈtestɪ] *adj* əsəbi, tündxasiyyət, hövsələsiz
tetanic [tɪˈtænɪk] *adj tib.* tetanus; **~ microbe** tetanus mikrobu
tetanus [ˈtetənəs] *n* **1.** *tib.* tetanus; **2.** donuxma, quruyub / çaşıb qalma
tetchy [ˈtetʃɪ] *adj* küsəyən, dəymədüşər; **a ~ horse** köhlən at
tête-à-tête[1] [ˈteɪt ɑ: ˈteɪt] *n fr.* **1.** üzbəüz / göz-gözə söhbət; **2.** məxsusi görüş (*iki nəfərin*)
tête-à-tête[2] [ˈteɪt ɑ: ˈteɪt] *adj fr.* məxfi, məxsusi, xudmani; **a cosy ~ dinner** rahat xudmani nahar
tether[1] [ˈteðə'] *n* **1.** ip, qayış, börük; **2.** *məc.* hədd; son hədd / nöqtə; *I am at the end of my tether Mənim daha səbrim tükənib*
tether[2] [ˈteðə'] *v* **1.** bağlamaq, bənd etmək, börükləmək; *He tethered his horse to the tree O, atını ağaca bağladı*; **2.** *məc.* məhdudlaşdırmaq; hədd / sərhəd qoymaq
tetralogy [teˈtræləʤɪ] *n* tetralogiya
tetrastich [ˈtetrəstɪk] *n ədəb.* beyt, bənd; dördsətirli şer
tetrasyllable [ˈtetrəˌsɪləbl] *n* dördhecalı söz
tetter [ˈtetə'] *n tib.* dəmrov; qotur̄luq
Teuton [ˈtju:tən] *n* tevton, german / alman tayfası
Teutonic [tju:ˈtɔnɪk] *adj* qədim german; **~ languages** qədim german dilləri
text [tekst] *n* **1.** mətn; **to annotate a ~** mətnə annotasiya yazmaq; **2.** mövzu; **to stick to *one's* ~** mövzudan uzaqlaşmamaq; **3.** şrift (*mətbəədə*)
textbook [ˈtekstbuk] *n* dərslik, dərs kitabı
textile[1] [ˈtekstaɪl] *n* **1.** parça, qumaş; **2.** *pl.* **~s** toxunma mallar / parçalar
textile[2] [ˈtekstaɪl] *adj* toxuculuq; **~ industry** toxuculuq sənayesi
textual [ˈtekstjuəl] *adj* **1.** mətn; **~ errors** mətn səhvləri; **2.** mətnə tam uyğun, hərfi; **~ translation** hərfi tərcümə; **~ version** mətnə uyğun variant
texture [ˈtekstʃə'] *n* **1.** *geol.* teksturа; **2.** quruluş; **the ~ of minerals** mineralların quruluşu; **3.** *anat. biol.* toxuma; **a skin of fine / coarse ~** zərif / kobud toxumalı dəri; **4.** xüsusiyyət; əsas məzmun, məğz (*bədii incəsənət əsərində*); **the ~ of verse** şerin xüsusiyyəti / məziyyəti
than [ðæn, ðən, ðn] *conj* **1.** **-dan, -dən**; *I am taller than you Mən sən***dən** */ siz***dən** *hündürəm*; **sooner ~ expected** gözlənildiyindən tez; *I have never met anyone more stupid than you Mən sən***dən** */ siz***dən** *səfeh / axmaq adama heç vaxt rast gəlməmişəm*; **2.** **-sa, -sə**; *Better late than never Heç olmamaqdan***sa***, gec olmağı yaxşıdır*; **3.** **-ca, -cə**; *He knows better than to deceive me O yaxşı***ca** *bilir ki, məni aldatmaq olmaz*
thank [θæŋk] *v* təşəkkür etmək, minnətdarlıq bildirmək; **to ~ someone for a gift** hədiyyəyə görə bir kəsə təşəkkür etmək; **to ~ sincerely** səmimi minnətdarlıq bildirmək / etmək; *Thank you very much Çox sağ ol / olun; Thank God! Allaha şükür!*
thankful [ˈθæŋkful] *adj* minnətdar, yaxşılıq / qədir bilən; **to be ~ 1)** minnətdar olmaq; **2)** Allaha şükür etmək
thankless [ˈθæŋklɪs] *adj* **1.** naşükür, nankor; **2.** səmərəsiz, qoyulan zəhmətə dəyməyən; **a ~ task** səmərəsiz tapşırıq; **a ~ job** zəhmətinə dəyməyən iş
thanks [θæŋks] *n pl.* təşəkkür, razılıq, minnətdarlıq; *Many thanks! Çox sağ ol / olun!*; **~ to...** ...sayəsində, ...görə, ...üzündən; *We completed this work on time thanks to your help Sənin / Sizin köməyin / köməyiniz sayəsində biz bu işi vaxtında başa çatdırdıq*
thanksgiving[1] [ˈθæŋksˌgɪvɪŋ] *n* **1.** şükran duası; **2.** razılıq, təşəkkür
thanksgiving[2] [ˈθæŋksˌgɪvɪŋ] *adj* şükranlıq; **Thanksgiving Day** *amer.* Şükranlıq günü
thankworthy [ˈθæŋkˌwə:ðɪ] *adj* təşəkkürə / razılığa layiq
that[1] [ðæt] *demon. pron.* (*pl* **those**) **1.** o; **~ book** o kitab; **~ house** o ev; **~ day** o gün; *That is true O həqiqətdir*; **2.** *İsmin əvəzində işlənir*; *The climate here is like that of France Buranın iqlimi Fransanın iqliminə bənzəyir*
that[2] [ðæt] *rel. pron. Bu halda* **that** *nisbi əvəzliyi Azərbaycan dilinə tərcümə edilmir*; **the members ~ were present** iştirak edən üzvlər; **the book ~ I'm reading**

mənim oxuduğum kitab; *Where is the book that I was reading? Mənim oxuduğum kitab haradadır?*

that[3] [ðæt] *adv* elə, o qədər, o dərəcədə; *The man was that angry he couldn't say a word Kişi o dərəcədə / o qədər hirslənmişdi ki, heç bir söz də deyə bilmədi*

that[4] [ðæt] *conj Budaq cümlələrini baş cümləyə bağlayır: …ki; I admit that I was wrong Boynuma alıram ki, mən səhv etmişəm; She said that she would come O dedi ki, gələcək*

thatch[1] [θætʃ] *n* taxtapuş küləşi; qamış, qarğı

thatch[2] [θætʃ] *v* küləşlə / qamışla örtmək

thaw[1] [θɔ:] *n* **1.** yumşaq / mülayim hava; **2.** ərimə; **3.** istiləşmə; yumşalma *(münasibətlərdə)*

thaw[2] [θɔ:] *v* **1.** ərimək, donu açılmaq; **2.** əritmək, donunu açmaq; **to leave frozen food to ~ before cooking it** bişirməmişdən qabaq dondurulmuş ərzağın donunu açmaq; **3.** yumşalmaq, ürəyi açılmaq; *A good dinner with wine helped to thaw out our guests Şərabla verilən yaxşı nahar qonaqlarımızın ürəyini açdı*; **4.** qızınmaq, qızışmaq; isinmək

the [ðə, ði:] *müəyyənlik artikli.* **1.** *İsimlərlə işlədilərək əşya və hadisələr sinfindən hər hansı predmeti, əşyanı, hadisəni ayırmağa xidmət göstərir. Bu halda* **the** *müəyyənlik artikli Azərbaycan dilində: 1) təsirlik hal şəkilçilərinə* (**-ı, -i, -u, -ü**) *uyğun gəlir; Give me the book Kitabı mənə ver / verin; Put the pen on the table Qələmi stolun üstünə qoy / qoyun; Take the table from here Stolu buradan götür / götürün; Pour the milk into the jar Südü bardağa tök / tökün; 2) Tərcümə edilmir: The chair is in the room Stol otaqdadır; The book is in the bag Kitab çantanın içindədir;* **2.** *Haqqında danışılan əşya və ya şəxsin danışana məlum olduğunu bildirir: The man has come again Kişi yenə də gəlib;* **3.** *Verilən əşya və ya şəxsin müstəsna, yaxud daha münasib olduğunu bildirir və Azərbaycan dilinə tərcümə edilmir: Of all the men I know he is the man for the position Tanıdığım adamların hamısından bu vəzifə üçün o, ən layiqli adamdır;* **~ football player of the year** ilin (ən yaxşı) futbolçusu; **4.** *Bir sinfə daxil olan isimləri ümumiləşdirir, onlardan birinə aid olan xüsusiyyətin həmin sinfin hər bir üzvünə aid olduğunu bildirir və Azərbaycan dilinə tərcümə edilmir: The horse is a useful animal At faydalı heyvandır;* **5.** *Vahidlik anlayışlarını ifadə edir və Azərbaycan dilinə tərcümə edilmir:* **the** sun günəş; **the** moon ay; **6.** *Substantivləşmiş sifətlərdə ümumiləşdirilmiş məna ifadə edir:* **the** poor kasıblar; **the** rich dövlətlilər; **7.** *Sifətlərin qarşısında işlənərək təxəllüs və ya ləqəb ifadə edir və Azərbaycan dilinə tərcümə edilmir:* Peter **the** Great **Böyük** Pyotr; Hasan **the** Long **Uzun** Həsən; **8.** *Müqayisə dərəcəsindəki zərflərlə işlədilərək* **-sa, -sə** *şəkilçilərinə və* **nə qədər… o qədər…** *söz birləşməsinə uyğun gəlib eyni hadisə və ya şeyin bərabər şəkildə artması və ya azalmasını bildirir: The sooner the better* **Nə qədər** *tez olarsa,* **o qədər** *yaxşıdır; The more he gets the more he wants* **Nə qədər** *çox alırsa* **o qədər** *də çox istəyir*

theater [ˈθɪətəʳ] *n amer.* = **theatre**

theatre [ˈθɪətəʳ] *n* **1.** teatr; **to go to the ~** teatra getmək; **2.** auditoriya; **3.** operasiya otağı; **operating ~** cərrahiyyə otağı; **4.** meydan; **the ~ of war** hərbi əməliyyat / müharibə meydanı; **5.** dramatik ədəbiyyat; pyeslər

theatre-goer [ˈθɪətə,gouəʳ] *n* teatr həvəskarı

theatrical[1] [θɪˈætrɪkəl] *n* **1.** peşəkar aktyor; **2.** *pl* tamaşa, teatr tamaşası

theatrical[2] [θɪˈætrɪkəl] *adj* **1.** teatr; səhnə; **~ hall** teatr zalı; **2.** *məc.* qeyri-təbii, süni

theatricality [θɪ,ætrɪˈkælɪtɪ] *n* qeyri-təbiilik, sünilik

theatricalize, -ise [θɪˈætrɪkəlaɪz] *v* səhnələşdirmək, səhnəyə qoymaq

theatrics [θɪˈætrɪks] *n pl.* səhnə sənəti

theft [θeft] *n* oğurluq; **~ of government property** dövlət mülkiyyətinin oğurluğu; **to commit a ~** oğurluq etmək

their [ðɛəʳ] *pron* **1.** onların; **~ mother / father** onların anası / atası; **2.** *Bəzən Azərbaycan dilinə tərcümə edilmir: They sold their house Onlar evlərini satdılar*

theirs [ðɛəz] *poss. pron* onlarınkı; *This book is theirs Bu kitab onlarınkıdır*

theism [ˈθi:ɪzəm] *n fəls.* teizm

theist [ˈθi:ɪst] *n fəls.* teist

them [ðem; ðəm] *pron.* onları, onlara; *I saw them Mən onları gördüm; Give them the money Pulu onlara ver / verin*

thematic [θɪˈmætɪk] *adj* tematik; **~ catalogue** tematik kataloq; **~ plan** tematik plan

theme [θi:m] *n* **1.** mövzu, tema; **a contemporary ~** müasir mövzu; **2.** obyekt, məqsəd; **a ~ for discussion** müzakirə obyekti; **3.** *mus.* tema, melodiya

themselves [ðəmˈselvz] *ref. pron* **1.** özlərinə; özlərini; *They have built themselves a house Onlar özlərinə ev tikiblər; They behavioured themselves badly Onlar özlərini pis apardılar;* **2.** onlar özləri; *They don't know themselves Onlar heç özləri də bilmirlər*

then[1] [ðen] *adj* o vaxtkı, o zamankı, ondakı; **the ~ President** o zamankı prezident; **the ~ ruling party** o vaxtkı hakim partiya; **the ~ Prime Minister** o zamankı baş nazir

then[2] [ðen] *adv* **1.** onda, o vaxt, o zaman; *We were young then Onda biz cavan idik; Where were you living then? O vaxt sən / siz harada yaşayırdın / yaşayırdınız?* **2.** sonra; ondan sonra; *First we went to London and then to Paris Biz əvvəlcə Londona, sonra isə Parisə getdik;* **3.** onda; o halda; *If you are tired then you'd better stay at home Əgər sən / siz yorğunsansa / yorğunsunuzsa, onda yaxşı olar ki, evdə qalasan / qalasınız;* **4.** ondan başqa; bundan əlavə; *And then, you must remember… Bundan başqa, yadda saxlamalısan / saxlamalısınız ki,…; I love my job and then it pays so well Mən öz işimi sevirəm və bir də ki, yaxşı maaşı var;* **5.** deməli; *Then you're not coming Deməli, sən / siz gəlmirsən / gəlmirsiniz;* **since ~** o vaxtdan / o zamandan bəri; **now and ~** vaxtaşırı; hərdənbir; **till ~** o vaxtadək, o zamana qədər

thence [ðens] *adv* **1.** oradan; *We flew to Boston and thence to Washington Biz Bostona, oradan da Vaşinqtona uçduq;* **2.** buradan, bu səbəbdən; buna görə (də), deyilənlərdən; *It follows thence, that… Deyilənlərdən belə çıxır ki,…*

thenceforth [ˈðensˈfɔ:θ] *adv* o vaxtdan bəri, o vaxtdan; bundan belə

thenceforward [ˈðensˈfɔ:wəd] *adv* = **thenceforth**

theocracy [θɪˈɔkrəsɪ] *n* teokratiya

theocratic [θɪəˈkrætɪk] *adj* teokratik; **~ system** teokratik quruluş / sistem

theologian [θɪəˈloudʒjən] *n* ilahiyyatçı

theological [θɪəˈlɔdʒɪkəl] *adj* ilahiyyat; **~ seminary / school** ruhani seminariyası / məktəbi

theology [θɪˈɔlədʒɪ] *n* ilahiyyat, din elmi

theorem [ˈθɪərəm] *n* teorem

theoretic [θɪəˈretɪk] *adj* nəzəri

theoretical [θɪəˈretɪkl] *adj* = **theoretic**

theoretician [,θɪərəˈtɪʃ(ə)n] *n* nəzəriyyəçi

theoretics [θɪəˈretɪks] *n pl* nəzəriyyə

theorist [ˈθɪərɪst] *n* nəzəriyyəçi

theorize, -ise [ˈθɪəraɪz] *v* nəzəri mühakimə yürütmək; nəzəri məsələlərlə məşğul olmaq

theory [ˈθɪərɪ] *n* **1.** nəzəriyyə; **to advance / to propose a ~** nəzəriyyə irəli sürmək / təqdim etmək; **to confirm a ~** nəzəriyyəni təsdiq etmək; **to develop a ~** nəzəriyyəni inkişaf etdirmək; **to combine ~ and practice** nəzəriyyə ilə təcrübəni birləşdirmək; **2.** fərziyyə; ehtimal; güman

therapeutic [,θerəˈpju:tɪk] *adj tib.* terapevt; daxili xəstəliklər

therapeutist [,θerəˈpju:tɪst] *n tib.* terapevt

therapist [ˈθerəpɪst] *n tib.* fizioterapevt; psy**chotherapist** psixoterapevt *(psixoterapiya mütəxəssisi olan həkim)*; **speech ~** loqoped

therapy [ˈθerəpɪ] *n* terapiya, müalicə; **physical ~** fizioterapiya; **speech ~** loqopediya; **to be in ~** müalicə olunmaq

there [ðɛə] *adv* **1.** orada; **2.** ora, oraya; **~ and back** ora və geriyə, ikibaşa; **3.** oradan; **4.** burada, bu yerdə; *I disagree with you there Burada mən səninlə / sizinlə razı deyiləm;* **5.** burada, bununla: *The matter didn't end there Məsələ bununla qurtarmadı;* **6.** odur orada, odur ey; budur bax *(diqqəti cəlb etmək üçün işlədilir); There he comes! Budur ey, o gəlir!* **over ~** bax, orada; **~ and then** buradaca, dərhal; **7.** *formal söz kimi*

to be *feli ilə birgə "var", "olur" mənalarını ifadə edir; There is reason to believe that... İnanmağa əsas vardır ki, ...*

thereabout(s) [ˈðeərəbaut(s)] *adv* yaxında, oralarda, yaxınlığında; *He lives in London or thereabout O, Londonda və yaxud onun yaxınlığında yaşayır*

thereafter [ðeərˈa:ftə] *adv* ondan / bundan sonra, gələcəkdə

thereby [ˈðeəˈbaɪ] *adv* beləliklə, bu surətdə, bununla əlaqədar

therefore [ˈðeəfɔ:] *adv* buna görə, bu səbəbdən; odur ki; beləliklə

therefrom [ðeəˈfrɔm] *adv d.d.* oradan

therein [ðeərˈɪn] *adv d.d.* **1.** bununla; burada; ora, oradakı; **the earth and all ~** yer kürəsi və orada olanların hamısı; **2.** bu cəhətdən

thereof [ðeərˈɔv] *adv d.d.* hamısını, orada olanın hamısı; *I lifted the cup and drank thereof Fincanı qaldırdım və hamısını içdim*

thereon [ðeərˈɔn] *adv d.d.* bununla; bundan sonra

thereto [ðeəˈtu:] *adv* bundan başqa, bununla yanaşı

therewith [ðeəˈwɪθ] *adv* **1.** bununla yanaşı, bununla; **2.** dərhal, tez, təcili

thermal [ˈθə:məl] *adj* **1.** termik, istilik; **~ energy** istilik enerjisi; **~ power station** istilik elektrik stansiyası; **2.** isti, qaynar; **~ springs** qaynar / isti bulaqlar; **~ unit** istilik vahidi

thermic [ˈθə:mɪk] *adj* istilik, termik

thermodynamics [ˈθə:moudaɪˈnæmɪks] *n pl fiz.* termodinamika

thermo-electric [ˈθə:mouɪˈlektrɪk] *adj* termoelektrik

thermo-electricity [ˈθə:mouɪlekˈtrɪsɪtɪ] *n* termoelektrik

thermograph [ˈθə:mougra:f] *n* termoqraf

thermometer [θəˈmɔmɪtə] *n* termometr, istilikölçən

thermonuclear [ˈθə:mouˈnju:klɪə] *adj* istilik-nüvə; **~ weapon** istilik-nüvə silahı; **~ bomb** hidrogen bombası

thermopile [ˈθə:moupaɪl] *n* termoelement

thermoplegia [ˈθə:mouˈpli:dʒɪə] *n tib.* gün vurma

thermos [ˈθə:məs] *n* termos

thermostable [ˌθə:mouˈsteɪbl] *adj* istiyədavamlı

thermostat [ˈθə:məstæt] *n* termostat

thermotechnics [ˈθə:mouˈteknɪks] *n pl* istilik texnikası

thesaurus [θɪˈsɔ:rəs] *n* **1.** tezarus; **2.** *məc.* xəzinə; anbar

these [ði:z] *pron* bunlar; bu; **~ houses** bu binalar; **one of ~ days** bu günlərdə

thesis [ˈθi:sɪs] *n* **1.** tezis; əsas fikir; müddəa; **2.** dissertasiya; **3.** inşa / oçerk mövzusu

thespian[1] [ˈθespɪən] *n* dramatik aktyor və ya aktrisa

thespian[2] [ˈθespɪən] *adj ədəb.* dramatik, faciəvi

theurgy [ˈθi:ə:dʒɪ] *n* sehrbazlıq, cadugərlik, ovsunçuluq

thews [θju:z] *n pl* **1.** əzələlər; **2.** əzələ qüvvəsi

they [ðeɪ] *pron.* onlar; *They went Onlar getdilər*

thick[1] [θɪk] *n* **1.** qalınlıq, cəngəllik (*meşədə*); **in the ~ of the forest** meşənin qalınlığında, cəngəllikdə; **2.** mərkəz, iç; **in the ~ of it** lap mərkəzində / içində (*hadisələrin və s.*); **3.** qızğın çağ / vaxt; **in the ~ of the fight** döyüşün qızğın çağında

thick[2] [θɪk] *adj* **1.** qalın; yoğun; **a ~ carpet** qalın xalça; **2.** qara; **~ print** qara şrift; **3.** sıx, qatı; **~ hair** sıx saç; **~ fog** qatı duman; **4.** sıx-sıx, dalbadal; **~ shower of blows** dolu kimi yağan zərbələr; **5.** bulanıq (*maye haq.*); **6.** boğuq, xırıltılı; **in a ~ voice** xırıltılı səslə; **7.** *d.d.* səfeh, korazehin; **8.** yaxın, ayrılmaz; **9.** anlaşılmaz, aydın olmayan, yaxşı eşidilməyən; *That is a bit / too thick! Bu lap ağ oldu!*

thick[3] [θɪk] *adv* **1.** qalın, qalın-qalın; bol; *He cut the bread thick O, çörəyi qalın-qalın doğradı;* **2.** tez-tez; sıx-sıx; **3.** kökələyə-kökələyə; **to speak ~** kəkələyə-kəkələyə danışmaq

thicken [ˈθɪkən] *v* **1.** qalınlaşdırmaq; qalınlaşmaq; **2.** qatılaşmaq, qəlizləşmək, bulanmaq; *The fog is thickening Duman qatılaşır;* **3.** sıxlaşdırmaq, sıxlaşmaq; **4.** mürəkkəbləşmək; *The plot thickens Süjet mürəkkəbləşir*

thicket [ˈθɪkɪt] *n* qalın meşə, sıx meşəlik, cəngəllik

thick-headed [ˈθɪkˈhedɪd] *adj* küt, korazehin, kütbeyin

thickness [ˈθɪknɪs] *n* **1.** qalınlıq; **one metre in ~** bir metr qalınlığında; **2.** sıxlıq, kiplik; **3.** qat, lay, təbəqə; **three ~es of material** üç qat parça / qumaş

thickset [ˈθɪkˈset] *adj* **1.** iri və möhkəm köklü; **2.** sıx əkilmiş; **~ trees** sıx əkilmiş ağaclar; **3.** möhkəm, yoğun

thick-skinned [ˈθɪkˈskɪnd] *adj məc.* gönüqalın, kobud; **a ~ man** gönüqalın adam

thick-skulled [ˈθɪkˈskʌld] *adj* səfeh, başıboş, küt

thief [θi:f] *n* oğru; **gang of thieves** oğru dəstəsi, banda;

◊ **to set a ~ to catch a ~** oğrunu tutmağı oğruya tapşırmaq; ≡ qoyunu qurda tapşırmaq

thieve [θi:v] *v* oğurlamaq, oğurluq etmək

thievery [ˈθi:vərɪ] *n* **1.** oğurluq; **2.** oğurluq mal / şey

thievish [ˈθi:vɪʃ] *adj* **1.** əliəyri; **2.** hiyləgər

thievishly [ˈθi:vɪʃlɪ] *adv* **1.** oğrun-oğrun; **to look ~** oğrun-oğrun baxmaq; **2.** şərəfsizcəsinə

thigh [θaɪ] *n* omba, bud

thigh-bone [ˈθaɪboun] *n* omba / bud sümüyü

thill [θɪl] *n* dişlə, əskəş

thimble [ˈθɪmbl] *n* **1.** üskük, oymaq; **2.** üc-luq; **3.** *tex.* halqa, mufta

thimbleful [ˈθɪmblful] *n* **1.** udum, qurtum; **2.** bir çimdik; **~ of salt** bir çimdik duz; **3.** damcı; **~ of water** dir damcı su

thin[1] [θɪn] *adj* **1.** nazik, incə; **~ line** nazik xətt; **~ shirt** nazik köynək; **2.** arıq, sısqa; **~ as a lath / a rail** yonqar / talaşa kimi arıq; **rather ~ in the face** üzdən / sifətdən xeyli arıq; *Your illness has left you very thin Xəstəlik səni / sizi çox arıqladıb;* **3.** seyrək, az; *His hair is getting thin Onun saçları seyrəlir;* **a ~ forest** seyrək meşə; **a ~ crowd** seyrək izdiham; *The audience is a bit thin Camaat bir qədər azdır;* **4.** duru; **~ soup** duru şorba; **5.** zəif, miskin; ucuz; **a ~ plot** zəif süjet; **~ story** zəif hekayə; **6.** əsassız, tutarsız; **a ~ excuse** tutarsız bəhanə; **7.** *d.d.* pis; xoşagəlməz; **to have a ~ time** pis vaxt keçirmək;

◊ *That is too thin Bu, açıq görünür.* ≡ *Xoruzun quyruğu görünür*

thin[2] [θɪn] *v* (**-nn-**) **1.** arıqlamaq; **2.** nazikmək; itiləmək; **3.** seyrəltmək, seyrəlmək; *He thinned the seedlings O, şitilləri seyrəltdi; The crowd have thinned out İzdiham / Camaat seyrəldi;* **4.** boşalmaq; tənhalaşmaq; **6.** köhnəlmək, sürülmək (*paltar, geyim və s.*)

thin[3] [θɪn] *adv* nazik, incə, incəliklə; *You've spread the butter very thin Sən / Siz yağı lap nazik yaxmısan / yaxmısınız*

thing [θɪŋ] *n* **1.** şey, əşya, predmet, cisim; *What do you call this thing? Sən / Siz bu şeyi necə adlandırırsan / adlandırırsınız?;* **2.** iş, fakt; şərait, hadisə; *It is a strange thing! Qəribə işdir! Things look promising Vəziyyət ümidverici görünür;* **all ~s considered** bütün cəhətləri / hər şeyi nəzərə alaraq; **3.** ləvazimat, avadanlıq; **tea ~s** çay ləvazimatı; **4.** ədəbi-bədii və yaxud musiqi əsəri; hekayət; **5.** məxluq, insan; heyvan; *Poor thing! Yazıq! Zavallı!* **dumb ~s** dilsiz-ağızsız heyvanlar; **6.** lüzumlu / münasib şey; *It is just the thing Bu elə mən deyəndir;*

◊ *The main thing is ... Başlıcası budur ki, ...;* **the same ~** eyni şey; *It comes to the same thing Fərqi yoxdur, Hamısı birdir*

think [θɪŋk] *v* (**about, of**) **1.** düşünmək, fikirləşmək; **to ~ logically** məntiqi düşünmək; **2.** düşünüb / fikirləşib tapmaq; **the ability to ~** düşünmək qabiliyyəti; *Who would have thought of it? Bu kimin ağlına gələrdi?* **3.** hesab etmək, güman / zənn etmək; *So you think it can't be done Deməli, sən / siz hesab edirsən / edirsiniz ki, bu, mümkün deyil; People will think you're crazy Camaat elə bilər (ki) dəlisən / dəlisiniz;* **4.** başa düşmək; təsəvvür etmək; *I can't think where he might be Təsəvvür edə bilmirəm ki, o harada ola bilər;* **5.** gözləmək; təxmin / zənn etmək, fikrində tutmaq; *I thought as much Mən elə belə də gözləyirdim;* **6.** yada salmaq, xatırlamaq; *I can't think of her name Onun adını yadıma sala bilmirəm;* **7.** daima fikirləşmək; xəyal etmək; **8.** fikrində tutmaq; *Think of a number / figure Fikrində / Fikrinizdə bir rəqəm tut / tutun;* **9.** uydurmaq, fikirləşib tapmaq; *What will he*

think of next? O sonra nə uyduracaq? **to ~ out / through** ölçüb-biçmək, ətraflı fikirləşmək; **to ~ over** düşünmək, götür-qoy etmək;

◊ **to ~ much of** özündən bədgüman olmaq; **to ~ no end of** ***smb.*** bir kəsi çox yüksək qiymətləndirmək; **to ~ better of** ***smb.*** bir kəs haqqında yaxşı fikirdə olmaq; **to ~ twice** hərtərəfli götür-qoy etmək / fikirləşmək

thinkable [ˈθɪŋkəbl] *adj* mümkün olan, ağlasığan

thinker [ˈθɪŋkəʳ] *n* mütəfəkkir

thinking[1] [ˈθɪŋkɪŋ] *n* **1.** təfəkkür, düşüncə, şüur; **way of ~** təfəkkür / düşüncə tərzi; **revolution in ~** şüurda inqilab; **2.** rəy, fikir; **to my way of ~** məncə, mənim fikrimcə; *I brought him round to my way of thinking Mən onu öz fikrimlə razılaşdırdım*

thinking[2] [ˈθɪŋkɪŋ] *adj* fikirləşən, düşünən; **all ~ people** bütün düşünən insanlar

think piece [ˈθɪŋk pi:s] *n d.d.* icmal məqaləsi

thinly [ˈθɪnlɪ] *adv* **1.** nazik; **~ sliced bread** nazik doğranmış çörək; **2.** incə, incəliklə; **3.** seyrək; **to sow the seeds ~** toxumu seyrək səpmək; **~ populated area** əhalisi seyrək olan ərazi; **4.** çətinliklə, güclə; **~ veiled threat** güclə gizlədilən hədə-qorxu

thin-skinned [ˈθɪnˈskɪnd] *adj* **1.** nazikqabıq (*meyvə haq.*); **2.** küsəyən, dəymədüşər

third[1] [θə:d] *n* **1.** üçdə bir hissə; **2.** *mus.* tersiya

third[2] [θə:d] *num* üçüncü; **the ~ person** üçüncü şəxs; **the ~ month of the year** ilin üçüncü ayı

third-rate [ˈθə:dˈreɪt] *adj* bekara, pis, üçüncü dərəcəli / növ / sort

thirst[1] [θə:st] *n* **1.** susuzluq; **to experience ~** susuzluq çəkmək; **to quench ~** susuzluğu yatırmaq; **2.** *məc.* coşğun həvəs; **a ~ for knowledge** bilik qazanmaq həvəsi

thirst[2] [θə:st] *v* **1.** susamaq, susuzluqdan yanmaq; **2.** *məc.* çox arzu etmək / istəmək

thirsty [ˈθə:stɪ] *adj* **1.** susayan, susuzluq hiss edən; *Some kinds of food make one thirsty Bəzi yeməklər adamı susadır*; **2.** *məc.* ehtirasla arzu edən, həsrətində olan; **~ for power** hakimiyyət həsrətində olan; **3.** quru, susuz (*torpaq haq.*); **~ fields** susuz / quru çöllər

thirteen [ˈθə:ˈti:n] *num.* on üç

thirties [ˈθə:tɪz] *n pl* **1.** **(the ~)** otuzuncu illər; **2.** yaş (*30 və 39 arası*); *She is just out of her thirties O təzəcə qırx yaşına keçib*

thirtieth [ˈθə:tɪɪθ] *num.* otuzuncu; **the ~ row** otuzuncu cərgə / sıra

thirty [ˈθə:tɪ] *num.* otuz; *He is over thirty Onun yaşı otuzdan çoxdur*

this [ðɪs] *demon. pron* bu; **~ house** bu ev; **~ time last year** keçən il bu vaxtı; **~ new watch of mine** mənim bu təzə saatım; *This will never do Bu heç cürə yaramaz*; **to talk about ~ and that** ordan-burdan danışmaq; **like ~** belə, beləliklə

thistle [ˈθɪsl] *n bot.* qanqal

thistle-down [ˈθɪsldaun] *n* qanqal toxumlarının tiftiyi; tiftik, zərif tük;

◊ **as light as ~** pərqu kimi yüngül

thistly [ˈθɪslɪ] *adj* **1.** qanqallı; **2.** tikanlı

thither [ˈðɪðəʳ] *adv d.d.* ora, oraya; o tərəfə; **hither and ~** ora bura; o tərəfə, bu tərəfə

thitherto [ˈðɪðəˈtu:] *adv d.d.* o vaxta kimi / qədər, o vaxtacan

thole [θoul] *n* avar yeri (*qayıqda*)

thole-pin [ˈθoulpɪn] *n* = **thole**

thong[1] [θɔŋ] *n* **1.** qayış, kəmər; **2.** şallaq, qamçı

thong[2] [θɔŋ] *v* qamçılamaq, şallaqlamaq

thoraric [ˈθɔ:rærɪk] *adj anat.* döş, sinə

thorax [ˈθɔ:ræks] *n anat.* döş qəfəsi

thorn [θɔ:n] *n* **1.** tikan; **to remove a ~ from** ***one's*** **finger** barmağından tikan çıxartmaq; **2.** tikanlı bitki;

◊ **a ~ in** ***smb.'s*** **side / flesh** bir kəsin başının daşı, bir kəsə daim mane olan şey

thorn-apple [ˈθɔ:n,æpl] *n bot.* **1.** dəlibəng; **2.** *məc.* zəhər, tiryək

thorny [ˈθɔ:nɪ] *adj* **1.** tikanlı; **a ~ bush / tree** tikanlı kol / ağac; **2.** çətin; **~ path** çətin yol; **3.** ziddiyyətli, mübahisəli; **a ~ question** mübahisəli məsələ; **4.** incə, nazik; **a ~ issue** incə məsələ

thorough [ˈθʌrə] *adj* **1.** tam, başa çatdırılmış; **a ~ investigation** tam / başa çatdırılmış istintaq; **2.** mükəmməl, dəqiq; **a ~ analysis** mükəmməl / dəqiq təhlil;

3. əsaslı; **a ~ search** əsaslı tədqiqat; **4.** bütün, kamil, əsl; **~ knowledge of a subject** fənni kamil bilmə; **a ~ gentleman** əsl centlmen

thoroughbred[1] [ˈθʌrəbred] *n* **1.** cins heyvan; **2.** yaxşı tərbiyə görmüş əsilzadə adam; **3.** ən yaxşı avtomobil / velosiped

thoroughbred[2] [ˈθʌrəbred] *adj* **1.** cins, safqanlı (*heyvan haq.*); **2.** nəcabətli, kübar; **3.** eyibsiz, nöqsansız

thoroughfare [ˈθʌrəfeəʳ] *n* **1.** əsas magistral; mühüm nəqliyyat yolu; **2.** keçid, yol; *No thoroughfare Yol bağlıdır (maşınlar üçün)*

thoroughgoing [ˈθʌrə,gəɪŋ] *adj* **1.** cəsarətli, qətiyyətli; güzəştsiz; **2.** qəti, köklü

thoroughly [ˈθʌrəlɪ] *adv* **1.** tamamilə, tam, bütün, bütünlükdə; **2.** ciddi şəkildə, axıradək

thoroughness [ˈθʌrənɪs] *n* **1.** əsaslılıq, tutarlılıq; **2.** mükəmməllik; müfəssəllik

those [ðouz] onlar, o; **~ buildings** o binalar

though[1] [ðou] *adv* bununla belə, lakin, ancaq, yenə də; buna baxmayaraq; hər halda; *Do as you like, though Ancaq özün / özünüz necə bilirsən / bilirsiniz, elə də et / edin; I must leave; I'll be back, though Mən getməliyəm, hərçənd ki, qayıdacağam*

though[2] [ðou] *conj* **1.** baxmayaraq, əgərçi; *I am against the resolution, though I admit that... Baxmayaraq ki, mən qətnamənin əleyhinəyəm, amma etiraf etməliyəm ki,...*; **2.** hərçənd, -sa / -sə də; *Our house, though small, is very cosy Bizim evimiz, hərçənd balacadır, çox rahatdır; Though it rained, we went Yağış yağsa da, biz getdik*; **3.** hətta, ...da, ...də; əgər; *Though you may fail, you will have to try Hətta məğlub olsan / olsanız da, sən / siz cəhd göstərməli olacaqsan / olacaqsınız*; **strange ~ it may seem...** qəribə də olsa,...; **as ~** elə bil, sanki, guya, guya ki, elə bil ki; *He is hesitating, as though he were afraid O tərəddüd edir, elə bil ki / sanki qorxur*

thought[1] [θɔ:t] *n* **1.** fikir, düşüncə; **to collect** ***one's*** **~s** fikrini toplamaq / cəmləşdirmək; **lost in ~** fikrə dalmış / qərq olmuş; **to read** ***smb.'s*** **~** bir kəsin fikrini oxumaq; **to take ~** düşünmək, fikrə getmək; **2.** niyyət, məram, məqsəd; **3.** qayğı, diqqət; **to take / to show ~ for** ***smb.*** bir kəsin qayğısına qalmaq; **4.** xəyalat, düşüncə; **to give ~ to** ətraflı düşünmək, götür-qoy etmək;

◊ *Second thoughts are best* *at. söz.* ≅ *Yüz ölç, bir biç*

thought[2] [θɔ:t] **to think** *felinin pt, pp formaları*

thoughtful [ˈθɔ:tfl] *adj* **1.** fikirli, dalğın; **a ~ look** dalğın / fikirli baxış; **2.** məzmunlu, dolğun (*kitab və s. haq.*); **a ~ book** məzmunlu kitab; **3.** diqqətli, qayğıkeş

thoughtfulness [ˈθɔ:tfulnɪs] *n* qayğıkeşlik, qayğı; diqqət, iltifat

thoughtless [ˈθɔ:tlɪs] *adj* **1.** düşünülməmiş; **2.** səhlənkar; **3.** diqqətsiz, hörmətsiz

thoughtlessness [ˈθɔ:tlɪsnɪs] *n* **1.** düşüncəsizlik, düşünülməmiş hərəkət; **2.** diqqətsizlik, laqeydlik

thought-out [ˈθɔ:tˈaut] *adj* ətraflı düşünülmüş; **a well ~ argument** ətraflı düşünülmüş dəlil

thousand [ˈθauzənd] *num.* min; **a ~ times easier** min dəfə asan; *He made a thousand and one excuses O min dəfə üzr istədi*

thousandfold [ˈθauzəndfould] *adj* min dəfə böyük, minqat

thousandth [ˈθauzəntθ] *num.* mininci

thrall[1] [θrɔ:l] *n* **1.** qul, kölə, əsir; **2.** *məc.* qul olma; *He is in the thrall to his passions O, ehtiraslarının quludur / əsiridir*

thrall[2] [θrɔ:l] *v tar.* qul etmək, kölə halına salmaq

thrash [θræʃ] *v* **1.** döymək (*çubuqla*), vurmaq; **2.** qalib gəlmək, udmaq (*döyüşdə, yarışda və s.*); **3.** döymək (*taxıl*); **to ~ about 1)** kəskin hərəkət etmək; şappıldatmaq; **2)** çapalamaq, vurnuxmaq (*xəstə haq.*); **to ~ (about) in the bed with high fever** yüksək qızdırmadan yatağda çapalamaq; **to ~ out** müfəssəl müzakirə etmək; **to ~ a subject / conclusions** məsələni / nəticələri müfəssəl müzakirə etmək; **to ~ over** intəhasız / dəfələrlə müzakirə etmək

thrashel [ˈθræʃəl] *n k.t.* zəncir

thrasher [ˈθræʃəʳ] *n* **1.** kötəkləyən, vuran, cəza verən; **2.** taxıldöyən, xırmançı

thrashing [ˈθræʃɪŋ] *n* kötək; döymə, döyülmə (*çubuqla*); **to give *smb.* a sound** ~ bir kəsi lazımınca əzişdirmək

thrashing-floor [ˈθræʃɪŋflɔː] *n k.t.* **1.** xırman, xırman meydançası; **2.** anbar

thrashing-machine [ˈθræʃɪŋməˌʃiːn] *n k.t.* taxıldöyən maşın

thraso [ˈθreɪsoʊ] *n* lovğa, özünü öyən (*adam*)

thread[1] [θred] *n* **1.** sap; **sewing** ~ tikiş sapı; **strong** ~ möhkəm sap; **2.** tor; toxuma, naxış; **~s of a cobweb** hörümçək toru; **3.** tel; **grey ~s of hair** ağaran saçlar, gümüşü tellər; **a ~ of light** işıq şüası; **4.** *məc.* əlaqə, bağ; **to lose the ~ of *smth.*** bir şeylə əlaqəni itirmək; **5.** *tex.* çərtmə, yiv; **6.** *tex.* tel, məftil, sim;

◊ **the ~ of life** ömür yolu, həyat; **~ and thrum** hamısı birlikdə; **to hang by / on a** ~ tükdən / sapdan asılı olmaq; **worn to the last** ~ köhnəlmiş, dağılmış; *I haven't a thread fit to wear* Geyinməyə heç nəyim yoxdur

thread[2] [θred] *adj* sapdan toxunmuş, toxunma; ~ **gloves / stockings** toxunma əlcək / corab

thread[3] [θred] *v* **1.** saplamaq, iynə saplamaq; *Thread a needle for me* Mənə bir iynə sapla / saplayın; **2.** düzmək, sapa düzmək (*muncuğu və s.*); **3.** yol çəkmək / salmaq; yol açmaq; **to ~ *one's* way through the crowd** izdihamın arasından özünə yol açmaq; **4.** ... keçmək; qırmızı xətlə keçmək (*yazılmaq*); **5.** saplamaq, hazırlamaq (*toxucu dəzgahını, tikiş maşınını və s.*); **to ~ a film into the camera** filmi kameraya salmaq; **6.** *tex.* yiv açmaq; çərtmək; **7.** hörmək, toxumaq

threadbare [ˈθredbeəʳ] *adj* **1.** dağılmış, köhnə, köhnəlmiş (*paltar haq.*); ~ **clothes** geyilmiş / nimdaş paltar; **a ~ carpet** sürtülmüş / dağılmış xalça; **2.** *məc.* bayağı, köhnəlmiş, çeynənmiş; **a ~ argument** bayağı dəlil; **a ~ joke** bayağı zarafat; **a ~ theme** çeynənmiş mövzu; **a ~ story** köhnə əhvalat

threaded [ˈθredɪd] *adj* **1.** sapdan toxunmuş; **2.** *tex.* yivli, xırlı

threader [ˈθredəʳ] *n* **1.** vintaçan, yivaçan; **2.** dəzgah fəhləsi

threadlike [ˈθredlaɪk] *adj* **1.** sapaoxşar, sap kimi; **2.** lifli, tel-tel

thready [ˈθredɪ] *adj* **1.** sapdan toxunmuş; sapaoxşar; ~ **worms / roots** sapaoxşar qurdlar / köklər; **2.** tel-tel; **3.** incə, zərif (*səs haq.*); **4.** yapışan, qatı

threat [θret] *n* hədə, qorxu, təhlükə; **the ~ of war** müharibə təhlükəsi; **a ~ to peace** sülhə təhlükə; *He is always making threats* O həmişə hədə-qorxu gəlir; **to use / to utter ~s against *smb.*** bir kəsi hədələmək; **to pose a ~ to cause of peace** sülh işinə təhlükə yaratmaq

threaten [ˈθretn] *v* (**with**) hədələmək, qorxutmaq; **to ~ with punishment** cəza ilə hədələmək; **to ~ *smb.* with *one's* fist** bir kəsi yumruqla hədələmək; *Do you mean to threaten? Olmaya məni hədələyirsən / hədələyirsiniz?*

threatening [ˈθretnɪŋ] *adj* **1.** qorxuducu, hədələyici, qorxulu, təhlükəli; **a ~ gesture** hədələyici əl-qol hərəkəti; **2.** hədələyən, təhlükə yaradan

three [θriː] *num* üç; ~ **times** ~ üç dəfə üç; **in ~s** üç-üç; **to come in ~s** içəri üç-üç gəlmək

three-coloured [ˈθriːˈkʌləd] *adj* üçrəngli; ~ **banner** üçrəngli bayraq

three-cornered [ˈθriːˈkɔːnəd] *adj* **1.** üçkünc; **a ~ hat** üçkünc şlyapa; **2.** üçtərəfli; **3.** *məc.* yöndəmsiz, biçimsiz

three-decker [ˈθriːˈdekəʳ] *n* **1.** üçgöyərtəli gəmi; **2.** *məc.* trilogiya, üççildlik roman; **3.** üçlaylı sandviç

three-dimensional [ˈθriːdɪˈmenʃənl] *adj* **1.** üçölçülü; **2.** stereoskopik

three-field [ˈθriːfiːld] *adj k.t.* üçtarlalı; ~ **system** üçtarlalı əkin sistemi

threefold [ˈθriːfoʊld] *adj* **1.** üçhissəli; üç cür; **2.** üçqat artıq, üç dəfə böyük; **3.** üç dəfə (olan); **a ~ increase** üç dəfə artım / çoxalma

three-legged [ˈθriːˈlegd] *adj* üçayaqlı, üçqıçlı; **a ~ table** üçayaqlı stol

three-master [ˈθriːˈmɑːstəʳ] *n* üçdorlu gəmi

three-phase [ˈθriːfeɪz] *adj el.* üçfazalı

three-room [ˈθriːˈruːm] *adj* üçotaqlı; **a ~ flat** üçotaqlı mənzil

three-sided [ˈθriːˈsaɪdɪd] *adj* üçtərəfli; üçyanlı

threesome[1] [ˈθriːsəm] *n* üçlük; üç nəfər

threesome[2] [ˈθriːsəm] *adj* üç nəfərdən ibarət

three-storey [ˈθriːˈstɔːrɪ] *adj* üçmərtəbəli; **a ~ building** üçmərtəbəli bina

three-story [ˈθriːˈstɔːrɪ] *adj amer.* = **three-storey**

three-time [ˈθriːˈtaɪm] *adj* üç dəfə; ~ **champion** üç dəfə çempion

three-way [ˈθriːweɪ] *adj* **1.** *tex.* üçhərəkətli; **2.** üçtərəfli; ~ **exchange** üçtərəfli mübadilə

three-wheel [ˈθriːˈwiːl] *adj* üççarxlı, üçtəkərli

thremmatology [ˌθreməˈtɒlədʒɪ] *n* tremmatologiya

threnody [ˈθrenədɪ] *n* matəm mahnısı

thresh [θreʃ] *v k.t.* döymək (*taxıl*)

thresher [ˈθreʃəʳ] *n* **1.** *k.t.* taxıldöyən, xırmançı; **2.** taxıldöyən (*maşın*); **3.** *zool.* dəniz tülküsü

threshing [ˈθreʃɪŋ] *n* **1.** taxıl döymə; **2.** xırman vaxtı

threshing-floor [ˈθreʃɪŋflɔːʳ] *n k.t.* xırman, xırman meydançası

threshing-machine [ˈθreʃɪŋməˌʃiːn] *n k.t.* taxıldöyən maşın

threshold [ˈθreʃhoʊld] *n* **1.** kandar; astana; **to cross the ~** kandarı keçmək, içəri girmək; **2.** *məc.* başlanğıc; **at the ~ of a new era** yeni dövrün başlanğıcında; **~ of a new career** yeni karyeranın başlanğıcı; **3.** *psix.* hədd, sərhəd; **~ of consciousness** düşüncə həddi; **~ of sensitivity** həssaslıq həddi

threw [θruː] **to throw** *felinin pt forması*

thrice [θraɪs] *adv* üç dəfə, üç kərə; **to knock** ~ üç dəfə döymək (*qapını*)

thrift [θrɪft] *n* **1.** qənaət; ehtiyatlılıq; sərhesablıq; faydalılıq; **to practice** ~ qənaət etmək; **2.** *amer.* çiçəklənmə, tərəqqi, inkişaf; firavan həyat

thriftbox [ˈθrɪftbɒks] *n* daxıl, pul daxılı

thriftless [ˈθrɪftlɪs] *adj* **1.** israfçı, bədxərc; **2.** sərfəsiz

thriftshop [ˈθrɪftʃɒp] *n* köhnə paltar və işlənmiş mallar dükanı

thrifty [ˈθrɪftɪ] *adj* **1.** qənaətcil, yığımcıl; ehtiyatlı; ~ **housewife** qənaətcil evdar qadın; **2.** *amer.* çiçəklənən, firavan / şən həyat keçirən

thrill[1] [θrɪl] *n* **1.** həyəcan, həvəs; *My first airplane ride was a real thrill Mənim təyyarə ilə ilk uçuşum əsl həyəcan idi*; **2.** titrəmə, əsmə; **3.** titrəyiş, tərpətmə

thrill[2] [θrɪl] *v* **1.** həyəcanlandırmaq, həvəsləndirmək; *The film thrilled the audience Film tamaşaçıları həyəcanlandırdı*; **2.** əsmək, titrəmək (*qorxudan, sevincdən və s.*); *My heart thrilled with joy Ürəyim sevincdən əsdi*; **3.** məftun / valeh etmək, çox maraqlandırmaq; *We were thrilled to hear the news Xəbərlər bizi çox maraqlandırdı*; **to ~ the audience** tamaşaçıları valeh / heyran etmək; **4.** əsmək; titrətmək, əsdirmək; **to ~ the land** yeri titrətmək

thrilled [θrɪld] *adj* **1.** həyəcanlı, təlaşlı, həraretli; **2.** maraqlı, maraqlandırılmış

thriller [ˈθrɪləʳ] *n* oxucunu / tamaşaçını maraqlandıran fövqəladə / sensasiyalı kitab / kino / veriliş / reportaj; ~ **about international terrorism** beynəlxalq terrorizm haqqında sensasion reportaj

thrilling [ˈθrɪlɪŋ] *adj* **1.** valehedici, məftunedici; təsirli; maraqlı; **a ~ detective** maraqlı detektiv; **2.** titrək, titrəyən, əsən

thrive [θraɪv] *v* **1.** çiçəklənmək, inkişaf etmək; *The business is thriving Biznes inkişaf edir*; **2.** xoşbəxt / firavan yaşamaq; *He is thriving O, firavan yaşayır*; **3.** artmaq, qol-budaq atmaq; *Plants thrive under her care Bitkilər onun qayğısı sayəsində artır*; **4.** xoşuna gəlmək; *He thrives on hard work Ağır iş onun xoşuna gəlir*

throat[1] [θroʊt] *n* **1.** boğaz, hülqum, xirtdək; **to clear *one's* ~** boğazını arıtmaq; **to be full to the ~** canı boğazına yığılmaq; **to stick in *one's* ~** boğazında qalmaq (*tikə, çörək və s.*); **2.** dar yol, keçid, deşik; **the ~ of a bottle** butulkanın boğazı; **3.** *tex.* ağız, boğazlıq;

◊ **to cut one's own ~** özünə quyu qazmaq; **to jump down someone's ~** bir kəsi susdurmaq; **to cut one another's ~** qatı düşmənçilik etmək; **to give *smb.* the lie in his ~** bir kəsin ağ yalanını ifşa etmək; **to thrust / to cram *smth.* down *smb.'s* ~** bir şeyi bir kəsin zorla boğazına qoymaq

throat[2] [θroʊt] *v* **1.** mırıldanmaq, öz-özünə / burnunun altında danışmaq; **2.** xırıltılı səslə / pıçıltı oxumaq, zümzümə etmək

throaty [ˈθrouti] *adj* **1.** xırıltılı, tutqun; **2.** boğazdan / qırtlaqdan çıxan (*səs*)

throb[1] [θrɔb] *n* **1.** titrəmə, həyəcan; **2.** vurma (*nəbzdə, qan damarında*), döyüntü (*ürəkdə*); **3.** *mus.* titrəmə, titrəyiş

throb[2] [θrɔb] *v* (**-bb-**) **1.** *tib.* vurmaq (*qan damarı, nəbz*), döyünmək (*ürək*); **2.** titrəmək; *My temples are throbbing Başım bərk ağrıyır;* **3.** *məc.* lərzəyə gəlmək / düşmək

throe [θrou] *n pl tib.* **1.** dəhşətli ağrı, əziyyət; işgəncə; **the ~s of childbirth** doğuş ağrıları; **2.** can vermə; **~s of death** can vermə, ölümqabağı ağrılar

thrombosis [θrɔmˈbousis] *n tib.* tromboz; **coronary ~** vena damarının trombozu; infarkt; **aortic ~** aortanın stenozu / daralması; **jumping ~** hərəkət edən tromboz

thrombus [ˈθrɔmbəs] *n tib.* tromb

throne[1] [θroun] *n* **1.** taxt, taxt-tac; **2.** (**the ~**) kral, hakimiyyət; **3.** yüksək mövqe / yer

throne[2] [θroun] *adj* taxt-tac; **a ~ room** taxt-tac salonu

throne[3] [θroun] *v* **1.** taxta oturtmaq / çıxartmaq; **2.** böyük mövqe tutmaq

throng[1] [θrɔŋ] *n* **1.** dəstə, izdiham, camaat; **2.** kütlə; çoxluq

throng[2] [θrɔŋ] *v* **1.** yığışmaq, toplaşmaq; *People thronged the square Camaat meydana toplaşdı;* **2.** ağzınacan doldurmaq (*evi, binanı, yeri və s.*)

throstle [ˈθrɔsl] *n zool.* oxuyan qaratoyuq

throttle [ˈθrɔtl] *v* **1.** boğmaq; **to ~ freedom** azadlığı boğmaq; **2.** *tex.* sıxışdırmaq, söndürmək; **to ~ an engine** mühərriki söndürmək; **to ~ down** qazı / sürəti azaltmaq

through[1] [θru:] *adj* **1.** birbaşa, düz; **~ service** birbaşa əlaqə; **~ train** birbaşa (gedən) qatar; **~ flight** birbaşa uçuş; **2.** maneəsiz, sərbəst; **~ passage** sərbəst keçid; **to be ~** qurtarmaq; *Aren't you through yet? Hələ qurtarmamısan / qurtarmamısınız? I am through with her Mən onunla əlaqəmi kəsmişəm*

through[2] [θru:] *adv* **1.** başdan-ayağa qədər, tamam; *We got wet / soaked through Biz tamam islandıq;* **to sing a song ~** mahnını axıra kimi oxumaq; **to carry ~** başa çatdırmaq / vurmaq, tamamlamaq; *I will go through with it, whatever happens Nəyin bahasına olursa olsun, mən bu işi başa çatdıracağam;* **to put a person ~** bir adamı calaşdırmaq (*telefonda*); *You are through! Danış! Danışın!;* **2.** fasiləsiz, aramsız, bütün, başdan-başa

through[3] [θru:] *prep.* **1.** ...içindən, ...arasından; -dan, -dən; **to go ~ a tunnel** tuneldən / tunelin içərisindən keçmək; **to make** ***one's*** **way ~ a crowd** yarıb izdihamın arasından keçmək; **to breathe ~** ***one's*** **mouth** ağızdan nəfəs almaq; **to look ~ a telescope** teleskopdan baxmaq; **a path ~ the forest** meşədən keçən yol / cığır; **to speak ~** ***one's*** **nose** burnunda danışmaq, mızıldamaq; **to go ~ many trials** çox sınaqlardan keçmək; **2.** ...ilə, -la, -lə; **to walk ~ the mud** palçıqlıqla getmək; **3.** -da, -də; **to fly ~ the air** havada uçmaq; **4.** -ı, -i; **to travel ~ France** Fransanı dolaşmaq / gəzmək; **to walk ~ the streets** küçələri dolaşmaq / gəzmək; **5.** ...üzündən, ... görə; -dan, -dən; nəticəsində; ucbatından; **~ no fault of mine** mənim səhvim üzündən olmayan; **~ ignorance** nadanlıq ucbatından; **6.** -dək; **from May ~ September** may ayından sentyabradək; *I'm staying through Sunday Bazar gününədək burada olacağam;* **7.** ...müddətində, ...ərzində; **all ~ dinner** nahar müddətində; **all ~ the night** bütün gecəni, səhərə kimi; **8.** vasitəsilə, ilə; **to speak ~ an interpreter** tərcüməçi vasitəsilə danışmaq; *We learned the news through friends Biz xəbəri dostlardan öyrəndik;* **9.** ...yolu ilə, ...köməyi ilə; **to achieve** ***one's*** **goals ~ revolution** məqsədlərinə inqilab yolu ilə nail olmaq; **10.** əvvəldən axıradək, bütün; *We stayed in Milan through the summer Biz bütün yayı Milanda qaldıq;* **to look ~** nəzərdən / gözdən keçirmək; **to look ~ a report** məruzəni nəzərdən keçirmək; **to go ~ a red light** qırmızı işıqla getmək / keçmək; **to pass ~ three stages of development** üç inkişaf mərhələsi keçmək; **to leaf ~ a book** kitabı vərəqləmək

throughout[1] [θruˈaut] *adv* **1.** hər yerdə / yanda / tərəfdə; **2.** hər cəhətdən; başdan-başa; *The house is furnished throughout Ev tamam / başdan-başa avadanlıqla döşənmişdi;* **3.** əvvəldən axıra(dək); *The dictionary has been revised throughout Lüğət əvvəldən axıradək yenidən işlənmişdir*

throughout[2] [θruˈaut] *prep.* bütün, hər; ərzində, müddətində; *The fire spread throughout the barn Yanğın bütün anbarı bürüdü;* **~ the country** ölkənin hər yerində; **~ the war** müharibə müddətində; **~ the 19th century** XIX əsr boyu / ərzində

throw[1] [θrou] *n* **1.** atma, tullama, atış; **at a single ~** bir atışla / zərbə ilə; **2.** *id.* tullama, atma (*güləşdə*); **~ in circle flying overhead** başı üzərindən fırladıb atma; **~ from standing position** yerində dayanıb atma; **discus ~** disk atma; *It's your throw Atma sənin / sizin növbəndir / növbənizdir;* **3.** *id.* səhv zərbə (*badminton oyununda*); **4.** *id.* tullama / atma məsafəsi; sıçrayış; **5.** örtük (*çarpayının*); **6.** *amer., d.d.* dənə, ədəd; **to sell** ***smth.*** **at four dollars a ~** bir dənəsini dörd dollara satmaq

throw[2] [θrou] *v* **1.** atmaq, tullamaq; **to ~ the ball to someone** topu bir kəsə atmaq; **to ~ stones at someone** bir kəsə daş atmaq; **to ~ snowballs at each other** bir-birinə qartopu atmaq; **to ~ a stone through the window** pəncərəyə daş atmaq; **to ~** ***smth.*** **out of the window** bir şeyi pəncərədən atmaq; **to ~ oneself at someone's arms** özünü bir kəsin ağuşuna atmaq; **2.** atılmaq, üstünə tullanmaq, şığımaq; **to ~ oneself at** ***smb. / smth.*** bir kəsin / bir şeyin üstünə şığımaq / atılmaq; **to ~ a glance** nəzər salmaq; **3.** salmaq, düşürmək (*atdan*); **4.** qabıq qoymaq, dəyişmək (*ilan*); **5.** atmaq, salmaq, örtmək; **to ~ a shawl over** ***one's*** **shoulders** çiyninə şal salmaq; **6.** salmaq (*müəyyən hala*); **to ~ into confusion** vəlvələyə / çaxnaşmaya salmaq; **7.** balalamaq, doğmaq, buzovlamaq; **8.** əyirmək; burmaq; **9.** *id.* kürəyini yerə vurmaq (*güləşdə*); **10.** *d.d.* düzəltmək, təşkil etmək (*qonaqlıq, əyləncə gecəsi*); vermək (*qonaqlıq və s.*); **11.** *id.* bilərəkdən uduzmaq (*yarışda, oyunda və s.*); **12.** qurmaq, salmaq (*körpü*); **13.** *məc.* salmaq, atmaq; **to ~** ***smb.*** **into jail** bir kəsi zindana atmaq / salmaq; **14.** *məc.* yıxmaq, atmaq; **to ~ the blame on** ***smb.*** günahı bir kəsin üstünə atmaq / yıxmaq; **to ~ light on** ***smth.*** bir şeyi aydınlaşdırmaq; **to ~ suspision on** ***smth.*** bir şeyi şübhə altına almaq; **to ~ about** səpələmək, havaya sovurmaq (*pulu*); **to ~ aside** kənara atmaq / tullamaq; **to ~ away 1)** atmaq, kənara atmaq; **2)** boş yerə sərf etmək (*pulu, sərmayəni*); **3)** buraxmaq, qaçırtmaq (*əlindən*); əldən vermək; **to ~ away an advantage** fürsəti əldən vermək; **to ~ back** geriyə atmaq, geriyə əymək; **to ~ back** ***one's*** **head** başını geriyə əymək; **to ~ down** aşağı salmaq, çıxartmaq (*paltarı*); **to ~ oneself down** yerə sərilmək; **to ~ down** ***one's*** **tools 1)** tətil etmək; **2)** dağıtmaq, uçurtmaq (*bina, ev və s.*); **3)** rədd etmək (*təklifi, təşəbbüsü və s.*); **to ~ in** əlavə / daxil etmək; **to ~ off 1)** rədd etmək; **2)** kənara tullamaq, çıxartmaq; **to ~** ***smb.*** **off balance** bir kəsi hövsələdən çıxartmaq; **to ~ off an illness** xəstəlikdən sağalmaq; **to ~ on 1)** çiyninə atmaq; geyinmək (*palto, paltarı*); **2)** atmaq (*odun, kömür və s.*); **to ~ on coals** kömür atmaq (*ocağa, sobaya və s.*); **to ~ out 1)** bayıra tullamaq / atmaq; **2)** çıxartmaq (*qulluqdan, vəzifədən*); **3)** buraxmaq, saçmaq (*şüa, işıq, istı və s.*); **4)** *hüq.* rədd etmək, qaytarmaq (*qanun layihəsini*); **5)** dolaşdırmaq, çaşdırmaq, çaşmaq (*hesablamada*); **6)** *hərb.* çıxarmaq, çıxartmaq; **7)** *id.* ötmək, geridə buraxmaq; **8)** yanında tikmək, tikib əlavə etmək; **to ~ out a new wing** yeni cinah tikib əlavə etmək (*binaya*); **to ~ over 1)** atmaq, tərk etmək (*dostları*); **2)** rədd / imtina etmək, razılıq verməmək; **3)** *tex.* dəyişdirmək; **to ~ together 1)** tələsik tərtib etmək, kompilyasiya etmək; **2)** bir yerə yığmaq, toplamaq (*adamları, camaatı*); **to ~ up 1)** atmaq; **2)** nəzər salmaq, qaldırmaq (*əlləri*); **3)** tez tikmək, qurmaq (*ev, barrikada*); **4)** nəzərə çarpdırmaq; **5)** iştirakdan imtina etmək; **6)** *amer.* irad tutmaq; **7)** püskürmək ◊ **to ~ the great cast** qəti addım atmaq; **to ~ a fit** qəzəblənmək, qeyzlənmək; **to ~ oneself at the head of** ***smb.*** *d.d.* bir kəsin boğazından asılmaq; **to ~ the cap over the mill** pis yola düşmək

throwaway[1] [ˈθrouəˌweɪ] *n* reklam vərəqi; buklet

throwaway[2] [ˈθrouəˌweɪ] *adj* yararsız, dəyərsiz; birdəfəlik; **a ~ bottle / package** birdəfəlik butulka / paket

throw-back [ˈθroubæk] *n* **1.** tənəzzül, geriləmə, ləngimə; **2.** *biol.* atavizm; *The youngest son was a throw-back to his ancestors Ən balaca oğulda ulu babalarının əlamətləri vardı*

thrower [ˈθrouəˈ] *n* **1.** atan, tullayan; qumbaraatan, bombaatan (*əsgər*); **discus ~** diskobol; **2.** dulusçu; **3.** atıcı / tullayıcı aparat

throw-in [ˈθrouˈɪn] *n id.* oyuna daxil etmə (*topu, şaybanı*)

thrown [θroun] **to throw** *felinin pp forması*

thrown silk [ˈθrounˈsɪlk] *n* eşilmiş / burulmuş ipək

throw-off [ˈθrouˈɔf] *n* başlanğıc, əvvəl (*ovda, qaçışda*)

throw-out [ˈθrouˈaut] *n d.d.* tullantı, zibil

throwster [ˈθroustəˈ] *n toxuc.* ipək eşən / buran (*işçi*)

thrum[1] [θrʌm] *n toxuc.* **1.** ucu burulmamış sap; **2.** saçaq; **3.** cingilti, danqıltı

thrum[2] [θrʌm] *v* **1.** cingildətmək; **2.** barmaqları ilə taqqıldatmaq

thrust[1] [θrʌst] *n* **1.** təkan, itələmə; **2.** zərbə; hücum; **3.** kəskin çıxış (*əleyhinə*); **4.** silahlı hücum; **5.** *tex.* dayaq, dirək, söykənəcək, istinad

thrust[2] [θrʌst] *v* **1.** itələmək; **2.** sancmaq, deşmək; **3.** soxmaq, qoymaq; **to ~ *one's* hands into *one's* pockets** əllərini ciblərinə soxmaq; **4.** soxulmaq, girmək, itələyə-itələyə soxulmaq; **to ~ *one's* way** itələyə-itələyə özünə yol açmaq; **to ~ oneself into a well-paid position** yaxşı maaşlı vəzifəyə soxulmaq; **5.** zorla boynuna qoymaq / qəbul etdirmək; **to ~ aside** kənara itələmək, bir kənara tullamaq; **to ~ forth** itələyib / vurub çıxartmaq; **to ~ in** sancmaq, batırmaq, əlavə etmək; **to ~ in a word** söz əlavə etmək; **to ~ out** qovmaq, çıxartmaq, bayıra atmaq;
◊ **to ~ oneself forward** özünə fikir vermək; **to ~ oneself into *smb.'s* society** bir kəsin boğazına keçmək

thud[1] [θʌd] *n* **1.** taqqıltı, şappıltı; **the ~ of hooves** ayaq dırnaqlarının taqqıltısı (*atın*); **to fall with a ~** gumbultu ilə yerə yıxılmaq / düşmək; **2.** boğuq səs

thud[2] [θʌd] *v* (**-dd-**) **1.** yıxılmaq, düşmək, gumbultu ilə yıxılmaq; **2.** boğuq səslə dəymək, toxunmaq; *Bullets thudded into the sandbags Güllələr boğuq səslə qum kisələrinə dəydi*

thug [θʌg] *n* **1.** quldur, qatil; **2.** *amer.* səyyaran oğru; talançı

thuggee [ˈθʌgiː] *n* = **thuggery**

thuggery [ˈθʌgərɪ] *n amer.* **1.** banditizm, quldurluq; **2.** qətl, öldürmə

thumb[1] [θʌm] *n* baş barmaq (*əldə*);
◊ **under *smb.'s* ~** bir kəsin tam təsiri / hökmü altında; *Thumbs up! Pis deyil! Yaşayar!* **to be all ~s** ləng / bacarıqsız olmaq; **to be ~s down** əksinə / əleyhinə olmaq

thumb[2] [θʌm] *v* **1.** vərəqləmək, gözdən keçirmək; **to ~ through a book** kitab vərəqləmək; **2.** çirkləndirmək, ləkələndirmək; **3.** *d.d.* baş barmağı qaldırmaqla avtomobili saxlatmaq;
◊ **to ~ *one's* nose at *smb.*** sataşmaq, ağzını yamsılamaq

thumb-index [ˈθʌmˌɪndeks] *n* göstərici (*əlifba sırası ilə*)

thumb-mark [ˈθʌmmaːk] *n* barmaq izi (*kitabın səhifələrində*)

thumb-nail[1] [ˈθʌmneɪl] *n* baş barmağın dırnağı

thumb-nail[2] [ˈθʌmneɪl] *adj* **1.** kiçik, balaca; **2.** qısa, müxtəsər; **~ sketch** qısa təsvir

thumb-print [ˈθʌmprɪnt] *n* baş barmağın izi

thumb-tack [ˈθʌmtæk] *n amer.* çizgi knopkası; basmadüymə

thump[1] [θʌmp] *n* **1.** tappıltı; ağır zərbə; *The baby fell out with a thump Uşaq tappıltı ilə yıxıldı*; **2.** boğuq səs

thump[2] [θʌmp] *v* **1.** döyəcləmək, ağır zərbə endirmək; **2.** vurulmaq, zərbə almaq; **3.** döyünmək; *His heart was thumping with excitement Həyəcandan onun ürəyi döyünürdü*

thumper [ˈθʌmpəˈ] *n* **1.** *d.d.* çox böyük bir şey; **2.** ağ / açıq-aşkar yalan

thumping [ˈθʌmpɪŋ] *adj* çox iri / böyük, nəhəng; artıq, üstün; **~ majority** böyük əksəriyyət

thunder[1] [ˈθʌndəˈ] *n* **1.** ildırım, göy gurultusu; **2.** şaqqıltı, gurultu; **3.** *pl* kəskin məzəmmət

thunder[2] [ˈθʌndəˈ] *v* **1.** göy guruldamaq; guruldamaq; *Lorries thundered past Yük maşınları gurultu ilə keçib gedirdilər*; **2.** vurmaq; döyəcləmək; cingildəmək; *His voice thundered in my ears Onun səsi qulaqlarımda cingildədi*; **3.** dağıtmaq, darmadağın etmək; **4.** ucadan danışmaq, bərkdən demək

thunderbolt [ˈθʌndəboult] *n* ildırım vurması (*həm də məc.*); **to come / to be a ~** ildırım kimi çaxmaq / vurmaq; **like a ~ from / out of a clear sky** əslə gözlənilmədən; *This news was a thunderbolt to her Bu xəbər gözlənilmədən onun başına ildırım kimi çaxdı*

thunderclap [ˈθʌndəklæp] *n* **1.** ildırım çaxması; **2.** *məc.* gözlənilməz hadisə; müdhiş xəbər; *This news came on him like a thunderclap Bu xəbər onun üçün çox gözlənilməz oldu*

thundercloud [ˈθʌndəklaud] *n* qara bulud

thunderer [ˈθʌndərəˈ] *n* **1.** məğlubedilməz / yenilməz əsgər / döyüşçü; **2.** gözəl natiq

thunderous [ˈθʌndərəs] *adj* **1.** ildırımlı; **2.** gurultulu, çox güclü; **~ applause** gurultulu alqış

thunderstorm [ˈθʌndəstɔːm] *n* tufan

thunderstroke [ˈθʌndəstrouk] *n* göy gurultusu, ildırım

thunderstruck [ˈθʌndəstrʌk] *adj* sarsınmış, sarsıdılmış, çaşmış, çaşdırılmış; **~ with his misfortune** uğursuzluğundan sarsınmış; **~ by / with the news** xəbərdən sarsınmış / çaşmış

Thursday [ˈθəːzdɪ] *n* cümə axşamı; **on ~** cümə axşamı (günü)

thus [ðʌs] *adv* **1.** belə; beləliklə, bu minvalla; **~ and ~** belə və belə; bu cür; *He began thus O belə başladı*; **2.** ...qədər, ...kimi, -dək, -can, -can; bu dərəcəyə qədər; **~ far** hələlik, bu vaxtacan, bu günəcən

thwack[1] [θwæk] *n* güclü zərbə (*xüs. qamçı və ya ağac zərbəsi*); **to give *smb.* a ~** bir kəsi qamçı ilə döymək

thwack[2] [θwæk] *v* **1.** zərbə ilə vurmaq, kötəkləmək / əzişdirmək; **to ~ *smb.*** bir kəsi kötəkləmək / əzişdirmək; **2.** beyninə yeritmək, başa salmaq; **3.** birləşdirmək; **4.** guppultu ilə düşmək; **to ~ down** guppultu ilə yerə düşmək

thwart[1] [θwɔːt] *adj* **1.** köndələn, eninə / köndələn qoyulan; **~ lines** köndələn (*kəsişən*) xətlər; **~ wind** qarşıdan əsən külək; **2.** tərs, höcət

thwart[2] [θwɔːt] *v* **1.** mane olmaq; **to ~ *smb.'s* plans** bir kəsin planlarına mane olmaq; **2.** pozmaq, dağıtmaq (*planı, məqsədi və s.*); **3.** etiraz etmək

thyme [taɪm] *n bot.* kəklikotu, kəkotu

thyroid[1] [ˈθaɪrɔɪd] *n anat.* qalxanvari vəzi

thyroid[2] [ˈθaɪrɔɪd] *adj* qalxanabənzər, qalxanvari; **~ gland** qalxanvari vəzi

Tibetan[1] [tɪˈbetən] *n* Tibetli, Tibet sakini

Tibetan[2] [tɪˈbetən] *adj* Tibet; **~ writing** Tibet yazısı; **~ wool** Tibet yunu; **~ shawls** Tibet şalları

tick[1] [tɪk] *n* I *zool.* gənə

tick [tɪk] *n* II **1.** çıqqıltı, taqqıltı; **the ~ of the clock** saatın taqqıltısı; **2.** işarə, nişan; **3.** *d.d.* dəqiqə, bircə dəqiqə; *Just a tick! Bircə dəqiqə!*

tick [tɪk] *n* III *d.d.* **1.** kredit; **to go ~** kredit götürmək; **to buy *smth.* on ~** bir şeyi kreditlə almaq; **to run on ~** kredit almaq; **2.** hesab, haqq-hesab

tick [tɪk] *n* IV örtük, çexol

tick[2] [tɪk] *v* I **1.** taqqıldamaq, çıqqıldamaq (*saat*); **2.** nişan qoymaq, işarə etmək; **to ~ off** qeyd etmək, nişanlamaq; **to ~ the correct answer off a list** düzgün cavabları siyahıda qeyd etmək

tick [tɪk] *v* II **1.** kredit götürmək; **2.** kreditə vermək; **3.** *amer.* sadalamaq, bir-bir saymaq; *Tick off the names on the list Siyahıdakı adları oxu / oxuyun*

ticker [ˈtɪkəˈ] *n* **1.** kəlkir, rəqqas (*saatda*); **2.** *d.d.* saat; **3.** *zaraf.* ürək, qəlb; **4.** *rad.* zummer

ticker-tape [ˈtɪkəteɪp] *n* teleqraf lenti

ticket[1] [ˈtɪkɪt] *n* **1.** bilet; **railroad / tram / theatre / concert ~** dəmiryol / tramvay / teatr / konsert bileti; **one-way ~** *amer.* birtərəfli bilet; **to take a ~ for the opera** operaya bilet almaq; **to order / to reserve a ~** bilet sifariş etmək; **2.** yarlıq; **price**

~ qiymət yarlığı; **3.** qəbz, nömrə; **cloak-room** ~ paltarasan nömrəsi; **4.** vəsiqə, bilet; **member's** ~ üzvlük bileti; **5.** *d.d. hərb.* ordudan tərxis olunma haqqında şəhadətnamə; **6.** elan (*kirayəyə / icarəyə vermək haq.*); **7.** *amer. d.d.* küçə hərəkətini pozmaq üstündə məhkəməyə çağırış vərəqəsi; **8.** *amer.* seçkidə seçicilərin siyahısı; **general** ~ ümumi siyahı; **to vote a** ~ siyahıya səs vermək; **9.** order; tələbnamə, sifariş; **10.** plan; **to write *one's* own** ~ həyatını planlaşdırmaq, gələcəyi üçün plan cızmaq

ticket² [ˈtɪkɪt] *adj* bilet; **a ~ collector** bilet yoxlayıcısı / nəzarətçisi

ticket³ [ˈtɪkɪt] *v* **1.** yarlıq yapışdırmaq / vurmaq; **2.** *amer.* biletlə təmin / təchiz etmək; *The booking-office tickets from ten Bilet kassası saat ondan işləyir / bilet satır*

tickle¹ [ˈtɪkl] *n* qıdıq, qıdıqlama; **to give *smb.* a** ~ bir kəsi qıdıqlamaq

tickle² [ˈtɪkl] *v* **1.** qıdıqlamaq; **to ~ *smb*** bir kəsi qıdıqlamaq; **2.** ayışmaq, gicişmək; *My nose tickles Mənim burnum gicişir*; **3.** zövq vermək; **4.** sevinmək; **to be ~d to death** şadlığından yerə-göyə sığmamaq; **to ~ to death** çox güldürmək, gülməkdən öldürmək; **5.** əl ilə tutmaq (*balığı*)

tickler [ˈtɪklə^r] *n* **1.** çətinlik; **2.** çətin məsələ

ticklish [ˈtɪklɪʃ] *adj d.d.* **1.** güləyən; qıdığı gələn; **2.** küsəyən, dəymədüşər; **3.** çətin, müşkül; **a ~ question** çətin / müşkül məsələ

tick-tack [ˈtɪkˈtæk] *n* **1.** çıqqıltı, taqqıltı; çıqqıldama, taqqıldama; **2.** ürək döyüntüsü / səsi

tidal [taɪdl] *adj* qabarma; ~ **wave** qabarma dalğası, ləpə; ~ **basin** qabarma hövzəsi

tidbit [ˈtɪdbɪt] *n* dadlı / yağlı tikə

tiddler [ˈtɪdlə^r] *n d.d.* balaca balıq, balıqcıq

tiddly [ˈtɪdlɪ] *adj* kiçicik, balabalaca

tide¹ [taɪd] *n* **1.** qabarma və çəkilmə (*dəniz suyu haq.*); **high** ~ qabarma; **low** ~ çəkilmə; *The tide is coming in Qabarma başlayır*; **2.** sel, axın; istiqamət; **3.** hadisə, əhvalat; hadisələrin gedişi; *The tide has turned Hadisələr başqa səmtə yönəlib*; **to go with the** ~ *məc.* axınla getmək; **to turn the** ~ hadisələrin gedişini dəyişmək; **to go against the** ~ axının əksinə getmək; axına qarşı getmək; **4.** *məc.* kütlə, izdiham, dalğa; **the ~ of public discontent** xalqın narazılıq dalğası; **5.** *d.d.* vaxt, müddət; **double** ~ çox gərgin; qəzəblə, hiddətlə; **to work double ~s** gecə-gündüz çalışmaq

tide² [taɪd] *v* (**to ~ over**) **1.** öhdəsindən gəlmək, aradan qaldırmaq (*manəəni*); **to ~ over a difficulty** çətinliyi aradan qaldırmaq; **2.** çatmaq, kifayət etmək; *Will ten dollars tide you over till Saturday? Şənbə gününə qədər sənə / sizə on dollar bəs edərmi?*

tide-waiter [ˈtaɪdˌweɪtə^r] *n* liman gömrükxanası məmuru

tidewater [ˈtaɪdˌwɔːtə^r] *n* qabarma suyu

tideness [ˈtaɪdnɪs] *n* səliqə, səliqəlilik, təmizkarlıq

tidings [ˈtaɪdɪŋz] *n pl* xəbərlər, yeniliklər, xəbər, yenilik; **good** ~ yaxşı xəbər; **evil** ~ pis / bəd xəbər; **to bring** ~ xəbər gətirmək; **to receive** ~ xəbər almaq

tidy¹ [ˈtaɪdɪ] *adj* **1.** səliqəli, təmizkar, təmiz; **a ~ room** səliqəli otaq; **a ~ person** təmizkar adam; **2.** *d.d.* xeyli, böyük; **a ~ sum** böyük məbləğ

tidy² [ˈtaɪdɪ] *v* səliqəyə / sahmana salmaq, yığışdırmaq, təmizləmək; **to ~ a room** otağı yığışdırmaq; **to ~ the papers on the desk** stolun üstündəki kağızları sahmana salmaq; **to ~ *one's* hair** saçını səliqəyə salmaq

tie¹ [taɪ] *n* **1.** rabitə; qovuşuq, düyün; **2.** *pl* buxov; tel, əlaqə; **the ~s of friendship** dostluq telləri; **trade ~s** ticarət əlaqələri; **blood ~s** qan əlaqələri / qohumluğu; **3.** qalstuk; **to wear a** ~ qalstuk taxmaq; **4.** borc, öhdəlik; **the ~ of patriotism** vətənpərvərlik borcu; **a man free from bonds and ~s** heç bir öhdəliyi olmayan adam; **5.** əzab, əziyyət; **6.** *id.* heç-heçə oyun; **to end in a** ~ heç-heçə qurtarmaq

tie² [taɪ] *v* **1.** bağlamaq; düyünləmək; qaytanlamaq; **to ~ *one's* shoes** ayaqqabıların ipini bağlamaq; *The prisoner's hands were tied together Dustağın əlləri bağlı idi*; **2.** sarımaq, sarğı bağlamaq; **3.** bitişdirmək; möhkəmlətmək; **4.** əlaqələndirmək; **5.** məcbur etmək; öhdəsinə qoymaq; **6.** şərtləndirmək; **7.** *id.* hesabı bərabərləşdirmək; heç-heçə oynamaq; **to ~ the score** hesabı bərabərləşdirmək; **to ~ in** birləşdirmək, qoşmaq; **to ~ up** əlaqələndirmək; bağlamaq; *I don't tie it up Bu mənim yadıma heç nə salmır*; **8.** sərbəst fəaliyyəti məhdudlaşdırmaq; mane olmaq; **to be ~d up** *d.d.* **1)** ərə getmək, evlənmək; **2)** *məc.* başı bağlı olmaq; **9.** uyğun gəlmək / olmaq, düz / tən gəlmək; **10.** (**with**) səyləri birləşdirmək; sıx birləşmək

tier [taɪə^r] *n* **1.** bağlayan, sarıyan (*adam*); **2.** bərkitmə, bağlama; **3.** sıra, cərgə; **4.** *amer.* uşaq önlüyü / döşlüyü

tierce [tɪəs] *n* **1.** boçka, çəllək; **2.** *id.* üçüncü mövqe və müdafiə

tiff [tɪf] *n* inciklik, küsmə; **small** ~ kiçicik inciklik / küsüşmə

tiffany [ˈtɪfənɪ] *n toxuc.* nazik / qaz-qaz ipək parça, şəffaf ipək örtük

tig¹ [tɪg] *n* **1.** toxunma, əl vurma; **2.** qaçdı-tutdu (*uşaq oyunu*); **to play (at)** ~ qaçdı-tutdu oynamaq; **3.** dalaşma, dava; **to be in a** ~ küsüşmək, arası dəymək

tig² [tɪg] *v* **1.** yağlamaq, yağ çəkmək; **2.** toxunmaq, təmas etmək

tiger¹ [ˈtaɪgə^r] *n* **1.** *zool.* pələng; **red** ~ kuquar, puma; **2.** qorxulu rəqib (*idman oyunlarında*); **3.** davakar, dalaşqan

tiger² [ˈtaɪgə^r] *adj* pələng; ~ **skin** pələng dərisi

tigerish [ˈtaɪgərɪʃ] *adj* **1.** pələng, pələng kimi; ~ **stripes** pələng kimi zolaqlı; **2.** yırtıcı, qəddar, hiddətli; **3.** pələng çox olan yer; **the ~ section of the jungle** pələng çox olan cəngəllik bölməsi

tight¹ [taɪt] *adj* **1.** sıx; bərk; yumulmuş; ~ **quarters** sıx otaq, dar yer; **2.** sukeçirməyən; havakeçirməyən; **a ~ boat** sukeçirməyən qayıq; **3.** dar, ensiz; **a ~ shirt** dar köynək; *This jacket is tight across the shoulders Bu jaket çiyinlərdən dardır*; **4.** bərk, tarım; gərgin, tarım çəkilmiş; **a ~ knot** bərk düyün; ~ **nerves** gərgin əsəb; ~ **spring** tarıma çəkilmiş yay; **5.** çətin, ağır; **to be in a ~ place / corner** çətin vəziyyətdə olmaq; *The money is tight these days Bu günlərdə pul məsələsi bir qədər çətindir*; **6.** *d.d.* xəsis, simic, bərk; **7.** yığcam (*üslub və s. haq.*); **8.** *d.d.* sərxoş, kefli; ~ **as a drum** tamamilə sərxoş; **9.** ciddi, tələbkar; ~ **control** ciddi nəzarət; **to keep a ~ hold on *smb.*** bir kəsdən bərk tutmaq / yapışmaq;

◊ **to keep *one's* mouth ~ shut** dilini sakit saxlamaq, susmaq; **to get *smb.* in a ~ corner** bir kəsi divara dirəmək / küncə sıxmaq; bir kəsi ağır vəziyyətə salmaq

tight² [taɪt] *adv* **1.** sıx, kip; **2.** bərk, tarım; möhkəm; **to sit ~** bərk durmaq, mövqeyini əldən verməmək; **to tie the knot ~** bərk düyünləmək; *Hold tight! Möhkəm tut / tutun!* **3.** rahat, bərk; **to sleep ~** bərk yatmaq

tighten [ˈtaɪtn] *v* **1.** sıxılmaq, sıxmaq, sıxlaşdırmaq, bərkitmək; **to ~ *one's* belt** kəmərini bərkitmək; **2.** yumulmaq, yummaq; **3.** dartmaq, gərmək; **to ~ the brakes** əyləci dartıb nizamlamaq; **to ~ the strings of a violin** skripkanın simlərini dartıb kökləmək; **4.** *məc.* gücləndirmək, kəskinləşdirmək, sərtləşdirmək; **to ~ control** nəzarəti gücləndirmək; **to ~ the rules** qaydaları sərtləşdirmək; **to ~ upon discipline** nizam-intizamı gücləndirmək; **to ~ restrictions** məhdudiyyətləri kəskinləşdirmək

tight-fisted [ˈtaɪtˈfɪstɪd] *adj* xəsis, simic, bərk

tight-lipped [ˈtaɪtˈlɪpt] *adj* dinməz, danışmaz

tightness [ˈtaɪtnɪs] *n* **1.** gərginlik; ~ **in the air** gərgin mühit, gərginlik şəraiti; **2.** *amer.* darısqallıq; sıxma, sıxılma; *I feel a tightness in my chest Sinəm / Ürəyim sıxılır*

tightrope [ˈtaɪtrəʊp] *n* tarım çəkilmiş kanat / buraz

tightrope-dancer [ˈtaɪtrəʊpˌdɑːnsə^r] *n* kəndirbaz

tights [taɪts] *n pl* **1.** triko, trikotaj idman paltarı; **2.** reytuz

tightwad [ˈtaɪtwɔd] *n d.d.* çox xəsis / simic adam

tigress [ˈtaɪgrɪs] *n* dişi pələng

til [tɪl] *n bot.* küncüt

tilde [tɪld] *n poliqr.* tilda

tile¹ [taɪl] *n* **1.** kirəmit, sifal; **2.** kaşı; **3.** plitka; **4.** *d.d.* şlyapa, silindr

tile² [taɪl] *v* **1.** kirəmitləmək, kirəmitlə örtmək; **to ~ a roof** damı kirəmitlə örtmək; **2.** kaşı ilə örtmək; **to ~ a wall** divara kaşı vurmaq; **3.** örtmək, döşəmək; **to ~ the floor** döşəməyə plitka döşəmək

tiled [taɪld] *adj* **1.** kirəmitlə örtülmüş; **~ roof** kirəmitlə örtülmüş dam; **2.** üzərinə kaşı çəkilmiş / vurulmuş, kaşı ilə örtülmüş; **~ stove** üzərinə kaşı vurulmuş soba; **3.** plitka ilə örtülmüş, üzərinə plitka çəkilmiş; **~ floor** üzərinə plitka çəkilmiş döşəmə

tiler [ˈtaɪləʳ] *n* usta, sənətkar

tilery [ˈtaɪlərɪ] *n* kirəmit zavodu, kirəmit bişirən soba

tiling [ˈtaɪlɪŋ] *n* kirəmit dam

till¹ [tɪl] *n* **1.** pul qutusu, kassa; **2.** *geol.* qaya gili

till² [tɪl] *v k.t.* torpaq becərmək / şumlamaq; **to ~ the soil** yer şumlamaq

till³ [tɪl] *prep* **1.** -a, -ə, -ya, -yə; -dək, -can, -cən; **~ tomorrow** sabahacan, sabahadək; **2.** qədər, kimi; **~ then** o vaxta kimi; **from morning ~ night** səhərdən axşama kimi

till⁴ [tɪl] *conj* -ca, -cə; -can, -cən; kimi, qədər, ta ki; *Wait till I come Mən gələnə kimi gözlə / gözləyin*

tillable [ˈtɪləbl] *adj k.t.* əkinə / şuma yararlı, şumluq

tillage [ˈtɪlɪdʒ] *n* **1.** becərmə, torpağın becərilməsi; **2.** əkin yeri, şumlanmış yer

tiller¹ [ˈtɪləʳ] *n* **1.** əkinçi; **2.** *amer.* kultivator; dibdolduran (*maşın*); **3.** *tex.* dəstə, qulp; **4.** *bot.* zoğ, cavan budaq

tiller² [ˈtɪləʳ] *v* zoğ buraxmaq; qol-budaq atmaq, şaxələnmək

tilt¹ [tɪlt] *n* **1.** əymə, əyilmə; meyl; **to give *smth.* a ~** bir şeyi əymək; **2.** dalaşma, dava; münaqişə; **3.** tent, günlük; **4.** *amer.* təkbətək döyüş / vuruşma; duel

tilt² [tɪlt] *v* **1.** əymək, əyilmək, meyl etmək; **to ~ *one's* head to one side** başını bir tərəfə əymək; **to ~ a chair backward** stulu dala əymək; **2.** çevrilmək, yıxılmaq; **3.** qaldırmaq, qaldırmaq; çevirmək; **4.** yelkənlə örtmək; üstünə çəkmək

tilth [tɪlθ] *n* **1.** torpağın becərilməsi; **2.** əkin yeri; şumlanmış yer; **3.** şumlanmış layın dərinliyi

tilt-hammer [ˈtɪlt,hæməʳ] *n* quyruqlu gürz; böyük çəkic

timber¹ [ˈtɪmbəʳ] *n* **1.** meşə materialı, taxta-şalban; **2.** şalban; dirək; **3.** oduncaq; **the ~ of the oak** palıd oduncağı; **4.** şəxsi keyfiyyət / ləyaqət; **a man of the right sort of ~** yüksək ləyaqətli insan; *He is good a presidential timber d.d. Onda prezidentliyə məxsus / xas bütün keyfiyyətlər vardır*; **5.** çəpər, hasar (*ov zamanı*)

timber² [ˈtɪmbəʳ] *v* **1.** üzlük / üz vurmaq; **2.** dirəklərlə bərkitmək

timbered [ˈtɪmbəd] *adj* **1.** ağacdan / taxtadan qayrılmış; **2.** meşəli, meşəlik

timber-headed [ˈtɪmbəˈhedɪd] *adj d.d.* səfeh, axmaq, başıboş, qanmaz

timber-land [ˈtɪmbəlænd] *n* meşə sahəsi

timber-line [ˈtɪmbəlaɪn] *n* meşə sahəsinin yuxarı sərhədi

timber-yard [ˈtɪmbəjɑ:d] *n* odun yığını; meşə materialı anbarı

timbre [ˈtɪmbəʳ] *n fr. mus.* tembr

timbrel [ˈtɪmbrəl] *n* dəf, qaval

time¹ [taɪm] *n* **1.** vaxt, zaman, çağ; **from ~ to ~** hərdənbir, bəzən, vaxtdan-vaxta; **in ~** vaxtında, məqamında; **to be in ~** vaxtında gəlmək / çatmaq; **out of ~** vaxtsız, yersiz; **to have a good ~** vaxtını yaxşı keçirmək; **in good ~** düz vaxtında; **all in good ~** hər şey öz vaxtında; **to keep good ~** yaxşı işləmək (*saat*); **to keep bad ~** pis işləmək (*saat*); **in no ~** tez, dərhal; **in a short ~** tezliklə, qısa bir müddətdə; **to bear the test of ~** zamanın sınağına dözmək; **at one ~** vaxtilə, bir vaxtlar; çoxdan; **at ~s** bəzən, hərdənbir; **some ~ or other** bir zaman, bir vaxt; **at no ~** heç bir vaxt / vədə; **at the same ~** eyni zamanda / vaxtda; bununla belə; **for the ~ being** hələlik, bir vaxtadək; **2.** müddət, vaxt, vədə, möhlət; *Time is up Vaxt qurtarıb, Müddət bitib*; **to serve *one's* ~** xidmət müddətini qurtarmaq; cəza müddətini çəkmək; *She is near her time Onun tezliklə uşağı olacaq*; **to work against ~** vaxtında bitirməyə çalışmaq; **3.** *pl* dövr, zaman; **hard ~s** ağır zamanlar; **before *one's* ~** anadan olanadək; **as ~s go** indiki zamanda; **4.** iş vaxtı; **to work full / part ~** tam / yarımştat işləmək; **5.** həyat, ömür; əsr; *It will last my time Mənim ömrümə bəsdir*; **6.** dəfə; **ten ~s as large** on dəfə artıq / çox; **~ after ~** dəfələrlə, təkrarən; **many a ~** tez-tez, dəfələrlə;

◊ *It beats my time Mən bunu dərk edə bilmirəm*; **to sell ~** *amer.* radio və ya televiziya ilə çıxış etmək üçün vaxt vermək; *Lost time is never found at. söz. Ötən gün geri qayıtmaz*; *Take your time! Tələsmə! Tələsməyin!* **to kill ~** vaxtı boş keçirmək, vaxtı öldürmək; **to go with the ~s** zamanə ilə ayaqlaşmaq

time² [taɪm] *v* **1.** vaxt tapmaq; **2.** vaxtı hesablamaq; **to ~ to the minute** hər dəqiqəni hesablamaq; **3.** vaxt təyin etmək; *The train timed to leave at 6.30 Qatar saat 6.30-da yola düşdü*; **4.** *id.* vaxtı göstərmək (*qaçış / yürüş zamanı*)

time-and-a-half [ˈtaɪmændəˈhɑ:f] *n* əlavə iş vaxtının yarımçıq həcmdə ödənilməsi

time-bargain [ˈtaɪm,bɑ:gɪn] *n* vaxtında / təcili sövdələşmə

time bomb [ˈtaɪmbɔm] *n hərb.* gec açılan bomba

time-book [ˈtaɪmbʊk] *n* = **time-card**

time-card [ˈtaɪmkɑ:d] *n* işə gəlmə və işdən getmə kartoçkası

time-consuming [ˈtaɪmkənˈsju:mɪŋ] *adj* çox vaxt aparan

time-expired [ˈtaɪmɪks,paɪəd] *adj hərb.* qulluq / xidmət müddətini bitirmiş / qurtarmış

time-exposure [ˈtaɪmɪks,poʊʒəʳ] *n fot.* ekspozisiya

time-fire [ˈtaɪm,faɪəʳ] *n hərb.* distansiya atışı, məsafədən atış / atəş

time-honoured [ˈtaɪm,ɔnəd] *adj* əsrlərlə əziz tutulan

timekeeper [ˈtaɪm,ki:pəʳ] *n* **1.** tabelçi, tabelə baxan; **2.** xronometr; **3.** *id.* hakim-xronometr

timeless [ˈtaɪmlɪs] *adj* **1.** vədəsiz, vaxtsız; **~ death** vaxtsız ölüm; **2.** müddətsiz

timeliness [ˈtaɪmlɪnɪs] *n* vaxtlı-vaxtında olma

timely [ˈtaɪmlɪ] *adj* vaxtında, vaxtında olan; **~ aid** vaxtında olan kömək

time-out [ˈtaɪmˈaʊt] *n* tənəffüs, fasilə, ara

timepiece [ˈtaɪmpi:s] *n* saat; xronometr

timer [ˈtaɪməʳ] *n* **1.** xronometrist (*at yarışında, cıdırda*); **2.** saat; xronometr; **3.** *tex.* taymer

time-saving [ˈtaɪm,seɪvɪŋ] *adj* vaxta qənaət edən; **a ~ device** vaxta qənaət edən mexanizm

time-server [ˈtaɪm,sə:vəʳ] *n* ikiüzlü / hər bir şəraitə uyğunlaşan adam; opportunist; zəmanə adamı

time-serving [ˈtaɪm,sə:vɪŋ] *n* ikiüzlülük, hər bir şəraitə uyğunlaşma

time-signal [ˈtaɪm,sɪgnl] *n* vaxt siqnalı; vaxtın yoxlanılması

time-study [ˈtaɪm,stʌdɪ] *n* xronometraj

time-table [ˈtaɪm,teɪbl] *n* **1.** cədvəl (*dərs, dəmiryol və s.*); **a school ~** dərs cədvəli; **2.** qrafik (*işin, hərəkətin və s.*)

time-work [ˈtaɪmwə:k] *n* günəmuzd iş

time-worker [ˈtaɪm,wə:kəʳ] *n* günəmuzd, günəmuzd işçi

time-worn [ˈtaɪmwɔ:n] *adj* geyilmiş, köhnəlmiş, nimdaş, köhnə

timid [ˈtɪmɪd] *adj* qorxaq, cəsarətsiz, utancaq; **as ~ as a rabbit** dovşan kimi qorxaq

timidity [tɪˈmɪdɪtɪ] *n* qorxaqlıq, cəsarətsizlik, utancaqlıq

timidly [ˈtɪmɪdlɪ] *adv* qorxaqcasına, cəsarətsizcəsinə

timorous [ˈtɪmərəs] *adj* qorxaq, çox cəsarətsiz

timothy [ˈtɪməθɪ] *n bot.* pişikquyruğu

tin¹ [tɪn] *n* **1.** qalay; qalay qab-qacaq; **2.** tənəkə; tənəkə qab / qutu; konserv bankası; **a ~ of sardines** bir banka sardina; **3.** *d.d.* pul; sərvət, dövlət;

◊ **straight from the ~** təptəzə, təzəcə

tin² [tɪn] *adj* **1.** qalaylı; qalaydan qayrılmış; **2.** saxta; süni; **~ lizzie** *amer.* ucuz avtomobil, kiçik ford maşını; **~ wedding** qalay toy

tin³ [tɪn] *v* **1.** qalaylamaq, qalayla örtmək; **2.** konservləşdirmək, konserv hazırlamaq; **to ~ fruit / fish** meyvəni / balığı konservləşdirmək

tinctorial [tɪŋkˈtɔ:rɪəl] *adj* boyayıcı, boyaqçı

tincture¹ [ˈtɪŋktʃəʳ] *n* **1.** məhlul; **2.** çalar; **with a ~ of red** qırmızı çalarlı

tincture² [ˈtɪŋktʃəʳ] *v* **1.** yüngülcə boyamaq; **2.** çalar vermək

tinder [ˈtındəʳ] *n* **1.** *bot.* ağacgöbələyi; **2.** çürümüş quru ağac

tindery [ˈtındəri] *adj* tez alovlanan, asanlıqla yanan

tine [taın] *n* diş (*mişarda, darağda, çəngəldə və s.*)

tinge¹ [tındʒ] *n* **1.** yüngül rəng; çalar; **2.** iz, qatışıq

tinge² [tındʒ] *v* yüngülcə boyamaq, çalar vermək

tingle¹ [ˈtıŋgl] *n* cingilti, qulaq cingiltisi; sancma

tingle² [ˈtıŋgl] *v* **1.** sancmaq; cingildəmək (*qulaq*); *The reply tingled in my ears Cavab hələ də mənim qulaqlarımda cingildəyirdi*; **2.** (**with**) qızarmaq, qıpqırmızı olmaq (*utancaqlıqdan, qəzəbdən*); **3.** əsmək, titrəmək; **to ~ with excitement** həyəcandan titrəmək

tinhorn¹ [ˈtınhɔ:n] *n amer. d.d.* lovğa (*adam*)

tinhorn² [ˈtınhɔ:n] *adj* zahiri, süni, bayağı

tinker¹ [ˈtıŋkəʳ] *n* **1.** misgər, qalayçı; **2.** pis / bacarıqsız işçi; **3.** bir təhər təmir etməyə cəhd etmə; *I don't care a tinker's damn Mənim heç vecimə deyil*; *It is not worth a tinker's damn Qara qəpiyə də dəyməz*

tinker² [ˈtıŋkəʳ] *v* **1.** qalaylamaq, lehimləmək; **2.** bir təhər təmir etmək; əlləşmək; *He is tinkering with the car O, maşınla əlləşir*

tinkle¹ [ˈtıŋkl] *n* zəng səsi, zanqıltı; *I'll give you a tinkle tomorrow Sabah sənə / sizə bir zəng çalaram*

tinkle² [ˈtıŋkl] *v* cingildəmək, cingildətmək; zınqıldamaq; *The door bell tinkled Qapının zəngi çalındı / cingildədi*

tinman [ˈtınmən] *n* tənəkəçi; qalayçı

tinned [tınd] *adj* **1.** konservləşdirilmiş; **~ goods** konservləşdirilmiş mallar, konservlər; **2.** qalayla örtülmüş

tinner [ˈtınəʳ] *n* qalay mədəni / konserv zavodu fəhləsi

tinny [ˈtını] *adj* **1.** qalaylı; **2.** tənəkə ünsürlü; **3.** metal səsi verən

tin-opener [ˈtıŋ,oupnəʳ] *n* konserv bıçağı, konservaçan (*alət*)

tin-pan [ˈtınpæn] *adj* metal səsi, kəskin / pis səs; qulaqbatıran (*musiqi haq.*)

tin-plate¹ [ˈtınpleıt] *n* ağ tənəkə / dəmir

tin-plate² [ˈtınpleıt] *v* qalaylamaq

tinsel¹ [ˈtınsəl] *n* **1.** parıltı, işıltı; zahiri bəzək; **2.** parıltılı / parıldayan parça

tinsel² [ˈtınsəl] *adj* saxta, zahiri, yalançı

tinsel³ [ˈtınsəl] *v* **1.** zahirən bəzəmək; **2** süni parıltı vermək

tinsmith [ˈtınsmıθ] *n* **1.** tənəkəçi; **2.** qalayçı

tinstone [ˈtınstoun] *n* qalay daşı

tint¹ [tınt] *n* **1.** rəng, çalar; **~ of yellow** sarı çalar; **2.** solğun, açıq

tint² [tınt] *v* azca / yüngülcə rəngləmək, rəngini təzələmək / dəyişmək

tintinnabulation [ˈtıntı,næbju'leıʃn] *n* zəng səsi; zanqıltı, danqıltı

tinware [ˈtınwɛəʳ] *n* tənəkə məmulatı; qalay qab

tiny¹ [ˈtaını] *n* balaca uşaq, körpə; *When they were tinies... Onlar körpə olanda...*

tiny² [ˈtaını] *adj* çox balaca / xırda, kiçicik; **~ hands** çox balaca / xırda əllər

tip¹ [tıp] *n* **1.** uc, axır, son; **to walk on the ~s of** *one's* **toes** ayaq barmaqlarının ucunda yeriməк; **to touch with the ~s of** *one's* **fingers** barmaqlarının ucu ilə toxunmaq; **2.** ucluq; **the ~ of a spear / of an umbrella** nizənin / çətirin ucluğu; **3.** təpə, baş, üst; **from ~ to toe** başdan ayağa kimi; **4.** yüngül zərbə, itələmə; **5.** maillik, yatıqlıq; **6.** zibillik, zibilxana; **7.** *amer.* çaypulu; **to give someone a ~** bir kəsə çaypulu vermək; **8.** *amer.* məsləhət; *Take my tip Mənim məsləhətimə qulaq as / asın*

tip² [tıp] *v* (**-pp-**) **1.** ucluq əlavə etmək; **2.** uclarını kəsmək (*kolun, ağacın və s.*); **3.** əyilmək, meyl etmək; *The boat tipped Qayıq əyildi / yana meylləndi*; **4.** təzədən / yenidən çəkmək (*tərəzidə*); **to ~ the scales** tərəzinin gözünü əymək; **5.** yüngül zərbə vurmaq; **6.** çevirmək, geriyə atmaq; **7.** dala qatlanmaq / qatlamaq; **to ~ up a seat** oturacağı dala / geri qatlamaq; **8.** çaypulu vermək; **9.** xüsusi məlumat vermək; **10.** xəbərdarlıq etmək;
◊ **to ~ smb. a / the wink** bir kəsə xəlvəti / xəlvətcə göz vurmaq

tip-and-run [ˈtıpəndˈrʌn] *n* ildırım sürətli hücum və sonra geri çəkilmə; vurub qaçma

tiplorry [ˈtıpˈlɔrı] *n* özüboşaldan yük maşını

tip-off [ˈtıpɔf] *n d.d.* işarə, eyham; **to give a ~** işarə etmək, eyham vurmaq

tip-over [ˈtıp,ouvəʳ] *adj* çevrilən, arxaya qatlanan

tipper [ˈtıpəʳ] *n* özüboşaldan maşın

tipple¹ [ˈtıpl] *n* **1.** spirtli içki; **2.** *amer.* qəbul meydançası

tipple² [ˈtıpl] *v* sərxoşluq / əyyaşlıq etmək

tippler [ˈtıpləʳ] *n* əyyaş, içki düşkünü

tipster [ˈtıpstəʳ] *n* hərif; kələkbaz, fırıldaq (*cıdırda, idman oyunlarında və s.*)

tipsy [ˈtıpsı] *adj d.d.* yüngülcə içmiş; **a ~ lurch** qətiyyətsiz / qeyri-sabit yeriş, qətiyyətsiz hərəkət

tiptoe¹ [ˈtıptou] *n* ayaq barmaqlarının ucu; **on ~** ayaqlarının ucunda; xəlvətcə, gizlicə

tiptoe² [ˈtıptou] *v* **1.** ayaq barmaqlarının ucunda gəzmək / yeriməк; **2.** yavaş-yavaş / gizlincə yaxınlaşmaq

tiptop¹ [ˈtıpˈtɔp] *n* **1.** ən yüksək / əla səviyyə; son hədd; **2.** ən yüksək nöqtə, təpə; **the ~ of a mast** dor ağacının ən yüksək nöqtəsi / təpəsi

tiptop² [ˈtıptɔp] *adj d.d.* üstün, əla, çox yaxşı

tiptop³ [ˈtıpˈtɔp] *adv* çox gözəl / yaxşı, əla

tip-truck [ˈtıptrʌk] *n* = **tiplorry**

tirailleur [,tı:raıˈə:ʳ] *n fr.* snayper

tire¹ [taıəʳ] *n* **1.** *d.d.* papaq, baş örtüyü; **2.** şin; təkər qurşağı

tire² [taıəʳ] *v* **1.** geyindirmək, bəzəmək; **2.** yormaq, əldən salmaq; **3.** təngə gətirmək, darıxdırmaq

tired¹ [taıəd] *adj* yorğun, yorulmuş; **~ out** əldən / haldan / tabdan düşmüş, tabsız; **to be ~** yorulmaq; *I am tired to the bone Mən çox bərk yorulmuşam*

tired² [taıəd] **to tire** *felinin pt, pp formaları*

tireless [ˈtaıəlıs] *adj* yorulmaz, yorulmaq bilməyən, zəifləməyən

tiresome [ˈtaıəsəm] *adj* **1.** zəhlətökən, təngəgətirən, darıxdırıcı; **a ~ child** zəhlətökən / təngəgətirən uşaq; **2.** cansıxıcı, maraqsız; **a ~ work** maraqsız / cansıxıcı iş

tiring¹ [ˈtaıərıŋ] *adj* yorucu, darıxdırıcı; **a ~ work** yorucu iş

tiring² [ˈtaıərıŋ] **to tire** *felinin pr. p forması*

tiring-room [ˈtaıərıŋrum] *n d.d.* **1.** artistin tualet otağı (*teatrda*); **2.** ayaqyolu

tissue [ˈtıʃu:; ˈtısju:, ˈtıʃju:] *n* **1.** parça, qumaş; **2.** *biol.* toxuma; **muscle ~** əzələ toxuması; **nerve ~** əsəb toxuması; **3.** hörümçək toru, şəbəkə; tor; **a ~ of lies** yalan toru

tissue-paper [ˈtıʃu:,peıpəʳ] *n* **1.** papiros kağızı; **2.** kosmetik kağız; **3.** kağız dəsmal

tit [tıt] *n zool.* arıquşu

Titan [ˈtaıtən] *n* **1.** titan; **2.** *məc.* dahi, bahadır; **~s of science** elm dahiləri / bahadırları

titanic [taıˈtænık] *adj* **1.** əzəmətli, qüvvətli, nəhəng; **~ energy** nəhəng enerji; **2.** *kim.* titan; **~ acid** titan turşusu

titanium [taıˈteınjəm] *n kim.* titan

titbit [ˈtıtbıt] *n* **1.** dadlı / ləzzətli tikə; *She always keeps some titbits to give to her cat O həmişə pişiyinə vermək üçün ləzzətli bir tikə saxlayır*; **2.** maraqlı xəbər; **~s of scandal** dava-dalaş haqqında maraqlı xəbərlər

tithe [taıð] *n* **1.** onda bir hissə; **2.** *d.d.* bir zərrə / damcı / azacıq

titillate [ˈtıtıleıt] *v* qıdıqlamaq, qıcıqlandırmaq; həvəsləndirmək; **to ~ senses** hissləri qıcıqlandırmaq

titivate [ˈtıtıveıt] *v* bəzəmək, bəzək-düzək vermək; bəzənmək

titlark [ˈtıtla:k] *n zool.* balaca dəniz quşu

title¹ [ˈtaıtl] *n* **1.** sərlövhə, başlıq, ad; **2.** titul, rütbə, vəzifə; **3.** hüquq, ixtiyar; **4.** *hüq.* mülkiyyət hüququ; mülkiyyət hüququ verən sənəd; **5.** *id.* çempion adı; **the heavy-weight ~** ağırlıq qaldırmaq üzrə çempion adı; **6.** titr

title² [ˈtaıtl] *v* **1.** sərlövhə / başlıq vermək; **2.** titul / rütbə vermək; **3.** titrlə təmin etmək

titled [ˈtaıtld] *adj* **1.** titullu, ünvanlı; **2.** adlandırılmış, ad / ləqəb verilmiş

title-deed [ˈtaıtldi:d] *n hüq.* mülkiyyət hüququnu təsdiqləyən sənəd

title-holder [ˈtaıtl,houldəʳ] *n id.* çempion

titleless [ˈtaıtllıs] *adj* **1.** adsız, titulsuz; **2.** sərlövhəsiz; **3.** *hüq.* hüququ əsasını itirmiş

title-page [ˈtaıtlpeıdʒ] *n poliqr.* titul vərəqi

titmouse [ˈtıtmaus] *n zool.* arıquşu

titter¹ [ˈtıtəʳ] *n* istehza ilə gülmə

titter² [ˈtıtəʳ] *v* istehza ilə gülmək, irişmək

tittle [ˈtıtl] *n* ən xırda hissəcik

tittle-tattle¹ [ˈtıtl,tætl] *n* qeybət, dedi-qodu, xəbərçilik; cəfəngiyat

tittle-tattle[2] [ˈtɪtl.tætl] *v* xəbərçilik etmək, söz gəzdirmək, qeybət etmək

titular[1] [ˈtɪtjuləʳ] *n* nominal olaraq titulu olan şəxs, yalnız kağız üzərində vəzifəsi olan şəxs

titular[2] [ˈtɪtjuləʳ] *adj* **1.** titulu olan, titullu, rütbəli; **2.** ancaq kağız üzərində olan, yalnız adı olan; *Most modern kings are only titular heads of government Müasir kralların əksəriyyəti yalnız adı olan hökumət başçılarıdır*

tizzy [ˈtɪzɪ] *n* həyəcan, təşviş; **to be / to get oneself into a –** həyəcanlanmaq, təşvişə / həyəcana düşmək; əsəbiləşmək; çaxnaşmaq

to[1] [tu:; tu; tə] *prep.* **1.** *Azərbaycan dilinə yönlük hal şəkilçiləri (-a, -ə, -ya, -yə) vasitəsilə tərcümə edilir. Bu halda aşağıdakı mənaları ifadə edir:* **1)** *istiqamət:* to go **to** school məktəbə getmək; to turn **to** the right sağ**a** dönmək; *The windows look to the East Pəncərələr Şərqə baxır;* **2)** *hərəkətin məqsədini:* **to** the rescue köməyə; **to** that end bu **məqsədlə**; **3)** *qohumluq, xidməti tabeçilik və s.: He has been a good father to them O onlara yaxşı ata olub;* secretary **to** the director direktor**un** katibəsi; assistant **to** the professor professor**un** assistenti; **4)** *yaxınlıq, təmas:* shoulder **to** shoulder çiyin-çiyinə; face **to** face üz-üzə; **5)** *hərəkətin bir kəsin şərəfinə icrasını: We drink to his health Biz onun sağlığına içirik;* **2.** *Hərəkətin, məsafənin, vaxtın, kəmiyyətin və s. həddini bildirir. Azərbaycan dilinə* **-dək, kimi, qədər** *sözləri ilə tərcümə edilir:* from Saturday **to** Monday şənbə günündən bazar ertəsinə**dək** / ertəsinə **qədər**; **3.** *Hərəkətin nəticəsini və yaxud vəziyyətin dəyişməsini bildirir:* to bring **to** poverty kasıblığa gətirib çıxarmaq; to fall **to** decay / ruin dağılmaq, uçub xarab olmaq; **4.** *Bir şeyə mənsubluq və ya bir yerə təyin edilməni ifadə edir:* to fasten **to** the wall divar**a** bərkitmək; key **to** the door qapı**nın** açarı; *There is an outpatient department attached to our hospital Bizim xəstəxana yanında / nəzdində poliklinika var;* **5.** *Nisbət, müqayisə bildirir: This is nothing to what it might have been Nə baş verə biləcəyi ilə müqayisədə bu heç nədir; Ten to one he will find out it On haldan doqquzunda o, bundan xəbər tutacaq / biləcək. The score was 1 to 3 id. Hesab 1:3 idi;* **6.** *Müşayiət, uyğunluq bildirir:* to dance **to** music musiqiyə **uyğun** rəqs etmək; *He sang* **to** *his guitar O, gitaranın* **müşayiətilə** *oxudu;* **7.** *Vaxt bildirir: A quarter to three Saat üçə on dəqiqə qalır*

to[2] [tu; tə] *part. Azərbaycan dilində felin məsdər formasının əlaməti olan* **-maq, -mək** *şəkilçilərinə uyğun gəlir:* **to** read oxu**maq**; **to** see gör**mək**

toad [toud] *n* **1.** *zool.* quru qurbağası; **2.** murdar / rəzil adam

toad-eater [ˈtoud,i:təʳ] *n* yaltaq, ikiüzlü, alçaq

toadflax [ˈtoudflæks] *n bot.* yabanı kətan

toadstool [ˈtoudstu:l] *n bot.* zəhərli göbələk

toady[1] [ˈtoudɪ] *n* yaltaq; qab dibi yalayan

toady[2] [ˈtoudɪ] *v* yaltaqlıq / ikiüzlülük / alçaqlıq etmək

toadyism [ˈtoudɪɪzm] *n* **1.** yaltaqlıq, ikiüzlülük; **2.** başqasının hesabına yaşama

toast[1] [toust] *n* **1.** bir tikə qızardılmış çörək; **2.** tost, sağlıq; **to drink a – to** *smb.* bir kəsin sağlığına içmək; **to give / to propose a – to** *smb.* bir kəsin şərəfinə tost demək

toast[2] [toust] *v* **1.** qızartmaq (*sobada, ocaqda*); **2.** qurudulmaq; qızdırılmaq; **to – one's feet / toes** ayaqlarını / ayaq barmaqlarını qızdırmaq; **3.** sağlığa tost demək / içmək

toaster [ˈtoustəʳ] *n* **1.** sağlıq / tost deyən; **2.** çörək qızartmaq üçün alət

toast-master [ˈtoust,ma:stəʳ] *n* tamada, masabəyi, sağlıq deyən (*adam*)

tobacco[1] [təˈbækou] *n* tütün

tobacco[2] [təˈbækou] *adj* tütün; **– leaves** tütün yarpaqları; **– grower** tütünçü, tütün becərən; **– pouch** tənbəki kisəsi; **– factory** tütün fabriki

tobacco-box [təˈbækoubɔks] *n* tütün qutusu, burunotu qabı

tobacconist [təˈbækənɪst] *n* **1.** tütün fabriki sahibkarı; **2.** tütün məmulatı alverçisi / satıcısı; **3.**: **the –'s** tütün məmulatı dükanı

tobacco-pipe [təˈbækoupaɪp] *n* çubuq, tənbəki çubuğu, qəlyan

to-be[1] [təˈbi:] *n* gələcək

to-be[2] [təˈbi:] *adj* gələcək; **a writer / a painter –** gələcək yazıçı / rəssam

toboggan[1] [təˈbɔgən] *n* **1.** kirşə, xizək; **2.** xizək / kirşə idmanı

toboggan[2] [təˈbɔgən] *v* **1.** xizək / kirşə sürmək; **2.** kəskin surətdə düşmək; *Prices tobogganed Qiymətlər kəskin surətdə düşdü*

toboggan-slide [təˈbɔgənslaɪd] *n* xizəklə sürüşmək üçün dağ

Toby [ˈtoubɪ] *n* **1.** pivə krujkası / parçı; **2.** *teatr.* öyrədilmiş it

toby [ˈtoubɪ] *n d.d.* dal, arxa

tocology [təˈkɔlədʒɪ] *n tib.* mamalıq; mamalıq elmi

tocsin [ˈtɔksɪn] *n* **1.** həyəcan / təhlükə siqnalı, haray; **2.** haray zəngi, həyəcan təbili

today[1] [təˈdeɪ] *n* bu gün; **–'s game** bu günkü oyun; **–'s lesson** bu günkü dərs

today[2] [təˈdeɪ] *adv* bu gün, bu günkü; *What day is it today? Bu gün hansı gündür?* **from –** bu gündən belə; *We are making great strides in medicine today Biz səhiyyə sahəsində bu gün iri addımlar atırıq*

toddle[1] [ˈtɔdl] *n* **1.** axsama, axsaya-axsaya yerimə; **2.** *d.d.* gəzinti

toddle[2] [ˈtɔdl] *v* **1.** axsamaq, axsaya-axsaya / ağır-ağır yerimək; *We must toddle d.d. Biz getməliyik;* **2.** *d.d.* gəzmək, gəzişmək; **3.** addım-addım yerimək (*körpə haq.*)

toddler [ˈtɔdləʳ] *n* gəzməyə başlayan körpə, ayaq tutan / açan uşaq

to-do [təˈdu:] *n d.d.* qarışıqlıq, hay-küy, səs-küy; *What a to-do about nothing? Heç nədən bu nə hay-küydür?*

toe[1] [tou] *n* **1.** ayaq barmağı; **from top to –** başdan ayağa kimi / qədər; **2.** burun (*çəkmədə, corabda*); **3.** aşağı ətraf / tərəf; **4.** dırnağın qabaq tərəfi / ucu

toe[2] [tou] *v* **1.** toxunmaq, dəymək; ayağı ilə toxunmaq; **2.** hokkey ağacının ucu ilə vurmaq; **to – the line** *id.* start xəttinə düzülmək; **3.** *məc.* qaydaya / tələblərə ciddi riayət etmək; **4.** toxuyub uzatmaq (*corabın ucunu*); **5.** əyri vurmaq (*mismarı, mıxı və s.*)

toe-cap [ˈtoukæp] *n* çəkmənin / ayaqqabının burnu

toe-nail [ˈtouneɪl] *n* ayaq barmağının dırnağı

toff [tɔf] *n* **1.** centlmen, tərbiyəli / alicənab adam; **the –s** "cəmiyyətin qaymağı"; **2.** modabaz

toffee [ˈtɔfɪ] *n* iris (*konfet növü*); **to buy some –s** bir neçə iris almaq

tog[1] [tɔg] *n* paltar, geyim; **tennis –s** tennis geyimi

tog[2] [tɔg] *v d.d.* geyindirmək; **to – oneself up / out** şıq geyinmək

together [təˈgeðə] *adv* **1.** bir yerdə, birgə; **to sit –** birgə / bir yerdə oturmaq; *I couldn't get seats for us together Mən bizim birgə oturmağımız üçün bilet əldə edə bilmədim;* **to tie –** bir yerə sarımaq / bağlamaq; **to paste –** bir yerə yapışdırmaq; **to join –** bir yerə birləşdirmək; **to cooperate –** birgə əməkdaşlıq etmək; **2.** bir-birinin ardınca, fasiləsiz; **for hours –** saatlarla fasiləsiz; **3.** eyni zamanda, bir vaxtda

toil[1] [tɔɪl] *n* gərgin əmək / zəhmət

toil[2] [tɔɪl] *v* **1. (on, at, through)** gərgin işləmək, zəhmət çəkmək, çalışmaq; **2.** çətinliklə / yavaş-yavaş yerimək; *We toiled up the hill Biz təpəyə çətinliklə çıxdıq*

toiler [ˈtɔɪləʳ] *n* zəhmətkeş (*adam*)

toilet[1] [ˈtɔɪlɪt] *n* **1.** tualet, paltar; **2.** tualet stolu; **3.** vanna otağı; **4.** ayaqyolu, tualet; **5.** *amer.* geyim otağı

toilet[2] [ˈtɔɪlɪt] *adj* tualet; **– soap** tualet sabunu; **– water** tualet suyu; **– articles** tualet ləvazimatı

toilet-paper [ˈtɔɪlɪt,peɪpəʳ] *n* tualet kağızı

toilet-set [ˈtɔɪlɪtset] *n* tualet komplekti / ləvazimatı

toiletware [ˈtɔɪlɪtwεə] *n* tualet əşyaları (*daraq, şotka və s.*)

toilful [ˈtɔɪlful] *adj* çətin, zəhmətli, ağır

toilless [ˈtɔɪllɪs] *adj* yüngül, zəhmətsiz, asan

toilsome [ˈtɔɪlsəm] *adj* çətin; yorucu, əziyyətli

token[1] [ˈtoukn] *n* **1.** nişan, əlamət; **in – of respect** hörmət əlaməti olaraq; *This gift is a token of my love Bu hədiyyə mənim məhəbbətimin əlamətidir;* **2.** bəxşiş, hədiyyə; **3.** jeton;

◊ **by the same –, by this / by that –** əlavə olaraq

token[2] [ˈtoukn] *adj* bənzəyən, zahiri; simvolik; ~ **smile** zahiri təbəssüm; ~ **resistance** zahiri müqavimət; **a** ~ **payment** simvolik ödəmə

tolerable [ˈtɔlərəbl] *adj* **1.** dözülən, dözülə bilən; **a** ~ **burden** dözülə bilən ağırlıq / yük; *The pain was severe, but tolerable Ağrı kəskin, lakin dözülə bilən idi*; **2.** kafi, qənaətbəxş; *The food here is quite tolerable Burada yemək qənaətbəxşdir*

tolerance [ˈtɔlərəns] *n* **1.** dözmə, dözülə bilmə, dözüm; ~ **for** / **of other people's views** başqalarının nöqteyi-nəzərinə dözmə; **2.** *tib.* dözümlülük, saxlama; *My body has built up a tolerance for penicillin, so that it can no longer help me Mənim bədənim penisillinə öyrəşib və daha o mənə kömək edə bilməz*

tolerant [ˈtɔlərənt] *adj* **1.** dözülə bilən, yol verilə bilən; **to be** ~ **of criticism** tənqidə dözümlü olmaq; **2.** *tib.* dözümlü, saxlayan, mühafizə edən

tolerate [ˈtɔləreit] *v* **1.** dözmək, qatlaşmaq, davam gətirmək; *I won't tolerate your impudence Mən sənin / sizin kobudluğuna / kobudluğunuza dözməyəcəyəm*; **2.** yol vermək; *I can't tolerate such behaviour Mən belə davranışa yol verə bilmərəm*; **3.** *tib.* dözmək, dözümlü olmaq, mühafizə etmək, saxlamaq; *He can't tolerate fat O, yağlı yeməyə dözmür*

toleration [ˌtɔləˈreiʃn] *n* dözmə, dözüm

toll[1] [toul] *n* I zəng səsi

toll [toul] *n* II **1.** rüsum, vergi; **to pay a** ~ rüsum vermək; **2.** şəhərlərarası danışıq haqqı; **3.** dəmir yolu ilə gediş haqqı; **4.** üyütmə haqqı, şahad *(dəyirmançının üyütmə haqqı)*; **5.** *hərb.* itki, tələfat; **heavy** ~ böyük itki; *The death toll on the roads is heavy Yollarda çoxlu itki / tələfat baş verir*

toll[2] [toul] *adj* pullu, ödənişli; ~ **bridge** pullu körpü; ~ **call** şəhərlərarası ödənişli telefon danışığı

toll[3] [toul] *v* çalmaq *(zəng)*; **to** ~ **a bell** zəngi çalmaq

tollable [ˈtouləbl] *adj* vergi / rüsum qoyulan, vergiyə cəlb edilən

toll-bar [ˈtoulbaː] *n* keçidi rüsumla olan alaqapı / şlaqbaum

toller [ˈtoulə] *n* zəng

toll-gate [ˈtoulgeit] *n* = **toll-bar**

tollhouse [ˈtoulhaus] *n* alaqapıda yol rüsumu yığan məntəqə

toll line [ˈtoullain] *n* şəhərətrafı telefon xətti

tollman [ˈtoulmən] *n* vergi yığan *(qulluqçu)*

Tom [tɔm] *n* **1.** adi / sadə adam; **2.** böyük zəngin və ya topun adı; **Long Tom** Uzun Tom; **3.** erkək *(heyvan və quşlarda)*; ~ **cat** erkək pişik; ~ **turkey** hind xoruzu, luş; **every** ~, **Dick and Harry** hər yetən, hər yoldan ötən, hər rast gələn *(adam)*

tomato[1] [təˈmaːtou] *n* pomidor

tomato[2] [təˈmaːtou] *adj* pomidor; ~ **juice** / **sauce** pomidor şirəsi / sousu

tomb [tuːm] *n* qəbir, məzar, məqbərə, türbə; **Tomb of the Unknown Soldier** Naməlum Əsgərin məzarı / qəbri

tomboy [ˈtɔmbɔi] *n* dəcəl, nadinc, şuluqçu *(qız)*; *She's a tomboy O, dəcəl qızdır*

tombstone [ˈtuːmstoun] *n* qəbirdaşı, başdaşı

tome [toum] *n* cild, böyük kitab

tomfool[1] [ˈtɔmˈfuːl] *n* **1.** səfeh, axmaq, gic; **2.** oyunbaz, təlxək

tomfool[2] [ˈtɔmˈfuːl] *v* gic-gic zarafat etmək, şitlik etmək

tomfoolery [tɔmˈfuːləri] *n* səfehlik, axmaqlıq, giclik

tommy [ˈtɔmi] *n* **1.** ingilis əsgəri / sıravisi; **2.** *d.d.* çörək; **brown** ~ qara çörək

tommy-bar [ˈtɔmibaː] *n tex.* ling

tommy-gun [ˈtɔmigʌn] *n hərb.* avtomat

tomnoddy [ˈtɔmˌnɔdi] *n* sadədil, sadəlövh, səfeh

tomorrow[1] [təˈmɔrou] *n* sabah, sabahkı gün; gələcək; **till** ~ sabaha kimi / qədər; **the day after** ~ biri gün, bir gün sonra; *Tomorrow is with us Gələcək bizimlədir / bizimdir.*

◊ *Tomorrow is a new day ≅ Axşamın xeyrindən sabahın şəri yaxşıdır*

tomorrow[2] [təˈmɔrou] *adj* sabahkı; ~'**s date** sabahkı tarix; ~ **evening** sabah axşam

tomorrow[3] [təˈmɔrou] *adv* sabah; *The meeting is scheduled for tomorrow Iclas sabaha təyin edilib.*

tomtit [ˈtɔmˈtit] *n zool.* arıquşu

ton [tʌn] *n* ton; **long** ~ uzun ton (1016 kq); **metric** ~ metrik ton (1000 kq); **short** / **net** ~ qısa ton (907,2 kq); **register** ~ *dən.* registr tonu (*2,83 m³*)

tone[1] [toun] *n* **1.** ton, avaz, intonasiya; *His tone was serious Onun səsinin tonu ciddi idi*; **2.** *mus.* ton, səs; *This violin has a beautiful tone Bu skripkanın gözəl səsi / tonu var*; **3.** ton, ifadə; səciyyə, üslub; **to set the** ~ ton əlavə etmək, ton vermək; **4.** ümumi şərait / mühit; **5.** hal, əhval, əhvalı-ruhiyyə; *Her answer had a friendly tone Onun cavabında bir dostluq əhvali-ruhiyyəsi vardı*; **6.** intonasiya, modulyasiya *(səsdə)*; **7.** musiqi vurğusu; **8.** *tib.* tonus; **to give** ~ qüvvət / güc vermək; **muscle** ~ əzələ tonusu; *Exercise will improve the tone of your muscles İdman sənin / sizin əzələlərinin / əzələlərinizin tonusunu yaxşılaşdıracaq*

tone[2] [toun] *v* **1.** arzu olunan ton vermək *(səsə və ya boyaya)*, dəyişdirmək *(tonu, rəngi)*; **2.** kökləmək, sazlamaq *(musiqi alətini)*; **3.** *(in, with)* həmahəng / uyğun olmaq; **4.** *(down)* yumşaltmaq *(ifadəni)*, yüngülləşdirmək *(boyanı)*; **5.** *(up)* gücləndirmək

toneless [ˈtounlis] *adj* ifadəsiz, ifadə cəhətdən zəif

tongs [tɔŋz] *n pl* kəlbətin, maşa; **sugar** ~ qəndduğrayan; **coal** / **fire** ~ soba maşası;

◊ *I wouldn't touch him with a pair of tongs Mənim onunla heç bir işim yoxdur*

tongue [tʌŋ] *n* **1.** dil; **the ancient** ~**s** qədim dillər; **to put out one's** ~ dilini göstərmək *(həkimə və ya dəcəllikdən)*; **to find one's** ~ dili açılmaq; **to hold one's** ~ dilini saxlamaq; **to oil one's** ~ yaltaqlıq etmək; **the mother** ~ ana dili; **2.** nitq, danışıq tərzi; **3.** dil *(yemək kimi)*; **smoked** ~ hisə verilmiş dil; **4.** dil *(alovun və s.)*; ~**s of flame** alovun dilləri; ~ **of the shoe** ayaqqabının dili; **5.** tərəzinin əqrəbi / mili

tongue-tied [ˈtʌŋtaid] *adj* **1.** pəltək; dilisirin; **2.** nitqi tutulan *(utancaqlıqdan və s.)*

tongue-twister [ˈtʌŋˌtwistə] *n* yanıltmac, tı / tez-tez danışma

tonic [ˈtɔnik] *n* **1.** *tib.* fəaliyyətə gətirən vasitə, həyat tonusunu qaldıran dərman; *Swimming has a tonic effect Üzmənin tonusverici təsiri vardır*; **2.** *mus.* tonika

tonight[1] [təˈnait] *n* bu gün axşam; bu gün gecə

tonight[2] [təˈnait] *adv* bu gün axşam; *He'll come tonight O bu axşam gələcək*

tonnage [ˈtʌnidʒ] *n* tonnaj

tonometer [touˈnɔmitə] *n* **1.** *mus.* kamerton; **2.** tonometr

tonsil [ˈtɔnsl] *n anat.* badamcıq vəzisi

tonsillitis [ˌtɔnsiˈlaitis] *n tib.* tonzilit, badamcıq vəzilərinin iltihabı

tony [ˈtouni] *adj amer. d.d.* gözəl, zərif, incə

too [tuː] *adv* **1.** çox, həddən artıq / ziyadə; ~ **fast** həddən artıq sürətlə; *You are too kind Sən / Siz çox iltifatlısan / iltifatlısınız; That's too bad O çox pisdir*

tool[1] [tuːl] *n* **1.** alət; **carpenter's** ~**s** dülgər alətləri; **farm** ~**s** kənd təsərrüfatı alətləri; **2.** vasitə, alət; *Books are tools of education Kitablar təhsil vasitələridir*; **3.** dəzgah; **a machine** ~ dəzgah;

◊ **to sharpen one's** ~**s** hazırlaşmaq, hazırlanmaq; **to play with edged** ~**s** odla oynamaq; *A bad master quarrels with his tools Pis ustanın həmişə aləti günahkar olur*

tool[2] [tuːl] *v* **1.** alətlə iş görmək; **2.** yonmaq *(daşı)*; **3.** düzəltmək *(tişə ilə)*; **4.** şəkil basmaq, bəzək vurmaq *(dəriyə, cildə və s.)*; **to** ~ **leather** dəriyə bəzək vurmaq; **5.** getmək, gəlmək *(minik ilə, ekipajla)*; *We tooled along the highway in our new car Biz təzə maşınımızla şose yolu ilə getdik*; **6.** təchiz etmək *(avadanlıqla, dəzgahla)*; **to** ~ **up a factory** fabriki avadanlıqla təchiz etmək

toolbox [ˈtuːlbɔks] *n* alət qutusu

toolkit [ˈtuːlkit] *n* alət dəsti

toolmaker [ˈtuːlmeikə] *n* alətlər hazırlayan mütəxəssis / fəhlə

toolroom [ˈtuːlrum] *n* alət sexi

toot[1] [tuːt] *n* **1.** fışqırıq, fit səsi; uğultu; **2.** *amer.* kef, eyş-işrət

toot[2] [tuːt] *v* fit vermək; uğuldamaq; şeypur çalmaq

tooth [tuːθ] *n* **1.** diş; **root of the** ~ dişin kökü; **false teeth** süni / qoyulma dişlər; **to pull a** ~ **out** diş çəkmək / çıxartdırmaq; *I had my tooth out Mən dişimi çəkdirdim / çıxartdırdım;* **to grit** / **to clench one's**

teeth dişlərini qıcırtmaq / sıxmaq; **2.** *tex.* diş (*mişarda, darağda, çarxda və s.*);
◊ **– and nail** hər vasitə ilə, dişlə-dırnaqla; **in the teeth of** əksinə / ziddinə olaraq; **in the teeth of the wind** küləyin əksinə, küləyə qarşı; **armed to the teeth** təpədən-dırnağa qədər silahlanmış

toothache [ˈtu:θeɪk] *n* diş ağrısı

tooth-brush [ˈtu:θbrʌʃ] *n* diş fırçası / şotkası

toothing [ˈtu:θɪŋ] *n tex.* dişli qarmaq / çəngəl

toothless [ˈtu:θlɪs] *adj* dişsiz, dişi olmayan

tooth-paste [ˈtu:θpeɪst] *n* diş pastası / məcunu

toothpick [ˈtu:θpɪk] *n* diş təmizləyən / qurdalayan

tooth-powder [ˈtu:θ.paudə'] *n* diş tozu

toothsome [ˈtu:θsəm] *adj* dadlı, ləzzətli

tootle[1] [ˈtu:tl] *n* şeypur / fleyta səsi

tootle[2] [ˈtu:tl] *v* astadan boru / fleyta çalmaq

top[1] [tɔp] *n* **1.** yuxarı, təpə; zirvə (*dağın və s.*); **the – of the mountain** dağın təpəsi / zirvəsi; **2.** *amer.* üz, yuxarı, qapaq (*qazanda*); **– of milk** südün üzü / qaymağı; **from – to toe** başdan-ayağa; **from – to bottom** yuxarıdan aşağıyadək; **3.** kənar, qıraq (*kitabda, kartonda və s.*); **4.** yüksək kürsü, birinci yer; **to come out on –** yarışda qalib gəlmək / birinci yerə çıxmaq; **to come / to rise to the –** üzə / ortaya / aşkara çıxmaq; **to take the – of the table** stolun başında oturmaq; **5.** yuxarı pillə, ali dərəcə; **at the – of one's voice** var səsi ilə, bərkdən; *He has reached the top of his profession O, peşə ustalığının ən yüksək pilləsinə / zirvəsinə çatıb;* **6.** fırfıra, fırlanğıc;
◊ **to go over the –** *hərb.* hücuma keçmək; qəti addım atmaq; **on – of everything else** bütün bunların başında; **to be / to sit on – of the world** göyün yeddinci qatında olmaq

top[2] [tɔp] *adj* **1.** yuxarı; **the – shelf / drawer** yuxarı rəf / siyirmə; **– storey** yuxarı mərtəbə; **in the – left-hand corner** yuxarıdan sol küncdə; **2.** ən yüksək / yaxşı, əla; **– grade** əla növ; **our – footballers** bizim ən yaxşı futbolçularımız; *He got top mark in physics O, fizikadan əla qiymət aldı;* **3.** *məc.* yuxarı təbəqə; **the – men** yuxarı təbəqəli adamlar

top[3] [tɔp] *v* **(-pp-) 1.** ucunu kəsmək; **to – turnips** şalğamın başını kəsmək; **to – and tail gooseberries** qarağat kollarını kəsmək; **2.** yuxarıda olmaq, başçılıq etmək; **3.** örtmək, bürümək; *The mountain was topped with snow Dağın başı / zirvəsi qarla örtülmüşdü;* **4.** başa çatdırmaq, tamamlamaq (*müvəffəqiyyətlə*); **to – one's part** öz rolunu əla oynamaq; **5.** ötmək, ötüb keçmək; *He tops his father by a head O, atasından bir baş hündürdür;* **6.** (**off**) başa çatmaq / çatdırmaq, sona yetmək; *They topped off their drink with fruit Onlar naharlarını meyvə ilə sona çatdırdılar;* **7.** (**up**) doldurmaq, əlavə etmək; *Let me top up your glass Qoy / Qoyun sənin / sizin fincanını / fincanınızı doldurum; We topped up with petrol Biz benzin doldurduq*

top-boot [ˈtɔpˈbu:t] *n* hündür çəkmə

topcoat [ˈtɔpˈkout] *n* palto

top-dress [ˈtɔpˈdres] *v k.t.* əlavə gübrə vermək, əlavə gübrələmək (*bitkini*)

tope [toup] *v* sərxoşluq / əyyaşlıq etmək

toper [ˈtoupə'] *n* əyyaş, içki düşkünü

topflight [ˈtɔpflaɪt] *adj d.d.* əla, mükəmməl

topfull [ˈtɔpful] *adj* ağzınacan dolu, dopdolu

top hat [ˈtɔpˈhæt] *n d.d.* silindr, şlyapa

top-heavy [ˈtɔpˈhevɪ] *adj* möhkəm olmayan, dayanıqsız, düşə / dağıla bilən; *That pile of books is top-heavy; it will fall O kitab topası möhkəm dayanmayıb; uçub dağılacaq*

top-hole [ˈtɔpˈhoul] *adj d.d.* ən mükəmməl, əla

topic [ˈtɔpɪk] *n* mövzu, obyekt; **the – of the day** günün mövzusu

topical [ˈtɔpɪkəl] *adj* **1.** aktual, ən vacib / mühüm; **a – question** mühüm məsələ; **2.** tematik; **3.** *tib.* yerli

topicality [.tɔpɪˈkælɪtɪ] *n* aktuallıq, mühümlük

topknot [ˈtɔpnɔt] *n* **1.** bir çəngə tük / lələk (*qadınların saç qoyma forması*); **2.** kəkil (*quşlarda*)

toplevel [ˈtɔpˈlevl] *adj* yüksək səviyyəli; **– negotiations** yüksək səviyyəli danışıqlar

top liner [ˈtɔp.laɪnə'] *n* məşhur aktyor, "ulduz"

topmost [ˈtɔpmoust] *adj* **1.** ən / lap yüksək, ən / lap yuxarı; **2.** ən mühüm / vacib

top-notch [ˈtɔpˈnɔtʃ] *adj d.d.* çox gözəl / yaxşı, əla, birinci dərəcəli

topographer [təˈpɔgrəfə'] *n* topoqraf

topography [təˈpɔgrəfɪ] *n* topoqrafiya

topology [təˈpɔlədʒɪ] *n riyaz.* topologiya

toponymy [təˈpɔnɪmɪ] *n* toponimiya

topper [ˈtɔpə'] *n d.d.* **1.** şlyapa, silindr; **2.** səbətin / qutunun üstündəki (*adət. meyvə haq.*); **3.** ən yaxşı adam

topping [ˈtɔpɪŋ] *adj* **1.** yuxarı qalxan; **2.** başçılıq edən, başda duran; **3.** *d.d.* çox gözəl / yaxşı, əla; **4.** *amer.* təkəbbürlü, iddialı

topple [ˈtɔpl] *v* **1.** yerə tökmək / tökülmək, yıxılmaq, uçmaq; *The tall pile of books toppled over Hündür kitab yığını uçub töküldü;* **2.** yıxılmaq, düşmək; **to – over a cliff** qayadan yıxılmaq; **to – into the water** suya yıxılmaq / düşmək; **3.** çevrilmək, arxası üstə düşmək; **4.** devirmək, süquta yetirmək; *The government was toppled by a revolution İnqilab hökuməti devirdi*

top-ranking [ˈtɔpræŋkɪŋ] *adj* yüksək vəzifəli; **a – person** yüksək vəzifəli şəxs

top-secret [ˈtɔpˈsi:krɪt] *adj* tam məxfi; **– papers** tam məxfi sənədlər

top sergeant [ˈtɔpˈsɑ:dʒənt] *n amer. hərb.* rota starşinası

top-soil [ˈtɔpsɔɪl] *n k.t.* torpağın əkinə yararlı üst qatı

topsy-turvy [ˈtɔpsɪˈtə:vɪ] *adv* tərsinə, baş-ayaq, alt-üst

toque [touk] *n fr* **1.** qadın şlyapası; **2.** *zool* makaka

tor [tɔ:'] *n* təpənin qayalıq zirvəsi

torch[1] [tɔ:tʃ] *n* **1.** məşəl, fənər; **an electric / a pocket –** elektrik / cib fənəri; **2.** *məc.* işıq, həqiqət; **the – of science** elm işığı; **3.** *tex.* lehimləmə lampası; odluq

torch[2] [tɔ:tʃ] *v* məşəllə işıqlandırmaq

torchère [tɔ:ˈʃeə'] *n fr.* torşer

torch-fishing [ˈtɔ:tʃ,fɪʃɪŋ] *n* işıq vasitəsilə balıq tutma / ovlama

torchlight [ˈtɔ:tʃlaɪt] *n* məşəl işığı; elektrik fənəri

toreador [ˈtɔrɪədɔ:] *n* toreador

toreutic [təˈru:tɪk] *adj* oyma, kəsmə; kəsilmiş, zərb olunmuş (*pul, medal haq.*)

torment[1] [ˈtɔ:mənt] *n* əziyyət, əzab, işgəncə, məşəqqət; **to suffer –s** əziyyət / məşəqqət / əzab çəkmək

torment[2] [ˈtɔ:ment] *v* **1.** əziyyət / işgəncə vermək, zülm etmək; **to – an animal** heyvana əziyyət / işgəncə vermək; **2.** təngə / cana gətirmək; iztirab vermək; incitmək; **to be – ed by doubts / toothache** şübhələrdən / diş ağrısından əziyyət çəkmək; *We were tormented by the mosquitoes Ağcaqanadlar bizi təngə gətirdi;* **to – smb. with questions** bir kəsi suallarla zara gətirmək

tormentor [tɔ:ˈmentə'] *n* **1.** əzab / əziyyət verən, zalım; **2.** tokərli mala, dırmıq

tormentress [tɔ:ˈmentrɪs] *n* əzab / əziyyət verən qadın, zalım qadın

tormina [ˈtɔ:mɪnə] *n pl tib.* bağırsaqlarda ağrılar / sancılar

torn[1] [tɔ:n] *adj* **1.** cırılmış, yırtılmış, cırıq-cırıq, yırtıq; *Your trousers are torn in the back Sənin / Sizin şalvarın / şalvarınız arxadan cırılıb;* **2.** *tib.* qırılmış; **– muscle** qırılmış əzələ

torn[2] [tɔ:n] **to tear** felinin pp forması

tornado [tɔ:ˈneɪdou] *n* tufan, qasırğa, burağan (*tropik ölkələrdə*)

torpedo[1] [tɔ:ˈpi:dou] *n* **1.** torpedo; **2.** *amer. sl.* peşəkar cani / qatil; **3.** skat; **4.** *d.y.* siqnal fişəngi

torpedo[2] [tɔ:ˈpi:dou] *v* **1.** torpedo ilə partlatmaq / dağıtmaq / vurmaq; **2.** *məc.* məhv etmək, yerlə-yeksan etmək; **to – a project** layihəni məhv etmək

torpedo-boat [tɔ:ˈpi:doubout] *n* torpedo kateri

torpedo-plane [tɔ:ˈpi:doupleɪn] *n* torpedoatan təyyarə

torpid [ˈtɔ:pɪd] *adj* **1.** keyləşmiş, keyimiş; **2.** fəaliyyətsiz, zəif, süst; **3.** *zool.* yuxulu, yuxu halında; *A hibernating animal is torpid Qışlayan heyvan yuxulu olur*

torpidity [tɔ:ˈpɪdɪtɪ] *n* keylik, fəaliyyətsizlik, süstlük, zəiflik

torpids [ˈtɔ:pɪdz] *n pl* avarçəkmə yarışları

torpor [ˈtɔ:pə'] *n* **1.** keylik, fəaliyyətsizlik, süstlük, zəiflik; **2.** laqeydlik, soyuqluq, həvəssizlik; **3.** kütlük, korazehinlik

torrent [ˈtɔrənt] *n* **1.** *məc. pl* axın, sel; *The rain came in torrents Leysan yağırdı,*

2. *məc.* axın, sel; **a ~ of abuse** təhqir / söyüş seli

torrential [tə'renʃl] *adj* **1.** iti axan; **2.** çox güclü, şiddətli; **3.** çoxlu, zəngin, dolu

Torricellian [ˌtɒrɪ'tʃeliən] *adj* Torriçelli; **~ vacuum** Torriçelli boşluğu / boşluğu

torrid ['tɒrɪd] *adj* tropik, isti, hərarətli, qızmar; **a ~ zone** tropik / isti qurşaq

torse [tɔːs] *n* hörük, çiçək hörüyü, zəncirə

torsion ['tɔːʃn] *n* **1.** *tex.* eşmə, burma; **2.** eşilmə, burulma; əyirmə, əyrilmə

torso ['tɔːsou] *n* bədən, gövdə

tort [tɔːt] *n hüq.* qanun pozuntusu / pozma

torticollis [ˌtɔːtɪ'kɒlɪs] *n tib.* əyriboyun

tortile ['tɔːtɪl] *adj* eşilmiş, burulmuş, əyrilmiş

tortoise ['tɔːtəs] *n* **1.** *zool.* tısbağa (*çanaqlı*) bağa; **2.** ağırtərpənən / ləng adam, astagəl; ◊ **to set the ~ to catch the hare** tısbağanı dovşan tutmağa göndərmək; ≡ araba ilə dovşan tutmaq; *The tortoise wins the race while the hare is sleeping Dovşan yatanda, tısbağa qaçışda / yarışda qalib gələr*

tortoiseshell ['tɔːtəsʃel, 'tɔːtəʃel] *n* tısbağa / bağa qını

tortuosity [ˌtɔːtju'ɒsɪtɪ] *n* **1.** əyrilik, əyri-üyrülük; **2.** qeyri-müəyyənlik, qeyri-səmimilik; ikimənalılıq; **3.** əxlaqsızlıq; **4.** *k.t.* eşilmiş / burulmuş yun

tortuous ['tɔːtjuəs] *adj* **1.** əyri, əyri-üyrü; **a ~ path** əyri-üyrü cığır; **~ stream** əyri-üyrü axın; **2.** qeyri-müəyyən, qeyri-səmimi; riyakar; **a ~ argument** riyakar dəlil / sübut; **a ~ policy** qeyri-müəyyən siyasət; **3.** əxlaqsız, şərəfsiz; **a ~ politician** şərəfsiz siyasətçi

torture[1] ['tɔːtʃə'] *n* **1.** əzab, əziyyət, işgəncə; **instrument of ~** işgəncə aləti; **to put *smb.* to the ~** bir kəsə işgəncə / əzab vermək; **2.** məşəqqət; can vermə; **to suffer ~** əziyyət / əzab çəkmək; **the ~s of the damned** cəhənnəm əzabları

torture[2] ['tɔːtʃə'] *v* **1.** əzab / əziyyət / işgəncə vermək; **to ~ a prisoner** məhbusa işgəncə vermək; **2.** incitmək, zülm etmək; üzmək; *Don't torture me by keeping me in suspense Məni qeyri-müəyyənliklə üzmə / üzməyin;* **3.** təhrif etmək, pozmaq, korlamaq; **to ~ words to make them fit one's arguments** dəlillərini təsdiq etməkdən ötrü sözlərin mənalarını təhrif etmək; **4.** işgəncə verməklə almaq (*məlumat, sirr və s.*)

torturer ['tɔːtʃərə'] *n* əzab / əziyyət verən, zalım, cəllad

torturous ['tɔːtʃərəs] *adj* əziyyətli, əzablı, üzücü

Tory ['tɔːrɪ] *n* **1.** Tori; konservatorlar partiyası; **2.** konservatorlar partiyasının üzvü

toss[1] [tɒs] *n* **1.** atma, tullama; atılma, tullanma; **a ~ of a ball** top atma; **the ~ of a coin** püşk atma; **2.** qaldırma; **to give a knowing ~ of the head** anlama əlaməti olaraq başını yırğalamaq; **3.** sarsıntı, sarsıtma, əsdirmə, əsmə; **4.** yıxılma (*atdan*); **5.** *d.d.* qarışıqlıq, hay-küy, çaxnaşma;
◊ **to take a ~** yıxılmaq, düşmək; **to win / to lose the ~** püşkü udmaq / uduzmaq

toss[2] [tɒs] *v* **1.** atmaq, tullamaq; **to ~ a bone to a dog** itə sümük tullamaq; **to ~ *one's* hat on the table** şlyapasını stolun üstünə atmaq; **2.** salmaq (*atdan*), yıxmaq, atmaq, tullamaq; *The horse tossed its ruler At sahibini yıxdı / belindən atdı;* **3.** qaldırmaq, atmaq; yelləmək; *She tossed her head back O, başını atdı;* **4.** yuxarı / göyə / **dik** atmaq; **to ~ a pancake** tavanı dik atmaqla blini çevirmək; **5.** çapalamaq, çırpınmaq (*yuxuda və s.*); **to ~ about on the bed in pain** ağrıdan yataqda çapalamaq; **6.** qalxıb-enmək; dalğalarla əlləşmək; **to be ~ing for days on the ocean** günlərlə okeanda dalğalarla əlləşmək; **7.** yavaş-yavaş dalğalanmaq, yellənmək (*bayraq*)

tosspot ['tɒspɒt] *n* əyyaş, içki düşkünü; ≡ çaxır tuluğu

toss-up ['tɒs ʌp] *n* **1.** püşk / çöp atma; **to have a ~** püşk atmaq; **2.** bərabər imkan; **3.** qeyri-müəyyənlik; aydın / məlum olmama; *It's a toss-up whether he will get here in time Onun vaxtında gəlib-gəlməməsi hələ məlum deyil*

tossy ['tɒsɪ] *adj d.d.* təkəbbürlü, iddialı

tosticate ['tɒstɪkeɪt] *v* *1. dial.* o tərəf bu tərəfə atmaq, diyirlətmək; **2.** ayırmaq, varındırmaq

tot[1] [tɒt] *n d.d.* **1.** balaca uşaq / oğlan; **a tiny ~** körpə bala; **2.** balaca qədəh (*şərab içün*); **3.** balaca qurtum, udum, içim (*şərab*)

tot[2] [tɒt] *v d.d.* cəmləmək, yekun vurmaq

total[1] ['toutl] *n* tam, cəm; məbləğ, yekun, məcmu; **the grand ~** ümumi məcmu; *Will you figure out the total for me? Zəhmət olmasa, ümumi yekunu vur / vurun*

total[2] ['toutl] *adj* **1.** ümumi; cəmi; **the ~ amount / cost** ümumi məbləğ / dəyər; **the ~ number of…** …ümumi sayı / miqdarı; **~ population** əhalinin ümumi sayı; *The total is four million Cəmi dörd milyondur;* **2.** tam, tamam; **~ victory** tam qələbə; **~ eclipse** tam tutulma (*günəş, ay*); **in ~ darkness** tam qaranlıqda; **in ~ isolation** tam ayrılıqda, tamam təklikdə; **~ failure** tam iflas / müvəffəqiyyətsizlik

total[3] ['toutl] *v* (*-ll-*) **1.** cəmləmək, yekunlaşdırmaq; hesablamaq; **2.** ibarət olmaq; *Military assistance totals 100 million dollars Hərbi kömək 100 milyon dollardan ibarətdir;* **3.** saymaq, hesablamaq, sayıb miqdarını müəyyən etmək / bilmək

totalitarian [ˌtoutælɪ'teərɪən] *adj* totalitar; ümumi

totality [tou'tælɪtɪ] *n* cəmlik, cəm, yekun, məcmu; **in ~** bütünlükdə, hamısı birlikdə

totalizator, -isator ['toutəlaɪzeɪtə'] *n* totalizator

totalize, -ise ['toutəlaɪz] *v* **1.** bir yerə toplamaq, birləşdirmək; **2.** yekun vurmaq, yekunlaşdırmaq

totalizer, -iser ['toutəlaɪzə'] *n* toplayıcı maşın, yekunlaşdırıcı mexanizm

tote[1] [tout] *n d.d.* **1.** yük; **2.** daşıma, daşınma

tote[2] [tout] *v d.d.* gəzdirmək, daşımaq, aparmaq, gətirmək (*minik*lə); **to ~ a gun** silah gəzdirmək; **to ~ a load** yük daşımaq

totem ['toutəm] *n* totem

totter ['tɒtə'] *v* *1. ağır-ağır / ayaqlarını sürüyə-sürüyə yerimək; axsamaq; He tottered towards us O, ayaqlarını sürüyə-sürüyə bizə tərəf gəldi;* **2.** *yırğalanmaq, titrəmək, əsmək;* **3.** *məhv / tələf olmaq; viran olmaq*

tottering ['tɒtərɪŋ] *adj* qətiyyətsiz, səbatsız, zəif; **~ steps** zəif / qətiyyətsiz addımlar

toucan ['tuːkən] *n zool.* tukan

touch[1] [tʌtʃ] *n* **1.** toxunma, əl vurma, dəymə; **2.** əlaqə, münasibət; **in ~ *with smb*** bir kəslə təmasda; **to get in ~ *with smb*** bir kəslə əlaqə saxlamaq; **to lose ~ *with smb.*** bir kəslə əlaqəni itirmək; **3.** toxunma hissi, laməsə; **soft to the ~** ələ yumşaq dəyən; **4.** ştrix, cizgi; **to put the finishing ~es** sonuncu cizgiləri çəkmək; **5.** səciyyəvi xüsusiyyət, xassə, cizgi; **personal ~** şəxsi xüsusiyyət; **6.** yanaşma, yaxınlaşma (*insanlara*); ədəb, nəzakət; *He has a marvellous touch in dealing with children O, uşaqlarla ala yola gedir;* **7.** zərrə, bir az / çimdik; **a ~ of salt** bir çimdik duz; **8.** yüngül tutma (*xəstəlik*); **a ~ of the sun** yüngül gün vurması; **9.** tərz, üsul (*rəssamda və s.*); **10.** sınaq, sınama; **to put / to bring to the ~** sınağa çəkmək, sınamaq; **11.** əl zorla / hədələməklə / fırıldaqla qoparma (*pul və s.*); **12.** *id.* futbol və s. meydanın yan xəttdən kənar meydanı; **in ~** yan xəttdən kənar;
◊ **a ~ typist** cold / gözüyumulu çap edən makinaçı; **common ~** yoldaşlıq hissi; **in / within ~** əlinin altında, yaxında

touch[2] [tʌtʃ] *v* **1.** toxunmaq, əl vurmaq, dəymək; *Don't touch my papers Mənim kağızlarıma toxunma / toxunmayın;* **2.** (**on**) aid / daxil olmaq, toxunmaq (*mövzuya, məsələyə və s.*); *It touches your interest closely Bu, bilavasitə sənin / sizin marağına / marağınıza toxunur;* **3.** korlamaq, yüngül zərər vermək; *Frost touched the plants Şaxta bitkiləri korladı / bitkilərə zərər vurdu;* **4.** təsir göstərmək; *Nothing will touch these stains Bu ləkələri heç nə aparmaz;* **5.** əlaqədə / təmasda olmaq; *How does this touch me? Bunun mənimlə nə əlaqəsi var?* **6.** almaq, qoparmaq (*kələklə, fırıldaqla*); *He touched me for a large sum of money O məndən böyük məbləğdə pul qopardı;* **to ~ at** dən. daxil olmaq (*limana*); **to ~ down** yerə enmək; **to ~ *smb.* on a sore** bir kəsin yaralı yerinə toxunmaq;
◊ **to ~ shore** üzüb sahilə çıxmaq; **to ~ bottom 1)** son həddə çatmaq (*qiymət həq.*); **2)** məsələnin mahiyyətinə varmaq; **to ~ pitch** şübhəli müəssisə ilə / şeylə iş görmək; **to ~ the spot** hədəfə / yerinə düşmək; *A glass of iced beer touches the spot on a hot day İsti gündə bir stəkan so-*

yuq pivə yerinə düşür; Touch wood! Göz dəyməsin!

touchable [ˈtʌtʃəbl] *adj* **1.** toxunma hissi, təsirli; **2.** hiss olunan, gözəçarpan

touch-and-go[1] [ˈtʌtʃənˈgou] *n* təhlükəli / xətərli iş / vəziyyət; *It was touch-and-go for a while Bir müddət hər şey tükdən asılı idi*

touch-and-go[2] [ˈtʌtʃənˈgou] *adj* **1.** qorxulu, təhlükəli; **2.** natamam, rabitəsiz

touch-down [ˈtʌtʃdaun] *n* **1.** *av.* yerə enmə / oturma (*təyyarə*); **to make a ~** yerə enmək (*təyyarə haq.*); **2.** *id.* qol (*reqbi oyununda*)

touched [tʌtʃt] *adj* **1.** toxunulmuş; əsəbi; **2.** təlatümlü, dalğalanmış; həyəcanlı;
◊ **~ in the wind** təngnəfəslikdən əziyyət çəkən

touchiness [ˈtʌtʃinis] *n* küsəyənlik, tez küsmə / incimə, dəymədüşərlik

touch-line [ˈtʌtʃlain] *n id.* yan xətt

touch-me-not [ˈtʌtʃmiˈnɔt] *n* **1.** dəymədüşər; **2.** qadağan olunmuş mövzu; **3.** *bot.* xınagülü

touch-needle [ˈtʌtʃˌni:dl] *n* prob vurma iynəsi

touchstone [ˈtʌtʃstoun] *n* məhək / bülöv daşı

touchwood [ˈtʌtʃwud] *n* **1.** ağacgöbələyi; **2.** çürük ağac

touchy [ˈtʌtʃi] *adj* küsəyən

tough[1] [tʌf] *n d.d.* huliqan, dələduz

tough[2] [tʌf] *adj* **1.** bərk, sərt, möhkəm; **as ~ as leather** dəri / gön kimi bərk (*ayaqqabının və s.*); **~ meat** bərk ət; **~ policy** sərt siyasət; **2.** çətin; **a ~ job** çətin iş; **3.** dözümlü, inadlı; **~ resistance** inadlı müqavimət; **4.** islaholunmaz; **a ~ criminal** islahedilməz cinayətkar; **5.** *geol.* bərk, möhkəm (*süxur haq.*)

toughen [ˈtʌfn] *v* bərkitmək, sərtləşmək

toupee [ˈtu:pei] *n* **1.** parik; **2.** kəkil

tour[1] [tuə] *n* **1.** səyahət, səfər; ekskursiya; **a foreign ~** xarici səfər; **a round-the-world ~** dövr-aləm səyahəti; **a walking ~** yürüş; **2.** dövrə, tur; **3.** *teatr.* qastrol, qastrol səfəri; **4.** gözətçini yoxlama; **5.** sahə, dairə (*vəzifə, fəaliyyət və s.*); **6.** növbə (*fabrikdə və s.*)

tour[2] [tuə] *v* **1.** səyahət etmək; səfərə çıxmaq; **to ~ (*through*) a country** ölkəyə səfər etmək; **2.** gəzib dolaşmaq; **3.** *teatr.* qastrola gəlmək

touring-car [ˈtuəriŋka:] *n* turist avtomobili

tourism [ˈtuərizm] *n* turizm

tourist [ˈtuərist] *n* turist, səyyah, səyahətçi

tournament [ˈtuənəmənt] *n* yarış; **chess ~** şahmat yarışı

tourney [ˈtuəni] *v* yarışda mübarizə aparmaq

tousle [ˈtauzl] *v* qarışdırmaq, dolaşdırmaq

tow[1] [tou] *n* **1.** buraz, kəndir; tros; **2.** yedəkləmə, yedəyə alma; **3.** yedək gəmisi; **4.** yedək karvanı / qafiləsi; **5.** darama, daranma (*kətan, yun və s.*); **6.** kəpitkə, kilkə, lif.
◊ **to take in ~ 1)** yedəyə almaq; **2)** himayəyə götürmək, himayə etmək

tow[2] [tou] *v* **1.** dartmaq (*yedəkdə*); yedəyə almaq; *A horse towed the canal boat At kanal qayığını yedəyə aldı*; **2.** *yedəkləmək*

towage [ˈtouidʒ] *n* **1.** yedəkləmə, yedəyə alma; **2.** yedək haqqı / pulu

toward(s) [təˈwɔ:d(z)] *prep* **1.** doğru, tərəf; **to swim ~ the shore** sahilə tərəf / doğru üzmək; *He had his back turned towards me O, arxası mənə tərəf dayanmışdı*; **2.** əlaqə, münasibət; haqqında; **attitude ~ art** incəsənətə münasibət; *What's your feeling towards them? Sənin / Sizin onlara münasibətin / münasibətiniz necədir?*; **3.** üçün, məqsədlə; *We are saving towards a new house Biz təzə ev almaq üçün pul yığırıq*; **4. yaxın, doğru;** *He came towards evening O, axşama yaxın gəldi*; **~ the end of the month** ayın axırına / sonuna yaxın; **~ two o'clock** saat ikiyə yaxın

tow-boat [ˈtoubout] *n* yedək qayığı / gəmisi

towel[1] [ˈtauəl] *n* dəsmal, məhrəba

towel[2] [ˈtauəl] *v* dəsmalla silmək; dəsmalla qurulamaq; **to ~ oneself** dəsmalla qurulanmaq

towel-horse [ˈtauəlhɔ:s] *n* dəsmal / məhrəba üçün asılqan

towel-rack [ˈtauəlræk] *n* = **towel-horse**

tower[1] [ˈtauə] *n* **1.** qala; **The Maiden Tower** Qız qalası; **2.** qüllə; istehkam; **The Eiffel Tower** Eyfel qülləsi; **3.** *tex.* vışka, buruq

tower[2] [ˈtauə] *v* **1.** ucalmaq, yüksəlmək; *The skyscrapers tower above the city Göydələnlər şəhərin üzərində səmaya ucalır*; **2.** hündür olmaq; *The giraffe towers over other animals Zürafə başqa heyvanlardan hündürdür*

towering [ˈtauəriŋ] *adj* **1.** çox uca / hündür, yüksək, yüksələn; **2.** artan, inkişaf edən; bərk, sərt; **in a ~ rage** qəzəblə, azğınlıqla

tow-head [ˈtouhed] *n* **1.** açıq parlaq saç; **2.** parlaq saçlı adam

towing-path [ˈtouiŋpa:θ] *n dən.* ləpədöyən yol

tow-line [ˈtoulain] *n* yedək; yedək trosu

town[1] [taun] *n* **1.** şəhər; **small ~** kiçik şəhər; **2.** şəhər sakinləri; *He became the talk of the town Onun haqqında bütün şəhər sakinləri danışdı*; **3.** inzibati mərkəz (*rayonun, mahalın*);
◊ **a man about ~** kübar / tərbiyəli adam

town[2] [taun] *adj* şəhər; **~ counsil** şəhər bələdiyyə şurası; **~ residence** şəhər mənzili; **~ mains** şəhər magistralları

town planning [ˈtaunˈplæniŋ] *n* şəhərsalma, şəhərplanlaşdırma

townsfolk [ˈtaunzfouk] *n pl* şəhərlilər

townsman [ˈtaunzmən] *n* **1.** şəhərli, şəhər adamı; **2.** həmşəhərli

townspeople [ˈtaunzˌpi:pl] *n* = **townsfolk**

toxaemia [tɔkˈsi:miə] *n tib.* qanın zəhərlənməsi, toksemiya

toxic [ˈtɔksik] *adj* zəhərli, zəhərləyici

toxicology [ˌtɔksiˈkɔlədʒi] *n* toksikologiya

toxicosis [ˌtɔksiˈkousis] *n tib.* toksikoz

toxin [ˈtɔksin] *n tib.* zəhər

toy[1] [tɔi] *n* **1.** oyuncaq; əyləncə; **a ~ soldier** oyuncaq əsgər; **2.** *məc.* fəaliyyət göstərməyən ordunun əsgəri

toy[2] [tɔi] *v* **1.** oynamaq; əlində oynatmaq; **2.** götür-qoy etmək, fikrində fırlatmaq; *I'm toying with the idea of going to Finland Finlandiyaya getməyi götür-qoy edirəm*

toyman [ˈtɔimən] *n* **1.** oyuncaqsatan; **2.** oyuncaq ustası

toyshop [ˈtɔiʃɔp] *n* oyuncaq satılan dükan

trace[1] [treis] *n* **1.** iz, ləpir; **to disappear without a ~** izsiz yoxa çıxmaq / yox olmaq; **to keep ~ of *smth.*** bir şeyi izləmək; **2.** *məc.* iz, əsər-əlamət; *His face showed traces of tears Onun üzündə göz yaşları izləri vardı*; **3.** cizgi, cizgi, çertyoj; **4.** cüzi miqdar, az say(da); **not a ~ of evidence** heç bir sübut yox; **5.** qayış, yan qayış (*qoşquda*)

trace[2] [treis] *v* **1.** xətləmək, cızmaq (*plan, çertyoj və s.*); **2.** izləmək, pusmaq; *The hunter traced the lion to his den Ovçu pələngi yuvasınadək izlədi*; **3.** müəyyən etmək, görmək; *I cannot trace any connection to the event Mən hadisə ilə heç bir əlaqə görmürəm*; **4.** aşkar etmək, müəyyən etmək; *The police were unable to trace the whereabouts of the missing girl Polis itkin düşmüş qızın yerini müəyyən edə bilmədi*; **5.** çətinliklə fərqləndirmək / ayırd etmək; **6.** gedib çıxmaq, aid olmaq (*keçmişə*); *This custom has been traced to the twelfth century Bu adət on ikinci əsrə gedib çıxır*; **8.** yazıb təsbit etmək, qeyd etmək; **9.** naxış / bəzək vurmaq, naxışlamaq

tracer [ˈtreisə] *n* **1.** itirilmiş əşyalar üzrə agent (*dəmir yolunda*); **2.** itmiş əşyalar / yüklər üzrə sorğu; **3.** çertyoj çəkən (*cizər*); **4.** tədqiqatçı; izləyici; **5.** *hərb.* uçarkən havada iz buraxan güllə / mərmi; **6.** qoşqu atı

tracery [ˈtreisəri] *n* naxış, bəzək, gül

trachea [trəˈki:ə] *n anat.* traxeya, nəfəs yolu

tracheotomy [ˌtrækiˈɔtəmi] *n tib.* traxeotomiya

trachoma [trəˈkoumə] *n tib.* traxoma

track[1] [træk] *n* **1.** iz, ləpir; **~s on the snow** qar üstündə izlər; **to be on the ~ of** izinə düşmək; **to be in the ~ of smb.** bir kəsi izləmək; **to lose ~ of** izi itirmək; **to keep the ~ of events** hadisələri izləmək; **2.** yol, cığır; **3.** həyat / ömür yolu; **off the ~** yolunu azmış; **4.** *tex.* rels; yol; **to lay ~s** rels düzmək, yol salmaq; **to go off the ~s** relsdən çıxmaq; **5.** *id.* trek, yol; **running ~** qaçış yolu; **6.** *id.* yüngül atletika; **7.** tırtıl; enli zəncir; **8.** uçuş marşrutu.
◊ **on the inside ~** *amer.* əlverişli vəziyyətdə; **off the ~** mövzudan uzaqlaşma; **on the right / wrong ~** *amer.* düz / əyri yolda

track[2] [træk] *v* **1.** izləmək; güdmək; **2.** yol salmaq / açmaq; **3.** rels düzmək, yol salmaq; **4.** kəndir / buraz dartmaq; **to ~ down** izləyib tutmaq

trackage [ˈtrækidʒ] *n amer.* **1.** dəmiryol şəbəkəsi; **2.** hüquq (*bir dəmiryol şirkətinin digər dəmiryol şirkətinə məxsus yollardan istifadə etmə hüququ*)

track-and-field [ˈtrækənˈfi:ld] *n id.* yüngül atletika

tracker [ˈtrækəʳ] *n* **1.** vəhşi heyvanları izləyən ovçu; **2.** xəfiyyə; **3.** *dən.* qayış; kəndir; **4.** yedək ipi
tracklayer [ˈtræk.leɪəʳ] *n* dəmiryol fəhləsi
track-shoe [ˈtrækʃuː] *n* tırtılın həlqəsi, zəncir həlqəsi
trackwalker [ˈtræk,wɔːkəʳ] *n amer.* yol baxıcısı / nəzarətçisi
trackway [ˈtrækweɪ] *n* **1.** cığır; **2.** təkər izi olan yol
tract [trækt] *n* **1.** elmi əsər, kitabça; **2.** boşluq, boş sahə; **3.** *anat.* həzm aparatı
tractable [ˈtræktəbl] *adj* itaətkar, sözəbaxan; **to be ~ as a child** uşaq kimi itaətkar olmaq; *Gold is tractable Qızıl asan döyüləndir*
tractate [ˈtækteɪt] *n* traktat; elmi əsər
tractile [ˈtræktaɪl] *adj* uzana / döyülə bilən (*metal haq.*)
traction [ˈtrækʃn] *n* **1.** *tex.* hərəkət / dartma qüvvəsi; **electric ~** elektrik dartma qüvvəsi; **2.** bağlanma / qoşulma qüvvəsi
tractor [ˈtræktəʳ] *n* traktor
tractor-driver [ˈtræktə,draɪvəʳ] *n* traktorçu
trade[1] [treɪd] *n* **1.** məşğuliyyət, sənət; **the ~ of war** hərb sənəti; **2.** ticarət; **home ~** daxili ticarət; **foreign ~** xarici ticarət; **3.** ticarətçi, alverçi; **the woollen ~** yun satan, yun alverçisi; **4.** pərakəndə satış; **5.** sövdələşmə
trade[2] [treɪd] *adj* ticarət; **~ mark** ticarət markası / nişanı; **~ balance** ticarət balansı
trade[3] [treɪd] *v* **1.** alver / ticarət etmək; *Our country trades with other countries Bizim ölkəmiz digər ölkələrlə ticarət edir;* **2.** mübadilə etmək, dəyişmək; *Let's trade Gəl / Gəlin dəyişək*
Trade Board [ˈtreɪdˈbɔːd] *n* əmək haqqı məsələləri üzrə komissiya
trade mission [ˈtreɪdˈmɪʃn] *n* ticarət nümayəndəliyi
trade price [ˈtreɪdˈpraɪs] *n* fabrik / topdan-satış qiyməti
trader [ˈtreɪdəʳ] *n* **1.** alverçi, ticarətçi, tacir; **2.** ticarət gəmisi; **3.** birja dəllalı
tradesman [ˈtreɪdzmən] *n* alverçi, tacir, dükançı
tradespeople [ˈtreɪdz,piːpl] *n top.* **1.** tacirlər, dükançılar və onların ailə və qulluqçuları; **2.** ticarətçilər silki / təbəqəsi
tradeswoman [ˈtreɪdz,wʊmən] *n* alverçi / dükançı qadın
trade union[1] [ˈtreɪdˈjuːnjən] *n* həmkarlar ittifaqı
trade union[2] [ˈtreɪdˈjuːnjən] *adj* həmkarlar; **~ organization** həmkarlar ittifaqı təşkilatı
trade unionist [ˈtreɪdˈjuːnjənɪst] *n* həmkarlar ittifaqının üzvü
trade winds [ˈtreɪdwɪndz] *n pl* passat
trading[1] [ˈtreɪdɪŋ] *n* ticarət, alver
trading[2] [ˈtreɪdɪŋ] *adj* ticarət; **a ~ contract** ticarət müqaviləsi; **a ~ company** ticarət şirkəti
tradition [trəˈdɪʃn] *n* ənənə; **by ~** ənənəyə görə
traditional [trəˈdɪʃənl] *adj* ənənəvi; adət üzrə
traduce [trəˈdjuːs] *v* qeybət etmək; böhtan atmaq
traffic[1] [ˈtræfɪk] *n* **1.** hərəkət; nəqliyyat; **2.** *dən.* fraxt; **3.** ticarət; **to carry on ~** ticarət etmək; **~ in votes** səslərin alveri (*seçkilərdə*)
traffic[2] [ˈtræfɪk] *adj* nəqliyyata dair; yol; **a ~ officer / cop** küçə hərəkətini tənzimləyən zabit / polis; **a ~ controller** dispetçer; **~ jam** probka, tıxac, maneə; **a ~ light** svetofor; **a ~ sign** yol hərəkəti nişanı; **a ~ accident** yol qəzası
traffic[3] [ˈtræfɪk] *v* alver / ticarət etmək; **to ~ in fruit with Italy** İtaliya ilə meyvə alveri etmək
trafficker [ˈtræfɪkəʳ] *n* alverçi, ticarətçi; **a drug ~** narkotik maddələr alverçisi
tragedian [trəˈdʒiːdjən] *n* **1.** faciə aktyoru, tragik aktyor; **2.** faciə müəllifi
tragedy [ˈtrædʒɪdɪ] *n* **1.** faciə, müsibət; **to end in ~** faciə ilə başa çatmaq; **2.** tragizm, faciəlilik, dəhşət
tragic [ˈtrædʒɪk] *adj* **1.** tragik, faciəli; **a ~ tale** faciəli nağıl; **2.** dəhşətli, qorxulu; **a ~ accident** dəhşətli hadisə
tragical [ˈtrædʒɪkl] *adj* = **tragic**
tragically [ˈtrædʒɪkəlɪ] *adv* faciəli surətdə, faciənə; **to end ~** faciəli surətdə qurtarmaq
tragicomedy [ˈtrædʒɪˈkɔmɪdɪ] *n* faciəli komediya
trail[1] [treɪl] *n* **1.** ləpir, iz; *He left a trail of mud on the carpet O, xalçanın üstündə palçıq izləri qoydu;* **2.** iz (*insanın, heyvanın*); **to be on the ~ of *smb.*** bir kəsi izləmək; **to foul the ~** izi azdırmaq; **to get on the ~** izə düşmək; **3.** cığır, yol; *The trail through the woods is overgrowing with bushes Meşədən keçən cığırı / yolu kol-kos basır;* **4.** zoğ, cavan budaq
trail[2] [treɪl] *v* **1.** izləmək; **to ~ a deer / a criminal** maralı / cinayətkarı izləmək; **2.** arxasınca getmək (*bir kəsin / şeyin*); **3.** yol salmaq / açmaq, cığırı tapdalamaq; **4.** sürümək, dartıb aparmaq; **5.** sürünmək; **to ~ along the ground** yerdə sürünmək; **6.** gətirmək; **to ~ dirt into the house** çirki evə gətirmək; **7.** uzanıb getmək; *Smoke trailed from the chimney Tüstü bacadan uzanıb getdi;* **9.** sərilmək, yayılmaq (*bitki haq.*); *Creepers trailed over roofs and walls Sarmaşıqlar damlara və divarlara yayılmışdı / ;* **10.** şirnikdirmək, aldatmaq; ◊ **to ~ one's coat** özünü ədəbaz / həyasız aparmaq, dava-dalaşa qoşulmaq
trail-blazer [ˈtreɪl,bleɪzəʳ] *n* novator, yenilikçi
trailer [ˈtreɪləʳ] *n* **1.** dartan, sürüyən; **2.** qoşma; treyler; **3.** sürünən bitki; **4.** kino afişası
trail-net [ˈtreɪlnet] *n dən.* tral, balıq toru
train[1] [treɪn] *n* **1.** qatar, düzüm; **by ~** qatarla; **a mixed ~** yük və sərnişin qatarı; **a goods ~** yük qatarı; **a wild ~** cədvəldənkənar qatar; **to catch / to make the ~** qatara çatmaq; **2.** təntənəli nümayiş, mərasim; **funeral ~** dəfn mərasimi; **3.** karvan, qatar; **a ~ of camels** dəvə karvanı; **4.** silsilə, zəncir; düzüm (*hadisə, fikir haq.*); **~ of thought** fikir düzümü; **a ~ of misfortunes** bədbəxtliklər silsiləsi; **5.** nəticə, aqibət; **in the ~ of** nəticədə; **6.** şleyf; **7.** svita, dəstə; **8.** *tex.* dişli ötürücü
train[2] [treɪn] *v* **1.** öyrətmək, təlim keçmək; **2.** məşq etmək; **to ~ for races** cıdır yarışlarına hazırlaşmaq; **3.** tuşlamaq, yönəltmək (*alət, obyektivi*); **4.** *d.y.* dəmir yolu ilə getmək
trained [treɪnd] *adj* **1.** təlim görmüş; hazırlıqlı; **a poorly ~ army** pis təlim görmüş ordu; **2.** təcrübəli, mahir; **a ~ nurse** təcrübəli şəfqət bacısı / dayə
trainee [treɪˈniː] *n* hazırlıq keçən, təlim alan, təcrübəçi
trainer [ˈtreɪnəʳ] *n* **1.** təlimatçı; **2.** məşqçi, təlimçi
train-ferry [ˈtreɪnˈferɪ] *n* dəmiryol bərəsi / salı
training[1] [ˈtreɪnɪŋ] *n* **1.** təlim; **2.** hazırlıq; **on the job ~** iş yerində hazırlıq keçmə; **3.** məşq; **4.** tərbiyə, tərbiyə etmə
training[2] [ˈtreɪnɪŋ] *adj* təlim; **~ flight** təlim uçuşu
training-college [ˈtreɪnɪŋˈkɔlɪdʒ] *n* pedaqoji institut
training-school [ˈtreɪnɪŋskuːl] *n* **1.** texnikum; **2.** islah-əmək koloniyası / düşərgəsi
training-ship [ˈtreɪnɪŋʃɪp] *n dən.* təlim gəmisi
trainmaster [ˈtreɪn,maːstəʳ] *n amer.* qatar rəisi; baş bələdçi
train-oil [ˈtreɪnɔɪl] *n* dəniz heyvanlarının əridilmiş piyi
train-service [ˈtreɪn,sɜːvɪs] *n d.y.* hərəkət xidməti
train staff [ˈtreɪnstaːf] *n* qatar briqadası
train table [ˈtreɪnˈteɪbl] *n* qatarların hərəkət qrafiki / cədvəli
trait [treɪt] *n* səciyyəvi xüsusiyyət / cəhət
traitor [ˈtreɪtəʳ] *n* xain, satqın, cinayətkar; **~ to one's country** vətən xaini / satqını
traitorous [ˈtreɪtərəs] *adj* xain, xaincəsinə, satqıncasına
traitress [ˈtreɪtrɪs] *n* xain / satqın qadın
trajectory [ˈtrædʒɪktərɪ] *n* trayektoriya
tram[1] [træm] *n* **1.** tramvay; **2.** vaqonet, kiçik vaqon (*yaxtada, mədəndə və s.*)
tram[2] [træm] *v* **1.** tramvayla getmək; **2.** diyirlətmək, yuvarlatmaq (*arabanı, vaqonu*)
tram-line [ˈtræmlaɪn] *n* tramvay xətti / yolu
trammel[1] [ˈtræməl] *n* **1.** *məc.* maneə, ilişik; **2.** tor; **3.** ellipsoqraf
trammel[2] [ˈtræməl] *v* **1.** torla tutmaq; **2.** maneə törətmək
tramp[1] [træmp] *n* **1.** səfil, avara; **2.** *d.d.* uzun və yorucu piyada səfər; **3.** *dən.* yük paroxodu
tramp[2] [træmp] *v* **1.** ayaq basmaq, addım atmaq; **2.** avaralanmaq, dolaşmaq; *I tramped the streets all day looking for a flat Mənzil axtara-axtara mən bütün günü küçələrdə dolaşdım;* **3.** piyada getmək / gəzmək; **4.** ayaqlamaq, əzmək

trample[1] ['træmpl] *n 1.* tapdalama, ayaqlama; **2.** kobudcasına pozma

trample[2] ['træmpl] *v* **1.** tapdalamaq, ayaqlamaq (*çəmənliyi, əkini*); **2.** əzmək (*üzümü, tutu və s.*); **3.** kobudcasına pozmaq (*qanunu və s.*)

tramway ['træmweı] *n* tramvay xətti / yolu

trance [trɑ:ns] *n tib.* trans, huşunu itirmə; **to fall into a ~** huşunu itirmək

tranquil ['træŋkwıl] *adj* sakit, dinc; **~ waters** sakit sular; **~ life** dinc həyat

tranquillity [træŋ'kwılıtı] *n* sakitlik, dinclik

tranquillize, -ise ['træŋkwılaız] *v* sakitləşmək, sakit / rahat olmaq

tranquillizer, -iser ['træŋkwılaızə'] *n tib.* ağrıkəsən (*dərman*), sakitləşdirici

transact [træn'zækt] *v* **1.** aparmaq (*işi*); **2.** bağlamaq (*müqavilə, sövdələşmə və s.*)

transaction [træn'zækʃn] *n* **1.** iş, sövdələşmə; **2.** pl əsərlər, protokollar (*elmi cəmiyyətin*); **3.** *hüq.* tərəflərin razılığı ilə müqavilənin nizama salınması

transatlantic[1] ['trænzət'læntık] *n* transatlantik paroxod (*Atlantik okeanında işləyən paroxod*)

transatlantic[2] ['trænzət'læntık] *adj* transatlantik

transcalent [træns'keılənt] *adj fiz.* istilikkeçirən

transcend [træn'send] *v* **1.** hüdudları / həddi aşmaq; **to ~ the limits of decency** ədəb qaydalarının hədlərini aşmaq; **2.** ötüb keçmək, üstün gəlmək; *It transcended all my hopes Bu mənim bütün ümidlərimi ötüb keçdi*

transcendent [træn'sendənt] *adj* **1.** üstünlük təşkil edən, artıq olan; **2.** üstün, artıq; qeyri-adi

transcendental [,trænsen'dentl] *adj* **1.** *fəls.* transsendental; **2.** *riyaz.* transsendent; **3.** mücərrəd, dumanlı, aydın olmayan

transcendentalism [,trænsen'dentəlızm] *n fəls.* transsendentalizm

transcontinental ['trænz,kɔntı'nentl] *adj* transkontinental, qitələrarası

transcribe [træns'kraıb] *v* **1.** üzünü köçürmək / ağartmaq; **2.** stenoqrafik yazının şifrini açmaq; **3.** maqnit lentinə yazmaq (*veriliş üçün*); **4.** transkripsiyasını yazmaq / vermək; **5.** mus. bəstələmək

transcript ['trænskrıpt] *n* **1.** surət, üz; **2.** şifrini açma; **stenographic ~** stenoqram

transcription [træns'krıpʃn] *n* **1.** *fon.* transkripsiya; **phonetic ~** fonetik transkripsiya; **2.** surət, üz; **3.** səs yazısı (*radio verilişi üçün*); **electrical ~** mexaniki səs yazısı; **4.** bəstələmə

transect [træn'sekt] *v* köndələn / eninə kəsmək

transfer[1] ['trænsfə:'] *n* **1.** vermə (*əmlakı, pulu və s.*); **2.** barətləmə, köçürmə; **3.** hüq. ötürmə, vermə (*səlahiyyəti*); **4.** köçürmə (*şəkli və s.*); **5.** dəyişmə (*qatar, paroxod və s.*); **6.** *amer.* dəyişmə (*bilet*)

transfer[2] [træns'fə:'] *v* (*-rr-*) **1.** daşımaq, köçürmək, keçirmək, yerini dəyişdirmək; *He transferred his notes to another notebook O, qeydlərini başqa dəftərə köçürdü*; **to ~ a child to another school** uşağı başqa məktəbə keçirmək; *The office is soon being tranferred to another building İdarəni tezliklə başqa binaya köçürəcəklər*; **2.** *müh.* vermək (*əmlakı, pulu və s.*), başqa hesaba yazmaq; **3.** barat etmək

transferable [træns'fə:rəbl] *adj* ötürülə / dəyişdirilə bilən; *All parts of the machine were standard and transferable Maşının bütün hissələri standart və dəyişdirilə bilən idi*

transference ['transfərəns] *n* **1.** ötürmə, vermə; **2.** köçürmə; keçirmə

transfer-ink [træns'fə:ıŋk] *n* mətbəə rəngi / boyası

transfiguration [,trænsfıgju'reıʃn] *n* şəklini / simasını dəyişmə, başqa şəklə düşmə

transfigure [træns'fıgə'] *v* şəklini / simasını dəyişdirmək, başqalaşdırmaq

transfix [træns'fıks] *v* **1.** deşmək; sancmaq, vurub deşmək; **2.** *məc.* abrını verib yerində oturtmaq, susdurmaq; *He was transfixed with horror O, dəhşətdən yerində donub qaldı*

transform [træns'fɔ:m] *v* **1.** çevirmək, döndərmək, ...şəklinə / halına salmaq; *The barn was transformed into a house Anbarı düzəldib otaq halına saldılar*; **2.** *dəyişmək, dəyişdirmək, tanınmaz olmaq*; ***to ~ smth. beyond recognition*** *bir şeyi tanınmaz dərəcədə dəyişdirmək*

transformation [,trænsfə'meıʃn] *n* **1.** çevrilmə, dönmə; **to undergo ~** dəyişmək, dəyişikliyə məruz qalmaq; **2.** *el.* transformasiya; **3.** *riyaz.* dəyişmə, başqa şəklə düşmə; **4.** qadın pariki

transformer [træns'fɔ:mə'] *n* **1.** islahatçı, islahçı; **2.** *el.* transformator

transfuse [træns'fju:z] *v* **1.** *tib.* köçürmək (*süz. qan*), tökmək; **2.** ruhlandırmaq; *The victory transfused courage into the team Qələbə komandanı ruhlandırdı*

transfusion [træns'fju:ʒn] *n tib.* köçürmə; **blood ~** qan köçürmə

transgress [træns'gres] *v* **1.** pozmaq, riayət / əməl etməmək (*qanuna, qaydaya və s.*); **2.** həddini aşmaq; *Your guest's remark transgressed the limits of decency Sənin / Sizin qonağının / qonağınızın atmacaları nəzakət həddini aşdı*; **3.** xəta etmək, zidd getmək

transgression [træns'greʃn] *n* **1.** günah, xəta; qanunu pozma, cinayət; **2.** *geol.* transqressiya

transgressor [træns'gresə'] *n* qanunu pozan, cinayətkar; **2.** günahkar, günah işləyən (*adam*)

transience ['trænzıəns] *n* anilik, çox tez ötüb keçmə

transient ['trænzıənt] *adj* **1.** ötəri, keçici; davamsız; **2.** *amer.* müvəqqəti; **~ population** müvəqqəti əhali

transit ['trænzıt, 'trænsıt] *n* **1.** keçid, keçirilmə; **rapid ~** iti keçid; **2.** tranzit, daşınma; **damaged in ~** daşınmada xarab / zay olmuş

transit-duty ['trænzıt,dju:tı] *n* tranzit rüsumu

transition [træn'zıʃn] *n* **1.** keçid; **a period of ~** keçid dövrü; **2.** yerdəyişmə; **3.** *mus.* modulyasiya

transitional [træn'zıʃənl] *adj* keçici, aralıq, keçid; **a ~ stage** keçid mərhələ; **a ~ government** keçid / aralıq hökumət

transitive ['trænzıtıv] *adj* qram. təsirli; **~ verbs** təsirli fellər

transitory ['trænzıtərı] *adj* ötəri, keçici, müvəqqəti

translate [træns'leıt] *v* **1.** tərcümə etmək; **to ~ word for word** sözbəsöz tərcümə etmək; **to ~ a book from Azerbaijani into English** Azərbaycan dilindən ingilis dilinə kitab tərcümə etmək; **2.** tərcümə olunmaq; *Poetry does not translate easily Poeziya asanlıqla tərcümə olunmur / edilmir*; **3.** anlamaq; *This I translated as a protest Mən bunu etiraz kimi anladım*; **4.** *məc.* həyata keçirmək; yerinə yetirmək; **to ~ ideas / schemes into actions** ideyaları / planları həyata keçirmək; **to ~ promises into actions** vədləri yerinə yetirmək / həyata keçirmək

translation [træns'leıʃn] *n* **1.** tərcümə; **to read smth. in ~** bir şeyi tərcümədə oxumaq; *He is good at translation O, yaxşı tərcüməçidir*; **2.** rad. translyasiya; **3.** yerdəyişmə; **4.** irəliləyiş

translator [træns'leıtə'] *n* tərcüməçi, mütərcim

transliterate [trænz'lıtəreıt] *v* transliterasiya etmək

transliteration [,trænzlıtə'reıʃn] *n* transliterasiya

translocate [træns'loukeıt] *v* kənar etmək, çıxartmaq (*vəzifəsindən*); yerini dəyişdirmək

transmarine [,trænsmə'ri:n] *adj* **1.** xarici, xarici ölkələrdən gətirilmiş; **2.** dəniz suyunun yuduğu

transmigrant [trænz'maıgrənt] *n* bir rayondan / ölkədən başqasına köçən (*şəxs*)

transmigrate ['trænzmaı'greıt] *v* köçmək (*başqa yerə*); köçürülmək

transmigration [,trænzmaı'greıʃn] *n* köçmə; köçürmə; köçürülmə, hicrət

transmissable [trænz'mısəbl] *adj* **1.** ötürülən, nəql edilə bilən; **2.** yoluxucu, yoluxan

transmission [trænz'mıʃn] *n* **1.** ötürmə; **the ~ of news / disease** xəbər / xəstəlik ötürmə; **2.** transmissiya

transmit [trænz'mıt] *v* **1.** ötürmək, nəql etmək; **2.** göndərmək, yola salmaq; **3.** irsən keçmək / yoluxmaq

transmitter [trænz'mıtə'] *n* **1.** radioverici aparat; **2.** translyasiya stansiyası

transmute [trænz'mju:t] *v* çevirmək, döndərmək, ...şəklinə salmaq

transoceanic ['trænz,ouʃı'ænık] *adj* okeanın o tayındakı / tayında olan

transparency [træns'peərənsı] *n 1. şəffaflıq, təmizlik; 2. transparant; 3. amer. diapozitiv*

transparent [træns'peərənt] *adj* **1.** şəffaf, tərtəmiz; **2.** aydın, aşkar, açıq-aşkar

transpiration [,trænspə'reıʃn] *n* **1.** *tər,* tər ifrazatı; **2.** buxarlanma, buğlanma

transpire [træns'paıə'] *v* **1.** aşkar olunmaq; **2.** *d.d.* baş vermək; **3.** buxarlanmaq

transplant [træns'pla:nt] *v* **1.** yerini dəyişdirmək, köçürmək; çıxarıb başqa yerə əkmək (*bitkini*); **2.** *tib.* sümüyün və ya toxumanın bir hissəsini kəsib başqa yerə tikmək və ya calamaq

transplantation [,trænspla:n'teıʃn] *n* **1.** çıxarıb başqa yerə əkmə; **2.** *tib.* transplantasiya

transport[1] [træns'pɔ:t] *n* **1.** nəqliyyat; nəqliyyat vasitələri; **2.** daşıma, daşınma

transport[2] [træns'pɔ:t] *v* daşımaq, gətirmək, aparmaq, köçürmək (*miniklə*)

transportable [træns'pɔ:təbl] *adj* **1.** oynaq, hərəki, mütəhərrik; **2.** səyyar, köçürülə / daşına bilən

transportation [,trænspɔ:'teıʃn] *n* **1.** daşıma, daşınma; **2.** *amer.* daşıma dəyəri / qiyməti; **3.** *amer.* bilet (*dəmir yolunda, tramvayda*)

transporter [træns'pɔ:tə'] *n tex.* transportyor, konveyer

transpose [træns'pouz] *v* **1.** yerini dəyişdirmək, başqa yerə qoymaq, başqasının yerinə qoymaq; **2.** *mus.* bir tondan başqa tona keçirmək

transposition [,trænspə'zıʃn] *n* **1.** yerini dəyişdirmə, başqa yerə qoyma, başqasının yerinə qoyma; **2.** *mus.* bir tondan başqa tona keçirmə; **3.** gediş, yerini dəyişdirmə (*şahmat oyununda*)

trans-ship [træns'ʃıp] *v* **1.** *dən.* bir gəmidən başqasına yükləmək; **2.** bir gəmidən düşüb başqasına minmək, minik dəyişdirmək

trans-shipment [træns'ʃıpmənt] *n* **1.** *dən.* bir gəmidən başqa yerə yükləmə; **2.** minik dəyişdirmə

transvalue [trænz'vælju:] *v* həddindən artıq qiymətləndirmək, çox yüksək qiymət vermək

transverse ['trænsvə:s] *adj* köndələninə / eninə qoyulan; köndələn; ~ **section** köndələn kəsik / oyma / yarıq

trap[1] [træp] *n* tələ; **to set a** ~ tələ qurmaq; **to bait a** ~, **to fall into a** ~ tələyə düşmək

trap[2] [træp] *v* **1.** tələ qurmaq; tələyə salmaq; **2.** *tex.* tutmaq; udmaq, hopdurmaq

trapdoor ['træp'dɔ:] *n* lyuk, anbar ağzı, deşik

trapeze [trə'pi:z] *n* trapesiya

trap-line ['træplaın] *n* tələlər sistemi

trapper ['træpə'] *n* tələ quran ovçu, heyvan tutan ovçu (*tələ ilə*)

trappy ['træpı] *adj d.d.* xətərli, qorxulu, təhlükəli; xain, xaincəsinə, satqıncasına

trap-shooting ['træp,ʃu:tıŋ] *n id.* hərəkət edən hədəfə atma

trash[1] [træʃ] *n d.d.* **1.** pis ədəbi və ya bədii əsər; başdansovma iş, boş söz, cəfəngiyyat; **2.** *amer.* tullantı, zir-zibil; **3.** *amer.* yararsız / bekara adam; yaramaz, alçaq (*adam*)

trash[2] [træʃ] *v* **1.** zir-zibildən təmizləmək; **2.** ağacların ucunu vurmaq / kəsmək; **3.** şəkər qamışının yarpaqlarını təmizləmək; **4.** etinasızlıq / laqeydlik göstərmək

trashy ['træʃı] *adj* **1.** pis, yaramaz, aşağı keyfiyyətli; **2.** amer. vulqar, bayağı (*ədəbiyyat haq.*)

trauma ['trɔ:mə] *n tib.* **1.** travma; **2.** mənəvi travma

traumata ['trɔ:mətə] **trauma** isminin cəm forması

traumatic [trɔ:'mætık] *adj tib.* travmatik, travma

traumatize, -ise ['trɔ:mətaız] *v tib.* travmaya məruz qoymaq; əsəbləri sarsıtmaq

travail[1] ['træveıl] *n* **1.** *d.d.* doğuş sancısı; **2.** gərgin əmək, ağır iş / zəhmət

travail[2] ['træveıl] *v* **1.** doğuş zamanı əziyyət çəkmək; **2.** çətin işi yerinə yetirmək

travel[1] ['trævl] *n* **1.** səyahət, səfər; **a book of** ~ səyahət haqqında kitab; **2.** hərəkət, gediş-gəliş

travel[2] ['trævl] *adj* yol; ~ **expenses** yol xərcləri; ~ **notes** yol qeydləri

travel[3] ['trævl] *v (-ll-)* **1.** səyahət etmək, səfərə çıxmaq; **to** ~ **abroad** xaricə getmək / səyahət etmək; **2.** yayılmaq; *The news travelled fast Xəbər sürətlə yayıldı;* **3.** getmək; *The train was travelling 100 miles an hour Qatar saatda 100 mil sürətlə gedirdi;* **4.** gəzib dolanmaq; **to** ~ **round the**

world dünyanı gəzib dolanmaq; **5.** baxmaq, nəzərdən keçirmək; *His eyes travelled over the picture O, şəkli nəzərdən keçirdi*

travel-bureau ['trævl'bjuərou] *n* səyahət bürosu

travel-film ['trævlfılm] *n* səyahət haqqında film

traveller ['trævlə'] *n* **1.** səyyah, səyahətçi; ~**'s cheque** yol qəbzi, turist talonu; ~ **tales** ağ yalan, uydurma; **2.** *tex.* yüngül araba; **3.** ticarət agenti

travelling[1] ['trævlıŋ] *n* səyahət, səfər

travelling[2] ['trævlıŋ] *adj* **1.** səyahət / səfər edən; səyyar; **a** ~ **kitchen** səyyar mətbəx (*hərbdə*); **a** ~ **library** səyyar kitabxana; ~ **exhibition** səyyar sərgi; **2.** yol; ~ **clothes** yol paltarı

travelling[3] ['trævlıŋ] **to travel** felinin *pr. p* forması

travelling-bag ['trævlıŋbæg] *n* neseser, sakvoyaj

travelling crane ['trævlıŋkreın] *n* körpü kranı

traverse[1] ['trævə:s] *n* **1.** köndələn atılan tir; **2.** travers, bənd

traverse[2] ['trævə:s] *adj* köndələn

traverse[3] ['trævə:s] *v* **1.** kəsmək, iki bölmək; **2.** *hüq.* etiraz / imtina etmək

travesty[1] ['trævıstı] *n* **1.** parodiya, istehza; **2.** karikatura

travesty[2] ['trævıstı] *v* təqlid etmək; ələ salmaq

trawl[1] [trɔ:l] *n* tral, balıq toru

trawl[2] [trɔ:l] *v* tral ilə balıq tutmaq

trawler ['trɔ:lə'] *n* balıqçı gəmisi

tray [treı] *n* **1.** podnos, sini; **to serve dinner on a** ~ podnosda nahar gətirmək / vermək; **2.** xırdavatçı dükanı; **3.** *tex.* altlıq

treacherous ['tretʃərəs] *adj* **1.** xain, satqın, hiyləgər; ~ **glance / smile** hiyləgər baxış / təbəssüm; **2.** xəyanətkar, namərd; **3.** etibarsız; dəyişkən; ~ **ice / branch** etibarsız buz / budaq; ~ **weather** dəyişkən hava; **4.** sürüşkən, qorxulu; ~ **path** sürüşkən cığır / yol; ~ **ice** sürüşkən buz

treacherously ['tretʃərəslı] *adv* xaincəsinə, hiyləgərcəsinə, namərdcəsinə

treachery ['tretʃərı] *n* xəyanət, xainlik, namərdlik, hiyləgərlik

tread[1] [tred] *n* **1.** yeriş; **2.** cütləşdirmə, cütləşmə (*quşlar haq.*); **3.** pillə; **4.** *tex.* diyirlətmə, diyirlənmə, yuvarlatma, yuvarlanma

tread[2] [tred] *v* **1.** addım atmaq, ayaq qoymaq / basmaq; **to** ~ **in** ***smb.*****'s steps** bir kəsin yolu ilə getmək; **to** ~ **lightly** ehtiyatla yerimək; **2.** ***(on, upon, down)*** tapdalamaq, ayaqlamaq; ayaqlayıb əzmək, sıxmaq; **to** ~ **grapes** üzüm sıxmaq / əzmək; **to** ~ **under foot** tapdalamaq

treadle ['tredl] *n tex.* pedal

treadmill ['tredmıl] *n tex.* ötürücü

treason ['tri:zn] *n* xəyanət, xəyanətkarlıq, satqınlıq; **high** ~ vətənə xəyanət

treasonable ['tri:znəbl] *adj* xain, xəyanətkar; xaincəsinə; satqın, satqıncasına

treasonous ['tri:znəs] *adj* = **treasonable**

treasure[1] ['treʒə'] *n* daş-qaş, cavahirat, dəfinə, xəzinə; **buried** ~ basdırılmış xəzinə / dəfinə

treasure[2] ['treʒə'] *v* **1.** saxlamaq, mühafizə etmək; **2.** əziz tutmaq, çox qiymətləndirmək; qədrini bilmək; *I shall always treasure the memory of today Mən bu günün xatirəsini həmişə əziz tutacam*

treasure-house ['treʒəhaus] *n* xəzinə

treasurer ['treʒərə'] *n* **1.** xəzinədar, xəzinəçi; **2.** saxlayan / mühafizə edən / qoruyan adam (*dəyərləri, qiymətli şeyləri, kolleksiyaları və s.*)

treasury ['treʒərı] *n* **1.** xəzinə; **2. the Treasury** Dövlət xəzinəsi; maliyyə nazirliyi; **3.** *amer.* **Secretary of the Treasury** Maliyyə Naziri; **4.** dövlət, əmlak; pul

treat[1] [tri:t] *n* **1.** ləzzət, kef, səfa, nəşə; *It was a treat to hear the children sing Uşaqların oxuduğu mahnını dinləmək ləzzət verdi;* **2.** qonaq etmə, qonaqlıq; *This is to be my treat. It's my treat. The treat is on me Bu qonaqlıq mənim hesabımadır;* **to stand** ~ qonaq etmək; **3.** piknik, gəzinti, təməzzöh; **4.** *d.d.* həzz, məmnunluq; The roses are looking a treat Güllər adama həzz / nəşə verir

treat[2] [tri:t] *v* **1.** rəftar etmək, davranmaq, yanaşmaq; münasibət göstərmək; **to** ~ ***smb.*** **badly / kindly** bir kəslə pis / yaxşı rəftar etmək; **to** ~ **smb. with kindness** bir

kəsə mehriban münasibət göstərmək; **to ~ someone as an equal** bir kəslə öz tay-tuşu kimi rəftar etmək; *We were treated with respect Bizə hörmətlə yanaşdılar;* **2.** emal etmək; **to ~ with acid** turşu ilə emal etmək; **3.** əlavə etmək, qarışdırmaq; *The water is treated with chlorine Suya xlor əlavə edilir;* **4.** müalicə etmək; **to ~ *smb.* for a cold with a newly manufactured drug** bir kəsi soyuqdəymədən təzə istehsal olunmuş dərmanla müalicə etmək; **5.** şərh / izah etmək; bəhs etmək; *The book treats of poetry Bu kitabda poeziyadan bəhs edilir;* **6.** dəvət etmək (*teatra, kinoya və s.*); **7.** qonaq etmək; **to ~ *smb.* to an ice-cream** bir kəsi dondurmaya qonaq etmək; **8.** danışıq aparmaq; **to ~ for peace with the enemy** düşmənlə sülh danışıqları aparmaq; **9.** *geol.* zənginləşdirmək (*filizi, mineralı*)

treatise [ˈtri:tɪs] *n* elmi əsər; **to write a ~** elmi əsər yazmaq

treatment [ˈtri:tmənt] *n* **1.** rəftar; münasibət; **objective ~ of the subject** məsələyə obyektiv münasibət; **2.** *tex.* emal, emal etmə; **a method of ~ with acid** turşu ilə emal etmə üsulu; **3.** *tib.* müalicə, qulluq; **to take ~s** müalicə olunmaq; **a new ~ for rheumatism** revmatizmin yeni müalicə üsulu; **to undergo ~ for asthma** astma xəstəliyindən müalicə olunmaq; **4.** hopdurma, canına çəkdirmə; **5.** zənginləşmə (*filiz, mineral və s. haq.*); **6.** izah, şərh

treaty [ˈtri:tɪ] *n* müqavilə, saziş; **peace ~, ~ of peace** sülh müqaviləsi / sazişi; **~ of friendship** dostluq müqaviləsi / sazişi; **to enter into ~** müqavilə / saziş bağlamaq; **to observe a ~** müqaviləyə / sazişə riayət etmək; **to renounce a ~** müqavilədən / sazişdən imtina etmək

treble[1] [ˈtrebl] *n* **1.** üç qat (*keyfiyyət*); **2.** *mus.* zil səs, soprano

treble[2] [ˈtrebl] *adj* **1.** üçqat, üçqat artıq; **2.** yüksək tonlu, zil (*səs haq.*)

treble[3] [ˈtrebl] *v* **1.** üç dəfə artmaq, üçqat artırılmaq; **2.** zil səslə oxumaq

tree[1] [tri:] *n* **1.** ağac; **green ~s** yaşıl ağaclar; **to climb a ~** ağaca çıxmaq / dırmaşmaq; **2.** şəcərə, nəsil ağacı; **a family ~** nəsil şəcərəsi; **3.** dar ağacı; **4.** ayaqqabı qəlibi; **5.** *tex.* dayaq, dirək, tir; **6.** *tex.* val; ox, mehvər;

◊ **to be at the top of the ~** əhəmiyyətli yer tutmaq; **up a ~** *d.d.* çıxılmaz vəziyyətdə

tree[2] [tri:] *v* **1.** ağaca dırmaşdırmaq; *The dog treed the cat İt pişiyi ağaca dırmaşdırdı;* **2.** ağaca çıxmaq / dırmaşmaq; *The hunter had to tree for his life Həyatını xilas etmək üçün ovçu ağaca dırmaşmalı oldu;* **3.** qəlibə salmaq (*ayaqqabını*)

tree-fern [ˈtri:ˈfə:n] *n* qıjı

tree-frog [ˈtri:ˈfrɔg] *n zool.* ağac qurbağası

treeless [ˈtri:lɪs] *adj* ağacsız, çılpaq, meşəliyi az olan; **a ~ plain** ağacsız / çılpaq düzəngah / düzənlik

tree-lined [ˈtri:laɪnd] *adj* ağaclarla əhatələnmiş, kənarında ağac əkilmiş; **a ~ avenue / road** ağaclarla əhatələnmiş / kənarlarında ağaclar əkilmiş xiyaban / yol

trefoil [ˈtrefɔɪl] *n* **1.** yonca; **2.** üçyarpaqlı bəzəkli bitki

trellis[1] [ˈtrelɪs] *n* **1.** barmaqlıq; **2.** bitkilərin sarmaşması və ya müəyyən şəkildə durması üçün xüsusi sipər və ya barmaqlıq; məhəccər; **3.** dayaq (*meyvə ağaclarına vurulan*)

trellis[2] [ˈtrelɪs] *v* **1.** dayaq vurmaq (*meyvə ağaclarına*); **2.** tor düzəltmək (*sarmaşan bitkilər üçün*); torla örtmək / bağlamaq

tremble[1] [ˈtrembl] *n* titrəmə, əsmə, titrəyiş; **all in a ~** canına lərzə / qorxu düşmə; *There was a tremble in her voice Onun səsində bir titrəmə / titrəyiş vardı*

tremble[2] [ˈtrembl] *v* **1.** əsmək, titrəmək; **to ~ with anger / fear / cold** hirsdən / qorxudan / soyuqdan əsmək / titrəmək; **2.** qorxmaq, ehtiyat etmək; lərzəyə salmaq / düşmək; *I tremble to think what he might have done Onun nə edə biləcəyini fikirləşəndə mən lərzəyə düşürəm;* **3.** yellənmək, dalğalanmaq

trembling[1] [ˈtremblɪŋ] *n* **1.** titrəmə, əsmə; **2.** qorxu, lərzə; **in fear and ~** qorxu və lərzə içində

trembling[2] [ˈtremblɪŋ] *adj* əsən, titrəyən, titrək; **a ~ voice** titrəyən səs; **in a ~ voice** titrək səslə

trembly [ˈtremblɪ] *adj* **1.** titrək, titrəyən; **2.** kələ-kötür, əyri-üyrü (*yazıda və s.*); **3.** utancaq; qorxaq, ürəksiz, ağciyər

tremendous [trɪˈmendəs] *adj* **1.** qorxulu; dəhşətli; **~ events of the war** müharibənin dəhşətli hadisələri; **2.** çox böyük, iri; nəhəng; **a ~ house** çox böyük / iri ev

tremendously [trɪˈmendəslɪ] *adv* fövqəladə, olduqca, son dərəcədə; **~ pleased** çox / son dərəcə razı; *He is tremendously strong O, olduqca güclüdür*

tremor [ˈtremə'] *n* **1.** əsmə; titrəyiş; **2.** titrətmə; təkan; **earthquake ~s** yeraltı təkanlar

tremulous [ˈtremjuləs] *adj* **1.** titrək, titrəyən; **a ~ voice** titrək səs; **2.** qorxaq; cəsarətsiz; həyəcanlı

trench[1] [trentʃ] *n* **1.** xəndək, çuxur; **2.** *hərb.* səngər; **to open ~** səngər qazmaq

trench[2] [trentʃ] *v* **1.** qazmaq (*xəndək, səngər və s.*); **2.** yarmaq; deşmək

◊ **to ~ upon** 1) qəsd etmək; müdaxilə etmək; **to ~ upon *smb.*'s time** bir kəsin vaxtını almaq; 2) bərabər olmaq, yaxın gəlmək; *His answer trenched upon insolence Onun cavabı ədəbsizliyə bərabər idi*

trenchant [ˈtrentʃənt] *adj* **1.** iti, kəskin; **a ~ wit** iti zəka; **2.** sərt, kobud (*söz və s.*); **~ style** sərt üslub; **3.** aydın, dəqiq; **~ policy** aydın siyasət

trench-bomb [ˈtrentʃbɔm] *n* hərb. əl qumbarası

trench coat [ˈtrentʃkout] *n* hərb. əsgər şineli

trencher [ˈtrentʃə'] *n* **1.** əsgər; **2.** xəndək qazan əsgər

trenchercap [ˈtrentʃəkæp] *n* baş geyimi

trencherman [ˈtrentʃəmən] *n* **1.** qarınqulu; **2.** müftəxor

trench mortar [ˈtrentʃˈmɔ:tə'] *n hərb.* minomyot, minaatan

trend[1] [trend] *n* istiqamət, cərəyan; meyl, tendensiya; **new ~s in scientific thought** elmi fikirdə yeni cərəyanlar / istiqamətlər; **the latest ~s in modern music** müasir musiqidə ən son cərəyanlar / meyllər

trend[2] [trend] *v* **1.** sapdırılmaq; yönəlmək; *The road trends to the north Yol şimala / şimal istiqamətinə yönəlir;* **2.** meyl etmək, meyli olmaq

trepidation [ˌtrepɪˈdeɪʃn] *n* **1.** titrəmə, titrəyiş; **2.** həyəcan; narahatlıq; **fear and ~** qorxu və həyəcan

trespass[1] [ˈtrespəs] *n* **1.** qəsd; sui-istifadə; **2.** *hüq.* varisliyin pozulması; **3.** *hüq.* qanun pozuntusu; təqsir; **4.** *din.* günah

trespass[2] [ˈtrespəs] *v* **1.** qəsd / sui-istifadə etmək; **to ~ upon *smb.*'s hospitality** bir kəsin qonaqpərvərliyindən sui-istifadə etmək; **2.** varislik hüququnu pozmaq; **3.** qanun pozmaq; **4.** müdaxilə etmək

trespasser [ˈtrespəsə'] *n* **1.** başqasının mülkiyyətinə soxulan / girən adam; **2.** qanun pozan, cinayətkar

tress [tres] *n* **1.** uzun saç / tel; hörük; **2.** açıq buraxılmış / gərdənə tökülmüş saç

tressed [trest] *adj* **1.** hörüklü; **2.** hörülmüş

trestle [ˈtresl] *n* **1.** estakada; **2.** *inş.* eşşək; taxtabənd, körpü (*taxta-şalbandan və ya metaldan düzəldilən müvəqqəti qurğu*)

trews [tru:z] *n pl* dama-dama şalvar

trey [treɪ] *n* üçlük (*kart oyununda*); üç xal (*kart oyununda*)

triable [ˈtraɪəbl] *adj* **1.** təcrübəyə yararlı; **2.** *hüq.* məhkəməyə aid

triad [ˈtraɪəd] *n* **1.** üç nəfərdən ibarət qrup, triada; **2.** *mus.* üç səsli

triage [ˈtraɪɪdʒ] *n* **1.** çeşidləmə, çeşidlərə / növlərə ayırma; **2.** aşağı növlü / keyfiyyətli qəhvə dənı

trial[1] [ˈtraɪəl] *n* **1.** sınaq, təcrübə; **to give a ~** sınaqdan keçirmək; **to learn by ~ and error** təcrübədən və səhvdən öyrənmək; **to be on ~** sınaq müddətində olmaq, təcrübə keçmək; **2.** həyəcan, ağır sınaq; **the ~s of old age** qocalığın ağır sınaqları; **3.** *hüq.* məhkəmə, istintaq; **to bring to ~** məhkəməyə / məhkəmə məsuliyyətinə cəlb etmək; **to be on *one's* ~, to stand / to undergo ~** işi məhkəmədə olmaq; *He will get a fair trial O, qanunla cəzalandırılacaq / ittiham olunacaq;* **4.** təşəbbüs; sınaq, təcrübə; **5.** geol. kəşfiyyat, axtarış;

◊ *That child is a real trial to me Bu uşaq mənim başıma əl baladır*

trial[2] [ˈtraɪəl] *adj* sınaq, nümunə üçün, sınaq üçün edilən; **~ period** sınaq dövrü / müddəti; **~ shot** *hərb.* sınaq atəşi; **~ flight** sınaq uçuşu

trial jury [ˈtraɪəlˈdʒuərɪ] *n hüq.* on iki iclasçıdan / vəkildən ibarət məhkəmə

triangle [ˈtraɪæŋgl] *n* **1.** üçbucaq; **a right-angled ~** düzbucaqlı üçbucaq; **2.** künyə

triangular [traɪˈæŋgjulə] *adj* **1.** üçbucaqlı; **2.** üçüzlü, üçtərəfli; **a ~ pyramid** üçtərəfli / üçüzlü piramida; **3.** üç nəfərin iştirakı ilə yaranan; **~ agreement** üçtərəfli müqavilə

triangulate [traɪˈæŋgjuleɪt] *v* **1.** tranqulyasiya aparmaq, dəqiq ölçmək; **2.** üçbucaq formasına salmaq

tribal [ˈtraɪbəl] *adj* tayfa, qəbilə; **~ war** tayfa / qəbilə davası; **~ languages** qəbilə / tayfa dilləri

tribe [traɪb] *n* **1.** tayfa, nəsil, qəbilə; **warring ~s** döyüşən qəbilələr; *I hate the whole tribe of them Mən onların bütün nəslinə nifrət edirəm;* **2.** dəstə, qrup; **~ of drunken hooligans** sərxoş xuliqan dəstəsi

tribesman [ˈtraɪbzmən] *n* qəbilə üzvü; həmqəbilə, qohum

tribulation [ˌtrɪbjuˈleɪʃn] *n* dərd, kədər, bədbəxtlik; **trials and ~s** keşməkeşlər və bədbəxtliklər

tribunal [traɪˈbjuːnl] *n* **1.** məhkəmə; tribunal; **the ~ of public opinion** ictimai rəy məhkəməsi; **2.** hakim kürsüsü; **3.** hərbi çağırışdan azad edən komissiya

tribune [ˈtrɪbjuːn] *n* tribuna, xitabət kürsüsü; natiq üçün hündür yer; kafedra

tributary[1] [ˈtrɪbjutərɪ] *n* **1.** bac / xərac verən; vergi verən dövlət; **2.** qol (*çayda*)

tributary[2] [ˈtrɪbjutərɪ] *adj* **1.** vergi verən; tabelikdə olan; **2.** çay; **~ stream** çay axını

tribute [ˈtrɪbjuːt] *n* **1.** xərac, bac, vergi; **to lay under ~** vergi qoymaq; **2.** haqq; **to pay a ~ to** *smb.* bir kəsə haqqını / qiymətini vermək; **3.** kollektiv vergi, hədiyyə, mükafat; **floral ~s** çiçək hədiyyəsi; **as a ~ to her loyalty** onun sədaqətinə mükafat kimi

trice[1] [traɪs] *n* an; **in a ~** bir anda; dərhal

trice[2] [traɪs] *v* *dən.* çəkmək, bağlamaq, bənd etmək (*adət. to ~ up*)

trichotomy [traɪˈkɔtəmɪ] *n* üç hissəyə bölmə, üç yerə ayırma

trichromatic [ˌtraɪkrouˈmætɪk] *adj* üçrəngli

trick[1] [trɪk] *n* **1.** hiyləgərlik, kələk; **by ~** hiyləgərliklə; **to play smb. a ~** bir kəsə kələk gəlmək; **2.** fokus, hoqqa; məharət; *None of your tricks! Hoqqa çıxarma / çıxarmayın!;* **a dirty ~** alçaqlıq, əclaflıq; **to do ~s** fokus göstərmək; **3.** zarafat; dəcəllik, şuluqluq; **to play a ~ on smb.** bir kəslə zarafat etmək; **childish ~s** uşaq dəcəlliyi; **to play a dirty ~ on** *smb.* bir kəsə qarşı alçaqlıq / pislik etmək; *He knows all the tricks O bütün fırıldaqları bilir;* **4.** səriştə, təcrübə; *I don't know the trick of it Bunu necə etməkdə mənim səriştəm yoxdur;* **all the ~s and turns** bütün hiyləgərliklər və biclikləri; **5.** xüsusiyyət (*sifət, səs*); tərz, vərdiş (*əsas. pis vərdiş*); **certain ~s of style** üslubun bəzi xüsusiyyətləri; *He has a trick of repeating himself Təkrarlamaq onun vərdişidir;* **6.** vurulan kart (*qumar oyununda*); **to take a ~** vurulan kartı götürmək; **7.** *dən.* növbə, əvəz etmə (*sükanda*); **to take / to have / to stand** *one's* **~** növbə çəkmək, növbədə durmaq; **8.** *amer. d.d.* uşaq, körpə; **a little / pretty ~** balaca / qəşəng körpə;

◊ **to do the ~** məqsədə nail olmaq / çatmaq; *This medicine should do the trick Bu dərman mütləq təsir etməlidir*

trick[2] [trɪk] *v* **1.** aldatmaq, kələk gəlmək, tovlamaq; *The man tricked her out of the money Kişi onu tovlayıb pulunu əlindən aldı;* **2.** pis vəziyyətdə qoymaq; **to ~ out / up** məharətlə / ustalıqla bəzəmək

trickery [ˈtrɪkərɪ] *n* **1.** aldatma, kələk gəlmə; **2.** hiyləgərlik, fırıldaq

trickle[1] [ˈtrɪkl] *n* şırnaq, xəfif axın, cərəyan; **a ~ of blood / water** qan / su axını

trickle[2] [ˈtrɪkl] *v* nazik şırnaqla axmaq, süzülmək, axmaq, damcılamaq; *Blood trickled from the wound Yaradan qan axdı*

trickster [ˈtrɪkstə'] *n* **1.** yalançı, zirək / dırbaş adam; **2.** *amer.* hiyləgər, fırıldaqçı (*adam*)

tricksy [ˈtrɪksɪ] *adj* **1.** nadinc, dəcəl; **2.** etibarsız, saxta; **3.** *d.d.* şıq geyinmiş, bəzənib-düzənmiş

tricky [ˈtrɪkɪ] *adj* **1.** bic, hiyləgər; hazırcavab; **a ~ politician** bic / hiyləgər siyasətçi; **2.** mürəkkəb; anlaşılmaz; **a ~ situation** mürəkkəb vəziyyət; **a ~ problem in mathematics** riyaziyyatda mürəkkəb məsələ; **~ argument** anlaşılmaz dəlil; **3.** etibarsız; **a ~ brake** etibarsız əyləc / tormoz

tricolour[1] [ˈtrɪkələ'] *n* üçrəngli bayraq; **the Azerbaijan ~** Azərbaycanın üçrəngli bayrağı

tricolour[2] [ˈtrɪkələ'] *adj* üçrəng; **a ~ flag** üçrəng bayraq

tricot [ˈtrɪkou] *n fr.* **1.** triko; **2.** trikotaj, trikotaj məmulatı

tricycle[1] [ˈtraɪsɪkl] *n* **1.** üççarxlı / üçtəkərli velosiped; **2.** arabalı / beşikli motosikl

tricycle[2] [ˈtraɪsɪkl] *v* üççarxlı velosiped / motosikl sürmək

trident [ˈtraɪdənt] *n* üçbaşlı əsa

tried [traɪd] *adj* sınanmış, sədaqətli; *He is a friend, tried and true O, sınanmış və sədaqətli dostdur*

triennial[1] [traɪˈenjəl] *n* **1.** üç ildən bir təkrar olunan hadisə; **2.** üçillik proses / müddət və s.; **3.** üçillik ildönümü; **4.** üçillik bitki

triennial[2] [traɪˈenjəl] *adj* **1.** üçillik, üç il davam edən; **2.** hər üç ildən bir təkrar olunan

trifle[1] [ˈtraɪfl] *n* **1.** boş / əhəmiyyətsiz / cüzi / mənasız şey; **a ~** bir qədər, yüngülcə; *Don't waste time on trifles Boş / mənasız şeylərə vaxtını / vaxtınızı itirmə / itirməyin; He seems a trifle annoyed O bir qədər hirsli görünür;* **2.** az, az miqdarda, cüzi məbləğdə; *Put a trifle of sugar in my tea Mənim çayıma bir az qənd sal / salın*

trifle[2] [ˈtraɪfl] *v* **1.** zarafat etmək, zarafatlaşmaq, ələ salmaq; *He is not a man to trifle with Onunla zarafat etmək olmaz;* **2.** boş şeylərlə məşğul olmaq; *He trifles time away O, vaxtını boş şeylərə sərf edir;* **3.** oynamaq, oynatmaq; *Don't trifle with your food Xörəyinlə / Xörəyinizlə oynama / oynamayın;* **to ~ with** *smb.***'s affections** bir kəsin hissləri ilə oynamaq

trifling[1] [ˈtraɪflɪŋ] *n* **1.** sataşma, ələ salma; lağlağı; **2.** vaxt itkisi, vaxt itirmə

trifling[2] [ˈtraɪflɪŋ] *adj* **1.** boş, mənasız; **a ~ talk** boş / mənasız söhbət; **2.** cüzi, yersiz, yaramaz; **a ~ joke** yersiz zarafat; **a ~ amount** cüzi məbləğ

triform [ˈtraɪfɔːm] *adj* üçformalı, üçşəkilli

trig[1] [trɪg] *adj* **1.** səliqəli, təmizkar, təmiz; **2.** möhkəm, sağlam; **3.** tərtibli, müntəzəm, dürüst

trig[2] [trɪg] *v* **1.** (*up*) səliqəli saxlamaq; **2.** bəzəmək, geyindirmək; **3.** doldurmaq, tıxamaq; **4.** *tex.* tormozlamaq, dayandırmaq

trigger[1] [ˈtrɪgə'] *n* **1.** *hərb.* tətik; **to pull the ~** tətiyi çəkmək; **2.** *mex.* işə salma

trigger[2] [ˈtrɪgə'] *v* **1.** səbəb / bais olmaq; törətmək; *It triggered off a storm of protest Bu, etiraz dalğasına səbəb oldu;* **2.** işə salmaq, hərəkətə gətirmək

trigger-happy [ˈtrɪgəˌhæpɪ] *adj* **1.** *d.d.* silahla ağılsız / düşüncəsiz davranan; **to be ~** hədəfi müəyyən etmədən atəş açmaq; **2.** davakar, təcavüzkar

trigonometric [ˌtrɪgənəˈmetrɪk] *adj riyaz.* triqonometrik

trigonometrical [ˌtrɪgənəˈmetrɪkəl] *adj* = **trigonometric**

trigonometry [ˌtrɪgəˈnɔmɪtrɪ] *n riyaz.* triqonometriya

trigonous [ˈtrɪgənəs] *adj* üçbucaqlı, üçkünc

trihedral [traɪˈhiːdrəl] *adj riyaz.* üçüzlü

trihedron [traɪˈhiːdrən] *n riyaz.* üçüzlü (cisim)

trilateral [traɪˈlætərəl] *adj* üçtərəfli, üçyanlı

trilby [ˈtrɪlbɪ] *n* yumşaq keçə şlyapa

trilingual [traɪˈlɪŋgwəl] *adj* **1.** üçdilli; **2.** üç dildə danışan

trill[1] [trɪl] *n* **1.** *mus.* trel; **2.** *dilç.* titrək səs

trill[2] [trɪl] *v* **1.** *mus.* cəh-cəh / zəngulə vurmaq; *The canary is trilling in the cage Sarıbülbül qəfəsdə cəh-cəh vurur;* **2.** titrək səs tələffüz etmək

trilling [ˈtrɪlɪŋ] *n* üçəm, üç əkiz uşaq

trillion [ˈtrɪljən] *n* **1.** kvintilyon; **2.** *amer.* trillion

trilogy [ˈtrɪlədʒɪ] *n* trilogiya

trim[1] [trɪm] *n* **1.** nizam, intizam; **2.** hazırlıq, hazır olma; **in fighting ~** döyüşə hazır vəziyyətdə olma; **to be in good ~** yaxşı formada olmaq (*idmançı haq.*); **3.** geyim, bəzək-düzək, zinət; **4.** *amer.* vitrin bəzəyi; **5.** kəsib qısaltma / gödəltmə; qayçılama (*saçı*); **to give someone a ~** kiminsə saçını qısaltmaq

trim[2] [trɪm] *adj* **1.** səliqəli, təmiz; qaydaya salınmış; **2.** gözəl geyinmiş, bəzənib-düzənmiş; **3.** *d.d.* hazır vəziyyətdə

trim[3] [trɪm] *v* **1.** səliqəyə salmaq; **to ~ oneself** özünü səliqəyə salmaq; **2.** kəsmək, qayçılamaq; **to ~ dead branches off a tree** ağacın quru budaqlarını kəsmək; **3.** bəzəmək (*paltarı*); **4.** barışdırmaq

trimester [traıˈmestə'] *n* **1.** rüb, üç ay; **2.** üç-aylıq müddət

trimmer [ˈtrımə'] *n* **1.** nizamlayıcı; **2.** ikiüzlü; hər bir şəraitə uyğunlaşan adam; **3.** *dən.* yükün yığılması / yerləşdirilməsi

trimming [ˈtrımıŋ] *n* **1.** haşiyə, bəzək (*paltarda*); **2.** *d.d.* qamçı, xuruş; **3.** *d.d.* vurma, döymə; **4.** doldurma (*lampanı və s.*)

trine [traın] *adj* **1.** üçqat, üçqat artıq; **2.** əlverişli, münasib

trinket [ˈtrıŋkıt] *n* **1.** bəzək-düzək; brelok; **2.** boş / əhəmiyyətsiz şey

trinomial[1] [traıˈnoumjəl] *n riyaz.* üçhədli

trinomial[2] [traıˈnoumjəl] *adj* **1.** *riyaz.* üçhədli; **2.** *biol.* trinominal

trio [ˈtrı:ou] *n mus.* trio, üçlük

trip[1] [trıp] *n* **1.** səyahət, səfər (*qısa*); **a round ~** ikitərəfli səfər; **a business ~** işgüzar səfər; **to take a ~** getmək, dəyib qayıtmaq (*minik1ə*); **2.** asta yeriş, yüngül addım; **3.** büdrəmə; **4.** səhv / yanlış addım; **5.** *id.* badalaq

trip[2] [trıp] *v* **(-pp-) 1.** yerimək, tez-tez və asan yerimək: *She tripped happily about the room O, otaqda bəxtəvərcəsinə gəzişdi*; **2. (to ~ on / over / up)** büdrəmək, ilişib yıxılmaq: *He tripped over a stone O, daşa ilişib büdrədi*; **3.** səhv etmək: *All are apt to trip Hər bir kəs səhv edə bilər*; **4.** badalaq vurmaq: *Bill put out his foot and tripped me Bill ayağını uzadaraq mənə badalaq vurdu*; **5.** dolaşdırmaq, çaşdırmaq: *That question tripped us all O sual bizim hamımızı çaşdırdı*; **to ~ up a witness by artful questions** dolaşıq suallarla şahidi çaşdırmaq; **6.** üstünü açmaq, ifşa etmək; **7.** *arx.* səfərə çıxmaq, ekskursiyaya getmək; **8.** *tex.* ayırmaq, aralamaq (*vaqonu və s.*)

tripartite [ˈtraıˈpɑ:taıt] *adj* **1.** üç hissədən / vahiddən ibarət olan, üçtərəfli; **a ~ conference** üç dövlətin konfransı; **2.** üçlük

tripe [traıp] *n* **1.** işkəmbə (*heyvan qarnından bişirilən yemək*); **2.** *sl* cəfəngiyyat, axmaq söz

trip-hammer [ˈtrıp,hæmə'] *n tex.* düşən gürz, böyük çəkic

triphibious [traıˈfıbıəs] *adj* yerdə, dənizdə və havada baş verən; **~ warfare** quruda, suda və havada aparılan müharibə

triphthong [ˈtrıfθɔŋ] *n dilç.* triftonq

triple[1] [ˈtrıpl] *adj* **1.** üçqat, üçqat artıq; **2.** üç hissədən ibarət olan, üçlük; **Triple Alliance** Üçlər İttifaqı, üç dövlətin ittifaqı

triple[2] [ˈtrıpl] *v* üç dəfə / üçqat artırılmaq

triplet [ˈtrıplıt] *n* **1.** üçlük; **2.** üçəm, üç əkiz uşaq; **3.** *mus.* triol; **4.** üç nəfərlik

triplex [ˈtrıpleks] *adj* **1.** üçqat, üçqat artıq; **2.** üçtərəfli; **3.** *tex.* tikilmiş, bina edilmiş

triplicate[1] [ˈtrıplıkeıt] *n* üç nüsxədən biri; **in ~** üç nüsxədə

triplicate[2] [ˈtrıplıkıt] *adj* üçqat, üçqat artıq, üç hissədən ibarət olan

triplicate[3] [ˈtrıplıkeıt] *v* üç dəfə / üçqat artırmaq; üç nüsxədə tərtib etmək

triplication [,trıplıˈkeıʃn] *n* üç dəfə / üçqat artırma

tripod[1] [ˈtraıpɔd] *n* **1.** üçayaq, sacayaq; ştativ, altlıq; **2.** üçayaqlı miz / masa / kürsü

tripod[2] [ˈtraıpɔd] *adj* üçayaqlı, üçqıçlı

tripos [ˈtraıpɔs] *n* imtahan, əla qiymət almaq üçün imtahan (*Kembricdə*)

tripper [ˈtrıpə'] *n* ekskursant, ekskursiyaçı, turist

triquetrous [traıˈkwetrəs] *adj* **1.** üçbucaqlı, üçüzlü; **2.** *bot.* üçgül

trisect [traıˈsekt] *v* üç bərabər hissəyə bölmək

trisyllabic [ˈtraısıˈlæbık] *adj* üçhecalı; **a ~ word** üçhecalı söz

trisyllable [ˈtraıˈsıləbl] *n* üçhecalı söz

trite [traıt] *adj* mənasız, bayağı, çeynənmiş; **a ~ phrase** çeynənmiş ifadə; **a ~ metaphor** çeynənmiş / köhnə metafora / məcaz

triumph[1] [ˈtraıəmf] *n* **1.** triumf, təntənə; **2.** qələbə, zəfər; **a shout of ~** zəfər / qələbə qışqırığı

triumph[2] [ˈtraıəmf] *v* **1.** bayram etmək / keçirtmək; şadlanmaq, sevinmək; **2.** qalib / üstün gəlmək; **to ~ over an enemy** düşmənə qalib gəlmək

triumphal [traıˈʌmfəl] *adj* zəfər, təntənə; **~ procession / arch** zəfər nümayişi / tağı

triumphant [traıˈʌmfənt] *adj* **1.** qalibiyyətli, müzəffər; yenilməz; **the ~ army** müzəffər / yenilməz ordu; **2.** şən, qələbə çalan: *We heard their triumphant laughter Biz onların şən gülüşünü eşitdik*

trivet[1] [ˈtrıvıt] *n* **1.** sacayaq; **2.** altlıq (*tava, çaynik və s. üçün*)

trivet[2] [ˈtrıvıt] *adj* üçayaqlı, üçqıçlı; **a ~ table** üçayaqlı masa / stol

trivia [ˈtrıvıə] *n lat. pl* əhəmiyyətsiz / boş şey

trivial [ˈtrıvıəl] *adj* **1.** yüngül, adi; boş; **~ injury** yüngül zədə; **~ matters** boş şeylər; **2.** cüzi, əhəmiyyətsiz, mənasız; **a ~ loss** cüzi itki; *She owes me a trivial sum Onun mənə cüzi məbləğdə borcu var*; **3.** məhdudlaşdırılmış, azaldılmış; **4.** qeyri-elmi, elmə zidd

triviality [,trıvıˈælıtı] *n* **1.** bayağılıq, adilik; **2.** cüzilik; əhəmiyyətsizlik

triweekly[1] [traıˈwi:klı] *n* hər üç həftədən bir çıxan periodik nəşr

triweekly[2] [traıˈwi:klı] *adj* **1.** hər üç həftədən bir baş verən; **2.** həftədə üç dəfə çıxan

trod [trɔd] **to tread** *felinin pt forması*

trodden [ˈtrɔdn] **to tread** *felinin pp forması*

Trojan[1] [ˈtroudʒən] *n* **1.** troyalı; **2.** güclü və zəhmətkeş / dözümlü adam;
◊ **to work like a ~** cidd-cəhdlə işləmək, səylə çalışmaq

Trojan[2] [ˈtroudʒən] *adj* troya; **the ~ War** Troya müharibəsi

troll[1] [troul] *n* **1.** müğənnilərin / xanəndələrin növbə ilə oxuduqları kuplet; **2.** balıq tutmaq üçün lövhəcik

troll[2] [troul] *v* **1.** oxumaq, məşq etmək (*növbə ilə*); **2.** balıq tutmaq; **3.** diyirlətmək; diyirlənmək

trolley [ˈtrɔlı] *n* **1.** əl arabası; **2.** vaqonet (*kiçik vaqon*); **3.** *amer.* tramvay

trolley-bus [ˈtrɔlıbʌs] *n* trolleybus

trolley-car [ˈtrɔlıkɑ:'] *n amer.* tramvay

trollop [ˈtrɔləp] *n* **1.** pinti, natəmiz; **2.** *d.d.* fahişə

tromometer [trouˈmɔmıtə'] *n* mikro-seysmometr

troop[1] [tru:p] *n* **1.** dəstə, qrup; **a ~ of schoolchildren** bir dəstə məktəb uşağı; **2.** *pl* qoşun, ordu; **foreign ~s** xarici qoşunlar; **3.** sürü, naxır; **4.** *amer.* *hərb.* eskadron; **5.** *hərb.* toplanma siqnalı

troop[2] [tru:p] *v* **1.** yığılmaq, toplaşmaq; **2.** dəstə ilə hərəkət etmək; **3.** cərgə ilə / nizamla keçmək; **4.** sıraya düzülmək; **to ~ away** tələsik yola düşmək; uzaqlaşmaq; **to ~ round** əhatəyə / mühasirəyə almaq;
◊ **to ~ the colour** bayrağı təntənəli şəkildə gətirmək

troop-carrier [ˈtru:p,kærıə'] *n* **1.** *av.* nəqliyyat-desant təyyarəsi; **2.** *hərb.* şəxsi heyəti daşımaq üçün transportyor

troop duty [ˈtru:p djuːtı] *n hərb.* döyüş xidməti; hərbi xidmət

trooper [ˈtru:pə'] *n* **1.** süvari; süvari əsgər; **2.** zirehli tank qoşunları əsgəri; **3.** paraşüt-desant qoşunları əsgəri;
◊ **to swear like a ~** söyüş söymək, ağzına gələni demək

troopship [ˈtru:pʃıp] *n* əsgərləri daşımaq / aparmaq üçün nəqliyyat

troop-train [ˈtru:ptreın] *n* hərbi eşelon, qoşun qatarı

trope [troup] *n ədəb.* kinayə, məcaz

trophy [ˈtroufı] *n* **1.** qənimət; **war ~** müharibə qəniməti; **2.** *amer.* kubok; mükafat

tropic [ˈtrɔpık] *n* tropik; **the ~s** tropiklər; **to live in the ~s** tropik ölkələrdə yaşamaq

tropical [ˈtrɔpıkəl] *adj* **1.** tropik; **heavy ~ rains** güclü tropik yağışlar; **~ forests** tropik meşələr; **2.** çox isti, qızğın

trot[1] [trɔt] *n* **1.** löhrəm / yortma yeriş; **at a ~** löhrəm yerişlə, yortaraq; *The horse broke into a trot At yortmağa başladı*; **2.** sürətli / cəld yeriş; **3.** yeriməyi öyrənən uşaq;
◊ **to keep smb. on the ~** bir kəsə rahatlıq verməmək

trot[2] [trɔt] *v* **(-tt-) 1.** yortmaq, löhrəm / yortma yerimək; **to ~ a horse** atı yortma sürmək; **2.** yormaq, əldən salmaq; **to ~ a person off his legs** adamı əldən salmaq; **3.** qaçmaq, tələsmək; **to ~ about** vurnuxmaq, boş-boşuna çalışmaq / tələsmək; **to ~ out** göstərmək (*yortma yerişi, malı*); **to ~ round** aparmaq, göstərmək (*şəhəri və s.*);
◊ **to ~ smb. off his legs / to death** bir kəsi lap yormaq / yorub əldən salmaq

troth [trouθ] *n arx.* həqiqət, təmiz / doğru söz; **by my ~** vicdanım haqqı; **in ~** həqiqətən, doğrudan da

trotter [ˈtrɔtə'] *n* **1.** rısak, löhrəm at; **2.** *pl* ayaqlar (*donuzun və s. bişmiş halda*)

trotyl [ˈtroutıl] *n kim.* trotil

trouble[1] [ˈtrʌbl] *n* **1.** narahatlıq, həyəcan, təşviş: *Her heart was full of trouble Onun ürəyi çox narahat idi*; **2.** qayğı, əziyyət, zəhmət; **to give smb. ~, to put smb. to ~** bir kəsi narahat etmək; *He takes much*

trouble O çox zəhmət çəkir; No trouble at all Əsla əziyyət deyil; **3.** çətinlik, maneə; *I had some trouble reading his handwriting Onun xəttini / əlyazmasını oxumaqda bir qədər çətinlik çəkdim;* **4.** pis iş / xəbər; kədər, qəm; **5.** müsibət, bəla, bədbəxtlik; **to be in ~** bəlaya / dərdə düşmək; **to get into ~** bəlaya düçar olmaq; **to make ~ for** ***smb.*** bir kəsi dərdə salmaq; **6.** həyəcan, çaxnaşma, nizamsızlıq, qarışıqlıq; **racial ~s** irqi çaxnaşmalar / qarışıqlıqlar; **7.** *tib.* xəstəlik, naxoşluq; **heart ~** ürək xəstəliyi; *He has chest trouble Onun ağ ciyərləri xəstədir;* **8.** *tex.* qüsur, nasazlıq; *The mechanic soon put the trouble right Mexanik nasazlığı tezliklə aradan qaldırdı;*
◊ *What's the trouble? Nə olub?;* **to ask / to look for ~** qorxulu işə girişmək; özünü oda atmaq

trouble[2] [ˈtrʌbl] *v* **1.** narahat / nigaran olmaq; **2.** narahat etmək, incitmək; *My leg troubles me Ayağım məni narahat edir / incidir;* **3.** zəhmət vermək, yormaq; *May I trouble you for a match? Səndən / Sizdən kibrit almaq olar?;* **4.** səy göstərmək, özünə zəhmət / əziyyət vermək; *He never troubled even to answer O heç özünə əziyyət verib cavab da vermədi;* **5.** *məc.* qarışdırmaq, bulandırmaq; *The waters were troubled Sular bulandırıldı;* **6.** *tex.* pozmaq, korlamaq, zədələmək;
◊ **to ~ water** su bulandırmaq; ara qızışdırmaq

troubled [ˈtrʌbld] *adj* **1.** narahat; həyəcanlı; **~ look** narahat baxış; **2.** fırtınalı, tufan əlamətini bildirən; **~ sky** tufan əlamətli səma;
◊ **~ waters** dolaşıq / mürəkkəb vəziyyət; **to fish in ~ waters** bulanıq suda balıq tutmaq

trouble-free [ˈtrʌblfri:] *adj* etibarlı, sədaqətli, möhkəm

troublemaker [ˈtrʌbl,meikəʳ] *n* araqarışdıran, iğtişaşçı, fitnəkar *(adam)*

trouble-shooter [ˈtrʌbl,ʃu:təʳ] *n* **1.** qəza montyoru; **2.** konflikt / münaqişə həll edən *(xüsusi səlahiyyətli adam)*

troublesome [ˈtrʌblsəm] *adj* **1.** narahatlıq törədən; narahat; **2.** əziyyətli, üzücü; *A smoker has a troublesome cough Siqaretçəkən adamın üzücü öskürəyi olur;* **3.** çətin, nadinc; **a ~ child** narahat / nadinc uşaq

troublous [ˈtrʌbləs] *adj* narahat, iztirablı; təlatümlü; **~ times** iğtişaşlı / həyəcanlı / narahat vaxtlar

trough [trɔf] *n* **1.** yem təknəsi / qutusu, axur; **2.** nov, navalça; **3.** çala, çökək, oyuq, çuxur

trounce [trauns] *v* **1.** vurmaq, döymək; **2.** *d.d.* sındırmaq, darmadağın etmək; **3.** ciddi danlamaq

troupe [tru:p] *n fr.* truppa

trousered [ˈtrauzəd] *adj* şalvar geyinmiş

trousering [ˈtrauzəriŋ] *n* şalvarlıq, şalvarlıq parça

trouser-leg [ˈtrauzəleg] *n* balaq *(şalvarda)*

trousers [ˈtrauzəz] *n pl* şalvar; **a new pair of ~** təzə şalvar

trouser-stretcher [ˈtrauzə,stretʃəʳ] *n* aşırma, çiyin qayışı, çiyinbağı

trousseau [ˈtru:sou] *n* cehiz

trout [traut] *n zool.* alabalıq; **a smoked ~** hisə verilmiş alabalıq

trowel[1] [ˈtrauəl] *n* **1.** *tik.* mala, malakeş; **2.** kürək, bel;
◊ **to lay it on with / with a ~ 1)** şişirtmək, mübaliğə etmək; **2)** aşkar / açıq yaltaqlıq etmək

trowel[2] [ˈtrauəl] *v* **1.** *tik.* mala çəkmək, hamarlamaq; **2.** aşkar yaltaqlıq etmək

truancy [ˈtru:ənsi] *n* icazəsiz gəlməmə / çıxmama *(işə, dərsə)*

truant[1] [ˈtru:ənt] *n* **1.** üzürsüz işə çıxmayan adam, üzürsüz dərsə gəlməyən *(şagird, tələbə və s.)*; **to play ~** işə çıxmamaq, dərsə gəlməmək; **2.** tənbəl

truant[2] [ˈtru:ənt] *adj* **1.** tənbəl; boş, avara; **2.** vəzifə borcuna əhəmiyyət verməyən / laqeyd baxan

truce [tru:s] *n* **1.** barışıq, sülh; atəşkəs; **to call a ~** barışığa çağırmaq; **the flag of ~** parlamentyor / elçi bayrağı; **2.** son, qurtarma, dayandırma; *Truce to jesting! Zarafatı qurtar / qurtarın!* **3.** fasilə; dinclik

truck[1] [trʌk] *n* **1.** mübadilə; **2.** xırda mal; **3.** əlaqə, rabitə, münasibət; *I want no truck with him Mən onunla heç bir əlaqə saxlamaq istəmirəm;* **4.** cır-cındır, dəyərsiz şeylər; **5.** *d.d.* cəfəngiyyat, boş / mənasız söz; **6.** *amer.* tərəvəz, göyərti; **7.** yük maşını / avtomobili; **8.** *d.y.* açıq yük platforması; **9.** *tex.* vərdənə, yolbasan *(maşın)*

truck[2] [trʌk] *v* **1. (with, for)** mübadilə etmək; **2.** səyyar mal satışı təşkil etmək; **3.** natura / mal ilə ödəmək; **4.** *amer.* tərəvəz / göyərti yetişdirmək; **5.** yük avtomobili / yük maşını ilə daşımaq

truckage [ˈtrʌkidʒ] *n* **1.** yük maşını ilə daşıma; **2.** daşınma haqqı / ödənişi

trucker [ˈtrʌkəʳ] *n* **1.** yük avtomobili sürücüsü; **2.** *amer.* tərəvəz yetişdirən fermer

truck-farm [ˈtrʌkfa:m] *n amer.* tərəvəzçilik təsərrüfatı / ferması

truck-farmer [ˈtrʌkfa:məʳ] *n amer.* dirrikçi, bostançı, tərəvəzçi

truckle [ˈtrʌkl] *v* **(to)** yaltaqlıq etmək, alçalmaq; *It's disgusting the way he truckles to the boss Onun rəisinə yaltaqlanma mənzərəsi iyrəncdir*

truckler [ˈtrʌkləʳ] *n* yaltaq

truckman [ˈtrʌkmən] *n* = **trucker**

truck tractor [ˈtrʌk ˈtræktəʳ] *n* dartıcı / yedəkçi traktor

truck-trailor [ˈtrʌk,treiləʳ] *n* qoşqulu yük avtomobili

truculent [ˈtrʌkjulənt] *adj* **1.** qəzəbli, azğın; **2.** kobud, sərt; **3.** təcavüzkar

trudge[1] [trʌdʒ] *n* uzaq və çətin yol; yorucu gəzinti

trudge[2] [trʌdʒ] *v* çətinliklə yerimək, yorğun-yorğun sürünmək; *He trudged wearily up the hill O, çətinliklə / sürünə-sürünə dağa çıxdı;* **to ~ through the mud** palçıqdan çətinliklə keçib getmək

true[1] [tru:] *adj* **1.** düz, düzgün, doğru; **a ~ story** doğru əhvalat; **2.** sadiq, sədaqətli, vəfalı; **a ~ friend** vəfalı / sadiq dost; **to be ~ to** ***one's*** **word / promise** sözünə / vədinə sədaqətli olmaq; **3.** real, həqiqi, əsl; **a ~ ruby** həqiqi yaqut; **~ love** əsl məhəbbət; **4.** dəqiq, düzgün; **~ to life** həyati gerçəklik, reallıq; **5.** qanuni, həqiqi; **a ~ copy** təsdiqlənmiş surət *(sənədin)*; **like a ~ scholar** əsl alim kimi;
◊ **to come ~** həqiqətə çevrilmək, həyata keçmək *(arzu, istək və s. haq.)*

true[2] [tru:] *v* **1.** *tex.* düzəltmək, quraşdırmaq, yerləşdirmək; **2.** *tex.* yoxlamaq; nizama / qaydaya salmaq

true[3] [tru:] *adv* **1.** doğru, düz, düzgün, gerçək; *Tell me true Mənə düzünü de / deyin; His words ring true Onun sözləri doğru səslənir;* **2.** dürüst, düz, dümdüz; **to aim ~** dürüst nişan almaq, düz tuşlamaq

true bill [ˈtru:ˈbil] *n hüq.* təsdiqlənmiş ittihamnamə / ittiham aktı

true blue [ˈtru:ˈblu:] *adj d.d.* **1.** ardıcıl, sistematik; **2.** möhkəm, davamlı, çalışqan; **3.** *məc.* çox sadiq, sözünün ağası

true-born [ˈtru:ˈbɔ:n] *adj* **1.** əsil, səfqanlı; **2.** anadangəlmə, fitri

true-bred [ˈtru:ˈbred] *adj* **1.** nəcabətli, əsilnəsilli; **2.** yaxşı tərbiyəli, ədəbli

true-hearted [ˈtru:ˈha:tid] *adj* səmimi, üreyiaçıq; sadiq, vəfalı

true-love [ˈtru:lʌv] *n* sevgili, canan; sevimli, istəkli

truffle [ˈtrʌfl] *n bot.* yerdombalanı

truffled [ˈtrʌfld] *adj* yerdombalanından hazırlanmış

truism [ˈtru:izm] *n* çeynənmiş / hər kəsə məlum olan şey

truly [ˈtru:li] *adv* **1.** doğru, düz, gerçək; **2.** ürəkdən, səmimi; **3.** həqiqətən, doğrudan da; *Truly it was difficult Bu, doğrudan da çətin idi; I love you truly Mən səni / sizi həqiqətən sevirəm;* **4.** lap, tam, tamamilə;
◊ *Yours truly... Səmimiyyətlə sizin...*

trump[1] [trʌmp] *n* **1.** kozır; **to play a ~** kozırla oynamaq / getmək; **to put a person to his ~s 1)** bir kəsi kozırla oynamağa məcbur etmək; **2)** *məc.* bir kəsi son vasitəyə əl atmağa məcbur etmək; **to have all the ~s in** ***one's*** **hand 1)** bütün kozırlar əlində olmaq; **2)** *məc.* vəziyyətin ağası olmaq

trump[2] [trʌmp] *v* **1.** kozırla oynamaq *(oyunda)*, kozırla vurmaq; **2.** üstün gəlmək, ötmək; **to ~ up** uydurmaq, qondarmaq, quraşdırmaq; **to ~ up a charge against** ***smb.*** bir kəsin əleyhinə ittiham uydurmaq / quraşdırmaq

trumpery[1] [ˈtrʌmpəri] *n* **1.** bəzək, zahiri bər-bəzək; **2.** yaramaz, murdar, alçaq *(adam)*

trumpery[2] [ˈtrʌmpəri] *adj* **1.** saxta, zahiri, süni; **2.** yaramaz, alçaq, gərəksiz

trumpet[1] [ˈtrʌmpit] *n* **1.** *mus.* truba, boru, kərənay; **to sound the ~** boru / kərənay

çalmaq; **ear ~** eşitmə borusu; **2.** boru ağzı; **3.** rupor;
◊ **to blow** ***one's*** **~** özünü tərifləmək / öymək, lovğalanmaq

trumpet[2] [ˈtrʌmpɪt] *v* **1.** boru / kərənay çalmaq; siqnal vermək; **2.** xəbər vermək, bildirmək

trumpet-call [ˈtrʌmpɪtkɔːl] *n* **1.** boru / kərənay səsi; **2.** fəaliyyətə səsləmə, hərəkət etməyə çağırış

trumpeter [ˈtrʌmpɪtəʳ] *n* **1.** truba / kərənay / boru çalan; **2.** lələquyruq göyərçin; **3.** *amer.* carçı, bildirən (*adam*);
◊ **to be** ***one's*** **own ~** özünü tərifləmək / öymək, lovğalanmaq

truncate [ˈtrʌŋkeɪt] *v* **1.** kəsmək, gödəltmək; **2.** azaltmaq, qısaltmaq (*nitqi, məqaləni və s.*); **3.** şikəst etmək

truncated [ˈtrʌŋkeɪtɪd] *adj hənd.* kəsik; **~ pyramid** kəsik piramida

truncheon [ˈtrʌntʃən] *n* **1.** *d.y.* jezl; **2.** dəyənək, kötək (*polisin işlətdiyi*); **3.** *d.d.* küt adam, qanmaz

trundle[1] [ˈtrʌndl] *n* təkərcik, çarxcıq

trundle[2] [ˈtrʌndl] *v* yavaş-yavaş diyirlətmək / yumalamaq / diyirlədə-diyirlədə aparmaq; *The porter trundled his barrow along the platform Yükdaşıyan əl arabasını diyirlədə-diyirlədə platformada apardı*

trundle-bed [ˈtrʌndlbed] *n* diyircəkli / açılan-qatlanan çarpayı

trunk [trʌŋk] *n* **1.** gövdə (*ağacda*); **2.** bədən, gövdə; **3.** magistral, ana xətt; **4.** sandıq, yol çamadanı; **5.** xortum (*fildə*); **6.** *pl* qısa idman tumanı; **7.** *tex.* sütun qəlibi; **8.** *anat.* arteriya; **9.** *nov.* navalça; boru; **10.** yük yeri (*avtomobildə*);
◊ **to live in** ***one's*** **~s** qaraçı kimi yaşamaq

trunk-call [ˈtrʌŋkˈkɔːl] *n* şəhərlərarası telefon

trunk drawers [ˈtrʌŋkˈdrɔːz] *n* kişi tumanı, alt tumanı

trunk-line [ˈtrʌŋklaɪn] *n* magistral xətt / yol

trunk-railway [ˈtrʌŋk,reɪlweɪ] *n* magistral dəmir yolu

truss[1] [trʌs] *n* **1.** bağlama, bağlı, dəstə (*kürəş, saman, quru ot*); **2.** salxım; dəstə; **3.** *tib.* bandaj; **4.** tir

truss[2] [trʌs] *v* **1.** (**up**) dəst bağlamaq; **2.** bir-birinə sarımaq, qolunu-qanadını bağlamaq (*quşu, toyuğu qızardarkən*); **3.** əl-qolunu bağlamaq (*cinayətkarın*); *The policeman trussed up the struggling criminal with rope Polis müqavimət göstərən cinayətkarın qollarını kəndirlə bağladı*; **4.** bərkitmək, möhkəmləndirmək

trust[1] [trʌst] *n* **1.** etibar, inam, etimad; **to have / to put / to repose ~ in** inanmaq, etibar etmək; **to place** ***one's*** **~ in** etimad göstərmək; **to take on ~** inanmaq; **2.** məsuliyyət, borc, öhdəlik; **a position of ~** məsuliyyətli / məsul vəzifə; **3.** ümid; *He puts trust in the future O, gələcəyə ümid edir*; **4.** *mal.* kredit; **to supply goods on ~** kreditə mal buraxmaq; **5.** *hüq.* qəyyumluq; qəyyum; **to have** ***smth.*** **in ~** bir şeyin üzərində qəyyumluq hüququ olmaq; *He left money in a trust for his children's education O, uşaqlarının təhsil alması üçün qəyyuma pul verdi*; **6.** *hüq.* vəkalətli mülkiyyət; *The property is held in trust Əmlak vəkalətnamə ilə idarə olunur*; **7.** trest, konsern

trust[2] [trʌst] *adj* inanılmış, inanılıb tapşırılmış / verilmiş, vəkil edilmiş

trust[3] [trʌst] *v* **1.** inanmaq, etibar etmək, ürəyi qızmaq; bel bağlamaq; *He is not to be trusted Ona etibar etmək / bel bağlamaq olmaz*; **2.** tapşırmaq, həvalə etmək; **to ~** ***smb.*** **with** ***smth.*** bir kəsə bir şeyi tapşırmaq / həvalə etmək; **3.** arxayın olmaq, ümid etmək, hesab etmək; *Trust him to spoil things! Arxayın ola bilərsən / bilərsiniz ki, o hər şeyi korlayacaq!* **4.** kredit / kreditə vermək

trustee[1] [trʌsˈtiː] *n* **1.** *hüq.* qəyyum (*uşağın*), hami, himayəçi; **Public Trustee** dövlət himayəçisi; **2.** qəyyumluğu / hamiliyi icra edən dövlət; **3.** idarə heyəti üzvü, şura üzvü; **Board of ~s** qəyyumlar / himayəçilər şurası

trustee[2] [ˈtrʌstiː] *v* himayəyə vermək

trustful [ˈtrʌstful] *adj* tez inanan; sadəlövh

trustiness [ˈtrʌstɪnɪs] *n* düzlük, doğruluq, loyallıq (*qanunauyğunluq*); etibarlılıq, sədiqlik

trustingly [ˈtrʌstɪŋlɪ] *adv* hər kəsə inanaraq, sadəlövhlüklə

trustless [ˈtrʌstlɪs] *adj* **1.** etibarsız; **2.** heç kəsə etibar etməyən; hər şeydən şübhələnən

trust territory [ˈtrʌstˈterɪtərɪ] *n siyas.* qəyyumluq altında olan ərazi

trustworthiness [ˈtrʌst,wəːðɪnɪs] *n* etibarlılıq, sədaqətlilik, mötəbərlik

trustworthy [ˈtrʌst,wəːðɪ] *adj* etibarlı, etibara layiq, sədaqətli, mötəbər

trusty[1] [ˈtrʌstɪ] *n* **1.** etibarlı adam; **2.** *d.d.* nümunəvi davranışına görə müəyyən imtiyazlara malik dustaq / məhbus

trusty[2] [ˈtrʌstɪ] *adj d.d.* sadiq, sədaqətli, vəfalı, etibarlı, möhkəm, mötəbər

truth [truːθ] *n* **1.** həqiqət, düzlük, doğruluq; **to tell / to speak the ~** 1) həqiqəti demək / danışmaq; 2) doğrusunu / düzünü demək; **the ~s of science** elmi həqiqətlər; *The truth will come out Həqiqət üzə çıxacaq / məlum olacaq*; **2.** dəqiqlik, dürüstlük, uyğunluq, müvafiqlik; **~ to nature** həyati həqiqət, realizm, reallıq; **3.** *tex.* qurğunun / mexanizmin düzgün quraşdırılması;
◊ **in ~** həqiqətdə, həqiqətən; *It was in truth a miracle Həqiqətən o, möcüzə idi*

truthful [ˈtruːθfl] *adj* **1.** doğru, düz, düzdanışan; **a ~ child** düzdanışan uşaq; *Are you being quite truthful? Sən / Siz doğru deyirsən / deyirsiniz?*; **2.** həqiqi, şübhəsiz, labüd

truthfulness [ˈtruːθflnɪs] *n* **1.** doğruluq, gerçəklik, düzlük; **2.** dəqiqlik, sadiqlik, vəfalılıq

try[1] [traɪ] *n* **1.** cəhd, səy; **to have / to make a ~ at / for** ***smth.*** bir şey etməyə cəhd / səy göstərmək; *It's worth a try Səy göstərməyə dəyər*; **2.** təcrübə, sınaq; **to give** ***smth.*** **a ~** bir şeyi sınaqdan keçirmək; **to give** ***smb.*** **a ~** bir kəsə sınaqdan keçməyə imkan yaratmaq / vermək; **3.** *id.* rəqib komandanın qapı xəttinə daxil olması

try[2] [traɪ] *v* **1.** yoxlamaq, təcrübədən / sınaqdan keçirmək; **to ~** ***one's*** **fortune** bəxtini sınamaq; **2.** cəhd etmək, səy göstərmək; **to ~** ***one's*** **best** əlindən gələni etmək; *Do try to come Çalış / Çalışın mütləq gəl / gəlin*; **3.** ittiham etmək, təqsirləndirmək; istintaq aparmaq; araşdırmaq; *He is tried for murder O, adam öldürməkdə təqsirli bilinir*; *The judge tried the case Hakim işi araşdırdı*; **4.** yormaq, üzmək; darıxdırmaq; *The small print tries my eyes Bu xırda şrift mənim gözlərimi yorur*; **5.** qıcıqlandırmaq; **to ~** ***smb.'s*** **patience** bir kəsin əsəblərini qıcıqlandırmaq; **6.** əritmək (*piyi və s.*); **7.** dadmaq, dadına baxmaq; *Try the soup! Supun dadına bax / baxın!*; **to ~ back** 1) ilkin vəziyyətə qayıtmaq (*izi itirən it haq.*); 2) *məc.* ziyanın yarısından qayıtmaq; **to ~ for** nail olmaq, axtarmaq; *He is trying for a job in the firm O, şirkətdə işə girməyə çalışır*; **to ~ on** 1) geyib baxmaq; 2) *d.d.* təcrübə keçirmək, sınamaq; **to ~ out** yoxlamaq, sınaqdan çıxarmaq;
◊ **to ~** ***one's*** **hand at** ***smth.*** bir şeydə gücünü yoxlamaq / sınamaq

trying [ˈtraɪɪŋ] *adj* **1.** çətin, ağır, əziyyətli; **a ~ situation** ağır / çətin vəziyyət; *Those were very trying times O vaxtlar çox ağır zamanlar idi*; **2.** qıcıqlandırıcı, zəhlətökən; **~ to the health** cana ziyanlı, səhhətə zərərli

trying-plane [ˈtraɪɪŋpleɪn] *n* uzun rəndə

try-on [ˈtraɪˈɔn] *n* **1.** ölçmə, geyib baxma; **2.** *d.d.* kələk gəlmə, aldatmaq cəhdi

try-out [ˈtraɪˈaut] *n d.d.* sınama, yoxlama; məşq

tsar [zɑː] *n* (*həm də* **czar**) çar, padşah, hökmdar

tsarina [zɑːˈriːnə] *n* çariça; çar / padşah arvadı

tsarism [zɑːˈrɪzm] *n* çarizm, çar üsul-idarəsi

T-shirt [ˈtiːʃəːt] *n* tenniska

tub[1] [tʌb] *n* **1.** çəllək, badya, boçka; **2.** ləyən; **a washing ~** paltar yumaq üçün ləyən; **3.** vanna; **to have a cold ~ before breakfast** səhər yeməyindən əvvəl soyuq vanna qəbul etmək; **4.** təlim qayığı; **5.** *miner.* şaxta / mədən vaqoneti;
◊ *Let every tub stand on its bottom Qoy / Qoyun hər kəs öz qayğısına / dərdinə qalsın*

tub[2] [tʌb] *v* **1.** *d.d.* vannada yuyunmaq; **2.** çəlləkdə bitki əkmək; **3.** *d.d.* avarçəkmə məşqi etmək

tubbing [ˈtʌbɪŋ] *n tex.* sukeçirməyən dayaq

tubby [ˈtʌbɪ] *adj* **1.** boçkayabənzər, çəlləkvari; **2.** qısa ayaqlı və kök (*adam*); **3.** boğuq səs çıxaran (*musiqi aləti haq.*)

tube [tju:b] *n* **1.** boru, borucuq; **the bronchial ~s** bronxial borular; **2.** tübik; **a toothpaste ~** diş pastası tübiki; **3.** tunel; **4.** metro, metropoliten; **5.** kamera; **an inner ~** kamera, təkərin içərisinə yerləşdirilən kamera; **6.** *rad.* elektron lampa; **7.** *sl.* televizor

tubeless [ˈtju:blıs] *adj* kamerasız; **a ~ tyre** kamerasız təkər

tuberculin [tjuˈbə:kjulın] *n tib.* tuberkulin

tuberculosis [tju,bə:kjuˈlousıs] *n tib.* vərəm

tuberculous [tjuˈbə:kjuləs] *adj* vərəm, vərəmli

tubing [ˈtju:bıŋ] *n* **1.** *tex.* boru, boru kəməri; **2.** *tex.* boru çəkilişi

tub-thumper [ˈtʌb,θʌmpəʳ] *n* təmtəraqla danışan təbliğatçı

tub-thumping[1] [ˈtʌb,θʌmpıŋ] *n* təmtəraqlı nitq

tub-thumping[2] [ˈtʌb,θʌmpıŋ] *adj* təmtəraqlı, qəliz, ibarəli (*nitq haq.*)

tubular [ˈtju:bjulə] *adj* **1.** boruşəkilli, boruyaoxşar; **~ steelwork** boruşəkilli metal konstruksiyalar; **~ railway** yeraltı dəmir yolu; **2.** borularla təchiz olunmuş

tubulate [ˈtju:bjuleıt] *v* **1.** boruyaoxşar forma vermək; **2.** boru ilə təchiz etmək

tubule [ˈtju:bju:l] *n* kiçik boru, borucuq

tuck[1] [tʌk] *n* **1.** bükük, büzmə, qırçın (*paltarda*); **to make a ~ in a dress** paltara qırçın / büzmə vurmaq; **2.** *sl.* qida, yemək (*əsasən şirniyyat*)

tuck[2] [tʌk] *v* **1.** qırçınlamaq, büzmək (*paltarı*); **2.** qatlamaq, bükmək; **3.** dürtmək, soxuşdurmaq; *He tucked his shirt into his trousers O, köynəyini şalvarın içinə dürtdü*; **4.** soxmaq, gizlətmək, qoymaq; *The bird tucked its head under its wing Quş başını qanadının altına soxdu*; **5.** örtmək; bələmək; *She tucked the child up O, uşağı bələdi*; **to ~ away** acgözlüklə yemək, ötürmək, aşırmaq; *He tucked away two helpings O, iki pay xörəyi ötürdü / aşırdı*; **to ~ in** düzəltmək, səliqəyə salmaq; *She tucked the sheets in O, döşəkağlarını səliqəyə saldı / düzəltdi*; **2)** acgözlüklə yemək; **to ~ up 1)** çırmalamaq, yığmaq; *She took off her shoes, tucked up her skirt and waded across the stream O, ayaqqabılarını çıxartdı, ətəyini çırmaladı və çayı keçdi*

tucker[1] [ˈtʌkəʳ] *n* **1.** kofta, bluza, döşlük; **2.** *d.d.* yemək, şirniyyat;

◊ ***one's* best bib and ~** ən yaxşı paltar; *She was in her best bib and tucker O ən yaxşı paltarını geymişdi*

tucker[2] [ˈtʌkəʳ] *v d.d. amer.* yormaq, taqətdən / əldən salmaq, üzmək; *I'm all tuckered out Mən lap taqətdən düşmüşəm*

tuck-in [ˈtʌkˈın] *n d.d.* tutumlu yemək, tutarlı qəlyanaltı

tuck-shop [ˈtʌkʃɔp] *n d.d.* şirniyyat / qənnadı mağazası

Tudor [ˈtju:də] *adj* Tüdor / Tüdorlar dövrü; **~ architecture** Tüdor dövrü memarlığı

Tuesday [ˈtju:zdeı, -di:] *n* çərşənbə axşamı; **last / next ~** keçən / gələn çərşənbə axşamı

tuft [tʌft] *n* çəngə; **a ~ of grass** bir çəngə ot; **a ~ of hair** bir çəngə tük / saç; kəkil

tufted [ˈtʌftıd] *adj* xovlu, tüklü; **a ~ carpet** tüklü / xovlu xalça

tug[1] [tʌg] *n* **1.** dartma, dartınma; **to give a ~ at *smth.*** bir şeyi dartmaq; *She gave her sister's hair a sharp tug O, bacısının saçından bərk dartdı*; **2.** = **tugboat**; **3.** yün qayışı

tug[2] [tʌg] *v* (**-gg-**) **1.** dartmaq, çəkmək; **to ~ at *smb.*'s sleeve** bir kəsin qolundan çəkmək / dartmaq (*diqqəti çəkmək üçün*); *Don't tug my hair Mənim saçımdan dartma / dartmayın*; **2.** *məc.* (**at**) didmək, əziyyət vermək; *Recollections tugged at his heart Xatirələr onun ürəyini didirdi*; **3.** yedəyə alıb aparmaq;

◊ **to ~ at the / an oar** ağır işlə məşğul olmaq

tugboat [ˈtʌgbout] *n* yedək gəmisi / qayığı

tuggage [ˈtʌgıdʒ] *n* **1.** yedəkləmə, yedəyə alma; **2.** yedəkləmə / yedəyə alma haqqı

tuition [tjuˈıʃn; ˈtu:-] *n* **1.** öyrənmə, öyrətmə, təhsil vermə / alma; **~ on the violin** skripka öyrənmə; **2.** təhsil haqqı; **to pay *one's* ~** təhsil haqqını ödəmək / vermək

tule [tu:l] *n bot.* qamış, qarğı

tulip [ˈtju:lıp] *n* **1.** *bot.* lalə, qızıl zanbaq; **2.** *bot.* tülpan

tulle [tju:l, tu:l] *n* tül

tumble[1] [ˈtʌmbl] *n* **1.** yıxılma; **to have a ~** yıxılmaq; **2.** məğlubiyyət; **the premier's ~ from office** baş nazirin məğlubiyyəti; **3.** mayallaq; **4.** qarmaqarışıqlıq, səliqəsizlik; *Things were all in a tumble Hər şey qarmaqarışıq idi*;

◊ **to give *smb.* a ~** bir kəslə maraqlanmaq, bir kəsə diqqət yetirmək

tumble[2] [ˈtʌmbl] *v* **1.** yıxılmaq, düşmək; üzüaşağı gillənmək, diyirlənib düşmək; **to ~ off a horse** atdan yıxılmaq; **to ~ into a river** diyirlənib çaya düşmək; **to ~ down the stairs** pilləkəndən üzüaşağı gillənmək; **2.** (**down**) uçmaq; *Deserted buildings tumbled into ruins Baxımsız binalar uçdu*; **3.** nizamsız olaraq hərəkət etmək; *The boys tumbled out of the classroom Oğlanlar dəstə halında sinif otağından bayıra çıxdılar / axışdılar*; **4.** yumbalanmaq, çapalamaq, çırpınmaq; *The sick man tossed and tumbled in his bed Xəstə kişi narahat halda yatağında çapaladı / çırpındı*; **5.** mayallaq vurmaq; **6.** atmaq, tullanmaq; *The accident tumbled the passengers out of the car Qəza sərnişinləri maşından bayıra atdı*; **7.** atılmaq, tullanmaq; **to ~ into bed** yatağa / çarpayıya atılmaq; **to ~ out of bed** yataqdan atılıb qalxmaq; **8.** səliqəsiz etmək, əzmək; **to ~ *one's* clothes** paltarını əzmək; **to ~ *one's* hair** saçını qarışdırmaq / pırtlaşıq salmaq; **to ~ in 1)** yıxılmaq, düşmək (*bir şeyin içinə*); **2)** yıxılıb yatmaq; **to ~ over** büdrəmək, ayağı dolaşıb yıxılmaq; **to ~ to** *d.d.* anlamaq, duymaq; **to ~ in an idea** fikri anlamaq / başa düşmək

tumbledown [ˈtʌmbldaun] *adj* uçmuş, dağılmış; yarımdağılmış, yarımxaraba; **a ~ house** yarımdağılmış / yarımxaraba ev

tumbler [ˈtʌmbləʳ] *n* **1.** şərab / çaxır üçün stəkan; **2.** stəkana yerləşən şərabın / çaxırın miqdarı; **3.** akrobat, sirk gimnastı; **4.** hacıyatmaz; **5.** mayallaq göyərçini

tumbleweed [ˈtʌmblwi:d] *n bot.* süpürün, kətyan

tumescence [tju:ˈmesns; tu:-] *n tib.* **1.** şişmə; şişməyə meyllilik; **2.** şiş

tumescent [tju:ˈmesnt; tu:m-] *adj tib.* şişən, şişmiş

tumid [ˈtju:mıd; ˈtu:-] *adj* **1.** şişmiş; **2.** təmtəraqlı, qəliz; **3.** boylu, hamilə

tumidity [tju:ˈmıdıtı; tu:ˈ-] *n* **1.** şişmə; **2.** şiş

tummy [ˈtʌmı] *n d.d.* qarın; **to lie on *one's* ~** qarınüstə uzanmaq

tummy-ache [ˈtʌmıeık] *n d.d.* qarın ağrısı

tumor [ˈtju:məʳ] *n amer.* = **tumour**

tumorous [ˈtju:mərəs] *adj tib.* şişmiş

tumour [ˈtju:məʳ, ˈtu:-] *n* şiş; **malignant ~** bədxassəli şiş; **a brain ~** beyin şişi; **to die of a brain ~** beyin şişindən ölmək

tumult [ˈtju:mʌlt; tu:-] *n* **1.** səs-küy, qarışıqlıq, hərc-mərclik; **2.** nizamsızlıq, səliqəsizlik; iğtişaş, həyəcan; *The demonstration broke up in tumult Nümayiş iğtişaşa çevrildi*; **3.** narahatlıq, nigaranlıq

tumultuous [tju:ˈmʌltʃuəs; tu:-] *adj* **1.** səs-küylü, qızğın, alovlu, coşğun; **~ passions** qızğın / alovlu ehtiraslar; **~ reception** səs-küylü qəbul; **~ applause** gurultulu alqış; **2.** həyəcanlı, narahat; **~ meeting** həyəcanlı iclas; **~ crowd** narahat kütlə

tun[1] [tʌn] *n* **1.** böyük çəllək (*şərab, pivə və s. üçün*); **2.** həcm vahidi (*şərab, pivə və s. ölçmək üçün*)

tun[2] [tʌn] *v* (**-nn-**) **1.** çəlləyə tökmək; **2.** çəlləkdə saxlamaq (*şərabı, pivəni və s.*)

tuna [ˈtju:nə, ˈtu:nə] *n* **1.** yeməli iri dəniz balığı; **2.** bu balığın əti

tune[1] [tju:n; tu:n] *n* **1.** melodiya, hava, mahnı; **popular ~** populyar melodiya / mahnı; **catchy ~** yaddaqalan melodiya / hava; **2.** melodiklik, ahəngdarlıq; *This piece has very little tune Bu pyesdə ahəngdarlıq azdır*; **3.** kök; **to be in ~** kökdə olmaq (*musiqi aləti haq.*); **to be out of ~** kökdən düşmək (*musiqi aləti haq.*); *The violin is out of tune Skripka kökdən düşüb*; **to put in ~** kökləmək (*musiqi alətini*); **4.** razılıq, həmrəylik, ahəngdarlıq; **to be in ~ with *smb.*** bir kəslə yola getmək / araları saz olmaq; **to be in ~ with *smth.*** bir şeylə uyğun olmaq / gəlmək; **to be out of ~ with *smb.*** bir kəslə yola getməmək;

◊ **to call the ~** ton vermək; rəhbər rol oynamaq (*bir işdə*); **to change *one's* ~, to sing another / a different ~** tonu dəyişmək, başqa cür danışmaq; **to dance to *smb.*'s ~** başqasının çaldığına oynamaq

tune[2] [tju:n; tu:n] *v* **1.** köklәmәk (*musiqi alәtini*); **to ~ a guitar / a tar / a piano** gitara / tar / piano köklәmәk; **2.** *şair.* oxumaq; **to ~ a song** mahnı oxumaq; **3.** qaydaya salmaq, düzәltmәk; **4.** uyğun olmaq / gәlmәk; **to ~ in** köklәmәk (*radionu*); **to ~ on a station** radiostansiyaya köklәmәk (*radiocihazı*); **to ~ up 1)** alәti köklәmәk; **2)** çalmaq, oxumaq

tuned [tju:nd; tu:nd] *adj* köklәnmiş, sazlanmış

tuneful [ˈtju:nfl; ˈtu:n-] *adj* **1.** musiqi qabiliyyәti / duyumu olan; **~ ear** musiqi duyumu olan qulaq; **2.** melodik, ahәngdar; **a ~ choir of birds** quşların melodik / ahәngdar xoru

tunefully [ˈtju:nfәlı; tu:n-] *adv* harmonik, hәmahәng, uyğun

tunefulness [ˈtju:nfәlnıs, ˈtu:n-] *n* ahәngdarlıq, hәmahәnglik, uyğunluq

tuneless [ˈtju:nlıs, ˈtu:n-] *adj* **1.** qeyri-melodik; musiqi qabiliyyәti / duyumu olmayan; **2.** batıq, boğuq (*sәs haq.*)

tuner [ˈtju:nә[r]] *n* köklәyici (*musiqi alәtlәrini köklәyәn usta*)

tunic [ˈtju:nık, ˈtu:-] *n* **1.** jakei, kofta (*kәmәrli*); **2.** kitel; gimnastyorka; mundir

tuning [ˈtju:nıŋ] *n* **1.** köklәmә (*musiqi alәtini, radionu*); **2.** *tex.* nizama / qaydaya salma (*mühәrriki*)

tuning-fork [ˈtju:nıŋfɔ:k] *n* kamerton

tuning-hammer [ˈtju:nıŋ,hæmә[r]] *n* simi köklәmәk üçün açar

tuning-key [ˈtju:nıŋki:] *n* = **tuning-hammer**

tunnel[1] [ˈtʌnl] *n* **1.** tunel; **railway ~** dәmiryol tuneli; *The train went into a tunnel Qatar tunelә girdi*; **2.** baca, buxarı; **3.** *tex.* boru kәmәri

tunnel[2] [ˈtʌnl] *v* (**-ll-**) **1.** tunel çәkmәk; **to ~ a hill** dağdan tunel çәkmәk; **2.** tuneldәn istifadә etmәk; *The train tunnelled through the hill Qatar dağı tuneldәn keçdi*

Turanian[1] [tjuәˈreınjәn] *n* **1.** *top.i dilç.* Ural-Altay dillәri; **2.** Ural-Altay dillәrindәn birindә danışan (*adam*)

Turanian[2] [tjuәˈreınjәn] *adj dilç.* Ural-Altay; **~ languages** Ural-Altay dillәri

turban [ˈtә:bәn] *n* **1.** çalma, әmmamә, sarıq; **2.** çalmayabәnzәr qadın papağı

turbaned [ˈtә:bәnd] *adj* çalmalı, әmmamәlı

turbid [ˈtә:bıd] *adj* **1.** bulanıq; **a ~ river** bulanıq çay; **2.** qatı, tünd; **~ smoke** qatı tüstü; **3.** dumanlı, anlaşılmaz, dolaşıq; **~ thoughts** dumanlı / anlaşılmaz / dolaşıq fikirlәr

turbidity [tә:ˈbıdıtı] *n* **1.** bulanıqlıq; **2.** qatılıq; **3.** anlaşılmazlıq, dolaşıqlıq

turbine [ˈtә:baın] *n tex.* turbin

turbojet [,tә:bouˈdʒet] *adj tex.* turbo-reaktiv; **~ engine** turbo-reaktiv mühәrrik / motor

turbulence [ˈtә:bjulәns] *n* **1.** bulanıqlıq, qatılıq; **2.** coşğunluq, qızğınlıq; **3.** anlaşılmazlıq, dolaşıqlıq

turbulent [ˈtә:bjulәnt] *adj* **1.** güclü, coşğun, çılğın; **~ waves** güclü dalğalar; **~ character** çılğın / coşğun xasiyyәt; **~ passions** coşğun ehtiraslar; **2.** boranlı, tufanlı; **~ weather** boranlı / tufanlı hava

tureen [tjuˈri:n, tәˈri:n] *n* sup qabı, şorba kasası

turf[1] [tә:f] *n* **1.** çim; **soft ~** yumşaq çim; **to lay ~** çim döşәmәk; **2.** torf

turf[2] [tә:f] *v* çimlәmәk, çim döşәmәk

turf-bound [ˈtә:fbaund] *adj* çimli, çim döşәnmiş

turfen [ˈtә:fn] *adj* **1.** çimli, çim döşәnmiş; **2.** torf, torflu

turgid [ˈtә:dʒıd] *adj* **1.** şiş, şişkin; **~ buds** şişkin puçurlar / qönçәlәr; **2.** tәmtәraqlı, ibarәli; **~ style / speech** tәmtәraqlı üslub / nitq

turgidity [tә:ˈdʒıdıtı] *n* **1.** şiş, şişkinlik; **2.** tәmtәraqlılıq, ibarәlilik (*nitq, üslub haq.*)

Turk [tә:k] *n* **1.** türk; **the ~s** *top.i* türklәr; **2.** müsәlman

turkey [ˈtә:kı] *n* **1.** *zool.* hinduşka; **2.** *aşp.* hinduşka әti;
◊ **to talk ~** *amer.* açıq danışmaq

Turkey carpet [ˈtә:kıˈka:pıt] *n* türk xalçası

turkey-cock [ˈtә:kıkɔk] *n* **1.** hind xoruzu, erkәk hinduşka; **2.** lovğa / iddialı adam;
◊ **to strut / to swell like a ~** hind xoruzu / erkәk hinduşka kimi qabarmaq; iddia / tәşәxxüs satmaq, lovğalanmaq

Turkey corn [ˈtә:kıˈkɔ:n] *n bot.* qarğıdalı

turkey-hen [ˈtә:kıhen] *n zool.* hind toyuğu

turkey-poult [ˈtә:kıpoult] *n zool.* hinduşka cücәsi / balası

Turkic[1] [ˈtә:kık] *n* türk dillәri

Turkic[2] [ˈtә:kık] *adj* türk; **~ languages** türk dillәri

Turkish [ˈtә:kıʃ] *n* türk dili; **to speak ~** türk dilindә / türkcә danışmaq

Turkish bath [ˈtә:kıʃba:θ] *n* türk hamamı

Turkish delight [ˈtә:kıʃˈdılaıt] *n* rahәtülhülqum

Turkish towel [ˈtә:kıʃ,tauәl] *n* xovlu mәhrәbә

Turkman [ˈtә:kmәn] *n* türkmәn; **the Turkmen** *top.i* türkmәnlәr

Turkoman [ˈtә:kәmәn] *n* **1.** türk; **2.** = **Turkman**; **3.** türkmәn dili

turmoil [ˈtә:mɔıl] *n* iğtişaş, çaxnaşma, tәşviş; səs-küy, qarışıqlıq, hәrc-mәrclik; **racial ~** irqi iğtişaş / çaxnaşma; *The country was in (a) turmoil during the strike Tәtil dövründә ölkә çaxnaşma / iğtişaş içәrisindә idi*

turn[1] [tә:n] *n* **1.** dövr; **the ~ of a wheel** tәkәrin dövrü; **2.** fırlanma, fırlanan hәrәkәt; **to give** *smth.* **a ~** bir şeyi fırlatmaq; **3.** dönmә; döngә; **a ~ to the right / to the left** sağa / sola dönmә; **downhill / uphill ~** dağaşağı / dağayuxarı döngә; **to make / to take a ~** dönmәk; **4.** dirsәk; **a ~ in a river** çayda dirsәk; **a path full of ~s and twists** әyri-üyrü yol; **5.** istiqamәti dәyişmә; **~ of the tide** *dәn.* qabarma-çәkilmәnin növbәlәşmәsi; **6.** başlanğıc; **~ of the century** әsrin / yüzilliyin başlanğıcı; **7.** dәyişmә (*vәziyyәtdә*); **a ~ for the better / for the worse** daha yaxşılığa / daha pisliyә doğru dәyişmә; **to take a bad ~** pis vәziyyәt almaq; *Things have taken a dangerous turn İşlәr tәhlükәli vәziyyәt alıb*; **8.** burum, dolama; **~ of a bandage** bintin bir burumu / dolaması; **9.** növbә; **in ~ (s), by ~s** növbә ilә; **to enter the room in ~ (s)** otağa növbә ilә daxil olmaq; **to take ~s** növbәyә dayanmaq; *My turn will come! Mәnim dә növbәm çatacaq. Mәn dә öz sözümü deyәcәm!* **10.** qısa gәzinti, başmaq seyri; **to take a ~ / to go for a ~ in the garden** bağda gәzmәk / başmaq seyrinә çıxmaq; **11.** qısa fәaliyyәt müddәti; **a ~ of work** kiçik / qısamüddәtli iş; **to take a ~ at gardening** bir az bağçılıqla mәşğul olmaq, bir az bağda işlәmәk; **12.** bacarıq, qabiliyyәt; **a serious ~ of mind** ağlın ciddiliyi; **to have a ~ for** *smth.* bir şeyә meyli / qabiliyyәti olmaq; *She is of a musical turn Onun musiqi qabiliyyәti var*; **13.** forma, quruluş; **the ~ of an ankle** topuğun forması; **the ~ of the sentence** cümlәnin quruluşu; **14.** *d.d.* partlama, coşma, qızışma; **a ~ of anger** acığın coşması; **15.** *pl* menstruasiya, aybaşı;
◊ **at every ~** hәr addımda / yerdә; **to be on the ~ 1)** dәyişmәk, dәyişikliyә mәruz qalmaq; **2)** turşumaq, çürümәk (*süd. süd*); **to do** *smb.* **a good ~** bir kәsә yaxşı xidmәt etmәk; **to do** *smb.* **a bad / an ill ~** bir kәsә pislik etmәk; **not to do a hand's ~** ≡ qәtiyyәn әl vurmamaq;
◊ *One good turn asks another at. söz.* ≡ *Әl әli yuyar, әl dә üzü*

turn[2] [tә:n] *v* (*әsas fel*) **1.** çevirmәk, döndәrmәk; **to ~ the leaves of a book** kitabın vәrәqlәrini çevirmәk; **to ~ a key / a door-handle / a tap** açarı / qapı dәstәyini / kranı döndәrmәk; *Turn your eyes this way Gözünü / Gözünüzü bu tәrәfә çevir / çevirin*; **to ~ one's head** başını çevirmәk / döndәrmәk; *She turned her face to the speaker O, üzünü danışana / natiqә tәrәf çevirdi*; **2.** dönmәk, çevrilmәk; **to ~ in bed / in one's sleep** çarpayıda / yuxusunda çevrilmәk; *The tap won't turn Kran çevrilmir*; **3.** fırlatmaq, fırlandırmaq; **to ~ a wheel** tәkәri fırlatmaq; **to ~ a handle** dәstәyi fırlatmaq; **4.** fırlanmaq; *The earth turns round the sun Yer günәşin әtrafına fırlanır*; *My head is turning Mәnim başım fırlanır*; **5.** әymәk, әyilmәk; *His moustaches were turned Onun bığları әyilmişdi*; **6.** yönәltmәk; **to ~ one's horse to the hills** atını dağa yönәltmәk; **7.** getmәk, yönәlmәk; **to ~ to the right / to the left** sağa / sola getmәk / yönәlmәk; **8.** qovmaq; *They turned the man from their door Onlar kişini qapılarından qovdular*; **9.** nişan almaq, tuşlamaq; **to ~ one's gun on** *smb.* silahını bir kәsә tuşlamaq; **10.** dәf etmәk; **to ~ an attack** hücumu dәf etmәk; **11.** dönmәk, qayıtmaq; *The river turns here Çay burada dönür*; **12.** çevirmәk, çe-

virtdirmək (*paltarı*); *I must have my coat turned Mən paltomu çevirtdirməliyəm;* **13.** yonmaq (*xarrat dəzgahında*); yonulmaq; **to ~ well / easily** yaxşı / asan yonulmaq, **14.** cəmləşdirmək, cəmləmək; **to ~ *one's* thoughts / *one's* attention to *one's* work** fikrini / diqqətini işinə cəmləşdirmək; **15.** götür-qoy etmək; **to ~ *smth.* in *one's* head** bir şeyi başında götür-qoy etmək; **16.** dəyişmək (*mövzunu*); *When the girl entered the room, he turned to another subject Qız otağa daxil olduqda, o söhbətin mövzusunu dəyişdi;* **17.** tərcümə etmək, çevirmək (*başqa dilə*); *How would you turn this passage? Bu parçanı sən / siz necə tərcümə edərsən? / edərsiniz?*; **18.** dəyişmək, dəyişdirmək (*rəngi*); *Her hair has begun to turn Onun saçının rəngi dəyişir* (*yəni çallaşır*). *The leaves are turning Yarpaqların rəngi dəyişir;* **19.** dövriyyəyə buraxmaq (*pulu, malı*); **20.** xarab etmək, çürütmək; xarab olmaq, çürümək (*süd haq.*); *The milk has turned Süd çürüyüb / turşuyub;* **21.** kütləşdirmək (*bıçağı və s.*); **to ~ the edge of a knife** bıçağı kütləşdirmək; **22.** şumlamaq, sürmək (*yeri*); **23.** toxumaq, hörmək (*corab və s.*); **to ~ against *smb.* / *smth.*** **1)** bir kəsin / şeyin əleyhinə çıxmaq, bir kəsə / şeyə qarşı üsyan qaldırmaq; *The poor turned against the rich Kasıblar dövlətlilərə qarşı üsyan qaldırdılar;* **2)** bir kəsə / şeyə qarşı çevrilmək; *His words turned against himself Onun sözləri özünə qarşı çevrildi;* **to ~ *smb.* against *smb.* / *smth.*** bir kəsi bir kəsə / bir şeyə qarşı qoymaq; **to ~ into / to *smth.*** bir şeyə çevrilmək; *Water turns into ice Su buza çevrilir;* **to ~ into a criminal** cinayətkara çevrilmək, cinayətkar olmaq; **to ~ *smth.* into *smth.*** bir şeyi bir şeyə çevirmək / dəyişdirmək; *They turned their stock into cash Onlar səhmlərini pula çevirdilər / dəyişdirdilər;* **to ~ on / upon *smth.*** **1)** bir şeydən asılı olmaq; **2)** fikrini bir şeyə yönəltmək; **to ~ on / upon *smb.*** bir kəsin üstünə atılmaq; *In his anger he turned on me Hirs / Qəzəb içərisində o mənim üstümə atıldı;* **to ~ to *smth.*** **1)** bir şeyə müraciət etmək; **to ~ to the dictionary** lüğətə müraciət etmək; **2)** başlamaq (*bir işə*), məşğul olmaq; **to ~ to painting / to music** şəkil çəkməklə / musiqi ilə məşğul olmaq; **to ~ to *smb.* for *smth.*** bir şey üçün bir kəsə müraciət etmək; **to ~ to the secretary for information** məlumat üçün katibə / katibəyə müraciət etmək; **to ~ to *smb.* for help / or advice** kömək üçün / məsləhət üçün bir kəsə müraciət etmək; **to ~ *smb.* from *smth.* / from doing *smth.*** bir kəsi bir şeydən / bir şey etməkdən daşındırmaq / çəkindirmək; *I turned him from his purpose Mən onu məqsədindən daşındırdım / çəkindirdim*

turn³ [tə:n] *v* (*bağlayıcı fel*) **1.** *İsimlə birləşərək* ***olmaq*** *mənası bildirir;* **to ~ soldier / cook / schoolmaster / traitor** əsgər / aşpaz / məktəb müəllimi / satqın olmaq; **to ~ Christian / Mohammedan** xristian / müsəlman olmaq; **2.** *Sifətlə birləşərkən bir vəziyyətdən başqa vəziyyətə keçməni bildirir və əksərən Azərbaycan dilinə ayrıca sözlə tərcümə edilmir;* **to ~ green** göyərmək; **to ~ red** qızarmaq; **to ~ blue with cold** soyuqdan göyərmək; **to ~ red with anger** qəzəbdən qızarmaq; *The weather is turning colder Hava soyuqlaşır;* **to ~ aside 1)** rədd etmək; **2)** kənara çıxmaq (*mövzudan və s.*); **to ~ away 1)** üz döndərmək; **2)** çevrilmək; əlaqəni kəsmək; **to ~ away in disgust** nifrətlə üz döndərmək; **3)** ikrah yaratmaq; **4)** qovmaq; **5)** vəzifədən / işdən qovmaq; **to ~ back 1)** geri oturtmaq, geri çəkilməyə məcbur etmək; **to ~ the enemy back** düşməni geri çəkilməyə məcbur etmək; **2)** geri dönmək / çəkilmək; **3)** dönmək, üzünü / başını çevirmək; **4)** qatlamaq (*paltarın ətəyini və s.*); **to ~ down 1)** azaltmaq (*işığı, qazı*); **2)** azalmaq (*işıq, qaz haq.*); **3)** çevirmək; **to ~ down *one's* coat collar** paltosunun yaxalığını çevirmək; **4)** qəbul etməmək (*təklifi*); **5)** döndərmək, dönmək; **to ~ down a narrow road** dar yola döndərmək / dönmək; **to ~ in 1)** qıvrılmaq; **2)** yolüstü / ayaqüstü baş çəkmək; **3)** *d.d.* yatmaq; **4)** *k.t.* şumlamaq (*torpağı*); **to ~ inside out 1)** tərs üzünə çevirmək; *The wind turned my umbrella inside out Külək mənim çətirimi tərs üzünə çevirdi;* **2)** tərs üzünə çevrilmək; *My umbrella turned inside-out Mənim çətirim tərs üzünə çevrildi;* **to ~ off 1)** söndürmək, şəbəkədən ayırmaq (*radionu, işığı və s.*); **2)** bağlamaq (*kranı*), **3)** qovmaq, işdən çıxartmaq; **to ~ off workmen** fəhlələri işdən qovmaq / işdən çıxartmaq; **4)** diqqəti yayındırmaq; **5)** xarab olmaq (*yemək*); **6)** solub tökülmək (*yarpaq haq.*); **to ~ on 1)** qoşmaq, işə salmaq (*radionu və s.*); **2)** yandırmaq, qoşmaq (*işığı*); **3)** açmaq (*kranı*); **to ~ out 1)** söndürmək (*işığı, qazı*); **2)** çevirmək; **to ~ out *one's* pockets** ciblərini çevirmək; **3)** qovmaq, çıxartmaq; **4)** tətil etmək; **5)** istehsal etmək; **to ~ out beautiful fabrics** gözəl parçalar istehsal etmək; **6)** geyinmək, bəzənmək; *She's beautifully turned out O, gözəl geyinmişdi;* **7)** yığışmaq, gəlmək; *How many people turned out for the meeting? İclasa neçə adam gəlmişdi?* **8)** çağırmaq; **to ~ out guard** keşikçi çağırmaq; **9)** qalxmaq (*yataqdan*); **to ~ over 1)** çevirmək; **to ~ over the pages of a book** kitabın səhifələrini çevirmək; **2)** eşələnmək, çevrilmək; *He turned over and over in his bed O, yatağında hey çevrildi / eşələndi;* **3)** astarını üzünə çevirmək; **4)** fikirləşmək, götür-qoy etmək; *He turned the matter over and over in his mind O, bu məsələni başında götür-qoy etdi;*

◊ **to ~ *one's* ankle** topuğunu burxutmaq; **to ~ the blind eye to *smth.*** bir şeyə göz yummaq; **to ~ a deaf ear** qulaqardına vurmaq; **to ~ up *one's* heels / toes** ölmək; **to ~ *one's* coat** əqidəsini dəyişmək, başqa partiyaya keçmək; **to ~ the corner** çətin / təhlükəli vəziyyətdən çıxmaq

turnabout [ˈtə:nəbaut] *n* **1.** döngə; **2.** mövqeyin / baxışın və s. dəyişməsi; başqa tərəfə keçmə; **3.** *amer.* karusel

turnback [ˈtə:nbæk] *n* qorxaq / ağciyər adam

turncoat [ˈtə:nkout] *n.* **1.** xain, dönük; **2.** *hərb.* fərari, düşmən tərəfinə keçən (*adam*)

turn-down¹ [ˈtə:ndaun] *n* **1.** qatlama yaxalıq / cib / manjet; **2.** *d.d.* rədd etmə; boyun qaçırma

turn-down² [ˈtə:ndaun] *adj* **1.** qatlama; **a ~ collar** qatlama boyunluq; **2.** qatlanan; **a ~ bed** qatlanan çarpayı, raskladuşka

turner [ˈtə:nə] *n* **1.** xarrat; **2.** dulusçu; **3.** gimnast

turnery [ˈtə:nəri] *n* **1.** xarrat sənəti; **2.** xarrat emalatxanası; **3.** xarrat məmulatı

turn-in [ˈtə:nin] *n d.d.* kassaya qaytarılmış bilet

turning¹ [ˈtə:niŋ] *n* **1.** döngə; **2.** dörd yol ağzı; **to stop at the next ~** növbəti dörd yol ağzında dayanmaq; **3.** fırlanma, dolanma; **4.** dönmə, çevrilmə; **5.** dəyişmə, kənara çıxma (*hərəkət və s.*); **to take the wrong ~** *məc.* doğru yoldan çıxmaq / sapmaq

turning² [ˈtə:niŋ] *adj* **1.** xarrat; **a ~ lathe** xarrat dəzgahı; **2.** fırlanan, hərlənən; **a ~ bridge** fırlanan / hərlənən körpü; **3.** növbələşən, dəyişən; **~ seasons** növbələşən fəsillər (*ilin*)

turning-point [ˈtə:niŋpɔint] *n* **1.** dönüş nöqtəsi; həlledici an; **the ~s of history** tarixin dönüş nöqtələri; **the ~ in the negotiations** danışıqlarda dönüş nöqtəsi / həlledici an; **2.** böhran; dönüş; **the ~ of a disease** xəstəliyin dönüşü / böhranı

turnip [ˈtə:nip] *n bot.* **1.** şalğam; **2.** şalğamdan hazırlanmış xörək; **3.** gic, axmaq, kəmağıl

turnout [ˈtə:naut] *n* **1.** tamaşaya / iclasa / yarışa gələn adamların sayı, adamlar, camaat; *There was a good / low turnout at the yesterday's meeting Dünənki iclasda çox / az adam iştirak edirdi;* **2.** geyim, paltar; *The teacher praised the children for their neat turn-out Müəllim uşaqları səliqəli geyimlərinə görə təriflədi;* **3.** təmizləmə, boşaltma (*otağı, siyirməni və s.*); **4.** tətil; **general / long ~** ümumi / uzunmüddətli tətil; **5.** tətilçi; **6.** qalxma, durma (*yataqdan*)

turnover [ˈtə:nouvə] *n* **1.** devirmə, çevirmə; **2.** o biri səhifəyə keçən qəzet məqaləsi; **3.** içi doldurulmuş yarımgirdə piroq; **4.** *iqt.* dövriyyə, tədavül; **~ of capital** kapital dövriyyəsi / tədavülü; **5.** axın (*fəhlə qüvvəsinin*); **labour ~** fəhlə qüvvəsinin axını; **6.** çevirmə, döndərmə (*gülləşək*

– **with body / with leg** bədəndən / ayaqdan tutaraq çevirmə

turnpenny [ˈtəːn.peni] *n* tamahkar / acgöz adam

turnpike [ˈtəːnpaɪk] *n* şose, magistral, əsas yol

turn-screw [ˈtəːnskruː] *n* vintaçan, vintburan

turnspit [ˈtəːnspɪt] *n* **1.** şiş; **2.** kababçı

turnstile [ˈtəːnstaɪl] *n* turniker

turpitude [ˈtəːpɪtjuːd; -tuːd] *n* **1.** qüsurluluq, nöqsanlılıq, eyiblilik; əxlaqsızlıq; **2.** alçaqlıq, səfalıq; **3.** rüsvayçılıq, biabırçılıq

turquoise[1] [ˈtəːkwɔɪz] *n* **1.** firuzə (*qiymətli daş*); **2.** firuzə rəngi; **the – of the heavens** göylərin firuzə rəngi

turquoise[2] [ˈtəːkwɔɪz] *adj* firuzə, firuzəyi, firuzə rəngli; **a – dress** firuzə rəngli paltar

turret [ˈtʌrɪt] *n* **1.** kiçik bürc, qüllə; **the –s of an ancient chateau** qədim qəsrin bürcləri / qüllələri; **2.** *hərb.* zirehli qüllə, top qülləsi

turreted [ˈtʌrɪtɪd] *adj* bürclü; **a – castle** bürclü qəsr

turtle [təːtl] *n* **1.** tısbağa, çanaqlı bağa; **2.** tısbağa əti; **3.** tısbağa ətindən bişirilmiş şorba / sup;

◊ **to turn –** çevrilmək (*gəmi, avtomobil və s. haq.*)

turtle-dove [ˈtəːtldʌv] *n* **1.** *zool.* çölgöyərçini; **2.** sevgili, canan; **3.** qırmızı-boz rəng

turtle-neck [ˈtəːtlnek] *n* **1.** hündür qatlanmış yaxalıq (*sviterdə*); **2.** hündür yaxalıqlı sviter

tusk [tʌsk] *n* **1.** diş (*qabanda, fildə və s.*); **2.** *k.t.* gavahın (*kotanda*)

tussle[1] [ˈtʌsl] *n* mübahisə, dava, qızğın mübahisə; **to have a – with** *smb.* **for** *smth.* bir kəslə bir şeyə görə qızğın mübahisə etmək

tussle[2] [ˈtʌsl] *v* mübahisə etmək; dalaşmaq; **to – with** *smb.* bir kəslə mübahisə etmək

tussock [ˈtʌsək] *n* **1.** kom / topa halında bitmiş ot; **2.** torpaq koması / topası, iri kəsək, təpəcik; **3.** zəncirotu

tut[1] [tʌt] *n* nırç; **to give a –** nırçıldamaq (*narazılıq əlaməti olaraq*)

tut[2] [tʌt] (-tt-) *v* nırçıldamaq (*narazılıq əlaməti olaraq*)

tut[3] [tʌt] *interj. d.d.* Kəs səsini!

tutelage [ˈtjuːtəlɪdʒ; ˈtuː-] *n* **1.** qəyyumluq, hamilik, himayə; **2.** qəyyumluqda / himayə altında olma; **to be in –** himayədə olmaq; **3.** həddi-büluğa çatmama; uşaqlıq, uşaqlıq yaşları; **4.** oxuma, təhsil alma, təhsil; **to be under the – of different masters** müxtəlif müəllimlərdən təhsil almaq

tutor[1] [ˈtjuːtə; ˈtuː-] *n* **1.** repetitor; müəllim; **private –** xüsusi repetitor; **2.** *amer.* ali məktəb müəllimi; **3.** *hüq.* hami, qəyyum

tutor[2] [ˈtjuːtə; ˈtuː-] *v* **1.** xüsusi dərs demək; **2.** öyrətmək; **to – a pupil in Latin** şagirdə latın dili öyrətmək; **3.** rəhbərlik etmək; öyüd-nəsihət vermək

tutorial[1] [tjuːˈtɔːrɪəl; ˈtuː-] *n* **1.** məsləhət saatı, konsultasiya; **2.** kollecdə təhsil alma müddəti

tutorial[2] [tjuːˈtɔːrɪəl; ˈtuː-] *adj* **1.**: **– system** tələbələri müəllimlərə / rəhbərlərə təhkim etmə sistemi; **2.** qəyyumluq, qəyyum

tutorship [ˈtjuːtəʃɪp; ˈtuː-] *n* **1.** müəllim / mürəbbi vəzifəsi; **2.** müəllimin / mürəbbinin borcu; **3.** qəyyumluq, hamilik

tutti-frutti [ˌtuːtiːˈfruːti] *n* **1.** meyvəli dondurma; **2.** şəkərli meyvə

twaddle[1] [ˈtwɔdl] *n* cəfəngiyyat, laqqırtı, boş danışıq; **to talk mere –** boş-boş danışmaq, laqqırtı vurmaq

twaddle[2] [ˈtwɔdl] *v* boşboğazlıq / lağlağılıq etmək, boş-boş / cəfəngiyyat danışmaq

twaddler [ˈtwɔdlə] *n* boşboğaz, çoxdanışan, çərənçi

twang[1] [twæŋ] *n* **1.** dınqıltı (*tarın çəkilmiş simin və s. səsi*); **the – of a guitar** gitaranın dınqıltısı; **2.** tın-tın / burnunda danışma; **to speak with a –** tın-tın / burnunda danışmaq

twang[2] [twæŋ] *v* **1.** dınqıldatmaq, dınqıldamaq; *Someone was twanging a guitar in the next room Kimsə o biri otaqda gitara dınqıldadırdı*; **2.** tın-tın / burnunda danışmaq; **3.** yay ipini dartmaq (*kamanda*)

twat [twɔt, twæt] *n* **1.** cinsi orqan (*qadınlarda*); **2.** gic / sarsaq adam

tweak[1] [twiːk] *n* çimdik, çimdikləmə; **to give** *smb.* **a –** bir kəsi çimdikləmək

tweak[2] [twiːk] *v* çimdikləmək, burmaq; **to – a child's ears** uşağın qulaqlarından burmaq

twee [twiː] *adj d.d.* zərif, gözəl, qəşəng

tweed [twiːd] *n* **1.** tvid; **2.** *pl* tviddən tikilmiş paltar

tweedy [ˈtwiːdɪ] *adj* tvid, tviddən tikilmiş; **– jackets** tvid / tviddən tikilmiş pencəklər

tweet[1] [twiːt] *n* civilti, cikkiltı; cəh-cəh (*quşlarda*)

tweet[2] [twiːt] *v* **1.** civildəmək, cikkildəmək, cəh-cəh vurmaq (*quşlar haq.*); **2.** cırtıldamaq (*kibrit*)

tweeter [ˈtwiːtə] *n* reproduktor

tweezer [ˈtwiːzə] *v* maqqaşla / kəlbətinlə qırpıb qopartmaq

tweezers [ˈtwiːzəz] *n* maqqaş; kəlbətin (*həm də* **a pair of –**)

twelfth[1] [twelfθ] *n* **1.** (**the –**) on ikinci rəqəm; **on the – of May** mayın on ikisində; **2.** on ikinci hissə; **five –s** on ikidə beş

twelfth[2] [twelfθ] *num* on ikinci; *He came twelfth O, on ikinci gəldi.*

◊ **Louis the Twelfth** on ikinci Lüdovik

twelve [twelv] *num.* **1.** on iki (*rəqəm*); *Twelve and twelve make twenty-four On iki üstəgəl on iki iyirmi dörd eylər*; **2.** on ikinci; **chapter –** on ikinci fəsil; **Room –** on ikinci otaq; **3.** on iki yaş; **at –** on iki yaşında; **4.** saat on iki

twelvefold [ˈtwelvfould] *adj* **1.** on iki dəfə çox; **2.** on iki hissədən ibarət; **3.** on iki dəfə

twenties [ˈtwentɪz] *n pl* **1.** iyirmidən iyirmi doqquza qədər olan rəqəmlər; **2. the –** iyirminci illər; **3.** iyirmidən iyirmi doqquza qədər olan yaş; *She is in the early / in the late twenties Onun yaşı iyirmidən artıqdır / iyirmi beşdən artıqdır*

twentieth[1] [ˈtwentɪɪθ] *num* **1.** iyirminci (*rəqəm*); **on the – of May** mayın iyirmisində; **2.** iyirminci hissə; **three –s** iyirmidə üç

twentieth[2] [ˈtwentɪɪθ] *adj* iyirminci; **the – chapter / page** iyirminci fəsil / səhifə

twentieth[3] [ˈtwentɪɪθ] *adv* iyirminci; *He came twentieth O, iyirminci gəldi*

twenty [ˈtwenti] *num.* **1.** iyirmi; **– children** iyirmi uşaq; **2.** iyirminci; **chapter –** iyirminci fəsil; **Room –** iyirminci otaq; **3.** iyirmi yaş; **a girl of –** iyirmi yaşlı qız;

◊ **– and – times** min dəfələrlə, sonsuz olaraq

twentyfold [ˈtwentɪfould] *adj* iyirmi dəfə böyük, iyirmiyə vurulmuş, iyirmiqat

twice [twaɪs] *adv* **1.** iki dəfə; *Twice two is four İki dəfə iki dörd eylər / dörddür*; **to do** *smth.* **–** bir şeyi iki dəfə etmək; **2.** ikiqat; **– as good / as much** ikiqat yaxşı / çox;

◊ **once or –, – or thrice** bir neçə dəfə; **in –** 1) iki dəfəyə; **to pay a debt in –** borcu iki dəfəyə ödəmək; 2) ikinci dəfə; **to succeed in –** ikinci dəfə nailiyyət / müvəffəqiyyət qazanmaq; **to think – before doing** *smth.* bir işi görməzdən əvvəl yaxşı-yaxşı fikirləşmək

twice-born [ˈtwaɪsbɔːn] *adj* başqa cür ifadə edilmiş, başqa şəklə salınmış / düşmüş

twice-told [ˌtwaɪsˈtould] *adj* **1.** iki dəfə danışılmış / yoxlanılmış; **2.** məlum, çeynənmiş, köhnə; **– tale** köhnə əhvalat

twiddle[1] [ˈtwɪdl] *n* **1.** hərləmə, fırlatma; **2.** buruq, huruq (*saçda, naxışda, yazıda və s.*); **3.** cəh-cəh, zəngulə; səsin titrəməsi / əsməsi

twiddle[2] [ˈtwɪdl] *v* **1.** hərləmək, fırlatmaq, eşmək, oynatmaq (*mənasız*); **to – one's moustache** bığını eşmək; **to – with the watch-chain** saat zəncirini fırlatmaq / oynatmaq; **2.** avara-avara gəzmək, veyllənmək; **3.** əsmək, titrəmək (*səs haq.*);

◊ **to – one's thumbs / one's fingers** tənbəllik etmək, veyllənmək; səmərəsiz işlə məşğul olmaq

twig[1] [twɪg] *n* **1.** çubuq, çırpı, çör-çöp; **willow –s** söyüd çubuğu / çırpısı; **to use dry –s to start a fire** ocaq qalamaq üçün quru çör-çöpdən istifadə etmək; **2.** şivül

twig[2] [twɪg] *v* (-gg-) **1.** *d.d.* başa düşmək, anlamaq; *He soon twigged their game O tezliklə onların niyyətini başa düşdü*; **2.** hiss etmək, görmək; *The hunter twigged an animal in front of him Ovçu qabağında / qarşısında bir heyvan olduğunu hiss etdi / gördü*

twiggy [ˈtwɪgɪ] *adj* **1.** zərif, zəif; **– legs** zərif baldırlar; **2.** şaxəli, qollu-budaqlı; **– trees** şaxəli / qollu-budaqlı ağaclar

twilight[1] [ˈtwaɪlaɪt] *n* **1.** toran; **evening –** axşam toranı; **2.** toran vaxtı; **a walk along the beach at –** toran vaxtında çimərlik boyu gəzinti; **3.** tənəzzül dövrü; **the – of**

Soviet Empire Sovet imperiyasının tənəzzül dövrü

twilight[2] [ˈtwaɪlaɪt] *adj* **1.** toran; **~ hours** toran saatları / vaxtı; **2.** dolaşıq, qarışıq; **~ thoughts** qarışıq fikirlər

twilit [ˈtwaɪlɪt] *adj* toran; zəif işıqlandırılmış; **in the ~ room** zəif işıqlandırılmış otaqda

twill[1] [twɪl] *n toxuc.* sarja

twill[2] [twɪl] *v* sarja istehsal etmək / toxumaq

twin[1] [twɪn] *n* **1.** ekiz, əkiz; **a pair of ~s** *d.d.* ekizlər; **Siamese ~s** Siam əkizləri; **2.** qoşa / cüt şey; **3.** tay; *The plate was one of a pair, but I broke its twin Boşqab cüt idi, lakin mən onun tayını sındırdım*

twin[2] [twɪn] *adj* **1.** ekiz; **my ~ brother** mənim ekiz qardaşım; **~ lambs** ekiz quzular; **2.** oxşar, eynitipli; **~ tasks** oxşar tapşırıqlar; **~ houses** eynitipli evlər; **3.** qoşa, cüt; **a ship with ~ propellers** qoşa propellerli gəmi

twin[3] [twɪn] *v* **(-nn-) 1.** ekiz / əkiz doğmaq; **2.** birləşdirmək

twin-born [ˈtwɪnbɔːn] *adj* ekiz / əkiz doğulmuş

twin-brothers [ˌtwɪnˈbrʌðəz] *n* ekiz / əkiz qardaşlar

twine[1] [twaɪn] *n* **1.** buraz, kəndir, ip; **2.** sələxmuş saplaq; **3.** halqa (*ilan haq.*); **4.** ilgək; **5.** eşmə, toxuma, hörmə

twine[2] [twaɪn] *v* **1.** eşmək, burmaq, hörmək, sarımaq, dolamaq; **to ~ thin threads into a rope** nazik sapı eşib kəndir düzəltmək, **to ~ flowers into a wreath** çiçəklərdən çələng hörmək; **to ~ *one's* arms around / about *smb.'s* neck** qollarını bir kəsin boynuna dolamaq; **2.** dolanmaq, sarmaşmaq; *The ivy twined round the tree Sarmaşıq ağaca dolandı / sarmaşdı*; **3.** tutuşmaq, yapışmaq (*güləşdə*); **4.** burulmaq (*çay, yol haq.*); **5.** qıvrılmaq, dolanmaq (*ilan haq.*)

twin-engine [ˌtwɪnˈendʒɪn] *adj* = **twin-engined**

twin-engined [ˌtwɪnˈendʒɪnd] *adj* ikimühərrikli

twiner [ˈtwaɪnəʳ] *n* **1.** sarılan / sarmaşan bitki; **2.** *toxuc.* eşmə maşını / dəzgahı

twinge[1] [twɪndʒ] *n* **1.** kəskin qəfil ağrı; **to get ~s of rheumatism** revmatizmdən kəskin qəfil ağrı hiss etmək; **a ~ of toothache** kəskin qəfil diş ağrısı; **2.** *əziyyət, əzab*; **the ~s of conscience** vicdan əzabı

twinge[2] [twɪndʒ] *v* **1.** tutma / qəfil ağrı hiss etmək; **2.** əziyyət vermək; *Compunction twinged him Peşmançılıq ona əziyyət verdi*

twingle-twangle [ˈtwɪŋglˈtwæŋgl] *n* dınqıltı; sim səsi

twining [ˈtwaɪnɪŋ] *adj* sarmaşan; **~ plants** sarmaşan bitkilər

twink[1] [twɪŋk] *n* **1.** sayrışma, parlama; **2.** *məc.* an, qırpım, göz qırpımı; **in a ~** bir anda / göz qırpımında

twink[2] [twɪŋk] *v* sayrışmaq, parlamaq

twinkle[1] [ˈtwɪŋkl] *n* **1.** sayrışma, parıldama, parlama; **the ~ of stars** ulduzların sayrışması / parıldaması; **2.** yanıb / parlayıb sönmə; **3.** an, qırpım, göz qırpımı; **in a ~** bir anda; **in the ~ of an eye** bir göz qırpımında

twinkle[2] [ˈtwɪŋkl] *v* **1.** parıldamaq, parlamaq, sayrışmaq; *Stars twinkle in the sky Ulduzlar səmada sayrışır*; *His eyes twinkled with joy Onun gözləri sevincdən parladı*; **2.** cəld hərəkət etmək; *The dancer's feet twinkled Rəqqasənin ayaqları cəld hərəkət etdi*; **3.** işıq vermək

twinkling [ˈtwɪŋklɪŋ] *n* **1.** an, bir an, bir göz qırpımı, ləhzə; **in a ~** bir anda; **the ~ of an eye** bir göz qırpımı; **2.** yanıb / parlayıb sönmə, sayrışma

twinned [twɪnd] *adj* **1.** əkiz / ekiz doğulmuş; **2.** birləşdirilmiş, əlaqələndirilmiş

twin-sisters [ˈtwɪnsɪstəz] *n* əkiz / ekiz bacılar

twirl[1] [twɜːl] *n* **1.** fırlanma, burulma; **2.** qasırğa, burağan; **dust ~** toz burağanı; **3.** buruq, burum (*imzada, hərfdə, saçda və s.*)

twirl[2] [twɜːl] *v* **1.** fırlamaq, eşmək, burmaq; **to ~ *one's* moustache** bığını burmaq / eşmək; **2.** fırlanmaq, burulmaq, eşilmək; *The compass needle twirled swiftly round Kompasın əqrəbi cəld fırlandı*;

◊ **to ~ *one's* thumbs** tənbəllik etmək, boşboşuna oturmaq

twist[1] [twɪst] *n* **1.** burma, eşmə, burulma, eşilmə; **to give a ~** eşmək, sarımaq; **to give a ~ to a rope** kəndiri eşmək / burmaq; **to give a ~ to *smb.'s* arms** bir kəsin qollarını burmaq; **2.** döngə, dirsək; **a ~ in a road** yolda döngə; **3.** düyün, ilgək; **a rope full of ~s** düyünlə dolu kəndir; **4.** tvist; **5.** eşmə (*kəndiri, sapı və s.*); **6.** sapma, kənara çıxma (*həm də məc.*); **the ~ of a billiard ball** bilyard şarının sapması; **a ~ toward the new policy** yeni siyasətə keçid; **7.** təhrif (*fikirdə*); **8.** xüsusiyyət, səciyyə (*ağılda, xasiyyətdə və s.*); **9.** burxuq; **to give *one's* knee a bad ~** ayağını bərk burxutmaq; **10.** yalan;

◊ **~ of the wrist** cəldlik, çeviklik, əlin cəldliyi / çevikliyi; **~s and turns** təfərrüatlar, incəliklər

twist[2] [twɪst] *v* **1.** burmaq, eşmək, hörmək, əyirmək; **to ~ a thread** sap eşmək; **to ~ flowers into a wreath** güllərdən çələng hörmək; **to ~ a yarn** iplik əyirmək; **2.** əyilmək, burulmaq, eşilmək, dolanmaq; *The road twists a good deal Yol xeyli / çox burulur*; **3.** güclə yol tapmaq; *We twisted our way through the crowd Biz izdihamın içindən özümüzə güclə yol tapdıq*; **4.** burmaq (*qolu*), basmaq; **to ~ *smb.'s* arm** 1) bir kəsin qolunu burmaq (*cəza olaraq*); 2) *d.d.* məcbur etmək; **5.** sıxmaq (*yuyulmuş paltarı*); **6.** əzmək; **7.** əymək (*üzünü*); *Her face was twisted with pain Ağrıdan onun üzü əyildi*; **8.** təhrif etmək, mənasını dəyişdirmək; **to ~ *smb.'s* words** bir kəsin sözünü təhrif etmək; **9.** fırlamaq, döndərmək; **to ~ a shaft** dəstəyi fırlamaq; **10.** sarımaq, dolamaq; **to ~ silk thread on a reel** ipək sapı tağalağa sarımaq; **to ~ a muffler round *one's* neck** şərfi boğazına dolamaq; **11.** *d.d.* aldatmaq; **to ~ about** qovrulmaq, qıvrılmaq (*ağrıdan*); *He was twisting about in pain O, ağrı içində qovrulurdu / qıvrılırdı*; **to ~ off** sındırmaq, qoparmaq; **to ~ a piece of wire** bir parça məftil qoparmaq; **to ~ out** sürüşüb çıxmaq

twisted [ˈtwɪstɪd] *adj* **1.** hörülmüş, eşilmiş, toxunmuş; **2.** əyri, əyri-üyrü, dolanbac; **a ~ road** əyri-üyrü yol; **3.** dolaşıq, qarışıq

twister [ˈtwɪstəʳ] *n* **1.** yalançı; **2.** əyirici, əyirən; **3.** mahmız; **4.** *amer.* tufan, qasırğa, burağan (*tropik ölkələrdə*); **5.** fırıldaqçı, dələduz

twisting [ˈtwɪstɪŋ] *n* **1.** eşmə, burma; **2.** *id.* fırlatma; **~ of the body** bədəni fırlatma

twisty [ˈtwɪstɪ] *adj* **1.** əyri-üyrü, dolanbac; **~ river** əyri-üyrü çay; **a ~ road** dolanbac yol; **2.** şərəfsiz, prinsipsiz; **a ~ politician** şərəfsiz / prinsipsiz siyasətçi; **3.** qeyri-səmimi, ikimənalı

twit[1] [twɪt] *n* **1.** danlaq, məzəmmət, qınama; **2.** istehza, lağa qoyma, rişxənd

twit[2] [twɪt] *v* **(-tt-) 1.** danlamaq, məzəmmət etmək; qınamaq; **to ~ a person with / about his conduct** hərəkətinə / davranışına görə bir kəsi danlamaq / qınamaq; **2.** rişxənd etmək, lağa qoymaq, cırnatmaq

twitch[1] [twɪtʃ] *n* **1.** dartma, çəkmə; **to give a ~ at *smb.'s* arm** bir kəsin qolundan dartmaq / çəkmək; **2.** dartılma; qıc olma; **3.** ilgək, ilmə

twitch[2] [twɪtʃ] *v* **1.** çəkmək, dartmaq; **to ~ *smb.* by the hand** bir kəsin əlindən dartmaq; **2.** şəkləmək; *The horse twitched his ears At qulaqlarını şəklədi*; **3.** dartılmaq; *His face twitched with pain Onun sifəti ağrıdan dartıldı*; **4.** çimdikləmək, didmək

twitter[1] [ˈtwɪtəʳ] *n* **1.** cīvilti, cikkilti; **~ of birds** quşların civiltisi / cikkiltisi; **2.** cəfəngiyyat, boşboğazlıq; **3.** *dial.* əsmə, həyəcan; **in a ~** əsə-əsə, əsərək

twitter[2] [ˈtwɪtəʳ] *v* **1.** civildəmək, cikkildəmək (*quş*); **2.** cərənləmək, boşboğazlıq etmək; **3.** *dial.* əsmək, titrəmək; **to ~ with cold / with excitement** soyuqdan / həyəcandan əsmək / titrəmək

two [tuː] *num.* **1.** iki; *Two and two make four İki üstəgəl iki dörd eylər*; **2.** iki (*rəqəm*), ikilik; **3.** ikinci; **chapter ~** ikinci fəsil; **Room ~** ikinci otaq; **4.** ikilik (*kartda*); **~ of hearts** ikilik ürək / qırmızı toxmaq; **5.** *pl* cüt, qoşa; **to walk in ~s** qoşa gəzmək; **6.** iki il (*yaş haq.*); **at ~** iki yaşında; **a boy / a girl of ~** iki yaşında oğlan / qız;

◊ **in ~** 1) ikiyə, iki yerə / hissəyə; **to cut in ~** ikiyə / iki yerə bölmək; 2) ayrılıqda, ayrı-ayrı; **to put ~ and ~ together** 1) vəziyyəti qiymətləndirmək; 2) anlamaq, sezmək;

◊ *Two in distress makes sorrow less* *at. söz.* ≅ *Dərd bölüşdükcə yüngülləşər*

two-edged [ˈtu:ˈedʒd] *adj* **1.** ikiağızlı; **a ~ dagger** ikiağızlı xəncər; **2.** ikimənalı; **a ~ hint** ikimənalı eyham

two-engined [ˈtu:endʒınd] *adj* ikimühərrikli

two-eyed [ˈtu:aıd] *adj* ikigözlü

two-faced [ˈtu:ˈfeıst] *adj* ikiüzlü, yalançı, qeyri-səmimi; **a ~ man** ikiüzlü adam

two-field [ˈtu:fi:ld] *adj k.t.* ikitarlalı

twofold¹ [ˈtu:fould] *adj* **1.** ikiqat, iki dəfə artıq; **2.** iki variantda mövcud olan; **3.** ikiüzlü, riyakar; **4.** qətiyyətsiz

twofold² [ˈtu:fould] *adv* iki dəfə artıq / çox

two-footed [ˈtu:futıd] *adj* ikiayaqlı

two-handed [ˈtu:hændıd] *adj* **1.** ikidəstəkli, ikiqulplu; **a ~ saw** ikidəstəkli mişar / bıçqı; **2.** iki əldən istifadə edən; zirək, çevik

two-headed [ˈtu:ˈhedıd] *adj* ikibaşlı; **a ~ eagle** ikibaşlı qartal (*gerb və s.-də*)

two-man [ˈtu:mən] *adj* **1.** ikiadamlıq, iki adamdan ibarət olan; **a ~ committee** iki adamdan ibarət olan komissiya; **a ~ comedy** ikiadamlıq komediya / məzhəkə; **a ~ exhibition** iki rəssamın əsərlərindən ibarət sərgi; **2.** ikiyerli (*təyyarə, maşın və s.*)

two-master [ˈtu:ˌma:stəʳ] *n* ikidorlu gəmi

two-monthly [ˈtu:ˈmʌnθlı] *adj* ikiaylıq

twoness [ˈtu:nıs] *n* ikilik, qoşalıq

two-oar [ˈtu:ˈɔ:] *n* ikiavarlı qayıq

two-part [ˈtu:ˈpa:t] *adj* ikihissəli; **a ~ film** ikihissəli film

twopence [ˈtʌpəns] *n* iki pens;
◊ **not to care a ~** laqeyd olmaq / yanaşmaq

twopenny [ˈtʌpnı] *adj* **1.** ikipenslik; **a ~ bun** ikipenslik bulka; **2.** ucuz, yararsız

two-ply [ˈtu:plaı] *adj* ikiqat, ikiqatlı

two-seater [ˌtu:ˈsi:təʳ] *n* ikiyerli avtomobil / təyyarə və s.

two-time [ˈtu:taım] *v* aldatmaq, vəfasızlıq etmək, vəfasız çıxmaq (*ər, arvad haq.*)

two-tongued [ˌtu:ˈtʌŋd] *adj* ikidilli, riyakar, yalançı

two-way [ˌtu:ˈweı] *adj* **1.** ikitərəfli; **~ deal** ikitərəfli razılaşma / saziş / sövdə; **~ communication** *hərb.* ikitərəfli əlaqə; **~ traffic** ikitərəfli küçə hərəkəti; **2.** ikixətli; **~ railroad** ikixətli dəmiryolu

tympanist [ˈtımpənıst] *n mus.* təbilçi, təbilçalan

tympanum [ˈtımpənəm] *n* baraban, təbil, dəf, qaval

typal [ˈtaıpəl] *adj* tipik, səciyyəvi; **~ image** tipik surət / imic

type¹ [taıp] *n* **1.** tip, tipik nümunə; **literary ~** ədəbi tip; **modern ~ of a man** müasir adamın tipik nümunəsi; **people of this ~** bu növ adamlar; **2.** qrup, növ, cür, sinif; **blood ~** qan qrupu; **that ~ of things** bu növ / cür şeylər; **seedless ~ of orange** tumsuz portağal növü; **3.** simvol, rəmz; **4.** nümunə, model (*incəsənətdə*); **a ~ of Italian beauty** italyan gözəllik nümunəsi; **5.** *poliqr.* şrift; **black / bold / fat ~** qara / qalın / yağlı şrift; **Italic ~** kursiv

type² [taıp] *v* **1.** makinada yazmaq; **to ~ a letter** makinada məktub yazmaq; **2.** *tib.* qan qrupunu müəyyənləşdirmək

typesetter [ˈtaıpˌsetəʳ] *n poliqr.* **1.** mürəttib, mətbəədə hərfdüzən işçi; **2.** nabor maşını, hərfdüzən maşın

typesetting [ˈtaıpˌsetıŋ] *adj*: **a ~ machine** nabor maşını, hərfdüzən maşın

typewrite [ˈtaıpraıt] *v* makinada yazmaq

typewriter [ˈtaıpˌraıtəʳ] *n* **1.** makina, yazı makinası; **2.** makinaçı

typewriting [ˈtaıpˌraıtıŋ] *n* **1.** makinada yazma; **2.** makinada üzünü köçürmə

typewritten [ˈtaıpˌrıtn] *adj* makinada yazılmış

typhoid¹ [ˈtaıfɔıd] *n tib.* tif, qarın yatalağı

typhoid² [ˈtaıfɔıd] *adj tib.* tifli, yatalaqlı; qarın yatalağına / tifə tutulmuş

typhoon [taıˈfu:n] *n* qasırğa, tufan, şiddətli fırtına

typhous [ˈtaıfəs] *adj* yatalaqlı, səpmə yatalaqlı

typhus¹ [ˈtaıfəs] *n tib.* səpmə yatalaq

typical¹ [ˈtıpıkl] *adj* **1.** tipik, səciyyəvi; **a ~ fact / case / plant** tipik fakt / hadisə / bitki; **2.** simvolik

typically¹ [ˈtıpıkəlı] *adv* tipik / səciyyəvi olaraq; adəti üzrə; *Typically, she has forgotten her key again Adəti üzrə, o, açarını yenə də unudub*

typify [ˈtıpıfaı] *v* **1.** tipik nümayəndəsi olmaq; **2.** tipik nümunə olmaq; **3.** təmsil etmək, bir şeyin simvolu olmaq; *In this picture the bomb typifies war and the dove typifies peace Bu şəkildə bomba müharibənin, göyərçin isə sülhün simvoludur*

typing [ˈtaıpıŋ] *n* yazı makinasında yazma

typist [ˈtaıpıst] *n* makinaçı

typograph [ˈtaıpəgra:f] *n* **1.** çapçı; **2.** korlar üçün yazı makinası

typographer [taıˈpɔgrəfəʳ] *n* çapçı

typographical [ˌtaıpəˈgræfıkl] *adj* mətbəə, mətbəəçilik, çapçılıq

typographically [ˌtaıpəˈgræfıkəlı] *adv* mətbəə üsulu ilə

typographist [ˌtaıpəˈgræfıst] *n* **1.** mətbəə işini öyrənən adam; **2.** mətbəə / çapçılıq işini bilən

typography [taıˈpɔgrəfı] *n* **1.** çapçılıq, mətbəəçilik; kitab çap etmə; **2.** tərtibat; **a high standard of ~** yüksək standartlı kitab tərtibatı; *The typography was admirable Kitab çox gözəl tərtib edilmişdir*

tyrannical [tıˈrænıkl] *adj* müstəbid, zalım, zülmkar; **~ dynasty** müstəbid / zalım / zülmkar sülalə; **a ~ ruler** müstəbid / zalım hökmdar

tyrannically [tıˈrænıkəlı] *adv* zalımlıqla, müstəbidliklə, tiran / müstəbid kimi

tyrannize, -ise [ˈtırənaız] *v* (**over**) zalımlıq / müstəbidlik etmək, incitmək, zülm / əziyyət vermək; **to ~ over the weak** zəiflərə zülm etmək / əziyyət vermək; *He tyrannizes his family O, ailəsinə zülm edir / əziyyət verir*

tyrannous [ˈtırənəs] *adj* = **tyrannical**

tyranny [ˈtırənı] *n* **1.** tiraniya, tiran hökuməti; **2.** istibdad, zülm; **3.** istibdad üsul idarəsi

tyrant [ˈtaırənt] *n* tiran, müstəbid; qəddar / zalım hökmdar; *Her boss is a complete tyrant Onun boxu / sahibkarı çox müstəbiddir*

tyre¹ [taıəʳ] *n* təkər, şin; **a bicycle ~** velosiped təkəri; **a spare ~** ehtiyat təkər; **to check the pressure of the ~** təkərin təzyiqini ölçmək; **pneumatic ~** pnevmatik təkər; **a flat ~** havası boşalmış təkər; *His tyres are badly worn Onun təkərləri çox pis yeyilib / sürtülüb*

tyre² [taıəʳ] *adj* təkər, şin; **~ inflator** şin / təkər nasosu

tyre³ [taıəʳ] *v* şin taxmaq (*təkərə*)

Uu

U u [ju:] *n (pl* **U's, u's** [ju:z]*) ingilis əlifbasının 21-ci hərfi*

ubiquitous [ju:ˈbɪkwɪtəs] *adj* **1.** hər yerdə mövcud olan / hazır; **2.** *məc.* harada aş, orada baş; **3.** hər yerdə olan / tapılan

ubiquity [ju:ˈbɪkwətɪ] *n* hər yerdə mövcud olma / tapılma

U-bomb [ˈju:bɒm] *n hərb.* uran bombası

udder [ˈʌdəʳ] *n* yelin, əmcək *(heyvanlarda)*

uglify [ˈʌglɪfaɪ] *v* **1.** eybəcər etmək / hala salmaq; çirkinləşdirmək; **2.** *məc.* şikəst / təhrif / xarab etmək, korlamaq

ugliness [ˈʌglɪnɪs] *n* **1.** eybəcərlik, kifirlik, çirkinlik, biçimsizlik; *I haven't seen such ugliness in any other town Mən başqa heç bir şəhərdə belə eybəcərlik görməmişəm;* **2.** alçaqlıq, iyrənclik, əclaflıq

ugly [ˈʌglɪ] *adj* **1.** eybəcər, çirkin, kifir; **an ~ face** eybəcər / çirkin sifət; **to grow ~** eybəcərləşmək, kifirləşmək, çirkinləşmək; **2.** xoşagəlməz, pis, yaman; **~ news** xoşagəlməz / pis xəbər; **~ habits** pis / nalayiq adətlər; **3.** təhlükəli, qorxulu; **an ~ symptom** təhlükəli / qorxulu əlamət; **~ cloud** təhlükəli bulud

Uigur [ˈwi:gəʳ] *n* **1.** uyqur *(xalq)*, **the ~s** *top.i* uyqurlar; **2.** uyqur dili

Uigur [ˈwi:gəʳ] *adj* uyqur; **the ~ language** uyqur dili

Ukrainian[1] [ju:kˈreɪnɪən] *n* **1.** ukraynalı; **the ~s** *top.i* ukraynalılar; **2.** Ukrayna dili

Ukrainian[2] [ju:kˈreɪnɪən] *adj* Ukrayna; **the ~ language** Ukrayna dili; **~ towns** Ukrayna şəhərləri

ulcer [ˈʌlsəʳ] *n* **1.** *tib.* yara, xora; **a gastric ~** qastrit xorası; **2.** şər mənbəyi / yuvası; mənəvi pozğunluq

ulcerate [ˈʌlsəreɪt] *v* **1.** *tib.* yara / xora törətmək; *Some drugs can ulcerate the stomach lining Bəzi dərmanlar mədənin divarlarında xora törədə bilər;* **2.** xarab / məhv / tələf etmək; mənəviyyatca korlamaq / pozmaq

ulceration [ˌʌlsəˈreɪʃn] *n tib.* yara / xora basma

ulcerous [ˈʌlsərəs] *adj* yara / xora basmış; **~ skin** yara basmış dəri

ulterior [ʌlˈtɪərɪəʳ] *adj* **1.** gizli, gizlin; görünməyən, aydın olmayan; **~ motives** gizli / görünməyən səbəblər; **~ plans** gizli / gizlin planlar; **~ objects** gizlin məqsədlər; **2.** o biri tərəfdə olan / yerləşən; **on the ~ side of the river** çayın o biri tərəfində

ultimate[1] [ˈʌltɪmət] *n* **1.** son nəticə; hədd, hüdud; **the ~ of his desire** onun arzularının həddi / hüdudu; **2.** əsas / başlıca prinsip

ultimate[2] [ˈʌltɪmət] *adj* **1.** son, qəti; **~ result** son nəticə; **our ~ aim / goal** bizim son məqsədimiz; **an ~ decision** qəti / son qərar; **~ reply / answer** qəti / son cavab; **2.** əsas, elementar; **~ truths** elementar həqiqətlər; **3.** ən uzaq; **the ~ ends of the earth** dünyanın / yer kürəsinin ən uzaq hissələri

ultimate[3] [ˈʌltɪmeɪt] *v* **1.** tamamlamaq, bitirmək, qurtarmaq, başa çatdırmaq; **2.** tamamlanmaq, başa çatmaq, nəticəsi olmaq

ultimately [ˈʌltɪmətlɪ] *adv* sonda, nəhayətdə, axırda, nəticədə; *Ultimately you'll have to make the decision yourself Axırda / Sonda qərarı sən özün qəbul etməli olacaqsan*

ultimatum [ˌʌltɪˈmeɪtəm] *n* **1.** *(pl.* **ultimatums***)* ultimatum; **to deliver an ~ to a country, to present a country with an ~** bir ölkəyə ultimatum vermək / göndərmək; **2.** son məqsəd

ultra-fashionable [ˈʌltrəˈfæʃnəbl] *adj* ultradəbli

ultra-rich [ˈʌltrəˈrɪtʃ] *adj* həddən artıq dövlətli

ultra-short [ˈʌltrəˈʃɔ:t] *adj* ultraqısa

ultra-violet [ˈʌltrəˈvaɪəlɪt] *adj* ultrabənövşəyi

umbilical [ˌʌmbɪˈlaɪkəl] *adj* **1.** *anat.* göbək; **~ cord** göbəkbağı; **~ hernia** göbək qrijası / yırtığı; **2.** mərkəzi vəziyyətdə olan; **the ~ polar of a vault** tağ-tavanın orta sütunu

umblicate [ʌmˈblɪkɪt] *adj anat.* göbəyəoxşar, göbəyəbənzər

umbilicus [ʌmˈbɪlɪkəs] *n anat.* **1.** göbək; **2.** dayaz çuxur / oyuq; **3.** dayaz kərtik / çərtik / kəsik yeri

ed with him Mən onunla tanış deyiləm; **2.** bilməyən *(bir şeyi)*; *He is unacquainted with French O, fransız dilini bilmir*

unaddressed [ˌʌnəˈdrest] *adj* ünvansız *(məktub və s.)*

unadmitted [ˌʌnədˈmɪtɪd] *adj* tanınmamış, qəbul edilməmiş

unadopted [ˌʌnəˈdɒptɪd] *adj* **1.** görülməmiş; **~ measures** görülməmiş tədbirlər; **2.** oğulluğa götürülməmiş

unadorned [ˌʌnəˈdɔ:nd] *adj* təbii, bəzəksiz, saya; **~ walls** bəzəksiz / saya divarlar

unadulterated [ˌʌnəˈdʌltəreɪtɪd] *adj* **1.** həqiqi, saf, təbii, saxtalaşdırılmamış; **2.** təmiz, tamam; **~ nonsense** tamam cəfəngiyyat

unadvertized, -ised [ˌʌnˈædvətaɪzd] *adj* elan / reklam edilməmiş

unaffected [ˌʌnəˈfektɪd] *adj* **1.** sadə, təbii, sərbəst; **~ manners** təbii davranışlar; **~ style** sadə / təbii üslub; **2.** səmimi, həqiqi; **~ joy** həqiqi sevinc; **~ grief** həqiqi kədər; **3.** təsirə məruz qalmayan; **~ by air or water** havanın və ya suyun təsirinə məruz qalmayan

unafraid [ˌʌnəˈfreɪd] *adj* qorxmaz, qorxmayan; **a businessman ~ of taking risk** risk etməkdən qorxmayan biznesmen

unaired [ˌʌnˈeəd] *adj* havası dəyişdirilməmiş

unalarmed [ʌnəˈlɑ:md] *adj* sakit, dinc; arxayın, xatircəm; **to be ~ about** ***smth.*** bir şey haqqında arxayın / xatircəm olmaq

unalienable [ˌʌnˈeɪljənbl] *adj* ayrılmaz; alınmaz, alına bilməz; **~ right to liberty** alına bilməz azadlıq hüququ

unalive [ʌnəˈlaɪv] *adj* **1.** ölü; cansız; süst; **2.** hissiz, duyğusuz

unalphabeted [ˌʌnælfəˈbɪtɪd] *adj* əlifbanı bilməyən / tanımayan, savadsız

unalterability [ʌnˌɔ:ltərəˈbɪlɪtɪ] *n* dəyişməzlik; pozulmazlıq; möhkəmlik, sarsılmazlıq

unalterable [ʌnˈɔ:ltərəbl] *adj* dəyişməz, daimi; möhkəm, sarsılmaz; **~ laws** dəyişməz qanunlar; **~ drecisions** dəyişməz qərarlar

unamazed [ʌnəˈmeɪzd] *adj* təəccübləndirilməmiş, heyrətləndirilməmiş; valeh / məftun olmamış

unambiguous [ˌʌnæmˈbɪgjuəs] *adj* tamamilə aşkar / aydın / müəyyən, qəti; **an ~ answer** tamamilə aydın / qəti cavab; **~ terms** tamamilə aydın ifadə edilmiş / qəti şərtlər

unambition [ˌʌnæmˈbɪʃn] *n* iddiasızlıq, tələbkar / şöhrətpərəst olmama, aza qane olma

unambitious [ˌʌnæmˈbɪʃəs] *adj* iddiasız, aza qane olan, qeyri-tələbkar

unamenable [ˌʌnəˈmi:nəbl] *adj* inadlı, həcət, yolagəlməz; sərt, itaətsiz; ipə-sapa yatmayan; **~ to discipline** nizam-intizama tabe olmayan

unamendable [ˌʌnəˈmendəbl] *adj* islaholunmaz, düzəldilməz, düzəldilə bilməyən

unamended [ˌʌnəˈmendɪd] *adj* düzəldilməmiş, dəyişiklik edilməmiş; **to pass a bill ~** qanun layihəsini düzəliş edilmədən qəbul etmək *(parlamentdə)*

un-American [ˌʌnəˈmerɪkən] *adj* Amerikanın əleyhinə; **~ activity** Amerikanın əleyhinə fəaliyyət; **~ Activities Committee** Amerika əleyhinə olan fəaliyyəti tədqiq edən komitə

unamiability [ʌnˌeɪmjəˈbɪlɪtɪ] *n* soyuqluq, qaşqabaqlılıq, kəmiltifatlılıq

unamiable [ˌʌnˈeɪmjəbl] *adj* nəzakətsiz, kobud, soyuq, qaşqabaqlı

unamusing [ˌʌnəˈmju:zɪŋ] *adj* əyləndirici olmayan, maraqsız

unanalogous [ˌʌnəˈnæləgəs] *adj* oxşamayan, bənzəməyən, oxşarı / bənzəri / analoqu olmayan

unanalysable [ˌʌnˈænəlaɪzəbl] *adj* təhlil oluna bilməyən

unanalysed [ˌʌnˈænəlaɪzd] *adj* təhlil olunmamış / edilməmiş

unanimate [ju:ˈnænɪmeɪt] *v* həmrəy etmək

unanimity [ˌju:nəˈnɪmətɪ] *n* həmrəylik, yekdillik; **with ~** həmrəyliklə, yekdilliklə

unanimous [juˈnænɪməs] *adj* həmrəy, yekdil, həmfikir; **~ opinion** yekdil fikir / rəy; *He was elected by a unanimous vote O yekdilliklə seçildi*

unanimously [juˈnænɪməslɪ] *adv* yekdilliklə, bir səslə, həmrəyliklə

unannounced [ˌʌnəˈnaʊnst] *adj* əvvəlcədən elan olunmamış; **an ~ extra item on the**

umbrage[1] [ˈʌmbrɪdʒ] *n* inciklik, incimə, küsü; **to give ~ to *smb*.** bir kəsi küsdürmək; **to take ~ at *smb*.** bir kəsdən incimək / küsmək

umbrage[2] [ˈʌmbrɪdʒ] *v* **1.** kölgə salmaq; **2.** küsdürmək, incitmək, könül sındırmaq, xətirə dəymək

umbrageous [ʌmˈbreɪdʒəs] *adj* **1.** kölgəli; **~ trees** kölgəli ağaclar; **2.** küsəyən, tez küsən / inciyən, dəymədüşər

umbrella [ʌmˈbrelə] *n* **1.** çətir; **to put up *one's* ~** çətirini açmaq; **to take down *one's* ~, to fold (up) *one's* ~** çətirini yığmaq / qatlamaq; **2.** *məc.* pərdə, örtük, örtü; sığınacaq, daldalanacaq

umlaut [ˈumlaut] *n dilç.* umlaut

umpire[1] [ˈʌmpaɪə] *n* **1.** vasitəçi, münsiflər hakimi; **2.** *id.* hakim, referi, münsif; **to be an ~ at a match** yarışda hakim olmaq

umpire[2] [ˈʌmpaɪə] *v* **1.** münsiflər hakimi olmaq; **to ~ between two parties** iki tərəf arasında münsiflər hakimi olmaq; **2.** *id.* hakimlik etmək

umpteen [ˈʌmptiːn] *adj d.d.* çox, çoxlu, saysız-hesabsız; **to have ~ reasons for doing *smth*.** bir şeyi etməyə çoxlu / saysız-hesabsız səbəbi olmaq

unabashed [ˌʌnəˈbæʃt] *adj* **1.** vicdansız; utanmaz, abırsız, həyasız; **2.** qorxmaz; möhkəm, sarsılmaz; **to stick ~ to *one's* opinion** öz fikrindən möhkəm yapışmaq / dönməmək

unabated [ˈʌnəˈbeɪtɪd] *adj* azaldılmamış, zəiflədilməmiş; **with ~ speed** azaldılmamış sürətlə

unabbreviated [ˈʌnəˈbriːvɪeɪtɪd] *adj* qısaldılmamış

unable [ʌnˈeɪbl] *adj* qabiliyyətsiz, bacarıqsız; iqtidarsız, aciz; **to be ~** qabiliyyətsiz / bacarıqsız / aciz olmaq, bacarmamaq; *She is unable to walk O yeriyə bilmir; I'd like to help you, but I'm unable to Mən sənə / sizə kömək etmək istərdim, lakin bacarmıram; I'm unable to comment this question Mən bu məsələni izah etməkdə acizəm*

unabolished [ˌʌnəˈbɔlɪʃt] *adj* ləğv edilməmiş, qüvvədə qalan

unabridged [ˌʌnəˈbrɪdʒd] *adj* tam, qısaldılmamış (*ədəbi əsər və s. haq.*); **an ~ edition** tam / qısaldılmamış nəşr

unabrogated [ʌnˈæbrougeɪtɪd] *adj* ləğv edilməmiş (*qanun və s. haq.*)

unacceptable [ˌʌnəkˈseptəbl] *adj* qəbuledilməz, yolverilməz; **~ terms** qəbuledilməz şərtlər; **~ arguments** qəbuledilməz sübutlar / dəlillər; *Torture is totally unacceptable in a civilized society İşgəncə sivil cəmiyyətdə əsla yolverilməzdir*

unaccepted [ˈʌnəkˈseptɪd] *adj* qəbul edilməmiş / olunmamış, buraxılmamış (*bir yerə*)

unacclimatized, -ised [ˈʌnəˈklaɪmətaɪzd] *adj* yeni iqlimə / mühitə uyğunlaşdırılmamış / uyğunlaşmamış

unaccompanied [ˌʌnəˈkʌmpənɪd] *adj* **1. (by, with)** müşayiət edilməyən (*bir kəs tərəfindən*); *Children unaccompanied by an adult will not be admitted Böyüklərin müşayiət etmədiyi uşaqlar buraxılmayacaq*; **2.** sahibsiz; **~ luggage / baggage** sahibsiz yük / baqaj; **3.** *mus.* müşayiətsiz, müşayiət edilməyən

unaccountable [ˌʌnəˈkauntəbl] *adj* **1.** başa düşülməyən, anlaşılmayan, dərkedilməz; **an ~ person** anlaşılmaz / qəribə adam; **~ reasons** anlaşılmayan / başa düşülməyən səbəblər; **2.** məsuliyyətsiz

unaccredited [ˌʌnəˈkredɪtɪd] *adj* **1.** vəkil edilməmiş; ixtiyar / vəkalət verilməmiş; **2.** qeyri-rəsmi; **information from an ~ source** qeyri-rəsmi mənbədən alınmış məlumat

unaccused [ˌʌnəˈkjuːzd] *adj* ittiham edilməmiş

unaccustomed [ˌʌnəˈkʌstəmd] *adj* **1.** öyrənməmiş, adət etməmiş; **~ to hot / cold climates** isti / soyuq iqlimə öyrənməmiş / adət etməmiş; *I am unaccustomed to such hard work Mən belə ağır işə öyrəşməmişəm*; **2.** qeyri-adi; **the strange room and its ~ objects** qəribə otaq və onun qeyri-adi şeyləri

unacknowledged [ˌʌnəkˈnɔlɪdʒd] *adj* **1.** tanınmamış, hamı tərəfindən qəbul edilməmiş; **an ~ member of the family** ailənin hamı tərəfindən qəbul edilməmiş üzvü; **2.** cavabsız qalan; **~ greeting** cavabsız qalan təbrik / salam

unacquainted [ˌʌnəˈkweɪntɪd] *adj* **1.** tanış olmayan (*bir kəslə / şeylə*); *I am unacquaint-*

programme proqramda əvvəlcədən elan olunmamış əlavə veriliş

unanswerable [ʌnˈɑːnsərəbl] *adj* **1.** cavab verilə bilməyən; **an ~ question** cavab verilə bilməyən sual; **2.** təkzibedilməz, rədd edilməz (*sübut, dəlil və s.*); **an ~ reason / act** təkzibedilməz səbəb / fakt; **3.** məsuliyyətsiz

unanswered [ʌnˈɑːnsəd] *adj* cavabsız, cavab verilməmiş; **~ letters** cavab verilməmiş məktublar; **to remain ~** cavabsız qalmaq; *Several questions about the crime remain unanswered Cinayət haqqında bir neçə sual cavabsız qalır*

unanticipated [ˌʌnænˈtɪsɪpeɪtɪd] *adj* gözlənilməz, qabaqcadan nəzərdə tutulmamış; **~ costs** qabaqcadan nəzərdə tutulmamış xərclər

unanxious [ʌnˈæŋkʃəs] *adj* sakit, dinc, mülayim, rahat

unapparent [ˌʌnəˈpærənt] *adj* gizli, xəlvət; aydın / aşkar olmayan

unappealable [ˌʌnəˈpiːləbl] *adj hüq.* qəti, apellyasiya edilə bilməyən

unappeasable [ˌʌnəˈpiːzəbl] *adj* **1.** qəbuledilməz, yolverilməz; **2.** tabe olmayan, azğın, qarşısıalınmaz; **~ anger** qarşısıalınmaz qəzəb; **3.** söndürülməz, çox şiddətli / bərk; **~ hunger** çox bərk aclıq

unappetizing, -ising [ˌʌnˈæpɪtaɪzɪŋ] *adj* **1.** dadsız, ləzzətsiz, iştah açmayan / gətirməyən; **2.** maraqsız, darıxdırıcı, usandırıcı; **an ~ book** maraqsız / darıxdırıcı kitab

unapprehensive [ˈʌnˌæprɪˈhensɪv] *adj* **1.** anlaqsız, fəhmsiz, fərasətsiz; **2.** qorxmaz, cəsarətli; **to be ~ of danger** təhlükədən qorxmamaq

unapprised [ˌʌnəˈpraɪzd] *adj* xəbərsiz, xəbəri / məlumatı olmayan; **to be ~ of *smth*.** bir şeydən məlumatı / xəbəri olmamaq, bir şeydən xəbərsiz olmaq

unapproachable [ˌʌnəˈproutʃəbl] *adj* **1.** əldəedilməz, yanına getmək mümkün olmayan; *He is unapproachable by anyone Onun yanına heç kim gedə bilmir*; **2.** əlçatmaz (*sahil və s. haq.*); **an ~ cliff** əlçatmaz qaya

unarm [ʌnˈɑːm] *v* **1.** silahsızlaşdırmaq, tərksilah etmək; **2.** silahını yerə qoymaq

unarmed [ʌnˈɑːmd] *adj* **1.** silahsız; **~ civilians** silahsız mülki adamlar; **2.** buynuzsuz (*heyvan haq.*); **3.** tikansız (*bitki haq.*)

unarmoured [ˌʌnˈɑːməd] *adj* zirehsiz

unarranged [ˌʌnəˈreɪndʒd] *adj* **1.** qaydaya salınmamış; **2.** planlaşdırılmamış, hazırlanmamış; *Our meeting was fortuitous and quite unarranged Bizim görüşümüz təsadüfi oldu və əsla planlaşdırılmamışdı*

unarrested [ˌʌnəˈrestɪd] *adj* həbs olunmamış

unashamed [ˌʌnəˈʃeɪmd] *adj* vicdansız, insafsız; utanmaz, həyasız; **to be ~ of doing *smth*.** bir şey etməkdən utanmamaq

unasked [ˌʌnˈɑːskt] *adj* **1.** çağırılmamış, dəvət olunmamış; **~ guests** çağırılmamış / dəvət olunmamış qonaqlar; *He came to the party unasked O, qonaqlığa çağırılmamış / dəvət olunmamış gəldi*; **2.** arzu edilməyən, istənilməyən; **~ advice** istənilməyən məsləhət

unassailable [ˌʌnəˈseɪləbl] *adj* **1.** sarsılmaz, alınmaz, möhkəm; **an ~ fortress** sarsılmaz / alınmaz qala; **2.** təkzibedilməz, rəddedilməz, inandırıcı; **an ~ argument** təkzibedilməz dəlil / sübut; *His argument is unassailable Onun sübutu təkzibedilməzdir*

unassisted [ˌʌnəˈsɪstɪd] *adj* köməksiz; **to do *smth*. ~** bir şeyi köməksiz / təkbaşına etmək; *He did it unassisted O bunu köməksiz / özü etdi*

unassuming [ˌʌnəˈsjuːmɪŋ] *adj* iddiasız, sadə, qane olan; təvazökar, ədəbli

unassured [ˌʌnəˈʃuəd] *adj* **1.** inamsız; **~ steps** inamsız addımlar; **2.** etibarsız, şübhəli, şübhə doğuran; **~ success** şübhəli / şübhə doğuran müvəffəqiyyət

unattached [ˌʌnəˈtætʃt] *adj* **1.** bağlanmamış, bərkidilməmiş (*bir şeyə*); **2.** subay, evlənməmiş

unattainable [ˌʌnəˈteɪnəbl] *adj* əlçatmaz, əldə edilməz, mümkün olmayan; həyata keçirilməz; **~ ideal** əlçatmaz ideal; **~ goals** əlçatmaz / həyata keçirilməz məqsədlər; **~ ambitions** əlçatmaz şöhrətpərəstlik

unattainted [ˌʌnəˈteɪntɪd] *adj* ləkəsiz, ləkələnməmiş; **~ honour** ləkəsiz / ləkələnməmiş şərəf

unattended [ˌʌnəˈtendɪd] *adj* **1.** müşayiət edilməyən; **2.** sahibsiz, baxımsız qalmış;

to remain ~ to baxımsız qalmaq; **~ baggage** sahibsiz yük / baqaj

unattired [ˌʌnəˈtaɪəd] *adj* geyinməmiş, paltarsız, çılpaq

unattractive [ˌʌnəˈtræktɪv] *adj* cazibəsiz, görkəmsiz, cəlb etməyən, xoşa gəlməyən; **~ personality** cazibəsiz şəxsiyyət; **an ~ place** xoşa gəlməyən / cəlb etməyən yer

unavailable [ˌʌnəˈveɪləbl] *adj* mövcud / ixtiyarda olmayan; etibarsız, qanuni qüvvəsini itirmiş; **ticket** ~ qanuni qüvvəsini itirmiş bilet

unavailing [ˌʌnəˈveɪlɪŋ] *adj* faydasız, səmərəsiz, nahaq, boş, nəticəsiz; **~ efforts** faydasız / səmərəsiz / boş səylər; *All our efforts were unavailing Bizim bütün cəhdlərimiz faydasız / səmərəsiz oldu*

unavenged [ˌʌnəˈvendʒd] *adj* intiqamı / qisası alınmamış

unavertable [ˌʌnəˈvɜːtəbl] *adj* qarşısıalınmaz, labüd; qaçılmaz; **~ crisis** qarşısıalınmaz / labüd / qaçılmaz böhran

unavoidable [ˌʌnəˈvɔɪdəbl] *adj* qaçılmaz, labüd, mütləq; *The delay was unavoidable Ləngimə qaçılmaz / labüd idi*

unavoidably [ˌʌnəˈvɔɪdəblɪ] *adv* labüddən, mütləq, istər-istəməz

unaware [ˌʌnəˈweəʳ] *adj* xəbərsiz; *They are unaware of danger Onlar təhlükədən xəbərsizdirlər*

unawareness [ˌʌnəˈweənɪs] *n* xəbərsizlik, məlumatsızlıq

unawares [ˌʌnəˈweəz] *adv* **1.** gözlənilmədən, qəflətən; **to take / to catch ~** qəflətən üstünü almaq; **2.** qəsdsiz, qərəzsiz; bilmədən; **to do *smth.* ~** bir şeyi bilmədən etmək

unbacked [ˌʌnˈbækt] *adj* **1.** dayağı / arxası olmayan; **2.** minilməmiş (*at haq.*); **3.** söykənəcəyi olmayan (*skameyka və s. haq.*)

unbaked [ˌʌnˈbeɪkt] *adj* bişməmiş, çiy (*çörək, kərpic və s. haq.*)

unbalance [ˌʌnˈbæləns] *v* **1.** müvazinəti pozmaq; **2.** ağlını başından almaq / dəli etmək

unbalanced [ˌʌnˈbælənst] *adj* müvazinətsiz; bir bərabərdə olmayan; **~ load** bir bərabərdə olmayan yük

unban [ˌʌnˈbæn] *v* **(-nn-)** qadağan etmək / edilməmək; *Opposition parties have now been unbanned İndi müxalifət partiyaları qadağan edilməyib*

unbandage [ˌʌnˈbændɪdʒ] *v* bintini / sarğısını açmaq

unbanked [ˌʌnˈbæŋkt] *adj* banka qoyulmamış; **~ money** banka qoyulmamış pul

unbarbered [ˌʌnˈbɑːbəd] *adj* qırxılmamış, daranmamış

unbark [ˌʌnˈbɑːk] *v k.t.* qabığını soymaq

unbashful [ˌʌnˈbæʃfl] *adj* həyasız, sırtıq, utanmaz; **an ~ woman / girl** utanmaz / həyasız qadın / qız

unbearable [ˌʌnˈbeərəbl] *adj* dözülməz, qatlaşılmaz; **~ pains / conditions** dözülməz ağrılar / şəraitlər

unbearded [ˌʌnˈbɪədɪd] *adj* **1.** saqqalsız; **2.** *məc.* bığsız, gənc, cavan; **3.** qılçıqsız (*dənli bitkilər haq.*)

unbeaten [ʌnˈbiːtn] *adj* **1.** döyülməmiş, vurulmamış; **2.** məğlubiyyət görməmiş, məğlub edilməmiş; **an ~ army** məğlubiyyət görməmiş ordu; **an ~ team** məğlub olmamış / məğlubiyyət görməmiş komanda; **3.** tapdanmamış; **an ~ track** tapdanmamış yol

unbeautiful [ˌʌnˈbjuːtəfl] *adj* çirkin, kifir, yaraşıqsız

unbecoming [ˌʌnbɪˈkʌmɪŋ] *adj* **1.** yaraşmayan, əlverişli / münasib olmayan; *That hat is unbecoming to you O şlyapa sənə / sizə yaraşmır; It is unbecoming of him to act in this manner Belə davranmaq / hərəkət etmək ona yaraşmır*; **2.** ədəbsiz, nalayiq; **~ conduct** ədəbsiz / nalayiq davranış / hərəkət

unbegun [ˌʌnbɪˈgʌn] *adj* **1.** başlanmamış; **2.** başlanğıcı olmayan, əbədi mövcud olan

unbeknown [ˌʌnbɪˈnoun] *adj d.d.* naməlum, məlum olmayan, tanınmayan; **two elderly women ~ to anybody** heç kimə / kəsə tanış olmayan iki ağbirçək qadın; *Unbeknown to his family, he had lost his job Ailəsinə məlum olmadan o, işini itirdi*

unbelief [ˌʌnbɪˈliːf] *n* **1.** inanmama, inamsızlıq; **2.** ateizm, dinsizlik, Allaha inanmama, allahsızlıq

unbelievable [ˌʌnbɪˈliːvəbl] *adj* inanılmaz, ağlasığmaz; **~ cruelty / luck / stupidity** ağlasığmaz qəddarlıq / xoşbəxtlik / axmaqlıq

unbuilt [ˌʌnˈbɪlt] *adj* tikilməmiş; *Part of the land remains unbuilt Sahənin bir hissəsi hələ tikilməmiş qalır*

unbuilt [ˌʌnˈbɪlt] **to unbuild** *felinin pt, pp formaları*

unburden [ˌʌnˈbɜːdn] *v* **1.** yükü azaltmaq; **2.** *məc.* ürəyi sakitləşdirmək; **to ~ *one's* mind** ürəyini boşaltmaq

unbutton [ˌʌnˈbʌtn] *v* düyməni açmaq; **to ~ *smb.'s* shirt** bir kəsin köynəyinin düyməsini açmaq; **to ~ *one's* coat** öz paltosunun düyməsini açmaq

unbuttoned [ˌʌnˈbʌtnd] *adj* **1.** düyməsi açıq; **to come ~** düyməsi / yaxası açılmaq; **2.** sərbəst, sadə, təbii; **3.** səbirsiz, hövsələsiz

uncalled [ˌʌnˈkɔːld] *adj* çağırılmamış, dəvət edilməmiş; **~ guests** çağırılmamış / dəvət edilməmiş qonaqlar

uncalled-for [ˌʌnˈkɔːldfɔːʳ] *adj* **1.** yersiz; **~ remark** yersiz irad; *Your rude remarks were quite uncalled-for Sənin / Sizin kobud iradların / iradlarınız tamamilə yersiz idi*; **2.** lüzumsuz, lazım olmayan; **an ~ measure** lüzumsuz / lazım olmayan tədbir

uncanny [ʌnˈkænɪ] *adj* **1.** sirli, anlaşılmaz; **an ~ silence** sirli / anlaşılmaz sükut; *The silence was uncanny Sükut / Sakitlik anlaşılmaz / sirli idi; I had an uncanny feeling that I was watched Məndə anlaşılmaz bir hiss vardı, mənə elə gəldi ki, məni güdürlər*; **2.** qeyri-adi; fövqəladə; **~ ability** qeyri-adi / fövqəladə qabiliyyət / bacarıq; *The resemblance between them is uncanny Onların arasındakı oxşarlıq qeyri-adidir*

uncap [ˌʌnˈkæp] *v* **1.** şlyapanı çıxartmaq (*hörmət əlaməti olaraq*); **2.** açmaq, qapağı açmaq

uncapped [ˌʌnˈkæpt] *adj id.* milli komandada oynamamış; *Three previously uncapped players have been selected Əvvəllər milli komandada oynamamış üç oyunçu seçilib*

uncared-for [ʌnˈkeədfɔːʳ] *adj* **1.** atılmış; **~ child** atılmış uşaq; **2.** baxımsız; **~ garden** baxımsız

uncareful [ˌʌnˈkeəfl] *adj* **1.** səliqəsiz, diqqətsiz, ehtiyatsız, laqeyd; **2.** qayğısız, səhlənkar, başısoyuq

uncaring [ʌnˈkeərɪŋ] *adj* laqeyd, diqqətsiz; **~ employers** laqeyd sahibkarlar; **to be ~ and selfish** laqeyd və xudbin olmaq

unceasing [ʌnˈsiːsɪŋ] *adj* arasıkəsilməz, mütəmadi; **~ efforts** arasıkəsilməz səylər; **~ conflict** mütəmadi / arasıkəsilməz münaqişə

unceasingly [ʌnˈsiːsɪŋlɪ] *adv* arasıkəsilmədən, mütəmadi olaraq

uncensored [ʌnˈsensəd] *adj* senzuradan keçməyən (*kitab, film və s. haq.*)

unceremonious [ˌʌnˌserəˈmounɪəs] *adj* **1.** adi, qeyri-rəsmi; **~ gathering** qeyri-rəsmi yığıncaq; **2.** ədəbsiz, nəzakətsiz, saymaz; **~ treatment** nəzakətsiz rəftar

unceremoniously [ˌʌnˌserəˈmounɪəslɪ] *adv* utanmadan, çəkinmədən, saymazcasına, ədəbsizcəsinə

uncertain [ʌnˈsɜːtn] *adj* **1.** şübhəli, aydın olmayan; *The result of the election is uncertain Seçkinin nəticəsi aydın deyil*; **2.** qeyri-müəyyən; **a lady of ~ age** yaşı bilinməyən xanım; **3.** dəyişkən, qeyri-sabit; **~ weather** dəyişkən hava; **4.** tərəddüd edən, şübhələnən, inamsız; *I'm uncertain of victory Mənim qələbəyə inamım yoxdur*

uncertainly [ʌnˈsɜːtnlɪ] *adv* inamsız, tərəddüdlə; **to speak ~** inamsız / tərəddüdlə danışmaq

uncertainty [ʌnˈsɜːtntɪ] *n* inamsızlıq, mütərəddidlik; *There's some uncertainty about his success Onun müvəffəqiyyət qazanmasına bir inamsızlıq var*

uncertificated [ˌʌnsəˈtɪfɪkeɪtɪd] *adj* diplomu / arayışı olmayan

unchain [ʌnˈtʃeɪn] *v* **1.** zəncirdən buraxmaq; **2.** qandalı açmaq, qandaldan azad etmək (*həm də məc.*); **to ~ *one's* passion** ehtiraslarını cilovlamamaq

unchallengeable [ʌnˈtʃælɪndʒəbl] *adj* danılmaz, şübhəsiz, aydın, təkzibedilməz, rəddedilməz (*sübut, dəlil haq.*); **an ~ fact** təkzibedilməz / danılmaz fakt; **an ~ reason** təkzibedilməz səbəb

unchallenged [ʌnˈtʃælɪndʒd] *adj* **1.** şübhə doğurmayan, etiraz yaratmayan, etirazsız; **~ decisions** şübhə doğurmayan qərarlar; **to go ~** müzakirəsiz keçmək / qəbul olunmaq; *I can't let such a statement go*

unbelievably [ˌʌnbɪˈliːvəblɪ] *adv* son dərəcə, inanılmayacaq / ağlagəlməyəcək dərəcədə

unbeliever [ˌʌnbɪˈliːvəˈ] *n* **1.** dinə / Allaha inanmayan (*adam*), ateist; **2.** skeptik, şəkkak

unbend [ˌʌnˈbend] *v* **1.** düzəltmək (*əyri şeyi*); **to ~ a hook** qarmağı düzəltmək; **2.** yumşalmaq, yola gəlmək; *Eventually she unbent and gave the boy permission Nəhayət o yumşaldı və oğlana icazə verdi*; **3.** düzəlmək; **4.** gərginliyi azaltmaq, istirahət vermək; **to ~ the mind** başa / beyinə istirahət vermək

unbending [ˌʌnˈbendɪŋ] *adj* **1.** əyilməz; **2.** mətanətli, sarsılmaz; **~ character** mətanətli / sarsılmaz xarakter

unbiased [ʌnˈbaɪəst] *adj* qərəzsiz, bitərəf, ədalətli; **~ advice** qərəzsiz məsləhət; **an ~ referee** ədalətli hakim (*yarışlarda*)

unbidden [ˌʌnˈbɪdn] *adj* **1.** xahiş / dəvət edilməmiş; çağırılmamış; **~ guests** dəvət edilməmiş / çağırılmamış qonaqlar; **2.** könüllü; **to do** ***smth.*** **~** bir şeyi könüllü etmək; **3.** qeyri-ixtiyari, **~ tears** qeyri-ixtiyari göz yaşları

unbind [ˌʌnˈbaɪnd] *v* **1.** açmaq; **to ~ ropes** kəndirləri açmaq; *She unbound her hair O, saçlarını açdı*; **2.** azad etmək, buraxmaq; **to ~ a prisoner** dustağı azad etmək / buraxmaq; **3.** sarğı açmaq (*yaradan və s.*)

unbleached [ʌnˈbliːtʃt] *adj* ağardılmamış; çod, qaba (*parça haq.*)

unblemished [ʌnˈblemɪʃt] *adj* **1.** ləkəsiz, qüsursuz; **~ reputation** ləkəsiz / qüsursuz ad; **2.** xarab olmamış; **~ fruit** xarab olmamış meyvə

unblended [ˌʌnˈblendɪd] *adj* təmiz, qarışıqsız, xalis

unblinking [ʌnˈblɪŋkɪŋ] *adj* göz qırpmadan; **~ stare / gaze** göz qırpmadan baxış

unblock [ˌʌnˈblɔk] *v* maneəni aradan qaldırmaq / yox etmək

unblooded [ʌnˈblʌdɪd] *adj* cins olmayan; **an ~ horse** cins olmayan at

unbloody [ʌnˈblʌdɪ] *adj* **1.** qansız; **2.** qana həris olmayan

unboned [ˌʌnˈbound] *adj* **1.** sümüksüz; **2.** sümüyü çıxarılmış (*ət haq.*)

unborn [ˌʌnˈbɔːn] *adj* **1.** doğulmamış; **2.** gələcək; **~ generations** gələcək nəsillər

unbosom [ʌnˈbuzəm] *v* **1.** açmaq (*ürəyini*), etibar etmək (*sirri*); **to ~** ***one's*** **feelings** hisslərini açmaq; **to ~** ***one's*** **secrets** sirlərini etibar etmək

unbound [ˌʌnˈbaund] *adj* **1.** bağlanmamış; **2.** öhdəçilikdən azad; **3.** cildsiz (*kitab haq.*)

unbound [ˌʌnˈbaund] **to unbind** *felinin pt, pp formaları*

unbounded [ʌnˈbaundɪd] *adj* **1.** qeyri-məhdud, hədsiz, hüdudsuz; **~ joy** hədsiz / hüdudsuz sevinc; **~ confidence** hədsiz / hüdudsuz inam / etibar; **2.** ucsuz-bucaqsız, sonsuz; **~ space** ucsuz-bucaqsız / sonsuz kainat; **3.** səbirsiz, hövsələsiz, təmkinsiz

unbowed [ˌʌnˈbaud] *adj* **1.** əyilməmiş; **2.** itaətsiz, tabe olmayan, boyun əyməyən

unbraid [ˌʌnˈbreɪd] *v* açmaq (*hörülmüş şeyi*)

unbranched [ʌnˈbrɑːntʃt] *adj* budaqsız; **~ trunk** budaqsız gövdə (*bitkilərdə*)

unbranded [ˌʌnˈbrændɪd] *adj* damğasız, damğalanmamış, damğa vurulmamış; **~ cattle** damğasız / damğalanmamış / damğa vurulmamış mal-qara

unbreakable [ˌʌnˈbreɪkəbl] *adj* sınmayan, qırılmayan; **~ plastic** sınmayan plastik; **~ toys** sınmayan / qırılmayan oyuncaqlar

unbridled [ʌnˈbraɪdld] *adj* **1.** yüyənsiz, cilovsuz; **2.** azğın, tabe olmayan; **~ rage / hatred / lust** azğın qəzəb / nifrət / ehtiras

unbroken [ʌnˈbroukən] *adj* **1.** fasiləsiz, arasıkəsilmədən; **ten hours of ~ sleep** on saatlıq fasiləsiz yuxu / yatma; **2.** pozulmaz; **the ~ silence of the woods** meşələrin pozulmaz sükutu; **3.** minilməmiş, xam (*at haq.*); **an ~ horse** minilməmiş / xam at; **4.** əkilməmiş, xam (*torpaq haq.*); **~ soil** xam torpaq; **5.** yerinə yetirilmiş; **~ promises** yerinə yetirilmiş vədlər; **6.** misilsiz, tayı-bərabəri olmayan; **~ record** misilsiz / tayı-bərabəri olmayan rekord

unbrushed [ˌʌnˈbrʌʃt] *adj* daranmamış (*saç haq.*)

unbuckle [ˌʌnˈbʌkl] *v* açmaq (*düyməni, yaxanı, ilməyi və s.*); **to ~ a belt** kəməri / toqqanı açmaq; **to ~ a sword from its belt** qılıncı toqqadan / kəmərdən açmaq

unchallenged Mən belə bir bəyanatın müzakirəsiz qəbul olunmasına yol verə bilmərəm; **2.** şübhəsiz, şəriksiz; **the party's ~ domination of the country** partiyanın ölkəyə şəriksiz hakimiyyəti

unchangeable [ʌnˈtʃeɪndʒəbl] *adj* dəyişməz, dəyişməyən

unchanged [ʌnˈtʃeɪndʒd] *adj* dəyişməmiş; **~ position** dəyişməmiş vəziyyət

unchanging [ʌnˈtʃeɪndʒɪŋ] *adj* dəyişməyən; **~ customs / principles** dəyişməyən adətlər / prinsiplər

uncharacteristic [ˌʌnˌkærəktəˈrɪstɪk] *adj* qeyri-səciyyəvi, səciyyəvi olmayan; **to make an ~ mistake** səciyyəvi olmayan səhv etmək

uncharitable [ʌnˈtʃærɪtəbl] *adj* qəddar, amansız, rəhmsiz, zalım, daşürəkli, mərhəmətsiz

uncharted [ˌʌnˈtʃɑːtɪd] *adj* **1.** xəritədə qeyd edilməyən; **~ islands** xəritədə qeyd olunmamış adalar; **2.** tədqiq edilməmiş, öyrənilməmiş (*dəniz və s. haq.*)

uncheated [ˌʌnˈtʃiːtɪd] *adj* aldadılmamış

unchecked [ˌʌnˈtʃekt] *adj* **1.** maneəsiz; **~ advance** maneəsiz irəliləmə; **2.** qarşısıalınmaz, kəskin, şiddətli; **~ passion** şiddətli ehtiras; **3.** yoxlanılmamış (*hesab və s. haq.*)

uncivil [ʌnˈsɪvl] *adj* kobud, nəzakətsiz; **~ manners** kobud hərəkətlər; **~ language** qaba / ədəbsiz dil / söyüş; **to be ~ to the neighbours** qonşulara qarşı kobud olmaq

uncivilized, -ised [ʌnˈsɪvəlaɪzd] *adj* **1.** qeyri-sivil, sivil olmayan, mədəniyyətsiz; **an ~ society** sivil olmayan cəmiyyət; **an ~ country** sivil olmayan ölkə; **2.** vəhşi, barbar

unclad [ˌʌnˈklæd] *adj* çılpaq, lüt, soyunmuş

unclaimed [ˌʌnˈkleɪmd] *adj* adresat tərəfindən alınmamış; **an ~ letter** adresat tərəfindən alınmamış məktub

uncle [ˈʌŋkl] *n* əmi, dayı;

◊ **Uncle Sam** *d.d.* Amerika Birləşmiş Ştatları

unclean [ˌʌnˈkliːn] *adj* **1.** çirkli, kirli; **2.** çirkin, natəmiz; **~ thoughts** çirkin fikirlər

unclear [ˌʌnˈklɪəˈ] *adj* **1.** aydın / aşkar olmayan, qeyri-müəyyən; anlaşılmaz; *Her reply was unclear Onun cavabı anlaşılmaz idi*; **2.** müəyyən / qəti olmayan; *Our plans are unclear at the moment Hazırda bizim planlarımız müəyyən deyil*; **3.** şübhəli, arxayın / xatircəm olmayan; *I'm unclear as to their names Mən onların adlarını çox da dəqiq bilmirəm*

uncleared [ˌʌnˈklɪəd] *adj* **1.** təmizlənməmiş; **land ~ of weeds** alaq otlarından təmizlənməmiş sahə / torpaq; **2.** yığışdırılmamış; **~ table** yığışdırılmamış stol; **3.** aydınlaşdırılmamış; *The repugnancy remains uncleared Ziddiyyət aydınlaşdırılmamış qalır*; **4.** ödənilməmiş (*borc haq.*); **5.** gömrükdən keçməmiş (*yük haq.*)

unclench [ʌnˈklentʃ] *v* açmaq, aralamaq; **to ~** ***one's*** **fist** yumruğunu açmaq; **to ~** ***one's*** **teeth** dişlərini aralamaq

unclipped [ˌʌnˈklɪpt] *adj* **1.** qırxılmamış (*saç, yun və s. haq.*); **2.** deşilməmiş (*bilet haq.*)

uncloak [ʌnˈklouk] *v* **1.** plaşı soyunmaq; **2.** *məc.* ifşa etmək, maskasını yırtmaq

unclose [ʌnˈklouz] *v* **1.** açmaq; **2.** açılmaq; *Her eyes unclosed Onun gözləri açıldı*

unclosed [ˌʌnˈklouzd] *adj* **1.** açıq; **an ~ door** açıq qapı; **2.** bitməmiş, tamamlanmamış; **3.** bağlanmamış

unclothe [ʌnˈklouð] *v* **1.** soyundurmaq; **2.** soyunmaq; **3.** *məc.* ifşa etmək; **to ~** ***one's*** **secrets** sirlərini açmaq; *He unclothed his secret thoughts O, gizli fikirlərini açdı*

uncloud [ʌnˈklaud] *v* **1.** qovmaq, dağıtmaq (*buludu*); **2.** dağılmaq (*bulud haq.*)

unclouded [ʌnˈklaudɪd] *adj* buludsuz; **~ sky** buludsuz səma

uncoil [ˌʌnˈkɔɪl] *v* **1.** açmaq (*yumağı və s.*); **to ~ a rope** ipi / kəndiri açmaq; **2.** açılmaq (*yumaq, ilan və s.*); *The snake slowly uncoiled İlan yavaş-yavaş açıldı*

uncomfortable [ʌnˈkʌmftəbl] *adj* **1.** narahat; **~ seat** narahat oturacaq; **to feel ~ in high boots** hündür çəkmədə özünü narahat hiss etmək; **2.** həyəcanlı, qorxulu, iztirablı

uncomfortably [ʌnˈkʌmftəblɪ] *adv* **1.** narahat; **to sit ~** narahat oturmaq; **2.** həyəcanla, tələsə

uncommitted [ˌʌnkəˈmɪtɪd] *adj* **1.** bloka qoşulmamış; **~ states / countries** bloklara

qoşulmamış dövlətlər / ölkələr; **2.** komisiyaya təqdim edilməmiş (*parlamentdə*); **3.** baş tutmamış (*cinayət haq.*); **4.** həbsxanada / qalada olmamış

uncommon [ʌnˈkɔmən] *adj* **1.** nadir; **~ bird / plant** nadir quş / bitki; **2.** görünməmiş, qeyri-adi; **an ~ act of courage** görünməmiş mərd / cəsarətli hərəkət

uncommonly [ʌnˈkɔmənlı] *adv* **1.** son dərəcə, fövqəladə, görünməmiş dərəcədə; **an ~ gifted child** görünməmiş dərəcədə istedadlı uşaq; *You are uncommonly absent-minded today Sən / Siz bu gün son dərəcə huşsuzsan / huşsuzsunuz*; **2.** nadir hallarda, az-az

uncommunicative [ˌʌnkəˈmju:nıkətıv] *adj* ünsiyyətsiz, adamdanqaçan, azdanışan, dinməz

uncomplaining [ˌʌnkəmˈpleınıŋ] *adj* şikayət etməyən, dilsiz-ağızsız

uncompleted [ˌʌnkəmˈpli:tıd] *adj* bitməmiş, tamamlanmamış; **an ~ play** bitməmiş / tamamlanmamış pyes

uncomplicated [ʌnˈkɔmplikeıtıd] *adj* sadə, bəsit, asan; **an ~ job** sadə / asan iş

uncompounded [ˌʌnkəmˈpaundıd] *adj* **1.** qarışdırılmamış; **2.** sadə; **~ operation** sadə əməliyyat

uncomprehended [ˈʌnˌkɔmprıˈhendıd] *adj* başa düşülməyən; anlaşılmayan; **~ mystery** anlaşılmayan sirr

uncompromising [ʌnˈkɔmprəmaızıŋ] *adj* güzəştə getməyən, kompromisə gəlməyən, güzəştsiz

unconcealed [ˌʌnkənˈsi:ld] *adj* açıq, açıq-aydın, aşkar; **to look at *smb.* with ~ hatred** bir kəsə açıq-aydın nifrətlə baxmaq

unconcern [ˌʌnkənˈsə:n] *n* laqeydlik, etinasızlıq; *She received the news with apparent unconcern O, xəbəri aşkar etinasızlıqla qəbul etdi*

unconcerned [ˌʌnkənˈsə:nd] *adj* **1.** laqeyd, qayğısız, etinasız; **to be ~ about the future** gələcəyə laqeyd / etinasız olmaq; **2.** qərəzsiz, bitərəf, insaflı; **3.** **(in)** qarışmayan (*bir şeyə*); *He was unconcerned in the conspiracy O, sui-qəsdə qarışmamışdı*

unconcernedly [ˌʌnkənˈsə:nıdlı] *adv* **1.** etinasız, etinasızcasına, laqeyd, laqeydcəsinə; **2.** qərəzsiz, ədalətlə, insafla

unconditional [ˌʌnkənˈdıʃənl] *adj* şərtsiz, danışıqsız; **~ surrender** şərtsiz / danışıqsız təslim olma; **~ refusal** danışıqsız rədd etmə

unconditionally [ˌʌnkənˈdıʃənəlı] *adv* sözsüz, qeyd-şərtsiz olaraq, qəti, danışıqsız

unconditioned [ˌʌnkənˈdıʃnd] *adj* şərtsiz; **~ reflex** şərtsiz refleks

unconfirmed [ˌʌnkənˈfə:md] *adj* təsdiq olunmamış / edilməmiş; **~ rumours** təsdiq olunmamış / edilməmiş şayiələr

uncongenial [ˌʌnkənˈdʒi:nıəl] *adj* **1.** pis, nifrət oyadan, xoşagəlməz, çirkin; **~ task** xoşagəlməz tapşırıq; **2.** əlverişsiz, yaramayan; **~ climate** əlverişsiz iqlim / ab-hava

unconnected [ˌʌnkəˈnektıd] *adj* əlaqəsiz, əlaqəsi olmayan; *The two events are totally unconnected Bu iki hadisənin bir-biri ilə əsla əlaqəsi yoxdur*

unconscionable [ʌnˈkɔnʃənəbl] *adj* həddən artıq; **to take an ~ time doing *smth.*** bir işi görmək üçün həddən artıq vaxt sərf etmək

unconscious [ʌnˈkɔnʃəs] *adj* **1.** huşsuz, şüursuz, özündən getmiş; **to be ~** huşsuz olmaq; **2.** qeyri-iradi, qeyri-ixtiyari; **~ jealousy** qeyri-ixtiyari qısqanclıq; **~ act** qeyri-iradi hərəkət

unconsciously [ʌnˈkɔnʃəslı] *adv* qeyri-ixtiyari / qeyri-iradi olaraq

unconsciousness [ʌnˈkɔnʃəsnıs] *n* huşsuzluq; **to fall into ~** huşunu itirmək

unconsidered [ˌʌnkənˈsıdəd] *adj* **1.** baxılmamış, müzakirə edilməmiş; **~ matter** baxılmamış / müzakirə edilməmiş məsələ; **2.** nəzərə alınmamış, diqqətsiz qoyulmuş; **3.** lazımınca düşünülməmiş / mülahizə edilməmiş

unconstitutional [ˌʌnˌkɔnstıˈtju:ʃənl] *adj* konstitusiyaya uyğun olmayan, konstitusiyaya zidd olan; **an ~ law** konstitusiyaya zidd qanun

uncontaminated [ˌʌnkənˈtæmıneıtıd] *adj* **1.** çirkləndirilməmiş; **~ water** çirkləndirilməmiş su; **2.** zəhərlənməmiş;

uncontemplated [ˌʌnˈkɔntempleıtıd] *adj* gözlənilməz, gözlənilməyən

uncontented [ˌʌnkənˈtentıd] *adj* narazı, təmin olunmamış

uncontested [ˌʌnkənˈtestıd] *adj* danılmaz, şəksiz, şübhəsiz; **an ~ fact** danılmaz dəlil / sübut; **an ~ truth** danılmaz həqiqət;
◊ **an ~ election** bir namizədin səsə qoyulduğu seçki

uncontracted [ˌʌnkənˈtræktıd] *adj* **1.** darılmamış, gərilməmiş; **~ muscles** darılmamış / gərilməmiş əzələlər; **2.** *dilç.* qısaldılmamış (*söz haq.*)

uncontradicted [ˌʌnˌkɔntrəˈdıktıd] *adj* təkzibedilməz; **~ evidence** təkzibedilməz ifadə / şəhadət

uncontrollable [ˌʌnkənˈtrouləbl] *adj* tabe / ram olmayan, yola gəlməyən, qarşısıalınmaz, qabağıalınmaz; **~ laughter** qabağıalınmaz gülüş

uncontrolled [ˌʌnkənˈtrould] *adj* nəzarət edilə bilməyən; qarşısıalınmaz, azğın; **~ immigration** nəzarət edilə bilməyən mühacirət; **~ aggression** qarşısıalınmaz təcavüz; **~ passions** qızğın ehtiraslar

uncontrovertible [ʌnˈkɔntrəvə:təbl] *adj* danılmaz, şübhəsiz, aydın, təkzibedilməz; **~ proof** təkzibedilməz / danılmaz sübut

unconventional [ˌʌnkənˈvenʃənl] *adj* şərti / ənənəvi olmayan; **~ dress** dəbə uyğun olmayan paltar; **~ behaviour** ənənəyə zidd olan davranış;
◊ **~ weapons** qeyri-adi silah növü (*nüvə silahı, kimyəvi və bakterioloji silah*)

unconvinced [ˌʌnkənˈvınst] *adj* I xəbərsiz, məlumatsız; **to be ~ with subject / with a question** bir işdən / məsələdən xəbərsiz / məlumatsız olmaq

unconvinced [ˌʌnkənˈvınst] *adj* II inanmayan, inamı olmayan; **to remain ~** inanmamaq; *He remained unconvinced O inanmadı*

unconvincing [ˌʌnkənˈvınsıŋ] *adj* inandırıcı olmayan, qane etməyən; əsassız, tutarsız, sübutsuz; **~ argument** əsassız dəlil / sübut

uncooked [ˌʌnˈkukt] *adj* çiy, bişməmiş; *The steak was uncooked in the middle Ət parçasının içi çiy / bişməmiş idi*

uncooled [ˌʌnˈku:ld] *adj* soyudulmamış; **~ beer / wine** soyudulmamış pivə / şərab

uncoordinated [ˌʌnkouˈɔ:dıneıtıd] *adj* uyğunlaşdırılmamış, razılaşdırılmamış, uzlaşmamış, uzlaşdırılmamış; **~ manoeuvre** uzlaşdırılmamış manevr

uncork [ʌnˈkɔ:k] *v* ağzını açmaq, tıxacını çıxartmaq (*butulkanın və s.*); **to ~ a bottle of wine** bir butulka şərabın / çaxırın ağzını açmaq

uncorrected [ˌʌnkəˈrektıd] *adj* **1.** düzəldilməmiş, islah edilməmiş; **~ error** düzəldilməmiş səhv; **2.** cəzalandırılmamış, cəza / töhmət almamış; **3.** nizam-intizamsız, tərbiyəsiz, tərbiyə görməmiş

uncountable [ʌnˈkauntəbl] *adj* **1.** saysız, saysız-hesabsız; **~ stars** saysız-hesabsız ulduzlar; **2.** hədsiz-hüdudsuz, sonsuz; **~ joy** hədsiz-hüdudsuz / nəhayətsiz sevinc; **3.** *dilç.* sayılmayan; **~ nouns** sayılmayan isimlər

uncouple [ˌʌnˈkʌpl] *v* **1.** açmaq (*itin xaltasını*); **2.** *tex.* ayırmaq, aralamaq, açmaq (*vaqonu və s.*); **to ~ railroad cars** dəmiryol vaqonlarını açmaq

uncourteous [ˌʌnˈkə:tjəs] *adj* ədəbsiz, nəzakətsiz, tərbiyəsiz, qaba; **~ reply** ədəbsiz / qaba cavab

uncover [ʌnˈkʌvə'] *v* **1.** açmaq, götürmək (*qapağı və s.*); **2.** başını / üzünü açmaq (*həm də* **to ~ oneself**); **3.** aşkar / müəyyən etmək, üstünü açmaq; **to ~ the truth** həqiqəti aşkar etmək; **to ~ the reason of *smth.*** bir şeyin səbəbini aşkar etmək; *Agents have uncovered a plot to assassinate the President Agentlər Prezidentə qarşı təşkil edilən sui-qəsdin üstünü açdılar*

uncovered [ʌnˈkʌvəd'] *adj* **1.** açıq, örtülməmiş; **an ~ pot of soup** ağzıaçıq şorba qazanı; **2.** başıaçıq, üzüaçıq

uncritical [ˌʌnˈkrıtıkl] *adj* **1.** tənqidsiz qəbul edilən; **2.** tənqidə əsaslanmayan; **~ appreciation** tənqidə əsaslanmayan qiymət

uncropped [ˌʌnˈkrɔpt] *adj* **1.** qoparılmamış, yolunmamış (*ot və s. haq.*); **2.** kəsilməmiş, qırxılmamış; **~ hair** kəsilməmiş / qırxılmamış saç; **the dog's ~ ears** itin kəsilməmiş qulaqları; **3.** *k.t.* səpilməmiş

uncrowded [ʌnˈkraudɪd] *adj* dolmamış; **~ trains** dolmamış qatarlar

uncrowned [ˌʌnˈkraund] *adj* tacsız, tac qoyulmamış (*kral, kraliça haq.*)

unctuosity [ʌŋktjuˈɔsɪtɪ] *n* riya, ikiüzlülük, yaltaqlıq

unctuous [ˈʌŋktjuəs] *adj* **1.** yaltaq, riyakar, ikiüzlü, hiyləgər; **~ voice / manners** yaltaq səs / hərəkətlər; **2.** yağlı, piyli; **~ cheese** yağlı pendir; **3.** yapışan; yapışqan (*torpaq haq.*)

uncultivated [ʌnˈkʌltɪveɪtɪd] *adj* **1.** işlənilməmiş, pis işlənmiş; **2.** *k.t.* becərilməmiş, əkilməmiş, xam (*torpaq haq.*); **3.** mədəniyyətsiz (*adam haq.*); **4.** inkişaf etməmiş; **~ talent** inkişaf etməmiş istedad

uncultured [ʌnˈkʌltʃəd] *adj* mədəniyyətsiz

uncurb [ʌnˈkɜːb] *v* **1.** yüyəni çıxartmaq; **to ~ a horse** atın yüyənini çıxartmaq; **2.** sərbəstlik vermək; **to ~ *one's* passions** ehtiraslarına sərbəstlik vermək

uncured [ˌʌnˈkjuəd] *adj* müalicə olunmamış / edilməmiş; **an ~ wound** müalicə edilməmiş / olunmamış yara

uncurtain [ʌnˈkɜːtn] *v* **1.** pərdəni aralamaq / açmaq; **2.** *məc.* büruzə vermək; aşkar / müəyyən etmək, üstünü açmaq

uncurtained [ʌnˈkɜːtnd] *adj* pərdəsiz, pərdə asılmamış

uncustomary [ˌʌnˈkʌstəmərɪ] *adj* adət edilməmiş, adətdən kənar; *It's uncustomary Bu, adətdən kənardır*

uncustomed [ˌʌnˈkʌstəmd] *adj* **1.** gömrüksüz; **2.** gömrük haqqı verilməmiş / alınmamış

uncut [ˌʌnˈkʌt] *adj* **1.** kəsilməmiş, doğranmamış; **~ loaves of bread** doğranmamış çörək kömbələri; **2.** tam, qısaldılmamış (*mətn və s. haq.*); **3.** cilalanmamış; **~ diamond** cilalanmamış almaz; **4.** vurulmamış, kəsilməmiş (*ağac və s. haq.*); **5.** *k.t.* biçilməmiş

undamaged [ʌnˈdæmɪdʒd] *adj* **1.** zədələnməmiş; *There was a slight collision but my car was undamaged Bir balaca toqquşma oldu, lakin mənim maşınım zədələnmədi*; **2.** ləkələnməmiş; **~ reputation** ləkələnməmiş ad / ad-san

undated [ˌʌnˈdeɪtɪd] *adj* **1.** tarixsiz, tarixi qoyulmamış; **an ~ letter** tarix qoyulmamış məktub; **2.** tarixi məlum olmayan; **~ archaeological remains** tarixi məlum olmayan arxeoloji qalıqlar

undaunted [ʌnˈdɔːntɪd] *adj* cürətli, cəsur, qorxubilməz, qorxmaz

undealt [ˌʌnˈdelt] *adj* müzakirə edilməmiş

undebated [ˌʌndɪˈbeɪtɪd] *adj* müzakirəsiz, müzakirə edilməmiş; **to accept a motion ~** təklifi müzakirəsiz qəbul etmək

undecided [ˌʌndɪˈsaɪdɪd] *adj* **1.** həll edilməmiş; **~ question** həll edilməmiş məsələ; **2.** qətiyyətsiz; **~ character** qətiyyətsiz xarakter; **3.** qərara gəlməmiş; *I'm undecided whether to go or stay Mən kələ gedəcəyim və ya qalmağım haqqında qərara gəlməmişəm*; **4.** qeyri-müəyyən; **a man of ~ future** gələcəyi qeyri-müəyyən adam

undeclared [ˌʌndɪˈkleəd] *adj* elan / bəyan edilməmiş; **~ war** elan edilməmiş müharibə

undefeated [ˌʌndɪˈfiːtɪd] *adj* məğlubedilməz; **to be ~** məğlubedilməz olmaq; **the ~ world champion** məğlubedilməz dünya çempionu

undefended [ˌʌndɪˈfendɪd] *adj* **1.** qorunmayan, müdafiə edilməyən; **~ town** müdafiə olunmayan şəhər; **~ frontier** qorunmayan sərhəd; **2.** *hüq.* vəkilsiz; **an ~ prisoner** vəkilsiz dustaq

undefined [ˌʌndɪˈfaɪnd] *adj* **1.** qeyri-müəyyən; **~ reverie** qeyri-müəyyən arzular; **2.** müəyyən edilməmiş; **~ crime** *hüq.* müəyyən edilməmiş cinayət

undelivered [ˌʌndɪˈlɪvəd] *adj* **1.** çatdırılmamış; **~ letter** çatdırılmamış məktub (*sahibinə*); **2.** söylənilməmiş; **~ speech** söylənilməmiş nitq; **3.** azad edilməmiş; **~ prisoner** azad edilməmiş məhbus; **4.** *tib.* azad olmamış (*hamiləlikdən*)

undemocratic [ˌʌndeməˈkrætɪk] *adj* qeyri-demokratik, demokratik olmayan, demokratiyaya zidd; **~ regime** demokratik olmayan rejim; **~ decisions** demokratiyaya zidd qərarlar

undemonstrative [ˌʌndɪˈmɔnstrətɪv] *adj* təmkinli, səbirli (*adam və s. haq.*)

undeniable [ˌʌndɪˈnaɪəbl] *adj* təkzibedilməz, şübhəsiz; açıq-aşkar; *He's an undeniable literary classic O şübhəsiz ədəbi klassikdir*

undeniably [ˌʌndɪˈnaɪəblɪ] *adv* şübhəsiz, şəksiz-şübhəsiz, əlbəttə

under[1] [ˈʌndə] *adj* aşağı, alt; **~ jaw** aşağı / alt çənə; **the ~ layer** aşağı / alt qat; **the upper and the ~ surface of a leaf** yarpağın üst və alt üzü

under[2] [ˈʌndə] *adv* **1.** aşağıda, sonra; **as ~** aşağıda deyildiyi kimi; *See under for further discussion Daha ətraflı məlumat üçün sonraya bax* (*məqalədə və s.*); **2.** altda, altında (*suyun*); *The swimmer went under Üzgüçü suyun altına getdi*; **3.** az; **ten dollars or ~** 10 dollar yaxud az

under[3] [ˈʌndə] *prep* **1.** altında; **~ the bed** çarpayının altında; **to live ~ the same roof** bir dam altında yaşamaq; **~ the sun** günəş altında, dünyada; **to be born ~ a lucky star** xoşbəxt ulduz altında doğulmaq; **~ the ground** yerin altında; **~ the skin** dəri altında; **~ pressure** təzyiq altında; **~ fear** qorxu altında; **to live ~ fear of *smth*.** bir şeyin qorxusu altında yaşamaq; **~ the British flag** Britaniya bayrağı altında; **~ the direction of *smb*.** bir kəsin rəhbərliyi altında; **~ the editorship of *smb*.** bir kəsin redaktorluğu altında; **~ government control** dövlət nəzarəti altında; **2.** -da, -də; **~ such conditions** belə şəraitdə; **~ repair** təmirdə; **to be ~ repair** təmirdə olmaq

underachiever [ˌʌndərəˈtʃiːvə] *n* yetirməyən / zəif oxuyan şagird

underactor [ˌʌndərˈæktə] *n* epizodik rol oynayan aktyor

underage [ˌʌndərˈeɪdʒ] *adj* həddi-büluğa çatmamış

underarm [ˈʌndərɑːm] *adj* qoltuqaltı; **~ perspiration** qoltuqaltı tər

underbake [ˌʌndəˈbeɪk] *v aşp.* yaxşı / lazımınca bişirməmək, alaçiy bişirmək

underbid [ˌʌndəˈbɪd] *v tic.* daha ucuz qiymətə təklif etmək

under-breath[1] [ˌʌndəˈbreθ] *n* pıçıltı; *She spoke in an under-breath O, pıçıltı ilə danışdı*

under-breath[2] [ˌʌndəˈbreθ] *adj* pıçıltı ilə deyilən

underbred[1] [ˌʌndəˈbred] *n* cins olmayan / cır heyvan; düdəmə, mələz

underbred[2] [ˌʌndəˈbred] *adj* **1.** tərbiyəsiz, pis tərbiyə olunmuş / görmüş; **2.** cins olmayan (*heyvan haq.*)

underbrush [ˈʌndəbrʌʃ] *n* kolluq, xırda ağaclıq

underbuy [ˌʌndəˈbaɪ] *v tic.* dəyərindən aşağı qiymətə almaq

undercarriage [ˈʌndəkærɪdʒ] *n av.* şassi (*təyyarədə, avtomobildə*)

undercharge[1] [ˌʌndəˈtʃɑːdʒ] *n* həddən artıq aşağı qiymət

undercharge[2] [ˌʌndəˈtʃɑːdʒ] *v* həddən artıq aşağı qiymətə almaq, həddən artıq aşağı qiymət qoymaq

underclothed [ˌʌndəˈkləuðd] *adj* yüngül geyinmiş

underclothes [ˈʌndəkləuðz] *n* alt paltarı

underclothing [ˈʌndəˌkləuðɪŋ] *n* = **underclothes**

undercoat [ˈʌndəkəut] *n* **1.** pencək, gödəkçə; **2.** narın / zərif yun; **3.** astarlama, astar çəkmə (*rənglə*)

undercool [ˌʌndəˈkuːl] *v* kifayət / lazımi qədər soyutmamaq

undercover [ˈʌndəˌkʌvə] *adj* gizlin; xəlvət; **~ agent** gizli casus; **~ organisations** gizli təşkilatlar

undercut [ˌʌndəˈkʌt] *v* **1.** kəsmək, kəsib qısaltmaq / gödəltmək; budamaq (*ağacı və s.*); **2.** daha ucuz qiymət təklif etmək, daha ucuz qiymətə satmaq

underdeveloped [ˌʌndədɪˈveləpt] *adj* zəif inkişaf etmiş, inkişafdan qalmış; **an ~ child** zəif inkişaf etmiş / inkişafdan qalmış uşaq; **~ countries** inkişaf etməmiş / zəif inkişaf etmiş ölkələr

underdone [ˈʌndədʌn] *adj* yaxşı qızardılmamış (*ət haq.*); *The beef was underdone and quite uneatable Mal əti yaxşı qızardılmamışdı və əsla yeyiləsi deyildi*

underestimate[1] [ˌʌndəˈrestɪmɪt] *n* qiymət verməmə, lazımi qədər qiymətləndirməmə

underestimate[2] [ˌʌndəˈrestɪmeɪt] *v* qiymət verməmək, lazımi qədər qiymətləndirməmək; **to ~ *smb.*'s abilities** bir kəsin qabiliyyətini lazımi qədər qiymətləndirməmək

underfed [ˌʌndəˈfed] *adj* pis yedirilmiş / yemləndirilmiş; kifayət qədər yedirilmə-

-mış / yemləndirilməmiş; ~ **children** pis yedirilmiş uşaqlar; ~ **animals** kifayət qədər yemlənməmiş heyvanlar

underfloor [ˌʌndəˈflɔː] *adj* döşəməaltı; ~ **heating** döşəməaltı isitmə

underfoot [ˌʌndəˈfut] *adj* ayaq altında olan; *The snow underfoot was soft and deep Ayaq altındakı qar yumşaq və dərin idi*

undergarment [ˈʌndəgaːmənt] *n* alt paltarı

undergo [ˌʌndəˈgou] *v* **1.** acısını çəkmək, dadmaq, qatlaşmaq; **to ~ much suffering** çox əzab çəkmək; **2.** məruz qalmaq, düçar olmaq; **to ~ an operation** əməliyyata məruz qalmaq; *The country underwent a great many changes after the war Müharibədən sonra ölkə bir çox dəyişikliklərə məruz qaldı*

undergone [ˌʌndəˈgɔn] **to undergo** *felinin pp forması*

undergraduate [ˌʌndəˈgrædjuit] *n* axırıncı / son kurs tələbəsi (*ali məktəbdə*)

underground[1] [ˌʌndəˈgraund] *n* **1.** torpaqaltı qat, torpağın ana qatı; **2.** (**the ~**) metropoliten, metro; **to travel by ~** metro ilə getmək

underground[2] [ˌʌndəˈgraund] *adj* **1.** yeraltı; metro; ~ **passages** yeraltı keçidlər; ~ **caves** yeraltı mağaralar; ~ **railway** yeraltı dəmir yolu; ~ **stations** metro stansiyaları; **2.** gizli, xəlvəti; ~ **intrigues** gizli intriqalar

underground[3] [ˌʌndəˈgraund] *adv* **1.** yer altından; **water flowing ~** yer altından axan su; **2.** gizlin, gizlicə; **to go ~** gizli iş şəraitinə keçmək

undergrowth [ˈʌndəgrouθ] *n* kolluq, xırda ağaclıq (*meşədə*), cavan meşə

underhand [ˈʌndəhænd] *adj* **1.** gizli, məxfi, xəlvəti; ~ **intrigues** gizli intriqalar / çəkişmələr; **2.** qeyri-səmimi, ikiüzlü, səmimiyyətsiz, örtülü

underlie [ˌʌndəˈlai] *v* əsasını təşkil etmək (*hərəkətin, nəzəriyyənin və s.*); **the principles which ~ our policy** bizim siyasətimizin əsasını təşkil edən prinsiplər

underline [ˌʌndəˈlain] *v* **1.** altından xətt çəkmək (*sözün, cümlənin və s.*); **2.** xüsusi olaraq nəzərə çarpdırmaq, vurğulamaq

underlinen [ˈʌndəˌlinin] *n* dəyişək, alt paltarı, tuman-köynək

undermanned [ˌʌndəˈmænd] *adj* **1.** fəhlə qüvvəsinə ehtiyacı olan (*ştat haq.*); ~ **industries** fəhlə qüvvəsinə ehtiyacı olan sənaye sahələri; **2.** *hərb.* qeyri-kifayət qədər güclə tutulmuş

undermaster [ˌʌndəˈmaːstə] *n* məktəbdə müəllim köməkçisi

undermine [ˌʌndəˈmain] *v* **1.** altını qazmaq; **to ~ a wall** divarın altını qazmaq; **2.** altdan yumaq / yuyub aparmaq; *The sea is undermining the cliffs of the south coast Dəniz cənub sahillərinin qayalarının altını yuyub aparır*; **3.** korlamaq, sarsıtmaq; **to ~ *smb.'s* authority** bir kəsin nüfuzunu korlamaq, bir kəsi hörmətdən / nüfuzdan salmaq; *Prolonged overwork had undermined his health Uzunmüddətli ağır iş onun səhhətini korlamışdı*

underneath[1] [ˌʌndəˈniːθ] *n* alt, alt tərəf; **the ~ of a car / of a shelf / of a sofa** maşının / rəfin / divanın altı

underneath[2] [ˌʌndəˈniːθ] *adj* **1.** gizli; ~ **meaning** gizli məna; **2.** aşağı, aşağıda olan

underneath[3] [ˌʌndəˈniːθ] *adv* aşağıda, altda, aşağıdakı; *A lot of noise was coming from the flat underneath Aşağıdakı mərtəbədə olan mənzildən çox səs gəlirdi*

underneath[4] [ˌʌndəˈniːθ] *prep* ...altında, ...altına, ...altından; **to sit ~ the tree** ağacın altında oturmaq; *Put the date underneath the address Tarixi ünvanın altında yaz / yazın*; **treachery ~ the mask of friendliness** dostluq pərdəsi / maskası altında satqınlıq

undernourish [ˌʌndəˈnʌriʃ] *v* lazımi / kifayət qədər / doyunca yedirtməmək / yemləməmək (*heyvanı*)

undernourishment [ˌʌndəˈnʌriʃmənt] *n* kifayət qədər olmayan qida, doyunca / kifayət qədər yeməmə

underpants [ˈʌndəˌpænts] *n pl* tuman-köynək, alt paltarı

underpaid[1] [ˌʌndəˈpeid] *adj* az əmək haqqı verilən, kifayət qədər / lazımınca əmək haqqı verilməyən; ~ **workmen** az əmək haqqı verilən fəhlələr / işçilər

underpaid[2] [ˌʌndəˈpeid] **to underpay** *felinin pt, pp formaları*

underpart [ˈʌndəpaːt] *n* **1.** aşağı hissə; **2.** *teatr.* ikinci dərəcəli rol / rol oynayan aktyor

underpay [ˌʌndəˈpei] *v* az haqq vermək

underprivileged [ˌʌndəˈprivəlidʒd] *adj* **1.** imtiyazsız, imtiyazı az olan / alınmış; **2.** *amer.* kasıb, yoxsul; ~ **children** kasıb ailələrin uşaqları

underrate [ˌʌndəˈreit] *v* qiymət verməmək, lazımi qədər qiymətləndirməmək; **to ~ *one's* opponent** rəqibini / düşmənini lazımi qədər qiymətləndirməmək

underripe [ˌʌndəˈraip] *adj* dəyməmiş, yetişməmiş; ~ **fruit** dəyməmiş meyvə

underscore [ˌʌndəˈskɔː] *v* **1.** altından xətt çəkmək, nəzərə çarpdırmaq; *Two words were underscored in red ink İki sözün altından qırmızı mürəkkəblə xətt çəkilmişdi*; **2.** nəzərə çarpdırmaq, vurğulamaq

undersea [ˈʌndəsiː] *adj* dənizaltı; ~ **exploration** dənizaltı kəşfiyyat

under-secretary [ˌʌndəˈsekrətri] *n* **1.** nazirin köməkçisi / müavini; **2.** Birləşmiş Millətlər Təşkilatının baş katibinin müavini / köməkçisi

undersell [ˌʌndəˈsel] *v* ucuz qiymətə satmaq, başqalarına nisbətən aşağı qiymətə satmaq

undershirt [ˈʌndəʃəːt] *n* alt köynəyi

underside [ˈʌndəsaid] *n* alt tərəf; *She saw a lable stuck to the underside of the table O, stolun alt tərəfinə yapışdırılmış etiketi gördü*

undersigned [ˌʌndəˈsaind] *adj* aşağıda qol çəkən, imza edən; **we the ~** ... biz, aşağıda imza edənlər...

undersized [ˌʌndəˈsaizd] *adj* azaldılmış, adi ölçüdən balaca / kiçik, balaca; *The cubs were weak and undersized Balalar zəif və balaca idilər*

undersold [ˌʌndəˈsould] **to undersell** *felinin pt, pp formaları*

understaffed [ˌʌndəˈstaːft] *adj* komplektləşdirilməmiş, tamamlanmamış (*ştat haq.*)

understand [ˌʌndəˈstænd] *v* **1.** başa düşmək; **to ~ a question** sualı / məsələni başa düşmək; *I don't understand what you say Mən sənin / sizin nə dediyini / dediyinizi başa düşmürəm*; **to ~ one another / each other** bir-birini başa düşmək; **2.** anlamaq, dərk etmək; *I don't understand what is the problem Mən problemin nə olduğunu anlamıram*; **3.** eşitmək, öyrənmək; *I understand that he is going to marry Mən eşitmişəm ki, o evlənməyə hazırlaşır*; **4.** güman etmək; **5.** nəzərdə tutmaq, fərz etmək; *What do you understand by that? Sən / Siz bununla nəyi nəzərdə tutursan / tutursunuz?*;

◊ **to give to ~** başa salmaq, anlatmaq; *I was given to understand that it was not true Mənı başa saldılar ki, o, doğru deyil*

understandable [ˌʌndəˈstændəbl] *adj* **1.** başa düşülə bilən, anlaşılan, aydın; *The instructions were not understandable Təlimatlar anlaşılan / aydın deyildi*; **2.** haqlı, əsaslı, təbii; ~ **motives** haqlı səbəblər / dəlillər; ~ **objections** haqlı / əsaslı etirazlar

understandably [ˌʌndəˈstændəbli] *adv* anlaşılacaq / başa düşüləcək tərzdə

understanding[1] [ˌʌndəˈstændiŋ] *n* **1.** anlama, başa düşmə, baş çıxarma; *He hasn't much understanding of the question O, bu məsələni çox da anlamır. He has a good understanding of mathematics Onun riyaziyyatdan yaxşı başı çıxır*; **2.** ağıl, dərrakə, idrak, düşüncə, mühakimə qabiliyyəti; **mysteries beyond human ~** insan idrakı xaricində olan sirlər; **a man of ~** ağıllı / dərrakəli adam; **3.** razılıq, qarşılıqlı anlaşma, fikir birliyi; ~ **between husband and wife** ər və arvad arasında razılıq / qarşılıqlı anlaşma; ~ **between the nations of the world** dünya xalqları arasında qarşılıqlı anlaşma / fikir birliyi; **4.** razılaşma, sazış, müqavilə; **to come to / to reach an ~** sazış əldə etmək; **to have a secret ~** gizli razılaşma əldə etmək

understanding[2] [ˌʌndəˈstændiŋ] *adj* **1.** başa düşən, anlayan, ağıllı, dərrakəli; **2.** həssas, qayğıkeş; ~ **heart** həssas ürək / qəlb; ~ **parents** qayğıkeş valideynlər

understate [ˌʌndəˈsteit] *v* **1.** azaltmaq, kiçiltmək; əhəmiyyət verməmək; **2.** öz rəyini ehtiyatla demək / axıra qədər söyləməmək

understatement [ˈʌndəˌsteitmənt] *n* kiçiltmə, azaltma, lazımınca əhəmiyyət verməmə

understood [ˌʌndəˈstud] **to understand** *felinin pt, pp formaları*

understudy[1] [ˈʌndəstʌdɪ] *n teatr.* dublyor

understudy[2] [ˈʌndəstʌdɪ] *v teatr.* hər hansı bir rolda əsas ifaçını əvəz etmək

undertake [ˌʌndəˈteɪk] *v* **1.** iqdam / təşəbbüs etmək; **to ~ a journey** səyahətə təşəbbüs etmək; **2.** öz üzərinə / boynuna götürmək (*təəhhüd, öhdəlik və s.*); **to ~ responsibility** öz üzərinə məsuliyyət götürmək; **3.** zamin olmaq, zəmanət vermək

undertaken [ˌʌndəˈteɪkn] **to undertake** *felinin pp forması*

undertaker [ˌʌndəˈteɪkəʳ] *n* **1.** sahibkar; **2.** dəfn mərasimini təşkil edən büronun sahibi

undertaking [ˌʌndəˈteɪkɪŋ] *n* **1.** iş; **difficult / dangerous ~** çətin / təhlükəli iş; **2.** öhdəlik, öhdəçilik; iltizam; **an ~ to pay the debt within six months** borcu altı ay müddətində vermək haqqında iltizam

undertone [ˈʌndətoun] *n* **1.** alçaq səs / ton, yarım ton; *They talked in undertones Onlar alçaq səslə danışdılar*; **2.** çalar; **3.** gizli / daxili məna

undertook [ˌʌndəˈtuk] **to undertake** *felinin pt forması*

undervalue [ˌʌndəˈvælju:] *v* **1.** qiymət verməmək; lazımi qədər qiymətləndirməmək; **2.** qiymətdən salmaq

underwater[1] [ˌʌndəˈwɔ:təʳ] *n* yeraltı su

underwater[2] [ˌʌndəˈwɔ:təʳ] *adj* sualtı; **~ sport** sualtı idman; **~ caves** sualtı mağaralar; **~ explorers** sualtı kəşfiyyatçılar

underwear [ˈʌndəweəʳ] *n* alt paltarı / geyimi

underweight [ˌʌndəˈweɪt] *adj* çəkisi az olan (*adi qaydadan*); **an ~ baby** çəkisi az olan uşaq; *You are only slightly underweight for your age Sənin / Sizin çəkin / çəkiniz yaşına / yaşınıza görə bir azca azdır*

underwent [ˌʌndəˈwent] **to undergo** *felinin pt forması*

underworld [ˈʌndəwə:ld] *n* **1.** cəhənnəm; **2.** cəmiyyətin tör-töküntüləri

underwrite [ˌʌndəˈraɪt] *v* **1.** qol çəkmək, imzalamaq; **2.** zəmanət vermək, zamin olmaq

underwriter [ˌʌndəˈraɪtəʳ] *n* zəmanət verən (*adam*), zamin olan (*adam*)

undeserved [ˌʌndɪˈzə:vd] *adj* layiq olmayan, haqsız; **~ praise** layiq olmayan tərif; **~ punishment** haqsız cəza

undeserving [ˌʌndɪˈzə:vɪŋ] *adj* layiq olmayan; nalayiq, ləyaqətsiz; **~ of respect** hörmətə layiq olmayan

undesirable[1] [ˌʌndɪˈzaɪərəbl] *n* arzuolunmaz şəxs / adam

undesirable[2] [ˌʌndɪˈzaɪərəbl] *adj* **1.** istənilməz, arzuedilməz; xoşagəlməyən, yolverilməz; **~ influence** arzuedilməz / xoşagəlməz təsir; **~ manners** arzuolunmaz xasiyyətlər; **2.** münasib olmayan, əlverişli; **an ~ moment** əlverişli / münasib olmayan an

undesired [ˌʌndɪˈzaɪəd] *adj* çağırılmamış, dəvət olunmamış; **~ guests** çağırılmamış / dəvət olunmamış qonaqlar

undestroyable [ˌʌndɪsˈtrɔɪəbl] *adj* dağılmaz, sarsılmaz, möhkəm; **~ union** sarsılmaz / möhkəm ittifaq

undestroyed [ˌʌndɪsˈtrɔɪd] *adj* dağıdılmamış, uçulmamış

undetected [ˌʌndɪˈtektɪd] *adj* öyrənilməmiş, kəşf edilməmiş; *The disease went / remained undetected for several years Bu xəstəlik bir neçə il öyrənilməmiş qaldı*

undetermined [ˌʌndɪˈtə:mɪnd] *adj* **1.** qeyri-müəyyən; **2.** həll olunmamış / edilməmiş; **an ~ question / problem** həll edilməmiş məsələ / problem

undeveloped [ˌʌndɪˈveləpt] *adj* **1.** inkişaf etməmiş; geridə qalmış; **~ child** inkişaf etməmiş uşaq; **~ muscles / organs** zəif inkişaf etmiş əzələlər / orqanlar; **2.** *k.t.* xam; **~ land** xam torpaq

undid [ʌnˈdɪd] **to undo** *felinin pt forması*

undies [ˈʌndɪz] *n* alt paltarı (*xüs. qadınlar üçün*)

undifferentiated [ˌʌndɪfəˈrenʃɪeɪtɪd] *adj* fərqləndirilməmiş, ayrılmamış

undigested [ˌʌndaɪˈdʒestɪd] *adj* **1.** həzm olunmamış / edilməmiş (*qida haq.*); **2.** qavranılmamış; **~ theories** qavranılmamış nəzəriyyələr

undignified [ʌnˈdɪgnɪfaɪd] *adj* nalayiq, ləyaqətsiz, yaramaz (*davranış və s. haq.*); **in an ~ manner** nalayiq / yaramaz bir tərzdə

~ love əbədi / həmyaşar məhəbbət; **2.** həmişəlik, daimi; **~ interest** daimi maraq

unearned [ˌʌnˈə:nd] *adj* **1.** qazanılmamış; **~ income** qazanılmamış gəlir; **2.** layiq olmayan; **~ praise** layiq olmayan tərif

unearth [ʌnˈə:θ] *v* **1.** qazıb çıxartmaq (*torpağın altından*); **to ~ buried treasure** basdırılmış xəzinəni qazıb çıxartmaq; **2.** yuvadan qovub çıxartmaq; **3.** aşkar etmək, üstünü açmaq; **to ~ a plot / a mystery** sui-qəsdin / sirrin üstünü açmaq

unearthly [ʌnˈə:θlɪ] *adj* **1.** fövqəladə, valehedici; **~ beauty** fövqəladə / gözəllik; **2.** sirli, əsrarəngiz; anlaşılmaz, müəmmalı; **~ scream** anlaşılmaz / müəmmalı qışqırtı; **3.** əlverişli / münasib olmayan; naməlum; sib; **an ~ hour** namünasib vaxt / saat

uneasily [ʌnˈi:zɪlɪ] *adv* **1.** narahat; **to sit ~** narahat oturmaq; **to sleep ~** narahat yatmaq; **2.** həyəcanla, təşvişlə

uneasiness [ʌnˈi:zɪnɪs] *n* **1.** narahatlıq; **2.** sıxıntı, çətinlik

uneasy [ʌnˈi:zɪ] *adj* **1.** narahat; **to feel ~ in tight clothes** dar paltarda özünü narahat hiss etmək; **2.** qorxulu, iztirablı; **~ dreams** qorxulu yuxular; **an ~ conscience** iztirablı vicdan; **3.** utancaq; **~ smile** utancaq təbəssüm

uneatable [ʌnˈi:təbl] *adj* yeyilməyən, yemək üçün yaramayan

uneconomic [ˌʌnˌi:kəˈnɔmɪk] *adj* **1.** sərfəsiz; **2.** gəlirsiz; **~ factories** gəlirsiz fabriklər

uneconomical [ˌʌnˌi:kəˈnɔmɪkl] *adj* **1.** sərfəsiz; **2.** israfçı, bədxərc

uneducated [ʌnˈedʒukeɪtɪd] *adj* savadsız, təhsilsiz, cahil; **~ speech / man** savadsız nitq / adam

unemotional [ˌʌnɪˈmouʃənl] *adj* emosional olmayan, ehtirassız, soyuq

unemployed [ˌʌnɪmˈplɔɪd] *adj* **1.** işsiz; **the ~** *top.* işsizlər; **2.** istifadə edilməmiş / olunmamış; **~ energies** istifadə olunmamış enerjilər; **~ capital** istifadə edilməmiş kapital

unemployment [ˌʌnɪmˈplɔɪmənt] *n* işsizlik; **to reduce ~** işsizliyi azaltmaq; *He was thrown into unemployment when the factory closed Fabrik bağlananda o, işsiz qaldı*; **the rising of ~** işsizliyin artması

unending [ˌʌnˈendɪŋ] *adj* **1.** sonsuz, nəhayətsiz; **~ complaints** sonsuz / nəhayətsiz şikayətlər; **2.** əbədi, daimi; **the ~ struggle to stay alive** yaşamaq üçün əbədi mübarizə; **~ bliss** daimi xoşbəxtlik / səadət

unendurable [ˌʌnɪnˈdjuərəbl] *adj* dözülməz, qatlaşılmaz; **~ pain** dözülməz ağrı

unengaged [ˌʌnɪnˈgeɪdʒd] *adj* **1.** öhdəlik / təəhhüd götürməmiş; **2.** nişanlanmamış, adaxlanmamış; **3.** tutulmamış, boş

unentangled [ˌʌnɪnˈtæŋgld] *adj* **1.** dolaşıq salınmamış, qarışdırılmamış; **2.** *məc.* əl-qolu bağlanmamış, sərbəst, azad; **~ with pacts** müqavilə ilə əl-qolu bağlanmamış

unentertaining [ʌnˌentəˈteɪnɪŋ] *adj* maraqsız, darıxdırıcı; **~ letters** maraqsız məktublar

unenviable [ʌnˈenvɪəbl] *adj* pis, arzuolunmaz; **~ standard of living** arzuolunmaz yaşayış səviyyəsi; **~ task** pis / arzuolunmaz tapşırıq

unequable [ˌʌnˈekwəbl] *adj* möhkəm olmayan, dayanıqsız, mütərəddid

unequal [ʌnˈi:kwəl] *adj* **1.** qeyri-bərabər, müxtəlif; **an ~ contest** qeyri-bərabər yarış; **an ~ chance** qeyri-bərabər imkan / şans; **planks of ~ length** müxtəlif uzunluqda olan taxtalar; **2.** bərabərhüquqlu olmayan; **~ treaty** bərabərhüquqlu olmayan müqavilə; **3.** qeyri-müntəzəm; **~ pulsation** qeyri-müntəzəm vurma (*nəbz və s. haq.*)

unequalled [ʌnˈi:kwəld] *adj* misilsiz, misli / tayı-bərabəri olmayan; **~ beauty** misilsiz gözəllik

unequivocal [ˌʌnɪˈkwɪvəkl] *adj* **1.** aydın; **to give an ~ answer** aydın cavab vermək; **the plain and ~ language of the law** qanunun sadə və aydın dili; **2.** açıq-aşkar, şübhəsiz; **3.** son, qəti; **~ refusal** qəti imtina; **~ promise** qəti vəd

unerring [ʌnˈə:rɪŋ] *adj* qüsursuz; səhvsiz; **~ taste** qüsursuz zövq

unescapable [ʌnɪsˈkeɪpəbl] *adj* qaçılmaz, labüd; **~ conclusion** qaçılmaz / labüd nəticə

unethical [ʌnˈeθɪkl] *adj* qeyri-əxlaqi; **~ decision** qeyri-əxlaqi qərar

uneven [ʌnˈi:vn] *adj* **1.** nahamar, kələ-kötür; **~ surface / road** kələ-kötür səth /

undiluted [ˌʌndaɪˈluːtɪd] *adj* qarışdırılmamış; ~ **wine** qatışdırılmamış şərab / çaxır

undiminished [ˌʌndɪˈmɪnɪʃt] *adj* azalmamış, əskilməmiş; *My respect for him remains undiminished Mənim ona qarşı hörmətim azalmayıb*

undirected [ˌʌndaɪˈrektɪd] *adj* **1.** göstəriş verilməmiş, rəhbərsiz; **to find** *one's* **way** ~ yolunu göstərişsiz tapmaq; **2.** ünvansız; ~ **letters** ünvansız məktublar

undischarged [ˌʌndɪsˈtʃɑːdʒd] *adj* **1.** yerinə yetirilməmiş, icra olunmamış / edilməmiş; ~ **duty** yerinə yetirilməmiş vəzifə / borc; **2.** *tic.* ödənilməmiş; **3.** doldurulmamış (*silah haq.*); ~ **gun** doldurulmamış silah; **4.** yükü boşaldılmamış (*gəmi*)

undisciplined [ˌʌndɪˈsɪplɪnd] *adj* intizamsız, nizamsız-intizamsız; sözə baxmayan; ~ **pupils** intizamsız şagirdlər

undisclosed [ˌʌndɪsˈkləʊzd] *adj* gizli, naməlum; **information from an** ~ **source** naməlum mənbədən alınmış məlumat; ~ **buyer** / **seller** adı çəkilməmiş alıcı / satıcı

undiscovered [ˌʌndɪsˈkʌvəd] *adj* müəyyən edilməmiş, naməlum; ~ **murderer** müəyyən edilməmiş / naməlum cani

undiscussed [ˌʌndɪsˈkʌst] *adj* müzakirə edilməmiş; ~ **plans** / **questions** müzakirə edilməmiş planlar / məsələlər

undisguised [ˌʌndɪsˈgaɪzd] *adj* **1.** maskalanmamış, üzünə maska geyməmiş / taxmamış; **2.** açıq, açıq-aşkar; ~ **hatred** açıq-aşkar nifrət; ~ **joy** açıq / aşkar sevinc

undisturbed [ˌʌndɪˈstɜːbd] *adj* **1.** həyəcanlandırılmamış, sakit, rahat, dinc; ~ **sleep** sakit / rahat yuxu; **2.** pozulmamış (*qayda haq.*), qaydada olan; *We found everything undisturbed Biz hər şeyi qaydasında tapdıq*

undivided [ˌʌndɪˈvaɪdɪd] *adj* **1.** bölünməmiş, bütün; ~ **property** bölünməmiş mülkiyyət / əmlak; **2.** cəmlənmiş, mərkəzləşdirilmiş (*diqqət və s. haq.*); **3.** ayrılmaz; ~ **friends** ayrılmaz dostlar

undo [ʌnˈduː] *v* **1.** açmaq; **to** ~ **a button** / **a collar** / **a parcel** / **a knot** düyməni / yaxalığı / bağlamanı / düyünü açmaq; **2.** məhv / ləğv etmək; **to** ~ **a treaty** müqaviləni ləğv etmək;

◊ *What is done cannot be undone ət. söz. Keçənə güzəşt deyərlər*

undone [ʌnˈdʌn] *adj* **1.** açıq; *Your buttons are all undone Sənin / Sizin bütün düymələrin / düymələriniz açıqdır*; **2.** qurtarmamış; *Most of the work was left undone İşin əksər hissəsi görülməmiş qaldı*; **3.** məhv olan / edilən; **a great talent** ~ **by drink** içkinin məhv etdiyi böyük istedad

undoubted [ʌnˈdaʊtɪd] *adj* **1.** şübhəsiz; ~ **talent** şübhəsiz istedad; ~ **evidence** şübhəsiz sübut; **2.** əsl, həqiqi; ~ **masterpiece** əsl / həqiqi şah əsəri

undress[1] [ʌnˈdres] *n* çılpaq, üryan; **to wander** ~ **round the bedroom** yataq otağında çılpaq gəzişmək / gəzmək

undress[2] [ʌnˈdres] *v* **1.** soyunmaq, paltarını çıxartmaq; *Undress and get into bed Paltarını / Paltarınızı soyun / soyunun və çarpayıya gir / girin*; **2.** soyundurmaq; **to** ~ **a child** uşağı soyundurmaq

undressed [ʌnˈdrest] *adj* soyunmuş, çılpaq, lüt

undrinkable [ʌnˈdrɪŋkəbl] *adj* içiləsi olmayan, içməyə yaramayan; *This wine is quite undrinkable Bu şərab qətiyyən içiləsi deyil*

undue [ˌʌnˈdjuː, -ˈduː] *adj* **1.** həddən artıq, lap / son dərəcə böyük / güclü; **2.** yaramayan, əlverişli / münasib olmayan, yaraşmayan; ~ **behaviour** yaraşmayan davranış

undulate [ˈʌndjuleɪt] *v* **1.** tərpənmək, dalğalanmaq; *The ripe corn undulates in the breeze Meh yetişmiş buğdanı dalğalandırır*; **2.** dalğavarı səthi olmaq (*bir şeyin*)

undulated [ˈʌndjuleɪtɪd] *adj* dalğavarı, dalğayabənzər; dərə-təpə, kələ-kötür

undulation [ˌʌndjuˈleɪʃn] *n* **1.** dalğaya bənzəmə; **2.** dərə-təpəlik, kələ-kötürlük

unduly [ˌʌnˈdjuːlɪ, -ˈduːlɪ] *adv* **1.** həddən artıq, son dərəcə; ~ **high prices** həddən artıq / yüksək qiymətlər; **to be** ~ **optimistic** son dərəcə optimist olmaq; **2.** qanunsuz / ədalətsiz olaraq

undurable [ˌʌnˈdjʊərəbl] *adj* **1.** davamsız, tezsınan, tezdağılan; **2.** uzunsürməyən

undyed [ˌʌnˈdaɪd] *adj* boyanmamış; ~ **wool** boyanmamış yun

undying [ˌʌnˈdaɪɪŋ] *adj* **1.** ölməz, əbədi, həmyaşar; ~ **glory** ölməz / əbədi şöhrət,

kayə, **2.** kobud, cilalanmamış, pis işlənmiş; ~ **style** cilalanmamış üslub; **an** ~ **article** pis işlənmiş məqalə

unfit [ʌnˈfɪt] *adj* **1.** yaramayan, müvafiq olmayan; **houses** ~ **for habitation** yaşayış üçün yaramayan evlər; ~ **to drink** içməyə yaramayan; **2.** qabiliyyətsiz, bacarıqsız

unfitness [ʌnˈfɪtnɪs] *n* **1.** yaramazlıq, yararsızlıq; gərəksizlik; ~ **for military service** hərbi xidmətə yararsızlıq; **2.** qabiliyyətsizlik, bacarıqsızlıq

unfitting [ʌnˈfɪtɪŋ] *adj* yaramayan, yersiz, münasib olmayan; ~ **atmosphere** qeyri-münasib mühit; ~ **remark** yersiz məzəmmət

unflagging [ˌʌnˈflægɪŋ] *adj* zəifləməyən, tükənməz, daimi; ~ **zeal** daimi səy; ~ **energy** tükənməz enerji

unflattering [ʌnˈflætərɪŋ] *adj* **1.** həqiqi, əsl; ~ **portrait** həqiqi portret; **2.** mənfi; xoşagəlməz; ~ **remark** xoşagəlməz irad

unflinching [ʌnˈflɪntʃɪŋ] *adj* qətiyyətli, cəsarətli, sarsılmaz; ~ **courage** sarsılmaz mətanət

unfold [ʌnˈfəʊld] *v* **1.** açmaq; salmaq; **to** ~ **a newspaper** / **a parcel** qəzeti / bağçanı açmaq; **to** ~ **a table-cloth** stol süfrəsini salmaq; **2.** vermək (*cücərti, zoğ*); açmaq (*çiçək*); **3.** açmaq, bəyan etmək, söyləmək; *He unfolded to me his desire for the university O, universitetə girmək arzusunu mənə söylədi*

unforeseen [ˌʌnfɔːˈsiːn] *adj* gözlənilməyən, qabaqcadan nəzərdə tutulmamış; ~ **events** gözlənilməyən hadisələr; ~ **difficulties** gözlənilməz çətinliklər

unforgettable [ˌʌnfəˈgetəbl] *adj* unudulmaz; **an** ~ **moment** unudulmaz an

unforgivable [ˌʌnfəˈgɪvəbl] *adj* bağışlanılmaz; ~ **behaviour** bağışlanılmaz davranış

unforgotten [ˌʌnfəˈgɒtn] *adj* unudulmamış; *He remains unforgotten O, unudulmamışdır*

unformed [ˌʌnˈfɔːmd] *adj* **1.** formalaşmamış; inkişaf etməmiş; ~ **mind** inkişaf etməmiş ağıl / zəka; **an as yet** ~ **government** hələ formalaşmamış hökumət; **2.** amorf; ~ **matters** amorf maddələr / cisimlər

unfortunate[1] [ʌnˈfɔːtʃənət] *n* **1.** bədbəxt / bəxtsiz adam; **2.** fahişə

unfortunate[2] [ʌnˈfɔːtʃənət] *adj* **1.** bəxtsiz, bədbəxt; **an** ~ **person** bədbəxt / bəxtsiz adam; **2.** uğursuz; ~ **remark** uğursuz irad

unfortunately [ʌnˈfɔːtʃənətlɪ] *adv* bədbəxtlikdən, bədbəxtçəsinə

unfounded [ʌnˈfaʊndɪd] *adj* əsassız, səbəbsiz; ~ **rumours** / **accusations** əsassız şayiələr / ittihamlar

unfreeze [ˌʌnˈfriːz] *v* **1.** donunu açmaq; **to** ~ **meat** ətin donunu açmaq; **2.** dondurmamaq (*əməkhaqqını və s.*); **to** ~ **trade** ticarəti azad etmək

unfriendliness [ʌnˈfrendlɪnɪs] *n* bədxahlıq, qərəzkarlıq, düşmənçilik

unfriendly [ʌnˈfrendlɪ] *adj* qeyri-səmimi, düşmən, soyuq; **an** ~ **look** / **attitude** soyuq baxış / münasibət

unfulfilled [ˌʌnfʊlˈfɪld] *adj* **1.** yerinə yetirilməmiş; ~ **promise** / **task** yerinə yetirilməmiş vəd / tapşırıq; **2.** həyata keçməmiş; ~ **desire** həyata keçməmiş arzu

unfurl [ˌʌnˈfɜːl] *v* **1.** açmaq (*yelçəni, bayrağı və s.*); **to** ~ **a banner** / **a sail** bayrağı / yelkəni açmaq; **2.** çiçək / yarpaq açmaq (*bitki və s. haq.*)

unfurnished [ʌnˈfɜːnɪʃt] *adj* **1.** təchiz edilməmiş; **2.** mebellə təchiz edilməmiş, mebelsiz (*otaq haq.*)

unfurrowed [ˌʌnˈfʌrəʊd] *adj* şumlanmamış, sürülməmiş; ~ **field** şumlanmamış tarla

ungainliness [ʌnˈgeɪnlɪnɪs] *n* yöndəmsizlik, lənglik, biçimsizlik, yaraşıqsızlıq

ungainly [ʌnˈgeɪnlɪ] *adj* ləng; yöndəmsiz, biçimsiz, yaraşıqsız; **a tall** ~ **man** hündür biçimsiz adam

ungodly [ʌnˈgɒdlɪ] *adj* **1.** allaha / dinə inanmayan, allahsız; **2.** *d.d.* dəhşətli, xoşagəlməz; ~ **noise** dəhşətli / xoşagəlməz səs

ungovernable [ʌnˈgʌvənəbl] *adj* sözə baxmayan, itaət etməyən; tərs, ipə-sapa yatmayan; azğın; ~ **passion** azğın ehtiras; **a man of** ~ **passion** azğın ehtiraslı adam

ungracious [ʌnˈgreɪʃəs] *adj* **1.** nəzakətsiz, tərbiyəsiz, kobud, soyuq; ~ **remark** kobud irad / tənbeh; **to meet with an** ~ **reception** soyuq qarşılanmaq; **2.** pis, xo-

yol; **2.** ayrı-ayrı; ~ **handwriting** ayrı-ayrı əlyazısı; **3.** xasiyyətcə müvazinətsiz, qərarsız, özünü saxlaya bilməyən; **4.** qeyri-müntəzəm; ~ **breathing** qeyri-müntəzəm nəfəs alma; ~ **pulse** qeyri-müntəzəm nəbz / puls

unevenness [ʌnˈiːvnnis] *n* **1.** nahamarlıq; kələ-kötürlük; **2.** qeyri-müntəzəmlik

uneventful [ˌʌniˈventfl] *adj* **1.** hadisəsiz, sakit; ~ **life** sakit həyat; **2.** adi, normal

unexamined [ˌʌnigˈzæmind] *adj* **1.** yoxlanılmamış; **2.** imtahan edilməmiş; **3.** dindirilməmiş, istintaqa cəlb edilməmiş / olunmamış

unexceptionable [ˌʌnikˈsepʃənəbl] *adj* qüsursuz, kamil, mükəmməl; ~ **taste** kamil / mükəmməl zövq; *His taste was unexceptionable Onun zövqü kamil / qüsursuz idi*

unexceptional [ˌʌnikˈsepʃənl] *adj* **1.** adi, müstəsna / qeyri-adi olmayan; **2.** dəqiq, dəyişməz, daimi

unexpected [ˌʌniksˈpektid] *adj* gözlənilməz; ~ **guests** / **changes** / **results** gözlənilməz qonaqlar / dəyişikliklər / nəticələr

unexpectedness [ˌʌniksˈpektidnis] *n* gözlənilməzlik, qəfillik

unexplained [ˌʌniksˈpleind] *adj* izah edilməmiş / olunmamış, açıqlanmamış; ~ **errors** / **reasons** izah edilməmiş səhvlər / səbəblər

unfading [ʌnˈfeidiŋ] *adj* solmaz, əbədi; ~ **glory** əbədi şöhrət

unfailing [ʌnˈfeiliŋ] *adj* **1.** dəyişməyən, daimi; sadiq, vəfalı; ~ **friend** vəfalı dost; **2.** tükənməz; **an** ~ **supply of water** tükənməz su ehtiyatı; ~ **patience** tükənməz səbir

unfair [ˌʌnˈfeə'] *adj* **1.** ədalətsiz, vicdansız, alçaq; ~ **decision** / **judgement** ədalətsiz qərar / hökm; **2.** şərəfsiz, namussuz; ~ **player** / **opponent** şərəfsiz oyunçu / rəqib; **3.** əlverişsiz (*külək haq.*)

unfaithful [ʌnˈfeiθfl] *adj* vəfasız, etibarsız, satqın; namərd; ~ **wife** vəfasız arvad; ~ **friend** namərd dost

unfaithfulness [ʌnˈfeiθflnis] *n* etibarsızlıq, vəfasızlıq; satqınlıq, namərdlik

unfamiliar [ˌʌnfəˈmiliə'] *adj* məlum / tanış olmayan, yad; **an** ~ **face** yad / tanış olmayan sifət; ~ **language** tanış olmayan / yad dil

unfashionable [ʌnˈfæʃnəbl] *adj* dəbsiz, dəbdə olmayan; ~ **clothes** dəbdə olmayan paltar / geyim

unfasten [ʌnˈfɑːsn] *v* **1.** düyməni / ilməyi açmaq; **to** ~ ***one's*** **belt** kəmərini açmaq; **to** ~ ***one's*** **watch** saatını açmaq; **2.** boşaltmaq, açmaq; **to** ~ **the bolt of a door** qapının rəzəsini açmaq

unfathomable [ʌnˈfæðəməbl] *adj* **1.** ölçülməz, ölçülməsi mümkün olmayan; ~ **depths** ölçülməsi mümkün olmayan dərinliklər; **2.** anlaşılmaz, bilinməz; ~ **mystery** anlaşılmaz sirr

unfathomed [ʌnˈfæðəmd] *adj* **1.** ölçüyəgəlməz; çox böyük; **the** ~ **might of man** insanın ölçüyəgəlməz qüdrəti; **2.** dərkedilməz, sirli

unfatiguable [ˌʌnfəˈtiːgəbl] *adj* yorulmaz, usanmaz, yorulmaq / usanmaq bilməyən

unfavourable [ʌnˈfeivərəbl] *adj* **1.** qeyri-münasib, əlverişsiz, mənfi; ~ **wind** əlverişsiz külək; ~ **response** mənfi cavab; **2.** qərəzli, qərəzkar, bədxah; ~ **criticism** qərəzli tənqid; **3.** pis, xoşagəlməz, iyrənc; ~ **appearance** xoşagəlməz görkəm; **4.** ləng, süst (*ticarət haq.*)

unfeeling [ʌnˈfiːliŋ] *adj* **1.** hissiz, ölü, cansız; ~ **corpse** ölü / cansız bədən; **2.** rəhmsiz, daşürəkli, vicdansız; **an** ~ **villain** vicdansız yaramaz

unfeigned [ʌnˈfeind] *adj* həqiqi, əsl; səmimi; ~ **delight** həqiqi məftunluq

unfertile [ˌʌnˈfəːtail] *adj* qeyri-münbit, barsız; ~ **land** qeyri-münbit torpaq; ~ **flower** barsız çiçək

unfetter [ʌnˈfetə'] *v* **1.** qandalı açmaq; **to** ~ **a prison** dustağın qandalını açmaq; **2.** azad etmək; *It unfetters the mind from prejudices of every kind Bu, insan ağlını hər cür mövhumatdan azad edir*

unfilled [ˌʌnˈfild] *adj* **1.** doldurulmamış, boş; ~ **bottles** doldurulmamış / boş butulkalar; ~ **seat** boş oturacaq; **2.** yerinə yetirilməmiş, icra edilməmiş; ~ **order** yerinə yetirilməmiş sifarişlər

unfinished [ʌnˈfiniʃt] *adj* **1.** bitməmiş, tamamlanmamış; **an** ~ **story** bitməmiş hekayə

şagəlməz, çirkin, iyrənc; ~ **task** çirkin tapşırıq; ~ **duty** xoşagəlməz vəzifə

ungrammatical [ˌʌngrəˈmætikl] *adj* qeyri-qrammatik, qrammatik baxımdan / cəhətdən səhv, savadsız; ~ **sentences** qrammatik cəhətdən səhv cümlələr

ungrateful [ʌnˈgreitfl] *adj* nanəcib, alçaq; **to show oneself** ~ **to** ***smb.*** bir kəsə qarşı nanəciblik etmək

ungratefully [ʌnˈgreitfli] *adv* nanəcibcəsinə, alçaqcasına

unguarded [ʌnˈgɑːdid] *adj* **1.** nəzarətsiz, mühafizə edilməmiş; müdafiəsiz; **2.** ehtiyatsız, diqqətsiz, laqeyd; ~ **remark** ehtiyatsız irad

unhappily [ʌnˈhæpili] *adv* **1.** bədbəxt; **to live** ~ bədbəxt yaşamaq; **2.** bədbəxtlikdən

unhappiness [ʌnˈhæpinis] *n* bədbəxtlik, bəxti gətirməmə, bəxtiqaralıq

unhappy [ʌnˈhæpi] *adj* **1.** bədbəxt, bəxtsiz, qarabəxt; **an** ~ **woman** bədbəxt qadın; **2.** qəmgin, kədərli; ~ **face** kədərli sifət; **3.** uğursuz, müvəffəqiyyətsiz; ~ **translation** uğursuz tərcümə

unhealthy [ʌnˈhelθi] *adj* **1.** xəstə; ~ **complexion** xəstə sifət rəngi; **2.** ziyanlı, səhhət üçün yaramayan; **an** ~ **climate** səhhət üçün yaramayan iqlim / ab-hava; **3.** antisanitar

unheard [ʌnˈhəːd] *adj* eşidilməmiş; nəzərə alınmamış; **a previously** ~ **music** əvvəllər eşidilməmiş musiqi

unheeded [ʌnˈhiːdid] *adj* görünməmiş, nəzərə çarpmamış, nəzərə alınmayan; **to pass** ~ nəzərə çarpmadan keçib getmək

unhelpful [ʌnˈhelpfl] *adj* əhəmiyyətsiz, faydasız; **to make** ~ **suggestion** faydasız / əhəmiyyətsiz təklif etmək

unheralded [ʌnˈherəldid] *adj* gözlənilməz; **totally** ~ **telegram** tamamilə gözlənilməz teleqram

unhesitating [ʌnˈheziteitiŋ] *adj* tərəddüd etməyən, qətiyyətli, cəsarətli, qəti; **an** ~ **reply** qəti cavab

unhidden [ˌʌnˈhidn] *adj* gizlədilməmiş, açıq

unhindered [ʌnˈhindəd] *adj* sərbəst, manesiz

unhinge [ʌnˈhindʒ] *v* **1.** pozmaq; korlanmaq; *His nerves are completely unhinged Onun əsəbləri tamam korlanıb*; **2.** *məc.* pərt etmək, qanını qaraltmaq; **to be** ~**d by grief** dərddən qanı qaralmaq

unhistoric [ˌʌnhisˈtɔrik] *adj* tarixi əhəmiyyət kəsb etməyən

unhomely [ˌʌnˈhoumli] *adj* **1.** narahat, səliqəsiz (*yer, otaq, mənzil haq.*); **2.** cəlb etməyən, ürəyə yatmayan, xoşa gəlməyən

unhurried [ʌnˈhʌrid] *adj* astagəl, yavaş, ləng; ~ **movements** ləng hərəkətlər

unhurt [ʌnˈhəːt] *adj* sağ-salamat; *The driver escaped unhurt Sürücü sağ-salamat ötüşdü*

unhygienic [ˌʌnhaiˈdʒiːnik] *adj* səhiyyə tələblərinə uyğun olmayan, natəmiz, çirkli

niaxial [ˌjuːniˈæksiəl] *adj tex.* biroxlu, birmehvərli

unicameral [ˌjuːniˈkæmərəl] *adj* birpalatalı (*parlament haq.*)

unicellular [ˌjuːniˈseljulə'] *adj biol.* birhüceyrəli

unicity [juˈnisiti] *n* unikallıq, nadirlik

unicoloured [ˌjuːniˈkʌləd] *adj* = **unicolourous**

unicolourous [ˌjuːniˈkʌlərəs] *adj* birrəngli, saya

unification [ˌjuːnifiˈkeiʃn] *n* birləşmə; **the** ~ **of Azerbaijan** Azərbaycanın birləşməsi

unified [ˈjuːnifaid] *adj* birləşmiş; **a** ~ **transport system** birləşmiş nəqliyyat sistemi

uniform[1] [ˈjuːnifɔːm] *n* forma (*paltar*); **school** ~ məktəb forması; **a military** / **police** ~ hərbi / polis forması; *The hat is part of (the) school uniform Papaq məktəb formasının bir hissəsidir*

uniform[2] [ˈjuːnifɔːm] *adj* **1.** yeknəsəq, cansıxıcı, darıxdırıcı; ~ **life** cansıxıcı həyat; **2.** eyni; yekcins; ~ **cargo** yekcins yük; **to keep the room at a** ~ **temperature** otağı eyni temperaturda saxlamaq; **3.** müntəzəm, bir bərabərdə, bərabər (*sürət, hərəkət və s. haq.*)

uniformed [ˈjuːnifɔːmd] *adj* forma geymiş; ~ **schoolchildren** forma geymiş məktəb uşaqları

uniformity [ˌjuːniˈfɔːmiti] *n* bircürlük, yeknəsəqlik, eynilik

unify [ˈjuːnifai] *v* birləşdirmək; **to attempt to** ~ **nation** milləti birləşdirməyə səy göstərmək

tərmək; **to ~ transport system** nəqliyyat sistemini birləşdirmək

unilateral [ˌjuːnɪˈlætrl] *adj* birtərəfli; **~ declaration** birtərəfli bəyannamə / bəyanat; **a ~ decision** birtərəfli qərar; **~ disarmament** birtərəfli tərk-silah

unilaterally [ˌjuːnɪˈlætrəlɪ] *adv* birtərəfli; **to take a decision ~** birtərəfli qərar qəbul etmək; **to approach a problem ~** problemə birtərəfli yanaşmaq

unimaginable [ˌʌnɪˈmædʒɪnəbl] *adj* təsəvvür edilə bilməyən, xəyala gətirilə bilməyən; qeyri-adi; **poverty on an ~ scale** təsəvvür edilə bilməyən miqyasda / yoxsulluq

unimaginative [ˌʌnɪˈmædʒɪnətɪv] *adj* təsəvvürə / xəyala gəlməyən; maraqsız, cansıxıcı

unimpaired [ˌʌnɪmˈpeəd] *adj* korlanmamış, xarab edilməmiş; **~ health** korlanmamış sağlamlıq

unimpeachable [ˌʌnɪmˈpiːtʃəbl] *adj* **1.** qüsursuz, nöqsansız, təmiz; **~ honesty** təmiz vicdan, qüsursuz düzlük; **2.** inkaredilməz, şübhəsiz, aydın (*dəlil, hüquq və s. haq.*)

unimpeded [ˌʌnɪmˈpiːdɪd] *adj* maneəsiz, əngəlsiz

unimportant [ˌʌnɪmˈpɔːtnt] *adj* əhəmiyyətsiz, xırda, cüzi; **~ details** əhəmiyyətsiz təfərrüatlar

unimpressed [ˌʌnɪmˈprest] *adj* təsir oyatmayan / doğurmayan

unimpressive [ˌʌnɪmˈpresɪv] *adj* təsirsiz, təsir etməyən

unimproved [ˌʌnɪmˈpruːvd] *adj* **1.** yaxşılaşdırılmamış, təkmilləşdirilməmiş, islah edilməmiş; **2.** *k.t.* xam (*torpaq haq.*); **3.** istifadə edilməmiş, dəyərləndirilməmiş (*fürsət, imkan və s.*); *He left this advantage unimproved O bu imtiyazdan istifadə etmədi*

unimpulsive [ˌʌnɪmˈpʌlsɪv] *adj* **1.** impulsiv olmayan, iradi; **~ action** iradi hərəkət; **2.** tez coşmayan / özündən çıxmayan / qızışmayan

unincluded [ˌʌnɪnˈkluːdɪd] *adj* daxil edilməmiş / olmamış

unincreased [ˌʌnɪnˈkriːst] *adj* artırılmamış, çoxaldılmamış; böyüdülməmiş

unindifferent [ˌʌnɪnˈdɪfrənt] *adj* laqeyd olmayan; maraqlandıran, rəğbət oyadan

unindustrious [ˌʌnɪnˈdʌstrɪəs] *adj* zəhmət sevməyən, çalışqan olmayan, tənbəl

uninformed [ˌʌnɪnˈfɔːmd] *adj* **1.** xəbərsiz, məlumatsız, məlumatı / xəbəri olmayan; **to be ~ on** *smth.* bir şey haqqında xəbəri / məlumatı olmamaq; **2.** təlim görməmiş / keçməmiş, öyrədilməmiş

uninhabited [ˌʌnɪnˈhæbɪtɪd] *adj* məskunlaşmamış, adam yaşamayan, əhalisiz; **~ islands** adam yaşamayan adalar

uninitiated [ˌʌnɪˈnɪʃɪeɪtɪd] *adj* xəbərdar / tanış olmayan, naşı; **an ~ reader** naşı oxucu

uninspired [ˌʌnɪnˈspaɪəd] *adj* ruhlanmamış, ruhlandırılmamış, şövqə gəlməmiş; solğun, cansız

uninspiring [ˌʌnɪnˈspaɪərɪŋ] *adj* maraqsız, maraq doğurmayan / yaratmayan; *The book is fascinating despite its uninspiring title Kitab, adının maraq doğurmadığına baxmayaraq, cəzbedicidir*

unintelligent [ˌʌnɪnˈtelɪdʒənt] *adj* **1.** cahil, avam; qanacaqsız, ədəbsiz, kobud; **2.** ağılsız, səfeh; **~ remark** səfeh irad

unintelligible [ˌʌnɪnˈtelɪdʒəbl] *adj* dolaşıq, qarışıq, oxunmaz, anlaşılmaz, başa düşülməz; *What they were saying was unintelligible to me Onların nə dediklərini mən başa düşmədim / anlamadım*

unintentional [ˌʌnɪnˈtenʃənl] *adj* qərəzsiz, tərəfsiz, qeyri-ixtiyari

unintentionally [ˌʌnɪnˈtenʃənlɪ] *adv* qəsdsiz, qeyri-ixtiyari, bilməyərəkdən, bilmədən; **to offend** *smb.* **~** bir kəsi bilmədən incitmək

uninterested [ʌnˈɪntrɪstɪd] *adj* **(in) 1.** marağı olmayan, təmənnasız; **2.** laqeyd, etinasız

uninteresting [ʌnˈɪntrɪstɪŋ] *adj* maraqsız, darıxdırıcı, cansıxıcı

uninterrupted [ˌʌnˌɪntəˈrʌptɪd] *adj* dayanmadan, fasiləsiz, aramsız, arasıkəsilməz; **an ~ speech** fasiləsiz nitq; **~ rains** aramsız yağışlar

uninvaded [ˌʌnɪnˈveɪdɪd] *adj* zəbt edilməmiş, işğal edilməmiş / olunmamış; **~ country** işğal edilməmiş ölkə

uninvited [ˌʌnɪnˈvaɪtɪd] *adj* dəvət edilməmiş / olunmamış, çağırılmamış; **to come ~** dəvət edilməmiş / olunmamış gəlmək

uninviting [ˌʌnɪnˈvaɪtɪŋ] *adj* cazibəsiz, görkəmsiz, ürəyoyatmayan, xoşagəlməz; *The room was bare and uninviting Otaq boş və xoşagəlməz idi*

union [ˈjuːnɪən] *n* **1.** birləşmə, qarışma; *The union of the three small towns into one city took place last year Üç kiçik şəhərin bir böyük şəhərə birləşməsi keçən il baş verdi*; **2.** ittifaq, təşkilat, birlik; **customs ~** gömrük birliyi / ittifaqı; **the former Soviet Union** keçmiş Sovet İttifaqı; **Student's Union** Tələbə Təşkilatı; **to join the ~** ittifaqa daxil olmaq; **3.** kəbin; **a happy ~** xoşbəxt kəbin; **4.** razılıq, həmrəylik; **to live in perfect ~** tam həmrəylik şəraitində yaşamaq / ömür sürmək

Union Flag [ˈjuːnjənˈflæg] *n* Birləşmiş Krallığın dövlət bayrağı

unionism [ˈjuːnɪənɪzm] *n* tred-yunionizm

unionist [ˈjuːnɪənɪst] *n* **1.** həmkarlar təşkilatının üzvü; **2.** həmkarlar təşkilatı rəhbəri

unionize, -ise [ˈjuːnɪənaɪz] *v* birləşdirmək, həmkarlar təşkilatlarında birləşdirmək

Union Jack [ˈjuːnjənˈdʒæk] *n* = **Union Flag**

unique [juˈniːk] *adj* **1.** nadir, tayı-bərabəri olmayan; **2.** xüsusi, fövqəladə, misilsiz; **~ opportunity** fövqəladə imkan; **to possess ~ ability in** *smth.* bir şeydə misilsiz qabiliyyətə malik olmaq; **3.** qeyri-adi, qəribə, təəccüblü; *She dressed in a most unique fashion O, qeyri-adi dəbdə geyinmişdi*

unironed [ˌʌnˈaɪənd] *adj* **1.** ütülənməmiş; **an ~ dress** ütülənməmiş paltar; **2.** qandallanmamış

unisexual [ˌjuːnɪˈseksjuəl] *adj biol.* bircinsiyyətli

unit [ˈjuːnɪt] *n* **1.** vahid, tək; *The metre is a unit of length Metr uzunluq vahididir*; **2.** bölmə; **a course book with twenty ~s** iyirmi bölmədən ibarət dərslik kitabı; **3.** hissə; **~ of combined arms** birləşmiş ordu hissəsi, ümumqoşun bölməsi; **4.** *tex.* aqreqat

unite [juˈnaɪt] *v* **1.** bitişdirmək; **to ~ the parts with cement** hissələri sementlə bitişdirmək; **2.** qarışmaq; *Oil and water will not unite Yağla su qarışmaz*; **3.** birləşdirmək; **to ~ two parties** iki partiyanı birləşdirmək; **4.** birləşmək

united [juˈnaɪtɪd] *adj* **1.** birləşmiş; **the United States of America** Amerika Birləşmiş Ştatları; **United Nations Organization** Birləşmiş Millətlər Təşkilatı; **2.** birgə, ümumi; **~ action** birgə hərəkət; **3.** mehriban, səmimi; **~ family** mehriban ailə

unity [ˈjuːnɪtɪ] *n* **1.** vəhdət; bütövlük; **the dramatic unities** zaman, məkan və hərəkətin vəhdəti (*dram əsərlərində*); **2.** birlik, birləşmə; **national ~** milli birlik; **3.** razılıq, həmrəylik, dostluq; **to live in ~** həmrəylikdə / dostluq şəraitində yaşamaq; **4.** *riyaz.* bir (*rəqəm*)

universal [ˌjuːnɪˈvɜːsl] *adj* **1.** ümumi; **~ suffrage** ümumi seçki hüququ; **~ service** *amer. hərb.* ümumi hərbi mükəlləfiyyət; **~ and over-all disarmament** ümumi və tam tərk-silah; **~ gravitation** *fiz.* ümumi cazibə qanunu; **~ agreement** ümumi razılıq; **2.** ümumdünya; **~ importance** ümumdünya əhəmiyyəti; **3.** universal; **a ~ mind** universal zəka / ağıl

universality [ˌjuːnɪvɜːˈsælɪtɪ] *n* **1.** universallıq; hərtərəflilik (*bilik, məlumat cəhətdən*); **2.** ümumdünyəvilik, ümumdünyəvi əhəmiyyət kəsb etmə

universally [ˌjuːnɪˈvɜːsəlɪ] *adj* universal olaraq, hamı tərəfindən; **to be ~ accepted** hamı tərəfindən qəbul edilmək; **to be ~ believed** hamı tərəfindən inanılmaq

universe [ˈjuːnɪvɜːs] *n* kainat, aləm, dünya

university[1] [ˌjuːnɪˈvɜːsɪtɪ] *n* **1.** universitet; **Azerbaijan ~ of Languages** Azərbaycan Dillər Universiteti; **to go to ~** universitetdə oxumaq; **2.** *top.* universitetin müəllimləri və tələbələri; *The whole university is against the changes Bütün universitet dəyişikliklərin əleyhinədir*

university[2] [ˌjuːnɪˈvɜːsɪtɪ] *adj* universitet; **a ~ student** universitet tələbəsi; **a ~ professor** universitet professoru

unjealous [ˌʌnˈdʒeləs] *adj* qısqanc olmayan, qısqanmayan; paxıllıq etməyən, paxıl olmayan

unjust [ˌʌnˈdʒʌst] *adj* ədalətsiz, insafsız, haqsız; **an ~ law / sentence / accusation** ədalətsiz qanun / hökm / ittiham

unjustly [ˌʌnˈdʒʌstlɪ] *adv* ədalətsiz, insafsız, haqsız

unjustifiable [ʌnˈdʒʌstɪfaɪəbl] *adj* bağışlanılmaz, üzürsüz; ~ **behaviour** bağışlanılmaz davranış; ~ **mistake** bağışlanılmaz səhv

unjustified [ʌnˈdʒʌstɪfaɪd] *adj* əsassız, sübutsuz; ~ **criticism** əsassız tənqid

unkempt [ˌʌnˈkempt] *adj* **1.** daranmamış, qalın tüklü; pırtlaşıq saçlı; **a long ~ beard** qalın tüklü uzun saqqal; **2.** pinti, səliqəsiz; **an ~ appearance** pinti xarici görkəm; **3.** baxımsız, başına buraxılmış; **an ~ garden** baxımsız bağ / bağça

unkind [ˌʌnˈkaɪnd] *adj* bədxah, qeyri-səmimi, sərt; ~ **fate** sərt tale; **to be ~ to** *smb.* bir kəsə qarşı bədxah olmaq

unkindly [ˌʌnˈkaɪndlɪ] *adv* bədxahcasına, qeyri-səmimi, sərt

unkindness [ˌʌnˈkaɪndnɪs] *n* bədxahlıq, sərtlik, qeyri-səmimilik

unknowable [ʌnˈnoʊəbl] *adj* dərkedilməz, anlaşılmaz, ağlasığmaz; **an ~ secret** anlaşılmaz / dərkedilməz sirr; *God is unknowable Allah dərkedilməzdir*

unknowing [ʌnˈnoʊɪŋ] *adj* məlumatsız, xəbərsiz, biliksiz, nadan

unknowingly [ʌnˈnoʊɪŋlɪ] *adv* bilmədən, səhvən; *She had unknowingly picked up the wrong suitcase O bilmədən / səhvən başqa çamadanı götürdü*

unknown[1] [ˌʌnˈnoʊn] *n* **1.** tanınmazlıq, bilinməzlik; naməlum şəxs / yer; **2.** *riyaz.* məchul, məchul kəmiyyət; *X and Y are unknowns X və Y məchul kəmiyyətlərdir*

unknown[2] [ˌʌnˈnoʊn] *adj* **1.** naməlum; **an ~ cause / reason** naməlum səbəb; **the ~ soldier / warrior** naməlum əsgər / döyüşçü; **2.** tanınmayan, tanınmamış; ~ **actors / scientists** tanınmayan aktyorlar / alimlər

unlace [ʌnˈleɪs] *v* qaytanını açmaq / boşaltmaq; **to ~ *one's* boots** çəkmələrinin qaytanını açmaq / boşaltmaq

unladen [ˌʌnˈleɪdn] *adj* yüksüz, yükü vurulmamış, yüklənməmiş

unlawful [ʌnˈlɔːfl] *adj* qanunsuz, qanuna zidd; ~ **measures** qanunsuz / qanuna zidd tədbirlər

unlawfully [ʌnˈlɔːfəlɪ] *adv* qeyri-qanuni, qanuna zidd / qanunsuz olaraq

unlearn [ˈʌnˈləːn] *v* yaddan çıxartmaq; tərgitmək (*pis adətləri*)

unleash [ʌnˈliːʃ] *v* **1.** açıb buraxmaq (*iti*); **2.** başlamaq; **to ~ war** müharibə başlamaq; **3.** *hərb.* hücuma atmaq / göndərmək

unleavened [ˌʌnˈlevnd] *adj* acıdılmamış, mayasız, balatısız (*xəmir haq.*)

unless [ʌnˈles] *conj* əgər... -masa, -məsə; *I will come unless I change my mind Əgər fikrimi dəyişməsəm, gələcəm*

unlike[1] [ˌʌnˈlaɪk] *adj* fərqli, bir-birinə oxşamayan / bənzəməyən; *She is unlike her mother O, anasına oxşamır / bənzəmir;* ~ **poles** fərqli qütblər

unlike[2] [ˌʌnˈlaɪk] *prep* **1.** oxşar olmayan, oxşamayan; *Her latest novel is quite unlike her earlier work Onun sonuncu romanı qətiyyən əvvəlki işinə oxşamır;* **2.** fərqli olaraq; *Unlike me, my husband likes to get up early Məndən fərqli olaraq, mənim ərim erkən qalxmağı / durmağı sevir*

unlikeliness [ˌʌnˈlaɪklɪnɪs] *n* ağlasığmazlıq, doğruya oxşamama

unlikely [ˌʌnˈlaɪklɪ] *adj* **1.** inanılmaz, həqiqətə uyğun olmayan, ağlasığmayan, ağlagəlməyən; **an ~ story** həqiqətə uyğun olmayan / ağlasığmayan əhvalat; *We found the ring in a most unlikely place Biz üzüyü tamamilə ağlagəlməyən yerdə tapdıq;* **2.** ümid verməyən, mümkün olmayan

unlimited [ʌnˈlɪmɪtɪd] *adj* hədsiz, hüdudsuz, qeyri-məhdud; ~ **wealth** hədsiz dövlət / var; *He has unlimited possibilities Onun hədsiz / qeyri-məhdud imkanları var*

unlined [ʌnˈlaɪnd] *adj* **1.** xətlənməmiş, xətt çəkilməmiş; ~ **paper** xətlənməmiş kağız; **2.** büzüşməmiş, qırışmamış; **a smooth, ~ face** sığallı, qırışmamış sifət; **3.** astarsız; **an ~ skirt** astarsız yubka

unlisted [ˌʌnˈlɪstɪd] *adj* siyahıya alınmamış / salınmamış; ~ **telephone number** siyahıya salınmamış telefon nömrəsi (*telefon kitabına*)

unlit [ˌʌnˈlɪt] *adj* **1.** işıqlandırılmamış; **the ~ streets** işıqlandırılmamış küçələr; **2.** yandırılmamış; **the ~ lamp** yandırılmamış lampa; **an ~ cigarette** yandırılmamış siqaret

unload [ˌʌnˈloʊd] *v* **1.** boşaltmaq; **to ~ cargo from a ship** yükü gəmidən boşaltmaq; **2.** boşaldılmaq; *The ship will unload tomorrow Gəmi sabah boşaldılacaq;* **3.** *hərb.* boşaltmaq (*silahı*); **to ~ a gun / a rifle** topu / tüfəngi boşaltmaq; **4.** *tib.* boşaltmaq, təmizləmək (*bağırsaqları*)

unlock [ˌʌnˈlɔk] *v* **1.** açmaq (*açarla*); **to ~ the door** qapını açmaq (*açarla*); **2.** *məc.* açmaq; **to ~ *one's* heart** ürəyini açmaq; **3.** üzə çıxartmaq; **to attempt to ~ the creative talents of young people** gənclərin yaradıcılıq qabiliyyətini üzə çıxartmağa cəhd etmək

unlocked [ˌʌnˈlɔkt] *adj* bağlanmamış, açıq; **to leave *one's* car ~** maşınını açıq qoyub getmək

unloose [ˌʌnˈluːz] *v* boşaltmaq; **to ~ *one's* belt** kəmərini boşaltmaq

unloved [ˌʌnˈlʌvd] *adj* sevilməyən; **an ~ poet** sevilməyən şair

unlovely [ˌʌnˈlʌvlɪ] *adj* pis, xoşagəlməz, çirkin; **an ~ building** xoşagəlməz bina

unlucky [ˌʌnˈlʌkɪ] *adj* uğursuz, nəhs; **an ~ year** uğursuz il; **an ~ number** uğursuz / nəhs rəqəm

unmade[1] [ˌʌnˈmeɪd] *adj* **1.** açılmamış, salınmamış (*yataq haq.*); **2.** çəkilməmiş, düzəldilməmiş (*yol və s. haq.*); **an ~ road** çəkilməmiş / düzəldilməmiş yol

unmade[2] [ˌʌnˈmeɪd] **to unmake** *felinin pt, pp formaları*

unmake [ˌʌnˈmeɪk] *v* **1.** uçurmaq, dağıtmaq (*düzəldilmiş şeyi*); **2.** dəyişmək, təzədən qayırmaq; dəyişdirmək; **to ~ *one's* mind** fikrini dəyişdirmək

unmanageable [ʌnˈmænɪdʒəbl] *adj* çətin nəzarət edilən, itaətsiz, dikbaş; **an ~ child** dikbaş uşaq

unmanly [ʌnˈmænlɪ] *adj* kişiyə yaraşmayan; cəsarətsiz, qorxaq, ağciyər

unmanned [ˌʌnˈmænd] *adj* **1.** adamsız, əhalisiz; **2.** *tex.* avtomatik idarə olunan / edilən; **3.** *av.* pilotsuz, sürücüsüz

unmannerly [ʌnˈmænəlɪ] *adj* tərbiyəsiz, kobud, nəzakətsiz; ~ **conduct** kobud hərəkət

unmarried [ˌʌnˈmærɪd] *adj* subay; **an ~ man** subay kişi; **an ~ woman** ərsiz qadın

unmask [ʌnˈmaːsk] *v* **1.** ifşa etmək; **to ~ a traitor** satqını ifşa etmək; **2.** üstünü açmaq; **to ~ a conspiracy** sui-qəsdin üstünü açmaq; **3.** əleyhqazı çıxartmaq

unmatched [ˌʌnˈmætʃt] *adj* **1.** misilsiz, tayı-bərabəri olmayan, çox gözəl / qəşəng; ~ **courage** misilsiz / cəsarət / igidlik; **an achievement that remains ~ to this day** bu günə qədər tayı-bərabəri olmayan nailiyyət; **2.** tək, cüt olmayan

unmemorable [ʌnˈmemərəbl] *adj* unudulmuş, xatırlanmayan; **an ~ speech** unudulmuş nitq

unmentionable [ʌnˈmenʃənəbl] *adj* xatırlanması / deyilməsi mümkün olmayan

unmerciful [ʌnˈməːsɪfl] *adj* insafsız, amansız, zalım, qəddar

unmet [ʌnˈmet] *adj* ödənilməyən, təmin edilməyən, ödənilməmiş, təmin olunmamış; **children whose needs remain ~** ehtiyacları ödənməmiş uşaqlar

unmindful [ʌnˈmaɪndfl] *adj* diqqətsiz, etinasız; unutqan; **to be ~ of others** başqalarına qarşı etinasız olmaq; **to be ~ of the warnings** xəbərdarlığa diqqət verməmək; ~ **of difficulties** çətinliklərə etinasız

unmingled [ʌnˈmɪŋgld] *adj* qarışdırılmamış, təmiz; ~ **wine** təmiz çaxır

unmistakable [ˌʌnmɪˈsteɪkəbl] *adj* səhvsiz, xətasız, düz, aydın, aşkar; **an ~ sign of** *smth.* bir şeyin aydın / aşkar əlaməti

unmitigated [ʌnˈmɪtɪgeɪtɪd] *adj* **1.** yüngülləşdirilməmiş, azaldılmamış; ~ **pain** yüngülləşdirilməmiş ağrı; **2.** büsbütün; açıq, aşkar; ~ **lie** büsbütün / aşkar yalan; **3.** qatı; ~ **blackguard** qatı yaramaz / əclaf

unmixed [ˌʌnˈmɪkst] *adj* qarışdırılmamış, təmiz, saf

unmodern [ˌʌnˈmɔdən] *adj* müasir olmayan, zəmanəyə uyğun olmayan, köhnə

unmoved [ˌʌnˈmuːvd] *adj* **1.** toxunulmamış; *We found everything unmoved Biz hər şeyi toxunulmamış / öz yerində tapdıq;* **2.** süst, hərəkətsiz; **the ~ glance of her large dark eyes** onun iri qara gözlərinin süst baxışı; **3.** laqeyd, etinasız; **4.** dəyişməz; *Share prices remained unmoved Səhmlərin qiymətləri dəyişməz qaldı*

unnamed [ˌʌnˈneɪmd] *adj* **1.** adlandırılmamış, ad qoyulmamış; **an ~ child** ad qoyulmamış uşaq; **2.** naməlum; **works by an ~ artist** naməlum rəssamın əsərləri; **information from an ~ source** naməlum mənbədən alınmış məlumat

unnatural [ʌnˈnætʃrəl] *adj* **1.** süni, saxta; **~ smile** süni təbəssüm; **2.** qeyri-adi; qeyri-normal; **~ weather** qeyri-adi hava; **3.** dəhşətli, müdhiş; **~ crime** dəhşətli / müdhiş cinayət; **4.** qəddar, daşürəkli, rəhmsiz; insafsız, vicdansız; **~ parents** qəddar valideynlər; **~ children** insafsız uşaqlar

unnaturally [ʌnˈnætʃrəlɪ] *adv* **1.** süni, saxta, süni / saxta bir surətdə; **to smile ~** süni bir surətdə gülümsəmək; **2.** qeyri-adi / görünməmiş dərəcədə; *The house was unnaturally quiet Ev qeyri-adi / görünməmiş dərəcədə sakit idi*

unnecessary [ʌnˈnesɪsərɪ] *adj* faydasız, lüzumsuz; **~ haste** lüzumsuz tələsiklik

unneeded [ˌʌnˈniːdɪd] *adj* gərəksiz, lazımsız, lüzumsuz, faydasız

unnerve [ʌnˈnəːv] *v* əsəbiləşdirmək; pərt etmək, ovqatını təlx etmək, kefini pozmaq, qanını qaraltmaq; *His silence unnerved me Onun susması məni əsəbiləşdirdi / pərt etdi*

unnoticed [ˌʌnˈnoutɪst] *adj* xəlvəti, nəzərə dəyməyən; *She slipped out of the meeting unnoticed O, iclasdan xəlvəti yayındı*

unnumbered [ˌʌnˈnʌmbəd] *adj* **1.** nömrəsiz, nömrə qoyulmamış; **~ theatre tickets / seats** nömrə qoyulmamış teatr biletləri / oturacaqları; **2.** saysız-hesabsız

unobtainable [ˌʌnəbˈteɪnəbl] *adj* əldə edilməz, əlçatmaz, tapılmayan; *It is unobtainable in most shops Bu, əksər mağazalarda tapılmır*

unobtrusive [ˌʌnəbˈtruːsɪv] *adj* **1.** təvazökar; **a shy, ~ man** utancaq, təvazökar kişi / adam; **2.** sakit, dinc; **~ life** sakit / dinc həyat

unoccupied [ˌʌnˈɔkjupaɪd] *adj* **1.** işsiz, avara; **to lead an ~ and purposeless life** avara və məqsədsiz həyat keçirmək; **2.** tutulmamış, zəbt / işğal edilməmiş; **an ~ territory / country** zəbt edilməmiş ərazi / ölkə; **3.** boş; **~ house** boş ev

unofficial [ˌʌnəˈfɪʃl] *adj* qeyri-rəsmi; **an ~ strike** qeyri-rəsmi tətil; **an ~ statement** qeyri-rəsmi bəyanat

unopposed [ˌʌnəˈpouzd] *adj* müqavimətsiz; rəqibsiz; **~ candidate** yeganə namizəd (seçkidə); *She was elected unopposed O yekdilliklə seçildi*

unordinary [ˌʌnˈɔːdnrɪ] *adj* qeyri-adi, adətdənkənar, adət edilməmiş

unorganized, -ised [ʌnˈɔːgənaɪzd] *adj* **1.** qeyri-mütəşəkkil; təşkil edilməmiş; **2.** həmkarlar təşkilatının üzvü olmayan

unorthodox [ʌnˈɔːθədɔks] *adj* ortodoksal; qeyri-qanuni, qeyri-adi; **~ beliefs / opinions / methods** qeyri-adi inamlar / fikirlər / metodlar

unpack [ˌʌnˈpæk] *v* açmaq, çıxartmaq (*qablaşdırılmış şeyi*); **to ~ a trunk** şeyləri sandıqdan çıxartmaq

unpaid [ˌʌnˈpeɪd] *adj* **1.** ödənilməmiş; **an ~ debt** ödənilməmiş borc; **2.** pulsuz, məccani; **~ work** pulsuz / məccani iş; **3.** əməkhaqqı almayan; **~ justice** əməkhaqqı almayan hakim

unpalatable [ʌnˈpælətəbl] *adj* **1.** dadsız, ləzzətsiz; **2.** pis, iyrənc; **~ medicine** pis dərman; **3.** xoşagəlməz, acı; **~ facts** xoşagəlməz dəlillər; **~ truths** acı həqiqətlər

unparalleled [ʌnˈpærəleld] *adj* misilsiz, tayı-bərabəri olmayan, çox gözəl / qəşəng; **~ beauty** misilsiz gözəllik; **~ courage** tayı-bərabəri olmayan cəsarət; **~ success** misilsiz müvəffəqiyyət

unpardonable [ʌnˈpaːdnəbl] *adj* bağışlanılmaz; **~ sin / mistake** bağışlanılmaz günah / səhv

unparted [ˌʌnˈpaːtɪd] *adj* **1.** bölünməmiş; **2.** ayrılmamış, ayrılmaz; **~ friends** ayrılmaz dostlar

unpick [ʌnˈpɪk] *v* sökmək; **to ~ a hem** haşiyəni sökmək

unplaced [ˌʌnˈpleɪst] *adj* **1.** yerinə qoyulmamış; **2.** vəzifəyə təyin edilməmiş; **3.** birinci üç yerdən heç birini tutmayan (*cıdırda və ya qaçışda*); **4.** satılmamış (*mal haq.*)

unpleasant [ʌnˈpleznt] *adj* pis, xoşagəlməz, çirkin, iyrənc; **~ odours** pis / iyrənc iylər; **~ weather** pis / xoşagəlməz hava

unpleasantly [ʌnˈplezntlɪ] *adv* pis, xoşa gəlməyəcək tərzdə; **to smell ~** pis iy gəlmək

unpleasantness [ʌnˈplezntnɪs] *n* mübahisə, pislik; dalaşma, çəkişmə; anlaşılmazlıq; **to have a slight ~ with** *smb.* bir kəslə bir balaca mübahisə etmək

unploughed [ˌʌnˈplaud] *adj* əkilməmiş, sürülməmiş, şumlanmamış

unplucked [ˌʌnˈplʌkt] *adj* **1.** dərilməmiş, qopardılmamış, yığılmamış (*çiçək haq.*); **2.** yolunmamış (*quş haq.*)

unpocket [ʌnˈpɔkɪt] *v* cibdən çıxartmaq

unpoisoned [ˌʌnˈpɔɪznd] *adj* zəhərlənməmiş

unpolished [ˌʌnˈpɔlɪʃt] *adj* **1.** cilalanmamış; yonulmamış; **~ stone** yonulmamış daş; **2.** kobud; **~ manners** kobud davranışlar

unpolite [ˈʌnpəˈlaɪt] *adj* ədəbsiz, nəzakətsiz, tərbiyəsiz, kobud; **an ~ boy** kobud / tərbiyəsiz oğlan

unpopular [ʌnˈpɔpjulə] *adj* məşhur olmayan, geniş tanınmamış / yayılmamış; **an ~ idea** geniş yayılmamış ideya; **an ~ singer** tanınmamış müğənni

unpractical [ˌʌnˈpræktɪkl] *adj* **1.** münasib olmayan, sərfəsiz; **2.** məqsədəuyğun olmayan, faydasız, səmərəsiz; **an ~ plan** məqsədəuyğun olmayan plan; **an ~ method** səmərəsiz metod

unprepared [ˌʌnprɪˈpeəd] *adj* hazırlanmamış; hazırlıqsız; **~ translation** hazırlıqsız tərcümə; *He delivered an unprepared speech O, hazırlıqsız nitq söylədi*

unprepossessing [ˌʌnˌpriːpəˈzesɪŋ] *adj* xoşagəlməz, cəzb etməyən, hüsn-rəğbət oyatmayan; **a man of ~ appearance** hüsn-rəğbət oyatmayan / xoşagəlməz xarici görkəmi olan adam

unpretentious [ˌʌnprɪˈtenʃəs] *adj* sadə; təvazökar, ədəbli; **to live in an ~ way** sadə yaşamaq; **an ~ style** sadə üslub

unpretentiously [ˌʌnprɪˈtenʃəslɪ] *adv* sadə, təvazökarcasına, ədəblə; sadə / təvazökar bir tərzdə

unpretentiousness [ˌʌnprɪˈtenʃəsnɪs] *n* sadəlik, ədəblilik, təvazökarlıq

unprincipled [ʌnˈprɪnsɪpəld] *adj* prinsipsiz, şərəfsiz, alçaq; **an ~ selfish man** prinsipsiz xudbin adam; **an ~ rouge** alçaq fırıldaqçı

unprintable [ʌnˈprɪntəbl] *adj* **1.** çapa yararsız; **2.** *məc.* kobud, əxlaqsız; **~ insults** kobud təhqir

unprinted [ˌʌnˈprɪntɪd] *adj* çap / dərc olunmamış; əlyazması, əl ilə yazılmış

unprison [ʌnˈprɪzn] *v* qazamatdan azad etmək, həbsxanadan buraxmaq

unprivileged [ˌʌnˈprɪvɪlɪdʒd] *adj* imtiyazsız

unproclaimed [ˌʌnprəˈkleɪmd] *adj* bildirilməmiş, elan edilməmiş

unproductive [ˌʌnprəˈdʌktɪv] *adj* **1.** faydasız, səmərəsiz, nəticəsiz; **an ~ discussion** faydasız / nəticəsiz müzakirə; **2.** *dilç.* qeyri-məhsuldar; **~ suffixes** qeyri-məhsuldar şəkilçilər

unprofessional [ˌʌnprəˈfeʃənl] *adj* **1.** sənəti / ixtisası olmayan; **2.** qeyri-peşəkar, qeyri-professional; **~ advice** qeyri-peşəkar məsləhət

unprofitable [ʌnˈprɔfɪtəbl] *adj* faydasız, əlverişsiz, zərərli, gəlir gətirməyən; **~ industry** gəlir gətirməyən / səmərəsiz sənaye; **~ study** faydasız / səmərəsiz təhsil

unprofitably [ʌnˈprɔfɪtəblɪ] *adv* faydasız, səmərəsiz

unprogressive [ˌʌnprəˈgresɪv] *adj* mütərəqqi / qabaqcıl olmayan; geridə qalmış

unprohibited [ˌʌnprəˈhɪbɪtɪd] *adj* qadağan / yasaq edilməmiş

unprompted [ʌnˈprɔmptɪd] *adj* öz-özünə / daxili səbəbdən törəyən, qeyri-iradi

unpronounceable [ˌʌnprəˈnaunsəbl] *adj* tələffüz edilməsi asan olmayan (*söz. adı*)

unprotected [ˌʌnprəˈtektɪd] *adj* **1.** müdafiə / mühafizə edilməmiş, açıq; **2.** müdafiəsiz, himayəsiz; **3.** zirehlə örtülməmiş

unprovable [ˌʌnˈpruːvəbl] *adj* sübutedilməz, isbatedilməz

unprovided [ˌʌnprəˈvaɪdɪd] *adj* **1.** təmin edilməmiş (*pulla və s.*); **2.** təchiz edilməmiş; **to be left ~ for** vəsaitsiz qalmaq; **3.** nəzərdə tutulmayan, hazır olmayan; **to be ~ against an attack** hücuma qarşı hazır olmamaq

unprovoked [ˌʌnprəˈvoukt] *adj* provokasiya məqsədilə edilməmiş, qəsdən edilməmiş; **~ abuse** qəsdən edilməmiş təhqir; **to remain ~** provokasiyaya uymamaq

unpublished [ˌʌnˈpʌblɪʃt] *adj* **1.** nəşr / dərc edilməmiş; **~ materials** dərc edilməmiş materiallar; **2.** aşkarlanmamış, aşkar edilməmiş; **the ~ facts** aşkarlanmamış / dəlillər

unpunished [ʌnˈpʌnɪʃt] *adj* cəzalandırılmamış, cəzasız; *Such crimes must not go*

unpunished Belə cinayətlər cəzasız qalmamalıdır

unqualified [ˌʌnˈkwɔlıfaıd] *adj* **1.** müvafiq hazırlığı olmayan; **2.** tələbə cavab verməyən; **3.** vəkaləti / ixtiyarı olmayan; *I feel unqualified to speak on the subject Mən hiss edirəm ki, bu məsələdən danışmağa mənim ixtiyarım yoxdur;* **4.** danışıqsız, qeyd-şərtsiz, qəti; ~ **denial** qeyd-şərtsiz imtina; ~ **statement** qəti bəyanat; **5.** *d.d.* qatı, açıq-aydın; ~ **liar** qatı yalançı

unqualify [ʌnˈkwɔlıfaı] *v* ixtisasdan məhrum etmək

unquenchable [ʌnˈkwentʃəbl] *adj* **1.** söndürülməz, bərk; **an ~ thirst** söndürülməz susuzluq; **to have an ~ thirst** bərk susamaq; **2.** sönməz; **an ~ desire** sönməz arzu

unquestionable [ʌnˈkwestʃənəbl] *adj* inkar-edilməz, danılmaz, şübhəsiz, aydın; **an ~ evidence** danılmaz sübut

unquestionably [ʌnˈkwestʃənəblı] *adv* şübhəsiz, qeyd-şərtsiz, danışıqsız; *This design is unquestionably the best Bu dizayn şübhəsiz ən yaxşıdır*

unquestioned [ʌnˈkwestʃənd] *adj* **1.** soruşulmamış, sorğu-sual edilməmiş; **2.** şübhəsiz, təkzibedilməz, danılmaz, aydın; **the ~ masterpiece of our epoch** bizim dövrümüzün danılmaz şah əsəri

unquestioning [ʌnˈkwestʃənıŋ] *adj* sual doğurmayan, sualsız, şübhəsiz; ~ **obedience** kor-koranə itaət / tabe olma

unquestioningly [ʌnˈkwestʃənıŋlı] *adv* danışıqsız, kor-koranə; **to obey order ~** əmrə kor-koranə itaət etmək

unquiet [ˌʌnˈkwaıət] *adj* həyəcanlı, əsəbi; narahat; ~ **days** həyəcanlı / narahat günlər

unratified [ˌʌnˈrætıfaıd] *adj* ratifikasiya / təsdiq edilməmiş

unravel [ʌnˈrævl] *v* (**-ll-**) **1.** açmaq (*sapı, düyünü və s.*); **2.** açılmaq (*düyün və s.*); **3.** tapmaq, izah etmək (*sirri və s.*)

unreachable [ʌnˈri:tʃəbl] *adj* mümkün olmayan, əlçatmaz; həyata keçirilməz; ~ **desires** əlçatmaz / həyata keçirilməz arzular

unread [ˌʌnˈred] *adj* oxunmamış; **a pile of ~ newspapers / books** bir topa / qalaq oxunmamış qəzetlər / kitablar

unreadable [ˌʌnˈri:dəbl] *adj* **1.** oxunmaz, çətin oxunan (*əl yazısı və s. haq.*); **2.** maraqsız, darıxdırıcı, cansıxıcı

unreal [ʌnˈrıəl] *adj* **1.** qeyri-real, xəyali; **2.** saxta, süni; qondarma, uydurma

unrealistic [ʌnrıəˈlıstık] *adj* qeyri-real, real olmayan, qeyri-realist; ~ **demands** qeyri-real tələblər

unreality [ˌʌnrıˈælıtı] *n* qeyri-reallıq, real olmama; *An air of unreality hung over the whole ceremony Bütün mərasimə bir qeyri-reallıq ab-havası hakim kəsilmişdi*

unreasonable [ʌnˈri:znəbl] *adj* məntiqsiz, səbəbsiz; ağılsız, düşüncəsiz, ağlabatmayan; **to take ~ risk** ağılsız risk etmək; ~ **demands** ağlabatmayan tələblər; ~ **conduct** düşüncəsiz hərəkət

unreasonably [ʌnˈri:znəblı] *adv* ağılsız, ağılsızlıqla, ağlabatmaz bir tərzdə / surətdə

unreasoning [ʌnˈri:zənıŋ] *adj* ağılsız, düşüncəsiz, mühakiməsiz, tədbirsiz; səbəbsiz; əsassız; ~ **fear** əsassız / səbəbsiz qorxu; ~ **hatred** əsassız / səbəbsiz nifrət

unrebukable [ˌʌnrıˈbju:kəbl] *adj* eyibsiz, nöqsansız, gözəl, qəşəng

unreceivable [ˌʌnrıˈsi:vəbl] *adj* qəbuledilməz

unrecognizable [ʌnˈrekəgnaızəbl] *adj* tanınmaz

unrecognized, -ised [ʌnˈrekəgnaızd] *adj* **1.** tanınmamış, tanınmayan; **2.** təsdiq / qəbul edilməmiş

unrecommended [ʌnˌrekəˈmendıd] *adj* tövsiyə edilməmiş, məsləhət görülməmiş; zəmanət verilməmiş

unreconstructed [ˈʌnˌri:kənsˈtrʌktıd] *adj* yenidən qurulmamış / tikilməmiş / təşkil edilməmiş

unrecoverable [ˌʌnrıˈkʌvərəbl] *adj* **1.** düzəlməz, düzəldilməsi mümkün olmayan; **an ~ mistake** düzəldilməsi mümkün olmayan səhv; **2.** sağalmaz, əlacsız, müalicəolunmaz; **an ~ disease** müalicəolunmaz xəstəlik

unredeemed [ˌʌnrıˈdi:md] *adj* **1.** yerinə yetirilməmiş, həyata keçirilməmiş; ~ **promises** yerinə yetirilməmiş vədlər; **2.** yerinə qaytarılmamış, ödənilməmiş; **3.** alınmamış, satın alınmamış

unreduced [ˌʌnrıˈdju:st] *adj* azaldılmamış, qısaldılmamış, aşağı salınmamış

unreel [ʌnˈri:l] *v* açmaq (*yumağı və s.*)

unregarded [ˌʌnrıˈga:dıd] *adj* diqqətəlayiq / hörmətəlayiq olmayan; nəzərə alınmayan

unregardful [ˌʌnrıˈga:dfl] *adj* **1.** diqqətsiz, saygısız; **2.** hörmət gözləməyən, ehtiramsız

unreined [ˌʌnˈreınd] *adj* **1.** cilovsuz, yüyənsiz; **2.** səbirsiz, qarşısıalınmaz, şiddətli; ~ **passion** şiddətli ehtiras

unrelated [ˌʌnrıˈleıtıd] *adj* **1.** əlaqəsi / münasibəti olmayan; ~ **to the realities of life** həyatın reallığı ilə əlaqəsi olmayan; **2.** qohum olmayan

unreliable [ˌʌnrıˈlaıəbl] *adj* etibarsız; etimada layiq olmayan, mötəbər olmayan; **an ~ source** mötəbər olmayan mənbə

unrelieved [ˌʌnrıˈli:vd] *adj* **1.** azad edilməmiş / olunmamış (*vəzifədən və s.*); **2.** kömək / yardım almamış; *Many sufferers are unrelieved for want of funds Zərərçəkənlərin çoxu vəsaitin azlığından kömək almayıb;* **3.** yeknəsəq, cansıxıcı; **4.** dəyişdirilməyən, növbəsiz (*qarovulçu haq.*)

unremarkable [ˌʌnrıˈma:kəbl] *adj* görkəmli / məşhur olmayan; adi, heç nə ilə fərqlənməyən; **an ~ life** adi həyat; **an ~ childhood** adi / heç nə ilə fərqlənməyən uşaqlıq

unremitting [ˌʌnrıˈmıtıŋ] *adj* **1.** zəifləməyən; arasıkəsilməz, aramsız, dayanmayan; ~ **energy** zəifləməyən / arasıkəsilməz enerji; ~ **rain** aramsız yağış; **2.** gərgin; ~ **toil** gərgin əmək / zəhmət

unremittingly [ˌʌnrıˈmıtıŋlı] *adv* aramsız, arasıkəsilmədən; *The rain continued unremittingly Yağış arasıkəsilmədən davam etdi*

unrepaired [ˌʌnrıˈpeəd] *adj* **1.** təmir edilməmiş / olunmamış, düzəldilməmiş; **2.** əvəzi verilməmiş, yeri doldurulmamış (*ziyan haq.*)

unrepealed [ˌʌnrıˈpi:ld] *adj* ləğv edilməmiş, qüvvədə olan (*qanun və s. haq.*)

unrepeatable [ˌʌnrıˈpi:təbl] *adj* **1.** təkrar edilməyən / olunmayan; ~ **offers** təkrar edilməyən təkliflər; **2.** əxlaqsız, kobud (*söz və s. haq.*)

unrepentant [ˌʌnrıˈpentənt] *adj* peşman olmayan; peşmançılıq çəkməyən, təəssüf etməyən; ~ **murderer** peşmançılıq çəkməyən qatil

unreplaceable [ˌʌnrıˈpleısəbl] *adj* əvəzsiz, əvəzolunmaz; son dərəcə lazımlı, misilsiz

unrepresentative [ˌʌnˌreprıˈzentətıv] *adj* səciyyəvi olmayan; **an ~ sample** səciyyəvi olmayan nümunə

unrepresented [ˌʌnˌreprıˈzentıd] *adj* təmsil olunmamış / edilməmiş; **a nation ~ at a conference** konfransda təmsil olunmamış ölkə

unreproachful [ˌʌnrıˈprəutʃfl] *adj* eyibsiz, nöqsansız, qüsursuz

unrequired [ˌʌnrıˈkwaıəd] *adj* **1.** vacib / məcburi olmayan; könüllü; **2.** tələb edilməyən / olunmayan

unreserved [ˌʌnrıˈzə:vd] *adj* **1.** tutulmamış, boş, əvvəlcədən sifariş edilməmiş (*yer və s. haq.*); ~ **seats** tutulmamış yerlər; ~ **theatre tickets** əvvəlcədən sifariş edilməmiş teatr biletləri; **2.** açıq, aydın; ~ **nature** açıq xasiyyət / təbiət; **3.** heç bir şərtlə məhdudlaşdırılmamış (*müqavilə haq.*)

unreservedly [ˌʌnrıˈzə:vıdlı] *adv* açıq, aydın, açıq-aydın; **to speak ~** açıq danışmaq

unresolved [ˌʌnrıˈzɔlvd] *adj* **1.** həll edilməmiş / olunmamış; **an ~ conflict** həll edilməmiş / olunmamış münaqişə / konflikt; **an ~ problem** həll edilməmiş problem; **2.** qətiyyətsiz, cəsarətsiz

unrespected [ˌʌnrısˈpektıd] *adj* hörmətsiz, hörmətə layiq olmayan, hörmət edilməyən

unresponsible [ˌʌnrısˈpɔnsəbl] *adj* **1.** məsuliyyətsiz; **an ~ person** məsuliyyətsiz adam; **2.** məsuliyyət daşımayan; **a politician who is ~ to the mood of the country** ölkənin vəziyyəti üçün məsuliyyət daşımayan siyasətçi

unrest [ʌnˈrest] *n* narahatlıq, həyəcan; iğtişaş; **political ~** siyasi iğtişaş; **social ~** ictimai narahatlıq

unrestful [ʌnˈrestfl] *adj* narahat, yorulmaz, yorulmaq / sakitlik bilməyən

unrestrained [ˌʌnrısˈtreınd] *adj* **1.** səbirsiz, həvəsləsiz, təmkinsiz, çılğın, azğın, qarşısıalınmaz; **2.** hədsiz, hədsiz-hüdudsuz; ~ **praise** hədsiz tərif

unrestricted [ˌʌnrɪsˈtrɪktɪd] *adj* qeyri-məhdud, hüdudsuz; ~ **authority** qeyri-məhdud səlahiyyət; ~ **power** qeyri-məhdud hakimiyyət

unrevenged [ˌʌnrɪˈvendʒd] *adj* qisası alınmamış, əvəzi çıxılmamış

unrevised [ˌʌnrɪˈvaɪzd] *adj* yoxlanmamış, yoxlanılmamış, nəzərdən keçirilməmiş

unriddle [ʌnˈrɪdl] *v* **1.** açmaq, tapmaq (*tapmacanı*), yozmaq; **2.** izah etmək (*sirri*)

unrip [ʌnˈrɪp] *v* **1.** sökmək; kəsmək; **2.** açmaq; *Unrip your plan! Planını / Planınızı aç / açın!*

unripe [ˌʌnˈraɪp] *adj* **1.** yetişməmiş, kal, dəyməmiş; ~ **pears** yetişməmiş armudlar; **2.** *məc.* inkişaf etməmiş, kamala çatmamış; ~ **mind** kamala çatmamış ağıl / zəka

unrisen [ˌʌnˈrɪzn] *adj* doğmamış, çıxmamış; **the ~ sun** doğmamış / çıxmamış günəş

unrivalled [ʌnˈraɪvld] *adj* tayı-bərabəri olmayan, misilsiz; **an ~ beautiful girl** tayı-bərabəri olmayan gözəl qız

unroll [ʌnˈroul] *v* **1.** açmaq (*bayrağı və s.*); **2.** açılmaq; *The banner unrolled Bayraq açıldı*

unruffled [ʌnˈrʌfld] *adj* **1.** sakit, düz, hamar (*dənizin səthi və s. haq.*); **an ~ sea** sakit dəniz; **2.** təlaşsız; **to remain** ~ təlaş keçirməmək

unruled [ˌʌnˈruːld] *adj* **1.** idarə olunmayan, nəzarət edilə bilməyən; **2.** xətt çəkilməmiş, xətlənməmiş (*kağız haq.*)

unruly [ˌʌnˈruːlɪ] *adj* **1.** itaətsiz, itaət etməyən; dikbaş; **an ~ child** dikbaş uşaq; **an ~ crowd** itaət etməyən kütlə / camaat; **2.** şiddətli, güclü, gur; ~ **streams** güclü / gur sellər

unruliness [ʌnˈruːlɪnɪs] *n* itaətsizlik

unsaddle [ʌnˈsædl] *v* yəhəri götürmək; **to ~ a horse** atın yəhərini götürmək

unsafe [ʌnˈseɪf] *adj* **1.** təhlükəli, xatalı; *The water is unsafe to swim in Bu suda üzmək təhlükəlidir*; **2.** etibarsız, möhkəm olmayan; **an ~ bridge / ladder** etibarsız körpü / nərdivan

unsaid [ʌnˈsed] *adj* deyilməmiş, danışılmamış; *You had better have left it unsaid Kaş sən / siz bunu deməmiş olaydın / olaydınız*

unsaleable [ʌnˈseɪləbl] *adj* satılmayan, pis satılan; müştərisi olmayan (*mal haq.*)

unsalted [ʌnˈsɔːltɪd] *adj* duzlanmamış, duz vurulmamış; ~ **butter** duz vurulmamış yağ

unsatisfactory [ˌʌnˌsætɪsˈfæktərɪ] *adj* qeyri-kafi, qane etməyən

unsaturated [ˌʌnˈsætʃəreɪtɪd] *adj kim.* doymamış

unsavoury [ʌnˈseɪvərɪ] *adj* **1.** dadsız; duzsuz; **2.** pis, iyrənc; ~ **smell** pis / iyrənc iy; **an ~ character** pis xasiyyət

unscathed [ʌnˈskeɪðd] *adj* sağ-salamat, toxunulmamış, zərər dəyməmiş

unscientific [ˌʌnˌsaɪənˈtɪfɪk] *adj* qeyri-elmi, elmə zidd; **an ~ approach to a problem** problemə qeyri-elmi yanaşma

unscramble [ˌʌnˈskræmbl] *v* **1.** hissələrə ayırmaq; **2.** *d.d.* izah etmək, aydınlaşdırmaq

unscratched [ˌʌnˈskrætʃt] *adj* cızılmamış, dırnaqlanmamış

unscrew [ˌʌnˈskruː] *v* açmaq (*vinti, qapağı*)

unscrupulous [ˌʌnˈskruːpjələs] *adj* vicdansız, insafsız, utanmaz

unscrupulously [ˌʌnˈskruːpjələslɪ] *adv* vicdansızcasına, insafsızcasına, utanmadan

unscrupulousness [ˌʌnˈskruːpjələsnɪs] *n* vicdansızlıq, insafsızlıq

unseat [ˌʌnˈsiːt] *v* **1.** düşürmək; itələyib yerindən çıxartmaq; **2.** parlament mandatından məhrum etmək

unseeing [ˌʌnˈsiːɪŋ] *adj* görməyən, kor; *He looked at me with unseeing eyes O mənə kor kimi baxdı*

unseemly [ˌʌnˈsiːmlɪ] *adj* **1.** yaramayan, uyğun olmayan; **at the most ~ times** ən yaramayan / uyğun olmayan vaxtda; **2.** yersiz; ~ **intrusion** yersiz müdaxilə

unseen [ˌʌnˈsiːn] *adj* **1.** görünməyən, nəzərə çarpmayan; ~ **forces** görünməyən / nəzərə çarpmayan qüvvələr; **2.** görünməmiş; ~ **difficulties / obstacles** görünməmiş / çətinliklər maneələr

unseized [ˌʌnˈsiːzd] *adj* **1.** buraxılmış, əldən verilmiş; ~ **opportunities** əldən verilmiş imkanlar; **2.** müsadirə edilməmiş; ~ **goods** müsadirə edilməmiş mallar

unselected [ˌʌnsɪˈlektɪd] *adj* seçilməmiş

unselfish [ˌʌnˈselfɪʃ] *adj* təmənnasız; ~ **service** təmənnasız xidmət

unsensed [ˌʌnˈsenst] *adj* mənasız, boş

unsent [ˌʌnˈsent] *adj* göndərilməmiş; *The missive remained unsent Rəsmi müraciətnamə / məktub göndərilməmiş qaldı*

unsentimental [ˌʌnˌsentɪˈmentl] *adj* sentimental / həssas olmayan

unsettle [ʌnˈsetl] *v* **1.** özündən / yolundan çıxartmaq; narahat etmək; *Holidays unsettle me Bayramlar məni narahat edir*; **2.** pozmaq, xarab etmək (*sağlamlığı, mədəni və s.*); **3.** kefini pozmaq, qanını qaraltmaq; *His narrative unsettled us Onun hekayəti bizim kefimizi pozdu*

unsettled [ʌnˈsetld] *adj* **1.** dəyişkən, qeyri-sabit; *The weather is unsettled Hava qeyri-sabitdir / dəyişkəndir*; **2.** narahat, qərarsız; **3.** həll edilməmiş, qaydaya salınmamış; **4.** ödənilməmiş, verilməmiş; ~ **debts** ödənilməmiş borclar; **5.** məskunlaşdırılmamış; **6.** korlanmış, pozulmuş; **an ~ stomach** pozulmuş mədə

unshakeable [ʌnˈʃeɪkəbl] *adj* sarsılmaz; möhkəm; ~ **confidence** sarsılmaz / möhkəm etibar; ~ **courage** sarsılmaz mətanət

unshamed [ʌnˈʃeɪmd] *adj* utanmaz, həyasız; **an ~ girl** utanmaz qız

unshaped [ʌnˈʃeɪpt] *adj* formasız, biçimsiz

unshapely [ʌnˈʃeɪplɪ] *adj* formasız, biçimsiz, eybəcər, bədheybət; pis

unshaven [ʌnˈʃeɪvn] *adj* qırxılmamış; **an ~ face** qırxılmamış üz

unship [ʌnˈʃɪp] *v* **1.** boşaltmaq (*yükü gəmidən*); **2.** düşürmək (*sərnişinləri gəmidən*); **3.** götürmək, qaldırmaq (*avarı, dor ağacını*)

unskilled [ˌʌnˈskɪld] *adj* ixtisassız, ixtisası olmayan; ~ **workers** ixtisası olmayan fəhlələr

unsociable [ˌʌnˈsouʃəbl] *adj* adamayovuşmaz, ünsiyyətsiz, adamsevməz

unsocial [ˌʌnˈsouʃl] *adj* **1.** = **unsociable**; **2.** cəmiyyətə zidd

unsoiled [ˌʌnˈsɔɪld] *adj* **1.** çirklənməmiş, təmiz; **an ~ handkerchief** təmiz əl yaylığı; **2.** ləkəsiz; **an ~ name** ləkəsiz ad

unsolemn [ˌʌnˈsɔləm] *adj* **1.** dəbdəbəli / təmtəraqlı olmayan; **2.** qeyri-rəsmi, formal; ~ **war** elan edilməmiş müharibə

unsolicited [ˌʌnsəˈlɪsɪtɪd] *adj* könüllü; xahişsiz; ~ **help** könüllü kömək

unsolved [ˌʌnˈsɔlvd] *adj* həll edilməmiş / olunmamış; **an ~ problem** həll edilməmiş problem

unsophisticated [ˌʌnsəˈfɪstɪkeɪtɪd] *adj* **1.** sadə, açıqürəkli, sadəlövh; ~ **people** sadə / sadəlövh / açıqürəkli adamlar; **2.** əsas; ~ **methods** əsas metodlar / üsullar; **3.** saxtalaşdırılmamış, xalis, təmiz

unsorted [ˌʌnˈsɔːtɪd] *adj* çeşidlənməmiş; ~ **goods** çeşidlənməmiş mallar

unsound [ˌʌnˈsaund] *adj* **1.** xəstə, naxoş; zəif; ~ **lungs** xəstə ağ ciyərlər; *The roof is structurally unsound Dam quruluşca zəifdir*; **2.** səhv, əsaslandırılmamış, əsassız; ~ **arguments** əsaslandırılmamış arqumentlər; **3.** etibarsız

unsounded [ˌʌnˈsaundɪd] *adj* tədqiq edilməmiş; ölçülməmiş (*dərinlik haq.*); **the ~ depths of human misery** insan əzabının nəhayətsiz dərinliyi

unsown [ˌʌnˈsoun] *adj* səpilməmiş

unsparing [ˌʌnˈspeərɪŋ] *adj* **1.** amansız, insafsız, zalım; **to be ~** amansız / insafsız olmaq; **2.** səxavətli, əliaçıq; **to be ~** səxavətli / əliaçıq olmaq; **3.** çalışqan, işə can yandıran; **an ~ pupil** çalışqan şagird

unspeakable [ʌnˈspiːkəbl] *adj* sözlə deyilə / ifadə edilə bilməyən; son dərəcə güclü / böyük / çox; ~ **delight** sözlə deyilə bilməyən; ~ **bore** təsvirəgəlməz üzüntü

unspecified [ˌʌnˈspesɪfaɪd] *adj* naməlum, müəyyənləşdirilməmiş; *The story takes place at an unspecified date Əhvalat naməlum vaxtda baş verir*

unspectacular [ˌʌnspekˈtækjulə] *adj* adi, təmtəraqsız; **a nice but ~ wedding** gözəl, ancaq adi toy

unstable [ʌnˈsteɪbl] *adj* **1.** davamsız, tərpənən; ~ **walls / chairs** davamsız divarlar / stullar; ~ **peace** davamsız sülh; **2.** dəyişkən, dəyişən; ~ **climate** dəyişkən iqlim / ab-hava; ~ **situation** dəyişən vəziyyət

unstated [ʌnˈsteɪtɪd] *adj* **1.** elan edilməmiş, xatırladılmamış; **2.** formalaşdırılmamış; izah edilməmiş; ~ **reasons** izah edilməmiş səbəblər

unsteady [ʌnˈstedɪ] *adj* **1.** möhkəm olmayan, dayanıqsız; əsən, titrəyən; **an ~ hand** əsən / titrəyən əl; ~ **voice** titrəyən səs; **an**

~ **ladder** dayanıqsız nərdivan; **2.** dəyişkən; qeyri-sabit; **an ~ pulse** qeyri-sabit nəbz

unsteadily [ʌnˈstedılı] *adv* əsə-əsə; səndələyə-səndələyə; **to walk ~** əsə-əsə / səndələyə-səndələyə yerimək

unsteadiness [ʌnˈstedınıs] *n* dayanıqsızlıq, qeyri-sabitlik; titrəyiş; *I hoped he wouldn't hear the unsteadiness in my voice Mən ümid edirdim ki, o mənim səsimdəki titrəyişi hiss etməyəcək*

unsteel [ʌnˈsti:l] *v* yumşaltmaq, rəhmə gətirmək; **to ~ smb.'s heart** bir kəsin ürəyini yumşaltmaq

unstiffen [ʌnˈstıfn] *v* **1.** yumşaltmaq; **2.** yumşalmaq; *Her rigid face unstiffened Onun sərt sifəti yumşaldı*

unstinted [ˌʌnˈstıntıd] *adj* hədsiz, sonsuz, nəhayətsiz; ölçüyəgəlməz; **to excite ~ admiration** hədsiz heyranlıq törətmək

unstinting [ʌnˈstıntıŋ] *adj* hədsiz, hüdudsuz; **~ generosity** hədsiz alicənablıq; **~ support** hədsiz yardım / arxa

unstintingly [ʌnˈstıntıŋlı] *adv* həddən artıq, lap çox, hədsiz dərəcədə

unstirred [ˌʌnˈstɜ:d] *adj* **1.** təmkinli, soyuqqanlı, özünü itirməyən; **2.** qarışdırılmamış

unstitch [ʌnˈstıtʃ] *v* sökmək (*tikişi*); **to come ~ed** sökülmək (*tikiş haq.*)

unstop [ʌnˈstɔp] *v* **1.** açmaq (*yolu və s.*), maneəni aradan qaldırmaq; **2.** probkasını çıxartmaq (*şüşənin və s.*); **3.** plombu çıxartmaq (*dişdən*)

unstoppable [ʌnˈstɔpəbl] *adj* qarşısıalınmaz, dayandırıla bilməyən; **an ~ rise in prices** qiymətlərdə qarşısıalınmaz yüksəlmə

unstopped [ʌnˈstɔpt] *adj* **1.** maneəsiz, sərbəst; **2.** açıq; **3.** probkası çıxarılmış (*şüşə və s. haq.*); **4.** plomb qoyulmamış (*diş haq.*)

unstrap [ʌnˈstræp] *v* açmaq, boşaltmaq (*kəməri və s.*)

unstressed [ˌʌnˈstrest] *adj* **1.** vurğusuz (*heca, söz haq.*); **2.** vurğulanmayan, nəzərə çarpdırılmayan

unstripped [ˌʌnˈstrıpt] *adj* **1.** çılpaqlaşdırılmamış; **2.** yarpağı / qabığı soyulmamış (*ağac haq.*)

unstudied [ˌʌnˈstʌdıd] *adj* **1.** öyrənilməmiş, tədqiq edilməmiş; **2.** məlumatı olmayan, bixəbər (*bir şeydən*); *He is unstudied in Latin O, latın dilindən bixəbərdir*; **3.** təbii, sərbəst; **~ pose** sərbəst duruş

unstudious [ˌʌnˈstju:dıəs] *adj* səysiz, səy göstərməyən, tənbəl

unstylish [ˌʌnˈstaılıʃ] *adj* modda / dəbdə olmayan, moddan / dəbdən düşmüş

unsubmissive [ˌʌnsəbˈmısıv] *adj* itaətsiz, itaət etməyən, tabe olmayan, dikbaş

unsubstantial [ˌʌnsəbˈstænʃl] *adj* **1.** boş, mənasız, cəfəng; **2.** qeyri-maddi, mücərrəd, mənəvi; **3.** qeyri-real; **~ hopes** qeyri-real ümidlər; **4.** davamsız, tezdağılan; **~ building** davamsız bina; **5.** qidasız; **~ meal** qidasız yemək

unsubstantiated [ˌʌnsəbˈstænʃıeıtıd] *adj* sübut edilməmiş, sübuta yetirilməmiş; təsdiq edilməmiş; **~ report** təsdiq edilməmiş məlumat

unsuccessful [ˌʌnsəkˈsesfl] *adj* uğursuz, səmərəsiz, nəticəsiz; **~ efforts** uğursuz / səmərəsiz cəhdlər; *His efforts to get a job were unsuccessful Onun iş tapmaq cəhdləri səmərəsiz / uğursuz oldu*

unsufferable [ˌʌnˈsʌfərəbl] *adj* dözülməz, bərk, şiddətli; **~ cold** bərk / şiddətli soyuq; **~ pain** dözülməz / şiddətli ağrı

unsuitability [ʌnˈsju:təbılıtı] *n* yaramamazlıq; yararsızlıq

unsuitable [ʌnˈsju:təbl] *adj* yaramayan, yararlı olmayan; yararsız; **an ~ article for export** ixrac edilməyə yaramayan mal

unsuited [ʌnˈsju:tıd] *adj* (**to, for**) uyğun olmayan / yaramayan, müvafiq olmayan; **a garment ~ to the climate** iqlimə uyğun olmayan paltar

unsullied [ʌnˈsʌlıd] *adj* ləkəsiz, təmiz; **~ reputation** təmiz ad / şöhrət

unsung [ˌʌnˈsʌŋ] *adj* **1.** oxunmamış (*mahnı haq.*); **2.** *şair.* tərif lənməmiş, tərənnüm / mədh edilməmiş; **the ~ heroes of the war** müharibənin tərənnüm edilməmiş qəhrəmanları

unsupportable [ˌʌnsəˈpɔ:təbl] *adj* dözülməz, qatlaşılmaz, şiddətli; yolverilməz

unsupported [ˌʌnsəˈpɔ:tıd] *adj* **1.** kömək edilməmiş, müdafiəsiz, köməksiz; **a naval attack ~ by aircraft** təyyarələr tərəfindən kömək edilməmiş hərbi-dəniz qüvvələrinin hücumu; **2.** dayaqsız; **sections of a structure left ~** binanın dayaqsız qalmış hissələri

unsure [ˌʌnˈʃuə] *adj* **1.** inamsız, qətiyyətsiz; **to be ~ of oneself** özünə inamsız olmaq; qətiyyətsizlik göstərmək; **2.** qeyri-müəyyən; **3.** əmin olmayan

unsurmountable [ˌʌnsəˈmauntəbl] *adj* dəfedilməz; **~ obstacle** dəfedilməz maneə

unsurpassed [ˌʌnsəˈpa:st] *adj* misilsiz, tayı-bərabəri olmayan; son dərəcə

unsurprised [ˌʌnsəˈpraızd] *adj* (**at / by** *smth.*) təəccüblənməmiş, heyrətlənməmiş; təəccübləndirilməmiş, heyrətləndirilməmiş

unsurprising [ˌʌnsəˈpraızıŋ] *adj* təəccüb doğurmayan, təəccübə səbəb olmayan; **an ~ event** təəccüb doğurmayan hadisə

unsuspected [ˌʌnsəsˈpektıd] *adj* **1.** şübhə doğurmayan / yaratmayan; **2.** gözlənilməyən, nəzərdə tutulmayan; **~ turnings in roadways** yolda gözlənilməyən döngələr

unsuspecting [ˌʌnsəsˈpektıŋ] *adj* şübhələnməyən, sadəlövh; **the ~ public** sadəlövh camaat / xalq

unsweetened [ˌʌnˈswi:tnd] *adj* şirinləşdirilməmiş; şirni qatılmamış; **~ orange juice** şirni qatılmamış portağal şirəsi

unswept [ˌʌnˈswept] *adj* süpürülməmiş

unswerving [ʌnˈswɜ:vıŋ] *adj* daimi, sarsılmaz; **~ loyalty** sarsılmaz sədaqət; **~ belief** sarsılmaz inam

unsworn [ʌnˈswɔ:n] *adj* **1.** and içməmiş, and içdirilməmiş; **~ witness** and içdirilməmiş şahid; **2.** and içməklə təsdiq edilməmiş

unsyllabic [ˌʌnsıˈlæbık] *adj fon.* heca yaratmayan / düzəltməyən (*səs haq.*)

unsymmetrical [ˌʌnsıˈmetrıkl] *adj* asimmetrik, simmetriyasız, uyğunsuz

unsympathetic [ˌʌnˌsımpəˈθetık] *adj* **1.** şəfqət göstərməyən, dərdə şərik olmayan; hüsn-rəğbət bəsləməyən, mərhəmətsiz; **2.** qanısoyuq, məlahətsiz, xoşa gəlməyən, simpatiya doğurmayan

unsystematic [ˌʌnˌsıstəˈmætık] *adj* qeyri-sistematik, qeyri-müntəzəm; *He does his work in an unsystematic manner O, işini sistematik görmür*

unsystematically [ˌʌnˌsıstəˈmætıkəlı] *adv* qeyri-sistematik / qeyri-müntəzəm olaraq

unsystematized, -ised [ˌʌnˈsıstımətaızd] *adj* sistemləşdirilməmiş, sistemə salınmamış

untainted [ʌnˈteıntıd] *adj* ləkələnməmiş, təmiz; **a politician ~ by scandal** rüsvayçılıqla ləkələnməmiş siyasətçi

untaken [ˌʌnˈteıkn] *adj* götürülməmiş, alınmamış, istifadə edilməmiş; **an ~ city** alınmamış şəhər; *He left no untaken opportunity O bütün imkanlardan istifadə etdi*

untalented [ˌʌnˈtæləntıd] *adj* istedadsız, bacarıqsız, fərasətsiz; **an ~ actor** istedadsız aktyor

untamed [ˌʌnˈteımd] *adj* **1.** öyrədilməmiş, vəhşi; **2.** qarşısıalınmaz, şiddətli; **~ passion** şiddətli ehtiras; **3.** becərilməmiş, xam (*torpaq haq.*)

untangle [ˌʌnˈtæŋgl] *v* **1.** açmaq; **to ~ a knot** düyünü açmaq; **2.** aşkar etmək; **to ~ a mystery** sirri aşkar etmək

untapped [ˌʌnˈtæpt] *adj* istifadə edilməmiş, toxunulmamış; **~ resources** istifadə edilməmiş mənbələr; **an ~ talent** istifadə olunmamış istedad

untaught [ˌʌnˈtɔ:t] *adj* **1.** öyrədilməmiş, təhsil / təlim verilməmiş / görməmiş, cahil, avam; **2.** təbii, anadangəlmə; **~ kindness** anadangəlmə mehribanlıq / mərhəmət

untaxed [ˌʌnˈtækst] *adj* vergidən azad

untenable [ʌnˈtenəbl] *adj* **1.** yararsız, yaramayan, yaramaz (*yaşayış üçün*); **2.** əsassız, sübutsuz, tutarsız (*nəzəriyyə və s. haq.*); **~ arguments** əsassız arqumentlər

untested [ˌʌnˈtestıd] *adj* sınaqdan / təcrübədən keçirilməmiş; **an ~ theory** sınaqdan keçirilməmiş nəzəriyyə; **~ medical treatment** təcrübədən keçirilməmiş tibbi müalicə

unthankful [ʌnˈθæŋkfl] *adj* naşükür, nankor

unthinkable [ʌnˈθıŋkəbl] *adj* təsəvvürə gəlməz; ağlasığmaz, təsəvvüredilməz; **~ joy** təsəvvüredilməz sevinc; *Defeat was unthinkable Məğlubiyyət ağlasığmaz idi*

unthinking [ʌnˈθıŋkıŋ] *adj* **1.** qayğısız, fikirsiz; **2.** düşüncəsiz, ağılsız; **3.** mənasız, boş (*nöqteyi-nəzər və s. haq.*); **~ remarks** mənasız / boş iradlar; **~ criticisms** mənasız / boş tənqidlər

untidiness [ʌnˈtaıdınıs] *n* pintilik, natəmizlik, səliqəsizlik

untidy [ʌnˈtaɪdɪ] *adj* səliqəsiz, pinti, natəmiz; **an ~ desk / room** səliqəsiz yazı stolu / otaq; **an ~ kitchen** natəmiz mətbəx; **~ writing** səliqəsiz yazı; **an ~ child** pinti uşaq

untie [ʌnˈtaɪ] *v* **1.** açmaq; **to ~ a rope / a ribbon / a parcel** kəndiri / lenti / bağlamanı açmaq; **to ~ a horse from the tree** atı ağacdan açmaq; **2.** azad etmək; **to ~ a prisoner** dustağı azad etmək

untied [ʌnˈtaɪd] *adj* açılmış; bağlanmamış

until[1] [ʌnˈtɪl] *prep* ...-a / ...-ə, ...kimi / qədər, ...-dək; **~ five o'clock** saat beşə kimi / qədər, saat beşədək; *It rained until five o'clock Saat beşə kimi / qədər yağış yağdı*

until[2] [ʌnˈtɪl] *conj* **1.** ...-na / ...-nə, ...qədər / kimi; *They worked until the work finished İş qurtarana qədər / kimi onlar işlədilər; They worked until it got dark Onlar qaranlıq düşənə qədər / kimi işlədilər;* **2.** ...-dan / ...-dən sonra; *He did not arrive until the concert was over O, konsert qurtarandan sonra gəldi; She didn't reach the station until the train had left O, stansiyaya qatar yola düşdükdən sonra çatdı*

untilled [ˌʌnˈtɪld] *adj* şumlanmamış; becərilməmiş; **~ land** xam torpaq

untimely[1] [ʌnˈtaɪmlɪ] *adj* **1.** vaxtsız; **~ death** vaxtsız ölüm; **2.** yersiz; **an ~ remark / criticism** yersiz irad / tənqid

untitled [ˌʌnˈtaɪtld] *adj* **1.** titulu olmayan, titul verilməmiş; **2.** adsız, sərlövhəsiz; **an ~ poem** adsız / sərlövhəsiz şer; **3.** ixtiyarsız, səlahiyyətsiz

untold [ˌʌnˈtould] *adj* **1.** deyilməmiş, danışılmamış; **2.** deyilməsi / danışılması mümkün olmayan; olmazın; **~ suffering** olmazın əzab-əziyyət; **3.** sayagəlməz, çox böyük; **~ wealth** saysız-hesabsız var-dövlət; **~ losses** çox böyük itki

untouchable [ʌnˈtʌtʃəbl] *adj* **1.** toxunulmaz, müqəddəs; **2.** əlçatmaz, əlyetməz

untouched [ʌnˈtʌtʃt] *adj* **1.** toxunulmamış, əldəyməmiş; **to leave *one's* meal ~** yeməyinə əl vurmamaq; **2.** ziyan verilməmiş / görməmiş; *Some buildings were left untouched by the storm Bəzi binalara tufandan ziyan dəymədi*

untoward [ˌʌntəˈwɔːd] *adj* **1.** uğursuz, xoşagəlməz, əlverişsiz; **~ conditions** əlverişsiz şərtlər; **to make an ~ choice** uğursuz seçim etmək; *We all behaved as if nothing untoward had happened Biz hamımız elə davranırdıq ki, sanki xoşagəlməz heç nə baş verməyib;* **2.** yersiz, yaramaz, münasibətsiz

untrained [ˌʌnˈtreɪnd] *adj* **1.** öyrədilməmiş, hazırlanmamış; məşq görməmiş; **2.** ixtisas / xüsusi hazırlıq tələb etməyən; **3.** bacarıqsız

untreated [ˌʌnˈtriːtɪd] *adj* müalicə olunmamış / edilməmiş (*xəstəlik və s. haq.*); *If untreated, the illness can become severe Müalicə edilməsə, xəstəlik ağırlaşa bilər*

untried [ˌʌnˈtraɪd] *adj* yoxlanılmamış, təcrübədən keçirilməmiş; **~ actors** yoxlanılmamış / təcrübədən keçirilməmiş aktyorlar

untroubled [ʌnˈtrʌbld] *adj* **1.** narahat edilməmiş; nigaran qoyulmamış; **2.** sakit, rahat; **the ~ surface of a lake** gölün sakit səthi

untrue [ʌnˈtruː] *adj* **1.** vəfasız, sədaqətsiz, etibarsız; **to be ~ to *smb.*** bir kəsə qarşı vəfasız olmaq; **2.** yalan, yanlış, uydurma; **an ~ information** yalan / uydurma məlumat; **3.** uyğun / müvafiq gəlməyən (*bir şeyə*); **~ to type** nümunəyə uyğun gəlməyən

untruly [ʌnˈtruːlɪ] *adv* yanlış / səhv olaraq

untrustworthy [ʌnˈtrʌstwəːðɪ] *adj* etibarsız; **an ~ person** etibarsız adam; **to take facts from ~ authorities** faktları etibarsız mənbələrdən almaq

untruth [ˌʌnˈtruːθ] *n* yalan, uydurma

untruthful [ʌnˈtruːθfl] *adj* **1.** yalan, uydurma; **~ report** yalan məlumat; **~ claims** uydurma tələblər; **2.** yalançı; **an ~ man** yalançı adam

untypical [ʌnˈtɪpɪkl] *adj* qeyri-tipik, qeyri-səciyyəvi; **an ~ example** qeyri-tipik misal

untune [ʌnˈtjuːn] *v* **1.** kökdən salmaq (*musiqi alətini və s.*); **2.** pərt etmək, kefini pozmaq

untuned [ʌnˈtjuːnd] *adj* kökdən salınmış, köklənməmiş (*musiqi aləti və s. haq.*)

untwine [ʌnˈtwaɪn] *v* **1.** açmaq, boşaltmaq; **2.** qırmaq, pozmaq; **to ~ the ties of friendship** dostluq əlaqələrini qırmaq

untwist [ʌnˈtwɪst] *v* açmaq; **to ~ a knot** düyünü açmaq

ununderstandable [ˈʌnˌʌndəˈstændəbl] *adj* başadüşülməz, başadüşülməyən, anlaşılmaz, anlaşılmayan; **an ~ word / sentence** başadüşülməyən söz / cümlə

ununited [ˌʌnjuˈnaɪtɪd] *adj* birləşdirilməmiş, birləşməmiş, ayrı; **~ fracture** *tib.* bitişməmiş sınıq

unusable [ˌʌnˈjuːzəbl] *adj* istifadəyə yararsız; **an ~ typewriter / car, *etc.*** istifadəyə yararsız yazı makinası / maşın və s.

unused [ˌʌnˈjuːzd] *adj* istifadə edilməmiş / işlədilməmiş; **an ~ envelope / stamp** istifadə edilməmiş zərf / marka

unuseful [ˌʌnˈjuːsfl] *adj* faydasız, səmərəsiz, boş, nahaq; **~ efforts** səmərəsiz cəhdlər

unusual [ˌʌnˈjuːʒuəl] *adj* **1.** qeyri-adi, görünməmiş, qəribə; **~ events** qeyri-adi hadisələr; **2.** çox gözəl / yaxşı; **a singer with ~ voice** çox gözəl səsi olan müğənni

unusually [ˌʌnˈjuːʒuəlɪ] *adv* müstəsna / görünməmiş dərəcədə; **an ~ high / low rainfall for January** yanvar ayı üçün görünməmiş dərəcədə çox / az yağış

unutterable [ˌʌnˈʌtrəbl] *adj* görünməmiş, sözlə ifadə edilə bilməyən; **~ sadness** sözlə ifadə edilə bilməyən kədər

unvalued [ˌʌnˈvæljuːd] *adj* **1.** qiymətləndirilməmiş; **2.** hörmətsiz, hörməti olmayan

unvarnished [ʌnˈvaːnɪʃt] *adj* laklanmamış; **~ floor** laklanmamış döşəmə

unveil [ˌʌnˈveɪl] *v* **1.** örtüyü açmaq; **to ~ a statue / monument / portrait** heykəlin / abidənin / portretin örtüyünü açmaq; **2.** göstərmək, nümayiş etdirmək; **to ~ new models at the Motor Show** maşın sərgisində yeni modellər nümayiş etdirmək

unvoiced [ˌʌnˈvɔɪst] *adj* səssiz, danışıqsız; **~ pact between us** bizim aramızda danışıqsız razılıq

unwaged [ˌʌnˈweɪdʒd] *adj* haqqı ödənilməmiş / verilməyən (*iş haq.*)

unwanted [ˌʌnˈwɔntɪd] *adj* istənilməyən, arzu edilməyən; yolverilməz, lazımsız; **an ~ pregnancy** arzu edilməyən hamiləlik

unwarmed [ˌʌnˈwɔːmd] *adj* isidilməmiş; **~ rooms** isidilməmiş otaqlar

unwarned [ˌʌnˈwɔːnd] *adj* xəbər verilməmiş, xəbərdar edilməmiş

unwary [ˌʌnˈweərɪ] *adj* ehtiyatsız, diqqətsiz, laqeyd; **an ~ man** ehtiyatsız / diqqətsiz adam

unwashed [ˌʌnˈwɔʃt] *adj* yuyulmamış; **a pile of ~ dishes** bir qalaq / yığın yuyulmamış qab-qacaq

unwatched [ˌʌnˈwɔtʃt] *adj* görünməyən, nəzarət / mühafizə edilməyən

unwatchful [ˌʌnˈwɔtʃfl] *adj* **1.** diqqətsiz, etinasız; **2.** ehtiyatsız

unwatered [ˌʌnˈwɔːtəd] *adj* **1.** susuz, suyu olmayan; **~ desert** susuz səhra; **2.** su qatılmamış; **~ alcohol** su qatılmamış / təmiz spirt

unwelcome [ʌnˈwelkəm] *adj* **1.** çağırılmamış, arzuolunmaz; **an ~ guest** çağırılmamış qonaq; **2.** xoşagəlməz, pis; **~ news** xoşagəlməz xəbər

unwell [ʌnˈwel] *adj* xəstə, naxoş, pis; **to feel ~** özünü xəstə / pis hiss etmək

unwhitewashed [ˌʌnˈwaɪtwɔʃt] *adj* ağardılmamış; **~ walls** ağardılmamış divarlar

unwholesome [ˌʌnˈhoulsəm] *adj* **1.** ziyanlı, faydasız; **~ food** faydasız yemək; **an ~ climate** faydasız / ziyanlı iqlim; **2.** çox pis, mənfur

unwilling [ʌnˈwɪlɪŋ] *adj* həvəssiz; *The public are usually unwilling to accept change Xalq adətən dəyişikliyi həvəssiz qəbul edir*

unwillingly [ʌnˈwɪlɪŋlɪ] *adv* həvəssiz; **to agree ~ to a request** xahişlə həvəssiz razılaşmaq; **to accept an invitation ~** dəvəti həvəssiz qəbul etmək

unwillingness [ʌnˈwɪlɪŋnɪs] *n* həvəssizlik, istəməmə; *His unwillingness to accept the truth annoyed me Onun həqiqəti qəbul etməməsi məni əsəbiləşdirdi*

unwind [ˌʌnˈwaɪnd] *v* **1.** açmaq (*yumağı və s.*); **to ~ a ball of wool / a reel of thread** bir yumaq yun ipliyini / bir tağalaq sapı açmaq; **2.** açılmaq; *The rope unwound and the boat drifted away Kəndir açıldı və qayıq üzüb getdi;* **3.** özünə gəlmək, sakitləşmək

unwinged [ˌʌnˈwɪŋd] *adj* qanadsız, qanadı olmayan

unwise [ˌʌnˈwaɪz] *adj* ağılsız, düşünülməmiş, sarsaq; **an ~ decision** ağılsız qərar; **an ~ step** düşünülməmiş addım

unwisely [ˌʌnˈwaɪzlɪ] *adv* ağılsız, ağılsızcasına, düşüncəsiz, sarsaqcasına; **to speak ~** ağılsız / düşüncəsiz danışmaq

unwished [ˌʌnˈwɪʃt] *adj* istənilməz, arzuedilməz

unwithering [ˌʌnˈwɪðərɪŋ] *adj* solmaz, solmayan; **~ flowers** solmayan çiçəklər

unwitnessed [ˌʌnˈwɪtnɪst] *adj* şahidliklə təsdiq edilməmiş / olunmamış; **~ legal document** təsdiq edilməmiş qanuni sənəd

unwitty [ʌnˈwɪtɪ] *adj* hazırcavab olmayan; ağılsız, fərasətsiz

unwomanly [ʌnˈwumənlɪ] *adj* qadına yaraşmayan / layiq olmayan; **an ~ behaviour** qadına yaraşmayan davranış

unwonted [ʌnˈwountɪd] *adj* qeyri-adi, adət edilməmiş; **~ generosity** qeyri-adi səxavət / əliaçıqlıq

unwooded [ˌʌnˈwudɪd] *adj* meşəsiz, meşə ilə örtülməmiş; **~ mountains** meşəsiz dağlar

unwordable [ˌʌnˈwəːdəbl] *adj* sözlə ifadə edilə bilməyən, dillə deyilə bilməyən

unworkable [ˌʌnˈwəːkəbl] *adj* işə yararsız, gərəksiz, faydasız; **an ~ plan** işə yararsız plan; **an ~ proposal** gərəksiz / faydasız təklif

unworldly [ˌʌnˈwəːldlɪ] *adj* **1.** qeyri-real, xəyali; **an ~ outlook** qeyri-real nöqteyinəzər; **2.** dini, dünyəvi olmayan

unworried [ʌnˈwʌrɪd] *adj* təlaşsız, həyəcansız, sakit; **to appear ~ by criticism** tənqidi sakit qəbul etmək

unworthiness [ˌʌnˈwəːðɪnɪs] *n* dəyərsizlik; nalayiqlik

unworthy [ˌʌnˈwəːðɪ] *adj* **1.** yaramaz, nalayiq; alçaq; **an ~ person** yaramaz / alçaq adam; **2. (of)** layiq olmayan (*bir şeyə*); **to be ~ of respect** hörmətə layiq olmamaq; **3. (of)** müvafiq olmayan, yaramayan (*bir şeyə*); **4.** dəyərsiz; **to fight for an ~ cause** yaramaz iş uğrunda mübarizə aparmaq

unwound¹ [ʌnˈwaund] **to unwind** *felinin pt, pp formaları*

unwound² [ˌʌnˈwaund] *adj* **1.** qurulmamış (*saat və s. haq.*); **an ~ clock** qurulmamış saat; **2.** açılmış (*yumaq və s. haq.*)

unwrap [ʌnˈræp] *v* **1.** açmaq (*bağlamanı və s.*); **to ~ a package** bağlamanı açmaq; **2.** açılmaq

unwritten [ˌʌnˈrɪtn] *adj* **1.** yazılmamış; **~ law** yazılmamış qanun; **2.** şifahi; **~ songs of country people** şifahi xalq mahnıları

unyielding [ʌnˈjiːldɪŋ] *adj* səbatlı, dönməz; **~ in *one's* opinion** fikrində səbatlı olmaq

unyoke [ʌnˈjouk] *v* **1.** açmaq (*qoşqudan*); boyunduruqdan açmaq; **2.** zülmdən / əsarətdən azad etmək

unyoked [ʌnˈjoukt] *adj* **1.** boyunduruğa qoşulmamış; **2.** zülmdən / əsarətdən azad edilmiş

unzip [ʌnˈzɪp] *v* sep-düyməni açmaq

up¹ [ʌp] *adj* **1.** böyük şəhərə / mərkəzə / yamala gedən (*avtobus, qatar və s. haq.*); **an ~ train etc** paytaxta gedən qatar və s.; **the ~ line** *d.d.* paytaxta gedən dəmiryol xətti; **2.** böyüyən, artan; **the ~ trend** inkişaf / böyümə meyli

up² [ʌp] *v* (**-pp-**) **1.** qaldırmaq; artırmaq; **to ~ a box** qutunu qaldırmaq; *I want him to up my fee Mən istəyirəm ki, o mənim qonorarımı artırsın*; **2.** yerindən atılmaq / qalxmaq; *He upped and struck me O, yerindən atılıb məni vurdu*;
◊ **to ~ with *one's* hand** əlini qaldırmaq; **to ~ and down** qalxmaq və enmək

up³ [ʌp] *adv* **1.** yuxarı; **to carry the box ~** qutunu yuxarı qaldırmaq; *Lift your head up Başını / Başınızı yuxarı tut / tutun*; *Hands up! Əllər yuxarı!* **2.** içərisinə; *The army marched up the country Ordu ölkənin içərisinə daxil oldu / yeridi*; **3.** yuxarıda; *What is he doing up there? O, yuxarıda nə edir?*; **to get ~** durmaq (*yataqdan*); **to stand ~** qalxmaq (*ayağa*); **4.** yaxınlaşma (*bir yerə*); *The car drove up Maşın yaxınlaşdı*

up⁴ [ʌp] *prep* **1.** *Hərəkətin aşağıdan yuxarı istiqamətini göstərir*: **to go ~ a ladder** nərdivanla qalxmaq; **to climb ~ a tree** ağaca çıxmaq / dırmaşmaq; **2.** *Hərəkətin mərkəzə tərəf istiqamətini və ya hər hansı bir əşya boyunca getdiyini bildirir. Azərbaycan dilinə* **ilə, boyunca** *sözləri ilə tərcümə edilir*: **to walk ~ the street** küçə ilə mərkəzə getmək, küçə boyunca getmək; **to sail ~ the river Thames** Temza çayı boyunca üzmək

up-and-coming [ˌʌpənˈkʌmɪŋ] *adj amer. d.d.* ümidverici; inadkar; **an ~ young actor / scientist / painter** *etc.* ümidverici gənc aktyor / alim / rəssam və s.

up-and-down [ˌʌpənˈdaun] *adj* **1.** yuxarı-aşağı hərəkət edən; **2.** təpəlik, dağlıq; **~ country** təpəlik / dağlıq ölkə; **3.** dik, sıldırım; **straight ~ bank** düz sıldırım sahil

upbeat [ˈʌpbiːt] *adj* nikbin, optimist; **to be in ~ mood** nikbin / optimist əhval-ruhiyyədə olmaq

upbraid [ʌpˈbreɪd] *v* **1.** bəhanə axtarmaq, yersiz irad tutmaq; **2.** danlamaq, töhmətləndirmək, məzəmmət etmək, tənə vurmaq

upbraiding [ʌpˈbreɪdɪŋ] *adj* narazı, tənəli; **~ looks** narazı baxışlar; **~ words** tənəli sözlər

upbringing [ˈʌpbrɪŋɪŋ] *n* tərbiyə; təlim; **religious ~** dini tərbiyə / təlim; **to have a strict ~** ciddi təlim-tərbiyə almaq

upbuild [ʌpˈbɪld] *v* tikmək, tikib qurtarmaq / başa çatdırmaq

upbuilt [ʌpˈbɪlt] **to upbuild** *felinin pt, pp formaları*

upcoming [ˈʌpkʌmɪŋ] *adj* gələcək; **a review of ~ events** gələcək hadisələrin icmalı / xülasəsi

up-country¹ [ˌʌpˈkʌntrɪ] *adj* daxili; **~ districts** ölkənin daxili rayonları

up-country² [ˌʌpˈkʌntrɪ] *adv* ölkənin daxilində; **to travel ~** ölkənin daxilində səyahət etmək

up-date¹ [ˌʌpˈdeɪt] *n* müasirlik, yenilik

up-date² [ˌʌpˈdeɪt] *v* müasirləşdirmək; **to ~ a dictionary** lüğəti müasirləşdirmək; **to ~ computer system** kompyuter sistemini müasirləşdirmək

up-dated [ˌʌpˈdeɪtɪd] *adj* = **up-to-date¹**

up-end [ʌpˈend] *v* dik qoymaq; çevirmək; *He up-ended the basket and sat down on it O, səbəti çevirdi və onun üstündə oturdu*

upfield [ˌʌpˈfiːld] *adv id.* kənara, meydandan kənara; **to kick the ball ~** topu meydandan kənara vurmaq

upfront [ˌʌpˈfrʌnt] *adj* səmimi, açıq, aydın; **to be ~ about *one's* private life** şəxsi həyatı haqqında səmimi olmaq

up-grade¹ [ˌʌpˈgreɪd] *n* yüksəliş, inkişaf; **on the ~** yüksəlişdə, inkişafda

up-grade² [ˌʌpˈgreɪd] *v* **1.** daha yüksək əməkhaqqı verilən işə keçirmək; **2.** keyfiyyəti yüksəltmək; **3.** cinsi yaxşılaşdırmaq (*mal-qara haq.*)

up-growth [ˌʌpˈgrouθ] *n* inkişaf; **a tremendous ~ of science** elmin nəhəng inkişafı

up-heaval [ʌpˈhiːvəl] *n* **1.** inqilab; tərəqqi, dönüş; **social ~** ictimai tərəqqi / inqilab; **2.** çevriliş; **political ~** siyasi çevriliş

up-hill¹ [ˌʌpˈhɪl] *n* yoxuş; **on the ~** yoxuşda; *On the uphill our pace dragged Yoxuşda biz ayaqlarımızı güclə sürüyürdük*

up-hill² [ˌʌpˈhɪl] *adj* **1.** yoxuş; **an ~ road** yoxuş yol; **2.** çətin, ağır; **an ~ task** çətin tapşırıq; **~ fight** *hərb.* ağır döyüş

up-hill³ [ˌʌpˈhɪl] *adv* yoxuşa, dağa; **to go ~** dağa çıxmaq, yoxuşu qalxmaq

up-hold [ʌpˈhould] *v* **1.** təsdiq etmək; **to ~ a decision** qərarı təsdiq etmək; **2.** dəstəkləmək, təqdir etmək; **to ~ a policy** siyasəti bəyənmək; *I can't uphold such conduct Mən belə davranışı / hərəkəti təqdir edə bilmərəm*; **3.** saxlamaq; *Slender columns uphold the dome Zərif sütunlar günbəzi saxlayır*; **4.** qaldırmaq; **to ~ *one's* hand** əlini / əl qaldırmaq

up-holder [ʌpˈhouldəʳ] *n* **1.** tərəfdar, havadar; **~s of peace** sülh tərəfdarları; **~s of old traditions** köhnə adətlərin tərəfdarları; **2.** dayaq, dirək

up-holster [ʌpˈhoulstəʳ] *v* üz çəkmək (*mebelə və s.*); **to ~ a sofa** divana üz çəkmək

up-holsterer [ʌpˈhoulstərəʳ] *n* üzçəkən (*mebelə və s.*)

up-holstery [ʌpˈhoulstərɪ] *n* **1.** üzçəkmə üçün material / parça; **2.** üzçəkmə işi / sənəti

upkeep [ˈʌpkiːp] *n* **1.** saxlama (*saz şəkildə*); **2.** təmir, qulluq; **3.** saxlama / təmir etmə haqqı

up-land¹ [ˈʌplænd] *n* (*çox vaxt pl*) ölkənin dağlıq hissəsi; yayla; **the ~(s) of central Spain** mərkəzi İspaniyanın dağlıq yaylaları

up-land² [ˈʌplænd] *adj* dağ, yayla; **an ~ region** dağ rayonu

up-lift [ʌp'lɪft] *v* **1.** yuxarı qaldırmaq; **2.** *məc.* açmaq, qaldırmaq (*kefi, əhval-ruhiyyəni*); *We were uplifted by his inspiring words Onun ruhlandırıcı sözləri bizim kefimizi açdı*

upon [ə'pɔn] *prep* **1.** = **on**[2]; **2. to count, to depend, to look, to be, to stand, to stay** *və s. fellərdən və* **confident** *sifətindən sonra* **on** *sözündən daha çox* **upon** *işlənir: You may depend upon it Sən / Siz buna əmin ola bilərsən / bilərsiniz;* **to look ~** hesab etmək; *I had always looked upon him as an authority on that subject Mən həmişə onu bu məsələdə etibarlı adam hesab etmişəm;* **3.** *Cümlənin sonunda adətən* **on** *yox,* **upon** *işlənir: He is not to be relied upon Ona etibar etmək olmaz; He had nothing to live upon Onun yaşamağa heç nəyi / şeyi yox idi;* **4.** *İfadələrdə hərəkətin intensivliyini, təkrarən icra olunduğunu bildirir:* ...dalınca, ...ardınca; **to write letter ~ letter** məktubun ardınca məktub yazmaq; **to write petition ~ petition** ərizənin dalınca ərizə yazmaq; **5.** *Hərəkətin yuxarıya istiqamətini bildirir. Bu halda Azərbaycan dilində yönlük hal şəkilçiləri* **-a, -ə** *və* **üstünə** *sözünə uyğun gəlir:* **to get ~ a roof** dama / damın **üstünə** çıxmaq; *He jumped upon the horse O, atın üstünə atıldı;* **6.** *Aşağıdakı birləşmələrdə* **on** *deyil, əsasən* **upon** *işlədilir:* **to come ~ 1)** rast gəlmək, təsadüf etmək, rastlaşmaq, qarşısına çıxmaq; *I came upon him in the street Mən küçədə onunla rastlaşdım;* **2)** bürümək, çulğamaq; *Doubt came upon me Məni şübhə bürüdü / çulğadı; Upon my word (of honour)! Vicdan / Vicdanım haqqı!*

upper ['ʌpə'] *adj* üst, yuxarı; **~ lip / jaw** üst dodaq / çənə; **~ rooms / storeys** yuxarı otaqlar / mərtəbələr; **~ crust** cəmiyyətin kübar hissəsi; **to get / to have the ~ hand** qalib gəlmək, üstünlük əldə etmək

Upper House [,ʌpə'haus] *n* yuxarı palata

uppermost[1] ['ʌpəmoust] *adj* **1.** ən yuxarı / yüksək; **the ~ branches of a tree** ağacın ən yuxarı budaqları; **the ~ floor** ən yuxarı mərtəbə / qat; **2.** əsas, başlıca; **the ~ subject of conversation** söhbətin əsas / başlıca mövzusu

uppermost[2] ['ʌpəmoust] *adv* **1.** yuxarı, yuxarıya, yuxarıda; *Put the box down with this side uppermost Qutunun bu tərəfini yuxarı qoy / qoyun;* **2.** hər şeydən əvvəl / öncə; **to say what ~** əvvəlcə ağlına nə gəldi demək; *His friend's fate was uppermost in his thoughts O hər şeydən öncə dostunun taleyini fikirləşdi*

uppish ['ʌpɪʃ] *adj* **1.** lovğa, təkəbbürlü; **2.** həyasız, sırtıq, utanmaz; **an ~ woman** həyasız / utanmaz qadın; **an ~ child** sırtıq uşaq

uppishness ['ʌpɪʃnɪs] *n* **1.** lovğalıq, təkəbbürlülük; **2.** həyasızlıq, utanmazlıq, sırtıqlıq

upraise ['ʌpreɪz] *v* qaldırmaq; **with hands ~d to heaven** əllərini göyə qaldırmış halda

upright[1] ['ʌpraɪt] *n* dirək, dayaq, tir; sütun

upright[2] ['ʌpraɪt] *adj* **1.** vertikal, şaquli; **2.** düz; **an ~ tree** düz ağac; **3.** dik, sıldırım (*qaya və s. haq.*); **4.** ədalətli; **an ~ judge** ədalətli hakim

upright[3] ['ʌpraɪt] *v* düz / şaquli qoymaq; düz / dik vəziyyətdə qaldırmaq

uprightness ['ʌpraɪtnɪs] *n* **1.** ədalətlilik, düzlük; **2.** şaquliliк, dik / vertikal vəziyyət

uprising [ʌp'raɪzɪŋ] *n* **1.** çıxma, doğma (*günəş haq.*); **2.** qalxma (*yataqdan*); **3.** qiyam, üsyan; **an armed ~** silahlı üsyan / qiyam; **4.** yoxuş; **5.** zühur etmə, meydana çıxma

uproar ['ʌprɔ:'] *n* **1.** səs-küy, qalmaqal; vəlvələ, çaxnaşma; *The meeting ended in (an) uproar İclas qalmaqalla qurtardı;* **2.** qəhqəhə səsi; gurultu

uproarious [ʌp'rɔ:rɪəs] *adj* səsli, səsli-küylü, gurultulu, qızğın, qalmaqallı; **~ meeting** səsli-küylü / qalmaqallı iclas; **~ applause** gurultulu alqış; **an ~ debate** qızğın / qalmaqallı müzakirə

uproot [,ʌp'ru:t] *v* **1.** kökündən çıxartmaq (*ağacı və s.*); **2.** yaşayış yerindən güclə qovmaq; **to ~ *smb.* from his home** bir kəsi evindən qovmaq; **3.** kökünü kəsmək; **to ~ customs** adətlərin kökünü kəsmək

upset[1] ['ʌpset] *n* **1.** yıxılma; *That's the second upset I've had this week Mən bununla bu həftə ikinci dəfə yıxılıram;* **2.** qarışıqlıq, səliqəsizlik, iğtişaş; **3.** puça / boşa çıxma, iflas (*plan və s. haq.*); **4.** narazılıq, küsüşmə; **a bit of an ~ with his father** atası ilə bir balaca küsüşmə; **5.** nasazlıq, kefsizlik; **a stomach ~** mədə pozğunluğu; **6.** gözlənilməz məğlubiyyət (*yarışda, seçkidə və s.*)

upset[2] [ʌp'set] *adj* **1.** kefsiz, narahat, məyus; *I'm very upset about having to miss the party Qonaqlığa gedə bilmədiyimdən çox məyusam;* **2.** pozulmuş (*mədə haq.*); **an ~ stomach** pozulmuş mədə

upset[3] [ʌp'set] *v* **1.** çevirmək; **to ~ a boat** qayığı çevirmək; **2.** mədəsini pozmaq; **3.** pərt etmək, kefini pozmaq; **4.** pozmaq (*cədvəli, planı və s.*); **to ~ *smb.*'s plans** bir kəsin planlarını pozmaq; **5.** gözlənilmədən məğlub etmək (*seçkidə, yarışda və s.*); **to ~ the government** hökuməti gözlənilmədən məğlub etmək; **6.** əlindən salmaq; **to ~ *one's* cup** fincanı əlindən salmaq

upshot ['ʌpʃɔt] *n* (**the ~**) nəticə, yekun; **in the ~** nəticədə, nəhayətdə; **to come to the ~** nəticəyə gəlmək

upside-down[1] [,ʌpsaɪd'daun] *adj* tərsinə, tərsinə çevrilmiş; mənasız, məntiqsiz; **an ~ plate** tərsinə çevrilmiş boşqab; **~ ideas** mənasız / məntiqsiz fikirlər

upside-down[2] [,ʌpsaɪd'daun] *adv* tərsinə, alt-üst; **to read a newspaper ~** qəzeti tərsinə oxumaq; *Burglars had turned the house upside-down Oğrular evi alt-üst etmişdilər*

upstage [,ʌp'steɪdʒ] *adj* **1.** səhnəarxası; **an ~ door** səhnəarxası qapı; **2.** iddialı, lovğa, təkəbbürlü

upstairs[1] [,ʌp'steəz] *n* yuxarı mərtəbə / qat

upstairs[2] [,ʌp'steəz] *adj* yuxarı, yuxarıdakı; **an ~ room / window** yuxarıdakı otaq / pəncərə

upstairs[3] [,ʌp'steəz] *adv* **1.** yuxarıda, yuxarı mərtəbədə / qatda; **to live ~** yuxarı mərtəbədə / qatda yaşamaq; **2.** yuxarı; üzüyuxarı; **to go / to walk ~** yuxarı qalxmaq / getmək (*pilləkənlə*)

upstanding [,ʌp'stændɪŋ] *adj* **1.** dik, dikduran; **~ collar** dikduran yaxalıq; **2.** qəddqamətli, boylu-buxunlu; **3.** düz, vicdanlı, səmimi; **4.** qəti müəyyən edilmiş; **~ wage** qəti müəyyən edilmiş əməkhaqqı

upstart[1] ['ʌpsta:t] *n* layiq olmadığı mövqeyi tutan adam, birdən varlanan adam

upstart[2] ['ʌpsta:t] *adj* **1.** meydana yeni çıxmış, dəbdə / modda olan; **2.** gözlənilmədən məşhurluq qazanan (*adam, ailə və s. haq.*)

upstart[3] [ʌp'sta:t] *v* **1.** sıçrayıb çıxmaq; tullanmaq; **2.** zahir / peyda olmaq; **3.** hürküşmək

upsurge[1] ['ʌpsə:dʒ] *n* yüksəliş, inkişaf; **revolutionary ~** inqilabi yüksəliş; **an ~ in sale** ticarətdə inkişaf

upsurge[2] ['ʌpsə:dʒ] *v* yüksəlmək, güclənmək

upswing ['ʌpswɪŋ] *n* gözlənilməz yüksəliş / inkişaf / sıçrayış; **to be on the ~** tez / sürətlə inkişaf etmək; *This event led to an upswing in the party's popularity Bu hadisə partiyanın şöhrətini / məşhurluğunu artırdı*

uptake ['ʌpteɪk] *n* **1.** udma; **the body's oxygen ~** orqanizmin oksigen udması; **2.** *d.d.* anlama, qavrama; **to be slow / quick in (on) the ~** gec / tez qavramaq

up-to-date[1] [,ʌptə'deɪt] *adj* **1.** müasir, çağdaş, dəbdə olan; **~ clothes** dəbdə olan paltarlar; **~ books** müasir / çağdaş kitablar; **~ methods** müasir metodlar; **an ~ dictionary** müasir lüğət; **2.** son hadisələrdən / məsələlərdən xəbərdar olan

up-to-date[2] [,ʌptə'deɪt] *adv* hazırkı vaxta qədər, indiyə qədər

uptown[1] [,ʌp'taun] *adj* şəhərin yuxarı hissəsində yaşayan / olan

uptown[2] [,ʌp'taun] *adv* şəhərin yuxarı hissəsinə / hissəsində

upturn[1] [ʌp'tə:n] *n* **1.** yüksəlmə, yaxşılaşma; **an ~ in business** biznesdə yüksəlmə / yaxşılaşma; **2.** qalxma, yüksəlmə (*qiymət və s. haq.*); **3.** *d.d.* qarışıqlıq, hərc-mərclik; **4.** tikiş yeri (*paltarda*)

upturn[2] [ʌp'tə:n] *v* yuxarı qaldırmaq (*gözü və s.*)

upturned [,ʌp'tə:nd] *adj* **1.** çevrilmiş, döndərilmiş; **2.** dik, yuxarı qalxmış; **an ~ nose** dik burun

upward[1] ['ʌpwəd] *adj* yuxarı yönəlmiş / istiqamətlənmiş; **an ~ glance** yuxarı yönəlmiş baxış; *Prices show an upward tendency Qiymətlər qalxır*

upward[2] ['ʌpwəd] *adv* = **upwards**

upwards [ˈʌpwədz] *adv* **1.** yuxarı, üzüyuxarı; **to look** ~ yuxarı baxmaq; **to move** ~ yuxarı / üzüyuxarı hərəkət etmək; **to follow the river** ~ çay boyunca yuxarı getmək; **2.** daha böyük / artıq; **children of six years old and** ~ altıyaşlı və daha böyük uşaqlar;
◊ ~ **of 1)** çox, artıq; *They found upwards of forty specimens Onlar qırxdan çox / artıq nümunə tapdılar;* **2)** təxminən; ~ **of a thousand words** təxminən min söz

up-wind [ˌʌpˈwɪnd] *adv* küləyə qarşı; **to go** ~ küləyə qarşı getmək

Ural-Altaic [ˈjuərəlælˈteɪɪk] *n* Ural-Altay dil qrupu

uranium [juəˈreɪnɪəm] *n kim.* uran

Uranus [ˈjuərənəs] *n astr.* Uran (*planet*)

urban [ˈɜːbən] *adj* şəhər; ~ **population** şəhər əhalisi; ~ **district** şəhər rayonu

urbane [ɜːˈbeɪn] *adj* mərifətli, nəzakətli, gülərüzlü; **an** ~ **man** mərifətli / nəzakətli adam

urbanist [ˈɜːbənɪst] *n* şəhərsalma mütəxəssisi

urbanity [ɜːˈbænɪtɪ] *n* **1.** nəzakətlilik, lütfkarlıq, gülərüzlülük; **2.** şəhər həyatı

urbanization, -isation [ˌɜːbənaɪˈzeɪʃn] *n* şəhərə çevirmə, şəhərləşdirmə (*kənd rayonlarını*)

urbanize, -ise [ˈɜːbənaɪz] *v* kənd rayonunu şəhərə çevirmək

urchin [ˈɜːtʃɪn] *n* küçə uşağı (*oğlan*)

Urdu [ˈʊədu] *n* Urdu dili

urea [ˈjuərɪə] *n kim.* sidik cövhəri

urethra [juəˈriːθrə] *n anat.* sidik kanalı

urethritis [ˌjuərɪˈθraɪtɪs] *n tib.* uretrit

urge[1] [ɜːdʒ] *n* arzu, istək, meyl, vadaredici səbəb; zorlama; **sexual** ~ cinsi həvəs / istək; ~ **to write** yazmaq arzusu / istəyi

urge[2] [ɜːdʒ] *v* (*adət.* **on**) **1.** məcbur / vadar etmək; sürmək (*mal-qaranı*), çaparaq sürmək (*atı*); **2.** oyatmaq, təhrik / məcbur etmək; *Three general purposes have urged me to the task Üç başlıca məqsəd məni bu məsələ ilə məşğul olmağa vadar etdi;* **3.** inandırmaq, təkid etmək, inad göstərməklə məqsədinə çatmaq

urgency [ˈɜːdʒənsɪ] *n* **1.** təcililik, yubanmazlıq; **a matter of great** ~ çox təcili məsələ; **in case of** ~ çarəsiz halda; **2.** inad, israr, inadkarlıq; **the** ~ **of a claimant** iddiaçının inadkarlığı

urgent [ˈɜːdʒənt] *adj* **1.** təcili, təxirəsalınmaz; ~ **order** təcili sifariş; ~ **business** təxirəsalınmaz iş; **2.** mühüm, vacib; ~ **question** mühüm məsələ; **3.** inadlı, inadkar; ~ **creditor** inadkar kreditor

urgently [ˈɜːdʒəntlɪ] *adv* təcili, təcili olaraq, dərhal

urinary [ˈjuərɪnərɪ] *adj* sidik; ~ **bladder** sidik kisəsi; ~ **disease** sidik yolu xəstəliyi

urinate [ˈjuərɪneɪt] *v* işəmək, siymək

urination [ˌjuərɪˈneɪʃn] *n* işəmə, siymə

urine [ˈjuərɪn] *n* sidik

urn [ɜːn] *n* **1.** urna; **2.** elektrik samovarı / qəhvədanı

us [ʌs] *pers pron* **1. bizi, bizə**; *They met us at the station Onlar bizi stansiyada qarşıladılar; He helped* **us** *O* **bizə** *kömək etdi;* **2.** *Bəzən Azərbaycan dilinə qayıdış əvəzliyi ilə tərcümə edilir: We took the documents with* **us** *Biz sənədləri* **özümüzlə** *götürdük*

usable [ˈjuːzəbl] *adj* **1.** işlənə bilən; *These tyres are worn, but still usable Bu şinlər yeyilib, lakin hələ işlənə bilər;* **2.** rahat, münasib

usage [ˈjuːzɪdʒ] *n* **1.** işlənmə; ~ **of words** sözlərin işlənməsi; **modern English** ~ müasir ingilis dilinin işlənməsi; **2.** adət, ənənə; **ancient** ~ qədim ənənə / adət; **3.** rəftar; **rough** ~ kobud rəftar; **good** ~ yaxşı rəftar

use[1] [juːs] *n* **1.** istifadə, istifadə etmə; tətbiq etmə; **the** ~ **of electricity for heating** elektrikdən istilik üçün istifadə etmə; **the** ~ **of force** gücdən istifadə etmə, güc tətbiq etmə; **to keep** *smth.* **for** *one's* **own** ~ bir şeyi öz şəxsi istifadəsi üçün saxlamaq; **2.** məqsəd; **a tool with different** ~**s** müxtəlif məqsədlər üçün işlədilən alət; **3.** məna, əhəmiyyət, fayda; **to be of** ~ əhəmiyyətli / faydalı olmaq; **to be no** ~ əhəmiyyətsiz / faydasız olmaq; **4.** adət; **according to an ancient** ~ qədim adətə görə; *Use is second nature Adət ikinci xasiyyətdir;*
◊ **to have no** ~ **for 1)** ehtiyacı olmamaq (*bir şeyə*); **2)** nifrət etmək, xor baxmaq, alçaq nəzərlə baxmaq, zəhləsi getmək

use[2] [juːz] *v* **1.** istifadə etmək, işlətmək; **to** ~ **a dictionary / a tool** lüğətdən / alətdən istifadə etmək; **to** ~ **a right / a chance** hüquqdan / imkandan istifadə etmək; **to** ~ *one's* **eyes** baxmaq; **to** ~ *one's* **legs** yerimək; **to** ~ *one's* **brains / wits** fikirləşmək, düşünmək; **2.** rəftar etmək (*bir kəslə*); **to** ~ *smb.* **well / ill** bir kəslə yaxşı / pis rəftar etmək; **3.** alışdırmaq; **to** ~ **oneself to speak aloud** özünü ucadan danışmağa alışdırmaq;
◊ **to** ~ **up 1)** istifadə edib qurtarmaq / tükətmək; **to** ~ **up** *one's* **energy in fruitless efforts** enerjisini səmərəsiz cəhdlərə sərf etmək; **2)** yormaq, əldən salmaq; *I'm used up Mən lap əldən düşmüşəm*

used [juːzd] *adj* I işlənmiş, köhnə; ~ **clothes** köhnə paltar; **a** ~ **car** işlənmiş / köhnə maşın

used [juːst] *adj* II öyrəşmiş, alışmış, adət etmiş; **to get / to become** ~ **to** *smth.* bir şeyə alışmaq; **to be** ~ **to hard work** ağır işə öyrəşmək

useful [ˈjuːsfl] *adj* faydalı, yararlı; **a** ~ **dictionary / advice** faydalı lüğət / məsləhət

usefulness [ˈjuːsfəlnɪs] *n* faydalılıq, xeyirlilik; **the** ~ **of research** tədqiqatın faydalılığı / xeyri

useless [ˈjuːslɪs] *adj* **1.** faydasız, xeyirsiz, səmərəsiz; ~ **attempts** faydasız / səmərəsiz cəhdlər; **2.** *d.d.* pis / yararsız vəziyyətdə, kefsiz; *I'm feeling useless Mən heç bir şeyə yaramıram*

uselessness [ˈjuːslɪsnɪs] *n* faydasızlıq, səmərəsizlik, xeyirsizlik

user [ˈjuːzəʳ] *n* **1.** istifadə edən; **a telephone** ~ telefondan istifadə edən; **2.** istehlakçı, müştəri

usher[1] [ˈʌʃəʳ] *n* **1.** qapıçı; **2.** biletyoxlayan

usher[2] [ˈʌʃəʳ] *v* **1.** ötürmək, yer göstərmək; **to** ~ *smb.* **into the room** bir kəsi otağa ötürmək; **2.** *amer.* sağdış / soldış olmaq

usheress [ˈʌʃərɪs] *n* biletyoxlayan qadın

usual [ˈjuːʒuəl] *adj* adi, həmişəki; **the** ~ **terms** adi şərtlər; **as** ~ həmişə olduğu kimi

usually [ˈjuːʒuəlɪ] *adv* adətən, bir qayda olaraq; *I usually work in the mornings Mən adətən səhərlər işləyirəm*

usurer [ˈjuːʒərəʳ] *n* sələmçi, müamiləçi

usurp [juːˈzɜːp] *v* **1.** qəsb etmək, qeyri-qanuni olaraq ələ keçirmək (*hakimiyyəti və s.*); **2.** (**on**) qəsd etmək, toxunmaq; **to** ~ **on** *smb.'s* **rights** bir kəsin hüquqlarına qəsd etmək

usurpation [ˌjuːzɜːˈpeɪʃn] *n* qəsb etmə, qanunsuz olaraq ələ keçirmə (*hakimiyyəti və s.*)

usurper [juːˈzɜːpəʳ] *n* qəsbkar

usury [ˈjuːʒərɪ] *n* **1.** sələmçilik, müamiləçilik; **to practise** ~ sələmçiliklə / müamiləçiliklə məşğul olmaq; **2.** sələmçilik faizi

utensil [juːˈtensl] *n* **1.** qab-qacaq, qab; **kitchen** ~**s** mətbəx qab-qacağı; **2.** ləvazimat; **writing** ~**s** yazı ləvazimatları; **3.** alət; **farming** ~**s** kənd təsərrüfatı alətləri

uteri [ˈjuːtəraɪ] *n* **uterus** *isminin cəm forması*

uterine [ˈjuːtəraɪn] *adj* **1.** anadan bir, atadan ayrı (*övlad haq.*); ~ **brothers** anadan bir, atadan ayrı qardaşlar; **2.** *anat.* uşaqlıq, balalıq; ~ **fibroma** *tib.* fibroma

uterus [ˈjuːtərəs] *n* (*pl* **uteruses**) *anat.* uşaqlıq, balalıq

utilitarian[1] [ˌjuːtɪlɪˈteərɪən] *n* **1.** mənfəətpərəst; **2.** utilitarist

utilitarian[2] [ˌjuːtɪlɪˈteərɪən] *adj* ancaq fayda və mənfəət güdən / nəzərdə tutan; **from the merely** ~ **point of view** ancaq fayda və mənfəət nöqteyi-nəzərindən

utilitarianism [ˌjuːtɪlɪˈteərɪənɪzm] *n* utilitarizm; mənfəətpərəstlik

utility[1] [juːˈtɪlɪtɪ] *n* **1.** faydalılıq, xeyirlilik, yararlılıq; **of no** ~ xeyirsiz, faydasız, yararsız; **2.** faydalı / xeyirli şey; **3.** *pl* ictimai müəssisələr; kommunal binalar / tikintilər; kommunal xidmətlər

utility[2] [juːˈtɪlɪtɪ] *adj* **1.** əməli, tətbiqi; ~ **art** tətbiqi incəsənət; **2.** əlverişli; ~ **furniture** əlverişli mebel; ~ **clothes** əlverişli paltar (*gündəlik geyilən*); **3.** universal; çox işə yarayan; ~ **bag** bazar zənbili; ~ **knife** bir neçə tiyəsi olan bıçaq; **4.** epizodik (*filmin, romanın personajı və s. haq.*); **5.** köməkçi; ~ **actor** köməkçi aktyor; **6.** ucuz, aşağı keyfiyyətli; ~ **beef** ucuz / aşağı keyfiyyətli mal əti

utilization, -isation [ˌjuːtəlaɪˈzeɪʃn] *n* istifadə etmə, işlətmə

utilize, -ise [ˈjuːtəlaɪz] *v* istifadə etmək; **to ~ all available resources** bütün mümkün mənbələrdən istifadə etmək; **to ~ solar power as a source of energy** günəşin gücündən enerji mənbəyi kimi istifadə etmək

utmost [ˈʌtmoust] *adj* **1.** ən uzaq / ucqar; **the ~ point of the earth** yer kürəsinin ən ucqar nöqtəsi; **2.** son, axır; **the ~ limit** son limit / hədd; **3.** çox böyük, son dərəcə; **with the ~ care** çox böyük qayğı ilə; **to irritate *smb.* to the ~** bir kəsi son dərəcə qıcıqlandırmaq;
◊ **to do / to try *one's* ~ to do *smth.*** bir şey etmək üçün əlindən gələni etmək

Utopia [juːˈtoupɪə] *n* utopiya, xəyal

Utopian[1] [juːˈtoupɪən] *n* utopist, xəyalpərəst

Utopian[2] [juːˈtoupɪən] *adj* utopik, xəyali; **~ socialism** utopik sosializm

Utopianism [juːˈtoupɪənɪzm] *n* utopizm, xəyalpərəstlik

utter[1] [ˈʌtə] *adj* **1.** tam, tamam, bütün, büsbütün; **~ nonsense** tam / büsbütün mənasızlıq; **~ ruin** tam / büsbütün iflas; **~ darkness** tam / tamam qaranlıq; **2.** qəti, danışıqsız; **~ refusal** qəti imtina etmə; **3.** qatı, açıq, aşkar; **~ scoundrel** qatı / yaramaz

utter[2] [ˈʌtə] *v* **1.** çıxarmaq (*səs*), tələffüz etmək; **to ~ a sigh** əsnəmək; **to ~ a groan** zarımaq, inildəmək; **2.** ifadə / bəyan etmək, söyləmək; **to ~ *one's* thoughts** öz fikrini ifadə etmək; **to ~ *one's* feelings** öz hisslərini bəyan etmək; **to ~ a declaration** bəyanat vermək; **3.** tədavülə buraxmaq (*xüs. saxta pul və s.*)

utterance [ˈʌtərəns] *n* **1.** tələffüz etmə, sözlə demə; ifadə etmə; **to give ~ to** sözlə ifadə etmək; **2.** tələffüz; **clear ~** aydın tələffüz; **defective ~** qüsurlu tələffüz; **3.** danışıq qabiliyyəti; **4.** demə, söyləmə; **public ~** açıq demə / söyləmə; **5.** tədavülə buraxma (*saxta pul və s.*); **the ~ of false coins** tədavülə saxta pul buraxma

utterless [ˈʌtəlɪs] *adj* **1.** deyilməyən, söylənilməyən; **2.** təsvir oluna / sözlə deyilə bilməyən

utterly [ˈʌtəlɪ] *adv* tam, tamam; **to be ~ exhausted** tamam yorulub əldən düşmək; *He's utterly ruined O, tamam müflisləşib*

uttermost [ˈʌtəmoust] *adj* = **utmost**

uvula [ˈjuːvjulə] *n anat.* dilçək

uvulae [ˈjuːvjuliː] *n* **uvula** *isminin cəm forması*

uvular [ˈjuːvjulə] *adj* dilçək, dilçəyə aid olan

uvulitis [ˌjuːvjuˈlaɪtɪs] *n tib.* dilçəyin iltihabı / soyuqlaması

uxorial [ʌkˈsɔːrɪəl] *adj* **1.** arvada / arvadlara aid; **2.** = **uxorious**

uxoricide [ʌkˈsɔːrɪsaɪd] *n* **1.** arvadını öldürən; **2.** arvadını öldürmə

uxorious [ʌkˈsɔːrɪəs] *adj* arvadını çox sevən, arvadı üçün dəli-divanə olan

Uzbek[1] [uzˈbek] *n* **1.** özbək; **the ~s** *top.* özbəklər; **2.** özbək dili

Uzbek[2] [uzˈbek] *adj* özbək; **the ~ language** özbək dili

Uzbek[3] [uzˈbek] *adv* özbəkcə; **to speak ~** özbəkcə danışmaq; **to write in ~** özbəkcə yazmaq

Vv

V, v[1] [viː] *n* (*pl* **V's, v's** [viːz]) **1.** *ingilis əlifbasının 22-ci hərfi*

vacancy [ˈveɪkənsɪ] *n* **1.** boşluq; **to stare into ~** gözünü boşluğa zilləmək; **2.** boş / tutulmamış yer; **a ~ in a warehouse** anbarda boş yer; **3.** laqeydlik, etinasızlıq; kütlük, dalğınlıq, unutqanlıq, diqqətsizlik; **~ of mind** ağlın kütlüyü; **~ of thought** fikrin dalğınlığı; **4.** qüsur, nöqsan, çatışmazlıq; **a ~ in *one's* knowledge** bilikdə qüsur / çatışmazlıq; **5.** vakansiya (*boş / tutulmamış yer, vəzifə*), boş yer; *We have a vacancy for a secretary Bizim boş katib(ə) yerimiz var*; **6.** boş yer (*mehmanxanada*); *I'm sorry, we have no vacancies Bağışlayın, bizim boş yerimiz yoxdur*; *"No vacancies" "Boş yer yoxdur"* (*mehmanxanada elan*)

vacant [ˈveɪkənt] *adj* **1.** boş, tutulmamış; **a ~ hotel room / seat** boş mehmanxana otağı / oturacaq (*teatrda və s.*); **2.** vakant, boş (*vəzifə haq.*); **a ~ position** boş vəzifə; **~ professorship** vakant / boş professor vəzifəsi; **3.** boş / asudə vaxt; **~ hours** asudə saatlar; **4.** etinasız, ifadəsiz, laqeyd; **~ eye** etinasız baxış; **~ face** laqeyd / ifadəsiz sifət

vacantly [ˈveɪkəntlɪ] *adv* diqqətsiz, fikri dalğın-dalğın; **to look ~** dalğın-dalğın baxmaq

vacate [vəˈkeɪt] *v* **1.** boşaltmaq (*mənzili və s.*); tərk etmək, çıxıb getmək; **to ~ an apartment** mənzili boşaltmaq; **2.** istefaya çıxmaq; **to ~ office** istefaya getmək; **3.** *hüq.* ləğv etmək, aradan qaldırmaq; **4.** *hərb.* köçürmək, evakuasiya etmək; **to ~ civilians from the city** mülki əhalini şəhərdən köçürmək / evakuasiya etmək

vacation[1] [vəˈkeɪʃn] *n* **1.** (**of**) tərk etmə, boşaltma; **~ of a position** vəzifəni boşaltma, istefaya getmə; **2.** kanikul; məzuniyyət; fasilə (*işdə*); **to be on ~** kanikulda / tətildə olmaq; **long / summer ~** yay kanikulu / tətili; **Christmas ~** milad / qış tətili; **two weeks' ~** ikihəftəlik məzuniyyət

vacation[2] [vəˈkeɪʃn] *adj* məzuniyyət, tətil, kanikul; **~ pay** məzuniyyət pulu; **~ time** məzuniyyət / tətil vaxtı

vacation[3] [vəˈkeɪʃn] *v amer.* məzuniyyət götürmək / keçirmək; *He vacationed in Turkey O, məzuniyyətini Türkiyədə keçirdi*

vacationist [vəˈkeɪʃnɪst] *n* məzuniyyətçi, məzuniyyətdə olan adam

vaccinate [ˈvæksɪneɪt] *v tib.* çiçək peyvəndi vurmaq, çiçək döymək

vaccination [ˌvæksɪˈneɪʃn] *n tib.* çiçək döymə, peyvənd (*çiçəyə qarşı*)

vaccine [ˈvæksiːn] *n əcz.* vaksin

vacillate [ˈvæsɪleɪt] *v* tərəddüd etmək, qətiyyətsizlik göstərmək; **to ~ between hope and fear** ümidlə qorxu arasında tərəddüd etmək / qətiyyətsizlik göstərmək

vacillating [ˈvæsɪleɪtɪŋ] *adj* **1.** tərəddüd edən, qətiyyətsiz, qətiyyətsizlik göstərən / nümayiş etdirən; **2.** dəyişkən, qeyri-sabit; **~ pulse** dəyişkən / qeyri-sabit nəbz; **3.** qətiyyətsiz, zəif; **~ steps** qətiyyətsiz / zəif addımlar

vacillatingly [ˌvæsɪˈleɪtɪŋlɪ] *adv* tərəddüdlə, qətiyyətsizliklə

vacillation [ˌvæsɪˈleɪʃn] *n* **1.** tərəddüd, qərarsızlıq, qətiyyətsizlik, dəyişkənlik; **2.** titrəmə, əsmə (*işıq və s. haq.*)

vacuity [vəˈkjuːətɪ] *n* **1.** boşluq; **2.** mənasızlıq; **the ~ of government decision** hökumət qərarının mənasızlığı; **3.** boşboğazlıq, gəvəzəlik, naqqallıq

vacuous [ˈvækjuəs] *adj* **1.** boş, məzmunsuz, mənasız; **~ remark** boş / mənasız irad; **~ laugh** boş gülüş; **2.** məqsədsiz; **~ life** məqsədsiz həyat

vacuously [ˈvækjuəslɪ] *adv* mənasız, mənasız olaraq, məzmunsuz, gic-gic, axmaq-axmaq, boş-boş

vacuousness [ˈvækjuəsnɪs] *n* boşluq, mənasızlıq, məzmunsuzluq

vacuum[1] [ˈvækjuəm] *n* (*pl* **vacuums**) **1.** *fiz.* vakuum, havasız məkan, boşluq, havasızlıq; **Torricellian ~** Torriçelli boşluğu; **2.** boşluq, boş yer, aralıq; **to fill the ~** boşluğu / boş yeri doldurmaq

vacuum bottle [ˈvækjuəmˈbotl] *n* termos

vacuum-brake [ˈvækjuəmˈbreɪk] *n* vakuum əyləci / tormozu

vacuum-clean [ˈvækjuəmˈkli:n] *v* tozsoranla təmizləmək

vacuum-cleaner [ˈvækjuəmkli:nə^r] *n* tozsoran

vacuum-flask [ˈvækjuəmfla:sk] *n* kiçik / balaca termos

vacuum-pump [ˈvækjuəmˈpʌmp] *n tex.* vakuum-nasos, vakuumlu nasos

vagabond^1 [ˈvægəbɔnd] *n* **1.** sərsəri, səfil, avara; sərgərdan (*adam*); **2.** fırıldaqçı, tülküngü; **3.** *d.d.* veyl, tənbəl, yaramaz, avara

vagabond^2 [ˈvægəbɔnd] *adj* **1.** gəzən, sərsəri; köçəri; ~ **life** köçəri həyat; ~ **gipsies** köçəri qaraçılar; **2.** tənbəl, məqsədsiz; dağınıq; ~ **thoughts** dağınıq fikirlər

vagabondage [ˈvægəbɔndɪdʒ] *n* **1.** sərsərilik, səfillik, avaralıq, sərgərdanlıq; **2.** *top.i.* sərsərilər, səfillər, avaralar

vagarious [vəˈgeərɪəs] *adj* **1.** dəyişkən, qərarsız, səbatsız; **2.** gəzəyən, dolaşan, sərgərdan, veyl, avara

vagary [ˈveɪgərɪ] *n* şıltaqlıq, qəribəlik, ədabazlıq; **the vagaries of the weather** havanın şıltaqlığı

vaginal [vəˈdʒaɪnl] *adj* uşaqlıq / balalıq yoluna aid olan; **a ~ infection** uşaqlıq / balalıq yolunun infeksiyası

vagrancy [ˈveɪgrənsɪ] *n* **1.** sərsərilik etmə, köçəri həyat; **2.** azma, yoldan azma

vagrant^1 [ˈveɪgrənt] *n* **1.** səfil, avara, sərgərdan; **a shelter for ~s** səfillər / avaralar üçün daldalanacaq; **2.** səyyah, yolçu, sərsəri, dərbədər

vagrant^2 [ˈveɪgrənt] *adj* **1.** gəzərgi, gəzən; köçəri; ~ **musicians** gəzərgi musiqiçilər; ~ **tribes** köçəri qəbilələr; ~ **life** köçəri həyat; **2.** sahibsiz, baxımsız, yurdsuz, kimsəsiz; ~ **boys** sahibsiz / kimsəsiz / yurdsuz oğlanlar

vague [veɪg] *adj* **1.** qeyri-müəyyən, qeyri-dəqiq, örtülü; anlaşılmaz; dumanlı; ~ **answer** örtülü / dumanlı / qeyri-müəyyən cavab; ~ **hope** dumanlı / aydın olmayan ümid; ~ **idea** dumanlı / aydın olmayan fikir; **to speak in ~ language** aydın / anlaşılmaz dildə danışmaq; **2.** qətiyyətsiz, cəsarətsiz (*adam haq.*); **3.** huşsuz, unutqan, dalğın

vaguely [ˈveɪglɪ] *adv* **1.** dumanlı, qətiyyətsizliklə, cəsarətsiz bir surətdə; **2.** huşsuz / laqeyd halda

vagueness [ˈveɪgnɪs] *n* **1.** anlaşılmazlıq, dumanlılıq; **2.** qətiyyətsizlik, cəsarətsizlik; **3.** huşsuzluq, dalğınlıq

vain [veɪn] *adj* **1.** əbəs, mənasız, bihudə, nahaq, faydasız; ~ **regret** əbəs / nahaq peşmançılıq; ~ **efforts** boş / bihudə / əbəs / mənasız səylər; ~ **discussion** səmərəsiz / mənasız / faydasız müzakirə; *It is vain for you to try Sən / Siz bihudə yerə çalışırsan / çalışırsınız*; **2.** şöhrətpərəst, lovğa, özünübəyənən; **to be ~ of smth.** bir şeylə öyünmək / lovğalanmaq;
◊ **in ~** boş / nahaq / əbəs yerə; *We protested in vain Biz boş / nahaq / əbəs yerə etiraz edirdik*

vainglorious [veɪnˈglɔ:rɪəs] *adj* şöhrətpərəst, özünəvurğun, özünüöyən

vaingloriously [veɪnˈglɔ:rɪəslɪ] *adv* lovğa-lovğa, təkəbbürlə

vainglory [veɪnˈglɔ:rɪ] *n* şöhrətpərəstlik, lovğalıq, özünə vurğunluq

vainly [ˈveɪnlɪ] *adv* **1.** boş / nahaq / əbəs yerə, bihudə, səmərəsiz; **2.** özündən razı bir halda / tərzdə, lovğa-lovğa; *He was speaking vainly O lovğa-lovğa danışırdı*

valediction [ˌvælɪˈdɪkʃn] *n* ayrılma, vidalaşma, xudahafizləşmə

valedictory [ˌvælɪˈdɪktərɪ] *adj* vidalaşma, vida; ~ **concert** vida konserti

valency [ˈveɪlənsɪ] *n kim.* valentlik

valentine [ˈvæləntaɪn] *n* **1.** ürək dostu / sirdaşı, sevgili, canan (*müqəddəs Valentin günündə seçilən; 14 fevral*); **2.** müqəddəs Valentin günündə zarafatyana yazılan məktub; **3.** müqəddəs Valentin günündə sevgiliyə verilən hədiyyə; **4.** müqəddəs Valentin günü (*qısa forması V*)

valerian [vəˈlɪərɪən] *n* **1.** *bot.* valerian, pişikotu; **2.** *əcz.* valerianka (*dərman*)

valet^1 [ˈvælɪt] *n* **1.** lakey, nökər; **2.** mehmanxanada paltar ütüləyən, təmizləyən və s. işlə məşğul olan xidmətçi

valet^2 [ˈvælɪt] *v* **1.** lakey işləmək; **2.** kirayənişinə xidmət etmək (*mehmanxanada*); **3.** təmizləmək və ütüləmək (*kişi kostyumunu*)

valiant^1 [ˈvæljənt] *n* igid, qoçaq, qəhrəman, ürəkli (*adam*)

valiant^2 [ˈvæljənt] *adj* **1.** qoçaq, igid, cəsur, mərd (*adam haq.*); **2.** qəhrəman, şücaətli

valid [ˈvælɪd] *adj* **1.** *hüq.* həqiqi, əsl, gücü olan, qüvvədə olan (*qanun, müqavilə haq.*); ~ **in law** qanuni qüvvəsi olan; **to make ~** təsdiq etmək, qüvvəyə mindirmək; **a ticket ~ for three months** üç ay qüvvədə olan bilet; **2.** əsaslı, əsaslandırılmış, tutarlı, inandırıcı, ciddi; ~ **claim** əsaslı / inandırıcı tələb; ~ **argument** əsaslı / tutarlı səbəb; ~ **proof** əsaslı / inandırıcı sübut

validate [ˈvælɪdeɪt] *v* **1.** *hüq.* ratifikasiya etmək; **2.** təsdiq etmək (*səsvermənin nəticələrini və s.*); **to ~ a report** məlumatı təsdiq etmək; **3.** hüquqi qüvvə vermək

validity [vəˈlɪdɪtɪ] *n* **1.** *hüq.* qanunilik, qanunauyğunluq; **to dispute the ~ of a document** sənədin qanuniliyini qəbul etməmək; **2.** inandırıcılıq, tutarlılıq; ~ **of an argument** dəlilin inandırıcılığı / tutarlılığı; ~ **of a conclusion** nəticənin əsaslılığı; **3.** doğruluq; etibarlılıq

valise [vəˈli:z] *n* çamadan, sakvoyaj (*yol çantası*)

valley [ˈvælɪ] *n* dərə; **down the ~** dərə aşağı; **up the ~** dərə yuxarı

valorize [ˈvæləraɪz] *v* qiymət qoymaq

valour [ˈvælə^r] *n* şücaət, qəhrəmanlıq, igidlik, mərdlik

valuable^1 [ˈvæljuəbl] *n* (*adət. pl*) qiymətli şey, daş-qaş, cavahirat, qızıl-gümüş

valuable^2 [ˈvæljuəbl] *adj* **1.** qiymətli, dəyərli; **a ~ picture** qiymətli / dəyərli şəkil; **2.** əhəmiyyətli; ~ **advice** / **help** əhəmiyyətli məsləhət / kömək

valuation [ˌvæljuˈeɪʃn] *n* qiymət; qiymət qoyma

value^1 [ˈvælju:] *n* **1.** dəyər, qiymət; qiymətli / dəyərli şey; **of no ~** qiymətsiz, dəyərsiz, qiyməti olmayan (*yəni çox qiymətli*); **to put much / little ~ upon smth.** bir şeyə yüksək / aşağı qiymət qoymaq; **2.** *iqt.* dəyər; **surplus ~** izafi dəyər

value^2 [ˈvælju:] *v* qiymətləndirmək, qiymət qoymaq; **to ~ smb.'s advice** bir kəsin məsləhətini qiymətləndirmək

valued [ˈvælju:d] *adj* qiymətli; ~ **opinion** qiymətli fikir / rəy

valueless [ˈvæljuːlɪs] *adj* heç nəyə dəyməyən, gərəksiz, mənfəətsiz, dəyərsiz

valuer [ˈvæljuə^r] *n* qiymət qoyan / verən

valved [ˈvælvd] *adj* laylı (*qapı və s.*)

vamp^1 [væmp] *n d.d.* avantürist / macəraçı / fırıldaqçı qadın / qız

vamp^2 [væmp] *v* I **1.** yeni / təzə üz çəkmək (*çəkməyə*); **2.** yamamaq, yamaqlamaq, yamaq salmaq, təmir etmək; **3.** kompilyasiya etmək; **4.** *mus.* improvizasiya etmək

vamp [væmp] *v* II **1.** tovlamaq, aldatmaq, başdan / yoldan çıxartmaq

vampire [ˈvæmpaɪə^r] *n* **1.** xortdan; **2.** *məc.* qaniçən, zülmkar, zalım; **3.** *zool.* yarasa (*cənubi Amerikada yaşayan*)

vandal^1 [ˈvændəl] *n* **1.** vəhşi, barbar; **2.** vandal

vandal^2 [ˈvændəl] *adj* barbar, vəhşi; ~ **tribes** barbar / vəhşi qəbilələr

vandalism [ˈvændəlɪzəm] *n* vandalizm; vəhşilik

vanguard [ˈvæŋga:d] *n hərb.* həm də *məc.* baş dəstə, avanqard

vanilla [vəˈnɪlə] *n bot.* vanil

vanish [ˈvænɪʃ] *v* yox / qeyb olmaq, gözdən itmək

vanity [ˈvænɪtɪ] *n* **1.** şöhrətpərəstlik, şöhrət düşkünlüyü; **2.** boşluq, fanilik, mənasızlıq; **the ~ of human ambitions** insan şöhrətpərəstliyinin boşluğu / mənasızlığı
◊ **Vanity Fair** Şöhrətpərəstlik Bazarı, Şöhrət yarmarkası

vanquish [ˈvæŋkwɪʃ] *v* **1.** qalib / üstün gəlmək, qələbə çalmaq, udmaq; **to ~ the enemy** düşmənə qalib gəlmək; **2.** qarşısını almaq, boğmaq, yatırmaq (*hissi və s.*); **to ~ fear / passion** qorxunu / ehtirası boğmaq / yatırmaq

vanquished [ˈvæŋkwɪʃt] *adj* **1.** məğlub edilmiş / olmuş; ~ **army** məğlub olmuş ordu; **2.** boğulmuş, yatırılmış; ~ **temptations** yatırılmış tamah; ~ **passion** yatırılmış şəhvət

vanquisher [ˈvæŋkwɪʃə^r] *n* qalib, qalib gələn; fateh, istilaçı

vantage [ˈva:ntɪdʒ] *n* üstünlük, imtiyaz; **to have / to hold / to take smb. at a / the ~** bir kəs qarşısında üstünlüyə malik olmaq

vapid [ˈvæpɪd] *adj* **1.** dadsız, dadsız-duzsuz; ~ **food** dadsız yemək; ~ **beer** dadsız pivə;

2. maraqsız; cansıxıcı; ~ **conversation** maraqsız / cansıxıcı söhbət; *The vapid conversation bored me Maraqsız söhbət məni təngə gətirdi*

vapidity [væˈpɪdɪtɪ] *n* **1.** dadsızlıq, duzsuzluq, şitlik (*yemək və s. haq.*); **2.** maraqsızlıq, mənasızlıq (*söhbət və s. haq.*)

vapidly [ˈvæpɪdlɪ] *adv* maraqsız, cansıxıcı; mənasız, məzmunsuz; **to speak** ~ mənasız / məzmunsuz danışmaq

vaporable [ˈveɪpərəbl] *adj* buxarlanan, buğlanan

vaporimeter [ˌveɪpəˈrɪmɪtəʳ] *v tex.* vaporimetr

vaporization, -isation [ˌveɪpəraɪˈzeɪʃn] *n* buxarlanma; buğa vermə; buxara / buğa verib təmizləmə

vaporize, -ise [ˈveɪpəraɪz] *v* **1.** buğa / buxara vermək, buğa verib təmizləmək; **2.** buxarlandırmaq, buxara / buğa çevirmək

vaporizer, -iser [ˈveɪpəraɪzəʳ] *n* **1.** buxarlandırıcı, buğlandırıcı (*mayeni buxarlandıran cihaz*); **2.** pulverizator

vaporous [ˈveɪpərəs] *adj* **1.** buxaraoxşar, buxarabənzər, buğabənzər, buğaoxşar; **2.** dumanlı, buxarlı; **3.** qeyri-real, boş; ~ **ideas** qeyri-real fikirlər / ideyalar; **4.** anlaşılmaz; ~ **style** anlaşılmaz üslub

vapour[1] [ˈveɪpəʳ] *n* **1.** buxar, buğ; buxarlanma, buğlanma; **alcohol ~s** şərab / çaxır buxarı; **2.** duman; **to disappear as ~** duman kimi yox olmaq; **3.** xülya, xam xəyal, uydurma

vapour[2] [ˈveɪpəʳ] *adj* buxar; ~ **pressure** buxar təzyiqi

vapour[3] [ˈveɪpəʳ] *v* **1.** buxarlanmaq, buğlanmaq; **2.** buraxmaq (*buğ, buxar, tüstü və s.*); **3.** boşboğazlıq etmək, laqqırtı vurmaq, çərənləmək, boş-boş danışmaq

vapour-bath [ˈveɪpə bɑːθ] *n* buxar hamamı, buxarxana

vapouring [ˈveɪpərɪŋ] *adj* **1.** özünü öyən, lovğa, gopçu; **2.** boş, mənasız, məzmunsuz (*nitq və s. haq.*); təmtəraqlı, dəbdəbəli; ~ **style** dəbdəbəli / təmtəraqlı üslub

vapourish [ˈveɪpərɪʃ] *adj* **1.** özünü öyən, öyünən, lovğa; **2.** dumanlı, sisli; tutqun; **3.** vasvası, bədgüman, melanxolik; **4.** məyus, dilxor

vapoury [ˈveɪpərɪ] *adj* **1.** dumanlı, tutqun; **2.** qəmgin, kədərli, hüznlü; **3.** yüngül; qaz-qaz (*parça haq.*)

varan [ˈværən] *n zool.* çöl kərtənkələsi

variability [ˌveərɪəˈbɪlɪtɪ] *n* dəyişkənlik; qeyri-sabitlik; ~ **of prices** qiymətlərin dəyişkənliyi

variable [ˈveərɪəbl] *adj* dəyişkən, dəyişən; ~ **weather / speed / pressure / rainfall** dəyişkən hava / sürət / təzyiq / yağmur

variably [ˈveərɪəblɪ] *adv* dəyişərək, dəyişkənliklə

variance [ˈveərɪəns] *n* **1.** ixtilaf, küsmə, incimə; **to set at ~** konflikt yaratmaq, dalaşdırmaq, vuruşdurmaq, **2.** dəyişmə; **3.** ayrılma, uyğunsuzluq

variant[1] [ˈveərɪənt] *n* variant

variant[2] [ˈveərɪənt] *adj* müxtəlif, başqa-başqa, cürbəcür; ~ **results** müxtəlif / çeşidli / cürbəcür nəticələr

variation [ˌveərɪˈeɪʃn] *n* **1.** dəyişmə; **~s of temperature** temperaturun dəyişməsi; **2.** variant; **3.** *el.* dəyişmə

varicoloured [ˈveərɪˌkʌləd] *adj* müxtəlifrəngli, rəngbərəng, alabəzək

variety [vəˈraɪətɪ] *n* **1.** cürbəcürlük, müxtəliflik, çeşidlilik; **3.** bir sıra / çox; **for a ~ of reasons** bir sıra / çox səbəbə görə; **4.** növ, sort

variety show [vəˈraɪətɪ ʃou] *n* estrada tamaşası / konserti

variform [ˈveərɪfɔːm] *adj* müxtəlif / çeşidli formalı

various [ˈveərɪəs] *adj* **1.** müxtəlif, çeşidli, cürbəcür; ~ **names** müxtəlif / cürbəcür adlar; **at ~ times** müxtəlif zamanlarda / vaxtlarda; **to come across ~ peoples** müxtəlif / cürbəcür adamlara rast gəlmək; ~ **reasons** müxtəlif / çeşidli səbəblər; *There are various reasons to think so Belə düşünməyə / düşünmək üçün müxtəlif səbəblər var*; **2.** hərtərəfli, hərcəhətli, ətraflı

varnish[1] [ˈvɑːnɪʃ] *n* lak; **nail ~** dırnaq lakı; **oil / spirit ~** yağlı / spirtli lak

varnish[2] [ˈvɑːnɪʃ] *v* **1.** laklamaq, lak çəkmək / vurmaq; **to ~ a chair / a table, etc.** stulu / stolu və s. laklamaq; **2.** parlaqlıq / parıltı vermək, parıldatmaq, pardaqlamaq; **3.** şirləmək, şir çəkmək (*saxsı məmulatlarına*)

varnished [ˈvɑːnɪʃt] *adj* laklanmış, lak çəkilmiş

varnisher [ˈvɑːnɪʃəʳ] *n* laklayıcı, lak çəkən / vuran usta

varsity [ˈvɑːsɪtɪ] *n* **1.** *d.d.* universitet (*xüs. Kembric və Oksford*); **2.** universitet, kollec və ya məktəb idman komandası

vary [ˈveərɪ] *v* **1.** dəyişdirmək; **to ~ the diet** pəhrizi dəyişdirmək; **2.** dəyişmək; *His mood varies from day to day Onun əhvalı gündən-günə dəyişir*; **3.** fərqlənmək; *The second edition varies little from the first İkinci nəşr birincidən az fərqlənir*

vascular [ˈvæskjələʳ] *adj anat., bot.* damar, damarlı; ~ **disease** damar xəstəliyi

vase [vɑːz, veɪs, veɪz] *n* vaza, güldan

vaseline [ˈvæsɪliːn] *n* vazelin

vassal [ˈvæsəl] *n* **1.** vassal; **2.** asılı adam / ölkə; ~ **states** asılı dövlətlər

vast[1] [vɑːst; væst] *n* genişlik, geniş yer / məkan, açıqlıq, ucsuz-bucaqsız sahə; **the ~ of ocean** okeanın genişliyi / ucsuz-bucaqsızlığı

vast[2] [vɑːst; væst] *adj* **1.** geniş, böyük, sonsuz, ucsuz-bucaqsız; ~ **space** sonsuz / ucsuz-bucaqsız fəza; ~ **territory** geniş / böyük ərazi; ~ **depth** sonsuz dərinlik; **a man of ~ soul** geniş qəlbli adam; **2.** saysız, saysız-hesabsız; ~ **herds of cattle** saysız-hesabsız naxır

vastitude [ˈvɑːstɪtjuːd; ˈvæs-] *n* genişlik, nəhənglik, ucsuz-bucaqsızlıq

vastness [ˈvɑːstnɪs; ˈvæs-] *n* böyüklük; genişlik

vat[1] [væt] *n* **1.** iri çəllək; **2.** xəmir təbəği / təknəsi; **3.** çən, bak; sistern

vat[2] [væt] *v* çəlləyə / çənə tökmək; çəlləklərdə saxlamaq (*şərabı və s.*)

vatted [ˈvætɪd] *adj* bočka, çəllək; çəlləkdə saxlanılmış (*şərab və s.*); ~ **beer** boçka pivəsi

vault[1] [vɔːlt] *n* I *mem.* **1.** qübbə, tağ, tağtavan; **cloister ~** monastır qübbəsi / tağtavanı; **2.** zirzəmi, anbar; çaxır / şərab anbarı

vault [vɔːlt] *n* II tullanma, atılanma, sıçrama (*xüs. maneənin üstündən*)

vault[2] [vɔːlt] *v* I tullanmaq, atılmaq, tullanıb keçmək; **to ~ over a fence** tullanıb hasardan keçmək; **to ~ into the saddle** yəhərə atılmaq

vault [vɔːlt] *v* II **1.** *mem.* qübbə ilə örtmək, qübbə tikmək (*bir şeyin üstündə*); **2.** qübbə ilə örtülmək; **3.** əyilmək; **to ~ like the rainbow** göy qurşağı / qövsi-qüzeh kimi əyilmək

vaulted [ˈvɔːltɪd] *adj* **1.** qübbəli, tağlı; **2.** günbəzşəkilli, qübbəşəkilli, qövsvarı; ~ **vault** qövsşəkilli tağ

vaulty [ˈvɔːltɪ] *adj* **1.** tağlı; **2.** günbəzşəkilli, qübbəşəkilli; günbəz kimi

vaunt[1] [vɔːnt] *n* lovğalıq, özünü öymə, öyünmə, lovğalanma; **to make a ~** özünü tərifləmək / öymək

vaunt[2] [vɔːnt] *v* **1. (of)** lovğalanmaq, özünü öymək / tərifləmək, öyünmək; **to ~ of *one's* success** nailiyyəti ilə öyünmək / lovğalanmaq; **2.** tərifləmək, tərifini göylərə qaldırmaq

veal [viːl] *n* dana əti

vegetable[1] [ˈvedʒtəbl] *n* tərəvəz; **green ~s** göyərti; tərəvəz (*kələm və s.*); **a root ~** kökü olan tərəvəz (*kök, kartof və s.*); **a salad of ~s** tərəvəz salatı

vegetable[2] [ˈvedʒtəbl] *adj* **1.** bitki; ~ **world / kingdom** bitki aləmi; ~ **oil** bitki yağı; **2.** tərəvəz; ~ **dish** tərəvəz xörəyi; ~ **garden** dirrik, xır

vegetal [ˈvedʒɪtl] *adj* bitki; **animal and ~ life** heyvan və bitki aləmi; fauna və flora

vegetarian[1] [ˌvedʒɪˈteərɪən] *n* vegetarian, ət yeməyən adam

vegetarian[2] [ˌvedʒɪˈteərɪən] *adj* **1.** ətsiz, tərəvəz, bitki; **2.** otyeyən (*heyvan haq.*)

vegetarianism [ˌvedʒɪˈteərɪənɪzm] *n* vegetarianlıq, ətyeməzlik

vegetate [ˈvedʒɪteɪt] *v* **1.** böyümək, boy atmaq; **2.** bitmək (*bitki haq.*)

vegetation [ˌvedʒɪˈteɪʃn] *n* **1.** inkişaf, çoxma, bitmə; *Vegetation almost ceases in autumn Payızda inkişaf / böyümə, demək olar ki, dayanır*; **2.** bitki, nəbatat

vegetative [ˈvedʒɪtətɪv] *adj bot.* vegetasiya; ~ **season** vegetasiya mövsümü

vehemence [ˈviːɪməns] *n* **1.** güc, böyük həvəs / maraq, şövq; azğınlıq, coşğunluq; ~ **of desires** arzuların coşğunluğu; ~ **of the wind / of the storm** küləyin / tufanın azğınlığı; **fiery ~ of youth** gəncliyin şövqü / coşğunluğu; **2.** hirs, acıq, qeyz, hiddət

vehement [ˈvi:əmənt] *adj* **1.** ehtiraslı, qızğın, coşğun, hərarətli; ~ **desire** qızğın / coşğun arzu; ~ **speaker** qızğın / ehtiraslı natiq; ~ **rage** qızğın qeyz / qəzəb / hirs; **2.** kəskin; ~ **attack** kəskin hücum

vehemently [ˈvi:əməntlı] *adv* coşğunluqla, qızğınlıqla, böyük həvəslə; **to speak** ~ coşğunluqla / böyük həvəslə danışmaq

vehicle [ˈvi:ıkl] *n* **1.** nəqliyyat vasitəsi (*avtomobil və s.*); **2.** (**for, of**) vasitə, alət; **a** ~ **for** / **of propaganda** təbliğat vasitəsi / aləti; *Language is the vehicle for conveying ideas Dil fikrin ifadə vasitəsidir*; **3.** keçirici (*səs, işıq və s.*)

vehicular [vəˈhıkjulə^r] *adj* **1.** avtomobil, maşına aid olan; ~ **inspection** maşına / avtomobilə texniki baxış; ~ **tunnel** avtomobil yolu üçün tunel; *The road is closed to vehicular traffic Yol avtomobil hərəkəti üçün bağlıdır*; **2.** daşıma, avtomobil nəqliyyatına aid olan; ~ **transport** daşıma / avtomobil nəqliyyatı

veil[1] [veıl] *n* **1.** duvaq; tor, tül (*qadın şlyapasına bənd edilən kiçik tor*); **bridal** ~ gəlinlik duvağı; **2.** örtük, çadra; **3.** örtük; pərdə; **cloud** ~ bulud pərdəsi / örtüyü; **a** ~ **of mist** duman örtüyü; **4.** *məc.* maska; bəhanə, pərdə; **under the** ~ **of** *smth.* bir şeyin bəhanəsi ilə; **the** ~ **of religion** din pərdəsi altında

veil[2] [veıl] *v* **1.** duvaqla örtmək; bürümək, örtmək; *A thin mist veiled the hill Nazik duman dağı bürüdü / örtdü*; **to** ~ **oneself** çadra örtmək; **2.** gizlətmək, maskalamaq; **to** ~ *one's* **purpose** məqsədini gizlətmək

veiled [veıld] *adj* **1.** duvaqla / çadra ilə örtülmüş; **a** ~ **Muslim woman** çadra örtmüş müsəlman qadını; **2.** gizli, maskalanmış; ~ **hostility** / **love** gizlədilmiş düşmənçilik / məhəbbət; **3.** dumanlı; ~ **passage** dumanlı hissə (*kitabda*)

vein [veın] *n* **1.** *anat.* vena; **2.** qabiliyyət, meyl, istedad, bacarıq; **a** ~ **of humour, a humorous** ~ yumor qabiliyyəti; **a** ~ **of cruelty** qəddarlıq meyli; **3.** ruh, ton, üslub; **to speak in a serious** ~ ciddi tonla danışmaq; **4.** *bot.* damar (*yarpaqda*)

veined [veınd] *adj* **1.** damarlı (*əl və s.*); **2.** damarlı, naxışlı (*mərmər və s.*)

veinous [ˈveınəs] *adj* **1.** damarlı; ~ **hands** damarlı əllər; **2.** vena; ~ **blood** vena qanı

veiny [ˈveını] *adj* naxışlı, damarlı (*mərmər, oduncaq və s. haq.*)

velar [ˈvi:lə^r] *adj fon.* damaqarxası; ~ **sounds** damaqarxası səslər

velocity [vıˈlɒsətı] *n* **1.** sürət; **initial** ~ başlanğıc sürət; **the** ~ **of light** / **of sound** / **of wind** işığın / səsin / küləyin sürəti; **2.** tezlik, sürət; **to act with the** ~ **of thought** fikir sürəti ilə hərəkət etmək

velodrome [ˈvi:lədroum] *n* velodrom

velour [vəˈluə^r] *adj* velur; **a** ~ **coat** / **hat** velur palto / şlyapa

velvet[1] [ˈvelvıt] *n* **1.** məxmər; **2.** *məc.* zəriflik, incəlik, yumşaqlıq; **the** ~ **of her skin** onun dərisinin zərifliyi / yumşaqlığı

velvet[2] [ˈvelvıt] *adj* **1.** məxmər, məxmərdən tikilmiş; **a** ~ **dress** məxmər / məxmərdən tikilmiş paltar; **2.** *məc.* zərif, incə, yumşaq; ~ **skin** zərif / yumşaq dəri

velvety [ˈvelvıtı] *adj* **1.** məxmər, məxməri, məxmər kimi; **2.** tünd (*rəng haq.*)

venal [ˈvi:nl] *adj* satqın, pula satılan; ~ **politicians** satqın siyasətçilər; ~ **voters** pula satılan seçicilər

venality [vi:ˈnælıtı] *n* satqınlıq; rüşvətxorluq, korrupsiya

vendetta [venˈdetə] *n* qan intiqamı / davası

vending-machine [ˈvendıŋməˌʃi:n] *n* ticarət avtomatı

vendor [ˈvendə^r] *n* satıcı; **street** ~**s** küçə satıcıları

veneer[1] [vəˈnıə^r] *n* **1.** şpon, birqatlı faner; **2.** kərpic üzlük; **3.** xarici parıltı / sığal

veneer[2] [vəˈnıə^r] *adj* faner; **a** ~ **clipper** faner qayçısı; **a** ~ **dryer** faner qurudan, faner qurutmaq üçün cihaz

veneer[3] [vəˈnıə^r] *v* fanerləmək, üzünə faner çəkmək

venerable [ˈvenərəbl] *adj* **1.** möhtərəm, hörmətli, hörmətəlayiq; **a** ~ **old man** hörmətli / hörmətəlayiq qoca kişi / adam; **2.** qədim, müqəddəs; ~ **ruins** qədim xarabalıqlar

venerate [ˈvenəreıt] *v* **1.** hörmət etmək / bəsləmək, ehtiram göstərmək; **to** ~ **old traditions** qədim adətlərə hörmət etmək; **2.** baş əymək; **to** ~ **great men** böyük adamların qarşısında baş əymək

veneration [ˌvenəˈreıʃn] *n* hörmət, ehtiram; baş əymə, pərəstiş; **to have** ~ **to** *smb.* / *smth.* bir kəsə / bir şeyə hörmət bəsləmək; **the** ~ **of images** bütlərə / sənəmlərə pərəstiş etmə

venerator [ˈvenəreıtə^r] *n* hörmət / pərəstiş edən adam; ~ **of tradition** ənənəyə hörmət edən / bəsləyən adam

venereal [vıˈnıərıəl] *adj tib.* zöhrəvi; ~ **disease** zöhrəvi xəstəlik

vengeance [ˈvendʒəns] *n* (**on, upon**) intiqam, qisas; **to take** / **to inflict** ~ **on** / **upon** *smb.* **for** *smth.* bir şeyə görə bir kəsdən intiqam / qisas almaq

vengeful [ˈvendʒfl] *adj* qisas, intiqam; ~ **weapon** qisas / intiqam silahı

venial [ˈvi:njəl] *adj* bağışlana bilən, bağışlanası, keçilən, xırda, cüzi (*günah, səhv haq.*); ~ **sin** bağışlana bilən / bağışlanan / keçiləsi günah

venom [ˈvenəm] *n* **1.** zəhər (*adət. heyvanlarda*); **2.** *məc.* hirs, acıq, qəzəb

venomous [ˈvenəməs] *adj* **1.** zəhərli; ~ **snake** / **spider** / **plants** zəhərli ilan / hörümçək / bitkilər; **2.** *məc.* acıqlı, hirsli, kinli, zəhərli; ~ **tongue** zəhərli dil

venous [ˈvi:nəs] *adj* vena; ~ **blood** vena qanı

vent[1] [vent] *n* **1.** *tex.* hava qapağı; **2.** nəfəslik, buxarkeş; ventilyasiya deşiyi; **3.** ifadə, ifadə etmə; **to give** ~ **to** *one's* **feelings** hisslərini ifadə etmək

vent[2] [vent] *v* **1.** deşiyi doldurmaq / tutmaq (*bir şeylə*); **2.** buraxmaq (*tüstü və s.*); püskürmək; **3.** izhar etmək, söyləmək; **to** ~ *one's* **feelings** öz hisslərini izhar etmək; **to** ~ *one's* **anger on** *smb.* acığını bir kəsin üstünə tökmək

ventage [ˈventıdʒ] *n* **1.** deşik, dəlik; **2.** nəfəslik, buxarkeş (*buxarıda*); **3.** *mus.* yan deşik (*nəfəsli musiqi alətlərində*)

venter [ˈventə^r] *n* **1.** ana bətni; doğma ana; **brothers** / **sisters of the same** ~ doğma qardaşlar / bacılar; **2.** *anat., zool.* qarın, qarıncıq

ventilate [ˈventıleıt] *v* **1.** havasını təmizləmək / dəyişmək; havaya vermək; **2.** baca qoymaq; **3.** müzakirə etmək, aydınlaşdırmaq, izah etmək; **to** ~ **certain subjects** müəyyən məsələləri müzakirə etmək; **4.** demək, bildirmək, aşkar etmək; **5.** sovurmaq (*taxıl*)

ventilation [ˌventıˈleıʃn] *n* **1.** ventilyasiya, havanı dəyişmə (*otaqda, evdə*); **2.** müzakirə (*xüs. açıq*); **questions calling for** ~ müzakirə tələb edən məsələlər

ventilator [ˈventıleıtə^r] *n* ventilyator

venture[1] [ˈventʃə^r] *n* **1.** təhlükəli fikir / niyyət; avantüra, fırıldaq; **to run the** ~ riskə getmək, risk etmək; **to decline a** ~ təhlükəli fikirdən əl götürmək / çəkmək; **2.** spekulyasiya, alver; ticarət müəssisəsi ◊ **at a** ~ bəxtəbəxt, təvəkkülə; **to shoot at a** ~ təvəkkülə atəş açmaq; **to answer at a** ~ təvəkkülə cavab vermək

venture[2] [ˈventʃə^r] *v* **1.** risk etmək; təhlükə altına qoymaq; **to** ~ *one's* **life** həyatını təhlükə altına qoymaq; **2.** cəsarət / cürət etmək, cürətlənmək; **to** ~ **on an opinion** / **on a protest** fikir söyləməyə / etiraz etməyə cürət etmək

venturous [ˈventʃərəs] *adj* **1.** qoçaq, cəsarətli, qorxmaz; **a** ~ **man** cəsarətli / qorxmaz adam; **2.** təhlükəli, riskli; ~ **crossing** təhlükəli keçid

venue [ˈvenju:] *n* **1.** görüş yeri (*danışıq üçün və s.*); **2.** *hüq.* məhkəmə dairəsi; **3.** *id.* yarış yeri; **to change the** ~ görüş / yarış yerini dəyişdirmək

Venus [ˈvi:nəs] *n* **1.** *astr.* Venera, Zöhrə (*planet*); **2.** *məc.* gözəl, dilbər, sənəm; **3.** sevgi və gözəllik ilahəsi (*qədim Roma əsatirində*)

veracious [vəˈreıʃəs] *adj* **1.** doğru, gerçək; ~ **story** doğru əhvalat; **2.** düz, düzgün, mötəbər; ~ **news** düz / düzgün / mötəbər xəbər

veracity [vəˈræsıtı] *n* doğruluq, gerçəklik, düzlük

veranda(h) [vəˈrændə] *n* veranda, şüşəbənd, eyvan, balkon (*üstüörtülü*)

verb[1] [və:b] *n qram.* fel

verb[2] [və:b] *adj qram.* fel; ~ **endings** fel sonluqları

verbal[1] [ˈvə:bl] *n qram.* felin şəxssiz formaları (*məsdər, feli sifət, cerund*)

verbal[2] [ˈvə:bl] *adj* **1.** sözə aid olan, dilcavabı; ~ **niceties** sözün çalarları; ~ **error** söz səhvi; **2.** şifahi; ~ **understanding** şi-

fahi razılaşma / razılıq; **3.** hərfi, hərfi-hərfinə; **~ translation** hərfi tərcümə; **4.** *gram.* fel, feli; **~ stem** fel əsası; **~ noun** feli isim

verbalism [ˈvə:bəlizm] *n* pedantlıq, xırdaçılıq; quru rəsmiyyətçilik

verbalist [ˈvə:bəlist] *n* **1.** pedant, xırdaçı; hərfgüdən adam; **2.** leksikanı kamil bilən

verbalize, -ise [ˈvə:bəlaiz] *v* boşboğazlıq / naqqallıq etmək

verbally [ˈvə:bəli] *adv* **1.** şifahi, sözlə; **to explain** ***smth.*** **~** bir şeyi şifahi / sözlə izah etmək; **2.** hərfbəhərf, hərfən; **to translate a letter ~** məktubu hərfbəhərf tərcümə etmək; **3.** ancaq sözdə, formal olaraq

verbatim[1] [vəˈbeitim] *n* stenoqram (*stenoqrafik yazı*)

verbatim[2] [vəˈbeitim] *adj* **1.** hərfi, sözbəsöz, hərfi-hərfinə; **~ translation** hərfi tərcümə; **2.** stenoqrafik

verbatim[3] [vəˈbeitim] *adv* hərfiyyən, eynən, hərfi-hərfinə, nöqtəbənöqtə

verbiage [ˈvə:biidʒ] *n* uzunçuluq, sözçülük; boşboğazlıq

verbose [və:ˈbous] *adj* uzun, uzunçu; **a ~ statement** uzun bəyanat

verbosity [və:ˈbɔsiti] *n* **1.** uzunçuluq, sözçülük; **2.** *pl* boş frazalar

verdant [ˈvə:dnt] *adj* yaşıl; **~ parks / fields** yaşıl parklar / çöllər

verdict [ˈvə:dikt] *n* **1.** *hüq.* hökm, qərar; **arbitral ~** arbitraj qərarı; **2.** nəticə, fikir, rəy; **the popular ~** ictimaiyyətin fikri / rəyi

verdure [ˈvə:dʒəʳ] *n* **1.** yaşıl rəng; **2.** yaşıl bitki

verdurous [ˈvə:dʒərəs] *adj* yaşıl, yaşıllaşan; **~ hills / mountains** yaşıl / yaşıllaşan təpələr / dağlar

verge[1] [və:dʒ] *n* **1.** kənar, qıraq; **the ~ of a road / path** yolun / cığırın kənarı; **2.** *məc.* hədd; **to be on the ~ of** ***smth.*** bir şeyin həddində olmaq; **on the ~ of war** müharibə həddində; **3.** hüdud; sərhəd; **within the ~ of the country** ölkənin sərhədi / hüdudu daxilində; **4.** bordyur

verge[2] [və:dʒ] *v* **(on, upon)** həmsərhəd / yanaşı / qonşu olmaq; *At that point the estate verges on the sea Bu nöqtədə / yerdə malikanə / mülk dənizlə həmsərhəddir*

verifiable [ˈverifaiəbl] *adj* təsdiq olunan / oluna bilən; **~ facts** təsdiq olunan / oluna bilən dəlillər

verification [ˌverifiˈkeiʃn] *n* **1.** yoxlama, nəzarət; tədqiqat; **2.** təsdiq etmə

verify [ˈverifai] *v* **1.** yoxlamaq, nəzarət etmək; **to ~ an account / figures** hesabatı / rəqəmləri yoxlamaq; **2.** təsdiq etmək

veritable [ˈveritəbl] *adj* həqiqi, əsl, xalis; *He is a veritable tyrant O əsl / həqiqi müstəbiddir*

veritably [ˈveritəbli] *adv* həqiqətən, doğrudan da, doğrudan-doğruya

verity [ˈveriti] *n* həqiqət, həqiqilik, doğruluq; **~ and falsity** həqiqət və saxtakarlıq; **the eternal verities** əbədi həqiqətlər

vermicelli [ˌvə:miˈtʃeli] *n* vermişel, əriştə

vermilion[1] [vəˈmiliən] *n* tünd-qırmızı rəng

vermilion[2] [vəˈmiliən] *adj* tünd-qırmızı

vermin [ˈvə:min] *n top.i.* **1.** parazitlər (*bit, birə, gənə və s.*); **2.** yırtıcılar (*heyvanlar, quşlar*); **3.** ziyanvericilər

verminate [vəˈmineit] *v* qurdlamaq, qurd salmaq

vermination [ˌvə:miˈneiʃn] *n* qurdluluq, qurd salma, qurdlama

verminous [ˈvə:minəs] *adj* **1.** parazitlə dolu, bitli, birəli; **2.** *k.t.* ziyanvericilərlə dolu; **3.** iyrənc, çirkin, çox pis, mənfur

vernacular[1] [vəˈnækjələʳ] *n* **1.** ana dili, milli dil; **our own ~** bizim öz ana dilimiz; **2.** danışıq dili

vernacular[2] [vəˈnækjuləʳ] *adj* **1.** milli, xalq, ana, doğma (*dil haq.*); **2.** yerli; **the ~ languages of India** Hindistanın yerli dilləri; **~ disease** yerli xəstəlik; **3.** danışıq (*dil haq.*), loru (*dil haq.*); **~ Arabic** danışıq / xalq ərəb dili, loru ərəb dili

versatile [ˈvə:sətail] *adj* **1.** hərtərəfli, hərcəhətli; **~ genius** hərtərəfli dahi / dühə; **~ actor** müxtəlif rollarda oynayan aktyor; **2.** qeyri-sabit, dəyişkən; laxlayan; **~ loyalty** dəyişkən / qeyri-sabit sədaqət; **3.** universal, çoxməqsədli; **~ aircraft** *av.* çoxməqsədli təyyarə

versatility [ˌvə:səˈtiləti] *n* **1.** hərtərəflilik, çoxcəhətlilik; **2.** dəyişkənlik, qərarsızlıq

verse[1] [və:s] *n* **1.** misra; **a stanza of six ~s** altı misralı bənd / beyt; **2.** ölçü, vəzn, şer

forması; **3.** beyt, bənd (*şerdə*); **a poem of five ~s** beş beytdən / bənddən ibarət şer; **4.** poeziya, şer

verse[2] [və:s] *v* şer yazmaq; fikrini şerlə demək / ifadə etmək; **to ~** ***one's*** **love** sevgisini şerlə ifadə etmək / demək

versification [ˌvə:sifiˈkeiʃn] *n* **1.** şer üsulu / sənəti; şairlik sənəti; **2.** şer formasına salma

versifier [ˈvə:sifaiəʳ] *n* qafiyəpərdaz

versify [ˈvə:sifai] *v* **1.** şer yazmaq / demək; **2.** şer formasına salmaq (*bədii əsəri*); **to ~ a tale** nağılı şer formasına salmaq

version [ˈvə:ʃn] *n* **1.** mətnin variantı (*tərcümə və ya orijinal*); **the English ~ of the Bible** Bibliyanın ingilis dili variantı; **the original ~** orijinal variant / mətn; **2.** hekayət (*bir şey haq.*); **two ~s of an affair** bir əhvalat haqqında iki hekayət

verso [ˈvə:sou] *n* (*pl* **-os** [-ouz]) **1.** *poliqr.* cüt səhifə; açıq kitabın sol səhifəsi; **2.** tərs / arxa tərəf (*medalda, sikkədə*)

versus [ˈvə:səs] *prep.* **1.** *id.* qarşı; **Dynamo ~ Arsenal** Dinamo Arsenala qarşı; **2.** zidd, əks, müqayisədə, əksinə; **man-made fibres ~ natural fibres** süni lif təbii liflə müqayisədə

vertebra [ˈvə:tibrə] *n anat.* **1.** fəqərə, fəqərə sümüyü; **2.** *pl anat.* onurğa, bel sütunu / sümüyü

vertebral [ˈvə:tibrəl] *adj anat.* onurğa, bel

vertebrata [ˌvə:tiˈbra:tə] *n* **(the ~)** *zool.* onurğalılar, onurğalı heyvanlar

vertebrate[1] [ˈvə:tibrət] *n zool.* onurğalı heyvan; *Mammals are vertebrates Məməli heyvanlar onurğalıdır*

vertebrate[2] [ˈvə:tibrət] *adj* **1.** *zool.* onurğalı; **2.** *məc.* çevik, canlı, zirək, cəld

vertex [ˈvə:teks] *n* **1.** *astr.* zenit; **2.** *riyaz.* təpə; **3.** kəllə, zirvə; **4.** *anat.* əmgək

vertical[1] [ˈvə:tikl] *n* **1.** vertikal, şaquli / dik xətt; **2.:** **the ~** *riyaz.* perpendikulyar

vertical[2] [ˈvə:tikl] *adj* **1.** *riyaz.* perpendikulyar; **~ line** perpendikulyar xətt; **2.** dik, şaquli; **~ cliffs** dik qayalar; **3.** *anat.* əmgək; **~ bone** əmgək sümüyü

verticality [ˌvə:tiˈkæliti] *n* vertikallıq, şaquliik

vertically [ˈvə:tikəli] *adv* vertikal, şaquli, dik

vertiginous [və:ˈtidʒinəs] *adj* başgicəldən, başgicəlləndirən, başgicəlləndirici (*həm də məc.*); **~ height** başgicəlləndirən / başgicəlləndirici yüksəklik

vertigo [və:ˈtigou] *n* (*pl* **-oes** [-ouz]) başgicəllənmə

verve [və:v] *n* həvəs, şövq; yaxlıq, zirəklik; parlaqlıq; qüvvət, güc; **to do** ***smth.*** **with ~** bir şeyi həvəslə / şövqlə etmək

very[1] [ˈveri] *adj* **1.** əsl, həqiqi, tam, mütləq; **the ~ truth** əsl / tam / mütləq həqiqət; **a ~ rogue** əsl / həqiqi fırıldaqçı; *This is the very reverse of the truth Bu, həqiqətin tam əksidir*; **2.** həmin; **the ~ man I saw yesterday** mənim dünən gördüyüm həmin adam / kişi; **3.** ən, lap; **the ~ top / middle / end / beginning** lap kəllə / orta / son / başlanğıc

very[2] [ˈveri] *adv* **1.** çox, artıq, olduqca, dedikcə, son dərəcə; **~ difficult** çox / olduqca / dedikcə / son dərəcə çətin; **2.** xeyli, daha, daha da, çox-çox; *I feel much better today Bu gün mən özümü xeyli / daha da yaxşı hiss edirəm*; **3.** ən, lap; **the ~ first** lap birinci; **the ~ last** ən axırıncı; **the ~ best** ən yaxşı;

◊ **~ good** çox yaxşı

vesical [ˈvesikl] *adj anat.* **1.** sidik kisəsinə aid olan; **2.** qabarıqlı, qabarcıqlı, qabarıq-qabarıq

vessel [ˈvesl] *n* **1.** qab; **measuring ~** ölçü qabı, menzurka (*maye ölçmək üçün dərəcələrə bölünmüş stəkan*); **2.** gəmi; **war ~** hərbi gəmi; **fishing ~** balıq ovu gəmisi; **3.** *anat.* damar; **blood ~** qan damarı

vest[1] [vest] *n* **1.** alt köynəyi; **2.** gödəkcə, jilet; **3.** döşlük; **4.** alt koftası; **5.** xalat (*garğda geyilən*)

vest[2] [vest] *v* **(with, in)** vermək (*hakimiyyət, hüquq və s.*); **to ~ a person with rights** bir kəsə hüquq vermək

vested [ˈvestid] *adj* əsaslandırılmış, qanuni; **~ right** *hüq.* qanuni / şərtsiz hüquq

vestibular [vesˈtibjulə] *adj anat.* vestibulyar; **~ system** vestibulyar sistem

vestibule [ˈvestibju:l] *n* **1.** dəhliz, vestibül; **the ~ of a church / of a hotel** kilsənin / mehmanxananın dəhlizi / vestibülü; **2.** *anat.* dəhliz

vestige [ˈvestɪdʒ] *n* **1.** qalıq, iz; **~s of an earlier civilization** erkən sivilizasiyanın izləri / qalıqları; **2.** hissə, zərrəcik, zərrə; **a ~ of truth** həqiqətin zərrəciyi, bir zərrə həqiqət; *There's not a vestige of truth in the rumour Şayiədə bir zərrə həqiqət yoxdur*

vestigial [ˈvestɪdʒɪəl] *adj* itən, itməkdə olan; **~ traces of an earlier culture** erkən mədəniyyətin itməkdə olan izləri

vestment [ˈvestmənt] *n* geyim, libas, paltar

veteran[1] [ˈvetərən] *n* **1.** veteran; **war ~s** müharibə veteranları; **2.** *amer.* müharibə iştirakçısı; cəbhəçi (*cəbhədə vuruşan və ya vuruşmuş adam*); **~s of World War II** İkinci Dünya müharibəsi iştirakçıları

veteran[2] [ˈvetərən] *adj* **1.** veteran, qoca, döyüşdə sınaqdan çıxmış; **a ~ politician** veteran siyasətçi; **~ teacher** veteran / qoca müəllim; **2.** *amer.* müharibədə iştirak etmiş, tərxis olunmuş (*ordudan*)

veterinary[1] [ˈvetrənrɪ] *n* baytar, baytar həkim

veterinary[2] [ˈvetrənrɪ] *adj* baytar; **~ medicine / science** baytarlıq, baytarlıq elmi

veto[1] [ˈviːtou] *n* (*pl* **-oes** [-ouz]) **1.** veto; **absolute ~** absolyut / tam veto; **suspensory ~** dayandırıcı veto; **to put / to place / to set a ~ on / upon** *smth.* bir şey üzərinə veto qoymaq; **to have the power / the right of ~** veto gücü / hüququ olmaq; **2.** qadağa, yasaq

veto[2] [ˈviːtou] *v* **1.** veto qoymaq (*bir şey üzərinə*); **to ~ a proposal / a bill / a resolution** təklifə / qanun layihəsi / qətnamə üzərinə veto qoymaq; **2.** qadağan / yasaq etmək

vex [veks] *v* **1.** təngə / cana gətirmək, bezdirmək; *His conduct vexes me very much Onun davranışı məni lap təngə gətirir*; **2.** cırnatmaq, özündən çıxartmaq; **to ~ with ridicule** rişxəndlə / məsxərə etməklə özündən çıxartmaq / cırnatmaq; **3.** həyəcana / təlatümə gətirmək (*dalğanı*); **5.** məyus / dilxor etmək; əhvalını pozmaq

vexation [vekˈseɪʃn] *n* **1.** pərtlik, dilxorçuluq; peşmançılıq; **2.** pislik, acılıq; **the little ~s of life** həyatın xırda pislikləri / acılıqları; **3.** *pl* bəhanə, yersiz irad; **constant ~s on the part of the landlord** ev sahibinin aramsız bəhanələri / yersiz iradları

vexatious [vekˈseɪʃəs] *adj* **1.** təəssüflü, təəssüf ediləcək; *It's most vexatious to lose one's train Qatara gecikmək çox təəssüfləndiricidir*; **2.** iztirablı, narahat, zəhlətökən; **~ life** iztirablı / narahat həyat; **~ neghbour** zəhlətökən qonşu; **3.** ağır, məşəqqətli; **~ tax** ağır / məşəqqətli vergi

vexed [vekst] *adj* **1.** mübahisəli, davalı, əngəlli, kəskin; **~ question** mübahisəli / kəskin məsələ; **2.** dilxor, pərt, məyus

via [vaɪə, viːə] *prep* ...-dan, ...-dən, ... vasitəsilə; **from Moscow to London ~ Hamburg** Hamburq vasitəsilə Moskvadan Londona

viable [ˈvaɪəbl] *adj* **1.** yaşamağa qabil / qadir, həyat qabiliyyəti olan; **~ child / foetus** yaşamağa qabil uşaq / döl; **2.** *k.t.* yaxşı cücərən / bitən (*toxum haq.*)

vial [ˈvaɪəl] *n* **1.** şüşə, şüşə qab, flakon, ətir şüşəsi; **2.** sınaq borusu / şüşəsi, şüşə boru; ampula

vibrancy [ˈvaɪbrənsɪ] *n* vibrasiya; titrəyiş, titrəmə

vibrant[1] [ˈvaɪbrənt] *n fon.* cingiltili səs

vibrant[2] [ˈvaɪbrənt] *adj* **1.** titrəyən; əsən; **~ with emotion / with passion** həyəcandan / ehtirasdan titrəyən / əsən; **2.** titrək (*səs haq.*); **3.** canlı, səsli-küylü; **~ streets** canlı / səsli-küylü küçələr

vibrate [vaɪˈbreɪt] *v* **1.** yellənmək; *Palm trees vibrated in the breeze Palma ağacları mehdən yellənirdi*; **2.** *məc.* tərəddüd etmək, qətiyyətsizlik göstərmək; **to ~ between two opinions** iki fikir arasında tərəddüd etmək; **3.** (**with, in, to**) əsmək, titrəmək; **to ~ with joy** sevincdən əsmək / titrəmək; **4.** yellənmək, yırğalanmaq

vibrometer [vaɪˈbrɒmɪtəʳ] *n* vibrometr (ölçən (*cihaz*))

vicarious [vɪˈkeərɪəs, vaɪˈk-] *adj* **1.** vəkalətlə / tapşırıqla hərəkət edən; **~ authority / power** bir kəsin vəkaləti ilə həyata keçirilən hakimiyyət; **2.** başqasının yerinə əziyyət çəkən; **~ punishment** başqasının günahı ucbatından çəkilən cəza

vice[1] [vaɪs] *n* I **1.** qüsur, nöqsan, eyib, çatışmazlıq; *Greed is vice Xəsislik qüsurdur / eyibdir*; **~s of style** üslubun qüsurları; **2.** harınlıq (*atda*); sərtlik (*itdə*)

vice [vaɪs] *n* II *tex.* məngənə; kəlbətin; qısqac; **carpenter ~** dülgər məngənəsi

vice[2] [vaɪs] *v tex.* məngənə ilə sıxmaq

vice-admiral [vaɪsˈædmərəl] *n* vitse-admiral

vice-chairman [ˈvaɪsˈtʃeəmən] *n* (*pl* **-men** [-mən]) sədr müavini

vice-dean [ˈvaɪsdiːn] *n* dekan müavini

vice-president [ˈvaɪsˈprezɪdənt] *n* vitse-prezident

viceroy [ˈvaɪsrɔɪ] *n* canişin, sərdar

vice versa [ˈvaɪsˈvɜːsə] *adv lat.* əksinə, tərsinə

vicinal [ˈvɪsɪnəl] *adj* **1.** qonşu; **2.** yerli, kəndarası; **~ way** kəndarası yol

vicinity [vəˈsɪnɪtɪ] *n* **1.** qonşuluq, yaxınlıq; **~ to the capital** mərkəzə yaxınlıq; **2.** dairə, rayon; ətraf yerlər, ətraf

vicious [ˈvɪʃəs] *adj* **1.** qüsurlu, eyibli; əxlaqsız, pozğun; **~ life** qüsurlu / pozğun həyat; **a ~ person** əxlaqsız / pozğun adam; **2.** zərərli, ziyanlı, xətərli; **~ books** zərərli / xətərli kitablar; **3.** hirsli, kinli, qəzəbli; **~ look** kinli / qəzəbli baxış; **4.** pis, qüsurlu, yaramaz, çirkin; **~ style** pis / qüsurlu üslub; **5.** *d.d.* dəhşətli, dözülməz; **~ headache** dəhşətli / dözülməz baş ağrısı;
◊ **~ circle** çıxılmaz vəziyyət

viciousness [ˈvɪʃəsnɪs] *n* **1.** qüsurluluq, nöqsanlılıq, eyiblilik; **2.** hirs, acıq, kin, qəzəb, bədxahlıq, qərəz, qərəzkarlıq

vicissitude [vɪˈsɪsɪtjuːd; -tuːd] *n* **1.** fanilik, dönüklük; **~ of life** həyatın faniliyi; **~s of fate** bəxtin / taleyin dönüklüyü; **2.** növbələşmə (*gecə və gündüzün, fəsillərin və s.*); **the ~ of the seasons** fəsillərin növbələşməsi

victim [ˈvɪktɪm] *n* qurban; **~s of war** müharibənin qurbanları

victimization, -isation [ˌvɪktɪmaɪˈzeɪʃn] *n* qurban vermə, qurban

victimize, -ise [ˈvɪktɪmaɪz] *v* **1.** əziyyət / əzab vermək, incitmək, üzmək

victor[1] [ˈvɪktəʳ] *n* qalib, qalib gələn, müzəffər

victor[2] [ˈvɪktəʳ] *adj* qalib, müzəffər; **~ troops** qalib / müzəffər qoşun / ordu; **a ~ country** qalib ölkə

victorious [vɪkˈtɔːrɪəs] *adj* müzəffər, yenilməz, basılmaz; **~ troops** yenilməz qoşun / ordu

victory[1] [ˈvɪktərɪ] *n* qələbə; **to declare ~** qələbəni bəyan / elan etmək; **to win the ~** qələbə çalmaq; **to have the ~** qələbə qazanmaq; **decisive ~** həlledici qələbə; **to win a decisive ~ in the election** seçkidə həlledici qələbə qazanmaq

victory[2] [ˈvɪktərɪ] *adj* qələbə; **~ parade** qələbə paradı; **Victory Day** qələbə günü

video[1] [ˈvɪdɪou] *n* (*pl* **-os** [-ouz]) **1.** *d.d.* televiziya; video; **2.** təsvir, şəkil (*televiziyada*)

video[2] [ˈvɪdɪou] *adj* televiziya, televeziyaya aid olan; **~ signal** təsvir siqnalı (*televiziyada*)

vie [vaɪ] *v* rəqabət aparmaq / etmək, yarışmaq; **to ~ with** *smb.* **for** *smth.* bir kəslə bir şey üçün rəqabət aparmaq

Viet-Namese, Vietnamese [ˌvjetnəˈmiːz] *n* vyetnamlı; **the ~** *top.i.* vyetnamlılar

view[1] [vjuː] *n* **1.** görünüş, mənzərə; **a glorious ~** əzəmətli görünüş / mənzərə; **2.** mənzərə, görünüş (*şəkil, portret*); **~s of Paris** Parisin mənzərələri; **3.** görünüş, zahiri cəhət, görünmə; **angle of ~** görünmə bucağı; **in ~ 1)** məqsədilə; **with this in ~** bu məqsədlə / məramla

view[2] [vjuː] *v* **1.** baxmaq; **to ~ a house** evə baxmaq; **to ~ pictures** şəkillərə baxmaq; **2.** qiymətləndirmək; *He views the matter in a different light O bu məsələni başqa cəhətdən qiymətləndirir*; **3.** baxmaq (*filmə, televiziyaya*)

viewpoint [ˈvjuːpɔɪnt] *n* nöqteyi-nəzər, baxış

vigil [ˈvɪdʒɪl] *n* gecə növbətçiliyi / növbəsi; oyaq qalma, yatmama; **to keep ~ over a sick child** xəstə uşağın yanında gecə növbəsi çəkmək / gecəni oyaq qalmaq

vigilance [ˈvɪdʒɪləns] *n* **1.** ayıqlıq, sayıqlıq, ehtiyatlılıq; **police ~** polis sayıqlığı; **2.** *tib.* yuxusuzluq

vigilant [ˈvɪdʒɪlənt] *adj* sayıq, ayıq, diqqətli; **to be ~ against** *smth.* bir şeyə qarşı diqqətli olmaq

vigilantly [ˈvɪdʒɪləntlɪ] *adv* sayıq, sayıqlıqla, ayıq-sayıq

vigor [ˈvɪgəʳ] *n amer.* = **vigour**

vigorous [ˈvɪgərəs] *adj* **1.** güclü, qüvvətli; gümrah, möhkəm; **a ~ root** güclü / möhkəm kök; **a ~ plant** gümrah bitki; **a ~ body** güclü / qüvvətli / gümrah bədən; **2.** canlı, təsirli; **a ~ debate** canlı müzakirə; **~ style** canlı / təsirli üslub

vigour [ˈvɪgəʳ] *n* **1.** güc, qüvvə, qüdrət; **2.** qətiyyət (*hərəkətdə və s.*); qanunauyğunluq

viking [ˈvaɪkɪŋ] *n tar.* vikinq (**1)** *qədim skandinav əsgəri;* **2)** *dəniz quldurı*)

vile [vaɪl] *adj* iyrənc, çox pis, mənfur; **a ~ smell** iyrənc / çox pis iy; **a ~ taste** çox pis / iyrənc dad; **~ weather** iyrənc / çox pis hava; *Bribery is a vile practice Rüşvətxorluq çox pis / iyrənc işdir / hərəkətdir*

vilification [ˌvɪlɪfɪˈkeɪʃn] *n* söyüş, söymə; çirkaba bulama

vilifier [ˈvɪlɪfaɪəʳ] *n* qarayaxa, söyən (*adam*); böhtançı, iftiraçı, şəratan (*adam*)

vilify [ˈvɪlɪfaɪ] *v* söymək, abrını tökmək / almaq; yamanlamaq

villa [ˈvɪlə] *n* villa; **to live in a ~** villada yaşamaq; **to have a ~** villası olmaq

village¹ [ˈvɪlɪdʒ] *n* kənd; **to live in the ~** kənddə yaşamaq

village² [ˈvɪlɪdʒ] *adj* kənd; **a ~ school / church / shop** kənd məktəbi / kilsəsi / dükanı

villager [ˈvɪlɪdʒəʳ] *n* kəndli, kənd əhli / sakini

villain [ˈvɪlən] *n* cani, cinayətkar; yaramaz, alçaq, əclaf; **desperate ~s** təhlükəli canilər / cinayətkarlar

villainous [ˈvɪlənəs] *adj* **1.** alçaq, əclaf, rəzil (*hərəkət haq.*); **2.** dəhşətli, qorxunc, müdhiş (*cinayət haq.*); **3.** çox pis, çirkin, iyrənc, mənfur; *The weather was villainous Hava çox pis / iyrənc idi*

villainy [ˈvɪlənɪ] *n* **1.** cinayət, cinayətkarlıq, canilik; vəhşilik, yırtıcılıq; **2.** ağır cinayət

vindicate [ˈvɪndɪkeɪt] *v* **1.** sübut / təsdiq etmək; **to ~ *one's* veracity / *one's* courage** düzlüyünü / cəsarətini sübut etmək; **2.** müdafiə etmək, qorumaq; **to ~ *one's* honour / *one's* cause** öz şərəfini / işini müdafiə etmək; **to ~ *one's* claim to a privilege** bir şeydə imtiyazını qorumaq; **3.** bəraət vermək / qazandırmaq; təmizə çıxartmaq

vindication [ˌvɪndɪˈkeɪʃn] *n* **1.** sübut, dəlil; **2.** müdafiə, kömək; **3.** təmizə çıxartma, bəraət vermə

vindictive [vɪnˈdɪktɪv] *adj* intiqamçı, kinli, kin saxlayan; **a ~ person** intiqamçı / kin saxlayan adam

vine [vaɪn] *n* **1.** tənək, meynə; **2.** sarılan / sarmaşan bitki

vine-dresser [ˈvaɪnˌdresəʳ] *n* üzümçü, üzüm becərən / yetişdirən

vinegar¹ [ˈvɪnɪgəʳ] *n* sirkə

vinegar² [ˈvɪnɪgəʳ] *v* **1.** sirkəyə / turşuya qoymaq; **2.** sirkə ilə sürtmək

vinegary [ˈvɪnɪgərɪ] *adj* sirkə, turş; **~ smell** sirkə iyi; *This wine tastes vinegary Bu şərab / çaxır sirkə dadır*

vine-leaf [ˈvaɪnliːf] *n* tənək / meynə yarpağı

vineyard [ˈvɪnjəd] *n* üzümlük, tənəklik, üzüm bağı

vintage¹ [ˈvɪntɪdʒ] *n* **1.** üzüm yığımı / dərimi; **2.** müəyyən bir ilin məhsulu olan şərab / çaxır; **3.** yüksək keyfiyyətli / əla şərab

vintage² [ˈvɪntɪdʒ] *adj* **1.** əla, köhnə; **~ wine** əla / köhnə şərab; **2.** köhnəlmiş, köhnə, dəbdən çıxmış; **~ suits** dəbdən çıxmış kostyumlar; **~ plays** köhnə / dəbdən düşmüş pyeslər; **~ cars** köhnə markalı avtomobillər

vintage³ [ˈvɪntɪdʒ] *v* **1.** üzüm yığmaq / dərmək; **2.** üzüm şərabı / çaxırı düzəltmək

vintager [ˈvɪntɪdʒəʳ] *n* üzümyığan, üzümdərən

vintaging [ˈvɪntɪdʒɪŋ] *n* üzüm yığımı / dərimi

vintner [ˈvɪntnəʳ] *n* şərabsatan, çaxırsatan

viola [vɪˈoulə] *n mus.* alt (*musiqi aləti*)

violate [ˈvaɪəleɪt] *v* **1.** təhqir etmək; **to ~ a tomb / a shrine / a church** qəbri / ziyarətgahı / kilsəni təhqir etmək; **2.** pozmaq, tapdalamaq; **to ~ calm** sakitliyi pozmaq; **3.** *id.* qaydanı pozmaq; **4.** zorlamaq (*qızı, qadını*)

violation [ˌvaɪəˈleɪʃn] *n* **1.** təhqir, təhqir etmə, ləkələmə; **the ~ of a sacred place** müqəddəs yeri / ibadətgahı təhqir etmə; **2.** pozma (*müqaviləni və s.*); **the ~ of a treaty** müqaviləni pozma; **3.** *id.* qaydanı pozma; **4.** güc, zor, güc / zor işlətmə; **5.** zorlama (*qızı, qadını*)

violator [ˈvaɪəleɪtəʳ] *n* **1.** pozan (*qayda-qanunu*); **2.** yırtıcı, zalım (*adam*)

violence [ˈvaɪələns] *n* **1.** amansızlıq, şiddət, azğınlıq, quduğanlıq; **~ of passions / of emotions** şəhvətin / hissin azğınlığı; **the ~ of the wind and waves** küləyin və dalğaların azğınlığı; **2.** *zor, güc, zorlama, zorakılıq;* **to use ~** zor / güc işlətmək; **3.** fiziki güc; **to handle *smb.* with ~** bir kəsə qarşı fiziki zor işlətmək (*döymək və s.*); **4.** təhqir (*söz, hərəkətlə edilən*);

◊ **to do ~ to *smth.*** bir şeyi kobudcasına pozmaq (*qanunu və s.*); **to do ~ to *smb.*'s feelings** bir kəsin hisslərini təhqir etmək; **to do ~ to a text** mətni təhrif etmək; **to do ~ to language** dili korlamaq

violent [ˈvaɪələnt] *adj* **1.** qəzəbli, coşğun; şiddətli, bərk; **~ passions** coşğun ehtiraslar; **~ controversy** şiddətli mübahisə; **2.** bərk, azğın, kəskin, şiddətli; **~ storm / wind / earthquake** bərk tufan / külək / zəlzələ; **3.** zoraki; **~ death** zoraki ölüm; **4.** ehtiraslı, qızğın; **~ speech** ehtiraslı / qızğın nitq; **5.** çılğın; **a ~ man** çılğın adam

violet¹ [ˈvaɪəlɪt] *n* **1.** *bot.* bənövşə; **2.** bənövşəyi rəng

violet² [ˈvaɪəlɪt] *adj* bənövşə; bənövşəyi; **~ smell** bənövşə iyi

violin [ˌvaɪəˈlɪn] *n* skripka;

◊ **to play first ~** aparıcı / əsas rol oynamaq

violinist [ˈvaɪəlɪnɪst] *n* skripkaçı, skripka çalan

violin-maker [ˌvaɪəˈlɪnˌmeɪkəʳ] *n* skripka ustası, skripka qayıran usta

violoncellist [ˌvaɪələnˈtʃelɪst] *n* violonçelist, violonçel çalan

violoncello [ˌvaɪəˈlənˈtʃelou] *n mus.* violonçel

viper [ˈvaɪpəʳ] *n* **1.** *zool.* gürzə (*ilan*); **2.** *məc.* ilan, gürzə, ətiacı (*adam*)

virago [vɪˈrɑːgou] *n* deyingən kobud qadın, ifritə

virgin¹ [ˈvəːdʒɪn] *n* bakirə qız

virgin² [ˈvəːdʒɪn] *adj* **1.** bakir, əl dəyməmiş; **2.** toxunulmamış, təmiz, xam; **~ snow** təmiz / toxunulmamış qar; **~ forest** xam / baltadəyməmiş meşə; **~ soil / land** xam torpaq

virginhood [ˈvəːdʒɪnhud] *n* bakirəlik, bakirlik

virginity [vəːˈdʒɪnɪtɪ] *n* **1.** qızlıq, bakirəlik; **to keep *one's* ~** qızlığını / bakirəliyini saxlamaq; **to lose *one's* ~** qızlığını / bakirəliyini itirmək

virile [ˈvɪraɪl] *adj* **1.** kişi; **~ strength** kişi gücü / qüvvəsi; **~ courage** kişi cəsarəti / igidliyi; **2.** kişiləşmiş, yetişmiş, cinsi əlaqə yaşına çatmış; **3.** cəsarətli, qoçaq, igid

virility [vɪˈrɪlɪtɪ] *n* **1.** kişilik, cinsi əlaqəyə girmə bacarığı (*kişilərdə*); cinsi əlaqə imkanı / qabiliyyəti; **2.** cəsarət, igidlik, mətanət; **political ~** siyasi cəsarət

virtual [ˈvəːtʃuəl] *adj* **1.** faktiki, həqiqi, gerçək; **~ rulers of a country** ölkənin həqiqi başçıları; **2.** mümkün, mümkün olan; güman edilən; **~ length** güman edilən uzunluq (*yol və s. haq.*); **3.** xəyali, əsli olmayan

virtuality [ˌvəːtʃuˈælɪtɪ] *n* **1.** mahiyyət, məğz, mətləb, məna; **2.** mümkünlük, ehtimal

virtually [ˈvəːtʃuəlɪ] *adv* həqiqətən, həqiqətdə, əslində, mahiyyətcə; **~ powerless** həqiqi hakimiyyəti / ixtiyarı olmayan

virtue [ˈvəːtʃuː] *n* **1.** yaxşılıq, ləyaqət, məziyyət; **2.** əxlaq, ədəb qaydaları; **the path of ~** xeyirxahlıq yolu; **3.** əxlaq, ismət, təmizlik, bəkarət; **a woman of ~** əxlaqlı / ismətli qadın; **4.** ləyaqət, məziyyət, üstünlük; **~s and shortcomings** məziyyətlər və çatışmazlıqlar; **5.** güc, təsir; **the ~ of a medicine** dərmanın təsiri; *There is no virtue in such medicine Belə dərmanların heç bir təsiri yoxdur;*

◊ **by ~ of agreement** müqavilənin gücü ilə; **to succeed by ~ of *one's* authority / of *one's* influence** öz nüfuzu ilə / təsiri ilə müvəffəqiyyət qazanmaq

virtued [ˈvəːtʃuːd] *adj* **1.** xeyirxah, səxavətli, comərd; **2.** güclü, qüvvətli, təsirli

virtueless [ˈvəːtʃuːlɪs] *adj* **1.** təsirsiz, faydasız (*dərman və s. haq.*); **2.** əxlaqsız, pozğun

virtous [ˈvəːtʃuəs] *adj* **1.** xeyirxah, səxavətli, yaxşı; *A virtuous wife is a crown to her husband (Bibliya) Xeyirxah / Yaxşı / Səxavətli arvad kişinin başının tacıdır;* **2.** əxlaqlı, ismətli, təmiz (*qadın haq.*); **3.** güclü, təsirli, effektli; **~ herbs** müalicə otları; **4.** sehrli; **the ~ glass** sehrli güzgü

virtuosity [ˌvɜːtʃuˈɒsɪtɪ] *n* virtuozluq, böyük ustalıq / sənətkarlıq

virulence [ˈvɪrələns] *n* **1.** zəhərlilik, zəhərin gücü; **2.** hirs, acıq, kin, qəzəb; **to attack** ***smb.*** **with ~** bir kəsə qəzəblə hücuma keçmək

virulent [ˈvɪrələnt] *adj* **1.** təhlükəli, qorxulu (*xəstəlik və s. haq.*); **2.** öldürücü, məhvedici; **~ poison** öldürücü / məhvedici zəhər; **3.** hirsli, acıqlı, qəzəbli, kinli; **~ tongues** dedi-qoduçular, söz gəzdirənlər, böhtançılar; **4.** *tib.* yoluxucu (*xəstəlik haq.*)

virus[1] [ˈvaɪərəs] *n tib.* virus; **to transmit a ~** virus keçirmək

virus[2] [ˈvaɪərəs] *adj* **1.** virus; **~ disease** virus xəstəliyi; **2.** virus (*kompyuterdə*)

visa [ˈviːzə] *n dip.* viza; **entry / exit ~** daxil olma / getmə vizası

visage [ˈvɪzɪdʒ] *n* **1.** sifət, sifətin ifadəsi; **2.** üz, görünən tərəf (*ayın*)

vis-a-vis [ˈviːzaːˈviː] *prep* **1.** üz-üzə, qarşı-qarşıya; **2.** .. müqayisədə; **USA policy ~ France** Fransa ilə müqayisədə ABŞ-ın siyasəti; **3.** qarşısında; **to be responsible ~ *smb.*** bir kəsin qarşısında məsuliyyət daşımaq

viscera [ˈvɪsərə] *n pl* **1.** içalat; **2.** *anat.* daxili orqanlar

visceral [ˈvɪsərəl] *adj anat.* daxili orqanlara aid olan; **~ cavity** gövdə boşluğu

viscose [ˈvɪskous] *n toxuc.* viskoz (*süni ipək*)

visibility [ˌvɪzɪˈbɪlɪtɪ] *n* görünüş sahəsi; **poor ~** pis / zəif görünüş sahəsi / dairəsi

visible [ˈvɪzəbl] *adj* **1.** görünən, gözlə görünə bilən; **~ to the naked eye** adi gözlə görünə bilən; **~ by the help of a telescope** teleskop vasitəsilə görünə bilən; **2.** aydın, açıq-aydın

visibleness [ˈvɪzəblnɪs] *n* **1.** iti görmə; **2.** aşkarlıq, aydınlıq, şübhəsizlik

visibly [ˈvɪzəblɪ] *adv* açıq-aydın, açıqdan-açığa; *He was visibly annoyed O açıq-aydın əsəbiləşmişdi*

vision [ˈvɪʒn] *n* **1.** görmə; *The organ of vision is the eye Görmə orqanı gözdür*; **2.** qabağı / gələcəyi görmə; fərasət, bəsarət, gözüaçıqlıq; **a man of ~** gözüaçıq; **3.** arzu, istək; **~s of power / of wealth / of fame** qüdrət / var-dövlət / şöhrət arzusu; **4.** təxəyyül; **the ~ of a poet** şairin təxəyyülü; **5.** təsəvvür; **the ~ of the world** dünya haqqında təsəvvür

visionary[1] [ˈvɪʒənrɪ] *n* **1.** xəyalpərəst (*adam*); **2.** mistik, sufi

visionary[2] [ˈvɪʒənrɪ] *adj* **1.** xəyali, uydurma, qeyri-real; **~ world** xəyali / uydurma dünya; **~ happiness** qeyri-real xoşbəxtlik; **2.** həyata keçirilməsi mümkün olmayan; **~ schemes** həyata keçirilməsi mümkün olmayan planlar

visit[1] [ˈvɪzɪt] *n* **1.** vizit, səfər; yoluxma; **mutual / reciprocal ~s** *dip.* qarşılıqlı vizitlər / görüşlər; **goodwill ~** *dip.* xoşməramlı görüş / vizit; **to make / to pay a ~** baş çəkmək, görüşə gəlmək; **to make a ~ to a patient** xəstəyə baş çəkmək; **to pay a ~ to the President** prezidentin görüşünə getmək; **2.** getmə; **a ~ to a museum / to a theatre** muzeyə / teatra getmə

visit[2] [ˈvɪzɪt] *v* **1.** baş çəkmək, qonaq gəlmək; **to ~ a neighbour / an old friend / a sick person** qonşuya / əski dosta / xəstə adama baş çəkmək; *Doctors visit their patients every morning Həkimlər hər səhər xəstələrinə baş çəkirlər*; **2.** getmək; *I want to visit İstanbul Mən İstanbula getmək istəyirəm*; **to ~ foreign countries** xarici ölkələrə getmək

visitation [ˌvɪzɪˈteɪʃn] *n* **1.** baş çəkmə, gətmə, gəlmə; yoxlama; **~ of the sick** xəstəni evdə yoxlama; **2.** rəsmi vizit; **3.** *hüq.* yoxlama, axtarış

visitor [ˈvɪzɪtəʳ] *n* **1.** gələn (*görüşə, tamaşaya və s.*), qonaq; **official ~** rəsmi qonaq; **~s to a museum** muzeyə gələnlər; **2.** müvəqqəti sakin; **summer ~s** yayda bağ evində yaşayanlar.

◊ **~s' book 1)** gələnlərin qeydiyyat kitabı; **2)** qeyd dəftəri (*mehmanxanada*)

visor [ˈvaɪzəʳ] *n* **1.** günlük (*şapka qabağında*); **2.** *tex.* sipər (*zəngərdə, dəbilqədə*)

vista [ˈvɪstə] *n* **1.** görünüş, mənzərə; **2.** xiyaban, alleya; **a long ~ of beech-trees** uzun fıstıq ağacı xiyabanı / alleyası; **3.** qatar, cərgə, sıra (*xatirələrin və s.*); **~s of memory** xatirələr qatarı

visual [ˈvɪʒuəl] *adj* **1.** görmə; **~ organ** görmə orqanı; **2.** vizual, görünən; **~ observation** vizual müşahidə; **3.** əyani; **~ aids** əyani vasitələr

visualization, -isation [ˌvɪʒuəlaɪˈzeɪʃn] *n* **1.** surət, şəkil; təsəvvür etmə (*fikrən*); **~ of thefuture** gələcəyi təsəvvür etmə; **2.** əyanilik, canlılıq; **3.** hiss olunma, gözə çarpma

visualize, -ise [ˈvɪʒuəlaɪz] *v* fikrən təsəvvür etmək

vital [ˈvaɪtl] *adj* **1.** həyat, həyati; **~ force** həyat gücü; **~ principles** həyati prinsiplər; **2.** vacib, əsas; **~ organs** *anat.* həyat üçün vacib / əsas olan orqanlar; *He received several bullet wound but was not hit in any of the vital organs O, bir neçə güllə yarası aldı, lakin həyat üçün vacib olan orqanların heç biri zədələnmədi*; **3.** ən mühüm / vacib / zəruri; **~ interests** ən vacib maraqlar; **~ question** ən mühüm / zəruri məsələ

vitality [vaɪˈtælɪtɪ] *n* **1.** həyat / yaşamaq qabiliyyəti; **~ of seeds** toxumların yaşamaq qabiliyyəti; *An artificial language has no vitality Süni dilin yaşamaq qabiliyyəti olmur*; **2.** enerji, güc, qüvvə

vitamin[1] [ˈvɪtəmɪn; vaɪt-] *n* vitamin; *Orange is rich in vitamin C Portağal C vitamini ilə zəngindir*

vitamin[2] [ˈvɪtəmɪn; vaɪt-] *adj* vitamin; **~ deficiency** vitamin çatışmazlığı

vitiate [ˈvɪʃɪeɪt] *v* **1.** korlamaq, təhrif / xarab etmək; **to ~ the style** üslubu korlamaq; **to ~ literary works** ədəbi əsərləri təhrif etmək; **2.** əxlaqını pozmaq, yoldan çıxartmaq; **3.** *hüq.* saxtalaşdırmaq; **to ~ a will / a contract** vəsiyyəti / sazişi saxtalaşdırmaq

vitiated [ˈvɪʃɪeɪtɪd] *adj* **1.** korlanmış; **~ air** korlanmış hava; **2.** *hüq.* qanuni gücünü itirmiş

vitiation [ˌvɪʃɪˈeɪʃn] *n* **1.** korlama, xarab etmə / olma; təhrif etmə; **2.** əxlaqını pozma, yoldan çıxartma

viticulture [ˈvɪtɪkʌltʃəʳ] *n* üzümçülük

viticulturer [ˈvɪtɪkʌltʃərəʳ] *n* üzümçü, üzüm yetişdirən adam

vivacious [vɪˈveɪʃəs] *adj* sağlam, gümrah

viva-voce[1] [ˈvaɪvəˈvous] *n* şifahi imtahan

viva-voce[2] [ˈvaɪvəˈvous] *adj* şifahi; **~ examination** şifahi imtahan

viva-voce[3] [ˈvaɪvəˈvous] *v* şifahi imtahan götürmək

viva-voce[4] [ˈvaɪvəˈvous] *adv* ucadan, bündürdən; **to speak ~** ucadan danışmaq

vivid [ˈvɪvɪd] *adj* **1.** parlaq; **a ~ flash of lightning** şimşəyin parlaq işığı; **2.** canlı; qızğın; **~ imagination** canlı təsəvvür; **~ interest** qızğın maraq; **3.** aydın, dəqiq; **a ~ reflection in the water** suda aydın əks

vividity [vɪˈvɪdɪtɪ] *n* **1.** parlaqlıq; **2.** aydınlıq, dəqiqlik

vividly [ˈvɪvɪdlɪ] *adv* **1.** parlaq, parlaq surətdə; **2.** aydın, açıq, açıq-aydın

vividness [ˈvɪvɪdnɪs] *n* = **vividity**

vivify [ˈvɪvɪfaɪ] *v* **1.** həyata keçirmək; təzələmək, bərpa etmək; **2.** dirçəltmək; **3.** parlaqlıq vermək

vixen [ˈvɪksn] *n* **1.** tülkü (*dişi*); **2.** ifritə, deyingən qadın

vocabulary [vəˈkæbjələrɪ] *n* **1.** lüğət, sözlük; **2.** leksika; **3.** lüğət ehtiyatı; **passive ~** passiv lüğət ehtiyatı; **rich ~** zəngin lüğət ehtiyatı

vocal[1] [ˈvoukl] *n fon.* sait / cingiltili səs

vocal[2] [ˈvoukl] *adj* **1.** nitq; **~ organs** nitq üzvləri; **2.** şifahi; **~ communication** şifahi məlumat; **3.** qışqırıqçı, çığır-bağır salan; **~ persons** qışqırıqçı / çığır-bağır salan adamlar; **4.** *mus.* vokal; **~ music** vokal musiqi; **5.** *fon.* sait, cingiltili

vocalism [ˈvoukəˈlɪzm] *n dilç.* vokalizm

vocalist [ˈvoukəlɪst] *n* vokalist, müğənni

vocalize, -ise [ˈvoukəlaɪz] *v* **1.** səs çıxartmaq; tələffüz etmək (*sözü*); **2.** oxumaq (*mahnı*); **3.** *fon.* cingiltiləşdirmək

vocation [vouˈkeɪʃn] *n* **1.** (**for, to**) həvəs, meyl; qabiliyyət, istedad; **~ for teaching** müəllimliyə qabiliyyət; **2.** sənət, peşə; **mechanical ~** texniki sənət / peşə

vocational [vouˈkeɪʃnl] *adj* peşə, sənət; **~ training** sənət / peşə təlimi

vocative[1] [ˈvɔkətɪv] *n* **1.** *qram.* çağırış halı; **2.** müraciət forması

vocative[2] [ˈvɔkətɪv] *adj* çağırış; **~ case** çağırış halı

vociferous [vəˈsɪfərəs] *adj* **1.** uca, gur, gurultulu, səs-küylü; **~ protest / complain / demand** gurultulu / səs-küylü etiraz / şikayət / tələb; **2.** gursəsli

vodka [ˈvɔdkə] *n* araq

vogue [voug] *n* **1.** moda, dəb; **to be in ~** modda / dəbdə olmaq; **to become back into ~** yenidən dəbə / moda düşmək

voice[1] [vɔıs] *n* **1.** səs; **rough / sweet / thin ~** kobud / şirin / nazik səs; **to raise *one*'s ~** səsini qaldırmaq; **~ of conscience** vicdanın səsi, **to be out of ~** səsi batmaq; **2.** səda, şırıltı; gurultu; **the ~ of the stream** çayın şırıltısı; **the ~ of the waves / of the sea / of the storm** dalğaların / dənizin / tufanın gurultusu; **3.** *qram.* növ; **active / passive ~** məlum / məchul növ;
◊ **the ~ of Nature** təbiətin səsi / çağırışı; **with one ~** bir səslə

voice[2] [vɔıs] *v* ifadə etmək (*sözlə*), demək, söyləmək; **to ~ *one*'s protest / *one*'s desire / *one*'s hope** narazılığını / arzusunu / ümidini ifadə etmək

voiced [vɔıst] *adj fon.* cingiltili; **~ consonants** cingiltili samitlər

voiceful [ˈvɔısfl] *adj* səsli, gursəsli, ucasəsli; səsli-küylü; **~ sea** səsli-küylü dəniz

voiceless [ˈvɔıslıs] *adj* **1.** səssiz, səsi olmayan (*müğənni haq.*); **2.** *fon.* kar; **~ consonants** kar samitlər

voicelessness [ˈvɔıslısnıs] *n* **1.** səssizlik, dinməzlik; **2.** karlıq; **3.** səsi olmama (*müğənni haq.*)

void[1] [vɔıd] *n* **1.** (**the ~**) boşluq; vakuum; **2.** boş yer, ara, aralıq; **to fill the ~** boş yeri doldurmaq

void[2] [vɔıd] *adj* **1.** boş; **~ space** boş sama; **2.** tutulmamış; **to fall ~** azad olmaq, boş qalmaq (*vəzifə haq.*); **3.** (**of**) məhrum, məhrum edilmiş; -sız, -siz, -suz, -süz; **~ of reason / of sense** mənasız, məqsədsiz; **4.** faydasız, ziyansız, zərərsiz; **5.** *hüq.* qanuni qüvvəsi olmayan, qanuni qüvvəsini itirmiş; **~ contract** qanuni qüvvəsi olmayan müqavilə / kontrakt

void[3] [vɔıd] *v* **1.** *fiziol.* çölə / bayıra çıxmaq; boşaltmaq (*bağırsaqları, sidik kisəsini*); **2.** *hüq.* ləğv etmək

volcanic [vɔlˈkænık] *adj* vulkan, vulkanik; **~ eruption** vulkan püskürməsi; **~ rocks** vulkan süxurları; **~ activity** vulkanik aktivlik

volcano [vɔlˈkeınou] *n* (*pl* **-es**) vulkan

volcanology [ˌvɔlkəˈnɔlədʒı] *n* vulkanologiya

volition [vəˈlıʃn; vou-] *n* **1.** arzu, istək, ixtiyar; **2.** iradə

volitional [vouˈlıʃnəl] *adj* iradə, iradəli; **a ~ person** iradəli adam

volley[1] [ˈvɔlı] *n* **1.** yaylım atəşi; **2.** *şair.* leysan; güclü / şiddətli yağış

volley[2] [ˈvɔlı] *v* **1.** *hərb.* cold atəş açmaq; **2.** yağdırmaq (*ox, daş*)

volleyball [ˈvɔlıbɔːl] *n* voleybol; **to play ~** voleybol oynamaq

volt [voult] *n el.* volt

voltage [ˈvoultıdʒ] *n el.* voltaj

volte-face [ˈvɔltˈfaːs] *n* **1.** *id., hərb.* geriyə dönmə; **2.** *məc.* dönüş, dönüm, dəyişiklik

voltmeter [ˈvoult,miːtəʳ] *n el.* voltmetr

volubility [ˌvɔljuˈbılıtı] *n* **1.** söhbətcillik, uzunçuluq, sözçülük; **2.** rəvanlıq, səlislik

voluble [ˈvɔljubl] *adj* **1.** söhbətcil, uzunçu, boşboğaz, naqqal, çərənçi, çoxdanışan; **2.** rəvan, səlis (*söhbət, şer haq.*)

volubly [ˈvɔljublı] *adv* uzun, uzun-uzadı; **to speak ~** uzun / uzun-uzadı danışmaq

volume [ˈvɔljuːm; -jəm] *n* **1.** cild, tom; **a work in 5 ~s** 5 cildli / tomlu əsər; **2.** həcm; miqdar; **3.** tutum; **the ~ of a cask / of a case** çəlləyin / çamadanın tutumu; **4.** güc, qüvvə, intensivlik; **the ~ of storm** tufanın gücü / intensivliyi; **5.** burum, sütun; **~s of smoke / of vapour** tüstü / buxar burumları

voluminous [vəˈluːmınəs] *adj* **1.** çoxcildli, qalın (*kitab haq.*), **a ~ dictionary** çoxcildli lüğət; **2.** məhsuldar (*yazıçı haq.*); **3.** çox gözəl; **~ hair** çox gözəl saç

voluntarily [ˈvɔləntərılı] *adv* **1.** könüllü, könüllü olaraq; **2.** qəsdən, bilə-bilə; **3.** öz başına, sərbəst

voluntariness [ˈvɔləntərınıs] *n* **1.** könüllülük; **2.** qəsdlə / qərəzlə edilmə

voluntary [ˈvɔləntrı] *adj* **1.** könüllü; **~ army** könüllü ordu; **~ contribution** könüllü ianə; **2.** sərbəst, icbari; **3.** şüurlu; **~ discipline** şüurlu nizam-intizam; **4.** məccani; **a ~ worker** məccani işləyən fəhlə

volunteer[1] [ˌvɔlənˈtıəʳ] *n* **1.** könüllü; **2.** bir işi məccani görən adam

volunteer[2] [ˌvɔlənˈtıəʳ] *adj* **1.** könüllü; **~ army** könüllü ordu; **2.** özü-özündən çıxan; **~ plant** özü-özündən çıxan bitki

volunteer[3] [ˌvɔlənˈtıəʳ] *v* **1.** təklif etmək (*köməyi və s.*); **to ~ to do *smth.*** bir iş görməyə öz köməyini təklif etmək; **2.** öz arzusu / təşəbbüsü ilə etmək; **3.** könüllü getmək (*orduya*)

voluptuary [vəˈlʌptʃərı] *adj* şöhrətpərəst, şöhrət düşkünü

voluptuous [vəˈlʌptjuəs] *adj* **1.** şəhvətpərəst, şəhvət düşkünü; şəhvətli; **2.** qəşəng, gözəl

voluptuously [vəˈlʌptjuəslı] *adv* **1.** ehtirasla, şəhvətlə; **2.** süzgün-süzgün, xumar-xumar; **3.** çox qəşəng / gözəl

vomit[1] [ˈvɔmıt] *n* **1.** qusma, öyümə; **2.** qusuntu; **3.** qusdurucu dərman

vomit[2] [ˈvɔmıt] *v* **1.** qusmaq, qaytarmaq; *He vomited his dinner O, naharını qusdu / qaytardı;* **2.** püskürmək; **to ~ smoke / steam / lava / ashes** tüstü / buxar / lava / kül püskürmək; **3.** *məc.* yağdırmaq; **to ~ insults / curses** təhqirlər / qarğışlar yağdırmaq

vomitive[1] [ˈvɔmıtıv] *n tib.* qusdurucu dərman

vomitive[2] [ˈvɔmıtıv] *adj* qusdurucu, qusduran

voodoo[1] [ˈvuːduː] *n* **1.** cadugərlik, sehrbazlıq, ovsunçuluq; sehr, cadu, ovsun; **2.** cadugər, sehrbaz, ovsunçu; şaman; türkoçarəçi; **3.** həmail, gözmuncuğu

voodoo[2] [ˈvuːduː] *v* ovsunlamaq, cadulamaq

voodooism [ˈvuːduızm] *n* **1.** cadugərlik, ovsunçuluq, şamanlıq; **2.** cadugərliyə / sehrbazlığa inam

voracious [vəˈreıʃəs] *adj* qarınqulu, acgöz; **~ sharks** qarınqulu / acgöz köpək balıqları

voraciously [vəˈreıʃəslı] *adv* acgözlüklə; **to eat / to read ~** acgözlüklə yemək / oxumaq

voracity [vɔˈræsıtı] *n* qarınquluğluq, acgözlük

vortex [ˈvɔːteks] *n* burağan, axın; qasırğa; girdab; **atmospheric ~** atmosfer burağanı / qasırğası; **the ~ of politics** siyasi burulğan

votary [ˈvoutərı] *n* **1.** rahib, rahibə; **2.** (**of**) qızğın tərəfdar; **a ~ of peace** qızğın sülh tərəfdarı

vote[1] [vout] *n* **1.** səsvermə; **secret / open ~** gizli / açıq səsvermə; **~ by (a) show of hands** əl qaldırmaqla səsvermə; **to put to the ~** səsə qoymaq; **2.** həlledici səs; *One man one vote Bir nəfər bir səs (seçkidə);* **to win ~s** səs qazanmaq, çox səs almaq; **3.** *top.i.* verilən səslərin miqdarı; **to carry / to gain all ~s** bütün səsləri qazanmaq / almaq; **4.** səsvermə hüququ; seçki hüququ; *Women have the vote Qadınların səsvermə hüququ var;* **5.** seçki bülleteni; **to cast *one*'s ~ into the urn** bülletenini qutuya salmaq

vote[2] [vout] *v* **1.** səs vermək; **to ~ for / against a proposal** təklifin lehinə / əleyhinə səs vermək; **2.** (**into**) seçmək; **to ~ *smb.* into the chair / into a committee** bir kəsi sədr / komitənin üzvü seçmək; **to ~ into parliament** parlamentə seçmək

voter [ˈvoutəʳ] *n* seçici

voting[1] [ˈvoutıŋ] *n* səsvermə (*proses*), səsə qoyma; **~ for a single candidate / for a list** namizədlərin fərdi şəkildə / siyahı ilə səsvermə

voting[2] [ˈvoutıŋ] *adj* səsvermə, seçki; **~ right** səsvermədə iştirak etmə hüququ; **~ slip** seçici / seçki bülleteni

voting-paper [ˈvoutıŋ,peıpəʳ] *n* seçki bülleteni

vouch [vautʃ] *v* **1.** zamin durmaq / olmaq; **to ~ for *smb.*'s ability to pay** bir kəsin borcu ödəmə qabiliyyətinə zamin olmaq; **2.** bildirmək; *He vouches that he was absent at that time O bildirir ki, o vaxt o orada deyildi;* **3.** təsdiq etmək (*söz, sənədlə*)

vouchee [ˈvautʃiː] *n* **1.** *hüq.* zəmanətçi kimi məhkəməyə çağırılan şəxs; **2.** etibarlı mənbə

voucher [ˈvautʃəʳ] *n* **1.** zamin, zəmanətçi; **2.** *hüq.* şahid; **3.** yazılı şəhadət / zəmanət; arayış; **sick ~** xəstəlik haqqında arayış; **4.** qəbz; **~ for receipt** qəbul edilmə haqqında qəbz; **5.** etibarlı mənbə

vow[1] [vau] *n* and, and içmə; **lovers' ~s** sevənlərin andı; **to break a ~** andı pozmaq; **to keep a ~** anda sadiq qalmaq

vow[2] [vau] *v* and içmək; **to ~ vengeance against *smb.*** bir kəsdən intiqam almaq haqqında and içmək

vowel[1] [ˈvauəl] *n fon.* sait (*səs*)
vowel[2] [ˈvauəl] *adj* sait; ~ **sound** sait səs
voyage[1] [vɔɪdʒ] *n* səyahət (*dəniz və ya hava ilə*); **to go on a** ~ səyahətə getmək (*dənizlə və ya hava ilə*)
voyage[2] [vɔɪdʒ] *v* **1.** səyahətə getmək / çıxmaq (*dənizlə və ya hava ilə*); **2.** üzüb keçmək; **to ~ across the Atlantic** Atlantik okeanını üzüb keçmək
voyager [ˈvɔɪdʒəʳ] *n* **1.** səyyah, səyahətçi; **2.** sərnişin (*gəminin, təyyarənin*)
vulcanic [vʌlˈkænɪk] *adj* **1.** vulkan, vulkanik; **2.** *məc.* alovlu, odlu, hərarətli
vulcanization, -isation [ˌvʌlkənaɪˈzeɪʃn] *n* vulkanizasiya
vulcanize, -ise [ˈvʌlkənaɪz] *v* vulkanizasiya etmək (*rezini*)
vulcanizer, -iser [ˈvʌlkənaɪzəʳ] *n* vulkanizator
vulcanologist [ˌvʌlkəˈnɔlədʒɪst] *n* vulkanoloq
vulcanology [ˌvʌlkəˈnɔlədʒɪ] *n* vulkanologiya
vulgar [ˈvʌlgəʳ] *adj* **1.** vulqar, bayağı; şit, kobud, ədəbsiz, qaba; ~ **manners** ədəbsiz / qaba davranışlar; ~ **expressions** ədəbsiz / qaba / bayağı ifadələr; **a ~ joke** ədəbsiz zarafat; **2.** sadə xalq; ~ **accent** sadə xalq ləhcəsi / danışığı; **3.** xalq, ümumxalq, milli; ~ **sayings** xalq zərbi-məsəlləri; ~ **Latin** xalq / loru latın dili; **4.** geniş yayılmış; ~ **error** geniş yayılmış səhv; ◊ ~ **era** bizim era
vulgarism [ˈvʌlgərɪzm] *n dilç.* **1.** vulqarizm; **2.** vulqarlıq, kobudluq, qabalıq, ədəbsizlik
vulgarity [vʌlˈgærɪtɪ] *n* vulqarlıq, qabalıq
vulgarization, -isation [ˌvʌlgəraɪˈzeɪʃn] *n* vulqarlaşdırma, bayağılaşdırma
vulgarize, -ise [ˈvʌlgəraɪz] *v* vulqarlaşdırmaq, bayağılaşdırmaq
vulgarly [ˈvʌlgəlɪ] *adv* **1.** bayağı, kobudcasına; qabacasına; kobud-kobud, qaba-qaba; **2.** ədəbsizcəsinə, ədəbsiz-ədəbsiz
vulnerable [ˈvʌlnərəbl] *adj* tez inciyən, zəif; ~ **spot** zəif yer / nöqtə
vulpine [ˈvʌlpaɪn] *adj* **1.** bic; **a ~ smile** bic gülüş
vulture [ˈvʌltʃəʳ] *n* **1.** *zool.* keçəl kərkəs (*leş yeyən quşlar*) qrğı; **2.** yırtıcı, vəhşi, quzğun (*adam haq.*)

Ww

W w [ˈdʌbljuː] *n* (*pl* **W's, w's** [ˈdʌbljuːz]) *ingilis əlifbasının 23-cü hərfi*
wacky [ˈwækɪ] *adj amer. jarq.* **1.** səfeh, gicbəsər, dəlisov; qeyri-adi, çox qəribə, ağılsız, düşüncəsiz; **2.** etibarsız, şübhəli; ~ **new** şübhəli xəbər / məlumat
wad[1] [wɔd] *n* **1.** yumaq (*pambıq, yun və s.*); **a ~ of cotton / wool** bir yumaq pambıq / yun; **2.** *d.d.* dəstə, büküm, topa (*pul, sənəd və s.*); **a ~ of money** bir dəstə / paçka pul; *He pulled a wad of money out of his pocket O, cibindən bir dəstə pul / para çıxartdı*; **3.** parça; tikə; çimdik; **a ~ of snuff** bir çimdik burunotu
wad[2] [wɔd] *v* **1.** yumrulamaq, büzməmək, büzüşdürmək; bərk bükmək (*kağızı, pulu və s.*); **2.** pambıq ilə doldurmaq / tıxamaq
waddle [ˈwɔdl] *n* yavaş-yavaş / yırğalana-yırğalana / yanını basa-basa yerimə
wade [weɪd] *v* **1.** keçmək (*dayaz yerdən*); **2.** güc-bəla ilə keçmək (*palçıqdan, qardan və s.*); *He waded through the bushes O, kolluqdan güc-bəla ilə keçdi*; **3.** öhdəsindən gəlmək; aradan qaldırmaq, dəf etmək (*çətinliyi, işini və s.; həm də* **to ~ through**); *The boy waded through the dull book Oğlan maraqsız / cansıxıcı kitabı bir təhər / güc-bəla ilə oxuyub başa vurdu*; **to ~ in / into** baş vurmaq, yüyürərək keçmək, cummaq, şığımaq, üstünə cummaq, atılmaq, tullanmaq; *He waded in and saved the drowning child O, suya tullandı və batan uşağı xilas etdi*
wader [ˈweɪdəʳ] *n* **1.** bataqlıq quşu; **2.** *zool.* vağ (*quş*); **3.** *pl* uzunboğaz bataqlıq çəkməsi
wafer[1] [ˈweɪfəʳ] *n* **1.** nazik vafli (*adət. dondurma üçün*); **2.** surğuc, möhür
wafer[2] [ˈweɪfəʳ] *v* yapışdırmaq; möhürləmək
waff [wɑːf] *n* **1.** çırpma, çalma (*qanad*); **2.** yüngül hərəkət; **3.** əsmə (*külək haq.*), meh, xəfif yel
waft[1] [wɑːft] *n* **1.** çalma (*qanad*); **2.** əsmə (*külək*); **3.** qulağa gələn səs; **4.** iy, qoxu, ətir iyi; ~**s of perfume** ətir iyi
waft[2] [wɑːft] *v* **1.** aparmaq, qovub aparmaq / gətirmək; **2.** sürətlə / bərk getmək (*suda, havada*); **3.** eşidilmək, gəlib çatmaq (*səs və s.*); *A song was wafted to our ears Mahnının səsi qulaqlarımıza gəlib çatdı*; **4.** əsmək (*xəfif yel*)
wag[1] [wæg] *n* I **1.** çalma, çırpma (*qanad*); **2.** bulama (*quyruq*); **with a ~ of the tail** quyruq bulamaqla / bulayaraq
wag[2] [wæg] *v* (**-gg-**) I **1.** çalmaq, çırpmaq (*qanad*); **2.** bulamaq, yelləmək (*quyruq; ə və s.*), silkələmək (*barmaq*); *The dog wagged its tail It quyruğunu buladı*; **3.** *d.d.* çərənləmək; xəbərçilik etmək, söz gəzdirmək; **to ~ one's chin / one's jaws / one's beard** qeybət etmək, çərənləmək; **4.** başı ilə işarə vermək; yırğalamaq (*başı*); ◊ **to ~ one's finger at smb.** bir kəsi barmağı ilə hədələmək; *So the world wags! Dünyanın işləri belədir!*
wage[1] [weɪdʒ] *n* (*adət. pl*) maaş, əmək haqqı (*fəhlənin, qulluqçunun*) *The workers have asked for a wage increase / rise Fəhlələr əmək haqqlarının artırılmasını tələb ediblər*; **a living** ~ yaşayış minimumu, yaşamaq üçün zəruri olan minimum vəsait; **nominal / real** ~**s** nominal / real əmək haqqı
wage[2] [weɪdʒ] *adj* əmək haqqı; ~ **scale** əmək haqqı cədvəli; ~ **labour** muzdlu əmək
wage[3] [weɪdʒ] *v* **1.** aparmaq (*müharibə*), həyata keçirmək; ~ **war against / on a neighbouring country** qonşu dövlətə / ölkəyə qarşı müharibə aparmaq; **2.** mübarizə etmək (*bir şeyin naminə*); **to ~ a campaign against sex discrimination** cinsi ayrı-seçkiliyə qarşı kampaniya / mübarizə aparmaq
wage-claim [ˈweɪdʒˈkleɪm] *n* əmək haqqının artırılması tələbi
wage-cut [ˈweɪdʒˌkʌt] *n* əmək haqqının azaldılması
wage-earner [ˈweɪdʒˌəːnə] *n* **1.** muzdla tutulan işçi, muzdla işləyən fəhlə; **2.** ailəni dolandıran, ailə başçısı
wage-freeze [ˈweɪdʒˌfriːz] *n* əmək haqqının dondurulması
wage-rise [ˈweɪdʒˈraɪz] *n* əmək haqqının artırılması

wager[1] [ˈweɪdʒəʳ] *n* mərc, bahs; **to play / to make a ~** mərc gəlmək; **to win / to lose a ~** mərci udmaq / uduzmaq

wager[2] [ˈweɪdʒəʳ] *v* **1.** mərc gəlmək; **2.** risk etmək, qorxulu işə girişmək; həyatını riskə qoymaq

wage-rate [ˈweɪdʒˌreɪt] *n* əmək haqqı tarifi / cədvəli

wage-work [ˈweɪdʒwɜːk] *n* muzdlu əmək

waggery [ˈwægəri] *n* **1.** dəcəllik, hoqqa; kobud zarafat; **2.** zarafatcıllıq

waggish [ˈwægɪʃ] *adj* **1.** nadinc, dəcəl; şux, oynaq; **2.** zarafatyana

waggle [ˈwægl] *v* **1.** çalmaq, çırpmaq; silkələmək, yırğalamaq; silkələnmək; **to ~ *one's* head** başını yırğalamaq / silkələmək; **2.** axsamaq; axsaya-axsaya yerimək, ayaqlarını sürüyə-sürüyə getmək

waggly [ˈwægli] *adj* laxlayan, tərpənən, möhkəm olmayan

wag(g)on[1] [ˈwægən] *n* **1.** araba; furqon; **2.** təçkə, əl arabası; **3.** *d.y.* vaqon-platforma; **goods ~** yük vaqonu; **4.** *d.d.* uşaq arabası; **5.** vaqonet, kiçik araba;

◊ **to hitch *one's* ~ to a star** ≅ şöhrətpərəstliyə qapılmaq, şöhrətpərəst xəyala qapılmaq; atını göylərə çapmaq; **Wagon** Böyük Ayı bürcü

wag(g)onette [ˌwægəˈnet] *n* uzununa iki oturacaqlı minik / ekipaj

wagon-lit [ˌvægɔnˈliː] *n fr.* yataqlı vaqon

wagtail [ˈwægteɪl] *n* **1.** *zool.* çaydaçapan, daşdöyən

waif [weɪf] *n* **1.** balaca / cılız adam / uşaq; *She's such a poor little waif O elə balaca cılız adamdır ki*; **2.** evsiz-eşiksiz adam; sahibsiz / baxımsız / kimsəsiz uşaq; **3.** yolunu azmış ev heyvanı; **4.** sahibsiz / heç kimə lazım olmayan şey / əşya;

◊ **~s and strays 1)** sahibsiz / kimsəsiz uşaq; sahibsiz heyvan; **2)** tək-tək səpələnmiş / dağınıq əşyalar

wail[1] [weɪl] *n* **1.** fəryad, nalə, fəğan, şivən; **~ (over) *one's* misfortunes** öz acınacaqlı taleyindən fəryad etmə; **2.** uğultu, vıyıltı (*külək haq.*); **~ of the wind** külək vıyıltısı / uğultusu; **3.** oxşama, ağı demə

wail[2] [weɪl] *v* **1.** fəryad / fəğan etmək, nalə / şivən qoparmaq; **2.** vıyıldamaq (*külək*); *The wind wailed Külək vıyıldadı*; **3.** **(over, for, to)** oxşamaq, ağı demək, bir kəsi ağlamaq; *She was wailing for her lost child O, itmiş uşağı üçün ağı deyirdi / şivən qoparırdı*

wailful [ˈweɪlful] *adj şair.* kədərli, qəmli, hüznlü, qüssəli; qəmgin, həzin

wailsome [ˈweɪlsəm] *adj* məlul, həzin, acınacaqlı, yanıqlı, kədərli, qəmgin, qüssəli

wainwright [ˈweɪnraɪt] *n* araba ustası, araba qayıran, arababand

waist [weɪst] *n* **1.** bel, qurşaq; **small ~** nazik / incə bel; *The girl was stripped to the waist Qızı qurşağacan soyundurmuşdular*; **2.** boğum, dar hissə (*skripka və s. haq.*); **3.** *amer.* **1)** korset, döşlük, lifçik (*paltarda*); **2)** düyməsiz uşaq köynəyi; uşaq alt köynəyi; **3)** *amer.* bluzka, qadın koftası

waist-band [ˈweɪs(t)bænd] *n* toqqa, qayış, kəmər, qurşaq, belbağı (*yubka yaxud şalvar üçün*)

waistcoat [ˈweɪskout] *n* gödəkçə, jilet; **sleeved ~** qollu toxunma jilet, iş gödəkcəsi

wait[1] [weɪt] *n* **1.** gözləmə; **two-hour ~** iki saat gözləmə; *We had a long wait for the train Biz qatarı uzun müddət gözlədik*; **2.** *teatr.* fasilə; antrakt; **3.** pusqu; pusma, güdmə;

◊ **to lay ~ for *smb.*** bir kəsə pusqu qurmaq; **to lie in ~ for *smb.*** bir kəsi pusmaq / güdmək

wait[2] [weɪt] *v* **1.** **(for)** gözləmək; *Wait for me, please Zəhmət olmasa, məni gözlə / gözləyin*; *I have been waiting (for) 20 minutes sharp Mən düz 20 dəqiqədir ki, gözləyirəm*; **2.** **(to ~ at / on / upon)** xidmət / qulluq etmək (*kiməsə: stol arxasında*); **to ~ at table** müştərilərə qulluq etmək (*restoranda*); **3.** həmrah olmaq, yanaşı getmək, müşayiət etmək; **to ~ a funeral** tabutu müşayiət etmək, son mənzilə yola salmaq, yar olmaq **(to ~ upon)**; *May success wait upon you Uğur sənə / sizə yar olsun!* **to ~ behind** qalmaq; *Please, wait behind after class today Zəhmət olmasa, bu gün dərsdən sonra qal / qalın*; **to ~ in** evdə qalıb gözləmək: *I waited in all day but the plumber never came Mən bütün günü evdə qalıb gözlədim, lakin su kəməri işçisi gəlib çıxmadı*; **to ~ off** *id.* gücünü yarışın sonuna saxlamaq; **to ~ on / upon** bir kəsə dəymək / baş çəkmək; **to ~ upon** qulluq etmək, baxmaq, xidmət etmək; *Clerks wait upon shoppers Satıcılar müştərilərə / alıcılara xidmət edirlər*;

◊ *Wait and see Baxarıq, Yaşayarıq – görərik*

wait-and-see [ˌweɪtəndˈsiː] *adj* gözləmə; **~ policy** gözləmə siyasəti

waiter [ˈweɪtəʳ] *n* **1.** ofisiant; *Ask the waiter for the bill Ofisiantdan haqq-hesabı soruş / soruşun*; **2.** qəbula / görüşə gələn adam və s.; **3.** podnos, məcməyi, sini

waiting [ˈweɪtɪŋ] *n* **1.** gözləmə; **tedious ~** cansıxıcı / bezikdirici gözləmə; **2.** xidmət, xidmət / qulluq etmə

waiting[1] [ˈweɪtɪŋ] *adj* **1.** gözləyən; **2.** növbədə dayananların siyahısı (*ev almaq üçün və s.*); **to put *smb.* on the ~ list** bir kəsi növbə siyahısına yazmaq / salmaq

waiting-room [ˈweɪtɪŋˌruːm] *n* **1.** qəbul otağı (*həkimin*); **2.** *d.y.* gözləmə otağı / zalı

waitress [ˈweɪtrɪs] *n* qadın ofisiant

waive [weɪv] *v* **1.** *hüq.* hüquqdan / tələbatdan imtina etmək / əl çəkmək; **to ~ a claim / right** iddiasından / hüququndan imtina etmək; *We have decided to waive the tuition fees Biz təhsil haqqından imtina etmək qərarına gəldik*; **2.** müvəqqəti təxirə salmaq / yubatmaq

wake[1] [weɪk] *n şair.* oyaq / yuxusuz qalma, yatmama; ayıqlıq, sayıqlıq; **sleep and ~** ayıq-sayıq yatma

wake[2] [weɪk] *v* **1.** yuxudan oyanmaq / ayılmaq; *She usually wakes (up) early O adətən erkən oyanır*; **2.** yuxudan qaldırmaq / oyatmaq; *The children's shouts woke us out of nap Uşaqların qışqırtısı bizim mürgümüzü qaçırdı / bizi mürgüdən ayıltdı*; **3.** yada salmaq, oyatmaq; doğurmaq, baş qaldırmaq, canlandırmaq (*arzu, xatirə, şübhə və s.*); **to ~ the memories of the past** keçmiş xatirələri oyatmaq / yada salmaq; **4.** oyanmaq, canlanmaq, baş qaldırmaq; *Nature wakes in spring Yazda təbiət oyanır*; **5.** oyaq qalmaq, yatmamaq, yuxusuz qalmaq; **6.** ayılmaq, özünə gəlmək; **to ~ from a stupor** huşu başına gəlmək, ayılmaq; **7.** **(to)** dərk etmək, anlamaq, başa düşmək; **to ~ to danger** təhlükəni dərk etmək / başa düşmək

wakeful [ˈweɪkfl] *adj* **1.** oyaq, yatmayan; **2.** yuxusuz, yuxusu ərşə çəkilən; **to pass a ~ night** yuxusuz gecə keçirmək; **3.** *məc.* ayıq-sayıq, diqqətli, gözüaçıq

waken [ˈweɪkən] *v* **1.** yuxudan oyatmaq / qaldırmaq; **2.** oyanmaq; *She wakened at dawn O, o başdan / sübh çağı oyandı*; **3.** *məc.* oyatmaq, doğurmaq, oyandırmaq (*ümid və s.*); **to ~ hope** ümid doğurmaq; **to ~ a deep concern in people** insanlarda / adamlarda dərin narahatlıq oyatmaq

waking [ˈweɪkɪŋ] *n* **1.** oyanma; yatmama; *She spends all her waking hours of her life caring for others O, bütün oyaq vaxtlarını başqalarının qayğısına qalmağa sərf edir*; **2.** yuxusuzluq, yuxusu ərşə çəkilmə; **nights of ~** yuxusuz gecələr; **eyes red with ~ and weeping** yuxusuzluqdan və ağlamaqdan qızarmış gözlər

wale[1] [weɪl] *n* **1.** şırım, iz (*qamçı zərbəsindən*); **2.** *toxuc.* tikiş, şırıq (*paltarda*), qabarıq zolaq (*parçada*)

wale[2] [weɪl] *v* **1.** zolaq-zolaq etmək, şırım quymaq, zolaqlamaq / zol-zol etmək (*qamçı ilə*); **2.** *toxuc.* parçada qabarıq zolaqlar toxumaq

walk[1] [wɔːk] *n pl* **walks** [wɔːks] **1.** piyada gəzmə, gəzib dolaşma, ayaqseyrinə çıxma; **to have a ~** gəzib dolaşmaq; **to go for a ~** gəzməyə getmək; **to take a ~** gəzmək, ayaqseyrinə çıxmaq; *The baby is learning to walk Uşaq gəzməyi öyrənir*; **2.** gəzinti; **long / short ~** uzun / qısa gəzinti; **morning / evening ~** səhər / axşam gəzintisi; *She's taken the dog for a walk O, iti gəzməyə aparıb*; **3.** yeriş, yeriş tərzi; *I recognized him at once by his walk Mən onu dərhal yerişindən tanıdım*; **4.** addım; **to go at a ~** addım-addım yerimək; **5.** məsafə; **a mile's ~ from here** buradan bir mil məsafədə; *The station's just a ten-minute walk from here Vağzal buradan təxminən on dəqiqəlik məsafədədir*; **6.** gə-

zinti yeri, seyrəngah; *My favourite walk is in the neighbourhood Mənim sevimli gəzinti yerim qonşuluqdadır;* **7.** hasarlanmış yer (*otlaq və s.*);

◊ **a ~ of life** peşə, məşğuliyyət; ictimai vəziyyət; *She has friends from all walks of life Onun müxtəlif peşə sahibləri arasında dostları vardır*

walk² [wɔ:k] *v* **1.** piyada / ayaqla getmək, ayaqseyrinə çıxmaq; *When it's a nice day, I walk to work. Hava yaxşı olanda mən işə piyada gedirəm;* **2.** yerimək, hərəkət etmək / gəzib dolaşmaq / var-gəl etmək; *He was walking up and down the station platform O, dəmiryol stansiyasının platformasında gəzib dolaşırdı / var-gəl edirdi;* **to ~ slowly / steadily** yavaş / aramsız / dayanmadan yerimək; **3.** aparmaq, gəzdirmək, gəzməyə aparmaq, dolandırmaq (*atı, iti və s.*); **4.** zahir olmaq, zühur etmək, görsənmək (*xəyal, kölgə, kabus*); *The ghost walks at midnight Kabus gecə yarısı peyda olur / zühur edir;* **to ~ about** gəzmək, gəzib dolaşmaq, dolaşmaq; *We could hear him all night walking about the room Biz onun bütün gecəni otaqda gəzişməsini eşidirdik;* **to ~ around** dolaşmaq, gəzib dolaşmaq; *I have walked this district for miles around Mən bütün bu rayonu eninə-uzununa gəzib dolaşmışam;* **to ~ away** uzaqlaşmaq, çıxıb getmək; **to ~ away from *smb.* / *smth.*** **1)** bir kəsi / şeyi asanlıqla ötüb keçmək; **2)** bir kəsə / şeyə qalib gəlmək, bir kəsi məğlub etmək; *Tom walked away from all his enemies Tom bütün düşmənlərinə qalib gəldi;* **to ~ away / off 1)** aparmaq, özü ilə aparmaq; *The mother walked the child away Ana uşağını özü ilə apardı;* **2)** uzaqlaşmaq, çıxıb getmək; *He didn't like our attitude and at once walked off O bizim ona olan münasibətimizi xoşlamadı və dərhal çıxıb getdi;* **to ~ away / off with 1)** oğurlamaq, qaçırmaq; *Someone has walked off with my umbrella Kimsə mənim çətirimi oğurlayıb;* **2)** yüngül / asanlıqla qələbə çalmaq / qazanmaq / əldə etmək; *Smith walked away with the match Smit asanlıqla yarışda qələbə çaldı / qazandı;* **to ~ back** geri qayıtmaq; **to ~ in / into 1)** içəri girmək, daxil olmaq; **2)** *məc.* düşmək (*ehtiyatsızlıq ucbatından*); *They set a trap for him and he walked right into it Onlar onun üçün tələ qurdular və o da düz o tələyə düşdü;* **4)** bir kəslə / şeylə toqquşmaq; *She wasn't looking where she was going and walked straight into me O hara getdiyinə baxmırdı və odur ki, mənimlə toqquşdu;* **to ~ on 1)** irəli getmək; **2)** davam etdirmək (*gəzintini*); **to ~ out** çıxıb getmək (*etiraz əlaməti olaraq*); **to ~ out with** gəzmək (*bir kəslə*); **to ~ out on *smb.*** bir kəsi tərk etmək / atmaq / qoyub çıxıb getmək; *He had a row with his wife and just walked out on her O, arvadı ilə savaşdı və onu atıb çıxıb getdi;* **to ~ over 1)** adlayıb / üstündən keçmək; **2)** hesablaşmamaq; pis rəftar etmək; **3)** rəqibini asanlıqla ötüb keçmək, yüngül qələbə qazanmaq (*yarışda və s.*); **to ~ up to *smb.* / *smth.*** **1)** bir kəsə / bir şeyə yaxınlaşmaq; *She walked up to the desk and asked to see the manager O, piştaxtaya / kontorkaya yaxınlaşıb və meneceri görmək istədiyini bildirdi;* **2)** gəzmək, dolaşmaq; *She walked up Oxford Street O, Oksford küçəsi boyunca gəzdi / dolaşdı;* **3)** yuxarı çıxmaq, qalxmaq;

◊ **to ~ in on *smb.*** qəflətən yaxalamaq; heyrətə salmaq; **to ~ out on *smb.*** əkilmək, pis gündə qaçmaq, yayınmaq (*bir kəsdən*); **to ~ the boards** aktyor olmaq; **to ~ on air** ≡ gözü ayağının altını görməmək, sevincdən uçmaq; **to ~ the floor** var-gəl etmək; **to ~ *smb.* round** bir kəsi barmağına dolamaq; **to ~ in golden / silver slippers** ≡ cah-calal içərisində üzmək, çox zəngin olmaq; *Don't run before you can walk* ≡ *Çayı keçməmiş "hop" demə! / Çay gəlməmiş çırmanma*

walker [ˈwɔ:kəʳ] *n* **1.** piyada, yolçu; **2.** *id.* itigedən / itiyeriyən / ayaqdan iti adam

walking [ˈwɔ:kɪŋ] *adj* **1.** piyada gəzən, yeriyən; *It is within walking distance Ora piyada getmək olar;* **2.** *tex.* addımlayan; **~ excavator** addımlayan ekskavator;

◊ **~ corpse** quru cəsəd (*çox arıq adam haq.*); **~ dictionary / encyclopedia** canlı lüğət / ensiklopediya (*hər şeydən məlumatı olan adam*); *She is a walking dictionary / encyclopedia O, canlı ensiklopediyadır,* ≡ *O, bilik dağarcığıdır;* **a ~ part** sözsüz rol

walking-dress [ˈwɔ:kɪŋdres] *n* bayır paltarı (*qadın üçün*)

walking-race [ˈwɔ:kɪŋreɪs] *n* idman yerişi üzrə yarış

walking-shoes [ˈwɔ:kɪŋʃu:z] *n pl.* yeriş ayaqqabısı (*alçaqdabanlı*)

walk-up [ˈwɔ:kˈʌp] *n amer. d.d.* liftsiz ev; **a ~ flat** liftsiz mənzil

walkway [ˈwɔ:kweɪ] *n* geniş gediş-gəliş yolu, geniş piyada yolu; xiyaban, alleya

wall¹ [wɔ:l] *n* **1.** divar; **a stone / brick ~** daş / kərpic divar; **a blank / dead ~** bütöv / qapısız / pəncərəsiz divar; **2.** damba, torpaq bənd; hasar, barı; **3.** *məc.* maneə, əngəl; **~ of partition** uçurum, keçilməz sədd (*insanlar arasında*); *The tidal wave formed a terrifying wall of water Qabaran / Çəkilən dalğalar dəhşətli bir su maneəsi yaratdı;* **4.** *məc.* sıx sıra, səf; **~ of armed men** silahlı adamların sıx sırası / səfi; **~ of fire** şiddətli atəş maneəsi; **5.** *anat.* divar; **the ~s of the heart** ürəyin divarları;

◊ **to bang *one's* head against a brick ~** daşdan pul çıxartmaq, mümkün olmayan şeyi etməyə çalışmaq; **to come / to run up against a brick ~** ≡ oxu daşa dəymək, maneə ilə üzləşmək; **to give *smb.* the ~** yana çəkilmək, yol vermək; **to go to the ~ 1)** müvəffəqiyyətsizliyə uğramaq, uğursuz olmaq, bəxtı gətirməmək; **2)** iflasa uğramaq, sınıq çıxmaq; *The weakest goes / must go to the wall* ≡ *Zəifləri əzişdirirlər; Zəifləri döyürlər; His honour went to the wall Onun namusu / şərəfi ləkələnmişdir, O, rüsvay olmuşdur;* **to push / to drive / to thrust to the ~** divara dirəmək, çıxılmaz vəziyyətə salmaq; **to see through a brick / through a stone / through a mud ~** son dərəcə gözüaçıq olmaq, yerin altını da, üstünü də bilmək, fərasətli olmaq; *Walls have ears Divarların da qulağı var*

wall² [wɔ:l] *v* **1.** divar / hasar / barı çəkmək, hasarlamaq; *He walled his garden O, bağını hasarladı / hasara aldı;* **2.** *məc.* sədd çəkmək, şübhə / inamsızlıq yaratmaq; **to ~ about / in** hasarlamaq, divar arasına almaq; **to ~ off** divarla / hasarla ayırmaq, sədd çəkmək (*həm də məc.*); *He was walled off from his friends by unconquerable shyness Qarşısıalınmaz utancaqlıq onunla dostları arasında sədd yaratmışdı;* **to ~ up** divar arasına qoyub hörmək; kip bağlamaq (*qapını, pəncərəni*)

wallaby [ˈwɔləbɪ] *n zool.* kenquru (*kiçik*)

Wal(l)ach [ˈwɔlək] *n bot.* qarğagözü

wallaroo [ˌwɔləˈru:] *n zool.* kenquru (*iri*)

waller [ˈwɔ:ləʳ] *n* bənna

wallet [ˈwɔlɪt] *n* **1.** bumajnik (*cib kisəsi, portmanat*); **2.** futlyar, qab, çexol, qutu (*alətlər və s. üçün*)

wall-eye [ˈwɔ:laɪ] *n* **1.** *tib.* tilə, ağ (*göz qarasına düşən ağ ləkə*); **2.** tiləli göz, göz qarasına ağ düşən göz; **3.** dombalangöz

wall-eyed [ˈwɔ:laɪd] *adj* **1.** ağ ləkə düşən, tilə gözlü, tiləli; **2.** çopgöz; **3.** dombalangöz (*məs. balıqlar haqqında*); **4.** *çox sərt*, mərhəmətsiz, hiddətli, qəzəbli (*nəzər / baxış haq.*)

wallflower [ˈwɔ:lˌflauə] *n bot.* şəbbu gülü

wallop¹ [ˈwɔləp] *n* **1.** *d.d.* güclü zərbə; **to strike a ~** bərk zərbə vurmaq / endirmək; **2.** səs-küy, gurultu, partıltı, şaqqıltı, gumbultu; **to fall / to go down with a ~** gupultu ilə yıxılmaq / düşmək

wallop² [ˈwɔləp] *v* **1.** *d.d.* bərk vurmaq, güclü zərbə endirmək / vurmaq (*topa, düşmənə və s.*); **2.** *d.d.* darmadağın etmək (*rəqibi*); *We walloped them 6:0 Biz onları 6:0 hesabilə məğlub / darmadağın etdik;* **3.** ağır-ağır addım atmaq, ləngər vura-vura yerimək; **4.** bərk döymək (*ağacla*); *My father used to wallop me if I told lies Mən yalan danışanda atam məni kötəkləyərdi*

walloping¹ [ˈwɔləpɪŋ] *n* **1.** *d.d.* döymə, kötəkləmə, vurma; *She threatened the children with a walloping O, uşaqları döyməklə hədələdi;* **2.** *d.d.* tam / ağır məğlubiyyət; *Our team got a real walloping yesterday Bizim komanda dünən ağır məğlubiyyətə uğradı*

walloping² [ˈwɔləpɪŋ] *adj* **1.** *d.d.* iri, yekə, böyük; *What a walloping lie! Necə də ağ*

yalan) **a ~ collection** böyük kolleksiya; **2.** ağır, ləng; **3.** görkəmli, valehedici; **a new ~ production** valehedici təzə quruluş / tamaşa

wallow[1] [ˈwɔlou] *n* **1.** ağnama, bir böyründən o biri böyrü üstə çevrilmə; **2.** çala, çuxur

wallow[2] [ˈwɔlou] *v* **1.** ağnamaq; bir böyründən o biri böyrü üstə çevrilmək; çapalamaq, çırpınmaq; *Pigs wallow in mud Donuzlar palçıqda ağnayır;* **2.** ağır-ağır / yöndəmsiz yerimək / hərəkət etmək;

◊ **to ~ in money / in luxury** pul / cah-calal içərisində itib-batmaq; **to ~ in grief** dərd-qəmə mübtəla olmaq / batmaq; **to ~ in sin** günaha batmaq, günah içində itib-batmaq / çapalamaq

wall-painting [ˈwɔːl,peıntıŋ] *n* divar rəsmi, divar naqqaşlığı

wall-paper [ˈwɔːl,peıpə] *n* **1.** divar kağızı; **2.** divar qəzeti

wall shelter [ˈwɔːl,ʃeltə] *n hərb.* yeraltı sığınacaq

Wall Street [ˈwɔːlˈstriːt] *n* **1.** Voll-Strit *(ABŞ maliyyə təşkilatlarının – iri bankların, birjaların Nyu-Yorkda yerləşdiyi küçə);* **2.** *məc.* Amerika maliyyə oliqarxiyası

walnut [ˈwɔːlnət] *n* **1.** *bot.* qoz; **2.** qoz ağacı

walnut-tree [ˈwɔːlnət,triː] *n* = **walnut** *(2-ci mənada)*

walrus [ˈwɔːlrəs] *n zool.* morj *(məməli dəniz heyvanı)*

waltz[1] [ˈwɔːls] *n* vals *(rəqs)*; **to ask *smb.* for a ~** bir kəsi valsa dəvət etmək

waltz[2] [wɔːls, wɔːlts] *v* **1.** vals oynamaq; *Will you waltz with me? İcazə ver / verin, səni / sizi valsa dəvət edim;* **2.** oynamaq, atılanıb düşmək *(sevincdən, həyəcandan)*; **3.** *amer. zaraf.* sürümək, aparmaq *(nə isə ağır bir şeyi)*; *He grabbed the child's arm and waltzed him upstairs O, uşağın qolundan yapışdı və onu pilləkənlərlə sürüyə-sürüyə yuxarı apardı;* **to ~ off** yaxalamaq; *The police waltzed him off to jail Polis onu yaxalayıb həbsxanaya apardı*

wamble [ˈwɔmbl] *v dial.* **1.** löngər vurmaq / valay vurmaq / valaylamaq / səndələyə-səndələyə yerimək; **2.** tərpənmək, o yan-bu yana dönmək / çevrilmək, çevirmək, döndərmək *(əşyanı)*; **3.** quruldamaq *(qarın)*

wan[1] [wɔn] *adj* **1.** solğun, rəngi qaçmış; üzgün, tabsız, taqətsiz; *His face was wan and drawn Onun rəngi qaçmış və sifəti darılmışdı;* **a ~ smile** üzgün / yorğun təbəssüm; **2.** *məc.* tutqun, zəif, bozarmış; **~ light** zəif / tutqun işıq; **~ sky** tutqun səma

wan[2] [wɔn] *v* **1.** rəngi qaçmaq, tutqunlaşmaq; taqətsizləşmək; **2.** üzmək, taqətdən salmaq, yormaq; **3.** bozarmaq, tutqunlaşmaq

wand [wɔnd] *n* **1.** nazik çubuq; **2.** dirijor çubuğu; **3.** sehrli çubuq

wander[1] [ˈwɔndəʳ] *n* dolaşma, gəzmə, veyllənmə, avara-avara gəzmə; səyahət etmə, diyarbədiyar gəzmə

wander[2] [ˈwɔndəʳ] *v* **1.** dolaşmaq, gəzmək; veyllənmək / avara-avara gəzmək; səyahət etmək / diyarbədiyar gəzmək; **to ~ in the forest** meşədə dolaşmaq; **to ~ from place to place** sərsəri həyat keçirmək; **to ~ over (*through, about*) the world** bütün dünyanı dolaşmaq / səyahət etmək; **2.** gəzmək, yayılmaq, dolaşmaq *(fikir, xəyal, şayiə və s.)*; *His mind was wandering Onun xəyalı / fikirləri dolaşırdı;* **3.** **(to, from)** *məc.* ayrılmaq, uzaqlaşmaq, fikri yayınmaq; *Don't wander from the point / subject Mövzudan uzaqlaşma / uzaqlaşmayın;* **4.** sərsəmləmək, sayıqlamaq; *His mind is wandering O sərsəmləyir;* **5.** azmaq, yolu itirmək; **to ~ out of *one's* way / off the track / from a path** yolunu azmaq / itirmək; **to ~ from a course** marşrutdan çıxmaq; **6.** burulmaq, qıvrılmaq, getmək *(çay, yol və s.)*; **to ~ about** veyllənmək, dolaşmaq *(məqsədsiz)*; **to ~ away** getmək və yolu azmaq, geri qalmaq *(sürüdən və s.)*; *Some of the sheep have wandered away Bir neçə qoyun sürüdən geri qalmışdı;* **to ~ forth** baş alıb getmək; **to ~ in** azıb gəlmək, təsadüfən içəri girmək; **to ~ off** çıxıb getmək

wandering[2] [ˈwɔndərıŋ] *adj* **1.** dolaşan / veyllənən / avaralanan / gəzən; **~ minstrels** gəzən çalğıçılar *(diyarbədiyar)*; **2.** qıvrılan, burulan *(çay, yol və s. haq.)*

3. *tib. əzan.* **~ kidney** böyrək *(normal yerini dəyişmiş)*

wane[1] [weın] *n* **1.** kiçilmə, incəlmə *(ay haq.)*; **to be on / upon the ~** getdikcə incəlmək / kiçilmək; **2.** azalma, seyrəkləşmə *(meşə)*; **3.** tənəzzül etmə, zəifləmə; *His power is on the wane Onun hakimiyyəti zəifləyir / tənəzzül edir*

wane[2] [weın] *v* **1.** kiçilmək, incəlmək *(ay haq.)*; **2.** azalmaq / əskilmək; zəifləmək / zəif olmaq; **3.** sona çatmaq, qurtarmaq; *The day wanes Gün qurtarır*

wangle [ˈwæŋgl] *v d.d.* **1.** bir şeyi kələklə / aldatma yolu ilə əldə etmək; dilə tutaraq bir şey qoparmaq; *I'll come if I can wangle some money out of my parents Valideynlərimdən bir az pul qopardа bilsəm gələrəm;* **2.** faktları təhrif etmək; **to ~ statistics** statistik məlumatları təhrif etmək

want[1] [wɔnt] *n* **1.** *(adət. pl)* tələbat, istək, arzu; **2.** **(of, for, from)** çatışmamazlıq, ehtiyac; **a ~ of food and medical supplies** ərzaq və tibbi ləvazimat çatışmamazlığı; *The plants died from want of water Bitkilər su çatışmamazlığından məhv oldu;* **~ of appetite** iştahanın olmaması; **3.** ehtiyac, kasıblıq, yoxsulluq; **to live in ~** ehtiyac içərisində yaşamaq

want[2] [wɔnt] *v* **1.** istəmək, arzu etmək; *She wants to learn the Azerbaijan language O, Azərbaycan dilini öyrənmək istəyir;* **2.** tələb etmək, lazım olmaq; *Your hair wants cutting Sənin / Sizin saçını / saçınızı kəsdirmək lazımdır; You are wanted on the telephone Səni / Sizi telefona çağırırlar;* **3.** ehtiyacında olmaq *(bir şeyin)*, lazım olmaq *(bir şey)*; *You want to see a doctor Sənə / Sizə həkimə getmək lazımdır; My shoes want repairing Mənim ayaqqabılarımı təmir etmək lazımdır;* **4.** çatışmamaq; *The book wants three pages at the end Kitabın sonunda üç səhifə çatışmır;* **to ~ in** *d.d.* içəri girmək istəmək; *The dog wants in – it's scratching at the door It içəri girmək istəyir – o, qapını cırmaqlayır;* **to ~ out** *d.d.* bayıra çıxmaq istəmək; *The dog wants out It bayıra çıxmaq istəyir*

want ad [ˈwɔntˈæd] *n amer. d.d.* qısa elan *(qəzetin təkliflər və sorğu hissəsində)*

wantage [ˈwɔntıdʒ] *n* çatışmazlıq

wanting[1] [ˈwɔntıŋ] *adj* **1.** ehtiyacı olan *(bir şeyə)*; bir şeyi olmayan; **~ in initiative** təşəbbüsə ehtiyacı olan; **~ in courtesy** ədəbsiz, hörmətsiz, nəzakətsiz; **~ in skill / experience** bacarığı / təcrübəsi olmayan, bacarıqsız, təcrübəsiz; **2.** çatışmayan, əskik; **a coat with some buttons ~** bir neçə düyməsi əskik olan palto; **3.** giçbəsər, ağıldan kəm, giçtəhər; *He seems to be slightly wanting Məncə, o bir qədər ağıldan kəmdir*

wanting[2] [ˈwɔntıŋ] *prep* -sız, -siz, -suz, -süz; olmadan; **a book ~ a cover** cildsiz kitab

wanton[1] [ˈwɔntən] *adj* **1.** özbaşına, məsuliyyətsiz; mənasız, səbəbsiz; **~ cruelty** səbəbsiz amansızlıq / qəddarlıq; **~ attack** səbəbsiz hücum; **~ insult** səbəbsiz təhqir; **2.** mənfur, çirkin; **~ thoughts** çirkin / mənfur fikirlər; **3.** *şair.* şux, oynaq, şıltaq, öz bildiyini edən; **in a ~ mood** şux / oynaq əhvali-ruhiyyədə; **4.** *şair.* coşğun, gur, şiddətli *(inkişaf, böyümə və s. haq.)*; **~ growth** gur inkişaf; **5.** *məc.* zəngin, qeyri-adi, çox qəribə, qəşəng; **~ speech** qeyri-adi nitq; **~ imagination** zəngin / qeyri-adi təxəyyül; **~ dress** qəşəng / şıq paltar

wanton[2] [ˈwɔntən] *v* **1.** pozğunluq / əxlaqsızlıq etmək; **2.** sıx / gur qol-budaq atmaq, böyümək, şaxələnmək; **3.** puç etmək, israf etmək, səmərəsiz sərf etmək; **to ~ away *one's* life** həyatını puç etmək; **4.** vəhşilik etmək; zor işlətmək

wantonly [ˈwɔntənlı] *adv* **1.** məqsədsiz, mənasızca; **~ wasting time** vaxtı mənasızcasına keçirmə / itirmə; **2.** heç bir səbəb olmadan; **to insult *smb.* ~** heç bir səbəb olmadan bir kəsi təhqir etmək

war[1] [wɔː] *n* **1.** müharibə; **civil ~** vətəndaş müharibəsi; **cold ~** soyuq müharibə; **atomic / nuclear ~** atom / nüvə müharibəsi; **ideological ~** ideoloji müharibə; **to be at ~** müharibə vəziyyətində olmaq; *Azerbaijan and Armenia are at war now İndi Azərbaycan və Ermənistan müharibə vəziyyətindədir;* **~ of extermination** soyqırım müharibəsi; **to go to ~** müharibəyə getmək; **to begin / to declare ~** müharibə

başlamaq / elan etmək; **to win / to lose ~** müharibəni udmaq / uduzmaq; **to wage ~ on** *smb.* bir kəslə müharibə etmək / aparmaq; **Council of War** Hərbi Şura; **Art of War** hərb sənəti; **The First World War, World W. I** Birinci Dünya müharibəsi (1914-1918); **World W. II** İkinci Dünya müharibəsi (1939-1945); **a prisoner of ~** hərbi əsir; **to end ~** müharibəyə son qoymaq, müharibəni qurtarmaq; **to fan / to stir up / to incite ~** müharibəni qızışdırmaq; **2.** mübarizə, düşmənçilik; **~ against illiteracy / disease** savadsızlığa / xəstəliyə qarşı mübarizə; **~ of words** söz güləşdirmə; **to have ~ in** *one's* **heart** ürəyində düşmənçilik hissi bəsləmək

war² [wɔ:] *adj* hərbi, müharibə; **~ budget** hərbi büdcə; **~ criminals** hərbi cinayətkarlar; **~ cripple** müharibə əlili; **~ debts** hərbi borclar; **~ fever** *tib.* qarın yatalağı, tif; **~ focus** müharibə ocağı; **~ seat** hərbi əməliyyatların getdiyi yer; **~ hawk** *amer.* müharibə qızışdıran; **~ honours** döyüşdə fərqlənmə nişanı; **War House** *d.d.* Hərbi Nazirlik; **a ~ prisoner** hərbi əsir; **~ surgery** hərbi sahra cərrahiyyəsi;
◊ **~ to the knife** ölüm-dirim müharibəsi; **private ~** qan düşmənçiliyi; **to carry the ~ into the enemy's country** müharibəni düşmən ərazisinə keçirmək

warble¹ [ˈwɔ:bl] *n* **1.** cəh-cəh, zəngulə (*quş*); **the ~ of a nightingale** bülbülün cəh-cəhi; **2.** səs, cingilti; **the ~ of a telephone** telefon səsi / cingiltisi; **3.** *şair.* şırıltı, şırıltı ilə axma (*bulaq və s. haq.*)

warble² [ˈwɔ:bl] *v* **1.** cəh-cəh vurmaq; nəğmə oxumaq, cikkildəmək (*quş haq.*); **2.** şırıltı ilə axmaq, şırıldamaq (*bulaq və s.*)

warbler [ˈwɔ:blə'] *n* cəh-cəh vuran quş, çalıquşu

war-cry [ˈwɔ:kraı] *n* müharibə çağırışı, müharibə şüarı; şüar

ward¹ [wɔ:d] *n* **1.** palata (*xəstəxanada*); **a children's / maternity / surgical ~** uşaq / doğum / cərrahiyyə palatası; **a public / private ~** ictimai / şəxsi palata; **2.** kamera (*həbsxanada*); **condemned ~** ölüm cəzasına məhkum edilmişlər üçün kamera; **3.** şəhərin inzibati rayonu; **4.** qəyyumluq, himayə; **to be in ~** himayə altında olmaq; **a child in ~** qəyyumluğa götürülmüş uşaq; **a person in ~** himayədə olan şəxs; *The child was made a ward of court Uşaq qəyyumluq məhkəməsinin nəzarətində idi*; **5.** qəyyum; *Everyone was shocked when he married his young ward O öz gənc qəyyumuna evlənəndə hamı sarsıldı*

ward² [wɔ:d] *v* **1.** qabağını almaq, dəf etmək, qaytarmaq (*zərbəni, təhlükəni və s.*); **to ~ off a blow / a danger** zərbəni / təhlükəni dəf etmək; **2.** xəstəxana palatasına yerləşdirmək / qoymaq

warden [ˈwɔ:dn] *n* **1.** rəis, rektor, direktor (*bəzi ingilis kolleclərində*); **The Warden of Merton College, Oxford** Oksfordun Merton kollecinin rektoru; **2.** həbsxana nəzarətçisi / rəisi; **3.** xidmətçi, qulluqçu

warder [ˈwɔ:də'] *n* dustaqxana gözətçisi, zindanban

war-dog [ˈwɔ:dɔg] *n* **1.** *hərb.* xidmət iti; **2.** *məc.* təcrübəli, oddan-alovdan keçmiş əsgər; **3.** *amer.* müharibə qızışdıran, militarist

wardress [ˈwɔ:drıs] *n* dustaqxana gözətçisi / zindanban (*qadın*)

wardrobe [ˈwɔ:droub] *n* **1.** qarderob, paltar şkafı; **convenient ~** əlverişli qarderob; **2.** qarderob otağı, paltar saxlanılan yer

wardrobe mistress [ˈwɔ:droubˈmıstrıs] *n* paltarsaxlayan qadın, qarderobçu

ward-room [ˈwɔ:drum] *n* **1.** *dən.* kayutkampaniya (*gəmidə komanda heyətinin yeyib-içməsi və istirahəti üçün ümumi otaq*); **2.** qarovul otağı

war drum [ˈwɔ:ˈdrʌm] *n* müharibə təbili; müharibəyə çağırış, müharibənin başlanmasını xəbər verən siqnal

ware [wɛə'] *n* **1.** *top.: Tək və cəmdə işlənir.* mal, əmtəə, əşya; **soft ~** parçalar, toxuma mallar; **foreign ~s** xarici mallar; **to display** *one's* **~s** mallarını nümayiş etdirmək / yerləşdirmək; **2.** məmulat, dulusçuluq məmulatı; **silver ~** gümüş məmulatı; **earthen ~** dulusçuluq məmulatı, keramika; **potter's ~** dulusçuluq məmulatı; **iron ~** dəmir məmulatı; **to advertise / to display / to sell** *one's* **~s** məmulatları reklam etmək / nümayiş etdirmək / satmaq

war eagle [ˈwɔ:ˈi:gl] *n zool.* bərkut (*qartal cinsindən yırtıcı quş*)

warehouse¹ [ˈwɛəhaus] *n* **1.** anbar; **customs ~** gömrük(xana) anbarı; **2.** böyük dükan / mağaza, topdansatış dükanı; **~ certificate** *amer.* anbar vəsiqəsi / şəhadətnaməsi

warehouse-keeper [ˈwɛəhaus,ki:pə'] *n* anbardar, anbar sahibi; **~'s certificate / receipt** anbar vəsiqəsi

warfare [ˈwɔ:fɛə'] *n* **1.** *hərb.* müharibə; müharibə aparma qaydası / üsulu; **to conduct ~** döyüş əməliyyatı aparmaq; **bacterial ~** bakterioloji müharibə; **guerilla / nuclear ~** partizan / nüvə müharibəsi; **2.** toqquşma, vuruşma, döyüş, mübarizə

war-god [ˈwɔ:gɔd] *n* müharibə Allahı; Mars, Ares (*yunan əsatirində*)

war-head [ˈwɔ:hed] *n* döyüş başlığı; döyüş cihazının uc hissəsi

warily [ˈwɛərılı] *adv* ehtiyatla, ehtiyatkarlıqla

wariness [ˈwɛərınıs] *n* ehtiyatlılıq, ehtiyatkarlıq, ehtiyat

warlike [ˈwɔ:laık] *adj* **1.** davakar; mübariz; cəngavər; **~ tribe** davakar / cəngavər qəbilə; **~ politicians** mübariz siyasətçilər; **2.** hərbi; **~ equipment** hərbi ləvazimat, hərbi texnika

war-lord [ˈwɔ:lɔ:d] *n* **1.** sərkərdə, qoşun başçısı; **2.** hərbi diktator; iri hərbi sənaye sahibi

warm¹ [wɔ:m] *n d.d.* isitmə, qızdırma; **to have a ~** isinmək, qızınmaq; **to give a ~** isitmək, qızdırmaq; *I must give the milk a warm Südü qızdırmalıyam*

warm² [wɔ:m] *adj* **1.** isti, ılıq, mülayim; **~ milk / coffee** isti / ılıq süd / kofe; **~ day / weather** mülayim / isti gün / hava; **a ~ iron** isti ütü; **a ~ month** isti ay; **~ water** ılıq su; *It was warm but not hot, yesterday Dünən hava isti yox, mülayim idi; I am warm Mənə istidir*; **~ countries** isti ölkələr; **~ clothing / dress** isti paltar; *This sweater is warm enough Bu sviter kifayət qədər istidir*; **2.** *məc.* tez qızışan, tez özündən çıxan; alışıb-yanan; coşan; isinən; **eyes ~ with hatred / indignation** nifrətdən / qəzəbdən alışıb-yanan gözlər; **heart ~ with love** sevgidən coşan ürək; **3.** səmimi, dostcasına, mehriban (*qəbul və s.*); **~ reception** səmimi / mehriban / dostcasına qəbul; **~ meeting** mehriban görüş; **~ heart** həssas ürək; **~ thanks** qızğın təşəkkür; **to be ~ friends** səmimi / mehriban dost olmaq; **~ in manner** xoşrəftar, iltifatlı; *She is a warm person O, mehriban şəxsdir / qadındır*; **4.** ateşin, coşğun, hərarətli, ehtiraslı; **~ imagination** coşğun təxəyyül; **~ blood** dəliqanlı, qızğın, coşğun; **to do** *smth.* **in ~ blood** bir şeyi qızışaraq / düşünmədən / hirslənərək etmək; **to give ~ support to** *smb.* **/** *smth.* bir kəsə / şeyə bərk (ateşin) tərəfdar olmaq; **5.** əsəbi, tünd, tündməcaz, tündxasiyyət, hirsli, tez özündən çıxan; **~ temper** tünd xasiyyət; **to have ~ words with** *smb.* bir kəslə hirsli / əsəbi / kəskin danışmaq; **6.** *rəs.* isti (*rəng haq.*); *Red, yellow and orange are called warm colours Qırmızı, sarı və narıncı isti rənglər adlanır*
◊ **~ language / words** *amer. sl.* yağlı söyüş / sözlər; **to make things ~ for** *smb.* anasından əmdiyini burnundan gətirmək

warm³ [wɔ:m] *v* **1.** qızdırmaq, qızınmaq, isitmək; istiləşmək, istiləndirmək; **to ~** *one's* **hands by the fire** əlini ocaqda qızdırmaq; **2.** isinişmək, ürəyi yatmaq, öyrəşmək (*bir şeyə, bir kəsə*); *I warmed to her immediately Mən dərhal ona isinişdim*; **3.** şövqə gəlmək, qızışmaq, qızmaq; ilhamlandırmaq, ürəkləndirmək, ürəklənmək, ruhlanmaq; *He warmed up as he went on with his speech O danışdıqca şövqə / ilhama gəlirdi*; **to ~** *one's* **heart** ruhlandırmaq, ürəyinə təskinlik vermək, ürəkləndirmək; *He warmed up the audience by telling a few jokes before the show began Tamaşa başlamazdan əvvəl o bir neçə gülməli əhvalat söyləməklə tamaşaçıları canlandırdı*; **to ~ up 1)** isitmək, qızdırmaq, istiləşmək, qızmaq; *Warm up the car before you drive off! Maşını sürməmişdən əvvəl qızdır / qızdırın*; **2)** şövqə gətirmək, ürəkləndirmək, canlandırmaq, ruhlandırmaq, ilhama gətirmək; ruhlanmaq, qızışmaq, qızışdırmaq; **3)** *id.* oynatmaq, tərpətmək, açılışmaq, keyləşməyə qoymamaq (*idmançıların bədənin açılışması üçün etdikləri hərəkətlər*)

warm-blood [ˈwɔːm,blʌd] *n zool.* məməlilər və quşlar

warmer [ˈwɔːmə'] *n* **1.** qrelka (*içinə isti su tökülüb bədənin ağrıyan yerinə qoyulan rezin qovuq və s.*); **2.** qızdırıcı, isidici cihaz;

◊ **bench ~** sərsəri, avara (*parkın skamyasında gecələyən*)

warm-house [ˈwɔːm,haus] *n* istixana, örtülü şitillik, şüşəbənd, oranjereya

warming-pan [ˈwɔːmɪŋˈpæn] *n* qrelka

warmish [ˈwɔːmɪʃ] *adj* istitəhər, bir az isti, ılıq

war-monger [ˈwɔːmʌŋgə'] *n* müharibə qızışdıran

warmth [wɔːmθ] *n* **1.** istilik; mülayimlik; **the ~ of the sun / of the fire** günəşin / ocağın istiliyi; **2.** səmimilik, istiqanlılıq; **pleased with the ~ of his welcome** ona göstərilən səmimi qəbuldan məmnun olan / qalan; **the ~ of his feelings** onun hisslərinin səmimiliyi / istiqanlılığı; **3.** vəcd, şövq, qızğınlıq, coşğunluq (*bir şeyə*); *The matter was taken up with unexpected warmth İşə gözlənilməz bir vəcdlə / coşğunluqla girişdilər*; **4.** isti rənglər

warn [wɔːn] *v* **1.** xəbərdarlıq etmək; *He was warned of the danger Ona təhlükə haqqında xəbərdarlıq edildi; He warned us against pick-pockets O bizə xəbərdarlıq etdi ki, cibgirlərdən qorunaq*; **2.** (**against**) çəkindirmək, saqındırmaq; *The doctor warned him against working too hard Həkim onu çox işləməkdən çəkindirdi*; **3.** qabaqcadan xəbərdar edilmək (*rəsmi şəkildə*); *The guide warned us that it was time to pack out things and be ready for departure Bələdçi bizə xəbərdarlıq etdi ki, şeylərimizi qablaşdırıb yola düşmək üçün hazır olaq*; **4.** (**to, for**) *hərb.* çağırmaq, gəlmək haqqında xəbərdar etmək; **to ~ to a place** bir yerə çağırmaq; *Officers and men were warned for guard Zabitləri və əsgərləri qarovula çağırdılar*

warning¹ [ˈwɔːnɪŋ] *n* **1.** xəbərdarlıq, xəbərdar etmə, saqındırma, çəkindirmə; *He paid no attention to my warnings O mənim xəbərdarlığıma əsla əhəmiyyət vermədi; The enemy attacked without warning Düşmən xəbər vermədən hücuma keçdi*; **2.** işdən getmə / çıxarılma haqqında qabaqcadan edilən xəbərdarlıq; **3.** *hərb.* siqnal, xəbərdarlıq işarəsi

warp¹ [wɔːp] *n* I **1.** deformasiya, əyilmə, qabarma (*rütubətdən, istidən*); *The wood has developed a slight warp Taxtada bir balaca deformasiya / əyilmə baş veribdir*; **2.** *məc.* dəyişiklik; təhrif, səhv mühakimə; **a ~ in** ***smb.*****'s character** bir kəsin xasiyyətində dəyişiklik; **3.** suyun gətirdiyi lil; **4.** *k.t.* bala salma (*heyvanlarda*)

warp [wɔːp] *n* II *toxuc.* əriş, çillə

warp² [wɔːp] *v* **1.** deformasiya olmaq, əyilmək, qabarmaq; şəklini dəyişmək; *The hot sun warped the boards İsti günəş taxtaları qabartdı*; **2.** təhrif etmək, pozmaq, korlamaq, dəyişmək (*nöqteyi-nəzəri, fikri və s.*); *His judgement is warped Onun fikri / mühakiməsi təhrif olunub*; **3.** *k.t.* lillə münbitləşdirmək; **4.** *k.t.* bala atmaq / salmaq (*heyvanlarda*)

war-plane [ˈwɔːpleɪn] *n* hərbi təyyarə, döyüş təyyarəsi

war-proof [ˈwɔːpruːf] *adj* müharibəyə davam gətirməyə qabil

warrant¹ [ˈwɔrənt] *n* **1.** order, vəkalət; **to issue a ~ for** ***smb.*****'s arrest** bir kəsin həbsi haqqında order vermək; **2.** ixtiyar, səlahiyyət; haqq, əsas; *He had no warrant for saying so Onun belə deməyə heç bir ixtiyarı / səlahiyyəti yox idi*; **3.** zəmanət, qarantiya; sübut; təsdiq; *His presence here is a warrant of his sincerity Onun burada olmağı onun səmimiliyinin sübutudur / təsdiqidir*; **4.** *iqt.* vəsiqə, şəhadətnamə; kupon (*zayom, aksiya üçün*); **5.** *hərb.* yüksək unter-ofiser rütbəsi verilməsi haqqında əmr

warrant² [ˈwɔrənt] *v* **1.** bəraət vermək, haqq qazandırmaq, haqlı çıxartmaq; *Nothing can warrant such insolence Bu cür abırsızlığa heç nə haqq qazandıra bilməz*; **2.** zəmanət vermək / etmək, zamin olmaq; *I'll warrant him an honest fellow Onun vicdanlı / namuslu adam olmasına mən zəmanət verərəm*; **3.** *hüq.* hüquq / ixtiyar / səlahiyyət vermək; *The law warrants this procedure Qanun bu cür proseduralara / üsullara yol verir*

warrantable [ˈwɔrəntəbl] *adj* qanuni, yol verilən, mümkün ola bilən

warrantor [ˈwɔrəntɔ'] *n* zaminlik / zəmanət verən şəxs

warranty [ˈwɔrənti] *n* **1.** əsas, haqq; **sufficient ~ for** ***smth.*** bir şey üçün kifayət qədər əsas; **2.** icazə, rəsmi sanksiya; **3.** *tic.* zəmanət, zaminlik; *Can you give me a warranty of quality for these goods? Bu malların keyfiyyəti üçün mənə zəmanət verə bilərsənmi? / bilərsinizmi?*; **to buy a car without a ~** qarantiyasız maşın almaq

warren [ˈwɔrɪn] *n* **1.** dovşanların doğub-törədiyi yer / sahə; dovşan qəfəsi; **2.** *arx.* ov etmə qoruğu; **beasts of ~** qoruq heyvanları; **3.** *məc.* tünlük, basabas; qələbəlik, keçilməsi çətin olan dolanbac küçə; **to lose oneself in a ~ of narrow streets** dolanbac dar küçələrdə yolunu itirmək / azmaq;

◊ **packed like / thick as rabbits in a ~** ≅ qarışqa kimi qaynaşan; ağzına qədər doldurulmuş, çox sıx

warrior [ˈwɔrɪə] *n yaır.* döyüşçü, əsgər; **The Unknown Warrior** Naməlum əsgər

warship [ˈwɔːʃɪp] *n* hərbi gəmi

war-struck [ˈwɔːstrʌk] *adj* müharibə çulğamış (*ölkə haq.*)

wart [wɔːt] *n* **1.** ziyil; **2.** ağac firi (*ağacın, bitkinin gövdəsində olan şiş*);

◊ **to paint** ***smb.*** **with his ~s** bir kəsi olduğu kimi təsvir etmək; **~s and all** çatışmazlıq, çatışmayan cəhət, qüsur

wartime [ˈwɔːtaɪm] *n* müharibə zamanı / vaxtı; **in ~** müharibə vaxtında / zamanında; **~ recollection** müharibə xatirələri

wartwort [ˈwɔːtwɜːt] *n bot.* südləyən (*bitki*)

warty [ˈwɔːtɪ] *adj* ziyilli, ziyillə dolu (*üz və s. haq.*)

war-worn [ˈwɔːwɔːn] *adj* **1.** müharibə nəticəsində əldən düşmüş / zəifləmiş / üzülmüş; **2.** müharibədə köhnəlmiş / sıradan çıxmış (*texnika və s.*); **~ region** müharibə nəticəsində boşalmış / dağılmış / xaraba qalmış rayon

wary [ˈweərɪ] *adj* **1.** ehtiyatlı, diqqətli olan; **to be ~ of** ***smb.*** **/** ***smth.*** bir kəsdən / bir şeydən ehtiyatlanmaq / özünü gözləmək; **to be ~ of giving offence** bir kəsi incitməkdən / bir kəsin xətrinə dəyməkdən qorxmaq; **to be ~ in the choice of words** sözləri seçməkdə ehtiyatlı olmaq; **2.** şübhəli; ehtiyatlı; inanılmaz; **~ look** şübhəli baxış

was [wɔz] (*tam forma*) [wəz], (*zəif forma*) **"to be"** *felinin təkdə pt forması*

wash¹ [wɔʃ] *n* **1.** yuma, yuyunma; *Have a wash and brush up Yuyun / Yuyunun və saçlarını / saçlarınızı dara / darayın*; **2.** (**the ~**) **1)** paltar yuma, yuyulma; **to send clothes to the ~** paltarları yuyulmağa göndərmək; **at the ~** yuyulmağa olma (*paltar haq.*); **2)** *d.d.* dəyişək, tuman-köynək, alt paltarları; **to hang out the ~ to dry** qurumaq üçün dəyişəkləri sərmək / asmaq; *All my shirts are in the wash Mənim bütün köynəklərim yuyulmağa verilib*; **3.** çirkab, çirkab suyu, qab-qacaq suyu, çirkli su; *məc.* qab suyu; *This soup / tea is mere wash Bu sup / çay deyil, saf çirkab suyudur*; **4.** *d.d.* cəfəngiyyat, boşboğazlıq, çərənçilik, çərənçilik etmə, boş-boş danışma; **5.** ləpədöyənin səsi; **the ~ of the waves** sahilə çırpılan dalğaların / ləpədöyənin səsi; **6.** qarqara, yaxalama; **mouth ~** ağzını yaxalamaq; **7.** qum, çınqıl, su ilə və ya küləklə gətirilən torpaq yığını, çöküntülər; **8.** qızıllı qum, tərkibində qızıl olan qum; **9.** bataqlıq, göl-məçə; **10.** *dəm.* yarğan, qobu;

◊ **to come out in the ~** açılmaq, aydınlaşmaq, düzəlmək; *It'll all come out in the wash Hər şey düzələcək, Hər şey açılacaq*

wash² [wɔʃ] *v* **1.** yumaq, yuyunmaq, yuyub təmizləmək; *She washed her hands in hot water O, əllərini isti suda yudu*; **2.** sürtülmək (*parça haq.*), solmamaq (*yuyanda*); *Does this material wash? Bu parça yuyulanda solurmu?, Bu parçanı yumaq olarmı?*; **3.** *məc.* qəbul edilməmək, yaramamaq; tənqid etməyinə dəyməmək; *That theory won't wash O nəzəriyyəni tənqid etməyinə dəyməz*; **4.** çırpmaq, şappıltı ilə dəymək (*dalğa*); **5.** yumaq, yuyub aparmaq (*sahili*); *The sea washes the base of the cliffs Dəniz qayaların dibini yuyur / yuyub aparır*; **6.** dağıtmaq, uçurmaq, yıxmaq; yuyub aparmaq (*su*); *The flood*

washed out the road Sel yolu dağıtdı / yuyub apardı; **7.** tökülmək, daşıb tökülmək, daşmaq; **8.** islatmaq, yuyub təmizləmək; *The dew washes flowers Şeh çiçəkləri yuyur*; **9.** nazik təbəqə ilə / qatla örtmək; **to ~ with varnish** lakla örtmək; **10.** ağartmaq, ağ rəng / boya çəkmək (*tavan, divar və s.*); **to ~ away / off 1)** yumaq, yuyub aparmaq; **to ~ away a car** maşını yuyub təmizləmək; **2)** *məc.* yumaq (*mənəvi cəhətdən*); **to ~ away *one's* sin** günahını yumaq; **to ~ *smth.* down (with *smth.*) 1)** bir şeylə yuyub təmizləmək, yumaq (*şlanqla*); **to ~ down the deck of a ship** gəminin göyərtəsini şlanqla yumaq; *Wash down a car with a hose Maşını şlanqla yu / yuyun*; **2)** üstünə su əndərmək; **3)** bir şeyin üstündən içmək; **to ~ out 1)** yumaq, yuyub təmizləmək; yuyunmaq; **to ~ out a cup / a vase 1)** fincanı / vazanı yuyub təmizləmək; **2)** *məc.* yumaq; **to ~ out an insult in blood** təhqiri qanla yumaq; **3)** başlı-başına buraxmaq, fikir verməmək, baş qoşmamaq (*bir şeyə*); **4)** gücdən / əldən salmaq; **to be ~ ed out, to look ~ed out after illness** xəstəlikdən sonra əldən düşmək / üzülmək; **6)** *d.d.* kəsmək, kəsilmək, müvəffəqiyyətsizliyə uğramaq (*imtahanda, sınaqda*); **7)** yararsız hesab etmək (*hərbi qulluğa*); **8)** solmaq, bozarmaq, getmək (*rəng haq.*); **to ~ over 1)** daşmaq, qıraqlarından tökülmək; **2)** yağdırmaq, üstünə yönəltmək; **to ~ up 1)** yumaq (*qab-qacağı*); *She washed up dishes, glasses, knives, forks after meal Yeməkdən sonra o, nimçələri, stəkanları, bıçaqları, çəngəlləri yudu*; **2)** yuyunmaq; **3)** sahilə atmaq (*bir şeyi*); *Cargo from the wrecked ship was washed up on the shore Qəzaya uğramış gəmidən yük sahilə atılmışdı*;
◊ **to ~ *one's* dirty linen in public** ≡ evin sirrini bayıra çıxarmaq; **to ~ an ass's head / ears** mənasız işlə məşğul olmaq; nahaq yerə çalışmaq; **to ~ *one's* hands** yaxasını kənara çəkmək

washable [ˈwɔʃəbl] *adj* yuyulan, yuyulmağa davamlı, yuyula bilən, solmayan; **~ toys** yuyulan oyuncaqlar; **~ clothes** yuyula bilən paltarlar

wash-and-wear [ˈwɔʃənˈweə'] *n* yuyulub geyilən paltar, yuyulandan sonra ütü tələb etməyən parçadan olan paltar

wash-basin [ˈwɔʃ,beɪsn] *n* əl-üz yuyulan ləyən / tas / çanaq, əlüzyuyan

wash-boiler [ˈwɔʃ,bɔɪlə] *n* paltar qaynatmaq üçün bak

wash-bowl [ˈwɔʃboul] *n* = **wash-basin**

washcloth [ˈwɔʃklɔθ] *n* qab yumaq üçün əski

washed [wɔʃt] *adj* yuyulmuş, təmizlənmiş; **~ clothes** yuyulmuş paltar

washer [ˈwɔʃə'] *n* **1.** paltaryuyan, yuyucu (*fəhlə*); **2.** paltaryuyan maşın

washerman [ˈwɔʃəmən] *n* **1.** paltaryuyan (*kişi*); **2.** yuyucu, yuyan (*fəhlə*)

washerwoman [ˈwɔʃə,wumən] *n* paltar yuyan (*qadın*)

wash-house [ˈwɔʃhaus] *n* **1.** camaşırxana, paltar yuyulan yer; **2.** hamam; duşxana; **3.** *tex.* kömür yuyulan yer

washiness [ˈwɔʃɪnɪs] *n* **1.** duruluq, duru / sulu olma (*sup və s.*); **2.** solğunluq, rəngi qaçmış olma; **3.** ağırlıq (*hava haq.*); **4.** zəiflik; süstlük, keylik, ölüvaylıq (*adam haq.*)

washing[1] [ˈwɔʃɪŋ] *n* **1.** yuma; paltar yuma; *Washing is a chore Paltar yumaq yorucu işdir*; **2.** dəyişək, paltar, ağ, tuman-köynək (*yumaq üçün*); **3.** nazik təbəqə (*metal, rəng və s.*)

washing[2] [ˈwɔʃɪŋ] *adj* **1.** yuyucu, yuyulan, yuyularkən solmayan / girməyən; **2.** yuyan, yumaq üçün işlədilən; **~ powder** yuyucu toz; **3.** *d.d.* yumaq üçün olan; **~ things** sabun, diş şotkası və s.

washing-machine [ˈwɔʃɪŋmə,ʃi:n] *n* paltaryuyan maşın

washing-soda [ˈwɔʃɪŋ,soudə] *n* paltar sodası

washing-up [ˈwɔʃɪŋʌp] *n* **1.** qab-qacağın yuyulması; *Do the washing-up! Qab-qacağı yu / yuyun!*; **2.** yumaq üçün toplanmış çirkli qab-qacaq; *The washing-up had been left in the sink Çirkli qab-qacaq təsdə qalmışdı / yuyulmamışdı*

wash-kitchen [ˈwɔʃ,kɪtʃɪn] *n* camaşırxana (*evdə*)

wash-leather [ˈwɔʃ,leðə] *n* zamşa (*yumşaq maral dərisi*)

wash-linen [ˈwɔʃ,lɪnɪn] *n* yuyulmalı olan ağ, çirkli alt paltarı

wash-out [ˈwɔʃaut] *n* **1.** yuma; yaxalama; **2.** *d.d.* kəsilmə (*imtahanda və s.*); uğursuzluq; *The attempt was a complete wash-out Təşəbbüs tam uğursuzluğa düçar oldu*; **3.** *d.d.* uğursuz / baxtsız / işi düz getirməyən adam; **4.** *av. d.d.* təyyarə qəzası; **5.** *geol.* eroziya, torpaq aşınması

wash-stand [ˈwɔʃstænd] *n* əlüzyuyan

wash-room [ˈwɔʃrum] *n* **1.** yuyunma otağı, duşxana; **2.** *amer.* ayaqyolu, tualet (*iş, ictimai yerlərdə*)

wash-tub [ˈwɔʃtʌb] *n* paltar ləyəni

wash-up [ˈwɔʃˈʌp] *n* **1.** = **washing-up**; **2.** sahilə atılmış / çırpılmış şey (*dalğa və s. vasitəsilə*)

wash-water [ˈwɔʃ,wɔtə'] *n* sabunlu / sodalı su (*paltar yumaq üçün*)

washy [ˈwɔʃɪ] *adj* **1.** sulu, duru; su qatılmış; **2.** solğun, rəngi qaçmış / ağarmış, saralmış (*rəng haq.*); **3.** zəif (*əsərin dili haq.*); **4.** zəif, süst, ölüvay, əzgin (*adam haq.*)

wasp [wɔsp] *n zool.* eşşəkarısı

waspish [ˈwɔspɪʃ] *adj* zəhərli, acı; hirsli, kinli, acıqlı, kəskin; **~ temper** kinli / acıqlı xasiyyət; **~ comment** zəhərli / acı / kəskin rəy

wastage [ˈweɪstɪdʒ] *n* **1.** köhnəlmə, yeyilmə, yırtılma (*işlənməkdən*), itki; əskilmə (*axma və s. nəticəsində*); **food ~** *ərzaq itkisi*; **a ~ of natural resources** təbii sərvətlərin azalması / əskilməsi / itkisi; **normal ~** təbii itki / əskilmə; **2.** israfçılıq, bədxərclik

waste[1] [weɪst] *n* **1.** səhra, biyaban, çöl-biyaban, düzənlik; **2.** itki, ziyan, zərər; korlanma, korlama, xarab etmə; **3.** israfçılıq / bədxərclik; nahaq yerə sərf etmə; *It is a waste of time / money / energy Bu, vaxtın / pulun / enerjinin əbəs yerə sərf edilməsidir*; **oil ~** yağ israfı; **~ of time** vaxt israfı, nahaq yerə vaxt sərf etmə / itirmə; **to run / to go to ~ 1)** korlamaq; hədər yerə sərf etmək; **2)** istifadəsiz / sərf edilməmiş qalmaq; **cotton ~** pambıq tullantılar (*kəpikə, lif, külkə*); **4.** *geol.* baş süxur

waste[2] [weɪst] *adj* **1.** boş, heç kim yaşamayan, çöl-biyaban; becərilməmiş, xam, qeyri-məhsuldar; **to lie ~** becərilməmiş / xam qalmaq (*torpaq haq.*); **~ lands** xam torpaqlar; **2.** viran edilmiş, xaraba qoyulmuş, dağıdılmış; **land laid ~ by war** müharibə nəticəsində xaraba qalmış / dağıdılmış ölkə; **3.** mənasız, gərəksiz, yararsız, artıq; nahaq; **~ paper** makulatura (*gərəksiz / yararsız kağızlar*); **~ pipes** gərəksiz / lazımsız borular; **~ life** mənasız (*keçirilmiş*) həyat; **4.** *tex.* işlənmiş, istifadə edilmiş; **~ steam** işlənmiş buxar; **5.** brak edilmiş, zay, yararsız; **~ products** yararsız məhsullar

waste[2] [weɪst] *v* **1.** boş yerə sərf etmək, səmərəsiz sərf etmək; bədxərclik etmək (*pulu, gücü və s.*); **to ~ money** pulu səmərəsiz xərcləmək, pulu göyə sovurmaq; **to ~ words** havayı / boş-boş danışmaq; *His efforts were wasted Onun səyləri boşa çıxdı / havayı getdi*; **2.** boş yerə / havayı itmək; *Turn the water off, don't let it waste Kranı bağla / bağlayın, su havayı yerə axmasın*; **3.** xaraba qoymaq, viran etmək, dağıtmaq; *Armenian bandits wasted Garabagh Erməni quldurları Qarabağı viran etdilər*; **4.** korlamaq; **to be entirely ~d** tamamilə korlanmaq; **5.** yormaq, əldən / taqətdən / haldan salmaq, üzmək; *He was wasted by disease Xəstəlik onu üzdü / taqətdən saldı*; **6.** qurumaq, arımaq, zəifləmək, arıqlamaq; **to ~ away for lack of food** qidasızlıqdan zəifləmək / çöpə dönmək / arıqlamaq / arımaq; **7.** sona çatmaqda olmaq, qurtarmaq üzrə olmaq (*vaxt haq.*); *The day wastes Gün qurtarır, Gün qurtarmaq üzrədir*; **8.** çəkidə itirmək (*maşqda*);
◊ *Waste not, want not ət. söz.* ≡ *Qəpiyi qızlamayan, manata möhtac olar / qalar*

wasteful [ˈweɪstful] *adj* bədxərc, israfçı; **a ~ use of energy / natural resources** enerjidən / təbii ehtiyatlardan israfçılıqla istifadə etmə

waste-paper-basket [,weɪstˈpeɪpə,ba:skɪt] *n* yararsız kağızlar üçün zənbil; zibilqabı; **fit for the ~** heç bir şeyə yaramayan, gərəksiz, tullantı

waste-pipe [ˈweɪst,paɪp] *n* navalça

wastewater [ˈweɪst,wɔ:tə] *n* **1.** çirkab; **2.** yağış suyu

wasting [ˈweɪstɪŋ] *adj* **1.** viranedici, viran / xaraba qoyan, dağıdıcı, məhv edən;

~ **wars** viranedici / dağıdıcı / xaraba qoyan müharibələr; **2.** üzücü, taqətdən salan (*xəstəlik haq. və s.*)

wastrel¹ [ˈweistrəl] *n* **1.** bədxərc, israfçı, pul korlayan; *He is a wastrel O, bədxərc adamdır*; **2.** yararsız / vecsiz adam, heç bir şeyə yaramayan adam; **3.** küçə uşağı (*oğlan haq.*)

wastrel² [ˈweistrəl] *adj* **1.** brak edilmiş, çıxdaş; **2.** bədxərc, israfçı

wasty [ˈweisti] *adj* çirkli, aşağılı; ~ **wool** çirkli yun

watch¹ [wɔtʃ] *n* I saat (*cib, qol*); **to wind / to set a** ~ saatı qurmaq; *My watch is fast / slow Mənim saatım qabağadır / geri qalır*; **by / on my** ~ mənim saatımda; *He set his watch by mine O, saatını mənimki ilə qurdu / düzəltdi*; *My watch has run down Mənim saatım dayanıb*

watch [wɔtʃ] *n* II **1.** (**over**) diqqət, göz olma; müşahidə etmə; **to keep a** ~ **over** ***smb.*** / ***smth.*** **1)** bir kəsə / bir şeyə göz qoymaq; *The sentry was keeping watch Gözətçi diqqətlə nəzarət edirdi / göz qoyurdu*; **2)** bir kəsi / bir şeyi güdmək / gözətləmək; **the night** ~ gecə gözətçisi; **2.** *məc.* ayıq qalma, yatmama; oyaqlıq;

◊ **to pass as a** ~ **in the night** iz qoymadan keçib getmək; ~ **and ward 1)** ciddi / möhkəm güdmə; **2)** gecə-gündüz güdmə / göz qoyma

watch² [wɔtʃ] *v* **1.** göz qoymaq, izləmək, müşahidə etmək; *Watch that he doesn't fall Gözlə ki, o yıxılmasın*; **2.** baxmaq; **to** ~ **TV** televizora baxmaq; **3.** keşik / qarovul çəkmək, mühafizə etmək; *Could you watch my clothes while I have a swim Mən çimməndə (mənim) paltarıma baxa bilərdinmi / bilərdinizmi?*; **4.** otarmaq; *The shepherd was watching his sheep Çoban qoyunlarını otarırdı*; **5.** ayıq-sayıq olmaq, özünü gözləmək; ehtiyatlı olmaq; fikir vermək (*özünə*); *Watch what you say! Nə dediyinə fikir ver!*; **6.** növbətçilik etmək (*xüs. gecə*); **to** ~ **with a sick person, to** ~ **at** ***smb.'s*** **(bed) side** xəstənin yanında / xəstənin çarpayısı yanında növbətçilik çəkmək; **8.** yatmamaq, oyaq qalmaq; *Watch and pray! Yatmayın və dua edin!*; **to** ~ **for** gözləmək; *She watched for her chance to speak O danışmaq üçün fürsət gözlədi*; **to** ~ **out** *amer.* özünü gözləmək, ayıq-sayıq olmaq; *Watch out! There is a car coming Özünü / Özünüzü gözlə / gözləyin, maşın gəlir*; *Watch out for the dog! İtdən özünü gözlə!*; **to** ~ **over** mühafizə etmək, keşik çəkmək, baxmaq; *Watch over my clothes, please! Zəhmət olmasa, paltarlarımda göz ol / olun!*;

◊ *A watched pot never boils* ≡ *Gözləyəndə vaxt uzanır*; **to** ~ ***one's*** **step 1)** ehmal yerimək; **2)** ehtiyatla hərəkət etmək

watch-boat [ˈwɔtʃbout] *n dən.* gözətçi qayıq

watch-box [ˈwɔtʃbɔks] *n* gözətçi budkası

watch-case [ˈwɔtʃkeis] *n* saat korpusu

watch-chain [ˈwɔtʃtʃein] *n* saat zənciri

watch-compass [ˈwɔtʃˈkʌmpəs] *n* cib kompası (*dəyirmi*)

watchdog [ˈwɔtʃdɔg] *n* **1.** çoban iti, keşik çəkən köpək / it; **2.** *amer.* nəzarətçi, keşikçi; dövlət vəsaitinə nəzarət edən adam

watch-fire [ˈwɔtʃ,faiə] *n* **1.** tonqal siqnalı; **2.** qoşun düşərgəsi tonqalı

watchful [ˈwɔtʃful] *adj* **1.** ayıq, ayıq-sayıq; diqqətli, ehtiyatlı; *She kept a watchful eye on the children O, uşaqlara diqqətlə nəzarət etdi / göz qoydu*; **2.** ehtiyatlı, sayıq; **to keep** ~ **guard** ehtiyatla mühafizə etmək; **3.** (**of**) heç kəsə inanmayan, hər şeydən şübhələnən; **to be** ~ **of** ***smb.*** / ***smth.*** bir kəsə / bir şeyə şübhə ilə yanaşmaq

watch-glass [ˈwɔtʃglaːs] *n* saat şüşəsi

watch-guard [ˈwɔtʃgaːd] *n* saat zənciri / qayışı

watch-house [ˈwɔtʃhaus] *n hərb.* keşikçi / qarovulçu budkası

watch-key [ˈwɔtʃkiː] *n* saat açarı, saat qurmaq üçün açar

watch-maker [ˈwɔtʃ,meikə] *n* saatsaz; ~'s saatsaz emalatxanası

watchman [ˈwɔtʃmən] *n* gözətçi; qarovulçu, keşikçi; **a night** ~ gecə gözətçisi / keşikçisi

watch-pocket [ˈwɔtʃ,pɔkit] *n* saat cibi

watch-spring [ˈwɔtʃ,spriŋ] *n* saat yayı

watch-tower [ˈwɔtʃ,tauə] *n* gözətçi qülləsi

watch-word [ˈwɔtʃwəːd] *n* parol (*məxfi söz*); *"Safety" is our watchword "Təhlükəsizlik" bizim parolumuzdur*

water¹ [ˈwɔːtə] *n* **1.** su; **cold / hot / salt / boiled** ~ soyuq / isti / duzlu / qaynadılmış su; **fresh / sweet / drinking** ~ təzə / şirin / içməli su; **a glass of** ~ bir stəkan su; **a sheet of** ~ su səthi; **a piece of** ~ nohur, hovuz, göl; **head of** ~ su təzyiqi; **to cut off the** ~ suyu bağlamaq / kəsmək; **to turn on the** ~ suyu açmaq / buraxmaq (*rənnayə və s.*); **to rinse in the** ~ suda yaxalamaq, suya çəkmək (*paltarı və s.*); **2.** *pl* sular; dəniz; dalğalar, okean; **territorial** ~**s** ərazi suları; **on / upon the** ~ dənizdə, donanmada, dəniz xidmətində; **across / over the** ~ **1)** dənizin / okeanın o tərəfində; **2)** Temza çayının o sahilində / o tərəfində; **to cross the** ~ okeanı / dənizi / çayı keçib getmək; **3.** (*adət. pl*) mineral sular, müalicə suları; **to drink the** ~**s** müalicədə olmaq, mineral sular içmək; **4.** çəkilmə, qabarma; *The boat left at high / low water Gəmi qabarma / çəkilmə zamanı yola düşdü*; **5.** (*pl*) sel, daşqın, güclü sel; *The waters are out Çay daşıb, Su sahildən kənara çıxıb*; *The waters have fallen Daşqın azalıb, Sel yatıb*; **6.** *fiziol.* ifrazat (*bədənin müəyyən üzvlərindən çıxan maddələr: tər, sidik, göz yaşı, selik və s.*); **to make / to pass** ~ işəmək, siymək; **red** ~ qanlı sidik; *It brought the water into his eyes Onun gözləri yaşardı*; **7.** təmizlik, şəffaflıq, parlaqlıq, əsl, xalis (*qiymətli daşın keyfiyyəti*); **of the first** ~ **1)** xalis / qiymətli daş (*xüs. brilyant haq.*); **a diamond of the first** ~ təmiz / xalis / əsl brilyant;

◊ **under** ~ ümidləri puç olan, uğursuz, bəxtsiz, nəhs; **in deep** ~**(s)** bəlada, fəlakətdə, çətin / təhlükəli vəziyyətdə; **to get into / to be in hot** ~ bəlaya düşmək (*öz təqsiri ucbatından*); **in low** ~ pul qıtlığı, iflasa uğrama; **like a fish out of** ~ sudan çıxan balıq kimi; **to draw** ~ **in a sieve** xəlbirlə su daşımaq, səmərəsiz işlə məşğul olmaq; **to spend money like** ~ pulu göyə sovurmaq, pulu zibil kimi xərcləmək; **to shed blood like** ~ qanı su kimi axmaq, bir aləm qan itirmək; *Still waters run deep at. söz. Sakit sular lal axar*; ≡ *Suyun lal axanı, adamın yerə baxanı*

water² [ˈwɔːtə] *adj* su; dəniz, çay; ~ **sports** su idmanları; ~ **pail / cask** su vedrəsi / çəlləyi; ~ **box** su bakı; ~ **plants** su bitkiləri; ~ **reed** su qamışı

water³ [ˈwɔːtə] *v* **1.** islatmaq, yaş etmək; **to** ~ ***one's*** **pillow with tears** balışı / yastığını göz yaşları ilə islatmaq; **2.** sulamaq, su vermək; **to** ~ **flowerbeds** gül ləklərini sulamaq; **to** ~ **horses** atları sulamaq; **to** ~ **cattle** naxırı sulamaq; **3.** sulanmaq (*ağız*), yaşarmaq (*göz*); *It made his mouth water Bu onun ağzını sulandırdı*; **4.** su qatmaq (*həm də* **to** ~ **down**); *This milk has been watered (down) Bu südə su qatılıb*; **5.** su götürmək (*gəmi və s. haq.*); **6.** *məc.* yumşaltmaq, malalamaq; **to** ~ **down the conflicts** ixtilafları yumşaltmaq / malalamaq;

◊ **to** ~ ***one's*** **clay** boğazını islatmaq / yaşlatmaq (*bir az içmək*)

water-anchor [ˈwɔːtə,æŋkə] *n dən.* üzən lövbər

water-bag [ˈwɔːtəbæg] *n* tuluq; su kisəsi

water-bailiff [ˈwɔːtəˈbeilif] *n* **1.** balıq nəzarətçisi; **2.** çay polisi əməkdaşı

Water Bearer [ˈwɔːtə,bɛərə] *n astr.* Dolça bürcü

water-bearer [ˈwɔːtə,bɛərə] *n* su daşıyan, suçu

water-bearing [ˈwɔːtə,bɛəriŋ] *adj* rütubətli, su saxlayan, sulu

water-bed [ˈwɔːtəbed] *n* su ilə doldurulmuş rezin döşək (*xəstələr üçün*)

water-bird [ˈwɔːtəbəːd] *n* su quşu

water-blister [ˈwɔːtə,blistə] *n* suluq, qabarcıq

water-boots [ˈwɔːtə,buːts] *n pl* rezin çəkmə, uzunboğaz bataqlıq çəkməsi

water-bottle [ˈwɔːtə,bɔtl] *n* **1.** su qrafini; **2.** mehtərə (*çiyindən asılan su qabı*); **3.** tuluq (*su üçün*); **4.** *tib.* qrelka, rezin qovuq

water-bucket [ˈwɔːtə,bʌkit] *n* su vedrəsi

water-buffalo [ˈwɔːtə,bʌfəlou] *n zool.* kəl

water-bus [ˈwɔːtə,bʌs] *n* çay tramvayı

water-butt [ˈwɔːtəbʌt] *n* çəllək (*yağış suyu üçün*)

water-can [ˈwɔːtəkæn] *n* **1.** bidon (*mayelər üçün dəmir qab*); **2.** mehtərə (*çiyindən asılan su qabı*); **3.** *bot.* ağ suzanbağı

water-carriage [ˈwɔːtə,kæridʒ] *n* **1.** su nəqliyyatı; **2.** kanalizasiya

water-closet [ˈwɔːtə,klɔzɪt] *n* ayaqyolu

water-colour [ˈwɔːtə,kʌləʳ] *n* **1.** (*adət. pl*) akvarel, sulu boyalar; **2.** akvarelə / sulu boya ilə çəkilmiş şəkil

watercourse [ˈwɔːtəkɔːs] *n* **1.** axın, sel; çay; çayın qolu, kanal; **2.** məcra, çay yatağı

water-cracker [ˈwɔːtə,krækə] *n* quru peçenye (*yağsız*); qalet (*peçenye növü*)

water-craft [ˈwɔːtəkrɑːft] *n dən.* gəmi; gəmilər

water-dog [ˈwɔːtədɔg] *n* **1.** təcrübəli dənizçi, oddan-alovdan keçmiş dənizçi; yaxşı üzgüçü; **2.** vodolaz (*it cinsi*)

water-drinker [ˈwɔːtə,drɪŋkə] *n* içki içməyən / dilinə içki vurmayan adam

water-drop [ˈwɔːtədrɔp] *n* **1.** su damcısı; **2.** göz yaşı

watered [ˈwɔːtəd] *adj* **1.** su qatılmış; ~ **wine** su qatılmış şərab / çaxır; ~ **milk** su qatılmış süd

water-engine [ˈwɔːtə,endʒɪn] *n* **1.** suqaldırıcı maşın; **2.** *arx.* yanğınsöndürən maşın

waterfall [ˈwɔːtəfɔːl] *n* **1.** şəlalə; **2.** gözəl / gur şinyon, qadın pariki

water-flood [ˈwɔːtəflʌd] *n* daşqın; su / sel basma

waterfowl [ˈwɔːtəfaul] *n top.i.* su quşları

water gang [ˈwɔːtəgæŋ] *n* qanov, ensiz arx, xəndək, çuxur

water-gauge [ˈwɔːtəgeɪdʒ] *n* suölçən (*sərf olunan suyun miqdarını göstərən cihaz*)

water-glass [ˈwɔːtəglɑːs] *n* **1.** su stəkanı; **2.** şüşə vaz (*gül üçün*)

water-hammer [ˈwɔːtə,hæməʳ] *n tex.* hidravlik zərbə

water-hen [ˈwɔːtəhen] *n zool.* su toyuğu

water-ice [ˈwɔːtəˈaɪs] *n* **1.** meyvə şirəsindən hazırlanan dondurma, meyvəli dondurma; **2.** çay / dəniz buzu

watering [ˈwɔːtərɪŋ] *n* **1.** sulama, suvarma, su vermə; **2.** su qatma; **3.** naxır bulağı, suvat

water-jacket [ˈwɔːtə,dʒækɪt] *n tex.* sukeçirməyən köynək

waterless [ˈwɔːtəlɪs] *adj* susuz, ~ **toilet** susuz / suyu olmayan tualet / ayaqyolu

water-level [ˈwɔːtə,levl] *n* **1.** su səviyyəsi; yeraltı suların səviyyəsi; **2.** *tex.* vaterpas, tərəz (*səthin üfüqi vəziyyətini yoxlamaq üçün cihaz*)

water-lily [ˈwɔːtə,lɪlɪ] *n bot.* suzanbağı, ağ suzanbağı

water-line [ˈwɔːtəlaɪn] *n dən.* su kəsimi, su xətti (*gəminin alt hissəsinin normal halda suya nə qədər batdığını göstərən xətt*)

water-main [ˈwɔːtəmeɪn] *n* su kəməri magistralı / ana xətti

waterman [ˈwɔːtəmən] *n* **1.** qayıqçı (*adamları qayıqla bir tərəfdən digərinə aparan şəxs*); **2.** avarçı, avarçəkən; **3.** yanğınsöndürən

watermanship [ˈwɔːtəmənʃɪp] *n* yaxşı avar çəkmə bacarığı

watermark [ˈwɔːtəmɑːk] *n* suyun səviyyəsini qeyd etmə

water-meadow [ˈwɔːtə,medou] *n* çaybasar çəmən

water-melon [ˈwɔːtə,melən] *n bot.* qarpız

water-meter [ˈwɔːtə,miːtə] *n* suölçən (*cihaz*)

water-mill [ˈwɔːtəmɪl] *n* su dəyirmanı

water-nymph [ˈwɔːtəˈnɪmf] *n* supərisi (*yunan əsatirində*)

water-oak [ˈwɔːtəˈouk] *n bot.* quru palıd

water-parting [ˈwɔːtə,pɑːtɪŋ] *n coğr.* suayırıcı

water-pipe [ˈwɔːtəpaɪp] *n* su kəməri / borusu

water-plane [ˈwɔːtəpleɪn] *n* hidroplan

water-plant [ˈwɔːtə,plɑːnt] *n bot.* yosun

water-point [ˈwɔːtəpɔɪnt] *n* su təchizatı məntəqəsi

water-polo [ˈwɔːtə,poulou] *n id.* vaterpolo, su polosu (*suda oynanılan top oyunu*)

water-power [ˈwɔːtə,pauə] *n* **1.** hidroenerji; ~ **plant** su-elektrik stansiyası, hidroelektrostansiya

water-pox [ˈwɔːtəpɔks] *n tib.* suçiçəyi

waterproof [ˈwɔːtəpruːf] *n* sukeçirməyən plaş; sukeçirməyən parça

water-pump [ˈwɔːtəpʌmp] *n* su nasosu

water-quake [ˈwɔːtəkweɪk] *n* sualtı zəlzələ

water-rat [ˈwɔːtəræt] *n* **1.** su siçovulu; **2.** *məc.* gəmi siçovulu (*dənizçi haq.*); **3.** *sl.* oğru (*tərsanələrdə və s. oğurluq edən*)

water-rate [ˈwɔːtəreɪt] *n* su haqqı, su üçün haqq vermə

water-repellent [ˈwɔːtərɪˈpelənt] *n* = **waterproof**

waterscape [ˈwɔːtəskeɪp] *n* **1.** çay / dəniz mənzərəsi; **2.** *rəs.* marina (*dəniz mənzərəsini təsvir edən şəkil*)

water-serpent [ˈwɔːtə,səːpnt] *n arx.* suilanı

water-service [ˈwɔːtə,səːvɪs] *n* su təchizatı, su ilə təchiz etmə

water-shed [ˈwɔːtəʃed] *n* **1.** suayırıcı; **2.** çay hövzəsi

water-sick [ˈwɔːtəsɪk] *adj* bataqlaşmış (*yer, torpaq haq.*)

water-skin [ˈwɔːtəskɪn] *n* su tuluğu

water-skis [ˈwɔːtəskiːz] *n* su xizəkləri

water-snake [ˈwɔːtəsneɪk] *n* suilanı

water-soak [ˈwɔːtəsouk] *v* suda islatmaq

water-softener [ˈwɔːtə,sɔfnə] *n* suyu təmizləmək üçün dərman və ya maşın

water-soluble [ˈwɔːtə,sɔljubl] *adj* suda həll olunan

waterspout [ˈwɔːtə,spaut] *n* **1.** su borusu, su novu; **2.** su burulğanı; **3.** leysan

water-sprayer [ˈwɔːtə,spreɪə] *n* su püskürdən / tozlandıran (*cihaz*)

water-supply [ˈwɔːtə,səplaɪ] *n* su təchizatı, su ilə təmin etmə

water-table [ˈwɔːtə,teɪbl] *n* **1.** su səthi; **2.** yeraltı suyun səviyyəsi; **3.** *mem.* tavadaşı, sal daşı

water-tank [ˈwɔːtə,tæŋk] *n* **1.** rezervuar; **2.** çən, bak (*su və s. üçün böyük qab*)

water-tap [ˈwɔːtətæp] *n* su kranı

watertight [ˈwɔːtətaɪt] *adj* sukeçirməyən; hermetik; ~ **boots** sukeçirməyən çəkmələr

water-tower [ˈwɔːtə,tauə] *n tex.* su qülləsi

water-trough [ˈwɔːtətrɔf] *n* təknə (*heyvan və ya quşlara su vermək üçün*)

water-wave [ˈwɔːtəweɪv] *n* **1.** güclü dalğa, su dalğası, ləpə (*dənizdə*); **2.** soyuq zavivka, burdurulmuş saç

water-way [ˈwɔːtəweɪ] *n* **1.** su yolu; **inland** / **international** ~ daxili / beynəlxalq su yolu; **2.** gəmi işləyə bilən yol, gəmiçiliyə yararlı istiqamət, farvater (*gəmi keçə bilən yer*)

water-weed [ˈwɔːtəwiːd] *n bot.* yosun

water-wheel [ˈwɔːtə,wiːl] *n* pər (*su dəyirmanında*)

water-wings [ˈwɔːtəwɪŋz] *n* xilasetmə kəməri (*üzməyə təzə başlayanlar və s. üçün*)

water-witch [ˈwɔːtəwɪtʃ] *n* supərisi

waterworks [ˈwɔːtəwəːks] *n* (*tək və cəmdə eyni işlənir*) **1.** su nasosu stansiyası; su təchizatı sistemi; **2.** su tikililəri (*fəvvarə, fontan*).

◊ **to be on the** ~ *d.d.* ağlamaq, göz yaşı tökmək

watery [ˈwɔːtərɪ] *adj* **1.** sulu; yaş, nəm; **2.** duru (*yemək haq.*); ~ **soup** duru sup; ~ **tea** rəngsiz çay; **3.** *məc.* solğun, mənasız; zəif (*hiss, dil və s. haq.*); **4.** yağışlı; ~ **cloud** yağışlı bulud; **5.** yaşlı, yaşla dolu (*göz haq.*); ~ **eyes** yaşlı gözlər;

◊ ~ **grave** / **death** batmaq nəticəsində ölüm; dənizdə baş verən ölüm

watt [wɔt] *n fiz.* vatt (*elektrik ölçü vahidi*)

wattle[1] [wɔtl] *n* I sırğa (*quşlarda*); saqqal (*xoruzda, hinduşkada*)

wattle [wɔtl] *n* II hörmə çəpər, hörgü; ~ **and daub** daxma, palçıq ev, daxal

wattle [wɔtl] *n* III *bot.* mimoza; küsdüm ağacı; Avstraliya akasiyası

wattle[2] [wɔtl] *v* **1.** hörmək (*çəpər və s.*); **2.** çubuqdan / qamışdan hörmək

wattmeter [ˈwɔt,miːtə] *n fiz.* vattmetr (*cihaz*)

waul [wɔːl] *v* miyoldamaq, qışqırmaq, bağırmaq, çığırmaq

wave[1] [weɪv] *n* **1.** dalğa, güclü ləpə; *The waves crashed against the rocks Dalğalar qayalara çırpıldı*; **2.** əl etmə, əlini yelləmə; **3.** artım, yüksəliş, coşğunluq, çılğınlıq; **a crime** ~ cinayətkarlığın artması / yüksəlməsi; **4.** qıvrım, buruq; *She has a natural wave in her hair Onun saçı anadangəlmə qıvrımdır / buruq-buruqdur / dalğavarıdır*; **5.** zavivka, burmasaç, burdurulmuş saç; **to get a** ~ saçını burdurmaq / zavivka etdirmək; **6.** *fiz.* rəqs, rəqs etmə; **7.** *fiz.* dalğa; **seismic** ~ seysmik dalğa; **8.** *rad.* dalğa, siqnal, işarə; **long** / **medium** / **short** ~**s** uzun / orta / qısa dalğalar;

◊ **to lash the** ~**s** səmərəsiz mübarizə aparmaq, havayı yerə baş sındırmaq / işləmək / çalışmaq

wave[2] [weɪv] *v* **1.** dalğalanmaq (*bayraq, zəmi, tarla və s.*); yellənmək (*budaq və s.*); *The flag waved in the breeze Bayraq zəif küləkdə dalğalandı*; **2.** yelləndirmək, dalğalandırmaq; oynatmaq; **to** ~ **a sword** qı-

linc oynatmaq; **3.** əl etmək, yelləmək (*dəsmal, əl və s. ilə*); **to ~ a farewell** vidalaşarkən əl etmək; **to ~ a person nearer** əl işarəsi ilə bir şəxsi yanına çağırmaq; **4.** burulmaq, qıvrılmaq (*saç haq.*); *Her hair waves naturally Onun saçı anadangəlmə qıvrımdır / buruqdur*; **5.** burmaq, zavivka etmək (*saçı*); *She has had her hair waved O, saçını burdurub / zavivka etdirib*; **to ~ away 1)** bir kəsə uzaqlaşmaq işarəsi vermək; **2)** *məc.* başdan eləmək; fikir verməmək (*bir şeyə*)

waved [weɪvd] *adj* dalğavarı; qıvrım, buruq, burulmuş (*saç haq.*)

waver [ˈweɪvə] *v* **1.** alovlanmaq, dalğalanmaq (*alov və s.*); *The flame wavered and went out Alov dalğalandı və söndü*; **2.** əsmək, titrəmək; *His voice wavered Onun səsi titrədi*; **3.** tərpənmək, hərəkətə gəlmək (*qoşun haq.*); **4.** dalğalanmaq, yellənmək (*bayraq və s. haq.*); **banners ~ing in the wind** küləkdə dalğalanan bayraqlar; **5.** tərəddüd etmək; qətiyyətsizlik göstərmək; **to ~ between two opinions** iki fikir / nöqteyi-nəzər arasında tərəddüd etmək

wavering [ˈweɪvərɪŋ] *n* qətiyyətsizlik, qərarsızlıq; tərəddüd etmə

wavy [ˈweɪvɪ] *adj* **1.** dalğavarı, qıvrım, buruq (*saç haq.*); *She has wavy hair Onun qıvrım saçı var*; **2.** təlatümlü; coşğun, bərk dalğalı (*dəniz haq.*); **3.** tərəddüd edən; səbatsız, qətiyyətsiz; **4.** *tex.* riflənmiş, kələ-kötür; **~ lines** dalğavarı / kələ-kötür xətlər;

◊ **~ breath / respiration** *tib.* kəsik-kəsik / qırıq-qırıq nəfəs alma

wax¹ [wæks] *n* **I 1.** mum (*arı*); **mineral ~** mineral mum; **2.** parafin (*neftdən alınan mumabənzər ağ maddə*); **3.** qulaq çirki; **~ in the ears** qulaqda çirk;

◊ **like ~ in** ***smb.'s*** **hand** bir kəsin əlində mum / oyuncaq kimi olmaq; *He is wax in her hands O tamamilə onun əlində oyuncaqdır / ona tabedir*

wax² [wæks] *v* **I 1.** mumlamaq; **to ~ thread** sapı mumlamaq; **2.** parafinləmək; **to ~ the floor / the furniture / the car** döşəməni / mebeli / maşını parafinlə silmək / sürtmək

wax [wæks] *v* **II 1.** çıxmaq, doğmaq (*ay haq.; həm də məc.*); *The moon waxes and wanes each month Ay hər ay çıxır və batır*; **2.** artmaq, böyümək; **to ~ in size and strength** böyümək və möhkəmlənmək; **3.** keçmək, ötüb keçmək; *Time waxed on Vaxt ötüb keçdi*

waxcloth [ˈwæksklɔθ] *n* **1.** linoleum; **2.** müşəmbə

waxed [wækst] *adj* **1.** mumlanmış, mumla örtülmüş; **~ thread** mumlanmış sap; **2.** parafinlənmiş; **~ floor** parafinlənmiş döşəmə

waxen [ˈwæksən] *adj* **1.** mum kimi, mumaoxşar; **2.** solğun, rəngsiz, rəngi qaçmış; **a ~ face** solğun / rəngi qaçmış sifət / üz; **3.** *arx.* mum; **~ image** mum fiqur

wax-paper [ˈwækspeɪpə] *n* yağkeçirməyən / yağburaxmayan kağız

waxwork [ˈwækswɔːk] *n* **1.** mumdan yapma; **2.** mumdan heykəl tökmə / fiqur yapma

waxy [ˈwæksɪ] *adj* **1.** mum, mumlu, mumdan olan; **2.** mumaoxşar; **3.** *məc.* üzüyola, yumşaq; üzüyumşaq; **~ person** üzüyumşaq / üzüyola adam; **4.** mumlanmış

way¹ [weɪ] *n* **1.** yol; *The way was rough Yol kələ-kötür idi*; **a ~ across the fields** çöllərdən keçib-gedən yol; **a covered ~ between two buildings** iki bina arasında üstü örtülü yol; *Which is the way in / out of the library? Kitabxanaya giriş / çıxış yolu hansıdır?*; **a ~ to the forest** meşəyə gedən yol; **on the ~** yolda; **on the ~ home 1)** evə gedərkən; **2)** yolüstü; *I met him on the way home Mən ona evə gedərkən rast gəldim*; **back ~** dolama / dolanbac yol; **to go** ***one's*** **~** yola düşmək, getmək; **to be on** ***one's*** **~** yolda olmaq; *They are on the way Onlar yoldadır*; **to get out of** ***smb.'s*** **~** yoldan çəkilmək; mane olmamaq; *Get out of my way! Yolumdan çəkil!* **to make ~ for** ***smb. / smth.*** bir kəsə / şeyə yol vermək, bir kəsə / bir şeyə öz yerini göstərmək; **to take** ***one's*** **~** getmək, varıb getmək; **to lead the ~** irəlidə getmək; nümunə göstərmək; başçı olmaq, aparmaq, başçılıq etmək; **to see** ***one's*** **~** öz işini bilmək, necə hərəkət edəcəyini bilmək; *Now I see my way İndi mən nə edəcəyimi bilirəm*; **to try** ***one's*** **own ~** öz bildiyi kimi hərəkət etmək; **to have / to get** ***one's*** **own ~** özü dediyini etmək, özü bildiyi kimi etmək; *Have it your own way Özün bildiyin kimi et / edin*; **to be in the ~ of doing** ***smth.*** bir şeyi etmək ərəfəsində olmaq; **out of the ~** uzaq, ucqar, əldən-ayaqdan uzaq; *This village is very much out of the way Bu kənd yoldan çox uzaqdır*; **2.** istiqamət, tərəf, yol; *Look this way Bu tərəfə bax*; *Look both ways before crossing the road Yolu keçməzdən əvvəl hər iki tərəfə bax / baxın*; **3.** məsafə; *It's only a little way to the station Vağzal lap yaxındadır*; *It is only a little way to the town Şəhərə yol lap yaxındır*; **~ from ... to ...** dan / ...dən -a / -ə, (-ya / -yə) kimi; **all the ~ from the Atlantic to the Pacific** Atlantik okeanından Sakit okeana kimi; **4.** irəliyə getmə, qabağa keçmə; irəli yeriş; **to make** ***one's*** **~ to / towards** irəli getmək, qabağa keçmək; *Passengers are requested to make their way to the exit doors Sərnişinlərdən xahiş olunur ki, çıxış qapılarına yaxınlaşsınlar*; **to make the best of** ***one's*** **~** tez getmək, tələsmək; **to have ~ on** irəli getmək, irəli hərəkət etmək (*gəmi, avtomobil və s. haq.*); **to be well under ~** çox irəli getmək; **5.** üsul, metod; qayda, tövr, tərz; **~ of living** yaşayış tərzi; *I will find a way to do it Mən onu etmək üçün bir vasitə / bir üsul tapacam*; **to my ~ of thinking** mənim fikrimcə; **one ~ or another** bu və ya digər yolla / üsulla; nə vasitə ilə olur-olsun; *He will do it one way or another Necə olur-olsun / Hansı vasitə ilə olur olsun, o bunu edəcək*; **the other ~** başqa / özgə cür; **~s and means** üsul və vasitələr; **to speak in a careless ~** saymazyana danışmaq; **in the same ~** eyni cür, eyni yolla; **her ~ of doing her hair** onun saçını düzəltmə tərzi; **6.** adət, vərdiş; xasiyyət, xüsusiyyət, xarakter; *It is not my way to desert people in misfortune Yaman gündə adamları atıb getmək / qaçmaq mənim adətim deyil*; **7.** forma, tərz; **to live in a great ~** firavan yaşamaq; **the American ~ of life** Amerika həyat tərzi; *He has a pleasant way of speaking Onun çox xoş / gözəl danışıq tərzi var*; **8.** *d.d.* sahə; məşğuliyyət; *Hunting is not / does not come / does not fall in my way Ov etmək mənim məşğuliyyətim deyil*; **9.** vəziyyət, hal; **in a bad ~** pis vəziyyətdə / halda; *His health is in a bad way Onun səhhəti pis vəziyyətdədir*; **10.** *d.d.* həyəcan, təşviş; *She is in a terrible way O çox həyəcanlıdır, O bərk təşviş içərisindədir*; **11.** cəhət, məna; **bad in every ~** hər cəhətdən pis; **in a ~** müəyyən mənada; **in many ~s** çox cəhətdən; *A plan is good in every way Plan hər cəhətdən yaxşıdır*;

◊ **across / over the ~** yolun o biri tərəfində; *My sister lives over the way Mənim bacım yolun o tayında yaşayır*; **all the ~, the whole ~ 1)** bütün yol boyu; *She smoked non-stop all the way to London O, Londona gedərkən bütün yol boyu dayanmadan papiros çəkdi*; **2)** tamamilə; *We'll support you all the way Biz səni / sizi tamamilə / var gücümüzlə dəstəkləyəcəyik*; **to be born this ~** bu cür doğulmaq, xasiyyəti belə olmaq; *I can't change. I was born this way Mən dəyişə bilmərəm, mən belə doğulmuşam*; **by ~ of ...** xatirinə, məqsədilə, əlaqədar, yana; zarafat xatirinə; *What are you thinking of doing by way of a holiday this year? Bu il bayramla əlaqədar sən / siz nə etməyi düşünürsən / düşünürsünüz?*; **by the ~** yeri gəlmişkən; *What did you say your name was, by the way? Yeri gəlmişkən, sənin / sizin adın / adınız nə oldu?* **to be in the ~** mane olmaq, maneçilik törətmək; **to get into the ~ of doing** ***smth.*** öz bildiyini etmək; **to get / to have** ***one's*** **own ~** öz məqsədinə çatmaq; *She always gets her own way in the end O həmişə axırda öz məqsədinə nail olur / çatır*; **to give ~ 1)** güzəştə getmək, təslim olmaq, qabağında dura / dayana bilməmək; *We must not give way to their demands Biz onların tələblərinə güzəşt etməməliyik*; **2)** yol vermək; *Give way to traffic coming from the right Sağ tərəfdən gələn maşınlara / nəqliyyata yol ver / verin*; **3)** qapılmaq (*məyusluğa və s.*); *She gave way to despair O, məyusluğa qapıldı*; **4)** xarab olmaq, korlanmaq, dağılmaq,

çürümək; sınmaq; *The floorboards were rotten and finally gave way Döşəmə taxtaları çürümüşdü və nəhayətdə sındı / dağıldı*; **to make ~ (for)** yol / yer vermək; *All traffic has to make way for a fire-engine Bütün nəqliyyat yanğınsöndürən maşına yol verməlidir*; **to make (one's) ~, to fight** *one's* ~ özünə yol açmaq; *He has his way to make O özünə yol açmalıdır*; **one ~ or the other** bu və ya digər yolla / hər nə olursa olsun; **out of the ~** qeyri-adi, fövqəladə; *The picture is nothing out of the way Bu şəkildə qeyri-adi heç bir şey yoxdur*; **to go the ~ of all flesh / of all the earth** ölmək, dünyasını dəyişmək; **to go out of** *one's* **~ ..., to put oneself out of the ~ ...** var qüvvə ilə çalışmaq (*başqasına kömək etmək, əl uzatmaq məqsədilə*); *She went out of the way to please her future mother-in-law O, gələcək qayınanasına xoş gəlmək üçün var qüvvəsilə çalışırdı*; **to put** *smb.* **out of the ~** bir kəsi aradan götürmək / öldürmək; **to come** *smb.'s* **~** bir kəsə rast gəlmək (*həyatda*);

◊ *The longest way round is the shortest way home at. söz.* ≡ *Ehtiyatlı igidin anası ağlamaz*; **to have a ~ with oneself** məlahətli / cazibədici olmaq; *The girl has a winning way with her Qızın cazibəmo qüvvəsi var, Qız cazibədicidir*; **to have a ~ with** *smb.* bir kəslə yola getmək / bir kəslə ümumi dil tapmaq; *He has a way with his car O, maşınının dilini bilir*; **in a big / small ~** çox / az dərəcədə; *He's got himself into trouble in a big way O özünü bərk bəlaya salıb*; **~ out** vəziyyətdən çıxış yolu; **~s and means** üsullar / yollar və vasitələr

way³ [weı] *adv d.d.* uzaqda, müəyyən məsafədə; **~ behind** çox arxada, uzaqda; **~ back** çoxdan; *That happened way back in the 19ᵗʰ century Bu, çoxdan hələ 19-cu əsrdə baş verib*; **~ ahead** xeyli qabaqda / irəlidə; **~ over** həddən artıq; **to go ~ over** *one's* **budget** büdcədən artıq xərcləmək, israfçılıq etmək

way-bill [ˈweıbıl] *n* **1.** sərnişinlərin siyahısı; **2.** marşrut (*turist*); **3.** *amer.* faktura (*buraxılan, göndərilən malların siyahısı*); **4.** yol vəsiqəsi

wayfarer [ˈweı,feərə] *n* səyyah, yolçu; piyada, zəvvar

wayfaring [ˈweı,feərıŋ] *n* səyahət etmə, gəzmə; səyyahlıq, zəvvarlıq

waylay [ˈweıleı] *v* **1.** güdmək, pusmaq; tələ / pusqu qurmaq; *The travellers were waylaid by bandits Quldurlar səyahətçilərə tələ / pusqu qurmuşdular*; **2.** kimi isə yaxalamaq; *She waylaid me in the corridor O məni dəhlizdə yaxaladı*

way-man [ˈweımən] *n d.y.* yol baxıcısı

way-mark [ˈweımaːk] *n* yol işarəsi

way-passenger [ˈweı,pæsındʒə] *n amer.* dayanacaqdan kənar yerdə düşən / minən sərnişinlər (*tələbə görə*)

ways [weız] *n* adət, ənənə; vərdiş; *We all have our funny little ways Bizim hamımızın azacıq da olsa məzəli adətlərimiz var*

wayside [ˈweısaıd] *n* (*adət. təkdə işlənir*) **1.** yolun kənarı / qırağı; **2.** *d.y.* dəmir yolunun ixtiyarında olan sahə

way signal [ˈweı,sıgnl] *n* yol işarəsi

way station [ˈweıˈsteıʃn] *n amer.* yarımstansiya; tələbat üzrə dayanacaq

waythorn [ˈweıθɔːn] *n bot.* ağtikan

wayward [ˈweıwəd] *adj* **1.** inad, inadcıl, tərs, öz bildiyini edən, qeyri-itaətkar; dikbaş, şıltaq, itaətsiz; **a ~ son** dikbaş oğul; **a ~ child** şıltaq / inadcıl uşaq; **2.** dəyişkən, daimi olmayan; **~ fate** tale dönüklüyü, tale şıltaqlığı; **3.** yolunu itirən / azan; pis yola düşən, yolundan çıxan; **~ minor** həddi-büluğa çatmamış cinayətkar

waywarden [ˈweı,wɔːdn] *n* şosse yolları baxıcısı / nəzarətçisi; yol nəzarətçisi

way-worn [ˈweıwɔːn] *adj* yorğun, əzgin, əldən düşmüş (*yolçu haq.*)

wazir [waːˈzıə] *n* vəzir

WC [,dʌbljuːˈsiː] *n* ayaqyolu, tualet

we [wiː] *pers. pron* **1.** biz; *We both thank you Biz ikimiz də sizə təşəkkür edirik*; **2.** biz (*məqalələrdə, elmi işlərdə və s. I-ci şəxs əvəzində işlənir*); **3.** biz (*müəyyən məqsəd, sənət və s. ilə əlaqədar olan bir qrup adamı bildirmək üçün işlədilir*); *We, lawyers... Biz, vəkillər...*

weak [wiːk] *adj* **1.** zəif; gücsüz, halsız; kövrək; **~ point / spot** zəif yer / cəhət; **~ sight** zəif görmə qabiliyyəti; *He is weak in English O, ingilis dilindən zəifdir*; **2.** *məc.* iradəsiz, cəsarətsiz, aciz; **a ~ man** cəsarətsiz / iradəsiz adam; **~ in spirit** ruhən zəif; **3.** səbatsız, əsassız, etibarsız, inandırıcı olmayan; **~ excuse** əsassız üzrxahlıq; **~ evidence** əsassız dəlil; **4.** zəif, açıq, duru; sıyıq; **~ coffee** açıq kofe; **~ tea** rəngsiz / açıq çay; **5.** *dilç.* zəif; **~ verb / declension / conjugation** zəif fel / hallanma / təsrif

◊ **~ knees** zəiflik, iradəsizlik, prinsipsizlik; ürəksizlik, cəsarətsizlik; **~ in the head** ağıldan kəm, başdan xarab, giç

weak-brained [ˈwiːkˈbreınd] *adj* ağıldan kəm, ağlıçatmayan, gicbəsər, sarsaq; küt

weaken [ˈwiːk(ə)n] *v* **1.** zəiflətmək; əldən salmaq, üzmək; zəifləmək, əldən düşmək; *The disease weakened him Xəstəlik onu zəiflətdi / əldən saldı / üzdü*; **2.** azaltmaq, zəiflətmək; qırmaq, azalmaq; **to ~** *smb.'s* **confidence / resolve** bir kəsin inamını / qətiyyətini qırmaq; **3.** qabağında dura bilməmək; təslim olmaq (*inam, xahiş və s.*); dözə bilməmək (*vəsiyyətə*); yumşalmaq; *She asked so many times that in the end we weakened and let her go O, o qədər çox xahiş elədi ki, axırda biz onun xahişi qabağında dura bilmədik və onun getməyinə icazə verdik / onu buraxdıq*

weak-eyed [ˈwiːkaıd] *adj* gözü zəif olan, zəif / pis görmə qabiliyyətinə malik olan

weak-headed [ˈwiːkhedıd] *adj* **1.** kəmağıl, ağlı zəif, başıboş; **2.** tez kefilənən; **3.** iradəsiz

weak-hearted [ˈwiːkˈhaːtıd] *adj* **1.** ürəyiyumşaq; **2.** ağciyər, qorxaq, ürəksiz, cəsarətsiz

weak-kneed [ˈwiːkniːd] *adj* qorxaq, ağciyər, cəsarətsiz; qətiyyətsiz

weakly [ˈwiːklı] *adj* **1.** zəif, arıq, sısqa, cansız (*bədən haq.*); **2.** səbatsız, dayanıqsız (*mənəvi cəhətdən*)

weak-minded [ˈwiːkˈmaındıd] *n* = **weak-headed** (*1-ci mənada*)

weakness [ˈwiːknıs] *n* **1.** zəiflik; gücsüzlük; halsızlıq; kövrəklik; **~ of memory** yaddaş zəifliyi; **the ~ of old age** qocalıq halsızlığı; **~ of mind** kəmağıllıq, ağıl zəifliyi; **the ~ of a wall** divarın kövrəkliyi / etibarsızlığı; **2.** çatışmazlıq, qüsur; kifayət olmama; **the ~ of knowledge** bilik çatışmazlığı; *It's important to know your own strengths and weaknesses Adamın öz gücünü və çatışmazlığını bilməsi vacibdir*; **3.** qətiyyətsizlik, acizlik, cəsarətsizlik, zəiflik, iradəsizlik; **~ in resistance** müqavimət zəifliyi; **4.** əsassızlıq, sübutsuzluq, dəlilsizlik; **the ~ of argument** dəlilin əsassızlığı / sübutsuzluğu; **5.** meyl etmə (*nəyə isə*), zəiflik; təmayül; *Candy is a weakness of mine Şirniyyat mənim ən zəif yerimdir*

weak-sighted [ˈwiːkˈsaıtıd] *adj* = **weak-eyed**

weak-spirited [ˈwiːkˈspırıtıd] *adj* ürəksiz, cəsarətsiz, qorxaq, ağciyər

weak-willed [ˈwiːkˈwıld] *adj* zəif iradəli, iradəsiz

weal¹ [wiːl] *n* **1.** rifah, xoş güzəran; səadət, firavanlıq; **for the public / general ~** ümumi rifah / xoş güzəran naminə; **in ~ and woe** xoşbəxtlikdə və bədbəxtlikdə, xoş gündə də, pis gündə də

weal [wiːl] *n* **II** çapıq, kəsik, yara; zolaq yeri (*qamçı zərbəsindən*)

weal² [wiːl] *v* zol-zol etmək (*qamçı ilə*)

weald [wiːld] *n* **1.** *şair.* çöl, biyaban; **2.** çöl, çəmənlik

wealth [welθ] *n* **1.** zənginlik, var, var-dövlət; **a man of ~** zəngin / varlı adam; **intellectual ~** mənəvi zənginlik; *Wealth had not brought them happiness Var-dövlət onlara xoşbəxtlik gətirmədi*; **2.** bolluq, çoxluq; **a ~ of illustration** şəkil bolluğu (*jurnalda, kitabda*); **a ~ of hair** gur saç; **3.** *top. i.* maddi nemətlər, var-dövlət, xəzinə, yatır; **the ~ of the oceans** okeanların nemətləri; *The country's wealth comes from its oil Ölkənin yatırı / var-dövləti neftdən gəlir*;

◊ **great ~** iri kapitalistlər, varlılar

wealthy [ˈwelθı] *adj* **1.** zəngin, dövlətli, varlı-karlı, varlı-hallı; **a ~ country** dövlətli / zəngin ölkə; **2.** bol, çox, zəngin; **~ language** zəngin dil

wean [wi:n] *v* **1.** süddən kəsmək, döşdən ayırmaq (*uşağı*); anadan ayırmaq (*dana və s.*); **2. (from, of, away from)** tərgitmək, tərgitdirmək (*bir şeydən*); **to ~ *smb.* from a habit** bir kəsi hər hansı vərdişdən ayırmaq

weanling [ˈwi:nlɪŋ] *n* təzəcə döşdən ayrılmış uşaq

weapon [ˈwepən] *n* **1.** silah; **nuclear / atomic ~s** nüvə / atom silahları; **conventional / chemical ~s** adi / kimyəvi silahlar; **~s of mass destruction / extermination** kütləvi qırğın silahları; **2.** *biol.* özünü müdafiə vasitəsi (*heyvanlarda, həşəratlarda*)

weaponless [ˈwepənlɪs] *adj* **1.** silahsız; **2.** *biol.* müdafiəsiz, özünü müdafiə etmək vasitəsi olmayan (*heyvanlar haq.*)

weaponry [ˈwepənrɪ] *n hərb.* silah, yaraq, döyüş texnikası

wear[1] [weə^r] *n* I **1.** geymə, geyilmə; **a suit for everyday ~** gündəlik geyilən pencək, hər gün geyilən kostyum; **2.** dəbdə olma; *Large hats are now in wear Böyük şlyapalar indi dəbdədir;* **3.** paltar; **a dress for summer ~** yay paltarı; **working ~** iş paltarı; **beach ~** çimərlik paltarları; **4.** köhnəlmə, dağılma, yırtılma; sürtülüb yırtılma, dağıtma, yırtma; *The carpets are showing wear Xalçalar sürtülüb yırtılıb;* **5.** möhkəm olma, davamlı olma (*geyim haq.*); *There is still much wear in these shoes Bu çəkmələri hələ çox geymək olar;*

◊ **~ and tear** işlənib köhnəlmə / xarab olma; **~ and tear of life** həyat çəkişmələri, həyat uğrunda mübarizə

wear[2] [weə^r] *v* **1.** geyinmək, geymək (*bir şeyi*); *She wore a black gown O, qara paltar geyinmişdi;* **to ~ shoes / stockings** qaloş / corab geymək; *I have nothing to wear Mənim geyməyə heç nəyim yoxdur;* **2.** taxmaq (*eynək, üzük və s.*); *She wore glasses O, eynək taxmışdı;* **3.** qoymaq (*bığ və s.*); **4.** saxlamaq (*saç, hörük*); **to ~ *one's* hair long / in a braid** saçını uzun / hörükdə saxlamaq; **5.** gəzdirmək; **to ~ a sword / a cane** qılınc / əl ağacı gəzdirmək; **6.** görkəmi / görünüşü olmaq; *She wore an angry frown Onun qaşqabağlı / acıqlı görkəmi vardı;* **7.** geyilmək; dağılmaq, yırtılmaq (*paltar, ayaqqabı və s.*); *I have worn my socks into holes Mən corablarımı tamam yırtmışam;* **8.** yumaq, yuyub aparmaq, dağıtmaq; sürtmək; *The water has worn a channel Su kanalı yuyub aparıb / dağıdıb;* **9.** davamlı olmaq; *This cloth wears well Bu mahud davamlıdır / möhkəmdir;* **10.** yormaq, əldən salmaq, əldən düşmək; **to be worn by anxiety** təlaşdan əldən düşmək; **11.** yaxınlaşmaq, başa çatmaq (*vaxt haq.*); *The day wears towards its close Gün başa / sona çatır;* **to ~ away** silmək, silinmək; sürtüb / silib aparmaq; *Time has worn away the inscription Zaman kitabəni silib aparıb;* **to ~ down 1)** dağılmaq, yırtılmaq; sürtülmək; *The heels of these shoes are worn down Bu ayaqqabıların dabanları yeyilib;* **2)** əldən düşmək, üzülmək; zəifləmək; *She was worn down by overwork Hədsiz iş onu üzüb / əldən salıb;* **3)** qırmaq, sındırmaq (*müqavimət və s.*); **to ~ down the enemy's resistance** düşmənin müqavimətini qırmaq / sındırmaq; **to ~ off 1)** azalmaq, yox olmaq; sürtmək, sürtülmək; *The pain is slowly wearing off Ağrı yavaş-yavaş yox olur / azalır;* **2)** unutmaq, yaddan çıxarmaq; **to ~ off an impression** təəssüratı unutmaq / yaddan çıxartmaq; **to ~ on** tədricən yaxınlaşmaq / başa çatmaq (*vaxt və s. haq.*); *As the evening wore on, she became more and more nervous Axşam yaxınlaşdıqca, o daha çox əsəbiləşirdi;* **to ~ out 1)** yırtmaq, dağıtmaq; yırtılmaq, dağılmaq; **to ~ out a dress** paltarı dağıtmaq / yırtmaq; **2)** tükənmək, tükəndirmək (*səbri və s.*); hövsələdən çıxartmaq; *His patience wore (was worn) out Onun səbri tükəndi;* **3)** yormaq, əldən salmaq; *Just listening to his silly chatters wears me out Onun bu səfeh boşboğazlıqlarına qulaq asmaq məni əldən salır / yorur*

wearable [ˈweərəbl] *adj* geymək üçün yararlı; geyilməli; *This hat is not wearable Bu şlyapa geyməyə yaramır / geyilməli deyil*

wearful [ˈwɪərɪful] *adj* yorucu, usandırıcı, darıxdırıcı, üzücü

weariless [ˈwɪərɪlɪs] *adj* yorulmaq bilməyən, yorulmaz; **a ~ man** yorulmaq bilməyən / yorulmaz adam

weariness [ˈwɪərɪnɪs] *n* **1.** yorğunluq, üzücülük, usandırıcılıq; **2.** sıxıntı, darıxma, üzüntü

wearing [ˈweərɪŋ] *adj* yorucu, üzücü, usandırıcı; **~ journey / occupation** yorucu səyahət / məşğuliyyət; *I've had a wearing day Bu günüm çox yorucu olub*

wearisome [ˈwɪərɪsəm] *adj* **1.** yorucu, üzücü; əldən salan, çox ağır, çətin; **~ day** yorucu gün; **~ task** çətin / ağır tapşırıq; **a ~ child** çətin uşaq; **2.** darıxdırıcı, sıxıntılı, bezikdirici; **~ complaints** bezikdirici şikayətlər

wearproof [ˈweəpru:f] *adj* geyməyə davamlı, gec dağılan, möhkəm

weary [ˈwɪərɪ] *adj* **1.** yorğun, əldən düşmüş; **~ in body and mind** fiziki və mənəvi cəhətdən yorulmuş / yorğun; *I am feeling weary Mən özümü yorğun hiss edirəm;* **2. (of)** səbri tükənmiş; bezikmiş; darıxmaqdan ürəyi sıxılan; *I am weary of life Mən həyatdan bezmişəm;* **3.** yorucu, usandırıcı, darıxdırıcı; **a ~ journey** usandırıcı / yorucu səyahət

weasel[1] [ˈwi:zl] *n* **1.** *zool.* sincab (*dələ fəsiləsindən qiymətli xəzi olan heyvan*); **2.** gəlincik (*dələ fəsiləsindən olan kiçik yırtıcı heyvan*)

◊ **to catch a ~ asleep** bir kəsi yuxuya verib aldatmaq

weasel[2] [ˈwi:zl] *v* boyun qaçırmaq (*kələklə*), azdırmaq, kələk gəlmək, hiylə etmək; **to ~ out of a responsibility** kələk işlədib məsuliyyətdən boyun qaçırmaq

weather[1] [ˈweðə^r] *n* **1.** hava; **cold / fine / bad / sunny / dull / hot / wet / windy / rainy ~** soyuq / yaxşı / pis / günəşli / tutqun / isti / nəm / küləkli / yağışlı hava; **~ permitting** ... hava yaxşı olsa...; **broken ~** dəyişkən hava; **in all ~ (s)** hər cür havada; **rough ~** çox pis / tutqun hava; **2.** fırtına; **under stress of ~** xoşagəlməz / pis hava nəticəsində; fırtına nəticəsində;

◊ **April ~ 1)** dəyişkən hava (*gah günəşli, gah da yağışlı*); **2)** dəyişkən əhvali-ruhiyyə; **King's / Queen's ~** əla gün; **in the ~** açıq havada, bayırda, küçədə; **to make heavy ~ of *smth.*** bir şeyi çətinləşdirmək / mürəkkəbləşdirmək; **under the ~ 1)** xəstə, naxoş, üzgün; **to be / to feel / to look under the ~** *özünü xəstə / naxoş / üzgün hiss etmək; She's been a little under the weather recently Son zamanlarda o, bir qədər xəstə olub, naxoş olub / naxoşdur;* **2)** çətin vəziyyətdə, müxtəlif içərisində; **3)** pulsuz

weather[2] [ˈweðə^r] *v* **1.** davam gətirmək; dözmək; **to ~ a storm** fırtınaya davam gətirmək; **to ~ a financial crisis** maliyyə böhranına davam gətirmək / dözmək; **2.** havaya vermək; havasını dəyişmək; **3.** *geol.* aşınmaq, havanın təsiri ilə dağılmaq

weather-beaten [ˈweðə,bi:tən] *adj* **1.** codlaşmış, qabalaşmış, cadar-cadar olmuş, qurumuş (*havadan, küləkdən*); yanmış, qaralmış (*havadan*); **a ~ face / skin** yanmış / codlaşmış sifət / dəri; **3.** *məc.* bərkdən-boşdan / sınaqdan çıxmış; bişmiş, möhkəm, bərk, mətanətli (*adam haq.*)

weather-board [ˈweðəbɔ:d] *n dən.* gəminin küləkdöyən bortu

weather-bureau [ˈweðəˈbjuərou] *n* hava bürosu

weather-cock [ˈweðəkɔk] *n* **1.** yelgövan; **2.** *məc.* hərdəmxəyal / fikrini tez-tez dəyişən adam; səbatsız adam

weathered [ˈweðəd] *adj* **1.** atmosfer təsirinə məruz qalmış; tufana / qasırğaya davam gətirmiş (*gəmi haq.*); **rocks ~ by wind and water** küləyin və suyun təsirinə məruz qalmış qayalar; **2.** *məc.* bərkdən-boşdan / sınaqdan çıxmış, bişmiş (*adam haq.*); **3.** *geol.* aşınmış, aşınan

weather-forecast [ˈweðəˈfɔ:ka:st] *n* hava məlumatı / proqnozu

weather-glass [ˈweðəgla:s] *n* barometr

weatherman [ˈweðəmæn] *n d.d.* meteoroloq

weather-proof [ˈweðəpru:f] *adj* havaya davamlı; atmosfer təsirlərinə davamlı olan; **a ~ jacket** isti astarlı (*su, külək keçirməyən*) gödəkçə

weather-service [ˈweðə,sə:vɪs] *n* hava xidməti

weather-stained [ˈweðə,steɪnd] *adj* **1.** rəngi getmiş / solmuş, bozarmış (*havadan*); **2.** ləkəli, ləkəsi olan (*yağışdan*)

weather-station [ˈweðə.steiʃn] *n* meteoroloji stansiya

weather-strip [ˈweðəstrip] *n* havanı isti saxlamaq üçün qapının, pəncərənin arasına qoyulan keçə (*porolon qat və s.*)

weatherwear [ˈweðəweə] *n* qoruyucu paltar (*yağışdan və s.*), plaş, gödəkçə

weather-worn [ˈweðəwɔ:n] *adj* havanın pisləşməsindən əziyyət çəkən

weave [wi:v] *v* **1.** *toxuc.* toxumaq; **2.** hörmək; **to ~ a basket / a web / a wreath** səbət / tor / çələng hörmək; **3.** *məc.* özündən toxumaq, özündən uydurmaq / quraşdırmaq; **to ~ a romance / a story round a person** bir kəs haqqında bir macəra / hekayət quraşdırmaq / uydurmaq; **to ~ a plot** sui-qəsd quraşdırmaq / təşkil etmək; **4.** sırmaşmaq, çəlpəşmək, bir-birinə sarılmaq; **5.** vurnuxmaq, gedib-gəlmək; özünə yol açmaq (*kütlə içərisindən*); **to ~ *one's* way through a crowd** camaat / kütlə içərisindən özünə yol açmaq; **6.** yavaşca yırğalanmaq, tərpənmək; **7.** yellənmək, işarə vermək (*bayraq və s.*)

weaver [ˈwi:və] *n* toxucu

web[1] [web] *n* **1.** tor; **a spider's ~** hörümçək toru; *The spider was spinning Hörümçək tor hörürdü / qururdu*; **2.** *məc.* quraşdırma, uydurma (*yalan və s.*); **a ~ of lies** yalan, uydurma, yalan-palan; **3.** parça; bir top parça; **4.** rulon (*lülə şəklində bükülmüş kağız*); **5.** *anat.* pərdə (*ördək, yarasa və s. quşların barmaqlarının arasında*); **6.** tirin nahamar tərəfi; çıxıq; **7.** disk (*təkərdə*); **8.** tiyə, ağız (*mişarda*); **9.** arakəsmə

webbed [webd] *adj* **1.** *zool.* pərdəli, zarlı; **2.** hörümçək toru ilə örtülmüş

webbing [ˈwebiŋ] *n toxuc.* toxunma lent, tesma, şərid

web-toed [ˈwebˈtoud] *adj* pərdəli ayaqlar, ayağı pərdəli; **~ goose** ayağı pərdəli qaz

wed [wed] *v* **1.** evlənmək; evləndirmək; ərə vermək; *They were wed in spring Onlar yazda evləndilər*; **2.** nikahlanmaq; nikahlamaq; **to ~ *one's* daughter to a soldier** qızını əsgərə nikahlamaq

we'd [wi:d] *d.d.* = **we had**; **we should**, **we would**

wedded [ˈwedid] *adj* **1.** ər-arvad; **~ life** ər-arvad həyatı; **~ love** ər-arvad sevgisi / məhəbbəti; **a ~ pair** ər-arvad; **my ~ wife** mənim halal / kəbinli arvadım; **2.** sədaqətli, sadiq, tərəfdar; **~ to his work** (*öz*) işinə sədaqətli, işini sevən

wedding [ˈwediŋ] *n* **1.** toy; nikah, evlənmə, izdivac; nikah mərasimi; *We have been invited to their daughter's wedding Bizi onların qızının toyuna dəvət ediblər*

wedding-breakfast [ˈwediŋ,brekfəst] *n* nikah mərasimindən sonra qonaqların qəbul edilməsi (*günün istənilən vaxtında*)

wedding-cake [ˈwediŋkeik] *n* toy tortu

wedding-day [ˈwediŋdei] *n* toy günü; toyun ildönümü; **their fifth ~** onların toylarının beşinci ildönümü

wedding-dress [ˈwediŋdres] *n* nikah / toy paltarı

wedding-ring [ˈwediŋriŋ] *n* nişan üzüyü

wedge[1] [wedʒ] *n* paz, çiv; **to force / to drive a ~** paz çalmaq / çaxmaq;

◊ **the thin end of the ~** ≡ ilk addım (*bir şeyə*), təvazökar, lakin çox ümidverici addım

wedge-key [ˈwedʒˈki:] *n* şpon çivi, dilçək; çiv, mil

wedgies [ˈwedʒiz] *n pl* tanketka (*yarımaçıq yüngül qadın tuflisi*)

wedlock [ˈwedlɔk] *n* **1.** ər-arvadlıq; **2.** nikah; **children born in ~** nikahla doğulan uşaqlar; **children born out of ~** nikahsız / qeyri-qanuni doğulan uşaqlar

Wednesday [ˈwenzdi] *n* çərşənbə

wee[1] [wi:] *n* sidik (*həm də ~ -wee*); *Do a wee-wee Pi-pi elə, işə (balaca uşaqlara deyilir)*

wee[2] [wi:] *v* işəmək, siymək

weed[1] [wi:d] *n* **I** alaq otu, alaq; *My garden is running to weeds Mənim bağımı alaq otları basıb*; **2.** (**the ~**) **1**) tütün;

◊ *Ill weeds grow apace at. söz. Pis toxumdan az məhsul alınar*, ≡ *Ot kökü üstə bitər*

weed [wi:d] *n* **II 1.** *pl* dul qadının matəmi (*adət.* **widow's ~s**); **2.** matəm lenti / sarğısı

weed[2] [wi:d] *v* **1.** alaq etmək / vurmaq; alaq otundan təmizləmək; *I have been busy weeding (in) the garden Mən bağın alaq otlarını təmizləməklə məşğul olmuşam*; **2.** təmizləmək; seçmək; **to ~ out the weakest plants** zəif bitkiləri təmizləmək; **to ~ out useless books from a library** lazımsız kitabları kitabxanadan çıxartmaq

weedy [ˈwi:di] *adj* **1.** alaqlı, alaq otu basmış; **2.** alaq otu kimi artan / böyüyən; **3.** zəif, sısqa, cılız; yöndəmsiz, biçimsiz; **a ~ young man** arıq sısqa gənc adam

week [wi:k] *n* **1.** həftə; **this / last / next ~** bu / keçən / gələn həftə; **in a ~** bir həftədən sonra; **three times a ~** həftədə üç dəfə; **~ by ~** həftəbəhəftə, hər həftə; **2.** həftənin altı iş günü; *He spends the week in town O, bazar ertəsindən şənbə gününə qədər (bir həftə) şəhərdə olur*;

◊ **a ~ of Sundays** *d.d.* **1**) yeddi həftə; **2**) ≡ ömürlük, əbədilik; **~ in, ~ out** aramsız, fasiləsiz

week-day [ˈwi:kdei] *n* iş günü, adi günlər, həftənin günləri

week-end [ˈwi:kend] *n* uikend, həftə sonu (*şənbə və bazar*)

weekly [ˈwi:kli] *n* həftəlik, həftədə bir dəfə çıxan (*qəzet, jurnal və s.*)

week-old [ˈwi:kˈould] *adj* həftəlik; **a ~ child** bir həftəlik uşaq

weep[1] [wi:p] *n* hönkürtü ilə / hönkür-hönkür ağlama; ağlama səsi

weep[2] [wi:p] *v* **1.** ağlamaq, göz yaşı tökmək, hönkür-hönkür ağlamaq; *She wept bitter tears over her lost youth O, itirilmiş gəncliyi üçün acı göz yaşı tökdü*; **2.** tərləmək; rütubət / nəm vermək; *The pipes have wept Borular nəm verib / tərləyib*; **3.** (**over, for**) ağlamaq, yasını tutmaq; **to ~ *one's* sad fate** (*öz*) qara taleyi üçün ağlamaq; **to ~ away** ağlamaq, ağlayıb ürəyini boşaltmaq; **to ~ down** axşama qədər / günəş qürub edənə qədər ağlamaq; **to ~ out** doyunca ağlamaq, ağlayıb ürəyini boşaltmaq, ağlayıb sakit olmaq / sakitləşmək

weeping [ˈwi:piŋ] *adj* **1.** ağlayan, göz yaşı axıdan / tökən; **2.** ağlağan; **3.** *bot.* salxım; **~ willow** salxım söyüd; **4.** tərləyən, tər tökən, damcılarla örtülən; **~ glass / windows** tərləyən şüşələr / pəncərələr; **5.** *tib.* sulanan, sulu; nəm, rütubətli; **~ eczema** sulanan ekzema, sulu ekzema; **~ wound** qan sızan / sulu yara

weigh [wei] *v* **1.** çəkmək; çəkilmək; *He weighed himself on the scales O özünü tərəzidə çəkdi*; **2.** çəkisi olmaq; *She weighs 60 kilos O, 60 kilodur*; **3.** ölçüb-biçmək, götür-qoy etmək; qiymətləndirmək; **to ~ *one's* words** sözlərini ölçüb-biçmək, sözlərinə fikir vermək; **4.** (**with, against**) müqayisə etmək; ölçmək; **to ~ an argument with / against another** bir mülahizəni başqası ilə tutuşdurmaq / müqayisə etmək; **to ~ down 1**) ağırlıq etmək; əyilmək; əymək, artıq / ağır gəlmək (*çəkidə*); *The branches were weighed down with ripe apples Yetişmiş almalardan ağacın budaqları əyilmişdi*; **to ~ in 1**) özünü çəkdirmək, tərəzidə çəkilmək; *The champion weighed in just 65 kilos Çempionun çəkisi düz 65 kilo oldu / gəldi*; **2**) (**with**) *d.d.* irəli sürmək, əlavə etmək; möhkəmlətmək; **to ~ in with an argument** dəlillə möhkəmlətmək; dəlillə əsaslandırmaq; **to ~ on** təsir / təzyiq etmək; sıxmaq; təlaş doğurmaq; *It was obvious that something was weighing on her mind Aşıq-aşkar aydın idi ki, nə isə onun beynində dolaşırdı / nə isə ona rahatlıq vermirdi*; **to ~ out** çəkmək, çəkib vermək (*tərəzidə*); *Weigh out a kilo of tomatoes Bir kilo pomidor çək / çəkin*; **to ~ up 1**) tarazlaşdırmaq, bərabərləşdirmək, müvazinət yaratmaq; **to ~ upon** üzmək, sıxmaq, təsir etmək; *The matter weighed upon his conscience Bu məsələ ağır bir yük kimi onun vicdanını əzirdi / sıxırdı / incidirdi*

weigh-bridge [ˈweibridʒ] *n* qapan, tərəzi

weigh-scale [ˈweiskeil] *n* **1.** tərəzinin gözləri; **2.** *pl* tərəzi

weight[1] [weit] *n* **1.** çəki; kütlə; *It's nearly 10 kilos in weight Onun çəkisi təxminən 10 kilodur*; **atomic ~** atom çəkisi; **molecular ~** molekulyar çəki; **to put on ~** kökəlmək, çəkisi artmaq; **to lose / to take off ~** arıqlamaq, çəkisini itirmək; **2.** ağırlıq, yük; *Lead is often used because of its weight Qurğuşun çox zaman ağırlığına görə işlədilir*; **~ of roof** damın ağırlığı; **3.** *məc.* yük, ağır yük (*qayğı, iş və s.*); **to feel the ~ of smth.** bir şeyin ağır yükünü hiss etmək; *That's a great weight off my*

mind Çiynimdən dağ götürüldü. Ürəyimə elə bil su çiləndi; **4.** nüfuz, hörmət, etibar; **men of ~** nüfuzlu / hörmətli adamlar; **5.** tərəzi / çəki daşı; *pl* xırda çəki daşları; **6.** *id.* ştanq; **~ lifting** ağırlıq / ştanq qaldırma; **7.** əhəmiyyət vermə; mühüm olma; *I don't attach any weight to these rumours Mən bu şayiələrə heç bir əhəmiyyət vermirəm;* **to lay ~ on** qiymətləndirmək, əhəmiyyət vermək;

◊ **to be worth** ***one's*** **~ of / in gold** qızıl qiymətinə olmaq; çox qiymətli / əvəzedilməz olmaq; **to throw** ***one's*** **~ about** özünü açıq-saçıq aparmaq; heç şeydən çəkinməmək; lovğalanmaq

weight² [weɪt] *v* **1.** yükləmək, çəkisini artırmaq; daşla çəkmək, çəki daşı asmaq; **2.** (**with**) yük olmaq, zəhmətə / çətinliyə salmaq; **3.** çəkmək, çəkisini müəyyən etmək; **to ~ down** aşağı çəkmək / dartmaq, dartıb aparmaq

weightless [ˈweɪtlɪs] *adj* çəkisiz

weightlessness [ˈweɪtlɪsnɪs] *n* çəkisizlik, çəkisizlik şəraiti / vəziyyəti

weight-lifting [ˈweɪt,lɪftɪŋ] *n id.* ağırlıq qaldırma; ağır atletika

weighty [ˈweɪtɪ] *adj* **1.** tutarlı, əsaslı, mötəbər, ciddi, mühüm; **~ reason / argument / decision** əsaslı / tutarlı səbəb / dəlil / qərar; **2.** ağır; **~ steps / burden** ağır addımlar / yük

weir¹ [wɪəʳ] *n* bənd, dəhnə

weir² [wɪəʳ] *v* bənd çəkmək, qabağını bağlamaq (*suyun*)

weird [wɪəd] *adj* **1.** nəhs, pis, faciəli, fəlakətli, məşum, bədbəxt; **2.** gizli, sirli, xariqüladə, qeyri-təbii; **3.** əcaib, qəribə, fantastik; *What weird hats women wear nowadays! İndi qadınlar necə də əcaib şlyapalar geyirlər!* **a garden full of ~ and wonderful plants** qəribə və gözəl bitkilərlə dolu bağ;

◊ **the Weird Sisters** *əs.* əcinnə, küpəgirən / cadugər qarı

welcome¹ [ˈwelkəm] *n* **1.** qəbul, qonaqpərvərlik, qonaqpərəstlik, qonaqcıllıq; **a hearty / a cold ~** səmimi / soyuq qəbul; **to give a warm ~** səmimi / ürəkdən qəbul etmək, qonaqpərvərlik göstərmək; *We were touched by the warmth of their welcome Biz onların səmimi qonaqpərvərlik göstərmələrindən mütəəssir olduq;* **2.** salamlama; **to bid ~** salamlamaq (*qonaqları*)

welcome² [ˈwelkəm] *adj* **1.** arzuolunan, çoxdan gözlənilən; **~ news** çoxdan gözlənilən xəbər; **to make a person ~** bir kəsi mehribanlıqla / gülərüzlə / səmimiyyətlə qarşılamaq; **2.** bir şeydən istifadə etməyə hüququ / icazəsi olan; həvəslə / məmnuniyyətlə icazə verilən; *You are welcome to use my car Mənim maşınım sənin / sizin ixtiyarındadır / ixtiyarınızdadır;*

◊ *(You are) welcome!* **1)** *Xoş gəlmişsən / gəlmişsiniz!* **2)** *Dəyməz (təşəkkürə cavab olaraq); Thank you for the lift — You're welcome Məni maşına götürdüyünə / götürdüyünüzə görə təşəkkür edirəm — Dəyməz*

welcome³ [ˈwelkəm] *v* **1.** salamlamaq, xoş-gəldin demək / etmək; gülərüzlə / səmimiyyətlə qarşılamaq (*qonağı*); *I welcome you to my house Bizə xoş gəlmişsən / xoş gəlmişsiniz;* **2.** alqışlamaq, bəyənmək; **to ~ a plan / an idea / criticism** planı / fikri / tənqidi bəyənmək

welcome⁴ [ˈwelkəm] *int. Xoş gəlmişsən / gəlmişsiniz! (Welcome home! Hamişə evində-eşiyində / evinizdə-eşiyinizdə!)*

weld [weld] *v tex.* qaynaq etmək; qaynaqla birləşdirmək

welfare¹ [ˈwelfeə] *n* **1.** rifah, xoş güzəran, firavanlıq; dinclik, salamatlıq; **the ~ of the nation** millətin güzəranı / rifahı **for the ~ of the people** xalqın xoş güzəranı / rifahı üçün; **2.** xeyriyyəçilik; **~ work** məişət şəraitini yaxşılaşdırmaq üçün görülən tədbirlər; **student ~** tələbə xeyriyyəçiliyi

well¹ [wel] *n* I **1.** quyu; nohur; **to dig / to drill / to sink a ~** quyu qazmaq; **2.** neft quyusu; **the oil ~s of Baku** Bakının neft quyuları; **3.** bulaq, çeşmə; qaynaq (*mineral*);

◊ **a ~ of life** həyat çeşməsi; **a ~ of knowledge** bilik dəryası; *He is a well of information O, bilik dəryasıdır*

well [wel] *n* II **1.** xeyir, yaxşılıq; *I wish him well Mən onun yaxşılığını istəyirəm;* **2.** (**the ~**) *top.i* sağlam adamlar

well² [wel] *adj* **1.** yaxşı, sağlam, saz; *Is she well or ill? O, yaxşıdır, yoxsa xəstə?* **~ babies** sağlam körpələr; **~ baby ward** təzə doğulan sağlam körpələr palatası; **2.** yaxşı, qaydasında olan; *All is well Hər şey qaydasındadır / yaxşıdır;* **3.** **~ up** bilən, fərasətli; *He isn't well up in psychology O, psixologiya sahəsində qüvvətli deyildir*

well³ [wel] *v* **1.** (**to ~ up / out / forth**) fontan vurmaq, fışqırmaq; *Blood welled (out) from the cut Kəsikdən qan fontan vurdu / fışqırdı;* **2.** qalxmaq, dolmaq (*su, göz yaşı və s. haq.*); *Tears welled up in her eyes Onun gözləri yaşla doldu*

well⁴ [wel] *int* Hə!, Yaxşı!, Di, Yox canım?, Yox aa!, Doğrudanmı? Onda (*təəccüb, güzəşt, razılıq və s. bildirir*); *Well good! Yaxşı! Hə! If you promise that, well and good Əgər sən / siz onu vəd edirsənsə / edirsinizsə, onda yaxşı; Well, to be sure! Bir buna bax!; Well, what next? Hə, sonra?; Well, now tell me all about it Hə, indi mənə o haqda hər şeyi danış / danışın*

we'll [wi:l] *d.d.* = **we shall; we will**

well-advised [ˈweləd'vaɪzd] *adj* ağıllı, kamallı, tədbirli; **a ~ man** ağıllı / kamallı adam

well-armed [ˈwelˈa:md] *adj* yaxşı silahlanmış; **~ troops** yaxşı silahlanmış qoşun dəstələri

well-balanced [ˈwelˈbælənst] *adj* təmkinli, sakit, müvazinətli; **healthy, ~ young people** sağlam, təmkinli gənc adamlar

well-behaved [ˈwelbɪˈheɪvd] *adj* **1.** ədəbli, əxlaqlı, tərbiyəli; xoşxasiyyət, xoşrəftar, özünü yaxşı aparan; **a ~ child** ədəbli / tərbiyəli uşaq; **2.** əhliləşdirilmiş, təlim verilmiş, öyrədilmiş (*heyvanlar haq.*); **a ~ dog** təlim verilmiş / öyrədilmiş it

well-being [ˈwelˈbi:ɪŋ] *n* salamatlıq, əmin-amanlıq; xoş güzəran, rifah, firavanlıq; **the ~ of nation** millətin xoş güzəranı / rifahı

well-born [ˈwelˈbɔ:n] *adj* əsilli, nəcabətli, əsilzadə, zadəgan

well-bred [ˈwelˈbred] *adj* **1.** yaxşı tərbiyə görmüş / almış, tərbiyəli, ədəbli, nəzakətli; *She was too well-bred to show her disappointment O elə tərbiyəli idi ki, məyusluğunu büruzə vermədi,* **2.** cins (*at və s. haq.*)

well-built [ˈwelˈbɪlt] *adj* **1.** möhkəm; qəddqamətli / boy-buxunlu / tən-dürüst; **2.** yaxşı tikilmiş

well-conducted [ˈwelkənˈdʌktɪd] *adj* **1.** tərbiyəli, ədəbli, nəzakətli; **2.** yaxşı qoyulmuş (*iş və s.*); yaxşı rəhbərliyi olan

well-disposed [ˈweldɪsˈpouzd] *adj* (**to, towards**) xeyirxah, dost, iltifatlı, təvəccöh göstərən; *She seemed well-disposed towards us Onun bizə qarşı çox iltifatlı olması hiss olundu*

well-doer [ˈwelˈdu:əʳ] *n* **1.** yaxşı / səxavətli / comərd adam; **2.** hami, havadar, xeyirxah, xilaskar, pənah

well-earned [ˈwelˈə:nd] *adj* əməkdar; ləyaqətli; qazanılmış, əldə edilmiş; **a ~ rest** qazanılmış / layiq olan istirahət

well-educated [ˈwelˈedju:keɪtɪd] *adj* savadlı, təhsilli, yaxşı təhsil almış / görmüş

well-fed [ˈwelˈfed] *adj* kökəldilmiş, kök; *The cat looked well-fed Pişik kök görsənirdi*

well-founded [ˈwelˈfaundɪd] *adj* = **well-grounded**

well-groomed [ˈwelˈgru:md] *adj* **1.** yaxşı qulluq edilmiş / baxılmış; təmizlənmiş; bəslənmiş (*at haq.*); **a ~ horse** yaxşı bəslənmiş at; **2.** səliqəli, təmiz, özünə xüsusi fikir verən, təmizkar (*qadın haq.*), **a ~ woman** səliqəli / təmizkar qadın

well-grounded [ˈwelˈgraundɪd] *adj* **1.** əsaslı, əsaslandırılmış, inandırıcı; **~ fears** əsaslı qorxu; **2.** (**in**) bələd, səriştəli, başı çıxan, məlumatlı

well-heeled [ˈwelˈhi:ld] *adj d.d.* **1.** zəngin, varlı; **2.** yaxşı silahlanmış

well-informed [ˈwelɪnˈfɔ:md] *adj* **1.** məlumatlı, yaxşı məlumatı olan; **2.** bilikli, erudisiyalı, yaxşı / dərin / geniş biliyi olan

Wellingtons [ˈwelɪŋtənz] *n pl.* uzunboğaz çəkmə

well-intentioned [ˈwelɪnˈtenʃənd] *adj* yaxşı / xeyirxah niyyətli, yaxşı məqsədli

well-judged [ˈwelˈdʒʌdʒd] *adj* düşünülmüş, sərrast, yerli-yerində, münasib; vaxtında; **~ reply** düşünülmüş / sərrast cavab

well-knit [ˈwelˈnɪt] *adj* **1.** möhkəm, etibarlı; möhkəm bitişdirilmiş / calanmış; **2.** *məc.* həmrəy, yekdil, möhkəm birləşmiş; **~ collective** həmrəy / yekdil kollektiv; **3.** möhkəm bədənli, cüssəli, qədd-qamətli (*adam haq.*)

well-known [ˈwelˈnoun] *adj* **1.** məşhur, tanınmış, populyar; **2.** hamıya məlum, geniş yayılmış, anlaşılan; **a ~ fact** hamıya məlum fakt

well-made [ˈwelˈmeɪd] *adj* **1.** qədd-qamətli, tən-dürüst, boylu-buxunlu, cüssəli; **2.** bacarıqlı, məharətli, mahir, qabil; yaxşı qurulmuş (*fabula, məzmun*), quruluş etibarı ilə mükəmməl (*pyes və s.*)

well-mannered [ˈwelˈmænəd] *adj* ədəbli, nəzakətli, yaxşı tərbiyə almış / görmüş

well-off [ˈwelˈɔf] *adj* **1.** dövlətli, varlı, varlı-dövlətli, varlı-hallı; **2.** (**for**) yaxşı təmin olunmuş; **~ for books** kitablarla tam təmin olunmuş / edilmiş

well-paid [ˈwelˈpeɪd] *adj* yaxşı ödənilən, yaxşı haqq / muzd verilən

well-read [ˈwelˈred] *adj* **1.** çox oxumuş, bilikli, məlumatlı; **2.** (**in**) müəyyən bir sahə üzrə geniş biliyə / məlumata malik olan; *He is well-read in English literature O, ingilis ədəbiyyatını yaxşı bilir*

well-regulated [ˈwelˈregjuleɪtɪd] *adj* yaxşı nizama / qaydaya salınmış, yoluna qoyulmuş

well-run [ˈwelˈrʌn] *adj* yaxşı fəaliyyət göstərən, yaxşı işləyən (*müəssisə, dükan və s.*)

well-set [ˈwelˈset] *adj* **1.** möhkəm, möhkəm bədənli, enlikürək və cüssəli (*adam haq.*), **2.** möhkəm / bərk düzəldilmiş, kip taxılmış

well-spoken [ˈwelˈspoukən] *adj* **1.** yerində deyilmiş (*söz haq.*); **2.** zərif, gözəl, incə (*danışıq tərzi haq.*)

well-staircase [ˈwel,steəkeɪs] *n* dolama pilləkən

well-to-do [ˈweltəˈdu:] *adj* varlı, dövlətli, varlı-hallı; **luxury homes for the ~** varlılar üçün zəngin evlər

well-tried [ˈwelˈtraɪd] *adj* sınanılmış, təcrübədən / sınaqdan çıxmış; **~ methods / remedies** sınaqdan / təcrübədən çıxmış üsullar / dərmanlar

well-trodden [ˈwelˈtrɔdn] *adj* **1.** işlək hala salınmış, tapdanmış; **2.** *məc.* çeynənmiş

well-turned [ˈwelˈtə:nd] *adj* **1.** sərrast, düzgün, rəvan, səlis, yerində deyilmiş (*cümlə, ifadə və s. haq.*); **a ~ compliment** sərrast / yerində deyilmiş kompliment; **2.** düz, qəşəng biçimli, yaraşıqlı (*qıç və s. haq.*)

well-water [ˈwelˈwɔ:tər] *n* quyu / bulaq suyu

well-wisher [ˈwelˈwɪʃər] *n* xeyirxah adam; *They received many letters of sympathy from well-wishers Onlar xeyirxah adamlardan çoxlu başsağlığı məktubu aldılar*

well-worn [ˈwelˈwɔ:n] *adj* **1.** geyilmiş, nimdaş, əldən düşmüş (*paltar və s. haq.*); **a ~ jacket** nimdaş jaket / pencək; **2.** çeynənmiş, köhnə (*zarafat və s. haq.*);

◊ **a ~ story** ≅ lətifə, qaravəlli

Well-wrought [ˈwelˈrɔ:t] *adj* **1.** yaxşı edilmiş / düzəldilmiş; **2.** yaxşı quraşdırılmış / yazılmış (*fabula və s. haq.*)

Welsh[1] [welʃ] *n* Valli / Uels / Kelt dili

Welsh[2] [welʃ] *adj* uelsli, valliyalı; **~ cattle** Uels cinsindən olan mal-qara;

◊ **~ rabbit / rarebit** qızardılmış çörək tikələri (*pendirlə*)

welt[1] [welt] *n* **1.** haşiyə, köbə, rant (*ayaqqabıda, başmaqda*); **2.** tikmə, köbələmə, haşiyə vermə (*paltara*); **3.** çapıq, iz (*qamçı izi*)

welt[2] [welt] *v* **1.** haşiyə / köbə tikmək, haşiyə vermək; rant qoymaq (*ayaqqabıya*); **2.** *d.d.* döyüb zol-zol etmək, döymək (*qamçı ilə*); **3.** haşiyə vurmaq / tikmək, köbələmək, köbə tikmək (*paltara və s.*)

welter[1] [ˈweltər] *n* hay-küy, həngamə, mərəkə, qiyamət, məhşər, ərəsat; qarmaqarışıqlıq, hərcmərclik, xaos

welter[2] [ˈweltə] *v* **1.** yerə sərilmək; ağnamaq; çapalamaq, çırpınmaq, əlləşmək; **to ~ in *one's* blood** qan gölü içində çapalamaq; **to ~ in pleasure** həzz almaq; **2.** *məc.* batmaq; **to ~ in vice / in sin** günaha batmaq; **3.** *məc.* həyəcanlanmaq; təlatümə gəlmək

welter-weight [ˈweltəweɪt] *n id.* **1.** əlavə yük (*at yarışında*); **2.** orta çəki dərəcəsində pəhləvan / boksçu; **a ~ champion** orta çəki dərəcəsində çempion

wen [wen] *n* **1.** *tib.* zob, ur, boğaz uru

wench [wentʃ] *n* **1.** cavan qadın, yetişmiş / cavan qız; **2.** kənd qızı; xidmətçi, qulluqçu

went [went] **to go** *felinin pt formasi*

were [wə:] **to be** *felinin pt cəm forması*

we're [wɪə] *d.d.* = **we are**

weren't [wə:nt] *d.d.* = **were not**

werewolf [ˈwɪəwulf] *n* qulyabanı

west[1] [west] *n* qərb; *The wind is coming from the west Külək qərbdən əsir*

west[2] [west] *adj* qərb, qərbi; **~ wind** qərb küləyi; *She lives on the west coast of the sea O, dənizin qərb sahilində yaşayır*

west[3] [west] *adv* qərbə, qərbə doğru / tərəf; **three miles ~ of here** buradan üç mil qərbə doğru; *The window faces west Pəncərə qərbə tərəf baxır;*

◊ **to go ~ 1)** ölmək; **2)** batmaq, qürub etmək (*günəş, ay haq.*); **3)** yox olmaq

West End [ˈwestˈend] *n* Uest End, Londonun kübarlar yaşayan qərb hissəsi

western[1] [ˈwestən] *n* qərb sakini

western[2] [ˈwestən] *adj* qərbdə yaşayan; qərbə aid olan; **~ customs / philosophies** qərb adətləri / fəlsəfələri

Westminister[1] [ˈwestmɪnɪstər] *n* **1.** Uestminister (*Londonun rayonu*); **2.** ingilis parlamenti

Westminister[2] [ˈwestmɪnɪstər] *adj* Uestminister; **~ Abbey** Uestminister abbatlığı (*məşhur adamların dəfn olunduğu məqbərə*); **~ Palace** Uestminister sarayı (*İngiltərə parlamentinin binası*)

westward[1] [ˈwestwəd] *n* qərb, qərb istiqaməti

westward[2] [ˈwestwəd] *adj* qərb (*istiqamət haq.*), qərbi, qərbə doğru hərəkət edən; **~ wind** qərb küləyi; **~ of *smth.*** bir şeydən qərbdə yerləşən

wet[1] [wet] *n* **1.** nəmlik, rütubət, yaş; *There is some wet on the carpet Xalçada bir az nəmlik var;* **2.** yağışlı hava; *Come in out of the wet İçəri gir / girin, yağışın altında durma / durmayın*

wet[2] [wet] *adj* **1.** nəm, yaş, rütubətli, qurumamış; **~ clothes** nəm / yaş paltarlar; **~ roads** yaş yollar; **dripping / soaking / wringing ~** bərk / sümüyəcən islanmış, suyu damcılayan; **2.** yağışlı, yağmurlu, nəm, rütubətli (*hava haq.*); **~ weather** nəm / rütubətli hava; **~ day** rütubətli / yağmurlu gün; **3.** duru, maye, sıyıq (*palçıq, qətran və s. haq.*); **~ mud** sıyıq palçıq; **~ gas** maye qaz; **~ fuel** maye / duru yanacaq; **4.** gözləri yaşlı, ağlamsınmış; **~ smile** göz yaşları içərisində təbəssüm;

◊ **~ wash** camaşırxanadan nəm / qurudulmamış alınan paltar; **~ fish 1)** duzlu balıq; **2)** təzə balıq; **~ behind the ears** ≅ ağzından süd iyi gələn, təcrübəsiz; **~ to the skin** sümüyəcən / iliyəcən islanmış

wet[3] [wet] *v* **1.** yaş / nəm etmək, islatmaq; **to ~ *one's* feet** ayaqlarını islatmaq; **2.** işəmək, siymək; sidiyini saxlaya bilməmək; **to ~ *one's* bed** yorğan-döşəyinə işəmək / siymək; **3.** *d.d.* çiləmək, səpmək; **to ~ the flowers** güllərə su səpmək / çiləmək; **~ out 1)** yaş etmək, islatmaq; **2)** yumaq, yuyub təmizləmək;

◊ **to ~ *one's* whistle** boğazını islatmaq, içmək, kef etmək

wet-blanket [ˈwetˈblæŋkɪt] *n d.d.* başqasının sevincini / kefini və s. pozan / zəhərləyən adam; başqasının kefinə soğan doğrayan

wet-bob [ˈwetˈbɔb] *n* su idmanı ilə məşğul olan şagird; avarçı, avarçəkən

we've [wi:v] *d.d.* = **we have**

whack[1] [wæk] *n* **1.** *d.d.* bərk zərbə; zərbəsi; *He gave the ball a terrific whack O, topa bərk bir zərbə vurdu;* **2.** *d.d.* təşəbbüs; sınama, yoxlama; *I failed my test first time, but I'm having another whack at it Mən ilk dəfə testdən kəsildim, lakin başqa bir təşəbbüsdə bulunmaq istəyirəm;*

◊ **to be out of ~** nasaz olmaq; *The motor is out of whack Motor / Mühərrik nasazdır*

whack[2] [wæk] *v* **1.** vurmaq, döymək, əzişdirmək; zərbə endirmək; **2.** *d.d.* bölmək; bölüşmək (*pays, həm də* **to ~ up**)

whacked [wækt] *adj d.d.* əldən / taqətdən düşmüş, üzülmüş; *I'm absolutely whacked Mən tamamilə əldən / taqətdən düşmüşəm*

whale[1] [weɪl] *n* **1.** kit, balina; **bull ~** erkək balina / kit; **cow ~** dişi balina / kit; **2.**: **a ~ at / on** *d.d.* öz işinin ustası / pərgarı, öz işini yaxşı bilən; usta / təcrübəli adam; *He is a whale on / at history O, tarixi yaxşı bilməldir. O, tarixin bilicisidir;*

◊ **to have a ~ of a time** çox yaxşı vaxt keçirmək, çox yaxşı əylənmək; *The chil-*

dren had a whale of a time at the fair Uşaqlar yarmarkada çox yaxşı əyləndilər

whale² [weil] *v* balina / kit ovlamaq

whale-boat [ˈweilbout] *n* **1.** balina / kit ovlayan gəmi; **2.** velbot *(avarlı və ya yelkənli uzun qayıq)*

whalebone [ˈweilboun] *n* balina / kit sümüyü *(üst çənədə)*

whale-calf [ˈweilka:f] *n* balina / kit balası

whale-fisher [ˈweil,fiʃəˈ] *n* balina / kit ovçusu, balina / kit ovlayan

whale-oil [ˈweilɔil] *n* balina yağı, dəniz heyvanlarının *(balina, suiti və s.)* əridilmiş piyi

whaler [ˈweiləˈ] *n* **1.** balina / kit ovlayan *(adam)*, balina / kit ovçusu; **2.** balina / kit ovlayan gəmi; **3.** *dən.* velbot *(avarlı / yelkənli uzun qayıq)*

whaling [ˈweiliŋ] *n d.d.* döymə, vurma, qolaylanaraq vurma *(çubuq və s. ilə)*

whaling-gun [ˈweiliŋgʌn] *n* qarpun topu *(qarpun atan top – böyük dəniz heyvanlarını ovlamaq üçün nizə, qarmaq)*

whang² [wæŋ] *v* çalmaq, vurmaq; döyəcləmək *(təbili)*

wharf [wɔ:f] *n* **1.** verf, tərsanə; **2.** körpü *(gəminin yan alması üçün)*

wharf-rat [ˈwɔ:fræt] *n məc.* liman / port sıçovulu *(avaralar, oğrular və s. haq.)*

wharves [wɔ:vz] **wharf** *isminin cəm forması*

what¹ [wɔt] *pron* **1.** *inter. pron.* nə?; *What is it? Bu nədir? What is it made of? Bu nədən düzəldilib?; What is your name? Sənin / Sizin adın / adınız nədir? What about? Nə var, nə yox? Təzə nə var? What about your promise? Vədin / Vədiniz haqqında nə deyə bilərsən? / bilərsiniz? What is the French for "dog?" "İt" sözü fransızca nədir?* **2.** *Miqdar bildirmək üçün işlədilir:* nə qədər, neçə; *What did he pay for it? O buna nə qədər pul verdi? What is the time? Saat neçədir? What are potatoes to-day? Bu gün kartof neçəyədir?* **3.** nə, nəsə bir şey; *Show me what you've bought Nə aldığını / aldığınızı mənə göstər / göstərin; She told me what to do O mənə nə edəcəyimi söylədi / dedi;* **4.** kim, neçi *(sənət, peşə etibarilə); What is he? O nəçidir? O nə sənət sahibidir?;* **5.** *Təəccüb, həzz, nifrət və s. hissləri ifadə edərkən işlənir: What for? Nəyə görə? Nə üçün? What if ...? Birdən?, Nə olar? Birdən necə olar / onda necə? What if the train is late? Birdən qatar gecikdi, necə olar?*

◊ *So what? Hə, nə olsun? What's what Nə necədir; She certainly knows what's what O, nəyin necə olacağını, əlbəttə, bilir*

what² [wɔt] *conj* **1.** *Vasitəli suallarda və budaq cümlələrdə işlənir:* ki..., nə, ... nə qədər; *I don't know what she wants Mən bilmirəm ki, o nə istəyir; What he says is true O nə deyirsə doğrudur / həqiqətdir; He does not know what he wants O nə istədiyini bilmir;* **2.** kim; *I know what she shall be Mən onun nə / kim olacağını bilirəm;* **3.** nə qədər; *I asked him what he paid Mən ondan nə qədər pul ödədiyini soruşdum;* **4.** *emf. var.* necə! nə!; *What a strange phenomenon! Necə də qeyri-adi hadisə! What an interesting book it is! Necə də maraqlı kitabdır!; What a fool he is! O necə də səfehdir! O necə də axmaqdır!*

◊ **(and) – not** daha nələr, və ilaxır, və s.; *What on earth (in the blazes, in the world) do you mean? Allahü-əkbər! Allah xatirinə nə demək istəyirsən / istəyirsiniz; What on earth is he doing here? Onun burada nə işi var? Allahü-əkbər, o burada nə edir?*

whate'er [wɔtˈeə] *pron* = **whatever**

whatever¹ [wɔtˈevəˈ] *adj* hansı, necə, hansı olursa olsun, hər cür; *Whatever order he may give, they must be obeyed O hansı əmri verirsə versin, onlar yerinə yetirilməlidir*

whatever² [wɔtˈevə] *dem. pron.* nə, hər nə; *Whatever we do, some people will criticize it Hər nə etsək də bəzi adamlar onu tənqid edəcəklər; Keep calm whatever happens Hər nə baş versə də, sakit ol / olun;*

◊ **or –** və ilaxır, və s.; *There is a useful cupboard under the stairs for brushes, boots or whatever Pilləkənlərin altında fırçalar, çəkmələr və s. üçün çox yararlı bir şkaf var*

whatever³ [wɔtˈevə] *adv* heç bir; hər hansı; *He has no chance whatever Onun heç bir*

imkanı / şansı yoxdur; Is there any hope whatever? Heç bir ümid varmı?

whatever⁴ [wɔtˈevə] *interj. təəccüb, çaşqınlıq və s. ifadə edərkən:* nə! *Whatever do you mean? Sən / Siz nə demək istəyirsən? / istəyirsiniz? Whatever happened to old Sam? Qoca Səmə nə olub?*

what-for [wɔtˈfɔ:] *n d.d.* **1.** töhmət, məzəmmət; **2.** cəza; kötək; *If she finds out what you've done she'll give you what for! O müəyyən etsə ki, sən / siz nə etmisən / etmisiniz, o sənə / sizə cəza verəcək*

Whatman [ˈwɔtmən] *n* vatman kağızı

what-not [ˈwɔtnɔt] *n* nə desən, nə istəsən, hər şey, cürbəcür şeylər; oyun-oyuncaq; *The box was full of old toys, books and what not? Qutuda köhnə oyuncaqlar, kitablar və daha nələr yox idi*

wheat [wi:t] *n* **1.** buğda; **winter / summer –** payızlıq / yazlıq buğda; **2.** taxıl; **a field of –** taxıl tarlası / zəmisi; **to grow / to plant –** buğda / taxıl yetişdirmək / əkmək

wheat-bread [ˈwi:tˈbred] *n* buğda çörəyi, ağ çörək

wheat-flour [ˈwi:t,flauə] *n* buğda unu

wheat-land [ˈwi:tlænd] *n* buğda / taxıl zəmisi

wheatmeal [ˈwi:tmi:l] *n* iri üyüdülmüş buğda unu

wheedle [wi:dl] *v* **1.** yaltaqlanmaq, yaltaqlıq etmək *(bir kəs qarşısında); The girl wheedled her father into buying her a bicycle Qız atasına velosiped aldırmaq üçün yaltaqlandı;* **2.** yaltaqlanmaqla ələ keçirmək / qoparmaq; dilə tutmaq, tovlamaq *(bir şey almaq üçün); She wheedled the money out of her father O, atasını dilə tutmaqla ondan bir az pul qopardı;* **to – *smth.* out of *smb.*** tovlayıb / dilə tutub bir kəsdən bir şeyi almaq; **2.** *məc.* soxulmaq, girmək, özünə yol açmaq; *He managed to wheedle his way into the party O, partiyaya soxula / girə bildi*

wheel¹ [wi:l] *n* **1.** təkər, çarx; **front / back –** qabaq / dal təkər; **on the –, on –s** təkər üstündə; köçəri həyat; **2.** sükan, şturval *(gəmidə, təyyarədə, avtomobildə);* **man at the –** sükançı; rəhbər; **4.** *pl* mexanizm, hərəkətverici qüvvələr; minik, maşın; **the –s of state** dövlət maşını / mexanizmi; *I can't come – I don't have any wheels Mən gələ bilmirəm – mənim heç bir minivim / maşınım yoxdur;* **5.** dairə, dövrə; **to turn –s** dövrə vurmaq, mayallaq aşmaq / vurmaq; **6.** bəxt, tale; **at the next turn of the –** bəxt / tale dönəndə, bəxt gətirməyəndə; **7.** *amer.* velosiped; **8.** uşaq arabası / kolyaskası; **9.** *hərb.: Right / Left wheel! Sağ / Sol çiyin irəli!*

◊ **to break a butterfly / a fly on the –** ≡ yağ kimi getmək; **–s within –s** mürəkkəb əlaqə / vəziyyət; *There are wheels within wheels in this organization – you never really know what's going on Bu təşkilatda mürəkkəb vəziyyət mövcuddur – bilinmir ki, orada həqiqətən nə baş verir;* **to put *one's* shoulder to the –** işə can-başla girişmək; **to put a spoke into *smb.*'s –s** ≡ bir kəsə badalaq gəlmək / əngəl törətmək / mane olmaq

wheel² [wi:l] *v* **1.** diyirlətmək, gilləmək, gilləda-gilləda / itələyə-itələyə aparmaq *(əl arabasını, təçkəni);* **to – the cart into the yard** arabanı itələyə-itələyə həyətə aparmaq; **2.** **(round, around, about)** dönmək, dövrə vurmaq, fırlanmaq, hərlənmək; *Seagulls wheeled in the air above me Başımın üstündə qağayılar dövrə vururdu;* **3.** velosiped sürmək, velosipedlə getmək;

◊ **to – and deal** *d.d.* hiylə / fənd işlətmək, fırıldaqla məşğul olmaq; *There will be a lot of wheeling and dealing before an agreement is reached Saziş əldə edilməzdən əvvəl çoxlu fənd / hiylə işlənəcək*

wheelbarrow [ˈwi:l,bærou] *n* təçkə, əl arabası

wheel-base [ˈwi:lbeis] *n* avtomobil təkər bazası

wheel chair [ˈwi:lˈtʃeə] *n* təkərli kreslo, qoltuqlu kürsü *(şikəstləri, əlilləri aparmaq üçün)*

wheeler [ˈwi:lə] *n* **1.** təçkə sürən / əl arabası sürən fəhlə; **2.** = **wheelwright**

wheeler-dealer [ˈwi:ləˈdi:lə] *n amer. d.d.* **1.** başçı; **2.** fırıldaqçı, bic, hiyləgər, tülküngü, lotu-bambılı

wheelman [ˈwi:lmən] *n d.d.* **1.** sükançı; **2.** təkərçi, təkər qayıran usta; **3.** velosipedçi, velosiped sürən

wheelsman [ˈwiːlzmən] *n* sükançı

wheelwright [ˈwiːlraɪt] *n* **1.** təkər ustası, təkərçi; **2.** kuzov / təkər təmir edən usta

wheeze¹ [wiːz] *n* **1.** tövşümə, ağır nəfəsalma, təngnəfəslik, xırıltı; *He has a slight wheeze in his chest Onun sinəsində hələ bir xırıltı / təngnəfəslik var;* **2.** *d.d.* zarafat, məzəli söz, lətifə, anekdot; **a good ~** ağıllı lətifə / anekdot

wheeze² [wiːz] *v* **1.** xoruldamaq, fısıldamaq, tövşümək; təngnəfəs olmaq; *He was coughing and wheezing all night O, bütün gecəni öskürür və təngnəfəs olurdu;* **2.** xırıldamaq (*həm də* **to ~ out**); *"I've got a sore throat", he wheezed "Mənim boğazım ağrıyır", o, xırıltılı səslə dedi*

whelk [welk] *n* **1.** sızanaq; **2.** *d.d.* çapıq, kərtik

whelp¹ [welp] *n* **1.** küçük, it balası / küçüyü; bala (*vəhşi heyvanların*); **2.** *kin.* cins, nəsil; uşaq, küçük (*gənc haq.*)

whelp² [welp] *v* **1.** küçükləmək, balalamaq (*it, tülkü, canavar və s. haq.*); **2.** *kin.* doğmaq, dünyaya gətirmək

when¹ [wen] *n* vaxt, zaman; *Since when has she been ill? O nə vaxtdan / zamandan xəstədir? Until when can you stay Sən / Siz nə vaxta qədər qala bilərsən? / bilərsiniz?*

when² [wen] *interrog. adv* nə vaxt / zaman; *When can you come? Sən / Siz nə vaxt gələ bilərsən? / bilərsiniz; When did he die? O nə vaxt öldü?*

when³ [wen] *conj.* **1.** ...də, ...da, -kən; *It was ten o'clock when he returned home O, evə gələndə saat on idi; Be careful when crossing the street Küçəni keçəndə / keçərkən ehtiyatlı ol / olun;* **2.** ...dən / ...dan sonra; *I'll go when I have had dinner Mən nahar edəndən sonra gedəcəm;* **3.** baxmayaraq ki, halda; *They built the bridge in three months when everyone thought it would take a year Onlar körpünü üç aya tikdilər, baxmayaraq ki, hamı fikirləşirdi ki, o bir il çəkəcək;* **4.** əgər, bir halda ki, madam ki; *How convince him when he will not listen Bir halda ki, o qulaq asmır, onu necə inandırmaq olar*

whence¹ [wens] *interrog. adv* **1.** haradan, hansı yerdən; *Whence does he come? O haradadır? From whence is he? O haradandır?;* **2.** necə, nə cür, hansı yolla? nə səbəbə; *Whence comes it that...? Bu necə olur ki...? Whence all this confusion? Nə səbəbə / Nəyə görə belə qarmaqarışıqlıqdır / çaxnaşmadır?*

whence² [wens] *conj.* haradan; *Go back whence you came Haradan gəlmisənsə / gəlmisinizsə, oraya da qayıt / qayıdın*

whenever¹ [wenˈevə] *adv d.d.* axı nə vaxt / nə zaman; *Whenever did you find time to write it? Sən / Siz axı nə vaxt onu yazmağa vaxt tapdın / tapdınız? Whenever will he arrive? He's very late Axı o nə vaxt gələcək? O çox gecikir*

whenever² [wenˈevə] *conj.* hər vaxt, hər dəfə, nə vaxt ki, nə zaman ki; *Whenever I come here it rains! Mən hər dəfə bura gələndə yağış yağır; Whenever she comes, she brings a friend O hər dəfə gələndə özü ilə dostlarından birini gətirir*

where¹ [weə] *interrog. adv* **1.** harada, hara; *Where are you? Sən / Siz haradasan / haradasınız?; Where do you live? Sən / Siz harada yaşayırsan / yaşayırsınız?* **2.** haradan? hansı mənbədən? *Where did you hear that tale? Bu nağılı / dedi-qodunu haradan eşitmisən? / eşitmisiniz?*

where³ [weə] *rel. adv Azərbaycan dilinə tərcümə olunmur; The place where we lived is not far from here Bizim yaşadığımız yer buradan uzaqda deyil*

where⁴ [weə] *conj* **1.** elə yerə, ora; *Send him where he will be well taken care of Onu elə yerə göndərin ki, orada ona yaxşı qulluq etsinlər / baxsınlar;* **2.** ora, hara, harada, haradan; *Go where you please İstədiyin / İstədiyiniz yerə get / gedin. Haranı istəyirsən / istəyirsiniz, ora da get / gedin*

whereabouts¹ [ˈweərəbauts] *n* olduğu yer; *Her present whereabouts is unknown Onun hal-hazırda olduğu yer naməlumdur*

whereabouts² [ˈweərəbauts] *interrog. adv* harada? haradan? hara? hansı yerdə / yerdən? *Whereabouts did you find it? Onu hansı yerdən / haradan tapdın? / tapdınız? Whereabouts are you? Sən / Siz haradansan? / haradansınız? Whereabouts did you put it? Sən / Siz onu hara qoydun? / qoydunuz?*

whereas [weərˈæz] *conj.* **1.** halbuki, əksinə, baxmayaraq ki; *He was spending all his time on teaching, whereas he yearned to do research work O, vaxtının hamısını dərs deməyə sərf edirdi, halbuki o, tədqiqat işi aparmağın həsrətini çəkirdi;* **2.** nəzərə alaraq (*rəsmi sənədlərin preambulasında işlənir*)

whereby¹ [ˈweəˈbaɪ] *relat. adv* ...vasitəsilə, ...köməyilə, ...yolu ilə, ...üsulu ilə; *A law whereby all children are to receive cheap milk Elə bir qanun ki, onun köməyilə bütün uşaqlar ucuz süd ala bilsinlər*

whereby² [ˈweəˈbaɪ] *interrog. adv* necə? nə təhər? hansı vasitə ilə? hansı yolla?; *Whereby shall we know him? Biz onu necə / nə təhər tanıyacağıq?*

wherefore [ˈweəˈfɔː] *interrog. adv* **1.** niyə? nəyə görə? nə üçün? *Wherefore did you go? Nə üçün sən / siz getdin / getdiniz?* **2.** hansı məqsədlə? **the reason ~ we have met** görüşümüzün məqsədi

wherein [ˈweərˈɪn] *interrog. adv* nədə? harada?; *Wherein am I mistaken? Mən nədə / harada səhv edirəm?*

whereof [ˈweərˈɔv] *adv* kim / nə haqda; nə barədə; *He knows whereof he speaks O, nə barədə danışdığını bilir*

whereupon¹ [ˈweərəˈpɔn] *adv* nədə? harada?

whereupon² [ˈweərəˈpɔn] *conj* bundan sonra, ...nəticəsində; onda; *I explained the matter, whereupon he laughed heartily Mən ona işin nə yerdə olduğunu izah etdim, bundan sonra o, ürəkdən güldü*

wherever¹ [ˈweərˈevə] *interrog. adv* **1.** harada? *Wherever is he? O haradadır?* **2.** hara? harada olsa; istədiyi yerdə; *Sit wherever you like İstədiyin / İstədiyiniz yerdə otur / oturun; Wherever you go, I go too Hara getsən / getsəniz, mən də gedəcəm;* **3.** *Təəccüb bildirir:* haradan? *Wherever did you get that idea? Bu fikir sənin / sizin haradan ağlına / ağlınıza gəldi?*

wherever² [ˈweərˈevə] *conj* **1.** harda olursa olsun, hər yanda / yerdə; *Wherever he is, he always does well O harada olursa olsun, həmişə özünü yaxşı göstərir;* **2.** mümkün olan bütün hallarda, imkan daxilində; *Wherever possible the jobs are given to local people Mümkün olan bütün hallarda / imkan daxilində iş yerli adamlara verilir*

whet¹ [wet] *n* **1.** itiləmə (*ülgücü və s.*); **2.** qıcıqlanma, şiddətlənmə; təhriketmə, oyatma, oyandırma, artırma (*marağı, iştahanı və s.*)

whet² [wet] *v* **1.** itiləmək (*ülgüc və s.*); **2.** şiddətləndirmək, kəskinləşdirmək (*hissiyyatı və s.*); oyatmaq, oyandırmaq, artırmaq (*iştahanı, arzunu, marağı və s.*)

whether [ˈweðə] *conj.* (*adət.* **~...** **or not**, **~...** **or (~)** **to know, to consider, to doubt, to question, to wonder** *və s. fellərin tamamlığı kimi işlənir; vasitəli suallları bağlayır:* **-ıb, -ib, -ub, -üb** *və* **-dığını / -dığını** *şəkilçiləri işlətməklə* **yaxud, ya, yoxsa** *bağlayıcısı vasitəsilə ifadə olunur; I don't know whether he is here Mən onun burada olub-olmadığını bilmirəm; He asked whether he could help O, onun kömək edib-edməyəcəyini soruşdu;* **1)** *Əgər* **or** *ilə ayrılan iki alternativ budaq cümlə varsa, onda* **"whether"** *hər ikisində təkrar edilir: I asked him whether he had done it all himself or whether someone had helped him Mən ondan soruşdum ki, bunu o özü təkbaşına edib yoxsa ona kimsə kömək edib;* **2)** *Sifət və sözcüklərindən sonra şübhə, inamsızlıq və s. bildirən alternativ budaq cümlələrlə işlənir: She was undecided whether she should accept his offer O qəti bir qərara gələ bilmirdi ki, onun təklifini qəbul etsin ya yox; He is in doubt whether he should wait O bilmirdi ki, gözləsin ya yox;* **3)** *Şərt-güzəşt budaq cümləsi yaxud tərkibilə işlənir:* **...-sa, ...-sə, ya, ya yox**; *Whether he comes or not, we shall leave O gəlsə də, gəlməsə də biz çıxıb gedəcəyik; I shall go whether it is fine or not Hava yaxşı da olsa, pis də mən gedəcəyəm*

whetstone [ˈwetstoun] *n* bülöv, bülöv daşı; ◊ **to lie for the ~** vicdansız yalançı olmaq

whey [weɪ] *n* zərdab, serum

whey-faced [ˈweɪfeɪst] *adj* bənizi qaçmış / solmuş, rəngi ağarmış (*qorxudan*)

which¹ [wɪtʃ] *adj Vasitəsiz suallarla işlənir:* hansı? *Which book did you choose? Sən / Siz hansı kitabı seçmisən? / seçmisiniz? Which boy won the prize? Hansı oğlan prizi aldı?*

which² [wɪtʃ] *interrog. pron. Müəyyən miqdar adam və ya şey içərisindən seçmək məqsədilə işlənir:* hansı? kimə? *Which of you am I to thank? Mən hansınıza öz təşəkkürümü bildirməliyəm? Which way shall we go? Biz hansı yolla gedəcəyik?*
◊ **~ is ~** hansı ... hansıdır? *They are so alike I can never tell which is which Onlar elə bir-birinə oxşayırlar ki, onlardan hansının hansı olduğunu fərqləndirə bilmirəm*

which³ [wɪtʃ] *rel. pron.* **1.** *Budaq cümləni baş cümləyə bağlayır və Azərbaycan dilinə tərcümə edilmir:* hansı ki, hansılar ki; *The river which flows through London is called the Thames Londondan axan çay Temza adlanır; Houses which overlook the lake cost more Gölə baxan evlər daha qiymətlidir;* **2.** əslində; *He looked like a retired general, which indeed he was O, istefada olan generala oxşayırdı, əslində elə belə də idi;* **3.** *Budaq cümlənin mübtədası kimi işlənir: Azərbaycan dilinə tərcümə olunmur. Bu halda mürəkkəb cümlə dilimizə iki sadə cümlə vasitəsilə tərcümə edilir:* hansı ki; *He lost his way, which delayed him considerably O, yolunu azdı, bu da onu xeyli gecikdirdi; He said he saw me there, which was a lie O dedi ki, o məni orada görüb, bu, yalan idi*

which⁴ [wɪtʃ] *conj Vasitəli suallarda və budaq cümlələrdə işlənir:* nə; hansı; kim; *Of these two I do not know which to prefer Bu ikisindən bilmirəm, hansına üstünlük verim; I don't know which way we must take Bizim hansı yolla getməli olduğumuzu (mən) bilmirəm*

whiff¹ [wɪf] *n* **1.** xəfif hava axını, əsmə; axın; cərəyan; **a ~ of fresh air** təmiz hava axını; **2.** zəif iy / qoxu (*adət. xoşagəlməz*); **the ~ of a cigar** zəif siqar iyi / qoxusu; **a ~ of garlic** sarımsaq iyi; *He caught a whiff of perfume as he leaned towards her O ona tərəf əyiləndə onu xəfif bir ətir iyi vurdu;* **3.** vıyıltı (*külək / güllə səsi*)

whiff² [wɪf] *v* **1.** əsmək, zəif əsmək; **2.** tüstü burumları buraxmaq (*papiros çəkərkən*); his hiss etmək / bilmək, qoxu bilmək; **3. (to ~ away / off)** vıyıldamaq (*güllə, külək və s.*); külək kimi aparmaq; yelləmək, yelləndirmək, dalğalandırmaq; üfürmək

whiffle [wɪfl] *n* ani şiddət (*külək haq.*); axın, cərəyan (*hava haq.*)

whiffler ['wɪflə] *n* səbatsız / mütərəddid / dəyişkən adam; hərdəmxəyal / yelbeyin adam; **2.** lovğa / özünü öyən / təkəbbürlü adam; **3.** yararsız / vecsiz / ləyaqətsiz adam

while¹ [waɪl] *n* **1.** vaxt, müddət, ərz; *Where have you been all this while? Bu müddət ərzində harada olmusan? / olmusunuz?;* **a long / a short ~** uzun / qısa bir müddət / vaxt; *I haven't seen him for a long / for a short while Mən onu uzun / qısa müddətdir ki, görməmişəm;* **in a little ~** tezliklə; **a ~ ago** bir az bundan əvvəl, lap indicə; **a long ~ ago** çoxdan; **at ~s** hərdənbir, bəzən; **once in a ~** hərdənbir / vaxtaşırı; **quite a ~** *d.d.* kifayət qədər gec; *We must rest a while Biz bir azca dincəlməliyik / istirahət etməliyik;* **2. (the ~) for a ~** bir müddətə, az bir müddətə / vaxta; **for a good ~** uzun bir müddətə; **in a little ~** tezliklə

while² [waɪl] *v* **1.** vaxt keçirmək; **2.** yayındırmaq, daşındırmaq, uzaqlaşdırmaq; **to ~ sorrow** qəmdən / dərddən uzaqlaşmaq / fikrini yayındırmaq / dərdi özündən qovalamaq; **to ~ away** boş-bikar gəzmək; **to ~ away the time** vaxt keçirmək; *We whiled away the time at the airport reading magazines Biz aeroportda vaxtımızı jurnal oxumaqla keçirdik*

while³ [waɪl] *conj* **1.** -kən, ikən; *He was drowned while bathing Çimərkən o batdı; He fell asleep while (he was) watching television O, televizora baxarkən yuxuladı;* **2.** nə qədər ki, ta ki; *While there is life there is hope Nə qədər ki, həyat mövcuddur, bir o qədər də ümid vardır;* **3.** baxmayaraq ki; *While I admit that the problems are difficult, I don't agree that they cannot be solved Baxmayaraq ki, mən problemlərin çətin olduğunu boynuma alıram, lakin onların həll oluna bilməyəcəyi*

fikri ilə razılaşmıram; **4.** halbuki; *I prefer black coffee while David prefers it with cream Mən tünd kofe içməyi üstün tuturam, halbuki David onu xama ilə içməyi üstün tutur / xoşlayır*

whim [wɪm] *n* **1.** şıltaqlıq, qəribəlik, tühaflıq; ədabazlıq; **only a passing ~** ancaq keçici / müvəqqəti şıltaqlıq; *It is an old man's whim Bu, qoca kişinin şıltaqlığıdır; It's just something I bought on a whim Bax bu şeyi elə mən ədabazlıq ucbatından almışam;* **2.** dəmdəməkilik / dönüklük; səbatsızlıq

whimper¹ ['wɪmpə] *n* **1.** ağlama, sızlama, inləmə; **2.** cıyıltı, cığ-bığ, zingilti (*küçük səsi və s.*)

whimper² ['wɪmpə] *v* **1.** ağlamaq, ağlayıb-sızıldamaq, sızlamaq, inləmək, cığ-vığ salmaq; *A child in a bed nearby began to whimper Yaxındakı çarpayıdan uşaq cığ-vığ salmağa / ağlamağa başladı;* **2.** zingildəmək, ulamaq (*it haq.*); **3.** vıyıldamaq (*külək*); **4.** şırıldamaq, şırıltı ilə axmaq (*su haq.*)

whimsical ['wɪmzɪkl] *adj* **1.** qəribə, əcaib; *He turned whimsical O, əcaib olub;* **a ~ sense of humour** qəribə yumor hissi; **2.** şıltaq, ədabaz, tühaf; *He is whimsical in his ways O, tühaf bir adamdır, Onda qəribəlik vardır*

whimsy ['wɪmzɪ] *n* **1.** şıltaqlıq; əda, naz; kef; **2.** xəyal, xülya

whine¹ [waɪn] *n* **1.** yazıq-yazıq ulama / zingildəmə; **to utter a ~** zingildəmək, zingildəməyə başlamaq (*it*); **2.** *məc.* sızıltı, zarıma, ağlayıb-sızlama; *I wish you'd stop whining Mən istərdim ki, sən / siz zarımağı / ağlayıb-sızlamanı dayandırasan / dayandırasınız;* **3.** vıyıldama, vızıldama (*güllə və s.*); **the ~ of bullets** güllələrin vıyıltısı

whine² [waɪn] *v* **1.** ulamaq, zingildəmək; *The dog was whining outside the door It qapının ağzında zingildəyirdi;* **2.** sızlamaq, ağlayıb-sızlamaq, zarımaq; zar-zar ağlamaq; *The child was whining inside the room Uşaq otaqda zar-zar ağlayırdı;* **3.** vıyıldamaq, səs-küy salmaq, vızıldamaq (*güllə, motor və s.*)

whinny¹ ['wɪnɪ] *n* alçaqdan kişnəmə

whinny² ['wɪnɪ] *v* alçaqdan kişnəmək

whip¹ [wɪp] *n* **1.** qamçı, qırmanc; *He cracked his whip and the horse leapt forward O, qamçısını şaqqıldatdı və at irəliyə cumdu;* **2.** faytonçu, arabaçı; **to be a good / a poor ~** yaxşı / pis faytonçu olmaq

whip² [wɪp] *v* **(-pp-) 1.** qamçılamaq, qırmaclamaq; döyəcləmək; *Prisoners were whipped to get confessions out of them Günahlarını boyunlarına qoymaq üçün dustaqları qamçıladılar;* **2.** qovmaq, bərk sürmək (*atı*); *The driver whipped the horses on Sürücü atları qovalayırdı / qamçılayırdı;* **3.** çalmaq (*yumurta, krem və s.*); *He whipped egg with sour cream O, bir yumurta ilə xamanı çaldı;* **4. 1)** toplamaq, qovalayıb bir yerə yığmaq; **5.** cummaq, cəld hərəkət etmək, birdən cummaq / atılmaq; *I'm just going to whip across the road to the bank Mən bu saat cəld yola keçib banka gedəcəyəm;* **to ~ downstairs** pilləkənləri cəld aşağı düşmək; **6.** *d.d.* oğurlamaq; *Who's whipped my umbrella? Mənim çətirimi kim oğurlayıb?* **7.** bir şeyin balağını / qırağını / ucunu tikmək / sırıqlamaq / kök atmaq / ilgəkləmək; **to ~ away 1)** qaçmaq, götürülmək / daban almaq, dabanına tüpürmək; **2)** qapmaq (*sumka və s.*); **to ~ in** toplamaq, bir yerə yığmaq; **to ~ off** qəfildən dartmaq, birdən çəkib götürmək, qəfildən yığıb götürmək; *The thief whipped the jewels off the counter Oğru zinət şeylərini piştaxtadan qəfildən yığıb götürdü;* **to ~ on 1)** qamçılamaq, şallaqlamaq; **2)** kəskin / sərt demək; **to ~ out a reply** kəskin cavab qaytarmaq / vermək; **to ~ round** cəld dönmək; **to ~ up 1)** tələm-tələsik nəsə hazırlamaq; **2)** oyatmaq, alovlandırmaq, ehtizaza / riqqətə gətirmək; **to ~ up emotions** ehtirasları alovlandırmaq; **3)** qapmaq, götürmək; dartıb götürmək (*silahı və s.*); *The intruder whipped out a knife Çağırılmamış qonaq bıçağı qapıb göstərdi;* **4)** toplamaq, cəlb etmək (*camaatı, dinləyiciləri*);
◊ **to ~ into shape** *amer.* **1)** *d.d.* öyrətmək, adam eləmək; **2)** lazımi vəziyyətə salmaq

whip-handle ['wɪp,hændl] *n* **1.** qamçı dəstəyi; **2.** iri qamçı / şallaq
whipper-snapper ['wɪpə,snæpə'] *n* yaramaz / heç bir şeyə yaramayan adam; ağzından süd iyi gələn adam / oğlancığaz; *Don't talk to me like that, you young whipper-snapper! Ay ağzından süd iyi gələn oğlancığaz, mənimlə belə danışma!*
whippet ['wɪpɪt] *n* tazı (*it növü*)
whipping-boy ['wɪpɪŋbɔɪ] *n* qapazaltı, toplələ
whipping-top ['wɪpɪŋtɔp] *n* fırfıra, fırlanğıc
whip-poor-will ['wɪppuə,wɪl] *n zool.* çobanaldadan (*quş*)
whippy ['wɪpɪ] *adj* elastik, elastiki, asanlıqla əyilə bilən
whip-saw ['wɪpsɔ:] *n* yayşəkilli əl mişarı / bıçqısı
whir [wə:] *n, v* = **whirr**[1, 2]
whirl[1] [wə:l] *n* **1.** fırlanma, hərlənmə, dolanma, dövrə vurma; **the ~ of the propeller blades** propeller pərlərinin fırlanması; **2.** burulğan, burağan; **a ~ of dust** toz burulğanı; **3.** vurhavur, mərəkə, qarışıqlıq, çaxnaşma; **an endless ~ of parties** partiyaların aramsız vurhavuru / çaxnaşması; **4.** tələş, təşviş; *His brain was in a whirl O. fikirlərini cəmləşdirə bilmirdi (tələş və s. nəticəsində)*
whirl[2] [wə:l] *v* **1.** fırlanmaq, hərlənmək, dolanmaq, dövrə vurmaq; *The leaves were whirling in the wind Yarpaqlar küləkdə fırlanırdı*; **2.** sürətlə ötüb keçmək; *The car whirled out of sight Maşın sürətlə ötüb gözdən itdi*; **3.** fırlanmaq, gicəllənmək (*baş*); tələşli / təşvişli olmaq; tələş hissi keçirmək; *I couldn't sleep; my mind was still whirling from all I had seen and heard Mən yata bilmədim; bütün gördüklərimdən və eşitdiklərimdən başım gicəllənirdi*; **to ~ away 1)** aparmaq (*külək, sel*); **2)** qasırğa kimi keçmək, dövrə vurub ötmək, hərlənərək götürüb getmək
whirligig[1] ['wə:lɪgɪg] *n* **1.** fırfıra, fırlanğıc; **2.** karusel; **3.** girdab, burulğan (*hadisə və s.*)
whirligig[2] ['wə:lɪgɪg] *v* hərlənmək, fırlanmaq, dolanmaq
whirlpool ['wə:lpu:l] *n* girdab, burulğan, qıjov (*su burulğanı*); **to be sucked into the ~** burulğana düşmək

whirlwind ['wə:lwɪnd] *n* **1.** qasırğa, burulğan; *The school was seriously damaged by a whirlwind Məktəb binası qasırğadan ciddi zədələnmişdi*; **2.** *məc.* çılğınlıq; **~ of passion** ehtirasın çılğınlığı
whirr[1] [wə:] *n* **1.** səs, səs-küy (*maşının və s.*); **the ~ of the sewing machine** tikiş maşınının səsi; **2.** vızıltı, vızıldama; **the ~ of a fly** milçəyin vızıltısı
whirr[2] [wə:] *v* **1.** səs / səs-küy salmaq (*təkər, maşın və s.*); **~ ing helicopters** səs-küy salan vertolyotlar; **2.** səs-küylə ötüb keçmək, vıyıltı ilə / sürətlə ötüb keçmək; *A bird whirred past Quş sürətlə ötüb keçdi*; **3.** vızıldamaq
whisk[1] [wɪsk] *n* **1.** süpürgəcik, kiçik süpürgə, kiçicik şotka (*paltarın tozunu təmizləmək və s. üçün*); **2.** yumurta və s. çalmaq üçün ucu yaylı alət; **3.** qısa cəld hərəkət; *The horse brushed off the flies with a whisk of its tail At quyruğunun cəld hərəkəti ilə milçəkləri qovdu*
whisk[2] [wɪsk] *v* **1.** qovmaq (*bir şeylə*) **to ~ the flies off** milçəkləri qovalamaq (*milçəkqovanla*); **2.** çalmaq (*yumurtanı, kremi və s.*); **3.** tez / cəld götürüb getmək, birdən götürüb getmək / aparmaq; *They whisked the man off to prison Onlar kişini tez götürüb həbsxanaya apardılar*; **4.** tez / cəld uzaqlaşmaq, birdən yox olmaq; *The mouse whisked into its hole Siçan tez deşiyinə girib yox oldu*; **5.** bulamaq, arabir yelləmək (*quyruğu və s.*); *The cow whisked her tail İnək quyruğunu buladı*
whisker ['wɪskə] *n* (*adət. pl*) **1.** bakenbard (*çənənin altı qırxılaraq yanaqlarda saxlanılan saqqal*); **wearing a wig and false ~s** parik və saxta bakenbardlar qoyma / saxlama; **2.** bığ (*pişikdə, pələngdə və s.*);
◊ **to be the cat's ~s** *sl* yaxşı / gözəl adam olmaq; *He thinks he's the cat's whiskers O elə bilir ki, ondan gözəl / yaxşı adam yoxdur*; **by a ~** azacıq / kiçicik üstünlüklə; *She won the race by a whisker O, qaçış yarışını azacıq üstünlüklə uddu*
whisky ['wɪskɪ] *n* viski (*ABŞ və İrlandiyada*)
whisper[1] ['wɪspə] *n* **1.** pıçıltı; **to speak in a ~** pıçıltı ilə danışmaq; *Her voice dropped to a whisper Onun səsi pıçıltıya keçdi*;

2. şayiə, danışıq, söz-söhbət, qeybət; *It is whispered that he is heavily in debt Belə söz-söhbət gəzir ki, o çoxlu borc içindədir*; **3.** xışıltı (*yarpağın və s.*)
whisper[2] ['wɪspə] *v* **1.** pıçıldamaq, pıçıltı ilə danışmaq; pıçıldaşmaq; *She whispered (to me) that she was afraid O mənə pıçıltı ilə dedi ki, o qorxur*; **2.** gizlicə şayiə / xəbər / məlumat yayılmaq; *It's whispering that he may resign Belə şayiə gəzir ki, o, istefaya gedə bilər*; **3.** xışıldamaq
whisperer ['wɪspərə'] *n* xəbərçi / şayiə yayan adam
whispering ['wɪspərɪŋ] *n* **1.** pıçıltı, pıçıltı ilə danışma; **2.** şayiə, xəbər, danışıq, söz-söhbət
whistle[1] ['wɪsl] *n* **1.** fit, fışqırıq; fışqırıq səsi; musqurıq, musqurtu; *We heard the whistle of the steam-engine Biz parovozun fit səsini eşitdik*; **2.** *d.d.* boğaz, udlaq, hülqum; **to wet *one's* ~** boğazını yaşlamaq / islatmaq, içmək;
◊ **at *smb.*'s ~** ilk çağırışdan; ≅ bir fitə bənd olma; **to pay for *one's* ~** öz şıltaqlığı ucbatından çox şey itirmək
whistle[2] ['wɪsl] *v* **1.** fit / fışqırıq çalmaq, fit / fışqırıq vermək; *She whistled to her dog and it came running O, itinə fit verdi və it qaça-qaça gəldi*; **to ~ a tune** fitlə hava çalmaq / zümzümə etmək; **2.** vıyıldamaq, vızıldamaq (*güllə, külək*); *The wind whistled up the chimney Külək bacada vıyıldayırdı*; **to ~ away 1)** fitlə hava çalmaq; **2)** əl çəkmək; hesaba / nəzərə almamaq; *Historical facts cannot be whistled away Tarixi faktları nəzərə almamaq olmaz*; **to ~ up** çağırmaq; **to ~ off** can qurtarmaq (*bir kəsdən*), başdan eləmək (*bir kəsi*);
◊ **to ~ for a (the) wind** ≅ boş / əbəs yerə gözləmək;
whistling ['wɪslɪŋ] *n* fit, fışqırıq
whit [wɪt] *n* 1 zərrə, damcı; azacıq; *He is not a / no whit better O azacıq da olsa / zərrə qədər belə yaxşı deyil*
white[1] [waɪt] *n* **1.** ağ rəng; ağlıq; **dressed in ~** ağ paltar geymiş; **2.** ağ boyaq / rəng; **3.** ağ material (*parça*); **4.** yumurta ağı; *Take the whites of two eggs İki yumurtanın ağını götür / götürün*; **5.** gözün ağ pərdəsi, göz ağı; **to turn up the ~s of *one's* eyes** gözlərini ağartmaq; **6.** ağ adam, ağ dərili adam; **7.** ağ ət (*toyuqda və s.*); **8.** *şahm.* ağ fiqurlar;
◊ **to call ~ black, to turn ~ into black** ağa qara, qaraya ağ demək
white[2] [waɪt] *adj* **1.** ağ; *She painted the walls white O, divarları ağ rənglədi*; **2.** solmuş, solğun, rəngi qaçmış; *Her face was white with fear Onun sifəti qorxudan ağarmışdı*; **3.** ağ, çal; *His hair has turned white Onun saçı ağarıb / çallaşıb*; **4.** şəffaf, təmiz (*su, hava, işıq haq.*); **5.** təmiz, müqəddəs, pak, ləkəsiz; **6.** zərərsiz, ziyansız, qərəzsiz; **~ lie** qərəzsiz yalan; **~ war** iqtisadi / qansız müharibə; **7.** *d.d.* düz, təmiz, alicənab, namuslu; **a ~ man** namuslu / düz adam; **8.** ağ, ağ dərili; **~ schools** ağ dərili uşaqlar üçün məktəblər;
◊ **~ feather 1)** qorxaqlıq; **2)** qorxaq, ağciyər (*adam*); **to show the ~ feather** qorxmaq, qorxaqlıq göstərmək; **~ night** yuxusuz gecə; **~ as death** ölü kimi ağappaq; **as ~ as a sheet** kağız kimi ağ; **~ fury** qəzəb, hiddət, qeyz, acıq; **~ light 1)** gündüz işığı; **2)** qərəzsiz mühakimə
white-coal ['waɪt'koul] *n* ağ kömür, su enerjisi
white-collar ['waɪt'kɔlə'] *adj d.d.* kontor; **~ job** kontor işi; **~ worker** kontor işçisi
white-fish ['waɪtfɪʃ] *n zool.* ala balıq
white-frost ['waɪtfrɔst] *n* qırov
Whitehall ['waɪt'hɔ:l] *n* **1.** Uaytxol (*Londonda dövlət müəssisələrinin yerləşdiyi küçə*); **2.** *məc.* ingilis hökuməti
white-handed ['waɪt'hændɪd] *adj* namuslu, vicdanlı, təmiz, ləkəsiz
white-headed ['waɪt'hedɪd] *adj* **1.** çal, ağsaçlı; **2.** sarışın, açıq rəngli (*saç haq.*)
white horses ['waɪt'hɔ:sɪz] *n məc.* köpüklü dalğalar (*dənizdə*)
white-hot ['waɪt'hɔt] *adj* **1.** bərk közərdilmiş / qızdırılmış; bərk qızmış / közərmiş; **2.** *məc.* bərk qəzəblənmiş / qeyzlənmiş / cinlənmiş / cin atına minmiş
White-House, the ['waɪt'haus] *n* **1.** Ağ Ev (*ABŞ prezidentinin iqamətgahı*); **2.** *məc.* ABŞ hökuməti
white-lime ['waɪt'laɪm] *n* əhəng məhlulu

white-livered [ˈwaɪt.lɪvəd] *adj* qorxaq, aciz, ağciyər

white-meat [ˈwaɪtmiːt] *n* ağ ət (*toyuqda, danada və s.*)

whiten [ˈwaɪtn] *v* **1.** ağartmaq; ağarmaq, təmizləmək; tər-təmiz etmək; **2.** solmaq, saralmaq; rəngi / bənizi qaçmaq; **3.** *məc.* təmizə çıxartmaq, üzünü ağ etmək, bəraət qazandırmaq

whitesmith [ˈwaɪtsmɪθ] *n* tənəkəçi, qalayçı

whitethorn [ˈwaɪtθɔːn] *n bot.* yemişan

white-tie [ˈwaɪˈtaɪ] *n* **1.** ağ qalstuk (*frakla geyilən*); **dressed in ~ and tails** ağ qalstuk və frak geyinmiş; **2.** *məc.* frak; (dəvətnamədə "*W. Tie*" göstəricisi)
◊ **a ~ dinner** təntənəli nahar

white-throat [ˈwaɪtθrout] *n zool.* silviya quşu

whitewash[1] [ˈwaɪtwɔʃ] *n* **1.** əhəng məhlulu (*divarı ağartmaq üçün*); **2.** təmizə çıxma, bəraət qazandırma, təmiz adını / hüququnu bərpa etmə

whitewash[2] [ˈwaɪtwɔʃ] *v* **1.** ağartmaq, əhəngləmək; **2.** bir kəsi təmizə çıxartmağa çalışmaq, qüsurları ört-basdır etmək

white whale [ˈwaɪtˈweɪl] *n zool.* ağ balıq (*gütb delfini*)

whiting [ˈwaɪtɪŋ] *n* I təbaşir (*ağartmaq üçün*); əhəng məhlulu

whiting [ˈwaɪtɪŋ] *n* II *zool.* merlan balığı

whitlow [ˈwɪtlou] *n tib.* dolama

Whitsunday [ˈwɪtˈsʌndɪ] *n din.* Troitsa günü

whittle [ˈwɪtl] *v* **1.** bıçaqla ağacın qabığını yonmaq / hamarlamaq; **to ~ a pencil** karandaşı yonmaq; **to ~ away 1)** yonmaq, hamarlamaq, hamar etmək, qıraqlarını kəsib atmaq; **2)** *məc.* yox / tar-mar etmək; azaltmaq; *We've whittled down the list of candidates to five Biz namizədlərin siyahısını beşə endirdik*; **to ~ away a fortune** var-dövləti tar-mar etmək; **to ~ down expenses / salaries / the cost** xərcləri / maaşları / dəyəri azaltmaq; **to ~ down a statement** bəyanatı yumşaltmaq; **to ~ off** yonmaq, rəndələmək

whizz[1] [wɪz] *n* **1.** vıyıltı, fit; vızıltı (*güllə, ox və s. səsi*); **~ of bullets** güllə vıyıltısı / vızıltısı; **to go with a ~** vıyıltı ilə ötüb keçmək; **2.** *amer. sl.* qoçaq / mahir adam, usta; *He is a whizz at football O, futbol ustasıdır*; **a computer ~** kompyuter ustası, kompyuteri əla bilən

whizz[2] [wɪz] *v* **1.** vızıldamaq; vıyıldamaq, vıyıltı ilə keçmək; havanı yararaq vızıltı ilə keçmək; *A bullet whizzed past my ear Güllə vızıltı ilə qulağımın yanından keçdi*; **2.** *d.d.* ildırım sürəti ilə getmək, sürətlə ötüb keçmək (*avtomobil, qatar və s.*); *Cars went whizzing past Maşınlar ildırım sürəti ilə ötüb keçdi*; **3.** *məc.* gicəllənmək, fırlanmaq; *That makes my head whizz Bundan (mənim) başım gicəllənir*

who[1] [huː] *interrog. pron.* kim? kimə? kimi? *Who is he? O kimdir? Who do you want? Sən / Siz kimi istəyirsən / istəyirsiniz? Who did you help? Sən / Siz kimə kömək etdin / etdiniz?*

who[2] [huː] *rel. pron. Adətən Azərbaycan dilinə tərcümə edilmir: The man who you saw... Sənin / Sizin gördüyün / gördüyünüz adam...*

who[3] [huː] *conj. pron. Vasitəli sualları və budaq cümlələri bağlayır:* **1.** kim? kimi? hansının? *Do you know who has come? Kimin gəldiyini bilirsənmi / bilirsinizmi? Ask him who found this Ondan soruş / soruşun ki, bunu kim tapdı?*; **2.** kim ki... o da, kimlər ki... onlar da; *Who breaks pays Kim ki sındırır, o da pulunu ödəyir*;
◊ *Who is Who? Kim Kimdir?* (*bioqrafik soraq kitabçası*); *He knows who is who O kimin kim olmağını bilir; Who the devil told you that? Bunu sənə / sizə lənətə gəlmiş kim dedi axı?*

whoe'er [huːˈeə] *şair.* = **whoever**

whoever [huːˈevə] *indef. pron.* **1.** kim, kim olursa olsun, hansı olursa olsun; *Whoever wrote this letter is a fool Bu məktubu kim yazıbsa yazsın, axmaqdır; Whoever it is, I don't want to see them / him Kim olursa olsun, mən onları / onu görmək istəmirəm*; **2.** *Təəccüb bildirir:* kim? *Whoever can be phoning us at this time of night? Gecənin bu vaxtı bizə kim zəng edə bilər?*

whole[1] [houl] *n* **1.** bütöv, tam, bütün, hamısı; *The whole of (=all) the morning was wasted Bütün səhər hədər getdi*; **taken as a ~** bütövlükdə götürdükdə; *The whole of my money was stolen Pulumun hamısı oğurlandı*; **2.** hər şeyi, hamısını; *I cannot tell you the whole (of it) Mən hər şeyi sənə deyə bilmərəm*;
◊ **as a ~ 1)** bütövlükdə, birlikdə; **2)** ümumiyyətlə; *The population as a whole is in favour of the reform Əhali bütövlükdə / ümumiyyətlə reformanın / islahatın lehinədir*; **on / upon the ~** nəticədə, əsasən, ümumiyyətlə; *On the whole, I'm in favour of the idea Mən, əsasən, bu fikrin tərəfdarıyam / lehinəyəm*

whole[2] [houl] *adj* **1.** tamam, bütöv; *He ate the whole loaf O, bütöv bir çörəyi tamam yedi; He swallowed the plum whole O, gavalını bütöv uddu*; **2.** bütün, tam; **the ~ world** bütün dünya; **the ~ country** bütün ölkə; **~ number** *riyaz.* tam ədəd; *I want to know the whole truth Mən bütün həqiqəti bilmək istəyirəm*; **3.** sağ-salamat, zərər dəyməmiş, salamat qalmış; *There is not a plate left whole Bir dənə də salamat / sınmamış nimçə qalmayıb*; **4.** üzlü, qarışıqsız (*süd haq.*); **~ milk** üzlü süd; **5.** doğma, qanbir; **a ~ brother** doğma qardaş;
◊ **~ life assurance / insurance** həyat sığortası; **to go the ~ hog 1)** bir şeyi əsaslı etmək, bir işi axıra çatdırmaq; **2)** heç bir şeydən çəkinməmək, hər şeyə getmək

whole blood [ˈhoulˈblʌd] *n* eyni valideynlərdən törəmə; **brothers / sisters of the ~** qanbir / doğma qardaşlar / bacılar

whole-bred [ˈhoulˈbred] *adj* cins, safqanlı, əsl, xalis

whole-coloured [ˈhoulˈkʌləd] *adj* birrəngli, eyni rəngli, saya, yekrəng

whole-hearted [ˈhoulˈhaːtɪd] *adj* sədaqətli, səmimi, fədakar, hədsiz; **~ in *one's* devotion** hədsiz sədaqətli; **~ in *one's* sympathy** səmimi hüsn-rəğbət bəsləmə

whole-hoofed [ˈhoulˈhuːft] *adj zool.* təkdırnaqlı; *The horse is a whole-hoofed animal At təkdırnaqlı heyvandır*

whole-length [ˈhoulˈleŋθ] *adj* boyu bərabəri olan, bütün qamətilə (*şəkil haq.*)

wholemeal [ˈhoulmiːl] *n* ələnməmiş / kəpəkli un

wholesale [ˈhoulseɪl] *adj* **1.** topdansatış; **~ market** topdansatış bazarı; **~ prices** topdansatış qiymətləri; **~ dealer / merchant** topdansatış alverçisi / taciri; **2.** kütləvi, başdan-başa, böyük ölçüdə; **the ~ slaughter of innocent people** günahsız / pak adamların kütləvi / başdan-başa qırğını

wholesome [ˈhoulsəm] *adj* **1.** xeyirli, faydalı, canaxeyirli, səmərəli, yaxşı; **~ food** canaxeyirli yemək / qida; **~ advice** faydalı / yaxşı məsləhət; **2.** sağlam, gümrah; **~ appearance** sağlam / gümrah görkəm; **3.** mənəviyyatlı, sağlamdüşüncəli, sağlamfikirli, təmiz; *The novel is not wholesome Bu, ədəbsiz / mənəviyyatsız romandır*

wholly [ˈhoulɪ] *adv* tamamilə, tamam, büsbütün, bütünlüklə; *I wholly agree Mən tamamilə razıyam*; **to be ~ at a loss** tamamilə özünü itirmək

whom [huːm] *interrog. pron.* **who** *obyekt halı: kimi, kimə; Whom did you help? Sən / Siz kimə kömək etdin / etdiniz?*

whoop[1] [huːp] *n* **1.** səs, səda, nida; haray, gurultu, qışqırıq; **~ of joy** sevinc qışqırığı / nidası; **~ of laughter** qəhqəhə (*səsi*); **2.** qıy vurma / çəkmə (*ovçular*); ulama (*bayquş, yarasa*); **3.** boğucu öskürək səsi

whoop[2] [huːp] *v* **1.** qışqırmaq, çığırmaq; haraylamaq; **to ~ for joy** sevincdən qışqırmaq; **to sing and to ~ with glee** şadlıqdan mahnı oxumaq və qışqırmaq; **2.** qıy vurmaq / çəkmək; **3.** ulamaq (*bayquş və s.*); **4.** öskürmək, aramsız öskürmək, öskürməkdən boğulmaq

whooping-cough [ˈhuːpɪŋkɔf] *n tib.* göyöskürək

whore[1] [hɔː] *n kob.* fahişə, qəhbə; **to play the ~** fahişəlik / qəhbəlik etmək

whore-house [ˈhɔːhaus] *n* fahişəxana, qəhbəxana, bordaq

whoreson [hɔːsn] *n* **1.** *arx.* qanunsuz doğulmuş uşaq, bic; **2.** *d.d.* alçaq; it oğlu, köpək oğlu, qancıq oğlu

whortleberry [ˈwɔːtl.berɪ] *n bot.* qaragilə, mərcanı; **bog ~** cır mərcanı (*giləmeyvə*); **red ~** qırmızı mərsin

whose[1] [huːz] *poss. pron.* kimin? *Whose umbrella is this? Bu kimin çətiridir? Whose daughter are you? Sən / Siz kimin qızısan / qızısınız?*

whose[2] [hu:z] *rel. pron. Təyin budaq cümlələrində işlənir. Azərbaycan dilinə tərcümə edilmir.* kimin ki? hansının ki? hansı; **the tree under ~ shade we are sitting** kölgəsi altında oturduğumuz ağac; **the house ~ windows are broken** pəncərələri sınmış ev

whose[3] [hu:z] *conj. pron. Vasitəli suallarda və budaq cümlələrdə işlənir.* kimin? *I wonder whose house that is Maraqlıdır bu kimin evidir?*

why [waɪ] *interrog. adv* niyə? nə üçün? nəyə görə? nə əsasla? *Why did you buy those shoes? Sən / Siz nəyə görə / nə üçün o ayaqqabıları aldın / aldınız?* ~ **so?** nə səbəbə? hansı əsasla? ~ **not** nəyə görə yox? nə üçün yox?

why[2] [waɪ] *rel. adv* nəyə görə? *This is the reason why I left so early Nəyə görə tez çıxıb getməyimin səbəbi budur*

why[4] [waɪ] *conj. adv* niyə? nə üçün? *I don't know why they are late? Onların niyə / nə üçün gecikdiklərini mən bilmirəm*

why[5] [waɪ] *interj.* **1.** *Təəccüb bildirir: Why, it is quite easy! Bu ki, lap asandır! Why, it is Smith! Hə, bu ki Smitdir!* **2.** *Səbirsizlik bildirir: Why, of course I do Hə də, əlbəttə ki edirəm!* **3.** *Tərəddüd, qətiyyətsizlik bildirir: What is twice two? – Why, four! İki dəfə iki neçə edər? Əlbəttə ki dörd;* **4.** *Etiraz bildirir: Why, what is the harm! Hə, zərəri / ziyanı nədir ki!*

wick [wɪk] *n* **1.** fitil, piltə; *Trim the wick of a lamp Lampanın fitilini kəs / kəsin;* **2.** *tib.* tampon

wicked [ˈwɪkɪd] *adj* **1.** qəddar / zalım; qəzəbli / kinli; yaman, pis; mənəviyyatsız, ədəbsiz; *It is wicked of you to torment the poor cat Yazıq pişiyə əzab verməklə sən / siz qəddarlıq edirsən / edirsiniz;* **2.** günahkar, murdar, iblis, şeytan; fani; **the ~ one** günahkar, iblis, şeytan, cin; ~ **world** fani dünya; ~ **thoughts** murdar / pis fikirlər; **3.** dəcəl, nadinc, şuluq (*uşaq haq.*); **4.** yırtıcı, quduz, vəhşi (*heyvan haq.*); ~ **dog** quduz it; **5.** təhlükəli, qorxulu, ölümcül (*yara, zərbə və s. haq.*); ~ **blow** ölümcül zərbə; arxadan vurulan zərbə; **6.** pis, xoşagəlməz, mənfur, iyrənc (*qoxu, iy və s. haq.*); ~ **odour** pis / iyrənc iy; **7.** çox, dəhşətli, çox pis; **a ~ hot day** dəhşətli isti gün, çox isti gün;

◊ *She shakes a wicked calf amer. O yaman rəqs edir*

wicker[1] [ˈwɪkə\] *n* **1.** hörmək üçün çubuq; **2.** hörmə zənbil

wicker[2] [ˈwɪkə\] *v* hörmək (*çubuqdan*)

wicket [ˈwɪkɪt] *n* **1.** doqqaz, kiçik qapı (*hasarda, darvazada*); **2.** turniket (*adamları bir-bir növbə ilə buraxmaq üçün bir yerin girəcəyində qoyulan fırlanan çarpaz qapı*); **3.** açılıb-örtülən pəncərə (*kassada, qapıda*)

wicket-keeper [ˈwɪkɪt,ki:pə] *n* qapıçı (*kriket oyununda*)

wide[1] [waɪd] *adj* **1.** enli, geniş; **a ~ road** enli / geniş yol; **a ~ river** enli çay; **2.** hərtərəfli, geniş, böyük; ~ **knowledge** hərtərəfli / geniş bilik; ~ **difference** böyük fərq; **the ~ world** geniş dünya; **3.** geniş açılmış (*göz haq.*); **to stare with ~ eyes** geniş açılmış gözlərlə baxmaq; **4.** uzaq; *This is wide of the truth Bu, həqiqətdən uzaqdır;*

◊ ~ **envelopment** *hərb.* yoxlama

wide[2] [waɪd] *adv* **1.** geniş, tamam, böyük ölçüdə; **with legs ~ apart** qıçları tamam aralı; *Open your mouth wide! Ağzını / Ağzınızı geniş aç / açın;* **2.** taybatay; **to open / to fling / to throw ~** taybatay açmaq; *The door was wide open Qapı taybatay açılmışdı;* **3.** uzaq, hədəfdən uzaq; *The arrow fell wide of the mark Ox nişangahdan uzağa düşdü;* ~ **apart** bir-birindən uzaq; ~ **of the truth** həqiqətdən uzaq; **to speak ~** mahiyyətdən danışmamaq, məsələdən kənara çıxmaq

wide-awake [ˈwaɪdəˈweɪk] *adj* **1.** oyaq / ayıq qalan / olan, yatmayan, yuxusuz; **2.** sayıq, ayıq-sayıq, diqqətli, ehtiyatlı; *He felt wide-awake to his surroundings O, ətrafındakılara qarşı diqqətli / ehtiyatlı idi;* **3.** *d.d.* mahir, diribaş, zirək; fəndgir, hər yerə yol tapan, bic

widen [ˈwaɪdn] *v* **1.** genişləndirmək, artırmaq; enlətmək; **to ~ *one's* outlook** dünyagörüşünü artırmaq / genişləndirmək; *The road is being widened Yolu enlədirlər / genişləndirirlər;* **2.** genişlənmək, genəlmək; enlənmək; artmaq; *Here the stream widenes (out) into a river Burada axın genişlənib çaya çevrilir*

wide-open [ˈwaɪdˈoupən] *adj* **1.** geniş açılmış; **with ~ eyes** geniş açılmış gözlərlə (*heyrətdən, təəccübdən və s.*); **2.** *d.d.* qorunmayan, müdafiə olunmayan / edilməyən

wide-spread [ˈwaɪdˈspred] *adj* geniş yayılmış, hər tərəfə yayılmış / uzanmış; ~ **damage** çox böyük zərər / ziyan

widgeon [ˈwɪdʒən] *n* vəhşi ördək

widow[1] [ˈwɪdou] *n* dul arvad; **to become a ~** dul qalmaq / olmaq; **~'s weeds** dul qadının matəm paltarı

widow[2] [ˈwɪdou] *v* **1.** dul qalmaq / olmaq; *She was widowed at an early age O, erkən yaşdan dul qaldı;* **2.** *şair.* məhrum etmək, əlindən almaq, binəsib etmək

widower [ˈwɪdouə] *n* dul kişi

widowhood [ˈwɪdouhud] *n* I dulluq, dul olma (*kişi və ya qadın haq.*)

width [wɪdθ] *n* **1.** en, genişlik, gen-bolluq; **in ~** eninə; **ten metres in ~** on metr enində; **a road of great ~** çox enli / geniş yol; **2.** *məc.* vüsət, genişlik; ~ **of mind / intellect** ağıl / zəka genişliyi; **3.** taxta; parça zolağı; *You need three widths for the skirt Bu yubkaya sənə / sizə üç taxta parça lazımdır;* **4.** *geol.* qalın lay / təbəqə

wield [wi:ld] *v* **1.** əlində saxlamaq (*silah və s.*); sahib / malik olmaq; **to ~ an axe / a sword / a tennis racket** baltanı / qılıncı / tennis raketini əlində saxlamaq; **to ~ a formidable pen** iti qələmə sahib olmaq; **2.** öz əlində saxlamaq, hakimiyyətə malik olmaq; **to ~ power** hakimiyyəti (öz) əlində saxlamaq, hakimiyyətə malik olmaq

wife [waɪf] *n* **1.** arvad, zövcə, həyat yoldaşı; **2.** *d.d.* uşaqların anası; **the doctor's ~** həkimin arvadı; **to take a ~** evlənmək; **to take to ~** arvad almaq; **an old ~** qarı, qoca arvad; **old wives' tale** dedi-qodu, ara söhbətləri; **4.** (**~wife**) *mürəkkəb sözlərin komponenti:* house**wife** evdar qadın; mid**wife** mamaça;

◊ **all the world and his ~** *zaraf.* bütün dünya / aləm; hamı

wifeless [ˈwaɪflɪs] *adj* **1.** arvadsız, dul; **2.** subay, evlənməmiş

wig [wɪg] *n* parik; *Wigs are worn Pariklər köhnəlib / əldən düşüb;*

◊ *My wig(s)! Aman Allah! (təəccüb bildirir);* **~s on the green** vuruşma, dava-dalaş, vurhavur; qarışıqlıq; **to blow *one's* ~** dəli olmaq, qəzəbdən nə edəcəyini bilməmək

wigging [ˈwɪgɪŋ] *n d.d.* söyüb danlama, abrını alma / vermə, bərk məzəmmət, şiddətli töhmət, qulaqburması; **to get / to give *smb.* a good ~** bir kəsə yaxşıca qulaqburması vermək; abrını almaq / ətəyinə bükmək

wiggle[1] [wɪgl] *n* asta-asta yırğalama / yırğalanma; qurdalanma, qımıldanma; yerində rahat oturmama;

◊ **to get a ~ on** tələsmək, hərəkətə gəlmək

wiggle[2] [wɪgl] *v* **1.** asta-asta yırğalanmaq / yırğalamaq; tərpətmək, dəbərtmək; **2.** tərpənmək, yerində rahat oturmamaq, qımıldanmaq, qurdalanmaq; *Don't wiggle Qımıldanma, Tərpənmə;* **to ~ *one's* eyebrows** qaşlarını çatmaq / tərpətmək

wig-wag [ˈwɪgwæg] *v d.d.* **1.** bayraqcıqlarla işarə / xəbər vermək (*dənizdə, dəmir yolunda və s.-də*); **2.** ora-bura / irəli-geri getmək (*hərəkət haq.*)

wild[1] [waɪld] *n* (**the ~s**) səhra, biyaban; cəngəllik (*qalın meşəlik*); **the ~s of Africa** Afrika cəngəllikləri; **to live out in the ~s** təbiətin qoynunda yaşamaq, vəhşi həyat sürmək

wild[2] [waɪld] *adj* **1.** 1) vəhşi, yırtıcı; ~ **animals** yırtıcı heyvanlar; **a ~ cat / duck** vəhşi pişik / ördək; 2) yabanı (*bitki və meyvələr haq.*); ~ **flowers / roses / strawberries** yabanı bitkilər / qızılgüllər / çiyələklər; **2.** xam, becərilməmiş; boş, kimsəsiz; əl dəyməmiş; ~ **land** əl dəyməmiş / xam torpaq; **3.** hürkək, hürkəyən (*quşlar, heyvanlar və s. haq.*); *The deer are rather wild Marallar çox hürkəkdirlər;* **5.** coşğun, azğın, özbaşına, cilovlanmayan; *They seem to let their children run wild Onlar deyəsən öz uşaqlarını özbaşına buraxırlar;* **a ~ life** azğın həyat; ~ **delight** coşğun hey-

ranlıq / məftunluq; **6.** qəzəbli, qeyzli; qudurğan; acıqlandırılmış, hirsləndirilmiş; təxərrüsə gətirilmiş; haldan / özündən çıxmış; ağılsız, dəli-divanə; **to be ~ about** ***smth.*** bir şeydən ötrü dəli-divanə olmaq; **in ~ spirits** özündən çıxmış halda; *It drives me wild Bu məni qəzəbləndirir / özümdən çıxarır;* **~ with anger** qəzəbdən özündən çıxmış; **~ with joy** sevincdən özündən çıxmış; **7.** bərk, fırtınalı, boranlı, tufanlı, coşğun; **~ wind** bərk / coşğun külək; **~ night / weather** fırtınalı / tufanlı gecə / hava; **~ waves** coşğun dalğalar; **8.** lazımınca düşünülməmiş, fikirləşmədən edilən; qarasına, hər nə cür gəldi; **~ shot** qarasına / təvəkkülə atılan güllə; **9.** *d.d.* intizamsız, əxlaqsız, pozğun; **a ~ fellow** avara, veyl; *He had a wild life in his youth O, gəncliyində çox pozğun bir həyat sürüb;* **10.** səliqəsiz; pərişan, dağınıq; **~ hair** pərişan / dağınıq saçlar;

◊ **to run ~ 1)** basmaq (*ot, tük, kol və s.*); **2)** pozğun / avara / nəzarətsiz / özbaşına həyat tərzi keçirmək; *They allow their children to run wild Onlar öz uşaqlarına avara həyat tərzi keçirməyə icazə verirlər*

wild boar [ˈwaɪldˈbɔː] *n zool.* qaban, çöldonuzu

wildcat¹ [ˈwaɪldkæt] *n d.d.* **1.** vəhşi pişik; **2.** tez özündən çıxan / hirsli / tündməcaz / tündxasiyyət / qeyzli adam

wildcat² [ˈwaɪldkæt] *adj* **1.** təhlükəli (*iş, plan və s. haq.*); **2.** qeyri-qanuni, razılaşdırılmamış, özbaşına; **a ~ strike** qeyri-rəsmi / icazəsiz tətil; **3.** həyata keçə bilməyən, fantastik; **~ schemes** fantastik planlar

wildcherry [ˈwaɪldˈtʃerɪ] *n* yabanı albalı / gilas, çöl gilası / albalısı

wild duck [ˈwaɪldˈdʌk] *n* vəhşi ördək, çöl ördəyi

wildebeest [ˈwɪldɪbiːst] *n zool.* qnu (*antilop cinsindən Cənubi Afrikada yaşayan heyvan*)

wilderness [ˈwɪldənɪs] *n* **1.** çöl, çöllük, biyaban, səhra; **2.** bağ yaxud parkın əl dəymənmiş təbii şəkildə başlı-başına buraxılmış hissəsi;

◊ **a voice in the ~** *din.* cavabsız çağırış

wildfowl [ˈwaɪldfaul] *n* çöl quşu; ov quşları, qanadlılar, quşlar

wild-goose [ˈwaɪldguːs] *n* vəhşi qaz, çöl qazı;

◊ **~ chase** ağılsız təşəbbüs, havayı iş / niyyət / fikir

wilding [ˈwaɪldɪŋ] *n* **1.** *bot.* cır / yabanı bitki; **2.** *d.d.* cır alma / armud və s.

wildlife [ˈwaɪldlaɪf] *n* canlı təbiət

wildly [ˈwaɪldlɪ] *adv* vəhşicəsinə, azğıncasına; dəli kimi; **to rush ~ from room to room** otaqdan-otağa dəli kimi qaçmaq; **to talk ~** dəli kimi danışmaq

wildman [ˈwaɪldmæn] *n* vəhşi adam

wild oat(s) [ˈwaɪldˈout(s)] *n bot.* vələmir (*yulafca*);

◊ **to sow** ***one's*** **~** gənclik əyləncələrinə aludə olmaq

wild pear [ˈwaɪldˈpeə] *n* çöl armudu, yabanı armud

wild pig [ˈwaɪldˈpɪg] *n* = **wild boar**

wildradish [ˈwaɪldˈrædɪʃ] *n bot.* yabanı turp, çöl turpu

wild rose [ˈwaɪldˈrouz] *n bot.* itburnu

wild sow [ˈwaɪldˈsou] *n* vəhşi donuz, çöldonuzu

wild strawberry [ˈwaɪldstrɔːbərɪ] *n* yabanı çiyələk, meşə çiyələyi

wild turnip [ˈwaɪldˈtəːnɪp] *n bot.* vəzərək (*bitki*)

wile¹ [waɪl] *n* biclik, kələk; aldatma, yalan satma, kələk gəlmə; *She used all her feminine wiles to get her way Öz istədiyinə nail olmaq üçün qadına xas olan bütün kələkləri işlətdi*

wile² [waɪl] *v* aldadıb gətirmək / tora salmaq, aldadıb aparmaq;

◊ **to ~ away the time** vaxtı çox yaxşı keçirmək, yaxşı əylənmək

wilful [ˈwɪlful] *adj* **1.** tərs, inadcıl, inadkar, öz bildiyini edən; özbaşına; **a ~ child** tərs / inadkar uşaq; **2.** qəsdən / bilərəkdən / qərəzlə / bilə-bilə edilən; **~ damage** qəsdən vurulan ziyan; **~ murder** qəsdən edilən qətl

will¹ [wɪl] *n* **1.** iradə, iradə qüvvəsi; **the ~ to live** yaşamaq iradəsi; **strong / weak / iron ~** güclü / zəif / dəmir iradə; **lack of ~** iradəsizlik, iradə zəifliyi; *He has no will*

of his own Onun özünün iradəsi yoxdur; **2.** arzu, möhkəm niyyət, istək; *Her death is God's will / the will of God Onun ölümü Allahın iradəsidir / istəyidir;* **against** ***one's*** **~** iradəsi əleyhinə / xilafına; **to have** ***one's*** **~** öz istəyinə nail olmaq; **a ~ of** ***one's*** **own** özbaşınalıq; **of** ***one's*** **own free ~** könüllü, öz arzusu ilə; *She seems to have lost the will to live Belə görsənir ki, o, yaşamaq istəyini itiribdir;* **3.** səy, ruh yüksəkliyi; vəcd, şövq; qeyrət; qətiyyət; **to work with a ~** səylə / şövqlə işləmək; **4.** vəsiyyət, son arzu; **to make / to draw up** ***one's*** **~** vəsiyyət etmək;

◊ **at ~** istədiyi kimi; *Come and go at will İstədiyin zaman gəl və get;* **with a ~** həvəslə; *They set to work with a will Onlar həvəslə işə başladılar / girişdilər; Where there is a will there is a way ≡ Niyyətin hara, mənzilin də ora, Çobanın könlü olsa təkədən pendir tutar*

will² [wɪl] *v* I **1.** iradə göstərmək, öz iradəsini büruzə vermək; istəmək, arzulamaq, arzu etmək; *Let him do what he wills Qoy / Qoyun o, istədiyini etsin; God has willed it so Allah belə məsləhət bilib / Allahın iradəsi belədir!* **2.** məcbur / vadar etmək, beyninə yeritmək; **to ~ oneself to fall asleep** özünü yatmağa məcbur etmək; **to ~** ***smb.*** **to do** ***smth.*** bir kəsi bir şey etməyə vadar etmək; **3.** vəsiyyət etmək; *He willed most of his money to charities O öz pullarının çox hissəsini xeyriyyə işlərinə vəsiyyət etdi*

will [wɪl] *v* II **1.** *köməkçi fel: gələcək zaman formasını düzəltmək üçün işlədilir; He will play the piano at 10 o'clock O, saat 10-da piano çalacaq; She will come tomorrow O sabah gələcək;* **2.** *Digər fellərlə birləşmədə adi hərəkəti bildirir və əksərən tərcümə olunmur: Boys will be boys Oğlan elə həmişə oğlandır; Accidents will happen Bədbəxt hadisələr / qəzalar həmişə baş verir;* **3.** *Modal fel kimi aşağıdakı mənaları bildirir:* **1)** *niyyət, qətiyyət, vəd (xüs. 1-ci şəxs tək və cəmdə); I will let you know Mən mütləq sənə / sizə xəbər verərəm; We'll pay back the money soon Biz pulu mütləq tezliklə qaytaracağıq;* **2)** yəqinlik, ehtimal, mümkünlük, güman, təxmin, fərz; *You will be Mrs. Smith Siz yəqin ki, xanım Smitsiniz; Siz deyəsən xanım Smitsiniz;* **4.** *xahiş, dəvət yaxud təklif (nəzakət formasında); Will you have a cup of tea? Bir stəkan çay istəmirsən / istəmirsiniz?*

willing [ˈwɪlɪŋ] *adj* **1.** bir şeyi etməyə hazır olan; bir şeyə razı olan, razı; *He's quite willing to pay the price I ask O mən istədiyim qiyməti verməyə razıdır; Are you willing to help? Sən / Siz kömək etməyə razısanmı / razısınızmı?;* **2.** könüllü; **~ help** könüllü kömək; **~ cooperation** könüllü əməkdaşlıq; **3.** səyli, çalışqan, canyandıran; **a ~ worker** çalışqan fəhlə / işçi;

◊ **~ horse** işlək / çalışqan adam; **God ~** Allahın köməyi ilə; *Nothing is impossible to a willing heart / mind* *ət. söz Çobanın könlü olsa təkədən pendir tutar ≡ Səbr ilə halva bişər, ey qora sənden*

willingly [ˈwɪlɪŋlɪ] *adv* həvəslə, məmnuniyyətlə, razılıqla; *He willingly agreed to give her a lift Onu maşınla aparmağa o məmnuniyyətlə razı oldu*

will-o'-the-wisp [ˈwɪləðwɪsp] *n* **1.** bataqlıq alovu; **2.** *məc.* nə isə aldadıcı şey, ələkeçməz / tutulmaz şey; *You shouldn't hope to find perfect happiness – it's just a will-o'-the-wisp Sən / Siz xoşbəxtlik tapmaq ümidində olmamalısan / olmamalısınız – bu, mümkün olan şey deyildir / bu, əlçatmaz bir şeydir / bu, xam xəyaldır*

willowy [ˈwɪlouɪ] *adj* **1.** söyüdlü, söyüd basmış; **2.** qədd-qamətli, zərif, qıvraq; **~ figure** qədd-qamətli / zərif boy-buxun; **a ~ young actress** zərif / qədd-qamətli gənc aktrisa

will-power [ˈpɪl.pauə] *n* iradə gücü / qüvvəsi

willy-nilly [ˈwɪlɪˈnɪlɪ] *adv* istər-istəməz, naəlac; *He was forced willy-nilly to sit through a lot of boring speeches İstər-istəməz onu bir çox zəhlətökən nitqlərə qulaq asmağa məcbur etdilər*

wilt¹ [wɪlt] *n* **1.** ətalət, kəsalət, süstlük, keylik, ölüvaylıq; **2.** solma (*bitki, gül və s.*)

wilt² [wɪlt] *v* **1.** süstləşmək, keyləşmək, ağırlaşmaq; zəifləmək, düşmək; *The spec-*

tators were wilting visibly in the hot sun Tamaşaçılar isti günəşdə açıq-aydın süstləşmişdilər; **2.** solmaq, zay olmaq, korlanmaq (*gül*); *The flowers are wilting from lack of water Susuzluqdan güllər zay olur*; **3.** *məc.* ruhdan / həvəsdən düşmək; üzülmək; *I'm wilting in this heat Mən bu istidən üzülürəm, Bu isti məni üzür*

wily [ˈwaılı] *adj* hiyləgər, kələkbaz, bic, fəndgir, xain, məkrli, iblis; **a ~ old fox** hiyləgər qoca tülkü

win[1] [wın] *n* qələbə; uduş, udma (*oyunda və s.*)

win[2] [wın] *v* **1.** udmaq, qələbə çalmaq, qalib gəlmək; **to ~ the battle** döyüşü udmaq, döyüşdə qalib gəlmək; **to ~ a contest** yarışda qələbə çalmaq; *Which team won? Hansı komanda qalib gəldi? The conservatives won the seat at the last election Mühafizəkarlar sonuncu seçkidə (Parlamentdə) yer qazandılar*; **to ~ *one's* way** özünə yol açmaq, müvəffəqiyyət qazanmaq; **to ~ respect** hörmət qazanmaq; **to ~ confidence / praise** inam / tərif qazanmaq; **to ~ *smb.*'s love** bir kəsin məhəbbətini / sevgisini qazanmaq; **4.** inandırmaq, qandırmaq, razı salmaq, öz tərəfinə çəkmək, yola gətirmək; *You have won me Sən / Siz məni inandırdın / inandırdınız*; **to ~ over** öz tərəfinə çəkmək, ...rəğbətini qazanmaq; **to ~ through** müvəffəq / nail olmaq; qalib / üstün gəlmək, öhdəsindən gəlmək (*çətinliyin və s.*); **to ~ upon** tədricən əldə etmək / qazanmaq (*rəğbət, etimad və s.*);

◊ **to ~ all hearts** hamının ürəyini ələ almaq; özünü hamıya sevdirmək, hamını özünə məftun etmək; **to ~ by a head** qabaqlamaq, ötmək, keçmək, dalda / arxada qoymaq (*cıdırda*); *Lightly won, lightly gone* ≡ *Haynan gələn, huynan gedər*; *Either to win the horse or lose the saddle* ≡ *Ölmək ölməkdir, sıriıldamaq nə deməkdir*

wince [wıns] *v* diksinmək, səksənmək; üz-gözünü turşutmaq, üz-gözünü qırışdırmaq; **to ~ at a blow** zərbədən qırpınmaq / səksənmək / geriyə atılmaq; *He winced with pain as the girl stood on his injured foot Qız onun yaralı ayağını basdalayanda, o, ağrıdan üz-gözünü qırışdırdı*; **without ~ing** üz-gözünü turşutmadan, ≡ gözünü qırpmadan

winch[1] [wıntʃ] *n* **1.** *tex.* bucurğad (*ağırlıq qaldıran mexanizm*); **2.** *tex.* çarx qolunu xatırladan tutacaq / dəstək

winch[2] [wıntʃ] *v* bucurğad vasitəsilə qaldırmaq

wind[1] [wınd] *n* I **1.** külək, yel; **strong / high ~** güclü / möhkəm külək; **warm ~** isti külək; **~ and weather** pis hava; **a light ~** yüngül külək / meh; **a cold biting north ~** adamın iliyinə işləyən soyuq şimal küləyi; **wet ~** nəm / rütubətli külək; **into the ~** küləyə əks istiqamətdə; *Wind falls / rises Külək yatır / qalxır*; **in the ~s eye, in the teeth of the ~** düz küləyə qarşı / küləyə əks istiqamətdə; **a gust / a blast of ~** küləyin ani şiddəti; **like the ~** yel kimi cəld; *He ran like the wind O, yel kimi qaçdı*; **to have the ~ in *one's* face 1)** küləyə qarşı getmək, üzü küləyə getmək; **2)** *məc.* çətin yolla getmək; **~ and weather permitting** *dan.* əlverişli şəraitdə; **2.** hava axını / cərəyanı; **the ~ of a passing train** keçən qatarın yeli / küləyi; **3.** iy, qoxu; **to get / to catch / to have (the) ~ of 1)** duymaq, iylə tanımaq, iydən sezmək; *The dogs are keeping the wind İtlər iylə / iy izi ilə gedirlər*; **2)** *məc.* şayiə, xəbər, eyham, him; *There is something in the wind Şayiələr gəzir*; **4.** nəfəs, nəfəs alma / dərmə; *After running hard I had to stop and regain my wind Bərk qaçandan sonra mən dayanmalı və nəfəsimi dərməli oldum*; **to lose ~** tövşümək, təngnəfəs olmaq, nəfəsi kəsilmək; *He has a bad wind O çətin / pis nəfəs alır*; **5.** boş sözlər, cəfəngiyyat, boşboğazlıq, çərənçilik; *His speech was wind Onun nitqi cəfəngiyyat idi*; **6.** *tib.* yel, qaz;

◊ **the four ~s** dünyanın cəhətləri; **to take the ~ out of *smb.*'s sails** ≡ bir kəsin ayağının altını qazımaq, bir kəsi çıxılmaz vəziyyətə salmaq; **to throw *one's* cares to the ~ (s)** dərdini dağıtmaq / unutmaq; **to talk / to preach to the ~ (s)** boş-boş / havayı danışmaq; **gone with the ~** izsiz itmiş, əsər-əlamətsiz yox olmuş; **to hang

in the ~** tərəddüd etmək, bir qərara gələ bilməmək; qeyri-müəyyən vəziyyətdə olmaq; **to catch the ~ in a net** ≡ boş-boş danışmaq, boşboğazlıq etmək; boş-boşuna çalışmaq; ≡ xəlbirlə su daşımaq; **to find out / to know / to see how the ~ blows / lies** küləyin hansı səmtdən əsdiyini bilmək / müəyyən etmək

wind[2] [wınd] *v* I **1.** duymaq, iylə tanımaq; iyin izi ilə getmək; *The hounds winded the fox Ov tulaları tülkünün izinə düşdülər*; **2.** təngnəfəs olmaq, tövşümək; **3.** nəfəs dərməyə / dincəlməyə imkan vermək; *We stopped to wind our horses Atlarımıza dincəlik vermək üçün biz dayandıq*; **4.** havada qurutmaq, havasını dəyişmək / təmizləmək, havaya vermək

wind [waınd] *v* II **1.** burulmaq, qıvrılmaq, dönmək; *The river / The path winds Çay / Yol burulur / dönür*; **2.** sarımaq, dolamaq; sarınmaq, dolanmaq; *She wound her arms round the child O, qollarını uşağın boynuna doladı*; **to ~ a baby in a shawl** uşağı şala bürümək; **3.** qurmaq (*saatı*); işə salmaq; *If you forget to wind (up) your watch it will stop Saatını / Saatınızı qurmağı yaddan çıxartsan / çıxartsanız, o dayanacaq*; **4.** bucurğad / dolamaçarx vasitəsilə qaldırmaq / dartmaq; **to ~ a bucket from a well** vedrəni dolamaçarxla quyudan dartıb / çəkib çıxartmaq; **5.** əyilmək, qabarmaq (*taxta: istidən, rütubətdən*); **to ~ down** yavaş-yavaş işləyib dayanmaq (*divar yaxud qol saatı*); **to ~ *smth.* down** bir müddət təxirə salmaq; **to ~ off** açmaq; açılmaq (*yumaq və s.*); **to ~ up** sarımaq, dolamaq (*ip, yun və s.*); **2)** qurmaq (*saatı*); **to ~ up to fury** bərk qızışmaq / qeyzlənmək / özündən çıxmaq / hiddətlənmək; *I'm afraid he's wound up Deyəsən o bərk qızışıb / özündən çıxıb*; **3)** bitirmək, qurtarmaq; *The evening was wound up with the national anthem Axşam mərasimi milli himnlə bitdi / qurtardı*; **4.** ləğv etmək (*müəssisə və s.*); **to ~ up a company** kompaniyanı ləğv etmək;

◊ **to ~ oneself (*one's* way) into *smb.*'s trust / affection** bir kəsin qılığına girmək; **to ~ *smb.* round *one's* (little) finger** bir kəsi barmağına dolamaq

windbag [ˈwındbæg] *n d.d.* boşboğaz, çox-danışan, çərənçi, gəvəzə (*adam*)

wind-cheater [ˈwınd,tʃi:tə] *n* küləkburaxmayan pencək, kurtka, başlıqlı plaş

wind-egg [ˈwınd,eg] *n* lax yumurta

winder [ˈwaındə] *n* I **1.** sarmaşan bitki; **2.** yaylı açar, quran açar; **3.** dolama pilləkənin pilləsi; **4.** *toxuc.* sarıma, dolama (*sap və s.*) maşını

windfall [ˈwındfɔ:l] *n* **1.** küləyin yerə saldığı meyvə, ağacdan tökülən meyvə; **2.** külək / tufan yıxmış ağaclar; **3.** gözlənilməz müvəffəqiyyət, bəxti gətirmə; *sür.* qəfildən irsi olaraq alınan pul; **~ profits** gözlənilməz gəlir

windflaw [ˈwındflɔ:] *n* küləyin ani şiddəti, qasırğa, boran

wind-flower [ˈwınd,flauə] *n bot.* anemon (*qaymaqçiçəklilər fəsiləsindən bəzək bitkisi*)

wind-hole [ˈwındhoul] *n* ventilyasiya deşiyi

windhover [ˈwınd,hɔvə] *n zool.* müşgül (*quş*)

winding [ˈwaındıŋ] *n* **1.** dönmə, döngə, dirsək; əyrilik, büküklük, əyri-üyrülük; **2.** dolama, sarıma, yumaqlama; **3.** *el.* sarğı

wind-instrument [ˈwınd,ınstrumənt] *n* nəfəsli alət

windmill [ˈwındmıl] *n* **1.** yel dəyirmanı; **2.** *av. sl.* vertolyot (*həm də təyyarə*);

◊ **to fight ~s, to tilt at ~s** yel dəyirmanı ilə vuruşmaq, donkixotluq etmək; **to have ~s in *one's* head** xəyalpərvər olmaq

window[1] [ˈwındou] *n* **1.** pəncərə; **to look out of the ~** pəncərədən bayıra baxmaq; **to look in at the ~** pəncərədən içəri baxmaq; **2.** vitrin (*mağazada*); **3.** *pl. şair.* gözlər; **those ~s of mine** (*Shakespeare*) mənim gözlərim; gözümün nuru / işığı

window[2] [ˈwındou] *adj* pəncərə; **~ recess** pəncərə taxçası; **~ shutters** pəncərə qapaqları; **~ catch / fastener** pəncərə rəzəsi / cəftəsi / sürgüsü

window-case [ˈwındoukeıs] *n* vitrin (*pəncərə sərgisi*)

window-pane [ˈwındoupeın] *n* pəncərə şüşəsi

window-sill [ˈwındousıl] *n* pəncərə altı

windpipe [ˈwındpaıp] *n anat.* nəfəs borusu

wind-screen [ˈwɪndskri:n] *n* **1.** maşının ön / qabaq şüşəsi; *Her car's wind-screen was broken Onun maşınının qabaq şüşəsi sındı;* **2.** *av.* sipər (*təyyarəçinin kabinəsində*)

Windsor [ˈwɪnzə] *n* **1.** ucuz qaramtıl rəngli əl-üz sabunu; **2.** odadavamlı qırmızı kərpic

wind-spout [ˈwɪndspaut] *n* tozlu fırtına, qasırğa (*sulu*), burulğan

windstorm [ˈwɪndstɔ:m] *n* fırtına, tufan

wind-up [ˈwaɪndʌp] *n* son, bitmə, başa çatdırma, tamamlama

windward¹ [ˈwɪndwəd] *adj* küləkdöyən; ~ **side** küləkdöyən tərəf

windward² [ˈwɪndwəd] *adv* külək döyən tərəfdən, küləyə doğru; külək döyən istiqamətdə

wind-wiper [ˈwɪndwaɪpə] *n* "dvornik" (*maşında şüşətəmizləyən*)

windy [ˈwɪndɪ] *adj* **1.** küləkli; ~ **day** küləkli gün; **2.** boş, qeyri-ciddi, məzmunsuz; ~ **eloquence** boşboğazlıq, gəvəzəlik, naqqallıq, lağlağılıq; **3.** uzundanışan, uzunçu; lovğa, gopçu, özünüöyən; naqqal, çərənçi, boşboğaz; ~ **politician** uzundanışan / gopçu siyasətçi; **4.** *tib.* qarın köpü törədən; ~ **food** qarın köpü törədən qida;

◊ **Windy City** *amer.* küləklər şəhəri (*Çikago haq.*); **on the ~ side** əlçatmaz yerdə

wine¹ [waɪn] *n* **1.** şərab, çaxır; **green / dry / sweet** ~ təzə / turş / şirin şərab; **thin** ~ pis şərab; **to take ~ with** *smb.* bir-birinin sağlığına qədəh qaldırmaq / içmək; **2.** tünd-qırmızı rəng, qırmızı şərab rəngi;

◊ **Adam's** ~ *zaraf.* su; *Good wine needs no (ivy) bush ≅ Yaxşı malın tərifə ehtiyacı yoxdur;* **to put new ~ in old bottles** təzə / yeni məzmunu köhnə formada vermək

wine² [waɪn] *v d.d.* **1.** şərab / çaxır içmək; **2.** çaxır içirtmək, şəraba qonaq etmək; **to ~ and dine** *smb.* bir kəsi yedirib-içirtmək

winebag [ˈwaɪnbæg] *n* **1.** şərab tuluğu; **2.** *d.d.* sərxoş, kefli (*adam*)

winebowl [ˈwaɪnboul] *n* badə, piyalə

wine-cellar [ˈwaɪn,selə] *n* çaxır anbarı

wine-coloured [ˈwaɪn,kʌləd] *adj* tünd-qırmızı; qırmızı çaxır rəngli

wine-glass [ˈwaɪnglɑ:s] *n* qədəh, badə, piyalə

winery [ˈwaɪnərɪ] *n* çaxır / şərab zavodu

wineshop [ˈwaɪnʃɔp] *n* çaxır / şərab anbarı (*balaca*), çaxır / şərab saxlanılan zirzəmi

wing¹ [wɪŋ] *n* **1.** qanad; ~**s of birds / of insects / of airplanes / of windmills** quşların / həşəratların / təyyarələrin / yeldəyirmanlarının qanadları; **to eat a chicken** ~ çolpa qanadı yemək; **to add / to lend ~s (to) 1)** *məc.* qanadlandırmaq, ürəkləndirmək, ruhlandırmaq; *This success lends me wings Bu müvəffəqiyyət məni qanadlandırır / ruhlandırır;* **2)** tezləşdirmək, sürətləndirmək; *Fear lent him wings Qorxu onu dabanına tüpürüb qaçmağa məcbur etdi;* **2.** *hərb. id.* cinah, qanad; **left / right** ~ sol / sağ qanad; **3.** *mem.* fligel, evin artırması / əlavə tikilisi; *The North wing was added ten years ago Şimal artırması on il bundan əvvəl əlavə edilib;* **4.** cinah, qanad (*siyasi partiyalarda*); **the right / the left ~ of a political party** siyasi partiyanın sağ / sol qanadı; **5.** *pl teatr.* kulis **6.** *pl* sırma, nişan (*təyyarəçilərdə paltarın qolunda emblem*); **7.** *id.* yan hücumçu (*futbolda və s.*); **left / right** ~ sol / sağ hücumçu; **to take ~ 1)** uçmaq, uçub yüksəklərə qalxmaq, qanad çalmaq; **2)** *məc.* qaçmaq, əkilmək, götürülmək, daban almaq; sivişmək, yayınmaq; **on the ~s of the wind** sürətlə, küləyin qanadlarında;

◊ **to take** *smb.* **under** *one's* ~ kiminsə öz qanadı altına almaq; *She immediately took the new secretary under her wing O dərhal təzə katibi / katibəni öz qanadı altına aldı;* **to clip** *one's* ~**s** bir kəsin qol-qanadını kəsmək; bir kəsi ruhdan salmaq; *His wings are sprouting O, göylərdə uçur / gəzir*

wing² [wɪŋ] *v* **1.** qanadlarla təchiz etmək; **2.** *məc.* qanadlandırmaq, ruhlandırmaq, ürəkləndirmək; **3.** tələsdirmək, tezləşdirmək, sürətləndirmək; *Fear winged his steps Qorxu onu addımlarını sürətləndirməyə məcbur etdi;* **4.** ox atmaq; **5.** pərvaz etmək, uçmaq; *A bird wings the sky Quş səmada uçur / pərvaz edir;* **6.** yaralamaq (*qanadı, əli*); **to ~ a bird** quşu qanadından vurub yaralamaq; **7.** artırma artırmaq, fligel əlavə etmək (*binaya*)

wing-beat [ˈwɪŋbi:t] *n* qanad çalma

wing-commander [ˈwɪŋkə,mɑ:ndə] *n* aviasiya cinahının komandiri

winged [wɪŋd] *adj* **1.** qanadlı; **2.** qanadlandırılmış, ruhlandırılmış, ürəkləndirilmiş; **3.** tez, sürətli

wing-footed [ˈwɪŋ,futɪd] *adj şair.* itiayaq, ayaqdan zirək, itigedən

wingless [ˈwɪŋlɪs] *adj* qanadsız

wink¹ [wɪŋk] *n* **1.** göz qırpma, kirpik çalma; **without a ~ of the eyelid** göz qırpmadan; **2.** göz vurma / eləmə; **to give a** ~ göz vurmaq / eləmək; **3.** dərhal, göz qırpımı; **in a** ~ dərhal, bir göz qırpımında;

◊ **forty ~s** qısa yuxu, mürgü (*nahardan sonrakı*); **to have** *one's* **forty ~s** yuxulamaq, mürgüləmək; **not to sleep a ~, not to get a ~ of sleep** gözünü də yummamaq, gözünə yuxu getməmək, heç yatmamaq

wink² [wɪŋk] *v* **1.** göz qırpmaq, kirpik çalmaq (*həm də* **to ~** *one's* **eyes**); **2.** göz vurmaq / eləmək; *She winked at me O mənə göz vurdu;* **3.** sayrımaq, sayrışmaq, parıldamaq, titrək parıltı vermək (*işıq, ulduzlar və s.*); *A lighthouse was winking in the far distance Uzaq məsafədən mayak işıq saçırdı;* **to ~ at 1)** kiməsə göz vurmaq / eləmək; *He winked at the girl O, qıza göz vurdu / elədi;* **2)** bir şeyə göz yummaq / özünü görməməzliyə vurmaq, ört-basdır etmək; **to ~ at abuse / at misconduct** təqsiri / nalayiq hərəkəti ört-basdır etmək; **to ~ away** silmək, kənar etmək; **to ~ tears away** göz yaşlarını silmək

winking¹ [ˈwɪŋkɪŋ] *n* **1.** göz qırpma / vurma; **like** ~ *d.d.* bir anda, göz qırpımında, göz qırpınca; **2.** mürgü, qısa(müddətli) yuxu

winking² [ˈwɪŋkɪŋ] *adj* **1.** sayrışan, parıldayan, parıltı verən; **2.** göz vuran, kirpik çalan

winking lights [ˈwɪŋkɪŋˈlaɪts] *n* avtoyol döngələrinin göstəricisi, manevretmə işarəsi

winner [ˈwɪnə] *n* qalib, priz alan şəxs

winning¹ [ˈwɪnɪŋ] *n* **1.** qələbə, udma; **2.** *pl* uduş, udulmuş pul; **3.** qazanma, əldə etmə (*sevgi, sədaqət*)

winning² [ˈwɪnɪŋ] *adj* **1.** udan, qələbə çalan; ~ **number** udan / uduşa düşən nömrə; ~ **stroke** həlledici zərbə; **2.** cəlbedici, cazibədar, məftunedici, məlahətli; ~ **smile** valehedici / məftunedici təbəssüm

winnow¹ [ˈwɪnou] *n* sovurucu maşın; dənsovuran maşın

winnow² [ˈwɪnou] *v* **1.** sovurmaq, yelə vermək (*taxılı, dəni*); sovurub ayırmaq (*qəfəni, samanı və s.*); **2.** *məc.* ələmək, saf-bürləmək, yaxşı-yamanı seçmək / ayırmaq; **to ~ truth from falsehood** həqiqəti uydurmadan ayırmaq / seçmək

winsome [ˈwɪnsəm] *adj* cazibədici, cazibədar, cəlbedici, məftunedici, valehedici; **a ~ face** məftunedici sifət / üz; ~ **manner** cazibədar rəftar

winter¹ [ˈwɪntə] *n* **1.** qış; **a hard / severe / warm / mild** ~ bərk / sərt / isti / mülayim qış; **green** ~ qarsız qış; **in** ~ qışda; **2.** *şair.* yaş (*süs. yaşlılar haq.*); **a man of seventy ~s** yetmiş yaşlı kişi; ~ **quarters** qışlaq (*heyvanlar haq.*)

winter² [ˈwɪntə] *adj* qış; ~ **day** qış günü; ~ **weather** qış havası; ~ **clothes** qış paltarı; ~ **frost** qış şaxtası; ~ **sleep** qış yuxusu (*heyvanlarda*)

winter³ [ˈwɪntə] *v* **1.** (**at, in, on**) qışlamaq; *It became fashionable to winter in Italy Qışı İtaliyada keçirmək dəb oldu;* **2.** qışlatmaq, qışda saxlamaq (*heyvanı və s.*); **3.** dondurmaq, soyutmaq

winter-cress [ˈwɪntəˈkres] *n bot.* turpəng (*bitki*)

winter-crop [ˈwɪntəkrɔp] *n k.t.* payızlıq bitki

wintering [ˈwɪntərɪŋ] *n* **1.** qışlama, qışı qalma / keçirmə; **2.** *k.t.* qışlaqda saxlama (*heyvanı*)

wintry [ˈwɪntrɪ] *adj* **1.** soyuq, şaxtalı, qışa aid olan; **a ~ day** qış günü; ~ **weather** qış havası; **2.** soyuq, kəmiltifat, fərəhsiz, kədərli, məyus (*təbəssüm, salamlaşma və s. haq.*); ~ **welcome** soyuq qəbul; ~ **smile** soyuq təbəssüm; **3.** qoca, əldən düşmüş, saçı-saqqalı ağarmış

wipe¹ [waɪp] *n* **1.** silmə, silib / sürtüb təmizləmə; **to give a** ~ silmək; **2.** *d.d.* burun dəsmalı / yaylığı; **3.** *məc.* istehza; lağa qoyma, ələ salma; rişxənd, məsxərə, oynatma, sataşma, istehza etmə

wipe² [waɪp] *v* **1.** silmək, silib / sürtüb təmizləmək, silib qurutmaq; **to ~** *one's* **eyes**

gözlərini silmək; **to ~ *one's* hands / tables / dishes** əllərini / stolları / nimçələri silmək; **to ~ away** silmək, silib / sürtüb təmizləmək; **to ~ away dust** tozu silib təmizləmək; **to ~ away tears** göz yaşlarını silmək; **to ~ off 1)** silmək, təmizləmək; **2)** *məc.* yox / ləğv etmək; ödəmək; **to ~ off a debt** borcu ödəmək / ləğv etmək; **to ~ out** silmək, içərisini silib təmizləmək; **2.** məhv / yox etmək (*düşməni və s.*); *Whole villages were wiped out in the bombing raids Bombardman basqınları bütöv kəndləri tamamilə yox etmişdi;*

◊ **to ~ *smb.'s* eye** *sl.* **1)** ≡ bir kəsin burnunu ovmaq; **2)** təhqir etmək, alçaltmaq (*bir kəsi*); **to ~ *smb.* / *smth.* off the face of the earth** bir kəsi / bir şeyi yer üzündən yox etmək / silmək

wiper [ˈwaɪpə] *n* **1.** dəsmal; **2.** toz əsgisi, silmək üçün əsgi, təmizləmə qurğusu; **3.** *d.d.* burun dəsmalı, əl yaylığı; **4.** şüşə təmizləyən (*avtomobildə*)

wire¹ [waɪə] *n* **1.** məftil, sim, tel; **2.** teleqraf; **by ~** teleqrafla; *I'll reply by wire Mən teleqrafla cavab verəcəyəm;* **3.** *d.d.* teleqram; *Send me a wire Mənə teleqram göndər / göndərin;*

◊ **to be on ~s** əsəbi vəziyyətdə olmaq, əsəbdən əzələləri dartılmaq, ≡ iynə üstündə oturan vəziyyətdə olmaq

wire² [waɪə] *v* **1.** teleqram vurmaq; **2.** məftillə / tellə birləşdirmək; **3.** sim / tel çəkmək, elektrik xətti çəkmək

wire-bed [ˈwaɪəbed] *n* yaylı çarpayı

wire-cutter [ˈwaɪəˌkʌtə] *n* məftilkəsən qayçı

wire-dancer [ˈwaɪəˌdɑ:nsə] *n* kəndirbaz

wire-haired [ˈwaɪəhεəd] *adj* cod, tüklü, cod / qaba tüklü (*it və s. haq.*)

wireless¹ [ˈwaɪəlɪs] *n* **1.** radio; **by ~** radio ilə; *I heard it on the wireless Mən onu radio verilişində eşitdim;* **2.** radioqram; **3.** radioqəbuledici

wireless² [ˈwaɪəlɪs] *adj* **1.** simsiz, məftilsiz; **2.** radio; **~ set** radioqəbuledici cihaz; **~ operator** radist, radioçu

wireless³ [ˈwaɪəlɪs] *v* radio ilə vermək; radioqram göndərmək

wire mattress [ˈwaɪəˈmætrɪs] *n* yaylı döşək

wire netting [ˈwaɪəˌnetɪŋ] *n* zərif məftil tor

wire-stitch [ˈwaɪəstɪtʃ] *v* məftillə möhkəmlətmək / hörmək

wiry [ˈwaɪərɪ] *adj* **1.** siməoxşar, elastiki, möhkəm; **2.** güclü, davamlı, dözümlü, möhkəm; **3.** cod (*saç və s. haq.*); **4.** gur, kəskin (*səs*); **5.** gərgin (*nəbz haq.*)

wisdom [ˈwɪzdəm] *n* **1.** müdriklik, fazillik, aqillik, alimlik; ağıllılıq, hikmət; *Years bring wisdom Müdriklik illərlə qazanılır;* **2.** sağlam fikir / düşüncə; **3.** təcrübə; **the ~ of the ages** əsrlərin təcrübəsi;

◊*No wisdom like silence ≡ Susmaq qızıldır*

wisdom tooth [ˈwɪzdəmˈtu:θ] *n* ağıl dişi; ≡ **to cut *one's* wisdom teeth** ağıllı olmaq, müdriklik yaşına çatmaq, həyat təcrübəsi əldə etmək

wise [waɪz] *adj* **1.** ağıllı, fərasətli, kamallı, tədbirli; müdrik; **~ policy** ağıllı / müdrik siyasət; **a ~ old man** müdrik qoca; *The child is wise for his age Yaşına görə uşaq ağıllıdır / fərasətlidir;* **2.** məlumatlı, bilikli, məlumatı / xəbəri olan; **to be / to get ~ (to)** məlumatlı olmaq, bilmək; *I am wise to you! Mən səni / sizi dişimə vurdum, Mən səni / sizi tanıdım;* **3.** ciddi; dərin mənalı / düşüncəli; **~ look** mənalı görkəm; **to look ~** ciddi / düşüncəli görkəm almaq; **to put *smb.* ~** bir kəsi səhv yoldan qaytarmaq / xəbərdar etmək / başa salmaq / anlatmaq

◊ **to be ~ after the event** ≡ *Başına gələn başmaqçı olar*

wisecrack¹ [ˈwaɪzkræk] *n amer. d.d.* yerində edilən irad / məzəmmət; kəskin məzəmmət / sancma / iynələmə

wisecrack² [ˈwaɪzkræk] *v* məzəli danışmaq, zarafatyana sözlər demək; sataşmaq, sancmaq, iynələmək

wise guy [ˈwaɪzgaɪ] *n d.d.* özündən razı tip; təkəbbürlü / lovğa / sırtıq / utanmaz / abırsız / həyasız (*adam*); *OK, wise guy, what do we do now? Yaxşı, ay abırsız, indi biz nə edək?*

wisehead [ˈwaɪzhed] *n kin.* əllamə, əllaməlik edən adam

wish¹ [wɪʃ] *n* **1.** arzu, istək; **to have a ~ to do *smth.*** bir şey etmək arzusunda olmaq; *Good wishes! Xoş arzularla!* **2.** xahiş, təvəqqe, rica, istək, dilək; **to carry out *smb.'s* ~** bir kəsin xahişini yerinə yetirmək; **to grant / to comply with *smb.'s* ~** bir kəsin diləyini yerinə yetirmək; **3.** iradə, tələb; **to disobey *smb.'s* ~es** bir kəsin iradəsi əleyhinə getmək;

◊ *If wishes were horses, beggars might ride at. söz. ≡ Halva-halva deməklə ağız şirin olmaz*

wish² [wɪʃ] *v* **1.** istəmək, arzu etmək, öz diləyini bildirmək; *I wish I were rich Kaş ki, dövlətli / zəngin olaydım; I wish I were a bird Kaş (ki) quş olaydım;* **2.** diləmək, arzulamaq; **to ~ *smb.* well / ill** bir kəsə yaxşılıq / pislik arzulamaq; *I wished nobody ill Mən heç kəsə pislik arzulamamışdım; Wish me luck! Mənə uğur dilə / diləyin;* **3. (for)** can atmaq; **to ~ for peace** sülhə can atmaq; **to ~ on** *d.d.* sırımaq, zorla boynuna qoymaq, vadar etmək;

◊ **(just) as you ~** necə istəyirsən / istəyirsiniz; **to ~ *smth.* away** başdan eləmək, rədd etmək; *These problems can't be wished away Bu problemləri başdan eləmək olmur*

wishful [ˈwɪʃful] *adj* **1.** arzu olunan, istənilən, umulan; **~ thinking** arzu olunan şeyi həqiqət kimi qəbul edən; **2.** arzu edən, istəyən, ...arzusunda olan; *It's nothing but a wishful fantasy Bu, arzu olunan fantaziyadan başqa bir şey deyildir*

wishy-washy [ˈwɪʃɪˌwɔʃɪ] *adj d.d.* **1.** maye, duru, sulu (*yemək və s. haq.*); horra; **~ tea** qəndsiz çay; **2.** zəif, solğun; ifadəsiz (*insan, söhbət haq.*); **~ blue** solğun, mavi; **~ ideas** zəif fikirlər; *He's a wishy-washy liberal O, prinsipsiz liberaldır*

wisp [wɪsp] *n* **1.** dəstə, dərz (*küləş, quru ot və s.*); **2.** bir çəngə saç, saç tutamı; **a ~ of hair** bir çəngə saç

wispy [ˈwɪspɪ] *adj* **1.** yüngül, tezkeçən, sürəksiz; **~ clouds** tezkeçən / müvəqqəti buludlar; **2.** pərişan, dağınıq; qarışıq; **~ hair** seyrək / pərişan / dağınıq saçlar

wist [wɪst] **to wit** *felinin pt və pp formaları*

wistful [ˈwɪstfl] *adj* **1.** qəmli, qüssəli, kədərli; xiffət edən, qüssələnən, darıxan, kədərlənən, ...həsrətini çəkən; **~ reminiscences of her lost youth** onun itirilmiş gəncliyinin kədərli xatirələri; **2.** fikirli, düşüncəli, dalğın; həsrətli (*baxış haq.*); **~ eyes** dalğın / fikirli gözlər; **in a ~ mood** dalğın əhvali-ruhiyyə / *övqat*

wit [wɪt] *n* **1.** (*adət. pl*) ağıl, dərrakə, idrak, fəhm, fərasət, düşüncə; *He has a quick / lively / biting wit O, fərasətlidir / dərrakəlidir / fəhmlidir; He has a slow wit O, fərasətsizdir / düşüncəsizdir / dərrakəsizdir;* **dull ~s** korafəhmlik, kütlük, korazehinlik, fərasətsizlik; *Are you out of your wits? Ağlın / Ağlınız başındadır / başınızdadır?;* **2.** fərasət, ağıllılıq, müdriklik; *Our teacher's conversation is full of wit Bizim müəllimimizin danışığı / söhbəti çox müdrikdir;* **3.** hazırcavab / məzəli danışan adam, məzəli adam;

◊ **to be at *one's* ~s' end** nə edəcəyini bilməmək, çıxılmaz vəziyyətə düşmək, başını itirmək; *I'm at my wits' end Mən başımı itirmişəm;* **to keep / to have *one's* ~s about one** özünü / başını itirməmək, ağlı başında olmaq; **to live by *one's* ~s** çətin vəziyyətdən bir təhər çıxmaq, bir təhər başını girləmək; **out of *one's* ~s** ağlını itirmiş, dəli kimi olmuş

witch¹ [wɪtʃ] *n* **1.** cadugər, sehrbaz; küpəgirən / cadugər qarı; əcinnə; **~es' trials** cadugərlər üzərində məhkəmə prosesi; **2.** *arx.* ara həkimi, türkəçarəçi; **3.** *d.d.* ovsunçu qadın; afət, dilrüba

witch² [wɪtʃ] *v şair.* sehrləmək, ovsunlamaq; məftun / valeh etmək

witchcraft [ˈwɪtʃkrɑ:ft] *n* cadugərlik, sehrbazlıq, cadugərlik etmə

witch-doctor [ˈwɪtʃˌdɔktə] *n* ara həkimi, türkəçarəçi; falçı, sehrbaz

witchery [ˈwɪtʃərɪ] *n* **1.** = **witchcraft**; **2.** sehr, cadu, ovsun

witch-hunt [ˈwɪtʃhʌnt] *n* **1.** *tar.* qara qüvvələrlə əlaqədə olan adamları təqib etmə; **2.** mütərəqqi fikirli xadimləri təqib etmə

with¹ [wɪð] *prep* **1.** *Azərbaycan dilində* **-la, -lə** *şəkilçilərinə və ya* **ilə** *qoşmasına müvafiq gəlir və aşağıdakı mənaları bildirir:* **1)** əlaqə, birgəlik, bərabərlik; *He came with his father O, atası ilə gəldi;* **to rise ~ the sun** sübh tezdən günəşlə birlikdə durmaq; **2)** *bir kəsin / şeyin vasitəsilə işin icra olunmasını:* **to cut ~ a knife** bıçaqla

kəsmək; **to send ~ a servant** xidmətçi vasitəsilə göndərmək; 3) *işin necə, hansı şəraitdə / vəziyyətdə cərəyan etdiyini; He acted with discretion O, ehtiyatla hərəkət etdi;* 4) *bir şeyin içərisini bir şeylə doldurmanı:* **to fill a vase ~ water** vazanı su ilə doldurmaq; 5) *ətrafı vaxud bir şeyin üstünü örtən materialı, şeyi: The ground was covered with snow Torpaq qarla örtülmüşdü;* 6) səbəb; *Bu halda* **with** *sözünü Azərbaycan dilində çıxışlıq hal şəkilçilərinə* **-dan, -dən** *uyğun gəlir:* **to die ~ pneumonia** sətəlcəmdən ölmək; **a face wet ~ tears** göz yaşlarından islanmış sifət; 7) *bir kəsin / şeyin nəyə malik olduğunu / varlığını / səciyyəvi əlamətini: Bu halda* **with** *sözünü Azərbaycan dilində* **-lı, -li, -lu, -lü** *şəkilçilərinə müvafiq gəlir;* **a girl ~ blue eyes** mavi gözlü qız; **a cup ~ a handle** tutacaqlı / qulplu fincan; **2.** baxmayaraq; *With all his gifts he failed İstedadına baxmayaraq o, uğursuzluğa düçar oldu;*

◊ **to be ~ child** hamilə olmaq; *Away with him! Qoy rədd olsun!* **to be / to get ~ it** *d.d.* dəblə ayaqlaşmaq

withdraw [wɪð'drɔː] *v* **1.** dartmaq, geri çəkmək; **to ~ *one's* hand** əlini geri çəkmək; **2.** geri götürmək; **to ~ deposits** əmanətləri geri götürmək; **3.** geri çəkmək / çağırmaq; çıxartmaq; **to ~ an army** qoşunu geri çəkmək; **4.** getmək; uzaqlaşmaq, çəkilmək; rədd olmaq; **to ~ from society** cəmiyyətdən uzaqlaşmaq; **5.** çıxartmaq; **to ~ a cigarette out of *one's* cigarette case** papirosqabından bir papiros çıxartmaq; **6.** imtina etmək, geri götürmək; **to ~ an offer / an accusation / a promise** təklifdən / ittihamdan / vəddən imtina etmək, təklifi / vədi geri götürmək

withdrawal [wɪð'drɔːəl] *n* **1.** geri çəkmə, dartma; geri çəkilmə; **2.** geri götürmə (*sözü, vədi, pulu və s.*); **3.** *hərb.* geri çağırma / çəkmə (*qoşunu*); **4.** getmə, uzaqlaşma, çəkilmə; **~ into oneself** özünə qapanma; **5.** çıxartma

withdrawn [wɪð'drɔːn] *adj* adamayovuşmaz, dəmdəmqaçan, qaradinməz, qaradançıxmaz, qapalı (*adam haq.*)

withdrew [wɪð'druː] **to withdraw** *felinin pt forması*

wither ['wɪðə'] *v* **1.** qurumaq, solmaq, qupquru qurumaq; qurutmaq, soldurmaq, puç olmaq; *The hot summer withered (up) the grass İsti yay otu qupquru qurutdu; His right hand has withered Onun sağ əli quruyub;* **2.** rəngi saralmaq, solmaq; qurumaq, çöpə dönmək (*adam haq.*); *Illness has withered him Xəstəlik onu çöpə döndərib / qurudub;* **3.** azalmaq, sönmək, zəifləmək; *Her affection withered Onun sevgisi / istəyi sönüb / azalıb*

withered ['wɪðəd] *adj* **1.** qurumuş, solmuş; **~ leaves** qurumuş yarpaqlar; **2.** büzüşmüş (*alma və s. haq.*); **3.** qırışmış, qırış-qırış olmuş (*dəri haq.*); **4.** üzülmüş, əldən düşmüş; **5.** qurumuş, iflic olmuş; **~ arm** iflic olmuş qol;

◊ **~ heart** mərhəmətsiz / sərt / amansız ürək

withers ['wɪðəz] *n pl* **1.** süysün, cilov (*atda*); yal; **2.** yüyən;

◊ *My withers are unwrung Bunun mənə dəxli yoxdur*

withheld [wɪð'held] **to withhold** *felinin pt, pp formaları*

withhold [wɪð'hould] *v* **1.** imtina etmək (*bir şeydən*); çəkinmək, özünü saxlamaq, vaz keçmək (*nədənsə*); **to ~ *one's* help** köməyindən imtina etmək; **2.** dayandırmaq, çəkindirmək, saxlamaq, yubatmaq; mane olmaq; **to ~ *smb.* from doing *smth.*** bir kəsi bir şey etməkdən çəkindirmək; **3.** gizlətmək, açıb deməmək; *He tried to withhold the truth from us O bizdən həqiqəti gizlətməyə çalışdı*

within[1] [wɪ'ðɪn] *adv* **1.** içəri, içəri tərəfdən, daxildən; *He whitewashed the walls within and without O, divarları içəridən və bayırdan ağartdı; Those apples are rotten within O almalar içəridən / içəri tərəfdən çürüyüb;* **2.** daxildə, içəridə, evdə; *Is Tom within? Tom evdədirmi?* **to stay ~** evdə qalmaq; **3.** daxilən, ruhən, fikrən; **to be pure ~** ruhən / daxilən təmiz olmaq

within[2] [wɪ'ðɪn] *prep* **1.** -da, -də, içərisində, daxilində; **~ the building** binanın içərisində, evin daxilində; **~ the country** ölkə daxilində; **~ four walls 1)** dörd divar arasında; **2)** əhvali-ruhiyyə, ruhi vəziyyət və s.; *His heart sank within him Onun ürəyi düşdü;* **~ oneself** ürəyində, qəlbində, içərisində; **2.** ...dairəsində, ...da, ...də; **~ sight** görünmə dairəsində; *We are now within sight of the island Biz indi adanı görə bilirik;* **to keep ~ the law** qanundan kənara çıxmamaq; **3.** ...ərzində, ...müddətində; ...gec olmayaraq, ...uzaq olmayaraq; **~ an hour** bir saat müddətinə, bir saat ərzində; **~ a year** bir il müddətində; **4.** cəmi-cümlətanı, cəmisi; *They are within a few months of the same age Onların arasında yaş fərqi cəmi-cümlətanı bir neçə aydır*

without[1] [wɪ'ðaut] *adv* **1.** bayırdan, xaricdən, eşikdən; *I heard footsteps without Mən bayırdan ayaq səsləri eşitdim;* **2.** zahirən, xaricən, üzdən; *He was at ease without Zahirən o, sakit idi;*

◊ *Fair without and foul within Üstü bəzək altı təzək*

without[2] [wɪ'ðaut] *prep* **1.** *Bir şeyin olmamasını bildirir və Azərbaycan dilində* **-sız, -siz, -suz, -süz** *şəkilçilərinə müvafiq gəlir:* **~ money** pulsuz; **~ house** evsiz; **~ water** susuz; **~ fear** qorxusuz; **~ ceremony** təmtəraqsız; *They were received without ceremony Onlar təmtəraqsız qəbul edildilər;* **2.** *Bir şeydən xaricdə, kənarda olmanı bildirir:* **things ~ us** xarici aləm, bizdən kənar aləm; **just ~ the trees** düz ağacların arxasında / dalında; **3.** *Hərəkətin icra olunmamasını bildirir və Azərbaycan dilində* **-dan, -dən** *şəkilçilərinə müvafiq gəlir:* **~ making mistakes** səhv etmədən; **~ taking leave** vidalaşmadan; *He left without saying goodbye O, sağollaşmamış çıxıb getdi*

withstand [wɪð'stænd] *v* **1.** qarşı durmaq; davam / tab gətirmək; **to ~ a siege** mühasirəyə davam gətirmək; **2.** *şair.* müqavimət göstərmək; dözmək; **a building that has withstood the test of time** zamanın sınaqlarından çıxmış bina

withstood [wɪð'stud] **to withstand** *felinin pt, pp formaları*

witless ['wɪtlɪs] *adj* **1.** beyinsiz / ağılsız / səfeh / gic / axmaq; ağlı zəif / kəmağıl (*adam haq.*); **2.** **(of)** xəbəri olmayan, heç nə bilməyən; **~ of the crime** cinayətdən xəbəri / məlumatı olmayan

witness[1] ['wɪtnɪs] *n* **1.** şahid (*süd, məhkəmədə*); **to hear / to examine a ~** şahidi dindirmək / sorğu-sual etmək, şahidi sorğu-suala tutmaq; **prisoner's ~** məhbusun şahidi; **false ~** yalançı / saxta şahid; **2.** dəlil, sübut, şəhadət; *My clothes are a witness to my poverty Paltarlarım mənim kasıb olmağımın sübutudur*

witness[2] ['wɪtnɪs] *v* **1.** gözləri ilə görmək, şahid olmaq (*bir şeyə*); *We witnessed an accident / a murderer / a quarrel Biz qəzanın / qətlin / dava-dalaşın şahidi olduq;* **2.** **(against, for)** şahidlik etmək, ifadə vermək (*məhkəmədə*); **3.** təsdiq etmək (*imza və möhürlə*); **to ~ a document / a signature / treaty / will** sənədi / imzanı / müqaviləni / vəsiyyəti təsdiq etmək; **4.** sübut etmək, göstərmək, sübutu olmaq; *Her pale face was witnessing the agitation she felt Solğun sifəti / bənizi onun keçirdiyi həyəcanı göstərirdi*

witness-box ['wɪtnɪsbɔks] *n* şahidlik kürsüsü (*məhkəmədə*)

witticism ['wɪtɪsɪzm] *n* hazırcavablıq, zarafat

wittingly ['wɪtɪŋlɪ] *adv* şüurlu, qəsdən, bilə-bilə

witty ['wɪtɪ] *adj* hazırcavab; ağıllı; fərasətli, zirək; **a ~ speaker** ağıllı spiker / natiq

wives [waɪvz] **wife** *isminin cəm forması*

wizard[1] ['wɪzəd] *n* **1.** cadugər, sehrbaz, ovsunçu, falçı; **The Wizard of the North** şimal sehrbazı (*Valter Skottun ləqəbi*); **2.** qeyri-adi bacarığı / qabiliyyəti olan adam; **technical ~** qeyri-adi texniki qabiliyyəti olan adam

wizard[2] ['wɪzəd] *adj* füsunkar, məftunedici

wizardry ['wɪzədrɪ] *n* cadugərlik, sehrbazlıq, ovsunçuluq, falçılıq (*həm də məc.*)

wizen ['wɪzn] *v* **1.** solmaq, soldurmaq, ölgünləşmək (*bitki haq.*); **2.** qupquru qurumaq, qırış-qırış olmaq; ərimək (*insan haq.*); **3.** büzüşmək (*alma və s. haq.*)

wizened ['wɪznd] *adj* **1.** solmuş, rəngi qaçmış, ölgünləşmiş (*bitki haq.*); **2.** qupquru qurumuş, qırış-qırış olmuş, büzüşmüş; **an**

old man with a ~ face sifəti qırış-qırış olmuş qoca kişi; **~ apple** bürüşmüş alma

wobble [ˈwɔbl] *v* **1.** yırğalamaq, yelləmək, yellənmək, yırğalanmaq; *This table wobbles Bu stol yırğalanır / tərpənir;* **2.** səndələmək, səndələyə-səndələyə yerimək; *She came wobbling O, səndələyə-səndələyə gəldi;* **3.** *məc.* tərəddüd etmək, qərarsızlıq göstərmək; *He wobbled between two opinions O, iki fikir arasında tərəddüd etdi;* **4.** bulamaq, oynatmaq (*quyruğu və s.*); **5.** titrəmək, rəqs etmək (*səs, avaz haq.*); *Her voice sometimes wobbles on high tones Bəzən onun səsi yüksək tonda titrəyir*

wobbly [ˈwɔblı] *adj* **1.** laxlayan, tərpənən, səndələyən; **a ~ tooth** laxlayan diş; **2.** əyri-üyrü, kələ-kötür; **a ~ line** əyri-üyrü xətt

woe [wou] *n şair.* **1.** dərd, kədər, qəm, qüssə, ələm, hüzn, müsibət; **a tale of ~** qəmli / kədərli əhvalat; **2.** *pl* bəla; **financial ~** maliyyə bəlaları; **economic ~s** iqtisadi bəlalar;

◊ *Woe be to him, Woe betide him Onu lənətə gəlsin; Woe is me! Allah məni öldürsün!*

woeful [ˈwoufl] *adj* **1.** qəmli, çox kədərli, ələmli, qüssəli, dərdli; müsibətli, fəlakətli, bədbəxt; **~ news** kədərli xəbər; **2.** çox pis, dəhşətli; **~ ignorance** dəhşətli nadanlıq; **~ want** dəhşətli ehtiyac

woke [wouk] **to wake** *felinin pt, pp formaları*

woken [ˈwoukən] **to wake** *felinin pp forması*

wold [would] *n* **1.** boş / məndəcər / xam yer; **2.** *coğ.* düzən, düzənlik

wolf[1] [wulf] *n* **1.** *zool.* canavar, qurd; **a pack of wolves** bir sürü canavar; **2.** qarınqulu, acgöz, doymaz;

◊ **to cry ~** yalandan həyəcan qaldırmaq; **to keep the ~ from the door** bir təhər keçinmək, özünü bir təhər dolandırmaq; **to have the ~ in the stomach** acından ölmək, ac olmaq; **to wake a sleeping ~** ≅ yatan itin ayağını basmaq; **a ~ in a lamb's skin / in sheep's clothing** qoyun dərisi geymiş canavar

wolf[2] [wulf] *v* **1.** acgözlüklə yemək; **2.** yalançı haray qaldırmaq, yalançı həyəcan təbili çalmaq

wolf-cub [ˈwulfkʌb] *n* canavar balası

wolf-dog [ˈwulfdɔg] *n* qurdbasan, canavar iti

wolfish [ˈwulfiʃ] *adj* heyvani, vəhşiyanə, vəhşicəsinə; çox bərk / şiddətli / güclü; **~ appetite** çox bərk / güclü iştaha

wolfram [ˈwulfrəm] *n kim.* volfram (*çətin əriyən bərk metal*)

wolfskin [ˈwulfskın] *n* **1.** canavar dərisi; **2.** canavar dərisindən tikilmiş / ikiüzlü kürk

wolverine [ˈwulvəri:n] *n zool.* dələ, sibir porsuğu

wolves [wulvz] **wolf** *isminin cəm forması*

woman[1] [ˈwumən] *n* **1.** qadın, zənən; qadın / zənən xeylağı; **young ~** gənc / cavan qadın; **a single / married / divorced ~** tək / ərli / boşanmış qadın; **~'s rights** qadın hüquqları; **a ~ of pleasure** satqın qadın; **a ~ of the world 1)** həyat təcrübəli qadın, dünyagörmüş qadın; **2)** kübar qadın; **2.** arvad, arvadlar, arvad cinsi; **difference between man and ~** kişi ilə qadın arasında fərq; **3.** **(the ~)** qadınlıq, incəlik, qadına xas olan xasiyyət / xüsusiyyət;

◊ **to play the ~** ağlamaq, qorxmaq, iradəsizlik göstərmək

womanhood [ˈwumənhud] *n* **1.** qadın yetkinliyi; qadınlıq dövrü; *She has now grown to / reached womanhood O artıq qadın kimi yetişib, O, qadınlıq dövrünə qədəm qoyub;* **2.** qadınlıq keyfiyyətləri, qadın incəliyi / zərifliyi; **3.** *top.i* qadın cinsi, arvadlar, qadınlar

womanish [ˈwumənıʃ] *adj* arvadsifət, arvadaoxşar, arvadsayağı (*kişi haq.*); *This man has a womanish manner Bu kişinin hərəkətləri arvadsayağıdır*

womanlike [ˈwumənlaık] *adj* arvadaoxşar, arvadsifət, qadın / arvad kimi

womanly [ˈwumənlı] *adj* qadın, qadın kimi, qadına yaraşan

womb [wu:m] *n.* **1.** *anat.* uşaqlıq, balalıq; **2.** qarın, bətn, ana bətni; **fruit of the ~** döl; **3.** *şair.* **1)** zülmət, qaranlıq; **through the ~ of night** gecə zülməti içərisindən; **2)** beşik; başlanğıc; **from ~ to tomb** ≅ beşikdən qəbrədək;

◊ **in earth's ~** yerin təkində / altında; **in the ~ of time** nə zamansa, uzaq gələcəkdə; *It still lies in the womb of time Gələcək özü göstərəcək*

women [ˈwımın] **woman** *isminin cəm forması*

womenfolk [ˈwımınfouk] *n pl* qadınlar, qadın xeylaqları; ***one's ~*** ailənin qadın xeylaqları

won [wʌn] **to win** *felinin pt, pp formaları*

wonder[1] [ˈwʌndə] *n* **1.** təəccüb, heyrət; *They were filled with wonder at the sight Mənzərə onları heyrətləndirdi / heyrətə gətirdi; What a wonder! Necə də heyrətamizdir!* **to be struck with ~** heyrətə düşmək, mat qalmaq, valeh olmaq (*bir şeyin gözəlliyindən, əzəmətindən və s.*); **2.** möcüzə, xariqə; **to work ~s** möcüzələr yaratmaq; *The child is a wonder Bu uşaq möcüzədir;* **the seven ~s of the ancient world** qədim dünyanın yeddi möcüzəsi; **for a ~** qəribə də olsa; *For a wonder he paid back the money Qəribə də olsa, o, pulu ödədi;*

◊ **a nine-days' ~** günün ən maraqlı / mühüm məsələsi

wonder[2] [ˈwʌndə] *v* **1.** təəccüblənmək, heyrətlənmək **(at)**; **2.** maraqlanmaq, bilmək istəmək; *I wonder who it was Mən onun kim olmağını bilmək istəyirəm;*

◊ *I wonder Şübhə edirəm, inanmıram, Bilmirəm, bəlkə də*

wonder-child [ˈwʌndətʃaıld] *n* vunderkind (*fövqəladə istedadlı uşaq*)

wonderful [ˈwʌndəfl] *adj* **1.** qəribə, əla, son dərəcə gözəl / yaxşı; **~ weather** gözəl hava; **2.** çox gözəl, heyrətamiz; **a ~ opportunity** çox gözəl imkan / fürsət

wonderland [ˈwʌndəlænd] *n* möcüzələr adası; **Alice in ~** Alisa möcüzələr adasında

wonder-struck [ˈwʌndəstrʌk] *adj* mat qalmış, heyrətə salınmış, heyrətə düşmüş, valeh olmuş

wondrous [ˈwʌndrəs] *adj şair.* əcazkar, əcaib, qəribə, çox gözəl / qəşəng; **~ beauty** heyrətamiz / əcazkar gözəllik; **a ~ sight** əcazkar / çox gözəl mənzərə

wonky [ˈwɔŋkı] *adj sl.* **1.** laxlayan, tərpənən, etibarsız (*şey haq.*); **a ~ chair** laxlayan stul; **2.** zəif, sısqa, arıq, cansız (*xəstəlikdən və s. sonra*); *She still feels a bit wonky after that attack of flu O, qrip xəstəliyindən sonra özünü hələ də bir qədər zəif hiss edir*

wont [wount] *n* vərdiş, adət, qayda; *She got up early, as was her wont Adəti üzrə o tezdən / erkən durdu*

won't [wount] *d.d.* = **will not** *birləşməsinin qısa forması*

wonted [ˈwountıd] *adj* **1.** adət halını almış, adi; adət olunmuş / edilmiş; **2.** yeni şəraitə alışmış, öyrəncəli

woo [wu:] *v* **1.** *zaraf.* pərəstişkarlıq etmək (*qadına*), qız istəmək, elçi düşmək; **2.** nail / müvəffəq olmaq, əldə etmək (*bir şeyi*); **to ~ fame / fortune** şərəf / var-dövlət dalınca qaçmaq, şərəfə / var-dövlətə nail olmağa çalışmaq; **3.** öz tərəfinə çəkmək, dilə tutmaq, bir kəsin razılığını almağa nail olmaq; **to ~ smb. to do** ***smth.*** bir kəsi bir şey etmək üçün dilə tutmaq; **to ~ voters / clients** seçiciləri / müştəriləri öz tərəfinə çəkmək

wood [wud] *n* **1.** (*adət. pl*) meşə, ağaclıq; **a ~ of beech trees** fıstıqlıq, fıstıq meşəsi; **2.** oduncaq; taxta (*material*); meşə materialı; taxta-şalban, ağac; **to prune the old ~ away** qoca ağacları budamaq; **table made of ~** taxtadan düzəldilmiş stol, taxta stol; **3.** odun; *He chopped some wood for the fire O, ocaq üçün bir az odun doğradı / yardı;* **small ~** çırpı;

◊ **to get / to be out of the ~** çətinlikdən çıxmaq, təhlükədən sovuşmaq / qurtarmaq; **to be unable to see the ~ for the trees** burnunun ucundan uzağı görməmək; **to go to the ~s** cəmiyyətdən qovulmaq

wood-block [ˈwudblɔk] *n* **1.** kötük; **2.** köndələninə kəsilmiş tir / dirək

woodcock [ˈwudkɔk] *n zool.* meşəcülütü

woodcut [ˈwudkʌt] *n* ağacda oymaçılıq, ağac üzərində qravüra / naxışaçma

woodcutter [ˈwud,kʌtə] *n* **1.** oduncu; **2.** oymaçı, ağac üzərində naxışaçan (*adam*)

wood-cutting [ˈwud,kʌtıŋ] *n* ksiloqrafiya (*ağac üzərində naxışaçma sənəti*)

wooded [ˈwudıd] *adj* meşəlik, ağaclıq, meşəli; **~ terrain** meşəlik / meşəli yer

wooden [ˈwudn] *adj* **1.** taxtadan / ağacdan qayrılmış; **~ furniture** taxta mebel; **~ ware**

ağac məmulatı; **2.** *məc.* hissiz, hərəkətsiz, ölüvay, küt, cansız, ölgün, süst, ruhsuz, key; ~ **smile** quru / cansız təbəssüm; **3.** yonulmamış, yöndəmsiz, qaba, kobud, biçimsiz;
◊ ~ **horse 1)** Troya atı; **2)** *id.* tullanma əşyası; ~ **spoon** axırıncı yer (*yarışda*); **to get / to take the ~ spoon** axırıncı yeri tutmaq (*yarışda*)

wooden-head [ˈwudnhed] *n* taxtabaş, gic, sərsaq, səfeh

wood-grouse [ˈwudgraus] *n zool.* meşəxoruzu, tetər-meşəxoruzu

woodland [ˈwudlənd] *n* meşəlik, ağaclıq

wood-louse [ˈwudlaus] *n zool.* məryəmqurdu

woodman [ˈwudmən] *n* **1.** meşəbəyi; **2.** meşəqıran, ağackəsən (*fəhlə*)

woodpecker [ˈwud,pekə] *n zool.* ağacdələn (*quş*)

woodpigeon [ˈwud,pıdʒən] *n zool.* çölgöyərçini

woodpile [ˈwudpaıl] *n* bir topa / yığın / qucaq odun

woodshed [ˈwudʃəd] *n* odun anbarı

wood-warbler [ˈwudˈwɔ:blə] *n zool.* ötməquşu

woodward [ˈwudwəd] *n* meşəbəyi

wood-ware [ˈwudweə] *n* taxta qab; vedrə, təknə, tabaq, çanaq

woodwax(en) [ˈwud,wæks(ən)] *n bot.* naz (*sarıçiçəkli çöl bitkisi*)

woodwork [ˈwudwə:k] *n* **1.** ağac məmulatı; **2.** tikintinin taxta-şalban hissəsi (*qapı, pəncərə çərçivəsi və s.*)

woodworker [ˈwud,wə:kəʳ] *n* **1.** dülgər, xarrat; **2.** ağac emal edən dəzgah

woody [ˈwudı] *adj* **1.** meşəli, meşəlik; **a ~ hillside** meşəli yamac; **2.** ağac

wool¹ [wu:l] *n* **1.** yun; qoyun yunu; *These sheep are specially bred for their wool Bu qoyunlar xüsusi olaraq yunlarına görə bəslənilir*; **raw ~, ~ in grease** çirkli / yuyulmamış yun; **out of the ~** qırxılmış (*qoyun haq.*); **a ball of ~** bir yumaq / kələf sap; **2.** yun parça / paltar; **to wear ~** yun paltar geymək; **cloth ~** mahud; **3.** pambıq; **4.** lif, tel; **willow ~** söyüd lifi; **5.** *zarafat.* saç (*xüs. sıx və buruq*);
◊ **to lose *one's* ~** *d.d.* özündən çıxmaq, qəzəblənmək; **to pull the ~ over *smb.*'s eyes** bir kəsin gözündən pərdə asmaq; bir kəsə badalaq gəlmək; **to go for ~ and come home shorn** ≡ saqqal üçün gedib, bığı da qoyub gəlmək; qaş qayıran yerdə, gözünü də çıxartmaq

wool² [wu:l] *adj* yun; ~ **yarn** yun ip; **a ~ blanket** yun yorğan; **a ~ coat** yun pencək; ~ **merchant** yun taciri (*yun alveri edən*)

wool-gathering¹ [ˈwul,gæðərıŋ] *n* huşsuzluq, fikir dağınıqlığı, göylərdə uçma, xəyala qapılma; **to go / to run ~** xəyala qapılmaq, göylərdə uçmaq

wool-gathering² [ˈwul,gæðərıŋ] *adj* huşsuz, xəyala qapılan, göylərdə uçan, gözü ayağının altını görməyən (*xəyala qapıldığı üçün*)

woollen [ˈwulən] *adj* yun, yundan olan; ~ **cloth** yun paltar; ~ **blankets** yun yorğanlar

woolly¹ [ˈwulı] *n d.d.* **1.** toxunma yun köynək (*sviter*); **winter wollies** qış sviterləri; **2.** *pl* yun dəyişək / alt paltarı, yun tumanköynək

woolly² [ˈwulı] *adj* **1.** yunlu, yunla örtülmüş; tüklü, xovlu; ~ **socks** xovlu corab; ~ **hat** xovlu şlyapa; **2.** sıx və qıvrım (*saç haq.*); ~ **hair** sıx qıvrım saç; ~ **voice** xırıltılı / kobud səs; **4.** *amer.* kobud, yontulanmamış, mədəniyyətsiz

wool-skin [ˈwulskın] *n* qoyun dərisi

word¹ [wə:d] *n* **1.** söz, kəlam; *What's the French word for "dog"? "It" sözünə fransızca nə deyirlər?* ~ **for ~** sözbəsöz, hərfi; **a man of few ~s** az danışan adam, yığcam / müxtəsər danışan adam; **a man of many ~s** çoxdanışan adam, çərənçi; **in a ~, in one ~** bir sözlə, qısası, müxtəsəri; **to put in (to say) a ~ for *smb.*** bir kəs üçün ağız açmaq; bir kəs haqqında bir-iki kəlmə söz demək; **to take *smb.* at his ~** bir kəsi sözünün üstündə tutmaq; **the final / the last ~** son söz; **2.** (*adət. pl*) nitq, danışıq, söz; *Can I have a word with you? Səninlə / Sizinlə bir-iki kəlmə kəsə bilərəmmi?* **to have ~s with *smb.*** bir kəslə sözü olmaq / bərk dalaşmaq; **to put *one's*

thoughts into ~s** fikrini sözlə ifadə etmək; *Words fail me Söz tapa bilmirəm*; **bold in ~ only** təkcə söz pəhləvanıdır; **to take the ~s out of *smb.*'s mouth** bir kəsin ağzından söz almaq / qapmaq; bir kəsin danışığını qabaqlamaq; **warm / hot ~s** söyüş, bərk savaş; **fair ~s** kompliment, xoş söz; **3.** qeyd, fikir, mülahizə, rəy, məsləhət; **4.** vəd, söz; **to give *one's* ~** vəd etmək, söz vermək; **a man of his ~** sözünün ağası; **5.** əmr, göstəriş; ~ **of command** *hərb.* fərağat əmri; **to give / to send ~** sərəncam / əmr vermək; **to say the ~** komanda vermək; *His word is law Onun sərəncamı qanundur*; **6.** parol (*məxfi söz*); **to give the ~** parolu demək; **7.** şüar, çağırış;
◊ **beyond ~s** təsvirə gəlməz; **to swallow / to eat *one's* ~s** sözlərini geri götürmək, tüpürdüyünü yalamaq; üzr istəmək; **the last ~ in / on *smth.*** ≡ **1)** son moda; **2)** son söz (*müəyyən bir sahədə*); *The last word hasn't yet been said on this subject Bu məsələ barədə hələ son söz deyilməyib*; **in so many ~s** tamamilə aydın, qəti / aşkar surətdə; *Hard words break no bones at. söz* ≡ *Milçək bir şey deyil, könül bulandırır*; *He hasn't a word to throw at a dog* **1)** *Onun ağzından kəlbətinlə bir kəlmə də söz çəkmək olmaz*; **2)** *O, danışmaq belə istəmir*; *A word spoken is past recalling at. söz* ≡ *Söz quş kimidir, ağzından çıxdı, geri qayıtmaz*; **a ~ to the wise** ≡ arifə bir işarə; *Upon my word! Vicdanım haqqı!*

word² [wə:d] *v* sözlərlə ifadə etmək, münasib sözlər seçmək; *She worded the explanation well O, izahı gözəl verdi*

word-building [ˈwə:dbıldıŋ] *n dilç.* söz yaradıcılığı, sözdüzəltmə

word-formation [ˈwə:dfɔ:,meıʃn] *n dilç.* sözdüzəltmə

wording [ˈwə:dıŋ] *n* redaktə etmə; ifadə forması, yazılış tərzi / üslubu; *The exact wording of a legal contract can be extremely important Qanuni sazişin dəqiq redaktə olunması hədsiz dərəcədə mühüm əhəmiyyət kəsb edə bilər*

word-order [ˈwə:d,ɔ:də] *n dilç.* söz sırası

word-painting [ˈwə:d,peıntıŋ] *n* obrazlı təsvir

word-play [ˈwə:dpleı] *n* söz oyunu; kalambur, cinas

wordy [ˈwə:dı] *adj* **1.** çoxsözlü; **2.** şifahi / dilcavabı

wore [wɔ:] **to wear** *felinin pt forması*

work¹ [wə:k] *n* **1.** iş, əmək, məşğuliyyət; **at ~** işdə, iş başında; **to be at ~ upon *smth.*** bir işlə məşğul olmaq; **out of ~** işsiz; **to set *smb.* to ~** bir kəsi işlətmək; **to set / to get to ~** işə başlamaq; **to have *one's* ~ cut out for one** çoxlu işi olmaq, işi başından aşmaq; *I have had my work cut out for me İşim başımdan aşır*; **skilled / unskilled ~** ixtisaslı / ixtisassız əmək / iş; *She put a lot of (hard) work into writing that report O, o məruzəni yazmağa çox əmək sərf edib*; **2.** hərəkət, davranış; **dirty ~** murdar hərəkət / davranış, rəzalət, alçaqlıq, əclaflıq; **bloody ~** cinayətkarlıq, qan tökmə, qırğın, canilik; **3.** *pl* ictimai işlər; **~s of mercy** xeyriyyəçilik; **a person of good ~s** xeyriyyəçi; **4.** əsər; **a ~ of art** incəsənət əsəri; **selected ~s** seçilmiş əsərlər; **5.** *pl* mexanizm (*xüs. saat haq.*); **the ~s of a clock or watch** divar saatının yaxud qol saatının mexanizmi; **6.** *pl* iş, əməl, hərəkət; **the ~s of the devil** iblis əməli, şeytan fitnəsi / fəsadı; **7.** məmulat, məhsul; *The villagers sell their work to the tourists Kənd sakinləri öz məhsullarını turistlərə satırlar*;
◊ **a good day's ~** ≡ düzgün iş görmə; pis işləməmə; *You did a good day's work when you bought that house O evi almaqda çox düzgün iş görmüsən / görmüsünüz*; **at ~** işdə; **at ~ (on *smth.*)** bir şeylə məşğul olma; *He is still at work on the painting O hələ də şəkil çəkməklə məşğuldur*; **to give *smb.* the ~s 1)** bir kəsə hər şeyi demək yaxud vermək; **2)** bir şeyə əl gəzdirmək; *They gave the car the works and it looks like new Onlar maşına əl gəzdirdilər və o, təzə görünür*; **dry / thirsty ~** ağır / çətin iş; **to give *smb.* the ~s** ≡ bir kəslə kobud davranmaq; bir kəsi istismar etmək

work² [wə:k] *v* **1.** işləmək, məşğul olmaq (**at**); **to ~ at *smth.*** bir şey üzərində işləmək; bir şeyi öyrənmək; **to ~ side by side**

with ***smb.*** bir kəslə yanbayan işləmək, bir kəslə sıx əməkdaşlıq etmək; **2.** işləmək, işi / vəzifəsi olmaq; *He is working in a factory O, zavodda / fabrikdə işləyir;* **3.** hərəkətdə olmaq, işləmək, saz olmaq; *It works by electricity O, elektriklə işləyir;* **4.** kömək / təsir / yardım etmək; *The medicine didn't work Dərman kömək etmədi;* **5.** qıcqırmaq, turşumaq, acımaq (*xəmir haq.*); *The yeast began to work Maya qıcqırmağa başladı;* **6.** işlətmək, işə salmaq, hərəkətə gətirmək; **to ~ a mine / an oil well** şaxtanı / neft quyusunu işə salmaq / işlətmək; **to ~ the land** torpağı şumlamaq; **7.** özünə yol açmaq, soxulub / yarıb keçmək, hopmaq; *Rain has worked (its way) in through the roof Yağış damın / taxtapuşun içindən yarıb keçdi;* **to ~ *one's* way** özünə yol açmaq, yarıb / soxulub keçmək; **8.** törətmək, yaratmaq, səbəb olmaq; **to ~ miracles** möcüzələr / xariqələr yaratmaq; **to ~ changes** dəyişiklik yaratmaq; **9.** müəyyən forma vermək (*bir şeyə*), yoğurmaq; **to ~ dough** xəmir yoğurmaq; **to ~ clay** palçıq tutmaq; **10.** naxış tikmək / çəkmək / vurmaq, toxumaq; **to ~ a design on a cushion cover** divan yastığının üstünə naxış vurmaq; **to ~ a design on linen** kətan parça üzərinə şəkil çəkmək; **11.** hesablamaq, hesablayıb tapmaq; həll etmək (*misalı, məbləği və s.*); *The problem doesn't work out Problem həll olunmur;* **12.** *d.d.* aldatmaq, fırıldaqla almaq / qopartmaq (*pul və s.*); *He worked the management for a ticket O, müdiriyyətdən kələklə bilet qoparmaq istədi;* **to ~ against poverty / against ignorance / against crime** səfalətə / nadanlığa / cinayətə qarşı mübarizə aparmaq; *Time is working against them Vaxt onların əleyhinə işləyir;* **to ~ away** işləməkdə davam etmək; **to ~ for peace** sülhə can atmaq; **to ~ in 1)** nüfuz / sirayət etmək, özünə yol açmaq; *The dust has worked in everywhere Toz hər yerə sirayət edib / yayılıb;* **2)** uyğun / müvafiq gəlmək; *His plans do not work in with ours Onun planları bizimki ilə uyğun gəlmir;* **to ~ off 1)** xilas olmaq, qurtarmaq; **to ~ off excess weight by regular exercise** artıq çəkidən ardıcıl məşq etməklə xilas olmaq / qurtarmaq; **2)** satmaq, satıb qurtarmaq / sovmaq; **to ~ off a lot of copies** çoxlu nüsxələr satıb qurtarmaq; **3)** tökmək; **to ~ off *one's* bad temper on *smb.*** öz acığını bir kəsin üzərinə tökmək; **to ~ on** işləməkdə davam etmək; **to ~ out** həll etmək; **to ~ out a problem 1)** məsələni / problemi həll etmək; **2)** işləyib hazırlamaq, tutmaq (*plan*); tərtib etmək (*sənəd*), sitat / rəqəm və s. vermək; *I've worked out a new marketing strategy Mən yeni bazar strategiyası işləyib hazırlamışam;* **3)** real olmaq, yaxşı işlənmək, müvəffəqiyyətli olmaq; *The plan worked out badly Plan baş tutmadı, Plan uğursuz oldu;* **to ~ over 1)** üzərində təzədən işləmək / tərtib etmək; **to ~ over a document** sənədi yenidən / təzədən tərtib etmək; **2) to ~ round** dönmək, istiqamətini dəyişmək; *The wind has worked round Külək istiqamətini dəyişdirib;* **to ~ up 1)** işləmək, işləyib hazırlamaq, hazır görkəm vermək; *I'm hoping to work up these notes into a book Bu qeydləri kitab şəklinə salmaq ümidindəyəm;* **2)** törətmək, oyatmaq, qızışdırmaq, şiddətləndirmək; təhrik etmək, qəsdən sövq etmək; **to ~ up a disturbance** iğtişaşa sövq etmək; qarmaqarışıqlığı şiddətləndirmək; **to ~ up *smb.* against *smb.*** bir kəsi bir kəsə qarşı qoymaq, bir kəsi başqa birisi ilə toqquşdurmaq; **3)** qazanmaq, nail olmaq, əldə etmək; **to ~ up a reputation** nüfuz / hörmət qazanmaq; **to ~ upon *smb.*'s conscience** bir kəsin vicdanına təsir etmək;

◊ **to ~ *one's* will** öz bildiyi kimi / istədiyi kimi hərəkət etmək, istədiyinə nail olmaq; **to ~ *one's* will upon *smb.*** başqasını iradəsinə tabe etmək; **to ~ against time** müəyyən vaxta qədər qurtarmağa cəhd etmək; *It won't work ≡ Bu nömrə keçməz, Belə olmaz*

workable [ˈwə:kəbl] *adj* rentabelli, yararlı; *This plan simply isn't workable Bu plan sadəcə olaraq rentabelli / yararlı deyil*

workaday [ˈwə:kədeɪ] *adj* adi, gündəlik, hərgünkü; **~ clothes** gündəlik paltar; **simple ~ food** adi / gündəlik yemək

work-basket [ˈwə:k,ba:skɪt] *n* əl işləri üçün zənbil (*sap, iynə və s. qoyulan*)

work-book [ˈwə:kbuk] *n* **1.** konspekt, icmal (*mühazirə və s.*); **2.** görülmüş işləri qeyd etmə dəftəri; **3.** tapşırıqlar məcmuəsi (*kitabça*)

workday [ˈwə:kdeɪ] *n* **1.** iş günü; *Saturday is a workday for him Şənbə onun iş günüdür;* **2.** *pl* adı günlər, adi həyat, adi iş günləri

worker [ˈwə:kə*r*] *n* **1.** fəhlə; işçi; **factory / office ~** fabrik / idarə fəhləsi / işçisi; **2.** işçi; həmkar; **good / bad / diligent / efficient ~** yaxşı / pis / çalışqan / bilikli işçi; **X-ray ~** rentgenoloq; **3.** zəhmətkeş, çalışqan / işlək adam; **~s of evil** canilər, cinayətkarlar

worker-bee [ˈwə:kəbi:] *n* işlək arı

workhouse [ˈwə:khaus] *n* **1.** *tar.* muzdur evi; **2.** *amer.* islahedici dustaqxana / əmək düşərgəsi

working [ˈwə:kɪŋ] *adj* **1.** işləyən; **a ~ woman / man** işləyən qadın / kişi; **2.** iş; **~ hours** iş saatları; **3.** istismara / işə / işlətməyə yarayan; **~ conditions** *tex.* iş / əmək şəraiti; **~ efficiency** əmək məhsuldarlığı

working capital [ˈwə:kɪŋˈkæpɪtl] *n* tədavüldə olan kapital, dövriyyə kapitalı

working-class [ˈwə:kɪŋˈkla:s] *n* fəhlə sinfi

working-man [ˈwə:kɪŋmæn] *n* fəhlə, qulluqçu (*sənayedə*)

workless [ˈwə:klɪs] *adj* işsiz; **a ~ man** işsiz adam

workman [ˈwə:kmən] *n* **1.** fəhlə (*xüs. ixtisaslı*); **2.** muzdla işləyən fəhlə; **3.** işçi; **a good ~** işinin ustası;

◊ *A bad workman quarrels with his tools ≡ Pis usta günahı alətində görür*

works [wə:ks] *n pl* (*həm tək, həm də cəmdə işlənir*) zavod

workshop [ˈwə:kʃɔp] *n* **1.** emalatxana; sex; **2.** *teatr.* studiya

work-shy [ˈwə:kʃaɪ] *n* tənbəl / avara / işdən boyun qaçıran adam

work-table [ˈwə:k,teɪbl] *n* iş stolu, əl işləri (tikmə) stolu

workweek [ˈwə:kwi:k] *n* iş həftəsi

workwoman [ˈwə:k,wumən] *n* işçi / qulluqçu qadın

work-worn [ˈwə:kwɔ:n] *adj* çox yorğun, ağır işdən əldən / gücdən düşmüş; yorulmuş, taqətsiz

world¹ [wə:ld] *n* **1.** dünya, aləm; kainat; **the whole ~** bütün dünya / aləm; **the external ~** *fəls.* xarici aləm; **to bring into the ~** dünyaya gətirmək, doğmaq; **to come into the ~** doğulmaq, dünyaya gəlmək; **the ~ at large** bütün dünya / aləm; **the ~ over** dünyada, aləmdə, bütün dünyada / aləmdə; **2.** cəmiyyət; **the great ~** kübar cəmiyyət; *He lives out of the world O, cəmiyyətdən uzaq / kənar yaşayır;* **3.** müəyyən fəaliyyət dairəsi, aləm; **the ~ of letters** ədəbi aləm; **the ~ of sport** idman aləmi; **4.** dünyagörüşü, həyata baxış; *His world is very narrow Onun dünyagörüşü / həyata baxışı çox məhduddur;* **5.** *d.d.* çoxlu, bir yığın / topa / qalaq; **a ~ of faults** çoxlu çatışmamazlıq / qüsur; **a ~ of money** bir topa / çoxlu pul; **6.** başqa planetlər; *There may be other worlds out there Bizdən xaricdə başqa planetlər də ola bilər;* **7.** *Qüvvətləndirmə məqsədilə işlənir və bu halda Azərbaycan dilinə tərcümə olunmur; What in the world does he mean? Axı o nə (demək) istəyir?* **8.** *din.* dünya, aləm; axirət; **the other / the next ~** axirət dünyası; **the Old World** köhnə dünya (*Avropa, Asiya, Afrika*); **the New World** yeni dünya (*Amerika*);

◊ **not for the ~** heç bir vəchlə, heç cür, heç bir vaxt, qətiyyən, əsla; **~ without end** ömürlük; **all the ~ and his wife** istisnasız olaraq hamı; *How goes the world with you? İşlərin / İşləriniz necə gedir?;* **to know the ~** həyat təcrübəsi olmaq; **drunk to the ~** bərk / dəhşətli dərəcədə sərxoş; *So goes (wags) the world Həyat belədir;* **to come down in the ~** düşmək, düşkünləşmək, əvvəlki vəziyyətini itirmək; **to come up / to rise in the ~** mənsəbə çatmaq

world² [wə:ld] *adj* dünya; **~ problems** dünya problemləri; **~ market** dünya bazarı; **~ trade** dünya ticarəti; **~ outlook / view** dünyagörüşü, dünyabaxışı

world-famous [ˈwə:ldˈfeɪməs] *adj* dünya şöhrətli; *His books are world-famous Onun kitabları dünyada məşhurdur*

world-history [ˈwə:ldˈhıstərı] *n* dünya tarixi

worldly [ˈwə:ldlı] *adj* **1.** dünyəvi; ~ **goods** mülk, əmlak, var, var-dövlət; ~ **pleasures** dünyəvi ləzzət / həzz; **2.** həyat nemətlərini sevən, rifahı sevən; **3.** təcrübəli, bacarıqlı, məharətli; ~ **wisdom** həyat müdrikliyi, praktik ağıl; *He is a child in world matters Həyatı işlərdə o, uşaqdır*

worldly-wise [ˈwə:ldlıˈwaız] *adj* təcrübəli, məharətli, çoxgörmüş, bişkin, oddan-alovdan keçmiş / çıxmış

world-old [ˈwə:ldˈould] *adj* dünyagörmüş qoca

world-power [ˈwə:ld,pauə] *n* önəmli / güclü dövlət

world series [ˈwə:ldˈsıərı:z] *n pl amer.* beysbol üzrə ABŞ-ın illik yarışı

world war [ˈwə:ldˈwɔ:] *n* dünya müharibəsi; **World War I** birinci dünya müharibəsi; **World War II** ikinci dünya müharibəsi

world-weary [ˈwə:ldˈwıərı] *adj* həyatdan yorulmuş / bezikmiş / çiyrənmiş, həyata inamını itirən

world-wide [ˈwə:ldwaıd] *adj* dünyada tanınmış; ~ **fame** dünya şöhrəti, dünyada tanınma, **on a ~ scale** ümumdünya miqyasında

worm[1] [wə:m] *n* **1.** *zool.* qurd, soxulcan; **2.** *zool.* kəpənək qurdu; qumqumа, sürfə; **3.** *zool.* bağırsaq qurdu; *The dog / The child has worms İtdə / Uşaqda bağırsaq qurdu vardır / olur;* **4.** qurd (*meyvədə və s.*);

◊ **the ~ of conscience** vicdan əzabı; *I am a worm today Mən bu gün özümdə deyiləm; Even a worm will turn ≡ Ən həlim adamın da səbr kasası daşır*

worm[2] [wə:m] *v* **1.** sürünmək, sürünə-sürünə getmək, gizlicə girmək / keçmək; *He wormed his way (himself) through the bushes O, kolların arasından gizlicə keçdi;* **2.** girmək, soxulmaq; özünü gözə soxmaq, qılığa girmək; **to ~ oneself into *smb.*'s confidence** bir kəsin qılığına girmək / etimadını qazanmaq; **3.** *söz* almaq, sirr almaq, öyrənmək, soruşub bilmək; **to ~ a secret out of *smb.*** bir kəsdən sirri öyrənmək

worm-eaten [ˈwə:m,i:tn] *adj* **1.** qurd yemiş / dəymiş; **2.** *məc.* köhnəlmiş, kiflənmiş, cəng atmış

wormseed [ˈwə:msı:d] *n bot.* yovşan

wormy [ˈwə:mı] qurdlu (*meyvə haq.*)

worn [wɔ:n] **to wear** *felinin pp forması*

worn-out [ˈwɔ:nˈaut] *adj* **1.** geyilmiş, dağılmış, yırtılmış, köhnə, nimdaş; ~ **clothes** geyilmiş / nimdaş paltar; **2.** çox yorğun, əldən düşmüş; *He looked worn-out O, çox yorğun görsəndi*

worry[1] [ˈwʌrı] *n* **1.** narahatlıq; iztirab; təlaş; nigaranlıq, təşviş, həyəcan, əziyyət; *Worry and illness had made him prematurely old İztirab və xəstəlik onu vaxtından əvvəl qocaltmışdı;* **2.** *pl* qayğı; **little domestic worries** kiçik ailə qayğıları; **money worries** pul qayğıları

worry[2] [ˈwʌrı] *v* **1.** təngə gətirmək, bezikdirmək, usandırmaq, dalınca düşmək, əl çəkməmək, qəmiş olmaq; **to ~ *smb.* with foolish questions** bir kəsi axmaq suallarla təngə gətirmək / usandırmaq / bezikdirmək; *Don't worry him! Onu təngə gətirmə! Əl çək ondan!* **2.** narahat etmək, iztirab / təlaş törətmək, təşviş doğurmaq, iztirab / əziyyət vermək, incitmək (*özünü, başqasını*); *His wound worries him Yarası ona əziyyət verir / onu narahat edir;* **to ~ along** çətinliklərə sinə gərmək, maneələri yarıb keçmək; sağ qalmaq, bütün vəziyyətlərdən çıxmaq; **to ~ out** aradan qaldırmaq, həll etmək (*çətinlikləri*); **to ~ out a problem** problemi həll etmək;

◊ **to ~ to death** əldən salmaq, çox yormaq; qəbrə aparmaq (*əl çəkməmə, xahiş və s. nəticəsində*); *She is worrying herself to death O özünü əldən salır*

worse[1] [wə:s] *n* pislik, pis; *Worse cannot happen Bundan da betər / pis şey baş verə bilməz*

worse[2] [wə:s] *adj* **bad** *sifətinin müqayisə dərəcəsi.* daha pis / betər; *He is worse today Onun bu gün halı daha pisdir;* **to be the ~ for wear** köhnə / geyilmiş olmaq;

◊ ~ **luck** təəssüf ki,...; *I've got to go, worse luck! Təəssüf ki, mən getməliyəm;* **to be none the ~ for smth.** heç bir şey olmamış kimi, heç bir şeydən əziyyət çəkməmiş kimi

worsen [wə:sn] *v* pisləşmək; pisləşdirmək; *The patient's condition worsened during the night Gecə (vaxtı) xəstənin vəziyyəti pisləşdi*

worship[1] [ˈwə:ʃıp] *n* **1.** pərəstiş, sitayiş; **an object of ~** pərəstiş obyekti / hədəfi; **2.** kult, dini ayin / ibadət; **place of ~** ibadət yeri; məbəd, ibadətxana; kilsə; **to win / to have ~** nüfuz / hörmət qazanmaq;

◊ **Your Worship** cənabınız (*hakimə, bələdiyyə rəisi və s. müraciətdə*); *Good morning, Your Worships! Sabahınız xeyir, cənab!* **freedom of ~** vicdan azadlığı

worship[2] [ˈwə:ʃıp] *v* sitayiş / pərəstiş etmək; **to ~ God / idols** Allaha / bütlərə sitayiş etmək

worshipper [ˈwə:ʃıpəˈ] *n* sitayiş / pərəstiş edən adam, pərəstişkar; *The church was full of worshippers Kilsə ibadətə gələnlərlə dolu idi*

worst[1] [wə:st] *n* **1. the worst** (*sing*) ən pis şey / hissə / vəziyyət / hal / şəxs; **the ~ of it is that**... *d.d.* ən pisi odur ki,...; **his ~ mistake** onun ən pis (ən ciddi) səhvi; **when things are at their (the) ~**... ≡ vəziyyət ümidsiz / pis olanda...; **2.** ən qəddar / qatı / zalım; **his ~ enemy** onun ən qəddar düşməni;

◊ **at (the) ~** lap pis halda; **to do *one's* ~** əlindən gələn pisliyi etmək; **to put to the ~** məğlub etmək; əzmək (*düşməni*)

worst[2] [wə:st] *adj* **bad** *sifətinin üstünlük dərəcəsi:* **1.** ən / lap / hədsiz pis; **the ~ dressed man in the office** idarədə / ofisdə ən pis geyinmiş adam; **2.** ən çox, çox bərk; *That frightened me worst of all O məni hər şeydən çox qorxutdu*

worst[3] [wə:st] *v* qalib gəlmək, məğlub etmək, əzmək; *He worsted his enemy O, düşmənini məğlub etdi / əzdi*

worsted [ˈwustıd] *n toxuc.* zərif yundan parça, kamvol parça; **a ~ suit** zərif yundan kostyum

worth[1] [wə:θ] *n* **1.** dəyər, qiymət, dəyərlilik; *I know the true worth of his friendship Mən onun dostluğunun həqiqi qiymətini bilirəm;* **a pearl of great ~** çox qiymətli mirvari; **2.** ləyaqət, qədir-qiymət, yaxşı cəhət; **a man of ~** ləyaqətli / hörmətə layiq adam; **to be aware of *one's* ~** öz qədir-qiymətini bilmək; **3.** *arx.* var, mal, var-dövlət, əmlak, mülk; **to count *one's* ~** öz var-dövlətini hesablamaq;

◊ **to put in *one's* two cents** ~ öz fikrini demək, öz mülahizəsini bildirmək / söyləmək

worth[2] [wə:θ] *adj* **1.** dəyəri / qiyməti / əhəmiyyəti olan; *What is it worth? Bunun dəyəri nə qədərdir? Bu neçəyədir? It's about 2 pounds worth Bu iki funt sterlingdir;* **2.** layiq / diqqətəlayiq / dəyəri olan; yarayan; ~ **attention** diqqətəlayiq olan; **to be ~ little** az əhəmiyyəti / dəyəri olmaq; **to be ~ nothing** heç bir şeyə yaramamaq; *Is life worth living? Həyat yaşamağına dəyərmi?* **3.** müəyyən mala-mülkə / var-dövlətə sahib olan; *He is worth over a million Onun malı-mülkü bir milyondan artıqdır;*

◊ *A bird in the hand is worth two in the bush Soğan olsun, nəqd olsun; The game is not worth the candle ≡ at.söz. Qoyulan xərcə dəyməz; Not worth a button ≡ Bir qəpiyə dəyməz; Not worth the trouble ≡ Zəhmətinə dəyməz; Not worth a damn, a straw, a red cent, a tinker's cuss ≡ Bir qəpiyə dəyməz; Their promises are not worth a damn Onların vədləri bir qəpiyə dəyməz*

worthless [ˈwə:θlıs] *adj* dəyərsiz, qiymətsiz, heç bir şeyə dəyməyən; mənasız, əhəmiyyətsiz; lüzumsuz, gərəksiz, faydasız, bekara; ~ **old chairs** lazımsız / bekara / köhnə stullar; **a ~ character** bekara xasiyyət

worth-while [ˈwə:θˈwaıl] *adj* dəyərli, əhəmiyyətli, diqqətəlayiq, müəyyən qiyməti olan; ~ **experiment** dəyərli / diqqətəlayiq təcrübə

worthy[1] [ˈwə:ðı] *n* **1.** ləyaqətli / hörmətli / məşhur / tanınmış adam; **local worthies** yerli zadəganlar / əyanlar; *All local worthies have been invited to the ceremony Mərasimə bütün yerli zadəganlar dəvət olunmuşdular*

worthy[2] [ˈwə:ðı] *adj* **1.** layiq olan; ləyaqətli, diqqətəlayiq, dəyərli (**of**); ~ **of the name** adına layiq, haqqında danışmağa dəyər; ~ **of praise** hər cür tərifə layiq; **2.** müvafiq (olan), münasib, uyğun, layiq olan; **to receive a ~ reward** xidmətinə layiq mükafat / bəxşiş almaq

would [wud] **1. will** *felinin pt forması;* **2.** *Köməkçi fel olaraq aşağıdakı hallarda işlədilir:* **1)** *2-ci və 3-cü şəxslərdə gələcəyə nəzərən keçmiş zaman formasını düzəltmək üçün: He told us he would come at 5 O bizə dedi ki, saat 5-də gələcək;* **2)** *şərt şəklini düzəltmək üçün: If he were in your place he would do it O sənin / sizin yerində / yerinizdə olsaydı, o bunu edərdi;* **3.** *Modal fel olaraq aşağıdakı mənaları bildirir:* **1)** inadkarlıq, inad, israr, sözünün üstündə durma, səbat; *I warned you, but you would do it Mən səni / sizi xəbərdar etmişdim, lakin sən / siz onu etməkdə israr etdin / etdiniz;* **2)** arzu, istək, iradə, təmayül; *Come when you would İstədiyin / İstədiyiniz vaxt gəl / gəlin;* **3)** ehtimal, mümkünlük, yəqinlik; *That would be his house Ehtimal ki, bu onun evidir;* **4)** nəzakətli xahiş; *Would you open the door for me, please? Zəhmət olmasa, mənim üçün qapını aça bilərsənmi? / bilərsinizmi?;* **4. like, love, hate, prefer, to be glad / happy** *və s. sözlərlə işləndikdə* **üstün tutma** *mənasını bildirir: I'd love a cup of coffee Mən bir fincan kofe içməyi üstün tuturam. I'd be only too glad to help Mən kömək etməyə çox şad olardım;* **5. imagine, say, think** *və s. sözlərlə işləndikdə qəti əminlik, fikir, nöqteyi-nəzər ifadə edir: I'd say he was about fifty Mən deyərdim ki, onun əlliyə yaxın yaşı olar;* **6.** *Keçmişdə təkrar hərəkətləri və vərdişləri təsvir etdikdə: She would get up early in her childhood O, uşaqlığında erkən / tezdən durardı*

would-be[1] ['wudbi:] *adj d.d.* bir şeyin iddiasında olan, bir şeyi istəyən / arzu edən; **~ candidate** seçki iddiasında olan namizəd; **~ poet / artist / author** şair / rəssam / müəllif olmaq iddiasında olan adamlar

would-be[2] ['wudbi:] *adv* hiylə ilə, yalandan, riyakarlıqla

wouldn't [wudnt] *d.d.* **would not** *birləşməsinin qısa forması*

wound[1] [wu:nd] *n* yara; yaralanma; **a knife / stab ~** bıçaq / xəncər yarası; **green ~** təzə / bitişməmiş yara;
◊ **to put salt into the ~ / *smb.'s* ~** bir kəsin yarasına duz tökmək / köz basmaq

wound[2] [wu:nd] *v* yaralamaq; *He was wounded in the head O, başından yaralanmışdı*

wound [waund] **to wind** *felinin pt, pp formaları*

wound-up ['waundʌp] *adj* qurulmuş *(saat və s. haq.)*

wounded ['wu:ndid] *adj* **1.** yaralı, yaralanmış; **2.** *məc.* incidilmiş, toxunulmuş, təhqir edilmiş; **~ pride** toxunulmuş / təhqir edilmiş qürur

wove [wouv] **to weave** *felinin pt forması*

woven ['wouvn] **to weave** *felinin pp forması*

wrack[1] [ræk] *n* I **1.** dənizin sahilinə atılmış yosun; **2.** sahilə atılmış şey *(çaydan, göldən və s.)*

wrack[2] [ræk] *v* **1.** dağıtmaq, uçurtmaq; viran / məhv etmək; **2.** dağılmaq, uçmaq; qəzaya uğramaq; **to be ~ ed** dağılmaq, məhv olmaq; qəzaya uğramaq

wraith [reiθ] *n* ruh; kabus; xəyal; qarabasma

wrangle[1] ['ræŋgl] *v* **(with *smb.* / about / over *smth.*)** mübahisə etmək, höcət etmək, sözləşmək, deyişmək; dalaşmaq *(bir kəslə bir şey üstündə); What are they wrangling about? Onlar nə üstündə mübahisə edirlər? / höcətləşirlər?*

wrangler ['ræŋglə] *n* boşboğaz / mübahisəçi / höcət adam

wrap[1] [ræp] *n* **1.** şal, örpək; çiyin örtüyü *(mexdən)*; böyük yun şal; **2.** *pl* adyal; **3.** dolama, sarıma, bükmə; sarğı; **4.** *pl* üst paltarı

wrap[2] [ræp] *v* **1.** bürümək, sarımaq, dolamaq; **to ~ oneself** özünü bürümək; **to ~ a scarf round *one's* neck** boynuna şərf dolamaq; **2.** bükmək, bürümək; **to ~ in paper** kağıza bükmək; **to ~ a child in a shawl** uşağı şala bükmək; **3.** qərq olmaq, bürümək, dalmaq; **to ~ in mist / in smoke / in darkness** dumana / tüstüyə / qaranlığa qərq olmaq; **to ~ in woe** dərdə / qəmə qərq olmaq; **to ~ about** bürünmək *(bir şeyə)*; sarımaq *(bir şeyi); She wrapped her shawl closer about her O, şalına möhkəm büründü;* **to ~ around** sarılmaq, sarmaşmaq; *The child wrapped her arms around her mother Uşaq anasına sarıldı / sarmaşdı;* **to ~ over** üstünü örtmək / basdırmaq; **to ~ round** ətrafına bürümək; **to ~ up 1)** bürünmək, sarınmaq; *Wrap up well – it's cold outside Yaxşıca bürün / bürünün – bayırda soyuqdur;* **2)** bükmək, sarımaq; **to ~ up a book** kitabı bükmək;
◊ **to be ~ ped up in *smth.*** bir şeyə dalmaq / qapılmaq / başı qarışmaq *(xəyala, fikrə, işə və s.); She is wrapped up in her children Onun başı uşaqlarına qarışıb; He is wrapped up in thought O, fikrə dalıb / qapılıb*

wrapper ['ræpə] *n* **1.** *amer.* xalat; kapot **2.** sarğı; banderol; **chocolate sweet ~s** şokolad konfet sarğıları; **3.** üzlük, cild üzlüyü *(kitabda, broşürada)*

wrapt [ræpt] **to wrap** *felinin pt, pp forması*

wrath [rɔθ] *n* qəzəb, acıq, qeyz, hiddət; **the ~ of God** Allahın qəzəbi; **to vent *one's* ~ on *smb.*** acığını / qəzəbini bir kəsin üstünə tökmək; **to bottle up *one's* ~** qəzəbini güclə boğmaq / gizlətmək; **the day of ~** *din.* qiyamət günü

wrathful ['rɔθful] *adj* qəzəbli, acıqlı, qeyzli, hiddətli

wreak [ri:k] *v* əl-qol açmaq, çəkinməmək, öz bildiyini etmək; tökmək *(acıq və s.)*; **to ~ *one's* fury upon *smb.*** öz acığını / qəzəbini bir kəsin üstünə tökmək

wreath [ri:θ] *n* **1.** əklil; çələng *(çiçəklərdən hörülmüş bəzək)*; **a funeral ~** matəm əklili; *We laid wreath at the war memorial Biz müharibədə həlak olanların abidəsinə əklil qoyduq;* **2.** burum-burum; topa-topa, halqa-halqa *(tüstü, duman və s. haq.)*; **~s of mist** duman topaları

wreathe [ri:ð] *v* **1.** hörmək, tülə şəklində bükmək, bürmələmək; **2.** sarılmaq, dolanmaq; bürünmək, qərq olmaq; *The hills were wreathed in mist Təpələr dumana bürünmüşdü / qərq olmuşdu;* **3.** örtülmək, örtmək *(qırışıqla və s.)*; **4.** burulub / topa-topa qalxmaq, burum-burum qalxmaq *(tüstü, duman haq.); Smoke wreathed upwards Tüstü topa-topa yuxarı qalxdı*

wreathed [ri:ðd] *adj* **1.** hörülmüş *(əklil, çələng haq.)*; **2.** örtülmüş, bürünmüş; qərq olmuş; **a face ~ in wrinkles** qırışlarla örtülmüş sifət / üz; **a face ~ in smiles** təbəssümə qərq olmuş sifət / çöhrə; **3.** burula-burula / topa-topa qalxmış *(tüstü, duman haq.)*

wreck[1] [rek] *n* **1.** qəza, məhv olma *(gəmi)*; avariya *(təyyarə və s.)*; bədbəxt hadisə, fəlakət, qəza *(dəmir yolunda)*; **to suffer ~** qəzaya uğramaq; **to go to ~** məhv olmaq, dağılmaq; **2.** gəminin sahilə atılmış qalıqları *(qəza nəticəsində)*, parça, qırıntı *(təyyarə, maşın və s.)*; **3.** *məc.* haldan düşmüş / səhhəti pozulmuş adam *(xəstəlikdən, qocalıqdan); She is a wreck of her former self Ondan heç bir şey qalmayıb. O, çöpə dönüb*

wreck[2] [rek] *v* **1.** batırmaq *(gəmini)*, qəza törətmək, qəzaya uğratmaq *(gəmini, təyyarəni)*, sıradan çıxarmaq *(tankı və s.); The ship was wrecked off Gəmi qəzaya uğradı;* **to be ~ ed 1)** qəzaya uğramaq; **2)** *məc.* pozmaq, xarab etmək *(səhhət və s.)*; **to ~ *smb.*'s nerves** bir kəsin əsəblərini pozmaq / korlamaq; **2.** *məc.* boşa çıxmaq, puç etmək, alt-üst olmaq *(plan, ümid və s.)*; **3.** sökmək, uçurmaq, dağıtmaq *(binanı)*

wreckage ['rekidʒ] *n* **1.** qəza / avariya qırıntıları / qalıqları / parçaları; *A few survivors were pulled from the wreckage Qəzanın qalıqları altından bir neçə sağ qalanlar çıxarıldı*

wrecked [rekt] *adj* gəmi qəzasına / fəlakətə / avariyaya uğramış; *The ship / The train was wrecked Gəmi / Qatar qəzaya uğradı*

wrecker ['rekə] *n* **1.** çapovulçu, soyğunçu, talançı, qarətkar; qəzaya uğrayan gəmiləri soyan adam; **2.** *amer.* evi uçuran / sökən fəhlə

wrecking ['rekiŋ] *adj* **1.** xilasedici; **~ car** xilasedici maşın; **~ crew** *hərb.* xilasedici komanda; **2.** evləri uçurma briqadası; **3.** dağıdıcı, viranedici, məhvedici; **~ policy** dağıdıcı / məhvedici siyasət

wren [ren] *n* **1.** *bot.* gicitkənlik; **2.** *zool.* çalıquşu; vürək *(sərçə sinfindən olan quş)*

wrench[1] [rentʃ] *n* **1.** dartma; sıxma, burma; *He pulled the handle off with a single wrench O, bir dəfə dartmaqla dəstəyi çıxardı;* **2.** çıxıq, çıxıq yeri; burxaq; burxulma; **to give *one's* ankle a ~** topuğunu burxutmaq; **the ~ of saying good-bye** ayrılıq həsrəti / xiffəti / ağrısı; **3.** *tex.* qayka açan

wrench[2] [rentʃ] *v* **1.** dartıb almaq / çıxartmaq / qopartmaq, çəkib çıxartmaq; **to ~ a knife from *smb*.** bir kəsdən bıçağı dartıb almaq; **to ~ a plant out of the ground** bitkini torpaqdan dartıb çıxartmaq; **2.** *tib.* burxutmaq; çıxartmaq; *I fell and wrenched my ankle Mən yıxıldım və topuğumu burxutdum / çıxartdım*

wrestle[1] [ˈresl] *n id.* güləşmə, qurşaq tutma; güləşmə üzrə yarış; *məc.* inadlı mübarizə (*çətinliklə və s.*); **a ~ for life** ölüm-dirim mübarizəsi

wrestle[2] [ˈresl] *v* **1.** güləşmək, qurşaq tutmaq; *He wrestled his opponent to the ground O öz rəqibini yerə vurdu (güləşdə)*; **2.** *məc.* mübarizə aparmaq, əlləşmək; **to ~ with a problem** problem üzərində baş sındırmaq / əlləşmək; **to ~ down** dizi altına basmaq (*düşməni*); **to ~ through** soxulub / yarıb keçmək

wrestler [ˈreslə] *n id.* pəhləvan, güləşçi

wrestling [ˈreslıŋ] *n id.* güləş, güləşmə, qurşaq tutma

wretch [retʃ] *n* **1.** bədbəxt / miskin / zavallı / fağır / biçarə / yazıq adam; **poor homeless ~ es** biçarə / bədbəxt / zavallı adamlar; **2.** yaramaz / rəzil / alçaq adam; *You wretch! You're late again Ay yaramaz! Yenə də gecikmisən*; **3.** şuluqçu, dəcəl, yaramaz (*adət. uşaq haq.*); *Don't do that, you little wretch! Elə etmə, ay balaca yaramaz!*

wretched [ˈretʃıd] *adj* **1.** bədbəxt, miskin, yazıq, fağır, biçarə; **~ existence** miskin / şərəfsiz həyat; **to feel ~** özünü bədbəxt / miskin hiss etmək; **to look ~** yazıq / miskin görünmək; **2.** pis, heç nəyə yaramayan; çirkin, mənfur, iyrənc, murdar, rəzil; **~ weather** pis / murdar hava; **3.** *emf. var.* zəhrimara / andıra qalmış; *I can't find that wretched umbrella / hat Mən bu zəhrimara / andıra qalmış çətiri / şlyapanı tapa bilmirəm*

wriggle[1] [ˈrıgl] *n* **1.** bükük, əyri, əyrilik, dirsək, girinti-çıxıntı; **2.** əyilmə, bükülmə; qıvrılma (*bədən*)

wriggle[2] [ˈrıgl] *v* **1.** qıvrılmaq, burulmaq (*soxulcan, qurd haq.*); əyilmək, bükülmək; qovrulmaq; qurdalanmaq; *Stop wriggling (about) and sit still! Qurdalanma, sakitcə otur!* **to ~ the tail** quyruq bulamaq; **2.** sürünə-sürünə keçmək; soxulub gizlicə keçmək, yarıb / yol açıb keçmək; **to ~ *one's* way into / to *smth*.** bir yerə soxulub gizlicə girmək; *They managed to wriggle (their way) through the thick hedge Onlar qalın çəpərdən keçə bildilər*; **3.** *məc.* girmək, soxulmaq, qılığına girmək; **to ~ into favour** qılığa girmək

wriggler [ˈrıglə] *n* yaltaq / özünü hər yerə soxan adam; hiç / fəsadçı / fitnə salan adam

wring[1] [rıŋ] *n* **1.** sıxma, burma; *She gave the shirt a wring O, (yaş) köynəyi sıxdı*; **2.** əl tutuşma / sıxma; **3.** bərk ağrı, sancı (*xüs. bağırsaqlarda*)

wring[2] [rıŋ] *v* **1.** sıxmaq, burmaq; **2.** əl sıxmaq; əl vermək; **to ~ *smb.*'s hand** bir kəslə əl vermək; **3.** sıxmaq, ağrıtmaq (*ayaqqabı*); *My boot wrings the toe Çəkmə baş barmağımı sıxır*; **4.** zorla / hədələməklə / fırıldaqla almaq / qoparmaq / məcbur etmək; **to ~ a promise from *smb*.** bir kəsdən zorla vəd almaq

wringer [ˈrıŋə] *n* paltarsıxan maşın

wrinkle[1] [ˈrıŋkl] *n* I (*adət. pl*) **1.** qırış (*üzdə, dəridə*); **~s on the face** üzdə / sifətdə qırışlar; **2.** büzmə, qırçın, qat; **to iron out the ~s in a dress** paltardakı qırışları / büzmələri ütüləyib düzəltmək; **3.** çatışmazlıq, nöqsan, qüsur, eyib; **without spot or ~** ləkəsiz, qüsursuz, eyibsiz

wrinkle [ˈrıŋkl] *n* II **1.** xeyirli məsləhət yaxud eyham, him, işarə; *He put me up to a wrinkle or two O mənə nə isə bir-iki xeyirli məsləhət verdi*; **2.** yeni bir fikir; yenilik, təzəlik; **the latest ~** son moda

wrinkle[2] [ˈrıŋkl] *v* **1.** qırışmaq; *The skin round her eyes wrinkled Onun gözlərinin ətrafındakı dəri qırışmışdı / büzüşmüşdü*; **2.** qırışdırmaq, büzüşdürmək; *He wrinkled (up) his forehead O, alnını qırışdırdı*; **3.** büzülmək, büzüşmək; əzişdirmək; əzmək, büzmək, büzüşdürmək; **to ~ a dress** paltarı əzmək

wrinkled [ˈrıŋkld] *adj* **1.** qırışmış; bürüşmüş; **his old ~ face** onun qoca bürüşmüş sifəti; **2.** əzilmiş, qat kəsmiş (*paltar haq.*); **3.** *bot* büzüşmüş; **~ peaches** büzüşmüş şaftalı / tüklü

wrist [rıst] *n* **1.** bilək; *He took me by the wrist O mənim biləyimdən tutdu*; **2.** manjet, qol köbəsi

wrist-watch [ˈrıstwɔtʃ] *n* qol saatı

wristband [ˈrıstbænd] *n* **1.** manjet, qol köbəsi, köbə; **2.** biləzik, qolbaq

writ [rıt] *n hüq.* sərəncam / çağırış vərəqəsi; iddia / tələb ərizəsi; **a ~ for the arrest of *smb*.** bir kəsi həbs etmək haqda sərəncam / əmr

write [raıt] *v* **1.** yazmaq; **to ~ large / small / plain** iri / xırda / aydın yazmaq; **to ~ shorthand** stenoqrafiya ilə yazmaq; **to ~ an application** ərizə yazmaq; **2.** yaratmaq, yazmaq, bəstələmək (*musiqi, əsər və s.*); **to ~ a book** kitab yazmaq; **to ~ a symphony** simfoniya bəstələmək / yazmaq; **3.** ifadə etmək, göstərmək; *Fear is written on his face Onun sifətində qorxu yazılıb*; **to ~ for** məktubla çağırmaq; *We wrote for his mother Biz yazıb onun anasını çağırdıq*; **to ~ in 1)** daxil / əlavə etmək (*siyahıya, mətnə, blanka və s.*); *We wrote in his name into the election list Biz onun adını seçki siyahısına daxil / əlavə etdik*; **2)** doldurmaq (*anketi və s.*); **to ~ off** haqq-hesabdan silmək; ləğv etmək (*borcu və s.*); **to ~ out** üzünü köçürtmək / ağartmaq; **to ~ out fair** üzünü tərtəmiz köçürtmək / ağartmaq; **to ~ out in full** tamamilə yazıb köçürtmək; **to ~ over** təzədən köçürtmək; **to ~ up** müfəssəl / ətraflı yazmaq / təsvir etmək

write-down [ˈraıtˈdaun] *n tic.* nominal qiymətlərin aşağı salınması

writer [ˈraıtə] *n* **1.** yazıçı; **to be a ready ~** iti qələm sahibi olmaq; asan və tez yazmaq; **2.** mirzə, klerk (*Qərbi Avropanın bəzi ölkələrində kontor xidmətçisi*); **3.** *kino.* ssenarist, ssenari yazan;

◊ **~'s cramp / palsy** *tib.* qıc; çəng, qıc / çəng olma; tutulma

writhe [raıð] *v* **1.** qovrulmaq, qıvrılmaq (*ağrıdan*); **to ~ in agony** əzab-əziyyət içində qovrulmaq; **2.** əzab / iztirab çəkmək; **to ~ with shame** xəcalətdən əzab çəkmək, bərk utanmaq

writing [ˈraıtıŋ] *n* **1.** yazı, cızma-qara; **at the present ~** bu sətirlər yazılarkən; **2.** (*ədəbi*) əsər; **the ~s of Dickens** Dikensin əsərləri; **3.** xətt; *His writing is difficult to read Onun xəttini oxumaq çətindir*

writing-case [ˈraıtıŋkeıs] *n* yazı ləvazimatı üçün nəsesər (*qutu*)

writing-ink [ˈraıtıŋˈıŋk] *n* mürəkkəb

writing-master [ˈraıtıŋ,ma:stə] *n* hüsnxət müəllimi

writing-pad [ˈraıtıŋpæd] *n* bloknot

writing-paper [ˈraıtıŋ,peıpə] *n* yazı / poçt kağızı

writing-table [ˈraıtıŋ,teıbl] *n* yazı stolu / masası

written[1] [ˈrıtn] *adj* yazılı, yazılmış; **~ invitation / reply** yazılı dəvət / cavab

written[2] [ˈrıtn] **to write** *felinin pp forması*

wrong[1] [rɔŋ] *n* **1.** səhv, yanlışlıq, düzgün / doğru olmama; yanılma; *He doesn't know the difference between right and wrong O, düz ilə səhv arasında fərq bilmir / görmür*; **to do ~** səhv etmək, yanılmaq; **2.** pislik, yamanlıq, pis iş, şər, ədalətsizlik, haqsızlıq; *They have done us a great wrong Onlar bizə çox yamanlıq / ədalətsizlik ediblər*; **to do ~ to *smb*.** bir kəsə pislik / yamanlıq etmək; **to make ~ right** ≅ ağa qara demək; **3.** *hüq.* qanunu pozma, qanun pozğunluğu, cinayət; *It is wrong to steal Oğurlamaq cinayətdir*;

◊ *The dead are always wrong at. söz. Təqsir öləndə olar*

wrong[2] [rɔŋ] *adj* **1.** səhv, yanlış, saxta; **a ~ answer / opinion** səhv / yanlış cavab / fikir; **~ statement** yanlış bəyanat; **a ~ move 1)** səhv / yanlış addım; **2)** yanlış gediş (*şahmatda*); **to get the ~ number** səhv / yanlış nömrə yığmaq (*telefon haq.*); *My watch is wrong Mənim saatım düz deyil / düzgün işləmir*; **to be quite ~** tamam yanılmaq, çox bərk səhv etmək; **to go ~** düz yoldan sapmaq; mənəvi cəhətdən pozulmaq; **2.** münasib / əlverişli olmayan, naмünasib; *This is the wrong time to make a visit Səfərə çıxmaq üçün bu münasib vaxt deyil*; **at the ~ time** namünasib / əlverişsiz vaxtda; **3.** nasaz, ovqatı təlx, əhvalı pis; *You look upset, is anything*

wrong? Sənin / Sizin öyüdün / öyüdünüz təlxdir; nə isə xoşagəlməz bir şeymi olub?; ◊ **to go – 1)** yolunu azmaq, günah etmək, günaha batmaq; düşkünləşmək, səfalətə yuvarlanmaq (*mənəvi cəhətdən*); **2)** baş tutmamaq, işi gətirməmək; *Everything went wrong Heç nə baş tutmadı, İş düz gətirmədi*; **3)** sıradan çıxmaq (*maşın və s.*); **to get off on the – foot** pis təəssürat yaratmaq; **on the – side of fifty** yaşı əllini ötmə, əllidən çox yaşı olma

wrong[3] [rɔŋ] *v* **1.** pislik / yamanlıq etmək, ziyan / zərər vurmaq, zərər yetirmək (*bir kəsə*); **2.** ədalətsiz olmaq; pis niyyətdə olmaq (*bir kəsə qarşı*); *He wronged me when he said that I was envious O mənə paxıl deməklə çox ədalətsizlik / insafsızlıq etdi*

wrong[4] [rɔŋ] *adv* səhv, yanlış; *You've spelt my name wrong Sən / Siz mənim adımı səhv yazdın / yazdınız*; **to answer –** səhv / yanlış cavab vermək; ◊ *All our plans went wrong Bizim bütün planlarımız alt-üst oldu / boşa çıxdı*; **to get in – with *smb.*** bir kəsin gözündən / etibarından düşmək; **to get *smb.* in –** bir kəsi zərbə altında qoymaq

wrote [rout] **to write** *felinin pt forması*

wrought-up [ˈrɔ:tˈʌp] *adj* əsəbi, əsəbiləşdirilmiş, gərginləşdirilmiş; **– state** əsəbi vəziyyət; **to get – over nothing** heç nədən ötrü özündən çıxmaq

wrung [rʌŋ] **to wring** *felinin pt, pp forması*

wry [raɪ] *adj* əyri, çəp, əyilmiş; **a – nose** əyri burun; **a – look** çəp baxış; **to make a – face** üz-gözünü turşutmaq (*nifrətdən*)

wry-neck [ˈraɪnek] *n* **1.** *zool.* baltadimdik (*balaca oxuyan quş*); **2.** *tib.* əyriboyun (*adam*)

wych-elm [ˈwɪtʃelm] *n bot.* dağ qarağacı, nahamar qarağac

Xx

X[1], **x** [eks] *n* (*pl* **X's, x's** [ˈeksɪz]) *ingilis əlifbasının 24-cü hərfi*

X[2], **x** [eks] *n* **1.** 10 sayını göstərən rum rəqəmi; **2.** *riyaz.* iks, naməlum kəmiyyət; **3.** öpüş (*məktubun sonunda yazılır*); **love and xxxx** sevirəm və çox-çox öpürəm; **4.** yazılı işdə səhvi göstərən işarə

Xanthippe [zænˈθɪpɪ] *n məc.* deyingən / davakar / dalaşqan / cəncəl adam

xanthous [ˈzænθəs] *adj* sarı, sarımtıl

X-axis [ˈeks æksɪs] *n riyaz.* absis oxu

xenia [ˈzi:nɪə] *n pl* kseniya, qonaqlara hədiyyə (*qədim Yunanıstanda və Romada*)

xenial [ˈzi:nɪəl] *adj* qonaqpərəstliyə aid olan, qonaqpərəstliklə bağlı olan; **– customs** qonaqpərəstlik adətləri / qanunları

xenogamy [zi:ˈnɔgəmi] *n bot.* çarpazvari tozlama / tozlanma

xenophobia [ˌzenouˈfoubɪə] *n* xaricilərə qərəzli / bədxah münasibət

xerox [ˈzɪərɔks] *n* **1.** kseroks (*foto ilə surətini çıxaran cihaz*); **2.** fotokopiya (*foto ilə alınmış surət*)

xerophagy [zɪəˈrɔfədʒɪ] *adj* quru / yavan yemək

Xmas [ˈkrɪsməs] *n* **Christmas** *sözünün qısa forması*

X-radiation [ˈeksreɪdɪeɪʃn] *n* rentgen şüaları ilə şüalanma

X-ray[1] [ˈeksˈreɪ] *n* **1.** (*pl* **-s**) rentgen şüaları; *Go for an X-ray Rentgen şüasından keç / keçin*; **2.** rentgenoqram; **a chest –** döş qəfəsinin rentgenoqramı

X-ray[2] [ˈeksˈreɪ] *adj* rentgen; **– therapy** rentgenoterapiya (*rentgen şüaları ilə müalicə*); **– photograph** rentgen vasitəsilə alınan şəkil

X-ray[3] [ˈeksˈreɪ] *v* işığa / rentgenə salmaq, rentgenlə yoxlamaq; *Have one's lungs X-rayed Ciyərlərini rentgenə sal / salın*

XX [ˈeksɪz] *n amer.* iyirmi dollar (*kağız*)

xylanthrax [zaɪˈlænθræks] *n* ağac kömürü

xylograph [ˈzaɪləgrɑ:f] *n* ağac üzərində oyma

xylography [zaɪˈlɔgrəfɪ] *n* ksiloqrafiya (*ağac üzərində naxışaçma sənəti*)

xylonite [ˈzaɪlənaɪt] *n* sellüloid

xylophone [ˈzaɪləfoun] *n* ksilofon (*kiçik qutu üzərinə bənd edilmiş ağac lövhəciklərdən ibarət, toxmacıqlarla çalınan musiqi aləti*)

Yy

Y[1], y [waɪ] *n* (*pl* **Y's, y's** [waɪz]) *ingilis əlifbasının 25-ci hərfi*

Y[2] [waɪ] *n* **1.** *riyaz.* iqrek, naməlum ədəd / kəmiyyət; x=y+4

yacht [jɔt] *n* yaxta, **a ~ crew / race** yaxta ekipajı / yarışı

yachting [ˈjɔtɪŋ] *n* yelkənli qayıq idmanı; **to go ~** yelkənli idmanla məşğul olmaq

yachtsman [ˈjɔtsmən] *n* **1.** yaxta sahibi, **2.** *id.* yaxtsmen (*yaxtada su idmanı ilə məşğul olan idmançı*)

yaffil, yaffle [ˈjæfl] *n zool.* yaşıl ağacdələn

yah [jaː] *inter* hə də? yox a! (*kinayə, nifrət bildirir*)

yak [jæk] *n zool.* yak, qaytaq, sarlıq (*Tibet öküzü*)

Yakut [jæˈkut] *n* **1.** yakut (*xalq*); **2.** Yakut dili

Yale [jeɪl] *n* Yeyl Universiteti

yammer [ˈjæmə] *v amer. d.d.* **1.** şikayətlənmək, daim inləmək / sızlamaq, ah-vay etmək; **2.** boşboğazlıq etmək, çərənləmək, çənə vurmaq, gic-gic danışmaq

yank[1] [jæŋk] *n d.d.* 1 yanki (*avropalıların ABŞ-da doğulmuş amerikanlara verdiyi ad*)

yank[2] [jæŋk] *v* dartmaq, bərk dartmaq; *She yanked (on) the rope and it broke O, ipi bərk dartdı və ip qırıldı*

Yankee [ˈjæŋkɪ] *n* **1.** yankı, amerikalı; **2.** *amer.* yeni İngiltərənin sakinləri; **3.** yanki, şimallı (*Amerikanın şimal ştatlarından birinin sakini*)

yap[1] [jæp] *n* **1.** hürmə, vəngildəmə; **to give a ~** vəngildəmək, hürmək; **2.** *d.d.* çərənləmə, boşboğazlıq etmə

yap[2] [jæp] *v* **1.** bərkdən hürmək / vəngildəmək; **2.** *d.d.* çərənləmək, boşboğazlıq etmək; *Stop yapping! Çərənləməyi kəs / kəsin*

yapp [jæp] *n* yumşaq dəri cild

yard [jaːd] *n* **1.** yard (*91,44 sm-ə bərabər ingilis uzunluq ölçüsü*); *We live only a few yards from the bus station Biz avtobus vağzalından bir neçə yard məsafədə yaşayırıq*; **2.** *şair.* qarış; **to fight for every ~** torpağın hər bir qarışı uğrunda çarpışmaq / vuruşmaq; **3.** *d.d.* badə, krujka, uzun / dar stəkan; **~ of wine** bir badə şərab; **~ of ale** bir krujka pivə

yard [jaːd] *n* II **1.** həyət; *The children were playing in the yard Uşaqlar həyətdə oynayırdılar*; **2.** meşə, odun anbarı; **3.** *d.y.* park; **4.** ağıl (*mal-qara üçün*); **a cattle ~** mal-qara üçün ağıl; **5. the Y = Scotland Yard**

yard-bird [ˈjaːdbəːd] *n hərb. d.d.* yeni / təzə əsgər (*əsgərliyə yeni alınmış*)

yard-man [ˈjaːdmən] *n* **1.** *d.y.* depo fəhləsi; **2.** anbar müdiri

◊ **to measure / to judge others by** *one's* **own ~** ≡ başqalarını öz arşını ilə ölçmək

yarn[1] [jaːn] *n* **1.** iplik; **cotton ~** pambıq iplik; **2.** *d.d.* (uzun) hekayə; nağıl, anekdot, lətifə, qaravəlli; **to spin a ~ (s)** nağıl / hekayə danışmaq, özündən toxumaq / uydurmaq

yarn[2] [jaːn] v nağıl danışmaq, uydurmaq, çərənləmək

yarn-dyed [ˈjaːndaɪd] *adj toxuc.* iplik halında boyanmış, boyanmış iplik

yarn-spinner [ˈjaːn,spɪnə] *n* **1.** əyirici, iplik əyirən fəhlə; **2.** *məc.* müxtəlif hekayətləri danışmağı sevən adam (*öz sərgüzəştləri və s. haq.*)

yarrow [ˈjærou] *n bot.* boymadərən, qanotu

yashmak [ˈjæʃmæk] *n* **1.** yaşmaq; **2.** pərəncə, çadra

yataghan [ˈjætəgən] *n* yatağan (*əyri türk qılıncı*)

yaw [jɔː] *v* **1.** *av.* kursundan sapmaq, marşrutdan / yolundan çıxmaq / sapmaq; **2.** *dən.* axınla üzmək

yawl [jɔːl] *n dən.* yal (*yük daşımaq üçün qısa və enli qayıq*)

yawn[1] [jɔːn] *n* **1.** əsnəmə; **2.** *tex.* ara, aralıq, deşik; **3.** *şair.* quyu, uçurum; **the ~ of hell** cəhənnəm quyusu

yawn[2] [jɔːn] *v* **1.** əsnəmək, əsnətmək; *He yawned good night Əsnəyərək, o, xoş gecə arzuladı*; **to make smb. ~** bir kəsi əsnətmək; **2.** açılmaq; ağzını açmaq; *The hole yawned before him Onun qarşısında bir deşik açıldı*

yaw-yaw [ˈjɔːˈjɔː] *v* yuxarıdan danışmaq, təkəbbür satmaq, təkəbbürlənmək

yea[1] [jeɪ] *n* **1.** razılıq, müsbət cavab; **2.** *amer.* lehinə səs; **~s and nays** adbaad səsvermə; *The yeas were 120, the nays 60 Lehinə 120, əleyhinə 60 səs verildi*;

◊ *Let your yea be yea Öz sözünün / sözünüzün üstündə dur / durun*

yea[2] [jeɪ] *adv* hə, bəli

yean [jiːn] v quzulamaq (*qoyun*), balalamaq (*pişik*)

yeanling [ˈjiːnlɪŋ] *n* quzu; çəpiş

year [jəː, jɪə] *n* **1.** il; **this / last / next ~** bu / keçən / gələn il; *I shall be 15 this year Bu il mənim 15 yaşım olacaq*; **2.** təqvim ili; **academic / school ~** tədris ili; **fiscal ~** büdcə / maliyyə ili; **3.** *pl* yaş; *He is 30 years old Onun 30 yaşı var*; **4.** *pl* uzun müddət; *I've worked in this firm for years (and years) Mən bu firmada uzun müddət işləmişəm*; **~ by ~** ilbəil, hər il; **~ in ~ out** ildən ilə; **from ~ to ~, ~ by ~, ~ after ~** hər il; **~ / and ~ ago** çoxdan, uzun illərdən bəri, əbədi, bütün ömrü boyu; **all (the) ~ round** bütün il boyu

◊ **Donkey's ~s** uzun müddət, ≡ it ili; **man / woman** *etc.* **of the ~** ilin kişisi / qadını; ilin birinci / qabaqcıl adamı; **not / never in a hundred,** *etc.* **~s** ömründə, heç vaxt; **in the ~ of grace / of our Lord / of 1995** 1995-ci ilin milad bayramında; *A Happy New Year! Yeni iliniz mübarək!*

year-book [ˈjəːbuk] *n* salnamə; illik / ildə bir dəfə çıxan məcmuə / jurnal

yearling[1] [ˈjəːlɪŋ] *n* **1.** illik, bir illik heyvan, bir yaşar heyvan; **2.** ting(ə), şitil, qələm

yearling[2] [ˈjəːlɪŋ] *adj* birillik, biryaşlı, biryaşar

yearly [ˈjəːlɪ] *adj* hər ilki, illik, ildə bir dəfə olan; **~ conference / holiday** ildə bir dəfə olan konfrans / bayram; **~ income** illik gəlir; **~ output** illik məhsul

yearn [jəːn] *n* **1. (for, after)** həsrət çəkmək, qəribsəmək, qüssələnmək, xiffət etmək, kədərlənmək, darıxmaq; *He yearned for his family O, ailəsi üçün darıxırdı*; **2. (for, to)** can atmaq, cəhd etmək; **to ~ for rest** rahatlığa / istirahətə can atmaq, rahatlıq istəmək

yearning [ˈjəːnɪŋ] *n* həsrət, arzu; dilək; bərk xiffət, darıxma, qəribsəmə; **popular ~s** xalq diləyi / arzusu

yeast [jiːst] *n* maya, acıtma, balatı

yeasty [ˈjiːstɪ] *adj* **1.** köpüklü, köpüklənən; **2.** acıyan, mayalı; acıtmalı; **3.** boş, mənasız (*söz və s. haq.*)

yegg [jeg] *n amer.* evyaran oğru, soyğunçu, çapovulçu

yell[1] [jel] *n* qulaqbatırıcı / güclü / şiddətli səs; **a ~ of terror** qorxu qışqırığı; **let out an ear-splitting yell** qulaqbatırıcı səslə qışqırmaq

yell[2] [jel] *v* **1.** çığırmaq, bağırmaq, fəryad / fəğan etmək; **(to ~ out) to ~ out in pain / with fear** ağrıdan / qorxudan qışqırmaq / fəryad etmək; *Stop yelling! Çığırmağı kəs / kəsin!*; **to ~ at** *smb.* **for** *smth.* bir şey üçün bir kəsin üstünə qışqırmaq; **to ~ out curses** lənətlər yağdırmaq **2.** ulamaq, zingildəmək (*it və s. haq.*);

yellow[1] [ˈjeləu] *n* **1.** sarılıq, sarı rəng; **2.** yumurta sarısı; **3.** *d.d.* qorxaqlıq, rəzillik

yellow[2] [ˈjeləu] *adj* **1.** sarı; **~ metal** sarı metal (*qızıl, latun*); **~ plague / sickness** *tib.* sarılıq, sarılıq xəstəliyi; **~ earth** sarı gil; **2.** *d.d.* qorxaq, ağciyər; alçaq, rəzil; *He has a yellow streak in him O qorxaqdır / ağciyərdir*;

◊ **the ~ press** sarı mətbuat, küçə mətbuatı; **~ journalist** bulvar jurnalisti

yellow-dog [ˈjeləudɔg] *n amer.* alçaq adam, qorxaq / mənfur / nifrətəlayiq şəxsiyyət, düdəmə

yellow-fever [ˈjeləu,fiːvə] *n tib.* titrətmə-qızdırma, isitmə

yellow-hammer [ˈjeləu,hæmə] *n zool.* tənək quşu

yellowish [ˈjelouɪʃ] *adj* sarımtıl, sarıyaçalır, sarıyaçalan, sarımtrak

yellow-livered [ˈjeləu,lɪvəd] *adj d.d.* ağciyər, qorxaq, ürəksiz, cəsarətsiz

Yellow Pages [,jeləuˈpeɪdʒɪz] *n pl.* telefon məlumat kitabçası

yellowy [ˈjeləuɪ] *adj* = **yellowish**

yelp[1] [jelp] *n* zingilti; vəngilti, hürmə (*it haq.*)

yelp[2] [jelp] *v* **1.** zingildəmək; hürmək, vəngildəmək; *The dog yelped when I trod on its paw Mən itin pəncəsini basanda, o zin-*

gildədi; **2.** qışqırmaq, çığırmaq, bağırmaq (*ağrıdan və s.*)

Yemenite [ˈjemənait] *n* Yəmənli qadın / kişi; **the ~s** *top.i* yəmənlilər

yen [jen] *n* I (*cəmdə dəyişmir*) iena (*Yaponiyada pul vahidi*)

yen [jen] *n* II *d.d.* **1.** bərk arzu / istək / həsrət / şövq; **2.** hərislik, mübtəlalıq, düşkünlük; *I've always had a yen to visit Australia Mən həmişə Avstraliyaya səfər etmək həsrətində olmuşam*

yeoman [ˈjəumən] *n* **1.** *tar.* iomen (*süvari atlı*); **2.** orta fermer, xırda torpaq sahibi

yeomanry [ˈjəumənri] *n* **1.** *tar.* iomenlər zümrəsi / silki; öz torpaqları olan fermerlər; **2.** *tar.* könüllü məhəlli atlı süvari (*İngiltərədə*)

Yeoman of the Guard [ˈjəumənəvðəˈgaːd] *n* Britaniya kralının yaxud kraliçasının cangüdənlərindən / keşikçilərindən biri

yes[1] [jes] *n* təsdiq, razılıq, müsbət cavab

yes[2] [jes] *adv* hə, bəli; *Coffee? Yes, sir Kofe istəyirsənmi / istəyirsinizmi? Bəli, cənab*

◊ *Yes and no Həm hə, həm də yox*

yes-man [ˈjesmæn] *n d.d.* yaltaq, "bəli-bəli" deyən adam, züytutan, dəmtutan

yesterday[1] [ˈjestədi] *n* **1.** dünən, dünənki gün; **~'s incident** dünənki hadisə; **the day before ~** srağagün; **~'s newspaper** dünənki qəzet; **2.** son zaman, dünənki olmayan; **an invention of ~** son zamanın ixtirası, dünənki ixtira

yesterday[2] [ˈjestədi, -dei] *adj* dünən; **~ morning** dünən səhər; **~ evening** dünən axşam

yet[1] [jet] *adv* **1.** hələ, hələ də; *He hasn't come yet O hələ / hələ də gəlməyib*; **not ~** hələ yox; *Are you ready? No, not yet Sən / Siz hazırsanmı? / hazırsınızmı? Yox, hələ yox*; **as ~** hələ, indiyə kimi; *They haven't done it as yet Onlar onu hələ / indiyə kimi etməyiblər*; **never ~ seen** indiyə kimi görünməmiş; **2.** *Müqayisə formasından əvvəl işlənir*: **~ more** daha çox; *He has yet much to say Onun hələ deməli sözü çoxdur*; **3.** *Üstünlük formasından sonra işlənir*: **the highest building ~ constructed** indiyə qədər tikilmiş ən hündür bina; **4.** *sual cümlələrində*: artıq, daha; *Is he back yet? O artıq qayıdıbdır?* **5.** hətta, daha çox; da..., də...; *This question is more important yet Bu məsələ hələ də daha vacibdir*

yet[2] [jet] *conj.* hər halda; baxmayaraq ki, lakin, amma, bununla belə; *The work is good, yet it could be better İş yaxşıdır, lakin / amma o daha yaxşı ola bilərdi*; *It is strange and yet true O qəribədir, bununla belə doğrudur*

yew [juː] *n bot.* qaraçöhrə (*ağac*)

yiddish [ˈjidiʃ] *n* yəhudi dili, idiş; **to speak ~** yəhudi / idiş dilində danışmaq

yield[1] [jiːld] *n* **1.** bar, bəhər; məhsul; **a good / high / poor ~ of wheat** yaxşı / yüksək / az buğda məhsulu; **2.** hasilat, alınan məhsul; **milk ~** süd sağımı məhsulu

yield[2] [jiːld] *v* **1.** yetişdirmək, bar / bəhər / məhsul / gəlir vermək; *This land yields poorly Bu torpaq pis məhsul verir*; **2.** güzəştə getmək, güzəşt etmək; razılaşmaq (*bir şeylə*); **to ~ a point** güzəştə getmək (*mübahisədə*); **to ~ to the advice** məsləhətlə razılaşmaq; **to ~ to none** heç kəsə güzəştə getməmək (*xeyirxahlıqla və s.*); **3.** açmaq; faş etmək; *The universe is slowly yielding up its secrets to scientists Kainat yavaş-yavaş öz sirlərini alimlərə açmaqdadır*; **4.** təslim olmaq; təslim etmək; vermək; *He will never yield to the enemy O heç vaxt düşmənə təslim olmayacaq*; **5.** davam gətirməmək, qabağında dura bilməmək / dayana bilməmək, müqavimət göstərməmək; *The door yielded to a strong push Qapı bərk zərbəyə davam gətirmədi*; **6.** çökmək, enmək, yatmaq; *The ground yielded under his feet Torpaq onun ayaqları altında çökdü*;

◊ **to ~ up the ghost** canını tapşırmaq, ölmək; **to ~ up *one's* breath / life** ölmək, ömrünü tapşırmaq

yielding [ˈjiːldiŋ] *adj* **1.** güzəştə gedən, üzüyola, sözqanan; yumşaq (*xasiyyət haq.*); **2.** elastiki, yığılıb açılan, asan əyilən; **3.** qeyri-sabit; enən, çökən, yatan

yip [jip] *n amer.* hürmə, vəngildəmə

yoke[1] [jəuk] *n* **1.** boyunduruq; xalta, boyunluq; xamut; **2.** *məc.* zülm, əsarət; **to endure the ~** zülmə / əsarətə dözmək; **to pass / to come under the ~** məğlubiyyətlə barışmaq, zülmə boyun əymək; **3.** qoşqu; **~ of oxen** bir cüt qoşqu öküzü; **4.** çiyin ağacı

yoke[2] [jəuk] *v* **1.** boyunduruqlamaq, boyunduruğa qoşmaq; **to ~ oxen to a plough** öküzləri kotana qoşmaq; **2.** *məc.* birləşdirmək, qoşalaşdırmaq; **to ~ in marriage** nikahla birləşdirmək

yolk [jouk] *n* yumurta sarısı; *Beat up the yolks of three eggs Üç yumurtanın sarısını çal / çalın*

you [juː] *pers. pron.* **1.** *adlıq halda*: sən, siz; **2.** *obyekt halda*: sənə, səni; sizə, sizi; *You are guilty Sən / Siz günahkarsan / günahkarsınız*; *Can I see you? Səni / Sizi görə bilərəmmi?*; **3.** siz (*müəyyən sənət sahiblərinə və s. müraciət etdikdə*); *You, lawyers! Siz, hakimlər! You, girls, stop talking! Siz, qızlar, söhbəti kəsin!*

◊ *You and yours Hamıya; sənə / sizə və yaxınlarına / yaxınlarınıza*; *Best wishes to you and yours Sizə və yaxınlarınıza ən yaxşı arzular*

you'd [juːd] *d.d.* = **you had**; **you would**

you'll [juːl] *d.d.* = **you will**

young[1] [jʌŋ] *n pl* **1.** körpə balalar (*heyvanlarda*); *The female bird feeds its young until they leave the nest Ana quş balalarını onlar yuvalarını tərk edənə qədər yemləyir*; **2. the young** *top.i* gənclər, gənc adamlar

◊ **old and ~** *top.i* qocalar və cavanlar; *This book is for old and young Bu kitab qocalar və cavanlar üçündür*

young[2] [jʌŋ] *adj* **1.** gənc; **a ~ woman / girl / man / lady** / gənc qadın / qız / kişi / xanım; *He is young for his age O, yaşından cavan görünür*; **2.** təcrübəsiz; **3.** təzə başlayan; *The evening is still young Axşam hələ təzə düşüb / başlayıb*; **4.** təzə, gənc; bala; **~ baby** təzə doğulmuş uşaq, bəbə, çağa; **~ child** balaca uşaq; **~ animal** cavan heyvan; **the ~ country / nation** təzə formalaşan dövlət; **5.** *Bəzən lütfkar, bəzənsə kinayəli müraciət forması kimi işlənir*: *My young lady / woman Əzizim, sevgilim, sevimli xanımım*; *Now listen to me, young man Cavan oğlan, indi mənə qulaq as!*

◊ **~ at heart** ürəkdən cavan; **an old head on ~ shoulders** yaşına görə kamil / ağlı başında; ≡ ağıl yaşda deyil, başdadır; **~ blood** dəliqanlı; gənclik enerjisi olan; **~ pork** çoşqa əti; **~ horse** *jarq.* *rozhok* (*mal əlindən çıxarma*)

youngster [ˈjʌŋstə] *n* **1.** cavan / gənc olan; yeniyetmə; **the ~s** yeniyetmələr; **2.** *amer.* hərbi-dəniz məktəbinin ikinci kurs kursantı; **3.** *k.t.* bala (*heyvanlarda*)

your [jɔː] *poss. pron.* sənin, sizin

you're [juə] *d.d.* = **you are**

yours [jɔːz] *poss. pron.* (*isimsiz işlənən forma*) **1.** səninki, sizinki; *This book is yours Bu kitab səninkidir / sizinkidir*; *I saw a friend of yours Mən sənin / sizin bir dostunu / dostunuzu gördüm*; **2.** *məktubun sonunda*: **~ sincerely (truly)** səmimiyyətlə, hörmətlə; **~ of the 7th** sənin / sizin ayın 7-si tarixli məktubun / məktubunuz; *Yours best wishes Ən səmimi arzularla. Sadiq bəndəniz* (*məktubun sonunda*)

yourself [jɔːˈself] *refl. pron.* **1.** özün, özünə; *Look at yourself Özünə / Özünüzə bax / baxın*; **2.** *emph. pron.* özün, özünüz; *You could do it yourself Sən / Siz özün / özünüz onu edə bilərdin / bilərdiniz*

◊ *You are not quite yourself Sən / Siz özündə / özünüzdə deyilsən / deyilsiniz*

yourselves [jɔːˈselvz] *pl* **yourself** *əvəzliyinin cəm forması*

youth[1] [juːθ] *n* **1.** gənclik, cavanlıq; **the friends of *one's* ~** gənclik / cavanlıq dostları; *I often went there in my youth Mən gəncliyimdə tez-tez ora gedərdim*; **2.** gənc (*adam*), cavan (*adam*); **a most agreeable ~** çox ürəyəyatan gənc; **3.** *pl* gənclər, cavanlar; **the ~ of our country** ölkəmizin gəncləri / cavanları

youth[2] [juːθ] *adj* gənclər; gənclərə aid olan; **~ movement** gənclər hərəkatı; **a ~ festival** gənclər festivalı

youthful [ˈjuːθfl] *adj* **1.** gənc, cavan, gənc görsənən; *He looks very youthful O çox cavan görünür*; **2.** gənclik; **~ enthusiasm** gənclik şövqü / həvəsi; **a ~ appearance** gənclik görkəmi; **3.** *məc.* şux, qıvraq, fəal, diribaş, oynaq; canlı; çevik; **~ spirits** şux əhvali-ruhiyyə; **4.** təzə, erkən; başlanğıc; **the ~ season of the year** ilin erkən başlanğıcı

you've [juːv, jəv] *d.d.* = **you have**

yowl[1] [jaul] *n* ulama, ulaşma; vəngildəmə (*it və s.*)

yowl[2] [jaul] *v* ulamaq, vəngildəmək; miyoldamaq; *I was kept awake by dogs yowling all night Bütün gecəni itlərin ulaşmasından yata bilmədim*

yucky [ˈjʌkɪ] *adj* mənfur, iyrənc, pis, xoşagəlməz; ~ **food** pis / xoşagəlməz yemək; ~ **colour** pis / iyrənc rəng

Yugoslav(ian) [ˌjuːɡəʊˈslaːv(jən)] *adj* yuqoslaviyalı

Yugoslav [ˈjuːɡəˈslaːv] *n* yuqoslav; **the ~s** *top.* / yuqoslavlar

yule [juːl] *n* milad bayramı günləri

yummy [ˈjʌmɪ] *adj* xoşagələn, dadlı, çox gözəl, yeməli; *Mum's made us a yummy dinner Anam bizə çox dadlı bir nahar hazırlayıb / bişirib*

Zz

Z, z [zed] *n* (*pl* **Z's, z's** [zedz]) **1.** *ingilis əlifbasının sonuncu- 26-cı hərfi*; **2.** *riyaz.* zet, naməlum kəmiyyət;

◊ **from A to Z** A-dan Z-yə qədər, əvvəldən axıra / sona qədər

zander [ˈzændə] *n zool.* suf (*balıq*)

zany [ˈzeɪnɪ] *adj* **1.** dəlisov, dəlibaş; **2.** məzəli, gülməli; təlxəkvari, hoqqabaz, oyunbaz; **a ~ haircut / lifestyle** gülməli / məzəli saç düzümü / həyat tərzi; *He made us all laugh with his zany tricks O bizim hamımızı öz hoqqabazlığı ilə güldürdü*

zap[1] [zæp] *n* çeviklik, canlılıq, coşğunluq

zap[2] [zæp] *v* (**-pp-**) **1.** hücum etmək, dağıtmaq; **2.** cəld / tez hərəkət etmək, cəld hərəkət etməyə səbəb olmaq; *She zapped the ball (back) over the net O cəld hərəkətlə topu torun üzərindən atdı / vurdu*; **3.** bir kəsi huşsuz hala salmaq / öldürmək; **4.** televizoru / kompyüteri söndürmək

Z-Day [ˈzed,deɪ] *n* həlledici gün

zeal [ziːl] *n* səy, cəhd, qeyrət, şövq; **to show ~ for** ***smth.*** bir şeyə cəhd etmək / səy göstərmək

zealous [ˈzeləs] *adj* **1.** qeyrətli, səyli, çalışqan, həvəsli, ciddi-cəhdli, şövqlü; **2.** ehtirasla arzu edən, həsrət çəkən, ...həsrətində olan; fanatik; **to be ~ for** ***smth.*** bir şeyin həsrətində olmaq; **a ~ preacher** fanatik moizəçi / vaiz / xətib;

zebra [ˈzebrə, ˈziːbrə] *n zool.* zebr

zebu [ˈziːbuː] *n zool.* zebu (*donqarlı öküz*)

Zend [zend] *n* Avestanın / Zərdüştün dili

zenith [ˈzenɪθ] *n atr.* **1.** zenit; zirvə, ən yüksək nöqtə; **2.** *məc.* ən yüksək zirvə, tərəqqi, yüksəliş; **at the ~ of fame** şöhrətin ən yüksək zirvəsində;

zephyr [ˈzefə] *n* **1.** xəfif meh, nəsim, xəfif külək / yel; **2.** zefir (*nazik / zərif / pambıq parça*)

zero [ˈzɪərəu] *n* **1.** sıfır; **to reduce to ~** sıfıra endirmək, heç etmək; **2.** sıfır nöqtəsi (*şkalada*); **below / above ~** sıfırdan yuxarı / aşağı, sıfırın üstündə / altında; *It was five degrees below zero last night Keçən gecə mənfi beş dərəcə soyuq var idi;*

◊ *His courage sank to zero Onun ürəyi düşdü, Onun ödü ağzına gəldi*; **~ setting** cihazı sıfıra qoyma; **zero in on the key questions / problems** diqqəti əsas məsələlərə / problemlərə yönəltmə

zero-gravity [ˈzɪərəu ˌɡrævɪtɪ] *n* çəkisizlik / cazibəsizlik şəraiti

zest[1] [zest] *n* **1.** ədviyyat, dad verən şey, tündlük, kəskinlik; **to give ~ to** ***smth.*** bir şeyə dad / tündlük vermək; **2.** *d.d.* coşğunluq, şövq, həvəs, ehtiras, eşq, qızğınlıq; *He entered into the game with zest O, oyuna həvəslə / coşqunluqla girişdi*; **~ for life** həyat eşqi / həvəsi

zest[2] [zest] *v* **1.** dad / tündlük / kəskinlik vermək (*yeməyə və s.*); **2.** *məc.* həvəs / maraq göstərmək

zeugma [ˈzjuːɡmə] *n dilç.* zevqma

zigzag[1] [ˈzɪɡzæɡ] *adj* dolambac, ziqzaq, ziqzaqşəkilli; **a ~ path** dolambac / əyri-üyrü cığır

zigzag[2] [ˈzɪɡzæɡ] *v* əyri-üyrü xətt cızmaq / çəkmək

zinc[1] [zɪŋk] *n* **1.** *kim.* sink

zinc[2] [zɪŋk] *v* sinkləmək

zing [zɪŋ] *v* yüksək kəskin səs çıxartmaq, yüksək kəskin səs çıxartmaqla ötüb keçmək

zinnia [ˈzɪnjə] *n bot.* sinniya (*dekorativ bitki*)

zip[1] [zɪp] *n* **1.** kəskin səs, güllə vıyıltısı; *We heard the zip of a bullet Biz güllənin səsini / vıyıltısını eşitdik*; **2.** "molniya" (*bənd, çarpaz*); *The zip on my jacket is stuck Jaketimin molniyası ilişib / parçım qalıb*

zip[2] [zɪp] *v* (**-pp-**) **1.** "molniya" ilə düymələmək / bağlamaq; *Will you zip my dress up, please? Zəhmət olmasa, mənim paltarımın molniyasını bağlaya bilərsinizmi / bilərsinizmi?*; **2.** güllə kimi sürətlə getmək; güllə kimi kəskin səs çıxartmaqla ötüb keçmək / vıyıldayıb ötmək; *I'm just zipping into town to buy some food Bir az ərzaq almaq üçün mən şəhərə cumuram*; **3.** çalışqan / fəal / enerjili / səyli olmaq, həyat eşqi aşıb-daşmaq

Zip Code [ˈzɪpkəud] *n amer.* poçt indeksi

zipper [ˈzɪpə] *n* **1.** "molniya" (*bənd, çarpaz*); **2.** "molniya" ilə bağlanan botinka yaxud uzunboğaz çəkmə

zippy [ˈzɪpɪ] *adj d.d.* canlı, parlaq, enerjili, səyli

zircon [ˈzəːkɔn] *n min.* sirkon (*boz-rəngli metal*)

zitha [ˈzɪðə] *n* sitra (*üzərinə simlər çəkilmiş, əllə çalınan üçkünc qutu şəkilli musiqi aləti*)

zizz [zɪz] *n* mürgü; *Father's having / taking a zizz after dinner Nahardan sonra atam bir balaca mürgüləyir*

zodiac [ˈzəudɪæk] *n astr.* zodiak (*planetlərin göydə hərəkət etdiyi dairə*); **signs of the ~** zodiak bürcləri

zone[1] [zəun] *n* **1.** zona, sahə, zolaq; rayon; **an economic ~** iqtisadi zona / sahə; **2.** qurşaq; **temperate ~s** mötədil qurşaq; **frigid / torrid ~** arktik / tropik qurşaq; **the North and South frigid ~s** Şimal və Cənub soyuq qurşaqları; **3.** *amer.* tabitə şöbəsi rayonu

zone[2] [zəun] *v* **1.** zonalara / qurşaqlara bölünmək; *This part of the town was zoned for industrial use Şəhərin bu hissəsi sənaye sahəsi üçün ayrılmışdır*; **2.** zonal tarif / qiymətlər müəyyən etmək

zoo [zuː] *n d.d.* heyvanxana; **The Z.** London heyvanxanası; *The children enjoy going to the zoo Uşaqlar heyvanxanaya getməkdən zövq / ləzzət alırlar*

zoo-keeper [ˈzuːkiːpə] *n* heyvanxanada heyvanlara baxan adam

zoological [ˌzouəˈlɔdʒɪkəl] *adj* zooloji; **~ garden(s)** heyvanat parkı / bağı

zoologist [zouˈɔlədʒɪst] *n* zooloq

zoology [zouˈɔlədʒɪ] *n* zoologiya

zoom[1] [zuːm] *n* uğultu, uğultulu səs

zoom[2] [zuːm] *v* **1.** vızıltı ilə getmək; şütüyərək keçmək; *Jack went zooming past in his new car Cək təzə maşınında vızıltı ilə keçdi*; **2.** sürətlə uçub qalxmaq, sürətlə havaya qalxmaq (*təyyarə haq.*); **3.** *məc. d.d.* sürətlə / bərk qalxmaq (*qiymət və s.*); *Prices zoomed Qiymətlər sürətlə qalxdı*

zoster [ˈzɔstə] *n tib.* dəmrov

zounds [zaundz] *inter. arx. Lənət şeytana! Lənətə gələsən!*

zulu [ˈzuːluː] *n* **1.** zuluslu; **2.** Zulus dili (*Cənubi Afrikada*)

zygoma [zaɪˈgəumə] *n* (*pl* **-ata**) almacıq sümüyü

zymosis [zaɪˈməusɪs] *n* **1.** qıcqırma, turşuma; acıma; **2.** yoluxucu xəstəlik

zymotic [zaɪˈmɔtɪk] *adj.* **1.** qıcqıran, acıyan; **2.** yoluxan, yoluxucu **~ disease** yoluxucu xəstəlik

APPENDIX – ƏLAVƏ

I. Personal Names — Şəxs adları

İxtisarlar: *k* – kişi adı
q – qadın adı
k, q – həm kişi, həm də qadın adı

A a

Abel [ˈeɪbl] *k* Eybl, Abel
Abraham [ˈeɪbrəhæm] *k* Eybrəhəm, İbrahim
Ada [ˈeɪdə] *q* Eydə, Ada
Adaline [ˈædəlaɪn] *q* Ədəlayn, Adalayn
Adam [ˈædəm] *k* Ədəm, Adəm
Adela [ˈædɪlə] *q* Ədilə, Adela
Adrian [ˈeɪdrɪən] *k* Eydriən, Adrian
Agatha [ˈægəθə] *q* Əqətə, Aqata
Agnes [ˈægnɪs] *q* Əqnis, Aqnes
Alan [ˈælən] *k* Ələn, Alan
Albert [ˈælbəːt] *k* Albert
Alec(k) [ˈælɪk] *k* Əlik, Alik (**Alexander** *adının qısa forması*)
Alexander [ˌælɪgˈzaːndəʳ] *k* Əliqzandə, İsgəndər
Alfred [ˈælfrɪd] *k* Əlfrid, Alfred
Alice [ˈælɪs] *q* Əlis, Alisa
Ambrose [ˈæmbrouz] *k* Əmbrouz, Ambrouz
Amelia [əˈmiːlɪə] *q* Amiliya, Emiliya, Ameliya
Amy [ˈeɪmɪ] *q* Eymi, Emi
Andrew [ˈændruː] *k* Əndru
Angela [ˈæn(d)ʒɪlə] *q* Ənjilə, Anjela
Angelica [ænˈdʒelɪkə] *q* Əncelikə, Anjelika
Angelina [ˌæn(d)ʒəˈliːnə] *q* Ənjəlinə, Anjelina
Ann, Anna [æn, ˈænə] *q* Ən, Anna
Annabel [ˈænəbel] *q* Ənəbel, Anabel
Anthony [ˈæntənɪ] *k* Əntəni, Antoni
Arabelle [ˌærəˈbelə] *q* Ərəbellə, Arabella
Archibald [ˈaːtʃɪbɔːld] *k* Arçibold
Arnold [ˈaːnld] *k* Arnold
Arthur [ˈaːθə] *k* Asə, Artur
August [ˈaugust] *k* Auqust, Avqust
Augustus [ɔːˈgʌstəs] *k* Auqustus, Avqust
Austin [ˈɔstɪn] *k* Ostin

B b

Barbara [ˈbaːbrə] *q* Babrə, Barbara
Basil [ˈbæzl] *k* Bazl, Basil
Baxter [ˈbækstə] *k* Bəkstər
Beatrice, Beatrix [ˈbɪətrɪs, -ɪks] *q* Biətris, Biətriks
Ben [ben] *k* Ben (**Benjamin** *adının qısa forması*)
Benedict [ˈbenɪdɪkt] *k* Benidikt
Benjamin [ˈbendʒəmɪn] *k* Bencəmin
Bernard [ˈbəːnəd] *k* Bönəd, Bernard
Bert, Bertie [bəːt, ˈbəːtɪ] *k* Böt, Böti; Bert (**Albert, Bertram, Herbert** *və* **Robert** *adlarının qısa forması*)
Bertha [ˈbəːθə] *q* Berta
Bertram [ˈbəːtrəm] *k* Bertram
Bess, Bessie, Bessy [bes, ˈbesɪ] *q* Bes, Besi (**Elisabeth** *adının qısa forması*)
Betsey, Betsy [ˈbetsɪ] *q* Betsi (**Elisabeth** *adının qısa forması*)
Betty [ˈbetɪ] *q* Beti (**Elisabeth** *adının qısa forması*)
Biddy [ˈbɪdɪ] *q* Bidi (**Bridget** *adının qısa forması*)
Bill, Billy [bɪl, ˈbɪlɪ] *k* Bil, Bili (**William** *adının qısa forması*)
Blair [bleə] *k* Bleər
Blanch(e) [blaːntʃ] *q* Blanş
Blossom [ˈblɔsəm] *q* Blosom
Bob, Bobbie, Bobby [bɔb, ˈbɔbɪ] *k* Bob, Bobi (**Robert** *adının qısa formaları*)
Brian [ˈbraɪən] *k* Brayən, Brayn
Bridget [ˈbrɪdʒɪt] *q* Bricit
Bruce [bruːs] *k* Brus

C c

Caesar [ˈsiːzə] *k* Sezar
Calvin [ˈkælvɪn] *k* Kəlvin
Camilla [kəˈmɪlə] *q* Kəmilə, Kamilla
Carey [ˈkeərɪ] *k, q* Keəri
Carl [kaːl] *k* Karl
Carol [ˈkærəl] *k, q* Kərol, Karol
Caroline [ˈkærəlaɪn, ˈkærəlɪn] *q* Kərəlayn, Kərolin
Casey [ˈkeɪsɪ] *q* Keysi
Cassandra [kəˈsændrə] *k* Kəsəndrə, Kassandra
Catherine [ˈkæθrɪn] *q* Kətrin, Katerin
Cathie, Cathy [ˈkæθɪ] *q* Kəti
Cecilia, Cecily [sɪˈsɪlɪə, ˈsesɪlɪ] *q* Sesiliya, Sesili
Cedric [ˈsiːdrɪk] *k* Sidrik, Sedrik

Charles [tʃa:lz] *k* Çalz, Çarlz
Charley, Charlie [ˈtʃa:li] *k* Çalı, Çarli (**Charles** *adının qısa forması*)
Charlotte [ˈʃa:lət] *q* Şalət, Şarlotta
Chistian [ˈkrɪstjən] *k* Krisçən, Kristian
Christiana [ˌkrɪstɪˈa:nə] *q* Kristianə, Kristina
Chsristine [krɪsˈti:nə] *q* Kristinə, Kristina
Christopher [ˈkrɪstəfə] *k* Kristəfə, Kristofer
Clara [ˈkleərə] *q* Kleərə, Klara
Clare [kleə] *q* Kleə, Kler
Clarence [ˈklærəns] *k* Klərəns
Claud [klɔ:d] *k* Klod
Claude [kloud] *k* Kloud, Klaud, Klod
Claudius [ˈklɔ:djəs] *k* Klodiəs
Clem [klem] *k, q* Klem (**Clement, Clementina** *adlarının qısa forması*)
Clement [ˈklemənt] *k* Klement
Clementina, Clementine [ˌklemənˈti:nə, ˈkleməntaɪn] *q* Kleməntinə, Kleməntayn
Cleopatra [klɪəˈpa:trə] *q* Kliəpatrə, Kleopatra
Clifford [ˈklɪfəd] *k* Klifəd, Kliford
Clinton [ˈklɪntən] *k* Klintn, Klinton
Clyde [klaɪd] *k, q* Klayd
Colette [kɔˈlet] *q* Kolet
Colin [ˈkɔlɪn] *k* Kolin
Connor [ˈkɔnə] *k* Konə, Konor
Conrad [ˈkɔnræd] *k* Konrəd, Konrad
Constance [ˈkɔnstəns] *q* Konstəns
Cora [ˈkɔ:rə] *q* Kora
Cordelia [kɔ:ˈdi:ljə] *q* Kodiliə, Kordiliya
Cornelia [kɔ:ˈni:ljə] *q* Koniliə, Korneliya
Cyril [ˈsɪrəl] *k* Sirəl

D d

Daisy [ˈdeɪzɪ] *q* Deyzi
Dan [dæn] *k* Dən (**Daniel** *adının qısa forması*)
Daniel [ˈdænjəl] *k* Dənyəl, Daniyel
Dannie [ˈdænɪ] *k* Dəni, Danni (**Daniel** *adının qısa forması*)
Daphne [ˈdæfnɪ] *q* Dəfni
Dave [deɪv] *k* Deyv (**David** *adının qısa forması*)
David [ˈdeɪvɪd] *k* Deyvid, David
Dennis [ˈdenɪs] *k* Denis
Desdemona [ˌdezdɪˈmounə] *q* Dezdemona
Desmond [ˈdezmənd] *k* Desmond
Diana [daɪˈænə] *q* Diana
Dick [dɪk] *k* Dik (**Richard** *adının qısa forması*)
Dob, Dobbin [ˈdɔb, ˈdɔbɪn] *k* Dob, Dobin (**Robert** *adının qısa forması*)
Doll, Dolly [ˈdɔl, dɔlɪ] *q* Dol, Doli (**Dorothy** *adının qısa forması*)
Dolores [dəˈlɔ:res] *q* Dolores
Donald [ˈdɔnld] *k* Donald
Dora [ˈdɔ:rə] *q* Dora (**Theodora, Dorothy** *adlarının qısa forması*)
Dorian [ˈdɔ:rɪən] *k* Dorian
Doris [ˈdɔ:rɪs] *q* Doris
Dorothy [ˈdɔrəθɪ] *q* Doroti
Douglas [ˈdʌɡləs] *k* Duqlas

E e

Eddie, Eddy [ˈedɪ] *k* Edi
Edith [ˈi:dɪθ] *q* İdit, Edit
Edmund [ˈedmənd] *k* Edmənd, Edmund
Edward [ˈedwəd] *k* Edvəd, Edvard
Eileen [ˈaɪli:n] *q* Aylin
Eleanor [ˈelənə] *q* Elenə, Elianora
Elijah [ɪˈlaɪdʒə] *k* İlaycə
Eliot, Elliot [ˈeljət] *k* Eliət, Eliot
Elisabeth, Elizabeth [ɪˈlɪzəbəθ] *q* Elizabət, Elizabet
Elvira [elˈvɪərə] *q* Elviərə, Elvira
Em [em] *q* Em (**Emily** *adının qısa forması*)
Emilia [eˈmɪlɪə] *q* Emiliə, Emiliya
Emily [ˈemɪlɪ] *q* Eməli, Emili
Enrico [enˈri:kou] *k* Enrikou, Enriko
Ernest [ˈə:nɪst] *k* Ernest
Esther [ˈestə] *q* Ester
Ethel [ˈeθl] *q* Etel
Eustace [ˈju:stəs] *k* Yustas
Evelina, Eveline, Evelyn [ˈi:vlɪnə, ˈi:vlɪn] *q* Evelin, Evelina

F f

Felix [ˈfi:lɪks] *k* Filiks, Feliks
Ferdinand [ˈfə:dɪnænd] *k* Fədinənd, Ferdinand
Flora [ˈflɔ:rə] *q* Flora
Florence [ˈflɔrəns] *q* Florəns, Florens
Frances [ˈfra:nsɪs] *q* Fransis
Francis [ˈfra:nsɪs] *k* Fransis
Frank [fræŋk] *k* Frənk (**Francis** *adının qısa forması*)
Frederic(k) [ˈfredrɪk] *k* Fredrik

G g

Gabriel [ˈɡeɪbrɪəl] *k* Qeybriəl, Qabriel
Geffrey, Geoffrey [ˈdʒefrɪ] *k* Cefri
Gemma [ˈdʒemə] *q* Cemə, Cemma
George [dʒɔ:dʒ] *k* Coc, Corc
Gerald [ˈdʒerəld] *k* Cerəld, Cerald
Gertrude [ˈɡə:tru:d] *q* Qötrud, Qertruda
Gideon [ˈɡɪdɪən] *k* Qidiən, Gideon
Gilbert [ˈɡɪlbət] *k* Qilbət, Qilbert
Gladys [ˈɡlædɪs] *q* Qlədis
Gloria [ˈɡlɔ:rɪə] *q* Qloriya
Godfrey [ˈɡɔdfrɪ] *k* Qodfri
Godwin [ˈɡɔdwɪn] *k* Qodvin
Gordon [ˈɡɔ:dn] *k* Qodn, Qordon
Graham [ˈɡreɪəm] *k* Qreyəm
Grant [ɡra:nt] *k* Qrant
Griffith [ˈɡrɪfɪθ] *k* Qrifit
Guy [ɡaɪ] *k* Qay

H h

Hadley [ˈhædlɪ] *k* Hədli
Hamlet [ˈhæmlɪt] *k* Həmlit, Hamlet
Harold [ˈhærəld] *k* Horəld, Harold
Harry [ˈhærɪ] *k* Həri, Harri (**Henry** *adının qısa forması*)
Hazel [ˈheɪzl] *q* Heyzl, Heyzel
Helen, Helena [ˈhelən, ˈhelənə] *q* Helən, Helena
Henrietta [ˌhenrɪˈetə] *q* Henrieta
Henry [ˈhenrɪ] *k* Henri
Hester [ˈhestə] *q* Hestə, Hester
Hilda [ˈhɪldə] *q* Hildə, Hilda
Hortense [hɔ:ˈtens] *q* Hotens
Hugo [ˈhju:ɡou] *k* Hyuqou, Hüqo

I i

Iago [ɪˈa:ɡou] *k* Yaqo
Ida [ˈaɪdə] *q* Aydə, İda
Irene [aɪˈri:nɪ] *q* Ayrin, İren
Isaac [ˈaɪzək] *k* Ayzək, İsak
Isabel, Isabella [ˈɪzəbel, ˌɪzəˈbelə] *q* İzəbel, İzabella
Isold(e) [ɪˈzɔldə] *q* İzolda
Israel [ˈɪzreɪl] *k* İzreyl
Ivy [ˈaɪvɪ] *q* Ayvi

J j

Jack [dʒæk] *k* Cek (John *adının qısa forması*)
Jacob [ˈdʒeɪkəb] *k* Ceykəb, Yakob
Jake [dʒeɪk] *k* Ceyk
James [ˈdʒeɪmz] *k* Ceymz
Jane [dʒeɪn] *q* Ceyn
Janet [ˈdʒænɪt] *q* Cenit, Canet
Jeffrey [ˈdʒefrɪ] *k* Cefri
Jemima [dʒɪˈmaɪmə] *q* Cimaymə
Jenny [ˈdʒenɪ] *q* Ceni (**Jane** *adının qısa forması*)
Jennifer, Jenifer [ˈdʒenɪfə] *q* Cenifə, Cenifer
Jerome [dʒəˈroum] *k* Cəroum, Cerom
Jerry [ˈdʒerɪ] *k, q* Ceri
Jill [dʒɪl] *k, q* Cil
Jim, Jimmy [dʒɪm, ˈdʒɪmɪ] *k* Cim, Cimi (**James** *adının qısa forması*)
Joan, Joanna [dʒoun, dʒouˈænə] *q* Coan, Coanna
Job [dʒoub] *k* Coub
Joe [dʒou] *k, q* Cou (**Joseph** *və* **Josephine** *adlarının qısa forması*)
John [dʒɔn] *k* Con
Johnny [ˈdʒɔnɪ] *k* Coni
Jolyon [ˈdʒɔljən] *k* Colyən
Jonathan [ˈdʒɔnəθən] *k* Conatən, Conatan
Joseph [ˈdʒouzɪf] *k* Couzif, Cozef
Josephine [ˈdʒouzɪfi:n] *q* Couzifin, Jozefina
Julia [ˈdʒu:ljə] *q* Culiə, Culiya
Julian [ˈdʒu:ljən] *k* Culiən
Juliana [ˌdʒu:lɪˈa:nə] *q* Culianə, Culiana
Juliet [ˈdʒu:ljət] *q* Culiət
June [dʒu:n] *q* Cun

K k

Kane [keɪn] *k* Keyn
Kate [keɪt] *q* Keyt (**Catherine** *adının qısa forması*)
Katharine [ˈkæθrɪn] *k* Kətrin, Katerina
Kathleen [ˈkæθli:n] *q* Kətlin
Katie [ˈkeɪtɪ] *q* Keyti
Katrine [ˈkætrɪn] *q* Kətrin, Katrina
Keith [ki:θ] *k* Kit
Kelvin [ˈkelvɪn] *k* Kelvin
Kenneth [ˈkenɪθ] *k* Kenit, Kennet
Kitty [ˈkɪtɪ] *q* Kiti (**Catherine** *adının qısa forması*)

L l

Lambert [ˈlæmbət] *k* Ləmbət, Lambert
Lancelot [ˈla:nslət] *k* Lanslət, Lanselot

Larry [ˈlærı] *k* Lari

Laura [ˈlɔ:rə] *q* Lorə, Laura

Laurence [ˈlɔrəns] *k* Lorəns

Lawrence [ˈlɔrəns] *k* Lorəns

Leon [ˈleɪɔn] *k* Leon

Leonard [ˈlenəd] *k* Lenəd, Leonard

Leonora [ˌli:əˈnɔ:rə] *q* Liənora

Leopold [ˈli:əpould] *k* Leopold

Lewis [ˈlu:ıs] *k* Luis

Lila [ˈli:lə] *q* Lilə, Layla

Lillian [ˈlılıən] *q* Liliən

Lily [ˈlılı] *q* Lili

Linda [ˈlındə] *q* Lində, Linda

Lionel [ˈlaıənl] *k* Layonel, Lionel

Liz, Liza, Lizzie [lız, ˈlaızə, ˈlızı] *q* Liz, Layzə, Lizi, Liza

Lloyd [lɔıd] *k* Loyd

Lola [ˈloulə] *q* Loulə, Lola

Lolly [ˈlɔlı] *q* Loli (**Laura** *adının qısa forması*)

Lottie [ˈlɔtı] *q* Loti (**Charlotte** *adının qısa forması*)

Louis [ˈlu:ıs] *k* Luis

Louisa [luˈi:zə] *q* Luiza

Lucy [ˈlu:sı] *q* Lusi

M m

Mabel [ˈmeıbl] *q* Meybl

Madeleine [ˈmædlın] *q* Mədlin

Marcus [ˈma:kəs] *k* Markəs, Markus

Margaret [ˈma:grət] *q* Marqaret

Maria [məˈri:ə] *q* Mariə, Mariya

Marian [ˈmærıən] *q* Məriən, Marian

Marianne [ˌmærıˈæn] *q* Məriən, Marianna

Marina [məˈri:nə] *q* Mərinə, Marina

Marion [ˈmærıən] *k* Məriən

Mark [ma:k] *k* Mark

Martha [ˈma:θə] *q* Marta

Martin [ˈma:tın] *k* Martin

Mary [ˈmeərı] *q* Meəri, Meri

Mathilda [məˈtıldə] *q* Matilda

Matthew, Matthias [ˈmæθju:, məˈθaıəs] *k* Mətyu, Mətayəs, Matias

Maurice [ˈmɔrıs] *k* Moris

Max [mæks] *k* Məks (**Maximilian** *adının qısa forması*)

May [meı] *q* Mey (**Mary** *və* **Margaret** *adlarının qısa forması*)

Melissa [mıˈlısə] *q* Milisə, Melissa

Mercy [ˈmə:sı] *q* Məsi, Mersi

Michael [ˈmaıkl] *k* Maykl

Mike [maık] *k* Mayk (**Michael** *adının qısa forması*)

Miles, Myles [ˈmaılz] *k* Maylz

Minna [ˈmınə] *q* Minə, Mina

Mirabel [ˈmırəbel] *q* Mirəbel, Mirabel

Miranda [məˈrændə] *q* Miranda

Miriam [ˈmırıəm] *q* Miriəm, Məryəm

Monica [ˈmɔnıkə] *q* Monika

Morgan [ˈmɔ:gən] *k, q* Morqan

Morris [ˈmɔrıs] *k* Moris

Moses [ˈmouzız] *k* Mozes, Musa

N n

Nancy [ˈnænsı] *q* Nənsi

Nannie, Nanny [ˈnænı] *q* Nəni (**Ann, Anna** *adlarının forması*)

Natalia, Natalie [nəˈtælıə, ˈnætəlı] *q* Nətəli, Nataliya

Napoleon [nəˈpouljən] *k* Napoleon

Neal [ni:l] *k, q* Nil

Nell, Nellie, Nelly [nel, ˈnelı] *q* Nel, Neli (**Eleanor** *və* **Helen** *adlarının qısa formaları*)

Nelson [ˈnelsn] *k* Nelsn, Nelson

Neville [ˈnevıl] *k* Nevil

Nicholas [ˈnıkələs] *k* Nikələs, Nikolas

Nik (Nick) [nık] *k* Nik (**Nicholas** *adının qısa forması*)

Noel [ˈnouəl] *k* Noəl

Noll, Nolly [nɔl, ˈnɔlı] *k* Nol, Noli (**Oliver** *adının qısa formaları*)

Nora [ˈnɔ:rə] *q* Norə, Nora (**Eleanor** *və* **Leonara** *adlarının qısa forması*)

Noreen [nɔ:ˈri:n] *q* Norin

Norman [ˈnɔ:mən] *k* Nomən, Norman

Norris [ˈnɔrıs] *k* Noris

O o

Odette [ouˈdet] *q* Odet

Olive [ˈɔlıv] *q* Oliv

Oliver [ˈɔlıvə] *k* Olivə, Oliver

Olivia [ɔˈlıvıə] *q* Oliviya

Ophelia [ɔˈfi:lıə] *q* Ofeliya

Oscar [ˈɔskə] *k* Oskar

Oswald [ˈɔzwəld] *k* Ozvəld, Osvald

Othello [ouˈθelou] *k* Otello

Owen [ˈouın] *k* Ouen

P p

Palmer [ˈpa:mə] *k* Palmer

Pam [pæm] *q* Pəm (**Pamela** *adının qısa forması*)

Pamela [ˈpæmələ, pəˈmi:lə] *q* Pəmilə, Pamela

Parker [ˈpa:kə] *k* Pakə, Parker

Patricia [pəˈtrıʃə] *q* Pətrişə, Patrisia

Patrick [ˈpætrık] *k* Pətrik

Paul [pɔ:l] *k* Pol, Paul

Paula [ˈpɔ:lə] *q* Polə, Paula

Peggoty [ˈpegətı] *q* Peqəti, Peqoti

Percy [ˈpə:sı] *k* Pösi, Persi

Pete [pi:t] *k* Pit (**Peter** *adının qısa forması*)

Peter [ˈpi:tə] *k* Pitər

Philip [ˈfılıp] *k* Filip

Pol, Polly [pɔl, ˈpɔlı] *q* Pol, Poli (**Mary** *adının formaları*)

Q q

Quintella, Quintilla [kwınˈtelə, kwınˈtılə] *q* Kvintelə, Kvintilə

Quintina [ˈkwıntınə] *q* Kvintinə, Kventina

Quintus [ˈkwıntəs] *k* Kvintəs, Kvintus

R r

Rachel [ˈreıtʃəl] *q* Reyçəl

Ralph [rælf] *k* Rəlf

Randolph [ˈrændɔlf] *k* Rəndolf

Raymond [ˈreımənd] *k* Reymənd, Raymond

Rebecca [rıˈbekə] *q* Ribekə, Ribekka

Rex [reks] *k* Reks (**Reginald** *adının qısa forması*)

Richard [ˈrıtʃəd] *k* Riçəd, Riçard

Robert [ˈrɔbət] *k* Robət, Robert

Robin [ˈrɔbın] *k* Robin (**Robert** *adının qısa forması*)

Roderick [ˈrɔdərık] *k* Rodərik

Rodney [ˈrɔdnı] *k* Rodni

Roger [ˈrɔdʒə] *k* Rocə, Rocer

Roland [ˈroulənd] *k* Roulənd, Roland

Romeo [ˈroumıou] *k* Roumiou, Romeo

Ronald [ˈrɔnld] *k* Ronld, Ronald

Rosa [ˈrouzə] *q* Roza

Rosalia, Rosalie [rouˈzeılıə, ˈrɔzəlı] *q* Rozeliyə, Rozəli

Rosalind, Rosaline [ˈrɔzəlınd, ˈrɔzəlın] *q* Rozəlind, Rozəlin

Rose [rouz] *q* Rouz

Rosemary [ˈrouzmərı] *q* Rouzməri, Rozməri

Rowland [ˈroulənd] *k* Rolənd

Roy [rɔı] *k* Roy

Rudolf, Rudolph [ˈru:dɔlf] *k* Rudolf

Ruth [ru:θ] *q* Rut

S s

Sabina [səˈbaınə] *q* Səbaynə, Sabina

Sam, Sammy [sæm, ˈsæmı] *k* Səm, Səmi (**Samuel** *adının qısa formaları*)

Samuel [ˈsæmjuəl] *k* Səmyuəl

Sandra [ˈsa:ndrə] *q* Sandrə (**Alexandra** *adının qısa forması*)

Sara(h) [ˈseərə] *q* Seərə, Sara

Sebastian [səˈbæstıən] *k* Səbəstiən, Sebastian

Sheila [ˈʃi:lə] *q* Şilə, Şeyla

Sherlock [ˈʃə:lɔk] *k* Şölok, Şerlok

Sidney [ˈsıdnı] *k, q* Sidni, Sidney

Silvester [sılˈvestə] *k* Silvestə, Silvester

Silvia [ˈsılvıə] *q* Silviə, Silviya

Simeon [ˈsımıən] *k* Simiən, Simon

Simmy [ˈsımı] *k* Simi (**Simeon** *və* **Simon** *adlarının qısa forması*)

Simon [ˈsaımən] *k* Saymən, Saymon

Somerset [ˈsʌməsıt] *k* Saməsit, Somerset

Sophia [souˈfaıə] *q* Sofiya

Stanley [ˈstænlı] *k* Stənli, Stenli

Stella [ˈstelə] *q* Stelə, Stella

Stephen [ˈsti:vn] *k* Stivn, Stefan

Stewart, Stuart [ˈstjuət] *k* Styuət, Styuart

Sue [su:] *q* Su (**Susan** *və* **Susanna(h)** *adlarının qısa forması*)

Susan [ˈsu:zn] *q* Suzn, Syuzan

Sylvester [sılˈvestə] *k* Silvestə, Silvester

Sylvia [ˈsılvıə] *q* Silviə, Silviya

T t

Theodora [ˌθi:əˈdɔ:rə] *q* Tiədorə, Teodora

Theodore [ˈθi:ədɔ:] *k* Tiədo, Tiədor

T(h)eresa [təˈri:zə] *q* Tərizə, Tereza

Thomas [ˈtɔməs] *k* Toməs, Tomas

Tilda [ˈtıldə] *q* Tildə, Tilda

Timothy [ˈtıməθı] *k* Timəti, Timoti

Tom [tɔm] *k* Tom (**Thomas** *adının qısa forması*)

Tommy [ˈtɔmı] *k* Tomi (**Thomas** *adının qısa forması*)

Tony [ˈtouni] *k* Touni, Toni
Tristan [ˈtristən] *k* Triston

U u

Ulrica [ˈʌlrikə] *q* Alrikə, Ulrika
Una [ˈju:nə] *q* Yunə, Yuna, Una
Undina [unˈdi:nə] *q* Undinə, Undina
Undine [ˈʌndi:n] *q* Andin, Undina

V v

Valentine [ˈvæləntain] *k*, *q* Vələntayn, Vələntin, Valentina
Valeria [vəˈleəriə] *q* Vələriə, Valeriya
Vanessa [vəˈnesə] *q* Vənesə, Vanessa
Vergil [ˈvə:dʒil] *k* Vöcil, Vergil
Veronica [vəˈrɔnikə] *q* Veronika
Victor [ˈviktə] *k* Viktə, Viktor
Victoria [vikˈtɔ:riə] *q* Viktoriə, Viktoriya
Violet [ˈvaiələt] *q* Vayələt, Violet, Violetta
Virginia [vəˈdʒiniə] *q* Virciniya, Virginiya

W w

Walker [ˈwɔ:kə] *k* Uokə, Uolker
Walt [ˈwɔ:lt] *k* Volt (**Walter** *adının qısa forması*)
Walter [ˈwɔ:ltə] *k* Uolter, Valter
Wat, Watty [ˈwɔt, ˈwɔti] *k* Uot, Uoti
Webster [ˈwebstə] *k* Vebstə, Vebster
Wendell [ˈwendl] *k* Vendl
Whitney [ˈwitni] *k*, *q* Vitni, Uitni
Wilfred, Wilfrid [ˈwilfrid] *k* Vilfrid
Will [wil] *k* Vil (**William** *adının qısa forması*)
William [ˈwiljəm] *k* Vilyəm
Wilma [ˈwilmə] *q* Vilmə, Vilma
Winfred [ˈwinfred] *k* Vinfred
Winston [ˈwinstən] *k* Vinstən, Vinston

X x

Xanthe [ˈzænθə] *q* Zəntə
Xavier [ˈzæviə, ˈzeiviə] *k* Zəviə, Zeyvir
Xina [ˈzi:nə] *q* Zinə

Y y

Yardley [ˈja:dli] *k* Yadli, Yardli
Yetta [ˈjetə] *q* Yetə, Yetta
Yvette [i:ˈvet] *q* İvet
Yvonne [iˈvɔn] *q* İvon

II. Geographical Names – Coğrafi Adlar

İxtisarlar

ad	– ada	island
b	– boğaz	strait
ç	– çay	river
d	– dağ	mountain
g	– göl	lake
k	– körfəz	bay
r	– rayon	district
ş	– şəhər	town
y.ada	– yarımada	peninsula

A a

Abadan [ˌæbəˈdæn] *ş* Abadan
Abkhazia [ˌæbˈkeiziə] Abxaziya
Absheron peninsula, the [ˌʌbʃeronpəˈninsjələ] Abşeron yarımadası
Abu Dhabi [ˌæbuˈda:bi] *ş* Əbu Dabi
Accra [əˈkra:] *ş* Akkra
Adana [a:da:ˈna:] *ş* Adana
Addis Ababa [ˌædisˈæbəbə] *ş* Əddis-Əbəbə
Adriatic Sea [eidri,ætikˈsi:] Adriatik dənizi
Aegean Sea [i:ˌdʒi:ənˈsi:] Egey dənizi
Afghanistan [æfˈgænistæn] Əfqanıstan
Africa [ˈæfrikə] Afrika
Aghdam [ˈʌgdæm] *ş*, *r* Ağdam
Aghdash [ˈʌgdʌʃ] *ş*, *r* Ağdaş
Aghjabadi [ˌʌgdʒabæˈdi] *ş*, *r* Ağcabədi
Aghstafa [ˈʌgstafə] *ş*, *r* Ağstafa
Aghsu [ˈʌgsu] *ş*, *r* Ağsu
Ahmadabad [ˈa:mədə:ˈba:d] *ş* Əhmədabad
Alabama [ˌæləˈbæmə] Alabama (*ABŞ-da ştat*)
Alaska [əˈlæskə] Alyaska (*ABŞ-da ştat*)
Albania [ælˈbeiniə] Albaniya
Albany [ˈɔ:lbəni] *ş* Olbani
Alexandria [ˌæligˈza:ndriə] *ş* İskəndəriyyə
Algeria [ælˈdʒiəriə] Əlcəzair
Al Kuwait [elkuˈweit] *ş* Əl-Küveyt
Alma-Ata [æl,ma:əˈta:] *ş* Almatı
Alps [ælps] *d* Alp
Altai [a:lˈtai] *d* Altay
Amazon [ˈæməzən] *ç* Amazon
America [əˈmerikə] Amerika
Amman [əˈma:n] *ş* Amman
Amsterdam [ˈæmstədæm] *ş* Amsterdam
Amu Darya [ˌa:mu:ˈda:riə] *ç* Amudərya
Amur [əˈmuə] *ç* Amur

Ankara [ˈæŋkərə] *ş* Ankara
Antarctic Continent [ænt,a:ktikˈkɔntinənt] Antarktida
Antarctic Region [ænt,a:ktikˈri:dʒən] Antarktika
Arabia [əˈreibiə] *y.ada* Ərəbistan
Arabian Sea [ə,reibiənˈsi:] Ərəbistan dənizi
Araz [aˈrʌz] *ç* Araz
Aral Sea [ˌærəlˈsi:] Aral dənizi
Ararat [ˈærəræt] *d* Ararat
Arctic Ocean [ˌa:ktikˈouʃn] Şimal Buzlu Okeanı
Arctic Region [ˌa:ktikˈri:dʒən] Arktika
Argentina [ˌa:dʒənˈti:nə] Argentina
Arizona [ˌæriˈzounə] Arizona (*ABŞ-da ştat*)
Arkansas [ˈa:kənsɔ:] Arkanzas (*ABŞ-da çay və ştat*)
Arkansas City [ˌa:kənsɔ:ˈsiti] *ş* Arkanzas-Siti
Arkhangelsk [ʌrˈkha:ngiljsk] *ş* Arxangelsk
Ashgabad [ˌæʃgəˈba:d] *ş* Aşqabad
Asia [ˈeiʃə] Asiya
Astara [ʌstʌˈra:] *ş* Astara
Astrakhan [ˌæstrəˈkæn] *ş* Həştərxan
Athens [ˈæθinz] *ş* Afina
Atlantic Ocean [ətˈlæntikˈouʃn] Atlantik okeanı
Australia [ɔ:ˈstreiliə] Avstraliya
Austria [ˈɔ:striə] Avstriya
Azerbaijan [ˌæzəbaiˈdʒa:n] Azərbaycan

B b

Baghdad [ˌbægˈdæd] *ş* Bağdad
Bahrain, Bahrein [bəˈrein] Bəhreyn
Baikal [baiˈkæl] *g* Baykal
Baki, Baku [bʌˈki, bʌˈku:] *ş* Bakı
Balakan [ˌbʌləˈkæn] *ş*, *r* Balakən
Baltic Sea [ˌbɔ:ltikˈsi:] Baltik dənizi
Baltimor [ˈbɔ:ltimɔ:] *ş* Baltimor
Bangkok [ˌbæŋˈkɔk] *ş* Banqkok
Bangladesh [ˌbæŋgləˈdeʃ] Banqladeş
Barbados [ba:ˈbeidɔs] Barbados
Barcelona [ˌba:siˈlounə] *ş* Barselona
Barda [ˌbærˈdæ] *ş*, *r* Bərdə
Barents Sea [ˌbærəntsˈsi:] Barens dənizi
Bashkortostan, Bashkirstan [bʌʃˈkortostʌn, bʌʃˈki:rstʌn] Başqırdıstan
Basra [ˈbæzrə] *ş* Bəsrə
Batumi [ba:ˈtu:mi] *ş* Batumi

Bavaria [bəˈveəriə] *ş*, *r* Bavariya
Beirut [ˌbeiˈru:t] *ş* Beyrut
Belarus [bi,eləˈrus] Belarus
Belfast [ˌbelˈfa:st] *ş* Belfast
Belgium [ˈbeldʒəm] Belçika
Belgrade [ˌbelˈgreid] *ş* Belqrad
Bering Sea [ˌbeəriŋˈsi:] Berinq dənizi
Berlin [bə:ˈlin] *ş* Berlin
Bermuda Islands, Bermudas [bə,mju:dəˈailəndz, bəˈmju:dəz] Bermud adaları
Bern(e) [bə:n] *ş* Bern
Birmingham [ˈbə:miŋəm] *ş* Birminhem
Bishkek [biʃˈkek] *ş* Bişkek
Blackpool [ˈblækpu:l] *ş* Blekpul
Black Sea [ˌblækˈsi:] Qara dəniz
Bolivia [bəˈliviə] Boliviya
Bombay [ˌbɔmˈbei] *ş* Bombey
Bonn [bɔn] *ş* Bonn
Bosnia and Herzegovina [ˈbɔzniəənd, heətsəˈgɔvinə] Bosniya və Herseqovina
Boston [ˈbɔstən] *ş* Boston
Botswana [bɔtˈswa:nə] Botsvana
Bradford [ˈbrædfəd] *ş* Bradford
Bratislava [ˌbrætiˈslavə] *ş* Bratislava
Brazil [brəˈzil] Braziliya
Brest [brest] *ş* Brest
Brighton [ˈbraitn] *ş* Brayton
Bristol [ˈbristl] *ş* Bristol
Britain [ˈbritn] Britaniya
British Islands [ˈbritiʃˈailəndz] Britaniya adaları
Brunei [ˈbru:nai] Bruney
Brussels [ˈbrʌslz] *ş* Brüssel
Bucharest [ˌbu:kəˈrest] *ş* Buxarest
Budapest [ˌbju:dəˈpest] *ş* Budapeşt
Buenos Aires [ˌbweinɔsˈairiz] *ş* Buenos-Ayres
Bukhara [buˈka:rə] *ş* Buxara
Bulgaria [bulˈgeəriə] Bolqarıstan

C c

Cairo [ˈkairou] *ş* Qahirə
Calcutta [kælˈkʌtə] *ş* Kolkota
California [ˌkæliˈfɔ:niə] Kaliforniya (*ABŞ-da ştat*)
Cambridge [ˈkeimbridʒ] *ş* Kembric
Canada [ˈkænədə] Kanada
Canberra [ˈkænbərə] *ş* Kanberra
Canterbury [ˈkæntəbəri] *ş* Kenterberi

Cape of Good Hope [ˌkeɪpəvgudˈhoup] Ümid Burnu
Caracas [kəˈrækəs] *ş* Karakas
Cardiff [ˈkaːdɪf] *ş* Kardiff
Caribbean (Sea) [ˌkærəˈbiːən(ˈsiː)] Karib dənizi
Casablanca [ˌkæsəˈblæŋkə] *ş* Kasablanka
Caspian Sea [ˌkæspɪənˈsiː] Xəzər dənizi
Catskill Mountains [ˈkætskɪlˈmauntɪnz] Kətskil dağları
Caucasus, the [ˈkɔːkəsəs] *d* Qafqaz
Central African Republic [ˌsentrəlæfrɪkənrɪˈpʌblɪk] Mərkəzi Afrika Respublikası, MAR
Central America [ˌsentrələˈmerɪkə] Mərkəzi Amerika
Ceylon [sɪˈlɔn] *ad* Seylon
Charleston [ˈtʃaːlstən] *ş* Çarlston
Chechenistan [ˌtʃetʃənɪˈstaːn] Çeçenistan
Cheltenham [ˈtʃeltnəm] *ş* Çeltnəm
Chelyabinsk [tʃɪˈljaːbɪnsk] *ş* Çelyabinsk
Chesterfield [ˈtʃestəfiːld] *ş* Çesterfild
Chicago [ʃɪˈkaːgou] *ş* Çikaqo
Chile [ˈtʃɪlɪ] Çili
China [ˈtʃaɪnə] Çin
Chita [tʃɪˈtaː] *ş* Çita
Chukchee Sea [ˌtʃuktʃiːˈsiː] Çukot dənizi
Colombia [kəˈlɔmbɪə] Kolumbiya
Colorado [ˌkɔləˈraːdou] Kolorado (*ABŞ-da çay və ştat*)
Columbia [kəˈlʌmbɪə] *ş, ç* Kolumbiya
Congo [ˈkɔŋgou] Konqo
Connecticut [kəˈnetɪkət] Konnektikut (*ABŞ-da çay və ştat*)
Copenhagen [ˌkoupənˈheɪgən] *ş* Kopenhagen
Coral Sea [ˈkɔrəlˈsiː] Mərcan dənizi
Costa Rica [ˌkɔstəˈriːkə] Kosta-Rika
Crimea, the [kraɪˈmɪə] Krım
Croatia (*local name:* **Hrvatska**) [krouˈeɪʃə] Xorvatiya
Cuba [ˈkjuːbə] *ad* Kuba
Cyprus [ˈsaɪprəs] *ad* Kipr, Kıbrıs
Czechia [ˈtʃekɪə] Çexiya

D d

Dacca [ˈdækə] *ş* Dəkkə
Daghestan [dəgeˈstaːn] Dağıstan
Daghlig Garabagh [dʌgˈlɪggʌˈrʌbʌg] Dağlıq Qarabağ
Dakar [ˈdækaː] *ş* Dakar
Dallas [ˈdæləs] *ş* Dallas
Damascus [dəˈmæskəs] *ş* Dəməşq
Danube [ˈdænjuːb] *ç* Dunay
Dardanelles [ˌdaːdəˈnelz] *b* Dardanel
Dartmouth [ˈdaːtməθ] *ş* Dartmut
Dashkasan [ˌdʌʃkəˈsæn] *ş, r* Daşkəsən
Davachi [ˌdævəˈtʃɪ] *ş, r* Dəvəçi
Dead Sea [ˌdedˈsiː] Ölü dəniz
Delaware [ˈdeləweə] Delaver (*ABŞ-da ştat*)
Delhi [ˈdelɪ] *ş* Dehli
Denmark [ˈdenmaːk] Danimarka
Detroit [dɪˈtrɔɪt] *ş* Detroyt
Dnieper [ˈniːpə] *ç* Dnepr
Dniester [ˈniːstə] *ç* Dnestr
Doncaster [ˈdɔŋkəstə] *ş* Donkaster
Dortmund [ˈdɔːtmunt] *ş* Dortmund
Dover [ˈdouvə] *ş* Dover
Dover, Strait of [ˌstreɪtəvˈdouvə] *b* Pa-de-Kale
Dresden [ˈdrezdən] *ş* Drezden
Dublin [ˈdʌblɪn] *ş* Dublin
Dushanbe [djuːˈʃaːnbə] *ş* Düşənbə

E e

East China Sea [ˌiːsttʃaɪnəˈsiː] Şərqi Çin dənizi
Eastern States [ˈiːstənˈsteɪts] **1.** ABŞ-ın şərqi ştatları (Yeni İngiltərə, Nyu-York və Nyu-Cersi); **2.** ABŞ-ın Atlantik okeanı sahilində yerləşən bütün ştatları
Edinburgh [ˈedɪnbərə] *ş* Edinburq
Egypt [ˈiːdʒɪpt] Misir
Elba [ˈelbə] *ad* Elba
Elbe [elb] *ç* Elba
Elbrus, Elbruz [elˈbruːz] *d* Elbrus
El Salvador [elˈsælvədɔː] Salvador
England [ˈɪŋglənd] İngiltərə
English Channel [ˌɪŋglɪʃˈtʃænl] La-Manş boğazı
Erzurum [ˌerzəˈruːm] *ş* Ərzurum
Estonia [eˈstounɪə] Estoniya
Ethiopia [ˌiːθɪˈoupɪə] Efiopiya
Europe [ˈjuərəp] Avropa
Everest [ˈevərɪst] *d* Everest

F f

Fiji [ˈfiːdʒiː] Fici
Finland [ˈfɪnlənd] Finlandiya
Florence [ˈflɔrəns] *ş* Florensiya
Florida [ˈflɔrɪdə] Florida (*ABŞ-da ştat*)
France [fraːns] Fransa
Frankfurt am Main [ˌfræŋkfətaːmˈmaɪn] *ş* Frankfurt-Mayn
Fuzuli [ˌfuzuˈlɪ] *ş, r* Füzuli

G g

Gabala [ˌgæbəˈlæ] *ş, r* Qəbələ
Gadabay [ˌgædəˈbæj] *ş, r* Gədəbəy
Gakh [gʌk] *ş, r* Qax
Ganges [ˈgændʒiːz] *ç* Qanq
Ganja [ˌgænˈdʒə] *ş* Gəncə
Garabagh [ˌgʌrʌˈbʌg] Qarabağ
Garadagh [ˌgʌrʌˈdʌg] Qaradağ
Gazakh [ˈgʌˈzʌk] *ş, r* Qazax
Gdansk [gəˈdænsk] *ş* Qdansk
Geneva [dʒəˈniːvə] *ş* Cenevrə
Georgia [ˈdʒɔːdʒə] I Corciya (*ABŞ-da ştat*)
Georgia [ˈdʒɔːdʒə] II Gürcüstan
Germany [ˈdʒəːmənɪ] Almaniya
Gibraltar [dʒɪˈbrɔːltə] *b* Cəbəllütariq
Glasgow [ˈglaːzgou] *ş* Qlazqo
Gobustan [ˌgoubuˈstaːn] Qobustan
Goranboy [ˌgɔrʌnˈbɔɪ] *ş, r* Goranboy
Göychay [gœjˈtʃaɪ] *ş, r* Göyçay
Göygöl [ˌgœjˈgœl] Göygöl
Great Britain [ˌgreɪtˈbrɪtn] Böyük Britaniya
Greece [griːs] Yunanıstan
Greenland [ˈgriːnlənd] Qrenlandiya
Greenwich [ˈgrɪnɪdʒ] *ş* Qrinviç
Grenada [grɪˈneɪdə] Qrenada
Grozny [ˈgrɔːznɪ] *ş* Qroznı
Guba [ˌguˈbʌ] *ş, r* Quba
Gubadly [ˈgubʌdˈlɪ] *ş, r* Qubadlı
Gulf States [ˈgʌlfˈsteɪts] ABŞ-ın Meksika körfəzi sahilində yerləşən ştatları
Gusar [ˌguˈsʌr] *ş, r* Qusar

H h

Hague, the [heɪg] *ş* Haaqa
Haiti [ˈheɪtɪ] Haiti
Hajigabul [ˌhʌdʒɪgəˈbul] *ş, r* Hacıqabul
Hamburg [ˈhæmbəːg] *ş* Hamburq
Hamilton [ˈhæmɪltən] *ş* Hamilton
Havana [həˈvænə] *ş* Havana
Hawaii [həˈwaɪɪ] Havay (*ABŞ-da ada və ştat*)
Hawaiian Islands [həˌwaɪɪənˈaɪləndz] Havay adaları
Helsinki [helˈsɪŋkɪ] *ş* Helsinki
Himalaya(s), the [ˌhɪməˈleɪə(z)] *d* Himalay
Hindu Kush [ˌhɪnduːˈkuːʃ] *d* Hindiquş
Hindustan [ˌhɪnduˈstaːn] *y. ada* Hindistan
Hiroshima [hɪˈrɔʃɪmə] *ş* Xirosima
Holland [ˈhɔlənd] Hollandiya
Hollywood [ˈhɔlɪwud] *ş* Hollivud
Honduras [hɔnˈdjuərəs] Honduras
Hong Kong [ˌhɔŋˈkɔŋ] Honkonq
Houston [ˈhuːstən] *ş* Hyuston
Hudson [ˈhʌdsn] *ç* Hudzon
Hungary [ˈhʌŋgərɪ] Macarıstan
Hyderabad [ˈhaɪdərəbæd] *ş* Heydərabad

I i

Iceland [ˈaɪslənd] İslandiya(*ada və dövlət*)
Idaho [ˈaɪdəhou] Aydaho (*ABŞ-da ştat*)
Illinois [ˌɪləˈnɔɪ] İllinoys (*ABŞ-da çay və ştat*)
Imishli [ˌɪmɪˈʃlɪ] *ş, r* İmişli
India [ˈɪndɪə] Hindistan
Indiana [ˌɪndɪˈænə] İndiana (*ABŞ-da ştat*)
Indian Ocean [ˌɪndɪənˈouʃn] Hind okeanı
Indonesia [ˌɪndouˈniːzɪə] İndoneziya
Iowa [ˈaɪouə] Ayova (*ABŞ-da ştat*)
Irak [ɪˈraːk] = **Iraq**
Iran [ɪˈraːn] İran
Iraq [ɪˈraːk] İraq
Iravan [ˌɪrəˈvaːn] İrəvan
Ireland [ˈaɪələnd] İrlandiya (*ada və dövlət*)
Isfahan [ˈɪsfəhæn] *ş* İsfahan
Islamabad [ɪzˈlaːməbæd] *ş* İslamabad
Ismailly [ˌɪsmaɪˈlɪ] *ş, r* İsmayıllı
Israel [ˈɪzreɪl] İsrail
Istanbul [ˌɪstænˈbul] *ş* İstanbul
Italy [ˈɪtəlɪ] İtaliya
Izmir [ɪzˈmɪr] *ş* İzmir

J j

Jabrail [ˌdʒæbrəˈɪl] *ş, r* Cəbrayıl
Jakarta [dʒəˈkaːtə] *ş* Cakarta
Jalilabad [ˈdʒælɪlˈaːbaːd] *ş, r* Cəlilabad
Jamaica [dʒəˈmeɪkə] Yamayka
Japan [dʒəˈpæn] Yaponiya
Java [ˈdʒaːvə] *ad* Yava
Jerusalem [dʒəˈruːsələm] *ş* Yerusəlim
Jogjakarta [ˌdʒougjəˈkaːtə] *ş* Cokyakarta
Johannesburg [dʒouˈhænɪsbəːg] *ş* Yohannesburq

Jordan [ˈdʒɔːdn] I İordaniya
Jordan [ˈdʒɔːdn] II *ç* İordan
Julfa [ˌdʒulˈfʌ] *ş, r* Culfa

K k

Kabul [ˈkaːbul] *ş* Kabul
Kalbajar [ˈkælbəˈdʒær] *ş, r* Kəlbəcər
Kamchatka [kæmˈtʃætkə] *y. ada* Kamçatka
Kansas [ˈkænzəs] Kanzas (*ABŞ-da ştat*)
Kansas City [ˌkænzəsˈsɪtɪ] *ş* Kanzas-Siti
Kapaz Mountain [ˌkæpæzˈmauntɪn] Kəpəz dağı
Kara Bogaz Gol [kaːˌraːbouˈaːzˌgɑːl] *k* Qarabоğazgöl
Karachi [kəˈraːtʃɪ] *ş* Karaçi
Kashmir [ˌkæʃˈmɪə] Kəşmir
Kaunas [ˈkaunaːs] *ş* Kaunas
Kazakhstan [ˌkæzækˈstaːn] Qazaxıstan
Kentucky [kenˈtʌkɪ] Kentukki (*ABŞ-da ştat*)
Kenya [ˈkenjə] Keniya
Khachmaz [ˌkhatʃˈmʌz] *ş, r* Xaçmaz
Khankandi [ˈkhaːnkændɪ] *ş* Xankəndi
Khanlar [ˌkhʌnˈlaːr] *ş, r* Xanlar
Khojaly [ˌkhɔˈdʒʌlɪ] *ş, r* Xocalı
Khojavand [ˌkhɔdʒəˈvænd] *ş r* Xocavənd
Kiev [ˈkiːef] *ş* Kiyev
Kingston [ˈkɪŋstən] *ş* Kinqston
Kinshasa [kɪnˈʃaːsə] *ş* Kinşasa
Kirghysistan [ˌkɪrgɪzˈstaːn] Qırğızıstan
Kishinev [ˌkɪʃɪˈnjɔːf] *ş* Kişinyov
Klaipeda [ˈklaɪpɪdə] *ş* Klaypeda
Klondike [ˈklɔndaɪk] Klondayk
Kongo [ˈkɔŋgou] = **Congo**
Korea [kəˈrɪə] Koreya
Kur, the [kur] *ç* Kür
Kurdamir [ˌkurdəˈmɪr] *ş, r* Kürdəmir
Kuril(e) Islands [kuˌriːlˈaɪləndz] Kuril adaları
Kuwait [kuˈweɪt] Küveyt

L l

Lachin [ˌlʌˈtʃɪn] *ş, r* Laçın
Ladoga [ˈlædougə] *g* Ladoqa
Lancashire [ˈlæŋkəʃə] Lankaşir (*İngiltərədə qraflıq*)
Lankaran [ˈlænkəˈraːn] *ş, r* Lənkəran
Laos [ˈlauz] Laos
La Paz [laːˈpæz] *ş* La Pas
Las Vegas [laːsˈveɪgəs] *ş* Las-Veqas

Latin America [ˈlætɪnəˈmerɪkə] Latın Amerikası
Latvia [ˈlætvɪə] Latviya
Lebanon [ˈlebənən] Livan
Leghorn [ˈleghɔːn] *ş* Livorno
Leicester(shire) [ˈlestə(ʃə)] Lester(şir) (*İngiltərədə qraflıq*)
Leipzig [ˈlaɪpsɪg] *ş* Leypsiq
Lerik [leˈrɪk] *r* Lerik
Liberia [laɪˈbɪərɪə] Liberiya
Libya [ˈlɪbɪə] Liviya
Liechtenstein [ˈlɪktənstaɪn] Lixtenşteyn
Lisbon [ˈlɪzbən] *ş* Lissabon
Lithuania [ˌlɪθjuˈeɪnɪə] Litva
Liverpool [ˈlɪvəpuːl] *ş* Liverpul
London [ˈlʌndən] *ş* London
Londonderry [ˈlʌndənderɪ] Londonderri (*İngiltərədə şəhər və qraflıq*)
Los Angeles [lɔsˈændʒəliːz] *ş* Los-Anceles
Louisiana [luˌiːzɪˈænə] Luiziana (*ABŞ-da ştat*)
Luxemburg [ˈlʌksəmbəːg] Lüksemburq (*şəhər və dövlət*)
Lyons [ˈliːɔːn] *ş* Lion

M m

Macedonia [ˌmæsɪˈdounɪə] Makedoniya
Madras [məˈdraːs] *ş* Mədrəs
Madrid [məˈdrɪd] *ş* Madrid
Magellan, Strait of [ˌstreɪtəvməˈgelən] Magellan boğazı
Maiden Tower [ˈmeɪdnˈtauə] Qız qalası
Maine [meɪn] Men (*ABŞ-da ştat*)
Makkah [ˈmekə] *ş* Məkkə
Mahachkala [ˌmaːhaːtʃkaːˈlaː] *ş* Mahaç-Qala
Malaysia [məˈleɪzɪə] Malayziya
Malta [ˈmɔːltə] Malta (*şəhər və dövlət*)
Manchester [ˈmæntʃɪstə] *ş* Mançester
Manhattan [mænˈhætn] Manhattan
Manila [məˈnɪlə] *ş* Manila
Maralgöl [ˌmʌrʌlˈgəːl] Maralgöl
Marmara (Marmora), Sea of [ˌsiːəvˈmaːmərə] Mərmərə dənizi
Marseilles [maːˈseɪ] *ş* Marsel
Masally [ˌmʌsʌˈlɪ] *ş r* Masallı
Massachusetts [ˌmæsəˈtʃuːsɪts] Massaçusets (*ABŞ-da ştat*)
Mecca [ˈmekə] = **Makkah**
Medina [meˈdiːnə] *ş* Mədinə

Mediterranean Sea [ˌmedɪtəˌreɪnɪənˈsiː] Aralıq dənizi
Melbourn [ˈmelbəːn] *ş* Melburn
Mexico [ˈmeksɪkou] Meksika
Mexico, Gulf of [ˌgʌlfəvˈmeksɪkou] Meksika körfəzi
Miami [maɪˈæmɪ] *ş* Mayami
Michigan [ˈmɪʃɪgən] Miçiqan (*ABŞ-da şəhər və ştat*)
Milan [mɪˈlæn] *ş* Milan
Mingachevir [ˌmɪngətʃeˈvɪr] *ş* Mingəçevir
Minnesota [ˌmɪnɪˈsoutə] Minnesota (*ABŞ-da çay və ştat*)
Minsk [mɪnsk] *ş* Minsk
Mississippi [ˌmɪsɪˈsɪpɪ] Missisipi (*ABŞ-da çay və ştat*)
Missouri [mɪˈsuərɪ] Missuri (*ABŞ-da: çay və ştat*)
Moldova [mɔlˈdɔːvaː] Moldova
Mongolia [mɔŋˈgoulɪə] Monqolustan
Monte Carlo [ˌmɔntɪˈkaːlou] *ş* Monte-Karlo
Montevideo [ˌmɔntɪvɪˈdeɪou] *ş* Montevideo
Moscow [ˈmɔskou] *ş* Moskva
Mosul [mouˈsuːl] *ş* Mosul
Mozambique [ˌmouzəmˈbiːk] Mozambik
Munich [ˈmjuːnɪk] *ş* Münxen
Murovdagh [ˌmurɔvˈdʌg] *d.* Murovdağ

N n

Nabran [ˌnʌˈbrɑːn] Nabran
Nakhchivan Autonomous Republic [ˌnaːktʃɪˈvaːnɔːˈtɔnəməsrɪˈpʌblɪk] Naxçıvan Muxtar Respublikası, Naxçıvan MR
Naftalan [ˌnʌftʌˈlaːn] *ş* Naftalan
Naples [ˈneɪplz] *ş* Neapol
Nebraska [nəˈbræskə] Nebraska (*ABŞ-da ştat*)
Neftchala [ˌneftʃʌˈlaː] *ş r* Neftçala
Nepal [nɪˈpɔːl] Nepal
Netherlands [ˈneðələndz] Niderland
Nevada [nɪˈvaːdə] Nevada (*ABŞ-da ştat*)
Newcastle [ˈnjuːkaːsl] *ş* Nyukasl
New Jersey [ˌnjuːˈdʒəːzɪ] Nyu-Cersi (*ABŞ-da ştat*)
New Mexico [ˌnjuːˈmeksɪkou] Nyu-Meksiko (*ABŞ-da ştat*)
New Orleans [ˌnjuːˈɔːlɪənz] *ş* Yeni Orlean
New York [ˌnjuːˈjɔːk] Nyu-York (*ABŞ-da şəhər və ştat*)

New Zealand [njuˈziːlənd] Yeni Zelandiya
Niagara Falls [naɪˌægərəˈfɔːlz] Niagara şəlaləsi
Nicaragua [ˌnɪkəˈrægjuə] Nikaraqua
Nile [naɪl] *ç* Nil
Norfolk [ˈnɔːfək] *ş* Norfolk
North America [ˌnɔːθəˈmerɪkə] Şimali Amerika
North Carolina [ˌnɔːθkærəˈlaɪnə] Şimali Karolina (*ABŞ-da ştat*)
North Dakota [ˌnɔːθdəˈkoutə] Şimali Dakota (*ABŞ-da ştat*)
North Pole [ˌnɔːθˈpoul] Şimal Qütbü
North Sea [ˌnɔːθˈsiː] Şimal dənizi
Norway [ˈnɔːweɪ] Norveç
Nuremberg, Nurnberg [ˈnjuərəmbəːg, ˈnjuːrnbəːk] *ş* Nürnberq

O o

Oakland [ˈouklənd] *ş* Okland
Oder [ˈoudə] *ç* Oder
Odessa [ouˈdesə] *ş* Odessa
Oghuz [ˈɔguz] *ş r* Oğuz
Ohio [ouˈhaɪou] Ohayo (*ABŞ-da çay və ştat*)
Okhotsk, Sea of [ˌsiːəvouˈkɔtsk] Oxot dənizi
Oklahoma [ˌouklə ˈhoumə] Oklahoma (*ABŞ-da ştat*)
Olympus [əˈlɪmpəs] *d.* Olimp
Oman [ouˈmaːn] Oman
Oregon [ˈɔrɪgən] Oreqon (*ABŞ-da ştat*)
Oslo [ˈɔzlou] *ş* Oslo
Ossetia [ɔˈsiːʃɪə] Osetiya
Ottawa [ˈɔtəwə] *ş* Ottava
Oxford [ˈɔksfəd] *ş* Oksford
Oxfordshire [ˈɔksfədʃɪə] Oksfordşir (*İngiltərədə qraflıq*)

P p

Pacific Ocean [pəˌsɪfɪkˈouʃn] Sakit okean
Pakistan [ˌpaːkɪˈstaːn] Pakistan
Palestine [ˈpælɪstaɪn] Fələstin
Pamirs, the [pəˈmɪəz] Pamir (*dağ silsiləsi*)
Panama [ˈpænəmaː] Panama
Paraguay [ˈpærəgwaɪ] Paraqvay
Paris [ˈpærɪs] *ş* Paris
Peking [ˌpiːˈkɪŋ] *ş* Pekin
Pennsylvania [ˌpensɪlˈveɪnɪə] Pensilvaniya (*ABŞ-da ştat*)

Persia [ˈpə:ʃə] Persiya (*İran*)
Persian Gulf [ˌpə:ʃnˈgʌlf] İran körfəzi
Peru [pəˈru:] Peru
Philadelphia [ˌfiləˈdelfiə] ş Filadelfiya
Philippines [ˈfilɪpi:nz] Filippin
Pittsburgh [ˈpitsbə:g] ş Pitsburq
Poland [ˈpoulənd] Polşa
Portland [ˈpɔ:tlənd] ş Portlend
Port Said [ˌpɔ:tˈsaɪd] ş Port-Səid
Portsmouth [ˈpɔ:tsməθ] ş Portsmut
Portugal [ˈpɔ:tʃugl] Portuqaliya
Prague [prɑ:g] ş Praqa
Puerto Rico [ˌpwɔ:touˈri:kou] Puerto Riko
Punjab [pʌnˈdʒɑ:b] Pancab
Pyongyang [ˌpjɔŋˈjæŋ] ş Pxenyan
Pyreness [ˌpɪrəˈni:z] Pireney (*dağ silsiləsi*)

Q q

Qatar [ˈkʌtɑ:] Qatar
Quebec [kwɪˈbek] ş Kvebek

R r

Red Sea [ˌredˈsi:] Qırmızı dəniz
Rhine [raɪn] ç Reyn
Rhode Island [ˈroudˌaɪlənd] Rod-Aylənd (*ABŞ-da ştat*)
Riga [ˈri:gə] ş Riqa
Rio de Janeiro [ˈri:oudəʒəˈnɪərou] ş Rio-de-Janeyro
Rochester [ˈrɔtʃɪstə] ş Roçester
Romania [ruˈmeɪnɪə] Ruminiya
Rome [roum] ş Roma
Rotterdam [ˈrɔtədæm] ş Rotterdam
Ruhr [ruə] ç Rur
Russia [ˈrʌʃə] Rusiya
Russian Federation [ˈrʌʃənˌfedəˈreɪʃn] Rusiya Federasiyası

S s

Saatly [ˌsɑ:tˈlɪ] ş, r Saatlı
Sabirabad [ˌsʌbɪrəˈbɑ:d] ş, r Sabirabad
Sahara [səˈhɑ:rə] Böyük Səhra
Saint Helena [ˌseɪnthəˈli:nə] Müqəddəs Yelena adası
Saint Louis [seɪntˈluɪs] ş San-Luis
Saint Petersburg [seɪntˈpi:təzbə:g] ş Sankt-Peterburq
Sakhalin [ˈsækəli:n] ad. Saxalin
Salonika [səˈlɔnɪkə] ş Saloniki
Salvador [ˈsælvədɔ:] = **El Salvador**
Salyan [ˌsʌlˈjɑ:n] ş, r Salyan
San Francisco [ˌsænfrənˈsɪskou] ş San-Fransisko
San Jose [ˌsænhouˈzeɪ] ş San-Xose
San Marino [ˌsænməˈri:nou] ş San-Marino
San Salvador [sænˈsælvədɔ:] ş San-Salvador
Saudi Arabia [ˌsaudɪəˈreɪbɪə] Səudiyyə Ərəbistanı
Scotland [ˈskɔtlənd] Şotlandiya
Sedan [sɪˈdæn] ş Sedan
Seine [seɪn] ç Sena
Senegal [ˌsenɪˈgɔ:l] Seneqal
Seoul [soul] ş Seul
Seville [səˈvɪl] ş Sevilya
Shaki [ˌʃæˈkɪ] ş, r Şəki
Shamakhy [ˈʃʌmʌhɪ] ş, r Şamaxı
Shamkir [ˌʃəmˈkɪr] ş, r Şəmkir
Shanghai [ˌʃæŋˈhaɪ] ş Şanxay
Sheffield [ˈʃefi:ld] ş Şeffild
Shropshire [ˈʃrɔpʃə] Şropşir (*İngiltərədə qraflıq*)
Shusha [ˌʃuˈʃɑ:] ş r Şuşa
Siberia [saɪˈbɪərɪə] Sibir
Sicily [ˈsɪsɪlɪ] ad. Siciliya
Singapore [ˌsɪŋəˈpɔ:] Sinqapur
Siyazan [ˌsɪjæˈzæn] ş, r Siyəzən
Slovakia [slouˈvækɪə] Slovakiya
Slovenia [slouˈvi:nɪə] Sloveniya
Sofia [ˈsoufɪə] ş Sofiya
South America [ˌsauθəˈmerɪkə] Cənubi Amerika
South Azerbaijan [ˌsauθˌæzəbaɪˈdʒɑ:n] Cənubi Azərbaycan, Güney Azərbaycanı
South Carolina [ˌsauθkærəˈlaɪnə] Cənubi Karolina (*ABŞ-da ştat*)
South Dakota [ˌsauθdəˈkoutə] Cənubi Dakota (*ABŞ-da ştat*)
South Pole [ˌsauθˈpoul] Cənub qütbü
Spain [speɪn] İspaniya
Sri Lanka [srɪˈlæŋkə] Şri-Lanka
Stafford [ˈstæfəd] ş Stafford
Staffordshire [ˈstæfədʃə] Staffordşir (*İngiltərədə qraflıq*)
Stockholm [ˈstɔkhoum] ş Stokholm
Strasbourg [ˈstræzbə:g] ş Strasburq
Stratford-on-Avon [ˌstrætfədənˈeɪvn] ş Stratford-on-Eyvon
Sudan, the [suˈdɑ:n] Sudan
Suez [ˈsu:ɪz] ş Süveyş
Suez Canal [ˌsu:ɪzkəˈnæl] Süveyş kanalı
Sumgait [ˌsumˈgaɪt] ş Sumqayıt
Swaziland [ˈswɑ:zɪlænd] Svaziland
Sweden [ˈswi:dn] İsveç
Switzerland [ˈswɪtsələnd] İsveçrə
Sydney [ˈsɪdnɪ] ş Sidney
Syr Darya [ˌsɪrdɑ:rˈjɑ:] ç Sırdərya
Syria [ˈsɪrɪə] Suriya

T t

Tabriz [təˈbri:z] ş Təbriz
Taiwan [ˌtaɪˈwɑ:n] ad. Tayvan
Tajikistan [tɑ:ˌdʒi:kɪˈstɑ:n] Tacikistan
Tallinn [ˈtælɪn] ş Tallinn
Tanzania [ˌtænzəˈni:ə] Tanzaniya
Tartar [ˌtærˈtær] ş, r Tərtər
Tashkent [ˌtæʃˈkent] ş Daşkənd
Tbilisi [təbɪˈli:sɪ] ş Tiflis
Teh(e)ran [ˌteəˈrɑ:n] ş Tehran
Tel Aviv [ˌteləˈvi:v] ş Təl-Əviv
Texas [ˈteksəs] Texas (*ABŞ-da ştat*)
Thailand [ˈtaɪlænd] Tailand
Thames [temz] ç Temza
Tien Shan [tɪˌenˈʃɑ:n] Tyanşan (*dağ silsiləsi*)
Tokyo [ˈtoukɪou] ş Tokio
Toronto [təˈrɔntou] ş Toronto
Tovuz [təˈvuz] ş r Tovuz
Trafalgar, Cape [ˌkeɪptrəˈfælgə] Trafalqar burnu
Tunis [ˈtju:nɪs] ş Tunis
Tunisia [tjuˈnɪzɪə] Tunis
Turin [ˌtjuəˈrɪn] ş Turin
Turkey [ˈtə:kɪ] Türkiyə
Turkmenistan [ˌtə:kmenɪˈstɑ:n] Türkmənistan

U u

Ujar [uˈdʒɑ:r] ş, r Ucar
Ukraine [juˈkreɪn] Ukrayna
Ulan Bator [ˌu:lɑ:nˈbɑ:tə] ş Ulan-Bator
United Arab Emirates [ju,naɪtɪdærəbˈemɪrəts] Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, BƏƏ
United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland [ju,naɪtɪd,kɪŋdəməv,greɪt,brɪtnən,nɔ:ðnˈaɪələnd] Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığı
United States of America, USA [ju,naɪtɪd,steɪtsəvəˈmerɪkə] Amerika Birləşmiş Ştatları, ABŞ
Ural, the [ˈjuərəl] ç Ural
Ural Mountains, the [ˈjuərəlˈmauntɪnz] Ural dağları
Utah [ˈju:tɑ:] Yuta (*ABŞ-da ştat*)
Uzbekistan [ˌuzbekɪˈstɑ:n] Özbəkistan

V v

Valencia [vəˈlenʃɪə] ş Valensiya
Vancouver [vænˈku:və] ş Vankuver
Vatican [ˈvætɪkən] Vatikan
Venice [ˈvenɪs] ş Venesiya
Vermont [və:ˈmɔnt] Vermont (*ABŞ-da ştat*)
Versailles [veəˈsaɪ] ş Versal
Victoria [vɪkˈtɔ:rɪə] ş Viktoriya
Vienna [vɪˈenə] ş Vyana
Vietnam [ˌvi:etˈnæm] Vyetnam
Vilnius [ˈvɪlnɪəs] ş Vilnüs
Virginia [vəˈdʒɪnɪə] Virciniya (*ABŞ-da ştat*)
Vistula [ˈvɪstjulə] ç Visla
Volga [ˈvɔlgə] ç Volqa

W w

Wales [weɪlz] Uels
Warsaw [ˈwɔ:sɔ:] ş Varşava
Washington [ˈwɔʃɪŋtən] Vaşinqton (*ABŞ-da şəhər və ştat*)
Waterloo [ˌwɔ:təˈlu:] ş Vaterloo (*ABŞ-da*)
Western Australia [ˌwestənɔˈstreɪlɪə] Qərbi Avstraliya
Westminster [ˈwestˌmɪnstə] Vestminster
Westmorland [ˈwestməlænd] Uestmorlend (*İngiltərədə qraflıq*)
West Virginia [ˌwestvəˈdʒɪnɪə] Qərbi Virciniya (*ABŞ-da ştat*)
White Sea [ˌwaɪtˈsi:] Ağ dəniz
Wiltshire [ˈwɪltʃə] Uiltşir (*İngiltərədə qraflıq*)
Windsor [ˈwɪnzə] ş Vindzor
Wisconsin [wɪˈskɔnsɪn] Viskonsin (*ABŞ-da ştat*)
Worcestershire [ˈwustəʃə] Vusterşir (*İngiltərədə qraflıq*)
Wroclaw [ˈvrɔtslɑ:v] ş Vrotslav
Wyoming [waɪˈoumɪŋ] Vayominq (*ABŞ-da ştat*)

Y y

Yalta [ˈjæltə] *ş* Yalta
Yardimly [ˌjɑːdɪmˈlɪ] *ş, r* Yardımlı
Yellow Sea [ˌjelouˈsiː] Sarı Dəniz
Yemen [ˈjemən] Yəmən
Yenisei [ˌjenɪˈseɪ] *ç* Yenisey
Yevlakh [ˌjevˈlɑk] *ş, r* Yevlax
York(shire) [ˈjɔːk(ʃə)] York(şir) (*İngiltərədə qraflıq*)
Yugoslavia [ˌjuːgouˈslɑːvɪə] Yuqoslaviya

Z z

Zagatala [ˌzɑːgəˈtɑːlə] *ş, r* Zaqatala
Zangilan [ˌzængɪˈlɑːn] *ş, r* Zəngilan
Zardab [ˌzɑːrˈdʌb] *ş, r* Zərdab
Zurich [ˈzuərɪk] *ş* Sürix

III. The most used English abbreviations – İngilis dilində çox işlənən ixtisarlar

A a

AA antiaircraft zenit; hava hücumuna qarşı
AAA Amateur Athletic Association Həvəskar İdmançılar İttifaqı
AAAL American Academy of Arts and Letters Amerika İncəsənət və Ədəbiyyat Akademiyası
AAAS American Association for the Advancement of Science Amerika Elmin İnkişafına Yardım Cəmiyyəti
AAS associate in applied science tətbiqi elmlər sahəsində elmi işçi
AB Bachelor of Arts Humanitar elmlər bakalavrı (ABŞ)
ABC American Broadcasting Company Amerika Radioverilişləri Şirkəti, Ey-Bi-Si
ABM antiballistic missile ballistik raketə-qarşı
abn airborne hava desantı
AC aircraft carrier təyyarə gəmisi (*təyyarələrin qalxması və enməsi üçün geniş meydançası olan hərbi gəmi*)
AC, ac alternating current *el.* dəyişən cərəyan
AC ante Christum *lat.* bizim eradan əvvəl
ACE American Council on Education Amerika Təhsil Şurası
A.C.L.S. American Council of Learned Societies Amerika Elmi Cəmiyyətlər Şurası
AD Anno Domini *lat.* bizim era
ADB Asian Development Bank Asiya İnkişaf Bankı, AİB
Adm administration müdiriyyət; hökumət
Adm Admiral admiral
AEC Atomic Energy Commission Atom enerjisi üzrə komissiya
AF Air Force hərbi-hava qüvvələri
AFFA Azerbaijan Football Federation Association Azərbaycan Futbol Federasiyaları Assosiasiyası
AGM annual general meeting ümumi illik iclas
Ah, ah ampere-hour amper-saat
AIDS Acquired Immune Deficiency Syndrome Qazanılmış İmmunitet Çatışmamazlığı Sindromu, QİÇS
AIOC Azerbaijan International Operating Company Azərbaycan Beynəlxalq Əməliyyat Şirkəti, ABƏŞ
a.m. ante meridiem *lat.* günortaya qədər, səhər saatları
A.M. Associate Member müxbir üzv
AMA American Medical Association Amerika Tibb Assosiasiyası
a.n.wt. actual net weight xalis (qabsız) çəki
AP airplane təyyarə
AP airport aeroport, hava limanı
AP Associated Press "Assoşieytid Pres" informasiya agentliyi
Apr April aprel
AR annual return illik hesabat
AR army regulation hərbi xidmət nizamnaməsi
AR Azerbaijan Republic Azərbaycan Respublikası
ARC, ARX American Red Cross Amerika Qırmızı Xaç Cəmiyyəti
ARE Arab Republic of Egypt Misir Ərəb Respublikası, MƏR
ASA American Standards Association Amerika Standartlar Assosiasiyası
ASME American Society of Mechanical Engineers Amerika Mühəndis-Mexaniklər Cəmiyyəti
assoc associate köməkçi; müavin; association cəmiyyət; ittifaq

asstd assorted 1) çeşidləşdirilmiş; 2) təsnif edilmiş
Aug. August avqust
A.U. astronomical unit astronomik vahid
AUS Army of the United States ABŞ qoşunları
AV audiovisual audiovizual
Ave. avenue prospekt, küçə, xiyaban
AW actual weight xalis çəki

B b

BA Bachelor of Arts humanitar elmlər bakalavrı
B.A. British Academy Britaniya Akademiyası
BAEC British Atomic Energy Corporation Britaniya atom enerjisi korporasiyası
B.B. Blue Book Göy kitab (*rəsmi sənədlər, parlament stenoqramları və s. məcmuəsi*)
BBC British Broadcasting Corporation Britaniya Radioverilişləri Korporasiyası, Bi-Bi-Si
BC before Christ bizim eradan əvvəl
BC birth certificate doğum haqqında şəhadətnamə
B.E. Bank of England İngiltərə bankı
BE bill of exchange barat vekseli
B. Ed. Bachelor of Education pedaqoji elmlər bakalavrı
BG British Government İngiltərə hökuməti
BID bis in die *lat.* gündə iki dəfə (*dərman qəbulu haq.*)
Bkg banking **1**. bank əməliyyatının icra edilməsi; **2**. bank işi
B.L. Bachelor of Law hüquq bakalavrı
B. Litt. Bachelor of Letters ədəbiyyat bakalavrı
BLS Bureau of Labor Statistics əmək məşğulluğu bürosu (*ABŞ*)
BM Bachelor of Medicine tibb bakalavrı (*soyaddan sonra yazılır*)
BM bowel movement *tib.* qarnın işləməsi, mədənin pozulması
BM British Museum Britaniya muzeyi
BMD Ballistic missile defence ballistik raket əleyhinə müdafiə
B Mus Bachelor of Music musiqi bakalavrı (*soyaddan sonra yazılır*)
BO Branch Office yerli şöbə, filial
BP barometric pressure barometr təzyiqi
B.P. blood pressure arterial təzyiq, qan təzyiqi
b.p. boiling point qaynama nöqtəsi
bpl birth place doğum / anadan olma yeri
B.R. book of reference sorağ / arayış kitabçası
Brig brigade briqada
Bros brothers qardaşlar (*firma adlarında*)
BS Bachelor of Science təbiiyyat elmləri bakalavrı (*ABŞ*)
BS balance sheet *mül.* balans (*sənəd*)
B.S. bill of sale girov kağızı
BTC Baki-Tbilisi-Ceyhan Bakı-Tiflis-Ceyhan
BTUC British Trade Union Congress Britaniya Tred-Yunyonlar Konqresi
BX Base Exchange əsas mübadilə

C c

C calorie böyük kalori, kiloqram-kalori
c calorie kiçik kalori, qram-kalori
c. carat karat (*200 milliqram*)
C. Celsius, centigrade Selsi, yüzdərəcəli hərarət şkalası üzrə
c centimetre santimetr
C.A. Court of Appeal apellyasiya məhkəməsi
CA current account cari hesab
CAB Citizens Advice Bureau Əhaliyə Konsultasiya Bürosu
CAF cost and freight dəyər və fraxt (*su yolları ilə daşınılan yükün yol xərci*)
CAI cost and insurance dəyər və sığorta
Can. Canada Kanada
CAP Common Agricultural Policy ümumi kənd təsərrüfatı siyasəti
Capt. Captain kapitan
CBC Canadian Broadcasting Corporation Kanada radioverilişləri və televiziya korporasiyası, Si-Bi-Si
cbm cubic metre kub metr, m^3
CBW chemical and biological warfare kimyəvi və bioloji müharibə
CD Civil Defence mülki müdafiə
CD Corps Diplomatique *fr.* diplomatik korpus
CE Civil Engineer mühəndis-inşaatçı
CEC Central Executive Committee Mərkəzi İcraiyyə Komitəsi
CET Central European Time Mərkəzi Avropa vaxtı

CG Consul General Baş Konsul
CH Custom-House gömrükxana
CIA Central Intelligence Agency Mərkəzi Kəşfiyyat İdarəsi, MKİ (*ABŞ-da*)
CID Criminal Investigation Department Cinayət Axtarışı Şöbəsi / Departamenti
C-in-C Commander-in-Chief baş komandan
CIS Commonwealth of Independent States Müstəqil Dövlətlər Birliyi, MDB
CM court martial hərbi məhkəmə
CM Common Market Ümumi Bazar
CMEA, Comecon Council for Mutual Economic Assistance Qarşılıqlı İqtisadi Yardım Şurası, QİYŞ
C.O. Conscientious Objector dini və ya digər səbəblərdən hərbi xidməti yerinə yetirməkdən imtina edən / boyun qaçıran şəxs
C of C Chamber of Commerce Ticarət Palatası
COI Central Office of Information Mərkəzi Məlumat İdarəsi
CP Calorific power istiliktörətmə qabiliyyəti
Cr. creditor kreditor, borc verən
CS Chief of Staff qərargah / ştab rəisi
CSCE Conference on Security and Cooperation in Europe Avropada Təhlükəsizlik və Əməkdaşlıq Müşavirəsi
CSE Certificate of Secondary Education kamal attestatı
CW chemical warfare kimyəvi müharibə
CWO cash with order sifariş verərkən / verilərkən nağd haqq-hesab

D d

d. date tarix
D., Dept Department departament, idarə, nazirlik
d., dol. dollar dollar
d. dose *tib.* doza
DA District Attorney zona prokuroru (*ABŞ-da*)
DB., d.b. daybook gündəlik; jurnal
DC direct current *el.* sabit cərəyan
dct document sənəd
D.D. Doctor of Divinity ilahiyyat doktoru
Dec. December dekabr
def. defendant cavabdeh
def. deffered təxirə salınmış; vaxtı uzadılmış
deg. degree dərəcə
demo demonstration nümayiş
dep. deposit əmanət; qiymətli hədiyyə; xəzinə
DF direction finder radiopelenqator
dft defendant müttəhim, müqəssir; cavabdeh
dft draft **1**. layihə, plan; **2**. çek, barat vekseli; **3**. *hərb*. çağırış; **4**. *dən*. suya oturum dərəcəsi
DG Director General baş direktor
DIA Defense Intelligence Agency ABŞ Müdafiə Nazirliyinin Kəşfiyyat İdarəsi
DM Deutschmark alman markası
D.M. Doctor of Medicine tibb doktoru
DOB date of birth doğum günü
DPh., DPhil Doctor of Philosophy fəlsəfə doktoru
DPP Director of Public Prosecutions Baş Prokuror
Dr debtor borclu, debitor
Dr Doctor doktor (*elmi dərəcə*)
D.S. document signed imzalanmış sənəd
DSc Doctor of Science təbiiyyat elmləri doktoru
DSS Department of Social Security Sosial Təminat Nazirliyi
DTI Department of Trade and Industry Ticarət və Sənaye Nazirliyi
dupl duplicate dublikat; surət (*sənədin ikinci nüsxəsi*)
dz. dozen düjün (*on iki ədəd*)

E e

E. English ingilis
E.B. Encyclopaedia Britannica *lat.* Britaniya ensiklopediyası
EBRD European Bank for Reconstruction and Development Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı, AYİB
E.C. Executive Committee İcraiyyə komitəsi
ECE Economic Commission for Europe BMT-nin Avropa üzrə İqtisadi Komissiyası, AİK
ECG electrocardiogram elektrokardioqram
ECME Economic Commission for the Middle East BMT-nin Orta Şərq üzrə İqtisadi Komissiyası, OŞİK

ecol ecology ekologiya; ekoloji
econ economic iqtisadi; economics iqtisadiyyat
ECOSOC Economic and Social Council (of the United Nations) BMT-nin İqtisadi və İctimai Şurası
ECU European Currency Unit Avropa valyuta vahidi, avro
Edm Master of Education pedaqoji elmlər magistri
educ education təhsil, tərbiyə, ədəb
EE Envoy Extraordinary fövqəladə diplomatik nümayəndə
EEC European Economic Community, the Common Market Avropa İqtisadi Birliyi, Ümumi Bazar
EFTA European Free Trade Association Avropa Azad Ticarət Birliyi, AATB
elec, elect. electric elektrik; electricity elektrik
EM enlisted man sıravi əsgər (*ABŞ ordusunda*)
EMS European Monetary System Avropa Valyuta Sistemi
ENT Ear, Nose and Throat qulaq, burun, boğaz (*klinikada şöbə*)
EPT Excess Profits Tax izafi gəlir vergisi
etc. et cetera *lat*. və ilaxır (*və i.a.*)
EW enlisted woman sıravi qadın əsgər (*ABŞ ordusunda*)
exx examples nümunələr, misallar

F f

FAI Fédération Aéronautique Internationale *fr*. Beynəlxalq Aviasiya Federasiyası, BAF
FAO Food and Agricultural Organization of the United Nations BMT-nin ərzaq və kənd təsərrüfatı məsələləri üzrə təşkilatı, FAO
F.B.A. Fellow of the British Academy Britaniya akademiyasının üzvü
FBI Federal Bureau of Investigation Federativ İstintaq Bürosu, FİB (*ABŞ-da*)
F.B.I. Federation of British Industries Britaniya Sənaye Sahibləri Federasiyası
Feb. February fevral
FIFA Fédération Internationale de Football Associations *fr*. Beynəlxalq Futbol Assosiasiyaları Federasiyası, FİFA
F.O. Foreign Office Xarici İşlər Nazirliyi (*Böyük Britaniya*)
F.O.B. free on board franko-bort, FOB (*yükün göndərənin hesabına olaraq yüklənib müəyyən yerə göndərildiyini göstərən termin*)
FOC free of charge pulsuz, müftə, məccani
for. foreign xarici, əcnəbi
fp freezing point donma nöqtəsi
FPC Federal Power Commission Energetika üzrə Federativ Komissiya (*ABŞ-da*)
Fr. father ata
Fr. French fransız
Fri. Friday cümə, cümə günü
FRS Federal Reserve System Federativ Ehtiyat Sistemi (*ABŞ-da*)
FTC Federal Trade Commission Federativ Ticarət Komissiyası (*ABŞ-da*)
FYI for your information məlumunuz olsun ki..., ərz olsun ki...

G g

G., g. gram(me) qram
GA General Assembly Baş Məclis (*BMT-nin*)
GATT General Agreement on Tariffs and Trade Gömrük Tarifləri və Ticarət üzrə Əsas Saziş (*Atlantik birliyi ölkələri üçün*)
G.B. Great Britain Böyük Britaniya
GCE General Certificate of Education kamal attestatı
Gen. General general
Ger. German alman; german
G.H.Q. General Headquarters baş komandanlıq qərargahı; ümumqoşun qərargahı
Gk. Greek yunan
G.M. General Manager baş direktor
GM guided missile idarə olunan / oluna bilən raket
Gov, gov governor qubernator; hakim, başçı
Gov, govt government hökumət
G.P.O. General Post Office Baş Poçt İdarəsi
G.S. General Staff ümumi qərargah
GT gross ton ingilis tonu (*1016 kq*)
G.T.C. good till cancelled ödəniş vaxtına qədər etibarlıdır
GUUAM Georgia, Ukraine, Uzbekistan, Azerbaijan, Moldova Gürcüstan, Ukrayna, Özbəkistan, Azərbaycan, Moldova, GUÖAM

H h

H., h. harbour liman, port

H. hydrogen hidrogen; istilik-nüvə (*silah haq.*)

ha. hectare hektar

hdbk handbook soraq / arayış kitabçası

HF high frequency yüksək tezlik

hgt. height hündürlük, yüksəklik

hist. history tarix

HM his / her Majesty əlahəzrət

Hof C House of Commons İcmalar Palatası

Hof L House of Lords Lordlar Palatası

Hon. Honorary hörmətli, möhtərəm

hosp. hospital xəstəxana, hospital

HP high pressure yüksək təzyiq

hp horsepower at gücü (*qüvvət ölçü vahidi*)

HQ Headquarters baş qərargah

HR House of Representatives Nümayəndələr Palatası (*Amerika Konqresində*)

HS high school orta məktəb

HT high tension yüksək gərginlik

H.V. high voltage *el.* yüksək gərginlik

Hz hertz hers

I i

i. island, isle ada

IAAF International Amateur Athletic Federation Beynəlxalq Həvəskar Yüngül Atletika Federasiyası, IAAF

IAC International Air Convention Beynəlxalq Aviasiya Konvensiyası

IADL International Association of Democratic Lawyers Beynəlxalq Demokrat Hüquqşünaslar Assosiasiyası, BDHA

IAEA International Atomic Energy Agency Beynəlxalq atom enerjisi agentliyi, BAEA

IAF International Aeronautical Federation Beynəlxalq Aviasiya Federasiyası, BAF

IBA Independent Broadcasting Authority Müstəqil Radioverilişləri İdarəsi (*Böyük Britaniyada*)

IBRD International Bank for Reconstruction and Development Beynəlxalq Yenidənqurma və İnkişaf Bankı, BYİB

ICA International Cooperative Alliance Beynəlxalq Kooperasiya Alyansı, BKA

ICAO International Civil Aviation Organization Beynəlxalq Mülki Aviasiya Təşkilatı, İKAO

ICBM intercontinental ballistic missile qitələrarası ballistik raket, QBR

ICC International Chamber of Commerce Beynəlxalq Ticarət Palatası, BTP

ICFTU International Confederation of Free Trade Unions Beynəlxalq Azad Həmkarlar Konfederasiyası, BAHK

ICJ International Court of Justice Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsi (*BMT-də*)

ICW International Council of Women Beynəlxalq Qadınlar Şurası, BQŞ

ID identification şəxsiyyət vəsiqəsi

ID Intelligence Department Kəşfiyyat Şöbəsi

IDA International Development Association Beynəlxalq İnkişaf Assosiasiyası, BİA

IDP internally displaced persons məcburi köçkünlər

IFC International Finance Corporation Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası

IFRC International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies Beynəlxalq Qırmızı Xaç və Qızıl Aypara Cəmiyyətləri Federasiyası

IGO Intergovernmental Organization Hökumətlərarası Təşkilat (*BMT-də*)

ILO International Labour Organization Beynəlxalq Əmək Təşkilatı, BƏT (*BMT-də*)

IMF International Monetary Fund Beynəlxalq Valyuta Fondu, BVF

ind. independent müstəqil, sərbəst

Interpol International Police Cinayət Axtarışı üzrə Beynəlxalq Polis Təşkilatı, İnterpol

IOC International Olympic Committee Beynəlxalq Olimpiya Komitəsi, BOK

IOJ International Organization of Journalists Beynəlxalq Jurnalistlər Təşkilatı, BJT

IPA International Phonetic Alphabet beynəlxalq fonetik əlifba; beynəlxalq fonetik transkripsiya

IPU Interparliamentary Union parlamentlərarası ittifaq

IRBM intermediate range ballistic missile orta məsafəli ballistik raket

IRC International Red Cross Beynəlxalq Qırmızı Xaç Cəmiyyəti

ISO International Organization for Standardization Beynəlxalq Standartlaşdırma Təşkilatı

It., Ital. Italian İtaliya, italyan

ITC International Trade Center Beynəlxalq Ticarət Mərkəzi

ITO International Trade Organization Beynəlxalq Ticarət Təşkilatı (*BMT*)

ITV Independent Television müstəqil televiziya (*Böyük Britaniyada*)

I.U. international unit beynəlxalq vahid

J j

J. joul coul (*elektrik cərəyanı işi vahidi*)

J. justice 1. ədalət; ədalət məhkəməsi; 2. hakim; münsif

J.A. Judge Advocate hərbi prokuror

Jan. January yanvar

Jap Japan Yaponiya

JCS Joint Chiefs of Staffs Qərargah rəislərinin birləşmiş komitəsi (*ABŞ-da*)

jnt, jt joint birləşdirilmiş, birləşmiş

J.P. Justice of the Peace barışdırıcı hakim

Ju. June iyun

Jul July iyul

juv juvenile uşaq, azyaşlı

K k

k. karat karat (*qiymətli daşların çəki ölçüsü*)

K., k. kilogram(me) kiloqram

kcal. kilocalorie kilokalori, böyük kalori

kg kilogram(me) kiloqram

kHz kilohertz kilohers

KIA killed in action döyüşdə həlak olub

kl. kilolitre kilolitr

km. kilometre kilometr

K.O. knock out *id.* nokaut

KV, kv kilovolt kilovolt

KVA kilovolt-ampere kilovolt-amper

kw. kilowatt kilovatt

L l

L. litre, *amer.* liter litr

L longitude uzunluq; uzunluq dairəsi

L.A. Legislative Assembly Qanunverici Məclis

lab. *d.d.* laboratory laboratoriya

Lab. Labour Party leyborist partiyası (*İngiltərədə*)

LAN local area network yerli şəbəkə

Lat. Latin latın dili

L.C. Law Court məhkəmə

LD lethal dose *tər.* öldürücü / ölümlə nəticələnən doza

LEA local education authority yerli təhsil orqanı

lgth length uzunluq

lh left hand sol əl

L.H.D. Doctor of the Humanities humanitar elmlər doktoru

ll. lines xətlər

LL.B. Bachelor of Laws hüquq bakalavrı

LL.D. Doctor of Laws hüquq doktoru

LMT local mean time yerli vaxt

LP Labour Party leyborist partiyası (*İngiltərədə*)

LS left side sol tərəf

LSA Linguistic Society of America Amerika Dilçilik Cəmiyyəti

Lt. lieutenant leytenant

LT.-Col. Lieutenant-Colonel podpolkovnik

Ltd, ltd limited məhdud səlahiyyətli (*şirkət*)

lx lux lüks (*işıq şiddəti vahidi*)

M m

M mass kütlə

M. meridian *coğ.* meridian

m. metre metr

m. minute dəqiqə

M.A. Master of Arts humanitar elmlər magistri

mag. magnetic maqnit, maqnitli

Maj.-Gen. Major-General general-mayor

Mar. March mart

MAT Master of Arts in Teaching pedaqogika magistri

maths mathematics riyaziyyat

max. maximum maksimum, maksimal

M.C. Master of Ceremonies konferansye

mc megacycle meqahers

M.C. Member of Congress konqres üzvü

M.D. Doctor of Medicine tibb doktoru

mdnt midnight gecə yarısı / yarı

M.E. Mechanical Engineer mühəndis-mexanik

ME Middle East Yaxın Şərq

MED Ministry of Economic Development İqtisadi İnkişaf Nazirliyi

mem. member üzv

memo memorandum memorandum

Mex. Mexico Meksika

M.F.A. Master of Fine Arts incəsənət magistri

MI Military Intelligence hərbi kəşfiyyat

mil. military hərbi

min. minute dəqiqə

misc. miscellaneous cürbəcür, müxtəlif, çeşidli

mk. mark **1.** nişan; **2.** maşın modeli

mm. millimetre millimetr

M.N. Merchant Navy ticarət donanması, mülki donanma

M.O. mail order poçt vasitəsilə sifariş

mo. month ay

MOD Ministry of Defence Müdafiə Nazirliyi

Mon. Monday bazar ertəsi

M.O.T. Ministry of Transport Nəqliyyat Nazirliyi

m.p. melting point ərimə nöqtəsi

M.P., MP Member of Parliament parlament üzvü

M.P. Metropolitan Police London polisi

M.P., MP Military Police hərbi polis

Mr. Mister cənab, ağa

Mrs. Mistress xanım

MS manuscript əlyazısı, əlyazması

m.s.l. mean sea level orta dəniz səviyyəsi

msl missile idarə olunan / oluna bilən raket

Mt mountain dağ

m.v. market value bazar dəyəri

M.V. motor vessel teploxod

myth., mythol. mythology mifologiya

N n

N Navy hərbi-dəniz qüvvələri

n. net netto; xalis çəki

N.A. North America Şimali Amerika

NAC North Atlantic Council Şimali Atlantika Şurası, NATO şurası

NAS National Academy of Science Milli Elmlər Akademiyası

NATO North Atlantic Treaty Organization Şimali Altantika Müqavilə Təşkilatı, NATO

nav. naval hərbi-dəniz

nav. navigation naviqasiya

NBC National Broadcasting Company En-Bi-Si Radio və Televerilиş Şirkəti (*ABŞ-da*)

NCAA National Collegiate Athletic Association Milli Tələbə İdman Cəmiyyəti (*ABŞ-da*)

NE north-east şimal-şərq

NEDC National Economic Development Council Milli İqtisadi İnkişaf Şurası

Neth. Netherlands Niderland

N.G. National Guard Milli Qvardiya (*ABŞ*)

NHL National Hockey League Milli Xokkey Liqası

NHS National Health Service Dövlət Səhiyyə Xidməti

NI National Insurance dövlət sığortası

NM National Museum Milli Muzey (*ABŞ-da*)

NM nautical mile dəniz mili

Nov. November noyabr

NRC National Research Council Milli Elmi-Tədqiqat Şurası (*ABŞ*)

N.S. new series yeni seriya

n.s. not signed imzalanmayıb

NS new style yeni üslub

NS nuclear submarine atom sualtı qayığı

NSC National Security Council Milli Təhlükəsizlik Şurası (*ABŞ-da*)

nt. wt. net weight netto, xalis / qabsız çəki

NU name unknown ad məlum deyil

N.U.M. National Union of Mine Workers Milli Mədən İşçiləri Birliyi (*İngiltərədə*)

NW North-west şimal-qərb

NYSE New York Stock Exchange Nyu-York birjası

N.Z. New Zealand Yeni Zelandiya

O o

OAP old age pensioner qocalıq təqaüdçüsü

obs. observation müşahidə, nəzarət

obs. observatory rəsədxana

OCD Office of Civil Defense Mülki Müdafiə İdarəsi (*ABŞ-da*)

Oct. October oktyabr

O.D. Officer of the Day növbətçi zabit

OECD Organization for Economic Cooperation and Development İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatı

OEEC Organization for European Economic Cooperation Avropa İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı, AİƏT

OIT Office of International Trade Xarici Ticarət İdarəsi (*ABŞ-da*)

ONR Office of Naval Research Dəniz Tədqiqatları İdarəsi

O.P. observation post müşahidə məntəqəsi

OPEC Oil Producting and Exporting Countries Neft İstehsal və İxrac edən Ölkələr Təşkilatı, OPEK

O/R on request arzu / xahiş ilə, sorğu-sual ilə

org. organization təşkilat; organized təşkil olunmuş

orig. original **1.** orijinal; **2.** ilkin, əvvəlki; **3.** əsl, həqiqi

O/S on sale satılır, satışa buraxılıb

OSCE Organization for Security and Cooperation in Europe Avropada Təhlükəsizlik və Əməkdaşlıq Təşkilatı, ATƏT

OSRD Office of Scientific Research and Development Elmi-Tədqiqat və Təkmilləşdirmə İdarəsi (*ABŞ-da*)

OTS officers' training school hərbi məktəb

P p

p. page səhifə

P.A. power of attorney etibarnamə

P.A. Press Agency mətbuat agentliyi

PA private account *amer.* şəxsi hesab

PACE the Parliamentary Assembly of the Council of Europe Avropa Şurası Parlament Assambleyası, AŞPA

pam. pamphlet pamflet, həcv

P.& L. profit and loss qazanc və ziyan

par. paragraph paraqraf, maddə, bənd

Parl. Parliament parlament

part. particular xüsusi

p.c. post card poçt kartoçkası

pd. paid ödənilib

P.D. per diem hər gün, gün ərzində

P.D. Police Department polis idarəsi

PE physical education fiziki təlim

pen. peninsula yarımada

per. period dövr, müddət

pet petroleum neft

PF power factor güc / qüvvə əmsalı

P.G. paying guest kirayənişin, kirənişin

P.G. postgraduate aspirant

Ph.B. Bachelor of Philosophy fəlsəfə bakalavrı

Ph.D. Doctor of Philosophy fəlsəfə doktoru

PHS Public Health Service səhiyyə xidmətləri

PLO Palestine Liberation Organization Fələstin Azadlıq Təşkilatı, FAT

P.M. paymaster kassir; xəzinəçi, xəzinədar

P.M. Police Magistrate polis məhkəməsi hakimi (*ABŞ-da*)

P.M. Postmaster poçt müdiri / rəisi

p.m. post meridiem *lat.* günortadan sonra

P.M. Prime Minister baş nazir

PO Personnel Officer şəxsi heyət məsələləri üzrə zabit

P.O. postal order pul köçürmə (*poçtla*)

P.O. Post Office poçt idarəsi

POB Post-Office Box poçt qutusu

P.O.W., PW prisoner of war hərbi əsir

p.p. pages səhifələr

ppd prepaid əvvəlcədən ödənilib

pr. price qiymət

pref. preface müqəddimə

Pres. President **1.** prezident; **2.** sədr

prof. professor professor

P.S. post scriptum *lat.* postskriptum, haşiyə, yazandan sonra

PS Public School **1.** oğlanlar üçün imtiyazlı özəl qapalı orta məktəb (*İngiltərədə*); **2.** (*ödənişsiz*) orta məktəb (*ABŞ-da və Şotlandiyada*)

P.T. physical training fiziki hazırlıq

pt. point nöqtə

P.T.A. Parent-Teacher Association Valideyn-Müəllim Cəmiyyəti

pub. public ictimai

pub. publication nəşr, nəşr etmə

pub., publ. published nəşr olunmuş, çap edilmiş

Pvt private sıravi, əsgər (*ABŞ-da*)

pw per week hər həftə

PWA Public Works Administration İctimai İşlər İdarəsi

Q q

q. qu. question sual

qq questions suallar, sorğular

qr quarter **1.** dörddə bir; rüb; **2.** kvartal, üçaylıq

R r

R.A. Rear Admiral kontr-admiral

R.A. Royal Academy Kral akademiyası

R.A.A. Royal Academy of Arts Kral Təsviri İncəsənət Akademiyası

RAdm Rear Admiral kontr-admiral

R.A.F. Royal Air Force Böyük Britaniyanın hərbi-hava qüvvələri

R.A.M. Royal Academy of Music Kral Musiqi Akademiyası

R.C. Red Cross Qırmızı Xaç

RD Rural Delivery kənd yerlərinə korrespondensiyanın ödənişsiz çatdırılması

rec, rect. receipt qəbz (*almaq haq.*)

rec. record **1.** yazı; akt, protokol, sənəd; **2.** rekord

rec. recording səsyazma

rec. sec. recording secretary protokolçu, protokol yazan katib

ref. referee hakim, münsif (*idman yarışlarında*)

ref. reference sitat, dəlil; arayış, məlumat

reg. region **1.** rayon, vilayət; **2.** region, məhəllə

reg, regd registered sifarişli (*poçtla göndəriş*)

reg. regular müntəzəm; *hərb.* nizami

res. residence iqamətgah; daimi yaşayış yeri

res resigned istefaya çıxmış, xidmətdən çəkilmiş

resp. respectively müvafiq olaraq / surətdə

rgt regiment polk, alay

RJ road junction yol qovşağı

rly railway dəmir yolu

RMC remote control uzaqdan idarə etmə

RN registered nurse diplomlu tibb bacısı

RNR Royal Naval Reserve Böyük Britaniya hərbi-dəniz ehtiyatları

R/P by return of post qayıdan poçtla

rps revolutions per second bir saniyədə edilən dövr

R.S. Recording Secretary protokolçu; protokol yazan katib

RT Hon Right Honourable çox hörmətli, çox möhtərəm (*aristokratlara, gizli şuranın üzvlərinə müraciət forması*)

r-t-w ready-to-wear hazır (*paltar haq.*)

R.U. Rugby Union reqbistlər cəmiyyəti (*Britaniyada*)

Rum. Rumania Rumıniya

Rwy, Ry railway dəmir yolu

S s

s., sec. second saniyə

S. South cənub

S.A. sex appeal cinsi / şəhvani cazibədarlıq

S.A. South Africa Cənubi Afrika

S.A., S.Am. South America Cənubi Amerika

SAC Strategic Air Command strateji aviasiya komandanlığı

Sat. Saturday şənbə günü

SB Bachelor of Science təbiiyyat elmləri bakalavrı

SBA Small Business Administration Kiçik Sahibkarların Müdiriyyəti (*ABŞ-da*)

SC Security Council of the United Nations BMT Təhlükəsizlik Şurası

S.C. Supreme Court Ali Məhkəmə

SCAP Supreme Commander Allied Powers NATO-nun birləşmiş silahlı qüvvələrinin ali baş komandanı

ScD Doctor of Science təbiiyyat elmləri doktoru

sch school məktəb

sci science elm; scientific elmi

Scot. Scotland Şotlandiya

SD special delivery təcili çatdırma (*korrespondensiyanı*)

SE South-east cənub-şərq

S.E. Stock Exchange fond birjası

sec, secy secretary **1.** katib; **2.** nazir

Sec Nav Secretary of the Navy Hərbi-dəniz Naziri (*ABŞ-da*)

sel. selection seçmə, seçilmə

Sen. Senate senat; Senator senator

Sep., Sept. September sentyabr

Sergt Sergeant serjant

SF Science Fiction elmi-fantastik əsər

SF San Francisco San-Fransisko

SFC Space Flight Center kosmik uçuşlar mərkəzi

SG Surgeon General Ordunun tibbi xidmət rəisi (*ABŞ-da*)

sgd. signed imzalanıb, imzalanmışdır

SHAPE Supreme Headquarters Allied Powers in Europe Avropada NATO-nun birləşmiş hərbi komandanlığının baş qərargahı

SJD Doctor of Juridical Science hüquq elmləri doktoru

Skt. Sanskrit sanskrit

SL sea level dəniz səviyyəsi

SM strategic missile strateji raket

Sn, Snr Senior böyük, yaşlı, yuxarı (*sinif*)

s.n. sine nomine *lat.* adsız, adı göstərilmədən

Soc. Society cəmiyyət

SOCAR State Oil Company of the Azerbaijan Republic Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti, ARDNŞ

Sol. Solicitor advokat, vəkil (*müştərilərə məsləhət verən*)

SP Shore Patrol sahil patrulu / gözətçisi

Sp. Spain İspaniya

sp. spelling yazı qaydaları, imla, orfoqrafiya

S.P.C.C. Society for the Prevention of Cruelty to Children uşaqları amansız / qəddar münasibətdən müdafiə cəmiyyəti

spec. special xüsusi, məxsusi

spec. specific xüsusi, səciyyəvi, spesifik

sp.ht. specific heat xüsusi istilik tutumu

S.P.R. Society for Psychical Research Psixoloji Tədqiqatlar Cəmiyyəti

sp. vol. specific volume xüsusi həcm

Sr Sister bacı

SS, S/S steamship paroxod

SSA Social Security Administration İctimai Təminat İdarəsi (*ABŞ-da*)

SSRC Social Science Research Council İctimai Tədqiqatlar Şurası (*ABŞ-da*)

St saint müqəddəs

Sta station stansiya

Str Street küçə

sub, subs subscription ianə; abunə, iltizamnamə

sub, subs substitute **1.** əvəz, dəyişdirmə; **2.** müavin

Sun. Sunday bazar günü

sup. superior əla keyfiyyət / keyfiyyətli

sup. supplement əlavə, qoşma

svc. service xidmət, xidmət etmə, servis

SW short waves qısa dalğalar

SW south-west cənub-qərb; south-western cənub-qərbi

Sw. Sweden İsveç

Switz. Switzerland İsveçrə

syst. system sistem

T t

T temperature temperatur

t., tn. ton ton

TA (United Nations) Technical Assistance BMT-nin inkişaf etməkdə olan ölkələrə texniki yardımı

TA Territorial Army məhəlli ordu (*Böyük Britaniyada*)

T.A.A. Trade Agreement Act Ticarət müqavilələri haqqında qanun (*ABŞ-da*)

TAC Technical Assistance Committee BMT-nin Texniki Yardım Komitəsi

TAP Technical Assistance Program BMT-nin inkişaf etməkdə olan ölkələrə texniki yardım proqramı

T.B. tuberculosis vərəm

TBM tactical ballistic missile taktiki ballistik raket

TC teachers college müəllimlər seminariyası

TCC (United Nations') Transport and Communication Commission BMT-nin Nəqliyyat və Rabitə Əlaqələri Üzrə Komissiyası

TD telemetry data telemetrik məlumatlar

Tech Technical (College) Ali texniki məktəb

tech., technol. technology texnika, texnologiya

tel. telegram teleqram

tel. telegraph teleqraf

Ter., Terr territory ərazi

Th.D. Doctor of Theology ilahiyyat doktoru

ths thousand min

Thur., Thurs. Thursday cümə axşamı

TI technical information texniki məlumat

tit. title **1.** titul; **2.** sərlövhə, başlıq

tk truck yük maşını

tkt ticket bilet

TM technical manual texniki soraq kitabçası

TM trade mark ticarət / fabrik nişanı

TMO telegraph money order teleqraf vasitəsilə pul köçürmə

TN thermonuclear istilik-nüvə

tng training təhsil; təlim

t.o. turn over çevir, çevirin, o biri tərəfinə bax / baxın

t.p. title page titul vərəqi

trans. transaction saziş, sövdə, əməliyyat (*ticarətdə*)

trans, transp transportation daşıma, göndərmə; nəql etmə; nəqliyyat

treas. treasurer xəzinədar; treasure xəzinə

ts this bu
TS top secret tamamilə məxfidir
tsp. teaspoon çay qaşığı
TU trade union tred-yuniyon; həmkarlar ittifaqı
Tu., Tues. Tuesday çərşənbə axşamı
Turk. Turkey Türkiyə
TV television televiziya
TVA Tennessee Valley Authority Tennessi Vadisi idarəsi / müdiriyyəti (*ABŞ-da*)
T.W. total weight ümumi çəki
tx tax vergi

U u

U, u uncle dayı, əmi
U. Union ittifaq, birlik
U., Uni. University universitet
UAE United Arab Emirates Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, BƏƏ
UEFA The Union of European Football Associations Avropa Futbol Federasiyaları İttifaqı
UFO unidentified flying object uçan naməlum obyekt, UNO
U.K. United Kingdom (of Great Britain and Northern Ireland) Birləşmiş Krallıq (Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya)
UMT Universal Military Training ümumi hərbi təlim
UNA United Nations Association BMT yardım assosiasiyası
UNDP United Nations Development Program BMT İnkişaf Proqramı
UNESCO United Nations Educational, Scientific & Cultural Organization BMT-nin Təhsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilatı, YUNESKO
UNGA United Nations General Assembly BMT Baş Məclisi
UNICEF United Nations International Children's Emergency Fund BMT-nin Uşaqlara Beynəlxalq Yardım Fondu, YUNİSEF
UNO United Nations Organization Birləşmiş Millətlər Təşkilatı, BMT
UNSC United Nations Security Council BMT Təhlükəsizlik Şurası
US United States (of America) Birləşmiş Ştatlar (*ABŞ*)
USA United States Army ABŞ-ın quru qoşunları
USA United States of America Amerika Birləşmiş Ştatları, ABŞ
USAF United States Air Force ABŞ hərbi-hava qüvvələri
USN United States Navy ABŞ hərbi-dəniz qüvvələri
U.S.P. United States Pharmacopoeia ABŞ Farmokopeyası (*dərmanları hazırlamaq, yoxlamaq və s. haqqında məcburi təlimat*)
usu usual adi, həmişəki
U.T., u.t. Universal Time ümumdünya / dünya vaxtı
UV ultraviolet ultrabənövşəyi

V v

V velocity sürət, tezlik, itilik
V Victory Qələbə
V, v volt volt
V, v, vol. volume **1**. həcm; **2**. cild; **3**. ucalıq, gurluq
V.A. Vice Admiral vitse-admiral
VAT value added tax izafi dəyər vergisi
V.C. Veterinary Corps orduda baytar xidməti
V.C. Vice-Chairman sədr müavini
V.C. Vice-Chancellor vitse-kansler
V.C. Vice-Consul vitse-konsul
VCR video cassette recorder videomaqnitofon
V.D. veneral disease zöhrəvi xəstəlik
VIN vehicle identification number nəqliyyat nömrə nişanı
V.I.P. very important person *d.d.* rəhbərlik, müdiriyyət; yüksək vəzifəli şəxs
VOA Voice of America Amerikanın Səsi (*radiostansiya*)
vou. voucher **1**. qəbz; təsdiqləndirici sənədlər; **2**. zamin, zəmanətçi
VP, VPres Vice-President vitse-prezident
v.s. vide supra *lat.* yuxarıya bax
V.T. vacuum tube elektron lampası
v.v. vice versa *lat.* tərsinə, əksinə

W w

W. Wales Uels
W, w watt vatt
W., Wed. Wednesday çərşənbə

W., w., wt. weight çəki
W West Qərb
W., w. width en
W / B, W.B. waybill nəqliyyat fakturası
WB Weather Bureau hava bürosu
w.c. water closet **1**. tualet otağı; **2**. ayaqyolu
w.c. without charge ödənişsiz, haqqsız, muzdsuz
W / F weather forecast hava proqnozu, hava haqqında məlumat
WFSW World Federation of Scientific Workers Ümumdünya Elmi İşçilər Federasiyası
WFTU World Federation of Trade Unions Ümumdünya Həmkarlar İttifaqları Federasiyası, ÜHİF
wh watt-hour vatt-saat
WH (the) White House Ağ Ev
WILPF Women's International League for Peace and Freedom Sülh və Azadlıq uğrunda Beynəlxalq Qadın Cəmiyyəti, SABQC
WMO World Meteorological Organization Ümumdünya meteorologiya təşkilatı, ÜMT
WOMAN World Organization of Mothers of All Nations Ümumdünya Analar Təşkilatı, ÜAT
WR weather report hava haqqında məlumat
wrnt warrant **1**. zəmanət, təminat; **2**. səlahiyyət, ixtiyar, vəkalət, hüquq; **3**. order
WS water supply su təminatı, su ilə təmin etmə
WS wireless station radiostansiya, radio stansiyası
WTO World Trade Organization Beynəlxalq Ticarət Təşkilatı, BTT
WW I World War I I Dünya müharibəsi
WW II World War II II Dünya müharibəsi

X x

X a kiss öpüş (*məktubun sonunda*)
X exchange **1**. kommutator; **2**. mübadilə
X experimental eksperiment, eksperimental
Xmas Christmas milad günü / bayramı
xpr without privileges imtiyazsız
xr without rights hüquqsuz
xw without warrants zəmanətsiz, təminatsız

Y y

Y, y, yd. yard yard (*91,44 sm*)
Y, y, yr. year il
YB, yrbk. yearbook salnamə; ildə bir dəfə çıxan məcmuə
yr. younger kiçik
yr your sənin, sizin
YS young soldier gənc əsgər

Z z

Z, z zero sıfır
Z, z zone zona
ZST Zone Standard Time standart qütb / zona vaxtı

IV. Irregular verbs – Qaydasız fellər

Infinitive	Past Tense	Past Participle	Present Participle
1	2	3	4
to arise [ə'raɪz] – qalxmaq	arose [ə'rouz]	arisen [ə'rɪzn]	arising [ə'raɪzɪŋ]
to awake [ə'weɪk] – oyatmaq, oyanmaq, ayılmaq	awoke [ə'wouk]; awaked [ə'weɪkt]	awoken [ə'woukn], awaked [ə'weɪkt]	awaking [ə'weɪkɪŋ]
to be [bi:] – olmaq	was [wɔz]; were [wə:]	been [bi:n]	being ['bi:ɪŋ]
to bear [bεə] – doğmaq; dözmək	bore [bɔ:]	borne [bɔ:n]; born [bɔ:n]	bearing ['bεərɪŋ]
to beat [bi:t] – vurmaq, döymək	beat [bi:t]	beaten ['bi:tn]	beating ['bi:tɪŋ]
to become [bɪ'kʌm] – olmaq	became [bɪ'keɪm]	become [bɪ'kʌm]	becoming [bɪ'kʌmɪŋ]
to begin [bɪ'gɪn] – başlamaq	began [bɪ'gæn]	begun [bɪ'gʌn]	beginning [bɪ'gɪnɪŋ]
to bend [bend] – əymək	bent [bent]	bent [bent]	bending ['bendɪŋ]
to beseech [bɪ'si:tʃ] – yalvarıb yola gətirmək	besought [bɪ'sɔ:t]	besought [bɪ'sɔ:t]	beseeching [bɪ'si:tʃɪŋ]
to bid [bɪd] – buyurmaq, əmr / hökm etmək	bad(e) [bæd, beɪd]; bid [bɪd]	bid [bɪd]; bidden ['bɪdn]	bidding ['bɪdɪŋ]
to bind [baɪnd] – bağlamaq	bound [baund]	bound [baund]	binding ['baɪndɪŋ]
to bite [baɪt] – dişləmək	bit [bɪt]	bit [bɪt]; bitten ['bɪtn]	biting ['baɪtɪŋ]
to bleed [bli:d] – qanamaq	bled [bled]	bled [bled]	bleeding ['bli:dɪŋ]
to blow [blou] – üfürmək; əsmək	blew [blu:]	blown [bloun]	blowing ['blouɪŋ]
to break [breɪk] – sındırmaq	broke [brouk]	broken ['broukən]	breaking ['breɪkɪŋ]
to breed [bri:d] – yetişdirmək; böyütmək	bred [bred]	bred [bred]	breeding ['bri:dɪŋ]
to bring [brɪŋ] – gətirmək	brought [brɔ:t]	brought [brɔ:t]	bringing ['brɪŋɪŋ]
to broadcast ['brɔ:dka:st] – yayımlamaq	broadcast ['brɔ:dka:st]	broadcast ['brɔ:dka:st]	broadcasting ['brɔ:dka:stɪŋ]
to build [bɪld] – tikmək	built [bɪlt]	built [bɪlt]	building ['bɪldɪŋ]
to burn [bə:n] – yandırmaq, yanmaq	burnt [bə:nt]	burnt [bə:nt]	burning ['bə:nɪŋ]
to buy [baɪ] – almaq	bought [bɔ:t]	bought [bɔ:t]	buying ['baɪɪŋ]
to catch [kætʃ] – tutmaq	caught [kɔ:t]	caught [kɔ:t]	catching ['kætʃɪŋ]
to choose [tʃu:z] – seçmək	chose [tʃouz]	chosen ['tʃouzn]	choosing ['tʃu:zɪŋ]
to cling ['klɪŋ] – yapışmaq; mehriban olmaq	clung [klʌŋ]	clung [klʌŋ]	clinging ['klɪŋɪŋ]
to come [kʌm] – gəlmək	came [keɪm]	come [kʌm]	coming ['kʌmɪŋ]
to cost [kɔst] – qiyməti / dəyəri olmaq	cost [kɔst]	cost [kɔst]	costing ['kɔstɪŋ]
to creep [kri:p] – sürünmək	crept [krept]	crept [krept]	creeping ['kri:pɪŋ]
to cut [kʌt] – kəsmək	cut [kʌt]	cut [kʌt]	cutting ['kʌtɪŋ]
to dig [dɪg] – qazmaq	dug [dʌg]	dug [dʌg]	digging ['dɪgɪŋ]
to do [du:] – etmək	did [dɪd]	done [dʌn]	doing ['du:ɪŋ]
to draw [drɔ:] – çəkmək	drew [dru:]	drawn [drɔ:n]	drawing ['drɔ:ɪŋ]

1	2	3	4
to dream [dri:m] – arzulamaq	dreamt [dremt]; dreamed [dri:md]	dreamt [dremt]	dreaming ['dri:mɪŋ]
to drink [drɪŋk] – içmək	drank [dræŋk]	drunk [drʌŋk]	drinking ['drɪŋkɪŋ]
to drive [draɪv] – sürmək, qovmaq	drove [drouv]	driven ['drɪvn]	driving ['draɪvɪŋ]
to eat [i:t] – yemək	ate [et]	eaten ['i:tn]	eating ['i:tɪŋ]
to fall [fɔ:l] – düşmək	fell [fel]	fallen ['fɔ:ln]	falling ['fɔ:lɪŋ]
to feed [fi:d] – yedirtmək	fed [fed]	fed [fed]	feeding ['fi:dɪŋ]
to feel [fi:l] – hiss etmək	felt [felt]	felt [felt]	feeling ['fi:lɪŋ]
to fight [faɪt] – vuruşmaq	fought [fɔ:t]	fought [fɔ:t]	fighting ['faɪtɪŋ]
to find [faɪnd] – tapmaq	found [faund]	found [faund]	finding ['faɪndɪŋ]
to fly [flaɪ] – uçmaq	flew [flu:]	flown [floun]	flying ['flaɪɪŋ]
to forbid [fə'bɪd] – qadağan etmək	forbade [fə'bæd]	forbidden [fə'bɪdn]	forbidding [fə'bɪdɪŋ]
to forget [fə'get] – unutmaq	forgot [fə'gɔt]	forgotten [fə'gɔtn]	forgetting [fə'getɪŋ]
to freeze [fri:z] – donmaq, dondurmaq	froze [frouz]	forsaken [fə'seɪkən]	forsaking [fə'seɪkɪŋ]
to get [get] – əldə etmək	got [gɔt]	frozen ['frouzn]	freezing ['fri:zɪŋ]
to give [gɪv] – vermək	gave [geɪv]	given ['gɪvn]	giving ['gɪvɪŋ]
to go [gou] – getmək	went [went]	gone [gɔn]	going ['gouɪŋ]
to grind [graɪnd] – üyütmək; itiləmək, yonmaq	ground [graund]	ground [graund]	grinding ['graɪndɪŋ]
to grow [grou] – böyümək	grew [gru:]	grown [groun]	growing ['grouɪŋ]
to hang [hæŋ] – asmaq	hung [hʌŋ]	hung [hʌŋ]	hanging ['hæŋɪŋ]
to have [hæv] – malik olmaq	had [hæd]	had [hæd]	having ['hævɪŋ]
to hear [hɪə] – eşitmək	heard [hə:d]	heard [hə:d]	hearing ['hɪərɪŋ]
to hide [haɪd] – gizlətmək	hid [hɪd]	hidden ['hɪdn]	hiding ['haɪdɪŋ]
to hold [hould] – tutmaq	held [held]	held [held]	holding ['houldɪŋ]
to hurt [hə:t] – ağrıtmaq, incitmək, ziyan vurmaq	hurt [hə:t]	hurt [hə:t]	hurting ['hə:tɪŋ]
to keep [ki:p] – saxlamaq	kept [kept]	kept [kept]	keeping ['ki:pɪŋ]
to kneel [ni:l] – diz çökmək	knelt [nelt], kneeled [ni:ld]	knelt [nelt], kneeled [ni:ld]	kneeling ['ni:lɪŋ]
to knit [nɪt] – toxumaq	knitted ['nɪtɪd], knit [nɪt]	knitted ['nɪtɪd], knit [nɪt]	knitting ['nɪtɪŋ]
to know [nou] – bilmək	knew [nju:]	known [noun]	knowing ['nouɪŋ]
to lay [leɪ] – qoymaq	laid [leɪd]	laid [leɪd]	laying ['leɪɪŋ]
to lead [li:d] – rəhbərlik etmək	led [led]	led [led]	leading ['li:dɪŋ]
to lean [li:n] – söykənmək, dayanmaq, dirənmək	leant [lent], leaned [li:nd]	leant [lent], leaned [li:nd]	leaning ['li:nɪŋ]
to learn [lə:n] – öyrənmək	learnt [lə:nt]	learnt [lə:nt]; learned [lə:nd]	learning ['lə:nɪŋ]

1	2	3	4
to leave [li:v] – tərk etmək	left [left]	left [left]	leaving ['li:viŋ]
to lend [lend] – borc vermək	lent [lent]	lent [lent]	lending ['lendiŋ]
to let [let] – icazə vermək	let [let]	let [let]	letting ['letiŋ]
to lie [lai] – yalan danışmaq	lay [lei]	lain [lein]	lying ['laiiŋ]
to light [lait] – yandırmaq	lit [lit]	lit [lit]	lighting ['laitiŋ]
to lose [lu:z] – itirmək	lost [lɔst]	lost [lɔst]	losing ['lu:ziŋ]
to make [meik] – etmək, düzəltmək	made [meid]	made [meid]	making ['meikiŋ]
to mean [mi:n] – məna daşımaq	meant [ment]	meant [ment]	meaning ['mi:niŋ]
to meet [mi:t] – rast gəlmək	met [met]	met [met]	meeting ['mi:tiŋ]
to pay [pei] – ödəmək, haqqını vermək	paid [peid]	paid [peid]	paying ['peiiŋ]
to put [put] – qoymaq	put [put]	put [put]	putting ['putiŋ]
to read [ri:d] – oxumaq	read [red]	read [red]	reading ['ri:diŋ]
to ride [raid] – atla getmək	rode [roud]	ridden ['ridn]	ridding ['ridiŋ]
to ring [riŋ] – zəng çalmaq; səslənmək	rang [ræŋ], rung [rʌŋ]	rung [rʌŋ]	ringing ['riŋiŋ]
to rise [raiz] – qalxmaq	rose [rouz]	risen ['rizn]	rising ['raiziŋ]
to run [rʌn] – qaçmaq, yüyürmək	ran [ræn]	run [rʌn]	running ['rʌniŋ]
to say [sei] – demək	said [sed]	said [sed]	saying ['seiiŋ]
to see [si:] – görmək	saw [sɔ:]	seen [si:n]	seeing ['si:iŋ]
to seek [si:k] – axtarmaq	sought [sɔ:t]	sought [sɔ:t]	seeking ['si:kiŋ]
to sell [sel] – satmaq	sold [sould]	sold [sould]	selling ['seliŋ]
to send [send] – göndərmək	sent [sent]	sent [sent]	sending ['sendiŋ]
to set [set] – batmaq (*günəş*)	set [set]	set [set]	setting ['setiŋ]
to sew [sou] – tikmək	sewed [soud]	sewn [soun], sewed [soud]	sewing ['souiŋ]
to shake [ʃeik] – silkələmək	shook [ʃuk]	shaken [ʃeikn]	shaking ['ʃeikiŋ]
to shine [ʃain] – parlamaq	shone [ʃɔn]	shone [ʃɔn]	shining ['ʃainiŋ]
to shoot [ʃu:t] – (tüfəng) atmaq	shot [ʃɔt]	shot [ʃɔt]	shooting ['ʃu:tiŋ]
to show [ʃou] – göstərmək, nümayiş etdirmək	showed [ʃoud]	shown [ʃoun]	showing ['ʃouiŋ]
to shut [ʃʌt] – örtmək	shut [ʃʌt]	shut [ʃʌt]	shutting ['ʃʌtiŋ]
to sing [siŋ] – nəğmə oxumaq	sang [sæŋ]	sung [sʌŋ]	singing ['siŋiŋ]
to sink [siŋk] – batmaq	sank [sæŋk]	sunk [sʌŋk]	sinking ['siŋkiŋ]
to sit [sit] – oturmaq	sat [sæt]	sat [sæt]	sitting ['sitiŋ]
to slay [slei] – öldürmək	slew [slu:]	slain [slein]	slaying ['sleiiŋ]

1	2	3	4
to sleep [sli:p] – yatmaq	slept [slept]	slept [slept]	sleeping ['sli:piŋ]
to slide [slaid] – sürüşmək	slid [slid]	slid [slid]	sliding ['slaidiŋ]
to slink [sliŋk] – yavaş-yavaş/xəlvəti getmək	slank [slʌŋk]	slunk [slʌŋk]	slinking ['sliŋkiŋ]
to smell [smel] – iyləmək, iylənmək	smelt [smelt]	smelt [smelt]	smelling ['smeliŋ]
to smite [smait] – vurmaq, zərbə endirmək	smote [smout]	smitten ['smitn]	smiting ['smaitiŋ]
to speak [spi:k] – danışmaq	spoke [spouk]	spoken ['spoukn]	speaking ['spi:kiŋ]
to spend [spend] – xərcləmək	spent [spent]	spent [spent]	spending ['spendiŋ]
to spill [spil] – tökülmək, axmaq, dağılmaq	spilt ['spilt], spilled ['spild]	spilt ['spilt], spilled ['spild]	spilling ['spiliŋ]
to spoil [spoil] – xarab etmək, korlamaq	spoilt [spoilt]	spoilt [spoilt]	spoiling ['spoiliŋ]
to stand [stænd] – durmaq	stood [stud]	stood [stud]	standing ['stændiŋ]
to steal [sti:l] – oğurlamaq	stole [stoul]	stolen ['stouln]	stealing ['sti:liŋ]
to stride [straid] – addımlamaq; adlayıb keçmək	strode [stroud]	stridden ['stridn]	striding ['straidiŋ]
to strike [straik] – vurmaq	struck [strʌk]	struck [strʌk]	striking ['straikiŋ]
to swear [sweə] – and içmək	swore [swɔ:]	sworn [swɔ:n]	swearing ['sweəriŋ]
to sweep [swi:p] – süpürmək; sürətlə getmək	swept [swept]	swept [swept]	sweeping ['swi:piŋ]
to swell [swel] – şişmək, köpmək; yuxarı qalxmaq	swelled [sweld]	swollen ['swouln], swelled [sweld]	swelling ['sweliŋ]
to swim [swim] – üzmək	swam [swæm]	swum [swʌm]	swimming ['swimiŋ]
to swing [swiŋ] – yellənmək, yırğalanmaq	swung [swʌŋ]	swung [swʌŋ]	swinging ['swiŋiŋ]
to take [teik] – götürmək	took [tuk]	taken ['teikn]	taking ['teikiŋ]
to teach [ti:tʃ] – öyrətmək	taught [tɔ:t]	taught [tɔ:t]	teaching ['ti:tʃiŋ]
to tear [teə] – cırmaq	tore [tɔ:]	torn [tɔ:n]	tearing ['teəriŋ]
to tell [tel] – demək, söyləmək	told [tould]	told [tould]	telling ['teliŋ]
to think [θiŋk] – fikirləşmək	thought [θɔ:t]	thought [θɔ:t]	thinking ['θiŋkiŋ]
to throw [θrou] – atmaq, tullamaq	threw [θru:]	thrown [θroun]	throwing ['θrouiŋ]
to tread [tred] – addım atmaq; tapdalamaq	trod [trɔd]	trodden ['trɔdn]	treading ['trediŋ]
to understand [,ʌndə'stænd] – başa düşmək, anlamaq	understood [,ʌndə'stud]	understood [,ʌndə'stud]	understanding [,ʌndə'stændiŋ]
to undertake [,ʌndə'teik] – başlamaq, iqdam etmək	undertook [,ʌndə'tuk]	undertaken [,ʌndə'teikn]	undertaking [,ʌndə'teikiŋ]
to upset [ʌp'set] – devirmək; pozmaq, kefini pozmaq	upset [ʌp'set]	upset [ʌp'set]	upsetting [ʌp'setiŋ]
to wake [weik] – oyanmaq, ayılmaq; oyatmaq	woke [wouk], waked [weikt]	woken ['woukən], waked [weikt]	waking ['weikiŋ]
to wear [weə] – geyinmək	wore [wɔ:]	worn [wɔ:n]	wearing ['weəriŋ]
to weep [wi:p] – ağlamaq	wept [wept]	wept [wept]	weeping ['wi:piŋ]
to win [win] – qalib gəlmək	won [wʌn]	won [wʌn]	winning ['winiŋ]
to write [rait] – yazmaq	wrote [rout]	written ['ritn]	writing ['raitiŋ]

MÜNDƏRİCAT

Lüğətin tərtibi prinsipləri 4
Lüğətdə istifadə edilmiş şərti işarələr və onların mənası 9
Lüğətdə isitfadə edilmiş ixtisarlar:
azərbaycanca 11
ingiliscə 13
Lüğətdə istifadə edilmiş fonetik işarələr 14
Lüğətin tərtibində istifadə edilmiş mənbələr 15
İngilis əlifbası 16

İngiliscə-Azərbaycanca lüğət
A a 17
B b 92
C c 178
D d 329
E e 405
F f 453
G g 516
H h 553
I i 601
J j 647
K k 655
L l 661
M m 686
N n 729
O o 766
P p 811
Q q 908
R r 917
S s 983
T t 1086
U u 1158
V v 1199
W w 1217
X x 1281
Y y 1282
Z z 1287

Appendix – Əlavə
I Personal names – Şəxs adları 1289
II Geographical names – Coğrafi adlar 1294
III The most used English abbreviations –
İngilis dilində çox işlənən ixtisarlar 1302
IV Irregular verbs – Qaydasız fellər 1314

İNGİLİSCƏ-AZƏRBAYCANCA LÜĞƏT

"ŞƏRQ-QƏRB"

BAKI-2004

Buraxılışa məsul:	*Əziz Güləliyev*
Texniki redaktor:	*Rövşən Ağayev*
Tərtibatçı-rəssam:	*Nərgiz Əliyeva*
Kompyuter səhifələyicisi:	*Ələkbər Kərimov*
Korrektorlar:	*Q.Əsədova* *F.Abdullayeva* *X.Əsgərova*

Yığılmağa verilmişdir 02.07.2004. Çapa imzalanmışdır 24.12.2004.
Formatı 60x90 $^1/_{16}$. Fiziki çap vərəqi 82,5. Ofset çap üsulu.
Tirajı 25000. Sifariş 222.

Kitab "Şərq-Qərb" mətbəəsində çap olunmuşdur.
Bakı, Aşıq Ələsgər küç., 17.